

ପ୍ରମୋଦ ଅଭିଧାନ

ସଂକଳକ: ଶ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ

୧୯୪୭

ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ଦିକ ସଂକ୍ଷରଣ ୨୦୦୮

ସୃଜନିକା

ଜାଗମରା, ଡାକ: ଖଣ୍ଡଗିରି ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧୦୩୦

email: srujanika@gmail.com, website: <http://www.srujanika.org>

(ସଂକଳକଙ୍କ ଉତ୍ସର୍ଥିକାରୀ ଶ୍ରୀ ଅଖିଲ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ଓ ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ସଦୟ ଅନୁମତି ଆଧାରରେ ଏହି ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ଦିକ ସଂକ୍ଷରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ କ୍ରିଏଟିଭ କମନ୍ସ୍ ଜି.ପି.ଏଲ. ମୁକ୍ତ ସଫ୍ଟୱେର ଲାଇସେନ୍ସ ଜରିଆରେ ବିତରଣ କରାଯାଉଛି । ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ଦିକ ସଂକ୍ଷରଣ ପ୍ଲଟ୍: ୨୦୦୮ ସୃଜନିକା ।)

ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସଂକ୍ଷିତ ସୂଚନା

ତଳେ ଥିବା ବିଷୟ ଓ ଅକ୍ଷର ସୂଚୀ ଉପରେ ଦର୍ଶକା (କେର୍ବ) ଚଲାଇଲେ କେତେ ଜାଗାରେ ତାହାର ହାତ ରୂପ (☞) ବଦଳି ଆଙ୍ଗୁଠି ରୂପ (☞) ନେବ । ସେହି ଜାଗାରେ ମାଉସ୍ର ବାମ ବୋତାମ ଦବାଇଲେ ସେହି ବିଷୟ ଥିବା ପୃଷ୍ଠା ଖୋଲିବ । କୌଣସି ଅକ୍ଷର ଉପରେ ଆଙ୍ଗୁଠି ଦର୍ଶକା ରଖି ମାଉସ୍ର ବାମ ବୋତାମ ଦବାଇଲେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶବସୂଚୀ ପୃଷ୍ଠା ଖୋଲିବ । ସେଥିରେ ନିର୍ବାଚିତ ଅକ୍ଷରରେ ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ଶବଗୁଡ଼ିକ ରହିଥିବ । ପ୍ରତିଟି ଶବସୋତ୍ତମ ହେଉଛି ଅଭିଧାନର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପୃଷ୍ଠାରେ ଥିବା ଆରମ୍ଭ ଓ ଶେଷ ଶବ, ଯାହା ପୃଷ୍ଠାର ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଖୋଜୁଥିବା ଶବକୁ ଯିବାକୁ ହେଲେ ତା'ର ଆଗ ଓ ପରର ଶବସୋତ୍ତମ ଉପରେ ମାଉସ୍ର ଚିପିବାକୁ ହେବ ।

ଏହି ସୂଚୀ ପୃଷ୍ଠାଟି ଫାଇଲର ଆରମ୍ଭରେ ରହିଛି, ତେଣୁ ଆକ୍ରମାଣ ରିତରର ନେଭିଗେସନ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏଠାକୁ ସହଜରେ ଫେରିଆସିଥେବ ।

(ଆକ୍ରମାଣ ରିତରର ସାହାଯ୍ୟ ବ୍ୟବହାରୁ ଏସବୁ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିଥେବ)

ବିଷୟ ସୂଚୀ: ମୂଲପୃଷ୍ଠା ସଂକଳକ ଓ ସହାୟକ ଭୂମିକା ପାଞ୍ଜାତିକ ଶର

ଅକ୍ଷର ସୂଚୀ ଅ ଆ ଇ ଇ ଉ ର ର ର ର ର ର ର ର ର ର ର ର

କ କ କ କ କ କ କ କ କ କ କ କ କ କ କ

ତ ଥ ଦ ଧ ନ ପ ଫ ବ ଭ ମ ଯ ଯ ର ଲ ଲ ଶ ଶ ସ ହ କ

Pramoda Abhidhana

Compiled by Sri Pramodachandra Deb, Pattayat, Talcher,

Assisted by Pandit Damodar Mishra, Sahityacharya,

Original print publication 1942, Electronic version 2008

Electronic version created by Srujanika, Jagamara, PO: Khandagiri, Bhubaneswar 751030,
with kind permission of Sri Akhil Chandra Deb and Sri Sarat Chandra Deb, the grandsons of the compiler.

email: srujanika@gmail.com, website: <http://www.srujanika.org>

Electronic version Copyright © 2008, Srujanika.

This program is **free software**; you can redistribute it and/or modify it under the terms of the GNU General Public License as published by the Free Software Foundation (<http://www.gnu.org/>).

This program is distributed in the hope that it will be useful, but WITHOUT ANY WARRANTY; without even the implied warranty of MERCHANTABILITY or FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE.

See the GNU General Public License for more details.

ପ୍ରମୋଦ ଅଭିଧାନ ଶବ୍ୟୁଚୀ

ଅ

ଅ - ଅଉଁଶ
ଆଉଁଶବଉଁଶ - ଅଂଶୁମାଳା
ଆଂଶୁମାଳୀ - ଅକ୍ଷିଆର
ଆକଥନ - ଅକର୍ମ
ଆକର୍ମକ - ଅକଷକବନ
ଆକଷକଲ୍ପ୍ଯ - ଅକାର୍ଯ୍ୟକର
ଆକାର୍ଯ୍ୟକାରୀ - ଅକୁଣ
ଆକୁଣିତ - ଅକୃପ
ଆକୃଷ - ଅକ୍ଷିନ
ଆକ୍ଷିଷ - ଅକ୍ଷପାଦ
ଆକ୍ଷବାଚ - ଅକ୍ଷରମାଳା
ଆକ୍ଷରମୁଖ - ଅଶୋଭିତ
ଆଶୋଭୀ - ଅଖାତର
ଆଖାତରିଆ - ଅଗତ
ଆଗତ - ଅଗଣ୍ଠି
ଆଗଣ୍ଠ୍ୟ - ଅଗ୍ନିକ
ଆଗ୍ନିକଣ - ଅଗ୍ନିଦର୍ଶ ପ୍ରସ୍ତର
ଆଗ୍ନିଦମନୀ - ଅଗ୍ନିମୟ
ଆଗ୍ନିମାଠର - ଅଗ୍ନିପ୍ରମୂଳ
ଆଗ୍ନିପ୍ରାପନ - ଅଗ୍ରପୁଜା
ଆଗ୍ରପୁଜ୍ୟ - ଅଘରସ୍ତ
ଆଘରସ୍ତା - ଅଙ୍କନ
ଆଙ୍କପାତ - ଅଙ୍ଗକ
ଆଙ୍ଗକର୍ମ - ଅଙ୍ଗରଖ
ଆଙ୍ଗରଙ୍ଗନ - ଅଙ୍ଗାର
ଆଙ୍ଗାରକ - ଅଙ୍ଗୁଳିତୋରଣ
ଆଙ୍ଗୁଳିତ୍ର - ଅଚଳଦ୍ଵିତୀ
ଆଚଳଧୃତି - ଅଚିନ
ଆଚେତ - ଅଛିଡ
ଆଛିଣ୍ଟା - ଅଜପ
ଆଜପଞ୍ଜୀଦନ - ଅଜାଏ
ଆଜାଏଜାଏ - ଅଜିଶ
ଆଜିତ - ଅଜ୍ଞାତବାସ
ଆଜ୍ଞାତପୋବନା - ଅଞ୍ଜିପା

ଆଞ୍ଜାମ - ଅଇନ	ଆଧ୍ୟାଧ୍ୟୀ - ଅନକୁଳବିରାଢ଼ି
ଆଇସଲୀ - ଅଡ଼ିରଳ, ଅଡୋଲ	ଆନଷ - ଅନତିଦୀର୍ଘ
ଆଡ଼କ - ଅଡୁଆବାଳ	ଆନତିଦୂର - ଅନନ୍ତଜ୍ଞାତ
ଆଡୋଶପଡୋଶ - ଅଶବାଶ ଉଠିବା	ଆନନ୍ଦବନୀଯ୍ୟ -
ଆଶବାଶ ପବନ - ଅଶ (ହୃଡ଼ହୃଡ଼ା) ହୁଳା	ଆନନ୍ଦ(ପୁରୁଷୋତ୍ତମ)ବାସୁଦେବ
ଆଶହେତୁ - ଅଶୁକ	ଆନନ୍ଦବିକ୍ରମୀ - ଅନନ୍ୟପରାୟଣ
ଆଶୁଳ୍ଲେବ - ଅଷ୍ଟାଭାଙ୍ଗିଯିବା	ଆନନ୍ୟପୂର୍ବ - ଅନପେକ୍ଷ
ଆଷାରିତ୍ରା - ଅଷ୍ଟିଆ	ଆନପେକ୍ଷା - ଅନମିତେ
ଆଷିନୀ - ଅଭିକ୍ରତ	ଆନମିତ୍ର - ଅନଳପେନ
ଆଭିକ୍ରତର - ଅଭିକେଶ	ଆନଳି - ଅନବଶ୍ଵିତରେତା
ଆଭିକେଶର - ଅଭିତର	ଆନବଶ୍ଵିତ - ଅନାକ୍ରାନ୍ତ
ଆଭିତମାଂ, ଆଭିତରାଂ - ଅଭିପାତ	ଆନାକ୍ରାନ୍ତା - ଅନାତ୍ମବେଦୀ
ଆଭିପାତକ - ଅଭିରଣ	ଆନାତ୍ମା - ଅନାଧୃଷ୍ଟ
ଆଭିରଥ - ଅଭିବାହନ	ଆନାଧୃଷ୍ଟ୍ୟ - ଅନାଗୋଗ୍ୟ
ଆଭିବାହିକ - ଅଭିସର	ଆନାଗୋଗ୍ୟକର - ଅନାବୃତ୍ତି
ଆଭିସର - ଅଭୁକ୍ତି	ଆନାବୃତ୍ତି - ଅନାହୁତ
ଆଭୁକ୍ତିକର - ଅଭ୍ୟୟ	ଆନାହୁତୋପଜଳୀ - ଅନିମଦ୍ଧିତ
ଆଭ୍ୟୁତ - ଅଭୁତ୍ୟ	ଆନିମାନ - ଅନିର୍ଭାରଣୀୟ
ଆଭୁତ୍ୟ - ଅଭୁତ୍ୟ	ଆନିର୍ଭାରିତ - ଅନିବର୍ତ୍ତନ
ଆଭୁତ୍ୟକଣ - ଅଭୁତ୍ୟକଣ	ଆନିବର୍ତ୍ତୀ - ଅନୀତି
ଆଭୁତ୍ୟମନୀ - ଅଭୁତ୍ୟମୟ	ଆନୀତକ, ଅନୀତା - ଅନୁକୀର୍ତ୍ତ
ଆଭୁତ୍ୟମାଠର - ଅଭୁତ୍ୟମୂଳ	ଆନୁକୀର୍ତ୍ତନ - ଅନୁଗ୍ରହ
ଆଭୁତ୍ୟମୂଳନ - ଅଭୁତ୍ୟମୂଳ	ଆନୁଗ୍ରହ - ଅନୁଜ୍ୟେଷ୍ଟ
ଆଭୁତ୍ୟପୁଜା - ଅଭୁତ୍ୟପୁଜା	ଆନୁଜ୍ୟ - ଅନୁଦିନ
ଆଭୁତ୍ୟପୁଜ୍ୟ - ଅଭୁତ୍ୟପୁଜ୍ୟ	ଆନୁଦଗତ - ଅନୁପତ୍ତି
ଆଭୁତ୍ୟପୁଜାରଣ - ଅଭୁତ୍ୟପୁଜାରଣ	ଆନୁପଥ - ଅନୁପାତକ
ଆଭୁତ୍ୟରଙ୍ଗନ - ଅଭୁତ୍ୟରଙ୍ଗନ	ଆନୁପାତକୀ - ଅନୁମତ କର୍ମକାରୀ
ଆଭୁତ୍ୟରକ - ଅଭୁତ୍ୟରକ	ଆନୁମତି - ଅନୁଯୋଜକ
ଆଭୁତ୍ୟଲିତ୍ର - ଅଭୁତ୍ୟଲିତ୍ର	ଆନୁଯୋଜନ - ଅନୁବକ୍ରୁ
ଆଭୁତ୍ୟଲିତ୍ରିତ - ଅଭୁତ୍ୟଲିତ୍ରିତ	ଆନୁବଦନ - ଅନୁଶୟୀ
ଆଭେତ - ଅଭେତ	ଆନୁଶର - ଅନୁସଂବରଣ
ଆଛିଣ୍ଟା - ଅଜପ	ଆନୁଶଂହିତ - ଅନୁଷ୍ଟର
ଆଜପଞ୍ଜୀଦନ - ଅଜାଏ	ଆନ୍ତବ - ଅନ୍ତଃପୁରଚରର
ଆଜାଏଜାଏ - ଅଜିଶ	ଆନ୍ତଃପୁରଚାରୀ - ଅନ୍ତରଶାୟୀ
ଆଜିତ - ଅଜ୍ଞାତବାସ	ଆନ୍ତରଷ - ଅନ୍ତର୍ଦଶାହ୍ର
ଆଜ୍ଞାତପୋବନା - ଅଞ୍ଜିପା	ଆନ୍ତର୍ଦହନ - ଅନ୍ତର୍ବେଶିକ

ଅନ୍ତବେଶୁ -	ଅନ୍ତମୋଡ଼ା	ଅଭ୍ୟକ୍ଷ -	ଅଭ୍ୟାରମ୍ବ	ଅବପାତ୍ର -	ଅବମର୍ଗ (ମେର୍)
ଅନ୍ତବେଶ୍ପ୍ରଦାହ		ଅଭ୍ୟାରୂତ୍ତ -	ଅଭ୍ୟାପେତ୍ୟଶୁଶ୍ରାପା	ଅବମଣ୍ଠା -	ଅବରା
ଅନ୍ତହାତୀଦେଖିବାନ୍ୟାୟ		ଅଭ୍ୟଷ -	ଅମଳା	ଅବରାର୍କ -	ଅବଲକ୍ଷିତ
ଅନ୍ତା -	ଅନ୍ତର୍ହୀନ	ଅମଳା -	ଅମରନାଥ	ଅବଲଖା -	ଅବଲୋକୀ
ଅନ୍ତାର୍ଧୀ -	ଅନ୍ୟମନଷ୍ଠ	ଅମରପତି -	ଅମଲକରିବା	ଅବଲୋପ -	ଅବଃ
ଅନ୍ୟମନାୟ -	ଅନ୍ୟପୁରୋଜନା	ଅମଲଖିଆ -	ଅମାବସୀ, ଅମାବାସୀ	ଅବସ -	ଅବସ୍ଥ
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵା -	ଅପ	ଅମାବସୁ -	ଅମୁକ୍ତ	ଅବସ୍ଥନ -	ଅବସ୍ଥାର୍ଥି
ଅପଃ -	ଅପଚାର୍ଯ୍ୟିତ	ଅମୁକ୍ତହସ୍ତ -	ଅମୃତଭାଣୀ	ଅବସ୍ୟନ -	ଅବସ୍ୟକ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପଚାର -	ଅପଥୁକୀ	ଅମୃତଭୁଜ -	ଅମେୟାତ୍ମା	ଅବାକଶାଖ -	ଅବାପ୍ତି
ଅପଥ୍ୟ -	ଅପମଜ୍ୟା	ଅମେରା -	ଅମୁଗାମର	ଅବାପ୍ୟ -	ଅବିକୃତ
ଅପମଞ୍ଚବ୍ୟ -	ଅପରାଧ	ଅମୁଗାରୀ -	ଅମ୍ଲ	ଅବିକୃତି -	ଅବିଜ୍ଞା
ଅପରାଧପୃଷ୍ଠକ -	ଅପରିଷ୍ଠଗ	ଅମ୍ଲ -	ଅମ୍ଲାଦନ	ଅବିଜ୍ଞ -	ଅବିନନ୍ଦ
ଅପରିଷ୍ଠ -	ଅପବାଦକ	ଅମ୍ଲାନ -	ଅପକ୍ଷିତ	ଅବିନୟ -	ଅବିମୁକ୍ତ
ଅପବାଦକାର -	ଅପମାରିତ	ଅମର -	ଅୟୁଗମଣ୍ଟି-ଅୟୁଗବାହ୍ର	ଅବିମୁକ୍ତେଶ୍ୱର -	ଅବିବିକ୍ତ
ଅପମିକ୍ଷାନ୍ତ -	ଅପାଂଶୁଳା	ଅମୁଗାର୍ଜିଷ୍ଟ୍ର -	ଅୟୋମୟ	ଅବିବେକ -	ଅବିସମ୍ମାଦୀ
ଅପାଂଶୁଳା -	ଅପାଦାନ	ଅୟୋମଳ -	ଅରଣ୍ୟର	ଅବିସମ୍ମାଦିତ -	ଅବହୃତ
ଅପାନ -	ଅପାସ୍ତ	ଅରଣ୍ୟକ -	ଅରର	ଅବେକତ -	ଅବୋଧ
ଅପାସ୍ୟ -	ଅପୁଷ୍ଟ	ଅରର -	ଅରିମର୍କ	ଅବୋଧଗମ୍ୟ -	ଅବ୍ୟପେତ
ଅପୁଷ୍ଟତା -	ଅପୋଗଣ୍ଠ	ଅରିମର୍କନ -	ଅରୁଣତେଜ	ଅବ୍ୟଭାର -	ଅବ୍ୟାକୁଳ
ଅପୋଡ଼ -	ଅପୁତ୍ତିକାର	ଅରୁଣନୟନ -	ଅରୋଚକ	ଅବ୍ୟାକୃତ -	ଅବ୍ୟାକୃତ୍ୟ
ଅପୁତ୍ତିକରଣୀୟ -	ଅପୁତ୍ତିତ୍ତବ୍ରତ	ଅରୋଦନ -	ଅର୍ଗଲିତ	ଅବ୍ୟାହୁଣ୍ୟ -	ଅଶାରୀରିକ
ଅପୁତ୍ତିତ୍ତବ୍ରତ -	ଅପୁତ୍ତେଜକ	ଅର୍ଦ୍ଦ -	ଅର୍ଦ୍ଦ୍ସ୍ତ	ଅଶାଶ୍ଵତ -	ଅଶୁଭା
ଅପୁତ୍ତେଜ -	ଅପୁତ୍ତହତ	ଅର୍ଦ୍ଦ୍ସ୍ତବ -	ଅର୍ଥବ୍ୟବହାର	ଅଶୁଭି -	ଅଶୋଷ୍ୟ
ଅପୁତ୍ତାକରଣିକ -	ଅପ୍ସୁ	ଅର୍ଦ୍ଦ୍ସ୍ତିଙ୍ଗ -	ଅର୍ଦ୍ଦନି	ଅଶୌର -	ଅଶ୍ରୁମ
ଅପ୍ସୁଷ୍ଟିତ -	ଅବଳ	ଅର୍ଦ୍ଦନି -	ଅର୍ଦ୍ଦମୃତ	ଅଶ୍ରୁକ -	ଅଶ୍ରୁତ
ଅବାଳ -	ଅଭରଣୀୟ	ଅର୍ଦ୍ଦପାମ -	ଅର୍ଦ୍ଦପ୍ୟ	ଅଶ୍ରୁନୟନିୟ, ଅଶ୍ରୁଗ୍ୟ -	ଅଶ୍ରୁପାଦ
ଅଭରଣ୍ୟଭରକ -	ଅଭରଣୀୟ	ଅର୍ଦ୍ଦନ -	ଅର୍ଦ୍ଦନ	ଅଶ୍ରୁପାଳ -	ଅଶ୍ରୁଷ୍ଟନ
ଅଭିପ୍ରାତର -	ଅଭିମନାୟ	ଅର୍ଦ୍ଦନ୍ତ -	ଅଲଶ୍ୟେ	ଅଶ୍ରୁଷ୍ଟନବିଧାନ -	ଅଷ୍ଟକୁଳାଚଳ
ଅଭିମନ୍ତବ୍ୟ -	ଅଭିପାତ	ଅଲଶ୍ୟା -	ଅଲକ୍ଷ୍ମୀ	ଅଷ୍ଟକୋଣ -	ଅଷ୍ଟମ
ଅଭିପାତା -	ଅଭିଲାଷ	ଅଲଶ୍ୟମ -	ଅଲିକୁଳପଂକୁଳ	ଅଷ୍ଟକାଳିକ -	ଅଷ୍ଟଦଶବିଦ୍ୟା
ଅଭିଲାଷକ -	ଅଭିଶପ୍ତ	ଅଲିଶା -	ଅଲୋକପୁନର	ଅଷ୍ଟଦଶପୁରାଣ -	ଅଷ୍ଟଶିଳ୍ପ
ଅଭିଶପ୍ତକ -	ଅଭିସଂହିତ	ଅଲୋକଷ୍ମେନ -	ଅଳ୍ପବଳ	ଅଷ୍ଟମପକ୍ଷ -	ଅଷ୍ଟଜା
ଅଭିସଂହାପ -	ଅଭାପ୍ସା	ଅଳ୍ପବାଦୀ -	ଅବକଳନା	ଅଷ୍ଟକାତ୍ର -	ଅଷ୍ଟତ୍ତୁଷ୍ଟ
ଅଭାପ୍ସାତା -	ଅଭେଦାତ୍ମ	ଅବକା -	ଅବଗଣ୍ଠ	ଅଷ୍ଟତ୍ତୋଷ -	ଅଷ୍ଟମଷ୍ଟ
ଅଭେଦାତ୍ମିତ -	ଅଭେଦାତ୍ମିତି	ଅବଗତ -	ଅବଗୋଟିତ	ଅଷ୍ଟମପାମ୍ୟିକ -	ଅଷ୍ଟମମୁଦନୀୟ
ଅଭେଦାତ୍ମିତି -	ଅଭେଦାତ୍ମିତି	ଅବଗଟ -	ଅବଗ୍ରହ	ଅଷ୍ଟମମୁବିତ -	ଅଷ୍ଟହନ
ଅଭେଦାତ୍ମିତିକ -	ଅଭେଦାତ୍ମିତି	ଅବଗଟକଛପ -	ଅବଦାରକ	ଅଷ୍ଟହନୀୟ -	ଅଷ୍ଟମଥ୍ୟ
ଅଭେଦାତ୍ମିତିକ -	ଅଭେଦାତ୍ମିତି	ଅବଦାରଣ -	ଅବଧୋତିକ	ଅଷ୍ଟମମ୍ୟିକ -	ଅଷ୍ଟତାର୍କି
ଅଭେଦାତ୍ମିତିକ -	ଅଭେଦାତ୍ମିତି	ଅବଧ୍ୟ -	ଅବପାତ	ଅଷ୍ଟମିତାଳ୍ମ -	ଅଷ୍ଟମମାନ

ଅସୁମାର - ଅସୁକ୍ଷାର
ଅସୁଗ୍ରହା - ଅସ୍ତ୍ର
ଅସ୍ତ୍ର - ଅସ୍ତ୍ରବନ୍ଦ
ଅସ୍ତ୍ରବିତ୍ - ଅସ୍ତ୍ରିମାଳୀ
ଅସ୍ତ୍ରପୁର୍ - ଅସ୍ତ୍ରହ
ଅସ୍ତ୍ରହଣୀୟ - ଅସ୍ତ୍ରନ୍ତ
ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷି - ଅସ୍ତ୍ରଶେଷ
ଅସ୍ତ୍ରତ - ଅସ୍ତ୍ରତକର
ଅସ୍ତ୍ରତକାରୀ - ଅସ୍ତ୍ରତ
ଅସ୍ତ୍ରଦ୍ୟ - ଅସ୍ତ୍ରଲ

ଆ

ଆ - ଆଇତୋଟା
ଆଇଦା-ଆଏଦା - ଆକ୍ଷତାନ
ଆକୁଡ଼ - ଆକରଜ
ଆକରା - ଆକାୟବ
ଆକାର - ଆକାଶମଣିଲ
ଆକାଶମୟ - ଆକୃତିଗଣ
ଆକୃତିଗତ - ଆକ୍ଷଦ୍ୟତିକ
ଆକ୍ଷପଣ - ଆକ୍ଷିଷ୍ଟିଆ
ଆକ୍ଷିଛଟା - ଆଖେଟଣୀର୍ଷକ
ଆଖେତିକ - ଆଗମବକ
ଆଗମବିରୋଧ - ଆଗୁର
ଆଗୁରଣ - ଆଗୁରାୟଣ
ଆଗୁରାୟଣକ - ଆଙ୍ଗୁରିବା
ଆଙ୍ଗୁଲ - ଆଚମନୀୟ
ଆଚମ୍ୟ - ଆଚିଖ୍ୟାସୁ
ଆଚିତ - ଆଜିତକ
ଆଜନ୍ତୁ - ଆଜିକ
ଆଜିଚକ - ଆଜ୍ଞାନୁବର୍ତ୍ତୀ
ଆଜ୍ଞାନୁବାରୀ - ଆଗଣ
ଆଗପରେ - ଆଠବାଙ୍ଗ
ଆଠମଙ୍ଗଳା - ଆଢ଼ଣ
ଆଢ଼ଣି - ଆଢ଼ାଆଢ଼ି
ଆଢ଼ାଇ - ଆଣ
ଆଣକ - ଆତପ
ଆତପତ୍ର - ଆତୁର
ଆତୁର୍ଜି - ଆତୁତା
ଆତୁର୍ଲ୍ୟ - ଆତୁପୋଷକ

ଆତୁପୋଷମ - ଆତୁବତ୍
ଆତୁବରା - ଆତୁସାତ୍
ଆତୁସାତକୃତ - ଆତୁଶାୟ
ଆତୁଶାୟୀ - ଆଦରାଆଦର
ଆଦରିଣୀ - ଆଦିଗଦାଧର
ଆଦିଜନନୀ - ଆଦିରସାଶ୍ରିତ
ଆଦିରାଜ - ଆଦ୍ୟକବି
ଆଦ୍ୟକାଣ୍ଟ - ଆଧାର
ଆଧାରଣ୍ଟି - ଆଧ୍ୟାତ୍ମ
ଆଧ୍ୟାପନ - ଆନନ୍ଦପଟ
ଆନନ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ - ଆନାଜ
ଆନାୟ - ଆନୁପୂର୍ବ୍ୟ
ଆନୁବିଧିସ୍ଥା - ଆନେଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ
ଆନ୍ତ - ଆପ୍ରବୁଦ୍ଧି
ଆପ୍ରସୁଖୀ - ଆପନୁପ୍ରତ୍ଥ
ଆପମିତ୍ୟକ - ଆପୀତ
ଆପୀନ - ଆପ୍ତ
ଆପ୍ତୋର୍ଯ୍ୟାମ - ଆବ୍ରାଜାବରା
ଆବରି - ଆଭିଜିତ
ଆଭିଜିତ୍ୟ - ଆମିବାହାର
ଆମମୁକ୍ତାର - ଆମର୍ଶ
ଆମର୍ଶ - ଆମୀରଣ୍ଟି
ଆମୀରଣ୍ଟି - ଆମୁଆମୁଆ
ଆମୁକଦିନ - ଆମ୍ରାତକେଶ୍ଵର
ଆମ୍ରାବତୀ - ଆୟୁଷ
ଆୟୁର୍ବେଦିକ - ଆରଜ
ଆରଜିବେଗ - ଆରମ୍ଭ
ଆରମ୍ଭଣ - ଆରମ୍ଭିକ
ଆରାବୀ - ଆରେବତ
ଆରେରେ - ଆର୍କାପୁନ
ଆର୍କ - ଆର୍ଥିକସାତନ୍ୟ
ଆର୍ଥିବ୍ୟଙ୍ଗନାବୃତି - ଆର୍ଯ୍ୟଭିତ
ଆର୍ଯ୍ୟମିଶ୍ର - ଆଲକିତ
ଆଲକ୍ଷ୍ୟ - ଆଲୟ
ଆଲୟବିଜ୍ଞାନ - ଆଲିଙ୍ଗିତ
ଆଲିଙ୍ଗୀ - ଆଲେଖ
ଆଲେଖନ - ଆଲୋପ୍ୟାର
ଆଲୋଳ - ଆବର୍ଜନମଣି

ଆବର୍ଜନୀ - ଆବାପକ
ଆବାପନ - ଆବୁଡ଼ାପଡ଼ିବା
ଆବୁଡ଼ାବୁ - ଆବିକ
ଆବ୍ୟ - ଆଶାଜନକ
ଆଶାଇ - ଆଶିସ୍
ଆଶୀନ - ଆଶ୍ୟନ
ଆଶ୍ୟନ୍ୟ - ଆଶ୍ରିତ
ଆଶ୍ରିତବସ୍ତାଳ - ଆଶିକ
ଆଶିନ - ଆସନ
ଆସନଗ୍ରହଣ - ଆସଲଗୋର
ଆସା - ଆସୁରା
ଆସୁରୀୟ - ଆସିଲତା
ଆସିକାର୍ଯ୍ୟଦ - ଆଷ୍ଟ୍ରୋଗନୀ
ଆଷ୍ଟ୍ରାଗା - ଆହନସ୍ୟ
ଆହର - ଆହିସି
ଆହିକ - ଆହିକଗତି
ଆହୁବ - ଆହୁବାଦନଗର

ଇ

ଇ-କାର - ଇଆର
ଇଆରକି - ଇଷ୍ଟୁବଲ୍ୟୀ
ଇଷ୍ଟୁବାଟି - ଇଜ୍ଜାପତ୍ର
ଇଜ୍ଜାପୂର୍ବକ - ଇଜ୍ଜ୍ୟା
ଇଜ୍ଜ୍ୟାଶୀଳ - ଇତ୍ତରେ
ଇତ୍ତରବିଶେଷ - ଇତ୍ୟ
ଇତ୍ୟକ - ଇନେ
ଇନେକେ - ଇନ୍ଦ୍ରୁବଲ୍ୟୀ
ଇନ୍ଦ୍ରୁବାର - ଇନ୍ଦ୍ରନାରୀ
ଇନ୍ଦ୍ରନୀଳ - ଇନ୍ଦ୍ରାଣିକା
ଇନ୍ଦ୍ରଦୃଶ - ଇନ୍ଦ୍ରିୟଲାଲପା
ଇନ୍ଦ୍ରିୟମନ୍ଦିକର୍ଷ - ଇଭାଇ
ଇଭୋଷଣା - ଇରିକା
ଇରିକାବନ - ଇବା
ଇବୀଳକ - ଇଷ୍ଟକାମଧୁକ
ଇଷ୍ଟକାଯନ୍ତ୍ର - ଇସମଳ
ଇସମାଇଲ - ଇହୁଦୀ

ଈ

ଈ - ଇରିଣ

ଇରିତ - ଇଶିତ
ଇଶିତ - ଇଶୁରମେବା
ଇଶୁରା - ଇହିନୀ

ଉ

ଉ - ଉକର
ଉକରଖୋଲିବା - ଉକ୍ତଥବର୍ଣ୍ଣନ
ଉକ୍ତଥବାହସ୍ତ - ଉଗୁରା
ଉଗୁରାଇବା ଉଗୁରେଇବା - ଉଘାଇବା
ଉଘେଇବା - ଉଜଭାଷୀ
ଉଜମନାଈ - ଉଜୁଙ୍ଗ
ଉଜୁଡ଼ - ଉଜୁଙ୍ଗଳ
ଉଜ୍ଜ୍ଵଳା - ଉଜାଇନ
ଉଜାଉଜି - ଉଜୁଳିତ
ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ - ଉଠାଣ
ଉଠାଣି - ଉଢାଇବା
ଉଡ଼ାଉଡ଼ିକରିବା - ଉଣା
ଉଣାଅଧିକ - ଉଡୁରିବା
ଉଡୁରୁଡ଼ି - ଉକ୍ତାର
ଉକ୍ତାରିକା - ଉତ୍ତ୍ପୋତିତ
ଉତ୍ତ୍ପାଦିତ - ଉତ୍ତରକବାଟ
ଉତ୍ତରକଳିଙ୍ଗ - ଉତ୍ତରପୂରୁଷ
ଉତ୍ତରପୂର୍ବ - ଉତ୍ତରିକା
ଉତ୍ତରା - ଉତ୍ତେଜନ
ଉତ୍ତେଜନା - ଉପୁତ୍ତିତା
ଉପୁତ୍ତି - ଉପ୍ତାଣ
ଉପ୍ତାତ - ଉତ୍ପାପ
ଉତ୍ପାପନ - ଉତ୍ସାଦନ
ଉତ୍ସାଦନୀୟ - ଉଥୁରା
ଉଥୁଳିବା - ଉଦଧିକ୍ରା
ଉଦଧିମଳ - ଉଦୟିତୁତ୍ର
ଉଦୟୀ - ଉଦହାର
ଉଦା - ଉଦାହରଣାପ୍ଲଳ
ଉଦାହରଣୀୟ - ଉଦ୍ଗମ
ଉଦ୍ଗମନ - ଉଦ୍ଘାତକ
ଉଦ୍ଘାତନ - ଉଦୃଷ୍ଟ
ଉଦ୍ଘେଶ୍ୟ - ଉଦ୍ବାରଣ
ଉଦ୍ବାରଣଦତ୍ତ - ଉଭାସ
ଉଭାସକ - ଉଦ୍ୟମ

ଉଦ୍ୟାବ - ଉଦ୍ବାସନ
ଉଦ୍ବାସ - ଉଦ୍ବେଷ୍ଟନୀୟ
ଉଦ୍ବେଷ୍ଟିତ - ଉନ୍ନୟକତ
ଉନ୍ନୟ - ଉନ୍ନୟଦନ
ଉନ୍ନୟଦନା - ଉପକନ୍ୟା
ଉପକରଣ - ଉପକ୍ରମ
ଉପକ୍ରମଣ - ଉପଗୁ
ଉପଗୁପ୍ତ - ଉପଚିକୀର୍ଣ୍ଣ
ଉପଚିତ୍ - ଉପଜୋଷ
ଉପଜୋଷମ - ଉପଦେବ
ଉପଦେବତା - ଉପନ
ଉପନଷ୍ଟତ୍ - ଉପନିଷତ୍ର
ଉପନିଷତ୍ରମଣ - ଉପପୁରାଣ
ଉପପୁଷ୍ଟିକା - ଉପମର୍ଦନ
ଉପମା - ଉପର
ଉପରଆଡ଼ - ଉପରିଜ
ଉପରିତନ - ଉପଲବ୍ଧାର୍ଥ
ଉପଲବ୍ଧି - ଉପବୀତ
ଉପବୀତୀ - ଉପଶ୍ରେଷ୍ଟଣ
ଉପଷମ୍ମ - ଉପପର୍ଗ
ଉପପର୍ଜନ - ଉପପୁକ
ଉପପୁକତ - ଉପହସ୍ତ
ଉପହସ୍ତିକା - ଉପାତ୍ୟୟ
ଉପାଦ - ଉପାରଣ
ଉପାରତ - ଉପାହିତ
ଉପାହୃତ - ଉପ
ଉପକୃଷ୍ଟ - ଉତାହେବା
ଉତୁଜା - ଉରାଗାସନ
ଉରଗେନ୍ଦ୍ର - ଉରୁଗାୟ
ଉରୁଶୁଲା - ଉରଶାରମଣ
ଉରଶାବଲ୍ଲୂଭ - ଉଲୁକା
ଉଲୁକି - ଉଲୁଣ
ଉଲୁକ - ଉଶତ
ଉଶତୀ - ଉଷ୍ଟ
ଉଷ୍ଟକଣ୍ଟକରୋଜନନ୍ୟାୟ - ଉଷ୍ଟା
ଉଷ୍ଟାଗମ - ଉତ୍ତେଜବା

ଉ

ଉ - ଉର୍କୁସ୍ତଳ

ଉର୍କୁସ୍ତାନ - ଉର୍କୁଥା
ଉର୍କୁଦଂସ୍ତ୍ରକେଶ - ଉର୍ମ
ଉର୍ମ - ଉର୍ବ୍ୟଗାନ

ର

ର - ରଚୀଷ
ରଚୀଷମ - ରଣମୋଦନ
ରଣଲେଖ୍ୟ - ରତୁଥା
ରତୁଦାନ - ରକ୍ଷିମାନ
ରଧ - ରକ୍ଷିମନା
ରକ୍ଷିମାଳାପର୍ବତ - ରହତ

ରୁ

ରୁକ୍ଷ

ର - ଏକକର୍ତ୍ତ
ଏକକର୍ମକାରୀ - ଏକଛାୟା
ଏକଜ - ଏକତାଳୀ
ଏକତ୍ତିରିଶ - ଏକନାଥ
ଏକନାଥଭଜ - ଏକପାଟଳା
ଏକପାଣିଆଁ - ଏକମନା(ନୋ)
ଏକମନେ - ଏକବର୍ଣ୍ଣ
ଏକବର୍ଣ୍ଣସମୀକରଣ - ଏକଶାଖ
ଏକଶାଳ - ଏକାଗ୍ରତିର
ଏକାଗ୍ରତା - ଏକାଧାର
ଏକାଧାରରେ - ଏକାର୍ଥତା
ଏକାର୍ଥପ୍ରୁତ୍ତିପାଦକ - ଏକେତ
ଏକେଶୁର - ଏଡ଼
ଏଡ଼କ - ଏଣ୍ଟି
ଏଣ୍ଟିଦାଷ - ଏତେଗୁଡ଼ିଏ
ଏତେଦାଷ - ଏଯ୍ୟ
ଏଯାଏ - ଏବଂଦିଧ
ଏବଂଭୂତ - ଏହି
ଏହି - ଏହେକ

ରୀ

ରୀକାର - ରୀକପହସ୍ତିକ
ରୀକାଗାରିକ - ରୀଦ୍ରଜାଲିକ

ଓତ୍ତରଦ୍ୟମୁ - ଓଶ
ଓଶାନୀ - ଓହିକଦର୍ଶୀ

୩

ଓକାର - ଓକିଲ
ଓକିବସ - ଓଚମୁହଁ
ଓଚରା - ଓଡ଼ା
ଓଡ଼ୁ - ଓଳଚକୁହା
ଓଳଚପାଲଟ - ଓଷଠି
ଓଷପିଗର୍ତ୍ତ - ଓହ୍ନାଇବା

୪

ଓକାର - ଓତ୍ତରିକୀପୁଭା
ଓତ୍ତରେଯ - ଓତ୍ତରାହମାନି
ଓଦଗୁହଣ - ଓପନିଷତ୍କ
ଓପନିଷଦ - ଓଁ
ଓମକ - ଓଷପ୍ୟ
ଓଷପ୍ତ - ଓଷ୍ୟ

୫

୬

କ - କଇଁକଇଁ
କଇଁଚି - କଂସାରିଲଇ
କଂସାଳ - କକଖଟପତ୍ରକ
କକଖଟୀ - କଙ୍କିତ
କଙ୍କିତକ - କଚବି
କଚବିଆ - କଛାହଗରା
କଛି - କଞ୍ଚା
କଞ୍ଚାଖାଇ - କଟକାରିବା
କଟକାର - କଟାଳିଆ
କଟାଳିବା - କଟୁପତ୍ର
କଟୁପତ୍ରିକା - କଠିନପରିଶ୍ରମ ସଜ୍ଜା
କଠିନପୃଷ୍ଠ - କଡ଼ାମିଜାନ୍
କଡ଼ାର - କଣୀ
କଣୀଚି - କଣ୍ଟାଇକୋଳି
କଣ୍ଟାକଣ୍ଟ - କଣ୍ଟଲଗ୍

କଣ୍ଟଲତା - କଣ୍ଟୁପୁନକ
କଣ୍ଟୁପୁନୀ - କତୁରିଆ
କତୁରିବା - କଥାବାର୍ତ୍ତ
କଥାବାହାରକରିବା - କଦମ୍ବ
କଦମ୍ବ - କଦୁଥ
କଦୁ - କନକାଦ୍ଵୀ
କନକାଦ୍ଵୀ - କନର୍ପବାଣ
କନର୍ପମଧନ - କନ୍ୟପା (ସୀ)
କନ୍ୟା - କପଟପାଶ
କପଟପ୍ରବନ୍ଧ - କପି
କପିକଳ୍ପ - କପିଶ
କପିଶା - କପଣଜ୍ଜର
କପଣ(ପୋ)ଶି - କବାର
କବାରପଛୀ - କମଳାକର
କମଳାଶୁଣ୍ଡି - କମୁଳବାନ୍
କମୁଳହର - କରଗୁହ-(ଶ)
କରଗୁହ - କରତୋପ୍ତ
କରଦ - କରମରା
କରମର୍ଦ - କରାରନାମା
କରାରା ଆସାମୀ - କରିଶାବକ
କରିଶୁଣ୍ଡ - କରେଯୁକ
କରେବର - କର୍କରା
କର୍କର - କର୍ଣ୍ଣପଳକ)
କର୍ଣ୍ଣପଳୀ - କର୍ଣ୍ଣାଷ୍ଟାଳ
କର୍ଣ୍ଣ - କର୍ଣ୍ଣ୍ୟ
କର୍ଣ୍ଣୀ - କର୍ମକର
କର୍ମକର୍ତ୍ତା - କର୍ମଧାରଣା
କର୍ମଧ୍ୟାସ - କର୍ମପତିବ
କର୍ମପନ୍ନ୍ୟାସ - କର୍ଷଣୀ
କର୍ଷଣୀୟ - କଳନ
କଳନା - କଳଶି
କଳଶା - କଳାକେଚେଣ୍ଟି
କଳାକେଳି - କଳାବଦାଳିଆ
କଳାବନ୍ତ - କଳିତ
କଳିତକରାର - କଳିତରୁ
କଳିବାହୁ - କଳ୍ୟପାଳ
କଳ୍ୟବର୍ତ୍ତ - କଶାଘାତ
କଶାତ୍ରୟ - କଶାୟ
କଶାୟକୃତ - କମନ

କମନା - କହ୍ନାର
କହ୍ନ - କାହ୍ନେଙ୍କର
କାହ୍ନୀଥି - କାକମାରୀ
କାକପବ - କାକେଶୁ
କାକେଶୁ - କାଙ୍ଗାଳୀ
କାଙ୍ଗାଲୁଣୀ - କାଞ୍ଚନ
କାଞ୍ଚନକ - କାଟଙ୍ଗାଟ
କାଟଙ୍ଗାଟ - କାଠଗଡ଼ା
କାଠଗଡ଼ି - କାହୁଆ
କାଣ - କାଣସ୍ତ୍ରଣ୍ଡ
କାଣସ୍ତ୍ରୀନ - କାତର୍ଯ୍ୟ
କାତଳ - କାନଗୁର
କାନଗୁର - କାନିଟାଣିବା
କାନିପଣତ - କାନ୍ତିଦାୟକ
କାନ୍ତିନଗରୀ - କାନ୍ତକୁ କାନ୍ତଦେବା
କାନ୍ତକୁକାନ୍ତପକାଇବା - କାପିଙ୍ଗଲାଦି
କାପିଥ୍ରଥ - କାବା
କାବାଖେଅ - କାମଗିରି
କାମଗୁଣ - କାମଦୂତୀ
କାମଦେବ - କାମମୁଦ୍ରା
କାମମୁଦ୍ର - କାମସଖ
କାମସୁତ - କାମାଶ୍ରମପଦ
କାମାସନ୍ତ - କାମେଶ୍ଵର
କାମେଶ୍ଵରା - କାୟମନୋବାକ୍ୟରେ - କାରଣ
କାରଣ କରିବା - କାରାଗୁହ
କାରାଦଣ୍ଟ - କାରେଣବ
କାରେଣୀ - କାର୍ପାସପୌତ୍ରିକ
କାର୍ପାସାଷ - କାର୍ପିତୁଲାଇବା
କାର୍ପିତ୍ତ - କାର୍ପ୍ୟସିତି
କାର୍ପ୍ୟଷ୍ଟାନ - କାଳ
କାଳ - କାଳଗୁଣିକା
କାଳଗଢ଼ି - କାଳନେତ୍ର
କାଳନେମି - କାଳପୋରିନୀ
କାଳପୋରା - କାଳହୋବା
କାଳହୋରା - କାଳଶୋତ
କାଳଶୁଦ୍ଧତ - କାଳିପୁଦମନ
କାଳିପୁଦଲନ - କାବଚିକ
କାବା - କାଶୀବାସ

କାଶୀବିଶ୍ୱନାଥ - କାଷଦାରୁ
କାଷତ୍ତୁ - କାସବାନ୍
କାସାର - କାହିଁରେ କଥଣ
କାହିଁର ଲାଗି - କିଂଶୁକ
କିଂପଶା - କିଞ୍ଚଳକ
କିଞ୍ଚିଲୁକ - କିଡ଼କିତା
କିଡ଼କିତାଇବା - କିଦ୍ରା
କିଦ୍ରିକିଦ୍ରି - କିମାକ
କିମୁରୁଷ - କିରଣ
କିରଣତତ୍ତ୍ଵ - କିଳ
କିଳ - କିଶୋରପୁଜା
କିଷାନ୍ - କାଟ୍ଟୁ
କାଟଜ - କାର୍ତ୍ତିଧର
କାର୍ତ୍ତିଧୁଜା - କାଶପଣ୍ଡୀ
କାଶାଳ - କୁଡ଼କୁଡ଼
କୁଆଁଲ - କୁକୁଟ
କୁକୁଟକି - କୁତ୍କୁରିଆ
କୁତକୁଟି - କୁଜବାର
କୁଜମୂଳ - କୁଞ୍ଜରାସନ
କୁଞ୍ଜରୀ - କୁରିଚକ
କୁରିଚର - କୁରୁମିକ
କୁରୁମିତା - କୁଡ଼ଙ୍ଗ
କୁଡ଼ପ - କୁଣ୍ଡ
କୁଣ୍ଡ - କୁଣ୍ଡାଦେଇ ପାଠପଢ଼ିବା
କୁଣ୍ଡପିଠା - କୁଡ଼ି
କୁଡ଼ - କୁଡ଼ିଚିତ୍
କୁଡ଼ତ୍ତ୍ୟ - କୁଦ୍ର
କୁଦିବତ - କୁଛାଇବା
କୁଛାକୁଛି - କୁପଥ
କୁପଥଗାମୀ - କୁଡ଼ତ୍ୟ
କୁଭୋଜନ - କୁମାରୀ
କୁମାରୀକ୍ରୁତନକ - କୁମ୍ବ
କୁମି - କୁମୁଦୁତ
କୁମୁଦୁଳ - କୁପାଜୀ
କୁପାତ୍ରା - କୁରୁକଟ
କୁରୁକନ୍ଦକ - କୁରୁପ
କୁରୁପ୍ୟ - କୁଲକ୍ଷଣ
କୁଲକ୍ଷଣୀ - କୁଲଦେବତା
କୁଲଦେବୀ - କୁଲବାର

କୁଲବାଲା - କୁଳାଙ୍ଗନା
କୁଲାଙ୍ଗାର - କୁଳିର
କୁଳିଶ - କୁଳାପ
କୁଳ୍ୟ - କୁବେଣୀ
କୁବେର - କୁଶବ୍ରତ
କୁଶବ୍ରତୀ - କୁଶୁଳ
କୁଶୁଲଧାନ୍ୟ - କୁସଂଧାରୀ
କୁସଂଧାରାଜନ୍ - କୁସ୍ମାୟୁଧ
କୁସ୍ମାରଙ୍ଗ - କୁହାଗମାରିବା
କୁହାଗିବା - କୁଜ
କୁଜ - କୁଟଶ
କୁଟଶାଳ୍ଲି - କୁର୍କୁର
କୁର୍କ - କୁଳଦୁଷ୍ଟକ
କୁଳିଆ - କୃତକନନ୍ୟ
କୃତକପୁତ୍ର - କୃତନିଷ
କୃତନ୍ତ - କୃତସଙ୍ଗେତ
କୃତସଂଝ - କୃତଳକ
କୃତାଳୟ - କୃତିମଦତ୍ତ
କୃତିମଧୂପ - କୃପାରିଷା
କୃପାମୟ - କୃଷି
କୃଶକଣୀ - କଷ୍ଟକାୟ
କଷ୍ଟକାଷ - କଷ୍ଟମୂଳ
କଷ୍ଟମୃଗ - କଷ୍ଟାଚଳ
କଷ୍ଟାଜିନ - କେରଚପୋକ
କେଉଟମୁଥା - କେଶେ ସିବା
କେଣ୍ଟା - କେତେହେଲେ
କେତୋଟା - କେମ୍ବୁବିଲୁ
କେମ୍ବୁଲି - କେବେ
କେବେକେବେ - କେଳା
କେଳାଇବା - କେଶ୍ଵୁ
କେଶରୁଣ - କେଶବପନୀୟ
କେଶବପ୍ରିୟା - କେହୁ
କେହ୍ନ୍ତି - କେରାତ
କେରାତକ - କୋଳ
କୋକତ୍ - କୋଚାବେପାରୀ
କୋଚିଆ - କୋଟିଜିତ୍
କୋଟିଜ୍ୟା - କୋଡ଼
କୋଡ଼କରିବା - କୋଡ
କୋତବା - କୋମଳବକଳା

କୋମଳମତି - କୋର୍ଜ
କୋର୍ବାନ୍ - କୋଶକୃତ୍
କୋଶଚଞ୍ଚୁ - କୋଷସଂଘ୍ରାନ
କୋଷ(ଷ୍ଟ) - କୌକୃତ୍
କୌକୁଟ - କୌତୁକ
କୌତୁକକର୍ତ୍ତା - କୌମାରବ୍ରତ
କୌମାରଭୃତ୍ୟ - କୌଲୀନ
କୌଶାଲବ୍ୟ - କୌଶାଲବ୍ୟ
କୌଶେଷ୍ୟ - କ୍ରୁଦୁଜିତ୍
କ୍ରୁଦୁଦୋଷନୂତ୍ - କ୍ରମାଦିତ୍ୟ
କ୍ରମାଧ୍ୟୟୁନ - କ୍ରଣ୍
କ୍ରଣିତ - କ୍ରିୟାକାଣ୍
କ୍ରିୟାକାର - କ୍ରୀଡ଼ନୀୟ
କ୍ରୀଡ଼ନୀୟକ - କ୍ରୀଡ଼ଦାସ
କ୍ରୀଡ଼ପୁତ୍ର - କ୍ରୋଅପଦୀ
କ୍ରୋଗ - କ୍ରୋଧାନ୍ତ
କ୍ରୋଧାନ୍ତିତ - କ୍ଲାନ୍
କ୍ଲାନ୍ତିକର - କ୍ଲାନ୍
କ୍ଲାନ୍ଥନ - କ୍ଲାପି

କ

କଣ - କଣି
କଣିକ - କତ୍ରବର୍ଣ୍ଣନ
କତ୍ରବିଦ୍ୟ - କମତାବହିର୍ଭୂତ
କମତାବାନ୍ - କର
କରଜ - କାରମୃତିକା
କାରମେଲକ - କିପ
କିପକ - କାଶକଟି
କାଶକଣ - କାରଦୁମ
କାରଧାତ୍ରୀ - କାରିକା
କାରିଣୀ - କ୍ଷୁଦ୍ରବନ
କ୍ଷୁଦ୍ରବିର୍ତ୍ତା - କ୍ଷୁଦ୍ରାକ୍ଷ
କ୍ଷୁଦ୍ରାଗ୍ରିମଛ - କ୍ଷୁରପତ୍ରିକା
କ୍ଷୁରପବି - କ୍ଷେତ୍ରରୁହା
କ୍ଷେତ୍ରବିଜ୍ଞାନ - କ୍ଷେପ୍ତ
କ୍ଷେମ - କ୍ଷୋଦ
କ୍ଷୋଦକ - କ୍ଷାତ୍ରୁତ୍
କ୍ଷାୟ - କ୍ଷେଲ

ଖ - ଖଇରାତବାହ୍ରେଲ
ଖଇରାତି - ଖଙ୍କାରିବା
ଖଙ୍କାଳ - ଖଜଳ
ଖଜା - ଖଞ୍ଜନିକା
ଖଞ୍ଜନୀ - ଖଚମ୍ବୁଆ
ଖଚମଳ - ଖଚିକା
ଖଚ୍ଛମ୍ବ - ଖଡ଼ୀନ
ଖଡ଼ୀମାଟି - ଖଡ଼ୀକ
ଖଡ଼ୀନ - ଖଣ୍ପର୍ଶ
ଖଣ୍ପାକ - ଖଣ୍ପଣ୍ଡା
ଖଣ୍ଡିତ - ଖତିଆନ
ଖତିରି - ଖନିତା
ଖନିତ୍ର - ଖନୁକ
ଖନ୍ତାତି - ଖରଗନନିକା
ଖରଗନା - ଖରପ
ଖରପତ୍ର - ଖରକାଟିବା
ଖରାଖାଇବା - ଖର୍ଜୁର
ଖର୍ଜୁରକ - ଖଳପ୍ରକୃତିକ
ଖଳପ୍ରୀତି - ଖଲୁକ
ଖଲୁରେଷ - ଖସପ
ଖସବକ୍ର - ଖାଉଡ଼
ଖାଉଡ଼ି - ଖାଡ଼ିଆ
ଖାଡ଼ିଆଶିଘ୍ର - ଖାତର
ଖାତରକରିବା - ଖାଦୋଅର୍ଣ୍ଣସ
ଖାଦ୍ୟ - ଖାମ୍କା
ଖାମ୍ଖିଆଲ - ଖାଲତ୍ୟ
ଖାଲରେପକାଇବା - ଖଁ ଖଁ
ଖଁକାଇବା - ଖିଲ
ଖିଲ - ଖୁବୁରା
ଖୁଚିବା - ଖୁଣ୍ଡ
ଖୁଣ୍ଡିଆ - ଖୁବ
ଖୁବସୁରତ - ଖୁରାଣ୍ଡ
ଖୁରାଳକ - ଖୁଶି
ଖୁଶାମତ - ଖେଅଣା
ଖେଅା - ଖେଦିଖେଦି
ଖେଦିତ - ଖେଳାଇବା
ଖେଳାଖେଳି - ଖୋଜାପଡ଼ିବା(ଲାଗିବା)

ଖୋଜାଲୋଡ଼ା - ଖୋଲ
ଖୋଲ - ଖୋସାହୁଳା
ଖୋସିବା - ଖୁୟୁୟୁସୁ

ଗ

ଗ - ଗଇଁଠାଳ
ଗଇଁଠାଳପିଣା - ଗଗନକୁସୁମ
ଗଗନଗତି - ଗଙ୍ଗାଜଳିକରିବା
ଗଙ୍ଗାଟ - ଗଙ୍ଗୁକ
ଗଙ୍ଗେଇ - ଗଜକଷ୍ଟପଯୁଷ
ଗଜକଟା - ଗଜପାଦପ
ଗଜପାଳ - ଗଜଶାସନ
ଗଜପାର - ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଢ
ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଗମନ - ଗଡ଼
ଗଡ଼କ - ଗଡ଼ା
ଗଡ଼ାଇବା - ଗଡ଼ିରିକା
ଗଢ଼ଳ - ଗଣଦେବୀ
ଗଣତ୍ରୁବ୍ୟ - ଗଣିତ
ଗଣିତଙ୍କ - ଗଣିପଡ଼ିବା
ଗଣିପକାଇବା - ଗଣ୍ଠରେଣ୍ଟ
ଗଣ୍ଠମଣ୍ଡଳ - ଗଣ୍ଠପଦୀ
ଗଣ୍ଠୁଭବ - ଗତବ୍ୟ
ଗତଭର୍ତ୍ତକା - ଗତାର୍ତ୍ତବା
ଗତାର୍ଥ - ଗଦଢ଼ା
ଗଦୟିତ୍ତ - ଗଦଦଭାଷୀ
ଗଦଦସ୍ଵର - ଗନ୍ଧକରୁଣ୍ଟ
ଗନ୍ଧକନ୍ଦ - ଗନ୍ଧପ
ଗନ୍ଧପତ୍ର - ଗନ୍ଧରପାଙ୍କ
ଗନ୍ଧରା - ଗନ୍ଧବାହୀ
ଗନ୍ଧବାହୀ - ଗନ୍ଧି
ଗନ୍ଧବାହୀ1 - ଗନ୍ଧି
ଗନ୍ଧରେବା - ଗଭୀରତେତାଈ
ଗଭୀରତମ - ଗମିବା
ଗମା - ଗୟା
ଗଯାଳୀ - ଗରଦ
ଗରଦା - ଗରାପିକା
ଗରାବଡ଼ - ଗରୁଡ଼ତୀ
ଗରୁଡ଼ାନ - ଗର୍ଭଭ
ଗର୍ଭଭକ - ଗର୍ଭଗ୍ରହଣ
ଗର୍ଭଘାତ - ଗର୍ଭପୋଷଣ

ଗର୍ଭପ୍ରସବ - ଗର୍ଭାଦ
ଗର୍ଭଧାନ - ଗଲଗଲହେବା
ଗଲଗଲିଆ - ଗଲା
ଗଲା - ଗଲିପଡ଼ିବା
ଗଲିପିଣି ରହିଯିବା - ଗବାଦନ
ଗବାଦନୀ - ଗପ୍ତଖଳାଇବା
ଗପ୍ତକିର୍ଣ୍ଣ - ଗାଇଗୋବରା
ଗାଇଚିରା - ଗାଏକରିବା
ଗାଏଣୀ - ଗାଡ଼ିଅଙ୍କା
ଗାଡ଼ିକ - ଗାଣ୍ଡିଆଭାଣ୍ଡ
ଗାଣ୍ଟିଗାଣ୍ଟିଏଲାଗିବା - ଗାଣ୍ଟିରେ
ପଶିବା
ଗାଣ୍ଟିଶୁଣିବା - ଗାଥ
ଗାଥକ - ଗାନ୍ତ୍ରୀ
ଗାନ୍ତିନୀ - ଗାମଦ
ଗାମଲା - ଗାରିବା
ଗାରିମା - ଗାଳ
ଗାଲ - ଗାବିଷ୍ଟିର
ଗାବିଷ୍ଟିରାୟଣ - ଗିରାଙ୍କୁଶ
ଗିରାଣ - ଗିରଧର
ଗିରିଧାତ୍ର - ଗିରିଷୁତା
ଗିରିସ୍ପବା - ଗିହାଳିଆ
ଗିହାଳିପ - ଗୁଆ
ଗୁଆଇବା - ଗୁଗୁଲକଦ୍ର
ଗୁଗୁଲୁ - ଗୁଣ
ଗୁଣ୍ଣକୃତ - ଗୁଡ଼ଚ
ଗୁଡ଼ଚମାନ୍ଦୁ - ଗୁଡ଼ିବାତ
ଗୁଡ଼ିଲୋବୃଦ୍ଧଦାଚଳ - ଗୁଣକାରୀ
ଗୁଣକାର୍ତ୍ତନ - ଗୁଣଭୋକ୍ତା
ଗୁଣଭୃତ - ଗୁଣା
ଗୁଣାକର - ଗୁଣ୍ଣଗୁଣ୍ୟର
ଗୁଣ୍ୟି - ଗୁତା
ଗୁତାଦେବା - ଗୁତ୍ରମୂଳା
ଗୁଦା - ଗୁମର
ଗୁମସ୍ତା - ଗୁରୁଗୋବିନ୍ଦସି
ଗୁରୁଗୋରବ - ଗୁରୁପରିଚର୍ଯ୍ୟା
ଗୁରୁପାକ - ଗୁର୍ଜନି
ଗୁର୍ଜିର - ଗୁଲାବ
ଗୁଲାବୀ - ଗୁସ୍ପା

ଗୁହ୍ର - ଗୁହାଳଖଲିଆ
 ଗୁହାଳପୋଛା - ଗୁଡ଼ପୁରୁଷ
 ଗୁଡ଼ପୁଷ୍ଟକ - ଗୁଧ୍ରପତି
 ଗୁଧ୍ରପତ୍ର - ଗୁହ୍ରତ୍ୟାଗ
 ଗୁହ୍ରତ୍ୟାଗୀ - ଗୁହ୍ରମେଧୀ
 ଗୁହ୍ରମେଧିନୀ - ଗୁହାଶ୍ରମୀ
 ଗୁହାସଙ୍କ - ଗୋଞ୍ଜାଗେଞ୍ଜ
 ଗୋଞ୍ଜାବା - ଗୋପ
 ଗୋରଷ୍ଟ - ଗୌରିକ
 ଗୌରିକଂବୁ - ଗୋକିରାଟିକା
 ଗୋକିରାଟୀ - ଗୋଘ୍ୟ
 ଗୋଙ୍ଗା - ଗୋଟା
 ଗୋଟାଇପୋଟାଇ - ଗୋଡ଼ିଘଣ୍ଟିବା
 ଗୋଡ଼ିଘୋଲା - ଗୋଡ଼େ ଗୋଡ଼େ
 ଗୋଡ଼େ ଗୋଡ଼େ ଜଗିବା - ଗୋଡ଼ିଭିତ୍
 ଗୋଡ଼ମରାତାହୁକ - ଗୋଡ଼ୋହନ
 ଗୋଡ଼ୋହନୀ - ଗୋନସ
 ଗୋନସୀ - ଗୋପବନ୍ଧୁ
 ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାଶ - ଗୋପାଳବୈଷ୍ଣଵ
 ଗୋପାଳଭାଣ୍ଡ - ଗୋପିନାଥ ଶର୍ମା
 ଗୋପିନାଥଶୈବ - ଗୋରଣ୍ଣୀର
 ଗୋଭାନ୍ତୁ - ଗୋମୁତ୍ର
 ଗୋମୁତ୍ରଛନ୍ଦ - ଗୋରତ୍ତି
 ଗୋରଣ - ଗୋରଚନା
 ଗୋର୍ଗା - ଗୋଲମୋହନୀ
 ଗୋଲମନ୍ତ୍ର - ଗୋଲାମ
 ଗୋଲାମକାଦେରଖୀ - ଗୋବରିଆପୋକ
 ଗୋବରିବା - ଗୋବେଷ୍ଟ
 ଗୋବେଦ୍ୟ - ଗୋଷ୍ଠପଟୁ, ଗୋଷ୍ଠପଣ୍ଡିତ
 ଗୋଷ୍ଠପତି - ଗୋପାଇଁ
 ଗୋପାଇଁଆ - ଗୋହାରି
 ଗୋହାଳ - ଗୋଣୀ
 ଗୋଣ୍ୟ - ଗୋରଗ୍ରୀବୀୟ
 ଗୋରଚନ୍ଦ - ଗୋରା
 ଗୋରୀକଳ୍ପ - ଗୋଷ୍ଠୀନ
 ଗୋସହସ୍ରିକ - ଗ୍ରହିଷ୍ଣେଦକ
 ଗ୍ରହିଷ୍ଣେଦନ - ଗ୍ରହକଷା
 ଗ୍ରହକଞ୍ଚାଳ - ଗ୍ରହପାତ୍ର
 ଗ୍ରହପାତ୍ରନ - ଗ୍ରହ୍ୟ

ଗ୍ରାବରିତ୍ - ଗ୍ରାମଦେବତା
 ଗ୍ରାମଦୂତ - ଗ୍ରାମାଧନ
 ଗ୍ରାମଧିକାରୀ - ଗ୍ରାବସ୍ତୁତ
 ଗ୍ରାବଷ୍ଟୋତା - ଗ୍ରୀଷ୍ମରତ୍ନ
 ଗ୍ରୀଷ୍ମକଟିବନ୍ଧ - ଗ୍ରୌ

ଘ
 ଘ - ଘରନ
 ଘରନା - ଘରିକା
 ଘରିକାଚଳ - ଘଢ଼ିଆଳ
 ଘଢ଼ିକ - ଘଣ୍ଟାଶବ
 ଘଣ୍ଟି - ଘନଧାତୁ
 ଘନନାର୍ତ୍ତ - ଘନାଘନ
 ଘନନାରୀ - ଘର ଉଜଳକରିବା
 ଘରଉଜାତ୍ - ଘରପୋଡ଼ା
 ଘରପୋଡ଼ି - ଘରଖରବା
 ଘରି - ଘର୍ମାର୍ଜ
 ଘର୍ମାର୍ଦ୍ଦ - ଘର୍ମିଆ
 ଘସ୍ତର - ଘାଟପ୍ରଭା
 ଘାଟବାଲା - ଘାତିପକ୍ଷୀ
 ଘାତୀ - ଘିଆମାରିବା
 ଘିଆମରମ୍ବର - ଘୁଙ୍କୁର
 ଘୁଙ୍କୁଳା - ଘୁମା
 ଘୁମାଇବା - ଘୁସ୍ତନ
 ଘୁସ୍ତାଦିପିଞ୍ଜରତନୁ - ଘୁତତେଲାଦିକଳ୍ପ
 ଘୁତଦୀପିତି - ଘୁତାସୁତି
 ଘରାହବନ - ଘେରିଯାଇ
 ଘେରଣ - ଘୋଡ଼ିଣୀ
 ଘୋଡ଼ିଦୌଡ଼ - ଘୋର
 ଘୋରଅନ୍ଧାର - ଘୋଲୀ
 ଘୋଶବଦ - ଘୋଷି
 ଘୋଷିତ - ଘେୟ

ଡ

ଡ - ଡର୍ଶମୂଠ
 ଡର୍ଶିଲା - ଡରକୋଣା
 ଡରଖାନା - ଡରଧୂରା

ଡରପଟ - ଡରଷ୍ଟିବନ୍ଧ
 ଡରସମ - ଡକ
 ଡକାଆଖି - ଡକୁଭହାଡ଼କରିବା
 ଡକୁକ - ଡକୁପାଳ
 ଡକୁପୁର - ଡକୁବାଳ
 ଡକୁବାଳପି - ଡକୁବାନ
 ଡକୁ - ଡକୁଷ୍ୟ
 ଡକୁଷ୍ୟା - ଡକୁପୁଟ
 ଡକା - ଡକୁପର୍
 ଡଟ - ଡଟୁଚଲାଇବା
 ଡଟୁପ୍ରାସ - ଡଢାଇବା
 ଡଢାଇମାରୁ - ଡଣ୍ମମୁଣ୍ଡା
 ଡଣ୍ମମୁଣ୍ଡୀ - ଡଣ୍ମୀଦେବଶର୍ମୀ
 ଡଣ୍ମୀପର୍ବ - ଡତୁଃସପ୍ତତିତମ
 ଡତୁଃସମ - ଡତୁରହ୍ବ
 ଡତୁରା - ଡତୁର୍ଦ୍ଦଶ
 ଡତୁର୍ଦ୍ଦୋଳ - ଡତୁର୍ଦ୍ଦେବ
 ଡତୁର୍ଦ୍ଦେବପୂର - ଡତୁର୍ମାର୍ଗ୍ୟ
 ଡତୁର୍ଦ୍ଦନ - ଡନନଚର୍ଜତ
 ଡନନଜାତ - ଡନ୍ଦୁଭଦିଆ
 ଡନ୍ଦକ - ଡନ୍ଦବୂତାମଣି
 ଡନ୍ଦଚୋରବାହିନୀପତି - ଡନ୍ଦମଣ୍ଡଳ
 ଡନ୍ଦମଲ୍ଲିକ - ଡନ୍ଦବାନ
 ଡନ୍ଦବିଦ୍ରୁ - ଡନ୍ଦପାତ୍ର
 ଡନ୍ଦଭାସ - ଡପରା
 ଡପଳ - ଡମକଭାଙ୍ଗିବା
 ଡମକରେ - ଡମସ
 ଡମସାଧ୍ୟର୍ଯ୍ୟ - ଡମାରଣ
 ଡମାଲୁ - ଡରତା
 ଡରକାକରିବା - ଡରଶୁଶୁଶ୍ରା
 ଡରଶସି - ଡରମାଚଳ
 ଡରମାଜା - ଡରିତ୍ରଦୋଷ
 ଡରିତ୍ରପୁର - ଡର୍କତ
 ଡର୍କନ - ଡର୍ମପାତ୍ରିକା
 ଡର୍ମପୁଟ - ଡର୍କତପାତ୍ର (କ)
 ଡର୍କ୍ୟ - ଡଳନଶମ
 ଡଳନଶମତା - ଡଳାଚଳ
 ଡଳାଚଳ - ଡବ୍ଦବ
 ଡବକା - ଡହରଚମା

ଚହୁଚିକଣ - ଚାଉଳଭଜା
 ଚାଉଳମୁଗ୍ଗରା - ଚାକୁବର୍ମଣ
 ଚାକୁବାକେୟ - ଚାରେରୀ
 ଚା-ଛେଣି - ଚାଡ଼
 ଚାଡ଼ଚଟ - ଚାତୁରୋଡ଼ିକ
 ଚାତୁର୍ମହାରାଜକାନ୍ତିକ - ଚାନନ୍ଦୀ
 ଚାନ୍ଦବଦନ - ଚାପଦଣ୍ଡ
 ଚାପଦାର - ଚାମାରୀ
 ଚାମୀକର - ଚାରିଆଖିଆ
 ଚାରିଆଡ଼ - ଚାରିପା
 ଚାରିପାଇ - ଚାତୁଶାଳ
 ଚାତୁଶାଳତା - ଚାଲି
 ଚାଲିଆ - ଚାହାରମଜମି
 ଚାହାରମପାତିଆ - ଚିକଣା(ଶେ)ଇବା
 ଚିକଣାବିକଣି - ଚିକ୍ଷଦେବ
 ଚିକ୍ଷନର୍ତ୍ତ - ଚିଗୁକୁଣି
 ଚିଠା - ଚିତା
 ଚିତାକରିବା - ଚିକ୍କାରବାନ
 ଚିତ୍ତ - ଚିତ୍ତବିପୁର
 ଚିତ୍ତବିଭ୍ରମ - ଚିତ୍ତକର
 ଚିତ୍ତକର୍ମ - ଚିତ୍ତପିଛକ
 ଚିତ୍ତପିତୁଳା - ଚିତ୍ତବଳୀ
 ଚିତ୍ତବହା - ଚିତ୍ତାୟୁଧ
 ଚିତ୍ତାରମ୍ବ - ଚିନାବାଦାମ
 ଚିନାବାସନ - ଚିତ୍ରୋକ୍ତି
 ଚିତ୍ର୍ୟ - ଚିମୁଟା
 ଚିମୁଟାଚିମୁଟି - ଚିରଟୀ
 ଚିରତିଙ୍କ - ଚିରବିଦାୟ
 ଚିରବିରହ - ଚିରଷ୍ଟରଣୀୟ
 ଚିରସ୍ୟ - ଚିରବିଲ୍ଲ
 ଚିରଯିବା - ଚିରିଟ
 ଚିରିଲ୍ଲିକା - ଚୀଚୀକୁଟୀ
 ଚୀଚୀରିଯା - ଚାଲିକା
 ଚୀଚର - ଚୁଗୁଲିଖୋର
 ଚୁଙ୍ଗୁଙ୍ଗ - ଚୁଡ଼ମୁଡ଼
 ଚୁଡ଼ଙ୍ଗଗଡ଼ - ଚୁପା
 ଚୁପିରୁପି - ଚୁଲକା
 ଚୁଲୀକିଯାଇ - ଚୁହିଁବା
 ଚୁରୁକ - ଚୁନାଇବା

ଚୁନାକରିବା - ଚୁଲକ
 ଚୁଲା - ଚେକବହି
 ଚେକମୁଣ୍ଡ - ଚେଡ଼
 ଚେଡ଼କ - ଚେତିବା
 ଚେତିଷ - ଚେମୁର
 ଚେୟ - ଚେଷ୍ଟା
 ଚେଷ୍ଟାନାଶ - ଚେତ୍ୟଦୂମ
 ଚେତ୍ୟପାଳ - ଚୋଖୀମାଳ
 ଚୋଗା - ଚୋପ
 ଚୋପକାଣ୍ଟିଆ - ଚୋରସ୍ତାୟୁ
 ଚୋରା - ଚୌକାଠ
 ଚୌକି - ଚୌରାଦାର
 ଚୌରାନବର - ଚୋୟାତ୍ର

କ୍ର

ଛ - ଛଅଂଚାଛଅଂଚି
 ଛଅଂଚିବା - ଛକକାଟିବା
 ଛକଛାକ - ଛଙ୍କ ତରକାରୀ
 ଛଙ୍କମଣ୍ଡ - ଛଡ଼
 ଛଡ଼କାନ - ଛଡ଼ିଦାର
 ଛଡ଼ିଦା - ଛଡ଼ିଆ
 ଛଦିଆଛଡ଼ାଇବା - ଛଦ୍ରପୁର
 ଛଦ୍ରପୁଣ୍ଡ - ଛନ୍ଦ
 ଛନ୍ଦଃ - ଛଦୋମାନ
 ଛଦୋମାଳା - ଛରପଥ୍ରିବା
 ଛରିବା - ଛବିଆଙ୍କିବା
 ଛବିତୀଇବା - ଛାଗଗୋଡ଼ିକ
 ଛାଗଣ - ଛାଟିପିଟିହୋଇ
 ଛାଟିପିଟିହୋଇ ପଳାଇବା - ଛାଡ଼ିବା
 ଛାଡ଼ିଯିବା - ଛାଡ଼ିଫାରିଯିବା
 ଛାତିପୁଲାଇଚାଲିବା - ଛାଦୋମାନ
 ଛାଦୋମିକ - ଛାୟାଗ୍ରାହିଣୀ
 ଛାୟାଙ୍କ - ଛାଲିକ୍ୟ
 ଛାଲିଯାରା - ଛିଡ଼ିକିବା
 ଛିଡ଼ପୁଡ଼ - ଛିଦ୍ୟମାନ
 ଛିଦ୍ର - ଛିନ୍ନରୁହ
 ଛିନ୍ନରୁହା - ଛୁଟକୁରିଆ
 ଛୁଟୁଛୁଟ - ଛେକ
 ଛେକକୁଛେକ - ଛେଦନ

ଛେଦନୀ - ଛେଲ୍
 ଛେଲ - ଛୋଟହାଜିରୀ
 ଛୋଗା - ଛୁପ୍ତି

ଜ୍ଞ

ଜ - ଜକ
 ଜକଜକିଆ - ଜଗତ୍ତଶେଠ
 ଜଗତ୍ସଂପାର - ଜଗଦଳ
 ଜଗଦଳକ - ଜଗନ୍ନବଂଶୀ
 ଜଗର - ଜଙ୍ଗ୍ମନ
 ଜଙ୍କ - ଜଜାଙ୍ଗ
 ଜଜାଙ୍ଗ - ଜରିଆ
 ଜଚିବା - ଜଡ଼ା
 ଜଡ଼ାଇବା - ଜଡ଼ପାଳଙ୍ଗ
 ଜଡ଼ପୁଡ଼କ - ଜନନି
 ଜନନୀ - ଜନଶୁନ୍ୟ
 ଜନଶ୍ରୀ - ଜନି
 ଜନିକା - ଜନ୍ମକା
 ଜନ୍ମଘ୍ନ - ଜନ୍ମବାଦ
 ଜନ୍ମବାର - ଜପକରିବା
 ଜପଜୀ - ଜବାଦି
 ଜବାପିକ - ଜମାଇବା
 ଜମାତ - ଜମ୍ବୁଳ
 ଜମ୍ବୁଲିନୀ - ଜମୁର
 ଜମୁରିପୁ - ଜପୁଧର୍ମୀ
 ଜପୁଧୂଜ - ଜପୁରାଜ
 ଜପୁରାତ - ଜର୍ଦ୍ଦା
 ଜର୍ଦାବୀ - ଜରାସନ୍ଧ
 ଜରି - ଜବର
 ଜର୍ବିଲ - ଜଳଛବି
 ଜଳଜ - ଜଳଧର
 ଜଳଧରମାଳା - ଜଳପଳ
 ଜଳପିଣ୍ଡି - ଜଳଲାଗି
 ଜଳଲୋହିତ - ଜଳସେକ
 ଜଳସେନ - ଜଳାୟୁକା
 ଜଳାକର - ଜଳୋକା
 ଜଳୋକିକା - ଜହୁ
 ଜହୁଆଶ୍ରମ - ଜାଗରଦୀପ
 ଜାଗରା - ଜାଗପ୍ରହତିକ

ଜାପଳାୟନ - ଜାତ
ଜାତକ - ଜାତିକିଜାତି
ଜାତିକୁଳ - ଜାତିଶାର
ଜାତିସ୍ଥର - ଜାଦୁଗର
ଜାଦୁଗରୀ - ଜାପନ
ଜାପାନ - ଜାମିନ
ଜାମିନଜବଡ - ଜାୟାଜୀବ
ଜାୟାତ୍ର - ଜାଲଚଙ୍ଗ
ଜାଲଦଳିଲ - ଜାଲବୁଣିବା
ଜାଲଭୂତ - ଜାପ୍ତି
ଜାମତି - ଜିଗତ୍
ଜିଗମିଷା - ଜିଜ୍ଞାସ୍ୟମାନ
ଜିଙ୍ଗୁ - ଜିତ୍ରରୀ
ଜିଦ - ଜିଲ୍
ଜିଲ୍ଲକଜ - ଜିହ୍ନାଲିହ୍
ଜିହ୍ନାଲୋଲ୍ୟ - ଜୀର୍ଣ୍ଣଦାରୁ
ଜୀର୍ଣ୍ଣଦେହ - ଜୀବଦା
ଜୀବଦାତା - ଜୀବନାବାସ
ଜୀବନାଶ - ଜୀବଲୋକ
ଜୀବଧନ - ଜୀବତାତ୍କଳ
ଜୀବିତାବସ୍ଥା - ଜୁକୁଜୁକିଆ
ଜୁଖ - ଜୁଡ଼ିଦାର
ଜୁଡ଼ିବା - ଜୁଲଜୁଲାପୋକ
ଜୁଲପି - ଜୁମୁକ
ଜୃମୃକାସ୍ତ - ଜେରଗଡ଼ାଇବା
ଜେବନ୍ଦନ - ଜେବାତ୍କ
ଜେବି - ଜୋଡ଼
ଜୋଡ଼ିଶାଇବା - ଜୋଡ଼
ଜୋଡ଼ଆବାଦକରିବା - ଜୋହର
ଜୋହରୀ - ଜ୍ଞାନତ୍ତ୍ଵ
ଜ୍ଞାନତିଳକଗଣି - ଜ୍ଞାନାପୋହ
ଜ୍ଞାନଭ୍ୟାସ - ଜ୍ୟେଷ୍ଠବର୍ଣ୍ଣ
ଜ୍ୟେଷ୍ଠବଲା - ଜ୍ୟୋତିଷି
ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟତ - ଜ୍ଞନ
ଜ୍ଞନନାତ୍ତ - ଜ୍ଞାଲେଶ୍ଵର

ଝ - ଝଙ୍ଗାମାରିବା
ଝଙ୍କାର - ଝଟିତି

ଝୁଡ଼ୁଡ଼ - ଝମ
ଝମକ - ଝୁର୍ରିକା
ଝୁରେରୀ - ଝଲୁଣିଷ
ଝୁଲୁଳି - ଝାଙ୍ଗ
ଝାଙ୍ଗର - ଝାଡ଼ିଝୁଡ଼ି ଦେବା
ଝାଢ଼ିଝୁଡ଼ି ହେବା - ଝାମ
ଝାମଢା - ଝାସିବା
ଝି - ଝିଚକାମାରିବା
ଝିଚିପିଟ - ଝିଲ୍ଲ
ଝିଲ୍ଲିକା - ଝୁଣ୍ଡିବା
ଝୁଣ୍ଡଇବା - ଝୁଲଣ
ଝୁଲଣା - ଝୁୟ

ଓ

ଓ - ଓର୍ବ
ଓକରି - ଓଙ୍କବିଶୋଧନ
ଓଙ୍କମାରିବା - ଓଣତଣ
ଓଣକ - ଓବର
ଓବର - ଓଙ୍କରିବା
ଓଙ୍କହାଣିବା - ଓଳରୁଳ
ଓଳମଗାଳ - ଓଙ୍ଗ
ଓଙ୍ଗା(ଙେ)ଇବା - ଓଙ୍ଗ
ଓଲା - ଓସକ
ଓସକହା - ଓସିବା
ଓସକଚଳିବା - ଓସେସ୍

ଓ

ଓ - ଓମକ
ଓରା - ଓକୁରାଣୀଯାତ୍ରା
ଓକୁରାଣୀଲାଗିବା - ଓଆଗୋଇଠ
ଓଆଚିତା - ଓକାନେବା
ଓକିବା - ଓଳରୂପ
ଓେ - ଓକରଦେବା
ଓୋକରଲାଗିବା - ଓୋର

ଡ

ଡ - ଡକାଡ଼ି

ଡକାପକା(କେ)ଇବା - ଡବଡ଼ବ
ଡବଢ଼ବା - ଡରାଣ
ଡରିବା - ଡାକଟିକଟ
ଡାକ୍ତୁକକରିବା - ଡାକେବାର
ଡାକୋର - ଡାଳମାଙ୍ଗୁଡ଼ୀ
ଡାଳମେଲିବା - ଡିଆଁଇଦେବା
ଡିଆଁଇବା - ଡିମ୍
ଡିମୁରଷୁମା - ଡୁରିତବଳା
ଡୁଙ୍କରି - ଡୁଲ୍
ଡୁଲକି - ଡେଫେ
ଡେର - ଡୋଳା
ଡୋଳା - ଡେସ୍

ଭ

ଭ - ଭଗମେଲିବା
ଭଙ୍ଗ - ଭଳା
ଭଳାଇ - ଭାଳିବା
ଭାଳିଯିବା - ଭିଭା
ଭିତ୍ତି - ଭୁମୁରୁମୁ
ଭୁମା - ଭୋକ
ଭୋକା(କେ)ଇବା - ଭୋକନ

ଶ

ଶ - ଶ୍ୟ

ତ

ତ - ତ
ତଅ - ତକତା
ତକତି - ତଗର
ତଗରପାଦ - ତଚସ୍
ତଚାକ - ତଢ଼ିଦେବ
ତଢ଼ିଦଗର୍ତ - ତଣ୍ଟା(ଣ୍ଟେ)ଇବା
ତଣ୍ଟାତଣ୍ଟ - ତତ୍କିଷ୍ଟ
ତତ୍କଷଣ - ତତ୍ତ୍ଵ
ତତ୍ତ୍ଵକରିବା - ତତ୍ତ୍ଵବୋଧ
ତତ୍ତ୍ଵ - ତଦ୍
ତଦଂଶ - ତଦର୍ପିତପ୍ରାଣ
ତଦହର୍ତ - ତତନ
ତତର୍ମ - ତନ୍ତ୍ରକୃପ

ତନୁଷୀର - ତନୂରୁହ
 ତନୂରୁହାଙ୍କୁର - ତନ୍ତ୍ରଣ
 ତନ୍ତ୍ରତା - ତନ୍ମିତ
 ତନ୍ମିତନ - ତପନତନୟ
 ତପନତନୟ - ତପୀଯାନ
 ତପୁ - ତପୁମାସ
 ତପୁମଦା - ତମାଦିଦୋଷ
 ତମାମ - ତମୋବୃଧ
 ତମୋହର - ତରଙ୍ଗ
 ତରଙ୍ଗକ - ତରତର
 ତରତିବ - ତରଳିତ
 ତରଳିବା - ତରୀଷ
 ତରୀଷନ - ତର୍କ
 ତର୍କକ - ତର୍ପଣ
 ତର୍ପଣ - ତଳପ୍ରହାର
 ତରତର - ତଳାସିଦେବା
 ତଳାସିବା - ତଳେଶଣ
 ତଳେଗଡ଼ିବା - ତବିଷୀୟ
 ତବିଷୀବାନ - ତହସିଲଥାଲାଇହି)ଦା
 ତହସିଲଖରତା - ତାଉ
 ତାଉଆ - ତାଜିକ
 ତାଜିଯା - ତାଡ଼ପକାଇବା
 ତାଡ଼ପତ୍ର - ତାଣ୍ୟ
 ତାତ - ତାନ
 ତାନକ - ତାପତ୍ୟ
 ତାପତ୍ୟ - ତାପ୍ୟକ
 ତାପ୍ୟତ୍ୟସଂଜ୍ଞକ - ତାମସପ୍ରକୃତି
 ତାମସମୁନି - ତାମୁଳିକ
 ତାମୁଳ1 - ତାମୁରଣ୍ଣ
 ତାମୁରଣ୍ଣ - ତାରକା
 ତାରକାଶ - ତାରା
 ତାରକାତ୍ତ - ତାରୁ
 ତାରୁଣ୍ୟ - ତାଳଗୋଟମା
 ତାଳଘାଟ - ତାଳବେତାଳ
 ତାଳବ୍ୟ - ତାଳୁକା
 ତାଳୁଜିହ୍ଵ - ତିଆ
 ତିଆଡ଼1 - ତିକ୍ତା
 ତିକ୍ତାଶ୍ୟା - ତିଥ
 ତିଥି - ତିନିବାଙ୍କ

ତିନିବାଙ୍କ - ତିରସ୍ତକ୍ରିୟ
 ତିରିଟ - ତିହା
 ତିହୁଡ଼ି - ତୀର୍ଥକର
 ତୀର୍ଥକାର - ତୁଳପ୍ରସ୍ତ
 ତୁଳଦଳ - ତୁଳିପଦିବା
 ତୁଳିବା - ତୁଣ୍ଡାଳେ
 ତୁଣ୍ଟି - ତୁମୀ
 ତୁନ୍ତ - ତୁରଣୀୟ
 ତୁରଗୋପବାରକ - ତୁରୁଷ
 ତୁଷ୍ଟଗୌଡ଼ - ତୁଳା
 ତୁଲାଇବା - ତୁଳିତ
 ତୁଳିନୀ - ତୁବେୟାଜୟ
 ତୁଷ - ତୁହିନାବଳ
 ତୁହିନାଦ୍ରି - ତୁଳିକା

 ତୁଳିନୀ - ତୃଣଦୁହ
 ତୃଣଦୁମ - ତୃଣାନ
 ତୃଣାମଲ୍ଲ - ତୃଷ୍ଣିଦା
 ତୃଷ୍ଣୀ - ତେଜଃ
 ତେଜଃପୂଣ୍ୟ - ତେଜୋଗର୍ତ୍ତ
 ତେଜୋନାଥତୀର୍ଥ - ତେଣ୍ଟାଇବା
 ତେଣ୍ଟାବାହାଲ - ତେରିମେରି
 ତେରୁଆଳ - ତେବନ
 ତେବେ - ତେଲକନ୍ଦ
 ତେଲକନ୍ଦି - ତୋକୁନ
 ତୋଗରି - ତୋଫାନିଆଁ
 ତୋବଡ଼ା - ତୋଳା
 ତୋଲା - ତ୍ୟକ୍ତଲଙ୍ଘ
 ତ୍ୟକ୍ତା - ତ୍ୱୟସପ୍ତତି
 ତ୍ୱୟସପ୍ତତିତମ - ତ୍ୱାସିତ
 ତ୍ୱାସିବା - ତ୍ୱକୁଟ
 ତ୍ୱକୁଟବାନ - ତ୍ୱିଜାତ
 ତ୍ୱିଜାତକ - ତ୍ୱିଦୋଷଜ
 ତ୍ୱିଧନ୍ତ - ତ୍ୱିପର୍ଯ୍ୟାୟ
 ତ୍ୱିପାଠ - ତ୍ୱିପଳୀକୃତ
 ତ୍ୱିବନ୍ଧନ - ତ୍ୱିମୂର୍ତ୍ତ
 ତ୍ୱିମୂର୍ତ୍ତ - ତ୍ୱିବର୍ଗ
 ତ୍ୱିବର୍ଗପାରୀଣ - ତ୍ୱିବେଶ
 ତ୍ୱିବେଦ - ତ୍ୱିସନ୍ୟବ୍ୟାପିନୀ

ତ୍ୱିସନ୍ୟା - ତ୍ରେତା
 ତ୍ରେତାଗ୍ନି - ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟମଲ୍ଲ
 ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟମୋହନ - ତ୍ର୍ୟରଷି
 ତ୍ର୍ୟବର - ତ୍ରୁଗ୍ରେଦକ
 ତ୍ରୁଚ - ତ୍ରିଷାମୀଶ
 ତ୍ରିଷାମେତି - ସ୍ଵରୁକ

୩

ଥ - ଥଣ୍ଡାଥଣ୍ଡା
 ଥଣ୍ଡାପ୍ରକୃତି - ଥଷ୍ୟେ
 ଥର - ଥାକଥାକ
 ଥାକବନ୍ଦି - ଥାଳିଧରା
 ଥି - ଥୁରୁଥୁରୁ
 ଥୁରେ - ଥୋଡ଼େ
 ଥୋଡ଼ା - ଥୋଳାଥୋଳା

୪

ଦ - ଦଇବୀ
 ଦଇବେ - ଦକୋଦର
 ଦକ୍ଷ - ଦକ୍ଷିଣାୟକ
 ଦକ୍ଷିଣପଥ - ଦକ୍ଷିଣାୟନ
 ଦକ୍ଷିଣାୟନସଂକ୍ରାନ୍ତି - ଦିଗ୍ୟ
 ଦଗ୍ଧହାଣି - ଦଶ
 ଦଶକ - ଦଶପ
 ଦଶପାଂଶୁଳ - ଦଶସେନ
 ଦଶସେନା - ଦଶ୍ମାତ୍ପଳ
 ଦଶ୍ମାତ୍ପଳା - ଦଦୁରୋଗୀ
 ଦଧ - ଦନୁଜଦ୍ଵିତୀ
 ଦନୁଜାରି - ଦନ୍ତଶଙ୍କ
 ଦନ୍ତଶଙ୍କଟ - ଦନ୍ତୋଳଖିକ
 ଦନ୍ତୋଷ - ଦମ
 ଦମକ - ଦମ୍ଭୋଭ
 ଦମ୍ଭୋଭ - ଦରଖଣ୍ଡିଆ
 ଦରଖଣ୍ଡ - ଦରବାରିଆ
 ଦରବିକଣିତ - ଦରିଦ୍ରିତ
 ଦରିଦ୍ରତା - ଦର୍ବତ
 ଦର୍ବରକ - ଦଳକରଣ
 ଦଳକ - ଦଳିବା
 ଦଳିଲ - ଦଶକାମଜବ୍ୟସନ

ଦଶକାଳ - ଦଶପତିଶ
 ଦଶପଞ୍ଚତପସ - ଦଶରାତ୍ର
 ଦଶରୂପକ - ଦଶାଷ୍ଟେୟ
 ଦଶାଷ - ଦଶବରଦାରି
 ଦଶବନ୍ଧ - ଦହଦହତୁ
 ଦହନ - ଦହିବସିବା
 ଦହିବରା - ଦାଉକଳ
 ଦାଉପାତ୍ର - ଦାଖଲ
 ଦାଖଲକରିବା - ଦାଢ
 ଦାଢ଼କାଟିବା - ଦାଣ୍ଡରେ ବସିବା
 ଦାଣ୍ଡଲୋକେ - ଦାତୁୟହକ
 ଦାତୌୟ - ଦାନଫଳ
 ଦାନବ - ଦାନ୍ତ
 ଦାନ୍ତର୍ତ୍ତିବା - ଦାନ୍ତବସାଇବା
 ଦାନ୍ତବସାଇଦେବା - ଦାବ
 ଦବ୍ରମର - ଦାମିଆ
 ଦାମିନୀ - ଦାୟିତ୍ତଜ୍ଞାନ
 ଦାୟିତ୍ତଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ - ଦାରୁକଦଳୀ
 ଦାରୁକା - ଦାର୍ଢ
 ଦାର୍ଢକ - ଦାସ
 ଦାସକ - ଦାହକ୍ଷର
 ଦାହଦେବା - ଦିଗେରା
 ଦିଗେତି - ଦିଗବସନ
 ଦିଗବସନା - ଦିଗୁଣେ
 ଦିଗୋଡ଼ିଆ - ଦିଦାରୁଆ
 ଦିଦିବି - ଦିନଗଣିବା
 ଦିନଗାଡ଼ି - ଦିନକିଆ
 ଦିନବ୍ୟାସ - ଦିପଦଣ୍ଡି
 ଦିପଦଣ୍ଡି - ଦିବାତନ
 ଦିବାତର - ଦିବିଷ୍ଟଶ୍ଵର
 ଦିବା - ଦିବ୍ୟପୁରୁଷ
 ଦିବ୍ୟପୁଷ୍ଟ - ଦିମୁହଁ
 ଦିର୍ଗା - ଦିଶୁ
 ଦିଶୋଦଣ୍ଟ - ଦିହପାଣି ବଢ଼ିବା
 ଦିହପାଟ - ଦାଶକ
 ଦାଶଣ - ଦାନବଶୁ
 ଦାନବଶୁ ଦାଶ - ଦାପନ
 ଦାପନିର୍ବାଣ - ଦାପୁପିଙ୍ଗଳ
 ଦାପୁମୁହଁ - ଦାର୍ଢକାଣ୍ଡା

ଦାର୍ଢକାଣ୍ଡା - ଦାର୍ଢନାଦ
 ଦାର୍ଢନାଳ - ଦାର୍ଢପାଥ
 ଦାର୍ଢରଙ୍ଗା - ଦାର୍ଢାଧୁଗ
 ଦାର୍ଢାୟୁଷ - ଦୁଆରଦୁଆରମାଗିବା
 ଦୁଆରନମାତ୍ରିବା - ଦୁଃଖତା
 ଦୁଃଖତ୍ରୟ - ଦୁଃଖୀରତନ
 ଦୁଃଖୀଶ୍ୟାମଦାସ - ଦୁକୁଳ
 ଦୁକୁଳ - ଦୁଗୁଫେନନିଭ
 ଦୁଗୁଫେନୀ - ଦୁଷ୍ଟେର
 ଦୁଦ - ଦୁଷିଆମେଣ୍ଟି
 ଦୁଷିଆରି - ଦୁରେଇ
 ଦୁଭାଷୀ - ଦୁରଧିଗ
 ଦୁରଧିଗମ - ଦୁରଭିମାନ
 ଦୁରଭିମାନୀ - ଦୁରାଧର୍ଷ
 ଦୁରାଧାର - ଦୁରିତ
 ଦୁରିତଶ୍ଵ - ଦୁରୁପାୟ
 ଦୁରୁଭାଗ୍ୟ - ଦୁର୍ଗଳଘନ
 ଦୁର୍ଗପଂଧ୍ରାର - ଦୁର୍ଜନ
 ଦୁର୍ଜୟ - ଦୁର୍ଦେବ
 ଦୁର୍ଦେବବାନ - ଦୁର୍ବିଳ
 ଦୁର୍ବଲକର୍ମ - ଦୁର୍ବିଷହ
 ଦୁର୍ବିଷହ୍ୟ - ଦୁର୍ମତି
 ଦୁର୍ମଦ - ଦୁର୍ଲଘନ
 ଦୁର୍ଲଘ୍ୟ - ଦୁଲଭା
 ଦୁଲଭ - ଦୁଷ୍ଟେଦ୍ୟ
 ଦୁଶ୍ରଗ୍ରବ - ଦୁଷ୍ଟପୋଗ
 ଦୁଷ୍ଟର - ଦୁଷ୍ଟଧର୍ଷ
 ଦୁଷ୍ଟବାଦ - ଦୁହାଳ
 ଦୁହାଳ - ଦୂରଦୂର କରିବା
 ଦୂରପଳା - ଦୂରବାଟ
 ଦୂରବାସିନ - ଦୂର୍କାଗ୍ରାମ
 ଦୂର୍କାଦଳ - ଦୂର୍କପାତ
 ଦୂର୍କପ୍ରପାଦା - ଦୂର୍ଧନୂନ
 ଦୂର୍ଧନିନ - ଦୂର୍ଧମୂଳ
 ଦୂର୍ଧରଙ୍ଗା - ଦୂରନ
 ଦୂର୍ତ - ଦୂଷ୍ଟପୃଷ୍ଠ
 ଦୂଷ୍ଟପ୍ରତ୍ୟୟ - ଦୂଷ୍ଟବିକ୍ଷେପ
 ଦୂଷ୍ଟବିଭ୍ରମ - ଦେରଳିଆଗଦା
 ଦେରଳିଆପାରା - ଦେଖାଯିବା

ଦେଖାଳ - ଦେତ୍ତିଆରାଇ
 ଦେତ୍ତିଆ - ଦେବକ
 ଦେବକଣ୍ଠ - ଦେବଗୁଡ଼ି
 ଦେବଗୁପ୍ତସୁର - ଦେବତିଥି
 ଦେବତୀ - ଦେବଧନ
 ଦେବଧରତାଗବତାବାର୍ଯ୍ୟ - ଦେବପ୍ରଶ୍ନ
 ଦେବପ୍ରଶାଦ - ଦେବମଞ୍ଜର
 ଦେବମତ - ଦେବରଜ୍ୟଜ୍ଞା
 ଦେବରାଜା - ଦେବମଦନ
 ଦେବମଦ୍ଧ - ଦେବାନାମ୍ରିଷ୍ୟ
 ଦେବାନୀ - ଦେବାପୁରାଣ
 ଦେବାଭାଗବତ - ଦେଶକାରୀ
 ଦେଶକାଳ - ଦେଶାଚାର
 ଦେଶାଚନ - ଦେହଧାରକ
 ଦେହଧାରଣ - ଦେହାବସାନ
 ଦେହି - ଦେବ
 ଦେବକ - ଦେବଯୋଗେ
 ଦେବରଥ - ଦୋଅଂଶଲା
 ଦୋଅଂଶା - ଦୋଗ୍ରଧବ୍ୟ
 ଦୋଗ୍ରା - ଦୋପଖାଚୁଲ୍ଲୀ
 ଦୋପଚ - ଦୋରକା
 ଦୋରଙ୍ଗ - ଦୋଲା
 ଦୋଲାଇ - ଦୋଷଙ୍ଗ
 ଦୋଷଙ୍ଗ - ଦୋଷେକଦଶୀ
 ଦୋଷେକଦୃକ - ଦୋହଦି
 ଦୋହନ - ଦୋହଲା
 ଦୋହ୍ୟ - ଦୋଷ୍ଟୁଲ୍ୟ
 ଦୋଷ୍ଟୁତ୍ୟ - ଦ୍ୱାରତ୍ତାରିଂଶ
 ଦ୍ୱାରତ୍ତାରିଂଶତ - ଦ୍ୱାଦଶାଙ୍କୁଳ
 ଦ୍ୱାଦଶାତ୍ରା - ଦ୍ୱାରପାଳିକ
 ଦ୍ୱାରପିଣ୍ଡୀ - ଦ୍ୱିଗୁ
 ଦ୍ୱିଗୁଣ - ଦ୍ୱିତ
 ଦ୍ୱିତ୍ୟ - ଦ୍ୱିପକ
 ଦ୍ୱିପଞ୍ଚମୀଲୀ - ଦ୍ୱିମୟ
 ଦ୍ୱିମୀତ୍ - ଦ୍ୱିଶାର୍ଷକ
 ଦ୍ୱିଶୂର୍ଯ - ଦ୍ୱତ
 ଦ୍ୱେଧା - ଦ୍ୱେମାତ୍ରକ
 ଦ୍ୱେମତ୍ରି - ଦ୍ୱ୍ୟତ୍

ଦ୍ୟୁତ - ଦେୟାତମାନ
ଦେୟାତି - ଦ୍ୱାବ୍ୟଗୁଣ
ଦ୍ୱାବ୍ୟଜାତ - ଦ୍ୱାତ
ଦ୍ୱାତଗତି - ଦ୍ୱୋଶ
ଦ୍ୱୋଶକଳଶ - ଦ୍ୱୋହ୍ୟ

ଧ

ଧ - ଧକଚକ
ଧକଚକଳଶାଇବା - ଧଢ଼କା
ଧଢ଼କିବା - ଧଣ୍ଡ
ଧଣ୍ଡରୂଆଁ - ଧନଜଗିଆ
ଧନଜନ - ଧନବଢୀ
ଧନବତ୍ରା - ଧନାଧିକୃତ
ଧନାଧିଗୋପା - ଧନୁକଧାରୀ
ଧନୁକବାତ - ଧନୋଶ୍ୟୁର୍ୟ
ଧନୋଷୀ - ଧନ୍ୟକରିବା
ଧନ୍ୟଧନ୍ୟକରିବା - ଧବଳି
ଧବଳିବା - ଧରବା
ଧରମାର - ଧରମସହିବା
ଧରଣା - ଧରାପତି
ଧରାବନ୍ଦ - ଧରେଟ
ଧରାଉମ - ଧର୍ମଘର
ଧର୍ମଘରକରିବା - ଧର୍ମଦଣ୍ଡ
ଧର୍ମଦାନ - ଧର୍ମପିତା
ଧର୍ମପିପାୟ - ଧର୍ମବିବେଦନ
ଧର୍ମବୀର - ଧର୍ମରାଜପରାକ୍ଷା
ଧର୍ମରାଜା - ଧର୍ମାଙ୍ଗ
ଧର୍ମାଙ୍ଗଜ - ଧର୍ମୀ
ଧର୍ମୀପୁତ୍ର - ଧଳାଚାରଳିଆ
ଧଳାଚିତା - ଧାଉଡ଼
ଧାଉଡ଼ିଆ - ଧାଉବ
ଧାଉସ୍ତ - ଧାତୁମଳ
ଧାତୁମାର୍କିକ - ଧାନଖଳା
ଧାନଖାତା - ଧାନେୟକ
ଧାନ୍ୟ - ଧାପତ୍ରଧାପତ୍ର
ଧାପଦେବା - ଧାୟା
ଧାୟା - ଧାର୍ଯ୍ୟିତା
ଧାର୍ଯ୍ୟିତବ୍ୟ - ଧାରୀ
ଧାରୁ - ଧିକ୍ଷତ

ଧିକ୍ଷତି - ଧୀମାନ୍
ଧୀମାଳ - ଧୂଆଇବା
ଧୂଆଁ - ଧୂନା
ଧୂନାଇବା - ଧୂରାୟ
ଧୂରୁବ - ଧୂପଗୁଡ଼ିବା
ଧୂପକ - ଧୂମପାନ
ଧୂମପାୟୀ - ଧୂମୋହାର
ଧୂମୋହାରୀ - ଧୂର୍ତ୍ତଚରିତ
ଧୂର୍ତ୍ତଜ୍ଞ - ଧୂଲିଖାଡ଼ିବା
ଧୂଲିଦେବା - ଧୂସୁରିବା
ଧୂସ୍ତର - ଧୃଷ୍ଟଦା
ଧୃସ୍ତଦ୍ୟମ୍ବ - ଧେନୁମୂଳ୍ୟ
ଧେନୁମୂଳ୍ୟୋପକଳ୍ପିତ - ଧୋଓରା
ଧୋଓରେ - ଧୋବାଖାଚିବା
ଧୋବାଗଣ୍ଠି - ଧ୍ଵଂସମୁଖ
ଧ୍ଵଂସଲୀଳା - ଧୂନିବା
ଧୂନିବିକାର - ଧ୍ୟାନଧାରଣା
ଧ୍ୟାନନିଷ୍ଠ - ଧୂବମଣ୍ଡଳ
ଧୂବମହ୍ୟ - ଧ୍ରୋବ୍ୟ

ନ

ନ - ନଥମୀ
ନଥର - ନରଣିଆ
ନରତନ - ନକସା
ନକସାକାରିବା - ନକ୍ଷଅର
ନକ୍ଷଅର୍ୟା - ନକ୍ଷତ୍ରଭୋଗ
ନକ୍ଷତ୍ରମାନ - ନଖଦଳ
ନଖଦାଗ - ନଖାୟାତ
ନଖାଙ୍କ - ନଗଭୂ
ନଗମୂର୍ତ୍ତା - ନଗାବାସ
ନଗାରି - ନଙ୍ଗଳା
ନଙ୍ଗଳାମୁକୁଳା - ନଜରାଣା
ନଜିକ - ନଚି
ନଚିତ - ନଚିଆଗଡ଼
ନଚିଆଗୁଡ଼ି - ନଚପତିଆ
ନଚପର୍ବା - ନଦୀକାନ୍ତା
ନଦୀକାଣ୍ୟପ - ନନ୍ଦ
ନନ୍ଦୁତ - ନନ୍ଦୟତ
ନନ୍ଦରବାର - ନନ୍ଦୀ

ନନ୍ଦୀଟ - ନବକିଶୋର
ନବକୁମାର - ନବଦୁପାମହ୍ୟ
ନବଦ୍ୟ - ନବମଶୀତଳ
ନବମାଂଶ - ନବସନା
ନବସପ୍ତତି - ନବିସ୍
ନବିସନା - ନଭଃଷ୍ଟଶ
ନଭଗ - ନମ
ନମୀ - ନମ୍
ନମ୍ବ - ନଯନଜରି
ନଯନତାର - ନରକ
ନରକକୁଣ୍ଠ - ନରପିଶାର
ନରପିଶୁନ - ନରସୁନ୍ଦର
ନରଷନ୍ଧ - ନର୍ଦିତ
ନର୍ଦିବା - ନଳଗଙ୍ଗ
ନଳଗୁଣ୍ଡିବା - ନଳିନେଶ୍ୟ
ନଳିବା - ନଷ୍ଟମତି
ନଷ୍ଟଭୁଣ୍ଠ - ନହଢାମାରିବା
ନହଢିଭଙ୍ଗା - ନାଇନ୍ତାଳିଆଲୁ
ନାଇନ - ନାକ
ନାକଅଗ - ନାକରେ ଲଙ୍କାମରିତ ଗୁଣ୍ଠ

ଭରତିକରିବା
ନାକରେ ହାତଦେବା - ନାଖୋଦା
ନାଗ - ନାଗନାୟକ
ନାଗନାସା - ନାଗର
ନାଗରକ - ନାଗଶୁଣ୍ଠ
ନାମାଶୁଦ୍ଧି - ନାଗୋଦା
ନାଗୋଭେଦ - ନାମଦିର
ନାମମୟୁର - ନାତ୍ରିଚରଣ
ନାତ୍ରିଚିପା - ନାତ୍ର
ନାତଗୀର - ନାନକ
ନାନକଳ - ନାନୀଘୋଷ
ନାନୀପଟ - ନାଭିଲ
ନାଭିବର୍ଣ୍ଣନ - ନାମଧେୟ
ନାମନାମିକ - ନାମେ
ନାମେଣ - ନାରସିଂହ
ନାରସିଂହବପୁଣ - ନାରୀଧର୍ମ
ନାରୀଧର୍ଷଣ - ନାଲିଆଖିଦେଖାଇବା
ନାଲିଆଶିଆ - ନବ୍ୟଦକ

ନାଶ - ନାସିକନ୍ଦୟ	ନିଳିନ - ନିବସତି	ପକ୍ଷିଣୀ - ପଙ୍କ
ନାସିକା - ନିଆଁ	ନିବସଥ - ନିବାତୀ	ପଙ୍କୁଡ଼ି - ପଙ୍କୁଡ଼ିବା
ନିଆଅଣା - ନିଉଛଣା	ନିବୀର୍ଯ୍ୟ - ନିବେଷ୍ଟ୍ୟ	ପଙ୍କୁପାଳ - ପଙ୍କୁଆଡୁଆ
ନିଉଛାଇବା - ନିୟଶେଷ	ନିବ୍ୟାଧୀ - ନିଶାତ୍ୟୟ	ପହକଥା - ପଅକାମ
ନିୟଶେଷକୃତ - ନିୟସରଣି	ନିଶାଦ - ନିଶିତା	ପଅକୀର - ପଅତନ୍ତ୍ର
ନିୟସର୍ପ - ନିକଟସମ୍ପର୍କ	ନିଶିତ - ନିଷେଷ	ପଅତନ୍ତ୍ରୀ - ପଅପଲ୍ଲବ
ନିକଟସମ୍ବ୍ୟୁତୀୟ - ନିକି	ନିଷେତନ - ନିଷଦ୍	ପଅପଲ୍ଲବଲାଗି - ପଅମାତ୍ରତ
ନିକିତି - ନିକୋସ୍ୟ	ନିଷଦ - ନିଷେବ	ପଅମୁଖ - ପଅବାଣି
ନିକ୍ତ - ନିଗଢାନିଗଢି	ନିଷେବକ - ନିଷ୍କଶନ	ପଅବାତ - ପଅସୁନା
ନିଗଢିତ - ନିଗୁହୀତ	ନିଷାଶିତ - ନିଷ୍ଟ୍ରୀୟ	ପଅପ୍ରତିର - ପାଞ୍ଚାପଞ୍ଚି
ନିଗୁହୀତି - ନିଚେତା	ନିଷ୍ଟ୍ରୀୟତା - ନିଷ୍ଟ୍ରୀଷ୍ଟ	ପାଞ୍ଚାପର - ପଞ୍ଚୁଆତି
ନିଚେଷ୍ୟ - ନିଠାଇ	ନିଷ୍ଟ୍ରୀୟପାତ - ନିଷ୍ଟ୍ରୀୟତାନ	ପଞ୍ଚୁଆଫ୍ରୂରି - ପଟକ
ନିଠୁର - ନିତ୍ୟପ୍ରବୃତ୍ତବର୍ତ୍ତମାନ	ନିଷ୍ଟ୍ରୀୟତିତ - ନିସତ	ପଟକା - ପଟି
ନିତ୍ୟଭାବ - ନିଦମାରି	ନିସତାନ - ନିସ୍ତ୍ରୀୟକଷଣୀ	ପଟିଆ - ପଜକ
ନିଦମାତ୍ରିବା - ନିଦେଶବର୍ତ୍ତୀ	ନିସ୍ତ୍ରୀୟରତ୍ନ - ନିହାଲ	ପଜଗୁହ - ପଡ଼ପଡ଼
ନିଦେଶିନୀ - ନିଧନାପିପତି	ନିହାଲି - ନୀରଲୋକ	ପଦତାଇବା - ପଣଶ
ନିଧନପତି - ନିଧାବାଦ	ନୀରବକ୍ତ୍ର - ନୀନ	ପଣଶ - ପଣ୍ଟିତା
ନିଧାବାଦାର୍ଥ - ନିଭା	ନୀରାତିଥି - ନୀଳକଣ୍ଠ	ପଣ୍ଟିତାଭିମାନୀ - ପତନଶୀଳ
ନିଭାଇବା - ନିମିତ୍ତ	ନୀଳକଣ୍ଠନାଥ - ନୀଳପିଣ୍ଡେତ୍ରୀ	ପତନି - ପତିଲୋକ
ନିମିତ୍ତକ - ନିମ୍ନାଙ୍କିତ	ନୀଳପୁନର୍ନବା - ନୀଳାଙ୍ଗୁ	ପତିବତ୍ତୀ - ପତ୍ରପିଣାରିକା
ନିମ୍ନାଙ୍କିତ - ନିୟମତାନ୍ତିକ	ନୀଳାଚଳ - ନୀଶାର	ପତ୍ରପୁଟ - ପଥକ
ନିୟମନ - ନିୟମ୍ଭାନ	ନୀଷହ - ନୃତ୍ତି	ପଥକଭାଇବା - ପଦ
ନିୟୁତ - ନିରଙ୍ଗୁଳ	ନୃତ୍ତୁ - ନୃପାଳୟ	ପଦକ - ପଦପ୍ରାର୍ଥୀ
ନିରଜିନ - ନିରପେକ୍ଷା	ନୃପାବର୍ତ୍ତ - ନେଉଳୀ	ପଦବନ - ପଦାତ୍ୟଧ୍ୟକ୍ଷ
ନିରଭିପ୍ରାୟ - ନିରବ୍ୟୟ	ନେକ - ନେତ୍ରପୋନି	ପଦାଦି - ପଙ୍କତି
ନିରଶନ - ନିରାଶ	ନେତ୍ରରଙ୍ଜନ - ନେମାପିତ	ପଙ୍କିମ - ପଦ୍ମନାଳ
ନିରାଶ - ନିରାଶୀ	ନେମାପିତି - ନେତ୍ରିକବଳ	ପଦ୍ମନିଧି - ପଦ୍ମାସନ
ନିରାଶା - ନିରୁକ୍ତି	ନେତ୍ରିକପାହୁସ - ନେମେୟ	ପଦାସନ - ପନ୍ଦୁଗ
ନିରୁକ୍ତିପମ୍ବିତ - ନିରୁପ୍ତ	ନେମ୍ବୁ - ନେଷାନକ	ପନ୍ଦୁଗକେଶର - ପଘ୍ୟେମୁକ୍
ନିରୁକ୍ତୀଷ - ନିର୍ଗଳନ	ନେଷାଦକି - ନୌକର୍ତ୍ତଧାର	ପଘ୍ୟେମୁଖ - ପରଘରପଶା
ନିର୍ଗୁଣ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ	ନୌକର୍ତ୍ତୀ - ନ୍ୟଗ୍ରୋଧା	ପରଘରଭଙ୍ଗା - ପରଦାରୀ
ନିର୍ଣ୍ଣୟନ - ନିର୍ଣ୍ଣାରକ	ନ୍ୟଗ୍ରୋଧାଦିଗୁତ - ନ୍ୟାପୁରିବାର	ପରଦିବସ - ପରଭାଷା
ନିର୍ଣ୍ଣାରଣୀୟ - ନିର୍ଦ୍ଦେବ୍ୟ	ନ୍ୟାପୁରିବୁଜ - ନ୍ୟାକଃ	ପରଭୁକ୍ତ - ପରମପୌଗତ
ନିର୍ଦ୍ଦୋଗ - ନିର୍ମୋକ୍ତା	ନ୍ୟାକଃନୀ - ନୃଷ୍ଟିମାଳୀ	ପରମସ୍ଥାମୀ - ପରମେଶ୍ୱରତନ୍ତ୍ର
ନିର୍ମୋକ୍ତ - ନିର୍ବଂଶିଆ	ପ	ପରମେଶ୍ୱରଦୁରତ୍ର - ପରଶୁରାମଗୁର୍ଜର
ନିର୍ବଂଦ୍ବ୍ୟ - ନିର୍ବିଦ୍ଵାଦ୍ୟ	ପ - ପାଖକାର	ପରହିୟା - ପରାଙ୍ଗନ
ନିର୍ବିଦ୍ବାଦୀ - ନିର୍ବୋଧ	ପାକ - ପକ୍ଷ	ପରାଣ - ପରାମର୍ଶକରିବା
ନିର୍ବିଦ୍ବାଦୀନ - ନିଲିମିକା	ପକ୍ଷକ - ପକ୍ଷାହାର	ପରାମର୍ଶଦାତା - ପରାଶରେଶ୍ୱର

ପରାଶରେଣୁରତ୍ନୀ	- ପରିକାର୍ଷ
ପରିକାର୍ଣ୍ଣନ	- ପରିଗତ
ପରିଗଦିତ	- ପରିଚୟ
ପରିଚର	- ପରିଛା
ପରିଜନ	- ପରିଶେଷ
ପରିତ୍ତ	- ପରିଦେବ
ପରିଦେବକ	- ପରିପକ୍ଷତା
ପରିପଣ	- ପରିପେଲବ
ପରିପୋଠ	- ପରିଭୋଗ
ପରିତ୍ରଂଶ	- ପରିମୋଷକ
ପରିମୋଷୀ	- ପରିବର୍ତ୍ତୀ
ପରିବର୍ତ୍ତଳ	- ପରିବୃଦ୍ଧତା
ପରିବୃଦ୍ଧିତ	- ପରିଶମିତ
ପରିଶାଶ୍ଵତ	- ପରିସଂଖ୍ୟାତ
ପରିସଂଖ୍ୟାନ	- ପରିସ୍ଥିତି
ପରିସ୍ଥାବଶ	- ପରାକ୍ଷିତ
ପରାକ୍ଷିତବ୍ୟ	- ପରକ
ପରକି	- ପରଗ
ପରଗକ	- ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତି
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତିକା	- ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତିତ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତିତଭୋଜୀ	- ପରଗୀ
ପରିତ	- ପଳାଦନ
ପଳାନ୍ତ	- ପଲ୍ଲବାରୁଣ
ପଲ୍ଲବାସ୍ତ୍ଵ	- ପରାଧର
ପବିର	- ପପୁରାତକୀ
ପଶୁହବ୍ୟ	- ପହଞ୍ଚା
ପହଞ୍ଚାଇବା	- ପହଞ୍ଚବ
ପହଞ୍ଚବୀ	- ପାଉସେରି
ପାଏ	- ପାକପାତ୍ର
ପାକପୁଣୀ	- ପାଖକୁ
ପାଖକେ	- ପାଚନିକା
ପାଚନୀ	- ପାଞ୍ଚପାଦିକ
ପାଞ୍ଚଭୋତିକ	- ପାଶଫେଟା
ପାଚଭଣଙ୍ଗା	- ପାଠକ
ପାଠଗୁହ	- ପାଣି
ପାଣିଆଥିଲା	- ପାଣିଛିଆ
ପାଣିଛିଅବା	- ପାଣିପିତ୍ରା
ପାଣିପାଡ଼ନ	- ପାଣ୍ଡର
ପାଣ୍ଡରା	- ପାତଙ୍ଗଳ
ପାତନ	- ପାତ୍ର
ପାତ୍ରକ	- ପାଦଗୁରୁ
ପାଦଗୁରୁଷ	- ପାଦବିଗୁରୁ
ପାଦବିଦାରିକା	- ପାନ
ପାନଅଇତ୍ତ	- ପାପକର୍ମା
ପାପକାରୀ	- ପାପରୋଗ
ପାପର୍କି	- ପାର୍ଯ୍ୟ
ପାର	- ପାରମପୌର୍ଣ୍ଣାପଦେଶ
ପାର୍ଯ୍ୟବା	- ପାରିଗର୍ଭିକ
ପାରିଗ୍ରାମିକ	- ପାରିଶବ୍ୟ
ପାରିପ୍ରେସ୍ୟ	- ପାର୍ବତୀଶ୍ଵର
ପାର୍ବତୀନନ୍ଦନ	- ପାଳକ
ପାଲିକ	- ପାଲିଙ୍କି
ପାଲିଜର	- ପାଶମୁଦ୍ରା
ପାଶବ	- ପାହାଡ଼ତଳି
ପାହାଡ଼ତଳିଆ	- ପିଆଦା
ପିଆପିଇ	- ପିଙ୍ଗା
ପିଙ୍ଗାଷ	- ପିଙ୍ଗିଲଭୁକ୍
ପିଙ୍ଗିଲପାର	- ପିତିପକାଇବା
ପିତିବା	- ପିଣ୍ଡଦାନ
ପିଣ୍ଡଦେବା	- ପିଣ୍ଡୀ
ପିଣ୍ଡକରଣ	- ପିତୃତୀର୍ଥ
ପିତୃତ୍ତ	- ପିତୃଶୋକ
ପିତୃଶ୍ଵାର	- ପିତ୍ରାଳୟ
ପିତ୍ର୍ୟ	- ପିତ୍ରଲୟାଦିଗଣ
ପିତ୍ରିକା	- ପିଶାର
ପିଶାରକ	- ପିଠା
ପିଠାକ	- ପିଠାକୁରୁବକ
ପିଠାକୁରୁବକ	- ପିଠାପାରକ
ପିଠାରି	- ପିଠାଲୁ
ପିଠାଲୁକ	- ପୁରାଶି
ପୁରାଶିଶା	- ପୁରୁଷ
ପୁରାଶିକଷକ	- ପୁରି
ପୁରାଶିଆ	- ପୁରୁଷଗକରା
ପୁରାଶିଶ୍ଵାର	- ପୁରୁଷଶ୍ଵାକ
ପୁରାଶିଶ୍ଵାକା	- ପୁରୁଷଭୋଜୀ
ପୁରାଶିଶ୍ଵାକ	- ପୁରୁଷପମ୍ବର
ପୁରାଶିଶ୍ଵାକନ	- ପୁରୁଷଭାବ
ପୁରାଶିଶ୍ଵାର	- ପୁରୁଷପର

ପ୍ରଜାସ୍ତ୍ର - ପ୍ରଶୟନ
 ପ୍ରଶୟପତ୍ର - ପ୍ରଶୀତ
 ପ୍ରଶୀତା - ପ୍ରତାରିତ
 ପ୍ରତାଳ - ପ୍ରତିଗତ
 ପ୍ରତିଗମନ - ପ୍ରତିଜ୍ଞାବନ୍ଦ
 ପ୍ରତିଜ୍ଞାଭଙ୍ଗ - ପ୍ରତିନିବୃତ୍ତ
 ପ୍ରତିନିଶ - ପ୍ରତିପୁଜ୍ୟ
 ପ୍ରତିପୁରଣ - ପ୍ରତିଭାନ୍ତି
 ପ୍ରତିଭାବାନ୍ - ପ୍ରତିପୋଧ
 ପ୍ରତିରଥ - ପ୍ରତିବାର୍ତ୍ତ
 ପ୍ରତିବାର୍ଯ୍ୟ - ପ୍ରତିଶାଖ
 ପ୍ରତିଶାପ - ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ
 ପ୍ରତିଷ୍ଠାନିତ - ପ୍ରତିସାରିତ
 ପ୍ରତିସାରୀ - ପ୍ରତୀକ
 ପ୍ରତୀକାର - ପ୍ରତୂଳ
 ପ୍ରତୂଷି - ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଲାଭ
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷବାଦ - ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷବାଦ
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷବାଦକ - ପ୍ରତ୍ୟବେକ୍ଷଣ
 ପ୍ରତ୍ୟବେକ୍ଷା - ପ୍ରତ୍ୟାଶା
 ପ୍ରତ୍ୟାଶୀ - ପ୍ରତ୍ୟ୍ୟଦ୍ୟାମୀ
 ପ୍ରତ୍ୟୁଷକାର - ପ୍ରଥମାବିଭକ୍ତ
 ପ୍ରଥମାଶ୍ରମ - ପ୍ରଦାୟକ
 ପ୍ରଦାୟୀ - ପ୍ରଦେୟାତିକ
 ପ୍ରଦେୟାତୀ - ପ୍ରଧଂସ
 ପ୍ରଧଂସନ - ପ୍ରଧିତାମହ
 ପ୍ରଧିତାମହୀ - ପ୍ରଦବିଷ୍ଣୁ
 ପ୍ରଦବିଷ୍ଣୁତା - ପ୍ରଭୁ
 ପ୍ରଭୃତା- ପ୍ରମଦ
 ପ୍ରମଦକ - ପ୍ରମାଥ
 ପ୍ରମାଧିନୀ - ପ୍ରମୁକିତ
 ପ୍ରମୃଗ୍ୟ - ପ୍ରଯୁଶପୂରୀ
 ପ୍ରଯୁଶୀୟ - ପ୍ରରୁତୀ
 ପ୍ରରୁତି - ପ୍ରଲୋଭ
 ପ୍ରଲୋଭକ - ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତି - ପ୍ରବାପ
 ପ୍ରବାର - ପ୍ରବୃତ୍ତ
 ପ୍ରବୃତ୍ତ - ପ୍ରବୋଧକ

ପ୍ରସଙ୍ଗବିନିବୃତ୍ତ - ପ୍ରସବନ
 ପ୍ରସବବନ୍ଦନ - ପ୍ରସାରଣୀ
 ପ୍ରସାରିତ - ପ୍ରସ୍ତରଣ
 ପ୍ରସ୍ତରଣୀ - ପ୍ରସ୍ତୁବ
 ପ୍ରସ୍ତୁବନ - ପ୍ରହସନ
 ପ୍ରାକୃତିଭାବ - ପ୍ରାକୃତିବନ
 ପ୍ରାକୃତିଭାବ - ପ୍ରାକୃତିପଦ୍ୟ
 ପ୍ରାଜାପତ୍ୟା - ପ୍ରାଣପଙ୍କ
 ପ୍ରାଣପଣ - ପ୍ରାଣସମ୍ମିତ
 ପ୍ରାଣସାଇଁ - ପ୍ରାତ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ
 ପ୍ରାତ୍ୟକାଳ - ପ୍ରାତିହାର୍ଯ୍ୟ
 ପ୍ରାତିତୀକ - ପ୍ରାପ
 ପ୍ରାପକ - ପ୍ରାମାଣ୍ୟ
 ପ୍ରାମାଣ୍ୟବିଧି - ପ୍ରାର୍ଜ୍ୟିତା
 ପ୍ରାର୍ଣ୍ଣ - ପ୍ରାଦୃଷେଣ୍ୟ
 ପ୍ରାଦୃଷେଣ୍ୟା - ପ୍ରିୟକର୍ମ
 ପ୍ରିୟକଳତ୍ର - ପ୍ରିୟକ୍ରତ
 ପ୍ରିୟଶ୍ରବାୟ - ପ୍ରେକ୍ଷଣୀୟ
 ପ୍ରେକ୍ଷମାଣ - ପ୍ରେତାନ୍ତ
 ପ୍ରେତାଶୌତ - ପ୍ରେମୀ
 ପ୍ରେୟଃ - ପ୍ରୋତ୍ସାରଣ
 ପ୍ରୋତ୍ସାହ - ପ୍ଲବ
 ପ୍ଲବକ - ପ୍ଲବ

ଫ

ଫା - ଫାଉଜଦାର
 ଫାଉଜଦାରି - ଫାନିକାର
 ଫାତିଙ୍ଗ - ଫାବେଇହେବା
 ଫର୍ମା - ଫର୍ମା
 ଫର୍ଲଙ୍ଗ - ଫଳପ୍ରଦ
 ଫଳପ୍ରାପ୍ତି - ଫଳାମିଳ
 ଫଳାଯୋପିତ - ଫଙ୍ଗ
 ଫଙ୍ଗିଯିବା - ଫାଟ
 ଫାଟକ - ଫାର୍ମ
 ଫାଳ - ଫାଗ୍ଫାଟ
 ଫିଟା - ଫୁକାରା
 ଫୁକାରିବା - ଫୁଟିକିଆ
 ଫୁଟିବା - ଫୁଲଉଡ଼ାଇବା

ଫୁଲକଷି - ଫୁଲଶର
 ଫୁଲଶାଗୁଣା - ଫେର୍କାମି
 ଫେରନ - ଫେରଷ୍ଟା
 ଫେରବ - ଫୋପଡ଼ାଫୋପଡ଼ି
 ଫୋରା - ଫ୍ଲାନେଲ

ବ

ବ - ବଇନ୍ଦୁରିବା
 ବଇନ୍ଦି - ବଂଶତ
 ବଂଶତଶ୍ଶୁଳ - ବଂଶାଗତ
 ବଂଶାଗ୍ର - ବକନା
 ବକନିମୂଦନ - ବକ୍ଷୁତାକରିବା
 ବକ୍ଷୁହ - ବକ୍ରରେଖା
 ବକ୍ଷୁଲାଙ୍ଘୁଲ - ବଗଚା
 ବଗଢ଼ - ବଙ୍ଗଳାପାନ
 ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ - ବଙ୍ଗା
 ବଙ୍ଗାଇବା - ବକ୍ଷୁଚଞ୍ଚ
 ବକ୍ଷୁଜିତ୍ - ବକ୍ଷୁସୁରି
 ବକ୍ଷୁସୁର୍ଯ୍ୟ - ବଚ
 ବଚକ - ବଢ଼ିଆଟି
 ବଢ଼ିଆଟିଆ - ବଢ଼ିଲୋଭୀ
 ବଢ଼ିବା - ବଢ଼ାଇବା
 ବଢ଼ାବରି - ବଣିତ୍ତ୍ଵାର୍ଗ
 ବଣିଜ - ବତିପେଲା
 ବତିରର - ବଥାଇବା
 ବଥୁଆ - ବଦାନ୍ୟ
 ବଦାନ୍ୟତା - ବଧିର
 ବଧିରା - ବନରଣ୍ଜାଳ
 ବନରନ୍ଦନ - ବନବରାହ
 ବନବର୍ତ୍ତର - ବନଷ୍ଟଳୀ
 ବନଷ୍ଟା - ବନିତା
 ବନିତାଭୁଷଣ - ବନନୀୟ
 ବନନୀୟା - ବନି
 ବନିକ - ବନ୍ଦୁଦା
 ବନ୍ଦୁପ - ବନ୍ଦ
 ବନ୍ଦୀହ - ବମୂରାଳୀ
 ବମୂରବ - ବର୍ତ୍ତୁଡ଼ି
 ବର୍ତ୍ତା - ବରଞ୍ଜାଞ୍ଜି
 ବରଞ୍ଜ - ବରଦ

ବରଦକବି - ବର୍ଯ୍ୟିତା	ବାଜୀକରଣ - ବାଚମଙ୍ଗଳା	ବିଘୋଷ - ବିଚାର
ବର୍ଯ୍ୟିତ୍ରୀ- ବରସୁରତ	ବାଚମାରଣା - ବାଡ଼ା	ବିଚାରକ - ବିଚିତ
ବରସ୍ତୀ - ବରାମତ୍	ବାଡ଼ାବନ୍ଧି - ବାଣବିନ୍ଧ	ବିଚିତ - ବିଚେଷ୍ଟିତ
ବରାମତ୍କରିବା - ବରିପୋଲୁଆ	ବାଣବିଦ୍ୟା - ବାତକେଳି	ବିଛୁତ୍ରକ - ବିଛୁଆଠି
ବରିମା - ବରେୟ	ବାତଗାମୀ - ବାତରୋଗୀ	ବିଛୁରିବା - ବିଜୟା
ବରେୟ - ବର୍ଜ୍ସୀ	ବାତରୋହିଣୀ - ବାତାରିତଶୁଳା	ବିଜୟାଦଶମୀ - ବିଜୁଲିଚମକ
ବର୍ଜ୍ସୀ - ବର୍ଣ୍ଣନୀୟ	ବାତାଳୀ - ବାଦମେଣ୍ଟାଇବା	ବିଜୁଲିବତି - ବିଜ୍ଞାନଶାସ୍ତ୍ର
ବର୍ଣ୍ଣପାତ୍ର - ବର୍ଣ୍ଣାହ୍ର୍ଵ	ବାଦମେଣ୍ଟିବା - ବାଧାପାଇବା	ବିଜ୍ଞାନାଗାର - ବିଗପ୍ରିୟ
ବର୍ଣ୍ଣ- ବର୍ଣ୍ଣଳ	ବାଧାବିୟ୍ୟ - ବାନ୍ଧିକୃତ	ବିଚର୍ତ୍ତ - ବିଢ଼ୋଜାଇ
ବର୍ଣ୍ଣଳା - ବର୍ମହର	ବାନ୍ଧିଦ - ବାପି	ବିଣ୍ଣ - ବିତର୍ଦିକା
ବର୍ମା - ବର୍ଷପାକୀ	ବାପିକା - ବାମାଚାର	ବିତର୍ଦୀ - ବିଉମୟ
ବର୍ଷପୁରୁଷ - ବର୍ଷିବା	ବାମାଚାରୀ - ବାୟୁଗଣ୍ଠ	ବିଉମାତ୍ରା - ବିଦଳ
ବର୍ଷିଷ - ବଳଗଣ୍ଠି	ବାୟୁଗତି - ବାର୍ଗବାର	ବିଦଳନ - ବିଦାହୀ
ବଳଗଣ୍ଠିଆ - ବଳୟବାନ୍	ବାରଥୀତା - ବାରଣାବତ	ବିଦିକ - ବିଦେଶପାତ୍ରା
ବଳିପ୍ଲାକାର - ବଳଗ୍ରୁ	ବାରଣାହ୍ୱୟ - ବାରବାଟୀ	ବିଦେଶୟ - ବିଦ୍ୟାପିପ
ବଲାଙ୍ଗି - ବଳିଆର	ବାରବାଣ - ବାରିକପୂର	ବିଦ୍ୟାପିରାଜ - ବିଦ୍ୟୁପାତ
ବଳିଆରଭୁଜ - ବଳୀ	ବାରିକା - ବାରିଶାସ୍ତ୍ର	ବିଦ୍ୟୁତପ୍ରବାହ - ବିଦ୍ୟୁଧିକା
ବଳୀକ - ବଳ୍କିକ	ବାରିମୟବ - ବାର୍ତ୍ତିକ	ବିଦ୍ୟୁଧିୟ - ବିଦ୍ୟେଷଣୀ
ବଳ୍କୁୟି - ବଶ	ବାରିକକାର - ବାର୍ଷିକୀ	ବିଦ୍ୟେଷଣୀୟ - ବିଧାନଶାସ୍ତ୍ର
ବଶବଦ - ବଶଟ	ବାର୍ଷିକ୍ୟ - ବାଳଭାନୁ	ବିଧାନସଂହିତା - ବିଧିବିରୁଦ୍ଧ
ବଶଟକର୍ତ୍ତା - ବସନ୍ତବ୍ରତ	ବାଳଭାବ - ବାଳି	ବିଧିବିହିତ - ବିଧେୟବିମର୍ଶ
ବସନ୍ତଶେଷର - ବସନ୍ତିଯିବା	ବାଲି - ବାଲୁକାସ୍ନେଦ	ବିଧ୍ୟ - ବିନଶନ
ବସନ୍ତରହିବା - ବସୁପାଳ	ବାଲୁକୀ - ବାବିବା	ବିନଶୁର - ବିନିଃୟୁତ
ବସୁପ୍ରଦ - ବସୁଭାବ	ବାବୁ - ବାପକସଙ୍କିକା	ବିନିକର୍ତ୍ତବ୍ୟ - ବିନିଧୂତ
ବସୁଭେଦ - ବସ୍ତ୍ରୋକସାରା	ବାପକା - ବାପରସଙ୍ଗ	ବିନିର୍ତ୍ୟ - ବିନେଯକାର୍ଯ୍ୟ
ବହୁ - ବହିଗର୍ଲ	ବାପରସକା - ବାସିଷ୍ଟରାମାୟଣ	ବିନୋଇ - ବିନ୍ୟବିରୋଧୀ
ବହିରର୍ଦ୍ଦ - ବହିଷ୍କାଶ	ବାସିଷ୍ଟି - ବାସିଷ୍ଟ	ବିନ୍ୟଶଙ୍କି - ବିପରିଗ୍ରହସ୍ତ
ବହୁୟ - ବହୁଦୂରକ୍ଷ	ବାହାରକୁ - ବାହିବା	ବିପରିଧାପ - ବିପରିଣତି
ବହୁଦୃଷ୍ଟ - ବହୁରୂପୀ	ବାହିଯ - ବାହୁଲ୍ୟ	ବିପରିଣାମ - ବିପାଦକ
ବହୁରେଖ - ବହିଗର୍ଭ	ବାହୁଲ୍ୟଭୟ - ବିଶ୍ଵତିପାଣି	ବିପାଦନ - ବିପ୍ରକୃଷ୍ଟ
ବହିଗର୍ଭ - ବାଆଁରେଇବା	ବିଶ୍ଵତିଶତ - ବିକରାଳମୁଖ	ବିପକ୍ଷକ - ବିପ୍ରଲମ୍ବନ
ବାଆଁପତରି - ବାଇସାଇକଲ	ବିକରୁଣା - ବିକୁଣ୍ଠା	ବିପ୍ଲବୀନ - ବିପ୍ଲବ
ବାଇସୋଠ (ଡ଼ା) - ବାକି	ବିକା - ବିକୁର୍ଣ୍ଣାଶ	ବିପ୍ଲବା - ବିଭାଗ୍ୟ
ବାକିଆ - ବାଗ୍	ବିକୁର୍ଣ୍ଣତ - ବିକୁମଶାଳୀ	ବିଭାଗର - ବିଭାବ
ବାଗ୍ରାତ - ବାଗୀଶ	ବିକୁମସିଂହ - ବିକିଣିତକ	ବିଭୀତକ - ବିଭୀତି
ବାଗୀଶ - ବାଙ୍ଗରୁଲିଆ	ବିକିତ - ବିଗଣିତ	ବିଭୁଜିଷ୍ଠ - ବିମର୍ଶନ
ବାଙ୍ଗଡ଼ରେଇଆ - ବାତ୍ୟ	ବିଗତ - ବିଗୁଣତା	ବିମର୍ଶୀ - ବିମୁକ୍ତ
ବାତ୍ୟତ - ବାଜରତ୍ତ	ବିଗୁଣିଆଁ - ବିଘୋଷ	ବିମୁକ୍ତତା - ବିମୌଳି
ବାଜରତ୍ତାୟନ - ବାଜିକର		ବିମ୍ବାପନ - ବିରକତ

ବିରକ୍ତ - ବିରଳ
 ବିରଳଜାନୁକ - ବିରାଟକ
 ବିରାଟକାଯ୍ୟ - ବିରିବଡ଼ା
 ବିରିବଡ଼ି - ବିରୋଚନ
 ବିରୋଚନନାରୀ - ବିଲଗ
 ବିଲଗନ - ବିଲସିବା
 ବିଳା - ବିଳାସୀ
 ବିଲି - ବିଲୋକିତ
 ବିଲୋକିତା - ବିଲ୍ଲ
 ବିଲ୍ଲମୂଳା - ବିବର୍ତ୍ତ
 ବିବର୍ତ୍ତନ - ବିବାସ୍ଥ
 ବିବାସିତ - ବିବୃତି
 ବିବୃତ - ବିଶଙ୍କ
 ବିଶଙ୍କିତ - ବିଶାଖା
 ବିଶାଖାପତି - ବିଶିଷ୍ଟାର୍ଥ
 ବିଶିଷ୍ଟାର୍ଥକ - ବିଶେଷ
 ବିଶେଇ - ବିଶ୍ରାମଦିନ
 ବିଶ୍ରାମଦେବା - ବିଶ୍ରାମବାୟ
 ବିଶ୍ରାମ - ବିଶ୍ରାମାଶ
 ବିଶ୍ରାମାଧକର - ବିଶ୍ରମୁରେଶ୍ଵର
 ବିଶ୍ରମଶାଖ - ବିଶ୍ରମାର
 ବିଶ୍ରମାରକ - ବିଶ୍ରମପରା
 ବିଶ୍ରମରେ ବିଷଦେବା - ବିଷକ୍ଳଷ୍ଣ
 ବିଷଦ୍ର - ବିଷତ୍ତୁଜଙ୍ଗ
 ବିଷତୃତ - ବିଷମୁଣ୍ଡିକ
 ବିଷମୂଳା - ବିଷୟତାବ
 ବିଷୟତୁଭୁତ - ବିଷାଦନୀ
 ବିଷାଦବାନ - ବିଷମୁ
 ବିଷମୁକ - ବିଷ୍ଟୁଅରି
 ବିଷ୍ଟୁରକ୍ଷ - ବିଷ୍ଟୁପଶାଖ
 ବିଷ୍ଟୁପାମଳ - ବିସ୍ତୁଷ୍ଟୁଳ
 ବିସ୍ତପା - ବିସଳ
 ବିସକ - ବିସ୍ତାରିବା
 ବିସ୍ତାରୀ - ବିସ୍ତାରଣୀୟ
 ବିସ୍ତରିବା - ବିହନ
 ବିହନନ - ବିହିକ୍ରିମ
 ବିହିଦାନା - ବୀଜ
 ବୀଜକ - ବୀଟିକା
 ବୀଟି - ବୀତି

ବୀତିକା - ବୀରତୂର
 ବୀରତୁ - ବୀରବ୍ରତ
 ବୀରଶୟ - ବୀର୍ଯ୍ୟବର୍ଣ୍ଣନ
 ବୀର୍ଯ୍ୟବାନ - ବୁଦ୍ଧିକିବା
 ବୁଦ୍ଧି - ବୁଦ୍ଧାଇବା
 ବୁଦ୍ଧାଇମାରିବା - ବୁଦ୍ଧିଆଶୀସୁତା
 ବୁଦ୍ଧିଖୋଲ - ବୁଦ୍ଧିସମ୍ବୁ
 ବୁଦ୍ଧିସହାୟ - ବୁଦ୍ଧିଶ୍ରୀ
 ବୁରେଇ - ବୃକ୍ଷାସୁର
 ବୃକୋଦର - ବୃତ୍ତି
 ବୃତ୍ତିଙ୍କର - ବୃତ୍ତିକାର
 ବୃତ୍ତିଛେଦ - ବୃତ୍ତିପ୍ରପିତାମହ
 ବୃତ୍ତିପ୍ରମାତାମହ - ବୃଦ୍ଧା
 ବୃଦ୍ଧାକ - ବୃଷତ
 ବୃଷତକେତୁ - ବୃଷାସୁର
 ବୃଷାହାର - ବୃଦ୍ଧତ୍ପଞ୍ଚମୁଲ
 ବୃଦ୍ଧତ୍ପତ୍ର - ବେଅଙ୍ଗିଆର
 ବେଅଙ୍ଗୁଫ୍ଳ - ବେକାଇଦା
 ବେକାଇଲ - ବେଗାଡ଼ି
 ବେଗାନିଲ - ବେଜିଡ଼
 ବେଜିଡ଼ - ବେଶିବନ୍ଧନ
 ବେଶିବେଧନୀ - ବେତରଫ
 ବେତରା - ବେଦକର୍ତ୍ତା
 ବେଦକାର - ବେଦପଙ୍ଗ
 ବେଦଯିତା - ବେଦାଧିଦେବ
 ବେଦାଧିପ - ବେଧମୁଖ୍ୟା
 ବେଧଶାଳା - ବେମକ୍ତୁର
 ବେମକ୍ତୁର - ବେଲ
 ବେଲ - ବେଲିହାଜ୍
 ବେଲୁ - ବେଶ୍ୟ
 ବେଶ୍ୟୀ - ବେହକ୍
 ବେହକ୍ତାର - ବୈକ୍ରିବ୍ୟ
 ବୈଶରୀ - ବୈତନିକ
 ବୈତମ - ବୈଦ୍ୟନାଥ
 ବୈଦ୍ୟବନ୍ଧୁ - ବୈପ୍ରଶ୍ଵିକ
 ବୈପଳ୍ୟ - ବୈରମେନ
 ବୈରସ୍ୟ - ବୈବିଜ୍ଞ
 ବୈବୋଧିକ - ବୈଶ୍ୱାସିକ
 ବୈଶୀ - ବୋକୁବାବଦ୍ଵା

ବୋକା -	ବୋଧହେବା
ବୋଧା -	ବୋହିଆଶିବା
ବୋହିଆସିବା -	ବ୍ୟଙ୍ଗକରିବା
ବ୍ୟଙ୍ଗବିଦ୍ୱୁପ -	ବ୍ୟତୀପାତ
ବ୍ୟତ୍ୟୟ -	ବ୍ୟବଛେଦ
ବ୍ୟବଦାନ -	ବ୍ୟବହାର
ବ୍ୟବହାରକ -	ବ୍ୟଯୁଣୀଳ
ବ୍ୟଯୁଣୀଳତା -	ବ୍ୟକର୍ତ୍ତା
ବ୍ୟାକାର -	ବ୍ୟାଜସ୍ତୁତି
ବ୍ୟାଜୋକ୍ତି -	ବ୍ୟାପ୍ତ
ବ୍ୟାପ୍ତି -	ବ୍ୟାସକ
ବ୍ୟାସଙ୍ଗ -	ବ୍ୟୋମ
ବ୍ୟୋମକେଣ -	ବ୍ୟୋମକରିବା
ବ୍ୟୋମର -	ବ୍ୟୋମରୁପ
ବ୍ୟୋମରୁଷି -	ବ୍ୟୋମରୁଷି
ବ୍ୟୋମନିଶା -	ବ୍ୟୋମରାଶି
ବ୍ୟୋମରୀତି -	ବ୍ୟୋମରୀତି
ବ୍ୟୋମରମ୍ବ -	ବ୍ୟୋମରମ୍ବ
ବ୍ୟୋମପିଣ୍ଡା -	ବ୍ୟୋମପିଣ୍ଡା
ଉ	
ଉ -	ଉଚ୍ଚିତ
ଉଚ୍ଚିତ -	ଉଚ୍ଚିତାଳା
ଉଚ୍ଚିଷ୍ଟିକଥ -	ଉଷକ
ଉଷକାର -	ଉଷବଉଷି
ଉଷବବିଗ୍ରହ -	ଉଷବାହୁପି
ଉଷପୁଷ୍ପ -	ଉଷକଟ
ଉଷନ -	ଉଟ
ଉଷଅମଳ -	ଉଷକିବା
ଉଷକେଇତା -	ଉଷଟଳ
ଉଷହାସିନୀ -	ଉଷଦୁକର୍ତ୍ତର୍ଣ୍ଣିର
ଉଷକାମ -	ଉଷରୁଚି
ଉଷରୂପା -	ଉଷିକା
ଉଷରେଶ୍ଵର -	ଉଷାତୁର
ଉଷାନକ -	ଉଷତିକରିବା
ଉରଥ -	ଉଲ
ଉଲକରିବା -	ଉଲତାରଣୀ
ଉଲତାରଣୀ -	ଉଲାଖି
ଉଲି -	ଉଲା

ଭସାଇବା - ଭାଇଧନ
ଭାଇନା - ଭାଗମାପ
ଭାଗଲକ୍ଷଣା - ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ
ଭାଗ୍ୟବଳ - ଭାଷ୍ଟା
ଭାଷ୍ଟ - ଭାନ
ଭାନ୍ଦିବୀଯ - ଭାରତ
ଭାରତଖଣ୍ଡ - ଭାରସୁମାରପଦ
ଭାରସୁହା - ଭାଲଣି
ଭାଲଦଶ୍ରନ - ଭାବତ
ଭାବତରଙ୍ଗ - ଭାବାବେଶ
ଭାବାଭାସ - ଭାଷିତପୂଞ୍ଜ
ଭାଷିତା - ଭିଆଣ
ଭିକ - ଭିଡ଼ଭାଡ
ଭିଡ଼ା - ଭିଦ
ଭିଦା - ଭିଲାରି
ଭିଲାଲା - ଭୀମରାଜ
ଭୀମରାତ୍ରି - ଭୀଷମିଶ୍ର
ଭୀଷମରତ୍ନ - ଭୁକ୍ତିପାତ୍ର
ଭୁକ୍ତିପ୍ରଦ - ଭୁକ୍ତି
ଭୁକ୍ତିଷ୍ୟ - ଭୁବନ୍ଧ
ଭୁବନ - ଭୁଲ୍ଲିଆ
ଭୁଲ୍ଲିକଷାରୁ - ଭୁତକଳା
ଭୁତକାଳ - ଭୁତଯଙ୍କ
ଭୁତଯୋନି - ଭୁତି
ଭୁତିକ - ଭୁତାର
ଭୁଭାରତ - ଭୁମିମାନ
ଭୁମିରକ୍ଷକ - ଭୁରିଧାମା
ଭୁରିପତ୍ର - ଭୁର୍ବଂଧାର
ଭୁମିଷ୍ଠି - ଭୁଜାରିକା
ଭୁଜାରା - ଭେକାସନ
ଭେକୀ - ଭେଦନ
ଭେଦନାସ୍ତି - ଭୈଷଚର୍ଯ୍ୟା
ଭୈଷଜୀବିକା - ଭୋଗ
ଭୋଗକ - ଭୋଗାର୍ହ
ଭୋଗାବଳୀ - ଭୋଜନାଧିକାର
ଭୋଜନାବଣିଷ୍ଟ - ଭୋପାଳ
ଭୋବନ - ଭୁମ
ଭୁମକୌତୁକ - ଭୁଷି
ଭୁଷି କରିବା - ଭ୍ରାନ୍ତି

ଭ୍ରାନ୍ତିକର - ଭ୍ରାଣ
ମ
ମ - ମ
ମ - ମଉଡ଼
ମଉଡ଼ଘର - ମକଦଳଫୁଲ
ମକମକ - ମକୁଳକ
ମକୁଷକ - ମଗରବୀ
ମଗରା - ମଙ୍ଗଳକାମନା
ମଙ୍ଗଳକାମୀ - ମଙ୍ଗଳାଙ୍କ ଘଟ
ମଙ୍ଗଳାଚରଣ - ମଜ୍ଜକୁରା
ମଜ୍ଜକୁତ - ମଖାଲ
ମଖାଲି - ମଞ୍ଜୁଭଇ
ମଞ୍ଜୁଭାଷିଣୀ - ମଡ଼ା
ମଢାଅମଡ଼ା - ମଣିତ
ମଣିତାରକ - ମଣିବିଶ୍ଵର
ମଣିବୀଜ - ମଣ୍ଡଳଭାଙ୍ଗିବା
ମଣ୍ଡଳମଧ୍ୟବର୍ଣ୍ଣି - ମତ୍ତୁଶା
ମତ୍ତୁଶାରି - ମତିଛନ୍ତି
ମତିଦଶ୍ରନ - ମତା
ମତାକ୍ରୀତ - ମହ୍ୟଭୋଜୀ
ମହ୍ୟମୁଦ୍ରା - ମଦ
ମଦଅଳସ - ମଦନବିଦ୍ଵଳ
ମଦନବୃଷ୍ଟ - ମଦମୁକୁଳିତାଷ
ମଦମୁକ୍ତ - ମଦ୍ର
ମଦ୍ରର - ମଧୁକ୍ରମ
ମଧୁକ୍ରୋଡ଼ା - ମଧୁଫଳ
ମଧୁଫଳିକା - ମଧୁରଲତା
ମଧୁରବଚନ - ମଧୁଶୟନ
ମଧୁଶୟା - ମଧ୍ୟଶଶ୍ର
ମଧ୍ୟଗତ - ମଧ୍ୟମାହୁରଣ
ମଧ୍ୟମିକ - ମଧ୍ୟଧାର
ମଧ୍ୟମ୍ବ୍ର - ମନୟରଧିବା
ମନୟନ୍ଦିବା - ମନଭୁଲିବା
ମନଭୋଲହେବା - ମନସ୍ତାର
ମନସ୍ତାପ - ମନୁଗ
ମନୁଜ - ମନୋଗତ
ମନୋଗତଭାବ - ମନୋଭାଷ
ମନୋଭାଷଫଳ - ମନୋବାଷ୍ଟା

ମନୋବାଷ୍ଟାପୁରଣ - ମନ୍ତ୍ରଜପ
ମନ୍ତ୍ରଜପିବା - ମନ୍ତ୍ରସାଧିବା
ମନ୍ତ୍ରସାଧ୍ୟ - ମନ୍ତ୍ରାନ୍ତି
ମନ୍ତ୍ରିତା - ମନୟମଧୁରହାସୀ
ମନ୍ତ୍ରମନ୍ତର - ମନ୍ତରାରୁ
ମନ୍ତରକୀୟ - ମନ୍ୟମୟ
ମନ୍ୟମାନ - ମନ୍ତ୍ରମୁଖ
ମନ୍ତ୍ରମାଳା - ମର
ମରଜ - ମରମେମରମେ
ମରମେମରମେମରିବା - ମରାଚି
ମରାଚିକା - ମରୁଦ୍ରବୃତ୍ତ
ମରୁଦ୍ରବେଗ - ମର୍ତ୍ତ୍ୟଧର୍ମୀ
ମର୍ତ୍ତ୍ୟଧର୍ମୀ - ମର୍ମଭେଦନ
ମର୍ମଭେଦୀ - ମର୍ଯ୍ୟାଦାଲଙ୍ଘିବା
ମର୍ଯ୍ୟଦାଶାଳୀ - ମଳମାସକୃତ୍ୟ
ମଳମାସମାହାତ୍ର୍ୟ - ମଳା
ମଳା - ମଳିର୍ବୀ
ମଳିଶ - ମଲ୍ଲୟପୁର
ମଲ୍ଲୟପୋଷା - ମଶଲା
ମଶଲାମଶଲି - ମସିଣା
ମସିଦାନ - ମଷ୍ଟ
ମଷ୍ଟଲୁଙ୍କ - ମହତ
ମହତୀଦେବତା - ମହମନ୍ଦୀୟଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର
ମହର୍ - ମହାକର
ମହକରଣ୍ଣ - ମହାକ୍ଷତ୍ରି
ମହାକ୍ଷତ୍ରିୟ - ମହାକଳ
ମହାଚାର୍ଯ୍ୟ - ମହାତିକ
ମହାତିକ୍ - ମହାଦ୍ରୋଶ
ମହାଧନ - ମହାନେତ୍ର
ମହାନେମି - ମହାପୁଣ୍ୟ
ମହାପୁତ୍ର - ମହାଫଳ
ମହାଫିଜ - ମହାମଶ
ମହାମଙ୍ଗଳା - ମହାମୁନି
ମହାମୁତ୍ - ମହାରଣା
ମହାରଣ୍ୟ - ମହାରୋଗ
ମହାରୋଗୀ - ମହାବଳୀ
ମହାବଲ୍ଲୀ - ମହାବେଦିମହୋସବ
ମହାବେଧ - ମହାଶୀତା
ମହାଶୀର୍ଷ - ମହାସୁଆର

ମହାସୁଖ - ମହିମବ୍ୟଞ୍ଜକ
 ମହିମା - ମହୀଧର
 ମହୀଧ - ମହୂରା
 ମହୂଲ - ମହୋଦ୍ୟମ
 ମହୋଦ୍ୟପୋଗ - ମାଇନା
 ମାଇନାକରିବା - ମାଂସଗୁଡ଼ି
 ମାଂସଛଦା - ମାଂସାଶ
 ମାଂସାଷକା - ମାଖନା
 ମାଖରା - ମାଘସ୍ଵାନ
 ମାଘରବିଷ୍ୟ - ମାଛି
 ମାଛିଆନ୍ଦାର - ମାଚିଆ
 ମାଚିଆକେଳା - ମାଟୁ
 ମାଟେଇବା - ମାତ୍ରିଆ
 ମାତ୍ରିଆସିବା - ମାଣବକ
 ମାଣବକକ୍ରୁଠା - ମାଣୁଳ
 ମାଣୁଳକାୟନ - ମାତୁଉଠିବା
 ମାତୁଳ - ମାତୃଦୟାଗସ୍ତ
 ମାତୃଦିବସ - ମାତୃହତ୍ୟା
 ମାତୃହତ୍ୟା - ମାଦକ
 ମାଦକତା - ମାଧବୀୟ
 ମାଧବୀଲତା - ମାନ
 ମାନଅଭିମାନ - ମାନୟିତା
 ମାନଯୋଗ - ମାନସପୁତ୍ର
 ମାନସମଦିର - ମାନିତ
 ମାନିତବ୍ୟ - ମାନୁଥ
 ମାନ୍ୟ - ମାମା
 ମାମୀ - ମାଘାରଥ
 ମାଘାରସିକ - ମାର
 ମାରକ - ମାରିବା
 ମାରିବାତାରିବା - ମାର୍ଗତୋରଣ
 ମାର୍ଗଦ - ମାର୍ଗରଗନ୍ଧ
 ମାର୍ଗରଗନ୍ଧିକା - ମାଲଙ୍କା
 ମାଲଙ୍କାଢି - ମାଲବୀ
 ମାଲବୀୟ - ମାଲିମହାପାତ୍ର
 ମାଲିପୁତ - ମାଷାନ୍ତ
 ମାଷାଶ - ମାସାଧିପ
 ମାହାଲାଖକ - ମିଆ
 ମିଆର୍ଗୁ - ମିତ

ମିତଙ୍ଗମ - ମିତ୍ରକୃତ୍ୟ
 ମିତ୍ରକୁ - ମିତ୍ର
 ମିତ୍ରାକ୍ଷର - ମିଥ୍ୟାଫଳ
 ମିଥ୍ୟାରାଷଣ - ମିର୍ଘାମନ
 ମିର୍ଧା - ମିବାର
 ମିଶ୍ - ମିଶ୍ର
 ମିଶ୍ରିତ - ମାନ
 ମାନକ - ମୁଆଙ୍କନ
 ମୁଆଙ୍କ - ମୁଳିତ
 ମୁଳିବା - ମୁଳିହସ୍ତ
 ମୁଳିହସ୍ତତା - ମୁଳିପତ୍ର
 ମୁଳିପଥ - ମୁଖନିରୀଷକ
 ମୁଖନିରୀଷଣ - ମୁଖବାସିନୀ
 ମୁଖବିପୁଲା - ମୁଖାବଲୋକନ
 ମୁଖାସବ - ମୁଖ୍ତା
 ମୁଖ୍ୟଦୃକ - ମୁଖ୍ୟମଣି
 ମୁଖ୍ୟମୟ - ମୁଖ୍ୟଉପର
 ମୁଖ୍ୟକ - ମୁଖ୍ୟପତାଇବା
 ମୁଖ୍ୟପାଶିଛିଦାଇବା - ମୁଖ୍ୟ
 ମୁଖ୍ୟାଇବା - ମୁଖ୍ୟପକାଇବା
 ମୁଦ୍ରିବା - ମୁଦ୍ରେଇ
 ମୁଦ୍ର - ମୁଦ୍ରିକା
 ମୁଦ୍ରିଣୀ - ମୁନିସତ୍ର
 ମୁନିସୁତ - ମୁରଳା
 ମୁରଳୀ - ମୁର୍ଦ୍ଧାର
 ମୁର୍ଦ୍ଧାରିଆ - ମୁଷଳ୍ୟ
 ମୁଷା - ମୁସଲମାନଧର୍ମ
 ମୁସଲମାନି - ମୁହଁଦେବା
 ମୁହଁନଚାହିଁବା - ମୁହଁର
 ମୁହଁ - ମୁହଁଦଶକ
 ମୁହଁଦାହ - ମୁର୍ତ୍ତା
 ମୁର୍ତ୍ତାପ୍ରକାଶକରିବା - ମୁର୍ତ୍ତଜ
 ମୁର୍ତ୍ତର୍ଯ୍ୟୋତିଃ - ମୁଲକାରିକା
 ମୁଲକୁଳ୍କ - ମୁଲବିଷ
 ମୁଲବୀଜ - ମୁଲୋଛେଦନ
 ମୁଲୋତ୍ସାତ - ମୃଗ
 ମୃଗକାନନ - ମୃଗରାଜଧାରୀ
 ମୃଗରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ - ମୃଗାଳ
 ମୃଗାସ୍ୟ - ମୃତ

ମୃତକ - ମୃତାଶୌର
 ମୃତାହ - ମୃତ୍ୟୁଭଙ୍ଗରକ
 ମୃତ୍ୟୁଭୟ - ମୃଦୁରମ୍ବ
 ମୃଦୁବାପ - ମୃଦୁବାକ
 ମୃନ୍ମୟ - ମେଖା
 ମେଗାପ୍ରିନିୟ - ମେଘମଠ
 ମେଘମଣ୍ଡଳ - ମେଘେଶ୍ୱର
 ମେଘେଶ୍ୱରତୀର୍ଥ - ମେଷାଇବା
 ମେଷାମେଷି - ମେଦିନୀପତି
 ମେଦିନୀପୂର - ମେବାଖାନା
 ମେବାଜାତ - ମେଲନ
 ମେଲବାନ୍ଧିବା - ମେଷା
 ମେଷାକ୍ଷିକୁସ୍ମ - ମୌତ୍ରେୟିକା
 ମୌତ୍ରେୟୀ - ମୋଷଣ
 ମୋଷଣୀୟ - ମୋତନ
 ମୋତନିକା - ମୋଗାମୋଟି
 ମୋଗାର - ମୋତିହାର
 ମୋତିହାରୀ - ମୋଷ
 ମୋଷକ - ମୋହରାତ୍ରି
 ମୋହରି - ମୌତ୍
 ମୌତ୍ - ମୌଲିମଣ୍ଡନ
 ମୌଲିମାଳା - ମେଲାଚାର
 ମେଲାଶ - ମୈଁ

୪

ଯ - ଯକ
 ୨୭୦୧
 ଯକ୍ଷକର୍ବମ - ଯକ୍ଷ
 ଯକ୍ଷ - ଯକ୍ଷକଳ
 ଯକ୍ଷକାମ - ଯକ୍ଷବାହ
 ଯକ୍ଷବାହନ - ଯକ୍ଷାତ୍ମ
 ଯକ୍ଷାନୁକାଶୀ - ଯତମ
 ଯତମାନ - ଯତ୍ନନେବା
 ଯତ୍ନପାଳିତ - ଯଥାଗମ
 ଯଥାଗମ - ଯଥାବିତ୍ର
 ଯଥାବିଦ୍ୟ - ଯଥାସଂଷ୍ଠ
 ଯଥାସମୟ - ଯଦପି
 ଯଦବଧି - ଯକ୍ଷ
 ଯକ୍ଷିବା - ଯକ୍ଷମଧ୍ୟ

ଯନ୍ତ୍ରମାତ୍ରକା - ଯବତିକ୍ତା
 ଯବତେଳ - ଯବସ
 ଯବସଦ - ଯମକିଂକର
 ଯମକୀଟ - ଯମବାନ
 ଯମବାସୀ - ଯମାନ୍ତକ
 ଯମାରି - ଯଶଆକାତ୍କଷା
 ଯଶକରିବା - ଯଶୋମଣିତ
 ଯଶୋମତୀ - ଯହଁତହଁ
 ଯହଁ - ଯାଇଥିବା
 ଯାଇବା - ଯାକୃତ୍କ
 ଯାକୃଲ୍ଲୋଡା - ଯାଜମାନିକ
 ଯାତ୍ରୀତା - ପାତିକ
 ଯାତ୍ରୁ - ଯାତ୍ରୀଗାଡ଼ି
 ଯାତ୍ରୀଗୁମାଣ୍ତା - ଯାନକୀ
 ଯାନପାତ୍ର - ଯାବଜୀବଦ୍ଧୀପାନ୍ତର
 ଯାକୀବନ - ଯାଭ
 ଯାମ - ଯାମୀରା
 ଯାମୁନ - ଯିଅଳ
 ଯିଆତି - ଯୁକ୍ତ
 ଯୁକ୍ତକର - ଯୁଗ
 ଯୁଗ - ଯୁଗାଡ
 ଯୁଗାଡ଼ିବା - ଯୁଜ
 ଯୁଜାନ - ଯୁଜକଣ୍ଠ
 ଯୁଦ୍ଧକରିବା - ଯୁଦ୍ଧପନ୍ଥ
 ଯୁଦ୍ଧପାତ୍ର - ଯୁଧିକ
 ଯୁଧିଙ୍ଗମ - ଯୁବାହେବା
 ଯୁମ - ଯୁପଦ୍ମ
 ଯୁପଦ୍ମ - ଯେନକେନ
 ଯେତା - ଯୋଗକନ୍ୟା
 ଯୋଗକର - ଯୋଗପତି
 ଯୋଗପତ୍ରୀ - ଯୋଗସାଧନ
 ଯୋଗସାଧିବା - ଯୋଗିବୀର
 ଯୋଗୀ - ଯୋଜିତ
 ଯୋଜିତା - ଯୋନିମୁକ୍ତ
 ଯୋନିମୁଖ - ଯୋବତ
 ଯୋବତେଯ - ଯେ

ର

ର - ରକ୍ତକଙ୍ଗୁ

ରକ୍ତକଣ୍ଠା - ରକ୍ତଚୁଣ୍ଡ
 ରକ୍ତଛର - ରକ୍ତପତ୍ରିକା
 ରକ୍ତପଦୀ - ରକ୍ତପ୍ରଧାନଧାତୁ
 ରକ୍ତପ୍ରଦର୍ଶନ - ରକ୍ତରୌବତକ
 ରକ୍ତରୋଗ - ରକ୍ତଶୁକ୍ରତା
 ରକ୍ତଶୁଖିଯିବା - ରକ୍ତାକ୍ଷ
 ରକ୍ତାଙ୍ଗ - ରକ୍ତେର୍କରୁ
 ରକ୍ତାକଟା - ରକ୍ଷାପୁରୁଷ
 ରକ୍ଷାପୁଣ୍ଡିମା - ରଖଣ
 ରଖିବା - ରଘୁପୁଣ୍ଡବ
 ରଘୁପ୍ରତିନିଧି - ରଙ୍ଗଦେଖାଇବା
 ରଙ୍ଗଦେଖିବା - ରଙ୍ଗାଙ୍ଗ
 ରଙ୍ଗାଜୀବ - ରଚନୀଯ
 ରଜଯିତା - ରଜତପ୍ରସ୍ତ
 ରଜତଭାଜନ - ରଜି
 ରଜିକା - ରଞ୍ଜନ
 ରଞ୍ଜନକ - ରଣ
 ରଣକ - ରଣପ୍ରତ୍ୟାବୃତ୍ତ
 ରଣପ୍ରାଙ୍ଗଣ - ରଣପହାୟ
 ରଣସିଂହ - ରତତେ
 ରତର୍କଳ - ରତ୍ନପ୍ରାତି
 ରତ୍ନଫଳ - ରତ୍ନଦର୍ପଣ
 ରତ୍ନଦୀପ - ରତ୍ନାଙ୍କ
 ରତ୍ନାଙ୍କରୀଯ - ରଥଜ୍ଞାନୀ
 ରଥଜ୍ଞିବା - ରଥାରୟ
 ରଥାରୁଡ଼ - ରଦ୍ଧା
 ରମନୀ - ରମଣକ
 ରମଣକରିବା - ରମ୍ୟମୁଖ
 ରମ୍ୟଶ୍ରୀ - ରବିପ୍ରତ୍ୟେତ୍ର
 ରବିପ୍ରିୟ - ରଶିପିତ୍ର
 ରଶିପାତ - ରମ୍ଜା
 ରମ୍ଜାନ - ରମ୍ପ୍ରଯୋଗ
 ରମ୍ପ୍ରବନ୍ଧ - ରମ୍ଲୀଲା
 ରମ୍ଲୁଣ୍ଡ - ରମ୍ବ
 ରମ୍ବାଇବା - ରମାଳ
 ରମାଲୟ - ରମୁଣ
 ରମୁଣିଆ - ରା
 ରାଆ - ରାଜେନ୍ଦ୍ର
 ରାଜେନ୍ଦ୍ରବନ୍ଧୁ - ରାଗପୁଣ୍ଡ
 ରାଗପୁଣ୍ଡୀ - ରାଙ୍କବାୟନ

ରାଙ୍ଗ - ରାଜବିଦ୍ରୁ
 ରାଜବିଦ୍ରୁକ - ରାଜନାର
 ରାଜନଗର - ରାଜପୁଜ୍ଜା
 ରାଜପୁଜ୍ଜିତ - ରାଜମୁଦ୍ରା
 ରାଜମୁନି - ରାଜବିଦ୍ୟାରାଜଗୁହ୍ୟ
 ରାଜବିଦ୍ୟାହ୍ୟ - ରାଜବିଧିହାସନ
 ରାଜସିକ - ରାଜାନ୍ତ୍ୟପୁର
 ରାଜାନ୍ତ୍ର - ରାଜୋପକରଣ
 ରାଜୋପଜୀବୀ - ରାଜ୍ୟାଧିପତି
 -
 ରାଣ୍ଡରେଷେଣ୍ଟହେବା
 ରାଣ୍ଡକରିବା - ରାତ୍ରିକୃତ
 ରାତ୍ରିଚର - ରାଧୟ
 ରାଧସ୍ତତି - ରାପ୍ୟ
 ରାଭସିକ - ରାମତାରକମନ୍ତ
 ରାମତାଳି - ରାମଶ୍ରୀ
 ରାମଦୃଷ୍ଟରମନ୍ତରାଜ - ରାମେଷ୍ଟ
 ରାମୋତ୍ତରତାପନୀୟ - ରାଶ୍ରକ୍ତାକରିବା
 ରାଶ୍ରାଦିବା - ରାଷ୍ଟ୍ରାନ୍ତପାଳ
 ରାଷ୍ଟ୍ର - ରାସାୟନିକସଂଶୋଭଣ
 ରାସେରସ - ରାହୁହା
 ରାହୁଲିଙ୍କ - ରିପ୍ଟ୍ରବଳ
 ରିପ୍ବୁବଶ - ରୀତିକା
 ରୀତିଗତ - ରୁକ୍ମିନ୍ୟ
 ରୁକ୍ମିନୀଳୀ - ରୁଦକ
 ରୁତା - ରୁଜା
 ରୁଜାକର - ରୁତ୍ର
 ରୁତ୍ରକ - ରୁତ୍ରାକ୍ଷ
 ରୁତ୍ରାକ୍ଷମାଳା - ରୁମରୁମିଆ
 ରୁମା - ରୁମିଆ
 ରୁମୁମାତ୍ - ରୁପଗର୍ବିତା
 ରୁପଗୁଣ - ରୁପମନ୍ଦ
 ରୁପପାଗର - ରେଖ
 ରେଖନ - ରେଜିଷ୍ଟ୍ରାରୀ
 ରେଜେଇ - ରେପ
 ରେପଣ - ରୈବତ
 ରୈରେ - ରୋଗବିନିଷ୍ଟ୍ୟ
 ରୋଗବିଶିଷ୍ଟ - ରୋଚମାନ
 ରୋଚିଃ - ରୋଧୟ

ରୋଧୟ - ରୋମପାଦ
ରୋମପୁଲକ - ରୋରୁଦ୍ୟମାନ
ରୋଳ - ରୋଷେଇଆ
ରୋଷୋପୂର୍ତ୍ତି - ରୋହିଲା
ରୋହିଲାଖଣ୍ଡ - ରୋହିଣ
ରୋହିଣିକ - ରୋହୀ

ଳ

ଳ - ଲକ୍ଷ
ଲକ୍ଷକ - ଲକ୍ଷେଶ
ଲକ୍ଷେଶ୍ଵର - ଲକ୍ଷ୍ମୀପେରା
ଲକ୍ଷ୍ମୀପ୍ରସନ୍ନହେବା - ଲଗା
ଲଗାଇ - ଲଗ୍ନ୍ୟ
ଲଗ୍ନାହ - ଲଗ୍ନୁଦଣ୍ଡ
ଲଗ୍ନୁଦତ୍ତୀ - ଲଗ୍ନୁବାସାଠ
ଲଗ୍ନୁବିକ୍ରମ - ଲଙ୍କାପୁର
ଲଙ୍କାପୋଡ଼ା - ଲଙ୍କମନ
ଲଙ୍କମନଙ୍କୁଲା - ଲଙ୍କାତାରା
ଲଙ୍କିକା - ଲୁଳୁଳୁ
ଲଠା - ଲତାଗୁଣ୍ଜ
ଲତାଗୃହ - ଲପନ
ଲପିତ - ଲମ୍ବଗ୍ରୀବ
ଲମ୍ବଜିତ - ଲପ୍ୟ
ଲପୁକରିବା - ଲଲାମ
ଲଲାମକ - ଲବଣ୍ଯତୃତୀ
ଲବଣ୍ଯତୋୟ - ଲବେଦାର
ଲବେମାତ୍ର - ଲପିକା
ଲପିତ - ଲାଇବା
ଲାଇବ୍ରେରୀ - ଲାଗିଖାଇବା
ଲାଗିପଢ଼ି - ଲାଙ୍କଳିକା
ଲାଙ୍କଳିକା - ଲାଞ୍ଚ
ଲାଞ୍ଚମିଛ - ଲାଭ
ଲାଭପରଂଗୋବଧୀ - ଲାଲିତିଷ୍ଠା
ଲାଲନ - ଲାବ
ଲାବକ - ଲାସ୍ୟ
ଲାହା - ଲିଙ୍ଗପାଠ
ଲିଙ୍ଗପୁରାଶ - ଲିପିକା

ଲିପିକାର - ଲୀଡ
ଲୀନ - ଲୁ
ଲୁଆଁଇବା - ଲୁଷ୍ଟିତ
ଲୁଣ - ଲୁଣ୍ଟିକା
ଲୁଣ୍ଟିଗାଲିବା - ଲୁଣ୍ଟିରୁପୁଣ୍ଟରୁ
ଲୁଷର - ଲେଉଚିପଡ଼ିବା
ଲେଉଚିବା - ଲେଖାଜୋଖା
ଲେଖାପିକାରୀ - ଲେଣ୍ଟ
ଲେଣ୍ଟୁଆ - ଲେଣ୍ଟଡାମୁହା
ଲେଣ୍ଟିହେବା - ଲେହେଁଟାଇବା
ଲେହୁଚିଆଶାଗ - ଲୋକନାଥ
ଲୋକନାଥଦାସ - ଲୋକଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଲୋକଲକ୍ଷ୍ମୀ - ଲୋକସାମିକ
ଲୋକସାମୀ - ଲୋକାପବାଦଭୟ
ଲୋକାଭାବ - ଲୋଗ
ଲୋତାଇବା - ଲୋପ
ଲୋପକ - ଲୋଭାର୍ଦ୍ଦ
ଲୋଭିତ - ଲୋମା
ଲୋମାଞ୍ଚ - ଲୋହ
ଲୋଭକ - ଲୋହିତକଷ୍ଟ
ଲୋହିତକ୍ଷୟ - ଲୋକିକ
ଲୋକିକଙ୍କାନ - ଲ୍ୟାଙ୍ଗୋଗା

ଶ

ଶ
ଶଅଁବାଳ - ଶକତା
ଶକତି - ଶକୁନ୍ତଲାତ୍ତୁଜ
ଶକୁନ୍ତ - ଶକ୍ତିପାଣି
ଶକ୍ତିପୂଜକ - ଶକ୍ତ
ଶକ୍ତୁ - ଶକ୍ତାଶନ
ଶକ୍ତାଶନ - ଶଙ୍କାରହିତ
ଶଙ୍କାରି - ଶଙ୍କକ
ଶଙ୍କକନ - ଶଙ୍କଲିଖିତ
ଶଙ୍କଲିଖିତପ୍ରୟ - ଶଚିକା
ଶଚିତନୟ - ଶଶବୁଦ୍ଧ
ଶତତକ୍ରୁ - ଶତରୁ
ଶତରୁଣ - ଶତପତ୍ର
ଶତପଥ - ଶତରୁଦ୍ର
ଶତରୂପ - ଶତାନୀକ

ଶତାମଧ - ଶତ୍ରୁଭାବାରୀ
ଶତ୍ରୁଭାନଳ - ଶନିଚଳନ
ଶନିଜ - ଶମନ
ଶମନଦ୍ଵାର - ଶମ୍ଭରୀଗନ୍ଧ
ଶମ୍ଭରୋଭବ - ଶପୁନଜନକ
ଶପୁନଜନ୍ୟ - ଶପ୍ୟାଷ୍ଟରଣ
ଶପ୍ୟାଷ୍ଟରକ୍ଷଦ - ଶରଣାର୍ଥୀ
ଶରଣାର୍ପକ - ଶରମଦିର
ଶରମୟ - ଶରାସନିନ
ଶରାସ୍ୟ - ଶରାରଶୋଷଣ
ଶରାରସଂଧାର - ଶର୍କ
ଶର୍କକ - ଶର୍କଳ
ଶର୍କଳୀ - ଶବରକ
ଶବରତନ - ଶବବୋର
ଶବଚୌପ୍ର୍ୟ - ଶବଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଶବସଂଗ୍ରହ - ଶଶବ୍ୟପ୍ର୍ୟ
ଶଶବ୍ୟସ୍ତତା - ଶଶୋଳକମୁଖୀ
ଶଶୁଦ୍ଧ - ଶଶ୍ରାୟସ
ଶଶ୍ରାୟସ - ଶାକଟାୟନ
ଶାକଚି - ଶାକହାରାରୀ
ଶାକନିକା - ଶାଖାମୂର
ଶାଖାମ୍ବ - ଶାଶଦିଆରୁଷ୍ଟ
ଶାଶପାଦ - ଶାନ୍ତ
ଶାନ୍ତକ - ଶାନ୍ତିମୟ
ଶାନ୍ତିରକ୍ଷକ - ଶାମ୍ଭର
ଶାମ୍ଭରଗିଳ - ଶାରଦୀପୁରୁଷବ
ଶାରଦୀପୁଜା - ଶାର୍ଜନ
ଶାର୍ଜୁଳ - ଶାଳାଙ୍କୀ
ଶାଳାଙ୍ଗାର - ଶାଳୁଳ
ଶାଳୁଳି - ଶାସନଦଣ୍ଡ
ଶାସନଦେବତା - ଶାସ୍ତ୍ରପ୍ରସଙ୍ଗ
ଶାସ୍ତ୍ରମତ - ଶିଆଳଦନା
ଶିଆଳ - ଶାକ୍ଷାର୍ଥୀ
ଶିକ୍ଷାର୍ଦ୍ଦ - ଶିଖାଇବା
ଶିଖାକନ - ଶିଦ୍ଧିଶା
ଶିଦ୍ଧିତ - ଶିପିବିଷ୍ଟ
ଶିପ୍ର - ଶିରସି
ଶିରସିଜ - ଶିରୋନାମା
ଶିରୋପା - ଶିଳାତଳ

ଶିଳାତ୍ମକ - ଶିଳ୍ପକ
ଶିଳ୍ପକର - ଶିବଗଣ
ଶିବଗଣ - ଶିବଶଯ୍ନ
ଶିବଶେଷର - ଶିଶିରତା
ଶିଶିରଦୀପିତି - ଶିକ୍ଷ
ଶିକ୍ଷତା - ଶାତକଟିବନ
ଶାତକଟିବା - ଶାତକଟ
ଶାତକପ୍ରଦ - ଶାର୍ଣ୍ଣଦଳ
ଶାର୍ଣ୍ଣଦେହ - ଶୁକନାସ
ଶୁକନାସା - ଶୁକ୍ରବର୍ଷକ
ଶୁକ୍ରବହୁ - ଶୁଖାଇବା
ଶୁଖିବା - ଶୁଖିବା
ଶୁଖିବାରେ - ଶୁଦ୍ଧାତ୍ମ
ଶୁଦ୍ଧାତ୍ମଚର - ଶୁଭକାମନା
ଶୁଭକୃତ - ଶୁଭାଙ୍ଗ
ଶୁଭାଙ୍ଗା - ଶୁଲ୍ଲାରି
ଶୁଲ୍ଲ - ଶୁକର
ଶୁକରକନ୍ଦ - ଶୁନ୍ୟଦୃଷ୍ଟି
ଶୁନ୍ୟପଥ - ଶୁଳ
ଶୁଲକ - ଶୁକାଳ
ଶୁଳକନକଣ - ଶୁଙ୍ଗାରୀ
ଶୁଙ୍ଗରୁହା - ଶେରକିଆ
ଶେରଦରିଆ - ଶୌଖରିକ
ଶୌଖରେଯ - ଶୌଲୀଭବନ
ଶୌଲୀଭୂତ - ଶୋକଜର୍ଜର
ଶୋକଜର୍ଜରିତ - ଶୋଚନ
ଶୋଚନା - ଶୋଥହୃତ
ଶୋଧ - ଶୋଭାଜନକ
ଶୋଭାଜାତ - ଶୌକରୀ
ଶୋକି - ଶୌର୍ଯ୍ୟ
ଶୋର୍ଯ୍ୟପ୍ରକାଶ - ଶ୍ରୀଲନ
ଶ୍ୟାନ - ଶ୍ୟାମିକା
ଶ୍ୟାମିତ - ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ
ଶ୍ରଦ୍ଧ - ଶ୍ରୟ
ଶ୍ରଦ୍ଧା - ଶ୍ରାବେୟ
ଶ୍ରାନ୍ତ - ଶ୍ରିତ
ଶ୍ରତବାନ - ଶ୍ରୀଗୁପ୍ତ
ଶ୍ରୀଗୁରୁ - ଶ୍ରୀଫଳ
ଶ୍ରୀଫଳଶଲାରୁ - ଶ୍ରୀବସ

ଶ୍ରୀବସକୀ - ଶ୍ରୁତ
ଶ୍ରୁତକୀର୍ତ୍ତ - ଶ୍ରୁତିବର
ଶ୍ରୁତିବୁଦ୍ଧ - ଶ୍ରେଷ୍ଠବେଧିକା
ଶ୍ରେଷ୍ଠା - ଶ୍ରୀକୁ
ଶ୍ରୀକୁ - ଶ୍ରୋକମୟ
ଶ୍ରୋକମୟକ - ଶ୍ରୁତ୍ୟାୟ
ଶ୍ରୁତ୍ୟା - ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଶ୍ରେଷ୍ଠଅପରାଜିତା - ଶ୍ରେଷ୍ଠଧୂନକ
ଶ୍ରେଷ୍ଠନାଡୀ - ଶ୍ରେଷ୍ଠବର୍ଜରକ
ଶ୍ରେଷ୍ଠବର୍ଜରିକା - ଶ୍ରେଷ୍ଠେଷ୍ଟ
ଶ୍ରେଷ୍ଠେରଣ୍ଟ - ଶ୍ରୋବସ୍ୟୟ
ଷ
ଷ - ଷରଦାନନ୍ଦା
ଷର୍ପଦାରିଧର୍ମ - ଷହିଂଶ
ଷତବିଂଶତି - ଷତଶାତିବକ୍ର
ଷତଶାତିତମ - ଷଷ୍ଠିଜ
ଷଷ୍ଠିତତ୍ତ୍ଵ - ଷୋଡ଼ଶାଧା
ଷୋଡ଼ଶପିଣ୍ଡ - ଷ୍ଟ୍ୟୁତ

ସ
ସ - ସର୍ବତ୍ରଶିଆଁ ପୁଅ
ସର୍ବତ୍ରଣୀ - ସଂକର୍ଷଣ
ସଂକଳ - ସଂକାର୍ଣ୍ଣମୁଖ
ସଂକାର୍ଣ୍ଣପୋନି - ସଂକୋଚ
ସଂକୋଚକ - ସଂକ୍ଷୟ
ସଂକ୍ଷର - ସଂଗତ
ସଂଗତଳ - ସଂଗାତରଚନ
ସଂଗାତରତ୍ତାକର - ସଂଗ୍ରାହ
ସଂଗ୍ରାହକ - ସଂଘାତଶୁଳବାନ
ସଂଘାତୀ - ସଂତରଣ
ସଂତରଣ - ସଂପାଦନୀୟ
ସଂପାଦଯିତା - ସଂବିରିକା
ସଂବର୍ଜନ - ସଂବୁଦ୍ଧ
ସଂବୁଦ୍ଧସ୍ତୁ - ସଂପ
ସଂପତ୍ - ସଂପୁପୁସ୍ତ
ସଂପୋଗ - ସଂରମ୍ଭ
ସଂରମ୍ଭା - ସଂଶବ୍ଦନ
ସଂଶବ୍ଦ୍ୟ - ସଂଶେଷ

ସଂଶୋଧନ - ସଂସର୍ଗବାନ
ସଂସର୍ଗବିଦ୍ୟା - ସଂସାରମରୁ
ସଂସାରମୋଷ - ସଂସ୍କଷି
ସଂସ୍କଷିତା - ସଂସ୍କରନୀୟ
ସଂସ୍କରିତା - ସଂସ୍କ୍ରଦ
ସଂସ୍କର୍ତ୍ତା - ସଂହାର୍ୟ
ସଂହିତ - ସନକ୍ଷ
ସନକ୍ଷକ - ସନ୍କୁଷି
ସନକ୍ଷୁହଳ - ସାଂଶୋଭେ
ସମ୍ଭ - ସମନ
ସମନେ - ସମ୍ଭାଷକ
ସମ୍ଭେଦ - ସମ୍ଭିର
ସମ୍ଭିତ - ସମିତ
ସମିତିତ - ସମଜନିତ
ସମଜନୀ - ସମଜୁଆଣୀକଦଳୀ
ସମଜ୍ଞ - ସମ୍ଭରଣ
ସମ୍ଭରଣବା - ସମ୍ଭିତ
ସମ୍ଭିତ୍ତ୍ୟ - ସମମିଛଲଗାଇକହିବା
ସମର - ସତିତରା
ସତିମିର - ସତିର୍କ
ସତ୍ତା - ସତ୍ତାସତ୍ୱ
ସତ୍ୟ - ସତ୍ୟପରାକ୍ରମ
ସତ୍ୟପରାୟଣ - ସତ୍ୟମୟ
ସତ୍ୟମାନ - ସତ୍ୟାର୍ଥପ୍ରକାଶ
ସତ୍ୟାଶ୍ରୟ - ସଦରମଧ୍ୟପଳ
ସଦରମଧ୍ୟବିତ୍ତିଭିଜନ - ସଦାଚାରବିଗର୍ହିତ
ସଦାଚାରବିହିତ - ସଦୁତ୍ତର
ସଦୁଦେଶ୍ୟ - ସଦ୍ୟବହାର
ସଦ୍ୟବ୍ୟୟ - ସଦ୍ୟପାଠି
ସଦ୍ୟମୁକ୍ତି - ସନକ
ସନଶ୍ରୁତ - ସନାଥତା
ସନାଥା - ସନ୍ତତେ
ସନ୍ତନୁ - ସନ୍ତାନିକା
ସନ୍ତାନିତ - ସନ୍ତୁଷ୍ଟି
ସନ୍ତେଜନ - ସନର୍ଗନପଥ
ସନର୍ଗ୍ୟିତା - ସନ୍ଦେଶବାକ

ସଦେଶହର - ସନ୍ମାନିକା
 ସନ୍ଧାନିତ - ସନ୍ଧିନୀ
 ସନ୍ଧିପତ୍ର - ସନ୍ଧ୍ୟାକୃତ୍ୟ
 ସନ୍ଧ୍ୟାଗମ - ସନ୍ଧିକର୍ଷଣ
 ସନ୍ଧିକାଶ - ସନ୍ଧିୟୁଦ୍ଧା
 ସନ୍ଧିୟୁମ - ସପକ୍ଷ
 ସପକ୍ଷକ - ସପାଦଶିରଣୀ
 ସପାଦୁକ - ସପ୍ତଚରୁ
 ସପ୍ତଚିତକ - ସପ୍ତପଣ୍ଡ
 ସପ୍ତପଣ୍ଡକ - ସପ୍ତଲୋକ
 ସପ୍ତବତୀ - ସପ୍ତହୋତ୍ର
 ସପ୍ତା - ସଫଳ
 ସଫଳକାମ - ସବସିତ୍ତିଆରିସନ୍ଧି
 ସବ - ସବାନୀଆ
 ସବାଧ - ସବିଷାଦ
 ସବିଷ୍ଟର - ସବ୍ୟାଧି
 ସବ୍ୟାନତ - ସଭାଜନ
 ସଭାଜିତ୍ - ସଭିକ
 ସଭିଙ୍ଗ - ସମକାଳବର୍ତ୍ତୀ
 ସମକାଳିକ - ସମଜାଇବା
 ସମଜାତି - ସମଧରାତଳ
 ସମଧର୍ମ - ସମନ୍ୟ
 ସମନ୍ତିତ - ସମବାହୁ
 ସମବୃତ୍ତ - ସମୟହେବା
 ସମୟ - ସମରା
 ସମରାଙ୍ଗଣ - ସମଲାଇ
 ସମଲାଇଗଣ୍ଡ - ସମୟମିକ
 ସମୟମିତ୍ର - ସମାଜନ୍ମ
 ସମାଜ୍ଞାଦନ - ସମାଧା
 ସମାଧାନ - ସମାନକାରଣ
 ସମାନକାଳ - ସମାନାର୍ଥ
 ସମାନିକରଣ - ସମାବର୍ଜନ
 ସମାବର୍ଜିତ - ସମାଗୋହଣ
 ସମାର୍ଜନ - ସମାଶ୍ୱାସ
 ସମାଶ୍ୱାସନ - ସମାହ୍ୟ
 ସମାହା - ସମୀକ୍ଷା
 ସମୀକ୍ଷିତ - ସମୂଜରତ
 ସମୁଜାର - ସମୁଧୀତନ
 ସମତପାଳ - ସମଭିତ୍ତି

ସମୁଦ୍ରବ୍ରହ୍ମ - ସମୁଦ୍ରରେଉ
 ସମୁଦ୍ରତଟ - ସମୁନ୍ନତ
 ସମୁନ୍ନତି - ସମୁଷ୍ଠ
 ସମୁଦ୍ର୍ୟପୂରାଣ - ସମ୍ଭାବିକ
 ସମ୍ଭାବିକା - ସମାଦକତା
 ସମାଦକାୟ - ସମେରବା
 ସମେଷ - ସମ୍ବୁଦ୍ଧାୟତ୍ତୁଙ୍କ
 ସମ୍ବୁଦ୍ଧାୟୀ - ସମ୍ବୁଦ୍ଧି
 ସମ୍ବୁଦ୍ଧାନ - ସମୁନ୍ନନ
 ସମୁନ୍ନଯିତା - ସମ୍ବୁଦ୍ଧ
 ସମୁଦ୍ରିକା - ସମୃଦ୍ଧି
 ସମୁଦ୍ରଶ - ସମ୍ବାବନୀୟ
 ସମ୍ବାବନୀଚବ୍ୟ - ସମ୍ବୋଗବେଶୁ
 ସମ୍ବୋଗୀ - ସମ୍ବାନ୍ୟ
 ସମ୍ବାର୍ଗ - ସମ୍ବୋହନ
 ସମ୍ବୋହିତ - ସରକ
 ସରକଟ - ସରଜଃ
 ସରଜତ - ସରପଟ
 ସରପଠା - ସରଳବୁଦ୍ଧି
 ସରଳରେଖା - ସରସାନ
 ସରହଦ - ସରିତାମ୍ବା
 ସରତୁଲ - ସରେହାଲ
 ସରୋକା - ସର୍ଜିବା
 ସର୍ଜିଲା - ସର୍ପମାଣ୍ଡୁ
 ସର୍ପମାଳା - ସର୍ବକର୍ମକ୍ଷମ
 ସର୍ବକର୍ମଫଳତ୍ୟାଗୀ - ସର୍ବଚର୍ମୀଶ
 ସର୍ବଛନ୍ଦକ - ସର୍ବତୋଭଦ୍ରମଣ୍ଣଳ
 ସର୍ବତୋଭଦ୍ରା - ସର୍ବଧୂରାଣ
 ସର୍ବନ - ସର୍ବବିକ୍ରିପ୍ତୀ
 ସର୍ବବିଜ୍ଞାନୀ - ସର୍ବମଙ୍ଗଳକର
 ସର୍ବମଙ୍ଗଳମୟ - ସର୍ବଲବଶ
 ସର୍ବଲିଙ୍ଗୀ - ସର୍ବପମୁଦ୍ର
 ସର୍ବପର - ସର୍ବାତିଥି
 ସର୍ବାତ୍ମା - ସର୍ବାତ୍ମ
 ସର୍ବାତ୍ମିକ - ସଳଖିବା
 ସଳଖିହେବା - ସଳିଲପୋନି
 ସଳିଲବାନ - ସଶ୍ରୀକ
 ସଂଶୋଷ - ସହ୍ୟ
 ସହକଣ୍ଠକ - ସହଜବିଶାସା

ସହଜବୁଦ୍ଧି - ସହନର୍ଥି
 ସହନଶୀଳ - ସହଯୋଗୀ
 ସହଯୋଗୀସମିତି - ସହସ୍ରଗୁଣ
 ସହସ୍ରଗୁଣିତ - ସହସ୍ରରୋମ
 ସହସ୍ରଲୋଚନ - ସହାୟୀ
 ସହାର - ସହୋତ୍ତ୍ୟିତ
 ସହୋଦକ - ସାଇତିବା
 ସାଇଦ - ସାଇଲ୍
 ସାଓ - ସାକୀ
 ସାକୁଡ଼ - ସାକ୍ଷୀ
 ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳ - ସାଗିବା
 ସାଗିରଥ - ସାଙ୍ଗଭାଇ
 ସାଙ୍ଗମ - ସାବିଦ୍ୟାକ୍ଷେପ
 ସାଚୀକରଣ - ସାତ୍ରୀ
 ସାତ୍ତ୍ଵ - ସାତପହୃଷ୍ଟି
 ସାତପାଞ୍ଚ - ସାତ୍ରିକାନ୍ତୁଭାବ
 ସାତ୍ର - ସାତ୍ରାଜିତ
 ସାତ୍ରାଜିତୀ - ସାଧନକରିବା
 ସାଧନକ୍ଷମ - ସାଧି
 ସାଧିକ - ସାଧୁଶୀଳ
 ସାଧୁସଙ୍ଗ - ସାନନ୍ଦରେ
 ସାନନ୍ଦର - ସାନ୍ତ୍ରଗତା
 ସାନ୍ତ୍ରଗ୍ନୂତ - ସାନ୍ଧ୍ୟତାରା
 ସାନ୍ଧ୍ୟଦୀପି - ସାପୁଆକେଳା
 ସାପୁଆଡ଼ଙ୍ଗା - ସାମଗିର
 ସାମଗିରି - ସାମଳାୟନ
 ସାମଳିବା - ସାମାସକ
 ସାମି - ସାମୁରା
 ସାମୁରାଲବଣ - ସାୟନ୍ତନ
 ସାୟନ୍ତା - ସାରଘ
 ସାରଘାଟି - ସାରଦାମଣ୍ଡଳ
 ସାରଦାରୁ - ସାରସ୍ଵତ
 ସାରସ୍ଵତକଳ୍ପ - ସାରିବା
 ସାରିଲୋଶୁଆ - ସାର୍ଥକନାମା
 ସାର୍ଥଧର - ସାଲ୍ପେର
 ସାଲ - ସାଲୁକ
 ସାଲୁକୁତ୍ତାପୋକ - ସାବନବର୍ଷ
 ସାବନମାନ - ସାବିତ୍ରୀଅମାବାସ୍ୟା
 ସାବିତ୍ରୀଉପାଖ୍ୟାନ - ସାକ୍ଷମା

ସାଙ୍ଗାମକରିବା - ସାହାଉଡ଼ିବା
ସାହଁ - ସାହାସିବା
ସାହାସୀ - ସାହୁକାରିଆ
ସାହୁଖ୍ୟାତକ - ସିଆଁଇବା
ସିଆଁସେଇଁ - ସିଂଘାରିବା
ସିଂଘାରିହେବା - ସିଂହବଂଶ
ସିଂହବକ୍ର - ସିକତାବାନ
ସିକତାମୟ - ସିକର
ସିଜା - ସିତଛୁତି
ସିତଛୁଦ - ସିତାବି
ସିତାନନ - ସିତପକ
ସିତପଥ - ସିତାର୍ଥ
ସିତାର୍ଥକ - ସିନା
ସିନାଜୋର - ସିନ୍ଧୁ
ସିନ୍ଧୁଆ - ସିନ୍ଧୁପନ୍ଥ
ସିନ୍ଧୁହସ୍ତୀ - ସିରିଷିର କରିବା
ସିର - ସିଲିଙ୍କ
ସିଲିପିଲ - ସୀତାବିଞ୍ଚ
ସୀତାବ୍ରତ - ସୀମାବିଲାତ
ସମାବୃଷ - ସୁଆଙ୍ଗିଆ
ସୁଆଙ୍ଗୀ - ସୁକର୍ଣ୍ଣୀ
ସୁକର୍ମ - ସୁକଷ୍ଟ
ସୁକଷ୍ଟ - ସୁଖଦୂହ୍ୟା
ସୁଖଦୃଶ୍ୟ - ସୁଖଶର୍ଣ୍ଣ
ସୁଖସ୍ଥି - ସୁଖୋଦୟ
ସୁଖୋଦିର୍କ - ସୁଗନ୍ଧିଷ୍ଠଳ
ସୁଗନ୍ଧା - ସୁଗ୍ରୁଣ
ସୁଗ୍ରୁଣ - ସୁତେତା
ସୁତେଳ - ସୁତ୍ତତଳ
ସୁତ୍ତକା - ସୁତ୍ତର
ସୁତରକରିବା - ସୁତେକର
ସୁତେଜନ - ସୁଦଶନ
ସୁଦଶା - ସୁଦୂରବ୍ରହ୍ମ
ସୁଦୂରବିଦ - ସୁଧର୍ମାଗାଇର ବାହୁରୀମରେ
ସୁଧର୍ମା - ସୁଧାଲୋପ
ସୁଧାଲୋକ - ସୁନାକାକରା
ସୁନାକୁକୁଡ଼ା ଉଡ଼ାଇବା - ସୁନାରାଗଡ଼ା
ସୁନାରୀ - ସୁନୀଳକ
ସୁନୀଳା - ସୁପଟ

ସୁପଶଖା - ସୁପାର୍ଷ
ସୁପାରା - ସୁପ୍ରଜାତ
ସୁପଶାଳୀ - ସୁପ୍ରସାଦ
ସୁପରାବା - ସୁପର୍ଣ୍ଣକୁଳୀ
ସୁବର୍ଣ୍ଣକେତକୀ - ସୁବସନ୍ତ
ସୁବସନ୍ତକ - ସୁବିଦ
ସୁବିଦତ - ସୁବୋଧୀ
ସୁବୋଧ୍ୟ - ସୁଭୟାନକ
ସୁଭନ - ସୁମତି
ସୁମତିଞ୍ଜୟ - ସୁମର
ସୁମରଣ - ସୁମୁର୍ତ୍ତ
ସୁମୂଳ - ସୁରଗୁଜା
ସୁରଜୁନା - ସୁରତ୍ତରାମ
ସୁରତ୍ତାଳ - ସୁରପିଯା
ସୁରବଧୁ - ସୁରମା
ସୁରମାନୀ - ସୁରା
ସୁରାଇ - ସୁରାଳ
ସୁରାଳୟ - ସୁରୁତି
ସୁରୁଣ - ସୁରେ
ସୁରୋଚନା - ସୁଲୁମୁଲୁ
ସୁଲୁମୁଲିଆ - ସୁଣିତ
ସୁଣିତଳ - ସୁଣିତା
ସୁଣିମ - ସୁମଞ୍ଜିତୁତ
ସୁମଞ୍ଚ - ସୁମେବିତ
ସୁମେବ୍ୟ - ସୁମାଗ
ସୁମାଗା - ସୁମ୍ଭକଳା
ସୁମ୍ଭକୃଷ୍ଟଫଳା - ସୁଚକ
ସୁଚନ - ସୁଚିପତ୍ର
ସୁଚିପତ୍ର - ସୁଚାଗାଣ୍ଠି
ସୁଚାନାଗ - ସୁତ୍ରଗ୍ରୁଣ
ସୁତ୍ରଗ୍ରୁଣ - ସୁନ୍ତତ
ସୁନ୍ତକାନ୍ତି - ସୁର୍ଯ୍ୟଭାନ୍ତ
ସୁର୍ଯ୍ୟମଣି - ସୁର୍ଯ୍ୟଦୟଗୁରି
ସୁର୍ଯ୍ୟମାନ - ସୁପାର
ସୁପାଟିକା - ସେଁ
ସେଁବା - ସେଙ୍ଗ
ସେଙ୍ଗାଇବା - ସେଣ
ସେଣକା - ସେତୁବୃକ୍ଷ

ସେତୁଭେଦ - ସେନବ୍ୟହ
ସେନାମୁଖ - ସେବା
ସେବାଇତ - ସେମିଟିକ୍
ସେମୀ - ସୈକତଚର
ସୈକତପୁଲିନ - ସୈନ୍ୟାଗ୍ର
ସୈନ୍ୟାଧ୍ୟକ - ସୋଡ଼କା
ସୋଡ଼ା - ସୋପବାସ
ସୋପବତ - ସୋମପ
ସୋମପତି - ସୋମାଶ୍ରମ
ସୋମାଶ୍ରମ୍ୟାୟଣ - ସୋହରତ୍
ସୋହାଗା - ସୌଧ
ସୌଧକାର - ସୌଭାଗ୍ୟଶାଳୀ
ସୌଭାଗ୍ୟଶୁଣ୍ଟି - ସୌରକ୍ଷେତ୍ରଭାସିତ
ସୌରଗଣନା - ସୌରିକ
ସୌରିବାସର - ସୌଷ୍ଠବ
ସୌଷ୍ଠବାଦ୍ୟ - ସ୍ଵକ୍ଷ୍ଯ
ସ୍ଵନ୍ତି - ସ୍ଵନାଭୁତ
ସ୍ଵନାଭୋଗ - ସ୍ଵବକସ୍ତନ
ସ୍ଵବକିତ - ସ୍ଵିଷେଯ
ସ୍ଵିପ - ପ୍ରେୟନ
ସ୍ଵେୟନ - ସ୍ଵୀବଶ
ସ୍ଵୀବାର - ସ୍ଵିଷ୍ଟିଳ
ସ୍ଵିଷ୍ଟିଳଶୟା - ସ୍ଵଳାଭିଷିକ୍
ସ୍ଵଳୀ - ସ୍ଵାନରେ
ସ୍ଵାନସଙ୍କଳନ - ସ୍ଵାବର
ସ୍ଵାବରଜଙ୍ଗମ - ସ୍ଵିତପ୍ରକ୍ଷ
ସ୍ଵିତପ୍ରେମା - ସ୍ଵିରଗୋନି
ସ୍ଵିରଗୋବନ - ସ୍ଵଳଗପ
ସ୍ଵଳଦୂଡ଼ - ସ୍ଵଳହସ୍ତ
ସ୍ଵଳା - ସ୍ଵାନପାତ୍ରା
ସ୍ଵାନଶାଟୀ - ସ୍ଵକ୍
ସ୍ଵକଷ୍ଟଦ - ସ୍ଵେହଶାଳୀ
ସ୍ଵେହଶାଳ - ସ୍ଵର୍ଗ
ସ୍ଵର୍ଗକ - ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାର୍ଥ
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକରଣ - ସ୍ଵଳ (ଲ୍)
ସ୍ଵଳକ - ସ୍ଵୁର
ସ୍ଵୁର - ସ୍ଵରତରଣୀ
ସ୍ଵଃ - ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମରେ
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମାଚାର - ସ୍ଵତ୍ତ

ସତ୍ତରପଦ - ସୁଧର୍ମତ୍ୟାଗୀ
 ସୁଧର୍ମନିରତ - ସୁପିଣ୍ଡ
 ସୁପିତିକର୍ମା - ସୁବଶିନୀ
 ସୁବଶ୍ୟ - ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟପ୍ରମାଣ
 ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟଳ - ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟମନ୍ଥିତ
 ସ୍ଵାପୋନି - ସ୍ଵରପ୍
 ସ୍ଵରପୋଗ - ସ୍ଵରନିରୂପଣ
 ସ୍ଵରୂପପୋଗ୍ୟ - ସ୍ଵର୍ଗବେଶ୍ୟା
 ସ୍ଵର୍ଗଭୂତି - ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୂତ
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଜ - ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମାରଣ
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଖୀ - ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକ
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକନ୍ଦ - ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଦ
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବାଚ - ସ୍ଵାତି
 ସ୍ଵାତିଯୋଗ - ସ୍ଵାଦୁମନ୍ତ୍ରକା
 ସ୍ଵାଦୁମାଂସୀ - ସ୍ଵାପନ
 ସ୍ଵାପିକ - ସ୍ଵାରୋଚିଷ
 ସ୍ଵାର୍ଗନ - ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟହାନିକର
 ସ୍ଵାହା - ସ୍ଵେଚ୍ଛାମରଣ
 ସ୍ଵେଚ୍ଛାସେବକ - ସ୍ଵେଚ୍ଛବର୍ତ୍ତୀ
 ସ୍ଵେଚ୍ଛବୃତ୍ତି - ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧବ୍ରତ୍ୟଷ୍ଠଙ୍କ
 ସ୍ଵରମ୍ଭିର - ସ୍ଵୁତିପଥ
 ସ୍ଵୁତିପଥାରୁତ୍ - ସ୍ଵାୟା
 ସ୍ଵାମାଳ - ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବ୍ୟ
 ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣା - ସ୍ଵୋତ୍ସବ୍ୟ
 ସ୍ଵୋତୋଜ - ସ୍ଵେଚ୍ଛ

ହ

ହ - ହଇକିରେ
 ହଇକିଲୋ - ହଂସକଳମ
 ହଂସକାଳୀତନୟ - ହଂସଲୋମଣି
 ହଂସଲୋହକ - ହଁୟୁତିତର
 ହଁୟୁମନ୍ - ହକି
 ହକିଅତ୍ - ହଙ୍ଗାମା
 ହଙ୍ଗାମାଦାର - ହଜରମାରି
 ହଜୁରି - ହଚିବା
 ହଚିଯିବା - ହଡ଼ାବେପାର
 ହଡ଼ାବେପାରା - ହଡ଼ତେତା
 ହଡ଼ତାର୍ତ୍ତିକା - ହଡ଼ତୁର୍ତ୍ତିକା

ହତପଂପଦ - ହତୀ
 ହତ - ହନ୍ତ
 ହନ୍ତୁକମ - ହପା
 ହପାଲି - ହୟବରଳ
 ହୟ - ହରିଜିଜ
 ହରଘତି - ହରତ
 ହରତକା - ହରରଥ
 ହରବିପୁ - ହରିକଥା
 ହରିକର୍ମ - ହରିତ
 ହରିତଖନ - ହରିତ୍ରାମଣ
 ହରିତାଶପତି - ହରିଭକ୍ତିବିଲାସ
 ହରିତଜନ - ହରିଶ୍ୟନ
 ହରିଶ୍ୟନଏକାଦଶୀ - ହରିତକୀ
 ହରିତକାମଣ - ହରଷ
 ହରଷକ - ହଳଓଡେ
 ହଳକ - ହଳଦିଆବସନ୍ନ
 ହଳଦିଆବେମାରି - ହଳପୁତ୍ର
 ହଳଫିଟା - ହଳାରଖୋର
 ହଳାହ - ହବକାଦେବା
 ହବକୋତବକୋ - ହବିଷ
 ହବିଷବୋଝ - ହସତିତିହ୍ଵ
 ହସତିକା - ହସ୍ତଗ୍ରାହ
 ହସ୍ତଗ୍ରାହକ - ହସ୍ତାନ୍ତର
 ହସ୍ତାନ୍ତରକରିବା - ହସ୍ତିପଦ
 ହସ୍ତିପଣ୍ଡକା - ହାଇକାଇ
 ହାଇକୋର୍ - ହାଉର୍ହାଉର୍ହେବା
 ହାଉଳଚାଉଳହେବା - ହାଇ ପାଇ ଆ
 ହାଁପ୍ରାହାସ - ହାକୁହିଖାଇବା
 ହାକୁହାକୁ - ହାଷି
 ହାଗ - ହାଡ଼ିକିଲା
 ହାଡ଼ିଗୁଣ୍ଡା - ହାଡ଼ିପ
 ହାଡ଼ିପାଣ - ହାଣିକଳାନପଡ଼ୁଣ୍ଡ
 ହାଣିକାହାଣି - ହାତଦୟଧାର
 ହାତକ - ହାତଦେଖାଇବା
 ହାତଦେଖିବା - ହାତମାରିବା
 ହାତମୁଠା - ହାତହେବା
 ହାତାହାତି - ହାତିପୋଷିବା
 ହାତିବଡୁଆ - ହାପରା

ହାପ୍ରସିହେବା - ହାବୁକା
 ହାବୁଗିଲା - ହାମୁଡ଼ିବା
 ହାମୁରୀ - ହାରି
 ହାରିକଣ୍ଠ - ହାଲକୁ
 ହାଲତ - ହାତିକ
 ହାତିନ - ହିଂସାକର୍ମ
 ହିଂସାପ୍ରଶୋଦିତ - ହିଙ୍ଗଳା
 ହିଙ୍ଗଳାଇ - ହିଂଲର
 ହିଟା - ହିତଭାଷୀ
 ହିତଲୋହିତ - ହିମ୍ବଧର୍ମ
 ହିମୁମୁସଲମାନ - ହିମମୟୁମ
 ହିମର୍ତ୍ତ୍ତୁ - ହିମୋପୁନ୍ତ
 ହିମୋଦକ - ହିଲୋଳ
 ହିଲୁଳା - ହୀନରପେ
 ହୀନଶକ୍ତି - ହୁଁକରି
 ହୁଁକରିବା - ହୁତ
 ହୁତ୍ତକ - ହୁତାଶନ
 ହୁତାଶନେ - ହୁରତ୍ତୁର
 ହୁରତ୍ତୁରିଆ - ହୁଲାଇବା
 ହୁଲାଇଠିବା - ହୃଣୀୟ
 ହୃତ - ହୃଦୟମଣି
 ହୃଦୟମନ୍ଦିର - ହୃଦ୍ୟଗନ୍ଧା
 ହୃଦ୍ୟଗନ୍ଧି - ହେଟା
 ହେତ୍କି - ହେଠୁ
 ହେତ୍ - ହେନତେନ
 ହେନମଧ୍ୟ - ହେମଚନ୍ଦ୍ରକ
 ହେମଦ - ହେମାଚଳ
 ହେମାଜୁରି - ହେରୁଛେ
 ହେରେସେଇବା - ହେଲୀ
 ହେଲୁ - ହେମନ
 ହେମନ୍ତ - ହୋଡ଼
 ହୋଡ଼ - ହୋଲ
 ହୋଲ - ହୃସ୍
 ହୃସିର - ହୃମୁତ୍
 ହୃତ - ହେଷା

କ

ପ୍ରମୋଦ-ଅଭ୍ୟାସ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ପଞ୍ଚାୟୁତଙ୍କ କାନ୍ତୁର୍କ

ସଂକଳିତ ୫ ପ୍ରକାଶିତ

ତାଳ ଚେର

(ପ୍ରଥମ—ମୁଦ୍ରଣ)

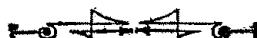
PRAMODA AVIDHANA

Complied and Published

By

Sri PRAMODACHANDRA DEB. Pattayat

TALCHER

PRINTED By

C. S. Mishra B. A.

AMBIIKA PRESS

CUTTACK

1942

ମୁଲ୍ୟ ୫ ଟଙ୍କା

ପଞ୍ଚାୟୁତ ଶ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ବର୍ମା, ଚାଲଚେର

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ଦାମନନ୍ଦ ମିଶ୍ର, ସାହିତ୍ୟଗୁରୁ, ଚାଲଚେର

ଭୂମିକା

ଶକ୍ତିମାନଙ୍କର ସୃଷ୍ଟି ଓ ସେମାନଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନଶୀଳତାରେ ଭାଷାର ସୌଶ୍ରୁଦ୍ଧି ସାଧାରଣତଃ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । କେବଳ ପ୍ରାଚୀନତା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହାର ସ୍ଵର୍ଗତ ଶତକୁ ସୀମାବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ଏବେଳୀର କିଛିମୁଣ୍ଡି ଶ୍ରକାଣ ସଜ୍ଜୁଗତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ପୃଥିବୀର ଆଧୁନିକ ଉନ୍ନତ ଭାଷାମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଫୁଲାରେ ବହୁଭାବୁ କୌଣସି ପ୍ରାଚୀନ ବେଷ୍ଟମାରେ ଆବଶ୍ୟକ ରଖାଯାଇ ପାରୁ ନାହିଁ, ଏହାବେଳି ଶବର ବ୍ୟୁତିକୁ ନିଷ୍ଠା ନ ରଖି ଯତ୍ତାନ୍ତମେ ନୂତନ ଶକ୍ତିଗଠନରେ ଭାଷାର ପ୍ରସାରକୁ ଏକମାତ୍ର ବିଶ୍ଵର ବ୍ୟୁତ କରିବା ଯଥାର୍ଥ ହୁବେ । ଅନେକ ସମୟରେ କଥିତ ଓ ଲିଖିତ ଏକ ଭାଷା ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଅସାମଙ୍ଗ୍ସ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ, ତାହା ଏକଦେଶବାସୀ ଉନ୍ନତ ଜାତି ବା ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କର ବ୍ୟବହାର କାଳପରମେଶ୍ଵର ଶକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଶକ୍ତିମାନଙ୍କ କେବଳ ପ୍ରପୂରଣ୍ୟିତ ବୋଲି ଭାଷା ବିଶ୍ଵରରେ ଏମାନଙ୍କୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇ ପାରେ ନାହିଁ । ଶକ୍ତିକୋଷ-ପ୍ରଶେଷତାମାନେ ଶକ୍ତି ପ୍ରଗତି କଲାବେଳେ ଭାଷାରେ ବ୍ୟବହାର ଦେଉଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧି ବିଶ୍ଵର କରିବା ଉଚିତ । ଭାଷାର ବିଶ୍ଵାସିତରେ ଶକ୍ତିକେ ଶର ଉପଯୋଗିତା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଷାରୁ ଓ ସାହିତ୍ୟକ ନିଶ୍ଚିଯ ଅନୁଭବ କରିପାରିବେ । ପୃଥିବୀର ଉନ୍ନତ ଭାଷାମାନଙ୍କର ବିଶାଳତା ସାଧାରଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହି ଶକ୍ତି ବା ଭାଷାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ଇଂରେଜ ଭାଷାରେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସକଳିତ Encyclopedia ବା ବିଶ୍ଵକୋଷ ତୁଳନାରେ ଆହୁମାନଙ୍କ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କ ଅତି ନଗଣ୍ୟ କହିଲେ ତଳେ, କିନ୍ତୁ ଯୁ' ବୋଲି ଆମେମାନେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ବା ଭାଷାକୁ ନିକଷ୍ଟ କହି ନ ପାରୁ । ଜଣମୁଁ ଅଭ୍ୟଦୟରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରସାର ଘଟିବା ଆବୋ ବିଚିତ୍ର ବୁଝେଁ ।

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଗତି ସଙ୍ଗେ ଉନ୍ନତ ଓଡ଼ିଆ ଶକ୍ତିକୋଷମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ରିଦିନ ନହିଁ । ସାଧାରଣ ଓଡ଼ିଆ ପାଠକମାନଙ୍କର ରୂପ ଓ ଉତ୍ସାହ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶକାରୀ ନିୟମିତ ନ ହେବାଯାଏ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ଉପଲବ୍ଧ ହେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେ ।

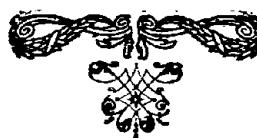
ପଠନଶାରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଆଲୋଚନା କଲାବେଳେ ମୁଁ ଅନେକ ସମୟରେ ଜଣିଏ ଉପଯୁକ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଅଭିଧାନର ଅଭିଭବ ଅନୁଭବ କରିଥିଲା, ସେହି ଅଭିଭବ ମୋର କାହିଁକି—ପାଠକ ସାଧାରଣଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ନିଜ ମାତୃଭାଷାର ଉନ୍ନତିକଲ୍ପେ ଓ ପୂର୍ବ ସଙ୍ଗୀତ-ସାହିତ୍ୟ-ସେବା-ଆକାଶ୍ବୀନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଶୋଦିତ ହୋଇ ମୁଁ ୧୯୭୦ ମସିହାରେ ଏହି ଅଭିଧାନର ହରକନନ୍ଦିକାରୀଙ୍କରେ ଅଗ୍ରପର ହେଲା । ଏଥରେ ସହକର୍ମୀରୁପେ ତାଳଚେରବାସୀ ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ଦାମୋଦର ମିଶ୍ର ସାହିତ୍ୟାବ୍ୟକ୍ତି ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବାରୁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ହୃଦୟର କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇଅଛି । ଏହି ଅଭିଧାନରେ ୧୫୦,୦୦୦ ଶକ୍ତି ସହିତ୍ତେବୁ ହୋଇଥାଏ । ଉନ୍ନତର ବିଭିନ୍ନ ଲୋକରେ ପ୍ରତିକିତ ଦେବିଜ, ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା ଓ ଆଧୁନିକ ପ୍ରତିକିତ ଶକ୍ତିମାନ ଯଥାର୍ଥପରରେ ସନିବେଶିତ ହୋଇଥାଏ । ମେର ଆଶ ଓଡ଼ିଶାର ସାହିତ୍ୟକ ଓ ପାଠକମାନେ ଏହି ଅଭିଧାନ ବ୍ୟବହାର କରି ଆବଶ୍ୟକ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇ ପାଇବେ ।

ଶ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ

ସାଙ୍ଗେତିକ ଶବ୍ଦ

କ୍ର.	୧୦୬	୧୦୭	ବିଶେଷଧାରା
କ୍ରୀ.	୧୦୬	୧୦୮	ବିଶେଷଶଳୀ
କ୍ରୀ.	୧୦୬	୧୦୯	ବିଦ୍ୟୁତ୍
କ୍ରୀ. କ୍ରୀ.	୧୦୬	୧୧୦	ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଶେଷଶଳୀ
ସାହୁ.	୧୦୬	୧୧୧	ସାହୁନାମମ୍
ପୂର୍ଣ୍ଣ.	୧୦୬	୧୧୨	ପୂର୍ଣ୍ଣିଙ୍ଗ
ପୂର୍ଣ୍ଣ.	୧୦୬	୧୧୩	ପୂର୍ଣ୍ଣିଙ୍ଗ
କୁଳ.	୧୦୬	୧୧୪	କୁଳିଙ୍ଗ
ଅ.	୧୦୬	୧୧୫	ଅବ୍ୟୁତ୍
ତତ୍ତ୍ଵ.	୧୦୬	୧୧୬	ତତ୍ତ୍ଵପୁରୁଷ
କିଧା	୧୦୬	୧୧୭	କିମ୍ବଧାରୟ
ବିକ୍ରୀ.	୧୦୬	୧୧୮	ବିହୃକ୍ରୀତ୍
ମଧ୍ୟ-କିଧା	୧୦୬	୧୧୯	ମଧ୍ୟପଦମେଲି କିମ୍ବଧାରୟ
ଲାଖର୍ଥ	୧୦୬	୧୨୦	ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ
ଯା:	୧୦୬	୧୨୧	ଯାବନିକ
ଗ୍ରା.	୧୦୬	୧୨୨	ଗ୍ରାମ୍ୟ
ପ୍ରା.କ.	୧୦୬	୧୨୩	ପ୍ରାଚୀନ କବିପ୍ରପ୍ଲୋଣ୍ଡି
ଫ୍ର-	୧୦୬	୧୨୪	ଫ୍ରଞ୍ଚୁଟ
ବିପ-	୧୦୬	୧୨୫	ବିପଣନାର୍ଥ
ପ୍ରା. ସମ୍ବୁ	୧୦୬	୧୨୬ ପ୍ରାଦେଶିକ	ସମ୍ବଲପୁର
ପ୍ରା. ଖଡ଼.	୧୦୬	୧୨୭	ଖଡ଼ଆଳ
ପ୍ରା. ମେଦି.	୧୦୬	୧୨୮	ମେଦିମାପୁରେ
ପ୍ରା. ସିଦ୍ଧ.	୧୦୬	୧୨୯	ଦିଦିଭୁମ
ପ୍ରା. ଯାଜ	୧୦୬	୧୩୦	ଯାଜପୁର
ପ୍ରା. ବାଲେ.	୧୦୬	୧୩୧	ବାଲେଶ୍ୱର
ପ୍ରା. କିଳା.	୧୦୬	୧୩୨	କିଳାହାଣ୍ଡି
ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜା.	୧୦୬	୧୩୩	ଗଞ୍ଜାମ
ପ୍ରା. ଲ.	୧୦୬	୧୩୪	ଲବିଆ
ତ୍ରି.ଶ.	୧୦୬	୧୩୫	ତ୍ରିଦଶକ୍ରିୟାଗର୍ଭ

ପ୍ରା. କୟ.	...	...	...	...	ପ୍ରାଦେଶିକ କୟପୁର
ପ୍ରା. ଛତଣ.	...	...	...	...	ପ୍ରା. ଛତଣଗଢ଼
ପ୍ରା. ନାଗ.	...	...	...	...	ପ୍ରା. ନାଗପୁର
ପ୍ରା. ବଲ.	...	...	...	...	ପ୍ରା. ବଲଗିର
ପ୍ରା. ଗଡ଼.	...	...	...	...	ପ୍ରା. ଗଡ଼ଙ୍ଗାର
ବୈ—ଇ.	...	...	...	...	ବୈଦେଶିକ ଇଂରେଜ
ପ୍ରା. ପ.	...	...	...	...	ପ୍ରାଚୀନ ପଦ୍ମ
କ.	...	...	...	...	କର୍ଣ୍ଣବାଚ୍ୟ
ମୀ.	...	...	...	...	କର୍ମବାଚ୍ୟ
ଣ.	...	...	...	...	କରଣବାଚ୍ୟ
ସମ୍ମ.	...	...	...	...	ସମ୍ମରାନବାଚ୍ୟ
ଅପା.	...	...	...	...	ଅପାନବାଚ୍ୟ
ଶ୍ରୀଷ୍ଟ.	...	...	...	...	ଶ୍ରୀକରଣବାଚ୍ୟ
ଶ୍ରୀ.	...	...	...	...	ଶ୍ରୀବାଚ୍ୟ
ଶ୍ରୀତର୍.	...	...	...	..	ଶ୍ରୀଯୁ ତତ୍ତ୍ଵବ୍ରତ୍ତି
ଶ୍ରୀତ୍.	...	...	...	...	ଶ୍ରୀଯୁ
ଶ୍ରୀତ୍.	...	...	...	...	ଶ୍ରୀତ୍
ଶ୍ରୀତ୍.	...	...	...	...	ଶ୍ରୀତ୍
ଶ୍ରୀତ୍.	...	...	...	...	ଶ୍ରୀମି
ଶ୍ରୀତ୍.	...	...	...	...	ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀତ୍.	...	...	...	...	ଶ୍ରୀମି
ନ.ତତ୍.	...	...	...	...	ନତ୍ତ
ଶ୍ରୀ.	...	...	...	...	ଶ୍ରୀଲଙ୍କ

ପ୍ରମୋଦ-ଅଭ୍ୟାସ

ଥ

ଥ—ହୁତ ଓ ଉଡ଼ା ବର୍ଣ୍ଣମଳାର ଏବଂ
ସ୍ଵରଙ୍ଗୁଣର ଆଦ୍ୟ ଅନ୍ତର । ହେର
ଉଚାରଣ ଶ୍ଵାନ କଣ୍ଠ ।

ଥ—ପୁ. ବ. ପରିଚ୍ଛନ୍ଦ ଏକାଶର,
ବିଜ୍ଞାନ, ମହେଶ୍ୱର, ବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଜ୍ଞାନ
ଓ କାରର ଆଦ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ।

ଥଥ—ଗ୍ର. ଥ. ବମନ କରିବାର ବା
ବମନ କ୍ଷପନମହେବା ବେଳର ଶବ୍ଦ ।

ଥଥୀଲା—ଗ୍ର. ବି. (ଆମଳକଶବ୍ଦକ)
ଆମଳକ, ଧାତୀପଳ, ବୈଦ୍ୟକତୀଷ୍ଵରୀ
ଫଳ ବିଶେଷ ।

ଥଥୀଲାଇ—ଗ୍ର. ବି. ହୃଦୟା ଫୁଲ-
ଗଛ, ସୁନାମ ପ୍ରସକ ହରିଦ୍ଵାବର୍ଷ ପୁଷ୍ଟ
ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

ଥଥୀଲା ନବମୀ—ଗ୍ର. ବି. ଧୀନକମୀ,
କାରିକ ଶୁନ୍ନନବମୀ, (ଏକନ ଥଥୀଲା
ଗଛମୁଳ ବିଷପୁଳ କରୁଯାଏ) ।

ଥଥୀଲେଇ—ଗ୍ର. ବି. ଥଥୀଲାଇ ପୁଷ୍ଟ
ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

ଥର—ଗ୍ର. ବି. ବାନ୍ଧୁ, ହାକୁଣି (ଅବ୍ୟ)
ଗ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀସ୍ନେଧନ, ହେ ଲେ !,
ଆଲୋ ! ଆଗୋ !

ଥର୍ତ୍ତୋ (ଅଇଶ୍ଵର)—ଗ୍ର. ବି. (ଇଛିଷ୍ଟ
ଶବ୍ଦ) ବୋଜନାବିଶେଷ (ଗ୍ର-ବି-
ଇଛିଷ୍ଟ) ।

ଥରକା (ଅଇଶ୍ଵର, ଏଇଶ୍ଵର)—ଗ୍ର. ଅ.
ଏହିଶ୍ଵର, ବର୍ତ୍ତମାନ ।

ଥରଯର—ଗ୍ର. ବି. ଅଗ୍ନ୍ୟସ୍ଵରବିଶେଷ,
ଅଇଶ୍ଵର, ଅଇଶ୍ଵର, ଅଇଶ୍ଵର ।

ନିଆଂଶଦ—ଏହି ଉତ୍ତର ମନ୍ଦପୁଣ୍ଡିମା
ରୁଷିରେ ଓ କେଳପୁଣ୍ଡିମାର ପୁଷ୍ଟ
ରୁଷିରେ ହୃଦ ।

ଅଇଶ୍ଵରଚଣ୍ଡ—ଗ୍ର. ବି. ପ୍ରେତ ବିଶେଷ,
(ହୁଏ) —ଅଇଶ୍ଵର ଚଣ୍ଡ ।

ଅଇଶ୍ଵରଦବୁ—ଗ୍ର. ବି. (ଇଛିଷ୍ଟ
ଦବୁରବ୍ଜଳ) ଅଇଶ୍ଵରଦବୁ, ଚର୍ମ-
ରୋଗ ବିଶେଷ ।

ଅଇଶ୍ଵର—ଗ୍ର. ବି. ପୁ-ଶ୍ରୀ-
ମାତ୍ରାଠର ଦୁର୍ଗାପାନ୍ଦ ଶୁଦ୍ଧିକା ପୁଷ୍ଟରୁ
ଅନ୍ୟ ଶିଖୁ ଜନ୍ମହେବା ବା ମାତା
ମୁନରାସୁ ରେ ହେବା ।

ଅଇଶ୍ଵେତ—ଗ୍ର. ବି. ବାଲରୋଗବିଶେଷ,
ପରିଚରକ, ମତାର ଦୁର୍ଗ ଦୋଷରୁ
ଶିଖୁର ଅଜ୍ଞାନ୍ତ ହୃଦୀ ଓ ଦୁର୍ବଳତା ।

ଅଇଶ୍ଵରୀ—ଗ୍ର. ବି. ଶନ୍ତିଶ୍ଵରବାପନ,
ବିରାଧୀ ।

ଅଇନ୍—ଗ୍ର. ବି. ଅତିରହିମ, ଅତ
ସୁନ୍ଦର, ଅପୂର୍ବ, ଅତିରକ୍ଷଣୀ ।

ଅଇନଗନ୍—ଗ୍ର. ଅ. ଏହିଶ୍ଵର, ବର୍ତ୍ତମାନ,
ଅତ ସହର ।

ଅଇନଗଦ—ଗ୍ର. ଅ. ଏହିଶ୍ଵର, ବର୍ତ୍ତମାନ ।

ଅଇନ—ଗ୍ର. ବି. ଆଇନ, ହଟ,
ହୃଦର, ଛଳ, କୃଥା ଆଧାର, ଜନି,
ହକୁମ ।

ଅଇନ୍—ଗ୍ର. ବି. (ପ୍ରା-ପ) ରନ୍ଦୁସମ୍ମନ୍ଦୀୟ ।

ଅଇବ—(ଯ) ବି.ଘୋଷା ଆଦି ପର୍ଦିଙ୍କ
ଠାରେ ଦେଖାଯିବା ଦୁର୍ଗୁଣ ବା
ଦୁର୍ଲକ୍ଷଣ ।

ଅଇବ୍ରତ—ଗ୍ର. ବି. (ପ୍ରାଚୀନ ସଂଖ୍ୟା-
ବାକକ) ଅଯୁତ, ଦଶହନାର;ଗ୍ର. ବି.
ଅଯୁତପ୍ରକଳ୍ପକ, ଅସ୍ତ୍ରି ।

ଅଇରଣ୍ଣ—ଗ୍ର. ବି. (ଅରି+ହୃଦୀ)
ଶନ୍ତିଶ୍ଵରବାପନ, ବିରାଧୀ ।

ଅଇରା—ଗ୍ର. ବି. ହାତ୍ତି ମାତିଆ ପ୍ରଭୁର
ରଖିବାର ମଳା, ଚିମଳା, ବଜାଙ୍କି,
ଆହୁସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅଇରାବତ—ଗ୍ର. ବି. ରନ୍ଦୁଙ୍କ ହୃଦୀ,
ଶନ୍ତିଶ୍ଵର, ଧୂରଗଜ, ନାରଜିଲେମ୍ପୁ
ଅଇରି—ଗ୍ର. ବି. ଅରି, ଶନ୍ତ୍ର; ଗୋପାଳ
ଜାତବିଶେଷ ।

ଅଇଲ—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ମହିଳ,
ତେଲ ।

ଅଇଲ—ଗ୍ର. ବି. ଅସିଥବା, ଆୟୁଥବା
(ବିନ୍ଦୁ) କ୍ର. ଆସିବା ଧାତୁର ଅତେଜ
କାଳ, ଆସିଲ ।

ଅଇଶାନ୍ୟ—ଗ୍ର. ବି. ଆଶାନ୍ୟକୋଣ,
ଉତ୍ତର ପୂର୍ବ ମଧ୍ୟ କୋଣ ।

ଅଇଶ୍ଵରୀୟ, ଅଇଶ୍ଵରୀୟ—ଗ୍ର. ବି. (ସ—
ଶନ୍ତିଶ୍ଵରୀୟ) ଧନ୍ୟବାଦ, ସମୀଦ ।

ଅଇଶୁଲକ୍ଷଣୀ—ଗ୍ର. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ-ଶନ୍ତିଶ୍ଵରୀୟ-
ଶାନ୍ତିଶ୍ଵର, ସୌଭାଗ୍ୟକାଳ, ସୁଭଗ ।

ଅଇଶ୍ଵରି—ଗ୍ର.(ଲ) ବି. (ଅଙ୍ଗୁଳ-ବେଜ)
ଆଙ୍ଗୁଳି ।

ଅଇଲ—ଗ୍ର. (ସମ୍ବ). ବି. ଅଥୀଲା ।

ଅଇଣ—ଗ୍ର. ବି. (ଅଙ୍ଗୁଳ-ବେଜ) ଅଂଶ ।

ଅଂଶୁମାଳୀ—ବଂ. ପୁ. (ଅଂଶୁ+ମାଳା+ଅଛି ଅର୍ଥରେ ଇନ୍) କରଣ-ମାଳା ବିଭିନ୍ନ, କରଣ ମାଳୀ, ପୁ. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍ତରଣୀ (ସ୍ଥା) ଅଂଶୁମାଳି !

ଅଂଶୁଲ—ପୁ. ବି. (ଅଂଶୁ+ଲା+କ. ଅ.) ପ୍ରାଣିଙ୍କ, ଉଚ୍ଚଲ (ଫି) ଅଂଶୁଲ ଅଂଶୁବାଣ—ପୁ. ବି. (ଗ. ଶ୍ର.) ସୂର୍ଯ୍ୟ !

ଅଂଶୁଶିଳ୍ପିଲବେହ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକକେନ୍ଦ୍ରୀ ବାହାରିଥିବା ଶିଳ୍ପ ବିଶେଷ ପ୍ରାଣୀ ।

ଅଂଶୁଶ୍ରୀ—ପୁ. ବି. (ବ. ବ୍ର.) ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଅଂଶୁଦକ—ପୁ. ବି. (ଅଂଶୁ+ଦକ) ଯେଉଁ ଜଳାଶୟରେ ଦିନରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ+କରଣ ଓ ସତିରେ ଚନ୍ଦ୍ରକରଣ ପଡ଼େ, କିମ୍ବଳ ଜଳ ।

ଅଂଶ୍ୟମାଳ—ଶି. ବି. (ଅନ୍ତଃ+ମୀ-ଆଳ) ଯାହାକୁ ଭାବ କରି ଯାଉଥିଲୁ, (ସ୍ଥା) ଅଂଶ୍ୟମାଳ ।

ଅଂଶ—ପୁ. ବା କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମ୍ବ+ଶ) ସ୍କନ୍ଧ, କାନ୍ଦ (ଅନ୍ତଃ+ମୀ+ଅ) ଭଗ, ହିଂସା, ବିଶ୍ଵଳ ।

ଅ ସକୁଟ—ଶି. ବି. ଅଂଶ କୁଟ (ଦେଖ) ଅଂଶି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଂଶ+ହି+କ. ଅ) ସ୍କନ୍ଧାବରକ, କବତ ।

ଅଂଶପଳକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗ ତତ୍ତ୍ଵ) କାନ୍ଦର ହାଡ଼, ହକରଥି ।

ଅଂଶଳ—ପୁ. ବି. (ଅଂଶ+ଲା) ବିଶାଳସ୍କନ୍ଧ, ବିଶିଷ୍ଟ; (ଫି) ଅଂଶଳ ।

ଅଂଶୁପା—ଶି. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷ ବିଶେଷ, ବିନିରୂପ ।

ଅଂଶୁ—ଶି. (ଅନ୍ତଃ+ଶ- ଅମ୍ବ) ପାପ, ସ୍ଵଧର୍ମପତିତ୍ୟାଗ, କ୍ଲେଶ, ଅଧିର୍ମ ଅଂଶ, ଅଂଶୁ—ଶି. ବି. (ଅନ୍ତଃ+ଶ- ଅତି) ରେଗ, ବିଦ୍ୟ-ପରିଚ୍ୟାଗ, ଦଳ ।

ଅଂଶୁ—ଶି. (ଅନ୍ତଃ+ଶ- ଅମ୍ବ) ପାଦ, ଚର୍ବିଆଶ, ଗଛର ଚେର ।

ଅଂଶୁପ—ଶି. (ଅନ୍ତଃ+ଶା+ପ+ଅ) ପ ଦପ, ଦୁଷ୍ଟଲତାଦ ।

ଅଂଶୁଷିଳ—ଶି. (ଗତତତ୍ତ୍ଵ) ଶୁଳ୍କ, ଶୋଇଟ ଅ—ଶି. ଅ. ଆହା, ହା, ହାଇ, ହାସ୍ ।

ଅ—ଶି. ଅ. (ସନ୍ତତିଶିଳକ) ହିଁ, ଏ ଅଚ୍ଚ—ଶି. ଅ. ରିଚ୍ଚୁ, ଅମଙ୍ଗହେବା, ଦ୍ଵାଧା କରିବା ।

ଅଟ—ଶି. ଅ. ସମ୍ମର୍ତ୍ତରୁପେ ଯୋଗ୍ୟ, ପଞ୍ଚସ୍ତ ।

ଅ—ଶି. (ସମ୍ବ) ବି. ଓଠ, ଓଷ୍ଟ, ଅଚ୍ଚି—(ପା-କ). ବି. ମନ, ଅନ୍ତଃ-କରଣ ।

ଅଂଧାର—ଶି. ବି. ଅନ୍ତକର, ଅନ୍ଧାର (ଶି) ତମସାକୁନ୍ଦି, ଅନ୍ଧକାରମୟ ।

ଅକଳିସ୍ତା—ଶି. ବି. ନୂଆଶେଖାଲୀ, ଅକା-ନିକ, ଅସମ୍ବିକ ।

ଅକୁପ୍ର—(ଶ) ଅ. ସାଧାରଣତଃ, ଦସଦା, ସଦ, (ଶ). ପ୍ରତ୍ୟେକ, ସମସ୍ତ ଅକ—ଧ ରୁ. ବନ୍ଦ ଗମନ କରିବା ।

ଅକ—ପୁ. ବି. (ଅକ+ରୁ. ଅ) ବନ୍ଦତଃ; ଦୁଃଖ, ପାପ ।

ଅକରଣଶ—ଶି. ବି. ଅମରଳ, ଅନୁଭ୍ର, ଅରିଷପ ।

ଅକରଣି—ଶି. ବି. ମୂଲ୍ୟନ, ମାଗଣ, ଧନସନ, ନିୟମ ।

ଅକରଣିଥି—ଶି. ବି. ଦୁଃଖ, ବନ୍ଦନ-କାନ୍ଦବା, ବି. ବାହୁନିକରିକାନୁହବା ।

ଅକର—ପୁ. ବି. (ଅକ+ର) ବ.ବ୍ରୀ. କେତ୍ରପଳ, ଟଙ୍ଗର, ବି. କେତୁପଳ (ଫି)-ଅକର ।

ଅକର—ଶି. ବି. ଅକରର ସ୍ତ୍ରୀ ଲିଙ୍ଗ ଶି. ବି. ଯେଉଁ ଲୁଗକର ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅକଟ—ଶି. ବି. ଅଟକ, ଗନ୍ଧରମହେବା ଅଟକିଯିବା ।

ଅକଟବିକଟ—ଶି. ବି. ଭୟରେ ବିକୃତ ମୁଣ୍ଡି ବା ଅଗଭିକ୍ଷା ।

ଅକଟା—ଶି. ବି. ଅକର୍ତ୍ତିତ, ଯାହା କଟା ହେଉ ନାହିଁ ।

ଅକଟାଇବା—ଶି. ବି. ଅନ୍ତକରକବା, ଅନ୍ୟର ଗତ ବିରେଧ କରିବା ।

ଅକଟୁ—ଶି. ବି. (ଅକଟୁ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ ସ୍ଥାଦୁ, ମିଷ୍ଟ, ଯାହା କଢା ନୁହେ ।

ଅକଠନ—ଶି. ବି. (ଅକଠନ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ କାଠିନ୍ୟଶୂନ୍ୟ, ସୁକୁମାର, କୋମଳ, ସରଳ ।

ଅକତ—ଶି. ବି. ଅସୁରିଧା, ଅଶ୍ରୁ, ଅକଳ ।

ଅକତାଇବା—ଶି. ବି. ଏକନିଧିଆ, ଅଣ ତୁଆ, ଅକତବାଚି ।

ଅକତମତି—ବି. (ଜ୍ୟୋତିଷ) ଭୁଗ୍ୟ ଗଣନ: ଚନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ, ଅଲେଖ ଧର୍ମ-ବିଲ୍ୟମ୍ବନଙ୍କର ଶରୀରରେବ ଚନ୍ଦ୍ର-ବିଶେଷ ।

ଅକଢାଅକଢି—ଶି. ବି. ଦୁଇଜଣ ପରମର ଜିଧଧର ରାଜି ନ ହେବା ।

ଅକତ୍ତୁ ଆ—ଶି. ବି. ଯାହା କଟ ବା କଢା ନୁହେ (ଦେକତା, ଗୁଡ଼ିଶୁ ଇତ୍ୟାଦି ।)

ଅକଣେଶ୍ୱର—ଶି. ବି. ନାମ. ଅକ ରେ-ଶିର ।

ଅକଣ—ଶି. ବି. ଅକଳନ, ଅମାପ, ଯାହା ପୁଣ୍ୟ କଷ ହୋଇନାହିଁ ।

ଅକଣିକ—ଶି. ବି. (ଅକଣିକ) ବ. କ୍ଲୀ. ଯହିଂରେ କଷା ନାହିଁ, ଶଯ୍ତୀ-ଶୂନ୍ୟ, ନିର୍ବିଶ୍ଵା ।

ଅକଣ୍ଠ—ଶି. ବି. ତେଜିରେ ଯେଉଁ ଶାଦ୍ୟଦରବ୍ୟ ଲିଟାହୋଇ ପଣ୍ଡାର ହୋଇନାହିଁ ।

ଅକତିଆର—ଶି. ବି. ଅଧିକାର, ଆୟୁତ, ଅକତ୍ୟାର ।

ଅକଥନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) କୁଳିଆ, ଅନୁତ୍ତ, ମୁକୁତା (ବିଂ) ଅକଥନୀୟ ।
ଅକଥନୀୟ—ବିଂ. ଅକଥ୍ୟ, ଅବତ୍ରବ୍ୟ, ଅନୁଷ୍ଠାନୀୟ ।
ଅକଥ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) କୁଭାଷା, ଅଶ୍ଵାଳକାକ୍ୟ, ଗ୍ରା. ବି. ଅନୁଚୂତିକର୍ମୀ ।
ଅକଥିତ—ବିଂ. ଅନୁତ୍ତାତିତ, ଯା ହା କୁହାଯାଇ ନାହିଁ, ଯାହା ବଣ୍ଟିତହୋଇ ନାହିଁ ।
ଅକଥ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) କହୁବାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅବଶ୍ରୀନୀୟ, ଅଶ୍ଵାଳ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକଥ୍ୟା, (କ୍ଲୀ) ବି. ଦୁଃଖାକ୍ୟ, ଅଶ୍ଵାଳବାକ୍ୟ ।
ଅକନିଷ୍ଟ—ପୁଂ. ବିଂ. ବ. କ୍ଲୀ. କନିଷ୍ଟ-ରହତ, ଯାହାର ସାନଭାବ ବା ଭରଣୀ ନାହିଁ । (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକନିଷ୍ଟ, ପୁଂ. ବି. (ଅକତ୍ତିନିଷ୍ଟ) ବୁଝଦେବ ।
ଅକପଟ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅକପଟ); ବ. -ବ୍ରୀ. ନିଷ୍ପଟ; (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକପଟ ।
ଅକପଟତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅକପଟ+ସ୍ତ୍ରୀ. ତା) ହୃଦୟର ସରଳତା, ବିଂ. ଅକପଟ ।
ଅକପଟିଆ, ଅକପଟୀ—ଗ୍ରା. ବି. କଷ୍ଟପଟ, ଯାହାର ଛନ୍ଦ କପଟ ନ ହି ।
ଅକବଜ୍ଞ—ଗ୍ରା. ବି. ଆୟୁର୍ବଦ୍ଧିବଜ୍ଞ ।
ଅକବା—ଗ୍ରା. ବି. ଅବଶ୍ରୀନୀୟ, ବଣ୍ଟିତ ହେବାର ଅଯୋଗ୍ୟ ।
ଅକବି—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) କୁସ୍ତିକି, କବି, କବିହରହୁଡ଼, ରସବୋଧସ୍ଥାନ ।
ଅକବୁଲ—ଗ୍ରା. ବି. ଅସମତ, ଅସ୍ତ୍ରିକାର ।
ଅକମତ୍ତିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଅକତ୍ତବାରିଆ, ଅକାମୋଡ଼ିଆ ।
ଅକମାବେ—ଗ୍ରା. ବି. ଅକାମାବେ (ଦେଖ) ।
ଅକମ୍ପ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ବ୍ରୀ.) ନିଷ୍ଟଳ, କମ୍ପନ୍ୟ, ଗତିରହୁଡ଼ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକମ୍ପ ।
ଅକମନ—ପୁଂ. ବି. ରାବଣର ସେନାପତି ବିଶେଷ ।

ଅକମ୍ପିତ—ପୁଂ. ବି. (ଅକମ୍ପିତ) କମ୍ପନ୍ୟନ୍ୟ, ଧୀର, ପ୍ରିର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକମ୍ପିତ ।
ଅକମ୍ପ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍) ପ୍ରିର, ଅଟଳ, ଅକମ୍ପିତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକମ୍ପ ।
ଅକର—ପୁଂ. ବି. (ଅକର) ବ.ବ୍ରୀ. ହସ୍ତସନ୍ୟ, ନିଷ୍ଠାର, ସଜସ୍ତ୍ରାନ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକରାତ୍ମା ।
ଅକରମ—ଗ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. ହୃତ୍ତରାଗ୍ୟ, ମନ୍ଦଭାବ, ନିଷ୍ଠାମୀ, ଅଳ୍ପବୁଆ ।
ଅକରମୀ—ଗ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. ହୃତ୍ତରାଗ୍ୟ; (ସ୍ତ୍ରୀ) ପ୍ରା-କ. (କୃଷ୍ଣପିହମହାଭାରତ) ।
ଅକରନ୍ତ—ଗ୍ରା. ବି. (ସ. ଅନ୍ତନ୍ତ) ଅଙ୍ଗରାତ୍ମା ।
ଅକରୁଣ—ପୁଂ. ବି. (ଅକରୁଣ); (ବ. -ବ୍ରୀ.) ନିର୍ଦ୍ଦୟ, ନିଷ୍ଠାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକରୁଣା ବି. ଅକରୁଣ୍ୟ ।
ଅକରେଟ—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅକରେଟ) ବ. ବ୍ରୀ. ଯେଉଁ ଜନ୍ମର ମୁଣ୍ଡର ଖୁବାର ଏକେବାର ନାହିଁ ବା ଅଳ୍ପ ମହି ଅଛି ।
ଅକର୍କଷ—ବି. ଅକରକାର, ବନ୍ୟ ଗୁରୁ-ଜାତ୍ୟ ବୃକ୍ଷ ଓ ଫଳ ।
ଅକର୍ଣ୍ଣ—ପୁଂ. ବି. (ଅକର୍ଣ୍ଣ) ବ.ବ୍ରୀ. ବଧୁର, କାଲ, ଯେଉଁ ମୌକର ମଜା-ଧର ନାହିଁ; (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକର୍ଣ୍ଣୀ, (ପୁଂ ବି.) ସର୍ପ, ସାପ ।
ଅକର୍ତ୍ତନ—ପୁଂ. ବି. (ଅକର୍ତ୍ତନ) ବ. ବ୍ରୀ. ଖର୍ବ, ବାମନ, ଦୂର, ଅକଟା (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକର୍ତ୍ତନା ।
ଅକର୍ତ୍ତର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକର୍ତ୍ତର) କରିବା ଶକ୍ତିର ଅସବ, ପରିପାଟିର ଅସବ ।
ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟ) ନ. ତତ୍, ଅନୁତ୍ତିତ, ଅବିଧୟେ, ବି. ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟକ୍ତି ।
ଅକର୍ତ୍ତି—ପୁଂ. ବି. (ଅକର୍ତ୍ତି) ଯେ କର୍ତ୍ତା ନୁହେ, ନିଷ୍ଠୁମ୍ୟ, ପରମେଶ୍ୱର ।
ଅକର୍ତ୍ତିହ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକର୍ତ୍ତିହ) ନ. ତତ୍. ଅପ୍ରଭୁହ, କର୍ତ୍ତିହର ଅସବ, ନିଷ୍ଠୁମ୍ୟତା ।
ଅକର୍ତ୍ତମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅକର୍ତ୍ତମ) କର୍ତ୍ତା ଦୁଆ, କର୍ତ୍ତମଣ୍ୟ !
ଅକର୍ତ୍ତମୀ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକର୍ତ୍ତମୀ) ନ. ତତ୍. ଅପକର୍ତ୍ତମୀ, ଦୁର୍ବଳ, ଅନୁତ୍ତିତକାରୀୟ, ଅକର୍ତ୍ତମୀ, ଦୁର୍ବଳ, ଅନୁତ୍ତିତକାରୀୟ,

- ନିରମୟ କାର୍ଯ୍ୟ, ବେଳର ଅବତ୍ତା, (ଗ୍ରା.) ବି. ଅକର୍ମଣ ।
- ଅକର୍ମିକ—ଶି. ବି. (ଅ+କର୍ମ) ବ. ବ୍ରୁ. କର୍ମର ଅନୁପ୍ରସ୍ତୁତ, ନିଷ୍ଠୀୟ, ନିକମ୍, କର୍ମଶଳ (ବ) ସକର୍ମିକ; ବେଳର, ଯେଉଁ କିମ୍ବା କର୍ମପଦକୁ ଥପେକ୍ଷ କରେ ଦାହିଁ ।
- ଅକର୍ମିକର୍ମଦାତା—ବ. ପୁ. (ଅକର୍ମ) କର୍ମନ୍ତଦାତା) ଯେ ନିକମ୍ ଲୋକଙ୍କ କମ ଦିଏ, ଯେ ସୌଭାଗ୍ୟ ଦେଇ ପାରେ, (ପୁ. ବ) -ଶିବ, (ଶୀ) ଅକର୍ମିକର୍ମଦାତୀ ।
- ଅକର୍ମକୃତ—ଶି. ବି. (ଅକର୍ମ+କୃ+ତିପ) କର୍ମପଦକ, ଅଳ୍ପମୂଳା, ମନ୍ଦକାରୀକାରୀ ।
- ଅକର୍ମଜ—ଶି. ବି. (ଅକର୍ମ+ଜନ+କ.ଅ) ମନ୍ଦଭଗ୍ୟରୁ ଉଚ୍ଛିତବା, ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟ ଜନିତ ।
- ଅକର୍ମଣ—ପୁ. ବି. (ଅ+କର୍ମଣ୍ୟ) (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ)କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ, କର୍ମର ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟ ରେ, (ବ) ଅକର୍ମଣ୍ୟର ଯେଉଁ ପଦାଧ କୌଣସି କର୍ମରେ ଲାଗି ନପରେ । (ଶୀ) ଅକର୍ମଣ୍ୟ ।
- ଅକର୍ମଣି—ଶି. ବି. (ଅ+କର୍ମଣ୍ୟ+ନି) ଏକ ପ୍ରକାର ଅତି ଟଣ୍ଡା ପଥର ।
- ଅକର୍ମ—ପୁ. ଶୀ. ବି. (ଅ+କର୍ମନ୍) ନିକମ୍, ନିଷ୍ଠିମୀ, ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରି ନ ପାରେ ।
- ଅକଳ—(ଯା) ବ. ବୁଦ୍ଧି, ଜ୍ଞାନ, ବିବେକ ବେଧଣକ୍ତି, ବିଦ୍ୟା, ଚାଲକି ।
- ଅକଳସଲମୀ—(ଯ) ବି. ବୁଦ୍ଧୁଦର୍ଶିଣୀ, ପୁରସ୍କାର ଦେଇ ବୁଦ୍ଧି ଦର୍ଶିକ ।
- ଅକଳ—ଶି. ବି. ଅସୁବିଧା, ଅନ୍ତ୍ରେ, (ବି) ଅସୁବିଧା ଜନକ, ଅନ୍ତ୍ରେ ଆ ।
- ଅକଳକ—ଶି. ବି. (ଅ+କଳକ) (ବ.ଶୀ) ନିଷ୍ଠିକ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ନିର୍ମଳ, (ଶୀ) ଅକଳକ ।
- ସୁଦର, ଅନନ୍ଦ, ବାଗ ନଥବା (ଶୀ) ଅକଳକ ।
- ଅକଳକି—ଶି. ବି. (ଅ+କଳକି) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଯେ କଳକିଯୁକ୍ତ ନୁହେ, ବେଳଗ (ଶୀ) ଅକଳକି ।
- ଅକଳକୀ—ଶି. ବି. ଯେଉଁ ଧର୍ମପଦ ପଦାଧରେ କଳକ ବା କଙ୍କିଲାଗି ନହିଁ ପୁ.ବୁ.ବି. (ଅ+କଳକି+ନେଇ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଅକଳକୀ (ଶୀ) ଅକଳକୀ ।
- ଅକଳକଣ—ଶି. ବି. ଅକଳନ (ଦେଖ) ଅକଳଥାନ—ଶି. ବି. ଅସୁବିଧାଜନକ ହୁନ, ଦେହର ବୁଦ୍ଧି ଗୀ, ଅନ୍ତ୍ରେ ଆଜାଗା ।
- ଅକଳନ—ଶି. ବି. (ଅ+କଳନ) (ବ.ଶୀ) ଅକଳଣ, ଅଫଣ୍ୟ, ଅସୀମ, ଅତ୍ୟଧିକ ।
- ଅକଳନ୍ତ—ଅକଳିତ—ବି. ଯାହାର କଳନ, କର୍ମର ନପାରେ ଅକଳନ—ଶି. ବି. ଅକଳନ (ଦେଖ) ଅକଳମ—ଶି. ବି. ଅକର୍ମକିଳ; ବ୍ୟାପ୍ୟ-ମାଧ୍ୟ ଗୋଲକୃତ ଶଳନ ପଥର ।
- ଅକଳମା—ଶି. ବି. ଓ ବି. ଅକଳ (ଦେଖ) ।
- ଅକଳିତ—ଶି. ପୁ. ବି. (ଅ+କଳିତ୍) ଯେ କଳହପ୍ରେୟ ନୁହେ, ବିନ୍ଦୁପ୍ରେୟ ।
- ଅକଳୁଷ—ଶି. ବି. (ଅ+କଳୁଷ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଅସୁଭୁବୁଗଣ, ପାଢିତ୍ (ଶୀ) ଅକଳୁଷ ।
- ଅକଳୁଷ—ପୁ. ବି. (ଅ+କଳୁଷ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଅସୁଭୁବୁଗଣ, ପାଢିତ୍ (ଶୀ) ଅକଳୁଷ ।
- ଅକଳ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅ+କଳ୍ୟ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଅସୁଭୁବୁଗଣ, ପାଢିତ୍ (ଶୀ) ଅକଳ୍ୟ ।
- ଅକଳ୍ୟ—କୀ. ବି. (ଅ+କଳ୍ୟାଣ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଅସୁଭୁବୁଗଣ, ଅନ୍ତର୍ଗତ, (ପୁ.ବି.ବି.) ହତ୍ୟଗ୍ୟ, ଅସୁଭୁବୁଗଣ, (ଶି. ବି.) ଅଭସମ୍ପାଦ (ଶୀ) ଅକଳ୍ୟାଣ ।
- ଅକଣ—ଯା. ବି. ଅଦରିତ, ପ୍ରତିହଂସୀ.. ଆହୋଶ, ଶନ୍ତିତା ।
- ଅକଣେ—ଯ. ଅ. ସାଧରଣତଃ, ସବୁ-ପ୍ରକାରେ, ସବୁଦା, ସଦି, (ସପରି) ପ୍ରତ୍ୟେକ, ସମ୍ପତ୍ତି ।
- ଅକଣରନମ—ଯା. ବି. ଜ୍ଞାନ ସମତାପିତ୍ର, ଯାହାବଳରେ ପ୍ରତିନିଧି କେତେକ କର୍ମ ଗଲାଏ ।
- ଅକଣ—ଶି. ବି. ଜିନ୍ କଣୀଯାଇ ନ ଥିବା ଯୋଡ଼ି, ଅଙ୍ଗ କଣା ହୋଇ ନଥିବା, ଟଣକର ବଜାହୋଇ ନଥିବା, ଡାଳପାତା କଣାହୋଇ ନଥିବା, ପରିବା ତେଲ କା ଘିଆରେ କଣି ନଥିବା ।
- ଅକଷ୍ମ—ଶି. ବି. (ଅ+କଷ୍ମ) ବ.ଶୀ. କଷ୍ମୁଗନ୍ୟ, କ୍ଲେଶସମ୍ମନ, ସହଜ, ନେସମିକ । (ଶୀ) ଅକଷ୍ମା.କୀ.ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ସାଙ୍କଳ୍ୟ ।
- ଅକଷ୍ମକଳନ—ଶି. ବି. (କର୍ମ.ଧ.) ସ୍ଵଭାବିକ କଳନା, ନେସମିକରନା ।
- ଅକଷ୍ମଦ—କୀ.ବି. (ଅକଷ୍ମା+ଦିପଦ) ପେଞ୍ଚ, ପୁ. ବି. (ନ+କଷ୍ମା+ଦିପଦ)

ବନ୍ଦ) ବ.ବୀ. ଅତିଶ୍ୟ କଷ୍ଟରେ ପଡ଼ନ୍ତ,
ଅପ୍ରତିକାରୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକ୍ଷଳବଜ୍ଞା ।
ଅକ୍ଷଳବଧ—ବିଂ. (ଅ+କ୍ଷଳବଧ)
ନ. ତତ୍. ବିନାକଷ୍ଟରେ ମିଳିଥବା,
ଅନାୟାସ ଲାଭ ।
ଅକ୍ଷମ୍ବାହ—ଅ. (ଅ+କ୍ଷମ୍ବାହ,) ହଠାତ,
ସହସ୍ରା, ଅସମ୍ବାହିତ ରୁପେ, ବିନା-
କାରଣେ ! ଯାହା କେଉଁଠାରୁ ଆସିଲ
ବୋଲି ପ୍ରିର କରାଯାଇନ ପାରେ ।
(ସହା ରୁହୁରିଗତ ଅର୍ଥା)
ଅକା—ଗ୍ର. (ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ.) ବିଂ. ନିଷ୍ଠୋଧ,
ବୋକା, ଓଳୁ, କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟମୁକ୍ତ ।
ଅକାଲେନ୍—ଗ୍ର. ବି. ଆପାଗାନଗ୍ରାନ
ନିବାସୀ ମୁସଲମାନ୍ ଜାତବିଶେଷ
ଅକାଟ, ଅକାଟୁ—ଗ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ଜୀଷ୍ଠ
ଖାରଳେ ବା ଧାରଣ କଲେ ଅସ୍ତାତ
କାଟେ ନାହିଁ । (ବିଂ) ଅଶ୍ଵମୟ,
ଅମୋଦ, ଯାହା କାହିଁ ହେବ ନାହିଁ ।
ଅକାଟ୍—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାଟ୍) ନ. ତତ୍.
ଯାହା ମୁକ୍ତିବ୍ୟାର ଶ୍ରେଣୀ କରାଯାଇ
ପାରେ'କିଛି, ଅଛିଦ୍ୟ, ଅଶ୍ଵମୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକାଟ୍ ।
ଅକାଟ୍କାଠ—ଗ୍ର. ବିଂ. (ହ.କଷ୍ଟ)
କାହିଁଯି କିମ୍ବୁରେ ପଢାଇପଦ,
କିମ୍ବୁରୁ, କଠୋକଠ ।
ଅକାଟିଆ—ଗ୍ର. ବିଂ. ଯାହା କଢାହୋଇ
ନାହିଁ, ଯହିରେ କାଢିବା କାଠି ନ
ଥାଏ । ସ୍ଥିମନଙ୍କର କଳିକଳ୍ପରେ
ବନ୍ଦହାତୀୟ, ଅକାଟିଆ-ମତ୍ତା ।
ଅକାଟୁ(ଆ)—ଗ୍ର. ବିଂ. ଅକର୍ମ, ଅକୁଳ,
ବେକରମ୍ଭ ।
ଅକାଟୁ—ଗ୍ର. ବିଂ. (ଅ+କାଟୁ) ବ. ବୀ.
ଦୁନ୍ତୁନ୍ତ, ଶାଖାଘନ (ଦୃଷ୍ଟି) ଆକ୍ଷୁକି
(କୀ. ବି.) ନ. ତତ୍. ଅକଳ, ଅସମ୍ଭ
ଗ୍ର. କୀ. ବିଂ. ଅକଶ୍ମୀ, ଅକାଳରେ
ହଠାତ୍, ଅପ୍ରତ୍ୟେତିତରୁପେ, ଅକ୍ଷମ୍ବାହ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକାଟୁ ।

ଅକାଣ୍ଠିଆ—ଗ୍ର. ବିଂ. ଯାହା ଡିକ୍କିକୁଠା
ହୋଇ ପରିଷାର ହୋଇନ ହୁଏ (ରୁହଳ)
ଅକାତ—ଗ୍ର. ବିଂ. (ଫ-ଅଗଧ) ଅଗଧ,
ଅତିଶ୍ୟର, ଅମାପ, ଗସର ।
ଅକାତକାତ—ଗ୍ର. ବିଂ. ଯେଉଁ ଜଳ
କାତ ଦ୍ଵାରା ମପା ଯାଇ ନଗରେ ।
ଅକାତର—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାତର)
ନ. ତତ୍. ନିର୍ଭୀକ, ଅବ୍ୟାକୁଳ, ଅକୁଣ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକାତର ।
ଅକାତରେ—ଗ୍ର. (କି. ବିଂ) ଧୀରେ ଧୀରେ,
ଅବ୍ୟାକୁଳ ଚିତ୍ରେ, ଅନାୟାସରେ
ଅକାନବିଦ୍ଧ, ଅକାନବିଦ୍ୟ, ଅକାନବିଦ୍ୟ—
ଗ୍ର. ବି. (ସ. ଅବିକକ୍ଷୀ) ବୈଦ୍ୟକ
ଜୀଷ୍ଠରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକ ଲିତା ବିଶେଷ ।
ଅକାବକା—ଗ୍ର. ବିଂ. (ୟୁ.-ସ୍ତ୍ରୀ)
ଦିଷ୍ଟୋଧ, ବକା, ଓଳୁ, ବାବରୁ,
ଆଶ୍ରୟେନ୍ଦ୍ରିୟ ।
ଅକାବୁ—ଗ୍ର. ବିଂ. ଅନାୟାସ, ନିରାଶ୍ୟ,
ଅକ୍ଷୟ, ଶତ୍ରୁହାନ ।
ଅକାମ—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାମ) ବ. ବୀ,
ଦିନ୍ଦିନ, ଅନିଷ୍ଟକ, ନିଷ୍ଠାମ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅକାମା
ଅକାମକୁତ—ବି. (ଅ+କାମକୁତ)
ଫଳପ୍ରାପ୍ତିର ଆଶା ନ ରୁଷି କରାଯିବା
(କାମ)
ଅକାମବେ—ଗ୍ର. ଅ. (ଫ-ଆ.କା.ମ.ବେ)
ଆଷାତି, କାର୍ତ୍ତିକ, ମାଘ, ବେଶାତ, ଏ
କୁର ଧର୍ମମାସର ଆଦ୍ୟ ଅକ୍ଷର ଦ୍ଵାରା
ଗଠିତ ଶବ୍ଦ (ମଧ୍ୟପୁରାଣ) କାର୍ତ୍ତିକ
ପଣ୍ଡମାରେ ସ୍ମାନପରେ ଗଙ୍ଗାମାତି ଜ୍ଞ
ଶିଲ୍ପନ ଉପହାର ପ୍ରଦାନପୂର୍ବକ ସ୍ତ୍ରୀ
ଓ ବାଲକବାଲିକ ମାନଙ୍କ ବୋଲିବା
ପଦର ପ୍ରଥମ ଚରଣ, ଉପରେକ୍ଷ
ବୁଦ୍ଧମାସର ପୁଣ୍ୟମା,
ଅକାମିକ—ଗ୍ର. ବି. (ଅକାମିକ)
କାର୍ଯ୍ୟ ଅକାମିକର୍ମ, ଅକାମିକ୍ଷା,
କାର୍ଯ୍ୟର ଅନୁପଯୋଗୀ

ଅକାମୀ—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାମୀ)
ନ. ତତ୍. କାମନାରହିତ, ବାସନା
ବଜୀତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକାମିନ
ଅକାମୁକ—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାମୁକ)
ନ. ତତ୍. ଅକାମୀ, ଲଳଯାବିଷ୍ଵନ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅକାମୁକ
ଅକାମ୍ୟ—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାମ୍ୟ)
ନ. ତତ୍. ଅକାମୀ, ଅନଭିଲଷଣୀୟ, ଅବାସ୍ତନ୍ୟ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକାମ୍ୟ
ଅକାମ୍ୟ—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାମ୍ୟ)
ନ. ତତ୍. ଅକାମୀ ପ୍ରକାଶନ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅକାମ୍ୟକାର—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାମ୍ୟକାର)
ନ. ତତ୍. ଅକାମୀ, ଲଳଯାବିଷ୍ଵନ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅକାମ୍ୟକାର
ଅକାମ୍ୟକାର—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାମ୍ୟକାର)
ନ. ତତ୍. ଅକାମୀ ପ୍ରକାଶନ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅକାମ୍ୟକାର
ଅକାମ୍ୟକାର—ୟୁ. ବିଂ. (ଅ+କାମ୍ୟକାର)
ନ. ତତ୍. ଅକାମୀ ପ୍ରକାଶନ (ସ୍ତ୍ରୀ)

ସେ କୌଣସି କାହିଁ କରେନାହିଁ, ଅଳ୍ପମୁଖ, (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଣ୍ଡିତ କର୍ମକାଣ୍ଡ (ସ୍ଥିର) ଅକାର୍ୟକାଣ୍ଡ	ଅକାଳକ୍ଷି—ୟୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ସେ ଠିକ୍ ସମୟ କାଶେନାହିଁ (ସ୍ଥିର) ଅକାଳକଳ	ଅକାଳପକ୍ଷ—ତ୍ରୀ. ବି. (୨ତ୍ତ୍ଵ) ଅସମୟରେ ପାରିଥବା (ଫଳ) (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) କାଳ ବା ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଚିତ୍ରପର ଆଚିରଣକାଣ୍ଡ (ସ୍ଥିର) ଅକାଳପକ୍ଷ (ବି) ଅକାଳପକ୍ଷତା ଅକାଳପୁରୁଷ—ଗ୍ର. ବି. ଡିଜେମାନଙ୍କ ପୁଲିତ ଆଦିପୁରୁଷ ପରମେଶ୍ୱର ।	ଅକାଳଚାନ୍ଦି—ଗ୍ର. ବି. (ଅକାଳଚାନ୍ଦି+ଶବ୍ଦିତ) ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ଘାଗତା, ସୁନତା, (ବିଂ) ଅକିଞ୍ଚନ ।
ଅକାଳୀ—ୟୁ. ବି. (ଅକାଳ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଅସମୟ, ଅପ୍ରେଣ୍ଟିକାଳ, ଅଶୁଭ ବା ଅଶୁଭ କାଳ, ଦୁର୍ଲିଖ, ଜୀବିତକାଳ ପୂର୍ବ ନଥ୍ବା ସମୟ । (ଗ୍ର. ବି.) ଶିଖମାନଙ୍କର ଉପାସ୍ୟଦେବ, କଣ୍ଠପଙ୍କର ସ୍ଥିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ- ତମା	ଅକାଳ ଚଳ—ବି. ବି. (ଅକାଳ+ଚଳିବି) ୭ ତତ୍ତ୍ଵ ଅସମୟରେ କଳବର୍ଷଣ, ଅଦିନ ବରଷ (ଗ୍ର.) ପୁଷ୍ପ, ମାତ୍ର, ପ୍ରଶ୍ରୁଷ ୭ ତରତ ମସରେ ବସ୍ତ୍ର ବର୍ଷ ଦେବବା, ଅକାଳବେଧନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅସମୟରେ ଜାଗରଣ, ସାକାଳ ମଧ୍ୟରେ ଦେବତା- କର ପହଡି ଭଙ୍ଗଭଙ୍ଗ, ଆଶ୍ଵିନ- ମସରେ ଦୁର୍ଗଙ୍କ ଦିନ୍ଦୁ ଭଙ୍ଗ କରଣ ଅକାଳମୁଖ—ୟୁ. ବି. (ଅକାଳ+ମୁଖ) ୭ ତତ୍ତ୍ଵ. ଅପମୁଖ, ଅମ୍ବୁଲ ପୁର୍ଣ୍ଣ ନ ହେଉଣୁ ମରବା (ଯଥ—ସର୍ପାୟତ, ବଜ୍ରପାତାରେ ମୁଖୀ)	ଅକାଳ ଚଳ—ଗ୍ର. ବି. (ଅକାଳଚଳିବି) ଅସମୟରେ ମେଘର ଆବରତ, କୁହାତ ଅକାଳସହ—ୟୁ. ବି. (ଅକାଳ+ସହ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ. ଯେଉଁଲେକ କାଳ ବିବନ୍ଦ ସହ ନ ପାରେ, ଅସାଳ, ଅଧୀର; (ଶ୍ରୀ) ଅକାଳସହ, ଯେଉଁ ବିଷୟ ବା ଚଷ ବିବନ୍ଦ ବହିଲେ ନଷ୍ଟହୃଦୟ ।	ଅକୁଟିଲ—ଦୀ. ବି. (ନ. ନତ୍ର୍ଯ୍ୟ) ସରଳ, ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା କୁଟିଲ ନୁହେ, ଅକପଟ ଭଜ, ନିର୍ମାୟ (ସ୍ଥିର) ଅକୁଟିଲା, (ବି) ଅକୋଟିଲ୍ୟ, ଅକୁଟିଲତା ।
ଅକାଳକଳଦୋଦୟ—ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସମୟରେ ମେଘର ଆବରତ, କୁହାତ,	ଅକାଳକଳ—ୟୁ. ବି. (ଅକାଳକଳ+କଳ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ. ଅସମ୍ଭବ, ଅନମତ, କାର୍ଯ୍ୟକମ ପ୍ରଭାସ୍ୟକ୍ତ, ଅଶ୍ଵ, ଅତ୍ରବୁ, ଅନନ୍ତକାଳ- ମୁୟୀ, ଅବ୍ୟାହତ (ସ୍ଥିର) ଅକୁଣ୍ଟା ।	ଅକୁଣ୍ଟ—ୟୁ. ବି. (ଅକୁଣ୍ଟ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ. ଅସମ୍ଭବ, ଅନମତ, କାର୍ଯ୍ୟକମ ପ୍ରଭାସ୍ୟକ୍ତ, ଅଶ୍ଵ, ଅତ୍ରବୁ, ଅନନ୍ତକାଳ- ମୁୟୀ, ଅବ୍ୟାହତ (ସ୍ଥିର) ଅକୁଣ୍ଟା ।	

ଅକୁଣ୍ଡିତ—ସୁ. ବି. (ନ. ତର) ପ୍ରତ୍ଯେ,
ଅଷ୍ଟୁବ୍ର, ଅଦୁଃଖିତ, ଅଶକ୍ତି (ସ୍ଥି)
ଅକୁଣ୍ଡିତ ।

ଅକୁଣ୍ଡିତରୀ—ସୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ)
ଅଷ୍ଟୁବ୍ର, ଅଜ ତର, ଅସ୍ତୁତିତହୁଦୟ,
ଦ୍ଵିଧାଶୂନ୍ୟ, ସଙ୍କୋଚରହୁତ, ଅଗନ-
ତତ୍ତ୍ଵ, କୁଣ୍ଠ ଶୂନ୍ୟ (ସ୍ଥି) ଅକୁଣ୍ଡିତରୀ ।
ଅକୁତେ ଭୟ—ସୁ. ବି. (ଅକୁତେ
+ଭୟ) ବ. ବ୍ରୀ. ସାହାର ଅନ୍ୟ-
ଠାରୁ ଭୟର ଆଶଙ୍କା ନ ହୁଁ, ନିର୍ଭୟ,
(ସ୍ଥି) ଅକୁତୋଭୟା (ବି) ଅକୁତୋ-
ଭୟାତା ।

ଅକୁପ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକୁପ୍ୟ) ନ.
ତର, ସୁନା ଓ ରୂପା; ସୁନାରୂପାଛତା
ନିକୁଷ୍ଟଧ ହି ।

ଅକୁପ—ସା. ବି. ଜ୍ଞାନ, ବୋଧ, ବୁଦ୍ଧି;
ଅକୁମାର୍ଯ୍ୟ—(ସ୍ଥି. ବି.) ବିବାହତା(ବାଳିକା)
(ବି.) ଦଶବର୍ଷ ବୟସା ବାଲିକା ।

ଅକୁର—ଶା. ବି. (ପ. ଅକୁର) ଯାଦବ
ବିଶେଷ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ନାମ ।
ଅକୁଳ—ସୁ. ବି. (ଅକୁଳ) ବ. ବ୍ରୀ.
ବନଶମୟାଦା ଶୂନ୍ୟ । (ସ୍ଥି) ଅକୁଳା (ବି.)
ମହାଦେବ ।

ଅକୁଳନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକୁଳ + ଭ. ଅନ)
ଆଜ୍ଞାର, ନିଅଞ୍ଚ, ଅପ୍ରଭୁଲ, ଅନଟନ ।

ଅକୁଳାନ—ସୁ. ବି. (ଅକୁଳାନ)
ନାଚବଂଶେସୁନ, ଯେ ସତକୁଳ ପ୍ରସୂତ
ନୁହେ, କୌଣସିକତାରହୁତ, ମୟୀଦା
ଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଅକୁଳାନ ।

ଅକୁଳଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକୁଳଳ) ନ.
ତର, ଅଶୁଭ, ଅମଙ୍ଗଳ. ଅହୁତ,
ଦୂରମିତି ପୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଅପାରଣ
ଅସୁଷ୍ଟ, ଅମଙ୍ଗଳକର (ସ୍ଥି) ଅକୁଳଳା

ଅକୁଳଳୀ—ସୁ. ବି. (ନ. ତର) ପ୍ରାତିତ,
ଅମଙ୍ଗଳୀଯୁକ୍ତ, ଅସୁଣୀ (ସ୍ଥି) ଅକୁଳଳୀ ।

ଅକୁଲୁଳ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ
ରୈତ, ଦଙ୍ଗ ହାତାମାଦ ଘଟିଥିବୁ,
ସରଜମିନ୍ ।

ଅକୁପାର—ଶି. ବି. (ଅକୁପାର)
ବ. ବ୍ରୀ, ଅସୀମ, ଅକୁଳ; (ସୁ. ବି.)
ସମ୍ବଦ, କରୁଛ ।

ଅକର୍ତ୍ତ—ସୁ. ବି. (ଅକର୍ତ୍ତ) ବ. ବ୍ରୀ.
ନିଷପଟ, ସରଳ, (ସ୍ଥି) ଅକର୍ତ୍ତ
(ସୁ. ବି.) ଦୁଇ ।

ଅକୁଳ—ଶି. ବି. (ଅକୁଳ) ଅପାର,
ଅସୀମ, ସୁଦଶଳ, ଯହାର କୁଳନାହୁଁ ।

ଅକୁଷ୍ଟ୍ରିତ୍—ସୁ. ବି. ବ୍ରୀ. ଅଳ୍ପକ୍ଷ,
ଅଳ୍ପବୁଦ୍ଧ. ଅଳ୍ପଜାଣିଥବା ।

ଅକୁତ—ଶି. ବି. (ଅକୁତ) ନ.
ତର. ଯହା କିମ୍ବ ହେବ ନାହିଁ,
ଅନନ୍ତୁଷ୍ଟିତ—ବ. (ଅକାର୍ଯ୍ୟ) ଅସମ୍ପ୍ରେସ୍ଟ୍
କିରଥକ, ଅପରିଣତ, ପ୍ରକୃତିକ; (ସ୍ଥି)
ଅକୁତା ।

ଅକୁତକର୍ମୀ—ସୁ. ବି. ବି. (ଅକୁତ-
କର୍ମନ) ନ. ତର,-ଅକର୍ମଣ୍ୟ, ଅପଟ୍,
ଯେ କାର୍ଯ୍ୟମନ ନୁହେ ।

ଅକୁତକର୍ମୀ—ସୁ. ବି. (ଅକୁତକର୍ମୀ)
ବ. ବ୍ରୀ. ଯେତେକିମିକାର୍ଯ୍ୟ
କରିନାହୁଁ, (ନ. ତର) ବିଫଳମନୋ-
ରଥ, ବିଫଳରେଷ୍ଟ୍, ବିର୍ବଳାମ (ସ୍ଥି)
ଅକୁତକର୍ମୀ ।

ଅକୁତଯ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ଅକୁତଯ୍ୟ)
ନ. ତର, କୃତଜ୍ଞ; (ସ୍ଥି) ଅକୁତଯ୍ୟ ।

ଅକୁତବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଯେଉଁ
ଦ୍ଵିଜାତ ବାଲକର ବୁଦ୍ଧାକର୍ମ (ବାଲ-
ପଢ଼ିବା) ସମ୍ବଦ ହେବ ନାହିଁ,
(ସ୍ଥି) ଅକୁତବୁଦ୍ଧା ।

ଅକୁତଜ୍ଞ—ସୁ. ବି. (ଅକୁତଜ୍ଞ) ନ.
ତର. ଯେ କୃତଜ୍ଞନୁହେ, ଯେ ଉପକାର
ମାନେନାହୁଁ (ବି.) ଅକୁତଜ୍ଞତ ଯେ
ଉପକାଶ ନିକଟରେ ଅବାଧ, କୃତୟ
(ସ୍ଥି) ଅକୁତଜ୍ଞା ।

ଅକୁତଦାର—ସୁ. ବି. (ଅକୁତଦାର)
ଅବିବାହିତ, ଯେ ଦାରପରିଶ୍ରଦ୍ଧ କରି
ନାହିଁ ।

ଅକୁତଧୀ—ସୁ. ବି. ବି. (ନ. ତର)
ଅମାଜିତମତ, ମଳିନବୁଦ୍ଧ, ଯେ କୃତଧୀ
ନୁହେ ।

ଅକୁତବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ସ୍ଥି. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ)
ଅସ୍ତ୍ରିମତ, ଅକ୍ଷ, ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧ, (ବି)
ଅକୁତବୁଦ୍ଧିତ ।

ଅକୁତାମ୍ବ—ସୁ. ସ୍ଥି. ବି. (ଅକୁତାମ୍ବନ)
ବ. ବ୍ରୀ. ଅସ୍ତ୍ରବୁଦ୍ଧିତ, ନଷ୍ଟମ୍ବା, ଅବ-
ଶୁଦ୍ଧମନାଃ ।

ଅକୁତାଦର—ସୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ)
ଅନାଦୃତ, (ସ୍ଥି)-ଅକୁତାଦର ।

ଅକୁତାପରିଧ—ସୁ. ବି. ନିରପରିଧ
ନିରଦ୍ଦେଶ (ସ୍ଥି) ଅକୁତାପରିଧା ।

ଅକୁତାର୍ଥ—ସୁ. ବି. (ଅକୁତାର୍ଥ)
ନ. ତର. ବିଫଳମନୋରଥ, ଅକୁତା-
ର୍ଥାର୍ଥ (ସ୍ଥି) ଅକୁତାର୍ଥ ।

ଅକୁତ—ସୁ. ବି. (ଅକୁତନ୍)

ଯୋଗ୍ୟତାହୁନ, ଅକ୍ଷମ, ଯେ କର୍ମ
କୁଣିଳ ନୁହେ, ଅନନ୍ତୁଶ, ଅପରିଷ୍ଟ, ମୁଖ,
ଅକୁତାର୍ଥ, ଅନାଦୃତ, (ସ୍ଥି) ଅକୁତନ୍ ।

ଅକୁତୋଦ୍ଵାହ—ସୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ)
ଅପରିଣିତ, ଅବିବାହିତ, (ସ୍ଥି) ଦ୍ଵାହା ।

ଅକୁତ—ସୁ. ବି. (ଅକୁତ)
ନ. ତର. ଅଛିନ୍ଦି, ଯହା କଟାହୋଇ ନାହିଁ (ସ୍ଥି)
ଅକୁତି ।

ଅକୁତ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକୁତ୍ୟ) ନ.
ତର. ଅକାର୍ଯ୍ୟ (ବି). ଯାହା କରିବା
ଅନୁରୂପ, କରଣାଯୋଗ୍ୟ, ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟ,
(ସ୍ଥି) ଅକୁତ୍ୟ ।

ଅକୁତିମ—ଶି. ବି. (ଅକୁତିମ) ନ.
ତର, ନେଇଗିକ, ଶକ୍ତି, ଯଥିର୍, ଅଥର୍,
ସାବଦିକ, ଉଶରକୁତ, କାଲକନିକ-
ନୁହେ, ବିଶ୍ଵଜ; (ସ୍ଥି) ଅକୁତିମା ।

ଅକୁପ—ସୁ. ବି. (ଅକୁପା) ବ. ବ୍ରୀ
କୃପାଶୁନ, ନିର୍ଦ୍ଦୟ; (ସ୍ଥି) ଅକୁପା ।

ଅକୁଷ୍ଟ—ଶୀ. ବି. (ନ. ତତ) ଅକୁଷ୍ଟ, ରୂପ କରାଯାଇ ନଥବା, ଅନନ୍ତରୀଳିତ ;
ଅକୁଷ୍ଟପତ୍ର—ବି. (ଅ+କୁଷ୍ଟ+ପତ୍ର) କର୍ଣ୍ଣଶ ଦିନା ଯାହା ସ୍ଵାଂ ପଡ଼ିଆରେ ଜନ୍ମି ପାତିଥବା (ଲାବାରଧାନ୍ୟାଦ) (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକୁଷ୍ଟପତ୍ରା ।

ଅକୁଷ୍ଟ—ବି. (ଅ+କୁଷ୍ଟ) ନ. ତତ, ଯାହା କଳା ନୁହେ, ନିଶ୍ଚାପ, ନିର୍ବୋଷ ।
ଅକୁଷ୍ଟକର୍ମୀ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ+କୁଷ୍ଟ+କର୍ମନ୍) ବ.ବ୍ରୀ. ଶୁଭାଗ୍ରର, ଶଠତ-ବିରହତ, ମନ୍ଦତ କାର୍ଯ୍ୟଶୂନ୍ୟ, ନିଶ୍ଚାପ ।
ଅକେଣ—ପୁ. ବି. (ଅ+କେଣ) ର.ଶ୍ରୀ, କେଶରୂପ, କାଙ୍ଗା, ଅଳ୍ପ ବା ଅତ୍ରଶ୍ରୀ କେଶମୁକ୍ତ, ଦୃଶ୍ୟାର ଶିଶୁର (ଅ+କି+ରତ୍ନ) ଓ ତତ୍ତ୍ଵ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକେଣା ।

ଅକେଣପରାଗକୋଷ—ପୁ. କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) କେଶରଶୂନ୍ୟ ପରାଗକୋଷ ।
ଅକେତିତବ—ପୁ. ବି. (ଅ+କେତିତବ) ବ.ଶ୍ରୀ, ଅକୁଷ୍ଟ, ଛଳନ୍ତନ୍ୟ ଅକୁଷ୍ଟମ, ସୁରଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକେତିତବା (ବି) କେତିତବ ବର ଅଭ୍ୟବ ।

ଅକୋଟ—ପୁ. ବି. (ଅ+କୁହ+କ.ଥ) ଶୁଆଗଛ, ଶୁବାକ ।

ଅକୋପନ—ପୁ. ବି. (ଅ+କୋପନ) ନ.ତତ, ଅଫେଧନ, କେଧରହତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକୋପନା ।

ଅକୋବିଦ—ପୁ. ବି. (ଅ+କୋବିଦ) ନ.ତତ, ମୂଳ୍ଯ, ଅପ୍ରତିତ (ବି) ଅକୋ-ବିଦା । [ସରଳତା]

ଅକୋଟିଲ୍—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ+କୋଟିଲ୍)

ଅକ୍ରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅକ୍ର+କେ+ଆ+ଆ) ମାତା, ଜନମା ।

ଅକ୍ରାବକା—(ଗ୍ର.) ବି. ନିଶ୍ଚେଧ, ଅବାକ୍ରି କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟମ୍ବୁଦ୍ଧ, ଯାବର୍ଣ୍ଣ, ଓଲୁ, ଆଖ୍ୟୟାନ୍ତିତ ।

ଅକ୍ରୁ—ଶୀ. ବି. (ଅର୍ବ+କ.ତ) ଗତ, (ଅଜ+ମ୍ରିତ) ତାଢ଼ିତ (ଅନନ୍ତ+

ମ୍ରିତ) ନିଷ୍ଠ, ବଳାହେଇଥବ., ମଣ୍ଡିତ (ବି) ତେଳ, ମଳମ ।

ଅକ୍ରୁଦିଳ—ଶୀ. ବି. ଯେଉଁ ଅଜମହିତ ଦୁଲ ବଳି ପଢ଼ିବୁ ଦୁଆ ଯାଏ ।

ଅକ୍ରୁଆର—ଶୀ. ବି. କ୍ଷମତା, ଅହକାର, (ବି) ଅକ୍ରୁଆର, ଆପଣର ଅଭୀନ ।

ଅକ୍ରୁ—ଶୀ. ବି. ଦେବପ୍ରତିରୂପସ୍ତେଶେଖାରେ ।

ଅକ୍ରୁ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ+କ୍ରତୁ) ବ.ଶ୍ରୀ, ଶକ୍ତିରହତ, ଯଜ୍ଞମନ, ସକଳରହତ

ଅକ୍ରମ—ଶୀ. ବି.—(ଅ+କ୍ରମ) ବ.ଶ୍ରୀ, ଅନ୍ତର୍ମୁନିତ, ଲେଉଟପାଉଟ, ଗୋଲମାନା ପାଦରହତ, ବିଶ୍ଵାଳ, (ବି) ଅକ୍ରମତା, ଅନ୍ତଯୁମ, କମର ଅଭ୍ୟବ ।

ଅକ୍ରମତ୍ୟ—ଶୀ. ବି. (ଅକ୍ରମ+ଅନ୍ୟ) ଅଳ୍ପମାୟ, ଅକ୍ରମ୍ୟ (ଶ୍ରୀ) ଅନ୍ତମଣୀୟ ।

ଅକ୍ରମତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅକ୍ରମ+ତା) କାର୍ଯ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟଦେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ (ଅନ୍ତରଣ୍ଟରେ)

ଅକ୍ରୁ—ଶୀ. ବି. (ଅ+କ୍ରୁ) ନ. ତତ, ଯାହାକୁ କେହି ଅକ୍ରମ କରିନାହିଁ, ଅକ୍ରୁ, ଯାହାକୁ ପାରହେଇ ଯାଇ ହୁଏ ନାହିଁ; (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରୁନ୍ତା (ବି) ବାଇରଣ ।

ଅକ୍ରୁ—ପୁ. ବି. (ଅ+କ୍ରୁ) ବ.ଶ୍ରୀ, କିମ୍ବରହତ, ସରକର୍ମନ୍ୟ, ଅସର୍କର୍ମନାଳ, ଦୃଷ୍ଟ ଦୃଷ୍ଟବାପନ୍ତ (ଶ୍ରୀ)

ଅକ୍ରୁ—ପୁ. ବି. ପରମତ୍ୟ ।

ଅକ୍ରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ+କ୍ରୁ) ନ.ତତ, କର୍ମୀର ଅଭ୍ୟବ, ଅନୁଭିତ କର୍ମୀ, ଅର୍ଦ୍ଧରହିତୀୟ, ଶବ୍ଦବୁଦ୍ଧିକାରୀୟ, ବି.

(ଅକ୍ରୁ+ଆ) ଅକ୍ରୁର ହେଲଙ୍କ ।

ଅକ୍ରୁ କ୍ରୁ—ପୁ. ବି. (ଅକ୍ରୁ) ସର୍ବକର୍ମନାକ୍ରୁ (ଶ୍ରୀ)

ଅକ୍ରୁ କ୍ରୁ—ଶୀ. ବି. ଅନ୍ତର୍ମରହତ, ନିର୍ଦ୍ଦତକର୍ମନାକ୍ରୁ (ଶ୍ରୀ)

ଅକ୍ରୁ—ଶୀ. ବି. (ଅକ୍ରୁ) ନ.ତତ, ଯାହା କଣ୍ଠର କଥବା, ଅନାଦ୍ର, ଅରକା, (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରୁକା ।

ଅକ୍ରୁ—ପୁ. ବି. (ଅ+କ୍ରୁ) ନ.ତତ, ଯେ କିମ୍ବର ନୁହେ, ସରଳ, ଅକୁପଟ (ପୁ. ବି) କଂତର ମହୀ ଓ ଶ୍ରାକୁଷ୍ମଙ୍କର ପଢ଼ିବ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରୁରା (ବି) ଅକ୍ରୁରତା ।
ଅକ୍ରେତ୍—ଶୀ. ବି. (ଅ+କ୍ରେତ୍) ନ.ତତ, ଯାହା କିମ୍ବର ନ ହୁଏ, ମହାପ, ଦୁର୍ମିଳ୍ୟ, ଯାହା ପ୍ରକୃତ ନିର୍ମୟପୂର୍ବୀ ଅପେକ୍ଷା ବେଶ, ଆକର୍ଷ (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରେତ୍ଯା । (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରେତ୍ସତା ।

ଅକ୍ରେଧ—ପୁ. ବି. (ଅ+କ୍ରେଧ) ନ.ତତ, ଦୋଧାପବ, ଦୋଧରହିତ୍ୟ (ବି.କ୍ରେଧନ୍) ଦୋଧନ୍ତିକ୍ରମ୍ୟ, ଯାହାର ଦେଖ ନାହିଁ (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରେଧ, (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରେଧତା ।

ଅକ୍ରେଧନ—ପୁ. ବି. (ଅ+କ୍ରେଧନ) ବ.ଶ୍ରୀ, ଅକେପ, ଦୋଧର କାରଣ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ସୁଜ୍ଞ ଯେ ଦୋଧ ଦମନ କରେ, (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରେଧନ, (ପୁ. ବି.) ବିଷ୍ଣୁପୁରାଶେଷ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ଅୟୁତ ଶ୍ଵର ପୁତ୍ର ।

ଅକ୍ରେଧନ—ପୁ. ବି. (ଅ+କ୍ରେଧନ) ଦୋଧନ୍ତିକ୍ରମ୍ୟ, ଅକୋପାୟ (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରେଧନା ।

ଅକ୍ରୁ—ପୁ. ବି. (ଅ+କ୍ରୁ) ବ.ଶ୍ରୀ, ଯେ ପରଶ୍ରମ କର କାତର ହୁଏ ନାହିଁ, ଅକ୍ରୁ, ଅଶ୍ରୁ, କୁନ୍ତିନ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରୁମତା ।

ଅକ୍ରୁ—ଶୀ. ବି. (ଅ+କ୍ରୁ) ବ.ଶ୍ରୀ, ସାଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସରତର ଚର୍ଚ୍ଛର ଜେନେରଲ ।

ଅକ୍ରୁ—ପୁ. ବି. (ଅ+କ୍ରୁ) ନ.ତତ, କୁନ୍ତିରହତ, ଯାହାକୁ ବାଧା ହୋଇ ନାହିଁ, ଯେ ଶ୍ରମ ନିବାରଣ ପାଇଁ ବିଶ୍ରାମ ନ ନାହିଁ (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରୁନ୍ତା (ବି) ଅକ୍ରୁନ୍ତି ।

ଅକ୍ରୁ—ଶୀ. ବି. (ଅ+କ୍ରୁ) ନ.ତତ, କୁନ୍ତିରହତ, କୁମାରବ, ଅଶ୍ରମ ।

ଅକ୍ରୁ—ଶୀ. ବି. ମନ୍ଦିରକା ।

ଅକ୍ରୁ—ଶୀ. ବି. (ଅ+କ୍ରୁ) ନ.ତତ, ଶ୍ରଦ୍ଧାବେତର କଥବା, ଅନାଦ୍ର, ଅରକା, (ଶ୍ରୀ) ଅକ୍ରୁକା ।

ଅକ୍ଷିଷ୍ଟ—ଶି. ବି. (ଅ+କୁଷ) ଅକ୍ଷେଣ କର, ସହଜବୋଧ, ଯାହା ମଉଳେ ନାହିଁ (ପୁ+ବି) ପାରିଶ୍ରମରେ ଯାହାର କ୍ଲେଶ ବୋଧ କି ହୁଏ (ସୀ) ଅକ୍ଷିଷ୍ଟା (ବି) ଅକ୍ଷିଷ୍ଟତା ।

ଅକ୍ଷିଷ୍ଟକର୍ମ—ପୁ. ସୀ. ବି. (ଅକ୍ଷିଷ୍ଟ+କର୍ମନ) ଯେ ଅକ୍ଷେଣରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରେ, ଅକ୍ଷାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମୀ, କୌଣସୀ, ଅତି ଶ୍ରମପଢ଼ୁ ।

ଅକ୍ଷିଷ୍ଟକାର୍ତ୍ତ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ) ଅବି-
ବର୍ଷୀ, ଯାହାର କାନ୍ତ ମଉଳେ ନାହିଁ ।

ଅକ୍ଷିବ—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ) ଧୀର,
ଶର, ସହସ୍ର, ଅବନ୍ୟ, ଜନନ-ଶିଳ୍ପି-
ଶାଳୀ, ଯାହାର ସନ୍ତ୍ରାନୋୟାଦିକା ହଜି
ଥିଲୁ, (ସୀ) ଅକ୍ଷିବା (ବି) ଅକ୍ଷିବତା ।

ଅକ୍ଷେଦ୍ୟ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ) ଅପଦ୍ୟ,
ଆହା ସତେ ନାହିଁ, ଯାହା ଓଡ଼ିଆ ହୁଏ
ନାହିଁ ।

ଅକ୍ଷେଣ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର) କ୍ଲେଶ-
ବଜ୍ରି, ଯାହାର କ୍ଲେଶ ନାହିଁ, (ସୀ)
ଅକ୍ଷେଣା (ବି) କ୍ଲେଶର ଅଭିକ୍ଷ, ଅନା-
ୟାସ, ବିନା ପରିଶ୍ରମ, ଦୁଃଖାଭବ ।

ଅକ୍ଷେଣେ—ଶି. ବି. (ଅ+କ୍ଲେଶେ)
ଅନ୍ତିମ୍ୟାସରେ, ବିନାକ୍ଲେଶରେ, ସହଜେ,
କ୍ଲେଶ ବ୍ୟତିରେକେ ।

ଅଷ—(ଧାର୍ଵ) ବ୍ୟାପିବା, ଗଦାହେବା,
ଜମାଟ ବାନ୍ଧବା ।

ଅଷ—ଶି. (ଅଷ+କ. ଥ) ପଶାକାଠି,
ପଶାପାଳି, ଗୁଟି, (ବୈଦ୍ୟକ) ଏକଭରି
ଷେହଳ ମସା ପମେତ ଓଜନ,
ଗୋଲକ ପୃଷ୍ଠରେ ବିଷୁବ ରେଖାର
ଉଚ୍ଚପୂ ପାର୍ଶ୍ଵର ଯେ କୌଣସି ଶ୍ରାନ୍ତ
ଦୂରତ୍ବ, ଶ୍ରବନକ ପଥ, ଆସା,
ଶର୍ଦ୍ଦି, ରଥ, ଶାନ୍ତିର ଅଶ, ଦୟ-
ବିଦୟୁ ଚିନ୍ତା, କ'ହାତା ଗର, ସର୍ପ,
ପାଞ୍ଚପାଞ୍ଚ, ଆସା, ଚନ୍ଦର ନାର,
ନାହିଁଆ, ଗରୁଡ଼, ବୁଦ୍ଧାକ୍ଷ ବୃକ୍ଷ ଓ
ଫଳ, ଯୋଦିବର୍ତ୍ତବଣ, ଲନ୍ଧୁସ୍ତ, ଦୂରଆ,

ରୋଞ୍ଜନ, ରୁଣ, ଚଶ୍ମ, ହାତ, ଲଢ଼ିକ,
କକଡ଼ିଙ୍ଗୀ, ପଦ୍ମଶଳ ରଷ୍ଟର,
ଦିନଶ ବୃକ୍ଷ, କମାନ, ସମ୍ମତ, ବ୍ୟବ-
ହାରଣାସ୍ତ, ବିବାଦ, ବିଜନତହି,
ରବଣପୁର, ଆବର୍ତ୍ତନରେଣ୍ଟ, ଆସଙ୍କ,
ରଥଚନ୍ଦ ।

ଅଷକତବ—ପୁ. ବି. (ଅଷ+କତବ)
୭ ତତ୍ତ୍ଵ ପଶାଖେଳରେ ନିପୁଣ, କୁଆସ୍ତ,
ଦୂଧତିକାର ।

ଅଷକୁଟ—ପୁ. ବି. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଚଶ୍ମର
ତାର, କମାନକା, ଆଶିର ପରୁଲା ।

ଅଷକୋବଦ—ପୁ. ବି. (୭ ତତ୍ଵ)
ପଶାଖେଳରେ ପାରିଦର୍ଶୀ, (ସୀ) ଅଷ-
କୋବଦ ।

ଅଷକୀଡ଼—ଶି. ବି. (ଅଷ+କୀଡ଼)
୩ ତତ୍ତ୍ଵ; ପଶାଖେଳ ।

ଅଷଷେଷ—ବି. (୭ ତତ୍ଵ) ପଶାପାଳି,
ଗଣନାର୍ଥ ଜ୍ୟୋତିଷମାନେ ଭୂମିରେ
ଯେଉଁ ଛକ ବା କୁତ୍ରାଦି କାଟନ୍ତି ।

ଅଷତବ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଷ+ତବ) (ଦ୍ୱାର)
ଗୁରୁଭର ରତୀରକାର ଯତ୍ତ ବିଶେଷ ।

ଅଷନ—ପୁ. ବି. (ଅଷ+ନନ୍+କ.ଥ)
ବଜ୍ର, ଉତ୍ସମୁଦ୍ରନାତ ଜାନ, ବିଷ୍ଣୁ, ସ୍ଵର ।

ଅଷନ—ପୁ. ବି. ଅନୁଭବଶ, ଅପ୍ରଗନ୍ତ-
କାଳ, କୁମୁଦୁତ୍ତ, (ବି) ଅସାମୟିକ

ଅଷଣିକ—ପୁ. ବି. ସ୍ତିର, ଚଞ୍ଚଳ,
ଚରଣସ୍ତ୍ରୀ (ସୀ) ଅଷଣିକା ।

ଅଷତ—ପୁ. ବି. (ଅଷ+ତବ) ନ.ତତ୍ଵ
ଅଷଣିତ, ଅନାହତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ନିର୍ଦ୍ଦିଶ,
ଦାଗ ଲୁଗି ନ ଥିବା, (ସୀ) ଅଷତା
(ବି) ଶିର, ଇଆଗୁରଳ, ସର୍ପ-
ଶୟ, ଖଇ ।

ଅଷତଭୁ—କ୍ଲ. ବି. ଦୂଧତିବଦ୍ୟ, ପଶା-
ଖେଳ ରହୁଥ୍ୟ, ଅଷଣାସ୍ତ ।

ଅଷତଯୋନ—ଶି. ବି. (ଅଷତ+ଯୋନ)
ବ. ଶ୍ରୀ: ଯେଉଁ ସୀ ପୁରୁଷ ସଙ୍ଗମ
କରନାହିଁ, (କୁମାର) ବି. ପୁରୁଷ
ସଙ୍ଗ କର ନ ଥିବା, ଯାହାର ଆଦ୍ୟ
ରୂପ ହୋଇନାହିଁ ।

ଅଷତା—ଶି. ବି. ଅଷତର ସ୍ତାନିଙ୍ଗ;
(ବି) କକତାଶ୍ତୃଙ୍ଗୀ ।

ଅଷଦଶ—ପୁ. ବି. ଶାନ୍ତି ଅଶ,
ପୁଥିବର ମଧ୍ୟଦେଶଭେଦ କାଳନିକ
ସରଲରେଣ୍ଟ ।

ଅଷଦର୍ଶକ—ପୁ. ବି. (ଅଷ+ଦର୍ଶ+
କ) ବ୍ୟବହାରଦ୍ୱାରା, (ବି) ବିରୁଦ୍ଧ,
ଜଳ ।

ଅଷଦୁକ—ପୁ. ବି. (ଅଷ+ଦୁକ+
କ. କିପ) ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା, ଯେ
ଆଇନ୍ ଜାଣନ୍ତି ।

ଅଷଦେବ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଷ+ଦେବ)
୩ ତତ୍ତ୍ଵ; ପଶାଖେଳ, ଦୂଧତିକାଟା ।

ଅଷଦେବ—ପୁ. ବି. (ଅଷ+ଦେବ+
କ—ରତ୍ନ) ପଶା ଖେଳାଳ (ସୀ) ଅଷ
ଦେବକା ।

ଅଷଦୁ—ପୁ. ଓ ସୀ. ବି. (ଅଷ+ଦୁକ+
କ. କିପ) ଦୂଧତିକାଟାକାଶ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଅଷଧର—ପୁ. ବି. (ଅଷ+ଧୁର+କ. ଥ)
ଚକ, ଚନ୍ଦ, ବନ୍ଧଧର, ବିଷ୍ଣୁ, ଶାନ୍ତି ଗର,
(ସୀ) ଅଷଧର ।

ଅଷଧୁ—ସୀ. ବି. (ଅଷ+ଧୁର) ଚନ୍ଦିପ୍ର,
ସୁଆଳ, ଅଷମୁଣ୍ଡି ।

ଅଷଧୁତୀ—ପୁ. ବି. (ଅଷ+ଧୁତୀ)
୨ ତତ୍ତ୍ଵ; ପଶାଖେଳାଳ, ମୁଆସି (ସୀ)
ଅଷଧୁତୀ ।

ଅଷଧୁତ୍ରିଲ—ପୁ. ବି. (ଅଷ+ଧୁତ୍ରି+
ଲ+କ. ଥ) ଶକଟକାହକ ଦୃଷ୍ଟ,
ଶଗଡ଼ିଆ ବଳଦ ।

ଅଷପଟଳ—ବି. (୭ ତତ୍ଵ) ଚନ୍ଦୁରିଜ-
ବିଶେଷ, ପରଳ ।

ଅଷପାଟ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଷ+ପାଟ) ପାଟ,
ପାଳି, ପଶାକାଠି ଗଡ଼ାଇବା ବା ପକା-
ଇବା ।

ଅଷପାଦ—ପୁ. ବି. (ଅଷ+ପାଦ)
ବ. ବ୍ରୀ; ନ୍ୟୁଷ୍ମୁଷ୍ମପଣେତା ଗୌତିମ
ମୁନି, ଚନ୍ଦିଙ୍ଗ, ଶଗଡ଼ି ପୁଟି ବା ପକ,
ଜାନିଲେକ, ତାକିକ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଅଷ୍ଟବାଟ—ସୁ. ବ. (ଅଷ୍ଟବାଟ)

୭ ତଥି ଦୁଃଖପୂନ, ମହିରୁମି, କୁଣ୍ଡ
ଆଖାଡ଼ା, ପଶାଖେଲର ଆହୁ ।

ଅଷ୍ଟବାନ—ସୁ. ବି. (ଅଷ୍ଟବାନ)

ଆଶ୍ୟକୁ, ଅଷ୍ଟବିଶ୍ଵ, (ଶ୍ରୀ) ଅଷ୍ଟବତ,
ପଶାଖେଲ ।

ଅଷ୍ଟବତ—ସୁ. ବ. (ଅଷ୍ଟବତ + କିପ୍ତ)

ପଶାଖେଲ ଜଣିବା ଲୋକ, ବ୍ୟକ୍ତାର
ଶାସ୍ତ୍ରବେଦ୍ରୀ ।ଅଷ୍ଟବତ—ବି. ନରଚନ୍ଦ୍ରଭୂର ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଏହି କୃତିରୁ ମେଗି ଦଶ ଦଶ ଅଛି
ଅନ୍ତରରେ କିନ୍ତିକ କ୍ଷତ୍ର କ୍ଷତ୍ର କ୍ଷତ୍ର
ସମ୍ବନ୍ଧଅଷ୍ଟବତ—ସୁ. ବ. (ମଧ୍ୟ. କ, ଧ) ଏକ
ଗାଉର ମଳ୍ଲ, ଶକଟ ପରମିତ ଭାବ
ବା ବୋଧେର ।ଅଷ୍ଟମ—ସୁ. ବ. (ଅଷ୍ଟମ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ
ଯାହାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ。
ଅକୁଣ୍ଡ, ଅଯୋଗ୍ୟ, କ୍ଷମତାହୁନ, ଦୁଃଖଳ
(ଶ୍ରୀ) ଅଷ୍ଟମ ।ଅଷ୍ଟମତା, ଅଷ୍ଟମତ୍ତ୍ଵ—ଶ୍ରୀ. କ୍ଲୀ. ବ. ଅଷ୍ଟମ
+ ତା, ହ) କ୍ଷମତାହୁନତ, ଅଯୋଗ୍ୟ
କ୍ଷମତା ବା ଶକ୍ତିର ଅସ୍ତ୍ର (ଗ୍ର. ବି.)
ଅସମର୍ଥ, ଅଷ୍ଟମ, ନିର୍ଧାର ।ଅଷ୍ଟମତ—ସୁ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଯୁଦ୍ଧ
ଖେଳର ନିଶା, ପଣ ଖେଳର ମହାତ ।ଅଷ୍ଟମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଷ୍ଟମ + ଆ) ଅଷ୍ଟମର
ସ୍ତ୍ରୀ ଲିଙ୍ଗ, (ଶିରିଷ୍ଠା), କେଧ, ଅଣ୍ଟିଅଷ୍ଟମାଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ନପମଳ,
ରୁଦ୍ରାକ୍ଷମଳ, ଦକ୍ଷିଣ ପଞ୍ଚ ଅରୁଣଙ୍କ ।ଅଷ୍ଟମାଳ—ସୁ. ବ. (ଅଷ୍ଟମ + ମଳ. +
ରଜ) ଶିବ, ବୁଦ୍ଧ କ୍ଷମଳାଧିଷ୍ଠା (ଶ୍ରୀ)
ଅଷ୍ଟମାଳି ।ଅଷ୍ଟମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଷ୍ଟମପୁର) ବ. ବ୍ରା;
କ୍ଷୟରହତି, ଅନନ୍ତଶୀ, ଚିରଷାୟୀ
ସକା ବିଦ୍ୟମନ, ନିର୍ତ୍ତ୍ୟ, ଅସରନ୍ତ,
ଅଶେଷ, ମୃହତମ୍ବନ, ଦର୍ଦ୍ଦ, ନିରାଶ୍ୟ,
(ଶ୍ରୀ) ଅଷ୍ଟମା (ବି) ପରମାସ,

ଅଷ୍ଟମପୁର, ରାଜଶର କେନ୍ଦ୍ର ।

ଅଷ୍ଟମପୁରି—ଶ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧ) ଯେଉଁ
ଜାଣି ଚରଣସ୍ଥିନୀ, ଅବିନଶ୍ଚର ଯଶ ।

ଅଷ୍ଟମପୁର—ବି. (ଅଷ୍ଟମପୁର + ଶଶି) କ. ଧ;

ଅସରନ୍ତ ଶରମ୍ବା, ଯେଉଁ ତଣରୁ
ସେତେ ରହି ତେବେ ଶର କିନ୍ତି
ମରୁଥିଲେ ତହା ସରେ କହି ।

ଅଷ୍ଟମ ଚିତ୍ତପୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. ବୈଜ୍ଞାନିକ ଶୁଳ୍କ

ଚିତ୍ତପୁର, ଏ ମନ ଦତ୍ତମୁକ୍ତର ଉତ୍ସବି

ଅଷ୍ଟମପୁର—ସୁ. ବ. (କ. ଧ) କଳି-

କଟ, ପ୍ରଳୟାନ୍ତ ତିଥି କଟକୁଷ, ପୁରୀ,

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପ୍ରସ୍ତୁତ ଗ୍ରନ୍ଥ ଆଦି ପ୍ରଥମ
ଶ୍ରମନଙ୍କରେଥବ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବଟକୁଷ ।

ଅଷ୍ଟମପଶା—ସୁ. ଓ ଦ୍ଵା. ବି. (ବିଶ୍ଵାରୀ)

ଯେଉଁ କ୍ଷତ୍ରିର ଯଣି ଚିରପୁରୀ ।

ଅଷ୍ଟମପାଇୟ—ବ. (ଅଷ୍ଟମପାଇୟ)

କ. ଧ, ବୈଜ୍ଞାନିକ ।

ଅଷ୍ଟମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟମର ଫିଲିପ୍ପ;

(ଶ୍ରୀ ବ.) ବାର ଓ ତଥ ଦକ୍ଷିତ
ଦୁଇଯେର ବିଦେଶେ ।

ଅଷ୍ଟମିଶ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନାମ) କାଣ୍ଡିରର

ବଜ, ନରେନ୍ଦ୍ରାଦତ୍ତମାର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
ଦେଖମୁଣ୍ଡିରେଶେ ।

ଅଷ୍ଟମ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଷ୍ଟମ୍ୟ + ମ୍ୟ)

କ୍ଷୟର ଅଶ୍ୟାରୀ, କାହା କେତେ
ବେଳେ ହେଲେପୁର କ୍ଷୟ ଦୃଢ଼ାଇଁ,

ଅନନ୍ତମାରୀ, ଦୃଢ଼ ମଧ୍ୟମିତ୍ର ଜଳ ।

ଅଷ୍ଟମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଷ୍ଟମ)

ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; କରଣଶୂନ୍ୟ, କିମ୍ବାଶୂନ୍ୟ,
ଅନଶୂନ୍ୟ, ଦୃଷ୍ଟି, ପ୍ରତ୍ୟେ, ନିର୍ଦ୍ଦୟ, (ଶ୍ରୀ)

ଅଷ୍ଟମ, ବି. (ଅଷ୍ଟମର + କ. ଅ)

ଦୃଢ଼, ପରମେଶ୍ୱର, ଜନମା, ମୋହି,
ଦିଦିକ, ଶିବ, ବିଷ୍ଣୁ, ଗରଜ, ଧର୍ମ,ତପସ୍ୟ, ବେଦ, ଅପମାର୍ଗ, ଶବ୍ଦର
ସମ୍ପର୍କୀୟ ଦୃଷ୍ଟି ଅଷ୍ଟମ ଅଷ୍ଟମ,ଅକ ରତ୍ନକ୍ଷେତ୍ର, ରତ୍ନକ ବିଷାର ଦିନ କିନ୍ତୁ
ଧନ୍ୟପକ ଚନ୍ଦ୍ର, ପ୍ରକୃତ, ମୁଦ୍ରାଲିପି

ପ୍ରକୃତ ପାଞ୍ଚପ୍ରକାର ଅଷ୍ଟର ଲିପି ଯଥ-

“ମୁଦ୍ରାଲିପି ଲୋକିପି
ଲୋକ ଲୋକ ସମ୍ବନ୍ଧ ।ଶୁଣି କା ପଣ ସମ୍ବନ୍ଧ
ଲିପିଯୁଃ ପଞ୍ଚଧା ସୁତ୍ରା

ଅଷ୍ଟରଚଣ (ଚୁପ୍ତ)—ସୁ. ଶ୍ରୀ. ବି.

(ଅଷ୍ଟର + ଜ୍ୟାମାର୍ଥ, ଚଣ, ଚୁପ୍ତ)
ସୁଲୋକକ, ଲିପିକୁଣଳ ।ଅଷ୍ଟରଜନମ—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ)
ଲୋକ, କଳମ, ଲୋକ ।ଅଷ୍ଟରଜବକ—ସୁ. ବି. (ଅଷ୍ଟର +
ଜ୍ୟନ୍ତିକ.ଅଥ) ଲୋକତ୍ର ଜବକା-ନିଷାହକାଶ (ଶ୍ରୀ) ଅଷ୍ଟରଜବକ ।
ବ. ଲୋକ, ନବିନ୍ୟ, ମୋହରିର,
ନକଳକନବ୍ୟ, ଲିପିକର ।ଅଷ୍ଟରଜବକ—ସୁ. ବି. ବି. (ଅଷ୍ଟର +
ଜ୍ୟନ୍ତିକାର୍ଥକ) କିମ୍ବା, ବ. ଶ୍ରୀ.
(ଅଷ୍ଟରଜବକ (ଦେଖ))ଅଷ୍ଟରଜବକ—ସୁ. ବି. ବି. (ଅଷ୍ଟର +
ଜ୍ୟନ୍ତିକାର୍ଥକ) ଲୋକ, ଯେ ଲୋକ-
କିମ୍ବାର ଜବକ, ନିଷାହକ କାରେ,
ମହିଜବା (ଶ୍ରୀ) ଅଷ୍ଟରଜବକ ।ଅଷ୍ଟରଜବକ—ସୁ. ବି. (ଅଷ୍ଟର + ଜ୍ୟନ୍ତିକାର୍ଥକ)
ଅଷ୍ଟରଜବକ, ଶାସ୍ତ୍ରକ, (ଶ୍ରୀ)
ଅଷ୍ଟରଜା ।ଅଷ୍ଟରଜିକା—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ)
ଲୋକା, କଳମ, ଲୋକ ।ଅଷ୍ଟରଜିକା, ଅଷ୍ଟରବକ—ବ. (୭ ତତ୍ଵ)
ଅଷ୍ଟରଜିକା ପ୍ରକାଶ, ଲିପିତ୍ର (ଶ୍ରୀ) ବକା ।ଅଷ୍ଟରଜନ୍ୟସ, ଅଷ୍ଟରଜନ୍ୟାସ—ସୁ. ବି.
(ବ.ଶ୍ରୀ) ଲିପି, ପଞ୍ଚକ, ତିତି, କଲିଲ,
ଅଷ୍ଟରଜନ୍ୟାସ ।ଅଷ୍ଟରପଚେତ୍ୟ—ବ. (୭ ତତ୍ଵ) ବର୍ଣ୍ଣ-
ଜ୍ଞାନ, ଅଷ୍ଟରଚତ୍ରିତା, ବିଷାର ପ୍ରାଥମିକ
ଭିକ୍ଷା ।ଅଷ୍ଟରମାଳା—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ ତତ୍ଵ) ବର୍ଣ୍ଣ-
ମାଳା, ଅକରାଦ ଅଷ୍ଟର ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଅକ୍ଷରମୁଖ—ପୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ.)
ଅକ୍ଷରଙ୍ଗ, ଶାସ୍ତ୍ର, ସାହଚର୍ଣ୍ଣ, (ସ୍ଥାଇ)
ଅକ୍ଷରମୁଖ (ପୁ. ବି) ଶିଖ୍ୟ, ଗୁହ୍ୟ
(ଗତିରେ) ପ୍ରଥମବର୍ଷୀ, ବର୍ଣ୍ଣମଳାର
ପ୍ରଥମଅକ୍ଷର 'ଅ'
ଅକ୍ଷରସଂସ୍କାନ—ବି. (ଗତିରେ) ଅକ୍ଷର
ନ୍ୟାୟ, ଲିଖନ, ଅକ୍ଷର ବସାରବା କର୍ମ।
ଅକ୍ଷରାର୍ଥ—ପୁ. ବି. (ଅକ୍ଷର+ଅର୍ଥ)
ଗତିରେ; ଶବ୍ଦାର୍ଥ, ବାକ୍ୟାର୍ଥ।
ଅକ୍ଷରବୁଦ୍ଧି—ବି. (ଗତିରେ) (ବୈଦ୍ୟକ)
ସୌବର୍ଜ ଲବଣ।
ଅକ୍ଷରେଅକ୍ଷରେ ସତ୍ୟ—ଗ୍ର. ବି. ସଂଖ୍ୟା—
ଶରେ ସତ୍ୟ, ଯହିଁରେ କୋଣସି ଅଂଶ
ମିଥ୍ୟା ନୁହେ।
ଅକ୍ଷରେଖା—ସ୍ଥା. ବି. ନିରକ୍ଷରେଖାର
ଉତ୍ତର ଦକ୍ଷିଣରେ ସମ୍ବୂରବର୍ତ୍ତୀ
କେତେବୁଦ୍ଧି ସ ରେଖା।
ଅକ୍ଷମଳା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅକ୍ଷ+ମଳା)
ଗତିରେ; ପଶାଖେଳ, ଚକ୍ଷୁର ବିଳାସ।
ଅକ୍ଷୟୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକ୍ଷ+ୟୁତ) ଗତିରେ
ଭୁଗୋଳ, ଅକ୍ଷବୃତ୍ତର ୩୭୦ ଅଂଶରୁ
ଏକଅଂଶ।
ଅକ୍ଷବୃତ୍ତଦୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତିରେ) ଅକ୍ଷଶାସ୍ତ୍ର,
ପଶାଖେଳବାରକୋଣଳ, ଦ୍ୱ୍ୟତକବିଦ୍ୟା।
ଅକ୍ଷାଂଶ—ପୁ. ବି. (ଅକ୍ଷ+ଅଂଶ) ଗତିରେ
ଭୁଗୋଳ, ଅକ୍ଷବୃତ୍ତର ୩୭୦ ଅଂଶରୁ
ଏକଅଂଶ।
ଅକ୍ଷରକାଳିକ—ପୁ. ବି. (ଅକ୍ଷ+ଅଗ୍ର
+ମଳକ) ଗତିରେ; ଅନକାଳ, କାନକାଳ
ଅକ୍ଷାନ୍ତ—ବି. (ଅକ୍ଷ+ଅନ୍ତ) ଗତିରେ;
ଅକ୍ଷାନ୍ତ, ଅକ୍ଷର ମୁଣ୍ଡ, (ସ୍ଥାଇ) ଅକ୍ଷାନ୍ତ
(ପୁ. ବି.) ନ. ଗତିରେ; ଅନିଦୃତ, ଅସହିଷ୍ଣୁ
ଇଣ୍ଟୀ।
ଅକ୍ଷାନ୍ତ—ସ୍ଥା. ବି. (ଅକ୍ଷ+ନ୍ତି) ନ. ଗତିରେ
ଅକ୍ଷମା, ଅସହିଷ୍ଣୁତା।
ଅକ୍ଷାର—ଶି. ବି. (ଅକ୍ଷର) ବ. ବ୍ରୀ.
ଶାରମୁଖ, ଅଳବଣ, ଅଳଣ।
ଅକ୍ଷାରଲବଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକ୍ଷର
+ଲବଣ) କ. ଧା; ସେବବାଦ

ଲବଣ, (ସ୍ଥାଇ) ଅଶୋତ ପାଳିବା
ବନ୍ଧୁର ବ୍ୟବହାରୀୟ ହବିଷ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ,
ଗୁଡ଼ଦ, ଯଥ—
“ଗୋକ୍ଷରଙ୍ଗ ଗୋଦୃତ୍ତ ଚେତିବ ଧାନ୍ୟ
ମୁଦ୍ର ଯବାଟ୍ଟିଲାଃ, ସାମୁଦ୍ରେଷବ
ଚେବ ମନ୍ଦର ଲବଣ ସ୍ଵତ୍ତା”
ଅକ୍ଷି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକ୍ଷ+କ. ର) ଚକ୍ଷୁ,
ନେତ୍ର, ଆଶି, ଯାହା ଦୃଷ୍ଟିପାଦ ବନ୍ଧକୁ
ବ୍ୟପିଯାଏ।
ଅକ୍ଷିକ—ଶି. ବି. (ଅକ୍ଷି+ରକ) ଆକୁ (ଗଛ)
ଅକ୍ଷିକୁଟି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକ୍ଷି+କୁଟିକ)
ଗତିରେ; ଅକ୍ଷିଦ୍ଵୋଳା, ଚକ୍ଷରତାରକା।
ଅକ୍ଷିଗର—ଶି. ବି. (ଅକ୍ଷି+ଗର)
, ଗତିରେ; ନୟନଗୋଚର, ପୃଣ୍ୟ, ଶନ୍ତି
(ସ୍ଥାଇ) ଅକ୍ଷିଗରା।
ଅକ୍ଷିଗୋଳ—(କ) ପୁ. ବି. (ଗତିରେ)
ଆଶିର ସମସ୍ତ ଗୋଳ ଅଂଶ, କଳା-
ଡୋଳା।
ଅକ୍ଷିପଞ୍ଚ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକ୍ଷି+ପଞ୍ଚନ)
ଆଶିପଢା ଲୋମେ।
ଅକ୍ଷିପଟ—ପୁ. ବି. କଳାଡୋଳାର ଅତିରିକ୍ଷା
ପୁଣ୍ୟ ଦେଇ ବା ପରଦା।
ଅକ୍ଷିବି—ପୁ. ବି. (ଅକ୍ଷି+ବିନ୍ଦୁରଥ)
ସମ୍ବୂଦ୍ଧ ଲବଣ, ସଜନା।
ଅକ୍ଷିବିକଣିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକ୍ଷି+ବିକଣିତ)
ଗତିରେ; ବାଙ୍ଗରୁହାଣୀ, କଟାକ୍ଷପାତି।
ଅକ୍ଷିବେଶକ—ପୁ. ବି. (ଗତିରେ) ଲୋକ୍ପ୍ରଦ,
ଚେଷ୍ଟେ ବେଗର ଭୋକ୍ଷ, ଅଞ୍ଜନ, ସୁରମା।
ଅକ୍ଷିମୁଠ—ଗ୍ର. ବି. ଅକ୍ଷବୃତ୍ତଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଦିନ
ଅନୁକୂଳ କର ବୃଣାଯିବା ଧାନ।
ଅକ୍ଷିକ, ଅକ୍ଷିକ—ବି. (ଅକ୍ଷି+କିରକ) ଆକୁ
(ଗଛ)
ଅକ୍ଷିଶ—ଶି. ବି. (ଅକ୍ଷିଶ) ନ. ଗତିରେ;
ଅକ୍ଷିଶ, ସବଳ, ଦୃଢ଼, ଶୂଳ (ସ୍ଥାଇ)
ଅକ୍ଷିଶା।
ଅକ୍ଷିଶବୃତ୍ତ—ପୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ.) ବେଦ
ଦ୍ୱାତ୍ର ଆଶୁରନ୍ତିଷ୍ଟ, ଚରଣନାନ୍ଦ (ସ୍ଥାଇ)
ଅକ୍ଷିଶବୃତ୍ତ।

ଅକ୍ଷିବ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକ୍ଷିବ+ବ. ଥ)
ସାମୁଦ୍ରକ ଲବଣ, ସଜନା (ଗଛ) ପୁ. ବି.
ଅନୁନ୍ତର, ଗବଣ୍ନନ୍ଦ (ସ୍ଥାଇ) ଅକ୍ଷିବ।
ଅକ୍ଷିବ—କ୍ଲୀ. ବି. ସଜନାଗଛ।
ଅକ୍ଷିଷ୍ଟ—ଶି. ବି. (ଅକ୍ଷିଷ୍ଟ) ନ. ଗତିରେ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତା, ଅନ୍ତର୍ବୁଦ୍ଧ, ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଅଛିନ୍ଦ, ଅମ୍ବାନ,
ସୁଷ୍ଠୁ, ଅବୁଦ୍ଧ, ଅକିର୍ତ୍ତିତ, ଅନ୍ତର, (ସ୍ଥାଇ)
ଅକ୍ଷିଷ୍ଟ।
ଅକ୍ଷିଧ—ପୁ. ବି. (ଅକ୍ଷିଧା) ବ. ବ୍ରୀ.
ସୂଧାରହିତ, ଯାହାକୁ ଭେକ କରେ
ନାହିଁ (ସ୍ଥାଇ) ଅକ୍ଷିଧ।
ଅକ୍ଷିଧ—ଶି. ବି. (ଅକ୍ଷିଧାର୍ଥ) ନ. ଗତିରେ;
ଅବ୍ୟାକୁଳ, ଧୀର, ଶୋଭନ୍ତିନ୍ୟ,
ଅଦୁଷିତ, ଶାନ୍ତ, ଯେ ଉସୁରେ ଓ ବ୍ୟବଦରେ
ବ୍ୟବଦରେ ବ୍ୟବକୁଳିତ ହୃଦୟାହୁ (ସ୍ଥାଇ)
ଅକ୍ଷିଧ।
ଅକ୍ଷିଭ—ଶି. ବି. (ଅକ୍ଷିଭିତ)
ନ. ଗତିରେ; ଅକ୍ଷବୁ (ଦେଖ) (ସ୍ଥାଇ) ଅକ୍ଷିଭିତ।
ଅକ୍ଷେଷ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକ୍ଷେଷ) ନ.
ଗତିରେ; ମରୁଭୂମି, ଅପାନ୍ତ, ଅଫୋଗ୍ୟ
ବ୍ୟକ୍ତି।
ଅକ୍ଷେମ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅକ୍ଷେମ) ନ.
ଗତିରେ; ଅଶୁଭ, ଅମଜଳ।
ଅକ୍ଷୋଟ—ପୁ. ବି. (ଅକ୍ଷି+କ. ଭିଟ)
ଆଶେଷେ, ପଲବଶେଷ ଓ ତାହାର
ବୃକ୍ଷ।
ଅକ୍ଷେତ୍ର—ପୁ. ବି. (ଅକ୍ଷେତ୍ର)
ନ. ଗତିରେ; ଶୋଭନ୍ତିନ୍ୟତା, କାତରତାର
ଅଭିବ, ହର୍ଷିବନନ୍ଦପ୍ରମ୍ବ (ସ୍ଥାଇ) ଅକ୍ଷେତ୍ର
(ବି.) ବ. ବ୍ରୀ. ଶୋଭରହିତ, ଅକାତର,
ଶୋଭନ୍ତିନ୍ୟ।
ଅକ୍ଷେତ୍ରଣୀୟ—ଶି. ବି. (ନ. ଗତିରେ)
ଅଭିଜଳନୀୟ, ଅଧୁଷ୍ଟ, (ସ୍ଥାଇ) ଅକ୍ଷେତ୍ରଣୀୟ।
ଅକ୍ଷେତ୍ରତ—ଶି. ବି. (ନ. ଗତିରେ)
ଅବ୍ୟାକୁଳ, ଅନୁଦ୍ରିତ, (ସ୍ଥାଇ)
ଅକ୍ଷେତ୍ରତ।

ଅଶ୍ଵୀଦ୍ଵା—ସୁଂ. ବି. (ଅ+ଶ୍ଵେତନ୍ତର) ନ.ଚର; ଅସ୍ତ୍ରଧ, ଅବିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶ୍ଵୋଦିଣୀ ।

ଅଶ୍ଵୋଦିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଶ୍ଵେତ+ମୁହୁର୍ତ୍ତମ୍. ଯ) ଅବିଚଳମୟ, ଅଧୃଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶ୍ଵୋଦିତ ।

ଅଶ୍ଵୋଦିତିଶି(ଶୀ)—ସ୍ତ୍ର. ବି. (ଅଶ୍ଵେତ+ତ୍ରିତୀ+ରନ୍+ଥା) ଅପଣଖ୍ୟ ସେନା, ଏହାର ପରିମାଣ ଯଥା—୧୦୫୫୫୦ ପଦାତି, ୭୫୭୧୦ ଅଷ୍ଟ, ୨୮୭୦ ହତ୍ତୀ, ୨୮୭୦ ରଥ ।

ଅଶ୍ଵେତ—ସୁଂ. କି. (ଅ+ଶ୍ଵେତ+ସ୍ତ୍ର. ଟି) ମନ୍ଦାରରଣ ।

ଅଶ୍ଵେତ—(ସା) ବି. ମାଂସଖୋଲ, ପଲାତ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମସଲଦିଶ ପାଣି ।

ଅଶ୍ଵେତ—ଶ୍ର. ବି. ବିଦେଶୀଯ ଜଳ-ଦ୍ରିଷ୍ଟେ ।

ଅଶ—ଶ୍ର. ବି. (ପ୍ର-ଅଷ୍ଟ ଶବ୍ଦ) ଶରତ୍ତ ଦୁଇ ଚକ ମଧ୍ୟରେ ଲଗିଥିବା ରୂପବାହ୍ୟ, କର୍ଣ୍ଣ, ପ୍ରାଣ, ଦୋଷ, ବାହାନା, ଠକାମି ।

ଅଶ୍ଵରତ୍ଥ—ଶ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ଲୋକ ଘୋର ହୋଇ ନଥାଏ, ଯାହା ଦେହ କର୍କଣ ନୁହେଁ ।

ଅଶକାତିତ୍ରା—ଶ୍ର. କି. ବାହାନା କରିବା, ଛଳକା ଲାଭିବା ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ଅସୁକ୍ରଧା, ଅପନି, (ବି.) ଅସୁରଧାନନକ, ଅସୁରିଆ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ଅନନ୍ଦିଷ୍ଟ, ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ଜଞ୍ଜା କା ଅଶ୍ରା ନାହିଁ, ଯୋଗ ହୋଇ ନ ଥିବା । [ଜନକ]

ଅଶ୍ଵତ୍ତିଆ—ଶ୍ର. ବି. ଅସଜିଆ, ଅସୁଧା-ଅଶ୍ଵତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (ପ୍ର-ଅଶ୍ଵତ୍ତ) ନଅଶ, ଦୁର୍ବଳ, କଠିନ, (ବି.) ଅଶ୍ରବ, ଅନନ୍ଦନ : ଅଶ୍ଵତ୍ତିଶ—ଶ୍ର. ବି. ଅଶ୍ରବଅଶ୍ଵ, ଅଶ୍ରିଦା ଓ ନଅଶିତା ଅକଷ୍ମା ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତ—ଶ୍ର. ପୁଂ. ସ୍ତ୍ର. ବି. ପରିଶ୍ରମ-କାତର, ଅଳମ୍ବା, ଅକାରି, ଅକମିକା

ଅଶ୍ଵତ୍ତ—ବି. (ଅ+ଶ୍ଵେତ+ଟି) ରୂପ କୋଳିଗଛ, ପିଆଳ ବୃକ୍ଷ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତ—ବି. (ଅଶ୍ଵେତ+ସ୍ତ୍ର. ଟି) ମନ ଆଚରଣ, ଅଭିଦ୍ୱାର ବ୍ୟବହାର ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ଅକଳ, ଅଶ୍ଵତ୍ତ, ଅନି-ସୂମ, ଗୋଲମାଳ, ଉଲଟ ପାଲଟ, (ବି) ଅଶ୍ରାତ୍ମା, ଅନିସୂମିତ, ଅକଳିଆ, ଅସୁରଧାନନକ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତବଣତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ଅଶ୍ରୁଆ, କଳି-ଗୋଲ, ବିବାଦ, (ବି) ଅଶ୍ରୁଆ, ଅଶ୍ରୁଆ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତବଣତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ବି. ଅକାରଗରେ, ଦୃଥାରେ, ଅନାସ୍ତ୍ରସରେ, ଅକଳରେ

ଅଶ୍ଵତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ବି. (ଅ+ଶ୍ଵେତ) ବ.ଶ୍ର.
ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଗୋଟା, ନିଶ୍ଚାନ୍ତ, ଅବିଭକ୍ତ, ଅଶ୍ରୁତ, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ନ ପାରେ, ଅକାଟ୍ୟ, (ବି) ଅଶ୍ରୁନ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତଦଶ—ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଅବ୍ୟାହତ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ, ଏକାଧିପତ୍ୟ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତଦୀ—ସ୍ତ୍ର. ବି. ମାର୍ଗିର ଶୁକ୍ଳ ଦ୍ଵାଦୟ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତନ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵେତ+ଅମୟ) ଅମେଷଣ, ଅଳଦନ, ପରମାସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ
(ବ.ଶ୍ର.ବି.) ଶୁକ୍ଳନାଯୋଗ୍ୟ, ଅବିଭକ୍ତ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଗୋଟା ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତନୀ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଶ୍ଵେତ+ଅମୟ)

ଯାହା ଶୁକ୍ଳ ବା ଭଙ୍ଗ ଯାଇ ନପାରେ, ଅକାଟ୍ୟ, ଅଳଦନୀୟ, ଅବିଭନ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶ୍ଵତ୍ତନୀ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତମଣ୍ଡଳ—ଶ୍ର. (କ. ଧା) ପୂର୍ଣ୍ଣବୃତ୍ତ,
(ବି) ଯେଉଁ ବୃତ୍ତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହୋଇନାହିଁ

ଅଶ୍ଵତ୍ତମଣ୍ଡଳକାର—ଶ୍ର. ବି. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୋଲ, ଗୋଟା ଚକର ଥାକୁତବିଶ୍ଵାସ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତମଣ୍ଡଳ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଶ୍ଵେତ+ଅମୟ)

ରାଜ୍ୟଭେଦ, ନିଷ୍ଠାଗାନ ରାଜପଣ, ପ୍ରତି-ବୃଦ୍ଧୀ ରହିବ ରାଜବ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତମଣ୍ଡଳ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଶ୍ଵେତିତ)

ନ. ତର୍ବି. ଅଭିଭକ୍ତ, ଅଳିଭିତ, ଯାହା

ଶ୍ରୀଆ ନୁହେ, ଧାରବାହିକ, (ବି) ଅଶ୍ରୁଲ, ଦେବତାଙ୍କ ଆଗରେ ଅତ୍ରା-
ରୂପ ଜଳସ୍ଥିତ ଦୀପ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତିତିତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ସଂପଦଲ ବୃକ୍ଷାଦ ।

ଅଶ୍ଵତ୍ତ—ବି. (ଅଶ୍ଵେତ+ମ. ଯ) ଅଶ୍ଵତ୍ତମ୍ବୁ (ଦେଖ)

ଅଶ୍ଵବ—ଶ୍ର. ପୁଂ. ସ୍ତ୍ର. ବି. ଅସର୍ଥ, ହତାହିତ ଜଳଶୂନ୍ୟ, ଅମାଜିତ, ଅଶ୍ରୁଆ, ଅଶ୍ରୁଆ, ଅଭିଦ୍ୱାର ।

ଅଶ୍ଵବକା—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରାସ୍ତୁତ ବା ଶାତ୍ରୁ-
ଦ୍ଵାର ଅମାଜିତ (ପ୍ଲାନ) ।

ଅଶ୍ଵରତୀ—ସୁଂ. ବି. ଯେଉଁ ଲୋକ ବ୍ୟୟ କରେନାହିଁ, କୃପଣ ।

ଅଶ୍ଵଲ—ସୁଂ. ବି. (ଅ+ଶ୍ଵେତ) ଉତ୍ତମ ପ୍ରକୃତି (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶଲା(ଶ୍ର.ବି.) ଅଶଲିଆ

ଅଶ—ଶ୍ର. ବି. ପାଲ, ଶୋଟ ବା ଛଣ ପଟରେ ଘିଆର ବସ୍ତ୍ର, ଥାଲୀ, ବୋର ।

ଅଶାର—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ର. ବି. ଅଶିଆର ସ୍ତ୍ରୀ-ଲିଙ୍ଗ, ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଜାରନାହିଁ, ଅଳ୍ପ ଜାରଥିବା (ବି. ବ୍ୟଙ୍ଗ) ବହୁକାରି-କାରି ସ୍ତ୍ରୀ (ବି. ବ୍ୟଙ୍ଗ) ବହୁତ ଜାରଥିବା ।

ଅଶାରିଆର—ଶ୍ର. ପୁଂ. ବି. ଯେଉଁଲୋକ ନିଜେ ଖାଇବା ପାଇଁ ବଜାରୁ ଶାବ୍ଦୀ ଦ୍ରବ୍ୟ କିଣେନାହିଁ ।

ଅଶାରିଆ—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ର. ବି. ଅଶାରିଆ ଅଶାରିଆ

ଅଶାରିଆ—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ର. ବି. ବିବେକ-ଶୂନ୍ୟ, ହତାହିତଜଳଶୂନ୍ୟ, ଏକନିଦିଆ, ଅଶ୍ରୁଆ ।

ଅଶାରିଆ—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ର. ବି. ବିବେକ-ଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶାରିଆ ।

ଅଶାରିଆ—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ର. ବି. ବିବେକିନା-ଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶାରିଆ ।

ଅଶାରିଆ—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ର. ବି. ବିବେକିନା-ଶୂନ୍ୟ, ରାଜାରାଜିନୀ ଶୂନ୍ୟ, ବେବ-ଶାତ ।

ଅଶାରିର—ଶ୍ର. ବି. ବେବାରାଜିର, ଅସମ୍ବନ୍ଦ, ଅସମ୍ବନ୍ଦ (ବି) ଅଶାରିରିଆ ।

ଅଖ୍ୟାତିରୀଥା—ଶ୍ର. ବି. ସେ କାହାରକୁ
ଜୀବିତ ବା ପସନ୍ଦ କରେ. ନାହିଁ,
ଅମୟୀଦ ।

ଅଖ୍ୟାତିର—ଶ୍ର. ବି. ବେଶୋତ୍ତର, ଅମାନ୍ୟ,
ଅସମ୍ଭାବ, (ବି) ଅଖ୍ୟାତିଶ, ଅଖ୍ୟାତିଆ ।

ଅଖ୍ୟାତ—(ବସ୍ତୁର) ଶ୍ର. ବି. ବି. ଅଖ୍ୟାତ
ଅଖ୍ୟାଦ—ଶ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ଗହଣାରେ
ବେଳ ମିଳି ନାହିଁ, ବିଶୁକ, ଅମ୍ବିତ ।

ଅଖ୍ୟାଦିତ—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଭ୍ୟୁକ୍ତ, ଯେ
ଜୀବନାହିଁ, ଉପବାସୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଖ୍ୟାଦିତା ।

ଅଖ୍ୟାଦ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଶାଦ୍ୟ)
ଭେଜନର ଅନୁପନ୍ୟ, ଅଭ୍ୟାସ, ଅଷ୍ଟାମ୍ୟ-
କର (ଶାଦ୍ୟ) ।

ଅଖ୍ୟାଇ—ଶ୍ର. ବି. ଯେ ଜୀବନାହିଁ, କୁଧାର୍ତ୍ତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଖ୍ୟାର, (ବି) ନ ଜୀବନା ।

ଅଖ୍ୟାନ—ପୁ. ବି. ଜେତଶୂନ୍ୟ, କ୍ଲେଶ-
ଶାନ, ଅଶ୍ରାନ୍ତ, ଅକ୍ଲାନ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶ୍ରିନ୍ତ ।

ଅଖ୍ୟାଳ—ବି. (ଅ+ଶିଳ) ବ. ଶ୍ରୀ;
ସମସ୍ତ, ସମଗ୍ର, (ବି) ଅଖ୍ୟାଳ ବ୍ରଦ୍ଧାଶ୍ର,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଖ୍ୟାଳା ।

ଅଖ୍ୟାଳଜନମ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଜଗନ୍ନାଥା,
ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ରଧକା, ମୃଥିକା, ସମସ୍ତ ଜଗତର
ମାତା ।

ଅଖ୍ୟାଳସ୍ଵା—ପୁ. ବି. (ଅଖ୍ୟାଳ+ଆସନ୍ତର)
ପରାମ୍ରଦ୍ଦ, ବିଶ୍ୱାସ୍ଵା ।

ଅଖ୍ୟାମୁ—ଶ୍ର. ବି. ଯାହା ଜୀବରେ ଖ୍ୟା
ହୋଇନାହିଁ (ଜପା) ।

ଅଖ୍ୟାଣ—ଶ୍ର. ବି. (ଫ-ଅଷ୍ଟାମ୍ୟ) ଯହିଁରେ
ଖୁଣ୍ଡ, ଷତ ବା ଦାଗ ନାହିଁ, ନିଶନ ।

ଅଖ୍ୟାଦ—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଜେତା-
ଭବ, ଆଶେପରହତ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଖ୍ୟାଦା
(ବି) ମନୋବେଦନା ଶୂନ୍ୟ ।

ଅଖ୍ୟାତି—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଶାତାତି) ଅପ୍ର-
ଦିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଖ୍ୟାତା (ବି) ନିଦା, ଅପ-
ବାଦ, କୁଣ୍ଡ ।

ଅଖ୍ୟାତିନାମା—ପୁ. ଶ୍ର. ବି. (ଅ+
ଶାତାତିନାମନ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ଅପ୍ରଦିକ ନାମ-
ବିଶ୍ୱାସୁ, ଅଖ୍ୟାତନାମା, ମୃଥାରରେ ଯାହା-

ନାଆଁ ପଡ଼ୁନାହିଁ ।

ଅଖ୍ୟାତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଶାତାତି) ନ.
ଚତ୍ର; ନିଦା, ଅପବାଦ, ଅପ୍ରଦିକ,
ଅପ୍ରଯତ୍ନ ।

ଅଗ—(ଧାରୁ) ବକ୍ର ଗମନ କରିବା ।

ଅଗ—ପୁ. ବି. (ଅ+ଗମ୍ଭୀର, ଅ)
ପଦ୍ଧତ, ବୃକ୍ଷ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସର୍ପ, (ଗା) ଅଗ,
ବସ୍ତର ଶେଷଭାଗ, ଶୃଙ୍କ, ଶିଖର (ବି)
ଗମନରହତ, ଅଳଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ ।

ଅଗରିର—ଶ୍ର. ବି. (ହ-ଅଗୋରିବ)
ବେଶୋତ୍ତର, ଅମାନ୍ୟ, ଅନାଦର,
ଅମୟାଦା ।

ଅଗରିରବ—ଶ୍ର. ବି. ଅଗରିର, ଅପନ୍ନାନ
(ବି) ଗୌରବପୂନ, ଅନାଦୁତ,
ଅହସ୍ତାନ୍ତ ।

ଅଗଙ୍ଗ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଗଙ୍ଗା) ବ. ଶ୍ରୀ;
ଗଙ୍ଗାଶୂନ୍ୟ (ଦେଶ) ଗଙ୍ଗାନବୀ ଠାରୁ
ଚୁରିକୋଣରେ ଅବସ୍ଥିତ (ଦେଶ) କଣ୍ଠ-
ଶୂନ୍ୟନ (ଦେଶ) ସ୍ତ୍ରୀ- ଅଗଙ୍ଗ ।

ଅଗଛ—ଶ୍ର. ବି. ଅକମିକା ଗଛ, ମୂଳ୍ୟ
ଶୂନ୍ୟଗଛ, ଅକର୍ମଣ୍ୟ ଉଭିତ୍ ।

ଅଗରୁ—ଶ୍ର. ବି. ଅଗରୁ (ଦେଶ) ସ୍ତ୍ରୀ.
ଅଗରୀ (ବି) ଅସୁନ୍ଦର, ଅନୁପଯୋଗୀ ।

ଅଗରୀ—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସେଇଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଠାରେ
ଅନ୍ୟଲୋକ କରିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ମିଥ୍ୟ-
ଆଶେପ କରିଯାଏ ।

ଅଗରୀ କି ଗଛେଇମା—ଶ୍ର. କି (ପ୍ରକ-
ରନ) ଜଣକର କଲ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ମିଥ୍ୟରେ
ଅନ୍ୟତାରେ ଆଶେପ କରିବା, ଅସ-
ମୂଳ କଥାକୁ ସଜେଇ ସମ୍ବନ୍ଧ କର
କରିବା ।

ଅଗଳ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଗଳ) ବ. ଶ୍ରୀ;
ଗଜଶୂନ୍ୟ (ଦେଶ) ବୃକ୍ଷକାତ, ଶେଳ-
କାତ, (ଅଗାନ୍ତନାମ+କ. ଅ) ବି.
ଶିଳାକାତ ।

ଅଗଠି—ଶ୍ର. ବି. ଅଗଠିର, ଯାହାର
ନିଢ଼ଣ ଅସୁନ୍ଦର ।

ଅଗଠନ—ଶ୍ର. ବି. ଅସୁନ୍ଦର, ।

ଅଗଠଧତା—ଶ୍ର. ପୁ. ବି. ଅବ୍ୟ-
ବିହିତଚିତ୍ର, ଅଭିଭବତା, ବୃହତ୍-
କାଷ୍ଟ, ଅଗଠଧତ, ଅଗଠଧତିଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଗଠଧତେର ।

ଅଗଠବରତ—ଶ୍ର. ବି. ବେଠିକଣା,
ଦମବସନ, ବିଶ୍ୱାସ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ,
ଅସମକ, ବ୍ୟାର୍ଥ, ଅଲବ୍ର, ଅସ୍ତ୍ରବ୍ୟ,
(ବି) ଏଣ୍ଟିକେଣ୍ଟ, ଯାହାତା ।

ଅଗଠା—ଶ୍ର. ବି. ମଳିକିଣୀ, ମଳିଆ
ଦାସକେରେଣ୍ଟା ଗୁଲ୍ବ ।

ଅଗଣୀ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଗଣ) ନିକୁଞ୍ଜ ଶ୍ରେଣୀ,
ନିକୁଞ୍ଜଗଣ (ଶ୍ର. ବି.) ଅଗଣ୍ୟ ।

ଅଗଣତ—ଶ୍ର. ବି. (ହ-ଅଗଣିତ) ଅଗଣ୍ୟ,
ଅହଣ୍ୟ, ଯାହା ସୁମାର ହୋଇନାହିଁ ।

ଅଗଣନ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଗଣନା) ବ. ଶ୍ରୀ;
ଅଷ୍ଟାମ୍ୟ, ଅସୁମାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗଣନ ।

ଅଗଣମୟ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଗଣ୍ୟ,
ଅହଣ୍ୟ, ଅଗଣିତା, ଅଗାହ୍ୟ, ଯାହା
ବିବେଚିତ ବା ଗୁଣ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ,
ସମାଜ ଗଣ୍ୟମାନ୍ୟ ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଗଣମୟା ।

ଅଗଣା—ଶ୍ର. ବି. (ହ-ଅଗନ) ପ୍ରାକଣ,
କ୍ଷେତ୍ର, ଶାନ, (ବି) ଅଗଣ୍ୟ, ହେୟ

ଅଗଣିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଗଣିତ)
ଯାହା ଅଶ୍ରୀ କରିଯାଇ କି ପାରେ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗଣିତା ।

ଅଗଣିତା—ଶ୍ର. ବି. ଅଗଣିତର ହୀଲିଙ୍କ;
(ଶ୍ର.) ଅଗଣ୍ୟ, ଅଷ୍ଟାମ୍ୟ ।

ଅଗଣ୍ଟ—ଶ୍ର. ବି. (ହ-ଅଗମ)
ପରମାଣରେ ଅମାପ, ଅଭିଜଣନ,
ଅତଳର୍ଷା, ପୂଣୀ (ଭେଜନ) ।

ଅଗଣ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଗଣ୍ୟ)
ଅପନ୍ନାନ୍ୟ, ନଗଣ୍ୟ, ଭୁଲ୍ଲ, ହେୟ,
ଅଗାହ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗଣ୍ୟ ।

ଅଗତ—ଶ୍ର. ବି. ହାତାକୁଆଗକୁ ବଳି-
ଭବାପାଇଁ ମାହୁନ୍ତର ଭାକ ।

ଅଗତ—ଶ. ବି. (ଅ+ଗତ) ବିଦ୍ୟମାନ,
ବିର୍ତ୍ତିମାନ, ଅପ୍ରାସ୍ତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗତ ।
ଅଗତ—ଶ. ବି. ଗତିଶ୍ଵର, ଅଚଳ
କିରୁପାୟ, ଅସହାୟ, ଅନାଥ, କିପନ୍ଦ
(ଶ୍ରୀ. ବି.) ଅସରିପଥାମୀ, ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.
(ଅ+ଗତ) ନ-ଚଢ଼; ଉପାୟର
ଅଭ୍ୟକ, ଗତିଶ୍ଵରତ୍ୟ, ଚଳନର ଅଭ୍ୟକ ।
ଅଗତକ—ପୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ନିରୂପାୟ,
ନିଶ୍ଚାୟ, ଅଣରଣ, ଗତିଶ୍ଵର (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଗତକ ।
ଅଗତ୍ୟ—କ୍ର. ବି. ନିରୂପାୟ ହୋଇ,
ଅନିନ୍ୟଗତକ ହୋଇ, ବାଧହୋଇ,
ସୁତରଂ, ଫଳଟି ।
ଅଗଦ—ପୁ. ବି. (ଅ+ଗଦ) ବ. ବ୍ରୀ;
ମାରୋଗ, ସୁଷ୍ଠୁ, (ଅ+ଗଦା) ବ. ବ୍ରୀ;
ଗଦାବିଶ୍ଵର, ଗଦା ଧର ନଥବା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଗଦା, ପୁ. (ବ.) ଜୀଷ୍ଠ, ସୁଷ୍ଠୁତା,
ନିଃଶବ୍ଦତା ।
ଅଗଦକାର—ପୁ. ବି. (ଅଗଦ+କ
+କ.ଅ) ଚକିତକ, ବୈଦ୍ୟ, କରିଶାନ ।
ଅଗଦ୍ୟ—ବ. (ଅ+ଗଦ୍ୟ) ଯେଉଁ
ଗଦ୍ୟ ରଚନାରେ ଦୋଷ ଅଛି, (ବି)
ଅକଥ୍ୟ, ଅକଥମାୟ ।
ଅଗନାଆଗନି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତ ଅଗମ୍ୟ,
ନିବିଡ଼, ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ, ଅଗନାଗନ,
ଅଗନାଗନି, ଅଗନାଗନି ।
ଅଗନି—ପୁ. ବି. (ପ୍ରା. କ) (ସ-ଅଗନି)
ନିଆଁ, ଅଗନି ।
ଅଗନ୍ତବ୍ୟ—ଶ. ବି. (ଅ+ଗନ୍ତବ୍ୟ)
ଗମନର ଅସୋଗ୍ୟ, ଦୁର୍ଗମ, ଯେଉଁ
ଠାକୁ ଗମନକରିବା ଅନୁଚିତ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଗନ୍ତବ୍ୟ ।
ଅଗବଥ୍ୟ—ଶ. ବି. (ଫ-ଅଗନ୍ତବ୍ୟ) ଅଗନ୍ତି-
ମଥନ, ଅଗନ୍ତି ମଞ୍ଚ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
ଅଗନ୍ତର—ଶ. ବି. (ଅ+ଗନ୍ତର)
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଯାହା ଅଧିକ ଗତିଶ୍ଵରହେ,
ଅପ୍ରଗତି (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗନ୍ତର ।
ଅଗମ—ପୁ. ବି. (ଅ+ଗମ+କ. ଅ)

ପବତ, ଗତ (ବି) ବ. ବ୍ରୀ; ସ୍ତିର,
ଗତିଶ୍ଵର (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗମ ।
ଅଗମତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଗମ+ତା)
ଅମୟତାଦା, ସମ୍ମାନ ନ ଦେଖାଇବା,
ଅପମାନ ।
ଅଗମମୟ—ଶ. ବି. (ଅ+ଗମମୟ)
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଅଗମ୍ୟ (କେବଳ) ସ୍ତ୍ରୀ.
ଅଗମମୟା ।
ଅଗମ୍ୟ—ଶ. ବି. (ଅ+ଗମ୍ୟ)
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଗମନର ଅସୋଗ୍ୟ, ଦୁର୍ଗମ,
ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ, ଯେଉଁ ଠାକୁ ଗତିଶ୍ଵର-
ଉପାୟ ନାହିଁ, ଦୁଷ୍ଟିବେଶ, ଦୁଷ୍ଟୋଧ,
ଅଙ୍ଗେୟ, ଅପ୍ରାୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗମ୍ୟ ।
ଅଗମ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଗମ୍ୟ+ଆ)
ଯିବାର ଅସୋଗ୍ୟ ବା ଅସାଧ୍ୟ, ଯାହା
ସହିତ ସଙ୍ଗମ ନିର୍ଭିକ, ଯାହା ସହିତ
ସମ୍ମେଲନକେ ନରକରେ ପଢ଼ିବାକୁ
ହୁଏ ଅପରି (ସ୍ତ୍ରୀଲେକ) ।
ଅଗମ୍ୟଗମନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗତି ବା
ଗତି) ଅଗମ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ ସମ୍ମେଲା ।
ଅଗର—(ଯା) ଅ. ଯଦ, ଯଦ୍ୟପି,
ମାତ୍ର, କିନ୍ତୁ, ପରାନ୍ତରେ, (ଶ୍ରୀ, ବି)
ଅତ୍ର ମେଧ ।
ଅଗର—(ଯା) ସୁଗନ୍ଧକାଷ୍ଟ ବିଶେଷ,
ଏକପ୍ରକାର ଚନ୍ଦନ, (ଶ୍ରୀ) କାଠଫୋଡ଼ା
ଯନ୍ତ୍ର, ଅଗରରଥ୍ୟର ।
ଅଗରଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗରଜ ବା ଆବଶ୍ୟକ-
ତାର ଅଭ୍ୟବ ।
ଅଗରଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଞ୍ଚା ଦୁର୍ଗଧ, ଯେଉଁ
ଦୁର୍ଗଧ ଉଷ୍ଣ କରୁଥାଇ ନ ଥାଏ ।
ଅଗରକାଏ—ଶ୍ରୀ. ବି. କରକ ଶୁଦ୍ଧିବାକୁ
ପମର୍ଥ ।
ଅଗରଜ—ପୁ. ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଗରଜିଆ,
ଯେ ଅଭବଗସ୍ତ ନୁହେ ।
ଅଗରହର୍ତ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାକଗୁଳୁ ବିଶେଷ,
ଅହର ଖାଟିଆ ।
ଅଗରଦାମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ-ଅଗଦାମ)
ପଢ଼ିବାହୁଶା, ଯେଉଁ କ୍ରାହୁଶ ପ୍ରେତୋ-
ଦିଷ୍ଟ ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ।

ଅଗରବଜଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ-ଅଗୁରୁବଜଳିକା)
ଧୂପକାଠି । [ଅଗ୍ରତ୍ୟୋଗୁ
ଅଗରବାଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଗୁରବଜଳିକ,
ଅଗରହର୍ତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ଅ+ଗର୍ହିତ)
ଅମନ, ଉତ୍ତମ, ଉପଯୋଗୀ (ବି)
ଉପକାର, ମଙ୍ଗଳ ।
ଅଗର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୃଷ୍ଟାଦିର ଅଗ୍ରଭାଗ,
ଗତରୁ କଟାଯାଇଥିବା ଅଗରଣ୍ୟ;
କଣ୍ଠକଷେତ୍ର ଗୁଲୁବିଶେଷ, ଗାଁ ଦୁଇତା ।
ଅଗର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦେବତାତ୍ତ୍ଵକ୍ଷମା ।
ଅଗର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ଅଗୁରୁ)
ଅଗୁରୁଗନ୍ଧନ, (ବି) ଯାହା ଭାବିନ୍ଦୁହେ,
ହାଲୁକା, (ଗଞ୍ଜାମ) ହାଟୁଆ, ଶୁଦ୍ଧାକାର-
ବିଶେଷ, (ପମୀବିଭବିତ), ଅଗରଗରୁ,
ଅଗଠାରୁ, ଅଗରୁ ।
ଅଗର—ପୁ. ବି. (ଅ+ଗର) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ
ଗର୍ବାଦ, ଅହଙ୍କାରଭାବନତା, ବିନ୍ୟ,
(ବି) ଗବରହତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗବା ।
ଅଗବିତ—ପୁ. ବି. (ଅ+ଗବିତ)
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଅନହଂକୃତ, ଅନୁତ୍ତତ,
ବିନାତ, ନରହଙ୍କାର (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗବିତା ।
ଅଗର୍ହ—ଶ. ବି. (ଅ+ଗର୍ହ) ବ. ବ୍ରୀ;
ନିନାୟନ, ଯାହାର କୌଣସି ନିନା
ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗର୍ହା ।
ଅଗହିତ—ଶ. ବି. (ଅ+ଗହିତ)
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଅନନ୍ତତ, ପ୍ରଣଂସାନନକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗହିତା ।
ଅଗଲବଗଳ—(ଯା) ଶ. ବି.
ଇତ୍ତ୍ଵତଃ, ଏଣେତେଣେ, (ବି)
ଅନୁଷ୍ଟିତ, ଦ୍ଵିଧାମ୍ବୁଦ୍ଧ (ବି) ସନ୍ଦେହ ।
ଅଗଲ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ମ) ବି. ଆଗୁଆ,
ଅଗସର, ବଳପଡ଼ିଥିବା, ନହକା,
ଆଗିଲୁ, ସମ୍ମିଳିତି ।
ଅଗଟି—ପୁ. ବି. (ଅଗ+ଟି+କ.
ଥ) ରଷିବିଶେଷ, ଅଗସ୍ତ୍ୟ ରଷି,
କୁମ୍ଭୋଦମ, ବଳପୁଷ୍ଟ, ଦକ୍ଷିଣାକାଶର

ଅନ୍ତିକଣ, ଅନ୍ତିକଣ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.
ଶ୍ଵରିଜା, କିଆ ହୁଲ, ଗ୍ରା. ବି. ଅନ୍ତିକଣ।

ଅନ୍ତିକରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶ ତତ୍ତ୍ଵ)
ବୈଦିକ ହୋମ ବା ସଙ୍କଳଣ ଅନ୍ତି-
ପ୍ରାପନ କର୍ମ ।

ଅନ୍ତିକର୍ମ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ) ହରିଦାନ,
ଅନ୍ତିକାଳ, ମୁତବନ୍ତ୍ରିର ଦାତିଯୁ ।

ଅନ୍ତିକଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତିକଳା)
ଶତତ୍ତ୍ଵ; ପୁରୁଣେକୁ ଅନ୍ତିଦେବଜୀର
ଦଶଟି ଅଙ୍ଗ କା ଆବ୍ୟକ ଯଥା—(ଧର୍ମ,
ଅଚ୍ଛି, ରୂପା, କିଳିମ, କୁଳମ, ବିଷ୍ଣୁ-
ନିଃଶ୍ଵର, ସ୍ତ୍ରୀ, ସ୍ତ୍ରୀପା, କପିଳ,
ହବ୍ୟକର୍ଣ୍ଣ)

ଅନ୍ତିକଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତିକଳ)
ବନ୍ଧୁପ୍ରାୟ, ଅନଳକୁଳ୍ୟ, ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମାନ
ନିଆଁପର, ଉତ୍ସ, ପ୍ରତ୍ୟୁଷ ।

ଅନ୍ତିକାର୍ଷି—ଗ୍ରା. ବି. (ନାମ) ରହି-
ବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତିକାଣ୍ଡ—ୟୁ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ) ଚୃହଦାହ,
ଦହନବ୍ୟାପାର, ଆମ୍ବୋଦ୍ୟାପ୍ରୟୋଗ ।

ଅନ୍ତିକାରକ—ୟୁ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ) ବନ୍ଧୁ-
ଜନକ, ଅନଳକୁଳାଦକ, ପାଚକ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନ୍ତିକାରକ ।

ଅନ୍ତିକ ଯୀଣ୍—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତିକଳୀୟ)
ଶତତ୍ତ୍ଵ; ଅନ୍ତିକର୍ମ (ଦେଖ) ।

ଅନ୍ତିକାଷ୍ଠ—ୟୁ. ବି. ଅଗ୍ରବୁକାଠ, ଯେଉଁ
କାଠ ଉତ୍ତରଣରେ ନିଆଁ କାହାରେ ।

ଅନ୍ତିକଳୁଟ—କ୍ଲୀ. ବି. ବ୍ୟଳନ, ଦୃଶ୍ୟଗୁଡ଼,
କୁଳନ୍ତା ନିଆଁ ଲୁଣ୍ଠା । [ନିଆଁଗଢା ।

ଅନ୍ତିକୁଟ—ଗ. ବି. (ସାଂଅନ୍ତିକୁଟ)
ଅନ୍ତିକୁଟ—କ୍ଲୀ. ବି. ହୋମକୁଟ, ଅନ୍ତି-
ଧାର, ନିଆଁଜଳ ଉନ୍ନେଇ ।

ଅନ୍ତିକୁମାର—ୟୁ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ) କାଞ୍ଚି-
କେୟ, ଜେନମାନଙ୍କର ଦେବଗଣ-
ବିଶେଷ, ଅଷ୍ଟବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତିକୁମାର—ଗ୍ରା. ବି. ଅଷ୍ଟବ ଗୁଲୁବିଶେଷ
ଅନ୍ତିକୁମାର—ଗ୍ରା. ବି. (ନାମ) ରାଜପୁତ-
ରାଜର ଶାଖାବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତିକେରୁ—କ୍ଲୀ. ରାମାୟଣେକୁ ରକ୍ଷେ
ବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତିକୋଣ—ୟୁ. ବି. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା)
ଆମେୟାଦକାଣ, ଦକ୍ଷିଣ ପରିକାଣ ।

ଅନ୍ତିକିଷ୍ଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତିକିଷ୍ଟୀ)
ବିଧୁପୂର୍ବକ ଅନ୍ତିରେ ମୃତ ଶବର ଦାହ-
କାର୍ଯ୍ୟ, ଅନ୍ତିକିଷ୍ଟୀ ହିମ୍ବା ।

ଅନ୍ତିକୀତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶମ୍ଭୁ ତତ୍ତ୍ଵ)
ଆତସପାଣ, ବାଣପୋଡ଼ିବା, ଅଦିଶୁ-
କିଆଁ ଦ୍ୱାରା ଖୋଲା ।

ଅନ୍ତିଖାତ୍ତ—ବି. ଦିଅସିଲାଇ ।

ଅନ୍ତିଗର୍ଭ—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ତିଗର୍ଭ)
ଶତତ୍ତ୍ଵ; ଅନ୍ତିଜିର ଚିତ୍ତ, ଶରୀ, ମହା-
ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମାନ, ତକମକ ପଥର, ସ୍ତ୍ରୀୟ-
କାନ୍ତମଣି, ଜୁଲୁଜୁଲିଆ, (ଶରୀ) ବ. ବ୍ରୀ;
ଯାହା ରତରେ ଅନ୍ତି ଥାଇ ।

ଅନ୍ତିଗର୍ଭ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ତିଗର୍ଭର ହୀଜିଙ୍ଗ,
ମହାଜ୍ୟୋତିଷ୍ମାନ ଲତା, ଶମୀ ।

ଅନ୍ତିଗୁହ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ) ଗାର୍ହ-
ପଥ୍ୟକ ଅନ୍ତି ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ରକ୍ଷାର୍ଥ ଗୁହ,
ଅନ୍ତିଗାର, ହୋମଗୁହ ।

ଅନ୍ତିଚୟନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ) ବୈଦିକ
ବିଧୁରେ ଅନ୍ତିପାନ, ଅନ୍ତିଧାନ, ଅନ୍ତି-
ପାନ ମନ୍ତ୍ର ।

ଅନ୍ତିଚତ୍ର—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ତିଚତ୍ରିତ୍ତ କ. ଧିପ୍ରିତ୍ତ)
ପାନ୍ତିକ ବ୍ୟାହଣ, ଅନ୍ତିହୋଣୀ
ଅନ୍ତିଚତ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତିଚତ୍ରିତ୍ତ ଏ-
ଅନ୍ତିଚତ୍ରିତ୍ତା) ଅନ୍ତି ସମ୍ବୁଦ୍ଧ,
ବୈଦିକ ବିଧୁରେ ଯାହାର ଶର ଦର୍ଶକ କର-
ଯାଇଥିବା (ବି) ପିତୃଲୋକ,
ପୋଡ଼ାଯା ।

ଅନ୍ତିଦୟ—ୟୁ. ବି. (ଶ ତତ୍ତ୍ଵ)
ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ା ଯାଇଥିବା, ବୈଦିକ
ବିଧୁରେ ଯାହାର ଶର ଦର୍ଶକ କର-
ଯାଇଥିବା (ବି) ପିତୃଲୋକ,
ପୋଡ଼ାଯା ।

ଅନ୍ତିଦୟ—ୟୁ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ)
(ମଧ୍ୟ. କ. ଧ.) ବାବୁଦ, ଅନ୍ତିକାରକ
କୁଣ୍ଠୀ ।

ଅନ୍ତିଜ—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ତିକଳିତ୍ତ କ. ଥ)
ବନ୍ଧୁକାର, ଅନ୍ତିରୁ ରିଷ୍ଣନ,
ଯାହା ଅନ୍ତିରୁଧୀପନ କରେ; (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନ୍ତିଜା (ବି) ଅନ୍ତିକାର, କାଞ୍ଚିକେୟ,
ସମ୍ଭୁ ।

ଅନ୍ତିଜନକ—ୟୁ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ)
ଆନଳୋପାଦକ, ପାଚକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଅନ୍ତିଜନକା ।
ଅନ୍ତିଜନକ—ୟୁ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) କାଞ୍ଚିକେୟ ।

ଅନ୍ତିଜନକ—ୟୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଶାକଗୁଲୁବିଶେଷ ।
ଅନ୍ତିଜନକ—ୟୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଅନ୍ତି-
ପର ଜିହ୍ଵା ଯାହାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତିଜନକା,
(ବି) ବିଷ୍ଣୁ, ଦେବତା ।

ଅନ୍ତିଜନକ—ବି. ଅନ୍ତିଶିଖା, ଅନ୍ତିଜନକ
ସାତପ୍ରକାର ଜିହ୍ଵା, ଯଥା—(କଶାଲୀ,
ଧୂମିଳ, ଶ୍ଵତ୍ତା, ଲୋହତା, ମାଳ-
ଲୋହତା, ପଦ୍ମରାଗ, ସୁନର୍ଣ୍ଣ) ଧାତ୍ରୀ
ଫୁଲ, ଲଙ୍ଘାଲୀ, ଜଳପିପୁଳା ।

ଅନ୍ତିଜନକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ) ଅନ୍ତିଶିଖା,
ଧାତ୍ରୀ, ଲଙ୍ଘାଲୀ ।

ଅନ୍ତିତ୍ପୁ—ବି. ବି. ନିଆଁରେ ଚତା-
ଯାଇଥିବା, ନିଆଁପର ତାତିଲ ।

ଅନ୍ତିତାପ—ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ) ନିଆଁର-ତାପ,
ନିଆଁଧାସ ।

ଅନ୍ତିତୁଳ—ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ) ବନ୍ଧୁପମ,
ନିଆଁପର, ଖୋଲ୍ଲ ଆକର, (ସ୍ତ୍ରୀ)-
ଅନ୍ତିତୁଳା ।

ଅନ୍ତିପ୍ରୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଗାର୍ହପତ୍ୟ, ଆହବ-
ନୀୟ, ଦକ୍ଷିଣ ନାମକ ଦିନରୋତ୍ତି
ଯଜାଗ୍ରୀ ।

ଅନ୍ତିଦି—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ତିକଳିତ୍ତ କ. ଥ)
ଅନ୍ତିଦାତା, ମୁଖାଗ୍ର-
ଦେବାଲୋକ, ଘରପୋଡ଼ିଆ, ଯେ ଘରେ
ନିଆଁଲଗାଏ ।

ଅନ୍ତିଦୟ—ୟୁ. ବି. (ଶ ତତ୍ତ୍ଵ)
ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ା ଯାଇଥିବା, ବୈଦିକ
ବିଧୁରେ ଯାହାର ଶର ଦର୍ଶକ କର-
ଯାଇଥିବା (ବି) ପିତୃଲୋକ,
ପୋଡ଼ାଯା ।

ଅନ୍ତିଦୟ—ୟୁ. ବି. (ଶତତ୍ତ୍ଵ)
ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ା ଯାଇଥିବା, ବୈଦିକ
ବିଧୁରେ ଯାହାର ଶର ଦର୍ଶକ, ଅନ୍ତି-
କଳିତ୍ତା ପଥ ।

ଅଗ୍ନି ଦମନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ଦମନ + ଶ୍ରୀ) କଣ୍ଠକାଶ, ଅକ୍ଷରଣ୍ଟ ।

ଅଗ୍ନି ଦାତା—ପୁଂ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ଦାତା + ଶ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ଦାନକାଶ, ମୁଖୀଶ୍ଵର ଦାତା, ଯେ ନିଆଁ ଲଗାଏ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ଦାତୀ ।

ଅଗ୍ନି ଦାହ—ପୁଂ. ବ. ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ିବା ପଦାର୍ଥ, ଦାହରୋଗ କଣେଷ ।

ଅଗ୍ନି ଦାପକ—ବି. (୭ତ୍ତ) ଅଗ୍ନି ବର୍କ୍‌କ, ଶ୍ରୁଦ୍ଧା ଚୃତିକାରକ, ବିଷ୍ଟୋରକ, ଯହିଁରୁ ସ୍ଥଳେ ନିଆଁ ଜଳେ ।

ଅଗ୍ନି ଦାପନ—ଶ୍ରୀ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଗ୍ନି ପ୍ରକ୍ଲିନିକାଶ, ଅନଳୋଛେଜକ୍, ଜଠା ରାଗି ଉତ୍ତିପକ, ପାଚକ (ବି) ନିଆଁ-ଜଳାଇବା, ହୁଧାଚୃତି, ବରୁଣ ଗଛ ।

ଅଗ୍ନି ଦାସ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ଦାସ୍ତା + ଆ) ମହାଜ୍ଞାନିଷ୍ଠା ଲତା ।

ଅଗ୍ନି ଦେବ—ପୁଂ. ବ. (ମଧ୍ୟ- କ. ଧା) ଅଗ୍ନି ଦେବତା, ଅଗ୍ନି (ଶ୍ରୀ) ବ. ଶ୍ରୀ; ଅଗ୍ନି ପୂଜକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ଦେବା ।

ଅଗ୍ନି ଦେବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ଦେବ + ଆ) ବ. ଶ୍ରୀ; କୃତିକା ଦକ୍ଷତା-ପୁଞ୍ଜ, (ଶ୍ରୀ) ନିଆଁ ଲଗାଇବା ।

ଅଗ୍ନି ଧାନ—ବ. (ଅଗ୍ନି + ଧା + ଅଧ୍ୟ-ଅନ ଅଗ୍ନିଶାଳା, ଯଙ୍ଗ ଗୁହ୍ର ।

ଅଗ୍ନି ଧଳ—ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଧୂମ, ଧୂଆଁ ।

ଅଗ୍ନି ଧ—ବ. (ନାମ) ସାମ୍ବମୁକ ମନୁଜ୍ଞ ନାତି, ପ୍ରିସ୍ବ୍ରତ ରାଜାଙ୍କ ପୁତ୍ର ।

ଅଗ୍ନି ନଷ୍ଟନ—ବ. (ମଧ୍ୟ. କ. ଧା.) କୃତିକା ନଷ୍ଟନ ।

ଅଗ୍ନି ପଦ୍ମ—ବି. (ଶ୍ରୀ ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଆଁରେ ପାକ କରି ହୋଇଥିବା (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ପଦ୍ମ ।

ଅଗ୍ନି ପଦ୍ମକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଗ୍ନି ମାଣ୍ଡୁ, ନିଆଁରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଶୁକାରୁକିର ପରଶ ।

ଅଗ୍ନି ପୁରଣ—ବ. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା) ଅଷ୍ଟାଦଶ ପୁରାଣାନ୍ତର୍ଗତ ପୁରାଣବିଶେଷ ।

ଅଗ୍ନି ପୁଞ୍ଜ—ବ. (ଅଗ୍ନି + ପୁଞ୍ଜ) ବ. ଶ୍ରୀ ଚିଲ୍ଲା ।

ଅଗ୍ନି ପ୍ରବେଶ—ପୁଂ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ମୁଢ ପଦିରଥନୁମନ ପୂର୍ବକ ଚିତାନଳରେ ସମସ୍ତୀର ତନୁତ୍ୟାଗ, ସହମରଣ ।

ଅଗ୍ନି ପ୍ରସ୍ତୋଗ—ପୁଂ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଗ୍ନି ଦାନ, ରେଗାଦିରେ ତସ୍ତଳୌତି ପ୍ରସ୍ତୋଗାଦି, ଶୁଦ୍ଧଦେବା, ବହୁ ।

ଅଗ୍ନି ପ୍ରସ୍ତଳନ—କ୍ଲୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଗ୍ନି ସାଧ କର୍ମ ତ୍ୟାଗ, ହେ ମାନୁଷନ ବର୍ଜନ ।

ଅଗ୍ନି ପ୍ରସ୍ତର—ପୁଂ. ବ. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା) ଅଗ୍ନି ଧ୍ୟାଦକ ପ୍ରସ୍ତର, କଳମକ ପଥର ।

ଅଗ୍ନି ବଥ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅଗବଥୁ, ଅଗ୍ନି ମଞ୍ଜ ।

ଅଗ୍ନି ବର୍ତ୍ତା—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ବର୍ତ୍ତମା) ବ. କ୍ରୀ; ଅଗ୍ନି ପର ତେଜସ୍ଵ ଅଗ୍ନି ତେଜାଃ ।

ଅଗ୍ନି ବର୍ଣ୍ଣ—ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଆଁରଙ୍ଗ, (ଶ୍ରୀ) ସାହାର ରଙ୍ଗ ଅଗ୍ନି ବର୍ଣ୍ଣ ପରି (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ବର୍ଣ୍ଣ । [ମଧ୍ୟବିଶେଷ ।

ଅଗ୍ନି ବର୍ଣ୍ଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅଗ୍ନି ବର୍ଣ୍ଣର ସୀରିଜ, ଅଗ୍ନି ବର୍କନ—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ପରିପାକ ଶକ୍ତିର ଚୃତିକାରକ, ପାଚକ, ଶୁଦ୍ଧା ବର୍କନକାଶ ।

ଅଗ୍ନି ବର୍କନ—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଗ୍ନି ବର୍କନ, ପାଚକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ବର୍କନା, (ଶ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ବୃତ୍ତି, ପାଚକ ତ୍ୱରିତ ।

ଅଗ୍ନି ବଲଗ—ପୁଂ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଗ୍ନି ମିଶ, ଶାଳଗଛ, ଓ ଫୁଶା ।

ଅଗ୍ନି କାଢି—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅଗ୍ନି କାରଣ ।

ଅଗ୍ନି କାଣ—ପୁଂ. ବ. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା) ଅନଳ ଉତ୍ସାହକାଶ ଶର, (ଲ. ଅର୍ଥ) (ଶ୍ରୀ) କୋଧରେ ଗର୍ବପର ପରଣ ।

ଅଗ୍ନି କାରଣ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବରପୋଡ଼ିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାପାଇଁ ଆକ୍ୟାରର ଦୁଆରମୁହୁର୍ତ୍ତ ଉପରେ କରାଯିବା ଛାତ ।

ଅଗ୍ନି କାହ—ପୁଂ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ବହୁ + କ. ଅ) ଅଗ୍ନିକ ବାହନ, ମେଷ, ମେଣ ଧୂଆଁ ।

ଅଗ୍ନି ବାହନ—ପୁଂ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଛୁଟ, ଛେଳ, ମେଣ, ଧୂମ, ଧୂଆଁ ।

ଅଗ୍ନି ବାହୁ—ପୁଂ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଧୂମ, ଧୂଆଁ (ନାମ) ପ୍ରିସ୍ବ୍ରତ ନୃତ୍ୟ ପୁଣି ।

ଅଗ୍ନି ବାଜ—କ୍ଲୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ସୁନା ।

ଅଗ୍ନି ବୃତ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ନରିଥବା ନିଆଁ ଅଧିକ ଘୋଟିଯିବା, ଜଂଘମୁଖ ବୃତ୍ତି ।

ଅଗ୍ନି ବୃତ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନଳ ବର୍ଷଣ, ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସାପ, ଅନୁଭୂତି,

ଅଗ୍ନି ବେଶ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ବେଶନ) ଅଗ୍ନି ଗୁହ୍ବ, ମାସର ତତ୍ତ୍ୱର ବିବିଧ ଆଦେୟଗଣ୍ୟ ଜଣେ ରୁଷି ।

ଅଗ୍ନି ବିଶ୍ୟ—ପୁଂ. ବ. ଧନୁବିର୍ଦ୍ଦ୍ଧ ବିଶ୍ୟ ବିଭାବ ଅଗିକର ପୁଣି, ଦ୍ୱାବିଂଶ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ନାମ ।

ଅଗ୍ନି ବୋଟ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବାହୀଯ ପୋତ, ପ୍ରେଟ ବାହୀଯ ନୌକା, ଶ୍ରୀମର

ଅଗ୍ନି ଭ—ଶ୍ରୀ. (ଅଗ୍ନି + ଭ) ବ. ଶ୍ରୀ; ଅଗ୍ନି ପର ତେଜୋମୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ଭ (ବି) କୃତିକା ନଷ୍ଟନ ।

ଅଗ୍ନି ଭଣ୍ଟ—ବ. (ଅଗ୍ନି + ଭଣ୍ଟ) ଗତିତି; ଅଗ୍ନି କୁଣ୍ଡ ।

ଅଗ୍ନି ଭ—ମୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ଭୁତ + କ. କିପ୍) ଅଗ୍ନି ବୁକାତ (ବି) ଜଳ ।

ଅଗ୍ନି ଭୁ—ପୁଂ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ଭୁ + କ. କିପ୍) କାର୍ତ୍ତିକେୟ, କାଶ୍ୟପରୁଷ, ଛଅଶେଷ ।

ଅଗ୍ନି ଭୁତ—ବ. (ଅଗ୍ନି + ଭୁତ) ଅଗି ସତ୍ୱବୁତ ପଦାର୍ଥ, ସର୍ପି ।

ଅଗ୍ନି ମଣି—ପୁଂ. ବ. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା) ପୁରୀକାନ୍ତମଣି, ଚକମକି ପଥର ।

ଅଗ୍ନି ମଞ୍ଜ—ପୁଂ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ମଞ୍ଜ + ମୀ. ଅ) ଅଗବଥୁଗଞ୍ଜ ।

ଅଗ୍ନି ମୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ମୟ) ଅଗ୍ନି ବ୍ୟାସ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି ମୟ ।

ଅଗ୍ନିମାଠ—ସୁଂ. ବି. ଉତ୍ସବେଦାଧ୍ୟାପକ
ଚକ୍ରବିଶେଷ ।

ଅଗ୍ନିମାନ—ପୁ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ମନ୍ତ୍ର)
ଅଗ୍ନିବିଶ୍ଵା, ଆଗ୍ନିକ, ପ୍ରାଣସ୍ତ (ସ୍ଥି)
ଅଗ୍ନିମନ୍ତ୍ର (ବି) ସାଗ୍ନିକବ୍ରଦ୍ଧିଣ ।

ଅଗ୍ନିମାନ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗୁରୁ) ଅଗ୍ନିଶ୍ଵର୍ଣ୍ଣ
ଶୋଗ, ପରିପାକଶକ୍ତି ରହୁଥାସ ।

ଅଗ୍ନିମହୁତ—ପୁ. ବି. ଅଗ୍ନିମୁଖ ।

ଅଗ୍ନିମିତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗୁରୁ) ଅଗ୍ନିଙ୍କ-
ବନ୍ଧୁ, ବାପୁ, ଅନଳସଖା, ମରଧରଜ-
ପୁଷ୍ପମେଲକ ପୁଷ୍ପ, ବାଜବିଶେଷ ।

ଅଗ୍ନିମୁଖ—ପୁ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ମୁଖ)
ବ. ବ୍ରୀ; ଦେବତା, ଦ୍ଵାତ୍ରଣ, ଧଳାତିତା,
ଭରିଆ, ଅଗ୍ନିଦୃତି ରହିଷ୍ଠ ।

ଅଗ୍ନିମୁଖ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଗ୍ନିମୁଖ + ରା)
ଭରିଆ, ଲଙ୍ଘନୀ, ଗାୟତ୍ରୀମୟ ।

ଅଗ୍ନିମନ୍ତ୍ର—ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଅତ୍ୟନ୍ତ
କୋଧସମନ୍ଦ, ଅଗ୍ନିପର ଆକୃତି ବିଶେଷ
(ସ୍ଥି) ବି. ଅଗ୍ନିକରକାନ୍ତି ।

ଅଗ୍ନିମଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ମହାର୍ଯ୍ୟ,
ଦୁମୁଲ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଅତି ଚଢା ଦାୟୀ ।

ଅଗ୍ନିମୟ—ପୁ. ବି. (ମନ୍ତ୍ର - କ. ଧା)
ଆଗ୍ରେସ୍ଵାସ୍ତ, ବନ୍ଦୁକ, ତୋପ ।

ଅଗ୍ନିଯୋଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗୁରୁ)
ଯଜ୍ଞଗ୍ରି ଜଳାରବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହବା ।

ଅଗ୍ନିରକ୍ଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଗ୍ନ୍ୟାଧନ,
ଅଗ୍ନିଶ୍ଵାପନ, ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ଗୁହ୍ୟ ।

ଅଗ୍ନିରଜ—ବି. (ଅଗ୍ନି + ରଜନ + କ .
ଅ) ରଜ୍ନୀଗୋପ, ସାଧବବୋହୁପୋକ ।

ଅଗ୍ନିରଜ—ପୁ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ରଜନ)
ପାଟପୋକ, ସାଧବାଣୀ ପୋକ ।

ଅଗ୍ନିରୁହ—ବି. (ଅଗ୍ନି + ରୁହ + କ. ଅ.
ଅ) ମାଂସରୋହଣୀ ଗୁରୁ ।

ଅଗ୍ନିରେତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ରେତ୍ରସ୍)
ଗୁରୁତ୍ବ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ପୁନା ।

ଅଗ୍ନିରେତ୍ରଣ—ବି. କାଣ୍ଠଗୁରୁ ।

ଅଗ୍ନିରୋହଣ—ପୁ. ବି. ପୁରୁଷଶକ୍ତିର
ପରିପାଦନ ପରିପାଦନ ପରିପାଦନ ।

ଅଗ୍ନିରଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗୁରୁ) ସ୍ଥାନ,
ଦଶକନ୍ଦର ।

ଅଗ୍ନିରାଗ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଗ୍ନିରୁହଣ୍ୟ
ଶୁଦ୍ଧିଶକ୍ତି ରହୁଣ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧିଶକ୍ତି ।

ଅଗ୍ନିରୁହ—ପୁ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ରୁହ +
କିପ୍) ଯଜ୍ଞବିଶେଷ, ନକୁଳଗର୍ଭନାତ
ପଳାପଦକପୁଷ୍ଟ ।

ଅଗ୍ନିରୋମ—ପୁ. ବି. ଯାଗବିଶେଷ, ବାସ-
ନ୍ତ୍ରକ ପଞ୍ଚଦିନାବର୍ଷ ଏହି ଯାଗ ହୁଏ ।

ଅଗ୍ନିର୍ଷ—ପୁ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ର୍ଷା + ଅ)
ନିଆରେ ବସାଇ ଭାଜିବା ପାହ-
ବିଶେଷ, ଚଟୁ, ପଲମ, କରେଇପ୍ରଭୃତ
ନିଆରେଇ ।

ଅଗ୍ନିରୁହ—ପୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ପରନ, ଧୂମ ।

ଅଗ୍ନିରୁକାଶ—ପୁ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ସ୍ତ୍ରି +
କାଶ + ଅ) ଅଗ୍ନିରୁହଣ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ।

ଅଗ୍ନିରୁହାର—ପୁ. ବି. (ଗୁରୁ) ଦାହ-
କାର୍ଯ୍ୟ, ଶବଦାହ ।

ଅଗ୍ନିରୁହାପକ—ବି. (ଗୁରୁ) ଅଗ୍ନି-
ପକ (ଦେଖ) ।

ଅଗ୍ନିରୁହାପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ନଠରାଗି-
ବର୍ଷକ ଭିଷଧବିଶେଷ (ଗୁରୁ)
ଅଗ୍ନିପ୍ରକାଳନ ।

ଅଗ୍ନିରୁହାପନରସ—ପୁ. ବି. ଶୁଦ୍ଧାମାନ୍ୟ-
ରେଗର ଭିଷଧ ।

ଅଗ୍ନିରୁହାପନ—ବି. ଅଗ୍ରଣ୍ୟକୁୟୁମ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ,
କାର୍ଯ୍ୟକେସି ।

ଅଗ୍ନିରୁହାର—ପୁ. ବି. ବିଧିପୁରୁଷ
ଅଗ୍ନିଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭାର, ଶବଦାହ, (ଶ୍ରୀ-
ତର) ବୈଦିକ ବିଧିରେ ଅଗ୍ନିଶ୍ଵାପନ,
ପଞ୍ଚଭୂତସାଧନନ୍ତର ଅଗ୍ନିକୁ ଥାଣ
ହୋମ ବା ବୈଶଦେବ ପ୍ରାନରେ
ଲ୍ଲାପନ ।

ଅଗ୍ନିରୁହାର—ପୁ. ବି. (ଅଗ୍ନି + ସହ +
ଅୟୁ + ଅ) ବାଯୁଧୂମ, ବନକପୋଡ଼ି ।

ଅଗ୍ନିରୁହାକି—ବି. (ଅଗ୍ନି + ରୁହାକି
+ କ) ଅଗ୍ନିକୁ ସାକ୍ଷୀ କରି ଯେଉଁ
କାର୍ଯ୍ୟ କର ଯାଏ ।

ଅଗ୍ନିରୁହାକିମର୍ଯ୍ୟାଦ— ବି. ଯେଉଁ
ସ୍ଥାନୀ ଅଗ୍ନି ସାକ୍ଷୀ କରି ଏକପର୍ମୀତ୍ରତ
ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଶପଥ କରନ୍ତି,
(ସ୍ଥି) ଅଗ୍ନିରୁହାକିମର୍ଯ୍ୟାଦା ।

ଅଗ୍ନିରୁହାର—ବି. ଯେଉଁ ସମସ୍ତ ପୋଡ଼ି
ଯାଇ ଅଛି, ନିଆରେ ପକାଯାଇଥିବା ।

ଅଗ୍ନିରୁହ—କ୍ଲୀ. ବି. ରସାଂକନ, ଧୂରୁମା ।

ଅଗ୍ନିରୁହ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଗ୍ନିରେତ୍ର,
ଉପନୟୁକରେ କ୍ରାତ୍ରିବାଳକ ପାଇଁ ବା
କଣମେଖାଳା ।

ଅଗ୍ନିରୁହ—କ୍ଲୀ. ବି. ନିଆରେପୋଇଁବା
ଅଗ୍ନିରୁହ—(ସ୍ଥି) ବି. ଅଗ୍ନିରୁହେବନ,
ନିଆରେପୋଇଁବା ।

ଅଗ୍ନିରୁହ—ପୁ. ବି. ଦାହିକା ଶକ
ନିବାରକ ମହ ଓ ଭିଷଧବିଶେଷ ।

ଅଗ୍ନିରୁହ—ବି. ଅଗ୍ନିରୁହ (ଦେଖ) ।

ଅଗ୍ନିଶାପକ—କୁ. ବି, ବେଦବାକ୍ତ
ମନ୍ଦୋତ୍ତରଣ ପୂର୍ବକ ପାଞ୍ଚଥର ଭୁମିକୁ
ସମ୍ମାର କରିବା ପରେ ହୋମ ବେଶ-
ଦେବ ଶ୍ଵାନରେ ଅଗ୍ନିଙ୍କ ରଖିବା କା
ଲଗାଇବା । [୯୯]

ଅଗ୍ନିଶ୍ଵରିଙ୍କ—ପୁ. ବ. ଅଗ୍ନିକଣ, ନିଆ-
ଅଗ୍ନିଶ୍ଵର—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ସ୍ଵର +
ଆ + ଦା + ମୀ. ତ) ମରିପୁଷ୍ଟ ପିତୃ-
ଜ୍ଞେକ ବିଶେଷ ।

ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର—କୁ. ବ. ଯଜ୍ଞବିଶେଷ,
ସାର୍ଵିକ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ପ୍ରତିଦିନ କୃତ-
ହୋମ, ଯଜ୍ଞାଗ୍ରି, ପୃତ, ଆହୁତି, ହୋମ-
ଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟ, ଅଗ୍ନିକୁଣ୍ଡ ।

ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର—ପୁ. ବ. ସାର୍ଵିକବ୍ରାହ୍ମଣ,
ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ଯାଗକାରୀ ।

ଅଗ୍ନିଧି—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ରକ୍ଷଣ +
କିପି) ଅଗ୍ନିରକ୍ଷିପନ, ଅଗ୍ନ୍ୟଧାନକାରୀ ।

ଅଗ୍ନିଧ୍ୱା—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ଧ୍ୱନି + ଅଥ)
ମେଉ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଗ୍ନିରକ୍ଷା କରିଥିଲୁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ନିଧ୍ୱା ।

ଅଗ୍ନିରକ୍ଷନ—ବ. (ଅଗ୍ନି + ରକ୍ଷଣ + ଅନ)
ମନ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ନିଆଳାଳିବା, ଜାଳଣୀ-
କାଠ, ମସାଲ ।

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟ—ବି. (ଅଗ୍ନି + ଶ୍ଵର) ଅଗ୍ନିଙ୍କ
ନିକଟ (ପ୍ଲାନ୍) ଅଗ୍ନିଷ୍ଟିଷ୍ଟୀୟ ।

ଅଗ୍ନିଷ୍ଟ୍ର—କୁ. ବି. ଆମେସ୍ଵାସ, ତୋପ,
ବନ୍ଧୁକ ।

ଅଗ୍ନ୍ୟାଗାର—କୁ. ବ. ଯଜ୍ଞୀୟକୁଣ୍ଡ, ଅଗ୍ନି-
ହୋତ୍ରକୁଣ୍ଡ, ଯଜ୍ଞଶାଳା ।

ଅଗ୍ନ୍ୟାଧାନ—କୁ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ଆ + ଧା-
+ ଅନ) ବେଦମନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ନିଷ୍ଟା-
ପନ, ହୋମକୁଣ୍ଡ, ଉତ୍ସେଇ ।

ଅଗ୍ନ୍ୟାଧେସ୍ୱ—ପୁ. ବ. ସାର୍ଵିକ, ଅଗ୍ନି-
ହୋତ୍ରୀ ।

ଅଗ୍ନ୍ୟାଲୟ—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ନିଯୁଦ୍‌ଧାନ) ଯଜ୍ଞୀୟ
ଅଗ୍ନିରୂପ, ହୋମାଗ୍ନିକୁଣ୍ଡ ।

ଅଗ୍ନ୍ୟାତ୍ମି—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ଆ +
ଧ. + ତି) ସମ୍ମିକବିଜ, ଆହତାଗ୍ରୀ ।

ଅଗ୍ନ୍ୟଭୂତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତତି) ଦେବତା-
ଜୀବଦେଶ୍ୟରେ ଅଗ୍ନିରେ ପ୍ରଦତ୍ତ
ଆହୁତି ।

ଅଗ୍ନ୍ୟଧାତ—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ଧାତ +
ପତ + ଅ) ଗତତି; ଆକାଶରେ ଅଗ୍ନି
ରିପତ୍ରି, ଏହା ପଞ୍ଚବିଧ ;—ଧ୍ୟାତ୍ୟ,
ଦିଳ୍କୀ, ଅଶନ, ବିଦୁତ୍ତି, ତାର ।

ଅଗ୍ନ୍ୟଧାତ—ବ. (ଗତତି) ଅଇଘର,
ଅଦ୍ୟା ।

ଅଗ୍ନ୍ୟଧାର—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ନି + ଧାର)
ଆଗେସୁଗିରୁ ଅଗ୍ନି ନିଃସରଣ ।

ଅଗ୍ନ୍ୟଧାର—ପୁ. ବ. କାଠରୁନିଆଁ ବାହ୍ରାର
କରିବା, ଅରଣୀ ମନ୍ତ୍ରନ ଦାର ଅଗ୍ନି-
ରିହାଦନ । [ଦେଖ ।]

ଅଗ୍ନ୍ୟଧାରି—ବ. (ଗତତି) ଅଗ୍ନ୍ୟଧାତ-
ଅଗ୍ନ୍ୟଧାର — ବ. (ଗତତି) ଅଗ୍ନି-
ଦେବକ ଉପାସନାମନ୍ତ୍ର ।

ଅଗ୍ର—କୁ. ବ. (ଅଗ୍ର + ଗ) ଉପରେଶ,
ଅର, ଶିଖରପ୍ରଦେଶ, ଅବଳମ୍ବନ,
ଶେଷମୁଣ୍ଡ, ଆରମ୍ଭ, ଏକପଳ ପରି-
ମାଣ, ସମୟ, ଗ୍ରାହତତ୍ତ୍ଵସ୍ୱ, ପୂର୍ବ
ସମୟ, ସାମନା, ଆର, ପୂର୍ବଭାଗ
ଦାଢ଼ି, ଅନ୍ଦବିଶ୍ଵାର ଏକନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରି-
ମାଣ, (ବିଂ) ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ପ୍ରଧାନ, ଆଦ୍ୟ,
ଅଧ୍ୟକ୍ଷା, ବଳକା, ଆଗରେଥିବା,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ରା ।

ଅଗ୍ରକର—ବ. କରାଗ, ଆଗାତି, କାଥିଲ-
ଙ୍ଗା, ପ୍ରଥମକରଣ, ଦକ୍ଷିଣହିସ୍ତ ।

ଅଗ୍ରକାୟ—ପୁ. ବ. ଦେହରପୂର୍ବଭାଗ,
ମନ୍ତ୍ରକରୁ କଟିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶରାର ଅଶନ ।

ଅଗ୍ରଗ—ପୁ. ବି. (ଅଗ୍ର + ଗମ୍ + କ.
ଅ) ଅଗ୍ରଗାମୀ, ଆଗରଳୀ, ଆଗୁଆ ।

ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ—ବ. ପ୍ରଥମସମୟ, ପ୍ରଧାନ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଅଗ୍ରଣୀ, ଅଗ୍ରଗନ୍ମୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ।

ଅଗ୍ରଗାମୀ—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ର + ଗମ୍ +
କ. ଇନ୍) ସାମୋତ୍ତମ, ଯେ ସମସ୍ତକ
ଆଗରେ ଯାଇଥିଲୁ, ଅଗ୍ରଗର, ନେତା,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ରଗମିନୀ ।

ଅଗ୍ରଜ—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ର + ଜନ + ଅ)
ଜ୍ୟେଷ୍ଠାତ୍ମା, ବ୍ରାହ୍ମଣ (ବିଂ) କେଣ୍ଟ୍ର,
ପ୍ରଥମୋସ୍ତମୀ, ଯେ ପୁର୍ଣ୍ଣରୁ ଜନ୍ମିଥାଏ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ରଜା ।

ଅଗ୍ରଜା—ବ. (ଗତତି) ନନ୍ଦର ସାମନା
ବା ଉପରେଶ, ଜନ୍ମିଥାଏ ।

ଅଗ୍ରଜନ୍ମ—ପୁ. ବି. (ବ.କ୍ରୀ) କେଣ୍ଟ୍ର,
ଅଗ୍ରଜ (ବି) ବାହୁଦ୍ଵାରା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ବ୍ରାହ୍ମା ।

ଅଗ୍ରଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) କୌଣସି, ବଢ଼-
ଭରଣୀ ।

ଅଗ୍ରଜାତ—ପୁ. ବ. (ଅଗ୍ର + ଜନ + ଅ)
ପ୍ରଧାନ ଜାତ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ।

ଅଗ୍ରଜହା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧା) ଗଣ୍ଡିକା ।

ଅଗ୍ରଣୀ—ପୁ. ବି. (ଅଗ୍ର + ମା + କ.
କିପି) ପ୍ରଧାନ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଦକ୍ଷ, ନେତା,
ଆଗୁଣୀ, ସାମନା, (ବି) ପ୍ରଦ୍ରୁତ, ଦେନା-
ପତି, ଅଗ୍ନି, ବିଷ୍ଣୁକର ଶୋଟିଏ ଜାମ ।

ଅଗ୍ରଚି—ଅନ୍ୟ. (ଅଗ୍ର + ତତ୍ତ୍ଵ) ଆଗରେ,
ସମ୍ମାନରେ, ପ୍ରଥମେ ।

ଅଗ୍ରଚେ—ଅବ୍ୟ. ଅଗ୍ରତଃ (ଦେଖ) ।

ଅଗ୍ରଦାନ—ପୁ. ବ. ପ୍ରେତରଦେଶ୍ୟରେ
ଯାହାକୁ ଆଗେ ଦାନ ଦିଆଯାଏ, ପତିତ
ବ୍ରାହ୍ମଣ ।

ଅଗ୍ରଦୂତ—ପୁ. ବ. (କ. ଧା) କୌଣସି
କର୍ମରେ କା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଅଗ୍ରଗାମୀ
ବଢ଼ି ।

ଅଗ୍ରନଶ—ପୁ. ବ. ନନ୍ଦର ଅଗ୍ରଭାଗ ।

ଅଗ୍ରହ—ଗ୍ରା. ବ. ଶାସ୍ତ୍ର ବିବୁଦ୍ଧ, ଅସକ୍ରିଆ,
ଅ. ନିତିକ, ଲୋକାଗ୍ରାହ ବିବୁଦ୍ଧ, ଅବେଧ୍ୟ ।

ଅଗ୍ରହିକ—ପୁ. ବି. କୌପିନଧାରୀ,
ଆସ୍ତିତ୍ବକୁଞ୍ଜ ।

ଅଗ୍ରପର୍ଣ୍ଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବାଇତଙ୍କ, ଅଜଲେମା ।

ଅଗ୍ରପଶ୍ଚାତ୍—ଫ୍ର. ବି. ପୂର୍ବାପର, ଭୂତ-
ଦିକ୍ଷାତ, ଆଗପତି, ପୁରୁଥାତ୍ ।

ଅଗ୍ରପାତି—ବ. ଦକ୍ଷିଣତ୍ତ୍ଵ, ଭାହାଶହାତ୍,
(ଗତତି) ହାତର ଅଗ୍ରଭାଗ ।

ଅଗ୍ରପୂଜା—ବ. ପ୍ରଥମ ପୂଜା ।

ଅଗ୍ରପୁଣ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ଅଗ୍ର + ପୁଣ୍ୟ)
ସାହାକୁ ପ୍ରଥମେ ପୂଜା କରିବା ଉଚିତ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରାୟସ୍ଥିତ୍ୱଦିକମୀଙ୍ଗ
ବ୍ରାହ୍ମଣଭୋଲକରେ ଯେଉଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଆଗେ ଖାଆନ୍ତି, ଆଗପରୁ ଥୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ପ୍ରଥମେବୁଦ୍ଧି-
ଭାବ, ସାମନା, ଅଗ, ଶିରେଭାବ,
ପରାର୍ଥର ପଥମାଣ. ମୁଣ୍ଡ, ଦାଢି,
ସୀମା, ଶେଷଭାବ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ସୁ. ବି. (ଅଗ୍ର + ଭାବ + କିପ୍ତ)
ପୂର୍ବୀୟ, (ବିଂ) ସାହାକୁ ସବ୍ରାହ୍ମମେ
ଭୋଲନ ଦିଆଯାଏ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ସୁ. ବି. କେଣ୍ଟଭାବା, ବ୍ରାହ୍ମଣ
(ବିଂ) ଅଗଭାବ, ଅଗବର୍ତ୍ତୀ ।

ଅଗ୍ରଭୂମି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) ପ୍ରାପଞ୍ଚାନ,
ପ୍ରାଧାନସ୍ଥାନ, ପ୍ରାଧାନ ଅଶ୍ଵୀ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ବି. ଭାବରେ ପ୍ରାଚୀନ
କାଳରେ ବ୍ୟବହୃତ ଏକପ୍ରକାର ଅଶ୍ଵୀନ
ପୋତ ।

ଅଗ୍ରଭାବଶୀଷୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭାବକର ପାଟରଣୀ,
ଭାବକର ପ୍ରଥମ ବିବାହତା ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅଗ୍ରଭାବଶୀ—ବି. ମାର୍ଗଶିରମାସ ।

ଅଗ୍ରଭାବଶୀ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଦ୍ମପୁରୁଷ, କଲିଜା
ପ୍ରକଳିତକୁ, ମେଦବୁଦ୍ଧି ଘେର, ଯକୁତ ।

ଅଗ୍ରଭାବଶୀ—କ୍ଲୀ. ବି. ନାୟିର, ସେନାତ୍ର-
ଗମନ, ସେନାପତିର ଅଗରାମୀ ଦେଖିଯ ।

ଅଗ୍ରଭାବଶୀ—ସୁ. ବି. (ଅଗ୍ର + ଭାବ +
ଛନ୍ଦ) ଅଗରାମୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗରାମୀ ।

ଅଗ୍ରଭେଦ(ଶା)—ବି. ସୁପ୍ରକର ଆରମ୍ଭରେ
ପ୍ରକାଶତ ଲେଖା, ଭୁମିକା ।

ଅଗ୍ରଭେଦତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚିତ୍ରିଶାକ ।

ଅଗ୍ରଭେଦ—ବି. ସୁତ୍ରାଂଶୁ ରେ ଦଣ୍ଡିତ ଭାକୁର
ଅସୁବିଶେଷ ।

ଅଗ୍ରଭଣି—ସୁ. ବି. (ଅଗରଣ + ଭଣି)
ଅଗ୍ରାଥିଲବାସୀ, ଅଗରବାଲ ।

ଅଗ୍ରଭଣ୍ଠୀ—ସୁ. ବି. (ଅଗ୍ର + ଭୁତ୍ତ +
ଭଣ୍ଠୀ) ଆଗରେ ଅବସ୍ଥିତ, ପ୍ରଥମେ
ଅବସ୍ଥିତ, ଅଗରାମୀ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ସୁ. ବି. ଯେଉଁ ଗଛର ତାଳ ।

ପୋତଲେ ବଞ୍ଚେ, କଳମୀ (ଗଛ)
(ବି.) କଳମୀଗଛ ।

ଅଗ୍ରଭାବନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସମପଞ୍ଜିକା, ଚିନ୍ତ-
ଗୁପ୍ତଜ ପାଞ୍ଜି, ଜୀବମାନଙ୍କର ଶୁଶ୍ରାବ
କରିଲିଭିତ ଯମପାଞ୍ଜି (ବି. ସୁ. (ଅଗ୍ର-
ସନ୍ଧନ + ଲବନ)ପୂର୍ବେ ଅନୁସରନକାରୀ
ଅଗ୍ରଭାବ—ବି. (ଅଗ୍ର + ସୁ + ଅନ୍ତର୍ଭାବ)
ଅଗରାମୀ, ଆଗୁପାର, କିଛିଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ସମ୍ଭାବିତ (କର୍ମ) ।

ଅଗ୍ରଭାବନା—ବି. ମେରୁ ହାତର
ଖେଣ୍ଟି ହାତମାନଙ୍କୁ ପରିଷର ସଙ୍ଗେ
ସଂଲଗ୍ନ କଥିଥବା ବାହଣୀ ବା ପ୍ରିଣ୍ଟିଶି ।

ଅଗ୍ରଭାବନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଫଳଶିଖ ଶାଖ,
ମଞ୍ଜୁର ।

ଅଗ୍ରଭୁବନା—ବି. ପୁରୁଷଜନ, ପୁରୁଷାଦ,
ପୁରୁଷଲଗ୍ନ, ଆଗରୁ ଜାଣିବା । [ସୁନ୍ଦି :
ଅଗ୍ରସେନ—ସୁ. ବି. ସଜା ନନ୍ମେନ୍ସୁଜନ-
ଅଗ୍ରସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) ଆଗ ଭାବିନା,
ପ୍ରଥମ ବିବାହତା ପର୍ମୀ ।

ଅଗ୍ରଭୁବନା—ବି. ବିବାହ ନ କରିଥିବା
ବନ୍ତି, ବାନପ୍ରଶ, ସନ୍ଧ୍ୟାଧୀ ।

ଅଗ୍ରଭାବୁଶି—ସୁ. ବି. (ଅଗ୍ର + ଭାବୁଶି)
ମାର୍ଗଶିର ମାସ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ସୁ. ବି. ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଆଗେ
କେବା ଶସ୍ତ୍ରାଦି ଓ ଭୂମିଦାନ,
ଭ୍ରମ୍ଭୋତିର, ଲକ୍ଷରାଜ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ବି. ଅଗ୍ରଭାବମୈନ୍ୟ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ବି. ଅନୁଭବ ମୈନ୍ୟ
ଦେବତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପହଲେ
କଢାଯାଇ ରଖା ଯାଇଥାଏ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—କ୍ଲୀ. ବି. ପ୍ରଥମାମନ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଗ୍ର + ଭାବ୍ୟ) ଶର୍ଦ୍ଦିତର
ଅଯୋଗ୍ୟ, ଶୁଶ୍ରାବହେବାର ଅନୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ବି. ଆଗରୁରା, ଉଭମ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ,
ଜ୍ୟୋତିଷ, ଅଗ୍ରୀୟ, ପ୍ରଥମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ରିମା ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ଶ୍ର. ବି. ଲବଣୀପଳ, ଆତ,
ବତ୍ରିଆଳ ।

ଅଗ୍ରଭାବ—ଶ୍ର. (ଅଗ୍ର + ଭାବ୍ୟ) ଅଗ୍ରିମ, ଆଗ-
ଓ ପ୍ରାଚୀୟ ।

ସମୁକ୍ତୀୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଗ୍ରିୟା ।

ଅଗ୍ରିଷ୍ଟ—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରମାନ (ବି) ଜ୍ୟୋତିଷ-
ଭ୍ରାତା, ବଢ଼ିଭାଇ ।

ଅଗ୍ରିୟ—ବି. (ଅଗ୍ର + ରୟ) ଅଗ୍ରିମ,
ଆର୍ଯ୍ୟମୁକ୍ତୀୟ, (ବି) ଜ୍ୟୋତିଷ୍ୱର୍ତ୍ତା,
ପହିଲିଫଳ, ପ୍ରଧାନ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ଅଗ୍ରିଗ୍ରୁ—ବି. ଅଗ୍ରିଲ, ନିଧା, କେବିପ୍ରତ୍ତିର
ପ୍ରସ୍ତୁତ ସମ୍ପଦ ।

ଅଗ୍ରେ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଗେ, ପ୍ରଥମେ, ଆଦ୍ୟରେ,
ସମ୍ଭାବରେ, ସବାଦୋବୀ ।

ଅଗ୍ରେ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଗେଗୁ ।

ଅଗ୍ରେଦିଧ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ବ. ବୀ)
ପୁନର୍ବୁଦ୍ଧିକର୍ତ୍ତା, ପାଦାର ଜୟୀୟ
ପ୍ରଥମେ ଥରେ ବିବାହହେତ୍ର ବିଧବା
ହୋଇଲୁ, ପ୍ରଥମସମୀର ମୁଖ ପରେ
ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର ଦ୍ଵିବାହତା ସୀର ସୀମା ।

ଅଗ୍ରେଦିଧ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ଅବିବାହତା
ଜ୍ୟୋତିଷ ବିଦ୍ୟମାନେ ବିବାହତା କନିଷ୍ଠା
ସହେଦର, ବଢ଼ିଭାଇ ବିବାହ ନ
ହେଉଣୁ ବିବାହ ହେବା ସାନଭରଣୀର ।

ଅଗ୍ରେଦିଧ୍ୟପତି—ସୁ. ବି. (ଡତିତ୍ରି)
ବଢ଼ିଭାଇର ବିବାହ କରିବା ପୂର୍ବରୁ
ବିବାହତା ସାନଭରଣୀର ସୀମା,
ପୁନବିବାହତା ବିଧବାର ସୀମା ।

ଅଗ୍ରେଦିଧ୍ୟପତି—ସୁ. ବି. (ଡତିତ୍ରି)
ଅଗ୍ରେଦିଧ୍ୟପତି (ଦେଖନ୍ତି) ।

ଅଗ୍ରେଦିଧ୍ୟ—ବି. ବନର ଅଗ୍ରଭାବ, ବିନର
ସୀମାକୁରାଗ, ଆଗରାଗର ।

ଅଗ୍ରେ—କ୍ଲୀ. (ଅଗ୍ର + ଯ) ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଉଭମ,
ପ୍ରଧାନ, ଆଦ୍ୟ, (ବି) ବଢ଼ିଭାଇ ।

ଅଗ୍ର—(ଧାରୁ) ସାପକରିବା, ଅନ୍ୟମୁ
କରିବା ।

ଅଗ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଗ୍ର + ଗ୍ର. ଅନ୍ତର୍ଭାବ) ପାପ,
କଳଙ୍କ, ଦୋଷ, ଦୁଃଖ, ବ୍ୟସନ, (ଗ୍ର. ବି.)

କଣ୍ଠକ, ଶନ୍ତି (ସୁ. ବି.) ଅଗ ନାମକ
ଅସୁର ।

ଅଗ୍ରକୃତ—ସୁ. ବି. (ଅଗ୍ର + କୃତ +
କିପ୍ତ) ପାପାରୁଶ ।

ଅଗ୍ରକୃତ—ଶ୍ର. ବି. ଅଶ୍ରୁନଥଶ୍ରୀ, ଅଗ୍ରକୃ
ଓ ପ୍ରାଚୀୟ ।

ଅଙ୍ଗପାତ—ସୁ. ବ. (୭୭୭) ଅଙ୍ଗ-
ବିନ୍ୟାସ, ରାଶିଲିଖନ, ଅଙ୍ଗକଷା,
ଚିହ୍ନିତ କରଣ।

ଅଙ୍ଗପାଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ପାଳ+ଇ)
କୋଟି, ଆଲିଙ୍ଗନ, ଲୁଣ୍ଠାଇବା, କୋଳ-
ରେବସାଇବା।

ଅଙ୍ଗପାଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ପାଳ-
+ଇକ+ଆ) ଅଙ୍ଗପାଳି (ଦେଖ)
ଧାରୀ, ଧାରମ।

ଅଙ୍ଗପାଶ—ସୁ. ବ. ଅଙ୍ଗର ଫଳ୍ପ ପନ-
ବିଶେଷ, ଅଙ୍ଗବନ୍ଧନ।

ଅଙ୍ଗପୂରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ଗୁଣନ କରିବା,
ଗୁଣନା ଦ୍ଵାରା କୌଣସି ଅଙ୍ଗର
ସଂଖ୍ୟାଜୀବି ଆଣି ପ୍ରାପନ କରିବା।

ଅଙ୍ଗବନ୍ଧ—ସୁ. ବ. ଦୋଡ଼ିବନ୍ଧ।

ଅଙ୍ଗବଦ୍ୟ—ବି. ଗଣିତଶାସ୍ତ୍ର, ଚିନ୍ମଦ୍ୟ।

ଅଙ୍ଗମାଳ—ବି. ଆଲିଙ୍ଗନ, କୁଣ୍ଠାଇବା।

ଅଙ୍ଗରାନ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଡେଷ୍ଟର୍‌ଗୁଲୁବିଶେଷ,
କଣ୍ଟକାସା, ବେଜାସା।

ଅଙ୍ଗରେଖା—ବି. (ଅଙ୍ଗ+ରେଖା) ଲୁଗା
ଆଦିର ରଙ୍ଗିନ ଧଡ଼।

ଅଙ୍ଗରଳ୍ପୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭୭୭) ସ୍ତ୍ରୀ, ଭାରୀ,
ପନ୍ଥୀ, ଅଙ୍ଗରଳ୍ପୀଧୂପା।

ଅଙ୍ଗଲେଡ୍—ସୁ. ବି. ଉନ୍ନତିବୃକ୍ଷ,
ଛତ୍ରୁଳିବୃକ୍ଷ, ଅଦା।

ଅଙ୍ଗଲେପ—ସୁ. ବି. ଫେଡ଼ାଶ, ଅଙ୍ଗର
ବିଷ୍ଵେଶ ସାଧନ।

ଅଙ୍ଗଶାୟୀ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଶାନ୍ତି+
ଇନ୍) କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରର ଫୋଡ଼ରେ
ଶୋଇଥିବା (ବ୍ୟକ୍ତି) ଅଙ୍ଗଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ- ବି)
ଅଙ୍ଗଶାୟୀମା।

ଅଙ୍ଗଶାସ୍ତ୍ର—ବି. ଗଣିତଶାସ୍ତ୍ର, ଯଥା :—
ସାନ୍ତବିତ, ପାଠିଗଣିତ, ନ୍ୟାମିତ
ପ୍ରଭୃତି।

ଅଙ୍ଗଶୋଭା—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଶୋଭା+
ଇନ୍) ଅଙ୍ଗମଣ୍ଡନକାସା (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଙ୍ଗ-
ଶୋଭିନୀ।

ଅଙ୍ଗସ—କ୍ଲୀ. ବି. ଚିହ୍ନ, ଶରୀର।

ଅଙ୍ଗସ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଙ୍ଗସ+ଅ) ଚିହ୍ନୟକୁ ||

ଅଙ୍ଗସ୍ତ୍ର—ବି. (ଅଙ୍ଗ+ସ୍ତ୍ରୀ+ଅ) ଫୋଡ଼ିଷ୍ଟ୍,
କୋଳରେଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଙ୍ଗସ୍ତ୍ର।

ଅଙ୍ଗାଗତ—ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଆ+ଗମ୍+ତ)

ଗତି; ଅସାନିତୋପସ୍ଥିତ, ସାହା ଶୁଣ୍ଟ
ଶୁଣ୍ଟ ଆସି ପଢ଼ୁଥେ ।

ଅଙ୍ଗାଙ୍କ—କ୍ଲୀ. ବି. ଜଳ ।

ଅଙ୍ଗବତ୍ତାର୍ଥ—ବି. ନାଟକର ଶୋଟିଏ
ଅଙ୍ଗ ଶେଷରେ ଆଗମୀ ଅଙ୍ଗ ବିଷୟର
ସ୍ଵଭାବନା ।

ଅଙ୍ଗ—ଶା. ବି. ବାଢ଼ ଯେବା ହୋଇଥିବା
ପୁନ, ଝୁଆଡ଼, ଯେବକବନ୍ତ ।

ଅଙ୍ଗିଆ—ଶା. ବି. ଅମୁକସଂଖ୍ୟାର ଆକୁତ
ବିଶିଷ୍ଟ, ଯଥା :— ବିଲଟି ଆଠଅଙ୍ଗିଆ ।

ଅଙ୍ଗିତ—ବି. (ଅନ୍ତକ+ମ୍ରିତ) ଚିହ୍ନିତ,
ଲୁଣ୍ଠିତ, ଚିହ୍ନିତ, ବର୍ଣ୍ଣିତ, ଲକ୍ଷିତ ।

ଅଙ୍ଗିମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚିହ୍ନସମ୍ମୂଳ ।

ଅଙ୍ଗି—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଇନ୍) ଚିହ୍ନ-
ବିଶିଷ୍ଟ, କଳକିତ, କଳଙ୍କା, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଅଙ୍ଗିମା (ଶି) (ଅଙ୍ଗ+ଇନ୍) ମୁଦଙ୍ଗାଦ
ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ଯେ ସମସ୍ତବାଦ୍ୟ
ଫୋଡ଼ରେ ଧର ବଜାୟାଏ ।

ଅଙ୍ଗଟ—ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଇଟ) ଗୁବ, କୁଷ୍ଟ ।

ଅଙ୍ଗଟୁକ—ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଇଟୁକ+କ) ଗୁବ,
କୁଷ୍ଟ ।

ଅଙ୍ଗଟୁ—ଶା. ବି. ଆଙ୍ଗୁଡ଼ା, ଉଚ୍ଚବୃକ୍ଷରୁ
ଫଳାଦ ତୋଳିବାର ବ୍ୟକ୍ତବୃତ୍ତ
ବକ୍ତାଗ ଲଗି ।

ଅଙ୍ଗର—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଇର) ଶାକରୁ
ଉପନ ନୂତନଗଳା, କୋରକ, ମକୁଳ,
କଢ଼ି, ଲୋମ, ରକ୍ତ, ଜଳ, ପୁଲକ, ଆରୁ ।

ଅଙ୍ଗୁରକ—ସୁ. ବି. ମାତ୍ରା, ପାତ୍ରର ବିଶେଷ ।

ଅଙ୍ଗୁରଗେପଣ—ଶା. କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟର
ସୁମ୍ପାତ, କାର୍ଯ୍ୟର ଆରମ୍ଭ, ତଳି-
ଗୋରବା ।

ଅଙ୍ଗୁରତ—ବି. (ଅଙ୍ଗୁର+ଇତ) ଗଲୁଗୁ-
ଥିବା, ଗଲା ହୋଇଥିବା ।

ଅଙ୍ଗୁଣ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଇଣ) ହୁପ୍ରୀ
ଗୁଲନ ବିଦାଗ ଲୌହାସ ବିଶେଷ ।

ଅଙ୍ଗୁଣଗ୍ରହ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗୁଣ+ଗ୍ରହ+
ଅ) କିଷାମାହୁନ୍ (ବି) ଅଙ୍ଗୁଣଧାରୀ ।

ଅଙ୍ଗୁଣଦୁର୍ବଳ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗୁଣ+ଧୁ+
ଧୂ+ଅ) ଦୁର୍ବଳ ହୃଦୀ, କିଷା ହୃଦୀ ।

ଅଙ୍ଗୁଣଧାରୀ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗୁଣ+ଧୁ+
ଧୂ+ରୀ) ହୃଦୀପାଳକ, ଅଙ୍ଗୁଣଧାରୀ ମୁଦ୍ରା-
ବିଶେଷ, ପୁନାଙ୍ଗମୁଦ୍ରାବିଶେଷ ।

ଅଙ୍ଗୁଣି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜେନମାନଙ୍କର ଦେଶ
ବିଶେଷ ।

ଅଙ୍ଗୋଟ, ଅଙ୍ଗୋଠ, ଅଙ୍ଗୋଲ—ସୁ. ବି.
ପାତିଥାର, ସୁଗନ୍ଧମୁଖ ବିଶେଷ, ରକ୍ତ-
ଫଳ, ଆଙ୍ଗୁଲଗର ।

ଅଙ୍ଗୋଲ—ସୁ. ବି. ଅଙ୍ଗୋଟବୁକ୍,
ଆଙ୍ଗୁଲ ଗଢ ।

ଅଙ୍ଗୋଲପାର—ସୁ. ବି. (୭ ତଳୀ)
ଆଙ୍ଗୁଲ ଗଛର ସାର, ପ୍ରାବିଦିଷ-
ପ୍ରଭେଦ ।

ଅଙ୍ଗୋଲିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଉଳ+
ଉଳିକ+ଆ) ଆଲିଙ୍ଗନ ।

ଅଙ୍ଗେଲିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଙ୍ଗୁଲ ଚୂଷ ।

ଅଙ୍ଗ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ମ) କୋଳରେ
ଧର ବଜାଇବା ଯନ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ମୃଦଙ୍ଗ,
ପଶାଉଳ ଇତ୍ୟାଦି (ବି) ଅଙ୍ଗନ-
କରିବା ଯୋଗ୍ୟ, ଶମନୀୟ ।

ଅଙ୍ଗ—(ଧାରୁ)ଫ୍ରାନ୍ସ-ଅନଗର ଧାରୁ)ପାଇବା,
ନେବା, ଯିବା, ଚିହ୍ନଦେବା ।

ଅଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତଗ+କ.ଅ) ଶିଶର,
ଦେହର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶ, ମନ,
ଅଂଶ, ଅବସ୍ଥା, କୌଣସି ପଦାର୍ଥର
ଅଂଶ ବିଶେଷ, ଜନ୍ମଲଗ୍ନାଦି, ଅଙ୍ଗ-
ଦେଶ, ଅପ୍ରଧାନ ବିଷୟ, ଉପାୟ,
ଉପାଦାନ, ଆକୁତ, ଜ୍ଞାନ, ବେଦାଙ୍ଗ,
ବେଦର ଅବସ୍ଥାକ ଗ୍ରନ୍ଥ, ନିଜେ, ସ୍ଵପ୍ନୀ
(ବି) ଅପ୍ରଧାନ, ଗୋଟି, ଅଧୀନ,
(ଅବ୍ୟ) ସମ୍ମୋଧନ, ସ୍ତ୍ରୀକର ।

ଅଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତଗ+କ) ଦେତ
ଶିଶର, ଗାଁଷ, ଅବସ୍ଥା ।

ଅଙ୍ଗକର୍ମ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ) ଦେହକ ପରିଚାରୀଖା. ଅଙ୍ଗଶେବା, ହତ୍ଯପଦାଦ ମଦ୍ଦନ, (କ.ଧା) ପ୍ରଧାନ ଯଜ୍ଞର ଅଙ୍ଗୀଭୁତ ଗୋଟିଏ କର୍ମ ।

ଅଙ୍ଗକଷାୟ—ବି. ପୁରୁଷଗ୍ରୀୟ ।

ଅଙ୍ଗଗ୍ରହ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଗ୍ରହ+କ.ଥ) ଶଶରବେଦନ, ଶଶିବେଦନ ।

ଅଙ୍ଗଗ୍ରାନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ) ଶଶରର କ୍ଲାନ୍ତି ବା ଅବସନ୍ଧତା, ଅବସାଦ, ଦେହର କଷ୍ଟ ।

ଅଙ୍ଗଦଷ୍ଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଙ୍ଗଲଗା, ଯେଉଁ ଭୂତ୍ୟ ପ୍ରଭୁର ଅଙ୍ଗଶେବା କରେ, ଯେଉଁ ଦାସୀ ପ୍ରଭୁର ସହକାପ କରେ, ଦେହମୂଳିବା ଲୋକ, ଅତିପନ୍ଥୀ, ଅତିପ୍ରିୟ ।

ଅଙ୍ଗରୂଳନ—ବି. (୭ତତ) ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ, ବ୍ୟାୟାମ, ଦ୍ୱାପଦାଦର ସର୍ବଳନ ।

ଅଙ୍ଗଛଳଦ—ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଛଳଦ+କ. ଅ) ଯାହା ଦେହକୁ ଘୋଡ଼ାଏ, ପୋଷକ ।

ଅଙ୍ଗଛଳ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଶାମୁଣ୍ଡ, ଶାମିନ୍ଦା ।

ଅଙ୍ଗଛେଦ (ନ)—ସୁ. ବି. (୭ତତ) ଶଶବାଦୟବର ଛେଦନ, ଅଙ୍ଗୀଭୁତ ଅଂଶର ବିଚ୍ଛେଦ ।

ଅଙ୍ଗଜ—ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଜନ+ଅ) ପୁଷ୍ଟି, ଆସନ, ମର୍ତ୍ତତା, ନିଶା, କାମ, ରେଗ, ରିକ୍ତ, ଲୋମ ।

ଅଙ୍ଗଜନ୍ମ—ବି. ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଅଙ୍ଗ+ଜନ୍ମ) ବ. ବ୍ରି; ସନ୍ତ୍ରାନ, ପୁଷ୍ଟ ବା ଜନ୍ମା ।

ଅଙ୍ଗଜ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପୁଷ୍ଟି, ଜନ୍ମା, ଜନ୍ମା, ଦୁହତା, ରିଅ ।

ଅଙ୍ଗଜକ—ବି. (୭ତତ) ରାଜମୟ୍ୟା ରୋଗ ।

ଅଙ୍ଗଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତର+ଅଧ୍ୟ. ଅନ) ଅଶା, ରହିର ।

ଅଙ୍ଗତ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଅତ) ବ୍ୟାହା ଅନ୍ତି, ଅନ୍ତିହାତ୍ମ, ବିଷ୍ଟୁ, ମାନ, ବାହନ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଙ୍ଗତ ।

ଅଙ୍ଗତି—ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଫେ+କ. ଅ) ଅଙ୍ଗରକ, ବର୍ମ, ସାଙ୍ଗ, କୁରୁତା ।

ଅଙ୍ଗଶାଶ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଶେଷ+ଅନ) ବର୍ମ, ସାଙ୍ଗ, କବଚ, କୁରୁତା ।

ଅଙ୍ଗଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ଦା+କ.ଥ) କେମୁର, ତାଡ଼, ବାଜୁନ୍ଦ, ଶାମୁଣ୍ଡ, ଶାମିନ୍ଦାନ୍ତମ, (ସୁ. ବି.) ବାଳୀନାମକ କପିଶାନାର ପୁନି, ଲକ୍ଷ୍ମିନାର ଦୁଇ-ପୁନି ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ।

ଅଙ୍ଗଦନ୍ତର୍ଯ୍ୟହ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗଦ+ନିର+ଶା+ରହ+ବହ+ଅ) କେମୁର, ଚାତ୍ର ।

ଅଙ୍ଗଦା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଙ୍ଗଦ+ଆ) ବକ୍ଷିଣ ଦିମୁଜର ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅଙ୍ଗନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତର+ଅଧ୍ୟ. ଅନ) ପ୍ରାଣଶ, ଅଜିର, ଚତ୍ରବର୍ତ୍ତମେ (ଶ.ଅନ) ଭ୍ରମଣ ।

ଅଙ୍ଗନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ନ+ଆ) ସୁନ୍ଦର ସ୍ତ୍ରୀ, ସୁଶ୍ରୀ କାମିନୀ, ରୁପବନ୍ଧ କାନ୍ତିକା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତର ଦିଗର ହର୍ଷିନୀ, (ଜ୍ୟୋତିଷ) କନ୍ୟାଶାନୀ ।

ଅଙ୍ଗନାଶ୍ରିୟ—ସୁ. ବି. (୭ତତ) ଅଶୋକ ଦୃଷ୍ଟି ।

ଅଙ୍ଗନିତ୍ରହ—ସୁ. ବି. (୭ତତ) ଉପବାସ ଓ ଉପସାଧ ଦ୍ୱାରା ସେହିରେ ଶଶରକ କ୍ଲେଶ ପ୍ରଦାନ ।

ଅଙ୍ଗନ୍ୟାସ—ସୁ. ବି. (୭ତତ) ମହେ-ତାରଣ ପୂର୍ବକ ଶଶରରେ ନ୍ୟାସକରିବ, (ଶ୍ରୀ କ୍ରାଂ ବୃଦ୍ଧମ୍ବାୟ ନମଃ ଉତ୍ୟଦି) ଅଙ୍ଗପାଳି—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ପାଳକ+ତି) ଆଲିଙ୍ଗନ, କର୍ଣ୍ଣାରବା ।

ଅଙ୍ଗପାଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦେହପାଳନ-କର୍ତ୍ତ୍ଵୀ ଧାରମା, (ସୁ.) ଅଙ୍ଗପାଳକ ।

ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଶ—ବି. (ଦ୍ୱଦ୍ୟ) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅବସ୍ଥା, ସଂବାଧ, ଶଶରର ସଂବାଧ ।

ଅଙ୍ଗପାୟୁଷ୍ଟିତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ଦାନବିଶେଷ, ଶଶରଶୁଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପ୍ରାୟୁଷ୍ଟିତ୍ର କର୍ମ ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗ—ବି. (୭ତତ) ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗୀ (ଦେଖ) ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗୀ—ବି. (୭ତତ) ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗୀ (ଦେଖ) ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗିମା—ବି. (୭ ତତ) ଅଙ୍ଗ-ରଙ୍ଗିମା (ଦେଖ) ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗୀ—ବି. (୭ତତ) ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗନା ଦ୍ୱାରା ମନୋଶବର ପ୍ରକାଶ, ନୃତ୍ୟ ସମୟରେ ଅଙ୍ଗ ବିଶେଷର କଳାୟକୁ ଶୁଳନ, ହାବ ।

ଅଙ୍ଗରୁ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ରୁ+କିପୁ) ପୁନି, କାମ, କନ୍ଦର୍ପ, ଅଙ୍ଗରାତ ।

ଅଙ୍ଗମର୍—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ମୁଦ+ଅ) ଅଙ୍ଗମରନକାଶ ଭୂତ୍ୟବିଶେଷ ଯେଉଁ ରୁକର ପ୍ରଭୁର ଗୋତ୍ରହାତ ପରିବାହ ।

ଅଙ୍ଗମରକ—ସୁ. (୭ତତ) ଶଶବକୁ ପରିଷାର ପରିଜ୍ଞନ ରଖିବାକଷ୍ୟା, ମାଜଣା, ଗାଧୁଆ ।

ଅଙ୍ଗମରନ—ଶ୍ରୀ. (ଅଙ୍ଗମରନ+ର) ଗାମୁଣ୍ଡ ।

ଅଙ୍ଗମରନକ—ବି. (ଅଙ୍ଗମରନ+କ) ଶଶବକୁ ପରିଷାର ପରିଜ୍ଞନ ରଖିବାକଷ୍ୟା, ମାଜଣା, ଗାଧୁଆ ।

ଅଙ୍ଗମରନକାଶ—ବି. (ଅଙ୍ଗମରନକାଶ+ର) ଗାମୁଣ୍ଡ ।

ଅଙ୍ଗମରନକାଶ—ବି. (ଅଙ୍ଗମରନକାଶ+ଅତି) ଅପରାଧାନ୍ୟ, ଗ୍ରହଯାଗାତ ।

ଅଙ୍ଗମରନ୍ୟ—ବି. (ଅଙ୍ଗମରନ୍ୟ) ସମସ୍ତ ଅବସ୍ଥାକୟମୁକ୍ତ ଶଶର ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗ—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗ+ରଙ୍ଗ+ତି) ଶୁଣ୍ଟରେତମା, କମଳା ରୁଣ୍ଟି, ପେକାଶ, ଚନ୍ଦ୍ର, କାମୀଲକ, ରକ୍ତାଙ୍ଗ ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗକ—ବି. (୭ ତତ) ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗା କୁରୁତା, ସାଙ୍ଗ, ବର୍ମ ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗା, ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗା+ଶା) ସାଙ୍ଗ, କୁରୁତା ବର୍ମ, ଉତ୍ୟଦି ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗା—ସୁ. ବି. (ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗା+ରଙ୍ଗା) ରାଜା ଆଦିକଶଶରକୁ ଜଗିବା-ଭୂତ୍ୟ ବା ସିପାହୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗିଶା ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗା—ବି. ସାଙ୍ଗ, କୁରୁତା, କମା ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗନ—କୁ. ବ. (୭ତତ୍) ପ୍ରସାଧନ, ବେଶରୁଦ୍ଧବା, କୁଞ୍ଜମ ଚଲନିଦ୍ରାଦ ଲେପନ, ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗ, ବେହୁଷିଙ୍କ ର ଉପକରଣ ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗ—ପୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗ + ରନ୍ଧନ ତ୍ରୀ, ଅ) ଅଙ୍ଗରଲେପନ, ଛଳପା, କୁଞ୍ଜମ ଉତ୍ସାଧ, (ଶ. ଅ) ଲେପନ ତ୍ରୀର୍ଥ, ଶିଳ୍ପିପୋଷକ । [ଶ୍ରୀକ ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗ—ପୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗ + ରନ୍ଧନ ତ୍ରୀର୍ଥ + ଅ) ଅଙ୍ଗରଲେପନ, ଛଳପା, କୁଞ୍ଜମ ଉତ୍ସାଧ, (ଶ. ଅ) ଲେପନ ତ୍ରୀର୍ଥ, ଶିଳ୍ପିପୋଷକ ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗ—ପୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗ + ରନ୍ଧନ ତ୍ରୀର୍ଥ + ଅ) ଅଙ୍ଗରଲେପନ, ପଞ୍ଚ, ବାଳ, କେଶ, ପଣମ ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗ—ଶ୍ର. ବି. (ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଙ୍ଗରସବାକାଶ, ଶଟରୀ(ସେବକ) ।

ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗତା—ବ. (କ, ଧ,) ସ୍କୁଲ୍‌ମାର

ବା କିମମାୟ ଶରୀର ।

ଅଙ୍ଗରେପ—ପୁ. ବ. ପତତ ଅଙ୍ଗ + ଲିପ୍ତି+ଅ) ଅଙ୍ଗରଗୁରୁବାବିଶେଷ, କୁଞ୍ଜମ ଚନ୍ଦନାଦ ।

ଅଙ୍ଗରୋଡ୍ଧ୍ୟ—ପୁ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ଶାକ, ଚିଞ୍ଚାଟକ ତୃଣ, ଆଦ୍ରକ, ଅତା ।

ଅଙ୍ଗର—କୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗ + ବା + ଅ) ଶୁଷ୍କଗଲ ।

ଅଙ୍ଗରକଣ୍ଠକଳିଙ୍ଗ—ବ. ବଙ୍ଗ ଓ ବିହାରେକଳ, ପରଶ୍ରର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ତନି-ଗୋଟି ଇତିହାସପ୍ରକିଳ ଦେଖ ।

ଅଙ୍ଗରକଳ—ପୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଅଙ୍ଗରକୁତ, ପ୍ରେଟା, ଖଣ୍ଡ, କେମ୍ପା, ଶରବରକଳାତା ଯୁକ୍ତ ।

ଅଙ୍ଗରକାର—ବ. (ଗତତ୍) ରୋଗୀ ଦ୍ୱାରା ଅଙ୍ଗମାନକର କଦାକାର ଅକିଷ୍ମା, ବିକଳାଙ୍ଗାତା, ଘୋର, ମୂର୍ଛ, ଅପୟୁର ।

ଅଙ୍ଗରକୁତ—ପୁ. ବ. (ବ. ବ୍ରୀ) ଅପୟୁର ରୋଗ ।

ଅଙ୍ଗରକ୍ଷେପ—ପୁ. ବ. (ଗତତ୍) ଅଙ୍ଗ-ଶୁଲକ, ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗୀ, ନୃତ୍ୟାଦରେ କଳା-ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗୀ, ସଙ୍କେତ, ଉପାର୍ଥ ।

ଅଙ୍ଗରଦ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶରୀରକଳାନ, ଦେହ-ତତ୍ତ୍ଵ, ବ୍ୟାକରଣା କିମଦ୍ୟ, ସାମ୍ବୁକି-

ଶାସ୍ତ୍ର ।

ଅଙ୍ଗରିଷ୍ଟ୍ରେ—ପୁ. ବ. (ଗତତ୍) କାର୍ଯ୍ୟର ପରିଭୂତ ଅପ୍ରଧାନକିଷ୍ଟ ।

ଅଙ୍ଗରିଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ବି. (ଗତତ୍) ହୋରା-ଶାସ୍ତ୍ର, ସାମୁଦ୍ରିକ ଶାସ୍ତ୍ର ।

ଅଙ୍ଗରିକୁତ—କୁ. ବ. (ଗତତ୍) ଶରୀର ବିକାର, ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗୀ, ସଙ୍କେତ, ଉପାର୍ଥ ।

ଅଙ୍ଗରିକୁତ୍ବ୍ୟ—ବି. (ଗତତ୍) ଅଙ୍ଗ-କେନ୍ତ୍ର (ଦେଖ) ।

ଅଙ୍ଗରିକୁଣ୍ଡ୍ୟ—କୁ. ବ. (ଗତତ୍) ଅଙ୍ଗରାନ୍ଧି, ଅଙ୍ଗବିଶେଷର ରୋଗ ।

ଅଙ୍ଗରିକୁଣ୍ଡ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତତ୍) ଶରୀର-ଶୋଧନ, ଅଙ୍ଗମର୍ଜନ, ଦେହ ସପା କରିବା ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁ—କୁ. ବ. (ଅନ୍ତକ + ଅତ୍) ପଣୀ ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—ପୁ. ବି. (ଗତତ୍) ଅଙ୍ଗ-ମର୍ଦ (ଦେଖ), ଗୋଡ଼ପଣୀ ଶୂନ୍ତର ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—କୁ. ବ. (ଗତତ୍) ଅନ୍ୟର ଗୋଡ଼ହାତ ଘରୀବା, ଆର୍ଯ୍ୟବା ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—ପୁ. ବ. (ଗତତ୍) ଲୁଞ୍ଜମ ଚନ୍ଦନାଦ ଦ୍ୱାରା ଦେହର ଶୋଭ ସମ୍ପାଦନ, ଶରୀରମାର୍ଜନ ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—ବ. (ଅଙ୍ଗ + ସୁରା) ଗୁରୁର୍କର ମିଳନ, ସହବାଦ, ସ୍ଵାୟମ, ଦେଖୁନ ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—ପୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗ + ସଙ୍ଗ + ଜଳ) ସହବାଦ କାଶ, କୌଣସି ସ୍ଵାର୍ଥ ମୈଥୁନକାଶ ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—କୁ. ବ. (ଗତତ୍) ଅଙ୍ଗରୁଳକା, ବ୍ୟାଘ୍ରମ ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—ପୁ. ବ. (ଗତତ୍) ଅଙ୍ଗଲଗା (ଦେଖ); ସ୍ତ୍ରୀ-ସେବକ ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—ବି. (ଗତତ୍) ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ କୁଇଁ ଶେଉଁ ସେବକ କରିବା ଶରୀରର ପରିପାତ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତିରୁ ଯୁଦ୍ଧ ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—ବି. (ଗତତ୍) ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ କୁଇଁ ଶେଉଁ ସେବକ କରିବା ଶରୀରର ପରିପାତ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତିରୁ ଯୁଦ୍ଧ ।

ଅଙ୍ଗର୍ମୁଦାହକ—ବି. (ଗତତ୍) ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗର କରିବା ଶରୀରର ପରିପାତ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତିରୁ ଯୁଦ୍ଧ ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ବି. (ଗତତ୍) ଦେହର ଶୌଦିଯ୍ୟକ ଅଙ୍ଗର ସ୍ପଷ୍ଟକିଷ୍ଟ ସାନତା ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ଶ୍ର. ବ. ହାତର କୁଡାଆଙ୍ଗୁଟି-ରେ ପିଣ୍ଡାଯିବା ମୁହଁ ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ପୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗ + ଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍ + ଅ) ଦେହ କୁଇଁବା ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ବି. (ଗତତ୍) ଅଙ୍ଗର ତଣ୍ଡି, କାର୍ଯ୍ୟର ଅଶ ବିଶେଷର ଅନୁଷ୍ଠାନ ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ପୁ. ବ. ଅଙ୍ଗରିକୁଣ୍ଡ୍ୟ ଦେଖିବାରେ ଭାବରୁଙ୍ଗା କରଣ, ଅଙ୍ଗରଙ୍ଗୀ(ଦେଖ) ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ବି. (ଗତତ୍) ଅବ୍ୟବ-ରହିତ, ଦିସ୍ତାମାନ, ବିଧୁମାନ, ଅପମ୍ପ୍ରୀଣ, ଶ୍ରୀଆ, (ବି) କାମଦେବ, (ଶ୍ରୀ) ଅଙ୍ଗରାନା ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ଶ୍ର. ବ. କାମା, କୁରୁତା, ଭରର ଏକଅଶ; ଭରର ଏକ ବୋଲ୍ ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ଅବ୍ୟବ (ଅଙ୍ଗ + ଅଙ୍ଗ + ରାତରି) ଅଙ୍ଗ ସହିତ ଅଙ୍ଗୀ ବା ଦେହର ମେରୀ ସମ୍ମର୍କ ହେବି ସମ୍ମର୍କରେ ଅନେକାନ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ରୂପେ, ସ୍ଵାପ୍ନ ପଣୀର୍ବୀ ବ୍ୟକ୍ତିକ ପଢି ପନ୍ଥପାତି, ଅଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତିରୁ ଯୁଦ୍ଧ ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ପୁ. ବ. ଗୋଣ ଓ ମୁଖ୍ୟ ସାବାନ; ଆସୀନୁତା; ପନିଷ୍ଟା ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ପୁ. ବ. (ଗତତ୍) ଅଙ୍ଗରଜ, କଷ୍ଟ, ଲଗ୍ନାଧ୍ୟପ ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—କୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗ + ଆବରଣ) ଗତତ୍; ଶରୀରର ଅଙ୍ଗ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆଙ୍ଗାଦକ କରିଯାଏ, ଅଙ୍ଗ ଦାଶ, ପୋଷକ, ସାମ୍ରୁ, ଗୁଦର ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ବି. (ଅଙ୍ଗ + ଆଭରଣ) ଗତତ୍; ଶରୀରର ଶୋଭ ବୃକ୍ଷ୍ୟରେ ଅଳଙ୍କାର ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ବି. ପାହାଡ଼ରେ କାଶ କରୁଥିବା ବାଣୀଶ୍ଵାର କାନ୍ଦିତ ଚିକିତ୍ସା ।

ଅଙ୍ଗରୋଷ୍ଟ୍ରେନ୍ସ୍—ବି. କୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗ + ଆର) ଅଗ୍ନିଦର୍ଶ କାଷା ବିଶେଷ, କୃତ୍ତିଷ୍ଠିତ ।

ଅଙ୍ଗୁଳିଯ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅଙ୍ଗୁଳି+ଫେ+ଥ) ଅଙ୍ଗୁଳିଯାଣ, ଅଙ୍ଗୁଳି ଆପାତରୁ ଯେ ରଖାକରେ, ଅଙ୍ଗୁଳି ଆବରକ, ଦୟାନା। ଅଙ୍ଗୁଳିଯାଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅଙ୍ଗୁଳି+ଫେ +ଥନ) ଅଙ୍ଗୁଳିଯ (ଦେଖ)। ଅଙ୍ଗୁଳିପଞ୍ଚ—ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତର ପାଞ୍ଚଗାଟି ଥାକୁ ଓ ଗୋଡ଼ର ପାଞ୍ଚଅଙ୍ଗୁଳି । ଅଙ୍ଗୁଳିପଞ୍ଚ—ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଙ୍ଗୁଠିର ପବ, ଆଙ୍ଗୁଠିର ମଣିରେ ଥବା ସ୍ଵରଳ ଥଂଶ । ଅଙ୍ଗୁଳିମୁଦା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନାମକିତ ମୁଦି, ଦେଇରାଶନାକାଳରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଙ୍ଗୁଳିର ଏକ ଏକ ପ୍ରକାର ଭଣୀ । ଅଙ୍ଗୁଳିମୋଟନ—କ୍ଲୀ. ବ. ଅଙ୍ଗୁଳି ଫୁଟାଇବା କର୍ମ, ଅଙ୍ଗୁଳି ଷ୍ଟେଟନ । ଅଙ୍ଗୁଳିସଙ୍କେତ—ବ. ଅଙ୍ଗୁଳିଠାର(ଦେଖ) । ଅଙ୍ଗୁଳି ସଙ୍କ୍ରାନ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଙ୍ଗୁଳି ଦ୍ୱାରା ସଙ୍କେତ, ରଣାର । ଅଙ୍ଗୁଳିସନ୍ଧେଶ—ପୁ. ବ. ଅଙ୍ଗୁଳି ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରାନ୍ତବାନ, ଅଙ୍ଗୁଳିଠାର । ଅଙ୍ଗୁଳିସନ୍ଧନ—ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଦୁଇଆଙ୍ଗୁଠିର ମର୍ମିପାନ, ଆଙ୍ଗୁଠିସନ୍ଧନ । ଅଙ୍ଗୁଳିସମ୍ମୂତ୍ତ—ପୁ. ବ. (* ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଙ୍ଗୁଳିରୁ ଜାତ ନାହିଁ । ଅଙ୍ଗୁଳିଷ୍ଟୋଟନ—କ୍ଲୀ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଙ୍ଗୁଳି ଫୁଟାଇବା କର୍ମ । ଅଙ୍ଗୁଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅଙ୍ଗୁଳି+ର) ଆଙ୍ଗୁଳି । ଅଙ୍ଗୁଳୀକ—ବ. (ଅଙ୍ଗୁଳି+ଇକ) ମୁଦି, ଅଙ୍ଗୁଲ୍ୟ । ଅଙ୍ଗୁଳୀୟକ—କ୍ଲୀ. ବ, (ଅଙ୍ଗୁଳି+ଇକ) ଅଙ୍ଗୁଳିଭୂଷଣ, ମୁଦି । ଅଙ୍ଗୁଣ—ପୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗୁ+ଶା+କ. ଥ) ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠି । ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠାନ, ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠାନ—ଗ୍ରା. ବ. ଦରଜି-ମାନେ ସିଲେଇ କଲାବେଳେ କୁଷ୍ଟ ତେଲିବାକୁ ମରିଆଙ୍ଗୁଠିରେ ପିନ୍ଧିଥକ ଧାଉମୟ ଟେଟି, ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠାନା ।

ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ—ପୁ. ବ. (ଅଙ୍ଗୁ+ଉଷ୍ଠ) ନକୁଳ, ଶର, ବାଣ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ତକରିବାରେ । ଅଙ୍ଗେଇତ—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜା) ବି, ଉଷ୍ଣତ, କାନ୍ତ ଲୌହ, ତଳା ଲୁହା । ଅଙ୍ଗେନିଭେରବା—ପ୍ରା, ଫି, ଆପେ ଅନ୍ତୁ ଭବ କରିବା । ଅଙ୍ଗେଷ୍ଟୁ—ବ. (ଅଙ୍ଗୁ+ଇଷ୍ଟୁ+ଥ) ଯାହାଦ୍ୱାରା ଅଙ୍ଗ ଘୋଷ୍ଯାଏ, ଗମୁଷ୍ଟ । ଅଙ୍ଗୁୟ—ଯା. ବି, ମହାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶର ସେନାପତି । [ଅନ୍ତୁର । ଅଫ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅନ୍ତ୍ୟ+ଥ) ପାପ, ମନ୍ଦ, ଅଫାଶ—ବ. (ଅଫାଶ+ଥ) ନେଇବିକ ବଥ ନିତ, ପାପ, ମନ୍ଦ, ଅଶୁଭ । ଅଫି—ପୁ. ବ. (ଅନ୍ତ୍ୟ+ର) ବୃକ୍ଷ ମୂଳ, ଅଫି, ପାଦ । ଅଫ୍ଟି, ଅଫ୍ଟୀ—ପୁ. ବ. ପାଦ, ଚରଣ, ଦୃଷ୍ଟରେର, ଛନ୍ଦର ଚର୍ବିର୍ଭବ, ପିତ୍ତାର କରିଟି । ଅଫ୍ଟିପ—ପୁ. ବ. (ଅଫ୍ଟୁ+ପା+କ. ଥ) ପାଦପ, ଦୃକ୍ ଲତା । ଅଫ୍ଟିପର୍ଣ୍ଣୀ, ଅଫ୍ଟିପର୍ଣ୍ଣିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପାଶୀ ପର୍ଣ୍ଣୀ, ଅଫ୍ଟିପର୍ଣ୍ଣିକା । ଅଫ୍ଟିବଲ୍ଲିକା, ଅଫ୍ଟିବଲ୍ଲି—ବ. ଗ୍ରୀମଲ୍ଲିକା, ଗ୍ରୀକଲିଆ, ପାଶୀ ପର୍ଣ୍ଣୀ । ଅବ୍ରକନ୍—ଗ୍ରା. ବ. ପ୍ରତିର ସାମନାରେ ମରିରେ ବୋତାମ ଲାଗିଥିବା ଚପକନ୍ ବା ଲମ୍ବକୁରୁତା । ଅବ୍ରକବା—ଗ୍ରା. ବି. ଦୋହଳିବା, ରୁଲିବା । ଅବ୍ରକାର—ଗ୍ରା. ବି, ବହିନା, କଣ୍ଟିବା ପଦାର୍ଥର ଆଗରୁଣ୍ୟ ଦିଆଯିବା ମୁଖ୍ୟମଣି ଅବ୍ରକତ—ପୁ. ବ. (ଅ+ବ୍ରକତ) ନିର୍ମିମେଷ୍ଟ, ସ୍ତିର, ଅସ୍ତବ୍ଧ, ଅତୃପ୍ର, ଅଶିଷ୍ଟ, ଅବ୍ରକନିତ, ସେ ମମକ ପଡ଼େ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ରକତା ।) ଅବ୍ରକୁ—ପୁ. ବ. (ବ. ଗ୍ରୀ) ନେଷ୍ଟ ସାନ, ମନ୍ଦନେଷ୍ଟ, ଅନ୍ତ, (ବି) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; କୁଣ୍ଡି ତବନ୍ତୁ ।

ଅବ୍ରନ୍ଦିଷ୍ଟୁ—ବିଂ (ଅ+ବ୍ରନ୍ଦିଷ୍ଟୁରଷ୍ୟ) ଅଗୋଚର, ଯାହା ଆଉ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ଅବ୍ରନ୍ଦୁଷ—ପୁ. ବ. (ଅ+ବ୍ରନ୍ଦୁଷ୍ୟ+କ) ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ, ଅନ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ରନ୍ଦୁଷା । ଅବ୍ରନ୍ଦଳ—ପୁ. ବ. ପ୍ରିର, ଦୃଢ଼, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ରନ୍ଦଳା । ଅବ୍ରନ୍ଦା—ଗ୍ରା. ବି. ଅବ୍ରନ୍ଦା, ଯାହା ଚନ୍ଦ୍ରା ହୋଇନାହିଁ, ଅଯାତ୍ରୀଆ (ଲୋକ) । ଅବ୍ରଣ୍ଟ—ପୁ. ବି, ସେ ରାତୀ ରୁହେ, ଶାନ୍ତିଷ୍ଵରବିଶିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ରଣ୍ଟା । ଅବ୍ରଣ୍ଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବ୍ରଣ୍ଟି+ର) ଅକୋପନା ସ୍ତ୍ରୀ, ସ୍ତ୍ରୀଲାପ୍ନୀ, ସୁଧର୍ମନାରି ଅବ୍ରତ—ପୁ. ବ. ଅପଟ, ଧର୍ମ, ଅର୍ଥ, କାମ, ମୋକ୍ଷ ଏହି ରୂପ ଯାହାର ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ରତୀ । ଅବ୍ରର—ପୁ. ବ. (ଅ+ବ୍ରର+ଥ) ସ୍ତିର, ଚରଳନ୍ଦୂନ୍ୟ, ସେ ଗତିଶୀଳ ନୁହେ, ସ୍ତାବର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ରର, (କି.) ଅବ୍ରରତ, ସ୍ତାବର ବପ୍ତ । ଅବ୍ରଳ—ପୁ. ବ. (ଅ+ବ୍ରଳ) ଦୃକ୍, ପବତ, ପାଷଣ, ପଥର, ଶଙ୍କୁ, ଶୁଣ୍ଡ, କ୍ରତ୍ତୁ, ଅସ୍ତ୍ର, ଶିଶୁ, (ବି) ଗତରଦ୍ଵିତୀ, ଅକ୍ଷମ, ଅସମ୍ରଥ, ଦୃଢ଼, ସ୍ତିର, ଅପ୍ରତକିତ ଦୋଷ ବା ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ରଳା । ଅବ୍ରଳକନ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗ ତତ୍ତ୍ଵ) ପଲାତକନ୍ୟ, ପାଦତ୍ତ । ଅବ୍ରଳକାଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପୃଥିବୀ । ଅବ୍ରଳକଳ—ଗ୍ରା. ବ. (ଅବ୍ରଳ+କଳ) ଅସମ୍ସୀମସ୍ତୁ, ଅଭାନପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ । ଅବ୍ରଳକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବ୍ରଳ+କା) ପାଖତ, ଦୁର୍ଗା । ଅବ୍ରଳକାତ—ଗ୍ରା. ବ. ଅସ୍ତ୍ରାନ୍ତ୍ୟକାର, ପାଣି-ଥକୁଆଁ ଜାତ । [ସୌଦାମିନୀ । ଅବ୍ରଳତ୍ତୁର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧା) ସ୍ତିର-ଅବ୍ରଳତ୍ତୁର—ପୁ. ବ. କୋଳଳ, (ବି) ସ୍ତିରିକାନ୍ତମୁଖ । [ଭଦ୍ର । ଅବ୍ରଳତ୍ରୀ—ପୁ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ପବତଶୟ,

ଅଚଳଧୂତ—ବି. ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ କଳନ୍ଦୋବିଶେଷ ।
 ଅଚଳନ୍—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଅନ୍ତି, ଅନ୍ତିଷ୍ଠୀ,
 ଅସଦାଗୁର ।
 ଅଚଳନ—ବି. (ଅ+ଚଳନ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ;
 ଗତିରହିତ, ଅସଦାଗୁର, ଅନ୍ତି ସ୍ଥା,
 ଚଳନର, ଅଭବ । [ସ୍ଥା]
 ଅଚଳନାନ୍ତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମେନକା, ହୃମାଲୟୁର
 ଅଚଳନୟ—ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହାର
 ପ୍ରତଳକରନ୍ତିରସ୍ତ୍ରବ, ବୃନ୍ଦବାରଥେଯୋଗ୍ୟ
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ମୟୁ ।
 ଅଚଳନ୍ତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଚଳ, ଯାହା
 ଯାନାନ୍ତରକୁ ବୁଲିଛି ହୋଇ ନପାରେ,
 ଯାବର ।
 ଅଚଳପକ୍ଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳତର୍କିରତି
 ଅବସ୍ଥା, ଅତିଗରେ ଅବସ୍ଥା ।
 ଅଚଳପତ୍ର—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ହୃମାଲୟୁ
 ପବତ, ପବତଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ଅଚଳପୁତ୍ର—ପୁ. ବି. ବୌଦ୍ଧବିଶେଷ,
 ଜୌନାଗୁରୀୟଙ୍କର ଏକାଦଶିଷ୍ଟ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ
 ଜଣେ ।
 ଅଚଳରାଜ—ପୁ. ବି. ହୃମାଲୟୁ ପବତ ।
 ଅଚଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଚଳ+ଆ) ପୁରୁଷୀ,
 ମେନକା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, (ବି) ଶ୍ରୀର, ଅଟଳା,
 ବରତକିବସ୍ତ୍ରନା । [ଅଗ୍ରତି] ।
 ଅଚଳାଚଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବହୁ, ପ୍ରଭୁତ,
 ଅଚଳାଧିପ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ପବତ-
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ହୃମାଲୟୁ ।
 ଅରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରୁଷରସପୁରିଧାଶାଲ୍ ଲଙ୍ଘଳ
 ଦ୍ୱାରା ଚହିତକମିରିଆଶ, ଅଳ୍ପପରିମିତ
 (ଭୂଖଣ୍ଡ) ।
 ଅରୁନନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାଶଭୟ, ମରୁଡ଼, (ବି)
 ଭୟାନକ, (ଯା, ଫି. ବି.) ଅକୟାଉ,
 ହତାହ, ହୁକର, ଅପ୍ରତ୍ୟାଣିତରୁପେ,
 ପ୍ରତ୍ୟାନ୍ତରୁପେ, ବହୁତ ।
 ଅରୁଗୁଆ, ଅରୁଭୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାତ, କି-
 କିଞ୍ଚିତ୍ୟବିମୂଳ, ଶିଶ୍ର, ବ୍ୟସ୍ତ, ଅନିପୁଣ୍ୟ,
 ଆଚମ୍ପିତ, ଆଶ୍ରୟୀୟନ୍ତି ।
 ଅରୁର୍ଗଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନର୍ଗଳ, ଦୁର୍ବର୍ଷ,

ଅନ୍ତରେ ଥାଏଇଲୁ ।
 ଅଗୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କେବୁଲ୍, ସମାଜବିଦୀତ
 ଆଚାରଣ, ଅନ୍ତରୂପ, ବେଧାର, (ଗ୍ର. ବି°)
 ଅପ୍ରତିକିତ ।
 ଅଗୁଳହାତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅପ୍ରୀତିକର, ଅଲୋଡ଼ା,
 (ବି) ଅପ୍ରୀତିକରଙ୍କ ।
 ଅତିକଷ୍ଟକ—ବି. (ଅ+ତିକଷ୍ଟକ) ଅନାହିଁ
 ଦେବିଦ୍ୟ, ଅଞ୍ଜନେଦ୍ୟ, ନିକୁଣ୍ଠ କେଷକ ।
 ଅତିକଷ୍ଟମୟ—ବି. ଅତିକଷ୍ଟମ୍ୟ(ଦେଖ) ।
 ଅତିକଷ୍ଟା—ବି. ତିକଷ୍ଟାର ଅଭିନ, ଉପଯୁକ୍ତ
 ତିକଷ୍ଟାର ଅଭିନ ।
 ଅତିକଷ୍ଟ୍ୟ—ବି. ଯାହାର ତିକଷ୍ଟାହୋଇ
 ନପାରେ, ଯାହା ତିକଷ୍ଟା ଦ୍ୱାରା ଉପ-
 ଶାନ୍ତ ହୋଇ ନପାରେ, ଦୂରବେଗ୍ୟ ।
 ଅତିକଷ୍ଟ୍ୟ—ବି. (ନ. ତତ) ଅନରିତାଷ୍ଟା,
 କରିବାକୁ ଅନିଛୁକ ।
 ଅତିକଷ୍ଟ—ବି. ଅତିକଷ୍ଟିଆ, ରୁଷ, ଅପରିଷ୍ଟାର
 ଅତିକଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. (ବ. କ୍ରୀ) ଚେତନାଟନ୍ୟ
 ଅକ୍ଷାନ, ମୁଖୀ, (ବି) ଜନବସ୍ତ୍ର ।
 ଅତିକଷ୍ଟମୟ—ପୁ. ବି. ଚିନ୍ତାରଥପୋତ୍ୟ,
 ଯାହା ଚିନ୍ତାକରମାରିନପାରେ, କଳ୍ପନା-
 ପତ, ଅବୋଧ ।
 ଅତିକ୍ରମ—ବି. ଚିନ୍ତାକ୍ରମ୍ୟତା, ନିଷ୍ଠାକ୍ରମ,
 ଦାୟିତ୍ୱକ୍ରମଶୂନ୍ୟ, (ଗ୍ର. ବି°) ନିଷ୍ଠାକ୍ରମ,
 ଚିନ୍ତାରହିତ ।
 ଅତିକ୍ରମପହଞ୍ଚ—(ପ୍ରା. ପୁରୀ) ବି. ଯେଉଁ
 ଆବୃତ ଗଳିଗୁଣ୍ୟ ବାଟେ କରନ୍ତାଥମହା-
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ରୋଷରୁ ଭୋଗମଣ୍ଟପକୁ ରକ୍ଷଣ
 ହୋଇଥିବା ଅଭ୍ୟନ୍ତିଆ ଅନ୍ତି ବ୍ୟଞ୍ଜନାଦି
 ବୁଦ୍ଧାତ୍ମକ୍ୟ, ଜଗନ୍ନାଥମନ୍ଦିରରଜନାଟମନ୍ଦିର
 ଘାନବିଶେଷ ।
 ଅତିକ୍ରମ—ପୁ. ବି. ଅତିକ୍ରମ, ଥକଳିତ,
 ଚିନ୍ତାର ହୋଇ ନଥବା ।
 ଅତିକ୍ରମପଦ୍ମ—ବି. (ନ. ତତ) ଯାହା
 ପବ୍ଲରେ ଚିନ୍ତାକରମାର ନଥାଏ ।
 ଅତିକ୍ରମ—ବି. (ନ. ତତ) ଯାହା ଚିନ୍ତାର
 ବିଷ୍ଟ୍ୟ ଲୁହେ, ଚିନ୍ତା ପାତା, (ବି) ଘିର୍ଷର ।
 ଅତି—ବି. (ପୁ. କ୍ରୀ) ଅଳକାଳିଷ୍ଟ୍ୟ ।

ଶୀତ୍ର, କ୍ଷଣିକ ।
 ଅଚିରକାଳ—ପୁଂ. ବି. (କ. ୪) ସ୍ଵଲ୍ପକାଳ,
 କିଛି ସମୟ ।
 ଅଚିରହିସ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ଚର) ଅଧିର୍ଦ୍ଦ
 ସ୍ଵତ, କ୍ଷିପକାଳ, ଚକ୍ରପତିଆ ।
 ଅଚିରକିଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ. ଗ୍ରୀ) କ୍ଷଣପ୍ରତି,
 ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଅଚିରଦୂଷି, ଅଚିରାଶ୍ର,
 ଅଚିରାଶ୍ର, ଅଚିରସେତିଶ୍ଵ । [କିଳୁଳି ।
 ଅଚିରଦୂଷି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କ୍ଷଣପ୍ରତି, ବିଦ୍ୟୁତ୍,
 ଅଚିରପ୍ରତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଚିରଦୂଷି(ଡେଟ)
 ଅଚିରରେ—ପ୍ରା. ଅବ୍ୟ, ଥଳକାଳରେ,
 ଅଚିରାଶ୍ର, ଅଚିରାଶ୍ର, ଉତ୍ସନ୍ଧିଷାତ୍ର ।
 ଅଚିରରୋଚି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ. ଗ୍ରୀ) ବିଦ୍ୟୁତ୍,
 ବିଜୁଳି ।
 ଅଚିରପ୍ଲାୟୀ—ବି. କ୍ଷଣିକ, ଥଳକାଳୀନ,
 କ୍ଷଣରଙ୍ଗୁର, କ୍ଷଣପ୍ଲାୟୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଚିର-
 ପ୍ଲାୟୀନା ।
 ଅଚିରାଶ୍ର—ବି. (ବ. ଗ୍ରୀ) ବିଦ୍ୟୁତ୍, କିଳୁଳି ।
 ଅଚିରାଶ୍ର—ଅବ୍ୟ, ହଠାତ୍, ଅବଳମେ,
 ଶୀତ୍ର, ଉତ୍ସନ୍ଧିଷାତ୍ର । [କିଳୁଳି ।
 ଅଚିରାଶ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ, ଗ୍ରୀ) ବିଦ୍ୟୁତ୍,
 ଅଚିରେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ, ଅଚିରାଶ୍ର(ଡେଟ) ।
 ଅଚିଲ୍—ଗ୍ର. ବି. ଛଳ, ଉପଳକ୍ଷ୍ୟ ।
 ଅଚିବଳ—ନି. କଣ୍ଠରର ଗେହିଏ
 ଜଳୋଧ୍ର । [ଶିଳ ।
 ଅଚିତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (ଅଞ୍ଚାରିତ୍ରୁ) ଗତ-
 ଅଚିତ୍ରର—ଗ୍ର. ବି. (ପୁ. ଦ୍ଵୀ) ଅଗାହକ,
 ଯେଉଁଲୁକ ଅନ୍ୟର ଗୁଣ ଚିହ୍ନିପାରେ
 ନାହିଁ, ଅଯୋଗ୍ୟ ।
 ଅଚିତ୍ର—ଗ୍ର. ବି. ଅପରିଚିତ, ଅଜ୍ଞାତ,
 ଅଜ୍ଞେୟ, ଯେଉଁ ଲୋକ ଅନ୍ୟକୁ ଚିହ୍ନି
 ପରେ ନାହିଁ, ଯେଉଁ ଘେଗକୁ କେହି
 ବିହିଁ ପରେ ନାହିଁ ।
 ଅଚିତ୍ର ତ—ବି. (ଅ+ଚିତ୍ରିତ) ଯହିଁରେ
 କୌଣସି ଚିତ୍ର ବା ମାଳୀ ନ ଆସ,
 ଅପରିଚିତ, ଯାହା କୁ କେହିତହେନାହିଁ ।
 ଅଚିନ—ଶି. ସୁମାଦା ଦୀପର ଉତ୍ସବ-
 ଶରେ ଶୋଟିଏ ପ୍ରତିପଣାଳୀ ପୁଣ୍ୟ
 ଓ ନଗର ।

ଅଚେତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଚେତନାଶୁନ୍ୟ, ବେହୋସ୍ତ, ବାହ୍ୟଜ୍ଞାନଶୁନ୍ୟ, ଜଡ଼, ଗରୁଦୁଷ୍ଟିଆର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଚେତ ।

ଅଚେତନ—ବି. (ଅ + ଚେତନ) ବ.ଶ୍ରୀ; ଚେତନାଶୁନ୍ୟ, ଜନଶୁନ୍ୟ, ନିଜିକ, ଯାହାର ତେତା ବୃତ୍ତ ଯାଇଥିଛୁ ।

ଅଚେତାୟ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅଜ୍ଞନ, ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞନରହିତ, ଦୃଢ଼ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନ, ନିଷ୍ଠାର । [ଅଚେତନ ।]

ଅଚେତନ—ବି. (ଶ୍ରୀ. ପଦ୍ମ) ଅଜ୍ଞନ, ଅଚେଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ଚେଷ୍ଟା-

ରହିତ, ନିଷ୍ଟେଷ୍ଟ, ଜନଶୁନ୍ୟ, ଅଚଳ, ଜଡ଼, ବାହ୍ୟଜ୍ଞାନଶୁନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଚେଷ୍ଟ । (ବି) ଚେଷ୍ଟାର ଅଭିବ । [ନିଷ୍ଟେଷ୍ଟତା ।]

ଅଚେଷ୍ଟତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଚେଷ୍ଟାରହିତ୍ୟ, ଅଚେଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଚେଷ୍ଟାର ସ୍ଥାଲିଙ୍ଗ, (ବି) ଚେଷ୍ଟାର ଅଭିବ ।

ଅଚେତନ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଚେତନ) ଅଜ୍ଞନ, ଚେତନାଶୁନ୍ୟ, ସଜ୍ଜନ୍ୟ, ମୂଳ୍ୟ, (ବି) ଜାନଶୁନ୍ୟତା ।

ଅଛୁ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଛୋ + କ.ଅ) ସଜ୍ଜ, ନିର୍ମଳ, (ଗ୍ରା-ବି) ଆଛା, ସମ୍ମରେ ଅବସ୍ଥିତ, (ବି) ସୁଚିକ, ଭଲୁ, (ଅବ୍ୟ) ଆଭିମୁଖ୍ୟ, ସମ୍ମାନୀ ।

ଅଛୁଦ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅରଜକ, ଯେଉଁଠାରେ ରାଜା ନାହିଁ, ଉତ୍ସବନ, ରଜସ୍ଵନ ।

ଅଛୁଦ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଆଛାଦନରହିତ ଅନାଚୃତ, ପତ୍ରଶୁନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଛୁଦା ।

ଅଛୁଦୁ—ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ଅକପଟ, ଉଦ୍‌ସ୍ଥାନ, ଉଳନାରହିତ, ଅନାଚୃତ ।

ଅଛୁନ୍ୟ—ବି. ଅନୁପମାତ ବାଲକ, ବେଦାଧ୍ୟୁନଶୁନ୍ୟ, ଅଭିପ୍ରାୟୁଶୁନ୍ୟ, ଯତିରହିତ, (ପଦ୍ମ) । [ଭଲୁ ।]

ଅଛୁଭଲୁ, ଅଛୋଭଲୁ—ପୁ. ବି. ଭଲୁକ, ଅଛା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଷ୍ଣୁର ଆଛାଦନ, ନିର୍ମଳା ।

ଅଛା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ସବ, ଭଲ ।

ଅଛାୟ—ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ଗ୍ରୁସ୍ତାନନ୍ଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଛାୟା ।

ଅଛିଦ୍ର—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ରତ୍ନଶୁନ୍ୟ, ଦୋଷଶୁନ୍ୟ, ଭ୍ରାନ୍ତରହିତ, କଣ ନ ଥିବା, ନରନ୍ତ୍ୟ, ଅତିପନ୍ନ, ସଙ୍ଗବ୍ୟାପୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଛିଦ୍ରା ।

ଅଛିଦ୍ରକାଣ୍ଟ—ବି. ତେଉଶ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଶର ଅଧ୍ୟାୟବିଶେଷ ।

ଅଛିଦ୍ରାବଧାରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଛିଦ୍ର + ଅବ + ଧ୍ୟ + ଅନ) ବୈଦିକ କାର୍ଯ୍ୟ-ନିଷ୍ଠାର, ବୈଦିକ କର୍ମଶେଷରେ ତାହାର ଅଙ୍ଗଭାନ ଆଜଙ୍କା ନିବାରଣାର୍ଥ ବିଷ୍ଣୁ-ସରଣ ।

ଅଛିନ୍ଦ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଛିଣ୍ମା, ହଣା ହୋଇ ନ ଥିବା, ସମସ୍ତ କଟା ହୋଇ ନିଥିବା, ଅଣ୍ଟିତ, ଅବଭକ୍ତ ।

ଅଛେଦ—ପୁ. ବି. ସେ ଛେଦନ ଯୋଗୀ ନୁହେ, ଅବିଭାନ୍ୟ, ଯାହା ଅସ୍ତ୍ର ଶ୍ଵାଦି-ଦ୍ୱାରା କଟା ଯାଇ ନ ପାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଛେଦ୍ୟା ।

ଅଛେଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଛି + ଇଦ) ନିର୍ମଳ ନଳ, କେଳାସପବତ୍ତ୍ଵ ଗୋଟିଏ ସରେବର ନାମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଛେଦା—ନିର୍ମଳିବିଶେଷର ନାମ ।

ଅର୍ଥତ—ପୁ. ବି. (ଅ + ର୍ଥତ) ସନାତନ ବ୍ରହ୍ମ, ବିଷ୍ଣୁ, ଉତ୍ସର, କୃଷ୍ଣ, (ବି) ଅପରିତ, ଅବିନାଶୀ, ସ୍ତିର, ଚିରଷ୍ଵାସୀ, ବିନାଶରହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବୁତା ।

ଅର୍ଥତାଗ୍ରଜ—ପୁ. ବି. ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକର ବଢ଼ିଭାର, ବଳପାନ, ରନ୍ଧ୍ର ।

ଅର୍ଥତାଗ୍ରଜ—ପୁ. ବି. କାମ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-ପୁତ୍ର, ଅର୍ଥତାପଳ, ପ୍ରଭୁମ୍ଭୁ ।

ଅର୍ଥତାନନ୍ଦ—ପୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ମନୁଷ୍ୟର ନାମବିଶେଷ ।

ଅର୍ଥତାନନ୍ଦଗୋପାଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀ—ଚେତନ୍ୟଦେବଙ୍କ ସମସାମୟିକ ଓଡ଼ିଆ ମହାୟତ୍ତ୍ସତ୍ୱ ଓ ଉତ୍ତକନବି ।

ଅର୍ଥତାନନ୍ଦଦାସ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନାମ) ଅର୍ଥତାନନ୍ଦ ଗୋପାଇ (ଦେଖ) ।

ଅର୍ଥତାନୁକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକର ଉଦ୍ଧାରୀ, ଉଚବିଷ ।

ଅର୍ଥତାବାସ—ପୁ. ବି. (ଶ୍ରୀତ୍ରୀ) ଅର୍ଥତ ଅବାସ ଅଶ୍ଵତଥବୃକ୍ଷ, ବୈକୁଣ୍ଠ ।

ଅର୍ଥ—ଶ୍ରୀ. କି. (ଅସ୍ଥାରୁ) ହୃଥ, ଅଟ ।

ଅର୍ଥଭାବ—ଶ୍ରୀ. କି. ଅସ୍ଥାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଳ ଯୁଦ୍ଧ ରୁପ କେବଳରେ ବ୍ୟବ-ହୃତ ଆକାର । [ଅର୍ଥଭାବା ।]

ଅର୍ଥଭାବ—ଶ୍ରୀ. କି. ଅଶ୍ରୀକ, (ବି) ଅର୍ଥଭାବ ହୋଇ ନ ଥିବା, ଅବଦୟ ।

ଅର୍ଥଭାବ—ଶ୍ରୀ. କି. ଦୌବାତ୍, ଅକ-ସ୍ତ୍ରୀତ୍, ହଠାତ୍, ଅଜାଣତରେ, ହେଳା କରି, ଅବମାଲାନମେ ।

ଅର୍ଥଭାବ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେତେବେଳୁ ଯୋଗୀ ନୁହେ, ଅବିଭାନ୍ୟ, ଯାହା ଅସ୍ତ୍ର ଶ୍ଵାଦି-ଦ୍ୱାରା କଟା ଯାଇ ନ ପାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଛେଦ୍ୟା ।

ଅର୍ଥଭାବ—ଶ୍ରୀ. କି. ଯେଉଁ ଜଳୀୟ ପଦାର୍ଥ ଛଣ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅର୍ଥପା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅମୁତ୍ତତ (ପୁଷ୍ଟକ), ଜୀବ, ଜଣା, ପ୍ରକାଶିତ ।

ଅର୍ଥବ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଜାତିର ଲେକକୁ ଭଳକାଶ୍ୟ ହନ୍ତମାନେ କୁଅନ୍ତ୍ର ନାହିଁ (ବି) ଅପ୍ରଣ୍ୟବ୍ୟକ୍ତ । [ଦର ।]

ଅର୍ଥବାଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଛପରହୋଇ ନ ଥିବା ଅଗ୍ରଭାବ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅବିଶ୍ଵାସ, ଯାହା ଶୁଣି ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅର୍ଥବାଣୀ—ଶ୍ରୀ. କି. କର୍ମକାନ୍ତ ରେଣୀ ବେଦନାରେ ଅପ୍ରିତ ଅଜ-ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷମାନ ପ୍ରୁଟିପିଟି ହେବା ।

ଅର୍ଥବାଣୀଭାବ—ଶ୍ରୀ. କି. (ବ-ଉତ୍ସକନ) କୁଲରେ ଶସ୍ତ୍ରାଦିକୁ ପାହୁଡ଼ିବା, ଉତ୍ସର୍ତ୍ତାଦିବା, ଶୁଣିଦେବା, କାଦୁଆ ଜମିରେ ଗଜେଇ ବା ଶାରି ଧାନ ବିହନକୁ ବୁଣିଦେବା । [ଦେଖ ।]

ଅର୍ଥଭୁ—ଶ୍ରୀ. (ପ୍ର-ପଦ୍ମ) ବି. ଅର୍ଥଭୁ

ଅଛଣ୍ଡା—ଶ୍ର. ବି. ଅବିଭକ୍ତ, ଅଛୁନ୍ଦ, ଯାହା ଛୁଣ୍ଡିନାହୁଁ, ଅବିଭାନ୍ୟ (ରଣ୍ଡି) ।

ଅଛୁମାକୁ ଗଛୁମା—ଶ୍ର. (ପ୍ର. ନ୍ୟାୟ)
ଅଛେଇ ମାକୁ ଗଛେଇମା, ଜଣକର
ଦୋଷ ବା ଚାନ୍ଦିକୁ ଅନ୍ୟ ଜଣକଠାରେ
ଆଗେପ କରିବା, ଅନୁପୟୁକ୍ତ ପାତ୍ର
ସଙ୍ଗେ କନ୍ଧାର ବିବାହ କରିବା,
ଅଗୁଳନୀୟ ବସ୍ତ୍ର ସଙ୍ଗେକୌଣସି ବସ୍ତ୍ରର
ତୁଳନା କରିବା ।

ଅଛୁଆ—ଶ୍ର. ବି. ଅଷ୍ଟୁଣ୍ୟ, ଅଷ୍ଟୁଷ୍ଟ୍ର,
ଛପରବନ ହୋଇ ନଥିବା (ଘର),
ରଜସ୍ତଳା (ସ୍ତ୍ରୀ) ।

ଅଛୁଆଣ୍ଟି—ଶ୍ର. ବି. ଛପରବନ ହୋଇ
ନଥିବା (ଘର) ।

ଅଛେଦେର—ଶ୍ର. ବି. ଦୂରି, ଅଧମ, ଅତି
ଅଧମ, (ସୁଦ୍ରାତ୍ମ, ସୁଦ୍ର ଶକ୍ତି) ହେୟ,
ନିଧ୍ୟ, ଜନକ୍ୟ, ମୂଲ୍ୟଶାନ, ପ୍ରସ୍ତ୍ରୀଜନନ-
ଶାନ ।

ଅଜ—ଯା. ଅବ୍ୟ. ନଗଦ, ନଗଦାନଗଦି,
ଅସଲ, ପ୍ରକୃତ, ଦୁଷ୍ଟା, କେବଳମାତ୍ର ।

ଅଜଗବ—ଯା. ଅବ୍ୟ. ଅକ୍ଷୁତ୍ତା, ହତାତ୍ତ
ଅପ୍ରତ୍ୟେତିତ୍ରୁପେ, ଦୈବାତ୍ମ (ଯା- ବି)
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୁପେ ମିଥ୍ୟା, କାଳନିକ(ଗେପ),
ଅକ୍ଷୁତ୍ତିକ, ଅପ୍ରତ୍ୟେତି, ଅତ ତ ।

ଅଜମାରବା—ଯା. ବି. ପରଖିବା, ପରାଷା-
କରିବା, ଅନୁଭବକରିବା ।

ଅଜମାରଣ୍ଟ—ଯା. ବି. ଅନୁଭବ, ପରଖ,
(ବି) ପରାଷାତ, ଅନୁଭୂତ ।

ଅଜ—ବି. (ଅ+ଜନ+କ.ଅ) ଜନ-
ରହିତ, ଜନ୍ମ ହୋଇନଥିବା, ନିଧ୍ୟ,
(ପୁ. ବି) ରାଶିର, ପରମାୟା, ବ୍ରଦ୍ଧା,
ଜୀବ, ଶିବ, କାମ, ଚନ୍ଦ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟଶରୀୟ
ଜଣେ ରଜା, ଜୀବାସ୍ତା, ଅଞ୍ଚିରାତ୍ରେଳି,
ମେଣ୍ଟ୍, ମେଷରାଟି, ଛେଳ ପାଗୁଳିଆ
ତିଷ୍ଠ ଗଲୁ, ଜାଗାକରର ପୂର୍ବପୁରୁଷ
ଜଣେ ଶବର, ମାତ୍ରିକଧାରୁ (ଜ୍ୟୋତିଷ)
ଶୁଦ୍ଧଗୁର ଗଢି ଅନୁସାରେ ନିରୂପିତ
ତିନିଗୋଟି ଲେଖାୟ ନମ୍ବର୍ୟୁକ୍ତ ବିଧି ।

ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମ, ହସ୍ତାବିଶାଖା ଓ
ଚିନ୍ହା ନମ୍ବର୍ୟୁକ୍ତ ବିଧି, ନେତା ।

ଅଜକ—ପୁ. ବି. (ଅଜ+କେ+ଥ)
ପୁରୁଚାବଶର ସମ୍ପ୍ରଦୟ ନିପତ ।

ଅଜକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵୀ—ପୁ. ବି. ସାଲଗଛ ଅସନଗଛ, ପେଆ
ସାଲଗଛ, (ଡତିରୁ) ଛେଳିର କାନ ।

ଅଜକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵୀକ—ପୁ. ବି. ଅଜକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵୀ (ଦେଖ)
ଅଜକବ—ପୁ. କୁ. ବି. (ଅଜ+କ+
ବ) ଶିବଧନ୍ତୁ ପିନାକ ।

ଅଜକବା—ବି. (ଅଜ+କ+ବା+କ).
ଅଜକବା—ବି. ବାରଗରାତ୍ର ।

ଅଜକା—ଧୀ. ବି. ଛେଳିବେକରେ ଥିବା
ପ୍ରକାରୁତିମାଂସପଣ୍ଡିତ, ଛେଳିଲେଣ୍ଟି,
ଶିଖପୁଣୀ,

ଅଜକାଜାତ—ପୁ. ବି. ରୋଗ ବିଶେଷ !
ଅଜକାବ—ପୁ. କୁ. ବି. ଯଜ୍ଞୀୟପାତ୍ର,
ରୋଗବିଶେଷ, ଶିବଧନ୍ତୁ ।

ଅଜକାର—କୁ. ବି. (ଡତିରୁ) ଛେଳିଦୂଧ ।

ଅଜଗ—କୁ. ବି. ପିନାକ, ଶିବଧନ୍ତୁ, (ଅଜ
+ଗମ+କ.ଅ) ପୁ. ବି. ଅଗ୍ନି, ବିଷ୍ଣୁ ।

ଅଜଗନ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ବନ୍ୟୁଆଶୀ,
ଅଜମୋଦା, ସାବିଧିଗୁଲୁ, ବନଶୁଳପୀ,
ଲଣ୍ଠାବାଗୁଲି ।

ଅଜଗନ୍ଧକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବନ୍ୟୁଶାକ, ଦୁଲିଷ,
ବନଶୁଳପୀ, ଲଣ୍ଠାବାଗୁଲି ।

ଅଜଗନ୍ମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଜଟୁଙ୍ଗୀ, ମେଣ୍ଟ୍
ଫିଙ୍ଗା ବୁକ୍ଷ ।

ଅଜଗର—ପୁ. ବି. (ଅଜ+ଗ+ଥ)
ବୃଦ୍ଧତ୍ସର୍ପ, ବଡ଼ସାପ, ପାହାଡ଼ିଆ
ବୋଡ଼ା ସାପ ।

ଅଜଗବ—ପୁ. କୁ. ବି. (ଅଜଗ+ବ
+ଥ) ପିନାକଧନ୍ତୁ, ଶିବଧନ୍ତୁ ।

ଅଜଗରିକା—ବି. (ଅଜ+ଗର+କ.ଅ
+ଥ) ଶିଶୁରେଗ ବିଶେଷ ।

ଅଜଗନ୍ଧ—ବି. ଶିବଧନ୍ତୁ, ପିନାକ ।

ଅଜଗମ—ବି. ଯାହା ଗତିଶୀଳ ନୁହେ,
ସ୍ତ୍ରୀ ର, ଚିରପ୍ଲାୟୀ ।

ଅଜରୁ—ଶ୍ର. ବି. (ସ୍ତ୍ରୀ-ଅଯାଚିତ) ଅଯାଚିତ,
ଅଜପ—ପୁ. ବି. (ଅ+ଜପ+କ, ଅ)

ଯାହା କେହି ଦେବାକୁ ଯାଚି ନଥାଏ ।
ଅଜନ୍ମବିକ, ଅଜନ୍ମବକ—ପୁ. ବି. ଛୁଗ-
ମେଷାଦିର ବ୍ୟବସାୟୀ, ମେଷପାଳକ,
ଛେଳିରଖୁଆଳ ।

ଅଜଟ—ଶ୍ର. ବି. ଅଭୁଥୀ, ଏକବରିଆ,
ଅରୁଣା, ଉର୍ବେ ।

ଅଜଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଭୁର୍ବିଅଞ୍ଚଳ
ଗଛ, ବାରତିଙ୍କ ।

ଅଜଡ—ଶ୍ର. ବି. ଅଗ୍ନିଷ୍ଟ୍ରୀ, ଅପାକ, (ବି.
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ସାରେତନ, ସମ୍ମାନ, ଯେ
ନିଷ୍ଠୁତିଆ ନୁହେ, ସେ ମାନାନୁହେ ।

ଅଜଡ଼ା—ଶ୍ର. ବି. ଅଜାତ୍ରିବା ବା ତାତିବା
କର୍ମ, (ବି) ତଳା, ତୁଳା (ସଂ. ବି.)
ବାରତିଙ୍କ ।

ଅଜଣା—ଶ୍ର. ବି. ଅଜାତ୍ରି, ଅପରିଚିତ,
ଅଜ୍ଞ, ପ୍ରଦେଶୀ ।

ଅଜଥା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ସୁଥକା, ସୁରଫୁଲ ।

ଅଜଦଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବ୍ରଦ୍ଧାଦଣୀ, ବ୍ରଦ୍ଧାରୁଣ୍ଟା ।

ଅଜଦେବତା—ପୁ. ବି. (ବ. ଲ୍ଲୀ) ଅଜ
ଦେବତାକ ପୂର୍ବଭଦ୍ରପଦା ନଷ୍ଟି,
(ଡତି) ଅଗ୍ନି ।

ଅଜନ—ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଜନଶୂନ୍ୟ, ମରୁ,
(ବି) ନବଶ୍ୟବ୍ୟକ୍ତି ।

ଅଜନକ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ+ଜନ+କ) ଅନୁ-
ପ୍ରଦକ, ଅଜନ୍ମକ ।

ଅଜନ୍ତ—ବି. (ଅ+ଜନ+ନ୍ତ) ବ. ବ୍ରୀ;
ସ୍ତ୍ରୀର, ଯାହାର ଶେଷରେ ସରବର୍ଣ୍ଣ
ଅଛି ।

ଅଜନନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ+ଜନ+ନ)
ଅନୁରଥଭବ, ଜନ୍ମରହିତ୍ୟ, ଅନୁପରି ।

ଅଜନ୍ତୁ—ଶ୍ର. ବି. ଶ୍ଵାସରେଧ ହେବୁରୁ
ବ୍ରଦ୍ଧି, ବୁଦ୍ଧିଶାସ୍ତ୍ର, ଉକୁନ୍ତରି ।

ଅଜନ୍ମ—ପୁ. ବି. (ଅ+ଜନ୍ମ) ଜନ୍ମ
ରହିତ, ମୋଷ, ଜାରଜ, ମଜକୁଲୋଭବ ।

ଅଜନମ—ପୁ. ବି. (ଅ+ଜନମ+ମ୍ବ. ଯ)
ଶୁଭଶୁଭୟୁତକ ଭୁଲକ୍ଷାଦ ଉତ୍ସାହ-
ବିଶେଷ, (ବି) ଅନୁପାଦ୍ୟ ।

ଅଜପ—ପୁ. ବି. (ଅ+ଜପ+କ, ଅ)

କୁପାଠକ, ଅସ୍ତ୍ରବକ୍ତ୍ତା, ମେଷପାଳକ, ସେ ସନ୍ଧ୍ୟା ବନ୍ଦନାଦି କରେନାହିଁ, (ବି) କୁପାଠକ ବନ୍ଦତ୍ତ, ଜପରହିତ ହେବାର ଭବ, ଶ୍ରୀଗଣ୍ଡନ ।

ଅଜପଞ୍ଜୀଦନ—ପୁঁ. ବି. ଶ୍ରୀଗଣ୍ଡନ ।
ଅଜପତି—ପୁঁ. ବି. (ଅଜ+ପା+ତି)
ଶ୍ରୀଗଣ୍ଡନ, ଅଜରାଶର ଅଧିପତି, ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରତି, ଅଗ୍ନି ।

ଅଜପଥ—ପୁঁ. ବି. ଶ୍ରୀଗଣ୍ଡନ, ମମନାଳ ।
ଅଜପଥ୍—ପୁঁ. ବି. ଦେବପଥ, ସଂକଷ୍ଟି-
ପଥ, ମମନଷେତ୍ରଭୁଲ୍ୟ ।

ଅଜପଦ—ପୁঁ. ବି. (ଅଜ+ପଦ)
ତ ତତ୍ତ୍ଵ; ଛେଳିର ଗୋଡ଼, (ବ.ବ୍ରୀ)
ରୁଦ୍ରବିଶେଷ ।
ଅଜପା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ+ଜପ+ଆ)
ହଂସମନ୍ତର, ପରଂବ୍ରତ୍ତ, ତଥୋତ୍ତ ତେବୀ-
ବିଶେଷ, ବିନାଜପରେ ଉଷ୍ଣର ଭଜନ,
ସ୍ଵାଭବିକ ଶ୍ଵାସ ପ୍ରାସାଦ ବହୁର୍ମନ ଓ
ପ୍ରବେଶନ ଦ୍ୱାରା ହଂସ ଉତ୍ସାହାକାର ମନ୍ଦ
ଜପ ।

ଅଜପାଜପ—ବି. ବିନାଜପରେ ଉଷ୍ଣର
ଭଜନ, ପରଂବ୍ରତ୍ତ, ହଂସମନ୍ତର ।
ଅଜପାଦ—ପୁଁ. ବି. (ବ.ବ୍ରୀ) ରୁଦ୍ରଦେବତା,
ପଥ୍ରଭ୍ରଦ୍ରପଦ ନନ୍ଦି ।

ଅଜପାଳ—ପୁଁ. ବି. (ଅଜ+ପାଳ+ଆ)
ମେଷପାଳକ । [ଜନକ]
ଅଜଦ୍—ଯା.ବି.ଅଭ୍ୟୁତ୍, ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଆଶ୍ରୟ୍-
ଅଜବଜ—ଶା.ବି. ଗୋଲମାଳିଆ, ଅଗଢ଼
ବଗଡ଼ । [ଅଜବଜ]

ଅଜବଜିଆ—ଶା. ବି. ଗୋଲମାଳିଆ,
ଅଜଭନ—ପୁଁ. ବି. (ଅଜ+ଭନ+ଆ)
ବରକୋଳିଗର, ବରୁଗର ।

ଅଜମାର, ଅଜମାରକ—ପୁଁ. ବି (ଅଜ+
ମା+ର). ଅ. (କା) କଂସେଇ, ମାଂସ-
ବିଦେତା, ଶ୍ରୀଗଣ୍ଡନାଶ ବନ୍ଦତ୍ତ ।
ଅଜମୀତ୍—ପୁଁ. ବି. ଦେଶବିଶେଷ,
ଆଧୁନିକ ନାମ ଅଜମିର, ହପ୍ତାରାଜକ-
ପୁଣ, ସୁହୋପକ ପୁଣ, ରଜା ଯୁଧମିତ୍, |

ରଜବେଦସୁତ୍ରପଣେତା ରଷିବିଶେଷ ।
ଅଜମୀର—ବ. ରାତସୁତନାର୍ଗତ ଜିଲ୍ଲା
ଓ ନଗର ।

ଅଜମୁଦ୍—ପୁଁ. ବ. (ବ. ବ୍ରୀ) ଦୃଷ୍ଟପଳାପତି ,
(ଗ ତତ୍ତ୍ଵ) ଛେଳମୁହଁ । [ଜ ଅଗ୍ନି]
ଅଜମୋଦା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବନଜୁଆଣି, ବଡ଼
ଅଜମୋଦା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଜମୋଦା(ଦେଖ) ।

ଅଜମୁର, ଅଜମୁର—ଶା.ବି. ଅକ୍ରମର
(ଦେଖ) ।

ଅଜୟ—ପୁଁ. ବି. (ଅ+ଜୟ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ;
କମ୍ପୁଷବ (ଅଜ+ଯା+ଥ) ଅଗ୍ନି,
ନମବିଶେଷ, ବିଷ୍ଣୁ, ଅରଧାନକାର
ବିଶେଷ, (ବିଂ) ବ. ବ୍ରୀ; ଅଜୟ,
ଅଜତ, ନୟୁଗ୍ନ୍ୟ, ପରାଜିତ, ଅପରାଜିତ
ଅଜୟଶଳ—ବି. (ସଙ୍ଗିତ) ଭୈରବ
ବିଗର ପୁଣ ।

ଅଜୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଜୟା, ଶ୍ରୀ, ସିଦ୍ଧି,
ଗଞ୍ଜେଇ, ମାୟା, ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ସଂଦିଚିଶେଷ ।
ଅଜୟ—ପୁଁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେ
କମ୍ପାଶ ନୁହେ, ଅବଜେତା, (ଶ୍ରୀ)
ଅଜୟମୀ ।

ଅଜୟ—ପୁଁ. ବି. (ଅ+ଜୟ+ମୀ, ଯ)
ଦୁର୍ଗାଙ୍କ, କମ୍ପାଶଅବଶ୍ୟକ, ଶନ୍ତ, ଅଦମ୍ୟ,
(ଶ୍ରୀ) ଅଜୟା ।

ଅଜର—ପୁଁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଜଗରହିତ,
ବାର୍କକ୍ଷେତ୍ର, ଯାହା ଜ ତତ୍ତ୍ଵ ହୋଇ-
ନାହିଁ, ଅଦମ୍ୟ, ଅମର, ଅବିନାଶୀ,
ଯାହା ଜଣ୍ମ କରିଯଇ ନପାରେ, (ଶ୍ରୀ)
ଅଜରା ବି. (ଅ+ଜରା) ଦେବତା,
ପରଂବ୍ରତ୍ତ, ଦୃବଦ୍ରକର୍ତ୍ତକ, ଜଣ୍ମ-
ପଞ୍ଜୀ ଲତା ।

ଅଜର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦିଅକୁଆଣ୍ବା, ବାର୍କତିକ,
କପିକଳୁ, ଦେଶ, ଶାଜତାତ୍ତ୍ଵକ, ଦିଟିପେଟ,
ଜଣ୍ମପଞ୍ଜୀ ଲତା ।

ଅଜରମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଜର+ମର)

(କ.ଧା) ଜର ଓ ମୁଖରହିତ, ଚିର-
ପ୍ଲାୟୀ, (ଶ୍ରୀ) ଅଜରମର ।

ଅଜରୀ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅ+ଜରୀ+କ.ଯ)
ସକତ, ମେଶୀ, ସୌଭାଗ୍ୟ (ବି.)
ଯାହା ଜଣ୍ମହେତାର ନୁହେ, ଜଗରହିତ,
ଅଷ୍ଟୁ, ଅବିନାଶୀ ।

ଅଜଲୁମୁନ—କ୍ଲୀ. ବି. ରସାଞ୍ଜଳ, ମୁମୀ,
ଧାତୁବିଶେଷ ।

ଅଜଳା—ଶା.ବି. ସହିରେ ଜଳା ବା ହୃଦୀ
ନାହିଁ, ଯାହା ଜଳନାହିଁ, ସହିରେ ନିଆ
ଲାଗି ନାହିଁ ।

ଅଜଲେମା—ପୁଁ. ବ. ବ. ବ୍ରୀ; (ଅଜ+
ଲେମନ) ବାଇତଙ୍କ ।

ଅଜମାଥ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଶ୍ରୀପାଥ,
ଯମନାଳା, ଉତ୍ସରଦଶେଶବ୍ୟାପିନୀ ନଷ୍ଟଦ-
ମାଳ, ଦେବଯାନ, ଅମରମାର୍ତ୍ତ ।

ଅଜଗୁଙ୍ଗିକା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅଜଗୁଙ୍ଗିକ+ଆ)
ମେହଣିଆ, ମହୁର, ବାଇତଙ୍କ ।

ଅଜଣ୍ଟା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅ+ଜଣ୍ଟା+କ.ର)
ସନ୍ତୁତ, ଅଜମା, ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ, ନିରନ୍ତର,
(ବ. ବି.) ପ୍ରତର ।

ଅଜହତସ୍ଵାର୍ଥ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅଳଂକାରବିଶେଷ,
ପଥ୍ରଭାଗୀଣ ଶବର ଅର୍ଥକୁ ସମ୍ବନ୍ଧ ରଖି-
ବାରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ ।

ଅଜହନ୍ତିଙ୍କ—ବି. (ଅ+ଜହନ୍ତି+ନିଙ୍କ)
ଭନ୍ଦ ଲିଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବନ୍ଦହୃତ ହେବେ
ସୁତା ଯେଉଁ ଶବ ବଦଳେ ନାହିଁ ।

ଅଜହା—ବ. (ଅଜହା+ଆ+ଥା)
ବାଇତଙ୍କ, ଟିକିମୁଦ୍ ।

ଅଜା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅଜ+ଆ) ମାଉଛେଲ,
ମାୟା, ଦୂଳପ୍ରକୃତି, ଆଦ୍ୟାନ୍ତି, ଦିଶୁଣ-
ପ୍ରିକା, (ବିଂ) କନ୍ଦରହିତା (ଶା.ପୁ. ବି.)
ମାତାମହ, ପିତାମହ, (ଶା.ବି.) ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ଅଜାଏ—ଶା. ବି. ବେଳାଏ, ଅନୁଚିତ,
ବେଅଇନ୍, ଅନ୍ଦାୟା, ଗରଜାଏ, ଯେଉଁ
ବାକି ଧନ ଆଦାୟ ହେବାର ସମ୍ବନ୍ଧ
ନାହିଁ, ନିର୍ବନ୍ଧ ।

ଅଳିତ—ସୁ. ବି. (ଅ+ଳି+ର୍ତ୍ତ.ତ) ଅଳେୟ, ପରାଳିତ, ଭିନ୍ଦ, ଅପରାଳିତ, (ସୁ. ବି.) ବିଷ୍ଟୁ, ଶିବ, ବୁଦ୍ଧ, ବୃଦ୍ଧଗ୍ରହ, ବିଷାକ୍ତ ମୁଣିକ, ଚର୍ବିଶମନ୍ଦିନ୍ଦର, ସପ୍ତଶି ମଧ୍ୟବୁ ଜଣେ, ଯୁଦ୍ଧର୍ଥତ, ମହୋପିଷ୍ଠ ଦିଶେଷ । [ଦେଖ ।

ଅଳିତବିଷ୍ଟୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ତବ) ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ଅଳିତା—ସୁ. ବି. (ଅଳିତ +ଆ) ଅଳିତର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ (ବି) ଭାଦ୍ରକଳିଷ୍ଠ ଏକାଦଶୀ ।

ଅଳିତାସ୍ତ୍ରା—ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ବୀ. ଓ କ.ତତ୍ତବ) ଅଳିତର ଅଳିତେତ୍ରୁସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅଳିତାପାତ୍ର—ସୁ. ବି. କାଣ୍ଡୀରର ଜଣେ ଶାକା ।

ଅଳିତେତ୍ରୁସ୍ତ୍ରୀ—ସୁ. ବି. (ବ.ବୀ.) କାମୁକ, ଲମ୍ପଟ, ଛନ୍ଦ୍ରସ୍ତ୍ରର ଉପରତର ।

ଅଳିନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଳ + ମୀ.ଇନ) ପଶୁ-ଚର୍ମ, ମୁଗଗୁଲ, ଚମଢ଼ା ।

ଅଳିନପତ୍ରା, (ପତିକା, ପତ୍ରୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚେମଣି, ବାଦୁଡ଼ି ।

ଅଳିନଯୋନି—ସୁ. ବି. ମୁଗ, ହରଣ, କୃଷ୍ଣାଜନମୁଗ, କଳାବାହୁଟିଆ ।

ଅଳିର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଳ + ଅଧ୍ୟ-ଇର) ଅଗଣା, ପ୍ରାଣିତ, ଚଢ଼ିର, ବାୟୁ, ବେଙ୍ଗ, ଛନ୍ଦ୍ରସ୍ତ୍ରାହ୍ୟ ବିଷୟ, ଶରୀର ।

ଅଳିର—ବ. ଦୂରୀ, ଚଣ୍ଡୀ, ନନ୍ଦବିଶେଷ ।

ଅଳିରୁ—ସୁ. ବି. (ବ. ବୀ.) ନିହାସନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଳିର୍ଦ୍ଵା (ବି.) ବେଙ୍ଗ ।

ଅଳିରୁ—ବି. (ଅଳିରୁ + ଗମ୍ + କ.ଅ) ବାଣ, ଶର, ପଞ୍ଚ, (ବି.) ସରଳଗାମୀ, ସେ ସିଧାରେ ଯାଏ ।

ଅଳିରକ—ସୁ. ବି. ହର ଧରୁ ।

ଅଳିରାତ୍ରି—ସୁ. ବି. ସର୍ପ, ରଷିଦିଶେଷ, ଶୁକରଶେଷ ରଷିଙ୍କ ପିତା ।

ଅଳିବ—ସୁ. ବି. (ଅ+ଳିବ) ମୁକ୍ତ, ଅବସନ୍ନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଳିବା (ବି.) ଶବ୍ଦ, ମଡ଼ା, (ଗ୍ର. ବି.) ନିର୍ଜିବ ବିଷ୍ଟୁ ।

ଅଳିବନି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଳିବ + ଅଳି) ଶାପ, ଅଳିରଣି, ମରଣ, ଜାବନାଶବ ।

ଅଳିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ) ନିର୍ଜିବ, ମୃତସାୟ, ଅଳି ଦୂଷଳ ଓ ଶୀର୍ଷ ।

ଅଳିବିକ—ବି. (ବ.ବୀ.) ନିର୍ବିକାଶନ, ନିର୍ବି-କୋପାସନ୍ନୟ, ନିୟମ, ଜାବନଶ୍ରୟ ।

ଅଳିଷ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ+ଳି+ତ) ଅଳିକୁ, ହଜମ ହୋଇ ନ ଥିବା (ଭୁଲ ଦ୍ୱାରା), ଯାହା ପୁରୁଣା ନୁହେ, ନୂଜନ, ଚଟକା, (ବି) ଅପାକ, ହଜମ ନହେବା, ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ହଜମ ନ ହେବାଜନକିତ ଗେବ ।

ଅଳିଷ୍ଟହାକୁଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶରହାକୁଟି, ଅଳିଷ୍ଟ ଯୋଗୁ ମୁହିବାଟେ ଉଠିବା ଆମ୍ବିଲ ହାକୁଟି ।

ଅଳିଷ୍ଟୀ—ସୁ. ବି. (ଅଳିଷ୍ଟ + ଇନ) ଅଳିଷ୍ଟୀ-ରୋଗୀ, ଅଳିଷ୍ଟୀରେଗରସ୍ତ୍ର ।

ଅଳୁ ଓକୁ—ଯା.ବି.ନିମାଜ ପୁଷ୍ଟରୁ ଅନୁ-ଶ୍ଵେସ ହସ୍ତପଦାଦ ପ୍ରକାଳନ ।

ଅଳୁଗୁସ୍ତିତ—ସୁ. ବି. ନ.ଇତି; ଅନ୍ତିଦିତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଳୁଗୁସ୍ତିତା ।

ଅଳୁଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ+ଯୁକ୍ତାତ୍ମାତ୍ମା) ଯାହା ଯୋଡ଼ା ଯାଇନାହିଁ, ପୁଣ୍ୟ, ଅଖଣ୍ଡିତ ।

ଅଳୁର—ସୁ. ବି. (ଅଳ + ରିତ) ବେଗ-ଶାଳ, ବେଗବାନ ।

ଅଳୁରୁ—ଯା.ବି.ସବାରି ଓ ଶରବୋହିବା ନିମନ୍ତେ ଗରୁଡ଼ମାନଙ୍କ ଦିଅଧିବା ମୁଲ୍ଲ ।

ଅଳୁରୁତ—ଯା. ବି. ଉକୁରୁତ, ଆପରି, କାରଣ, ହେତୁ, ଯୁକ୍ତି, ଆପରି ଲେଖା-ଧରା ଦରଖାସ୍ତ୍ର ।

ଅଳେୟ—ସୁ. ବି. (ଅ+ଲେୟ) ଯାହାକୁ ଜୟ କରୁଯାଇ ନପାରେ, ଦୁର୍ଯ୍ୟ, ଦୁର୍ଦମନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଳେୟା ।

ଅଳେଶ—ସୁ. ବି. (ଅଳେଶ + ଇଶ) ମେଶ-ରଣିର ଅଧ୍ୟପତି ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ।

ଅଳେକପାଦ, ଅଳେକପାତ୍ର—ସୁ. ବି. କୋଦର ରୁ ଦୁର୍ଗର୍ଭ ରୁ ଦୁର୍ବିଶେଷ ।

ଅଳେକାଡ଼, ଅଳେକାଡ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଯୁତ୍, ବିଯୋଡ଼, ଅୟୁତ୍, ଯାହା ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ଲୋଡ଼ା (ଯୋଡ଼ା) ହୋଇନାହିଁ ।

ଅଳୁକୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଳ୍ଲି+କ. ଉଳି+ଆ) (ନାଟ୍ୟାକ୍ତ) ବେଶ୍ୟା, ନଟୀ ।

ଅଳୁଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭୁର୍ବ-ଆଥିଲା ।

ଅଳୁଟିଲ—କ୍ଲୀ. ବି. ତାଳିଫଳକ, ଲକ୍ଷମ୍ବା କୋରଲ ।

ଅଳୁଟାଲ—ବ. (ଶ୍ରୀ) ଜାହାଜ ଓ କୌକାରେ ବ୍ୟବହୃତ ପାଲ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ନିବିଡ଼, ବୃଦ୍ଧଭକ୍ଷମ୍ବା, ଅଭିଭୂତସା, ସେ କିଛି ଜାଣେ କାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.) ଜାବ, ଅଳିତା, ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଳିତା ।

ଅଳିତ—[ଅନାନ୍ଦପଣ ।

ଅଳିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଳି + ତା) ମୂର୍ଖପଣ, ଅଳିତ—ସୁ. ବି. (ଅ+ଳିତ) ନ.ଇତି; ଅଳିବରାତ, ଅପ୍ରକାଶିତ, ଶୁଦ୍ଧ, ଅପରିଚିତ, ଅବିତି, ଯାହା ଜାନର ବିଷୟରୁ ଭୁବନ୍ଦିତ ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଳିତା ।

ଅଳିତକୁଳଶିଳ—ସୁ. ବି. (ବ.ବୀ.) ସେଉଁ ଲୋକର ବଣ ଓ ଆଚରଣ ପୁଷ୍ଟରୁ ଲଣା ନ ଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଳିତକୁଳଶିଳା ।

ଅଳିତରୀଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅଳିତବାସ, ଅଳିତମ୍ବାନକୁ ଗମନ ।

ଅଳିତନାମ—ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ବୀ.) ଯାହାର ନାମ କେହି ଜାଣେ ନାହିଁ, ବେଳାମି, ଅପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

ଅଳିତପିତ୍ରକ—ବି. (ବ.ବୀ.) ଯାହାର ବାପରେ ଠିକଣା ନାହିଁ, ଜାରିଲାଇ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଳିତପିତ୍ରକା ।

ଅଳିତପୁଣ୍ୟ—ବି. (ଗତତ୍ତବ) ଯାହା ପୁଷ୍ଟରୁ ଜଣାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଅଳିତବନବାସ—ବ. (କ.ଧା) ଅଳିଦ୍ଵିଷ୍ଟ ବନବାସ, ସେଉଁବନବାସୀ ବ୍ୟବ୍ରିତ ରହିବା ସ୍ଥାନର ଠିକଣା ଅନ୍ୟଲୋକେ ଜାଣିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଅଳିତବାସ—ବ. (କ.ଧା) ଅପ୍ରକାଶିତବାସ, ଲୁଚିକର ରହିବା, (ବି) ବ.ବୀ; ସେଉଁ ଲୋକର ବାଗସ୍ଥାନର ଠିକଣା ଅନ୍ୟ କେହି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଅଞ୍ଜଳୀଯୋବିନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ନାହିଁକା ନିଜର ଯୌବନ ଉପରୁ ତହେବା କଥା ଜାଣି ନ ଥାଏ ।

ଅଞ୍ଜଳୀଯାର—ବି. (ଅ+ଜାନୀଯାର) ଅଗୋଚର । [ରରେ]

ଅଞ୍ଜଳୀଯାର—କି. ବି. (ବ.ବୀ) ଅଗୋଚର—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଜାନୀଯାର କୀୟ ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ, ଅସମୋତ୍ତ (ବିଂ) ବ.ବୀ; ଜାନୀଯାର ।

ଅଞ୍ଜଳି—କୁୟ. ବି. (ଅ+ଜାନି) ନ.ତତ୍; ଜାନର ଅଭିବ, ନିଷ୍ଠୋଧପଣ, ଭାନ୍ତି, ମାସ୍ତା, ଭ୍ରମ, (ବିଂ) ଅଞ୍ଜଳି, ଜାନମ୍ବନ, ମୁତ୍, ସଙ୍କଳ୍ପନ, ଅବିବେଚକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଞ୍ଜଳା, ଅବଦ୍ୟା ।

ଅଞ୍ଜଳିକୃତ—ନୀ. ବି. (ଶତତ) ଜାନମ୍ବନ ଜନଦ୍ୱାରା ଅନୁଷ୍ଠାତ, ମୂର୍ଖଲୋକଦ୍ୱାରା କର୍ମଯାତ୍ରବା, ଶେଷବରେ ଅନୁଷ୍ଠାତ, (ଶତତ) ଅଞ୍ଜଳୀଯାରେ କୃତ, ଜନ ନ ଆଜ ଅନୁଷ୍ଠାତ, ନ ଜାଣିବାର ଯାହା କର୍ମଯାତ ଥାଏ ।

ଅଞ୍ଜଳିତ—ଅବ୍ୟ. (ଅଞ୍ଜଳି + ତ୍ୟ) ଜାନ ସ୍ଵନତାବଣତ, ଅଞ୍ଜଳାପ୍ରମୁଖ, ମୂର୍ଖତାଜନ୍ୟ, ଅଜାଣତଭାବେ ।

ଅଞ୍ଜଳିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜାନମ୍ବନତା, ମୂର୍ଖତା ।

ଅଞ୍ଜଳିତିପିର—କୁୟ. ବି. (କ.ଧା) ଅଞ୍ଜଳିତି ରୂପ ଅନ୍ଧକାର ।

ଅଞ୍ଜଳିମୁର (ପୁଣ୍ୟ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅବିବେଚନାର ସ୍ଵାନ୍ତର ଅନ୍ୟାୟ ଅନ୍ୟାୟ ପ୍ରାବଳ୍ୟ ଭ୍ରମ । ଅଞ୍ଜଳିମୁର—ବି. (ଅ+ଜାନି+ଯ) ଯାହା ହୁଏ ହୁଏ ନାହିଁ, ଜାନାପାତ, ଅବୋଧ ।

ଅନେକ୍ୟ—ବି. (ବ.ବୀ) ପରମେୟଷ୍ଟ, ସମ୍ପର୍କେସ୍ତ (ନ.ତତ୍) କେୟଷ୍ଟଭିନ୍ନଅନ୍ୟ ।

ଅନ୍ତ୍ରାମର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅକର ଓ ଅମର,

ଅଜାମର, ଅନିନଶିର ।

ଅର୍ଥଟ, ଅର୍ଥଟିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅକଟ (ଦେଖ) ।

ଅର୍ଥାନ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଜାନ୍ (ଦେଖ) ।

ଅର୍ଥାଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଳଞ୍ଚାଲ(ଦେଖ) ।

ଅର୍ଥାଳ—ପ୍ରା. (ପମ୍ବ) ବି. ଅମୋତ, ଅବ୍ୟର୍ଥ ଅଭୁତ ।

ଅର୍ଥ—ପୁ. ବି. ଉଦ୍‌ଗମ, ଉତ୍କ୍ରମନ ।

ଅର୍ଥାତ୍—ପୁ. ବି. (ଅର୍ଥ + ଅତି) ବାୟୁ, ପବନ, (ବିଂ) ଗଣଶୀଳ ।
ଅର୍ଥାତ୍—ବି. (ଅର୍ଥ + ଅଳ) କାନ୍, ବସନ୍ତ ପ୍ରାନ୍ତଭାଗ, ପଣତ, ପ୍ରାନ୍ତ, ଦେଶାଂଶ, ପ୍ରଦେଶ ।

ଅର୍ଥାନଧ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଶତତ) ଯାହାକୁ କାନରେ ଗଣ୍ଠିପକାର ବାନ୍ ରଖାଯାଏ, ଅତି ପ୍ରିୟନକ, କାନିଶଣ୍ଟିଆ ।

ଅର୍ଥାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନଙ୍କର ପିଲା ଶାଢ଼ୀର ଚିହ୍ନିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତାର ଅଳଶ ।

ଅର୍ଥାଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନବାଚକ ଶର ସଙ୍ଗେ ଯୁକ୍ତ ହୁଏ) ଅମୁକ ସ୍ଥାନ ବା ଅଞ୍ଜଳ ସମୁନ୍ଧୀୟ; ଯଥା—ପୁରୀ-ଅର୍ଥାଳିଆ ।

ଅର୍ଥାଥୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରମର ଉପରକୁ ଆନନ୍ଦ କରିବାରୁ ଉତ୍ସକ୍ଷିତା, ପରମରକୁ ଆନନ୍ଦ ଆନନ୍ଦମଣ୍ଡି । [ଥାଣ]

ଅର୍ଥାତ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳାହାର୍ତ୍ତ) ବି. ଶରତର ଅର୍ଥାତ୍—ବି. (ଅର୍ଥ + ତ) ପୂରିତ, ଆକୁଶିତ, ଗ୍ରଥିତ, ଭୂଷିତ, ଉତ୍ସଥିତ ।

ଅର୍ଥାତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ବୀ ପୁନର ଭ୍ରମ ନାମ) ।

ଅର୍ଥାନ—କୁୟ. ବି. (ଅର୍ଥ + ଶ.ଅନ) ନେତ୍ର-ପ୍ରସାନ, କଙ୍କଳ, ରଥାଞ୍ଜନ, ସ୍ଥୀ, ମୟୀ, ପାପ, ମାଲିନ୍ୟ, (ଭ.ଅନ) ଗମନ, ବ୍ୟକ୍ତ-କରଣ, ମନ୍ତ୍ରଣ, ପୁ.ବି. (ଅନ୍ତକ + କ.) ଅନ) ପ୍ରତିମିଦିଗର ହୃଦୟ, ପଂଚ-ବିଶେଷ, ଇଟିପିଟି, ଅଗ୍ନି ।

ଅର୍ଥାନକେଶା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅର୍ଥନ + କେଶ) + ଆ) ବ.ବୀ; କଙ୍କଳକୁମ୍ରଳା, କୃଷ୍ଣ-ବର୍ଣ୍ଣ କେଶପୁଜ୍ନା (ଶ୍ରୀ) ।

ଅର୍ଥାନତି—ପୁ. ବି. (ଅର୍ଥନ + ତିର) ନଳପଦକ ।

ଅର୍ଥାନପଦକ—ବି. ପାଣ୍ଡବପକ୍ଷୀୟ ଯୋଜା-ବିଶେଷ ।

ଅଞ୍ଜଳବିଦ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ. କ.ଧା))

ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାକ୍ଷାର ଅଭିମୁକିତ ଅଞ୍ଜଳ ଆଖିରେ ଲଗାଇଲେ ଅନ୍ଧକାରରେ ପଦାର୍ଥମାନ ଦିଶେ ।

ଅଞ୍ଜଳଶଳାକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅଞ୍ଜଳ ଲଗାଇବାର କାଠ, ଅଞ୍ଜଳକାଠ ।

ଅଞ୍ଜନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନଳ + କ.ଅନ + ଆ) ବାନସ୍ପବିଶେଷ, ହନ୍ତୁମାନଙ୍କ ମାତା, କେଶପାନାମକ ବାନରର ସ୍ତ୍ରୀ, ଅଙ୍ଜନା, ବ୍ୟଞ୍ଜନାବୃତ୍ତି, ଉତ୍ତରଦିଗ୍ବସ୍ତିମା ।

ଅଞ୍ଜନାଦ—ପୁ. ବି.—ମଳପଦକ ।

ଅଞ୍ଜନାଧକ—ବି.—ଏକପ୍ରକାର ରିଷିପିଟି ।

ଅଞ୍ଜନାନନ୍ଦ—ପୁ. ବି. (ଶତତ) ହନ୍ତୁମାନ ।

ଅଞ୍ଜନାଦତ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପଣ୍ଡିମଦିଗହୁପ୍ରତିମା ।

ଅଞ୍ଜନିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଞ୍ଜନ + କ.ଆ) ଏକପ୍ରକାର ରିଷିପିଟି, ରୁଷିଆମୁଖ, ପ୍ରତିକନାମକ ଦିଗ୍ବଳର ପନ୍ଦୀ ।

ଅଞ୍ଜନିମାତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଳିଅଞ୍ଜନିବୃକ୍ଷ, କହୁଣ୍ଣି, କୁଳ୍ପମାତ୍ର ଅନୁଲିପ୍ତା ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅଞ୍ଜନିତ—ପୁ. ବି. (ଅନଳ + ଅଳ))

କରପୁଟ, ପାତ୍ରାକାରକୃତ, ଦୁଇହାତର ତଳ, ପରମାବିଶେଷ, ଅଞ୍ଜଳି ପରମିତ ଦ୍ଵବ୍ୟ, ଆଞ୍ଜୁଳି ।

ଅଞ୍ଜଳିକ—ପୁ. ବି. (ଅଞ୍ଜଳି + କ))

ଶରବିଶେଷ, ଏହି ଶରରେ ଅର୍ଜୁନ କର୍ଣ୍ଣିଙ୍କ ମସ୍ତକ ଛେଦନ କରିଥିଲେ ।

ଅଞ୍ଜଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଞ୍ଜଳି + କ + ଆ)

ବାଳମୁଣ୍ଡିକା, ରୁଷିଆମୁଖ ।

ଅଞ୍ଜଳିକାରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.—ଲିଙ୍କାଲୁଲିତା, ଲିଙ୍କକୁଲିଲିତା, ବରହଦିନାତ୍ରା, ପୁଣିଲିକା, କଣ୍ଠେର ।

ଅଞ୍ଜଳିପୁଟ—ପୁ. କୁୟ. ବି. ପାତ୍ରାକାରରେ ହସ୍ତଦୟର ଏକତ୍ରମିଳନ, ଯୋଡ଼ଦୟର, ଅଞ୍ଜଳିରୁ ପାତ୍ର । [କନାଞ୍ଜଳି]

ଅଞ୍ଜଳିବକ—ବି. (ବ.ବୀ) ବିକାଞ୍ଜଳି, ଅଞ୍ଜୟ—ପୁ. ବି. (ଅଞ୍ଜଳି + ଅସ୍ତି) ସରଳ, ରୁକ୍ଷ, ଅବଦ୍ୟ, ମୋନ, ପ୍ରକୃତ, ଯଥାର୍ଥ ।

ଅଞ୍ଜଳୀ—(ଅବ୍ୟ) ଦ୍ରୁତ, ଶୀଘ୍ର, ଯଥାର୍ଥ, ପ୍ରକୃତ ।

ଅଞ୍ଜାମ—ସା. ବି. କାର୍ଯ୍ୟମାଦନ, କର୍ତ୍ତ୍ତିବ୍ୟ-
କର୍ମ-ସାଧନ, କର୍ମର ସମାପ୍ତି, (ବିଂ)
ସମ୍ପାଦିତ, ସାଧତ, ସମାପତ୍ତ, ସମାହୁତ ।

ଅଞ୍ଜ—ପୁ. ବି. (ଅଞ୍ଜ + ର) ପ୍ରେଷଣିକ,
ପ୍ରେରକ, ତିଳକ ।

ଅଞ୍ଜିଷ୍ଠ—ପୁ. ବି. (ଅଞ୍ଜ + କ. ଇଷ୍ଠ)
ସ୍ଥାନୀୟ, ରଷ୍ଟ ।

ଅଞ୍ଜିଷ୍ଠ—ପୁ. ବି. (ଅଞ୍ଜ + କ. ଇଷ୍ଠ) ପୁଣୀ
ଅଞ୍ଜିଷ୍ଠା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତଃ + ସନ୍ତ + ଅ
+ ଆ) ଯିବାର ଇଚ୍ଛା ।

ଅଞ୍ଜୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଞ୍ଜ + କର) ପ୍ରେଷଣ-
ସମ୍ଭବ, ମଙ୍ଗଳ ।

ଅଞ୍ଜୀର—ପୁ. ବି. (ଅଞ୍ଜ + ଇର) ଟାପରି
ଲେମୁଜାଶୀୟ ଖଟା ମିଠା ଫଳବିଶେଷ,
ଅଞ୍ଜି ମୁନ୍ଦ—ସା. ବି. ସାଧ, ସମ୍ମିଳି ।

ଅଞ୍ଜୁଲା, ଅଞ୍ଜୁଲି—ସା. ବି. ଅଞ୍ଜଳି, ପାଦୀ-
କୃତ କରିଲଦ୍ୱୟ, ଅଞ୍ଜୁଲି, ଅଞ୍ଜୋଲି ।

ଅଟ—(ଧରୁ), ଗମନ କରିବା, ସ୍ଵର୍ଗିବା,
ପରିଭ୍ରମଣ କରିବା । [ଦୁଃସାଧ

ଅଟପଟ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବିଂ. କଷ୍ଟସାଧ,
ଅଟ—ସା. ବି. ଅଛାଦନ, ଆଶିରକଙ୍କି,
ଭୁ ଧାଉର ବର୍ତ୍ତିମାନକାଳର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
ସୁରୁଷ ଓ ବଚନରେ (ଅଟ), ଯୁକ୍ତ
ଆକାର; ଯଥ—ମୁଁ ଅଟେ, ଆମ୍ବେ ଅଟୁଁ,
ଦୂରେ ଅଟ, ସେ ଅଟେ ।

ଅଟକ—ବିଂ. (ଅଟ + କ. ଅଳ) ପରି-
ଭ୍ରମଣକାରୀ, ପରିବ୍ରାନ୍ତକ, (ସା. ବି.)
ଗତିରହୁତି, ଅବରୋଧ, ଫୋକ, ବାଡ଼,
ମନା, ବିଦ୍ୟ, ବାଧା, ବନ୍ଦ, ବାସନ୍ତ,
ସମାଜରୁଥ, ନିରୋଧ, (ସା. ବିଂ.)
ନିଷିଦ୍ଧ, ସମାଜରୁଥ, ଗତିରହୁତ ।

ଅଟକଳ—ସା. ବି. ଅନ୍ତମାନ, ଅନ୍ତାଳ,
ପରିମାଣ, କୃତ ।

ଅଟକା—ସା. ବି. ଅଟକାଇବାର କର୍ମ,
ଫୋକ, ଅଟକ (ବିଂ) ଅଟକ ହୋଇଥିବା ।

ଅଟକାଳ—ସା. ବି. ଯାଉ, ଶିରିଶା,
ଏକପ୍ରକାର ଲଭାବୁଷ୍ଟ, ଏହାର ଫଳ ।

ଦୁଦୁରୁପଲୁପର ଆକୁତରେ ପ୍ରେଟ ଓ
ଏହାର ଅଗପାଞ୍ଜମାଳବର୍ଣ୍ଣ, ମୂଲପାଖ
ଧଳା ।

ଅଟକିବା—ସା. କି. ବନ୍ଦହେବା, ରହିଯିବା,
ଲାଗିବା, ସ୍ଥିତ ହେବା, ନ ରଙ୍ଗିବା.
ଗତ ବନ କରିବା, ଅବଶହେବା,
ଅଶ୍ରୁହେବା ।

ଅଟଙ୍କା (ଅଟଙ୍ଗା)—ସା. ବି. ଧ ନବିତାର
ପ୍ରାୟ ଗୁରୁଶବ୍ଦ ଏକଶବ୍ଦ, ହାତର
ମୁଠରେ କଟା ଧାନ ଯାହା ଧରେ ।

ଅଟଙ୍କଟ—ସା. ବି. ଅସମ୍ବୁଦ୍ଧ ବାକ୍ୟ, ପ୍ରକାପ
ଅମୂଳକ, ଅପବାଦ, ଜିଗର (ବିଂ)
ଅଟଙ୍କ (ଦେଖ) ।

ଅଟଙ୍କଟିଆ—ସା. ବିଂ. ଅଳଟିଆ, ଏକ-
ଜିଦିଆ, ମିଥ୍ୟାପବାଦରତନକାଶ, 'ସ୍ତ୍ରୀ')
ଅଟଙ୍କଟେଇ ।

ଅଟନ—କୁ. ବି. (ଅଟ + ଭ. ଅନ) ଗମନ,
ଭ୍ରମ, ବିଚରଣ ।

ଅଟନ, ଅଟନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଟ + କ. ଅନି-ନୀ)
ଧନୂର ଅଗଭରା, ଧନୁଷ୍ଟ୍ରି ।

ଅଟପା—ସା. ବିଂ. ଅଣ୍ଜିଆ, ଅସୁଧା-
ଜନକ, ଅସଙ୍ଗତ, ବେଆଡ଼ା ।

ଅଟବି(ଗୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ. (ଅଟ + ଅଧ୍ୟ-ଅବ. ଗୀ)
ଅରଣ୍ୟ, ବନ ।

ଅଟମାନ—ପୁ. ବି. (ଅଟ + କ. ଆନ)
ଗମନଶାଳ, ଗତିବିଷ୍ଟ, ଭ୍ରମ କରୁ-
ଥିବା (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଟମାନା ।

ଅଟରପଟର—ସା. ବି. ଗୋଲମାଳିଆ,
ଅସମ୍ବୁଦ୍ଧ (କଥା ବି. ପ୍ରକାପ, ଗୋଲ-
ମାଳିଆ କଥା) ।

ଅଟର—ସା. ବି. ପୁଣ୍ୟକିଳ ଶୋରଧା
ସବୁତୁଳଜନର ଗୋଟିଏ ଦୁଷ୍ଟପ୍ରସବଣ ।

ଅଟରୁଷ(ବୁଷ)—ପୁ. ବି. ବାପଙ୍ଗରଇ ।
ଅଟଳ—ବି. (ଅ + ଟଳ + ଅ) ସ୍ତ୍ରୀ,
ଅଟଳ, ଦୃଢ଼ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ତରମ୍ଭାସ୍ତ୍ରୀ, ସେ

ହଲେନାହୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଟଳା ।

ଅଟଳଟଳ (ଲିଆ)—ସା. ବିଂ. ଟଳଟଳିଆ,
ଯାହା ଟଳଟଳ ହେଉଥାଏ ।

ଅଟଳପ୍ରତିକ୍ରିୟା—ପୁ. ବି. (ବ. ବି) ଦୃଢ଼-
ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ସେ ନିଜର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବଦଳାଏ
ନାହିଁ ।

ଅଟଳପ୍ରତିକ୍ରିୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଅଟଳପ୍ରତିକ୍ରିୟା
ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ (କ. ଧା) ବି. ଦୃଢ଼ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ।

ଅଟଳବଚନ—ବି. (କ. କ. ଧା) ଅଳ୍ପ୍ୟବାକ୍ୟ,
ଅଳ୍ପିକାର, (ପୁ. ବିଂ.) ନିଜର ବାକ୍ୟ
ସେ ନିଜେ ଲାଗେ ନାହିଁ (ସ୍ତ୍ରୀ) ନା ।

ଅଟା—ସା. ବି. ଶସ୍ୟର ଚାପୁଁ, ରହମ-
ଆଦିର ଚାନ୍ଦା, ନିର୍ମା ବଢ଼ିଆ ।

ଅଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଟ + ଅ + ଆ) ପରି-
ଭ୍ରମ, ମିଥ୍ୟଭ୍ରମ, ପରୀଷନ ।

ଅଟାଇଲ, ଟେଇ—ସା. ବି. ଗୋରୁ ରହିବା
ଗୁରୁତ୍ବା, ଗୋରତ୍ବା, ଅମାର, ମୋରତ୍ବା,
ତୋଲ ।

ଅଟାଚଲ—ସା. ବି. ଅଟାକୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଉତ୍ତିଷ୍ଠୁ
ମରା ପ୍ରମୁଦ୍ର କରିବାପାଇଲୁ ଖ୍ୟବକୁତ
ବୁଲୁଣି ।

ଅଟାଟ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ, ବି. (ଅଟ + ସମ୍ଭାଲିକା-ଅ
+ ଆ) ପରିଭ୍ରମ, ମିଥ୍ୟଭ୍ରମ ।

ଅଟାଳି—ସା. ବି. ଅଟାଳିକା, କୋଠା,
ନଦୀବଢ଼ରେ ଭୁବେ ଆସଥିବା ଏକହୀତ
ଟିକିଟିକି କଣ୍ଠା କାଠି ଆଦି ।

ଅଟୋ—ସା. ବି. ଅଭର ।

ଅଟ—(ଧରୁ), ଅନାଦର କରିବା, ଅତି-
ଦିମ କରିବା, ଉପହାସ କରିବା ।

ଅଟ—ବ. (ଅଟ + ଅ) ହାଟ, ବଜାର,
ଅଟାଳିକା, ପାସାର, ଚନ୍ଦ୍ରଶାଳା, ଗୁମୁଟି-
ଘର, ସେନ୍ୟବୁଦ୍ଧ, ପଟକସ୍ତ, ଅନ୍ଦ,
ଭାତ, ଧୂଷ୍ଟତା (ବିଂ.) ଉକ୍ତେଷ୍ଵରପୁରୁଷ,
ନିୟୁତ, ଶୁଷ୍ଟ ।

ଅଟକ—ବ. କୋଠାଭିପରେ ଥିବା କୋଠା,
ଚନ୍ଦ୍ରଶାଳା ।

ଅଟକ—ବ. ଓ ବି. (ଅଟ + କ. ଅ) ଅଟକ
(ଦେଖ) (ଅବ୍ୟ) ଅଭିଭବ ।

ଅଟନ—କୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର ପାଲକାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ,
ତାଲ ।

ଅନ୍ତେଷ୍ଟିଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରାସାଦବିଶେଷ, ଦେଶବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତହୁଷ୍ଟି—କ୍ଲୀ ବି. (କ.ଧା.) ଉଚ୍ଛଵାସ୍ୟ ।

ଅନ୍ତହାସ—ପୁଣ୍ଡ. ବି. (କ.ଧା.) ଉଚ୍ଛଵାସ୍ୟ, ଠୋଠୋ ହସ, ବିକଟହାସ, ଉପହାସ-ବ୍ୟଞ୍ଜକ ହସ ।

ଅନ୍ତହାସ୍ୟ—ପୁଣ୍ଡ. ବି. (କ.ଧା.) ଅନ୍ତହାସ, ଠୋଠୋ ହସ, ବିକଟହାସ୍ୟ, ଉପହାସ-ବ୍ୟଞ୍ଜକ ହସ ।

ଅନ୍ତହାସକ—ପୁଣ୍ଡ. ବି. କୁନ୍ତବୃଷ, (ବିଂ) ଉଚ୍ଛଵାସ୍ୟକାଶ ।

ଅନ୍ତହାସ୍ୟ—ପୁଣ୍ଡ ବିଂ. (ଅନ୍ତ + ହସ + ଇନ୍) ବିକଟ ହାସଙ୍କାଶ, ଉଚ୍ଛଵାସ୍ୟ-କାଶ (ବି) ଶିକ, ମହାଦେବ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତହାସିନୀ ।

ଅନ୍ତାକ—ପୁଣ୍ଡ. ବିଂ. (ଅନ୍ତ + ଅନ୍ତ) ଅନ୍ତରୁକ୍ତ, ସର୍ବୋକର୍ଷ, ଅନାଦରଖଣ୍ଡ ।

ଅନ୍ତାଳ(କ)—ପୁଣ୍ଡ. ବି. (ଅନ୍ତ + ଅଳ + ଅ.କ) ପ୍ରାସାଦ, କୋଠାବାଢ଼ି, କୋଠା ଉପର ଗୃହ, ପ୍ରାକାରଉପରେ ଥିବା ରଣଗୃହ ବା ଉଚ୍ଛଵାନ ।

ଅନ୍ତାଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତାଳିକ + ଆ) ପ୍ରାସାଦ, ରାଜଗୃହ, ରାଜାତିଆର ଘର, ପଥରତିଆର ଘର ।

ଅନ୍ତାଳିକାର—ପୁଣ୍ଡ. ବି. ଶୃଦ୍ରା ଗର୍ଭରେ ଚିନ୍ତକାର ଓରସଳାର ସଙ୍କର ଜାତ ବିଶେଷ, ରାଜମିଶ୍ରୀ ।

ଅନ୍ତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତ + ଭାବ + ଆ) ପରିଭ୍ରମଣ, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଅନ୍ତ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଗମନ କରିବା ।

ଅନ୍ତରୁଳିଣି—କି. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତରୀଣଶତ୍ରୁ, ଶତ୍ରୁଗ୍ରାମୀ (ବିଂ) ଶତ୍ରୁଗ୍ରାମ୍ୟକ ।

ଅନ୍ତର—ଗ୍ରା. ବି. ଅନ୍ତରଣ, ଅମୁଲର ।

ଅନ୍ତର୍ବିଂଶ, ଅନ୍ତରିଶ—କି. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତରୀଣଶତ୍ରୁ, ଅନ୍ତର୍ବିଂଶ (ବିଂ) ଅନ୍ତର୍ବିଂଶ୍ୟକ ।

ଅନ୍ତର—ଗ୍ରା. ବି. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତରିଶଶତ୍ରୁଗ୍ରାମୀ (ବିଂ) ଅନ୍ତର୍ବିଂଶ୍ୟକ ।

ଅନ୍ତର—ଗ୍ରା. ବି. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତରିଶଶତ୍ରୁଗ୍ରାମୀ (ବିଂ) ଅନ୍ତର୍ବିଂଶ୍ୟକ ।

ଅନ୍ତର ଗଡ଼କାର—ଗ୍ରା. ବି. ପ୍ରାଚୀନ

ଉଚ୍ଛଵର ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଅଠର ଗୋଟି ଗଡ଼ ବା ରୁଜର ସମ୍ମେ ।

ଅଠରନଳା—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଯେଉଁ ପୋଲରେ ୧୮ ଗୋଟି ପୁନ୍ଦାର ଥାଏ, ପୁଣ୍ଡାରୁ ୧୮ ମାରିଦୁରରେ ଜଗନ୍ନାଥ ସଡ଼କରେ ଥିବା ୧୮ ଗୋଟି ଫୁନ୍ଦାରଯୁକ୍ତ ପୋଲ ।

ଅଠରନଳାସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗାତବିଶ୍ଵବା—ଗ୍ରା. (ପ୍ରବନ୍ଧନ ପ୍ରବାଦ ଅଛି ଯେ ଅଠରଟି ସନ୍ତ୍ରାନ ପ୍ରସବ କରିବା ସ୍ତ୍ରୀ ପୁଣ୍ଡ ଯାଇ ଶ୍ରାନ୍ତଗନ୍ଧାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନକରି ଅଠର ନଳାଠରେ ମହାପ୍ରସାଦ ଦେଇ ଅଠରନଳା ସହିତ ସଙ୍ଗାତ କରେ ।

ଅଠର—ଗ୍ରା. ବି. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତରୁଷୀ, ଶତ୍ରୁଗ୍ରାମୀ, (ବିଂ) ଅଠରିଷ୍ଟରଣ୍ୟକ ।

ଅଠରୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତରୁଷୀ, ଶତ୍ରୁଗ୍ରାମୀ, (ବିଂ) ଅଠରିଷ୍ଟରଣ୍ୟକ, ୭୮ ।

ଅଠା—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ନାହିଁଆ ତରଳ-ବୁନ୍ଦୁଦ୍ରାଶ ଦୂରକ୍ଷି ପଦାର୍ଥ ଯୋଗି ଦୂର୍ଦେଶ, ଲେହ, ଯୋଗିରଖିବାର ବ୍ୟବହୃତ ନିର୍ଯ୍ୟାୟ, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅପବାଦ, କଳଙ୍କ, ଦୁନାର୍ମ, ତା'ସରି ଟି ବନ୍ଦୁଧାସାର ।

ଅଠାଠା—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଅଠାଳିଆ, ଅଠାପରି ଲଗିଥିଥିବା, ଅଠାୟୁକ୍ତ ।

ଅଠାଥି—ଗ୍ରା. ବି. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତରିଶ ସଖ୍ୟ, ୮୮ ସଖ୍ୟା, (ବିଂ) ଅଠାଥିଷ୍ଟରଣ୍ୟକ ।

ଅଠାରଣ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତରିଶବିଂଶ, ଅଷ୍ଟୁତ୍ତବିଂଶ, ୮୮ ସଖ୍ୟା, (ବିଂ) ୮୮ ସଖ୍ୟକ ।

ଅଠାକାଠି ବା ଅଠାକାଣ୍ଠା—ଗ୍ରା. ବି. ଚଢ଼େଇ ଧରିବା ପାଇଁ ଅଗରେ ଅଠା ଲଗିଥିବା ଏକ ପ୍ରକାର ନଳ, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଚନ୍ଦାନ, ପାନ୍ଦ, ବିପଦ ।

ଅଠାଠିକ—ଗ୍ରା. ବି. ମୁମୁର୍ତ୍ତିଶବ୍ଦା, ଅଠାଠିନ୍ଦ୍ରିୟ, ନିର୍ବିଶ୍ୱାସ ଅବସ୍ଥା, ଶେଷ ମନ ଅବସ୍ଥା, (ବିଂ) ସମାପ୍ତ, ଅନାୟୁଦ ।

ଅଠାନବେ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତନବେତ ସଖ୍ୟା, ୯୮ ସଖ୍ୟା, (ବିଂ) ୯୮ ସଖ୍ୟକ ।

ଅଠାବନ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଷ୍ଟୁତ୍ତବନାଶଭ୍ରତ ସଖ୍ୟା, ୯୮, (ବିଂ) ୯୮ ସଖ୍ୟକ ।

ଅଠାବୋଲିବା (ଲଗାଇବା)—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ବମ୍ବରେ ଥାଠା ଲଗାଇବା, କୌଣସିବ୍ୟକ୍ତିତାରେ ଦେଖି ବା କଳଙ୍କ ଆରୋପ କରିବା, ଅପବାଦ ଦେବା ।

ଅଠାଳିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଚଟଚଟିଆ, ଯାହା ହାତ ଆଦିରେ ଥାଠାପରି ଲଖିଯାଏ, ଅଠାମୁକ ।

ଅଠାଣଠ—ଗ୍ରା. ବି. ଉପରଠାଉରିଆ (କାମ), ଯନ୍ତ୍ରପୁଣ୍ୟକ କରନ୍ତିବା (କାମୀ) ।

ଅଠିକ—ଗ୍ରା. ବି. ଯାହା ଠିକ୍ ନୁହେ, ବେଠିକ୍, ଅଶୁକ, ଅନୁଚୂତ ।

ଅଠିକା—ଗ୍ରା. ବି. ଅନିଦିଷ୍ଟ, ଅନିଷ୍ଟିତ, ଅଭୁତ୍ଥା, ଗୋଲମାଳିଆ, ଅସ୍ତ୍ରବ୍ୟସ୍ତ, ଅସୁନ୍ଦର ।

ଅଠିଲ—ଗ୍ରା. ବି. କାଚର ନାନା ବଞ୍ଚି ଗ୍ରେଟ ମାଲର ଧାନା (ଗରିବ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ବେକରେ ମାଲକରିପିଲନ୍ତି) କାଠମାଳି ।

ଅଠିଲ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଭୁବି, ଯଥେଷ୍ଟ ଅଠରୋଟା ବେଶି, ଅତିରକ୍ତ, ବଳୁଆ, ମଜୁତ, ସମ୍ମୁଖୁପେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।

ଅଠୋର—ଗ୍ରା. ବି. ଯାହାର ଠିକଣା ନାହିଁ, ଅସ୍ତ୍ରିର ।

ଅଭ୍ୟ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) କେଷ୍ଟାକରିବା, ବ୍ୟପିବା ।

ଅଭ୍ରବାଣି—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଅଭ୍ରଭୁଷା, ଅଭ୍ରମୁଖ, ଅଭ୍ରମିଆ, ଏକବାଗିଆ ।

ଅଭ୍ରବାଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭ୍ରଭୁଷା, ଅଭ୍ରମୁଖ, ଅଭ୍ରମିଆ, ଏକବାଗିଆ ।

ଅଭ୍ରବାଲ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭ୍ରଭୁଷା, ଅଭ୍ରମୁଖ, ଅଭ୍ରମିଆ, ଏକବାଗିଆ ।

ଅଭ୍ରବାଲ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭ୍ରଭୁଷା, ଅଭ୍ରମୁଖ, ଅଭ୍ରମିଆ, ଏକବାଗିଆ ।

ଅଭ୍ରବାଜ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭ୍ରଭୁଷା, ଅଭ୍ରମୁଖ, ଚିତ୍ରିଲ, ଅଭ୍ରମିଆ ।

ଅଭ୍ରବାଜ (ଆ)—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭ୍ରଭୁଷା, ଚିତ୍ରିଲପଣ, ଜିଦି, ଜିଗିରି ।

ଅଭ୍ରହା—ଗ୍ରା. ବି. କାନ୍ଦପାଟି ।

ଅଭ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. (ହୁଠି, ଅଭ୍ରଧାରୁ) ଅଭ୍ରମାନ, ରୁଷା, ହଟ, ଜିଦି, ଜିଗର, କବାଟର ଅର୍ଗଲ ବା କଳିଣି ।

ଅଭ୍ରଭିଲ, ଅଭ୍ରୋଲ—ଗ୍ରା. ବି. ଯୋନ୍ଦର୍ମିର ଅଭ୍ରବନ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭ୍ରବନାଶଭ୍ରତ ସଖ୍ୟା, ୯୮, (ବିଂ) ଅନୁଚୂତ ।

ଅଡ଼ିକ—(ପ୍ରା.ଉତ୍ତି) ଅବ୍ୟ. ଏଡ଼େ ।
 ଅଡ଼ିକଦାଇ—(ପ୍ରା.ଉତ୍ତି) ଅବ୍ୟ, ଉତ୍ତି-
 ଶଣାତ୍ମ, ଏତେ ଶୀଘ୍ର ।
 ଅଡ଼ିକବଜା—ବା. ମେହୁ ଶିଖରରେ ଥିବା
 ପୁରୁଣୋକ୍ତ ପ୍ରାସାଦବିଶେଷ, ନଗର-
 ବିଶେଷ ।
 ଅଡ଼ିକର—ଗ୍ର. ବି. ଅନିମନ୍ତ୍ରିତ, ଅନାହୂତ ।
 ଅଡ଼ିକର—ଗ୍ର. ବି. ଅନିମନ୍ତ୍ରିତ,
 ଅନାହୂତ ।
 ଅଡ଼ିଙ୍କ—ଗ୍ର. ବି. ପିଣ୍ଡା, ବାରଣ୍ଯା,
 ଶନିକ ଦିବ୍ୟ ଯେଉଁଠାରୁ ଜନ୍ମେ, (ଗ୍ର.
 ବି.) ଅବାଧ, ଅମାନିଆ, ଅଖାଡୁଆ,
 ଏକଜିଦିଆ,(ପ୍ରା.ସୁଲୁଣ) ବି.ଲୁଣ ପ୍ରେକ୍ଷାନ
 ହୋଇ ଠୁଳ କରୁଥିବା ପ୍ଲାନ ।
 ଅଡ଼ିଙ୍ଗା—ଗ୍ର. ବି. ଆମ୍ବୁ-ଆଗୁରବିଶେଷ,
 କର୍ମରେ ବାଧା, ଅଟକ, (ବି.) ରହଣିଆ,
 ଦୁର୍ଗନ୍ଧୁଲ ଯା. ବି.) କଳି-କଳିଆ,
 ତକରାର । [କଳିହୃତା]
 ଅଡ଼ିଙ୍ଗାବାଳ—ଗ୍ର. ବି. କଳିଆଖୋର,
 ଅଡ଼ିତ—ଯା. ବି. ପେଣ୍ଟ, ପଣ୍ୟ ଦିବ୍ୟ
 କଷ୍ଟ-ବିଷୟୁପଦ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ଲାନ ।
 ଅଡ଼ିତ୍ତଦାର—ସା. ବି. ଅଢ଼ିଆ, କଣ୍ଠ-
 ଦାର, ବିଷୟୁକ୍ତାସଙ୍କତାରୁକମିସନ୍ସନ୍ଦବା-
 ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ।
 ଅଡ଼ିତ୍ତଦାସ, ଅଢ଼ିଆ—ଯା. ବି. ଦଣ୍ଡ-
 ଦାସ, ଦଣ୍ଡିଆରି ।
 ଅଡ଼ିଧରମ—ପ୍ରା. (ପ୍ରତିର)ବି. ଅଲଗଣ୍ଠି ।
 ଅଡ଼ିବ—ବି. (ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତ) ଯେଉଁ ରଗରେ
 ପଞ୍ଜ, ଗାନ୍ଧାର, ମଧ୍ୟମ, ଧୈବତ, ନିଷାଦ
 ଏହି ପାଞ୍ଚ ସର ଥାଏ ।
 ଅଡ଼ିଭୁଷା—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ଅଳମୁଷା, କାଣ୍ଡ-
 ଜୀନ ଶୂନ୍ୟ, ଅଖାଡୁଆ, ଅବାଗିଆ, କିନ୍ତୁ-
 ଶୋର, ଏକବାରୀ, କଳିହୃତା, ଅଛୁଣ୍ଣ,
 ତତ୍ତିଲ, (ଗ୍ର. ବି) ଅଖାଡୁଆ କଥା ବା
 ବିଷୟ ।
 ଅଡ଼ିମୁକ—ଗ୍ର. ବି. ଅଢ଼ିତ୍ତଶା (ଦେଖ) ।
 ଅଡ଼ିମୁକ—ଗ୍ର. ବି. ଅଢ଼ିତ୍ତଶା (ଦେଖ)
 (ଗ୍ର.ବି.) ଚିତ୍ତଲପଣ, କଳିହୃପଣ, ହଟ,
 ଜଦି, ଜଗର ।

ଅଡ଼ିମୁଶା—ଗା. ପୁ. ବି. ବି. ଅଢ଼ିତ୍ତଶା
 (ଦେଖ); (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଡ଼ିମୁଶା ।
 ଅଡ଼ିର—ଯା. ବି. ଆଦେଶ, ହୃକୁମ ।
 ଅଡ଼ିରବଡ଼ିର—ଗା.ବି ପ୍ରଳାପ, ବାଇଳ-
 ବୁରିଲ କଥା, ଅଫ୍ସତ ଓ ଅଫ୍ସବକ
 ବହୁଜଳନା, ଏଣୁତେଣୁ ଗୁରୁତ ଏ କହିବା,
 (ଗ୍ର.ବି) ବାଇଳ ବୁରିଲ, ଗୋଲମାଳିଆ ।
 ଅଡ଼ିର—ଗ୍ର. (ଉତ୍ତି) ବି. ମନ୍ଦ, ଖରପ ।
 ଅଡ଼ିରୁଆ—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ନିଃଶ୍ଵର, ନିଃର,
 ନିର୍ଭୀକ, ସାହସୀ ।
 ଅଡ଼ିର୍ଲ—ଯା. ବି. ଆଦେଶପାଳନକାରୀ,
 କପ୍ରାସି, ଅର୍ଦଳ ।
 ଅଡ଼ା—ଗ୍ର.ବି,ଅଢ଼ିତ୍ତା, ଏକଦିବସିବାପ୍ଲାନ,
 ଆଖିତାପର, ପଞ୍ଜ ବିର ଯେଉଁ କାଠରେ
 ଶୁଆ ଆଦି ପୋଗାପଣୀ ବସନ୍ତ, ଅର୍ଲୀ,
 ଘରର ଶେଣୀ ଅଟକାଇବା ନିମନ୍ତେ,
 ସାଲକର ହୋଇ ଦିଅୟିବା ଆଡ଼ିଶେଣୀ,
 ବିଦିପାଇଁ ପଣ୍ଡକର୍ବ୍ୟ ଅଣିଥିବା ଶଗଡ଼-
 ଆଦିର ରହିବାପ୍ଲାନ, ଅଟେଇ, କବାଟର
 କିଳଣି, ରଇ କୋଠର, ଅନିଷ୍ଟ, ରିଷ୍ଟ,
 ଅଢ଼ା, ଅଢ଼ିବା କର୍ମ, (ପ୍ରା.ଗଞ୍ଜା) ବି. ଶିର
 ତୋଳା ଓଳନର ଶୟ ବା ଦୁର୍ଗାଦିର
 ପରିମାଣ ଓ ଏହୁ ଓଳନର ଦ୍ରବ୍ୟର
 ପରିମାଣ(ମାଟି ବା ପିତଳ) ପାତି, (ପ୍ରା.
 ସମ୍ବୁ) ବି. ଅଳମୁଣ୍ଡ, (ଗ୍ର.ବି) ବନ୍ୟ ପଶୁ-
 ମାନେ ଦଳ ବାନି ରହିବା ପ୍ଲାନ, (ପ୍ରା.
 ସିଂହ) ବି. ଟେପର ପୋକ ବା ପାଠପୋକ
 ଆବାଦ କରିବାକର୍ମ, (ପ୍ରା. କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା)
 ବି. ଡଢ଼ା, ମୋଟ ବାହିଣୀ, ଯଦ୍ଦୁରା
 ପଥର ଆଦିକୁ ପୁଞ୍ଚାଇବାକୁ ହୁଏ ।
 ଅଡ଼ାଅଡ଼ି—ଗ୍ର. ବି. ପରଷ୍ପର ରୂପାରୂପି,
 ତେଢ଼ାତେଢ଼ି, ରଗାରଚି, ପରଷ୍ପର
 ଲେଲଠେଲ, ବହୁପରୁକ୍ତ ଅଢ଼ାଇନେବା,
 (ବି) ପରଷ୍ପର ଲେଲଠେଲ ହେଉଥିବା ।
 ଅଡ଼ାଇବା, ଅଡ଼ାଇବା—ଗ୍ର. ଦି. ଶକଟା-
 ଦିରେ ଯୋଗୁ ହୋଇଥିବା ପଶୁକୁ
 ଲାଇବା ବା ହୁଙ୍କାଇବା, ପଶୁଆଦିକୁ

କୌଣସି ପ୍ଲାନରୁ ଉଚିଦେବା, ପଶୁ-
 ମାନକୁ ଲାଇ ଠେକ୍ରବରେ ଯିବାର
 ସୁରଧା କରିବା ।
 ଅଡ଼ାଳ, ଅଡ଼ାଳିଆ—ଗ୍ର.ବି. ଶାଖାପ୍ଲାନ ।
 ଅଡ଼ାବନ୍ଦ—ଗ୍ର. ବି. ପାଞ୍ଚ ବା ସାତ
 ଶେଣୀଆ ରୂପରବର ଓରାର ଯେଉଁ
 ଅଣ ଦୁଇଟି ଗୁଜ ମଧ୍ୟରେ ଥାଏ ।
 ଅଡ଼ାଶ—ଗ୍ର. ବି. ଜଗଲରୁ ବାରିଣ କାଟି
 ଅଣିଲବେଳେ ଗୋଗୁ ବନ୍ଦ ହେବା
 ପରେ ଫିଟିବା ଆଶକ୍ତାରେ ଗୋଗୁ
 ମୁଣ୍ଡରେ ଫିଟିବିବା ଜାଳା ।
 ଅଡ଼ାଶି—ଗ୍ର. ବି. ପୁର୍ଣ୍ଣରୂପେ ହୋଇଥିବା
 (ପ୍ରସଳ) ଯଥା;—ଧାନ ଅଡ଼ାଶି ହୋଇ
 ରହିଅଛି ।
 ଅଡ଼ି—ଗ୍ର. ବି. ଜନ୍ମ, ହଟ, ଜିରି, ଏହିତ,
 ହାକୁଟି, ତକାର ।
 ଅଡ଼ିଟ—ଯା. ବି. ହିନ୍ଦୁପାବ ଆଦିର ତଳଖି ।
 ଅଡ଼ିଟର—ଯା. ବି. ଯେ ହିନ୍ଦୁପାବ ଆଦିର
 ତଳଖା କରେ ।
 ଅଡ଼ିପଟ—ଗ୍ର. ବି. ପଶାକାଠିରେ ଯେଉଁ
 ପଟ ବା ଧାନ ସହଜରେ ପଟେ ନାହିଁ ।
 ଅଡ଼ିବା—ଗ୍ର. ଦି. ହଟ କରିବା, ଏକିଦ୍ଵି
 ଧରିବା, କୃତ୍ସନ୍ତକଳ ହେବା, ବୁଝି
 ବସିବା, ବୁଝିହେବା, ନାରାଜ ହେବା,
 ବିତ୍ତିବା, ବୁଝିହେବା, (ପବନ), ଅଟ-
 କବା, ଅବାଧିହେବା, ଅସ୍ତ୍ରକୁଷ ହେବା,
 ପ୍ରକାଶରେ ବିରୋଧୀ ହେବା ।
 ଅଡ଼ିବାଜି—ଗ୍ର. ବି. ଅଢ଼ିତ୍ତଶା (ଦେଖ),
 ଯୋଡ଼ାର ଅଡ଼ିବା ଅଭ୍ୟାସ ।
 ଅଡ଼ିଆ—ଗ୍ର. ବି. (ଆଲୁକ) ଅସ୍ତ୍ରବ୍ୟସ୍ତ,
 ବିରିତି ଯାଇଥିବା, ଛନ୍ଦିମନ୍ତ୍ରି ହୋଇ
 ଥିବା (ସୂତା ବା କେଣ), ଲଟିଲ, ଗୋଲ-
 ମାଳିଆ, ଅଫ୍ସତ, ଅମୀମାୟିତ, ଅଖ-
 ଜୀଆ, ବିଷମ ।
 ଅଡ଼ିଆତିଶ୍ୟ—ଗ୍ର. ବି. ବିଶେଷ ଜଟିଲ,
 (ବି.) ବିଶେଷ ଗୋଲମାଳ, ବିବାଦ,
 ବିସମ୍ବାଦ, ବିଶେଷ କଳିକଳିଆ ।
 ଅଡ଼ିଆବାଳ—ଗ୍ର. ବି. ଛନ୍ଦିମନ୍ତ୍ରି ହୋଇ-
 ଥିବା କେଣ, ମୃଣିକୁଣ୍ଡାଇବାରେ ଯେଉଁ

ଛନ୍ଦଶିମଦଶି ବାଳ ପାନିଆରେ ଲାଗି
ମୁଣ୍ଡରୁ ଉଠିଆସେ ।

ଅଡ୍ରୋଶପଡ୍ରୋଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରତିବେଶୀ-
ବର୍ଗ, 'ବି' ଆସପାଶ, ନିକଟବର୍ଷୀ ।

ଅଭ୍ର—(ଧାରୁ)—ଯୋଗକରିବା, ଆମମଣ
କରିବା, ଅନୁମନ କରିବ, ନିର୍ଜନରିବା,
ଧାନ କରିବା । [ଢାଳ ।]

ଅଭ୍ରନ—ବି. (ଅଭ୍ର + ଅନ) ଆଭ୍ରେଣୀ,
ଅଭଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. କେତଙ୍ଗ. ଅଭଙ୍ଗିଲ,
ଧାରିବିଶ୍ଵାନ, ଅସୁଦର ।

ଅଭଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଭଙ୍ଗା (ଦେଖ), ବି.
ଅଭଙ୍ଗ (ଦେଖ) ।

ଅଭଙ୍ଗିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବେତଙ୍ଗିଆ, ଅସୁ-
ଦରିଆ, ଅଭଙ୍ଗ ।

ଅଭିପ—ଶ୍ରୀ. ବି. ତପ ବା ସୌନ୍ଦରୀର
ଅଭାବ, (ବି) ଅଭିଭଲ ଦେଖ ।

ଅଭିପା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅସୁଦର, ଅଭିଭଲ ।

ଅଭା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧାନ୍ୟାଦ ମାତିବାର
କାଷ୍ଟାଦ ନିମିତ୍ତ ପାଷବିଶେଷ, ଅଣକ,
ତଙ୍କା, ଅଭାଆଙ୍କି ।

ଅଭାଙ୍ଗୁଲ (ଅଙ୍ଗୁଟି) ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଙ୍ଗୁ-
ଟିରେ ଉଠିବା ଅଭିକଷ୍ଟଦାୟୁକ୍ତ ବୃଣ,
ବାରହା ଆଙ୍ଗୁଟି ।

ଅଭାଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୂର ଓ ଅଧେ ସଂଖ୍ୟା
୨୫ (ବି) ୨୫୪୫କ ।

ଅଭାମୁଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଭାମୁଣ୍ଡ, ତିଙ୍କିପାହାରର
ଲୁହା-ସମାୟୁକ୍ତ ଅଗ ।

ଅଭିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସିଧା-ସାମଗ୍ରୀ, ସଞ୍ଚା, (ପ୍ର.
ସମ୍ବ) ବି. ପ୍ରତିଫଳ ।

ଅଭେଦିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୂରସେଇ ଅଧେ
ପରିମାଣ, ଏହୁ ପରିମାଣର ବଢ଼କରୁ ବା
ମାପପାତ୍ର, ଗୋରୁମାନଙ୍କର କ୍ରି-
ବିଶେଷ, (ବି) ଅଭେଦସେଇ ପରିମିତ ।

ଅଭେଦକାଣ୍ଟିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଭେଦକର-
ଣୀଆ (ଦେଖ) ।

ଅଭେଦରତଣିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୁଣିଆମାନେ
ପ୍ରସ୍ତୋଗକରିବା; ଅଭି ଅଲ୍ଲପଦଦର୍ଶକ୍ୟ,
ଗାରତ୍ମନମ୍ବ ।

ଅଭେଦଦିନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୂରଦିନ ଅଧେ,
ଅଲ୍ଲକାଳ ।

ଅଭେଦଦିନଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଲ୍ଲକାଳ-
ପ୍ଲାୟ୍ୟ, ଅଭେଦପ୍ଲାୟ୍ୟ, ଅପ୍ଲାୟ୍ୟ ।

ଅଶ—(ଧାରୁ)-ଶବକରିବା, ନିଶ୍ଚାସମାରିବା ।

ଅଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୋଲ, ବ୍ୟଞ୍ଜନରେ ଥିବା
କଳୀୟଥିଣ, ଅଧ୍ୟ. ନ. କୁହେ ।

ଅଣଅଷ୍ଟର—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରିବ୍ରକ୍ତ, ବ୍ରକ୍ତ ।

ଅଣଅଷ୍ଟର(ଆ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଶ୍ରିତ, ମୁଖ,
ନିରକ୍ଷର, ଅଙ୍ଗ ।

ଅଣଅଜା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଝୁଣ. ଅଜାଙ୍କ ପିତା,
ପ୍ରପିତାମହ, ପ୍ରମାତାମହ ।

ଅଣଅବିଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅନାବିତି), ଯେଉଁ
ଦୂରଧ ଆଉଟା ହୋଇନାହିଁ ।

ଅଣଆଖୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଖୁଜାପ୍ଲାୟ୍ୟ ବନ୍ୟ
ତୃଷ୍ଣବିଶେଷ, ଅଣାଖୁଆ । [ଅମନ୍ୟ ।]

ଅଣଆଦର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନାଦର, ଅଯତ୍ନ,
ଅଣାୟୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. ଅନାୟୁତ,
ଅସୁକାରବହୁତୁ ତ, ଦିପାୟାନୁରଜସ୍ଵଳ,
ଅସହାୟ, ଅଣକ୍ର, ଗର୍ଭସ୍ଥିଆଗ,
ପରାଧୀନ, ଅବଶୀତୁତ, (ବି) ପରାଧୀନତା,
ଅଥବାକଥାନତା, ଅସହାୟଥବସ୍ତୁ, ଗ୍ରବ
ନ ଥିବା ଅବଶ୍ଵା ।

ଅଣାୟୁତେ—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. ଅନାୟୁତେରେ,
ଅନ୍ତେଶରେ ।

ଅଣଦିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁର୍ଦେବୀଦୟ ପୂର୍ବରୁ
କରୁଯିବା, (ଶ୍ରୀ. କି. ବି.) ସୁର୍ଦେବୀଦୟ ନ
ହେଉଣୁ । [ଅପକାର ।]

ଅଣଦିପକାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନୁପକାର, ଅହୁତ,
ଅଣଦିପରେଣ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତ୍ରୋଧ ବା
ଚଷ ଲକ୍ଷାର ଅଭାବ, କରୁଣାର ଅଭାବ,
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।

ଅଣଦିପରେଣ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ପ୍ରୋତ୍ଥା, ଯାହାର ଚଷଲକ୍ଷା ନାହିଁ,
ଯାହାର ମୁଲହଜା ନାହିଁ, ନିର୍ମିନ, ନିଷ୍ଠରୁଣ ।

ଅଣଦିହାତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫାନାତୁତ)
ଅନାବୃତ, ଆବରଣରହୁତ ।

ଅର୍ଦେଶାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଲ୍ଲଚୋଡ଼ା,
ପଳଣ୍ଟ୍, ଅପସର ।

ଅଣକ—ବି. (ଅଣ + କ. ଅକ) ପୁଣ୍ୟ,
ହେସ୍ତ, ମର, ନରଣ୍ୟ, ମନ୍ଦ, ଅଭି-
ଷୁଦ୍ଧ, (ବି) ପରିବଶେଷ, ସ୍ତ୍ରୀ ଅଣକା,
(ଶ୍ରୀ. କି.) ନଢ଼ା ସତ୍ରେ ତିଆର
କରିବୁ ବା ତଙ୍କା ।

ଅଣକାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିର୍କଳ (ବ୍ୟକ୍ତି),
ଅଲ୍ଲମୁଖର ପଦାର୍ଥ ।

ଅଣକଦଳୀ (ନିଆ —ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ
କଦଳୀରକ ପୁଅମାନ ପ୍ରତିବର୍ଷ
ମୁଲରୁ ତଢା ହୋଇ ଅନ୍ୟ ପ୍ଲାନେରେ
ପୋତା ନ ହେବାରୁ ପୁଆର ମୂଳ
ହାଣ୍ଟିମାନ ଭୂମି ଉପରକୁ ଉଠିଯାଏ
ଓ ଗଛମାନ ଗ୍ରେଟ ହୋଇ ଉଚ୍ଚ ଗଛରେ
ଆଉ କଦଳୀ ଫଳେ ନାହିଁ ।

ଅଣକା(ଲା, ଲି, ଲୀ)—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫା-ଅନୁଲାଳ)
ଗାନ୍ଧିଚକୁ ଅଣରେ ଅଟକାଇବାପାଇଁ
ଅଣମୁଣ୍ଡରେ ପୋଡ଼ା ହୋଇ ଦିଆ-
ଯାଇଥିବା ଜୀଳା ବା ଶିଳ, ଅନକଳି ।

ଅଣଖୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଖୁ ପର ଦିଶୁଥିବା
ଏକପ୍ରକାର ତୃଣ ।

ଅଣଗୁରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଦ୍ୟା-ଗୁରୁ ନ ଆଇ
ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବା ଅବଶ୍ୟ ।

ଅଣଗୁରୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫା-ଅ. ଗୁରୁ)
କୌଣସି ଗୁରୁଙ୍କ ବିଳା ସାହାଯ୍ୟରେ
ବିଦ୍ୟା ଶିଖିଥିବା (ବ୍ୟକ୍ତି), ସହଜ (କମ୍ପୀ),
ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ମହାଗୁରୁଙ୍କଠାରୁ ଦାଖା-
ଗୁରୁଶ କରି ନାହିଁ ।

ଅଣଗୁରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫା-ଅଚତୁର)
ଅଚତୁର, ଓଲୁ, ଅବିହାଣୀ, ନିଷ୍ଠ କିଆ ।

ଅଣଗୁରୁଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦିଗିଶ୍ୱାସ, ପରାମାର୍ଦ୍ଦ,
ଗୁରୁଲିରୁ ଏକଛଣ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା, (ବି)
ଗୁରୁଲି ।

ଅଣଗୁରୁଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଓ. ବି. ଉନ୍ନପଞ୍ଚାଶର
ପୁଣ୍ୟ, ମୁଲହଜା ନଥ ଅଭୁକ ବା ପରିଶରୁ
ଏକଛଣ୍ଠା ୪୫ ସଂଖ୍ୟା, ମୁଲୁ ପୂର୍ବରୁ
ବୋହିବା ଶରନିଶ୍ଚାସ, ପ୍ରବଳପ୍ରତିଞ୍ଜନ ।

ଅଣଗୁଣ ଉଠିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁଲୁ ପୂର୍ବରୁ
ପ୍ରବଳପ୍ରତିଞ୍ଜନରେ ଘ୍ୟାସବାପୁର ଗମନ-
ଗମନ ।

ଅଣଗୁଣପବନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁଖ୍ୟ ଅବ୍ୟ-
ବହୁତ ପୁଣରେ ମନୁଷ୍ୟର ବୋହିବା
କେବେ ନିଶ୍ଚାସ, ପ୍ରବଳ ପ୍ରଭଞ୍ଜନ ।

ଅଣଗୁଣ ବୋହିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣଗୁଣ
ଉଠିବା (ଦେଖ) ।

ଅଣଠାବ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅସ୍ତ୍ରାନ, ମନ୍ତ୍ରାନ,
ଅନୁପୟ ଜ୍ଞାନ, ଅଗମୟାନ ।

ଅଣଠାବ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅସ୍ତ୍ରାନକନ
(ପ୍ଲାନ), ମୁଂ. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରାନରେ
ବିଚରଣ କରେ ।

ଅଣତଙ୍କା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନାବୃତ, (ପ୍ରା-ପୁଣ୍ୟ,
ବି.)ଅପରପଦ୍ମ, ଦରପାତିଲ, ଅଢ଼କର ।

ଅଣତଣ, ଅଣତଣିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣ-
ପରାଣିଆ, ଦିଅଣରେ ଥିବା ଝୋଳ-
ଅଣ, ଭ୍ରାନନ୍ଦବୁଦ୍ଧ ଅତଣିଣ୍ଟି (କାଦ୍ୟ),
ଅନନ୍ଦନ ଯୋଗୁ କଙ୍କାଳବିନ୍ଦୁ,
ଅସମାନ, ବନ୍ଧୁର, ଅସମତଳ ।

ଅଣତରିଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଓ ବି. କୋଡ଼ିଏରୁ
ନଥ ଅସ୍ତ୍ର ଓ ତରିଶିରୁ କେ ଉଣା,
୨୫ ସଂଖ୍ୟା ।

ଅଣତୃଷ୍ଣୟା, ଅଣତୁରୁତିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି.
ଯେଉଁ ଧାନବହନ କ୍ଷେତରେ ଆଷ୍ୟ-
ତୃଷ୍ଣୟା ପୁଷ୍ପରୁ ଶୁଣା ହୋଇଥାଏ,
(ଶ୍ରୀ. ବି.) ଅଣତୃଷ୍ଣୟା ପୁଷ୍ପରୁ ଖାଲ
ବିଲରେ ଧାନ ଦୂରୀବା କର୍ମ ।

ଅଣନୟ—ଅଣନବେ, ଅଣନବେ-ଶ୍ରୀ. ବି.
ଓ ବି. ଭୁନନବତ ସଂଖ୍ୟା ୫, ଅଣିରୁ
ନଥ ଅସ୍ତ୍ର ଓ ନବେରୁ କେ ଉଣା,
୨୫ ସଂଖ୍ୟା ।

ଅଣନାତି—ଶ୍ରୀ. ବି. ନାତ ବା ନାରୁଣୀର
ପୁଅ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଣନାରୁଣୀ ।

ଅଣପାଠ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ରାଜବନ୍ଦରେ
ପକ୍ଷମସ୍ତରୀ ବା ବିବାହିତାରୁଣୀଙ୍କ ଗର-
ଜାତ ସନ୍ତ୍ରାନ କେହିବିଦ୍ୟମାନ ନଥାନ୍ତି,
ଅସୁନ୍ଦର ।

ଅଣୟ ବୁଣ୍ଡା—ଶ୍ରୀ. ବି. ନମୁଂହଳ, (ବି.)
ନମୁଂହଳ ବ୍ୟକ୍ତ, ଅନୁଷ୍ଟନ ।

ଅଣପୁଟା (ଟିଲ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅପୁଟା, ଯେଉଁ
ଦ୍ଵାରା ବସନ୍ତ ହେଉଇ ନାହିଁ, ଅବସର ।

ଅଣପୁଟୀ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପୁଟୀ, ଅପ୍ରାପ୍ର
ରଜସ୍ତା (ବାକିକା) ।

ଅଣ(ବଣ)ବଣିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରଣଭଣ,
ଅପ୍ରକ୍ଷେତ୍ର, ଅପସ୍ତ୍ରତ, ଅପରିଷ୍ଟତ,
ଅସନା, ଅଳିଆ, କୁସ୍ତି ତ, କଦମ୍ବ ।

ଅଣ(ବରତୁଆ) ବୁଦ୍ଧୁଆ, ଅଣ(ବରତିଆ)
ବୁଦ୍ଧିଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁଂ. ବି. ପେଣ୍ଡବୁନ୍ଦିଜି-
ବାଲକର ଉପନୟନକର୍ମ ହୋଇନାହିଁ,
ସେ ବ୍ୟକ୍ତଧାରୀ ନୁହେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ
ବ୍ୟକ୍ତ ପାଲନ କରିନାହିଁ, ଯେଉଁ ଅଣିବା
ବାକୁଣ୍ଠ ଧର ହୋଇନାହିଁ, ପେଉଁ
ବାକୁଣ୍ଠ ଦରା ବା ଲଗ୍ନ ହୋଇନାହିଁ ।

ଅଣବାରୁ (ପୁ)ଅ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜାରଜ,
ଅନିଦିଷ୍ଟପିତ୍ରକ (ବ୍ୟକ୍ତି), ଯାହାର
ବାପରେ ଠିକଣା ନାହିଁ ।

ଅଣବାପ୍ରତିତ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅପରିତ୍ଯ-
ବଣିତ, ଯାହା ଫେର ଆସେ ନାହିଁ,
ଯାହା ଥରେ ବିଶିଳେ ପୁଣି ସୁଧାରି
ହୁଏ ନାହିଁ, ଅବ୍ୟର୍ଥ ।

ଅଣବ୍ୟ—କୁଳ. ବି. ଅଣ୍ୟ + ଅଧ୍ୟ. ଯ) ଯେଉଁ
ତୁମିରେ ତିନା ନାମକ ଶର୍ମ ଜନ୍ମେ,
ଜେତୁ, ତୁମି ।

ଅଣବର ଶାଶିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରଣଭଣ, ଅପ୍ରକ୍ଷେତ୍ର
ବ୍ୟକ୍ତ, ଅପରିଷ୍ଟତ, ଅଳିଆ, କୁସ୍ତି ତ ।

ଅଣଭଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫାଣ୍ୟ + ଭନ୍ଦ)
ଯେଉଁ ତୁଳା ଶୁଣା ହୋଇନାହିଁ, ଯେଉଁ
ମାଟିରୁ ଗୋଡ଼ ପଥର ଆଦି ବନ୍ଧୁ ହୋଇ
ନାହିଁ ।

ଅଣମଣଶ, ଅଣମଣିଷ, ଅଣମନଶ, ଅଣ-
ମନଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅମନୁଷ୍ୟ, କୁସ୍ତି ତ,
ମନୁଷ୍ୟକିମ୍ବାନ, ଶାରୁ, ଅଯୋଗ୍ୟ,
(ବି.) ଶାରୁବ୍ୟକ୍ତ, ଅଯୋଗ୍ୟ ଲୋକ ।

ଅଣମାତ୍ରା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାତ୍ରାମ୍ବନ (ଅଷ୍ଟର)
ଅଣଲେଉଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣବାହୁଡ଼ା (ଦେଖ)

ଅଣଶୁଦ୍ଧା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣୁକ୍ତି, ଅଣୋତ,
(ବି.) ମୃତାହୁଡ଼ାପରିଷ୍ଟରେ ଶୁଦ୍ଧିତ୍ୟା

ସମାଦନ କରିବାର ନ ସବା (ବ୍ୟକ୍ତ),
ମୃତକାଗୋଟିର ଯୋଗୁ ଅଶ୍ଵତ୍ର, ଅଶ୍ଵତ୍ର ।

ଅଣଶେଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣେଷ (ଦେଖ)
ଅଣ (ପଠି) ପାତି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଓ. ବି.
ପରମ୍ପରୁ ନଥ ଅସ୍ତ୍ର ଓ ପାତିଏରୁ ଏକ
ଛଣୀ, ୨୫ ସଂଖ୍ୟା ।

ଅଣସଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅସନା, ଅପରିଷ୍ଟତ,
ଅଳିଆ, ଆବର୍ଜନାମୟ, କୁସ୍ତି ତ ।

ଅଣସନିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣସନ (ଦେଖ) ।
ଅଣସନୁରଣହେ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣସନ ଏକଟ
ପାତିଏରୁ ନଥ ଅସ୍ତ୍ର ଓ ଏକଟ ପାତିଏ
ସତ୍ରରୁ ଏକ ଛଣୀ ୧୭୫ ସଂଖ୍ୟା ।

ଅଣସନୁରା, ଅଣସନ୍ଧ୍ୟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁହଁସନ୍ଧ୍ୟା,
ସନ୍ଧ୍ୟା ବୁଢ଼ିବାର ଅବ୍ୟବହିତ ପୁଷ୍ଟକାଳ,
ଗୋଧୁଳୀ ।

ଅଣସର—ବ. (ଅନବସରବନ୍ଦକ) ସ୍ଥାନ-
ପୁଣ୍ୟମା ଓ ଶୁଣ୍ୟମା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଜାଳ ।

ଅଣସର(ପୁଣ୍ୟ)ତ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣ-
ସର ବା ଆଶାତି କୃଷ୍ଣପକ୍ଷରେ ଅନୁଭୁତ
ଦୁଃସହ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ।

ଅଣସରଘର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜଗନ୍ନାଥମନ୍ଦର
ଜଗମୋହନରେ ଚନ୍ଦନଅର୍ଗଳ ନିକଟ-
ରେ ସବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ।

ଅଣସୋର (ସ, ସ, ପିଆ) —ଶ୍ରୀ. ବି. ଆମ୍ବ
ଦେଶରେ ପଢ଼ିଆମାନଙ୍କରେ ସେ ରିଧ
ପର ଜନ୍ମିଥିବା ବନ୍ଦଶାକବିଶେଷ,
(ସାମାନ୍ୟ) ଆଦିଭାତ୍ରା, ଆଦିଭାପତ୍ରା,
ସ୍ମୀକାରି ଇତ୍ୟାଦି) ।

ଅଣସ୍ତ୍ରର—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. ପାତିଏରୁ ନଥ
ବେଶୀ, ପଦ୍ମବିରୁ କେଉଣା, ୨୫ ସଂଖ୍ୟା ।

ଅଣହୁନଦିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଦିଅଣରେ
ଆଦୋ ହଳଦି ପଢ଼ିନଥାଏ ବା ଉପଯୁକ୍ତ
ପରମାଣରେ ହଳଦି ପଢ଼ି ନ ଥାଏ ।

ଅଣହୁନିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନୁତ, ଅମଗଳକର,
(ବି) ଅଶୁଭ, ମନ ।

ଅଣ(ହୃଡ଼, ପୁଣ୍ୟ)ହୁଲା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ
ଲୋକପ୍ରକୃତରେ ମରିଯାଇ ନଥାଏ; କିନ୍ତୁ
ମୁଖୁର କେତେକ ପୁଷ୍ଟକଷେତ୍ର ଦେଖି
ସ୍ଥଳମାନେ ମୃତ୍ୟୁ ଆସନ୍ତି ବୋଲି
ଆଶଙ୍କା କର କୌଣସି ଶାର୍ଥପ୍ରାନ୍ତରେ

ଅଣୁଛେତ—ବ. ଭନ୍ଦ ଭନ୍ଦବିଷୟର କ୍ଷୁଦ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ପରିଛେତ, ଭନ୍ଦ ଭନ୍ଦ ବିଷୟ ।

ଅଣୁତା—ସ୍ତ୍ରୀ. କି. ପରମାଣୁର ଭାବ, କଣ୍ଠିକାତ୍ର, ସୁନ୍ଦରୀ, କ୍ଷୁଦ୍ରିତା, କ୍ଷୁଦ୍ରିତା ।

ଅଣୁଦର୍ଶନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଣୁ+ଦୃଶ୍ୟ + ଶ. ଅନ) ସୁନ୍ଦରିତା, ଅନ୍ତର୍ଦୂଷ୍ଟି, ଅଣୁଷ୍ଠାନିକ ଯେଉଁ ।

ଅଣୁଦେହ—ବି. ଜଳାଦିପଦାର୍ଥରେ ଥିବା ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର କଳ୍ପ, ଜଳାଶ୍ୱା ।

ଅଣୁଧାନ୍ୟ—କ୍ଲୀ. କି. ସୁନ୍ଦରୀଧାନ୍ୟ, ଦେଖିବାକୁ ଅତି ଗ୍ରେଟ ଶ୍ୟେପଥା—ଚିନା, ମାଣ୍ଡିଆ, ସୋରିପ୍ରଭୁତା ।

ଅଣୁପ୍ରମାଣ—ବି. (ବ. ବ୍ରୀ.) ଅଣୁପ୍ରର କ୍ଷୁଦ୍ର, ଅତି ସାମାନ୍ୟ ।

ଅଣୁବାଦ—ପୁ. ବି. (ଦତ୍ତତ୍ଵ) ବା (କ. ଧା.) ବୈଶେଷିକ ମତବାଦ, ଯେଉଁ ମତ ଦ୍ୱାରା ପୃଥିବୀର ଯାବନ୍ଦ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ଅଷୟ ଅଣୁମାନଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ ।

ଅଣୁଷ୍ଠାନିକ—ବି. (ଅଣୁ+ଷ୍ଠାନିକ) ବନ୍ଧୁର କ୍ଷୁଦ୍ରାଂଶ ପର୍ଯ୍ୟବେଷଣ, ଯେଉଁ ଯନ୍ତ୍ର ସାହାୟ୍ୟରେ ନକ୍ଷର ଅଗୋଚର କ୍ଷୁଦ୍ର ବନ୍ଧୁସକଳ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେବ ।

ଅଣୁବେଦାନ୍ତ—ବି. ବେଦାନ୍ତ, ଗ୍ରେଟବିଶେଷ ଅଣୁବ୍ରତ—ବି. ଜୈନମାନଙ୍କର ବାରଗୋଟି ବ୍ରତ ବା ଓସା ।

ଅଣୁବ୍ରତ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା.) ସୁନ୍ଦରୀଧାନ୍ୟ, ମାଣ୍ଡିଆ, କାଙ୍ଗ, ଶୁଆଁ, ସୋରିପ୍ରଭୁତା ।

ଅଣୁଭ୍ରତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ବିଦ୍ୟୁତ୍, ବିଜୁଳି ।

ଅଣୁମାତ୍ର—ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଅଣୁପରିମିତ, ଅତିକ୍ଷୁଦ୍ର, କ୍ଷୁଦ୍ର ଦ୍ୱାରିକ୍ଷୁଦ୍ର, (ଗା. ବି) ଅତି ସାମାନ୍ୟପରିମାଣ (କ୍ର. ବି) ଅଣୁମାତ୍ରରେ

ଅଣୁମାତ୍ରକ—ଗା. ବି. ଅଣୁମାତ୍ର (ଦେଖ) (କ୍ର. ବି) ଅଣୁମାତ୍ରେ, ଅତିସାମାନ୍ୟ ପରିମାଣରେ, ସାମାନ୍ୟପ୍ରକାରେ, ଟିକିଏମାତ୍ର ।

ଅଣୁମାତ୍ରିକ—ବି. କଣିକାମାତ୍ର, ସ୍ଲାପ, ଅତିସ୍ଵର୍ଦ୍ଧ, ଅତିକ୍ଷୁଦ୍ର ।

ଅଣୁମାତ୍ରେ—ଗା. ଫି. ବି. ସାମାନ୍ୟ ପରିମାଣରେ, ସାମାନ୍ୟପ୍ରକାରେ, ଟିକିଏମାତ୍ର ।

ଅଣୁରେଣୁ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) ଅତିକ୍ଷୁଦ୍ର ଧୂଳି, ଧୂଳିକଣା । [ଗଛ ।

ଅଣୁରେବଣ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦନ୍ତୀରଙ୍ଗ, କନକା ଅଣୁଗ୍ରୋହ—କ୍ଲୀ. ବି. ସୁନ୍ଦର ଶୁଣାୟିବା ଯୁଦ୍ଧବିଶେଷ ।

ଅଣେ—ଗା. ବି. ଅଣାଏ, ଏକଅଣାମାତ୍ର ।

ଅଣେଇବା—ଗା. ଫି. ଅଣେଇବା (ଦେଖ) ।

ଅଣ୍ଟ—(ଧାରୁ) ଗେତକରିବା, ଅପସରହେବା ।

ଅଣ୍ଟକୁର—ପା. (ସମ୍ବ.) ବି. ପୁ. ଆଣ୍ଟକୁରା (କ୍ର. ବି) ଅପତ୍ୟଶ୍ଵର, ନିଷୟନ୍ତାନ ।

ଅଣ୍ଟ—ଗା. ବି. ଅଣ୍ଟିବା, କାର୍ପି ଚଳିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବା ।

ଅଣ୍ଟ ନଅଣ୍ଟ—ଗା. ବି. ଅଣ୍ଟିବା ଓ ନଅଣ୍ଟିବା

ଅବସ୍ଥା, (ବି) କୌଣସି କାର୍ପିପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବା ଓ ନଅଣ୍ଟିବା (ପଦାର୍ଥ), ସାମାନ୍ୟରେ ଉଣା, କଣ୍ଠିକାଣ୍ଟି ହୋଇ ଅଣ୍ଟିବା (ବସୁ) ।

ଅଣ୍ଟନଅଣ୍ଟ—ଗା. ବି. ଓ ବି. ଅଣ୍ଟ ନଅଣ୍ଟ (ଦେଖ) ।

ଅଣ୍ଟା—ଗା. ବି. କଟିଦେଶ, ମନୁଷ୍ୟର ଗୋଡ଼ ଓ ପେଟ ପିଠି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଦେହାଂଶ, ପଶୁର ପିଠି ପେଟ ଓ ପଇ ଗୋଡ଼ର ଫଳ୍ଗୁଆ-ମଧ୍ୟ ଅଂଶ ।

ଅଣ୍ଟା (ଶ୍ଵେ) ଇବା—ଗା. ଫି. କୌଣସି ବଳସାଧ କାମକୁ ଅଣ୍ଟାଇଗାଇ ସମାଧ କରିବା, (ଶରୀରାଧିକୁ) ଅଣ୍ଟାଇଗାଇ ବଳସୁଳକପେଲିବା (ଲ. ଅର୍ଥ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବଳ ବା ସାହାୟ୍ୟ ଦେବା ।

ଅଣ୍ଟାଇଟିବା—ଗା. ବି. କୌଣସି କାର୍ପି କରିବାକୁ ବଳ ବା ସାମାନ୍ୟ ହେବା, ଇତ୍ତିତଃ ପ୍ରକାର ହେବା ।

ଅଣ୍ଟାଏ—ଗା. ବି. ଅଣ୍ଟାକ (ଦେଖ), ବି. ଅଣ୍ଟାପର୍ମନ୍ତ ଉଚିତା, ଅଣ୍ଟା ବୁଦ୍ଧିଯିବା ଭଲ ଗଭୀରତୀ ।

ଅଣ୍ଟାକ—ଗା. ବି. ମନୁଷ୍ୟର ଅଣ୍ଟାକୁଠିବାକୁ ଗର୍ବର, ଅଣ୍ଟାପର୍ମନ୍ତ ଉଚିତ ।

ଅଣ୍ଟାକସା—ଗା. ବି. ଅଣ୍ଟାଇଡା (ଦେଖ) ।

ଅଣ୍ଟା (କସିବା) ବାନ୍ଧିବା—ଗା. ଫି. କୌଣସି ବଳସାଧ କର୍ମ କରିବାକୁ ଉଦୟମ କର ଅଣ୍ଟାରେ ଲୁଗା ତଢିବା, କୌଣସି କାମ କରିବାକୁ ଉଦୟତ-ହେବା, କମନୋଡ୍ୟତହେବା ।

ଅଣ୍ଟାଖୋସା, (ଗୁଞ୍ଜା)—ଗା. ବି. ଉକୋତ, ଲଞ୍ଚ ।

ଅଣ୍ଟାଜାତୁ—ଗା. ବି. ଅଧିକାଂଶ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଓ ଦ୍ୱାରା ପିନ୍ଧିବା ଯୋଗୁଁ ଅଣ୍ଟା ଚାରିପାଖରେ ହେବା ଏକପ୍ରକାର ହୁରବେଣ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ରୋଗ ।

ଅଣ୍ଟାଦରାଣ୍ଟିବା—ଗା. ଫି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତ ପିନ୍ଧିବାକୁରେ ଅଣ୍ଟା ଚାରିପାଖରେ କିଛି ଟଙ୍କା ପଇବା ଲୁଗୁର ଚିତ୍ତିତ୍ତ କି ନାହିଁ ଏହା ଦେଖିବାପାଇଁ ଅଣ୍ଟା ଚାରିପାଖରେ ଲୁଗାକୁ ଅଣ୍ଟାଲିବା ।

ଅଣ୍ଟାଧର, ଅଣ୍ଟାବଥା—ଗା. ବି. କଟିବାତ, ପାଣ୍ଟଶୂଳ ।

ଅଣ୍ଟାପାଣ୍ଟି—ଗା. ବି. ଅଣ୍ଟାଠାର ଭଲକୁ ଧୋଇବା, କାପିଲ ସ୍ଥାନ ।

ଅଣ୍ଟାପିତି—ଗା. ବି. କଟି ଓ ପୃଷ୍ଠ ।

ଅଣ୍ଟାପିଲିଗିଯିବା—ଗା. ବି. ବଢ଼ିକାଳ ଏକଷ୍ଵାନରେ ବସିବା, ତିଆ ହୋଇ ରହିବା ବା ଅତିଧିକ ପରିଶ୍ରମ କରିବା—ଯୋଗୁଁ କଟି ଓ ପୃଷ୍ଠରେ ବେଦନା ବା ଯୋଳା ଅନୁଭୂତି ।

ଅଣ୍ଟାବସିଯିବା—ଗା. ବି. ବାର୍କିକ୍ୟ ବା ବେଗଯୋଗୁଁ ବଳହାନ୍ତିବା, ଅଣ୍ଟାରେ ଜଣମ ଥିବା ଯେଗୁଁ କଟିନ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ବା ବଢ଼ିଦୂର ଗୁଲିବାକୁ ଅପରିମିତ ହେବା ।

ଅଣ୍ଟାଭାଗିଯିବା—ଗା. ବି. କୌଣସି ଗୁରୁ-ତର ଆପାତ ଯୋଗୁଁ ଅଣ୍ଟାର ହାତ ଜଣମ ହେବା, ବାର୍କିକ୍ୟ ବା ବେଗ ଯୋଗୁଁ ବଳ କମିଯିବା, କୌଣସି ବିଶିଷ୍ଟବନ୍ଧୁ, ପରିଜନ ବା ସହାୟକଙ୍କ

ବିଜ୍ଞେଦ ବା ମୁଖ୍ୟୋଗୁଁ ମନରେ
ଗୁରୁତର ଦୁଃଖ ଜନ୍ମିବା ।

ଅଣ୍ଟାର୍ତ୍ତା—ଶ୍ରୀ. କୌଣସି ପରିଷମସାଧ୍ୟ
କର୍ମ କରିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତହେବା, ପରି-
ଶ୍ରୀମସାଧ୍ୟ କର୍ମକରିବା ବା ବହୁଦୂରପଥ
ଗୁଲିବା ପୁଣ୍ୟ ଅଣ୍ଟାରେ ଉଡ଼ାଯିବା
ଚଢ଼ର, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ବହୁପରିଷମସାଧ୍ୟ (କମ୍ପି)

ଅଣ୍ଟାସଳଖିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ର. ଏକାଦିଷମେ
କିଛିକାଳ କୌଣସି ପରିଷମସାଧ୍ୟ କାମ
କରିବା ଯୋଗୁଁ କିଛିକାଳ ଠିଆହୋଇ
ଦେହକୁ ଓ ଅଣ୍ଟାକୁ ସିଧା କରିବା,
ଶ୍ରୀମ ମେଣ୍ଟାଇବାପାଇଁ କିଛି କଷଣ
ବିଶ୍ଵାସ ନେବା, (ଶ୍ରୀ. ସମ୍ବ. କି.) ପଢ଼ିଲି
ପାଳି ଯାଇଥିବା ହିଥ କିଛି କିମ୍ବା ସାମା-
ନାରେ ଖଟିବାପରେ କିଛି ଦିନପାଇଁ
ବାପ ଘରକୁ ଆସିବା ।

ଅଣ୍ଟାସୁତା—ଶ୍ରୀ. ବି. କରଧନୀ, କର-
ସୁତା, ଧାରୁନିମିତ୍ତ କଟିପୁତ୍ର, ଅଣ୍ଟାରେ
ପିତ୍ରବା ଦଉଡ଼ି ।

ଅଣ୍ଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ପିତ୍ରବା ବିସ୍ତର ପାଶୀକୁତ
ସମ୍ମ ଟାଂଶି, କୋଳ, ଉଷ୍ଣଗ୍ରେ, ଅଣ୍ଟା, କଟି ।

ଅଣ୍ଟିକଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ପକ୍ଷକାରେତ, ତରାବାଳ,
ଅଣ୍ଟିଧନ ଦେଇ କରିବା ଦେଇ ।

ଅଣ୍ଟିଧନ—ଅଣ୍ଟିରେ ରକ୍ଷିତ ଧନ, ଶଣ୍ଟି-
ଧନ, ଯହୁରଷିତ ଧନ, ମନୁଷ୍ୟର
ପ୍ରିୟୁତମ ବସ୍ତୁ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଅଣ୍ଟିନାଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଲ. ଅର୍ଥ) ନିଜର
ପରିବାରର କୌଣସି ନିଯାଜନକ ବା
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦୁର ଗୁପ୍ତକଥା, ନିଜପରିବାରର
କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଦ୍ୱାରା କୃତ ଦୁଷ୍ଟିଷ୍ଠା ।

ଅଣ୍ଟିପ୍ରତିକଟା—ଶ୍ରୀ. କ୍ର. କୌଣସି ଦ୍ୱାର୍ୟ
ଅଣ୍ଟିର ପଢ଼ିବ ପାଇଁ ଅଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରସାରଣ
କରିବା, ଲ. ଅର୍ଥ କୌଣସି ବସ୍ତୁ
ପାଇବା ପାଇଁ ଅଣ୍ଟା କରିବା, ଉତ୍ସାହିବ
ହୋଇ ରହିବା ।

ଅଣ୍ଟିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ର. ଯଥେଷ୍ଟ ହେବା,
ପ୍ରମୋଜନର ଅନୁଭୂପଦେବା, ଗୁରୁତରବା ।

ଅଣ୍ଟିଗ୍ରେ—ଶ୍ରୀ. ସମ୍ବ. ବି. ସଂ-ଅଣ୍ଟିରି)
ଅଣ୍ଟିର, ପୁରୁଷଜାତୀୟ, (ଶ୍ରୀ. ସମ୍ବ.
ବି.) ପୁରୁଷ, ପୁରୁଷଜାତୀୟ ପ୍ରାଣୀ,

(ନାଚଭାଷା) ସାମୀ, ପଦି ।

ଅଣ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମ୍ + କ. ଡି) ତିମ୍ବ,
ମୁଷ୍ଟ, ଅଣ୍ଟକୋଷ, ମୁଗନାର, ଶିବ,
ଗୋଲକାର ବସ୍ତୁ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ପୁରୁଷର
ଲିଙ୍ଗ ।

ଅଣ୍ଟକ—ପୁ. ବି. (ଅଣ୍ଟ + କ) ଅଣ୍ଟକୋଷ
ତିମ୍ବ, ଛେଟିଜୁମ୍ ।

ଅଣ୍ଟକଟାହ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଣ୍ଟ + କଟାହ)
ବୃଦ୍ଧାଣ୍ଟ, କର୍ମରୂପି, ଚରଚର ସୃଷ୍ଟି,
ବିଶ୍ଵ, (ଗତତ୍ର) ବୃଦ୍ଧାଣ୍ଟର ଖୋଲପା ।

ଅଣ୍ଟକପାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ତିମ୍ବ-
ଦିପର ଖୋଲପା । [ବୃଷ

ଅଣ୍ଟକୋଟରପୁଣୀ—ବି. ମଳିରୂପା. ଅଜ. ହୀ
ଅଣ୍ଟକୋଟରପୁଣୀ—ପୁ. ବି. (ଗତତ୍ର) ମୁଷ୍ଟ,
ବୃଷଣ, ବାର୍ମାଧର, ବୃଦ୍ଧାଣ୍ଟ, ଫେଳ ।

ଅଣ୍ଟକୋପକ—ପୁ. ବି. ମୁଷ୍ଟ, ବୃଷଣ,
ଅଣ୍ଟକୋଷ, ଫଳ, ଫଳର ଖୋଲା ବା
କୋଳ, ସୀମା ।

ଅଣ୍ଟକ—ପୁ. ବି. (ଅଣ୍ଟ + କନ୍ତ + କ. ଅ)
ବୃଦ୍ଧା, ପକ୍ଷୀ, ସର୍ପପ୍ରଳୟର ଯେ ତିମ୍ବରୁ
ଜନ୍ମେ (ବି) ତିମ୍ବଜାତ ।

ଅଣ୍ଟକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଣ୍ଟଳ + ଆ) ମୁଗ-
ନାର, କମ୍ପୁଶ (ବି) ଅଣ୍ଟକର ସ୍ତାଲିଙ୍ଗ ।

ଅଣ୍ଟକେଶର—ପୁ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଖଗେନ୍ଦ୍ର,
ଚରୁଡ଼, ପକ୍ଷୀଗଜ ।

ଅଣ୍ଟକଳ—ବି. (ଗତତ୍ର) ତିମ୍ବର ଖୋଲପା ।

ଅଣ୍ଟକୁବହେବା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଲ. ଅର୍ଥ)
କିଳକୁତ୍ତିବ୍ୟକ୍ତିମୁତ୍ତା ଦଟିବା, ଭାତ
ତ୍ରୁଟ ଦେବା ।

ଅଣ୍ଟଧର—ପୁ. ବି. ଅଣ୍ଟ + ଧୃ + କ. ଅ)
ଶିବ, ମହାଦେବ ।

ଅଣ୍ଟପ୍ରୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣ୍ଟ + ପ୍ର + ସୁ +
କିପ୍ତ ତିମ୍ବପ୍ରକାରଣୀ ।

ଅଣ୍ଟବନ୍ଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଅଣ୍ଟକୋଷର
ଚୁକ୍ତି, ଏକଶିରରେଗ, କୋଷ ଚୁକ୍ତି ।

ଅଣ୍ଟବୁକ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଅଣ୍ଟକୋଷର
ଚୁକ୍ତି, ଏକଶିରରେଗ, କୋଷ ଚୁକ୍ତି ।

ଅଣ୍ଟଭ—ବି. (ଅଣ୍ଟ + ଭୁ + କି. ପ. ବୃଦ୍ଧା,
ପକ୍ଷୀ, ସର୍ପ, ମୁଷ୍ଟ ପ୍ରଭୃତି ।

ଅଣ୍ଟଲାଅଣ୍ଟଳି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନାରରେ
କୌଣସି ବସ୍ତୁକୁ ତନ୍ତ ତନ୍ତ କହ ବୃଦ୍ଧ-
କାଳ ହାତଦ୍ୱାରା ଅଣ୍ଟାଳବା ବା
ଦରଣିବା, ଦରଣାଦରଣି ।

ଅଣ୍ଟପଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତରପଣ, ଧର୍ମପଣ,
ଅଣ୍ଟାଳ (ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣ୍ଟାଲଭାବ ।

ଅଣ୍ଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣ୍ଟ (ଦେଖ) ପକ୍ଷାବକ,
ଛୁଆ ବା ଶିଶୁ ।

ଅଣ୍ଟାଉଷ୍ମମେଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ର. 'ପକ୍ଷ ଆଦି)
ଅଣ୍ଟା ଜନ୍ମ କରିବା ପରେ ଭାଇରୁ
ଛୁଆ ବାହାରିବା ପୁଣ୍ୟ ତା ଉପରେ
ବସିବାଦ୍ୱାରା ତାକୁ ଉଷ୍ମମାଇବା ।

ଅଣ୍ଟାକର୍ଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଖାସ
କରିବା, ମୁଷ୍ଟ ଛେଦନ ।

ଅଣ୍ଟାକାର(କୃତ)–ବି. (କ. ବି. ତିମ୍ବାକୃତ,
ତିମ୍ବପର ଗୋଲ ଓ ଲମ୍ବାକୁ (ବି) ତିମ୍ବ-
ପର ଲମ୍ବ ଓ ଗୋଲ ଆକାର ।

ଅଣ୍ଟାଦେବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ର. (ପକ୍ଷା ଓ ସର୍ବସ୍ଵପାଦି)
ତିମ୍ବ ପ୍ରସବ କରିବା ।

ଅଣ୍ଟାଧାର—ପୁ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଅଣ୍ଟା ରହି-
ବାର ଗର୍ଭିଷ୍ଟ ସ୍ତାନବିଶେଷ, ଅଣ୍ଟକୋଷ,
ବାଜକୋଷ ।

ଅଣ୍ଟାଚର୍ଚ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତି ଶୁଦ୍ଧ ବୃଦ୍ଧ-
ପରାମର୍ଶ ସନ୍ତ୍ରାନ୍ତକାରୀ, ବଳବନ୍ଦ ।

ଅଣ୍ଟାର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଅଣ୍ଟା ରହି-
ବାର ଗର୍ଭିଷ୍ଟ ସ୍ତାନବିଶେଷ, ଅଣ୍ଟକୋଷ,
ବାଜକୋଷ ।

ଅଣ୍ଟାଚର୍ଚ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତି ଶୁଦ୍ଧ ବୃଦ୍ଧ-
ପରାମର୍ଶ ହେବା, ଅଣ୍ଟାଲବା (ଦେଖ) ।

ଅଣ୍ଟାକୁ—ପୁ. ବି. ଅଣ୍ଟ + ଆକୁ ତିମ୍ବ
ଧରିଥିବା ମର୍ଦ୍ଦ, ବି. ତିମ୍ବଧରିଥିବା,
ବହୁ ତିମ୍ବପୁଲ ।

ଅଣ୍ଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୁରୁଷର ଲିଙ୍ଗ ।

ଅଣ୍ଟିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ପକ୍ଷ ଖାସ
କର ଯାଇନାହିଁ, ପରି ଆ, ମୁଷ୍ଟଛେଦନ-
କାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ଦେଖିବୁ ଧୟାତ୍ମକବା-
ବେଳେ ଯେଉଁ ଅଣ୍ଟିର ବାକ୍ତ୍ଵା ମୁଷ୍ଟ

ନିଶେଷରୂପେ କଟା ହୋଇ ପାରି ନ
ଆଏ, (ଗା) ବି. ଅଣ୍ଡିର ବାହୁଦ୍ରା ।
ଅଣ୍ଡିଲ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଣ୍ଡ + ଲନ୍ + ର)
ସ୍ଥିମାନଙ୍କର ଯୋନିକନ୍ଧେଶବରଣେଷ ।
ଅଣ୍ଡିର—ଗା. ବି. ପୁରୁଷକାଶୀୟ (ଜୀବ)
ବାଞ୍ଛଗଛ, ଯେଉଁ ଗଛ ଫଳେ ନାହିଁ,
(ଲ. ଅର୍ଥ) ବଳଶାଳୀ, ଲୁଚ୍ଛା, ଶର,
(ଗା. ବି.) ପୁରୁଷକାଶୀୟ ଜୀବ, ପୁରୁଷ,
ମନୁଷ୍ୟ. ସ୍ଥାମୀ, ପତି, ଦାସୁତ୍ର. ପୁରୁଷ
ଅଣ୍ଡିର ବାହୁଦ୍ରା, ମାସ୍ତ୍ରାନ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
ଅଣ୍ଡିରଚଣ୍ଠୀ—ଗା.ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ଦୃଷ୍ଟୀ ସ୍ତ୍ରୀ, ଉତ୍ତର
ସ୍ଵରବା ସ୍ତ୍ରୀ, କଳୁଶୀ, ପୁରୁଷପ୍ରକୃତକାଶୀୟ ।
ଅଣ୍ଡିରବାରଣଶ—ଗା. ବି. ଅସ୍ତ୍ରାଦୂ ଓ ଧଳା
ବାରଣଶ ।
ଅଣ୍ଡିରମାଧ୍ୟା—ଗା. ବି. ମୁ. ରଣ୍ଜିତ୍ ପୁଅ
ଅନ୍ତର୍ନା, ଯେଉଁ ଲୋକ କିଛି କାମ
ନ କର ବୁଝା ବୁଝାଅବ ।
ଅଣ୍ଡିରପୁଅ—ଗା. ବି. ମୁ. ବାଳକ,
ପୁରୁଷକାତି (ସ୍ତ୍ରୀ) ମାରିକିନାର୍ଥାର୍ଥ ।
ଅଣ୍ଡିରପୁଅଭକତ—ଗା. ବି. ଲମ୍ବାଟି
ପଟାକୃତ, ଦେଖାୟୁଦ୍ଧର ପୁରୁଷ ।
ଅଣ୍ଡିର—ମୁ. ବି. (ଅଣ୍ଡ + ରିର) ପୁରୁଷ,
ବଳବାନବ୍ୟକ୍ତ, (ବି.) ପୁରୁଷକାଶୀୟ,
ବକ୍ତ୍ଵା, ଶକ୍ତି ।
ଅଣ୍ଡି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଣ୍ଡ + ରି) ସୂକ୍ଷା, ଶାତା,
ଶୁଦ୍ଧ । (ବି) ଅଣ୍ଡିଲ ।
ଅଭ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଅଭ୍ୟ + କ୍ରିପ୍ତ) ଆସୁମ୍ଭେ,
ଶିଶ୍ରୁ, ଅଭିରୁଦ୍ଧ, ଅବ୍ୟ (ଅଭ୍ୟ + ରୁଦ୍ଧ)
ଏହାପରେ, ଏଥିରୁତ୍ତରୁ, ଏଥିରୁ ଟପିଲେ,
ଏଥିରୁ ବେଶି ।
ଅଭ୍ୟବ—ଅବ୍ୟ. (ଇତମ୍ + ଏବ) ଏହି
କାରଣରୁ, ଏଣ୍ଟ, ଏନିମିତ୍ତ, ଏଥିପୋରୁ ।
ଅଭ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଇତମ୍ + ତ୍ୟ) ହେସ୍ତାନର,
ଏହାତାରୁ, ଏହାତାରୁ, ଏହେତୁରୁ, ଏହା-
ଅପେକ୍ଷା, ଆଜିତାରୁ ଏହି ସମସ୍ତରୁ ।
ଅଭ୍ୟକ—ପ୍ର. (ଭର୍ତ୍ତୀ) ସଂକ, ଏହା, ଏତକ,
ଏତେକ ।
ଅଭ୍ୟକ—ପ୍ର. (ଭର୍ତ୍ତୀ) ସଂକ, ଏହା, ଏତକ,
ଏତେକ ।

ଅଭ୍ୟ—ମୁ. ବି. (ଅ + ଭର୍ତ୍ତ) ବ. ବ୍ରୀ;
ପରତର ହତାତ ଉଠିଥିବା ଶିଖ, ଭୁଗୁ-
ଭୁମି, ପ୍ରପାତ, ଭୁମିର ଅଧୋଭାଗ,
ନଈର ଅଭତ୍ତା, (ବି) ଉତ୍ସାନ, ଅସୀମ,
<କଦମ୍ବ, ଅଭିରତ, ଅନ୍ତଳ, ଅପାର,
ବିଶାଳ ।
ଅଭ୍ୟ (ତ) ଡା—ଗା. ବି. ଲମ୍ବାଭରେ
ଉଠିଥିବା ଅଭ୍ୟତ ଉତ୍ସାନଭୁମି
ଜଳଥିବା ନିଆଁ ଗଦା, ବିକଟ ଉତ୍ସବର
ଆସାନ ଯୋଗୁଁ କର୍ଣ୍ଣର ପ୍ରବଧତା,
(ଗା. ବି.) ସାବଳାଥାଦିରେ ଉତ୍ତା ହୋଇ
ନ ଥିବା ଭୁମି ।
ଅଭତ୍ତାଶ୍ରିବା—ଗା. ବି. ନମାର ଉତ୍ସାନର
ବଢ଼ିବଢ଼ ଖୁମାନ ଜଳସ୍ତୋତର ପ୍ରବଳ
ଆସାନଦ୍ଵାରା ନଦୀଗର୍ଭସାତ୍ର ହେବା ।
ଅଭତ୍ତାଶ୍ରିବା—ଗା. କି. (ନର) ସ୍ତ୍ରୀଭର
ଆସାନଦ୍ଵାରା ଉତ୍ସାନକୁ ଗର୍ଭସାତ୍ର
କରିବା ।
ଅଭତ୍ତାପତ୍ରିବା—ଗା. ବି. ଅଭତ୍ତାଶ୍ରିବା
(ଦେଖ), ଅଭିଜନ ଶଦବ୍ରାଗ (ବାନ
ବନ୍ଧୁ ବା ପ୍ରବଧ ହେବା ।
ଅଭ୍ୟ—ଗା. ବି. ଶୈତପତ୍ରଲଭାବିଶେଷ ।
ଅଭ୍ୟେ ଚିତ—ବି. (ନ. ତତ୍) ଅନୁଚିତ,
ଅନ୍ୟାୟ, ଅଯଥାଯୋଗ ।
ଅଭିପ୍ରା—ବି. (ନ. ତତ୍) ଅବାସ୍ତ୍ରବମିଥ୍ୟ,
ଅଳୀକ, ଅସତ୍ୟ, ଅନିଷ୍ଟିତ ।
ଅଭିଗୁଣ—ମୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ରୀ.) ଅର୍ଥାଳ-
ଜାର ବିଶେଷ । [ଉମଣ] ।
ଅଭିନ—ବି. (ଅଭ + ନ. ଅନ) ଗମନ,
ଅଭିନ—ମୁ. ବି. (ଅ + ଭନ୍ତ) କନ୍ଦର୍ପ, କାମ,
ଅନଜ, (ବି) ଶଶରଦତ୍ତ, ଅକୃଣ,
ଅଗ୍ନିଶ, ପୁଲ, ମୋଟା ।
ଅଭିନ୍ଦ—ମୁ. ବି. (ଅ + ଭନ୍ତ) କାରଣ
ଶୂନ୍ୟ ବବନ୍ଧାରହୁତ, ଅବାଧ, ସେହୁଧାର
ଅଭିନ୍ଦ—ମୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ରୀ.) ସାବଧାନ,
ସର୍କାର, ନିଦ୍ରାରହୁତ, ଅନଳସ ।
ଅଭିନ୍ଦ—ମୁ. ବି. (ଅଭିନ୍ଦ + ଭତ)
ଅନଳସ, ଅଜାତନଦ୍ର, ଅବହିତ, ଅବରମ
(ସ୍ତ୍ରୀ. ଅଭିନ୍ଦା) ।

ଅଭିନ୍ଦ—ମୁ. ବି. (ଅ + ଭନ୍ତ + ଭନ୍ତ)
ଅଭିନ୍ଦଭିଦେଖ)ସ୍ତ୍ରୀ. ଅଭିନ୍ଦଣ ।
ଅଭିପ—ବି. (ଅ + ଭପ + ଅ) ଅଣ୍ଡା,
ଶିତଳ, ଅନ୍ତକୁ, ଅନ୍ତସ୍ତୁତ ।
ଅଭିପ—ମୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ରୀ.) ଯେ ଉତ୍ସବ-
ଶରେ ହେଲାକରେ(ବି) ଅଧାର୍ମକବ୍ୟକ୍ତ ।
ଅଭିପ୍ର—ମୁ. ବି. (ଅ + ଭପ୍ର + କ)
ଅଭିପ୍ର (ଦେଖ) ।
ଅଭିପାଠ—ମୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ରୀ.) ଅଭିପାଠୀ-
କାଶ, ଯେ ଉପସା କରେ ନାହିଁ,
ଉପସାଯାନ ।
ଅଭିପ୍ରତ୍ୟୁ—ମୁ. ବି. (ଅଭିପ୍ର + ତ +
ଭନ୍ତ) ବ. ଗ୍ରୀ. ବ୍ରାତାଦିଦ୍ଵାରା ଉପିତ
ହୋଇ ନ ଥିବା (ଶଶର) ।
ଅଭର—ଗା. ବି. ଗୋଲାପାଦିପୁଲରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ସୁରଜ ତେଲ ।
ଅଭରଣୀୟ—ବି. (ନ. ତତ୍) ଉତ୍ସାହୀୟ
ହେବାକୁ ଅସମର୍ଥ, ସାହା ପାରହେବା
ହୁଏ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ. ଅଭରଣୀୟ) ।
ଅଭରଦାନ—ସା. ବି. ସଭ୍ୟସମିତିଆଦରେ
ଅଭର ସିଂହବାର ପାତ୍ର ।
ଅଭରପିତରକରିବା—ଗା. କି. ବଢ଼ିବସୁକୁ
ଏକତ୍ର କରିବା ।
ଅଭରପିତରକରିବା—ଗା. କି. ବଢ଼ିବସୁକୁ
ଏକତ୍ର କରିବା ।
ଅଭରୁ—ବି. (ବ. ଗ୍ରୀ) ବୃକ୍ଷଶୂନ୍ୟ, ପାଦପ-
ସ୍ତ୍ରୀ, ବନ୍ଧୁ, ଉପର ।
ଅଭର—ଗା. ବି. କର୍ଣ୍ଣବାଧକଣର, କାନ
ଜାବଦା ହେବା ।
ଅଭରକ—ବି. (ବ. ଗ୍ରୀ) ଅହେତୁକ, ଭର୍କ-
ଶୂନ୍ୟ, ଶୁଷ୍କଭରକପରାସୁଶ, ଅଯୌତ୍ତିକ,
(ମୁ. ବ. ନ. ତତ୍) ଭର୍କଶ୍ଵନତା, ଅବ-
ବେତନା, ଭୁତକ ।
ଅଭରକୀୟ—ବି. (ନ. ତତ୍) ଭର୍କଦ୍ଵାରା
ସାହାନଶ୍ଶୟୁଷେହୋଇନପାରେ, ଅସମାବ୍ୟ,
ଅଭରବନ୍ଧୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ.) ଅଭରକୀୟ ।
ଅଭରକିତ—ବି. (ଅ + ଭର୍କ + ତ) ସାହା
ହତାତ ଘଟେ, ଅବବେତତ, ଆକୟୁକି,
ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ, ଅନାଦୋଳିତ, ଅନ-
ନମିତ ।

ଅତକିତର—ପୁ. ବି. (ଅତକିତ—ର + କ. ଅ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ବନ୍ଧ କଦେଇ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାବେ (ସୀ.) ଚରଣ

ଅତକର୍ତ୍ତା—ବି. (ନ. ତତ୍) ଅତକର୍ତ୍ତାୟ (ଦେଖ) ସୀ. ଅତକର୍ତ୍ତା ।

ଅତକ୍ଷୁ—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. (ଅତ + ତକ୍ଷ) ଛୁନିଆ, ମହାଶୁଭ, ବିହୁଲ, ଉଦ୍‌ବ୍ରତ, ଘାବର, ଉତ୍ସୁଥ, ଯାହା ତର ସହେ ନାହିଁ, (ବି.) ମହାଭୟ, ତ୍ରାସ, ଉଦ୍‌ବେଗ, କଂକଳ୍ପବ୍ୟବମୁଦ୍ରିତା ।

ଅତକ୍ଷୁଆ—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. (ଅତକ୍ଷୁ ଦେଖ) ହଠାତ୍ ଭାବିରୁଦ୍ଧାଦନକାରୀ, ଉଦ୍‌ବେଗକର ।

ଅତର୍ପଣୀୟ—ବି. (ନ. ତତ୍) ଅପରିତୋଷଣୀୟ, ସନ୍ତୋଷପ୍ରାପ୍ୟ, (ସୀ.) ଶୀଘ୍ର ।

ଅତପତ୍ର—ବି. (ନ. ତତ୍) ଅତେଷିତ, ଯାହାର ସନ୍ତୋଷପ୍ରାପ୍ୟକରିତା ହେବାରୁ ।

ଅତଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ତଳ) ପୁରାଣୋକ୍ତ ସପ୍ତପାତଳ ମଧ୍ୟରୁ ମଞ୍ଜିର ଅବ୍ୟବଦ୍ଵିତୀ ନିମ୍ନରେ ଥିବା ପାତଳ, (ବି.) ଯାହାର ତଳ ବା ନିମ୍ନଭାଗ ନିର୍ଭାରିତ ହୋଇ ନ ପାରେ, ଅଗାଧ, ଅତିଗର୍ବାର ।

ଅତଳତଳ—ଗ୍ର. ବି. ଅତଳ (ଦେଖ) ତଳିତଳାନ୍ତ, ଯେଉଁ ପାତଳରୁ ସମୟ ଜଳୀୟ ପଦାର୍ଥନିଃଶେଷରୁପେ ନିଆୟାଇ ସାରିଥାଏ, ନିଃଶେଷିତ, (ପୁ. ସୀ. ବି.) ସବସାନ୍ତ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତର ସବସନ୍ତ ବିଲୁପ୍ତ ହେଲାଣି ।

ଅତଳମୁହୁ—ଯା. ବି. ବସ୍ତ୍ରର ଉଚ୍ଚବିଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର ଖୁବ୍ ନରମ ରେଣୁମ ଲୁଗା ।

ଅତଳମୁଖ—ବି. ବି; (ଅତଳ + ମୁଖ + ଅ) ଅଗାଧ, ଅତିଗର୍ବାର ।

ଅତଳମୁଖ—ପୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ.) ଅଗାଧ, ଅତିଗର୍ବାର ।

ଅତଳମୁଖ—ବି. (ଅତଳ + ମୁଖ + କ. କିପ) ଅତଳମୁଖ, ଅଗାଧ, ଅତିଗର୍ବାର ।

ଅତଳମୁଖ—ଗ୍ର. ବି. ଆହିଲ୍ଲିକ ମହାସାଗର, ଯେଉଁ ମହା-

ସାଗରର ପୁର୍ବପାଶେ ଇନ୍ଦ୍ରୀରେ ଓ ଆପ୍ତିକା ଓ ପଣ୍ଡିମି ପାଶେ ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ।

ଅତସ—ପୁ. ବି. (ଅତ + ଅସ) ବାନ୍ଧୁ, ଆସ୍ତା, ବିଳକଳନିମ୍ନିତ କଷ୍ଟ, ଉପପଟ୍ଟ ସୁତାରେ ବୁଣା ଲୁଗା ।

ଅତସୀ—ସୀ. ବି. (ଅତସ + ର ଫେଣୀ,) ପେଣୁ, ଶଣଗଇ, ମୟାନା, ପୀତବର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପ ବିଶେଷ, ମାଳବର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପବୁକ୍ଷବିଶେଷ ।

ଅତସୀରଣ—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜ) ବି. ଫେଣୀ, ପେଣୁ ।

ଅତସୀପୁଷ୍ପବର୍ଣ୍ଣଭୀତୀ—ସୀ. ବି. ଅତସୀପୁଷ୍ପବର୍ଣ୍ଣଭୀତୀ ବର୍ଣ୍ଣନାମିତି ଦୂର୍ଗାଦେଖା ଅତସୁତଃ—କ୍ଷ. ବି. ଉତ୍ସୁତଃ, ଏଣେ ତେଣେ, ତରୁଙ୍କିରରେ (କଷିତ୍ର), ମୋଳିମାଳିଆବରେ ।

ଅତସୀଅବ୍ସାନ୍ତୀଭୁତୀ—ସୀ. ବି. ଅତସୀଅବ୍ସାନ୍ତୀଭୁତୀ ଉତ୍ସୁତିକୁ ସମ୍ମୋଧନ ।

ଅତସୀରଣ—ଗ୍ର. ବି. (ଫଂ—ଅତିବିଷା) ମହୁରବିଶେଷ, ଅଭୁଷୀ ।

ଅତସୀରଣ—ଗ୍ର. ବି. ଓ ବି. ଅତାହୁତ, ଗର୍ହ ହେପାଦସ୍ତ, ଅଯନ୍ତା, ଅନାଦର, ଅଶ୍ଵେଲା, (ବି.) ଅଯନ୍ତପାଳିତ ।

ଅତାଗମ—ଗ୍ର. ବି. ଆତ୍ୟାତ, ଯାଆଆସ, ଚଳପତଳ, ଗମନାଗମନ, ରମ୍ପଣ୍ଡି, ନିର୍ଭାରଣ, ମାପ, ଗଣନା, ପର୍ବତୀ, ସନାନ, ଚିତ୍ର, (ବି.) ସବ୍ଦା ଯିବା ଆସିବା କର ଯାଉଥିବା (ସ୍କାନ), ନିର୍ଭାରିତ ।

ଅତାଗ୍ରା—ଗ୍ର. ବି. ପଞ୍ଜାବର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ନଗର ।

ଅତଳକ୍ଷାନୀ—ଗ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତର ତାଳକ୍ଷାନ ନ ଥାଏ ।

ଅତଳକାଆ—ଗ୍ର. ବି. ବେତାଳକାଆ, ତାଳକାରୁତ, (ଗୀତ ବାଦ୍ୟାଦି) ତାଳକାନଶୁଣ୍ୟ (ବ୍ୟକ୍ତ) —ଲ. ଅର୍ଥ; ଯାମଞ୍ଚସ୍ୟସନ ଧାରସାନ, ଅଶ୍ଵାତ୍ମା ।

ଅତଳକାନ୍ତମହାସାଗର—ଗ୍ର. ବି. ଆହିଲ୍ଲିକ ମହାସାଗର, ଯେଉଁ ମହା-

ଅତାହୁତ—ଗ୍ର. ବି. ଗର୍ହେପାଦସ୍ତ, ଅଯନ୍ତା, ଅଶ୍ଵେଲା (ବି) ଅଯନ୍ତପାଳିତ ।

ଅତ—ଅବ୍ସ (ଅତ + ଲ) ଅତଶୟ, ଅତିନମ, ଉତ୍ସର୍ପ, ପୂଜନ, ଅସମ୍ବନ୍ଧ, ପୁଣ୍ୟପୁରୁଷ ଗଣନାରେ ପୁଣ୍ୟଭାବୀ ପୁରୁଷୀଗୁଡ଼ିକ ।

ଅତକଥ—କ୍ଷ. ବି. (ଅତ + କଥ + ଥ) କଥକଥ ଅଗ୍ରବ୍ୟବ୍ୟବୀକରଣ, ନଷ୍ଟା, (ସୀ) ଅତିକଥା ।

ଅତକଥ—ପ୍ରା. ବିକାଳୀ ବାକ୍ୟ ଅତିକଥା—ପ୍ରା. ବି. ବ୍ୟର୍ଥ ବାକ୍ୟ, ଅତିକଟବର୍ଣ୍ଣନ, ବୃଥାକଥନ, ବାଗାତ୍ମନ୍ତର, ସୀ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଅଗ୍ରବ୍ୟବ୍ୟବୀ, ନଷ୍ଟା ।

ଅତକନ (କ) —ବି. (ଅତ + କନ + କ) ହୃଦୀକନନାମକ ଗୁଣ୍ଡ ।

ଅତକନଶ—ପୁ. ବି. (ଅତ + କନ + ଶ) ଅତିକନ୍ତୁ ତାପଦାୟକ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକର୍ଷକ । [ହୃଷ୍ଟ ଅଣ୍ଟ ।]

ଅତକଣ—ପୁ. ବି. (ଅତ + କଣ + ଥ) ଅତିକଣ୍ଟୁ—ପ୍ରକାଶପାତାକାର ଦେହ, ଯାହାର ଶଶାର ପ୍ରକାଶ (ପୁ. ବି. ରାବନର ପୁତ୍ରବିଶେଷ । [କୁଟମୟ ।]

ଅତକାଳ—ବି. (ଅତ + କାଳ) ବିଳମ୍ବ, ଅତକୁଳ୍ମ—ପୁ. ବି. (ଅତ + କୁଳ + ବ) ଅତିଶ୍ୱେଲୁ ଲୋମୟକୁ ।

ଅତକୁଳ୍ମ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦ୍ୱାଦଶରତ୍ର ସାଧ ପ୍ରାୟୁଷିତିବିଶେଷ, (ବି, ବ. ବ୍ରୀ) ପୁକ୍ତିନିଃଶେଷ, ଅତକୁଳ୍ମ ।

ଅତକୁତ—ବି. (ଅତ + କୁତ) ପ୍ରସ୍ତ୍ରକର୍ତ୍ତା କରିବା କର୍ମ, ମର୍ମାଦାତିକମକୁତ (ପଦାର୍ଥ), ବି. ଅତ୍ୟାଧିକ୍ ।

ଅତକୁତ—ସୀ. ବି. (ଅତ + କୁ + ତ) ପ୍ରସ୍ତ୍ରକର୍ତ୍ତା କରିବା କର୍ମ, ମର୍ମାଦାତିକମକୁତ (ପଦାର୍ଥ), ବି. ଅତ୍ୟାଧିକ୍ ।

ଅତକୁତ—ପ୍ରା. ବି. ପ୍ରସ୍ତ୍ରକର୍ତ୍ତା କରିବା କର୍ମ, ମର୍ମାଦାତିକମକୁତ (ପଦାର୍ଥ), ବି. ଅତ୍ୟାଧିକ୍ ।

ଅତକେଶ—ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) କେଶକରୁଳ, ଅତଶୟ ଦାର୍ଯ୍ୟ ଓ ପ୍ରଚୁର କେଶବିଶ୍ଵ, (ସୀ) କେଶ—ଶୀ ।

ଅତିକେଣେର—ସୁ. ବ. (କ.ବୀ) ଜଳୀୟ-
ଗୁଲୁବିଶେଷ, ଶିଖାତ୍ମା ।

ଅତିନମ (ଶ)—ବ. (ଅତି + ନମ + ଶ,
ଆଜ) ଉତ୍ତରାଜ, ଅତ୍ସାତ, ଉପାତ୍ସ୍ୟ,
ଦୋଷ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ଓ ଯିବା,
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମାକୁ ଉପିଯିବା, ଅନ୍ୟଥା-
ତରଣ, ଆଦେଶାଦିଲାଦନ, ଶର୍କୁ
ଆନ୍ଦମଣ, ଅନାଦର, ଅବମାନନା,
ଅବଙ୍ଗ, ବଳାକ୍ଷର (ବିଂ) ଅତିକାନ୍ତ ।

ଅତିନମଣ୍ୟ—ବି. (ଅତିନମ + ମୀ.
ଆନ୍ୟ) ଯାହାକୁ ଅତିନମ କରୁଯାଇ
ପାରେ, ଲିପାନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶୀଘ୍ର ।

ଅତିନମୀ—ସୁ. ବି. (ଅତି + ନମ +
ଜନ) ଅତିନମକ (ଦେଖ); ସ୍ତ୍ରୀ. ଅତି-
ନମିଣୀ ।

ଅତିନାନ୍ତ—ବି. (ଅତିନମ + ମୀ.ତ)
ଆଶତ, ଲଞ୍ଛିତ, ଗତ, ଆନାନ୍ତ, ଅନାଚୁତ
ଅବଙ୍ଗତ, ବଢ଼ିଥିବା (ସୀମା) ଯାହାର
ସୀମାକୁ ମନୁଷ୍ୟ ବଳ ଯାଇଥାଏ ।

ଅତିନମକ—ଶି. ବି. (ଅତି + ନମ +
କ.ଅକ) ଶ୍ରେଷ୍ଠଭାଲୁଭକାଶ, ନମୋ-
ଲିଙ୍ଗନ, ଆଧୁନ୍ୟପ୍ରାପକ, ଅତିନମକଣ୍ଠୀ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିନମିକା ।

ଅତିନ୍ଦ୍ର—ସୁ. ବି. (ଅତି + ନ୍ଦ୍ର + ତ)
ଅତିଶୟ କୋପାନ୍ତ, (ବି.) ଅତିଷ୍ଠୋଧ,
ତଥୋତ୍ତ ମହାବିଶେଷ ।

ଅତିନ୍ଦ୍ର—ସୁ. ବି. ବନ୍ଦରତ୍ୟୁକ୍ତ ମଙ୍ଗଳ
ଏବଂ ଶନିରତ୍ନ ।

ଅତିଷେତ୍ର—କ୍ଲୀ ବ. ଜ୍ୟମିତିକ ଯତ୍ନ,
ରୌଷିକ କ୍ଷେତ୍ରବିଶେଷ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷେପଣୀ ।

ଅତିର—ବି. (ଅତି + ରମ୍ + କ.ଅ)
ଯେ ଅତିନମ କରୁଯାଏ, ଉତ୍ତରୀଣ୍ୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିରା ।

ଅତିଶ୍ରୀ—ସୁ. ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ଉତ୍କଳପା-
ଳିଆ, ଗଣଶୀଲେଶେ, ବିଷ୍ଣୁମୂର୍ତ୍ତି ଗ୍ରହୀଣ
ମଧ୍ୟ ପର୍ବତୀରେ ।

ଅତିରନ—ସୁ. ବି. (ଅତି + ରନ)
ବର୍ଷାଗଛ, ଭୂତ ଅଜରି ଗଛ, ଗନ୍ଧରଜ

ଲତା, ମୁଦ୍ରାର ବୃକ୍ଷ, ଗନ୍ଧକ, ଧନ୍ତ୍ରୀ,
(ବିଂ) ଉତ୍ତରାଜନବିଶ୍ଵ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିରନା ।
ଅତିରନାକୁ—ସୁ. ବି. (ଅତି + ରନ +
ଆକୁ) ପୁତ୍ରବାହୀ ଲତା ।

ଅତିରବିତ—ସୁ. ବି. (ଅତିରବ +
ରବ) ଅତିଶୟ ରବସ୍ୟ କୁକୁର, ସମୁନ୍ଦର ।
ଅତିରବ—ସୁ. ବି. (ଅତି + ରୋ + ଅ)
ଇନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଗୋଚର, ଅବର୍ଣ୍ଣମୀୟ,
ରମାର, ନିଷେଧ ।

ଅତିରହି—ବି. ବି. ବୁଦ୍ଧିର ଅଗୋଚର,
ଅତିରଶର, (ଶା.ବିଂ) ଅରେଦ୍ୟ, ଅତି-
ଧନ, ଅତିକଷ୍ଟସାଧ, ନିବିଡ଼ ।

ଅତିରହିର—ସୁ. ବି. ଦୁର୍ବୋଧ, ଅତି-
ରହିନ, ଯାହା ଭତରେ ସହଜେ ପ୍ରବେଶ
କରି ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅତିରୁଣ—ସୁ. ବି. (ଅତି + ରୁଣ) ଅତିମ
ଶୁଣ୍ୟୁକ୍ତ, ସଦ୍ବୁଣ୍ୟୁକ୍ତ, ଶୁଣସନ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିରୁଣ ।

ଅତିରୁ—ସୁ. ବି. ଅଜ୍ୟନ୍ତ ପୂଜନ୍ୟ
ଦ୍ୱାରା, ମାତା, ପିତା ଓ ଆୟୁରୀ,
(ବିଂ) ଅତିରାପ, ଯାହାର ଆପେକ୍ଷିକ
ଶୁଣୁଛି ଶୁଣ୍ୟ ବେଶ ।

ଅତିରୁ—ସୁ. ବି. ('ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେ ଶୁଣା
ଅତିନମ କଣଥିବୁ, ଗହରାତିନମଣ-
କାଶ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶୁଣା ।

ଅତିରୁନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପୃଣି ପୃଣୀ ।

ଅତିରୋ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅତି + ରୋ) ଇନ୍ଦ୍ରିୟ
ଶାର ।

ଅତିରୁ—ସୁ. ବି. (ଅତିରୁ + ମୀ.ଅ)
ଦିବ୍ୟଜନ, (ବିଂ) ଇନ୍ଦ୍ରୀୟଶାହ୍ୟ, ଅତିରୁ
ଶୁଣ୍ୟ—ବି. (ଅତିରୁ + ମୀ. ଯ)

ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମୋମ ଯଜର ଆହୁତିତ୍ୱୀ ।

ଅତିରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୁଖର ଅବସାବିଶେଷ ।

ଅତିରର—ବି. (ଅତି + ରର + କ.ଅ)
ଅତିପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ, ଅତି ଅଳ୍ପକାଳ
ଶୀଘ୍ର ।

ଅତିରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ରୋ-
ବିଶେଷ, ଯେଉଁ ରୋଗରେ ଏକାଧିକ

ଥର ମେଥୁନ ନ କଲେ ରୋଗିଣୀ ତୃପ୍ତି
ଲଭେ ନାହିଁ ।

ଅତିରର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅତି + ରର + ଆ)
ପଦ୍ମରଣୀତ୍ରିଷ୍ଣ, ପୁଲପଦ୍ମ (ବିଂ) ଅତି-
କମକାଶୀ ।

ଅତିରୁ—ସୁ. ବି. (ଅତି + ରର + ଶା.ଅ)
ଅତିନମ କରୁଯିବା, ନିମ୍ନ ଲଞ୍ଜନ,
(ଜ୍ୟୋତିଷ) ଏକରଣିର ରୋଗକାଳ
ସମାପ୍ତ ନ ହେଉଣୁ ରୁହର ଅନ୍ୟରଣୀକୁ
ଗମନ ।

ଅତିରୁଣ—ସୁ. ବି. (ଅତି + ରର + ରୁଣ)
ଯେ ଅତିନମ କରିଥାଏ,
ଅତିନମଣୀଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ରୁରଣୀ ।

ଅତିରୁତ୍ତ—ସୁ. ବି. ଭୂତତୃଣ, କୋଇ-
ଲେଖା, କାଠରୁ, ପୁଥାଳରୁପୁରୁତ୍ତ ।

ଅତିରୁତ୍ତକ—ସୁ. ବି. କେପ୍ରକାରଖାମ୍ବୁତ୍ତା
ଭୁତ୍ତ ।

ଅତିରୁତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅତିରୁତ୍ତ + ଆ)
ପାନମହୁରୀ, ଶୁଳ୍ପା, ଶର୍ପପ ।

ଅତିରୁନ—ସୁ. ବି. ବେଦାନ୍ତକର୍ମସ୍ୱନ,
ଶ୍ଵାର-କାମକାରୁ ମୁକ୍ତ, ଅତିରୁତ୍ତ-
ଭ୍ରାସ୍ୟ ।

ଅତିରୁତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ତେର ଅଷର-
ବିଶ୍ଵିଷ ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ ।

ଅତିରବ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶା.) ଅତ୍ୟନ୍ତ
ବେଗବାନ୍ତ, (ଅଶ୍ଵ) ଅତିଶୟ ଭୂତଗାମୀ,
ଜାଞ୍ଚାଳ ।

ଅତିରବ—ଶି. ବି. ('ତତ୍ତ୍ଵ) ବାର୍ଷିକ୍ୟରୁନ,
ଜରାରତ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିରବ ।

ଅତିରାଗ—ସୁ. ବି. ମଳକର୍ମ୍ଭ ବକପଣୀ,
ଏ ରୁହିକାଳରେ ରବ କରି ରୁଲେ,
(ବିଂ) ବ.ଶା.; ଯେ ସବଦା ତେଜୀଥାଏ
ଅତିରାତ—ସୁ. ବି. (ଅତି + ରାତ +
କ. ତ) ପିତା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକର
ଗୁଣଶୀଳ, ଶୁଣରେ ପିତାକୁ ଅତିନମ
କରି ଯେ ଜନ୍ମିଅଛି ।

ଅତିରୀନ—କ୍ଲୀ.ବି. ପକୀମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେ
ଗମନ ।

ଅତିରୀର—ଶି. ବି. (ଅତି + ରର) ଅତ୍ୟନ୍ତ,
ଅଧୁକର ।

ଅତିତମାଂ, ଅତିତରୀ—(ଅବ୍ୟ) ଅତ୍ୟନ୍ତ,
ନିତରୀ, ଅତ୍ୟକ ।

ଅତିତାର—ସୁଂ. ବି. ଅତିଶୟ ଉଚ୍ଚସର,
ମୁକ୍ତାଦିର ଅତିଶୟ ଶକ୍ତି, (ବିଂ)
ଉଚ୍ଚସରପୁନ୍ତ ।

ଅତିତାମ୍ବ୍ସ—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ତଳ + ସ୍ମ୍ର)
ସଜନା, ମରିଥ ପରି କଟୁ ପଦାର୍ଥ ।

ଅତିତାବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅତିତାବ୍ର + ଆ)
ଗଣ୍ଠଦୂଷା ।

ଅତିଥି—ସୁଂ. ବି. (ଅ + ତଥ) (ବି. ମ୍ର.)
ଆଗନ୍ତୁକ, ଆବେଶିକ, ଗୁହ୍ନାଗତ
ଅଭ୍ୟାଗତ, ଅଗ୍ନି ।

ଅତିଥିଅଭ୍ୟାଗତ—ବି. ସତ୍କାର ପ୍ରାର୍ଥୀ
ଗୁହ୍ନାଗତ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ।

ଅତିଥିଦ୍ଵୀପ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଅତିଥିସ୍ଵତା,
ଅତିଥିକୁ ଖାଦ୍ୟପାନାଦି ଦେବା ଓ
ସେବା କରିବାକୁ'ର ଆଦର ।

ଅତିଥି (ରୋଟୀ, ପୁନା, ଯଙ୍ଗ) ସନ୍ଧାର—
(ଗତତ୍ର) ଅତିଥିଦ୍ଵୀପ (ଦେଖ) ।

ଅତିଥିଦେବ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଗୁହ୍ନାଗତ
ଜନର ପରିଚୀକାଶ, ଅତିଥିପୁଜକ,
ଅତିଥିଦ୍ଵୀପକରକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିଥି-
ଦେବିକା ।

ଅତିଥି(ସେବନ)ଦେବ—କୀ. ବି. (ଗତତ୍ର)
ଅତିଥିଦ୍ଵୀପକର, ଅତିଥିପୁଜକ ।

ଅତିଥିଦ୍ଵୀପ—ବି. ସୁତ୍ତାତ୍ରବୁଜା, କୁଣ୍ଡ-
ଲାଙ୍କ ପୁତ୍ର ।

ଅତିଦର୍ପ—ସୁଂ. ବି. ଅତ୍ୟକ ଅହଂକାର,
ଅତିକ୍ରମ ଦିମାଳ, (ବିଂ) ବ. ମ୍ର.; ଗର୍ବିତ
ଅତିଦୃଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିଦର୍ପା ।

ଅତିଦର୍ଶ—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ଦୃଶ +
କ. ଜନ) ବହୁଦୂରପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଦର୍ଶନ,
ସମ୍ମର୍ଥ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଦର୍ଶିକା ।

ଅତିଦାତା—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ଦା +
ତ୍ର) ଅତିଦାମା, ଶକ୍ତି ବହୁଭୂତଦାନକାରୀ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିଦାତୀ ।

ଅତିଦାନ—କୀ. ବି. (ଅତି + ଦା + ଭ.
ଅନ) ବହୁଦାନ, ଅପରିମିତ ଦାନ,

ଦାନାତିଶୟ, ଆପଣାର ଶକ୍ତି ବହୁ-
ଭୂତ ଦାନ ।

ଅତିଦାମା—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ଦାନ
+ ରନ) ଶକ୍ତିବହୁଭୂତ ଦାନକାରୀ,
ବିଶେଷ ଦାନଶାଳ ।

ଅତିଦାତ—ବି. (ଅତି + ଦାତ + ଭ. ଅ)
ଦେହର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୋଡ଼ା-କଳା ।

ଅତିଦିଷ୍ଟ—ବି. (ଅତି + ଦିଶ + ମ୍ର. ତ)
ଆର୍ଯୋପିତ, ଅନ୍ୟାଦିଷ୍ଟ, ପରିଷିଷ୍ଟ ।

ଅତିଦାୟ—ସୁଂ. ବି. (ଅତିଦାୟ + ମ୍ର. ଯ)
କଳୁଚିତା ଗୁଲୁ ।

ଅତିଦୂରଗତ—ବି. ଦିଗାନ୍ତ ଦୂରବିଶ୍ଵାପନ;
ବିପଦଗ୍ରହ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିଦୂରଗତା ।

ଅତିଦେବ—ସୁଂ. ବି. ବିଦ୍ୟୁତ, ସମସ୍ତଦେବତାଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ,

ଅତିଦେଶ—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ଦିଶ +
ଭ. ଅ) ଅନ୍ୟଧର୍ମ ଅନ୍ୟତ ଅର୍ଯୋପ
ଯେଉଁ ନିଯମ ଆପଣା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଷୟର
ଅତିରକ୍ତ ଅନ୍ୟ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଝଟା-
ଯାଏ ।

ଅତିଦେବ—ବି. ଅତି + ଦେବ) ଦେବତ
ମାନଙ୍କର ଅସାଧ (କର୍ମ) ।

ଅତିଦୋହ—ସୁଂ. ବି. ନିଶେଷରୁପେ
ଗୋଟାରୁ ଦୂରଧ ଦୋହନ ।

ଅତିଦୋହନ—ବି. (ଅତି + ଦୂର + ଭ.
ଅନ) ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଜନାତରକ୍ତ ଉପର୍ଯ୍ୟ ପର
ଗୋଟାରୁ ଦୂହା ।

ଅତିଦ୍ୱୟ—ବି. (ଅତି + ଦ୍ୱୟ) ଅତ୍ୟଦ୍ୱୟ,
ଅତୁଳମାୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଦ୍ୱୟ ।

ଅତିଧନ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ଧନ୍ୟ) ବ. ବି;
ଉତ୍କଷ୍ଟ ଧନ୍ୟବାଦ ଶୋଭିତ, ଉତ୍କଷ୍ଟ
ଧନ୍ୟବାଦ(ଯୋବା) ଧନ୍ୟବାଦରେଷିକଦ୍ୱୟ

ଅତିଧୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉକବିଂଶ ଅକ୍ଷରବିଶୀଳ
ଛିନ୍ଦୋବିଶେଷ ।

ଅତିନାର—ବି. ଦୂରଶାସ ଦୈତ୍ୟର ନଥ
ପୁତ୍ରଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଏକତମ ।

ଅତିକାମା—ବି. ପର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ଦରୁରେ ଛାତି
ସ୍ଫୁରିଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମ ।

ଅତିନିଦ୍ର—ସୁଂ. ବି. ('ତତ୍ର) ନିଦ୍ରାଶନ,
ବିନିଦ୍ର, ସନାଗ, (ବ. ବ୍ରା.) ନିତାନ୍ତୁନିଦ୍ରା-
ପ୍ରିସ୍ (ସ୍ତ୍ରୀ) ନିଦ୍ରା ।

ଅତିନିଦ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅତି + ନିଦ୍ରା) ଅପରି-
ମିତ ନିଦ୍ରା, ବେଶନିଦ୍ର ।

ଅତିନିର୍ଦ୍ଦାସ—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ନିର + ତୃ
+ କ. ଜନ) ଅତ୍ୟନ୍ତୁପୁରାଗ, ମନୋହର
ଗନ୍ଧ, ଆମୋଦ, (ବିଂ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଳାର୍ପନ,
ବହୁରୁଦ୍ଧ ବିପାଶା (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତି ନିର୍ବାରଣୀ ।

ଅତିନ୍ଦ୍ର—ସୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ('ତତ୍ର) ଅତିତ
ନୌକ, ଯେ ନୌକାରୁ ଦିବୁଅଛି ।

ଅତିପତନ—କୀ. ବି. (ଅତି + ପତ + ଭ.
ଅନ) ପ୍ରତକୁଳତା, ବାଧା, ବିନ୍ଦୁ ଅଳକୁଳିବ୍ୟ-
ରେ ଆଶ୍ରମ, କଞ୍ଚିବ୍ୟରେ ଅନାମ୍ବା, ବିବୁଦ୍ଧା-
ଚରଣ, ଯାପନ, ହାନି, କନ୍ତ, ଦୁର୍ବ୍ୟକହାର
ଅତିପତି—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଅତି + ପଦ + ଭ. ତ)
ଅତିପତନ, "ନିଷ୍ପତ୍ତି ।

ଅତିପତ୍ର—ସୁଂ. ବି. (ବ. ବ୍ରା.) ହର୍ତ୍ତାକନବୁକ୍ଷ,
ଶାର୍ମାନ ଗର୍ଭ ।

ଅତିପତ୍ରା—ବି. (ଅତିପତ୍ର + ଆ) ବାଢି
ଅର୍ଥାତ୍ ଗୁଲୁ ।

ଅତିପଥ—ସୁଂ. ବି. ଅତିତ ପଥ, ସମାର୍ଗ,
ଉତ୍ତମପଥ, ପ୍ରଶନ୍ତପଥ ।

ଅତିପତ୍ରା—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ପଥନ)
ସତ୍ତବପଥ, ରାଜପଥ, ପ୍ରଶନ୍ତମାର୍ଗ, ସୁନ୍ଦର-
ପଥ ।

ଅତିପଦ—ବି. ବର୍ଣ୍ଣବୃତ୍ତନୁସାରା ଛନ୍ଦର
ଚରଣ ଅତିନାନ୍ତ । [ଅତିନାନ୍ତ]

ଅତିପଣ୍ଡ—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ପଦ + ତ)
ଅତିପର—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ପର)
ବିଶେଷରୁପେ ଶହୁତବାପନ, ଶନ୍ତିକ
ଶତ୍ରୁଜୟବାପନ (ବି.) ପରମାଣୁ ଶତ୍ରୁ,
(ଗ୍ର. ବି.) ସାତପର, ସମ୍ବକ୍ଷନ ବ୍ୟକ୍ତ,
ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ମୋର କେବୁ ନୁହେ ।

ଅତିପରିଚୟ—ବି. — (ଅତି + ପରି + ଚ
+ ଅ.) ବେଜାଏ ଘନଷ୍ଟାତା, ଅତ୍ୟକ
ଦେହପଣ୍ଡ ହେବା ଅବସ୍ଥା । ବିଷୟ ।

ଅତିପରୋଷ—ଶ. ବି. ପ୍ରତ୍ୟେ, ଶକ୍ତି
ଅତିପାତ୍ର—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ପତ + ଭ.
ଅନ) ଅତି ପତନ (ଦେଖ) ।

ଅତିପାତକ—କ୍ଲୀ. ବି. ମହାପାପବିଶେଷ ।
 ଅତିପାତଙ୍ଗ—ସୁଂ. ବି. (ଅତିପାତକ +
 ଜନ) ମହାପାପୀ, ଉଜ୍ଜ୍ଵଳପାପୁସ୍ତ (ସ୍ଥା)
 ପାତକିନୀ ।
 ଅତିପାଖ—ସୁଂ, ବି, (ଅତିପତ + କ.
 ରନ) ଅତିକମକାଣ୍ଡ (ସ୍ଥା) ଅତିପାତମା ।
 ଅତିପ୍ରକୃତ—ସୁଂ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅତିଯାଧ୍ୟ,
 ଅତିଶ୍ୟସ୍ତତ୍ୟ, ଅସାଧ୍ୟକିଳ, ପ୍ରକୃତ-
 ବହୁର୍ବୃତ୍ତ, (ସ୍ଥା) ଅତିପ୍ରକୃତା ।
 ଅତିପ୍ରଗେ—ଅବ୍ୟ, (ଅତି + ପ୍ର + ଗୋ +
 ଅ) ରାଶିବେଶକାଳ ବେଦପଠନ ।
 ଅତିପ୍ରବନ୍ଧ—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ପ୍ର + ବନ୍ଧ
 + ଭା. ଅ) ଅତିଶାତ୍ୟ, ଅତିଶ୍ୟସ୍ତାବିରମା ।
 ଅତିପ୍ରବୃତ୍ତି—ସୁଂ. ବି—ଅତିଶ୍ୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିନ
 ଅତିନିଃସ୍ମୃତ, ପ୍ରଚାର କ୍ଷରଣ ।
 ଅତିପ୍ରମାଣ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵ.) ଅତିପ୍ରମାଣ
 ଯୁକ୍ତ, ବିଶାଳ, ମହାକାୟ, ବିଶାଖମୁଣ୍ଡ,
 ବିଶ୍ଵରୂପ (ସ୍ଥା) ପ୍ରମାଣ ।
 ଅତିପ୍ରବୃତ୍ତ—ଶି. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୃତ୍ତିଯୁକ୍ତ,
 ଅତ୍ୟନ୍ତବୃତ୍ତ ।
 ଅତିପ୍ରଶ୍ନ—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ପ୍ରଶ୍ନ + ନ)
 ଅନାବଶ୍ୟକ ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ, ଜ୍ଞାନର
 ଅଗମ୍ୟବିଷୟକ ପ୍ରଶ୍ନ ।
 ଅତିପ୍ରସ୍ତ୍ର—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ପ୍ର + ସନ୍ତ୍ର
 + ତ) ଅତ୍ୟନ୍ତକୁଆସନ୍ତି, ପୁନରୁତ୍ତି, ବାହୁନ୍ତ,
 ଅନୁକ୍ରି ଅଳ୍ପେୟ ଲକ୍ଷ୍ୟବିମନ ।
 ଅତିପ୍ରସଙ୍ଗ—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ପ୍ର +
 ସନ୍ତ୍ର + ଅ) ପ୍ରସଙ୍ଗାତିକମବିଶୀଳ୍ପ, (ବି.)
 ଅତିପ୍ରସନ୍ନ (ଦେଖ) ।
 ଅତିପ୍ରସନ୍ନି—ସୁଂ. ବି. (ଅତି + ପ୍ର + ସିଧ୍ୟ
 + ତ) ଅତ୍ୟନ୍ତବିଶ୍ୟାତ, ପୁନୁରୁତ୍ତି ।
 ଅତିପ୍ରାକୃତ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅତିଶାବ୍ଦାବିକ,
 ସ୍ଵର୍ଗବାତାର, ଅନେକିଶର୍ଣ୍ଣିକ ସ୍ଥା) ଅତିପ୍ରାକୃତି
 ଅତିପ୍ରୋତ୍ତା—ସ୍ଥା. ବି. ଅତିବୃତ୍ତ, ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ,
 ମାନ୍ୟାଦି (ବ୍ୟକ୍ତି) ଅତିଧ୍ୟକ, ଅତିଧ୍ୟ
 ସମ୍ପ୍ରେସ୍ତ ।
 ଅତିବଢ଼ି—ଗ୍ରା. ବି. ଓଡ଼ିଶାର ଉକ୍ତକବି
 ଜଗନ୍ନାଥଦାସଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବୈଷ୍ଣବ-
 ସମ୍ପଦାୟ ।

ଅତିରକ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପ୍ରସ୍ତୁକନାତିରକ୍ତ ବା
ଅନୁରିତ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ।

ଅତିରଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅତିରିକ୍ତବୋଟେ, ଶୁଦ୍ଧ
ବଢ଼ ବୋଟେ ।

ଅତିରଗ—ପୁଣ. ବି. (ଅତି + ଭାର +
ଗମ୍ + କ. ଅ) ଯେ କେବଳ ଭାର ବୋହୁ
ପାରେ (ବି.) ଖରର, ଅଶୁଭ ।

ଅତିରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅତି + ରୀ + କ. କ୍ଲି ପ୍ର.)
ଯେ ଭାବିତୁଥୁବେଶାଏ, ବିଦ୍ୟୁତ୍, ବିଲୁଳି ।

ଅତିରୂମି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଦୃତରୂମି, ସୀମାତି-
ରେବ, ଶିଷ୍ଠତାର ସୀମାତିରମ ।

ଅତିରୁତ—ବି. (ଅତି + ରୁ + ମ. ତ)
ଅତିମାତ୍ରରେପୋଷିତ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଦର
ସହକାରେ ପାନୀତ ।

ଅତିରୋଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ପେଟୁପଣ,
ଗୁରୁତର ଭୋଜନ, ଅପରିମିତ ଆହାର
(ପୁଣ. ବି.) ଅତିରୋଜା (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.)
ଅତିରୋଜନ ।

ଅତିମଙ୍ଗଳ—ବି. ଅତିରୂପଙ୍କିଳଯୁକ୍ତ,
ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଶୁଦ୍ଧସୂଚକ (ବି.) ଶ୍ରାପଳ,
ବେଳିଗଛ ।

ଅତିମତ୍ତ—ବି. (ଅତି + ମତ୍ତ) ଅତ୍ୟଧିକ
ଆସଗଣ, (ବି. ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜ୍ଞାନ ।

ଅତିମର୍ତ୍ତ୍ୟ—ବି. (ଭତ୍ତା, ମାନବାଜାତ,
ଲୋକାଜାତ, ଅଲୌକିକ, ଅମାନୁଷିକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିମର୍ତ୍ତ୍ୟା ।

ଅତିମର୍ମାତ୍ର—ବି. (୧ତତ୍ର) ସୀମାପାତ୍ର,
ଅପରିସୀମ, ଅଶେଷ, ଅତ୍ୟଧିକ,
ଅତିରକ୍ତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିମର୍ମାତ୍ରା ।

ଅତିମାତ୍ର—ବି. ମାତ୍ରାରୁ ବଳି ପଢ଼ିଥିବ,
ଅତ୍ୟଧିକ, ଅସାଧାରଣ, (କି. ବି.) ଅତ୍ୟ-
ଧିକ ପରିମାଣରେ ।

ଅତିମାତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପରିମିତ ମାତ୍ରା,
ଅପରିମିତ ପରିମାଣ ।

ଅତିମାନ—ବି. (ଅତି + ମାନ) ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଆସଗଣ, ବିଶେଷ ଯେମାନ, (ବି.) ଅମାପ
ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ।

ଅତିମାନୁଷ—ବି. (ଅତି + ମାନୁଷ) ଅଳୋ-
 କକ, ଅମାନୁଷିକ, ସ୍ଵର୍ଗୀୟ, ଐଶ୍ଵରିକ,
 (ପୁ. ବି. ମହାମାଦବ, (ସ୍ଥା) ଅତିମାନୁଷୀ,
 ଅତିମାନୁଷିକ—ବି. ଅତିମାନୁଷ (ଦେଖ)
 (ସ୍ଥା) ଅତିମାନୁଷିକୀ ।
 ଅତିମାୟ—ବି. (୭ତ୍ତ) ମାୟାତ୍ମତ,
 ମୋଷ୍ଟପ୍ରାପ୍ତ, ମାୟାରୁ ମୁକ୍ତ, ।
 ଅତିମିତି—ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନାଦ୍ରୀ, ଓଡା
 ହୋଇ ନ ଥିବା, ଶୁଣ, ଅସ୍ତ୍ରିର, ଚଳନ,
 (୧ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପରିମିତ, ଅତ୍ୟଧିକବୁପେ
 ପରିମିତ ।
 ଅତିମିତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. ପରମୟ ହୃଦୀ ।
 ଅତିମୁକ୍ତ—ପୁ. ବି. — (ଅତି + ମୁକ୍ତ
 ଉ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣବୁପେ ମୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତ, ନିଜାଣ
 ପ୍ରାପ୍ତ, ସଙ୍ଗ ବା ଅସମ୍ଭବତ୍ତତ,
 ବନ୍ୟା, ମାଜସ୍ତନ, ବାର୍ତ୍ତକ୍ୟଯୋଗୁଁ
 ସନ୍ତ୍ରାନୋପାଦିକା ଶକ୍ତିରତ୍ତତ, (ବି.)
 ବାନିଶେଷ, ମଧ୍ୟାଳିତା ।
 ଅତିମୁକ୍ତକ—ବି (ଅତିମୁକ୍ତ + କ) ବାନନ-
 ଗଛ, ମାଙ୍ଗଡ଼ିକେନ୍ଦ୍ରିୟ, ଅଗବଥୁଗଛ,
 ମାଧ୍ୟାଳିତା, କେନ୍ଦ୍ରିୟ, ହରମହୁଗଛ
 ଅତିମୁକ୍ତ—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ମୁକ୍ତ + ତ)
 ସଫାରବନନରୁ ମୁକ୍ତ ପାଇବା ।
 ଅତିମୁଦ୍ର—(ବି) ତତ୍ତ୍ଵ, ମରଣପାରଗତ,
 ଅମୃତ, (ପୁ. ବି) ମୁଦ୍ର, ନିଷାଣ ।
 ଅତିମୋଦ—ବି. (ବ. ସା) ଅତିସୁନ୍ଦର-
 ସ୍ଵର୍ଗ, (ସ୍ଥା) ଅତିମୋଦା ।
 ଅତିମୋଦା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ମୋଦ + ଥା)
 ନବମଳିକା, ନିଆଲୀପୁରୁ ଓ ଲତା ।
 ଅତିଯୋଗ—ପୁ. ବି. ଅତିଶ୍ୟଯୋଗ,
 ଅତିନିୟମରଣ, ଆୟୁକ୍ୟ, ବାହୁଦ୍ୟ ।
 ଅତିରକ୍ତ—ପୁ. ବି. (ଅତି + ରକ୍ତ +
 ତ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋହତବର୍ଣ୍ଣ, ଅନୁରକ୍ତ ।
 ଅତିରକ୍ତା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ରକ୍ତ + ଥା)
 ଅଗ୍ନିଙ୍କର ସପ୍ତକଳା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ।
 ଅତିରଞ୍ଜନ—ବି. ଅତିରଞ୍ଜିତାବରେ ରଙ୍ଗା-
 ଲବା, ବାହୁଦ୍ୟଭବରେ ବର୍ଣ୍ଣନାକରାବା ।
 ଅତିରଣ—ବି. (ବ. ସା.) ଅତିଶ୍ୟସମର-
 ନିପୁଣୀ ।

ଅତିରଥ—ପୁଂ. ବ. (ବ.ଶ.) ମହାଯୋକା, ମହାବାର, ସେ ଅର୍ଥଜ୍ୟ ଶବ୍ଦୀ ସହିତ ଯୁକ୍ତ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ।

ଅତିରସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅତି + ରସ + ଆ) ମୁଖୀ, ରାଶୀ, କ୍ଲୀତନକଚୁଷ, ପୁଣ୍ଡି-ପୁଣ୍ଡିକାଗର, ଶତମୂଳୀ ।

ଅତିରକ—ପୁଂ. ବ. ଅତିକାନ୍ତନୃପତି, (ତତ୍ତ୍ଵ) ବି. ସେ ରାଜାଙ୍କ ଅତିକାନ୍ତ କରିଥିବା ।

ଅତିରତ୍ର—(ଅତି + ସତି) ଅଧିରତ୍ର, ନିଶାରତ୍ର, ଚିଷ୍ଠମନ୍ତ୍ର ଶୁଷ୍ମନ୍ତ୍ରକ ସୁତ୍ର, ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମୋମ ଯଙ୍ଗର ଅଜବିଶେଷ ।

ଅତିରି—ଶା. ବ. ଉଦ୍‌ଦେଶ, (ଶା.ବି.) ଉଦ୍‌ଦ୍ଵିରା ।

ଅତିରତ୍ତ—ବି. (ଅତି + ରତ୍ତ + ମୀ.ତ) ଅତ୍ୟଧିକ ପରମିତ, ସମୟକ, ପ୍ରତ୍ୱାନ, ତନ୍ମ, ଅଧ୍ୟକ, ବଳକା, ନିର୍ମିତ ଫର୍ଜାରୁ ଅଧ୍ୟକ, ଶୂନ୍ୟ, ଶାଳି କର୍ମାଙ୍କଥିବା, ଉନ୍ନତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିରତ୍ତ ।

ଅତିରୂପ—ବି. (ବ.ଶ.) ସୁଶ୍ରୀ, ଅତିରୂପର, (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅମୁତ୍ର, (କ୍ଲୀ. ବ.) ଅତ୍ରାକିକ ଘୋରଧୟୀ ।

ଅତିରେକ—ପୁଂ ବ. (ଅତି + ରିତ + ଶ. ଅ) ବଳପରିଥିବା ଦ୍ରୁବ୍ୟ, ଅତେଷ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୱେଦ, ପ୍ରାଧାନ୍ୟ, ପ୍ରାତର୍ତ୍ତୀ, (ଶା.ବି) ଶେଷ ସୀମରେ ଉପର୍ତ୍ତ ଅବସ୍ଥା, ବିପନ୍ନ ଅବସ୍ଥା, ଶେଷ ଅବସ୍ଥା, (ବି.) ଦୂଃପତ୍ର, ଅସହ୍ୟ, ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଅତ୍ୟଧିକ, କଠୋର ବା ବିପନ୍ନଅବସ୍ଥାପୁକ୍ତ, (ଶି.ବି.) ଅତ୍ୟନ୍ତ, ସମ୍ବନ୍ଧକ, ଅତିଶ୍ୱୟ, ଅତ୍ୟଧିକରୁପେ ।

ଅତିରେକୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅତିରେକ + ରନ୍) ଅତିକମାଣ୍ଡ, ଅତିରତ୍ତ, ଅତ୍ୟ-ଧିକ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ପ୍ରଧାନ (ସ୍ତ୍ରୀ) ରେକଣୀ ।

ଅତିରେକେ—ଶା. ଶି. ବି. ଅତିରୂପ, ଅତ୍ୟଧିକରୁପେ ।

ଅତିରେଗ—ପୁଂ. ବ. (ଅତି + ରଞ୍ଜ + ଅ) କ୍ଷୟରେଗ, ରାଜୟକ୍ଷୟା ।

ଅତି ଶେ) ଲୋମଣ—ଫୁଂ. ବ. (ଅତି + ଶେ ଲୋମ + ଶ) ବଣଛେନ, ବୃଦ୍ଧତ୍ ମାଙ୍ଗଡ଼, ଭାଲ (ବି) ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋମପୁକ୍ତ, ଭାରି ବଳୁଆ, ଅବସ୍ଥବରେ ଲୋମପୁକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଲୋମଣା ।

ଅତିଲୁହେ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅତି + ଲନ୍ଧ + ଶ. ଅନ) ଅତିକମ, ଅତ୍ୟନ୍ତ, ବ୍ୟକ୍ତିମମ, ପାର୍ଦ୍ଦ ଉପବାସ ।

ଅତିଲେମୁ ଚପୁତ୍ରଲେ ପିତା—ଶା. ବି. (ନ୍ୟାୟପ୍ରକରନ) ଲେମୁ ଚପୁତ୍ରଲେ ଯେଥରୁ ଖଟାରସ ବାହାରେ; କିନ୍ତୁ ବେଶିରସ ପାଇବା ଆଶାରେ ଲେମୁର ଅତି ଚପୁତ୍ରଲେ ଲେମୁର ଚୈପାକୁ ବାହାରିବା ରସ ଲେମୁରସ ସଙ୍ଗେ ମିଶି ତାକୁ ପିତା କରିପକାଏ । ସେହି-ପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅତି ନିତୋଳ କରି କଲେ ତାହା ବିଗିତ୍ତ୍ୟାଏ ।

ଅତିଲେମୋ—ବି. (ବ.ବି.) ଲୋମଣ, ଅତି ଲୋମପୁକ୍ତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିଲେମୋ ।

ଅତିଲୁକ୍ତ—ପୁଂ. ବ. (ଅତି + ଲଚ + ତୃ) ବାବୁକୁ, ସେ ଖୁବ୍ କହିପାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିଲୁକ୍ତ ।

ଅତିଲୁମ—ପୁଂ. ବ. ସୂର୍ଯ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀମ ଅଷ୍ଟମ ଶୁଦ୍ଧରେ ବିପରୀତ, ପଞ୍ଚାଦିଗାମୀ ମଙ୍ଗଳ, ଦୂର, ଶୁଦ୍ଧ, ଶୁଦ୍ଧ, ଶନ ଏହି ପାଞ୍ଚ ଗ୍ରହ, (ବି) ଅତ୍ୟନ୍ତ କୁଟିଲ । [କୃତ୍ରି] ଅତିଲୁମ—ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ) ବି. (ବ.ବି.)

ଅତିଲୁମ୍ଭିନ—କ୍ଲୀ ବ. (ଅତି + ଲୁତ୍ + ଅନ) ସାରଥ, ଦଶବାହ ଯାନପ୍ରତିତ, ଅତିକମ (ଦେଖ) କ୍ଷମାଯୋଗ ଅପରାଧ । ଦଶରୁ ନଷ୍ଟିତ, ଅଗ୍ରଗମନ (ଦେଖ) ଅତିଲୁମ୍ଭିନ ନଷ୍ଟିତ ।

ଅତିଲୁମ୍ଭିନ୍ଦୁ—ବି. (ଅତି + ଲୁତ୍ + ମୀ. ଅନାୟ) ଅତି ବାହମ୍ବୁ, ଲଙ୍ଘମ୍ବୁ, ଅତିତମଣ୍ଡୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିଲୁମ୍ଭିନ୍ଦୁ ।

ଅତିଲୁମ୍ଭିତ—ଶି. ବି. (ଅତି + ଲୁତ୍ + ମୀ.ତ) ଅତିବାହିତ, ଲମ୍ଭିତ, ଅତିକାନ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ବିତ୍ତିତା ।

ଅତିବତୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅତି + ବୃତ୍ତ + କ.ରନ୍) ଅତିବାହନକାଣ୍ଠ, ଅତିକମକାଣ୍ଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ବିତ୍ତିତା ।

ଅତିବତୀଲ—ପୁଂ. ବ. (ବ.ବି.) ଅତ୍ୟନ୍ତ, ବଳଶାଳୀ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ବେଗବାନ୍, ପ୍ରବଳ, ସ୍ତ୍ରୀ, ବଳା ।

ଅତିବଳା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ବେଳକର ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍କ, ପ୍ରବଳା, (ବି.) ଗୁପ୍ତବଦ୍ୟାବିଶେଷ, ନାଲି ବାଢ଼ି ଅଥିଲା, ବଜ୍ରମୁଳ ।

ଅତିବାତ—ପୁଂ. ବ. ପ୍ରବଳ ବାତ୍ୟା, ରତ୍ନ, ରଙ୍ଗା ବାତ ।

ଅତିବାଦ—ପୁଂ. ବ. ଅତି + ବଦ + ଭ.ଅ)

ଅପ୍ରେସ ବାକ୍ୟ, ଅଧିକ ବାକ୍ୟ କଥକ, ବାଗୁଳତା, ବିତଣ୍ଟା, ଅଶୁଦ୍ଧ, ନିନାବାଦ, ରଙ୍ଗତା, କଳି, ସମସ୍ତକୁ ବଳ କଥା କହିବା, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମତ ଶଣ୍ଟନ-ପୂର୍ବକ ଆପଣାର ମତ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, (ବି)

ଅତିବାତା ।

ଅତିବାଣୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅତି + ବଦ + କ.ରନ୍) ଅତ୍ୟଧିକ ବାକ୍ୟକଥନଶୀଳ, ବାଗୁଳ, ଅତ୍ୟକ୍ରମକାଣ୍ଠ, ପ୍ରତ୍ୱଶର୍ଣ୍ଣା (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିବାଦନୀ ।

ଅତିବାରୁ—ଶା. ବ. ଅତ୍ୟନ୍ତ, ବେଗବାନ୍ ଅଶ୍ରୁ, ପଣ୍ଡିତାଳ୍ୟୋଡ଼ି ।

ଅତିବାଳା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଅତି + ବାଳ + ଆ)

ଦୁଇବର୍ଷୀଆ ଶାରୀ (କୃତ୍ରି) ।

ଅତିବାସ—ବ. (ଅତି + ବସ + ଭ.ଅ)

ଶ୍ରାକ ପୁରୁଦିନ କର୍ମିବା ଉପବାସ ।

ଅତିବାହ—ପୁଂ. ବ. ଅତି + ବହ + ଭ.ଅ) ସଂଶେଷରବିଶ୍ଵି ଜୀବାହାର ଦେହାନ୍ତର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ଅତିଯାପନ, ପ୍ଲାନାନ୍ତରିତକରଣ ।

ଅତିବାହକ—ପୁଂ. ବ. (ଅତି + ବହ + କ. ଅନ) ଉଶୀର ନିଯୋଜିତ ଅଳ୍ପଆଦି.

ଅଭିମାନ ଦେବବିଶେଷ, (ବି) ଲିଙ୍ଗ-ଦେହର ଦେହାନ୍ତରପ୍ରାପକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିବାହକା ।

ଅତିବାହନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅତି + ବାହ + ଭ. ଅନ) ଯାପନ, କାଳମେପଣ, ଅତିରକ୍ତ ପରିଶ୍ରମ, ଅତିକମ ।

ଅତିବାହିକ—ବି. (ଅତି + ବାହି + ଇକ) ଦେହାନ୍ତର ପ୍ରାପଣର ଯୋଗ୍ୟ (ସୁଷ୍ଠୁ ଶଶାର) ସ୍ଥା. ଅତିବାହିକା ।

ଅତିବାହିତ—ବି. (ଅତି + ବାହି + ମୀତ) ଯୋଗିତ, ଅତିନମିତ, (ବି) ସୁଷ୍ଠୁଶଶାର, ପ୍ରେତଦେହ ।

ଅତିବାହ୍ତ—ବି. (ବ. ବୀ) ଚର୍ବିଶମନ୍ତର ରହିବିଶେଷ, ମହାଭାରତୋତ୍ତ୍ର ଗନ୍ଧବିଶେଷ ।

ଅତିବାହ୍ୟ—ବି. (ଅତି + ବହୁ + ୟ) ଅତିବାହ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ (କାଳ) ।

ଅତିବିକଟ—ପୁ. ବି. (ଅତି + ବିକଟ) ଦୁଷ୍ଟଦୁଷ୍ଟୀ (ବି) ଅତିଭୟାନକ (ସ୍ଥା) ଅତିବିକଟ ।

ଅତିବିଷ—ବି. ('ତତ) ବିଷାଙ୍ଗତ, ବିଷ-ପ୍ରତିଷେଧକ, ବିଷକ୍ଷିତ୍ୱାର ନିରାକଳ (ବ. ବୀ) ଶାବ୍ଦିବିଷମୟ, (ସ୍ଥା) ଅତିବିଷ ।

ଅତିବିଶ—ସ୍ଥା. ବି. ଅତିବିଶର ସ୍ଥାନିଙ୍ଗ, (ବି) ମହୁର, ଅରୁଣୀଗଛ ।

ଅତିବିଶାଣ—ପୁ. ବି. (ବ. ବୀ) ମହୁପ ।

ଅତିବ୍ୟତ—ବି. (ଅତି + ବି + ସ୍ତୁ + ଭା. ଅ) ବାକ୍ୟବାହୁଲ୍ୟ, ଅତିଶୟ ବିଦ୍ୟୁତ ।

ଅତିବ୍ୟସ୍ତବୁନବୋଡ଼ା—ସ୍ଥା. ବି. ନାୟକର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଣୟୁପ୍ତକ୍ତା ସ୍ଥା ।

ଅତିବୃତ୍ତ—ପୁ. ବି. (ଅତି + ବୃତ୍ତ + ମୀତ) ଅତିଫାନ୍ତ୍ର, ବିଦ୍ୟୁତ, ବଳ ପଡ଼ିଥିବା. (ସ୍ଥା) ଅତିବୃତ୍ତ ।

ଅତିବୃତ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ବୃତ୍ତ + ତି) ଅତିଶୟବ୍ୟାପନ, ଅଳକ୍ଷେ ଲକ୍ଷ୍ୟର ମନ ।

ଅତିବ୍ୟକ୍ତିଶାଖ—ସ୍ଥା. ବି. ପନ୍ଦରଅକ୍ଷର-ବିଶିଷ୍ଟ ଲଜ୍ଜୋବିଶେଷ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + ତି) ଅତିଶୟମାର୍ଥ୍ୟ, (ପୁ. ବି. ବ. ଶାନ୍ତି) ଅତ୍ୟନ୍ତଶାନ୍ତିପରିମନ୍ଦ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଳବାନ୍ତ, ଅତିଶାନ୍ତି, ଅତିଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତିଶାନ୍ତି + ତା) ଶିଫମ, ମହାବଳତ୍ ।

ଅତିଶାନ୍ତିଭାକ—ପୁ. ବି. ଅତିଶୟ ଶକ୍ତି-ବିଶିଷ୍ଟ, କ୍ଷମତାବାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ପୁ. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + ଭା. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଉତ୍କଷ୍ଟ, ଉତ୍କଷ୍ଟଭର, ପ୍ରତ୍ୱତ, ଅତିରକ୍ଷିତ, ସମେଷ୍ଟ, ଯଥେଷ୍ଟ ଅପେକ୍ଷା ଦେଖି, ବଳକା, ବଳି-ପଡ଼ିଥିବା, ଅତ୍ୟନ୍ତକ (ହେ. ବି.) ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଅତ୍ୟନ୍ତକରୁପେ, ପ୍ରଣୟୋକନାତିରିକ୍ତ-ରୂପେ ।

ଅତିବେଧ—ପୁ. ବି. (ଅତି + ବିଧ + ଥ) କାଢଣୀପହିତଦଶମୀରସମକରିଶେଷ ।

ଅତିବେଳ—ପୁ. ବି. ('ତତ) ବେଳାଭୂମି ଅତିମେକାଶ, ମର୍ମାଦାତିଷ୍ଠାନ୍ତ, ସୀମା-ବହର୍ଗତ, ତମାଦିହୋଇଥିବା ।

ଅତିବୋଢା—ପୁ. ବି. (ଅତି + ବହ + ଢା) ଅତିବହନକଞ୍ଚା, ପ୍ରାପକ ।

ଅତିବ୍ୟଥନ—ପୁ. ବି. (ଅତି + ବ୍ୟଥ + ନ) ଅତ୍ୟନ୍ତପୀଡ଼ନ, (ବି) ଅତିବ୍ୟଥତ ।

ଅତିବ୍ୟଥା—ସ୍ଥା. ବି. ଅତିଶୟ ଯାତନା, ଘରବେଦନା ।

ଅତିବ୍ୟସ୍ତ—ପୁ. ବି. କ. ଧା; (ଅତି + ବ୍ୟସ୍ତ) ଅପରିମିତବ୍ୟସ୍ତ, ଅପବ୍ୟସ୍ତ, ସାହାଜରତ ।

ଅତିବ୍ୟାପ୍ତ—ପୁ. ବି. (ଅତି + ବ୍ୟାପ୍ତ) ବହୁ-ଦୂରକୁ ବ୍ୟାପିଥିବା, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟସାମା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକଦୂରକୁ ପ୍ରୟୋଗକରିଥିବା (ନିୟମ) ରୁରାଥେ ଯୋହିବା ।

ଅତିବ୍ୟାପ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ବି + ଆପ୍ + ତି) ଅତିଶୟବ୍ୟାପନ, ଅଳକ୍ଷେ ଲକ୍ଷ୍ୟର ମନ ।

ଅତିବ୍ୟକ୍ତିଶାଖ—ସ୍ଥା. ବି. ପନ୍ଦରଅକ୍ଷର-ବିଶିଷ୍ଟ ଲଜ୍ଜୋବିଶେଷ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + ତି) ଅତିଶୟମାର୍ଥ୍ୟ, (ପୁ. ବି. ବ. ଶାନ୍ତି) ଅତିଶାନ୍ତିପରିମନ୍ଦ, ଅତିଶାନ୍ତିକାଳି, ଅତିଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତିଶାନ୍ତି + ତା) ଶିଫମ, ମହାବଳତ୍ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ପୁ. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + ଭା. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଉତ୍କଷ୍ଟ, ଉତ୍କଷ୍ଟଭର, ପ୍ରତ୍ୱତ, ଅତିରକ୍ଷିତ, ସମେଷ୍ଟ, ଯଥେଷ୍ଟ ଅପେକ୍ଷା ଦେଖି, ବଳକା, ବଳି-ପଡ଼ିଥିବା, ଅତ୍ୟନ୍ତକ (ହେ. ବି.) ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଅତ୍ୟନ୍ତକରୁପେ, ପ୍ରଣୟୋକନାତିରିକ୍ତ-ରୂପେ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + ଭା. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + କ. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + କ. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + କ. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + କ. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + କ. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + କ. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + କ. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିଶାନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି. (ଅତି + ଶାନ୍ତି + କ. ଅ) ଆୟକ୍, ଅତିରେକ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ସମ୍ମାନ, ପରିମାଣ ବା ବୁଝରେ ଆୟକ୍, ସୁଫଳ, ପ୍ରାଚୀର୍ଣ୍ଣ, ବାହୁନ୍ତ, ମହାତ୍ମା, (ବି) ଶାନ୍ତିମାନ୍ତ ।

ଅତିସର୍ବ—ବ. (ଅତି + ସୂଜ + ଶ.ଥ)
କାମାଶୁରାଜୀ ନିଃଶେଷଦାନ, ବିପର୍ଲନ,

ତ୍ୟାଗ, ଉତ୍ସର୍ଗ, କର୍ମରୁ ବରଣୀସୁହେବା
(ବିଂ)ଷ୍ଟୋସୀ, ନିତ୍ୟ, ମୁକ୍ତ, ସୃଜନିତିନାନ୍ଦ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିସର୍ବା ।

ଅତିସର୍ବକ—କ୍ଲୀ.ବ. (ଅତି + ସୂଜ + ଶ.
ଅନ) ଦାନ, ତ୍ୟାଗ, ନିଷ୍ଠୋଗ, ବଧ, ଉତ୍ସର୍ଗ,
ବିଛେତ, ବିପ୍ରଳମ୍ବ (ବିଂ) ଅତିସୃଷ୍ଟ ।

ଅତିସର୍ଵଣ—କ୍ଲୀ.ବ. (ଅତି + ସୂପ + ଶ.
ଅନ) ଶର୍ଷତ୍ତ ଶେର ସଞ୍ଚଳ ।

ଅତିସର୍ବ—ପୁ. ବି. ଅତି + ସର୍ବ) ସମସ୍ତର
ଅଶ୍ଵତ, ସମସ୍ତରୁ ଅପେକ୍ଷା ଉତ୍କଷ୍ଟ (ବି.)
ପରମେଶ୍ୱର ।

ଅତିସର୍ବତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. ଅତିରକ୍ତ, ଅତ୍ୟକ୍ରମ,
ଅତିଥିନୁଚିତ, ଅତିଅସର୍ବ୍ୟ (ବି.) ମାତ୍ରା-
ଧକ୍ୟ, ଅଧିକପରମାଣ ।

ଅତିସାନ୍ତପନ—କ୍ଲୀ.ବ. ଗ୍ରାସୁଷ୍ଟିଭିଜଣେଷ ।

ଅତିସାମ୍ବର—ବି. ଏକବର୍ଷରୁ ଅଧିକ-
କାଳବ୍ୟାପୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିସାମ୍ବରୀ ।

ଅତିସାମ୍ବା—ପ୍ରୀ.ବ. ଯାତିମଧୁଲତା, ମଞ୍ଜି-
ଷ୍ଟାରମଧୁରରଥ (କ୍ଲୀ.ବ) ଅତ୍ୟନ୍ତପାଦୁଣ୍ଡ୍ୟ

ଅତିସାମ୍ବୁ—ଅବ୍ୟ. ଅତିନ୍ଦ୍ରପାଦୁଣ୍ଡକାଳ,
ଟିକ୍ସର୍ଯ୍ୟକାଳରେ, ପ୍ରଦୋଷେ ।

ଅତିଶାର—ପୁ. ବ. (ଅତି + ସୂ +
ଶ.ଅ) ବୈଶବିଶେଷ, ଉତ୍ତରମୟ, ଅତ୍ୟ-
ଧକ ହାତୀ ।

ଅତିଶାରକ—ବି. ସାତିଶୟ ରେତକ,
ଅତ୍ୟନ୍ତଭେଦଜନକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିଶାରକା ।

ଅତିଶାରକୀ—ପୁ. ବ. (ଅତିଶାର + କ
+ ରାହ) ଅତିଶାରରୋଗଗ୍ରୁ, ଉଦ୍‌ବା-
ମୟ ରୋଗୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ମାରକିମା ।

ଅତିଶାରୀ—ପୁ. ବ. (ଅତିଶାର + କ.ରାହ)

ଅତିଶାରକ, ସାତିଶୟରେତକ, ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଭେଦଜନକ, ଅତ୍ୟନ୍ତପାଦାନ୍ତ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅତିଶାରଣୀ ।

ଅତିସୂଜ୍ୟ—ପୁ. ବ. (ଅତି + ସୂଜ + ଯ)
ତ୍ୟାଗ୍ୟ, ସର୍କଳମୟ, ତ୍ୟାଗଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଅତିସୂଜ୍ୟା ।

ଅତିସୂଷ୍ଟ—ପୁ. ବ. (ଅତି + ସୂଜ + ମ.ତ)

ଦତ୍ତ, ପରିତ୍ୟକ୍ତ, ନିପୁଞ୍ଜ ।

ଅତିସେବା—ପ୍ରୀ.ବ. ଅତିଆସନ୍ତ, ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଭେଗ ।

ଅତିସେଇତ୍ର—ବି. (ଅତି + ପୌରତ୍ର)

ଅତ୍ୟଧିକ ସୁନ୍ଦରମୟ, (ପୁ. ବ.) ଆମ୍ବନର
ଅତିସେଇତ୍ର୍ୟ—କ୍ଲୀ.ବ. ଅତ୍ୟନ୍ତଭୂତ୍ୟ, ଅତି
ଭେଜନ ।

ଅତିସୁତି—ପ୍ରୀ.ବ. (ଅତି + ସୂ + ତି) ଅତି-
ଶୟପ୍ରବ, ଅଶୁଣାଶୀନ, ଅତିପ୍ରଣୟା ।

ଅତିସ୍ତ୍ରୀ—ପ୍ରୀ.ବ. (ଅତି + ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତିଶୟ
ସୁନ୍ଦରୀ (ପୁ. ବି.) ସ୍ତ୍ରୀତ୍ୟାପୀ, ପରିଷ୍ଵେତୀରେ ଆସନ୍ତ ।

ଅତିସ୍ତ୍ରି—ପୁ. ବ. (ଅତି + ସୂର୍ଣ୍ଣ + ଥ)

ଅତ୍ୟନ୍ତପର୍ବତୀ, (ବିଂ) ପାନମ୍ବାନ, କ୍ଲୂପଣ, ଅଧମ
ଅତିଷ୍ଠିର—ବି. ବି. ଅତିଷ୍ଠିର୍ତ୍ତିଶାଳୀ, ଅତି-
ବୁଦ୍ଧ, ପ୍ରେସ୍ ।

ଅତିହୀତ—କ୍ଲୀ.ବ. ଶ୍ରଦ୍ଧାତ୍ମହୋସ୍ୟ, ସଶର-
ହ୍ରାସ୍ୟ, ତୋ ତୋ ହସ୍ୟ ।

ଅତିହ୍ରତ୍ରି—ବି. (ଅତି + ହ୍ରତ୍ରି + ତି) ହ୍ରତ୍ରି-
ଦ୍ୱୟ ବିଶେପକାଶ, ହ୍ରତ୍ରୀଦ୍ଵାରା ଅତି-
କମକାଶ ।

ଅତିକ୍ଷଣ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରକର, ଅଶ୍ଵର,
ଅକଟୁ, ଦାଉଥା ହୋଇ ନ ଥିବା, ଅନ୍ତା ।

ଅତିକି—ବି. (ଅତି + ର + କ.ତି) ଗତ,
ଭୁତ, ଅତିକାନ୍ତ, ମୁତ୍ତ, ସେ ପାର ହୋଇ
ଥାବୁ, ଅତିରିକ୍ତ, ଯେଉଁପମୟ ଗୁଲିଯାଇ
ଥାବୁ, ପୁଣେ ପଢିଥିବା ଦିଲ୍ଲାର କାଳ,
(ବ୍ୟାକରଣ) ବିଶେବସମ୍ପଦାସ୍ୟବିଶେଷ,
ଅଶୀତକାଳ ।

ଅତିକଳ—ବ. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ସମୟ
ଗତ ହୋଇଥାବୁ, ପୁଣେ ପଢିଥିବା ଦିଲ୍ଲାର
ସୁଚକ କାଳ (ବ୍ୟାକରଣ) ।

ଅତିକରେତ୍ର—ପୁ. ବ. (ଅତିକରେତ୍ର + ବି.
ତୃ) ଭୂତର୍ଦର୍ଶୀ, ପ୍ରାଚୀନ, ଅତିକଳ,
ପୁଣି, ରତ୍ନପାଦେବୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଦେହୀୟ ।

ଅତିକରେତ୍ରା—ପୁ. ବ. (ଅତିକରେତ୍ର + ବି.
କ.ରାହ) ଅଶ୍ଵତ ବେତ୍ର (ଦେଖ), ।

ଅତିକ୍ରମ—ପୁ. ବ. କିଷ୍ତ (ବି. କ.ବୀ) ଯେ
କନ୍ଦକୁ ଅତିକମ କରାଥାବୁ ।

ଅତିକ୍ରମୀ—ପୁ. ବ. ଅପ୍ରତ୍ୟେଷ, ମନୀ, ଅତିକ୍ରମୀ
କିଷ୍ତ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ପରମବ୍ରାହ୍ମାନ, ଆମ୍ବନ୍ଦିନୀ, ବିଷ୍ଣୁ ।

ଅତିକ୍ରମୀ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ପରମବ୍ରାହ୍ମାନ, ଆମ୍ବନ୍ଦିନୀ, ବିଷ୍ଣୁ ।

ଅତିକ୍ରମ—ବି. ଅତିଶୟ, ଅତି, ଅତ୍ୟନ୍ତ,
(ବିଂ ର ବିଂ) ଅତ୍ୟଧିକରୁପେ ।

ଅତୁଙ୍ଗ—ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନୁତ, ଅନୁ-
ନ୍ଦତ, ନିମ୍ନ, ଖଣ୍ଡକାର, ବାମନ ।

ଅତୁଠ—ଗ୍ରା. ବି. ଅନ୍ତତ, ଅତିମୂଳ, ଅବିକ୍ଷିନ୍ଦ,
ଅନାହତ, ଅବିନାଶୀ, ପୁଣ୍ଣିଙ୍ଗ, ଖଣ୍ଡ,
ଅଦମ୍ୟ ।

ଅତୁଠୀ—ଗ୍ରା. ବି. ନିମ୍ନ ବା ଜଳାଶୟରେ
ଯେଉଁ ଅଂଶ ଗାଧୁଆତୁଠୀ ବା ପାଣିବାଟ-
ବୁପେ ବ୍ୟବବୁତ ହୁଏ କାହିଁ ।

ଅତୁଳ—ବି. (ଅ + ତୁଳ) ବ. ମ୍ବ. ଅବ୍ଦିଶୟ

ଅତୁଳମୟ, ଅନୁପମ, ଅପରମେଶ୍ୟ, ତୁଳନା
ରହିବ, (ଗ୍ର. ବି.) ଯାହା ଓଜନ କର-
ଯାଇ ନ ଥାଏ, ଯାହା ତୁଳା ହୋଇନାହିଁ,
(ପୁ. ବି.) ତଳଗଛ ।

ଅତୁଳ—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀମନଙ୍କ ହାତଗଣ୍ଠିରେ
ପିନ୍ଧବା ଅଳଂକାରବିଶେଷ, (ବିଂ)

ଅତୁଳ (ଦେଖ) ଅସମାନ, ଅସମକଳ ।

ଅତୁଳନ—ବି. (ବ. ବୁଲ) ତୁଳନାରହିବ,
ଅନୁପମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତୁଳନ ।

ଅତୁଳନ୍ମୟ—ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହାର
ତୁଳନା ଦିଆଯାଇ ନ ପାରେ, ଅତୁଳ,
ଅନୁପମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନାୟା ।

ଅତୁଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତୁଳର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ (ଗ୍ର.
ବି.) ତୌଲ ହୋଇନଥିବା, ଅବ୍ଦି ଶୟ ।

ଅତୁଳିତ—ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ତୌଲ
କରିବାର ନାହିଁ, ଅମିତ, ତୁଳନା-
ରହିବ, ଅନୁପମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତୁଳିତା ।

ଅତୁଳ—ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ତୁଳନାରହିବ,
ଅସମାନ, ଅସମୁଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତୁଳା ।

ଅତୁପ—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଚଷ୍ଟ ନ ସ୍ଥବା
(ଶ୍ୟାମାଦି) ।

ଅତୁଷ୍ଟ—ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରୀତ, ଅତ୍ୟପ୍ରୀତ,
ଅପ୍ରକୁଷ୍ଟ, ବିରକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅତୁଷ୍ଟା ।

ଅତୁଷ୍ଟି—(ସ୍ତ୍ରୀ) ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରାତି,
ଅତ୍ୟତ୍ରି, ଅପ୍ରକ୍ରୋଷ ।

ଅତୁକ୍ତିକର—ବି. (ଅତୁକ୍ତି + କର + ଅ) ଅସନ୍ନୋପକର, ଅପ୍ରାଚିକର, ଅବୁଚିକର ।
 ଅତୁକ୍ତନରଣୀ—ପୁ. ବି. (ଅତୁକ୍ତନ + ରଣୀ) ବ.ଶ.; ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
 ଅତୁକ୍ତନ—ପୁ. ବି. (ଅ + ତୁକ୍ତ + ନ) କୃପଣ, ସେ ଦାତା ନୁହେ ।
 ଅତୁକ୍ତି—ପୁ. ବି. (ଅ + ତୁଷା + ତି) ଅହୁଂସିତ ।
 ଅତୁଳ—ବି. (ବ.ଶ.) ତୃଣସ୍ଵନ(ପ୍ରଦେଶ) ଦିଭି ଦସ୍ତନ ଦେଶ ।
 ଅତଣାଦ—ପୁ. ବି. (ଅ + ତୃଣ + ଅଦ + ଅ) ଦୂରଧ୍ୟପୋଷ୍ୟ, ଯେଉଁ କିନ୍ତୁ ତୃଣଭୋଜ ନୁହେ, (ବ.) କଥାଲାବାହୁଣ୍ଡ ।
 ଅତୁଳିନ—ପୁ. ବି. (ଅ + ତୃତୀ + ଲିନ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ପବତ(ବିଂ)ଯେ ବଧ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ ।
 ଅତୁପ୍ତ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ଅତୁଷ୍ଟ, ଯାହାର ଆଶା ମିଳେ ନାହିଁ, (ସୀ) ଅତୁପ୍ତା ।
 ଅତୁପ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ତୃପ୍ତ + ତି) ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟୀ, ତୃପ୍ତିର ଅଭବ, (ବିଂ) ଅତୁପ୍ତ । (ସୀ) ଅତୁଷ୍ଟା ।
 ଅତୁଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ତୃଷ୍ଣୁସ୍ଵନ, ଅତେଜଃ—କୁ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ତେଜର ବିଶେଷ୍ୟ, ଯଥା:-ଶ୍ରୁଦ୍ଧା, ଦୂମ, ଅନକାର ଜତ୍ୟାଦି (ବିଂ.) ଅତେଜନ୍ମ ।
 ଅତେଳ—କୁ. ବି. ତଳାପୁନ ପେତ୍ରୋଫ୍ରେଡ୍ରିବ୍ ସତ୍ତବ ଦ୍ରବ୍ୟ, ସର୍ପପାଦର ରଷ (ବିଂ) ତେଳବସ୍ତନ, ରୁଷ ।
 ଅଳ—ବି. ପଥକାରୀ, ଶାନ୍ତି, ପଥକ ଦେହାକଷ୍ଟବ୍, ଶଶରର ଅଳା ।
 ଅତବେ—ଅବ୍ୟ. (ଅଦ୍ + ତବେ) ତେଜନ ନିମିତ୍ତ ।
 ଅତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅତ୍ର + ତ + ଆ) ମାତା, ବଢ଼ିତରଣୀ, ଶାଶ୍ଵତ, ପିତୃପୀ (ବିଂ) (ଅଦ୍ + କ.ତୃ) ତେଜନକାଶ, ପେଟ୍, ଭୋକା, (ସୀ) ଅତ୍ରୀ, (ବି.) ପରମେଶ୍ଵର ।
 ଅନ୍ତ—ବି. (ଅତ୍ର + କ.ନ) ପଥକ, ବାସୁ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଅନ୍ତ—ପୁ. ବି. (ଅତ୍ର + ନ) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ବାସୁ, ଗମନଶୀଳ ପଥକ ।
 ଅନ୍ତର—ବି. (ବ.ଶ.) ତୃବସ୍ତନ, ଅକ୍ଷିପ୍ର, ମହୁର, ଅନ୍ତର, (ସୀ) ଅନ୍ତର ।
 ଅନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅତ୍ର + କ.ଯ) ଦୁତି ଗମୀ ଅଶ୍ଵ, ବାରୁ (ଦେ) ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀ—ବି. (ଅତ୍ର + ଅନ୍ତ୍ୟନୀ) ବୋଣ-ବିଶେଷ, ଶାତ୍ୟଦ୍ଵବ୍ୟ ଅତିଶୀଘ୍ର ଜୀବୀ ହୋଇ ଉପର୍ଯ୍ୟପରି କୁଠା ବୋଧ ହେବା ଗୋର (ବିଂ) ତେଜରେ ଅନ୍ତିକ୍ଷ ବଳିଥବା ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀତ୍ୟୋମ—ପୁ. ବି. ଯଜ୍ଞବିଶେଷ, ଜ୍ୟୋତିଷ୍ୟୋମ ଯଜ୍ଞର ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପି ଅଂଶ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀତ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅତ୍ର + ଅନ୍ତ୍ୟନୀତ୍ୟ) ଦୁକ୍ତାନ, ହସ୍ତୀ, (ବିଂ) ଅଶାସ୍ୟ, ଅସାଧ୍ୟ, ନିରଜ୍ଞାନ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀତ୍ୟାମ—ବି. (ଅତ୍ର + ଅନ୍ତ୍ୟନୀତ୍ୟ) ଅଙ୍ଗୁଳି ପରିମାଣରୁ ଅଧିକ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀତ୍ୟ—ବି. (ଅତ୍ରତ୍ତ୍ଵ) ଅଶବ, ଅନ୍ତ୍ୟନୀ, ଯାହାର ପର ନାହିଁ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀତ୍ୟକ—ବି. (ଅତ୍ର + ଅନ୍ତ୍ୟନୀତ୍ୟକ) ପରିଷ୍ଣାରେ ଅତି ବେଶ, ପରିମାଣରେ ଅତିବେଶ, (ସୀ) ଅନ୍ତ୍ୟନୀତ୍ୟକ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀ—ପୁ. ବି. (ଅତ୍ର + ଅଧ୍ୟନ୍ତ୍ରି) ଅତିକ୍ଷାନ, ପଥ, ପଥ ଅତିକ୍ଷମକାଶ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀ—କୁ. ବି. (ଅତ୍ର + ଅନ୍ତ୍ୟନୀ) ପରିତ୍ରୈଦିତିକମ, ଅତିଶୟ, ବହୁତ, ଅତୀମ, ଅଶେଷ, ଅତ୍ୟନୀତ୍ୟକ, ଅତିବତ୍ତ, ବେଳାୟ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଚିରପ୍ଲାୟୀ, ଅପରି-ମେୟ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀକୋପନ—ପୁ. ବି. ଅତିକ୍ଷୋଧୀ, ପ୍ରତଣ୍ଟ, ଅନ୍ତ୍ୟନୀ କୋପାନ୍ତିତ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀଗ—ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟନୀ + ଗମ + କ) ଅ, ଅତିବେଗଗମୀ, (ସୀ) ଅନ୍ତ୍ୟନୀଗ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀଗମୀ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟନୀ + ଗମ + କ.ରତ୍ନ) ଅତିଶୟ ଗମନଶୀଳ, ଅତିଦ୍ରୁତଗମୀ, ସାତିଶୟ ଭ୍ରମଣଶୀଳ, (ସୀ) ଅନ୍ତ୍ୟନୀଗମୀ ।

ଅନ୍ତ୍ୟନୀନିତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୋକ୍ଷବିଷ୍ଣୁ, ଚିରନିତ୍ୟ, ପଞ୍ଚ ଶ୍ରୀ ଅଭ୍ୟବ ବା ଅନ୍ତର୍କାଳ ଅନ୍ତ୍ୟନୀବାସୀ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟନୀ + ବସୁ + କ.ରତ୍ନ) ଚିରକାଳ ଗୁରୁତ୍ୱରେ ବାସ କରୁଥିବା ଶୁଭ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀ ସମ୍ପର୍କ—ବ. (କ.ଧା) ଅନ୍ତ୍ୟନୀ ସମ୍ପୋଦିତ, ଅନ୍ତ୍ୟନୀକ ମୌଖିକ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀସମ୍ପେଶ୍ୟ—ବ. (ଅନ୍ତ୍ୟନୀ + ସମ୍ପେଶ୍ୟ) ଅନ୍ତ୍ୟନୀକ ମୌଖିକ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀ ସମ୍ପାଦନ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ନିରବଜ୍ଞନ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ, ଅବଶ୍ୟାନ, ମିଳନ, ଅବଜ୍ଞାନ, ଏକତ୍ରାବିଷ୍ଵାନ, ବ୍ୟାୟତି ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀସୁମୁକାର—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) କନଳାଭୁଷ, ବିଶେଷ କଷ୍ଟସହନପାରେ । ସାତିଶୟ ମୁଦୁ ବା ନମ୍ର, ନିତାନ୍ତ, ଅଳପ-ବସ୍ତୁଷ, ଅତିଶୀଶୁ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀଭାବ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟନୀ + ଅଭାବ) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଅଭାବ, ଚିରକାଳଅଭିନନ୍ଦମାନତା ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀକ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟନୀ + କଳ) ଅତିଶୟ ଭ୍ରମଣକାଶ, ଅତିନିକଟଭାତୀ, (ଅତି + ଅନ୍ତରକ) ବହୁତୁରବତୀ, ଦୂରଶ୍ଵ, (ସୀ) ଅତିନ୍ତକା, (ବି) ବହୁ-ଦୂରତ୍ତ, ଅତିନେକଟ୍ୟ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୀନ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟନୀ + ରନ) ଦୂରଗାୟୀ, ଅତିବେଗଗାୟୀ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟରମୟ—ବ. (ଅତି + ଅଭି + ସୁ + କ.ର) ଅତିନିକଟକୁ ଆସଥିବା ।
 ଅନ୍ତ୍ୟମ—ବି. (ଅତି + ଅମଳ) ଭାବ ଶଟା, (ବି) ଅମୁତା (ଗଛ ଓ ଫଳ), ତେଜୁଲି, ଟାଙ୍କ, ଲେମ୍‌ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟମପଣ୍ଡୀ—ବ. (ଅନ୍ତ୍ୟମ + ପଣ୍ଡୀ + ଲନ) ନନ୍ଦଗାଳପୂର, ଟାଙ୍କଲେମ୍‌ପୁର ଗଛ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟମା—ବ. (ଅନ୍ତ୍ୟମ + ଆ) ବନ୍ଦ୍ୟକଳ-ପୁର ।
 ଅନ୍ତ୍ୟୁ—ପୁ. ବି. (ଅତି + ଇ + ଶା.ଅ) ଅବସାନ, ଅପବ୍ୟବହାର, ବିନାଶ, ଧ୍ୟସ, ଦୋଷ, ଦଣ୍ଡ, ଅଭାବ, ମୁଦୁ, ଅପରମ୍ୟ, ବିଳମ୍ବ, କୁଳ୍ପି, ଦୁଃଖ, ଲୋପ ।

ଅତ୍ୟୟୁଚ—ବି. (ଅତ୍ୟୟୁ + ରତ) ମୃତ,
ପତିତ, ଅତିକାନ୍ତ, (ସୀ) ଅତ୍ୟୟୁତା ।
ଅତ୍ୟର୍ଥ—କ୍ଲୀ. ବି. (ରତର) ଅତ୍ୟଧିକ,
ବିଶ୍ଵର, (ବି) ଅତିମାତ୍ର, ଅତିଶ୍ୟୁ,
ତ୍ୟକ୍ତ (ବିର ବି) ଅତ୍ୟଧିକରୁପେ ।
ଅତ୍ୟଳଙ୍କ—ବି. (ଅତି + ଅଳଙ୍କ) ଯତକିଷ୍ଟତ,
ସଂଖ୍ୟାରେ କମ୍, ନିତାନ୍ତକମ୍, ଅତିଶ୍ୟୁକ୍ଷ ।
ଅତ୍ୟଶନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅତି + ଅଶନ)
ଅତି ଘୋଜନ, ଅତିକାନ୍ତ ଘୋଜନ ।
ଅତ୍ୟଷ୍ଟି—ସୀ. ବି. ସତର ଅକ୍ଷରବିଶିଷ୍ଟ
ଛାଡ଼ୋବିଶେଷ ।
ଅତ୍ୟଦ୍ଵା—ବି. (ଅତି + ଅଦ୍ଵାନ) ଏକ-
ଦିନରୁ ଅଧିକକାଳିଷ୍ଟାୟୀ ।
ଅତ୍ୟାକାର—ମୁଁ. ବି. (ଅତି + ଆକାର)
ଅସୁନ୍ଦର, କଦାକାର, (ସୀ) ଅତ୍ୟାକାର,
(ବି) ପ୍ରତଣ୍ଣଶର, ନିଦା, ଦୃଶ୍ୟ, ଦିର-
ଷ୍ଟାର, ଗାଳି ।
ଅତ୍ୟାଗ—ମୁଁ. ବି. (ଅ + ତ୍ୟକ + ଅ)
ତ୍ୟାଗାଭାବ, ରଖା ।
ଅତ୍ୟାଗରମହନ—ବି. (ନ.ରତ) ବିଜ୍ଞାଦା-
ସହିଷ୍ଣୁ, ଯେ ତ୍ୟାଗ ସହି ନ ପାରେ ।
ଅତ୍ୟାଗୁର—ମୁଁ. ବି. (ଅତି + ଚର
+ ଅ) ସଦାଗୁର ବନ୍ଧୁରୁ ତ, ସଦାଗୁର-
ବିବୁଦ୍ଧ କରିବାରୀ, (ସୀ) ଅତ୍ୟାଗୁରଣୀ,
(ବି) ଅସଦାଚରଣ, ଅଭଦ୍ରାଚରଣ,
ଦୈରାହ୍ୟ, ଅନ୍ୟାଯୀ ।
ଅତ୍ୟାଗୁରତ—ମୁଁ. ବି. (ଅତ୍ୟାଗୁର +
ମୀ.ରତ) ଯାହା ପ୍ରତ ଅତ୍ୟାଗୁର
କରୁଯାଇଥାଏ, ଉଦ୍ଧାରିତ, (ସୀ)—
ଅତ୍ୟାଗୁରତା ।
ଅତ୍ୟାଗୁରୁ—ମୁଁ. ବି. (ଅତି + ଆଗୁର
+ ରତ) ଦୁରସ୍ତା, ଦୁରସ୍ତା, ଉଦ୍ଧାରିକ
(ସୀ) ଅତ୍ୟାଗୁରଣୀ ।
ଅତ୍ୟାଜ୍ୟ—ବି. (ନ.ରତ) ଯାହା ତ୍ୟାଗ-
କରୁଯିବା ଉଚିତ ନୁହେ, ତ୍ୟାଗାନ୍ତର,
ଅତିଜାନ୍ତ୍ୟ (ସୀ) ଅତ୍ୟାଜ୍ୟ ।
ଅତ୍ୟାଦାନ—ମୁଁ. ବି. (ଅତି + ଆ +
ଦାନ + ଅ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଦାନ ।
ଅତ୍ୟାଦିତ୍ୟ—ବି. (ଅତି + ଆଦିତ୍ୟ)
ତେଜରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ବଳିଥିବା ।

ଅତ୍ୟାଧାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅତି + ଆ + ଧା
+ ଭ.ଅନ) ଉପରେ ସ୍ଥାପନ, ପ୍ରତାରଣ,
ସଜ୍ଜାବିଶ୍ୱାପନ ବା ରକ୍ଷଣରେ ଦେଲା,
ନିୟମଲଙ୍ଘନ (ବି) ଅତ୍ୟାଧାନ ।
ଅତ୍ୟାନନ୍ଦ—ବି. (ଅତି + ଆନନ୍ଦ +
ଆ) ମୌଖିନ ସୁଖ ପ୍ରତ ଅୟଥା ବିବର ।
ଅତ୍ୟାୟ—ମୁଁ. ବି. (ଅତି + ଆୟ)
ଅତ୍ୟନ୍ତଲେଉ, (ଅତି + ଲ + ଭ.ଅ)
ସମୀକ୍ଷା ଅତିକମ, (ସମୟ) ଅତିକମଣ,
ଲାଭନ ।
ଅତ୍ୟାୟୁତ—ବି. (ଅତି + ଆୟୁତ) ଅତି-
ବିଶ୍ଵତ, (ସୀ) ଅତ୍ୟାୟୁତା ।
ଅତ୍ୟାୟୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅତି + ଆ + ଯା.
+ ର) ଯଜ୍ଞୀୟ ପାତ୍ରବିଶେଷ ।
ଅତ୍ୟାୟୁତ—ବି. (ଅତି + ଆ + ରୁହ +
କ.ତ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଶ୍ଵିକା, ଅତିଶ୍ୟୁ
ବୃଦ୍ଧ, ବି. (ଭ. ତ) ଅତିରକ ସ୍ଥାନ,
ଅତିଶ୍ୟୁ ବୃଦ୍ଧ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିକତା,
ଅତି ବୃଦ୍ଧବ୍ୟକ୍ତି ।
ଅତ୍ୟାୟୁତ—ସୀ. ବି. (ଅତି + ଆ +
ରୁହ + ଭ.ତ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିକତା,
ଅତିବୃଦ୍ଧି, ଅତିଶ୍ୟୁ ଆଶେଷଣ, ଅତି-
ଶୟୁ ବିଶ୍ୟାତ, ସାତିଶ୍ୟୁ ଉନ୍ନତ ।
ଅତ୍ୟାଳ—ମୁଁ. ବି. (ଅତି + ଆ + ଅଳ
+ କ.ଥ) କ୍ରତୁତା, ନାଳିତା ଗୁରୁ ।
ଅତ୍ୟାବଣ୍ୟକ—ବି. (ଅତି ପ୍ରସ୍ତୋକନୟ,
ଅତିଶ୍ୟୁ ଦରକାରୀ. (ସୀ) ଅତ୍ୟାବଣ୍ୟକା
ଅତ୍ୟାଶ—ସୀ. ବି. ଅତିଶ୍ୟୁ ଆଶା,
ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିକାରୀ, ଅନୁଚିତ ପ୍ରତ୍ୟାଶା,
ଦୁରସ୍ତା ।
ଅତ୍ୟାଶ୍ୟୟ—ବି. ଅତିଶ୍ୟୁ ବିଶ୍ୱାକନକ,
ଅତିଭୂତ, (ସୀ) ଅତ୍ୟାଶ୍ୟୟ ।
ଅତ୍ୟାଶ୍ରମ—ମୁଁ. ବି. ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ, ସକଳ-
ଆଶ୍ରମତ୍ୟାଶୀ (ବି) ଉତ୍ସବ ଆଶ୍ରମ,
ସନ୍ଧ୍ୟାସ ।
ଅତ୍ୟାସ୍ତ୍ର—ସୀ. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁଚିତ,
ନିତାନ୍ତ ଆସ୍ତ୍ର, ଅତିନିବେଶ ।
ଅତ୍ୟାସନ—ବି. (ଅତି + ଆସନ) ଅତି-
ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ।

ଅତ୍ୟାହାର—ବି. (ଅତି + ଆହାର)
ଅଧିକ ଭ୍ରମନ, ପେଟୁପଣ ।
ଅତ୍ୟାହାର—ମୁଁ. ବି. (ଅତି + ଆ + ହୁ
+ କ,ରନ) ଅତିଭ୍ରମନ, ସେ ଅପରମିତ
ଭ୍ରମନକରେ, ପେଟୁ, (ସୀ) ଅତ୍ୟାହାରଣୀ,
ଅତ୍ୟାହାର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅତି + ଆ + ହା
+ ଭ.ତ) ଅତିଶ୍ୟୁଭ୍ରୟ, ଜାବନାଥାଶା-
ରହତ ସାହସିକ କର୍ମ, ଅଶ୍ଵଭ, ଅମଜଳ,
ଶକ୍ତେଶୋଚିତ କର୍ମ, (ମୀ.ତ) ଉପରେ
ସ୍ଥାପିତ, ପ୍ରତାରିତ, ଲଦ୍ଧିତ ।
ଅତ୍ୟାହୁ—ସୀ. ବି. (ଅତି + ହୁରି) ଅଥମୂର
ଭୁତ, ଅନ୍ୟାୟକଥା, ଅତିରକ୍ତବ୍ୟନା
ଆବେଦିତ କଥନ. ଅଳକାରବିଶେଷ ।
ଅତ୍ୟାହୁ—ବି. (ଅତି + ହୁରି) ଅତିଭ୍ୟବ୍ୟ
ଅତିଶାକ୍ରାନ୍ତ, ଅତିଶ୍ୟୁରାଗ, (ବି.)
ହୁଙ୍କାର ।
ଅତ୍ୟାହେ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅତି + ହେତେ)
ଶୁରୁ ପାଠିକରି, ଅତିରକ୍ତବ୍ୟରେ ।
ଅତ୍ୟାହୁତ—ବି. (ଅତି + ହୁତି) ଅତି
ଭୁତ, ଉନ୍ନତ ।
ଅତ୍ୟାହୁତ—ବି. ଅତିଶ୍ୟୁ ପାତ୍ରିମାନ,
(ସୀ) ଅତ୍ୟାହୁତିଲା ।
ଅତ୍ୟାହୁତ—ମୁଁ. ବି. ଅତିଶ୍ୟୁ ଉତ୍ସବ, ଅତି-
ଶୁରୁ, ନିଦାରୁଣ, (ସୀ) ଅତ୍ୟାହୁତା ।
ଅତ୍ୟାହୁତିଷ୍ଟ—ବି. (ଅତି + ଉତ୍ସବ)
ଅତିଭ୍ୟବ୍ୟ, ଶୁରୁଭାଲ, (ସୀ) ଅତ୍ୟାହୁତିଷ୍ଟା ।
ଅତ୍ୟାହୁତିମ—ବି. (ଅତି + ଉତ୍ସବ) ଅତ୍ୟାହୁତିଷ୍ଟ
ଶୁଷ୍ଟି, ଶୁରୁଭାଲ, (ସୀ) ଅତିଭ୍ୟବ୍ୟମା ।
ଅତ୍ୟାହୁତିଶ—ବି. ଅତିମହାନ୍, ଅତିଶୁରୁ,
ଅତିମାତ୍ରାଳ, (ସୀ) ଅତ୍ୟାହୁତିଶା ।
ଅତ୍ୟାହୁତି—ବି. ଅତି ରମ୍ପଣ, ଅତିଶ୍ୟୁ
ଉତ୍ସବ (ସୀ) ଅତ୍ୟାହୁତା ।
ଅତ୍ୟାହୁତି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅତି + ଉତ୍ସବ +
ରତ) କୁଣ୍ଡୋଧୂରୀ, ଯେଉଁ ଗାନ୍ଧିର ଅତି-
ବଳ ପଦ୍ମା ଥାଏ ।
ଅତ୍ୟାହୁ—ମୁଁ. ବି. (ଅତି + ଉତ୍ସବ +
କ.ଅ) ମୟୁର, ତାତ୍ତ୍ଵକପକ୍ଷୀ, ଅତିଶ୍ୟୁ
ଗର୍ବରତକ, ଅତିରିତ ବିଶୁର ।

ଅଥବଣିକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଥବାବେଦାନ୍ତର୍ଗତ
 ଉପନିଷଦବିଶେଷ ।
 ଅଥବଣିରମ—କୁଁ. ବି. ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାପ୍ରତି-
 ପାଦକ ଉପନିଷଦବିଶେଷ ।
 ଅଥବା—ପୁଂ. ବି. ଅଥବାନମକରୁଣିବିଶେଷ,
 ବେଦର ବ୍ରାହ୍ମଣଭାଗ । ବିଶେଷ ।
 ଅଥବାଙ୍ଗିରମ—ପୁଂ. ବି. ଅଥବା ଓ ଅଙ୍ଗିରମ
 ଅଥବାଣ—ବି. (ଅଥବାନ + ଅ) ଅଥବା
 ବେଦ, ଅଥବାବେଦୋକ୍ତ ବିମ୍ବାକାଣ୍ଡ ।
 ଅଥବାଣି—ପୁଂ. ବି. (ଅଥବାନ + ଇ) ଅଥବା
 ଅଥବାବେଦପାରଗ ବ୍ରାହ୍ମଣ, କୌଣସି
 ବଶର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୂର୍ଖେତି ।
 ଅଥବାଧ୍ୟପ—ପୁଂ. ବି. (ତେତୁ) ଅଥବା
 ବେଦର ଅଧ୍ୟପତି ବୁଧଶବ୍ଦ ।
 ଅଥବାଧ୍ୟପ—ପୁଂ. ବି. (ତେତୁ) ଅଥବା-
 ବେଦର ଅଧ୍ୟପତି ବୁଧଶବ୍ଦ ।
 ଅଥବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯେ ହିଂସାକରେନାହିଁ ।
 ଅଥଳ(ତ)ଅଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଥଳ, ଯେଉଁ
 ଜଳସ୍ଵାଗରେ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଜଳକୁ
 ଗୋଡ଼ପାଏ ଓ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଗେ ଡା-
 ପାଏ ନାହିଁ ।
 ଅଥ—ଗ୍ରା. ବି. କ୍ଲାନ୍ତ, ଅକ୍ଷସନ୍ଧ, (ବି)କ୍ଲାନ୍ତ,
 ଅବସାଦ ଯଥା;—ମୁଁ ବୁଲି ବୁଲି ଅଥା
 ଦେଖିଛି ।
 ଅଥାଇ—ଗ୍ରା. ବି. , ଅଶ୍ଵାସୀ, ଅଚିରଶ୍ଵାସୀ ।
 ଅଥାଇତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. ଅଥାତା (ଦେଖି)
 (ବି) ଅଶ୍ଵାସିତ୍ତ ।
 ଅଥାତା—ଗ୍ରା. ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଫ. ଅଶ୍ଵାତା)
 ନିର୍ବଶ୍ୟ, ଅଶ୍ଵାସିତ୍ତ, ଗୁହସାନ,
 ଯାହାର ରହୁବାର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ, ଅର-
 ଷିତ, ବେମୁରକିଆ, ଯାହାର କେହି
 ସବୁ ବା ତହୁ ନେବାକୁ ନାହିଁ, ଯେଉଁ
 ଠାରେ କେହି ଜଗୁଆଳ ନାହିଁ ।
 ଅଥାନ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଶ୍ଵାନ, ମନ୍ଦଶ୍ଵାନ,
 ଅଯୋଗଶ୍ଵାନ, ବେଦର ମର୍ମଶ୍ଵାନ ଓ
 ଗୁରୁଶ୍ଵାନ, ଅସୁବିଧାଜନକଶ୍ଵାନ, (ଗ୍ରା. ବି)
 ଶ୍ଵାନାନ୍ତରିତ, ଆଶ୍ଵାନାନ, ଗୃହଶ୍ଵନ୍ୟ ।
 ଅଥାନନ୍ତର—ଅବ୍ୟ. (ଅଥ + ଅନନ୍ତର) ବର୍ତ୍ତିମାନ ।

ଅଥାନଫାଳ—ଲା—ଗ୍ର. ପୁ. ବ. ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତ
 ଜିନିସପତ୍ର ଅସ୍ତ୍ରାନରେରଖେ ବା ପକାଏ,
 ଗରହୁଥିଆର୍, ଅଘାବଧାନ (ବ୍ୟକ୍ତ) ।
 ଅଥାନଫାରଳା—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ
 ଆନକେ ରଖି ଆନକେ ଖୋଲେ,
 ବିସ୍ମୟରଣଶୀଳ, ଶୈଳା, କାର୍ଯ୍ୟମରେ
 ଶିଖିଲାହୁଳ, ଅଥାନଫାରଳା (ଦେଖ) ।
 ଅଥା (ନିଆ)ନ—ଗ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ
 କୌଣସି ସ୍ଥାନର ସ୍ଥାପିଅଧିକାରୀରୁହେ,
 ଅସ୍ତ୍ରାନୟ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଏକସ୍ଥାନରେ
 ଚିରଶ୍ଵାସୀରୁପେ ବାସ କରେ ନାହିଁ,
 ଯାହାର ସ୍ଥାପି ଘର ନାହିଁ, ଚନ୍ଦ୍ରଶୂନ୍ୟ,
 ଅଦ୍ଵିତୀୟ, ସେ ସତତ ଆପଣା ବାସ-
 ସ୍ଥାନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରେ, ଯାମାବର,
 ମନ୍ତ୍ର ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିକାରୀ ।
 ଅଥାର—ଗ୍ର. ବି ନିଆ ଉପରେ ବସା
 ଯାଇଥିବା ପାଣିହାଣ୍ଡି ମୁହଁରେ କନା
 ବାନ୍ଧ କନାଉପରେ ପିଠି ଲଦି ପିଠା
 ତିଆର କରିବା ପ୍ରଣାଳୀ, ପିଠାକୁ ବାନ୍ଧ-
 ଦ୍ୱାର ସିଂହରଙ୍ଗାପାଇଁ ମୁହଁରେ କନା
 ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା, ଅର୍ଜନିଲପୁଣ୍ଡି ହାଣ୍ଡି ।
 ଅଥାରବଦ୍ୟାବିବା—ଗ୍ର. କି. ଅଥାର ପିଠା
 କରିବା ପାଇଁ ଜଳଦ୍ୱାର ଅଛି ପୂର୍ଣ୍ଣହାଣ୍ଡି
 ମୁହଁରେ ଅଥାର କନା ବାନ୍ଧ ହାଣ୍ଡିକୁ
 ଚାଲୁଛି ଉପରେ ସ୍ଥାପନ କରିବା ।
 ଅଥାରବଦ୍ୟା—ଗ୍ର. ବି. ଅଥାର ପ୍ରଣାଳୀରେ
 ପିଠା ବା କଡ଼ିମାଛ ବା ମାଂସାଦି ସିଂହା
 ଲବା, (ଗ୍ର. ବି.) ଅଥାର ପ୍ରଣାଳୀରେ
 ସିଂହ ଯାଇଥିବା (ପିଠା, ମାଛ ଆଦି) ।
 ଅଧିତ୍ତ—ଗ୍ର. ବି. (ହୁ-ଅସ୍ତ୍ର + ପ୍ରିତ) ଯେ-
 କୌଣସି ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରେନାହିଁ ।
 ଅଧିର—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. (ହୁ-ଅସ୍ତ୍ରି, ଅସ୍ତ୍ରି,
 ଅଧିର, ଚପଳ, ଅନିଷ୍ଟି, ଉନ୍ନତି,
 ଦୁଃଖିତ) ।
 ଅଧିର—ଗ୍ର. ବି. ମଟିର ଶ୍ଵେତପାତ୍ର ବା
 ପରୁଲ, ମଟିବାସନ, ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥଳ
 ମୂଳ୍ୟର ଜଳନ୍ତି ବସ୍ତୁ ।
 ଅଦ—(ହୁ-ଧାର) ଶାଇବା, ଗିଳଦେବା
 ବିଳାଶ କରିବା ।

ଅଦ୍ଵିତୀୟ—ସା. ବି. ବୈର ଶନୁତା, ପ୍ରତି-
 ହିଁସା, ଶନୁ, (ବିଂ) ଶନୁତାପନ୍ଦି, ପ୍ରତି-
 ହିଁସାପରୁଣା ।
 ଅଦ୍ଵିତୀୟାଧିକା—ଗା. କ୍ର. ଅକସମ୍ବାଧିକା,
 ଦାଉନେବା, ପ୍ରତିହିଁସାକରିତାର୍ଥକରିବା
 ଅଦ୍ଵିତୀୟ—ସା. ବି. ଓ ବିଂ. ଅଦ୍ଵିତୀୟ,
 ଶନୁତା, ପ୍ରତିହିଁସା, (ବିଂ) ମନେ ମନେ
 ଅକସରିଥିବା, ଶନୁତାପନ୍ଦି ।
 ଅଦ୍ଵିତୀୟା—ଗା. ବିଂ. ପ୍ରତିହିଁସାପରୁ-
 ସୁଣ ବ୍ୟକ୍ତ, ପ୍ରତିହିଁସାପରୁସ୍ତ୍ରୀ (ବିଷୟ) ।
 ଅଦ୍ଵିତୀୟ—ସୁଂ. ବିଂ. (ବ. ବ୍ରୀ) ଦନ୍ତସନ
 (ବି.) ବିଷଦନ୍ତସନ ସର୍ପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦ୍ଵିତୀୟ ।
 ଅଦକ୍ଷ—ବିଂ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଦକ୍ଷତାସନ,
 ଅପଟୁ, ଅନିପୁଣ୍ୟ, ଅକୁଣଳ, ଅନାଦି ।
 ଅଦକ୍ଷିଣ—ବିଂ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବାମ, ଦେବର
 ସାଦାଯିଦା, ନିଷ୍ପଟ, ନିଷୋଧ, ପ୍ରତି-
 କୂଳ, ଅକର୍ମଣ୍ୟ, ଅଚତୁର, (ବ. ବ୍ରୀ)
 ଦକ୍ଷିଣାଶନ୍ୟ (ବେଦିକା କର୍ମାଦି) ।
 ଅଦକ୍ଷିଣୀୟ—ସୁଂ. ବିଂ. (ଅ + ଦକ୍ଷିଣ) +
 ଭୟ) ଦକ୍ଷିଣାପାଇବାର ଅଯୋଗ୍ୟ
 (ବ୍ରାହ୍ମଣ) ।
 ଅଦକ୍ଷିଣ୍ୟ—ସୁଂ. ବିଂ. (ଅ + ଦକ୍ଷିଣ +
 ଯ) ଦକ୍ଷିଣ ପାଇବାର ଅଯୋଗ୍ୟ
 (ବ୍ରାହ୍ମଣ) ।
 ଅଦର୍ଘ—ଶି. ବିଂ. (ଅ + ଦର୍ଘ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ;
 ପୋଡ଼ାଯାଇ ନ ଥିବା, ଶାସ୍ତ୍ରବିଦ୍ୟ ଅନୁ-
 ସାରେ ଅଗ୍ରିଷ୍ଟମ୍ବାର ହୋଇ ନ ଥିବା ।
 ଅଦର—ଗା. ବି. (ସା-ଅଶର୍ଣ୍ଣ) ଅଶର୍ଣ୍ଣ,
 ଅଶର୍ଣ୍ଣ, ଦୁର୍ଲାପ, ନିଭା, ଅମଙ୍ଗଳ ।
 ଅଦରୁଆ—ଗା. ବିଂ. ଅଯଶ୍ମ୍ର, ଯଶ୍ରୋ-
 ସୁନ, ବିଶେଷ ଦୁର୍ଲାପମୟୁକ୍ତ (ବ୍ୟକ୍ତ),
 ଅଯଶ୍ମ୍ରର (କର୍ମ, ଅମଙ୍ଗଳ କିଅ, ଯେଉଁ
 ଲୋକ ହାତଦେବାଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ବିପଳ-
 ହୁଏ ।
 ଅଦର—ଗା. ବିଂ. (ସ. ଅଦୁତି) ଅଶର୍ଣ୍ଣ,
 ଅଦୁତି, ନିଭଳ, ଦଦରା, ଭଜା, ଜୀଣ୍ମ,
 ଅନୁଭବ, ଟାଣ ନ ଥିବା, (ବିଷୟକ
 ଦତି) ।

ଅଦଣ୍ଡ—ବି. (ବ.ଶ.) ଅଦଣ୍ଡ୍ୟ, ଦଣ୍ଡରୁ-
ମୁକ୍ତ, କରଇହୁତ, ନଷ୍ଟର, (ବ.ନ.ତତ୍);
ଦଣ୍ଡରୁ ଅବ୍ୟାହତ ।

ଅଦଣ୍ଡମୟ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଦଣ୍ଡମୟ)
ଅଦଣ୍ଡ୍ୟ (ଦେଖ) ।

ଅଦଣ୍ଡ୍ୟ-ପୁ. ବି. (ଅ + ଦଣ୍ଡ + ଯ) ଦଣ୍ଡର
ଅଯୋଗ୍ୟ, ନିରପରାଧ, ଯାହାକୁ ଦଣ୍ଡରୁ
ମୁକ୍ତ ଦିଆଯାଇଥାଏ, ସେ ଦୋତଳେ
ମଧ୍ୟ ଦଣ୍ଡପାଇବନାହିଁ ବୋଲି ଶଳକର
ବା ଶାସ୍ତ୍ର ଆଦେଶ ଏହି ।

ଅଦତ୍ତ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଦନ୍ତମୟନ, ଦନ୍ତ
ନ ଥିବା, (ଯା.ବି.) ନରଦଧନ, ହାତରେ-
ଥିବା ଟଙ୍କା, (ବି) ନଗଦ, ଅଭଜାଟଙ୍କା
ସଥିବା, (ଦି.ବି.) ନଗଦାନଗଦ, ରେକ୍-
ତୋକ ।

ଅଦର—ପୁ. ବି. (ଅ + ଦର) ଯାହା-
ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ, ଅନ୍ୟାୟରୂପେ ଦର,
ଯାହାକୁ ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ବିବାହ ଦିଆ-
ଯାଇନାହିଁ, ସେ ଦାନ କରି ନାହିଁ,
(ବି) ଦେଆକର ତାକ ।

ଅଦର୍ପୁଣ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଦର୍ପୁଣ୍ୟ)
ଯେଉଁକଣାହା କାର୍ଯ୍ୟରୁ ହୋଇନାହିଁ,
ସେଉଁ କନ୍ୟାର ମହାପ୍ରସାଦନିଷତ୍ତ
ସମ୍ମାଦିତ ହୋଇନାହିଁ ।

ଅଦର୍ମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅବବାହୁତା, ଯେଉଁ
କନ୍ୟାକୁ ଦାନକରିବାରେକାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି)
ଅବବାହୁତକନ୍ୟା, ଅଭିଯୁକ୍ତିରେ ।

ଅଦର୍ମଦୟ—ପୁ. ବି. (ଅଦର୍ମ + ଦା
+ କ.ଜନ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଅସିଦିଦାନ
କ୍ରହଣ କରିଥାଏ (ବି) ଦେଖ । [ଜାମ୍ବୁ ।

ଅଦତ୍ତ—ବି. (ଅଦ + ଅତ୍ତ) ଜାଦ୍ୟ, ଅଦ-
ଅନନ୍ତ—କୁ. ବି. (ଅଦ + ଭା.ଅନନ୍ତ) ଉଷ୍ଣତା,
ରୋକଳ, (ମୀ.ଅନନ୍ତ) ଉଷ୍ଣତାୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ।

ଅଦନନ୍ତ—ଯା. ବି. ଦୁଇ, ଦେବୁ, ଜାନ (ବ୍ୟକ୍ତ),
ସାଧାରଣ, ମାମ୍ବର (କର୍ମ), ରତନ (ବ୍ୟକ୍ତ),
ଅଦନନ୍ତ—ବି. (ଅଦ + ମୀ. + ଅନନ୍ତ))

ଉଷ୍ଣତାୟ, ଆହାର୍ମ, (ସ୍ତ୍ରୀ.) ଅଦନନ୍ତ ।

ଅଦନ୍ତ—ବି. (ଅତ୍ର + ଅନ୍ତ) ବ. ଶ.; ଯେଉଁ
ଶବ୍ଦଗ୍ରେହେ ‘ଅ’ ଥାଏ (ପୁ. ବି. ଦନ୍ତ-
ସାନ, ଯେଉଁ ଶିଶୁର ଦନ୍ତଦିନାହିଁ (ବି)

ଜୋକ, ଦ୍ଵାଦଶାଦିତ୍ୟକ୍ଷମଧ୍ୟରୁ ଏକତମ
ସୁଧା ।

ଅଦନ୍ତ୍ୟ—ବି. (ଅ + ଦନ୍ତ୍ୟ) ସେଉଁ ବର୍ଣ୍ଣ
ଦନ୍ତ୍ୟ ନୁହେ, ଦନ୍ତରଥିନଷ୍ଟକର, ଦନ୍ତର
ଅଯୋଗ୍ୟ, (ବି) ଦନ୍ତହନତା ।

ଅଦନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଦନ୍ତ + ତ) ଅନ୍ତର୍ଧିତ ।

ଅଦନାୟ—ପୁ. ବି. (ଅଦନ + ଆ + ଯ
+ ର) ଅନ୍ତର୍ଧାୟୁକ୍ତ । [ଅଯୋଗ୍ୟ ।

ଅଦର—ବି. (ଅ + ଦର) ହିଂସାର

ଅଦର୍ତ୍ତ—ବି. (ଅ + ଦର୍ତ୍ତ) ନ.ତତ୍; ଅନଳି,
ପ୍ରଚୂର, ଦେଣି, ବହୁତ ।

ଅଦର୍ତ୍ତ—ଗା. (ପଦ୍ୟ) ବି. ଅଭୁତ,
ଆଶ୍ୟକନକ, ଅପ୍ରତ୍ୟାଣିତ, ହଠାତ୍
ଘଟିବା, (ଦି.ବି.) ଆଶ୍ୟକନକରୁପେ,
ଅପ୍ରତ୍ୟାଣିତରୁପେ, ହଠାତ୍ ।

ଅଦରମ—ବି. (ଅ + ଦରମ) ନ.ତତ୍. ଦମର
ଅଭବ, କରି ସୁଦମର ଅଭବ ।

ଅଦରମୟ—ବି. (ଅ + ଦରମ + ମୀ.ଅନନ୍ତ)
ଅଦରମ୍ ଦେଖ ।

ଅଦର୍ମ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଦର୍ମ) ବ. ଶ;
ପ୍ରତାରଣାଶ୍ରନ୍ୟ, ନିଷ୍ପତ୍ତ, ଗର୍ବପତ,
ସରଳ(ସ୍ତ୍ରୀ)ଅଦର୍ମ(ବି)ପ୍ରତାରଣାଶ୍ରନ୍ୟତା,
ନିଷ୍ପତ୍ତତା, ଗର୍ବପତତା, ଶିଶୁ, (ଗା.ବି.)

ଅଦୃତ, ଅଟାଶ୍ରୀ, ନିଷଳ, ଧେରୀୟକ,
ଅଶାସ୍ତ୍ରିକ, (ବି) ଅଧେରୀୟ, ନିଷଳତା,
ଅଦୃତତା, ସାହସର ଅଭବ ।

ଅଦର୍ମିଳ—ଗା. ଶ. ଅଦର୍ମ (ଦେଖ) ।

ଅଦର୍ମୀ—ଗା. ପୁ. ବି. ସାହସରନ, ଶୁଭ ।

ଅଦରମ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଦରମ + ମୀ.ଶ)
ଯାହା ଦମନ କରିଯାଇ ନ ପାରେ,
ଦୁଇକୁ, ଅବଶୀଭୂତ, ଅପରାଜେୟ, (ବି)
ତିନିବର୍ଷୀୟା ବାହୁଦୀ ।

ଅଦର୍ମ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ.) ନିର୍ମ୍ୟ, ନିଷ୍ଟ୍ରୁତ ।

ଅଦରକାଶ—ଗା. ବି. ଅନାବଶ୍ୟକ,
ଅବବକହାଯ୍ୟ ।

ଅଦରଳ—ଗା. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ କରୁ ବା
ଅସମ୍ମୁହୋଇ ତିଆର ହୋଇଥାଏ,
ଅଞ୍ଜକ ।

ଅଦର୍ଶ—ବ. (ଅ + ଦୂଶ + ଅଧ୍ୟାତ୍ମ) ଅମା-
ବସ୍ୟା, ଆଦର୍ଶ, ଦର୍ଶଣ ।

ଅଦର୍ଶନ—କୁ. ବ. (ନ.ତତ୍) ଦର୍ଶନାଭବ,
ଅନ୍ତର୍କାନ, ବିନାଶ, ଲେପ, ବେଶିତି,
ଅବହେଳା, (ବି. ବ. ଶ.), ଦୃଷ୍ଟିରବହୁଭୂତ,
ଆଶନ୍ୟ, ସ୍ତ୍ରୀ, (ଶ୍ଵର) ଅଦର୍ଶନ ।

ଅଦର୍ଶମୟ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହାଦେଖିବା
ଅନୁଚିତ ବା ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅଦୃତ ।

ଅଦଳ—ପ୍ରା. ବି. ନାମଶ୍ଵର ବା ରଦ୍ବର୍ମ-
ଯାଇଥିବା (ଅଦେଖ) ଲକ୍ଷିତ, ଅବଜ୍ଞାତ,
(ପ୍ରା. ବାଲେଶ୍ୱର) ବ. ମରହେବାଲ୍ଲିଙ୍ଗ
ଓଳନହୋଇ ଗୋଲରେ ରଖାଗଲେ
ତା ଉପରେ ମର୍ଯ୍ୟାବି ପ୍ରାପ ବା ଚିତ୍ତ ।

ଅଦଳଦାର—ପ୍ରା. (ବାଲେ) ବ. ଓଳନ
ହୋଇ ଗୋଲକାତ ହେବା ଲୁଣରେ
ଚକ୍ରମାର୍ଗା କର୍ମପ୍ରାପ ।

ଅଦଳ—ପୁ. ବ. ହିଞ୍ଚାଳଗର୍ତ୍ତ ପତ୍ରଶୂନ୍ୟ
ଦୃଷ୍ଟି, (ବି) ବ. ଶ.; ଯାହାର ପତ୍ର ନାହିଁ,
ଯାହାର ଅଂଶ ନାହିଁ ।

ଅଦଳବଦଳ—ଗା. ବ. ହେର୍ରୋପେର, ପର-
ଶ୍ଵର ପରବର୍ତ୍ତନ, ବଦଳ, ବିନମୟ, ଏକ
ଦ୍ରୁବ୍ୟଦଳରେ ଅନ୍ୟଦ୍ରୁବ୍ୟ ଦିଆନିଆ,
ଓଳଟପାଲଟ, ଲେଉଟପାଇଟ, ବିପରୀୟତ୍ତ-
ହେବା ଅବସ୍ଥା, ପ୍ରତିଶୋଧ, ଯେତାକୁ
ତେଷା, ଯା. ବି. (ଅଦଳବଦଳ) ପର-
ଶ୍ଵର ସଙ୍ଗେ ବିନମୟ କର ଯାଇଥିବା,
ବଦଳାଯାଇଥିବା, ବିପରୀୟତ୍ତ ।

ଅଦଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଦଳର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ,
(ବି) ବିଅକୁଆଁ ଶା(ଗା. ବି) ଦଳିତରହାଇ
ନ ଥିବା ।

ଅଦଳଇବା—ପ୍ରା. ସନ୍ଦ. କ୍ର. ଆଉନିବା,
ଠେବଦେଇ ବସିବା ବା ଠିଆହେବା,
(ପିଠି ଥାଣ୍ଟା ଆଦି) ଯୋକିହେବା ।

ଅଦଳମୟ—ବି. (ଅ + ଦର୍ମ + ମୀ.ଅନନ୍ତ)
ଦହନର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅଦାହ୍ୟ ।

ଅଦା—ଗା. ବି. (ସ. ଅଦୁ କ) ଗୁଲୁବିଶେଷ,
କ୍ଷୁଅନେକ ତିର୍ଯ୍ୟକରେ ବ୍ୟବ୍ୟୁତତ୍ତ୍ଵେ ।

ଅଦା(ର୍ତ୍ତ)ର—ଗା. ବି. ଅସୁରଧା, ଅନ୍ତର୍ତ୍ତ,
ଅସୁରିଧାନକ ଅବସ୍ଥା, ଅସାମନ୍ୟ,

(ବି) ଅସୁରିଖାଳକ, ଅଶାତ୍ରୀଆ, ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ, ପୁଗୋଗରହିତ (ଅବସ୍ଥା) ।
ଅଦି(ଦା)ଉତ୍—ସା.ବି.ଅଦାଉତ୍, ଅହନା, ବେର, ଶନ୍ତି, ଅବସ୍ଥ, ପ୍ରତିହଂସୀ, (ବି)
ଶନ୍ତିପାନ୍ଦ, ପ୍ରତିହଂସାପର୍ଯୁଣ ।

ଅଦା(ଗ)ଶୀ—ଶା.ବି. ଯେହିରେ କୌଣସି ଦାଗ ପଡ଼ିନାହିଁ, ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତ ଅପରାଧ-
ପାଇଁ ପୂର୍ବେ କେବେ ସଜା ପାଇନାହିଁ,
ନିଷଳଙ୍କ ।

ଅଦାତିବ୍ୟ—ବି. (ଅ + ଦାତିବ୍ୟ) ଯାହା
ଦାନ କରୁଥାଇ ନ ପାରେ, ଯାହା
ଦେବାର ଅନୁପୟୁତ ।

ଅଦାତା—ପୁ.ବି. (ଅ + ଦା + ତା) ସେ
ଧନଦେବାପାଇଁ ଦାସୀନୁହେଁ, କୃପଣ,
ସେ ଦାତାନୁହେଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦାତ୍ରୀ ।

ଅଦାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନର୍ପଣ,
ଅନ୍ୟାୟକାନ, ନକ୍ଷତ୍ରକାନ, (ପୁ. ବି.
ବି.) ଦାନସ୍ଵାନ, କୃପଣ, ମଦଜଳଶୟ
(ହସ୍ତୀ) ।

ଅଦାନ୍ତ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଦମ୍ + ତିର୍ତ୍ତ
+ ତ) ଅବିନାତ, ସେ ରହୁଁ ମୁଁ ଦମନ
କରିନାହିଁ, ଅଶାସିତ, ଅଦମ୍ୟ, ତପଃକୋଣୀ-
ସହିଷ୍ଣୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦାନ୍ତ ।

ଅଦାନ୍ତୁଆ—ଶା. ପୁ. ବି. ଦନ୍ତସ୍ଵାନ,
ଯେଉଁ ଶିଶୁର ଦନ୍ତ ଉଠିନାହିଁ, ଯେଉଁ
ଦାମୁଢ଼ ଦାନ୍ତେଇ ନାହିଁ ।

ଅଦାଭ୍ୟ—ବି. (ଅ + ଦମ୍ + ଯ) ଅହଂସ୍ୟ,
ଅଦାମିଆଁ, ଅଦାମୀ, (ଶା.ବି.) ମୂଳସ୍ଵାନ ।

ଅଦାସ୍ୟ—ପୁ.ବି. (ବି.ସ୍ତ୍ରୀ) ସେ ଯେଉଁତେକ
ଅଂଶ ପାଇନାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ପରିଚି
ଜୀବିତରୁତି ।

ଅଦାସ୍ୟାଦ—ପୁ.ବି. (ବି.ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସରିଣ୍ଠ,
ପତିଜଙ୍ଗତ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିର କେହି
ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନାହିଁ, (ନ.ତତ୍) ଆଜନ୍ମ
ଅନୁସାରେ ମୁତ୍ତିତାରତ୍ୟକ୍ତ ସର୍ପିତିରେ
ସେହି ବଶଧରପୁତ୍ର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ
ହେଉ ନ ପାରେ ।

ଅଦାୟିକ—ବି. (ବି.ସ୍ତ୍ରୀ) ନାର୍ତ୍ତାରୀ(ମଳ)
ଯାହାର କେହି ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନାହିଁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦାୟିକ ।

ଅଦାସ୍ୟୀ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଦାୟିକ) ସେ
ଦାସ୍ୟୀ ନୁହେଁ ।

ଅଦାର—ପୁ. ବି. (ବି.ସ୍ତ୍ରୀ) ଯାହାର ଭାରୀ
ନାହିଁ, ମୁତ୍ତଦାର, ଅବିବାହିତ, (ଅ +
ତୁ + କ.ଅ) ସେ ବିଦାରଣ କରେନାହିଁ ।

ଅଦାଲତ୍—ବି. (ଯା) ବିରୁଦ୍ଧକ୍ୟ, କରେଇ,
ଧର୍ମଧିକରଣ, କୋର୍ଟ, ବିରୁଦ୍ଧପତ ।

ଅଦାଲତକରିବା—ଶା. ଫି. କୌଣସିବ୍ୟକ୍ତ
ନାମରେ ମକଦମା ଦାଏର୍ କରିବା ।

ଅଦାଲତିଆ—ଶା. ବି. ଅଦାଲତ୍ସମ୍ବାଦୀୟ
ଅଦାଲତରେ ବ୍ୟକ୍ତହୃତ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ,
ଅଦାଲତରେ ରୁକ୍ଷ ବା କର୍ମ କରେ,
ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ମକଦମା ମାମଲ ଉପ-
ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବହୁତ୍ସମୟ କରେଇବୁଯାଏ ।

ଅଦାଲତିଭାଷା—ଶା. ବି. ବିଜନକ୍ୟ ଆବ୍ଦେ-
ଶରେ କରେଇର କାଗଜ ପଢ଼ରେ
ବ୍ୟକ୍ତହୃତ ଭାଷା, କରିଆଇଭାଷା, କରି-
ରିଆନବଜଳ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାଷାରୁ ଆପି-
ଥବା ଅନେକ ବୈଦେଶୀକ ଶର, ଯାହା
କରେଇରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଦଳିଲ ଦସ୍ତାବିଜ,
ଅଳ୍ପ, ଜବାବ ଫେରସଲ ନେଟିଷ ଛଟ୍ଟ-
ହାର ଆଦିରେ ବ୍ୟକ୍ତହୃତ ହୁଏ ।

ଅଦାସ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଦାସ) ସେ
ଅନ୍ୟର ଦାସ ନୁହେଁ, ସାଧାନ ବ୍ୟକ୍ତ ।

ଅଦାହନ—ବି. (ବି.ସ୍ତ୍ରୀ) ସେଉଁଠାରେ
ଶବ ଦାହ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅଦାହ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହା
ପୋଡ଼ି ହୁଏନାହିଁ, ଯାହାକୁ ନିଆଁ ଗରେ
ନାହିଁ, ଯାହାକୁ ଚିତାଗ୍ନିରେ ପୋଡ଼ିବା
ଶାସ୍ତ୍ରବୁଦ୍ଧ ଅଟେ, (ପୁ.ବି) ପରମାତ୍ମା,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦାହ୍ୟ ।

ଅଦାଥା—ଶା. ବି. ଅଦାତା (ଦେଖ),
ଅଦେୟ, ଅଦର, ବାଜିଗର କେଳା-
ମାନେ ପାଖରେ ରଖିଥିବା କନାର
କଣ୍ଠେଇ ।

ଅଦତ—ବି. (ଅଦ + କ.ରତ) ମୁଖ,
ପରମେଶ୍ୱର, (ଅ + ଦା + ସା.ତି) ଦାନ
କରିବାର ଶକ୍ତିଶାନତା, ନିଃସତା, (ଅ
+ ଦୋ + ମୁଣ୍ଡ) ପୃଥ୍ବୀ (ବୈଦିକ)

ଗାସ୍ତ, ଅନୁଶାସ, ଶୁନ୍ୟ, ଅସୀମତା,
ସ୍ଵାଧୀନତା, ନିରାପଦତା, ବିଶାଳତା,
ଅସରନ୍ତ, ପାରୁଧୀ, । ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଅନୁଭାବି,
(ଅ + ଦିତି) ଦେବମାତା (ବୈଦିକ)

ଦୁରିଧି, ବାକ୍ୟ, ସ୍ଵର୍ଗ ଓ ମନ୍ତ୍ର, ମୁନଦ୍ୟୁ
ନିଷତ୍ତ, (ବି) (ବୈଦିକ) ଶାଧୀନ,
ଅବକ, ଅସୀମ, ଅଭର୍ତ୍ତ, ପୂର୍ଣ୍ଣ, ସୁଖୀ ।

ଅଦତିଜ—ପୁ. ବି. (ଅଦତ + ଜନ +
କ.ଅ) ଦେବଗଣ, ଅଦତିଜ ପୁତ୍ର ।

ଅଦତିନନ୍ଦନ—ପୁ. ବି. (ଗତତ୍) ଦେବ-
ଗଣ, ଅଦତିଜର ପୁତ୍ର ।

ଅଦିନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅଶୁଭଦିନ,
ଅପ୍ରଶନ୍ତ ଦବସ, ଅଶୁଭକାଳ, ଦୁର-
ବିଷ୍ଣୁର ସମୟ, ସଙ୍କଟକାଳ, ଅସମୟ,
ଦୁର୍ଗତି, ଦୁରବିଷ୍ଣୁ ।

ଅଦିନର୍ମାଣ—ଶା. ବି. ଅଦିନରେ ଜାତ
ବା ପ୍ରକାଶିତ, ଯେଉଁ ବନ୍ଧୁ କେବେ
କଦବା ଦେଖାଦିଅନ୍ତି ।

ଅଦିମଗ—ଶା. ବି. ଚଟଗାମପାହାଡ଼ବାସୀ
ଅମ୍ବର୍ଯ୍ୟ ଜାତବିଶେଷ ।

ଅଦିବ୍ୟ—ବି. (ଅ + ଦିବ୍ୟ) ଯାହା-
ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ନୁହେଁ(ଶା.ବି) ଯାହା ଦେବ-
ଭାଗ (ସମ୍ବୂତ) ନୁହେଁ, ପାକୃତ,
ଲୌକିକ ।

ଅଦାଷିତ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହାର ଦାଶ
ହୋଇନାହିଁ, ଅଗୁଷ୍ଟାତମନ୍ଦ, ଅନୁପଦିଷ୍ଟ,
ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମ ବା ସଂକଳନପୂର୍ବ
କର୍ମରେ ଅପ୍ରଚୁର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦାଷିତ ।

ଅଦାନ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଦାନ) ନ.ତତ୍;
ଧନୀ, ଉତ୍ତାର, ମହାନ୍, ଅକାତର, ସୁଖୀ,
ଦାନତାରହିତ. ଅବିନାତ, ଅଦୁଷିତ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦାନା (ପୁ.ବି) ସୁରବାହିଶୋ-
ଭବ ରାଜବିଶେଷ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକରଣ—ପଞ୍ଜାବରେ ଗୋଟିଏ ମନୋହର ମୁଖ ।
 ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ବି. (ବ.ଶ.) ମହାପ୍ରାଣ, ମହାଶୟଦ, ବଦାନ୍ୟ, ଧର୍ମଶାଳ, (ସ୍ଥିର) ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ।
 ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଧାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେ, ଖର୍ବ, ସ୍ଵଲ୍ପ, ବାଙ୍ଗର, ଲମ୍ବା ନୁହେ, (ସ୍ଥିର) ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ।
 ଅତ୍ୱି—ଶା. ବି. ହପ୍ତୀପଦ ବନ୍ଧନରଙ୍ଗୁ ବା ଶିଳ୍ପି ।
 ଅତ୍ୱିଶ୍ଵର—ବି.ଶାତ୍ର ଶୁକ୍ଳନବମୀ ।
 ଅତୁଷ୍ଟ—ପୁ.ବି. (ଅ + ଦୁଷ୍ଟ) ଦୂଷଶ-ରହିତ, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ, ଶୁଦ୍ଧ, ଠିକ୍, ସଜ୍ଜନ (ବ୍ୟକ୍ତି), ବାହ୍ୟବିକ, ଯଥାର୍ଥ ।
 ଅତୁର—ବି. (ଅ + ତୁର) ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ (ସ୍ଥାନ ବା ସମୟ), ନିକଟ, (ବି) ନୈକଟ୍ୟ, ପାଖ ।
 ଅତୁରଦର୍ଶୀ—ବି. (ଅ + ତୁର + ଦର୍ଶନ) ଯେ ତୁରଦର୍ଶୀ ନୁହେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଆଶପାଦ ନ ବିର୍ଚନ୍ନ କାମକରେ, (ସ୍ଥିର) ଦର୍ଶନୀ ।
 ଅତୁରବର୍ତ୍ତୀ—ପୁ. ବି. (ଅତୁର + ବର୍ତ୍ତ + କରନ) ଅତୁରପୁରୁଷ, ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ (ସ୍ଥିର) ଅତୁରବର୍ତ୍ତୀନୀ ।
 ଅତୁରଭବିଷ୍ୟତ—ବି. (କ.ଧା.) ନିକଟ-ଭବିଷ୍ୟତ, ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଯେଉଁ ସମୟ ଆସିବ ।
 ଅତୁରପଣ—ବି. (ବ.ଶ.) ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ, ଦୋଷରହିତ, ଶୁଦ୍ଧ ।
 ଅତୁରପିତ୍ର—ବି. (ଅ + ତୁରପିତ୍ର) ଯାହା ଦୋଷପୁରୁଷ କରୁଥାଇନାହିଁ, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟ, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ।
 ଅତୁକ୍ର—ପୁ.ବି. (ଅ + ତୁକ୍ର + କ.କ୍ରପ) ଅଳ୍ପ, ଯାହାର ଚକ୍ର ନାହିଁ, ଦୃଷ୍ଟିପାନ ।
 ଅତୁଶ୍ୟ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରକାଶିତ, ଯାହା ଦେଖାଯାଇନାହିଁ, ଯାହା ଦେଖିବା ଅଯୋଗ୍ୟ (ବି) ଅତୁଶ୍ୟତା, (ଶା. ବି.) ଦୃଷ୍ଟିପାନ୍ତିକାନ୍ତ, ଅଳ୍ପ, (ବି) ଦୃଷ୍ଟିପାନ୍ତିକାନ୍ତ, ଅଳ୍ପତା, ଅଳ୍ପତା ।

ଅତୁଶ୍ୟକରଣ—ବି. (ଅତୁଶ୍ୟ + କରଣ) ଭୋକବାଜ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅନ୍ୟମାନେ ଦେଖି ନ ପାରିବା ପରି କରିବା, ଯାହୁ ବିଦ୍ୟାର ଗ୍ରହଣଶେଷ ।
 ଅତୁଶ୍ୟକ୍ରୂ—ସ୍ଥିର. ବି. ବଶିଷ୍ଠପୁରୁଷ ଶକ୍ତି ମୁନିକୁ ଭାର୍ଯ୍ୟା ଏବଂ ପରାଶରଙ୍ଗ ମାତା ।
 ଅତୁଶ୍ୟରୂପ—ବି. (କ.ଧା) ଯେଉଁରୂପ ବା ଆକାର ଆଖି ଦ୍ୱାରା ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ, (ବ.ଶ.) ପରମେଶ୍ୱର, (ବି) ଯାହାର ବୂପ କେହି ଦେଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ, (ସ୍ଥିର) ଅତୁଶ୍ୟରୂପା ।
 ଅତୁଷ୍ଟ—କ୍ଳୀ. ବି. ଭାଗ୍ୟ, ଜନ୍ମନିଶ୍ଚାୟ ହସ୍ତାର, ବିଶ୍ଵଧର କୀଟଶୁଶ୍ରେଷ୍ଠ, (ବି) ଯାହା ଅବ୍ୟକ୍ତ ଦେଖାଯାଇନାହିଁ, ଅଙ୍ଗତ, ଅପରାଷ୍ଟିତ, ଅତୁଶ୍ୟ, ଯାହା ଘଟିବ ବୋଲି ଆଗ୍ରହ ହେବ କରୁଥାଇ ପାରି ନଥାଏ ।
 ଅତୁଷ୍ଟକମୀ—ପୁ.ବି. (ଅତୁଷ୍ଟ + କର୍ମନ) ବି.ଶ; ଅନନ୍ତରୁଷା, ଅପ୍ରାଣୀ ।
 ଅତୁଷ୍ଟକାମ—ବି. (ଶତତ) କେବେ ଦେଖି ନଥିବା ବଷ୍ଟ ବା ବ୍ୟକ୍ତିପାଇଁ କାମନା ।
 ଅତୁଷ୍ଟରତ୍ନ—କ୍ଳୀ. ବି. (କ.ଧା) ରତ୍ନପରି ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ଭାଗ୍ୟ ।
 ଅତୁଷ୍ଟର—ବି. (ଅ + ତୁଷ୍ଟ + ରତ୍ନ + ଅ) ଅତୁଷ୍ଟପୂର୍ବ (ଦେଖ) ।
 ଅତୁଷ୍ଟପୁରୁଷ—ବି. (କ.ଧା) ଭାଗ୍ୟନିଷ୍ଠାମନ ଦେବତା, ଭାଗ୍ୟର ଅଖଣ୍ଡତ୍ବୀ ଦେବତା, (ବ.ଶ.) ନିରାପଦବର୍ଣ୍ଣିତ କୋତ୍ତିଏ ପ୍ରକାର ସନ୍ତ ଶ୍ଵାପନ ମଧ୍ୟରୁ କରମ୍ପ, ଯେଉଁ ସନ୍ତ ଶ୍ଵାପନ କରିବାରେ କେହି ମଧ୍ୟ ନଥାଏ ।
 ଅତୁଷ୍ଟପର୍ବ—ବି. (ଅତୁଷ୍ଟ + ପର୍ବ) ଯାହା ପୂର୍ବ ଦେଖାଯାଇନାହିଁ ଓ ଆଶ୍ରମୀ-ଜନନ ।
 ଅତୁଷ୍ଟଫଳ—ବି. (କ.ଧା) ଭବିଷ୍ୟତ ଗର୍ଭରେ ନିର୍ବିତ ଘଟନାତ୍ୟ (ଶତତ) କର୍ମଫଳ, ପୁର୍ବଜନ୍ମକୁତ କର୍ମର ଉତ୍ତର ଜମ୍ବରେ ଭ୍ରମ ଫଳ, ଭାଗ୍ୟରେ ଘଟିବା

ବିଷୟ, (ବି) ବ.ଶ.; ଯେଉଁ କର୍ମର ଫଳ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଦେଖାଯାଇନାହିଁ ।
 ଅତୁଷ୍ଟବନ୍ତ—ଶା. ପୁ.ବି. ଅତୁଷ୍ଟବନ୍ତ, (ସ୍ଥିର) ଅତୁଷ୍ଟବନ୍ତୀ ।
 ଅତୁଷ୍ଟବାଦ—ବି. (କ.ଧା) ମନୁଷ୍ୟଆଧାର ଅତୁଷ୍ଟକୁ ନିଷେଷ ଭେଗକରିବ ତାହା କଥାପି ଏହିପାରବନାହିଁ ଏହି ମତବାଦ, (ଶତତ) ଭାଗ୍ୟରେ ଯାହା ଅଛି ତାହା ନିଷେଷ ହେବ ଏପରି ଉଚ୍ଚି ।
 ଅତୁଷ୍ଟବାଦ—ପୁ. ବି. (ଅତୁଷ୍ଟ + ବଦି + କ.ରନ.) ଅତୁଷ୍ଟବିଶ୍ୱାସକାରୀ, ସେ ଅତୁଷ୍ଟବାଦକୁ ମାନେ ।
 ଅତୁଷ୍ଟବାନ—ପୁ. ବି. (ଅତୁଷ୍ଟ + ବନି) ଭାଗ୍ୟବାନ, କପାଳିଆ, ସୌଭାଗ୍ୟଶାଳୀ, (ସ୍ଥିର) ଅତୁଷ୍ଟବାନୀ ।
 ଅତୁଷ୍ଟବରଳ—ସ୍ଥିର. ବି. (ଅତୁଷ୍ଟ + ବରଳ) କୁମାର, ବାଲିକା, ରତ୍ନମଣ୍ଡଳ ହୋଇ ନ ଥିବା ନାଳିକା, (ବି. ସ୍ଥିର) ଅଗ୍ରାନ୍ତ ବୟସୀଳା ।
 ଅତୁଷ୍ଟବରଳ—ବି. (କ.ଧା) ଏପରି କାଳ (ଯଥା—ପିଆଜରସ, ଲେମ୍ୟୁରସ) ରେ ଲେଖା ଅଷ୍ଟର, ଯାହା ଶୁଣିଗଲେ ଦେଖା ପଡ଼େନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ନିର୍ମାତିରରେ ସେକିଲେ ପଡ଼ାଯାଏ ।
 ଅତୁଷ୍ଟବରୁଷ—ବି. (ବ.ଶ.) ରତ୍ନମଣ୍ଡଳ, ଦେବବଣ, (ସ୍ଥିର) ଅତୁଷ୍ଟବରୁଷୀ ।
 ଅତୁଷ୍ଟବାର୍ଥ—ବି. (ବ.ଶ.) ରତ୍ନମଣ୍ଡଳର ଅଗୋଚର ବିଷୟମୁକ୍ତ, ଆଖାସିକ ଅର୍ଥ-ପୁରୁଷ (ନ୍ୟାୟଦଶନ) ଏପରି ଶବ୍ଦ ଯହିଁର ଅର୍ଥ ଏ ହସ୍ତାରରେ ଦେଖା-ଯାଏ ନାହିଁ, ଯଥା—ସର୍ଗ, ପରମାୟୀ, ମୋକ୍ଷ, ଶିଶୁର ।
 ଅତୁଷ୍ଟବୁଝୁ ଜପୁଣ୍ଡ—ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହା ପୁରେ କେବେ ଦେଖାଯାଇ ନଥିଲା ବା ଶୁଣାଯାଇ ନ ଥିଲା ।
 ଅତୁଷ୍ଟ—ସ୍ଥିର. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଦର୍ଶନାଭବ, କୋପଦୁଷ୍ଟ, ଦୂର ଦୁଷ୍ଟ, ବିରତ୍ସୁତକ ଦୁଷ୍ଟି (ବି) ବ.ଶ.; ଦୁଷ୍ଟି ପାନ୍ତିକାନ୍ତ, ଅଳ୍ପତା, ଅଳ୍ପତା ।

ଅତୁଷ୍ଟି(ଆ)—ଶ. କ୍ର. ଯେଉଁ ଶିଶୁ ବା ଖାଦ୍ୟବି ଉପରେ ଜାହାଣୀମାନଙ୍କର ଲେଲୁପ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିନାହିଁ ।

ଅଦେଖା—ଶ. ବି. ଅତୁଷ୍ଟି, ଦେଖାଯାଇ କଥିବା, ଅନନ୍ତରୁତ୍ତତ, ଗୁପ୍ତ, ଅଳ୍ପିତ ।

ଅଦେବମାତ୍ରକ—ବି. (ନ.ତତ୍) ନନ୍ଦମାତ୍ରକ (ଦେଖ), ଦେବମାତ୍ରକ ଭିନ୍ନ (ଦେଖ), ଅର୍ଚିପ୍ଲାବିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ମାତ୍ରକ ।

ଅଦେସ୍ଥ—ବି. (ଥ + ଦା + ସ) ନ.ତତ୍; ଦାନରଥ୍ୟୋଗ, ଅନର୍ଣ୍ଣୟ, ଦେବାର ଉଚିତ ନୁହେ ଏ ବୂପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦେସ୍ଥ ।

ଅଦେଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଥ + ଦେଶ) ମନ୍ଦଦେଶ, ମେଲ୍ଲଦେଶ, ଅନୁପ୍ରୟୁକ୍ତ ଶ୍ଵାନ ବା ଅଞ୍ଚଳ, ବିଦେଶ ।

ଅଦେଶକାଳ—ବି. (ଥ + ଦେଶକାଳ) ଅନୁପ୍ରୟୁକ୍ତଦେଶ ଓ ଅନୁପ୍ରୟୁକ୍ତମୟ ।

ଅଦେଶ୍ୟ—ବି. (ଥ + ଦଶ + ମୀ.ଯ) ଯାହା ଆଦେଶ ଦେବା ଅନୁଚିତ, ଯାହା ଉପଦେଶ ଦେବାଅନୁଚିତ, (ଥ + ଦେଶ୍ୟ) ଯାହା ସରଜମ୍ବିନ୍ ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଶ୍ଵାନର ଦୁହେ, ଯାହା ଶ୍ଵାମୟ ଦୁହେ, ଯାହା ଦେଶିଦୁହେ, ବିଦେଶୀ, ଘଟନା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୁହେ ।

ଅଦେବ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଯଦ୍ଧିରେ ଦେବମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କକାହିଁ, ଯାହା ଦେବତା ବା ଭାଗ୍ୟଦ୍ଵାରାପୁଷ୍ପରୁ ଆଦୟଶ୍ଵର ବିଜ୍ଞାପନକାରୀ, ଯାହା ବିଶ୍ଵରିକମୁହେ, (ବି.ବ.ଶ୍ର.) ଦୁର୍ବାଗ୍ୟ, ଅଶ୍ରା ।

ଅଦୋଷ—ପୁ. ବି. ଦୂରଦୃଷ୍ଟ ସାଧନ ଦୋଷର ଅଶ୍ରବ, ଦୋଷ ଶିଳ୍ପତା, ନିଷ୍ଠାପତା, ଦୋଷରହୁରଚନା, ଗୁଣ, (ବି. ବ. ଶ୍ର.) ନିରପ୍ରାପ୍ତ, ନିରୋଷ, ନିଷ୍ଠାପ, ଦୋଷଶଳ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦୋଷ ।

ଅଦୋଷତା—ବି. (ଅଦୋଷ + ତା) ଅଦୋଷର ଭବ (ଅନ୍ତରୀର ଶାସ୍ତ୍ର) ଅଳକାର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଲକ୍ଷିତ କୌଣସି ଦୋଷ ଶ୍ଵଳବିଶେଷରେ ଗଣ୍ୟ ନହୋଇ ରଚନାର ରୁଣ୍ଟୁପେ ଗଣ୍ୟହେବା ଅବସ୍ଥା ।

ଅଦୋଷରେ—ଶ. କ୍ର. ବି. କିନା ଅପରାଧରେ । [ନିରପ୍ରାପ୍ତ ।

ଅଦୋଷୀ—ଶ. ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ନିରୋଷ, ଅଦୋହ—ବି. (ଥ + ଦୂର + ଭା.ଅ) ଯେଉଁ ସମୟରେ ଗୋରୁଠାରୁ ଦୁଧ ଦୁହିବା ଅସମ୍ଭବ, ଯେଉଁ ସମୟରେ ଗୋରୁ ଦୁହିବା ନିଷିଦ୍ଧ, ଯଥା—ଏକାଦଶ, (ଥ + ଦୋହ) ଦୁଧଦୁହିବା ନ ହେବା ।

ଅଦ୍ର—ପୁ. ବି. (ଅଦ୍ + ର) ପୁରୋତ୍ତାଶ, ଦୂର ।

ଅକା—ଅବ୍ୟ. (ଅତ୍ର + ଧା + କି.ପ୍) ଯାଥାର୍ଥ୍ୟ, ସାକ୍ଷାତ୍କାର, ହୃଦୟ, ଅନ୍ଧାରଣ, ଅନ୍ଧାସ୍ତ୍ର, ଭଦ୍ର, ସର୍ବ ।

ଅତୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅତ୍ର + ଭୁ + ଭ.ତ) ଆଶ୍ରମୀ, ବିଶ୍ୱପୁ (ପୁ.ବି) ଆଳଂକାଶକ

ନବରସ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ, ନବମନନ୍ଦନ ରଜନ୍ଦନ ନାମ (ବି) ଆଶ୍ରମିଜନକ, ଆକୁପୀ କଥାରୁପୁରୁଷ, ଉଭେଟି (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭୁତା । ଅତୁତକଣୀ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଆଶ୍ରମୀକ ନନ୍ଦକ କାର୍ତ୍ତିକାଶ ।

ଅତୁତଦର୍ଶନ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ମନରେ ବିଶ୍ୱପୁ ଜାତହୁଏ ।

ଅତୁତକ୍ରାନ୍ତି—ବି. ସାହୁତ୍ୟର ନବରସ ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମ, ଯେଉଁରସ ଦ୍ୱାରା ମନରେ ବିଶ୍ୱପୁ ଜାତ ହୁଏ ।

ଅତୁତକ୍ରାନ୍ତି—କ୍ଲୀ. ବି. ବାଲୀ.କି-ପ୍ରତୀତ ସହସ୍ରଶତ ରାବଣବଧକର୍ମନାମକ ପ୍ରତ୍ୱବିଶେଷ ।

ଅତୁତଶାନ୍ତି—ବି. ଅଥବାବେଦର ସ୍ତ୍ରୀ-ପର୍ବତିତମ ପରିଶିଳ୍ପ ।

ଅତୁତଶାର—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.), ଶଦିରଶାର, ଶରଗେଷେ ।

ଅତୁତସ୍ତନ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଆଶ୍ରମିଶବ, ଶବ, ଶବି, ମହାଦେବ ।

ଅତୁତତୋପମ—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାବିଶ୍ୱପୁ କର ପଦାର୍ଥ ସଙ୍ଗେ ଉପମେସ ।

ଅତୁତୋପମ—ବି. ଉପମାଳଙ୍କାରବିଶେଷ । ଅଦୁନ—ପୁ. ବି. (ଅଦ୍ + ମନ) ଅନ୍ତି ।

ଅଦୁର—ପୁ. ବି. (ଅଦ୍ + ମର) ଭକ୍ଷଣ, ଭକ୍ଷଣଶଳୀଲ, ପେଟୁକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦୁର ।

ଅଦ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ରଦମ୍ + ଦୁଃ) ଆଜିଦିନ, ଆଜିକାଳ, ବର୍ତ୍ତମାନ, ଏବେ (ବି) (ଅଦ୍ + ମୀ.ସ) ଜାଦ୍ୟ, ଜାରବାର ଉପଯୋଗୀ (ବି) ଜାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ।

ଅଦ୍ୟକାର—ବି. (ଅନ୍ୟ + କାର) ବର୍ତ୍ତମାନ ଦିବସୀୟ, ଆଜିକାର, ଆଜି ପଢିଥିବା ।

ଅଦ୍ୟତନ—ଶ. (ଅଦ୍ୟ + ତନ) ଆଜି ଘଟିବା ବିଶ୍ୱପୁ, ଆଜିକାଳ ପ୍ରତଳିତ, ଆଧୁନିକ (ବି) ଆଜିଦିନର ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଦିବସଟି (ଦିନରୁ ଆପଦର) ।

ଅଦ୍ୟତନଭକ୍ତକାଳ—ବି. (ବ୍ୟାକରଣ) ଆଜି ଘଟିଥିବା ଦିଲ୍ଲୀର କାଳ ।

ଅଦ୍ୟତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. ବର୍ତ୍ତମାନଭ୍ରତ ।

ଅଦ୍ୟପ୍ରଭୃତ—ଅବ୍ୟ. (ଅଦ୍ୟ + ପ୍ରଭୃତ) ଆଜିଦିନଠାରୁ, ଅଦ୍ୟାବଧ୍ୟ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରୁ ଆରମ୍ଭ କର ।

ଅଦ୍ୟଭାଗ—ଗା. ବି. ଯାହାର କାମ ଦିନକୁ ଦାନା ନାହିଁ, ଅତିଗରିବ ।

ଅଦ୍ୟଭକ୍ଷ୍ୟ—ବି. (ଅଦ୍ୟ + ଭକ୍ଷ୍ୟ) ଆଜିଯାଇବି ।

ଅଦ୍ୟଭୋଗ—ଗା. ପୁ. ବି. ଯେଉଁବର୍ତ୍ତିର ପିନ୍ଧିବ୍ୟା ଲୁଗାଖଣ୍ଡିକ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟଲୁଗା ନାହିଁ ।

ଅଦ୍ୟଭ୍ୟ—କି. (ଅଦ୍ୟ + ଭ୍ୟ) ଆଜି କାଲିକୁ ମିଶାଇ ।

ଅଦ୍ୟଭୁନୀ—ବି. (ଅଦ୍ୟ + ଭୁ + ନିନ) ଯାହା ଆଜି କିମ୍ବା କାଲ ଘଟିବାର ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଆସନ, ଯାହା ଅବଶ୍ୟ ଆଜି କିମ୍ବା କାଲ ଘଟିବି, ଯଥା, ଅଦ୍ୟଭୁନୀନ ମରଣ ।

ଅଦ୍ୟଭୁନୀ—ପୁ. ବି. (ଅଦ୍ୟ + ଭୁ + ନିନ + ଆ) ଆସନପ୍ରସବବା (ସ୍ତ୍ରୀ) ଯେ ଆଜିକାଲ କିମ୍ବା କରିବ ।

ଅଦ୍ୟପି—ଅବ୍ୟ. ଅଦ୍ୟାବଧ୍ୟ, ଏତେବେଳେ ମଧ୍ୟ, ଏହିଲାଗେ, ଆଜିପର୍ମିତ୍ତ, ଆଜିଠାରୁ, ଏବେମେକା ।

ଅଦ୍ୟାବଧି—ଅବ୍ୟ (ଅବ୍ୟ + ଅବଧି) ଆଜି
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଆଜିଠାରୁ, ଏହିସମୟରୁ, ଯାହା
ଆଜିଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା, ଯାହା ଆଜି
ଶେଷ ହେଲା ।

ଅଦ୍ୟାଶ୍ଵ—ଅବ୍ୟ (ଅବ୍ୟ + ଶ୍ଵ) ଆଜିଠାରୁ
ଅଦ୍ୟତ୍ୟ—ବିଂ. (ଅ + ଦ୍ୟତ + ଯ) ଯାହା
ଦ୍ୟତ ଦ୍ୟାଶ ଲବଧ ଦୁହେ, ସଦୁପାୟୁ-
ଲବଧ, (ବି) ଯେଉଁ ଯୁଆ ଖେଳରେ
ଖେଳାଳିର ଦୁଇର ଗ୍ରୀବା ହୁଏ ।

ଅଦ୍ୟେବ—ଅବ୍ୟ, (ଅବ୍ୟ + ଏବ) ଆଜି
ନିଷେ, ଆଜିହୁ ।

ଅଦ୍ୟବ—ପୁଂ. ବି. (ଅ + ଦ୍ୟବ) ଅତରଳ
ପଦାର୍ଥ, ଘନବସ୍ତ୍ର (ବିଂ) ଅତରଳ,
ଯାହା ପାଣିଆ ଦୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦ୍ୟବା ।

ଅଦ୍ୟବ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ଦ୍ୟବ୍ୟ) ଅପଦାର୍ଥ,
ଅଯୋଗ୍ୟ ବା ନିର୍ମଳ ପ୍ରତିବିଧି, ଅନୁପ-
ଯୋଗୀ ବ୍ୟୁତ, ଅବ୍ୟବହାର୍ୟ ପଦାର୍ଥ,
(ବିଂ) ଦ୍ୟବସାନ, ଅଯୋଗ୍ୟ, ମନ,
ନାରଙ୍ଗାର, ଗରବ ।

ଅଦ୍ୟବଳି—ଗ୍ରା. ବିଂ. (ଏହା ଅଦ୍ୟାନକ୍ଷତ୍ର
ପରି ନାଲିଆ ଦିଶିବାରୁ) ଏକ ପ୍ରକାର
ବାଣ, ଆର୍ଦ୍ରାନକ୍ଷତ୍ର, ଆର୍ଦ୍ରାନକ୍ଷତ୍ର ସମ-
ନ୍ଦିତ, ନାଲିଯୁ ରୁଷନାମକ ନକ୍ଷତ୍ର ପୁଞ୍ଜ ।

ଅଦ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅ + ଦ୍ୟା + କ, ଲ)
ପଦତ, ଚିନ୍ତା, ପଥର, ଘୋମଳତା-
ଛେତି ରୟ ବାହାର କରିବାରେ
ବ୍ୟକ୍ତିତ ଶିଳ ବା ଶିଳପୀଆ, କନ୍ତ,
ମେଘ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସାତଫଣ୍ୟ, ପରିମାଣ-
ବିଶେଷ, ପୃଥୁରାଜାଙ୍କ ନାତ ।

ଅଦ୍ୟକ୍ଷୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ଅପରାଜିତାଳତା

ଅଦ୍ୟକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଦ୍ୟ + କ + ଆ)
ଜଣେ ଅପ୍ସରା, ଯୋଗ୍ନିମୁଁ, ଧନିଆ ।

ଅଦ୍ୟକଳ—ପୁଂ. ବି. କିଳୁନ୍ତ ପଦତ ।

ଅଦ୍ୟକଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ତୁମ୍ଭି, ପୃଥିବୀ ।

ଅଦ୍ୟକଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶାଳାନକ୍ତି, ଗେରୁମାଟି,
ପୁଂ. ବି, ପର୍ବତନାତ ଦାବାଳ ।

ଅଦ୍ୟକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଦ୍ୟ + କଳ + ଅ +

ଅଦ୍ୟକାତ—ବିଂ. (୩ତତ୍ର) ପଦତର
ଉପରୁ, (ବି) ଦାବାଳନ, ହଂସ, ପରମାୟୀ ।

ଅଦ୍ୟକାହ—ପୁଂ. ବି. (ଅଦ୍ୟ + କାହିଁ +
କ. କି, ପି) ରକ୍ତ ।

ଅଦ୍ୟକୁର୍ମ—ପୁଂ. ବି. ଘୋମଳତା ।

ଅଦ୍ୟକ୍ରୋଣି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୩ତତ୍ର) ପଦତ-
ସମ୍ବା ନମା, ପର୍ବତର ଉପତ୍ୟକା ।

ଅଦ୍ୟନନ୍ଦମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୩ତତ୍ର) ପାରଣା,
ଦୂରୀ । [ହିମାଲୟ ।

ଅଦ୍ୟନାଥ—ବି. (୩ତତ୍ର) ପର୍ବତଶ୍ରେଷ୍ଠ

ଅଦ୍ୟପତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (୩ତତ୍ର) ହିମାଲୟପତ୍ର

ଅଦ୍ୟବର୍ଷ—ବିଂ. ଅତ୍ୟାର, ଅତିକିନ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ବିଂ. ଅତ୍ୟବନ୍ଧ + ରକ୍ତ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (ଅଦ୍ୟ + ବନ୍ଧ + କି, ପି)

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଦ୍ୟ + ବନ୍ଧ + କି, ପି)

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (୩ତତ୍ର) ଲୌହ,
(ବି) କ.ବ୍ରୀ; ଅତିକିନ, ଟାଣ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ । [କିନ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (୩ତତ୍ର) ହିମାଲୟ,
ପର୍ବତରକ । [ଅତ୍ୟୋହରାକ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (ଅ + ଦ୍ୟବନ୍ଧ + ବନ୍ଧ)

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (ନ.ତତ୍ର) ଦୋହର

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ବିଂ. ବି. ଦୋହରତତ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (୩ତତ୍ର) ଦୋହରତକ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (ନ.ତତ୍ର) ଦୋହରାର

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ, ଦ୍ୟେଷନତା, ଅବରୋଧ, ଶାନ୍ତି,
ନିଶ୍ଚାନ୍ତି, (ବିଂ) ବ.ଶ୍ରୀ, ଦ୍ୟୋହଶୂନ୍ୟ,

ଦ୍ୟେଷନକ, ନିଶ୍ଚାନ୍ତି, ଅବରୋଧୀ, ଶାନ୍ତି-
ମୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦ୍ୟବା ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ + ରକ୍ତ)

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ବିଂ. ବି. ଦ୍ୟେଷନ, ଦ୍ୟାଶ୍ରୂନ୍ୟ, ଅବରୋଧୀ,
ଶାନ୍ତି, ଶାନ୍ତିପ୍ରିୟ, ନିଶ୍ଚାନ୍ତି,
ଅନପକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦ୍ୟବା ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ଦ୍ୟବନ୍ଧ) ଅତେଦ,
ବନ୍ଧ, (ପୁଂ. ବି.) ବୁଦ୍ଧବିଶେଷ, ଏକତା,
ଦ୍ୟବନ୍ଧ ରୂପ ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥା, ବ୍ରାହ୍ମ,
(ବିଂ) ବ.ଶ୍ରୀ; ଦ୍ୟୁମ୍ବାନ, ଯାହାର
ଦ୍ୟବନ୍ଧ ନାହିଁ, କେବଳ ଏକ, ଅତ୍ୟେତ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. ବିନ୍ଦୁନାନନ୍ଦ ବିଶିଷ୍ଟ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (୩ତତ୍ର) ଅତ୍ୟେତ
ବାଦ, ଏକେଶ୍ୱରବାଦ, ବ୍ରାହ୍ମାନନ୍ଦ,
ଆରି କିଳ ନ ଥିବା ବ୍ରାହ୍ମ ଓ ଜାବ ଏକ
ଏପରି ମତ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ + ବନ୍ଧ
+ କ.ରନ୍) ବୌଦ୍ଧ, (ବିଂ) ଏକେଶ୍ୱର-
ବାଦ, ସେ ଦ୍ୟବନ୍ଧ ସୀକାର କରେ

ନାହିଁ, ବୌଦ୍ଧାନ୍ତକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦ୍ୟବନ୍ଧାନ୍ତମ ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. (ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ + ରି) ଦ୍ୟା-
ରହିତ, ବାହ୍ୟଭ୍ୟନ୍ତର କପଟାଶୂନ୍ୟ
(ଏକ) ।

ଅଦ୍ୟବନ୍ଧ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ଦ୍ୟବନ୍ଧ) ଗୁପ୍ତବ୍ରାହ୍ମ,
(ବ.ଶ୍ରୀ) ବିଂ, ଯେଉଁ ଘର ବା ପ୍ଲାନରେ
ଦ୍ୟବନ୍ଧ ନାହିଁ, ଦ୍ୟୁମ୍ବବେଶ, ଅନୁପାୟ ।

ଅନ୍ତିମୀ—କୁଁ. ବି. ପରମାସ୍ତା, (ହିଁ) ଅସାଧାରଣ, ଅସାମାନ୍ୟ, ଅଭୁଲମ୍ବୟ, ଏକାଙ୍ଗ, ଏକମାତ୍ର ।

ଅଦ୍ଵେଷ୍ୟ—ବିଁ. (ଅ + ଦ୍ଵେଷ + ଏଣ୍ୟ) ପ୍ରିୟରୂପ, ପ୍ରିୟରୟ, ଅଦ୍ଵେଷ୍ୟ ରସ ।
ଅଦ୍ଵେଷ—ପୁଁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଦ୍ଵେଷାଭବ, (ହିଁ) ବିଶ୍ଵା; ଦ୍ଵେଷଶୂନ୍ୟ, ଦ୍ଵେଷ-ରହିଛ, ପ୍ରିୟ ।

ଅଦ୍ଵେଷୟ—ବିଁ. (ଅଦ୍ଵେଷ + ଅସ୍ତ୍ର) ଦ୍ଵେଷଯାଜ, ଅଦ୍ଵେଷ ।

ଅଦ୍ଵେଷ୍ୟ—ପୁଁ. ବି. (ଅ + ଦ୍ଵେଷ + ବ. ତ୍ରୀ) ନ.ତତ୍: ବିଦ୍ରୋଷସ୍ଥଳ, ଅବିରେଧୀ, ଉର୍ଣ୍ଣାଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦ୍ଵେଷ୍ୟ ।

ଅଦ୍ଵେତ—ବିଁ. (ବିଶ୍ଵା) ବ୍ରିତ୍ତରହିତ, ଅନ୍ତିମୀ, ଯାହାର ଯୋଡ଼ା ନାହିଁ, ଏକାଙ୍ଗ, ଅବିଭକ୍ତ, (ବି) ବ୍ରିତ୍ତରହିତ ଅବସ୍ଥା, ଅଭୁଲମ୍ବୟତା, ବିଷ୍ଟ, ପରି-ବ୍ରହ୍ମ, ବ୍ରହ୍ମବିଷ୍ଟ, ଆସ୍ତା ଓ ପଞ୍ଚଭୁତ ମଧ୍ୟରେ ଅଭେଦ, ପାରମାର୍ଥିକ ସତ୍ୟ, ଉପନିଷତ୍ ବିଶେଷ, ଅଦ୍ଵେତ ମହାପ୍ରଭୁ (ଦେଖ ।

ଅଦ୍ଵେତବାଦ—ପୁଁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ରହ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଏକ, ରିଶର ଓ ସୃଷ୍ଟି ଏକ, ଏକମାତ୍ରରିଶର ସର୍ବତ୍ରରେ ଓ ସର୍ବତ୍ର ବିରାଜିତ ଏ ରୂପ ମତବାଦ, ପରମାସ୍ତା ଓ ଜୀବାସ୍ତା ଅଭୁନ ଏହି ଦାର୍ଶନିକମତ, ଏକେଶ୍ଵର ମତ ।

ଅଦ୍ଵେତବାଦ—ପୁଁ. ବି. (ଅଦ୍ଵେତ + ବଦ୍ଧ + ରନ୍) ଏକେଶ୍ଵରବାଦ, ବ୍ରହ୍ମ-ବାଦ, ଏକାସ୍ତବାଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଦ୍ଵେତ-ବାଦିନୀ ।

ଅଦ୍ଵେତ ମହାପ୍ରଭୁ, ଅଦ୍ଵେତାରୂପୀ—ଶା. ପୁଁ. ବି. ଚେତନ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ସମସ୍ତମନ୍ୟକ (ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବୀର ଶେଷରାଗ) ନିଦିଆ ନିକଟବାସୀ ଭଙ୍ଗ ପଣ୍ଡିତ ।

ଅଦ୍ଵେତହୁକ୍ତ—ବ. ମଧୁସୂଦନ ସର-ସ୍ଵରଙ୍ଗ ରଚିତ ଅଦ୍ଵେତ ହୁକ୍ତ ନାମକ ବେଦାନ୍ତ ପ୍ରକରଣ ବିଶେଷ ।

ଅଦ୍ଵେତାନନ୍ଦ—ବିଁ. (କ.ଧା. ଅଦ୍ଵେତ-ବାଦରେ ବିଶ୍ଵାସକନିତ ମନରେ ଜାତ ଆନନ୍ଦ, (ଗ୍ରା.ବି.) ଅଦ୍ଵେତ ମହାପ୍ରଭୁ ।

ଅଦ୍ଵେତ—ବିଁ. (ବିଶ୍ଵା) ବୁଝିଭାବରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇ ନ ଥିବା, ଦେବରହିତ, ସରଳପ୍ରକାରିତକ, ପୃଥକ୍କରିବାଯାଇନଥିବା

ଅଧ—ଅବ୍ୟ. (ବୈଦିକ) ଅଧ, ଅନନ୍ତର (ଗ୍ରା.ବି.) ଅର୍କ, ମଧ୍ୟମିଳ, ବିଁ. ଅମୁକର) ମଧ୍ୟମିଳ, (ଅମୁକର) ଅର୍କ ପରମିତ, ଯଥା—ଅଧରୁତ ।

ଅଧଃ—ଅବ୍ୟ. (ଅଧ + ଅସ୍ତ୍ର) ନିମ୍ନରେ, କଲେ, ତଳାଭକ୍ତି, ତଳାଥେ, ନର-କରେ, ପାତାଳରେ, ଯୋନି ।

ଅଧଃକରଣ—କୁଁ. ବି. (ଅଧଃ + କୃ + ରାନ) ଅପ୍ରଧାନ୍ୟ କରିବା, ନ୍ୟୂନକରଣ, ବଳିଯିବା, ଦୃଶ୍ୟକରିବା, ତଳକୁ ନେବା, ତଳାଭକ୍ତି ଉଲିବା, ତୁଳିକରିବା ।

ଅଧଃକାୟ—ପୁଁ. ବି. ନାଭିର ଅଧଃ-ପ୍ରକଳ୍ପ, ଦେହର ନିମ୍ନଭାଗ, ଅଣ୍ଣାତଳକୁ ଦେହର ଅଂଶ । [କରଣ ।

ଅଧଃକାର—ପୁଁ. ବି. ତର୍ବାର, ଅଧଃ-ଅଧଃକୃତ—ବିଁ. (ଅଧଃ + କୃ + ମ.ତ) ଉଷିତ, ଗିଲାଯାଇଥିବା, ନିଷିପ୍ତାପର-ଭୂତ, ନିରସ୍ତ, ଅଧୋନିହିତ, ବୁଲ୍ଲାକୃତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧଃକୃତା ।

ଅଧଃନିୟା—ବିଁ. (ଅଧଃ + ନିୟା) ଅଧୋଗମନ, ଅବନନ୍ତ, ଅଧମାନ ।

ଅଧଃନ୍ୟୁ—ବିଁ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ତଳେପକା-ଇବା (ପଦାର୍ଥ), ଅବନ୍ୟୁ, ଅଧ୍ୟେକ୍ତ ।

ଅଧଃନଳନ (ଅଧମଳନ)—କୁଁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ତଳାଭକ୍ତ ଶୋଳିଶୋଳ-ଶିବା, କୌଣସି ବମ୍ବର ତଳେ ଗାତ କରିବା ।

ଅଧଃପତନ—କୁଁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ନିମ୍ନଗତ, ଅଧଃପାତ, ଉଷନ ହେବା ।

ଅଧଃପତନ—ବିଁ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ନିମ୍ନଗତପ୍ରାୟ, ଯେ ଉଷନ ହୋଇଥାଏ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧଃ-ପତନୀ, ଅଦ୍ଵେତ, ହୃଗୁଳା, ଭାଗୀ, ଅତିଶୀର୍ଣ୍ଣଶିଶୁ

ଅଧଃପାତ—ପୁଁ. ବି. (ଅଧଃ + ପାତ) ଅଧୋଗର, ସବନ ଶା, ଅବନନ୍ତ, ନର-କରେ ପଡ଼ିବା, ଉଷନଦଶା, ତଳକୁ ପଡ଼ିବା ।

ଅଧଃପୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଶ୍ଵା ଅନ୍ତର୍ମଳ, ପାନମତ୍ତ୍ଵା, ଶୁଳ୍କପ, ଗୋଜିହ୍ଵା, କୋବି । [ଭୂମୟା ।

ଅଧଃପ୍ରସ୍ତର—ପୁଁ. ବି. (ଅଧଃ + ପ୍ରସ୍ତର) ଅଗୋରପାଳିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ତୃତୀ ବା ଅଧଃଶୂନ୍ୟ—ପୁଁ. ବି. ଅଧଃ + ଶୀ + କାଥ ଯେ ଭୂମିରେ ଶୁନ୍ ।

ଅଧଃଶୂନ୍ୟ—କୁଁ. ବି. (ଅଧଃ + ଶୂନ୍ୟ) ଭୂମିଶୂନ୍ୟ, ଭୂର୍ବେଳେ ଶୋଇବା ।

ଅଧଃଶେଷ୍ୟ—ପୁଁ. ବି. (ବ.କ୍ରି) ଅଧଃଶେଷ୍ୟ, ଯେ ଭୂର୍ବେଳେ ଶୁଣ୍, ସ୍ତ୍ରୀ ଅଧଃଶେଷ୍ୟା ।

ଅଧଃଶୋଷ୍ୟ—ପୁଁ. ବି. (କ୍ରି) ଅଧଃଶୋଷ୍ୟ, ଇନ୍ଦ୍ରାନ୍ତର ଅଧଃଶୋଷ୍ୟା ।

ଅଧଃଶେଷ୍ୟ—ପୁଁ. ବି. (ବ.କ୍ରି) ଅଧଃଶେଷ୍ୟ, ମୁଖ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ପୋତିଥିବା, ମୁଣ୍ଡ ତଳାଭକ୍ତ ଥିବା ।

ଅଧଃଶେଷ୍ୟ—ପୁଁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ୍ରି) ଅଧଃ-ଶେଷ୍ୟ (ଦେଖ) ବି. ନରକବିଶେଷ ।

[ଅବସ୍ଥାତ ।

ଅଧଃପ୍ରତିତ—ବିଁ. (ଅଧଃ + ପ୍ରତିତ) ନିମ୍ନରେ ଅଧସ୍ପ୍ରତିତ—ବିଁ. ଆକାଶର ଯେଉଁ ଅଂଶ ମନୁଷ୍ୟର ଗୋଡ଼ିତଳେ ଓ ପୃଥିବୀର ବିଶ୍ଵାତିଦିଗରେ ଥାଏ । [ମେଥନ ।

ଅଧଃପାଦାପନ—ବିଁ. (ଅଧଃ + ପାଦାପନ) ଅଧକ—ଶା. ବି. ଅର୍କପରିମାଣ, ଅର୍କେକ, ଅର୍କୀଂଶ, (ଗ୍ରା.ବି.) ଅର୍କପରମିତାମାତ୍ର ।

ଅଧଃକପାଦ—ଶା. ବି. କପାଳରତାହାଶ ବା ବାମପାଦ ବଥାଇବା ସମୀବର୍ତ୍ତିରେ ।

ଅଧଃ—ଶା. ବି. (ଅଦ୍ଵେତଦେଖ) ଅତିଶୀର୍ଣ୍ଣଶିଶୁରବିଶୀଳ ।

ଅଧଃତକ—ଶା. ବି. ନିଧତକ, ନିର୍ଭୂତ, ନିଷିନ୍ତ, (କ୍ର.ବି.) ନିଷିନ୍ତରେ ।

ଅଧଃତକ—ଶା. ବି. ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତ ଶାଶ୍ଵରବାନ୍ କ୍ୟ ବା ରୋଗଯୋଗୁ ଅତି-ଶୀର୍ଣ୍ଣ, ଅଦ୍ଵେତ, ହୃଗୁଳା, ଭାଗୀ, ଅତିଶୀର୍ଣ୍ଣଶିଶୁ

ଅଧନ—ୟୁ. ବି. (ବ. ବ୍ର.) ଧକସ୍ତାନ, ଦରିଦ୍ର,
(ସ୍ଥାନ) ନିକରସ୍ତବ୍ୟାଧନର ଅଧକାଶ
ଦେବାକୁ ଆଜନ ଅନୁସାରେ ଅଧମର୍ଥ,
(କ୍ଲୀ. ବି.) ଧନାଶ୍ଵର ।

ଅଧନ—ବୁଂ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଭାଗ୍ୟଧନ, ହତ୍ୟାଗ୍ୟ,
(ସ୍ଥାନ) ଅଧନନ୍ୟ ।

ଅଧପାଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପାଆର ଅଧ୍ୟେ,
ଏକସେର ୧/- ଅଂଶ, ଦୁଇଛଟାଙ୍କି,
ଏକଅଷ୍ଟମାଂଶ, (ଗ୍ରା. ବି.) ଦୁଇଛଟାଙ୍କି
ପରିମିତ, ଦୁଇଛଟାଙ୍କି ଓଜନର ।

ଅଧପାଇ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ବଢକରବ୍ୟାଶ
ଅଧପାଆ ପରିମିତବ୍ୟୁତ ତୌଳ୍ୟାବ୍ୟ ।

ଅଧମ—ବିଂ. (ଅ + ଧମ) ଅତିନିକୃଷ୍ଣ,
ଅତିଅସ୍ତର୍ଯ୍ୟ, ନାଚ, ନାଚତମ, ସ୍ଵାନ,
ଅତ୍ୟାମାନ୍ୟ, ହେସ୍ତ, ପାପୀ, ଦୁଷ୍ଟ (ବି)
ନାୟକବିଶେଷ, ଭୟ, ଦୟା ଓ ଲଙ୍ଘା-
ସ୍ଵାନ ଏବଂ ଜାମନୀଡ଼ାରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟା-
କର୍ତ୍ତବ୍ୟକ୍ରମଶୂନ୍ୟ ନାୟକ, (ଜ୍ୟୋତିଷ)
ଯୋଗବିଶେଷ, ଦୃଷ୍ଟବିଶେଷ ।

ଅଧମତବି—ବି. ଯେଉଁ କବିକ ଅନ୍ୟ କବି-
ଙ୍କର ନିଭାକରେ ।

ଅଧମକାବ୍ୟ—ବି. ଯେଉଁ କାବ୍ୟରେ
ବ୍ୟାଖ୍ୟାର୍ଥ ନଥାଏ ।

ଅଧମତୁତକ—ୟୁ. ବି. ନାଚଦାସ, ଭାର-
ବାହକ, ଭାରିଆ, ବୋହିଆ, ଦ୍ୱାଶା, କୁଣ୍ଡି ।

ଅଧମତି—ବି. (କ. ଧା) କାର୍ତ୍ତିବଣପ୍ରାଚି,
ସ୍ଵାର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣପ୍ରଣୟ ।

ଅଧମର—ଗ୍ରା. ବି. ଅର୍କମୁତ, ଦରମର,
ମୁତକଳି, ଅର୍କ୍ୟକ୍ରାନ୍ତ ଓ ଅବସନ୍ନ,
ମୁମୁର୍ଷ, ଶକୁଶୁକ୍ର ହେଉଥିବା ।

ଅଧମର୍ଣ୍ଣ—ୟୁ. ବି. (ବ. ବ୍ର.) ରଣୀ, ଜୀବକ,
କରଜଦାର, ଦେଶଦାର ।

ଅଧମର୍ଣ୍ଣ—ୟୁ. ବି. ଅଧମର୍ଣ୍ଣ, ରଣୀ,
ଜୀବକ, ଦେଶଦାର (ସ୍ଥାନ) ଅଧମର୍ଣ୍ଣିକା ।

ଅଧମା—ସ୍ଥାନ. (ଅଧମ ଆ) ଅଧମର
ସ୍ଥାନଙ୍କ, (ବି) ଅତିନିକୃଷ୍ଣ ସ୍ଥାନ, ନାଚ ବା
ମନ୍ଦ ପ୍ରକୃତବିଶ୍ଵା ସ୍ଥାନ ।

ଅଧମାଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ଚରଣ, ପାଦ,
ଶଶରବନମ୍ବାବସ୍ଥାକ ।

ଅଧମାଶ୍ଵର—ବି. (କ. ଧା) ନାଚଆଚରଣ,
(ବିଂ. ବି. ବି) ଯାହାରଆଚରଣ ଅତିମନ୍ତ୍ର
ବା ସ୍ଵାନ ।

ଅଧମାଦୁଷ୍ଟ—ସ୍ଥାନ. ସେଉଁଦୁଷ୍ଟକ ହୁବାକ୍ୟ
କହୁ ନାୟକ ନ ଯିବାକ୍ୟ ସନ୍ଦେଶପର-
ଶ୍ଵରକ ନିକଟରେ ପଢ଼ିଆସାଏ ।

ଅଧମାଧମ—ୟୁ. ବି. (କ. ଧା) ଅଧମାଧମ,
ନିତାନ୍ତ ଅପର୍କୃଷ, (ସ୍ଥାନ) ଅଧମାଧମା ।

ଅଧମାନୀଯିକା—ସ୍ଥାନ. ବି. ଯେଉଁନାୟିକା
ପ୍ରିୟ ବା ହତକାଶ ନାୟକ ପ୍ରତ
କୁବ୍ୟବାହାର କରେ, ପକ୍ଷିତ ଅନୁସାରେ
ତନିଶ୍ଚେଣିର ନାୟିକା ମଧ୍ୟରୁ ନାଚତମା ।

ଅଧମାର୍କ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ନାଚରଅଧ୍ୟେ-
ଭାଗରେ ଥିବା ଶାରର ଅଂଶ ।

ଅଧମାର୍କ୍ୟ—ବି. (ଅଧମାର୍କ + ଯ) ଦେହର
ନିମ୍ନାଂଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ଅଧର—ୟୁ. ବି. (ଅ + ଧୃ + ମୀ. ଅଧର) ନିମ୍ନପୁଷ୍ଟ
ନିମ୍ନରେଥିବା, ଉଲେଖିବା, ନାଚ, ଅଧମ,
ସ୍ଵାନ, ନିକୃଷ୍ଣ, ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ, (ବି) ଅଧରେଷ୍ଟ,
ଉଳେଖି, ଉଠି, ବନ୍ଦୁତା, ଯୋନି, ପ୍ରତ୍ୟାହାର
ଦେହରିନିମ୍ନମାତ୍ରମ ଅଂଶ । [ଭାଗ] ।

ଅଧରକାୟ—ବି. (କ. ଧା) ଦେହର ନିମ୍ନ-
ଅଧରବୁନ୍ଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ଉଠିରେ

ବୁନ୍ଦାବେବା । [ନିମ୍ନରେ] ।

ଅଧରତ୍ୟ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅଧର + ତ୍ୟ) ଉଲେ,
ଅଧରପଣା—ଗ୍ରା. ବି. ଏପଣାଯେଉଁହାଣ୍ଟିଟେ

ଭେଗ ଲାଗେ ସେ ହାଣ୍ଟିପୁନକର ଉଠି
(ଅଧର, ପରିମ୍ବନ୍ତରୁହିଥିବାରୁ ଏହାର ଏପଣା
ନାମ, (ଅଧର + ପ୍ରପାନକ) ଗୁଣ୍ଠିଲୁ ଓ
ବାହୁଡ଼ା ଯାହାରସମୟରେ ଜଗନ୍ମାଥ
ବଳଭାବ ଓ ସୁଭାବକ୍ରମ ରଥରେ ଭେଗ
କରୁଥିବା ପଣା ।

ଅଧରପଣିବ—ବି. (ରୂପକ.) (ଅଧର +
ପଣିବ) କ. ଧା; ନାଚବିଧିର ପତ୍ର ପର
କୋମଳ ଓ ଚକ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ଅଧର ।

ଅଧରପାନ—ବି. (କ. ଧା) ଉପ୍ରେରେବୁନ୍ଦ,
ପ୍ରେମିକପ୍ରେମିକାଙ୍କର ଉପ୍ରେବୁନ୍ଦ ।

ଅଧରବାସ—ବି. (କ. ଧା) ନାଚଭାଲକୁ
ପନ୍ଥାଯିବା ଲୁଗା ।

ଅଧରବିନ୍ଦ—ବି. (କ. ଧା) ସ୍ଥାନେକମାନଙ୍କ
ଭଲ ଉଠିରେ ବିନିଭକଳା ଟୋପି ବା
ଚିତା ।

ଅଧରବିନ୍ଦ—ବି. (ଅଧର + ବିନ୍ଦ) ପକ୍ଷ-
ବିମୁଦ୍ରଳପର ନାଲି ଓ ସୁନ୍ଦର ଉଠି ।
ଅଧରମଧ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ଅଧରମଧ୍ୟ,
ବଲ୍ଲୁପବ । [ଅଧରମଧ୍ୟ] ।

ଅଧରରେ—ୟୁ. ବି. (କ. ଧା) ଅଧରମଧ୍ୟା,
ଅଧରମଧ୍ୟା—ୟୁ. ବି. (କ. ଧା) ଯେ
ଶତକ୍ରୀ ପରାନିତ କରିଥିଲୁ ।
ଅଧରସୁ—ସ୍ଥାନ. ସ୍ଥାନ. ବି. (କ. ଧା) ଅଧରମଧ୍ୟ,
ଅଧରମଧ୍ୟ ।

ଅଧରସ୍ତିକ—ବି. (କ. ଧା) ମନୁଷ୍ୟ-
ଗୋଡ଼ଭଲେ ପୃଥିବୀର ବିପରୀତଦିଗରେ
ଥିବା ଆକାଶର କଳିତବିନ୍ଦ । [ହାତି]
ଅଧରହନ୍ତ—ବି. (କ. ଧା.) ଭଲପାଟିର
ଅଧର—ସ୍ଥାନ. (ଅଧର + ଆଧର) ଦକ୍ଷିଣାଧର
(ଗ୍ରା. ବିଂ.) ଅଧର, ଧର ହୋଇ ନଥିବା
(ୟୁ. ବିଂ.) ଯେଉଁ ଅଣ୍ଟିର ବାହୁରାଗମୁଖ
ଛେଦନହୋଇ ନଥାଏ ।

ଅଧର—ୟୁ. ବି. (ଅଧର + ଆଧର) ଦକ୍ଷିଣାଧର
(କି. ପି) ଦକ୍ଷିଣାଧରମୀ, (ସ୍ଥାନ) ଅଧରଗୀ ।

ଅଧରକାନୀ—ୟୁ. ବି. ଅଧରପ୍ରଦେଶରେ
ଯାହା ଜନ୍ମେ ।

ଅଧରଚି—ୟୁ. ବି. (ଅଧରଚ + ଯ) ଦକ୍ଷିଣାଧରଚି ।

ଅଧରତ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଅଧର + ଆତ୍ମ) ଉଲେ,
ନିମ୍ନରେ, ଅଧରେଣ, ଅଧରପ୍ରାତ୍ୟ ।

ଅଧରତ—ଗ୍ରା. ବି. ଅର୍କିପ୍ରତ୍ତି, ରହିର ମଧ୍ୟ-
ଭାଗ, ରହିଥାଏ ।

ଅଧରମଧ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ. କ. ଧା) ଅଧର-
ମଧ୍ୟା, ଅଧରମଧ୍ୟ, (ଗ୍ରା. ବି) ଗୁରୁକଳ ଓ
ମାନାଗୁରୁ ଶାରବା ପତ୍ରରେ ଛୁଟିଯାଇ
ଥିବା ଉଛିଷ୍ଟ ।

ଅଧରକୃତ—ବି. (ଅଧର + କୃ + ତ)
ପାତାକି, ଯାହାକୁ ଅନ୍ୟ ଲୋକ ବଳିଯାଏ ।

ଅଧରଣ—ୟୁ. ବି. (ଅଧର + ରଣ)
ଧକ୍କାକୁ, ନିମ୍ନକୁ, ନିନ୍ଦକୁ, ଉପସ୍ଥିତିକୁ (ସ୍ଥାନ)
ଅଧରଣା ।

ଅଧଶ୍ଵରୁତ—ବି. (ଅଧର + ଶ. + ରୁତ) ପରାଜିତ, ମକଦମାରେ ହାରି ଥିବା, ରତ୍ନଶାଖାରଥିବା (କାର୍ତ୍ତି ବା ଆକେଶ) ।

ଅଧରେଣ—(ଅବ୍ୟ) ନିକଟରେ ନିମ୍ନ ଦେଶାଦି, ସନ୍ଦିକୃଷ୍ଣ ଦସିଣ ଦିଗ ।

ଅଧରେନ୍ଦ୍ର୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଅଧର + ଦିବସ) ଉତ୍ତରପରିଦିନ, ଆଜିର କୌଣସି ପୂର୍ବ- ଦିକସରେ ।

ଅଧରୋହିର—ଲ୍ଲୀ. ବି. ପୂର୍ବବନ୍ଧୀ ଓ ପରବନ୍ଧୀ, ତଳର ଓ ଉପରର ଦ୍ୱ୍ୟନା- ଧକ୍ୟପୁତ୍ର, ନିମ୍ନୋନ୍ଦିତ, (ଅବ୍ୟ) ଉପର ପାଖ ତଳଆଡ଼କୁ ଓ ତଳପାଖ ଉପର ଆଡ଼କୁ ଏହିପରି ସ୍ଵବରେ, ନିକଟରେ ଓ ଦୂରରେ, ଉପର ଓ ତଳେ ।

ଅଧରେସ୍—ବି. (କ. ଧା) ତଳଓଠ(ବୁଦ୍ଧ) ତଳ ଓ ଉପର ଓଠ ।

ଅଧର୍ମ—ପୁ.ବ. (ଅ + ଧ୍ୟ + ମ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ. ସ୍ଫୁରିଷ୍ଟ ତବିରୁତାରୁର, ପାପ, ଦୁଷ୍ଟତ, ଅନ୍ୟାୟ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟାଳୟକ, ଆରନ ଲୁହନ, ବେଆଇନ କାମ, ଅନ୍ୟାୟ କରି, ଗୁରର ଅଭିବକ, ସୁର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଅନୁଚର ପ୍ରଜାପରି ବିଶେଷ, (ବି) ଗୁରରହିତ (ଗ୍ରା.ବି) ପୁଣ୍ୟମୁନ, ପାପୀ, ଅନ୍ୟାୟ, (ସ୍ଫା) ଅଧର୍ମ ।

ଅଧର୍ମବୁଦ୍ଧ—ପୁ. ବି. (ଅଧର୍ମ + ବର + ଲନ) ପାପବୁଦ୍ଧ, ସେ ଧର୍ମ କରେ ନାହିଁ, (ସ୍ଫା) ଅଧର୍ମବୁରଣୀ ।

ଅଧର୍ମତ୍ୟ—କି. ବି. (ଅ + ଧର୍ମତ୍ୟ) ଅନ୍ୟାୟତମେ ।

ଅଧର୍ମନିଷ୍ଠ—ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଧର୍ମ- ପରାପୁଣ, ଅଧାର୍ମିକ, ପାପୀ, (ସ୍ଫା) ଅଧ- ର୍ମନିଷ୍ଠ ।

ଅଧର୍ମମୟ—ପୁ. ବି. (ଅଧର୍ମ + ମୟ) ପାପମୟ, ପାପମୂର୍ତ୍ତି, ପାପପ୍ରକର (ସ୍ଫା)

ଅଧର୍ମି—ସ୍ଫା. ବି. (ଅଧର୍ମ + ଆ) ଅଧର୍ମ- ବୁଧୀ ଦେବତା, (ଏ ମୁଖର ସ୍ଫା ବୁଝେ କଲିଛି) ।

ଅଧର୍ମଚରଣ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ପାପଚରଣ, (ପୁ.ବି.) ଅଧର୍ମବୁଦ୍ଧ ।

ଅଧର୍ମବୁଦ୍ଧ—ବି. ଓ ବି. ଅଧର୍ମଚରଣ ଦେଖ ।

ଅଧର୍ମବୁଦ୍ଧ—ପୁ. ବି. (ଅଧର୍ମବୁଦ୍ଧ + ଲନ) ପାପଚରଣକାଶ, ପାପନୁଷ୍ଠାତା, (ସ୍ଫା) ବୁରଣୀ ।

ଅଧର୍ମବ୍ସା—ପୁ. ବି. (ବ.କ୍ରୀ) ପାପବ୍ସା, ପାପପ୍ରକୁତିକ, ଅଧାର୍ମିକ, ପାପୀ ।

ଅଧର୍ମବ୍ସା—ପୁ. ବି. (ଅଧର୍ମ + ଲକ୍ଷ)

ଅଧର୍ମସ୍ୟ ପାପବୁଦ୍ଧ, ଅଧର୍ମଶାଲ, ଧର୍ମ- ଭଷ୍ଟ, ପାପୀ, (ସ୍ଫା) ଅଧର୍ମଶା ।

ଅଧର୍ମି—ପୁ.ବି. (ଅଧର୍ମ + ଲନ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଧର୍ମବୁଦ୍ଧ, ପାପିଷ୍ଠ, ପାପାବୁଦ୍ଧ, (ସ୍ଫା)

ଅଧର୍ମିଣୀ ।

ଅଧର୍ମି—ପୁ.ବି. (ଅଧର୍ମ + ଯ) ପାପା- ପାଦକ, ଧର୍ମବୁଦ୍ଧ, ବେଆଇନ, ଅନ୍ୟାୟ ଅଧର୍ମ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକ ପରିଯାର ଅର୍କ- ମୂଲ୍ୟ ମୁଦ୍ରା । ଦେବ ପାତ୍ରିଲ ।

ଅଧବା—ସ୍ଫା. ବି. (ଅ + ଧବ + ଆ) ବିଧବା, ମୁତର୍କର୍ତ୍ତାକା, ବଣ୍ଟ ।

ଅଧବାକଟ—ଗ୍ରା.ବି. ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରତ୍ତ ବା ପଥରୁ ଅଧେ ଯାଇଥିବା (ବ୍ୟକ୍ତି),

ଦୂରକଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧେ ଅଧେ କରି- ଯିବା (କର୍ମ), ଲ. ଅର୍ଥ; ଅସମ୍ଭୁତ୍ତି ।

ଅଧବେଳ—ଗ୍ରା.ବି.ଅର୍ଥଶାୟ, ଅଧାରେଳନ, ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଥରେ ମାତ୍ର ଭୋଲନ ।

ଅଧଶ୍ଵର—ପୁ.ବି. (ଅଧଃ + ଚର + କ. ଅ) ପିତ୍ରା ଗ୍ରେର, ସେ କାହିଁ କାଟି ପରଇତରେ ପରି ଗ୍ରେର କରେ. (ବି)

ଅଧୋଗାମୀ ।

ଅଧଶ୍ଵର—ପୁ.ବି. (ଅଧଃ + ଚର + କ.ଲନ) ଅଧଶ୍ଵର, ଅଧୋଗାମୀ ।

ଅଧ୍ୟୋର—ପୁ. ବି. (ଅଧଃ + ଗ୍ରେର + ଅ) କ.ଧା; ସିନ୍ଧା ଗ୍ରେର, ସେ

କାହିଁ କାଟି ପର ଭିତରେ ପଣି ଗ୍ରେର କରେ ।

ଅଧେ(ବି)ରାଶ—ଗ୍ରା. ବି. ଅର୍କ' ସେଇ ଓଜନର ବଢକର ବା ମାପିବା ପାତ୍ର, (ବି) ଅଧେର ପଣମିତ (ବସୁ), ସେଇ ହାଣ୍ଡିରେ ଅଧେର ସ୍ଵର୍ଗ ପୁଣ୍ୟ । [ନିମ୍ନପୁଣ୍ୟ]

ଅଧ୍ୟନ—ବି. ଅଧ୍ୟ + ଜଳ) ଏଥ- ପୁଣ୍ୟ ଦିତ୍ସବା, ପୁଣ୍ୟବନୀ, ଅଧ୍ୟନସ୍ତ, ଅଧ୍ୟବା, ଅଧ୍ୟମା—(ଅବ୍ୟ) ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଅଧୋଭାଗ, ସରତଳେ ।

ଅଧ୍ୟନ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଜଳ) ଜଳ- ମହଲ, ସବୁ ପରର ନିମ୍ନଦେଶରେ ଥିବା କୋଠା ।

ଅଧ୍ୟାତ୍ମ—(ଅବ୍ୟ' ଅଧୋଭାଗ, ପଶାଭାଗ, ରତ୍ନଗୃହ, ତଳେ, ନିମ୍ନରେ, ତଳାପରିବାରୁକୁ) ଅଧ୍ୟନ୍ତ ଉପର ତମାର ତଳେ ଥିବା ତମ ।

ଅଧ୍ୟାତ୍ମ—ଗ୍ରା. ବି. ଅର୍କ', ଅର୍କେକ, ଅଧେ (ଗ୍ରା. ବି) ଅର୍କ' ପଣମିତ, (ପ୍ରା.ଗଞ୍ଜା.) ବି. ଅଧପାଆ ଓ ଜଳନରପରମାଣବିଶେଷ ।

ଅଧାଥା, ଅଧାଥ୍ୟ—ଗ୍ରା.କ୍ରି.ବି. ପୁଲଜଃ ଅଧେ, ଆଂପଣି, ଅର୍କ'ମାତ୍ରା କର୍ମେ, ଅସମ୍ଭୁତ୍ତାବରେ, (ଗ୍ରା.ବି) ଅର୍କ'ପୁଣ୍ୟ, ଅର୍କ'ନିଶେଷିତ, ଦୂଲ ସମାନ ଭାଗରେ- ବିଜଳ, ପ୍ରାୟ ଅଧେ ।

ଅଧାରିମର—ଗ୍ରା. ବି. ପୁରାବସ୍ତୁ, ଗୋବନ, ଗୋବନ ଓ କାର୍କ' କଣ୍ଠ ସନ୍ଧି- ସମୟ, ତୋତାବନ୍ଧା, (ଗ୍ରା.ବି) ଅଧା- ବସୁପିଆ, ସେ ପୁରା ବା ବୁଢା ନୁହେ ।

ଅଧାକାଣ୍ଡିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଦରପନ୍ତ୍ରର, ଅସମ୍ଭୁତ୍ତ, ଅସମାପ୍ତ, ଅର୍କ'ପମାତ୍ର, ଆଂଶିକ, ଅର୍କକୃତ, (ଗ୍ରା.କ୍ରି.ବି) ଅସମ୍ଭୁତ୍ତ ରୂପେ କରାଯାଇଥିବା, ଅଂଶଜୀ ।

ଅଧାଟି—ଗ୍ରା. ବି. କାଠତାଳିକା ବା ରୂପତାଳ ପର କାଠର ଦୂରତାଳିଆ ଏକପ୍ରକାର ବାଦ୍ୟ ।

ଅଧାଟିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଧାତ୍ମିଆ, ଅର୍କ' ପକ୍ଷ (ଫଳ), ଯାହା ସମ୍ଭୁତ୍ତରୂପେ ବନ ଜାହି, ଅସମ୍ଭୁତ୍ତ, ଦରପନ୍ତ୍ରର, ଅଣ୍ଟକର ।

ଅଧାତ୍ମ—ଶା. ବି. ଅଧାତ୍ମ, ଅସାମାଜିକ; ଆଦବ କାଇଦା ବା ଉଦ୍‌ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ରବ ।

ଅଧାତ୍ମିଆ—ଶା. ବି. ଅଭଦ୍ର, ଅସାମାଜିକ; ଅଶିକ୍ଷିତ, ଅପାତୁଆ, ମୂର୍ଖ, ଅଜ୍ଞାତୁଆ ।

ଅଧାପନ୍ନର—ଶା. ବି. ଦରପନ୍ନର, ଅପନ୍ନ ମୁଣ୍ଡ, ଅସମାପ୍ତ, ଅର୍ଦ୍ଧମାପ୍ତ ।

ଅଧାପାଠୁଆ—ଶା. ପୁ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧଶିକ୍ଷିତ, ଯେ ପୁଣ୍ୟ ଶିକ୍ଷିତ ନୁହେ, ଯାହାର ଶିକ୍ଷା ପୁଣ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ, କୌଣସି ଗୁରୁ ବା ପ୍ରବନ୍ଧର ପାଠିଯୁଥା ଶେଷ ନ ହେଉଥା ଯେ ବନ୍ଦ କରିଦିଏ ।

ଅଧାପ୍ରାଣ—ଶା. ବି. ଅଧମର, ମୁମୁର୍ତ୍ତୁ, ମୁତ୍ତପ୍ରାୟ, ବେଦମ୍ ।

ଅଧାଫଳ—ଶା. ବି. ଉତ୍ତେ ରୂପ ହୋଇ-ଥିବା ବିଲକୁ ଦୋଅଡ଼ ରୂପ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତହୃତ ଲଙ୍ଘନ ।

ଅଧାବୟସ—ଶା. ବି. ଅଧାଭୟମର (ଦେଖ) ।

ଅଧାବିଧା—ଶା. ବି. ଅଧାପନ୍ନର (ଦେଖ), (ଶା. କି. ବି.) ଅସମ୍ପୁଣ୍ୟରୁପେ, ଅମଦୋ-ଯୋଗୀ ହେଇ, ମନ ନ ଲଗାଇ ।

ଅଧାମ—ଶା. ବି. ଯମାତୁତ ଦୁରଧ, ରବିତ୍, ମିଷ୍ଟାନ୍ ବିଶେଷ ।

ଅଧାମାର୍ଗବ—ବି. ଅଧା + ମାର୍ଗ + ବା + ଅ) ଅପାମାର୍ଗ ।

ଅଧାର—ଶା. ବି. ଅଦାତୁଆ ।

ଅଧାରଣକ—ବି. (ଅ + ଧାରଣ + କ) ଯହିରେ ଲାଭ ମିଳେ ନାହିଁ, ଯାହା ଭଲ ଲୁଭିନକ ନୁହେ ।

ଅଧାରୁଆ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଧାରୁଆ ବା ରଣୀ ନୁହେ, ଅଶିକ୍ଷା, ଅଦାତୁଆ, ଅପରଣ, ଅପରଣ, ପୌଢାବସ୍ଥା, ଯେଉଁ ବିଲରେ ଧାନ ତଳିରୁଆ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇନାହିଁ ।

ଅଧାର୍ତ୍ତ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ କାହା-ଠାରୁ ଧାର କରଇ କରିନାହିଁ, ଅର୍ଣ୍ଣା ।

ଅଧାର୍ମିକ—ପୁ. ବି. (ଅଧାର୍ମ + କର) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଅଧାର୍ମୀ, ପାପା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧାର୍ମିକା ।

ଅଧାସର—ଶା. ବି. ଅଧାସର (ଦେଖ) ଅଧେପର୍ୟେନ୍ତ ଉତ୍ତରକୁ ପୂର୍ବଯାତ୍ରିବା ।

ଅଧାସର—ଶା. ବି. ଅର୍କ୍ଷସମାପ୍ତ, ଅର୍କ୍ଷେକ ପର୍ମିଲ୍, ଝର୍ଣୀକୁତ, ଅର୍କ୍ ପର୍ମିଲ୍, ପୁଣ୍ୟ, (ଶା. କି. ବି.) ଅର୍କ୍ସୀମା ପର୍ମିଲ୍, ପ୍ରାସୁ ଅଧେ ।

ଅଧାସର—ଶା. ବି. ସ୍ରଗ୍ରୁଷର ଅସମ୍ପୁଣ୍ୟ ଭେଗ, ଆକାଶର ଅଧେତୁର ପର୍ମିଲ୍ ଉଚତା ।

ଅଧ—(ଅବ୍ୟ.) ଉପଯର୍ଗ, ଅଧକାର, ଅଧିଶ୍ୟେୟ, ଉପର, ଅଧ୍ୟପତ୍ୟ, ଅଧୀନତା, କାର ପ୍ରତ୍ୱତ ପଦାଦ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ, ସଥା—ଅଧକାର, ଅଧ୍ୟସ୍ତର, ଅଧ୍ୟବ୍ସତ୍ତ୍ଵ, ଅଧ୍ୟବଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କି. ରତ୍ନମଣ୍ଡଳ ସ୍ତ୍ରୀ, ଅଧ୍ୟମନାପିତା ।

ଅଧା—ଶା. ବି. (ଫ. ଅଧାସ୍ତ୍ର) ଗ୍ରହାଦିର ଅଧାସ୍ତ୍ର, (ଫ. ଅଧାସ୍ତ୍ର) ଅସ୍ତ୍ରପଳଗଲପାତ୍ର କାମନା ପୁଷ୍ପକ ଦେବତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଅନୁସରଣ କର ପଡ଼ି ରହିବା, ଧାରଣା, ଭାତ୍ରିତଣା ଗ୍ରେଟ ମାତିଆ ।

ଅଧ୍ୟ—ଅଧ୍ୟାର୍ଥ—ଶା. ବି. ଜଣକର ଛେଳ, ଗୋରୁ, ବ'କୁମାଥାଦିକୁ ଆର ଜଣେ ପାଳିବାକୁ ନେବାର ଶାତ (ଏଥରେ ଏହି ସଞ୍ଜି ଥାଏ ଯେ କିନ୍ତୁ ଦିନ ପରେ ବଢ଼ିଥିବା ଛେଳ ବା ଗୋରୁର ବିନ୍ଦି-ଲିବଧ ଧନରୁ ଜମା ଦ୍ୟାନିବା ବେଳର ମୂଳ କଟିଯାଇ ବାକି ଧନକୁ ଅଧେ ସାମୀ ଓ ଅଧେ ପାଳିବା ଲୋକ ନେବା ଶାତ ।

ଅଧୁକ—ବି. (ଅଧ୍ + କେ + କ. ଅ) ଅତିରକ୍ତ, ପ୍ରଧାନ, ଅସାଧାରଣ, ଅନେକ-ବେଶ, ବଳବାନ, ପ୍ରଚୁର (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧକା, (ଶା.) କାର୍ଯ୍ୟାଲଙ୍କାର ବିଶେଷ, ଅଧକ୍ୟ, (ଶା.କ) ଆଶ୍ରମୀୟ, ପାର୍ଯ୍ୟୀୟ, ସୌଭାଗ୍ୟ ଶାର୍କି, ପ୍ରସ୍ତୁତ, ପ୍ରସ୍ତୁତିକାନାଧକ୍ୟ, ଅତିରେକ, ମଙ୍ଗଳ, ଶୁଭ, (ବି) ଅପେକ୍ଷାକୁତ ବଡ଼, ଅଧକତର (କି. ବି.) ଅପେକ୍ଷା-କୁତ ବଡ଼ ରୂପେ, (ଅବ୍ୟ) ପରଲୁ, ପକ୍ଷାନ୍ତରେ, ଅଧକନ୍ତୁ, ଆହୁର ମଧ୍ୟ, କିନ୍ତୁ, କିନ୍ତୁମଧ୍ୟ, ଏହାଇତ୍ତା ।

ଅଧକତୀଅଧକ—ଶା. ବି. ଆହୁର ଅଧକ, ଅତିଅଧକ, ତେବେଶ, (ବି) ସୋଶୀୟ, ଗ୍ରାବୁଦ୍ଧ, ଅସରନ୍ତ ଧନ, ପ୍ରାଚୀୟ, (ଅବ୍ୟ) ଅଧକକୁତୁପେ, ଅପେକ୍ଷା ଅଧକ, ତହୁ ବଳ ତହୁ ।

ଅଧକତର—ବି. (ଅଧକ + ତର) ଦୁଇ-ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ବେଶୀ, ଅଧକ ।

ଅଧକତମ—ପୁ. ବି. (ଅଧକ + ତମ) ଅନେକ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଅଧକ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତଷ୍ଟ ।

ଅଧକନ୍ତୁ—ଅବ୍ୟ. ଆହୁରମଧ୍ୟ, ଏବା, ଏବା-ମଧ୍ୟ, ପରତ୍ତ, ପୁନଶ୍ଚ, ବିଶେଷତଃ ।

ଅଧକପଦତା—ବି. ରତନାର ଦୋଷ-ବିଶେଷ ।

ଅଧକବଚନ—ବି. (କ.ଧା) ଅମ୍ବର୍ତ୍ତି ।

ଅଧକମା—ପୁ. ବି. ମଳମାସ ।

ଅଧକରଣ—କୁ. ବି. (ଅଧ୍ + କୁ + ରଣ ଅନ) ଆଧାର, ରଖାଯିବା ପାତ୍ରବିଶେଷ, ଅଧକାରକରିବା କର୍ମ, ଦଖଳ ।

ଅଧକରଣତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ଅଧକରଣ + ତା + ଆ) ପ୍ରାଣଦୟାନିକ ଧର୍ମବିଶେଷ ।

ଅଧକରଣବ୍ୟକ୍ତି—ପୁ.ବି. (ଅଧକରଣ + ବି + ତଳ + ଅ) ଦ୍ୱବ୍ୟର ଅବଲ୍ଲା-ନ୍ତର କରିବା, ସଂଖ୍ୟାନ୍ତର କରିବା ।

ଅଧକରଣମଣ୍ଡପ—ବି. ବିଶ୍ୱାରାମାସ, ଅଦା-ଲିତରାଗ, ଇକ୍ଲାସ, କରେର ।

ଅଧକରଣପିକାନ୍—ପୁ. ବି. ଯେଉଁପିକାନ୍, ସିକ ହେଲେ ଅନ୍ୟ କେତେକ ସିକାନ୍ ପ୍ରାଣ୍ ପ୍ରାଣ୍ ସିକ ହୋଇଯାଏ ।

ଅଧକରଣକ—ପୁ. ବି. ଅଧକରଣ + କରିବା ବିଳାପିକ କରିବା ।

ଅଧକରଣା—ପୁ. ବି. (ଅଧକରଣ + ରାନ୍) ଭାବାବିଧାରଣ ।

ଅଧକରୁଅଧକ—ଶା. (ବି ଓ ବି ଓ କି.ବି.) ଅଧକରୁ ଅଧକ (ଦେଖ) ।

ଅଧକର୍ମ—ଶା. ବି. ଅଧକର୍ମୀ (ଅଧକର୍ମ + କର୍ମ) ଅଧକର୍ମୀ (ବି.ବି.) ସୁଖୀ, ସମ୍ମଦ୍ଦିନ, ଅଧକରଧନଶାଲୀ, ସଂତୋ-ଭବେ ପୁଣୀ ।

ଅଧିକର୍ମ—ଲୀ. ବ. (ଅଧି + କର୍ମ) କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟର ତତ୍ତ୍ଵବିଧାନ, ପ୍ରଧାନକର୍ମ, କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ, ଅଧିକର୍ତ୍ତା ।

ଅଧିକର୍ମକର—ପୁ. ବି. (ଅଧିକର୍ମ + କୃ + ଥ) ବୁକର, ସେବକବିଶେଷ ।

ଅଧିକର୍ମକୃତ—ପୁ. ବି. ଅଧିକର୍ମ + କୃ + କ. କୃ ପ) ସଂକାର, ଜମାଦାର ଯେ ଗୁକରମାନଙ୍କର କାମ ଦେଖେ ।

ଅଧିକର୍ମକ—ପୁ. ବି. (ଅଧିକର୍ମ + ଇକ) ହାଟ ବଜାର ତତ୍ତ୍ଵବିଧାରକ, ହାତିତାରେଗା, ବଜାରଚଉଧୁରୀ, ସର୍କାର । ଅଧୁଳା—ଶା. ବି. ବଳକା, ନାନ୍ଦିବେଳେ କାମ ଚଳାଇବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଖାଯିବା (ବାକ୍ତି ବା ବସ୍ତୁ) ପ୍ରସ୍ତୋକନାତରୁ, ଅବଶ୍ୟକ, ଅଧିକ ।

ଅଧିକାଶ—ପୁ. ବି. (ଅଧିକ + ଅଂଶ) ଅଧିକର୍ମଗ, ବେଶିଭାଗ, (ବି.) ବ. ବି., ଅଧିକର୍ମଗୁଡ଼, ଅନ୍ଦେନ, ବହୁତ (ଶା. କି. ବି.) ବହୁମୁଲରେ, ଗ୍ରାୟ, ସାଧାରଣତଃ, ଅଧେ ଅପେକ୍ଷା ବେଶିମୁଲରେ ।

ଅଧିକାଣ୍ଜ—ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ଅଳ୍ପ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଅଳ୍ପ, ଛାଆଗୁଲିଆ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ, ସାଞ୍ଜୁ, କମର ପେଟି, (ପୁ. ବି.) ଅଧିକ, ଅଙ୍ଗଥବା ବ୍ୟକ୍ତ (ବି. ବି.) ଅନ୍ତରିକ୍ଷ ଅନ୍ତରିକ୍ଷ ଅନ୍ତବିଷ୍ଟ (ବ୍ୟକ୍ତ), ସ୍ତ୍ରୀ, ଅଧିକାଣ୍ଜ । ଅଧିକାଧିକ—ବି. (କିନ୍ତୁ) ଅଧିକର୍ତ୍ତା ଅଧିକ ଦେଖ ।

ଅଧିକାର—ପୁ. ବି. (ଅଧି + କୃ + ଭା. ଥ) ସ୍ଵାମୀତ୍ତ୍ଵ, ସ୍ଵର୍ତ୍ତ, ଆଧିପତ୍ୟ, ଷମତା, ଯୋଗ୍ୟତା, ସମ୍ପକ, କର୍ତ୍ତ୍ବବ୍ୟକ୍ତମ, ପ୍ରବେଶ, ନିଃସ୍ଵାଗ, ଆରମ୍ଭ, ଅନୁଷ୍ଠାନ, ସୀକାର, ଦଖଲ, ଅଭିଜତା, ବ୍ୟୁତି, ବ୍ୟାକରଣ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅନୁତ୍ତତ୍ଵ, ରାଜମାନଙ୍କର ରଜତତ୍ତ୍ଵ ଧାରଣ, ବିଷୟ, ଗଣନା, ଗନ୍ଧର ପରିଚ୍ଛେଦ, ପକରଣ, (ଅଧି + କୃ + ମୀ. ଥ) ପଦସା, ପଦ, (ଶା. ବି.) ଷମତାପରିମଳନା, (ବି.) ଅଧିକତ୍ୱ, ଅଧିକାଶ ।

ଅଧିକାରବିଧ—ପୁ. ବି. (ଅଧିକାର + ବିଧି) ମୀମାଂସକୋକ୍ତ ବିଧିବିଶେଷ ।

ଅଧିକାରିତା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଧିକାର + ତ + ଥ) ଅଧିକାରତ୍ତ, ସ୍ଵାମୀର ।

ଅଧିକାଶ—ପୁ. ବି. (ଅଧିକାର + ଇନ) ସାମୀ. ଅଧିକ୍ଷ, ସ୍ଵର୍ତ୍ତବାକ, ଅଭିଜ୍ଞ, ଯୋଗ୍ୟ, ମାଲିକଷ୍ଟୁତ୍ୟଥବା, ଦଖଲ କରୁଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧିକାରଣୀ, ବି. (ମନୁଷ୍ୟର) ସ୍ଵାମୀ, ପ୍ରଭୁ, (ଦ୍ରୁବ୍ୟର) ମାଲିକ, ତତ୍ତ୍ଵବିଧାରକ, (ଶା. ବି.) ମଠ ପରିମୁଳନ ପାଇଁ ମହିଳକ ଅଧୀନସ୍ତ ତତ୍ତ୍ଵବିଧାରକ ବିଶେଷ, ବଂଶୋପାଧ ବିଶେଷ, ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ ବି. ସରକାର ହାକିମ ।

ଅଧିକାରୁତ୍ବବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟରୂପକ—(ବି) ରୂପ-କାଳିଂକାରବିଶେଷ ।

ଅଧିକାର୍ଥ—ବି. (କ. ଶା.) ଯେଉଁ ବାକ୍ୟ ବା ଶବ୍ଦ ବା କୌଣସି ପଦର ଅର୍ଥରେ ବିଶିଷ୍ଟତା ଥାଏ, (ବି) କ. ଧା; ବିଶିଷ୍ଟ ଅର୍ଥ, ଅଧିକା ଅର୍ଥ ।

ଅଧିକାର୍ଥବଚନ—ଲୀ. ବି. ପ୍ରଣାମୋରେ-ପିତ ବାକ୍ୟ, ନିନାରେପିତ ବାକ୍ୟ ।

ଅଧିକାମ—ପୁ. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଭିକାମ, (ବି.) ଅଧିକାମୟୁକ୍ତ ।

ଅଧିକ—ଶା. ବି. ଅଧିକ (ଦେଖ) ବି.. ବି.

ଅଧିକକୁଟ୍ଟ (ଦେଖ), ଅଧିକରୁପେ, ପ୍ରବୁର ପରିମାଣରେ, ବିଶେଷରୂପେ ।

ଅଧିକୁଳ୍ତ—ପୁ. ବି. କମାସ୍ୟାଧ କୁଳ୍ତ-ବିଶେଷ (ଲୀ. ବି.) ଅଧିକ କଷ୍ଟ, (ବି.) ଅଧିକୁଳ୍ତ୍ୟୁକ୍ତ (ବ୍ୟକ୍ତ) ।

ଅଧିକୁତ୍—ପୁ. ବି. (ଅଧି + କୃ + ମୀ. ଥ) କାର୍ତ୍ତିନିତାହକ, ତତ୍ତ୍ଵବିଧାରକ, ଅଧିକ୍ଷ, ଅଧିକାଶ, ଆସୁବ୍ୟସ୍ତାଦିର ଅବ-ବେଳ୍ୟ, ବି. (କ. ତିଯାହା) ଅଧିକାର କର ଦୋଇଅଛୁ, ଆସୁତ୍ତ, ନିଯୁକ୍ତ, ଅଭିଜତା ବା ଶିକ୍ଷାଦ୍ୱାରା ଲବ୍ଧ ।

ଅଧିକୁତ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଧି + କୃ + ତି) ଅଧିକାର ।

ଅଧିକେ—ଶା. କି. ବି. ଅଧିକତ୍ତ, ପରଂତୁ ।

ଅଧିକମ—ପୁ. ବି. (ଅଧି + କମ + ଭା. ଥ) ଆନ୍ଦମଣ, ଚଢାଉ, ଆରେହଣ ।

ଅଧିକମଣ—ବି. (ଅଧି + କମ + ଭା. ଅନ) ଅଧିକମ, ଆନ୍ଦମଣ, ଚଢାଉ, ଆରେ-ହଣ । [କ୍ଷୟକାମ]

ଅଧିକିତ୍—ପୁ. ବି. (ଅଧି + କି + ତିପି) ଅଧିକିତ୍ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ୍ର, ଅଧିକିତ୍ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ୍ରି

ଅଧିକିତ୍ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ୍ର—ବି. (ଅଧି + କିପି + ମୀ. ତି) ନିରଭ୍ରତ, ନିରଭ୍ରତି, ଅପାମାନିତ, କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅନୁରତ, ବରଣାସ୍ତ, ନିଷିଦ୍ଧି, ପିଙ୍ଗା ଯାଇଥବା. ପ୍ରେରତ, କାର୍ଯ୍ୟର ଭର୍ତ୍ତା ପ୍ରାସ୍ତ, (ବି) ଅଧିକେଷ୍ଟ, ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧିକେଷ୍ଟ ।

ଅଧିକେଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. (ଅଧି + କିପି + ଭା. ଥ) ନିଦା, ତିରଷ୍ଣାର, ଅପମାନ, ବ୍ୟକ୍ତି, ସ୍ଵାପନ, ପ୍ରେରଣ, କାର୍ଯ୍ୟରୁ ପ୍ରଦାନ, (ବି) ଅଧିକେଷ୍ଟ ।

ଅଧିଗତ—ବି. (ଅଧି + ଗମ + ମୀ. ତି) ଜୀବ, ସ୍ଵାକୃତ, ପ୍ରାସ୍ତ, ଲବ୍ଦ, ନିଷ୍ଠିତ, ପରିହୁତ, ଶିକ୍ଷା କର୍ମାଇଥବା, ସଙ୍ଗମ କର୍ମାଇଥବା, ଅଧିତ, ଅଳ୍ପିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧିଗତା, (ବି) ଅଧିଗମ ।

ଅଧିଗମ—ପୁ. ବି. (ଅଧି + ଗମ + ଭା. ଥ) ଜୀବ, ପ୍ରାସ୍ତ, ସ୍ଵାକାର, ଲବ୍ଦ, ଉପାର୍କନ, ଶିକ୍ଷା, (ବି) (ଅଧି + ଗମି) ଗତ ।

ଅଧିଗମନ—ବି. (ଅଧି + ଗମ + ଭା. ଅନ) ଅଧିଗମ (ଦେଖ) ।

ଅଧିଗମ—ବି. (ଅଧି + ଗମ + ମୀ. ଯ) ପ୍ରାପ୍ୟ, ଜ୍ଞେୟ, ଲଭ୍ୟ, ସୀକାର୍ମ୍ୟ, ଶିକ୍ଷା-ଶୀଘ୍ର ।

ଅଧିଗୁଣ—ପୁ. ବି. (ଅଧି + ଗୁଣ) ଗ୍ରେଷ୍ଟ ଗୁଣ, (ବି) ଅଧିଗୁଣ୍ୟୁକ୍ତ ।

ଅଧିଗମ—ଶା. ବି. ଗାମର ସମୀପ ବା ଉପକଣ୍ଠରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ଅଧିଜଙ୍ଗ—ଶା. ବି. କ୍ଷମିତ୍ୟ ଗରମାନଙ୍କ ଶଳପ୍ରଦର ଉପାଧିବିଶେଷ ।

ଅଧିଜନନ—ଲୀ. ବି. (ଅଧି + ଜନ) ଜନ୍ମ, ଉତ୍ସାଦନ, ଜନ୍ମଦାନ ।

ଅଧିକାରୀ—ପୁ. ବ. (‘ତତ୍ତ୍ଵ’ ଜିହ୍ଵାକୁଣ୍ଡ,
ଦୃଷ୍ଟିଗା, ସର୍ବ, ଦୂରିତ୍ତି)।
ଅଧିକାରୀ—ବ. (ଅଧି + ଜିହ୍ଵା) ଘଣ୍ଟିକା,
ଜିତ ବା ଘଣ୍ଟିଲାଗଚିବା ରୋଗବିଶେଷ ।
ଅଧିକାରୀକା—ସ୍ଥୀ. ବ. (ଅଧିକାରୀ +
କ + ଆ) ଘଣ୍ଟିକା, ଉପଜିହ୍ଵା ।
ଅଧିକ୍ଷେ—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଆର୍ଦ୍ଧମିଶ୍ରଗୁଣ-
କଣ୍ଠିଷ୍ଠ (ଧନ୍ତ୍ଵ), ଗୁଣଚଢା (ଧନ୍ତ୍ଵ) ।
ଅଧିକାରୀମୁକ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ)
ଯେଉଁ ଲୋକ ଗୁଣ ଚଢାହୋଇଥିବା
ଧନ୍ତ୍ଵ ଧର ଥାଏ, (ସ୍ଥୀ) କାର୍ମିକା ।
ଅଧିକାରୀକା—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ)
ଅଧିକାରୀକାର୍ମିକ (ଦେଖ) ।
ଅଧିକେୟାତିର— ଅବ୍ୟାୟାଦିଜେୟାତି-
ଶ୍ଵରକୁ ଅଧିକାର କର ।
ଅଧିକ୍ଷେତ୍ର—ସ୍ଥୀ. ବ. (ଅଧି + ତ୍ୟକ + ଆ
ପରିତର ଉପରିଭାଗ ସମତଳ ଭୂମି,
(ବିପରୀତ ଉପତ୍ୟକା) ।
ଅଧିକ୍ଷେତ୍ରକାରୀ—ପୁ. ବି. (ଅଧିକାରୀ +
ଚର + ରନ୍) ଅଧିକ୍ଷେତ୍ରକାରେ ଯେଉଁ
ମାନେ ଭ୍ରମଣ କରନ୍ତି । [ଚମତ୍କା] ।
ଅଧିକ୍ଷରକୁ—ସ୍ଥୀ. ବ. ବିଜ୍ଞାନିଶ୍ଚରମ୍, ଉପର
ଅଧିକ୍ଷର—ପୁ. ବ. ଅଧିକା ଦାନ୍ତ,
ବାହାତାଦାନ୍, ହାତାଦାନ୍ ।
ଅଧିଦେବ—ପୁ. ବ. ପରମେଶ୍ଵର, ସମସ୍ତ-
ଦେବାଧିପ, ଇଷ୍ଟଦେବତା (ଶା. ବ.)
ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟକ୍ତି । [ଅଧିଦେବ ।]
ଅଧିଦେବତା—ସ୍ଥୀ. ବ. ଅଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀଦେବତା,
ଅଧିଦେବନ—ବ. (ଅଧି + ଦିବ + ଶ୍ର.
ଅନ) ଯୁଆ ଖେଳିବା ପଟା ବା ପାଲ ।
ଅଧିଦେବ(ତ)—ପୁ. ବ. [ଅଧି + ଦେବ
(ତ)] ଇଷ୍ଟଦେବ, କୌଣସି ପ୍ଲାନ
ବିଚୟ ବା ଗ୍ରାମର ଦେବତା, (ବି)
ଦେବତାସମ୍ମାନୀୟ, ଶିଶୁରକ, ଆକ-
ସ୍ତୁକ (ଦେଖ ପଟଣ) ।
ଅଧିନାଥ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ନାଥ)
ଅଧିଶ୍ଵର. ପତି, ସ୍ଥାମୀ, ସର୍ଦାର, (ଶା.
ବି) କାଳଯୋଗନାମକ ଫ୍ରେନ୍ଡିଶର
ରଚ୍ୟିତାଙ୍କ ନାମ ।

ଅଧିକାୟ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + କା + ଅ)
ଗନ୍ଧ, ଯୌରଭ ।
ଅଧିକାୟକ—ପୁ. ବି. (ଅଧି + କା +
ଅକ) ପ୍ରଧାନନେତା, ଅଧିକ, ପରି-
ଲୁଳକ (ସ୍ଥୀ) ଅଧିନାୟକା ।
ଅଧିପ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ପା + କାଅ)
ରାଜୀ, ପ୍ରଭୁ, ଅଧିକାଶ୍ରୀ, ଉତ୍ସର, ମୁଖ୍ୟ-
ବ୍ୟକ୍ତି, (ଜ୍ୟୋତିଷ) ରାଶିପ୍ରଭୁତିର
ଅଧିପତି ଗ୍ରହ ।
ଅଧିପା—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ପା + କିପ୍)
ଅଧିଶ୍ଵର, ଅଧିପତି, ଅଧିପାଳକ ।
ଅଧିପାତକ—ବ. ମହାପାପ ।
ଅଧିପୁରୁଷ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ପୁରୁଷ)
ପରମେଶ୍ଵର, ଶ୍ରେଷ୍ଠପୁରୁଷ, ବିରାଟ-
ପୁରୁଷ, ସାୟମ୍ବର ମନ୍ଦୁ ।
ଅଧିପ୍ରଳ—ପୁ. ବି. (ଅଧି + ପ୍ରଳ) ବ. ବ୍ରୀ;
ଯାହାର ବହୁ ପୁଣ କନ୍ଥ କନ୍ଥ ଅଛନ୍ତି
(ସ୍ଥୀ) ଅଧିପ୍ରଳ ।
ଅଧିଭୂ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ଭୂ + କିପ୍)
ରାଜୀ, ପ୍ରଭୁ, ପରମପୁରୁଷ, ସ୍ଥାମୀ,
ଉପରିଷତ୍ତ ଲୋକ ।
ଅଧିଭୂତ—ବ. (ଅଧି + ଭୂତ) ପଞ୍ଚଭୂତର
ନଶ୍ଚରଦେହ, ଯାବତ୍ତୟ ପ୍ରାଣସ୍ଵନ୍ଦୟ-
ବ୍ୟକ୍ତ, ପରମାତ୍ମା ଏବଂ ଜାଗର ପ୍ରକାଶ ।
ଅଧିଭୋଜନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅଧି + ଭୋଜ +
କା.ଅନ) ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଭୋଜନ, ବି. ବ. ଶ୍ରୀ;
ଭୂର ଦାମୀ, ଅତ ମୁଖବାନ୍ ।
ଅଧିମନ୍ଥ—ବ. (ଅଧି + ମନ୍ଥ + କା ଅନ)
ଅନ୍ତି ଉପାଦନାର୍ଥ ଦୂର ବସ୍ତୁକୁ ପରିବା
ଅଧିମନ୍ତ୍ର—ପୁ. ବ. ଅଧି + ମନ୍ତ୍ର + କା.ଅ)
ଅଭ୍ୟନ୍ତିକାଶ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରନାବସ୍ତୁବବିଶେଷ,
ଅଭ୍ୟନ୍ତିକ ରୋଗର କାଳିଶା, ଭୟକ୍ଷର
ତଷ୍ଠୁରେଗବିଶେଷ ।
ଅଧିମାଂସ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅଧି + ମାଂସ) ରୋଗ-
ବିଶେଷ, ଚର୍ଷିତାଳକର ଅଣ୍ଟୁଦୁ ।
ଅଧିମାଂସକ—ପୁ. ବ. (ଅଧିମାଂସ + କୁ
+ କା.ଅ) ଦନ୍ତରୋଗବିଶେଷ, ଦାନ୍ତ-
ପାଟି ଫ୍ଲୁଲ୍ ।

ଅଧିମାତ୍ର—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ମାତ୍ର) ବ. ବ୍ରୀ;
ଅଧିକପ୍ରମାଣ, ଅତିମାତ୍ରାୟକ୍ତ, ଅଭ୍ୟନ୍ତ ।
ଅଧିମାସ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ମାସ) ମଳ-
ମାସ । [ମଳନିବିଶେଷ ।]
ଅଧିମିତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବ. ଗ୍ରହମାନଙ୍କର ପରମ୍ପର-
ଅଧିପତ୍ର—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ପତ୍ର) ଯଜ୍ଞ-
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଯଜ୍ଞଦିକର୍ମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି, ଯଜ୍ଞର
ଅଧ୍ୟାତ୍ମାତା, (କି.ବି) ଯଜ୍ଞ ସମ୍ବନ୍ଧରେ,
(ବି) ପ୍ରଥାନ ଯଜ୍ଞ, ଯଜ୍ଞର ଅଧ୍ୟାତ୍ମାତ୍ମ
ଦେବ, କୃଷ୍ଣ, ବିଷ୍ଣୁ, ପରମେଶ୍ଵର ।
ଅଧିଯୋଗ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ଯୋଗ + ଅ)
ଜ୍ୟୋତିଷମତରେ ଯାତ୍ରାର ଅଭ୍ୟନ୍ତ
ଶୁଭଯୋଗ ।
ଅଧିଯୋଧ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ଯୋଧ + କ.
ଅ) ମହାଯୋଜା, ପ୍ରଥାନ ଯୋଜା ।
ଅଧିରଥ—ପୁ. ବି. (ଅଧି + ରଥ) ରଥ-
ବୁଢ଼, ରଥ ଚଲାଇବାବାଲ, (ବି)
ସାରଥୀ, ଶାନ୍ତୁଆନ, ବଢ଼ରଥ, ଅଙ୍ଗ-
ଦେଶର ରାଜୀ ଓ କଣ୍ଠେକ ପାଳକପିତା ।
ଅଧିରଜ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ରଜ + ଅ)
ଅଧୀଶ୍ଵର, ସମ୍ମାନ, ସାବତ୍ରୋମ, ମହାରଜ ।
ଅଧିରଜ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅଧି + ରଜ + ଅ)
ସମ୍ମାନିଣ, ସମ୍ମାନପଣ, ମହାରଜତ୍ ।
ଅଧିରଜ୍ୟଭକ୍ତ—ପୁ. ବ. (ଅଧିରଜ +
ଭକ୍ତ + କିପ୍) ଅଧିରାଟ, ସମ୍ମାନ, ସାବ-
ତ୍ରୋମ ।
ଅଧିରାଟ—ପୁ. ବ. (ଅଧି + ରାଜ + କ.
କିପ୍) ସମ୍ମାନ, ଅଧିରଜ, ସାବତ୍ରୋମ,
ମହାରାଜ ।
ଅଧିରକ୍ଷ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବ. ରଜ୍ୟ ।
ଅଧିରକ୍ତ୍ତୁ—ପୁ. ବ. ଆଭରଣ ପ୍ରାପ୍ତ, (ବି)
ଅଧିରକ୍ତ୍ତୁର ଭାବରେ ।
ଅଧିରୂଢ଼—ବି. (ଅଧି + ରୂଢ଼ + କ.ତ)
ଆରୋଗ୍ୟ ରେ ଚଢ଼ିଥାଏ, ଆନ୍ଦମଣକାଶ୍ଚ,
(ମୀ.ତ) ଧନ୍ତ୍ଵରେ ଚଢ଼ାଯାଇଥିବା (ଗୁଣ),
(ସ୍ଥୀ) ଅଧିରୂଢ଼, (ବି) ଅଧିରୋହଣ ।
ଅଧିରୋପ—କ୍ଲୀ. ବ. ଅଧି + ଶିର—ରୂଢ଼
+ କା.ଅନ) ଆରୋହଣ କରିବା,
ଚଢ଼ାଇବା, ଧନ୍ତ୍ଵରେ ଗୁଣ ଚଢ଼ାଇବା ।

ଅଧିବେଶିତ—ବୁଂ. (ଅଧି + ବୁହ - ଶିର-ମ୍ର.ତ) ଅତିଶୟ ଆରୋପିତ, କୃତା-ରେଷଣ, ଯାହା ଚଢା ହୋଇଥିଛି, ଉତ୍ତରାଧିତ, ଅଧ୍ୟସ୍ତିତ, (ସ୍ଥି) ଅଧିବେଶିତ।

ଅଧିବେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବୁହ + କ.ଅ) ଦ୍ୱରା ବେଶ କରିବା ଏବଂ ହାତରେ ଚଢିଆଏ, (ସ୍ଥି) ଅଧିବେଶା।

ଅଧିବେଶନ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଧି + ବୁହ + ଭ.ଅନ) ସୋଧାନ, ସିଦ୍ଧି, ପାବଜ୍ଞା, ଚଢିବା, ସବାର ହେବା (ବିଂ) ଅଧିବୁତ୍ତ।

ଅଧିବେଶଣ—ସ୍ଥା. ବି. (ଅଧି + ବୁହ + ଶ.ଅନ + ର) ସିଦ୍ଧି, ନିଶ୍ଚାଣୀ, ଆରୋ-ଦଶୀ।

ଅଧିବେଶଣୀ—ସ୍ଥା. ବି. (ଅଧିବେଶନ + ର) ଆରୋଦଶୀ, ଆରୋଦଶକରଣୀ, ଚଢିଥିବା (ସ୍ଥି), ବି. ସିଦ୍ଧି, ପାହାତ।

ଅଧିବେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧିବୁହ + କ.ଇନ) ଆରେଶ, ଆରେହଣକାଶ, ଯେ ଚଢିଆଏ (ସ୍ଥି) ଅଧିବେଶଣୀ।

ଅଧିଲେକ—ପୁଂ. ବି. ସପାର, କ୍ରାହୁଣ୍ଡ, ମତ୍ର୍ୟଳେକ, ବିଶ, ଭୁବନ।

ଅଧିକାଳୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବନ + ତୃ) ଯେ ପକ୍ଷପାତକଥା କହେ, ଓକିଲ, (ସ୍ଥି) ଅଧିକାଳୀ।

ଅଧିକକ୍ରତ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବଚ + କ.ତ୍ର) ଯେ କୌଣସି ବିଶିଷ୍ଟ ବିଷୟର ପକ୍ଷ ସମର୍ଥନ କରନ୍ତି, ବକ୍ତା, ମୁହଁ ଉପରେ ବନାଯିବା ଶିତବସ୍ତୁ।

ଅଧିବଚନ—ବ. ଅନ୍ତିର୍ମି, ସଙ୍ଗୀ, ନାମ, ପକ୍ଷପାତନପୁଷ୍ଟ କଥନ।

ଅଧିବସ୍ତର, ଅଧିବର୍ଷ—ବ. ଅଧିମାସପୁକ୍ତ ବର୍ଷ, ଯେଉଁ ବର୍ଷରେ ମଳମାସ ପଢ଼ିଆଏ।

ଅଧିବଳ—ବ. (ଅଧି + ବଳ) ପରିଷରକୁ ଆପର୍କାପୁଷ୍ଟ ଯୁଦ୍ଧାର୍ଥ ଉଚ୍ଛେଷଣରେ ଆହ୍ଵାନ, ଶୋଧାଶୋଧ।

ଅଧିବଦତ୍ତ—ବ. (ଅଧି + ବଦତ୍ତ) କାସପ୍ତାନ।

ଅଧିବସ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବସ୍ତ) ଯାହା ଦେହରେ ଲୁଗା ଥିଲା।

ଅଧିବାକ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବଚ + ଭ.ଅ) ପକ୍ଷପାତପୁକ୍ତ ବାକ୍ୟ, ଅଧିବଚନ ସଙ୍ଗୀ, ନାମ, ଅନ୍ତିର୍ମି। [ଚନ]

ଅଧିବାଚନ—ବ. (ଅଧି + ବାଚନ) ନିଷା-ଅଧିବାସ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବସ + ଅ) ବାସପ୍ତାନ, ଘର, ବାସିନ୍ଦା, ପଡ଼ୋଶ, ଯୌରତ, ଅଧିଆ ପଡ଼ିବା, ପରବୃତ୍ତିବାସ, ଦେଖିବାର ପୁଣ୍ଡିବୟ ସମ୍ବାର-କିଶେଷ, ବିବାହର ଶନାଧିବାସ, ପୋଷାକ।

ଅଧିବାସନ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଧି + ବସ + ଶିର + ଭ.ଅନ) ଗନ୍ଧମାଲାଦିଦ୍ଵାରା ସମ୍ବାରକଣ, ସୁରଭାକଣ, ସୁବା-ପିକରଣ, ସଙ୍ଗାରମୁଖରୁ ଦେବତା ସ୍ଥାପନ, ଜୀବନ୍ୟାସପୁଷ୍ଟ ଦେବତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା।

ଅଧିବାସି—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବାସ + ମ୍ର.ତ) ଗନ୍ଧମାଲାଦିଦ୍ଵାରା କୃତ-ମୟାର, ସୁରଭାକଣ, ସୁନନ୍ଦାକୃତ, ସ୍ଥାପିତ, (ସ୍ଥି) ବାସିତା।

ଅଧିବାସୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବସ + ଇନ) ନିବାସ, ବାସିନ୍ଦା, ଅନ୍ୟଦେହରେ ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଲେପନକାଶ, (ସ୍ଥି) ବାସିନୀ।

ଅଧିବାହନ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଧି + ବହ - ଶିର-ଅନ) ଉପରେ ଚଢିବା, କାହାନ।

ଅଧିବିକର୍ତ୍ତନ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଧି + ବି + କୃତ + ଅନ) ଅତ୍ୟନ୍ତକ୍ରେଦନ।

ଅଧିବିଦ୍ୟ—ଅବ୍ୟ) ବିଦ୍ୟାକୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷର କରି, ବି. (ଅଧି + ବିଦ୍ୟା) ବ. ବା, ସମ୍ବନ୍ଧ ବିଦ୍ୟାନ୍ତ, ଅତିଶୟ ପଣ୍ଡିତ, (ସ୍ଥି) ଅଧିବଦନ।

ଅଧିବିଦ୍ୟା—ସ୍ଥା. ବି. (କ.ବା) ଅତି-ବିଦ୍ୟା, ସାତିଶୟ ପଣ୍ଡିତ, (ସ୍ଥି) ବ. ବିଦ୍ୟା ଅର୍ଲିନର ଉପାୟ ଉଦେଶ୍ୟ।

ଅଧିବିଦ୍ୟା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅଧି + ବିଦ୍ୟା + ଶ.ତ + ଆ, ଦୂରଥର ବବ ହିତ ସମୀର ପ୍ରଥମା ସ୍ଥି, ଅଧ୍ୟତ୍ରା)।

ଅଧିବେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବିଦ + କ.ତୃ) ପ୍ରଥମା ସ୍ଥି ଆର୍ତ୍ତ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ଥି ବିବାହକାଶ ପୁରୁଷ ।

ଅଧିବେଦ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବିଦ + ଭ.ଅ) ପ୍ରଥମ ବିବାହ ପର ବୁନ୍ଦାର ବିବାହ କରିବା, (ବିଂ) ବେଦସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ବୈଦିକ ।

ଅଧିବେଦନ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଧି + ବିଦ + ଭ.ଅନ) (ପ୍ରଥମସ୍ଥାପନେ) ଦ୍ୱିତୀୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଧିବେଦନମ୍ବୁ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବିଦ + ଅନ୍ତିର୍ମି) ଏକବାର ବିବାହ ପର ଦ୍ୱିତୀୟବାର ବିବାହଯୋଗ ।

ଅଧିବେଦ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ବିଦ + ଯ) ଅଧିବେଦନମ୍ବୁ (ଦେଖ) ।

ଅଧିବେଶନ—ବ. (ଅଧି + ବିଶ + ଭ.ଅନ) ସଭା ବେଠେକ, ସଭାଲକରେ ସଭ୍ୟମାନ-ଜୀର ମିଳନ ।

ଅଧିଗ୍ୟତ୍ତିତ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ଶ୍ୟତ୍ତ) (ଶ୍ୟାଦିତ), ଉପରେଶୋଇଥବା (କୌଣସି ପଦାର୍ଥର) ଉପରକୁ ଆରକି ଥିବା ।

ଅଧିଶାସ୍ତ୍ର—ବିଂ. (ଅଧି + ଶି - ଶିର + ମ୍ର.ତ) ଅଧିଶ୍ୟାପିତ, ସମ୍ୟକ୍ଷାସ୍ତ୍ରିତ (ସ୍ଥି) ଅଧିଶାସ୍ତ୍ରିତ ।

ଅଧିଶ୍ୟାପଣ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଧି + ଶି + ଭ.ଅନ) ପାଚନ, ଅଧିଶ୍ୟାପଣ (ଦେଖ) ।

ଅଧିଶ୍ୟମୁ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ଶି + ଭ.ଅ) ପାକାର୍ତ୍ତାଶ୍ରିଆଦିକୁ ଚୁଲ୍ଲ ଉପରେବେଶ-ଇକା, ପକରଣ, ରବନ, ଆଧାର, ପାତ୍ର ।

ଅଧିଶ୍ୟମୁ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଧି + ଶି + ଭ.ଅନ) ନାଥାରେ ହାଣ୍ଡିଆଦ ଚଢାଇବା, ଚୁଲ୍ଲିଉପରେ ଗରମକରିବା, ନିଆଁ ଉପରେ ଫୁଟାଇବା ।

ଅଧିଶ୍ୟମୁ—ସ୍ଥା. ବି. (ଅଧି + ଶି + ଶ.ଅନ + ର ଚୁଲ୍ଲି, ନିଶ୍ଚିନ୍ତି) ।

ଅଧିଶ୍ୟମୁ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ଶି + ମ୍ର.ଅନ୍ତିର୍ମି) ପାକପାତ୍ର, ହାଣ୍ଡିଆଦ ।

ଅଧିଶ୍ୟମୁ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ଶି + ମ୍ର.ଅନ୍ତିର୍ମି) ଆର୍ତ୍ତିତ, ପ୍ରାତ୍ର, ସ୍ଥାପିତ, ପାକାର୍ତ୍ତ ରହିବାରେ ଚଢାଇଯାଇଥବା (ପାତ୍ରାଦି) ।

ଅଧିଶ୍ୟା—ପୁଂ. ବି. (ଅଧି + ଶି) ବ.ବ୍ରୁ; ମହାମହିମ, ଶୁଦ୍ଧମା, ଅଧିଶ୍ୟକ ।

ଅଧ୍ୟପବଶ—କୁଁ ବ. ସୋମରସାଦିର ପାନ-
ପାତ୍ର ।

ଅଧ୍ୟପବଶ—କୁଁ ବ. ସୋମଯାଗର ପାତ୍ର ।

ଅଧ୍ୟଷ୍ଠାତା—ମୁଁ ବି. (ଅଧ୍ୟ + ସ୍ଥା + କ.
ତୃ) ନିୟମିତ୍ତା, ଅଧ୍ୟ, ତତ୍ତ୍ଵାବଧାରକ,
ଅବସ୍ଥାତା, (ସ୍ଥି) ଅଧ୍ୟଷ୍ଠାତୀ, (ବି)
ଶାସନକର୍ତ୍ତା, ମୁଖ, ଉତ୍ସର, ସୁରୂପ,
ଅଧ୍ୟପତି ।

ଅଧ୍ୟଷ୍ଠାତୃଦେବ—ମୁଁ ବ. (କ.ଧା) ଇଷ୍ଟ-
ଦେବ, ରାଜିଣୀଯଦେଶ, ସ୍ଥାନ, ଗ୍ରହ, ଅନୁ-
ଷ୍ଟାନ ଆଦିପରେ ଅଭ୍ୟବକ ବା ରକ୍ଷକ,
ବା ନିୟମକରୁଥେ କଲିତ ଠାକୁର ।

ଅଧ୍ୟଷ୍ଠାତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ସ୍ଥା + ତୃ +
+ ର) ସ୍ତ୍ରୀତିକାରୀ, ଆଶ୍ୟକାୟୀନୀ,
କର୍ତ୍ତୀ ।

ଅଧ୍ୟଷ୍ଠାତୀଦେବତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ଇଷ୍ଟ-
ଦେବତା, ଅଧ୍ୟଷ୍ଠାତୃଦେବ (ଦେଖ) ।

ଅଧ୍ୟଷ୍ଠ ନ—କୁଁ ବ. (ଅଧ୍ୟ + ସ୍ଥା + ତୃ-ଅନ
ବା ସ୍ଥାନ, ସ୍ଥିତି, ନଗର, ଅଶ୍ୱ, ଚନ୍ଦ,
ରଥର ଚକ, ସନ୍ଦିଧାନ, ପଦମ, ରାଜତ୍ର,
ପ୍ରଭୁତ୍ବ, ପ୍ରଭାବ, ସମ୍ବନ୍ଧନ, ସ୍ଥାନ, କଣଳ,
ଆଶୀର୍ବାଦ, ନକଳ, ଆରୋହଣ, ମୂଳଦୂଆ,
ନିର୍ବିଦ୍ଧ, ଭେଜା ଓ ଭେଗ୍ୟବସ୍ତୁର ସଂଘାଗ,
ଯେଉଁ ବସ୍ତୁର ଭ୍ରମର ଆରୋପ ହୁଏ ।

ଅଧ୍ୟଷ୍ଠାନଚନ୍ଦ—ବ. ଶରୀରମଧ୍ୟରେ କଲିତ
ତହୋକୁ ଗୋଟିକିମଧ୍ୟରେ ଏକତମ ।

ଅଧ୍ୟଷ୍ଠାନଶରୀର—ବ. (ଦର୍ଶନ ସ୍ଥଳଶରୀର ଏ
ସଂକଷିତର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତିଶରୀର, ମୃଦୁପରେ
ପିତୃଲୋକରେ ଯେଉଁ ସ୍ଵର୍ଗ ଶରୀରରେ
ଆସି ବାସକରେ ।

ଅଧ୍ୟଷ୍ଠି—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ସ୍ଥା + କ. ତ)
ଅବସ୍ଥି, ଉପସ୍ଥିତ, ଆବିଭୂତ, ଆଶ୍ରିତ,
ଅଧ୍ୟକ୍ଷତ, ଅଧ୍ୟୁଷିତ, ଯନ୍ତ୍ରରେ ବାସକର-
ମାଦ, ନିୟମିତ, ସାହାଯ୍ୟକ୍ରତ, ପ୍ରକଳିତ,
ଆବୁଦ୍ଧ, ଚଢାଯାଇଥିବା, ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ, ନିୟମ,
ଶ୍ଵାସିତ ।

ଅଧ୍ୟାତ୍ମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଧୀ + ସ୍ଥା) ଉତ୍ସମ୍ଭାସୀ,
ପ୍ରତିକା ସ୍ତ୍ରୀ, (ଅବ୍ୟ) (ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଅଧ୍ୟକାର
କରି) ସ୍ତ୍ରୀ-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ଅଧ୍ୟହର—ଅବ୍ୟ, (ଅଧ୍ୟ + ହର) ହରିତ୍ତ,
ଅଧ୍ୟକାର କରି ।

ଅଧ୍ୟକାର—ମୁଁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + କୁ + ତୃ-ଅ)
ଆଧ୍ୟପତ୍ର, ପ୍ରଭୁତ୍ବ, ଅଧ୍ୟକାରର ଅନ୍ୟ
ଆକାର ।

ଅଧୀତ—କୁଁ, ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଇ + ମୁଁ. ତ)
ଅଭ୍ୟସ, କୃତାଧ୍ୟୁନ, ପଠିତ, ଯାହା
ଅଧ୍ୟୁନକରିଛେଇଥିରୁ, ବି. (ଭ.ତ)
ଅଶ୍ୟବୁନ, (ସ୍ଥି) ଅଧୀତା ।

ଅଧୀତବିଦ୍ୟ—ମୁଁ. ବି. (କ.ଭୁ) କୃତବିଦ୍ୟ,
ସମାପ୍ତବିଦ୍ୟ, ଯେ ପାଠ୍ୟପାଠ ଶେଷ
କରିଥିବା ଶିକ୍ଷିତ, ଯେ ବେଦ ପଢ଼ିଥିବା ।

ଅଧୀତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଇ + ତୃ)

ଅଶ୍ୟବୁନ, ସୁରକ୍ଷା, ଶିକ୍ଷା, ବିଦ୍ୟା, ଅଧ୍ୟାପନ ।

ଅଧୀତି—ମୁଁ. ବି. (ଅଧୀତ + ରନ୍) ଗ୍ରହି,
ଶିକ୍ଷା, ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ, (ବି) ଉତ୍ସମ୍ଭାସୀ
ଶିକ୍ଷିତ, ଅଧ୍ୟୁନକାଶ, ବିଦ୍ୟାରେ
ପାରଦର୍ଶୀ ।

ଅଧୀନ—ମୁଁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଇନ୍) ବଣ-
ଦାତୀ, ଅଧ୍ୟକାରକୁତ୍, ଅନୁଗତ, ଆଶ୍ରିତ,
ବାଧା, ଆସୁନ୍ଦ, (ସ୍ଥି) ଅଧୀନା, (ଗା. ବି) ସ୍ଥାନ
ବା ବିନାନ ଭ୍ରତ୍ୟ, ଅଧୀନକୁ ବ୍ୟକ୍ତ
(ବି) ଅଧୀନତା ।

ଅଧୀନତା—ସ୍ତ୍ରୀ, ବି. (ଅଧୀନ + ଇ ତା)
ବିଶବର୍ତ୍ତିତା, ଅନୁଗତ୍ୟ, ଆକ୍ରମନବର୍ତ୍ତିତା,
ଦାସ୍ୟ, ଭ୍ରତ୍ୟକା, ଦାନତା, ନିମ୍ନରେ
ରହିବା ଅବସ୍ଥା ।

ଅଧୀନକୁ—ଗା. ବି. (ଅଧୀନକୁ) ଅଧ୍ୟକାର-
ରେ ଶ୍ଵିତ, ନିମ୍ନକୁ ।

ଅଧୀକାସ—ମୁଁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବସ୍ + ଅ)
ଆବରକ, ମହାକାଶୁକ୍ଳ ।

ଅଧୀସ୍ଥାନ—ମୁଁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଇ + କ.
ତୃ) ପଠନକାଶ, ଯୋଗ୍ୟକାରୀ, ଅଧ୍ୟୁନ-
କାଶ, ବେଦାଶ୍ୟାସୀ, (ମୁଁ. ବି) ଗ୍ରହି ।

ଅଧୀର—ମୁଁ. ବି. (ଅ + ଧିର) ନ.ତତ୍;
ଭିତ୍ତି ଗ୍ରୀ, ଧୈର୍ୟକାରୀ, ଅଷ୍ଟିର, ଚଞ୍ଚଳ,
ଶୁଭ, ବ୍ୟାକୁଳ, କାରି ।

ଅଧୀରତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଧୀର + ତା) ଗ୍ରହିନୀ,
ଅଷ୍ଟିରତା, ଧୈର୍ୟକାରତା, ଅସହିତତା ।

ଅଧୀର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅଷ୍ଟିର,
ଚଞ୍ଚଳା, ଧୈର୍ୟକାରା, କ୍ୟାକୁଳା, (ବି)
ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଚପଳା, ନାୟକାବିଶେଷ, ଅବ୍ୟ-
ବିଷ୍ଟିତରୁ ଓ କଳହପ୍ରୟୋଗ ନାୟକା,
ସେଇ ନାୟକା ନାୟକଠାରେ ଅନ୍ୟ
ସ୍ତ୍ରୀ ବିଲାସତହୁ ଦେଖି ଅଧୀର ହୋଇ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କୋପ କରେ ।

ଅଧୀଶ—ମୁଁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଇଶ) ଅଶ୍ୟବ,
ସରଦାର, ଅଧ୍ୟପତି, ପ୍ରଭୁ, ମାନିକ, ସ୍ଥାମୀ,
(ସ୍ଥି), ଅଧୀଶା ।

ଅଧୀଶର—ମୁଁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଇଶର) ବଜା,
ପ୍ରଭୁ, ସାଙ୍ଗଭୌମ, ଚନ୍ଦବତୀ, (ସ୍ଥି)
ଅଧୀଶର ।

ଅଧୀଷ୍ଠ—କୁଁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଇଷ୍ଠ + ତ)
ସତ୍ତକାରପୁଣ୍ୟକ ନିୟୋଜିତ, ମରଣା,
ପ୍ରାୟେତ୍, ଅବେତନିକ, (ବି) ଅବେତନିକ
ବା ମାରଣାକାମ ବା ଗୁକିଶ, ସନ୍ଧାରପୁଣ୍ୟକ
କୌମ୍ବିକ୍ୟକୁ କାମରେ ଲଗାଇବା ।

ଅଧୀଶୁଦ୍ଧ—ଗା. ବି. (ଅଧୀଶୋତ + ମୁଖ)
ଭେଜନ ପରେ ଧୌତ ହୋଇ ନ ଥିବା
ମୁଖ, ଶୟକରୁ ଦିଠି ଧୁଆ ହୋଇ ନ ଥିବା
ମୁହଁ ।

ଅଧୀଶୁଦ୍ଧା—ଗା. ବି. ସେ ଶେଷରୁ ଉଠିଲ-
ଶିଶୀ ମୁହଁ ଧୁଏ ନାହିଁ, ଯେ ଖାଇସାରିବା
ପରେ ମୁହଁ ଧୋଇ ନ ଥାଏ ।

ଅଧୀଶୁଦ୍ଧି—ଗା. ବି. (ଅଧୀଶୋତ)
ଅଧାରୁଆ, ଅର୍କପକ୍ଷ, ଅଧାବମୁଦ୍ରିଆ ।

ଅଧୀଶୁଦ୍ଧ, ଅଧୀଶୁଦ୍ଧ—ମୁଁ. ବି. (ଅ + ଧୁ,
ଧୁ + ମୁଁ. ତ) ନ.ତତ୍; ଅକଳିତ ।

ଅଧୀକା—ଅବ୍ୟ, ରତ୍ନାମାନ, ବର୍ତ୍ତମାନ, ଏବେ,
ଆଜିକାଲ ।

ଅଧୀକାତ୍ମିକ—ବି. ରତ୍ନାମାନ, ବର୍ତ୍ତମାନ
କାଳୀନ, ଆଧୁନିକ, ବର୍ତ୍ତମାନ ପଢୁଥିବା,
ପ୍ରକଳିତ, ଆଜିକାଲିକାର ।

ଅଧୀର—ମୁଁ. ବି. (ଅ + ଧୁ + ଧୁ) ଭରଶୁନ୍ୟ,
ନିଷ୍ଠିନ୍, ବୋଲାଇହୋଇ ନ ଥିବା(ଗାଢି)

ଅଧୁଳି—ଶା.ବ. କେଟକାର ଅର୍ଦ୍ଧପରି-
ମିତମୁଦ୍ରା, ଆଠଅଣି ।

ଅଧୁମକ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ଧୂମ + କ) ଯହିରୁ ଧୂଆ ଛାତ୍ରାହଁ, ଧୂମଶୂନ୍ୟ,
(ବି) ଜଳନ୍ତା ନିଆ ।

ଅଧୁତ—ବି (ଅ + ଧୂତ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଧୂ-
ତୋର ନ ଥିବା, ଅନୁତଥାରଣ, (ସ୍ବି)
ଅଧୁତା (ୟୁ.ବ.) ବିଷ୍ଟ, ପରମେଶ୍ୱର ।

ଅଧୁତ—ସ୍ବି. ବି. (ଅ + ଧୂତ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ;
ଅସ୍ତ୍ରିରତା, ଅଧେରୀ, ଶୃଙ୍ଖଳ, ଅଫିରତା,
ଶୈଥିଲ, ଅଭାର୍ତ୍ତ, ଅସନ୍ନୋଷ ।

ଅଧୁଷ୍ଟ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ଧୂଷ୍ଟ) ଲଜ୍ଜାଳ
ଅସ୍ତ୍ରଗଲ୍ଭ, ଅଧୁଷ୍ଟ୍ୟ, (ସ୍ବି) ଅଧୁଷ୍ଟା ।

ଅଧୁଷ୍ଟ୍ୟ—ୟୁ. ବି. ଅ ଧୂଷ୍ଟ୍ୟ) ଅନେସ୍ତ,
ଅନୁତରବିନ୍ୟୁ, ସଲଜ୍, ଗଣୀ ଦୁର୍କଷ୍ଟ
(ସ୍ବି) ଅଧୁଷ୍ଟ୍ୟ, (ବି) ଅଧୁଷ୍ଟ୍ୟତା ।

ଅଧୁଷ୍ଟ୍ୟତା—ସ୍ବି. ବି. (ଅଧୁଷ୍ଟ୍ୟ + ଭ.ତ)
ଅନୁତରବିନ୍ୟୁତା, ଦୁର୍କଷ୍ଟି ।

ଅଧୁଷ୍ଟ୍ୟ—ସ୍ବି. ବି. ନାଦବିଶେଷ (ବି),
ଅଧର୍ଷଣୀୟା, ଅନୁତରବିନ୍ୟୁ ।

ଅଧେ—ଶା.ବ. (ସ-ଅର୍କ) ପୁଣ୍ୟବସ୍ତୁରମାନ
ଦୁଇରାଗୁ ଏକରୁଗ, (ବି, ଅର୍କପରମିତ),
ପ୍ରାୟ ଅର୍କେକ (ଶା. ସବ) ଅନୁଥଳ-
ହଣ୍ୟକ, ଅନୁଲକ୍ଷ, ସାମାନ୍ୟ, କେତେକ,
(ଅବ୍ୟ) ଅର୍କପରମାଣବା, ପ୍ରଜ୍ଞାମାତ୍ର ।

ଅଧେକ—ଶା. ବି. (ସ-ଅର୍କ) ଅର୍କେକ,
ଅର୍କେକପରମାଣବା ଅଧେ ।

ଅଧେନ୍ତୁ—ସ୍ବି. ବି. (ଅ + ଧେନ୍ତୁ) ଦୂରଦେଶ
ନ ଥିବା ଗାର ।

ଅଧେୟ—କ୍ଲୀ.ବ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ ଧେୟୀର
ଅଭ୍ୟବ, ମନର ଅସ୍ତ୍ରିରତା, ଅସହୃଦ୍ୟତା,
ଉଦେଶ, ଅଣାନ୍ତ, ଅସ୍ତ୍ରିରତା (ବି.ବ.ବୀ.)
ଧେୟିଶ୍ଵର, ଅଧୀର, ଅସହୃଦ୍ୟ, ଅସ୍ତ୍ରିର,
ଚଞ୍ଚଳ, (ସ୍ବି) ଅଧେୟ ।

ଅଧୋରୁଙ୍କ—କ୍ଲୀ.ବ. (ଅଧେ + ଅଂଶୁକ)
ଅଧୋରୁଙ୍କ, ପରିଧେୟବସ୍ତୁ, ଧୋତି, ଶାଢ଼ୀ,
ଦାଗରାପରିବର ।

ଅଧୋରୁ—କ୍ଲୀ.ବ. (ଅଧେ + ଅନ୍ତରୁ) କିନ୍ତୁ-
ଧୂର ଅଗ୍ରାହୀତ ।

ଥିବା, ଯେ ଉନ୍ନୟମାନଙ୍କ ବଣୀଭୂତ-
କରିଥିବୁ, (ବି) ପାଦ, ଗୋଡ଼ ।

ଅଧୋରେଷ୍ଟକ—ୟୁ. ବି. (ଅଧେ + ଅଷ୍ଟକ)
ପାଦରୁ କାତ, ବର୍ଷାଜୁରନାମ, ଜିତେନ୍ଦ୍ରୟ
ବ୍ୟକ୍ତର ଦର୍ଶନୀୟ, ଯେ ଅଣିଷ୍ଟ ରତ୍ନ ସ୍ମୃତି
ଜଳକୁ ଅଧେ କରିଥିବୁ ।

ଅଧୋରେଣନ—ବି. (ଅଧେ + ରେଣନ)
କୌଣସି ବସୁର ମୂଳ ବା ଜଳଆତ୍ମ
ଖୋଲିବା, କୋରତ କରିବା ।

ଅଧୋରତ—ୟୁ. ବି. (ଅଧେ + ରତ)
ଦତ୍ତ ବା ତତ୍ତ୍ଵ ଜଳକୁ ଯାଇଥିବା,
ବୁଦ୍ଧିଯାଇଥିବା, ଅସ୍ତ୍ରହୋଇବା, ଅବ
ମନତ, ଅପକୃଷ୍ଟ ଦଶାପ୍ରାପ୍ତ, (ସ୍ବି)
ଅଧୋରତ ।

ଅଧୋରତ—ସ୍ବି. ବି. (ଦତ୍ତ ମନରତ,
ନରକମନ, ଦୂର୍ଗତ, ଅବନତ, ଅବ-
ତରଣ, ଜଳକୁ ଗତ କରିବା, ଅସ୍ତ୍ରହୋଇ
ବୁଦ୍ଧିଯିବା । [ଦେଖ ।

ଅଧୋରମକ—କ୍ଲୀ.ବ. (ଦତ୍ତର) ଅଧୋରତ
ଅଧୋରାମୀ—ୟୁ. ବି. (ଅଧେ + ରାମ
+ ଲନ) ଜଳକୁ ଯାଇଥିବା, ଅସ୍ତ୍ର-
ହେଇଥିବା, ବୁଦ୍ଧିଯାଇଥିବା, ଅବତରଣ-
ଶିଳ, ଦୂର୍ଦ୍ଵାରା ଭେଗ କରୁଥିବା, ନରକ-
ରମୀ, (ସ୍ବି) ଅଧୋରାମୀ ।

ଅଧୋରାଷ୍ଟା—ସ୍ବି. ବି. (ଅଧେ + ରାଷ୍ଟା +
ଆ) ଅପାମାରୀ ।

ଅଧୋରଙ୍ଗ—ବି. (ଅଧେ + ରଙ୍ଗ) ମଧ୍ୟ-
କ. ଧା; ଗୁହ୍ୟଦ୍ୱାର, ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର
ଜଳନେନ୍ଦ୍ରୟ । [ପ୍ରଦେଶ ।

ଅଧୋଜାନୁ—କ୍ଲୀ. ବି. ଜାନୁର ଜଳ-
ଅଧୋଜିତ୍ତିକା—ସ୍ବି. ବି. ଜାନୁ-ମୂଳଷ୍ଟି ତ
ସ୍ତ୍ରୀ ଜହା, ପଣ୍ଡିକା ।

ଅଧୋତ୍ତା—ଶା. ବି. (ସ-ଅର୍କ + ତୃତୀ)
ଦରବୁଢା, ଅଧାରଥୀଆ । [କ.୦ ।

ଅଧୋଦାରୁ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦ୍ଵାରବନର ଜଳ-
ଅଧୋଦିକ—ସ୍ବି. ବି. ଦକ୍ଷିଣଦିଗ ।

ଅଧୋଦୃଷ୍ଟି—ସ୍ବି. ବି. (ଅଧେ + ଦୃଷ୍ଟି) ଜଳ
ଆତକୁ ଚାହିଁବା, ଯୋଗ ସାଧନର
ଆସନବିଶେଷ (ୟୁ. ବି) ବ.ବୀ.

ନିମ୍ନଭାଗେ ଦର୍ଶକଙ୍କ, ଯେ ଜଳ-
ଆତକୁ ଚାହିଁଥାଏ ।

ଅଧୋଦେଶ—ବି. (ଅଧେ + ଦେଶ) ଜଳ-
ପାଶ, ନିମ୍ନଅଂଶ, ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସ୍ଥାନ ।

ଅଧୋଦ୍ଵାର—ବି. (ଅଧେ + ଦ୍ଵାର) ଗୁହ୍ୟଦ୍ୱାର, ସ୍ବୀଜନନେନ୍ଦ୍ରୟ ।

ଅଧୋଧ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଅଧେ + ଧ୍ୟ) ଦିମଣ୍ଗ
ନିମ୍ନ, ଜଳକୁ ଜଳକୁ ।

ଅଧୋପାତ୍ର—ୟୁ. (ଅଧେ + ପାତ୍ର) ଅଧୋପାତ୍ର (ଦେଖ) । [ସିଦ୍ଧା ପାତ୍ର ।

ଅଧୋଭାବ—କ୍ଲୀ.ବ. ଖାଇବାପରେ ପିଆ-
ଅଧୋଭାବ—ବି. ନାଭାବାରୁ ଜଳକୁ ଥିବା
ଦେହର ଅଣି, ପାତଳ, ନିମ୍ନଭାବ,
ସ୍ବୀଜେକମାନଙ୍କର ଯୋଦି ।

ଅଧୋଭୁବନ—କ୍ଲୀ.ବ. (ମଧ୍ୟ.କ.ଧା) ପାତାଳ

ଅଧୋଭୁବି—ବି. (ଅଧେ + ଭୁବି ଅପେକ୍ଷ-
କତ ଶାଲୁଆ ଜମି, ପବନର ପାଦଦେଶ
ଜମି, ଶାଲୁଆ ଜମି ।

ଅଧୋମି—କ୍ଲୀ.ବ. ଗୁହ୍ୟଦ୍ୱାର, ସ୍ବୀ-
ଜଳନେନ୍ଦ୍ରୟ ।

ଅଧୋମୁଖ—ବି. (ବ.ବୀ) ଯେ ଲକ୍ଷାରେ
ମୁହଁ ଜଳକୁ ପୋତିଥିବୁ, ହେଠବଦନ,
ଜଳକୁ ମୁହଁକର ଗତ କରୁଥିବା, (ବି)
ଲକ୍ଷାବନତମୁଖ, (ବ.ବୀ.) ଅନ୍ତମ-
ମୂଳ, ଅବାକୁଷ୍ଣୀଗୁଲ୍ଲ, ଗୋକିହାବୁଷ,
କୋବି, ନରକବିଶେଷ, ଅଧୋମୁଖ-
ନଷ୍ଟବ୍ରତଣ ।

ଅଧୋମୁଖଗଣ, ଅଧୋମୁଖନଷ୍ଟତ୍ର—ବି.
(ଏମାନଙ୍କର ଗତ ନିମ୍ନଦିଗକୁ ହେବାରୁ)
(ଜ୍ୟୋତିଷ) ଦ୍ଵିତୀ, କୃତ୍ତିକା, ଅଶ୍ରେଷା
ମୟା, ପୂର୍ବାପାଲୁଗମ, ବିଶାଶା, ମୂଳା
ପୁଣ୍ୟଗଢା, ପୁଣ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ, ଏହି ନଥ
ଗୋଟି ନମତ୍ର ।

ଅଧୋମୁଖ—ସ୍ବି. ବି. ଅଧୋମୁଖରପ୍ରୀଣି,
(ବି) କୁତୁଦେଷ ।

ଅଧୋଯକ—(କ.ଧା) ଯନ୍ତ୍ର ନିମ୍ନଭାବ,
ବକଳାବୁଦ୍ଧ ।

ଅଧୋରମ—ୟୁ. ବି. ଅଧୋରମରଗରେ, ଶୁକ୍ଳ-
ବର୍ଷିଶିଷ୍ଟ ଯଥା ଅଧୋରମ ପ୍ରାଣ ।

ଅଧୋଲେଖ—ସୁ. ବ. (ମଧ୍ୟ. କ. ଧା) ପାତାଳ, ଅଧୋଭୂବନ ।

ଅଧୋବଦନ—ବ. ଅଧୀ + ବଦନ)ଲଙ୍କା-ବନତମୁଖ, (ବ.ଶ୍ର.) ଅଭାକସ୍ତ୍ରୀ ଗୁରୁ, ଗୋକୁଳାଚୂଷ, ବିଷ୍ଣୁ, ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଲଙ୍କାବନତମୁଖ, ସେ ଲଜ୍ଜା ଯୋଗୁ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋଡ଼ିଆଏ । ପୋତମୁହଁ, ତଳମୁହଁ ହୋଇ ଉଗୁଡ଼ା ଯାଇଥିବା (ପାତ୍ର) ।

ଅଧୋବଦନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ ।

ଅଧୋବର୍ତ୍ତ—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାର ଜ୍ୟୋତି ନିମ୍ନଦେଶଶାମୀ ।

ଅଧୋବଣ—ବ. (ଅଧୀ + ବଣ) ସ୍ତ୍ରୀ-ଜନ-ନେତ୍ର ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅଧୋବସ୍ତ, ଅଧୋବାସ—ବ. (ମଧ୍ୟ. କ. ଧା) ପିତ୍ରାଳୁଗା, ପରିଧେଯ ବସ୍ତ୍ର, ଖୋତି, ଶାଢ଼ୀ, ଘାଘର ଆଦି ।

ଅଧୋବାୟ—ସୁ. ବ. ଅଧାନବାୟ, ବାତ-କର୍ମ, ପାତ୍ର । [ଶାଗ] ।

ଅଧୋବଣ୍ଣୀ—ବ. ବ୍ରାହ୍ମିଣାକ, ସୁଦୂରନିଅନ୍ତରେ ଅଧୋବିଦ୍ର—ସୁ. ବ. ଶରୀନମଣ୍ଡଳର ଯେଉଁବିଦ୍ର ଟିକ୍ ଆୟୁର ପାଦଭଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ଅଧୋଶୟ—ସୁ. ବି. (ଅଧୀ + ଶୀ + କ. ଥ) ସେ ଭୂମିରେ ଶୁଣେ ।

ଅଧୋଶୟ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ସେ ଭୂମିରେ ଶୁଣେ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧୋଶୟ ।

ଅଧୋଶୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଧୋଶୟ + ଆ) ଭୂମିରେ ଶୋଇଥିବା (ସ୍ତ୍ରୀ), ବି.ଭୂମି-ଶୟାମ ।

ଅଧିକ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଅକ୍ଷ) ବ୍ୟାପକ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ, ଉତ୍ସୁକୋତର, ଦୃଶ୍ୟ, (ବି. ସୁ.) ନିଷ୍ଠା, ତନଶିକରିବା-ବାଲ, (ସୁ. ବି.) ପ୍ରଧାନବ୍ୟକ୍ତି, ପ୍ରତ୍ଯ, ସ୍ଵାମୀ, ଅୟପତି, ସର୍ବାର, ଶିକ୍ଷକ, ପରାପତି, ତତ୍ତ୍ଵାବଧାନର ଭରପ୍ରାସ୍ତର୍ଯ୍ୟ, ତତ୍ତ୍ଵାରଣକରିବା ହାକିମ, ଫର୍ମିଲକ, ଶିରକେଳିଗଛ, ଅଶିରେ ଦେଖିଥିବା ପାଞ୍ଚ ।

ଅଧିଷ୍ଠାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅଧିକ + ଶ୍ର.ତା) ପ୍ରଭୁତ୍ବ, କର୍ତ୍ତ୍ଵତ୍ବ, ତତ୍ତ୍ଵାବଧାନ ।

ଅଧିଷ୍ଠର—(ଅବ୍ୟ) ଅଷ୍ଟରବିଷୟକ, (କ୍ଲୀ. ବି) ପ୍ରଣବ, ଓକାର ମୟ ।

ଅଧିରୀ—ଅବ୍ୟ. ଅଗ୍ନିସମୀପରେ, (କ୍ଲୀ. ବି) ବିବାହକାଳେ ଅଗ୍ନି ସମୀପରେ କନ୍ୟାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଯେତେହିକିମ୍ବନ ଧନ ।

ଅଧିଂଚ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଅଞ୍ଚ + କ.କ୍ରିପ୍ତ) ଅଗ୍ରବର ଦେଉଥିବା, ଉପରକୁ ଉଠୁ-ଥିବା ପ୍ରଧାନ, ଉକ୍ତଷ୍ଟ, ପୂଜ୍ୟ, ଅୟଗତ, ସେ ପାଦ, ଅଳ୍ପକାଶ ।

ଅଧିଣ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କର୍ଣ୍ଣିକାତ୍ମ୍କ, ବାଇଚକ୍ର, ଅଳ୍ପଶୀଳୀ, ଭୁଲିଅନ୍ତିଲା ।

ଅଧିଷ୍ଠେଷ୍ଟ—ସୁ. ବ. ଅଭ୍ୟକ୍ତ ନିନା, ଅତିଷୟ ତରିପାର ।

ଅଧିଧୀନ—ବି. ଅଧ୍ୟନ୍ତ୍ର ପରାଧୀନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧିଧୀନା, (ସୁ.ବି) ଦାସ, ଦାସ୍ୟତ୍ବ ।

ଅଧିଷ୍ଠୁ—ସୁ. ବ. (ଅଧ୍ୟ + ରତ୍ନ + ଶ୍ର.ଅନ) ଅଧ୍ୟବୁନ, ସ୍ଵରଣ, ଅୟାୟ ।

ଅଧିଷ୍ଠାନ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ରତ୍ନ + ଶ୍ର.ଅନ) ବିଦ୍ୟାଶିଳୀ, ପାଠାଭ୍ୟାସ, ପଠନ, ବେଦଧାତ୍ ।

ଅଧିକ—ବି.ସାର୍କ, ଦେତି, ଅର୍କାଧିକବେକ, ପୁଣ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ଆଉ ଅଧେ ମିଶିଥିବା, (ବି) ପବନ, ବାଯୁ ।

ଅଧିରକ—ବି. (ଅଧିକ + କ) ଦେତି, ପରମିତ, ଦେତମୁଲର ।

ଅଧାଦ୍ୟାନ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଅବ + ଗୋ + ଶ୍ର. ଅନ) ସଙ୍କଳିତ, ତେଷ୍ଠା ।

ଅଧିବସାୟୀ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଅବ + ଗୋ + ଶ୍ର.ଅନ) ଅଧିଶ୍ଵାନ୍ତ ଉତ୍ସୁକୋତର, କର୍ମ-ସାଧନାର୍ଥ ସଙ୍କଳ୍ୟ, ନିଷ୍ଠା, ଅବିରଳିତ ଯତ୍ନ, ମାନସିକ ତେଷ୍ଠା, ପଞ୍ଚବନା, ଆଶଙ୍କା ।

ଅଧିବସାୟୀତ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଅବ + ଗୋ + ମ୍ର.ତା) ତେଷ୍ଠାତ୍ ।

ଅଧିବସାୟୀ—ସୁ. ବ. (ଅଧ୍ୟ + ଅବ + ଗୋ + କ.ରତ୍ନ) ଉଦ୍ୟମୀ, ଦୃଢ଼ପ୍ରତିକ୍ଷା, ଅବିଶ୍ଵାନ୍ତ ଯତ୍ନଶିଳୀକ୍ଷା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧିବସାୟୀନୀ ।

ଅଧିବସିତ— ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଅବ + ଗୋ + ମ୍ର.ତା)ବେଷ୍ଟିତ, ସଙ୍କଳିତ, ଆରବ୍ଧ, ଆଳିତ, ପୁଣ୍ୟକୃତ ।

ଅଧିବହନନ—କ୍ଲୀ. ବ. ଗୁରୁଲକାଣ୍ଡିବା, ଥରେ ଧାନକୁ କୁଟି ଚଣ୍ଡକାଳ ଆଉ ଥରେ କାଣ୍ଡିବା ।

ଅଧିଶନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅଧ୍ୟ + ଅଶନ) ଅଜାଣ୍ଟରେ ଭେଜନ, ଭେଜନ ଉପରେ ଭେଜନ, ଖାଦ୍ୟତ୍ରୁବ୍ୟ ହଜମ କରେଇଥ ପୁଣୀ ଭେଜନ ।

ଅଧିତ୍ରୟ—ସୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଅତ୍ରୟ) ଅଧାରେତି, ଭୁଲକମ୍ପେ କଲିତ ।

ଅଧିଷ୍ଟ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଅଷ୍ଟ) ହାତର ଉପର ଅଂଶ ।

ଅଧିଷ୍ଟି—ବି. (ଅଧ୍ୟରୁତି + ଅଷ୍ଟି) ହାତର ଉପରେ ଉତ୍ଥିଥିବା ହାତ (ସୁଶ୍ରୁତ) ।

ଅଧା—ଶ୍ର. ବ. (ଶ. ଅଧାୟ) ଅଧାୟ, ଗ୍ରହରପରିକ୍ଲେଦ, ଦେବତାଙ୍କ ନିକଟ-ରେ ଅଶ୍ଵାଷ ସିରିପାଇଁ ଉପବାସ କରି ପରିଗନ୍ଧିବା, ଧାରଣ ।

ଅଧାନ୍ତନ୍ତ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ + ତମ + ମ୍ର. ତା) ଅଧିକୃତ, ମନୋଜୀବି ।

ଅଧାୟ—ଅବ୍ୟ. ଆୟାକୁ ବ୍ୟାପି, ଆୟ-ବିଷୟକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତଭବରେ, ପରମାସ୍ୟକ୍ଷାୟ, ଦେହବିଷୟକ, ଚିତ୍ତ-ବିଷୟକ, ସାହକ, ପରଂବ୍ରତ ।

ଅଧାୟବାୟ—ସୁ. ବ. (ନ୍ୟାୟମତେ) ପ୍ରାଣାଶ୍ୟ ବାୟୁ, ପ୍ରାଣବାୟୁ ।

ଅଧାୟତ୍ତି—ବି. (କ. ଧା.) ପରମାୟ-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୁଡ଼ରହସ୍ୟ, ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ।

ଅଧାୟକ୍ତ୍ଵ—ବି. ଆୟକ୍ତି, ବିଷୟାଦୀ ବ୍ୟାପାରଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ସେ କେବଳ ଆୟାକୁ ଦେଖେ ।

ଅଧାୟବିତ୍ତ—ବି. (ଅଧାୟ + ବିତ୍ତ + କ୍ରିପ୍ତ) ଅଧାୟବିଦ୍ୟା ବା ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରରେ ପାରଦର୍ଶି ।

ଅଧାୟବିଦ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଧାୟତ୍ତି, ପରମାୟସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୁଡ଼ରହସ୍ୟ, ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ପୁଂ. ବି. ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତରାହ୍ୟ
ବିଷୟମାନଙ୍କରୁ ମନକୁ ନିଚ୍ଛାରୀ କରି
ଆସାରେ ନିବେଶନରୂପ ସାଧନ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଲୀ. ବି. କ୍ରଦ୍ରାଣ୍ଗୁରୁଶା-
କ୍ରର୍ତ୍ତ ବ୍ୟାସଦେବକୃତ ଅଧ୍ୟାୟ ଜହା-
ପୁଣ୍ୟ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ଥରେ ରାମ ପରମାପ୍ରା-
ବୁପେ କଳିତ ହୋଇଥାଏନ୍ତି ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଲୀ. ବି. ଅଧ୍ୟାୟେଶପାଦକ
ଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

ଅଧ୍ୟାୟେ—ପୁଂ. ବି. ଆସ୍ତା, ଜୀବାସ୍ତା, ପରମାପ୍ରା,
ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟାୟେ + ରକ) ଆସ୍ତା-
ପ୍ରମାଣୀୟ, ଅଧ୍ୟାୟେକ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ର - ଶିର +
ଅନ) ଶିକ୍ଷକ, ବିଦ୍ୟାଗୁରୁ, ଉପାଧ୍ୟେ,
ଆସ୍ତାରୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଲୀ. ବି. 'ଅଧ୍ୟ + ଇ. ଶିର +
ଭ. ଅନ) ଶିକ୍ଷାଦାନ, ପାଠ ପଡ଼ାଇବା,
ବେଦ ପଡ଼ାଇବା ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟାୟେ + ଆ)
ଅଧ୍ୟାୟେଶ, ଶିକ୍ଷାଦାନ, ବେଦପଡ଼ାଇବା,
ପାଠପଡ଼ାଇବା ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ପୁଂ. ବି. ଓ ବି. (ଅଧ୍ୟ +
ର - ଶିର + କର୍ତ୍ତା) ଅଧ୍ୟାୟେଶ, ଶିକ୍ଷକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟାୟେତ୍ରୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟାୟେ + ଆ)
ଶିକ୍ଷନଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ, ଗୁରୁପତ୍ନୀ, ଶିକ୍ଷିତୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଶିର. ର + ମ୍ର. ତ)
ପାଠିତ, କୃତାଧ୍ୟାୟେଶ, ଯାହାକୁ
ପଡ଼ାହୋଇଥାଏ, ଶିକ୍ଷିତ ।

ଅଧ୍ୟାୟେ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ର + ଶିର. ମ୍ର. ଯ)
ପାଠନୀୟ, ଅଧ୍ୟାୟେଶର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅଧ୍ୟାୟେ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ର + ମ୍ର. ଅ)
ଗ୍ରହର ପରିହ୍ରେତ, ସର୍ଗ, ବର୍ଗ, ପର୍ବ, ସ୍ତର,
କାଣ୍ଡ, ଅଙ୍କ, ଉଲ୍ଲାସ, ଉଛୁପି, ସ୍ତରକ,
ପଟଳ, ପ୍ରକରଣ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଅଧ୍ୟାୟେ—ପୁଂ. ବି. (ବିଦ୍ୟ + ର + ରକ)
ଅଧ୍ୟାୟେଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟାୟେନୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ + ରୁଦ୍ଧ +
କର୍ତ୍ତ) ଆନାକ, ଉପରେ ଚଢ଼ିଥିବା,
ଅତ୍ୟକ୍ରମ, ଉଜ୍ଜ୍ଵଳତର, ବହକା, ଉପରେ,
(ଶି.) ଅଧ୍ୟାୟେଶ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟାୟେନୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ + ରୁଦ୍ଧ
- ଶିର. ଭ. ଅ) ଉପରକୁ ଉଠାଇବା,
ମଞ୍ଜି ବୁଝିବା, ମିଥ୍ୟାଜ୍ଞାନ, ଏକ ପଦା-
ର୍ଥରେ ଅନ୍ୟପଦାର୍ଥର କଳନା ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଲୀ. ବି. ଧାନ୍ୟାଦିର ବପନ,
ବୁଣିବା, ଅତ୍ୟକ୍ରମ ଆରୋପଣ, ସ୍ତରପନ,
ଅତ୍ୟକ୍ରମ, ଭ୍ରମ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ + ରୁଦ୍ଧ
+ ଭ ଅନ) ଉପରକୁ ଚଢ଼ିବା, ଉନ୍ନତ,
ଉଜ୍ଜ୍ଵଳତା, ଅଧିକର୍ମ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ + ବପ୍ତ + ଭ.
ଅନ) (ଭୂମିଆଦର) କୌଣସି ବସୁକୁ
ଉତ୍ସୁଖ ଉଚିତେବା ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବସ୍ତ୍ର + ଭ.
ଅନ) ରିଅ ବିଲି ପରେ ପ୍ରଥମେ ଶାଶ୍ଵତ
ପରକୁ ଯିବା, ରିଅ ପଥିଲି ପାଳି ଶାଶ୍ଵତ
ପରକୁ ଯିବା ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଲୀ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ
- ଶିର. ବହ + ଭ. ଅନ + ରକ)
ସ୍ତ୍ରୀ-ଅନବିଶେଷ, ରିଅ ଶାଶ୍ଵତକୁ
ଗଲବେଳେ ପିତୃକୁଳରୁ ପାଇଥିବାଧନ ।

ଅଧ୍ୟାୟେ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆସ + ଭ. ଅ)
ଆରେପ, ମିଥ୍ୟାଜ୍ଞାନ, ଯଥା—ରକ୍ତରେ
ପର୍ବର ଭିନ୍ମ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଲୀ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆସ + ଭ.
ଅନ) ନିବାସ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷାନ, ଅଧ୍ୟରେହଣ,
ଆସନ, ଉପର୍ବିତ, ଉପବେଶନ, ସମ୍ବୋଗ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆସ + କ. ଅ)
ଅଧ୍ୟକ୍ଷିତ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷିତ, ଉପବିଷ୍ଟ,
ଅଧ୍ୟରୁତ, ନିବେଶିତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟାୟେତ୍ରୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆସ + କ.
ରକ)
ଉପରେ ବିପଥିବା, ଉପବେଶନ
ନିବିଧିବା, ଅଧ୍ୟରୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟାୟେନୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆସ +
ରକ, ଉପରେ ବିପଥିବା, ଉପବେଶନ
ନିବିଧିବା, ଅଧ୍ୟରୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟାୟେନୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଲୀ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ +
ହୃ + ଭ. ଅନ) ଅଧ୍ୟାୟେର, ଉତ୍ସ,
ରଚନାରେ କୌଣସି ବାକ୍ୟ ଉତ୍ସ
କରିବା, ଅନୁମାନ, ଉର୍କଣ୍ଠା ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ + ହୃ
+ ଭ. ଅ) ଅସ୍ତମ୍ୟ ବାକ୍ୟର ପୁରଣାଥ
ପଦାନ୍ତର ଯୋଜନା, ଉର୍କଣ୍ଠା, ଉତ୍ସ
କରିବା, ଆକାଶଶା, ପୁରକ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ + ହୃ +
ମ୍ର. ମ) ଅନୁଯନେୟ, ଉତ୍ସ, ରକ୍ଷଣ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟାୟେନୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆ + ହୃ
+ ମ୍ର. ତ) ଉର୍କଣ୍ଠା, ବିରୁଦ୍ଧ, ଅନୁ-
ପୁରଣାନ୍ତ, ଉର୍କଣ୍ଠା, ନିବେଶନ, ଅନୁ-
ପୁରଣାନ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟାୟେନୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବସ + ମ୍ର. ତ)
ଅଧ୍ୟକ୍ଷିତ, ଉପନବିଷ୍ଟ, ଲୋକର ବ୍ୟ-
ବାସ୍ୟୁକ୍ତ, ଅଧିକୁତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବସ + ତ)
ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ବିଜ୍ଞାତ, ସାର୍ଵତ୍ର, ସାହେତନି,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟାୟେନୀ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବସନ୍ତ)
ଉନିଥର ଅଧେ ଗୁରେଇ ହୋଇଥିବା ମୁଦ୍ରିଆ-
ପର ଯଥ—ସାପର କୁଣ୍ଠଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ସ୍ତ୍ରୀ = କୁଣ୍ଠଳିମା ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବସନ୍ତ)
ଉଠିବୁଦ୍ଧ ଉଠିବୁଦ୍ଧ ଗାଡ଼ି ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବସନ୍ତ + ମ୍ର.
ତ) ଉପରେ ହୁଲୁଥିବା, ସମୁଦ୍ର, ପ୍ରକୁର
ବୁଦ୍ଧିଶିଳ, ଉନ୍ନତ, (ବ. ପୁଂ) ବିବାହ
ପୁଣ୍ୟ ଗର୍ଭହୋଇଥିବା ସ୍ତ୍ରୀର ସନ୍ନାନ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଧ୍ୟାୟେନୀ + ଜନ +
ଅ) ବିବାହ ପୁଣ୍ୟ ଗର୍ଭହୋଇଥିବା କର-
ଇବା ସ୍ତ୍ରୀର ସନ୍ନାନ ।

ଅଧ୍ୟାୟେଶ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଧ୍ୟାୟେନୀ + ଆ) ପ୍ରଥମ
ବିବାହିତ ସ୍ତ୍ରୀ, ଅଧ୍ୟବେଦନ ଦୋଷ-
ପାତ୍ର ସ୍ତ୍ରୀ, ପ୍ରଥମା ସ୍ତ୍ରୀ ଜାତିଥାର ଆର
ସାହାର ସ୍ତ୍ରୀ ସୁନ୍ଦର ବିବାହ
କରେ, ଅନେକ ବିବାହକାରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଉପର
ପ୍ରଥମ ବିବାହିତ ସ୍ତ୍ରୀ, (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) —

ସମୁଦ୍ର, ସମ୍ବଲପିତା, ଅଧିବେଦନ,
ବୋଷ୍ପୁକ୍ରା ।

ଅଧ୍ୟୁଧୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅଧ୍ୟ + ଉଧୟ +
ବିନ୍ + ଶି) ଦୂରଧବତ୍ତ ଗାନ୍ଧି, ବଡ଼ ପଢ଼ା
ଥବା ଗାନ୍ଧି ।

ଅଧ୍ୟୁଷା—ପୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବସ୍ତୁ + ବସ୍ତୁ)
ଅଧିଷ୍ଠିତ, ଯେ ଅଧିବାସ କରିଥିଲୁ ।

ଅଧ୍ୟୁହନ—ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବହୁ + ଭା.ଅନ)
ଦେହରେ (ପାର୍ଶ୍ଵ) ବୋଲିଦେବା ।

ଅଧ୍ୟେତବ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଇତି + ମୀ,
ତବ୍ୟ) ପଢ଼ାଯିବା ଯୋଗ୍ୟ, ଅଧ୍ୟୁନ-
ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅଧ୍ୟେତା—ପୁ. (ବି. ବା ବି) (ଅଧ୍ୟ +
ଇ + କ.ତ୍ତ୍ଵ) ଅଧ୍ୟୁନକର୍ତ୍ତା, ପାଠକ,
ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟେତୀ ।

ଅଧ୍ୟେଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଇଷ୍ଟ + ଭ.
ଅନ) ବିନୟୁପୁଣ୍ୟକ ଜିଜ୍ଞାସା, ପ୍ରାର୍ଥନା,
ଶୁଭୁକ୍ତ ସଜ୍ଜ ମାତ୍ରିବା ।

ଅଧ୍ୟେଷଣ—ବି. (ଅଧ୍ୟେଷଣ + ଆ)
ଅଧ୍ୟେଷଣ (ଦେଖ) । [ଗୁର ।

ଅଧ୍ୟ—ବି. (ବୈଦିକ) ଅଧିତଣକରବୃତ୍ତ-
ଅଧ୍ୟଶ୍ରୀ—ବ. (କ.ଶ୍ରୀ) ଅପ୍ରତିହତରତ,
ଅଧିକୃତ ପଶୁବିଶିଷ୍ଟ ମନ୍ତ୍ର, ଅଗ୍ନ, ରହ୍ମ ।

ଅଧ୍ୟଜ—ବି. ଅଧ୍ୟୁତନନକ, ଅଧ୍ୟତ୍ତ-
ଜନକ ।

ଅଧ୍ୟିପୁମାଣ—ବି. 'ଅ + ଧୃ + ମୀ.ଅନ:
ଧରହୋଇ ନ ଥିବା, ମୃତ, ମୀଳନଥିବା ।

ଅଧ୍ୟବ—ବି. (ଅ + ଧୃ + ବ) ଅନଶ୍ଚିତ,
ଅସ୍ତ୍ରାୟୀ, ସନ୍ଦେହକନକ, ଅସ୍ତ୍ରିର ।

ଅଧ୍ୟଷ—ପୁ. ବି. ବିକୃତକ୍ରତଳନିତ କୃତ-
ଭୁତ୍ତ ଶୋଥରେଗବଣେଷ ।

ଅଧ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ବନ୍ଦ) ମାର୍ଗ,
ଦାଣ୍ଡ, ପଥ, ପଥଭ୍ରମଣ, ବାଟଗୁଲିବା,
ସମୟ, ଉପାୟ, ଦୂରତ୍ତ, ଅବସ୍ଥା,
ବାୟୁ, ପ୍ରଶାଳୀ, ଆନମଣ, ପରବର,
ଦେଦର ଶାଖା, ଆକାଶ ।

ଅଧ୍ୟଶେଷ—ବ. (କ.ଧା) ପଥଶ୍ରାନ୍ତି ।

ଅଧ୍ୟଗ—ପୁ. ବ. (ଅଧ୍ୟ + ଗମ୍ + କ.ଥ)
ଓଷ୍ଟୀ, ଓଷ୍ଟ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଶେରର, (ବିଂ) ପଥକ,
ବାଟୋଇ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟଗା ।

ଅଧ୍ୟଗତ—ପୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟନ + ଗମ୍ +
କି, ପି) ପଥକ ।

ଅଧ୍ୟଗତେଜ୍ୟ—ପୁ. ବି. ("ତତ୍ତ୍ଵ) ଆମ୍ରା-
ତକ, ଆମୁଡାଗଛ ।

ଅଧ୍ୟଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଧ୍ୟଗ + ଆ ଗଜା-
ନଦୀ, (ବିଂ) ପଥଗମିନା । [ଗଛ ।

ଅଧ୍ୟନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀପୁଣ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର, ସୁନାର-
ଅଧ୍ୟନନ—ପୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟନ + ଭିନ୍)

ପଥକ, ଯେପଥରେପ୍ରତର ବା କୁଣଳରେ
ଗମନ କରେ, ପର୍ମିଟକ, (ବି) ସୂର୍ଯ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଧ୍ୟନନା ।

ଅଧ୍ୟନ—ବି. ପର୍ମିଟକ, ପଥକ, ଯେ
ବେଶ ବାଟ ବୁଲିପାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଧ୍ୟନ୍ୟ ।

ଅଧ୍ୟପତି—ପୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ମାର୍ଗପାଳକ,
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ରାତ୍ରାପରିଦର୍ଶକ କର୍ମଚାରୀ ।

ଅଧ୍ୟର—ପୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟନ + ରା + କ.ଥ)
ଯଜ୍ଞ, ଅନୁରାଶ, ଆକାଶ, ବାୟୁ (ବିଂ. ବ. ବି).
କୁଟିଲତାଶୁନ୍ୟ, ସାବଧାନ, ଅବହୁତ,
(ପୁ. ବି) ଅଷ୍ଟବ୍ୟୁଜମଧ୍ୟ ଏକତମ ।

ଅଧ୍ୟରକର୍ମ—କ୍ଲୀ. ବି. ଯଜ୍ଞରୂପକର୍ମ, ଯାଗ-
କର୍ମ ।

ଅଧ୍ୟରଥ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ମାର୍ଗରଙ୍ଗତୁତ,
କ.ଧା) ମାର୍ଗରେ ଗମନୋପ୍ୟୁତ ରଥ ।

ଅଧ୍ୟରମୀମାଂସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜେମିନିକୃତ
ଧର୍ମମୀମାଂସାଶ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

ଅଧ୍ୟର୍ମୀ—ପୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟର + ର୍ମ + କ.
କି, ପି) ଯଜ୍ଞବୁଦ୍ଧବେଶ, ଯାଜ୍ଞିକର୍ତ୍ତ୍ଵିକ,
ଯଜ୍ଞବୁଦ୍ଧ, ଯଜ୍ଞବୁଦ୍ଧ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।

ଅଧ୍ୟର୍ମିକର୍ତ୍ତ୍ଵ—ପୁ. ବି. ଯଜ୍ଞବୁଦ୍ଧବୁଦ୍ଧତ
ଯଜ୍ଞବିଶେଷ । [ଗଛ ।

ଅଧ୍ୟର୍ମିଳ—ପୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟର୍ମ + ଶଳ) ଅପାମାର୍ଗ
ଅଧ୍ୟର୍ମିଳ—ବ. (କ.ଧା) ପଥଶ୍ରମ ।

ଅଧ୍ୟର୍ମାନ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. ବାଟ ବୁଲିବାଦ୍ଵାରା
କ୍ଲାନ୍ତ ।

ଅଧ୍ୟନନ—ବି. ଧୃଂଧୃଂସରତି ।

ଅଧ୍ୟା—ପୁ. ବି. ପତ୍ରା, ମାର୍ଗ, କାଳ, ସମ୍ବାନ,
ଶାସ୍ତ୍ର, ସ୍ତ୍ରୀ, ଅଙ୍ଗ, ଆନମଣ ।

ଅଧ୍ୟାତ—ପୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ପଥକ ।

ଅଧ୍ୟାନ୍ତ—ବ. (ଅ + ଧ୍ୟାନ୍ତ) ପାମାନ୍ୟଅନ୍ତାର,
ମାତ୍ରାଅନ୍ତାର, ଶୀଶ ଅଲେକ, ଗ୍ରୁତ, ମୁହଁ-
ସଞ୍ଚ, (ଅଧ୍ୟ + ଅନ୍ତ) ଯାତ୍ରା ବା ଭ୍ରମଣର
ଶେଷ, ମାର୍ଗର ସୀମା ।

ଅଧ୍ୟାନ୍ତଶତ୍ରୁ—ପୁ. ବି. (ଅଧ୍ୟାନ୍ତ + ଶତ୍ରୁ,
+ ଅ) ଶେଷାନାକବୃଷ୍ଟ, ଫଟଫଣା ।

ଅଧ୍ୟାୟନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଯାତ୍ରା ।

ଅନ(ଧାର୍ଯ୍ୟ)—ନିଶ୍ଚୀପମାରିବା, ଶବ-
ଦକରିବା, ଶବିକରିବା ।

ଅନ(ତ୍ତ୍ଵ)—ପା. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ବି. ଅନର୍ଦ୍ଦ, ଅମୂଳୀ ।

ଅନ(ଭନ୍ତ୍ବାନ୍ତୀ)—ପା. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ବି. ଅନଭିଜ୍ଞ ।

ଅନଭାଲି—ଶା. ବି. ଅନଭାଲା. ଅନ୍ୟଭାଲି
(ଦବ୍ୟ), ଶୀତଳ (ସାମର୍ଣ୍ଣ), ନିଶ୍ଚାତ୍ରୀ,
ଅରନ୍ତା ଶାଦ୍ୟ ।

ଅନନ୍ତ—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯେ ପୌତ୍ରକରଣ-
ସ୍ତ୍ରୀ ଅଂଶ ପାଏ ନାହିଁ, ଯେ ଦିଂହା-
ପାଇବାକୁ ନକଦାର ନୁହେ, (ମନ୍ଦ)
କ୍ଲୀବ, ପରିତ, ଲନ୍ଧାନ, ଜନ୍ମବ୍ୟବ,
ଉନ୍ମତ୍ତ, ବୋବା, ଏମାନେ ପୌତ୍ରକ
ଧନର ଅଧିକାର ନୁହନ୍ତି !

ଅନନ୍ତମୁତ୍ତପଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କବଳୀଗଛ ।

ଅନନ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ + ଭା.ଅସ୍ତ୍ର) ରଥ,
ଶକ୍ତ, ଶାତ୍ର, ମାତା ପିତା, ଅନ୍ତ, ଜନ୍ମ,
ଜୀବନ ।

ଅନକ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ + ଅ + କ) ଅଧମ
କୁର୍ବିତ, ଅସୁଖ, ମନ୍ତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନକା ।

ଅନକ ଅବସ୍ତା—ଶା. ବି. ଅଧମାବସ୍ତା, ନ କା-
ଦୁଃଖ, ବହୁ ଶବଦଗ୍ରା ।

ଅନକଅବସ୍ତୀ—ଶା. ଶ୍ରୀ. ବି. ହତଭର୍ମାନୀ,
ଅନକଣୀ, ଅମଙ୍ଗଳୀ ।

ଅନକ—ପା. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ବି. ଅନକ ।

ଅନକୁଳ—ଶା. ବି. ଯାତ୍ରା ଓ ମଙ୍ଗଳକାରୀ
ଆରମ୍ଭ-ରବାପାଇଁ ଜେଣ୍ଠାଦିଶମତରେ
ଶୁଭମୁହଁ ତ୍ରୀ, ଆରମ୍ଭ, ଯାତ୍ରାରମ୍ଭ ।

ଅନକୁଳବିରତି—ଶା. ବି. ଅମଙ୍ଗଳିଆ,
ଯାତ୍ରାଦି କଲୁବେଳେ ଯାହାର ମୁହଁ

ଦେଖିଲେ ଅଶୁଭ ଘଟେ ବୋଲି ମେଳି-
ଜର ବଶୀସ ।
ଅନନ୍ତ—ୟୁ. ବି. (ନ + ଅନ୍ତ) ବ.ଶୁ.;
ଯାହାରକଷ୍ଟ ନାହିଁ, ଅନ୍ତ, ଗନ୍ଧ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନ୍ୟ,
ଚିତ୍ତକୁଣ୍ଡ ।
ଅନନ୍ତର—ବି. (ନ + ଅନ୍ତର) ଅବ୍ୟକ୍ତ,
ମୁଖ୍ୟ, ବର୍ଣ୍ଣଜନସ୍ଥାନ, ମୂଳ, (ବି) ଗାଲି,
ନିଦା, ଅବକ୍ରବ୍ୟ ବଚନ ।
ଅନନ୍ତି—ୟୁ. ବି. (ନ + ଅନ୍ତି) ମନ୍ଦଚକ୍ଷ,
ବୁଝାଇଥି ।
ଅନନ୍ତି—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ମ + ବି.ଅନନ୍ତ, ଅମୂଳ ।
ଅନନ୍ତାର—ୟୁ. ବି. (ନ + ଆଗାର) ବ.ଶୁ;
ଯାହାର ଘର ନାହିଁ, ଗୁହସ୍ଥାନ, (ବି)
ଉମଣାକାଶ, ଉଷ୍ଣ, ପରିବ୍ରାଜକ ।
ଅନନ୍ତାରିକ-ବି. (ଅନନ୍ତାର + ତକ) ଗନ୍ଧ-
ଶ୍ଵାନ ଉଷ୍ଣର ଜୀବନ (ୟୁ. ବି) ବୌଦ୍ଧ-
ବିଜ୍ଞାନ ଉପାୟ ।
ଅନନ୍ତି—ୟୁ. ବି. (ନ + ନନ୍ତି) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ,
ସେ ଲଙ୍ଘନା ନୁହେ, ବସ୍ତ୍ରପରିହିତ ।
ଅନନ୍ତି—ୟୁ. ବି. (ନ + ଅନ୍ତି) ଅନ୍ତିର
ଅଭାବ, ନିଆଁ ଛଡାଅନ୍ୟଜିନ୍ୟ, (ବ.ଶୁ.)
ଯେଉଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶାସ୍ତ୍ରନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନ୍ତି ରଖା
କରେ ନାହିଁ, (ବି) ଅନ୍ତି ସ୍ଥାନ, ଯାହାର
ଅନ୍ତି ର ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ, ଯେ ଗୁହରେ
ସଙ୍କଳିତ ରଖା କରେନାହିଁ, ଅବବହୁତ,
ଅଧିମନିକ, ଯାହାରଣବାହୁ ହୁଏନାହିଁ ।
ଅନନ୍ତିତା—ୟୁ. ବି. ସେ ଅନ୍ତିରକ୍ଷା
କରେ ନାହିଁ, ପାପୀ ।
ଅନନ୍ତିତର୍ବଧ-ୟୁ. ବି. (ନ + ଅନ୍ତିତର୍ବଧ)
ଶଶାନ ଅନ୍ତିତର୍ବଧାରଣୀନ୍ୟ, ଯାହାର ଶବ୍ଦ
ଅନ୍ତିତର୍ବଧହୋଇନଥାଏ, (ବି) ପିତୃକୋଳେ
ବିଶେଷ, ସେଉଁମାନଙ୍କର ଶୁଣାନ୍ତିତ
ହୋଇନାହିଁ ।
ଅନନ୍ତ—ୟୁ. ବି. (ନ + ଅନ୍ତ) ନିଷ୍ଠାପ,
ନିର୍ମଳ, ପବନ, ମନେଜ୍, ସୁନ୍ଦର, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ,
ଅବିପନ୍ନ, ବୁଝସ୍ଥାନ, (ଶ୍ରୀ) ଅନନ୍ତା, (ବି)
ବାଇପୋରିଟ, ବିଶ୍ଵ, ଶିଳ୍ପ, ଗନ୍ଧବ୍, ସିଙ୍କ ।
ଅନନ୍ତକ୍ଷଣ—(ବି.ବ.ଶୁ) ନିରକ୍ଷଣ, ଅଶାସ୍ୟ

ଅନନ୍ତ—ବ. (ନ + ଅନ୍ତ) କାମଦେବ,
କାମତେଷ୍ଵା, ମନ, ଆକାଶ, (ବି) ନିରାକାର,
ଅନନ୍ତନ୍ୟ, ଯାହାର ଦେହ ନାହିଁ,
(ଶ୍ରୀ) ଅନନ୍ତ ।
ଅନନ୍ତକ—କୁ.ବ ଚିତ୍ର, ମନ ।
ଅନନ୍ତକୀତା—ଶ୍ରୀ.ବ. କାମକୀତା, ରତ,
ମେଥୁନ, ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ ।
ଅନନ୍ତଚନ୍ଦ୍ରଧୂଳ—ୟୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ ଉତ୍ତରବଣୀଯା
ରଜା, ଏହାଙ୍କ ଦଶରେ ବିଶ୍ୱମିଦ
କନ୍ଦ୍ର ଥିଲେ ।
ଅନନ୍ତଦ—ବି. (ଅନନ୍ତ + ଦା + କ.ଥ)
କାମୋଦୀପକ, (ନ + ଅନନ୍ତଦ)
ଅନନ୍ତଦର୍ବ୍ୟନ । [ଶାଣ ।
ଅନନ୍ତଦେଶ—ଶ୍ରୀ.ବ. କାଶୀରର ଜଣେ
ଅନନ୍ତପୀତା—ଶ୍ରୀ.ବ. (କ.ଧ) କାମଶେତ,
କାମୋଦ୍ରେକଳନିତ ଦୁଃଖ ।
ଅନନ୍ତଧ୍ୟାମଦେବ—ଶ୍ରୀ.ୟୁ. ବି. ଦିନକର
ଗଣବଣୀଯ ଦିମ ଓ ବିଜ୍ଞାତ ରଜା ।
ଅନନ୍ତଧ୍ୟାମବୋନ—ବ. ପ୍ରାଚୀନତ୍ତ୍ଵଶରୀର
ଦୁମିମାପରେ ବ୍ୟବହୃତ ଯମ୍ବିଶେଷ ।
ଅନନ୍ତରଙ୍ଗ—ବ. କାମଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
ଅନନ୍ତରଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ.ବ. (କ.ଧ) ପ୍ରେମପତ୍ର,
ପ୍ରେସ୍‌ପର୍ଫିକା, କାଶୀରରବଣୀ ବିଶେଷ ।
ଅନନ୍ତରଣେଶ୍ଵର—ବ. ୧୫ ସ୍ଵରବିଶ୍ଵି
ଶୁରପଦବ୍ୟକ୍ତ ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ ।
ଅନନ୍ତରୁତ୍ୱ—ବ. (ଗତତ୍ତବ) ମହାଦେବ,
ଶିବ । [ଅନ୍ତିରୁତ୍ୱ ।
ଅନନ୍ତିକୃତ—ବି. (ନ + ଅନ୍ତିକୃତ)
ଅନନ୍ତ—ବି. (ନ + ଅନ୍ତ) ଯାହା ନିର୍ମଳ
ନୁହେ, ଅସ୍ତ୍ର, ଅପରିଷ୍ଟ, ଯାହା ଭିତର
ଦେଇ ଆଲୋକ ଯାଇ ନ ପାରେ ।
ଅନନ୍ତନ—କୁ.ବ. (ନ + ଅନ୍ତନ) ଆକାଶ,
ପରଂପରା, ନିରାକାର, (ବି.ବ.ଶୁ)
ଅନ୍ତନିଶ୍ଵରନ୍ୟ, ଦୋଷରହିତ, ଯତ୍ନରେ
ନାହିଁ ।
ଅନନ୍ତନ—କୁ. ବ. ନ + ଅନ୍ତ + ଅନ)
ଅଭାବ, ନଅଶ୍ୟଅବଶ୍ୟା, (ବି) ଅପ୍ରତୁଳ,
ନଅଶ୍ୟ ।

ଅନନ୍ତହୁ-ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ତସ୍ + ବହୁ + କ.
କିପ୍) ଅଣ୍ଟିରାବାହୁରୀ, ଦାମୁଡ଼, ବୃତ୍ତଭ,
ପଶୁ, ବୃତ୍ତପୁଣି । [ଗାର ।
ଅନନ୍ତହୁ—ୟୁ. ବି. (ଅନନ୍ତହୁ + ର) ଗାରୀ,
ଅନନ୍ତହୁନ-ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ତସ୍ + ବହୁ + ବହୁ)
ସେ ଶକ୍ତ ବହନ କରେ, ବଳଦ, ବୃଷ,
ଦାମୁଡ଼, ଅଣ୍ଟିରା ବାହୁରୀ ।
ଅନନ୍ତହୁ—ୟୁ. ବି (ଅନ୍ତସ୍ + ବହୁ + କ.
ଆ ବଳଦ, ବୃଷ, ଅଣ୍ଟିରାବାହୁରୀ, ଗାରୀ ।
ଅନନ୍ତହୁ—ୟୁ. ବି. (ଅନନ୍ତହୁ + ର) ଗାରୀ,
ଗାର ।
ଅନନ୍ତ-ବି. (ଅ + ନନ୍ତ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ସେ
ନତ ନୁହେ, ଅନବନତ, ଯାହା ନ ନୁହିପଢ଼ି
ନାହିଁ, ସିଧା, ଠିଆ, ଗର୍ବୀ, ଦାନ୍ତିକ,
ଭନ୍ଦତ, (ଶ୍ରୀ) ଅନତା ।
ଅନନ୍ତକାଳ—ୟୁ. ବି (ନ + ଅନନ୍ତକାଳ)
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଅଧିକକାଳନୁହେ, ଅଳ୍ପମୟ ।
ଅନନ୍ତକମଣ୍ଡଣ—ୟୁ. କୁ.ବ. (ନ + ଅନନ୍ତ-
କମଣ୍ଡଣ) ଅନୁରାଗନ, ସମତା, ସାମ୍ୟ,
ଓତିତ୍ୟ, ମାନବା, ଅନବତ୍ତିନ, ଲାପନ
ନ କରିବା ।
ଅନନ୍ତମଣଣୀୟ-ବି. (ନ + ଅନନ୍ତମଣଣୀୟ)
ଯାହା ଲଦ୍ଧନ କରିବା ଅନୁଚିତ, ଅବଶ୍ୟ
ପାଳନୀୟ, ଯାହାକୁ କେହି ପାରିବୋଇ
ନ ପାରେ, ଯାହାକୁ ଏହି ଦିଅପାଇ ନ
ପାରେ, (ଶ୍ରୀ) ଅନନ୍ତମଣଣୀୟ ।
ଅନନ୍ତମ୍ବ୍ୟ-ବି. (ନ + ଅନନ୍ତମ୍ବ୍ୟ)
ଅନନ୍ତମ୍ବ୍ୟ (ଦେଖ) ।
ଅନନ୍ତମାନ୍ଦ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହାକୁ
କେହି ଲଦ୍ଧନାହିଁ, ଅନୁରାଗିତ, ଅନନ୍ତ-
ବତ୍ତିତ, ଅନନ୍ତବାହୁତ, ଅୟାପିତ, (ଶ୍ରୀ)
ଅନନ୍ତମାନ୍ଦ ।
ଅନନ୍ତମୁକ୍ତ—ୟୁ. ବି. (ନ + ଅନନ୍ତମୁକ୍ତ)
ସେ ବିଶେଷ ରାଗିନାହିଁ, ସାମାନ୍ୟମୁକ୍ତ ।
ଅନନ୍ତମାର୍ଗ—ବି. (ନ + ଅନନ୍ତମାର୍ଗ) ଯାହା
ଅତିମୟନୁହେ, ଶୁ ଦ୍ରାସୁନବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ(ଶ୍ରୀ)
ଅନନ୍ତମାର୍ଗ ।

ଅନନ୍ତଦୂର—ବିଂ. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଅଳଙ୍କାର-
ବର୍ଣ୍ଣୀ, ନିକଟ, ଯାହା ଅନନ୍ତଦୂର ନୁହେ,
(ସ୍ମୀ) ଅନନ୍ତଦୂର ।

ଅନନ୍ତଦୂରବର୍ଣ୍ଣୀ—ବିଂ. (ନ + ଅନନ୍ତଦୂର
+ ବର୍ଣ୍ଣ + ରନ) ଅଳଙ୍କାରସ୍ତ୍ର, ସମୀପଶ୍ଵ,
(ସ୍ମୀ) ଅନନ୍ତଦୂରବର୍ଣ୍ଣୀ ।

ଅନନ୍ତଦୂରଶ୍ରୀ—ବିଂ. (ନ + ଅନନ୍ତଦୂରଶ୍ରୀ) ଅଷ୍ଟଙ୍ଗ,
ଯାହା ଉଚିତରେତେ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅନନ୍ତପଦ୍ମ—ବିଂ. (ନ + ଅନନ୍ତପଦ୍ମ) ଯାହା-
ଅନନ୍ତ ପାତାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଅନନ୍ତପୂର୍ବ—ବିଂ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ଅନନ୍ତ-
ପୂର୍ବ ନୁହେ, (ସ୍ମୀ) ଅନନ୍ତପୂର୍ବ ।

ଅନନ୍ତବର୍ଣ୍ଣି—ଲ୍ଲୀ. ବ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନନ୍ତ-
କମଣ, ଅନନ୍ତମନକରିବା, ଅନୁଲଞ୍ଜନ ।

ଅନନ୍ତବିଳମ୍ବ—ବ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନନ୍ତବିଳମ୍ବ
ବା ଭେଦ ନ ହେବା ।

ଅନନ୍ତବିଳମ୍ବିତା—ସ୍ମୀ. ବ. (ନ + ଅନନ୍ତବିଳମ୍ବ
+ ରନ + ତା) ବିଳମ୍ବର ଅଭିନାଶ, ତେବେ
ନ ହେବା, ବାରିତା, ଗଡ଼ଗଡ଼ କରି
ବକ୍ତ୍ତା କରିବା, ବକ୍ତ୍ତାର ଗୁଣବିଶେଷ ।

ଅନନ୍ତବିଳମ୍ବେ—ଶା. କି. ବିଂ. ବେଶବିଳମ୍ବ
ନ କରି, ଅନଶୀଘ୍ର, ଅବଳମ୍ବେ ।

ଅନନ୍ତବ୍ୟାଧ—ବିଂ. (ନ + ଅନନ୍ତ + ବ୍ୟାଧ
+ ମୀ. ଯ) ଯାହା ଫୁଟିଯାଇ ପାରେ
ନାହିଁ ।

ଅନନ୍ତଭାଙ୍ଗ—ବିଂ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ଅନନ୍ତ
ମୟା ନୁହେ, ଯାହା ଅନନ୍ତ ଭାଙ୍ଗପବଣ-
ନୁହେ ।

ଅନନ୍ତଭୋଗ—ବ. (ନ + ଅନନ୍ତଭୋଗ) ନ.
ତତ୍ତ୍ଵ; ଯାମାନ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ।

ଅନନ୍ତଭାଙ୍ଗ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା
ଅନନ୍ତଭାଙ୍ଗ ନୁହେ, ଅପ୍ରଚୂର, ଯାହା
ଅନନ୍ତଭାଙ୍ଗ ନୁହେ ।

ଅନନ୍ତହୃସ୍ତ—ବିଂ. (ନ + ଅନନ୍ତହୃସ୍ତ) ଯାହା
ଅନନ୍ତ ସାନ ନୁହେ, (ଶିପ) ଅନନ୍ତଦୀର୍ଘ ।

ଅନନ୍ତଭ୍ୟାଗତ—ବ. (ନ + ଅନନ୍ତଭ୍ୟାଗତ)
କ୍ଷୁଦ୍ର ଭାବକ ଶରର ମର୍ମ ।

ଅନନ୍ତଭ୍ୟା—ବ. (ନ + ଅନନ୍ତଭ୍ୟା) ଅନନ୍ତ-
ଭ୍ୟା(ଦେଖ), ବିଂ. ଅନନ୍ତନାଶୀ, ଅଭ୍ୟା ।

ଅନନ୍ତଦ୍ୟ—ପୁଂ. ବି.ଗୋର ସର୍ପପ, ଶେତ
ଯୋରିପ ।

ଅନନ୍ତଦ୍ୟତନ—ବ. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅନନ୍ତକାଳ,
ଆଜି ପଟି ନଥିବା ଭୁବନକାଳ ବା ଭୁବ-
ନଥିକାଳ,(ବିଂ) ଯାହା ଅନନ୍ତରନୁହେ ।

ଅନନ୍ତକ—ବିଂ. (ନ + ଅନନ୍ତକ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ;
ଅଳକ, ଯାମାନ୍ୟ, (ବ.କ୍ରୀ) ଯାହାତାରୁ
କେହି ଅନ୍ତକ ନାହିଁ, ଅସୀମ, ସମ୍ମୁଖୀ,
ଯାବତ, ଯାଇ ନ ପାରେ, ଯାହାକୁ କେହି
ବଳିଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଅନନ୍ତକାର—ବି. (ନ + ଅନନ୍ତ + କୁ + ଅ)
ଅନ୍ତକାର ବା କ୍ଷମତାର ଅଭାବ, ଦଖଲର
ଅଭାବ, ସ୍ଵର୍ଗଭାବ ।

ଅନନ୍ତକାରଚରଙ୍ଗ—ସ୍ମୀ. ବ. (ଗତତ୍ଵ ବା
ଗତ ଅନ୍ତକାର ବା ଅଭିଜତ ନଥିବା
ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା, ବିନାୟମକରେ
ଆଲୋଚନା, ବଳେ ପଣ୍ଡି ପରିବିଷୟରେ
ଚରଙ୍ଗ ।

ଅନନ୍ତକାରପ୍ରବେଶ—ବ. (ଗତତ୍ଵ) ଅନ୍ତକାର
ବା ସ୍ଵର୍ଗ ନ ଥିବା ସ୍ଥଳରେ ପରିବା ।
ଅନନ୍ତକାର—ପୁଂ. ବିଂ. (ନ + ଅନ୍ତକାରି)
ଯେ ହକ୍କାର ନୁହେ, ଅନ୍ତକାରଗୁଣ୍ୟ,
ସ୍ଵର୍ଗଭାବ, ଦଖଲକାର ନୁହେ, (ସ୍ମୀ)
ଅନନ୍ତକାରଣୀ ।

ଅନନ୍ତକୁତ—ବିଂ. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅନ୍ତକାର
ବୁପେ ଭାବପାତ୍ର ହୋଇ ନ ଥିବା,
ଦଖଲ କରୁଯାଇ ନଥିବା, ଅନ୍ତକାରଭୁକ୍ତ
ନୁହେ, ଉତ୍ସର୍ଘକାରୀରୁପେ ପ୍ରାସର୍ହୋଇ
ନ ଥିବା, ଦାର୍ଶନିକ କରୁଯାଇ ନ ଥିବା,
ଅନନ୍ତପୁର୍ବ, ସୁକରର କରୁଯାଇ ନ ଥିବା,
(ସ୍ମୀ) ଅନନ୍ତକୁତା ।

ଅନନ୍ତଗତ—ବିଂ. (ନ + ଅନନ୍ତଗତ, ଅପ୍ରାପ୍ତ,
ଅଳକ୍ଷ, ଅଭିତ, ଅଜ୍ଞତ, ଅପଠିତ, ଯେଉଁ
ସ୍ଥାନରେ ପଢ଼ିଥାଇ ନ ଥାଏ, ସ୍ମୀ)

ଅନନ୍ତଗତା—ବିଂ. (ନ + ଅନନ୍ତଗମନ)
ଅପ୍ରାପ୍ତି, ନ ପଢ଼ିଥିବା, ଅର୍ଜନ ନ କରିବା,
(ବିଂ) ଅନନ୍ତଗତ ।

ଅନନ୍ତଗମ୍ୟ—ବିଂ(ନ + ଅନନ୍ତଗମ୍ୟ) ନ.ତତ୍ଵ;
ଅଗମ୍ୟ, ଯାହାମଧରେ ବୁଝି ଗଲେନାହିଁ,
ବୁଝିର ଅଗମ୍ୟ ।

ଅନନ୍ତଷ୍ଟିତ—ବିଂ.(ନ + ଅନନ୍ତଷ୍ଟିତ) ଅଷ୍ଟା-
ପିତ, ଅପ୍ରାପ୍ତଷ୍ଟିତ, ଅନୁତ୍ତାପିତ, ଅନାଗ୍ରେ-
ପିତ, ଅବସ୍ଥାପିତ, ଅନୁପାତିତ. ଅନୁପ-
ବିଷ୍ଟ, ଅନାସୀନ, (ସ୍ମୀ) ଅନନ୍ତଷ୍ଟିତ ।

ଅନନ୍ତଧୀତ—ବିଂ.(ନ + ଅନନ୍ତଧୀତ) ଅପଠିତ,
ଯାହା ଅଧ୍ୟୟନ କରସାଇ ନାହିଁ, (ସ୍ମୀ)
ଅନନ୍ତଧୀତ ।

ଅନନ୍ତଧୀନ—ବିଂ.(ନ + ଅନନ୍ତଧୀନ) ସ୍ଵାଧୀନ,
ଯେ କାହାର ଅଧୀନ ନୁହେ, ଅପରବଣ,
ଆସବଣ, ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର, (ସ୍ମୀ) ଅନନ୍ତଧୀନ ।

ଅନନ୍ତଷ୍ଟନ—ବିଂ. (ନ + ଅନନ୍ତଷ୍ଟନ) ବ ପ୍ରି;
ଅପ୍ରାପ୍ତରହିତ, ଯାହାର କେହି ଭନ୍ଦି-
ବାକୁ ନାହିଁ, କରୁ ସ୍ଵର ଅଗୋର ।

ଅନନ୍ତଷ୍ଟନତଥ—ବି. ଯେହିଁ ତଥୀରେ ପାଠ
ପଢ଼ିବାନିଷିଦ୍ଧ (ଯଥା-ଅଷ୍ଟମୀ, ଚରୁକ୍ଷଣୀ,
ପୁଣ୍ଣିମା, ଅମାବାସ୍ୟା) ମନୁଷ୍ୟୀଙ୍କ ।

ଅନନ୍ତଷ୍ଟନଦ୍ଵିତୀୟ—(ବି) ମାର୍ଗିର-
ମାସର କୃଷ୍ଣଦ୍ଵିତୀୟ, (ଏହିନପାଠପଢ଼ା
ନିଷିଦ୍ଧ) ।

ଅନନ୍ତଷ୍ଟନ—ବ. ନ + ଅନନ୍ତଷ୍ଟନ ଅନନ୍ତଷ୍ଟନ,
ପଢ଼ା ବନ୍ଦ, ନ ପଢ଼ିବା ।

ଅନୁକଳରଣୀୟ—ବିଂ. (ନ + ଅନୁକଳ-
ଣୀୟ ଯାହାକୁ କେହି ଅନୁକଳରଣ କରି
ନ ପାରେ, ଯାହା ଅନୁକଳରଣ କରିବା
ଅନୁଭବ, (ସ୍ମୀ) ଅନୁକଳରଣୀୟ ।

ଅନୁକୂଳି—ବିଂ. (ନ. ତତ୍ଵ) ପ୍ରତିକୂଳ,
ବରୁଳ, ବିପରୀତ ।

ଅନୁକୂଳଣତା—ବି.ରଚନାରେ ଶବ୍ଦରେ
ବିଶେଷ ବାକ୍ୟରେ ରିସର ପ୍ରତିକୂଳବଣ୍ଣ
ପ୍ରସ୍ତୋଗ ।

ଅନୁକୂଳିତ—ବିଂ. ନ + ଅନୁକୂଳିତ ଅନ-
ନୁମତ, ଯଦ୍ରିପାଇଁ ଅନୁମତ ମିଳନାହିଁ,
ଅନାଦ୍ଵିଷ୍ଟ, ଅନାହୂତ, ଅନୁକୂଳିତ, ଅସ୍ତ୍ର-
କୁତ, (ସ୍ମୀ) ଅନୁକୂଳିତ ।

ଅନୁଭୁବନମୟ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନୁଭୁବନ
ଅନୁଭୁବନ, ଯାହା ଅନୁଭୁବନ କରି ହୁଏନାହିଁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଭବମୟୀ ।

ଅନୁଭୁବନ—ବି. (ନ + ଅନୁଭୁବନ) ଅନୁ-
ଭୁବନକରିଯାଇନଥବା, ଅନୁଭୁବନ, ଉତ୍ସାହ-
ଦ୍ୱାରା ଉପଲବ୍ଧ କରିଯାଇ ନଥବା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନୁଭୁବନତା ।

ଅନୁଭୁବନମୂଳ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହା
ମୂଳେ ଅନୁଭୁବନ କରିଯୋଇନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନୁଭୁବନମୂଳ ।

ଅନୁମତ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନୁଭୁବନ,
ସାହାମତଅନୁଯାୟୀ ଦୃଷ୍ଟି, ଉତ୍ସାହବୁଦ୍ଧି ।

ଅନୁମତି—ବି. (ନ + ଅନୁମତି) ଅନୁ-
ମତ ହୋଇନଥବା, ଯାହା ଅନୁମାନ-
ଦ୍ୱାରା ସିକ୍ତ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅନୁମେୟ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହା
ଅନୁମାନ କରି ହୁଏ ନାହିଁ, ଅବୋଧ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁମେୟ ।

ଅନୁମୋଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ.ତତ୍)
ଅନୁମୋଦନଭାବ, ଆହୁତିପୂରକ
ସମ୍ମତ କରେବା, ଅପରିଚିତ, ଅସ୍ତ୍ରକୃତ ।

ଅନୁମୋଦନ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହାର
ଅନୁମୋଦନ କରି ହୋଇ ନାହିଁ, ମତ-
ଦ୍ୱାରା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ମୋଦତା ।

ଅନୁଭୁବନ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନୁଭୁବନ
ଯୋଗୀ, ବିଷମ, ଅମେଳ ।

ଅନୁଶୀଳନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନୁ-
ଶୀଳନଭାବ, ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ଅନୁଶୀଳନିତ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହାର
ଅନୁଶୀଳନ କରି ହୋଇ ନାହିଁ, ଆଲୋ-
ଚନାରସାନ ।

ଅନୁଷ୍ଠାନ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହାର
ଅନୁଷ୍ଠାନ କରି ହୋଇ ନାହିଁ, ଅକୃତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁଷ୍ଠାନିତ ।

ଅନ୍ତିମ—ବି. ନ + ଅନ୍ତିମ, ବ. ଗ୍ରୀ. ଅସୀମ,
ଅଶେଷ, ଅନବଧ୍ୟ, ଅନଶ୍ଵର, ଅଷ୍ଟ୍ରୀ,
ଚିର, ନିତ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତିମା, (କ୍ଲୀ. ବି.)
ବ୍ରଦ୍ଧ, ଆକାଶ, ପୁଣ୍ୟବିଦ୍ୟା, ବିଷ୍ଣୁ

ବଳଦେବ, ଶେଷନାନୀ, ବାସୁନି, କୃଷ୍ଣ,
ଶିବ, ବିଶ୍ୱଦେବାଦିଶେଷ, ଚର୍ବିରଣ
ଅର୍ଦ୍ଧତ, ସିନ୍ଧୁବାର, ବେଗୁନିଆରତ,
ମେଘ, ଶୁକ୍ଳତା ଲତା, ଶ୍ରୀବଣ୍ଣ ନଈତ୍ର,
ପରମମୋଷଗତି, ଅନନ୍ତବୁଦ୍ଧରେ
ଉତ୍ସାହ ହାତରେ ବନ୍ଧୁଯିବା ଚର୍ବିରଣ
ପ୍ରଚ୍ଛୁପୁତ୍ର ସ୍ତ୍ରୀ, ‘ଆ’ ଅଷ୍ଟର, (ଗ୍ରା. ବି.)
ବାହୁରେ ପୀତ୍ୟିବା ସବୁ ଖତ୍ରପର
ଆଭରଣ ।

ଅନନ୍ତକାଳ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଅନନ୍ତ
ସମୟ, ଚିରକାଳ ।

ଅନନ୍ତକାଳବ୍ୟାୟୀ—ପୁ. ବି. (ଅନନ୍ତ-
କାଳ + ବି + ଅୟ + କ.ଧା) ଆବନ୍ତି
ମାନକାଳବ୍ୟାୟୀ, ଚିରକାଳ, ଯାବର୍ତ୍ତ
ବ୍ୟାୟିଶୀଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ବ୍ୟାୟିମ ।

ଅନନ୍ତକାଳପ୍ରାୟୀ—ପୁ. (ତତ୍) ଚିର-
କାଳ ସ୍ଥିତିଶୀଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନନ୍ତକାଳ-
ପ୍ରାୟୀମ ।

ଅନନ୍ତଚର୍ବିଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ.କ.ଧା)
ଭାତ୍ରମାସର ଶୁକ୍ଳଚର୍ବିଶୀ, ଅନନ୍ତ-
ବୁଦ୍ଧ କରିପିବା ଦିବସ ।

ଅନନ୍ତକିତ୍ତ—ପୁ. ବି. ସଂଭବୁଦ୍ଧର ଜୟ-
କାଶ ବାସୁଦେବ, ଚର୍ବିଶୀନବିଶେଷ ।

ଅନନ୍ତଶର୍ତ୍ତକୃତ—ପୁ. ବି. (ଅନନ୍ତ +
ଶର୍ତ୍ତ + କୃ + କ୍ରିପ୍ତ) ସେ ଅନେକ ଶାସ୍ତ୍ର
ପ୍ରଶ୍ନର କରିଅଛୁଟ, ଅନେକ ଶାସ୍ତ୍ର ରମନ-
କାଶ, (ବି) ଅନନ୍ତକିତ୍ତ ଜନବିଶେଷ ।

ଅନନ୍ତଶୃଷ୍ଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭାତ୍ର, ମାର୍ଗଶିର,
ବୈଶାଖମାସର ଶୁକ୍ଳ ତୃତୀୟୀ ।

ଅନନ୍ତତୃଷ୍ଣୀ—ପୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଇନ୍ଦ୍ର,
ପରମେଶ୍ୱର ।

ଅନନ୍ତଦେବ—ପୁ. ବି. ଶେଷପର୍ବତୀୟୀ
ନାରୀଶୁଣ, ଶେଷନାନୀ ।

ଅନନ୍ତନିଦ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ସେଇ
ନିଦାର ଅନ୍ତିମ ନାହିଁ ଅର୍ଥାତ୍ ମୃତ୍ୟୁ ।

ଅନନ୍ତମୁଖ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବହୁଲେଖ ଏକତ୍ର
ମିଳି ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଆ ଭାବରେ ଏକଦିନ
ମଧ୍ୟରେ ପାଠକରି ଶେଷ କରିବା

ପରେ ଫଳାନ୍ତିନ ଓ କ୍ରାନ୍ତିଶ ଭେଜନାବି
ଦ୍ୱାରା ।

ଅନନ୍ତମୂଳ—ବି. ଚେମିଞ୍ଚିଲରମୂଳ, ଚେର-
ମାରୁ ମୂଳ ।

ଅନନ୍ତପୁର—ଶା. ବ. କଳପୁର ।

ଅନନ୍ତର—ଅବ୍ୟ. (ନ + ଅନନ୍ତ) ଅବ୍ୟ-
ବହୁତ ପରେ, ଜହିପରେ, ପଞ୍ଚତ୍ର,
ତତନନ୍ତର, (ବି) ପରବର୍ତ୍ତୀ, ନିକଟ-
ବର୍ତ୍ତୀ, ଲଗିଥିବା, ଧାରବାହିକ, ନିମୁ-
ତର, ଘନ, ନିମୁତେଜିତାପ୍ରୀତି, (ବି)
ପ୍ରତିବାୟୀ ପ୍ରତିଦ୍ୱଦୀ ବନ୍ତି, ନିକଟ-
ବର୍ତ୍ତିତା, ବ୍ରଦ୍ଧ ।

ଅନନ୍ତରଙ୍ଗ—ପୁ. ବି. (ଅନନ୍ତର + ଜନ
+ ଅ) ଅନୁଜ, କନ୍ଦଷ୍ଟ ଭ୍ରତୀ, ନର-
ଜାତୀୟୀ ପ୍ରାଚୀରୁ କ୍ରାନ୍ତିଶ ବା କଷତିଦ୍ୱୀ
ପୁରୁଷ ଓରସକାତ ସନ୍ତାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନନ୍ତରଙ୍ଗା (ମନ୍ଦୀରମୁଦ୍ରା) ।

ଅନନ୍ତରଷ୍ଟ୍ର—ପୁ. ବି. ଅବ୍ୟବଧାନ,
ଅତୁଷ୍ଟକରଣ ।

ଅନନ୍ତରଷ୍ଟ୍ର—ବି. (ନ + ଅନନ୍ତରଷ୍ଟ୍ର) ବ. ଗ୍ର.,
ନିଷ୍ଠ ଦିବନକ, ନିବ୍ୟୁ ।

ଅନନ୍ତରଷ୍ଟ୍ରି—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଯେଉଁ
ବଣି ବା ସଖୀର ଶେଷ ସୀମ, ନାହିଁ ।

ଅନନ୍ତରଷ୍ଟ୍ରି ରଣି, ଅସଖୀ ।

ଅନନ୍ତରଷ୍ଟ୍ରପ—ପୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ପରମେ-
ଶ୍ଵର, ଦିଷ୍ଟ ।

ଅନନ୍ତରଗୀ—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍)
ଅନୁରତିରହିତ ପବତ୍ର, କୁଶ ।

ଅନନ୍ତରଗମୀ—ଶା. ବ. ଉତ୍ସାହର ଗଙ୍ଗ-
ଶରୀୟ ରଜାମନଙ୍କର ଉପାଧି ।

ଅନନ୍ତରମୀ ଗୈତିକଦେବ—ଶା. ବି.
ଉତ୍ସାହର ଗଙ୍ଗବଣ୍ଡ-ଓଡ଼ିଶାତା ।

ଅନନ୍ତରବାତ—ଶା. ବି. ଶିରେରେଗବିଶେଷ ।

ଅନନ୍ତରୁଷେ (ପୁରୁଷେ ଭିତମ) ବାସୁଦେବ—ଶା. ବି.
ପୁରୁଜିର ଭୁବନେଶ୍ଵର ବିଦ୍ୟୁ-
ସାଗରର ପୁନ୍ଦକୁଳରେ ଥିବା ମହାରଷ୍ଟ୍ର
ବିଷ୍ଣୁମତି ।

ଅନୁବନମୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଣେକ ବୋଧ-
ସହି ।
ଅନୁବନିତ୍ୟ—ୟୁଃ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ପୁଷ୍ଟି ରଙ୍ଗ
ଶଙ୍କର ନାମ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶଙ୍କ ।
ଅନୁବାରୀ—ୟୁଃ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ବିଷ୍ଟ,
ଜୋନିଏଣ୍ଟସ, (ବି) ଅସ୍ତ୍ରୀମ ଶତାଳୀ,
(ଶ୍ରୀ) ଅନୁବାରୀ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରି—କୁଁ. ବ. ଭାବୁ ଶୁଳ୍କନହୁ-
ରଣୀରେ କର୍ଯ୍ୟବା ବିଷ୍ଟୁଙ୍କ (ଉପାସନା)
ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପିଲାଯିବା ଚର୍ଚ-
ଶଙ୍କରୀୟ ଯୁକ୍ତ ଅନୁବନ୍ତ୍ରି ତୋର ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରିତେବା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅନୁବନ୍ତ୍ରି
ପାଳିଥବା ବ୍ୟକ୍ତ କ୍ରତ୍ୟାପନା
କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପ୍ରତିଦିନ ଦ୍ୱାନାନେ,
ଅନୁବନ୍ତ୍ରି ସ୍ଵତକୁ ଗର୍ଭ ପେ ଜଳରେ
ବୁଡ଼ାଇ ଦ୍ୱାରା ଜଳକୁ ପିଲାବା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରି—ୟୁଃ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ବିଷ୍ଟ,
ଶ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧା) ଅପରିମିତ ବଳ,
(ବି) ମହାଶତାଳୀ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରନ—କୁଁ. ବ. (ଗତି) ମହା-
ପ୍ରଳୟକାଳରେ ବିଷ୍ଟୁଙ୍କର ଅନୁବନ୍ତ୍ର
ଶେଷନାଗ ଉପରେ ଶୟନ, ତ୍ରିବା-
କୋଡ଼ି, ଶ୍ରାଵଜପତନ, (କ. ଧା) ଅଶେଷ
ନିଦ୍ରା ଅର୍ଥାତ୍ ମୁଖ, ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ)
ଅଶେଷଶୟାବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ) ଅନୁବନ୍ତ୍ର-
ଶୟନା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରଯା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗତି) ମହା-
ପ୍ରଳୟକାଳରେ ବିଷ୍ଟୁଙ୍କର ଅନୁବନ୍ତ୍ର
ନାଗ ଉପରେ ରଚିତ ଶୟା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରୀ—ୟୁଃ. ବ. (ଅନୁବନ୍ତ୍ର + ଶୀ +
କ. ଇନ୍) ବିଷ୍ଟ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରୀର୍ଷ—ୟୁଃ. ବ. ବାସୁକି, ଶେଷ-
ନାଗ, ବିଷ୍ଟ, (ବି) ବହୁ ମସ୍ତକଯୁକ୍ତ,
(ଶ୍ରୀ) ଅନୁବନ୍ତ୍ରୀର୍ଷ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରୀର୍ଷ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅନ୍ତର୍ଜା-
ମସ୍ତକବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ବିଂ. ବାସୁକି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ,
ଅନୁବନ୍ତ୍ରୀ—ୟୁଃ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ପରମେ-
ଶ୍ଵର, ବ. (କ. ଧା) ଅପରିମିତ ଗୋଟି,
ଅପରିମିତ ପମ୍ପି ।

ଅନୁବନ୍ତ୍ରା—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. ଅନୁବନ୍ତ୍ରା, ଶେଷ-
ରହିତା, ଅଶେଷ, ଇତ୍ୟାଦି, ଅନୁବନ୍ତ୍ର
ଶ୍ରୀକିଙ୍କ, (ଶ୍ରୀ. ବ.) ପାଞ୍ଚଭା, ପୃଥିବୀ,
ଶୁଆଁ ଲାଙ୍କ, ପିପଳାଲୀ, ଏକପଥ୍ୟା, ଦୁଷ୍ଟା,
ଦୁରାଳି, ହରିତା, ଅର୍ଦ୍ଦାଲୀ, ଗୁରୁତ୍ବ-
ଲତା, ଲଜଳୀ, ଅର୍ଦ୍ଦିମତ୍ତ, ବିଶଳ୍ପା-
ଶିଷ୍ମା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରା—ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) (ଅନୁବନ୍ତ୍ର +
ଆମ୍ବନ) ବ୍ରଦ୍ଧା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରାନନ୍ଦ—ୟୁଃ. ବ. ଶାମାନନ୍ଦଙ୍କର ବାର
କଣ ଶିଷ୍ମା ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରୀ—କୁଁ. ବ. (ଅନୁବନ୍ତ୍ର + ଶୀ) ଦୁରଣ୍ୟ-
ଗର୍ଭପଦ, ବହୁପଦ, ଅନ୍ତକାଳ, (ବି)
ଯାହାର ପୀମା ନାହିଁ, ଚର ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ର—ବିଂ. (ଅ + ନନ୍ଦ + ଶିର୍ତ୍ତା)
ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ଆନନ୍ଦନନ୍ଦ ନୁହେ, ସେ
ଆହାଦ କରେ ନାହିଁ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ର—କୁଁ. ବିଂ ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନୁବନ୍ତ୍ରକ
ନୟ, ଯାହା ଭ୍ରମନ କରାନ୍ତିର ନାହିଁ ।
ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ନିରନ୍ତ, ଅନୁବନ୍ତ୍ର ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ର—ବିଂ. (ନ + ଅନ୍ତ୍ର) ଆପଣାର,
ସ୍ଵାଧୀନ, ଉଦ୍‌ବାସୀନ, ଅନଧୀନ, ଅଭନ୍ଦ,
ଯେହ ଏକା, ଏକାନ୍ତ, ଆସନ୍ତ, (ଶ୍ରୀ)
ଅନୁବନ୍ତ୍ରୀ, ବି) ବିଷ୍ଟ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମୀ—ୟୁଃ. ଓ ଶ୍ରୀ ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ)
ଯାହାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କର୍ମ ଛଢା ଅନ୍ୟ କର୍ମ,
ବ୍ୟବସାୟ ବା ଜୀବିକା ନାହିଁ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. ଓ ଶ୍ରୀ ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ)
ଅନ୍ୟଗତିଶ୍ଵାନ, ଉପାସାନ୍ତ୍ରବିଶ୍ଵାନ, ନିର୍ବା-
ପାୟ, ନାରୂର, ନିରଗ୍ରୟ, ବି. (କ. ଧା)
ଏକମାତ୍ର ଅବଲମ୍ବନ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ)
ଯାହାର ଅନ୍ୟଗତି ନାହିଁ, ନିରାଶ୍ଵା,
ନାରୂର, ଏକାଶ୍ଵା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମା—ୟୁଃ. ବ. (ନ + ଅନ୍ୟ +
ଗମ + କ. ଇନ୍) ସେ ଆଉ କାହାରି-
ତାକୁ ନ ଯାଏ, ସେ ଆଉ କାହାରି ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗମ ନ କରେ, (ଶ୍ରୀ) ଅନ୍ୟମାନିମା ।

ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) କେ ବିଷ୍ୟ-
ରେ ନିବିଷ୍ଟିରୁ, ଅନ୍ୟମନା, ଏକାଶ-
ଚିତ୍ତ, ଅଭିନବିଷ୍ଟ, (ବି) ପୂର୍ଣ୍ଣମନୋ-
ଯୋଗ, ଏକାଶତା, (ଶ୍ରୀ) ଅନ୍ୟଚିତ୍ତ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. ବ. (ନ + ଅନ୍ୟଚିତ୍ତ)
ବ. ଶ୍ରୀ: ସେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଷ୍ୟରେ
ଚିନ୍ତା ନକର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ତବିଷ୍ୟରେ ଏକ
ମାତ୍ର ଚିନ୍ତା ଦେଇଥାଏ, (ଶ୍ରୀ) ଚିନ୍ତା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ଶ୍ରୀ. ବ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନ୍ୟ
ବିଷ୍ୟରେ ଭାବନା ନ କରିବା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ସେ ଏକ
ମାତ୍ର ବିଷ୍ୟ ପ୍ରତି ମନ ଦେଇଥାଏ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. ବ. (ନ + ଅନ୍ୟ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ
ସେ, ଅନ୍ୟଠାରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନାହିଁ, ମନସ୍ତିଳ,
ମତଳ, କାମ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ବିଂ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପର-
ଧୀନ, ସ୍ଵାଧୀନ, ସ୍ଵାଧୀନ, ନିଲ, ଅସାଧାରଣ,
ଆସାମାନ୍ୟ, ମୌଳିକ, (ଶ୍ରୀ) ଭାବା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ବିଂ (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ଏକପଦାର୍ଥକୁ ଅନ୍ୟପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନାହିଁ
ବ. (କ. ଧା) ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଷ୍ୟକୁ ଅନ୍ୟ
ଆତକୁ ପଡ଼ି ନ ଥିବା ଦୃଷ୍ଟି, ଏକଦୃଷ୍ଟି ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. ବ. ପରମେଶ୍ୱର,
ବିଷ୍ଟ, ଯୁଃ. ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଏକଦେବ
ଛତ୍ର ଯାହାର ଅନ୍ୟ ଉପାସ୍ୟ ଦେବ
ନାହିଁ, ଯାହା, ଛତ୍ର ଅନ୍ୟ ଦେବମତିକବ
କେହି ନାହିଁ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. ଓ ଶ୍ରୀ. ବିଂ ବ. ଶ୍ରୀ)
ଯାହାର ଅନ୍ୟ ଧର୍ମ ବା ଗୁଣ ନାହିଁ ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. ବ. ଶ୍ରୀ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ଅନ୍ୟ କେହି ପ୍ରତି ବା ଶ୍ଵାମୀ ନାହିଁ,
(ଶ୍ରୀ) ଅନ୍ୟକାଥା ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. ବ. ଶ୍ରୀ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅନ୍ୟ
ଚିତ୍ତ, ଅନ୍ୟପରିଷ୍ଠା (ଦେଖ) ।
ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି—ୟୁଃ. ବ. (ନ + ଅନ୍ୟ +
ପରମେଶ୍ୱର) ଅନୁବନ୍ତ୍ରମତି (ଦେଖ), ସେ
ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତପ୍ରତି ଆସନ୍ତ୍ର
ନୁହେ, (ଶ୍ରୀ) ଅନ୍ୟପରିଷ୍ଠା ।

ଅନନ୍ୟପୁର—ବିଂ (ନ.ତତ୍) ଯାହା
ଅନନ୍ୟପୁର ନୁହେ, ଯାହା ପୁଣେ ଅନ୍ୟର
ନ ଥିଲା।

ଅନନ୍ୟପୁଣା, ଅନନ୍ୟପୁରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ.
ଅନନ୍ୟପୁରର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି) ଅବି-
ବାହିତା ବାଲିକା, ଯେଉଁ ବାଲିକା
ଏଥ୍ମପୁରରୁ ଆଉ କୌଣସି ବରପାତ୍ରକୁ
ବାଗ୍ରତ୍ତା ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅନନ୍ୟପୁରି—ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ.(ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଷ୍ଠା ବା ଅବଳମ୍ବନ-
ନାହିଁ, ଏକାନ୍ତ ମନୋଯୋଗୀ, ଅନନ୍ୟ-
ବିଷୟ ।

ଅନନ୍ୟପୁତ୍ର—ବିଂ. (ବ.ବ୍ରୀ) ଯାହାର
ଅନ୍ୟବତ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନନ୍ୟବତା ।
ଅନନ୍ୟପୁଜ—ବିଂ (ନ + ଅନ୍ୟପୁଜ)
ଯେ ଅନ୍ୟପୁଜୁର ବା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ସେବା
କରି ନାହିଁ ।

ଅନନ୍ୟମନସ୍ତ—ପୁଂ.ବିଂ. (ନ + ଅନ୍ୟ-
ମନସ୍ତ) ଏକାଗ୍ରତତ, ଏକାଗ୍ରମନୋ-
ଯୋଗ୍ୟତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନନ୍ୟମନସ୍ତ ।

ଅନନ୍ୟମନା—ପୁଂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ.ବିଂ. (ନ +
ଅନ୍ୟ + ମନସ୍ତ) ବ.ଶ୍ରୀ; ଯାହାର ଅନ୍ୟ
କୌଣସି ବିଷୟରେ ମନ ନ ଆଏ,
ଲକ୍ଷ୍ୟବିଷୟରେ ଏକାଗ୍ରତି ।

ଅନନ୍ୟମାନସ—ପୁଂ.ବିଂ. (ନ + ଅନ୍ୟ +
ମାନସ) ଅନନ୍ୟତି, ଅନନ୍ୟମନାଃ,
ଏକାଗ୍ରତି ।

ଅନନ୍ୟମରଣ—ପୁଂ. ବିଂ. (ବ.ବ୍ରୀ)
ଯାହାର ଅନ୍ୟ ଆଶ୍ରୟ ନାହିଁ, ଯାହାର
ଅପର ବୁଝ ନାହିଁ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶରଣ ।

ଅନନ୍ୟମହାୟ—ବିଂ (ବ.ଶ୍ରୀ). ଯାହାର
ଅପର ସାହାୟକାରୀ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନନ୍ୟମହାୟ ।

ଅନନ୍ୟମ୍ୟାଧାରଣ—ବିଂ. (ନ.ତତ୍)
ଯାହା ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ସାଧାରଣ ନୁହେ,
ଯହିଁରେ ଅନ୍ୟର ଅଂଶ ବା ଅଧ୍ୟକାର
ନାହିଁ ।

ଅନନ୍ୟମୁଲଭ—ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ଯାହା
ଅନ୍ୟକୁ ସହଜେ ମିଳେ ନାହିଁ ବା ତୃଷ୍ଣ

ତୃଷ୍ଣ ନାହିଁ, ଅଥାମାନ୍ୟ, ଅସାଧାରଣ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନନ୍ୟମୁଲଭ ।

ଅନନ୍ୟପୁତ୍ର—ବିଂ (ନ.ତତ୍) ସ୍ଵାଧୀନ,
ଯେ ଅନ୍ୟ ଆଶ୍ରା କରିନାହିଁ, ବି
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଯେଉଁ ସମ୍ଭବ ଦାସଗତ୍ୟ ବା
ଆବଳ ନୁହେ, ଅନ୍ୟ କାହାଠାରେ
ବନ୍ଦ ଛାହା ନ ଥିବା ସମ୍ଭବ ।
ଅନନ୍ୟପ୍ରାୟ—ବିଂ (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅନନ୍ୟ-
ଗତକ, ଯାହାର ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନନ୍ୟପ୍ରାୟ ।

ଅନନ୍ୟସ—ବିଂ (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅନ୍ୟମୁଖୀ ନ୍ୟ,
ପରଶର ସମ୍ବୂଚିତତ, ପୁତ୍ରପୋଡ଼ାଦି-
କମ୍ପନ, ଆଶ୍ରୁକୁଣ୍ଡ, ଯେଉଁ ପଦ ଅନ୍ୟ
ପଦଦ୍ଵାରା ଅନ୍ୟ ନୁହେ, (ବି)
ଅର୍ଥାଳକ୍ଷାରବିଶେଷ ।

ଅନନ୍ୟତ—ବିଂ ନ + ଅନ୍ୟତ ନ.ତତ୍;
ପୂର୍ବାପର ବିରୁଦ୍ଧ, ଅଫଳଶ୍ରୀ, ଅସଜାତ,
ଅସମ୍ଭବ, ଅକିମ୍ବିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନନ୍ୟତ ।
ଅନପ—ବି. (ନ + ଅପ) ବ.ଶ୍ରୀ;
ସେଇତାରେଅଳ୍ପ ଜଳଥାଏ, ପଳ୍ଲୁଲାଦ,
ଜଳଶ୍ରୀ ନ୍ୟ, ନିର୍ଜଳ । [ଦେବା]

ଅନପକରଣ—ବି. (ନ + ଅପକରଣ) ନ-
ଅନପକରଣ—କୀ ବ. ଉଚର ଅପରଶୋଧ,
ଅନରୂପକରଣ, ଅନନ୍ତର କରି ।

ଅନପକାର—ପୁଂ. ବି. (ନ + ଅପକାର)
ଅନପକାରକ, ଅନନ୍ତର, ଅନନ୍ତଶ୍ରୀ,
ନିଶ୍ଚର୍ଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନପକାରିତା ।

ଅନପକାର୍ଯ—ପୁଂ.ବି. (ନ + ଅପକାର)
ଅନପକାରକ, ଅନନ୍ତରକ, ଅନନ୍ତଶ୍ରୀ,
ନିଶ୍ଚର୍ଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନପକାରିତା ।

ଅନପତ୍ର—ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ପରିହରିତ,
ଅବନଷ୍ଟ, ଅବନାଶୀ, ଅବ୍ୟୟ, ଅପ-
ବ୍ୟୁତ ହୋଇ ନଥିବା, ବି. (ନ.ତତ୍)
ଅପଚାହୁରିତ, କୟାଶୀ ନ୍ୟତା ।

ଅନପତ୍ର—ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ଅନ୍ୟବୁନ୍ଦ,
ଅନାଶିତ, ଉପେକ୍ଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନପତ୍ରି ।

ଅନପର୍ଯୁତ—ପୁଂ.ବି. (ନ + ଅପର୍ଯୁତ)
ବ.ଶ୍ରୀ; ବିନାଶରହିତ ।

ଅନପତ୍ୟ—ପୁଂ.ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ନିଃପ୍ରକାଶ,
ପୁତ୍ରପୋଡ଼ାଦିବ୍ୟକ୍ଷ, ମୁକାପଥ୍ୟ, ସ୍ତ୍ରୀ)

ଅନପତ୍ୟା (ବି) ଅନପତ୍ୟତା ।
ଅନପତ୍ରପ—ପୁଂ.ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅନର୍ଜିତ,
ସଲକ, ଲକ୍ଷଣୀଳ ଅନଥେତୁକ ଲକ୍ଷ-
ମୁନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନପତ୍ରପା ।

ଅନପରୁଣ—ପୁଂ.ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅପରତ୍ୟେତ,
ଅନପରୁଣ, ଯାହା ଗଲିପତ୍ରନାହିଁ,
(ବି) ବ୍ୟାକରଣନିଷ୍ଠାଦ୍ୟ ସାଧୁ ଶର ।

ଅନପରୁଣ—ପୁଂ.ବି. (ନ + ଅପରୁଣ) ଯେ
ଅନ୍ୟକୁ ଆସାଇ ବା ଅନ୍ୟର ଅନ୍ୟ
କରି ନାହିଁ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।

ଅନପର୍ଯୁଧ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଅପର୍ଯୁଧାତ୍ମବ,
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ପୁଂ.ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯେ
ଅପର୍ଯୁଧ କରିନାହିଁ; ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।

ଅନପର୍ଯୁଧ—ପୁଂ.ବି. (ନ + ଅପର୍ଯୁଧ +
ଜନ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶୀ, ନିର୍ପର୍ଯୁଧୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନପର୍ଯୁଧନୀ ।

ଅନପର୍ଯୁଗ—ବି. (ପୁଂ) ଜବରଦ୍ଧି
କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ରଖିଥିବା (ବସ୍ତ୍ର),
ବୈର ମାଲର ଜମାଦାର ।

ଅନପର୍ମ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନରୂ-
ପରଣ, ଉଣାଦିର ପରଶୋଧ ନକରିବା ।

ଅନପର୍ଯୁ—ପୁଂ.ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଚରଣସ୍ତ୍ରୀ,
ଅବନାଶୀ, ବାଧାରହିତ, ସମୁକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନପର୍ଯୁ, (ବି) ଦୁଃଖରହିତ୍ୟ,
ମହାଦେବ, ଶିବ ।

ଅନପାୟ—ପୁଂ.ବି. (ନ + ଅପାୟନ)
ଅବନାଶୀ, ଅବନଶୁର, ଚରଣସ୍ତ୍ରୀ,(ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନପାୟନୀ ।

ଅନପାୟ—ବିଂ. (ନ + ଅପ + ଆ +
ବୁନ୍ଦ + କିପା) ଯେ ମୁନବାର ଫେରେ
ନାହିଁ, ମୁନରବୁନ୍ଦିଶ୍ରୀନ୍ୟ ।

ଅନପିହୁତ—ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅବରଣୀ ନ୍ୟ,
ଗୋଡ଼ାହୋଇ ନ ଥିବା ।

ଅନପେଶ—ପୁଂ.ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅନୁରୋଧ-
ରହିତ, ଯେ କାହାରକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେ

ନାହିଁ, ସ୍ଥାନ, ବେଶାଦରିଆ, କର୍ମମ, (ସ୍ଥି) ଅନପେଣା, (ବି) ଅନପେଣିତା ।
ଅନପେଣା—ସ୍ଥି.ବ. (ନ + ଅପେଣା)
ବେଶାଦରି, ପରପ୍ରତ ଅପେଣା ନ
କରିବା ।
ଅନପେଣିତ—ବି । (ନ + ଅପେଣା +
ଛତ) ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ, ଅଗ୍ରମ୍ଭାବିତ, ଅତି-
କିତ, (ସ୍ଥି) ଅନପେଣିତା ।
ଅନପେତ—ବି । (ନ + ଅପା + ତତ)
ନ.ତତ, ସ୍ଥାନ୍ ହୋଇ ନଥିବା, କିମ୍ବ-
ମାନ, ଏକାନ୍ତ୍ୟାଥକ୍ତ, ଯାହା ଗତ ହୋଇ
ନାହିଁ, (ସ୍ଥି) ଅନପେତା ।
ଅନପ୍ର—ବି । (ନ + ଅପ୍ର) ଅଗ୍ରପ୍ର ।
ଅନପୁ—ବି । (ନ + ଅପୁସି) ବ. ଗ୍ରୀ;
ରୂପଶବ୍ଦ, କର୍ମଶବ୍ଦ । [ବିଶେଷ]
ଅନଫା—ବ. ଲେଖାଦିଗୋଟ୍ଟ ଯୋଗ-
ଅନଭ, ଅନଭବ—ଗ୍ରା.ବି.ବହୁଦୂଃଖେଗ,
ବହୁଦୂଃଖାନ୍ଧବ ।
ଅନଭଜାତ—ପୁ.ବ. (ନ + ଅଭଜାତ)
ଅନଭଜୁଳୋହୁନ, ଅଭଲୀନ, ଯେ ଉଚ-
ଚଣ୍ଡିଷ ଦୁହେ, ଯାହାର ଆଭଜାତ୍ୟ
ନାହିଁ, (ସ୍ଥି) ଅନଭଜାତା ।
ଅନଭଙ୍ଗ—ପୁ.ବି. (ନ + ଅଭଙ୍ଗ + ଅ)
ନ.ତତ, ଅଙ୍ଗ, ଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ, ମୁଖ, ଅନପୁଣ୍ୟ,
ଅପରିଚିତ, ଯାହାର ଅନଭବ ନାହିଁ,
(ସ୍ଥି) ଅନଭଙ୍ଗ ।
ଅନଭଙ୍ଗତା—ସ୍ଥି.ବ. (ନ.ତତ) ବହୁ-
ଦଶିତାରହିତ୍ୟ, ଅଭଙ୍ଗତାଶୂନ୍ୟତା ।
ଅନଭଙ୍ଗତା—ବି । ନ + ଅଭଙ୍ଗତା ଅତି-
କିତ, ଅଭନ୍ତା, (ସ୍ଥି) ଅନଭଙ୍ଗତା ।
ଅନଭଙ୍ଗେସ୍—ବି । (ନ + ଅଭଙ୍ଗେସ୍)
ଯାହାକୁ ଚିହ୍ନାଯାଇ ନ ପାରେ ।
ଅନଭତ୍ତଧୟ—ବି । (ନ + ଅଭତ୍ତଧୟ)
ଅକାଶ୍ୟ, କଥନର ଅଯୋଗ୍ୟ ।
ଅନଭତ୍ତ୍ଵେତ—ବି । (ନ + ଅଭତ୍ତ୍ଵେତ) ଯାହା
ମନୁଷ୍ୟ ଧାରିବାର ନାହିଁ, ଅନଶ୍ଵର,
ଅଭିଷ୍ଠାନତା, ଅନାସତ୍ତ, ବୈଶଗ୍ୟ,
କର୍ମମତା ।
ଅନଭତ୍ତ୍ସ୍—ବି । (ନ + ଅଭତ୍ତ୍ସ୍ +
ତ) ଅନନ୍ତ, ଅପରିବାଦତତ୍ତ୍ୱ ।
ଅନଭତ୍ତ୍ସ୍ୟ—ବି । (ନ.ତତ) ଅନନ୍ତମାସ,
ପ୍ରଶଂସ୍ୟ ।
ଅନଭତ୍ତ୍ସ୍ତ୍ରତ—ବି । (ନ.ତତ) କୌଣସି-
ଜଳ ଉତ୍ତେଶ୍ୟରେ ଅଭସନ୍ଧିତ ଯାହା
କର ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅନଭବ୍ୟକ୍ତ—ବି । (ନ + ଅଭବ୍ୟକ୍ତ) ଅପ-
କାଶିତ, ଅବ୍ୟକ୍ତ, ଅପରିଷ୍ଟ, ପ୍ରକଳ୍ପ,
(ବି) ଅନଭବ୍ୟକ୍ତ ।
ଅନଭବବ—ପୁ.ବ. (ନ + ଅଭବବ)
ପରିଜୟର ଅଭବ, ବି । ଅନଭବ୍ୟତ ।
ଅନଭବମାସ—ବି । (ନ.ତତ) ଯାହାକୁ
ପରିଜୟ କର ହୁଏ ନାହିଁ, ଅପରାଜେସ୍,
ଅନଭବମଣ୍ୟ, ଅଭବର ଅଯୋଗ୍ୟ,
(ସ୍ଥି) ଅନଭବମାସ ।
ଅନଭବତ୍—ବି । ନ.ନତ୍ ଅପରାଜିତ,
ଅଲାଭିତ, ଅବ୍ୟାହତ, ଅନାହିଁ ନ.
(ସ୍ଥି) ଅନଭବତ୍ ।
ଅନଭମତ—ବି । (ନ.ତତ) ଅଯନ୍ତତ,
ରଙ୍ଗାବିରୁଦ୍ଧ, ଯାହା ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ,
ଅନନ୍ତମୋଦିତ, (ସ୍ଥି) ଅନଭମତ ।
ଅନଭମାତବର୍ଣ୍ଣ—ପୁ.ବି । (ନ + ଅଭ
ମେ + ତବର୍ଣ୍ଣ) ବ.ଗ୍ରୀ; ଯୋଗମାନ, ପ୍ରକା-
ଶମାନ ।
ଅନଭବୁପ—ବି । (ନ + ଅଭବୁପ ମେଳ
ହେଉ ନଥିବା, ଯାହା ମନୋମତ ନନ୍ଦେ,
ଅସୁନ୍ଦର ।
ଅନଭବିତ—ବି । (ନ.ତତ) ଅବସ୍ଥିତ
ଅନପିସ୍ତ ଅନଶ୍ଵର, (ସ୍ଥି) ଅନଭବିତ
ଅନଭଲାପ—ପୁ.ବ. (ନ.ତତ) ଅନଭଲୁକ,
ଭାଦାଶିନ, (ସ୍ଥି) ଅନଭଲାପିଣି
ଅନଭଲଷ—ପୁ.ବ. (ନ.ତତ) ସ୍ବତ୍ରା-
ଦିକ୍କର ସୁଖ, ଦୁଃଖାଦରେ ସ୍ଵପ୍ନ ସୁଖୀ
ଦୁଃଖୀ ଉତ୍ସବରୁପ ଜୀବନାଳକ୍ଷଣ,
ଅପରିବାଦତା, ଅନାସତ୍ତ, ବୈଶଗ୍ୟ,
କର୍ମମତା ।
ଅନଭତ୍ସ୍—ବି । (ନ + ଅଭତ୍ସ୍ +
ତ) ଅନନ୍ତ, ଅପରିବାଦତତ୍ତ୍ୱ ।
ଅନଭତ୍ସ୍ୟ—ବି । (ନ.ତତ) ଅନନ୍ତମାସ,
ପ୍ରଶଂସ୍ୟ ।
ଅନଭତ୍ସ୍ତ୍ରତ—ବି । (ନ.ତତ) କୌଣସି-
ଜଳ ଉତ୍ତେଶ୍ୟରେ ଅଭସନ୍ଧିତ ଯାହା
କର ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅନଭୟେହ—ବି (ବ.ଗ୍ର.) ସ୍ଥେହବକିତ ।
ଅନଭୟେହ—ବି । (ନ + ଅଭୟେହ + ତା + ତ)
ଅନୁଭ, ଅକଥିତ, ପ୍ରତ୍ୟୁଷିତବ୍ୟାପ
ଭିତ୍ତିରେ ।
ଅନଶ୍ଵର—ବି । (ନ + ଅଭଶ୍ଵର + ତା + ତ)
ଅନଶ୍ଵାର କରିବାର ନ ଥିବା, ନିୟମିତ
ରୂପେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉ ନ ଥିବା ।
ଅନଭ୍ୟେତ—ବି । (ନ + ଅଭ୍ୟେତ)
ଅଭ୍ୟାସ କରିବାର ନ ଥିବା, ନିୟମିତ-
ରୂପେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉ ନ ଥିବା ।
ଅନଭ୍ୟେତ—ବି । (ନ.ତତ) ଅଭ୍ୟାସ-
ରହିବ, ଯାହାର କୌଣସି ବିଷୟରେ
ଅଭ୍ୟାସ ନାହିଁ, ଅଶିକ୍ଷିତ, ଅକଶ୍ମୟ,
ଅନାସ୍ତ୍ରୀକରିତ, (ସ୍ଥି) ଅନଭ୍ୟେତ ।
ଅନଭ୍ୟେତୁତ୍ୟ—ବି । ବ.କ.ତତ୍ ଅଭ୍ୟାସ-
ସର ଅଭବ, ବି । (ବ.ଗ୍ର.) ପୁନରାଗମନ-
ରହିତ ।
ଅନଭ୍ୟାସ—ବି (ନ + ଅଭ୍ୟାସ) ଦୂରବକ୍ଷି ।
ଅନଭ୍ୟାସ—ବ. (ନ.ତତ୍) ଅଭ୍ୟାସ କା
ନ୍ୟମିତ ଆଲୋଚନାର ଅଭବ, ଅନନ୍ତ-
ଶିଳନ ।
ଅନଭ୍ୟାସମିତ୍ୟ—ବି ଯାହା ନିକଟକୁ
ଯାଇ ହୁଏ ନାହିଁ ।
ଅନଭ୍ୟ—ବି (ବ.ଗ୍ର.) (ନ + ଅଭ୍ୟ)
ମେଘନ୍ୟ ।
ଅନଭ୍ୟୁତ୍ୟ—ବ. (କ.ଧା) ବିନାମେତରେ
ଜଳ, (ଲ. ଅର୍ଥ) ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ପ୍ରାସ୍ତି,
ମନରେ ନ ଥିବା ପଦାର୍ଥଗୁଣ୍ୟ ମିଳିବା ।
ଅନମ—ପୁ.ଚ. (ଅ + ନମ + କ.ଅ)
ଅନମ, ଯେ ଅନ୍ୟକୁ ନମକାର କରେ
ନାହିଁ, (ବି) କ୍ରାନ୍ତିଷ ।
ଅନମନ୍ୟ—ବି । (ଅ + ନମ + ଅନମ୍ୟ)
ଯାହା କର ହୁଏ ନାହିଁ, ଯାହା ନମନ
ସାଧ ନୁହେ, ଅନମସ୍ୟ, (ବି) ନ.ତତ୍;
ନମସ୍ୟର ଅଗ୍ରାଗ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଅନମସ୍ୟ ।
ଅନମିତେ—ଗ୍ରା.କ୍ରି.ବି । ଅକାଶରେ,
ବୃଥା, ଅନ୍ୟଥା, ଅନ୍ୟପ୍ରକାରେ ।

ଅନନ୍ଦ—ବିଂ (ନ + ଅନନ୍ଦ) ବ.ଶ୍ରୀ; ଯାହାର ଶତ୍ରୁନାହିଁ ପୁଂ.ବି. ଯୁଧସ୍ଥିର, ବୃଷ୍ଟିଙ୍କ ପୋଡ଼ି ଓ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ପୁତ୍ର ।
ଅନମୀବ—ବିଂ. (ନ + ଅମୀବ, ବ.ଶ୍ରୀ; ରେଗରହୁତ, ରେଗମ୍ବନ ।
ଅନମୁର—ପୁଂ ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ବସ୍ତ୍ରଶୂନ୍ୟ, ଲଜ୍ଜାଳା, ନଶ୍ଵର, ପୁଞ୍ଜା, ଅବରଣସାନ, (ପୁଂ.ବି.) ନଶ୍ଵର, ଛପଣେ, ବୋଜ୍ଜିବିଶେଷ, କ୍ଲୀ.ବି. (ଅବରଣସାନ୍ ବୋଲି) ଆକାଶ ।
ଅନଯୁ—ପୁଂ.ଶ୍ରୀ. (ଅ + ନଯୁ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ମନ୍ଦମାତ୍ର, ଦୁର୍ଲୟ, ମନ୍ଦବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ର, ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ, ପାନ, ସ୍ଥି ମୁଗ୍ଧପ୍ରତିବ୍ୟବସାନ, ଅଶୁଭ, ବିପଦ, ଦେବ, ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ନାତଜ୍ଞନଶୂନ୍ୟ, ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ।
ଅନରଣ୍ୟ—ପୁଂ.ଶ୍ରୀ. ସୁର୍ଯ୍ୟବର୍ଣ୍ଣୟ ଅଯୋଧ୍ୟାର ଜନେନ ରାଜା, ମହାରାଜା ବା ଭାଙ୍ଗର ପୁତ୍ର ।
ଅନର୍କତ୍ତୁଦଶୀ—ସ୍ଥି. ବି. ଜାତ୍ରୀକ ମାସର ଶୁକ୍ଳ ଚର୍ବିଦଶୀ ।
ଅନର୍କତ୍ତୁଦଶୀ—(ବି) ଅରୁଣୋଦୟକାଳ, ସୁର୍ଯ୍ୟଦଶୀର ଅବ୍ୟବନ୍ଧିତପୂର୍ବକାଳ ।
ଅନର୍ଗଳ—ବିଂ. (ନ + ଅର୍ଗଳ. ବ.ଶ୍ରୀ; ବାଧାରହୁତ, ଅବିରମ, ମହିରେ ମହିରେ ବନ ହେଉ ନ ଥିବା, ନିରାଶା, ଅପ୍ରତିବନ୍ଧ, ଶେଷାର୍ଥ, ଉତ୍ତରିଣୀ, ଯହିରେ କିଳଣୀ ନଥାଏ, ଗା. ବିଂ ଅତିଦୃଢ଼, ଗ୍ରା.କ୍ଷି.ବିଂ. ଅବିଗ୍ରାନ୍ତପ୍ରଭବେ, ଗଢ଼ ଗଢ଼ କର (କହିବା) ।
ଅନର୍ଗଳା—ସ୍ଥି.ବିଂ. (ଅନର୍ଗଳ + ଆ ଅନର୍ଗଳର ସ୍ଥାନିକ, ଗା. (ପଦ୍ୟ) ବିଂ. ଅତିଦୃଢ଼, ଅଜେଯ, ଅତିବିଲକ୍ଷ ।
ଅନର୍ତ—ବିଂ. (ନ + ଅର୍ତ) ବ.ଶ୍ରୀ; ଅମୁଲ, ବହୁମୁଲ, ମୁଲୁଶାନ, ଅସାଧାରଣ, ପୂଜାରହୁତ, ଅତିପଳ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଅନର୍ତ୍ୟ ।
ଅନର୍ତ୍ୟବ୍ୟବ—ବି. ମୁରୁରମୀଶକୃତ ରାମ-ଚରିତ ନାଟକବିଶେଷ ।
ଅନର୍ତ୍ୟଶାଳ—ପୁଂ.ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଉତ୍ତରିଣୀ ସ୍ଵର୍ଗବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଅମୁଲସ୍ଵର୍ଗବିଶ୍ଵାଳୀ ।

ଅନର୍ତ୍ୟ—ବିଂ. (ନ + ଅର୍ତ୍ୟ + ଯ) ଅମୁଲ, ଯାହାର ମୁଲ ନାହିଁ, ଯାହା ମୁଲବାନ ନୁହେ ।
ଅନର୍ଥ—ବି. (ନ + ଅର୍ଥ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଅପରଥା ଶିତ ମନ୍ଦପଣ୍ଡା, ଅକାମିକା ବିଷ୍ଟ, ବିଷ୍ଟୁ, ମନ୍ଦ, ଅନଷ୍ଟ, ଅଶୁଭ, କଣ୍ଠ, ଅମୁଲଧା, (ବିଂ) ବ.ଶ୍ରୀ; ଅପ୍ରସ୍ତୋଜନମୟ, ନିରଥକ, ଅତ୍ୟାଗ୍ୟ, ଦରଦ, ବିପଦ, ଅଲୁଭକର, (ସ୍ଥି) ଅନର୍ଥା, ଗ୍ରା ବି.ବିବାଦ, କଲିକକାନା
ଅନର୍ଥକ—ବିଂ. (ଅନର୍ଥ + କ) ଅର୍ଥଶାନ, ନିରଥକ, ସମ୍ବନ୍ଧାୟ ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟ, ଅହେ-ତୁଳ, ଯାହାର କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତୋଜନ ନାହିଁ, କ୍ଲୀ. ବି. ଅସମ୍ବନ୍ଧ ପ୍ରଳାପ, ଗ୍ରା ହି. ବିଂ. ବୃଥାରେ, ଅପ୍ରସ୍ତୋଜନରେ ।
ଅନର୍ଥକର—ବିଂ. (ଅନର୍ଥ + କୁ + କ.ଥ) ତତ୍ତ୍ଵତ୍ୱ; ଅଶୁଭକର, ଅହୁଭକର, ଅପକାଶ, କ୍ଲେଶଜନକ, (ନ.ତତ୍ଵ) ଅର୍ଥାଗମଶୂନ୍ୟ, ଅଲୁଭଜନକ, (ସ୍ଥି) ଅନର୍ଥକରିବା ।
ଅନର୍ଥପାତ—ପୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଅନଷ୍ଟ-ପାତ, ଦୁର୍ଘଟନା, ଅଶୁଭପାତନା ।
ଅନର୍ଥପରିଶ୍ୟ—ବି. (ନ + ଅର୍ଥପରିଶ୍ୟ) କଙ୍କା ବା ଧନ ବୃତ୍ତବାର ଆଶଙ୍କା ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥା ।
ଅନର୍ଥହେତୁ—ପୁଂ.ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଅଶୁଭ-ତାରଣ, ବିପଦର ମୂଳ ।
ଅନର୍ଥୀ—ପୁଂ.ବି. (ନ + ଅର୍ଥୀ) ନ. ତତ୍ଵ, ଅୟାଚକ, ନିଷ୍ଠା ।
ଅନର୍ଥା—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅତ୍ୟାଗ, ଦେବୋଦେଶ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବା ଅନି-ବେଦନ ।
ଅନର୍ଥାପ-ଗ୍ରା.ବି.ବି.ପ୍ରଚୁର, ବହୁ, ଅପରମିତ, ଅତ୍ୟଧିକ, ଅଣ୍ଣିତ ।
ଅନର୍ଥ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅଣ୍ଣିଥିଲ ।
ଅନର୍ଥା—ବି. (ନ + ଅବନ) ଅନନ୍ୟ-ପ୍ରତି, ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ।
ଅନର୍ଥି—ବି. (ଅନଃ + ବିଶ୍ଵ + କ୍ରିପ୍ତ) ଗନ୍ଧବ୍ୟ ମୁଲେ ଗମନ କରିବାର ଅସମ୍ଭବ, ଶରାତ୍ର ।

ଅନର୍ତ୍ୟବ୍ୟ—ପୁଂ.ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ସତ୍ତ୍ଵପାତ୍ର, ଦାତା, ସେ ସତ୍ତ୍ଵପାତ୍ରରେ ଦାନ କରେ ।
ଅନର୍ତ୍ତ—ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ନ + ଅର୍ତ୍ତ) ଅଯୋଗ୍ୟ, ସମତାଶାନ, ଅନୁପ୍ରତ୍ୟେ, ଅସତ୍ରଣ, ଅନୁଚିତ, ଅନଭ୍ୟସ୍ତ, ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅମୁଲ, ଅନୁରୂପ, (ସ୍ଥି) ଅନର୍ତ୍ତ ।
ଅନଳ—ପୁଂ. ବି. (ନ + ଅଳ) ନିଆଁ, ଅଗ୍ନି, ଆସ୍ତା, ବିଷ୍ଟ, ମୁନିବିଶେଷ, ପିତ୍ରଧାତୁ, ପିତ୍ରବିଶେଷ, ବୃହତ୍ପରିକାର ପଞ୍ଚଶିଷ୍ଟବର୍ଷ, କୃତିକା ନଷ୍ଟତା, ଅଷ୍ଟ-ବସ୍ତ୍ରକ ମଧ୍ୟରେ ପଷ୍ଟ ବସ୍ତ୍ର, ଧଳାଚିତା, ନାଲିଚିତା, ଭାଲିଆ, ଭାଲାତକ, ପନ୍ଦି-ପଞ୍ଚ୍ୟା, ‘ର’ ଅଷ୍ଟର, (ନ + ଅଳ) ନ.ତତ୍ଵ; ନଳବଜାଙ୍କର ଅଭାବ ।
ଅନଳଳକରିଷ୍ଟ—ପୁଂ. ସ୍ଥି. ବି. ସେ ଅଳଳକାର ପିତ୍ରେ ନାହିଁ, ଅନଳଳକୁତ ।
ଅନଳତ—ପୁଂ. ବି. (ଅନଳ + ଦା + କ.ଥ) ଅଗ୍ନିଦ, ସେ ନିଆଁ ଲଗାଏ ।
ଅରପୋଡ଼ିଆ, ସେ ନିଆଁ କୁ ଲିପ୍ତାଏ, ସେ ଉତ୍ତପ୍ତକୁ କମାଏ, (ବ) ଲଳ ।
ଅନଳଦାପନ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଲଠାନଲୋ ଦୀପକ ପଦାର୍ଥ, ଅଗ୍ନିବୃକ୍ଷିକର ବସ୍ତ୍ର ।
ଅନଳପ୍ରତ—ବି. (ଅନଳ + ପ୍ରତ ବ.ଶ୍ରୀ; ଅଗ୍ରପରି କାନ୍ଦିବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ବନ୍ଧୁଗୁଲ ଦସ୍ତିମାନ, ଅଭିଜେଳସ୍ତ୍ରୀ ।
ଅନଳପ୍ରତର—ସ୍ଥି. ବି. ଅନଳପ୍ରତର ସ୍ଥାନ, (ବ) ବିଦୁତ୍ତ, କେନ୍ଦ୍ରିୟଶାଲା, ଫୁଟି ଫୁଟିକା ଲତା, (ଗତତ୍ଵ) ଅଗ୍ନିଜର ଶିଖା ।
ଅନଳପ୍ରତ୍ୟ—ସ୍ଥି. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଅଗ୍ନି-ଜର ପର୍ମୀ, ସାହା ନାମକ ଦକ୍ଷକନ୍ୟା ।
ଅନଳଶିଳ—ସ୍ଥି. ବି. ଉଲକାପ୍ରତ୍ୟର ।
ଅନଳଶୟ—ବି. (ନ + ଅଳଶୟ) ବ. ଶ୍ରୀ; ଆଳସ୍ଵର୍ଗଶୟ, ନିରଳଶୟ ।
ଅନଳଶଦ—ବି. (ଅନଳ + ସଦ + ଥ) ଅଜାଣ୍ମେରିଗ୍ରାନ୍ତି, ବାଜାଜିଗ୍ରାନ୍ତି ।
ଅନଳଶେନ—ବି. (ନାମ) ଯନ୍ତ୍ରବିଶେଷ (ବହାଙ୍ଗ କନ୍ୟା କୃତିକାରୁ ଶନେଷ୍ଟର ବିବାହ କରିଥିଲେ) ।

ଅନବସ୍ତିତି—ସ୍ଥା.ବ. (ନ.ତତ୍) ଅବସ୍ତିତିର
ଅଭାବ, ଅଧୀୟେଣ୍ଟ, ଅସ୍ତିତା, ଗୁରୁତ୍ୱ,
ଜନ୍ମୟସ୍ତମାଭାବ, କାମୁକତା ।

ଅନବହୁତ—ବିଂ. (ନ + ଅବ + ଧା +
ତ) ଅନବଧାନ, ଅଯନ୍ତୀଳ, ଅମ-
ନୋଯୋଗୀ, ଉପେକ୍ଷାପାର୍ଯ୍ୟଣ, ଯେ
ମନ ଦ୍ୱାରା ନାହିଁ, (ସ୍ଥା) ଅନବହୁତା ।

ଅନବାପ୍ତ—ବିଂ. (ନ + ଅବାପ୍ତ) ନ ତତ୍;
ଅପ୍ରାପ୍ତ, ଅଳକ୍ୟ, (ସ୍ଥା) ଅନବାପ୍ତ ।

ଅନବୟ, ଅନବୟ—ବିଂ. (ବ. ଶ୍ଵା)
ନିରବୟବ, ନିରାକାର ।

ଅନବିକଳ—ବିଂ. (ନ + ଅବିକଳ) ଯାହା ବାଣିହୋଇ ନିପାରେ, ଅନନ୍ତିତ ।

ଅନବେଶ—ଶ୍ଵା. (ନ. + ଅବେଶ) ନ.ତତ୍;
ଅପେକ୍ଷା ନ କରିବା ।

ଅନଶନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ନ + ଅଶ + ଅନ)
ନ.ତତ୍; ଉପବାସ, ଭେଜନନିଷ୍ଠି
ରୂପ ବ୍ରୁତିଶେଷ, (ବିଂ) ବ.ଶ୍ଵା;
ଭେଜନିଶୁନ୍ୟ, ନିରାକାର, ଉପବାସୀ,
ଖାର ନ ଥିବା, (ସ୍ଥା) ଅନଶନା ।

ଅନଶୃତ—କ୍ଲୀ. ବ. (ନ + ଅଶ + ଶୃତ);
ଉପବାସ, ଆହାର ଅଭାବ ।

ଅନଶ୍ରୀନ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅ + ଅଶ +
ଆନ) ଖାର ନ ଥିବା, ଉପବାସକରୁଥିବା
(ସ୍ଥା) ଅନଶ୍ରୀନା ।

ଅନଶ୍ରୀର—ବିଂ. (ଅ + ନଶ୍ରୀର) ଚିରଶ୍ଵାସୀ,
ଅବିନାଶୀ, ଅଷ୍ଟ୍ୟ, (ସ୍ଥା) ଅନଶ୍ରୀର ।

ଅନଶ୍ରୀ—ବି. (ଅନ + ଶ୍ରୀ. ଅସ୍ତ୍ର) ଶକ୍ତ,
ଶାନ୍ତି, ରଥ, ଯାନ, (ଅନ + ସଙ୍କରେ
ଅସ୍ତ୍ର) ମାତ୍ରା, (ଅନ + ଶ୍ର.ଅସ୍ତ୍ର) ଜନ୍ମ,
(ଅନ + ଶ୍ର. ଅସ୍ତ୍ର) ଜୀବ, ସନ୍ତ୍ରାନ,
(ଅନ + ସଙ୍କରେ ଅସ୍ତ୍ର) ଭାତ, ଅନ୍ତ,
ଖାଦ୍ୟ, ପିତା, ଶୋକ, ରନନଶାଳା,
ହାଣ୍ଡିଶାଳ, ଜଳ ।

ଅନଶ୍ରୀ—ବିଂ. (ଅନ + ଅସ୍ତ୍ରୀଯ) ଯାହାର,
ଅଭିନ୍ନ ନାହିଁ, ଯେ ପର ଗୁଣରେ

ଦୋଷାରେପ କରେ ନାହିଁ, ଗୋପନ,
(ସ୍ଥା) ଅନସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅନଶ୍ରୀକ—ପୁଂ. ବିଂ. (ନ + ଅସ୍ତ୍ରୀକ)
ଗୋପନ, ଯେ ପରର ଅପନ ଦିନୀଳ
ଦୁଷ୍ଟେ ।

ଅନଶ୍ରୀ—ସ୍ଥା. ବିଂ. (ଅନଶ୍ରୀ + ଆ)
ଅହଂକାରଶାନ, ର୍ଵାଣିଶାନ, ରୋପଶାନ,
(ବି) ଦକ୍ଷନାମାରଣେଷ, ଅପରିଷିକ୍ଷ
ସ୍ଥା, ଶକ୍ତିନୁଲାଙ୍କ ସମୀକଣେଷ ।

ଅନଶ୍ରୀ—ପୁଂ. ସ୍ଥା. ବିଂ. (ନ + ଅସ୍ତ୍ରୀ
+ ର) ଅହଂକାରଶାନ୍ୟ, ରୋପଶାନ ।

ଅନଶ୍ରୀମିତ—ବିଂ. ଯେ ଅପ୍ରତ୍ୟେ ଦ୍ୱାରା ନାହିଁ,
ଯେ ଅତୁଣ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନାହିଁ ।

ଅନଶ୍ରୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅନ + ଶ୍ରା + ଅ)
ଭରମାଯା, ବିଂ. (ବ. ଶ୍ଵା) ଯାହାର
ଅସ୍ତ୍ର ନାହିଁ, ଅସ୍ତ୍ରିଶୁନ୍ୟ (ପ୍ରାଣୀ) ।

ଅନଶ୍ରୀ—ବିଂ. (ଅନଶ୍ରୀ + ବତ) ଶକ୍ତ-
ସ୍ତ୍ରୀ, ଯାହାର ଶକ୍ତ ଅଛି ।

ଅନହଂକାର—ପୁଂ. ବିଂ. (ନ + ଅହଂକାର
ନ.ତତ୍; ଅହଂକାରର ଅଭାବ,
ଦର୍ଶକତ୍ୟ, ଅଗର, ବିଂ. (ବ.ଶ୍ଵା)
ଗର୍ବଶାନ ଅହଂକାରଶାନ୍ୟ, (ସ୍ଥା)
ଅନହଂକାର ।

ଅନହଂକାରୀ—ପୁଂ. ବିଂ. (ନ + ଅହଂକାର
+ ଲନ) ନ.ତତ୍; ଗର୍ବଶାନ୍ୟ, ଦିମାକଶାନ୍ୟ,
ଦିରହଂକାର, (ସ୍ଥା) ଅନହଂକାରଣୀ ।

ଅନହଂକୃତ—ପୁଂ. ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ଅନହଂ-
କାରଣ୍ୟ, ନିରହଂକାର (ସ୍ଥା) ଅନହଂ-
କୃତା, (ବି) ଅନହଂକୃତ ।

ଅନହଂକୃତୀ—ସ୍ଥା. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନହଂ-
କାର (ଦେଖ) ।

ଅନହଂକାରୀ—ପୁଂ. ବିଂ. ନ.ତତ୍; (ନ +
ଅହଂ + ବତ) ଲନ. ଗର୍ବରହିତ, ଆସ୍ତ୍ର-
ବିଦ୍ରମାରହିତ, (ସ୍ଥା) ଅନହଂକାରନା ।

ଅନା—(ଅବ୍ୟ ଏତଦ୍ୱାରା, ଏହିପରି, ପ୍ରକୃ-
ତରେ (ଗା. ଶ୍ରି) ଅନାଇବା କିମ୍ବା ର
ଅନୁକ୍ଳ, ଦ୍ଵିତୀୟମୁକ୍ତ ଅନାଦର୍ଶିର୍ଥ ଏକ
ବଚନ ତୁ.ରେ, ଆକାର ଦେଖ, ଗୁହ୍ୟ,

(ଗା. ବି. ଫଂ.ଅନାପ୍ରାପ୍ତ)
ଅନାପ୍ରାପ୍ତି, ଏତେଥେର, ଅବହେଳିତ, (ଗା.ବି) ପ୍ରକାର,
ତଣ, ଭରି, ଅବସ୍ଥା ।

ଅନାଅନ—ଗା.ବି ପରମରକୁରୁତ୍ୱିବା(ବି)
ପରମରପ୍ରତ ଦୃଷ୍ଟି ନିଷେପ କରୁଥିବା ।

ଅନାଇବା—ଗା. ବି. ଗୁହ୍ୟିବା, ଆଦରିବା,
ସମ୍ମନେବା, ଅପେକ୍ଷା କରିବା, ଆଦର
ବା ସ୍ମେହଦୃଷ୍ଟି କରିବା ।

ଅନାଇଣି—ଗା.ବି. ଗୁହ୍ୟିବା, ମୁହାଣି, ଗୁହାଣି-
ଛଟକ, ବୁଦ୍ଧିବା, ଛଟକ ଦର୍ଶନ ଦୃଷ୍ଟି ।
ଅନାକଞ୍ଚିନୀ—ବିଂ. (ନ + ଆକଞ୍ଚିନୀ)
ଆକଞ୍ଚିବ୍ୟ, ଅନଥନୀ ।

ଅନାକାର—ପୁଂ. ବି. ନିରାକାର, ବିଷ୍ଣୁ, ବିଦ୍ଧି,
ପରମେଶ୍ୱର, ଆକାଶ, ବିଂ. (ବ.ଶ୍ଵା) ଅବ-
ସ୍ତ୍ରବିଶାନ, ଆକାରଶାନ ।

ଅନାକାଳ—ବି. ଦୁର୍ଭିକ୍ଷକାଳ, ଶୟମାନ
ସମୟ, ଅସମୟ ।

ଅନାକାଳଭୁତ—ପୁଂ. ବି. ଦୁର୍ଭିକ୍ଷମପୟରେ
ପେଟବିକଳରେ ନିଜ ରଙ୍ଗାରେ ପର-
ପାଣେ ମୁଣ୍ଡ ବିକିଥିବା ଦାସ ! [ମୟୁ
ଅନାକାଶ—ବିଂ. ବ.ଶ୍ଵା; ଅସ୍ତ୍ରି, ଭମୋ-

ଅନାକୁଳ—ବିଂ. (ନ + ଆକୁଳ) ଯେ ବନ୍ୟୋ
ଦୁଷ୍ଟେ, ଯେ ଆହାର ହୋଇ ନାହିଁ, ଧୀର-
ପ୍ରିର, ଅସାର୍ଣ୍ଣ (ବାକ୍ୟ), ନିଯୁମାଧୀନ,
ଅବଚଳିତ, (ସ୍ଥା) ଅନାକୁଳା ।

ଅନାକୁଳିତ—ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ଅବ୍ୟଗ୍ର-
ପ୍ରିର, ଅନାକୁଳ, (ସ୍ଥା) ଅନାକୁଳିତା ।

ଅନାକୁତ—କ୍ଲୀ.ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ଅନିବାରିତ,
ଯାହା ସୁନ୍ଦରବୁଝେ କର ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅନାକୁନ୍ତ—ପୁଂ. ବିଂ. (ନ + ଆକୁନ୍ତ)
ଯାହାକୁ କେହି ଆମଣ କର ନାହିଁ,

ସାହାରୁ କେତେ ଆମଣ କରି ନପାରେ,
(ସ୍ଥି) ଅନାମକ୍ରା ।
ଅନାମକ୍ରା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅନାମକ୍ର + ଆ)
ଅନାମକ୍ରାନ୍ତର ସ୍ତ୍ରୀଲଙ୍ଘ, (ବି) ଅଙ୍ଗରାତ୍ମି ।
ଅନ'କ୍ଷରତ—ବି. (ନ. ତତ୍) ଅନପକୃତ,
ସହିରୁ କୌଣସି ଅପକାର ହୋଇ-
ନାହିଁ । [ଆଖୁ (ଡେଖ)]
ଅନାମ୍ବୁ—ପା.ସମ୍ବ.ବି. (ଫ. ଅନନ୍ଦ) ଅଣ-
ଅନାମ—ସୁ. ବି. (ନ + ଆମନ୍ଦ) ପାପ-
ରହିତ, ନିଷ୍ଠାପ, ନରୋଷ, (ସ୍ଥି) ଅନାମା ।
ଅନାମତ—ବି. (ନ + ଆମତ) ପନ୍ଥ-
ନଥବା, ଆହିନଥବା, ଅପ୍ରାପ୍ତ, ଉବ୍ସ୍ୟତ,
ଅଙ୍ଗର, ଅପରିତ, ଅବଧୂ ଘଟି ନ ଥିବା ।
(ସ୍ଥି) ଅନାମତ କ୍ଲୀ.ର.) ସମ୍ବିଷ୍ଟୁ ।
ଅନାମତବାଧୀ—ବ. କ ଧା.) ଉବ୍ସ୍ୟତରେ
ପଟିବା ଦୁଃଖ ବା କଷ୍ଟ ।
ଅନାମତବିଧାତୀ—ସୁ. ବି. (ନ + ଆମତ
+ ବିଧାତ) ଯେ ଉବ୍ସ୍ୟତପାଇଁ ଦୁଃଖ
ସମ୍ବାନ କରେ, ଭାଗ ଅନିଷ୍ଟର ପ୍ରତି-
କାରକ, (ସ୍ଥି) ଅନାମତବିଧାତୀ, (ବି)
ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ରାକ୍ତ ମାଛର ନିମ୍ନ ।
ଅନାମତବାଧୀ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍)
ଦେହର ଉବ୍ସ୍ୟତ ଦୁଃଖ ।
ଅନାମତବେଷ୍ଟ—ବ. (ତତ୍ତବ) ଉବ୍ସ୍ୟତ
ବିଷୟରେ ଦୁଷ୍ଟି ।
ଅନାମତାତ୍ମିବା—ସ୍ଥି. ବି. ବା ବି. (ଅନାମତ
+ ଅତ୍ମିବ) କ.ଶ.; ଭରୁମଣ ହୋଇ
ନଥବା (ଚାଳିବା), କୁମାରୀ ।
ଅନାମତ—ବ. (ନ + ଆମତ) ଅପ୍ରାପ୍ତ,
ଅନୁପର୍ତ୍ତି, ନ ପହଞ୍ଚିବା ।
ଅନାମତ—ବି. (ନ + ଆମତ) ଯାହାର
ଆସ୍ତା ନିଆସାଏ ନାହିଁ ।
ଅନାମମ—ବି. (ନ + ଆମମ) ସତ୍ତିଦେହ
ଦୟାଦି ଶନ୍ୟ, କ୍ଷୟପତ୍ର ବା କବାଲ-
ରହିତ (ରୁମି ପ୍ରତ୍ଯତି). ଅନାମତ, ଅନା-
ମ୍ବାତ, ଶାସ୍ତ୍ରବହୁଭୂତ, ଅଗାମୀୟ, ଅନୁପ-
ର୍ତ୍ତି ଅପ୍ରାପ୍ତ, ବିଷୟକ, ରତ୍ନ, ନହିଁ, (ସ୍ଥି)
ଅନାମମ (ସୁ. ବି) ଅନାମନ, ନଅମିବା,
ନପହଞ୍ଚିବା, ଅପ୍ରାପ୍ତ, ଅପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ।

ଅନାମମୋପଭେଗ—ବ. (ତତ୍ତବ) ଆବହ-
ମାନକାଳରୁ ବିନା କଲିଲରେ ଭେଗ
ଦଶଳ କରୁଥାଇଥିବା ସମ୍ଭିତେଗ ।
ଅନାମମ—ବି. (ନ. ତତ୍) ଅପ୍ରାପ୍ତ,
ଅଲଭ୍ୟ, ଦୃଷ୍ଟାପ୍ୟ, ଦୁର୍ଲଭ, ଅନମ୍ବ-
ମମ୍ୟ, ଦୂର୍ଗମ, (ସ୍ଥି) ଅନାମମ୍ୟ ।
ଅନାମମୀ—ବି. (ନ + ଆମମୀନ୍) ଯାହା
ଉବିଷ୍ୟତ ନୁହେ, ଉପଷ୍ଟିତ
ହେଉ ନ ଥିବା, ଯାହା ଫେର ଥେବି
ପାରିବ ନାହିଁ, (ବି) ରୁରି ବୋଇ-
ସମ୍ବନ୍ଧ ମଧ୍ୟ କୁଣ୍ଡାୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ଯାଏ ।
ଅନାମମୁକ—ବି. (ନ + ଆ + ମମ +
ତକ) ଯେ ଆସିବାର ସମ୍ବନ୍ଧକାଳ ନାହିଁ,
ଆସିବାର ଯାହାର ଅଭ୍ୟାସ ନାହିଁ, (ସ୍ଥି)
ଅନାମମୁକା ।
ଅନାମ୍ବାତ—ବି. (ନ. ତତ୍) ଅକୃତ୍ୟାଶ,
ଶୁଣ୍ୟ ଯାଇ ନ ଥିବା, ଯାହାରୁ କେତେ
ଅବଧ ଶୁଣ୍ଟି ନାହିଁ ।
ଅନାଚରଣ—ବ. (ନ + ଆଚରଣ)
ଭିତର ବା ପ୍ରଥାମଙ୍କଳକାରୀ ନଜିବା,
ଅଯତ ଚରଣ, (ବି) ଅନାଚରଣ ।
ଅନାଚର—ପୁ. ବି. (ନ + ଆଚର)
ଆଚରଣକାଳ, ଅଶୁକ୍ରାଚର, ଅନାଚରଣ
(ଦେଖ), ସୁ. ବି. ଅନାଚରଣ, ଆଚର-
ଭୟନ, କଦାଚର, ଶୌରୁଦ୍ଧ ଆଚର
ନ ମାନବା, ପ୍ରଥା ଆଚନ ବା ଆଚିତ୍ୟ
ନ ମାନବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକାରଣ ।
ଅନାଚରଣ—ପୁ. ବି. (ନ + ଆଚର +
ତକ) ଉଚିତରୁପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁ ନଥିବା,
ଯେ ଚିତ୍ତ ଆଚରଣକରେ, ଯେ ଶାସ୍ତ୍ର-
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆଚର ନ ପାଲେ, (ସ୍ଥି) ଅନା-
ଚରଣୀ ।
ଅନାଚରନ—ବି. (ନ. ତତ୍) ଅନାଚର,
ଅବିଜନିତ, ଅନଭିଜନ, ଅନଭିପ୍ରତ୍ୟେତ,
(ସ୍ଥି) ଅନାଚରନା ।
ଅନାଚାକ—ଗା. ବି. (ଫ. ଅନା)
ଶାବ୍ଦୀ, ଦାନା, ପରବାପତ୍ର, ଲଜକ,
ଭିଷଧ, ତରକାରୀ ।

ଅନାଜାତ—ବି. (ନ + ଆ + ଜା + ମୀ.ତ)
ଅଜାତ, ଜାତ ବିଷୟମାନଙ୍କ ବଳ-
ଯାଇଥିବା ।
ଅନାଟନ—ଗା. ବି. ଅପ୍ରତ୍ୟୁଷ, ନଅଶ୍ଵ-
ଅବସ୍ଥା, ଅଭାବ ।
ଅନାତମୁର—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅତମୁର-
ଭବ, ସମାବେହନତା, ଆତମୁର-
ଶକ୍ତିତା, ବି. (ବ ଶୁ.) ଅତମୁର-
ବିସ୍ମନ, (ସ୍ଥି) ଅନାତମୁର ।
ଅନାତ୍ରୀ—ଗା. ବି. (ଫ. ଅନାଟ୍ରୀ) ଅଜ୍ଞ,
ଅନପୁଣ, ନିଷ୍ଠୋଧ, ଅଭ୍ୟାସ, ଯେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରମାଦ ଘଟାଏ, ଅମାନିଆ ।
ଅନାତ୍ର୍ୟ—ପୁ. ବି. (ନ + ଆତ୍ର୍ୟ)
ଦରତ୍ର, ଗରବ, ନିର୍ବନ୍ଧ, କାଙ୍କାଳ,
(ସ୍ଥି) ଅନାତ୍ର୍ୟ ।
ଅନାତ୍ର୍ୟ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଆତ-
ପର ଅଭବ, ଶୁଣ୍ଟା, (ବି) ଶର ନ
ଥିବା, ଶୁଣ୍ଟାମୁକ୍ତ, ଆତପଶ୍ଚନ୍ୟ ।
ଅନାତୁର—ପୁ. ବି. (ନ + ଆତୁର)
ରେଣ୍ସନ, ସୁଷ୍ଟୁ, ନିଷ୍ଟିକ୍ରୁ, (ସ୍ଥି) ଅନାତୁର ।
ଅନାମ୍ବକ—ବି. (ନ + ଆମ୍ବକ + କ)
ବ. ଶୁ.; ପ୍ରିଣ୍ସା, ଶୁଣ୍ୟ ଜଗତ୍, ଜଣିକ
ବିଜ୍ଞାନତ, ଆସ୍ତା ନାହିଁ ଏବୁପ ମତ ।
ଅନାମ୍ବଜ୍ଞ—ପୁ. ବି. (ନ + ଆମ୍ବଜ୍ଞ + ଜ୍ଞା
+ ଅ) ଆମ୍ବ-ପର ବିବେଚନାଶୁନ୍ୟ,
ନିଷ୍ଠୋଧ, ଯେ ନିଜର ଶକ୍ତି ବା ଅବସ୍ଥା
ରୁହି ନ ପାରେ, ଆଶାମୁକ୍ତ ବା ପାରମାମୁକ୍ତ
ଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଅନାମ୍ବଜ୍ଞ ।
ଅନମ୍ବନନ—ପୁ. ବି. (ନ + ଆମ୍ବନନ)
ଯାହା ଆସାର ଉପଯୋଗୀ ନୁହେ,
ନିଷ୍ପାର୍ଥ, ଆପଣାର ଅନିଷ୍ଟକଳକ,
ନିଜର ଅହୁତ ।
ଅନାମ୍ବବାନ—ପୁ. ବି. (ଅନାମ୍ବବାନ + ସ୍ଥି)
(ସ୍ଥି) ଅନାମ୍ବବାନ, ଆମ୍ବବିଷୟରେ
ଅଜ୍ଞ ।
ଅନାମ୍ବବେଦିତା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅନାମ୍ବବେଦିତ
+ ତା) ଅନାମ୍ବଜ୍ଞତା, ଆମ୍ବବିଷୟରେ
ଅଜ୍ଞ ।
ଅନାମ୍ବବେଦିତା—ପୁ. ବି. (ନ + ଆମ୍ବନ
+ ବିଦୁ + କଳନ) ଅନାମ୍ବଜ୍ଞ (ଦେଖ),
(ସ୍ଥି) ଅନାମ୍ବବେଦିତା ।

ଅନାମ୍ବା—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅପକୃଷ୍ଟ
ଆସା,ଆସା ଭନ୍ଦ ପରାର୍ଥ ବା ଦେହାତ,
(ବିଂ) ଅନୁଦାର, ଅସତରି,
ଅନାମ୍ବିଶ୍ଵକ, ଦେହସ୍ମୁରୀ ।

ଅନାମ୍ବାୟ—ବି. (ନ. ତତ୍) ଆମ୍ବାୟ
ନୁହେ, ପର, ବିପକ୍ଷ, ବିରୁଦ୍ଧ, ବିଦ୍ରୋହୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାମ୍ବାୟ ।

ଅନାମ୍ବାୟତା(ତ୍ରୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ.କ୍ଲୀ.ବି. ପରଭବ,
ଅମ୍ବୋଚୂଦ୍ୟ, ଅପଭାବ, ବିପକ୍ଷତା,
ଶତ୍ରୁ ।

ଅନାମ୍ବ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଣଶାର, ଯାହା
ଆମ୍ବସମୁରୀୟ ନୁହେ, ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତି-
ଗତ ନୁହେ, (ବି) ନିଜର ପରିବାର
ପ୍ରତି ସ୍ନେହର ଅଭାବ ।

ଅନାତ୍ୟନ୍ତକ—ବି. (ନ + ଆତ୍ୟନ୍ତକ)
ଅତିର, ଯାହା ଗୋଟି ନୁହେ, ଯାହା
ମହିରେ ମହିରେ ଘଟେ ।

ଅନାଥ—ପୁ. ବି. (ନ + ନାଥ)ବ.ଗ୍ରୀ;
ସ୍ଥାମୀଶାନ, ନିରାଶ୍ରୟ, ପିତୃ-ମାତୃ ବା
ପତିବିଶାନ, ଅସହାୟ, ଅମୂଳକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନାଥ,(ବି)ପିତୃମାତୃଶାନଶିଶୁ, ଅନାଥ
ବ୍ୟକ୍ତ ।

ଅନାଥନାଥ—ବ. (ଗ ତତ୍) ଅନାଥ-
ବ୍ୟକ୍ତର ବନ୍ଦୁ ବା ଆଶ୍ରୟଦାତା,
ପରମେଶ୍ୱର, ପରମାମ୍ବା ।

ଅନାଥନବାସ—ବ. (ଗତତ୍) ଅସହାୟ
ବା ନିରାଶ୍ରୟମାନଙ୍କର ବାସିନୀ,
ଅନ ଥାର୍ମିମ ।

ଅନାଥପିଣ୍ଡ—ପୁ. ବି. ଅନାଥ ପିଣ୍ଡଦ,
ଶାକ୍ୟମୁଖ ବା ରୁକ୍ଷଙ୍କର ଜନେକ
ତତ୍ତ୍ଵ ଶେଠ, ଏହାଙ୍କ ବରିଗୁରେ
ରୁକ୍ଷ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଥିଲେ ।

ଅନାଥପିଣ୍ଡକ—ପୁ. ବି. ଅନାଥପିଣ୍ଡ
(ଦେଖ) ।

ଅନାଥବନ୍ଧୁ—ବ. (ଗତତ୍) ଅନାଥ
ବ୍ୟକ୍ତର ସହାୟକ ବା ଆଶ୍ରୟଦାତା,
ପରମେଶ୍ୱର ।

ଅନାଥରଣ—ବି. (ଗତତ୍) ନାଥହୁନ-
କର ଆଶ୍ରୟ, ଅସହାୟର ସହାୟ,

ଅନାଥପାଳକ, ପୁ. ବି. ପାନନାଥ,
ପରମେଶ୍ୱର ।

ଅନାଥସହାୟ—ବି. (ଗତତ୍) ଅନାଥ-
ନାଥ, ଅନାଥପାଳକ, ଅସହାୟମାନ-
ଙ୍କର ରକ୍ଷକ ।

ଅନାଥା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ଅନାଥର ସ୍ତ୍ରୀଲଙ୍ଘ,(ସ୍ତ୍ରୀ)
ବି.) ଅସହାୟା ସ୍ତ୍ରୀ, ପିତୃମାତୃଶାନ
ବାଲକ, ବିଧବୀ ।

ଅନାଥାଶ୍ରମ—ପୁ. ବି. (ଗତତ୍) ଅନାଥ
ଓ ମାତୃପିତୃଶାନ ବାଲକ ବାଲକମାନ-
ଙ୍କର ଆଶ୍ରୟଶାନ, ଅସହାୟ ବିଧବା-
ମାନଙ୍କର ଆଶ୍ରୟଶାନ ।

ଅନାଥମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ବିଧବୀ, ସ୍ଥାମୀଶାନ,
ନିରାଶ୍ରୟ, ରକ୍ଷକବିଷ୍ଣୁନ ।

ଅନାଦର—ପୁ. ବି. (ନ + ଆଦର)
ଅସମ୍ଭାନ, ଅମରୀଦା, ଆଦରର ଲୋକ
ନୁହେ, ଉପେଶା, ତିରପ୍ରାର, (ବି)
ଅଦଙ୍କତ, ଉପେଷିତ ।

ଅନାଦରଣ—ବ. ନ + ଆଦରଣ)ଅସନ୍ତ,
ଗରହେପାଦ୍ୟ, ଅନହେଲା, ମରୀଦା-
ଶାନ ବ୍ୟବହାର ।

ଅନାଦରଣୀୟ—ବି. (ନ + ଆଦରଣୀୟ)
ଆଦରର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଉପେଷଣୀୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଦରଣୀୟ ।

ଅନଦଶ—ପୁ. ବି. (ନ + ଆଦି)ଯାହାର
ଆଦି ନାହିଁ, ଜନ୍ମରହିତ, ଅଳ, ସ୍ଵପ୍ନମୁ,
ଆୟମୁକାଳଶାନ,(ପୁ.ବି) କରପାଶର ।

ଅନାଦି—ବି. (ନାଦି + କ)ଅନାଦି-
ମୁକ୍ତୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଦିକା । [ଶୁର ।

ଅନାଦିକାରଣ—ପୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ରୀ)ପରମେ
ଅନାଦିନାଥ—ବ. (କ.ଧା)ପରମେଶ୍ୱର ।

ଅନାଦିନିଧନ—ବ. (ବ.ଗ୍ରୀ)ପରମେଶ୍ୱର,
(ବିଷ୍ଣୁ ସହସ୍ରନାମୋତ୍ତମ) ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ନାମ,
(ବି.ବ.ଗ୍ରୀ) ଅନନ୍ତକାଳଶାନୀୟ, ନିତ୍ୟ-

ଶାଶ୍ଵତ ।

ଅନାଦିମ—ବି. (ନ.ତତ୍)ଅନାଦିୟ, ଅପ-
ରମ, ଅପ୍ରମଭବ, ଅପ୍ରଧାନ, ଅନାଦି,
ଉସୁତ୍ରିରହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଦିମା ।

ଅନାଦିମତ୍ତ—ପୁ. ବି. (ନ + ଆଦିମତ୍ତ)
କାର୍ଯ୍ୟରହିତ ।

ଅନାଦିମଧ୍ୟ—ବି. (ବ.ଗ୍ରୀ) ଯାହାର
ଆଦି, ମଧ୍ୟ ଓ ଅନ୍ତି, ନାହିଁ ।

ଅନାଦିଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. ବିଶେଷରୁଷେ ଅକ-
ସତ, ବିଶେଷଭବେ ଯାହା କୁହାଯାଇ
ନାହିଁ, ଯାହା ଆଦେଶ କରାଯାଇଥାଏ,
ଯେ ଆଦେଶପାପ ହୋଇ ନଥାଏ,(ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନାଦିଷ୍ଟ ।

ଅନାଦିନବ—ବି. (ବ.ଗ୍ରୀ) ନିର୍ଭେଦ,
ଦୋଷନିଯ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଦିନବା ।

ଅନାଦୂତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ + ଆଦୂତ)
ଯାହାକୁ ଆଦର ବା ସମ୍ମାନ ଦେଖା-
ଯାଇ ନାହିଁ, ହରାଦର, ନିନାମକ,
ଦିର୍ଷୁତ, ଉପେଷିତ, ଅବହେଲିତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଦୂତା ।

ଅନାଦେଶ—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଉପ-
ଦେଶର ଅଭାବ ।

ଅନାଦେଶରଣ—ପୁ. ବି. (ନ + ଆଦେଶ
+ କ୍ଲ + କ.ଅ) ଯାହା ଆଦେଶ ଦିଆ
ଯାଇନାହିଁ ସେ ତାହା କରେ ।

ଅନାଦ୍ୟ—ବି. ଅଭ୍ୟାସ, ଅଣାଦ୍ୟ, ଯାହା
ଖାଇବାକୁ ଶ ସ୍ଵରେ ନିଷିଦ୍ଧ ଅଛି, ଅନା-
ଦିମା (ଦେଖ) ।

ଅନାଦ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନାଦିମା,
ଆଦିଶାନ, ଜନ୍ମରହିତା, ସନାତନ,
(ସ୍ତ୍ରୀ.ବି) ଦୂରୀ ।

ଅନାଧାର—ପୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ରୀ) ଆଧାର-
ଶୂନ୍ୟ, ନିତ୍ୟ ଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟ ।

ଅନାଧ—ବି. (ବ.ଗ୍ରୀ)ଆଧାର, ମନୋ-
ବ୍ୟଥାରହିତ ।

ଅନାଧୃଷ୍ଟ—ବି. (ନ + ଆ + ଧୃଷ୍ଟ +
କ୍ଲପ) ଅନଭ୍ରୁତ ।

ଅନାଧୃଷ୍ଟ—ବି. (ନ + ଆଧୃଷ୍ଟ) ଅପରି-
ଭ୍ରୁତ, ଦୂର୍କର୍ଷ, ପୁଣୀର୍ଣ୍ଣ, ଅଳେସ୍ ।

ଅନାଧୃତ୍ୟ—ବି. (ନ + ଆ + ଧୃତ୍ୟ + ଯ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ଅନଭିଭବନୀୟ, ଅଦମ୍ୟ, ଦୁର୍ବିମନୀୟ ଦୂଳ୍ୟ ।

ଅନାନୁଦୀ—ପୁ. ବି. ଯାହା ସମାନ ଆରି ଦାତା ନାହିଁ, ଅଦ୍ଵିତୀୟ ଦାତା ।

ଅନାପଦ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ବିପଦକାଳ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ସମୟ, ଆପଦର ଅଭ୍ୟବ ।

ଅନାପଦ—ବି. (ବ.ଶ.) ଆପଦରହତ ।

ଅନାପଦ୍ମ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରାପ୍ତ, ଅଲବ୍ୟ, ଅନଧିଗତ, ଅବିପନ୍ନ, ଅବିପଦ୍ମ ଗ୍ରୁହ, ଅସଙ୍କଟାପଦ୍ମ, (ସ୍ଥି) ଅନାପଦ୍ମ ।

ଅନାପି—ଦ୍ଵ. ବି. (ନ + ଆପି) ବ.ଶ.; ଯାହାର ଆସୁବନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଆସୁଣ୍ଠନ୍ୟ ।

ଅନାପ୍ର—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରାପ୍ତ, ଅଲବ୍ୟ, ଅନଧିଗତ, ଅସମୀଯା, ଅକୁଣଳ, ଅଶ୍ରିଷ୍ଟ, ଅବନ୍ଧିପର; (ସ୍ଥି) ଅନାପ୍ରାପ୍ତ ।

ଅନାପ୍ରତ୍ୟ—ବି. (ନ + ଆପ୍ରତ୍ୟ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ଗାଧୋର ନ ଥିବା, ଆଗାଧୁଆ, ଅଧିଆ ।

ଅନାଭ୍ରୁ—ବି. ଅଭ୍ୟବନୁଶରେ ଅପ୍ରାପ୍ତ, ପ୍ରୋତ୍ତା ନୁହେ ।

ଅନାମ—ପୁ. ବି. (ଅ + ନାମକୁ) ବ.ଶ., ନାମସ୍ଵାନ, ଯାହାର ନାମ ନାହିଁ, ଅଜ୍ଞାନାମ, ନାମା, ଯାହାର ନାମ ଜଣାନାହିଁ, ଦୂର୍ନାମସ୍ଵାନ, ଅଜ୍ଞାତ, ଅପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

ଅନାମକ—କ୍ଲ. ବି. ଅର୍ଗେଗବିଶେଷ, (ପୁ. ବି) ମଳମାସ, ଅନାମିକା ଅଙ୍ଗୁଳ, (ବି.) ନାମବିଶ୍ଵାନ, ଆଖ୍ୟାନ୍ୟ, ଅବିଶ୍ୱାତ, ଅପ୍ରସିଦ୍ଧ, ଯାହାର ନାମ-ବ୍ୟକ୍ତିଶାଶ୍ଵତ, ଦୂର୍ନାମକ, ।

ଅନାମକ୍ର—ଗ୍ର. ଅଭ୍ୟ. (ହ. ଅନବରତ) ଅନବରତ, ସବଦା, ଅବିଶ୍ଵାନୁଭବରେ, ତମାମ, ନିରନ୍ତର, ଗ୍ରା.ବି. (ହିନ୍ଦ ବନ୍ଦୋବନ୍ଦିଆ ନବଜ) ନକ୍ଷାରେ ଘାସ, ଗଛ, ବୁଦ୍ଧ ଅଦିର ଜୀପକ ଚିତ୍ର ।

ଅନାମୟ—ପୁ. ବି. (ନ + ଆମୟ) ଆରୋଗ୍ୟ, ନିରୋଗବନ୍ଧୀ, ସାମ୍ୟ, କୁଣଳ, ମୋଷନାମକ ପୁରୁଷାର୍ଥ, (ଗ୍ରା.ବି) କୁଣଳପ୍ରଣ୍ଟ, ବି. (କ.ଶ.) ସ୍ମୃତି, କିରୋଗ, ସାମ୍ୟକର, ବି. (କ.ଶ.)

ବେଗ ଜୟ, ମରଣାଦିବଳୀତି, ନିର୍ବିଦ୍ଧ, ଅନାବିଲ, ନିଷ୍ପାପ, ବିଶୁଦ୍ଧ, ବିମଳ, ନିରୁପଦ୍ରବ, (ସ୍ଥି) ଅନାମୟୀ, ।

ଅନାମୟିତ—ବି. ଯେ ନିରୋଗୀ, ଯାହାର କ୍ଷୟା ନାହିଁ ।

ଅନାମା, ଅନାମିକା—ସ୍ଥି. ବି. ମଧ୍ୟମ ଏ କିନଷ୍ଟାର ମଧ୍ୟାଙ୍ଗୁଳ, ପରିଆଙ୍ଗୁଠି ।

ଅନାମିତ—ବି. (ବ.ଶ.) ଆମିତବିଶ୍ଵାନ, ନିର୍ବିଷ୍ଟ, ଲଭିତାନ ।

ଅନାମୁଣ୍ଡ—ତ୍ର୍ଯ. ବି. (ନ + ଆମୁଣ୍ଡ + ଅ) ହିଂସକରହତ ।

ଅନାମୁଣ୍ଡ—ବି. (ନ + ଆମୁଣ୍ଡ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ, ଅମୁଣ୍ଡ, ଅନୁତ୍ପତ୍ତି ।

ଅନାମୁଣ୍ଡ—ବି. (ନ + ନମ + ମ.ଯ) ଯାହା ନୁଆଁଙ୍କ ହେବା ଅସମ୍ବବ ।

ଅନାମୁକ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ନେତାବାନ, ଯାହାର କେହି ସର୍ବାର ବା ବୁଲକନାହିଁ, ଶାସକବ୍ୟାନ, ଅଶୁଳ୍କଳ, (ଗଢ଼ବିତ୍ତା) ।

ଅନାମୁତ—ବି. (ନ + ଆମୁତ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ଅବସ୍ଥାତ, ଅର୍ଗର୍ଷ, କ୍ଷଣିକ, ସନ୍ଦିହତ, ଅହସତ, ଷ ଦ୍ର, ଧାରାବାହିକ, ପୁଅକ କରୁଥାଇ ନ ଥିବା, (ସ୍ଥି) ଅନାସୁତା ।

ଅନାସୁତ—ବି. (ନ + ଆସୁତ) ଯାହା ବିଶ୍ରମସ୍ଵାନ କିମ୍ବା ବେଦ ନୁହେ ।

ଅନାସୁତ—ବି. (ନ + ଆସୁତ) ଅକଣୀ-ଭୂତ, ଯାହାକୁ ପୋଶା ମନାଯାଇ-ନ ପାରେ, ଅନଧୀନ, ଅୟକାରର ବହିଭୂତ, ବେଅନ୍ତିଆର, କ୍ଷମତାବ୍ୟାନ, ଅସମର୍ଥ, ବେକାରୁ, (ସ୍ଥି) ଅନାସୁତୀ, (ଗ୍ରା. ବି.) ନିରୁପାୟ, ନିଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ଯେ ନିଜକଥା ନିଜେ ଉଠେ, ନାଗୁର (ବି) ନାଗୁରଅବସ୍ଥା ।

ଅନାସୁତୁତୁତୁ—ପୁ. ଓ ସ୍ଥି. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାର ସ୍ବାଧୀନ ବ୍ୟବସାୟ ବା ଜାବକା ନ ଥାଏ ।

ଅନାସୁତ୍ୟ—ବି. (ନ + ଆସୁତ୍ୟ) ଅଳେଶ, କଷ୍ଟର ଅଭ୍ୟବ, ପରିଶ୍ରମ ବା ଚେଷ୍ଟାର ଅଭ୍ୟବ, ସହଜତା, ଅଳୀଶ, ହେଲା, (ବି.) ସହଜ, ପ୍ରସହଜନ୍ୟ, କ୍ଲେଶଶୁନ୍ୟ ।

ପରିଶ୍ରମସ୍ଵାନ, (ଦ୍ଵ.ବି) ଅନାସ୍ତୁତରେ, ସହଜରେ ।

ଅନାସ୍ତୁତକୁତ—କ୍ଲ. ବି. ସହଜରେ କରୁଯିବା, ବି. (ବୈଦ୍ୟକ) ଆଗର କିଛି ସତ୍ରହ କରୁ ନ ଯାଇ ତିଆର କରୁଯିବା ଅନ୍ତର୍ଧି ।

ଅନାସ୍ତୁତଭ୍ୟାଗ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅଳେଶରେ ପ୍ରାପ୍ୟ, ଯାହା ପାଇବାକୁ କ୍ଲେଶସ୍ଵେଗ କରିବାକୁ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅନାସ୍ତୁତାଶ୍ଵାଧ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅଳେଶରେ ସମ୍ମାଦନୀୟ, ବିନାପରିଶ୍ରମରେ କରଣୀୟ, ଯାହା ସହଜରେ କରି-ଯାଇପାରେ, ସୁକର, ସହଜ ।

ଅନାସ୍ତୁତାସମ୍ବିତ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ସହଜରେ ସାଧୁତ ହୋଇଥିବା, ସହଜରେ ସମ୍ବିତିବା ।

ଅନାସ୍ତୁତେ—ଦ୍ଵ. ବି. (ବ.ଶ.) ସହଜେ, କ୍ଲେଶବୋଧ ନ କରି ।

ଅନାସ୍ତୁତ୍ୟ—କ୍ଲ. ବି. ଆୟୁର ପକ୍ଷେ ସେ ହିତକର ନୁହେ, ଆୟୁଷ୍ୟକର ।

ଅନାର—ଯା ବି. ତାଳିମ୍ବ ।

ଅନାରତ—ବି. (ନ + ଆରତ) ବ.ଶ.; ଅବିଶ୍ଵାନ୍ତ, ନିରନ୍ତର, (ସ୍ଥି) ଅନାରତା, (ଦ୍ଵ.ବି) ସବଦା, ନିରନ୍ତର ଅବିଶ୍ଵାନ୍ତ-ବୁପେ ।

ଅନାରକ୍—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଯାହାର ଆରମ୍ଭ କର ହୋଇ କାହିଁ, (ସ୍ଥି) ଅନାରକ୍ବିଧି ।

ଅନାରତ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. ଅଧ୍ୟକାର ନକର, (ବି) (ନ ଆ + ରତ + ମ୍ର. ଯ) ଯାହା ଆରମ୍ଭ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ।

ଅନାରତ୍ୟାଧୀତ—ବି. (ବୈଦ୍ୟକ) ମହୁର ଅନଧିକୃତ ପଠନ ।

ଅନାରମ୍ଭ—ପୁ. ବି. (ନ + ଆରମ୍ଭ) ନ.ତତ୍ଵ; ଆରମ୍ଭ ଅଭ୍ୟବ, ଉଦ୍‌ବ୍ୟାନ, ନିରନ୍ତର, ବି. (ବ.ଶ.) ଆରମ୍ଭଶ୍ଵାନ ।

ଅନାରମ୍ଭ—ଯା-ବି. ସମ୍ବର ।

ଅନାରୋଗ୍ୟ—ବି. (ବ.ଶ.) ପୀତାଦାୟକ, ଅୟୁଷ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଅନାରୋଗ୍ୟ, (ବି) ରୋଗ, ଅୟୁଷ୍ୟତା ।

ଅନାରୋଗ୍ୟକର(ଜନକ)—ବି. (ଅନାରୋଗ୍ୟ + କର—ଜନକ)ସାହା ରୋଗ ଘଟାଏ, ରୋଗୋଷ୍ଟିକ ।

ଅନାର୍ଜିବ—ବ. (ନ + ଆର୍ଜିବ) ବନ୍ଧୁ, ଅସରଳତା, କପଟତା, ରୋଗ, (ୟୁ. ବି.) କୁଟିଲ, ବନ୍ଦ, ଅସରଳ, କପଟୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାର୍ଜିବା ।

ଅନାର୍ତ୍ତ—ୟୁ.ବି. (ନ + ଆର୍ତ୍ତ) ପୁଷ୍ପ, ଯେ ପାତ୍ରଙ୍କ ନୂହେ, ଅନାରୂର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାର୍ତ୍ତ ।

ଅନାର୍ତ୍ତିବ—ବ. (ନ + ଆର୍ତ୍ତିବ) ଅଭ୍ୟରେ ଘଟିବା, ଅକାଳରେ ଘଟିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାର୍ତ୍ତିବା, (ବି) ଅକାଳବର୍ଷୀ ।

ଅନାର୍ତ୍ତିବା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ନ + ଆର୍ତ୍ତିବ + ଆ) ଯେଉଁବାଳକା ବା ସ୍ତ୍ରୀ ରୁହମଣ ହୋଇ ନାହିଁ, ଅସାମସ୍ତିକ, ଅରୁକାଳୀନ ।

ଅନାର୍ଥୀ—ୟୁ.ବି. (ନ + ଆର୍ଥୀ) ଅଭିନ୍ଦୁ ଅସାଧୁ, ଅସର୍ଥ, ସ୍ଵାଶ୍ୟ, ଅସର୍ବକୁଳ-ପ୍ରସୂତ, ଇତର, ପୁରୁଷ, ମେଛ, ଆସ୍ତି-ଜାତିରୁ ପୃଥକ୍, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାର୍ଥୀ ।

ଅନାର୍ଥୀକ—କୁ. ବ. (ଅନାର୍ଥୀ + କ ଅଗ୍ରବୁଦ୍ଧ, ଶୁରୁଗୁଣ ।

ଅନାର୍ଥୀକ—କୁ. ବ. (ଅନାର୍ଥୀ + କନ + କ.ଅ) ଅନାର୍ଥୀ ଦେଶକାତ, ଅଗ୍ରବୁଦ୍ଧ କାଷ୍ଟ ।

ଅନାର୍ଥୀକାତ—ବ. ଆସ୍ତିବ୍ୟତିରକ୍ତ ଜାତି-ଯଥ—କତ, କୋତୁ, ସାମ୍ରାଜ୍ୟପ୍ରଭୃତ ଅସର୍ଥକାତ ।

ଅନାର୍ଥୀକୁଣ୍ଡ—ବି. (ଶତବ୍ର) ଅନାର୍ଥୀ-ମାନଙ୍କ ଆଚରିତ (କର୍ମ) ।

ଅନାର୍ଥୀତ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଅନାର୍ଥୀ + ଭ.ତା) ଅସାଧୁତା, ଅଭିନ୍ଦୁତା ।

ଅନାର୍ଥୀତକ୍ତ—ୟୁ.ବି.କିରାତତକ୍ତ, ଚିରେ-ଇତା, ଭୁନିମ୍ବ ।

ଅନାର୍ଥୀତିତ—ବି. (ଶତବ୍ର) ଅନାର୍ଥୀର ଉପଯୋଗୀ, ଆସ୍ତିର ଅନୁପଯୋଗୀ, ନାତ. ଜୟନ୍ୟ ।

ଅନାର୍ଥ—ବି. (ନ + ଆର୍ଥ) ଅଭ୍ୟେତକ, ଯାହା ରୁହିଷମୁନୀୟ ନୂହେ, ରୁଷିଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରସୁତ ହୋଇ ନ ଥିବା ।

ଅନାରମ୍ଭ—ବି. (ବ.ସା.) ଯାହାର ଆଶ୍ରାବା ତିରୁ ନ ହୁଏ, ନିରାଶ୍ରାବ, ବି (ନ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅବଳମ୍ବନ ବା ତିରର ଅଭିବ, ଆଧାବିଷାନତା ।

ଅନାରମ୍ଭନ—ବି. (ବ.ସା.) ଯାହାର ଆଶ୍ରାବା ତିରୁ ନାହିଁ, ବିଷାଦଗ୍ରହ୍ୟ ।

ଅନାରମ୍ଭୀ—ବ. ମହାବେଦବକ୍ତର ବାଣ ।

ଅନାରମ୍ଭା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ନ + ଆ + ଲମ୍ବ + ଦିକ + ଆ) ରତ୍ନମଣ୍ଡଳୀ ।

ଅନାରମ୍ଭୀ—ବ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଳବ୍ୟର ଅଭିବ, ଫୁଲ୍ଲି, କର୍ମତପୁରତା, ଯୁ.ବି. (ବ.ସା) ଅଳବ୍ୟରିଷ୍ଟାନ, ନିରଳସ୍, କର୍ମ-ତପ୍ତର, ଫୁଲ୍ଲିବାଜ ।

ଅନାରାପ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଲେକଙ୍କପଙ୍କେ ନ ମଣିବା, ମୌଳ, କଥା ନ କହିବା, (ୟୁ.ବି.) ମୌଳ, ଯେ ଲେକଙ୍କ ପଙ୍କେ ମଣି ନାହିଁ, ଯେ ଗପେ ନାହିଁ ।

ଅନାରାପୀ—ଶ୍ରୀ.ବି. ଯେ ମେଲାପୀ ନୂହେ, ଯେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଳି ମିଶା କରିବାକୁ ସୁଖ ପାଏ ନାହିଁ ।

ଅନାରୋତମୟ—ବି. (ନ + ଆଲୋଚନା-ନୟ) ଆଲୋଚନ ହେବାର ଅନୁପ୍ରୁତ, ବିବେଚନ ହେବାର ଅଯୋଗ୍ୟ ।

ଅନାରୋତତ—ବି. (ନ + ଆଲୋଚନ ଅନୁପ୍ରୁତ, ବିବେଚନ ହେବାର ନାହିଁ, ଅନ୍ବେଚନ ।

ଅନାରୋତନ—ବି. (ନ + ଆଲୋଚନ ଅନୁପ୍ରୁତ) ଅନାରୋତନମୟ (ଦେଖ) ।

ଅନାରୋତତ—ବି. (ନ + ଆଲୋଚନ ଅନୁପ୍ରୁତ, ହୋଇନାହିଁ, ଯାହା ଦଶା ହୋଇନାହିଁ, ଅଷ୍ଟମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାରୋତତ ।

ଅନାରୋତା—ଶ୍ରୀ.ବି. (ସ-ଅନାମ) ଅନାମା, ଯାହାର ନାମ ନାହିଁ, ଅଜ୍ଞାତନାମା, କେତ୍ର ମିଶ୍ର ତ, ଇତ୍ସୁତଃ ବିଷିଷ୍ଟ,

ଅସମ୍ଭବ, ନାମ ଜଣା ନ ଥିବା ନାମା ପ୍ରକାର (ଶାଶ) ।

ଅନାବଣ୍ୟକ—ବି. (ନ + ଆବଣ୍ୟକ) ଅପ୍ରସ୍ତୁତୀଜନୟମ୍ୟ, ବେଦବକାଶ ।

ଅନାବଣ୍ୟକ୍ଷୟ—ଶ୍ରୀ.ବି. (ଅନାବଣ୍ୟକ କର ଅଶ୍ଵତ ବ୍ୟବହାର) କାରଣ ଅନାବଣ୍ୟକ ଶବ୍ଦ ବିଶେଷଶବ୍ଦ (ସ) ଆବଣ୍ୟକ୍ଷୟ ଶବ୍ଦ (ନାହିଁ) ଅପ୍ରସ୍ତୁତୀଜନୟମ୍ୟ, ବେଦବକାଶ, ଅନାବଣ୍ୟକ ।

ଅନାବର୍ଷଣ—ବ. (ନ + ଆବର୍ଷଣ) ଅନାବର୍ଷଣ ବ୍ୟୁତି ।

ଅନାବାଦି—ଶ୍ରୀ.ବ. (ବୁଝାଥ—ଅନାବାଦି ଜମିପରି ହେସ୍) ନିଷ୍ଠାଲୋକ, ଅଳୁଆ, ଅପ୍ରକାଶ, ଅଭିଷିକ୍ତ, ଅଭଦ୍ର, ଅଶୀଷ୍ଟ ।

ଅନାବାଦି—ବି. (ନ + ଆବାଦି) ଯାହା, ପୋଡ଼ି ଯାଇନାହିଁ, ଅନାହତ, ଅନ୍ତକ୍ଷତା ।

ଅନାବଳ—ବି. (ନ + ଆବଳ) ପରିଷ୍ଟ୍ରତ, ସୁଛୁ, ମଳନଭାଷ୍ଟୁନ୍ୟ, କର୍ମତପୁରତ୍ତି, ଶୁକ୍ର, ନିଷ୍ପଟ, ସରଳତ୍ତଦୟ, ଯାହା ଗୋଲିଆ ନୂହେ, ଯାହା ମଇଲା ନୂହେ ।

ଅନାବିଷ୍ଟ—ବି. (ନ + ଆବିଷ୍ଟ) ଯାହାକୁ ନେହୁ ଅବିଷାର କରି ନାହିଁ, ଅପ୍ରକାଶିତ, ଅନୁଭବ, ଅଜ୍ଞାତ ।

ଅନାବିଷ୍ଟତ୍ତୁପୁଣ୍ୟ—ବି. (୩ ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ପୂର୍ବେ ଅବିଷ୍ଟତ୍ତୁ ହୋଇ ନ ଥିଲ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାବିଷ୍ଟତ୍ତୁ ।

ଅନାବିଷ୍ଟ—ବି. (ନ + ଆବିଷ୍ଟ) ଅମନୋ-ଯୋଗୀ, ଅନ୍ୟମୁକ୍ତ, ଅସ୍ତ୍ରିର, ଅନାଯତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାବିଷ୍ଟା ।

ଅନାବୁଦ୍ଧ—ବି. (ନ + ଆବୁଦ୍ଧ) ଅନାକ୍ଷା-ଦିତ, ମୁକ୍ତ, ଖୋଲ, ପୁଣ୍ୟ ।

ଅନାବୁଦ୍ଧ—ବି. (ନ + ଆବୁଦ୍ଧ) ପ୍ରଥମା-ରତ, ଯେ ଥରେ ଫେର ପୁନରସାର ଅସେ ନାହିଁ, ଫେର ନ ଥିବା, ଅନିଷ୍ଟ-ଚିତ ଅନଭ୍ୟସ୍ତ ।

ଅନାବୁଦ୍ଧି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ନ + ଆବୁଦ୍ଧି) ଅଭ୍ୟାସ-ସର ଅଭିବ, ସୁନନ୍ଦାର ଅଗମନର ଅଭିବ, ନ ଫେରିବା, ମୋଷ, ପରମୟତ୍ତ

ଅନାତ୍ମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ତୃଷ୍ଣିର
ଅଭିବ, ମରୁତ୍ତ, ଅଳକ୍ଷ୍ମୀ, ମେଘ-
ବର୍ଷା ନ ଦେବା ।

ଅନାବେଶ—ୟୁ. ବି. (ନ + ଆବେଶ)
ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ଉପେଶ, ଅବହେଲା, ଅମ-
ନୋଯୋଗ ଅଧିକ, ତାଙ୍କିଲ୍ୟ ।

ଅନାଶ—ବି. (ନ + ନାଶ)ବ.କ୍ରୀ; ଆଶ-
ସ୍ଵନ, ନିରଶ, (ଅ + ନାଶ) ଅବନଷ୍ଟ,
ନାବିତ ।

ଅନାଶକ ପୁ.ବି. (ନ + ଆଶକ)ଅନ-
ଶନ, ଉପବାସ, ପ୍ରାୟୋପବେଶନ,
ମରବା ପରୀକ୍ଷା ନ ଖାଇବା, ବି.,
(କ.ବା) ଅନଶ୍ର, ଫଳକମନାଶ୍ର୍ୟ ।

ଅନାଶକ୍ତ—ଶି.ବି. (ନ + ଆଶକ୍ତ ମୁକ୍ତ
ନୁହେ, ଅନାଶକ୍ତି ।

ଅନାଶିବନାଶ—ଶା.ବି. ବିବିଧ, ବହୁ,
ସମାଗତ ବହୁ ଅନମ୍ବିତ ବାଜେ
ଲେକ, ଅନାମା ଓ ବହୁ, (ବି) ଖାଦ୍ୟ
ପାନପ୍ରାପ୍ତି ଆଶାରେ ବିନା ନିମନ୍ତଶରେ
ସମାଗତ ବହୁ ଝେଜା ଶୋଷୀ ଲେକ ।

ଅନାଶୀ—ୟୁ. ବି. (ନ ତତ୍ତ୍ଵ) ବିନାଶ-
ରହିତ, ସତତ ପ୍ରକାଶମାନ, (ୟୁ.ବି)
ଅନନ୍ତଶ୍ର ଆହା, ପରମେଶ୍ୱର ।

ଅନାଶୁ-ଶି.ବି. (ଅ + ନଶ + ରି)ନ ତତ୍ତ୍ଵ,
ବିନାଶରହିତ, ଅବ୍ୟାପ୍ତ, ବିଳମ୍ବ ।

ଅନାଶ୍ୟ—ବି. (ଅ + ନାଶ + ଯ)ନ.ତତ୍ତ୍ଵ
ନାଶର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟ, ଅନନ୍ତଶ୍ର ।

ଅନାଶ୍ରମ—ୟୁ.ବି. (ବ.ବା) ଯାହାର
ଆଶ୍ରମ ନାହିଁ, ଆଶ୍ରମସ୍ଵନ, ସନ୍ଧାରୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ)ଶ୍ରମା, ବି. ନ.ତତ୍ଵ ଆଶ୍ରମ ଅଭିବ ।

ଅନାଶ୍ରମବ୍ରତ—ବି. (ବ.ବା)ଆଶ୍ରମାର୍ଥ-
ଶ୍ରୀ, ଆଶ୍ରମନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ରତରହିତ, କ୍ଲୀ.
ବି. (ନ.ତତ୍ଵ); ଆଶ୍ରମନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ରତର
ଅଭିବ ।

ଅନାଶ୍ରମୀ—ୟୁ.ବି. (ନ + ଆଶ୍ରମିନ୍)
ଦ୍ଵାରା ଉଚ୍ଛରିତ ଶ୍ରୀ ଆଶ୍ରମକୁ ଯେ ପାଲେ
ନାହିଁ ।

ଅନାଶ୍ରୟ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ସ୍ଵାଭଳମୂଳ,
ଆଶ୍ରୟବ୍ୟବ, ଅଶରଣ, ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ
ସମ୍ବରହିତ୍ୟ, (ବି. ପୁ.) ଆଶ୍ରୟସ୍ଵନ,
ଅରଣ୍ଯତ, କୁଟିଆ ।

ଅନାଶ୍ରିତ—ୟୁ. ବି. (ନ + ଆଶ୍ରିତ)
ଅବଳମ୍ବନ୍ୟୁକ୍ତ, ସ୍ଵାଭଳମ୍ବନ୍ୟୀଳ,
ସାଧୀନ, ଅନ୍ୟର ସମ୍ବରହିତ, ଯେ
ଅନ୍ୟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନାଶ୍ରିତା ।

ଅନାଶ୍ରନ—ୟୁ. ବି. (ନ + ଆ + ଅଶ୍ର +
ବ୍ୟ) ଭୋଗନ୍ୟ, ଅଭେଜନକାଣ,
ଉପବାସୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଶ୍ରୀ ।

ଅନାଶ୍ରୟ—ୟୁ. ବି. ଅସ୍ତ୍ରାର ଅଭିବ,
ବିର୍ଯ୍ୟାସର ଅଭିବ ।

ଅନାଶ୍ର୍ୟ—ଶି.ବି. (ନ + ଆଶ୍ର୍ୟ + କି.ପ୍ର.)
ଆସରହିତ, ଯାହାଙ୍କ ମୁହଁ ନାହିଁ, (କି.
ଅର୍ଥ ଯେ କଥା କହୁ ନ ପାରେ ।

ଅନାଶ୍ରୀ—ବି. ବ.କ୍ରୀ; (ନ + ନାଶିକା)
ନାଶିକାସ୍ଵନ (ବ୍ୟକ୍ତି) ।

ଅନାଶ୍ରକ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଆସନ୍ତସ୍ଵନ,
ନିର୍ଲିପ୍ତ ।

ଅନାଶ୍ରନ—ଶି.ବି. (ନ.ତତ୍ଵ)ଅସନ୍ତିହିତ,
ଦୂରଷ୍ଟ, ଅପ୍ରସ୍ତୁତକାମ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ଅନାଶ୍ରନ ।

ଅନାଶ୍ରମ—ଶି.ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଆସନ୍ତି,
ଅନାଶ୍ରମ ।

ଅନାଶ୍ରୀକ—ବି. (ବ.ବା) ଯାହାର ବିକୃତ
ନାକ, ଖଣ୍ଡିଆନାକ, ନାଶିକାସ୍ଵନ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଶ୍ରମା ।

ଅନାଶ୍ର୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ସନ୍ତ୍ରିର ବହୁଭୂତ,
ସୁନ୍ତ୍ରିରତ୍ତା, ଅଶାଶ୍ଵବିକ, ଅପରୁପ, ବିଚତ୍ର,
ଅଭୁତ ।

ଅନାଶ୍ର୍ୟ—ଶା.ବି.ବି.ଅନାଥ, ଅରଣ୍ଯତ, ପିତ୍ତ-
ମାତୃଶ୍ଵନ, ଅନାଦରପ୍ରାପ୍ତ, ଅଶରଣ,
ନିରାଶ୍ରୟ, (ଶା.ବି.ଅନାଶ୍ରୀ) ଅଯନ୍ତ୍ର ।

ଅନାଶ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ନ + ଆଶ୍ରୀ) ଅଶ୍ରୀରତା,
ଆଶ୍ରୀ ବା ବିଶ୍ଵାସର ଅଭିବ, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାନ,
ଅଯନ୍ତ୍ର, ବେଶାତିର, ଅନାଦର, ଉପେକ୍ଷା,
ଅବହେଲା, ଅନନ୍ତଶ୍ରୀଯୋଗ, ତାଙ୍କିଲ୍ୟ ।

ଅନାଶ୍ରୀନ-ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ସଭାର ଅଗ୍ରୋଧ୍ୟ
ସ୍ଵାନ । [କ୍ଲେଶରହିତ ।

ଅନାଶ୍ରୀବ—ଶି.ବି. (ନ + ଆସବ'ବ.ବା);
ଅନାଶ୍ରୀଦ-ବି. (ନ + ଆସବ'ବାଦ)ସାଦସନତା,
ବି. (ବ.ବା) ସ୍ଵାଦସନ ।

ଅନାଶ୍ରୀଦିବ-ବି. (ନ + ଆସଦିବ)ସାଦିବ
କେତେ ଶୁଣି ନ ଥାଏ, ତଥା ହୋଇ ନ
ଥିବା, ଅଭିଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ଅନାଶ୍ରୀଦିବ ।

ଅନାଶ୍ରୀତ—ୟୁ. ବି. ଗ୍ରହଣୀରେବବିଶେଷ ।

ଅନାଶ୍ରୀତ—ବି. (ନ + ଆହତ)ଆପାତ-
ପ୍ରାସୁ ହୋଇ ନ ଥିବା, ଅନ୍ତର, ଅଶ୍ର୍ୟ,
ଅବ୍ୟବହୃତ, ନୀଆ, ତଟକା, ଖଣ୍ଡିଆ
ହୋଇ ନଥିବା, ବିନାଅଧାରରେ କି ତ,
ଅବସିତ, ବୁନେ କବ୍ୟାଇ ନ ଥିବା,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଶ୍ରୀତ ।

ଅନାଶ୍ରୀଦିନ—ନାଦ—ବି.କ.ଧା ବିନା
ଆସ ତରେ ଦୂରଦୂର ମନ୍ଦରେଜନ୍ମିବା ଧୂନ
ବା ନାଦ, ପ୍ରାଣବ, ଓଳକାର, ଶୁଣ୍ଡିବ ।

ଅନାଶ୍ରୀରଣ୍ୟ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଆସ-
ରଣ୍ୟ ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅଯାଧ, ଅଶକଳନ୍ୟ,
ଦୁଷ୍ସର୍ବହୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଶ୍ରୀରଣ୍ୟ ।

ଅନାଶ୍ରୀରାର—ୟୁ. ବି. (ନ + ଆହାର)
(ନ.ତତ୍ଵ) ଭେଜନାଭବ, ଅନଶନ, ଉପ-
ବାସ, ବି. (ବ.ବା) ଅକୃତାହାର, ଅହାର-
ଶୁନ୍ୟ, ଉପବାସୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଶ୍ରୀରାର ।

ଅନାଶ୍ରୀରାଶ—ୟୁ. ବି. (ନ + ଆ + ଦୂ+
କଇନ) ଉପବାସୀ, ଅନାଶ୍ରୀରକ୍ଷଣ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାଶ୍ରୀରାଶ । [ନ କର ।

ଅନାଶ୍ରୀରେ—ଶି. ବି. (ବ.ବା) ଭେଜନ-
ଅନାଶ୍ରୀର୍ୟ—ଶି.ବି.ସାମାଜିକ, ଅକୃତିମ,
ଆହରଣ୍ୟ ନୁହେ, ଧର୍ମବିବାର
ଅନୁପ୍ୟାତ୍ମକ, ଯାହାକୁ ହାଜର ବା ଉପରୁତି
କରିଯାଇ ନ ପାରେ, ଅଖାଦ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନାଶ୍ରୀରୀପୀ ।

ଅନାଶ୍ରୀରାଣି—ୟୁ. ବି. ବିଧ୍ୟପୂର୍ବକ
ଯେ ଅଗି, ଅଧାନ କରେ ନାହିଁ, ନିରଗ୍ନୀ
ବ୍ରାହ୍ମିଣି ।

ଅନାଶ୍ରୀତ—ୟୁ. ବି. (ନ + ଆହୁତ)
ନ.ତତ୍ଵ; ଯାହାକୁ ଉକେଇ ହୋଇ ନାହିଁ,
ଅନିମନ୍ତି, ଅବରଣି, (ସ୍ତ୍ରୀ)ଅନାଶ୍ରୀତ ।

ଅନାହୁତୋପକଳ୍ପ—ୟୁଃ ବିଂ. (ଅନ-
ହୁତ + ଉପ + କଳ୍ପ + ରହ) ଆଗ-
କୁହା, ଆଗବୋଲ, କେହି ନ ପରିବୁଣୁ
ଯେ ବଲେ ବଲେ ହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଅନାହୁତୋପକଳ୍ପିନୀ ।

ଅନାହୁତାଦ—ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ଆନନ୍ଦର
ଅଭବ, ଅହନ୍ତୋଷ, ଅପ୍ରୀତ, ବିଷାଦ,
ୟୁଃ ବିଂ. (ବ.ବ୍ରୀ) ଆନନ୍ଦର ହୋଇ
ନ ଥିବା, ବିଷଣ୍ଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାହୁତା ।

ଅନାହୁତାଦିତ—ୟୁଃ ବିଂ. ଅନନ୍ଦର-
ହୋଇ ନ ଥିବା, ଅପ୍ରୀତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନା-
ହୁତାଦିତ । | ସ୍ଵରା ।

ଅନାହୁତାକ—ବିଂ. ଅନମନ୍ତିତ, ନ ଡାକ-
ଅନିସର—ବିଂ. (ଅ + ନିସର) ଅନିର୍ଗତ
ଅଷ୍ଟୁତ, ଶୁଭ ।

ଅନିକେତ—ୟୁଃ ବିଂ. (ବ. ବ୍ରୀ) ଯାହାର
ବାସନ୍ତାନ ନାହିଁ, ଶୁଦ୍ଧତାକ, ପର-
ବ୍ରାଜକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିକେତ ।

ଅନିଷ୍ଟ—ବି. (ନ.ତତ୍) ଅଣାଖୁଅ ।

ଅନିଗୀଣ୍ଠ—ତ୍ରୀ.ବିଂ. (ଅ + ନିଗୀଣ୍ଠ) ଗିଲା
ଯାଇ ନ ଥିବା, ଅପ୍ରକାଶିତ, ଅଧିକୃତ
ନୁହେ, ଅକଥତ, ଅନୁତ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନି-
ଗୀଣ୍ଠୀ ।

ଅନିପର୍ବ—ୟୁଃ ବି. (ନ. ତତ୍)
କାଳକୁ ନ ମାନିବା, ଯୁଦ୍ଧରେ ପରାଜିତ
ହେବା, କଥା ନ ମାନିବା, ଅଟକ ବା
ବାଧାର ଅଭବ, ବିଂ, (ବ.ବ୍ରୀ) ଅବାଧ,
ଅନୁୟୁତ, ଅନ୍ୟତ, ଅତମିତ ।

ଅନିପର୍ବାନ—ବି. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଦର୍ଶନ),
ଯୁଦ୍ଧର ଘେନ ନ ହେବାର ଅବସ୍ଥା
ବା ଅବସର ।

ଅନିଛ—ୟୁଃ ବିଂ. (ବ.ବ୍ରୀ) ଅନିଛୁକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଛା ।

ଅନିଛା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ରହୁର
ଅଭବ, ଅନୁକାଶ, ଡିଦାସନ୍ୟ,
ଆପନ୍ତି, ବିଂ) ଅନିଛାର ଧୀଲିଙ୍ଗ ।

ଅନିଛାକୃତ—ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ଯାହା

ରହୁ କର କର ହୃଦ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନିଛାକୃତ ।

ଅନିଛାସନ୍ଧେ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗ ତତ୍) ରହୁ
ନ ଥିବା ସନ୍ଧେ ।

ଅନିଛି—ୟୁଃ ବିଂ. ଅନିଛାବିଶିଷ୍ଟ,
ଅନାକାତ୍ମୀୟ, ଅନିଛି (ଦେଖ) ।

ଅନିଛୁକ—ୟୁଃ ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ରହୁ-
ବିଶୁନ, ଅନୁକାଶୀୟ ।

ଅନିଜକ—ବିଂ. (ଅ + ନିଜ + କ) ଯାହା
ନିଜର ନୁହେ, ପରର ।

ଅନିଜି—ବିଂ. (ନ + ରତ୍ନ) (ଅନୁକସାନକୁ)
ଯାଇ ନ ଥିବା, ପାଇ ନ ଥିବା, ବିଶୁନ ।

ଅନିଜ୍ୟ—ବିଂ. (ଅ + ନିଜ୍ୟ) ଅନିଶ୍ଚିତ,
ଅତିରକ୍ଷାୟୀ, ବିଳକ୍ଷ, ଅନୁୟମିତ,
ସାମୟିକ, ଅସାଧାରଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଜ୍ୟ ।

ଅନିଜ୍ୟତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନିଜ୍ୟ + ତା)

ଅନିଜ୍ୟପାର୍ଥନିଷ୍ଠ ଅସାଧାରଣ ଧର୍ମ,
ଅନିଜ୍ୟର ଭବ, ଅସ୍ତ୍ରୀୟିତ୍ବ, ନଶରତ୍ର ।

ଅନିଜ୍ୟଦତ୍ତକ—ୟୁଃ ବି. (ସ୍ତ୍ରୀର) କିଳୁ-
କାଳପାଇଁ ପୋରିଆ ପୁଅରୁପେ
ପ୍ରହଣ କରିବାପାଇଁ ପିତା-ମାତାଙ୍କ-
ଦୁର ଅନ୍ୟକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପୁଅ,
ଅନିଜ୍ୟଦତ୍ତମ ।

ଅନିଜ୍ୟମ—ବି. (ନୟାୟ) ଅନିଜ୍ୟ ବା

ଅସାଧାରଣ ବିଷୟକୁ ସାଧାରଣ ବିଷୟ-
ବୁପେ ବର୍ଣ୍ଣନାକରିବା ଯୁକ୍ତ, ମିଥ୍ୟ-
ବାଦ ।

ଅନିଜ୍ୟମାୟ—ବି. (ନ. ଧା) ଯେଉଁ
ସମୟ ପଦକୁ ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍ ରଖିଲେ

ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥ ସମୂହୀ ଜଣା ପଡ଼େ ନାହିଁ ।

ଅନିଦାନ—ବିଂ. ବ.ଶା; (ଅ + ନିଦାନ)

କାରଣଶୁନ, ଅମୂଳକ, ଅହେରୁକ,
ନେଇଁ ବୋରର ନିଦାନ ନିର୍ଣ୍ଣୀତ ହୋଇ
ପାରୁ ନାହିଁ ।

ଅନିଦି—ୟୁଃ ବିଂ. (ବ.ଶା) ଉଜାଗର,
ଉଦ୍‌ଦୃତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଦି ।

ଅନିଦ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ (ବ.ଶା) ରାତ୍ରୀକ
ଚେତ୍ତିଥିବା, (ବି) ନିଦ୍ରାର ଅଭିବ,
ଜାଗରଣ ।

ଅନିଦିତ—ୟୁଃ ବିଂ. (ଅ + ନିଦିତ)
ନିଦ୍ରାସନ, ଯେ ଏତେବେଳୀଯାଏ
ଶୋଇ ନାହିଁ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଦିତ ।

ଅନିନ୍ୟ—ୟୁଃ ବିଂ. (ଅ + ନିନ୍ୟ) ପ୍ରଣାମ୍ୟ
ପ୍ରଣାମ୍ୟାଗ୍ୟ, ସୁନ୍ଦର, ନିନ୍ଦାର
ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ, ନିନ୍ୟ ନୁହେ, ନିର୍ଭୋଷ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିନ୍ୟ ।

ଅନିନ୍ଦା—ବି. (ଅ + ନିନ୍ଦା) ପ୍ରଣାମ୍ୟ ।

ଅନିନ୍ଦତ—ବିଂ. (ଅ + ନିନ୍ଦତ) ଯାହାର
କେବେ କେହି ନିନ୍ଦା କରେ ନାହିଁ,
ଅଗର୍ଭିତ, ପ୍ରଣାମ୍ୟିତ, ସୁନ୍ଦର, ଧିମିକ,
ଦିଲକ୍ଷ ଅଭୂପଣୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିନ୍ଦତ ।

ଅନିନ୍ଦ୍ୟ—ବିଂ. (ଅ + ନିନ୍ଦ୍ୟ) ଅନନ୍ଦନୀୟ,
(ଦେଖ) ।

ଅନିନ୍ୟାଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ବ.ଶା) ଅନ-
ବଦ୍ୟକାୟ, ସମ୍ବାଦ୍ୟକମୂଳୀଣ୍ଠ, ପରମା-
ସୁନ୍ଦରୀ ।

ଅନିନ୍ୟ—ବି. (ନ + ରତ୍ନ୍ୟ) ଆସା,
ମନୋରୂପି, ବିବେକ ।

ଅନିନ୍ୟମ—ବି. (ନ + ନିନ୍ୟମ) ଅପଟ୍,
ଅବିଜ୍ଞାନାତ୍ମି, ଅକୁଣଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିନ୍ୟମ,
(ବି) ଅନିନ୍ୟମତ ।

ଅନିପ୍ରୁ—ବି. (ନ + ରପ୍ରୁ) ଅନିଛୁକ,
ଲୋଭନ୍ତ ।

ଅନିର୍ବୁ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅ + ନିର୍ବୁ)-
ଚଞ୍ଚଳ, ଯାହା ଗୁପ୍ତ ନୁହେ, ସମ୍ବ-
ସାଧାରଣ, ନିର୍ଲିପ୍ତ, ସାହସୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନି-
ର୍ବୁତ ।

ଅନିର୍ବୁଷ୍ଟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅ + ନିର୍ବୁଷ୍ଟ)
ଅବାଧିତ ।

ଅନିର୍ବୁତ୍ୟ—ବି. (ନ + ରବ୍ରୁତ୍ୟ) ଯେ ଧନ
ନୁହେ, ନିର୍କଳ ।

ଅନିମକ—ବି.ଭେକ, ବେଜ, ପନ୍ଦୁକରଣ
ମହୁଲଗଛ, ଜଳ ।

ଅନିମନ୍ତି—ୟୁଃ ବିଂ. (ଅ + ନିମନ୍ତି)
ଯାହାକୁ ଉକ୍ତର ହୋଇ ନ ଆସ,
ଅବରଣୀ ।

ଅନ୍ତିମାନ—ବି.ବି. (ଅ + ନି + ମା + ଅନ) ବ.ଶ.; ଅପରିଷ୍ଠିତ, ପରିଷ୍ଠିତଶୂନ୍ୟ।

ଅନ୍ତିମିତ୍ର—ବି.ବି. (ବ.ଶ.) ନମିତ୍ରଶୂନ୍ୟ, ଅହେତୁକ, ଅମୁଲକ, (କ୍ଲୀ. ବି) ନମିତ୍ରଶୂନ୍ୟ, ଦୁର୍ଲକ୍ଷଣ, ଅକାରଣ, ଅମୁଲକତା।

ଅନ୍ତିମିତ୍ର ଲିଙ୍ଗନାଳ—ବ. ନେତ୍ରରେଣ- ବିଶେଷ, ଏଥରେ ପୁଣ୍ୟ ଅନ୍ତା ନାହିଁ।

ଅନ୍ତିମିତ୍ରେ—ଗ୍ର.କି.ବି. ସଂଥେଷ କାରଣ ବିନା, ଅକାରଣରେ, ବୃଥା, ଅନ୍ତି- ଶୁଦ୍ଧୀଜନରେ।

ଅନ୍ତିମିଷ—ପୁ. ବ. (ଅ + ନି + ମିଷ + ଅ) ମହ୍ୟ, ଦେବତା, ମହାକାଳ ବିଷ୍ଣୁ, ଅତ୍ୟଶ୍ଵରକାଳପରମାଣ, ବି. (ବ.ଶ.) ନମେତିଶୂନ୍ୟ, ପଲକଶୂନ୍ୟ, ଯାହାର ପଲକ ପଡ଼େ ନାହିଁ, ଛିର, ପନ୍ଦନ- ଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନମେଷ।

ଅନ୍ତିମିଷାଷ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହା ଆଖିରେ ପଲକ ପଡ଼େ ନାହିଁ, ପଲକ- ଶୂନ୍ୟ, ଏକତୃଷ୍ଣିତେ ଚାହିଁଥିବା।

ଅନ୍ତିମେଷ—ପୁ. ବି. (ଅ + ନି + ମିଷ + ଅ) କ.ଶ.; ଅନ୍ତିମ (ଦେଖ)।

ଅନ୍ତିମେଷାଶୁରୀ—ପୁ. ବ. (ଅନ୍ତିମେଷ + ଆଶୁରୀ) ତ ତ୍ରୁ; ଦେବଶୁରୁ ବୃଦ୍ଧତା।

ଅନ୍ତିମୁତ୍ତ—ବି. (ଅ + ନିଷ୍ଠ) ଅନିତ୍ୟ, ଅଶ୍ଵାସୀ, ଅନିଷ୍ଟିତ, ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ, ଅବାଧ, ଅନୟତ, ଅନୟତ୍ତିତ, ଅନ- ସୁମିତ୍ର, ଅସ୍ତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତିମତା।

ଅନ୍ତିମୁତ୍ତପୁଞ୍ଜୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଅନ୍ତିମୁତ୍ତ + ପୁଞ୍ଜୀ) ଅସଂଗ (ସ୍ତ୍ରୀ), ବ. ଅନିଷ୍ଟିଷ୍ଟପତିକା ସ୍ତ୍ରୀ।

ଅନ୍ତିମୁଦ୍ରିତ—ବି. ଅପରିଲିତ, ଉଚ୍ଛବୀ- ଶଳ, ଅନ୍ତିମ, ଅନିବାରିତ, ଉଦ୍‌ବାସ।

ଅନ୍ତିମ—ପୁ.ବ. (ଅ + ନିଷ୍ଠମ ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ନିଷ୍ଠମର ଅଭବ, ବିଶ୍ଵାଳତା ଅନୁଭବ ଆଚରଣ, ସନ୍ଦେହ, ବି. (ବ.ଶ.) ନିଷ୍ଠମରତ୍ତତ୍ତ୍ଵ, ଅନ୍ତିମିତ୍ର, ଅନ୍ତିମିତ୍ରି, ଅନ୍ତିମିତ୍ରିତ)।

ଅନ୍ତିମିତ୍ର—ବି. (ଅ + ନିଷ୍ଠମିତ୍ର) ଅନି- ଦ୍ରିଷ୍ଟ, ଯାହା ନିଷ୍ଠମାନୁଷ୍ଠାନରେ ନୁହେ।

ଅନ୍ତିମୁମୀ—ପୁ. ବି. (ଅ + ନିଷ୍ଠମିନ୍) ଅନ୍ତିମିତ୍ର, ଯେ ନିଷ୍ଠମ ପାଲେ ନାହିଁ, ଆଶ୍ରମଶାନ, ଅନାଶ୍ରମ।

ଅନ୍ତିମୁକ୍ତ—ବି. (ଅ + ନିଷ୍ଠମୁକ୍ତ) କାର୍ଯ୍ୟରେ ମୁକରର ବିଶ୍ୱାରାଜ ନ ଥିବା, ଯେ କ୍ଷମତାପ୍ରାୟ ନୁହେ, ବି. (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଧର୍ମଧିକରଣ ବା ବିଶ୍ୱାଳମୁକ୍ତେ ଉପସ୍ଥିତ ଆକଳନକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତ, ଯେ ବିଧମତେ ନିଷ୍ଠମୁକ୍ତ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ଭେଟଦେବାକୁ

ଆପାରାଗ।

ଅନ୍ତିର୍ମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ନ + ରତ୍ନ) କାର୍ତ୍ତିମ୍, ବି. (ବ.ଶ.) ଅନ୍ତରତ୍ତତ୍ତ୍ଵ, ପଠାଇ- ରାଗ ଅଯୋଗ୍ୟ।

ଅନ୍ତିର୍ମକରଣ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅ + ନିଷ୍ଠକରଣ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ନିଷ୍ଠକରଣର ଅଭବ, ଦୂର- କରଣ ନ କରିବା, ଅନିବାରଣ, ଅନି- ରୂପଣ, ଅନିର୍ବାରଣ।

ଅନ୍ତିର୍ମକରଣ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅ + ନିଷ୍ଠକରଣ୍ୟ) ଯେ ବାଧା ନ ଦିଏ, ଯେ ଦୋଷକଣ୍ଠୀ ନୁହେ।

ଅନ୍ତିର୍ମଳ—ବି. ନିତତ୍ତ୍ଵ) ଅନି- ବାରିତ, ଅଦୁରଭୂତ।

ଅନ୍ତିର୍ମୁକ୍ତ—ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ବିଶେଷଭାବେ ନିଷ୍ଠାଚନଶୂନ୍ୟ, ଅନିଷ୍ଟିଷ୍ଟ।

ଅନ୍ତିର୍ମୁକ୍ତ—ପୁ.ବ. (ଅ + ନି + ରୂପ୍ତ + ତ) ଶ୍ରୀକଷ୍ମଙ୍କ ନାତ, ବିଷ୍ଣୁ, ଶିବ, ମହା ଦେବ, ଶୁଦ୍ଧିମା, ଶୁଦ୍ଧିରର, ପତା, ପଶୁବନ୍ଧନରକ୍ତ, (ବି) ଅପରିତତ୍ତ, ଅଶ୍ରୀପ୍ୟ, ଏକବିତିଆ।

ଅନ୍ତିର୍ମୁକ୍ତପଥ—କ୍ଲୀ. ବ. (ବ.ଶ.) ବାନ୍ଧୁ- ମଣ୍ଡଳ, ଆକାଶ, ଶୁନ୍ୟ ବି. (ବ.ଶ.) ଯେଉଁପଥ ରୁକ୍ତ ନୁହେ, ଯାହାର ବାଟକୁ କେହି ରୁକ୍ତ କରି ନାହିଁ।

ଅନ୍ତିର୍ମୁକ୍ତଭାସମା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନି- ରୁକ୍ତଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ, ଭାଷା, ବାଣକନ୍ୟା।

ଅନ୍ତିର୍ମୁପଣୀୟ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅନିଷ୍ଟିଷ୍ଟ, ଅନିର୍ଦେଖ୍ୟ, ଅନିର୍ବାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିର୍ବାରୀପ୍ୟ, ଅନ୍ତିର୍ମୁପଣୀୟ।

ଅନ୍ତିର୍ମୁପିତ୍ର—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅନିଷ୍ଟିତ, ଅନିର୍ବାରିତ, ଅନିଷ୍ଟିଷ୍ଟ।

ଅନ୍ତିର୍ମୁମ—ପୁ. କ୍ଲୀ.ବି. ଅନିଷ୍ଟାରଣ, ଅବର୍ତ୍ତନମନ।

ଅନ୍ତିର୍ମୁତ—(ନ.ବି.) ଅପାପ୍ରାୟ, ଅନିଷ୍ଟିତ।

ଅନିଷ୍ଟିଷ୍ଟ—ପୁ. ବ. (ଅ + ନିଷ୍ଠିତ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଅନିର୍ବାରିତ, ଅନିର୍ବାରିତ ଅନିଷ୍ଟିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଷ୍ଟିତା।

ଅନିଷ୍ଟିୟ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଯାହାର ନିଷ୍ଟିୟ କରିଯାଇ ନାହିଁ, ଅନିରୂପଣୀୟ, ଅନିର୍ବାରଣୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଷ୍ଟିୟା।

ଅନିର୍ଦ୍ଦଶ, ଅନିର୍ଦ୍ଧାର—ବି. ଯାହାର ଦଶବିନକାଳ ଗତ ହୋଇ ନାହିଁ।

ମୁତ୍ତକ ବା ସୂତକ ଅଣୌରକାଳ, ମୁତ୍ତକ ବା ସୂତକାଣୌର ଅଣୁତ୍କାଳ ଦଶବିନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, (କି. ବି) ଅଣୌରକାଳ ଦଶବିନ ଟପେ ନ ଥିବା ଅନସ୍ତାରେ, ଦଶବିନ ଗତ ନ ହେଉଣ୍ୟ।

ଅନିର୍ଦ୍ଦ୍ରୁତ—ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ନିରୂପିତ ହୋଇ କଥ ଥିବା, ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ ହୋଇ ନ ଥିବା, ଅନ୍ତିମିତ୍ର, ଯାହାର ଶୁଦ୍ଧିରତା ନାହିଁ, ଅପରିତ, ଅସୀମ, ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରବୁପେ କଥର ବା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ନ ଥିବା।

ଅନିର୍ଦେଖ—ପୁ. ବ. (ନ.ତତ୍ଵ) ନିର୍ଦେଖ- ଭାବ, ନିର୍ଦ୍ଦେଖ ନ କରିବା, ଅନିର୍ବାରଣ, ଅନିଷ୍ଟାରଣ, ଅନିର୍ବାରଣୀୟ, ଅନିର୍ବାରଣୀୟାଙ୍କାରଣୀୟ।

ଅନିର୍ଦେଖୀ—ବି. (ଅ + ନିର୍ଦେଖୀ) ନ.ତତ୍ଵ; ନିରୂପିତ ହୋଇ ନ ଥିବା, ଅନିଷ୍ଟିୟ, ଅନିର୍ବାରୀଙ୍କାରୀ, ଯାହାର ପତା ମିଳେ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିର୍ଦେଖୀଙ୍କାରୀ, (ବି) ନିର୍ବିଜେନ୍ତ୍ର, ନିର୍ଗୁଣ ପରମାମା।

ଅନିର୍ଦ୍ଧାରଣୀୟ—ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅନିଷ୍ଟିୟ, ଅନିର୍ବାରୀୟ, ଅନିର୍ଦେଖୀୟ, ଅନିରୂପଣୀୟ।

ଅନିର୍ଣ୍ଣୟତା—ବି. (ନ. ତତ୍), ଅନଶ୍ଵିତ, ଯାହା ଅବଧାରିତ କରୁ ହୋଇ ନାହିଁ, ଅନିରୂପିତ, ଅନିସ୍ତମିତ ।

ଅନିର୍ଭବ—ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ଦାଳିକା, ଲୟୁ, (ନ. ତତ୍) ସାମନ୍ୟ, ଅଳ୍ପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିର୍ଭୟ, (ବି) ନିର୍ଭୟାଭବ, ଭର ନ ଦେବା ।

ଅନିର୍ଭ୍ୟ—ଶା. ବି. (ଫ୍ର. ଅନିଷ୍ଟାହ) ଅନିଷ୍ଟାହ (ଦେଖ), ଶା. ବି. ଅସମାହିତ, ଅସମାପ୍ତ, ଅଚଳ, ଯନ୍ତ୍ରିତେ କାମ ଚଳି ନ ପାରେ, ଦୁଃଖୀ, ନଅଶ୍ଵିଆ, ଅଭାବଗ୍ରୟ, ଯେ ଅନ୍ୟଥଙ୍କେ ମିଳିମିଶ୍ର ଚଳି ନ ପାରେ ।

ଅନିର୍ମଳ—ବି. (ଅ + ନିର୍ମଳ) ଅପରିଷ୍ଠ କୁ, ମଳିନ, କୁଳୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ନିର୍ମଳର ଅଭାବ ।

ଅନିର୍ମଳ—କୁ. ବି. (ଅ + ନିର୍ମଳ) ନ. ତତ୍; ଯାହା ନିର୍ମଳ ନୁହେ, ପୁକାଦିର ଅବଶିଷ୍ଟ ନୁହେ, ଯାହା ଘେର କରୁ ହେ ତ ନାହିଁ. ଯେତେପୁଣ୍ୟ ଦି ଦେବୋଦେଶରେ ନିବେଦିତ ନୁହେ ।

ଅନିର୍ଲୋକ୍ଷତ—ବି. (ଅ + ନିର୍ଲୋକ୍ଷତ) ଅନାମେତିତ, ଅକିବରିତ ।

ଅନିର୍ବଳନୟ—ବି. (ନ. + ତତ୍) ଯାହା ବାନ୍ୟଦ୍ୱାରା ପକାଣକରୁଥାଏ ନପାରେ, ଯାହା ଉଛ୍ଵେଷକରିବା ଅନୁରୋଧ, ଅବର୍ତ୍ତ ନାୟ, ଯାହା ବ୍ୟାନକରୁଥାଇନପାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.) ପରମାୟା, (କୁଳୀ. ବି) ଅଜ୍ଞାନ, ଜଗତ୍ (ସ୍ତ୍ରୀ) ନାୟା ।

ଅନିର୍ବଳନୟସ୍ଵର୍ଗ୍ୟ—କୁଳୀ. ବି. ଶ୍ରାହର୍ଷିର ଚିତ୍ତ ଉଛ୍ଵେଷକରିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନାମ ପୁଣ୍ୟକ ବିଶେଷର ଅପର ନ. ମ ।

ଅନିର୍ବଳ—ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ନିର୍ବଳନୟ, ଅନିରୂପ ।

ଅନିର୍ବାଚ୍ୟ—ବି. ବରନାଶ୍ରାତ. ଅତିରିତମ, ଯାହା ବ୍ୟାନ୍ୟ କରିବା ଯାଇ ନପାରେ, ଅକଟ୍ୟ, ଅନିର୍ବଳନୟ, ନିର୍ଗୁଣ, ଅନିରୂପଣୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିର୍ବାଚ୍ୟ ।

ଅନିର୍ବାଚ୍ୟ—ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ଯାହାକିନ୍ତନାହିଁ, ଯାହାକୁ ଲିଭାଯାଇ ନ ପାରେ, ଯାହା

ଲିଭେ ନାହିଁ, ପରିବା ଜଳୁଥିବା, କଳନ୍ତ, ଅନଶ୍ଵର, ଅସ୍ରମିତ, ଅନନ୍ତ, ଅସ୍ତ୍ରାତ, ମଜ୍ଜନରହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିବାଶ ।

ଅନିବାଦ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ନିରବିବାଦ, ଅବଜ୍ଞା, ବିବାଦର ଅଭାବ ।

ଅନିବାଧ—ଶା. ବି. ଅନିବାଧ ଅନିବାଧିତା ।

ଅନିବାଧ—ବି. କ୍ଷି. ବି. ଅନେକ ଥର, ବିହୁ, ବିଶେଷ ।

ଅନିବାଧ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅପରିଲ, ଅଭାବ, ଅନିଷ୍ଟାଦନ, ଅସମାଦନ, ଅକରଣ, ଅଫଳଗୁଡ଼ା, ଅସଗତ, ଶେଷପରିକୁଳର ଅଭାବ ।

ଅନିବାଧ୍ୟ—ବି. (ଅ + ନିବାଧ୍ୟ) ଯାହା ଚଳାଇବା କଷ୍ଟକର ।

ଅନିବିଶ୍ଵ—ପୁ. ବି. (ଅ + ନିବିଶ୍ଵ), ଅବପନ୍ଦି, ଅକ୍ଲନ୍ତ, ବିଶାରଦିତା, ଦୂଃଖୀ, ଭୟଶୋକାଦରେ ଅକାତର, ଅଶିନ୍ତ ।

ଅନିବିଦ—ବି. (ଅ + ନିର୍ବିଦ୍ର + ବିଦ + ଅ) ଅକ୍ଲାନ୍ତ, ଅବପନ୍ଦି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିବିଦା ।

ଅନିଷ୍ଟ୍ରୁ—ବି. (ଅ ନିଷ୍ଟ୍ରୁ ତତ୍) ଅସନ୍ତ୍ରୁ, ଉଦ୍ବିଗ୍ନୀ, ଅସପନ୍ଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଅନିଷ୍ଟ୍ରୁତା ।

ଅନିଷ୍ଟ୍ରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ନିର୍ବିଦ୍ର + ବିଦ୍ରୁ) ଶୁଷ୍କନରାତର ଅଭାବ, ଅସମାପ୍ତ, ଦୂଃଖୀରାତା, ଉଦ୍ବିଗ୍ନୀ, ଅଶାନ୍ତ, ଅସନ୍ତ୍ରୋଧ, ଫଳ ନ ଫଳିବା, ଫଳ ନ ହେବା ।

ଅନିଷ୍ଟ୍ରେତ—ପୁ. ବି. (ଅ + ନିଷ୍ଟ୍ରେତ) ନ. ତତ୍, ବୈରାଗ୍ୟ, ଉତ୍ସାହ, ଅଳଭ, ଅସମାନ୍ୟ, ଆସନ୍ତ୍ରଭାତା, ଅବିଷାଦ ।

ଅନିଷ୍ଟ୍ରେତ—ବି. (ନ. ତତ୍) ନିଷ୍ଟ୍ରେତ ଅସ୍ତ୍ରୋଧ, ଯାହା ଲିଭାର ଦିଅୟାଇ ନ ପାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଷ୍ଟ୍ରେତ୍ବା ।

ଅନିଷ୍ଟ୍ରେତ—ବି. (ଅ + ନିଷ୍ଟ୍ରେତ) ବେକାର, ଦୁଃଖୀ, ଦୁର୍ଦ୍ରଶ୍ୟାପ୍ତ, (ବ. ଶ୍ର.) ଯେ ପାପ ପାଇଁ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରିବାନାହିଁ ।

ଅନିଲ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ + ଲାଙ୍କ) ବାଯୁ, ପବନ, ଅଶୁଶ୍ର ସଂଖ୍ୟା,

ପ୍ରାଣବାୟୁ, ବାୟୁକୋଣ, ବାତରେଇ, ବତାୟ, ସ୍ଥାନକ୍ଷତ୍ର, ବିଷ୍ଟ, ଅଷ୍ଟବପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଚମ ବପୁ, ବି. (ନ + ଲାଙ୍କା) ବିଲୁ; ଭୂମିଶୂନ୍ୟ, ଧେନୁବିଶ୍ଵାନ, କଥାରହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଲା ।

ଅନିଲକା—ବ. (ନାମ) ବିଷ୍ଟ ଭକ୍ତବିଶ୍ଵାୟ ରାଜାବିଶେଷ, ବିଶ୍ଵମିତ୍ରରୁଷ ଏହାଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ।

ଅନିଲପୁ—ବି. (ଅନିଲ + ହନ + କିପ) ବାୟୁବେଗନାଶକ (ତିଷ୍ଠ) ।

ଅନିଲପୁକ—ବ. (ଅନିଲପୁ + କ) ବାତନାଶକ, ବାହାଡ଼ା, ବିଶାତକବୁକ ।

ଅନିଲପର୍ମୟ—ବ. ଅନିପତା ଓ ଅନିର ବାହାରଥାତ ଫୁଲ ଓ ବିନାରେଗ ବିଶେଷ ।

ଅନିଲବନ୍ଧ—ପୁ. ବି. (ନିତତ) ଅନ୍ତି, କୃତିକା ନଷ୍ଟି ।

ଅନିଲସନ—ପୁ. ବି. (ଅନିଲ + ସନ) ବ. ଶା. ଅନ୍ତି, ହତାଶନ ।

ଅନିଲସାରଥ—ବ. (ବ. ଶା) ଅନ୍ତି ।

ଅନିଲାମୟ—ପୁ. ବି. (ନିତତ) ବାୟୁ ପୁତ୍ର, ହରୁମାନ ।

ଅନିଲାନ୍ତକ—ପୁ. ବି. (ନିତତ) ବାୟୁ ନାଶକ ଦ୍ରବ୍ୟ, ରଙ୍ଗାନ୍ତକଷ, ପୁରୀରମା ।

ଅନିଲାମୟ—ପୁ. ବି. (ନିତତ) ବାତା ପେଟକ, ପେଟକମା ।

ଅନିଲାଶନ—ପୁ. ବି. (ନିତତ) ପବନାଶନ, ସର୍ପ ।

ଅନିଲାଶନ—ପୁ. ବି. (ଅନିଲ + ଅଶନ + କିନ୍ତନ) ବାୟୁଭକ୍ଷକାଣ୍ଡ, ବାୟୁଭକ୍ଷତ, ଅନାହାଶ, ଉପବାୟୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଲାଶନ, (ବି) ସର୍ପ, ଅତ୍ର ।

ଅନିବର୍ତ୍ତ—ଶା. ବି. (ହ. ଅ + ନିତତ) ନିତତିରହିତ, ଅନବାହାତା (ପଥ), ଅଷ୍ଟିରପ୍ରକୃତିକ, ଅଶାନ୍ତ ।

ଅନିବର୍ତ୍ତନ—ବ. (ଅ + ନିବର୍ତ୍ତନ) ଫେର ନ ଆପନା, ବି. (ବ. ଶା) ପୁଷ୍ଟିର, ଅତ୍ୟାଜ୍ୟ ।

ଅନିବର୍ତ୍ତୀ—ୟୁ. ବି. (ଅନି + ବୃତ୍ତ + ଇନ୍) କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ନ କରି ସେ ରହି ନ ପାରେ, ସେ ଫେରେ ନାହିଁ, ସାହୁଗୀ, ଅପରାଷ୍ଟୁଙ୍କ, ଅପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତିନଶୀଳ (ଗୋବନ), ପୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ, ପରମେଶ୍ୱର ।
 ଅନିବର୍ତ୍ତ—ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ବନ୍ଧାହୋଇ ନଥଦା, ଶୁଦ୍ଧାହୋଇ ନଥଦା, ଆନାୟତ୍ତ, ଅନ୍ତଯତ୍ତ, ଅନିୟମିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ବକ୍ତା ।
 ଅନିବାର—ବି. (ଅ + ନିବାର) ବ. ବ୍ରୀ. ଅନିବାରୀୟ, ଅନିବାରଣୀୟ, ପ୍ରବଳ, ଦୂରପନେୟ, ଅପ୍ରଭତ, ଅବରତ, ସତତ, ନିରନ୍ତର (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିବାର ।
 ଅନିବାରଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନିବାରୀ, ଅବଶ୍ୟନ୍ତୀୟ ।
 ଅନିବାରଣୀୟ—ବି. (ଅ + ନିବାରଣୀୟ) ଯାହାକୁ ବାରଣ କରିଯାଇ ନ ପାରେ, ଯାହା ବନ୍ଧକରିଯାଇ ନପାରେ, ଅବଶ୍ୟନ୍ତୀୟ, ଦୂରପନେୟ, ଏକବାଚିଆ, ଯାହା ଏହି ଦ୍ୱାରା ନ ପାରେ, ଅଚଞ୍ଚ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିବାରଣୀୟ ।
 ଅନିବାରତ—ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଯାହାର ନିବାରଣ କର ହେଲ ନ ପାରେ, ଅପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତ, ଅନିଷ୍ଟିକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିବାରତ ।
 ଅନିବାରୀ—ବି. (ଅ + ନିବାରୀ) ଅନିବାରଣୀୟ (ଦେଖ) ।
 ଅନିବିଶମାନ—ବି. (ଅ + ନି + ବିଶ୍ଵ + ଆନ) ସଂଦା ଜମନକାଶ, ସେ ଏକ ଶ୍ଵାନରେ ରହେ ନାହିଁ, ପିକାଜକ ।
 ଅନିବୃତ୍ତ—ବି. (ଅ + ନିବୃତ୍ତ) ଅନିବାରତ (ଦେଖ) ।
 ଅନିବୃତ୍ତି—ବି. (ଅ + ନିବୃତ୍ତ) ଯାହାର ନିବୃତ୍ତି ନାହିଁ ଅନବାହୁଡ଼ା, କାର୍ଯ୍ୟରୁ ରହିଛି ନ ହେବା, ଅନବରତ, ଅନିବର୍ତ୍ତ ।
 ଅନିବେଦିତ—ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅକଥତ, ଦେବୋଦେଶରେ ଅନୁସର୍ଣ୍ଣୀକୃତ ।
 ଅନିଶ—ବି. ବ. ଓ କ୍ର. ବି. ଅବରତ, ନିରନ୍ତର, ସତତ, ସଂଦା ଉପୁକନକ ବନ୍ଧ, ଶବ୍ଦବଳତ ।
 ଅନିଶଂ—ଅବ୍ୟ. ନିଭ୍ୟ, ସଦା, ଅନ୍ତର, ସମ୍ମତ ।

ଅନିଶଶୟ-ବି. (ଅ + ନିଶ + ଶନ୍ୟ + ତ) ପ୍ରଶ୍ନତ, ଅନିଶତ, ସ୍ତ୍ରୀ । [ପଣ] ।
 ଅନିଶା, ଅନିଶା-ଶ୍ରୀ. ବି. ଅପେକ୍ଷା, ଅନ୍ଦେ-
 ଅନିଶ୍ଚୟ—ୟୁ. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ନିଶ୍ଚୟବ
 ଅଭାବ, ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅନିଶ୍ଚିତ,
 ସମେହ୍ୟୁକ୍ତ ।
 ଅନିଶ୍ଚୟତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନିଶ୍ଚୟ + ତା)
 ନିଶ୍ଚୟପରହତ୍ୟ, ନିଶ୍ଚୟାବ୍ଧବ ।
 ଅନିଶ୍ଚିତ—ବି. (ଅ + ନିଶ୍ଚିତ) ଅଣ୍ଟିର,
 ସମେହ୍ୟୁକ୍ତ, ଅନିୟମିତ, ଅନିଶ୍ଚିତ ।
 ଅନିଶ୍ଚିନ୍ତ୍ୟ—ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅଚିନ୍ତ୍ୟ,
 ନିଶ୍ଚେଷ୍ୟ, ଦୁଷ୍ଟୋଧ (ଦେବବର୍ମ) ।
 ଅନିଶ୍ଚିକ—ବି. (ଅ + ନିଶ୍ଚିକ) ଯାହାର
 ନିଶ୍ଚେଷ କର ହୋଇନାହିଁ, ଅନିବାରତ,
 ଅବାରତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଷ୍ଟିକ ।
 ଅନିଶ୍ଚୁ—କ୍ଲୀ. ବ. (ନ + ଇଶ୍ଚ) ନ.ଭର୍ତ୍ତ;
 ଅପକାର, ହାନି, ଅହର, ଦୂଃଖ, ଦୂରୋବ,
 ପାପ, (ବି.) ଅବାସ୍ତିତ, ଅନତିକଳିଷିତ,
 ଦୂଃଖକର, ନିଷିକ, ନିଶତ, ଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷୀ,
 ଅପାରାରକ, ଅଶୁଭ, ଅପୁନୀତ (ଦେବାଦ),
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଶ୍ଚୁ ।
 ଅନିଶ୍ଚକର(କାରକ, ଜନକ)-ବି. (ଭର୍ତ୍ତ)
 ଅନ୍ତତକର, ଅପକାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଶ୍ଚ-
 କରା, (କା, ଜନକା) ।
 ଅନିଶ୍ଚନ୍ତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଭର୍ତ୍ତ) ଅହିତ-
 ପାଧନର ଭାବନା, ଅପକାର କରିବାର
 କଲନା ।
 ଅନିଶ୍ଚପାତ—ୟୁ. ବି. (ଅନିଶ୍ଚ + ପାତ +
 ଅ ଅମଗଳ ଘଟନା, ଅଶୁଭଘଟନା,
 ମନ ଘଟନା) ।
 ଅନିଶ୍ଚା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନାଗବଳା, (ବି.) ଅନ-
 ଭିକଳିଷିତା ।
 ଅନିଶ୍ଚାରଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଭର୍ତ୍ତ) ଅହିତ-
 ନୂଷାନ, ଅପାରାରଯମାଦନ ।
 ଅନିଶ୍ଚାପାତ—ୟୁ. ବି. (ଭର୍ତ୍ତ) ଅପ୍ରୀତ-
 କର ଘଟନା, ଅଶୁଭଘଟନା, ମଙ୍ଗଳ-
 ଗମର ଅଭାବ ।

ଅନିଶ୍ଚାଶଙ୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଭର୍ତ୍ତ) ଅହିତଙ୍କା,
 ଅପକାର ବା ଅମଗଳ ଘଟନା ରଭୟ ।
 ଅନିଶ୍ଚା—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ନିଶ୍ଚାଶନ, ଆଶ୍ରା-
 ଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ, ଅନିଶ୍ଚା ।
 ଅନିଶ୍ଚା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ନିଶ୍ଚାଶତ୍ୟ,
 ଅନାସ୍ତା, ଅପ୍ରତ୍ୟୟ, ଅନିର୍ତ୍ତର, ରୂପନ୍ତା ।
 ଅନିଶ୍ଚାତ—ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅକୁଳଳ,
 ଅନିର୍ବିକ୍ଷ, ଅକୁତ୍ୟ, ଅନାତ୍ର, ଅପ୍ରବାଣ,
 ଅବିକଷଣ, ଅବାରୀନ, ଅପ୍ରାଜ୍ଞ ।
 ଅନିଶ୍ଚତ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅଖଣ୍ଡର,
 ଯେଉଁ ଶର ମୂଳପାଣେ ଲାଗିଥିବା
 ପର ଛାଡ଼ିଯାଏ ନାହିଁ ।
 ଅନିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର—ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ନିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରିରହୁତ,
 ଅସମାପ୍ତ, ଅସାର୍ପୁଣ୍ୟ, ଅସିକ, ଅସମନ୍ଦ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ଅନିଶ୍ଚର—ବି. (କ.କ୍ରୀ) ଅଷାଭାବକ
 ଅବସ୍ଥାପଦ, ସ୍ଵଭାବବହୁତ୍ତୁତ ବା
 ସ୍ଵଭାବବଦୁକ, ବିକୃତଭାବାପଦ ।
 ଅନିଶ୍ଚବଧ—ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅନିଶ୍ଚବ୍ରତ ।
 ଅନିଶ୍ଚୀର୍ଣ୍ଣ—ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅନୁଭୀର୍ଣ୍ଣ,
 ଅନତିବାନ୍ତ, ଅଣଣିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନିଶ୍ଚୀର୍ଣ୍ଣ ।
 ଅନାକ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ଇକ, ଦେଖ),
 ଚମ୍ପ, ସେନ୍ୟ, ଯୁକ୍ତ, ସମୁଦ୍ର, ଅଗ,
 ପୁରୁଷବ୍ୟତ ।
 ଅନାକଷ୍ଟ—କ୍ର. ବ. (ଅନାକ + ଶ୍ଵା + କ.ଅ)
 ସେନାଦଳ, ସେନ୍ୟ, ରଜରଷି-ସେନ୍ୟ,
 ହସ୍ତପକ, ଧୂଳାଦୀୟବୁଦ୍ଧି, ରଣବାଦ୍ୟ,
 ଅଷୋହିଣୀର ଦଶମାଣ, (ବି.)
 ପୁରୁଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାକଷ୍ଟ ।
 ଅନାକଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସେନା, ହସ୍ତପର୍ବତିର
 ସନ୍ଧାବିଶେଷ୍ୟକ ସେନା, (ଯଥ—
 ୭୫୭୧ ଅଶ୍ୟ, ୧୮୭ ହସ୍ତୀ, ୧୦୯୩୪
 ପଦାତ, ୧୯୮୭ରଥ, ସମୁଦ୍ରାୟୁସ୍ୟେନ୍ୟେ
 (ସେନାଦଳ) ଅଷୋହିଣୀ (ଦେଖ) ।
 ଅନାଗିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସେନା, ହସ୍ତପର୍ବତିର
 ସନ୍ଧାବିଶେଷ୍ୟକ ସେନା, (ଯଥ—
 ୭୫୭୧ ଅଶ୍ୟ, ୧୮୭ ହସ୍ତୀ, ୧୦୯୩୪
 ପଦାତ, ୧୯୮୭ରଥ, ସମୁଦ୍ରାୟୁସ୍ୟେନ୍ୟେ
 (ସେନାଦଳ) ଅଷୋହିଣୀ (ଦେଖ) ।
 ଅନାଗିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁକୁରଗେଣ ।
 ଅନାତ—ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଯାହା ନିଶ୍ଚା
 ଯାଇ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନାତ ।
 ଅନାତି—ବି. (ଅ + ନାତ) କୁମାର,
 ଅତ୍ୟାଗ୍ରହ, ମନ୍ଦକାରୀୟ, ଅନ୍ତ୍ୟାୟ, ପରର

ସ୍ଵର୍ଗଶନ, (ଗ୍ରା.ବିଂ) ଅନେଇକ, ସତାରୁବିରହିତ, ଶାସ୍ତ୍ରବିବୁଦ୍ଧ ।
 ଅନୁତ୍ତମ—ପୁଂ. ବିଂ. (ନ + ଶ୍ଵର୍ଗ) ଅତ୍ତମ, ବନ୍ଦୁଦ୍ଵିଧ, ଏପରି ନୁଷ୍ଟେ, ବିସତ୍ତମ, ଭନ୍ଦ (ସ୍ଥି)-ଦୁଣୀ ।
 ଅନୁଷ୍ଠାତ—ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ଅନୁଷ୍ଠାତ, ଅନୁଷ୍ଠାତ, ଉପେକ୍ଷଣୀୟ, ଦ୍ୱେଷ୍ୟ ।
 ଅନୁଶ—ପୁଂ. ବି. ବିଷ୍ଟୁ, ଶିବ, ଦାରଦ୍ର୍ୟ, ତି. ବିଂ. (ବ.ବ୍ରୀ) ପ୍ରଭୁଶନ, ଅରପ, ସ୍ଵାମୀରହିତ, ଦରଦ, ସେ ଅଧିକାଶନୁଷେ ।
 ଅନୁଶର—ପୁଂ.ବିଂ. (ବ.ବ୍ରୀ) ଯାହାମତରେ ଶିଶୁର ନାହାନ୍ତି, ନାପ୍ରିକ, ପ୍ରଭୁଶନ, ଶିବଶନ, ଶିଶୁରଶନ(ନ.ତତ୍) ଅଷ୍ଟମ, ଅସମର୍ଥ, ଅଧାନ, (ସ୍ଥି) ଅନୁଶର ।
 ଅନୁଶରବାଦ—ପୁଂ.ବି. (କ.ଧା) ଶର୍ମଙ୍କ ଥାର୍ତ୍ତିତ ନମାନିବାରୁପ ମତ, ନାପ୍ରିକତା ।
 ଅନୁଶରବାଦୀ—ପୁଂ.ବିଂ. (ନ.ତତ୍) ସେ ଶିଶୁର ଶୀଳାର କରେ ନାହିଁ, ନାପ୍ରିକ, (ସ୍ଥି) ବ ଦିଲା ।
 ଅନୁଦ୍ବିଦ୍ବି—ବିଂ. (ନ + ଶିଶୁ) ବ.ବ୍ରୀ; ଫଳାଶା-ରହିତ, ନିଷାମ, ଚେଷ୍ଟାରହିତ, ନିଷ୍ଟେଷ, ନିଷ୍ଟ୍ରୀୟ, ଅଳସ, ନିରୁଷାହ, ନିଷାତ, ଉଦାସୀନ, (ସ୍ଥି) ଅନୁଦ୍ବି ।
 ଅନୁଦା—ସ୍ଥି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଶେଷାର ଅଭାବ, ନିଷେଷାତା, ଆଳସ୍ୟ, ଯନ୍ତ୍ରାହିତ୍ୟ, ଅନୁଶାତ, ସ୍ଵର୍ଗାନ୍ତା, ଶିତ୍ତାନ୍ତା ।
 ଅନୁ—ଅବ୍ୟ. (ଉପସର୍ବ) ପଶ୍ଚାତ, ସତ୍ତମ, ସ୍ଵନ, ବାପ୍ତ୍ୟ, ସହ, ସମ୍ପଦ, ଭଗ, ଚତ୍ର, ଅନୁଭମ, ଭରତଭାବ, ଆସ୍ତାପ, ଅଂଶ, (ଶବ୍ଦ ବା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଆଦ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତତା) ସଥା—ଅନୁଷମଳଭ୍ୟାଦି, (ପୁଂ. ବି) ସଯାତଙ୍କ ଭରସରେ ଶମ୍ପିଶାଙ୍କ ଗର୍ଜାତ ପୁତ୍ର ।

ଅନୁକ—ବିଂ. (ଅନୁ + କମ୍ + ଅ) କାମୀ, କାମାସକ, କାମୁକ, ଲମ୍ପଟ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକା ।
 ଅନୁକଥମ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଶ୍ଚାତାପତ୍ର, ପୁନ୍ତୁ-ଲୋକନ, କଥେପକଥନ, ସଥାଫମେ ବଞ୍ଚିନ ।

ଅନୁକଳଣ—(ଅବ୍ୟ) କଳଣକ ପଢ଼ଭର କିକଟରେ (ଆଧୁନିକ) କଷ୍ଟ ଖଳ ।
 ଅନୁକମ୍ପକ—ପୁଂ.ବିଂ. (ଅନୁ + କମ୍ + କ) ଦୟାକୁ, (ବି) ଅନୁକମ୍ପକ ।
 ଅନୁକମ୍ପନ—ଦି. ବିଂ. (ଅନୁ + କମ୍ + ଅନ୍) କମ୍ପାଣିଲ, କ୍ଲୀ. ବି. ଦୟା, କୃପା ।
 ଅନୁକମ୍ପନ୍ୟ—ବିଂ. (ଅନୁ + କମ୍ + ମ୍ୟ) ଅନୁକମ୍ପାର ପାତ୍ର, କୃପାର୍ତ୍ତ ।
 ଅନୁକମ୍ପା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅନୁ + କମ୍ + ଭାବ + ଆ + ଆ) ଦୟା, କୃପା, କର୍ତ୍ତା, ସହାନୁଭୂତି, ଅନ୍ୟର ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଆପଣାକୁ ଚଦବସ୍ତ୍ର ଜୀନକଣବା ।
 ଅନୁକମ୍ପୀ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅନୁକମ୍ପକ + କ. ରଳ) ଅନୁକମ୍ପାକାଶ, ସଦସ୍ତ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକମ୍ପିନୀ ।
 ଅନୁକମ୍ପୀ—ବିଂ. (ଅନୁକମ୍ପକମ୍ପି + ମ୍ୟ. ଯ) ଛାପୁତ୍ର, କୃପାର ଯୋଗ୍ୟ, ଅନୁଶାହ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକମ୍ପିନୀ ।
 ଅନୁକରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + କୃ + ଭାବ + ଅନ) ସତ୍ତାଶିରଣ, ନକଳ କରିବା, କାଳ, ସତ୍ତାପନରଣ, (ବିଂ) ଅନୁକର ।
 ଅନୁକରଣପିୟ—ବିଂ. (ବ.ଶା) ସତ୍ତମ କର୍ମକରଣାନ୍ତରାଗୀ, ସେ ନକଳ କରିବାକୁ ଭଲପାଏ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକରଣପିୟ ।
 ଅନୁକରଣତୃତ୍ତି—ସ୍ଥି. ବି. (ବ.ଧା) ପାଣି-ଶବ୍ଦ ସେଇ ତୃତ୍ତିଦାର କୌଣସି ବିଜୟ ଦେଖିବା ଶାଶ୍ଵି ତତ୍ତ୍ଵରୁପ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଢ଼ିବି ଥାଅନ୍ତି ।
 ଅନୁକରଣତବ—ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଅନୁ କରଣକ, ଅନ୍ୟ ଧୂନିର ଦୂର୍ବଳ ଧୂନ, କୌଣସି ଶବର ଅନୁରୂପ ଶବ ।
 ଅନୁକରଣାଳୀ—ବିଂ. (ବ.ଶା) ଅନୁକରଣ କରିବା ଯାହାର ସ୍ଵର୍ଗବ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକରଣାଳୀ ।
 ଅନୁକରଣାୟ—ବିଂ. (ଅନୁ + କୃ + ମ୍ୟ. ଅନୁକରଣାୟ, (କ୍ଲୀ. ବି) ପଶ୍ଚାତ୍କରଣାୟ କରି, ଗୌଣକର୍ମ ।
 ଅନୁକାଳ—(ଅବ୍ୟ) କାଳର ଯୋଗ୍ୟ, ଚିରକଳ, ତତ୍କଳେ ।
 ଅନୁକର୍ଣ୍ଣ—ବିଂ. (ଅନୁ + କୃ + ମ୍ୟ. ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ) ବିଷିପ୍ର, ବିସ୍ତୁତ, ବ୍ୟାପ୍ତ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକର୍ଣ୍ଣ ।

ଅନୁକର୍ତ୍ତା—ପୁଂ.ବିଂ. (ଅନୁ + କୃ + ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ) ଅନୁକରଣକାଶ, ଅନ୍ୟର ଅଭିନୟ-କାଶ, ନକଳା, (ସ୍ଥି) ଅନୁକର୍ତ୍ତା ।
 ଅନୁକର୍ତ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. ସ୍ଵର୍ଗକାର୍ଯ୍ୟ, ଅନୁ-କରଣ, ନକଳ, ପଶ୍ଚାଦ୍ବନ୍ଧୀ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଅନୁକର୍ଷ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅନୁ + କୃପା + ଭାବ) ଅଧସ୍ତିତ ଯେଉଁ ବାଠିବାରୁ ଗାଢି ବା ରଥ ଟଣାଯାଏ । ନିମ୍ନରୁ ଆକର୍ଷଣ, (ନ୍ୟାୟ ଓ ବ୍ୟାକରଣ) ପୁଣ୍ୟ ସୃତ୍ରୋକ୍ତ ବିଧର ପରସ୍ତରେ ଅନୁବନ୍ଧିନ ।
 ଅନୁକର୍ଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + କୃପା + ଭାବ + ଅନନ୍ତ) ନମ୍ବରୁ ଆକର୍ଷଣ, (ନ୍ୟାୟ ଓ ବ୍ୟାକରଣ) ଅବକର୍ଷଣ, ମତ୍ସ୍ୟାତାରଣ-ପୁଣ୍ୟକ ଅବାହନ ।
 ଅନୁକଳ୍ପ—ପୁଂ. ବି. ଗୌଣକଳ୍ପ, ମୋଷର ସ୍ଥାନପ୍ରାୟ ପ୍ରତିନିଧି, ସଥା—ମଧ୍ୟ ଅଭିନରେ ଗୁଡ଼ ।
 ଅନୁକାମ—ପୁଂ. ବି. ଯୋଗ୍ୟଭିଲାପ, (ବିଂ) ଅନୁକାମୀ, ଅନୁକାମକ, (ଅବ୍ୟ) ଯୋଗ୍ୟକାମ, ଯୋଥେଷ୍ଟ ।
 ଅନୁକାମୀନ—ତି. ବିଂ. (ଅନୁ + କାମ + ଭାବ) ସ୍ଥେଷ୍ଟାବୁଧା, (ସ୍ଥି) ଅନୁକାମୀକା ।
 ଅନୁକାର—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + କୃ + ଭାବ + ଅନ) ଅନୁକରଣ, ସତ୍ତାକରଣ, ଅନୁରୂପକରଣ, ସତ୍ତାବେଶ କେବଣବିଶ-ବିର ଆବଶ୍ୟକ, ବ୍ୟକ୍ତ (ବିଂ) ଅନୁକାଶ ।
 ଅନୁକାଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + କୃ + ଭାବ + କଳ୍ପ) ସତ୍ତମ, ସେ ଅନୁକରଣ କରେ, ସେ ନକଳକରେ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକାଶୀ ।
 ଅନୁକର୍ମ—ବିଂ. (ଅନୁ + କୃ + ମ୍ୟ. ଅନୁକର୍ମାୟ, (କ୍ଲୀ. ବି) ପଶ୍ଚାତ୍କରଣାୟ କରି, ଗୌଣକର୍ମ ।
 ଅନୁକାଳ—(ଅବ୍ୟ) କାଳର ଯୋଗ୍ୟ, ଚିରକଳ, ତତ୍କଳେ ।
 ଅନୁକର୍ଣ୍ଣ—ବିଂ. (ଅନୁ + କୃ + ମ୍ୟ. ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ) ବିଷିପ୍ର, ବିସ୍ତୁତ, ବ୍ୟାପ୍ତ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକର୍ଣ୍ଣ ।

ଅନୁମାଣୀକ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅନୁ + କୃତ + ଭ୍ର. ଅନ) ପଛରେ କହିବା, ଅନୁବାଦ, କର୍ମିକ ବର୍ଣ୍ଣନ, ଉଜ୍ଜାରଣ, ବିଶୋଷଣ, ପ୍ରକଟନ ।

ଅନୁକୂଳ—ବିଂ. (ଅନୁ + କୂଳ + କ. ଥ ସହାୟ, ସପକ୍ଷ, ସଦୟ, ପୋଷକ, ଆଶ୍ୱରଦାତା, ଅପ୍ରତିକଳ, ଅନୁରୂପ, ଯୋଗା, ଅନୁଗ୍ରହକାରୀ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକୂଳା, (ପୁଂ ବି) ନାୟକବିଶେଷ, ଯେଉଁ

ନାୟକ ବାରଜନାପରିଷ୍ଟ, ଏ ହୋଇ ସ୍ଵପ୍ନୀଠରେ ଆସନ୍ତି, ଅର୍ଥାତ୍କାରବିଶେଷ, (ଗା. ବି.) କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ, ଯାତ୍ରା କରିବାର ଆରମ୍ଭ ।

ଅନୁକୂଳ କରିବା—ଗ୍ର. କି. କୌଣସି ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟର ଆରମ୍ଭକରିବା, ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବା ।

ଅନୁକୂଳଗଲହସ୍ତ—ପୁଂ. ବ. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ଧକ୍କା ବା ଗଲହସ୍ତ ବାହରେ ଶାନ୍ତିପ୍ରେସ୍‌ର, କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଭିଷ୍ଟପ୍ରତି ବା ଶାପରେ ବର ହୁଏ ।

ଅନୁକୂଳତା—ସ୍ଥି. ବି ସହାୟତା, ଅନୁକୂଳ, ପୋଷକତା, ସାହାୟ୍ୟ, ଅନୁରୂପ ।

ଅନୁକୂଳବିଶେଷ—ଗ୍ର. ବି. ଅନକୂଳ-ବିଶେଷ ଦେଖ ।

ଅନୁକୂଳା—ସ୍ଥି. ବି. ଦନ୍ତବୃଷ, ଛନ୍ଦୋ-ବିଶେଷ, (ସ୍ଥି. ବିଂ) ଅନକୂଳର ସ୍ଥାନିଙ୍କ ।

ଅନୁକୃତ—ବିଂ. (ଅନୁ + କୃ + ମ.ତ) ଯାହାର ଅନୁକରଣ କରିବାରଥାରୁ, ସତ୍ତ୍ଵଶୀଳତା, ଅନୁସ୍ତତ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକୃତ ।

ଅନୁକୃତ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅନୁ + କୃ + ତ) ଅନୁକରଣ, ସତ୍ତ୍ଵଶୀଳରଣ ।

ଅନୁକୃଷ୍ଣ—ବି. (ଅନୁ + କୃଷ୍ଣ + ତ) ଆକୃଷ୍ଣ, ଅନୁକୃତ, ଯାହାର ଆକର୍ଷଣ କରିବାରଥାରୁ ।

ଅନୁକୃତ—ସ୍ଥି. ବି. (ନ + ଉଚ୍ଚ) ଅକଥତ, ଅନୁଜାରିତ, ଅପ୍ରଧାନ, (କର୍ମବା, କର୍ମ) ।

ଅନୁକ୍ରମ—ସ୍ଥି. ବି. (ନ + ଉଚ୍ଚକଥ) କ. ସ୍ଥାନୋଡ଼ିଶନ ।

ଅନୁକ୍ରମ—କ୍ଲୀ. ବି, ମୁଦିର ଅଯୋଗ୍ୟ, ପ୍ରଶଂସନ ନୁହେ । [କଳ ଦନ୍ତର ।

ଅନୁକରଣ—ବିଂ. (ଅନୁ + କରଣ) କରଇ ଅନୁକରମ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + କରମ + ଭ୍ର. ଅ) ପରୀଯାୟ, ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣ, କମାନୁସାର, ଧାରାବାହିକ ବସ୍ତୁ, ସଥାପନ ।

ଅନୁକରମ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଞ୍ଚାଦଗମନ, ଅନୁ-ସର, ଅନୁଗମନ, ଅନୁବର୍ତ୍ତନ, କମା-ନୁସାରେ ହିସ୍ତାକରଣ ।

ଅନୁକରଣିକା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅନୁ + କରମ + ଭ୍ର. କ. + ଆ) ଗ୍ରହର ଅବତରଣିକା, ଭୁମିଜା, ନିର୍ଗଣ୍ଯ, ମୁଖବଳ, ସୂଚି ।

ଅନୁକରମ—ପ୍ରା. କି. ବିଂ. କମାନୁସାରେ, କରମଣ, ଅନୁସାର । [ହିସ୍ତା ।

ଅନୁକରମ—ସ୍ଥି. ବି. ଅନୁକର୍ମ, ଅନୁରୂପ ଅନୁକ୍ରୀ—ପୁଂ. ବି. ସଦ୍ୟକୁ ନାମକ ଯଜ୍ଞ-ବିଶେଷ ।

ଅନୁକେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + କେଶ + ଭ୍ର. ଅ) କରୁଣା, ସହାନୁଭୂତି, ଅନୁକମ୍ପା, କୃପା, ଦୟା ।

ଅନୁକ୍ଷଣ—ଅବ୍ୟ, ଅନବରତ, ମୁହଁମୁହଁ, ପ୍ରତିକ୍ଷଣ, ସବଦା, କ୍ଷଣ କ୍ଷଣେ ।

ଅନୁକ୍ଷେତ୍ର—ବି. ଓଡ଼ିଶାର ଦେବସେବକ-ମାନ୍ଦ୍ରା ଦିଅସିବା ତୁରିବିଶେଷ ।

ଅନୁଗ—ବିଂ. (ଅନୁ + ଗମ୍ + କ.ଅ) ଅନୁଭବ, ଅନୁସର ଅନୁୟାୟୀ, ପଞ୍ଚାଦଗମାପାଦ, ପରାମର୍ଶ ଦେଖିବାରେ, ପରିଜନ, ସେବକ ।

ଅନୁଗଜ—ଅବ୍ୟ, ଗଜାର ସମୀପରେ, ଗଜାନାଦାର ସମୀପରୁ (ଦେଶାଦି) ।

ଅନୁଗତ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅନୁ + ଗମ୍ + କି ତ ବଶବର୍ତ୍ତୀ, ବଶମୁଦ୍ର, ଅନୁସ୍ତତ, ମତାଧିନ, ଆଶ୍ରିତ, ଅନୁଜନ, ଅଶ୍ରତ, (ସ୍ଥି) ଅନୁଗତ ।

ଅନୁଗତାର୍ଥ—ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ସଙ୍ଗତାର୍ଥ, ଅନ୍ୟାୟାସଳଭ୍ୟ ଅର୍ଥ ।

ଅନୁଗତ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅନୁ + ଗମ୍ + ଭ୍ର. ତ) ଅନୁଗତା, ଅନୁଗମନ, ସ୍ଥାନକରଣ ।

ଅନୁଗନ୍ତବ୍ୟ—ବିଂ. (ଅନୁ + ଗମ୍ + ମ୍ର. ଭବ୍ୟ) ଅନୁସରଣୀୟ, ଅନୁକରଣୀୟ ।

ଅନୁଗମ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ଗମ୍ + ଭ୍ର. ଅ) ଅନୁଲେପ, ସଥାନମେ ଗମନ-କରିବା, ଉପସର୍ବଶ, ସଙ୍ଗତ, ମୀମାଂସା ।

ଅନୁଗମନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ଗମ୍ + ଭ୍ର. ଅନ) ପଞ୍ଚାଦଗମନ, ସହଗମନ ବା ଅନୁଗମନ, ସମୀର ମୁଖପରେ ସଙ୍ଗର ମୁଖକୁ ଆଲାଙ୍କନ ।

ଅନୁଗମନୀୟ—ବିଂ. (ଅନୁ + ଗମ୍ + ମ୍ର. ଅନ୍ୟ) ଅନୁଗମନଯୋଗ୍ୟ, ପଞ୍ଚାଦଗମନସାଧ୍ୟ, ଅନୁକରଣୀୟ, ଅନୁସରଣୀୟ ।

ଅନୁଗନ୍ତିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ଗଳି + ଭ୍ର. ତ) ଅନୁଭୂପରକଳ, ପ୍ରତିଧୂନ ।

ଅନୁଗବ—ବି. (ଅନୁ + ଗୋ + ଅ) ଦେର୍ଘ୍ୟ ।

ଅନୁଗବାନ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ଗୋ + ଭିନ) ସେ ଗୋରୁ ପଛରେ ଯାଏ, ଗୋରଣକ, ଗାଇରଙ୍ଗୁଆଳ, ଗୋପାଳ ।

ଅନୁଗାଣ—ବିଂ. ପୁଂ. (ଅନୁ + ଗଢ + ଭିନ) ସେ ଅନୁବାଦକରେ, ଅନୁବାଣ ।

ଅନୁଗାମୀ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅନୁ + ଗମ + ଭିନ) ପଞ୍ଚାଦଗାମୀ, ସହବର, ମତାନୁବରୀ (ସ୍ଥି) ଅନୁଗମିନ୍ନା ।

ଅନୁଗାତ-କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ଗେ + ଭ୍ର. ତ) ଅନୁଭୂପାତିତ ବା ଗୁରୁତଳ ।

ଅନୁଗୁଣ—ବିଂ. (ଅନୁ + ଗୁଣ) ଅନୁକୂଳ, ଅନୁଗତ, ସହାୟ, ଅନୁରୂପ, (ସ୍ଥି) ଅନୁଗୁଣା । [ଗେଟିଏଅଞ୍ଚଳ ।

ଅନୁଗୁଣ—ଗ୍ର. ବି. ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶୀତ ଅନୁଗୁଣା—ବିଂ. (ଅନୁ + ଗୁହ + ମ୍ର. ତ) ଉପକୁତ, ଯାହାର ପ୍ରତି ଅନୁଭବ କର-ଦୋଇଅଛୁ, ଅନୁଗୁଣାପ୍ରାସାଦ ।

ଅନୁଗୁଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ + ଉତ୍ତର) ଅନୁରତ୍ନ, ଅନୁଗୁଣ, ଅନୁଗୁଣା, ଅନୁଗୁଣାକର୍ତ୍ତା, ଅନୁଗୁଣାକର୍ତ୍ତୀ, ଅନୁଗୁଣାକର୍ତ୍ତୀତା ।

ଅନୁଗ୍ରହ—ବ. (ଅନୁ + ଗ୍ରହ + ଭ୍ର.ଅ)
ଅନୁଷ୍ଠାବାରଣପୂର୍ବକ ଉତ୍ସମାଧନ, ଅନୁ-
କୁଳ-ଉପକାର, ଦୟା, ପ୍ରସାଦ ।
ଅନୁଗ୍ରହପାତ୍ର(ଉଚ୍ଚନ) —କ୍ଲୀ.ବି. (୭ତ୍ତ) ଦୟାର ପାତ୍ର, କୃପାଭାଙ୍ଗନ, ଯାହାପ୍ରତି-
ଦୟା କରିବା କଞ୍ଚିତବ୍ୟ ।
ଅନୁଗ୍ରାହକ-ବି. (ଅନୁ + ଗ୍ରହ + କ.ଅକ)
ଅନୁଗ୍ରହକାରୀ, ସଦୟ, (ସ୍ଥା) ଅନୁଗ୍ରାହକା ।
ଅନୁଗ୍ରାହୀ—ୟୁ. ବି. (ଅନୁ + ଗ୍ରହ + କ.
ରନ) ଅନୁଗ୍ରହକାରୀ, ସହାୟକ, (ସ୍ଥା)
ଅନୁଗ୍ରାହଣୀ ।
ଅନୁଗ୍ରାହୀ—ବି. (ଅନୁ + ଗ୍ରହ + ମ୍ର.ଯ)
ଅନୁଗ୍ରହପାତ୍ର, ଗ୍ରହଣୀୟ, ଗ୍ରହଣ୍ୟୋଗ୍ୟ ।
ଅନୁଗର—ବି. (ଅନୁ + ଗର + କ.ଅ)
ଅନୁଗାମୀ, ପଶ୍ଚାଦଗାମୀ, ସହଗର, (ସ୍ଥା)
ଅନୁଗରସ, (ୟୁ.ବି) ଯେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଆୟ, ଭ୍ରତ୍ୟ, ଯେଉଁଲୋକ ଅନ୍ୟ-
ଆଦେଶରେ କାମ କରେ ।
ଅନୁଗରି—ବି. (ଅନୁ + ଗର + କ.ତ)
ଅନୁସ୍ତତ, ଅନୁଗତ ।
ଅନୁଗର—ସ୍ଥା. ବି. (ଅନୁଗର + ରି)
ଅନୁଗାମୀ, (ସ୍ଥା.ବି) ପରିଵୃଗକୀ, ଦୀର୍ଘୀ ।
ଅନୁଗସ—ୟୁ. ବି. ଅନୁ + ଗର +
କା.ରନ) ଅନୁଗାମୀ, ଅନୁଗର, (ୟୁ.ବି)
ପରିଵୃକ, ଭ୍ରତ୍ୟ, (ସ୍ଥା) ଅନୁଗରୀ ।
ଅନୁଚିକାରୀ—ସ୍ଥା. ବି. (ଅନୁ + ସନ୍ତୁ
+ ଭ୍ର.ଅ + ଆ) ଅନୁକରଣକରିବାର
ଛାତ୍ର ବା ପ୍ରଚ୍ଛରି ।
ଅନୁଚିକାରୀ—ବି. (ଅନୁ + ସନ୍ତୁ +
ମ୍ର.ତ) ଯେଉଁବିଷୟକୁ ଅନୁକରଣ-
କରିବାର ଛାତ୍ର ହୋଇଥାଏ ।
ଅନୁଚିକାର୍ପୁ—ବି. (ଅନୁ + ସନ୍ତୁ +
କା.ରି) ଅନୁକରଣ-
କରିବାର ଛାତ୍ର ହୋଇଥାଏ ।
ଅନୁଚିକାର୍ପୁ—ବି. (ଅନୁ + ସନ୍ତୁ +
କା.ରି) ଅନୁକରଣ-
କରିବାର ଛାତ୍ର ହୋଇଥାଏ ।
ଅନୁଚିତ—ବି. (ନ ତ୍ତ) ଅବିହିତ,
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, ଅବୈଧ, ଅପୁରୁଷୁତ୍ତ, ଅନ-
ଭ୍ୟସ୍ତ, (ସ୍ଥା) ଅନୁଚିତ ।
ଅନୁଚିତତା—ସ୍ଥା. ବି. ରଚନାରେ ଶବ-
ଦୋଷ ବିଶେଷ ।

ଅନୁଚିନ୍ତନ-ବ. (ଅନୁ + ଚିନ୍ତନ) ଅନୁଷ୍ଠାନ
ଚିନ୍ତନ ବା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଅନୁଖାନ,
ସ୍ଵରଣ, ଚିନ୍ତା ଚିନ୍ତା ।
ଅନୁଚିନ୍ତା-ବ. (ଅନୁ + ଚିନ୍ତା) ପରିବିଷୟକୁ
ଆଲୋଚନାକରିବା, ପୁରୁଷବ୍ୟର ସ୍ଵରଣ
ବା ଭାଲୋଶି ।
ଅନୁଚିନ୍ତି—ବି. (ନ.ତ୍ତ) ଅନୁନ୍ଦନ-ଅନୁଛିତ
ଅଳ୍ପମାତ୍ର, ନିମ୍ନ ।
ଅନୁଚାରଣୀୟ-ବି. (ନ.ତ୍ତ) ଉଚ୍ଚ ରିଶର
ଅସାଧ ବା ଅସୋଗ୍ୟ ।
ଅନୁଚାରିତ—ବି. (ନ + ଉଚ୍ଚାରିତ)
ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇ ନ ଥିବା ।
ଅନୁଚାରିତବ୍ୟୁ—ବ. (ବ୍ୟାକରଣ) ଯେଉଁ
ବ୍ୟୁ ଉଚ୍ଚାରିତକୁ ନାହିଁ, କହିଲବେଳେ
ସେଉଁବ୍ୟୁଟିର ଉଚ୍ଚାରଣକରିଯାଏନାହିଁ
ଲୁପ୍ତବ୍ୟୁ, ଯଥା—ଅନ୍ୟୋଧ୍ୟ ।
ଅନୁଚାରୀ—ବି. (ନ + ଉଚ୍ଚାରୀ)
ଉଚ୍ଚାରଣକରିବାର ଅସୋଗ୍ୟ, ଯାହାକୁ
ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଯାଇ ନ ପାରେ ।
ଅନୁଛିଷ୍ଟ—ବି. (ନ + ଉଚ୍ଚିଷ୍ଟ) ଅଇଣ୍ଟ୍
ହୋଇଥାଏ ଏକତ୍ର ଲେଖାଥିବାକାନ୍ୟରୁ ।
ଅନୁଜ—ୟୁ. ବି. (ଅନୁ + ଜନ + କ.ଅ)
ଯେ ପଛରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥାଏ, କନିଷ୍ଠ
(ସ୍ଥା) ଅନୁଜା (ନ.ୟୁ) କନିଷ୍ଠଭାତା,
ସାନ୍ତ୍ରାତା, ଭାବିଦିବିଶେଷ, ତ୍ରାୟମାଣ
ଓ ପୌଣ୍ଡରାଜ ଗର ।
ଅନୁଜନା—ୟୁ. ବି. (ବ.ସା) ଅନୁଜ
(ଦେଖ) ବ. କନିଷ୍ଠଭାତ, (ସ୍ଥା)
ସାନ୍ତ୍ରାତା ।
ଅନୁଜା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅନୁଜ + ଆ)
ପଶ୍ଚାତା, କନିଷ୍ଠା, (ବି) କନିଷ୍ଠା-
ଭାତିନା, ସନ୍ତ୍ରାତା, ଏକପ୍ରକାର
ତିମିରଗଛ, ପ୍ରଥାରଣୀଲଭା, ଜଞ୍ଜି ।
ଅନୁଜାତ—ବି. (ଅନୁ + ଜନ + ତ)
ଅନୁଜୁପାତ୍ର, ଆଜ୍ଞାପ୍ତ (ବ୍ୟକ୍ତି), ଯାହାକୁ
ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁବିଷୟକୁରେ
ଆଜ୍ଞା ବା ଅନୁମତି ମିଳିଥାଏ ।
ଅନୁଜନ-କ୍ଲୀ.ବି. (ଅନୁ + ଜା + ଭ୍ର.ଅନ)
ପୁରୁଷଭାଗାପ୍ତ, ଅନୁମନପୂର୍ବକବୋଧ,
ଚେତନା ।
ଅନୁଜେଣ୍ଡ୍-ବି. (ନେଣ୍ଡ୍ସର ପର, କେଣ୍ଡ୍ସର
ଅନୁଗତ, (ଅବ୍ୟ) କେଣ୍ଡ୍ସାନୁଭବେ ।

ପୁନର୍ଜୀବି, କୃତୋପନୟନ, (ସ୍ଥା)
ଅନୁଜାତ ।
ଅନୁଜାତ—ସ୍ଥା. ବି. (ଅନୁଜାତ, ସାନ୍ତ୍ରାତା)
କନିଷ୍ଠଭାତିନା, ସାନ୍ତ୍ରାତା ।
ଅନୁଜାବର—ବି. (ଣତ୍ତ) ଅତ୍ୟନ୍ତ
ନିକୁଷ୍ଟ, (୭ ତ୍ତ) କନିଷ୍ଠଭାତିନାର ପତ,
ସାନ୍ତ୍ରାତାଭାତିନାରୁଅଛି ।
ଅନୁଜିଷ୍ଟା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅନୁ + ସନ୍ତୁଷ୍ଟ +
ଭ୍ର.ଅ + ଆ) ଅନୁଗ୍ରହ କରିବାର
କଷ୍ଟ ।
ଅନୁଜିଷ୍ଟୁ-ୟୁ. ବି. (ଅନୁ + ସନ୍ତୁଷ୍ଟ +
ଭ୍ର) ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଖାଇବାକୁ ଲାଗୁକ ।
ଅନୁଜନ—ୟୁ. ବି. (ଅନୁ + ଜନ +
କା.ଜନ) ଯେ ଅନ୍ୟକୁ ଅବଲମ୍ବନକରି
ବିଶେ ବା ନାବିକାନିଷ୍ଠାହକରେ, ଆତ୍ମିତ,
ଅନୁବାତୀ, (ବି) ଭୂତ୍ୟ, ସହଚର, ଚନ୍ଦ୍ର-
ସ୍ଥାମ୍ଭାବ ପୋଷିତ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ।
ଅନୁଜନବ୍ୟ—ବି. (ଅନୁ + ଜନ + ମ୍ର.ଯ)
ଆତ୍ମ୍ୟସ୍ଥାୟ, ସେବ୍ୟ, (ସ୍ଥା) ଅନୁଜନବ୍ୟ ।
ଅନୁଜ୍ଜଳି—ବି. (ନ.ତ୍ତ) ଯାହାଭିଜ୍ଞଳି, ଲ
ନୁହେ, ଅଭସର, ସାଧିଶାନ, ଜାଲ-
ଜାଲାଥା ଦେଖାଯାଉଥିବା ।
ଅନୁଜିତ—ବି. (ନ.ତ୍ତ) ଅନୁଷ୍ଟତ,
ଅପରିତ୍ୟାଗ, ଅନ୍ୟପରିତ୍ୟାଗ, ଅବିଜ୍ଞାତ ।
ଅନୁଜା—ବ. (ଅନୁ + ଜା + ମ୍ର.ଅ) ଆଜ୍ଞା,
ସମ୍ମତପ୍ରଦାନ, ଅନୁମତି, ସ୍ଥାନକାର,
ମଞ୍ଜୁର, (ବ୍ୟାକରଣ) ଅନ୍ୟକୁ ଅଦେଶ-
ଦେବା ବା ଅନୁରୋଧ କରିବାର୍ଥକ-
କାଳ ବି ଫିୟାର ରୂପ ।
ଅନୁଜାତ—ବି. (ଅନୁ + ଜା + ମ୍ର.ତ)
ଅନୁଜାପାତ୍ର, ଆଜ୍ଞାପ୍ତ (ବ୍ୟକ୍ତି), ଯାହାକୁ
ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁବିଷୟକୁରେ
ଆଜ୍ଞା ବା ଅନୁମତି ମିଳିଥାଏ ।
ଅନୁଜନ-କ୍ଲୀ.ବି. (ଅନୁ + ଜା + ଭ୍ର.ଅନ)
ପୁରୁଷଭାଗାପ୍ତ, ଅନୁମନପୂର୍ବକବୋଧ,
ଚେତନା ।
ଅନୁଜେଣ୍ଡ୍-ବି. (ନେଣ୍ଡ୍ସର ପର, କେଣ୍ଡ୍ସର
ଅନୁଗତ, (ଅବ୍ୟ) କେଣ୍ଡ୍ସାନୁଭବେ ।

ଅନୁଭବ—ବିଂ. (ଅନୁ + ଭବ + କ.ତ) ଅନୁଭାପନ୍ତ, ଯେ ପଣ୍ଡାର୍ଥପ କରୁଥିଲୁ, ଦୁଃଖିତ, (ସୀ) ଅନୁଭବ ।

ଅନୁଭବ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ଭବ + ଶ.ଅ) ଭବପଣ୍ୟ, ନମାଦି ପାରହେବାର ମାସୁଳ, ପାରାଶି ।

ଅନୁଭବ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ଭବ + ଶ.ଅ) ଅଭିନାଶ, ଭକ୍ଷା, ପିପାସା, (ଅଧ୍ୟ.ଶ) ପାନପାତ୍ର, ମଦ୍ୟପାନପାତ୍ର ।

ଅନୁଭବଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ଭବ + ଅଧ୍ୟ.ଅନ) ମଦ୍ୟପାନପାତ୍ର, (ଭା.ଅନ) ମଦ୍ୟବିଭବଣ ।

ଅନୁଭାପ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ଭବ + ଶ.ଅ) ପଣ୍ଡାର୍ଥପ, ଅନୁଶୋଚନା, ଅବଶେଷ, କାମପରେ ଅନୁଭୂତ ଦୁଃଖ ।

ଅନୁଭାପି—ପୁ. ବି. (ଅନୁଭାପ + ଇନ) ଅନୁଭାପଯୁକ୍ତ, ଅନୁଭବ, ଅନୁଶୋଚନକାରୀ, ପରିଭ୍ରମିତ, (ସୀ) ଭାବିନା ।

ଅନୁଭାଲ—ବି. ତିଳାକୁରତ, ଆରୁତଳ, ତିଳରୁ ଯାହା ଜନ୍ମେ ।

ଅନୁଭୁଲନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଭୁଲଦ୍ୱାରା ତୃଣାଦିର ଅପ୍ରଭଗକୁ ପାଣି ଦେଖିବା ।

ଅନୁଭୁ—ବି. (ନ.ଭତ) ଅନୁମନା, ଅନୁଭଗ, ଅନୁସ୍ଥାନ, ସ୍ଵର୍ଗ, (ସୀ) ଅନୁଭାବ ।

ଅନୁଭବଶ—ପୁ. ବି. (ନ.ଭତ) ଅପକର୍ଷ, ନିକୃଷ୍ଟତା, ପ୍ରେସ୍ତତାର ଅଭବ ।

ଅନୁଭ—ବି. (ନ + ଭବ + ତ) ଓଡା ହୋଇ ନ ଥିବା ।

ଅନୁଭମ—ବି. (ନ.ଭତ) ଅଧମ, ନିକୃଷ୍ଟ, (ବ.ଶ.) ଅନୁଭ୍ରମ, ପରେଣ୍ୟ, ଯାହା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ନାହିଁ ।

ଅନୁଭର—ପୁ. ବି. (ନ + ଭବର) ନିଭତ; ଅଗ୍ରେଷ, ଅଧମ, ନିକୃଷ୍ଟ, ଦର୍ଶିଣ, (ବ.ଶ.) ଅନୁଭମ, ଅଭ୍ୟନ୍ତରେଣ୍ୟ, ନିରୁଭର, ଉଭର ଦେବରେ ଅସମର୍ଥ, (ସୀ) ଅନୁଭବ, (ବି) ଉଭର ନ ଦେବା ।

ଅନୁଭବ—ବି. (ନ.ଭତ) ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ, ତରଙ୍ଗମସ୍ତନ, ତରଙ୍ଗେଦରମସ୍ତନ ।

ଅନୁଭବ—ବି. (ନ.ଭତ) ଅନୁଭ୍ରମମୁଖ, ଯାହା ତତ୍ତ୍ଵରେ, ମୁହଁମାତ୍ର ଶୋଇ-ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଅନୁଭବଶ—ବି. (ନ.ଭତ) ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ ଭିତ୍ତି ନ ପାରିବା ଅବସ୍ଥା, ଏକପ୍ଲାନରେ ପଢ଼ିଲାଗିବା, ଚେଷ୍ଟାରୁହିତ ।

ଅନୁଭବଶ—ପୁ. ବି. (ନ + ଭବଶ) ଅନୁଭବ, ସୁତ୍ର, ଶୋଇଥିବା, ଶର୍ଯ୍ୟରୁ ଉଠିଲାଗିଥିବା, ଯାହା ଉଦ୍‌ଦିତ ବା ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ ହୋଇଥାଏଁ, ଅତୁଷ୍ଟ ।

ଅନୁଭୁତି—ବି. (ନ + ଭବୁତି) ନ.ଭତ. ଉତ୍ସାହ କା ଆବର୍ତ୍ତାବର ଅଭବ. (ବ.ଶ.) ବି. ଯାହାର ଉତ୍ସାହ ବା ଜନ୍ମ ହୋଇ ନାହିଁ, ଯାହାର ଜନ୍ମ ବା ଆରସ୍ତ ଅନୁରୋଧ । [ରହୁତ] ।

ଅନୁଭୁତିକ—ବି. ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ, ଜନ୍ମ-ଅନୁଭୁତି—ବି. (ନ.ଭତ) ଅଜାତ, ଯାହା ଜନ୍ମ ନାହିଁ, (ସୀ) ଅନୁଭୁତା ।

ଅନୁଭୁଦ(ନ)—ପୁ. ଓ କ୍ଲୀ ବି. (ନ.ଭତ) ଅଜନନ, ଅନୁଭୁତି, ଉତ୍ସାହର ଅଭବ ।

ଅନୁସାହ—ପୁ. ବି. (ନ.ଭତ) ଅବସାଦର ଅଭବ, (ବ.ଶ.) ବି. ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ ।

ଅନୁସାହ—ପୁ. ବି. (ନ.ଭତ) ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ, ନିରୁଧାହ, ଉଦ୍ୟମରହିତ । ଅନୁସାହ—ପୁ. ବି. (ନ.ଭତ) ଉତ୍ସାହ-ରହିତ, ନିରୁଧାହ, ଉଦ୍ୟମରହିତ, (ସୀ) ଅନୁସାହା ।

ଅନୁସାହ—ବି. (ନ + ଭବୁତି) ଅଗ-ବିତ, ରବଶୁନ୍ୟ, ଅନୁଭବ ।

ଅନୁସାନ—ବି. (ନ + ଭବୁତି) ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ, ଅନୁଭବକୁ ନୁହେ, ଅବସ୍ଥା ।

ଅନୁସାନ—ବି. (ନ.ଭତ) ସୁଦୂର ଅନୁ-ଭୂପ, ସୁଦୂରପ୍ରକାଶ । [ଅନୁଷେଣ] ।

ଅନୁସାନ—ପୁ. ବି. (ନ.ଭତ) ଅଗର, ବି. ଅନୁସାନେକ—ବି. (ନ + ଭବୁତି) ଅପରାଶିତ, ଅନୁଭବ, ଅନୁଭବକ, ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ, ଅନୁଭବର ଦେବା ।

ଅନୁସାନ—ପୁ. (ନ + ନୁଦ + ଅ) ନ.ଭତ; ପ୍ରେରକ ନୁହେ, (ଅନୁ+ବା+ଅ) ଭୁଲୁପୁଦାତା ।

ଅନୁଭବ—ବି. (ବ.ଶ.) ନିର୍ଜଳ (ମୁରୁ), ଅନ୍ତକଳବିଶିଷ୍ଟ ପଳ୍ଲକ, ଜଳଦାନ-ଶୂନ୍ୟ ଶ୍ରାବ ।

ଅନୁଭବ—ବି. (ନ.ଭତ) ଯାହାର ଅଗ୍ରଭଗ ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ ଉଦ୍ସାହର ନୁହେ, ଅନୁଭବ, ଅନୁଭବ ବିଶ୍ଵାସ ।

ଅନୁଭବ—ପୁ. ବି. (ନ.ଭତ) ନ ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ, ଅପ୍ରକାଶ, ଅନ ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ, ସୁର୍ମଳକାଳ, ସୁର୍ମୋଦସର ସୁରକ୍ଷାକାଳ ।

ଅନୁଭବ—ବି. (ବ.ଶ.) ଶୀଶୋଦର, କୃଣ, ଶୀଳକୋୟ, ଶୀଶମଧ ।

ଅନୁଭବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ଭବ + ଭା.ଅନ), ସୁନୀ ପୁନରୁଲୋଚନ, ଅନୁ-ସୁରଣ, ଅନୁଭବନ, ପଣ୍ଡାର୍ଦ୍ଦନ ।

ଅନୁଭବୀ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ଭବ + କ.ରନ) ଆଲୋଚକ (ଦୋଷ), ଅନେଶ୍ଵର, ସ୍ଵାମୀ ଅନୁଭବୀ ।

ଅନୁଭାତ—ପୁ. ବି. (ନ.ଭତ) ନିମ୍ନସ୍ଵର, ବୈଦିକମନ୍ଦ୍ରବଶାନ୍ତ (ବି) ଉଦ୍ବାଧିତ ।

ଅନୁଭାତି—ବି. (ଅନୁଭାତ + ସ୍ଵର) ଯାହା ଉଦ୍ବାଧ ବା ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ ନୁହେ, ନାଚରବିଶିଷ୍ଟ, କୋରରେ ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ ନୁହେବା ବିଶ୍ଵାସ, (ବି) ହୃସ ସ୍ଵର, ଯେଉଁଅଷ୍ଟର ବା ବର୍ଣ୍ଣକୁ ଲୋଭରେ ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ ନୁହେବା ବିଶ୍ଵାସ ଧ୍ୟନି ।

ଅନୁଭାର—ବି. (ବ.ଶ.) ଅତିଶ୍ୟବ୍ଦାତା, ଅତିମହାନ, (ନ.ଭତ) ନାଚ, ଅସାଧ, ଅସତ, ଶୁଦ୍ଧ, ନାଚଶ୍ଵର, କୃପଣ, ସୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାର ସ୍ଵା ଅନୁଭାର, ଅନୁଭବର ଦେବ, ଯେ ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ ଅନୁଭବର ।

ଅନୁଭାମ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ଭାବ) ଦାସର ଦାସ, ଏକାନ୍ତ, ବଶବଦ ଦାସ ।

ଅନୁଭବ—ବି. (ନ + ଭବିତ) ଅପ୍ରକାଶିତ, ଅନୁଭବ, ଅନୁଭବକ, ଉତ୍ସାହମୁଦ୍ରାନ, ଅନୁଭବର ଦେବା ।

ଅନୁଭବ—(ଅବ୍ୟ) ପ୍ରତିଦିନ, ସାରଦିନ, ଦିନେ ଦିନେ ।

ଅନୁଦିଗତ—ବିଂ. (ନ. ତତ୍) ଉଚ୍ଚିରତ ନୁହେ, ଯାହା ଉପର ଆଜକୁ ଉଠେ ନାହିଁ, ଅନୁଦିଗ, ଅନୁଭିନ୍ନ, ଅବହିତ, ପ୍ରସ୍ତୁତ, (ସ୍ଥି) ଅନୁଦିଗତ।

ଅନୁଦିଗାତ୍ମ—ପୁଂ. ବିଂ. (ନ. ତତ୍) ଅନୁତାବଳ, ସମଜଳ, (ସ୍ଥି) ଅନୁଦିଗାତ୍ମନୀ।

ଅନୁଦିଷ୍ଟ—ପୁଂ. ବିଂ. (ନ. ତତ୍) ଯାହାର ସବାଦ ବା ଗତିଧି ବହୁକାଳ ହେଲା ମିଳିନାହିଁ, ନିରୁଦ୍ଧେଶ୍ୟ, (ସ୍ଥି)—ଦିଷ୍ଟା।

ଅନୁଦେଶ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍) ନିରୁଦ୍ଧେଶ, ସ୍ଥାନତ୍ୟାଗୀ ବ୍ୟକ୍ତିର ବହୁକାଳ ସବାଦ ନପାଇବା, କୌଣସି ବିଷୟପ୍ରତି ମନୋ-

ଯୋଗେ ଅଭିନ ଅନୁଯାନର ଅଭିନ।

ଅନୁକତ—ବିଂ. (ନ. ତତ୍) ବିନ୍ମ, ବିନ୍ଦତ, (ସ୍ଥି) ଅନୁକତ।

ଅନୁକରଣ, ଅନୁକାର—କୁଁ. ଓ ପୁଂ. ବି. ଅନୁହେଲନ, ଉକାରର ଅଭିନ, ଅପରିତ୍ରାଣ, ଅନ୍ୟର ଲେଖା ଅବକଳ ନହେବା।

ଅନୁକୃତ—ବିଂ. (ନ. ତତ୍) ଅନୁଶ୍ରେଣିତ, ଯାହା ଉକାର କରାଇଲାହି, ଅମୋଦିତ, ଅପରିତ୍ରାଣ, ଅନ୍ୟର ଲେଖା ଅବକଳ ନକଳ ହୋଇ ନ ଥିବା, ଯାହା ଅନ୍ୟ ପୁଣ୍ୟକୁ ଅଣାଯାଇ ଲେଖା ହୋଇଲା ହୁଏ।

ଅନୁଦିବ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅପରିଶ୍ୱର, ବିବାହ ନ କରିବା, କୌମାର୍ଯ୍ୟ, ଅନୂଦିବ୍ୟା।

ଅନୁଦିବ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଉଦେଶ୍ୟ ରହିତ, ଉକଣ୍ଟାଶ୍ୟ, ନିଷ୍ଠନ୍ତ, (ସ୍ଥି) ଅନୁଦିବ୍ୟା।

ଅନୁଦିବ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ, ଉକଣ୍ଟାଶ୍ୟ, ଦୁଷ୍ଟିକ୍ରାନ୍ତିକାରୀ, ଦୁଷ୍ଟିକ୍ରାନ୍ତିକାରି, ଦୁଷ୍ଟିକ୍ରାନ୍ତିକାରୀଙ୍କାରୀ, ଦୁଷ୍ଟିକ୍ରାନ୍ତିକାରୀଙ୍କାରୀଙ୍କାରୀଙ୍କାରୀ।

ଅନୁଦିଗତ—ବି. ବିଂ. ଅନୁଦିମଧ୍ୟ, ଅନୁଦୁର୍ଧ୍ୱ, ଅପସ୍ତୁତ, (ସ୍ଥି) ଅନୁଦିଗତ।

ଅନୁଦୁର୍ଧ୍ୱ—ବି. ବି. ଅନୁଦିଗତ, ଅନୁ-

ଅନୁଦୁର୍ଧ୍ୱ—କୁଁ. ବି. ପାଶକତୀଡା, (ଅନୁ + ଦିବ + ଭାବ) ପୁନରାର ପଣଶେଳ ।

ଅନୁଦେଖାଗ—ପୁଂ. ବି. ଉଦ୍‌ଦେଖାଗଭାବ, ଆଳସ୍ୟ, ଅବହେଲା ।

ଅନୁଦେଖାଗୀ—ପୁଂ. ବିଂ. ଅନୁଦ୍ୟତ, ଅପସ୍ତୁତ, ନିଷ୍ଠେଷ, ଅଳସ ।

ଅନୁଦ୍ୟ—କ୍ର. ବିଂ. (ଅନୁ + ଦ୍ୟ + ତ) ଅନୁଗତ, ପଣ୍ଡାତ୍ତତ, ମାତ୍ରାର ଚର୍ବି କାଳବିଶିଷ୍ଟ ତାଳବିଶେଷ ।

ଅନୁଦ୍ୟବାହ—ପୁଂ. ବି. (ନ + ଉଦ୍ୟ + ଦ୍ୟବ + ଅ) ବିବାହର ଅଭିନ, (ବିଂ) ବିବାହଶୂନ୍ୟ ।

ଅନୁଦ୍ୟବିଶ୍ୱ—ବି. ବିଂ. (ନ + ଉଦ୍ୟ + ବିଶ୍ୱ + ତ) ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟତନ, ଅବ୍ୟକ୍ଳିତ, ଚିନ୍ତନ ନୁହେ ।

ଅନୁଦ୍ୟବେଶ—ପୁଂ. ବି. (ନ + ଉଦ୍ୟ + ବେଶ + ଅ) ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟର ପାତ୍ରବ ।

ଅନୁକତ—କ୍ର. ବିଂ. (ଅନ + ଉକତ) ନମ୍ବ, ବିନ୍ମତ ।

ଅନୁଧାନ—କୁଁ. ବି. (ଅନୁ + ଧାନ + ଅନ) ପଶ୍ଚଦଗମନ, ଅନୁସନାନ ।

ଅନୁଧାବିତ—କ୍ର. ବିଂ. ମନୋଯୋଗୀ, ଅଭିନିଷ୍ଠ ।

ଅନୁଧା—ଶ୍ଵା. ବି. ଶୁଭାନୁଚିନ୍ତନ, ମଙ୍ଗଳ-ଚିନ୍ତାକର, ଅନୁଶ୍ରୁତ ।

ଅନୁଧାନ—କୁଁ. ବି. (ଅନୁ + ଧାନ + ଅନ) ସବଦା ଚିନ୍ତା, ପଶ୍ଚାଚିନ୍ତା, ମଙ୍ଗଳ-ଚିନ୍ତା, ରକ୍ଷଣଚିନ୍ତା । [ଚିନ୍ତକ]

ଅନୁଧାୟୀ—ପୁଂ. ବି. ଅଭିଲାଷୀ, ଅନୁ-ଅନୁଧେୟ—କ୍ର. ବିଂ. (ଅନୁ + ଧେ + ଯ) ଯେ ବାଞ୍ଛା ବା କାମନା କ୍ଷିଣି ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅନୁଧାୟୀ—କ୍ର. ବିଂ. ଯାହା କ୍ଷିଣି ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅନୁଧାୟିତ—କ୍ର. ବିଂ. (ଅନୁ + ଧେ + ତ) ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଉପଦେଶାନୁସାରେ ପଠନ କରୁଥିବା । [ଅନୁଧାୟିତ]

ଅନୁଧାୟିତ—କ୍ର. ବିଂ. ସେ ପାଠ କରି-ଅନୁଧାୟିତ—କ୍ର. ବିଂ. ଅନୁଧାୟିତନଶୀଳ, ଅନୁକୂଳପତନ, ଅନୁଭୂପତନ ।

ଅନୁଧାୟିତ—(ଅବ୍ୟ) ପତର ସମୀପ ।

ଅନୁନାଦିତ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. ଅନୁରତି, ସମକାଳେ ଧୂନିତ ।

ଅନୁନାଦା—ଶ୍ଵ. ବିଂ. ପ୍ରତିଶରକାରକ, ସେ ଉଦ୍‌ଦୁରୂପ ଶବ୍ଦ କରେ ।

ଅନୁନାଶ—ପୁଂ. ବି. କାରୀ ।

ଅନୁନାଶ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅନୁ + ନଶ + ଅ) ପଣ୍ଡାନୁରଣ ।

ଅନୁନାଶିକ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. (ଅନୁ + ନଶ + ଶିକ) ମୁଖ-ନାସିକାରୁ ଉଚାରିତ ବର୍ଣ୍ଣ ବା ଧୂନି ।

ଅନୁନାଶ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. (ଅନୁ + ନଶ + ଶିତ) ଯାହା ବିନ୍ମୟ ବାକ୍ୟରେ ପ୍ରାର୍ଥିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଅନୁନେୟ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. (ଅନୁ + ନଶ + ଯ) ଅନୁନେୟ ଯୋଗ୍ୟ, (ବି) ଅନୁନେୟ ।

ଅନୁନତ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. ଅନୁଛିତ, ନମ୍ବ ।

ଅନୁନ୍ଦିତ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. ଅନୁନାଦଗ୍ରହ, ଅନ୍ତିମ, ପାଗଳ ନୁହେ । [ଶ୍ଵାନ] ।

ଅନୁପ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. ଉପମାରହିତ, ସାଦୁଶା-ଅନୁପକାର—ପୁଂ. ବି. (ନ + ଉପକାର) ଉପକାରର ଅଭିନ, ଅପକାର, ଷତ, (ବି) ଉପକାର । [ଅନୁପକାର] ।

ଅନୁପକାର—ଶ୍ଵ. ବିଂ. ଅନୁପକାରା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଅନୁପକାରୀ ।

ଅନୁପକିତ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅନୁ + ପକି + ତ) ସେ ବାଞ୍ଛା ବା କାମନା କ୍ଷିଣି ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅନୁପକାରୀ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. ଯାହା କ୍ଷିଣି ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅନୁପଠିତ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. (ଅନୁ + ପଠି + ତ) ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଉପଦେଶାନୁସାରେ ପଠନ କରୁଥିବା । [ଅନୁପଠିତ]

ଅନୁପଠିତ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. ସେ ପାଠ କରି-ଅନୁପଠନ—ଶ୍ଵ. ବିଂ. ଅନୁପଠନଶୀଳ, ଅନୁକୂଳପତନ, ଅନୁଭୂପତନ ।

ଅନୁପଠ—(ଅବ୍ୟ) ପତର ସମୀପ ।

ଅନୁପଥ—ପୁ. ବ. ଅନୁକୂଳ ପତ୍ରା,
ଶୁଭମାର୍ଗ ।

ଅନୁପଦ—କୁ. ବ. ପ୍ରତିଦିନଲଭ୍ୟ,
ଯାହା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ମିଳେ ।

ଅନୁପଦ—କୁ. ବ. ଯୋଗ୍ୟାନ, (ଅବ୍ୟ)
ପଦେପଦେ, ପହକୁ ପଛ ।

ଅନୁପଦିକ—ଶ. ବି. ପାଦାଦରତ ।

ଅନୁପଦିଷ୍ଟ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପଦିଷ୍ଟ)
ଯେ ବିଷୟ ଉପଦେଶ କରାହେଉ
ନାହିଁ ।

ଅନୁପଣ—ଶ. ବି. ସେ ଅନ୍ତେଷ୍ଟଣ କରେ,
ଅନ୍ତେଷ୍ଟା, ଅନୁଗାମୀ । [ତଠାର
ଅନୁପଣନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୋକା, ଯୋଜା,
ଅନୁପଧ—ଶ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) କପଟାଶ୍ରୀ,
ସତରାବ ।

ଅନୁପମାତ—ପୁ. ବି. (ନ + ଉପମାତ)
ଅବତ୍ରାଆ, ଯଜ୍ଞୋପମାତରହିତ ।

ଅନୁପନ୍ୟାସ—ପୁ. ବି. (ନ + ଉପନ୍ୟାସ)
ଗଲନ୍ତନୁହେ, ଉପନ୍ୟାସ ନୁହେ, ଅକଥନ ।

ଅନୁପପତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ + ଉପ + ପତ୍ର
+ ତ) ଅପଙ୍ଗତ, ଅନୁପତ୍ର, ଅଯୁତ ।

ଅନୁପପନ—ଶ. ବି. ଅଯୁତ, ଅଵେତ,
ଯୁକ୍ତିବାସ ପରସ୍ତ, ଅପମଣ୍ଜିତ ।

ଅନୁପବାଧ—ଶ. ବି. ବାଧାଶ୍ରୀ,
ଯେତାରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନାହିଁ ।

ଅନୁପଭକ୍ତ—ଶ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା
ଭେଗ କରାହୋଇନାହିଁ, ଅବ୍ୟବହୃତ,
ଅଭିଷିତ ।

ଅନୁପମ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପମ) ବ. ଶ୍ରୀ;
ଉପମାରହିତ, ଅଦ୍ଵିତୀୟ, ଅତ୍ୟକ୍ଷେ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁପମା ।

ଅନୁପମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଉପମା—
ରହିତ, ଅତ୍ୟଳା, ନିରୁପମା, ସଂଖେତିଷ୍ଠ,
(ବିଂ) ନୈତିତିକୋଣ ଦିଗନ୍ତର ସ୍ତ୍ରୀ,
ଉପମାରହିତ୍ୟ, ଉପମାର ଅଭାବ ।

ଅନୁପମିତ—ଶ. ବି. ଅଭୁତି, ଯାହାର
ତୁଳନା କରି ହୁଏ ନାହିଁ, ଅଭୁଲମ୍ବନ୍ୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁପମିତା ।

ଅନୁପମେସ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପମେସ)
ଯାହାର ଉପମା କରୁଥାଇ ନ ପାରେ,
ସଂଖେତିଷ୍ଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁପମେସା ।

ଅନୁପ୍ୟୁତ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପ୍ୟୁତ)
ଅପ୍ୟୋକନମୟ, ଅତ୍ର, ଅଯୋଗ୍ୟ,
ଅୟୁତ, ଅନୁଚିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁପ୍ୟୁତା,
(ବି) ଅନୁପ୍ୟୁତତା ।

ଅନୁପ୍ୟୋଗ—ବ. ପୁ. (ନ + ଉପ୍ୟୋଗ)
ଆନୁକଳର ଅଭାବ, ଭେଜନର ଅଭାବ,
ଅଯୋଗ୍ୟତା, (ଶ. ବି) ଅନୁପ୍ୟୁତ,
ଉପବାସୀ (ବ. ଶ୍ରୀ) ।

ଅନୁପ୍ୟୋଗିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନୁପ୍ୟୁତତା,
ଅଯୋଗ୍ୟତା ।

ଅନୁପ୍ୟୋଗୀ—ପୁ. ବି. (ଅନୁପ +
ଯୋଗିନ୍) ଅନୁପ୍ୟୁତ, ଅଯୋଗ୍ୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁପ୍ୟୋଗିନୀ ।

ଅନୁପରତ—ତ୍ର. ବି. (ନ + ଉପ + ରମ
ତ) ଅନୁବୁଦ୍ଧ, ଅନୁପରତ ।

ଅନୁପରତ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପରତର
ଅଭାବ, ଅବସମ, ବିଷୟାନୁରତ୍ତ, (ବିଂ)
ଅନୁପରତ ।

ଅନୁପଳ—ପୁ. ବି. ହିନ୍ଦୁଶିଳାନୁସାରେ
ବାଲର ଶୁଦ୍ଧତମ ଅଂଶ ବା ବିଭାଗ ।

ଅନୁପଳକ୍ଷିତ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପଳକ୍ଷିତ)
ବିଶେଷଭାବେ ନ ଜାଣି, ଅବବେଳିତ ।

ଅନୁପଳକ୍ଷିତ—ଶ. ବି. ଅନଳିତ, ଅନୁଭୁତ,
ଅନବହୁଧ, ଅନୁପରତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନୁପଳକ୍ଷିତ ।

ଅନୁପଳକ୍ଷିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଗ୍ରାପ୍ତି, ଅନଳିତ,
ଧାରଣାର ଅଭାବ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷାଭାବ ।

ଅନୁପଳାତ—ପୁ. ବି. ଅବତ୍ରାଆ, ଯାହାର
ଉପନ୍ୟାସ ଫଶାର ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅନୁପଶମ—ପୁ. ବି. ଶାନ୍ତିର ଅଭାବ, (ବି)
ଅନୁପଶମ ।

ଅନୁପଶମା—ଶ. ବି. ସେ ଉପଶମାର—
କହି ନୁହେ, (ନ୍ୟାୟମତେ) ଦୂଷ୍ଟ
ହେତୁବିଶେଷ ।

ଅନୁପସେନ—ଶ. ବି. ଦଖାଦ ବ୍ୟକ୍ତନ-
ଶ୍ରୀନ୍ୟ ଅନ୍ତି ।

ଅନୁପସ୍ତୁତ—ଶ. ବି. ବକ୍ତର ନୁହେ,
ପାକାଦି ସମ୍ବାଦକର ନୁହେ, ଅନୁତ-
ପାକ, ଅନନ୍ଦତ ।

ଅନୁପସ୍ତାନ—କୁ. ବି. (ନ + ଉପସ୍ତାନ)
ଉପସ୍ତାନଶ୍ରୀ, ଉପାସନାରହିତ ।

ଅନୁପସ୍ତାପନ—କୁ. ବି. (ନ + ଉପସ୍ତାପନ)
ଜୌଣୀ ବିଷୟ ଉପସ୍ତି କରନ୍ତିବା,
ପ୍ରସଙ୍ଗ ନ କରିବା ।

ଅନୁପସ୍ତାପଣ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପସ୍ତାପଣ)
ପିର + ସ) ଯାହା ଶାରବାର
ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ ।

ଅନୁପସ୍ତାସ୍ତ୍ରୀ—ପୁ. ବି. ଅନୁପସ୍ତାତ,
ଅପମାପଣ, ଦୂରବତୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁପ-
ସ୍ତାସ୍ତ୍ରୀମା ।

ଅନୁପସ୍ତିତ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପସ୍ତିତ)
ଗରହାରି, ଅବତ୍ରିମାନ, ଅନାଗତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁପସ୍ତିତିଶ ।

ଅନୁପସ୍ତିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ + ଉପସ୍ତିତ)
ଉପସ୍ତାନର ଅଭାବ, ସ୍ତିତର ଅଭାବ,
ଅବଦ୍ୟମାନତା, ଅସୁରଣ, (ବିଂ) ଅନୁପ-
ସ୍ତିତ ।

ଅନୁପହତ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପହତ)
ଆପାତନଶ୍ରୀ, (କୁ. ବି) ନୁତନ ବସ୍ତ୍ର,
ଯାହା କେତ୍ତ ପିନ୍ଧ ନାହିଁ ।

ଅନୁପକୃତ—ଶ. ବି. ପିନ୍ଧାରମୁଖକ
ବେଦଗୁହଣରହିତ ।

ଅନୁପାତକ—କୁ. ବି. (ଅନ୍ତ + ପତ +
ଶିର + ଅକ) ମହାପାତକ ସତ୍ତ୍ଵଶ
ପାପବିଶେଷ, ୩୫ ପ୍ରକାର, ଯଥା—
ମିଥ୍ୟବଚନ, ରାଜାଙ୍କପ୍ରତି ଲେଖା,
ପିତାଙ୍କର ମିଥ୍ୟାଦୋଷ କଥନ,
ବେଦଭ୍ୟାଗ, ବେଦନିନ୍ଦା, ମିଥ୍ୟାସାକ୍ଷ୍ୟ,
ବନ୍ଧୁବଧ, ଅନ୍ତ୍ୟକ ଲେଖକ ଅନୁଭବଶ,
ଅଭିଭବଶ, ନିଷ୍ପେ ବା ଗଛିତ
ଦ୍ରବ୍ୟଗୁହଣ, ମନୁଷ୍ୟହରଣ, ଅଶ୍ଵ-
ହରଣ, ରୂପାଗେହଣ, ତୁମିହରଣ,
ସ୍ଵାର୍ଗେହଣ, ମଣିହରଣ ଓ ୧୯ ପ୍ରକାର
ଅଗମଶମନ ।

ଅନୁପାତକ—ଶ. ବି. ସେ ଅନୁପାତକ କରିଥିବ ।

ଅନୁପାତ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ପତ + ଅ) ପଣ୍ଡବମନ, ପଛରେ ପଡ଼ିବା, (ଶିତ) ଏକ ଶଶି ସହିତ ଅନ୍ୟ ଶଶିର ସମ୍ବନ୍ଧ । ଅନୁପାନସମାନୁପାତ—ବି. (ଗା) ଏକଶଶି ସହିତ ଅନ୍ୟଶଶିର ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ପରିମାପକ କରି ଡାହାର ଅନୁସାରେ ବହୁ ଶଶି-ମଧ୍ୟରେ ପରିଷର ସମ୍ବନ୍ଧ ନିର୍ବୁଣ୍ଡ ।

ଅନୁପାତୀ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ପତ + ଲନ) ଅନୁଗାମୀ ।

ଅନୁପାନ—କ୍ଲ. ବ. ଯାହା ଅନ୍ୟର ସହିତ ପିଆଯାଏ, ଆପିଧର ସହାୟ ଦିବ୍ୟ । ଅନୁପାନବୁଦ୍ଧ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପାନବୁଦ୍ଧ) ସେ ଫେରି ଆସେ ନାହିଁ, ନେଷ୍ଟିକ ବିହୁରସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅନୁପାଶ୍ରୀ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ପାଶ୍ରୀ) ପାଶ୍ରୀ ଦେଶଜଳରେ ସ୍ଥିତ ।

ଅନୁପାଳୀ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ପାଳ + ମୀ. ଯ) ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରତିପାଳ ପୋତ୍ୟ ଚକ୍ରଶୀଘ୍ର ।

ଅନୁପୁଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. ଏକଳାଶୟ ଢୂଣ, ଫୁଲସର, କଣ୍ଠସର ।

ଅନୁପୁଣ୍ୟ—ଶ. ବି. ଠିକ୍ କମାନୁସାରେ, ପରପର, ଠିକ୍ କମାନୁୟାୟୀ, ଏକପରେ ଏକ, ଧାରାବାହକ ବିମରେ, (ସୀ) ଅନୁ-ପୁଣ୍ୟ ।

ଅନୁପୁଣ୍ୟ—ବି. ପୃଷ୍ଠାରୁପରବନା ପାଶାଦି । ଅନୁପେତ—ଶ. ବି. (ନ + ଉପେତ) ଉପନୟନ ନିମିତ୍ତ ସେ ଶୁଭୁନିକଟ ଯାଇନାହିଁ (ସୀ) ଅନୁପେତ ।

ଅନୁପ୍ତ—ଶ. ବି. (ନ + ବପ୍ତ + ତ) ଯାହା ବୁଣା ହୁଏ ନାହିଁ ବା ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅନୁପଦାନ—କ୍ଲ. ବ. (ଅନୁ + ପତ + ଦ + ଅନ) ବଞ୍ଚୀପାଦନ ନିମିତ୍ତ ବାହ୍ୟ ପ୍ରୟତ୍ତିବିଶେଷ ।

ଅନୁପ୍ରବତନ କ୍ଲ. ବ. ଶୁଭୁ ଯେହର ଉଚାରଣ କରି ଶିଖା ଦିଅନ୍ତି ସେହିପରି ଉଚାରଣ କରିବା ।

ଅନୁପରଷ୍ଟ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ପତ + ବିଶ + କ. ତ) ଅନୁପରଷ୍ଟ, ଅନୁନିରଷ୍ଟ, ମଧ୍ୟଗତ, ସଂଶାଙ୍କେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ, (ସୀ) ଅନୁପରଷ୍ଟ ।

ଅନୁପ୍ରବଣ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ ପତ + ବିଶ + ଭ + ଅ) ପ୍ରତିବିମ୍ବପତନ, ଉତ୍ତରକୁ ଭେଦିବା, ଅନୁପ୍ରବେଶ ।

ଅନୁପ୍ରମ୍ପ—ଶ. ବି. ପ୍ରମାନୁସାର, ଆଢ଼ିବାଗରେ, ଉତ୍ତରାଭାଗ ଦେଇ ।

ଅନୁପ୍ରସ୍ତାତ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ପତ + ସା + କ. ତ) ଅନୁଗତ, ଅନୁପ୍ରସ୍ତାତ ।

ଅନୁପ୍ରାନେ—କ୍ଲ. ବ. (ଅନୁ + ପତ + ଶିର + ଅନ) ଅନୁପାନନା (ସକଳାର୍ଥେ) ।

ଅନୁପ୍ରାନନା—ସୀ. ବି. ସଞ୍ଚିବନ, ଜୀବନ-ଶକ୍ତିରଥାପବେଶ, ପ୍ରତ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ ।

ଅନୁପ୍ରାଣିତ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ପତ + ଶିର + ମୀ. ତ) ପରାବିତ, ଗୋପାତିତ ।

ଅନୁପ୍ରାସ୍ତ୍ର—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ପତ + ଆସ + କ. ତ) ଗତ, ଆରକ୍ଷ, ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଅନୁପାସ—ପୁ. ବି. ଭୁଲକର୍ତ୍ତ୍ଵକଣ୍ୟାସ, (ଅନୁ + ପ୍ରସ + ଭା. ଅ), ଶବାଳଙ୍କାର-ବିଶେଷ ।

ଅନୁପାବ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ପ୍ଲୁ + ଅ) ସେ ପଛରେ ଗତିକରେ, ଅନୁଚର, ସହଚର, ସହାୟକ ।

ଅନୁବନ୍ଧ—ବି. (ଅନୁ + ବନ୍ଧ + ଅ) ବାଧତା, ଦ୍ୱାରକରନ, ଉପଚମ, ଆଚମ୍ଭ ।

ଅନୁବନ୍ଧତ୍ୱ—କ୍ଲ. ବି. ଅବିଜ୍ଞିନ୍ଦ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧ, ଧାରାବାହକତା ।

ଅନୁବନ୍ଧୀ—ପୁ. ବି. ସେବାକେ ପାଖରେ ଥାଏ, ଅନୁରୋଧୀ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ସମ୍ବନ୍ଧିକାରୀ, ସମ୍ବନ୍ଧୀ (ସୀ) ଅନୁବନ୍ଧୀ ।

ଅନୁବନ୍ଧୀ—ବି. ବଧ କରିବା ନିମିତ୍ତ ପଶୁ-ପ୍ରଭାବ ।

ଅନୁବୋଧ—ଉଦ୍ଦିବାଧନ, ସୁରଣ, ସ୍ଵାନା-କ୍ରେତରବ୍ୟବର ସୁନ୍ଦରବାଦିପନ, ପଣ୍ଡାତ୍ମକ, ପଣ୍ଡାତ୍ମକାରୀ ।

ଅନୁବାଦଣ—ବି. ବ୍ୟାହଣ ସଢ଼ଣ ଗ୍ରହ । ଅନୁଭବ—ବି. (ଅନୁ + ଭୁ + ଭ. ଅ) ପରିଶାର-ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତିତ ଜୀବ, ବୋଧ, ଉପଲବ୍ଧି, ଜୀବ, ଅନୁମାନପ୍ରତ୍ୟେତ, (ବି) ଅନୁଭବ ।

ଅନୁଭବକିରଣ—ବି. (ଅନୁଭବ + କିରଣ) ଅନୁଭବକିରଣ, ଅନୁଭବକିରଣ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ ବା ପ୍ରିଣ୍ଟକୁତ ।

ଅନୁଭବତା—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ଭୁ + ତା) ଅନୁଭବତା, (ସୀ) ଅନୁଭବତା । - ଅନୁଭବା—ବି. (ଅନୁଭବ + ଭାବ) ଉପଲବ୍ଧକାରୀ, ବୋଧା, ସେ ଅଙ୍ଗରେ ନିର୍ଭର ଅଛୁ ।

ଅନୁଭବବ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ଭୁ + ବାବ.) + ଅନୁଭବବ, ସାମର୍ଥ୍ୟ, ମହିମା, ତେଜ, ସଙ୍କେତ ।

ଅନୁଭବକ—ବି. ଅନୁଭବକ ।

ଅନୁଭବସ୍ୟ—ବି. (ଅନୁ + ଭୁ + ଶିର + ମୀ. ତ) ଅନୁଭବର ବିଷୟାବୀତ ।

ଅନୁଭବା—ବି. ସେ ସାକ୍ଷାତ୍ କରେ, ସେ ପରେ ଜନ୍ମଗୁଡ଼ଣ କରେ ।

ଅନୁଭବଶ—ପୁଷ୍ଟକାରୀ ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଅନୁଭୁ—ଅନୁଭବରୁପ ଜୀବବିଶେଷ ।

ଅନୁଭୁତ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ଭୁ + ମୀ. ତ) ଅନୁଭବର ଜୀବ, ଉପଲବ୍ଧି, ଜୀବ, ବି) ଅନୁଭବ, ଅନୁଭୁତ ।

ଅନୁଭୁତାଦ୍ୟବୁଦ୍ଧ—ସୀ. ବି. ଭବନାଶ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧାନ, ସମ୍ବାନ୍ଧ ।

ଅନୁଭୁତ—ସୀ. ବି. (ଅନୁ + ଭୁ + ଭ. ତ) ଅନୁଭବ, ଜୀବ, (ବି) ଅନୁଭୁତ ।

ଅନୁଭୁତାଦ୍ୟବୁଦ୍ଧ—ଶ. ବି. ଭବନାଶ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧାନ, ସମ୍ବନ୍ଧିତ ।

ଅନୁଭୁତାଦ୍ୟବୁଦ୍ଧ—ପୁ. ବି. ସାରଷତ ବ୍ୟାକରଣବୁଦ୍ଧ ।

ଅନୁମଗନ—ବି. (ପ୍ରା କ ନମ୍ବନ) ।

ଅନୁମତ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ମନ + ମୀ. ତ) ଜୀମା, ଶୀତକ, ଅନୁମୋଦିତ, ଅନୁମତ ।

ଅନୁମତ କର୍ମକାରୀ—ବି. ସେ ଅନ୍ୟର ଲେଖାଦ୍ୱାରା କର୍ମ କରେ ।

ଅନୁମତ—ସ୍ବୀ. ବି. (ଅନୁ + ମନ + ତି)
ସମ୍ପଦ, ଅନୁଜ୍ଞା, ଚର୍ଚଣୀପୁନ୍ନ ପୁଣ୍ଡିମା;
ଆଦେଶ ।

ଅନୁମନ୍ତ୍ର—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ମନ +
କ.ତୃ) ଅନୁମତିଦାତା, ସେ ଅନୁମତି-
ଦିଏ, ସ୍ବୀ ଅନୁମତୀ ।

ଅନୁମନଶ—ଲୀ. ବ. ମନ୍ଦୋତ୍ତରପୁଷ୍ଟକ
ପଦ୍ଧାଗବିଶେଷ ।

ଅନୁମନିତ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ମନ +
ମୀ.ତି) ମନୋଗୁରଣୀହକାରେ ଯଜ୍ଞରେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଅନୁମରଣ—ଲୀ. ବ. ସାମୀ ମୁଖ୍ୟରେ
ସ୍ଥାର ଚିତ୍ତାରେହଣ ବା ପ୍ରାବୀରଜନ,
ସମ୍ମାନିତ ।

ଅନୁମା—ସ୍ବୀ. ବି. (ଅନୁ + ମ + ଭାଆ.)
ବ୍ୟାପକବସ୍ତୁର ଜ୍ଞାନକ୍ଷୟ, ପୁଣ୍ଠ,
ଅନୁମତ, ଅନୁମାନ ।

ଅନୁମାତା—ତି. ବି. (ଅନୁ + ମା + କ.
ତୃ) ସେ ଅନୁମାନକରେ, ଅନୁମାନକର୍ତ୍ତା
(ସ୍ବୀ) ଅନୁମାତୀ ।

ଅନୁମାନ—କ୍ଲ. ବ. (ଅନୁ + ମା + ଭ.
ଅନ) ବ୍ୟାପାର ଜ୍ଞାନଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପକବସ୍ତୁର
ନିଷ୍ଠ୍ୟ କରିବା ।

ଅନୁମାନବନ୍ଧମଣି—ସୁଂ. ବି. ନାଥପୁଣୀପୁର
ଅନୁମାନବୋଧକ ପ୍ରକରଣବିଶେଷ ।

ଅନୁମାନମୟତ—ସ୍ବୀ. ବ. ରତ୍ନାଥ
ପଣ୍ଡାତ ଟାକାହାରୁବିଶେଷ ।

ଅନୁମାନପିତ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ମାତି +
କାନ୍ତି) ଅନୁମାନକନକ, ନିଷ୍ଠ୍ୟ-
କାରକ, (ସ୍ବୀ) ଅନୁମାପିକା ।

ଅନୁମାନକୋତ୍ତ—ସ୍ବୀ. ବି. ଉତ୍ତର. ଉତ୍ତର,
ଅନୁମାନକୋତ୍ତ ଅନ୍ତାଜୀବି ।

ଅନୁମାନପକ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ମାପି +
କ. ଅ. କ) ଅନୁମାନକନକ, ନିଷ୍ଠ୍ୟ-
କାରକ, (ସ୍ବୀ) ଅନୁମାପିକା ।

ଅନୁମାର—ମାଗ ନୂରୂପ । [କର ।

ଅନୁମାସ—କ୍ରମପରିମାଣକରଣପ, ବିଶ୍ଵା-
ଅନୁମାସ—(ଅବ୍ୟ) ମାସେ ମାସେ,
ପ୍ରତିମାସେ ।

ଅନୁମିତ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ମା + ମୀ.ତି)
କଳ୍ପିତ, ଅନୁମାନଦ୍ୱାରା ଛିପିବା,
ହେଉଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ଠିତ, ଯାହା ଅନୁମାନ-
କରାହୋଇଥାଏ ।

ଅନୁମିତ—ସ୍ବୀ. ବି. (ଅନୁ + ମା + ଭ.
ତି) ଅନୁମାନହେଉଜ୍ଞନ, ବ୍ୟାପକବସ୍ତୁ-
ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପକବସ୍ତୁର ନିଷ୍ଠ୍ୟକର୍ତ୍ତିବା ।

ଅନୁମିତା—ସ୍ବୀ. ବି. ଅନୁମାନକରିବାର
କଲ୍ପା, ଷେପଣର କଲ୍ପା ।

ଅନୁମିତ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ମୁ + ତି)
ସ୍ଵଭାବର ଶୋକରେ ପଶ୍ଚାତ୍ମକ, ସହ-
ମୃତ ।

ଅନୁମତା—ସ୍ବୀ. ବି. ସେ ସାମୀର ମୁତ
ଦେହସଙ୍ଗେ ଚିତ୍ତାନଳରେ ପଢ଼ି ମରେ ।

ଅନୁମେସ୍ତ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ମା + ମୀ.
ତି) ଅନୁମାନଯୋଗ୍ୟ, ଅନୁମାନବୋଧ,
ଅନୁମାନଦ୍ୱାରା ଯାହା ସାଧତ ହେବ ।

ଅନୁମେଦ—ବ. (ଅନୁ + ମୁଦ + ଭାଥ)
ସମ୍ପଦକନକ ବ୍ୟାପାର, ଅନୁମେଦପାଦିକା-
ପୁଣ୍ଠକ ସମ୍ପଦ ।

ଅନୁମେଦକ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ଶିର
+ ମୁଦ + ଅ + କ.ଅକ) ଅନୁମେଦନ-
କର୍ତ୍ତା, ଆହୁତାଦ୍ୱାରକ ସମ୍ପଦକାରୀ, (ସ୍ବୀ)
ଅନୁମେଦକା ।

ଅନୁମେଦନ—ଲୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶିର + ମୁଦ
+ ଭା + ଅନ) ଉଚିତବୋଲି ସ୍ଵାକ୍ଷର-
କରିବା, ସମର୍ଥନ, ପ୍ରତିଦିନାନ, ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ।

ଅନୁମୋଦିତ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ଶିର
+ ମୁଦ + ମୀ.ତି) ସେଇବିଷୟକୁ ଅନୁ-
ମୋଦନ କରୁଥାଇଅଛି, ସମ୍ପଦ,
ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ ।

ଅନୁଯାଜ—ବ. ଯାଗର ଶେଷ ଅଳ ।

ଅନୁଯାଜ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ଯା + କ
+ ତି) ଅନୁଯାଜ, ସେ ସଙ୍ଗେ ଗମନ-
କର, ଅନୁଯାଜ ।

ଅନୁଯାତବ୍ୟ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ଯା + ମ.
ତବ୍ୟ) ଅନୁମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ, ଅନୁସରଣୀସ୍ୱ,
ଅନୁପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟ, (ସ୍ବୀ) ଅନୁଯାତବ୍ୟ ।

ଅନୁଯାତା—ସୁଂ ବ. (ଅନୁ + ଯା + କ.
ତୃ) ଅନୁଗନ୍ତା, ସହଚର, (ସ୍ବୀ) ଅନୁ-
ଯାତ୍ରୀ ।

ଅନୁଯାତ୍ର—ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଭ୍ରତ୍ୟ, ଅନୁଯାସି-
ବର୍ଗ, ଅନୁଚର ।

ଅନୁଯାତ୍ରା—ସ୍ବୀ. ବି. (ଅନୁଯାସ + ଆ) ଅନୁଯା-
ସିମ, ଅନୁଯାତ୍ରିନୀ ।

ଅନୁଯାସିକ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁଯାତ୍ରା + ଇକ)
ଅନୁଚର, ସହଯାତ୍ରି, ଏକସଙ୍ଗରେ
ପାର୍ଶ୍ଵଗମନକାଣ୍ଠ, (ସ୍ବୀ) ଅନୁଯାସିକୀ ।

ଅନୁଯାସୀ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁଯାତ୍ରା + ଇନ)
ଅନୁଗାମୀ, ସହଗାମୀ, (ସ୍ବୀ) ଅନୁଯାସିଣୀ
ଅନୁଯାନ—ଲୀ. ବ. (ଅନୁ + ଯା + ଭା.ଅନ)
ଅନୁଗାମ, ସହଗମନ, (ଗ୍ରା.ବି) ବିଦ୍ୟାୟ,
ସିବାପାର୍ଶ୍ଵ ଅନୁମତ ।

ଅନୁଯାସୀ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ଯା + କ.
ଇନ) ଅନୁଗାମୀ, ସେବକ ସହଶ ସେ
ପ୍ରଧାନ ସଙ୍ଗେଯାଏ, (ସ୍ବୀ) ଅନୁଯାସିନୀ ।

ଅନୁଯାସ—ତି. ବି. ଜିଜ୍ଞାସିତ, ଚିରସ୍ତ୍ର
(ସ୍ବୀ) ଅନୁଯାସା ।

ଅନୁଯୁଗେ—ଶ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଯୁଗକୁ ଯୁଗ,
ଯୁଗେ ଯୁଗେ, ଚିରକାଳ ।

ଅନୁଯୁପ—ଅବ୍ୟ. ଯୁପ ଯୁପେ ।

ଅନୁଯୋଦା—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ଯୁକ୍ତ +
କ. ତୃ) ଅନୁଯୋଗକାଣ୍ଠ, ପ୍ରଶ୍ନକାରକ,
ବେତନଗାସ୍ତ ଅଧ୍ୟାପକ ।

ଅନୁଯୋଗ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ଯୁକ୍ତ +
କ. ଅକ) ନିଜୀବା, ପ୍ରଶ୍ନ, ଆଶେପ, ସାଧନ,
ଚିରସ୍ତ୍ର ।

ଅନୁଯୋଗକୃତ—ସୁଂ. ବି. ସେ ପରିବରା
କଥା ସଦେହ ଦୂର କରେ ।

ଅନୁଯୋଗୀ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ଯୁକ୍ତ +
କ. ଇନ) ନିଜାକାଣ୍ଠ, ସେ ପ୍ରଶ୍ନ କରେ
ସମ୍ବନ୍ଧାଧାରୁକୁ, (ସ୍ବୀ) ଅନୁଯୋଗିନୀ
ଅନୁଯୋଜକ—ତି. ବି. (ଅନୁ + ଯୁକ୍ତ +
କ. ଅକ) ଅନୁଯୋଗକାଣ୍ଠ, (ସ୍ବୀ) ଅନୁ-
ଯୋଜକା ।

ଅନୁଯୋଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. ପ୍ରଶ୍ନକରିବା, ତିରି-
ପ୍ରାରକରଣ [ସ୍କାର କରିବା]

ଅନୁଯୋଜନ—ସ୍ଟୀ. ବି. ପ୍ରଶ୍ନକରିବା, ତିରି-
ଅନୁଯୋଜ୍ୟ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ଯୁକ୍ତ +
ମୀ. ଯ) ମନ୍ଦ, ନିଯାହ୍ର୍ଷ, ଆଜ୍ଞାକାରକ,
ଦାସ; (ସ୍ଥା) ଅନୁଯୋଜ୍ୟ ।

ଅନୁରକ୍ତ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ରନଳ +
ତ) ଆସନ୍ତ, ରତ, ପ୍ରିତ, ଅନୁକୂଳ,
(ସ୍ଥା) ଅନୁରକ୍ତ ।

ଅନୁରକ୍ତ—ସ୍ଟୀ. ବି. (ଅନୁ + ରନଳ + ତ. ତ)
ଆସନ୍ତ, ଅନୁରଗ ।

ଅନୁରଞ୍ଜନ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ରଞ୍ଜ + କ.
ଅ) ହର୍ଷନନକ, ସେ ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରଦାନ
କରେ, ସେ ରଙ୍ଗ କରେ, (ସ୍ଥା) ଅନୁ-
ରଞ୍ଜିବା ।

ଅନୁରଞ୍ଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ରଞ୍ଜ + ଶ.
ଅନ) ଆସନ୍ତକରଣ, (ବି) ଅନୁରଞ୍ଜିତ ।

ଅନୁରଞ୍ଜିତ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ରଞ୍ଜ +
କ. ତ) ଅନୁଗରିଷିଷ୍ଠ, ବର୍ଣ୍ଣରଞ୍ଜିତ,
ରଙ୍ଗଲଗା ହୋଇଥିବା ।

ଅନୁରଣନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ରଣ + ଶ.
ଅନ) ଶବ୍ଦରେ ଶବ୍ଦ, ପ୍ରତିଧ୍ୟନ, ଅନୁ-
ଗତସ୍ଵର ।

ଅନୁରତ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ରମ + ତ)
ଅନୁରକ୍ତ, ଆସନ୍ତ, ପ୍ରତିମାନ, ଅନୁରଗ-
ବିଶିଷ୍ଟ ।

ଅନୁରତ—ସ୍ଟୀ. ବି. (ଅନୁ + ରମ + ଶ. ତ)
ଆସନ୍ତ, ଅନୁରାଗ । [ଗତ]

ଅନୁରସ—ବି. ମାଧୁରୀଦ ରସର ଅନୁ-
ଅନୁରଥ୍ୟ—ବି. (ଅନୁ + ରଥ୍ୟ) ଶୁଦ୍ଧ
ମାର୍ଗ, ଗଲାର୍ଥ୍ୟ ।

ଅନୁରହସ—ଦ୍ୱି. ବି. ନିର୍ଜନଦେଶର
ଅନୁଗତ, ତତ୍ତ୍ଵପ୍ରାପ୍ତ ।

ଅନୁରାଗ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ରନଳ + ଶ.
ଅ) ଆଦର୍ୟ କୁ ପ୍ରେସ୍, ଆସନ୍ତ ପ୍ରେସ୍,
ପ୍ରିତ, ସହୃ, ସେହାର ।

ଅନୁରାଗବାନ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁରାଗ +
ବାନ) ପ୍ରେସିକ, ଅନୁରାଗୀ, ପ୍ରିତିଯୁ କୁ,
ଅନୁରାଗଯୁ କୁ, (ସ୍ଥା) ଅନୁରାଗବାନ ।

ଅନୁରାଗୀ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁରାଗ + ରାନ)

ଅନୁରାଗ୍ୟ—କୁ, (ସ୍ଥା) ଅନୁରାଗିଣୀ, (ବି)
ଅନୁରାଗକାଶ ।

ଅନୁରାତ୍ର—ରାତ୍ରି ଅନୁଗତ ।

ଅନୁରାଧାପୁର—ଲଙ୍ଘାତ୍ରୀପରେ ବୌଦ୍ଧ-
ମାନଙ୍କର ଶର୍ମ୍ମାନବିଶେଷ ।

ଅନୁରାଧା—ସ୍ଟୀ. ବି. ନନ୍ଦବିଶେଷର
ନାମ, ସମ୍ପଦଶ ନଷ୍ଟତା ।

ଅନୁରୂପ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ରୂପ + ମ.
ତ) ଅପେକ୍ଷିତ, ଯାହାକୁ ଅନୁରୋଧ
କରାହୋଇଥାଏ ।

ଅନୁରୂପ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ ରୂପ + କିପା)
ସେ ଅନୁରୋଧ କରେ, ସେ ଅପେକ୍ଷା
କରେ ।

ଅନୁରୂପ—ଦ୍ୱି. ବି. ସତ୍ତବ, ଦ୍ଵିତୀ,
ଯୋଗ୍ୟ, ଅନୁଯାସୀ, (ସ୍ଥା) ଅନୁରୂପା ।

ଅନୁରୂପ—ଶା. ଦ୍ୱି. ବି. ଅନୁସାରେ ।

ଅନୁରୂପା—ବି. ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ।

ଅନୁରୋଧ—ବି. ଅନୁଷ୍ଠାନକରାନ୍ତର
ସୁପାରି, ଶାତିର ।

ଅନୁରୋଧ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ରୂଧ + ଶ.
ଅ) ଉପରୋଧ, ପ୍ରାଣକା ।

ଅନୁରୋଧକ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ରୂଧ-
କ-ଅକ) ଅନୁରୋଧକର୍ତ୍ତା, ସେ ପ୍ରାଣ-
କିଷ୍ଟ କରେ, ପ୍ରତିରୋଧକ, (ସ୍ଥା) ଅନୁ-
ରୋଧକା ।

ଅନୁରୋଧରେ—ଶା. ଦ୍ୱି. ବି. ଅନୁଷ୍ଠାନ
କା ଘଟନାରେ ବାଧ ହୋଇ ।

ଅନୁରୋଧୀ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ରୂଧ + କ.
କନ) ସେ ଅନୁରୋଧକରେ, ଅନୁସାରେ ।

ଅନୁରୂପ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ରୂପ + ମ.
ତ) ନିବିଷ୍ଟ ।

ଅନୁଲାପ—ବି. ସୁନ୍ଦରୀ, ମୁହୂର୍ତ୍ତଶ ।

ଅନୁଲିପ୍ତ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ଲିପ୍ + ମ.
ତ) ଅଙ୍ଗରେ ଚକ୍ରାଦିଲେପନଯୁକ୍ତ,
ରଙ୍ଗ ବୋଲା ହୋଇଥିବା ।

ଅନୁଲେପ—ବି. ଦେହରେ ବୋଲା
ହେବା ସୁଗନ୍ଧ ଦ୍ରୁବ୍ୟବିଶେଷ ।

ଅନୁଲେପକ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଅନୁ + ଲିପ୍
+ କ, ଅକ) ସେ ଦେହରେ ସୁଗନ୍ଧ
ଲେପନ କରେ, (ସ୍ଥା) ଅନୁଲେପିକା ।

ଅନୁଲେପକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ଲିପ୍ +
କ. ଅନ) ସୁଗନ୍ଧଦ୍ରୁବ୍ୟବିଶେଷ, ଚନ୍ଦନ,
କୁଞ୍ଜମପ୍ରତ୍ୱତି ।

ଅନୁଲେପିତ—ଦ୍ୱି. ବି. ଅନୁଲିପ୍ତୀକୃତ ।

ଅନୁଲେପିତ—ସୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ଲିପ୍ +
କ. ଲନ) ଅନୁଲେପକ, (ସ୍ଥା) ଅନୁଲେ-
ପିତା ।

ଅନୁଲେମ—ବି. (ଅନୁ + ଲେମନ + ଅ)
ଅନୁଲେମ, ଯଥାକମ, (ବିପ) ପ୍ରତିଲେମ,
(ବିପ) ଅନୁକୂଳ, ପ୍ରାକୃତିକ, (ଦ୍ୱି. ବି)
ସହଜାଡ଼େ, ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଶାଳୀରେ,
(ଅବ୍ୟ) ପ୍ରତିରୋଧମେ, ପ୍ରତିରୋମେ ।

ଅନୁଲେମକ—ସୁଂ. ବି. ଉତ୍ତମବଣ୍ଣେ
ପୁରୁଷର ଓରସର ଅଧମବଣ୍ଣେ ସ୍ଥା-
ଗର୍ଭରୁ ଜାତହୋଇଥିବା, ଅନୁର,
କମାନୁସାରେ ଦ୍ଵିଷନ, (ସ୍ଥା) ଅନୁଲେ-
ମଜା [ଜାତ]

ଅନୁଲେମନନ୍ଦ—ସୁଂ. ବି. ଅନୁଲେମ-

ଅନୁଲେମବିବାହ—ସୁଂ ବି. ଜାତ୍ୟକ୍ର-
ବିବାହ, ଅଧବଣ୍ଣବିବାହ ।

ଅନୁଲେମନ—କ୍ଲୀ. ବି. ସେ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ଅପକୁ
କାତ, ପିତ୍ର, ଶୈଖାର ପରିପାକମୁଦ୍ରକ
ମଳ ନିଃସାରଣ କରେ ।

ଅନୁଲିନ୍ଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଉତ୍ତମକରିବା,
ଅନନ୍ତକମ ।

ଅନୁଲିନ୍ଦନୀୟ—ବି. (ନ + ଉତ୍ତମନୀୟ)
ଯାହା ଅତିମ କର ହୃଦ ନାହିଁ, ଅନ-
ନିତମନୀୟ ।

ଅନୁବଂଶ—(ଅବ୍ୟ.) ଶାଖାନୁଦ୍ରମେ, ବଣ-
ରେ (ସୁଂ) ଅନୁନ୍ଦମିକ ବଣ, ଅପତ୍ୟ-
ପରମ୍ୟ ।

ଅନୁବକ୍ତା—ବି. ଶୁରୁ ଯେପର ଉପଦେଶ
ଦିଅନ୍ତି ସେହିପର ଉଚାରଣକାରୀ ।

ଅନୁବନ—ବି. ଅନୁନ୍ଦମରେ ବଙ୍କା,
ଆବେ ଆବେ ବଙ୍କା, ଅତ୍ୟନ୍ତ ବଙ୍କା ।

ଅନୁବଚନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନୁରୂପକଥନ, ଯଜ୍ଞର ମହାଦିବଶେଷ ।
ଅନୁବସ୍ତ—ପୁଂ. ବି. ଅନୁକୂଳ ବସ୍ତ, ଗୁଡ଼ବର୍ଷ, ଦ୍ୱାତଣ ଗୁରୁମାସ, ଦିତ୍ୟ, ପ୍ରତିବର୍ଷ ।
ଅନୁବର୍ତ୍ତନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନୁସରଣ, ଅନୁଗମନ, ସେବା, ଅନୁବରଣ, ପାଳନ ।
ଅନୁବର୍ତ୍ତନୀୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବୃତ୍ତ + ମୀ. ଅନ୍ତାୟ) ଅନୁସରଣୀୟ, କରଣୀୟ,
ଅନୁବର୍ତ୍ତିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନୁବର୍ତ୍ତିତ ଶବ୍ଦକାରୀ, ଅନୁବର୍ତ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବୃତ୍ତ + ତନ) ପଣ୍ଡାଦିଗାମୀ, ଅନୁଗାମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁବର୍ତ୍ତିମା । [ଅବଧ୍ୟନ]
ଅନୁବଧ—କ୍ଲୀ. ବି. ବର୍ତ୍ତ, ସବଦା, ଅନୁବଦ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବଦ + ମୀ. ତ) ବାଧ, ସର୍କର୍ଯ୍ୟପୁନ୍ତ, ସବଦ ।
ଅନୁବଦନେଶ—ଶ୍ର. କି. ବି. ସର୍କର୍ଯ୍ୟରେ, ଅନୁବଦରେ ।
ଅନୁବଦ—ଶ୍ର. କି. ବି. ସବଦା ।
ଅନୁବର୍ତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ବର୍ତ୍ତର ଅନୁରୂପ ।
ଅନୁବଳ—ଶ୍ର. ବି. ବର୍ତ୍ତର ଅନୁଗମନ, କରେ, (କ୍ଲୀ. ବି) ପୃଷ୍ଠରେକ ସେଇ୍ୟ, ପ୍ରଭାବ, ସାହାଯ୍ୟ, ମାୟାବଳ, ଅନୁଗତବଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁବଳା ।
ଅନୁବଶ—ଶ୍ର. ବି. ବଶାନୁଶ, (ପୁଂ. ବି) ଅନୁବଶ, ଅନୁବର୍ତ୍ତନ ।
ଅନୁବାକ—ପୁଂ. ବି. ଆବୁଦ୍ଧି, ବେଦର ଅଂଶବିଶେଷ, ରକବିଶେଷ, ପୁନଃ ପାଠ ।
ଅନୁବାକପଣ୍ଡା—ଯଜ୍ଞକ୍ଷେତ୍ରର ଗୋଟିଏ ପରିଶିଳ୍ପିକାମିଶେଷ ।
ଅନୁବାଚ—ପୁଂ. ବି. ଅଧାପକ ।
ଅନୁବାଚନ—କ୍ଲୀ. ଅଧାପନ ।
ଅନୁବାଚନୀୟ—ପୁଂ. ବି. ଅଧାପକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁବାଚନୀୟ ।
ଅନୁବାତ—ପୁଂ. ବି. ଅନୁକୂଳ ପବନ ।
ଅନୁବାଦ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ବଦ + ଅ) ନିଦା, ଅନୁକରଣ, ଭାବକରଣ, ଭାବାନ୍ତରକରଣ, ପଣ୍ଡାଦିକଥନ ।

ଅନୁବାଦକ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବଦ + କ) ସେ ଅନୁବାଦ କରେ ।
ଅନୁବାଦା—ଶ୍ର. ବି. ସେ ଅନୁବାଦକରେ, ଅନୁବାଦକାରକ ।
ଅନୁବାଦ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବଦ + ଦ୍ୟ) ପ୍ରତିବାସୀର ଅନ୍ୟଗୁରୁବାସୀ ।
ଅନୁବୋଣେୟ—ଅଯୋଧ୍ୟାର ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷଙ୍କ ପ୍ରଦେଶ ।
ଅନୁବ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ଅନୁରତ, ପଣ୍ଡାଦିଗାମୀ ।
ଅନୁବ୍ୟବସାୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ବ + ଅବ + ସୋ + ଭାବ) ପ୍ରତ୍ୟେକଜଳ (ନ୍ୟାୟ ଶାସ୍ତ୍ର), ବେଦାନ୍ତରେ (ପିତାନ୍ତ୍ରଜଳ) ।
ଅନୁବ୍ୟାଖ୍ୟାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଣ୍ଡାଦିବ୍ୟାଖ୍ୟା, ମହାଦିଵ ଅବକଳ ଅର୍ଥପ୍ରକାଶ ।
ଅନୁବ୍ୟାଧ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ବ୍ୟାଧ + ଭାବ) ହ୍ୟୋଗ, ମିଳନ ।
ଅନୁବ୍ୟାହାର—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ବ + ଆ + ବୃ + ଅ) ଅନୁବାଦ, ଅନୁରୂପକଥନ ।
ଅନୁବ୍ୟକ—(ଅନୁ + ବ୍ୟକ + ଭାବ) ପଛରେ ଯିବା, ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ।
ଅନୁବ୍ୟନ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଣ୍ଡାଦିଗମନ, ଗୁର୍ହାଗତ ଶିଷ୍ଟବନ୍ଦୁପୁରୁ ଗଲବେଳେ ତାହାପାଇରେ କଥୁରୁତ୍ୟବାବୁପ ଶିଷ୍ଟଗୁରୁ ।
ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ—ବିନାପଦ୍ମତକୁରିହଙ୍କନକର ।
ଅନୁବ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବୃତ୍ତ + କ. ତ) ଅନୁଗତ, ପଣ୍ଡାଦିଗତ, ବଣ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁବ୍ୟି ।
ଅନୁବ୍ୟି—ବି. (ଅନୁ + ବୃତ୍ତ + ଭାବ) ପଣ୍ଡାଦିଗମନ, ସେବା, ଅନୁବନ୍ତ, ଅଭ୍ୟାସ, ଅନୁବନ୍ଧନ ।
ଅନୁବେନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ବଦ + ଶ୍ର. ଅନ) ଜ୍ଞାପନ, ଜ୍ଞାନଦାନ, ସମବେଦନା । [ସପର୍ତ୍ତି] .
ଅନୁବେଧ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ବ୍ୟଧ + ଅ) ଅନୁବେଳ—ଅବ୍ୟାସ, ପ୍ରତିଷ୍ଠନ, ସବଦା, ସମୁଦ୍ର କଳେ କଳେ, ଉପକୁଳେ ।
ଅନୁବେଳିତ—କ୍ଲୀ. ବ୍ୟବ ଲେପବିଶେଷ ।
ଅନୁବେଶ—ପୁଂ. କି. (ଅନୁ + ବଦ + ଅ) ଜ୍ଞେସ୍ତକୁ ଅତିକମ କରି କନିଷ୍ଠର ବିବାହ, ବିବ୍ରାତ, ବିତ୍ତ ଥାଉ ଥାଉ ଯାନର ବିବାହ ।

ଅନୁବେଶ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବଶ + ଯ) ପ୍ରତିବାସୀର ଅନ୍ୟଗୁରୁବାସୀ ।
ଅନୁବୋଣେୟ—ଅଯୋଧ୍ୟାର ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷଙ୍କ ପ୍ରଦେଶ ।
ଅନୁବ୍ୟବସାୟ—ଅଯୋଧ୍ୟାର ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷଙ୍କ ପ୍ରଦେଶ ।
ଅନୁବ୍ୟାଖ୍ୟାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଣ୍ଡାଦିବ୍ୟାଖ୍ୟା, ମହାଦିଵ ଅବକଳ ଅର୍ଥପ୍ରକାଶ ।
ଅନୁବ୍ୟାଧ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବ୍ୟଧ + ଭାବ) ହ୍ୟୋଗ, ମିଳନ ।
ଅନୁବ୍ୟାହାର—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବ + ଆ + ବୃ + ଅ) ଅନୁବାଦ, ଅନୁରୂପକଥନ ।
ଅନୁବ୍ୟକ—(ଅନୁ + ବ୍ୟକ + ଭାବ) ପଛରେ ଯିବା, ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ।
ଅନୁବ୍ୟନ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଣ୍ଡାଦିଗମନ, ଗୁର୍ହାଗତ ଶିଷ୍ଟବନ୍ଦୁପୁରୁ ଗଲବେଳେ ତାହାପାଇରେ କଥୁରୁତ୍ୟବାବୁପ ଶିଷ୍ଟଗୁରୁ ।
ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁ + ବ୍ୟକ + ଭାବ) ପଣ୍ଡାଦିଗମନ, ଗୋବଧର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଚିତ୍ୟବିଶେଷ ।
ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ଅନୁବାଦକ ନିମ୍ନପୁନ୍ତ, ସମାନନ୍ତ୍ୟମକାଣ୍ଡ, ଭଲକମୀ ।
ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ଶୀ + ଭାବ) ଅନୁତାପ, ଦ୍ୱେଷ, ଅହନ୍ତା, ଶନ୍ତିତା, ଘୃଣା ।
ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁ + ଶୀ + କ. ଅନ) ସେ ପଣ୍ଡାଦିଗମନ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟାନା ।
ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ + ଭାବ) ଅନୁତାପ, ଦ୍ୱେଷ, ଅହନ୍ତା, ଶନ୍ତିତା, ଘୃଣା ।
ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ + ଭାବ) ଅନୁତାପ, ଦ୍ୱେଷ, ଅହନ୍ତା, ଶନ୍ତିତା, ଘୃଣା ।
ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ + ଭାବ) ଅନୁତାପ, ଦ୍ୱେଷ, ଅହନ୍ତା, ଶନ୍ତିତା, ଘୃଣା ।
ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟ + ଭାବ) ଅନୁତାପକାଣ୍ଡ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁବ୍ୟନ୍ତ୍ୟାନ୍ତ୍ୟ, (କି) ପାଦଗ୍ରେଗ ବିଶେଷ ।

ଅନୁଶର—ସୁ. ବ. (ଅନୁ + ଶୁ + କ.ଅ) ଶକ୍ତି ।
 ଅନୁଶଳ—ବ. ଜଣେ ପରମଶାଳୀ ଦେବବ୍ରେଣୀ ଦେବିତ ନାମ ।
 ଅନୁଶ୍ଵର—କ୍ଲୀ. ବ. ଶ୍ଵାର୍ଥେ ପ୍ରୟୋକ୍ୟତ୍ତଳ୍ପ ସାର, କାଚ, କୋକ, ନଖ-ଇତ୍ୟଦି, ଆୟୁର୍ବେଦୀ ଚର୍ବିଗୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ।
 ଅନୁଶାର—ସୁ. ବ. ବାୟୁପ୍ରାପ୍ତ, ବର୍ଣ୍ଣ-ପ୍ରାପ୍ତ, ଆବରଣପ୍ରାପ୍ତ ।
 ଅନୁଶାସ—ସୁ. ବ. (ଅନୁ + ଶାସ + କ. ଅଳ) ଶାସନକର୍ତ୍ତା, ଉପଦେଶୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁଶାସିକା ।
 ଅନୁଶାସନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶାସ + ଭ. ଅନ) କର୍ତ୍ତବ୍ୟଧାନ, ଆଜ୍ଞା, ନିଯୋଗ କାର୍ଯ୍ୟର ନିଯୁକ୍ତ, ଉଚ୍ଚାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁଶାସନୀ ।
 ଅନୁଶାସୀ—ସୁ. ବ. ଦଶବିଧାତା, ନିୟନ୍ତା, କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଉପଦେଶୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁଶାସନୀ ।
 ଅନୁଶିଷ୍ଟ—ସୁ. ବ. (ଅନୁ + ଶିଷ୍ଟ) ଶିଷ୍ୟର ଶିଷ୍ୟ, ନାରଶିଷ୍ୟ, ପ୍ରଶିଷ୍ୟ ।
 ଅନୁଶିଷ୍ଟା—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶାସ + ମ. ତ) ଯ ହାକୁ ଶାସନ କରିଛୋଇଅଛୁ, ଉପଦିଷ୍ଟ, ଅନୁକ୍ରତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁଶିଷ୍ଟା ।
 ଅନୁଶିଷ୍ଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶାସ + ତ) ଅନୁଶାସନ, ଉପଦେଶ ।
 ଅନୁଶୀଳ—(ଅବ୍ୟ) ଶାଳରେ ।
 ଅନୁଶୀଳନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶାଳ + ଭ. ଅନ) ଅନୋକନ, ଆଲୋକନା, ଚର୍ଚା, ପାଠାଭ୍ୟାସ, ପୁନଃ ପୁନଃ ଅଭ୍ୟାସ ।
 ଅନୁଶୀଳନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶାଳ + ଅନ + ତ) ସମସ୍ତାନ ସମାଧାନ, ସାଧନ ।
 ଅନୁଶୀଳନୀୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶାଳ + ଅନ୍ୟ) ଯେ ବିଷୟର ଅନୁଶୀଳନ କରିବା ଉଚିତ ବା ଆବଶ୍ୟକ ।
 ଅନୁଶୀଳତ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶାଳ + ମ. ତ) ଯାହାର ଅନୁଶୀଳନ କରିଛୋଇ-ଅଛୁ, ଅଭ୍ୟାସ ।
 ଅନୁସୂଚି—କ୍ଲୀ. ବ. ପଶ୍ଚାତ୍ତଶୋକ, କୃତାନୁଶୋଚନାରୁ ।

ଅନୁଶୋକ—ସୁ. ବ. (ଅନୁ + ଶୁଚ + ଅ) ପଶ୍ଚାତ୍ତଶୋକ, ଅନୁତାପ, ପରିତାପ ।
 ଅନୁଶୋଚନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶୁଚ + ଭ. ଅନ) ପଶ୍ଚାତ୍ତଶୋକ, ଶୋକ, ଅବଶୋସ ।
 ଅନୁଶୋଚନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅନୁ + ଶୁଚ + ଭ. ଅନ + ଆ) ପଶ୍ଚାତ୍ତଶୋକ, ପରିତାପ, ଅନୁତାପ, ଅବଶୋସ, ଦୁଃଖ ।
 ଅନୁଶୋଚନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅନୁଶୋକାର୍ତ୍ତ, ଯାହାକୁ ମନେ କରି ଶୋକ କରିଯାଏ ।
 ଅନୁଶୋଚତ—କ୍ଲୀ. ବ. ପଶ୍ଚାତ୍ତଶୋକ, (ବିଂ) ଯାହାକୁ ମନେକରି ପାଞ୍ଜେ ଶୋକ କରିବାକୁ ହୁଏ ।
 ଅନୁଶୋକ—ସୁ. ବ. ସାମବେଦତାନ-ବିଜେତ ।
 ଅନୁଧକ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅନୁ + ସଙ୍କ + କ. ତ) ଆସନ୍ତ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ସମ୍ବନ୍ଧୀ, ଅନୁରତ, ଅନୁଧଙ୍କ—ସୁ. ବ. (ଅନୁ + ସଙ୍କ + ଭ. ଅଧୟା) ସମ୍ବନ୍ଧୀ, ସମ୍ବନ୍ଧୀ, ସମ୍ବନ୍ଧୀ, ଅଧୟାତ୍ମିକା ।
 ଅନୁଧ୍ୟ—ସୁ. ବ. (ଅନୁ + ସମ୍ବନ୍ଧ + ମ. ତ) ପରିଷର ସମ୍ବନ୍ଧ, ଅବିଲମ୍ବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁଧ୍ୟାତ୍ମିକା ।
 ଅନୁଷ୍ଟ୍ରେସ୍—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ରୀ + ମ. ଯ) ବିଧେୟ, ସମାଦମୟୀ, କରଣୀୟ ।
 ଅନୁଷ୍ଟ୍ରେସ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ନ + ଉଷ୍ଟ୍ର) ଶାତଳ ପଦାର୍ଥ, ଅଳସ, ଜଡ଼, ଅଦ୍ରଷ, (ବି) ଉଷ୍ଟ୍ରଳ, କର୍ଣ୍ଣପୂର ।
 ଅନୁଷ୍ଟ୍ରୁ—ସୁ. ବ. ଚନ୍ଦ୍ର, ହିମାଶୁ ।
 ଅନୁଷ୍ଟ୍ରକରଣ—ସୁ. ବ. ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ଅନୁଷ୍ଟ୍ରକରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମାଲତୀଙ୍କା ।
 ଅନୁସନ୍ଧାନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅନୁ + ସମ + ଧା + ସନ୍ଧାନ + ଅ.ଭା.ଅ) ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାର ଲଜ୍ଜା ।
 ଅନୁସନ୍ଧାନସ୍ତ୍ରୀ—ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅନୁ + ସମ + ଧା.ସନ୍ଧାନ + ଅ) ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାପାଇଁ ଲଜ୍ଜକ, ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ବ୍ୟକ୍ତି ।
 ଅନୁସନ୍ଧାନୀ—ଶ୍ରୀ. (ଅନୁ + ସମ + ଧା + ମି.ଯ) ଯାହା ଶୋକିବାକୁ ଦରକାର, ଅନେପଣ୍ଡଯୋଗ୍ୟ ।
 ଅନୁସବହୀନ—ବର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣ, ପ୍ରତିବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଅନୁସମେ—କ୍ଲୀ. ବ. ଅନୁକମେ ସ୍ତ୍ରୀ ଶିଳୀଳ, ଠିକପରେ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅନୁସ୍ଥତ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ସମ + ଧା + ମୀ. ତ) ଯାହାର ଅନୁଷ୍ଠାନ କର ହୋଇଥିବା, କୃତାନୁସ୍ଥାନ ।

ଅନୁସନ୍ଧାନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଧାରାବାହିକ, ଅବିଜ୍ଞେତ ଧାରା ।

ଅନୁସନ୍ଧାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ସମ + ଧା + ଶ୍ର. ଅନ) ଅନ୍ତେପଣ, ଚିନ୍ତା ।

ଅନୁସନ୍ଧାନ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାରେ ପଢ଼, ଯେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଗାଣେ ।

ଅନୁସନ୍ଧାନ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ସମ + ଧା + କ. ଜଳ) ଯେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁସନ୍ଧାନୀୟିତା ।

ଅନୁସର—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ର. ଅ) ପଶ୍ଚାତ ଗମନ, ଯେ ପ୍ରଭୁ ପଛରେ ଯାଏ, ମୁକର ।

ଅନୁସରଣ—ବି. (ଅନୁ + ସ + ଶ୍ର. ଅନ) ଅନୁଭୂତି, ଅନୁଗମନ, ପଛରେ ଯିବା, (ବି) ଅନୁସର ।

ଅନୁସରଣୀଆ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶା) ଆଶ୍ରିତ, ଅନୁସରଣକାଶ, ଉମେଦୁରାର ।

ଅନୁସରବା—ଶା. ଦି. ଆଶ୍ରିତ ହୋଇ ରହିବା ।

ଅନୁସରଣୀୟ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ର + ମୀ ଅନ୍ୟ) ଯାହାର ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ ।

ଅନୁସରନ--ଅବ୍ୟ, ଯଜ୍ଞମୂଳନପର, ଯୋମର ପଶ୍ଚାତ ।

ଅନୁସାର—ବି. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ର + ଶ୍ର. ଅ) ଅନୁସରଣ, ଶାତ, ଅନୁଗମନ, ଅନ୍ତେଶଣ, ଅନୁକମ ।

ଅନୁସାରଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନୁଧାବନ, ବିବେକନା, ଅପସାରଣ, ବାହାରକରିଦେବା ।

ଅନୁସାର—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ର + କ. ଜଳ) ଅନୁସରକରିବା, ଅନୁସାନୀ ଅନୁରୂପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁସାରଣୀ ।

ଅନୁସାରେ—ଶି. ବି. (ଶା) ଅନୁସାନୀ ଲାଭକ କର ।

ଅନୁସାନୀ—ସାମ୍ବାଦୀ, ସର୍ବାକାଳେ ।
ଅନୁସୂଚକ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ସୂଚ + କ. ଅନ) ଚିନ୍ମୟାୟ, ବିର୍ତ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁସୂଚକ ।

ଅନୁସଚନା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଅନୁ + ସୂଚ + ଅନ + ଆ) ଆନ୍ଦୋଳନ, ପଶ୍ଚାତାବନା ।
ଅନୁସୂମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ର + ଯ + ଆ) ଅନ୍ତିମୁନିଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ, ଶକ୍ତିଲାଙ୍ଘ ସଖୀବିଶେଷ ।

ଅନୁସୂତ୍ୟ—ବି. (ଅନୁ + ଦିବ + ମୀ. ତ) ସମ୍ବୂଦ୍ଧ, ଗ୍ରଥତ, ଶୁଦ୍ଧ, ସତତ ସମ୍ବୂଦ୍ଧ, ଦୃଢ଼ରୂପେ ସିର୍ଫ୍ ହୋଇଥିବା ।

ଅନୁସ୍ତରଣ—ବି. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ର + ଅନ) ମୁତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶୁଦ୍ଧ ଉପଳକ୍ଷେ, ଉତ୍ସର୍ଗକରିଯିବା ପଶୁ । [ଅନୁଗମନ] ।

ଅନୁସ୍ତତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ର + ତ)

ଅନୁସ୍ତର—ବି. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ରି) ଶିଶ୍ରୁତ ରାଜକ୍ଷୟପାଇଁ ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର-ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତର ।

ଅନୁସ୍ତର—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ସ୍ତ୍ର + ଅ)

ଅନୁସର, ‘୦’ ଏହିରୂପ ଚିତ୍ରବିଶେଷ ।

ଅନୁସର—ବି. ଯେଉଁ ବର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବର୍ଣ୍ଣର ଆଶ୍ରୟବ୍ୟତିରେକେ ଉଚାରିତ ହୋଇ ନ ପାରେ ।

ଅନୁନାପିକ ବନ୍ଦୁପତ୍ରିତ ସ୍ଵର, ଅଂ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଅନୁହରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନୁ + ହୁ + ଶ୍ର. ଅନ) କୌଣସି ଧର୍ମର ସଂଦା ପରିଶଳନ କରିବା ।

ଅନୁହାର—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ହୁ + ଅ) ଅନୁକରଣ, ସତ୍ତ୍ଵଶାକରଣ ।

ଅନୁହାରୀ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ହୁଣ୍ଣିକାରୀୟ, ସାତୁଶାର ଯୋଗ୍ୟ, (ଶା) ହିରଣ୍ୟକଣ୍ଠି-ସୁର ପୁଅ ପ୍ରହ୍ଲାଦର ଭାଇ । [କୃତ] ।

ଅନୁହୂତ—ଶ. ବି. ଅନୁକୃତ, ସତ୍ତ୍ଵଶାକରଣ ।

ଅନୁହୋଡ଼—ହୁଣ୍ଣି ଉଜା ।

ଅନୁକ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ଉତ + ଅ) ଚତୁରନ୍ତ, ଆଚରଣ, ସର୍ବବ, ବଣ ।

ଅନୁକାଣ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + କାଣ + ଅ) ବଣପ୍ରତ୍ୟାଣୀ, ଶାଲତାକାଷ୍ଟୀ ।

ଅନୁଗନ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ଗନ + କ. ଆନ) ଶିକ୍ଷାଦ ପତ୍ରଙ୍କର ଅଧ୍ୟୟନ-କାଶ, ସୁବିଦ୍ୟାନ, ବିନାତ, ସୁସର୍ବ ।

ଅନୁଗ୍ରାହ—ବି. ଅନୁବାଚ୍ୟ, ପଶ୍ଚାତ୍-କଥାମୟ, ପାଠ୍ୟ ।

ଅନୁତ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ବହ + ତ) ଅବିବାହିତ, ବାତ୍ରୀଥ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁତା ।

ଅନୁତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନୁତ + ଆ) ଅବିବାହିତା ।

ଅନୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. (ଅନ + ବେ + ତ) ଗମନର ଅଭିବ ।

ଅନୁଦିତ—ବି. (ଅନୁ + ଦିତ + ନୀ. ତ) ଭାଷାନ୍ତରିତ, ତଳମା କରିଯାଇଥିବା ।

ଅନୁଦ୍ୟ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ଦିତ + ମୀ. ଯ) ଅନବାଦଗୋର୍ଯ୍ୟ, ଅବକ୍ରବ୍ୟ, ଭରି, ଅତ୍ୱିପଣୀ ।

ଅନୁକ—ବି. ଅନୁତ, ଶର୍ମ ।

ଅନୁନ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ନୁନ) ଅଶ୍ରୁ, ପୂର୍ଣ୍ଣ, ସମ୍ବାଦ, ସନନ୍ଦୁହେ, ଯାହା ତ୍ରୈକ ନୁହେ ।

ଅନୁନକ—ବି. ସକଳ, ବିଶ୍ଵ, ଅଶେଷ, ନିଶ୍ଚିଲ, ନିଃଶେଷ ।

ଅନୁପ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ଅପ + ଅ) ଜଳପାଦିତ, ଜଳୀପୁ, ଓଡ଼ା, (ଶି) ମମ୍ବ ।

ଅନୁପକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଦା, ଜଳବହୁଳ-ଦେଶରେ ଯେ ଦିବ୍ୟ ଜନ୍ମେ ।

ଅନୁପ୍ୟ—ଶ. ବି. ଜଳବହୁଳଦେଶରେ ଯେ ଦିବ୍ୟ ଜନ୍ମେ । [ଅନୁବ୍ୟ] ।

ଅନୁମି—ଶ. ବି. ଅନ୍ତିମ୍ୟ, ଶତ୍ରୁର

ଅନୁକର୍ୟ—ବି. ବଧନମିତ ଯଜ୍ଞର ବନମୟ ପଶୁ ।

ଅନୁଯାଜ—ପୁ. ବି. (ଅନୁ + ଯଜ + ଅ) ଯାଗର ଶେଷ ଅଙ୍ଗ ।

ଅନୁଯଧ—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ଯଧ + ତ) ଆଗ୍ରଧନାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅନୁରୁ—ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ସୁର୍ୟୀୟାରଥ, ଗରୁତ୍ବକ ବଢ଼ିଶର ଅଭୁତ, (ବି) ଜନପ୍ରମାଣ ।

ଅନୁରୂପାରଥ—ବି. ସୁର୍ପି ।

ଅନୁରୂପର—ଶ. ବି. (ଅନୁ + ରୂପର) କଞ୍ଚକ-ଶୁନ୍ୟ ।

ଅନୁର—ସୁଂ. ବି. (ନ + ରୁହ + କି. ପୁ. + ଥ) ଅନୁପମାତ ବାଲକ, ଯାହାର ଉପନୟନ ସମ୍ମାର ହୋଇ ନାହିଁ, ବିଂ. ସୁଂ. ଅବୁରୁଥା ।
 ଅନୁଜୁ—ଶି. ବି. (ନ + ରଜୁ) ଶଠ, ବନ୍ଦ, କୁଟିଳ ।
 ଅନୁଣ୍ଡ—ଶି. ବି. (ନ + ରଣ୍ଡ) ରଣଶୂନ୍ୟ, ଯାହାର କରଇ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁଣ୍ଡ ।
 ଅନୁଣ୍ଣା—ସୁଂ. ବି. (ନ + ରଣ୍ଡା) ଅରୁଣୀ, ରଣମୁଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁଣ୍ଡିନୀ ।
 ଅନୁତ—କୁ. ବି. (ନ + ରତ) ଅସତ୍ୟ, ମିଥ୍ୟା, (ବି ଅନୁତବାକ୍ୟ, ଛଂଥା), କୃଷି କର୍ମ, ଶର୍ପେସାହୁଦନ ଦ୍ରିୟ ।
 ଅନୁତନ—ଶି. ବି. ସେ ମିଥ୍ୟା କହିବାକୁ ଭଲପାଦ ନାହିଁ ।
 ଅନୁତନେବ—ଯାହାର ଦେବତା ମିଥ୍ୟା ।
 ଅନୁତବାଗୀ—ସୁଂ. ବି. ମିଥ୍ୟାବାଗୀ, ମିକୁଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୁତବାଦିନୀ ।
 ଅନୁତୁ—ସୁଂ. ବି. ବର୍ଷାଦିଭିନ୍ନ କାଳ ।
 ଅନୁତ୍ତମ—ତ୍ରି. ବି. (ନ + ନତ୍ତମ୍ବ) ଅନୁତ୍ତମ ।
 ଅନେକ—ଶି. ବି. (ନ—ଏକ) ଏକାଧିକ, ବହୁତ ।
 ଅନେକଙ୍କ—ସୁଂ. ବି. (ଅନ୍ + ଏକ + ଜନ୍ମ + ଥ) ଏକାଧିକଥରକାତ, ପଣୀ ।
 ଅନେକଧା—ଅବ୍ୟ. (ଅନେକ + ଧା) ବହୁପ୍ରକାର, ନାନାପ୍ରକାର, ଅନେକାଂଶରେ ।
 ଅନେକପ—ସୁଂ. ବି. (ଅନେକ + ପା + କ + ଥ) ହସ୍ତୀ, ଦ୍ଵିପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନେକପା ।
 ଅନେକମୁଣ୍ଡି—ସୁଂ. ବି. ପରମେଶ୍ୱର ।
 ଅନେକବୁପ—ସୁଂ. ବି. ବହୁବୁପ, ପରମେଶ୍ୱର ।
 ଅନେକବିଧ—ଶି. ବି. (ଅନେକ + ବିଧ) ବହୁପ୍ରକାର ।
 ଅନେକଶାର—ଅବ୍ୟ. ଅନେକବାର, ବହୁବାର, ବହୁପରିମାଣରେ ।
 ଅନେକାଗ୍ର—ଶି. ବି. ସେ ଆସନ୍ତୁରେ, ବ୍ୟାକୁଳ ।

ଅନେକାନ୍ତ—କୁ. ବି. ଅସତ୍ୟ, ଅନ୍ୟଥା-ସୁକୁ, ବ୍ୟର୍ଣ୍ଣରବିଶ୍ୱର ।
 ଅନେକାନ୍ତବାଦୀ—ବୌଦ୍ଧବିଶ୍ୱର ।
 ଅନେକାର୍ଥ—ଶି. ବି. ନାନାବୋଧକ ଶର ।
 ଅନେକାସ୍ୟ—ବି. ବହୁରକ୍ଷକ ।
 ଅନେକାଶ୍ରିତ—ସୁଂ. ବି. ସାମାନ୍ୟ, ଅନେକର ଶରଣାପନ ।
 ଅନେକମୁକ୍ତୁଳ—ସୁଂ. ବି. ଅଶ୍ରୁ ବଧିର, ଅଶ୍ରୁ ବୋକା, ଶଠ ।
 ଅନେକେ—ବି. ଅନନ୍ତମୟ, ଅପ୍ରଶ୍ରୟ ।
 ଅନେକସ୍—ଶି. ବି. ବ୍ୟପନଶୂନ୍ୟ, ପାପଶୂନ୍ୟ ।
 ଅନେକାନ୍ତା—ସୁଂ. ବି. ପାପରହିତ, କିଞ୍ଚାପ, ନିଷଳଙ୍କ, ନିର୍ବୋଷ, ପବତ ।
 ଅନେବ—ଶି. ବି. ଅନ୍ୟବିଧ, କିମ୍ବା ।
 ଅନେହା—ବି. (ଅନ + ଏହୟ + କାଳ, ସମୟ) [ଅଭାବ] ।
 ଅନେକାଗ୍ର୍ୟ—କୁ. ବି. ମାନସିକମୁକ୍ତ ରତାର-ଅନେକାନ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ନ + ଏକାନ୍ତ) ବ୍ୟର୍ଣ୍ଣବାଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ) (ଅନେକାନ୍ତା) ।
 ଅନେକାନ୍ତିକ—ସୁଂ. ବି. ନିଜାନ୍ତ, ଅତିଶୟ, ଅତିମାତ୍ର ।
 ଅନେକାନ୍ତ୍ୟ—ବି. (ନ + ଏକାନ୍ତ) ଏକତାର ଅଭାବ, ବିଶେଷ ।
 ଅନେକିତ୍ୟ—ଶି. ବି. ପରମାଣୁତ ପ୍ରମାଣଶୂନ୍ୟ ।
 ଅନେକୁଣ୍ଠ—କୁ. ବି. ନିଯୁଣତାର ଅଭାବ ।
 ଅନେକୁର୍ତ୍ତ, ଅନୁର୍ତ୍ତ—ବର୍ତ୍ତମନୀର ଭରତ ବର୍ଷକୁ ନଅଭାବ କରିଥିଲେ, ତମକୁ ଏକ ଶଣ୍ଡର ନାମବିଶ୍ୱର ।
 ଅନେକୁଣ୍ଠି—କୁ. ବି. ଅଧୀନତ ।
 ଅନେକିକ—କୁ. ବି. (ଅନ + ଏକ + ଯ) ଅନ୍ତିଲନ, ମତଭେଦ ।
 ଅନୋ—ଅବ୍ୟ. ଅଭାବ ।
 ଅନୋକହ—ସୁଂ. ବି. (ଅନ୍ସ + ଅକ + ଅ-ଅନୋକ + ହନ୍ତଥ) ହୃଦୟ ।
 ଅନୋଦନ—ବି. (ବ. ଲା.) ସେ ଜୀବ୍ୟା ଦେବ୍ୟ ଅନ୍ତର ନାହିଁ, ବ୍ୟକର ଅନୁଭବ ଭରତକୁ ।

ଅନୌତିତ୍ୟ—କୁ. ବି. (ଅନୁତିତ + ଯ) ଅବିଧ, ଅୟୁକ୍ତତା, ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟତା ।
 ଅନୌତିତ୍ୟ—କୁ. ବି. ନମ୍ରତା, ବିମାତ-ଭାବ, ଶାନ୍ତିବାଦ ।
 ଅନୌପମ୍ୟ—ବି. (ନ + ଉପମା + ଯ) ଯାହାର ଅନ୍ୟ ଉପମା ନାହିଁ, ଆସବୁପ, ଅନୁପମେୟ ।
 ଅନୌରିଷ—ସୁଂ. ବି. ତିର୍ଯ୍ୟଭିନ୍ନ, ଓରିଷ-ପ୍ରକଳ୍ପକା ଦରକାଦି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନୌରିଷ ।
 ଅନ୍ତର—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଗତ ଅର୍ଥରେ ପ୍ରସ୍ତୋଗ ।
 ଅନଜ—ସହାର ଅର୍ଥ ଗତ, କାନ୍ତ, ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ଅର୍ଥରେ ପ୍ରସ୍ତୋଗ ।
 ଅନ୍ତ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ବନ୍ଦନ କରିବା ।
 ଅନ୍ତ—ବ. (ଅମ୍ + ଭାବ) ଶେଷ, ସୀମା, ମୁଖ୍ୟ, ସ୍ଵଭାବ, ନିଷ୍ଠ୍ୟ, ଗତିବିଧି, (ଗ୍ରା) ଅନ୍ତକାଣ୍ଡି, ଅନ୍ତକୁଳା ।
 ଅନ୍ତଃ—ବ. (ଅମ୍ + ଭର୍ତ୍ତୁ) ହୃଦୟ, ମନୀ, ଭିତର, ମଧ୍ୟ ।
 ଅନ୍ତଃକପଟୀ—ସୁଂ. ବି. (ଅନ୍ତଃ + କପଟ + ରନ) ଅନ୍ତଃକୁଟିଲ ।
 ଅନ୍ତଃକରଣ—କୁ. ବି. (ଅନ୍ତଃ + କରଣ) ମନୀ, ହୃଦୟ, ମାନସିକବୃତ୍ତିରୟ ।
 ଅନ୍ତଃକୁଟିଲ—ସୁଂ. ବି. କପଟୀ, ବଦା-ନ୍ତକରଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତଃକୁଟିଲା ।
 ଅନ୍ତଃଧ୍ୟ—ଶି. ବି. ହୃଦୟରେ ବୁଝି, ମନେମନେ କୃପିତ, ସେ ଭିତରେ ଭିତରେ ରାଗିଯାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତଃହୃତା ।
 ଅନ୍ତଃପାତ—ବ. ସନ୍ତ୍ରୀଳନ ।
 ଅନ୍ତଃପାତା—ବି. (ଅନ୍ତଃ + ପତ + ଲାନ) ମଧ୍ୟଗତ, ଅନ୍ତରଗତ, ଅନ୍ତରଭିତ୍ତି ।
 ଅନ୍ତଃପାତ୍ୟ—ଯାହାର ମଧ୍ୟେ ପାତକର-ଯାଏ ସେହି ଦେଶ ।
 ଅନ୍ତଃପୁଟ—ବ. (ଅନ୍ତଃ + ପୁଟ) ଅନ୍ତପୁଟି, ଉଦରପୁଟନାଢ଼ିପଟଳ ।
 ଅନ୍ତଃପୁର—ବ. ଅବରେଖ, ରଜବାଟିର ମଧ୍ୟମାଳ ।
 ଅନ୍ତଃପୁରଚର—ବ. (ଅନ୍ତଃପୁର + ଚର + କ.ଥ) କଞ୍ଚୁକା, ଭିତରଥା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତଃପୁରଗୁରୁକା ।

ଅନ୍ତ୍ୟପୁରଗୁଣ—ପୁ. ବ. କଞ୍ଚୁ ଜୀ, ଅନ୍ତ୍ୟ-
ପୁରବନ୍ଧକର୍ତ୍ତ୍ୟ(ସ୍ଥି)ଅନ୍ତ୍ୟପୁରଗୁଣି ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୁରବନ୍ଧ—ବି. ସ୍ଵୀରଙ୍ଗଳ, ଶୋଜା ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୁରସହ୍ୟ—ପୁ. ବ. ବିଦୂଷକ,
କଞ୍ଚୁ ଜୀପ୍ରତିତ ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୁରକ—ପୁ. ବ. ଅନ୍ତ୍ୟପୁରବନ୍ଧକ
ଭ୍ରତ୍ୟବିଶେଷ ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୁରୀ—ବ. ମଧ୍ୟନଗର, ମଧ୍ୟଭାଜା,
ମଧ୍ୟନନ୍ଦା ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୁରକା-ସ୍ଥି. ବ. (ଅନ୍ତ୍ୟପୁର + ଇକ
+ ଆ) ଅନ୍ତ୍ୟପୁରସ୍ତା ସ୍ଥିଲେକ ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୁରୀ—ଦ୍ଵାଦଶବର୍ଷବ୍ୟୁଦ୍ଧା ସ୍ତ୍ରୀର
ଅପ୍ରକାଶିତ ରଳ ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୂଜା—ବ. ମାନସିକ ଦେବାର୍ତ୍ତନା ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୂଜ୍ଞ—ଶି. ବି. ଅମାଭ୍ୟାଦିଶାଜା-
ବିଶେଷ । [ନୂରଗତ ।]
ଅନ୍ତ୍ୟପ୍ରବିଷ୍ଟ—ଶି. ବି. ଦୃଢ଼ଗତ, ଅଭ୍ୟ-
ଅନ୍ତ୍ୟଶ୍ରୁତ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ଶ୍ରୁତ)
ଅନ୍ତ୍ୟରସ୍ତ ଶତ୍ରୁ, କାମାଦିରୂପବ୍ୟୋମ ।
ଅନ୍ତ୍ୟଶ୍ରୀର—କୁ. ବ. ବେଦାନ୍ତପ୍ରସିଦ୍ଧ
ସୁଷ୍ଠୁ ଶର ।
ଅନ୍ତ୍ୟଶ୍ରୀ—କୁ. ବ. ଅନ୍ତ୍ୟକରଣପକ୍ଷେ
ଶର୍ଣ୍ଣପର କଷ୍ଟଦାୟକ ।
ଅନ୍ତ୍ୟସଙ୍କ—ଦି. ବି. ଯାହା ଅନ୍ତ୍ୟକରଣରେ
ଚେତନ୍ୟ ବା ଜ୍ଞାନ ନ ଥାଏ ।
ଅନ୍ତ୍ୟସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ସତ୍ତ୍ଵ +
ଆ) ଗର୍ଭଣୀ, ଗର୍ଭବତୀ, ଗୁର୍ଭଣୀ, (ବି.ସ୍ଥି)
ଉଦ୍‌ବିଜକ, ଭେଳା ।
ଅନ୍ତ୍ୟସଳିଲ—କୁ. ବ. ଅଭ୍ୟନ୍ତରସ୍ତ ବାରି,
ଭୁଲେଖ ବା ମୁଦ୍ରିକାର ନିମ୍ନପ୍ରତିକଳ ।
ଅନ୍ତ୍ୟସଳିଲବାହୀନୀ—ସ୍ଥି. ବି. ଯାହାର
ଭଲରେ ଜଳଧାରୀ ବହୁଅଛୁ ।
ଅନ୍ତ୍ୟସଳିଲା—ସ୍ଥି. ବି. ଯେ ନିଶ୍ଚର
ଜଳ ବାଲିଭରେ ଥାଏ, ସରଷିଶ,
ଫଳ-ଗୁ, ଭାତ୍ରି, ନିବନ୍ଧିଯ ଉତ୍ସାହ ।
ଅନ୍ତ୍ୟପାର—ପୁ. ବ. ଅନ୍ତ୍ୟନ୍ତର୍ଦ୍ଵିତୀୟପାର,
ଦୃଢ଼ପଦାର୍ଥ, (ସ୍ଥି) ଅନ୍ତ୍ୟପାର ।

ଅନ୍ତ୍ୟପାରଶ୍ରୀ—ତ୍ରି. ବି. ଯାହାର
ଭିତରେ ସାଧାରଣ ନାହିଁ, ଚକ୍ରଗର୍ଭ,
ପଦାର୍ଥଶାନ, ନିର୍ଗୁଣ, (ସ୍ଥି) ଅନ୍ତ୍ୟପାର-
ଶୂନ୍ୟା ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୁଣ୍ଡ—ବି. ଯେ ଆସାର ସୁଖରେ
ବନ୍ଦିଅଛୁ, ଯେ ଆସାର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ
ସୁଖୀ ହୁଏ ।
ଅନ୍ତ୍ୟପୁଣ୍ଡ—ତ୍ରି. ବି. ମଧ୍ୟପୁଣ୍ଡ, (ବି) ଯେହି
ବର୍ଣ୍ଣ ଶର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅନୁପୁଣ୍ଡବର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟରେ
ଆଏ, ଯଥା—ଯର, ଲ, ବ ।
ଅନ୍ତ୍ୟପ୍ରେଦ—ତ୍ରି. ବି. ଯାହାର ଶର୍ଣ୍ଣର
ମଧ୍ୟରେ ହାଲ ଅଛୁ, ବା ତାପ ଅଛୁ ।
ଅନ୍ତ୍ୟକ—ପୁ. ବ. ଯମ, ମୁଖୁଦେବତା
ଅନ୍ତ୍ୟକର—ତ୍ରି. ବି. ନାଶକାରକ, (ସ୍ଥି)
ଅନ୍ତ୍ୟକାଶ ।
ଅନ୍ତ୍ୟକାଶ—ତ୍ରି. ବି. ବିନାଶକାରକ,
(ସ୍ଥି) ଅନ୍ତ୍ୟକାଶି ।
ଅନ୍ତ୍ୟକାଳ—ବି. ଜାବର ମୁଖୁମୟ,
ଶେଷକାଳ ।
ଅନ୍ତ୍ୟକୃତ—ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟ + କୃ + କୃପ)
ବିନାଶକ ।
ଅନ୍ତ୍ୟକ୍ଷମା—କୈନଧର୍ମ ପୁସ୍ତକବିଶେଷ ।
ଅନ୍ତ୍ୟଗ—ଶି. ବି. ପାରଗ, ଶେଷଦର୍ଶୀ,
ପାରଙ୍ଗମ ।
ଅନ୍ତ୍ୟଚର—ଶି. ବି. ଯେ କାର୍ଯ୍ୟର ଶେଷ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରେ ।
ଅନ୍ତ୍ୟତ—ଶା. ଶି. ବି. ନିତାନ୍ତ ପକ୍ଷରେ,
ଶେଷରେ ।
ଅନ୍ତ୍ୟପାଳ—ବି. ଦ୍ଵାରପାଳ, ଦ୍ଵାର ।
ଅନ୍ତ୍ୟବାନ—ପୁ. ବି. ଅନ୍ତ୍ୟବିଷ୍ଣୁ, ଶାନ୍ତ,
ସହୀମ, (ସ୍ଥି) ଅନ୍ତ୍ୟବତ୍ତା ।
ଅନ୍ତ୍ୟବାସୀ—ପୁ. ବ. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ବାସ +
ଶିନ୍ଦି. କ) ଅନ୍ତ୍ୟବାସୀ, ଶ୍ରଦ୍ଧ, ଶିଷ୍ୟ ।
ଅନ୍ତ୍ୟବୁଜୁଲୀ—ବି. ଅନ୍ତ୍ୟମୁହ୍ୟ ।
ଅନ୍ତ୍ୟମ—ଶି. ବି. ଅନ୍ତ୍ୟତମ, ଅଭ୍ୟନ୍ତର
ନିକଟପ୍ରେ ।
ଅନ୍ତ୍ୟର—ଅବ୍ୟ. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ରା) ଅନ୍ତ୍ୟର,
ମଧ୍ୟରେ, ଶେଷରେ, ମନରେ ।

ଅନ୍ତ୍ୟର—କୁ. ବ. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ର + ଅ)ଭେଦ,
ପରମାସ୍ତ୍ର, ବ୍ୟବଧାନ, ମଧ୍ୟ, ବିରଳ,
ଅବକାଶ, ଅଭ୍ୟଧି, ପରିଧାନବସ୍ତ୍ର, ଅନ୍ତ୍ୟ-
କରନ, ହୃଦୀ, ଆସୀୟ, ସତ୍ତ୍ଵଶାସ୍ତ୍ର,
ବୈଲକ୍ଷଣ୍ୟବ୍ୟୋମବିଶେଷ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରଣ୍ଡ—ବି. ଜଂମନଳ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରଙ୍ଗ—ବି. ଆସୀୟ ସଜନ, ଅନ୍ତ୍ୟ-
କରଣ, (ସିଂ)ଯେହି ବନ୍ଦୁପକ୍ଷେ ଖୁବ୍
ମନ ମିଳିଥାଏ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରଙ୍ଗତା-ବି. ଆସୀୟତା, ପୌତ୍ରାର୍ଥ୍ୟ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରକର୍ତ୍ତ—ଜହୋକୁ ଶର୍ଣ୍ଣପ୍ରମାଦ-
କାର ପଟ୍ଟବିଶେଷ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରଙ୍ଗଜ—ଶି ବି. ମର୍ମଜ, ବିଶେଷଜ,
ଯେ ଭରକଥା ବିଶେଷଭାବେ ଜାଣେ,
(ସ୍ଥି) ଅନ୍ତ୍ୟରଙ୍ଗଜ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରପଦିନ—ଶା. ବି. ଭିତରେ
ଭିତରେ ଟିପିବା ବା ଚିମୁଟି ଦେବା,
ଗୁପ୍ତଭାବେ ବ୍ୟଥାପନକାର ।
ଅନ୍ତ୍ୟରାମା—ପୁ. ବି. ଯେ ମନଭାବ
ବୁଝିପାରେ, (ସ୍ଥି) ଅନ୍ତ୍ୟରାମିନୀ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରଣ୍ଧ—କୁ. ବ. ବ୍ୟବଧାନ କରିବା ।
ଅନ୍ତ୍ୟରତମ—ଶି. ବି. ବିଶେଷ ଆସୀୟ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରତ୍ୟ—(ଅବ୍ୟ)ମଧ୍ୟ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରତ୍ୟ—ପୁ. ବ. ମର୍ମଜ, ସୁନ୍ଦରଦର୍ଶୀ,
ଭେଦଜୀ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରଦେଶ—ପୁ. ବ. ମଧ୍ୟଦେଶ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରପୁଷ୍ପ—ପୁ. ବ. ପରମାସ୍ତ୍ର, ଯେ
ସମସ୍ତକର ଅନ୍ତ୍ୟାମୀ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରପୂଜା—ପୁ. ବ. ଭହୋକୁ ମନଃ-
କଲିତ ଦ୍ଵାରା ପୂଜା ।
ଅନ୍ତ୍ୟରପ୍ରଭବ—ସାନବର୍ଣ୍ଣପୁସ୍ତ ଓ ଉତ୍କଳ
ବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ତ୍ରୀ-ମିଳନରୁ ଉପସିଦ୍ଧ ପ୍ରତିକଳ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରସ୍ତ—ମଧ୍ୟଗମନ, ବ୍ୟବଧାନ, ହୃଦ-
ଗତ, ଆସୀୟ, ଅନ୍ତ୍ୟରଙ୍ଗ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରସ୍ତ୍ରୀ—କୁ. ବ. ମଧ୍ୟ ଗମନ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରରହସ୍ୟ—କୁ. ବ. ମଧ୍ୟର ରହସ୍ୟ,
ଚିତ୍ରଗତ ରହସ୍ୟ ।
ଅନ୍ତ୍ୟରଶାସ୍ତ୍ରୀ—ପୁ. ବ. ଉତ୍କଳକ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ, ଲୁହାଦି-
ଜାତ ଦେହମଧ୍ୟରେ ସନ୍ନାପ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତଃ + ଦ୍ଵାରା +
ଅ) ମନଃକଷ୍ଟ, ଅନ୍ତିମାହିପରି ମନର
ବିଷମ କ୍ଲୋଶ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଗତତ) ମନର
ଉପ୍ରକରଣ ପରି ଅତି କ୍ଲୋଶୋଯ୍ୟାଦନ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. (ଗତତ) କୁଟିଳ-
ମନ, ଯାହାର ମନ ଦୋଷମୂଳ୍ୟ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ମଧ୍ୟ କଥା) ଗୁଡ଼ର
ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଗୁପ୍ତଦ୍ଵାରା, ଶିଥିଲୀ, ଦରକା,
ଝରକାନ୍ତି।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ଅନ୍ତଃ + ଦେଶ)
ଦୂର ପରମମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନ, ଅଭ୍ୟ-
ନ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେଶ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅନ୍ତଃ + ଧା + ଭା:
ଆ) ଅତୁଶ୍ୟହେବା, ନୁହରହିବା।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ବ. (ଅନ୍ତଃ + ଧା + ଭା. ଅନ)
ତିରେଧାନ, ବ୍ୟବଧାନ, ଅତୁଶ୍ୟହେବା।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ଅନ୍ତଃ + ଧା + ଭା. ଇ)
ଆଛୁଦନ, ବ୍ୟବଧାନ, ଲୁହିବା।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ମନମଧ୍ୟରେ ଚିନ୍ତାକରିବା।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ଅବ୍ୟ. ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ, ନଗର-
ମଧ୍ୟରେ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ଗତତ) ମଧ୍ୟରେ
ପ୍ଲାପିତ, ମଧ୍ୟରେ, ଧ୍ୟାନପ୍ଲାପିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପ୍ଲାପିତ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. (ଅନ୍ତଃ + ଦ୍ଵାରା +
ଅନ୍ତଃ) କରଣ ସ୍ଥାପିତ, ଯାହା କେବଳ ମନ
ମଧ୍ୟରେ ଅଛି; କିନ୍ତୁ ବାହାରେ
ଅପ୍ରକାଶିତ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. (ଅନ୍ତର + ଦ୍ଵାରା)
ମଧ୍ୟବଶ୍ଵତ, ଅନ୍ତର୍ଗତ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ଗତତ) ଅନ୍ତଃ-
ପୁରୁଷମ୍ଭୟ, ସ୍ତ୍ରୀ। ଗୁହରମନ, ଅନର-
ମହଲର ଉତ୍ତର ବଧାରକ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. (ଗତତ) ଅନ୍ତର,
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ଗତତ) ଅନ୍ତଃ-
ପୁରୁଷମ୍ଭୟ, ସ୍ତ୍ରୀ। ଗୁହରମନ, ଅନର-
ମହଲର ଉତ୍ତର ବଧାରକ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. (ଗତତ) ଅନ୍ତର,
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ଗତତ) ଅନ୍ତଃ-
ପୁରୁଷମ୍ଭୟ, ସ୍ତ୍ରୀ। ଗୁହରମନ, ଅନର-
ମହଲର ଉତ୍ତର ବଧାରକ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ଗତତ) ଅନ୍ତର-
ନିଃବେଶ, ଆନ୍ତରିକଭାବ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. ଯାହାକୁ ମଧ୍ୟରେ
ପ୍ରବେଶ କରି ହୋଇଥାଏ, ଚିନ୍ତିତ,
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବ. ମଧ୍ୟ ପ୍ରବେଶିତ,
(ତି) ଯାହାକୁ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରି-
ବାର ଯୋଗା।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ବି. (ଅନ୍ତଃ + ଭଜ + ତ)
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ, ମଧ୍ୟରେ ତିରିତ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. (ଅନ୍ତଃ + ଭଜ +
ତତ) ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ, ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. ଯେ ହାତର
ମଦରତରେ ଜନ୍ମିଅଛି।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. ବ୍ୟାକୁଳିତତିରି,
ଦୂର୍ମଳା, ସମାହିତତିରି।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ବି. ସେ ତିର ପରମାସାକୁ
ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ନିକଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ ପଟ୍ଟନାତ୍ମକ
ମାତୃକା, ଅକାରଦ ପଞ୍ଚାଶକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵୀ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ କାନ୍ଦ୍ୟାସ—
ମଧ୍ୟ ମାତୃକାବର୍ଣ୍ଣର ନାମ ଉଚାରଣ
ପୁରୁଷ ଅଙ୍ଗରେ ଅଳ୍ପକୁ ନିଷେପକରିବା।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ରର୍ତ୍ତ ଭିଜରେ
ମୁଢି ବାଲକ ବାଲକା।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. ମଧ୍ୟକାତ, ମଧ୍ୟଭବ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବ. ମନେମନେ କଲ୍ପିତ
ଦେବତା ଆଶାଧନ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. ମାନସିକ ପୁଜୀ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. ଗୃହରୂପ ଯାମନାମକ
ଯଜ୍ଞାପାତ୍ରବିଶେଷ, ମଧ୍ୟପ୍ରତିକର।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ଅନ୍ତର + ଯାମ +
ଭଲ) ଜବର ପ୍ରତ୍ୟେ ନିବୃତ୍ତି ନିସ୍ତାମକ
ପରମେଶ୍ୱର, ସେ ମନକଥା ଜାଣନ୍ତି।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବ. ଭିଜରେ ନିଷ୍ଠୀ-
ସ୍ଵକ ବେଦର ଅଂଶ ବିଶେଷ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପି—ବି. (ଅନ୍ତଃ + ଲିପି) ଶବ୍ଦ-
ଲଙ୍ଘାରବିଶେଷ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. ଯାହାର ଲେଖ
ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତଃ + ବତ୍ର +
ସ୍ତ୍ରୀର) ଗର୍ଭିଣୀ, ଗର୍ଭବତୀ, ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନିକୀ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. ଉଦ୍‌ଗାର, ହିକ୍କା,
ଆପାକ, ଅଳ୍ପଶ୍ଵିନାମକ ରୋଗବିଶେଷ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ, ମଧ୍ୟଭବ,
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. (ଅନ୍ତର + ବା + ବିର)
ପୁ. କ, ପ୍ରତିପାଳିତ ଗୋରୁପ୍ରଭୁର ପଶୁ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. (ବ. ଶ୍ଵର) ବିବିଧ-
ଶାସ୍ତ୍ରବିତ୍ତ ପଣ୍ଡିତ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. ପୁତ୍ରାଦିବିଶେଷ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. ନେତ୍ରଜଳ, ବାହା-
ରକ୍ତ ଦେଖା ନ ଯିବା ଲୁହ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତଃପରିଧେୟ
ବିଷ୍ଣୁ, କୌପିନ, ଜନ୍ମିଆ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ଅନ୍ତର + ବି +
ଗାହ + ଅ) ମଧ୍ୟପ୍ରବେଶ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା.)
ଗୃହୁପୁତ୍ର, ଘରେଇବିବାଦ, ଆପଣା
ଆପଣା ମଧ୍ୟରେ କଳି।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା.)
ଆମ୍ବିରେଧ, ପରମର କଳିଷ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା.)
ନିଜକଳ ବା ଶୋତ୍ରରେ ବିବାହ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅନ୍ତର + ବି
ଗାହ + ଅନ) ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ପୁ. ବ. ଗୃହବିବାଦ,
ଆମ୍ବକଳି, ଘରେଇକଳିହ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମଧ୍ୟରେ ପରିଷ୍ଠ୍ରତ
ଭୂମି, ଦୂରନାର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତତ) ମଦର
ସାତନା ବା ଅଣାନ୍ତି।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବ୍ୟାହାବର୍ତ୍ତୀ, ରଜା
ଓ ଯମୁନାର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଦେଶ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧନ—ତି. ବି. ଅନ୍ତଃପୁରପୂର୍ଣ୍ଣ,
ଅନ୍ତଃପୁରଗମନ।

ଅନ୍ତରେଣୁ—କୀ. ବି. (ଅନ୍ତର + ବେଣୁ) ଅନ୍ତରେଣୁ-ପୁରୁଷ-ଗୃହ !
 ଅନ୍ତରେଣୁ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନ୍ତର + ବେଣୁ + ରେଣୁ) ଅନ୍ତରେଣୁରକ୍ଷଣମନୀରିତି ନିଯୁକ୍ତ କଥାପରିଭ୍ରତ ।
 ଅନ୍ତର୍ରିତ୍ୟ—ଆର୍ଥ୍ୟ—ମଧ୍ୟରେ ହାଣିକରି, ମଧ୍ୟରେ ହୁନନ କରି ।
 ଅନ୍ତର୍ରାସ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତର୍ରାସ + ନୟ + ଅ) ଗଢ଼ିହାସ୍ୟ, ଅପକାଶିତ ହାସ୍ୟ ।
 ଅନ୍ତର୍ରିତ—ତ୍ର. ବି. (ଅନ୍ତର୍ରାସ + ଧା + କ, ତ) ଚିରେହତ, ଲକନାୟିତ ।
 ଅନ୍ତର୍ବତ୍—ଶ୍ର. ବି. ବିନାଶୀ, ନାଶବିନିଷ୍ଠା (ପୁ.) ଅନ୍ତର୍ବତ୍ ।
 ଅନ୍ତରାହୀ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତର + ବୟସ + ରାହ) ଶିଥ୍ୟ ।
 ଅନ୍ତରବଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶେଷସୀମା, ମରଣ-କାଳ, ସମୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ।
 ଅନ୍ତରୀଯା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି ମରନ୍ତିରି ଭୂମି-ଶାସ୍ୟ, ଶୁଣାନ ମରଣ, ବାଲିଯାସ୍ୟ ।
 ଅନ୍ତର୍ବଦ୍ଧ—ତ୍ର. ବି. ଅନ୍ତରାହୀ, ଶିତ୍ୟ, ନିକଟଗାମୀ । [ଲକ୍ଷ]
 ଅନ୍ତର୍ବଳି—କୀ. ବି. ପୃଥିବୀର ମଧ୍ୟରେ
 ଅନ୍ତର୍ବଳ—କୀ. ବି. ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥଳ, ଭିତ୍ତିରମନ ।
 ଅନ୍ତର୍ପାପ—ପୁ. ବି. ଦେହ ମଧ୍ୟରେ ଉନ୍ନାପ, ମନସ୍ତାପ, ମାନସିକ-କ୍ରାଳ ।
 ଅନ୍ତର୍ପୋଷ—ତ୍ର. ବି. ଯାହାର ମଧ୍ୟ ଜଳ ଥାଏ, ଜଳବିଶିଷ୍ଟ, ମଧ୍ୟରେ ଜଳ ।
 ଅନ୍ତର୍ପୁଣ୍ୟ—ବି. (ଅନ୍ତର୍ରାସ + ସ୍ଵା + ଅ) ମଧ୍ୟ ଯାତାରୁ ହୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ।
 ଅନ୍ତର୍ବନଳ—ପୁ. ବି. ଚିତାଗ୍ନି ।
 ଅନ୍ତର୍ବାର—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତର୍ରାସ + ରୁ + ଅ) ପଶୁ ପାଳକ ।
 ଅନ୍ତର୍ବଦଶ୍ୱୀ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତର୍ରାସ + ଅବ + ସୋ + ରାହ) ଶୌରକର, ଭଣ୍ଡାଘୀ, ଚଣ୍ଡାଳ, ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ତଣ୍ଡାଳାଦି ଜଳ-କାତ୍ର ।
 ଅନ୍ତି—ଗ୍ରା.-ବି. କଣ୍ଠାରୁମଧ୍ୟରେ ଅଣ୍ଟି ଦ୍ୟାଂଶବିଶେଷ, ନାଟେଖାଙ୍କ କେଣ୍ଟୁ ଭରିନ ।

ଅନ୍ତିକ—ଡ଼ି. ବି. (ଅନ୍ତ + ରକ) ସମ୍ବନ୍ଧ-
 ହିତ, ନିକଟ, (ବି) ଅନ୍ତିକତା, ମନ୍ଦିଧାନ ।
 ଅନ୍ତିକତମ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ତିକିତ ।
 ଅନ୍ତିକତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସାମୀପ୍ୟ, ନେଇକଣ୍ଡ ।
 ଅନ୍ତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତିକ + ଆ) ଗୁରୁତ୍ୱ ।
 ନିଟର ଅନ୍ତିକତାକେ ଯାହାକୁ ବଡ଼
 ଭରଣୀ ବୋଲି କହେ, ନାଟ୍ୟକୁ
 କେୟଷ୍ଟଭରଣୀ ।
 ଅନ୍ତିକପ୍ରସ୍ତୁ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନ୍ତିକ + ଆ +
 ଶ୍ରୀ + ଆ) ନିକଷ୍ଟ, ଅବଳମ୍ବନ ସ୍ଥାନ ।
 ଅନ୍ତିମ ୫—ଅବ୍ୟ. ଅନ୍ତିମେ, ନିକଟେ ।
 ଅନ୍ତିମ—ଡ଼ି. ଶି. (ଅନ୍ତ + ଭା. ରମ) ।
 ଚରମ, ଶେଷ, ଗୋପନୀୟ ।
 ଅନ୍ତିମକାଳ—ବି. (ଅନ୍ତିମ + କାଳ) ।
 ଶେଷ ସମୟ, ମୃତ୍ୟୁକାଳ ।
 ଅନ୍ତିବାସ—ଡ଼ି. ବି. ଯାହା ନିକଟରେ
 ଧନ ଅଛି ।
 ଅନ୍ତିତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରସ୍ତୁତିର ଗୁରୁତ୍ୱରେ
 ଜଳିବ, ଅଗ୍ରି ।
 ଅନୁତ୍ରିଶାଳ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ ଉକାଗ୍ର ।
 ଅନ୍ତେବସତ୍ତ୍ଵ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ତେ + ବସ୍ୟ
 + ଶତ୍ରୁ) ଶିଖ୍ୟ, ଶ୍ରବ୍ରି ।
 ଅନ୍ତେବାସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତେ + ବସ୍ୟ
 + କ. ରନ) ଶିଖ୍ୟ, ଶ୍ରବ୍ରି, ଚଣ୍ଡାଳ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତେବାସୀମା ।
 ଅନ୍ତୋଦାହି—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତ, ଉଦାହି-
 ସ୍ଵର୍ଗୁ କୁ ପଦ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟ—ଡ଼ି. ବି. (ଅନ୍ତ + ଭା. ସ) ।
 ଚଣ୍ଡାଳ, ମେଳକୁ, ଯେ ଶେଷରୂପେ
 ପରିଗଣିତ, ସଥା—ମୀଳରଣୀ, ଅନ୍ତ୍ୟ
 ଚରମ, ଅବରସ୍ତା, ମାର, ମାରଜାଶୀବୁ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଚଣ୍ଡାଳ, (କ୍ଲୀ) ପରାର ଶତ-
 ଭରଣୀଶ୍ୟ । [କର୍ମ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟକର୍ମ-କ୍ଲୀ. ବି. ମରଣକାଳର କଳ୍ପକର୍ମ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟ-ପୁ.ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ଜଳ + କର୍ମ)
 ଶୁଦ୍ଧି, ଚଣ୍ଡାଳ ଇତ୍ୟାଦି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତ୍ୟଜଳ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟକଳ୍ପ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ବ.କାଳ) ଶୁଦ୍ଧିକାଳ,
 ଅନ୍ତ୍ୟଜଳାତ ।

ଅନ୍ତ୍ୟକାଳ—ୟୁ. ସ୍ଥି. ଶୁ. ଶୁ ଦ୍ରଜନି ।
 ଅନ୍ତ୍ୟଭ—କ୍ଲୀ.ବି. ରେବଣା ନନ୍ଦତ୍ତ, ଯୁ. ୧.
 ମୀନାରସି । [ଚଣ୍ଡଳାଦି ।]
 ଅନ୍ତ୍ୟଯୋଦି—ୟୁ. ସ୍ଥି. ବି. ଶୁ ଦ୍ରଜନି,
 ଅନ୍ତ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ—ୟୁ. ସ୍ଥି. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ବର୍ଣ୍ଣ)
 ଶୂନ୍ୟ, ପଦର ଅନ୍ତ୍ୟରେ ତ ବର୍ଣ୍ଣ, ବାକ୍ୟର
 ଶେଷ ଅକ୍ଷର, ତରୁର୍ଥ ବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟନୁଗ୍ରହ—ୟୁ. ବି. ଶିଭାଳଙ୍କାର-
 ବିଶେଷ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟାବସାୟୀ—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ଆବ
 + ସୋ + ରନ୍) ସେ ମୃତ୍ୟୁର
 ଲୁଗାଦ ପ୍ରତିଶା କରେ, ନିଧାଦ ସ୍ତ୍ରୀଠାରୁ
 ଚଣ୍ଡଳାତିରସକାଳ ସନ୍ତ୍ଵାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅନ୍ତ୍ୟାବସାୟୀନା । [ର୍ଥାଗ୍ରମ ।]
 ଅନ୍ତ୍ୟାତ୍ମମ—ୟୁ. କ୍ଲୀ.ବି. ଉଷ୍ଣରୂପ ତରୁ-
 ଅନ୍ତ୍ୟାତ୍ମମ—ୟୁ. ବି. ଉଷ୍ଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ଅନ୍ତ୍ୟ-
 ପ୍ରମେଣୀ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟାତ୍ମି—ସ୍ଥି.ବି. ଅନ୍ତ୍ୟାତ୍ମି-କିମ୍ବା,
 ସାମ୍ନାକମାନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁର ସମ୍ବାଦ
 ବିଶେଷ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟାତ୍ମି- ସ୍ଥି.ବି. ଆୟନରକ୍ଷଣ, ଶରଣ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟାତ୍ମି - ସ୍ଥି. ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ଯଜି +
 ଭାତ) ମୃତ୍ୟୁର ଧାର୍ତ୍ତାକମାନଙ୍କର
 ଦେହସମ୍ମାଗତ କିମ୍ବା, ଶେଷକିମ୍ବା,
 ପ୍ରେତକୃତି ।
 ଅନ୍ତ୍ୟାତ୍ମି କିମ୍ବା ସ୍ଥି. ବି. ଶେଷଯଜ୍ଞ,
 ଶବ୍ଦାତ୍ମାଦ ଓ ପଣ୍ଡବାନାଦ କର୍ମ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅନ୍ତ୍ୟ + ର, ଉଦ୍‌ଦିମନ୍ତ୍ର-
 ସ୍ଥିତ ନାଡ଼ୀ, ଅନ୍ତ୍ୟବୁଲୁଳା ।
 ଅନ୍ତ୍ୟକୁର ବା ଆନ୍ତି କକ୍ଷର—ଶ୍ରୀ.ବି. ଏକ-
 ପ୍ରକାର ମାର୍ଗମକ କ୍ଷେତ୍ର ।
 ଅନ୍ତ୍ୟପ୍ରଦାତା—ବ. ଗ୍ରହି; (ଅନ୍ତ୍ୟ +
 ପ୍ରଦାତା) ଅନ୍ତ୍ୟରେ ଜନ୍ମ ବା ଭୟକୁର
 ପୋଡ଼ା କାଳା ।
 ଅନ୍ତ୍ୟବୁକ୍—ବ. (ଗ୍ରହି) ଅନ୍ତ୍ୟକୋଷ ।
 ଅନ୍ତ୍ୟମୋଡ଼—ବ. ଏକପ୍ରକାର ଗ୍ରେଟ ଗର,
 ମୋଡ଼ା ଫଳ ଗର, ଶିଶୁମ ନେ ମୋଡ଼-
 ଭାତ ହେଲେ <ହି ଫଳ ଭେଲେ
 ପକାଇ ଲିଗାଇ ଦିଆଯାଏ ।

ଅନୁବେଷ୍ଟପ୍ରଦାତା—ଏକପ୍ରକାର ଅନୁ-
ବ୍ୟୋଗବିଶେଷ । [ବ୍ୟୋଗ ।]

ଅନୁବ୍ୟୋଧ—ଏକପ୍ରକାର ଅନୁବ୍ୟୋଧ ।

ଅନ୍ତର—(ସା) ମଧ୍ୟ, ଉଚ୍ଚତା, ଅନୁଭୂତି ।

ଅନ୍ତର ମହଲ—(ସା) ବି. ଉଚ୍ଚତା ଯର,
ଅନୁଭୂତି, ଅବସ୍ଥା ।

ଅନ୍ତାଳ—ବି. ଆନୁମାନିକ ଗଣନା, ଅନୁ-
ମାନ (ରେ) ଆନୁମାନକ ।

ଅନ୍ତାଳ—ବି. ଆନୁମାନିକ, ପ୍ରାୟ, ଅନୁ-
ମାନସତ ।

ଅନ୍ତାଧୂନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅବୋଧ, ଅମ୍ବଳକ,
ଗୋଲମାଳିଆ, ଆଗପତ୍ର ବିରୁଦ୍ଧ ନ
କରି କୁରୁଯିବା କର୍ମ ।

ଅନ୍ତାଧୂନଥା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋଲମାଳିଆ;
ଆନୁମାନବ୍ୟୋଧ କୁରୁଯିବା ।

ଅନ୍ତାମାନ—ଦୀପ୍ୟଞ୍ଜବିଶେଷ, ହୋଇ
ଫୁଲ ତନାମ ‘ଅନୁମଣୀ’ ।

ଅନ୍ତକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚାର୍ଲୀ ।

ଅନ୍ତତମ—ବି. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛୋଟ ଛୋଟ
ଛୁଦ୍ର ଓ କଣା ।

ଅନୁ, ଅନୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହାତୀ ଶିଙ୍କଳୀ, ସ୍ତ୍ରୀ
ଲେକମଙ୍କର ପଦାଭରବିଶେଷ ।

ଅନୁକ, ଅନୁକ—ପୁ. ବି. ହାତୀଶିଙ୍କଳୀ,
ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ପଦାଭରବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତ—(ଧାରୁ) ଦୃଷ୍ଟିଶ୍ରୀଶନହେବା
ଅର୍ଥରେ ପ୍ରୟୋଗ ।

ଅନ୍ତଃ—କୁଳୀ. ବି. (ଅବ + ଶ. ଅଥ) ଅନ୍ତ ।

ଅନ୍ତ—ନୀ. ବି. (ଅନ୍ତ + ମୀ. ଅଥ) କଷ୍ଟୁମନ,
ଯାହାର ଦୁଇଟିଯାକ କଷ୍ଟୁ ନାହିଁ, ନିବନ୍ଧ,
(ବି) ଅନ୍ତକାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତା ।

ଅନ୍ତକ—ପୁ. ବି (ଅନ୍ତ + କ) ଦେଇୟ-
ବିଶେଷ, ଦେଖିବିଶେଷ, ମୁଦିବିଶେଷ,
ଯଦୁବଣୀ ନୃପବିଶେଷ । (ବିଷ୍ଣୁ)

ଅନ୍ତକୟ—ପୁ. ବି. ମହାଦେବ, ଶିବ,
ସୁର୍ଯ୍ୟ ।

ଅନ୍ତକାନ୍ତକ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତକ + ଅନ୍ତକ)

ଅନ୍ତକବନ୍ତି—ପୁ. ବି. ପଞ୍ଚତବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତକାର—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତ + କୁ + କ. ଅ)

ନିମିର, ଅନାର, ଧାନ୍ତ, ତମ, (ବି)
ଅନାରିଆ ।

ଅନ୍ତନାରକ—ପୁ. ବି. ଫୌଞ୍ଚିଦ୍ଵୀପାନ୍ତ-
ରତ ଦେଶବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତକାରମୟ—ନୀ. ବି. (ଅନ୍ତକାର +
ମୟ) ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଅନାରମୟକ ।

ଅନ୍ତନାର—ପୁ. ବି. (ଗତତ୍ତବିଦ୍ୟାଦେବ,
ଶିବ)

ଅନ୍ତକୁପ—ବି. (ଅନ୍ତ + କୁପ) ବାୟୁତଳନ
ଶୁନ୍ମ ଅନାରଘର, ଅନାରମୟ କୂପ
ଦା ଗର୍ଭ ।

ଅନ୍ତକୁପହୁତ୍ୟା—ବି. ଶ୍ରୀ: ୧୯୪୭ ସ୍ତ୍ରୀଦରେ
କଙ୍ଗ ନବାବ ସିରଜହାନଦିଲ ଶାତାଧିକ
ଜଂବାଜ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କଲିବତାରେ
ଗୋଟିଏ ତ୍ରେତ ଦରେ ବନ୍ଦ କରିଥିଲେ,
ପରେ ଦେଖିବାରେ ବାୟୁ ଅଭ୍ୟବୁ
କେତେ ଲୋକ ମରିଥିବାର ନଣାମନ ।

ହୋଇ ଅନ୍ତକୁପ ହତ୍ୟା କହନ୍ତି ।

ଅନ୍ତକବଣ—ନୀ. ବି. ଶେକପ୍ରକାର,
ଯାହାଦ୍ୱାର ମନୁଷ୍ୟ ଅନ୍ତ ହୁଏ ।

ଅନ୍ତତମ—କୁଳୀ. ବି. (ଅନ୍ତ + ତମୟ)

ଅନ୍ତଶ୍ୟ ଅନ୍ତକାର, ଗାଢ଼ ଅନ୍ତକାର,
ଯୋର ଅଜ୍ଞନତା ।

ଅନ୍ତତମସ—କୁଳୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ. କ. ଧା) ଗାଢ଼
ଅନ୍ତକାର, ଯୋର ଅଜ୍ଞନତା ।

ଅନ୍ତତମୋମୟ—ନୀ. ବି. (ଅନ୍ତତମୟ
+ ମୟକୁ) ଗାଢ଼ ଅନ୍ତକାରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଅନ୍ତତମସ—କୁଳୀ. ବି. ଅନ୍ତଶ୍ୟ ଅନ୍ତକାର,
ଶୁକ୍ର ଅନ୍ତକାର ।

ଅନ୍ତତାମୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ. କ. ଧା) ଦନା-
ନିକାରମୟ ରଜମୀ ।

ଅନ୍ତତାମୟ—କୁଳୀ. ବି. (ଅନ୍ତ + ତାମୟ)

ନରକବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତଦେଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଦେଶରେ
ନ୍ୟାୟବିଶୁଦ୍ଧ ନାହିଁ ।

ଅନ୍ତନିଶାପ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ତବୁଝାମଣା,
ପଞ୍ଚାଏତମଙ୍କର ଅବରୁର ।

ଅନ୍ତପଙ୍ଗ ନ୍ୟାୟ—ଦ୍ଵାରା ସାମାଜିକ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମିତି, ହୋଇ ତାପ୍ତିଯ୍ୟ, ଯଥ—
କୌଣସି ଅନ୍ତ ଓ ପଙ୍କକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରକୁ
ଯିବାକୁ ହେବ, ଅନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିଷ୍ଠନକା-
ବଗତି ଏବଂ ପଙ୍କ ଗମନଶ୍ରୀରତ୍ନକ-
ହେବ ଯାଇ ପାରୁ ନାହାନ୍ତି, ମାତ୍ର ଅନ୍ତ
କାନ୍ତରେ ପଙ୍କ ବିବାକୁ ପଙ୍କର ଚକ୍ର
ଓ ଅନ୍ତର ରତଣ ସାହାଯ୍ୟରେ ଯାଇ-
ପାରିବେ ।

ଅନ୍ତପରମ୍ପରାନ୍ୟାୟ—ଜଣେ ଅନ୍ତ ଆରି
କେତେବୁନ୍ତିଏ ଅନ୍ତକୁ ବାଟ କଥା-
ଜଳେ ଗାତରେ ସମସ୍ତେ ପଡ଼ିବେ ।

ଅନ୍ତପଳନ—ବି. (ଅନ୍ତ + ପଳନ) କୌଣସି
ପଦାଥ ଅନ୍ତରେ ନ ଦେଖିବାପାଇଁ
ବନାଯିବା ପଢି ।

ଅନ୍ତପୁଟୁଳ—ଆଜିର ବନା ପଢି ।

ଅନ୍ତପୁତ୍ରନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାଳପ୍ରହରିବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତବୁଝାମଣା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅନ୍ୟାୟ ବିରୁଦ୍ଧ,
ଅବରୁର ।

ଅନ୍ତମୁଖୀକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦେବତାତ୍ତ୍ଵ ବୃକ୍ଷ ।

ଅନ୍ତମୁକ୍ତି—ନୀ. ବି. ସେ ଅନ୍ତନୁହେ,
ସେ ଅନ୍ତ ହୋଇଅଛୁ ।

ଅନ୍ତମୁକୁଳ—ନୀ. ବି. ସେ ଅନ୍ତ ନୁହେ,
ସେ ଅନ୍ତ ହୋଇଅଛୁ ।

ଅନ୍ତସ—କୁଳୀ. ବି. ଅନ୍ତ, ଓଦନ ।

ଅନ୍ତରଲଭତ୍ତ—ପ୍ରା. ବି. ଏକମାତ୍ର ଆଶ୍ରୟ ।

ଅନ୍ତରଲଭବା—(ସମ୍ବନ୍ଧ) କୁ. କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟ-
ବିମୁକ୍ତହେବା ।

ଅନ୍ତକର୍ମ—ପୁ. ବି. ଅନ୍ତକ ରମ୍ୟ ପଛା ।

ଅନ୍ତହାତେଶିବାନ୍ୟାୟ—ପାଞ୍ଚଲଙ୍ଘ ଅନ୍ତ
ଗୋଟିଏ ହପ୍ତାକୁ ପାଇ ତାର ଆକାର
ନିବୁପଣ କରିବାକୁ ବପିଲେ, ଜଣଣ
କାନକୁ ଆର୍ତ୍ତିବି, ହପ୍ତାର ଆକାର
କାନକୁ କହିଲୁ, ଆହନଗୁଣ ଗୋଡ଼କୁ
ଆର୍ତ୍ତିବି, ଗୋଡ଼ପରି କହିଲୁ, ଏହିପରି
ସେ ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଆର୍ତ୍ତିବିଲେ ସେ
ସେହିପରି ହପ୍ତାର ଆକାର ନିବୁ-
ପଣ କଲେ, ମାତ୍ର କାହାର ନିବୁପଣ

ଠିକ୍ ହେଲା ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ
ଜଣେ ଆତିଥିଲା ଲୋକ କହିଲା, ଦୁଇସି-
ମାନେ ଯାହା ନିରୂପଣ କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ
କାହିଁ କଲେ ହାତୀର ଆକାର ରୁହିବ;
ଅତେବ ଅଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ କୌଣସି
ବିଷୟର ଏକାଂଶ ଜାଣି ବିଷୟର
ସମସ୍ତ ଅଂଶ ଅବଗତ ହୋଇଥିବା
କହନ୍ତି ।

ଅନ୍ତା—(ପ୍ରା.-କ) ଅନ୍ତ, ଦୃଷ୍ଟିଯାନ ।

ଅନ୍ତାଗ୍ରେଦା—ପ୍ରା.-ସୁଂ. କି-ମୂର୍ଖ, ନିର୍ଭୀକିଆ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତାଗ୍ରେଦେବ ।

ଅନ୍ତାଧୂନ—ଶ୍ରା. ବିଂ. ଅନ୍ୟାୟରୁହ ।

ଅନ୍ତାର—ବିଂ. ଅନ୍ତକାରମୟ, (ବି) ଅନ୍ତକାର,
ଦିନିର । [ଦିଶେ ନାହିଁ ।

ଅନ୍ତାରକଣ—ପ୍ରା. ବିଂ. ରାତିରେ ଯାହାକୁ
ଅନ୍ତାରପକ୍ଷ—ଶ୍ରା. ବି. କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ।

ଅନ୍ତାଳକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଫୋଡ଼ରେ
ପୂସ ବାହାରେ ।

ଅନ୍ତାରିଆ, ଅନ୍ତାରୁଆ—ଶ୍ରା. ଅନ୍ତକାରମୟ ।

ଅନ୍ତାଶ୍ଵାଙ୍କିତ—ଶ୍ରା. ବାଜା ବା ରାଜ୍ୟ ରୁଷ-
କର ଗୋପନ ଅନୁସନ୍ଧାନପାଇଁ
ବରିରେ ଯିବା ।

ଅନ୍ତାହି—ସୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୋଚିଆ ମାଛ ।

ଅନ୍ତକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୁଃତନୀତ୍ରା, ସର୍ପଣୀ,
ଛଳ, କୈତକ, ସତ, ରାତି, ସ୍ତ୍ରୀ-
ବିଶେଷ, ଚକ୍ରବରିଶେଷ ।

ଅନ୍ତିକରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦୃଷ୍ଟିଶ୍ଵରିକାଣନ ।

ଅନ୍ତୁ—ସୁଂ. ବି. କୁପ, କୁଥ ।

ଅନ୍ତୁଣୀ—ଶ୍ରା. ବିଂ. ସ୍ତ୍ରୀ ଅନ୍ତ, ମାରଧରିବା
ଯଦ୍ବିଶେଷ । [ବୃକ୍ଷ ।

ଅନ୍ତୁଲ—ସୁଂ. ବି. ଶିଶୁପୂଲ, ଶିଶୁ-
ଅନ୍ତୁ—ସୁଂ. ବି. ଆନ୍ତୁଦେଶବିଶେଷ,
କଳିଙ୍ଗ ପଣ୍ଡି ମସ୍ତୁ ଦେଶ ।

ଅନ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଦ୍ + ମ.ତ) ହିଙ୍କ-
ଗୁରିଲ, ଭାତ, ଶାଦ୍ୟ, (ସୁଂ) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ବିଶ୍ଵି,
(ବିଂ) ଶାଦିତ, ଭକ୍ଷିତ, ଭୁକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତା ।

ଅନ୍ତକଷ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ଶାଦ୍ୟ
ବିଶ୍ଵର ଅଭିବ, ଭିପବାସ, ଦୁର୍ଭିଷ୍ଟ ।

ଅନ୍ତକିଟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତମଳ ।

ଅନ୍ତକୁଟ—ସୁଂ.କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତପୁଷ୍ଟ, ଅନ୍ତ-
ଷେତ୍ର, ଶାରୀତ ଶାଦ୍ୟଦ୍ୱବ୍ୟ ।

ଅନ୍ତକୋଷ—ସୁଂ ବି. ଧାନାଦି ଶର୍ଯ୍ୟ
ରହିବାର ତୋଳି, ଶୁରୁତ୍ତିପୂର୍ବତି, ।

ଅନ୍ତମେତ୍ର—ବିଂ. (ଅନ୍ତ + ଷେତ୍ର)
ସେଉଁ ପ୍ଲାନେରେଭାବରେତା ହୋଇଥାଏ ।

ଅନ୍ତଗତ—ଶ୍ର. ବିଂ. ଅନ୍ତନ୍ରପରେ ନିର୍ଭର-
ଣିଲ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତଗତ ।

ଅନ୍ତଗତପ୍ରାଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ବ. କ୍ଲୀ)
ଯାହାର ପ୍ରାଣ ଅନ୍ତଗତ ହୋଇଥାଏ,
ଯେ ଅନ୍ତାବରେ ବଞ୍ଚିନାହିଁ ।

ଅନ୍ତଗତ—ସୁଂ. ବି. (ଅନ୍ତ + ଗତ)
ଉଦ୍‌ବାପ୍ୟ ଘେଗ, ।

ଅନ୍ତଗତ—ବି. (ଅନ୍ତ + ଗତ + ର)
ଉଦ୍‌ବାପ୍ୟ ଘେଗ,

ଅନ୍ତଗତ—ଶ୍ରା. ବି. ଅନ୍ତଦାନ କରୁଯିବା
ପ୍ଲାନ । [ଉପନ୍ଦ ।

ଅନ୍ତଳ—ଶ୍ର. ବିଂ. ଅନ୍ତଳାତ, ଭୁକ୍ତଦ୍ୱବ୍ୟ

ଅନ୍ତଳ—ବି. ଶାଦ୍ୟପେଯ, ଦାନାପାଣି ।

ଅନ୍ତଦ—ସୁଂ. ବି. (ଅନ୍ତ + ଦା + ଥ)
ଅନ୍ତଦାତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତଦା, ଅନ୍ତପୁଣୀ ।

ଅନ୍ତଦାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅନ୍ତଦ + ଦା + ତା)
ଅନ୍ତଦାତା କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ପ୍ରତିପାଳକ, ଯେ ଅନ୍ତଦାନ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନ୍ତଦାତ୍ରୀ । [ଏକାଦଶ ।

ଅନ୍ତଦାନ ଏକାଦଶ—ଶ୍ରାବଣ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ-
ଅନ୍ତଦାନ—ସୁଂ. ବି. ରୁକ୍ତି

ଅନ୍ତଦୋଷ—ସୁଂ. ବି. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା)
ଅଭକ୍ଷାନ ଉଷ୍ଣଶଳାତ ପାପ ।

ଅନ୍ତନାଳୀ—ବି. ଅନ୍ତବାହା ନାତୀ, ଯେ
ନାତୀଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତ ପାକାଣ୍ୟକୁ ଯାଏ ।

ଅନ୍ତପାକ—ସୁଂ. ବି. ଭାତେବରା ।

ଅନ୍ତପାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଭାତେବରାତ ପାଣି,
ଶାଦ୍ୟପେଯ, ଦାନାପାଣି ।

ଅନ୍ତପାପ—ବି. ଦୁଷ୍ଟାନ ଭୋଜନ ହେଉ
ଅଧିମୀ ।

ଅନ୍ତପୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭରବନ୍ଧର ମୁଣ୍ଡ
ବଣେତ, ବିଶେଷରୀ ।

ଅନ୍ତପ୍ରେଷଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶିବପନ୍ଥୀ, ଦୁର୍ଗା ।

ଅନ୍ତପାଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତ + ପା + ଅଣ
କ୍ଲ. ଅନ) ବିଧାନପୁଷ୍ଟ ବାଲକର
ପ୍ରଥମ ଅନ୍ତପାଣ, କୀରତା ।

ଅନ୍ତବଳନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତପରିଦ୍ୟାଗ,
ଭାତିଆପୁଣ୍ଡିଦେବ ।

ଅନ୍ତବ୍ରହ୍ମ—ବି. (ଅନ୍ତ + ବ୍ରହ୍ମ) ବ୍ରହ୍ମ ବା
ଜୀବନବୁପରେ କଳିତ ଅନ୍ତ ବା
ଶାଦ୍ୟଦ୍ୱବ୍ୟ ।

ଅନ୍ତଭକ୍ତ—ଶ୍ର. ବିଂ. ଅନ୍ତବ୍ରାତ ପାଳିତ
ଦାସ, ସେବକ, ଗୁରୁ ।

ଅନ୍ତଭେଗ—ବି. କାଣୀରଜ, ସାରକଷ ।

ଅନ୍ତଭେଦ—ସୁଂ.ବିଂ. (ଅନ୍ତ + ଭୁଲ +
କ.ତୃ) ଯେ ଅନ୍ତ ଉଷ୍ଣଶଳରେ, ପାରମ-
ଶ୍ରେଷ୍ଠ, (ବି) ପରଲୋକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତ-
ଭେଦ ।

ଅନ୍ତମୟ—ଅନ୍ତପୁର, ଅନ୍ତବ୍ରାତ ବର୍କିତ ।

ଅନ୍ତମୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତମୟ କୋଷ—
(ଅନ୍ତ + ମୟ + କୋଷ) ପ୍ଲାନିଷ୍ଟର ।

ଅନ୍ତମଳ—କ୍ଲୀ.ସୁଂ.ବି. ଫେମିଲ, ମଦ୍ୟ,
କାଞ୍ଚି ।

ଅନ୍ତମୋଗ—ସୁଂ.ବି. ଅନ୍ତମ୍ବାନ, ସଙ୍ଗତ,
ସମୂଳ, ଉପନିଷା । [ସାରାଂଶ ।

ଅନ୍ତରସ—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ) ଭୁକ୍ତାନ୍ତର
ଅନ୍ତବାହନାଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଳନାଳୀ ।

ଅନ୍ତବିକାର—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ) ରତ୍ନ-
ପ୍ରକ୍ରି ସପ୍ତଧାତୁ, ରେତଃ, ଶୁଷ୍କ, ବିଷ୍ଟା,
ମଳ । [ବୃତ ।

ଅନ୍ତପ୍ରତ୍ତି—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତଦାନାର୍ଥ ସଦା-
ଅନ୍ତପ୍ରାନ—ବି. (ଗତତ) ସଙ୍ଗତ,
ସମୂଳ, ଉପନିଷା ।

ଅନ୍ତପକ୍ଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ) ଅନ୍ତପାକ,
ଶେଷେଇ, ରନନ ।

ଅନ୍ତପ୍ରାନ—ଶ୍ର. ବିଂ. ଯାହାର ସମ୍ମାନ
ନାହିଁ, ନିରନ୍ତ, (ବି) ଅନ୍ତପ୍ରାନତା ।

ଅନ୍ତାର୍ଥୀ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତ + ଅର୍ଥ + କ. ଇନ୍) ଯେ ଭାବ ଜୀବବାକୁ ମାଗେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତାର୍ଥିମା ।

ଅନ୍ତାଦ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନ୍ତ + ଅଦ + କ. ଥ) ଅନ୍ତଭେଜା, ପରମଭେଜା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତାଦା, (ପୁ.) ବିଷ୍ଟ ।

ଅନ୍ତାଦା—ଶ୍ର. ବି. (ଅନ୍ତ + ଅଦ + ଇନ୍) ଅନ୍ତଭେଜଣଶୀଳ, ଅନ୍ତଭେଜା ।

ଅନ୍ତାଦ୍ୟ—କୁ. ବି. ଅନ୍ତରୂପ ଭକ୍ଷଣଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟ ।

ଅନ୍ତାମୁ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ତ ଶାର ଯେ ପ୍ରାଣ ଧାରଣ କରେ ।

ଅନ୍ତାବୃଧ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନ୍ତ + ବୃଧ୍ୟ + କି. ପି) ଅନ୍ତବୃକ୍ଷକ ।

ଅନ୍ତାଶନ—କୁ. ବି. ଅନ୍ତପ୍ରାଣନ ।

ଅନ୍ତାହାଶ୍ୟ—ପୁ. ବି. (କ. ଲା.) (ଅନ୍ତ + ଆ + ଦୃ + କ. ଇନ୍) ଯେ ଭାବ ଜୀଏ, ଅନ୍ତଭେଜା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ତାହାଶଣ ।

ଅନ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଯ) ଉନ୍ନ, ଉତ୍ତର, ଅସ୍ତ୍ରଣ, ଅପର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ୟ ।

ଅନ୍ୟକାରୁକ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ୟ + କୁ + କ) ବିଷ୍ଟାମଳ, ଯେ ଅନ୍ୟପ୍ରକାର କରେ ।

ଅନ୍ୟକୃତ—ଶ୍ର. ବି. (ଶତକ୍ର) ଅପରଦ୍ଵାରା ସମ୍ମାଦିତ ବା କରାଯାଇ ଥିବା ।

ଅନ୍ୟଗାମୀ—ବି. (ଅନ୍ୟ + ଗମ + କ. ଇନ୍) ବ୍ୟକ୍ତରୁଣୀ, ପାରଦାରିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) - ଅନ୍ୟଗାମିମା ।

ଅନ୍ୟତିତ—କୁ. ବି. ବିଷ୍ଟାଲୋଚନାର ଅସମର୍ତ୍ତିତ୍ତ, (ବି) ଅନ୍ୟମନ୍ୟ ।

ଅନ୍ୟତ—ଅବ୍ୟ. ଅପିତ୍, ପଞ୍ଚାନ୍ତରେ, ଅଧିକ୍ରତ୍ତୁ । [ପ୍ରୟୋଗ ।

ଅନ୍ୟତ୍—ଅବ୍ୟ. ଏହା ଅନ୍ୟଅର୍ଥରେ ଅନ୍ୟତମ—ଶ୍ର. ବି. ଅନେକ ମଧ୍ୟରେ

ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଏକ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପୃଥକ୍ ।

ଅନ୍ୟତର—ବି. (ଅନ୍ୟ + ରେ) ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ।

ଅନ୍ୟତରେତୁୟ—ଅବ୍ୟ. ଅନ୍ୟଦିନେ, ଅନ୍ୟତର ଦିବସରେ ।

ଅନ୍ୟତି—ଅବ୍ୟ. (ଅନ୍ୟ + ତି) ଅନ୍ୟକାରେ, ଅନ୍ୟତାରୁ, ଅନ୍ୟଦ୍ଵାରା ।

ଅନ୍ୟତ୍ରୟ—ଶ୍ର. ବି. ଶତ୍ରୁ, ସପନ୍ତ୍ରେ, ସପନ୍ତ୍ରଭିନ୍ନକାତ ।

ଅନ୍ୟତ୍ର—ଅବ୍ୟ. ଅନ୍ୟଠାରେ, ଭିନ୍ନପୁରେ, ଅପର ବିଷ୍ଟପୁରେ ।

ଅନ୍ୟଥା—ଅବ୍ୟ, ଅନ୍ୟପ୍ରକାରେ, ପଞ୍ଚାନ୍ତରେ, ବିଷ୍ଟପ୍ରକାରରୁପେ ।

ଅନ୍ୟଥାକରଣ—ଶ୍ର. କ୍ରି. ଅନ୍ତଳ କରିବା, ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା, ବିପରୀତାକରଣ-କରିବା ।

ଅନ୍ୟଥାକାର—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ୟଥା + କୁ + କ. ଇନ୍) ଅନ୍ୟପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ-କାର୍ଯ୍ୟ, ବିରୁଦ୍ଧକାର୍ଯ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ୟଥାକାରଣୀ ।

ଅନ୍ୟଥାକୃତ—ବି. ଅନ୍ୟଥା + କୁ + ମୀ. ତ) ଅନ୍ୟପ୍ରକାରେ କରାଯାଇଥିବା ।

ଅନ୍ୟଥାଖ୍ୟାତ—ଶ୍ର. ବି. ଉମ୍ମାମକ ଜୀବ, ଯଥା—ଦର୍ଶନରେ ସର୍ପର ଜୀବ ।

ଅନ୍ୟଥାଚରଣ—କୁ. ବି. ବିପରୀତା-ଚରଣ, ବିରୁଦ୍ଧକାର୍ଯ୍ୟ, ଅବଜ୍ଞାକରଣ ।

ଅନ୍ୟଥାଗ୍ରହ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ୟଥା + ଆ + ଚର + କ. ଇନ୍) ସେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଦେଶ ବା ରହ୍ୟାବିରୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ୟଥାଗ୍ରହଣୀ ।

ଅନ୍ୟଥାନୁପର୍ତ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. ସିକାନ୍ତର ଅଭିବ ।

ଅନ୍ୟଥାବାଦୀ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ୟଥା + ବଦ୍ଧ + କ. ଇନ୍) ସେ ଅନ୍ୟପ୍ରକାର କହେ, ବିରୁଦ୍ଧବାଦୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ୟଥାବାଦିନୀ ।

ଅନ୍ୟଥାବୁଢ଼ି—ଶ୍ର. ବି. ସେ ବନ୍ଧୁର ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରରେ ସିକି ହୁଏ ।

ଅନ୍ୟଥାଭବ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା.) ଭବାନ୍ତର ।

ଅନ୍ୟଥାଭୂତ—ଶ୍ର. ବି. ବିପରୀତାଭୂତପ୍ରାପ୍ତ ।

ଅନ୍ୟଥାପିତ୍—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟରୁପେ ପ୍ରମାଣିତ ହେବା ଘଟନା ।

ଅନ୍ୟଥାଦର୍ଥ—ପୁ. ବି. ଭାବାର୍ଥ ।

ଅନ୍ୟଥା—ଅବ୍ୟ. (ଅନ୍ୟ + ଥା) ଅନ୍ୟକାଳେ, ଅନ୍ୟମସ୍ତ୍ରପୁରେ ।

ଅନ୍ୟଥାଶୀଳ—ଅନ୍ୟଥାରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ।

ଅନ୍ୟଦାସ୍ତ୍ରା—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟ ବିଷ୍ଟପୁରେ ଯହ ।

ଅନ୍ୟଦାସ୍ତ୍ରିତ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟରୁପପ୍ରାପ୍ତ ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନ୍ୟରୁପପ୍ରାପ୍ତ + ଦୀସ୍ତ୍ରୀ) ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ଦୀସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣି—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣି ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତ ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତି—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତି ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକ ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକା—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକା ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକ ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକା—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକା ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକାକ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକାକ ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକାକା—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକାକା ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକାକାକ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକାକାକ ।

ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକାକାକା—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ୟଦୀସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀକଣିତିକାକାକାକା ।

ଅନ୍ୟମଳା—ୟୁ.ସ୍ତୀ.ବି. (ଅନ୍ୟ + ମଳା) ଯାହାର ମନ ଅନ୍ୟମଳାରେ ନିବିଷ୍ଟ, ଅନ୍ୟମଳ୍ଲୟ । [ଭ୍ରାତା]

ଅନ୍ୟମାତ୍ରକ—ୟୁ. ବି. କୌମାତ୍ରେସ୍ ଅନ୍ୟକ୍ଲଙ୍ଗ—ସେ ଶବ୍ଦର ଲୌଣସି କିଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନାଟ୍ରୀ ଅନ୍ୟକ୍ଲଙ୍ଗ ।

ଅନ୍ୟକ୍ଲଙ୍ଗକ—ଶି. ବି. ବିଶେଷତ୍ୱର କିଙ୍ଗ-ଭାଙ୍ଗ, ଶବ୍ଦ, ଅନ୍ୟଚିହ୍ନପୁରୁଷ ।

ଅନ୍ୟବାଣୀ—ୟୁ. ବି. ଅନ୍ୟ + ବନ୍ଦ + କ. (ଜନ) ସ୍ଵାନୟପକ୍ଷ ପ୍ରତିବାଣୀ, (ସ୍ତୀ) ଅନ୍ୟବାଣୀ ।

ଅନ୍ୟବିବରିତି—ୟୁ. ସ୍ତୀ. ବି. କୋକିଳ, କୋତଳ ।

ଅନ୍ୟବୃତ୍ତ—ଶି. ବି. ଯେଉଁମାନେ ଶୁଣୁଛି ଓ ସୁଣୁଛି ବିବୁକଳ ଫୀ କରନ୍ତି, ଅସୁରଦ ।

ଅନ୍ୟଶାଖ—ୟୁ. ବି. ଯାହାର ଯେଉଁ ଶାଖ—ତତ୍ତ୍ଵନ ଶାଖାପାଠ ।

ଅନ୍ୟଯାଧାରଣ—ୟୁ. ବି. ଅନ୍ୟ ଯମାନ, (ବି) ଅନେକର ସ୍ଵର୍ଗଶିଷ୍ଟପଦାର୍ଥ ।

ଅନ୍ୟବୁର—ବି. (ଅନ୍ୟ + ଆବୁର) ଅନ୍ୟାୟ ଆବୁରଣୀ ।

ଅନ୍ୟବୁଝ—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଆ + ଚର + କ. ଜନ) ଅନାବୁଝ, ଅନ୍ୟଆଚରକାଶ, (ସ୍ତୀ) ଅନ୍ୟବୁଝଣୀ ।

ଅନ୍ୟବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. ସ୍ତୀ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଦୃଶ୍ୟ + କି. ପା) ଅନ୍ୟପ୍ରକାର, ଉଦ୍ଦରକାର ।

ଅନ୍ୟବୁଦ୍ଧ—ତ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ୟପ୍ରକାର, ଅନ୍ୟପର, ଯାହା ଅନ୍ୟପ୍ରକାର ଦେଖା-ଯାଏ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ—ବି. (ଅନ୍ୟ + ଅନ୍ୟ, ଆଉ ଆଉ, ଅପ୍ରପର)

ଅନ୍ୟାୟ—ୟୁ. ବି. ନ୍ୟାୟବିବୁକଳାରଣ, ଅବିରୁଦ୍ଧ, ଅନୌତିତ୍ୟ, ଉତ୍ସାହକ, (ବି) ବେଥୋଇନ୍, ନ୍ୟାୟବିବୁଦ୍ଧ, ଅନୁତିତ, ଅସଙ୍ଗତ ।

ଅନ୍ୟାୟୀ—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ୟାୟ + ଜନ) ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣକାଶ, ଉତ୍ସାହକ, (ସ୍ତୀ)

ଅନ୍ୟାୟାଚରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ନ୍ୟାୟବିବୁଦ୍ଧ ବ୍ୟବହାର, ଅନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବହାର ।

ଅନ୍ୟାୟୀ—ଶି. ବି. ଅନୁତିତ, ଯାହା ନ୍ୟାୟପକ୍ଷତ ନୁହେ, ଅସୋଗ୍ୟ, ବେଆଚନ୍ ।

ଅନ୍ୟାୟ—ୟୁ. ବି. ଅନ୍ୟ ବା ଅପର ଅର୍ଥ, ଅନ୍ୟଭବେଶ୍ୟ, (ବି) ଯାହାର ଅନ୍ୟ ଭବେଶ୍ୟ ବା ଅପର ଅର୍ଥଅର୍ଥ ବା ଥାଏ ।

ଅନ୍ୟାଣୀ—ସ୍ତୀ ବି. ଅନ୍ୟର ଆଣୀ, ବାଞ୍ଛା, ଅନ୍ୟାଣୀର ଆଣୀ ।

ଅନ୍ୟାଣୀ—ସ୍ତୀ. ଅନ୍ୟର ଆଣୀବାଦ ।

ଅନ୍ୟାକାରଣରେ—ଶା. ଫି. ବି. ଅକା-ରଣରେ, ବିନାକାରଣରେ, ବୁଥା ।

ଅନ୍ୟାପକ୍ତ—ୟୁ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଅନ୍ୟ-ବ୍ୟବୀରେ ମୋହିତ ବା ଲିପ୍ତ, (ସ୍ତୀ) ଅନ୍ୟାପକ୍ତ ।

ଅନ୍ୟାୟ—ଶା. ଫି. ବି. ଅନ୍ୟଯାପେ ।

ଅନ୍ୟାପ୍ରତିକ୍ରିତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ୟ ଯାହାକୁ ରଖିଅର୍ଥ ।

ଅନ୍ୟନ-ଶି. ବି. (ଅ + ନ୍ୟନ) କମ୍ପନୁହେ, ନିନ୍ଦତ ନୁହେ, ସମସ୍ତ, ନ୍ୟନ ନୁହେ, ଅସ୍ତର, (ସ୍ତୀ) ଅନ୍ୟନା ।

ଅନ୍ୟନାଧାକ—ତ୍ରୀ. ବି. ନ୍ୟନ ଓ ଅଧିକ ନୁହେ, ଠିକ୍ ସମାନ ।

ଅନ୍ୟନାତିରକ୍ତ—ତ୍ରୀ. ବି. ନ୍ୟନ ଓ ଅଧିକ ନୁହେ, ବେଶି କମି ନୁହେ ।

ଅନ୍ୟନ୍ତୁ—ତ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ୟନାତିରକ୍ତ

ଅନ୍ୟନ୍ତୁ—ଅବ୍ୟ. ଅନ୍ୟନାତିରକ୍ତ, ପର-କିନ । [ବିଶେଷ]

ଅନ୍ୟେତା—ସ୍ତୀ. ବି. ପରିକାମ୍ଯ ନାୟକୀ-ଅନେଯାସ୍ତୁ—ତ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ୟକର୍ତ୍ତିକ ଉତ୍ସାହିତି ।

ଅନେଯାସ୍ତୁ—ପୁ. ବି. କୌମାତ୍ରେସ୍ ପରିତ୍ରଣୀ ମା ସୁଅ, (ସ୍ତୀ) ଅନେଯାସ୍ତୁ

ଅନେଯାନ୍ୟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଅନ୍ୟ) ପରିବର, (ବି) ଅର୍ଥାଳଙ୍କାରବିଶେଷ ।

ଅନେଯାନ୍ୟାଖ୍ୟାସ—ୟୁ. ବି. ବେଦାଦି-ମତିକ୍ରି, ପରିବର ଅନ୍ୟ ତାଦାସ୍ୟର ଆର୍ଯ୍ୟ ।

ଅନେଯାନ୍ୟ ନ୍ୟାୟ—ୟୁ. ବି. ପରିଷରଅସ୍ତର, ନ୍ୟାୟମତେ ଭେଦବିଶେଷ ।

ଅନେଯାନ୍ୟାନ୍ୟାଶ୍ୟାସ—ତ୍ରୀ. ବି. ତର୍କବିଶେଷ, ଦେଷପରିଶେଷ, ପରିଷର ଜୀବଯାପେଷ, ଜୀମାତ୍ରାସ ।

ଅନ୍ୟକ୍—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଅନ୍ୟ + କ. କ୍ଷପ) ଅନୁନାମୀ, (ସ୍ତୀ) ଅନୁଗୀ, (ଶି. ବି.) ପଶ୍ଚାତ୍, ଅନ୍ୟପୁର, ଅନୁଯାରେ ।

ଅନ୍ୟକ୍ରି—ତ୍ରୀ. ବି. (କ. ଗ୍ର) ପ୍ରତ୍ୟେଷ, ଅନ୍ୟପଦ, ଅନୁଗତ, (ସ୍ତୀ) ଅନୁକ୍ଷା ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମ—ୟୁ. ବି. ପଣ୍ଡାଦିଗମନ, ପଶ୍ଚାଦଗମିତ୍ତ ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଅଞ୍ଚ + କି. ପା) ଅନୁଗମୀ, ପଶ୍ଚାଦଗମାମୀ ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମ—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଅନ୍ୟ + କ. କ୍ଷପ) ଅନୁଗମୀ, (ସ୍ତୀ) ଅନୁତ୍ତା ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମ—ଶି. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଅନ୍ୟ + କି. ପା) ଅନୁଗମୀ, (ସ୍ତୀ) ଅନୁତ୍ତା ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ବା + କ) ଅନୁଗମୀ (ସ୍ତୀ) ଅନୁତ୍ତା ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଉ + ଅ) ବିଶ, ବାକ୍ସରେ ପଦମ, ନନ୍ଦର ସମ୍ବନ୍ଧ, ପରିବାର, ବିଦ୍ୟମାନତା, ଅର୍ଥ ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମ—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଜା + କ. ଅ) କୁଳଜହୁକେଶ୍ଵର, ବିଶବିତ୍ ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମବୋଧ—ୟୁ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଶିକ୍ଷନ ହେତୁ ଶବ୍ଦବୋଧବୁପ ଅନୁଭବ-ବିଶେଷ ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମ—ୟୁ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଉରା) ଶାବଦବୋଧର ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧବିଶେଷ, ଅନ୍ୟକ୍ରମ, (ସ୍ତୀ) ଅନ୍ୟକ୍ରମା ।

ଅନ୍ୟକ୍ରମୋଜନା—ସ୍ତୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ବାକ୍ସାନ୍ତୁର୍ଗତ ପ୍ରତ୍ୟେକପଦର ପରିଷର ସମ୍ବନ୍ଧନୀୟପଣ୍ଡ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀ—ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ.) ଅର୍ଥପୁଣ୍ଡ, ବୃୟପୁଣ୍ଡବିଶିଷ୍ଟ ଜଳ, ସଥାର୍ଥ, ସଙ୍ଗତ, ସାର୍ଥକ ।

ଅନ୍ତରସର୍ଗ—ପୁଂ. ବ. (ଅନ୍ତ୍ର + ଅବ + ସୂକ୍ତ + ଅ) ଯାହା ଛାଇ ତାହା କର ଏହି ପରି ଆଦେଶ, ସଫେଛାସ୍ତ୍ରପଦ୍ଧତି ।

ଅନ୍ତରାସ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବ. (ଅନ୍ତ୍ର + ଅବ + ର + ଶ୍ର.ଅ) ବଣ, ସମ୍ମାନ, କୁଳ, ଗୋତ୍ର ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପତ୍ରକେଳ—ପୁଂ. ବ. ତତ୍ତ୍ଵହେତୁ ତ୍ରୈଷତ୍ର, ଅର୍ଥାତ୍ ତାହା ଥିଲେ ତାହା ଥାଏ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପତ୍ରକେଳ—ତ୍ରୀ. ବି. ସାମର ସାଧକ ହେଉଥିଲେ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବ. ସଂଦର୍ଭିତ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପତ୍ର—ତ୍ରୀ. ବି. ଦାସ୍ତପ୍ରାପ୍ତଧନାଦି, (ପୁଂ ବିଦେଶୀ ବଣରୁ ଆଗର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ।

[ବେଧ]

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି ଅପେକ୍ଷା, ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରାତିରକାଳବିଶେଷ, ଅଣ୍ଟିନ, ପୌତ୍ର, ମନ୍ଦ, ପାଲଗୁନ୍ମାସର କୃଷ୍ଣନବମୀ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପଦଶ—ଅବ୍ୟ. ପଣ୍ଡିମୋତ୍ତର କୋଣ, ବାଯୁକେ ଣ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପ—ଅବ୍ୟ. (ଅନ୍ତ୍ର + ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପ) ପ୍ରତ୍ୟନ୍ତ, ପ୍ରତିଦିନ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଆ + ଜ୍ୟୋତିଶ) ଉତ୍ସମ୍ବୂପେ ତାତ୍ତ୍ଵପରିଚାରଣା ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟ—ପୁଂ. ବ. (ଅନ୍ତ୍ର + ଆ + ଜ୍ୟୋତିଶ) ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପ, ସମ୍ବନ୍ଧାବ୍ୟ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. ବଳମୁନର ବଳପ୍ରତି, ଦୁଷ୍କଳର ବଳାଧାନ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟ—ପୁଂ. ବ. (ଅନ୍ତ୍ର + ଆଦେଶ) ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ହୋମର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟ ପରେ ତାହା ଉପରେ ଦୁଇକୁର୍ଣ୍ଣତା କଷ୍ଟପନ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟ—ପୁଂ. ବ. (ଅନ୍ତ୍ର + ଆ + ଧା + ଲ) ଗଛିତଧନ ଲୋକଦ୍ୱାରା ତାହାର ସ୍ଥାପି ନିକଟ ପ୍ରେରଣ, ପଣ୍ଡାପୁଣ୍ଡି ।

ଅନାଧେସ୍ତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଅଧେସ୍ତ୍ର) ବିବାହପରେ ସ୍ତ୍ରୀ ପିତା ଓ ପଢିବୁଲାରୁ ଯେ ଧନଲଭ କରେ ।

ଅନାସୁତିନ—ଅବ୍ୟ. ଯଜ୍ଞବୁଦ୍ଧମଶ୍ରେ, ଯଜ୍ଞବୁଦ୍ଧ ପ୍ରାୟ ।

ଅନାସୁତି—ତ୍ରୀ. ବି. ଅନୁଗତ, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅନୁଗତ ।

ଅନାରବ୍ୟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଆ + ରବ + ତ) ପଣ୍ଡାତ୍ମ ପ୍ରକ୍ଷଣ, ଯାହା ପରେ ଆରମ୍ଭ କରିଯାଇ ଅଛି ।

ଅନାରବ୍ୟ—ତ୍ରୀ. ବି. ଶର୍ଣ୍ଣଯୋଗ୍ୟ, ଏକ ସଙ୍ଗେ ଆଗମ୍ବ୍ୟୋଗ୍ୟ ।

ଅନାରବ୍ୟ—ପୁଂ. ବ. ପଛରେ ଆରବ୍ୟ ।

ଅନାରୁତ୍ତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଆ + ରୁତ୍ତ + ତ) ଅଧ୍ୟବୁଦ୍ଧ, ଯେ ପରେ ଆରୋହଣ କରିଥିଲୁ ।

ଅନାରୁତ୍ତାଶଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଣ୍ଡାତ୍ମାରେହଣଶ, ପଣ୍ଡାଯିବା, (ପ୍ରାଣ) ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟ ।

ଅନାରୁତ୍ତାଶଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଆସ + ରୁତ୍ତ + ଶଣ) ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପାନ୍ୟରେ, ଶିଲ୍ପାଦି ଗୁହପରେ ବହିବା ।

ଅନାରୁତ୍ତି—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଆସ + ରୁତ୍ତ + ତି) ଯେବେତି, ଆରଧତ, ପଣ୍ଡାତ୍ମବେଶିତ, ପଛରେ ବୟାଯାଇଥିବା ।

ଅନାରୁତ୍ତାର୍ଥ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଆ + ରୁତ୍ତ + ର୍ଥ) ଅମାବସ୍ତ୍ରପ୍ରାତିକ. ଅନାରୁତ୍ତାର୍ଥକ, ପିତୃତ୍ରକଙ୍କ ମାସିକ ଶ୍ରୀକ ।

ଅନାରୁତ୍ତାର୍ଥପରନ—ପୁଂ. ବ. ତକ୍ଷିଗ୍ରୀ, ପ୍ରମବଦରଖାନେ ପ୍ଲାପିତାଗ୍ରୀ ।

ଅନାରୁତ୍ତାର୍ଥ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତି ପ୍ରାନପରେ ପରିପାତାନ, ପଣ୍ଡାତ୍ମାରେହଣିତ, ଗଛୁତି ଧନ କରିବାର ସ୍ମୀକୁ ଦେବ କୁ ଅନ୍ୟ ହିତରେ ଦେବା ।

ଅନାରୁତ୍ତି—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର ର + କ.ତି) ଅନୁଗତ, ସୁକ୍ତ, ସମ୍ବନ୍ଧବେଶିଷ୍ଟ, ସବକ ।

ଅନାରୁତ୍ତି—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଇଶ + ତି) ସାହାର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପ କର ହୋଇଥାଏ, ପୁନିତ, ଆରାରୁ ହୋଇଥାଏ ।

ଅନାରୁତ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବ. ନମନାର ଦ୍ୱାର ଅନ୍ତ୍ର କୁମାରପାତ୍ରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ହର୍ଷ, ଅଧିମ, କୁର୍ବିତ, ବିରୁଦ୍ଧ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଦ୍ୱୀପ + ଶ.ଅନ) ପର୍ଯ୍ୟାଳେଚନା, ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପଶ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଦ୍ୱୀପଶ) ପର୍ଯ୍ୟାଳେଚନା, ଉନ୍ନୟନ, ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପଶ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଦ୍ୱୀପଶ) ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପଶ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପି—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳାନ୍ତରତ ପ୍ଲାନ ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପଶକରିବା ।

ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତ୍ର + ଦ୍ୱୀପଶ) ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵୀପଶକରିବା ।

ଅପଃ—କୁ.ବ. ଯଜକର୍ମ, ଯାହାଦ୍ଵାରା
କାମ୍ୟଫଳ ପାଇବାକୁ ହୁଏ ।

ଅପକର୍ମ—କୁ. ବ. ଦୁଷ୍ଟମ୍, ମନ୍ଦକର୍ମ,
(ବି.ସୁ.ଠ) ଅପକର୍ମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପକର୍ମିଣୀ ।

ଅପକର୍ମୀ—ସୁ.ବି. ଦୁଷ୍ଟମ୍କାଶ, ଅପ-
କର୍ମିକାରକ ।

ଅପକର୍ତ୍ତା—ସୁ. ବି. (ଅପ + କୃ + କ.
ତୃ) ଅନିଷ୍ଟକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପକର୍ତ୍ତୀ ।

ଅପକଳଙ୍କ—ବି.ମିଥ୍ୟା, ଅପବାଦ, ଦୂର୍ଲାମ
ଅପକର୍ଷ—ସୁ. ବ. (ଅପ + କୃଷ୍ଟ + ଭ.
ଅ) ସ୍ଵାନତା, ଅପକୃଷ୍ଟତା, ନିକୃଷ୍ଟତା ।

ଅପକର୍ଷକ—ତି. ବି. ଅପକର୍ଷକାରକ,
ଯେ ଅପକର୍ଷ କରୁଥିଲା ।

ଅପକର୍ତ୍ତଣ—ତି. ବି. ଅପହାରକ, ଅପ-
ହରଣ, ଦୂଶକରଣ ।

ଅପକାମ—ସୁ.ବି. ମନ୍ଦକ ମନା, ଯାହାର
କାମନା ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ।

ଅପକାର—ସୁ. ବ. (ଅପ + କୃ + ଭ.
ଅ) ମନ୍ଦକରଣ, ଅନିଷ୍ଟ, ହାନି, ନ୍ତତ,
ଅମଳଳ ।

ଅପକାରକ—ସୁ. ବ. (ଅପ + କୃ + କ.
ଅକ) କର୍ତ୍ତକାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପକାରିକା ।

ଅପକାଶ—ସୁ.ବି. (ଅପ + କୃ + କ,
ରନ୍) ଅମଳଳକାରକ, ଅନିଷ୍ଟକାଶ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପକାରଣୀ ।

ଅପକାରୀ—ବ. (ଅପ + କାରୀ) ଅପଯଣ,
ନିନା, ଅଖ୍ୟାତି ।

ଅପକୃତ—ତି.ବି. (ଅପ + କୃ + ମୀ.ତ)
ଯାହାର ଅନିଷ୍ଟ କରାହୋଇଥିଲା, (ବିପ)
ଉପକୃତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପକୃତା ।

ଅପକୃତି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଅପ + କୃ + ଭ.ତ)
ଅପକାର, ଦ୍ୱେଷ, ଅନିଷ୍ଟଚିନ୍ତନ ।

ଅପକୃତ୍ତା—ତି.ବି. (ଅପ + କୃଣ + ମୀ.ତ)
ନାଚ, ନିକୃଷ୍ଟ, ଅପନାତ, ସ୍ଵାନ, ନିରାନ୍ୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପକୃତ୍ତା ।

ଅପକ୍ରି—ବ. (ଅପ + କାରୀ) ଅପଯଣ,
ନିନା, ଅଖ୍ୟାତି ।

ଅପକମ—ସୁ.ବ. (ଅପ + କମ + ଭ.ଅ)
ପଳାୟନ, କମଣ୍ଡୁନ୍ୟ, ପ୍ରସ୍ତାନ, (ବି)
ଅପକାନ୍ତ ।

ଅପକମଣ—କୁ. ବ. (ଅପ + କମ +
ଭ.ଅନ) ପ୍ରସ୍ତାନ, ପଳାୟନ, ଅପଗମ ।

ଅପକମୀ—ସୁ.ବି. (ଅପ + କମ + ରନ୍)
ଯେ ପଳାୟନ କରେ ।

ଅପକାନ୍ତ—ତି.ବି. (ଅପ + କମ + କ.ତ)
ପଳାୟତ, ଅପସ୍ତତ, ଅପଗତ ।

ଅପକିଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଅପ + କୃ + ଭ.ଯ
+ ଆ) କୁରମ୍, ଅପକାର, ଦ୍ୱେଷ ।

ଅପକୋଣ—ସୁ.ବ. (ଅପ + କୁଣ + ଭ.
ଆ) ନିନା, ଭର୍ତ୍ତନା, ତିରପ୍ରାର ।

ଅପକୋଣନ—କୁ.ବ. (ଅପ + କୁଣ +
ଆନ) ନିନା ।

ଅପକୁ—ତି.ବି. (ନ + ପକୁ) ଅପରିଣତ,
ଯାହା ପାତ ନ ଥାଏ, କଞ୍ଚା, ଅସିବା,
ଅରତା ।

ଅପକୁଅନ୍ତ—ଗ୍ରା.ବ. ଯାହା ସିରା ହୋଇ
ନ ଥାଏ, ନିସଙ୍ଗୁଡ଼ି, ଯେ ପାଣିପିରା-
ନୁହେ, ସିରିରେ ଲୁଣ ପଡ଼ି ନ ଥାଏ ।

ଅପକ୍ଷ—ତି.ବି. (ଅପକ୍ଷ + ପକ୍ଷ
+ ରନ୍) ସମଦର୍ଶୀ, ନିରପେକ୍ଷବ୍ୟକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପକ୍ଷାତିମା ।

ଅପକ୍ଷାତ—ଗ୍ରା. ବ. (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପକ୍ଷା ।

ଅପକ୍ଷା—ଗ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ଅପକ୍ଷା ।

ଅପକ୍ଷେପ—କୁ.ବ. ଅଧିପାତନ ।

ଅପକ୍ଷା—ଗ୍ରା.ବି. ଯେଉଁ ଚାଲୁରେ ପଖ
ବା ମୁହଁ ନାହିଁ, ଏକମୁହଁ ଚାଲୀ ।

ଅପକ୍ଷାତ—ସୁ. ବ. (ଅପ + କ୍ଷ୍ୟା +
ମୀ.ତ) ନିନାତ, ଅପବାଦଗ୍ରହ୍ୟ (ବି)
ଅପକ୍ଷାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପକ୍ଷାତା ।

ଅପକ୍ଷ୍ୟାତ—ବ. (ଅପ + କ୍ଷ୍ୟାତ) ନିନା,
ଅପବାଦ ।

ଅପଗଣ୍ଟ—ସୁ. ବ. ବିଜଳାଜ ।

ଅପଗତ—ତି. ବି. (ଅପ + ଗମ + କ.
ତ) ପ୍ରସ୍ତିତ, ପଳାୟିତ, ଅପସ୍ତତ, ମୁତ,
ଦୂଶଭୁତ, ରହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଗତା ।

ଅପଗମ—ସୁ. ବ. (ଅପ + ଗମ + ଭ.ଅ)
ବିନାଶ, ପ୍ରସ୍ତାନ, ପଳାୟନ, ନିରମ,
ମୁଖ୍ୟ, (ବିପ) ଆଗମ, ଉପଗମ ।

ଅପଗମନ—କୁ.ବ (ଅପ + ଗମ - ଭ.
ଅନ) ନାଶ, ଅପସରଣ, ପ୍ରସ୍ତାନ,
ପଳାୟନ । [ନନନ]

ଅପଗର—ସୁ. ବ. (ଅପ + ଗୁ + ଅ)

ଅପଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅପ + ଗମ + ଅ +
ସ୍ତ୍ରୀ. ଆ) ନଧା, ନିମୁଗା, ସ୍ତ୍ରୋତସଗ ।

ଅପଗୋହ—ସୁ.ବି. (ଅପ + ଗୁହ + ଅ)
ଗୋପନ, ତିରେଧାନ ।

ଅପଗ୍ରହ—ସୁ. ବ. ପ୍ରତିକୁଳଗ୍ରହ ।

ଅପଦନ—ସୁ. ବ. (ଅପ + ଦନ + ଅ)
ଦେହ, ଶଶର, ଅଙ୍ଗ, ଶରତ୍କାଳ-
ସୀମା, ବି.ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ମେଘଶୂନ୍ୟ, ନିର୍ମେଘ ।

ଅପଧାତ—ସୁ.ବି. (ଅପ + ହନ + ଭ.
ତ) ଅବାଳ ମୁଖ୍ୟ ଘଟାଇବା, ହତ୍ୟା,
ଅକସ୍ମାତ୍ ମୁଖ୍ୟ ।

ଅପଧାତକ—ସୁ. ବି. ବିନାଶକ, ଅପ-
ଧାତକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଧାତକା ।

ଅପଧାତ—ସୁ. ବି. (ଅପ + ହନ +
କ. ରନ୍) ଅପହନନକର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପଧାତନା ।

ଅପଧୂଣ—ତି. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ନିର୍ଦ୍ଦୟ,
ନିର୍ମଳ, ଯୁଣାଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଧୂଣ ।

ଅପଚ—ସୁ. ବ. (ଅ + ପଚ + ଅ)
ପାକ କରିବାର ଅସମ୍ଭବ ।

ଅପଚୟ—ସୁ. ବ. (ଅପ + ଚ + ଅ) ଷତ,
ଅପହରଣ, କ୍ଷୟ, ବ୍ୟକ୍ଷୟ ।

ଅପଚରିତ—କୁ.ବ. ମନ୍ଦଆଚରଣ, ଦୂଷ-
ଚରିତ ।

ଅପଚୟିତ—ତି. ବି. (ଅପ + ଚୟ +
ମୀ.ତ) ପୁଜିତ, ଅପବ୍ୟୁତି, ଶାଶିତ ।

ଅପରୁର—ୟୁ. ବ. ଅପ + ଚର + ଭ.
ଅ) ଅହତ ଆଚରଣ, କୃପଥ୍ୟପେବା,
ବିନାଶ, ଅପଥ୍ସରୁହଣ, ସୁଧର୍ମ ବ୍ୟତିତମ ।
ଅପରୁଷ—ୟୁ. ବି. ଯେ ଅହତ ଆଚରଣ—
କରେ, (ସ୍ଵା) ଅପରୁଶଣୀ, ବ୍ୟତିରୁଶଣୀ ।
ଅପରିକାରୀ—ତି. ବି. (ଅପ + କୃ + ସନ
+ ଭ. ଅ) ଅପକାର କରିବାର ରହୁ ।
ଅପରିକାରୀ—ଦ୍ରି. ବି. ଅପ + ସନ +
କୃ + ଭ) ପରର ଅପକାର କରିବାକୁ
ରହୁଳ, ଦ୍ରିୟୁଳ ।
ଅପରିତ—ତି. ବି. (ଅପ + ଚି + ମୀ. ତ)
କରିବିଶ୍ଵ, ଶୀଣ, ବ୍ୟୁତ, ଯେଉଁ
ପରାର୍ଥ ନାନ୍ଦ ଯଦିଆୟ ।
ଅପରିତ—ସ୍ଵା. ବ. (ଅପ + ଚି + ଭ. ତ)
କ୍ଷୟ, ବ୍ୟୁ, ପୂଜା, ନିଷ୍ଠୁତ, ନିସ୍ତୁତ ।
ଅପରୀ—ସ୍ଵା. ବ. ଗଣ୍ଯମାଳାର ଉପର
ବ୍ୟବସ୍ଥେ ।
ଅପରୀୟଗନ—ତି. ବି. (ଅପ + ଚି +
ମୀ. ଅନ୍ୟ) ବିନାଶଣୀଳ, ନିଷ୍ଠପାତ୍ର,
(ସ୍ଵା) ଅପରୀୟମାଳା ।
ଅପର୍ଲାୟ—ୟୁ. ବି. ଗ୍ରୁଯାବସ୍ଥାନ, ନିଷ୍ଠତ,
(ନୟା) କନ୍ତ୍ରୀୟଳ ।
ଅପର୍ଲାୟ—ସ୍ଵା. ବ. ଗ୍ରୁଯାବସ୍ଥା, (ବି)
ଆଶ୍ରେ ଗ୍ରୁଯା, ଗ୍ରୁଯାବୁପ ଭୁବନେଶ୍ୱରାଦି ।
ଅପକୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ୟନାମ, ମୁଖ୍ୟ,
ଅଧିନାମ । [ଅପରିତ ।
ଅପରକୁ—ୟୁ. ବି. ନିର୍ମଳ, ଅପ୍ୟରଣ,
ଅପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ — ଯୁ. ବ. ଛରି, ନିଷ୍ଠପାତ୍ର ।
ଅପର୍ଶିକୃତ—ତି. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟକୃତ, ପଞ୍ଚିକୃତ,
ରିନ୍ ରିନ୍ ଆକଶର ପଞ୍ଚଭୂତ ।
ଅପର୍ଯ୍ୟ—ୟୁ. ବ. (ଅପ + ଜି + ଅ)
ପରାଜୟ, ହାରିଯିବା ।
ଅପରାତ—ତି. ବି. (ଅପ + ଜନ + କ.
ତ) ପୁଣ୍ୟଟୋରବ ବସ୍ତାନ ।
ଅପର୍ଯ୍ୟ—ୟୁ. ବି. ପଞ୍ଚରହିତ, ମେରୁ
ଦର୍ଶକାଳ, (ସ୍ଵା) ଅପର୍ଯ୍ୟର୍ଥ ।
ଅପରାନ୍ତର—ତି. ବି. ସଫ୍ଟ, ଅବ୍ୟ-
ଦେଙ୍କ, ପଦନ୍ତର, ନିର୍ମପମ ।
ଅପରୀ—ସ୍ଵା. ବ. ପରିଷାଳ, ବାହାର
ପତି ନ ହି ।

ଅପରୀନ—ତି. ବି. ପାବରଣଶୂନ୍ୟ,
ଶୀକାଶୀନ୍ୟ ସ୍ଵପ୍ନକ, ନିଷ୍ଠୀକ ।
ଅପରୀଷେପ—ୟୁ. ବ. ପର୍ଦାକୁ ଅଢ଼େଇ
ରଙ୍ଗମଞ୍ଚରେ ଉପାୟିତ ।
ଅପରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପର) ଅଧିମର୍ତ୍ତ,
ଅଶ୍ରୁ, ଅଷ୍ଟମ, (ସ୍ଵା) ଅପରୁତୀ, (ବି)
ଅପରୁତା, (ବିପ) ସ୍ଵପ୍ନ ।
ଅପରୁତା—ସ୍ଵା. ବ. (ଅପରୁ + ତା) ଅପରୁତା
ପାନ, ଅନ୍ତିମ୍ୟ, ଅଷ୍ଟମତା ।
ଅପଠିତ—ତି. ବି. (ଅ + ପଠିତ) ଅନଧୀତ,
ଯାହା ପଠା ହେଉଥାଏ ।
ଅପରୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବିଶ୍ୱାସ, ବିବାଦ,
ଶବ୍ଦତା, (ବି) ବିଶ୍ୱାସୀ, ସ୍ବାୟ୍ୟ, ଯାହା
ପଢ଼ିବାର ସମ୍ବାଦନା ନାହିଁ ।
ଅପରୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅ.ଅପଠିତ) ମୁଖ,
ଅଶ୍ରୁଷିତ, ଯେ କିଛି ପଢ଼ିନାହିଁ ।
ଅପରା—ତି. ବି. ଯାହା ଅବଦେହ,
(ସ୍ଵା) ଅପରୋ ।
ଅପରିତ—ୟୁ. ବି. ଅବଦ୍ୱାନ, ମୁଖ,
ବିଦ୍ୟାଶ୍ରମ ।
ଅପରତକ—ୟୁ. ବ. ବାୟୁରେଗବିଶେଷ,
ଧର୍ମଶକ୍ତାର ବାତରେଇ ।
ଅପରତର୍ଣ—କୁ. ବ. (ଅପ + ତପ୍ତ + ର
ଅନ) ତପ୍ତିର ଅଭିବ, ଅଭ୍ୟତ୍ତି ।
ଅପରାନକ—ୟୁ. ବି. ବାତରେଗବିଶେଷ ।
ଅପରତା—ସ୍ଵା. ବ. ଯେ ସ୍ଵାର ପତ ନାହିଁ ।
ଅପର୍ତ୍ତି—ସ୍ଵା. ବ. ପତିଷ୍ଠାନ, ଯାହାର
ପତ ନ ହି ।
ଅପର୍ତ୍ତିକ—ୟୁ. ବ. ଯାହାର ଭାଣୀ
ରୂପରେ ନାହିଁ, ମୁତ୍ତପର୍ତ୍ତିକ ।
ଅପରା—କୁ. ବ. (ଅ + ପର + ଶା + ତ)
ପୁରୁତନ୍ୟପ୍ରଭୁତ ସମ୍ବାଦସନ୍ତୁତ ।
ଅପରାଧୀତା—ସ୍ଵା. ବି. (ଅପରା-
ଧାତନ + ତ) ପୁରୁତନ୍ୟାନାଶିନୀ,
ସମ୍ବାଦଧ୍ୟସିନୀ ।
ଅପରାଧାଶୀ—ୟୁ. ବି. (ଅପରା-
ଧାତନ + ତା) ଆସୁପର୍ମାନନ୍ଦାଶୀ,
ଆପରାଧ ସୂତ୍ରକନ୍ୟା-ବିଧକାଶ ।

ଅପତ୍ୟଦ—ୟୁ. ବି. (ଅପତ୍ୟ + ଦା
+ ତ. ଅ) ସମ୍ବାନଦାସୁକ, (ସ୍ଵା)
ଅପତ୍ୟଦା ।
ଅପତ୍ୟ—ସ୍ଵା. ବ. (ଅପତ୍ୟ + ଆ)
ଯାହା ଖାଇଲେ ଗର୍ଭସାର ହୁଏ,
ସମ୍ବାନଦାସୁମା ।
ଅପତ୍ୟନିର୍ବିଶେଷ—ତି. ବି. ସ୍ଵପ୍ନକନ୍ୟା-
ସନ୍ଦର ପ୍ରଭେଦ ନ କର, ଆପଣାର
ସମ୍ବାନରୁଲୁଗୁପେ ।
ଅପତ୍ୟମନ—ୟୁ. ବ. ଯୋନି, ଭର ।
ଅପତ୍ୟନିଶ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ—ସ୍ଵା. ବ. କଙ୍କତା,
କଙ୍କତା ଗର୍ଭ ହେଲେ ଗର୍ଭସ ଶିଶୁ ମା'ର
ଡେମକ ଖାଇ କାଳ ହୁଅନ୍ତି ।
ଅପତ୍ୟନ୍ୟାଶାର୍ଯ୍ୟ—ୟୁ. ବି. ନିର୍ମଳାତ
ସମ୍ବାନ କର୍ମିତ୍ୟ, ଜାତକର୍ମିତ ଅନୁ-
ସ୍ଵାନର ନିସମ ।
ଅପତ୍ୟନ୍ୟାତ—ୟୁ. ସ୍ଵା. ବ. ଅପତ୍ୟ-
ସମ୍ବଦର, ସମ୍ବାନପୁର ।
ଅପତ୍ୟନ୍ୟେତ—ୟୁ. ବ. (ଅପତ୍ୟ +
ସେତ) ସୁନ୍ଦରିତଙ୍କ ପତ ଯେ ସାହିକ
ସେତ, ସମ୍ବାନଗାସଳ ।
ଅପତ୍ୟ—ୟୁ. ବ. ବାର୍ତ୍ତାର କରତି, ପଦ
ନ ଥିବା ବୃକ୍ଷ, ପକ୍ଷଶୀନ୍ୟ ପକ୍ଷୀ ।
ଅପତ୍ୟପା—ୟୁ. ବ. (ବ. ଶ.) ଲଜ୍ଜାପାନ,
ନିର୍ମଳିକ (ସ୍ଵା) ଅପତ୍ୟପା ।
ଅପତ୍ୟପ—ସ୍ଵା. ବି. ଅପତ୍ୟପର ସ୍ଵାକ୍ଷର,
(ବି) ଅନ୍ୟକ ଦେଖି ଲଜ୍ଜା, ଧୃଷ୍ଟକା ।
ଅପତ୍ୟନ୍ୟୁ—ତି. ବି. (ଅପ + ତ୍ରୁପ + ଶଷ୍ଟୁ)
ସ୍ଵଭବତ ଲଜ୍ଜାଶୀଳ, (ବି) ଲଜ୍ଜକୁଳ
ବୃକ୍ଷ । [ଉପସୂତ୍ର ।
ଅପତ୍ୟସ୍ତ—ବି. (ଅପ + ତ୍ରୁପ + ତ) ହୁତ,
ଅପତ୍ୟନ୍ୟ—ୟୁ. ବି. ସମ୍ବାନ-ହୁତ,
ନିର୍ମଳାନ, ଅନପତ୍ୟ, (ସ୍ଵା) ଅପତ୍ୟନ୍ୟାତ ।
ଅପଥ—କୁ. ବ. (ଅ + ପଥ, କୁପଥ,
ଅସ୍ତ୍ରମର୍ଗ, ଅବାଟ (ବି) ପଶୁଶୀନ୍ୟ ।
ଅପଥ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅସ୍ତ୍ରମର୍ଗକର ଶୋଦ୍ୟ,
(ବି) ଅସ୍ତ୍ରମର୍ଗକର ।
ଅପଥୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନନ୍ଦଭାବ ।

ଅପଥ୍ୟ—କୁଁ. ବି. (ଅ + ପଥ୍ୟ) ଅନ୍ତର, ପଥ୍ୟରେ, ଅସ୍ଥାସ୍ଥକର, ଶେରୀର ଅଗୋଳ୍ୟ ।
 ଅପଦ—ଶି. ବି. (ଅ + ପଦ) ପଦବିଷାନ, ପଦବୀ-ବିନାନ ।
 ଅପଦସ୍ତ—ସୁ. ବି. (ଅ + ପଦ + ସ୍ତ) + ଅ) କର୍ମଚର୍ଯ୍ୟ, ଅପମାନତ, ଅପକ୍ଷନିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଦସ୍ତ ।
 ଅପଦକ୍ଷ—ଶା. ବି. ଅପଦଶ, ଦୂର୍ନାମ ।
 ଅପଦାନ—କୁଁ. ବି. (ଅପ + ଦା + ଅନ) ପ୍ରଣଂସନାୟ କାର୍ଯ୍ୟ, ମହତ୍ୱ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଅପଦାନ୍ତର—ଶି. ବି. ଅବ୍ୟବଦ୍ୱତ୍ତ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଦାନ୍ତର ।
 ଅପଦାର୍ଥ—ବି. 'ବ.ସ୍ତ୍ରୀ') (ଅ + ପଦ + ଅର୍ଥ) ପଦାର୍ଥସ୍ଵାନ, ଅଯୋଗ୍ୟ ।
 ଅପଦଶ—ଆବ୍ୟ. ଦୁଇଦଶର ମଧ୍ୟଦେଶ, ବିଦିକ୍, ଦିକ୍କୋଣ ।
 ଅପଦଶ୍ଵ—ଶି. ବି. (ଅପ + ଦଶ + ତ) କଥିତ, ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
 ଅପଦା—ସୁ. ବି. (ଅ + ପଦ) ପ୍ରାଦ-ରହିତ, (ବି) ପଦବିଷାନ ପ୍ରାଣୀ, ସାଧ୍ୟପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଦାନ ।
 ଅପଦେବତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପ + ଦେବତା) ଦ୍ରେଷ୍ଟ-ଭୂତପ୍ରଭୃତ ଦେବମୋଦି-ବିଶେଷ ।
 ଅପଦେଶ ସୁ. ବି. (ଅପ + ଦଶ + ଭା.ଅ) ସ୍ଵାନ, ନିର୍ମିତ, ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଶଠତ, ଛଳ, ଚିହ୍ନ, ମନସ୍ତାନ । [ଜାତ] ।
 ଅପଦେଶ୍ୟ—ତ୍ରି. ବି. ଅନୁଚିତ ସ୍ତ୍ରୀ ନରେ
 ଅପଦ୍ରବ୍ୟ—କୁଁ. ବି. ଜୟପ ପଦାର୍ଥ ।
 ଅପଦ୍ରା—କୁଁ. ବି. ମନ୍ଦଦ୍ରାର ।
 ଅପଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପ + ଧା + ଭା.ଅ) ନିରୋଧ ।
 ଅପମାନ—କୁଁ. ବି. (ଅପ + ପଥ୍ୟ + ଭା.ଅନ) ଅମଙ୍ଗଳଚନ୍ଦ୍ର, ଦୁଷ୍ଟାଦ୍ରିପ୍ରାୟ ।
 ଅପଧ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ଅପ + ଧଂନ୍ସ + ଭା.ଅ) ନାଶ, ଅପମାନ, ଧକ୍କାର, ନିନା, ଅପଦାତ, ଡ୍ୟାଗ, (ବି) ଅପଧ୍ୟ ।

ଅପଧ୍ୟସନ—ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସଙ୍କର ଜାତ, ବଞ୍ଚିର, କରଣାଦ ।
 ଅପଧ୍ୟସୀ—ସୁ. ବି. ଯେ ବିନାଶ କରେ, ଯେ ନଷ୍ଟ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ-ଧ୍ୟସୀ ।
 ଅପଧ୍ୟସ୍ତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ଧନ୍ସ + ତ) ପରିତ୍ୟକ୍ତ, ନିନାତ ଗୁର୍ଖୀକୃତ, ଧକ୍କାକୃତ ।
 ଅପଧାନ୍ତ—କୁଁ. ବି. ହେସ୍ବବ୍ୟାକ୍ତ, ନିନାତ ମନୁଷ୍ୟ, (ବି) ଜଣାଲାଦି ।
 ଅପପାତ୍ର—ସୁ. ବି. ପତିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପପାତ୍ରିତା ।
 ଅପପ୍ରସ୍ତୋଗ—ସୁ. ବି. ଅଯଥାବ୍ୟବହାର; ଅଶୁକପ୍ରସ୍ତୋଗ ।
 ଅପବହ୍ନ—ବହୀହୋମରହିତ, ଯେଉଁ ପାରରେ ବହୀହୋମ ନାହିଁ ।
 ଅପଭୟ—ଶି. ବି. ଯାହାର ଭୟନାହିଁ, ଭୟପ୍ରାଣ, ଭୟଶୂନ୍ୟ ।
 ଅପଭର୍ତ୍ତ—ସୁ. ବି. (ଅପ + ଭର୍ତ୍ତ) ମନଭର୍ତ୍ତ, ନିକୃଷ୍ଟ-ସ୍ଵାମୀ, କୁପତି ।
 ଅପଭସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପ + ଭସା) ନିନାତ-ଭସା, ମନ୍ଦଭସା, ଅସାଧୁବାକ୍ୟ ।
 ଅପଭସିତ—ବି. (ଅପ + ଭସି + ତ) କୁଭସିତ, ମନଭସାରେ କଥିତ ।
 ଅପଭ୍ୟ—ଶି. ବି. ଆଶଙ୍କାରହିତ, ନିର୍ଭୟ ।
 ଅପଭ୍ୟତ—ତ୍ରି. ବି. ନିର୍ଭୀକ, ଭୟରହିତ ।
 ଅପଭୂତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନୟମତ୍ତି, ଅପକୃଷ୍ଟ ବିଭୂତି ।
 ଅପଭ୍ରଣ—ସୁ. ବି. (ଅପ + ଭର୍ତ୍ତ + ଭା.ଅ) କ୍ଷଣ, କ୍ଷଣିକାବା, କ୍ଷିକାଣି, ସାଧୁଭାବର ଅଶୁକରୁପାନ୍ତର, କ୍ଷୁଣ୍ଣିତ-ଭସା, ଅବନାତ, ମୂଳ ଶବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତିନ ।
 ଅପଭ୍ରସ୍ତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ଭ୍ରମ୍ଭଣ + ମ.ତ) ବିଚୁପିତ, ଶ୍ଵଳିତ, ପାତିତ, ବୁପାନ୍ତରପାତ୍ର, ମୂଳ ଶବର ଆଣେତ ।
 ଅପମ—ତ୍ରି. ବି. (ଅପ + ମା + ଅ) ଅପକୃଷ୍ଟରୁପେ ଜାତ, ନିକୃଷ୍ଟରୀତି, ଭୁଗୋଳର ଉପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟମାର୍ଗ ।
 ଅପମଳ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭୁଗୋଳରୀତି ନାନ୍ଦ ବୃତ୍ତନାମକ ଜ୍ୟୋତି, ଭୁଗୋଳର ବନ୍ଦ-ରେଖା ।

ଅପମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ-ଶ୍ଵର。(ଅପ + ମନ୍ତ୍ର + ମୌଳିକ) ଅନାଦରଣୀୟ, ଅବଜ୍ଞାତ, ହେୟ ।
 ଅପମର୍ଦ୍ଦ—ଶୁଣ. ବି. (ଅପ + ମୁଦ୍ରା + ଅ) ବିମର୍ଦ୍ଦନ, ବିଲୋଭନ ।
 ଅପମରଣ—ଚି. (ଅପ + ମୃତ୍ୟୁ + ଭ.ଅନ) ଅପମୃତ୍ୟୁ, ଅପଯାତମୃତ୍ୟୁ ।
 ଅପମର୍ଶ—ଶୁଣ. ବି. (ଅପ + ମୃଶ୍ଣ + ଅ) ନିଦା, ଅପରଣ ପଣ୍ଡ ।
 ଅପମାନ-କ୍ଲୀ.ବି.(ଅପ + ମାନ + ଭ.ଅ.) ଅନାଦର, ହତମାନ, ଅବଜ୍ଞା, ହତାଦର ।
 ଅପମାନନନକ—ଶି. ବି. (୭ତର) ନିଦାଦାୟକ, ମାନଦାନିକର, ଅମର୍ମାଦାକର ।
 ଅପମାନସୂକ୍ତ—ଶି. ବି. (୭ତର) ମାନଦାନିପ୍ରକାଶକ, ଅପମାନରସୂକ୍ତ ।
 ଅପମାନିତ—ଶୁଣ. ବି. (ଅପମାନ + ଇତ) ଅନାଦୃତ, ଯାହାର ଅପମାନ ହୋଇ-
 ଅଛୁ, (ବି) ଅପମାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପମାନିତ ।
 ଅପମାରଙ୍ଗ—ଶା. ବି. ଅପାମାରଙ୍ଗ, ଭବତ୍ ଖଣ୍ଡ ।
 ଅପମାର୍ଗ—ଶୁଣ. ବି. କୁଣ୍ଡିତ ପଛ ।
 ଅପମାର୍ଜନ—କ୍ଲୀ.ବି. ହରଣାଧନ, ଅଧୋ-
 ଦେଶର ମାତ୍ରନ ।
 ଅପମିତ—ଶି.ବି. (ଅପ + ମା + ମୌଳିକ) ଅବଜ୍ଞାତ, ଅନାଦୃତ, ଯାହାର ଅପମାନ
 କରସେଇଥାଏଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପମିତ ।
 ଅପମିତ୍ୟକ, ଆପମିତ୍ୟକ—ବିନିମୟ,
 ବଦଳ, ପରିବର୍ତ୍ତନ ।
 ଅପମୁଖ—କ୍ଲୀ.ବି. ପରବୁଦ୍ଧମୁଖ, ମାନ-
 ମୁଖ, ପରମ୍ପରମୁଖ ।
 ଅପମୁର୍ଦ୍ଦ—ଶୁଣ. ବି. ମସ୍ତକରହିତ, କବନ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପମୁର୍ଦ୍ଦନୀ ।
 ଅପମୁତ୍ୟ—ଶୁଣ. ବି. ଅସ୍ତ୍ରଭବିତ, ମୁଖ,
 ଅପମୁତ୍ୟ, ଅପମୁତ୍ୟ, ଅପମୁତ୍ୟ ।
 ଅପମୁଷ୍ଟି—କ୍ଲୀ.ବି. ଅପମୁଷ୍ଟି ବାକ୍ୟ, (ବି)
 ଅପମୁଷ୍ଟିତ, ଯାନ୍ତ୍ର ।
 ଅପଯଣ—ଶା.ବି. (ଅପ + ଯଣ) ଅଯଣ,
 ଅଖ୍ୟାତ, ଦୁର୍ମାୟ, କଲଙ୍କ ।
 ଅପଯଣଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନାତ୍ରି, କଲଙ୍କ,

ଅପଯଣଯ୍ୟ-ଶି.ବି. ଅପଯଣିତ ହେଉ,
 କଳଙ୍କୀ, ନିଦାକାଶ, ଅଖ୍ୟାତକର ।
 ଅପଯାତ୍ରୀ—ଶୁଣ. ବି. (ଅପ + ଯାତ୍ରୀ)
 ପଳାତକ, ପଳାୟନକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ-
 ଯାତ୍ରିଣୀ ।
 ଅପଯାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ + ଯା + ଭ.
 ଅନ) ସ୍ଵାନ ବାହନ, ମନ ଯାନ ।
 ଅପର—ଶି.ବି. ଅନ୍ୟ, ଉନ୍ନ, ପ୍ରତିକଳ,
 ବିପରୀତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପର, (ବି. କ୍ଲୀ)
 ହତିର ପଣ୍ଡଭାଗ ବା ପଦ ।
 ଅପରକ୍ତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ରନକ୍ +
 କ. ତ) ବିରକ୍ତ, ଅନୁରାଗଶୂନ୍ୟ,
 ରକ୍ତଶୂନ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପରକ୍ତ ।
 ଅପରତ—ଶା. ବି. ପରିଚୟର ଅଭିବ,
 (ବି) ଅପରିଚୟ, ଅକ୍ଷତ ।
 ଅପରଥ—ଅବ୍ୟ, (ଅପରସ୍ + ଚ)
 ଆର, ଅପିଚ, କଷତ ।
 ଅପରତନଆ—ଶା. ବି. କୁଣ୍ଡିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅପରତନୀ । [ବିଶେଷ] ।
 ଅପରକ—ଶୁଣ. ବି.ପରକ'ଳ ଜାତ, ରୁଦ୍ର-
 ଅପରଳସ୍ତ—ଶି. ବି. ରେଣୁରହିତ,
 ଧୂଳଶୂନ୍ୟ, ରଜୋଶୂନ୍ୟବଳିତ, ରକ୍ତ-
 ସ୍ଵାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପରଳସ୍ତ, ରହୁରହିତ (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅପରତ୍ତ—ଶି. ବି. ଅନୁରାଗଶୂନ୍ୟ,
 ମୌଳିକ ରହିତ, ବିରତ ।
 ଅପରତ୍ତ—ଅବ୍ୟ. ଆହୁରି, ମାତ୍ର ।
 ଅପରତ୍ତ—ଅବ୍ୟ, ଅପରକାଳେ, ଅପର-
 ଦେଶରେ ।
 ଅପରତ୍ତ—ଶି. ବି. (ଅପର + ତି)
 ଅନ୍ୟତ, ଅନ୍ୟବିଷୟେ ବା ପକ୍ଷେ,
 ପରଲୋକେ ବା ପରକାଳେ ।
 ଅପରତ୍ତ—କ୍ଲୀ.ବି. ଅପରର ସବ, ଅପ-
 ରର ଧର୍ମ, ବୈଶେଷିକ ଶୁଣବିଶେଷ ।
 ଅପରଦକ୍ଷିଣ—ଅବ୍ୟ. ପଣ୍ଡମ-ଦକ୍ଷିଣ-
 ମଧ୍ୟଭାଗ କୋଣ, ନେଇରତ କୋଣ ।
 ଅପରପକ୍ଷ—ଶୁଣ. ବି. ପ୍ରେତପକ୍ଷ, ପିତୃପକ୍ଷ,
 କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ।

ଅପର ରାତ—ଶୁଣ. ବି. ବସିର ଶେଷଭାଗ ।
 ଅପରଲୋକ—ଶୁଣ. ବି. (ଅପର + ଲୋକ) ।
 ଅନ୍ୟ ସ୍ଵର୍ଗ, ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ।
 ଅପରର—ଶୁଣ. ବି. (ଅପ + ରୁ + ଅ)
 ଅକ୍ଷତି, ଅପଯଣ ।
 ଅପରବୈଶ୍ୱର୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ପତଞ୍ଜଳି ମୁନୀ-
 କଥତ ବୈଶ୍ୱର୍ୟବିଶେଷ ।
 ଅପରଷ୍ଠର—ଶି. ବି. ପରଷ୍ଠର ନୁହେ,
 (କ୍ର.ବି) ସବତା, ନିୟତ, ଏକା-
 ବେଳକେ । [ବେଶରେକ ତ] ।
 ଅପରହେମିନ—ଶି. ବି. ହେମନ୍ତରବ୍ରତ
 ଅପର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯାହା ଅପେକ୍ଷା ଶୁଷ୍ଟି-
 ପ୍ରତିପାଳିକା ସ୍ଥାନ ଆର ନାହିଁ, କରସ୍ତୁ ।
 ଅପରଗ—ଶୁଣ. ବି. ବିଶ୍ଵା, ଗାନ୍ଧାରି
 ଶରଦିତ ।
 ଅପରଗ୍ନି—ଶୁଣ. ବି. ଗାର୍ହପତ୍ୟଗ୍ନି ଓ
 ଦକ୍ଷିଣାଗ୍ନି ।
 ଅପରଗଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶୁଣୀଭୂତ ବ୍ୟକ୍ତି-
 କାବ୍ୟବିଶେଷ ।
 ଅପରଷ୍ଟଙ୍ଗ—ଶି. ବି. ଅନିତୁର, କଞ୍ଚିବ୍ୟ-
 ବିଷୟରେ ବିମୁଖ ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅପରଷ୍ଟଙ୍ଗୀ ।
 ଅପରାଜିତ—ଶୁଣ. ବି. (ଅ + ପରା + ଜି
 + ତ) ହାରି ନ ଥିବା, ଅପରାଜ୍ୟ,
 ଯେ ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା ପରାଭୂତ ହେଇ-
 ନାହିଁ, (ବି) ଶିବ, ବିଷିବିଶେଷ, ବିଶ୍ଵ ।
 ଅପରାଜିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲତାବିଶେଷ,
 ଦୂର୍ଗା, ଗୋଟୀ, ଦୂର୍ଗା, ଅଶନପଣ୍ଡି ଶୁଳ୍କ
 ଜୟନ୍ତୀ ମନ୍ଦିର ।
 ଅପରାଜି—ଶି. ବି. (ଅପ + ରାଜ୍ + ତ)
 ଅପରାଧୀ, ସ୍ଵକାରୀୟ ଅକ୍ଷମ, ଶୁଳ୍କିତ ।
 ଅପରାଜିତପୁଷ୍ପକ—ଶୁଣ. ବି. ଯେ ଲକ୍ଷ୍ୟ-
 ଭେଦ କରି ନ ପାରେ ।
 ଅପରାଧ—ଶୁଣ. ବି. (ଅପ + ରାଜ୍ + ଅ)
 ଅନୁଭିତ କାର୍ଯ୍ୟକରଣ, ଦୋଷ, ପାପ,
 ବିଧିବ୍ୟଧିତମ ।

ଅପରୁଧଗୁସ୍ତ—ଶ. ବି. (ବ. ଶ୍ର.)
ଯାହାର ବ'ଣ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଲାଗେ ନାହିଁ ।
ଅପରୁଧଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୃତ୍ତାପରୁଧା, ଅପ-
ରୁଧକାରୀ, ଅପରୁଧବିଶ୍ଵା ।
ଅପରୁଧୀ—ପୁ. ବି. ଅପରୁଧକାଳୀ, ଦୋଷୀ,
ଆଭ୍ୟୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପରୁଧମା ।
ଅପରୁନ୍ତ—ପୁ. ବି. ଭାବକର୍ଷର ପଣ୍ଡିତ
ପ୍ରାଚୀ ।
ଅପରୁପର—ଶ. ବି. (ଅପର + ଅପର)
ଆଜ୍ୟାନ୍ୟ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟମନେ, ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ
ବନ୍ଧୁ ।
ଅପରୁପକୃତ—ପୁ. ବି. (ଅପର + ପକୃତ)
ପଞ୍ଚମାଭୂତ, ବୁଦ୍ଧ, ଅସଙ୍ଗର ଓ ମନ ।
ଅପରୁପାତ୍ରୀ—ପୁ. ବି. ପ୍ରମୁଖ ଦୁହେ,
କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦି ନ କର ନିବର୍ତ୍ତ ଦୁହେ;
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପରୁପାତ୍ରୀମା ।
ଅପରୁଜେହୁ—ଶ. ବି. (ନ + ପରଜେହୁ)
ଆଜ୍ୟେ, ଦୂଳ୍ୟେ, ଅନ୍ୟମ୍ୟ ।
ଅପରୁମର୍ମଣ—ବି. ଅସୁରୁ, ପରମର୍ମଣୀଙ୍କଳ ।
ଅପରାର୍କ—ପୁ. ବି. ଅନ୍ୟ ଅର୍କାଂଶ ।
ଅପରାତ୍ମ—ବି. ପଣ୍ଡିତମନରେ ଅତ୍ୟ ।
ଅପରାଶର—ପୁ. ବି. ଦିବସର ଶେଷଭାଗ,
ଉପର ବେଳା ।
ଅପରାଶରକ—ଶ. ବି. ଦିନର ଶେଷଭାଗ-
କାତି, ଉପରବେଳାକ ତ ।
ଅପରାଶରତନ—ଶ. ବି. ଦିବସର ଶେଷ
ଭାଗରେ ଭବ ବା ଜାତ, ଦିବଶେଷରେ
କୃତ ।
ଅପରିକଳିତ—ଶ. ବି. ଅଶ୍ରୁ, ଅଦୃଷ୍ଟ ।
ଅପରିଷମ—ଶ. ବି. ଉଦ୍‌ଯୋଗରୁତି,
ପରିପାତ୍ରୀଙ୍କଳ ।
ଅପରିକୁନ୍ତ—ଶ. ବି. (ନ + ପରି + କୁନ୍ତ
+ ତ) ଅଳ୍ପନ୍ତ, ଅନାର୍ଦ୍ଦ, ଅଭିଜା ।
ଅପରିକୁଣ୍ଠ—ଶ. ବି. (ପରି + କୁଣ୍ଠ + ତ)
ଆନାସ୍ତ୍ରସାଧନ, କ୍ଲେଶ୍ନିନ୍ୟ ।
ଅପରିଗତ—ଶ. ବି. (ଅ + ପରିଗତ)
ଆଜକି, ଅପ୍ରାସ୍ତ ।
ଅପରିଗୁସ୍ତ—ଶ. ବି. (ନ + ଅପରିଗୁସ୍ତ)
ଆଶ୍ରାକୁତ, ଅଶ୍ରାକୁତ, ଆଜକି, ଅପ୍ରାସ୍ତ ।

ଅପରିଗୁସ୍ତ—ପୁ. ବି. (ନ + ପରି + ଗୁସ୍ତ
+ ଅ) ଜୀନର ଅଭିବ, ସୀକାରର
ଅଭିବ, ପରିବାଜକ ।
ଅପରିଚିତ—ଶ. ବି. ଅଳ୍ପତ, ଅଶ୍ରା,
ଯାହାର ପରିଚୟ ଜଣା ନାହିଁ ।
ଅପରିଛୁଦ—ଶ. ବି. ଦରଦୁ, କୁବସ୍ଥିତ
ଅପରିଛୁଦ—ଶ. ବି. (ପର + ଛୁଦ + ତ)
ଆପରେଶ୍ଚ ତ, ମଳନ, ବସ୍ତୁଶାନ ।
ଅପରିଛୁନ୍ଦ—ଶ. ବି. (ଅ + ପର + ଛୁଦ +
ତ ସୀମାଶୂନ୍ୟ, ଇସ୍ତୁଶରହିତ ଅର୍ଥମ ।
ଅପରିଛେଦ—ପୁ. ବି. ପରିଛେଦର
ଆଭିବ ଇସ୍ତୁଶର ଆଭିବ ।
ଅପରିଜ୍ଞାତ—ଶ. ବି. (ଅ + ପରିଜ୍ଞାତ)
ଆବିଦିତ, ଯାହା ଜଣା ହୋଇ ନାହିଁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପରିଜ୍ଞାତା । [ଆଭିବ ।
ଅପରିଜନ—କୁ. ବି. ମୁଖ୍ୟତା, ତତ୍ତ୍ଵଜନର
ଅପରିଜେୟ—ଶ. ବି. ଯାହା ଜଣାପଡ଼ି
ନାହିଁ, ଦୁର୍ଜ୍ଞେୟ, ଦୁଷ୍ଟୋଧ ।
ଅପରିଚଳ—ଶ. ବି. (ଅ + ପରି + ନମ୍ୟ
ତ) ଅପରିପକୁ, ଅନ୍ୟପ୍ରକାରତା ପ୍ରାପ୍ତ ।
ଅପରିଚଳିତବସ୍ତୁ—ଶ. ବି. (ବ. ଶ୍ର.)
ତରୁନେବସ୍ତୁ, ଅଳ୍ପବସ୍ତୁ, କିଶୋର,
ଆପରିଚଳିତବସ୍ତୁ ॥ ।
ଅପରିଯୈ—ପୁ. ବି. ବିକାହର ଆଭିବ ।
ଅପରିଣାମ—ପୁ. ବି. ପରିଣାମର ଆଭିବ,
ପରିପକ୍ତତାର ଆଭିବ ।
ଅପରିଣାମଦର୍ଶୀ—ବି. (ଅପରିଣାମ +
ଦର୍ଶ + ଇନ୍) ପରେ କ'ଣ ଘଟିବ ଏହା
ନ ବିଶୁର ଯେ କର୍ମକରେ, ଅଭିବେକ ।
ଅପରିଣାମଦର୍ଶିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପରିଣାମଚିନ୍ତା
ନ କରିବା, ପରିଣାମ-ଦୃଷ୍ଟିରହିତ
ବିବେଚନାପ୍ରକଳିତା ।
ଅପରିଣାତ—ଶ. ବି. ବିବାହ-ସମ୍ବାଦପ୍ରକଳିତ,
କୌମାରବସ୍ତ୍ରାୟୁତ, ଅଭିବାହିତ ।
ଅପରିଦୃଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. ଅସନ୍ତ୍ରୁ, ଅକୃତ୍
ଅପରିକୋପ—ପୁ. ବି. ଅପରିକୋପ ।
ଅପରିକୁପ୍ତ—ଶ. ବି. ଅପରିକୁପ୍ତ ।

ଅପର୍ଶ୍ଵ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି (ଅପ + ରିଷ୍ଟି) ପୁଲା ।
ଅପରେମାତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସମାପ୍ତିର ଅଭିବ ।
ଅପରେସର—ସୁଂ. ବି. (ଅ + ପର + ସୁ +
ଥ) ବିଦ୍ୟାରର ଅଭିବ, ପ୍ରସ୍ତରର ଅଭିବ,
ସମ୍ମାନ୍ତି ।
ଅପରୀମ—ବିଂ. (ଅ + ପର + ସୀମା +
ଆ) ଅସୀମ, ସୀମାରହିତ ।
ଅପରିହରଣୀୟ—ନ୍ତି. ବି. ପରିହାରର
ଅଶକ୍ୟ, ଜ୍ୟାଗର ଅଯୋଗ୍ୟ ।
ଅପରିହାରୀ—ବିଂ. (ଅ + ପର + ହୃ +
ଯ) ଯାହାକୁ ଛାବା ଅସୀଖ, ଅଳ୍ପ୍ୟ,
ଅନିବାର୍ତ୍ତ ।
ଅପରାକ୍ଷିତ—ନ୍ତି. ବିଂ. ଅପ୍ରମଣିତ, ପଞ୍ଚକ୍ଷା-
କରିଥାଇ ନ ଥିବା ।
ଅପରାତ—ନ୍ତି. ବିଂ. (ଅ + ପର + ତ +
ତ) ଅପରିମତ, ଅପ୍ରାୟ ।
ଅପରୁଷ—ନ୍ତି. ବିଂ. ବିଜନକୋଧ, ଯାହାର
କୋଧ ନାହିଁ ।
ଅପରୁଷ—କୁଳୀ. ବି. ଅନିଷ୍ଟୁର, (ବିଂ.)
ଗଣ୍ଡିଶ୍ଵର, ବିଷତପୋଧ ।
ଅପରୁଷ—କୁଳୀ. ବି. ଆଶ୍ରମୀରୂପ, ସୂନ୍ଦର-
ରୂପ, ଭୁଲନାରହିତ, ଅସ୍ତମ ।
ଅପରେଦୁୟ—ଅବ୍ୟ. ଅପରଦିନ, ପରଦିନ ।
ଅପରେଷ—ଅବ୍ୟ. ପ୍ରତ୍ୟେଷ, ସନ୍ଧାର ।
ଅପରେଷାନ୍ତୁଭୂତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରତ୍ୟେଷରୁପ-
ଜ୍ଞାନ ।
ଅପରେୟ—ସୁଂ. ବି. (ଅପ + ରୁଧ + ଥ)
ବନ୍ଦକରିବା, ରୁଦ୍ଧକରିବା । [ନିଷ୍ଠି]
ଅପର୍ଣ୍ଣ—ନ୍ତି. ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ପତ୍ରଶଳ,
ଅପର୍ଣ୍ଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପାଖିଶ୍ଵର, ଦୂରା ।
ଅପର୍ଯ୍ୟାଣି—ବି. ବଢ଼ ସନ୍ଧାନ ମଲପରେ
ବଞ୍ଚିଥିବା ସନ୍ଧାନ ।
ଅପର୍ଯ୍ୟ—ନ୍ତି. ବିଂ. ଯେଉଁ ଦେଶରେ
ବସନ୍ତାଧି ରତ୍ନମାନ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର ଆଉ ରଙ୍ଗ ନିଃପରଶ
ହେଉ ନାହିଁ । [ରହିତ]
ଅପର୍ଯ୍ୟ—ନ୍ତି. ବିଂ. ଅସୀମ, ଲୟାକ୍-
ଅପର୍ଯ୍ୟ—ନ୍ତି. ବିଂ. (ଅ + ପର + ଥ +
ଅକ) ଯେ ଅପକାଦ ଦିଏ, ନିନ୍ଦକ, ନିର
ସକ, ପ୍ରତିରେଧକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପକାଦିକା ।

ତ) ଅପର୍ମୁଣ୍ଡ, ଅପରେପି ମତ, ଅପରମିତ,
ସ୍ଵକାରୀ ଅନ୍ତମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପର୍ମାପ୍ତି ।
ଅପର୍ମିପ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୁପ୍ରତ୍ନବତା, ଅସ୍ମୀନ୍ଦ୍ରିୟା,
ବାହୀନ୍ଦ୍ରିୟା, ବାହୁନ୍ଦ୍ରିୟ ।
ଅପରୀୟ—ସୁଂ. ବି. ଅନବସର, ପରି-
ପାଟିର ଅଭିବ, ଅନୁଷ୍ଠମର ଅଭିବ ।
ଅପରୀଶିତ—ତି. ବିଂ. ଅଭିନବ, ସଦ୍ୟ,
ବାସୀନୁହେ, ପେ ବନୁହେ ।
ଅପର୍ଣ—ନ୍ତି. ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ପଞ୍ଚଶଳ,
ପଞ୍ଚରହିତ, ସନ୍ଧରହିତ ।
ଅପରଦଶ୍ତ—ସୁଂ. ବି. ଗଣ୍ଠି ନଥବା ଶର ।
ଅପରନ—କୁଳୀ. ବି. ଅମାବାସ୍ୟା, ପୁଣ୍ୟମା
ଛତ୍ର ଅନ୍ୟ ତଥ ।
ଅପଲ—କୁଳୀ. ବି. ପଳାୟନ ନିବାରକ
ବାହି, ଠେଣା, ଜାଳା, ମାଂସଶୂନ୍ୟ,
ଅପଲକ—ଗ୍ରା. ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ପଳକ
ରହିତ, ନିମେଶଶୂନ୍ୟ, ଯାହାର ପଳକ
ଖେଳେ ନାହିଁ ।
ଅପଲପିତ—ନ୍ତି. ବିଂ. (ଅପ + ଲପ +
ମୀ. ତ) ଅପଲୁତ, ଅସୀକୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପଲପିତା ।
ଅପଲାପ—ସୁଂ. ବି. (ଅପ + ଲପ +
ଶ୍ରିବିକା, ଅସୀକାର, ଅନ୍ୟାନ୍ୟରଣି,
ବଜ କଥାକୁ ଯାନକର କହିବା ।
ଅପଲାପୀ—ସୁଂ. ବିଂ. (ଅପ + ଲପ +
ଶ୍ରିବିକା) ଅପଲାପକାଶୀ, ଅପଲୁତ-
କାରକ, ଅସୀକାରକାଶୀ ।
ଅପଲାପିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅତିତୃଷ୍ଣା, ଅତ
ଲକ୍ଷ୍ୟ ।
ଅପଲାପି—ସୁଂ. ବିଂ. ଅନୁଚିତ ବିଷୟ
ଲକ୍ଷ୍ୟାପୁତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଲାପିତା ।
ଅପଲକା—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ, ଯାହା
ବେଶ ମଜଭୁତ ନୁହେ ।
ଅପଲୁନ—କୁଳୀ. ବି. ସ୍ଵାକାର ସମ୍ବାଧ-
ଶବ୍ଦ ।
ଅପକ୍ରତ—ନ୍ତି. ବିଂ. କର୍ମୟକୁ

ଅପବନ—କୁଳୀ. ବି. ଉପବନ, କୃତିମ ବନ ।
ଅପବରକ—ସୁଂ. ବି. (ଅପ + ବୃ + କ).
ଅ) ଅନ୍ତର୍ଗୁର୍ବ, ଗର୍ଭାଗର, ଶୋଇବା-
ଦର । [କର୍ଯ୍ୟବା ।
ଅପବରଣ—କୁଳୀ. ବି. ଆବରଣ ଦୂର-
ଅପବର୍ତ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ଅପ + ବୃଳ + ଥ)
ମୋଷ, ତ୍ୟାଗ, ଦାନ, ଫଳସଂକ୍ଷିପ୍ତ,
ନିଷାର୍ଥ, ପରିଜ୍ୟାଗ ।
ଅପବର୍ଗୁରୁ—ସୁଂ. ବି. (ଡରି) ମୋଷ-
କର୍ତ୍ତା, ହରି, ଶିବ ।
ଅପବର୍ଦ୍ଧଦାତା—ସୁଂ. ବି. (ଅପବର୍ଦ୍ଧ +
ଦା + କ. ତ) ମୋଷଦାତା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପବର୍ଦ୍ଧତାତ୍ରୀ ।
ଅପବର୍ଦ୍ଧ—ସୁଂ ବିଂ. (ଅପବର୍ଦ୍ଧ + ଦା +
କ. ଥ) ମୋଷପ୍ରତିକ, ମୁକ୍ତଦାୟକ ।
ଅପବଜନ—କୁଳୀ. ବି. (ଅପ + ବୃଳ +
ଭ. ଅନ) ଦାନ, ମୋଷ, ତ୍ୟାଗ,
ପରିହାର, (ଶିବ) ଅପବଜନ ।
ଅପବଜନିତ—ନ୍ତି. ବିଂ. (ଅପ + ବୃଳ +
ମୀ. ତ) ଉୟକ୍ରମ, ଦର୍ଶ, ପରହୃତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପବଜନିତା ।
ଅପବର୍ତ୍ତିକ—ତି. ବିଂ. (ଅପ + ବୃତ୍ତ + କ.
ଅକ) ଭାଗଶେଷଶଳ ଭଜନ, ଯେଉଁ
ଭଜନଦ୍ୱାରା ଭାଗ କଲେ ଭାଗଶେଷ
ନ ରହେ ।
ଅପବର୍ତ୍ତିନ—କୁଳୀ. ବି. (ଅପ + ବୃତ୍ତ + ଭ.
ଅନ) ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଆମୋଳନ, ସଂହେପ,
ଲୁପବ ।
ଅପବର୍ତ୍ତି—ନ୍ତି. ବିଂ. (ଅପ + ଶିର୍ତ୍ +
ବୃତ୍ତ + ତ) ପରିବର୍ତ୍ତିତ, ବିଚଳିତ ।
ଅପବର୍ତ୍ତ୍ୟ—ନ୍ତି. ବିଂ. (ଅପ + ବୃତ୍ତ + ଯ)
ଅନ୍ୟରୂପିଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ରଶିକୁ ଭର-
କଲେ ଭାଗଶେଷ ନ ରହେ, ଶୁଭଭାଜନ୍ୟ ।
ଅପବାଦ—ସୁଂ. ବି. (ଅପ + ବଦ୍ଧ + ଶା.ଥ)
ନିଦା, ଅପସାର, କଳଙ୍କ, ଦୁର୍ମାନ ।
ଅପବାଦକ—ନ୍ତି. ବିଂ. (ଅପ + ବଦ୍ଧ + କ +
ଅକ) ଯେ ଅପବାଦ ଦିଏ, ନିନ୍ଦକ, ନିର
ସକ, ପ୍ରତିରେଧକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପବାଦିକା ।

ଅପବାଦକାର—ଶ୍ର. ବି. ଅପବାଦ-
କାର, ଖଳ ବ୍ୟକ୍ତି ।
ଅପବାଦ—ୟୁ. ବି. (ଅପ + ବଦ୍ର + କ.
ଜନ) ଅପବାଦକଞ୍ଚି, ନିଦୂକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପବାଦନା ।
ଅପବାରଣ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ବୃ + ଶିର
+ ଭା. ଅନ) ବ୍ୟଥି ସ୍ଵକ, ଯାହାଦ୍ୱାରା
ଆଡ଼ କରାଇଥିଏ, ଅନୁର୍କାନ, ବ୍ୟବଧାନ,
(ବି) ଅପବାରଣ ।
ଅପବାରଣ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ବୃ + ଶିର
+ ଭା. ଅନ) ଆଛାଦିତ, ବ୍ୟବହିତ,
ଅନୁର୍କାନ, ଗୋପିତ, (ବି) ଅପବାରଣ ।
ଅପବାରଣକ—ୟୁ. ବି. ଅପ୍ରକାଶକ ।
ଅପବାରୁ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରସ୍ତର ।
ଅପବାର୍ମ—ଅବ୍ୟ, ଆଛାଦନକର,
ଗୋପନକର, (ବି) ଯେଉଁ ବାକ୍ୟକୁ
ମଞ୍ଚରେ ଉପସ୍ଥିତ ଅଛିନେତାମାନେ
ଶୁଣିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।
ଅପବାସ—ୟୁ. ବି. ଅପସରଣ ।
ଅପବାହ—ୟୁ. ବି. ସ୍ଥାନାନ୍ତର ପ୍ରାପଣ,
ଅନୁମାନ ।
ଅପବାହନ—ୟୁ. ବି. ପରଦେଶରୁଷଦେଶା-
ନୟନ, ଏକ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟକୁ ପ୍ରାପଣ ।
ଅପବାହୁ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ବାହୁ +
ତ) ଭାତ୍ରି, ସ୍ଥାନାନ୍ତରପ୍ରାପିତ, ଅପ-
ସାରିତ ।
ଅପବାହ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ବହୁ + ଯ)
ଦୂରକରିବାର ଯୋଗୀ । [ରହିତ]
ଅପବନ୍ଧ—ଶ୍ର. ବି. ବନ୍ଧୁନ୍ୟ, ବାଧା-
ଅପବନ୍ଧ—ଶ୍ର. ବି. ଅଶୁକ, ମାର, ଥବ-
ଶୁକ, (ବି) ଅପବନ୍ଧତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପବନ୍ଧ ।
ଅପବନ୍ଧ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ବନ୍ଧ + ତ)
ପ୍ରକିଞ୍ଚ, ଚାର୍ଷିତ, ପରିଚ୍ୟକ, ପ୍ରେତ ।
ଅପବନ୍ଧ ପୁତ୍ର—ବି. ଦ୍ୱାଦଶବିଧ ଶୌଣି-
ପୁତ୍ରବିଶେଷ, ମାତୃପିତୃତଙ୍କ ପୁତ୍ର ।
ଅପବନ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପ + ବନ୍ଧ) ନିକୃଷ୍ଟ
ବିଦ୍ୟା, ମନ୍ଦବିଦ୍ୟା, ଅବଦ୍ୟା ।
ଅପବନ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିର୍ବିଶାନାମକ ଏକ
ପ୍ରକାର ଘାସ, ତୃଣବିଶେଷ ।

ଅପବୁଦ୍ଧ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ବୁଦ୍ଧ + ତ).
ତ) ସମାପ୍ତ, ବିପରୀତ, ପରାପ୍ରାଣୀତି !
ଅପବେଦନ—ୟୁ. ବି. ବିନା, କୌପି-
ଦମ୍ପର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥାନ ।
ଅପବ୍ୟୁ—ୟୁ. ବି. (ଅପ + ବ୍ୟୁ +
ଅ) କୁଳାର୍ଯ୍ୟରେ ଧନବ୍ୟୁ, ବୃଥାବ୍ୟୁ,
(ବି) ଅପବ୍ୟୁତି, (ବିପ) ପଦବ୍ୟୁ ।
ଅପବ୍ୟୁତି—ଶ୍ର. ବି. ଅନୁତତଭାବେ
ବ୍ୟୁତି, ବୃଥା ଅପଚିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ
ବ୍ୟୁତି ।
ଅପବ୍ୟୁତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପବ୍ୟୁତି +
ଆସ) ଅଯଥା ବ୍ୟୁତି ।
ଅପବ୍ୟୁ—ଶ୍ର. ବି. ଯେ ଅପବ୍ୟୁ
କରେ, ବଦ୍ଧରଣୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପବ୍ୟୁତି ।
ଅପବ୍ୟୁକ୍ତା—ୟୁ. ବି. ଅନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବ-
ହାର, ଅଯଥା ପ୍ରୟୋଗ, ଦୂରକରଣ ।
ଅପବ୍ୟୁତ—ଶ୍ର. ବି. ଅପଗତ କମ୍, ନଷ୍ଟ-
କୁତ, ଅପକୃଷ୍ଟକୁତ ।
ଅପଶକ—ଶ୍ର. ବି. ନିର୍ଭୟୁ, ଶକ୍ତିରହିତ ।
ଅପଶକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବିକ୍ରି) ଶକ୍ତିରହିତ ।
(ବି) ଦୂଃଖକା, ମନ୍ଦ ଆଶକା, ଅପକୃଷ୍ଟ-
ଶକ୍ତି । [ମନୁଷ୍ୟ] ।
ଅପଶଦ, ଅପଶଦ—ୟୁ. ବି. ମାତ୍ର, ଅଧିମ
ଅପଶଦ—ୟୁ. ବି. ଅନ୍ୟାୟ ଶକ୍ତି, ଗାମ୍ୟ
ଶକ୍ତି, ଅପରତ୍ତି ଶକ୍ତି ।
ଅପଶବ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପଶବ୍ୟ) ପଶୁ-
ବୃତ୍ତିବିଦ୍ୟାତକ ।
ଅପଶୁ—ୟୁ. ବି. ଗୋ ଅଶ୍ଵରନ-ପଶୁ, (ବି)
ପଶୁନା । [ଆସ୍ତ୍ର] ।
ଅପଶୁକ—ୟୁ. ବି. (ଅପ + ଶୁକ + କ, ପ୍ର)
ଅପଶୁର—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ଶୁର) ଅପ-
ଶକ୍ତିଶୋକ, ଶକ୍ତିକଷାନ ।
ଅପଶୋକ—ଶ୍ର. ବି. ଅପଗତଶୋକ,
ଶକ୍ତିକଷାନ ।
ଅପଶ୍ଵର—ଅବ୍ୟ. ପଛ ନୁହେ ।
ଅପଶ୍ଵି—ଶ୍ର. ବି. ଅଗ୍ରି ମ ।
ଅପଶ୍ଵି—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ସ୍ଵ + ଶିର +
ଭା. ଅନ) ଦୂଶକରଣ, ବହୁଶରଣ, ବାହାର
କରିବେବା, ସୁଅଇବା ।
ଅପଶ୍ଵି—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ସ୍ଵ + ଶିର +
ମ. ତ) ଦୂଶକୁତ, ବୁଲିତ, ବିପ୍ରାରିତ,
ବହୁଶିତ, ଭାତ୍ରିତ, ବିବୁତ, ଶୋନ ।

ଅପସିକାନ୍ତ—ପୁ. ବ. ସିକାନ୍ତର ବିପଶ୍ଚତ,
ଦୋଷ, ଅନ୍ୟଥା, ଭ୍ରାନ୍ତିପୁଣ୍ଡ ସିକାନ୍ତ ।
ଅପସୋପାନ—ପୁ. ବ. ବାହାରୀ ଦ୍ୱାରା
ସମ୍ମଗ୍ନ ମଟିଗଢା ।
ଅପସୃତ—ବି. (ଅପ + ସୃ + କ. ତ)
ଅପରତ, ଅପମନ୍ତ, ପଳାୟିତ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପସୃତ ।
ଅପସୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅପ + ସୃ + ତାତି)
ଅପସରଣ, ପଳାୟନ, ଘୁମ୍ଭିବା,
ଦୂରକୁ ଯିବା ।
ଅପସ୍ଵର—ପୁ. ବ. (ଅପ + କୃ + ମୀ. ଅ)
ରଥର ସାମଗ୍ରୀ-ଅଖ, ଚକରୁତ୍ତି,
ଗୁହ୍ୟଦ୍ୱାର, ବିଷ୍ଟା ।
ଅପସ୍ତାତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ସ୍ତା + କ. ତ)
ମୃତ ଉଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ଥାତ, ମୃତଦେହ ଛୁଟି
ସେଇମାନେ ସ୍ଥାନ କରିଥାନ୍ତ ।
ଅପସ୍ତାନ—କୀ. ବ. (ଅପ + ସ୍ତା + ଭ. ଅନ)
ମୃତ୍ୟୁନ, ଅଜୋଗୁଣେ ସ୍ଥାନ ।
ଅପସ୍ତର—ଶି. ବି. (ଅପ + ପ୍ତର) ଗୁପ୍ତଚର-
ଶୂନ୍ୟ, ବ. ଶୂନ୍ୟ; (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପସ୍ତରା ।
ଅପସ୍ତାର—ପୁ. ବ. (ଅପ + ସ୍ତାର) ମୁର୍ତ୍ତି-
ରୋଗବିଶେଷ ।
ଅପସ୍ତାଶ—ପୁ. ବ. ଅପସ୍ତାରରେଗ୍ୟୁକ୍ତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପସ୍ତାରଣୀ ।
ଅପସ୍ତ୍ୟ—ଶି. ବି. ସାଧୁକଲ୍ପନାଶ ।
ଅପସ୍ତ୍ୟ—ଶି. ବି. କର୍ମେଛୁ, ସେ କର୍ମର
ଇଚ୍ଛା କରେ ।
ଅପହ—ଶି. ବି. (ଅପ + ହନ + ଅ)
ଅପଧାରକତ୍ତା, ସେ ହାଶେ ।
ଅପହଞ୍ଚ—ଶା. ବି. ଦୁଷ୍ଟବେଶ୍ୟ, ଦୁଷ୍ଟାପ୍ୟ,
ସାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାନରେ ପହଞ୍ଚେ ନାହିଁ ।
ଅପହତ—ଶା. ବି. ଉନ୍ନିଦ୍ର, ଅନ୍ନଦ୍ରତ, (ବି)
ନିଦ୍ରାରହତ୍ୟ, ଉନ୍ନିଦ୍ରା ।
ଅପହତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ହନ + ମୀ. ତ)
ବିନଷ୍ଟ, ବିନାଶିତ, ନଷ୍ଟ, ମୃତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପହତ ।

ଅପହତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅପ + ହନ + ତି)
ଅପହନନ, ବିନାଶ, ନାଶନ ।
ଅପହନ୍ତୁ—ପୁ. ବ. (ଅପ + ହନ + କ. ତୁ)
ବିନାଶବାସ, ଯାତକ, (ବି) ଯାତକବାସି,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପହନ୍ତୁ ।
ଅପହନନ—ବି. ଯାତକ ବଧକରଣ ।
ଅପହର—ଶି. ବି. (ଅପ + ହୃ + ଅ)
ଅପହରଣକର୍ତ୍ତା, ବିନାଶକର୍ତ୍ତା ।
ଅପହରଣ—କୀ. ବ. (ଅପ + ହୃ + ଭ. ଅନ)
ପ୍ରେସ୍, ରେସା, (ବି) ଅପହର ।
ଅପହରଣୀୟ—ଶି. ବି. (ଅପ + ହୃ +
ଅନ୍ୟ) ଅପହରଣଗୋଟ୍ୟ, ଯାହା ରେସା
କଲେ ଦୋଷ ନାହିଁ ।
ଅପହର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବ. (ଅପ + ହୃ + କ. ତ୍ରି)
ଅପହାରକ, ରେର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପହର୍ତ୍ତ ।
ଅପହରିତ—କୀ. ବ. (ଅପ + ହରିତ)
ଅପକଷ୍ଟହାୟ, ଉତ୍ତରହାୟ, ବିକଟ
ହାୟ ।
ଅପହର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବ. (ଅପ + ହୃତ୍ତ) ଧକ୍କା,
ବେକରେ ହାତ, (ବି) ଧକ୍କାଦ୍ଵାରା ଅପ-
ହାରିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପହର୍ତ୍ତ ।
ଅପହର୍ତ୍ତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ହୃ +
ରତ) ଧକ୍କାଦ୍ଵାରା ତଡ଼ାହୋରଥବା ।
ଅପହା—ପୁ. ବି. (ଅପ + ହନ + କି. ପା)
ହତ୍ୟାକାଶ, ବିନାଶକ, ଉଛୁଦକ ।
ଅପହାର—ପୁ. ବ. (ଅପ + ହୃ + ଭ. ଅ)
ଚୌରୀ, ଅପହରଣ, ରେସା, ଅପହର୍ୟ,
ଷତି, ସଗୋପନ ।
ଅପହାରକ—ଶି. ବି. (ଅପ + ହୃ + କ.
ଅନ) ଅପହରଣାଳ, ରେର, ଷତ-
କାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପହାରକ ।
ଅପହାରିତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ହୃ + ଶିର
ମୀ. ତ) ରେତେ, ନାଶିତ, ସାହା ହରାଇ-
ଅତ୍ତ ।
ଅପହର୍ଣ୍ଣ—ପୁ. ବ. (ଅପ + ହୃ + କ. ଲାନ)
ରେର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପହର୍ଣ୍ଣ ।
ଅପହାସ—ପୁ. ବ. (ଅପ + ହୃ + ଅ)
ଅକାରଣହାୟ, ଉପହାସ, ଉକହାୟ ।

ଅପହୃତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ହୃ + ମୀ. ତ)
ରେରିତ, ମୁଷିତ, ଅପଚିତ, ଚୌରୀକୃତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପହୃତ ।
ଅପହୂର—ପୁ. ବ. (ଅପ + ହୂ + ଭ. ଅ)
କୌଣସି ବିଷୟ ଜାଣି ଲୁଗୁରବା, ଅପ-
ଲାପ, ମିଥ୍ୟା, ଅଫ୍ଟିକାର, (ବି) ଅପହୂର ।
ଅପହୂତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ହୂ + ମୀ. ତ)
ଗୋପିତ, ଲୁକୁକାୟିତ, ଅସ୍ତ୍ରିକୃତ, (ବି)
ଅପହୂତ, ଅପହୂବ ।
ଅପହୂତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅପ + ହୂ + ଭ. ତି)
ଅପହୂବ, ଲାଣିକର ଲୁଗୁରବା, ଅର୍ଥ-
ଲଙ୍ଘାରଣେଷ, ଭଣ୍ଟାଣ, ଅପଲାପ ।
ଅପହୂବନ—ଶି. ବି. ଚୌର, ରେର,
ସଗୋପକ, ଅପଲାପକର୍ତ୍ତା ।
ଅପହୃତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ହୃ + ଭ. ତି +
ଆନ) ରେରିତ, ସଗୋପ୍ୟମାନ ।
ଅପା—ଶା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ବଢ଼ିଭଦ଼ଣ, (ପୁରୀ)
ଭେଳଣା ଶୁଦ୍ଧମାନଙ୍କର ବଗୋପାଧ୍ୟ-
ବିଶେଷ ।
ଅପାଂକ୍ରେସ୍—ବି. (ଅ + ପକ୍ରତ୍ତ + ଏସ୍)
କେବରାଥ ସମାଜବ୍ୟକ୍ତ, ଅସାମାଜିକ ।
ଅପାଂକ୍ରୟ—ପୁ. ବ. କେତ୍ର, ଚଷ୍ଟ ।
ଅପାଂକ୍ରୟାତ୍ମି—କୀ. ବ. ବିଦୁତ୍ତ, ବିଜୁଲ ।
ଅପାଂକ୍ରାତ୍ମା—ପୁ. ବ. ଯଜ୍ଞଦେବତାପୁନକ ।
ଅପାଂକ୍ରାନ୍ତ—ଶି. ବି. (ଅପାଂ + କାନ୍ତ)
ସମୁଦ୍ର, ବର୍ଣ୍ଣ ।
ଅପାଂନିଧ୍ୟ—ପୁ. ବ. (ଅପାଂ + ନିଧ୍ୟ)
ଜଳପତି, ସମୁଦ୍ର, ବର୍ଷା ।
ଅପାଂପତ—ପୁ. ବ. (ଅପାଂ + ପତି)
ବରୁଣ, ସମୁଦ୍ର ।
ଅପାଂପାତ୍ମ—କୀ. ବ. ଅନ୍ନ, ଗୁରୁଳ ।
ଅପାଂପିତ୍ତ—କୀ. ବ. ଅଗ୍ନି ଚତ୍ରକବୃକ୍ଷ,
ପିତ୍ତ ।
ଅପାଂପୁଷ୍ଟ—କୀ. ବ. ଶିଶିଲୀ, ଶୈବାଳ ।
ଅପାଂପୋନି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସମୁଦ୍ର ।
ଅପାଂଶୁଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପଦ୍ମବୀତା, ସଞ୍ଜ ।

ଅପାଂସୁଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପଢ଼ିବତା ସ୍ଥା ।
ଅପାଂସଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆକାଶ, ସ୍ଵର୍ଗ,
ସୁର୍ଯ୍ୟ ।
ଅପାଂସଧ୍ୱା—ସୁଂ. ବି. ଆକାଶ ।
ଅପାଂସଧ୍ୱା—କ୍ଲୀ. ବି. ଶ୍ରୋତ୍ର, କର୍ଣ୍ଣ ।
ଅପାଂସମୁଦ—ସୁଂ. ବି. ମନ, ଚିତ୍ତ ।
ଅପାକ—ସୁଂ. ବି. (ଅ + ପତ + ଶା) ପାକତ ଅଭବ. ଜାର୍ଣ୍ଣର ଅଭବ, ଅଭି-
କନ, (ବି) ଅମାର୍ଣ୍ଣ, ଅପକ, ଜାର୍ଣ୍ଣ,-
ହୋଇ ନ ଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପାକା, (ଗ୍ରା)
ଅଶୁଦ୍ଧ, ଅପବତ୍ତ ।
ଅପାକନ—ଶି. ବି. ଅତି ଉଷ୍ଣ ଦୂହେ,
ଅତି ଶୀତଳ ଦୂହେ ।
ଅପାକରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ + କୃ + ଶା) ନିରାକରଣ, ନିଷେଧ, ପଶମନ, ବିକୃତ,
ପରିଶୋଧ, ତ୍ୟାଗକରଣ, (ବି) ଅପା-
କୃତ ।
ଅପାକରଣ୍ଟୁ—ଶି. ବି., ଦୂଷକରଣଶୀଳ,
ନିରାକରଣଶୀଳ ।
ଅପାକର୍ମ—କ୍ଲୀ. ବି. ନିରାଶ, ନିରାକରଣ ।
ଅପାକୁତ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. ନିରାକରଣ କର
ମୋଚନକର । [ଅଗା] ।
ଅପାକଶାକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପାକ + ଶାକ)
ଅପାକଳ—ଗ୍ରା. ବି. (ଅ ଅପକ) ସଙ୍ଖ୍ୟୀ-
ରୂପେ ପରିପକ୍ଵ ହୋଇ ନ ଥିବା,
ଅପରିସ୍ଫୁଲ ।
ଅପକଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଅପକ, କଞ୍ଚା ।
ଅପାକ୍ଷ—ସୁଂ ବି. (ଅପାକ + ରନ୍) ପାକଶୂନ୍ୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପାକିମା ।
ଅପାକଣ୍ଠ—ସୁଂ. ବି. (ଅପ + ଅଥ + କୃ +
ମୀ.ତ) ଦୂଷକୃତ, ଭୟକୃତ ।
ଅପାକୃତ—ଶା. ବି. (ଅପ + ଅଥ + କୃ +
ମୀ.ତ) ନିରାକୃତ, ପ୍ରତିକିତ, ଦୂଷକୃତ,
ପରିଶୋଧକ ।
ଅପାକୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପ + ଅଥ + କୃ +
ଶା.ତ) ନିରାକରଣ, ଦୂଷକରଣ ।
ଅପାକିମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପାକରଣ, ଅପ-
ସାରଣା ।

ଅପାକତାତ—ଅବ୍ୟ. ଅପରଦିଗଜାତ,
ପାତିମଦିଗଜାତ ।
ଅପାଙ୍ଗେସ—ଶି. ବି. ଏକଘରାଥ, ସମା-
ଜର ଅପୋର୍ୟ, ଅଶିତୋଳା, ସର୍ବଜ୍ଞେବ
ପଢ଼ିଲାଦି, (କ୍ଲୀବ), ନାତ୍ରିକ, ଭଣ୍ଡଜଟା-
ଧାର୍ଯ୍ୟ ।
ଅପାଙ୍ଗ୍ୟ—ଶି. ବି. ସାଧୁର ପଦିତ ଏକ
ଧାର୍ଯ୍ୟରେ ବସି ବୈଜନ କରିବାର
ଅଯୋଗ୍ୟ ।
ଅପାଙ୍ଗ—ସୁଂ. ବି. (ଅପ + ଅନ୍ତ) ପ୍ରତ୍ୟେଷ,
କଳ୍ପୁଗାହ୍ୟ, କୁସ୍ତିତ ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖ,
ନେତ୍ରଶାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପାଙ୍ଗା ।
ଅପାଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ + ଅଙ୍ଗ) ନେତ୍ର-
ପାତ୍ର, ନେତ୍ରଭଣ୍ଡି, ବାଙ୍ଗରହାଣୀ,
କଟାଷ, ଚକ୍ରର କୋଣ ।
ଅପାଙ୍ଗକ—ସୁଂ. ବି. (ଅପାଙ୍ଗ + କ)
ଅପାମାର୍ଗ, ନେତ୍ରପାନ୍ତ ।
ଅପାଙ୍ଗଦର୍ଶନ—କ୍ଲୀ. ବି. କଟାଷ, ଠାର-
ଦୃଷ୍ଟି, ବାଙ୍ଗରହାଣୀ, ଭୁବନୀ ।
ଅପାଙ୍ଗଦୃଷ୍ଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପାଙ୍ଗ + ଦୃଷ୍ଟି)
ଅପାଙ୍ଗଦର୍ଶନ (ସମସ୍ତ ଅର୍ଥରେ) ।
ଅପାଙ୍ଗନେତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧନେତ୍ର,
(ବି) ଅର୍ଦ୍ଧନେତ୍ର ସୁଲ୍ଲ ।
ଅପାଙ୍ଗ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଷ୍ମଦରାଗ ।
ଅମାର—ଶି. ବି. (ଅପ + ଅଞ୍ଚ + ମୀ.ପ)
ଅପମନନକର୍ତ୍ତ, ଅପ୍ରକାଶାର୍ଥ ।
ଅପାର୍କିଲ—ଶି. ବି. (ଅପାର + ରନ)
ଦିଲ୍ଲିଦିଗଜାତ, ଅପ୍ରକାଶମାନ ।
ଅପାର୍କ—ତ୍ରି. ବି. (ଅ + ପର + ମୀ.ପ)
ଦିଲ୍ଲିଦିଗଜାତ, ଯାହା ପାକକର୍ମୟାଇ
କର ପାରେ ।
ଅପାର୍କପ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଯୋଗ୍ୟକ, ଅସ-
ଙ୍ଗତ, ଅସମ୍ଭବ, ମୂର୍ଖ, ଅଭିର୍ଯ୍ୟ, ଅଣ୍ଟ ।
ଅପାର୍କବ—ସୁଂ. ବି. (ଅ + ପାରକ)
ଦେଇଶେଷ, ଅପକୁତା, ନଭତା,
(ବି) ପକୁତାଶ୍ରଣ୍ୟ, ଅପରିର୍ଯ୍ୟ ।

ଅପାଠିଆ—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. ମୂର୍ଖ, ବିଦ୍ୟ-
ସନ, ଆଶିଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପାଠୋର ।
ଅପାଠୁଆ—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. (ପଠନ ଶବ୍ଦ) ମୂର୍ଖ, ଅପାଠିଆ ।
ଅପାଠ୍ୟ—ବି. (ଅ + ପଠ + ମୀ. ପ)
ଅପଠନସ୍ୱ, ଯାହା ପଢ଼ି ହୁଏ ନାହିଁ,
ଆଶୀର୍ବାଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ ଠ୍ୟା ।
ଅପାଣିଆ—ଗ୍ରା. ବି. (ଅ + ପାଣସ୍ୱ)
ଯାହା ର ମୂଲରେ ପାଣିଦିଆ ଯାଇନାହିଁ,
ଜଳବସନ, ନିରକ୍ଷା, ନିପାଣିଆ (ଦେବତା) ।
ଅପାଣ୍ଟବ—ବି. (ନ + ପାଣ୍ଟବ) ପାଣ୍ଟବ-
ଶୂନ୍ୟ, ଯେଉଁ ଦେଶରୁ ପାଣ୍ଟବମାନେ
ତାହିତ ବା ନିବାସିତ ।
ଅପାଣ୍ଟବା—ବି. ଗ୍ରା. ଯେଉଁ ଦେଶକୁ
ପାଣ୍ଟବମାନେ ଯାଇନାହାନ୍ତି, ଅଯତ୍ତ ।
ଅପାଣ୍ଟ—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. ଅଯୋଗ୍ୟ,
ଅଧିମ, ଅଭିର୍ଯ୍ୟ, ଯାହାର ବ୍ୟବହାର
ମାଲିତ ଦୂହେ, (ବି) କୁଳାଙ୍ଗାର ।
ଅପାଭ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ ଆ + ଦା + ତ)
ପ୍ରାସ ।
ଅପାତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ପାତ୍ର) ଅଯତ୍ତ-
ଲେକ, ଅସେଗ୍ୟ ପାତ୍ର, ଦାନ ବା
ଅନୁରହର ଅଯୋଗ୍ୟ ଲେକ, ନିକୃଷ୍ଟ
ପାତ୍ର ।
ଅପ ଦ୍ରଦାନ—ବି. (ଦ ତତ୍) ଅଯୋଗ୍ୟ-
ବ୍ୟକ୍ତିକ ଦାନ ।
ଅପ ତ୍ରୀକରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପାତ୍ର + ତ୍ରୀ
+ କୁ + ଶା.ଅନ) ହିନ୍ଦୁ-ସୁତି-ବଞ୍ଚିତ
ପାପବିଶେଷ, ନିରତ ଲେକଠାରୁ ଧନ-
ଗ୍ରହଣ, ମିଥ୍ୟାକଥନ, ଶୁଦ୍ଧଦେବା ।
ଅପାଦ—ଶି. ବି. (ବ.ଶୁ) ପାଦଶୂନ୍ୟ,
ଯାହାର ପଦ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପାଦା ।
ଅପାଦପ—ଶି. ବି. (ବ.ଶୁ) ଚୁଷଳତା-
ସନ ।
ଅପାଦାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ + ଆ + ଦା
+ ଅନ) ଯାହାଠାରୁ କୌଣସି ବସୁ
ବସୁତ ହୁଏ, ପଞ୍ଚମୀ ବିଭକ୍ତର କାରକ ।

ଅପାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ + ଅନ + ଏ.ଅ) ଶସରସ ପଞ୍ଚପ୍ରାଣ ବାସୁର ଏକତମ !

ଅପାନକ—କ୍ଲୀ. ବି. ମୁଖ ଓ ନାସିକା-ଦ୍ୱାରା ନିଃସାରିବ ବାସୁ ଉତ୍ତରକୁ ଆକର୍ଷଣ ।

ଅପାନବାସୁ—ବି. (ଅପାନ + ବାସୁ) ଅଧୋବାସୁ, ପାଦ ।

ଅପାପ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପାପ) ନିଷ୍ଠାପ, ପାପଶ୍ଵନ, (ସ୍ଥି) ଅପାପାପ ।

ଅପାପବିଜ୍ଞ—ପୁ. ବି. (ଅ + ପାପ + ବିଜ୍ଞ) ଯାହାକୁ ପାପ ଛୁଟିଲାହି, (ସ୍ଥି) ଅପାପବିଜ୍ଞ ।

ଅପାପି—ଶ୍ର. ପୁ. ବି. (ଅ + ପାପିନ) ନିଷ୍ଠାପ, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ, ଅପାପିନ ।

ଅପାବରତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ + ଆ + ବୁ + ଭ. ଅନ) ଅନାହ୍ତାଦନ, ଯେତ୍ତା ପ୍ରବୃତ୍ତି, ଉତ୍ସାହନ, ପ୍ରକାଶ, ଉନ୍ନୋତନ, ଆବରଣ ।

ଅପାମାର୍ଗ—ପୁ. ବି. (ଅପ + ଆ + ମୃତ + ଶ.ଅ.) ଡବତଣ୍ଡା, (ଶା) ଅପାମାରଗ

ଅପାସୁ—ପୁ. ବି. (ଅପ + ଇ + ଭ. ଅ) ବିଭଗନକହିୟା, ଅପଶମ, କ୍ଷତି, ବିଦ୍ୱୁ, ବିପଦ, ବିନାଶ, ଧ୍ୱଂସ, ମୃଦୁୟ, ସ୍ଵାନତ୍ତ୍ଵାଗ ।

ଅପାବୁନ—(ଅପ + ଅସୁ + ଅନ) ପ୍ରଶାନ, ପଳାସନ, ଗତ, ଉପାସୁ ।

ଅପାୟୀ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପାସୁ + ଇନ୍) ବିପଦ, ଅପ୍ୟାୟୁକ୍ତ, ବିନାଶୀ, ବିଯୋଗୀଳ, (ସ୍ଥି) ଅପାୟୀନ ।

ଅପାର—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପାର) ଅଷ୍ଟମ, ଅନ୍ତିମ, ଅକ୍ଲିନ, ଅଗାଧ, ଅତ୍ୟଧିକ, ଅନଳିତ, (କ୍ଲୀ) ଅପର କୁଳ ବା ଶର ।

ଅପାରକ—ଶ୍ର. ବି. (ନ + ପାରକ) ଅସ୍ତର ମର୍ତ୍ତି, ଅଷ୍ଟମ, କ୍ଷମତାରହିତ, (ସ୍ଥି)

ଅପାରକ୍ଷା । [ବହୁତନ ।

ଅପାରକାଳ—ବି. (ଅପାର + କାଳ)

ଅପାରର—ଶ୍ର. ବି. (ଅପାର + ରାଗିନ୍) ଅର୍ଥ, ଅଷ୍ଟମ, କ୍ଷମତାରହିତ, (ସ୍ଥି)

ଅପାରରାଜ ।

ଅପାରକାଳ—ବି. (ଅପାର + କାଳ)

ଅପାରର—ଶ୍ର. ବି. (ଅପାର + ରାଗିନ୍) ଅର୍ଥରେ, ଅଷ୍ଟମରେ, କ୍ଷମତାରହିତ, (ସ୍ଥି)

ଅପାରରାଜ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପାର + ରାଗିନ୍) ଅର୍ଥରେ, ଅଷ୍ଟମରେ, କ୍ଷମତାରହିତ, (ସ୍ଥି)

ଅପାରଣ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପାରଣ) ଯାହା ପାରଣ କୁହେ ।

ଅପାରା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ଅସୀମଶତ୍ରୁ, ଦୂରୀ, (ଶତ୍ରୀ) ‘ନ ଜୀବସେ ଦୂରଦୂରଦୂରପ୍ରସର’, ପୃଥିବୀ ।

ଅପାରା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ପୁରଭନ୍ଦ, ପାତ୍ରଭନ୍ଦ, ପରଭନ୍ଦ ।

ଅପାରୁଆପାର—ଶ୍ର. ବି. ଅଷ୍ଟମ୍ୟ, ବହୁତ, ଅନେକାନେକ, ଅତ୍ୟଧିକ ।

ଅପାର୍ତ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ଅର୍ଦ୍ଧ + ତି) ଅର୍ଥର୍ଥ, ସମୀପ, ନିକଟ ।

ଅପାର୍ଥ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ଅର୍ଥ) ନରର୍ଥକ, ବ୍ୟର୍ଥ, ଅଭିଧେୟ ଶୂନ୍ୟ, ଧନସ୍ତର ।

ଅପାର୍ଥକରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ମୋକଢମାର ମିଥ୍ୟାହେଉ ବାଦ କରସିବା ।

ଅପାର୍ଥକ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପାର୍ଥକ) ସର୍ଗୀୟ, ଅନ୍ତିମ, ଯାହା ପୃଥିବୀର ବ୍ୟୁଗତ କୁହେ ।

ଅପାର୍ଥିମାଣ—ବି. (ନ + ପାରି + ଅନ) ଯାହାପୂରୁଷ କରିହୋଇନାହିଁ, ଯାହାକୁ ପୋଷଣ ବା ପାଳନ କରସାର ନାହିଁ ।

ଅପାଳ—ଶ୍ର. ବି. ପାଳକରହିତ, ଅରକଣ ।

ଅପାଳକ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପାଳ + କ) ଅନାବୃତ୍ତି ଯୋଗୁଁ ଦେଶର ଶୟହାନ୍ତି, ମରୁଭୁବି ।

ଅପାଳଟ—ଶ୍ର. ବି. ସେ କାର୍ଯ୍ୟଯାର ବାହୁଡ଼େ ନାହିଁ, ଅମୋଦ, ଅବ୍ୟର୍ତ୍ତ, ଅପରବତ୍ରିମୟ, ଅବଦଳ, ଅପ୍ରତିକାରୀ ।

ଅପାଳଙ୍କ—ଶ୍ର. ବି. ଗୁରୁତ୍ବାକାଶୀୟ ବୃକ୍ଷ-ବିଶେଷ ।

ଅପାଳଟ—(ଟିଆ) ଅପାଳଟ, ସେଇ ଲୋକ ବିଶ୍ଵିଦ୍ୱାରା ଲୁଗା ପାଲଟି ନାହିଁ ।

ଅପାଳନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ + ପାଳନ) ପାଳନର ଅଭିବ, ଆଦେଶଲଘନ, ବୁଦ୍ଧାଦିର ନିଃସ୍ମଳନ, ସତ୍ୟରଜ ।

ଅପାଳା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ବ୍ୟକ୍ତବାଦିନ, ଅଷ୍ଟିକନ୍ୟା ।

ଅପାଳମୁ—ପୁ. ବି. (ଅପ + ଆ + ଲମ୍ବିତ) କିମ୍ବା, ନିରଷ, ଦୂରକୁତ, ଅପାଳତ ।

+ କ, ଥ) ଗାଡ଼ିର ପଇପାଖ, ଶରତ୍ତିକଣ୍ଠ ।

ଅପାବତ୍ରିନ—କ୍ଲୀ ବି. (ଅପ + ଆ + ବୁତ + ଅନ) ଓଲଟପାଲଟ, ଗଢ଼ାଶତ୍ର, ପ୍ରତ୍ୟାବତ୍ରିନ, ଫେର ଆସିବା ।

ଅପାବୃତ—ଶ୍ର. ବି. ଅପ + ଆ + ବୁତ + ମୀତ) ଅନାବୃତ, ଅନାକ୍ରୂଦିତ, ଉଦ୍‌ଦୟା-ଟିତ, ସୁତନ୍ତ, ସାଧୀନ, ମେଲ୍, (ସ୍ଥି) ଅପାବୃତା ।

ଅପାବୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଅପ + ଆବୃତ) ଆବରଣ, ନିବାରଣ, ପରିବକ୍ଷଣ, ପ୍ରତ୍ୟାବତ୍ରିନ ।

ଅପାବୃତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ଆ + ବୁତ + କ.ତ) ଅନ୍ତର୍ଭବ, ଅନ୍ତର୍ଭବିତ, ଉଦ୍‌ଦୟା-ଟିତ, (ସ୍ଥି) ଅପାବୃତୀ ।

ଅପାବୃତି—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଅପ + ଆ + ବୁତ + ଭ. ଭି) ପ୍ରତ୍ୟାବତ୍ରିନ, ଅପାବତ୍ରିନ ।

ଅପାବୃତ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅପ + ଆବୃତ୍ୟ) ବୁନ୍ଦଥା, (ବି) ଆଶ୍ରୟସ୍ଵନ, (ସ୍ଥି) ଅପାବୃତ୍ୟା ।

ଅପାଷ—ଶ୍ର. ବି. ନିରପ୍ତ, ପଳାୟିତ ।

ଅପାଷ—ପୁ. ବି. ସେ ଏକଷ୍ଵାନରେ ରହେ ନାହିଁ, ବାଲକ, କାଳ ।

ଅପାସଙ୍ଗ—ପୁ. ବି. (ଅପ + ଆ + ସଙ୍ଗ) ତୁଣ, ତୁଣୀ, ଶର ରତ୍ନିବାର ପାତ୍ର, ବିରତିପ୍ରତି ଶର ।

ଅପାସନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ + ଆସ + ଶା.ଅନ) ଅପସାରଣ, ମରଣ, ମାରଣ, ଦୁଶ୍କଳରଣ, ବଧ, ଅବଜ୍ଞା ।

ଅପାସର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ + ଆ + ସ୍ଥି + ଅନ) ପ୍ରଶାନ, ପ୍ରାନାନ୍ତରଗମନ, (ବି) ଅପାସୃତ ।

ଅପାସିତ—ଶ୍ର. ବି. ଅପସାରିତ, ଯାହାକୁ ବାହାରକର ଦୀଆଯାଏ, ଛେଦିତ ।

ଅପାସୃତ—ଶ୍ର. ବି. ଦୂରାସୃତ, କ୍ଷରିତ, ଅପରତ, ପଳାୟିତ, ସେ ସର ଯାଇଥିରୁ ।

ଅପାସ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ଆସ + ମୀତ) କିମ୍ବା, ନିରଷ, ଦୂରକୁତ, ଅପାସ୍ତ ।

ଅପାହ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଅପ + ଅସ୍ + ଯ)
ତ୍ୟାଗକର ।

ଅପାହରଣ—କୁଁ. ବ. (ଅପ + ଆ + ହୁ
+ ଅନ) ଆକର୍ଷଣ, ଅପନୋଦନ ।

ଅପି—ଅବ୍ୟ (ଅ + ପ + କିମ୍ପ) ମଧ୍ୟ, ବି,
ଆହୁର, ଏବଂ, ମୁନ୍ଦ୍ର ।

ଅପିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଯେ ପାଣି ବା ତୋଡ଼ାଣି
ପିଇନାହିଁ ।

ଅପିକଷ—ଦି. ବି. କଷପ୍ରଦେଶଦ୍ୱାରା
ସନ୍ଧାନଯୋଗ୍ୟ, ପ୍ରବର୍ଗବିଦ୍ୟାନାମକ
ରହସ୍ୟବିଶେଷ ।

ଅପିକଣ୍ଠ—କୁଁ. ବ. ସମୀପ, ନିକଟ,
(ବି) ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ।

ଅପିଗାହ୍ୟ—ଦି. ବି. (ଅପି + ଗୁ + ମୀତ)
କଥତ, ବର୍ଣ୍ଣତ, ପ୍ରଗଂସିତ ।

ଅପିଗୁ—ୟୁ. ବ. (ଅପି + ଗମ + ରୁ) ଜୀବ
ଅପିଗୁହ୍ୟ—ଦି. ବି. ପ୍ରତିଗୁହର ଯୋଗ୍ୟ,
ଯାହା ଗ୍ରହଣ କରୁଥାଏ ।

ଅପିଗ୍ରହ୍ୟ—ଦି. ବି. ଯାହା ପ୍ରତିଗ୍ରହ
କରୁଥାଏ, ପ୍ରତିଗୁହଯୋଗ୍ୟ ।

ଅପିତ—ଅବ୍ୟ. ଏବଂମଧ୍ୟ, ଆହୁରିମଧ୍ୟ ।

ଅପିଜ—ବ. କେୟସ୍ତମାସ ।

ଅପିତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଜଳରହୁତା ନଦୀ,
(ଯୁଂ) ବ୍ୟାକରଣପ୍ରତ୍ୟେକିଣେଷେ ।

ଅପିତୁ—ଅବ୍ୟ. (ଅପି + ତୁ) ପରକୁ,
କିମ୍ବୁ, ଏବଂମଧ୍ୟ, ଯେବେକି, ଯଦି,
ଆପ୍ନୁରିବି ।

ଅପିତୁକ—ୟୁ. ବ. (ବ. ଗ୍ର.) ପିତୃଷ୍ଵାନ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପିତୁକା ।

ଅପିତୁ—କୁଁ. ବ. ୦ ଭାଗ, ଧନବିଷ୍ଣବ ।

ଅପିତୁ—କୁଁ. ବ. ଭଗବିଶ୍ଵି, ଭଗ
ଯୁକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପିତୁନି ।

ଅପିଧାନ—କୁଁ. ବ. (ଅପି + ଧା + ଅନ)
ତିରେଧାନ, ଆଛାଦନ, ଢାକୁଣି,
ଗୋଡ଼ିଣି ।

ଅପିଧ୍ୟ—ୟୁ. ବ. ତୃପ୍ତିପର୍ମନ୍ତ, ଦରି ।

ଅପିନନ୍ଦ—ଦି. ବି. (ଅପି + ନନ୍ଦ + ମୀ,
ତ) ପରହୁତ, ପିନାଯାଇଥିବା ।

ଅପିପ୍ରାଣ—ଦି. ବି. (ଅପି + ପ୍ର + ଅନ
+ ଆ) ସବଦାଚେଷ୍ଟମାନ, ପ୍ରାଣପଣେ ।

ଅପିବା—ପ୍ରା. କି. ଶକ୍ତିହେବା, ମଙ୍ଗିବା,
ଦୋଷସ୍ଥିକାରକିବା ।

ଅପିବ୍ରତ—ଦି. ବି. ଜୀବିର ଅବିଭକ୍ତ-
ଧନ, ସାଜି, ସମ୍ପର୍କ ।

ଅପିଲ—ଯା. ବି. ଉତ୍ତରବିନ୍ଦୁରକୁଳୟରେ ମୁନଃ
ଚିବୁରପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଅପିଲ—ଅଦାଲତ—ଯା. ଅପିଲବିନ୍ଦୁ-
ରକରବା ହାକିମଙ୍କ କରେଣା ।

ଅପିଶର୍କର—ଅବ୍ୟ. ପ୍ରଦୋଷ, ସନ୍ଧାନକାଳ ।

ଅପିଶଳ—ୟୁ. ବ. ମୁନିବିଶେଷ, ଅପି-
ଶଳକ ପୁତ୍ର ।

ଅପିଶୁନ—ଦି. ବି. (ଅ + ପିଶୁନ) ନ. ତତ୍;
ଅଖଳ, ଅନ୍ତର, ଅକପଟ, ଶରଣ,
ଉତ୍ତାର, ଦଶିଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପିଶୁନା ।

ଅପିଦିତ—ଦି. ବି. (ଅପି + ଧା + ତ)
ଆଛାଦିତ, ଆହୁତ, (ବି) ଅଧିଧାନ ।

ଅପାର—ଦି. ବି. ଅତସୁନ୍ଦର ।

ଅପାଳ—ଦି. ବି. (ଅପି + ଲୁ + କିମ୍ପ)
ପ୍ରେରକ ।

ଅପାତ—ଦି. ବି. (ଅପ + ର + ତ) ବିଳମ୍ବ-
ପ୍ରାୟ, କିମ୍ବନ, ପୀତବର୍ଣ୍ଣଭନ୍ଦୁ, ଯାହା
ହୁଲିଦରଙ୍ଗ ନୁହେ । [ଅପଳୟ]

ଅପାତ—ପ୍ରା. ବ. ବିଳମ୍ବ, ଅପଳଗମ,
ଅପାନସ—ୟୁ. ବ. ପୀନିଥରେଗରଥଭବ,
(ବି. ଯୁଂ) ପାନିଥରେଗଣ୍ଠନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପାନସା ।

ଅପାବ୍ୟ—ଅତସୁନ୍ଦର ।

ଅପୁଂସ—ୟୁ. ବ. ନଯୁଂସକ, କୁଁବ ।

ଅପୁଂସା—ସ୍ତ୍ରୀ. କି. ପରିବହୁତା ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁରୁଷ
ହନ୍ତା ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅପୁଳ—ଦି. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ପୁତ୍ରରହିତ,
ଲଞ୍ଜସ୍ତାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁଲ ।

ଅପୁଲକ—ୟୁ. ବ. (ଅ + ପୁଲ + କ)
ନ. ତତ୍; ଅକୃତପୋଷଣ, ଦୁଷ୍ଟଳ,
ଗୋଟାନୁହେଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁଲ ।

ଅପୁଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶିଶୁପାନ୍ତ, ଶିଶୁରକ୍ଷ,
(ଯୁଂ. ବି.) ଅପୁଲ, ଲଙ୍ଘିଲସାନ ।

ଅପୁଲାକୁର—ୟୁ. ବ. (ଗତତ୍ର) ବେଙ୍ଗ-
ପ୍ରତ୍ୟେତ, ଯାହାର ପୁଲ ନାହିଁ, ପୁତ୍ରସାନ
ଦିଭସୁରର ପ୍ରାଣୀ ।

ଅପୁଲୀ—ୟୁ. ବ. (ଅ + ପୁଲିନ) ନ. ତତ୍;
ପୁତ୍ରସାନ, ମଣ୍ଡୁକାଦ ପ୍ରାଣୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପୁଲିନୀ ।

ଅପୁଣ୍ୟ—କୁଁ. ବ. ପାପ, (ଯୁଂ. ବି.) ପାପୀ,
ପୁଣ୍ୟସାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁଣ୍ୟ ।

ଅପୁଣ୍ୟକୁତ—ଦି. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ପାପକାଶ,
ଅପୁଣ୍ୟକୁତ ।

ଅପୁତ୍ର, ଅପୁତ୍ରକ—ୟୁ. ବ. ପୁତ୍ରସାନ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁତ୍ରା, ପୁତ୍ରସାନା, (ବି) କଲୁତ୍ର ।

ଅପୁତ୍ରିକ—ଗ୍ର. ବି. ଯୁଂ. ଅପୁତ୍ରକ, ପୁତ୍ର-
ସାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁତ୍ରିକା, (ସ. ବି. ଯୁ.)
ସେଇ ବ୍ୟକ୍ତିର ବଶରକ୍ଷାକାରୀ ପୁତ୍ର
ଜନ୍ମାଇବାର ଉପସ୍ଥିତ କଣ୍ଠ ନାହିଁ ।

ଅପୁତ୍ରୀ—ୟୁ. ବ. ବ. କ. ଗ୍ର. (ଅ + ପୁତ୍ରିନ)
ଅପୁତ୍ରକ, ପୁତ୍ରସାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁତ୍ରିଣୀ ।

ଅପୁନରବୃତ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ନ. ତତ୍ର) ନିଷାଣ.
ମୁକ୍ତି, (ବି) ଅପୁନରବୃତ୍ତ ।

ଅପୁନର୍ଭବ—ୟୁ. ବ. (ଅ + ପୁନର + ଭୁ
+ ଥ. ଥ) ମୋଷ, ପୁନର୍ଭନ୍ଦ ନ ହେବା ।

ଅପୁରଣ—ଦି. ବି. ନୂତନ, ସୁରାଜନରନ୍ଦ ।

ଅପୁରିଦିନ—ଗ୍ର. ବ. (ସ-ଅପରେହ୍ୟ)
ପଥରଦିନର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦିନ, ଆଜିତାରୁ
ଗଣ୍ଜେ ଝର୍ତ୍ତି ଦିବସ ।

ଅପୁରୁବ—ଗ୍ର. ବି. (ସ. ଅପୁବ) ଅପୁବ ।

ଅପୁରୁଷ—ଗ୍ର. ବ. ଅମନୁଷ୍ୟ, ଅଯୋଗ-
ବ୍ୟ, (ବି) ଅମନୁଷ୍ୟ, ଧରୁ, ଅଯୋଗ୍ୟ ।

ଅପୁରେଦନୀ—ଦି. ବି. (ଅ + ସୁରେ-
ଦନ୍ତନ) ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀର ଛେଦକ ଦନ୍ତ
ନାହିଁ, ଛେଦକ ଦନ୍ତସାନ ପ୍ରାଣୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପୁରେଦନ୍ତିନୀ ।

ଅପୁଷ୍ଟ—ଦି. ବି. (ଅ + ପୁଷ୍ଟ + ତ)
ନ. ତତ୍; ଅକୃତପୋଷଣ, ଦୁଷ୍ଟଳ,
ଗୋଟାନୁହେଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁଷ୍ଟ ।

ଅପୁଷ୍ଟିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପୁଷ୍ଟର ଧର୍ମ, ଅର୍ଥ-
ଦୋଷବିଶେଷ, ମୁଖ୍ୟାର୍ଥର ଅନୁପ-
ଗୋରୀ, କୌଣସି ଶବ୍ଦ ପ୍ରେସ୍‌ବାଗ କଲେ
ଅପୁଷ୍ଟିତା ଦୋଷ ଦ୍ରୁଦ ।

ଅପୁଷ୍ଟିତ୍ତ—କୁଳୀ. ବି. କାବ୍ୟର ଅର୍ଥଦୋଷ-
ବିଶେଷ ।

ଅପୁଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବନ୍ଦିତ, ବିନାପୁଷ୍ଟରେ
ଫଳହେବା, ଉତ୍ତିର ପ୍ରଭୃତି, (ବିଂ)
ପୁଷ୍ଟିଶବ୍ଦ, ଯେଉଁ ଗଛରେ ଫୁଲ ନ
ହେଉ ଫଳ ଧରେ ।

ଅପୁଷ୍ଟମଳଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିନାପୁଷ୍ଟରେ
ଫଳହେବାକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁଷ୍ଟମଳଦା ।

ଅପୁଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପୁଜାରାତ୍ରିଭବ, ଅନାଦିର,
ଅସମ୍ଭାବ ।

ଅପୁଜକ—ଶା. ବି. (ଫ୍ର. ଅପୁଜ) ଅପୁଜିତ,
ଅସମ୍ଭାବିତ ।

ଅପୁଜିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପୁଜିତ) ଅନା-
ଦୂତ, ଅବଜ୍ଞତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁଜିତା ।

ଅପୁତ—ଶି. ବି. ପବତ୍ରଭାନ୍ଦ, ପଞ୍ଚାର-
ଶବ୍ଦ, ଅପବିତ୍ର, ଅପୁଷ୍ଟତ ।

ଅପୁପ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପ + ବପ୍ତ + ମୀ. ତ)
ପୁର ଦିଆହୋଇ ନ ଥିବାପିଠା, ପୁରେ-

ଡାଶ, ଟେଟି । [ସ୍ତ୍ରୀ]

ଅପୁପାଷ୍ଟକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପୁଣ୍ଡିମା ପର କୃଷ୍ଣ-
ଅପୁପ—ବି (ଅପୁପ + ଯ) ମୟକା, ଗହମ-
ଚନା । [ବୃକ୍ଷ]

ଅପୁରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶାଲୁଲୀହୃଷ୍ଟ, ଶିମୁଲ
ଅପୁର୍ଣ୍ଣ—ଶି. ବି. (ଅ + ପୁର୍ଣ୍ଣ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ;
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେ, ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଆଂଶିକ,
ଅସମାନ୍ତ୍ର, ଅଚରିତାର୍ଥ ।

ଅପୁର୍ବ—ଶି. ବି. (ଅ + ପୁର୍ବ) ଅଭୁତ-
ପୁର୍ବ, ଅଭିନବ, ନୂତନ, ଆଶ୍ରମିଜନକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁର୍ବା ।

ଅପୁଷ୍ଟତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜାପୁର୍ଯ୍ୟାବଧାରଣର
ହେତୁବିଶେଷ ।

ଅପୁଷ୍ଟପତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅବବାହିତା ।

ଅପୁଷ୍ଟବାଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞନେତ୍ର
କଥା ।

ଅପୁଷ୍ଟବିଦ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପାହା ଅନ୍ୟ କୌଣସି
ପ୍ରମାଣରେ ମିଳେନାହିଁ; ଭାବାର ପ୍ରାପକ
ବାକ୍ୟ ।

ଅପୁତ୍ତ—ତ୍ରୁ. ବି. (ଅ + ପୁତ୍ତ) ଅପୁତ୍ତ,
ଅପୁଜୁକ, ଅପୁତ୍ତି ।

ଅପୁଥକ—ଅବ୍ୟ. ସହଯୋଗ, ସହତ ।

ଅପୁଷ୍ଟ—ଶା. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଜଙ୍ଗିତ ।

ଅପୁଷ୍ଟବଣୀ—ଶା. ବି. (ବିଜନ ପରିଷରା)
ମେତୁଦଣ୍ଡନ, (ପ୍ରାଣୀ), (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁଷ୍ଟ-
ବଣୀଜୀ ।

ଅପେକ୍ଷକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ +
ଅନ) ଅପେକ୍ଷାକାଶ, ଯେ ଅପେକ୍ଷା
କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପେକ୍ଷିକା ।

ଅପେକ୍ଷଣ—କୁଳୀ. ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ +
ଶା. ଅନ) ପରିଦର୍ଶନ, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ।

ଅପେକ୍ଷଣୀୟ—ତ୍ରୁ. ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ
+ ମୀ. ଅନ୍ୟ) ଅପେକ୍ଷାର ଯୋଗ୍ୟ,
ପ୍ରତିପାଳ୍ୟ, ବଞ୍ଚିନ୍ୟ ।

ଅପେକ୍ଷିତ—ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ + ତ)
ଆକାଶ ତିତି ।

ଅପେକ୍ଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ + ଅ +
ଆ) ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ବାସନା, ଇଚ୍ଛା, ଆକାଶା,
ଆଶାଭରସା, ଅନୁରୋଧ, ସତ୍ତ୍ଵମ, ଯେମାନ,
ଶାତିର, ପାର୍ଥନା, ଅନାର୍ଦ୍ଦେଶହେବା, ପଞ୍ଚମୀ
ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ତ—ଠାରୁ, ଅପେକ୍ଷା ।

ଅପେକ୍ଷାକୃତ—ବି. (ଅପେକ୍ଷା + କୃ +
ତ) ଭୁଲନାରେ, ସମ୍ୟକ୍ ଦର୍ଶନଦ୍ଵାରା
ସମ୍ପାଦିତ ।

ଅପେକ୍ଷାବୁଦ୍ଧି—ଶା. ବି. ମନୋବିଜ୍ଞାନ,
ପରିଭାଷା, ବୋଧଶକ୍ତି ନିର୍ମଳତା, ।

ଅପେକ୍ଷିତ—ତ୍ରୁ. ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ + ମୀ.
ତ) ଅପେକ୍ଷାଯୁକ୍ତ, ଆକାଶବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ,
ବୁଲିତ ।

ଅପେକ୍ଷିତବ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ
+ ମୀ. ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅପେକ୍ଷଣୀୟ ଦେଖ) ।

ଅପେକ୍ଷିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପେକ୍ଷାକାଶାରଭବ ।

ଅପେଣୀ—ଶି. ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ +
କ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଆକାଶବୁଦ୍ଧ, ଅପେକ୍ଷାଯୁକ୍ତ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପେକ୍ଷିତା ।

ଅପେଣ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ + ମୀ.
ଯ) ଅପେକ୍ଷାକରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପେକ୍ଷା ।

ଅପେତ—ଶି. ବି. (ଅପ + ଇଷ୍ଟ + କ.
ତ) ଅପେତ, ଅପେକ୍ଷା, ପଲାସୁତ, ତତ୍ତ୍ଵ ।

ଅପେତରଗ—ବି. (ବ. ଶା.) ଯାହାର
ସମସ୍ତ ବୀର୍ଘ୍ୟ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ।

ଅପେତରାକ୍ଷୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶା.) ଭୁଲସୀ-
ଗୁଣ୍ଡ ।

ଅପେସ୍—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ପିଇବାର
ଅଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପେସ୍ ।

ଅପେଳବ—କୁଳୀ. ବି. ଅବିରଳ, ଘନ,
ଆକୋମଳ ।

ଅପେଳଳ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅକ୍ଷ,
ଅଚରୁର, ଅନୁପୁଣ୍ୟ, ଅପଟ, ମୁଦୁ ନୁହେ,
ସୁନ୍ଦର ନୁହେ ।

ଅପେଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପଣୀର ଉନ୍ମାଦନ ।

ଅପେତକଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଦିଷ୍ଟ ଗୁର୍ବର
(ଭୁତ୍ୟ) ।

ଅପେଟ—ଶା. ବି. ଯେଉଁପାଠ ପଇଟି
ନାହିଁ ବା ମୁଖସ୍ତ କରୁଯାଇ ନାହିଁ ।

ଅପେଠ—ଶା. ବି. ନାପିର ଅପଇଠ,
ଅପଦ୍ରଷ୍ଟ, ଦୁରମ, ଅପାଧ୍ୟ ।

ଅପେଠର—କୁଳୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀପାକଥଦରନପୁକ୍ତ
ବ୍ୟାଙ୍ଗନ ନୁହେ ।

ଅପେତକ—ଶା. ବି. ଯାହାର ପଇଠା
ହୋଇଥିଲା ।

ଅପେତକ—ଶି. ବି. ଯାହା ପିତା
ସମ୍ପାଦ୍ୟ ନୁହେ ।

ଅପେଶନ୍—କୁଳୀ. ବି. (ଅ + ପେଶନ୍)
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଶଳଗାର ଅଭିନ, ସୂଚନାର
ଅଭିନ, ସରଳତା, ଉଦାରତା, ବାନ୍ଧିଣ୍ୟ ।

ଅପେଶତ—ଶା. ବି. (ଅ. ଅପକ୍)
ଅପକ୍, କଞ୍ଚା, ଅପରପକ୍ ।

ଅପେଗଣ୍ଟ—ପୁ. ବି. ଯେ ଉତ୍ସମ୍ଭୂତେ
ଗୁଲିପାଇନାହିଁ, ଶିଶୁ, ଯେଉଁ ବାଲକର
ବହୁସ ଡେବର୍ସରୁ କମ୍ ନୁହେ ।

ଅପୋଡ଼—ଶ୍ର. ବି. ଅସମ୍ଭୁଟ୍ ଦର୍ଶ,
ଅଧିପୋଡ଼ା ।

ଅପୋଡ଼ା—ଶ୍ର. ବି. (ସ. ଅପୁତିତ)
ଅଦର୍ଶ, ବହୁଦୂର୍ଘ୍ର ।

ଅପୋଡ଼ାପୁଥିନା—ଶ୍ର. ବି. ଯେନ୍ ସ୍ଥାନରେ
ଆଜିଯାକେ କେବେହେଲେ କେହି
ନିଆଁ ନିଶାର ନାହିଁ, ଅର୍ଥାତ୍ ଗରକର
ରହି ନାହିଁ ।

ଅପୋଡ଼—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ + ଉତ୍ତ + କ.
(ତ) ନିଷ୍ଠୀତ, ନିରପ୍ର, ବତାଉତ, ଶୁତ ।
ଅପୋଡ଼କ—ଶ୍ର. ବି. ନିର୍ଜଳ, ଯାହା
ପାଣିଆ ନୁହେ, କାଠୁଆ ।

ଅପୋଦିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.ପୋଇଣାଗ, ପୁଣ୍ୟ ।
ଅପୋମୟ—ସ୍ତ୍ରୀ, ବି. ଜଳମୟ ।

ଅପୋଷା—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପୋଷିତ)
ଅପୁଷ୍ଟ, ଅଭୁତ, ଯାହାକୁ ପେଖା ନ ଯାଏ ।

ଅପୋଷୀ—ଶ୍ର. ବି. ଅଭିଷା, ଅବଶା ।
ଅପୋଷ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ପୋଷଣରଥ୍ୟୋଗ୍ୟ,
କୁପୋଷ୍ୟ ।

ଅପୋହ—ପୁ. ବି. (ଅପ + ଉତ୍ତ + ଅ)
ଉ୍ଧାର, ତାଡ଼ନ, ତଡ଼ିଦେବା, ତର୍କ ।

ଅପୋହନୀୟ—ଶ୍ର. ବି. ତର୍କରଯୋଗ୍ୟ ।

ଅପୋହିତ—ବି. (ଅପ + ବହୁ + ମୀ.
ତ) (ତର୍କଦ୍ଵାରା ନିର୍ବିତ ବା ଟେଟିତ,
ବିଭାଗିତ, ଯାନାନ୍ତରିତ ।

ଅପୋହ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ଉ୍ଧାଜ୍ୟ ।

ଅପୌରୁଷ—ଶ୍ର. ବି. ଅମନୁଷ୍ୟତା,
ବିନମଶ୍ୟ ।

ଅପୌରୁଷେୟ—ଶ୍ର. ବି. ଅଲୋକକ,
ଅସାଧାରଣ, ଅକୃତିମ, ପ୍ରାକୃତିକ ।

ଅପ୍ତ—ପୁ. ବି. ଶାଶର, ସୁନ୍ଦରୁପଦୋମ ।

ଅପ୍ତର—ପୁ. ବି. ଜଳଦାୟକ କନ୍ଦ,
ଜଳଦାୟକ ଅଣ୍ଣି ।

ଅପ୍ରୋର୍ଧାମ—ପୁ. ବି. ଅଗ୍ନିଶ୍ଵୋମାର
ଯାଗବିଶେଷ ।

ଅପୁରଙ୍ଗ—ପୁ. ବି. କର୍ମପ୍ରେରକ, ଯେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୁକ୍ତ କରେ ।

ଅପୁରାନ—ପୁ. ବି. ଭୁଗୁଣଶୀୟ ରଷ୍ଟି
ବିଶେଷ ।

ଅପୁସ୍—କ୍ଲୀ. ବି. ଜଳ, କର୍ମ, ଅପଚ୍ୟ,
ରୂପ । [ସ୍ଵା] ଅପ୍ପ୍ସୁତା ।

ଅପ୍ରପ୍ତର—ଶ୍ର.ବି.କର୍ମପୁରୁଷ, ଜଳପୁରୁଷ,
ପ୍ରପ୍ତର—ପୁ. ବି. (ଅପ + ପତ)
(ପତର) ସମୁଦ୍ର, ବରୁଣଦେବତା ।

ଅପ୍ରପିତ୍—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଗ୍ନି, ଚିତାଗତ
ଅପ୍ରାପ୍—କ୍ଲୀ. ବି. ଜଳଦାୟ ସମ୍ବୂଦ୍ଧ,
ଜଳପମ୍ବରୀୟ ।

ଅପ୍ରାସ୍—ପୁ. ବି. (ଅପ + ର + ଅ)
ଅପରମନ, ନାଶ, ବିଲୟୁ ।

ଅପ୍ରକଟ—ଶ୍ର. ବି. ଗୁପ୍ତ, ପ୍ରକାଶିତ
ଭନ୍ଦ, ଅପ୍ରକାଶିତ, ଅପ୍ରକୃତ, ଅକଳିତ ।

ଅପ୍ରକାଶିତ—ଶ୍ର.ବି.ଅପ୍ରକାଶିତ, ଗୁପ୍ତ ।

ଅପ୍ରକମ୍—ପୁ. ବି. ଜଳନର ଅଭାବ,
ନ ଥରବା, ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ସ୍ବା) କମଳନ
ରହିତ, ଅକମ୍ପିତ, ଅଟଳ, ଦୃଢ଼,
(ସ୍ଵା) ଅପ୍ରକମ୍ ।

ଅପ୍ରକର୍ଷ—ପୁ. ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠଭାର ଅଭାବ,
(ବି) ପ୍ରକର୍ଷଣୀୟ ।

ଅପ୍ରକାଣ୍ଟ—ପୁ. ବି. ଶାଶାଭନ୍ଦ ବୃକ୍ଷ,
ଶିଖିବୃକ୍ଷ, ଦ୍ଵିଭନ୍ଦ ।

ଅପ୍ରକାର—ଶ୍ର. ବି. ଅମୁନର, କୁଣ୍ଡିତ,
ଅସାଧାରଣ ।

ଅପ୍ରକାଶ—ପୁ.ବି. ଗୋପନ, ଅପ୍ରକଟନ,
ଅନକାର, ଅନଭବ୍ୟକ୍ତ ।

ଅପ୍ରକାଶିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପ୍ରକାଶିତ)
ଅପ୍ରକଟ, ଅଦୃଶ୍ୟ, ଅପ୍ରକୁତି, ପୂର୍ଣ୍ଣ
ନ ସବା ।

ଅପ୍ରକାଶ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରକାଶକରିବାର
ଅଯୋଗ୍ୟ, ଗୋପନାଯୋଗ୍ୟ ।

ଅପ୍ରକୁତ—ଶ୍ର. ବି. ଅପ୍ରପ୍ତାବିତ, ଅସତ୍ୟ,
ମନ୍ୟା. ବେଠିବ ।

ଅପ୍ରକୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ପ୍ରକୁତିରଦ, ବିକୁତ ।
ଅପ୍ରକୁତିଷ୍ଠ—ତ୍ରୀ.ବି. ହେଠ ବା ଉତ୍ସାଦି
ହେତୁ ସ୍ଵରବତ୍ୟତ ଅବସ୍ଥାପନ,
ବିକୁତିପ୍ରାପ୍ତ, ପାତ୍ରିତ, ଅସୁଷ୍ଟ, ବୁର୍ଣ୍ଣ,
ବିକୁତ, ବିଳ ।

ଅପ୍ରକୁଷ୍ଟ—ତ୍ରୀ.ବି.ନିକୁଷ୍ଟ, ଅଭିମାନ
ଅପ୍ରକୁଷ୍ଟ—ତ୍ରୀ.ବି. ଅପ୍ରକୁଷ୍ଟ + କ୍ଷତି
ଅନୁଭବ ।

ଅପ୍ରକ୍ଷତ—ତ୍ରୀ.ବି. (ଅ + ପ୍ର + କ୍ଷତି + ତ)
କ୍ଷୟବରତ ।

ଅପ୍ରକ୍ଷର—ତ୍ରୀ. ବି. ଅତାକ୍ଷର, ମୁଦୁ ।
ଅପ୍ରଗୁଣ—ତ୍ରୀ. ବି. ଅଙ୍ଗଶୂନ୍ୟ କର୍ମ,
ଉପକରଣରହିତ, ବ୍ୟାକୁଳ ।

ଅପ୍ରଳ—ବି. (ଅ + ପ୍ର + ଲକ + କ.ଅ)
ଯାହା ଲୋକସମାଜରେ ଚଲେ ନାହିଁ ।
ଅପ୍ରର୍ବ—ତ୍ରୀ ବି. ଅପର୍ମାପ୍ତ, ଅନ୍ତର୍ଲକ,
ନ୍ତର୍କ, (ସ୍ଵା) ଅପ୍ରର୍ବ । [ଚେତ୍ରୀ] ।

ଅପ୍ରତେତା—ତ୍ରୀ. ବି. ଅଜଳା (ସ୍ଵା) ଅପ୍ରା
ଅପ୍ରତ୍ତନ—ଶ୍ର.ବି.ଅପରଶ୍ଵର, ମଳନ, ସ୍ଵାନ ।

ଅପ୍ରଳ—ତ୍ରୀ.ବି. (ଅ + ପ୍ର + ଲକ + ଅ)
ଅକାତ, ବନ୍ଧ୍ୟା, ନିଃସନ୍ନାନ ।

ଅପ୍ରଳୟ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରଜାରହିତ,
ନିଃସନ୍ନାନ । [ଅପ୍ରଳାତା] ।

ଅପ୍ରଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବନ୍ଧ୍ୟା, ଆଶୁଳ୍କୁତ୍ତି ।

ଅପ୍ରଳୟ—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରଳୟ) ଅପ୍ରାତ,
ଶତ୍ରୁତା, ବିରୋଧ, ଅସଭାବ ।

ଅପ୍ରଶ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରଶ୍ୟିନ) ଅପ୍ରେ,
ଶତ୍ରୁତାପନ ।

ଅପ୍ରଣିତି—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରଣିତି)
ଅମନୋଯୋଗ, ଅନବଧାନ, (ସ୍ଵା) ଅପ୍ରଣି
ତିତ ।

ଅପ୍ରଣିତ—ତ୍ରୀ.ବି. (ଅ + ପ୍ରଣିତ)+ତ
ଅକୁତ, ଅସମ୍ଭନ୍ଦ, କିନ୍ତୁ ।

ଅପ୍ରତକ୍ୟ—ତ୍ରୀ. ବି. ତର୍କଦ୍ଵାରା ଅହିତ ।
ଅପ୍ରତା—ତ୍ରୀ. ବି. ବିତ୍ତାଶ୍ରୀ, ପାର୍ବତୀ ।

ଅପ୍ରତି—ଶ୍ର. ବି. ଅସଦୁଶ, ଅନୁପମ ।

ଅପ୍ରତିକାର—ତ୍ରୀ. ବି. ଅସଦୁଶକାରୀ,
ବିପସ୍ତକାରୀ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ରତିକାଳ) ଅବଶ୍ୟାସ, ଜୀବନର ଅସ୍ଵାସ, ସନ୍ଦେହ, ମନରେ ଦୃଢ଼ିଧାରଣାର ଅସ୍ଵାବ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ରତି + କା + ତ) ଅପ୍ରତିଦର୍ଶ, ପ୍ରତିଦର୍ଶନୁହେ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ରତିକାଳ) ଯେ ଜିଦିଗୋର ନୁହେ, ଅନୁକୂଳ, ପରିଷର ବିରେଧସନ, (କା.) ବିଷ୍ଣୁ ପୁରାଣୋକ୍ତ ମରଧର ରାଜ ବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରତିକାଳ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ତ୍ରୀ. ବି. ବି. ଶ୍ରୀ; (ଅ + ପ୍ର + ତଳା) ଅପ୍ରତିର, ଅନୁପମ, ନଅଶ୍ଵ, ଅପରିମିତ, (ବି) ଅସ୍ଵାବ, ଅନଟନ, ଅସଜତ୍ତ, ଓଳନର ଅସ୍ଵାବ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + କା + ତ) ଅପ୍ରତିକାଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରତିକାଳ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ବି. (ଅ + ପ୍ରତିକାଳ) ରତ୍ନ ସ୍ଵର ଅଗୋଚର, ଅତୁଷ୍ଟ, ପରେଷ, ଅତୁଷ୍ଟ୍ୟ, ଗୁଡ଼, (ବି) ପ୍ରତିକାଳ ଅସ୍ଵାବ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ପୁ. ବି. ପରେଷକାଦ, ପରେଷରେ ନାନାପ୍ରକାର କହିବା, ଆଶାନ୍ତ ମୁକାଦ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରତିକାଳ) ଅପ୍ରତିକାଳାଦି, ପରେଷ କାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରତିକାଳାଦିନ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରତିକାଳ) ଅବଶ୍ୟାସ, ସନ୍ଦେହ, ଅନାଶ୍ଵା (ବି) ଆଶ୍ଵାସନ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ପ୍ରତିକାଳ ରହିତ, ବିଶ୍ୱାସବିଶ୍ୱାସ, ଅବଶ୍ୟାସ, ସନ୍ଦେହ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରତିକାଳି ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ରତିକାଳ) ଅପ୍ରତିକାଳ ରହିତ, (ଅ + ପ୍ରତି + ଆ + ଜ୍ୟୋ + ଯ) ଅପରିଦ୍ଵାରୀଯ, ଅଭ୍ୟାସୀୟ, ଅଭ୍ୟାସିକ ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହାର ପ୍ରତାଙ୍ଗା କର ନ ଯାଏ, ଅସ୍ଵାବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରତିକାଳି ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରତିକାଳ, ଅବଶ୍ୟାସ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରତିକାଳି ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ରତିକାଳ) ଗୋଣ, ଯାହା ମୁଖ୍ୟ ନୁହେ, ଅଧୀନସ୍ତ, ନିକୁଷ୍ଟ, ସାଧାରଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରତିକାଳି ।

ଅପ୍ରତିକାଳ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ଧୃଷ୍ୟ) ଅପ୍ରତିକାଳେସ୍ତ, ଅଜେସ୍ତ, ଯାହାକୁ କେହି କଣି ପାରେ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରତିକାଳୀ, (ବି) ଅପ୍ରତିକାଳୀ ।

ଅପପନ୍ତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ରପନ୍ତ) ଅପାପ୍ରତିକାଳ, ଅନାଗତ, ଅକ୍ଷତ ।

ଅପପନ୍ତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପାପ୍ରତିକାଳ, ବିଷ୍ଣୁ, ମୁନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପାପ୍ରତିକାଳି ।

ଅପତ—ପୁ. ବି. ଶ୍ରୀ; (ଅ + ପ୍ରତିକାଳ) ଅପତ୍ସ ପ୍ରତିକାଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପତ୍ସ ।

ଅପମର—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ୍ର. ପ୍ରମାଦ) ଅଶୁଭ, ଅମଙ୍ଗଳ, ପ୍ରମାଦ, ବିପଦ, ବିନାଶ ।

ଅପମର—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରମର) ପାବଧାକ, ଅନବଧାନଶୂନ୍ୟ, ଦୃଷ୍ଟିସ୍ଵାର, ସ୍ଥିରତତ୍ତ୍ଵ, ରୂପରହିତ, ମାଦକଦବ୍ୟତ୍ତାର ମାତାଳ ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପମରି ।

ଅପମର—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ମୀ + ଅ) ଅପମେସ୍ତ, ଅପରିମିତ, ଅସୀମ, ଅହନ୍ୟ, ଅଗଣ୍ୟ ।

ଅପମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଷ୍ଠ୍ୟ ଜୀବନ ବିପଦତ ଜୀନ, ଭ୍ରମଜୀନ ।

ଅପମାଣ—ବି. ଯାହାର ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ, ଅବଶ୍ୟକମ୍ୟ, ଅପରିମେସ୍ତ, ହେସ୍ତ, ଯେଉଁ ବିଷ୍ଣୁରେ ନଜିର ନାହିଁ, ଅପରିମାଣିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପମାଣା, ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, (ଅ + ପ୍ରମାଣ) ପ୍ରମାଣର ଅସ୍ଵାବ, ଅପାମାଣିକ ନିଷ୍ଠ୍ୟ ।

ଅପମାଦ—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରମାଦ) ପ୍ରମାଦ ଦର ଅସ୍ଵାବ, ଭ୍ରମର ଅସ୍ଵାବ, (ବି) ଅପରିମତମନ୍ୟୋଗ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପମାଦା ।

ଅପମାଣ—ପୁ. ବି. ଅପରିମତ, ଅବରୁଦ୍ଧ, ପ୍ରମାଣ ନୁହେ, ଭ୍ରମନ୍ୟ, ସାବଧାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପମାଦାନୀ ।

ଅପମାଦ—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ବି. ଅକ୍ଲେଶରେ, ସହଜରେ, ଅବଲମ୍ବନମେ, ନିଃସନ୍ଦେହରେ ।

ଅପମାସୁକ—ତ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀ. ଶର୍ମିଷ୍ଠ୍ୟ, ହୃସ ନୁହେ ।

ଅପମିତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ମା + ମୀ. ତ) ଅସୀମ, ଅମାପ, ଅହନ୍ୟ, ବହୁତ, ଅପରିମିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପମିତ ।

ଅପମୀସ୍ତ—ତ୍ରୀ. ବି. ଅପରିମେସ୍ତ, ଅପରିତ୍ୟେ ।

ଅପମୁତ୍ତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ମୁତ୍ତ + ତ) ଅମୁତ୍ତ, ଅମୁତ୍ତିତ ।

ଅପମୁଷ୍ଟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ମୁଷ୍ଟ + ତ) ଅକ୍ଷାମ୍ବ, ଯାହା ସହ୍ୟ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅପମୁଷ୍ଟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ମୁଷ୍ଟ + ତ) ଅଧୃଷ୍ଟ, ଅଶୁକ, (ଅ + ପ୍ର + ମୁଷ୍ଟ + ତ) ଅକ୍ଷାମ୍ବ, ଅକ୍ଷାମ୍ବିତ, ଅକ୍ଷାମ୍ବିତ ।

ଅପମୁଷ୍ୟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ମୁଷ୍ୟ + ଯ) ଯାହାର ବାଧ କର ନ ଯାଏ ।

ଅପମେସ୍ତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ମା + ମୀ. ଯ) ଅମାପ, ଅପାର, ଅସୀମ, ଅପରିମୀୟ ଅକ୍ଲେଶ, ପ୍ରମାଣର ଅଗଣ୍ୟ, ଅତିଗଣ୍ୟ, (ବି) ପରମେଶ୍ୱର ।

ଅପରୟତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ଯମ + ତ) ଅପବିତ ।

ଅପରୟତ—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରଯତ୍ନ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ପ୍ରକ୍ଷୁପ୍ୟତ ଅସ୍ଵାବ, ଜୀବତା, ନିଷ୍ଠେଷ୍ଟତା, ଉଦ୍ୟମାଭାବ, (ବି) କୌଣସି ବିଷ୍ଣୁରେ ମମତାଶୂନ୍ୟ, ନିଷ୍ଠେଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପରୟତ୍ନ ।

ଅପରୟାଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ଯା + ଅନି) ଅଭିଶାପରେ ପ୍ରୟୁକ୍ତ, ଉନ୍ନତି ରହିତ ।

ଅପର୍ଯୁକ୍ତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର୍ୟୁକ୍ତ) ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅସଜତ୍ତ, ଅନ୍ୟାୟ, ନିଷ୍ଠୁର ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପର୍ଯୁକ୍ତା ।

ଅପର୍ଯୁକ୍ତାଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପର୍ଯୁକ୍ତି କ୍ଲୀ. ବି. ଅଳକାରଣାସ୍ଵର ଦୋଷବିଶେଷ, ଅବ୍ୟବହାରୀୟ, ଅନାଚରିତ, ଅବ୍ୟବହୃତ, ଅପ୍ରତିକାଳିତ ।

ଅପର୍ଯୁକ୍ତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ଯୁ + ତ) ନିରବକ୍ଷିଦ୍ଧ, ଅସୁଥକ୍ରୂପେ ଯୁଦ୍ଧ ।

ଅପ୍ରୋକ୍ତାଳକ—ବି. (ଅ + ପ୍ରୋକ୍ତାଳକ) ଯାହାରାଜାନାହିଁ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରୋକ୍ତାଳକା । ଅନିଷ୍ଟିକ, ଅନିବାରିତ, (ବି) ଅପ୍ରତିଷ୍ଠେ ।

ଅପ୍ରସ୍ତୋଗ—ୟୁ.ବ. (ଅ + ପ୍ର + ଯୁକ୍ + ଥ) ପ୍ରସ୍ତୋଗର ଅଭାବ, ବ୍ୟବହାରର ଅଭାବ, (ବି) ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଅପ୍ରସ୍ତୋଜନ—କୀ.ବ. ନ. ତତ୍; (ଅ + ପ୍ରସ୍ତୋଜନ) ଅନାବଶ୍ୟକତା, (ବି) ଅପ୍ରସ୍ତୋଜନମୟ, ଅତ୍ୱେବୁକ ।
ଅପ୍ରସ୍ତୋଜନମୟ—ଶି. ବି. (ନ ତତ୍) ଅନାବଶ୍ୟକ, ଅଦରକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରସ୍ତୋଜନମୟ, ଅଲେଖା ।

ଅପ୍ରେଲ୍‌ମୂ—ବି. (ଅ + ପ୍ରେଲ୍‌ମୂ) ଯାହା ଅଛି ଲୟ ନୁହେ, ଅଧିକ, ଶୀଘ୍ର ।

ଅପ୍ରେଲମ୍ବୁ—କୀ.ବ. (ଅ + ପ୍ରେଲମ୍ବୁ) ନ.ତତ୍; ବିଳମ୍ବାଭବ, ଶୀଘ୍ରତା, ତୃତୀ, ଶୀଘ୍ର, (ବି) ବିଳମ୍ବମୟ, ତୃତୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରେଲମ୍ବୁ ।

ଅପ୍ରେବର୍ତ୍ତିକ—ୟୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟରୁ ନିବୃତ୍ତି, ମାନ୍ଦା, ଅଳସ୍ୟା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରେବର୍ତ୍ତିକା ।

ଅପ୍ରେବର୍ତ୍ତିନ—କୀ. ବ. (ଅ + ପ୍ରେବର୍ତ୍ତିନ) ନିବୃତ୍ତି, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲୁଗିବା ପାଇଁ ନ ମତ୍ତାଇବା, (ବି) ଅପ୍ରେବର୍ତ୍ତି ।

ଅପ୍ରେବର୍ତ୍ତିତ—ବି. (ଅ + ପ୍ରେବର୍ତ୍ତିତ) କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲୁଗିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା ପ୍ରେବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ନ ଥିବା, କାର୍ଯ୍ୟରୁ ନିବୃତ୍ତିଥିବା ।

ଅପ୍ରେବର୍ତ୍ତୀ—ୟୁ.ବି.ପ୍ରେବର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ନୁହେ, ସମ୍ମତ, ବିଜ୍ଞେଦରହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରେବର୍ତ୍ତିନୀ ।

ଅପ୍ରେବଣ—ୟୁ.ବି. (ଅ + ପ୍ରେବଣ) ଯାହାର ପ୍ରକାଶତା ଜନ୍ମିନାହିଁ, ଅବାଚୀନ, ଅନନ୍ତରେ, ଅପଣ୍ଡୁ, ଯେ ବୋଧା ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରେବଣା ।

ଅପ୍ରେବଣ—ଶି. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ବା + ତ) ଅଜାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗର୍ଭଧାରଣ ହେବୁ ଯେ ସ୍ତ୍ରୀର ସାର ବିଗତହେଉ ନାହିଁ, ଅକାମିକା ସ୍ତ୍ରୀ, ନିଷାନା ସ୍ତ୍ରୀ । [ସ୍ଵଦେଶ ।]

ଅପ୍ରେବାସ୍ତ୍ର—ୟୁ.ବି. (ନ.ତତ୍) ନିଜବାଦ, ଅପ୍ରେବାସ୍ତ୍ର—ୟୁ.ବି. (ନ.ତତ୍) ନିଜ-ଘରେ ବାସକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରେବାସ୍ତ୍ରି ।

ଅପ୍ରବାହ—ବି. କ.ଶ୍ରୀ (ଅ + ପ୍ରବାହ) ସ୍ରୋତସ୍ଥାନ, ସାହିରେ ସ୍ରୋତ ନ ଥାଏ, (ଦି) ସ୍ରୋତ ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥା ।

ଅପ୍ରବେଦ—ଶି. ବି. ତୁଳିତ ।

ଅପ୍ରବୃତ୍ତ—ତ୍ରି. ବି. (ଅ + ପ୍ରବୃତ୍ତ) ଅନା-ରବ୍ୟ, ଅନ୍ୟକୁ, କାର୍ଯ୍ୟ କରୁ ନ ଥିବା, ଯାହାକୁ କେହି ପ୍ରକର୍ଷିତ ନ ଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରବୃତ୍ତ ।

ଅପ୍ରବୃତ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପ୍ରବୃତ୍ତି) ପ୍ରବୃତ୍ତ ଅଭିଭବ, କୌଣସି ବିଷୟ ପ୍ରତି ମନ ଆକୃଷଣ ନ ହେବା, ନିର୍ମିତ, ମାତ୍ରିକାର ଅଭାବ :

ଅପ୍ରଗଣ୍ୟମୟ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ପ୍ରଶଂସନ ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅଶ୍ରୁମ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରଗଣ୍ୟମୟା ।

ଅପ୍ରଗଣ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ପ୍ରଶଂସନାର ଅଭାବ, ନିଧା, ଅଶ୍ରୁମ୍ୟାତି ।

ଅପ୍ରଗଣ୍ୟତ—ୟୁ.ବି. (ନ.ତତ୍) ନିନ୍ଦତ, ଗର୍ଭିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରଗଣ୍ୟତା ।

ଅପ୍ରଗଣ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରଗଣ୍ୟ) ପ୍ରଶଂସନ ପାଇବାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ନିଧ୍ୟ, ନିନ୍ଦାର୍ଥ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରଗଣ୍ୟା ।

ଅପ୍ରଗନ୍ତ—ଶି.ବି.ନ.ତତ୍; (ଅ + ପ୍ରଗନ୍ତ) ଅସତ, ଅଶ୍ରେଷ୍ଟ, ଅବିହିତ, ଶରସି, ନିନ୍ଦତ, ନିକମା, ଅଳ୍ପଚୌଡା, ସଙ୍କଷ୍ଟ, ଅପକୃଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରଗନ୍ତା ।

ଅପ୍ରଗନ୍ତି—ଶି.ବି. (ଅ + ପ୍ର + ସଙ୍କ୍ + ତ) ପ୍ରସଂଗର ଅଭାବ ।

ଅପ୍ରଗନ୍ତ—ୟୁ.ବି. (ଅ + ପ୍ର + ସନ୍କଳ + ଅ) ସମ୍ମରଣ ଅଭାବ, (ବି) ଅପାସଙ୍ଗିକ ।

ଅପ୍ରଗନ୍ତନ—ୟୁ.ବି. (ଅ + ପ୍ରଗନ୍ତନ) ଆବଳ, ଅସତ୍ତ୍ଵ, ବିରକ୍ତ, ବିରସ, (ବି) ଅପ୍ରଗନ୍ତତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରଗନ୍ତା ।

ଅପ୍ରଗନ୍ତତ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଅପ୍ରଗନ୍ତ + ତା) ନ.ତତ୍; ଅସତ୍ତ୍ଵୋଷ, ବିଷାଦ, ବିରକ୍ତ, ଦୁଃଖ, ଶୋଭ, ମୀଳକା ।

ଅପ୍ରମହ୍ୟ—ବି. (ଅ + ପ୍ରମହ୍ୟ) ଅତିମହ୍ୟ, ଅବ୍ୟାହତ ।

ଅପ୍ରସାଦ—ବି. (ଅ + ପ୍ରସାଦ) ଅନୁଗ୍ରହର ଅଭାବ, ଅସନ୍ତୋଷ ।

ଅପ୍ରସାଦୀ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରସାଦ + ସଦ୍ + ରବନ୍) ଯେ ଅନୁଗ୍ରହ ବା ପ୍ରସାଦ ପ୍ରତିକାଳୀ କୁହେ, (ଶ୍ଵରୀ) ଅପ୍ରସାଦିନୀ ।

ଅପ୍ରସାଦିନ—ତ୍ରି.ବି. (ଅ + ପ୍ରସାଦ + ସଦ୍ + ଶିର୍ବନ୍) ପ୍ରସନ୍ନ କରଇବାର ଅଯୋଗ୍ୟ ।

ଅପ୍ରସାଦି—ୟୁ.ବି. (ଅ + ପ୍ରସାଦ + ସଦ୍ + ଶିର୍ବନ୍) ଅନିଷ୍ଟ କଣଳେ ମଧ୍ୟ ଯେ ଅଭିଭୂତ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅପ୍ରସିଦ୍ଧ—ଶି.ବି. (ଅ + ପ୍ରସିଦ୍ଧ) ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅନିଷ୍ଟି, ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଅବିଜ୍ୟାତ ।

ଅପ୍ରସିଦ୍ଧି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଅ + ପ୍ରସିଦ୍ଧି) ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବା ଯେତର ଅଭାବ, ମନ୍ଦସା ।

ଅପ୍ରସୁତ—ୟୁ.ବି. (ନ.ତତ୍) ନିଃସମ୍ମାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରସୁତା, ବାଞ୍ଚ, ବନ୍ଧୁ ।

ଅପ୍ରସୃତ—ଶି.ବି. (ଅ + ପ୍ରସୃତ) ପ୍ରସାର-ଶୂନ୍ୟ, ବିପ୍ରାବଶୂନ୍ୟ, ଅଶୀକ୍ଷିତ, ଅର୍ଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ଭିନ୍ନ ।

ଅପ୍ରସ୍ତାବ—ବି. (ଅ + ପ୍ରସ୍ତାବ) ପ୍ରସ୍ତାବ ବା ପ୍ରାର୍ଥନାର ଅଭାବ, ମନ ପ୍ରସ୍ତାବ ।

ଅପ୍ରସ୍ତାବପ୍ରତିଶତ—ବି. ବିନା ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ଅନ୍ୟ ଲୋକଠାରୁ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ମିଳିବା ବା ଗ୍ରହଣ ।

ଅପ୍ରସ୍ତାବିତ—ଯାହା ପ୍ରସ୍ତାବର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅପ୍ରସୁତ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରସୁତ) ଅତିପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଅନିଷ୍ଟନ, ଅପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଆରମ୍ଭନ୍ୟ, ଲକ୍ଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରସୁତା ।

ଅପ୍ରସୁତପଶ୍ଚଂୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅର୍ଥାଳଙ୍କାର-ବିଶେଷ ।

ଅପ୍ରହତ—ଶି.ବି. (ଅ + ପ୍ରହତ) ଅଷ୍ଟୁଣ୍ଡ, ଅନାହତ, ଆକର୍ଷିତ, ଅମ୍ବଷ୍ଟ ପଦରେ, ଦଳା ହୋଇ ନ ଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ରହତା ।

ଅପ୍ରାକରଣିକ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପ୍ରାକରଣିକ) ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, ଆଲୋଚିତ ବିଷୟ-ସଙ୍ଗେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ, ଅପ୍ରାସାବିକ, ଅସଂଗ୍ରହ, (ସୀ) ଅପ୍ରାକରଣିକ।

ଅପ୍ରାକୃତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପ୍ରାକୃତ) ଅନେଯଗିକ, ଅସାଧାରିକ, ଅବାସ୍ଥବ, ଅପ୍ରକୃତ, ଅସାଧ୍ୟରଣ, ଅଲୋକ-ସାମାଜ୍ୟ, ଆଶ୍ଵରୀ, (ସୀ) ଅପ୍ରାକୃତ।

ଅପ୍ରାଗ୍ର୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପ୍ରାଗ୍ର୍ୟ) ଅପ୍ରଧାନ, ଅଧିମ, ଗୋଟି।

ଅପ୍ରାଧ—ଶ୍ର. ବି. ଅପରାଧ, ଦୋଷ। ଅପ୍ରାପ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ଅଳକ୍ଷ, ଯାହା ମିଳି-ନାହିଁ, ଅଳଭ୍ୟ, ଅନ୍ୟରଗତ।

ଅପ୍ରାପତ୍ତ—ଅପ୍ରାପ୍ତ, ଦେଖ।

ଅପ୍ରାପ୍ତକାଳ—ଶ୍ର. ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ଆକାଳିକ, ଅସମ୍ଭବ୍ୟାଚିତ, ନାବାଳକ, (ସୀ) ଅପ୍ରାପ୍ତକାଳ।

ଅପ୍ରାପ୍ତପ୍ରାପକ—ପୁ. ବି. ପ୍ରମାଣାନ୍ତର-ଦ୍ୱାରା ନ ମିଳିବା ଲାଗାଇ ଶବ୍ଦ।

ଅପ୍ରାପ୍ତବସ୍ତୁ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବ. ଶ୍ର.; ନାବାଳକ, ଯେ ଦାୟିଧକା-ବଦ୍ଧ ବିଷୟରେ ଉପ୍ରୟୁକ୍ତ ବହୁତ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ନାହିଁ, (ସୀ) ଅପ୍ରାପ୍ତବସ୍ତୁ।

ଅପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟବହାର—ଶ୍ର. ବି. ବ୍ୟବହାର ଶାସ୍ତ୍ର ବା ଆନନ୍ଦବ୍ୟାପରେ ନିଜବିଷୟ ନିଜେ ରୁଦ୍ଧିବାରି ଜ୍ଞାନ ବା ଅନୁକାର ଯେ ପାଇନାହିଁ, ନାବାଳକ।

ଅପ୍ରାପ୍ତ୍ୟୌବନ—ପୁ. ବି. (ଅପ୍ରାପ୍ତ + ୟୌବନ) ନ ତତ୍ତ୍ଵ; ବ. ଶ୍ର.; କିଶୋର, ଯେ ଅବ୍ୟ ପୁରୀ ହୋଇ ନାହିଁ, (ସୀ) ଅପ୍ରାପ୍ତ୍ୟୌବନ।

ଅପ୍ରାପ୍ତକଷଣ—ଶ୍ର. ବି. ଅପ୍ରାପ୍ତ + କଷଣ) ଯାହାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ବା ଚିହ୍ନ ମିଳିନାହିଁ।

ଅପ୍ରାପ୍ତା—ଶ୍ର. ବି. କୃମାଶ, ଯେଉଁବାଳକାର ବିବାହକାଳ ଉପର୍ଯ୍ୟିତ ହୋଇ ନାହିଁ।

ଅପ୍ରାପ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପ୍ରାପ୍ତି) ଅଳକ, ଯାହା ମିଳେ ନାହିଁ।

ଅପ୍ରାପ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ଦୁଷ୍ଟାପ୍ୟ, ଅପ୍ରା-ପଣୀୟ, ଯାହା ପାଇବାର ଅଯୋଗ୍ୟ।

ଅପ୍ରାପ୍ୟତା—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ୍ରାପ୍ୟ + ତାତା) ଅଳଭ୍ୟତା, ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟତା।

ଅପ୍ରାମଣିକ—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରମାଣରହିତ, ମିଥ୍ୟ, ଅଯୋବ୍ଲକ।

ଅପ୍ରାମାଣ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରମାଣର ଅଭାବ, ଯଥର୍ଥର ଅଭାବ।

ଅପ୍ରାମି—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ପ୍ର + ଅମ + ତାତା ରହିଲାଏ) ଅଫୁପ୍ରତିତ।

ଅପ୍ରାୟ—ଶ୍ର. ବି. ଅପ୍ରଗମ୍ଭମନୟ, ଅପ୍ରମାଦି, ଯେ ଯାଏ ନାହିଁ।

ଅପ୍ରାୟୁସ—ଶ୍ର. ବି. ଗତାୟୁ ନୁହେ।

ଅପ୍ରାସଙ୍ଗି—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ) ପ୍ରମାଣବହୁତ୍ତରୁତ, ଆଲୋଚିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ-ସଙ୍ଗେ ଯେଉଁ କଥାର ସମ୍ବନ୍ଧ ନାହିଁ।

ଅପ୍ରିୟ—ଶ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରାତିକର, ଅନ୍ୟରୁ, ଅନିପ୍ରିତ, ଅଭୁତ, ମନ।

ଅପ୍ରିୟକାଶ—ପୁ. ବି. (ଅପ୍ରିୟ + କାଶ + କ. ରହିଲାଏ) ଅନ୍ୟରୁକାଶ, କ୍ଷତକାରକ, ବୈଶା।

ଅପ୍ରିୟକାଶ—ବି. (ଅପ୍ରିୟ + କାଶ + ରହିଲାଏ) କଟୁଭାପୀ।

ଅପ୍ରିୟଭାବ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) ଅପ୍ରାତି-କରବାକ୍ୟ, କଟୁକଥା।

ଅପ୍ରିୟଭାଷିଣୀ—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ୍ରିୟଭାଷିଣୀ + ଶି) ଅପ୍ରିୟକାଦିନ, ଯେ କଠୋର ବାକ୍ୟ କହେ।

ଅପ୍ରିୟଭାଷୀ—ପୁ. ବି. (ଅପ୍ରିୟ + ଭାଷିତା + କ. ରହିଲାଏ) ଯେଉଁଅପ୍ରାତିକର କଥାକହେ, କର୍କଣ୍ଠବାଦୀ, କଟୁଭାପୀ, (ସୀ) ଅପ୍ରିୟଭାଷିଣୀ।

ଅପ୍ରିୟା—ଶ୍ର. ବି. ଶୃଙ୍ଗୀମୟ, ଶିଙ୍ଗୀମାତ୍ର, (ବି) ଅପ୍ରିୟର ସ୍ଥାଳିଙ୍ଗ।

ଅପ୍ରାତ—ପୁ. ବି. (ଅ + ପ୍ରାତି) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଅପ୍ରନ୍ତି, ବିରତ, (ସୀ) ଅପ୍ରାତ।

ଅପ୍ରାତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ପ୍ରାତିର ଅଭାବ, ଅପ୍ରଣ୍ଟ, ବିବାଦ, ବିରେଧ, ଅସନ୍ନୋଷ, ବିରତ, ଦୃଶ୍ୟ।

ଅପ୍ରାତିକର—ଶ୍ର. ବି. (ଅପ୍ରାତିକର) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଅସନ୍ନୋଷକନକ, କର୍କଣ୍ଠ, ପଣାଜନକ।

ଅପ୍ରାତିଭାନନ—ପୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସନ୍ନୋଷର ପାତ୍ର, ଯାହାପ୍ରାତ ଅସନ୍ନୋଷ କରିବାର ଅଭାବ।

ଅପ୍ରାତିଭାନନ—ଶ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରାତିଭାନନକା।

ଅପ୍ରାତିଭାନନ—ଶ୍ର. ବି. ଭୁଲିଥିବୁଷ।

ଅପ୍ସୁଷ୍ଟି—ତ୍ର. ବି. (ଅପ୍ସୁ + ଷ୍ଟି + କିପ) ଅନ୍ତର୍ଗତବାସୀ, ଦେବତାଦି ।

ଅପ୍ସୁଚର—ଶ. ବି. ଜଳଚର ।

ଅପ୍ସୁଜ—ଶ. ବି. ଜଳଜାତ, ଅନ୍ତର୍ଗତଜାତ, ଅଶ୍ଵ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପ୍ସୁଜା, ବେତଥରତା ।

ଅପ୍ସୁଜିତ୍—ପୁ. ବି. ଅସୁରଜେତା, ଦେବତାଦି ।

ଅପ୍ସୁମତ୍—ଶ. ବି. ଯଥେଷ୍ଟ ଜଳଲୁହିକର୍ତ୍ତା, ଜଳଫୁକୁ ଆଗାର ଆଜ୍ୟଭାଗ ।

ଅପ୍ସୁଯୋଗ—ପୁ. ବି. ଜଳରେ ଯୋଗ ।

ଅପ୍ସୁଯୋନି—ଶ. ବି. ଜଳଜାତ, ଅଶ୍ଵ ।

ଅପ୍ସୁଧକ—ପୁ. ବି. ଅଶ୍ଵ, ଜଳପୁଷ୍ଟ ନିଆଁ ।

ଅପ୍ସୁଯୋମ—ପୁ. ବି. ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଜମୟ ବିଶେଷ ।

ଅପ୍ସୁଣାସିତ—ପୁ. ବି. ଜଳନିର୍ଭୀତ୍ତା, ଭୁତ ବିଷ୍ଟୁଙ୍କ ବିରତସ୍ଥାନ, ଅନ୍ତର୍ଗତ ।

ଅପଢା—ଶ. ବି. (ଅ + ପୁଟ) ଯାହା ପଡା ବା ଚିର ନୁହେ, ଯହିରେ ପାଠ ନାହିଁ ।

ଅପଢା—ଶ. ବି. (ଅ + ପୁଟ) ଯାହା ପଡା ହୋଇନାହିଁ, ଅବରୁଦ୍ଧ, ଚିର ହୋଇ ନ ଥିବା ।

ଅପନା—ଶ. ବି. ଜୀବିକାସାନ, ବେଳାର, ଯାହା ଦରିଦ୍ରରେ ଜନା ହୋଇନାହିଁ ।

ଅପଳ—ତ୍ର. ବି. ବ. ସ୍ତ୍ରୀ; (ଅ + ପଳ) ପଳଶୁଣ୍ୟ, ନିଷ୍ପଳ, ଯେଉଁ ବୃକ୍ଷରେ ପଳ ହୁଏ ନାହିଁ, ବିପଳ, ବନ୍ୟା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଳା, (ବି) ଅପଳଜା, ଖାର୍ଷଗର ।

ଅପଳନ୍ତୀ—ଶ. ବି. (ଶ. ଅପଳ) ଯେଉଁ ଗଛରେ ପଳ ଧରେନାହିଁ, ବାଂର୍ବ (ସ୍ତ୍ରୀ) ବନ୍ୟା, ବାଂର୍ବୀ ।

ଅପଳଦର୍ଶୀ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପଳ କାଞ୍ଚିଟା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଳଦର୍ଶି ।

ଅପଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭୁଲୁଅଳା, ଯିଥି କୁଆଁ ଶା ।

ଅପଳ—ଶ. ବି. ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଉଦ୍‌ଦୟିଆ ।

ଅପଳାକାଞ୍ଚିଟା—ପୁ. ବି. ନିଷ୍ପାମ, ଯେ କାର୍ଯ୍ୟକର ଫଳାଶା ନ କରେ, ଉଦା-ସୀନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପଳାକାଞ୍ଚିଟା ।

ଅପଳଗୁ—ଶ. ବି. ପଳଗୁନୁହେ, ଉର୍କାଗ ଅପଳକର—ଶ. ବି. ପୁରିଧାର ଅଭାବ, (ବି) ବେକାର ।

ଅପିମ—ବ. (ହ. ଅପିଫେନ) ଆୟୁ । ଅପିମଖୋର—ଶ. ବି. ପ୍ରତିଦିନ ଅପିମ ଖାଇବାରେ ଅଭ୍ୟୁ ।

ଅପିସ—ପୁ. ବି. (ଅପିପିସ) କାର୍ଯ୍ୟାଲୟ, ମହୁକୁମା ।

ଅପୁଟ—ପୁ. ବି. ଅପରଷ୍ଟୁଟ, ଅବ୍ୟକ୍ତ, ଅପ୍ରକାଶିତ, ଅବକଷିତ ।

ଅପୁଟୀ—ଶ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପିପୁଟୀ) ପୁଟି ନ ଥିବା, ଯାହା ପ୍ରକାଶିତ ବା ବ୍ୟକ୍ତ-ହୋଇ ନାହିଁ, ବୟବ ବା ପୁଟା ହୋଇ ନ ଥିବା ଶିଥିଶ ପ୍ରଭୃତି ।

ଅପୁଟୀ—ଶ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଦୃଷ୍ଟକା, ଅରଜୁବୁ, ଅପୁଣୀ, ଅପୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧା (ନାଶ) ।

ଅପୁରୁନ୍ତ—ପୁ. ବି. ଅଷ୍ଟ୍ରୁ, ଅଶ୍ରେଷ ।

ଅପୁର୍ବ—ଶ. ବି. ମୁଲୁକିତ, ପ୍ରଫଳ ନୁହେ ।

ଅପେଣା—ଶ. ବି. ବି. (ଅ + ପେଣା) ଫେଣା ହୋଇ ନ ଥିବା, ହାତରେ ମହୁତ ହୋଇ ନ ଥିବା (ବିଶାପରୁତି) ।

ଅପେନ—କୀ. ବି. ଅପିମ, ଅହିଫେନ, (ବି.) ଫେନଶୂନ୍ୟ ।

ଅବଣ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅପ୍ରକାଶ-ବଣ, ନାଚକୁଳ ।

ଅବରୁଆବ—(ଯା.) ବି. (ଅବର୍ତ୍ତାବ) ଏହା ପା, ବାକଣଦର ବହୁବରନ, ଏହା ଜଂରକରେ, ଗୁରୁତ ହୋଇଥି, ଅତିରକ କର ।

ଅବଜୁରଭେଟ୍ରେ—ଶ. ବି. ମାନମନ୍ଦର, ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ବା ଗୁରୁରେ ଗହ ଓ ତାରୁଥାଦିଙ୍କୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଖ-ଗୋଲ ଘଟନାମାନ ନିଶ୍ଚରଣ କରାଯାଏ ।

ଅବତକ୍—ଶ. ବି. ଅବ୍ୟ (ହ + ଅ + ପା + ତକ) ଆଜିପର୍ଯ୍ୟକ୍ ।

ଅବୁଭ—ଶ. ଅବ୍ସନ୍ଧ-ବନ୍ଧିମାନ, ଏହିଷଣି ।

ଅବରିକା—ଯା. ଅବ୍ସ, ଏହିଷଣି, ଏହିଲାଗେ ।

ଅବଲଣ୍ଟା—ଶ. ବି. (ଶ. ଅବଲକ୍ଷ) ଦୋରଙ୍ଗା, ସଫେତ ଓ କଳା କିମ୍ବା ଧଳା ଓ ନାଲିରଙ୍ଗ ମିଶା (ଘୋଡ଼ା) । ଅବଲକ୍ଷ, ଅବଲ—(ସମ୍ବଲପୁର) ବି. ବଗୁଳିଆ, ଦୁଷ୍ଟ ।

ଅବଲୁସ—ଯା. ବି. ମଙ୍ଗଳକେନ୍ତୁ ଗେଲ୍, କଳାବର୍ଣ୍ଣ ଓଳନର କାଠବିଶେଷ ।

ଅବସୁସ୍, ଅବସୋସ—ଯା. ବି. ଶୋକ, ପରିତାପ, ମନସ୍ତାପ, ଅନୁଭାପ, (ବି) ମନସ୍ତାପନକ, ଦୁଃଖଜନକ, ଦୁଃଖିତ ।

ଅବହାରାଆ—ଯା. ବି. ଜଳବାୟୁ, କୌଣସି ସ୍ଥାନର ଜଳବାୟୁଜନକ ଶାତ ଓ ତାପାଦିର ଅବସ୍ଥା ।

ଅବଜ—ଶ. ବି. (ଅ + ବଧ + ମୁତ) ଅଯବଜ, ନିର୍ଥକ, (ବି) ଅନ୍ତର୍ଧକ-କଥା, ଅଫ୍ସତ, ଶାର୍ଧାକ, ମୁତ୍ତ, ଚାଥା ।

ଅବଜୁଣ—ପୁ. ବି. (ବାଲ୍) ମୁଖର, ଅପିୟଭୁଣୀ, ଦୁମୁଖ, ଅଭୁଷକକ୍ତା, ଯେ ସାବଧାନ ହୋଇ କଥା ନ କହେ ।

ଅବଧା, ଆବଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଭୁଜ-ମଧ୍ୟରେ ଲମ୍ବ ଟାଣିଲେ ଜାହାର ଉତ୍ସୁପ୍ତ ପାର୍ଶ୍ଵ ଭୂମି ।

ଅବଧ—ଶ. ବି. (ଅ + ବଧ + ସ) ପ୍ରାଦେଶ୍ୱର ଅଯୋଗ୍ୟ, ବଧରଅଯୋଗ୍ୟ ।

ଅବରକ—ପୁ. ବି. (ବାଲ୍) ଯେ କରଜ ଦେଇ ବନ୍ଧା ରଖେ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବରକା ।

ଅବରୁର—ଶ. ବି. ରିତ-ମାତ୍ର ନୁହେ, ନମ୍ର ନୁହେ, ସୁନ୍ଦର ନୁହେ ସମଜଳ, ମୟୁଣ, ଅପ୍ରୀତିକର, (ବି) ଅବରୁରତା ।

ଅବର୍ତ୍ୟ—ଶ. ବି. ବାଞ୍ଚନୁହେ, ସପଳ, ଅମୋଘପଳୋଦୟ, ପଳନ୍ତ୍ର, ବରନ-ଅଯୋଗ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବର୍ତ୍ୟ ।

ଅବଳ—କୀ. ବି. ବଳର ଅଭାବ, ଦୁଷ୍ଟଳ, (ପୁ.) ବରୁଣତୁଷ୍ଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଳା ।

ଅବାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାଲ ନୁହେ, ତରୁଣ ।
 ଅଭିନନ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବାଢ଼ିବା-
 ନଳ, ବାଢ଼ିବାଗ୍ନି, ବକ୍ରାଗ୍ନି ।
 ଅବୁଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅ+
 ରୁଧି+ଜ) ଅଙ୍ଗ, ଅଙ୍ଗିତ, ଅବୁଝ,
 ଗୋଧର ଅଭିଷୟିତୁତ ।
 ଅବୁଜି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଜୀନର
 ଅଭାବ, ଅବେଷ୍ଟି, ନିରୁକ୍ତିତା, (ବିଠ)
 ଚାରିମୁନ, ନିଖୋଧ, ଅବୋଧ ।
 ଅବୁଜିମାନ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ)
 ଚାରିମୁନ, ନିଖୋଧ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବୁଜିମା ।
 ଅବୁଧ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ପଣ୍ଡିତ-
 ନୁହେ, ମୁଖ, ଅଙ୍ଗିନ ।
 ଅବୁଧ—ଅବୋଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜାଣିବାର
 ଅପର୍ମାର୍ଥ । [ଶବ୍ଦୀ ।]
 ଅବୁଧ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତର୍ମାତ୍ର, (ବିଠ) ମୂଳ-
 ଅବଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅପ+ଜନ+ଥ)
 ପଦ, କମଳ, ଫଣ୍ୟାବିଶେଷ, ଶତକୋଟି
 ଫଣ୍ୟା, (ପୁଂ) ଶଙ୍ଖ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଧନ୍ୟାର୍ଥ ।
 ଅବଜନକଣ୍ଠିକା—ସ୍ତ୍ରୀ ପଦ୍ମପୁର ମହିଳାର
 ବାଜକୋଷ ।
 ଅବଜନ—ପୁଂ. ବି. ବ୍ରହ୍ମା, ବିଠ. (ଅବଜ+
 ଜନ+କ. ଥ) ପଦ୍ମଜାତ, ସେ
 ପଦ୍ମରୁ ଜାତ ହୁଏ ।
 ଅବଜନାତ—ପୁଂ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଅବଜନମୁନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ପଦ୍ମ-
 ଲୋଚନ ।
 ଅବଜବାନବ—ପୁଂ. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
 ଅବଜବାହନ—ପୁଂ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଚନ୍ଦ୍ର-
 ଚଢ଼ି, ଶିବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଜବାହନା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
 ଅବଜଭେଗ—ପୁଂ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ)
 ପଦ୍ମବରତକ ।
 ଅବଜ୍ୟୋନି—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଅବଜଳେଚନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କମଳ-
 ଲୋଚନ, ଯାହାର ଚକ୍ର ପଢ଼ି ପର,
 ଅନନ୍ଦଦାୟକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଜଲେଚନା ।
 ଅବଜ୍ୟୁତ—ପୁଂ. ବି. ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଅବଜହୁ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଅବଜା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜଳଜାତ ।
 ଅବଜକବ୍ଜା—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳ ବା ଯନ୍ତ୍ରର
 ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଷ୍ଟୁଟ ଅଂଶମାନ ।
 ଅବଜନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବଜ + ଜନ + ର)
 ପଦ୍ମପୁର, ପଦ୍ମଜାତ, ପଦ୍ମମାନ, କମଳମା ।
 ଅବଜନମାପତ—ପୁଂ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସୂର୍ଯ୍ୟୀ,
 କମଳମାନାଥ ।
 ଅବ—ପୁଂ. ବି. (ଅପ+ଦା+କ. ଅ)
 ମେଘ, ବର୍ଷ, ପରତତିଶେଷ, ମୁଷ୍ଟକ,
 ମୁଥା, ସମୁଷ୍ଟର, ବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଅବପ—ପୁଂ. ବି. ବର୍ଷାଧିପ, ସମୁଷ୍ଟରଧିପ ।
 ଅବପ୍ୟାୟ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବର୍ଷମାନଙ୍କର
 ଧାରବାହକ କମ । [ଶବ୍ଦ ବର୍ଷ ।]
 ଅବଶତ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶତାବୀ, ଏକ-
 ଅବସାର—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କପ୍ତୁର
 ବିଶେଷ ।
 ଅବବାହନ—ପୁଂ. ବି. ରତ୍ନ । [ଦୂର ।]
 ଅବଦୁର୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଜଳବେଷ୍ଟିତ
 ଅବିକ—ବି. (ଅବ + ଇକ, ଅବ ବା ସନ
 ସମୁନୀୟ, ବାଣିକ ।
 ଅବୁ—ପୁଂ. ବି. (ଅପ+ଧା+ର) ସମୁଦ୍ର,
 ସରେବର ଜଳଧ୍ୟ, ଜଳଶ୍ରଦ୍ଧା, ସାତ
 ହଣ୍ୟାର ବାଚକ ଶର । [ଫେନ ।]
 ଅବୁଜିଫଳ—ପୁଂ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସମୁଦ୍ର-
 ଅବୁଜି—ପୁଂ. ବି. (ଅପ+ଧା+କର)
 ଚନ୍ଦ୍ର, ଶଙ୍ଖ, ଅର୍ଦ୍ଧମାର, (ବିଠ)
 ସମୁଦ୍ରର ଜାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବୁଜିକା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
 ଅବୁଜି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବୁଜି + ଆ) ମଦର,
 ସୁର, ମଦ ।
 ଅବୁଦ୍ଵୀପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବୁଜି + ଦ୍ଵୀପ + ଆ)
 ପୁଥିଶା, ସତ୍ରଦ୍ଵୀପା ପୁଥିଶା (ବିଠ) ରୁର-
 ଆଡ଼େ ସମୁଦ୍ର ବେଢିଥିବା ।
 ଅବୁନଗରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା)
 ଦ୍ଵାରକା, ଶ୍ରାକୁଷ୍ମକର ରାଜଧାନୀ ।
 ଅବୁନଗମାତକ—ପୁଂ. ବି. (ଅବୁଜି +
 ନଗମାତକ + କ) ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ଅବୁଫେନ—ପୁଂ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସମୁଦ୍ର-
 ଫେନ, ରହା ଏକ ପ୍ରକାର ସମୁଦ୍ର
 ଜବର ହାତ ।

ଅବୁ ପଣ୍ଡିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶିତ୍ର,
 ଯଦ୍ବୁଦ୍ଧ ମୁକ୍ତା ଜାତ ହୁଏ, ଶାମୁକା ।
 ଅବୁଶୟ—ପୁଂ. ବି. ବିଷ୍ଟୁ ।
 ଅବୁଶାର—ପୁଂ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ରହ ।
 ଅବୁଶ୍ରୀ—ପୁଂ. ବି. ବାଢ଼ିବାନଳ,
 ସମୁଦ୍ରାଗ୍ନି ।
 ଅବବାସ—ଏ ମୁସଲମାନ ଧର୍ମ-ପ୍ରବାନ୍ତିକ ।
 ଅବଭକ୍ଷ—ପୁଂ. ବି. (ଅପ+ଭକ୍ଷ) ସର୍ପ-
 ବିଶେଷ, (ବିଠ) ସେ କେବଳ ଜଳ
 ଭକ୍ଷଣ କରେ । [ଧକ ।]
 ଅବୁକୃତ—କ୍ଲୀ. ବି. ବାକ୍ୟପ୍ରତିବେ-
 ଅବେଥା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନର୍ଥକ, ବୃଥା ।
 ଅବୁଗା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜଳରୂପାର୍ଥ, ପ୍ରକାଶକ-
 ମହବିଶେଷ ।
 ଅବ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମେଘନାଳ ।
 ଅଭ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଭ୍ୟୁ ।
 ଅଭେବର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଭେବ ।
 ଅଭକ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭକ୍ତ, ଉତ୍ସାନ)
 ନୁହେ, ଭକ୍ତନୁହେ, ଭକ୍ତମୁନ, ଅନନ୍ତଭକ୍ତ,
 ପୃଥିକୃତ, ଅନୁଭବବିଶ୍ଵନ, ବିଶାରୀ,
 ବିତୃଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭକ୍ତା ।
 ଅଭକ୍ତରତ—ଶ୍ରୀ. ଅଭ୍ୟାସ, ଷ୍ଟୁଧାର ଅଭାବ ।
 ଅଭକ୍ତରୁଚି—ଶ୍ରୀ. ଅଭ୍ୟାସ ।
 ଅଭକ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ+ଭକ୍ତ) (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ)
 ଭକ୍ତର ଅଭାବ, ଅନାଶ୍ଵାସ, ଅପ୍ରତ୍ୟେକ,
 ଅଶ୍ରୁ, ଅଶ୍ରୁମୁଖ, ଅଶ୍ରୁମୁଖ ।
 ଅଭକ୍ତରୁତ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଭକ୍ତରୁତ୍ୟ ।
 ଅଭକ୍ତରୁତ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭକ୍ତରୁତ୍ୟ)+
 ଅଭକ୍ତରୁତ୍ୟ ।

ଅଭିଷ୍ଟ୍ୟଭାଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଭିଷ୍ଟ୍ୟଭାଷ, ନିଷିଦ୍ଧ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା, (ବିଂ) ନିଷିଦ୍ଧ ଖାଦ୍ୟଭୋଲନକାରୀ ।
ଅଭିଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଶାଦିତ, ଅଭୁତ୍ତ, (ସ୍ଥା) ଅଭିଷ୍ଟିତା ।
ଅଭିଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅ + ଭିଷ + ମୀ. ଯ) ଶାସନପିତ୍ରଭୋଲନଦ୍ୱାବ୍ୟ, ପିଆଳ ରସୁଣାଦି, ଅଖାଦ୍ୟ, ନିଷିଦ୍ଧ ଭୋଲ୍ୟ ।
ଅଭିଷ୍ଟଭାଷକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଷିଦ୍ଧ ଖାଦ୍ୟଭୋଲନକାରୀ, ସ୍ଥା) ଅଭିଷ୍ଟଭାଷକା ।
ଅଭିଷ୍ଟଭାଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ନିଷିଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ଆଖାଦ୍ୟଭୋଲନ ।
ଅଭିଷ୍ଟଭାଷୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଭିଷ + ଭାଷୀ) ନିଷିଦ୍ଧ ଖାଦ୍ୟଭୋଲନକାରୀ, (ସ୍ଥା) ଅଭିଷ୍ଟଭାଷୀକା ।
ଅଭିଷ୍ଟଭାଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ନିଷିଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ଆଖାଦ୍ୟଭୋଲନ ।
ଅଭିଷ୍ଟଭାଷୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଭିଷ + ଭାଷୀ) ନିଷିଦ୍ଧ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ବ୍ୟକ୍ତି, (ସ୍ଥା) ଅଭିଷ୍ଟଭାଷୀ । [ଭାଗ ।]
ଅଭିଗ—ବିଂ. (ବ. ଗ୍ର.) (ଅ + ଭିଗ) ହତ-
ଅଭିଗ୍ନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ଭିନ୍ନ ନୁହେ, ଅଖଣ୍ଡିତ, ପୁଣୀଙ୍ଗ, ଅବିକଳାଙ୍ଗ, ଅବିଲ୍ଲିନ, ଯାହା ଜୀବିଯାଇ ନାହିଁ ।
ଅଭିଗ୍ନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭିଜର ଅଭିବ, ପଲାୟନୀର ଅଭିବ, ଅଭିଶ୍ରେଷ୍ଠ (ବିଂ) (ଅ + ଭିଜନ + ମୀ. ଆ) ଭିଜରହିତ, ଅଭିନ୍ନ, ଅଭୁତ, ସମ୍ମୁଣ୍ଡ ।
ଅଭିଗ୍ରହଣ—ବିଂ. (ଅ + ଭିଗପରଣ) ଯାହା ଭିଜପରଣ ନୁହେ, କେମଡ଼ା ।
ଅଭିଗ୍ରେଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) ଅର୍ଥାଳଙ୍କାର-
ବିଶେଷ ।
ଅଭିଗ୍ରୂର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅ—
ଭିଗ୍ରୂର) ଯାହା ଭାଙ୍ଗେ ନାହିଁ, ସ୍ତର, ଦୃଢ଼, କେମଡ଼, ଚିରଶ୍ଵାସୀ. ଅନୁପଦ୍ରତ ।
ଅଭିଦ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦୁଃଖ, (ବିଂ.) ଅମାଜିତ, ବନ୍ଦର, ଅଭିଭ୍ୟ, ସୁରୁଚିଥାନ, (ସ୍ଥା) ଅଭିଦ୍ବା ।
ଅଭିଦ୍ରତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭିଦ୍ବା + ଭା. ତା) ଅସଭିତା, ବୁଢ଼ିତା, କୁରୁତା, ବଞ୍ଚିତା, ଅଶାଧିତା, ଅଶିଷ୍ଟିତା ।
ଅଭିଦ୍ଵା—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅ + ଭା +
ଅ) ଜନ୍ମର ଅଭିବ, ବିନାଶ, ମୋଷ, କିଣାଶ, ଜନ୍ମନିବୁଦ୍ଧି ।

ସାହସ, ବେଶମୂଳ, ଶିବ, ଉରସା, (ସ୍ଥା) ଅଭସ୍ତା ।
ଅଭସ୍ତୁନ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା, ଅଭସ୍ତୁ-
ଦାତା, ଭସୁଙ୍କର ନୁହେ, ଯୌମ୍ୟ ।
ଅଭସ୍ତୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭସୁଙ୍କର ନୁହେ,
ଯୌମ୍ୟ ।
ଅଭସ୍ତୁତ୍ତିମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) ଅଭସ୍ତୁ
ପ୍ରଦାନାର୍ଥ ବାଦିତ ଉତ୍ତିମ, କୟାନ୍ତକକ୍ଷା,
ସୁତ୍ତବାଦ୍ୟବିଶେଷ ।
ଅଭସ୍ତୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭସ୍ତୁ + ତା + ତ.
ଅ) ଭାଗକର୍ତ୍ତା, ବିଷ୍ଟ, ଆଶ୍ରାସକାୟକ,
ଅଭସ୍ତୁପ୍ରତ, (ସ୍ଥା) ଅଭସ୍ତୁକା ।
ଅଭସ୍ତୁଦିଶୀଳ—ସ୍ଥା. ବି. (କ. ଧା) ଭସ୍ତୁର
ରକ୍ଷାପାଇବା ପାଇଁ କ୍ରାନ୍ତିଶକ୍ତ ଧନାଦି-
କାନ ।
ଅଭସ୍ତୁଦାତା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଅଭସ୍ତୁ
ପ୍ରଦ, ଆଶ୍ରାସପ୍ରଦାନକାରୀ, (ସ୍ଥା)
ଅଭସ୍ତୁଦାତୀ ।
ଅଭସ୍ତୁଦାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଅଭସ୍ତୁ
ପ୍ରଦାନ, ସାହସଦେବା, ଆଶ୍ରାସଦେବା ।
ଅଭସ୍ତୁପଦ—ଅଭସ୍ତୁ ପ ଦପଦ୍ବୁ (ଦେଖ) ।
ଅଭସ୍ତୁପାଦପଦ୍ବୁ—ଯେଉଁପାଦର ଶରଣରେ
ଭସ୍ତୁ ନ ଥାଏ ।
ଅଭସ୍ତୁପ୍ରଦ—ଅଭସ୍ତୁଦାତା (ଦେଖ) ।
ଅଭସ୍ତୁବଚନ—ଶ୍ରୀରାଜନ୍ତ୍ରୀ ବାକ୍ୟ ।
ଅଭସ୍ତୁବର—ଭସ୍ତୁଶୁନ୍ୟ ଆଦେଶ ବା
ଅନୁଗସ୍ତ ।
ଅଭସ୍ତୁମୁଦ୍ରା—ଯେଉଁ ମୁଦ୍ରା ପିନ୍ଧିଲେ
ଭସ୍ତୁର ଆଶଂକା ନଥାଏ ।
ଅଭସ୍ତୁବାଣୀ—ସାହସପ୍ରଦ ବଚନ ।
ଅଭସ୍ତୁ—ସ୍ଥା. ବି. ଦୁର୍ଗା, ହରତ୍ତା, ଶୁର୍କକାଠ,
ଯାହାକୁ ସେବା କଲେ ଭସ୍ତୁ ରହେନାହିଁ
(ବିଂ), ଅଭିତା ।
ଅଭସ୍ତୁଲବଶ—କ୍ଲୀ. ବି. ବୈଦ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ
ଲବଶଟିକ ତ୍ରିପଥବିଶେଷ ।
ଅଭବ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ); (ଅ + ଭୁ +
ଅ) ଜନ୍ମର ଅଭିବ, ବିନାଶ, ମୋଷ,
କିଣାଶ, ଜନ୍ମନିବୁଦ୍ଧି ।

ଅଭରସା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଭରସା)
ନୈରଶ୍ୟ, ଅନାସ୍ତା, ନିର୍ଭରଣୀଲତାର
ଅଭବ, (ବିଂ) ନିରଶ, ହତାତ,
ନିରାପ୍ତ୍ୟ, ଅନିର୍ଭରଣୀଲ ।
ଅଭିତ୍ତିକା—ସ୍ଥା. ବି. ବିଧବା, ସ୍ଵାମୀବିଷ୍ଵାନା,
ଅବବାହିତା ।
ଅଭଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମନ୍ଦିର, ଅନୁହିମ, ହେସ୍,
(ବି) ମନ୍ଦକଥା, ଦୁର୍ଲାମ, ଅଶ୍ରୁ ।
ଅଭବ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅ + ଭୁ +
ଯ) ଅମଙ୍ଗଳ, ଦୁର୍ଭଗ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍ଭ୍ୟ,
ବେହସ୍ତା, ଅସୁଖ, ଅଶୁଭ, (ବିଂ)
ଦୁର୍ଭଗ୍ୟ, ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଅସାଧୁ ।
ଅଭବ୍ୟତା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅ + ଭବ୍ୟତା)
ଅଭବ୍ୟତା, ଅସଭ୍ୟତା ।
ଅଭଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବ. ଗ୍ର.; (ଅ + ଭନ୍
+ ଅ) ଅଂଶର ଅଭବ, ବିଷ୍ଵର
ଅଭବ ।
ଅଭଗା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହତଭଗ୍ୟ,
ଦୁର୍ଦୁଷ୍ଟ, ପୋଡ଼ାକପାଳିଆ, ପାନ,
ଦୁଃଖୀ, (ସ୍ଥା) ଅଭଗୀ ।
ଅଭଗିନୀ—ସ୍ଥା. ବି. ହତଭଗିନୀ, ହତ-
ଭଗ୍ୟା, ପୋଡ଼ାକପାଳୀ ।
ଅଭଗୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଭଗିନୀ) ମନ୍ଦ-
ଭଗ୍ୟ, ଭଗ୍ୟସ୍ଥାନ, ଭଗ୍ୟବିଷ୍ଵାନ, ଅଂଶ-
ରହିତ, (ସ୍ଥା) ଅଭଗିନୀ ।
ଅଭଗୀ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ଥା. ବି. ହତଭଗୀ, ହତ-
ଭଗ୍ୟ, ପୋଡ଼ାକପାଳୀ ।
ଅଭଗ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ମନ୍ଦଭଗ୍ୟ ଅଶ୍ରୁ-
ଦୁଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ. ବିଂ.) ଅଭଗୀ, ହତଭଗ୍ୟ,
ଦୁର୍ଭଗ୍ୟ, ହତଭଗ୍ୟ (ସ୍ଥା. ଅଭଗ୍ୟା) ।
ଅଭଗ୍ୟବନ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ଥା. ସ୍ଥା. ଅଭଗ୍ୟ-
ବାନ, ମନ୍ଦଭଗ୍ୟ ।
ଅଭଗନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ମନ୍ଦପାତ୍ର,
ଅମନ୍ଦପାତ୍ର, ମୂଢ଼, ଅମୋଗ୍ୟବ୍ୟକ୍ତ, (ଶ୍ରୀ.
ବିଂ) ଆଧାରରହିତ, ନିରାପ୍ତ୍ୟ, ସ୍ଵାନ ।
ଅଭବଗସ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନତତ୍ଵ) ଅଭବ-
ବରେ ପଞ୍ଚଥବା ।

ଅଶ୍ରୁବନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଭାବନାର
ଅଭ୍ରବ, ଭାବନାମ୍ରଣତା, ଚିନ୍ତାବହୁତ୍ୟ ।

ଅଶ୍ରୁବପଣେ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଏକାନ୍ତ, ପଣେ,
ନ୍ୟୁନକଲେ ।

ଅଶ୍ରୁବମୋରନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଶ୍ରୁ-
ବର ଦୂଷକରଣ, ଅଶ୍ରୁବଣ୍ଣୁନ୍ୟତା ପାଧନା
ଅଶ୍ରୁବତ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଚନ୍ତୁତ,
ଅଫରବତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭାବତ ।

ଅଶ୍ରୁତୀ—ପୁଂ. ବିଂ. ବ.ଶ୍ରୀ; (ଥ+ଶ୍ରୀ)
ଶ୍ରୀମନ୍; ଅଶ୍ରୁବାହୁତ, ମୃତଦାର ।

ଅଶ୍ରୁବ—ପୁଂ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଥ+ଭୁ+
ଆ) ଅର୍ଥକୁଳ୍ତୁ, ଅସର୍ତ୍ତୁ, ଅବଦ୍ୟମାନତା,
ନଥବାଥବସ୍ତ୍ର, ଅନୁପଣ୍ଡିତ, ବିଭିନ୍ନତା,
ଅମେଳ, ଅଶ୍ରୁବ, ମୃଦୁ, ବିଜାଶ,
ପ୍ରସରାଭକ, (ଗ୍ରା. ବିଂ) ଦେଖୁବିଲାନ ।

ଅଶ୍ରୁବମୟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଥ+
ଭୁ+ଅନୀୟ) ଅଚନ୍ତୁମୟ, ଅଚନ୍ତ୍ୟ,
ଅସମ୍ଭାବମୟ, ଅନୁମୋଦ୍ୟ, ଅବୋଧ,
ଅପ୍ରେତ୍ୟାଶିତ, ଦୁଷ୍ଟୋଧ, ଅକଳମୋଦ୍ୟ;
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶ୍ରୁବମୟ ।

ଅଶ୍ରୁପଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଥ+ଭରଣ)
ମୌନ, କଥା ନ କହିବା ।

ଅଶ୍ରୁଷା—ଗ୍ରା. ବି. (ଥ+ଶ୍ରୁଷା) କୁବାକ୍ୟ;
ଅଶ୍ରୁଲ ବାକ୍ୟ, ଶାଳ ।

ଅଭି—(ଅବ୍ୟ) ସମନ୍ଧାତି, ଚର୍ବିଶ,
ଉଭୟାର୍ଥ ଲକ୍ଷଣ, ଧର୍ଷଣ, ପୂଜା, ଇଙ୍ଗା,
ଚିହ୍ନୟାତ୍ମଣ୍ୟ, ନିକଟଅଭିଲାପ, ଘୋମ୍ୟ,
ସାମ୍ନ୍ୟ; ସ୍ବୁପତା, ଆଭିମ୍ୟ, (ଗ୍ରା)
ବହୁଷତି, ବନ୍ଧୁମାନ ।

ଅଭିଆନ୍ତ ସୂତା—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁଥୁତାକୁ
ଅବିବାହତା କନ୍ୟମାନେ କାଟନ୍ତି ବା
ବଳନ୍ତି । | ମନ୍ଦକାରୀ ।

ଅଭିଆନ୍ତ—ଗ୍ରା. ବିଦ୍ୟ ବା ଶାତବିହୁଭୂତ
ଅଭିକ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି+କମ୍+ଦକ୍ଷ)
କାମୁକ, ମୈଥୁନେହା ବିଶିଷ୍ଟ, ଲକ୍ଷେତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିକା ।

ଅଭିକାଳ୍ପଣୀ-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି+କାଳ୍ପଣୀ+
ଆ) ଅଭିଲାପ, ବାଞ୍ଛୀ, ଇଙ୍ଗା, ଆକାଳ୍ପଣୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିକାଳ୍ପଣୀତ ।

ଅଭିକାଳ୍ପଣୀ—ପୁଂ. ବିଂ. ଅଭିକାଳ୍ପଣୀ-
ସ୍ଵତ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିକାଳ୍ପଣୀତ ।

ଅଭିକାମ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି+କମ୍+
ଶିର୍ତ୍ତ+ଆ) କାମ-ମାନ, ଇଙ୍ଗୁକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଭିକାମ ।

ଅଭିକୃଷ୍ଟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି+କୃଷ୍ଟ+ତ)
ସମ୍ମଦ୍ର, ନିୟତ, ସବ୍ରଥାପ୍ରକାଶିତ ।

ଅଭିକୁ—ପୁଂ. ବି. ବଳବାନ, ଯେଉଁ-
ମାନେ ପ୍ରକରମେରେ ସମର୍ଥ ।

ଅଭିକ୍ଷମ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି+କ୍ଷମ୍+ଭା.
ଆ) ଯୁକ୍ତାର୍ଥ ଶତ୍ରୁ ସମ୍ମନ୍ଦର ଗମନ,
ଆରୋହଣ, ଆମଣ, ଆରମ୍ଭ, ଯୁଦ୍ଧ
ଯାତ୍ରା, (ବିଂ) ଅଭିକୁନ୍ତ ।

ଅଭିକ୍ଷମ୍ଭୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି+କ୍ଷମ୍+ଭ)

ଅଭିକ୍ଷମ, ଉପରମ ।

ଅଭିକ୍ଷମ୍ଭୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଉପରମକର୍ତ୍ତା,
ଦିଦ୍ୟୋଗକର୍ତ୍ତା ।

ଅଭିକ୍ଷମଣ—ବି. କ୍ଲୀ. ସ୍ତ୍ରୀ (ଅଭି+କ୍ଷମ୍
+ଆନ) ଯୁକ୍ତାର୍ଥଶତ୍ରୁ ସମ୍ମନ୍ଦର ଗମନ ।

ଅଭିକ୍ଷେଷ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି+କ୍ଷେଷ+ଆ)

ଆକୋଶ, ନିନ୍ଦା, (ବିଂ) ଅଭିକ୍ଷେଷକ ।

ଅଭିକ୍ଷତା—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅଭି+କ୍ଷତ୍ତ+
କ. ତ୍ରୀ) ହିଂସୁକ, ଯେ ହିଂସା କରେ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିକ୍ଷତା ।

ଅଭିକ୍ଷଦ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି+କ୍ଷଦ୍+ଆ)
ହିଂସୁକ, ଯେ ହିଂସା କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଭିକ୍ଷଦା ।

ଅଭିକ୍ଷେପ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି+କ୍ଷେପ+
ଭା. ଆ) ପରଳୟ, ଅଭିଭବ ।

ଅଭିଖ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି+ଖ୍ୟା+ଆ.
ଆ) ଖ୍ୟାତ, ଅଭିଧାନ, ଶୋଘ, କାର୍ତ୍ତି,
ନାମ, ମାହାୟ ପ୍ରକ୍ଳା ।

ଅଭିଖ୍ୟାତା—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଯେ ଗମନ କରେ
ଯେ ଦେଖେ, ଯେ କହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଭିଖ୍ୟାତୀ ।

ଅଭିଗତ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି+ଗମ+ତ)
ଆନୁକୂଳ୍ସପ୍ରାସ୍ତ, ସେବିତ, ଅଭିମୁଖେ
ଗତ, ସନ୍ଦିହିତ, ସନ୍ଦିକୃଷ୍ଟ ।

ଅଭିଗୁବ୍ୟ—ତ୍ରୀ ବିଂ. ଯାହା ନିକଟକୁ
ଯିବାକୁ ହୁଏ, ଯାହାର ସେବା
କରିବାକୁ ହୁଏ ।

ଅଭିଗ୍ନା—ପୁଂ. ବିଂ. ସେ ଯୁଦ୍ଧଅଭିମୁଖେ
ଗମନ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଗ୍ନୀ ।

ଅଭିଗମ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି+ଗମ+ଆ)
ଆଶ୍ୟ, ପ୍ରାପ୍ତି, ସେବା, ପାଗ୍ରେଷ୍ଟିବା,
ସଙ୍ଗମ, ନିକଟକୁସିବା, (ବିଂ) ଅଭିଗମ ।

ଅଭିଗମନ—କ୍ଲୀ ବି. ଅଭିମୁଖେ ଗମନ,
ଆନୁକୂଳେ ଗମନ, ପ୍ରାପ୍ତି, ଆଶ୍ୟ,
ସେବା (ବିଂ) ଅଭିଗମ ।

ଅଭିଗର—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି+ଗୁ+ଆ)
ସମୀପେ ପ୍ରବ (ବିଂ) ଅଭିଗର ।

ଅଭିଗମୀ—ପୁଂ. ବି. ଅଭିଗମନକର୍ତ୍ତା,
ଯେ ସ୍ତ୍ରୀ ସମ୍ରତ କରେ, ନିକଟଗମନକାରୀ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଗମିନା,
ଅଭିଗୁଡ଼ି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି+ଗୁପ୍ତ+ତ)
ଅଭିଗୁଷଣ ।

ଅଭିଗୁର୍ମୁ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି+ଗୁର୍+ତ)
ଦିକ୍, ଅଭ୍ୟଧିତ ।

ଅଭିଗୁର୍ଭୀ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି+ଗୁର୍+ଭ)
ଦ୍ଵିଷତ, ଦିଦ୍ୟତ, କଥତ ।

ଅଭିଗୁର୍ତ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି+ଗୁର୍+ତ)
ସଙ୍କଳ, ଉଦୟମ ।

ଅଭିଗୁର୍ତ୍ତ—ନୀ. ବିଂ. (ଅଭି+ଗୁର୍+ତି)
ଯେଜିତ, ସୁର୍କ୍ତିକୃତ, ଲୁଣ୍ଠିତ ।

ଅଭିଗୁର୍ତ୍ତପାଣି—ବିଂ. ଆନୁକୂଳ ପାଇବା-
ପାଇ ଯେ କୃତାଙ୍ଗଳ ହୋଇଥାଏ ।

ଅଭିଗେଷ୍ଟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି+ଗେଷ୍ଟ+
ଜଷ୍ଟ) ସମୀପେ ଗାୟୁକ, ଯେ ଭଲ
ଗାଏ ।

ଅଭିଗୋପ୍ତା—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅଭି+ଗୁପ୍ତ+ତ)
ସକଳପ୍ରକାରରକ୍ଷକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଗୋପ୍ତ ।

ଅଭିଗ୍ରହ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି+ଗ୍ରେହ+ମ.
ତ) ଆହାନ୍, କରଳିକୃତ ।

ଅଭିନବଚିନ୍ତାମଣି—କୁଁ. ବି. ବୈଦ୍ୟକ-
ପହୁଣ୍ଠେଷ ।

ଅଭିନବଚାମରସ—କୁଁ. ବି. ବାରଅଷ୍ଟରର
ବୃତ୍ତବ୍ରଣେ, ନୂତନ ପଦ୍ମ ।

ଅଭିନବାଭିନବ—ବିଂ. ଅଭ୍ୟନ୍ତ, ନୂତନ,
ଅଭ୍ୟାସୀୟ ।

ଅଭିନଦନ—କୁଁ. ବି. (ଅଭି + ନଦୀ + ଭା-
ଅନ) ସମୀପେ ବନନ, ଦୃଢ଼ିବନନ ।

ଅଭିନିଧନ—ଶି. ବିଂ. ନାଶୋନ୍ତୁଣ୍ଣ,
ମରଣୋନ୍ତୁଣ୍ଣ ।

ଅଭିନିଧାନ—କୁଁ. ବି. (ଅଭି + ନି + ଧା-
+ ଅନ) ମୁହଁକରି ରଖିବା ।

ଅଭିନିର୍ମିଳ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅଭି + ନିର +
ମୁର୍ଦ୍ଦ + ତି) ପରିତ କା, ମୁକ୍ତ, ସାୟଂକାଳ-
ପର୍ମିନ୍ଦୟନ୍ତରାଗା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିନିର୍ମିଳା ।

ଅଭିନିର୍ଯ୍ୟାଶ—କୁଁ. ବି. (ଅଭି + ନିର୍ଯ୍ୟ +
ସା + ଭା, ଅକ) ଯୁକ୍ତାର୍ଥ ଅନୁକୂଳ,
ପୁରୁଷାତ୍ମା, ସୈନ୍ୟାତ୍ମା ।

ଅଭିନିର୍ବୁଦ୍ଧ—ଶି. ବିଂ. (ଅଭି + ନିର୍ବ +
ବୁଦ୍ଧ + ତି) ନିଷନ୍ତର, ସିଦ୍ଧ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭି-
ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ।

ଅଭିନବତ୍ତି—ପୁଂ. ବି. ସମ୍ମଣେ ନିବୁଦ୍ଧି ।

ଅଭିନବକ୍ଷ୍ଵା—ଶି. ବିଂ. (ଅଭି + ନି + ବିଶ୍ଵ-
+ କ, ତି) ଅନୁଭାବିତ, ମନୋଯୋଗୀ,
ପ୍ରକ୍ଷଣ, ଆହୁମୁକ୍ତ, ଚିନ୍ତାରେ ବ୍ୟବ,
(ବି) ଅଭିନବେଶ ।

ଅଭିନବେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ନି + ବିଶ୍ଵ-
+ ଭା, ଅ) ଆସନ୍ତି, ଶାସ୍ତ୍ରଦିରେ ପ୍ରବେଶ,
ନିବକ୍ଷ, ପ୍ରିଯାନ, ମନୋଯୋଗ, ଆହୁମ,
ଆବେଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିନବେଶା ।

ଅଭିନବେଶୀ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅଭିନବେଶ
+ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ) ଆସନ୍ତିମୁକ୍ତ, ମନୋଯୋଗୀ,
ଆହୁମାତୀ ।

ଅଭିନିଷାଶ—ପୁଂ. ବିଂ. ସମ୍ମଣେ ନିଶ୍ଚେଷ-
ବୁଝେ କାର୍ଯ୍ୟକାଗ୍ରା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିନିଷାଶା ।

ଅଭିନ୍ଦୁମ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ନିଷ୍ଠ +
କମ୍ + ଅ) ଅଭିମୁଖେ ଗମନ, (ବିଂ)
ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତା ।

ଅଭିନ୍ଦୁମଣ୍ଡ—କୁଁ. ବି. ନିଷ୍ଠମଣ୍ଡ,
ବହୁର୍ଗମନ, ସବେଗେ ନିର୍ଗମନ ।

ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତା—ଶି. ବିଂ. ନିଷ୍ଠନ୍ତା, ନିର୍ଗତ,
ଶାସ୍ତ୍ରରେ ବାହାରକୁ ଯାଇଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତା ।

ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତାନ, ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତାନ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି
+ ନିଷ୍ଠ + ପ୍ରନ + ଅ) ବିସର୍ଜନ୍ୟ, ବିସର୍ଜ,
ବଣ୍ଣ ।

ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତାନ—କୁଁ. ବି. (ଅଭି + ନିଷ୍ଠ +
ପଡ଼ + ଭା, ଅନ) ଅଭିମୁଖେ ନିର୍ଗମନ,
ନିଷ୍ଠମୁଖେ ଗମନ, ଅଭିପତନ, ପୁକାରେ
ସବେଗେ ବାହାରିବା ।

ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତି—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ନିଷ୍ଠ + ପଡ଼
+ ଭା, ତି) ସକି, ସମାପ୍ତି, ଉତ୍ସର୍ତ୍ତ,
(ବିଂ) ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତନ, ସମନ୍ତ, ସିକ, ନିଷନ୍ତ ।

ଅଭିନ୍ଦନ—ଶି. ବିଂ. (ଅଭି + ନା + ମ୍ରିତ-
ତି) ଭୁଷିତ, ସକିତ, ନ୍ୟାୟପୁରୁତ୍ତ, ବିନାତ,
ଅଭିନାତ, କଷ୍ଟପଦ୍ମଷ୍ଟ ।

ଅଭିନ୍ଦନ—ଶି. ବି. (ଅଭି + ନା + ଭା, ତି)
ଅଭିନ୍ଦୁ, ପ୍ରିୟବାକ୍ୟାଦ୍ୟତ୍ତ ଯୁକ୍ତ,
ଅନୁକରଣ ।

ଅଭିନେତ୍ର୍ୟ—ଶି. ବିଂ. (ଅଭି + ନା + ତବ୍ୟ)
ଦେହତେଷ୍ଟାଦ୍ୟାଗ ଅନୁକରଣୀୟ,
ନିଷ୍ଠମୁଖେ ପ୍ରାପଣୀୟ ।

ଅଭିନେତ୍ରା—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ନା + କ.
ତି) ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତାକାଗ୍ରା, ଯାତ୍ରାକାଗ୍ରା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଭିନେତ୍ରୀ, ପୁଂ. ବି ନଟ । [ମାନେ ।

ଅଭିନେତ୍ରୀର୍ଗ—ବି. ଗତର) ଅଭିନେତ୍ରା-
ଅଭିନେତ୍ରୀ—ଶି. ବିଂ. (ଅଭିନେତ୍ରୁ + ଭା)
ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତାକାଗ୍ରା, (ବି) ଅଭିନ୍ଦୁନ୍ତାକାଗ୍ରା
ନଟ ।

ଅଭିନେତ୍ରୀ—ଶି. ବିଂ. (ଅଭି + ନା + ମ୍ରିତ-
ତି) ଦେହତେଷ୍ଟାଦ୍ୟାଗ, ଅନୁକରଣ, ଅଭି-
ମୁଖେ ପ୍ରାପଣୀୟ, ନାଟ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଭିନେତ୍ରୀ ।

ଅଭିନ୍ଦନ—ଶି. ବିଂ (ଅ + ଭିନ୍ଦ) ଅହନ,
ପ୍ରଭେଦବହୁତ, ଅରଦଲିତ, ଅସୁଥକ,
ଏକଭୁତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିନ୍ଦା ।

ଅଭିନ୍ଦୁଟ—ପୁଂ. ବି. ନବପାଇବ, ମଧୁକ-
ପୁଷ୍ପ, ମଧୁଲ, ପଦ୍ମ ।

ଅଭିନ୍ଦୁଦୟୁ—କୁଁ. ବି. ଏକରୂପ ଚିତ୍ତ,
ବିଂ (ବ. ଶ୍ରୀ) ଏକଚିତ୍ତ, ସମପ୍ରାଣ,
ସହଦୟୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିନ୍ଦୁଦୟୁ ।

ଅଭିନ୍ଦୀଯ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ନି + ଥୟ
+ ଅ) ସମ୍ମିପାତକନ୍ତ, ମୁହଁଧ୍ୟ ଧୂତ କର ।

ଅଭିପତି—ଶି. ବି. (ଅଭି + ପଦ + ତି)
ନିଷିଦ୍ଧି ।

ଅଭିପନ୍ଦ—ଶି. ବିଂ (ଅଭି + ପଦ +
ମ୍ରିତ) ଅପରାଧ୍ୟକ୍ଷ, ବିପଦଗ୍ର୍ଯ୍ୟ,
ସ୍ତ୍ରୀକୁତ, ପାତ୍ରକ, ପଳାପୁତ, ସମ୍ମଣେ
ଗତ, ଅଭିଭୁତ, ବିପନ୍ନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିପନ୍ଦା ।

ଅଭିପତ୍ର—କୁଁ. ବି ଅଭିପତନ, ସମ୍ମଣ୍ଡ,
ପତନ, ଆଗମନକାଳ, ଅଭିମତପ୍ରୟୋଗ ।

ଅଭିପୁଷ୍ପ—ପୁଂ. ବି. ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶରେ ପୁଷ୍ପ-
ବିଶ୍ଵିଷ ବୃକ୍ଷ ।

ଅଭିପୁଜିତ—ଶି. ବିଂ (ଅଭି + ପୁଜ +
ମ୍ରିତ) ସମ୍ୟକ ପୁଜିତ ।

ଅଭିପୁରଣ—କୁଁ. ବି (ଅଭି + ପୁରୁ +
ଅନ) ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶରେ ପୁରଣ ।

ଅଭିପ୍ରକଳ୍ପ—ଶି. ବି. ସବଦା ଚିନ୍ତାକରିବା ।

ଅଭିପ୍ରଣୟ—ବି. (ଅଭି + ପ୍ରଣ୍ୟ) ଦେହ,
ଅନୁପତ୍ର ।

ଅଭିପ୍ରଣ୍ୟନ—କୁଁ. ବି (ଅଭି + ପ୍ର + ନା +
ମ୍ରିତ) ଦେବଦାତ୍ୟକ୍ଷ, ସଥାବଧରେ

ଫ୍ରାଙ୍କ କରିଯାଇଥିବା, ଆରଧୁତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିପ୍ରଣ୍ୟତା ।

ଅଭିପ୍ରୟାଗ—କୁଁ. ବି (ଅଭି + ପ୍ର + ଯା
ଭା. ଅନ) ଅଭିମୁଖେ ଗମନ, ଅଭି-
ପ୍ରସ୍ତାନ ।

ଅଭିପ୍ରବର୍ତ୍ତନ—କୁଁ. ବି. ଶୁରାଥେ
ମନ, ଶୁରାଥେ ମନ ଲାଗିବା ।

ଅଭିପ୍ରାତର—ଅବ୍ୟ. ଅଭିପ୍ରାତ, ବଡ଼-
ସକାଳ ।

ଅଭିପ୍ରାତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରାପ୍ତି ।

ଅଭିପ୍ରାୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ପ୍ର + ର +
ଭା.ଅ) ଛନ୍ଦ, ଆଶୟ, ଭାବ, ଆକୃତି-
ତାଗୃଷ୍ଣ, ମତ, ମନୋଗତତବ, ଜଙ୍ଗା,
ମାନସ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଅଭିପ୍ରାୟଣ—ଶା.ବି: ଉଦେଶ୍ୟକୁକାର୍ଯ୍ୟରେ
ଲିଗାବିକାର କଲ୍ପା ।

ଅଭିପ୍ରାୟବ୍ୟକ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତ୍ର) ଉଦେଶ୍ୟ
ସାଧନ, ଉଛ୍ଵାର ପୁର୍ଣ୍ଣତା ।

ଅଭିପ୍ରୀ—ଶି. ବି. (ଅଭି + ପ୍ରୀ + କୁପ୍ର)
ସେ ମମ୍ପ ପ୍ରାକାର ତର୍ପଣ କରେ ।

ଅଭିପ୍ରେତ—ଶି. ବି. (ଅଭି + ପ୍ର + ର +
ମୀ.ତ) ବଞ୍ଚିତ, ଅଭିଲଷିତ, ଅଶ୍ଵଷ,
ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ସମ୍ବନ୍ଧ, (କୁଳ. ବି) ଅଭିପ୍ରାୟ,
ଅଶ୍ଵଷ ବିଷୟ ।

ଅଭିପ୍ରେତାର୍ଥ—ବି (ଅଭିପ୍ରେତ + ଅର୍ଥ)
ବଞ୍ଚିତ ଉଦେଶ୍ୟ, କଥକ ବା ଲେଖକର
ଉଦେଶ୍ୟ ।

ଅଭିପ୍ରେତାର୍ଥହିତ—ବି (ଅଭିପ୍ରେତ +
ଅର୍ଥ + ହିତ) ବାଞ୍ଚିତି, ମନୋବାଞ୍ଚି
ପୁରଣ, ଇପ୍ରିତପଦାର୍ଥ ପ୍ରାପ୍ତି ।

ଅଭିପ୍ରେତ—ଶି. ବି. ଅଭିପ୍ରେତବ୍ୟ,
ଅଭିପ୍ରାୟଶୀୟ, ଅଭିକାଶଶୀୟ ।

ଅଭିପ୍ରେତ୍ପୁ—ଶି. ବି. (ଅଭି + ପ୍ର +
ଆପ + ସନ୍.ଭ) ପାଇବାପାଇଁ କଲ୍ପନା,
ଲିପ୍ସୁ, ଲଭ କରିବାକୁ କଲ୍ପନା ।

ଅଭିପ୍ରୋକ୍ଷଣ—କୁଳ. ବି. ଜଳାଦିବାର
ଦୈଧ ଫ୍ରାର ।

ଅଭିପୁଷ୍ଟ—ଶି. ବି. (ଅଭି + ପ୍ରଜ୍ଞ + ମୀ.
ତ) କିଞ୍ଚିତ ।

ଅଭିପୁଷ୍ଟ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ପୁଷ୍ଟ + ଅ)
ପ୍ରାକାପତ୍ୟନାମକ ଆଦିତ୍ୟଏକଳ, ଉପ-
ପୁଷ୍ଟ, ଉପଦ୍ରବ, ରୁଚିଆଡ଼େ ଡେଣ୍ଡିବା,
ରୁଚିଆଡ଼େ ଯିବା ।

ଅଭିପୁତ୍ର—ଶି. ବି. (ଅଭି + ପୁତ୍ର + ମୀ.ତ)
ରୁଚିଆଡ଼େ ବ୍ୟାପ୍ତ, ଜଳଥେକ ଯୁକ୍ତ,

ପ୍ଲାବିତ, ଜଳାଦିବାର ସମାଜାଦିତ,
ଉଛ୍ଵାର, ଅଶ୍ଵଭୂତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିପୁତ୍ରି ।

ଅଭିପ୍ରିତ—ବି (ଅଭି + ପ୍ରି + ସି.ତ)
ବଞ୍ଚିତ, ଅଭିଲଷିତ ।

ଅଭିଭଙ୍ଗ—ଶି. ବି. ଭଙ୍ଗର କାରଣ,
ଭଙ୍ଗଣିକ, (ବି) ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରରେ
ଭଙ୍ଗ ।

ଅଭିଭବ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଭୁ + ଭ.
ଅ) ପରଜୟ, ତରଷାର, ଅନାଦର,
ପରଭବ, ଅପମାନ, ଖରକରିବା, (ବି)
ଅଭିଭବ ।

ଅଭିଭବନ—କୁଳ. ବି. (ଅଭି + ଭୁ +
ଭ., ଅନ) ଅଭିଭବ, ପରଜୟ, ଘେଗା-
ଦିବାର ଜ୍ଞାନରେ ।

ଅଭିଭବନୟ—ତ୍ରି. ବି. (ଅଭି + ଭୁ +
ଭ. + ମୀ.ଅମୟ) ପରଭବମୟ, ଦମନୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଭବନୟ ।

ଅଭିଭବ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଭୁ +
ଭ. + ମୀ.ଅମୟ) ଅଭିଭବ, ଅଭିଭବନୟ,
ଅଭିଭବନୟ, ଅଭିଭବନୟ ।

ଅଭିଭବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ଭୁ +
ଭ. + ଅଭି-ଭବ) ଅଭିଭବକାଶ, ପରଜୟ-
କାଶ, ତରଷାରକାଶ, ନନ୍ଦିଭବକାଶ,
ଭବକ, ଆଶ୍ରୟଦାତା, (ଗ୍ରା) ଆସ୍ରୟ,
ସ୍ଵଜନ, ଜଳାବଧାରକ, ମୁରବ୍ବିପ୍ରଭବ ।

ଅଭିଭବନୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଭୁ +
ଭ. + ମୀ. ଅମୟ) ପରଭବନୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଭିଭବନୟ ।

ଅଭିଭବକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭିଭବ + ଆ)
ଅଭିଭବକର ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ ।

ଅଭିଭବତା—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଭୁ +
ଭୁ.) ସେ ତରଷାର କରେ, ସେ ପର-
ଜୟ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଭବତା ।

ଅଭିଭବମ—ପୁଂ. ବି. ସେ ତରଷାର
କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଭବମ ।

ଅଭିଭୁବ—ଶି. ବି. (ଅଭି + ଭୁ +
ଭିକ) ସେ ତରଷାର କରେ, ସେ
ଜଡ଼ପର କରିଦିଏ ।

ଅଭିଭୁବଣ—କୁଳ. ବି. (ଅଭି + ଭୁଷ +
ଭା, ଅନ) ଆଭିମୁଖେୟ କଥନ, ସାମ-
ନାରେ କହୁବା, ସମୃଷଣ, ସାଧାରଣ
ବହୁତା ।

ଅଭିଭୁବଣୀ—ପୁଂ. ବି. ଆଭିମୁଖେୟ କଥନ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଭୁବଣୀ ।

ଅଭିଭୁବ—ତ୍ରି. ବି. (ଅଭି + ଭୁ + କୁପ୍ର)
ଅଭିଭୁବକ, ପରଜୟକାଶ, ତରଷାରକ ।

ଅଭିଭୁବ—ତ୍ରି. ବି. (ଅଭି + ଭୁ +
କର) କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବିମୁଦି, ପରଭୁବ,
ବ୍ୟାକୁଳ, ଅଙ୍ଗନ, ବିହୁଳ, ଅର୍ତ୍ତେଭନ୍ୟ,
ଅବଶ, କେହୋସ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଭୁବା ।

ଅଭିଭୁବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ଭୁ + ଭାବି)
ପରଭବ, ପରଜୟ, ଅବଜ୍ଞା, ଭବ-
ବେଶ, ଅନାଦର ।

ଅଭିଭୁବ୍ୟ—କୁଳ. ବି. ରୁଚିଆଡ଼େ ହୋଇ,
ତରଷାର କର ।

ଅଭିଭୁବନ—ପୁଂ. ବି. ଅଭିଭୁବକ,
ତରଷାରକ, ପରଜୟକାଶକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅଭିଭୁବନ ।

ଅଭିମତ—ତ୍ରି. ବି. (ଅଭି + ମନ +
ମୀ.ତ) ଅଭିମାନର ବିଷୟଭୂତ, ସମ୍ବନ୍ଧ,
ଆଦୁତ, ପ୍ରିୟ, ଜନ୍ମ, ଅଭିପ୍ରେତ,
ଅନୁମୋଦିତ, ଜଳା; ମତ, ସମ୍ବନ୍ଧ,
ନିଷ୍ଠିତମନ, (ବି) ଅଭିମତ ।

ଅଭିମତାନୁଗାମୀ—ପୁଂ. ବି. (୭ତ୍ର)
(ଅଭିମତ + ଅନୁଗାମିନ) ଜଳାନୁ-
ଗାମର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମତାନୁ-
ଗାମିନୀ ।

ଅଭିମତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ମନ + ଭାବି)
ଅଭିମାନ, ମିଥ୍ୟାଙ୍ଗନ, ଆଦର, ସମ୍ବନ୍ଧ,
ଅଭିଲାଷ ।

ଅଭିମନ୍ୟ—ଶି. ବି. (ବ.ମା.) କାର୍ଯ୍ୟରେ
ଦିନ୍ଦୁଶୀ, କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦିନ୍ଦୁଶୀ, ତୃପ୍ତ, ଭୁଷଣ,

ଅଭିମନ୍ଦିର—ଶ୍ରୀ. ବୋଲିବାୟ, କେବୁ, ଗଣମାୟୀ ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମନ୍ଦ + କ. ତୃ) ସେ ଅଭିମନ କରେ, ସେ ସହା-ବନ କରେ, ମହାଶାଦାତା (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମନ୍ଦିର ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—କୁଳୀ. ବି. ମହାପାଠୀପୁଷ୍କକ ସହାର ବିଶେଷ ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—କୁଳୀ. ବି. (ଅଭି + ମନ୍ଦ + ଭା. ଅନ) ମହାଦ୍ଵାରା ପଦବୀକରଣ, ଆମନ୍ଦଶ, ସମ୍ମୋଧନ, ଆହାନ (ବିଂ) ଅଭିମନ୍ଦିର ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—ବି. (ଅଭି + ମନ୍ଦ + ମ. ତ) ଆହୁତ, ଯାହାକୁ ତକା ହୋଇଥିବୁ, ମନ୍ଦପୁତ, ସମ୍ମୋଧନ ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋପନରେ ପରମଣ୍ଜନୀୟ, ମନ୍ଦଶା କରି, ମନ୍ଦପାଠ କରି ।

ଅଭିମନ୍ଦିର, ଅଧିମନ୍ଦିର—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମନ୍ଦ + ଶ. ଅ.) ନେତ୍ରଶେଷବିଶେଷ, ବିଶେଷଭବନେ ମନ୍ଦନ, ଅନିଧିର ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—କୁଳୀ. ବି. (ଅଭି + ମନ୍ଦ + ଶ. ଅନ) ଅଭଣି ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—ପୁଂ. ବି. ଶାକୁଷଙ୍କ ଭଣଜା, ଅଞ୍ଚକୁର ପୁଅ, (ଶା.) ନାମବିଶେଷ ।

ଅଭିମନ୍ଦିରୀମନ୍ଦିରିଂହାର—ଶ୍ରୀ. ପୁଂ. ବି. ଉଦ୍‌ବଳର ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି, ଏହାଙ୍କ-ବରତ ବଦରଧିନ୍ଦ୍ରନାମଣି ସଂତ୍ର ଆହୁତ ।

ଅଭିମର—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମୁ + ଭା. ଅ) ପୁକ, ପୁକଶାନ, ରଣଶେତ୍ର, ଭୟ, ବଧ, ମରଣବ୍ୟାପାର, ବନନ, ପ୍ରଭାବଣା, ଅଣବିଷ୍ଟାର, ବିଦ୍ୟାଧାତକତା, ମୁଖୁକୁ ଭୁଷେପ ନ କରି ଯୁଦ୍ଧରେ ଉତ୍ସାହ ।

ଅଭିମର—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମୁଦ + ଭା. ଅ) ଚର୍ଣ୍ଣ କରିବା, ଦଳନ, ନିଷ୍ଠା-ଭଳ, ଉପ୍ରସିଦ୍ଧନ, ପୁକ, (ବିଂ) ଅଭିମନ୍ଦିର ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—କୁଳୀ. ବି. (ଅଭି + ମୁଦ + ଭା. ଅନ) ପାତ୍ରନ, ଚର୍ଣ୍ଣକ ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମୁଦ + କ. ଭଳ) ମର୍କନକାଶ, ବନାଶକାଶ,

ନିଷ୍ଠାଭଳ, ଚପୁତୁଥିବା, ବାଟୁଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମନ୍ଦିର ।

ଅଭିମର୍ଣ୍ଣ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମୁଣ୍ଡ + ଅ) କୁଣ୍ଡିବା, ପରାଭବ, ଧର୍ଷଣ ।

ଅଭିମର୍ଣ୍ଣକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସେ ଶର୍ଣ୍ଣ କରେ, ସେ କୁଣ୍ଡିବା, ସେ ପରାଭବ କରେ ।

ଅଭିମର୍ଣ୍ଣନ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଭି + ମୁଣ୍ଡ + ଭା. ଅନ) ମର୍ଣ୍ଣ, କୁଣ୍ଡିବା, ଧର୍ଷଣ, ପରାଭବ ।

ଅଭିମର୍ଣ୍ଣାତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ମନ୍ଦ + ତି) ଦାତକ (ପୁଂ. ବି.) ଶତ୍ରୁ, ପାପୁ, ପାପ ।

ଅଭିମର୍ଣ୍ଣାତାହ—ପୁଂ. ବି. ଶନ୍ତିକୁଳ, ସେ ଶନ୍ତୁ ଜୟ କରିପାରେ ।

ଅଭିମାନ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମନ୍ଦ + ଭା. ଅ) ଗର୍ବ, ଦର୍ଶ, ବଢ଼େଇ, ଶାରିମା, ଅହଂକାର, ପ୍ରତ୍ୟେ, ଦେହ, ଛାତ୍ର, ପ୍ରତିତି, ଜୀବ, ଅସନ୍ନୋଷ, ସାମାଜିକ କଥାରେ ମନୋଦୁଃଖ, ମନୋମାଳିନ୍ୟ, ଗୁପ୍ତ-ବିକରି, ସମ୍ବାନ୍ଦ, ମର୍ମିଦା, ଆଷେପ ।

ଅଭିମାନିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭିମାନ + ଇନ) ଜାତଗର୍ଭ, ଜାତାଭିମାନ, (ବି) ସୁରତ, ରତ୍ନଭାତୀ ।

ଅଭିମାନିତା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭିମାନିତ + ଆ) ଜାତାଭିମାନା ।

ଅଭିମାନୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମନ୍ଦ + ଭନ) ଗର୍ବପୁତ୍ର, ଦୁଷ୍ଟ, ଅଭିମାନବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ପ୍ରତ୍ୟେକୋପପୁତ୍ର, ମିଥ୍ୟାଜୀନପୁତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମାନୀ ।

ଅଭିମାନୁକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ମନ୍ଦ + ଭବ) ଅଭିମାନବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।

ଅଭିମାନୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ମନୁତ) ପବନବୁରୁତ୍ର. ବାଯୁର ବିପର୍ବତ ଦିଗରେ ପବନ ଗତିର ଦିଜାରୀ ।

ଅଭିମାନ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବିଂ. ଭାଷା) ଅଭିଭବ ହେଉ କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବମୁକ୍ତ, ଅଭିଭୂତ, ବିହୁଳ, ହୁତବୁକି (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମାନୀ ।

ଅଭିମାନ୍ୟ, ଅଭିମେହ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଳମୁହୂର୍ତ୍ତ ତ୍ୟାଗ କରାଯାଏ ।

ଅଭିମନ୍ଦିର—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମୀପବତୀ ଆସନ୍ଦ, ସମ୍ବନ୍ଧବତୀ, କୌଣସି ଆଭକୁ ମୁହଁ.

ବୁଲଇଥିବା, ସମ୍ବନ୍ଧ ଶ, ସମ୍ବନ୍ଧ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମନ୍ଦିରୀ ।

ଅଭିମୁଖତା—ବି. (ଅଭିମୁଖ + ଭା. ତା) ଉପର୍ତ୍ତିତ, ସାମୀପ୍ୟ ।

ଅଭିମୁଖରେ—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଆଭକୁ, ଦିମକୁ, ନିକଟକୁ ।

ଅଭିମୁଖୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭିମୁଖ + ଇନ) ସମ୍ବନ୍ଧୀନ, (ଅଭିମୁଖ) ଆଭକୁ, ଅଗ୍ରଥର, ସମୀପବତୀ ହେଉଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମୁଖୀନୀ ।

ଅଭିମୁଖୀରଣ—କୁଳୀ. ବି. ସମ୍ବନ୍ଧରେ, କେହି ତାକିଲେ ଗ୍ରୋତା ତା ଆଭକୁ ଘୁଷ୍ଟିବା ।

ଅଭିମୁଖୀନ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମୁଖ + ଇନ) ସମ୍ବନ୍ଧ ଶିଶୁ, ସାମନା ସାମନ ଥିବା, ସମ୍ବନ୍ଧବତୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମୁଖୀନୀ ।

ଅଭିମୁଖୀରବ—ପୁଂ. ବି. କାର୍ତ୍ତିର ଅନୁ-କୁଳତା, ଆଭିମୁଖ୍ୟରବ ।

ଅଭିମୁଖୀତ—ବି. (ଅଭି + ମୁଖୀତ) ବକିତ, ରିତେଜିତ ।

ଅଭିମୁଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ମୁକ୍ତ + ମୁଷ୍ଟ) ଯାହାକୁ କୁଅଁ ହେ ଇଅହୁ, ପବନିତ ମିଳିତ, ଧୃତ, ପୁଷ୍ଟ, ସବକ, ସପ୍ତଷ୍ଟ, ଆହୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମୁଷ୍ଟ ।

ଅଭିମୁଷ୍ଟକ—ପୁଂ. ବି. ପରମୁରୁଷ ଦ୍ୱାରା ସ୍ତ୍ରୀଶୀଠାରୁ ଉପନ୍ନ ସନ୍ତ୍ରାନ, କାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମୁଷ୍ଟକା ।

ଅଭିମେଥକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସର୍ବପ୍ରତିସାଧନ-ବାକ୍ୟରଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିମେଥକା ।

ଅଭିମାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ମେନ୍ + ଭା) ଅଭିମଳିନ, ଅସ୍ପନ୍ଦ, ବିଶୀର୍ଣ୍ଣ ।

ଅଭିଯାଚକ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଭି + ଯାଚି + ଭା. ଅନ) ଅଭିମୁଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା, ମାରିବା, ଅନୁରୋଧ, (ବିଂ) ଅଭିଯାଚକ ।

ଅଭିଯାଚକ—ବି. (ଅଭି + ଯା + ଚି + ଭା) ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରାର୍ଥିତ, ଅନୁରୁଦ୍ଧ ।

ଅଭିଯାଚ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ଯା + ମୁ. ତି) ଆହାନ୍ତ, ଗତ, ଉତ୍ତିତ, ପ୍ରବନ୍ଧ,

ଆବିଷ୍ଟ, ସ୍ଵାଂଶ୍ରାପ୍ତ, ଅଭିପୁନ୍ତ, (ବି) ଅଭିଯାନ ।
ଅଭିଯାତ୍ରା—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ଯା + ତ୍ରା)
ଅଭିପୁନ୍ତଗମନକାଣ୍ଠ, (ସ୍ଥି) ଅଭିଯାତ୍ରୀ ।
ଅଭିଯାତ୍ର—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ଯା + କ.)
ତି) ଚିତ୍ତ, ଶନ୍ତ, ପୁର୍ବାର୍ଥ ଗମନ ।
ଅଭିଯାତ୍ର—ୟୁ. ବି. ଶନ୍ତ ।
ଅଭିଯାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଯା + ନ.
ଅନ) ପୁର୍ବାର୍ଥ ଯାତ୍ରା, ଆହୁମଣ, ନିକ-
ଟକ୍କାପିବା, ଯାତ୍ରାକରଣ, ଅଭିଗମନ,
(ବି) ଅଭିଯାତ୍ର ।
ଅଭିଯାୟୀ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ଯା +
କି + ରାଜ) ଆହୁମଣକାଣ୍ଠ, ନିକଟ-
ଅଗ୍ରଗର ଦେଉଥିବା, (ସ୍ଥି) ଅଭିଯାୟୀନୀ ।
ଅଭିପୁନ୍ତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ପୁନ୍ତ + ମ.
ତ) ଅନ୍ୟକର୍ତ୍ତ୍ଵକରୁଣ, ତପୃତ, ଆସ୍ତି,
ପ୍ରତିବାଦୀ, କୃତସଙ୍କଳନ, କଥତ, ଆବିଷ୍ଟ,
ଆମାମୀ, ପ୍ରତ୍ୟାର୍ଥୀ ଆମାନ୍ତ, (ବି)
ଅଭିଯୋଗ, (ସ୍ଥି) ଅଭିପୁନ୍ତ ।
ଅଭିପୁନ୍ତବ୍ୟକ୍ତି—ୟୁ. ବି. ମୁଦାଲୀ, ପ୍ରତି-
ବାଦୀ ।
ଅଭିପୁନ୍ତନ, ଅଭିପୁନ୍ତନ—ୟୁ. ବି. ଅଭି-
ଯୋକ୍ତା, ନାଲିଶକାରକ, (ସ୍ଥି) ଅଭିପୁନ୍ତନ
ଅଭିପୁନ୍ତ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ପୁନ୍ତ +
କି, ପ୍ର) ଯେ ନାଲିଶ କରେ ।
ଅଭିଯୋତ୍ତର୍ଯ୍ୟ—ଦ୍ଵି. ବି. ଯାହା ନାମରେ
ନାଲିଶ କରୁଥାଏପାରେ, ନିଷେଧ୍ୟ,
ଯାହାକୁ ନିଷେଧକରିବା ଉପରି ।
ଅଭିଯୋକ୍ତା—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ପୁନ୍ତ +
କ. ତ୍ର) ଅଭିଯୋଗକର୍ତ୍ତ୍ଵ, ଆପରିଲାଶ,
ବାଦୀ, ମୁଦେ, (ସ୍ଥି) ଅଭିଯୋକ୍ତା ।
ଅଭିଯୋଗ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ପୁନ୍ତ +
ଭ. ଅଥ) ନାଲିଶ, ପୁର୍ବାର୍ଥ ଆହୁମଣ,
ଶପଥ, ଉଦ୍‌ଯୋଗ, ଅଖବସାୟ, ଉର୍ଷାନୀ,
ଅଭିନିବେଶ, ଦୋଧାର୍ଘପ, ଅଗସ୍ତ,
ଆବେଦନ, (ବି), ଅଭିପୁନ୍ତ ।
ଅଭିଯୋଗ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ପୁନ୍ତ +
ଭ. ଅଥ) ଅପରିଲାଶ, ବାଦୀ, ଆହୁମଣକାଣ୍ଠ,
ନିଷେଧକରିବା, (ସ୍ଥି) ଅଭିଯୋଗ ।

ଅଭିଯୋଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଯୁଜ +
ଭ ଅନ) ଭଲକର ଯୋଜିବା, ଉଦେଶ୍ୟ-
ବିଭିନ୍ନ ଯୋଗୀ କରଣ ।
ଅଭିଯୋଜନ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ଯୋଜି
+ ମ, ତ) ପ୍ରସ୍ତୁତାନାନ୍ତରୁପ କୃତ ବା
ସରିବିତ ।
ଅଭିଯୋଜନ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ଯୁଜ +
ମ, ଯ) ଉଦେଶ୍ୟବାଧକର ଉପଯୋଗୀ,
କରଣୀୟ ।
ଅଭିରତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ରତ୍ନ + କ,
ତ) ଅନୁରତ୍ନ, ଆସ୍ତି ।
ଅଭିରତଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ରତ୍ନ +
ଭ, ଅନ) ଚର୍ବିରତଣ, ମହାଦ୍ଵାରା
ସୋରିତରେ ଚର୍ବିର ରକ୍ଷା, ପୁରକଣ ।
ଅଭିରକ୍ଷା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅଭି + ରକ୍ଷା)
ସବତୋରବରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ
ବିପର୍ବୁ ରକ୍ଷାକରିବା, (ବି) ଅଭିରକ୍ଷିତ ।
ଅଭିରକ୍ଷିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ରକ୍ଷଣ +
ମ. ତ) ଚର୍ବିରରେ ରକ୍ଷିତ, ସମ୍ୟକ-
ରକ୍ଷିତ, ପୁରକଣିତ, (ସ୍ଥି) ଅଭି. କିତା ।
ଅଭିରକ୍ଷିତ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ରକ୍ଷଣ +
କ, ତ୍ର) ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରରେ ରକ୍ଷାକରିତା,
(ସ୍ଥି) ଅଭିରକ୍ଷିତି ।
ଅଭିରକ୍ଷା—ଗ୍ର. ବି. ସ୍ଥା. (ଅଭି + ରକ୍ଷଣ
+ ର) ନାଦୁକପରିଅନୁଯାୟୀ, ସେହିମୟୁ
ଅଭିରତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ରମ୍ + କ,
ତ) ଆସ୍ତି, ପ୍ରାତିପୁନ୍ତ, ନିପୁନ୍ତ, ମର୍ମ,
ପ୍ରାତ, ନରତ, ବିଶ୍ଵାସୀ, ଦରମନାନ୍ତି (ସ୍ଥି)
ଅଭିରତ ।
ଅଭିରତ—ସ୍ଥା. ବି. (ଅଭି + ରମ୍ + ଭ,
ତ) ଅତିଶୟ ଆସ୍ତି, ଅନୁରତ୍ନ, ପ୍ରାତ,
ସନ୍ତୋଷ ।
ଅଭିରମ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ରମ୍ + ଯ)
ମନେ ରମ, ରମଣୀୟ, ଅଭିପୁନ୍ତର ।
ଅଭିରଳ—ବି. (ଅଭି ରଳ + କି, ପ୍ର)
ଅଧିରଳ, ରଳା, (ବି) ଅଧିକାସ୍ତ୍ରେଶାଳ ।
ଅଭିରଳ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ରଧ + ମ.
ତ) ସମସ୍ତପ୍ରକାରେ ନିଷନ୍ତ, ଧିଙ୍କ, ସେବିତ,
ଆସ୍ତିତ ।

ଅଭିରମ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ରମ୍ + ଅଧ-
ଯ) ସୁନ୍ଦର, ପ୍ରିୟ, ମନୋଜ୍ଞ, ରମ୍ୟ,
ମନେ ହର, (ସ୍ଥି) ଅଭିରମା ।
ଅଭିରୁଚ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ରୁଚ +
ଭ, ଅନ) ଅଭିଶୟ ରୁଚ, ଅଭିଲାପ, ସ୍ଫୁର୍ତ୍ତ,
ଜହା, ପ୍ରାପ୍ତି ।
ଅଭିରୂପ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ରୂପ + ଅ)
କାମ, ବିଷ୍ଟ, ଚନ୍ଦ୍ର, ମହାଦେବ, (ବି)
ମନୋହର, ପ୍ରିୟ, ଅନୁରୂପ, ବିଦ୍ୟାନ ।
ଅଭିରୂପ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ରୂପ + ଅ)
କାମ୍ୟକ୍ରମକ୍ରିୟା, ଅଭିଶୟମୋହ, ଅଭିମନନକିତ କୋପ ।
ଅଭିରକ୍ଷିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି ଲକ୍ଷ + ମ
ତ ରକ୍ଷିଷ୍ଟ, ଜାତ, ଦୃଷ୍ଟ, ଲକ୍ଷ୍ୟିତ ।
ଅଭିରକ୍ଷ୍ୟ—ଦ୍ଵି. ବି. ଯାହାକୁ ଚାଣ, ଶର-
ଭ୍ରତମାତାକୁତ୍ତି, ଶରବ୍ୟ, ଉଦେଶ୍ୟ ।
ଅଭିଲାପ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଲାପ +
ଅନ) ଭଲାପ ।
ଅଭିଲାପ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ଲାପ +
ମ, ଅନ୍ୟ) ବାଞ୍ଛିନ୍ୟ, ଆକଞ୍ଚଣୀୟ,
ସ୍ଫୁର୍ତ୍ତୀୟ ।
ଅଭିଲାପିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ଲାପ +
ମ୍ରି, ତ) କଷ୍ଟ, କାଞ୍ଚିଲ, ସଙ୍କଳିତ,
ରିପ୍ରେତ, କ୍ଲୀ. ବି) ରଜ୍ଜା, ବାଞ୍ଛା, (ସ୍ଥି)
ଅଭିଲାପିତା ।
ଅଭିଲାପିତବ୍ୟ—ତ୍ରି. ବି. (ଅଭି + ଲାପ +
ତବ୍ୟ) କାମ୍ୟ, ଅଭିଲାପିତାୟ ।
ଅଭିଲ—ଗ୍ର. ବି. ଚତ, ବାହାର ତଙ୍ଗ,
ତାମାର, ବାଲବିଧବୀ ସ୍ଥା, (ୟୁ. ସ୍ଥା. ବି.
ବି) ନିର୍ମଳ, ତେହଳ, ବେଳିଆ, ନିଷମୀ
(ବି) ଅବସନ୍ନ, ଆସ୍ତିବଳ ।
ଅଭିଲାପ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ଲାପ + ଭ. ଅ)
ହଜଳକ ବାକ୍ୟ, ସକଳର ଅଜୀଭୁତ-
ବାକ୍ୟ, ଶବ୍ଦ ।
ଅଭିଲାପ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ଲୁ + ଭ. ଅ)
ଛେଦନ, ଧଂସ, ବିନାଶ ।
ଅଭିଲାପ—ଗ୍ର. ବି. (ୟୁ. ସ୍ଥା.) ଅଭି
ନିର୍ମଳ, ଉପହାସ୍ୟାତ୍ମତ ।
ଅଭିଲାପ—ୟୁ. ବି. (ଅଭି + ଲାପ + ଭ. ଅ)
ବାଞ୍ଛା, ରଜ୍ଜା, ସ୍ଫୁର୍ତ୍ତା, ହେତ, ଅନୁରୂପ,
ଆସ୍ତିତ ।

ଅଭିଲାଷକ-ଶ୍ରୀ. (ଅଭି + ଲାଷ + ଅକ)
 ଅଭିଲାଷକାଣ୍ଡ, ଇଞ୍ଜୁକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଲା-
 ପିକା ।
 ଅଭିଲାଷୀ-ପୂର୍ବ. ବି. (ଅଭିଲଷ + କ, ଇନ୍-
 ଇଞ୍ଜୁକ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ଲୋଗ୍ରୀ, ଅନୁରାଗୀ (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅଭିଲାଷିଣୀ ।
 ଅଭିଲାଷୁକ—ପୂର୍ବ. ଶ୍ରୀ. (ଅଭିଲଷ + କ,
 ଇକ) ଅଭିଲାଷୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଲାଷୁକା ।
 ଅଭିଲିତ—ଦ୍ଵି. ବି. ଲିଲିତ, ଲିପିବଳ,
 ଲିପିମଧ୍ୟରେ ସନ୍ଦିବେଶିତ ।
 ଅଭିଲାନ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ଲା + ନୀ,
 ତ) ଅଭିବ୍ୟାପ୍ତୀ ।
 ଅଭିବନ୍ଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନୁକୂଳ ବାକ୍ୟ,
 ପୋତକ ବାକ୍ୟ, (ବି) ଅନୁକୂଳବାଦୀ ।
 ଅଭିବନ୍ଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ବନ୍ଦ +
 ଭା, ଅନ) ସମ୍ମନ୍ଦରେ ପ୍ରଣାମ, ଆରଧନା,
 ପୂଜା, ଉପାସନା, ଅଭିବନ୍ଦନ ।
 ଅଭିବ୍ୟଃ—ଅଭିମତ ବ୍ୟସ ।
 ଅଭିବର୍ତ୍ତୀ—ପୁରୁଷ. ବି. (ଅଭି + ବର୍ତ୍ତ +
 ଇନ) ସମ୍ମନ୍ଦରେ ପ୍ରଣାମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିବର୍ତ୍ତିନୀ ।
 ଅଭିବର୍ତ୍ତଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ବର୍ତ୍ତ +
 ଭା, ଅନ) ଗୁରୁଆଡ଼େ ବର୍ଷା, ପ୍ରବୁର
 ବୃକ୍ଷପାତ ।
 ଅଭିବର୍ଷୀ-ପୁରୁଷ. ବି. (ଅଭି + ବର୍ଷ + ଇନ)
 ଚର୍ବିରରେ ବର୍ଷଣକାଣ୍ଡ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭି-
 ବର୍ଷିଣୀ ।
 ଅଭିବାତ୍ର—ଦ୍ଵି. ବି. ଭୁତ୍ୟ, ଦାସ ।
 ଅଭିବାଦ—ପୁରୁଷ. ବି. (ଅଭି + ବଦ + ଭା,
 ଅ) ସମ୍ମନ୍ଦରେ ପ୍ରଣାମ, ପରୁଷବାକ୍ୟ,
 ଅପବାଦ, ଅଖ୍ୟାତ, ବନ୍ଦନା ।
 ଅଭିବାଦକ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭି + ବଦ +
 କ, ଅକ) ସମ୍ମନ୍ଦରେ ପ୍ରଣାମକାଣ୍ଡ, ଅପବାଦକ,
 ବନ୍ଦାରୁ, ବନ୍ଦନଣୀଲ, ନିନକ, ଅପ୍ରିସ୍ଟ-
 ବାଦୀ(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିବାଦକ ।
 ଅଭିବାଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ବଦ +
 ଶିର + ଭା, ଅନ) ପୁଜାର୍ଥବାକ୍ୟ, ଗୋର-
 ବାହ୍ରବାକ୍ୟ, ପ୍ରୋତ୍ର, ବନ୍ଦନା, ନମ୍ବାର ।
 ଅଭିବ୍ୟନ୍ତା, ଅଭିନନ୍ଦନ ।

ଅଭିବାଦନୀୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ବାଦି +
 ମୀ, ଅନ୍ୟ) ଯାହାକୁ ନମସ୍କାରକରିବା
 ଉଚିତ, ଅଭିବାଦନଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅଭିବାଦନୀୟ ।
 ଅଭିବାଦ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଭି + ବଦ +
 ଶିର, ମୀ, ଯ) ଅଭିବାଦନର ଯୋଗ୍ୟ,
 ଯାହାକୁ ପ୍ରଣାମକରିବା କଞ୍ଚିବ୍ୟ, ନମସ୍କ୍ୟ
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିବାଦ୍ୟ ।
 ଅଭିବାଦ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଭି + ବନ +
 ଯ) ଯରଙ୍ଗନୀୟ, ସମ୍ୟକ୍ରତ୍ତଜନର ଯୋଗ୍ୟ ।
 ଅଭିବାସ—ଆବ୍ୟ, ବସୁର ଉପରିଭାବ ।
 ଅଭିବାୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଭି + ବହୁ + ମୀ
 ଯ) ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରେ ବହୁନୀୟ, ବହୁକ-
 ଶୀଳ ।
 ଅଭିବିଦ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଭି + ବି + ଦ୍ୟ
 + କ, ତ) ଅପଦାତ, ପଲାୟିତ ।
 ଅଭିବିଧ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ବି + ଧ' + ଭା
 ତ) ବ୍ୟାୟ୍ୟ, ସଂଖ୍ୟାଭାବରେ ଶିକ୍ଷିତ, ଉତ୍ତ,
 ସୁରକ୍ଷିତ, ଅଭ୍ୟନ୍ତ ବିନ୍ଦୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭି-
 ବିନ୍ଦୁତା ।
 ଅଭିବିମାନ—ପୁଂ. ବି. ପରମାସ୍ତ୍ରା ।
 ଅଭିବିଶ୍ୱାସ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଭି + ବି + ଶ୍ୱାସ
 + ମୀ, ତ) ସଂବନ୍ଧ ବିଶ୍ୱାସ ।
 ଅଭିବନ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ବନ୍ଧନ)
 ସମ୍ୟକ୍ରୂଷେ ଅବଲୋକନ ।
 ଅଭିବୃତ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ବୃତ୍ତି + ତ)
 ସଂଖ୍ୟାଗମନ ।
 ଅଭିବୃତ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ବୃତ୍ତି + ଭା, ତ
 ବୃତ୍ତି, ବିଶ୍ୱାସ ।
 ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଭି + ବ୍ୟକ୍ତ)
 ସୁପ୍ରକାଶିତ, ସୁପ୍ରକଟିତ, ସୁରୁଷ୍ଣ,
 ସୁପ୍ରମଣିତ, ଫଳେ ନୁଣ୍ଡିଭୁତ, ପ୍ରସ୍ତରିତ ।
 ଅଭିବଂଶ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ବି + ଅଳକ୍ଷ-
 ଭା, ତି) ପ୍ରକାଶ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷକନ, ବାହାରେ
 ପ୍ରକାଶ, ନିବର୍ତ୍ତନ, ଯୋଗଣ, ସମ-
 ବିକାଶ ।
 ଅଭିବ୍ୟକ୍ତକ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଭି + ବି +
 ଅଳକ୍ଷ + କ, ଅକ) ପ୍ରକାଶକ, ଅଳକ୍ଷିକ, ର-
 ଶାସ୍ତ୍ରମତେ ବ୍ୟକ୍ତନା ବିଭିନ୍ନାର ପକାଶକ ।

ଅଭିବ୍ୟକ୍ତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ବି +
 ଅନ୍ତକ + ଭା,ଅନ) ସମ୍ବନ୍ଧରୂପ ପ୍ରକାଶ ।
 ଅଭିବ୍ୟାପକ—ହି. ବି. (ଅଭି + ବି +
 ଆପ + କ, ଅକ) ସଂଖ୍ରଣେଷ୍ଠବେ
 ବ୍ୟାପକ, ସବୁଆଡ଼େ ବ୍ୟାପିଥିବା ।
 ଅଭିବ୍ୟାପ୍ତ—ହି. ବି. (ଅଭି + ବ୍ୟାପ୍ତ)
 ସବୁଆଡ଼େ ବ୍ୟାପିଥିବା, ସଂଖ୍ରଣେଷ୍ଠବେ
 ବ୍ୟାପ୍ତ, (ସ୍ଵୀ) ଅଭିବ୍ୟାପ୍ତ ।
 ଅଭିବ୍ୟାପ୍ତ—ସ୍ଵୀ. ବି. (ଅଭି + ବି + ଆପ
 + ଭା. ର) ସଂଖ୍ରଣେ ଅବଲାନ, ଅଭିବିଦ୍ୟ,
 (କିଂ) ଅଭିବ୍ୟାପ୍ତ ।
 ଅଭିବ୍ୟାପ୍ତ—ହି. ବି. ସବୁଆଡ଼େ
 ବ୍ୟାପନୀୟ, (ଅବ୍ୟ) ସବୁଆଡ଼େ ବ୍ୟାପି-
 କରି ।
 ଅଭିବ୍ୟାହାର—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ବି +
 ଆ + ହୁ + ଅ) ପ୍ରଶ୍ନ,ଭକ୍ତି,ଉଳକଥା ।
 ଅଭିଗନ୍ଧ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଗନ୍ଧ +
 ଭାଥନ) ଅପବାଦ, ଆପନୋଶ, କଠିନ
 ବାକ୍ୟପ୍ରସ୍ତୁତ, ଅସା କୁସା ।
 ଅଭିଗନ୍ଧ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଗନ୍ଧ +
 ଭା, ଅନ) ଅଭିଗପ, ଅଭିଗପଦବା ।
 ଅଭିଜ୍ଞା—ସ୍ଵୀ. ବି. (ଅଭି + ଜ୍ଞା + ଆ)
 ସଂଶୟ, ଭାମ, ସକଳପ୍ରକାରରେଆଜଙ୍ଗ ।
 ଅଭିଜ୍ଞିତ—ହି. ବି. (ଅଭିଜ୍ଞା + ଜିତ)
 ଅଭିଗ୍ୟ ଜଙ୍ଗମ୍ବନ୍ଦ, ସତ୍ୱପ୍ର, ଶତ,
 ସନ୍ଦେହ୍ୟବୁନ୍ଦ, ସଦିଗ୍ଧ ।
 ଅଭିଜ୍ଞା—ପୁ. ବି. (ଅଭିଜ୍ଞା + ଜନ)
 ସଂଶୟ, ଅଭିଜନ୍ମଯୁକ୍ତ, (ସ୍ଵୀ) ଅଭି-
 ଜନିନା ।
 ଅଭିଶ୍ଚିତ—ହି. ବି. (ଅଭି + ଶିତ + ଚିତ)
 ଅଭିଶାପଗ୍ରୟ, ଶାପପ୍ରାପ୍ତ ।
 ଅଭିଶିତ—ହି. ବି. ସମ୍ମିଶ୍ର କଥତ,
 ଅଗରେ ଉକାଯାଉଥିବା, ବିଯୋଧିତ ।
 ଅଭିଶିଥ—ହି. ବି. (ଅଭି + ଶନ୍ତି +
 କିପ୍) ସଂଥା ଆବୋଶକାରୀ, ଅପ-
 ବାଦକାରୀ ।
 ଅଭିଶିଥ—ହି. ବି. (ଅଭି + ଶନ୍ତି +
 ମୀ.ତି) ମିଥ୍ୟପବାଦିତ,ହିଂସିତ,ଆକାନ୍ତ,
 କମଳିତ ।

ଅଭିଶ୍ଵର—ନି. ବି. ଦେବତା କିମ୍ବା ବ୍ରାହ୍ମାଣ୍ଡର ଅଭିଶ୍ଵରହେଉ ଲୁଗନି ।

ଅଭିଶ୍ଵର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ଶନ୍ତି + ଶତ) ଅଭିଶ୍ଵର, ଅପବାଦ, ହିଂସା, ହିଂସାର ହେଉ ଯାଚନ୍ତା, ପ୍ରାର୍ଥନା, ମିଥ୍ୟାପବାଦ, କଳଙ୍କ ।

ଅଭିଶ୍ଵର—ନି. ବି. ଅଭିଶ୍ଵରାର୍ଥ, ହିଂସାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅଭିଶ୍ଵର, ଅଭିଶ୍ଵର—ପୁଂ. ବି. (ଅଭିଶ୍ଵର + ଅ, ଅଭିଶ୍ଵରାତ, ଆହୋଶ ବାକ୍ୟ, ଶାପ, ମିଥ୍ୟାପବାଦ, ଅନ୍ୟର ଅମଙ୍ଗଳ ଜଙ୍ଗଳ ।

ଅଭିଶ୍ଵରାକରିବା—ଗ୍ରା. କ୍ଷି. ଅନ୍ୟର ଅମଙ୍ଗଳ ଜଙ୍ଗଳ ପ୍ରକାଶକରିବା, ସମ୍ମିବା ।

ଅଭିଶ୍ଵରାର୍ଥ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭିଶ୍ଵର + ଶତ) ଶତତ୍ରୁ: ଅଭିଶ୍ଵରଜଞ୍ଜଳିତ, ଶାପଦ୍ଵାରା ଅଭିଭୂତ ।

ଅଭିଶ୍ଵରେଷ—ନି. ବି. ଉଚ୍ଚମ୍ଭୁତି ମୂଳ, ଜଳମୁହଁ ବୃକ୍ଷାଦି ।

ଅଭିଶୋକ—ପୁଂ. ବି. ଅଭିଶୋକନା, କୌଣସି ଲୋକ ଉଦେଶ୍ୟରେ କୃତ ଶୋକ ।

ଅଭିଶ୍ରବ, ଅଭିଶ୍ରବ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଶ୍ରୁ + ଅ) ସଂଖ୍ୟା ଶବ୍ଦରେ, ସଂବନ୍ଧରେ ଶ୍ରବଣ ।

ଅଭିଶ୍ରେଷ୍ଠ—ନି. ବି. ଶୁଦ୍ଧଚରିତ୍ର, ଯାହାର ପବତ ସ୍ଵଭାବ ।

ଅଭିଶ୍ରଙ୍ଗ, ଅଭିଶ୍ରଙ୍ଗ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ସଞ୍ଜ + ଶା.ଅ) ବ୍ୟସନ, ହିଂସା, ଅପବାଦ, ସମ୍ପର୍କ, ରାଶ, ଶପଥ, ଆହୋଶ, ପରାଭବ, ଆସନ୍ତି, ଆଲିଙ୍ଗନ, କୋଳାକୋଳି ।

ଅଭିଶ୍ରୁ—ବି. (ଅଭି + ସନ୍ତକ + ତ) ପରାଜିତ, ଅଭିଭୂତ, ପିଶାଚଶତ୍ରୁ ।

ଅଭିଶ୍ରଦ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ସୁ + ଅ) ଯଜ୍ଞଯୁକ୍ତ, ନିଶ୍ଚିତନ, ମଦ୍ୟଶୋଧନ, କାଞ୍ଚୀ, ଯଜ୍ଞ, ମଦ ପ୍ରୟୁତକରିବା ।

ଅଭିଶ୍ଵରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ସୁ + ଭା.ଅନ) ଯଜ୍ଞଯୁକ୍ତ, ସୋମରସାଦ ପାନ, ମଦ୍ୟପ୍ରୟୁତ ହିସ୍ତାରିଣେଷ ।

ଅଭିଶ୍ଵର୍ଯ—ନି. ବି. ଅଭି + ସହ + ଯ ଯାହା ସହ ହେବ ।

ଅଭିଶ୍ଵର—ନି. ବି. (ଅଭି + ସର + ଶିର, କିମ୍ବା) ଅଭିଶ୍ଵରକ, ସମ୍ମନ୍ଦରେଇ ବନନ-କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ।

ଅଭିଶ୍ଵର, ଅଭିଶ୍ଵର—ନି. ବି. (ଅଭି + ସହ + କିମ୍ବା) ଶର୍କୁଳସକାଶ, ସହନ-ବାହୀ ।

ଅଭିଶ୍ଵର—ନି. ବି. (ଅଭି + ସର + ମ୍ରିତ) ବିହୃଷ୍ଟକ ସ୍ଥାପିତ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ, କୃତାଭିଷେକ, ସ୍ଵାତ, କୌଣସି ପଦରେ ଆବୁଦି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଶ୍ଵରା ।

ଅଭିଶ୍ଵର—ନି. ବି. (ଅଭି + ସୁ + ତ) ନିଷ୍ଠାତିତ, (ବି) ସୋମରସ, କାଞ୍ଚୀ, କାଞ୍ଚୀକ ।

ଅଭିଷେକ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ସର + ଶିର + ଭା.ଅ) ମହୁପୁରଜଳରେ ସ୍ଵାନ, ଜଳସେଚନ, ରାଜପଦରେ ଆରୋହଣ-କିମ୍ବା ।

ଅଭିଷେକକୁମ୍ଭ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭିଷେକ + କୁମ୍ଭ) ମହୁପୁରଜଳପାତ୍ର ।

ଅଭିଷେକୀ—ଗ୍ରା. ବି. ରାଜାରୂପେ ଅଭିଷେକ, ବରଣକାଶ ।

ଅଭିଷେକ୍ତା—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମିର + ତ) ଅଭିଷେକକର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭିଷେକ୍ତ୍ରୀ ।

ଅଭିଷେକ୍ସକ୍ୟ—ନି. ବି. ଅଭିଷେକରିଯୋଗ୍ୟ ।

ଅଭିଷେଚନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ସର + ଅନ) ମହୁପୁରଜଳରେ ସ୍ଵାନ, ଜଳ ସେଚନ, ଅଭିଷେକ ।

ଅଭିଷେଚନୟ—ନି. ବି. (ଅଭି + ସର + ଅନାୟ) ଅଭିଷେକର ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାକୁ ଅଭିଷେକ କରିବାକୁ ।

ଅଭିଷେଣନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ସେନ + ଭା.ଅନ) ଶର୍କୁଳସମୀପକୁ ସେନାସହ ଗମନ, ଯୁଦ୍ଧଯାତ୍ରା ।

ଅଭିଷ୍ଵକ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭ୍ୟାସ ।

ଅଭିଷ୍ଵନ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତନ + ଅ) ସିଂହନାଦ ।

ଅଭିଷ୍ଵିଥୁଷ୍ଟି—ନି. ବି. ଯାହାର ଯଜ୍ଞକରିବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଅଭିଷ୍ଵବ୍ୟ ।

ଅଭିଷ୍ଵତ—ନି. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ରୀ + ମ୍ରି.ତ) ପଣ୍ଡତ, ପଣ୍ଡମିତ, ବନ୍ଧୁତ, ପ୍ରତି, (କ୍ଲୀ. ବି.) ମୁତି, ପ୍ରତି ।

ଅଭିଷ୍ୟନ, ଅଭିଷ୍ୟନ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ୟନ + ଭା.ଅ) ଅଭିବୃତ୍ତି, ଅଭିକ୍ଷେପନାତା, ସବଣ, ଝାଗା, ଝୁରଣ, ଜଳାଦି କରଣ, ଚକ୍ରପୁନରେବିଶେଷ, (ବି.) ଉଦ୍ବୁଦ୍ଧ, ଅଧିକ ।

ଅଭିଷ୍ୟନଗର—କ୍ଲୀ. ବି. ଶାଖାନଗର, ନଗରରେ ବେଶିଲୋକ ହେଲେ ଉଦ୍ବୁଦ୍ଧଲୋକଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ନୂତନ ନଗର ।

ଅଭିଷ୍ୟନରମଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ରତ୍ନମୂଳ ।

ଅଭିଷ୍ୟନମନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ନଗରର ଅଭିଭୂତ ଲୋକମାନଙ୍କର ନିୟାଗଣ ।

ଅଭିଷ୍ୟନ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଷ୍ୟନ + କ, ଇନି) ଯେ ରୂପିତ୍ବରେ କରିଥିବାକୁ, କରଣାଳୀକ (ପୁଂ. ବି) ଜଳବାହୁଳୀ ।

ଅଭିଷ୍ଵଳ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ଵର୍ଜ + ଭା.ଅ) ଉତ୍କଳର, ଅହଂକର, ଅଭିଶ୍ଵର ଅଭ୍ୟାସ, ଆସନ୍ତି, ଆଲିଙ୍ଗନ ।

ଅଭିଷରବଧ—ନି. ବି. (ଅଭି + ସମ + ରଭ + ତ) ଫୁଲ ।

ଅଭିଷରୁତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ସମ + ତୁତି + ତି) ବ୍ୟବହାର, ଅଭିନିଷ୍ଠି ।

ଅଭିଷରୁତ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ସମ + ଶ୍ରି + ଅ) ସକଳପ୍ରକାରରେ ଅଶ୍ରୁ ।

ଅଭିଷରୀତି—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ସମ + ସ୍ତର୍ଯ୍ୟ + ଅନ୍ୟ) ସମ୍ପାଦିତ ଅଭିଶ୍ଵର ଅଭିଷରୀତି ।

ଅଭିଷରୁତ୍ୟ—ନି. ବି. (ଅଭି + ସମ + ଶ୍ରି + ଅନ୍ୟ) ଅଭିଶ୍ଵର ବିଷ୍ଣୁ, ଅଭି-

ପନ୍ଥକର୍ତ୍ତା, କୌଣସି ଫଳ ଉଦେଶ୍ୟ କୃତ, (ସୀ) ଅଭିଷହିତ ।
ଅଭିସନ୍ଧାପ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ସମ୍ + ତପ + ଭାଅ) ଅଭିସନ୍ଧାପ, ଯୁକ୍ତ, ଅଭିଶାପ, ତାପ ।
ଅଭିସନ୍ଧକ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ସମ୍ + ଧା + କ) ପରିଶୁଣ ଅସହିତ, ମସରା ।
ଅଭିସନ୍ଧା—ସୀ. ବି. ଅଭିସନ୍ଧା, ଫଳୋ ଦେଶ୍ୟ, ବଞ୍ଚନା ।
ଅଭିସନ୍ଧାନ—କୀ. ବି. (ଅଭି + ସମ୍ + ଧା + ଭା.ଅନ) ଅଭିପ୍ରାୟ, ଗୁଡ଼ଉଦେଶ୍ୟ ଅଭିସନ୍ଧା, ପ୍ରବନ୍ଧନା, ସମ୍ମିଳନ, ସନ୍ଧା, ସମ୍ମୂଦ୍ରଯୋଗ ।
ଅଭିସନ୍ଧାୟ—ପୁ. ବି. ଅଭିସନ୍ଧା, ଫଳାଦିର ଉଦେଶ୍ୟ, ଉଦେଶ୍ୟ କରି ।
ଅଭିସନ୍ଧା—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ସମ୍ + ଧା + ର) ଅଭିପ୍ରାୟ, ଗୁଡ଼ ଉଦେଶ୍ୟ, ବଞ୍ଚନା, ମନ୍ତ୍ର, ତାପୁର୍ଣ୍ଣ, ପ୍ରତାରଣା, ସମୁଦ୍ରଯୋଗ, ସନ୍ଧା, ଅଭିପାଞ୍ଚ, ମନ୍ତ୍ରକାରୀ, ଆଗତପାଞ୍ଚ, ମତ୍ତକବ, ଫଳାଦିର ଉଦେଶ୍ୟ ।
ଅଭିସନ୍ଧତ—ଦ୍ଵ. ବି. ଅଭିସନ୍ଧର ବିଷୟ, ଉଦେଶ୍ୟବିଶିଷ୍ଟ ।
ଅଭିସମ୍ଭାବି—ସୀ. ବି. (ଅଭି + ସମ୍ + ପଦ + ତ) ସବୁଆଡ଼େ ଧନ, ଏକ ବୁଝନର ନାନାପ୍ରକାର ହେବା ।
ଅଭିସମ୍ଭଦ—ସୀ. ବି. ଅଭିକରିତ, ଅଧିକରିତି ।
ଅଭିସମ୍ଭଦ—(ଅବ୍ୟ) ସମ୍ଭଦକୁ ଅଭିଲଙ୍ଘ ।
ଅଭିସମ୍ଭାତ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ସମ୍ + ପତ୍ର + ଭା.ଅ) ଯୁକ୍ତ, ପତନ, ଅଭିଶାପ, ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତମନା, ପରର ଅନ୍ତର୍ଭୁଗ୍ରାର୍ଥନା ।
ଅଭିସମ୍ଭବ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ସମ୍ + ବନ୍ଦ + ଅ) ଅଧିକସମ୍ଭବ, ବିଶିଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧିହେତୁ ।
ଅଭିସର—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ର + କ, ଅ) ସହାୟ, ଅନୁଚର, ପାଶୁର, ଭାତ୍ୟ, ସହଚର ।
ଅଭିସରଣ—କୀ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ର + ଭା, ଅନ) ଅଭିଗମନ, ଅନୁଚରଣ, ଅଭିଶାର, ସାର, ଉମେଦାଶା ।

ଅଭିସର୍କନ୍ତା—କୀ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ରି + ଭା, ଅନ) ଦାନ, ତ୍ୟାଗ, ବଧ, ଉତ୍ସର୍ଗ, ବିଷକ୍ତନ ।
ଅଭିସାର—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ର + ଭା.ଅ) ହରେଗ, ସମ୍ମୋଗଅଭିକାରରେ ନାୟକ, ନାୟିକାଙ୍କର ପରିଶର ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନକୁ ଘମନ, ଯୁକ୍ତ, ବଳ, ଅନୁଚର, ସହାୟ, ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନ ।
ଅଭିସାରକ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ର + କ, ଅନ) ନାୟିକାର ଉଦେଶ୍ୟ ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନକୁ ଘମନକାରୀ, (ସୀ) ଅଭିସାରିକା ।
ଅଭିସାରିକା—ସୀ. ବି. ନାୟକର ସହିତ ପରମର୍ଶ କରି ପେଉଁ ନାୟିକା ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଏ, ନାୟିକାବିଶେଷ ।
ଅଭିସାରିଣୀ—ସୀ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ର + କ, ରନ + ରି) ଅଭିସାରିକା ନାୟିକା ।
ଅଭିସାରୀ—ପୁ. ସୀ. ବି. ବାନ୍ଧା ସଙ୍ଗ ମନିବାପାଇଁ ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନକୁ ମିବା ଲୋକ, (ସୀ) ଅଭିସାରିଣୀ ।
ଅଭିସନ୍ଧୁ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ରି + ମି, ତି) ଦରି, ସମ୍ମୁଖୀ, ପରିଚ୍ୟକ୍ର, ବିସ୍ମୟ ।
ଅଭିସନ୍ଧର—କୀ. ବି. ଅଭିଶ୍ୟ ସରପୁର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ୱାତ୍ରିବିଶେଷ, ଅଧିକଣବୟାକୁ ପ୍ରକ ।
ଅଭିସର—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ରି + ସର + ଅଧିକରଣ) ସମ୍ମିଳନ ପଢା, ସାମନାରେ ପଢିବା, ପଢାଯିବା ।
ଅଭିସରତ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ଦରି + ମି, ତି) ଅଭିଗାତ, ଆହତ, ପତତ, ପରାଜିତ, ନଷ୍ଟ ଭଗ୍ନ, ଅପମାନିତ, ଗୁଣିତ (ସୀ) ଅଭିହତ ।
ଅଭିସର—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ରି + ଅ) ଲୁଟି, ଆହିମା, ବିମ୍ବିଦିଧାରଣ ।
ଅଭିସରଣ—କୀ. ବି. (ଅଭି + ସ୍ତ୍ରି + ଭା, ଅନ) ସମ୍ମିଳନ ଆହରଣ, ଆନ୍ତର୍ବୁନ, ଅପରାଧଣ, ଚୌଥି, ବିବାହକାରୀଙ୍କ ଗୌତୁକପ୍ରଦାନ ।
ଅଭିସରକ—ପୁ. ବି. ସମ୍ମିଳନ ଆହାନ ।

ଅଭିହୟ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ହୟ + ଯ) ଉପହୟମାୟ, ଉପହୟପର ବିଷୟ, (ଅବ୍ୟ) ଉପହୟ କରି ।
ଅଭିହାର—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ହୃ + ଭା.ଅ) ବୈରି, ଲୁଟି, ଆହିମା, ଆଲିଙ୍ଗନ, ମିଳନ, ବନ୍ଦନ, ତକାଏତ, ଅଭ୍ୟୋଗ, ବର୍ମିଧାରଣ ।
ଅଭିହତ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ଧା + ମି, ତ) ଭାଷିତ, କଥାତ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଉଲ୍ଲିଖିତ, ହତ ।
ଅଭିହତାନ୍ୟ—ପୁ. ବି. ପୁଣ୍ୟପର ଅଭିଧାଳଣା ଶତମାନଙ୍କର ଅର୍ଥବୋଧକ ସମ୍ମନବିଶେଷ ।
ଅଭିହୃତ—ସୀ. ବି. (ଅଭି + ହେ + ତ) ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଆହାନ, ସମ୍ମିଳନ କରିବେବା !
ଅଭିହୃତ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ହୃ + ତ) ସମ୍ମିଳନରେ ଯାହାକୁ ହରଣକରିବାଏ ।
ଅଭିହର—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ହୃ + ବିର) କୁଟିଲଗମନକାରୀ, ଗନ୍ତୁବ୍ୟ ଦେଶାଦି ।
ଅଭିହୃତ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ହୃ + ତ) ସମ୍ମିଳନରେ ଯାହାର ଭୟ ନାହିଁ, ନିର୍ଭର, ଭରସା, ସାହସା, (ସୀ) ବି. ଭୟଭାବ, ନିର୍ଭୟକତା ।
ଅଭିକ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + କମ୍ + କ, ଅ) କାମୁକ, ଲମ୍ପଟ, ନିର୍ଭୟୁ, ଦୂର, ଇଛକୁ, (ବି) ସ୍ଥାମୀ, କବି, ପତି, ନାୟକ, (ସୀ) ଅଭିକା ।
ଅଭିଶଣ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ଶଣ + କା.ଅ) ଭଣି, ଅଭିଶ୍ୟ, (ଦ୍ଵ. ବି) ପୁନାପୁନଃ, ସତତ, (ସୀ) ଅଭିଶଣା ।
ଅଭିତ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅ + ଭାତ) ଭୟଭାବନ, ନିର୍ଭୟୁ, (ସୀ) ଅଭିତା ।
ଅଭାତ—ସୀ. ବି. (ନ.ଭାତ) ଭୟଭାବନ୍ତା, ଅଭୟଭାବକୁ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ ।
ଅଭାପତ୍ର—ଦ୍ଵ. ବି. (ଅଭି + ପତ୍ର + କି, ପି) ଅଭିଗମନକାରୀ, ଯେ ଅଭିଗମନ କରେ ।
ଅଭାପ୍ୟ—ସୀ. ବି. (ଅଭି + ସନ୍ଧାପ + ଅ + ଆ) ପାଇବାର ଇଛା, କାମନା ।

ଅଶ୍ରୁପ୍ରସିଦ୍ଧ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଅଭି + ସନ୍ + ଆପ୍ + ମ୍ରି.ତ) ଅଭିଲଷିତ, ବାଣ୍ଣିତ, ଇଷ୍ଟ, ଆକାଶ, ଶିତ ।

ଅଶ୍ରୁପ୍ରସୁ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି + ଆପ୍ + ସନ୍ + କ, ର) ଅଭିଲାଷୀ, ପାରବାକୁ ଛାଇବୁକ

ଅଶ୍ରୁମ—ଶି. ବିଂ. (ଅ + ଶାମ) ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ଅଗ୍ରଜ ନୁହେ, ଭୟାନକ ନୁହେ, ଭୟକ୍ଷର ନୁହେ ।

ଅଶ୍ରୁମାନ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ମନ୍ + ଅ) ଆସଗରିମା, ବଡ଼େଇ, ଗର୍ବ, ସେୟାନ, ଇଚ୍ଛା ।

ଅଶ୍ରୁର—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଶର୍ଵ + କ, ଅ) ଗର୍ଭତ, ଆଶ୍ରୁର, ଗର୍ଭତ ଜାତ ।

ଅଶ୍ରୁରୁ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅ + ଶର୍ଵ) ଭୟଶଳୀନ୍ୟ, ଶର୍ଵ ନୁହେ, (ବି) ଛର୍ତ୍ତାଆସି, ଭୋରବ । [ଯମ୍ଭି ଶି ।

ଅଶ୍ରୁରୁଣ—ଶି. ବିଂ. (ଅଭି + ରୁ + ରିନ) ଅଶ୍ରୁରୁପତ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଶ୍ରୁରୁ + ପତ୍ର + ରି) ବ. ସ୍ତ୍ରୀ ଶତ ବର୍ଣ୍ଣ, ଛର୍ତ୍ତାଆସି ।

ଅଶ୍ରୁଲ—କ୍ଳୀ. ବି. (ଅଭି + ଶର୍ଵ + ଅ) କଷ୍ଟ, ଭୟକ୍ଷର, (ବି) କ୍ଲେଶ୍ୟକୁ, ଭୟପୁକ୍ତ ।

ଅଶ୍ରୁଲାପ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଲପ୍ + ଅ) ଅଭିମୁଖେ କଥନରୂପ ଶର ।

ଅଶ୍ରୁବର୍ତ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ବୃତ୍ତ + ଅ) ଅଭିମୁଖ ବହୁବର୍ତ୍ତ, ସାମନା ସମସ୍ତ ।

ଅଶ୍ରୁବର୍ତ୍ତୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ବୃତ୍ତ + ଅ) ବୃତ୍ତପ୍ରେତ୍ରବିଶେଷ ।

ଅଶ୍ରୁରୁଷ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଅଶ + କ. ର) ରଣ୍ଜି, ବାହୁ, ବଳ୍ଗା, ବାଗ, ଅଞ୍ଜଳି, ଭୁଲ୍ଲାନଦେବତା ।

ଅଶ୍ରୁଶୁମାନ—ପୁଂ. ବି. ସୁର୍ମି, (ଶ୍ରୀ) ଅଶ୍ରୁଶୁମାନ, ପୁଂ. ବିଂ. ଦାତ୍ତିଶାଲୀ, କାମୁକ ।

ଅଶ୍ରୁପଙ୍ଗ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ସଞ୍ଚ + ଅ) ପରବର୍ତ୍ତ, ଶପଥ, ଦିବ୍ୟ, ବ୍ୟସନ, ଆସନ୍ତ, ଆହୋଶ ।

ଅଶ୍ରୁପୁ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭି + ଇଷ୍ଟ + ମ୍ରି. ରି) କିରଣ, ଅଶ୍ରୁରତ୍ନ, ଲଗାମ, ବାଗ, ଅନୁରାଗ, କାମ ।

ଅଶ୍ରୁଷ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭି + ଇଷ୍ଟ + ମ୍ରି. ରି) ବାଣ୍ଣିତ, ବଲ୍ଲଭ, ଦୃଢ଼, ପିୟା, ଅଶ୍ରୁପ୍ରସିଦ୍ଧ, (ଶ୍ରୀ) ଅଶ୍ରୁଷା, (ବି) ଅଭ୍ୟାସ ।

ଅଶ୍ରୁଦେବତା—ବି. ଇଷ୍ଟଦେବତା, ଆଶ୍ରୁଦେବ ।

ଅଶ୍ରୁପ୍ରଦ—ଶି. ବିଂ. (ଅଶ୍ରୁଷ + ପା + ଦା + କ, ଅ) ଅଭିଲଷିତ ଫଳ ପ୍ରଦାନକାରୀ, (ଶ୍ରୀ) ଅଶ୍ରୁପ୍ରଦା ।

ଅଶ୍ରୁଲଭ—ପୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଇଷ୍ଟଲଭ, ଅଭିଲଷିତପ୍ରାପ୍ତି, ଇଷ୍ଟଲୁହି ।

ଅଶ୍ରୁଷ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଶ୍ରୁଷ + ଆପ୍) ଅଭିଲଷିତା, ବାଣ୍ଣିତା, ପିୟା, ବି. (ଶ୍ରୀ) ରେଣ୍ଟୁକାମକ ଗନ୍ଧତ୍ତବ୍ୟ ।

ଅଭୁତ—ଶି. ବିଂ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅ + ଭୁଲ + ତ) ଅଭିଷିତ ବସ୍ତୁ, ଯାହା ଭୋଲନ କରୁଯାଇ ନାହିଁ, ଅନାହାସି, ଉପବାସୀ, (ଶ୍ରୀ) ଅଭୁତା ।

ଅଭୁତମୂଳ—କ୍ଳୀ. ବି. କ୍ୟେଷ୍ଟାନକତ୍ତର ଶେଷ ଶୁରିଦଣ୍ଡ ଓ ମୂଳର ଆଦ୍ୟ ଶୁରିଦଣ୍ଡ, ଏହି ସମୟରେ ବଳକ କନ୍ଦ ହେଲେ ପିତୃଧନ ଶେଷ କରିପାରେ ନାହିଁ, ମରିଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅଭୁତୀ—ଶି. ବିଂ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅକୁରୀ-କୃତ, ଅନବରତ, ଅକୁଠିଲ, ଅବନ, ସରଳ, ସିଧା, ଅଭୁତଣ, କୁଳା ନୁହେ, (ଶ୍ରୀ) ଅଭୁତୀ ।

ଅଭୁତ୍—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅ + ଭୁଲ + କ, ପି) ଅଭିଷକ ।

ଅଭୁକ—ଶି. ବିଂ. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ଭୁକ ରହିତ, ବାହୁଶଳ, ହସ୍ତଶୂନ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ) ଅଭୁକା ।

ଅଭୁତ—ଶା. ବିଂ. ଅଭୁତ, ଅଭୁତପୁଷ୍ଟ ।

ଅଭୁତ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅ + ଭୁତ ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଭିତକାଳ ନୁହେ, ଅଶତ ହୋଇନାହିଁ, କ୍ଷିତିଧି ପଞ୍ଚଭୂତ ନୁହେ, ପିଶାରୁଦ୍ଧ ନୁହେ, କନ୍ଦ ନୁହେ, ମିଥ୍ୟାତୁତ ।

ଅଭୁତତତ୍ତବ—ପୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ପଦାର୍ଥର ପରମହୁତୀରେ ଅନ୍ୟରୁପଧାରଣ, ଯଥା-

ଦୁଧ ଓ ଦର୍ଶ, ପୂର୍ବେ ଯାହା ଘଟି ନ-ଥିଲ ତାହା ବର୍ତ୍ତିମାନ ପଟିବା ।

ଅଭୁତପୁଷ୍ଟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଯାହା ପୂର୍ବେ ହେବି ନାହିଁ, (ଶ୍ରୀ) ଅଭୁତପୁଷ୍ଟା ।

ଅଭୁତତତ୍ତବ—ପୁଂ. ବି. (ଅଭୁତ + ତତ୍ତବ) ବ. ଗୁରୁତତ୍ତବକାରୀ ଅଗ୍ରଯତ ଦ୍ରୁଷ୍ଟ ନ ହୁଏ ।

ଅଭୁତତତ୍ତବ—ପୁଂ. ବି. (ଅ + ଭୁତ + ତତ୍ତବ) ଯାହା ପୂର୍ବେ ହୋଇ ନ ଥିଲ, ଏବେ ତାହା ହେବା ।

ଅଭୁତାଭିନବେଶ—ପୁଂ. ବି. ମିଥ୍ୟାବପୁରେ ସତ୍ୟବପୁର କଳନା ବା ଆରୋପ ।

ଅଭୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଭୁତ + ତି) ଉତ୍ସତ୍ତିର ଅଭୁତ, ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଭୁତ । [ଅଳ୍ପ ।

ଅଭୁମନ—ପୁଂ. ବି. ଅଧ୍ୟକ୍ଷକ ନୁହେ, ଛଣା, ଅଭୁମନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ମନ୍ତ୍ରଭୂମି, ସ୍ତ୍ରୀନାଭାବ, ଅଭୁମନ, ଆଧାରଭାବ, ଅନାଶ୍ରୁ, ଅନୁପଯୋଗୀ ଛ୍ଳାନ, ଅଭିଷୟ, ଅପାତ ।

ଅଭୁମି—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଯାହା ଭୁଲରେ ଦ୍ରୁଷ୍ଟ ନାହିଁ. ଜଳାଦି ।

ଅଭୁତି—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଅଭୁତ ନୁହେ, ଅଳ୍ପ ।

ଅଭେଦବଦ—ଶା. ବି. ଆଗ୍ରିତ ଲୋକକୁ ରକ୍ଷାକରିବା ନିମିତ୍ତ ଅଭୟଦାନ, ଆଗ୍ରିତ, ବାଷ୍ପିଳ ।

ଅଭେଦକ—ଶା. ବିଂ. (ପୁଂ-ଶ୍ରୀ) କେକଷାନ, ବଷ୍ପଶାନ, ଦରଦୁ, ନିଷମୀ । [ନିଷମୀ ।

ଅଭେଦକା—ଶା. ବିଂ. ଦରଦୁ, ବଷ୍ପଶାନ, ଅଭେଦ(ଖା) —ଶା. ବିଂ. ଅଭେଦ(ଦେଖ) ।

ଅଭେଦ—ପୁଂ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଏକ୍ୟ, ସାମ୍ୟ, ଏକତା, ଦୃଢ଼ସମୂହ, ସମାନ, ଏକ, ଅବିଶେଷ, ଦେବର ଅଭ୍ୟାସ ।

ଅଭେଦକବତ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ କବତ ଧାରଣ କଲେ ଦେହରେ ଅସ୍ତ୍ର କାଟେ ନାହିଁ ।

ଅଭେଦାସ୍ତା—ପୁଂ. ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅଭେଦ + ଆସନ୍) ଅଭିନ୍ଦୁଦୟ, ଏକବଧି-ମନୋଭବବିଶ୍ଵିଷ, ସମସ୍ତାଶ, ଯନ୍ମଷ-ବା ଅବତ୍ରେଦ୍ୟ ପ୍ରୀତି ।

ଅଭେଦ—ୟୁ. ବି. (ଅଭେଦ + ଇନ୍) ଭେଦବରହୁତ, ନିବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭେଦନୀ ।

ଅଭେଦେ—କି. ବି. ଭିନ୍ନଭାବ ବ୍ୟକ୍ତିରେକେ, ଭିନ୍ନଜ୍ଞନ ନ କର, ନିବିଶେଷରେ ।

ଅଭେଦ୍ୟ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅ + ଭେଦ୍ୟ) ନୀତି; ଯହିରେ ବିଲ୍ଲେଦ ନାହିଁ, ଯାହାକୁ ଭାବୀ ହୁଏ ନାହିଁ, (ବି) ସ୍ତ୍ରୀ, ଦୁଡ଼, କଠିନ, ଆକାଟ, ଅତିମନ ।

ଅଭେଦ୍ୟପ୍ରୀତି—ବି (କ.ଧା) ଘନଷ୍ଟପ୍ରେମ, ଯେଉଁ ପ୍ରୀତିରେ ବିଲ୍ଲେଦ ଘଟି ନ ପାରେ ।

ଅଭେଦକ—ଶା. ବି. ଅଷ୍ଟୁଧା, ଯୁଧା କଥିବା ଅବସ୍ଥା, ଯୁଧାର ଅଭେଦ ।

ଅଭେଦା—ୟୁ. ବି. ଅଭେଦନକାଣ୍ଡ, ଅନାହାଣ୍ଡ, ଉପବାସୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭେଦ୍ରୀ ।

ଅଭେଦ—ୟୁ. ବି (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଭେଗାଭାବ, ଅବ୍ୟକ୍ତତା, ଅପ୍ରାପ୍ତ, ବେତନଳ, (ବି) ଅଭୁତ, ଭେଗକର ଯାଇନଥିବା, ଅପ୍ରାସ୍ତ, ଅନନ୍ତଭୂତ ।

ଅଭେଦକଙ୍କିଳ—ବି (କ.ଶ୍ଵର) ଅଭେଦନ, କୁରୀବ, ସ୍ତ୍ରୀ. ବା ଯୁ. ବି. ବିହୁରତ୍ତିତ ।

ଅଭେଦଣ—ୟୁ. ବି. ଯାହା ଭେଗ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭେଦ୍ୟ, ଅଗମ୍ୟ ।

ଅଭେଦନ—ବି. (ଅ + ଭେଦନ) ଭେଦନର ଅଭ୍ୟବ, ଉପବାସୀ, ଖାଦ୍ୟଭାବ, ଭେଦନର ନିବୃତ୍ତି, (ବି) ଅଭୁତ, ଅଭିଆ, ଉପବାସୀ ।

ଅଭେଦଣ—ଦ୍ଵି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଭେଦ୍ୟ, ନିଷିଦ୍ଧ ଖାଦ୍ୟ, ଅଶୁଦ୍ଧଖାଦ୍ୟ, ଅଖାଦ୍ୟ, ଅଭିଷାୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭେଦଣ ।

ଅଭୌମ—କୁ. ବି. ଭୂମିଲାଭ ଦୂଷେ, ଆକାଶାଦିରେ ଜାତ ଜଳାଦି ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅଷ୍ଟୁ + କ.ତ) ଆପାଦମସ୍ତକ ତେଲାକ୍ତ, ଯେ ସରାଜରେ ତେଲ ଲଗାଉଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟକ୍ଷା, (ବି) ଅଭ୍ୟକ୍ଷ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷ—କୁ. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅନ୍ତ୍ର + ଅଧିକ୍ଷାତ୍ମକ, ବିଶ୍ଵାସିତା) ଅଭ୍ୟକ୍ଷା ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷ—ଦ୍ଵି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଆସନ, ଅଭିନବ, ନିକଟ, ଅନ୍ତିକ, ସମୀପ, ଅଭ୍ୟକ୍ଷ, ଅଭିବତ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷ—ୟୁ. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅନ୍ତ୍ର + ଅନ) ଆପ ଦମସ୍ତକ ତେଲ ଲଗାଇବା, ଆପିରେ କଞ୍ଚଳ ଲଗାଇବା ତେଲ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷନ—କୁ. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅନ୍ତ୍ର + ଅନ) ତେଲମର୍ଦ୍ଦନ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷମୟ—ଦ୍ଵି. ବି. ଦେହରେ ଲଗାଇବା ତେଲାଦି ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷକ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅଭ୍ୟକ୍ଷ) ଅଭ୍ୟକ୍ଷକ, ସଂଖୋକ୍ଷଣ, ଅଭିଭୂତମ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷ—(ଅବ୍ୟ) ପଥର ଅଭ୍ୟମ୍ବନେ, ବାଟେ ବାଟେ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅନ୍ତ୍ର + ଜୀ + ଭା. ଅ + ଅ) ଆଦେଶ, ଦୁକୁମ, ଆଜା, (ବି) ଅଭ୍ୟକ୍ଷକୀ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷକତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅନ୍ତ୍ର + ଜୀ + ମୀ. କ) ଅଭିଷ୍ଟ, ଅଭୁକ୍ତ, କେଣପେ ବାର୍ଷିରେ ନିଯୁକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟକ୍ଷକତ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷକନ—କୁ. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅନ୍ତ୍ର + ଜୀ + ଅନ) ଅଭୁକ୍ତ, ଅନୁମତ, ଆଦେଶ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷକ୍ତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅନ୍ତ୍ର + ବର୍ତ୍ତ + କ) ପ୍ରକାଶରୁପେ କଥିତନୁହେ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷର—କୁ. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷ + ଅନ୍ତ୍ରର) ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟରାଜ, ଅନ୍ତରାଜ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟକ୍ଷର ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷରମ—ବି. ଆସାରମ, ଆସଙ୍କି, ଯୋଗି ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷରଣ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟକ୍ଷର + ଭା. ରକ୍ତ) ଅନ୍ତରାଜୀ, ମଧ୍ୟରାଜୀ, ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷରଣବାଦ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ତୁରୁବିବାଦ, ସରେଇ କଳହ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷମ—କୁ. ବି. ଅଭ୍ୟକ୍ଷମ ।

ଅଭ୍ୟମିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅମ୍ + କ.ତ) ରୂପଣ, ପୀତିତ, ଆତୁର, ଅଭିଗତ, ଆତ୍ମିତ ।

ଅଭ୍ୟମିତ—ଅବ୍ୟ. ଶବ୍ଦ ଆଗରେ ।

ଅଭ୍ୟମିତୀଣ, ଅଭ୍ୟମିତୀୟ—ୟୁ. ବି. ସମ୍ମାନ ଜୀବ ଯୋଜା, (ବି) ଶମ୍ଭର ସମ୍ମାନୀ ବନ୍ଦି ।

ଅଭ୍ୟମୟ—ୟୁ. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅମ୍ + ରକ୍ତ) ବୈଶମ୍ଯ, ଅଭ୍ୟମୟ ।

ଅଭ୍ୟମୟ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅମ୍ + ରାତି) ଅଭ୍ୟମୟ ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥକ—କୁ. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅର୍ଥ + କ) ସମସ୍ତପ୍ରକାର ପୁଳା ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥ୍ୟ—ଦ୍ଵି. ବି. ସଂତୋଷବେ ପୂଜନୀୟ, (ଅବ୍ୟ) ପୂଜାକର ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅର୍ଥ + କ. ତ) ସମୀପ, ନିକଟ, ଅନ୍ତିକ, ଯାହା-ପାଖକୁ ଗମନକରୁଥାଇ ଥାଏ ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥନ—କୁ. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅର୍ଥ + ଭ. ଅନ) ଯାଚଣା, ପ୍ରାର୍ଥନା, ସମ୍ମାନଣ, ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ, ଅଭ୍ୟାଗତ ଏଣ୍ଟର ସନ୍ଧାର ଓ ସମାଦର ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି (ଅଭ୍ୟ + ଅର୍ଥ + ଭ. ଅନ) ସବଦା ପ୍ରାର୍ଥନା, (ଗା) ସମାଦର ସମ୍ବର୍ତ୍ତନା, ସମ୍ବାସ, ନିବେ-ଦନପତ୍ର, ବରଖାସ୍ତ୍ର ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥନାପରିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଭ୍ୟାଗତ ବ୍ୟକ୍ତର ସମ୍ବର୍ତ୍ତନ ଓ ସନ୍ଧାର ନିମିତ୍ତ ସଭା ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥନୀୟ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅର୍ଥ + ମୀ. ଅନ୍ୟ) ସବଦା ପ୍ରାର୍ଥନୀୟ, ଯାଚନୀୟ, ପ୍ରମୁକନୀୟ ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅର୍ଥ + ମୀ. ତାତୀ) ସବଦା ପ୍ରାର୍ଥନା ପ୍ରମୁକନୀୟ, ସମ୍ବର୍ତ୍ତନାକାର ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅର୍ଥ + ମୀ. ତାତୀ) ସବଦା ପ୍ରାର୍ଥନା କର ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କର ।

ଅଭ୍ୟର୍ଥିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଅର୍ଥ + ତ) ଅଭିଶାୟ ପୀତିତ ।

ଅଭ୍ୟକ—ଶ. ବି. (ଅଭି + ଇକ + ଶିତ୍) ସମ୍ବନ୍ଧକାରେ ବର୍ଣ୍ଣନ ।
 ଅଭ୍ୟର୍ତ୍ତମାନ—ଶ. ବି. ସେ ରସ ଆହୁରଣକର ବର୍ଣ୍ଣନ କରେ ।
 ଅଭ୍ୟର୍ଷ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ରୂପ + ଶି) ଅଫ୍ଫେଚଣ ।
 ଅଭ୍ୟର୍ତ୍ତମାନ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଭି + ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅନ) ସଂଥାପୁଳା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟର୍ତ୍ତମାନ, ପୁଲା ।
 ଅଭ୍ୟର୍ତ୍ତମାନୟ—ଶ. ବି. (ଅଭି + ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅନୟ) ପୁଲମୟ ।
 ଅଭ୍ୟର୍ତ୍ତମାନ—ଶ. ବି. (ଅଭି + ଅର୍ଦ୍ଧ + କ. ତ) ପୁଲିତ, ଉଚିତ, ସମତୃତ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟର୍ତ୍ତମାନ ।
 ଅଭ୍ୟବକର୍ଷଣ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଭି + ଅବ + କୁମ୍ଭ + ଭା. ଅନ) ନିର୍ଭାର, ଶକ୍ତାଦିର ଉତ୍ତରା, ଆକର୍ଷଣ, ବିକ ବାଣଦିର ଉତ୍ସାହିତ ।
 ଅଭ୍ୟବସ୍ଥନ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଅବ + ସ୍ଵନ୍ତ + ଭ ଅ) ଶନ୍ତର ଆମନନ, ପ୍ରହାରମାତ୍ର, ପ୍ରାତି, ଅବଗେଧ ।
 ଅଭ୍ୟବହରଣ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଭି + ଅବ + ହୃ + ଭା. ଅନ) ବୋଜନ, ଉକ୍ତଣ, ଆହାର ।
 ଅଭ୍ୟବହାର—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଅବ + ହୃ + ଭା. ଅନ) ବୋଜନ, ଆହାର, ଉକ୍ତଣ ।
 ଅଭ୍ୟବହାରୀ—ଶ. ବି. (ଅଭି + ଅବ + ହୃ + ମି. ଯ) ବୋଜନର ଯୋଗ୍ୟ, ଭୋଜନୀୟ, ଆହାରୀ ।
 ଅଭ୍ୟବହୃତ—ଶ. ବି. (ଅଭି + ଅବ + ହୃ + ମି. ତ) ଉକ୍ତିତ, ଭୃତ, ଖାଦ୍ୟତ ।
 ଅଭ୍ୟବସୁନ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଭି + ଅବ + ଇ + ଅ + ଅନ) ସାମନାରେ ଅପରମନ, ପଳାୟନ ।
 ଅଭ୍ୟବସନ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଭି + ଅବ + ଅନ) ଅଭ୍ୟାସ, ସୁନ୍ଦରୀ ଏକବୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା, ବାବମ୍ବାର ଆବୃତ୍ତି ।
 ଅଭ୍ୟବସ୍ତମ୍ୟ—ଶ. ବି. (ଅଭି + ଅବ + ମି. ଅନୟ) ଯାହା ଅଭ୍ୟାସ ବା ମୁଖ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ।

ଅଭ୍ୟସ୍ତ—ଶ. ବି. (ବ. ଶି) ଅଥସ୍ତ—ପୁତ୍ର, ଉର୍ଷାନ୍ତିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟସ୍ତମ୍ୟ ।
 ଅଭ୍ୟସ୍ତକ—ଶ. ବି. ଅଭ୍ୟସ୍ତକ ଉର୍ଷାନ୍ତିତ, ଶିର୍ଷାକାର, ଉର୍ଷୀ, ମାଧ୍ୟମ ଗୁଣରେ ଦୋଷିତା ।
 ଅଭ୍ୟସ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୁଣରେ ଦୋଷିତା ଗୋପ, ଉର୍ଷା, ଦେଷ, ନିତା ।
 ଅଭ୍ୟସ୍ତ—ଶ. ବି. (ଅଭି + ଅସ + ମି. ତ) ବାବମ୍ବାର କାର୍ଯ୍ୟର ଆବୃତ୍ତି, ଯାହା ଅଭ୍ୟାସ କରିଯାଇଥାଏ, ଶିକ୍ଷା କରିଯାଇଥିବା, ଆସୁଛି କରିବା, ଶିକ୍ଷିତ, ଯୋଗ୍ୟାୟାଇଥିବା, (ବି) ଅଭ୍ୟାସନ ।
 ଅଭ୍ୟସ୍ତବିଦ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ବ. ଶି) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ବିଦ୍ୟାକୁ ଅଭ୍ୟାସଦ୍ୱାରା ସିଂହ କରିଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟସ୍ତବିଦ୍ୟା ।
 ଅଭ୍ୟସ୍ୟ—ଶ. ବି. (ଅଭି + ଅସ + ମି. ଯ) ଅଭ୍ୟାସଯୋଗ୍ୟ, ସୁନ୍ଦରୀ ଆଲୋଚନୟ ।
 ଅଭ୍ୟାକାଞ୍ଜିତ—ଶ. ବି. ଉପ୍ରସିଦ୍ଧ, ବାସ୍ତିତ, ଅଭିଲିପିତ, ଇଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟାକାଞ୍ଜିତ ଅଭ୍ୟାଜ୍ୟାତ —ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ଖ୍ୟା + ମି. ତ) ମିଥ୍ୟାରେ ଅଭିପୁକ୍ତ, ମିଥ୍ୟାପକାଦତ୍ତ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟାଜ୍ୟାତା ।
 ଅଭ୍ୟାଜ୍ୟାନ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ଖ୍ୟା + ଅନ) ମିଥ୍ୟା ଅଭିଯୋଗ, ମିଥ୍ୟାପକାଦତ୍ତ ।
 ଅଭ୍ୟାଗତ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ଗମ + ତ) ଅଭିଥ, (ବି) ସମ୍ମାନଗତ, ହୃତାତ୍ ଉପସ୍ଥିତ, ଆଗନ୍ତୁକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟାଗତା ।
 ଅଭ୍ୟାଗମ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ଗମ + ଅ) ପଦ୍ମଶିଳା, ଉପସ୍ଥିତ, ସମ୍ମାନକୁ ଆସିବା, ଦର୍ଶନ, ମୁଲଖାତ୍, ନୈକଟ୍ୟ, ଅଭିଥ ସମ୍ବୁଦ୍ଧକା, ପୁତ୍ର, ଆପାତ, ମାରଣ, ବଧ, ବରେଧ, ହାତୁଡ଼ିବା, ସାମନାରେ ପଡ଼ିବା, ସ୍ତ୍ରୀକାର ।
 ଅଭ୍ୟାଗମନ—କ୍ଲ. ବି. ସମ୍ମାନଗମନ, ଅଭ୍ୟାଗମନ ।

ଅଭ୍ୟାଗରିକ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆଗରି + ଅ) ଇକାର ପରିବାର ପୋଷଣରେ ମକୋ-ଯୋଗୀ, ପରିଜନବ୍ୟାପୁତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟାଗରିକା ।
 ଅଭ୍ୟାଗାତ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆଗାତ) ଆକମଣ, ଚଢାଉ, ତ ଡିନ ।
 ଅଭ୍ୟାଗାତ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ହନ୍ + ଇନ୍) ହୃଂସାଣିଳ, ଆଗାତକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟାଗାତିନା ।
 ଅଭ୍ୟାଗୁର—ସୁ. ବି. ଅଭି + ଆ + ଚର + ଅ) ସଂତୋଷବ୍ୟାବେ ଆଚରଣ ।
 ଅଭ୍ୟାଙ୍କାସ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ଙ୍କା + ଅ + ଯୁକ୍) ଅଭିଙ୍କାନ, ଅନୁବୁପଙ୍କନ ।
 ଅଭ୍ୟାଜାନ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ଜନ + ଅ) ଅଭ୍ୟାଜିତାର ।
 ଅଭ୍ୟାଭିନ୍ଦୁ—ସୁ. ବି. ସଂରମ୍ଭବ୍ୟାପକ, ପରମେ-ଶୁର, (ବି) ଗୃହୀତ, ଯାହା ଗ୍ରହଣକର ହୋଇଥାଏ ।
 ଅଭ୍ୟାକାନ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଭି + ଆକାନ) ପ୍ରାବନ୍ତ, ଶର୍ଷଣ, ସାମନାରେ ପଦାର୍ଥ-ଗ୍ରହଣ ।
 ଅଭ୍ୟାଧାନ—କ୍ଲ. ବି. (ଅଭି + ଆଧାନ) ଯଥାବିଧରେ ଅଗ୍ନି ଯଷ୍ଟାପନ ।
 ଅଭ୍ୟାନ୍ତ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଅମ + ତ) ବେଗପୁକ୍ତ, ନିଷ୍ଠାପିତ, ବି. ସୁ. ମକ୍ତୁ, ବେଗବ୍ୟକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟାନ୍ତା ।
 ଅଭ୍ୟାପତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ପଦ୍ମ + ତ) ଅଭିମୁଖୀଗମନ, ସମ୍ମାନକୁରିବା ।
 ଅଭ୍ୟାପତ୍ର—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆପତ୍ର) ବିପଦ, ହୁର୍ଷକଣ୍ଠ, ହୁର୍ଷର୍ଗ୍ୟ, ହୁର୍ଷକଣ୍ଠ, ସଂନାଶ, ଆଶାନେପ ।
 ଅଭ୍ୟାମର୍କ—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ମୁଦ୍ର + ଅ) ପୁତ୍ର, ରଣ, ନିଷ୍ଠାପିତ, ପରାମ, ଲକ୍ଷେତ୍ର । ଯୋଗ୍ୟ ।
 ଅଭ୍ୟାୟୁଂସେନ୍ୟ—ବି. ସଂଥା, ନିୟମର ଅଭ୍ୟାସନ୍—ସୁ. ବି. (ଅଭି + ଆରମ୍ଭ) ପ୍ରଥମାର୍ଯ୍ୟ, ଥରେ ଆବଦ୍ୟ କର୍ମର ପୁନରାଗମ୍ଭେ ।

ଅଭ୍ୟାବୁଦ୍ଧ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ବୁଦ୍ଧ + ତ) ଅଭି ଆବୁଦ୍ଧ, ସେ ଅଧିକ ଦୂର ଚଢ଼ିଥିଲୁ ।

ଅଭ୍ୟାବେହ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ଆବେହ) ଅଭିମୁଖାବେହଣ, ମଳକପିଶେଷ ।

ଅଭ୍ୟାବେହଣୀୟ—ନୀ. ବି. ଆବେହଣର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅଭ୍ୟାବର୍ଜି—ନୀ. ବି. ସୁଲାପୁନଃ ଫେରିବା, (ବି) ଅଭିଶୟ ଆବୁଦ୍ଧି ।

ଅଭ୍ୟାବର୍ତ୍ତିନ—ନୀ. ବି. ସବଦା ସ୍ଥିତିଶୀଳ, (ବି) ପ୍ରମାଣର ଅଭାବ । [କୃତ୍ତାବ ।

ଅଭ୍ୟାବୁଦ୍ଧି—ସ୍ଵା. ବି. ପୌନଃପୁନ୍ୟ, ସମ-

ଅଭ୍ୟାଶ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ଅଶ + ଭ. ଅ) ଆବୁଦ୍ଧି, ନିକଟ ।

ଅଭ୍ୟାସ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ଅସ + ଭ. ଅ) ପୁନଃପୁନଃ ଅନୁଶାଳନ, ଶିକ୍ଷା, ଆବୁଦ୍ଧି, (ଦ୍ୱ.) ନିକଟ, ସମୀପ ।

ଅଭ୍ୟାସଗତ—ନୀ. ବି. ('ତର) ଅଭ୍ୟାସ, ସାହିତ୍ୟକ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟାସଗତ ।

ଅଭ୍ୟାସାଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ସଦ. ଶିର + ଭ. ଅନ) ପ୍ରହାର, ଆନମଣ, ଶନ୍ତ ସମ୍ମତ ଗମନ ।

ଅଭ୍ୟାସଦ୍ୱିତୀ—ବି. ଲ ତରି: (ଅଭ୍ୟାସ + ସିତ) ଅଭ୍ୟାସ ବା ପାଧନା ଦ୍ୱାରା ଆୟୁର, ମୁଖ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ।

ଅଭ୍ୟାସୀ—ପୁ. ବି. (ଅଭ୍ୟାସ + ରନ) ଅଭ୍ୟାସକାରୀ, ଅଭ୍ୟାସକ୍ରମୀ, ଯେ କୌଣସି ବିଷୟକୁ ଅଭ୍ୟାସ କରିଥାଏ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟାସିମା ।

ଅଭ୍ୟାସତ—ବି. (ଅଭି + ଆ + ହନ + ତ) ଅହତ, ଆହାତ, ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ।

ଅଭ୍ୟାସାର—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ଆ + ହୁ + ଭ. ଅ) ଦୟୁତା, ଅପହରଣ, ଉକା-ସୁତ, ଆନମଣ, (ବିଦ୍ୟୁତ) ।

ଅଭ୍ୟାସଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ଭ. ଅନ) ନଳସେଚନ, ପ୍ରୋକ୍ଷଣ, ପାଣିରୁଷା ।

ଅଭ୍ୟାସଣୀୟ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ମୀ. ଅନୀୟ) ପ୍ରୋକ୍ଷଣଯୋଗ୍ୟ, ଯହିରେ ଜଳସେଚନ କରିବା ଉଚିତ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟାସଣୀୟ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷିତ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ମୀ. ତ) ପ୍ରୋକ୍ଷିତ, ଯାହା ଉପରେ ଜଳ ସଞ୍ଚାହୋରାଇଥି, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟକ୍ଷିତ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଯ—ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ) ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଯ, ବେଶି ଉଚା ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷତାମୀ—ପୁ. ବି. ସେ ଶୁକ୍ର ଉପ-ଚକ୍ର ଉଠେ, (ପୁ. ବ) ବୁଦ୍ଧ ବିଶେଷ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟକ୍ଷତାମୀ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଯ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ତ + ଭ. ଅ) ସମୁକ୍ସ୍ୟ, ସଞ୍ଚ, ବଣି, ଗଦା, ସଙ୍ଗତ, (ବି) ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଯ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଯିତ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ତ + କ, ତ) ଅଭିଶୟ ଉନ୍ନତ, ସମର୍ଥ, ପାରିଗ, (ବି) ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଯୁ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଯିତ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୋଣନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + କୁଣି + ଭ, ଅନ) ଉଚେଷ୍ଟରରେ ପ୍ରଶଂସା, କେଳେକାର, (ବି) ଅଭିଜନ୍ମେ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଥାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ଭା + ଭ, ଅନ) ଉତ୍ଥାନ, ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁସ୍ୟ, ଉନ୍ନତ, ଉଦୟମ, ସମୁର୍କନା, ଉଦୟୁ, ସୁଖ୍ୟାତ, ବିଦେହେ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଥାୟୀ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ଭା + କ. ରନ) ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଥାନକାଶ୍ମୀ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷାମୀ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଥାୟୀମୀ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁସ୍ୟ—ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ର + ଭ. ଅ) ମଙ୍ଗଳ, ଉନ୍ନତ, ଉତ୍ଥାନ, ବୃକ୍ଷ, ସମୁକ୍ତ, ଉତ୍ସବ, ବୃକ୍ଷିଗ୍ରାମ, ଧର୍ମ, ସୁଧୋର୍ମଲ୍ୟ, ମୁଖ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁସ୍ୟହେତୁ—ପୁ. ବି. ସମୁକ୍ତିର କାରଣ, ଯଜ୍ଞଦିଵ ଅନୁଷ୍ଠାନକ୍ରମ ସେ ଧର୍ମୀୟଶୟ ହେତୁ । [ଶ୍ରୀ କ୍ରିତ୍ୟ ଯଜ୍ଞ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁସ୍ୟେଷ୍ଟି—ବି. (ମଧ୍ୟକ. ଧା) ପ୍ରାୟ-ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଦାରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ପ୍ରତିକଳ ଉଦା-ହରଣ, ବିପକ୍ଷର ଅନୁଷ୍ଠାନକ୍ରମ ସେ ଧର୍ମୀୟଶୟ ହେତୁ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଦାରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ପ୍ରତିକଳ ଉଦା-ହରଣ, ବିପକ୍ଷର ଅନୁଷ୍ଠାନକ୍ରମ ସେ ଧର୍ମୀୟଶୟ ହେତୁ ।

ଅଭ୍ୟକ୍ଷୁଦିତ—ବି. କି. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ର + କ, ତ) ଉତ୍ସଦିତ, ସମୁକ୍ତ, ଅଜୀ-କୁତ, ପ୍ରତିକଳ, ସ୍ଵାକୃତ ।

ଅଭ୍ୟପେତ୍ୟଶୁଣ୍ଡୁ ଶା—ବି. (ଅଭ୍ୟପେତ୍ୟ + ଶୁଣ୍ଡୁ ଶା) ବୁକିଶ କରିବାର ଚାକ୍ର, ଗୁକିଶାକରିବାର ଚାକ୍ରଭଙ୍ଗ ।

ଅଭ୍ୟପାରିତ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ରତ + ମୀ, ତ) କଥତ, ଉତ୍ସ, ବିଷ୍ଟିପୁ, ବିଶ୍ଵିତ, ଆଷିପୁ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟପାରିତ ।

ଅଭ୍ୟପାରିତ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସପାରିତ) ଉତ୍ସେଲିତ, ସମପିତ, ଉତ୍ସତ, ଆଦରସହିତ ସତ୍ତ୍ଵକୁତ, ଉତ୍ସତ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟପାରିତ ।

ଅଭ୍ୟପକ୍ଷତ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସପକ୍ଷତ) ସମ୍ପକ୍ରୁପେ ଉତ୍ସତ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟପକ୍ଷତ ।

ଅଭ୍ୟପରତ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସପରତ) ନିକଟାଗତ, ଆପତ୍ତି, ନିଷ୍ଠିତ, ପ୍ରତିକଳ, ପ୍ରତିକାର, ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ, ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ୍ମକ, ପ୍ରାପ୍ତ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟପରତ ।

ଅଭ୍ୟପରମ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ଗମ + ଭ. ଅ) ନିକଟକୁ ଗମନ, ନିଷ୍ଠିତୁ, ପ୍ରତିକଳ, ସ୍ଥାକାର, ଚାକ୍ର, କଳ୍ପନା, ମତ, ଆସନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟପରମସିକାନ୍ତ—ବି. (ମଧ୍ୟ. କ. ଧା) ସ୍ଵାକୃତ, ପ୍ରତିକଳ, (ନ୍ୟାୟମତେ) ପ୍ରଥମେ ସତ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରି ପରେ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା ।

ଅଭ୍ୟପରତି—ସ୍ଵା. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ପଦ + ଭ, ତ) ଅନୁଗ୍ରହ, ଉପକାର, ରକ୍ଷଣ, ସ୍ଥାକାର, ଅଜୀକାର, ସାନ୍ତ୍ବନା, ସଫେର ।

ଅଭ୍ୟପନ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ପଦ + ମୀ, ତ) ଶ୍ଵାକୃତ, ଅଜୀକୃତ, ଶରଣାର୍ଥୀ, ରକ୍ଷିତ, (ସ୍ଵା) ଅଭ୍ୟପନୀ ।

ଅଭ୍ୟପାୟ—ପୁ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ର + ଶ, ଅ) ସଦୁପାୟ, ପ୍ରତିକଳ, ଅଜୀକାର ।

ଅଭ୍ୟପାୟନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସପାୟନ) ଉପହାର, ଉପତୌକଳ, ଭେଟି, ଦର୍ଶନ ।

ଅଭ୍ୟପାବୁତ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ଆ + ବୁ + କ, ତ) ପ୍ରତିକଳିତ ।

ଅଭ୍ୟପେତ—ନୀ. ବି. (ଅଭି + ଉତ୍ସ + ର + କ, ତ) ଉତ୍ସଗତ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଅଜୀ-କୁତ, ପ୍ରତିକଳ, ସ୍ଵାକୃତ ।

ଅଭ୍ୟପେତ୍ୟଶୁଣ୍ଡୁ ଶା—ବି. (ଅଭ୍ୟପେତ୍ୟ + ଶୁଣ୍ଡୁ ଶା) ବୁକିଶ କରିବାର ଚାକ୍ର, ଗୁକିଶାକରିବାର ଚାକ୍ରଭଙ୍ଗ ।

ଅଭ୍ୟସ—ପୁ. ବ. (ଅଭ୍ୟ + ଉଷ + କ. ଅ) ଉଷତ୍ରଷ୍ଟ ଶସ୍ଥାଦ, ଅଲ୍ପଭାବେଇ-
ଥବା (ମୁଗପରୁଛି), ବେଟି ।

ଅଭ୍ୟସ—ପୁ. ବ. (ଅଭ୍ୟ + ଉଷ + ମୁ. ଅ) ଉଷତ୍ରଷ୍ଟ (ଅଭ୍ୟସଦେଖ) ।

ଅଭ୍ୟସ—ପୁ. ବ. (ଅଭ୍ୟ + ଉଷ + ମୁ. ଅ) (ଅଭ୍ୟସ ଦେଖ) ।

ଅଭ୍ୟ—ଧାରୀ, ମନନକରିବା, ଗତିକରିବା ।

ଅଭ୍ୟ—ପୁ. ବ. (ଅପ + ଭ୍ୟ + କ. ଅ) ଆକାଶ, ମେଘ, ମେଘନାଲ, ମୁଥା,
ସୃଷ୍ଟି, ଅଭ୍ୟଧାରୀ ।

ଅଭ୍ୟଂକର—ବି. (ଅଭ୍ୟ + କଷ + କ. ଅ) ଗନନଶୀ, (ବି) ବାୟୁ ।

ଅଭ୍ୟଂକର—ଶି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + କିନ୍ତୁ + କ) ଅଭ୍ୟଂକରଶୀ, ଅଭ୍ୟଂକ (ବି) ମେଘ, ବାୟୁ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟଂକରା ।

ଅଭ୍ୟକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଭ୍ୟ + କ) ଅଭ୍ୟ-
ଧାରୀ, ଅଭ୍ୟ ।

ଅଭ୍ୟପିଶାଚ—ପୁ. ବ. କ. ଧା, (ଅଭ୍ୟ +
ପିଶାଚ) ଘରୁଗ୍ରହ ।

ଅଭ୍ୟପିଶାଚକ—ପୁ. ବ. (ଅଭ୍ୟ ପିଶାଚ +
କ) ଘରୁଗ୍ରହ ।

ଅଭ୍ୟମୁଷ୍ଠ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ତି) ଆକାଶକୁସୁମ,
ବର୍ଣ୍ଣାଳଳ, (ପୁ) ଦେବତଙ୍କ, କନ୍ଦମୁଗ୍ରହ ।

ଅଭ୍ୟବାଟିକ—ପୁ. ବ. (ବ. ଗ୍ର.) ଆମା-
ତକ, ଆମୁଡ଼ା ।

ଅଭ୍ୟବୟ—ବି. (ଗତତ୍ତି) ବୈଦ୍ୟକ ବିଧରେ
ମାରି ଅଭ୍ୟ ।

ଅଭ୍ୟବେଦୀ—ପୁ. ବ. (ଅଭ୍ୟ + ବେଦ. + କ.
ରନ) ଅଭ୍ୟଂକର, ଆକାଶବୁନୀ, ଗନନ-
ଶୀ ଅଭ୍ୟଂକ, ଅଭ୍ୟଂକ, ଉତ୍ସରଗେ
ଗାତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟବେଦୀନା ।

ଅଭ୍ୟମ—ପୁ. ବ. (ନ. ଗତତ୍ତି) ଭ୍ୟମର ଅଭ୍ୟବ,
ଅପ୍ରମାଦ, ଭୁଲ ନହେବା, (ବି) ଭ୍ୟମ-
ଶୀଯ, ପ୍ରମାଦବିମ୍ବନ, ଭୁଲରହିତ, (ଭ୍ୟମ-
ଶୀଯ), (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟମ ।

ଅଭ୍ୟମାଂଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଜଟମାଂଶୀ
ଲିତାବିଶେଷ ।

ଅଭ୍ୟମାରଙ୍ଗ—ପୁ. ବ. (ମଧ୍ୟ + କ. ଧା)
ବୀରବତ, କନ୍ଦକ ହସ୍ତୀ ।

ଅଭ୍ୟମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଭ୍ୟ ମ + କ + ର)
ପଂଦିଗର ହସ୍ତିନା, ବୀରବତ ହସ୍ତୀର
ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅଭ୍ୟମପତି—ପୁ. ବ. (ଅଭ୍ୟ ମ + ପତି)
(ଗତତ୍ତି) ବୀରବତହସ୍ତୀ । [ହସ୍ତୀ]

ଅଭ୍ୟମୁଷ୍ଠ—ପୁ. ବ. (ଗତତ୍ତି) ବୀରବତ
ଅଭ୍ୟମୁବଲିତ—ପୁ. ବ. (ଗତତ୍ତି) ବୀର-
ବତହସ୍ତୀ । [ମଧ୍ୟ]

ଅଭ୍ୟରେହ—ପୁ. ବ. (ବ. ଗ୍ର.) ବୈଦ୍ୟମ-
ଅଭ୍ୟାତ୍ମକ—ଶି. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଶ୍ରୀତ୍ସନ,
ପ୍ରାହାର ଭାର ନାହିଁ ।

ଅଭ୍ୟାନ—ଶି. ବି. (ଅ + ଭ୍ୟାନ) ନ. ଗତତ୍ତି)
ଭ୍ୟାନିଶ୍ଚନ୍ୟ, ଭ୍ୟାନମ୍ବନ, ପ୍ରାହାର ।

ଅଭ୍ୟାନିଶ୍ଚନ୍ୟ—ଶି. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଯେଳମ୍ୟ-
ଭେଦ ବିଶ୍ୱମ୍ବରେ ଭ୍ୟାନମ୍ବନ ପଢିନାହିଁ,
ଅଭ୍ୟାନ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭ୍ୟାନିଶ୍ଚନ୍ୟା ।

ଅଭ୍ୟାନ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ଗତତ୍ତି) ଅପ୍ରମାଦ,
ଅଭ୍ୟମ ।

ଅଭ୍ୟାବକାଶ—ପୁ. ବ. (ବ. ଗ୍ର.) ଆକାଶ-
ବୁଧ ଅବକାଶ, ପାଞ୍ଚ ଜାଗା, ଆକାଶ
ଛଢା ଅନ୍ୟାବରଣ ନୁହେ, ମେଘନଳ-
ବର୍ଣ୍ଣନ, ବୃଷ୍ଟି ।

ଅଭ୍ୟାବକାରୀକ, ଅଭ୍ୟାବକାଶୀ—କେବଳ
ଆକାଶ ଆବରଣ୍ୟୁକ୍ତ ।

ଅଭ୍ୟାବକାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭ୍ୟ + କ, ର) (ର)
କୌକାରୁ ପାଣିରେ ଦାଇବାର କାଠରେ
ଦିଆରି ପାତ୍ରବିଶେଷ, ବେଶ୍ୟାଆ,
ମଳପରିଷ୍ଠାରକ କାଠକୋଦାଳ ।

ଅଭ୍ୟାତ—ଶି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ତତ) ଫଳ-
ନ୍ତିତ, ମେଘାତିନ୍ଦ, ଆକାଶରେ ମେଘ
ବାହାରିଥିବା ।

ଅଭ୍ୟାସ—ଶି. ବି. (ଅଭ୍ୟ + ଏସ) ମେଘ-
କାର ମେଘମୁକୀୟ, ଆକାଶମୁକୀୟ ।

ଅଭ୍ୟାସ—ଶି. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଗତିଶୀଳ,
ଅଚଳ, ପ୍ରିର, ପୁ. ବ. (ଅ + ଭ୍ୟାସ +
ରା. ଅ) ନ୍ୟାସ, ଅଚଳ, ପକ୍ଷପାତରହୃତ୍ୟ
ଅଭ୍ୟାସ—ବି. (ଅ + ଭ୍ୟାସ + ଅ) ଅଚଳ
ନ୍ୟାସ, (ବି) ଗମନଶୀଳ, ଗତିଶୀଳ,
ଉଚିତ, ନ୍ୟାସ ।

ଅଭ୍ୟାସ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ତି) ସେ ମେଘରୁ
ବାହାରେ, ବଜ୍ର, ବିଦୁତ୍ୟରୁ ।

ଅଭ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅ + ଭ୍ୟ + ଅ) ମହତ୍ତ,
(କ୍ଲୀ) ଜଳ ।

ଅମ—(ଧାରୀ) ବୁରୁଷହେବା, ଗତ, ଶବ,
ବ୍ରେଜନକରିବା, ସେବାରେ ପ୍ରସ୍ତୋଗ ।

ଅମ—ପୁ. ବ. (ଅମ + ଅ) ରେଗ, ପାତ୍ରା,
ଆମୟ, (ବି. ବି) କଞ୍ଚା, ଅପକ ।

ଅମଗ୍ନ—ପୁ. ବ. ଗୋଟିଏ ସାଗର-
ବିଶେଷର ନାମ ।

ଅମଙ୍ଗ—ଶା. ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନିଷ୍ଟକୁ,
ଅପମତ, ନାଶକ, ନାମଙ୍ଗ ।

ଅମଙ୍ଗଳ—ପୁ. ବ. (ଅ + ମଙ୍ଗଳ) ଅଶ୍ଵର,
ଦୂର୍ଘଟନା, ଦୂର୍ଘାଗ୍ୟ, ଏରଣ୍ୟବ୍ରକ୍ଷ, ବିପଦ,
ଦୂର୍ଲକ୍ଷଣ, ଅନନ୍ଦାଶ ।

ଅମଙ୍ଗଳକର—ବି. (ଅମଙ୍ଗଳ + କର)
ଯାହା ଅଶୁଭ ଘଟାଏ ।

ଅମଙ୍ଗଳପତକା—ଶା. ବି. (ପୁ.ସ୍ତ୍ରୀ.)
ଅଶୁଭଦର୍ଶନ, ଯାହାର ଦର୍ଶନରେ
ଅମଙ୍ଗଳ ଘଟେ ।

ଅମଙ୍ଗଳଜନକ—ଶି. ବି. (ନ. ଗତତ୍ତି)
ଅଶୁଭକର, ଅନିଷ୍ଟକାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅମଙ୍ଗଳଜନକା ।

ଅମଙ୍ଗଳସୂଚକ—ଶି. ବି. (ଗତତ୍ତି) ଅକଲ୍ୟାଣ-
ଜ୍ଞାପକ, ଶୁଭମୟକରିତାର ଲକ୍ଷ୍ୟପ୍ରେକ୍ଷକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମଙ୍ଗଳସୂଚକା ।

ଅମଙ୍ଗଳଆ—ଶା. ପୁ. ବି. ଅଶୁଭଦର୍ଶନ,
ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ଶୁଭ ହୁଏ ନାହିଁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମଙ୍ଗଳୀ ।

ଅମଙ୍ଗଳ—ଶି. ବି. (ନ ଗତତ୍ତି) ଅମଙ୍ଗଳ-
ଜନକ. ଅଳକଣୟୁକ୍ତ, ଲକ୍ଷ୍ୟରତ୍ନ ।

ଅମଙ୍ଗଳା—ଶା. ବି. (ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ) ବିବାହର
ପୁରୁଷନ ଯେଉଁ ବରକନ୍ୟଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ
ବା ଅଧିବାସବିଧ୍ୟ ହେବାର ନ ଥାଏ ।

ଅମଗ୍ନ—ଶା. ବି. (ଅ + ମଗ୍ନ) ଅଙ୍ଗଦ୍ୟମଣ୍ୟ-
ବିଶେଷ, କଣମଗ୍ନ, ନିକୃଷ୍ଟ ମସ୍ତ୍ୟ,
ନିକୃଷ୍ଟ ଜାତି ।

ଅମଳା—ଶ୍ର. ବି. ଯାହା ମଳା ହୋଇ
ନାହିଁ, ଅମାର୍କିତ, ଅପରିଷ୍ଠ ତ ।
ଅମଟାଳ—ଶ୍ର. ବି. ବାଲିଆମାଟି, ଫପସା-
ମାଟି ।
ଅମଠ—ଶ୍ର. ବି. କମ୍ପଟ୍ଟୁ, ଯେ ମଠୁଆ
ବା ଅଳ୍ପୁଆ ନୁହେ ।
ଅମଠୁଆ—ଶ୍ର. ପୁ. ବି. ନିରଳସ, ଯେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ହେଲା ବା ବିଳମ୍ବ କରେ-
ନାହିଁ, (ସ୍ଵା) ଅମଠେର ।
ଅମଢା—ଶ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ବାଟରେ କେବୁ
ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ, ଅବାଟ, ଅମର୍କିତ ।
ଅମଣ—ଶ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ପଶୁ ମଣ ହୋଇ
ନ ଥାଏ, ଅଗ୍ରିଷ୍ଟି, ଅବାଧ ।
ଅମଣଶମଣ—ଶ୍ର. ବି. ଉଚନାତ, ଅସୁମାନ,
ଅସମତଳଭୂମି । [ଅଗ୍ରିଷ୍ଟି ।]
ଅମଣା—ଶ୍ର. ବି. ଅମଣିଆଁ ପଶୁ, ଅବାଧ,
ଅମଣିଆଁ—ଶ୍ର. ବି. ଦେବତାପାଇଁ ଅଭ୍ୟ-
ପ୍ରେତ, ଘେଗଲାଗି ନ ଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟ ।
ଅମଣିଷ—ଶ୍ର. ବି. ବି. (ସ୍ଵ. ଅମନ୍ତ୍ରୟ) ।
ଅମନ୍ତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. ବି. (ସ୍ଵ. ଅମନ୍ତ୍ର୍ୟ) (ଦେଖ)
ଅମଣ୍ଡ—ଶ୍ର. ବି. ଯାହାର ମଣ୍ଡ ନାହିଁ,
ଭୃଷଣସ୍ଥାନ, (ବି) ଏବଣ୍ଟବୁଷ ।
ଅମତ—ଶ୍ର. ବି. ବେଗ, ମୃଦୁ, କାଳ,
ଅସମତ, ଅନଭ୍ୟପ୍ରେତ, (ବି) ଅନମତ,
ଦେବତ, ଅଞ୍ଚାତ, ଅନସ୍ତ୍ରାଷ୍ଟ, (ସ୍ଵା) ଅମତା ।
ଅମତି—ଶ୍ର. ବି. କାଳ, ଚନ୍ଦ୍ର ସମୟ,
ଦଣ୍ଡ, (ସ୍ଵା. ବି) ପାତ୍ର, ରୂପ, ଆସମୟାମତ,
ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି, ଅଙ୍ଗନତା, ଅରୁଚ, ବିକୃଷ୍ଟା ।
ଅମତବାନ୍—ଶ୍ର. ଅପରିଷ୍ଠବୁଦ୍ଧିଯୁକ୍ତ ।
ଅମତ୍—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମ୍ + ଅନନ୍ତ) ଭେଜନ-
ପାତ୍ର, ଭଜନ, ଜଳପାତ୍ର, (ବି) ଶତ୍ରୁ
ଅଭିଭବକ, ଗମଣାଳ ।
ଅମତି—ଶ୍ର. ବି. (ନ + ମତ) ନ. ତତ୍;
ମତ ନୁହେ, ଅମାଜାଲ, ଅଭିପ୍ରାୟନୁହେ,
ଅପ୍ରମତ୍ତ, (ସ୍ଵା) ଅମତି ।
ଅମହର—ଶ୍ର. ବି. ନ. ତତ୍; (ନ + ମତର)
ଅନ୍ୟପ୍ରତିଦେବଣ୍ଟନ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍ମନକ, ମାସ୍ତ୍ରି-
ରହିତ, (ବି) ଦେବାଭବ, (ସ୍ଵା) ଅମହର ।
ଅମହାମ—ଶ୍ର. ବି. ଆୟୁ, ଆଦାୟ, ପ୍ରାପ୍ତ,
ଦିଦେଶାଗତ ପଣ୍ଡବ୍ୟ ।

ଅମଧ—ଶ୍ର. ବି. ମନ୍ଦ, ଅସଙ୍ଗତ, ଅନୁଚିତ,
ଅମେଷ ।
ଅମନସ—ଶ୍ର. କାର୍ଯ୍ୟମମନୋଶାନ,
ମନୋବୃତ୍ତିଶାନ୍ୟ, ଅନ୍ୟମନସ୍ ।
ଅମନ—ଶ୍ର. ବି. ଯେହିଠାକୁ ମନପ୍ରବେଶ
କରି ପାରେ ନାହିଁ, ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ।
ଅମନସ୍—ଶ୍ର. ବି. (ବ. ଶ୍ର.) କାର୍ଯ୍ୟମ-
ମନୋରହିତ, ମନୋବୃତ୍ତିଶାନ୍ୟ, ନିବୁଦ୍ଧ-
ତିରୁତ୍ତି ।
ଅମନ୍ତ୍ର୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ବି. (ବି) ମନ୍ତ୍ର୍ୟତା-
ଶ୍ରବ୍ୟକ୍ରିୟ, ପଶୁପର ଲେକ, ଅସୁର, ପଶୁ,
ଦେବତା, ବୃକ୍ଷାଦି, (ବି) ମନ୍ତ୍ର୍ୟଶାନ,
ବିଜନ, ନିଷ୍ଠାଧ, ମତ, ଶାନ, ନିଷ୍ଠୁତ,
ମନ୍ତ୍ର୍ୟତାଶାନ ।
ଅମନ୍ତ୍ର୍ୟତା—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ମନ୍ତ୍ର୍ୟତା)
ଅମଣିପଣ, ନିଷ୍ଠୁତତା, ନିଷ୍ଠାଧତା,
ପାଶବିତ ।
ଅମନୋରତ—ଶ୍ର. ବି. ଅନଭ୍ୟପ୍ରେତ ।
ଅମନୋରତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ + ମନୋ—
ମତ) ନ. ତତ୍; ଅନଭ୍ୟପ୍ରେତ, ଅପସନ୍,
ମନାନୁସାରେ ନୁହେ ।
ଅମନୋଯୋଗ—ଶ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍)
ମନୋଯୋଗ ଅଭିବ, ଅନ୍ୟମନସ୍,
ଅପ୍ରିଧାନ ।
ଅମନୋଯୋଗୀ—ଶ୍ର. ବି. ବି. (ନ. ତତ୍)
ଯାହାର ମନୋଯୋଗ ନାହିଁ, ଅନ୍ୟମନସ୍,
(ସ୍ଵା) ଅମନୋଯୋଗିନୀ ।
ଅମନ—ଶ୍ର. ବି. କମ୍ପଟ୍ଟୁ, ମାର୍ଗ, ପତ୍ର ।
ଅମନ୍—ଶ୍ର. ବି. ସେ ଜାଣେ ନାହିଁ,
ନିରପ୍ରୟାୟ ।
ଅମନ୍—ଶ୍ର. ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ଦେବପାଠଶାନ୍ୟ
ମନ୍ତ୍ର୍ୟନ୍ୟକର୍ମି, (ସ୍ଵା) ଅମନ୍ଦା ।
ଅମନ୍ତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ଅଗ୍ରିଷ୍ଟି,
ସେ ଗୁରୁ କରି ନାହିଁ (ସ୍ଵା) ଅମନ୍ତ୍ରକ ।
ଅମନ୍ଦା—ଶ୍ର. ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ମନ୍ତ୍ର୍ୟନା,
(ବି) ଗ୍ରାମଚତୁର୍ଷୟପରମିତ ଭିକ୍ଷାନ ।
ଅମନ୍ତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. ଅମୁଦୁ, ପିପି, ସତ୍ତର ।
ଅମନ୍ଦ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ମନ୍ଦ) ନ. ତତ୍;
ପଟ୍ଟ, ଉକ୍ତଷ୍ଟ, ମଧ୍ୟବିଧ, ଅରୁଚ, ପଣ୍ଡିତ,
ପକଳ, ବୃତ୍ତି, (ସ୍ଵା) ଅମନ୍ଦା ।

ଅମପା—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ମପା) ଯାହାର
ମାପ ହୋଇ ନ ଥାଏ ।
ଅମମ—ଶ୍ର. ହି. (ବ. ଶ୍ର.) ମମତାଶୂନ୍ୟ
ଉଦ୍‌ବାଧାନ, ନିର୍ମମ, ନିଷ୍ଠୁର, ନୃତ୍ୟ,
ଅନାସ୍ତ୍ର, (ସ୍ଵା) ଅମମା ।
ଅମର—ସ୍ଵ. ବି. (ନ + ମୁ + ଅ) ଦେବତା,
ପାରଦ, କୁଳଶବ୍ଦ, ପିଙ୍କୁଗଛ ଜବାୟ,
ବିବାହର ଯୋଟକ ନିଷ୍ଠବ୍ଦିଶେଷ,
ହାତକଙ୍କାଳୀ, ଅମରକୋଷ ଅଭିଧାନର
ରଚୟିତା, (ବି) ମରଣଶୂନ୍ୟ, ଚରମଶ୍ଵର,
ଅଷ୍ଟୁ, ଅବିନଶ୍ଵର (ସ୍ଵା), ଅମର ।
ଅମରଅଶନ—ଶ୍ର. ବି. (୭ତ୍ର) ଅମୁତ,
ସୁଧା ।
ଅମରକଣ୍ଠକ—ଛାତିଶାରତର ଉତ୍ତିରରେ
ରହୁଷୁର ଅନୁରତ ପରତବିଶେଷ ।
ଅମରକୋଟ—ସିନ୍ଧୁନାର ଅପରପାର୍ଶ୍ୱ
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନିରାକାର ନାମ ।
ଅମରକୋଷ—ଅମରପିଂହକୁତ ଅଭିଧାନ-
ବିଶେଷ ।
ଅମରଗୁରୁ—ଶ୍ର. ବି. (ଅମର + ଗୁରୁ)
୭. ତତ୍; ଦେବଗୁରୁ, ବୃଦ୍ଧଶତ ।
ଅମରଜ—ସ୍ଵ. ବି. (ଅମର + ଜନ + ଥ)
କାଳସ୍ତର ଶଦର, ଦୂଷଣଦିର ବୃଦ୍ଧ ।
ଅମରଜଡ଼ା—ବି. ବାରଗଣ ।
ଅମରଜଟିନା—ଶ୍ର. ବି. ସୁରସବିତ୍ର, ଗଜା ।
ଅମରଜରୁ—ଶ୍ର. ବି. ପାରଜାତାଦି
ପଞ୍ଚଦେବ ତରୁ, ଦେବଦାରୁ ।
ଅମରତା—ଶ୍ର. ବି. (ଅମର + ତା) ମରଣ-
ଶାନତା, ଦେବତା, ସତ୍ତକାରୀଦିଦ୍ଵାରା
ଚିରସୁରଣୀଯୁକ୍ତ ।
ଅମରଦାରୁ—ଶ୍ର. ବି. (କ. ଧା) ଦେବପୂଜକ
ବାହୁଣ, ପୁଜାଶ କାହୁଣ ।
ଅମରଦୃଷ୍ଟି—ଶ୍ର. ବି. (ଅମର + ଦୃଷ୍ଟି) ପଲକ-
ଶକ୍ତିଦୃଷ୍ଟି, ଅନମେଷଦୃଷ୍ଟି ।
ଅମରଧୂମ—ଶ୍ର. ବି. (ଅମର + ଧୂମ)
ଦେବକଳୀ, ଗଜା । [ଧୂର୍ଗ ।]
ଅମରନାଥ—ଶ୍ର. ବି. (୭ତ୍ର) ସୁରସବ-
ରତ୍ନ, କାଶୀର ଅନୁରତ ପ୍ରସିଦ୍ଧଶର୍ମ-
ବିଶେଷ ।

ଅମ୍ବରପତି—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ର,
ଦେବରାଜ, ସୁରରାଜ ।
ଅମ୍ବରପାତନା—ବ. ପ୍ରସବପରେ ପ୍ରସୁତାର
ଫୁଲ ନ ପଡ଼ିବା । [ଧାରୀ ।]
ଅମ୍ବରପୁର—ବ୍ରଦ୍ରଦେଶର ପ୍ରାଚୀନରାଜ
ଅମ୍ବରପୁଷ୍ଟି—ପୁ. ବ. (ବ.ଗ୍ର); କଳାବୃତ୍ତ,
କାଶତ୍ତଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମ୍ବରପୁଷ୍ଟିକା, ରକ୍ତଶରୀ
ଅମ୍ବରପୁଷ୍ଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଗ୍ର) ଅଧିଃ-
ପୁଷ୍ଟିରୂପ ।
ଅମ୍ବରପୁଷ୍ଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଧିଃପୁଷ୍ଟି ବୃକ୍ଷ ।
ଅମ୍ବରରହୁ—କ୍ଲୀ. ବ. (କ.ଧା) ପୁଟିକ, କାର,
ଅମ୍ବରପ୍ରିୟ ରହୁ ।
ଅମ୍ବରରାଜ—ପୁ. ବ. ଦେବରାଜ, ଇନ୍ଦ୍ର ।
ଅମ୍ବରଲୋକ—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ସ୍ଵର୍ଗ,
ଦେବଲୋକ ବ୍ରଦ୍ରଲୋକ ।
ଅମ୍ବରବନ୍ଧୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଆକାଶବନ୍ଧୀ, ଆର ।
ଅମ୍ବରବାଣ୍ମି ତ୍ରୈ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ଦେବାଶ୍ରମ
ସୁରଗଣ୍ୟାର୍ଥୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମ୍ବରବାଣ୍ମିତା ।
ଅମ୍ବରପୁର୍ବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମହାକିମା, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଦୀ,
ଗଙ୍ଗା ।
ଅମ୍ବରପିନ୍ଦ—ପୁ. ବ. ଜଣେ ପ୍ରିୟିକ
ପଣ୍ଡିତ ଓ କବି, ଅମ୍ବରକୋଷାରିଧାନ-
ରଚ୍ୟିତା ।
ଅମ୍ବରହେବିତ—ଶି. ବି. (୭.ତ୍ର) ଦେବରାଜ
କର୍ତ୍ତୃକ ଆରଧ୍ୱତ ବା ଉପାସିତ,
ଦେବତାମାନଙ୍କ ଉପଭୂତ ।
ଅମ୍ବରପ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭.ତ୍ର) ଦିବ୍ୟାଜନା,
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଶ୍ରୀ, ଅପସ୍ତର ।
ଅମ୍ବର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପିଅକୁଆଁଶୀ, ଦୂଷ୍ମା,
ଗୁହ୍ବକନ୍ୟା, ଶୁକ୍ରତୀ, ରତ୍ନପୁରୀ, ରତ୍ନମୟୁ,
ବିହୁଆର୍ତ୍ତ, ଦରଗଛ, ରତ୍ନବାରୁଣୀବୃକ୍ଷ,
ମହାମଳୀବୃକ୍ଷ, (ବିଂ) ମରଣଶ୍ଵରା ।
ଅମ୍ବରଜନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭.ତ୍ର) ଅପସ୍ତର,
ଦେବ-ସ୍ତ୍ରୀ । [ପରିତ ।]
ଅମ୍ବରତ୍ରୁ—ପୁ. ବ. (ଅମର + ଅତ୍ର) ସୁମେରୁ
ଅମ୍ବରଧ୍ୱପ—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ପ୍ରସୁତାର
ଇନ୍ଦ୍ର, ଶିବ । [ଇନ୍ଦ୍ର ।]
ଅମ୍ବରଧୀଶ—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ଦେବଧିପତି,

ଅମ୍ବରପାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ସୁରତରକିଣୀ,
ଗଙ୍ଗା ।
ଅମ୍ବରପ୍ରୀ—ପୁ. ବ. ପଣ୍ଡମୀ, ଧାରୀ, (ବି)
ଅବିନଶ୍ର ଆସ୍ତା ।
ଅମ୍ବରପୁର୍ବ—ପୁ. ବ. ସ୍ଵର୍ଗ, ରତ୍ନପୁରୀ,
ପୁମେରୁପବ୍ଲତ, ଅମ୍ବର୍ତ୍ତୁ ।
ଅମ୍ବରବତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅମର + ବତ୍ର + ଶୀ)
ଇନ୍ଦ୍ରାଲୟ, ଦେବତାମାନଙ୍କର ପୁରୀ ।
ଅମ୍ବରବତୀ (କଟକ)—ଗ୍ରା. ବ. କଟକଜିଲାର
ଦର୍ପଣିକିଲାନ୍ତର୍ଗତ ଇତିଆ ଗ୍ରାମନିକଟ-
ବନ୍ଧୀ ପାହାଡ଼ ।
ଅମରତ—ସା. ହାଉଦା, ହାତୀ ଉପରେ
ବର୍ଷିବାର ଆସନ ।
ଅମରିଷ—ଗ୍ରା. ବ. କୋଧ, ଅଧୋଧୀ,
ପରଶ୍ରାକାରତା, ଅଦୋତି, ଉର୍ଷା,
(ବିଂ) କୋଧ, ଅସହଷ୍ଟ, ଅଧୀର,
ପରଶ୍ରାକାର, ଉର୍ଷାପର ।
ଅମରିଷ—ଶି. ବି. ମରଣଧର୍ମଶୀଳ ନୁହେଁ ।
ଅମରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅମର + ରା) ଦେବପ୍ରୀ,
ଅପସ୍ତର, ସ୍ଵର୍ଗବେଶ୍ୟା, ଦେବତା ।
ଅମରୁ—ପୁ. ବ. ଜଣେ ପ୍ରିୟିକ କବି ।
ଅମରଶ୍ରତକ—ଶ୍ରୀଏ କାବ୍ୟଶ୍ରତ ।
ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ବ. (ଅମର + ଇନ୍ଦ୍ର) ଇ.ତ୍ର;
ଦେବରାଜ, ଇନ୍ଦ୍ର, ସୁରୁପକ ନାମ
ବିଶେଷ ।
ଅମରେଶ—ପୁ. ବ. (ଅମର + ରେଶ)
ଇନ୍ଦ୍ର, ଦେବରାଜ, ଶିବ, (ଗ୍ରା. ବି) ଶିବ-
ବିଶ୍ଵବିଶେଷ ।
ଅମରକ—ପୁ. ବ. ଶୁନ୍କାରୂପିଙ୍କ ପୁତ୍ର ।
ଅମରି—ଶି. ବ. ମରଣଧର୍ମଶୀଳଶୂନ୍ୟ,
ମନୁଷ୍ୟ ନୁହେଁ ।
ଅମରିଥ—ଶି. ବି. ମରଣଶୂନ୍ୟ, ସ୍ଵର୍ଗଲୋକ,
ଅମର, ଦିବ୍ୟ, ଅଷ୍ଟୁ, (ବି) ଅମର,
ଦେବତା ।
ଅମରିଥନାମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗଙ୍ଗା ।
ଅମରିଥବଧୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ଅପସ୍ତର ।
ଅମରିଥଭାବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ଦେବକୁ
ଅମରିଥଭୁବନ—କ୍ଲୀ. ବ. (୭.ତ୍ର) ଦେବ-
ଲୋକ, ସ୍ଵର୍ଗ ।
ଅମରିଥଧୀଶ—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ଦେବଧିପତି,

ଅମରିତ—ଶି. ବି. (ନ.ତ୍ର) ଅଦଳିତ
ଅନିଷ୍ଟିତ, ଅନିତ, ଅଦମିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅମରିତ ।
ଅମରୀତ—ଶି. ବି. (ବ.ଗ୍ର) ସୀମାରହିତ,
ସମ୍ମାନରହିତ, ଅପ୍ରକୃତିଷ୍ଠ, ଅସୀମ,
ଫୁଲ ମସ୍ତକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମରୀତା ।
ଅମରୀତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅ + ମରୀତା)
ଅନାଦର, ଅପମାନ, ଅସମ୍ମାନ, ଅବ-
ମାନନା ।
ଅମରୀଦକ—ଶି. ବି. (ନ.ତ୍ର) ଲୋକର
ଅବମାନନାକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମରୀଦକା ।
ଅମର୍ଷ—ପୁ. ବ. (ଅ + ମୁଷ୍ଟି + ଶାଶ୍ଵତ) କୋଧ,
ଅଷ୍ଟମା, ଅଲକ୍ଷାରଣାସ୍ତମିତେ ବ୍ୟର୍ତ୍ତ-
ବୁଝାବଦିଶେଷ, ବି. (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମର୍ଷା,
ଅସତ୍ତ୍ଵ ।
ଅମର୍ଷଣ—ଶି. ବି. (ବ.ଗ୍ର) କୋଧୀ, ଅସତ୍ତ୍ଵ
ଅଷ୍ଟମାପାରାଷ୍ଟଣ, ରେଣ୍ଟା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମର୍ଷଣା,
(ବି) ଅମର୍ଷ, କୋଧ ।
ଅମର୍ଷପରାଦୁଷ—ପୁ. ବ. (ବ.ଗ୍ର) କୋପନ
ସ୍ଵର୍ଗବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମର୍ଷପରାଦୁଷା ।
ଅମର୍ଷବାନ—ପୁ. ବ. (ଅମର୍ଷ + ବାନ) କୋପନ
ଅଷ୍ଟମା, ଅଧୀର, ଅଷ୍ଟମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅମର୍ଷବାନ ।
ଅମର୍ଷିତ—ଶି. ବି. (ଅ + ମୁଷ୍ଟି + ତି) କୁଳ,
କୁମାବାନ ନୁହେଁ, ଅମର୍ଷପୁତ୍ର, କୋଧା-
ନ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମର୍ଷିତା ।
ଅମର୍ଷ 1—ପୁ. ବ. (ଅମର୍ଷ + ଇନ୍ଦ୍ର) ଅମର୍ଷ-
ପୁତ୍ର, କୋଧୀ, ରାଣୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମର୍ଷିତା ।
ଅମଲ—କ୍ଲୀ. ବ. ଅଭ୍ୟ, ମେଘମାଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅମଲା, (ବିଂ) ନିର୍ମଳ, ପରିଷ୍ଠାତ,
ନିଷ୍ଠଲଙ୍କ ।
ଅମଲ—ସା. ଜୀବତକାଳ, ରାଜ୍ଞୀ-
କାଳ, ଅଭ୍ୟାସ, ଅଧ୍ୟକାର, ଆଧ୍ୟପତ୍ୟ-
ସମୟ, ଧାନ୍ୟାଦି ଆଦାୟ କରିବା,
ଅଧ୍ୟକାରକାଳ, ମାତକ ଦ୍ରବ୍ୟ, ଦଶଲୁ ।
ଅମଲକ—ପୁ. ବ. ଅଧ୍ୟତ୍ୟକାଷ୍ଟିତ
ବାସଭ୍ରମ, ଆମଲକା ।
ଅମଲକନବା—ଗ୍ରା. ଦ୍ଵି. ଷେତ୍ରରୁ କଟା-
ହୋଇ ଅସିଥିବା ଧାନହଳାରୁ ବେଳଳା ।

ପକାଇବା ବା ଗୋଡ଼ରେ ମର୍ଦିବା—
ଦ୍ୱାରା ଶସ୍ତ୍ର ପୃଥକ୍ କରିବା, ଶେର-
କରିବା, ରଜନ୍ତିକାଳରେ ବଞ୍ଚିବା,
ଅଙ୍ଗେ ନିରାଇବା, ନିଶାକୁ ଅଭ୍ୟାସରେ
ପରିଣତ କରିବା ।

ଅମଳକିଣୀ—ଗ୍ରା. ବି. ନିଶାଖାଇବା, (ବି)
ଯେ ନିଶାଖାଏ, ନିଶାଖାର ।

ଅମଳଣ—ଗ୍ରା. ବି. (ସା.ଅମାନ) ଅମାନ,
ଅମଳିନ, ସର୍ବଦା ଶୁଦ୍ଧ, ନିଷ୍ଠାପ, ଯେ
ମରୁଲେ ନାହିଁ ।

ଅମଳଦାତ୍ରୀ—ଗ୍ରା. ବି. (ସହଚର) ଧାନ—
ଆଦି ଅମଳ କରିବାର ବିବିଧପ୍ରକାରୀ ।

ଅମଳଦାତ୍ରୀ—ଯା. ରଜନ୍ତିକାଳ, ଜୀବିତ-
କାଳ, ସମୟ, ଅଧିକାରସମୟ ।

ଅମଳପାଣି—ଗ୍ରା. ବି. (ସହଚର) ନିଶାପାଣି
ଅମଳପିତ—ଗ୍ରା. ବି. (ସ.ଅମଲିତ) ଚର୍ମ-
ରୋଗବିଶେଷ, ଗରମିରୋଗର ମଧ୍ୟମ-
ଦ୍ୱାରା ।

ଅମଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମଳ + ଅ) ଲକ୍ଷ୍ମୀ,
ଭୁଲ୍ଲ ଅର୍ଥାତା, ନାରୀନାଳା, (ବି) ମଳ-
ରହିତ ।

ଅମଲ—ଯା. ବି. ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀୟ କରମର୍ଦ୍ଦ,
(ବି) ଯେ ମରେ ନାହିଁ, ଅମୁଳ ।

ଅମଲାୟା—ପୁ. ବି. ବିଶ୍ଵାକ୍ରାନ୍ତିକରଣ,
ଯୋଗୀ ।

ଅମଳକମଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଘରର ଯାବଣୀୟ
ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପର୍କ, (ବି) ନିଶାବାଜି, ନିଶା-
ଖୋର ।

ଅମବତ୍—ହି. ବି. ରୋଗବାନ୍, ଯହୁ-
ବାନ୍, ସମଦ୍ରାୟ ।

ଅମସ—ପୁ. ବି. କାଳ, ନିଷ୍ଠୋଧ, ରୋଗ ।

ଅମସ୍ତକ—ହି. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ମସ୍ତକମୂଳ,
ନିମୁଣ୍ଡ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମସ୍ତକା ।

ଅମା—(ଅବ୍ୟ)ସର, ନିକଟ, ଅମାବାସ୍ୟ,
(ବି) ପରମାଣୁଶ୍ରେଣୀ, (ବି) ଚନ୍ଦ୍ର

କଳାବିଶେଷ, ଅମାବାସ୍ୟ ।

ଅମାଂସ—ହି. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଦୁଷ୍ଟଳ,
ମାଂସମୂଳ, ଅମାଂସଳ, ଅତିକ୍ରିଣ, (ବି)
ମାଂସ ଛଢା ଅନ୍ୟ ବସ୍ତୁ ।

ଅମାଂସଳ—ହି. ବି. (ନ.ତତ୍) ମାଂସ
ଶଳ, କୃଣ, ଶୀଶ, ଦୁଷ୍ଟଳ ।

ଅମାତ୍ରୀ—ପୁ. ବି. ମର୍ଦୀ, ସତବ, ବନ,
ସହିତ ।

ଅମାତ୍ରକ—ପୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ମାତ୍ରମୂଳ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମାତ୍ରକା ।

ଅମାତ୍ର—ହି. ବି. ଅପରମିତ, ରଷ୍ମୀ-
ଶୁଦ୍ଧ, (ବି) ପରମାସ୍ତା, ଦୂରୀୟ ବ୍ରଦ୍ଧି ।

ଅମାନତ—(ଯା) ବି. କିନ୍ତୁକାଳପାଇଁ
ଗଛି ତ ଧନ, ବନ୍ଦୁ, ନିଧି (ବି) ଅଶ୍ଵା-
ଭବରେ ଗଛି ତ ।

ଅମାନନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଦରର ଅଭିବ,
ସମ୍ମାନର ଅଭିବ, ଅପମାନ, ଅଭିମାନନା

ଅମାପ—ବି. (ଅ + ମାପ) ଅଧିକ, ଅପର-
ମିତ ।

ଅମାନବ—ହି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅମାନୁଷିକ,
ପାଶବ, ଅଲୋକିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମାନବ ।

ଅମାନସ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ. + ମନସ୍ + ଯ)

ଯାହା ମନକୁ ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ, ଦୁଃଖ,
ମନଃପୀଡ଼ା ।

ଅମାନିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେ ମାନେ ନାହିଁ,
ନିର୍ଜ୍ଞ, ଅବାଧ, ସେହିରୁଷା, (ଗ୍ରା. ବି)

ଅମରୀଦା, ଅଗୋରବ, ଅମମାନ ।

ଅମାନିତା—ବି. (ଅମାନନ + ଭାତା) ଗର୍ବ
ସ୍ଵନିତା, ନିମ୍ନିତା, ବିନ୍ଦୁ ।

ଅମାନିନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମାନନ + ର)
ଅମାନିନ ସ୍ତ୍ରୀରଙ୍ଗ, ଅଭିମାନରହିତା,
ଗର୍ବମୂଳ ।

ଅମାନିଶା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅମାବାସ୍ୟ-
ରଜନୀ, ଯୋଗ ଅନିନିର ।

ଅମାନି—ପୁ. ବି. (ଅ + ମାନନ) ଅଗ-
ବିତ, ଅହଂକାରଶ୍ରେଣୀ, ଅଭିମାନମୂଳ,
ନିମ୍ନ, ବିନିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମାନିନା, (ବି)

ଅମାନିତା ।

ଅମାନୁଷ—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ମାନୁଷଭିନ୍ନ
ଅନ୍ୟ ଜନ୍ମ, ମନ୍ଦଲେବ, ଦୂରନିନ, (ବି)

ଅମାନୁଷିକ, ସର୍ଗୀୟ, ପଶୁବତ୍ର, ଅଲୋ-
କିକ, ଅସାମାନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମାନୁଷି ।

ଅମାନୁଷିକ—ନି. ବି. (ନ.ତତ୍) ମାନୁଷ-
ଶଳ, ଅଲୋକିକ, ଅସାମାନ୍ୟ, ଅମନୁ-
ଷେଷାଚିତ, ପାଶବ, ନିଷ୍ଠୁର, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅମାନୁଷିକା ।

ଅମ ନ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଯେ ପୂଜ୍ୟ
ଦୂହେ, ଅପାଳମୟ, ଅମାନମୟ, ଅନା-
ଦରଣୀୟ, (ତ) ଅମାନାନ, ଅମମାନ,
ଅନାଦର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମାନ୍ୟ ।

ଅମାମୟା, ଅମାମୟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମା +
ମୟ + ଅ + ର) ଯେଉଁ ତଥରେ ସୁଫୁ-
ରହିତ ଚନ୍ଦ୍ରଏକତ୍ରଥାଆନ୍ତି, ଅମାବାସ୍ୟ ।

ଅମାୟ—ନି. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ମାୟାଶୂନ୍ୟ,
କୃପାଶୂନ୍ୟ, କପଟଭାରହୁତ, ଅବଦ୍ୟ-
ଶୂନ୍ୟ, ବ୍ରଦ୍ଧିଶୂନ୍ୟବିଦ୍ୟାରହୁତ, ବୈଦ୍ୟ-
ଜାଳ ଚିଦ୍ୟାଶୂନ୍ୟ, ପାତାମୁରଶୂନ୍ୟ,
ବ୍ରଦ୍ଧିଶୂନ୍ୟ, ରୂପଶୂନ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମାୟ ।

ଅମାୟତ—ହି. ବି. ଯାହାର ପରିମାଣ
ନାହିଁ, ଅପରମିତ ।

ଅମାୟିକ—ନି. ବି. (ଅ + ମାୟା + ରକ)
ଅକପଟ, ସରଳ, ଯେହଣୀଳ ।

ଅମାୟିକତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମାୟିକ + ଭ,
ତା) ଅମାୟିକ ଆଚରଣ, ନିଷ୍ପତ୍ତା ।

ଅମାର—ଗ୍ରା. ବି. (ଅ + ମାର) ଶସ୍ତ୍ରାଗାର,
ଧାନକୋଟି ।

ଅମାରଣ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. (ଅମାର + ଶତ୍ରୁ)
ଯାହାକୁ ମାରିବାକୁ କେତ୍ତ ଶତ୍ରାହାନ୍ତି ।

ଅମାର୍ଗ—ନି. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ମାର୍ଗରହୁତ,
ପଥମୂଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମାର୍ଗ, (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି) ମାର୍ଗର
ଅଭିବ, ପଥମୂଳତା, ଗହିତରପାୟ, କୃପଥ ।

ଅମାରିତ—ହି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହାର
ଅନ୍ତେଷ୍ଟରବାହୋରନାହିଁ, ଅନନ୍ତମୂଳତ ।

ଅମାରିତ—ନି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅମାରିତ
ଅଶ୍ଵିତ, (ଅ + ମୂଳ + ତ) ଅଶ୍ଵିତ
ଅପରିଷ୍ଠ, ତ, ବେମଳା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମାରିତା ।

ଅମାରି, ଅମାରୀ, ଅମିରୀ—(ବି) ହାତବା ।

ଅମାଲୁ—ଗ୍ରା. ବି. ମୁଦ୍ରିଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟତ୍ରଦ୍ୟ-
କଣେଷ, ମାଲୁମ୍ବା ।

ଅମାବସୀ, ଅମାବସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମା +
ବସ୍ + କାମ + ର) ଅମାବାସ୍ୟ, କୃଷ୍ଣ-
ପକ୍ଷର ଶେଷ ତଥି ।

ଅମାବସ୍ତୁ—ସୁଂ. ବି. ଉଦ୍‌ଗାର ଗର୍ଜାତ
ପୁରୁଷବାଙ୍ଗ ପୁଣ୍ଡ ।
ଅମାବସ୍ତୁ—ଶି. ବି. (ଅମାବସ୍ତୁ + ଯ)
ଅମାବସ୍ତୁକାଳାତ ।
ଅମାବସ୍ତୁ, ଅମାବସ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୃଷ୍ଣ-
ପଣ୍ଡିତ ପଞ୍ଚଦଶ ତଥ, ଉର୍ଧ୍ଵାସ ।
ଅମାବସ୍ତୁ—ଶା. ବି. ଅମାବସ୍ତୁ ।
ଅମିୟ—ଶା. ବି. ଅମିୟ, ଅମୁତମୟ, (ବି)
ଅମୁତ ।
ଅମିତ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ପରମିତନୁହେ
ଅପରମିତ, ଅପରଛନ୍ଦ, ଅକ୍ଷତ, ଅର୍ଥାମ,
ପର୍ମାଣ୍ଡ, ପାଞ୍ଚତ, ବୁଦ୍ଧା ।
ଅମିତତେଜାତ—ବି. ସୁଂ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. (ବ. ଶା.)
ଅପରମିତ ଶତ୍ରୁଶାଳୀ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ପାତ୍ର-
ଶାଳୀ, ଅର୍ଥାମପ୍ରଭାବସମନ୍ଦ, ଅମିତବଳ ।
ଅମିତଧୂକ—ସୁଂ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ରଶାୟ ଧର୍ମ-
ଧୂଜଙ୍କ ପୁତ୍ର ।
ଅମିତବଳ—ଶି. ବି. (ବ. ଶା.) ଅପରମିତ
ଶତ୍ରୁଶାଳୀ, ସଂଶକ୍ତମାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମିତ-
ବଳା, (ବି) ଅପରମିତଶତ୍ରୁ, ସମଧକ-
ସାମର୍ଥ୍ୟ ।
ଅମିତବନ୍ଦମ—ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ବିଷ୍ଣୁ, (ବି)
ବନ୍ଦବନ୍ଦମଶାଳୀ, ଅଧୁକଶୌରୀପମନ୍ଦ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମିତବନ୍ଦମା ।
ଅମିତବ୍ୟୟ—ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଅସଥା
ଅତିରକ୍ତ ଶରତ ।
ଅମିତବ୍ୟୁ—ସୁଂ. ବି. (ଅମିତବ୍ୟୁ
+ ଇନ୍) ଅପରବ୍ୟୁ, ଆୟ ଅପେକ୍ଷା
ଯେ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ କରେ ।
ଅମିତହସ୍ତ—ଶି. ବି. (ବ. ଶା.) ପରମାଣ୍ଡା-
ଧୂକ ହସ୍ତବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମିତହସ୍ତ ।
ଅମିତାର୍ଗ—ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଅସଥା
ଆଚରଣ ବା ଅନୁଚର ବ୍ୟବହାର, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅମିତାର୍ଗ ।
ଅମିତାର୍ଗସ୍ତ୍ର—ସୁଂ. ବି. (ଅମିତ + ଆ+
ଚର୍କ + କ. ଇନ୍) ଅପରମିତରବରେ
ବ୍ୟବହାରକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମିତାର୍ଗଣୀ ।

ଅମିତାର—ସୁଂ. ବି. ସାବଣ୍ଣିମଦ୍ବନ୍ଦୁର
ଦେବତା, ବୁଦ୍ଧଦେବ, (ବି) ମହାପ୍ରତ୍ନ ।
ଅମିତାଶାଳ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶା.) ସମଭକ୍ଷକ,
ପରମେଶ୍ୱର, (ବି) ଅପରମିତରୋଜୀ ।
ଅମିତିକୋଳାତ—ଶି. ବି. ଅପରମିତ ବଳ-
ଶାଳୀ, ଅତିଶୟ ବଳବାନ୍ ।
ଅମିତ୍ର—ସୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍) ମିତ୍ର ନୁହେ,
ଶତ୍ରୁ, ବୈଶା, (ବି) ବନ୍ଦୁଶାଳ, ଶତ୍ରୁ-
ଭବାପନ୍ ।
ଅମିତ୍ରକିର—ସୁଂ. ବି. ରକ୍ଷାକୁବଣୀୟ
ସୁବର୍ଣ୍ଣରକାଙ୍କ ସୁର, (ବି) ଶତ୍ରୁନ୍ଦୀ,
ଅଭିନମ । [ବଳବାନ୍] ।
ଅମିତ୍ରସହ—ଶି. ବି. ରମ୍ଭନ୍ଦୁଶାଳ,
ଅମିତ୍ରସହ—ସୁଂ. ବି. ଶତ୍ରୁନ୍ଦୀତା,
ବଳବାନ୍ ।
ଅମିତ୍ରହା—ସୁଂ. ବି. (ଅମିତ୍ର + ହନ୍
+ କ. କ୍ର. ପ୍ର.) ଶତ୍ରୁନାଶକ ।
ଅମିତ୍ରାକ୍ଷର—ବି. (ଅ + ମିତ୍ରାକ୍ଷର)
ପଦ୍ଧରେ ପ୍ରଥମଧାତ୍ରୀ ଶେଷାକ୍ଷର-
ହଜେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଧାତ୍ରୀ ଶେଷାକ୍ଷର
ନ ମିଳିବା, (ବି) ମିତ୍ରାକ୍ଷର ବିରହିତ ।
ଅମିତ୍ରାକ୍ଷରରତ୍ନ—ବି. ମିତ୍ରାକ୍ଷରରବରହିତ
ପଦ୍ଧ ।
ଅମିନା—ଶି. ବି. (ଅମ + ଇନ୍) ଗମନ-
ଶାଳ, ଶେରୀ, ପାଞ୍ଚତ । [ମୟ] ।
ଅମିୟ—ବି. ଅମୁତ, ସୁଧା, (ବି) ଅମୁତ-
ଅମିର—ସା. ବି. ଧନୀ, ଧନଲୋକ, ଉତ୍ତ-
କୁଳୋଭବ ବ୍ୟକ୍ତ, ଆପାଦିଷ୍ଠାନର
ବୁଲଙ୍କ ଉପାଧ୍ୟ, ମୁଖଲମାନମାନଙ୍କ ନାମ
ଅମିରମିଳାକ—ସା. ବି. (ଅମିର +
ମିଳାକ) ବଢ଼ିର୍ଲେକିଆ ମନ, ଉଦାର-
ପ୍ରକୃତି, ଦାନଶାଳପ୍ରକୃତି ।
ଅମିରମିଳାକ—ସା. ବି. ସାହାର ମନ
ଅମିରଙ୍କ ମନପର ଉଦାର, ବେଶାତିର
ବ୍ୟୟଶାଳ ।
ଅମିରା—ସା. ବି. ଅମିରପଣ ।

ଅମିଲ—ସା. ବି. ସୁବାଦାର ।
ଅମିଶ—ଶା. ବି. ଅମିଶିତ, ବିଶୁକ,
ସାହା ମିଶା ହୋଇନାହିଁ ।
ଅମିଶ—ଶି. ବି. (ଅ + ମିଶ) ନିଶେଳ,
ବିଶୁକ, କାଣ୍ଡି, ସାହା ମିଶା ନୁହେ ।
ଅମିଶୀୟ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ମିଶର
ଅଯୋଗ୍ୟ ।
ଅମିଶ୍ରାଶୀ—ବି. (କ. ଧା) ଯେଉଁ ରାଶିରେ
ଅନ୍ୟ ବିଶଳକ ରାଶି ମିଶି ନ ଥାଏ,
ପୁଣ୍ୟଦର୍ଶ୍ୟ ।
ଅମିଶ୍ର ତ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ସାହା
ମିଶିତ ନୁହେ, ବିଶୁକ, ପୁଥକ ।
ଅମିଷ—ଶା. ବି. ଲୋକିକ ସୁଖ, ଭୋଗ୍ୟ-
ବସ୍ତୁ, (ବି) ଛଳଶୂନ୍ୟ ।
ଅମୀ—ଶି. ବି. (ଅମ + ଇନ୍) ରେଗ-
ସୁତ, ରେଣୀ । [ସିତ ।]
ଅମୀତ—ଶି. ବି. (ଅ + ମୀ + ତ) ଅହି-
ଅମୀମାସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅସିକ୍ତା,
ଅନିଷ୍ଟି ।
ଅମୀମାସି—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ସାହାର
ନିଷ୍ଟରି ହୋଇନାହିଁ, ଅନିଷ୍ଟନ୍, ଅସ୍ତିତ୍ବ-
କୃତ ।
ଅମୀମାସ୍ୟ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ମୀମାସାର
ଅଯୋଗ୍ୟ, ପ୍ରତିକୁଳରକ୍ତବ୍ୟ ଅବିର୍ତ୍ତି ।
ଅମୀବ—ଶି. ବି. ରେଗ, ପାପ, ଦୂଃଖ,
ପାତକ ।
ଅମୀବଗୁରୁନ—ଶି. ବି. ରେଗନାଶକ,
ଶତ୍ରୁଧାତକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମିବଗୁରୁତମ୍ ।
ଅମୁକ—ଶି. ବି. ଅଦୟ ଶବର ଅର୍ଥ,
ଚଳିତର୍ବାସ, ବ୍ୟକ୍ତ ବା ବସ୍ତୁର ପର-
ବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ, ଫଳଶା,
(ସା) ଫଳନା ।
ଅମୁକତମୁକ—ଶା. (ସହଚର) ସେ
ଏବଂ ସେ, ଅମୁକ ଓ ଅମୁକ ଲୋକ ବା
ବସ୍ତୁରଣ ।
ଅମୁକୁତମୁକ—ଶି. ବି. ଅପରତ୍ୟକ୍ତ, ମୁକୁତନୁହେ,
ଆବକ, ଅନୁଦ୍ୟାତିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁକା,
(ବି) କୁଣ୍ଡ ପ୍ରକୃତ ଅସ୍ତି ।

ଅମୁକୁହସ୍ତ—ୟୁ. ବି. (କ.ସ୍ତ) ମିତବ୍ୟୁ, (ସ୍ତ) ଅମୁକୁହସ୍ତ ।

ଅମୁଖ୍ୟ—ନ୍ତି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅପ୍ରଧାନ, ଅଶ୍ରେଷ୍ଟ, ସାମାଜିକ, ଶୌଣ୍ଡ, ଅପ୍ରତକ୍ଷଣ, ପରେଷ, (ସ୍ତ) ଅମୁଖ୍ୟ ।

ଅମୁତ୍ୱ—(ଅବ୍ୟ) ଏହଠାରୁ ।

ଅମୁତ୍ୱ—(ଅବ୍ୟ) ପରକାଳରେ, ପରିମୋକ, ଜନ୍ମାନ୍ତର ।

ଅମୁତ୍ୱୁଦ୍‌—ପରକାଳର ଧର୍ମ ।

ଅମୁତ୍ୱ—ବି. (ଅ + ମୁତ୍ୱ) ଆମୋଦଶ୍ରୀନ୍ୟ, ଖୋଲ, ହର୍ଷରହୁତ ।

ଅମୁତ୍ୱା—ଗ୍ର. ବି. ଖୋଲ, ଅମୁତ୍ୱାତ, ମୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇ ନ ଥିବା, ବନ୍ଦକର ଯାଇ ନ ଥିବା, ଯହିରେ କୌଣସି ସନ୍ତୁକ୍ତ ବା ଜ୍ଞାପକ ଚିହ୍ନ ନାହିଁ ।

ଅମୁତ୍ୱ—ଗ୍ର. ବି. (ଅ + ମୁତ୍ୱ) ଯେଉଁ ଦ୍ରୁବ୍ୟରେ କୌଣସି ଚିହ୍ନ ବା ସନ୍ତୁକ୍ତ ନାହିଁ, ଯେଉଁ ଟଙ୍କାରେ ସନ ବା ମୋହର ନାହିଁ ।

ଅମୁଷ୍ଟକୁଳ—ପ୍ରସିଦ୍ଧ କୂଳ, କୂଳୀନବଣ ।

ଅମୁଷ୍ଟ୍ୟୁତ୍ୱ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବଣ, କୂଳୀନ, (ସ୍ତ) ଅମୁଷ୍ଟ୍ୟୁତ୍ୱ ।

ଅମୁଷ୍ଟ୍ୟାୟଣ—ୟୁ. ବି. ସତ୍ତ୍ୱବିଜାତ, ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶୋଭକ, ଏହାର ପୁଅ ।

ଅମୁତୁକ—ନ୍ତି. ବି. (ଅଦସ୍ + ଦୃଶ୍ୟ + ମୀ. କ୍ର. ପ୍ର.) ଏହରୂପ, ଏହପର, ଏହୁ ପ୍ରକାର, ଏହତୁପ ।

ଅମୁତୁକ—ନ୍ତି. ବି. (ଅଦସ୍ + ଦୃଶ୍ୟ + ମୀ. ଅ.) ଏହରୂପ, ଏବପ୍ରକାର, (ସ୍ତ) ଅମୁତୁଣୀ । [ଶ୍ରୀନ୍ୟ] ।

ଅମୁତୁଣୀ—ନ୍ତି. ବି. ମୁତୁକ ନୁହେ, ମୋହୁ—

ଅମୁତୁଣୀ—ନ୍ତି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅବସ୍ଥାବଶ୍ରୀନ୍ୟ, ନିଶ୍ଚାକାର, ଅପରିଜ୍ଞନ, ପରିମାଣଶ୍ରୀନ୍ୟ, ଅନ୍ତରାକାଶ, (ବି) ଶିବକର ନାମ, (ସ୍ତ) ଅମୁତୁଣୀ ।

ଅମୁତୁଣୀ—ୟୁ. ବି. ଆକାଶାଦ ଗୁଣି ବିଶେଷ, ଆହାର ବୁଦ୍ଧି ଓ ସୁଖ ଦୁଃଖାଦ ଶୁଣ ।

ଅମୁତ୍ୱ—ନ୍ତି. ବି. ମୁତ୍ୱିଶ୍ରୀନ୍ୟ, ଆକୁତିଷକ, ଗରନାଦି, (ବି) ଆକାଶ, ଆକାରର ଅଶ୍ଵବ ।

ଅମୁତ୍ୱିମାନ—ୟୁ. ବି. (ଅମୁତ୍ୱ + ମାନ) ଗରନାଦି, ଯାହାର ମୁତ୍ୱି ନାହିଁ, (ବି) ବିଷ୍ଟ ।

ଅମୁଲ—ନ୍ତି. ବି. (କ.ସ୍ତ) ଆଦିକାରଣ-ଶୂନ୍ୟ, ନିର୍ମଳ, ପ୍ରମାଣଦିଗଢ଼ତ, ମୂଳଶ୍ରୀନ୍ୟ, କଳ୍ପିତ, ଅନାଦି, ଉତ୍ତିଷ୍ଠନ, ମିଥ୍ୟ, (ସ୍ତ) ଅମୁଲା ।

ଅମୁଲକ—ନ୍ତି. ବି. (ଅ + ମୁଲକ) ଆଦିକାରଣ-ଶୂନ୍ୟନ୍ୟ, ନିର୍ମଳ, ମିଥ୍ୟା, କାଳି-ନିକ, ଅପ୍ରାମାଣିକ, (ସ୍ତ) ଅମୁଲକା ।

ଅମୁଲା—ସ୍ତ. ବି. (କ.ସ୍ତ) ମୂଳରହୁତା, (ସ୍ତ) ଅନ୍ତିଶିଖା ବୃକ୍ଷ ।

ଅମୁଲ୍—ବି. ମୂଳରହୁତ, ବେଦାମୀ, ଯାହାର ମୂଲ ନିରୂପଣ କରାଯାଇ ନ ପାରେ, ବହୁମୂଲ, ମହାର୍ଥ, (ସ୍ତ) ଅମୁଲା ।

ଅମୁଲମୂଲ—ଗ୍ର. ବି. ମହର୍ତ୍ତ ।

ଅମୁଲ—ନ୍ତି. ବି. ଅଶୋଧତ, ଅପ୍ରକାଳିତ ।

ଅମୁଣଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ସ୍ତ) ବେଣାମୂଳ, ଯହିରେ ମୁଣଳ ନାହିଁ ।

ଅମୁତ—ନ୍ତି. ବି. (ଅ + ମୁ + ତ) ମରଣ-ଶୂନ୍ୟ, ଜୀବିତ, ଦେବତା, ଅୟାତିତ ଦ୍ରୁବ୍ୟ, (ସ୍ତ) ଅମୁତା, (ବି) ସୁଧା, ତକ, ନତୁଣୀ, ଦୂଧ, ପାନ୍ୟାଶ, ଜଳ, ସୃତ, ମୁକ୍ତ, ବିଷ, ସୁଗୁଡ଼ୁଦ୍ରବ୍ୟ ।

ଅମୁତକର—ୟୁ. ବି. (ଅମୁତ + କର) ଚନ୍ଦ୍ର, ସୁଧାକର ।

ଅମୁତକୁଣ୍ଠ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମୁତ + କୁଣ୍ଠ) ସୁଧାକଳୟ, କଦଳୀରେ ଦିଆର ଖାଦ୍ୟ-ଦ୍ରୁବ୍ୟବିଶେଷ । କ୍ଷୀର ଓ ଚନ ମିଶ୍ରିତ କଦଳୀ ରକଟା ।

ଅମୁତଗର୍ଭ—ୟୁ. ବି. ଜାବ, ବୁଝା ।

ଅମୁତଜଟା—ସ୍ତ. ବି. ଜଟାମାଂଶୀ ।

ଅମୁତତ୍ତ୍ଵ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମୁତ + ତ୍ତ୍ଵ, ବି) ମୁକ୍ତ । [ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ] ।

ଅମୁତତରଣିଶୀ—ସ୍ତ. ବି. (କ.ଧା) କେୟାଷ୍ଟା,

ଅମୁତତାଧି—ୟୁ. ବି. (ବ.ସ୍ତ) ତେ, ଶଣାଙ୍କ, ଶଣଧର ।

ଅମୁତଦ୍ୱୟ—ୟୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର ।

ଅମୁତତ୍ରୁବ—ୟୁ. ବି. (ଗତତ୍ରୁବ) ସୁଧାଧାର ।

ଅମୁତଧାର—ସ୍ତ. ବି. ଅମୁତବିପ୍ରାର, ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ, ସୁଧାସ୍ତୋତ ।

ଅମୁତଧାର—ୟୁ. ବି. (ଅମୁତ + ଧୃ + କ, ଇନ) ସେ ଅମୁତ ଧରିଥାଏ, (ବି) ମେଘ, ଚନ୍ଦ୍ର ।

ଅମୁତନାଦ—ୟୁ. ବି. କୃଷ୍ଣ, ଯଜ୍ଞବ୍ଲେ-ଦାନ୍ତର୍ଗତ ଉପନିଷଦବିଶେଷ ।

ଅମୁତନାଳିକା—ସ୍ତ. ବି. କମ୍ପୁନାଳିକା-ବିଶେଷ, ପକ୍ଷାନ୍ଦବିଶେଷ । [ରିପ୍] ।

ଅମୁତନିର୍ବର—ବି. ପୁ. (ଗତତ୍ରୁବ) ସୁଧାର ଅମୁତପ—ୟୁ. ବି. (ଅମୁତ + ପା + କ, ଅ) ବିଷ୍ଟ, ଦେବତା, (ବି) ଅମୁତ-ପାନକାଶ, (ସ୍ତ) ଅମୁତପା ।

ଅମୁତପକ୍ଷ—ବି. ପୁ. ଅଗ୍ନି, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପର ପକ୍ଷବ୍ୟୁତ୍, (ଯାହାର ଏହପର) ପକ୍ଷ ।

ଅମୁତପ୍ରାଣ—(ଓପ୍ରାଣ) ବୈଦ୍ୟେଷ୍ଟ-ବିଶେଷ, କାଶରୋଗନାଶକ ଘୃତବିଶେଷ ।

ଅମୁତପଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅମୁତପଳ ସ୍ଵାଦୁ-ପଳ (ନାସପାଦ), (ୟୁ) ପଟୋଳବୃକ୍ଷ ।

ଅମୁତଫେଣୀ—ଗ୍ର. ବି. ମଧ୍ୟ ମିଶ୍ରିତ ଓ ଚିନପଢ଼ିତ ପାକ କରହୋଇଥିବା ଆମ ଓ ପଣ-ପରସର ସୁର୍ଖାଦୁ ଲଭୁ ବିଶେଷ ।

ଅମୁତବନ୍ଦୁ—ୟୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର (କେସମୁଦ୍ରୋ-ସ୍ଵନ୍ଦ ରେତୁ) । [ସୁଧାବୃକ୍ଷ] ।

ଅମୁତବର୍ଷ (ଶ)—ୟୁ. ବି. ଓ କ୍ଲୀ. ଅମୁତବର୍ଷ—ୟୁ. ବି. (ଅମୁତ + ବୁଷ୍ଟ୍ + କ, ଇନ) ଅମୁତବର୍ଷକୋଶ, ସୁମୀଷ୍ଟ, (ସ୍ତ) ଅମୁତବର୍ଷୀ । [ବିଶେଷ] ।

ଅମୁତତଣ୍ଟ୍ରୀ—ଗ୍ର. ବି. ପପ୍ୟା, ଫଳବୃକ୍ଷ-ଅମୁତତଣ୍ଟ୍ରୀତକ—ଅମୁତଦ୍ରାତଙ୍କା, ଭାଲିଆ ପରୁତଦ୍ରାବ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓପଥବିଶେଷ ।

ଅମୁତତଣ୍ଟ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. (ଅମୁତ + ବ୍ସ୍ତ୍ର + କ. ଇନ) ଯାହାର କଥା ଅତ୍ସୁମୀଷ୍ଟ, ମଧ୍ୟଭର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ) ଅମୁତତଣ୍ଟ୍ରୀ ।

ଅମୃତଭ୍ରକ—ସୁ. ବ. ଦେବତା, (କିଂ)
 ଯଜ୍ଞର ଶେଷାନ୍ତେକ୍ଷଣ ।
 ଅମୃତମଣି—ସୁ. ବ. ଅମୃତପ୍ରାଣ, ମୃତ-
 ସଞ୍ଚାରନମଣିରିଶେଷ ।
 ଅମୃତମଣେହୀ—ଗା. ବି. (ଅମୃତ +
 ମଣେହୀ) ଦେବଦେଖଙ୍କ ଶେଷ, ସୁଧା-
 ଜଗନ୍ମଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶେଷ ।
 ଅମୃତମଣ୍ଡା—ଗା. ବି. ପପ୍ମୀ, ପୁମିଷ୍ଟ-
 ପଳବିଶେଷ । [ମଦ୍ଦ]
 ଅମୃତମଦ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ସୁଧାରୁଲ
 ଅମୃତମଧ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା.) ସୁଧାପରି
 ମୁମ୍ବି, (ଶ୍ରୀ) ଅମୃତମଧ୍ୟ ।
 ଅମୃତମୁଣ୍ଡି—ସୁ. ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
 ମୁଣ୍ଡି ଅମୃତପର ସ୍ତ୍ରୀର୍ଘ୍ୟ, ଚନ୍ଦ ।
 ଅମୃତଗୋଟ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ଜ୍ୟୋତିଷ-
 ମତେ ଶୁଭଗୋଟିଶେଷ ।
 ଅମୃତଗୌବନୀ—ଗା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚିର-
 ପୁବନ, ଅମୃତଗୌବନା, ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର
 ଗୌବନ ଚିରକାଳ ଥାଏ ।
 ଅମୃତରତ୍ନ—ବ. ସୁ. (କ. ଧା) ସୁଧାରସ,
 ଅମୃତପର ସୁଧାରୁ ପରାର୍ଥ, ପରମାୟୀ ।
 ଅମୃତରଷ୍ଠା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) କପିଳା, କ୍ରୂଷ୍ଣ
 ଅମୃତରଷ୍ଠାବଳ—ବ. ଅମୃତ ବା ସୁମଧୁର
 ରଷୟମୁହ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଏକପ୍ରକାର ମିଷ୍ଟାନ୍ତ ।
 ଅମୃତତଳତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୁରୁତ୍ରୀ-ଲଳ ।
 ଅମୃତଲେକ—ସୁ. ବି. (୭ତତ୍ର) ଦେବ-
 ଲେକ, ସର୍ଗ ।
 ଅମୃତବମ୍ବ—ସୁ. ବି. ଚନ୍ଦ ।
 ଅମୃତବଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) ରୁକ୍ତରୀଲଳ
 ଗୁରୁତ୍ରୀ ।
 ଅମୃତତ୍ୱୟାକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦୃତପକ୍ଷଯବଚର୍ତ୍ତୁ-
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ପକ୍ଷାନ୍ଵିଶେଷ ।
 ଅମୃତତସ୍ତ—ପଞ୍ଚାବର ଅନ୍ତର୍ଗତ ନଗର-
 ବିଶେଷ । [ବିଶେଷ]
 ଅମୃତତ୍ୱାର—ସୁ. ବି. ଦୃତ, ଲେହପାକ
 ଅମୃତତ୍ୱାରକ—ସୁ. ବି. (୭ତତ୍ର) ଗୁଡ଼ ।
 ଅମୃତତ୍ୱ—ସୁ. ବି. (ଅମୃତ + ସୁ + କ,
 କିପି) ଚନ୍ଦ, (ଶ୍ରୀ) ଦେବମାତା, ଅନ୍ତରିକ୍ଷ ।

ଅମୃତଶୋଦର—ପୁଂ. ବ. ଉଚ୍ଚେଷ୍ଟିବା
 ଥଣ୍ଡି ।
 ଅମୃତସ୍ତ୍ରବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୁଦନ୍ତୀ ଲଜା ।
 ଅମୃତଶ୍ଵରୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅମୃତ + ଶ୍ଵରୀ + କ
 ଲନ) ସ୍ଵାକ୍ଷରଣକାରୀ, ଅମୃତନିଷ୍ଠୀ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୃତଶ୍ଵରୀ ।
 ଅମୃତହୃଦୟ—ଗ୍ରା. ବି. ପୁଂ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ,
 ସିଙ୍ଗହୃଦୟ, ସଂଶେଷୀ, ଯେଉଁ ଲୋକ
 କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ସମ୍ପଳ ହୁଏ ।
 ଅମୃତା—ସ୍ତ୍ରୀ. କି. ତୁଳ, ତୁଳସୀ, ଗୁରୁତ୍ବୀ,
 ଅଥ୍ବାଳା, ହରତୀ, ସୁରୀ, ପିପ୍ଳପାଳୀ,
 ଅରୁଧୀ, ତତ୍ତ୍ଵତ୍, ସୂର୍ଯ୍ୟରକ୍ଷୀ, ମହୁର,
 ମଦ୍ରାଶ, ଉତ୍ସବାବୁଣୀ ।
 ଅମୃତାକ୍ଷେତ୍ର—ବି. (ବ.କ୍ଷ.) ହସ୍ତିର ନାମ-
 ବିଶେଷ, ପୁଷ୍ପଦନ ହସ୍ତୀର ପୁତ୍ର, କାଳ-
 ଦେବତାଙ୍କ ନାମବିଶେଷ ।
 ଅମୃତାଂଶୁ—ପୁଂ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ଅମୃତାଂଶୁଭବ—ପୁଂ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ, ସମୁଦ୍ର,
 ଅନ୍ତିନେତ୍ର ।
 ଅମୃତାକାଳ—ପୁଂ. ବି. ବ. କ୍ଷ. (ଅମୃତ +
 ଅନ୍ତିମ) ସମସ୍ତ ଦେବତା ।
 ଅମୃତାପଳ—କ୍ଳୀ. ବି. ପଟୋଳ ।
 ଅମୃତାସୁମାନ—ଶି. ବି. (ଅମୃତ + ନାମ-
 ଧାରୁ + କ,ଆଳ) ଅମୃତଭୁଲ, ସୁଧୋପମ
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୃତାସୁମାନା ।
 ଅମୃତାଶ—ପୁଂ. ବି. (ଅମୃତ + ଆ + ଶା
 + ଥ) ବିଷ୍ଣୁ, ଦେବତା ।
 ଅମୃତାଶନ—ପୁଂ. ବି. (ବ. କ୍ଷ.) ଦେବତା ।
 ଅମୃତାଶ୍ରା—ପୁଂ. ବି. ପ୍ରସ୍ତ୍ରବିଶେଷ,
 ଜଳରେ ଭୁଷିବା ପଥରବିଶେଷ ।
 ଅମୃତାଶ୍ରାକ—କ୍ଳୀ. ବି. (ଗତକ) ଆମୁଖେପା
 ପାଚନବିଶେଷ ।
 ଅମୃତାସଙ୍ଗ—କ୍ଳୀ. ବି. ଅଞ୍ଜଳିବିଶେଷ ।
 ଅମୃତାସୁ—ଶି. ବି. ଯାହାର ପ୍ରାଣବୈଷ୍ଣୋଗ
 ହୁଏ କାହିଁ, ପାର୍ଵତୀଙ୍କ ।
 ଅମୃତାହୃରଣ—ପୁଂ. ବି. (ଅମୃତ + ହୃ +
 ଅଳ) ଗରୁଡ଼, (କ୍ଳୀ. ବି.) ସୁଧାଶରାହ ।
 ଅମୃତାହ୍ରା—କ୍ଳୀ. ବି. (ବ. କ୍ଷ.) ଅମୃତପର,
 ନାସପାତ୍ରକ୍ଷେତ୍ର ।

ଅମୃତ(ଶ୍ଵ) — ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ର ଦ୍ଵାପାଳ-
 ଚିରିଷ୍ଟ ଜିଲ୍ଲାପ, ସୁରବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ଗ୍ରେଟ
 ଓଳ ବା ଜଳପାତ୍ର ।
 ଅମୃତେଶ୍ୱ— ପୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ ।
 ଅମୃତୋଷ୍ମନ୍— କ୍ଲୀ. ବି. ଦୂରଥା, ଦୂରିଷ୍ମା,
 (ସିଂ) ସୁଧାଜାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୃତୋଷ୍ମନ୍ଦା ।
 ଅମୃତୋଷ୍ମନ୍ଦା— ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମଧ୍ୟମକ୍ଷିକା, ମହୁ-
 ମାତ୍ର ।
 ଅମୃତୋଭବ— କ୍ଲୀ. ବି. ଦୂରଥା, ଦୂରିଷ୍ମା,
 (ପୁ.) ବେଳଗଛ ।
 ଅମୃତୋପମ— ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ-ଶ୍ଵ) ଅମୃତ ପରି
 ମଧ୍ୟ ଓ ସୁରେଦ, ସୁଧା ସତ୍ତବ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅମୃତୋପମା ।
 ଅମୃଧ୍ୟ— ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହାକୁ କେହି ହିଂସା-
 କରନ୍ତି ନାହିଁ ।
 ଅମୃଶା— (ଅବ୍ୟ) ମିଥ୍ୟା ନୁହେ, ସତ୍ୟ ।
 ଅମୃଷ୍ଟ— ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅପରଷ୍ଟ୍ରୁତ,
 ଅପରଷ୍ଟ୍ର, (କ୍ଲୀ. ବି) ଅପରଷ୍ଟ୍ରୁତ ଦ୍ୱବ୍ୟ ।
 ଅମେଷ— ଗ୍ରା. ବି. ଅମୋଘ, ଅକାଟ,
 ଅଳଙ୍କ୍ୟ, ଅପ୍ରତିକାରୀ, ଅବାଧ, ଅଖଣ୍ଡ-
 ନୟ ।
 ଅମେଷ— ଗ୍ରା. ବି. ଅମେଷ, ଅପରିତ,
 ନିଷିଦ୍ଧ, (ବି) ଅପରିତ ସ୍ଥାନ ।
 ଅମେଷା— ପୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମେଧାଷ୍ଵନ,
 ନିର୍ବୋଧ, ମୂର୍ଖ, ଯାହାର ଧାରଣାଶ୍ରୁ
 ଅଳ୍ପ, ଯାହାର କିଛି ସ୍ମୃତିରଣ ରହେନାହିଁ ।
 ଅମେଷାଷ— ପୁ. ବି. (ଆ + ମେଧାଷ୍ଵନ)
 ବୁଦ୍ଧିଶ୍ରୁତରହିତ, ରଧା, ଗମାର(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମେ-
 ଧାବିନା ।
 ଅମେଷ— ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ମେଷ) ଅପରିତ,
 ଅଶୁରୁ, (କ୍ଲୀ. ବି) ବିଷ୍ଣ୍ଵା, ଅଶୁରିଷ୍ଵାନ, ଦୂଷ୍ଟ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମେଷା ।
 ଅମେଳ— ଶ୍ରୀ. ବି. ପରିଷ୍ଠେଦରହିତ,
 ଉସ୍ତୁତାଶ୍ରୀନ୍ୟ ।
 ଅମେସ— ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ମେସ) ନ. ତତ୍;
 ଜୀନର ଅସମ୍ଭବ, ଅପରିମୟ, ଅସୁକ,
 ଅସୀମ, ଅମାପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମେସା ।
 ଅମେସାମ୍ବ— ପୁ. ବି. (କ. ଧା) ଅପରି-
 ଛେଦ୍ୟସୁରୂପ, ପରିମାଣାଶ୍ରୁ ବୁଦ୍ଧି(ପୁ. ଓ

ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନିତମାନସିକ, ଶତ୍ରୁଯମେନ୍, ଅଭିଜୟ ବୁଦ୍ଧିମାନ, ମହାନୁଭାବ, ଚନ୍ଦ୍ର ।
ଅମେର—ଗ୍ରା.ବି.ଆମୁଡ଼ା (ଫଳ ଓ ଗଛ)
ଅମେଲ—ଗ୍ରା.ବି.ପ୍ରତ୍ୟେତ, ମିଳନର ଅଭାବ, ବିବାଦ, ଅପତ୍ତି, ଶନ୍ତି, ବିରୋଧ, ଅପଥଣପଣ, ଅସମତା (ଗ୍ରା.ବି.) ପରିଷର ସଙ୍ଗେ ମେଲ ଖାଉ ନ ଥିବା, ଅସମାନ, ଅପଥଣ, ବେଯୋଡ଼ ।

ଅମେଲକ—ଗ୍ରା.ବି. (ଅ + ମେଲକ) ପରିଷର ବିଶେଷୀ, (ବି) କ୍ରେତ୍ୟାତ୍ମକାସ୍ତାନୁସାରେ ବରପାତ୍ର ଓ କନ୍ୟାପାତ୍ରର କୋଣୀଗରମିଳନର ଅଭାବ ।
ଅମୋଷ—ବି. ନ. ଉତ୍ତର; (ଅ + ମୋଷ) ମୁକ୍ତିର ଅଭାବ, ପୂର୍ବଜନ୍ମରୁ ଅମୁକ୍ତ, ବନନ ହସ୍ତାବବନନ୍ଦରୁ ଅମୁକ୍ତ ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅମୁକ୍ତ, ମୁକ୍ତ ବା ମୋଷରହୁତ, ବନନ ରୁ ଅମୁକ୍ତ ।

ଅମୋଘ—ଶି.ବି. (ଅ + ମୋଘ) ନ. ଉତ୍ତର; ସଫଳ, ଅବ୍ୟର୍ଥ, ଅବଧି, ସାର୍ଥକ, ନିଷିଦ୍ଧ, ଅଭ୍ରାନ୍ତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୋଘା (ୟୁ.) ନଦ୍ୟବିଶେଷ, ବନ୍ଧୁ, ଶିବ, କାଞ୍ଚିକେୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ପରାଳିଲଜା, ହରତ୍ତା, ବଢ଼ିଙ୍ଗ ।

ଅମୋଘ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ପଟୋଳିଲଜା, ପଳିତା, ହରତ୍ତା, ସନାମରଷ, ଶକ୍ତିବିଶେଷ, ଦୂର୍ଗା, ଦେବମାତା, ରତ୍ନ, ପୁଷ୍ପବିଶେଷ, ନନ୍ଦବିଶେଷ (ବି) ଅବ୍ୟର୍ଥ ।

ଅମୋଧ—ଶି.ବି. (ନ. ଉତ୍ତର) ମୋରନ କରିବାର ଅସାଧ, ଦୁରୋଧ୍ୟ, ଅଭ୍ୟାଜ୍ୟ, ଅଭଲୋପନାୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୋଧ ।

ଅମୋତ—କ୍ଲୀ. ଅଛି ନ, ବସୁପୁରୁ ।

ଅମୋହ—ବି. (ଅ + ମୋହ) ନ. ଉତ୍ତର, ମୋହର ଅଭାବ, ଭ୍ରମିତ ଅଭାବ, ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) ମୋହଣାନ୍ତ୍ୟ, ଭ୍ରମିତାନ୍ତ୍ୟ ।

ଅମୋହାତ୍ମ—ଗ୍ରା.ବି. (ଅମୋଧ + ଶକ୍ତି) ଶକ୍ତିବିଶେଷ, ଦେବଶ୍ଵରବିଶେଷ ।

ଅମୋନ—ବି. (ଅ + ମୁନି + ଅ) ମୁନି ବ୍ରତପାଳନ ନ କରିବା ଅଭାବ, ମୁନି ନ ହେବା ଅଭାବ ।

ଅମୁ—(ଅବ୍ୟ) ସମ୍ମୋଧନ, ଗମନ, ଆହ୍ଵାନ (ବି.ସ୍ତ୍ରୀ) ପିତା, ଶବ, ଦେବ (ବି.ସ୍ତ୍ରୀ) ହେ ମାତା, (କ୍ଲୀ.ବି.) ଜଳ, ଚଷ ।
ଅମୁକ—କ୍ଲୀ. ବ. ଦୂରସ୍ଥବନ୍ଧୁର ପ୍ରତି, କେତ୍ର, ଭାସ୍ମ, (ବି) ପିତା ।

ଅମୁର—କ୍ଲୀ.ବି. ଆକାଶ, ଅନ୍ତିକ, ବସ୍ତ୍ର, ଅଭ୍ୟାସ, କାର୍ପାସ, ଓଷ୍ଠ, ପାପ ମେଘ, ଅମୁରିନାମକ ରାତ୍ରିବ୍ୟ ।

ଅମୁର—ଜୟୁସୁର ପ୍ରାଚୀନ ଶଳଧାରୀ ।

ଅମୁରଚର—ଶି. ବ. (ଅମୁର + ଚର, + କ' ନଭ୍ୟର, ଗନେନବିହାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁରଚରଣୀ । [କୁମୁମ ।

ଅମୁରଚୁଶ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅମୁର + ଚର, + କ, ରନ) ନଭ୍ୟର, ଆକାଶବିହାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁରଚୁଶଣୀ ।

ଅମୁରଚୁଶ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅମୁର + ଚର, + କ, ରନ) ଆକାଶ-ଅମୁରଚୁଶାଶ—ପୁ.ବି. (ଅମୁର + ଚର, + କ, ରନ) ବିହାର, ଆକାଶଭ୍ରମକାଶ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁର-ବିହାରଣୀ ।

ଅମୁରମଣି—ପୁ. ବ. (ଅମୁର) ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଅମୁରଧୁର—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅମୁର) ବସ୍ତ୍ରପୁରାଳ-କେତ୍ରୋଡ଼ା ଲୁଗା, ପିତା ରୂପର ।

ଅମୁରଲେଖୀ—ପୁ.ବି. (ଅମୁର + ଲିଖ + କ, ରନ) ଗନନଶ୍ରୀ, ଅଭ୍ୟକ୍ଷମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଲେଖିମା ।

ଅମୁରମୁନ୍—ପୁ.ବି. (ଅମୁର) ଗନପତ୍ରାନ୍ତ, ଚନ୍ଦ୍ରବାଲ, ଦିଗ୍ବଳୟ, ଅଞ୍ଚଳ, ବସ୍ତ୍ର-ପାନ୍ ।

ଅନ୍ତର(ମା)ଷ—ପୁ.କ୍ଲୀ.ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟ, ବିଷ୍ଣୁ, ଶିବ, ପୁରୁଷ, କିଶୋର, ଅନୁଭାବ, ନରକ-ବିଶେଷ, ଶକ୍ତିବିଶେଷ, ନୃପବିଶେଷ, ଭଜାହାଣ୍ତି, ବାଲକ, ଆକାଶ, ଆମୁଡ଼ା-ଗଛ, ଗଣେଶ, ପୁରୁଷଙ୍କ ପୁତ୍ରବିଶେଷ ।

ଅମୁରୌକୀକାଃ—ପୁ.ବି. ଦେବତା, ଆକାଶ, ବଢ଼ ରିତ, ମେରୁଶିଖରବାପୀ ।

ଅମୁଷ—ପୁ.ବି. ଦେଶ୍ୟକନ୍ୟାର ଗର୍ଭ-ବ୍ରାହ୍ମଣରଥପାତାତ ସଙ୍ଗାଣ୍ତ୍ର ବଣ୍ଣିବିଶେଷ, ବୈଦ୍ୟ, ମାତ୍ରନ୍ତ, ଆମ୍ବିତି ଶାଶ, ଯୁଝଗନ୍, ଅକାନବିତ ।

ଅମୁଷଙ୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶେରବିନାଶିକା ଲିତାବିଶେଷ ।

ଅମୁଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଆମୁଡ଼ା, ଯୁକ୍ତନଷ୍ଟ, ଅକାନବିତ ।

ଅମୁଷିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବ୍ରାହ୍ମଣରତ୍ନ ।

ଅମୁଷୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅମୁଷ + ର) ଅମୁଷ-ଜାଗାୟ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅମୁଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅମୁଲା + ଲା + ଅ) ମାତା, ଦୂର୍ଗା, ଅପସାରବିଶେଷ ।

ଅମୁଲାକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅମୁଲା + କ) ମାତା, ପଞ୍ଜାବର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦେଶ-ବିଶେଷ ।

ଅମୁଲିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅମୁଲା + କ + ଅ) ବିଚତ୍ରବ୍ୟାନ୍ତିକ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ, ଦୂର୍ଗା, ଗୁରୁତୀ ଲିତା ।

ଅମୁକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମାତା, ଦୂର୍ଗା, ଚତ୍ରବାର୍ଷିକ ସ୍ତ୍ରୀ, କେନଦେଶବିଶେଷ ।

ଅମୁକାନାଥ—ପୁ.ବି. (ଅମୁକା + ନାଥ) ଶିବ ।

ଅମୁକେସ୍ୟ(ସ୍ତ୍ରୀ)—ପୁ. ବ. ଗଣଶ, ଧୂରବସ୍ତ୍ର, କାଞ୍ଚିକ, ଅମୁକାୟତ୍ର ।

ଅମୁ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅମୁ + ର) ଜଳ, ବାଲା-ନାମକ ଅନ୍ତର୍ଧ୍ୟ, ବୁରିଫଣ୍ୟ, ଲକ୍ଷ୍ମିର ରତ୍ନଧର୍ମ ସ୍ତ୍ରୀ, ରଥ, ପଙ୍କ ।

ଅମୁକଣ(ଶୀ)—ପୁ. ବ. ଜଳକଣା, ଶୀକର, ମେଘ ଅସାଧ । [ପଞ୍ଜାବ ।

ଅମୁକଣ୍ଠ—ପୁ. ବ. (ଅମୁକଣ) କୁମୀର, ଅମୁକୁରାତ—ପୁ. ବ. (ଅମୁକଣ) କୁମୀର ।

ଅମୁକୁଣ—ପୁ. ବ. (ଅମୁକଣ) ଶିଶୁମାର, ଶିଶୁକ, କଳନ୍ତୁବିଶେଷ ।

ଅମୁକୁମ୍—ପୁ. ବ. ଶିଶୁକ, ଶିଶୁମାର ।

ଅମୁକୁଳ—ପୁ. ବ. ଟର୍ର, ଲେମୁ ।

ଅମୁକୁମ୍ବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉତ୍ତର ।

ଅମୁକୁନ—ପୁ. ବ. ଜଳର କଠିନରୂପ, କୁଆପଥର, କରକା ।

ଅମୁକୁର—ଶି. ବି. (ଅମୁ + କର + କ) ଜଳର ।

ଅମୁକୁମର—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅମୁକୁର) ଶେବାଳ, ଶିଦ୍ଧି, ବୁରୁଷାଞ୍ଜି, ଚିଙ୍ଗୁ ଦଳାଦି ।

ଅମୁରୁଣ୍ଡା—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ରୁ + କ. ଇନ) ଜଳଚର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁରୁଣ୍ଡା ।
 ଅମୁଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଦ୍ମ, ସାରସ ପଶ୍ଚି, ଚନ୍ଦ୍ର, କମ୍ପର, ହିଙ୍ଗଳ ବୃକ୍ଷ, (ମୁ) ଶଙ୍ଖ, ବଜ୍ର, (ବି) ଜଳକାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁଳା ।
 ଅମୁଲନ୍ଦା—ପୁ. ବି. ଶଙ୍ଖ, ସାରସ ପଶ୍ଚି, (କ୍ଲୀ) ପଦ୍ମ । [ବିଷ୍ଣୁ] ।
 ଅମୁଲନାର—ପୁ. ବି. (ବ. ବ୍ରୀ) ପଦ୍ମନାର, ଅମୁଲନାଥ—ବ. (କ. ଧା) ପଦ୍ମରମଣି ।
 ଅମୁଲନେତ୍ର—ବି. ପୁ. (ବ. ଶ୍ଵର) ଅମୁଲ, ପଦ୍ମପର ସୂନ୍ଦର କଷ୍ମାଶିଷ୍ଠ. (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅମୁଲନେତ୍ରା, (ବି) ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ନାମ-ବିଶେଷ ।
 ଅମୁଲାର—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵର) ଅମୁଲନେତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁଲାଣି ।
 ଅମୁଲାସନ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵର) ବ୍ରହ୍ମ, ସୁଧା, ପଦ୍ମାସନ, ଯୋଗୀସଂନବଶେଷ ।
 ଅମୁଲାସନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
 ଅମୁଲିମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମୁଳ + ଇନ୍ + ରି) ପଦ୍ମିନୀ ।
 ଅମୁଲୁଷ୍ଟର—ପୁ. ବି. (ଗତତ) ସୁଧି ।
 ଅମୁଲାଳ—ପୁ. ବି. ଶୋଭାଳ, ଶିରଳି ।
 ଅମୁଦ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ଦା + ଅ) ମେଘ, ମୁଥା, ବାରତ, ମୁହଁଆ, (ବି) ଜଳଦାନକାଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁଦା ।
 ଅମୁଦାଗମ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵର) ଜଳଦାନ-ଗମ, ବର୍ଣ୍ଣାକାଳ ।
 ଅମୁଦାନିକ—ପୁ. ବି. କ୍ଲୀ. (ଗତତ) ମେଘମୁଦ୍ରା, କାଦମ୍ବିନୀ ।
 ଅମୁଦୁର—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ଧୂ + ଅ) ମେଘ, ମୁଥା, ଜଳଧର, ଅଭ୍ରଧାରୁ, ଜଳାଶୟ ।
 ଅମୁଧ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ଧା + କ. ଇ) ସମୁଦ୍ର, ଜଳପାତ୍ର, ଘରିଷ୍ଣ୍ୟା, ସାରର ।
 ଅମୁଧପ୍ରସବକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦିଅକୁଆଁ ସ୍ତ୍ରୀ ।
 ଅମୁଧସ୍ତ୍ରବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମୁଧ + ଶ୍ତ୍ର + କ, ଅ + ଆ) ଗୃହକଳ୍ପନା, ଦୃତକଳ୍ପନା ।
 ଅମୁଧନ୍ଧ(ନାଥ)—ପୁ. ବି. ସମୁଦ୍ର, ଜଳଧର, ସାରର ।

ଅମୁପ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ପା + ଅ) ଜଳାଧପା ବୁଣ, ଚନ୍ଦମର୍ଦ୍ଦ, ଶତଭିର ନଷ୍ଟତା, (ବି) ସେ ଜଳପାନ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁପା ।
 ଅମୁପତ୍ର—ପୁ. ବି. (ଗତତ) (ଅମୁ + ପତ୍ର) ସମୁଦ୍ର, ବରୁଣ ।
 ଅମୁପତ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉଚିତା ବୃକ୍ଷ ।
 ଅମୁପତ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ) ଜଳ-ପ୍ରଣାଳୀ, ଜଳପ୍ରକାହ୍ର, ଜଳସୋତ ।
 ଅମୁପ୍ରପାଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମୁ + ପ୍ର + ପଦ + ଶିର. ଅ) କତକ ଗଛ, ନିର୍ମଳା ଫଳ ।
 ଅମୁପାସ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ପା + କ. ଇନ) ଜଳପାନଶୀଳ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁପାସ୍ତ୍ରିନୀ ।
 ଅମୁଭର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ଭର୍ତ୍ତ + କ. କି. ପ) ମେଘ, ମୁଥା, ସମୁଦ୍ର, ଗଟାଦ ଜଳପାତ୍ର, ଅଭ୍ର ।
 ଅମୁମାନ—ଶି. ବି. (ଅମୁ + ମାନ) ବହୁ-ଜଳଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ, ନଗା-ବିଶେଷ ।
 ଅମୁମାତ୍ରି—ପୁ. ବି. (ଅମୁମାତ୍ର + କିନ + କ. ଅ) ଶାମୁକ, ଶାମୁତା ।
 ଅମୁମୁକ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ମୁକ + କ. କି. ପ) ମେଘ, ମୁଥା ।
 ଅମୁର—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ର + କ. ଅ) ଚଉକାଠର ଭଳଖେଣ୍ଟ ।
 ଅମୁରଣୀ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵର) ସମୁଦ୍ର, ଜଳରଣି, ଜଳଧୂ ।
 ଅମୁରଣିରସନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵର) ସମୁଦ୍ର-ମେଖଳା (ପୃଥ୍ବୀ) ।
 ଅମୁରୁହ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମୁ + ରୁହ + କ, ଅ) ପଦ୍ମ, ସେ ଜଳରେ ଜନ୍ମେ, ଜଳକ ।
 ଅମୁରୁଦ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମୁ + ରୁହ + କ. ଅ + ଆ) ସ୍ତୁଳପଦ୍ମ ମା ।
 ଅମୁରୁତ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅମୁରୁତ୍ତ + ଇନ + ରି) ପଦ୍ମଲାତା, ପଦ୍ମପମ୍ବତ୍ ।
 ଅମୁରୋତ୍ତଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମୁ + ରୁହ + କ, ଅ + ଆ) ରୋତ୍ତଣ ନାମ + ରି) ନିଷ୍ଠାବିନ୍ୟାସ (ବାକ୍ୟ), କହୁ-କହୁ ରୋତ୍ତ ବାହାର ପଞ୍ଚଥିବା ।
 ଅମୁରୁତ୍ତ—ପୁ. ବି. ମହୁତ୍, ଭୟଜନକାରକ ।
 ଅମୁ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ଲ) ଅମୁରସ, ଟକ୍ ।

ଅମୁବାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୁର୍ମି ଦୃଷ୍ଟିଶିର ପର ମିଥୁନଶିର ଆଦ୍ୟରେ ମୃଗ-ଶିରକଷାତରେ ରହିବାର ତନିଦିନର ନାମ, ତଥାପିତିତ ଯୋଗ ।
 ଅମୁବାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମୁ + ବରି) ବର୍ଣ୍ଣାକାଳବୋଧକ, ରଜତମାନ ।
 ଅମୁବାରୀ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ବରି + କ, ଇନ) ପାଟକିରୁଷ, (ବି) ଜଳବାରୀ-ମାତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁବାରୀନୀ ।
 ଅମୁବାହ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ବହ + କ, ଅ) ମେଘ, ମୁଥା, ଅଭ୍ରଧାରୁ, (ବି) ଜଳବହୁନକାଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁବାହୀ ।
 ଅମୁବାହ—ପୁ. ବି. ମେଘ, ମୁଥା, (ବି) ଜଳପାତ୍ର, ଜଳବହୁନକାଣ ।
 ଅମୁବାହା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୋଶୀ, ଶସ୍ୟ-କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଳଦେବାର ପାତ୍ରବିଶେଷ, ଜଳସେଚନ, ସେଷା (ବି) ଜଳବହୁନ-କାରୀଣୀ, ପାଣିବୁହାଳୀ । [ସନ୍ଦ୍ରରଣାଦି] ।
 ଅମୁବିହାର—ପୁ. ବି. ଜଳଶୀତ୍ରା, ଅମୁବିହାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମୁ + ବି + ସ୍ତ୍ର + ଅ) ଦୃତକୁମାଣ୍ଡା, ବିଅକୁଆଁ ସ୍ତ୍ରୀ ।
 ଅମୁବେତସ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) ଜଳ-ବେତସ, ପାଣିବେଗିଆ, ପାଣିବେତ ।
 ଅମୁଶାରୀ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ଶା + କ, ଇନ) ଜଳଶାସ୍ତ୍ରୀ, ବିଷ୍ଣୁ ।
 ଅମୁଶିରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜଳଶିରିକା ।
 ଅମୁଶେଷ୍ଠ—ପୁ. ବି. ସମୁଦ୍ର ।
 ଅମୁସୁରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମୁ + ସୁ + ଶ୍ଵର, ଅନ) ଜଳସୁରାକାଳ ।
 ଅମୁସୁରିଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅମୁସୁରିଣୀ ।
 ଅମୁସୁରେତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. ପାଣିବେତ୍ରକାଳ ।
 ଅମୁସୁରେତ୍ରବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉଚିତା କାଷ୍ମମସ୍ତ୍ର ପାତ୍ର-ବିଶେଷ, ସେଷା ।
 ଅମୁକୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମୁ + କୁ + ମୀ, ତ) ନିଷ୍ଠାବିନ୍ୟାସ (ବାକ୍ୟ), କହୁ-କହୁ ରୋତ୍ତ ବାହାର ପଞ୍ଚଥିବା ।
 ଅମୁକୁତ—ପୁ. ବି. ମହୁତ୍, ଭୟଜନକାରକ ।
 ଅମୁକୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. ସମୁଦ୍ର, ଜଳଧର ଶରକାରକ ।
 ଅମୁ—ପୁ. ବି. (ଅମୁ + ଲ) ଅମୁରସ, ଟକ୍ ।

ଅହୁ—କ୍ଲୀ. ବି. ଜଳ ।
 ଅମୁଃ—(ଅମ୍ + ଉସ୍ + କ, କ୍ରିପ୍)ଜଳ,
 ଶୂରୁଷଣ୍ୟା, ବେଦ, ମେଘ, ଆକାଶ,
 ପିତୃଲୋକ, ଅସୁର ।
 ଅମୁଃସତ—ପୁଂ. ବି. (୭ତ୍ତ) ବରୁଣ ।
 ଅମୁଃସରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଜଳସ୍ତୋତ,
 ଜଳପ୍ରାତ୍ । [ମୋତି ।]
 ଅମୁଃସର—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ମୁକ୍ତା,
 ଅମୁଃସ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (ଅମୁଃ + ସ୍ତ + କ.କ୍ରିପ୍)
 ଧାଆ, ଜଳୀୟବାଷ୍ପ, ବାପ୍ତ ।
 ଅମୁଳି—ଗ୍ରା. ପୁଂ. ବି. (ଅହୁ + ଆଳି)
 ଜଳରଣି, ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ।
 ଅମୋଜନ୍ମ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଢୁ, କମଳ ।
 ଅମୋଜ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମୁଃ + ଜଳ + କ.ଥ)
 ପଢୁ, ସାରସପକ୍ଷୀ(ପୁଂ) କପ୍ତୁର, ଶଙ୍ଖ,
 ଚନ୍ଦ୍ର, ବଚବିଶେଷ ।
 ଅମୋଜନମ୍ବା—ପୁଂ. ବି. ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଅମୋଜନମ୍ବନ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵର)ବ୍ରହ୍ମା ।
 ଅମୋଜଯୋନ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵର) ବ୍ରହ୍ମା,
 ପଦ୍ମଯୋନ ।
 ଅମୋଜନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମୋଜ + ଜନ +
 ରି)ପଦ୍ମମୁହ୍ତ, ପଦ୍ମଲତା, କମଳିନୀ ।
 ଅମୋଦ—ପୁଂ. ବି. (ଅମୁଃ + ଦା + କ.ଥ)
 ମେଘ, ମୁଆ, ଥର(ବିଂ)ଜଳଦାନକର୍ତ୍ତା ।
 ଅମୋଦାନୀ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ବଡ଼ ଦାତା ।
 ଅମୋଧର—ପୁଂ. ବି. (୭ତ୍ତ) ମେଘ,
 ମୁଆ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ।
 ଅମୋଧ—ପୁଂ. ବି. (ଅମୁଃ + ଧା + କ.ର)
 ସମ୍ବୁଦ୍ଧ, ଜଳନିଧି ।
 ଅମୋଧବନ୍ଧୁ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵର)ପ୍ରବାଳ,
 ପୋହଳା ।
 ଅମୋନିଧ—ପୁଂ. ବି. (୭ତ୍ତ)ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ।
 ଅମୋରଣୀ—ପୁଂ. ବି. (୭ତ୍ତ)ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ।
 ଅମୋରୁହ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅମୁଃ + ରୁହ +
 କ, ଥ) ପଢୁ, ସାରସପକ୍ଷୀ, (ବିଂ) ଜଳ-
 ଜାତ ମାତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୋରୁହା ।
 ଅମୁରସ—ଗ୍ରା. ବି. ଡେହତମାମ ଧଳା
 ଓ କଣ୍ଠ କଳାହୋଇଥିବା ପାର ।

ଅମୁଳ—(ଅନ୍ୟ) ସହଭୁଗା ।
 ଅମୁ—ପୁଂ. ବି. ଆମୁରୁଷ, ଆମୁରଙ୍ଗ, ଅମୁ,
 (କ୍ଲୀ) ଆମୁଫଳ । [ଗଛ ।]
 ଅମୁତ(କ), ଅମୁତ—ପୁଂ. ବି. ଆମୁଡ଼ା-
 ଅମୁ—କ୍ଲୀ. ବି. ଉତ୍ତ, ଘୋଲଦହୁ, ଅମୁଲ,
 (ବିଂ) ଅମୁରସ୍ତୁକ । [ଲକୁଚ ।]
 ଅମୁକ—ପୁଂ. ବି. ମନ୍ଦାରବୃକ୍ଷ, କେଉଠ,
 ଅମୁକାଣ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା)ଲବଣତୃଷ୍ଣ,
 ଅମୁକାଣ୍ଟକ କାଣ୍ଟ ।
 ଅମୁକେଶର—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵର)ଘଜପୁର,
 ମାରୁଲୁଙ୍କ, ଟର୍ବ, ଲେମ୍ବୁ ।
 ଅମୁଗୋରସ—ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଉତ୍ତ,
 ଘୋଲ ।
 ଅମୁକୁତ୍ତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅମୁଣ୍ଡକ,
 ଖଟା ପାଳଙ୍ଗ ।
 ଅମୁକୁଡ଼—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵର) ଅମୁଣ୍ଡକ,
 ଖଟାପାଳଙ୍ଗ ।
 ଅମୁଜନ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵର) ଅମୁଜନକ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମୁଜନକା (ବି) ଅମୁଜନ-
 ବାଷ୍ପ । [ଜମ୍ବୁଲ ।]
 ଅମୁଜମ୍ବୀର—ପୁଂ. ବି. ଜମ୍ବୁଲ ବୃକ୍ଷ,
 ଅମୁଜନ—ବର୍ଣ୍ଣ ଓ ଆକାରରୁନ ବାଷ୍ପ
 ବିଶେଷ ।
 ଅମୁଜାୟୁକ—ପୁଂ. ବି. ଅମୁବେତସ ।
 ଅମୁଜଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶୁଣ୍ଟିରଙ୍ଗ, ଅମୁ-
 ହରିଦା, ଅମୁ ହଳଦୀ ।
 ଅମୁପଞ୍ଚପଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା.) ପଞ୍ଚ-
 ପ୍ରକାର ଅମୁଫଳବିଶେଷ, ଯଥା—
 ଜାଳମ୍ବ, ତେବୁଲୀ, ଜମ୍ବୀର, ଲେମ୍ବୁ,
 ଟର୍ବ, ଖଟାପାଳଙ୍ଗ, ଅମୁବେତସ ।
 ଅମୁପତ୍ର—ପୁଂ. ବି. ଅଶ୍ଵାନୁକ ବୃକ୍ଷ ।
 ଅମୁପତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପଲଣୀ ଲତା ।
 ଅମୁପନସ—ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) କେଉଠ,
 ଲକୁଚ ।
 ଅମୁପିର—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅଜଣ୍ଠେରେ-
 ବିଶେଷ ।
 ଅମୁପର—ବି. ତିନୁଲିବୃକ୍ଷ ଓ ଫଳ ।

ଅମୁଫଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵର) ତିନୁଲିଗଛ,
 ତେବୁଲୀ ।
 ଅମୁବନ୍ଧ—ବି. ଅମୁରସ, କନ୍ଦ ।
 ଅମୁଭେଦନ—ପୁଂ. ବି. ଅମୁବେଦସ ।
 ଅମୁମଧୁ—କ୍ଲୀ. ବି. ଗୁଡ଼ମିଶା ଖଟା ।
 ଅମୁରସ—ପୁଂ. ବି. ଆମୁଲିରସ, ଖଟାରସ ।
 ଅମୁବଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମୁ + ବତ୍ର + ରି)
 ଆମୁତି ଶାର ।
 ଅମୁରଗ—ପୁଂ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଅମୁରସ-
 ପ୍ରଧାନ ଦ୍ରୁବ୍ୟ(ବିଶେଷ)ସମୁଦ୍ର, ଜାଳମ୍ବ,
 ଅଞ୍ଚଳ, ମାରୁଲୁଙ୍କ, କଇଥ, କରମଣ୍ଣ,
 କୋଳ, ତିନୁଲି, ଟର୍ବ, ନାରଙ୍ଗ,
 ଜେଉଠ (ଅମୁବେତସ) ଆମୁତି, ଦହ୍ନ,
 ଘୋଲଦହୁ, ସୁର, ସୌରାରକ, ଦୂରୋ-
 ଦକ, ଖଟାପାଳଙ୍ଗ, ଧାନ୍ୟାମ୍ବ, ଲେମ୍ବୁ
 କାନ୍ଦା ।
 ଅମୁବଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହିପଣ୍ଟିକାନାମକ
 ମଳବିଶେଷ ।
 ଅମୁବାଟକ—ପୁଂ. ବି. (ଅମୁ + ବତ୍ର +
 କ.ଥକ) ଆମୁଡ଼ା ।
 ଅମୁବାଟକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନାଗବଳୀ, ପାନ ।
 ଅମୁବାସ୍ତ୍ରକ—ପୁଂ. ବି. ଖଟାପାଳଙ୍ଗ, ଅମୁ-
 ବେତସ । [କଇଞ୍ଚି ।]
 ଅମୁକଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ତେବୁଲି, (ଗ୍ରା)
 ଅମୁବୁଷ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ତେବୁଲି,
 ତେବୁଲିଗଛ ।
 ଅମୁବେତସ—ପୁଂ. ବି. ଖଟାପାଳଙ୍ଗ ।
 ଅମୁଣ୍ଡକ—ପୁଂ. ବି. ଆମୁତିଶାକ, ଖଟା-
 ପାଳଙ୍ଗ । [କାଞ୍ଚି ।]
 ଅମୁଗାର—ପୁଂ. ବି. ଲେମ୍ବୁ, ଖଟାପାଳଙ୍ଗ,
 ଅମୁହରତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅମୁ-
 ରଥାଧକ ହଳଦି, ଆମୁଥାଦା, ଆମୁହଳଦା ।
 ଅମ୍ବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ତିନୁଲି, ତିନୁଲି, କଇଞ୍ଚି ।
 ଅମ୍ବାକ୍ରୁଷ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଅମୁପୁତ୍ର,
 ଆମୁଲି, ଟକ୍ ।
 ଅମ୍ବାକ୍ରୁଷ—ପୁଂ. ବି. ଖଟାପାଳଙ୍ଗ ।
 ଅମ୍ବାଦନ—ପୁଂ. ବି. କୁରୁଶକୁରୁଷ, ଦାଣ-
 କେରେଣ୍ଣା ଗଛ ।

ଅମ୍ବାନ—ୟ. ବି. ମହାସହା, ଅଂଳେଇ ପୁଲ, (କୁ) ପଡ଼ୁ (ବି) ମ୍ଲାନ ନୁହେ, ଆନନ୍ଦତ, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ, ସତେଜ, ଦୃଷ୍ଟି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମ୍ବାନ ।

ଅମ୍ବାନକୁପୁମ—କୁ. ବି. ଯେଉଁ ପୁଲ କେବେହେ ମହିଳେ ନାହିଁ (ଲକ୍ଷ୍ମୀକି) ପରମାୟମଣ୍ଡଳ ଯୁବତୀଙ୍କୁ କବିମାନେ ଅମ୍ବାନ କୁପୁମବୋଲି କହୁଅଛନ୍ତି ।

ଅମ୍ବାନବଦନରେ—ଶ୍ରୀ. କୁ. ବି. ଦୃଷ୍ଟି ମୁଖରେ, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିଜହୋଇ, ଦ୍ଵିଧା ନକରି ।
ଅମ୍ବାନମୁଖ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିମୁଖ, ଯାହାର ମୁଖ ମ୍ଲାନ ନୁହେ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅମ୍ବାନମୁଖ ।

ଅମ୍ବାନମୁହ—ପଦ୍ମମୁହ ।

ଅମ୍ବିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ତନ୍ତ୍ରିତ, ଭେଦୁଳି, ପିନ୍ଧୁଳିଗଛ, ପଲଣିଲଭା ।

ଅମ୍ବି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ତନ୍ତ୍ରିଲଙ୍ଘଳ ଓ ଗଛ ।

ଅମ୍ବୋଟକ—ୟ. ବି. ଶଟାପାଳକ ।

ଅମ୍ବୋଦଗାର—ୟ. ବି. ଅମ୍ବର୍ଣ୍ଣିଜନନ ଆମ୍ବିଲିହାକୁଟି ।

ଅମ୍ବୁଣିଆ—ବି. ଠାକୁରଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ରଖାହୋଇଥିବା ଭେବନ୍ତବ୍ୟାଦ ।

ଅୟ—ୟ. ବି. (ଅ + ର + ଅ) ଶୁଭଦାୟକ ଦେବ, ବ୍ୟବସାୟର ଲଭ, ଶ୍ରୀଦୃଷ୍ଟି, ପଶ୍ଚାର ଦାନବିଶେଷ, ନରବିଶେଷ ।

ଅୟୁଃ—କୁ. ବି. ଲୁହା, ଲାଶାତ୍, ଲୌହିନିମିତ ଦବ୍ୟ ।

ଅୟୁଃପାନ—କୁ. ବି. ନରବିଶେଷ ।

ଅୟୁଃପିଣ୍ଡ—ୟ. ବି. (ଗତତ) ଲୌହି, ଲୁହାର ଗୁଲା ।

ଅୟୁଃପ୍ରତିମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲୌହପ୍ରତିମା ।

ଅୟୁଃଶୂଳ—କୁ. ବି. ଲୌହନିମିତ ଶାଶ୍ଵତବସିଶେଷ ।

ଅୟୁଃସ୍ତ୍ରୀ—ବି. (ଅ + ସ୍ତ୍ରୀ) ବ. ଶ୍ରୀ. ନାରୋଜ, ନିରୂପନ୍ଦ୍ରବ୍ୟ ।

ଅୟଜ୍ଞ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅକୁତ୍ୟଜ୍ଞ, ଯେ ଯଜ୍ଞ କରେ ନାହିଁ, ଅନାତ୍ମୀ ।

ଅୟଜ୍ଞୀୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ଗତତ) ଯଜ୍ଞରେ ଦେବାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଯଜ୍ଞ-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନୁହେ, ଅପଦିତ ।

ଅୟକମୟ—ବି. (ଅ + ଯଜକମୟ) ଯେ ଯଜ୍ଞଦିରେ ପୁଜା ପାଇବାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅପୁକ୍ୟ, ନିର୍ଦ୍ଦୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟକମୟ ।

ଅୟନ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାଗକର୍ତ୍ତା ନୁହେ, ଅଧ୍ୟୁତ୍ୟ ନୁହେ ।

ଅୟକ୍ଷା—ୟ. ବି. ଅକୁତ୍ୟଜ୍ଞ, ଯେ ଯଜ୍ଞ କରେ ନାହିଁ ।

ଅୟତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିମ୍ନମୟାନ, ଯେ ଜନ୍ମୟ-ଦମନ କରି ନ ପାରେ, ଅଜିତେନ୍ଦ୍ରୟ ।

ଅୟନ୍ତ୍ର—ୟ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯନ୍ତ୍ର ଅଭିବ, ଅନାଦର, ଅନାପ୍ରା, (ବି) ଯନ୍ତ୍ରଶୂନ୍ୟ, ଯାହାର ଯନ୍ତ୍ର ନାହିଁ ।

ଅୟନ୍ତ୍ରପିତ୍ର—ବି. (ଅ + ଯନ୍ତ୍ରପିତ୍ର) ଅନା-ଯନ୍ତ୍ରପିତ୍ରିକ, ବିନାପିତ୍ରିକ ଏବଂ ପିତ୍ରିକ ।

ଅୟନ୍ତ୍ରରେ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯନ୍ତ୍ରରେ ଜାତ, ଅନାୟାସପିତ୍ରିକ, ସରବକ ।

ଅୟନ୍ତ୍ରଶୂନ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବିନା-ଯନ୍ତ୍ରରେ ଜାତ, ଅନାୟାସପିତ୍ରିକ, ସରବକ ।

ଅୟନ୍ତ୍ରଶୂନ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାମୁକ, ଯନ୍ତ୍ରରହିତ, ଅନୟତେନ୍ଦ୍ରୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟନ୍ତ୍ରନା ।

ଅୟନ୍ତ୍ରତ୍ୱ—ୟ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯେ କରେନାହିଁ, କରେନ୍ତ୍ରୟାସକ୍ତ ।

ଅୟଥା—(ଅବ୍ୟ) ବିଶ୍ଵାଳରୁପେ, ଅନୁପୁରୁପେ, ଅମୂଳକ, ଅଯୋଗ୍ୟ ।

ଅୟଥା—ବି. (ଅ + ଯଥା) ଅୟୋତ୍ତିକ, ଅନୁପୁରୁତ୍ତି, ଅନ୍ୟାୟା, ଅତ୍ୟକ୍ଷିତ, ଅନୁତ୍ୱିତ ।

ଅୟଥାକୁତ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅୟୋଗ୍ୟ ଭବରେ ପଞ୍ଚାତ୍ମକ ।

ଅୟଥାତଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଯଥା-ତଥା) ଅନୁପୁରୁତ୍ତ, ଅୟଥା, ବିପରୀତ, ଅମୂଳକ ।

ଅୟଥାର୍ଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବିଧ୍ୟାଭୂତ, ଯାହା ଯଥାର୍ଥ ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟଥାର୍ଥୀ ।

ଅୟଥାଭୂତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅୟଥା, ସନ ବା ମୃତ୍ୟୁବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଯେପରି ହେବା ଉଚିତ ସେପରି ନୁହେ ।

ଅୟଥାବତ୍—(ଅବ୍ୟ) ଅନନ୍ତରୂପ, ଯେଥେ-ଚିତ ନୁହେ ।

ଅୟଥେଷ୍ଟ—(ଅବ୍ୟ) ରଜ୍ଜାନ୍ତରୂପ ନୁହେ, (ବି) ଅଳ୍ପ, ନଅଷ୍ଟ, ଉଣା ।

ଅୟନି—କୁ. ବି. (ଅୟ + ନ) ଗମନ, ପଥ, ମାର୍ଗ, ବିଶ୍ଵରକ୍ଷ, ଆଶ୍ରମ-ଶାନ, ଶାସ୍ତ୍ର, ସୁମୁଖର ଉତ୍ତର ଦକ୍ଷିଣ-ଗମନ ।

ଅୟନିକାଳ—ୟ. ବି. (ଗତତ) ଅୟନାଂଶ୍ଚିତକାଳ, ଉତ୍ତରୟଶ ଓ ଦକ୍ଷିଣ-ୟନର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ।

ଅୟନିଚଳନ—କୁ. ବି. (ଗତତ) ଅୟନାଂଶ୍ଚିତଚଳନ ।

ଅୟନିଜ—ୟ. ବି. ଅୟନାଂଶ୍ଚିତ ମାସାଦ ।

ଅୟନିଭାଗ—ୟ. ବି. ଅୟନାଂଶ୍ଚ ।

ଅୟନିମଣ୍ଡଳ—କୁ. ବି. ରଣିଚନ୍ଦ୍ର, ରଣି-ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ମୃତିମନପାଥ ।

ଅୟନିମାସ—ୟ. ବି. ଅୟନାଂଶାନୁସାରେ ଦିନମାନାଦିଜନାର୍ଥ କଲିତ ମାସ ।

ଅୟନିବନ୍ଦ—ୟ. ବି. ଅୟନିମଣ୍ଡଳର ଯେ ବନ୍ଦ ବିଷୁକରେଣାତ୍ମ ଚରମ-ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ।

ଅୟନିଷତ୍ତମ—ୟ. ବି. (ଗତତ) ମେତାଦି-ରଣି ଅୟନାଂଶରେ ଗ୍ରହମନିରମିତ ପଞ୍ଚାତ୍ମକ ।

ଅୟନିଷତ୍ତମ୍ଭାନ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କର୍କଟ-ଷଷ୍ଠାନ୍ତି, ମକର ସଷ୍ଠାନ୍ତି । [ଭାଗ ।

ଅୟନାଂଶ୍ଚ—ୟ. ବି. ସୁର୍ଯ୍ୟରତ୍ନବିଶେଷର ଅୟନାନ୍ତି—ୟ. ବି. (ଗତତ) ସୁର୍ଯ୍ୟକର ଉତ୍ତର ବା ଦକ୍ଷିଣଦିଗରେ ଗମନର ଜେପ୍ପାମା ।

ଅୟନାନ୍ତିରୁତ୍ୱ—କୁ. ବି. ସୁର୍ଯ୍ୟକ ଉତ୍ତର ଦକ୍ଷିଣଗତିର ସୀମାନ୍ତରୂପକ ରେଖା ।

ଅୟନ୍ତିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନିୟମିତ, ଷେଷାବ୍ୟା, ଶାଶ୍ଵାବ୍ୟାରସନ, ଅବାଧ୍ୟ, ଅବ୍ୟାହତ, ଅନର୍ଗଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟନ୍ତିତା ।

ଅୟବ—ୟୁ. ବି. କିଷ୍ଣାଜାତ କୃମିରଶେଷ,
ପିତୃକର୍ମ, ଶୁଦ୍ଧ, କୃଷ୍ଣପତ୍ର, ସବସଦୁଶ ।
ଅୟଶ—କୁ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଅୟଶ,
ଅଜ୍ଞାତି, ବଦନାମ, ନିନ୍ଦା, ଅଖ୍ୟାତ ।
ଅୟଶୟ—ଶ. ବି. (ଅୟଶୟ + କୁ +
କ. ଅ) ଅଜ୍ଞାତିକର, ଲୋକନିନ୍ଦତ,
ନିନ୍ଦ୍ୟ, ଗର୍ଭ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟଶୟଶ ।
ଅୟଶୟ—ଶ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଅପବାଦ-
ଜନକ, ଯାହାଯୋଗୁଁ ମନୁଷ୍ୟର
ବଦନମ ଦ୍ରୁଦ ।
ଅୟଶୟ—ୟୁ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଅଜ୍ଞାତିମାନ,
ଜାତିଶ୍ଵର, ଅଖ୍ୟାତ, ଅପ୍ରସିଦ୍ଧ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅୟଶୟିଜ ।
ଅୟଶ୍ରୀ—କୁ. ବି. ଲୌହ, ଲୁହା, ନିଆଁ,
ଚନ୍ଦ୍ରକ, ଦୁର୍ଣ୍ଣ, ସ୍ତ୍ରୀଗମନ, ଲୌହ-
ନିମିତ୍ତ ଦ୍ରୁଦ, କଢାଦ, ଅଶ୍ରୁ ।
ଅୟଶ୍ରୀ—ୟୁ. ଓ କୁ. ବି. ଲୌହନିମିତ୍
ପାନପାତ୍ର ।
ଅୟଶ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲୁହାପରି କଠିନ-
କଣ୍ଠୀଶ୍ଵରା ସ୍ତ୍ରୀ ।
ଅୟଶ୍ରୀନ୍ଦ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ରକପଥର,
ଲୌହାକର୍ଷତ ମଣି, ଚଳାଲୁହା, କାନ୍ଦ-
ଲୁହା ।
ଅୟଶ୍ରୀମ—ଶ. ବି. ଲୌହାଭିଲାପୀ, ଯେ
ଲୌହ ପାଇବାକୁ ଜାହା କରେ ।
ଅୟଶ୍ରୀର—ୟୁ. ବି. (ଅୟଶ୍ରୀ + କୁ + କ,
ଅ) ଯେ ଲୁହାକାମ କରେ, କମାର,
ଜଳର ଉତ୍ତିଷ୍ଠାତା ।
ଅୟଶ୍ରୀମ—ୟୁ. ବି. (କ. ଧା) ଲୁହାର ଗର,
ଲୁହାର ଘଟ ।
ଅୟଶ୍ରୀଶ୍ଵର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲୁହାର ବାଗ, ଲୌହ-
ସହିତ ବଲ । [ବିଶେଷ] .
ଅୟଶ୍ରୀଶ୍ଵର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମହାକୁଷ୍ଣର ଚିକିତ୍ସା-
ଅୟଶ୍ରୀଶ୍ଵର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲୌହମୟ ଗୁଡ଼-
ପ୍ରତ୍ୟ, ଲୁହାଶୂନ୍ୟ, ଲୌହପ୍ରତ୍ୟମା ।
ଅୟଶ୍ରୀଶ୍ଵର—କୁ. ବି. ଲୌହମୟ ପାତ୍ର ।
ଅୟଶ୍ରୀଶ୍ଵର—ଶ. ବି. ଲୌହମୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅୟଶ୍ରୀଶ୍ଵର ।

ଅୟଶ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. (ଅୟଶ୍ରୀ + କ. ଅୟଶ୍ରୀ) ଅଗ୍ନି,
ବନ୍ଧୁ ।
ଅୟାଚକ—ୟୁ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଯେ
ମାରେ ନାହିଁ, ଯେ ଅନୁଗ୍ରହ-ପ୍ରାର୍ଥୀ
ହୁହେ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟାଚକ ।
ଅୟାଚକ—ଶ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଅଯାଚକ,
ଅପାର୍ଥନୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟାଚକ୍ୟ ।
ଅୟାଚକ—ଶ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଅୟାଚକ,
ଯାହା ମରାଯାଇ ନ ଥାଏ, ବଳେ
ପରିବା ।
ଅୟାଚକ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ଯାଚକ + କ.
ରନ୍) ଅୟାଚକ, ମରିବାଲ, ସମୃତ,
ଧଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟାଚକ ।
ଅୟାଚକ—ଶ. ବି. (ଅୟାଚକ + ମୀ. ଯ)
ଅପାର୍ଥନୟ, ଯାହା ପ୍ରାର୍ଥବନ ହୁହେ ।
ଅୟାଜମ—ଶ. ବି. (ଅ + ଯାଜମ + ଯ)
ଯେଇମାନେ ଯାଗୁଳାଦ କରିବାରେ
କଷିକ, ପରିଚ ।
ଅୟାଜମ୍ୟାଜକ—କୁ. ବି. ପଢିତାଦିମାନଙ୍କ
ଯାଗୁଳାକରିବା, ନିଷିଦ୍ଧିଯଜିର ଅନୁ-
ଶ୍ଵାନ ।
ଅୟାଜମ୍ୟାଜମ—ୟୁ. ବି. (ଅୟାଜମ + ଯାଜମ
+ କ. ରନ୍) ପଢିତଲେକର ଯାଜନ-
କାରୀ ।
ଅୟାଜଯାମ—ଶ. ବି. ଜଣ୍ମ ନୁହେ,
ବାସୀ ନୁହେ, ପରଭୁକୁ ନୁହେ, ଡକକା,
ସଳ, ଯାହାର କାଳ ଗତ ହୋଇନାହିଁ ।
ଅୟାତୁ—ଶ. ବି. ସର୍ଷତ ନୁହେ,
ଅହିଂସକ ।
ଅୟାତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଅଶୁଭ୍ୟାତ୍ରା,
ଯାତ୍ରାକାଳରେ ଅଶୁଭ ଲକ୍ଷଣ ।
ଅୟାତ୍ରିକ—ଶ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଯାତ୍ରାର
ଅନୁପ୍ରୁତ୍ତ, ଯାତ୍ରାର ଅମଙ୍ଗଳସୁତକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟାତ୍ରିକ ।
ଅୟଥାତ୍ମକ—ମିଥ୍ୟାତ୍ମ, ଅୟଥାର୍ଥତ୍ ।
ଅୟାନ—ଶ. ବି. (ଅ + ଯା + ଅନ) ସରୁପ,
ପ୍ରକୃତ, ସର୍ବବ, ଯଜ୍ଞ, ନିର୍ମଣ, ଅଚଞ୍ଚଳତା ।
ଅୟାନତ୍ର—ସା. ବି. ସହାୟତା, ମୁରବ୍ବାପଣ ।
ଅୟାନୟ—ୟୁ. ବି. (କ. ସ୍ତ୍ରୀ) ପଞ୍ଚଶର,
କାମ । [ସୁର୍ମି ।
ଅୟାନସ୍ତ୍ର—ଅୟାନବାହୀ—ୟୁ. ବି. ସପ୍ତାଶ୍ଵ,

ଅୟୁଗାଳ୍ପି—ୟୁ. ବି (ବ.ଶ.) ଅଗ୍ନି ।
ଅୟୁଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାକବନ୍ଧ୍ୟ, ଯାହାର
ଗେଟିଏ ସନ୍ନ୍ଯାନ—ଆଉ ନାହିଁ ।
ଅୟୁଗୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ଯୁଲ୍ + ମନ୍)
ବିଷମ, ବିଯୋଡ଼, ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା ହୋଇ
ନ ଥିବା, କୋଣା, କୁଟିଥା ।
ଅୟୁଗୁଛୁଦ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ସପ୍ତକୁଦ
କୃଷ, ସଚିନାଗର, ଛାତିଆନା ।
ଅୟୁଗୁନେତ୍ର—ୟୁ. ବି. ଶିବ, ମହାଦେବ ।
ଅୟୁଗୁବାଣ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ପଞ୍ଚଶର,
କନ୍ଦର୍ପ କାମଦେବ ।
ଅୟୁଗୁବାହୀ—ୟୁ. ବି. ସପ୍ତାଶୁଷ୍ଠୀ ।
ଅୟୁଗୁବରି—ବି. (କ.ଧା) ବିଯୋଡ଼ିଷଣ୍ୟ,
ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଦୁଇରେ ସରିଲେ
ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ ।
ଅୟୁଗୁଣ—ୟୁ. ବି. ପଞ୍ଚଶରବିଶ୍ଵ,
କନ୍ଦର୍ପ ।
ଅୟୁଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅୟୁଗୁ, ବିଯୋଡ଼, ବିଷମ,
ଅୟୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଯୁତ) ଅସ୍ତ୍ରୀ,
ଅସମ୍ଭବ, (କ୍ଲୀ) ଦଶହଜାର, ଅୟୁତ ।
ଅୟୁତନାୟୀ—ୟୁ. ବି. କନ୍ଦବଣୀୟ
ନୂପୁରିବିଶ୍ଵ ।
ଅୟୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜାବକାନିତାହର
ଉପାୟୁତ୍ତନ, ନିଃସ୍ଵ, କଜାଳ ।
ଅୟୁତଣ୍ଟ—(ଅବ୍ୟ, ଦଶହଜାର, ଅୟୁତ) ।
ଅୟୁତପିତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅୟୁଥକ୍ ସିଙ୍କ, ଯଥା,
ଘଟ, କପାଳ ।
ଅୟୁବ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଯୁ + ବା + ଅ)
ଅସ୍ତ୍ରୀଷ୍ଟୀ, ସର୍ବଶର୍ଣ୍ଣନୀ ।
ଅୟୁପ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁକାଠରେ ଯୁଦ୍ଧ-
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ ନାହିଁ ।
ଅୟୁତ—(ଅବ୍ୟ) କୋପ, ବିଷାଦ, ସତ୍ରମ,
ସୂରଣ, ସମ୍ବେଧନପ୍ରକୃତ ପ୍ଲଲେ ହେ
ଅବ୍ୟୟ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।
ଅୟୋଗ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ଯୁଲ୍ + କ, ଅ)
ଯୋଗର ଅଭାବ, ବିଶ୍ଵେଷ, ଧାନର
ଅଭାବ, ଅପରାଧର ଅଭାବ, ଲେଖାତିଶୋକ
ତିଥିବାରଦିକାତ ଦୁଷ୍ଟ୍ୟୋଗ, କାତର,
କଠିନୋଦ୍ୟମ (ଅୟୁସ୍ + ଅଗ୍ର)

ଅୟୋଗ୍ରେ, କୁଟ, ସର୍ପିକାରର ଚିତା,
ହୁତିତ ।
ଅୟୋଗି—ୟୁ. ବି. ବୈଶିଖନ୍ୟାର
ଗର୍ଭର ଶୁଦ୍ଧ ଭିରସରେ ଜାତ ପଞ୍ଜର-
କାତିବିଶେଷ, ଅଇଶ୍ଵରରୁଡ଼ ।
ଅୟୋଗବାହୀ—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ଦର୍ଶି ଅନ୍ୟର
ଯୋଗବନା ଛାତାରତ ହେଇନପାରନ୍ତ
ଅନୁସାର, ବିରାଗ, ଚନ୍ଦ୍ରବନ୍ଧୁ ।
ଅୟୋଗା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. ଅୟୋଗ୍ୟ (ବ୍ୟକ୍ତ),
ନାଲୁଏକ ।
ଅୟୋଗୀ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ଯେ ଗିରି) ଯେ
ଯୋଗାଙ୍ଗ ଅନୁସାନରେ ଅସମର୍ଥ ।
ଅୟୋଗୁଳ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ଲେହଗୁଳ,
ଲୁହାବାଟିଳ ।
ଅୟୋଗୁ—ୟୁ. ବି. (ଅୟୁ + ଗମ + ଉ)
କମାର, ଲୁହାକାରଗର ।
ଅୟୋଗୋଳକ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଲେହ
ନିମିତ୍ତ ଗୋଳକାରବସ୍ତୁ, ଲୁହାଗୁଳା ।
ଅୟୋଗ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଯୋଗ୍ୟ)
ଅନୁପ୍ରସ୍ତୁତ, ନିଷ୍ଠା, ଅକର୍ମ୍ୟ, ଅପ୍ଲଟ୍,
ଅନ୍ତମ, ନାଲୁଏକ, ଅନୁଚିତ, ଅନର୍ଥ,
ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟୋଗ୍ୟ ।
ଅୟୋଗ୍ୟମ୍ବନ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେ ନିଜକୁ
ଅୟୋଗ୍ୟ ବୋଲି ମନେକରେ ।
ଅୟୋଗ୍ରେ—ୟୁ. ବି. ମୁଷଳ, ତେଜିର ସମା,
ହୁତିତ ।
ଅୟୋଗନ—ୟୁ. ବି. (ଅୟୁସ୍ + ହନ +
ଶ + ଅ) ଲେହମୁଦ୍ରଗର, ହାତୁଡ଼ି, ନିହାଶ ।
ଅୟୋଜାଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ଲୌହନିମିଜାଳ,
(ବି) ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ, କପଟ, ଅୟୁଦି ।
ଅୟୋତ୍—କ୍ଲୀ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଯୋଡ଼ାଭାବ,
ଧନସୁନ୍ତା, ଦେନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟୋଡ଼ା,
(ବି) ଯୋଡ଼ାଭାବ, ନିଃସ୍ଵ, ନିର୍ଭଜ ।
ଅୟୋତ୍ରଂଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ରଥଚକାରେ
ଲୁହାର ହାଲ ଲାଗିଥାଏ ।
ଅୟୋବଣ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲୌହପର କଠିନ-
ଦର୍ଶିପୁତ୍ର, ବିଷ୍ଣ୍ୱୀ ।
ଅୟୋଦ୍ଧା—ୟୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅକୁଣଳ-
ଯୋଦ୍ଧା ।

ଅୟୋଧ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ଯୁଦ୍ଧ + ମନ୍ଦ)
ଯାହା ସଙ୍ଗେ ଯୁଦ୍ଧକରିବା ଅନୁଚିତ,
ଯେ ଶରଶପଣିଅଛି, ଅଳେସ୍ତୁ, ଦୁର୍ବର୍ତ୍ତ,
(ବି) ମୁଗୁର, ମୁଦ୍ରଗର, ଗଢା ।
ଅୟୋଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୁର୍ମିକଣୀୟ ରାଜ-
ମାନଙ୍କର ରାଜଧାନୀ, ସୁନାମଣ୍ୟାତ-
ନଗରୀ ।
ଅୟୋଧା ନାଥ(ପତି)—ୟୁ. ବି. ଅୟୋଧାର
ରକା, ଶ୍ରୀମତହୁ ।
ଅୟୋଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ତ୍ରୀକଳକେ-
ଛୁଟୁ ଛାତା ଅନ୍ୟ ଅଙ୍ଗ (ବି) ଅଦିବରୁଡ଼,
ଜନ୍ମବହୁ, ଅନାଦି (ବି) ପଢୁଯେନି,
ବ୍ୟାହା, ସୁମୂଳ, ଶିବ ।
ଅୟୋନିକ—ବି. ଯାହାର ଉତ୍ସତ୍ତ୍ଵର
କାରଣ କଥିତ ନାହିଁ, ବିହବୁପ ଯଜ୍ଞ-
ପାତ୍ରବିଶେଷ ।
ଅୟୋନିକ—ୟୁ. ବି. ଅଗର୍ଜନାତ, ସ୍ଵପ୍ନମୁ,
ଅଦେହ, ଯେ ମାତୃଗର୍ଭରୁ ଜନ୍ମିନାହିଁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟୋନିକା, (ବି) ବିଷ୍ଣୁ, ଶିବ, ବ୍ୟାହା,
ଗଣେଶ, ବ୍ୟାହାଙ୍କର ମାନସପୁତ୍ର ମନ୍ଦୁ,
ନାଦୋଦାଦି ।
ଅୟୋନିକମ୍ବା—ୟୁ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (ବି.)
ଯେ ମାତୃଗର୍ଭରୁ ମାତୃଯୋନିବାଟେ
ଜନ୍ମିନାହିଁ ।
ଅୟୋନିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୀତା, ଆଦ୍ୟାଶ୍ରି,
ଦୌପିଦ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ଅଗର୍ଜନାତା ।
ଅୟୋନିସମୂତ—ୟୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ)
ଅୟୋନିସମୂତ, ଅୟୋନିକ, ଅଗର୍ଜ-
ନାତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟୋନିସମୂତବା ।
ଅୟୋନିସମୂତବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୀତା,
ଶ୍ରୀ. ବି. ଅୟୋନିକା ।
ଅୟୋନିକ୍ରିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ +
ୟୋନିକ୍ରିକ, ପ୍ରକାଶକନ୍ତେ, ସମ୍ବନ୍ଧବିବୁଦ୍ଧ,
(ଶ୍ରୀ) ଅୟୋନିକ୍ରିକା ।
ଅୟୋନିସମୂତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ)
ଅଗର୍ଜନାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅୟୋନିସମୂତା ।
ଅୟୋମୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲୌହବିକାର-
କାତ ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଆୟୁସ୍, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅୟୋମୟା ।

ଅପ୍ରୋମଳ—କୁଁ. ବ. (୭ତତ୍ର)ଲୁହାମଳ, ଲୁହାକିଙ୍କି ।
ଅପ୍ରୋସୁଣ—କୁଁ. ବ. ଲଙ୍ଗଳାଦି, ବାଣ, ଲୌହାଗ, (ବିଂ) ଯାମାର ଥଗରେ ଲୁହା ଥାଏ, ଯଥା—ଡେଙ୍କିସମା (ସୁଂ) ଅସୁରବିଶେଷ ।
ଅପ୍ରୋରଷ—ସୁଂ. ବ. ଲୁହାମଳ ।
ଅପ୍ରୋତ୍ତତ୍ତ୍ଵ—ଶି. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ)କଠିନ-ଚିତ୍ତ, ନିର୍ଦ୍ଦୟତତ୍ତ୍ଵ, ଦୟାଶୂନ୍ୟ ।
ଅପ୍ରୋତ୍ତିନ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍ର)ପ୍ରକୃତ-ପତ୍ୟୁଷ୍ୟୋଗେ ଅସିଇ, ଅବୁଧୂନ, ବୁଢ଼ି ।
ଅର—କୁଁ. ବ. (ର + ଶ + ଅ)ଚକର ରୁମ୍ବ ଓ ପଇ(ପୁଟି)କୁ ଯୋଗକରୁଥିବାକାଠ, ଚକର ବ୍ୟାସାର୍ଥ (ବିଂ) ଶୀଘ୍ରଗାମୀ (କି. ବିଂ) ଶୀଘ୍ର, ଚଞ୍ଚଳ ।
ଅରକ—ସୁଂ. ବି. (ର + କ. ଅକ) ଶେବାଳ, ପର୍ଷଟ ଦୃଷ୍ଟି, ପୁଷ୍ପାଦିର ତରଳ ସାର, ଅରଖ ଗଛ ।
ଅରକଳା—(ସମ୍ମ) ବଡ଼ ଗୁଲୁବିଶେଷ ।
ଅରକ୍ଷ—ଶି. ବି. ଅରକ୍ଷିତ, ନିରାପଦ୍ୟ, ଅନାଥ ।
ଅରକ୍ଷଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅବିବାହିତା, ଦଶ ବର୍ଷରୁ ଉଚ୍ଛବ୍ଦି ବୟଦ୍ୟା ବାଲକା ।
ଅରକ୍ଷିତ—ବିଂ. (ଅ + ରକ୍ଷିତ) ରକ୍ଷିତ ନୁହେ, ଅପାଳିତ, ଅସାର୍ଥ, ଅଗୁପ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରକ୍ଷିତା ।
ଅରକ୍ଷିତା—ସୁଂ. ବି. ଅପାଳକ ।
ଅରକ୍ଷିତ ଦାସ—ଗ୍ର. ନି. ଶଶବରେବ-ନାମକ ଓଡ଼ିଆ ଯୋଗଯାଧନ ପଦ୍ୟ-ଗ୍ରହ୍ୟରଯିତା ଓ ସାଧକ ।
ଅରଗାନ—ଗ୍ରା. ବି. ଶିରଜାରେ ବଜାୟିବା ଉଚ୍ଚସରବିଶିଷ୍ଟ ବଡ଼ବାଦ୍ୟ ।
ଅରଣ—ଗ୍ରା. ବି. ଅରଣ ଗଛ, (ବିଂ) ଅରଣ (ନୂଆ) ।
ଅରଖ—ଯା. ବି. ମଦ, ସୁର୍ବା, ।
ଅରଖିତ, ଅରଖିତା—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବିଂ.
ଅରଖିତ, ଅନାଥ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ଅରଖିତାଶୀ ।
ଅରରତ—(ସମ୍ମ) ବି. ଅରଳ ।

ଅରଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଅରଳ, କବାଟ କିଳଣୀ, ଧଢ଼ା, ଅରଳ ।
ଅରଣୁଣ—ଗ୍ରା. ବି. ସନ୍ଦର୍ଭ, ଭଲଗୁଣ ।
ଅରବିଧ—ସୁଂ. ବି. ସୁନ୍ଦର ଗଛ ।
ଅରପ—ଗ୍ରା. ବି. ଅର୍ପ (ଦେଶ) ।
ଅରପଟ (କ) —ସୁଂ. ବି. (ଅର + ପଟ
+ ଅ) କୃଷ୍ଣ, କୁଅବୁ ପାଣି କାଢ଼ିବାର
କପି ।
ଅରପଟଘଟିକା—ଗ୍ରା. ବି. କୁପୁରିତରକୁ
ଯିବାପାଇଁ ବୃକ୍ଷକାର ପାବକ୍ଷ, ପାହାତ ।
ଅରତ—ଶି. ବିଂ. ସେ ଅଳଂକୃତ କରେ ।
ଅରକୃତ—ଶି. ବି. (ଅଳଂ + କୃ + ତ)
ଅଳଂକୃତ, ଭୁଷିତ ।
ଅରକୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଳଙ୍କାର, ଭୁଷି ।
ଅରଙ୍ଗଜକ-ସାହାକାହାନଙ୍କ ତଥାସ୍ତ୍ର ପୁତ୍ର ।
ଅରଙ୍ଗ—ଶି. ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ରଙ୍ଗସନ,
ଶୀଘ୍ରଗାମୀ ।
ଅରଙ୍ଗମ—ସୁଂ. ବି. ଗତ, ପରିମିତ ଗମନ ।
ଅରଙ୍ଗା—ଶି. ବିଂ. ରଙ୍ଗୋଶଶ୍ରୀଶଶ୍ରୀକାମ,
ଫୋଧ ଦଶ୍ରୀନ୍ୟ, ଧୂଳଗୁର୍ନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କୁମାର, କନାଥ ।
ଅରଙ୍ଗପ୍ରାଣ—ସୁଂ. ବି. (ଅ + ରଙ୍ଗପ୍ରାଣ)
ଯାହା ଧୂଳମୟ ନୁହେ, ରଙ୍ଗୋଶଶ୍ରୀ-
ରହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରଙ୍ଗପ୍ରାଣ ।
ଅରଙ୍ଗପ୍ରାଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅରଙ୍ଗପ୍ରାଣ + ଆ)
ସେଇ ବାଲକାର ରଙ୍ଗୋର୍ଧର୍ଣ୍ଣନ ହୋଇ
ନାହିଁ, ଅପୁର୍ଣ୍ଣି ।
ଅରଙ୍ଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ରଙ୍ଗା)
ସେ ରତ୍ନମଶ ହୋଇନାହିଁ, ଧୂଳଗୁର୍ନ୍ୟ ।
ଅରଜ, ଅରି—ଯା. ଦରଖାସ୍ତ୍ର ବିଶେଷ,
ଆପରିବିଶେଷ ।
ଅରଟ—ଗ୍ରା. ବି. (ଅରପଟ ଶବ୍ଦ
ଅପର୍ତ୍ତିଂଶ) ରେଣ୍ଟା, ସୁତାକାଟିବା
ସନ୍ଦର୍ଭିଶେଷ ।
ଅରଟା—ଗ୍ରା. ବି. ଘଣ୍ଟାଆଳମାନେ
ନାତିବାଦେଲେ ଧାରଣକରିବା କାଠ-
ଯନ୍ତ୍ରିଶେଷ, ବିଷମସମସ୍ୟା, ଦୁଷ୍ଟର
କଷ୍ଟ, ବିପଦ ।
ଅରଟା—କାନ୍ଦିଯଦରିଶେଷ ।

ଅରଟୁ—ସୁଂ. ବି. ସୁନାଶ ଗଛ ।
ଅରଠ—ଶା. ଜରବଢ଼ିରୁ କାଷାଦି ଧରି
ବାର ଯନ୍ତ୍ରିଶେଷ ।
ଅରଢା—ଗ୍ରା. ବିଂ. ବଳିଷ୍ଠ, ବିକୁଆ,
ବିଶାଳକାସ୍ତ, ତେଜା ଓ ମୋଟା ।
ଅରଣ—ଶି. ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) କୀତ୍ତାମଳ,
ଦୁର୍ଗିତ, ରଣଦ୍ଵାର ଅବଧ୍ୟ, (କୁଁ. ବି)
ଶରଣ, ଆଶ୍ରୟ ।
ଅରଣୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଅରଣ୍ୟ, ବନ, ବନ୍ୟ-
ମହିଷ (ବିଂ) କାଣୁଆଁ, ଦୂଷ୍ଟ, ଭନ୍ଦର ।
ଅରଣୀଶୀ—ସୁଂ. ବି. ଅଗ୍ନି-ଉଦ୍‌ବ୍ୟାଦକ
ମହୁନକାଷ୍ଟବିଶେଷ, ଚକମକ ପଥର
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅଗ୍ନି, ଗନ୍ଧାର କାଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ମାତା, ମାତ୍ର ।
ଅରଣୀକ—ସୁଂ. ବି. ଅଗ୍ନିମହନ କରିବାର
ଉପଯୋଗୀ ଅଗମଥୁ ଗଛ ।
ଅରଣୀକେତୁ—ସୁଂ. ବି. ଅଗମଥୁ ଗଛ,
ଅଗ୍ନି, ମହୁନକୃଷ୍ଣ ।
ଅରଣୀସୁ—ସୁଂ. ବି. ଶୁକରଦେବ ।
ଅରଣ୍ୟ—ଗ୍ରା. ବି. ବନ, ଲଙ୍ଗଳ, ଲିଟା,
ବିପିନ, (ସୁଂ. ବି) କଟପଳ ବୃକ୍ଷ,
କାପଢ଼, ସନ୍ଦ୍ୟାସୀମାନଙ୍କରୁ ଏକତମ ।
ଅରଣ୍ୟକଦଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପାହାଡ଼ିଆ
କଦଳୀ ଗଛ ।
ଅରଣ୍ୟକାର୍ପାସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବନକାର୍ପାସ,
(ଗା) କପାରୀଆ ଗଛ ।
ଅରଣ୍ୟକୁମୁମ—ସୁଂ. ବି. କୁମୁମଫୁଲ ।
ଅରଣ୍ୟଗଳ—ସୁଂ. ବନହତ୍ତ୍ରୀ ।
ଅରଣ୍ୟଗାନ—କୁଁ. ବି. ସାମଦେବାନ୍ତର୍ଣ୍ଣତ
ଗାନବିଶେଷ ।
ଅରଣ୍ୟଗୋଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବନଯୋଳୀ
ଶବ୍ଦିଶେଷ । [ପରାବିଶେଷ]
ଅରଣ୍ୟଚକ—ସୁଂ. ବି. ବନଚକ-
ଅରଣ୍ୟଚକ୍ରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. (୭ତତ୍ର)
ନିଷ୍ଠଳ ବେଶଭୂତା ।
ଅରଣ୍ୟଚର—ସୁଂ. ବି. ଅରଣ୍ୟ + ଚର +
କ.ଅ) ବନଚର, ସେ ବଣରେ ରହେ,
ବଣଶ୍ରାବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରଣ୍ୟଚର୍ଷ ।

ଅରର—କ୍ଲୀ. ବି. ପ୍ରେସ କବାଟ ।
 ଅରରିନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଜଳ । [ନାହିଁ]
 ଅରନିନ—ସୁ. ବି. ଯେ ତାନ କରେ-
 ଅରବ—ପୁ. ବି. (ର + କ, ଅବୁ) ଶବ୍ଦ,
 ଆୟୁଧ, ଅୟୁରବିଶେଷ, (ବିଂ) ଗମନଶୀଳ ।
 ଅରବୁସ୍—ପୁ. ବି. (ର + ଅବୁସ୍) ଯେ
 ଶବ୍ଦ ଉପଦ୍ରବ କରିବାକୁ ଆସିଥିଲା ।
 ଅରରେ—(ଅବ୍ୟ) ବ୍ୟଗ୍ରତାସ୍ଵରକ
 ସମୋଧନ, ଆରେ, ହରରେ (ନାଚ-
 ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତି ବ୍ୟବହାର) ।
 ଅରକୁ—ପୁ. ବି (ର + ଅକୁ) ଫଣପଣ
 ଗଛ, ଲାଭ, ଅଳକୁ, ପିତାଲାଭ ।
 ଅରବ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) (ର + ଅପ୍ତ)
 ଶରସ୍ଵାନତା, ବବର ଅଭାବ (ବିଂ) ନାରବ,
 ନିଃଶ୍ଵର, ତାମ୍ର ।
 ଅରବନ୍ଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅର + ବନ + ଅ)
 ପଦ୍ମ, ମଳକାରୀ, ରଜପଦ୍ମ, ସାରଧ୍ୟପଣୀ ।
 ଅରବନାଷ—ପୁ. ବି. (ବ. ସା) ପୁଣ୍ୟ-
 କାଷ, ପଦ୍ମଲେଚନ ।
 ଅରବନନାଭ—ପୁ. ବି. ପଦ୍ମନାଭ, ବିଷ୍ଣୁ ।
 ଅରବନନାଭ—ପୁ. ବି. ପଦ୍ମନାଭ, ବିଷ୍ଣୁ ।
 ଅରବନମ—ପୁ. ବି. ପଦ୍ମଯୁକ୍ତଦେଶ,
 ପଦ୍ମୁଖୁର, ପଦ୍ମି ମା ।
 ଅରବବର—ବି. (ଗତତ୍) ଅରସନାତକର
 ଅରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟୟେ ଖୋଲ ଜାଗା ।
 ଅରଶୁନ—ଶ୍ର. ବି. ରଜ୍ଜୁ ରହିଛ କଥାଦି ।
 ଅରଷ୍ଟ—ଶ୍ର. ବି. ବିପଦ, ଅନଷ୍ଟ, ବିବାଦ,
 ବିସମ୍ବାଦ, କଷ୍ଟ, ଦୁଃଖ, ଅମଙ୍ଗଳ ।
 ଅରସ—ପୁ. ବି. ଆୟୁଦର ଅଭାବ, ନିକୃଷ୍ଟ
 ରସ. (ବିଂ) ରତ୍ନଶୂନ୍ୟ, ସାଦମ୍ବଳ, ନାରସ,
 କର୍କଣ, ଅରସିକ ।
 ଅରସଙ୍ଗ—ଶ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍) ରସବୋଧ-
 ସାନ, ଅରସିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରସଙ୍ଗ ।
 ଅରସିକ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅରସଙ୍ଗ,
 ଅବଦରଧ, ଯାହାର ରସବୋଧ ନାହିଁ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରସିକ ।
 ଅରସୁଆଳ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ରସୁଆଳ) ଯେ
 ରସପଣ୍ଡ ନହେ, ଅସୁଆଳା ।

ଅରହଣ—ଶ୍ରୀ. କୁମାର ପ୍ରଦର୍ଶନ ।
 ଅଭିଭା—ଶ୍ରୀ. ହି. ବାଢ଼ ପେଣାଇବା ।
 ଅରୁଦ—ଶ୍ରୀ. ଉତ୍ତର କୁହେ, ବୈଠକ,
 ଅଳ୍ପକିଛି ।
 ଅରୁଗୀ—ଶ୍ରୀ. କି. ମୁଁ. ସ୍ଥୀ. ଅଫୋଧନ,
 ଯେ ରାଗୀ ନୁହେ ।
 ଅରୁଜକ—ବି. (ଅ + ରାଜନ + କ)
 ଅରୁଣମଣାରଳ୍ୟ, ରଜନ୍ତୁନ୍ୟ, ଯେଉଁ-
 ଦେଶରେ ରାଜା ନାହିଁ, (ବ) ଅରୁଜକତା,
 ଦେଶରେ ରାଜା ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥା ।
 ଅରୁଜକତା—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଅରୁଜକ + ସ୍ତ୍ରୀତା)
 ରାଜନାତ୍ର ଅବଦ୍ୟମାନତା, ଦେଶର
 ଅଶାନ୍ତି, ପ୍ରକାମେଲ ।
 ଅରୁଜକୁମୁଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅରୁଜକଦେଶ,
 ଯେଉଁଶାନରେ ସୁରକ୍ଷାର ନ ଥାଏ,
 ଅବୁଝାମଣାରଳ୍ୟ ।
 ଅରୁଜନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ରାଜ + ଲନ)
 ଦାୟତ୍ୱନ୍ୟ, ଯେଉଁଶାନରେ ରାଜା ନାହିଁ ।
 ଅରୁଜବ—ପୁ. ବି. (ଅର + ଆ + ଜବ +
 ଅ) ରଥକାର, (ବି) ପଦ୍ମଶୂନ୍ୟ ଜଳାଦି ।
 ଅରୁତ—ପୁ. ବି (ଅ + ରା + କ, ତ) ତେ
 ସୁଖ ଦିଏ କାହିଁ, ଶନ୍ତି, କାମ-କୋଧାଦି
 ପଞ୍ଚରାତ୍ର, ଲଗ୍ନର ପର୍ଵତାଳି, ଛ-ଶଖ୍ୟା,
 ବିପକ୍ଷ, ଚନ୍ଦ ।
 ଅରୁତିତପଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୭. ତତ୍ତ୍ଵ) ଶହୁପ୍ରାତିତ
 ବିପକ୍ଷଦମନକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରୁତିତପଳ ।
 ଅରୁତିଦମନ—କୁ. ବି. ବିପକ୍ଷନବାରଣ,
 ଶନ୍ତିନାଶ, (ବି) ଶନ୍ତିଦମନକାଶ ।
 ଅରୁତିବନ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶନ୍ତିପୂର ଆରୁତିପୂର ।
 ଅରୁତିତଙ୍—ପୁ. ବି. ଶନ୍ତିନାଶ, ବିପକ୍ଷ-
 ଦମନ । [ଶାଳ]
 ଅରୁତିମୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶନ୍ତି ଦୁଲ ଆରୁତି-
 ଅରୁଧ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧନରତ୍ନ ।
 ଅରୁତିଶ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଚିକିତ୍ସାରୁତି, ଭରମୁଣ୍ଡ ।
 ଅରୁଧ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ରା + ଅ + ଯ)
 ଧନଶୂନ୍ୟ, ଯଜ୍ଞକରେ ଦାନ, ଦାନଶୂନ୍ୟ ।
 ଅରଳ—ପୁ. ବି. (ଅର + ଆ + ଲ + କ,
 ଅ) ନତବକ, ଲୁଟିଲ, ତେଢ଼ା, ତେରତ୍ତ,
 (ବି), ରୁଣା, ମରିହୁଣୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରଳା ।

ଅରଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅରଳ + ଆ) ନକା,
 କୁଟିଲା, (ବି) ଦେଶ୍ୟା, ବିନତା ସ୍ତ୍ରୀ ।
 ଅରୁବନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଦାତା, କୃପଣ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରବନୀ ।
 ଅର—ସୁଂ ବି (ସୁ + ର)ଶବ୍ଦ, ରଥାଙ୍ଗ,
 ଚନ୍ଦ, ବିଟଖରର, କାମାଦି ପଟ୍ଟଚିମ୍ବ,
 (ଜ୍ୟୋତିଷ) ଲିଙ୍ଗର ପର୍ବତୀନାନ, ଛାଥ
 ପଞ୍ଚଶିଳୀ ।
 ଅରିକ୍ଥରକ—ବି. ଅକଂଶ, କ୍ଲୀବ,
 ପତିତାଦ, ଯେଉଁମାନେ ପିତ୍ତଧନରେ
 ଅଧିକାଶ ନୁହନ୍ତି ।
 ଅରିଗୁଡ଼ି, ଗୁର୍ଜ—ସୁଂ. ବି. (ଶବ୍ଦ) ବଧକରବା
 ନିମିତ୍ତ ଉଦ୍‌ଦେଶ ।
 ଅରିଗ୍ନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶହୁନାଶିଳ ।
 ଅରତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅରି + ରାତା) ଶହୁତା,
 ଅନିଷ୍ଟପର୍ଯ୍ୟାଦନ, ବିରୋଧ ।
 ଅରତ୍ର—ବି. (ର + ରତ୍ର) ନୌକା-
 ବୁଲନ ଦଣ୍ଡ, କାତ, ଆହୁଲ, କ୍ଷେପଣୀ,
 ରଥର ଆଗରକ, ନଙ୍ଗର ।
 ଅରିଦମନ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଶହୁ-
 ଦମନକାଶ (ସୁ. ବି) ଶହୁପୁଙ୍କ ନାମ-
 କ୍ରର । [ବିଜେଷ]
 ଅରିଦାନ୍ତ୍ର—ସୁଂ. ବି. ଯତ୍ନୁବୀଶ୍ୱର ଯତ୍ତିଷ୍ଠ-
 ଅରିଦୁଦଶ—ସୁଂ. ବି. ଜ୍ୟୋତିଶାସ୍ତ୍ରାକ୍ତ-
 ବିବାହରେ ନିଷିଦ୍ଧ ଯୋଗବିଶେଷ ।
 ଅରିନନ୍ଦନ—ସୁଂ. ବି. ଯେ ଶହୁକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ
 କରେ, ରନ୍ଧାସ୍ତବୀ, ବ୍ୟସନାସ୍ତବୀ,
 (ବି) ଶହୁତନୟ ।
 ଅରିନମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅରି + ଦମ୍ଭ + କ.
 ଅ) ଶହୁଦମନକାଶ, ଶହୁବିନୟୀ,
 ବିଜେତା ।
 ଅରିନମୀ—ସୁଂ. ବି. (ଅରି + ଦମ୍ଭ +
 କ.ଇନ) ଶହୁଦମନକାଶ, ଅରିତ-
 ବିଜୟୀ ।
 ଅରିପ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି ପାପରହିତ, (କ୍ଲୀ)
 କୁସ୍ତି କୁହେ ।
 ଅରମର୍ଦ—ସୁଂ. ବି. (ଅରି + ମୁଦ୍ର + କ.ଅ)
 କାସମର୍ଦ ବୁକ୍ଷ, (ବି) ଯେ ଶହୁକୁ
 ଦମନ କରେ ।

ଅରମର୍ଦ୍ଦନ—ଶ୍ର. ବି. (ଅର + ମର୍ଦ୍ଦନ)

ଯେ ଶହୁକୁ ତମନ କରେ, (ବି) ଅନୁରାଗର ଭାବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରମର୍ଦ୍ଦନା ।

ଅରମିତ୍ର—କ୍ଲୀ.ବି.(୩ତତ୍ତ୍ଵ) ଶହୁର ବନ୍ଧୁ ।

ଅରମେଜୟ—ୟୁ. ବି. ଯେ ଶହୁକୁ କର୍ମିତ କରେ, ଅନୁରାଗ ସହୋତର ।

ଅରମେଦ—ୟୁ. ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ବିଚାରକ, ଅରମେଦକ କୃମିବିଶେଷ, ପାତ୍ରବିଶେଷ ।

ଅରଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅର + ଲା + କି.ପି) ମାତ୍ରା ବୃତ୍ତବିଶେଷ, ଯେ ବୃତ୍ତ ପଢ଼ିଲେ ଶହୁର ମନ ଆନନ୍ଦ ହୁଏ ।

ଅରପ—ୟୁ. ବି. ମଳବିକାଶ ରୋଗ-ବିଶେଷ ।

ଅରପତିଷ୍ଠକ—କ୍ଲୀ. ବି. ବିବାହଦୂଷିକ ଯୋଗବିଶେଷ ।

ଅରପତିଷ୍ଠର—ୟୁ. ବି. କାମ, କୋଧ, ଲୋଭ, ମୋହ, ମଦ, ମାସ୍ତ୍ରୀୟ ଏହି ଛାଥ ଅନୁଶେଷ ।

ଅରପଣ—ଶ୍ର. ବି. ଅଛିପକ ।

ଅରଷ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ରଷ୍ଟ୍ର) ଅମଙ୍ଗଳ, ମନ୍ତ୍ର, ଅଶ୍ଵତ୍ର, ଦୁର୍ବଳ, କ୍ଲେଶ, ଦୁଃଖ, ବିପତ୍ତି, ମୁଖ୍ୟ ପୂର୍ବ ଲକ୍ଷଣ, ଦୁଷ୍ଟପ୍ରତିମାନଙ୍କ ମରଣବିଧାୟକ ଯୋଗ, ଅନୁଭିତାଳ, ସୁତିକାଗାର, ଅନୁଃୟୁତ, ଯୋଳଦଶ, ରଷ୍ମୀ, ନିମଗନ୍ଧ, ରତ୍ନ ଫଳ ଓ ଗଛ, ମଦ୍ୟ, କୁଆ, କଙ୍କପଣୀ, ବୃକ୍ଷପୁର, ବଳିପୁତ୍ର ଦେଖିବିଶେଷ, ବୈଦ୍ୟକ ନିର୍ମାୟ ଅରକ, ଅନୁଷ୍ଠାନିକା ।

ଅରଷକ—ବି. ରତ୍ନାପଳ ।

ଅରଷଗାତ୍—ୟୁ. ବି. (ଅରଷ + ଗମ + ତ୍ର) ଅହିଂସିତ, ଗମନ ।

ଅରଷଗତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅରଷବିଦ୍ୟାର, ଅହିଂସାବିଦ୍ୟାର, (ବି) ମଙ୍ଗଳକର, ସୁଖକର ।

ଅରଷଦୁଷ୍ଟ—ଶ୍ର. ବି. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ମୁଖ-

ବିହୁଦ୍ୱାରା ଦୁଷ୍ଟ, ମଦ୍ୟପାନରେ ଦୁଷ୍ଟ ।

ଅରଷଦୁଷ୍ଟଧ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଗ୍) ଆସନ-ମରଣକାଳେ ବିପଣାତରୁଚିଯୁକ୍ତ ।

ଅରଷନେତ୍ର—ୟୁ. ବି. ବିନତା ଗର୍ଭରେ କଣ୍ୟପତିରେତ୍ରଜ ପ୍ରତିବିଶେଷ ।

ଅରଷଦୁନ୍ଦନ—ଶ୍ର. ବି. (୩ ତତ୍ତ୍ଵ) ଅରଷ-ନାଶକ, (ବି) ଦିଷ୍ଟ, ଗ୍ରାନ୍ତି ।

ଅରଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମରଣସ୍ଥନା ତଥ୍ୟାଦି (ଦେଖ), ବି. କଟୁଙ୍ଗପଳର ଗଛ, ଗରିବ ମାତ୍ରା, କଣ୍ୟପଙ୍କ ତରୁର୍ଥୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅରଷି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅମଙ୍ଗଳ, ଅଶୁଭ, ଅନୁଷ୍ଟ, କଳହ, ବିବାଦ, ମାତ୍ରାପିତ୍ ।

ଅରଷକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଟୁଙ୍ଗ, ରତ୍ନାପଳ ।

ଅରଷତ—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରେରକ, ପ୍ରଶଂସିତ ।

ଅରଷ—ଶ୍ର. ବି. ଶନ୍ତନାଶନମିତ୍ର ପ୍ରତିତ ।

ଅରହ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ହନ + କ. କି. ପି) ଯେ ଶହୁନାଶ କରେ, (ବି) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଶବ୍ଦପୁର, ସୁତୁବଣୀୟ ନୃପତିବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରହୀ ।

ଅରହଂପକ—ଶ୍ର. କି. (୩ ତତ୍ତ୍ଵ) ଶନ୍ତ-ନାଶକ, ବୈଶାଖତକ, ବୈଶନାନୀଯତକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରହଂପିକା ।

ଅରହତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ନିହ + ତ) ଶନ୍ତଦ୍ୱାରା ଅନନ୍ତଭୂତ, ଅନାସ୍ତାଦି ।

ଅରହତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପ୍ରଥା, ଅପ୍ରତଳନ, ଅନିୟମ, (ବି) ଶାତ ବନୁକ, ସଦାଶୁଭ-ବିରୁଦ୍ଧ ।

ଅରୁ—ଗ୍ର. ବି. ରତ୍ନବର୍ଣ୍ଣ, ଆଉ, ଅନ୍ୟ ଅରୁଂପିକା. ବି. କୁତ୍ର ରୋଗବିଶେଷ, ବଢ଼ାବେଗ ।

ଅରୁ—ୟୁ. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଲକ୍ଷଣର, ବଣ, ଶ୍ଵାଟକ, କ୍ଷତ ପା, (ଅବ୍ୟ) ମର୍ମପନ୍ଥ-ପ୍ଲାନ ।

ଅରୁଳ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ରୁଳ + କ. କି. ପି) ରୋଗଶ୍ଵର, ନରୋଗ, ସୁରୁ ।

ଅରୁଗ୍ର—ଶ୍ର. ବି. ରୋଗଶ୍ଵର, ସୁରୁ ।

ଅରୁଚ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ରୁଚ) ଶାପିତ୍ତକ ।

ଅରୁଚକ—ଶ୍ର. ବି. ଅରୋଚକ, ଅସ୍ତ୍ରିତ୍ତକ, ଯାହା ଶାରବାକୁ ସାଦୁ ଲଗେ-ନାହିଁ ।

ଅରୁଗ୍—ଶ୍ର. ବି. ଯାହା ରୁଚେ ନାହିଁ, ଅସୁନ୍ଦର, ସୁରୁଚିଶାନ, କୁଣ୍ଡ ତ ।

ଅରୁଚ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ରୁଚ) ରୁଚିର ଅଭାବ, ଅନୁଛା, ରୋଜନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତି ଅନୁଛା, ରୋଜନ ଦ୍ୱାରା ମୁହାନ୍ତିର ସ୍ଥାଦିଆ ନ ଲଗିବା, ବିବାହ, ଅସ୍ତ୍ରିତ୍ତ, ଅସୁନ୍ଦର, ଦୂଶା, (ବି) ନିଷ୍ଠତ୍ବ, କଞ୍ଚିତ୍ତନ, ପାତ୍ରିଶାନ, ସ୍ତ୍ରୀ, (ଅ + ରୁଚ) ସନ୍ତୋଷର ଅଭାବ, ଆସ୍ତିର ଅଭାବ ।

ଅରୁଚକର—ଶ୍ର. ବି. (୩.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସ୍ତ୍ରିତ୍ତ-ଦାୟକ, ଅସ୍ତ୍ରୋଷନକର, ବିରତ୍ତ-କର, ଅସୁନ୍ଦର, ଅଭାବକର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରୁଚକମ୍ବ ।

ଅରୁଚର—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅମଧୂର, ଅସ୍ତ୍ରିତ୍ତକର, ଅମନୋଜ୍ଞ, ଅସୁନ୍ଦର ।

ଅରୁକ—ୟୁ. ବି. ରୋଗନାଶକାରୀ ବସୁ, (ବି) ରୋଗଶ୍ଵର, ସୁରୁ, ନରୋଗ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରୁକା ।

ଅରୁଣ—ୟୁ. ବି. (ର + ରିନ୍) ସୂର୍ୟ-ସାରଥ, ଗବୁଡ଼ର ବଡ଼ଭାଇ, ସୂର୍ୟ, ସନ୍ଧାରାଗ କଞ୍ଚିତ୍ତନ୍ତ୍ରିତ ରତ୍ନବର୍ଣ୍ଣ, ଶାତ, ନାଲି ରଙ୍ଗ, ଲେହତ, ପୁନ୍ଦାଗ ବୃକ୍ଷ ।

କୁର୍କୁମ, ସିନ୍ଦର, ଶୁଭ, ଦାନବଦିବିଶେଷ, ମାଦମାଶର ସୁର୍ୟିଙ୍କ ନାମ, ଉଦଳକି-ରୁଷିଙ୍କ ପିତା, (ବି) କୃଷ୍ଣମିଶ୍ରିତ ରତ୍ନ, (ବର୍ଣ୍ଣ), ଶାତରତ୍ନ (ବର୍ଣ୍ଣ) ।

ଅରୁଣକମଳ—କ୍ଲୀ.ବି. ରତ୍ନାପୁର ।

ଅରୁଣଚଢ଼—ବି. (ବ. ଗ୍) କୁକୁଟ, କୁକୁତ୍ରା ।

ଅରୁଣଜେଣ୍ଟିଲ—କ୍ଲୀ.ବି. (୩. ତତ୍ତ୍ଵ) ସୁର୍ୟିଯାରଥଙ୍କ ଦୂୟତ, ବାଲ ସୁର୍ୟିଙ୍କ କାନ୍ତି, ସୁର୍ୟିକିରଣ, ରୌଡ଼ ।

ଅରୁଣତୁର୍ବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରତ୍ନବୁଦ୍ଧା ।

ଅରୁଣତେଜ—ଶ୍ର. ବି.. ବିଶ୍ୱମିତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରତିଶର୍ଷରଣ ।

ଅରୁଣନୟନ—ଶ. ବି. ଆରକ୍ଷାଲେଜେନ, ଗଜର କୁଣିଶୀଷ୍ଠ (ସୀ) ଅରୁଣନୟନା ।
ଅରୁଣପିୟା—ସୀ.ବି. (୭ତତ) ସୃଜନକର ଘୟୀୟ, ଫଙ୍କାଗ୍ରୂପ୍, ସବକ୍ରୀ, ଅପସର ।
ଅରୁଣପ୍ରସ୍ତ୍ର—ଶ.ବି. ଯାହାର ବୁପ ରକ୍ତବଞ୍ଚୀ ।
ଅରୁଣଲେଜନ—ପୁ. ବି. ପାରବତପଣ୍ଡି, ପାର (ବି) ରକ୍ତବଞ୍ଚୀରକ୍ଷୁପୁରୁଷ ।
ଅରୁଣଶିଖା—ଶ.(ବ.ଶ.)କୁଳକୁଟ, କୁଳତା
ଅରୁଣସାରଥ—ପୁ.ବି.(ବ.ଶ.) ଘୟୀୟ ।
ଅରୁଣା—ସୀ.ବି.ଅରୁଣର ଦ୍ୱାଳିଙ୍ଗ, ମଞ୍ଜିଷ୍ଠ,
ଅରୁଣୀ, ଦିତ୍ୱତ୍ର, କାଇଅ, ନାଲିଗାଇ,
ମହାକାଳପଳ, କୋଦୁଆ, କଦମ୍ବପୁଷ୍ଟ,
ନଦୀବିଶେଷ (ବି) ରକ୍ତବଞ୍ଚୀ ।
ଅରୁଣାନ୍ତଜ—ପୁ. ବି. (୭ତତ) ଗରୁଡ,
ମରୁତ ।
ଅରୁଣାମଜ—ପୁ.ବି. (୭ତତ) ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଦ୍ର,
ଶନି, ଯମ, ସାକ୍ଷିମନ୍ତ୍ର, କର୍ଣ୍ଣ, ସୁଭାବ,
ଅର୍ଦ୍ଧମାତ୍ର ଦୁସ୍ତ, ଜଣାୟୁ ପଶୀ ।
ଅରୁଣାମ୍ବଳା—ସୀ.ବି.ସୂର୍ଯ୍ୟକନ୍ୟା, ଯମୁଳା,
ଜାପ୍ରୀ ।
ଅରୁଣାବରଜ—ପୁ. ବି. (ଅରୁଣ + ଅବ-
ରଜ) ଗରୁଡ ।
ଅରୁଣି—(ପ୍ରା.ମେଦିନା) ମାଛ ମାରିବା-
ପାଇଁ ନାଲରେ ପକାଯିବା ଆଢ଼ିବନ ।
ଅରୁଣିତ—ଶ. ବି. (ଅରୁଣ + ଲତ)
ଯାହାକୁ ରକ୍ତବଞ୍ଚୀ କରୁହୋଇଥାଏ,
ରକ୍ତବଞ୍ଚୀ (ବସ୍ତୁ), ଲାଲରଙ୍ଗରଞ୍ଜିତ ।
ଅରୁଣିମୀ—ଶ.ବି. ରକ୍ତାଭ, ଆରକ୍ତବଞ୍ଚୀ ।
ଅରୁଣିମା—ପୁ.ବି. (ଅରୁଣ + ଭା, ମନ୍ଦ)
ରକ୍ତମା, ଗୋଲପି ଆଭା ।
ଅରୁଣାଦ—ଶ.ବି. ଜେନଶାପ୍ରାନ୍ୟନ୍ତାରେ
ପୃଥିବୀ ଦେଖିଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧ, ଲେହୁତ-
ସାଗର ।
ଅରୁଣୋଦକ—କୁ.ବି. ସରେବରବିଶେଷ,
ମନ୍ଦରପକ୍ଷତାତ୍ପର ସରେବର ।
ଅରୁଣୋଦସ—ପୁ.ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟଦସର
ପୁଷ୍ଟ ଗୁରୁଦଶ, ବା ଦୁଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକାଳ;
ଉଷାକାଳ ।

ଅରୁଣୋଦସୁପ୍ତମୀ—ମାତରାକୁପକ୍ଷସ୍ତ୍ରମୀ,
ଏ ଦିନ ଅରୁଣୋଦସୁକାଳରେ ସ୍ନାନ-
କରିବା ଘୟାଇନକ ।
ଅରୁଣୋପଳା—ପୁ. ବି. ପ୍ରସ୍ତରବିଶେଷ,
ପଦ୍ମରାଗମଣି ।
ଅରୁଧ—ଶା.ବି. ସୁରଥାକାଙ୍କ ମହୀ ।
ଅରୁନ୍ତ—ଶ.ବି. ଦୁଃଖକର, ମର୍ମଭେଦ,
କଠୋର, ଅତ୍ୟନ୍ତ, ପୀତାଦାୟକପୁରୁଷ,
(ସୀ) ଅରୁନ୍ତଦା(ବି)ବେଶ, ଶତ୍ରୁ ।
ଅରୁନ୍ତତା—ସୀ.ବି. ବଶିଷ୍ଠପହାୟ, ନନ୍ଦତା-
ବିଶେଷ ।
ଅରୁନ୍ତତାନନ୍ଦ—ପୁ. ବି. ଅରୁନ୍ତତାଙ୍କ
ପାନୀ, ବଶିଷ୍ଠମୁନି ।
ଅରୁନ୍ତତା—ପୁ. ବି. କ୍ରାନ୍ତିକବେଶଧାରୀ
ବିଷସବିଶେଷ ।
ଅରୁନ୍ତତା—ଶ. ବି. ଅବୋଧନ, ଯାହାର
ବୋଧ ନାହିଁ, ବେତମାନ (ପୁ.ବି)ଅରୁନ୍ତ,
(କୁ)ପ୍ରଣାମ୍ବୁଦ୍ଧ, ଦ୍ୱାରାରହିତ ।
ଅରୁଣ୍ଟ—ସୀ.ବି. ଶୁକ୍ଳବଞ୍ଚୀ ରଣା, ଶୁକ୍ଳ-
ବଞ୍ଚୀ ରୂପବନ୍ଧ ।
ଅରୁଣ୍ଟ—ପୁ. ବି. (ଅରୁଣ୍ଟ + କେ + ଅ)
ଭାଇଆ ଫଳ ଓ ଗଛ (ବି) ମର୍ମତ୍ରଦ,
(ସୀ) ଅରୁଣ୍ଟା ।
ଅରୁଣ୍ଟର—ଶ.ବି. (ଅରୁଣ୍ଟ + କୁ + କ.ଅ)
ପତତିଦ୍ୱାତକ, ଯାହା ଦା କରେ (ସୀ)
ଅରୁଣ୍ଟର (ବି) ଭାଇଆ ଗଛ ଓ ଫଳ ।
ଅରୁଣ୍ଟ—ବ.ପୁ. (ର + ଉଣ୍ଟ)ରକ୍ତଶବ୍ଦର,
ବିଶ, ମର୍ମପୁନା, ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
ଅରୁଣ୍ଟପକ୍ଷି—ସୀ. ବି. ରେଗବିଶେଷ,
ବଢ଼ାରେଗ ।
ଅରୁଣ୍ଟା—ସୀ. ବି. (ଅ + ରୁଣ୍ଟ + କ.ଅ
+ ଅ) ଭୁର୍ବ ଅଂଧା ।
ଅରୁଣ୍ଟ—ଶ.ବି. (ଅ + ରୁଣ୍ଟ) ସ୍ତ୍ରୀର୍ଧ,
ମୟୁଣ୍ଡ, ଯାହା ରୁଷ ନୁହେ ।
ଅରୁଣ୍ଟତ—ଶ.ବି. ସ୍ତ୍ରୀର୍ଧ, ମୟୁଣ୍ଡ, ଚିକକଣ
ଅରୁଣ୍ଟ—ଶ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀର୍ଧ, ମୟୁଣ୍ଡ ।
ଅରୁପ—ଶ. ବି. (ବ.ଶ.) ନିରାକାର,
ବୁଝଣ୍ଣନ୍ୟ(ବି) ଅମୁନ୍ଦର ବୁପ, କୁଷିତ
ବୁପ (ସୀ) ଅରୁପା ।

ଅରୁପକ—ବି. ବୌଦ୍ଧଦର୍ଶନ ଅନୁଯାରେ
ସୋଣୀର ଅବସ୍ଥାବିଶେଷ, ନିର୍ଜବ-
ସମାଧି ।
ଅରୁପରଶି—ପୁ. ବି. ସେ ରାଶିର ବର୍ଣ୍ଣ-
ମୂଳ ବନମୂଳ-ରତ୍ନାକି ଟିକ୍ କରାପ ର
ନାହିଁ ।
ଅରୁପହାୟ—ଶ. ବି. (ଅ + ରୁପ +
ହୁ + ଯ) ସୌନ୍ଦରୀଦବ୍ବାର ଯାହାକୁ
ବଣ କରାଯାଇ ନ ପାରେ ।
ଅରୁପା—ଶ. ବି. (ପୁ.ସୀ) ଅସୁନ୍ଦର ବା
କୁଷିତ ରୂପବିଶ୍ଵି ।
ଅରୁପାନନ୍ଦ—ଶା.ବି. (ଅରୁପ + ଆନନ୍ଦ)
ନିରାକାର, ପରମେଶ୍ୱର, ଅଲେଖସମୀ ।
ଅରୁପ—ପୁ. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସୁର୍ଗ, ନାଗ-
ବିଶେଷ ।
ଅରେ—(ଅବ୍ୟ)ଆରେ, ହଇରେ, ଆପଣା-
ତାର ନିକୃଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସମ୍ବୋଧନ ।
ଅରେଖ—ବ.ଶ.) ରେଖାସ୍ଥାନ,
ଅରୁପ, ଅରଣ୍ୟ, ଅତୁଣ୍ୟ ।
ଅରେପସ୍—ଶ.ବି. ନିଶ୍ଚାପ, ପାପଶୂନ୍ୟ,
ନିମଳ ।
ଅରେକ—ଶା. ବି. ଅଭାଧ, ସାହାକୁ
କେହା ଅଟକାଏ ନାହିଁ ।
ଅରେକ—ଶ. ବି. (ବ.ଶ.) ଧାତ୍ରିଶୂନ୍ୟ,
ହୃଦୟନ୍ୟ, ଅନୁଭୂଳ (ସୀ) ଅରେକା ।
ଅରେକଦତ୍ତ—ଶ. ବି. ଯାହାର ଦାନ-
ଦାନ, ମେଲଦାନ ନୁହେ, ଧାତ୍ରିଶୂନ୍ୟ-
ଦାନ ।
ଅରେଗ—ଶ.ବି. (ଅ + ରେଗ)ନାରେଗ;
ରେଗଶୂନ୍ୟ, ରେଗମୁକ୍ତ (ସୀ) ଅରେଗା,
(ବି) ରେଗର ଅବକ, ସୁଷ୍ଠାତା ।
ଅରେଗଣ—ଶ. ବି. ରେଗଶୂନ୍ୟ ।
ଅରେଗିତା—ବ. ରେଗଶୂନ୍ୟତା, ପୁଷ୍ପତା ।
ଅରେଗା—ପୁ. ବି. (ଅରେଗ + ଲତ)
ରେଗଶୂନ୍ୟ, ନାରେଗ, ସୁଷ୍ଠା, (ସୀ)
ଅରେଗଣୀ ।
ଅରେକ—ପୁ. ବି. ଅରୁଚକର,
ଅଗ୍ରାତକର, ଅମୁଆଦିଆ, ଯାହା ଖାଇ-
କାରୁ ଅସୁକୁ ମାତ୍ରେ (ବି) ରେଗ-

ବିଶେଷ, ଏଥରେ ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରତି
ଅରୁଚି ଜନ୍ମେ, ଗର୍ଭିର ପ୍ରଥମ ଶାଖ
ମାତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରତି
ଅରୁଚି ।

ଅରୋଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. ରେଫନର ଅଭାବ ।
ଅରୋଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. ରେଧନାଭବ (ବିଂ)
ଆବଦ ନୁହେ, ଆବରଣରହତ ।

ଅରୋଧ—ହି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହାକୁ
ବୁଝ କର ହୁଏନାହିଁ (ସ୍ଥି) ଅରୋଧ୍ୟ ।
ଅରୋପଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ରେପଣର ଅଭାବ ।
ଅରୁପ—ୟୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) କୋଧାଭବ,
ଆହୋଧ୍ୟ (ବିଂ) କୋଧଣ୍ଯ, ରେପ-
ବାନ (ସ୍ଥି) ଅରୋପା ।

ଅରୋପଣ—ଗ୍ରା. ବି. (ଅ + ରେପଣ)
ଆହୋଧନ, ଶାନ୍ତ୍ସଭବ ।

ଅରୋଡ—ହି. ବି. (ନ. ତତ୍) ଭ୍ରାତା
ନୁହେ, ଅଭୟକର, ମୁଦର ଆକୃତି,
ଘରଦେଶବିଶ୍ଵନ୍ୟ, ବିଷ୍ଟୁ, (ସ୍ଥି)
ଅରୋଡ଼ୀ ।

ଅର୍କ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ତାପଦେବା ।

ଅର୍କ—ୟୁ. ବି. (ଅର୍କ + ଅ)ସୂର୍ଯ୍ୟ, ରତ୍ନ,
ବିଷ୍ଣୁ, ପଣ୍ଡିତ, ବଡ଼ଭାଇ, ଉତ୍ସବ
ପାଲ୍ଯୁମୀ ନିଷ୍ଠା, ଅଭଗରତ୍ର, ରବି-
ବାର, କିରଣ, ଆଲୋକ, ତମ୍ଭା,
ଛୁଟିକ, ଅନ୍ଧ, ବଜ୍ର, ମଦ୍ଦ, ବୃକ୍ଷ, ସ୍ଵପ୍ନୀ
ଉଦ୍‌ଧ୍ୱାନ ସଂଖ୍ୟା, (ଶା) ଅରକ,
ତରଳାଧାର (ବିଂ) ପୁଜନୀୟ ।

ଅକକଳ—ସ୍ଥା. ବି. ସୁର୍ଯ୍ୟାପନା-
ନିମିତ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଦ୍ଵାଦଶଶଙ୍କ୍ୟକ
ପାତବଣ୍ଣ ଅକାରଦି ରିକାରତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ-
ଭୁଷିତ କଳାବିଶେଷ, ଯଥା—ତପିମା,
ତାପିମା, ଧୂମା, ମର୍ମା, ଲାକିମା, ରୁଚି,
ପୁଷ୍ପମା, ଭୋଗଦା, ବିଶା, କୋଧମା,
ଧାରିଣୀ, କ୍ଷମା-ଏହ ବାରକଳାର ନାମ ।
ଅର୍କକାନ୍ତା—ସ୍ଥା. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟପ୍ରିୟା, ସଙ୍କଳ,
ପ୍ରିୟା, ପଦ୍ମ, ହତ୍ଯାକର୍ତ୍ତା ଗଛ (ଅଭ-
ଯୋରିଥିଅ) ।

ଅର୍କଷେତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (ତତ୍) ସିଂହରଣୀ,
ପୁରୁଷିକାର କୋଣାର୍କ, ଯୌରଭଦ୍ରମାସ ।

ଅର୍କରନ୍ଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. ରକ୍ତରନ୍ଦନ ।

ଅର୍କକ—ୟୁ. ବି. (ଅର୍କ + କଳ + ଅ)

ଶନ, ଯମ, ଅଶ୍ଵ ମାକୁମାର, ସୁଗୀବ,
କର୍ଣ୍ଣ, (ସ୍ଥି) ଯମୁନା, ତାପ୍ତୀ ।

ଅର୍କରନ୍ଦୟ—ୟୁ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅର୍କ +
ନନ୍ଦୟ) କର୍ଣ୍ଣରଜା, ଶନ, ସୁଗୀବ, ଯମ,
ଅଶ୍ଵ ମାକୁମାରବ୍ୟୁ, ସାବତ୍ରିମନ୍ତ୍ର ।

ଅର୍କରନ୍ଦୟ—ସ୍ଥା. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅର୍କ +
ନନ୍ଦୟ କର୍ଣ୍ଣରଜା, ଶନ, ଯମୁନା, ତାପ୍ତୀ, ତପଣ ।

ଅର୍କରୁଗ୍ରଧ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅରଣ୍ୟ ଗ୍ରେନ୍ଡ
ଅର୍କନ୍ଦୟ—ୟୁ. ବି. (କ.ଗ୍ରେ) ବିରାଟ-
ପୁରୁଷ ।

ଅର୍କପତ୍ର—ବି. ଅରଣ୍ୟ ଗ୍ରେ ।

ଅର୍କପଣ୍ଟ୍—କ୍ଲୀ. ବି. ଅରଣ୍ୟଗ୍ରେ, ମନ୍ଦାର
ଗ୍ରେ । [ଅକାନବିନ୍ଧି ।

ଅର୍କପଣ୍ଟ୍—କ୍ଲୀ. ବି. ପାନଅରଣ୍ୟ ଗ୍ରେ,
ଅର୍କପାଦପ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ନିମ୍ବବୃକ୍ଷ,
ନିମଗ୍ନ, ଅରଣ୍ୟ ଗ୍ରେ ।

ଅର୍କପଣ୍ଟ୍—ସ୍ଥା. ବି. (କ.ଗ୍ରେ) ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖ
ଫଳଗ୍ରେ ।

ଅର୍କପଣ୍ଟ୍—ସ୍ଥା. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅର୍କ +
ପଣ୍ଡିତୀ)ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତା, ସଙ୍କଳ, ପ୍ରିୟାପ୍ରକର୍ତ୍ତା,
ଜଳାପୁଷ୍ପ, ମନ୍ଦାରଫୁଲ (ବିଂ) ପଢ଼ି ମା ।

ଅର୍କବନ୍ଧର—ୟୁ. ଓ କ୍ଲୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ)
ପୋରକ, ପୋରବନ୍ଧର । [ପଢ଼ି ।

ଅର୍କବନ୍ଧ—ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଗୋତମ,
ଅର୍କବନ୍ଧର—ୟୁ. ବି. ବଧୁଲୀ ବୃକ୍ଷ, ବନ୍ଧୁ-
ଜଳ, ପଢ଼ି ।

ଅର୍କବନ୍ଧର—ବ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅର୍କ + ବନ୍ଧର)
ମନ୍ଦାର, ଜଳା ।

ଅର୍କବାର—ବି. ରବିବାର ।

ଅର୍କବିଦା—ସ୍ଥା. ବି. ସ୍ତୁତିକରତ୍ତା, ଅର୍କ-
ବିଦ୍ୟୁତୀ ବିଦ୍ୟା ।

ଅର୍କବିବାହ—ୟୁ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵ ବିବାହ-
ସ୍ତ୍ରୀ ନିମିତ୍ତ ଅରଣ୍ୟ ଗଛକୁ କଳାଶରୁଷେ
କଳନା କର ବିବାହ କରିଯାଏ ।

ଅର୍କବେଦ—ୟୁ. ବି. ତାଳୀପତ୍ର ବୃକ୍ଷ ।

ଅର୍କବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. ବି. ମାୟମାସର ଶୁକ୍ଳ-
ସ୍ତ୍ରୀମାରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତବିଶେଷ ।

ଅର୍କଭ—କ୍ଲୀ. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତନଷ୍ଟ,
ସିଂହରଣୀ, ଉତ୍ସବପାଲ୍ୟୁମ୍ବନ ନଷ୍ଟତା ।

ଅର୍କଭକ୍ରା—ସ୍ଥା. ବି. ଆଦିତ୍ୟଭକ୍ରା,
ଆଶ୍ୟରେତ୍ର ।

ଅର୍କମଣ୍ଡଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସୂର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳ,
ଗୋଲାକାର ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଅର୍କମୁଲ—ୟୁ. ବି. ପାନଅଭକ୍ରା, ପାନ-
ଅଭକ୍ରା ଗଛ ।

ଅର୍କମୁନ୍ଦାନ୍ତ—ବ. ସୂର୍ଯ୍ୟସିକାନ୍ତନାମକ,
ଜେଣ୍ଯତେ ଗଛ ।

ଅର୍କମୁନ୍ଦାନ୍ତ—ସ୍ଥା. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟମୁନ୍ଦାନ୍ତ,
ଅଶ୍ଵ ମାକୁମାର, ସୁଗୀବ, କର୍ଣ୍ଣ ।

ଅର୍କମୋଦର—ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସୀବକର
ହସ୍ତୀ, ଭସ୍ତାନକ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯାହାକୁ
ଦେଖିଲେ ଭସ୍ତୁ ହୁଏ ।

ଅର୍କହତା—ସ୍ଥା. ବି. ଅର୍କଭକ୍ରା, ଆଶ୍ୟରେ-
ଷିଆ ଲତା ।

ଅର୍କଗ୍ରା—ୟୁ. ବି. (ଅର୍କ + ଅଶ୍ଵନ) ସୂର୍ଯ୍ୟ-
କାନ୍ତନଷ୍ଟି, ପଦ୍ମବିରମଣି, ଅଶୁଶୋପଳ ।

ଅର୍କହୁ—ବ. କ.ଗ୍ରେ; (ଅର୍କ + ଆହୁ) ଅରଣ୍ୟ-
ଗଲ୍ଲ ।

ଅର୍କତ—ବ. ମନୋହର ପୁଷ୍ପବିଶେଷ ।

ଅର୍କନ୍ଦୂସଙ୍ଗମ—ୟୁ. ବି. ଅମ୍ବାବାସ୍ୟତିଥ ।

ଅରୋପଳ—ୟୁ. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତନଷ୍ଟି,
ପଦ୍ମବିରମଣି ।

ଅର୍କ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅର୍କ + ଯ) ପୁଜନୀୟ,
ପୁଲ୍ୟ, ପ୍ରବନ୍ନାୟ । [କୋଣାକ୍ରି ।

ଅର୍କଷେଷ—ବ. (ଅର୍କ + ଷେଷ) ସିଂହରଣୀ,
ଅରଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ବୁଜ + ଅଳ) କବାଟର
କଳଣୀ, ପ୍ରତିବନ୍ଧକ, ବାଧା, କଲୋଳ,
ତେଉ, ଅବରୋଧ, କବାଟ, ଶୁଦ୍ଧ ଅରଳ,
ତିଲ, କାଠର ଗୋଜାକିଳା,
ଦେଖାପ୍ରୋତ୍ତି ବିଶେଷ ।

ଅରଳା—ବ. (ଅରଳ + ଆ) ହୃଦୂକା, ହାତୀ-
ବକ୍ରା ଶିଳ୍ପିଳି, ଅବରୋଧ, (ଗା. ବି)
ଅନୁପମ, ସଞ୍ଚନରୁଷ ।

ଅରଳିତ—ଶି. ବି. (ଅରଳା + ରତ୍ନ) କଳା-
ଯାଇଥବା, ଅରଳିଯୁକ୍ତ, ଶିଳବନ୍ଧ ।

ଅର୍ଦ୍ଧ—(ଧାରୁ) କିଣିବା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧ—ପୁ. ବ. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅ) ପୁନା, ପୁନା-
 ଦ୍ରବ୍ୟବିଶେଷ, ମୁଖ, ଦାମ, ଅକ୍ଷତ,
 ଦୂର ଓ ସାଧାରଣତଃ ଜଳ ଅର୍ଦ୍ଧପୁନାକ
 ସମାଗଳ ଅତିଥିକ ସକାର ।
 ଅର୍ଦ୍ଧବଳାବଳ—ବ. ଗତତ (ଅର୍ଦ୍ଧ + ବଳା-
 ବଳ) ମୁଖର ହାତ ଢକି, ବଳାର-
 ଭାବ, ପଣ୍ଡବ୍ୟବମାନଙ୍କର ଦାଣ୍ଡଭାବ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଫୁଲାପନ—ବ. ଗତତ; (ଅର୍ଦ୍ଧ +
 ଫୁଲାପନ) ପଣ୍ଡବ୍ୟବ ମୁଖରୁପଣ
 ଅର୍ଦ୍ଧପୁର—ଶା. ବ. ଅପାସୁର, କଂସାନୁ-
 ଚର ସମସବିଶେଷ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପୁର—ଶା. ବ. (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଅତିଶୟ
 ତେଜୀ, ମୋଟା ଓ ହୃଦୟପୁଷ୍ପ ବ୍ୟକ୍ତି ।
 ଅର୍ଦ୍ଧହର୍ତ୍ତ—ଶି. ବି. (ଗତତ) ପୁନୋପରୁର
 ପ୍ରତାନର ଯୋଗ୍ୟ, ପୁନାସ୍ୱ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧି—ପୁ. ବ. ସମସ୍ତ ଦେବତାଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ ପୁଣ୍ୟତମ, ମହାଦେବ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧ—ଶି. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଯ) ପୁନ୍ୟ,
 ମାନ୍ୟ, ପୁନାସ୍ୱ, (ବି) ପୁଜାସମ୍ରାଟୀ,
 ବନମଧ୍ୟ, ଦେବତାଙ୍କ ପୁନାରେ
 ବ୍ୟବସ୍ଥାତ ମହାଶେଷତ ଜଳ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପାତ୍ର—ବ. ଯେଉଁଆଳରେ ପୁଜାପ-
 କରଣ ସହିତ ହୋଇଥାଏ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି—ବ. ଗତତ; (ଅର୍ଦ୍ଧ +
 ଅଞ୍ଜଳି) ପୁଜାର୍ଥ ଜଳାଞ୍ଜଳି ।
 ଅର୍ଦ୍ଧ—(ଧାରୁ), ବ. ପୁଜାକରିବା, ପ୍ରତି-
 ପାଇବା, କୁଳା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧକ—ଶି. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅକ) ପୁଜକ,
 ପୁଜାକାରୀ, ଉପାସକ, (ଶି) ଅର୍ଦ୍ଧକା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧତି—ଶି. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅତି) ଅର୍ଦ୍ଧନୀୟ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧତ୍ରୀ—ଶି. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧତ୍ରୀ + ଯ, ପୁଜନୀୟ) ।
 ଅର୍ଦ୍ଧକ—କୁ. ବ. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅନ) ପୁଜନ,
 ପୁଜା, ବନନା, ସମାନ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନା—ଶି. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅନ + ଆ)
 ପୁଜା, ବେଳନ ନିମିତ୍ତ ନିମନ୍ତଣ, ଦେବ-
 ମୁଦ୍ରି ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନୀୟ—ଶି. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅନାୟ) ପୁଜ-
 ନୀୟ, ପୁଜ୍ୟ, (ଶି) ଅର୍ଦ୍ଧନୀୟ ।

ଅର୍ଦ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅ + ଅ) ପୁନା,
 ପ୍ରତିମା, ପ୍ରତିକୃତି ।
 ଅର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ର) ଅର୍ଦ୍ଧଶିଖା,
 କୁଳା, କେଳ, ପ୍ରାଣ, ଅଂଶ, କରଣ,
 କିଣାଶଙ୍କ ପରୀ ।
 ଅରତ—ଶି. ବି. ପୁନିତ, ଉପାସିତ,
 ମାନ୍ୟ, ଗ୍ରହ ।
 ଅରିଷଦିମାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଦେବତାମାନଙ୍କର
 ଗମନାଗମନର ଉତ୍ତର ପଥ ।
 ଅରିବାନ୍ (ମାନ୍) —ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରତିପୁନି
 ଅରିମୁନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୁମ୍ମ, ଅର୍ଦ୍ଧ, ବିଷ୍ଣୁ,
 ଉପଦେଶବିଶେଷ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରିମୁନ,
 (ବି) ପ୍ରତିମାନ୍, ପ୍ରକୁଳିତ ।
 ଅରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅର୍ଦ୍ଧଶିଖା, ସ୍ତ୍ରୀ. ମୟୁଖ,
 କରଣ, ଅର୍ଦ୍ଧ, ପ୍ରତିମାତ୍ର ।
 ଅର୍ଦ୍ଧୀ—ଶି. ବି. ପୁନାସ୍ୱ, ଅର୍ଦ୍ଧନୀୟ,
 ପୁତ୍ର୍ୟ, (ଶି) ଅର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧ—(ଧାରୁ) ଉପାର୍କନକରିବା, ରୋଜ-
 ଗାର କରିବା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କର୍ମାସ ବୃକ୍ଷ, କପାରଙ୍ଗ,
 (ବି) ଉପାର୍କକ, ସେ ଉପାର୍କନକରେ
 (ଶି) ଅର୍ଦ୍ଧିକା ।
 ଅରଳ—କୁ. ବ. (ଅରଳ + ଶା. ଅନ) ଉପା-
 ରଳ, ରୋଜଗାର, ଆସ୍ୟ, ଲଭ, ପ୍ରାପ୍ତି ।
 ଅରଳୁତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅରଳକ, ଉପାର୍କନ-
 ବାଶ (ଶି) ଅରଳୁତା ।
 ଅରଳି—ଶି. ବି. (ଅରଳ + ମ୍ରି. ତା) ଉପାର୍କି
 ଲବ୍ଧ, (ଶି) ଅରଳି ।
 ଅରଳନଭ୍ୟ—(ଯା) ବ. ଦରଖାସ୍ତଳେଖକ,
 ନବିଷକା ।
 ଅରଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅରଳ + ରଳ) ପାଣ୍ଡ-
 ପୁତ୍ର ପାର୍ଥ, ତୃତୀୟପାଣ୍ଡବ, କାର୍ତ୍ତିବାର୍ମି-
 କୁନ, ଶୈତବର୍ତ୍ତ, ଧବଳ, କଷ୍ଟରେଣ,
 ଆଶିପତାରେ ଉଠିବା ବୃତ୍ତ, ଆଲୁଅ,
 କଷ୍ଟର, ରୌପ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ରକରଣ, ଆଶିରେ
 ପୁନ୍ନ ପଡ଼ିବା, ସୁନା, ମୟୁଖ, ମାର,
 କେମାତ୍ର ସୁଅ, ଅର୍ଦ୍ଧନ ବୃକ୍ଷ, ଚରମେରେ-
 ବିଶେଷ (ବି) ଧଳା, ଉତ୍ତର, ନିର୍ମଳ ।

ରୌପ୍ୟ ନିମିତ୍ତ, ଶା. କୌଣସି ପୁରୁଷର
 କାମ ।
 ଅର୍ଜୁନଛବି—ଶି. ବି. (ବ. ଶା.) ଶୈତ,
 ଧବଳ, ସାଦା ।
 ଅର୍ଜୁନାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ) ପରଶୁରାମ ।
 ଅର୍ଜୁନନ୍ଧିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କର
 ରଥରେ ଧୂଳ, ହନୁମାନ୍ ।
 ଅର୍ଜୁନପାଞ୍ଚ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶେତପାଞ୍ଚ ଲତା-
 ବିଶେଷ ।
 ଅର୍ଜୁନବୁଷ—ନଦୀପର୍କ, ମାରତ୍ତରୁ, ଇନ୍ଦ୍ରଦୁ,
 କକୁର, ସମୁର ।
 ଅର୍ଜୁନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅର୍ଜୁନ + ରା) ଖାଇ,
 କୁଟୀ, ସର୍ପବିଶେଷ, କରଗୋପ୍ୟ
 ନଦୀ, ଅନିବୁକର ସ୍ତ୍ରୀ ଉଷା, ଶାତ୍ରି ।
 ଅର୍ଜୁନୋପମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସାଗୁଆନ ଛାଇ,
 ଶାକବୁଶ, (ରା) ଅର୍ଜୁନ ହୁଲି ।
 ଅର୍ଣ୍ଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ରା + ଅନ) ଅକାରତ
 ବର୍ଣ୍ଣ, କଳ, ଯାଗୁଆନ ଗଛ, ତେବୀ,
 ଛନୋବିଶେଷ, (ଶି) ଅର୍ଣ୍ଣନଦୀ, (ଶା)
 ଅନ୍ନ, ଶତ ।
 ଅର୍ଣ୍ଣି—କୁ. ବ. ସଲିଲ, ଜଳ ।
 ଅର୍ଣ୍ଣବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସମୁଦ୍ର, ନଦୀ, ତେବୀ,
 ଜଳବୁଦ୍ଧ, ଶୁରିପଣ୍ଣା, ବାଯୁରାଶି,
 ସୂର୍ଯ୍ୟ, (ବି) ଜଳପୁନ୍ତ, ଆହୋକି,
 ଅର୍ଣ୍ଣର, ଫେଣ୍ୟୁତ୍ତ ।
 ଅର୍ଣ୍ଣବ୍ରଜ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅର୍ଣ୍ଣବ—ଜଳ +
 କ. ଅଥ) ସମୁଦ୍ର ଫେନ୍ଦ, (ବି) ସମୁଦ୍ର ଲାଭ
 ତ୍ରୁତି, (ଶି) ଅର୍ଣ୍ଣବଜା ।
 ଅର୍ଣ୍ଣବଜା—ବ. (ଅର୍ଣ୍ଣବ + ତରା) ଜାହାଜ,
 ନୋକା । [ପ୍ରାଚୀ, ପୁତ୍ରା ।
 ଅର୍ଣ୍ଣବନେମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶା.) ସମୁଦ୍ର-
 ଅର୍ଣ୍ଣବନ୍ଦର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶା.) ବୁଦ୍ଧ ।
 ଅର୍ଣ୍ଣବୟାନ—ବ. (ଅର୍ଣ୍ଣବ + ଯା + ଅନ)
 ଜାହାଜ । [ଆକାଶ ।
 ଅର୍ଣ୍ଣବୁନ୍ଦୁ—ବ. (ଶତତ) ମେଘ,
 ଅର୍ଣ୍ଣବୋଇବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅର୍ଦ୍ଧନ ରୁଷ,
 ଚନ୍ଦ୍ର, (କୁ) ଅମୁତ, (ଶି) ଶା, ଶାଲ୍ଲୀ ।
 ଅର୍ଣ୍ଣସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସମୁଦ୍ର, ନଦୀ, ଜଳ,
 ବାଯୁରାଶି, ତେବୀ, (ରା) ଜଳବିଶେଷ ।

ଅର୍ଥସ୍ତ—ୟୁ. ବ. ସମ୍ବଦ, (ବି) ଜଳ-
ଚିଶିଷ୍ଟ । [ଜଳଚିଶିଷ୍ଟ ।]

ଅର୍ଥସ୍ତିନ—ୟୁ. ବ. ସମ୍ବଦ, (ବି) ଅର୍ଥେଣୀଦ—ୟୁ. ବ. (ଅର୍ଥ + ଦା + ଅ)
ମାତା, ମେଘ, ମୁଥା, ବି) ଜଳଦାତା ।

ଅର୍ଥେଣୀଭବ—ୟୁ. ବ. ଶଙ୍କ, (ବି) ଜଳକାତ ଦ୍ରୁବ୍ୟମାତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଥେଣୀଭବ
ଅଭଗଳ(ଆ)—ୟୁ. ବ. ନଳାଇଶ୍ଵୀ, କୁରୁ-
ବନ ଜଳ । [ଅପବାଦ, ଜଳଙ୍କ ।]

ଅର୍ଥିନ—କୁ. ବ. (ରତ୍ନ + ଅନ) ନନ୍ଦା,
ଅର୍ଥ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅର୍ଥ + ତି) ପାତା, ଧନୁର
ଅଗ୍ରଭଗ, ଯନ୍ତ୍ରା ।

ଅର୍ଥିକ—କୁ. ବ. (ଅର୍ଥ + କଣ) ପାତା-
ଯୁକ୍ତ, ପାତିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଥିକା, (ବି)
ପିଣ୍ଡକରଣପ । [ଉତ୍ତରଣ ।]

ଅର୍ଥିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ନାଟଙ୍ଗୀୟ ଭାଷା) ବଡ଼-
ଅର୍ଥିକ—ୟୁ. ବ. (ଅର୍ଥିକ + କ) ଅନ୍ୟକୁ ପର-
ଭୂତ କରିବାକୁ କିଛିକ ।

ଅର୍ଥ—ବ. (ଅର୍ଥ + ଅ) ପ୍ରାର୍ଥନା,
ଧନ, ବୈଶ୍ୟ, ପ୍ରସ୍ତୋଜନ, ତାବୁରୀ,
ଉଦେଶ୍ୟ, କାରଣ, ବିଷୟ, ସମ୍ଭବ,
ରତ୍ନ ସ୍ଵ ଘେଣ୍ୟକ୍ଷେ, (ଜ୍ୟୋତିଷ) ଲକ୍ଷ୍ମୀର ଦ୍ଵିତୀୟଙ୍କାନ, ପ୍ରକାର, ନିଷେଧ,
ଅର୍ଥୀ, ମୂଳ (ଗା) ପାଇଁ ।

ଅର୍ଥକର—ୟୁ. ବି. (ଅର୍ଥ + କୁ + ଅ)
ଯହିଁରୁ ଅର୍ଥଲବ୍ଧକ୍ଷେତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଥକରା ।

ଅର୍ଥକାମ—ୟୁ. ବି. ବିଶ୍ଵଭାବୀ,
ଧନଲୋକୀ ।

ଅର୍ଥକାର୍ଯ୍ୟ—କୁ. ବ. (୭. ତତ୍ତ୍ଵ) ଧନ-
କ୍ଷୀଣତା, ଦାତିତ୍ୟ ।

ଅର୍ଥକୁଳ—କୁ. ବ. ଧନର କଷ୍ଟ, କଷ୍ଟ-
ସାଧ ପ୍ରସ୍ତୋଜନ, ଯେ ପ୍ରସ୍ତୋଜନ
କଷ୍ଟପାଇ ।

ଅର୍ଥକୁର—ବି. ଅର୍ଥକର ।

ଅର୍ଥକୁତ—ବ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅର୍ଥ + କୁତ୍ୟ)
କୌଣସି ବିଷୟର ମୀମାଂସା ।

ଅର୍ଥକୁଷ—ବ. (କ. ଧା) ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ
ଉପକାରରେଲଗିବା, ବିଶିଷ୍ଟରେଣେଖାରେ
କରିବିବା କର୍ମ ।

ଅର୍ଥକମ—ୟୁ. ବ. କୌଣସିଙ୍କ ଉଚ୍ଚ
ଛାଏଗୋଟି ଦମର ଅନୁରତ ଦମ-
ବିଶେଷ ।

ଅର୍ଥଗତ—ତି. ବି. ଅର୍ଥକୁଷ, ଗତାର୍ଥ ।

ଅର୍ଥଗ୍ରାୟାନ—ୟୁ. ବି. ଅର୍ଥଗ୍ରାୟାନ, ପୁରୁଷ, ଭବମୟୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅର୍ଥଗ୍ରାୟାପୀ ।

ଅର୍ଥଗ୍ରହ—ତି. ବି. ଅର୍ଥଲେନ୍ଦ୍ରପ,
ଧନଲୋକ, କୃପଣ ।

ଅର୍ଥଗୋବିର—କୁ. ବ. ଅଲ୍ଲକଥାରୁ
ଅଧ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟପକାଶ, ଗୁଡ଼ାର୍ଥତା, ଧନ-
ଗଣ, ଧନଯୋଗୁ ପୂଜା ବା ମାନ୍ୟ ।

ଅର୍ଥଗ୍ରହ—ୟୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅର୍ଥବୋଧ,
ଅଭିଧେୟ ଜଳ ।

ଅର୍ଥଗ୍ରହ—ତି. ବି. (ଅର୍ଥ + ହନ +
. କଣ) ଅର୍ଥକାଣକ, ଧନଯୁକାଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅର୍ଥଗ୍ରହୀ ।

ଅର୍ଥଚନ୍ଦ୍ର—କୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ତାବୁରୀ-
ଭବନା, ସୁପରବସ୍ତୁକର୍ମା ।

ଅର୍ଥଚନ୍ଦ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମନ୍ଦିର କଞ୍ଚିବ୍ୟ,
ପରାମାରାଜ୍ୟ ଓ ଆବାପାଦିର ଚିନ୍ମା ।

ଅର୍ଥଚାତ—କୁ. ବ. ଅର୍ଥପମୁହୁ, (ବି)
ଯାହାର ଧନ ଅଛୁ ।

ଅର୍ଥଜ—ୟୁ. ବି. (ଅର୍ଥ + ଜା + କ)
ପ୍ରସ୍ତୋଜଙ୍କ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଥଜ ।

ଅର୍ଥତ—(ଅବ୍ୟ) ଅର୍ଥହେତୁ ଅଥାନୁଯାବେ
ଅର୍ଥାତ୍, କୁପୁରୀ, ଫଳତଃ ।

ଅର୍ଥତ୍ତ—କୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ପ୍ରକୃତ-
ବିଷୟ, ସୁରୂପ, ଧନ-ବିଜନ ।

ଅର୍ଥଦ—ତି. ବି. (ଅର୍ଥ + ଦା + ଅ)
ଧନଦ, ଧନଦାତା, ବଦାନ୍ୟ, ଅନୁକୂଳ,
ଅନୁଗ୍ରହପରିସ୍ଥିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଥଦା, (ୟୁ)
କୁବେର । [ବିଶେଷ ।]

ଅର୍ଥଦୂଷଣ—କୁ. ବ. ଅର୍ଥନାଶକବ୍ୟସନ
ଅର୍ଥନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଭିକ୍ଷା, ପାରତୀ, ଅର୍ଥନା ।

ଅର୍ଥପତି—ୟୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅର୍ଥ + ପା
+ ତି) ଧନ ବ୍ୟକ୍ତି, ବଳା, କୁବେର ।

ଅର୍ଥପର—ତି. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଥଲୋକ,
ଧନାର୍ଜନରେ ଅନ୍ତରୁ, କୃପଣ ।

ଅର୍ଥପିଶାର—ବି. (ଅର୍ଥ + ପିଶାର) ଅର୍ଥାତ୍
ଲୋକ ।

ଅର୍ଥପ୍ରକୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ପ୍ରସ୍ତୋଜନର ହେତୁ,
ନାଟକାଙ୍ଗାର୍ଯ୍ୟର ବାରଣପଞ୍ଚକ ।

ଅର୍ଥପ୍ରସ୍ତୋଗ—ୟୁ. ବ. (ଅର୍ଥ + ପ୍ର + ପୁଲୁ
+ ଅ) ଭଣରେ ଟଙ୍କା ଖଟାଇବା,,
ମହାଜନ, ଧନବୃକ୍ଷିଜୀବିକା ।

ଅର୍ଥପ୍ରାସ୍ତୁ—ୟୁ. ବ. ତାବୁର୍ଯ୍ୟଦ୍ଵାରା ଯାହା
ବୁଝିବାକୁ ହୁଏ ।

ଅର୍ଥବନ୍ଧ—ୟୁ. ବ. ଶବ୍ଦାଦିଦ୍ଵାରା ବନ ।

ଅର୍ଥବନ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଥଚନ୍ଦ୍ର, ସର୍ବ-
ଜନକ ମାତ୍ରା ସାଧନ ଭବନା ।

ଅର୍ଥମର୍ମାଦା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସମ୍ପ୍ର କାରଣ-
ବନ୍ଧୁର ମେଲନ ।

ଅର୍ଥମାତ୍ର—କୁ. ବ. ଅବଧାରିତ ଅର୍ଥ ।

ଅର୍ଥମାତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଲ୍ଲଧନ, ଅଳ୍ଲ-
ଧନାଶ, ନହୁଧନ, ଧନର ପରିମାଣ ।

ଅର୍ଥଲ୍ଲବ୍ଧ—ବି. (ଅର୍ଥ + ଲ୍ଲବ୍ଧ) ଧନ-
ଲୋକ ।

ଅର୍ଥବାଦ—ୟୁ. ବ. ପ୍ରଶଂସନାୟ ଗୁଣ-
ବାଚକ ଶବ୍ଦ, ପ୍ରଶଂସନାୟ ବାକ୍ୟ,
ଉଦେଶ୍ୟ କଥନ, ପ୍ରାର୍ଥନାପକ୍ଷ, ସାରି-
ପ୍ରାସ୍ତୋତ୍ର, ଏହା ଦୁଇପ୍ରକାର, ନିନାଥ-
ବାଦ, ମୁଢ୍ୟଥବାଦ ।

ଅର୍ଥବାନ୍—ୟୁ. ବ. (ଅର୍ଥ + ବନ୍ଦ) ଅର୍ଥ-
ସୁକୁ, ଧନ, ସାଥକ, ସାରପାତ୍ର,
ଉଦେଶ୍ୟବିଶିଷ୍ଟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଥବନ୍ଦ ।

ଅର୍ଥବିଜ୍ଞାନ—କୁ. ବ. ଅର୍ଥବୋଧ, ଶବ-
ଦଗ୍ରହଣ, ଅର୍ଥନ୍ତ ।

ଅର୍ଥବିତ—ତି. ବି. (ଅର୍ଥ + ବିତ + କି. ପ୍ର.
କ) ଅର୍ଥଜି, ଶବାର୍ଥ-ପଣ୍ଡିତ, ଜାମ,
ଭକ୍ତି, ମର୍ମିଜ । [ବୋଧ ।]

ଅର୍ଥବିପ୍ରକର୍ଷ—ୟୁ. ବ. ବିଲମ୍ବରେ ଅର୍ଥ-
ଅର୍ଥବୋଧ—ବ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅର୍ଥ + ବୋଧ)
ପଦର ଅର୍ଥ ବା ମମ୍ବବିଷୟରେ ପ୍ରବେଶ ।

ଅର୍ଥବ୍ୟବହାର—ୟୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଧନର
ଯେଥେବିତ ଆଚାର, ଅର୍ଥନ୍ତ-ଶବ୍ଦ ।

ଅର୍ଥବ୍ୟୁଜୀ—ୟୁ. ବି. ଧନ କି ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ କିମର ବ୍ୟବହୃତ ହେବ, ଏହା ଜାଣିବା ଲୋକ, ନ୍ୟାୟବାଦୀ ।

ଅର୍ଥଶାଳୀ—ୟୁ. ବି. (ଅର୍ଥ + ଶାଳୀ) ଧନଶାଳୀ, ଧନ, ଅର୍ଥଯୁଜୀ, (ସ୍ଥି) ଅର୍ଥଶାଳୀ ।

ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର—କ୍ଲ. ବି. ଅର୍ଥମାତ୍ର-ବିଷୟୁକ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ର, ଶବ୍ଦାର୍ଥବିଷୟୁକ୍ତ ବିଦ୍ୟା, ଅଭ୍ୟାସ ।

ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ରପ୍ରଚାରିତ—ଶ୍ର. ବି. ଅର୍ଥମାତ୍ର-ଯକ୍ଷାନ୍, (ସ୍ଥି) ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ରପ୍ରଚାରିତ ।

ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅର୍ଥ + ଶୂନ୍ୟ) ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟ, ତାପୂର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ୱାନ, ଅନର୍ଥକ, ନିରାର୍ଥକ, ବୃଥା, ଦାନ, ଦରତ୍ତ, ଅସଫଳ, ଅକୃତିକାରୀ, (ସ୍ଥି) ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟ ।

ଅର୍ଥଶୌକି—କ୍ଲ. ବି. ନ୍ୟାୟପ୍ରୋଗାର୍କନ, ଅର୍ଥାର୍କନର ଶୁଣି ।

ଅର୍ଥଶୁଭ—ୟୁ. ବି. ଧନସମ୍ପଦ ।

ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟ—କ୍ଲ. ବି. (ଅର୍ଥ + ସମ + ସ୍ଥାନ + ଅନ) ଧନର ସ୍ଥିତି, ଅର୍ଥଶାଳୀ, ଧନାଶାର, ଅର୍ଥସମ୍ପଦ ।

ଅର୍ଥଶୁଭ—ୟୁ. ବି. ଧନଶୁଭ, ଧନ-ଶୁଭ ।

ଅର୍ଥଶାଳୀ—ବି. (ଶ୍ର. ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅର୍ଥ + ସାଧନ) ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟପ୍ରକଳ୍ପ, ଧନଉପାର୍କନ, ଶୁଣି ବିଦ୍ୟାରେ ସିଙ୍କିତିଶୈଷତି ।

ଅର୍ଥଶମାଳ—ୟୁ. ବି. ଧନସମ୍ପଦ, ଅଭ୍ୟେଷୁଷମୁଦ୍ରା, କାରଣଶମାଳ ।

ଅର୍ଥଶମାହାର—ୟୁ. ବି. ଧନୋପାର୍କନ, ଧନଶୁଭ, ଅର୍ଥର ସମେପ କରିବା ।

ଅର୍ଥଶମ୍ବୁନ୍ୟ—ୟୁ. ବି. ଧନସମ୍ପଦ, ଧନ-ଶମ୍ବୁନ୍ୟ, ଅଭ୍ୟେଷୁଷମୁଦ୍ରା ।

ଅର୍ଥସାପେକ୍ଷ—ଶ୍ର. ବି. ଧନାପେକ୍ଷ, ଯାହାର ଧନ ଦରକାର ଅଛି ।

ଅର୍ଥସକ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. ସିକମନୋରଥ, ସଫଳକାମ, କୃତକାରୀ, (ସ୍ଥି) ଅର୍ଥସକ୍ତି ।

ଅର୍ଥସକ୍ତି—ସେବପ ଶକ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ଯୋଗ୍ୟତାଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ପଢ଼ାର୍ଥ ସିଙ୍କ ହୁଏ ।

ଅର୍ଥସକ୍ତି—ସ୍ଥୀ. ବି. ଧନସକ୍ତି, ପ୍ରେସ୍‌ରେଜନ, ସ୍କିପ୍, ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟପ୍ରକଳ୍ପ, ଇଷ୍ଟପ୍ରକଳ୍ପ, ସାଫଲ୍ୟ ।

ଅର୍ଥଦର—ଶ୍ର. ବି. ସେ ପରାଧନ ହରଣ-କରେ, ଗ୍ରେର, (ବି) ଧନାପହାରକ, ତମ୍ଭର ।

ଅର୍ଥଦ୍ୱାନ—ଶ୍ର. ବି. (ଶ୍ର. ତତ୍ତ୍ଵ) ଧନଦ୍ୱାନ, ଦରତ୍ତ, ଅନର୍ଥକ, ଯେ କଥାର ଅର୍ଥ ନାହିଁ, (ସ୍ଥି) ଧନଦ୍ୱାନ ।

ଅର୍ଥଗମ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ର. ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅର୍ଥ + ଆଗମ) ଆସୁ, ଆମଦାନୀ, ଶବ୍ଦାର୍ଥର ଉପସ୍ଥିତି, ଧନପ୍ରାପ୍ତି, ଉପାର୍ଜନ ।

ଅର୍ଥତ୍ର—(ଅବ୍ୟ) ଅର୍ଥବିଶଳଣ, ଜାପୁର୍ଣ୍ଣ-ଦ୍ୱାନ, ବମ୍ବତ୍ତଃ, ପଳତଃ ।

ଅର୍ଥାର୍ଥ—ବି. ବି.; (ଅର୍ଥ + ଅର୍ଥ) ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟପାର୍ଦ୍ଧ ଉପଯୋଗୀ, (କି. ବି.) ଅର୍ଥ ବା ଧନ ନିମନ୍ତେ ବିଷ୍ଟ-ବିଷ୍ଟାଦ ।

ଅର୍ଥାଥ ୧—ୟୁ. ବି. ଧନ ପାଇବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ଥାରୀ, ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଲଭ କରିବାକୁ ଉଚ୍ଛବୀ, ସ୍ଵାର୍ଥଦେଖୀ ।

ଅର୍ଥାଧ୍ୟକ୍ଷାର—ୟୁ. ବି. ଧନର ଅଧିକାର-ବିଶିଷ୍ଟ, ଧନବାନ୍, ଧନ, ଧନରକ୍ଷକ ।

ଅର୍ଥାଧ୍ୟକ୍ଷାର—ୟୁ. ବି. ଧନର ଅଧିକାର, ଧନରକ୍ଷକତ୍ଵ, ଧନାଧ୍ୟକ୍ଷତି ।

ଅର୍ଥାନ୍ତର—କ୍ଲ. ବି. (ଅନ୍ୟ + ଅର୍ଥ) ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥ, ଅର୍ଥରେତ୍ତ, କୌଣସି ଅର୍ଥର ବିଭିନ୍ନତା, ବିବୁର୍କାର୍ଥ ।

ଅର୍ଥାନ୍ତରନାୟ—ୟୁ. ବି. ଅର୍ଥାଳକାଳ-ବିଶେଷ ।

ଅର୍ଥାନ୍ତରେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, ଅନ୍ୟରେ, ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ ।

ଅର୍ଥାନ୍ତିତ—ଶ୍ର. ବି. ଅର୍ଥଯୁଜୀ, ଅଭ୍ୟେଷୁଷ-ବିଶିଷ୍ଟ, ସାର୍ଥକ, ପ୍ରସ୍ଥାଳପ୍ରକଳ୍ପ, ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟପ୍ରକଳ୍ପ, ଅର୍ଥଶାଳୀ, ଧନବାନ୍, ଧନ, (ସ୍ଥି) ଅର୍ଥାନ୍ତିତ ।

ଅର୍ଥାପରି—ବି. ପତ୍ରତ୍ତ; (ଅର୍ଥ + ଆପରି) ଅର୍ଥର ପ୍ରାପ୍ତି, ଆମାନକ ପ୍ରତ୍ୟାବନା-ବିଶେଷ, ଅର୍ଥାଳକାରିତାବିଶେଷ ।

ଅର୍ଥକ—ୟୁ. ବି. ସେ କୌଣସି ବିଷ୍ଟ

ରୁହୁଁ ଥାଏ, ଉପିକୁ, ଯାଚକ, (ବି.) ରାଜା-ମାନଙ୍କୁ ନିବ୍ରାତୁ ଉଠାଇବାପାଇଁ ସ୍ତର ପାଠକ ବ୍ୟବ୍ୟ, ବନୀ ବୈତାଳିକ, ସତ । ଅର୍ଥିତ—ଶ୍ର. ବି. ଯାଚକ, ଯାହାକୁ ମନ୍ଦିରରୁ, ପ୍ରାର୍ଥିତ, ନିଜାସତ, ପୁଷ୍ଟ, ବାଞ୍ଚିତ, ଅଭୁଲଷିତ ।

ଅର୍ଥୀ—ୟୁ. ବି. ଯାଚକ, ସେବକ, ଅନୁ-ଜୀବ, ଅର୍ଥଶାଳୀ, ବାଦୀ ବିବାହ, ସ୍ଵହ-ବର, ସହାୟପ୍ରାର୍ଥୀ, (ସ୍ଥି) ଅର୍ଥିକ । ଅର୍ଥିତ—(ଅବ୍ୟ) ଯାଚକର ଅଧୀନ-କୃତ ।

ଅର୍ଥିତ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅର୍ଥିନ୍ + ତା) ଅର୍ଥୀ ବା ପ୍ରାର୍ଥୀର ଅବସ୍ଥା, ଭକ୍ତା, ବିଶ୍ଵା, ପ୍ରାର୍ଥକା, ଅନୁରୋଧ ।

ଅର୍ଥେ—(ଅବ୍ୟ) ପାଇଁ, ନିମିତ୍ତ, ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ (ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦ ସଙ୍ଗେ ପୁଣ୍ଡ ହୁଏ) ଯଥା—ବ୍ୟେଜନାର୍ଥେ ।

ଅର୍ଥୋପଶେକ—ୟୁ. ବି. ନାଟକର ଅଗ-ବିଶେଷ, ବିଷ୍ଟପ୍ରକଳ୍ପ ।

ଅର୍ଥୋଷ୍ଟାର—ବି. (ଅର୍ଥ + ଉଷ୍ଟନ) ଧନ-ଗର୍ବ, ଧନଶାଳୀ, କେତ୍ର ଧନ ହେବାରୁ ମନ୍ତ୍ରପରିମଳରେ ଉପୁଜକା ଗରମି ।

ଅର୍ଥ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ନ୍ୟାୟ, ପାର୍ଥକ, ଯୁଦ୍ଧଯୁଜୀ, ସପ୍ରେସ୍‌ରେଜନ, ଧନବାନ୍ପଣ୍ଡିତ, ଉଚ୍ଚତି, ପ୍ରାର୍ଥିତ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ (ବି) ଗେରୁ, ଶିଳାକୁ ।

ଅର୍ଦ—(ଧାର୍) ପୀଡ଼ାଦେବା, ଆମାଳକଶାର, ହତ୍ୟକରିବା, ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା, ମାରିବା, କଷ୍ଟ ଦେବା, ଷତକରିବା ।

ଅର୍ଦଭଳି—ଗ୍ରା. ବି. ଅର୍ଦୋଲି, ଅଳି, ଗୋଳି-ମାଳ, ଲଞ୍ଚାଳ, ଗୁରୁଦ୍ୱାୟିତ୍ର, କାର୍ତ୍ତି-ବ୍ୟସ୍ତତା ।

ଅର୍ଦନ—କ୍ଲ. ବି. (ଅର୍ଦ + ଅନ) ଯାଚନ, ପୀଡ଼କ, ହଳନ, ଗମନ, ରଣ, ହିଂସା, ଦୂଃଖ, ଶିବ, ବିନାଶନ (ସ୍ଥି) ଅର୍ଦନା, (ବି) ଚଞ୍ଚଳ, ଗତିଶୀଳ ।

ଅର୍ଦନା—ସ୍ଥି. ବି. ଭକ୍ତା, ବଧ, ଦୁଃଖ ।

ଅର୍ଦନି—ବି. (ଅର୍ଦ + ଅନ + ଇ) ବେଗ, ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା, ମାରିବା, ଅଗ୍ରି ।

ଅର୍ଦ୍ଧକ—(ସା) ବି. ଅନ୍ତଳ୍ପା, ଆଜିବାହକ ଭୂତ୍ୟ, ବୋଲିକର କୁଳର ।
 ଅର୍ଦ୍ଧାଭାଲିଆ-ଗ୍ରା.ବି. ଅନିଯୁମିତ, ଗୋଲିମାଳିଆ, ଅଖାତ୍ତୁଆ, ଅଧୀର, ଅଷ୍ଟବ୍ୟସ୍ତ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧିତ—ଶି.ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ତ) ଯାଚିତ, ଗତ, ପାତ୍ରିତ, ହୁଣ୍ଡିତ, ବିନଷ୍ଟ ପ୍ରାର୍ଥିତ, ହୃତ, ଅନୁରୂପ (ବି) ବାତବ୍ୟାଧିବିଶେଷ, ଧନୁଷ୍ଠଙ୍କାର ଘେଗ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧିତୀ—ୟୁ. ବି. ମୁଖ୍ୟରପକ୍ଷାଦାତପୁନ୍ତ ଘେଗୀ, (ସ୍ଵା) ଅର୍ଦ୍ଧିତୀ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧ—ୟୁ. ବି. (ରୁଧ + ଅ) ଅଂଶ, ଏକଦେଶ, ସମାନ ଅଂଶ, କୋଣର ପଦାର୍ଥର ଦୂର ସମାନ ଅଂଶରୁ କେଅଂଶ, ଅଧେ, (ବି) ଦ୍ଵିଭାଗିକୁତ, ଅଧେ ପରିମିତ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧକୁତ—ଶି.ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରୁ ହୋଇନାହିଁ, ଦ୍ଵି ଧା, ବିଭକ୍ତ (ସ୍ଵା) ଅର୍ଦ୍ଧକୁତା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧକଥିତ—ଶି.ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅର୍ଦ୍ଧକୁତ, ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣବେ ଘରିବି ।
 ଅର୍ଦ୍ଧକୋତ୍ତିବିକ—ଶି. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧକୁତି ପରିମାଣ ଯୋଗ୍ୟ, ଦୁଇକୁତିରୁ କେବୁଢ଼, ଅଧେ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଖାର—କ୍ଲୀ. ବି. ଖାରର ଅର୍ଦ୍ଧକ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଖାରି—ସ୍ଵା.ବି. (କ.ଧା) କାବେଶ ନଦୀ । [ବିଶେଷ] ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଗର୍ଭ—ଶି. ବି. ସୃଦ୍ଧିର କରଣ-
 ଅର୍ଦ୍ଧଗୁଡ଼—ୟୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ରବଂଶର ଗୁଡ଼କ ପରିମାଣ, ଅଧଗୋଡ଼େ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଗ୍ରା-ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଗରୁଣକାଳରେ ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାନ୍ୟର ଅର୍ଦ୍ଧଗର୍ଭ ଅନୁକ୍ରମ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଗ୍ରହ—ୟୁ. ବି. ଗ୍ରହକୁତ ଅର୍ଦ୍ଧଗର୍ଭ କେତେକ ଅଂଶ କୋଣ ଏବଂ କେତେକ ଅଂଶ ବୁଜା (ସ୍ଵା) ଅର୍ଦ୍ଧନିମିଳିତା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନିଶା—ସ୍ଵା. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧରି ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପଣ—ୟୁ. ବି. ପଣର ଅର୍ଦ୍ଧତିଶୀଳ କୋଡ଼ିଏ ଗରୁଣ ଅଧେ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପଥ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଥର ଅର୍ଦ୍ଧଗର୍ଭ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପଥିଣ୍ଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧପଥାକାରେ ବେଳେ ମୁତ ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରେତ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଦିଅଯିବା ପିଣ୍ଡ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପଥାକ—ଗ୍ରା.ବି. ମୁତବ୍ୟକର ଶବ୍ଦାଦାତ ପୁଣ୍ୟରୁ ଶଶାକରେ ଶବକୁ ସାନ୍ତ୍ଵନା

ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ରକୁତ—ସ୍ଵା.ବି. ଚନ୍ଦ୍ରହୃଦୟ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧରୁକ୍କଳକ—କ୍ଲୀ.ବି. କାଞ୍ଚଳୀ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନରଣୟନାୟ—ବି. ନ୍ୟାୟଗ୍ରାସ୍ତରେ ପ୍ରମିତ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନାୟାଶ—ସ୍ଵା.ବି. କାବେଶ ନଦୀ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନାୟି—ଶି.ବି. ଅର୍ଦ୍ଧପରିମାଣରେ ନାୟିତ ଅର୍ଦ୍ଧମୁତ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନିଦି—ଶି.ବି. ନେପାଳ ଲିମ୍ବ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନିଦି—କ୍ଲୀ. ବି. ସାତ୍ତେସାତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ କାଳ, ଦ୍ଵି ପ୍ରତିହର ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନୀତି—ସ୍ଵା. ବି. (କ.ଧା) ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦର୍ଶନ, କଟାଷ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନୀତିଦେବ—ୟୁ. ବି. ଦେବତାସମୀପରେ ବର୍ତ୍ତିମାନ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଧାର—କ୍ଲୀ. ବି. ବୈଦ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରକ ଅସୁବିଶେଷ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନାୟପୁଣ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଚଙ୍ଗପ୍ରବାହି-ଠାର ଗୁରୁତ୍ୱତିପରିମିତ ନାୟପୁଣ୍ୟ ସ୍ଥାନବିଶେଷ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନାୟଗ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ହରିଗୌଣରୁପରେ ଶିବଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତିଭେଦ, ମହାଦେବ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନାୟର—ୟୁ. ବି. ମହାଦେବ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନାବ—କ୍ଲୀ. ବି. ନୌକାର ଅର୍ଦ୍ଧଗର୍ଭ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନିମିଳିତ—ଶି.ବି. ଆଂଶିକଭାବେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ, କେତେକ ଅଂଶ କୋଣ ଏବଂ କେତେକ ଅଂଶ ବୁଜା (ସ୍ଵା) ଅର୍ଦ୍ଧନିମିଳିତା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧନିଶା—ସ୍ଵା. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧରି ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପଣ—ୟୁ. ବି. ପଣର ଅର୍ଦ୍ଧତିଶୀଳ କୋଡ଼ିଏ ଗରୁଣ ଅଧେ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପଥ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଥର ଅର୍ଦ୍ଧଗର୍ଭ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପଥିଣ୍ଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧପଥାକରେ ବେଳେ ମୁତ ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରେତ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଦିଅଯିବା ପିଣ୍ଡ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପଥାକ—ଗ୍ରା.ବି. ମୁତବ୍ୟକର ଶବ୍ଦାଦାତ ପୁଣ୍ୟରୁ ଶଶାକରେ ଶବକୁ ସାନ୍ତ୍ଵନା

କରଇ ଦେଇକରି ବସଇ ମୁଖାନ୍ତି-
 ଦେବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ପ୍ରାତ କରନ୍ତି ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପଣ୍ୟ—ଶି. ବି. ଅସମ୍ଭବ ପ୍ରକାଶ, ଅଂଶକ ବ୍ୟକ୍ତି, ଅଧେ ଫୁଲିଥବା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପାଞ୍ଚାଳିକ—ବି. ଅର୍ଦ୍ଧପାଞ୍ଚାଳିକଦେଶ-
 ନାତ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପାଦ—ୟୁ. ବି. (ଗ.ତତ୍ତ୍ଵ) କବାଟ-
 ବିଶେଷ, ଅଧପା ବା ଅଧପଟ ପରିମାଣ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧପାଦିକ—ବି. ଅର୍ଦ୍ଧପାଦିକମାଣ, ଅଧପାଦେ । [ତତିର ପକ୍ଷୀ ।]
 ଅର୍ଦ୍ଧପାରବତ—ୟୁ. ବି. ଚିତ୍ତକଣ୍ଠ ପାର୍ବୀ,
 [ଗରିବିଶେଷ ।]
 ଅର୍ଦ୍ଧପୁରୀଭାଇତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଶୁର
 [ଦ୍ଵାରା ଭାଇ ।]
 ଅର୍ଦ୍ଧପ୍ରସ୍ତିକ—ଅର୍ଦ୍ଧପ୍ରସ୍ତି ପରିମାତ୍ର ଦ୍ରୁବ୍ୟ
 ଅର୍ଦ୍ଧବିନ୍ଦୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଚନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ଜଳେ-
 ଥବା ଖେଣଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଭାକ-ଶି. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଭାକ + କି.ପ୍ର-
 କ) ଅର୍ଦ୍ଧଭାକଜନ, ଅର୍ଦ୍ଧଭାକରେ
 ଅଧକାଶ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗ—ୟୁ. ବି. ଭାଗର ଅର୍ଦ୍ଧକ,
 କିମ୍ବଦଂଶ । [ଅଧକାଶ ।]
 ଅର୍ଦ୍ଧଭାନ୍ତ—ଶି. ବି. ଯେ ଅର୍ଦ୍ଧଭାନ୍ତ
 ଅର୍ଦ୍ଧଭୟର—ୟୁ. ବି. (ବ.ବୀ.) ମହାର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ,
 ଯେଉଁ ସମସ୍ତରେ ଭୟର ଅଧେ ଆନ୍ତି ।
 ଅର୍ଦ୍ଧଭ୍ରମ—କ୍ଲୀ. ବି. ଏହା ଶବାଳଙ୍କାର-
 ବିଶେଷ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧମାନବ(କ)—ୟୁ. ବି. (ଗ.ତତ୍ତ୍ଵ) ମାନ-
 ବକର ଅର୍ଦ୍ଧ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧମାନା—ସ୍ଵା.ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ମାନ)
 ଅର୍ଦ୍ଧପରିମାଣ, ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ରକୁତ, ବ୍ୟକ୍ତି-
 ବୁଦ୍ଧିମାନାହେଣ୍ଟା, ମାନାର ମଧ୍ୟରେ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧମାନ—ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ମାନ) ଅଧା,
 ଅର୍ଦ୍ଧପରିମାଣ (କାଳ) ।
 ଅର୍ଦ୍ଧମାସ—ୟୁ. ବି. ଏକପରିଷ, ପଦରଦିନ ।
 ଅର୍ଦ୍ଧମୁକ୍ତି—ଶି. ବି. ମୁକ୍ତିର ହେତୁ ଯାହାର
 ଅଧେ ଜୀବ ହଜିଯାଇଅଛି, (ସ୍ଵା) ଅର୍ଦ୍ଧ-
 ମୁକ୍ତିତା ।
 ଅର୍ଦ୍ଧମୁତ—ଶି. ବି. ଅଧମୟ, ମୁତକଳ୍ପ,
 ଅମୃତ ପ୍ରାସ୍ତ, (ସ୍ଵା) ଅର୍ଦ୍ଧମୁତ ।

ଅର୍ଦ୍ଧପାଠ—ୟୁ. ବି. ଦିବା ଓ ସହିତ
ଅଶ୍ଵାଣ, ଘଟିକା ।
ଅର୍ଦ୍ଧରଥ—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ଯୋଜା ରଥିଙ୍ଗ
ଠାରୁ ଅଳ୍ପଚର ଯୋଜା ।
ଅର୍ଦ୍ଧରୁ—ୟୁ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧନିଶା, ଅଧିରୁ ।
ଅର୍ଦ୍ଧରୁ—ୟୁ. କ୍ଲୀ. ରକ୍ତ ଅର୍ଦ୍ଧ ରଗ ।
ଅର୍ଦ୍ଧରୁ—ୟୁ. ବି. ପାଣିମୟୁରୁକୁ ଶବ-
ଦିଶେଷର ରଗ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଲକ୍ଷ୍ମୀହର—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ମୁଣ୍ଡିରେ
ବିଷ୍ଣୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମିଳିଛୋଇ ଅଛନ୍ତି ।
ଅର୍ଦ୍ଧବିଭେଦକ—ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅବଭେ-
ଦକ) ଅଧାକପାଳୀ ବଥା ।
ଅର୍ଦ୍ଧବିଶିଷ୍ଟ—ୟୁ. ଅର୍ଦ୍ଧଠିଶ ବାଜାୟବା ।
ଅର୍ଦ୍ଧବିଶର୍ଗ—ୟୁ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧବିଶର୍ଗ-
ସତ୍ତବ ଉପଧ୍ୟାମୟ ବର୍ଣ୍ଣବିଶେଷ ।
ଅର୍ଦ୍ଧବିଶର୍ଣ୍ଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅପାଙ୍ଗଦର୍ଶନ,
ଆତ୍ମଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖା ।
ଅର୍ଦ୍ଧବୈନାଶିକ—ୟୁ. ବି. ବୈଶେଷିକ-
ଶାସ୍ତ୍ରପତ୍ରତା ।
ଅର୍ଦ୍ଧବୈଶିଷ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧବିନାଶ ।
ଅର୍ଦ୍ଧବୈଜନିକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧଭେଜନ, ଅପ୍ର-
ଚିର ଭେଜନ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଶଫର, ଅର୍ଦ୍ଧସଫର—ୟୁ. ବି. କଣ୍ଟେ-
ରମାଛ, ଦଶପାଳ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଶଶର—ବି. ପହୁଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶଶରର
ଅଧେ, ଏକାଙ୍ଗୀ ବାଜ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଶ୍ରୋକ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରଥମପାଦଦୁୟ ।
ଅର୍ଦ୍ଧସମ—ୟୁ. ଅର୍ଦ୍ଧସମ ।
ଅର୍ଦ୍ଧସ୍ତାଣ—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ କୁଷକ ଜମି
ଭାଗୁଆ ଧରି ଅଧା ଭାଗ ପାଏ ।
ଅର୍ଦ୍ଧସ୍ତୁଟ—ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ସ୍ତୁଟ) ଅଧ-
ପ୍ରୁଟା, ଅର୍ଦ୍ଧପ୍ରକାଶିତ କଥା, ଅପ୍ରସ୍ତୁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ), ଅର୍ଦ୍ଧସ୍ତୁଟ ।
ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅଙ୍ଗ)
ଶଶରର ଅବେଳିକ, ପହୁଁ ।
ଅର୍ଦ୍ଧହୃ—ନ୍ତି. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ହୃ + କ, ଅ)
ଅର୍ଦ୍ଧରାଗ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଠିଶ—ୟୁ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗ, ଅଧିରୁଗେ ।

ଅର୍ଦ୍ଧଠିଶ—ୟୁ. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଠିଶ)
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗ, ଅଧେକ ଭାଗପାଇବାର
ଅଧିକାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଦ୍ଧଠିଶିମା ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗ—ଶା. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗ + ରା)
ପହୁଁ, ସ୍ତ୍ରୀ । [ପହୁଁ]
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗି—ୟୁ. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗ + ରା)
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗିତ—ନ୍ତି. ବି. ଅଧା ଯୋଡ଼ା-
ହୋଇଥିବା ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗିତ—ୟୁ. ବି. ଗରୁଥିଂଶ, ଚରିତୋ,
ପାଏ, ସୁକି ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗିନୀ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅର୍ଦ୍ଧ-
ଭେଜନ, ଅଧଗେଟା, ଅର୍ଦ୍ଧଠିଶ ବ୍ୟାପ୍ତି ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗିନୀ—କ୍ଲୀ. ବି. ଗରୁତ୍ତ; (ଅର୍ଦ୍ଧ +
ଆସନ), ଆସନର ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗ, ସ୍ନେହ-
ଦାନ, ନିଜମୋତନ । [ଭାଗୁଆଶ]
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗିନୀ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗିନୀ
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗିନୀ—କ୍ଲୀ. ବି. ସମାନ ବୁଝିବାର
କରିବା, ଅଧେ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭେଦ—ୟୁ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧଭେଦ, ତନ୍ତ୍ରର
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗ, ନିଃନିଃତ୍ତ୍ଵ, ଅର୍ଦ୍ଧଭେଦ ବାଣ,
ଗଲହଷ୍ଟ, ଅପ୍ରେତ୍ରିତା ସ୍ଥାର ଯୋଜନ-
ଦେଖରେ ଅର୍ଦ୍ଧଭେଦ ଆକରରେ
ଅଗ୍ରନ୍ତିଯୋଜନ । [ଚନ୍ଦ୍ର]
ଅର୍ଦ୍ଧଭୋଲି—ୟୁ. ବି. ଶିବ, ତନ୍ତ୍ର-
ଅର୍ଦ୍ଧଭୋଲି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଭୋଲି) ଅର୍ଦ୍ଧ-
ବାକ୍ୟ, ପ୍ରକାଶିତ ପଞ୍ଚ ଶ୍ରୀରୂପେ ନ କହିବା ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭୋଲି—ନ୍ତି. ବି. (କ.ଧା) ଯାହାର
ଅର୍ଦ୍ଧଭାଗ ମାତ୍ର ଉଚାରଣ କର-
ହୋଇଅଛୁ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭୋଲିତ—ନ୍ତି. ବି. ଅଧେ ଗୋଟିଆ
ହୋଇଥିବା, ଅଧେ ତୋଳା ହୋଇଥିବା,
କିମ୍ବଦିଶ ଭିତ୍ତିଥିବି ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭେଦକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦେହର ନିମ୍ନାଙ୍କ-
ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳ, ଅଶ୍ଵାଯାକେ ପାଣି ।

ଅର୍ଦ୍ଧଭେଦ—ୟୁ. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଭେଦ)
ପୌଷ କିମ୍ବା ମାଦମାପର
ରବିବାର ଅମାବାସ୍ୟାରେ ବ୍ୟତିବାତ-
ପୋର ଏବଂ ଶ୍ରୀବଣନନ୍ଦତ୍ତ ଏକତ୍ର ମିଳିବ
ହେଲେ ଅର୍ଦ୍ଧଭେଦ ଯୋଗ ହୁଏ—
ଏହି ଯୋଗ ଗଜାଦି ଶାର୍ଥରେ ସ୍ଥାନ-
କରିବା ଯୋଗବିଶେଷ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭ୍ୟାସନ—କ୍ଲୀ. ବି. ସାଧନକାଳର
ଆସନବିଶେଷ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭ୍ୟାସନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧଭ୍ୟାସନ
ପ୍ରକାଶିତ, ଅର୍ଦ୍ଧଭ୍ୟାସନ(ସ୍ତ୍ରୀ)ଅର୍ଦ୍ଧଭ୍ୟାସନ ।
ଅର୍ଦ୍ଧଭ୍ୟାସନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧଭ୍ୟାସନ + କ)
ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ପରିଧେୟ ଘାଗର, କାର ।
ଅର୍ଦ୍ଧ—ନ୍ତି. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧସମ୍ମନୀ, ଅର୍ଦ୍ଧ
ଜାତ ।
ଅନ୍ତ—(ପ୍ରା. ଗଢି) ବି. ଯେଉଁ ଗୋବର୍ଦ୍ଧ
ଚଢ଼େଇ ଏକାଦିଷମେ ଗୋ ୧୦୧୨ଟା
ଚଢ଼େଇକୁ ଜିତଥାଏ, (ପ୍ରା.ବି.) ଅନ୍ତ,
ଭାତ ।
ଅର୍ଦ୍ଧ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + ଅନ) ପ୍ରଥାନ,
ନିଷେପ, ସ୍ଥାପନ, ନ୍ୟୁକରଣ, ଯାତିବା,
ହୃବିଶବ୍ଦ ତ୍ୟାଜ୍ୟତ୍ୱବ୍ୟ, ହୃବିଦ୍ଵାନପାତ୍ର,
ଦେବତାଦି, ପ୍ରାପଣ, ସମର୍ପଣ, ନ୍ୟାସ ।
ଅର୍ଦ୍ଧକରଣବା—ଶା. ନ୍ତି. ଦେବା, ନ୍ୟୁ-
କରିବା, ଜିମା କରିବା ।
ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟ—ନ୍ତି. ବି. ଦାମୟୁ, ଦେୟ,
ତ୍ୟାଜ୍ୟ, ନ୍ୟୁକରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟ । [(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟୀ ।
ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟିତ—ୟୁ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟିତ, ଦାତା,
ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟିତ—ନ୍ତି. ବି. (ଅର୍ଦ୍ଧ + କ୍ଷୟିତ)
ପ୍ରଦର୍ଶ, ସ୍ଥାପିତ, ନ୍ୟୁତ,
ରକ୍ତି, ପତିତ, ଲିପ୍ତ, ନିଷିପ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟିତ ।
ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟିତ—ୟୁ. ବି. (କ.ଶ.) ପରଣାତ,
ଦରହୁଣ୍ଡ ।
ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟିତ—ଶା. ନ୍ତି. ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟିତ କରିବା ।
ଅର୍ଦ୍ଧକ୍ଷୟିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ର + ଶିର + କ.
ଇଶ) ଅଗ୍ରମାଂସ, ହୃଦୟ, ବକ୍ଷ ।
ଅର୍ଦ୍ଧ—ନ୍ତି. ବି. ତ୍ୟାଜ୍ୟ, ନିବେଶନାୟ ।

ଅଶ—(ଧାରୁ)ହିଂସାକରିବା,ପୀଡ଼ାଦେବା
ଅଶ—ବା. ବି. ଘୋଟକ ।

ଅଶତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(ଅଶନ + ର) ଘୋଟକ,
କୁଟନୀ, ଦୂଷା, (ବି) କଣ୍ଠିତା ।

ଅଶା—ସୁଂ. ବି. ଅଶ, ଘୋଟକ, ଇନ୍ଦ୍ର,
(ବି)କୁଣ୍ଠିତ, ଅଧମ, ସ୍ଵାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶତ୍ର ।

ଅଶନ—ବି. ଘୋଟକ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଗୋକୃଣ୍ଠ,
(ବି) ନାଚ, ଅଧମ, ନିକୁଷ୍ଟ । [ଶୁଦ୍ଧ]

ଅଶାଙ୍କ—ବି. ନିକୁଷ୍ଟ, ନାଚ, ବନ୍ଦ, କଳିଷ୍ଟ,
ଅଶୀକ—(ଅବ୍ୟ)ପଞ୍ଚାତ୍ମକ, ମଧ୍ୟ, ସମୀପ,
ପୂର୍ବ, ଆଦିମ(କାଳ)ବି.ପରବର୍ତ୍ତୀ, ନିକଟ,
ନିକୁଷ୍ଟ ।

ଅଶାଚୀନ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶାଚ + ରିନ)
ଚିରୁଦ୍ଧ, ବିପରୀତ, ପଞ୍ଚାତ୍ମକୀ, ନୃତ୍ୟ,
ଆଧୁନିକ, ଅଧମ, ନାଚ, ନିକୁଷ୍ଟ, ପର-
ବର୍ତ୍ତୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶାଚୀନା ।

ଅଶୁଦ୍ଧ—କୁଁ.ବି.ଦଶକୋଟି ସଂଖ୍ୟା, ଆଦୁ-
ରେଗ, ମାଂସପିଣ୍ଡ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର
ପଥତବିଶେଷ ।

ଅଶୁଦ୍ଧ—ସୁଂ. ବି. ସଂବ୍ୟାପକ ଉଶାନ ।

ଅଶୁଦ୍ଧତା—ବି. ଦୁଇ ମାନଙ୍କର ଉତ୍ସ-
ବିଶେଷ ।

ଅର—ସୁଂ.ବି. (ର + ର) ଶିଶୁ, ବାଲକ,
ଶିଶ୍ୟ, ଛୁଟ, ଶିଶିର, ଶାକ, ଶୟାଦି,
ଆପଧ, (ବି), ପ୍ରଭାସନ, ମଳନ, ମୂର୍ଖ, କୁଣ୍ଠ ।

ଅରିକ—ସୁଂ.ବି. ବାଲକ, ପଶୁଶାବକ,
ମୂର୍ଖ, ଅଙ୍ଗ (ବି.) ଶୁଦ୍ଧ, ଶୀଶ, ପଢ଼ୁଣ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରିକା ।

ଅର୍ତ୍ତଗ—ସୁଂ.ବି. ବାଲକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ତ୍ତଗ ।

ଅର୍ତ୍ତଲାଳ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ତତତ) ଶିଶୁଫୁଡ଼ା,
ପିଲାଖେଳ ।

ଅର୍ମ—ବି.ସୁଂ.ଓ କୁଁ. (ର + ମନ୍) ଚନ୍ଦ୍ର-
ରୋଗବିଶେଷ, ଚନ୍ଦ୍ରବ୍ୟ ଦେଶ ।

ଅର୍ମଣ—ସୁଂ.ବି. (ର + ମ.ମନ୍)ବୈଦ୍ୟ-
କୋକ୍ତ ପରିମାଣବିଶେଷ, ତ୍ରୋଣ-
ପରିମାଣ, ଯୋଗ ଓ କେନ ।

ଅର୍ମନ୍—କୁଁ. ବି. (ର + କ.ମନ୍) ଚନ୍ଦ୍ର-
ରୋଗବିଶେଷ ।

ଅର୍ମନୀଯାଟ—ଶ୍ରୀ.ବି. କଲିକତାର ଜଙ୍ଗ-
କୁଳରେ ଜାହାଜରୁ ଓହାରିବାର
ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ଯାଟ ।

ଅର୍ମି—ସୁଂ. ବି. (ର + କ ଯ) ବେଶ୍ୟ,
ସ୍ତ୍ରୀ, (ବି) ଉତ୍ତମାନ, ଧାମକ,
ପକମାୟୀ, ନ୍ୟାୟୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ମି ।

ଅର୍ମିମା—ସୁଂ.ବି. (ଅର୍ମ୍ୟ + ମନ୍) ପୂର୍ଣ୍ଣୀ,
ଅରଣ ଗଛ, ଉତ୍ତରପାଳିଗୁମାନକ୍ଷତ୍ର,
ରୁଷିବିଶେଷ, କେତମହୁବିଶେଷ, ପିତୃ-
ଲୋକବିଶେଷ ।

ଅର୍ମିମ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଅର୍ମି—(ଯା) ବି. ନିବେଦନପତ୍ର ।

ଅରାକକାଳ—ସୁଂ.ବି. ପଞ୍ଚାତ୍ମକ, ମଧ୍ୟ-
କାଳ, (ବି) ଅରାକକାଳିକ ।

ଅରାକପ୍ରୋତ୍ସାହ—ସୁଂ. ବି. ନଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ନଦୀ, (ବି) ଅଧୋ କନ୍ଦୁସ୍ଥିଳୀ, ନଦୀ, ଯୋଦି

ଅରାକବିଲ—ସୁଂ.ବି. ଚମଣ, ଯଜ୍ଞପାତ୍ର-
ବିଶେଷ ।

ଅରାଚ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପଞ୍ଚାତ୍ମକବର୍ତ୍ତୀ,
ଆଧୁନିକ, ନୃତ୍ୟ, ଅଙ୍ଗ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ଅରାଚୀ,
କିପର୍ମତ୍ର, ବ୍ୟତିହାନ୍ତ୍ର, ଚିପଶତ, (ଅବ୍ୟ)

ପରେ, ମଧ୍ୟରେ (ବି) ଅରାକତନ,
ପଞ୍ଚ କୁଳାଳଜାତ, ମଧ୍ୟକାତ ।

ଅରାଚକୟ—ସୁଂ. ବି. ମେଘ ।

ଅରାଚତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅରାଚୀନ,ଆଧୁନିକ ।

ଅରାଚୟ—ସୁଂ.ବି. ଦେବତାର ହୋତା-
ବିଶେଷ. ହୋମକର୍ତ୍ତା ।

ଅରାକ୍—ସୁଂ.ବି. (ଅର୍ + ରକ) ଆଟକକ,
ଦର୍ଶନେଶ୍ୱର ନୃପତିବିଶେଷ ।

ଅର୍ମି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ରକ + କ.ଅ) ଅର୍ମିଲ,
ପାପିଷ୍ଟ, (କୁଁ) ଅର୍ମିରୋଗବିଶେଷ, ଗୁରୁତ୍
ରୋଗବିଶେଷ ।

ଅର୍ମିଦ—ସୁଂ.ବି. ପ୍ରତ୍ୟୁଷର ନମିର ଶବ୍ଦ
ସମ୍ମଦ (ଅର୍ମ ଉପର ତୁନାଦ ବିଶେଷ) ।

ଅର୍ମିଆଦ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. ଅତିପାପୋତକ
ରୋଗବିଶେଷ ।

ଅର୍ମି—କୁଁ.ବି. (ର + କ.ଅଥ) ଗୁରୁତ୍ୟାନର
ରୋଗବିଶେଷ, ଅର୍ମିରୋଗ ।

ଅର୍ମିସ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅର୍ମ୍ୟ + ଅ) ଅର୍ମି
ରୋଗୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ମିଶା ।

ଅର୍ମିଶାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାଧକ,
ହିଂସକ, ମନେହ ନାମକ ଅସୁର ।

ଅର୍ମି 1—ସୁଂ.ବି.(ଅର୍ମ୍ୟ + ରନ)ଅର୍ମିରୋଗୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ମିଶା ।

ଅର୍ମିଗ୍ନ—ସୁଂ.ବି.(ଅର୍ମ୍ୟ + ହନ + କ.
ଅ) ଓଲୁଆ, ଭାଲିଆ, (ବି) ଅର୍ମିରୋଗ-
ନାଶକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ମିଗ୍ନି ।

ଅର୍ମିଗ୍ନ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ତାଳମୂଳୀ, ମୁଣ୍ଡଳୀ-
ଚାଷ, (ବି) ଅର୍ମିଗ୍ନି ।

ଅର୍ମିହତ—ସୁଂ. ବି. ଭାଲିଆ, ଓଲୁଆ,
(ବି) ଅର୍ମିହତକର ବମ୍ବମାତ୍ର ।

ଅର୍ମଣ—କୀ. ବି. (ରଷ୍ଟ + ଅନ) ରମନ,
ରମନଯାଧକ ଶକଟାଦି ।

ଅର୍ମ—(ଧାରୁ) ଯୋଗଣହେବା, ପୁଳା-
ଦିବିବା ।

ଅର୍ମ—ସୁଂ.ବି.(ଅର୍ମ + କ.ଅ) ରନ୍,ବିଷ୍ଟ,
(ବି) ପୁଳା ଯୋଗ୍ୟ,ପୁଲ୍ୟ,ମାନ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅର୍ମା ।

ଅର୍ମଣ—କୀ.ବି. (ଅର୍ମ + ଭ.ଅନ)ପୁଳା,
ସମ୍ମାନ, ଯୋଗ୍ୟତା, ପୁଲାସମ୍ମାନୀ,
ଅର୍ମନା ।

ଅର୍ମଣ—ବି. (ଅର୍ମ + ଭ. ଅନ + ଆ)
ପୁଲା, ସମ୍ମାନ, ଯୋଗ୍ୟତା, ପୁଲା-
ସମ୍ମାନୀ, ଅର୍ମନା ।

ଅର୍ମଣ୍ୟ—ସୁଂ.ବି. (ଅର୍ମ + ମୀ.ଅନ୍ୟ)
ପୂଲମୟ, ପୁଲ୍ୟ, ପୁଲା-ସାଧନତ୍ରବ୍ୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ମଣ୍ୟା ।

ଅର୍ମତ୍ର—ସୁଂ. ବି. (ଅର୍ମ + କ ଅର୍ମ)
ବୁଦ୍ଧଦେବ, କୌନସନ୍ୟାସୀ, (ବି)
ବୌଦ୍ଧ, କୌନସତାବଳମ୍ବୀ, ପୂଲାର୍ଥ,
ପ୍ରଗଣ୍ୟାର୍ଥ, ଯୋଗ୍ୟ, ପ୍ରକ୍ଷ୍ଯ ।

ଅର୍ମତମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅର୍ମତ୍ର + ତମ)
ଯୋଗ୍ୟତମ, ଅତପ୍ରଶ୍ରୟ, ସମ୍ବେଦନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ।

ଅର୍ମତର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅର୍ମତ୍ର + ତର)
ଯୋଗ୍ୟତର, ଅଧ୍ୟକ୍ଷତର, ପ୍ରଶ୍ରୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅର୍ମତର ।

ଅର୍ମନ—ସୁଂ. ବି. (ଅର୍ମ + କ.ଅର୍ମ) ବୁଦ୍ଧ,
ବୌଦ୍ଧମତାବଳମ୍ବୀ,କୌନ ବା ବୌଦ୍ଧ,
ଶପଳେ, (ବି) ପୁଲ୍ୟ,ପ୍ରଶ୍ରୟ, ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅର୍ଥନ୍ତ—ସୁଂ. ବି. ବୃକ୍ଷଦେବ, ଶିବ,
ଷପଣକ, (ବିଂ) ପୁଜା, ଆରଧ, ମାନ୍ୟ,
(ସ୍ଵା) ଅର୍ଥନ୍ତ ।

ଅର୍ଥନ୍ତୀ—ସ୍ଵା. ବି. ପୁଜାଦ୍ଵାରା ଭବ,
ପୁଜ୍ୟା; ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅର୍ହା—ସ୍ଵା. ବି. (ଅର୍ହ + ଆ) ପୁଜା,
ଆରଧନା, ଯୋଗ୍ୟତା, (ବିଂ. ଏ) ପୁଜ୍ୟା,
ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅର୍ହାମୁଣ୍ଡି—ଗ୍ରା. ବି. ଅର୍ହମୁଣ୍ଡି ।

ଅର୍ହତ—ଦ୍ଵି. ବିଂ (ଅର୍ହ + ମେଂ. ର) ପୁଜିତ,
ସମ୍ମାନିତ, ପ୍ରାଂଶୁତ ଅର୍ହତ ।

ଅର୍ହ୍ୟ—ଦ୍ଵି. ବିଂ (ଅର୍ହ + ଯ) ପାରବାର
ଯୋଗ୍ୟ, ପୁତ୍ୟ, ପୁନ୍ୟ ।

ଅଳଖାଇବା—(ପ୍ରା.ସମ୍ବ) ଦ୍ଵି. ଅଟକା-
ଇବା, ବାଧା ଦେବା, ଲଖିଯିବା ।

ଅଳବତ୍ର—(ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ) ଅବଶ୍ୟ, ନିଷ୍ଠ୍ୟ,
ନିୟମେନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ଅଳବିଦା—(ସା) ବି. ରମ୍ଜାନ ମାସର
ଶେଷ ଶୁଭକାର, ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ
ମହିରମ ମାସର ୧୦ ତାରିଖ ରାତିରେ
କର୍ଯ୍ୟବାସ ଉପବାସ ।

ଅଳକ—(ଗ୍ରା. ସମ୍ବ) ବି. ଅଣକ, ତଙ୍କ ।

ଅଳ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଭୂଷିତକରିବା ।

ଅଳ—କୁଁ. ବି. (ଅଳ + କାଅ) ଚିଛାର
ପୁଜ୍ୟିତ କଣ୍ଠକାକାର ପଦାର୍ଥବିଶେଷ,
ବିଷାକ୍ତାକାଳ ନାହିଁ, ହରିତାଳ ।

ଅଳକ—କୁଁ. ବି. (ଅଳ + କାଅ) ଚିଛୁ-
କୁନ୍ତଳ, କୁକ୍କମ, ମେଘବିଶେଷ,
ରାମତାବାଳ, (ପୁଂ) ବାସ୍ତାକୁର ।

ଅଳକଦାମ—କୁଁ. ବି. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଚିଛୁ-
କୁନ୍ତଳସମୂହ ।

ଅଳକନନ୍ଦା—ସ୍ଵା. ବି. (ଅଳକ + ନନ୍ଦା)
ଭରତବର୍ଷୀୟ ଜ୍ଞାନ, କୁମାର, ବାଲିକା,
ମନ୍ଦାକିନୀ ।

ଅଳକପ୍ରଭ—ସ୍ଵା. ବି. (ବ.ଗ୍ର) (ଅଳକ +
ପ୍ରଭ) କୁବେରପୁରୀ, ଅଳକା ।

ଅଳକପ୍ରିୟ—ସୁଂ. ବି. ପିଆଶାଳ ଗଛ,
ଶାକଗଛ ।

ଅଳକବନନ—କୁଁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ବାସ୍ତା-
କୁକୁର ବନ୍ଦା, ଚିଛୁକୁନ୍ତଳବନନ,
କେଶବନ୍ଦା, ବାଳବାନବାର ଫିତା ।

ଅଳକମେଘ—ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଯେଉଁ
ମେଘ ଆକାଶରେ ଚିଛୁକୁନ୍ତଳ ପର
କା ବିଷିତ କାର୍ଯ୍ୟ ପରି ଦେଖାଯାଏ,
ମେଘବିଶେଷ ।

ଅଳକରୁଜ—ସ୍ଵା. ବି. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) ଚିଛୁ-
କୁନ୍ତଳସମୂହ, ଚିଛୁକୁନ୍ତଳସମୂହ,
ବାସ୍ତାକୁର ସକଳ ।

ଅଳକରୁତ୍ତତ—ସ୍ଵା. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଚିଛୁ-
କୁନ୍ତଳସମ୍ପତ୍ତି ।

ଅଳକରୁତ୍ତର—ସୁଂ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଚିଛୁ-
କୁନ୍ତଳ ସଦୃଶ ମେଘବିଶେଷ ।

ଅଳକର୍ଣ୍ଣୀ—ସୁଂ. ବି. (ଅଳକ + ସମ୍ବ
+ କରନ୍) ଚିଛୁକୁନ୍ତଳର୍କାଶ,
ମେଘବିଶ୍ଵକାଶ, ରାଗନବୁଝୀ, ଅତ୍ରଂଲହ ।

ଅଳକର୍ଷ୍ପ—ସୁଂ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ମେଘ-
ବିଶେଷ ।

ଅଳକା—ସ୍ଵା. ବି. (ଅଳ + ଅଳ + ଆ)
ବଳକା, କୁବେରପୁରୀ, ଶୈତ ଅରଣ୍ୟ,
ସମ୍ପଦ, ଦଳ ।

ଅଳକାତଳକ—ସ୍ଵା. ବି. ଅଙ୍ଗକିପ୍ର-
କୁକ୍କମ, ପତ୍ରଲେଖା, ତଳପୁଷ୍ପକୁତି-
ତିରୁବିଶେଷ ।

ଅଳକାଧ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. (୭ ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅଳକା
+ ଅଧି + ପା + ଅ) କୁବେର ।

ଅଳକାକନ୍ଦ—ନବର୍ତ୍ତାପାତ୍ରପତି କୃଷ୍ଣକନ୍ଦ-
ରାସୁଙ୍କ ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ପ୍ଲାଇତ ବଳ-
ବିଶେଷ ।

ଅଳକାପନ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. ଅଳକାସମୂହ,
ଚିଛୁକୁନ୍ତଳସମୂହ, ଅଳକାରବିଶେଷ ।

ଅଳକାପାତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଅଳକା ଓ
ପାତ୍ର) ଅଳକାନାମକ ଅଳକାର,
କପାଳର ଅଳକା ପିନବା ସ୍ଥାନ ।

ଅଳକାପୁର (ଶ) —ବି. କୁବେରପୁର ।

ଅଳକାବଣ୍ଣୀ—ସ୍ଵା. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଳକା-
ସମୂହ ।

ଅଳକ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର) (ଅ + ଲକ୍ତ)
ଲକ୍ଷ, ଲକ୍ଷ, ଅଳତା, ଲକ୍ଷାରସ ।

ଅଳକୁକ—ସୁଂ. ବି. (ଅଳକ + କ)
ଅଳତା, ଲକ୍ଷା, ଲକ୍ଷ ।

ଅଳକୁକରୁଗ—ସୁଂ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଳତା-
ରୁଗ ।

ଅଳକୁକାଙ୍କିତ—ଦ୍ଵି. ବିଂ. (୩-ତତ୍ତ୍ଵ)
ଅଳତାଦ୍ଵାରା ଚିତ୍ରିତ, ଅଳତାଦ୍ଵାରା
ଅଙ୍କିତ, (ସ୍ଵା) ଅଳକୁକାଙ୍କିତ ।

ଅଳକ୍ଷ—ଗ୍ରା. ବି. (ଅ + ଲକ୍ଷଣ) ଅସମନ,
ଦୂଳନାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅଳକ୍ଷିତ, ଅଙ୍କିତ
ଅସମନ ।

ଅଳକ୍ଷଣ—କୁଁ. ବି. (ଅ + ଲକ୍ଷଣ) ମନ-
ଚିତ୍ତ, ଦୂର୍ଲମ୍ବିତ, ସୁଚିତ୍ତ ନୁହେ,
କୁଳକ୍ଷଣ, ଦୂରତ୍ୱକ୍ଷଣ, ଅମଙ୍ଗଳ ।

ଅଳକ୍ଷଣା—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. ଅଳକ୍ଷଣ
(ସୁରୁଷ), ଦୂର୍ବଳ୍ୟ, ଅସୁନ୍ଦର ।

ଅଳକ୍ଷଣା—ଗ୍ରା. ବିଂ. ସ୍ଵା. କୁଳକ୍ଷଣ(ସ୍ଵା) ।

ଅଳକ୍ଷିତ—ଦ୍ଵି. ବିଂ. (ଅ + ଲକ୍ଷିତ) ଅଙ୍କିତ,
ଅତୁଷ୍ଟ, ଲକ୍ଷଣଦ୍ଵାରା ଅନୁମିତ, ଅକୁତ,
ଚିତ୍ତ, (ସ୍ଵା) ଅଳକ୍ଷିତ ।

ଅଳକ୍ଷିତଭବରେ—ଶ୍ରା. ଦ୍ଵି. ବିଂ. ଅଳକ୍ଷିତ
ଭବରେ ଗୁପ୍ତଭବରେ ।

ଅଳକ୍ଷିତେ—ଗ୍ରା. ଦ୍ଵି. ବିଂ. (ବ.ଗ୍ର.) ଆତ୍ମ-
ଅଳରେ ଥାଇ, ଅଙ୍କିତସାରେ, ଅତୁଷ୍ଟ-
ଭବରେ, ଗୋପନେ, ଅଳକ୍ଷିତଭବରେ ।

ଅଳକ୍ଷ—ଦ୍ଵି. ବି. କ.ଗ୍ର., (ଅ + ଲକ୍ଷ)
ଅଙ୍କେସ୍, ଯାହା ଲକ୍ଷ୍ୟକରୁଯାଇ ନାହିଁ,
ବ୍ୟାକଶ୍ରୀଳ୍ୟ, ଅତୁଳମୟ, ଅତୁଳ୍ୟ,
ଅନିଷ୍ଟ୍ୟ, ଉଦେଶ୍ୟପୂରନ, ସାମାନ୍ୟ,
ଦୂଷି ।

ଅଳକ୍ଷରତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଗୁରୁ-
ଗୁର, ଅତୁଳ୍ୟଗମନ ।

ଅଳକ୍ଷଣନ୍ଦ—ବି. ସୁଂ. ଓ ସ୍ଵା. ବ.ଗ୍ର.;
(ଅଳକ୍ଷଣ + ଜନ୍ମନ) ଯାହାର ଜନ୍ମ ଦୂଷି
ଅଟେ, ଅଙ୍କିତଜନ୍ମା (ଶିବ) ।

ଅଳକ୍ଷ୍ୟଲଙ୍ଘ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.)
ଛଦ୍ମବେଶୀ, (ସ୍ଵା) ଅଳକ୍ଷ୍ୟଲଙ୍ଘ ।

ଅଳକ୍ଷ୍ୟ—ବି. ଅଳକ୍ଷିତଭବରେ,
ଆତ୍ମ ଅଳରେ ।

ଅଳକ୍ଷମ—ସୁଂ. ବି. (ଅଳମ + ଧୂମ) ଧୂମ-
ସମୁଦ୍ର, ଅଳକ୍ଷମ ।

ଅଳପକ—ଗ୍ରା. ବି. (ସ. ଅଳକ) ଅଳ-
ମାତ୍ର, ଅଳପରମିତ, ନିକୃଷ୍ଟ, ସାମାନ୍ୟ ।

ଅଳପକେ—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ମୁଦୁରୁବରେ,
ଆସେ ଆସେ, ସହକରେ ।

ଅଳ୍ପ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଳ୍ପ, ସାମାନ୍ୟ, ସ୍ଥାନ,
ସଂଖ୍ୟାରେ କମ୍ । [ପରିମାଣରେ ।]

ଅଳପା-ଅଳପି—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ଅଳପା-
ଅଳପା—ଗ୍ରା. ବି. ଲଭସ୍ଥାନ, (ସା)
ବାବାଜା, ଫଙ୍ଗାରମାନେ ମୁଣ୍ଡବାଟେ
ଗଲାଇ ପିନ୍ଧବା କୁରୁତା ।

ଅଳବଢ଼—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ନିଷେଷ, ଅବଶ୍ୟ ।

ଅଳବଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାରଲମ୍ବାନଳ-
ସୁକ୍ତ ହୁକ, ଧୂମପାନ ପାତ୍ର ।

ଅଳୟ—ସୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଲୟୁର
ଅଭିବ, ଧୂମସ୍ଥାନତା, ଅବିକାଶ, ବି.
(ବ. ସ୍ଥା) ଲୟୁରରହତ, ଅବଧୂୟୀ, ଅଷ୍ୟ,
ଅମର, ଚନ୍ଦ୍ରସ୍ଥାନ, (ସ୍ଥା) ଅଳୟ ।

ଅଳର—ଗ୍ରା. ବି. ଅପରିଷ୍ଠ ତ, ଅଭୂତା,
ଅପ୍ରକଥ୍ୟ, (ବି) ଆବଳନା, ଅଳିଆ,
(ସ୍ଥା) ଅଳର ।

ଅଳମ—ଅବ୍ୟ, ଭୂଷଣ, ପର୍ମାଣ୍ତି, ବାରଣ,
ନିରାର୍ଥକ, ଶତ୍ର, ଅତ୍ୟର୍ଥ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ,
ପ୍ରତ୍ୱର, ନିଷେଧ, ସମର୍ଥ ।

ଅଳମଶ୍ର—ସୁଂ. ବି. ଯଙ୍ଗରେ ସେ ପଶୁ
ପ୍ରଶ୍ରୟ ନୁହେ ।

ଅଳଂପୁରୁଷୀଣ—ସୁଂ. ବି. ପ୍ରତିମଲାଦ୍ଵାରା
ପୁରୁଷ, ସେ ଅନ୍ୟଥିଙ୍ଗେ ମର ଯୁଦ୍ଧାଦ
କରିପାରେ, ପୌରୁଷ, ପୁରୁଷୋତ୍ତବ,
(ସ୍ଥା) ଅଳଂପୁରୁଷୀଣ ।

ଅଳଂକୃତି—ସ୍ଥା. ବି. (କ. ଧା) ନିରଥିକ-
ରୂପ, ପର୍ମାଣ୍ତିରୂପ ।

ଅଳମୁଷ—ସୁଂ. ବି. (ଅଳଂ + ଚୁଷ + ମୁଷ.
ଅ) ବମନ, ପ୍ରହୃଷ୍ଟ, ରବଣର ମହୀ,
ରକ୍ଷଣବିଶେଷ ।

ଅଳମୁଷା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅଳମୁଷ + ଆ)
ଲଙ୍କାବଣୀ ଲତା, ମଞ୍ଜିଷ୍ଠା, ମୁଣ୍ଡଷ୍ଠା-
ଭୁଲ୍ଲକଦମ୍ବ, ସୁର୍ଗବେଶ୍ୟାବିଶେଷ,

ଅଳ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୱେଶ ନିବାରକ ଦରିରେଖା,
ଗଣ୍ଡିଶା, (ଗ୍ରା. ବି.) ଅଖାତୁଆ, ହୃଣ୍ଡା ।

ଅଳମୁଦ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. ଦେଶବିଶେଷ ।

ଅଳମୁଷ୍ଟୁ—ଶି. ବି. ସମର୍ଥ ।

ଅଳକ—ସୁଂ. ବି. (ଅଳ + ଅଳକ + କ, ଥ)
ବାସ୍ତା ଲୁକୁର, ଅରଣ ଚଛ, କୃମିବିଶେଷ,
ଅମୁରବିଶେଷ । [ପୁଣ୍ୟ ।]

ଅଳପ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅପାପ, ପାପଭିନ୍ନ,
ଅଳବାଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ବୃକ୍ଷରେ କଳେପେଚନ-
ନିମିତ୍ତ କ୍ଷୁଦ୍ର ବନବିଶେଷ, ଆଳବାଳ,
ମନ୍ଦା ।

ଅଳବ୍ୟ—ଶି. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ଲଭ୍ୟ)
ଅପ୍ରାପ୍ତ, ଅନଧିଗତ, (ସ୍ଥା) ଅଳବ୍ୟ ।

ଅଳଭ୍ୟ—ଶି. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ଲଭ୍ୟ)
ଯାହା ଲଭ କରିଯାଇ ନ ପାରେ,
ଅପ୍ରାପ୍ୟ, ଅନଧିଗମ୍ୟ, ସୁଦୂଷ୍ଟାପ୍ୟ,
(ସ୍ଥା) ଅଳଭ୍ୟ ।

ଅଳଭ୍ୟରେ—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ନ ଲେଖି-
କର, ସହିଳରେ, ପ୍ରାର୍ଥନାବ୍ୟତରେକେ ।

ଅଳଳ—ବି. ରଙ୍ଗଜ୍ଞଳ, ଅନଦିଷ୍ଟ ।

ଅଳସ—ଶି. ବି. (ଅ + ଲୟୁ + କ, ଥ)
ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ,
ଅନିଲୁକ, କୁର୍ତ୍ତିଆ, କ୍ଲାନ୍ତି । ଧାର୍ଯ୍ୟଦୂତ,
(ଫିସ୍ତୁମନ୍ଦ) କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ
ଜଡ଼ପ୍ରାୟ, ଗୋଦର, ପାଦରୋଗ-
ବିଶେଷ, ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, (ସୁଂ. ବି) ରହି-
ବିଶେଷ, (କ୍ଲୀ) ଅଳସତ୍ତି, କିୟାକରଣେ
ଅପ୍ରକୃତ, ଅଳସ୍ଥା ।

ଅଳସକ—ସୁଂ. ବି. (ଅଳସ + କ + ଥ)
ଦିଦରଗେଗ, (ବି) ଅଳସଯୁକ୍ତ,
ଅଳସଗମନ, (କ୍ଲୀ. ବି) ମନ୍ଦଗମନ,
ଆସେ ଆସେ ଯିବା, (ବି) ମନ୍ଦଗାମୀ ।

ଅଳସା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅଳସ + ଥ) କାର୍ଯ୍ୟ-
କରିବାରେ ଅଷ୍ଟମା, (ସ୍ଥା) ହୃଦସାଦା
ଲତା, (ବି) ଆଳସ୍ୟପୁତ୍ର ।

ଅଳସାଥ—ବି. ବି. ଅଳସାଥ ପୁତ୍ର,
ଅଳ୍ପବୁଣୀ, ପୁଷ୍ପବୁଣୀବିଶେଷ, (ବି)
ଭ୍ରମରଥମୂହ-ବ୍ୟାପ୍ତ ।

ଅଳାଇଚ—ଶି. ବି. ଏକପ୍ରକାର
ମସନ୍ଦ ।

ଅଳାରୀ—ସ୍ଥା. ବି. ରଜୋବଣ୍ଣ, ଅସ୍ତ୍ରଣ୍ୟ
ସ୍ଥା, ଅସୁନ୍ଦରୀ ।

ଅଳଜୁକ—ଗ୍ରା. ବି. ନିଲୁଜ ।

ଅଳତ—ସୁଂ. କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ଲା + ତି. ତ)
ଅର୍ଦ୍ଧଦର୍ଶ କାଷ୍ଟ, ଦରପୋଡ଼ା ନିଆ-
ଶୁଶ୍ରା, କୁଳନ୍ତି ଅଣାର, କୋଇଲ (ବି)
ଅଗ୍ନିଦର୍ଶ ।

ଅଳତୁଣ—ଶି. ବି. ଆଦିନଶୀଳ,
ପାତ୍ରନଶୀଳ, ହିଂସୁକ ।

ଅଳତୁ(ବୁ)—ସ୍ଥା. ବି. (ଅ + ଲମ୍ବ + ତି)
ଯାହା ଜଳରେ ଦୁଇଁ ନାହିଁ, ଲଘି,
ପିତାଲାର, ଦୁମ୍ବୀ ।

ଅଳତୁମୟ—ବି. ଲଭତୁମ୍ବା, ଯୋଗୀ-
ମାନଙ୍କର ଜଳପାତ୍ର, ବାଣାପ୍ରଭୁତ
ଯତ୍ତର ଅଙ୍ଗବିଶେଷ ।

ଅଳତୁମ୍ବ—ଶି. ବି. ରମନଶୀଳ ।

ଅଳର—କ୍ଲୀ. ବି. କବାଟ, କପାଟ ।

ଅଳସ—ସୁଂ. ବି. ଜିହ୍ଵାରେଗବିଶେଷ ।

ଅଳହୁଳା—ଯା. ଅସଂପୁତ୍ର, ସୁତେଷ୍ଟ ।

ଅଳି—ସୁଂ. ବି. (ଅଳ + ଇ) ଭ୍ରମର,
ଦୃଷ୍ଟିକ, କାକ, କୋକିଳ, ମଦିର,
ବିଶ୍ଵାରୀ, (ଗ୍ରା. ବି) ସନିବନ୍ଧ, ଜଗର,
ଅନୁରୋଧ, (ସା) ଅଭିଷ୍ଵବକ, ରକ୍ଷକ,
ତତ୍ତ୍ଵବିଦ୍ୟାଧୁକ ।

ଅଳିଅର—ଗ୍ରା. ବି. ସୁଂ ଓ ସ୍ଥା. ଗୋହା,
ଗୋଲବସର, ସେ ପିଲାଦିନ୍ଦ୍ର ଗୋଲ-
ବିପରରେ ବଢ଼ିଅଛୁ ।

ଅଳିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଶାଟୁଆ, ଆବଳନା,
ଗୋଲମାଳ, ଅଭୂତା, (ବି) ଆବକନାମୟ,
ଅପରିଷ୍ଠତ, ଅମୀମାଂସିତ ।

ଅଳକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଳ + ଇକ) ଲଲଟ,
ଯାହା ଭୁଷିତ କରନ୍ତୁ ଏ, ଆକାଶ (ବି)
ମିଥ୍ୟା, ଅଗ୍ରିସ୍ଥ ଅସତ୍ୟ ।

ଅଳକୁଳପାଳକ—ସୁଂ. ବି. କୁଳକ ବୃକ୍ଷ,
ଭଦ୍ରତରୁଣୀ, ପୁଷ୍ପବୁଣୀବିଶେଷ, (ବି)
ଭ୍ରମରଥମୂହ-ବ୍ୟାପ୍ତ ।

ଅଳିଖା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅରପିତ, ଦୁଇ, ସ୍ଥାନ, ନଗଣ୍ୟ, ଯାହାକୁ ମନୁଷ୍ୟ ବୋଲି କେହି ଗଣେ ନାହିଁ ।

ଅଳିଗର୍ଜ—ପୁଂ. ବି. (ଅଳ + ଗୁଧ + ଅ) ପାଣିଧଣ୍ଡ, ଧଣ୍ଡ ସାପ, ତମ ସାପ ।

ଅଳିଗଳି—ଶ୍ରୀ. ବି. ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତପଥ, ସବୁ-ରୟା, ଅପ୍ରକାଶିତ ସ୍ଥାନ ।

ଅଳିଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଲଙ୍ଗ) ଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ଲେଷନ୍ୟ, ଲଙ୍ଗଭନ୍ଦୁ, ଅନୁମାନଶ୍ଲେଷନ୍, ଦୁଷ୍ଟବିଦ୍ଧି, (ବି) ଲଙ୍ଗଶ୍ଲେଷନ୍ୟ, ପରଂବ୍ରଦ୍ଵୀପ ।

ଅଳିଙ୍ଗୀ—ପୁଂ. ବି. ଭଣ୍ଡ ଉପସ୍ଥି ଦୁନ୍ଦେ, ଦୁହୁରୁଷାପ୍ରତ୍ଯେ ।

ଅଳିଙ୍ଗିହା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା.) ଘଣ୍ଟିକା ।

ଅଳିଞ୍ଜର—ପୁଂ. ବି. (ଅଳି + ଜୀ + ଅ) ମୁଶୁୟୁପାତ୍ର, ମାଠିଆ, ମାଟି କଳସ ।

ଅଳିତୁବା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା.) ମାକାତୁବା, ମାଲସାପ, ଗଣ୍ଠିତୁବା ।

ଅଳନ—ପୁଂ. ବି. ପରୀପ୍ତ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଉପସ୍ଥି ଦ୍ଵାରା ଅଦି ଦୃକ୍ଷିପ୍ରାୟ ।

ଅଳମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭୁଗବଧ୍ୟ, ଭୁମଶ୍ଵା ।

ଅଳନ—ପୁଂ. ବି. (ଅଳ + ଲନ) ଦର ବାହାରେ ଥିବା ପିଣ୍ଡା, ବାରଣ୍ଡା, ବେଦା ।

ଅଳିପକ—ପୁଂ. ବି. (ଅ + ଲିପ + ଅଳ) ଭୁମର, କୋକିଲ, କୁକୁର ।

ଅଳିପତିକା—ଶ୍ରୀ ବି. ବୃକ୍ଷିକ, ପତ୍ରାଖ୍ୟ ଲିତା ।

ଅଳିପିଙ୍କ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ସେ ଲେଖିକାଣେ ନାହିଁ, ନିରାଶର, ମୁର୍ଗ, (ଶ୍ରୀ) ଅଳିପିଙ୍କ ।

ଅଳିପ୍ରୟା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଲିପ୍ତାର ଅଭିବ, ଅଲୋଭ, ଅନାକାଷ୍ଟ୍ରୀ ।

ଅଳିପ୍ରିୟ—କୁଳୀ. ବି. କୋକନଦ, ରକ୍ତୋପଳ, (ବି) ଭୁମରର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ, (ଶ୍ରୀ) ଅଳିପ୍ରିୟା ।

ଅଳିମକ—ପୁଂ. ବି. ଭେକ, ବେଙ୍ଗ, କୋକିଲ, ଭୁମର, ମହୁଲଗଛ, ପଦ୍ମକେଶର ।

ଅଳିମୋଦା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଘଣିକାର୍ଷ ଦୁଷ୍ଟ ।

ଅଳିମୁକ—ପୁଂ. ବି. ଭୁମର, କୋକିଲ, ଭେଦ, ବେଙ୍ଗ, ମହୁଲଗଛ, ପଦ୍ମକେଶର ।

ଅଳିଲ—ପୁଂ. ବି. ବେଦାନ୍ତପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗଗନ-ବିହାରୀ ପରସ୍ପରିଶେ ।

ଅଳିଲବୁଦ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. ଫଳେବୁଦ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟ, ପାଟିଲାଗଛ ।

ଅଳିଲାତ୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଳି + ଲାତ୍ମା + ଶିର, କ + ର) କୋଙ୍କଣ ଦେଶ-ପ୍ରସିଦ୍ଧ କାକାବୁଦ୍ଧ, କୋବିକା ସୁଷ୍ଠୁ ।

ଅଳୀ—ପୁଂ. ବି. (ଅଳ + ଲାତ୍ମା) ବୃକ୍ଷିକ, ଭୁମର ।

ଅଳୀକ—କୁଳୀ. ବି. (ଅଳ + ଲାକ) ମିଥ୍ୟା, ଅସ୍ଥି, ଅପିସ୍ତତା, ଲଲଟ, ସ୍ଵର, (ବି) ମିଥ୍ୟା, କଣଶ୍ଵାସୀ, ଅମୂଳକ, ଅପିସ୍ତ, କୁତ୍ର, ଅଳି ।

ଅଳୀକମଧ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. ପିଷ୍ଟକବିଶେ, ଭଜା ରଣୀୟକ ବିଶେପିଠା ।

ଅଳୀକସୁପ୍ତ—ବି. (ଅଳୀକ + ସୁପ୍ତ) ଚେଇ-ଶୋଇବା, ଗାଲିପାତ୍ର ଶୋଇବା ।

ଅଳ୍କ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଢ଼, ଗ୍ରେଟ ଜଳପାତ୍ର, ତାଳ ।

ଅଳ୍କ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବୀ; (ଅ + ଲ୍କ) (ବ୍ୟାକରଣ) ସେଉଁ ସମାପରେ ପୂର୍ବ-ପଦର ବିଭକ୍ତ ଲୁପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅଳ୍କୁ—ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅବ୍ୟାହତ, ନିର୍ବିନ୍ଦୁ ।

ଅଳ୍କୁ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଲେଇ-ଶିନ୍ୟ, ନିର୍ଲୋଭ, (ଶ୍ରୀ) ଅଳ୍କୁ ।

ଅଳ୍କୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଚିକକଣ, ଦୁଷ୍ଟ ନୁହେଁ ।

ଅଳ୍କୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଳ୍କୁ, ଅକୁତ୍ରିତ, ଯାହା କଟା ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅଳେ—(ଅବ୍ୟ) ଅରେ ରେ, ଆରେ ରେ, (ଗା) ନାଚ ଲୋକର ସଂମୋଧନ ।

ଅଳେଇ—ଶ୍ରୀ ବି. ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଓଲମ୍ବି, ଓଲେଇ, ଅତିରକ୍ତ ଶାଦିଲୋଭମ, ତାହାଣୀ, (ଗା. ବି) ବିପଦ, ଅଶୁଭ, ଗ୍ରାମଦେବତା ।

ଅଳେଇ—ବି. ବି. ଶ୍ରୀ, (ଅ + ଲେଇ) ନିରାକାର, ଭଗବାନ୍, (ଗା. ବି) ରଣ-ବିଶେଷ, ପୁରୁଷଙ୍କ ନାମବିଶେଷ ।

ଅଳେଖସାମୀ, (ବି) ଅନିଷ୍ଟଚମାୟ, ନିରାକାର, ଅବଶ୍ରୀମାୟ, ବିପତ୍ର, ଅଗଣୀତ, ଅଳିଭିତ, ନଗଣ୍ୟ, ଯାହା ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ଅଳେଖଧର୍ମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମହିମାଧର୍ମ, ଡେଶରେ ପ୍ରଚଳିତ ନିରାକାର ବା ଶିନ୍ୟ ଭଲମନକାରୀ ଦ୍ଵାରା ଦ୍ୱାସିତ ବିଶେଷ ।

ଅଳେଖପୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. ମହାଶ୍ଲେଷ ।

ଅଳେଖସାମୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଳେଖଧର୍ମ-ବଲମୁମାନଙ୍କ ପୁଜିତ ନିରାକାର, ରଣର, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସମସ୍ତେଇକ ଗୁରୁ ଓ ମହିମାଧର୍ମପ୍ରମୁଖ ।

ଅଳେଖା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲେଖାପୋଇନ୍ଦ୍ରନ ଥିବା, ଅଳିଅମୟ, ଯାହା ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ଦୁଇ, ହେସ୍ବ, ଅଗଣୀତ, ଅଳେଖର ତାକନମ ।

ଅଳେପକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଲେପ + କ) ନିଃସମ୍ବନ୍ଧ, ନିର୍ଲୋପ, ବେଦାଗ, ଅଳିକଙ୍କ, (ବି) ପରମାସ୍ତା, (ବି) ସେ ଲେପନ କରେ ନାହିଁ ।

ଅଳେକ—ପୁଂ. ବି. ଲୋକଶ୍ଲେଷନ୍ୟ ସ୍ଥାନ, ପାତାଲାଦି, (ବି) ଅତୁଣ୍ୟବନ୍ଧ, ନିର୍ଜନ, ଲୋକଶ୍ଲେଷନ୍ୟ, ଅକୁତୁଣ୍ୟଶ୍ଵର, ପୁରୋଦେଶ ।

ଅଳେକସାମାନ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅଳେକ + ସାମାନ୍ୟ) ଅଳୌକିକ, ଅସାଧାରଣବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ସାଧାରଣ ଲୋକରେ ଦେଖାଯାଇ ନ ସବା, ଅସାମାନ୍ୟ ।

ଅଳେକନ—କୁଳୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅକର୍ଣ୍ଣନ ଭିରେଭବ ।

ଅଳେକମୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଳିମୟ, ଅତୁଣ୍ୟ, ଅତୁଷ୍ଟବ୍ୟ (ଶ୍ରୀ) ଅଳେକମୟ ।

ଅଳେକସାଧାରଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଳେକସାମାନ୍ୟ, ଯାହା ସାଧାରଣ ଲୋକରେ ନାହିଁ, ଅଳୌକିକ, (ଶ୍ରୀ) ଅଳେକସାଧାରଣୀ ।

ଅଳେକସୁନ୍ଦର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) କର-ତରେ ସେ ରୂପ ଘୋରାଫି ଦେଖାଯାଇ-ନାହିଁ ତାତୁଣ ଘୋରାଫିବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ) ଅଳେକସୁନ୍ଦରୀ ।

ଅଲୋକପଦନ—ହି. ବି. (ବ.ଶ.) ଅତି-
ସୁଖକର ପଦନ, ନଗତେ ଯେ ବୁଧ
ସୁଖକର ପଦନ ଅନୁଭୂତ ହୋଇ ନାହିଁ
ତାତ୍ତ୍ଵକ ପଦନ, ଅତି ସୁଖକର ପଦନ-
ବିଶିଷ୍ଟ, (ସୀ) ଅଲୋକପଦନ ।

ଅଲୋକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଚ୍ଚକବିଶେଷ, କାନ୍ତ-
ମଧ୍ୟଗତ ଇଟା ।

ଅଲୋକି—ହି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନ୍ତର୍ଭା-
ବିତ, ଅତୁଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଅତୁଷ୍ଟପୂଜା,
ଅତି ଆଶ୍ରୟୀୟ, ଅପାର ।

ଅଲୋକ୍ୟ—ହି. ବି. ସୁର୍ଯ୍ୟଦିଲୋକର
ଅସାଧନ, ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ସୁର୍ଯ୍ୟ-
ଦିଲୋକ ପ୍ରାଣ୍ତି ହୁଏନାହିଁ, ଅସାଧାରଣ,
ଅନନ୍ତମିତ ।

ଅଲୋକନ—ବି. ବି. ଶ୍ରୀ. (ଅ + ଲୋକନ)
ଲୋକନସ୍ଥାନ, ଯେଉଁ ପରେ ହରକା
ନ ଥାଏ ।

ଅଲୋକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅମୁଖା, ଅପାର୍ଥିତ,
ଅନିମଦ୍ଧିତ, ନିଷ୍ଠାପ୍ରୋତ୍ସବ, ନଗଣ୍ୟ ।

ଅଲୋକ—ପୁ. ବି. ନ.ତତ୍; (ଅ + ଲୋକ)
ଧନାଦିରେ ଅନାପ୍ରା, ଲୋଭଶୂନ୍ୟତା,
ସନ୍ତୋଷ, (ବି) ନିର୍ଭେତ, ଲୋଭଶୂନ୍ୟ
ଅଲୋକ—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଲୋଭ-
ଶୂନ୍ୟ, ନିର୍ଭେତ, ଅଲିସ୍ତ୍ରୁ, ଅନାକାଙ୍କ୍ଷୀ,
ପନ୍ଦ୍ରଷ୍ଟ, (ସୀ) ଅଲୋକନ ।

ଅଲୋମବିଲୋମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୃଷ୍ଠାପତ
ସମ୍ବନ୍ଧ ନ ନେଇ ଲୋକାର୍ଯ୍ୟବା ବା କୁହା
ଯିବା (ବିଷୟ) । [ସନ ।

ଅଲୋମକ; ଅଲୋମା—ବି. (ବ.ଶ.) ଲୋମ-
ଅଲୋକ—ହି. ବି. (ନ.ତତ୍); (ଅ + ଲୋକ)
ଅଚଞ୍ଚଳ, ଉଷ୍ଣରହିତ, ଅନିଥିଲ, ଅଶ୍ରୁ,
ଆଶ୍ରମ, (ସୀ) ଅଲୋକା ।

ଅଲୋଲୁପ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲୋଭଶୂନ୍ୟ,
ଲୋଭମୟ ପଦାର୍ଥ ସମ୍ବନ୍ଧ ରେ ଧର୍ମଲ-
ମୂଳ ଯାହାର ଚିତ୍ର ବିକୃତ ହୁଏନାହିଁ ।

ଅଲୋହ—ପୁ. ବି. (ଅ + ଲୁହ + ଅ) ରହି-
ବିଶେଷ. (କୀ) ଲୁହ ନୁହେ ।

ଅଲୋହ—ହି. ବି. (ବ.ଶ.); (ଅ + ଲୋହତ)
ଲୋହତବର୍ଣ୍ଣ ନୁହେ, ଅରକୁବର୍ଣ୍ଣ, ଶାଢ଼
ଲଳ, (କୀ. ବି) ରକ୍ତପଦ୍ମ ।

ଅଲୌକିକ—ହି. ବି. (ଅ + ଲୌକିକ)
ଅସାମାନ୍ୟ, ଅସାଧାରଣ, ଅତୁଷ୍ଟପୂଜା,
ଲୋକାଶ୍ରମ, ମମକାର, ଅପାର, ଲୋକ
ବ୍ୟବହାରରେ ଅନୁଭୂତ, ଅସାମାନ୍ୟକ,
(ସୀ) ଅଲୌକିକ, (ବି) ଅଲୌକିକତା ।
ଅଲୌକିକପଦିକର୍ଷ—ପୁ. ବି. ପ୍ରତ୍ୟେଷ-
ସାଧନ ସନ୍ଧିକର୍ଷ ।

ଅଲ୍ଲ—ହି. ବି. (ଅଳ + କ.ପ) ସାମାନ୍ୟ,
ଶିତ୍ର, କିଛି, ଅତି କମ୍ପର୍ଯ୍ୟକ, ପ୍ରୁଦ୍ର,
ପ୍ରେଟ, ମତ, ନଗଣ୍ୟ, ହେସ୍ଟ, ଭୁତ,
(ବି) ଅଲ୍ଲଭାବ, ପ୍ରୁଦ୍ରଭାବ (କୀ. ବି) ସାମା-
ନ୍ୟରେ, ଅଲ୍ଲମାତ୍ର, (ସୀ) ଅଲ୍ଲା ।

ଅଲ୍ଲକ—ପୁ. ବି. କମ୍ପକ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ,
ଦୁରଲ୍ଲଭ, (ବି) ଅଲ୍ଲ ।

ଅଲ୍ଲକେଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭୁତକେଣୀ ବୃକ୍ଷ,
ଅଲ୍ଲକେଣୀପୁକ୍ତା ସୀ ।

ଅଲ୍ଲକେ—ଶ୍ରୀ. କୀ. ବି. ପଦକରେ,
ଅଲ୍ଲମାନରେ, ସାମାନ୍ୟକଥାରେ ।

ଅଲ୍ଲକରେ—ଶ୍ରୀ. କୀ. ବି. ସାମାନ୍ୟରେ,
ସହଜରେ, ଅଲ୍ଲ ଆସ୍ତାପରେ ।

ଅଲ୍ଲତୃଷ୍ଟ—ବି. ପୁ. ଓ ସୀ. ବ. ଶ.;
(ଅଳ୍ଲ + ଦୃଷ୍ଟି) ଅତୁଷ୍ଟ ଅତୁଷ୍ଟଦର୍ଶୀ, ମାତ୍ରମନା ।

ଅଲ୍ଲତେତାଃ—ବି. ପୁ. ସୀ. ଲଗୁତେତାଃ
ପ୍ରୁଦ୍ର ମନାଃ, ଅନୁଦାର ।

ଅଲ୍ଲମଧ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅଳ୍ଲ + ଜାବ +
କ.ତନ) ଯେ ଅଲ୍ଲକାଳ ବିଶେ, (ସୀ)

ଅଲ୍ଲମଧ୍ୟମା ।

ଅଲ୍ଲମତ୍ତ୍ଵ—ପୁ. ବି. (ଅଳ୍ଲ + ଜାବ +
କ.ଅ.) ସାମାନ୍ୟକର୍ମି, ଯତ୍ସାମାନ୍ୟ, ସ୍ଵଲ୍ପ, (ସୀ)
ଅଲ୍ଲମାତ୍ରା, (ବି) ସାମାନ୍ୟ, କଣକାଳ,
(ଶ୍ରୀ. କୀ. ବି) ସାମାନ୍ୟ ପରିମାଣରେ ।

ଅଲ୍ଲମାରିପ—ପୁ. ବି. ଶାକବିଶେଷ,
ଲୋହଟିଆ ଶାର, କଣ୍ଠାମରିପ ।

ଅଲ୍ଲମୁଲ—କୀ. ବି. (କ.ଧା) ସାମାନ୍ୟ-
ମୁଲ, କମ୍ପାମ୍, (ବି) କମ୍ପାମ୍ର,
ସାମାନ୍ୟଦାମ୍ର ।

ଅଲ୍ଲମେଧା—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଅଲ୍ଲ-
ଧାରଣାକ୍ରମପୁକ୍ତ, ଦୁର୍ମେଧ, ଯାହାର
ସୁରଣଣକ୍ରି ନ ଥାଏ ।

ଅଲ୍ଲପତ—ହି. ବି. (ଅଳ୍ଲ + ପତ + ଅ)
ସେ ସାମାନ୍ୟରେ, କୃପଣ, ଗଣ୍ଠିଗଣ୍ଠିଆ ।

ଅଲ୍ଲବୟସ—ହି. ବି. (ବ.ଶ.) ଅନ୍ତର୍ଭା-
ବ୍ୟବ, କମ୍ପବ୍ୟସ, (ସୀ) ଅଲ୍ଲବ୍ୟସା ।

ଅଲ୍ଲବଳ—କୀ. ବି. (କ.ଧା) ସାମାନ୍ୟ-
ଶକ୍ତି, କମ୍ପଜୋର (ସୀ) ଅଲ୍ଲବଳା,

ଅଲ୍ଲଧୀ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଅଲ୍ଲବୁଜ୍ଜି,
ମୁଢି ।

ଅଲ୍ଲପତ୍ର—ପୁ. ବି. ପୁଦ୍ର ପୁଦ୍ରପତ୍ରଯୁକ୍ତ
ବୁଲ୍‌ଫିଲ୍‌ଡିଷ୍ଟ, ଅଲ୍ଲପତ୍ରଯୁକ୍ତ ବୃକ୍ଷ ।

ଅଲ୍ଲପଦ୍ମ—କୀ. ବି. କମ୍ପକମଳ,
ରକ୍ତୋପଳ ।

ଅଲ୍ଲପମାଣ—ପୁ. ବି. ଶରଭୁଜଗର୍ବା (ବି)
ଅଲ୍ଲପମାଣଯୁକ୍ତ, ଶର୍ଷ, ପ୍ରେଟଆଡ଼ା ।

ଅଲ୍ଲପାଣ—ପୁ. ବି. (ଅଳ୍ଲ + ପାଣ) ପାଣ-
ଜାମ, ବର୍ଷାପନ୍ଥରେ ମୁଖରୁ ବହର୍ଷତ ପାବୋମୁର
ପ୍ରସରବିଶେଷ, ଟୁକୁମିବନାଆ, ଦୁଲଳ,
(ସୀ) ଅଲ୍ଲପାଣ, (ବି) ମହାପାଣ ।

ଅଲ୍ଲପଣ୍ଠ—ପୁ. ବି. (ଅଳ୍ଲ + ପଣ୍ଠ)
କିନ୍ତୁ ଅଧିକ କଥା କହେ ନାହିଁ,
ମିତରପ୍ରାଣୀ, (ସୀ) ଅଲ୍ଲପଣ୍ଠୀ ।

ଅଲ୍ଲଭାଗ୍ୟ—ହି. ବି. (ବ.ଶ.) ହତଭାଗ୍ୟ ।

ଅଲ୍ଲମତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା), ସାମାନ୍ୟ-
ଶୁଭି, (ବି) ମନ୍ଦରୁଦ୍ଧିଷ୍ଟମା ।

ଅଲ୍ଲମଧ୍ୟ—ପୁ. ବି. ବି. (ଅଳ୍ଲ + ମଧ୍ୟ)
ମଧ୍ୟମ ଶିକ୍ଷା । (ସୀ) ଅଲ୍ଲମଧ୍ୟମା ।

ଅଲ୍ଲମାତ୍ର—ହି. ବି. (ବ.ଶ.) ପାନ୍ୟକର୍ମି
ପରିମିତ, ଯତ୍ସାମାନ୍ୟ, ସ୍ଵଲ୍ପ, (ସୀ)

ଅଲ୍ଲମାତ୍ରା, (ବି) ସାମାନ୍ୟ କଣକାଳ,
(ଶ୍ରୀ. କୀ. ବି) ସାମାନ୍ୟ ପରିମାଣରେ ।

ଅଲ୍ଲମାରିପ—ପୁ. ବି. ଶାକବିଶେଷ,
ଲୋହଟିଆ ଶାର, କଣ୍ଠାମରିପ ।

ଅଲ୍ଲମୁଲ—କୀ. ବି. (କ.ଧା) ସାମାନ୍ୟ-
ମୁଲ, କମ୍ପାମ୍, (ବି) କମ୍ପାମ୍ର,
ସାମାନ୍ୟଦାମ୍ର ।

ଅଲ୍ଲମେଧା—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଅଲ୍ଲ-
ଧାରଣାକ୍ରମପୁକ୍ତ, ଦୁର୍ମେଧ, ଯାହାର
ସୁରଣଣକ୍ରି ନ ଥାଏ ।

ଅଲ୍ଲପତ—ହି. ବି. (ଅଳ୍ଲ + ପତ + ଅ)
ସେ ସାମାନ୍ୟରେ, କୃପଣ, ଗଣ୍ଠିଗଣ୍ଠିଆ ।

ଅଲ୍ଲବୟସ—ହି. ବି. (ବ.ଶ.) ଅନ୍ତର୍ଭା-
ବ୍ୟବ, କମ୍ପବ୍ୟସ, (ସୀ) ଅଲ୍ଲବ୍ୟସା ।

ଅଲ୍ଲବଳ—କୀ. ବି. (କ.ଧା) ସାମାନ୍ୟ-
ଶକ୍ତି, କମ୍ପଜୋର (ସୀ) ଅଲ୍ଲବଳା,

ଅବକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶୈବାଳ, ଶିରଳୀ ।
 ଅବକାର—ୟା. ବି. ମାଦକ ଦୁଃଖ ବିଦ୍ଵି-
 କରିବାପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଧାର୍ମ ଶୁଳ୍କ
 ଅବକାଶ—ପୁ. ବି. (ଅବ + କାଶ +
 କ,ଅ)ବିଶ୍ଵାମ କରିବାର ସମୟ, ପାକ,
 ଅବସର, ଫୁଲୁସେହି, କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବିଶ୍ଵାମ,
 ଛୁଟି, ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନ, ଅନ୍ତର ।
 ଅବକାଶ—ପୁ. ବି.ଅନ୍ତଃପ୍ରବିଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ।
 ଅବକାଶୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କାଶ + ମୀ.ତ)
 ବ୍ୟାପ୍ତ,ଚାହୁଁକୁଡ଼ି, ଧୂପ, ନଷ୍ଟ, ବିଷିପ୍ତ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବକାଶୀ, (ବି) ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଚୀ କ୍ରତ,
 ଉଜ ।
 ଅବକାଶୀ—ପୁ.ବି. ଯେ ବହୁବ୍ସ ସ୍ତ୍ରୀ-
 ସଙ୍ଗ ଦିଦ୍ୱାସ କ୍ରତ ଉଜ କରେ ।
 ଅବକୁଞ୍ଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + କୁଞ୍ଜ +
 ଶ୍ର.ଅନନ୍ତ)କୁଞ୍ଜ, ନର୍ଦ୍ଦିବା, ନତକରଣ ।
 ଅବକୁଣ୍ଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + କୁଣ୍ଜ +
 ଅନନ୍ତ) ବେଷ୍ଟନ, ଘେରୁ ବା ଆକର୍ଷଣ ।
 ଅବକୁଣ୍ଜିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କୁଣ୍ଜ +
 ମୀ.ତ) ବେଷ୍ଟିତ, ଆକୁଣ୍ଜ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅବକୁଣ୍ଜିତା ।
 ଅବକୁଳନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + କୁଳଥ୍ +
 ଶ୍ର.ଅନନ୍ତ) କୁଳନ, କୁଳୁଳବା ।
 ଅବକୁଳାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ, ନିମ୍ନ,
 କେବୁପା ।
 ଅବକୁପ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କୁପ୍ତ + ତ)
 ସମ୍ବାଦନା ।
 ଅବକୁଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କୁଷ୍ଟ + ମୀ.ତ)
 ଦୂଷକୃତ, ଅପସାରିତ, ନିଷାରିତ, ମନ୍ତ୍ର,
 ଅଧିମ, ଲବନ୍ୟ, ଅକୁଷ୍ଟ, ହେସ୍ତ, (ବି)
 ଗୃହ ପରିଷାର ବରିବା ଗୃହର,
 ସ୍ଵାନ ଜାତ ।
 ଅବକୁଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କୁଷ୍ଟ +
 ଯ) ଆକର୍ଷଣୀୟ, ଦୂଷକରଣୀୟ ।
 ଅବକେ—ଏକଣେ, ଉତ୍ତରପର ।
 ଅବକେଶ—ପୁ. ବି. ବନ୍ଧୁମା ବୃକ୍ଷ,
 ଯେଉଁ ବୃକ୍ଷରେ ଫଳ ହୁଏ ନାହିଁ,
 ଅଳକେଶ୍ୟୁକ୍ତ, (ବି) ଅଣ୍ଣିରାଗତ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବକେଶୀମ ।

ଅବକୋକଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋକଳର
 ଆମୋଶ୍ୟୁକ୍ତ ।
 ଅବକୋଟକ—ପୁ. ବି. (ଅବ + କୁଟ୍ +
 କ, ଅକ) ପେକ ।
 ଅବକୁବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବକୁବ୍ୟ)
 କହିବାର ଅପୋର୍ଯ୍ୟ, ଅଶୀଳ, ନିଷିଦ୍ଧ-
 ବାକ୍ୟ, ଅବକାଶ୍ୟ, ଅବାର୍ଯ୍ୟ, ମିଥ୍ୟା
 ବାକ୍ୟ ।
 ଅବକୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବ୍ରଣବିଶେଷ, ଯେଉଁ
 ଫେଟକାର ମୁହଁ ନାହିଁ ।
 ଅବକୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସରଳ, ଘୋକା, ସଳଶ ।
 ଅବକୁନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅବକର୍ଷଣଶୀଳ ।
 ଅବକୁନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କନ୍ଦ + ଅ)
 ଯେ ଧୀରେ ଧୀରେ କାନ୍ଦେ ।
 ଅବକୁନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କନ୍ଦ +
 ଅନ) ଧୀରେ ଧୀରେ କାନ୍ଦିବା ।
 ଅବକୁନ୍ଦ—ପୁ. ବି. (ଅବ + କନ୍ଦ + ଅ)
 ଅବକମ, ନିମ୍ନଗତି ।
 ଅବକୁନ୍ଦ—ପୁ. ବି. (ଅବ + କନ୍ଦ + ଅ)
 ମୂଳ, କିମ୍ବ ସାଧନଦୁବ୍ୟ, ମୂଳଦାନ,
 ପୁଷ୍ଟକ ଗ୍ରହଣ, ପାରଣା ।
 ଅବକାନ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କମ୍ପ + ତ)
 ନିମ୍ନଗମନ, ନାଚଗତ ।
 ଅବକିମ୍ବ—ବି. (ଅବ + କିମ୍ବ) ଅପକମ୍ପ,
 କୁଣ୍ଡିକ କମ୍ପ, ଅନାଦର, ଉଦାସୀନତା,
 କୁକମ୍ପ । [କୀତ]
 ଅବକିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ୟାୟରେ
 ଅବକୁନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କନ୍ଦ + ତ)
 ଯାହା ଉପରେ ଆମୋଶ କର ହୋଇ-
 ଆହୁ, ଭର୍ତ୍ତି, ଅଭିନ୍ଦ୍ରି, ନିନ୍ଦିତ,
 (ବି) ଅବକୋଶ ।
 ଅବକୋଶ—ବି. (ଅବ + କୁଷ୍ଟ +
 ଶ୍ର. ଅ) କୋଧପୁରୁକ ଭର୍ତ୍ତିନା, ତର-
 ସ୍ବାର, ଗାଳି, (ବି) ଅବକୁଷ୍ଟ, ଅଭି-
 ଶାପ, ଚକ୍ରବର, ନିନ୍ଦା ।
 ଅବକୁନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କନ୍ଦ + ତ)
 ପରୁ, ଆଦ୍ର, ସତା, ସତିଯାକାଶବା,
 ଗଲିତ ।

ଅବକୋଦ—ପୁ. ବି. (ଅବ + କି ଦ + ଅ)
 ପାକପରେ ପତିଯିବା କିନିଷ, ସତାଜିନିଷ ।
 ଅବକୋଦ—ପୁ. ବି. (ଅବ + କି ଦ + ଅ)
 ତୃତୀ ପରେ ନାଶର ପୁଣ ଅବଷ୍ଟା,
 ଭବର ବିକାରବିଶେଷ ।
 ଅବକୋଦ—କ୍ଲୀ. ବି. ନାଶକନକ ବ୍ୟାପାର ।
 ଅବକୋଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କି ପି + ତ)
 ବିତାଢିତ, ତଳକୁ ପିଙ୍ଗା ଯାଇଥିବା,
 ବିଷିପ୍ତ, ବନ୍ଦ, ବିଦୁପଦ୍ମାଶ ଉପ-
 ଦୂଷିତ, (ବି) ଅବକେପ ।
 ଅବକୋଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କି + ତ)
 କ୍ଷୟପ୍ରାପ୍ତ, ବିନାଶୋନ୍ତ୍ର ବ୍ୟସ ।
 ଅବକୋଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + କି + ତ)
 ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥ ଉପରେ କେତେ ତୃତୀ
 ଦେଇଅଛି ।
 ଅବକୋଣ—ବି. (ବିଜନ ପରିବର୍ଷ) ବୃକ୍ଷ-
 ଭାଷ, ଅଣ୍ଣକୃତ କ୍ଷେତ୍ର ।
 ଅବକୋପ—ପୁ. ବି. ଉତ୍ସତଃ ପୋପ-
 ଡିବା, ବିକ୍ଷେପ, ଉତ୍ସାର ।
 ଅବକୋପ—ପୁ. ବି. (ଅବ + କି ପି +
 କ, ଅକ) ଯେ ଶେଷୋକ୍ତ କରେ
 ବା ଉତ୍ସାଦ, ଉତ୍ସବ, ରିକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅବକୋପିକା ।
 ଅବକୋପଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + କି ପି +
 ଅନନ୍ତ) ପିଙ୍ଗିବା ।
 ଅବକୋପଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଯୋଗ୍ବାର)
 ଲିଗାମ, ରିଶୀ ।
 ଅବକୋତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + କନ୍ଦ + ତ)
 ନିମ୍ନ ଖାତ, ଗର୍ବ ର ଗର୍ବ ।
 ଅବକୁଣ୍ଜ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + କୁଣ୍ଜ + ଶ୍ର.
 ଅନନ୍ତ) ଅବକୁଣ୍ଜେବି, ଭେଦନ, ବିନାଶ, ଧୂଂସ ।
 ଅବକୁତ—ପୁ. ବି. ନିନ୍ଦିତ ଖାଦ୍ୟ ।
 ଅବକୁନ୍ଦ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅବ + କନ୍ଦ + ଅନନ୍ତ)
 ଅବକୁନ୍ଦ, ନିନ୍ଦା, ଉତ୍ସାର ।
 ଅବକୁନ୍ଦ—ବି. (ଅବ + କନ୍ଦନା) ଅନା-
 ଦର, ଅବକୁନ୍ଦ, ଉପେକ୍ଷା, ଉତ୍ସାର ।
 ଅବକୁନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ତଃତ, ନିନ୍ଦିତ,
 ଅବକୁତ, ଉତ୍ସବ, ଅବମାନିତ ।
 ଅବକୁଣ୍ଟ—ପୁ. ବି. ଗଣ୍ଠିଶ୍ଵର, ଗଣ୍ଠିଶ୍ଵରା
 ଶାଳରେ ବିଷ୍ଣୁଟକ ।

ଅବଗତ—ଶି. ବି. ନିମ୍ନଗତ, ଜ୍ଞାତ, ବୁଦ୍ଧି, ବିଦ୍ଯା, ମନତ ।
 ଅବଗତ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅବ + ଗମ୍ + ତ) ନିଷ୍ଠ୍ୟ ଜ୍ଞାନ, ଜ୍ଞାତ, ଜାଣିବା, ବୋଧ, ପ୍ରମ୍ଲାନ ।
 ଅବଗଥ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରାକ୍ତନୀନ, ଯେ ପ୍ରାତିକାଳେ ସ୍ଥାନ କରିଥିଲୁ ।
 ଅବଗତି—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗତ + ତ) ଅପବାଦଯୁକ୍ତ ।
 ଅବଗତିବ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗମ୍ + ମ୍ରିତବ୍ୟ) ଜ୍ଞାତବ୍ୟ, ଜ୍ଞେସ୍ୟ, ବୋଧ, ପରିହାରୀ, ଉଚ୍ଛାନ୍ୟ ।
 ଅବଗମ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ଗମ୍ + ଅ) ନିଷ୍ଠ୍ୟଜ୍ଞାନ ।
 ଅବଗାଇ—ପ୍ରଶମନ କରିବା, ଶାନ୍ତିକରିବା, ବିଶ୍ଵାମ, ବାକ୍ତର ବିଶମ ।
 ଅବଗାତ—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗାତ୍ + ତ) ନିବିଡ଼, ନିମ୍ନ, ଅନ୍ତଃପ୍ରବିଷ୍ଟ, ଅନ୍ତର୍ଭବ, ନତ, ନିମ୍ନ (ବି) ଅବଗାହ ।
 ଅବଗାଦ—ୟୁ. ବି. ନୌକାର ଜଳ-ସେନିପାତ୍ର ।
 ଅବଗାହ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ଗାହ + ଅ) ସ୍ଥାନ, ଅନ୍ତଃପ୍ରବେଶ, ଅବଗତ, ଗାଧୋ-ଇବା ଭୂତ, ମନ୍ତ୍ର, ମଜ୍ଜନ ।
 ଅବଗାହନ—ବି. ଜଳରେ ଦୂଢ଼ ସ୍ଥାନ, ଅନ୍ତଃପ୍ରବେଶ, ମଜ୍ଜନ ।
 ଅବଗାହବା—ଗ୍ର. ଗାଧୋଇବା ।
 ଅବଗାହତ—ଶି. ବି. ଜଳମଧ୍ୟ ନତ, ମଜ୍ଜିତ, ଅନ୍ତଃପ୍ରବେଶିତ, (ସ୍ଥି) ଅବଗାହତ
 ଅବଗାସ୍ତ—ବି. (ଅବ + ଗାହ + କ. ରନ୍) ମନ୍ତ୍ର, ଅନ୍ତଃରବ୍ୟ ।
 ଅବଗାହ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗାହ + ଯ) ସ୍ଥାନର ଯୋଗ୍ୟ ଜଳାଦି, ଯାହାର ମର୍ମ ଦୂରୀଯାଏ ।
 ଅବଗାତ—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗେ + ତ). ବିଜାଦଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ, ଅପବାଦର୍ତ୍ତ, ଦୂଷ୍ଟ, ଗର୍ଭତ, ଉସ୍ତିତ, ଶେତତ୍ତା, ଖଳ, ନିନ୍ଦତ, (ବି) ଅପବାଦ, କୁଣ୍ଡିତଗାନ, ନନ୍ଦା, ମନ୍ଦଗୀତ, ଗୀତଦ୍ୱାରା ନନ୍ଦାପାନ ।

ଅବଗୁଣ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ଗୁଣ + ଅ) ଗୁଣର ଅଭାବ, ଦୋଷ, ଅବଗୁଣ, ଅପକାର ।
 ଅବଗୁଣ—କୁ. ବି. (ଅବ + ଗୁଣ + ଅନ) ଡେଣା, ସ୍ଥିମାନଙ୍କର ମୁଖାବରଣ ବସ୍ତ୍ର, ଆବରଣ, ସେ ଡଣୀ ।
 ଅବଗୁଣନବଣ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅବଗୁଣନ + ବଣ + ରି) ଆଛାଦନ ବିଷ୍ଵତ୍ତାର ଆବୃତମୁଖୀ, ଡେଣାପକାଥିବା ।
 ଅବଗୁଣନମୁଦ୍ର—ସ୍ଥି. ବି. ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ ।
 ଅବଗୁଣ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗୁଣ୍ୟ + ଯ) ଆଛାଦ୍ୟ, ଯାହାକୁ ଯୋଡ଼ାଇବା କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ ।
 ଅବଗୁଣ୍ୟକା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅବ + ଗୁଣ୍ୟ + କ. ଅବ + ଆ) ଯେଉଁ ସ୍ଥା ମୁଖ ଯୋଡ଼ାଇ ଅଛି, ପରଦା, ଯଦନିକା ।
 ଅବଗୁଣିତ—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗୁଣ + ରି. ତ) ଆଛାଦିତ, ଆବୃତ, ବୁଲ୍ଲୀକୃତ ।
 ଅବଗୁମ୍ଭିତ—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗୁମ୍ଭ + ତ) ଗ୍ରଥିତ ।
 ଅବଗୁର୍ଭି—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗୁର୍ଭ + ର) ମରିବାପାଇଁ ଛାତାଇବା ବାନ୍ଧିପ୍ରତ୍ଯେତା ।
 ଅବଗୁର୍ହ୍ୟ—କୁ. ବି. (ଅବ + ଗୁର୍ହ + ମ୍ର. ଯ) ଅବଗହ, ବିଛେଦ, ପଦପାଠ-କାଳେ କହୁଥି ଅବସାନ ।
 ଅବଗୋଚର—ବି. (ଅବ + ଗୋଚର) ଅବଗତ (ବି) ଅପର୍ବତ୍ୟାପେ ଦୃଷ୍ଟ ବା ଜ୍ଞାତ ।
 ଅବଗୋରଣ—କୁ. ବି. (ଅବ + ଗୁର୍ହ + ରି. ଅନ) ବଧ କରିବା ପାଇଁ ଅପାଦିତ ଛାତାଇବା ।
 ଅବଗେହ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ଗେହ + ଭା. ଅ) ନିଶ୍ଚତ୍ର, ପଇକୁ ପେଲିଦେବା, ଅପ-ସାରଣ, ଅନାବୁଦ୍ଧ, ମହୁଡ଼, ଗ୍ରହଣ, ଅନାଦର, ହରଣ, ବାଧା, ଶାପ, ମନରଭ୍ୟ, ତର୍ପାର, ସଭବ, ଗଜ-ପମୁହ, ବୃଷ୍ଟିରେଧ ।
 ଅବଗ୍ରହ—କୁ. ବି. (ଅବ + ଗ୍ରହ + ଭା. ଅନ) ପ୍ରତିହାତ୍ମକ ବୁଲିବା, ଚଲିବୁଲି, ଆବର୍ତ୍ତନ, ଚନ୍ଦାକାରେ ଭମଣ ।
 ଅବଗୁଣ୍ଟି—ଶି. ବି. ଗୁଣ୍ଟିତ, ଚନ୍ଦାକାରେ ଭମଣ ।
 ଅବଗୋଟି—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗୁଣ୍ଟ + ତ) ପରବର୍ତ୍ତିତ, ବଦଳି ।

ଅବଗ୍ରାହ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ଗ୍ରାହ + ଭା. ଅ) ବୃଷ୍ଟିର ବ୍ୟାପାକ, ହସ୍ତୀର ଲକ୍ଷଣ, ଶାପ ।
 ଅବଘଟ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ଘଟ + ଅ) ଗାତ, ହୃଦୟ, ପେଷଣା, ଘରଟା, ରକ ।
 ଅବଘଟନ—କୁ. ବି. (ଅବ + ଘଟ + ଭା. ଅନ) ଆସ୍ତାଳନ । [ଶୁଳିତ ।]
 ଅବଘଟି—ଶି. ବି. (ଅବ + ଘଟି + ଭା. ଅନ) ଆସ୍ତାଳନ । [ଶୁଳିତ ।]
 ଅବଘର—ଗ୍ର. ବି. ବା ତେଲରେ ବସାଇବା କରିବା କରିବା ।
 ଅବଘରଣ—କୁ. ବି. (ଅବ + ଘର୍ଷ + ଭା. ଅନ) ତଳେ ରଖି ଘରିବା, ଘରଣ, ମାର୍ଜନ, ରଗଡ଼ିବା, ମାଳିବା ।
 ଅବଘରିତ—ଶି. ବି. ଘରିବା ରଗଡ଼ା ହୋଇଅଛି, ମଜାହୋଇଥିବା, (ସ୍ଥି) ଅବଘରିତ ।
 ଅବଘାତ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ହନ୍ + ଭା. ଅ) କାଣ୍ଠିବା ଗୁଡ଼ିଲ, ହନ୍ତନ, ତାଡ଼ନ, ବାଡ଼େଇବା, ମୁଖୁ, ଦାରୁଣ ପ୍ରହାର ।
 ଅବଘାତକ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ହନ୍ + କ. ଅକ) ଅବଘାତକାରୀ, ସେ ଅପମୁଖ ଘଟାଏ, ସେ ଧାନ ଆଦିକୁ କାଣ୍ଠେ, (ସ୍ଥି) ଅବଘାତିକା ।
 ଅବଘାତ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ହନ୍ + କ. ରନ୍) ଆଗାତକାରୀ, ସେ ଅପମୁଖ ଘଟାଏ, ସେ ଧାନ ଆଦିକୁ କାଣ୍ଠେ, (ସ୍ଥି) ଅବଘାତିକା ।
 ଅବଗୁଷ୍ଠ—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗୁଷ୍ଠ + ଭା. ଅନ) ପ୍ରଗୁରିତ, ଶବ୍ଦବ୍ୟାପ ଅହୁତ, ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ।
 ଅବଗୁଣ୍ଟିନ—କୁ. ବି. (ଅବ + ଗୁଣ୍ଟି + ଭା. ଅନ) ଗୁରୁଆଡ଼େ ଦୁଲିବା, ଚଲିଦୁଲି, ଆବର୍ତ୍ତନ, ଚନ୍ଦାକାରେ ଭମଣ ।
 ଅବଗୁଣ୍ଟି—ଶି. ବି. ଗୁଣ୍ଟିତ, ଚନ୍ଦାକାରେ ଭମଣ ।
 ଅବଗୋଟି—ଶି. ବି. (ଅବ + ଗୋଟି + ଭା. ଅନ) ପରବର୍ତ୍ତିତ, ବଦଳି ।

ଅବଟକଳ୍ପ—ସୁଂ. ବ. ଗାତରେ ଥିବା କରୁଛ, ସମ୍ବାଦିଷ୍ଟରେ ଅନନ୍ତଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଅବଟନରେଖନ—କୁଳୀ. ବ. ନରକବିଶେଷ, ସେ ନରକରେ ପାପୀମାନେ କଷ୍ଟ ଦେବନକରୁଣ ।

ଅବଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ପିଣ୍ଡ) ଯାହା ବଟା ହୋଇନାହିଁ, ଅପିଷ୍ଠ ।

ଅବଟି (ଟୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ଅଛୁ + ଅ) ଗର୍ଭ, କୁପ, ଦେହଷ୍ଟ ତ ହୃଦ୍ବାଦୀ ।

ଅବଟୀଟ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଚେପଟା-ନାକା, (ବି) ନାସିକା ଅବନତହେବା ଅବସ୍ଥା, (ଶ୍ରୀ) ଅବଟୀଟ ।

ଅବଟୁ—ସୁଂ. ବି. (ଅବ + ଅଛୁ) ବେଳମୂଳ, କୁଆ, ଗାତ, ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ, କୁଞ୍ଚିତ ନୁହେ ।

ଅବଡଙ୍ଗ(ଙ୍କ)—ସୁଂ. ବି. (ଅବଡମ୍ + କେ + ଗେ + କ. ଅ) ହାଟ, ଗଞ୍ଜ, ଅଫଙ୍ଗ ।

ଅବଢ଼ିନ—କୁଳୀ. ବ. (ଅବ + ଢି + ତ) ପକ୍ଷୀର ଅଧୋଗମନ, ତଳ ଅଢ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚିବା, (ବି) ଉଚ୍ଚଢ଼ିନ, ଉପରକୁ ଉଚ୍ଚିଥିବା ।

ଅବଢ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବ. ପୁଣ୍ୟ ବଡ଼ଦେଇଲର ଅନ୍ଦ, (ବି) ବଡ଼ଦେଇ ନଥିବା ଶାଦ୍ୟ ।

ଅବଣ୍ଟା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅ + ବଣ୍ଟା) ଅବଣ୍ଟି, ଯାହା ବଣ୍ଟା ବା ଭଗ ହୋଇ ନାହିଁ, ଜଳିମାଲ ।

ଅବଦ—ସୁଂ. ବି. କୁପ, ଖାତ, ଗାତ ।

ଅବତତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ତନ + ମ୍ର. ତ) ଆବୁତ, ବ୍ୟାପ୍ତ, ପ୍ରାବିତ, ବିଦ୍ୟାରତ ।

ଅବତତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ତନ + ଭ୍ର. ତ) ସହତ, ସମୁଦ୍ର, ଦଳ ।

ଅବତମ—ବ. ସୁଂ. କୁଳୀ. (ଅବ + ତନ୍ତ୍ର + ଶ. ଅ) ଭୁଷଣ, ଅଳଂକାର, କିଶ୍ତ, ମୟୁକଭୁଷଣ, କର୍ଣ୍ଣଭୁଷଣ ।

ଅବତତ୍ତ୍ୱ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବତମ + ରତ), ଭୁଷିତ, ଅଳଂକୃତ, ଅଳଂକାର ଶୋଭିତ, କର୍ଣ୍ଣଭୁଷଣ ଶୋଭିତ, କିଶ୍ତଭୁଷିତ ।

ଅବତମସ—କୁଳୀ. ବି. (ଅବ + ତମ) କ. ଖା; ବ୍ୟାପ୍ତ-ଅନନ୍ତକାର, ଉପର ଅନନ୍ତକାର, ତମିର ।

ଅବତରଣ—କୁଳୀ. ବି. (ଅବ + ତୃ + ଭ୍ର. ଅନ) ଓହେଇବା, ତଳକୁ ଓହେଇବା ନନ୍ଦାଦି ପାରହେବା, ପହରିବା, ଜନ୍ମ-ଶ୍ରଦ୍ଧଣ, ଅବରୋହଣ, ଉପୁତ୍ର, ଅବତାର, ଅପସାରଣ, ଆକଷିକ ଉତ୍ତରେଷବ ।

ଅବତରଣିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବତରଣ + କି + ଆ) ଭୂମିକା, ଗଛର ପ୍ରସାଦନା, ସୋଧାନ, ସତ୍ତି ।

ଅବତରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗ୍ରହପତ୍ରାବ ନିମିତ୍ତ ମୁଖବନ୍ଧ, ଅବତରଣିକା, ଗଛାରମ୍ଭ, ଆଶ୍ରା, ଭୂମିକା ।

ଅବତରଣ—ପ୍ରା. କ. ଅବତରଣ କରିବା, (ପ୍ରା. ବି) ଯାହା ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ, ଯାହା ପାଣିରେ ଭଲ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅବତରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଅବତାର ପ୍ରହଣ-କରିବା, ଦେବତାବିଷ୍ଣୁ ବ୍ୟାକ୍ (କାଳୀପି) ଦେବାଦେଶକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବ', ଦେଖରେ ଦୂରି ବା ଜ୍ଞାନମୂଳ ହୋଇ କାଳ ଉତ୍ୟାଦି କରିବା, ଜନ୍ମିବା ।

ଅବତାନ—ସୁଂ. ବି. (ଅବ + ତନ + ଭ୍ର. ଅ) ସନ୍ତୁଳନ, ଅଧୋମୁଖ, ଲତାପ୍ରତାନ, ଆଚରଣ, ଆହ୍ଵାଦନ, ବିଦ୍ୟାର ।

ଅବତାର—ସୁଂ. ବି. (ଅବ + ତୃ + ଅ) ତଳକୁ ଓହେଇବା, ପାରହେବା, ଦେବତାଙ୍କର ପୁରୁଷରେ ଆବିଷ୍ଟକ, ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ପ୍ରାଦୁର୍ବଳ, ବିକାଶ, ପ୍ରକାଶ, ପାବଳ୍ଲ, ଶର୍ତ୍ତ, ଘାଟ, ପୁଷ୍ଟିରଣୀ, ଅବ-ତରଣିକା, ଉପୁତ୍ର, ଅବତରଣ ।

ଅବତାରଣ—କୁଳୀ. ବି. (ଅବ + ଶିର + ତୃ + ଭ୍ର. ଅନ) ଲୁଗା କାନିରେ ଭୁତର ପୁଲା, ଭୂତରାତ୍ମିବା, ଗଛର ପ୍ରସାଦନା, ତଳକୁ ଓହେଇବା, ଅବତାରଗ୍ରହଣ, ଉପୁତ୍ର, ଅବରୋହଣ (ସ୍ତ୍ରୀ) (ଅବତାରଣ) ।

ଅବତାରଣିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବତାରଣ + କି) ନୌକା, ଭୂମିକା, ଉପରମଣିକା, ସିଦ୍ଧର କମ ।

ଅବତାରିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ତୃ + ମ୍ର. ତ) କୃତାବଗାହ, ଉପରୁ ତଳକୁ ଅଶା-ଯାଇଥିବା ବ୍ୟୁତ ।

ଅବତାରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଉପ୍ରାଦୁ ଦେବା, କୌଣସି ବ୍ୟୁତ ବା ବସ୍ତୁକୁ ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହେଇରେବା ।

ଅବତାରସ—ସୁଂ. ବି. (ଅବ + ତୃ + କ. ଲାକ) ଅବତାରଣକାର, ଆବିଷ୍ଟରକ ।

ଅବତାରସ୍ତ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ତୃ + କ. ତତ୍ତ୍ଵ) ନିମ୍ନକୁ ଆଗତ, ଆବିଭୁତ, ଉତ୍ୱାର୍ତ୍ତ ।

ଅବତୁଳନ—କୁଳୀ. ବି. ତୁଳବାଗ ଓଜନ-କରିବା ।

ଅବତୋକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରବଦ୍ଧଗର୍ଭ ଗାନ୍ଧୀ, ସେଇ ଗାର ଅସମ୍ବୁରେ ଜନ୍ମ କରି-ପକାଇଥିଲୁ ।

ଅବତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ଦା + ତ) ଖଣ୍ଡିତ, ଦତ୍ତ, ପୁନର୍ଗୁଣିତ ।

ଅବତୀ—ସୁଂ. ବି. ଯାହାର ଆଶାଦି ଖଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲୁ, ଯାହା ଖଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲୁ ।

ଅବଦଂଶ—ସୁଂ. ବି. (ଅବ + ଦଂଶ + ମ୍ର. ଅ) ମଦ୍ୟଧାନ ପରେ ଯାହା ଗୈବାର-ବାକୁ ଭଲଲାଗେ, ଗୁହ୍ୟ, ହୃତ ଉତ୍ୟାଦି ।

ଅବଦରି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଖଣ୍ଡିତ, ଯାହା ଦିଆଯାଇ ମୁନବାର ପ୍ରହଣ, ଦତ୍ତ, ସମାଦିତ, ଉତ୍ୱାର୍ତ୍ତ, ବିହୀନ୍ତ, ବିଲୁକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଦର୍ତ୍ତ ।

ଅବଦରଣ—କୁଳୀ. ବି. (ଅବ + ତୃ + ଅନ) ବିଦାରଣ, ଖନନ, ପାଠ, ଖନନାସ, କୋଦାଳ ।

ଅବଦାଘ—ସୁଂ. ବି. ନିତାଘ, ଗ୍ରାମକାଳ ।

ଅବଦାତ—ସୁଂ. ବି. (ଅବ + ଦା + କ. ତ) ଶୈତବଣ୍ଟ, ପୀତବଣ୍ଟ (ବି) ବିଶୁକ, ମନୋଜ୍ଞ, ପବତ୍ର, ସୁନ୍ଦର ।

ଅବଦାନ—କୁଳୀ. ବି. (ଅବ + ଦା + ଶ, ଅନ) ପ୍ରଶ୍ନକର୍ମ, ଖଣ୍ଡନ, ପରାମର୍ଶ, ଅତିକମ, ଶୁକୀକରଣ, ଜାର୍ମିଜେଦନ, ବେଣାମୂଳ, ପୁଣ୍ୟକର୍ମ ।

ଅବଦାରକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ଦାର + କ. ଅକ) ବିଦାରକ, ହେବକ, ଭୂମି-ଶନନାସ, ଶନତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଦାରକ ।

ଅବଦାରଣ—କୁ. ବ. (ଅବ + ଦାର + ଭ. ଅନ) ବିଦାରଣ, ଜନନ, ଶାବଳ ।
 ଅବଦାରିତ—ହି. ବି. (ଅବ + ଦାର + ମୀ. ତ) ବିଦାରିତ, ବିଶାଳିତ ।
 ଅବଦ୍ୱାର—ପୁ. ବି (ଅବ + ଦହ + ଶ, ଅ) ଉଶୀର, ବେଶମୂଳ, ଅଗ୍ନିଦ୍ୱାର ଘୋଡ଼ିଯିବା ଦାହୁନାଶକ ଦ୍ରବ୍ୟ, କୁରଦିନିତ ଦାହ ।
 ଅବଦାହେଷ୍ଟ—କୁ. ବ. (ଅବଦାହ + ଲ୍ଷତ) ଦେଖାମୂଳ, ଉଶୀର ।
 ଅବଦାର୍ଥ—ହି. ବି. (ଅବ + ଦୃତ + କ. ତ) ବିଦାର୍ଥ, ବିଦଳିତ, ଚୈଷ୍ଟୀଭୁତ, ଦ୍ରବ୍ୟଭୁତ, ଲ୍ଷତ, ଲ୍ଷତ, ଲ୍ଷତ ।
 ଅବଦୋହ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଦୁହ + ମୀ. ଅ) ଦୁର୍ଧଦୋହନ ।
 ଅବଦ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅ + ବଦ + ମୀ. ଯ) ଅଧିମ, ପାପୀ, ନିନ୍ଦା, ନିକୁଷ୍ଟ, ପ୍ରତକୁଷ୍ଟ, ଅକଥ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଦ୍ୟା (ବି. କୁ) ଅନିଷ୍ଟ, ଦୋଷ, ପାପ, ନିନ୍ଦା ।
 ଅବଦେଖୀତ—କୁ. ବ. (ଅବ + ଦୁଃତ + ଅନ) ପ୍ରକାଶ କରିବା ।
 ଅବଧ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ) ଅହଂପା, ଅବିନାଶ, ଅଯୋଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ଓ ନିରାଶ, (ବି) ଅବଧି, ବିଧର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାକୁ କେହି ମାରେ ନାହିଁ ।
 ଅବଧମୁଖ—ଗ୍ରା. ବ. ଅଯୋଧ୍ୟାନଗର ।
 ଅବଧରିବା—ଗ୍ରା. ବି. (ଆଦେଶ) ପାଳନ-କରିବା ।
 ଅବଧାତବ୍ୟ—ହି. ବି. (ଅବ + ଧା + ତବ୍ୟ) ମନୋଯୋଗର ବିଷୟ, ବୋଧର ବିଷୟ, ବୁଝିବା ।
 ଅବଧାନ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ମାନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ମେଧନ କରିବାର ବ୍ୟବହୃତ, ହେ ମହାଶୟ, ହେ ଅବଧାନ ।
 ଅବଧାନ—କୁ. ବ. (ଅବ + ଧା + ଭ, ଅନ) ପ୍ରତିଧାନ, ମନୋଯୋଗବିଶେଷ, ଅଭିନିବେଶ ।
 ଅବଧାନକରିବା—ଗ୍ରା. କି. ମନୋଯୋଗ-ପୁଷ୍ଟକ ଶୁଣିବା, ଅନୁଗ୍ରହପୁଷ୍ଟକ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ଅବଧାନପର—ପୁ. ବି. ସାବଧାନ, ଅବହୃତ, ମନୋଯୋଗୀ, ଦର୍ଶକାନ, ସତର୍କ, ସଜାଗ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଧାନପର ।
 ଅବଧାବକ—କୁ. କି. ପଶ୍ଚାତାବକ, ପରେ ପରେ ଦୀବା, ଅନୁସରଣ, ଧାବନ, ପ୍ରକାଳନ ।
 ଅବଧାବକ—ପୁ. ବି (ଅବ + ଧାବ + କ. ଅନ) ନିରୂପକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଧାବକା ।
 ଅବଧାବିତ—ହି. ବି. ପରରେ ଧାର୍ଯ୍ୟବା, ଅନୁସରିତ, ଘୋର ।
 ଅବଧାର—ପୁ. ବି (ଅବ + ଧୃ + ଅ) ନିଷୟ ।
 ଅବଧାରଣ—କୁ. ବ. (ଅବ + ଧାର + ଭ, ଅନ) ଇସୁରୀ, ପରିଛେଦ, ନିରୂପଣ, ପ୍ରିଣ୍ଟକରଣ, ନିଷୟୀ, ନିଷ୍ଠୀୟ ।
 ଅବଧାରଣୀୟ—ହି. ବି. (ଅବ + ଧାର + ଅମୟ) ନିରୂପଣ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।
 ଅବଧାରି—ହି. ବି. (ଅବ + ଧାର + ମୀ. ତ) ନିରୂପିତ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ନିଷ୍ଠୀତ ହୋଇପାରେ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ନିରୂପଣ, ପ୍ରିଣ୍ଟକରଣ କରି ପକାଇବା ।
 ଅବଧାରୀ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଧୃ + କ, ଇନ) ନିଷୟୀକାରୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଧାରଣୀ ।
 ଅବଧାରୀ—ହି. ବି. (ଅବ + ଧୃ + ମୀ. ଯ) ନିଷ୍ଠୀୟ, ନିରୂପିତ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ।
 ଅବଧ—ପୁ. ବି (ଅବ + ଧା + ଭ, ଇ) ସାମା, କାଳ, ଚିତ୍ରଭିନବେଶ, ଅବଧାନ, ମନୋଯୋଗ, ନିୟମ, ବିଲ, ଗର୍ଭ, ଆଧାର, ମିଥିଦ, ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ନିରୂପିତ ଶେଷ ସମୟ, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
 ଅବଧମତ୍ର—ହି. ବି. ଅବଧିବିଷ୍ଟ ।
 ଅବଧାୟମାନ—ହି. ବି. ଯେଉଁ ବିଷୟରେ ମନୋଯୋଗ କରିଦେଇଅଛୁ, ଜୀବବ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଧେୟ ।
 ଅବଧାରଣା—ପୁ. କୁ. ବ. (ଅବ + ଧାର + ଭ, ଅନ + ଆ) ଅବଜ୍ଞା, ଅବମାନନା, ଉପେକ୍ଷା (ବି) ପ୍ରିଣ୍ଟକୁତ, ନିଷ୍ଠୀତ ।
 ଅବଧାରଣୀୟ—ହି. ବି. (ଅବଧାର + ମୀ. ଅମୟ) ଉପେକ୍ଷଣୀୟ, ଅବଜ୍ଞେୟ, ଅନାଦରଣୀୟ ।

ଅବଧାରିତ—ହି. ବି. (ଅବ + ଧାର + ମୀ. ତ) ଅବଜ୍ଞାତ, ଅନାଦୃତ, ଉପେକ୍ଷିତ, ଦୃଷ୍ଟିତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଧାରିତ ।
 ଅବଧୁତ—ହି. ବି. (ଅବ + ଧୃ + କ. ତ) କମ୍ପିତ, ଖାନ୍ଦାଳିତ, ଉଦ୍‌ବେଳିତ, ବୁଲିତ, ଉରସ୍ତୁତ, ତ୍ୟକ୍ତ, ଅଭିରୁତ, ପ୍ରସାରିତ, ପରିତ୍ୟାକ୍ତ, ଅନାଦୃତ, ସମ୍ବାରମାୟୀମୁକ୍ତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଧୁତା (ବି) ଶେଷବ୍ୟାଧୀନୀବିଶେଷ ।
 ଅବଧୁତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବଧୁତ + ଆନ) ଅବଧୁତଭାବକାରିଣୀ, ସନ୍ଦ୍ୟାପିନୀ, ଭବାନୀ, ଦୂର୍ଗା, ଅବଧୁତ ସନ୍ଦ୍ୟାପାଦୀକର-ବୃତ୍ତି । [ଧୂତାନୀ (ଦେଖ) ।]
 ଅବଧୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବଧୁତ + କ) ଅବ-ଅବଧନନ—କୁ. ବ. (ଅବ + ଧୂନ + ଭ. ଅନ) ବୁଲନ, ଝାଡ଼ିବା, ଚକିତ୍ସା-ବିଶେଷ, କମ୍ପନ ।
 ଅବଧୁତି—ହି. ବି. (ଅବ + ଧୂପି + ମୀ. ତ) ଧୂପଦ୍ଵାର ସୁରଖ୍ୟାକୃତ ।
 ଅବଧୁତନ—କୁ. ବ. ଅବତୁର୍ଣ୍ଣନ, ଗୁଣ୍ଡ-କର ପକାଇବା ।
 ଅବଧୃତ—ହି. ବି. (ଅବ + ଧୃ + ମୀ. ତ) ଅବଧାରିତ, ନିଷ୍ଠୀତ, ନିୟମିତ, ପ୍ରାପିତ, ଶିକ୍ଷିତ (ବି) ଜୀନେନ୍ଦ୍ରୟଗଣ ।
 ଅବଧୃତ୍ୟ—ହି. ବି. (ଅବ + ଧୃଷ୍ଟ + ଯ) ଅବଧର୍ଷଣୀୟ, ଚରିତ୍ୟାରଯୋଗ୍ୟ, ପରିଭବନ୍ୟ ।
 ଅବଧୃତ୍ୟ—ହି. ବି. (ଅବ + ଧା + ମୀ. ଯ + ଯ) ନିଷ୍ଠେତବ୍ୟ, ନିବେଶ୍ୟ, ପ୍ଲାପମାୟୀ, ଶ୍ରିଜାର ଯୋଗ୍ୟ, ଯେଉଁ ବିଷୟରେ ମନୋଯୋଗ କରିଦେଇଅଛୁ, ଜୀବବ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଧେୟ ।
 ଅବଧୋତ—ହି. ବି. (ଅବ + ଧାବ + ମୀ. ତ) ଅବଧୁତ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଯାହା ଧୂଆ ହୋଇଅଛୁ, ପ୍ରକାଳିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଧୋତିତ, (ବି) ଯଙ୍ଗିନ୍ତେ ବିହିତ ସ୍ଥାନ ।
 ଅବଧୋତିକ—ହି. ବି. (ଅବଧୁତ + ଲକ) ଅବଧୁତ-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଅବଧୋତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଅବଧୋତିକ ।

ଅବଧ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ବଧ + ରକ) ଅହଁପିତ ।

ଅବଧୁନ୍ସ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଧୁନ୍ସ + ଥ) ପରତାଗ, ନାଶ, ଚାଷୀନ, ନନ୍ଦା, ଶୁଣ୍ଣକରିବା ।

ଅବଧୁନ୍ସ-ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ଧୁନ୍ସ + ମୀ.ତ) ନଷ୍ଟ, ନନ୍ଦିତ, ଚାଷୀତ, ତ୍ୟକ୍ତ, ଶୁଣ୍ଟିତ, (ସ୍ଵା) ଅବଧୁନ୍ସ ।

ଅବନ—ଶ୍ର. ବି. ଅପଡ଼, ମନର ଅମେଳ, ବନ୍ଧୁତାର ଅସ୍ତ୍ରବ, ଶବ୍ଦତା, ବିବାଦ, (ବି) ବର୍ଣ୍ଣନାନ ।

ଅବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ଶ.ଅନ) ପ୍ରାଣେ, ରଖାଇବା, ପ୍ରାତି, ଦୂର୍ତ୍ତ, ବୃକ୍ଷ, ପ୍ରତି, ପ୍ରାର୍ଥନା. (ବି) ବର୍ଣ୍ଣନାନ ।

ଅବନତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ନମ୍ + କ.ତ) ଅଧୋମୁଖ, ଆନନ୍ଦ, କୃତନମସ୍ତାର, ପ୍ରଣତ, ନମ୍, ନମ୍ନଭୂତ ।

ଅବନତମସ୍ତକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଧୋଗତ ମସ୍ତକ, ହେଠମାଥ (ବି) ଅଧୋଗତ ମସ୍ତକବଣ୍ଣିଷ୍ଠ, ଯେ ମୁଣ୍ଡ ନୂଆଁଇ ଅଛି, ହେଠମସ୍ତକ ।

ଅବନତମୁଖ ବା ବନ୍ଦନ—ବି. (ବ.ଶ.) ଅଧୋଗତମୁଖ କର ସ୍ଥିତ, ଯାହାର ଅବନତ ମୁଖ (କ୍ଲୀ.ବି) ଅଧୋଗତମୁଖ, (ସ୍ଵା) ଅବନତମୁଖ ବା ବନ୍ଦନା ।

ଅବନତି—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ନମ୍ + ଶ.ତ) ବିନୟ, ଅନ୍ତ, ଅଧୋଗମନ, ଜଳକୁ ନାହିଁ ପଡ଼ିବା, ନମନ, ପ୍ରଣାମ, (ଶା) ଅସମୃତ, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟଦୟ ।

ଅବନତି—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ନହ୍ + ମୀ.ତ) ଖରିତ, ରେପିତ, ବେଷ୍ଟିତ, ବନ୍ଦ (ସ୍ଵା) ଅବନବା (କ୍ଲୀ.ବି) ମୃଦଙ୍ଗାଦ ବାଦ୍ୟ ।

ଅବନମନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ନମ୍ + ଶ.ଅନ) ନତକରଣ, ନମ୍ନଭୂମୁଖରେ ଆନୟନ, ଦମନ ।

ଅବନମିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ନମ୍ + ଶିତ + ମୀ.ତ) ନମ୍ନଭୂମୁଖେ ଆନନ୍ଦ, ବନ୍ଦିକୃତ, (ସ୍ଵା) ଅବନମିତ ।

ଅବନମ—ଶ୍ର. ବି. ଅତିଶୟ ନମ୍ ।

ଅବନୟ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ନା + ଶ.ଅ) ନିପୁଣନ, ଅଧୋନୟନ, ତଳକୁ ନୂଆଁଇବା, ନମନ ।

ଅବନୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ନା + ଶ.ଅନ) ଅବନୟାପନ, ଅବନତି, ଜଳତାଳିବା, ଅଧ୍ୟପାତନ, ନମନ ।

ଅବନା—ଶା. ବି. ଅକଟା, ଯନ୍ତ୍ରରେ ଇକାରୁଦ ବନାନ ନ ଥାଏ, ଅବନ୍ତ ।

ଅବନାଟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ନାଥା) ଚେପଟାନାକ, (ସ୍ଵା) ଅବନାଟୀ ।

ଅବନା ବନିବା—ଶା. ବି. ଯୋଗସାଧନ ବା ପ୍ରାଣୀୟମଦ୍ବାରା କୃଷ୍ଣ ଚେତନାଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ୍କାର ଲଭକରିବା, ଅକଥ୍ୟ ବା ଅଶୀଳଭୂଷାରେ ଶାଳିଦେବା ।

ଅବନା ବନିଶ୍ଚାଳା—ଶା. ବି. ଅବନା ଅଷ୍ଟର ରହୁଇ ବାକ୍ୟାଳଙ୍କାରିବଣେଷ ।

ଅବନାମ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ନମ୍ + ଶ.ଅ)

ଅବନତ, ମୁଣ୍ଡନୁଆଁଇବା, ନମୟାର, ମୁଣ୍ଡନୁଆଁଇ ପ୍ରଣାମ ।

ଅବନାୟ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ନା + ଥ)

ଅଧୋନୟନ, ତଳଅଭକୁ ନୂଆଁଇବା, ଅଧ୍ୟପାପଣ ।

ଅବନାହ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ନହ୍ + ଶ, ଅ) କନ୍ଧନ, ପରିଧାନ ।

ଅବନ(ନା)- ପୁ. ବି. (ଅବ + ଅନା) ପୃଥିବୀ, ଭୂମି, ଦେଶ, ଭୂଭାଗ ।

ଅବନକ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ନିକ + ତ) ଶାଳିତ, ଧୌତ, ଶୋଧିତ ।

ଅବନତଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ଧରତଳ, ଭୂପୃଷ୍ଠ, ପୃଥିବୀ, ଧରିଧାମ ।

ଅବନଦେବ—ପୁ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଭୂଦେବ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ପୃଥିବୀର ଦେବଭୂଲ ।

ଅବନନାଥ—ପୁ. ବି. ପୃଥିବୀପାଳକ, ଶକ୍ତା, ନୃପ ।

ଅବନପତ—ପୁ. ବି. (ଅବନ + ପା + ଥତ) ଭୂଷାମୀ, ନୃପ, ଶକ୍ତା ।

ଅବନପାଳ, ଅବନପାଳ—ପୁ. ବି. ଭୂଷାମୀ, ନୃପ, ଶକ୍ତା ।

ଅବନମଣ୍ଡଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଭୂମଣ୍ଡଳ, ଗୋଲକାର ପୃଥିବୀ ।

ଅବନାଧ—ପୁ. ବି. (ଅବନା + ଧ + କ. ଅ) ପରାତ, ହୃମାଲଯ । [ମୁଖ] ।

ଅବନମୁଖ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ.) ଅଧୋ-ଅବନମି—ପୁ. ବି. ପୃଥିବୀପତି, ଭୂପତି, ରାଜା ।

ଅବନେଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ନିକ + ଶ.ଅନ) ପ୍ରକାଳନ, ଶ୍ରାନ୍ତରେ ପିଣ୍ଡକାନ ପାଇଁ ବିଷ୍ଟ କୁଣ୍ଡ ଉପରେ ସେ ଜଳ ସେଚନ କରୁଥାଏ ।

ଅବନ୍ତି(ବା)ଅବନ୍ତୀ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଅନ୍ତ, କ) ଉତ୍ତିର-ପର୍ବତ ଶରତର ମାଳବଦେଶ, ପ୍ରାଚୀନ ରାଜା ବିକମା-ଦିତଙ୍କ ରାଜଧାନୀ ଉତ୍ତପୁରୀ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଜୟପୁର, ନଦୀବିଶେଷ, ଭଦ୍ରେଶବାସୀ ଜାତିବିଶେଷ ।

ଅବନ୍ତିବାନୀ—ପୁ. ବି. କାଣ୍ଠୀରର ଜଣେ ରାଜା, ହୋଙ୍କର ପିତାଙ୍କ ନାମ ପୁଣ୍ୟ-ବିମ୍ବି

ଅବନ୍ତିଷ୍ଠୋମ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବନ୍ତି + ସୁ + ମୀ.ମ) ସମ୍ବନ୍ଧ ଏହା ଅବନ୍ତିଦେଶ-ବାର୍ଷିକର ସୋମରସପର ପ୍ରିୟ ଥିବାରୁ ଏହି ନାମ ହୋଇଥାଏ, କାଞ୍ଜି, ଆରନାଳ ।

ଅବପତନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅବନତି, ଅଧ୍ୟପତନ, ଅଧୋଗମନ, ଅବତରଣ ।

ଅବପତି—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ପତ୍ର + କ.ତ) ଅଧ୍ୟପତି, ଅଧୋଗତ, ଅବ-ଶିଷ୍ଟ, ଅବନତ, ଅଷ୍ଟୁନ୍ତ ।

ଅବପନ୍ଦ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ପଦ୍ମ + କ.ତ) ସମୟକୁ, ଅଧ୍ୟପନ୍ଦ, ଯାହା ତଳକୁ ପକାଯାଇଥାଏ ।

ଅବପାଳ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ପାଳ + ଅ) ଅପକ୍ଷାପାଳ, ଭଲଭନ୍ଦା ନୁହେ, (ବି) ସେ ମନ୍ଦପାଳ କରେ ।

ଅବପାତ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ପାତ + ଶ.ଅ) ଅଧ୍ୟପତନ, ଅଧୋଗମନ, ଅବତରଣ,

ତଳେ ପଡ଼ିପିବା, ହାତୀ ଧରିବାପାଇଁ
ଖୋଲା ଯାଇଥିବା ତଣାଦିଦ୍ୱାରା ଆଛା-
ଦିତ ଗର୍ଭ, ଗାତ ।

ଅବପାତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. ପରିଚ କିମ୍ବା ମେଲ୍ଲ
ଜାନ୍ତିର ଲେକ, ସେ ଲେକ ଜାଇଲେ
ପାତ୍ର ମାର୍ବ ହୁଏ ।

ଅବପାଦିତ—ଶ୍ର. ବି. ଅଧିଃପତନ, ତଳେ
ମାନେ ଯାହାକୁ ଜାଇବା ଧାର୍ତ୍ତର ଅନ୍ତର
କର ଅଛନ୍ତି । [ପଢ଼ିବା ।

ଅବପାଦ—ପୁ. ବି. ଅଧିଃପତନ, ତଳେ
ଅବପାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ପା + ଅନ)
ଦୂରଷ୍ଟ ପାନୀୟ ଦବ୍ୟ ।

ଅବପାଶିତ—ଶ୍ର. ବି. ପାଶବନ୍ଦ, ଜାଲରେ
ପଡ଼ିବା ମୁଗ୍ରପ୍ରଭୁତ ।

ଅବପାତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ପାତ୍ର + ଅ)
ସମ୍ପ୍ରବିଷ୍ଟସ୍ଵରେ ଯେ ପାତ୍ରାଦିଏ, ତକିଷ୍ଟା-
ବିଶେଷ ।

ଅବପାତ୍ରନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ପାତ୍ର + ଅନ)
ନିଷ୍ଠାତନ, ପାତ୍ରନଦୋଷବିଶେଷ ।

ଅବପୁଣ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ପୁ. + ଉ)
ଲମ୍ବାନ ଗତ, ତେଣୁ ତେଣୁ ଯିବା, (ବି)
ଶହସ୍ର ଅବପୁଣ୍ୟ (ସ୍ଵା) ଅବପୁଣ୍ୟତା ।

ଅବବକ୍ଷ—ପୁ. ବି. ଦୃଷ୍ଟିର ଆବରକ
ରୋଗବିଶେଷ, ସମ୍ବଲ ବନନ ।

ଅବବାଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ବାଧ + ଆ)
ସକଳ ପ୍ରକାର ବାଧା, ପ୍ରତିବନନ ।

ଅବବାତ୍ରକ—ପୁ. ବି. ବାୟୁରେଣବିଶେଷ,
ଯେଉଁ ରୋଗରେ ହାତ ତଳେ ନାହିଁ,
(ବି) ବାତୁବସ୍ତାନ ।

ଅବବୁଦ୍ଧ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ବୁଧ + ମ୍ରି.ତ)
ଜୀବ, ପ୍ରବୃତ୍ତ, ଜାଗରତ, ଅନୁଭୂତ,
(ସ୍ଵା) ଅବବୁଦ୍ଧକ ।

ଅବବୋଧ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ବୁଧ +
ଭ୍ର. ଥ) ଜାଗରତ, ଜୀବ, ଅନୁଭୂତ,
ଉପଦେଶ, ତ୍ରମଜୀନ, ପଚିଜୀନ ।

ଅବବୋଧକ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ବୋଧ +
ତ୍ର.ଅକ) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଜୀପକ, ସେ ଜଣାଇଦିଏ,
ବୈତାଳିକ (ଅବ୍ୟ ବି) ସୂରକ ।

ଅବବୋଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ବୁଧ +
ଭ୍ର. ଅନ) ଜୀପନ, ଜଣାଇବା,
ଶିକ୍ଷଣ, ଜୀନ, ବିନଦୁକରଣ ।

ଅବବୋଧତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ବୋଧ
+ ମ୍ରି.ତ) ଜାଗରତ, ପ୍ରବୋଧତ ।

ଅବଭିଜ୍ଞତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ଭ୍ରସନ +
ତ) ଭଜା ପଦାର୍ଥ, ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥ
ଭଲେଇ ନିଆ ହେଇଥାବୁ ।

ଅବଭାଷ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ଭ୍ରସ + ଭ୍ର.
ଅନ) କଥନ, ମନକଥନ, ବିବୁଦ୍ଧଭାଷଣ,
ନିଜନ ।

ଅବଭ୍ୟସ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଭ୍ରସ + ଭ୍ର.
ଅ) ଜୀନ, ପ୍ରକାଶ, ମିଥ୍ୟାଜୀନ, ଦସ୍ତି,
ଛଳ, ଅସାଧ ଆରୋପ ।

ଅବଭ୍ୟସକ—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରକାଶକ, (କ୍ଲୀ)
ସମ୍ପ୍ରକାଶକ, କୁଟ୍ଟୁ ତେତନ୍ୟ,
ପରମାସ୍ତା । [ପ୍ରକାଶକ ।

ଅବଭ୍ୟସିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ଭ୍ରସ + ତ)
ଅନ୍ତରୁତ ବି. ଯଜନ୍ମସ୍ତାନ, ଯଜନ୍ମେ କରମ,
ଯଜ ।

ଅବଭୁତ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଭୁ + କ.ଥ)
ଯଜ, ଅଗନ୍ତ ବା ନ୍ୟନତା, ସ୍ତ୍ରୀ
ପୁରୁଷାର୍ଥ ପ୍ରଧାନ ଯଜ ଶେଷରେ ଅନୁ-
ଷ୍ଟିତ ଯଜ, ଯଜନ୍ମେ ସ୍ତାନ ।

ଅବଭୁତ୍ୟାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଯଜନ୍ମେ-
ସ୍ତାନ, ଯଜ ଶେଷରେ ଯାଜିକର
ସ୍ତାନ, ଯଜନ୍ମେ ସ୍ତାନ ।

ଅବଭୁତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ଭୁନଶ +
କି.ପ୍ର) ଅଧିଃପତି, ସେ ଉପରୁ ତଳେ
ପଡ଼ିଥାବୁ ।

ଅବଭୁତ—ପୁ. ବି. (କ.ଶ) କେପଟା-
ନାଗା, ନତନାଗିକ (ବି) ତେପଟା-
ନାକଥିବା ଅବଭୁତ୍ (ସ୍ଵା) ଅବଭୁତ୍ ।

ଅବମ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଅମ.କ) ଯାହା-
ଠାରୁ ଅପଣାକୁ ରକ୍ଷା କରିଯାଏ, ଅଧମ,
ନିକୃଷ୍ଟ, ନ୍ୟନ, ଦୃଷ୍ଟି (ବି) ଜ୍ୟୋତିଷ-
ମତେ ତ୍ୟହର୍ମର୍ତ୍ତନ୍ତ୍ୟ (ଦିବସ) ।

ଅବମତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅନ + ମନ + ତ)
ଅବଙ୍ଗତ, ଉତସ୍ତୁତ, ଅବଗଣିତ,
ଅବମାନିତ ।

ଅବମତାକୁଣ୍ଠ—ପୁ. ବି. (କ.ଶ) ଦୁର୍ଦ୍ଵାରା
ଦୁଷ୍ଟୀ, ଯେଉଁ ହାତକୁ ଆକୁଣ୍ଠ ମାରି
ଫେରେଇ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅବମତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ମନ + ଭ୍ର.ତ)
ଅବଙ୍ଗ, ଅନାଦର, ତିରସ୍ତାର, ହେମ୍ପ-
ଜୀନ, ଅଶ୍ଵକା (ସ୍ଵା) ପ୍ରତ୍ୟ ।

ଅବମତଥ—ତ୍ୟହର୍ମର୍ତ୍ତନ୍ତ୍ୟ ରଥ ।

ଅବମତନ—କ୍ଲୀ. ବି. ତ୍ୟହର୍ମର୍ତ୍ତନ୍ତ୍ୟ ଦିବସ ।

ଅବମନ୍ୟବ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ମନ + ମ୍ରି.ତ)
ଅବଜ୍ଞେସ୍ୟ, ଅନାଦରଣ, ହେମ୍ପ-
ଜୀନ, ହେମ୍ପ୍ସ୍ୟ ।

ଅବମନ୍ୟା—ପୁ. ବି. (ଅବ + ମନ + କ.)
ତ୍ୟହର୍ମର୍ତ୍ତନ୍ତ୍ୟ କରେ, ବିଷୟ-
ଗୌରବ ଜୀନସ୍ତାନ, ଅବଙ୍ଗକାଶ, (ସ୍ଵା)
ଅବମନ୍ୟା ।

ଅବମନ୍ୟ—ପୁ. ବି. ଶୃକଦୋଷ ନମିତ
ରୋଗବିଶେଷ (ଶୃଷ୍ଟୁତୋତ୍ତ) ।

ଅବମନ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ମୃଦ + ଭ୍ର.
ଅ) ପାତନ, ଚାର୍ଷ କରିବା, ରତ୍ନ,
ବିଦଳନ, ଶନ୍ତକୁତ ଗୁରୁପ୍ରହାର ।

ଅବମର୍ଦ୍ଦକ—(ଅବ + ମୃଦ + କ.ଅକ)
ଦଳନକାଶ, ଉପ୍ତ୍ଵାତକ, ଅବମର୍ଦ୍ଦନ,
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକାଶ, (ସ୍ଵା) ଅବମର୍ଦ୍ଦକା ।

ଅବମର୍ଦ୍ଦନ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ମୃଦ +
କ.ଅନ) ପାତନକାଶ, ଧୂପଳାରକ,
(ସ୍ଵା) ଅବମର୍ଦ୍ଦନା (କ୍ଲୀ. ବି.) ଦଳନ,
ପାତନ, ଅଗନ୍ତକ, ସବାତନ, ଧୂସ,
ଉଦ୍ଦେଶ ।

ଅବମର୍ଦ୍ଦିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ମର୍ଦି + ମ୍ରି.
ତ) ପାତନ, ବିଦଳନ, ବିଧୃତ ।

ଅବମର୍ଦ୍ଦ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ମର୍ଦି + କ.
ରନ) ପ୍ରମାଣୀ, ନିପାତକ, (ସ୍ଵା) ଅବ-
ମର୍ଦିନୀ ।

ଅବମର୍ଦ୍ଦକ(ମର୍ଷଣ)—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ମୃଶ
+ ଭ୍ର. ଅନ) ବିଲୁପ୍ତି, ବିସ୍ତୁତ, ନାଟକର
ସନ୍ଧ୍ୟାଶ ବିଶେଷ ।

ଅବମର୍ଦ୍ଦନ(ମର୍ଷ)—ପୁ. ବି. (ଅବ + ମୃଶ
+ ଭ୍ର. ଅନ) ଅସହନ, ଅନ୍ତମା, ବିଲେପ,
ଆମର୍ଦନ, ଶର୍ଣ୍ଣ ପରାମର୍ଶ, ଅନୁଭୂତନ,

ବିସ୍ତୁତ, ପରୀକ୍ଷାଲେଚନ, ନାଟକର ସନ୍ଧାନଶରଣେତ |
 ଅବମର୍ଶିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବମର୍ଶ + ରତ) ଜାଗାବମର୍ଶ, ଅଯହିଷ୍ଟ |
 ଅବମାନ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ମନ୍ + ଅ) ଅବଜ୍ଞା, ଅନାଦର, ମାନ |
 ଅବମାନନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ମାନ + ରୀ. ଅନ + ଆ) ଅପମାନ କରିବା, ଅସମ୍ଭାନକରିବା, ଅନାଦର କରିବା |
 ଅବମାନତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ମାନ + ମୀ. ତ) ଅପମାନତ, ଲାଖିତ, ଅବଜ୍ଞାତ, ଅନାଦୃତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବମାନତ |
 ଅବମାନ—ପୁ. ବି. ଅପମାନକର୍ତ୍ତା, ଅପମାନଶର୍ଷତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବମାନନ |
 ଅବମାନସ୍ତ୍ରୀ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ମାନ + ମୀ. ଅନ୍ତ୍ୟ) ଯାହାକୁ ଅନାଦର ଲାଗୁ ଯାଇଥିଛି, ଉପେକ୍ଷାସ୍ତ୍ରୀ, ଅବଜ୍ଞେସ୍ତ୍ରୀ, ଅନାଦରଶରୀସ୍ତ୍ରୀ |
 ଅବମାନଯିତା—ପୁ. ବି. (ଅବମାନ + ର + କ. ତ) ଯେ ଅବମାନ କରସେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବମାନସ୍ତ୍ରୀତି |
 ଅବମାନ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ମାନ + ମୀ. ଯ) ଅପମାନର ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାକୁ ଅପମାନ ଦିଆଯାଇ ପାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବମାନ୍ୟା |
 ଅବମାର୍ଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ମୁଳ + ର୍ତ୍ତା. ଅନ) ଧୌତକରଣ, ପ୍ରକାଳନ, ଶୋଧନ |
 ଅବମିଶ୍ର—ବି. (ଅବ + ମିଶ୍ର + ର୍ତ୍ତା. ଅଥ) ଦୂର ପଦାର୍ଥର ନିକୃଷ୍ଟ ବା ଅନୁଚିତରୁପେ ମିଶ୍ରଣ, (ବି) ଅବମିଶ୍ରିତ |
 ଅବମୂର୍ତ୍ତଶୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବମୂର୍ତ୍ତ + ଶୀ + କ. ଅ) ମୁହଁ ମାଡ଼ି ଶୋଇଥିବା, ଅଧୋମୁଖେ ଶୟାମିନିକାଶା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବମୂର୍ତ୍ତଶୟ |
 ଅବମୂର୍ତ୍ତଶୟ—ପୁ. ବି. (ଅବମୂର୍ତ୍ତ + ଶୀ + କ. ରନ୍) ମୁହଁମାଡ଼ି ଶୋଇଥିବା, ଯେ ମୁହଁ ମାଡ଼ି ଶ୍ୟାମେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବମୂର୍ତ୍ତଶୟିମୀ |
 ଅବମୂର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶୀ) ଅଧୋମୁଖ, ଅଧୋମୁନ୍ଦର

ଅବମୋତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ମୁର୍ତ୍ତ + ର୍ତ୍ତା. ଅନ) ଉନ୍ମୋତନ, ଶୋଲ, ବେପରଦା, ମୁକ୍ତ, ପରଭାଗ, (ବି) ଅବମୁକ୍ତ |
 ଅବମୋଟନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ମୋହି + ର୍ତ୍ତା. ଅନ) ଶରୀରମର୍ଦନ, ଆଷେପ, ହାତ ଗୋଡ଼ ବାଢ଼େଇ କରୁଥିବା |
 ଅବସ୍ଥ—ଶ୍ର. ବି. ଅବସ୍ଥୀ, ଅଷ୍ଟ୍ୟ |
 ଅବସନ୍ନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ସନ୍ନ + ଅନ) ଅପଗମନ, ଯାଧନ, ପୃଥକ୍ ଯାଗ |
 ଅବସୁନ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ସୁ + ଶ. ଅ) ଶରୀରର ଅଗ୍ରପତ୍ରୀଙ୍କ, ଉପାଦାନ, ଉପକରଣ, ଅଂଶ, ଆକାର, ରୂପ, ଆକୃତି, ତେହେର, ପ୍ରତକଳିତପରିଷକ ଦ୍ୱାରା ସମବାସୀକାରଣ |
 ଅବସୁନ—ପୁ. ବି. (ଅବସୁନ + ରନ୍) ଯାହାର ଅଟେ ଅତ୍ର, ଅଜ୍ଞୟୁକ୍ତ, ସାକାର, ଶରୀର, ଆକାରଧାରୀ, ଅଂଶବିଶିଷ୍ଟ, ଉପକରଣ ବିଶିଷ୍ଟ (ନ୍ୟୁନ୍ୟ) ପ୍ରତକଳିତ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗବିଶିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବସୁନିନ (ବି) ଅଗଧାରୀ, ଶରୀରପୁତ୍ର, ମୀମାଂସାସମ୍ବୁଦ୍ଧ ପ୍ରତକଳିତ |
 ଅବସା—ଶ୍ର. ବି. ଶର୍ମିତାଶାରୀ, ଯେହିଥାଏ କରିବାକୁ ଯାଏ ନାହିଁ |
 ଅବସାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅବସନ୍ନ, ପୃଥକ୍ କରି ଯାଏ, ପୃଥକ୍ କରି ହବିର୍ଭାଗ ରଖିବା |
 ଅବସାତା—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଯା + ତୁ) ପୃଥକ୍କଳିତା, ଯେ ପୃଥକ୍ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବସାତ୍ରୀ |
 ଅବସାତ୍ରୀ | [ଅପଶମ] |
 ଅବସାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ଯା + ଅନ) ଅବସୁନ—ଶ୍ର. ବି. କାନ୍ଦିଶୁନ୍ୟ, ପ୍ରକଳ୍ପିତୁଣ୍ୟ, ଅପ୍ରକଳ୍ପିତୁଣ୍ୟ | [କ୍ରିତ] |
 ଅବରନି—(ପଦ) ବି. ଅବରଣି, ଅନିମ-ଅବର—ଶ୍ର. ବି. (ବ. ଶୀ) (ଅ + ବର) ଅଗ୍ରେଷ୍ଟ, କନ୍ଯା, ନିମ୍ନଭାଗ, ପତ୍ର-ଆଭର, ଅଧିମ, ପରବର୍ତ୍ତୀ, ଅପର, ନ୍ୟୁନ, ହାନକୁଳଜାତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବର (ବି) ଶୁଦ୍ଧ, ଦ୍ୱାରା ଉପରିବର ପଛରାଗ, ଅଭାବକାଳ |
 ଅବରଗନ—ଶ୍ର. ବି. ଯେ ନିୟମାଧୀନ ନୁହେ, ଅବଗିଆ, ଅଖାତୁଆ, ଅସୁନ୍ଦର |
 ଅବରଗନ—ଶ୍ର. ବି. (ବ. ଶୀ) ଦୁର୍ଗା, (ବି)

ଅବରଜ—ପୁ. ବି. (ଅବର + ଜନ + କାନ) କନିଷ୍ଠ ସହୋଦର, ସାନସର, ଶୁଦ୍ଧ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବରଜା (ବି) ପଣ୍ଡାକାତ, ସ୍ଵାନବଶଜାତ, ନିକୃଷ୍ଟ |
 ଅବରଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବରଜ + ଆ) କନିଷ୍ଠା, ନିକୃଷ୍ଟା |
 ଅବରଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବରଜ + ଆ) କନିଷ୍ଠା, ନିକୃଷ୍ଟା |
 ଅବରଜା—ଶ୍ର. ବି. ବିଶ୍ଵାସିତ, ସ୍ଵାନ, ରୁକ୍ଷ, ହେସ୍ଟ, ଲୁଣ୍ଠିତ, ଅପରିଷ୍ଠ, ମଇଳାପୁଣ୍ୟ |
 ଅବରଣୀୟ—ପୁ. ବି. (ଅ + ବୁ + ମୀ. ଅପଶମ) ଅପୁକ୍ୟ, ଯାହାକୁ ମାନ୍ୟ-କରିବା ଉଚିତନୁହେ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବରଣୀୟା |
 ଅବରତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ରମ୍ + ତ) ବିଶ୍ଵାନୀ, ଅନବରତ, ସତତ |
 ଅବରତ—(ଅବ୍ୟ) ଅବର, ଅବରକେ, ଅବରଦ୍ଵାରା, ଅବରରୁଦ୍ଧେ, ଅବର-ଠୀରୁ, ଅବରର, ଅବରଠାରେ |
 ଅବରତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ରମ୍ + ତ) ବିଶ୍ଵାମ, ନିକୃତି |
 ଅବରତିଆ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବୁତ) ଯେହି ବାଲକର ବ୍ରତ ହୋଇ ନାହିଁ, ଯେହି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ବ୍ରତ ପାଲନ କରି ନ ଆଏ, ଧରହୋଇ ନ ଥିବା, (ଅଣିର, ବାତୁମ୍ବା) |
 ଅବରବନ୍ଦୀ—ପୁ. ବି. ଶୁଦ୍ଧ, ନିକୃଷ୍ଟକାତ, ନାଚନାତ |
 ଅବରବନ୍ଦୀଜ—ପୁ. ବି. ଶୁଦ୍ଧ, ନିକୃଷ୍ଟ ବନ୍ଦୀ-କାତ ରଙ୍ଗ |
 ଅବରବନ୍ଦୀ—ପୁ. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅରଣ୍ୟରୁ, (ବି) ସାନକୁତ |
 ଅବରତୀ—ଶ୍ର. ବି. କୁଣ୍ଡିତ, ଅପରିଷ୍ଠ, ମଇଳାପୁଣ୍ୟ, ନିକୃଷ୍ଟ, ସ୍ଵାନ |
 ଅବରତେ—ଶ୍ର. ବି. ଅପରିଷ୍ଠ |
 ଅବରପା—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବର୍ଷା) ଅନାବୁଦ୍ଧି |
 ଅବରପା'ତ—ଅବ୍ୟ. (ଅବର + ପାତ୍ର) ପଣ୍ଡାତ୍ରି, ପଣ୍ଡାତ୍ରି, ପରେ |
 ଅବରଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶୀ) ଦୁର୍ଗା, (ବି)

ଅବର୍କ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା.) ଦେହର ପଣ୍ଡାଉଗ, ନାଉଠାରୁ ପାଦପ୍ରୟେନ୍ତ ।
ଅବର୍କ—ଶ୍ର. ବିଂ. (ଅବର୍କ+ସ) ଶେଷଭାଗରେ ଜାତ, ନ୍ୟୁନ, ଅଳ୍ପ, (ସ୍ଥା) ଅବସ୍ରକ୍ଷଣ ।
ଅବସ୍ରାଣ—ଶ୍ର. ବିଂ. (ଅବ+ସ୍ରା+ମ୍ର.ତ) ଅନାଦୃତ, ଅବନ୍ଧିତ, ନିନ୍ଦିତ, ପିର୍ବ୍ୟୁତ, ଧକ୍କାତ ।
ଅବସ୍ରାନ୍ତ—ପୁ. ବିଂ. ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନୁହେ, ଅତି ଅଳ୍ପ, (ସ୍ଥା) ଅବସ୍ରାଣୀ, କିନ୍ତୁ ।
ଅବରୁଣ୍ଣ—ଶ୍ର. ବିଂ. (ଅବ+ରୁଣ୍ଣ+ମ୍ର.ତ) ରୋଗପ୍ରୟୁ, ପାତ୍ରିତ, ବ୍ୟାଧଗପ୍ରୟୁ, (ସ୍ଥା) ଅବରୁଣ୍ଣା ।
ଅବରୁତ—ଶ୍ର. ବିଂ. (ଅବ+ରୁଧି+ମ୍ର.ତ) ପ୍ରତିରୁତ, ବତ, ଆହ୍ଵାଦତ, ଆବୃତ, ପରିବୃତ, ଗୁଡ଼, ଅଙ୍ଗତ, ସ୍ଵାକୃତ, ବ୍ୟାହତ, ବେଷ୍ଟିତ, ଯେଉଁ ସ୍ଵାଲୋକ ଜିକଟକୁ କେହି ଯାଇ ପାରନ୍ତ ନାହିଁ, (ସ୍ଥା) ଅବରୁତା ।
ଅବରୁକ୍ତ—ସ୍ତ୍ର. ବି. (ଅବ+ରୁଧି+ତ) ଅବରୋଧ, ବାନ୍ଧିତିବା ।
ଅବରୁତ୍ତ—ଶ୍ର. ବିଂ. (ଅବ+ରୁଧି+କ.ତ) ଉଚ୍ଚ ପ୍ଲାନରୁ ନାଚ ଆଡ଼କୁ ଯେ ଓହେଇ ଅଛି, (ସ୍ଥା) ଅବରୁତା, (ବି) ଅବରୋଦଣ ।
ଅବରେଣ୍ଣ—ଶ୍ର. ବିଂ. (କ.ତର) ଅଶ୍ରେଷ୍ଟ, ଅପ୍ରାର୍ଥମ୍ପା, (ସ୍ଥା) ଅବରେଣ୍ଣା ।
ଅବରେଣ୍ଟ—ପୁ. ବିଂ. ଅରୁଚିକାରକ ରେଣ୍ଟିଶେଷ ।
ଅବରୋଧ—ପୁ. ବିଂ. (ଅବ+ରୁଧି+ଭ.ଅ) ବରୋଧ, ବାନ୍ଧ ରଖିବା, ରକବାଟି, ନିରୋଧ, ଅନ୍ତର୍ପୁର ।
ଅବରୋଧକ—ପୁ. ବିଂ. (ଅବ+ରୁଧି+କ. ଅକ) ଅବରୋଧକାଶ, ନିରୋଧକାଶ, ଆବରକ, (ସ୍ଥା) ଅବରୋଧକା, (ବି.କ୍ଲୀ) ବୃତ୍ତି, ବେଢା, (ପୁ.ବି) ଅନ୍ତର୍ପୁରରକଳ ।
ଅବରୋଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ+ରୁଧି+ଭ.ଅନ) ନିରୋଧ, ବର୍କରି ରଖିବା, ରକବାଟି, ଅନ୍ତର୍ପୁର ।

ଅବରେଧପ୍ରଥା—ସ୍ତ୍ର. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ଥା-ଲେକମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ପୁର ମଧ୍ୟରେ ଆବର୍କ କର ରଖିବା ଶାତ ।
ଅବରେଧାୟନ—କ୍ଲୀ. ବି. ରଜାଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ପୁର ।
ଅବରେଧକ—ପୁ. ବି. (ଅବରେଧ+କ) ରଜାଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ପୁରରକଳ ଭ୍ରତ୍ୟ, କଞ୍ଚିତ, (ସ୍ଥା) ଅବରେଧକା ।
ଅବରେଧି—ପୁ. ବିଂ. (ଅବ+ରୁଧି+କ. ଇନ୍) ଯାହା ବା ଯେ ଅବରେଧ କରେ, ଅବରେଧକାଶ (ସ୍ଥା) ଅବରେଧମ ।
ଅବରେପଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ+ରୁହ୍+ଭିର୍+ଭ.ଅନ) ଉପାତ୍ତିବା, ଉପସ୍ଥିତନ, ଉତ୍ତାଇବା, ଅପନ୍ୟନ, ଅବତାରଣ ।
ଅବରେପିତ—ଶ୍ର. ବିଂ. (ଅବ+ରେପି+କ.ତ) ଉପସ୍ଥିତ, ଅଧ୍ୟଗତ, ଅପସାରତ, ନିର୍ମଳୀକୃତ ।
ଅବରେତ—ପୁ. ବି. (ଅବ+ରୁହ୍+ଅ) ଅବତରଣ, ଉତ୍ତାଇବା, ପ୍ରାଦୁର୍ଭବ, ଉପସ୍ଥିତ, ଗଛର ଉତ୍ତଳ, ଶୁକ୍ଳଚିଲର, ସର୍ଗ, ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରୁ ନିମ୍ନକୁ ଝାମିବା ।
ଅବରେତକ—ଶ୍ର. ବିଂ. (ଅବ+ରୁହ୍+କ. ଅନ) ଅବରେତଣକାଶ (ସ୍ଥା) ଅବରେତକା ।
ଅବରେତଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ+ରୁହ୍+ଭ. ଅନ) ଅବତରଣ, ଉତ୍ତାଇବା, ଆବେଦଣ, ଅଧ୍ୟବେଦଣ, ଉପରକୁ ଉଠିବା ।
ଅବରେତଣାଶ—ପୁ. ବି. ବଟକୃଷ୍ଣ, ପ୍ଲଟ ବୃକ୍ଷ, ବରଗଛ ।
ଅବରେତକା—ସ୍ତ୍ର. ବି. ଅଶୁରନା ।
ଅବରେତତ—ପୁ. ବି. ଯାହାକୁ ଉଚ୍ଚ ପ୍ଲାନରୁ ତଳକୁ ଉତ୍ତାଇ ହେଇଅଛି ।
ଅବରେତ(ସ୍ଥା)—ପୁ. ବି. (ଅବ+ରୁହ୍+କ.ଇନ୍) ଅବରେତଣକାଶ, ତଳକୁ ଉତ୍ତାଇଥବା, (ସ୍ଥା) ଅବରେତଣା, (ବି) ବଟକୃଷ୍ଣ ।

ଅବର୍ଗ—ବି.ବର୍ଗର ଅଭ୍ୟବ, (ଗା) ଅବାଗ, ନିୟମ ବା ନମର ଅଭ୍ୟବ, ସକଳ ସ୍ଵରକ୍ଷେତ୍ର, (ବି) ଅବର୍ଗା ।
ଅବର୍ଗା—ଗା.ବିଂ.ସୁ. ସ୍ତ୍ର. ଅସାମଜିକ, ଅତିପା, ଅସୁନ୍ଦର, ନିୟମ ବା ନମରହିତ, ଅବରିଆ ।
ଅବର୍ଣ୍ୟ—ବି. (ଅ+ବର୍ଣ୍ୟ) ଯେଉଁ ବର୍ଣ୍ୟ ବର୍ଣ୍ୟନ ବର୍ଣ୍ୟମାନଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୁହେ ।
ଅବର୍ଣ୍ୟ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ବର୍ଣ୍ୟମାଲାର ପ୍ରଥମ ସରବର୍ଣ୍ୟ (ଅ), (ନବର୍ଣ୍ୟ)ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ନାଚାତ, ନିନ୍ଦା, ଅପବାଦ, ଅଶ୍ରୁଲ-ବାକ୍ୟର ଗାଳ, ଅପ୍ୟତା, (ବି) ବର୍ଣ୍ୟ-ସାନ, ମାର, (ଗା) କୁସିତବର୍ଣ୍ୟବିଶ୍ଵିଷ ।
ଅବର୍ତ୍ତିନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ+ବୁତ୍+ଅନ) ବର୍ତ୍ତିମାନର ଅଭ୍ୟବ, ଅସ୍ତିତ, ନ ଥିବା, (ବି) ଜୀବିକାଶନ୍ୟ ।
ଅବର୍ତ୍ତିମାନ—ପୁ. ବିଂ. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅବର୍ତ୍ତ୍ୟ-ମାନ, ଯାହା ନ ଥାଏ, ଗତ, ମୁତ୍ତ, ଅତ୍ରିତରହିତ, ସର୍ବରହିତ, ଅସ୍ତିତ, ଅବରୁକ୍ତି (ସ୍ଥା) ଅବର୍ତ୍ତିମାନା, (ବି) ଅବର୍ତ୍ତିମାନତା ।
ଅବର୍ତ୍ତିମାନରେ—ଗା.କି.ବିଂ.ଉପସ୍ଥିତନ-ସବା ଅବଶ୍ୟାରେ, ମୁତ୍ତରେବା ପରେ ।
ଅବର୍ତ୍ତି—ସ୍ତ୍ର. ବି. ଦରଦତା, ଜବନ-ରହିତ୍ୟ ।
ଅବର୍ତ୍ତିଆ—ଗା. ବିଂ. ଅବର୍ତ୍ତିଆ, ବ୍ରତ-ହୋଇ ନ ଥିବା ।
ଅବର୍ତ୍ତୁ—ଶ୍ର. ବିଂ. ଅବାରଣୀୟ ।
ଅବର୍ତ୍ତମାନ—ଶ୍ର. ବିଂ. ବୃଦ୍ଧିଶନ୍ୟ, ଶୟ-ଶିଳ ।
ଅବର୍ତ୍ତଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ବର୍ତ୍ତଣାଶବ, (ବି) ବର୍ତ୍ତଣଶନ୍ୟ ।
ଅବର୍ତ୍ତଣ—ପୁ. ବି. ଶୈତବର୍ଣ୍ୟ (ଅବ+ଲକ୍ଷ+ମ୍ର.ଅ) ବି. ଅବଲକ୍ଷବର୍ଣ୍ୟ, ମୂର୍ଚ୍ଛ, ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ୟବିଶ୍ଵିଷ, ଶୁଭ୍ର (ସ୍ଥା) ଅବଲକ୍ଷା ।
ଅବଲକ୍ଷିତ—ବିଂ. (ଅବ+ଲକ୍ଷିତ) ଚନ୍ଦ୍ରିତ, ଅବେଳିତ ।

ଅବଳମ୍ବନ—ଗ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ଯୋଡ଼ା ରୁକ୍ଷିଲବେଳେ ଥାଣ ଗୋଡ଼ ଦୁହିକୁ ଏକାବେଳକେ ଉଠାଇବ କୁ ଶିକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ମେଘରଙ୍ଗର, ଯେଉଁ ଧଳା ଯୋଡ଼ା ଦେହରେ ନାହିଁ ଟୋପି ଟୋପି ଦାଶ ଥାଏ ।

ଅବଳମ୍ବନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅବ + ଲଗ୍ + ମ୍ବ. ତ) ଦୃଶ୍ୟକାବ୍ୟର (ନାଟକର) ପ୍ରତ୍ଯା-ବନାବିଶେଷ, (ବିଂ) ସଲଗ୍ନ, ସମୁଦ୍ର ।

ଅବଳମ୍ବନ—ସୁଂ. ବି. (ଅବ + ଲଗ୍ + ମ୍ବ. ତ) ଦୃଶ୍ୟକାବ୍ୟର, ଯାହା ଲଗିଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଳଗ୍ନ (ବି) କଟିଦେଶ, କଙ୍କାଳ ।

ଅବଳମ୍ବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ଲଗ୍ନ) ଉପରକୁ ଡେଣ୍ଟର, କୁଦିବା ।

ଅବଳତା—ବି. (ଅବଳ + ଭ.ତା) ନିଷ-ଳତା, ବଳସ୍ତନତା, ପ୍ରତିକୁଳତା ।

ଅବଳତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୋଧି, କଷଣୀ, ବ୍ୟାଘାତ-ନିବାରିକା, ବାହୁପଦିକା, ଗୋଧ୍ୟମାପ ।

ଅବଳମ୍ବନ—ସୁଂ. ବି. (ଅବ + ଲମ୍ବ + ଭ. ଅ) ଅବଳମ୍ବନ, ଆଶ୍ରୟ, ଆଶ୍ରୟମାନ, ଲଠି, ଯଷ୍ଟି, ତତ୍ତ୍ଵବଧାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଳମ୍ବନ (ବିଂ) ଅବଳମ୍ବନିତ ।

ଅବଳମ୍ବନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅବ + ଲମ୍ବ + ଭ. ଅନ) ଅଲମ୍ବନ, ଆଶ୍ରୟ, ଆଧାର, ଧାରଣ, ଉପାୟ, ଚରି, ଜୀବକାନଙ୍ଗ-ହୋପାୟ, ପେଶା, ତିର୍ଯ୍ୟ, ଆଶ୍ରୟ-ଯୋଗ୍ୟ ଯଷ୍ଟି ଅଛି । [ଲମ୍ବନ] ।

ଅବଳମ୍ବନ—ଗ୍ର. ବି. ଆଶ୍ରୟ, ଅବ-ଅବଳମ୍ବନିତ—ହି.ବି. (ଅବ + ଲମ୍ବ + ମ୍ବ. ତ) ଶରଣ ଗତ, ଆଶ୍ରିତ, ରଷିତ, ବୃଶ୍ଚାତ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଅବନତ, ଅଧୋଗତ, ତଳକୁ ଲମ୍ବିଥିବା, ପାଳିତ ।

ଅବଳମ୍ବନ—ସୁଂ.ବି (ଅବ + ଲମ୍ବ + କରନ) ଆଶ୍ରୟକାଷା, ଯେ ଆଶ୍ରୟପାଇଁ ଅନ୍ୟକୁ ଧରେ, ଅଧୋବିଲମ୍ବନୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଳମ୍ବନୀ ।

ଅବଳମ୍ବନ—ଗ୍ର. ବି. ଗାନକରିବା ସମୟରେ ସଙ୍ଗିତର ଭାବ ରୁହାଇବା-ପାଇଁ ନର୍ତ୍ତକ ହସ୍ତପଦାଦିତ୍ତାର ଯେଉଁ ଦଙ୍କେତ କରେ, ରୂପଦେଶା ।

ଅବଳ—ହି. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଦୁଃଖ, ବଳ-ସାନ,(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଳା(ବି.ପୁଂ.) ଦୁଃଖବୃକ୍ଷ ।

ଅବଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବଳ + ଆ)

ଯେଷିତ୍ର, ସ୍ତ୍ରୀଲେଖ, ନାଶ (ବିଂ) ଦୁଃଖା, ବଳସ୍ତନା, (ଗ୍ର.ବିଂ.) ଯାହା ବଳା ହୋଇ ନ ଥାଏ, ହୋଇ ଆଦି ଦରକାର ହୋଇ ନ ଥିବା ।

ଅବଳିତ୍ର—ହି.ବି (ଅବ + ଲିପ୍ + ମ୍ବ. ତ) ଗର୍ବିତ, ଯାହା ଲେପନ କରିହୋଇ-ଅଛି, କୃତିଲେପନ, ପ୍ରକିଞ୍ଚ, ଦୃସ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଳିତ୍ରୀ ।

ଅବଳୀ—ସୁଂ. ବି (ଅବଳ + ରନ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ, ବଳସ୍ତନ, ଦୁଃଖ, ଶତ୍ରୁଶାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଳମ୍ବନ ।

ଅବଳାତ—ହି.ବି (ଅବ + ଲିହ୍ + ମ୍ବ.ତ) ଉଷିତ, ଯେ ବଷ୍ଟ ଘେଜନ କରି-ହୋଇଥିବା, ଯାହା ଚଟା ହୋଇଥିବା, ବ୍ୟାପ୍ତ, ବିନାଶିତ, ଦର୍ଶି (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଳମ୍ବନ ।

ଅବଳାଳ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଅବ + ଲାଳ) ଅନା-ସ୍ଵାସ, ଅଳ୍ଲେଖ, କୌତୁକ, ପରହାସ ନୀତା, ଅଷ୍ଟକାର ।

ଅବଳାଳାଫମେ—ହି.ବି. (ଅନାସ୍ଵାସରେ, ଅଳ୍ଲେଖରେ) [ବଳସ୍ତନ] ।

ଅବଳୁଆ—ଗ୍ର. ବି. ଅବଳ, ଦୁଃଖ, ଅବଳୁଆଳ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅବ + ଲୁଞ୍ଚ + ଅନ) ଭୁଲୁରେ ଗଢିବା, ଲେଟିବା, ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଅପହରଣ ।

ଅବଲୁତ—ହି.ବି. ଉପସ୍ଥିତ, ଅପନାତ, ଅକୃତବସନ୍ନ ।

ଅବଲୁଣ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅବ + ଲୁଣ + ଭ. ଅନ) ଭୁଲୁରେ ଗଢିବା, ଲେଟିବା, ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଅପହରଣ ।

ଅବଲୋଗ—ସୁଂ. ବି (ଅବ + ଲିଙ୍ଗ + ଭ. ଅନ) ଭେଦକରିବା, ପୁଅଳ୍ଲ କରିବା ।

ଅବଲୋଗନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅବ + ଲୋଗନ) ଦାଗକରିବା, କେଶମୟାର ।

ଅବଲୋଗନ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି (ଅବ + ଲିଙ୍ଗ + ଭ. ଅନ + ଭ) କେଶପ୍ରସାଧନ, କଙ୍କିତକା, ପାନିଆ ।

ଅବଲୋଗ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଅବ + ଲିଙ୍ଗ + ଭ. ଅ + ଆ) ଲେଖନ, ଅଙ୍ଗନ, ଘରଶ, ପତ୍ରାଦି ଅଙ୍ଗନକରିବା ।

ଅବଲୋପ—ପୁଂ.ବି. (ଅବ + ଲିପ୍ + ଭ. ଅ) ଗର୍ବ, ଲେପନ, ଭୂଷଣ, ସମ୍ମୁଦ୍ର, ଦୂଷଣ, ଦୋଷ, ବିଦେଶ, ଦର୍ପ, ଅପ-ମାଳ, ମଞ୍ଜାଇବା, ସଙ୍ଗ, ଆଶେଷ ।

ଅବଲୋପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ଲିପ୍ + ଭ.ଅନ) ବିଲେପନ, ଲିଙ୍ଗାଇବା ସମ୍ବନ୍ଧ, ମଞ୍ଜିବା, ଗର୍ବ, ଦୂଷଣ, ଦନ୍ତନାଦି ବୋଲିହେବା ।

ଅବଲୋହ—ପୁଂ.ବି. (ଅବ + ଲିହ୍ + ଭ. ଅ) ଜର ଥାରେ ବୁଟିବା, ଘୃଣାଇବା ଭିପରିଧିଗେଷ ।

ଅବଲୋହନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ଲିହ୍ + ଭ.ଅନ) ଆସାଦନ, ଘୃଣିବା, କିହ୍ନା-ଦ୍ଵାରା ଆସାଦନ ।

ଅବଲୋହ୍ୟ—ହି.ବି. (ଅବ + ଲିହ୍ + ମ୍ବ. ଯ) କିହ୍ନାଗ୍ରହାର ଆସାଦମୟ, ରୁହି-ଦାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅବଲୋକ—ପୁଂ.ବି. (ଅବ + ଲୋକ + ଭ.ଅନ) ଦୃଷ୍ଟି, ଦେଖିବା, ଅନୁସନ୍ଧାନ, ମନେଯୋଗପୁଷ୍ଟ ଦେଖିବା, ଜଳା-କବାଟି ।

ଅବଲୋକନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଅବ + ଲୋକ + ଭ.ଅନ) ଦର୍ଶନ, ଅନୁସନ୍ଧାନ, କଟାଶ, ଆମୋକ, ବିବେଚନା କରିବା, ନେତ୍ର, ରିଷଣ, ପର୍ଯ୍ୟବେଶଣ ।

ଅବଲୋକ୍ୟିତା—ପୁଂ.ବି. (ଅବ + ଲୋକ + କ,ତ୍ର) ଦର୍ଶକ,(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଲୋକ୍ୟିତୀ ।

ଅବଲୋକନିତ—ହି. ବି. (ଅବ + ଲୋକ + ମ୍ବ.ତ) ଦୃଷ୍ଟି, ଯେ ବଷ୍ଟ ଦେଖା-ହୋଇଥିବା ।

ଅବଲୋକନିତ—ନିଶ୍ଚିତ, ପରଦୃଷ୍ଟ, (ସୁଂ) କେନମୂଳବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଲୋକନିତା । (କ୍ଲୀ.ବି) ଦର୍ଶକ, ନିଶ୍ଚିତଣ ।

ଅବଲୋକନିତ—ପୁଂ.ବି. (ଅବ + ଲୋକ + କରନ) ଦର୍ଶକ, ଯେ ଦେଖେ, ଅନୁ-ସନ୍ଧାନକାରୀ, ବିବେଚନାକାରୀ, (ଗ୍ର.ବିଂ) ଅବଲୋକନିତ ।

ଅବଶେଷ—ପୁ. ବ. (ଅବ + ଲୂପ + ଭ.)
ଅ) ଖଣ୍ଡନ, ନାଶକରିବା, ବିଲୋପ,
ଅନୁର୍କାନ, ଦଂଶନ ।
ଅବଶେଷ—ପୁ. ବ. ଅନୁକୂଳ ।
ଅବଶୁଳ—ବି. ସୋମରୁଜ, ବାକୁରୀ,
(ବୈଦ୍ୟକ) ।
ଅବବର୍ତ୍ତଣ—କ୍ଲୀ. ବ. ଗୃଣିଆନ୍ତେ ବର୍ଣ୍ଣ,
କୃଷ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣ ।
ଅବବାଦ—ପୁ. ବ. (ଅବ + ବଦ୍ର + ଭ.)
ଅ) ନିନ୍ଦା, ବିଶ୍ୱାସ, ଆଙ୍ଗ, ଅବଲମ୍ବନ,
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଶାସନ, ଶିଷ୍ଟ ।
ଅବବାହକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବ + ବାହକ)
ନରର ଦୁଇକଳର ଗଡ଼ିଆ ଛାନ ।
ଅବଶ—ପୁ. ବି. (ଅ + ବଶ)
ପର୍ଯ୍ୟାନ, ବଶତାପନ ନୁହେ, କାମଦିର
ବଶୀଭୂତ, ଅବାଶ, ପରବଶ, ଅନା-
ସୁତ, ଅବୋଧ, ଅସ୍ଵାଧୀନ, ଦୁଷଳ,
ଚଳିବା ଶ୍ରିରହତ, ଅଚଳ, ନିପ୍ରେଳ,
ଶିଥଳ, ଉପାୟାନ୍ତରଶଳ, ନାରୂର,
ଇନ୍ଦ୍ର ସୁପରତତ୍ତ୍ଵ, ପ୍ରତିକୁଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅବଶା ।
ଅବଶ୍ୟ—ଅବବାଦ, ଅବଶଂପନ ।
ଅବଶକ୍ତି—ଫି. ବି. ବସ୍ତ୍ରଦିଦ୍ଵାରା ପୃଷ୍ଠ
ଓ ଜାନୁଦୟ କେତ୍ର ବନନମୁଣ୍ଡକ
ଉପବିଷ୍ଟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଶକ୍ତିକା ।
ଅବଶାଙ୍କ—କ୍ଲୀ. ବ. (କ.ଧ) ଅବଶାଙ୍କ
ବା ଅବସ୍ଥବ, ବି. (ବ.ଶ) ଅବସନ୍ଧ-
ଦେହ ।
ଅବଶାନ୍ତି—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅବ + ଶନ୍ତ + ଭ.
ଅନ) ନଶ୍ଶେରିବା, ଶିର୍ଷତାକରଣ,
ଛେଦନ ।
ଅବଶିରସ—ଫି. ବି. ଅବ. ଫୁଲୁକ, ଯାହାର
ମୁଣ୍ଡ ଜଳକୁ ଗୋଡ଼ ଉପରକୁ ।
ଅବଶିଷ୍ଟ—ଫି. ବି. (ଅବ + ଶିଷ୍ଟ + ଭ.
ତ) ଅଚିକା, ପରଶିଷ୍ଟ, ବାକି, ଯାହା
ଝେବଳ ବାକିଆଏ, ବଳପଡ଼ିଥିବା,
ହିତୁତ, ଅବଶେଷ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଶିଷ୍ଟ, (କ୍ଲୀ)
ବି.) ବିଶେଷ, ବିଶ୍ୱାରପଳ ।

ଅବଶୀ—ପୁ. ବି. (ଅବଶ + ଇନ)
ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ଇନ୍ଦ୍ର ସୁପରତତ୍ତ୍ଵ ।
ଅବଶୀକୃତ—ଫି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହାର
ବଶ କରିବୋରିନାହିଁ, ଅନିକିତ,
ଅଦମିତ, ଆଶାସିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଶୀକୃତ ।
ଅବଶୀଭବ—ପୁ. ବ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ବଶୀଭୂତ
ନ ହେବା, ଅବଶତା, ଅବାଧତା ।
ଅବଶୀଭୂତ—ଫି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନା-
ସୁତ, ବଶତାପନ ନୁହେ, ସେ ଅବଜ୍ଞ
କରି କଥା ମାନେ ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଶୀ-
ଭୂତ ।
ଅବଶୀଷ୍ଟ—ଫି. ବି. (ଅବ + ଶୃ + କ.ତ)
ଶିଷ୍ଟ, ଛନ୍ଦ, ଭଗ୍ନ ।
ଅବଶୀର୍ଷକ—ଫି. ବି. (ବ.ଶ) ଅବାଷ୍ଟୁ-
ପ୍ରକ, ଯାହାର ଉପରକୁ ଗୋଡ଼ ଜଳକୁ
ମୁହଁ, (ପୁ. ବ.) ନେତ୍ରରେଗିବିଶେଷ ।
ଅବଶେ—ଶା. ଫି. ବି. ଅଳାସୁତ୍ରରେ,
ନାରୀରହୋଇ ।
ଅବଶେନ୍ଦ୍ରୀ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ) ଯାହାର
ଇନ୍ଦ୍ର ସୁମାନେ ଅବଶୀଭୂତ, ଅଜିତେ-
ନ୍ଦ୍ରୀ, ଇନ୍ଦ୍ର ସୁପରାସୁନ୍ଦର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ-
ଶେନ୍ଦ୍ରୀସ୍ତା, (କ୍ଲୀ. ବ.) ଅବଶୀଭୂତ ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ତା
ଅବଶେଷ—ପୁ. ବ. (ଅବ + ଶିଷ୍ଟ + ଭ.
ଅ) ସମାପ୍ତି, ବାକି ରହିଥିବା ଅଂଶ,
ନିଃଶେଷ, ଅନ୍ତି, ପରଶେଷ (ବି) ଅବ-
ଶିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଶେଷ ।
ଅବଶେଷିତ—ଫି. ବି. (ଅବ + ଶେଷି
+ ମୁତ୍ତ) ଅବଶିଷ୍ଟ ।
ଅବଶୋଷ—ପୁ. ବ. (ଅବ + ଶିଷ୍ଟ + ଅ)
ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଶୁଷ୍ଟିହେବା ।
ଅବଶ୍ୟ—ଫି. ବି. (ଅ + ବଶ + ଶ)
(ଅନାପନ ନିଃଶେଷ) ଅବଶ୍ୟ, (ଗ୍ର. ଫି. ବି.)
ନିଃଶେଷ, ଅଲବତ୍ର, ନିଃଶେଷଦେହରେ,
ହସତା, ନିତାନ୍ତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।
ଅବଶ୍ୟକରଣ—କ୍ଲୀ. ବ. ନିସ୍ତମନକରଣ,
ଅକରଣର ନିର୍ବିଟି ।

ଅବଶ୍ୟକରଣୀୟ (କର୍ତ୍ତବ୍ୟ)—ଫି. ବି.
ଯାହା ନିଶ୍ଚୟ କରିବାକୁହେବ, ଅବଶ୍ୟ,
ଯଥ—ତଥ କରଣୀୟ ।
ଅବଶ୍ୟକୁ—ପୁ. ବ. ସେ ସୁନ୍ଦରକୌଣସି-
ମତେ ଶାସନ କରାଯାଏ ନାହିଁ ।
ଅବଶ୍ୟମୁଦ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନିଶ୍ଚୟମୁଦ୍ରା,
ଉବତ୍ତବ୍ୟମୁଦ୍ରା ।
ଅବଶ୍ୟମୁଦ୍ରା—ବି. (ଅବଶ୍ୟ + ଭୁ + ଶିର
+ ଇନ) ଅନିବାୟୀଣ, ଯାହା ଅବଶ୍ୟ
ହେବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବଶ୍ୟମୁଦ୍ରା ।
ଅବଶ୍ୟମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବ + ଶେଷ + ଭ.ମ)
କୁହୁଡ଼ି, କୁହୁଟିକା, ହିମ, ଶିଶିର,
ଅହୁଂକାର, ଅଭିମାନ, ଗବ୍ର ।
ଅବଶ୍ୟମୁ—ପୁ. ବ. (ଅବ + ଶେଷ + କ.
ଅ) କୁହୁଡ଼ି, ମହାର, ଅଭିମାନ, ଦର୍ପ,
କାକର, ଦିମାକ୍, ହିମ ।
ଅବଶ୍ୟମୁ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅବ + ଶୃ + ଭ.
ଅନ) ପାକାନ୍ତେ, ପାକଦ୍ରବ୍ୟ ଚାନ୍ଦୀରୁ
ଉତ୍ତରିବା ।
ଅବଶ୍ୟମୁଣ୍ଡ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେଉଁ
ଗାରିର ବାହୁଶକୁ ଅଳଚିଦନ ହୋଇଅଛି,
ତରପ୍ରସ୍ତୁତ ଗାରି, କଲବିଆଣୀ ଗାରି ।
ଅବଶ୍ୟକୁ—ଫି. ବି. (ଅବ + ପ୍ରନ୍ତଭୁ +
ମୁତ୍ତ) ଆସନ, ଆନାନ୍ତ, ଆପ୍ରିତ, ଅବ-
ଲମ୍ବିତ, ପନ୍ଦବସ୍ତିତ, ଆବୁତ, ପରିବୁତ,
ଗରିତ ।
ଅବଶ୍ୟକୁ—ପୁ. ବ. (ଅବ + ପ୍ରମୁ + ଭ.
ଅ) ପାରମ୍ପର, ଆନମୁତା, ଆଲମୁନ,
ପ୍ରମୁ, ସୁବର୍ଣ୍ଣ, ରଙ୍ଗର୍ଷ, ସାମୀପ୍ୟ, ସୁରନା,
ନାଧା, ସ୍ତିରମକଳ, ରେଧ, ଆନମଣ,
ଆଶ୍ୟ, ଗବ୍ର ।
ଅବଶ୍ୟକ୍ୟ—(ଅବ୍ୟ.) ଅନଳମୁନ କରି ।
ଅବଶ୍ୟମା—ପୁ. ବ. (ଅବ + ଶୃନ + ଅ)
ବୋଲନ ।
ଅବଶ୍ୟ—(ଅବ୍ୟ.) ଅପର ଜଦାର୍ଥ, ପଶ୍ଚାଦର୍ଥ,
(କ୍ଲୀ) ରକ୍ଷାକରିବା, ଯଶ, ଅନ୍ତ, ଧନ,
ଗନ ।

ଅବସ୍ଥ—ପୁଂ. ବ. (ଅବ + କ. ଅସ) ରଜା, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅନ୍ଦ ରକ୍ଷଣ, (କ୍ଲୀ) ରକ୍ଷଣ, (ଅବଧ) ବ୍ୟତିରେକେ ।

ଅବସନ୍ଧ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ସଞ୍ଚି + କ. ତ) ସଲଗ୍ନ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ସମକ୍ଷ, ରତ, ଲମ୍ବମାଳ, ବ୍ୟାପୁତ୍ର, ନିଯୁକ୍ତ, ନିଷ୍ଠିତ, ସ୍ଥାପିତ, (ସ୍ଵା) ଅବସନ୍ଧ ।

ଅବସନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅବ + ସଞ୍ଚି + ଭାବି) ଆସନ୍ତି, ରତ, ସମସ୍ତ, ସମ୍ମେଷ, ବ୍ୟାପୁତ୍ର, ନିଷେପ, ଆରମ୍ଭ ।

ଅବସନ୍ଧକ୍ରମ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅବ + ସଙ୍କର + କଳ + ଆ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତବନ୍ଧ, ଯୋଗକରିବାର ଆସନ୍ଦରିଣେ ।

ଅବସନ୍ଧନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅବ + ସମ + ତୀତ + ତ) ପକ୍ଷିମାନଙ୍କର ଆକାଶରୁ ଡଳକୁ ଗଛି ।

ଅବସଥ(ଥ୍ୟ)—ପୁଂ. ବ. ରୌପାତ୍ର, ପାଠଶାଳା, ଚର୍ଚାତୀ, ଗ୍ରୁହାବାସ, ଗ୍ରାମ, ଖଣ୍ଡି, ଆଢ଼ିତ୍ରା ।

ଅବସନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅଭ୍ୟନ୍ତର, ଗୁଡ଼ିଭିତ୍ରେଣ୍ୟ, ଗୁଡ଼ିକଥା, ଗୁଡ଼ିଯାନ ।

ଅବସନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସନ୍ଧ + କ. ତ) ବିଶାଦପ୍ରାପ୍ତ, ନିରକାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନରେ ଅକ୍ଷମ, ଶାନ୍ତ, କ୍ଲାନ୍ତ, ଜଡ଼ିଭୂତ, ମାନ, ନିଷ୍ଠାଭ, (ସ୍ଵା) ଅନସନ୍ଧା ।

ଅବସନ୍ଧତା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅବସନ୍ଧ + ଭାବି) ଅବସନ୍ଧ । [ଅଶ୍ଵୀଳ]

ଅବସର୍ଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବର୍ଥ, ବର୍ଷର, ଅବସର—ପୁଂ. ବ. (ଅବ + ସୃ + ଭାବ) ଫୁରୁଷେତ୍ର, ଅବକାଶ, କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଛୁଟି ବା ବିଶ୍ରାମ, ସୁବିଧା, ସୁଯୋଗ, ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ, ପ୍ରସ୍ତାବ, ପ୍ରସଙ୍ଗ, ପ୍ରାରମ୍ଭ କାର୍ଯ୍ୟର ସୀମା, ପର୍ମିଯ୍ୟ, କଣ୍ଠ, ବୃକ୍ଷି, ବର୍ଷଣ, ବର୍ଷି, ମହୁବିଶେଷ, ପାଠାଙ୍କ ।

ଅବସରୁଳୟ—ପୁଂ. ବ. ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ରି ।

ଅବସର୍ଗ—ପୁଂ. ବ. (ଅବ + ସୂର୍ଯ୍ୟ + ଭାବ) ଅପ୍ରତିବନ୍ଧ, ସୁତମୁତା, ସେହୁାଗୁର, କାମରୁବନୁଜ୍ଜା ତ୍ୟାଗ ।

ଅବସର୍ପ—ପୁଂ. ବ. (ଅବ + ସୂର୍ଯ୍ୟ + କ. ଅ) ରତ, ଭୁତ୍ୟ, ଦାସ, ଦୂତ, ଗୁପ୍ତଚର, ଶୁକର ।

ଅବସର୍ପଣ—ବ. (ଅବ + ସୂର୍ଯ୍ୟ + ଭାବି) ସ୍ଥାନାନ୍ତରକୁ ଗମନ ।

ଅବସର୍ପଣ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଅବ + ସୂର୍ଯ୍ୟ + କ. କଳ + ରି) କୌନମାନଙ୍କରକାଳରେବେ

ଅବସର୍ପଣ—ପୁଂ. ବି. (ଅବ + ସୂର୍ଯ୍ୟ + କ. କଳ) ଅଧୋଗନ୍ତା, ନିମ୍ନଗାମୀ, ପଣ୍ଡିଗାମୀ, (ସ୍ଵା) ଅବସର୍ପଣ, (ପୁଂ. ବି.) ଦୂତ, ଗୁପ୍ତଚର ।

ଅବସର୍ପଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସବ୍ୟ) ଅପ-ସବ୍ୟ, ଦିନିଶ, ସବେଶଚର, ତାହାଣ, ପ୍ରତକୁଳ, (ବି) ବାମେତର ଭର, ତାତାଶପାଖ ।

ଅବସାଦ—ପୁଂ. ବ. (ଅବ + ସଦ + ଭାବ) ନାଶ, ବିଶାଦ, ଅବସନ୍ଧତା, ବିଶାମ, ଦୁଃଖଜାଲ, ଜନ୍ମତା, ସ୍ଵକାର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷମତି, ଶେଷ, କାନ୍ତି, ଶାନ୍ତି ।

ଅବସାଦକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସଦ + ଅଳ) ଅବସନ୍ଧତାରାଗକ, କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅକ୍ଷମତା ସମାଦିକ, ଶେଦକାରୀ, ଶାନ୍ତି-ଜନକ, ଜଡ଼ିତୋପାଦକ, ଶୁଣ୍ଡିକାରକ, (ସ୍ଵା) ଅବସାଦକା ।

ଅବସାଦନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅବ + ସଦ + ଭାବିଅନ) ବିନାଶନ, କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅକ୍ଷମତା, ସମାଦନ, କ୍ଷୟ, ନିଶେଷକରଣ ।

ଅବସାଦତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସାଦ + ମିତି) ଅବସନ୍ଧତା ପ୍ରାପ୍ତି, କୁଣ୍ଡିତ, ବିଶାଦିତ, ହତ, ବିପଳିକୃତ, ଶାଶ, ନିଶେଷିତ, (ସ୍ଵା) ଅବସାଦତା ।

ଅବସାନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅବ + ସୋ + ଭାବ + ଅଳ) ବିଶାମ, ଶେଷ, ସମାପ୍ତି, ମଧ୍ୟ, ସୀମା, ନିଷ୍ଠାଭ, ଅବସାଦ, ଅବସନ୍ଧାନ, ଶୁଣ୍ଡିତ, କ୍ଷୟ, ଶାନ୍ତାନଭୂମି ।

ଅବସାନଜାତ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅବସାନ ବା ଗ୍ରାମର ସୀମାନ୍ତରୁତି ନିଷାଦ, ଚର୍ମକାର-ପ୍ରଭୁତ ଜାତ ।

ଅବସାୟ—ପୁଂ. ବ. (ଅବ + ସୋ + ଭାବ) ଏମାପ୍ତି, ଶେଷ, ନିଷ୍ଠାଭ, ସମାପନ, ଅବସାନ (ଅବଧ) ସମାପନ କରି, ନିଷ୍ଠାଭ କରି ।

ଅବସାୟକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିଷ୍ଠାଭକାରକ, ସମାପକ ।

ଅବସାରଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅବ + ସୃ + ଭାବ + ଅଳ) ଦୂରକରଣ, ବହୁଷ୍ଵରଣ, ଦୁଆଇ-ଦେବା, (ବି) ଅବସାରଣ ।

ଅବସାରଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସୃ + ଭାବ + ମିତି) ଦୂରକୁତ, ବହୁଷ୍ଵତ ।

ଅବସିନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସିନ୍ଧ + ଭାବ) କୃତ୍ୟେକ, ଆପ୍ଲିତ, ସ୍ଵାତ, କୃତ୍ୟାନ ।

ଅବସିନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସିନ୍ଧ + ମିତି) ସମାପ୍ତ, ନିଷ୍ଠିତ, ଅବସାନପ୍ରାପ୍ତ, ବୋଧତ, ବିରତ, ଅତ୍ରତ, ପରିତତ, ବିଦତ, ସମ୍ବନ୍ଧତ, ବକ୍ତ, ବଣୀକୃତ, ମନ୍ତିତ ।

ଅବସିନ୍ଧ—ବ. (ଅବ + ସୋ + ଭାବ) ଅବସାନ, ଦୂରକରଣ, ସମାପି ।

ଅବସୃତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସୃ + ଭାବ) ଅପ୍ସୃତ, ସ୍ଥାନାନ୍ତରଗତ, ଅବସର-ପ୍ରାପ୍ତ (ସ୍ଵା) ଅବସୃତା (ବି) ଅବସାରଣ ।

ଅବସୃତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସୃକ୍ରି + ଭାବ) ଦୂର, ତ୍ୟକ୍ତ, ନିଃସୃତ, ସମପିତ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷିତ ।

ଅବସେ—(ଅବଧ) ରତ୍ନାକରବା ନିରମିତ ।

ଅବସେକ—ପୁଂ. ବ. (ଅବ + ସିନ୍ଧ + ଅଳ) ଗୁରୁଆଡ଼େ ପାଣି ଛୁହିନା, ନେତ୍ରବସ୍ତି-ରେଗବିଶେଷ ।

ଅବସେକମ—ପୁଂ. ବ. ବଟକବିଶେଷ, ବଡ଼ ।

ଅବସେକନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅବ + ସିନ୍ଧ + ଅଳ) ଗୁରୁଆଡ଼େ ଜଳସେଚନ କରିବା, ଅଧୋଦିଗେ ରକ୍ତସାବକ ରେଗବିଶେଷ ।

ଅବସୁନ୍ଧ—ପୁଂ. ବ. (ଅବ + ସୂନ୍ଧ + ଅଳ) ଯାତ୍ରା, ଗମନ, ଅବରୋଧ, ଆନ୍ଦମଣ, ନିରୋଧ, ରୋଧ, ଅବରୋହଣ,

ଅବରଣ, ଅବଗାହନ, ଶିବିର, ପ୍ରଦଶି, ତମୁ, ପ୍ରତିଷ୍ଠି, ସେନାନିବାସ ।
 ଅବସ୍ଥନ—କୀ. ବ. ଦେହ ହୃଦୟ
ଶାଖୋଇବା, ଅବଗାହନ, ଅବରଣ,
ଆନମଣ, ଗ୍ରେଧ ।
 ଅବସ୍ଥନର—ଦୀ. ବି. (ଅବ + ସ୍ଥନ + ମ.
ତ) ଆହାନ୍ତ, ଅଧୋଗର, ଅବରୂଦ୍ଧ,
ଅବଶ୍ରୀ, ଅବଗାଢ଼ି ।
 ଅବସ୍ଥା—ସୁ. ବି. (ଅବ + ସ୍ଥନ + କ.
ଇନ) ଆନମଣକାଣ, ବଳାକ୍ଷାର-
କାରକ, ଧର୍ଷିତିବା ।
 ଅବସ୍ଥର—ସୁ. ବି. (ଅବ + କୃ + ଅ)
ଆବର୍ଜନା, ହାତୁଆ, ସମାଜନାଦାର
ନିଷିଦ୍ଧ ଧୂଳ, ମଳ, ବିଷା, ମଳଳା, ମଳ-
ଦ୍ୱାର, ଅଳିଆ ରଖିବା ପାତ୍ର, ଅଳିଆ ।
 ଅବସ୍ଥକ—ସୁ. ବି. (ଅବ + କୃ +
କ. ଅକ) ହାତୁବୁରଦାର, ମେହେ-
ନ୍ତର, ପୁଞ୍ଚିଣୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବସ୍ଥରିକା ।
 ଅବସ୍ଥା—ଗ୍ର. ବି. ଆବର୍ଜନାମୟ,
ଆୟର, ଅପରିଷ୍ଟ, ଓଳିଆ ହୋଇ-
ନ ଥିବା, ମଳଳାପୁଣ୍ଡ, ଧୂଳମୟ (ବି)
ଆବର୍ଜନା, ହାତୁଆ ।
 ଅବସ୍ଥବ—ଦୀ. ବି. ଯେ କିପଦରୁ ଉଚାର
କରେ ଲାହି, ହିଁସ୍କ ।
 ଅବସ୍ଥର—କୀ. ବ. (ଅବ + ସ୍ଥନ + ଅନ)
ବିଦ୍ୟାର ।
 ଅବସ୍ଥା—ଗ୍ର. ବି. ଦୂରବସ୍ଥା, ମନ ଅବସ୍ଥା,
ଦୂରଶା, କ୍ଷାଣଦେହତା, ସାଧିରକ
ଅବସ୍ଥା, ଦୂରଳତା, ବୈଷୟିକ ଅବସ୍ଥା,
କ୍ଲେଶ, ଦୂରଭେଗ, ଦେହକ ଅବସ୍ଥା,
ଚେହେର, (ବି.) କ୍ଷାଣ, ଦୂରଳ,
ଦୂରଶାପ୍ରେ ।
 ଅବସ୍ଥାତ୍ମ—(ଅବ୍ୟ) ପଣ୍ଡାତ୍ମିତି, ଦେଶ-
କାଳରେ ପଣ୍ଡାତ୍ମ ଦିଗ, ଦେଶକାଳରୁ ।
 ଅବସ୍ଥାପାଇବା—ଗ୍ର. ଦୀ. ଦୂରଶ ବା କଷ୍ଟ-
ଭେଗ କରିବା ।
 ଅବସ୍ଥାର—ସୁ. ବି. (ଅବ + ସ୍ଥନ + ମ.ଅ)
ସବନିକା, ପର୍ଦା, ରିକ, ଆସ୍ତରଣ,
ଶୟାମ, ମୟିଶ, ପାତ୍ରି ।

ଅବସ୍ଥା—କୀ. ବ. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ବସ୍ତୁ)
ଆକାଶତ୍ରକର ପଦାର୍ଥ, ନିକୃଷ୍ଟବସ୍ତୁ,
ନିତ୍ୟ ବିଷୟ, ବ୍ରହ୍ମତତ୍ତ୍ଵ ଜଗତର
ଆକାଶ ସମୟ ବସ୍ତୁ, ସାଂହାରିକ ବିଷୟର
ଆକାଶପତ୍ର, ଅନ୍ତର, ଅବଦ୍ୟମାନତା,
କିଛନ୍ତୁଦେଖ, (ବି) ଅସାର, ଅବଦ୍ୟମାନ,
ଆକାଶବ, ଶୁଣସାନ ।
 ଅବସ୍ଥାନିଷକ୍ରପର—ସୁ. ବି. (୨ ତତ୍ତ୍ଵ)
ନିକୃଷ୍ଟ ବସୁପ୍ରତ ଆକାଶପତ୍ରକ (ବିତ୍ତ)
ଆକାଶ ବସ୍ତୁର ପଦଣ କରିବାକୁ
ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବସ୍ଥ-
ନିଷକ୍ରପର ।
 ଅବସ୍ଥା—ସୁ. ବି. ବ. ବ୍ୟ.; (ଅ + ବସ୍ତୁ)
ବସୁଶାନ, ବିଦୟନ, ନଗ୍ନ, ଉଲଙ୍ଘ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆବସ୍ଥା (ବି) ମନବସ୍ଥ ।
 ଅବସ୍ଥା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଭାବ +
ଆ) ସ୍ତ୍ରୀତ, ଦଶଭାବ, ପ୍ରକାର, ଭଗ୍ୟ,
ପରମାଣ, ବୈଷୟିକଭାବ, ସଙ୍ଗତ,
ସମୃଦ୍ଧ, ସୌଭାଗ୍ୟ, ସୁଯୋଗଲକ୍ଷଣ,
ଦୂରୁତ ଅବସ୍ଥା, ଜୀବନର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
ସମୟ, ବୁଦ୍ଧ, ଚେହେର, ସ୍ତ୍ରୀଭାବ,
ଉପସ୍ଥିତି, ଅବସ୍ଥାନ, ଜୀବନର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
ସମୟରେ ଘଟିବା ଅବସ୍ଥା ବା ଦଶା ।
 ଅବସ୍ଥାରୁଷ୍ୟ—କୀ. ବ. (ଡତ୍ତ) ମନୁ-
ଶ୍ୟର ରୁର ଅବସ୍ଥା ବା କାଳକୁତ-
ଦେହବୈଲକ୍ଷଣୀ ।
 ଅବସ୍ଥାତ୍ୟ—କୀ. ବ. ଡତ୍ତ; (ଅବସ୍ଥା +
ତ୍ୟ) ମନୁଷ୍ୟର ଜାଗତ, ସଧ୍ୟ, ସୁଷ୍ଟୁତି,
ଏହ ତିନ ଅବସ୍ଥା ।
 ଅବସ୍ଥାଦଶକ—କୀ. ବ. ଡତ୍ତ; (ଅବସ୍ଥା
+ ଦଶକ) ଜନାତାର ମୃଦୁ ପର୍ମନ୍ତ,
୧୦ ଗୋଟି ଅବସ୍ଥା, ଅନନ୍ଦଦଶା କାମ-
ଶାସ୍ତ୍ରାନ୍ୟରେ ପରିଷର ସଙ୍ଗ ପ୍ରାଣ୍ୟ ନ-
ହେବା, ପ୍ରେମିକ ପ୍ରେମିକାଙ୍କଦ୍ୱାରା
ଅନୁଭୂତ ଗୋଟି ଅବସ୍ଥା ।
 ଅବସ୍ଥାଦ୍ୟ—କୀ. ବ. ଡତ୍ତ; (ଅବସ୍ଥା +
ଦ୍ୟ) ମନୁଷ୍ୟର ଦୂର ଅବସ୍ଥା ବା ଦଶା
ଯଥା—ସୁଖ ଓ ଦୂରଶ ।

ଅବସ୍ଥାପକ—ଦୀ. ବି. (ଅବସ୍ଥା + ସ୍ତ୍ରୀ
କ.ଅକ) ସ୍ତ୍ରୀପନକର୍ତ୍ତା, ସ୍ତ୍ରୀପରିତ୍ୟା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅବସ୍ଥାତିକା ।
 ଅବସ୍ଥାନ—କୀ. ବ. (ଅବ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଭା.ଅନ)
ସ୍ତ୍ରୀ, ବାସ, ତର୍ପିବା(ବି)ଗତ ଅଟକିବା
ପ୍ରାନ, ରହିବା ପ୍ରାନ ।
 ଅବସ୍ଥାନ୍ତର—କୀ. ବ. ଅନ୍ୟ ଅବସ୍ଥା,
ଭାବନ୍ତର, ଦଶାନ୍ତର, ରୂପନ୍ତର, ଭିନ୍ନ
ଅବସ୍ଥା ।
 ଅବସ୍ଥାପନ—କୀ. ବ. ନିବେଶନ, ସ୍ତ୍ରୀପନ,
ରକ୍ଷଣ, ରଖିବା ।
 ଅବସ୍ଥାପନ୍ତର—ଦୀ. ବି. (୨ୟାତ୍ତ) ସଙ୍ଗତ-
ଶାଳୀ, ଆତ୍ମ୍ୟ, ଧନବାନ୍ ।
 ଅବସ୍ଥାପ୍ରକାର—ସୁ. ବି. ବିଦୟନ, ବସୁପନ,
ସ୍ତ୍ରୀପନକର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବସ୍ଥାପ୍ରଦେଖିତୀ ।
 ଅବସ୍ଥାପିତ—ଦୀ. ବି. (ଅବ + ସ୍ତ୍ରୀପିତ)
ନିବେଶିତ, ସ୍ତ୍ରୀପିତ, ରକ୍ଷିତ, ସ୍ତ୍ରୀଭୂତ,
ନିର୍ଭରିତ ।
 ଅବସ୍ଥାପ୍ରେ—ଦୀ. ବି. ନିବେଶମୟ, ସ୍ତ୍ରୀପ-
ରାମ୍, (କି.ବି.) ସ୍ତ୍ରୀପନ କରି ।
 ଅବସ୍ଥାୟ—କୀ. ବି. ଅବସ୍ଥାନ୍ୟକ,
ଯେ ଥାଏ, ସ୍ତ୍ରୀତିକାଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବସ୍ଥାୟିନୀ ।
 ଅବସ୍ଥାବିପର୍ମୟ—ବି. ଡତ୍ତ; (ଅବସ୍ଥା +
ବିପର୍ମୟ) ବିପର୍ମତ ଦଶା, ଭଗ୍ୟର
ପରିବହିନୀ ପୁଦଶା, ପରେ ଦଶିବା
ଦୂରଶା ।
 ଅବସ୍ଥାପଟକ—କୀ. ବ. (ଡତ୍ତ) ଜୀବର
ଜନ୍ମ, ସ୍ତ୍ରୀ, ବୁଦ୍ଧ, ବିପରୀତା, ଅପ-
କ୍ଷୟ, ନାଶ, ଏହ ପର୍ମତିବିଧ ଦଶା ।
 ଅବସ୍ଥାପାନ—ଦୀ. ବି. (ଡତ୍ତ) ସଙ୍ଗତ-
ରହିତ, ଅନାତ୍ୟ, ନିର୍ଭର, ଦରତ୍ରୁ ।
 ଅବସ୍ଥାତି—ଦୀ. ବି. ଅବସ୍ଥାନ୍ୟକ, ଯେ
ଆଏ, ବର୍ତ୍ତମାନ, ସ୍ତ୍ରୀତ, ଅବସ୍ଥିତ-
ବିଶ୍ଵିଷ, ସ୍ତ୍ରୀଭୂତ ।
 ଅବସ୍ଥାତିତି—ସୁ. ବି. (ଅବସ୍ଥା + ତିତି)
ସ୍ତ୍ରୀରଚିତି, ସ୍ତ୍ରୀରମତ, ପ୍ରଣାମକର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅବସ୍ଥାତିତି ।
 ଅବସ୍ଥାତିତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ସ୍ତ୍ରୀ + ତିତି)
ଅବସ୍ଥାତିତି ।
 ଅବସ୍ଥାତିତି—ଦୀ. ବି. ଆପଦରୁ ପାରିହୋଇ

ଅବସ୍ଥାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅବ + ସ୍ଥଳ + ଅନ) କରଣ, ଗମନ, ଗଲିପଡ଼ିବା, କୋହିପଡ଼ିବା, ହିଂସା ।

ଅବସ୍ଥା—ଶି. ବି. (ଅବଶ୍ୟ + ର) ରକ୍ଷଣେତ୍ର ।

ଅବସ୍ଥାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ସ୍ଥଳ + ଅନ) ଅଧିଃପତନ, କରଣ, ଖରିବା, ପତନ ।

ଅବସ୍ଥାନ—ଶି. ବି. ଦଳିତ, ପାତିତ, ସେ ପଦାର୍ଥ ଉପରୁ ପଡ଼ିଯାଇଥାଏ ।

ଅବସ୍ଥା—ଶି. ବି. ଭ୍ରାଂଶୁନାଶୀଳ, ଅବପତନ, ଶ୍ରୀତ, ଯାହା ପଡ଼ିଯାଇଥାଏ ।

ଅବସ୍ଥା—ଶି. ବି. ଚ୍ୟତ, ପତିତ, ପଢ଼ିଥିବା, କରିବି (ଶ୍ରୀ) ଅବସ୍ଥାନ୍ତା ।

ଅବସ୍ଥା—ଶି. ବି. ରକ୍ଷଣେତ୍ର ।

ଅବହ—ଶି. ବି. (ଅ + ହଳ + ଅ) କରଣ-ଦିର ସ୍ରୋତଶୂନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ, ତୃତୀୟ-ସ୍ଵର୍ଗ ବାୟୁବିଶେଷ ।

ଅବହତ—ଶି. ବି. (ଅବ + ହଳ + ତ) ଅଧାକାଣ୍ଡିଆ ରୁହଳିପ୍ରକରିତ ।

ଅବହତ—ଶି. ବି. (ଅବ + ହଳ + ତ) ରୁହଳ କୁଟିବାଦ୍ରାବ ବିଭୂଷିତିବାର ବ୍ୟାପାର ।

ଅବହନନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ହଳ + ଅନ) ଅବସାନ, ରୁହଳ ଅଦିକୁ ଚିକିତ୍ସା ବା ପାହାରୀଦ୍ଵାରା କାଣିବା ।

ଅବହରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ହଳ + ଅନ) ଶ୍ଵାନାକ୍ତରକୁ ନେବା, ଯୁଦ୍ଧ ଶ୍ଵାନରୁ-ଶିବରକୁ ସେନାମାନଙ୍କୁ ନେବା ।

ଅବହରି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ହଳ + ରାତ) ଉଚଛ୍ଵାସ, (ବି) ଉପହରି ।

ଅବହର—ପୁ. ବି. (ଅବ + ହଳ + ହର) ପିଠିପାଖ, କରତଳର ମୃଷ୍ଟଦେଶ ।

ଅବହାର—ପୁ. ବି. (ଅବ + ହଳ + ଅ) ଚୌର, ରୈର, ବିରତ, ବିରମ, ନିମ୍ନିତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତର ଧନାପଦ-ହରଣ, ସ୍ଵଧୀନତାଗୁରୁଷକ ଧରନ୍ତର ଗ୍ରହଣ, ଯୁଦ୍ଧବରତ ହେତୁମାନଙ୍କର ଶିବିରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଗମନ, ବନକ ଥିବା

ଜିନପକୁ ପରିଶୋଧ ପରେ ଖାତକକୁ ପ୍ରତ୍ୟର୍ପଣ, ପଶାଖେଳରେ ବିରମ, ଉପହାର, ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ, ଜଳହସ୍ତୀ, ହାଙ୍ଗର ଜନ୍ମପରିଶୋଧ ।

ଅବହାରକ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ହଳ + କ) ଅପହାରକ, ନିବାରକ, ବିରତ-ଘାରିବା, 'ବି' ଜଳହସ୍ତୀ, ଶିଶୁମାର, ଯୁଦ୍ଧରୁ ନିବୁଦ୍ଧହେବା ଲେକ, ନିମନ୍ତି ବାହୁଣମାନଙ୍କର ଧନ ଅପହରଣ-କାରୀ ଲେକ, (ଶ୍ରୀ) ଅବହାରକ ।

ଅବହାରୀ—ଶି. ବି. (ଅବ + ହଳ + ମି. ପ) ଯାହା ଦାନ କରିଯାଏ, ସ୍ଵାନାନ୍ତର ନେବାର ଯୋଗ୍ୟ, ସମର୍ପଣୀୟ, ଅପନୟ-ମାୟ, ଉକ୍ତାର୍ଥ, ଦଣ୍ଡମାୟ, (ଶ୍ରୀ) ଅବହାରୀୟା ।

ଅବହାରିକା—ଶି. ବି. ପ୍ରାଚୀର ।

ଅବହାସ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ହସ + ରାତ) ଉପହାସ, ମୃଦୁହାସ, ଅଟା (କି) ଅବହାସିତ ।

ଅବହାସ—ଶି. ବି. (ଅବ + ହସ + ଯ) ବିପହାର ଯୋଗ୍ୟ । [ମଣି]

ଅବହ—(ଯା) ଅବ୍ୟ. ଅରିଲମ୍ବେ, <ହି-

ଅବହତ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଧା + କ, ତ) ପାବଧାନ, ବିଜାତ, ମନୋଯୋଗୀ, ନିବଷ୍ଟ, ବିଦିତ (ଶ୍ରୀ) ଅବହତା ।

ଅବହତତ୍ତ୍ଵ—ପୁ. ବି. (ବ. ଯା) ଯାହାର ମନ ପ୍ରଶାନ୍ତ, ବା ପ୍ରିର ।

ଅବହତ୍ତ୍ଵ—ଶି. ବି. (ଅ + ବାକ୍) ବାକ୍; ବାକ୍ଯରହିତ, ବାକ୍ଷତ୍ତ୍ଵିତ୍ବନ, ମୂଳ, ବିଷ୍ଣୁତ, ପ୍ରକୃତ, ଅଭୂତ, ଅଭ୍ୟାସ୍ୟୟ, ବିଷ୍ଣୁମୂଳକନ, ଅବାହ୍ୟମୁଖ, ନତାନନ, ହେଠମୁଖ, ଦକ୍ଷିଣଦିଗଜାତ, (ଶ୍ରୀ)

ଅବାଚୀ(ଅବ୍ୟ)) ନିମ୍ନପ୍ରଦେଶ, ଅଧୋ-ଦେଶ, ପଣ୍ଡାତ୍ମକାଳ ।

ଅବାକ୍—ଶି. ବି. (ଅବାକ୍ + ଜାନ) ଅବଜ୍ଞା ।

ଅବାକ୍—ଶି. ବି. (ଅବ + ହଳ + ମି. ତ) ଅପହୃତ, ଅପନତ, ଶ୍ଵାନାକ୍ତରକୁ ନେଇଥିବା, ଉତ୍ୱତ, ଦଣ୍ଡିତ, ଯୁଦ୍ଧ

ଯୁମ୍ରି ପ୍ରତିକୁରି (ଶ୍ରୀ) ଅବହୃତ ।

ଅବହେଲ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ହେଲ + ଗ୍ର. ଅ) ଅନାଦର, ଅବଜ୍ଞା, ଉପେକ୍ଷା, ଅନାୟାସ ।

ଅବହେଲନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ହେଲ + ଗ୍ର. ଅନ) ଅବଜ୍ଞା, ବେଶାତିର, ଅବଲାଲା, ଉପେକ୍ଷା ।

ଅବହେଲାୟ—ଶି. ବି. (ଅବ + ହେଲ + ମ୍ର. ଅନ୍ତା) ଉପେକ୍ଷଣୀୟ, ଅନା-ଦରଣୀୟ, ଅବଜ୍ଞେୟ ।

ଅବହେଲ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ହେଲ + ଅ + ଆ) ଅନାଦର, ଅବଜ୍ଞା, ବେଶା-ତିର, ଅବଲାଲା, ଅନାୟାସ, ଅନ-ହେଲା, ହତାଦର, ଅଗ୍ରତା ।

ଅବହେଲିତ—ଶି. ବି. (ଅବ + ହେଲ + ମି. ତ) ଅବହେଲାବିଶିଷ୍ଟ, ଅନାତୁତ, ଅବଜ୍ଞାତ, ଉପେକ୍ଷିତ, (ଶ୍ରୀ) ଅବ-ହେଲିତ ।

ଅବହେଲେ—ଶି. ବି. ଅବଲାଲା-କ୍ଷେତ୍ର, ଅନାୟାସରେ । [କୁଟିଲ]

ଅବହର—ଶି. ବି. (ଅବ + ହଳ + ଅ) ଅବହାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଅବହ—(ଯା) ଅବ୍ୟ. ଅରିଲମ୍ବେ, <ହି-

ଅବହଜ—ଶି. ବି. କାରଜ, ବେଧପିଲ, ଦୁଷ୍ଟ ।

ଅବାରମଣ୍ଟଳ—ଶି. ବି. ବାୟୁଶୂନ୍ୟ-ପ୍ରଦେଶ, ଆକାଶ, ଶୂନ୍ୟମଣ୍ଟଳ ।

ଅବାକ୍—ଶି. ବି. (ଅ + ବାକ୍) ବାକ୍; ବାକ୍ଯରହିତ, ବାକ୍ଷତ୍ତ୍ଵିତ୍ବନ, ମୂଳ, ବିଷ୍ଣୁତ, ପ୍ରକୃତ, ଅଭୂତ, ଅଭ୍ୟାସ୍ୟୟ, ବିଷ୍ଣୁମୂଳକନ, ଅବାହ୍ୟମୁଖ, ନତାନନ, ହେଠମୁଖ, ଦକ୍ଷିଣଦିଗଜାତ, (ଶ୍ରୀ)

ଅବାଚୀ(ଅବ୍ୟ)) ନିମ୍ନପ୍ରଦେଶ, ଅଧୋ-ଦେଶ, ପଣ୍ଡାତ୍ମକାଳ ।

ଅବାକ୍କାଳ—ଶି. ବି. (ଅବାକ୍ + ଜାନ) ଅବଜ୍ଞା ।

ଅବାକ୍କାଳ—ଶି. ବି. ପଣ୍ଡାତ୍ମକାଳ, ପାନମହୁରୀ, ସରପ, ଗୁରୁଚିଆ, ହେମ-ପୁଣୀ ।

ଅବାକ୍ଷାଣ—ସୁଂ. ବିଂ. (ବ. ଶ.) ଯାହାର ଡାଳ ଜଳକୁ ହେଲିଆ ଏ (ବି) ଅଗ୍ରଭାବୀ ବୁଝ ।

ଅବାକ୍ଷିରୁ—ଶି. ବିଂ. ଅବାକ୍ଷୁଣ୍ଡ, ପୋତମୁହଁ, ଅଧୋମୁଖ, ନତମସ୍ତକ, ଲଜ୍ଜିତ, ଦକ୍ଷିଣାତ୍ମକ ମୁଣ୍ଡ ।

ଅବାକ୍ଷୁତ୍ତି—ଶି. ବିଂ. ଯାହାର ବାକଣ୍ଟୁ ଓ ଶ୍ରୀବଣ୍ଣ ଶକ୍ତି ନାହିଁ, କାଳ, ବୋବା ।

ଅବାକର—ସୁଂ. ବି. (ଅବ + ଆକର) ମୁଦ୍ରାଶାଳା ।

ଅବାକର—ସୁଂ. ବିଂ. ବାରିଦ୍ରୁଷ୍ଟନ୍ୟ, (ବି) ପରମାସ୍ତ୍ର ।

ଅବାକ୍ଷ—ସୁଂ. ବିଂ. (ଅବ + ଅକ୍ଷ + କ. ଅ) ବ. ଶ୍ରୀ. ରକ୍ଷକ, ଅଭିଭବକ (ସ୍ଵା) ଅବାକ୍ଷ ।

ଅବାକ୍ଷ—ଶା. ବି. ଅସୁରିଧା, ଅକଳ, ଦେବାତ, ଦେବଦର, ଅଶ୍ଵଙ୍ଗଳା ।

ଅବାରି(ଆ)—ଶା. ସୁଂ ଓ ସ୍ଵା. ବିଂ. ଅଶ୍ରୁଆ, ଅଶ୍ରୁକଳ, ଏକବାରିଆ, ଏକଜିଦୀଆ, ଅସୁରିଧାକଳକ, ଗୋଲମାଳା ।

ଅବାରେ—ଶା. ଶି. ବିଂ. ଅକଳରେ, ଅଶ୍ରୁରେ ପଡ଼ି, ଅନନ୍ୟେପାସୁ ଅବସ୍ଥାରେ ।

ଅବାର୍ଗ—ସୁଂ. ବିଂ (ଅବ + ଅଗ୍ର) ଯାହାର ଅଗ୍ରଭାଗ ଅବନତ, ଅବନତମସ୍ତକ, (ସ୍ଵା) ଅବାର୍ଗ ।

ଅବାର୍ତ୍ତ—ଶି. ବିଂ (ଅବ + ଅନନ୍ତ + କ, କ୍ଷ. ପି) ନତାନନ, ଅଧୋବନନ, (ସ୍ଵା) ଅବାର୍ତ୍ତ ।

ଅବାର୍ତ୍ତୁଣ୍ଡ—ଶି. ବିଂ. ଅଧୋମୁଖ, ଅଧୋବନନ, ଲଜ୍ଜାଦିବଣତଃ ହେଠ-ମୁଖ (ସ୍ଵା) ଅବାର୍ତ୍ତୁଣ୍ଡ ।

ଅବାର୍ତ୍ତୁନୟଗୋଚର—ସୁଂ. ବିଂ. ବାକ୍ୟ ଓ ମନର ଅଗୋଚର, ଅନ୍ତର୍ମାୟ, ଅନ୍ତର୍ବାଚ୍ୟ (ବି) ପରମାସ୍ତ୍ର ।

ଅବାର୍ତ୍ତ—ଅବ୍ୟ, (ଅବ + ଅଚ + କ୍ଷ. ପି) ଜଳଅତ୍ତକୁ, ଦକ୍ଷିଦିଗକୁ ଜଳଅତ୍ତକୁ ମୁହଁକର ।

ଅବାରୀ—ଶା. ବି. (ଅବାର + ଶି) ଦକ୍ଷିଣ ଦିଶ, ଅଧୋଦିଶ (ବି) ନତାନନ ।

ଅବାରୀନ—ଶି. ବିଂ (ଅବାର + ଶି) ଦକ୍ଷିଣଦିଗ୍ନୟ, ଦକ୍ଷିଣଦେଶୀୟ, ଅଧ୍ୟସ୍ତ, ଅଧୋଗର (ସ୍ଵା) ଅବାରୀନ ।

ଅବାର୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ବାର୍ୟ) ମନ୍ଦବାକ୍ୟ, ଗାଳ, ବରନର ଅଯୋଗ୍ୟ, ନିତା (ବି) ଅକଥ୍ୟ, ଅଶ୍ରୁଲ ବାକ୍ୟ, ଅବକୁବ୍ୟ, ଅଗ୍ରହୀୟ, ନିନାର୍ହ ।

ଅବାର୍ୟଦେଶ—ସୁଂ. ବି. ସ୍ଵାଲୋକମାନ-କର ଅଧ୍ୟାଦେଶ, ଯୋନି ।

ଅବାର୍ୟବାଦ—କି. (ଅବାର୍ୟ + ବାଦ) ନିନାବାଦ, ଗାଳ ।

ଅବାର୍ୟ—(ଯା) ବି. ଶବ, ଧୂନ, ନାଦ ।

ଅବାର୍ୟିତ—ଶି. ବିଂ (ଅବ + ଅଶ୍ରୁ + କ. ତ) ନମିତ, ଅଧୋଗାରୀ ।

ଅବାର୍ୟନ—ଶି. ବିଂ. ମୁଖ୍ୟ ।

ଅବାର୍ଟ—ବି. ଅମତ୍ତା ପଥ, ଅପଥ ।

ଅବାର୍ତ୍ତ—ଶା. ବିଂ. ଅପରୋଷ, ପ୍ରତ୍ୟେଷ, ଅବକୁବ୍ୟ, ବାଢ଼ ଦିଆହୋଇ ନ ଥିବା ।

ଅବାର୍ତ୍ତା—ଶା. ବିଂ. ବାଞ୍ଛା କିମ୍ବା ପିଟା ହୋଇ ନ ଥିବା ।

ଅବାର୍ତ୍ତା—ଶା. ବିଂ. ସୁଂ. ସ୍ଵା. ଅବିବାହିତ ।

ଅବାର୍ତ୍ତି(ଆ)—ଶା. ବିଂ. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ବାଣି ବା ସୁତା କାହିଁବାରେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ନୁହେ, ଯେଉଁ ବକ୍ଷୁଶତାରେ ଦାଗ ଦିଆ-ଯାଇନାହିଁ ।

ଅବାର୍ତ୍ତ—ଶି. ବିଂ. (କ. ଶି) ଅନୁର୍ବିତ, ଅଶୁଷ, ନିଷାତ, କାମୁକିଶାଳ ।

ଅବାର୍ତ୍ତମଣେତ୍ର—ବି. (ଅ + ବାର୍ତ୍ତ + ମଣେତ୍ର) ଯାହା ବାଯୁଦ୍ଵାରା ଗୁଲିତ ନୁହେ ।

ଅବାର୍ତ୍ତ—ବି. (ଅ + ବାଦ) ଅପାଳମାୟ ବାକ୍ୟ, ଅପାମଣ୍ୟ ବାକ୍ୟ ।

ଅବାର୍ତ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ଅ + ବାଦ) ଅବିରୋଧୀ, ଅବକ୍ତା, ଅବବାଦା, ଅକଥନଶୀଳ, (ସ୍ଵା) ଅବାଦିଗା ।

ଅବାର୍ତ୍ତ—ଶି. ବିଂ. ବ. ଶ୍ରୀ. (ଅ + ନାଧା) ବାଧାଶୂନ୍ୟ, ଅନର୍ତ୍ତା, ନିର୍ବିବାଦ, ସାଧୀନ, ପାତ୍ରାଶୂନ୍ୟ, ଅବ୍ୟାହିତ, ନିର୍ବିପୁରୁଷ, ଅନାସ୍ତ୍ରୀୟ, ଉତ୍କଳ (ସ୍ଵା) ଅବାର୍ତ୍ତା ।

ଅବାଧକ—ସୁଂ. ବିଂ. (ନ. ତତ୍) ଅପ୍ରତି-ବନ୍ଧକ, ଅବ୍ୟାଧାଜନକ, ଅନୁକୂଳ, (ସ୍ଵା) ଅବାଧକା ।

ଅବାଧରେ—ଶା. ଶି. ବିଂ. ଅନାସ୍ତ୍ରୀୟରେ, ସହକରେ, ନିର୍ବିପୁରୁଷ, ସାଧୀନଭାବରେ ।

ଅବାଧତ—ଶି. ବିଂ. (ନ. ତତ୍) ଅରେଧତ, ଅବ୍ୟାହତ, ଅପ୍ରତିବୁଦ୍ଧ, ଅପ୍ରତହତ ।

ଅବାଧି—ଶି. ବିଂ. (ଅ + ବାଧ + ଯ) ବାଧାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯେ ନିଷେଧ ଶିଶେ-ନାହିଁ, ଅବଶୀଭୂତ, ଅମାନିଆଁ, ତେଢ଼ା, ଅବଜ୍ଞା ମାତ୍ର (ସ୍ଵା) ଅବାଧା (ବି) ଅବାଧତା ।

ଅବାନ—ଶି. ବିଂ. ଶୁଷ୍କ ଫଳାଦି ।
ଅବାନ୍ତର—ଶି. ବିଂ. (ଅବ + ଅନ୍ତର) ପ୍ରଧାନ ମଧ୍ୟର ସାମାନ୍ୟର ମଧ୍ୟର, ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ତଃପାତା, ଅପ୍ରଧାନ, ପ୍ରଧାନ ଦୟୁର ଅଗ୍ରଭୂତ, ସମ୍ପର୍କରୁତ, ଆନ୍ତଃକି, ଅଧୁକ, ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, ବାଳେ ।

ଅବାନ୍ତରଦିଗ—ବି. ଦୂରଦିଗର ମଧ୍ୟ କୋଣ ।
ଅବାନ୍ତରଭାଗ—ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଭେଦର ଭେଦ, ବିଭାଗ ବିଭାଗ, ଅବାନ୍ତରଭାଗ ବିଭାଗ ।

ଅବାନ୍ତରଶାସନ—କ୍ଲୀ. ବି. ରାଜ୍ୟାନ୍ତର୍ଗତ ବିଭୟୁମୂଳ ଯେଉଁ ଶାସନାଧୀନ ।
ଅବାନ୍ତରବାନ—ଶି. ବିଂ (କ. ଶି) ବାନବଶ୍ରୀନ୍ୟ ଅନାଥ, ମିତ୍ରଶର୍ମ (ସ୍ଵା) ଅବାନ୍ତରବାନ ।

ଅବାପିତ—ଶି. ବିଂ. (ଅବ + ଆପ + ରମ୍ଭ, ତ) ଆରେପିତ, ଯାହା ବୁଣ୍ଡାତ୍ମକ ନାହିଁ, କ୍ଷର ନ ହୋଇଥିବା, ପ୍ରାପିତ, ଗମିତ, ମତ, (ସ୍ଵା) ଅବାପିତା ।

ଅବାପିତଧାନ୍ୟ—ବି. ବୁଣ୍ଡାଧାନ, ରୁଣଧାନ ନୁହେ ।

ଅବାପ୍ରତ୍ୟ—ଶି. ବିଂ. (ଅବ + ଆପ + ମି, ତ) ପାପ, ଲବ୍ଧ, ଅଧୁରତ, ଅବାର, ଅବାରୀ (ସ୍ଵା) ଅବାପ୍ରତ୍ୟ ।

ଅବାପ୍ରତ୍ୟବ୍ୟ—ଶି. ବିଂ. (ଅବ + ଆପ + ତତ୍ୟ) ପାପବ୍ୟ ।

ଅବାପ୍ରତ୍ୟ—ସ୍ଵା. ବିଂ. (ଅବ + ଆପ + ଶ, ତତ୍ୟ) ପାପତ୍ୟ ।

ଅବାପ୍ୟ—ହି. ବି. (ଅବ + ଆପ୍ + ସି) ପ୍ରାପ୍ୟ, ବୁଣୀ ହେବାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଆଶ୍ରୟ, ଯେଉଁକେବାଦ ଛେଦନ କରି ବାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ ।

ଅବାବ—(ମୟ) ଗୌଡ଼ମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀ-ବିଶେଷ ।

ଅବାମ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ବାମ) ଦକ୍ଷିଣ, ଅନୁକୂଳ, ଖୋଜନ ।

ଅବାୟ—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଇ + ଅ) ଅବୟବ

ଅବାର—କ୍ଲୀ. ବି. ନଦୀପ୍ରକାଶର ପୁଣ୍ୟପାର, ଏପାର (ବି.) ବରଣ ନୁହେ, ପ୍ରାର୍ଥନାତ୍ମନ୍ତର (ଗା. ବି.) ଅଶୁଭବାର ବା ଧିନ ।

ଅବାରଳ—ଗା. ବି. ଅବାରଣ, ପ୍ରତ୍ୟେଦ-ଶାତ୍ରିଯ (ବି.) ପ୍ରତ୍ୟେଦରହିତ ।

ଅବାରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ରୁ + ଶିର୍ବାନ) ନିଷେଧର ଅଶ୍ଵବ (ବି.) ନିଷେଧ-ଶୂନ୍ୟ, ଅବାର୍ମି, ଅବାରଣୀୟ ।

ଅବାରଣୀୟ—ହି. ବି. (ଅ + ବାରଣୀୟ) ଯାହାକୁ ନିଷେଧକରି ରଖାଯାଇ ନହୁଏ, ଅବାରଣୀୟ, ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ (ସ୍ଥି) ଅବାରଣୀୟ ।

ଅବାରପାର—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଉତ୍ତର-କୂଳୟୁକ୍ତ ସମ୍ବୂଦ୍ଧ ।

ଅବାରପାରଣ—ହି. ବି. ପାରଗ, ନଦୀ-ପ୍ରକାଶ ପାରଗର ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଅବାରିକ—ସ୍ଥା. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଧନଆ !

ଅବାରିତ—ହି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନନ୍ତିତ, ଅନିବାରିତ, ମୁକ୍ତ, ଅବାୟତ ।

ଅବାର୍ଣ୍ଣ—ହି. ବି. ପାରଗ, ନଦୀପ୍ରକାଶର ପାରଗ, (ସ୍ଥି) ଅବାର୍ଣ୍ଣା ।

ଅବାର୍ଯ୍ୟ—ହି. ବି. (ଅ + ବାରି + ମୀ. ଯ) ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ, ଅବାରଣୀୟ, ଦୂଷାର ।

ଅବାକୁଳା—ଗା. ପୁ. ବି. ଟାଙ୍ଗର ଲୋମସ୍ତକ ।

ଅବାବଟ—ପୁ. ବି. କୁଣ୍ଡଗୋଲକାଦି, କୁଣ୍ଡପୁପିତାକୁଣ୍ଡକ ସ୍ତରାଶ୍ୟ ସ୍ଥା-ଠାରେ ଲାତ୍ତୁପୁତ୍ର ।

ଅବାବନ—ହି. ବି. ଅବସାରକ, (ସ୍ଥି) ଅବାବନ ।

ଅବାବସ୍ତ୍ର—ଗା. ବି. ଚଳନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତିମାନ, ଚଳନ୍ତି ଜାପଦାତ୍ ।

ଅବାବି—ଗା. ବି. ହଠାତ୍ ଦିପସ୍ତିତ, ଅପ୍ରତ୍ୟେଶିତ, (ହି. ବି.) ହଠାତ୍ ଅପ୍ରତ୍ୟେଶିତରୂପେ ।

ଅବାବୁଆ—ଗା. ବି. ଅନିବିଷ୍ଟ ପିତୃକ, ଅନେବୋବୁଆ, ଜାରଜ ।

ଅବାସା—ପୁ. ବି. (ଅ + ବାସସି) ବାସା; ବସ୍ତ୍ରହାନ, ନଗ୍ନ, ଦିଗମ୍ବର, ବୈତ ।

ଅବାସୀ—ପୁ. ବି. ନିବାସଶୀଳ ନୁହେ, (ସ୍ଥି) ଅବାସୀନ ।

ଅବାସ୍ତ୍ର—ହି. ବି. (ଅ + ବାସ୍ତ୍ର) ଅସାର୍ଥ, ଭ୍ରମାସକ, ଅମୂଳକ, ଅପ୍ରକୃତ, ଅଳକ, (ସ୍ଥି) ଅବାସ୍ତ୍ରା ।

ଅବାସ୍ତ୍ରବିକ—ହି. ବି. (ଅବାସ୍ତ୍ରବ + ଲକ) ଅସାର୍ଥ, ଅପ୍ରକୃତ, ଅମୂଳକ, ଅସତ୍ୟ, କାଳିନିକ, ଅଯୋଜିକ, (ସ୍ଥି) ଅବାସ୍ତ୍ରିକା ।

ଅବାହନ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ବାହନ ନାହିଁ ।

ଅବାହ୍ୟ—ହି. ବି. (ଅ + ବାହ୍ୟ) ବ. ଶ୍ରୀ; ବହୁନ କରିବାକୁ ଅଷ୍ଟମ, ବାହାରର ନୁହେ, ଅଭ୍ୟନ୍ତର, କୁଳୀନ ।

ଅବି—ପୁ. ବି. (ଅବ + ଇ) ମେଷ, ସ୍ତରୀ, ପରତ, କାଥ, ମୁଗ୍ନା, ଲୋମକମୁଳ, ଅରଗେତ, ବାୟୁ, ପ୍ରାଚୀର, ପ୍ରଭୁ, ସ୍ଥାମୀ, (ସ୍ଥି) ଲଜ୍ଜା, ଭରୁମଣ୍ଡା ସ୍ଥି ।

ଅବିଆଶ—ଗା. ବି. ନିନ୍ଦିତଜନ୍ମ, ସାନକଜନ୍ମ ।

ଅବିଆଶୀ—ଗା. ବି. ପ୍ରସବ କର ନ ଥିବା (ଗାରି), ବାଞ୍ଚି, ବନ୍ଧୁ ।

ଅବିକ—ପୁ. ବି. (ଅବି + କ) ଅବିଶବ୍ଦାର୍ଥ, ମେଷକାତି, ସାରକ ।

ଅବିକର—ହ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ବିକର) ଅପ୍ରଫ୍ଲୁ, ଅପ୍ରକାଶିତ, ଅବିକରିତ, ମୁଦ୍ରିତ ।

ଅବିକଟ—ପୁ. ବି. ମେଷମୁଦ୍ର, ମେଷ-ପାଳକ, (ବି.) ଅବିଶାଳ, ଅବିସ୍ତତ, ଅଭୟକ୍ରମ ଅପାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥି) ଅବିକଟ ।

ଅବିକଟାରଣ—ପୁ. ବି. ବାଜାକୁ ମେଷ-ସମୁଦ୍ରମଧ୍ୟ ମେଷବୂପ କରଦାନ ।

ଅବିକୃତ—ହି. ବି. (ଅ + ବି + କଥ + କ. ଅ) ଆମ୍ବଲ୍ଲାଶାବଦିତ, ଅଗରିତ, ନିରହଙ୍ଗାର (ସ୍ଥି) ଅବିକୃତା ।

ଅବିକୃତଥନ—ହି. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଶ୍ଲାଘ-ଶୂନ୍ୟ, ଅଗରିତ, ନିରହଙ୍ଗାର (ସ୍ଥି) ଅବିକୃତଥନା, (ବ. ଶ୍ରୀ) ଆମ୍ବଲ୍ଲାଶାବଦ ନ କରିବା, ଶବ୍ଦପ୍ରକାଶ ନ କରିବା ।

ଅବିକଥ—ହି. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅଚଳ, ନିରବିଳକ୍ଷକ, ନିଃପଣ୍ୟ ।

ଅବିକଳ—ହି. ବି. (ଅ + ବିକଳ) ବଖାକୁଳ ନୁହେ, ଅବିସମ୍ବାଦ, ଅଶ୍ରେ, ଅଭୟ, ଠିକ୍, ଯଥାତଥ ।

ଅବିକଳ—ହି. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ନିସମ୍ମେଷ, ନିଃପଣ୍ୟ, ପକ୍ଷାନ୍ତରରହିତ, (ବ. ପୁ.) ଅଫଳ୍ୟ ।

ଅବିକା—ଗା. (ଅବି) ବର୍ତ୍ତିମାନ, ହେଲୁଗେ (ବି.) ଅବିଶୀତ, ବିକାହୋଇ-ନଥବା ।

ଅବିକାର—ପୁ. ବି. ଏକରୂପତା, ବିକାର ଅଭାବ, ଦୂଷାରଣାତ୍ୟ, ବିଂ (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅଭିକ୍ଷିର, ଅପରବନ୍ଧିତ, ବିକାରିତା, ବିକାରିତା, ନିରବିକାର, ବିଗନ୍ଦେଶ୍ୱର, (ସ୍ଥି) ଅବିକାର ।

ଅବିକାରିଆ—ଗା. ବି. ପୁ. ସ୍ଥି. ସ୍ଥାନ ଦୂଷା ନାହିଁ, ନିରବିକାର, ଭୁତପ୍ରେତାଦି ଆକର୍ଷଣ କର ନ ଥିବା ।

ଅବିକାଶ—ପୁ. ବି. (ନ + ବିକାଶ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ବିକାରଜନକ ନୁହେ, (ସ୍ଥି) ଅବିକାରିଆ ।

ଅବିକାରୀ—ହି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ପରିଶାମରେ ଯାହାର କୌଣସି ବିକାର କାତ ହୁଏ ନାହିଁ, ଭରଷାସ୍ଥି, (ସ୍ଥି) ଅବିକାରୀ ।

ଅବିକୃତ—ହି. ବି. (ଅ + ବି + କୃ + ତ) ପ୍ରକୃତଗୁଣ୍ୟୁକ୍ତ, ଅବଲ୍ଲାନ୍ତରିତ ନୁହେ, ପ୍ରକୃତ, ଯଥାର୍ଥ, ପୁଷ୍ଟବ୍ରତ, ଯଥାର୍ଥ, ଶରୀ, ଅଭୟକ୍ରମ, (ସ୍ଥି) ଅବିକୃତ ।

ଅବିକୃତ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଅ + ବିକୃତ) ଅପରି-
ବିଶୀତ ଅବଶ୍ୟା, ରେଗଣନତା, ଦିଗୁ-
ଣର ସମତା ।

ଅବିକ୍ଷମ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ.) ପ୍ରତାପ-
ଶିଳ୍ୟ, ପରୁତମରହୁଡ଼ି, ଅପରାହାନ୍ତ,
ଶାରୁ, (ସ୍ଥି) ଅବିକ୍ଷମା, (ୟୁ.ବି.) ବିକମର
ଅଭାବ, ପରୁତମରହୁଡ଼ି, ଶାରୁତା ।

ଅବିକ୍ସୁ—ୟୁ. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ବିକ୍ସୁ-
ଭାବ, ବିକ୍ଷି ନ ହେବା ।

ଅବିକାନ୍ତ—ୟୁ. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅବିକମ୍ପ,
ଅଭୁଲମ୍ବାୟ, ଦୁଷ୍କଳ, କମ୍ ଲୋର,
ସାହସସନ, ଶାରୁ, (ସ୍ଥି) ଅବିକାନ୍ତା ।

ଅବିକ୍ସୁ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାର
କ୍ରିୟା ବିକାରପ୍ରାୟ, ହୋଇନାହିଁ, ବିକାର-
ଶିଳ୍ୟ, ଏକରୂପ, ଅବିକୃତ ।

ଅବିକ୍ସୁ—ସ୍ଥି. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅବିକୃତ,
ଏକରୂପତା ।

ଅବିକ୍ଷିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିକ୍ଷିତ) ଯେ
ପଦାର୍ଥ ବିକ୍ଷିତ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅବିକେମ୍—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିକେମ୍)
ଯାହା ବିକେମ୍ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ ।

ଅବିକ୍ଳବ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ବିକ୍ଳବ)
ବୈକ୍ଳବଚ୍ୟ ରହୁଡ଼ି, ପ୍ରଶାନ୍ତ, ସ୍କିର (ସ୍ଥି)
ଅବିକ୍ଳବା ।

ଅବିକ୍ଷତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅବିକ୍ଷତ,
ଦୂଷିତ ନୁହେ, ଅଷ୍ଟତ, ଆୟାନ୍ତପାସ୍ତ,
ଅଖଣ୍ଡିତ, ପୁଣ୍ଟ, (ସ୍ଥି) ଅବିକ୍ଷତ ।

ଅବିକ୍ଷିତ—ଶ୍ର. ବି. ବିଶେଷରୂପେ କ୍ଷୟ-
ଶିଳ୍ୟ, ଯେ ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟରୂପେ କ୍ଷୀଣ ନୁହେ ।

ଅବିକ୍ଷିପ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ବିକ୍ଷିପ୍ତ କରିବାକୁ
ଅଶୀକ୍ଷା ।

ଅବିକ୍ଷିପ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିକ୍ଷିପ୍ତ) ନ.ଭର୍ତ୍ତ;
ଚଞ୍ଚଳ ନୁହେ, ଅଚଞ୍ଚଳ, ଅବିକ୍ଷାପ୍ତ,
ସାବଧାନ, ଅବିଷ୍ଟତ, ଯାହା କୁଣିହୋଇ-
ଯାଇ ନାହିଁ ।

ଅବିକ୍ଷିଶ—ଶ୍ର. ବି. ବିଶେଷରୂପେ କ୍ଷୀଣ
ନୁହେ । [ବୃକ୍ଷ]

ଅବିଗନ୍ଧା, ଅବିଗନ୍ଧକା—ସ୍ଥୀ. ବି. ଅଜଗନ୍ଧା

ଅବିଗନ୍ଧିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଗନ୍ଧିତ)
ଅନନ୍ଦତ, ଅନିନ୍ଦ୍ୟ, ଅଦୂଷିତ, ସାଧୁସୁନ୍ଦର,
ପ୍ରଶଂସିତ ।

ଅବିଗୀତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅନନ୍ଦତ,
ଅବିଗନ୍ଧିତ, ପ୍ରଶଂସିତ, ପ୍ରଶଂସିତ ।

ଅବିଗ୍ନ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ବିଜଳ + ତ.ଶ)
କରମର୍ଗ, କରମର୍ଗ ଦୃଷ୍ଟି, ପାରିଅଥିଲା,
(ବିଶ୍ଵ.) ଉଦବିଗ୍ନ ନୁହେ ।

ଅବିଗ୍ରହ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହା ବିଶେଷ-
ରୂପେ ଜାତ ନୁହେ, ମୁକ୍ତିଶିଳ୍ୟ, ନିରବାର,
ଅଶ୍ଵାଶ, ବିଶ୍ରଦଶନ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଅବିଗ୍ରହ ।

ଅବିଗ୍ନ—ୟୁ. ବି. ବିଶ୍ଵାଭବ, ଶୁଭ, (ବିଶ୍ଵ)
ଅବ୍ୟାୟାତ, ବିଶ୍ଵଶିଳ୍ୟ, ନିବିଦ୍ୟ ।

ଅବିଗୁଣ—ଶ୍ର. ବି. ଅନିଷ୍ଟ, ମନ, ଦୁର୍ଗୁଣ,
ଅଭୁମାନ, ଅନୁଭବ, ଶେରା, ଅସନ୍ନୋଷ,
ଜଙ୍ଗ, ଅଭୁବାପଣ ।

ଅବିଗୁଣିଅନ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ପୁ. ସ୍ଥି. ଅନିଷ୍ଟ-
କାଶ, ଅଭୁକର, ଯେ ଭଲ କଥାକୁ
ମନ ବୁଝେ, ଏକଦିଆ, ଦୋଷପୁନ୍ତ ।

ଅବିଗୁଣିଶାର୍ତ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ପୁ. ସ୍ଥି. ଅବିଗୁଣିଅନ୍ତ
(ତେଣ)

ଅବିଗୁମପୁ—(ବାକ୍ୟ) (ଅବିଗ୍ନ + ଅପୁ)
ଆରବୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ କୌଣସି ବିଗ୍ନ ନୁହେ ।

ଅବିଗ୍ରାହ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ.) ଅବାଧ,
ଅବ୍ୟାୟାତ, ଅବିଗ୍ନ, ଅପ୍ରତିବନ୍ଧ (ବ. ପୁ.)
ବାଧାଭବ ।

ଅବିଗ୍ରେଶ୍ୱର—ୟୁ. ବି. (ଗତର) ଗଣେଶ,
ଲିଙ୍ଗାଦର ।

ଅବିଗ୍ରଳ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ବିଗ୍ରଳ) ଅବି-
ଗ୍ରଳ, ଅଚଞ୍ଚଳ, ଗପିଶକ, ପ୍ରଶାନ୍ତ,
ସ୍କିର, ଦୃଢ଼, ଅବ୍ୟାୟକୁଳ, ଅଟଳ ।

ଅବିଗ୍ରଣ୍ଣ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅପାତ,
ମନ, ବିଗ୍ରଣ ନୁହେ, ଅଦ୍ସ, ଅନାତ୍ର,
ଅବିବେଶ ।

ଅବିଗ୍ରଳିତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ସ୍କିର,
ଦୃଢ଼, ଅବ୍ୟାୟକୁଳ, (ସ୍ଥି) ଅବିଗ୍ରଳିତ ।

ଅବିଗ୍ରଳିନ୍—ଶ୍ର. ବି. ଅତିଶ୍ୟ ଚଳନ-
ରହୁଡ଼ି ।

ଅବିଗୁର—ୟୁ. ବି. (ନ. ଭର୍ତ୍ତ) ଅନ୍ୟାୟ,
ଅଭାଗର, ଅବବେଳନା, ଅନ୍ୟାୟ-
ବିଶୁର, ବିଶୁରବାବ, (ବିଶ୍ଵ) ବିଶୁର-
ରହୁଡ଼ି, ବିବେଳନାଶୁନ୍ୟ ।

ଅବିଗୁରକ—ୟୁ. ବି. (ନ. ଭର୍ତ୍ତ) ଯେ
ବିଶୁର କରେ ନାହିଁ, ଅବବେଳକ,
ଅନୁଭବବିଶୁରକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ (ସ୍ଥି) ଅବିଗୁରକ ।
ଅବିଗୁରତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ. ଭର୍ତ୍ତ) ଅବ-
ବେଳକ, ଯାହାର ବିଶୁର କରିବୋଇ-
ନାହିଁ ।

ଅବିଗୁରଣ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ବିଶୁର + ରଣ)
ଅବିଗୁରକ, (ସ୍ଥି) ଅବିଗୁରଣ ।

ଅବିଗୁରରେ—ଶ୍ର. ବି. ନିଃଶ୍ଵର୍ୟେ,
ଅନ୍ୟାୟପୁଷ୍ଟ ।

ଅବିଗୁରିଂ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଶୁରିଂ)
ବିଶୁର ଅଯୋଗ୍ୟ ।

ଅବିଗୁରିଲ—ଶ୍ର. ବି. ସ୍କିରଭାବେ ।

ଅବିକ୍ଳନ୍—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ଅବିକ୍ଳନ୍,
ନାୟ, ଅଭୁଲମ୍ବାୟ, ଚନ୍ଦ୍ରାତ୍ମକ ।

ଅବିକେତନ—ଶ୍ର. ବି. ପଞ୍ଜାରହୁଡ଼ି,
ବିଜ୍ଞାରହୁଡ଼ି ।

ଅବିକ୍ଷିଦ୍ଧ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବି + କ୍ଷିଦ୍ଧ +
ତ) ନ.ଭର୍ତ୍ତ; ଅବିମା, ଧାରାବହୁଡ଼ି,
ସଲମ୍ବ, ପୁକ୍ତ, ଛନ୍ଦ ହୋଇ ନ ଥିବା,
ଅସତ୍ତ୍ଵ, ଅଭୁଟ, ସନ୍ତ୍ବତ ।

ଅବିକ୍ଷନ୍ଦେ—ଶ୍ର. ବି. ଅବରତ,
ସବତା ।

ଅବିକ୍ଷେଦ—ୟୁ. ବି. (ଅ + ବିକ୍ଷେଦ)
ନ. ଭର୍ତ୍ତ; ଅବରତ, ବିକ୍ଷେଦାଭବ,
ଅବାଧରେ, ସଙ୍ଗତ (ବିଶ୍ଵ); ବିକ୍ଷେଦ-
ଶିଳ୍ୟ, ସଲମ୍ବ, ଅଖଣ୍ଡିତ, ମିଳିତ,
କମାନ୍ଦୁଷ୍ଟପୁକ୍ତ ।

ଅବିକ୍ଷେଦେ—ଶ୍ର. ବି. ବିକ୍ଷେଦ-
ବ୍ୟତିରେତେ, ଏକାଦିକମେ, ଧାର-
ବ ହୁକୁପୁଷ୍ଟ ।

ଅବିକ୍ଷେଦ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ଭର୍ତ୍ତ) ବିକ୍ଷେ-
ଦର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ବିକ୍ଷିନ୍ କରି-
ନ ହୁଏ ।

ଅବିଜା—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବାଜ) ବେଧୁଆ,
ଜାରକ, ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପିତୃକ ।

ଅବିଜ୍ଞ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଜ୍ଞ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ,
ପ୍ରକାଶ ନୁହେ, ଅନିପୁଣ୍ୟ, ମୁଖ୍ୟ, ଅନିର୍ଜନ,
(ସ୍ଥି) ଅବିଜ୍ଞତା ।

ଅବିଜ୍ଞତା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅବିଜ୍ଞ + ଜ୍ଞାନା)
ଅନିର୍ଜନତା, ଅତ୍ୱରଦର୍ଶତା ।

ଅବିଜ୍ଞତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ,) ବିଶେଷ-
ବୁଦ୍ଧି ଅଜ୍ଞତ, ଅଜଣା, ଅବିଦତ, (ସ୍ଥି)
ଅବିଜ୍ଞତା ।

ଅବିଜ୍ଞତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବିଜ୍ଞ + ତୃ) ନତ,
ଅଜ୍ଞ, (ସ୍ଥି) ଅବିଜ୍ଞତ୍ରୀ (ବି) ପରମେଶ୍ୱର,
ପରଂତୁଛି ।

ଅବିଜ୍ଞେସ୍ୱ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଜ୍ଞେସ୍ୱ)
ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; ଦୁଲ୍ଜେସ୍ୱ, ଯାହା ସହଜରେ
ଜଣାଯାଏ ନାହିଁ, ଅଜ୍ଞେସ୍ୱ ।

ଅବତୀନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ପଞ୍ଚମାନଙ୍କର
ସମ୍ମଳିତ ଦିଗରେ ଗମନ ।

ଅବତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ମୀ.ତ) ପାଳିତ,
ରକ୍ଷିତ, ଦ୍ଵାତ (ସ୍ଥି) ଅବିତା ।

ଅବିତଥ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ବିତଥ) ନ.ତତ୍ତ୍ଵ,
ସତ୍ୟ, (ବି) ସତ୍ୟବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଯଥାର୍ଥ,
ଆମୋଦ, ସଫଳ ।

ଅବିତଥ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବିତଥ + ଜ୍ଞାନ)
ସତ୍ୟତା, ଯଥାର୍ଥ (ଜ୍ଞାନ) ଉଥ୍ୟସନାନ,
ସବାଦ ।

ଅବିତକିତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅତି-
ନ୍ତିତ, ଅଭିବତ ।

ଅବିତକ୍ରମ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ତର୍କ-
କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ, ଯାହା ତର୍କଦ୍ୱାରା
ଜଣା ଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅବତା—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ତୃ) ରମଳ,
(ସ୍ଥି) ଅବତ୍ରୀ ।

ଅବତାର—ଶ୍ର. ବି. ଅନପାୟିନ୍, (ସ୍ଥି)
ଅବତାରିଣୀ, ଅନପାୟିନୀ ।

ଅବତି—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଦ୍ + ତ)
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଅବିଜ୍ଞାତ, (ବିଜ୍ଞାନ) ଧନ-
ରହତ ।

ଅବତି—ସ୍ଥି. ବି. (ଅ + ବିଦ୍ + ତ) ଜ୍ଞାନା-
ଭବ, ଅଲଭ, (ବି) ଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ,
ଲଭଶୂନ୍ୟ ।

ଅବତ୍ରୁ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅତ୍ୱ୍ୟ,
ଅସତ୍ୟକୁଷ୍ଟ, (ସ୍ଥି) ଅବତ୍ରୁ ।

ଅବତ୍ରୁଷ୍ଟ—ଶ୍ର. ବି. (ନ + ବିତ୍ରୁଷ୍ଟ) ବିଜ୍ଞ;
ସତ୍ୟକୁଷ୍ଟ, ଯାକ'ଣ୍ଠ ଶ୍ରୀ, ଅଭିଲାଷ, (ସ୍ଥି) ଅବ-
ତ୍ରୁଷ୍ଟ (ବି) ଅବତ୍ରୁଷ୍ଟତା ।

ଅବତ୍ରେଖ—ଶ୍ର. ବି. ପୁ. ଲୀ. (ଅ + ବି +
ତ୍ୟକ୍ + ଅ) ପାରଦ, ପାର ।

ଅବତ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + ବ୍ୟଥ + ଦିର) ନ.ତତ୍ଵ;
ଅବସର ।

ଅବତ୍ୟା—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଥ୍ୟା) ଯୁଧୁରୁଷ,
ସୂର୍ଯ୍ୟଗତ ।

ଅବଦିଧ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ଅସମ୍ୟକଦର୍ଶ,
ଅନ୍ତର୍ଣ୍ଣ, ଅପଣ୍ଟିତ, ମୁଢି, ଅରସିକ,
ଦିବାହସ୍ତନ ।

ଅବଦାସ୍ୱ—ଶ୍ର. ବି. ଅସନ୍ନାପକ, (ସ୍ଥି)
ଅବଦାହଣୀ ।

ଅବଦତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଦତ) ନ.ତତ୍ଵ;
ଅଜ୍ଞତ, ଯାହା ଜଣାନାହିଁ, ଅପରିଚିତ,
ପରମେଶ୍ୱର, ଅଜଣା ।

ଅବଦୁର୍ଘ—କ୍ଲୀ. ବି. ମେଷୀଦୁର୍ଘ, ମେଷୀ-
ଦୁର୍ଘ ।

ଅବଦୂର—କ୍ଲୀ. ବି. ଦୂର ନୁହେ, ସମୀପ,
(ବି) ନିକଷ୍ଟ, ସମୀପକତ୍ତା ।

ଅବଦୂସ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ଦୂସ) ମେଷ-
ଦୂର୍ଘ, ମେଷୀଶୀର ।

ଅବଦକ୍ଷୀ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ବିଦକ୍ଷ +
କଷ୍ଟ + ର) ପାଠ ଲଭ, ବନଭକ୍ତକା
ଲଭ, ଅକାନବନ ଗଛ ।

ଅବଦା—ବି. ବିଜ୍ଞା; (ଅ + ବିଦ୍ୟା)
ଅକୃତବିଦ୍ୟ, ମୂର୍ଖ, ଅଜ୍ଞ, ଅଣିଷ୍ଟିତ,
(ସ୍ଥି) ଅବଦ୍ୟା (ବି) ଅବଦ୍ୟତା ।

ଅବଦ୍ୟମାନ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଦ୍ୟମାନ)
ବର୍ତ୍ତମାନ ନୁହେ, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ
ନାହିଁ, ଅର୍ଦର୍ଶ, ଅଭବ, ଅଦୃଷ୍ଟ (ସ୍ଥି)
ଅବଦ୍ୟମାନା, (ବି) ଅବଦ୍ୟମାନତା ।

ଅବଦ୍ୟା—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଦ୍ୟା) • ଅବିଜ୍ଞତା,
ମୂର୍ଖତା, ଅଜ୍ଞନ, ସଥାରମ ସ୍ଥା, ଅହ୍ୟ-

ଭବ, ଭମଃ, ମୋହ, ତାମିସ୍ତ, ମହା-
ମୋହ, ଅନତାମିସ୍ତ, ମାସ୍ତାତୁନ ଜ୍ଞାନ-
ପ୍ରକୃତ, ଜାତ ପ୍ରକୃତ ସୁତାଷ୍ଵବିଶେଷ,
ବେଶ୍ୟା, ବର୍ଷିତା ସ୍ଥି, (ବି) ଶାସ୍ତାଦି
ଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ ।

ଅବଦ୍ୟମୟ—ଶ୍ର. ବି. ଦାପାମାନ ।

ଅବଦୁ—ସ୍ଥି. ବି. ପ୍ରଶନ୍ତା, ଅନନ୍ଦା-
ଗାମିନୀ ।

ଅବଦ୍ୟେଷ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ବିଶେଷର
ଅଭବ, ଅନୁରାଗ, (ବି) ଅନୁରାଗପୁତ୍ର ।
ଅବଧବା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅ + ବି + ଧବ)
ବିଧବା ନୁହେ, ସଧବା, ଜୀବ-
ଭଣ୍ଡିକା ।

ଅବଧ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଧା) ବ. ସ୍ଥ;
ପ୍ରକାଶନ୍ୟ, ବିଶେଷଶନ୍ୟ ।

ଅବଧା—ସ୍ଥି. ବି. ନ.ତତ୍ଵ; (ଅ + ବିଧା)
ପ୍ରକାରର ଅଭବ, ସୁପୋଗର ଅଭବ,
ବିଶେଷଶର ଅଭବ ।

ଅବଧାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ବିଧାନ)
ନ.ତତ୍ଵ; ଅବଧ, ନିୟମର ଅଭବ,
ବେନିୟମ, ଅବ୍ୟବସ୍ଥା, ଅନୁଚିତ କର୍ମ,
ଅନ୍ୟାୟ ବିଧ, ଅକରଣ୍ୟାୟତା, ଅଶାସ୍ତ୍ରୀୟ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ଅବଧ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ବିଧ) ବିଧର ଅଭବ,
ଅନୁଚିତ କର୍ମ, (ବି) ଅଭଧେୟ,
ଅବଦୁତ ।

ଅବଧରେ—ଗ୍ର. କି. ବି. ଅସଥା ।

ଅବଧେୟ—ବି. (ଅ + ବିଧେୟ) ଅଗୋର୍ୟ,
ଅନୁଚିତ, ଅକର୍ତ୍ତିବ୍ୟ, ପ୍ରତିକୂଳ, (ସ୍ଥି)
ଅବଧେୟା ।

ଅବଧୁସ୍ୟ—ବି. (ଅ + ବିଧୁସ୍ୟ) ଅବି-
ନାଶୀ, ଚିରମ୍ବାୟୀ, ଅସରନ୍ତ, ଅମର,
(ବି) ଅବଧୁସ୍ୟିତା ।

ଅବନ—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ + କରନ) ବର୍ତ୍ତ,
ବାୟୁ, ଗାଲା, ସମୁଦ୍ର, (ବି) ଯାଗକର୍ତ୍ତା,
ଅଧ୍ୟୟେ, ସଲ୍ଲୁଷେଦଜ୍ଞତା, (ସ୍ଥି) ଅବନା ।

ଅବନତ—ବି. (ଅ + ବିନତ) ସେ
ବିନୟୀ ନୁହେ, ଅନ୍ତମ, ଅନତ, (ସ୍ଥି)
ଅବନତା ।

ଅବିନୟୁ—ସୁ. ବ. (ଅ + ବିନୟୁ) ବିନୟୁର ଅଭାବ, ଅଭିଭାବ, ଧୃଷ୍ଟି, ଅଶ୍ଵିଷ୍ଟ-

ବ୍ୟବହାର, (ସ୍ଥି) ଅବିନୟୁ (ବିଂ) ଅବିନୟୁ ।

ଅବିନୟୁର—ତି. ବି. (ଅ + ବିନୟୁର)

ଅବିନାଶୀ, ବିରମ୍ଭାୟୁ, ଅକ୍ଷୟୁ, (ସୁ) କୁଟୁମ୍ବ ପୁରୁଷ ।

ଅବିନାଶୀର—ସୁ. ବ. (ଗତତ) ନିଜ ସମ୍ବନ୍ଧ, କାର୍ଯ୍ୟ ଓ କାରଣର ଅବଶ୍ୟ-
ନୀଷ ସମ୍ବନ୍ଧ ନ ଥିଲେ ନ ଥିବା ।

ଅବିନାଶୀ—ତି. ବି. (ଅ + ବିନା + ଭୁ + ଉଳ) ବ୍ୟାପ୍ତ, ବ୍ୟାପ୍ତିବ୍ୟାପକଙ୍କର
ସମ୍ବନ୍ଧ, ସମ୍ବନ୍ଧ ମାତ୍ର ।

ଅବିନାଶୀ—ସୁ. ବ. (ଅ + ବିନାଶ) ବିନାଶ ନ ହେବା, (ବିଂ) ବିରମ୍ଭନ ।

ଅବିନାଶୀ—ସୁ. ବି. (ଅ + ବିନା + ଭୁ)

(ଭୁତ) ବ୍ୟାପ୍ତ, ବ୍ୟାପ୍ତିବ୍ୟାପକଙ୍କର
ସମ୍ବନ୍ଧ, ସମ୍ବନ୍ଧ ମାତ୍ର ।

ଅବିନାଶୀ—ସୁ. ବ. (ଅ + ବିନାଶ) ବିନାଶ ନ ଥିଲେ, ନିତ୍ୟ, ଶାଶତ,
ଅକ୍ଷୟୁ (ସ୍ଥି) ଅବିନାଶୀନ ।

ଅବିନାଶୀ—ସୁ. ବ. (ଅ + ବିନାଶ)

ନ.ଭତ୍ର; ଅବିନୟୁର, ନିତ୍ୟ, ଶାଶତ,
ସତ୍ୟ, ଅଦ୍ୟତ, ଗର୍ଭ, ମୁଖ, ଧୃଷ୍ଟ, ଉଦ୍‌ଦିତ,
ଅସ୍ତ୍ର, ଅସ୍ତ୍ରତ, ପ୍ରଗଳ୍ଭ, ଅଶାନ୍ତ,
(ସ୍ଥି) ଅବିନାଶା (ବି) ଅବିନୟୁ ।

ଅବିନାଶୀ—ସୁ. ବ. (ନ.ଭତ୍ର) ଅଶିଷ୍ଟା,
ଉଦ୍‌ଦିତଭାବା, ଅଶାନ୍ତ, କୁଳଟା, (ବି)
ଦୁଷ୍ଟା ସ୍ଥି, କୋପନା ସ୍ଥି ।

ଅବିନୟୁ—ସୁ. ବ. (ଅ + ବି + ମା + ଯ)

କଳ୍ପନା, ପିଷ୍ଟାତିଷ୍ଠରନ୍ଦି, ପାପରନ୍ଦି,
(ବିଂ) ଚୁଣ୍ଡୁତିଷ୍ଠରନ୍ଦି, ପାପଶନ୍ଦି,
କପଟଶନ୍ଦି, (ବି.ବିଂ) ବିନୟୁ ନ କରି ।

ଅବିନୟୁ—ତି. ବି. (ଅ + ବି + ମା + ଯ)
ନ.ଭତ୍ର; ଦୁର୍ଦର୍ମମନୟ, ବ୍ୟାପ୍ତାଦି ଜନ୍ମ ।

ଅବିନ୍ୟୁ—ସୁ. ବ. ଶାଶତଶେଷ ।

ଅବିନ୍ୟୁ—ତି. ବି. (ନ.ଭତ୍ର) ଯାହାର
ବିନ୍ୟୁ କରି ହୋଇ ନାହିଁ, ଅହଜିତ,
(ସ୍ଥି) ଅବିନ୍ୟୁ ।

ଅବିନ୍ୟୁ—ସୁ. ବ. (ନ.ଭତ୍ର) ବିନ୍ୟୁ—
ସର ଅଭାବ, ସଜ୍ଜା ନହେବା, ସ୍ଥାପନ-

ନ କରିବା, ଗଛିତ ନ ରଖିବା, ଶାଶପ-
ରାବରେ ସଜେଇବା ।

ଅବିପଞ୍ଚ—ସୁ. ବ. (ବ.ବ.) ବିପଞ୍ଚ-
ରହିତ, ପ୍ରତିପଞ୍ଚନ୍ତ୍ୟ, ପ୍ରତିଦୂତୀ-
ବିମ୍ବନ, ଶମ୍ବୁନ, ଅପ୍ରତିପଞ୍ଚ, ଅପ୍ରତିଦୂତୀ,
ଅପ୍ରତିକୁଳ, ଅନନ୍ତକୁଳ, (ସ୍ଥି) ଅବିପଞ୍ଚ ।

ଅବିପଞ୍ଚ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ମେଷମେପର
ବ୍ୟୁ, ପଶମୀ କପଢା, କନ୍ତୁଲାଦି ।

ଅବିପଞ୍ଚ—ତି. ବି. (ଅ + ବିପଞ୍ଚ) ନ.ଭତ୍ର;
ବିପଦ୍ରପ୍ତ ହୁହେ, ଅପଞ୍ଜାପଦ୍ମ,
ଅପତ, ଅଜଳକିତ, ଅମଳିନ, ଅତୁପିତ,
ଅନାହତ, (ସ୍ଥି) ଅବିପଞ୍ଚ ।

ଅବିପଞ୍ଚିତ—ସୁ. ବ. (ନ.ଭତ୍ର) ବିପଞ୍ଚ-
ଶନ୍ୟ, ତାପୁର୍ଣ୍ଣଜନଶନ୍ୟ, ଅବିବେଳା,
ମୁଖ, ଅପଣ୍ଟିତ, ଅବଦ୍ୟ, ଅବଜ୍ଜ, (ସ୍ଥି)
ଅବିପଞ୍ଚିତ ।

ଅବିପାକ—ସୁ. ବ. (ନ.ଭତ୍ର) ଫଳବୁପେ
ଅପରିଣତ ଧର୍ମ ଓ ଅଧର୍ମପ୍ରଭୁତ,
ଅପାକରେବିଶେଷ, ଦୁର୍ଗତିଷ୍ଠନତା,
ଭଲ ଅବସ୍ଥା, ଫଳାଦିର ପାତିଲାର
ଅଭାବ ।

ଅବିପାଳ—ତି. ବି. ମେଷପାଳକ ।

ଅବିପୁଲ—ତି. ବି. ବିପୁଲ ନୁହେ, ଶ୍ରୁଦ୍ଧ,
କମ୍ । [କଣେ ।]

ଅବିପ୍ର—ସୁ. ବ. ଅମେଧାଶ, ଅପୁତ୍ର-

ଅବିପ୍ରକୁଷ୍ଟ—ତି. ବି. (ନ.ଭତ୍ର) ଦୂରେ
ନୁହେ, ନିକଟ୍ସ, ଅଦୂର, (ସ୍ଥି) ଅବ-
ପ୍ରକୁଷ୍ଟ ।

ଅବିପ୍ରତିଦିତ୍ୟ—ତି. ବି. (ନ.ଭତ୍ର) ପାଦ-
ଦ୍ୱାରା ଅନାହତ, ଗମନାଗମନରହିତ,
ଅଷ୍ଟଷ୍ଟ ।

ଅବିପ୍ରିୟ—ସୁ. ବ. (ନ.ଭତ୍ର) ଅନପକାର,
ଆନୁକୁଳ, ଶ୍ୟାମାକାର୍ତ୍ତ, ଶୁର୍ବ୍ରୁ, ଅବିର,
(ବି) ବିରତିକର ନୁହେ, ଆନନ୍ଦ-
ନନକ, ଅପ୍ରତିକୁଳ, ରଷ୍ମୀ, ପ୍ରିୟ, ଅନବଜକତ,
ଅବରତ୍ରିକର, (ସ୍ଥି) ଅବିପ୍ରିୟା ।

ଅବିପ୍ରତ୍ୟ—ତି. ବି. (ଅ + ବି + ପ୍ର + ମୁ +
ମୁ.ତ) ସେ ଲାଖଦେଇ ଯାଏ ନାହିଁ,
ଅବିଭାବିତ, ବଜ, ସେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି-
ପାରେ ନାହିଁ (ବି) କାଣୀଷେତ୍ର, ଆନ-
ମଦୁର, କାନମୁଣ୍ଡା, (ସ୍ଥି) ଅବିପ୍ରତ୍ୟା ।

ଅଭିଭ୍ରତ, ଅବିନୟୁ, ଅବିଧ୍ୟାତ୍ମି, ଅବାଧରେ
ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ, ଆରରିତ, ଅନ୍ତପଦ୍ମତ,
ଅବିପର୍ଯ୍ୟ, ଅତୁଷ୍ଟିତ, ଯାହା ଜଳରେ
ପ୍ଲାବିତ ହୋଇନାହିଁ, ସେ କୌଣସି
ବୁଦ୍ଧିରୁ ପ୍ଲାବିତ ହୋଇ ନାହିଁ, ବଜା-
ଶୂନ୍ୟ, ପୁରୁଷରନାମବିପ୍ଲବ, (ସ୍ଥି) ଅବିପ୍ରତ୍ୟା

ଅବିପ୍ରତ୍ୟ—ତି. ବି. (ବିପଞ୍ଚ) ମେଷମେପର
ବ୍ୟୁ, ପଶମୀ କପଢା, କନ୍ତୁଲାଦି ।
ଅବିପଞ୍ଚ—ତି. ବି. (ଅ + ବିପଞ୍ଚ) ବିପଞ୍ଚ-
ହୋଇ ନ ଥିବା, ଏକଭବାପନ୍ଥ, ଭେଦ-
ରହିତ, ଯାହାକୁ ଏକାଧିକ ମାଳିକ
ଏକତ୍ର ଭୋଗକରନ୍ତି, ଇଜିମାଳି (ସ୍ଥି)
ଅବିଭାବକ ।

ଅବିଭାଗ—ତି. ବି. (ଅ + ବିଭାଗ) ବିଭାଗ-
ହୋଇ ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥା, ଇଜିମାଳି
ଅବସ୍ଥା ।

ଅବିଭାଗ—ବ. (ଅ + ବିଭାଗ) ବିଭାଗ-
ହୋଇ ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥା, ଇଜିମାଳି
ଅବସ୍ଥା ।

ଅବିଭାଗିତ—ତି. ବି. (ନ.ଭତ୍ର) ଅଲକ୍ଷିତ,
ଅବିଭାବିତ, ଅଭିନ୍ତିତ, ଯାହାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ-
କରିଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅବିଭାଜ୍ୟ—ତି. ବି. (ଅ + ବି + ଭାବ + ଯ)

ନ.ଭତ୍ର; ଅବିଭାବିତ, ଅବିଭାବିତ ।

ଅବିଭାବିତ—ତି. ବି. (ନ.ଭତ୍ର) ଅଲକ୍ଷିତ,
ଅବିଭାବିତ, ଅଭିନ୍ତିତ, ଯାହାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ-
କରିଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅବିଭାଜ୍ୟ—ତି. ବି. (ଅ + ବି + ଭାବ + ଯ)

ନ.ଭତ୍ର; ଯାହା ବିଭାଗଯୋଗ୍ୟ
ନୁହେ, ସ୍ଵର୍ଗ, ଯାହା ଭାଗକର ହୁଏନାହିଁ,
(ସ୍ଥି) ଅବିଭାଜ୍ୟ ।

ଅବିଭମ—ସୁ. ବ. (ନ.ଭତ୍ର) ଧୀରତା ।

ଅବିମ୍ବି—ତି. ବି. (ନ.ଭତ୍ର) ଯାହାର
ମିଶ୍ରଣ କରିବେଇ ନାହିଁ, ବିଶ୍ଵିତ,
ଶାର୍ଣ୍ଣି, ଭେଲମିଶା ନୁହେ (ସ୍ଥି)
ଅବିମ୍ବି ।

ଅବିମୁକ୍ତ—ତି. ବି. (ଅ + ବିମୁକ୍ତ)

ନ.ଭତ୍ର; ଯାହା ବିମୁକ୍ତ ହୋଇନାହିଁ,
ଅପରିଭାବିତ, ବଜ, ସେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି-
ପାରେ ନାହିଁ (ବି) କାଣୀଷେତ୍ର, ଆନ-
ମଦୁର, କାନମୁଣ୍ଡା, (ସ୍ଥି) ଅବିମୁକ୍ତା ।

ଅବିବେକ—ସୁ. ବ. (ନ.ତତ୍) ବିଶେଷ-
ଜ୍ଞାନର ଅଭିଜାନ, ଅବିବେଚନା ମୂର୍ଖତା,
ମୁଢ଼ତା, ଭ୍ରମ, ଅଜ୍ଞାନ, ବ୍ୟାକୁଳତା-
ଜନିତ ମୋହ, ଅରୁଣାମଣ୍ଡା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅବିବେକା (ବିଂ) ବିବେକରହୁଥି,
ବିବେଚନାଶ୍ରୀନ୍ୟ, ଅବିମୁଦ୍ରାକାଶ ।

ଅବିବେକିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବିବେକରହୁଥି,
ଅବିବେଚନା, ଅଜ୍ଞାତା, ମୁଢ଼ତା ।

ଅବିବେକ—ସୁ. ବି. (ଅ + ବିବେକ +
ଇନ୍) ବିବେକଶ୍ରୀନ୍ୟ, ଅବିମୁଦ୍ରା, ଶାସ୍ତ୍ରାଦି-
ଜ୍ଞାନଶ୍ରୀନ୍ୟ, ଚିନ୍ତାଶ୍ରୀନ୍ୟ, ଅରୁଣାମଣ୍ଡା, ଅଜ୍ଞା-
ତ୍ତ୍ଵା, ମୁଢ଼ି (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିବେକମା ।

ଅବିବେଚକ—ଶି. ବି. (ଅ + ବିବେଚକ)
ବିବେଚକ ନୁହେ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟାକର୍ତ୍ତବ୍ୟ-
ବିବେଚନାରହୁଥି, ବିମୁରଷ୍ଣନ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅବିବେଚକା ।

ଅବିବେଚନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ନ.ତତ୍) ବିବେ-
ଚନାଭାବ, ଅବିରଣା, ଅନ୍ୟାୟ-
ବିବେଚନା, ଅବିର ।

ଅବିବେଚନୟ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍)
ବିବେଚନାର ଅଯୋଗ୍ୟ ।

ଅବିବେଚିତ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅବ-
ିରୁଚି, ଅନାଲୋଚିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିବେଚିତା

ଅବିବେଚନ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅବିଶ୍ଵାସିଲ, ଅବିଗତ-
କାମ, ଯଥାକାମ ।

ଅବିଶ୍ଵାସ—ଶି. ବି. (ବ.ଶ.) ନିର୍ଭୀକ,
ନିଃସନ୍ଦେହ, ନିଃଶଙ୍କ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଶ୍ଵାସ ।

ଅବିଶ୍ଵାସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ନ.ତତ୍) ବିଶେଷ-
ଶଙ୍କାର ଅଭିବ, ଭୟଶ୍ରୀନ୍ୟତା, ନିର୍ଭୀ-
କତା, ବିଶ୍ଵାସ, (ବିଂ) ବିଶେଷଶଙ୍କା-
ରହୁଥି, ଅଭିଶଙ୍କିତ ।

ଅବିଶଙ୍କିତ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ବିଶେଷ-
ବୁପ ଶଙ୍କାରହୁଥି, ଯାହାର ଶଙ୍କା ଜନ୍ମେ
ନାହିଁ, ଅଶ୍ଵତ, ନିର୍ଭୀଦ, ଦୁର୍ବିବନ-
ରହୁଥି, ବିଶ୍ଵାସକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଶଙ୍କିତା ।

ଅବିଶ୍ରାସ—ସୁ. ବି. ଶମିତା, ବିଶ୍ରାସନେ
ଅଳୁଶଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଶ୍ରାସ ।

ଅବିଶୁଦ୍ଧ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ବିଶୁଦ୍ଧ,
କୁହେ, ମଳିନ, ପବତ୍ର ନୁହେ,
ଅଶ୍ଵାସୀୟ, ଆଶ୍ଵରବିରୁଦ୍ଧ(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଶୁଦ୍ଧ ।

ଅବିଶ୍ଵତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶୁଦ୍ଧର ବିପରୀତ,
ଦୋଷ ।

ଅବିଶେଷ—ସୁ. ବ. (ନ.ତତ୍) ଭେଦକ
ଧର୍ମର ଅଭିବ, ଅଭେଦ, ବିକ୍ର୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅବିଶେଷା, (ବିଂ) ବିଶେଷ, ବିରହୁତ,
ଅଭିନ୍ଦ ।

ଅବିଶେଷକ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ବିଶେଷ
ଅନ୍ତରିଜ୍, ଭେଦକଧୀଶନଭିଜ୍, ସୃଷ୍ଟି-
ଭାବର ଜନମ୍ବନ, ଯେ ମର୍ମକଥା ନ-
ଜାଣେ, ଯେ ବେଶ ଜାଣେ ନାହିଁ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଶେଷକା ।

ଅବିଶେଷିତ—ଶି. ବି. ଯାହାକୁ ଅନ୍ୟ-
ଠାରୁ, ବିଶେଷରୁପେ ଭେଦ କର ହୁଏ
ନାହିଁ ।

ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ—ଶି. ବି. ନ.ତତ୍; (ଅ + ବି
+ ଶ୍ରମ + ତ) ବିରମରହୁଥି, ସ୍ଵର୍ଗ,
ଅନବରତ, ଅଜ୍ସ୍ର, ଧାରାବହୁକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଶ୍ରାନ୍ତା ।

ଅବିଶ୍ରାମ—ସୁ. ବି. ବିଶ୍ରାମ,
ବିଶ୍ରାମରହୁଥି, ଅବିରତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅବିଶ୍ରାମା ।

ଅବିଶ୍ରୁତ—ଶି. ବି. (ଅ + ବିଶ୍ରୁତ) ବିଶ୍ୟାତ,
ନୁହେ, ଅପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

ଅବିଶ୍ରାସମୟ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ବିଶ୍ରାସ
କରଣାଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାଠାରେ ବିଶ୍ରାସ-
କରିଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅବିଶ୍ରସ୍ତ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ବିଶ୍ରାସର-
ଯୋଗ୍ୟଭାବନ, ଯାହାକୁ ବିଶ୍ରାସ କରା-
ଯାଇ ନ ପାରେ, ବିଶ୍ରାସପାତକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅବିଶ୍ରସ୍ତା ।

ଅବିଶ୍ରାସ—ସୁ. ବ. (ନ.ତତ୍) ବିଶ୍ରାସର,
ଅଭିବ, ଅପ୍ରତ୍ୟେ (ବିଂ) ବିଶ୍ରାସପାତକ,
ଅବିଶ୍ରସ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଶ୍ରାସା ।

ଅବିଶ୍ରାସା—ସୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଯେ
ବିଶ୍ରାସ କରେ ନାହିଁ, ଅପ୍ରତ୍ୟେଷ୍ଵରୀଳ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଶ୍ରାସିନ୍ମା ।

ଅବିଶ୍ରିଷ୍ଟ—ଶି. ବି. ବିଶ୍ରିଷ୍ଟ ନୁହେ, ପୁତ୍ର ।

ଅବିଷ—ସୁ. ବ. (ଅବ୍ + ଇଷ) ସମ୍ବୁଦ୍ଧ,
ରଜା, ଆକାଶ, ପ୍ରୀତିକାଶ, ବିଶ୍ରଣ୍ୟ,
ନିବିଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନଗା (ବିଂ) ରକ୍ଷକମାତ୍ର,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଷା ।

ଅବିଚକ—ଶି. ବି. ଅବଲମ୍ବନ, ଅଷ୍ଟସୁତ୍ର ।

ଅବିଷମ—ଶି. ବି. (ବ.ଶ.) ବିଷମ ନୁହେ,
ସମ, ଯେ ତି, ସ୍ଵର୍ଗବୋଧ, ସ୍ଵର୍ଗମ,
ଭୁଲ, ଅତ୍ରିଷମ, ଅତ୍ରିଷଶ, ସ୍ଵର୍ଗତ ।

ଅବିଷୟ—ଶି. ବି. (ଅ + ବିଷୟ) ବିଷୟ;
ବିଷୟାଶ୍ରୀତ, ଅଜ୍ଞାତ, ଅପ୍ରତ୍ୟାଧ୍ୟ,
ଜନ୍ମୟଜନ୍ମାନ, ବିଷୟବିରତ, ଅଗୋ-
ଚର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିଷୟା (ବ. ସୁଂ) ।

ଅପ୍ରକାଶ, ଅଦର୍ଶନ, ଅନୁଦୟ ।

ଅବିଷୟୀତୁତ—ସୁ. ବି. (ଅ + ବିଷୟ +
ଦୀ + ଭୁତ) ଯାହା ପୁଣେ ରହୁଷ୍ଵ-
ଗୋଚର ଥିଲ, ବିର୍ତ୍ତମାନ ନାହିଁ ।

ଅବିଷ୍ଵଦ୍ୟ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ସହ୍ୟ-
କରିବାକୁ ଅସମ୍ଭବ, ଅଗୋଚର,
ଅତିଧିରୁଣ, ପ୍ରକର, ଅସାଧ, ଦୁର୍ବିର୍ଷ,
(ଅବ୍ୟ) ସହ୍ୟ ନ କରି ।

ଅବିଷ୍ଵଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. ଆଶ୍ରମୀର ଅଭିବ,
(ବିଂ) ଆଲମ୍ବନ ଶ୍ରୀନ୍ୟ ।

ଅବିଷ୍ଵତ—ଶି. ବି. ଅତିଶ୍ଵେତ ଅଭିବ ।

ଅବିଷ୍ଵା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବିଷ + ଆ) ସୁଥିବା,
ସ୍ଵର୍ଗ, ନିବିଷାତ୍ମିତି, ନଗା ।

ଅବିଷୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବ + ବିଷ + ରି)
ନଗା, ପୁଥିବା, ସ୍ଵର୍ଗ ।

ଅବିଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗମନେଛୁ ।

ଅବିଷ୍ଵ—ଶି. ବି. ରକ୍ଷାକରିବାର ଇଷ୍ଟା-
ଶଳ, ପାଳନକାମ ।

ଅବିସ—କୁ. ବ. ରକ୍ଷଣ, ଗତ ।

ଅବିଷବାଦ—ସୁ. ବ. (ନ.ତତ୍) ପ୍ରମାଣର
ଅନୁସରଣଭାବ, ଯଥାର୍ଥବିଷୟାର୍ଥକ,
ଅବିଷ୍ଟା, ଅବିବାଦ, ଅବିରେଧ,
ପରିପାଳନ, ମଳନ ।

ଅବିସମ୍ବାଦ—ସୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ପ୍ରମାଣ-
ନୁଯାୟ, ଯଥାର୍ଥବାଦ, ସଫଳପଦାର୍ଥ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବିସବାଦିନ ।

ଅବସ୍ଥାଧିତ—ଶ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅବସ୍ଥାରେ ହେତୁ, ଯଦ୍ବୀରେ ମତରେବ ନାହିଁ, ଅପ୍ରତ୍ୟେକେ ଅବସ୍ଥାଧିତ ।

ଅବସ୍ଥା—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅଭ୍ୟାସୀ, ଅବର୍ଜନଶୀଳ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବସରୀଣି (ବି) ଯେଉଁ ଲୁର ପ୍ରାତେ ନାହିଁ, ଅବସର-ଲୁର, ଲଗ୍ନାଲୁର ।

ଅବସାର—ବି. ପ୍ରଭାମୟ, ସୁଧାର, ଅମ୍ବକ୍ଷେତ୍ର ।

ଅବସ୍ତ୍ରୋତ୍—କୁ. ବ. ମେଣ୍ଡୀଗୁର୍ଧ, ମେଣ୍ଡୀରି । [ବିଶେଷ ।

ଅବସ୍ତଳ—କୁ. ବ. ମହାଭରତୋକ୍ତ ଗ୍ରାମ-ଅବସ୍ତଳ—ଶ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅଷ୍ଟ, (ବାକ୍) ଅଷ୍ଟୁଟ, ଅବ୍ୟକ୍ତ, ଜନ୍ମତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବସ୍ତା (ବି) ଅବସ୍ତାକାଳ୍ୟ ।

ଅବସୁରଣ—କୁ. ବ. ବିମୁରଣର ଅଭାବ, ସୁରଣ ।

ଅବସୁଚ—ଶ. ବି. ବିପୁଳ ନୁହେ ।

ଅବହୁତ—ଶ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅପ୍ରତ୍ୟେକ, ଅନବାରିତ, ଅବଛିନ୍ନ ।

ଅବହାତା—ଶ. ପୁ. ବି. ଅବହାତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବହାତୀ ।

ଅବହୁତ—ଶ. ବି. (ଅବ + ଧା + ତ) ନଷ୍ଟିକ, ଅକୃତ, ମେଘର ହିତକର, (ଶୁଆଁ), ଅନୁଚିତ, ଅସଙ୍ଗତ, ବେଆରନ, ବିଧବୀକୁଳ, ଅକ୍ରେଧ, ଅନ୍ୟାୟ, ଅକ୍ରମ୍ଭୀୟ, ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବହତା ।

ଅବକୁତ—ଶ. ବି. ଅହଂସ, ହଂସାର ଅସୋଗ୍ୟ, ଯାହାକୁ ହଂସ କରନ୍ତି-ନାହିଁ । [ସ୍ଵପ୍ନ ।

ଅବହୁଳ—ଶ. ବି. ବ୍ୟାକୁଳ ନୁହେ, ଅବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବ + ର + ଭ) ରଜ-ସ୍ତଳା ସ୍ତ୍ରୀ, ରହମଣ ସ୍ତ୍ରୀ, ପ୍ରାଣୀ, ମେଣ୍ଡୀ ।

ଅବକଣ—ପୁ. ବ. ପ୍ରକାଶର ଅଭାବ, (ବି) ପ୍ରକାଶଶୂନ୍ୟ ।

ଅବକଣ—କୁ. ବ. (ନ.ତତ୍) ଦର୍ଶନର ଅଭାବ (ବି) ଦର୍ଶନଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଭାବିତା ।

ଅବକଣିତ—ଶ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଯାହା ଦୃଷ୍ଟ ନୁହେ; ଅବକଣିତ; (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବକଣିତା, (ବି) ବାକଣାଭାବ, ଦର୍ଶନାଭାବ ।

ଅବକଣ—ପୁ. ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ତରଙ୍ଗ ନୁହେ, ଶ୍ରେଣୀନୁହେ, ଅବନାଶଭିନ୍ନ, ସୁଖ ନୁହେ, ଅନଳପ୍ର, ନରକବିଶେଷ (ବି) ତରଙ୍ଗ-ଶୂନ୍ୟ, (ଜଳାଶ୍ୟ) ।

ଅବକଳ—ଶ. ବ. ବାଜଶୂନ୍ୟ ପଳାଦି, କବଳୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଦ୍ରାକ୍ଷା (ବି) ବାଜର ଅନାଧାୟକ, ଅପ୍ରଶ୍ରୟ, ଅକ୍ରେଷ୍ଟାଦନର ଅସୋଗ୍ୟ, ଶୁନସ୍ତଳ, କାରଣଶୂନ୍ୟ, ନିର୍ମଳ, ଯୋଗଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟତ୍ର ଚିହ୍ନିତି-ନିବାରଣ ।

ଅବକଳକ—ଶ. ବି. ବ. ବ. ବ୍ୟାକାର ମଞ୍ଜି ନାହିଁ, ଅଣପୁରୁଷା, ମୁଲକାରଣେନା । [ଲଜ୍ଜା ।

ଅବକଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅବକଳ + ଆ) ଦ୍ରାକ୍ଷା-ଅଭାତ—କୁ. ବ. ଅନୁମାନ ।

ଅବର—ଶ. ବି. (ବ. ବ୍ୟା) ବାର ନୁହେ, କଳବାନ ନୁହେ, ପୁତ୍ରାଦଶଶୂନ୍ୟ, ଅନାଥ, ସ୍ତରୁ, ଦୁଷ୍କଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶ୍ରା ।

ଅବରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବାର + ଆ) ନ.ତତ୍; ପତିପୁତ୍ରଶାନା, ଅନାଥା, ଅପ୍ରାହ୍ୟା ।

ଅବରେତି—ବି. (ଅ + ବାରେତିତ) ଯେଉଁ କର୍ମକରିବା ବାରପକ୍ଷରେ ଅଶୋ-ଭଜୟ । [କରେ ।

ଅବୁ—ଶ. ବି. ଯେ ଦିଅଦ୍ଵାରା ଉପରି-ଅବୁଝା—ପୁ. ବି. ଯେ ଦୂରେ ନାହିଁ, ଯେ ବିବେନା କରେ ନାହିଁ, ଅବି-ବେକ, ନିଷେଧ, ଅବୋଧ ।

ଅବୁଝାମଣା—ଶ. ବ. (ଅ + ବୁଝାମଣା) ଅବୁର, ଅନ୍ୟାୟବୁଝର, ଜନ୍ମଶୋର ।

ଅବୁତୁ—ପିତା ମାତା ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଏହରୂପେ ପଢାନ୍ତି, ଏହି ପଦ ସଂଘୁତ ଶୋକ ପ୍ରଥମ ପାଦରୁ ଅପରଂଶ ।

“ଅବୁତେବୋ ରିଜ୍‌ସ୍ଟା ଶିକ୍ଷାତ” ଇତ୍ୟାଦି ।

ଅବୁଥୁ—ଶ. ବି. ଜଡ଼ବତ୍, ନିଷେଷ, ଆଭ୍ୟାସ ।

ଅବୁକ—ଅବୁବେକକ, ଅବସିକ, ଅବୋଧ, ଅସାନ୍ୟ, ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ଅଜ୍ଞତ ।

ଅବୁକ—ଶ. ବି. ଆବରକ ନୁହେ, ମୁଗ-ଭିନ୍ନ, ଆବରକଶୂନ୍ୟ, ମୁଗଶୂନ୍ୟାନ, ହଂସକରହିତ ।

ଅବୁତ୍—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଜୀବତ, ଅଗଟିତ, ଅପ୍ରତ୍ୟେକହିତ, ଗତରହିତ ।

ଅବୁତ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରିତିର ଅଭବ, ଜୀବିକାର ଅଭବ, ବିବରଣ ଅଭବ (ବି) ବୃତ୍ତିଶାନ, ପ୍ରିତିଶାନ ।

ଅବୁତ୍ରିକ—ଶ. ବି. ବ. ବ୍ୟା, (ଅ + ବୁତ୍ରିକ) ମାବିକାଶନ, ବେକାର, ଯେଉଁ ଦେଶରେ ଜୀବକା ଯୁଟେ ନାହିଁ ।

ଅବୁକ—ପୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ବୃକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତ ନୁହେ, ଅପ୍ରାଚୀନ, ଅପ୍ରାଚୀନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବୁକା ।

ଅବୁକିକ—କୁ. ବ. (ବ. ବ୍ୟା) ବୃକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତ ମୁଲଧଳ, ବିନା ସୁଧ ଟଙ୍କା, (ବି) ଯାହାର ବୁକି ନାହିଁ ।

ଅବୁକ—ଶ. ବି. ବୃକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତ, ଅବର୍ଜକ, ହୁକା ହୋଇ ନ ଥିବା ।

ଅବୁନ୍—ଶ. ବି. ବ. ବ୍ୟା; (ଅ + ବୁନ୍) ଯେଉଁ କଳ ବା ମୁଖ୍ୟ ଦିର ତେମେନଥାଏ ।

ଅବୁଷ୍ଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ନ.ତତ୍) ବୃକ୍ଷର ଅଭବ, ଅନାବୁଷ୍ଟି, ମରୁତ୍ତ, (ପୁ. ବ) ବୃକ୍ଷଶୂନ୍ୟ, ମେଘ ।

ଅବୁଷ୍ଟିକ—ଶ. ବି. ବ. ବ୍ୟା; (ଅ + ବୁଷ୍ଟି + କ) ଯେଉଁ ଶାନ ବା ଦେଶରେ ବର୍ଷା ଦୂର ନାହିଁ, ବର୍ଷାରହୁ ଛଢା ଅନ୍ୟ (ରହୁ) ।

ଅବୁଷ୍ଟିରମ୍ବ—ପୁ. ବ. ନିବତ୍ ମେଘ, ଯେଉଁ ମେଘରୁ ଅଭବେଶରେ ବୃକ୍ଷ ଦୂର ନାହିଁ ।

ଅବୁତ୍ରତ—ଶ. ବି. କୁତ୍, ବଢ଼ ନୁହେ, ଗ୍ରେଟ ।

ଅବେଳକ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟକ୍ତ, ଅଷ୍ଟୁଟ ।
 ଅବେଳକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ରଷ୍ମୀ + କ.
 ଅକ) ଦର୍ଶକ, ପର୍ମାଲୋଚକ, ପର୍ମା-
 ଲକ, ଆସୁବ୍ୟସ୍ଥାଦର ଅଗ୍ରଷ ।
 ଅବେଳଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ରଷ୍ମୀ + ଭ.
 ଅନ) ଦର୍ଶକ, ପର୍ମାଲୋଚନ, ଅବଧାନ,
 ପ୍ରତିକାରଣ, ବିଶ୍ଵର, ମନୋଯୋଗ,
 ପ୍ରଜାପା, ପାଳନ ।
 ଅବେଳଣୀୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ରଷ୍ମୀ
 ମୀ. ଅମୟ) ଦର୍ଶନୀୟ, ଆଲୋଚନୀୟ,
 ରଷ୍ମଣୀୟ ।
 ଅବେଳମାଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ରଷ୍ମୀ +
 କ. ଅନ) ନିଃମମାଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବେଳ-
 ମାଣ ।
 ଅବେଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ରଷ୍ମୀ + ଭ.
 ଆ) ଅବଧାନ, ଦର୍ଶନ, ପର୍ମାଲୋଚନ,
 ଅବେଳଣ ।
 ଅବେଳିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ରଷ୍ମୀ +
 ମୀ. ତ) ଦୃଷ୍ଟ, ପର୍ମାଲୋଚତ, ଆଲୋଚତ,
 ପାଳିତ, ଅବଲୋକିତ ।
 ଅବେଳିତ—ପୁଅ. ବି. (ଅବ + ରଷ୍ମୀ +
 ତ) ଦର୍ଶକ, ପର୍ମାଲୋଚକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବେ-
 ଲିତ୍ରୀ ।
 ଅବେଳୀ—ପୁଅ. ବି. (ଅବ + ରଷ୍ମୀ + କ.
 ଇନ) ଅବେଳକ, ପର୍ମାଲୋଚନାଶ,
 ଭର୍ତ୍ତାବଧାରକ, ପର୍ମାକାଶ, ଭଦ୍ର-
 କଲ୍ପବାଲୀ, ଅନାହିଁତବା ।
 ଅବେଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ରଷ୍ମୀ + ମୀ.
 ଯ) ଦୃଷ୍ଟ, ପର୍ମାଲୋଚନୀୟ, ପାଳମୟ,
 ଅବେଦ୍ୟ, ଦର୍ଶନୀୟ, (ଅବ୍ୟ) ଦେଖି,
 ବିବେଳନାକରି ।
 ଅବେଳୀ—ଶ୍ରୀ. (ଅ + ବେଳୀ) ବ. ସ୍ତ୍ରୀ;
 ଯାହାର କେଣ ବେଳୀ ଆକାରରେ
 ବନ୍ଧାହୋଇନାହିଁ, ଏକତ୍ର ମିଳିତହୋଇ
 ବଢ଼ି ନ ଥିବା (ନଦୀ ସମ୍ମହି) ।
 ଅବେଳୀବକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ବେଳୀ-
 ବନ୍ଧା ହୋଇ ନଥିବା (କେଣ) ଅଲ୍ଲାଙ୍ଗ
 ମିଳ ।

ଅବେଶ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ୍ର. ଅବ୍ୟୁନ୍ତ) ଅବୁନ୍ତ
 (ଫଳ ବା ଫଳ), ବେଶ୍ଟି ନଥିବା ।
 ଅବେଦନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ବେଦନା-
 ଶୂଳ, (କୀ. ବି) ବେଦନାର ଅଶ୍ଵନ,
 ଅପରିଜନ ।
 ଅବେଦନାଙ୍କ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବେଦନାନରୁଙ୍କ,
 ଯାହାକୁ ବେଦନା ଜଣା ନାହିଁ ।
 ଅବେଦନୀୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅଞ୍ଜେୟ,
 ଗୁପ୍ତ, ଦୁଷ୍ଟୋଧ୍ୟ ଅନନ୍ତଭବମୟ,
 ଅପ୍ରାୟ, ପଦ୍ମପୂନର ଅଗୋଧ୍ୟ ।
 ଅବେଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜ୍ଞାନାଭବ, ପରିଷ୍ଠାତ
 ଭୂମି ନୁହେ ।
 ଅବେଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅଞ୍ଜେୟ,
 ଯାହା ଜାଣିପାର ଦୃଷ୍ଟନାହିଁ, ଅଲଭ୍ୟ,
 ଅଜ୍ଞାତବ୍ୟ, ଅନବଗମ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବବାହ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବେଦ୍ୟା (ପୁଅ) ଗୋବନ୍ଧ, ବାହୁଶ ।
 ଅବୋଧ—ବି. (ଅ + ବିଧ୍ୟ + ମୀ. ଯ) ବିଦ୍ୟ-
 ହେବାର ଅଯୋଧ୍ୟ (ଜ୍ୟୋତିଷ)
 ବିବାହର ନିଷେଧକ ।
 ଅବେଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ସୀମାରହୁତ,
 ନିର୍ମୟାଦ, ଅସମ୍ବିକ, ଉଚ୍ଛବୀନ୍ୟ (ବ.
 ପୁଅ) ଅପଦ୍ରବ, ଅପଲାପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବେଳା ।
 (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ଗୁରାକର୍ତ୍ତ୍ରୀ, କଟାଗୁଆ, ଅପ୍ର-
 ଶ୍ରୀ କାଳ ।
 ଅବେଳା—ଗ୍ରା. ସେ ସମୟରେ କୌଣସି
 ବିଶେଷ କର୍ମ କରି ଦୃଷ୍ଟନାହିଁ, ଅସମ୍ଯ,
 ଅପ୍ରକୃତ କେଳ ।
 ଅବେପାର—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ୍ର. ଅବ୍ୟାପାର)
 ଅବ୍ୟାପାର ।
 ଅବେପାଶ—ଗ୍ରା. ବି. (ଅ + ବଣପାଶ)
 ବଣିଜ୍ୟ ବା ବ୍ୟବସାୟରେ ଅନର୍ଜି ।
 ଅବେପର—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ୍ର + ଅବ୍ୟବହାର)
 ମନ୍ଦବ୍ୟବହାର, ବ୍ୟବହାରର ଅଶ୍ଵବ,
 ଅଭଦ ଆରଣ୍ୟ (ବି) ଅବ୍ୟବହୃତ,
 ଅନୁଚିତ ।
 ଅବେପାଶ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ୍ର. ଅବ୍ୟବହାର)
 ଅବେପାଶ, ଅବେପାଶ, ମନ୍ଦବ୍ୟବହାର
 ଅବେଶ—ଡ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ଯଳ + ତ)
 ନାଶିତ, ବେଶ୍ଟିନରହୁତ ।

ଅବେତନିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନ. ତତ୍; (ଅ +
 ବେତନ + ଇକ) ସେ ବେତନଭେଗୀ
 ନୁହେ, ବିନାବେତନରେ କର୍ମବ୍ୟବ,
 ମାଗଣୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବେତନକା ।
 ଅବେଦ୍ୟ—ପୁଅ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅପକୃତ୍
 ବେଦ୍ୟ, ଅଶ୍ରିତ ଚକସ୍ତକ, ଅପତ୍
 ଚକସ୍ତକ ।
 ଅବେଧ—ଶ୍ରୀ. ନ. ତତ୍; (ଅ + ବିଧ
 + ଅ) ଯାହା ବିଧରେ ନାହିଁ, ନିଷିଦ୍ଧ,
 ଅସଂଗତ, ଅଯୋଗ୍ରୂହ, ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟ,
 ବେଆଇନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବେଧୀ ।
 ଅବେଧଜନତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅବେଧ +
 ଜନତା) କମାଉଇବାଟୁ, ବିଧନରେଖ-
 କାର୍ଯ୍ୟପୂର୍ବ, ଦଳବକଲେକ ।
 ଅବେଧପ୍ରେସ—ବି. (କ. ଧା) ବିବାହବିନା
 ସ୍ତ୍ରୀପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରେସ ।
 ଅବେଧସନ୍ତାନ—ପୁଅ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ
 ସନ୍ତ୍ରାନ ବିବାହର ଦର୍ଶଣାତ୍ମାରୁ ଉପ୍ରମାଦ
 ନୁହେ, ଜାଗରିଷନ୍ତାନ ।
 ଅବେଧବ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ପତରହୁତାଭବ,
 ସଧାବାଦିଷ୍ଟ ।
 ଅବେମତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ବିମତ + ଭ.
 ଯ) ମତଭେଦାଭବ, ବୀକାମତ ।
 ଅବେମତ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଧାର୍ଷାୟାଗ, ସନ୍ତ୍ର-
 କର୍ତ୍ତ୍ର, (ବି) ସଲଜ୍ଜତ୍ରୁତ୍ୟ, ଲଜ୍ଜାବିଶ୍ଵି ।
 ଅବେର—କ୍ଲୀ. ବି. ବିବେଧାଭବ, (ବି)
 ବିବେଧାନ୍ୟ, ଯୁଧ୍ୟିର ।
 ଅବେରାଗ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ବିଷୟାଭିଲାଷ ।
 ଅବେଲିକଣ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଭେଦକ ଧର୍ମର
 ଅଭବବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଅଭନ୍ତି ।
 ଅବେରାକ୍ଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅବ + ଭକ୍ଷ + ଅନ)
 ବଜ୍ରା ହାତରେ ଜଳଥେକରୁପ ବୈଧ-
 କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଅବେଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅବ + ଭନ + କ.
 ଅ) ଅବଲୋକନ, ଓଦାହେବା, ସନ୍ତ୍ର-
 ସନ୍ତ୍ରାନ ହେବା । [ପାଶ ଦେଖ ।
 ଅବେଦେବ—ଅବ୍ୟ. ଦେବତାର ପତ୍ର-
 ଅବୋଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ବୋଧସ୍ଵରକ,
 ମୂର୍ଖ, ଅଜନ (ପୁଅ. ବି.) ନ. ତତ୍; ଜ୍ଞାନାଭବ
 ବୋଧସ୍ଵରକା ।

ଅବୋଧଗମ୍ୟ—ହି. କି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅବୋଧ,
ଦୁଷ୍ଟୋଧ, ବୋଧାଶ୍ରତ, ଜ୍ଞାନର ଅଗମ୍ୟ,
(ସ୍ଥି) ଅବୋଧଗମ୍ୟ ।

ଅବୋଧନୀୟ—ଶି. ବି. (ଅ + ବୋଧନୀୟ)
ଅବୋଧ (ଦେଖ) ।

ଅବୋଧ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅବୋଧ-
ଗମ୍ୟ, ଦୁଷ୍ଟୋଧ୍ୟ, ବୋଧାଶ୍ରତ, (ସ୍ଥି)
ଅବୋଧ ।

ଅବୋଲକଗ୍ର—ଗ୍ର. ସୁ. ବି. ଯେଉଁ ଲେକ
ଆଦେଶ ପାଲେନାହିଁ, ଅମନିଆଁ,
ଆଦେଶ ଲାଗନକାଶ, (ସ୍ଥି) ଅବୋଲ-
କଶ ।

ଅବୋପ—ସୁ. ବି. (ଅବ + ଉଷ୍ଣ + ଅ)
ଉଷ୍ଣାନ, ତାତିଲାଶ୍ରତ, (ବି.) ଉଷ୍ଣାନର
ହୃତକର ବସ୍ତୁ, ଘୃତାଦି ।

ଅବ—ସୁ. ବି. (ଅବ + ଦ) ବିଷର,
ମେଘ, ପରତବିଶେଷ, ବର୍ଷ, ପରତ,
ସ୍ଵପ୍ନକ, ମୁଥା ।

ଅବପ—ସୁ. ବି. ବସ୍ତୁର୍ବ୍ୟପ, ବର୍ଷାଧ୍ୟପତି ।
ଅବ୍ୟ—ଶି. ବି. ମେଷର ଶମାରଳାତ ଲୋମାଦି,
ମେଷଲୋମ, (ଗ୍ର. ବି.) ଘୃଣା ।

ଅବ୍ୟକବ୍ୟ—ଗ୍ର. ବି. ଆରୁକାରୁ, ଶତ୍ର,
ଶମତା, ପରବମ, ରତ୍ନତଃ ଚଳିବାର
ଶତ୍ର ।

ଅବ୍ୟକ୍ତ—ସୁ. ବି. (ଅ + ବି + ଅଞ୍ଜି + ତ)
ବିଷ୍ଣୁ, ଶିବ, କନ୍ଦର୍ମ, ମୂର୍ଖବ୍ୟକ୍ତ, ସଙ୍କ-
କାରଣର ପ୍ରଧାନ ଆସା, (କୀ. ବି.) ବସ୍ତୁ,
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଶାର, (ସ୍ଥି. ବି.) ପୁଷ୍ପତି ଅବସ୍ଥା, ଗନ୍ଧ-
ପ୍ରଭୁତିର କାରଣ (ବି) ଅପ୍ରକ୍ଷତ, ବମ୍ପାତ୍ର,
ମୂର୍ଖ, ପ୍ରକୃତ, ଆସା, ଅତୁଶ୍ୟ, ବ୍ୟକ୍ତହାନ
ଅବ୍ୟକ୍ତିଯୁ—ସ୍ଥି. ବି. (କ. ଧ.) ଶକରଣିତ
ସମ୍ମନ୍ୟ ଗନ୍ତୋ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତପଦ—ବି. (ବ. ଶି.) ଯାହା
ବାହାରକୁ ଶୁଣାଯାଏନ୍ତି, ଯାହା ଧୂନ-
ବୁପେ ପ୍ରକାଶିତ ହୃଦ ନାହିଁ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତପୁଷ୍ପକ—ଶି. ବି. (ବ. ଶି.) ଯେଉଁ
ଗଛରେ ଫୁଲ ଫୁଟିବାର ଦେଖାଯାଏ
ନାହିଁ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ—ସୁ. ସ୍ଥି. ବି. (ବ. ଶି.)
ଯାହାର ମାର୍ଗ ବା ଗତି ପ୍ରକ୍ରିଯା ଅଟେ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତମୂଳପ୍ରଭବ—ସୁ. ବି. ସମ୍ପାଦନବ୍ୟକ୍ତ
ଅବ୍ୟକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ—ସୁ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟକ୍ତ +
ବାଗ) ଉପର ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଅରୁଣବର୍ଣ୍ଣ,
ସନ୍ଦ୍ୟାସୀ, ରାଣୀ, (ବି.) ଅରୁଣବର୍ଣ୍ଣବିଶିଷ୍ଟ,
ଅଭିଲାଷ (ସ୍ଥି) ଅବ୍ୟକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତରଣୀ—ସୁ. ବି. ଅଜ୍ଞତରଣୀ, ଯେଉଁ
ରଣୀ ସନ୍ଦ୍ୟାଦ୍ଵାରା ଅବ୍ୟକ୍ତ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତଲକ୍ଷଣ—ସୁ. ବି. (ବ. ଶି.) ମହାଦେବ,
ଶିବ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତଲଙ୍ଘନ—କୀ. ବି. ସାଙ୍ଗ୍ୟମତପତ୍ରିକ
ମହାଭାବାଦ (ବି) ଅବ୍ୟକ୍ତ ଚିତ୍ରବେଗାଦି,
ବୃପ୍ରାଣମରିଷିଷ୍ଟ ସନ୍ଦ୍ୟାସୀ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତଶକ୍ତି—ବି. ଜୀବ ବା ଜୀବରେ ଯେଉଁ
ଶକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ଯାହା
ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତଶର୍ଷ—ବି. (ବ. ଶି.) ଯେଉଁ
ଜୀବମନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଷଷ୍ଠୀପେ ବାରି-
ହୃନୋଦ୍ଧାରୀ (ଶାମୁକା) ।

ଅବ୍ୟକ୍ତି—ଶି. ବି. (ବ. ଶି.) ପୁଣ୍ଣିଜ,
ସୁନିମିତ, ଅନବଦ୍ୟ, ବାକ୍ତ, ପରହାସ-
ବିଶ୍ଵାନ (ସ୍ଥି) ଅବ୍ୟକ୍ତା (ବି) ବାଇଚିକଂ,
ଶୁକରିମ୍ବୁ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତା—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଶାନ୍ତ,
ଅନାକୁଳ, ଉଦାସୀନ, ଅବ୍ୟାପୁତ,
ଅବପଦ, ଅଭିନବଶ୍ରତ, ଅନୁଦବିଶ୍ଵା, ସୁଦି
ଦେବକ (ସ୍ଥି) ଅବ୍ୟକ୍ତା (ବି) ଅବ୍ୟକ୍ତତା ।

ଅବ୍ୟକ୍ତା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅବ୍ୟକ୍ତ + ଆ)
ଅବ୍ୟକ୍ତର ସ୍ଥାନିକ (ବି) ବାଇଚିକ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତାଙ୍ଗ—ସୁ. ବି. (ବ. ଶି.) ଅବ-
କଳାଙ୍ଗ, ପୁଣ୍ଣି ଜ, ସମ୍ମୁଖୀନିଷ୍ଠା (ସ୍ଥି)
ଅବ୍ୟକ୍ତାଙ୍ଗ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତନ—ସୁ. ବି. ଶୃଙ୍ଗଶବ୍ଦ ପଶୁ (ବି)
ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତର ବା ପ୍ରାଣୀର ଲିଙ୍ଗ ବା
ଯୌବନଜୀପକ ଚିତ୍ରାଦି ନାହିଁ,
ଶେଷତା, ମାଖୁନା, ଚିତ୍ରଶୂନ୍ୟ, ଉପ-
କରଣଶୂନ୍ୟ, ଲକ୍ଷଣଶୂନ୍ୟ, ସୁଲକ୍ଷଣ-
ଶୂନ୍ୟ, ବ୍ୟକ୍ତନବ୍ୟକ୍ତନ୍ୟ, ଅବ୍ୟକ୍ତ ।

ଅବ୍ୟନ୍ୟ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅ + ବି + ଅଣ୍ଜ + ଆ)
ଶୂକରିମ୍ବୁ, ବାଇଚିକ ।

ଅବ୍ୟତକର—ସୁ. ବି. ସପର୍ବାତବ,
(ବି) ସପର୍ବାତନ୍ୟ ।

ଅବ୍ୟତକ୍ଷର୍ଣ୍ଣ—ଶି. ବି. (ଅ + ବି + ଅତ
+ କୁ. ତ) ଅଷ୍ଟକାଣ୍ଡ, ଅମିତ୍ରିତ, ପୃଥିକ ।

ଅବ୍ୟତା—ସ୍ଥି. ବି. ସପର୍ବାତର ସହିତ
ଯେଉଁ ସ୍ଥା ପତି ନିକଟକୁ ଯାଏନାହିଁ ।
ଅବ୍ୟଥ—ସୁ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟଥ) ସର୍ପ,
(ବି) ବ୍ୟଥାଶୂନ୍ୟ, ନିର୍ଭୟେ, ସକରୁଣ,
ସଦୟ (ସ୍ଥି) ଅବ୍ୟଥା, ସ୍ଥି. ହରତ୍ତା,
ଶୁଣ୍ଣୀ ପଦ୍ମବ୍ୟଗୀ ବୃକ୍ଷ ।

ଅବ୍ୟଥୟ—ସୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଗୋଡ଼ା ।

ଅବ୍ୟଥା—ସ୍ଥି. ବି. ବ୍ୟଥାର ଅଭବ,
ଦୂଢ଼ତା, ପ୍ଲପଥ, ଗୁରୁବିଶେଷ, ଶୁଣ୍ଣୀ,
ହରତ୍ତା, ପଦ୍ମବ୍ୟଗୀ ବୃକ୍ଷ ।

ଅବ୍ୟଥ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅ + ବ୍ୟଥ + ଲ)
ବ୍ୟଥାଶୂନ୍ୟ, ଦୁଃଖଗ୍ରହୀନ୍ୟ ।

ଅବ୍ୟଥ୍ୟପ—ସୁ. ସ୍ଥି. (ଅ + ବ୍ୟଥ + ଲକ୍)
ଲକ୍ଷ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସମୁଦ୍ର, (ସ୍ଥି) ଅବ୍ୟଥ୍ୟା,
ମୁଥିବା, ରାଣୀ ।

ଅବ୍ୟଥ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟଥା + ଲକ୍)
ନିର୍ଭୟେ, ବ୍ୟଥାଶୂନ୍ୟ, ଯେ ଅନ୍ୟକୁ
ବ୍ୟଥା ନ ଦିଏ (ସ୍ଥି) ଅବ୍ୟଥମା ।

ଅବ୍ୟଥ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅ + ବ୍ୟଥ + କ,
ଯ) ବ୍ୟଥାଶୂନ୍ୟ, ଯେ ଦୁଃଖିତ ନୁହେ,
ଯେ ବ୍ୟଥା ଦିଏ ନାହିଁ ।

ଅବ୍ୟପଦେଶ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ଯାହା
ଆଦେଶ କରାହେ ରଜନାହିଁ, ଯାହା କୁହା-
ହୋଇନାହିଁ, ଅନନ୍ତାର୍ଥ । [ପେନ୍]

ଅବ୍ୟପେଶ—ଶି. ବି. (ବ. ଶି.) ଅନ-
ଅବ୍ୟପେଶ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅ + ବି +
ଅପେଶ) ବେଶାତିର, ଅନବଧାନ,
ଏକପଦ ସଜରେ ଅଭି ଏକ ପଦର
ବିଶେଷ ରୂପସ୍ଥିତର ଅଭାବ (ବି. ବି.)
ଅପେଶାଶୂନ୍ୟ ।

ଅବ୍ୟପେତ—ବି. (ଅ + ବି + ଅପେତ)
ଅଭିନ୍ଦନ, ଅବିନ୍ଦନ, ସଲଗ୍ନ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତି—(ଅବ୍ୟବହାର ଶବ୍ଦ) ଅପ-
ବ୍ୟବହାର । [ଶ୍ଵର୍ଣ୍ଣହେତୁ ।]
ଅବ୍ୟକ୍ତିରବତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବ୍ୟକ୍ତିରବ-
ଅବ୍ୟକ୍ତିର—ପୁ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟକ୍ତିର)
ବ୍ୟକ୍ତିରବତ ଅଭାବ, ଅନ୍ୟଥାର ଅଭାବ,
ନୈସ୍ତବଚାର୍ଯ୍ୟ, ଅଭିଭେଦ, ସ୍ଥିରତା,
ଅବଧା, ଅନାୟାସ, ଅଲ୍ଲାନ ।
ଅବ୍ୟକ୍ତିରବାଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଭିଷ୍ଠା-
ବାଣୀ ଅଯଥାବରଣରହିତ, ଏକନଷ୍ଟ,
ପରପୂର୍ବାନୁବଳା, ଅକୁଳଟା ।
ଅବ୍ୟକ୍ତିରବାଧା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବାଧା-
ଶିଖ୍ୟ, ଅପ୍ରତିବନ୍ଧକ ।
ଅବ୍ୟକ୍ତିରବସ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେ
କୌଣସି ମତେ ଅସ୍ତ୍ରପଥ ଅବଳମ୍ବନ
କରେନାହିଁ, ଅପରବତ୍ତିନାଲ୍, ସ୍ଥିର,
ନିଜ୍ୟ, ସ୍ଥାୟୀ, ଦୃଢ଼, ବ୍ୟକ୍ତିରବହୁତ
ସାଧୁ, ଏକନଷ୍ଟ, ଅବିଚଳ, ଧାର୍ମିକ (ଶ୍ରୀ)
ଅବ୍ୟକ୍ତିରବୁଣୀ ।
ଅବ୍ୟକ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. ବ. ଶ୍ରୀ (ଅ + ବି + ଇ +
ଅ) ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ଉନିଜଙ୍ଗ, ସମସ୍ତ ବିଭାଗ,
ସମସ୍ତ ବଚନରେ ଏକରୂପ, ସମସ୍ତ ବିଭା-
ଗ୍ରିରେ ସମସ୍ତ ବଚନରେ ସମସ୍ତ
ଲିଙ୍ଗରେ ଏକରୂପ । ଶବ୍ଦବୁଦ୍ଧିଧର୍ମ
ବିଶେଷ, ବ୍ୟକ୍ତି ।
ଅବ୍ୟକ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. ଅବ୍ୟକ୍ତିର ସ୍ଥାନଙ୍ଗ,
(ବି) ଦୂର୍ଗା ।
ଅବ୍ୟକ୍ତିଯା—ପୁ. ବି. ଅବ୍ୟକ୍ତିର ଭାବ,
ଯାହାର ବନାଣୀ ନାହିଁ, ପରମେଶ୍ୱର,
ପରମାସ୍ତ୍ରଭୂତ ।
ଅବ୍ୟକ୍ତି—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ୟକ୍ତି-
ରହୁତ, ମିତବ୍ୟକ୍ତି, ଅରେଚୀ, କୃପଣ,
(ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟକ୍ତି ।
ଅବ୍ୟକ୍ତି—ପୁ. ବି. (ଅବ୍ୟକ୍ତି +
ଭୁ + ଭୁ, ଅ) ବ୍ୟାକରଣସ୍ଥିତ ସମାଧ-
ବିଶେଷ, ବ୍ୟକ୍ତ ନ କରିବା ଅବସ୍ଥା,
ନିର୍ଭବନତା ଯୋଗୁ ବ୍ୟକ୍ତ ଅଭାବ, ଅପର-
ବତ୍ତିମୟ ଅବସ୍ଥା, ଅନ୍ୟକ୍ରମ, ମରଣ-
ଧର୍ମରହୁତ୍ୟ ।

ଅବ୍ୟକ୍ତି—ବି. (ଅ + ବ୍ୟକ୍ତି) ଅଭ୍ୟାସୁରିତ
ହୋଇ ନ ଥିବା ।
ଅବ୍ୟର୍ଥ—ପୁ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ବ୍ୟର୍ଥ)
ସମଳ, ସାର୍ଥକ, ଅମୋଘ, ଲୁଭଜନକ,
(ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟର୍ଥ ।
ଅବ୍ୟର୍ଥଲକ୍ଷ୍ୟ—ପୁ. ବି. ବ. ଶ୍ରୀ; (ଅବ୍ୟର୍ଥ +
ଲକ୍ଷ୍ୟ) ଯାହାର ବାଣ ବା ଶର ଲକ୍ଷ୍ୟଭ୍ରତ
ନୁହେ, ଯାହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅମୋଘ ଘଟେ,
(ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟର୍ଥଲକ୍ଷ୍ୟ ।
ଅବ୍ୟର୍ଥକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟର୍ଥକ)
ପ୍ରାତିକର, ମନୋରମ, ନିଷ୍ପଟ, ପ୍ରିୟ-
ସତ୍ୟ, ଯାହା ମିଥ୍ୟା ନୁହେ (ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟ-
ର୍ଥକ ।
ଅବ୍ୟବଧାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବ୍ୟବଧାନର
ଅଭାବ, ଆତ୍ମଆଳ ନଥିବା, ଫାଙ୍କ ନଥିବା,
ଆସନ୍ତି, ଅନବଧାନ, ଅଭେଦ, (ବି)
ବ୍ୟବଧାନନ୍ଦନ, ଅବ୍ୟବହୁତ, ପ୍ରମତ୍ତ,
(ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବଧାନା ।
ଅବ୍ୟବସାୟ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ନଷ୍ଟସ୍ଥର
ଅଭାବ, ଉଦ୍‌ଯାଗର ଅଭାବ, ଅନନ୍ତ-
ଶାଳନ, ଚେଷ୍ଟାଶୂନ୍ୟତା, (ବି) ନଷ୍ଟସ୍ଥ,
ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ତ ।
ଅବ୍ୟବସାୟ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଉଦ୍‌ଯନ-
ଶୂନ୍ୟ, ଅନଭିଜ୍ଞ, ଅନୁଦ୍ୱିତ, ଅନାତ୍ମୀ,
ବ୍ୟବସାୟବୁକ୍ତିରେ, ନିଷ୍ପଟ ଅଭାବ-
ସ୍ଥାନ (ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବସାୟିମା ।
ଅବ୍ୟବସ୍ଥା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ୟବସା-
ରହୁତ, ଅନନ୍ତିଷ୍ଠାନ, ଅନ୍ୟତା, ବିଧ୍ୟାନ,
ଅନନ୍ତିତ, ଅନିସ୍ତତ, (ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବସା-
ପ୍ରାତିକର ।
ଅବ୍ୟବସ୍ଥା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅବିଧ,
ଶାସ୍ତ୍ରାଦିର ବିରୁଦ୍ଧବ୍ୟକ୍ତି, ଅନ୍ୟମୁମ,
(ବି.) ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ।
ଅବ୍ୟବସ୍ଥା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବି + ଅବ୍ୟବସ୍ଥା +
ତ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଶାସ୍ତ୍ରାଦିର ମର୍ଯ୍ୟାଦା-
ରହୁତ, ଅନ୍ୟତାବୁକ୍ତିରେ, ଚଞ୍ଚଳ, ଅସ୍ତିତ,
ପରବତ୍ତିନାଲ୍, ବିଶ୍ଵାଳ (ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟ-
ବସ୍ଥାତା ।

ଅବ୍ୟବସ୍ଥାତିତି—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ)
ଅସ୍ତିତିରତ୍ତ, ଚଞ୍ଚଳମତ, (ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବ-
ସ୍ଥାତିତି, (କ୍ଲୀ. ବି.) ଅସ୍ତିତିମତ ।
ଅବ୍ୟବସ୍ଥାତିତେତୀ—ପୁ. ବି. (ଅବ୍ୟବ-
ସ୍ଥାତିତି + ତେତୀ) ଅସ୍ତିତିମତ, ଯାହାର
ମନ ଚଞ୍ଚଳ ।
ଅବ୍ୟବସ୍ଥାତୁ—ଶ୍ରୀ. (ଅ + ବି + ଅବ୍ୟବ + ତୁ
+ ମୀ. ଯ) ସମାଜବ୍ୟୁତ, ଅପାଂଜ୍ଲୟ ।
ଅବ୍ୟବବାର୍ତ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟବହାର୍ତ୍ତି)
ଯାହା ବ୍ୟବହାରରେଯାଏ ନୁହେ,
ଅନାଚରଣୀୟ, ଅକର୍ମଣ୍ୟ, ପରିତ, (ଶ୍ରୀ)
ଅବ୍ୟବହାର୍ତ୍ତି ।
ଅବ୍ୟବହାର—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ୟବ-
ହାରାବ୍ୟବ, ଅପ୍ରେସ୍ୟୁର, ଦୂର୍ବ୍ୟବହାର,
ଅତ୍ୟାଗର ।
ଅବ୍ୟବଦ୍ୱାତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବି + ଅବ୍ୟବ + ଦ୍ୱାତ୍ତ)
ସାକ୍ଷାତ୍ ସମ୍ବନ୍ଧ, ବ୍ୟବ-
ଧାନରେତ୍ତ, ଯେଉଁ ଦୂର୍ଦ୍ରବ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ
ଫାଙ୍କ ନ ଥାଏ, ନିକଟସ୍ଥ, ସଳଗ୍ନ,
ସମ୍ବନ୍ଧିତ ।
ଅବ୍ୟବଦୂତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା
ବ୍ୟବଦୂତ ହୁଏ ନାହିଁ, ଭୋଗାଦିବାର
ଅତ୍ୟୁତ, ଅନୁପଦ୍ରବ୍ୟ, ଅପ୍ରକଳିତ (ଶ୍ରୀ)
ଅବ୍ୟବଦୂତା ।
ଅବ୍ୟବ୍ୟ—(ପ୍ରା. କ) ବୋଧପ୍ରକାଶ, ସଙ୍କାଶ୍ୟ,
ମୁନ୍ଦ୍ର, ମୋହିତ ।
ଅବ୍ୟବନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବ୍ୟସନାଭବ, ଦୂର୍ଧ୍ୟ-
ଦିର ଅଭାବ, ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ବ୍ୟସନ-
ରହୁତ, ଅଦୁଷ୍ଟ୍ୟାରତ ।
ଅବ୍ୟବନ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ୟସନ-
ଶୂନ୍ୟ, ଅଦୁଷ୍ଟ୍ୟାରତ (ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବନମା,
ବ୍ୟସନରୁତା ସ୍ଥାନ ।
ଅବ୍ୟବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅବିଷ୍ଟ,
ଅବିପର୍ଯ୍ୟ୍ୟ, ସମସ୍ତ, ଅପ୍ରଥକ୍ରମ,
ସମାନବକ୍ତ, ସମ୍ବନ୍ଧୀ, ଅବ୍ୟକୁଳ,
ସଗୁଞ୍ଜିତ (ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବ୍ୟ ।
ଅବ୍ୟବ୍ୟକୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟବ୍ୟକୁଳ)
ନିରାକୁଳ, ସଞ୍ଚିତ, ସୁଷ୍ଠବ୍ଦିତ, ଗୁର୍ବଳ-
ରହୁତ, ପ୍ରଶାନ୍ତ, (ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବ୍ୟକୁଳ ।

ଅବ୍ୟାକୃତ—ଶ. ବି. ଅପ୍ରକାଶିତ, ଅପ୍ରକଟିତ, ଅଙ୍ଗନ, ପ୍ରଧାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟାକୃତା, (କ୍ଲୀ. ବି) ବେଦାନ୍ତରେ ଦ୍ରଦ୍ଵନ୍ୟଷାତ ନରତ ଉପ୍ରତିର ମନ ।

ଅବ୍ୟାକ୍ଷେପ—ବି. (ଅ + ବ୍ୟାକ୍ଷେପ) ମାନ୍ୟକ ଚଳନ୍ତରାର ଅଭ୍ୟବ, ଦୃଢ଼ିଷ୍ଠକଳି ।

ଅବ୍ୟାଖ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟାଖ୍ୟା) ଅବ୍ୟକ୍ତତା, ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ଅଭ୍ୟବ, ଅବୋଧତା, (ବି) ଅବ୍ୟାଖ୍ୟାତ ।

ଅବ୍ୟାଖ୍ୟାତ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବିଶିଷ୍ଟ ରୂପେ ଅକ୍ଷତ, ଅବଶ୍ରୀତ, ଯାହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହୋଇନାହିଁ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟାଖ୍ୟାତା ।

ଅବ୍ୟାଖ୍ୟୟୁ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଦୁଷ୍ଟୋଳ, ଯାହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଥାଇପାରେ ।

ଅବ୍ୟାଘାତ—ବି. ଅପ୍ରତିବନ୍ଦକ, ଅବାଧ, ଲଗାଲଗି, (ବି) ବାଧାର ଅଭ୍ୟବ ।

ଅବ୍ୟାଜ—ଶ. ବି. ର. ଶ୍ରୀ; (ଅ + ବ୍ୟାଜ) ଅକପଟ, ଅମାୟିକ, ବାଧାରହିତ, ସ୍ଥାନବିକ, ବିଳମ୍ବରହିତ, ଶୀଘ୍ର, ସତ୍ତର, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ଅକପଟତା, ସରଳତା, ଛଳର ଅଭ୍ୟବ, ଶଠତାର ଅଭ୍ୟବ ।

ଅବ୍ୟାଜମନୋହର—ବି. (ଅବ୍ୟାଜ + ମନୋହର) ସ୍ଥାନବିକହୌରିଦ୍ଵାରା ଯୋଗୁଁ ସୁନ୍ଦର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟାଜ ମନୋହର ।

ଅବ୍ୟାଜରେ—ଶା. ଶ. ବି. ଅକପଟ-ଭାବରେ, ଅକାଶରେ, ବୃଥା ।

ଅବ୍ୟାପକ—ଶ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟାପକ) ବ୍ୟାପକ ନୁହେ, ଆଶୀକ, ସୀମାବନ୍ଧି-ବିଶିଷ୍ଟ, ଅବ୍ୟାପ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟାପକା, (ବି) ଅବ୍ୟାପକତା ।

ଅବ୍ୟାପନୀୟ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅବ୍ୟାପ୍ୟ, ବ୍ୟାପକରହିତ, ଯାହା ବ୍ୟାପେ ନାହିଁ ।

ଅବ୍ୟାପନ୍ତ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନିରୂପିତ, ସୁନ୍ଦର, ସୁନ୍ଦରି ।

ଅବ୍ୟାପନ୍ତି—ଶ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟରେ ନ ଲୁଣ୍ଠିବା ଅବସ୍ଥା, ବେଳାରପଣ, ମନ୍ଦକାର୍ଯ୍ୟ, ତ୍ରି. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ବ୍ୟାପାରଶୂନ୍ୟ, ଅଭ୍ୟାସ-ସ୍ଥାନ, ବ୍ୟାପାରହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟାପାର ।

ଅବ୍ୟାପାରେ ସ୍ବର୍ଗପାର—ଶା. (ପ୍ରବନ୍ଦନ) ଯାହା ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେ ସେଥିରେ ପ୍ରତିର ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ଅବ୍ୟାପି—ସୁ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟାପିନ) ଅବ୍ୟାପକ, ଇସ୍ତାବିଶିଷ୍ଟ, ପରିଛିନ୍ଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟାପିନୀ ।

ଅବ୍ୟାପ୍ତ—ଶ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟାପ୍ତ) ବ୍ୟାପ୍ତ ଦୂରେ, ସମୀମ, ପରିଛିନ୍ଦ (ବି) ଅବ୍ୟାପ୍ତ ।

ଅବ୍ୟାପ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବ୍ୟାପ୍ତି) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ବ୍ୟାପିକର ନିର୍ମାଣ, ବ୍ୟାପିରେ ଅଭ୍ୟବ (ବି) ଅବ୍ୟାପ୍ତ ।

ଅବ୍ୟାପତ୍ତିକ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ୟାପତ୍ତିକ ନିର୍ମାଣ, ଅନ୍ୟତାକ କାର୍ଯ୍ୟ, ଅବ୍ୟବହାର ।

ଅବ୍ୟାପ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ୟାପ୍ୟ-ମର ଅଭ୍ୟବ, ବିଷ୍ଟାରର, ଅଭ୍ୟବ (ବି) ପରିଶ୍ରମାଦି ବ୍ୟାପାରଶୂନ୍ୟ ।

ଅବ୍ୟାବତ୍ତିକ—ଶ. ବି. ଅକୁଳ ନିବାରଣ, ଯେ ଅନ୍ୟକୁ ଭେଦ କରେ ନାହିଁ, ଅବଶେଷ ।

ଅବ୍ୟାପ୍ୟ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅବ୍ୟାପ୍ୟ ମୟ, ସମୁଦ୍ରାୟ ଘଟନାକୁ ବ୍ୟାପି ନିର୍ମାଣ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟାପ୍ୟ ।

ଅବ୍ୟାହତ—ଶ. ବି. (ଅ + ବ + ଅ + ହନ + ତ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ବ୍ୟାପାରଶୂନ୍ୟ, ମନ୍ଥା ନୁହେ, ସତ୍ୟ ବାକ୍ୟ, ଅକୁଣ୍ଠିତ, ଅବାଧ, ଅପ୍ରତିହିତ, ଅବ୍ୟାର୍ଥ, ମୁକ୍ତ ।

ଅବ୍ୟାହତରତ—ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅବାଧରତ, ଯାହାର ଗରିବୁ କେହି ବାଧାଦିଏ ନାହିଁ ।

ଅବ୍ୟାହତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ବ + ଅ + ହନ + ଭାତ) ନିପ୍ରାର, ପରିଦ୍ରାଶ, ଅବ୍ୟାହତ ମୁକ୍ତ, ଅବିପୂର୍ଣ୍ଣତା, ନିଷ୍ଠତ, ମଞ୍ଜଳ ।

ଅବ୍ୟାହତାଙ୍କ—ସୁ. କ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ଆଜ୍ଞା ବା ହୃକୁମକୁ କେତେ ବାଧା-ଦେଇ ନ ପାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟାହତାଙ୍କ ।

ଅବ୍ୟାହତ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅକ୍ଷତ, ଅସୁର, ଅନୁତାରତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟାହତ ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଗ୍ରିଷ୍ଟିତ, ଶରାର୍ଥକରିତା, ଅପାରଦର୍ଶୀ, ଅଙ୍ଗ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍ଦା, (ବି) ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍ଦା ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଉତ୍ସାହ ଆନର ଅଭ୍ୟବ, ନ ଉଠିବା, ବାକ୍ୟର ଗୁଣବିଶେଷ ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟତ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅ + ବ୍ୟବ୍ୟତି) ଅନୁତ, ଅବବାହତ, ଅପରଦର୍ଶୀ, ଅବିହାତ, ଅକୁଳବିହୁ, ବିଷିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବ୍ୟତ ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟାନ୍—ବି. ବର ବା କନ୍ୟାର ବିବାହମୁକୀୟ ମଙ୍ଗଲଭୋଜନୋ-ସ୍ଥବ ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍—ଶ. ବି. କ. ଶ୍ରୀ; (ଅ + ବ୍ୟବ୍ୟନ୍) ବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟତ, ଅନୁତ, ପୁଣ୍ୟ, ଯାହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନୁହେ, ଅବିଲୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍ ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟତ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଶରାବିହୁ, ନିମ୍ନମୁନ୍ୟ, ବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟତ, ଅନୁପନାତ, ଯେ ବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟନ୍ଦନ କରିନାହିଁ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବ୍ୟତ ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟନ୍-ଦିଶକ, ଅନନ୍ଦମୁକୀୟ, ଅନ୍ୟୋକିତ, ଅପ୍ରତିହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତି ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଦ୍ଵିତୀୟ ବାଲକର ଉପନ୍ୟାନ ହୋଇ ନାହିଁ, ଯେ ବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତ କରି ନାହିଁ ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତ—ଶ. ବି. ବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତରେ ଅନାଚରଣକରଣ ନାହିଁ ।

ଅବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତି—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତି ବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟନ୍ତି ମିଥ୍ୟ ବାକ୍ୟର ମେତ୍ରିକ ।

ଅବ୍ୟାକ୍ଷିଣୀ—ଲୀ. ବି. ବ୍ୟାକ୍ଷିଣର କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ-
ଲିଦ୍ଧନ, ବ୍ୟାକ୍ଷିଣର ଅଯୋଗ୍ୟ କମ୍ପ୍ (ବି)
ବ୍ୟାକ୍ଷିଣେଖନ ବହୁତ, ବ୍ୟାକ୍ଷିଣମାନଙ୍କର
ଆନାଚରଣୀୟ (ସ୍ଥି) ଅବ୍ୟାକ୍ଷିଣୀ ।
ଅବ୍ୟାକ୍ଷିଣୀ—ୟୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ବିସ୍ତାରନ-
ବ୍ୟାକ୍ଷିଣ, ହଳିଆ ବ୍ୟାକ୍ଷିଣ, ମାତ୍ର ବ୍ୟାକ୍ଷିଣ,
ଶୂନ୍ୟ, ବ୍ୟାକ୍ଷିଣେର କାହିଁ (ବି^୦)
ବ୍ୟାକ୍ଷିଣେହିତ ।

ଅବ୍ୟାକ୍ଷିଣ—ବି. (ଅ + ବ୍ୟା + କ. ଆନ)
ବାକ୍ଷିଣୀରୁକ୍ଷନ, ଯାହାର କଥା କହି
ବାର କ୍ଷମତା ଜନ୍ମି ନାହିଁ, ଶିଶୁ (ସ୍ଥି)
ଆବ୍ୟାକ୍ଷିଣୀ ।

ଅଶକୁନ—ୟୁ. ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଦୁନିମିର
ଅନୟସ୍ଥୁର୍ବଳକାରିଦର୍ଶନ, ଅମଙ୍ଗଳ,
(ବି^୦) ଅସାନିକ (ସ୍ଥି) ଅଶକୁନା ।

ଅଶକ୍ର—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଶକ୍ର + ତ)
ଅସମର୍ଥ, କାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କମ, ଅପାରଗ (ସ୍ଥି)
ଆଶକ୍ରା ।

ଅଶକ୍ର—ସ୍ଥି. ବି. ପାମର୍ଥ୍ୟର ଅଭାବ, ଶକ୍ରର
ଅଭାବ, ଅପରୁତା, (ବି^୦) ଶକ୍ରଶକ ।

ଅଶକ୍ରା—ଗ୍ରା. ବି. (ସ. ଅଶକ୍ର) କ୍ଲାନ୍ତ,
ଅଷ୍ଟମ, ଅସମର୍ଥ, ଅକାଶ୍ୟ, ଅକଠିନ,
ଦୁଷ୍ଟଳ, ଅଦର । [କ୍ଲାନ୍ତି]

ଅଶକ୍ରା—ଗ୍ରା. ବି. ଅସମର୍ଥ୍ୟ, ଅଷ୍ଟମତା,
ଅଶକ୍ରୁ—ସ୍ଥି. ବି. (ଲ. ଧା) ପଣା, ଜଳର
ଛିମ୍ବାତ, ତଣିବିଶେଷ ।

ଅଶକ୍ର—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଶକ୍ର + ୟ)
ନ. ତତ୍ତ୍ଵ ଅସାଧ, ସାମାଜିକ, ଶକ୍ରବହୁତୁ
(ସ୍ଥି) ଅଶକ୍ରା ।

ଅଶର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ପୁ. ବି. (ସ.
ଅପଶକ୍ରନ) ଅମଙ୍ଗୁଳିଆ (ଲୋକ) ।

ଅଶଙ୍କ—ତ୍ରୀ. ବି. ବ. ସ୍ଥି; ଶଙ୍କାରୁନ,
ନିଃଶଙ୍କ, ନିର୍ଭୟୁ, ନିଷ୍ଟିନ୍ତ, ସାହସ୍ରି
(ସ୍ଥି) ଅଶଙ୍କା ।

ଅଶଙ୍କମାୟ—ତ୍ରୀ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଯାହାକୁ
ଉୟ କରୁ ନ ଯାଏ, ସହିରେ
କୌଣସି ଉୟ ନାହିଁ ।

ଅଶଙ୍କା—ସ୍ଥି. ବି. ଶଙ୍କାରୁନ ଅଭାବ, ଉୟର
ଅଭାବ, ଦୁର୍ବାଧନାରୁତ୍ୟ (ବି^୦) ଶଙ୍କା-
ଶଙ୍କା, ନିଷ୍ଟିନ୍ତ ।

ଅଶଙ୍କିତ—ତ୍ରୀ. ବି. ନ. ନତ୍ର; ଅଶଙ୍କି,
ସନ୍ଦେହରହିତ, ନିଃଶଙ୍କ, ନିରୁଦ୍ଧବେଶ,
ନିଷ୍ଟିନ୍ତ (ସ୍ଥି) ଅଶଙ୍କିତ ।

ଅଶତ—ତ୍ରୀ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଶତାବ୍ଦୀନ,
ଅଧୃତୀ, ତିକ ନୁହେ ।

ଅଶ୍ଵ—ପୁ. ବି. ଚନ୍ଦ, ମିତ୍ର, ପୁଧର୍ଷିର
(ବି^୦) ଶନ୍ତରହିତ, ପ୍ରତିବ୍ୟାପିତ୍ୟାନ,
ବନ୍ଧୁବାପନ୍ଦ ।

ଅଶନ—ପୁ. ବି. (ଅଶ + ମ. ଅନ) ଅଶନ
ଶବ୍ଦ, ପିଆଶାଳିଶବ୍ଦ, (କ୍ଲୀ) ଶ୍ରେନନ,
ଉଷ୍ଣବନ୍ତ, ଖାଦ୍ୟ (ବି^୦) ଉଷ୍ଣନ (ସ୍ଥି)
ଆଶନା । [ମାଳିଆ]

ଅଶନଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭୁତ୍ତା (ବି^୦) ଶୋଳ-

ଅଶନନାଳୀ—ସ୍ଥି. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶଳନାଳୀ,
ଶଳନଳା, ଅନନାଳୀ ।

ଅଶନପଞ୍ଜୀ—ଗ୍ରା. ବି. (ବ. ସ୍ଥି) ଆରୋଟୀ-
ଚିକ୍ଷା, ରୟଶିଆ ଦାସ, ଅପରଜିତା-
ଲିତା ।

ଅଶନବସନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଦ୍ୱାରା) ଖାଦ୍ୟ ଓ
ପରିଧେଯ, ଭାତ ଲୁଗା ।

ଅଶନାୟ—ସ୍ଥି. ବି. ଶୈଳନେହାୟା, ବୁଭୁକ୍ଷା,
ଷ୍ଟୁଧା ।

ଅଶନାୟିତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଶନାୟ +
ତତ୍ତ୍ଵ) ଶୈଳନେହାୟାପୁର୍ବ, ଷ୍ଟୁଧତ,
ବୁଭୁକ୍ଷିତ (ସ୍ଥି) ଅଶନାୟିତ ।

ଅଶନି—ପୁ. ସ୍ଥି. ବି. (ଅଶ + କ. ଅନି)
ମେଘୋପୁନ ତେଜ, ବକ୍ତ୍ର, ଚଢ଼କ,
ଚକ୍ରଲୀ, ଅଗ୍ନି, ଭଲ କାରିଶେଷ ।

ଅଶନର—ପୁ. ବି. ଶକ୍ରଭନ୍ଦ ଅର୍ଥ, ବାଚ୍ୟ,
(ବି^୦) ଶକ୍ରଜାନ । [ଶୋଭ ।

ଅଶନ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଶନି,
ଅଶମାର୍—(ସା) ବି. ଆକାଶ, ମାଳବଞ୍ଜୀ ।

ଅଶମାନି—(ସା) ବି. ଆକାଶପମୁକୀୟ
ମାଳବଞ୍ଜୀ, ମିଥ୍ୟାକିଥା ।

ଅଶରଣ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ଶରଣ, ବ. ସ୍ଥି),
ଅନାଥ, ଅସହାୟ, ଗୁହଶୂନ୍ୟ, ନିରାଶ୍ୟ,
ଅରକ୍ଷିତ, (ସ୍ଥି) ଅଶରଣା ।

ଅଶରମ—ଗ୍ରା. ବି. ପୁ. ନିର୍ଜଳ,
ବେଶରମା, (ସ୍ଥି) ଅଶରମୀ ।

ଅଶରାର—ପୁ. ବି. (ବ. ସ୍ଥି) ଦେହଶବ୍ଦ,
ଜୀବନ୍ତ କ୍ଲ ଦେବ, ଆକାଶଶବ୍ଦ (ବି)
କାମତେବ, ପରମାସ୍ତା, କନ୍ଦର୍ପ, (ସ୍ଥି)
ଆଶରା ।

ଅଶରାର—ପୁ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ +
ଶରାର + ଇନ୍) ଅଶରାର, ନିରକାର,
ଶୈଳିକ, ଆକାଶଶବ୍ଦ, (ସ୍ଥି) ଅଶରା-
ରଣୀ, (ବି) କନ୍ଦର୍ପ, କାମ ।

ଅଶମୀ—କ୍ଲୀ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ଶମନିନ୍)
ଅମୁଖ, ଦୂଷଣ, ଲୋଶ (ବି^୦) ଦୂଷିତ,
ପାତ୍ରିତ, (ସ୍ଥି) ଅଶମୀ ।

ଅଶମୀ—ପୁ. ସ୍ଥି. ବି. ସୁଖଶବ୍ଦ, ଦୁଷ୍ଟିତ,
କୁଷ୍ଣି, ବ୍ୟଥିତ, ପାତ୍ରିତ । [ମାଳିଆ]

ଅଶଲଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭୁତୁଆରୋଳ-
ଅଶବାର—(ସା) ବି. ଅଶାରେହା ।
ଅଶସ୍ତ୍ର—ବି. ବ. ସ୍ଥି; (ଅ + ଶସ୍ତ୍ର) ଶସ୍ତ୍ର-
ଶବ୍ଦ, (ଗ୍ରା. ବି^୦) ଉପାୟାନ୍ତରଶବ୍ଦ,
(ସ୍ଥି) ଅଶସ୍ତ୍ର ।

ଅଶସ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. (ହ. ଅଶସ୍ତ୍ର) ଅଶସ୍ତ୍ର,
କାର୍ଯ୍ୟାଧନୋପାୟରହିତ ।

ଅଶାଖ—ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ସ୍ଥାନାଳୀ) ଶାଖା
(ବୃକ୍ଷ), ଯେଉଁ ଗଛର ଡାଳନାହିଁ (ସ୍ଥି)
ଆଶାଖା ।

ଅଶାଖା—ଗ୍ରା. ବି. (ସ ଅ + ଶାଖା)
ଆଶାଖ (ଦେଖ), ଶାକବ୍ୟଞ୍ଜନାଦିରହିତ
(ଅନ୍ତିମ), ଅଶାଖା, ବନ୍ଧୁଶବ୍ଦ, ନିଃପହାୟ,
(ବି) ତଣବିଶେଷ ।

ଅଶାନ—ତ୍ରୀ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ଶାନ୍ତି)
ଦୁର୍ବିତ୍ତ, ଶାନ୍ତ ନୁହେ, ଶାନ୍ତିଶବ୍ଦନ,
ଶମତାରହିତ, ଅଶିଷ୍ଟ, ଦୁଷ୍ଟ, ଦୁର୍ଜାନ୍ତ,
(ସ୍ଥି) ଅଶାନ୍ତା ।

ଅଶାନ୍ତ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅ + ଶମ + ତି) ଶାନ୍ତିର
ଅଭାବ, ମାନସିକ ଉତ୍ସବେଶ, ଅସ୍ତିତା,
ଅତ୍ୟତ୍ତି, ସନ୍ତାପ, ଉପଦ୍ରବ, ଅନବୁଦ୍ଧ,
ଗୋଲମାଲ, କଷ୍ଟ, ଅସନ୍ନେଷ, ରୋଗ
ଆଦି ଉପଶମ ନ ହେବା ।

ଅଶମ୍ୟ—ବି. (ଅ + ଶମ୍ୟ) ଯାହା ଉପ
ଶମିତ ହୋଇ ନ ପାରେ, ଅଶମ୍ୟମ୍ୟ ।

ଅଶାରିକ—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅକା-
ସ୍ଥିକ, ଅତ୍ୟେହିକ (ସ୍ଥି) ଅଶାରିକ ।

ଆଶାଶୁତ—ହି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନନ୍ତ୍ୟ, ଅସ୍ତ୍ରିର, କ୍ଷଣିକ, ଅସନାତନ, ଅଚିର-
ଶ୍ଲାସୀ (ସ୍ଥି) ଆଶାଶୁତ ।

ଆଶ ସନ—କ୍ଲୀ.ବି.ନ.ତତ୍ତ୍ଵ (ଅ+ଶାସନ) ଶାସନର ଅଭବ, ଅବୁଜକତା, କିମ୍ବମ-
ଶୂନ୍ୟତା, କୃଶାସନ ।

ଆଶାସନୀୟ—ତ୍ରି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଶାସ-
ନର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅଦମ୍ବନୀୟ, ଦୁର୍ବଳ,
ଅଦମ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଆଶାସନୀୟ ।

ଆଶାସିତ—ତ୍ରି.ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହାକୁ
ଶାସନ କର ହୁଏନାହିଁ, ଅଦମ୍ବିତ (ସ୍ଥି)
ଆଶାସିତ ।

ଆଶାସ୍ୟ—ବି. (ଅ+ଶାସ+ମୀ,ସି)
ଆଶାସନୀୟ (ସ୍ଥି) ଆଶାସ୍ୟ ।

ଆଶାସ୍ୱ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ବେଦବିବୁଦ୍ଧ-
ଶାସ୍ୱ, ଶାସ୍ୱାଭବ, ଅବିଧ, ଅବେଦ (ବି.
ବ.ଶ୍ର.) ବେଦାଦିଶାସ୍ୱବିବୁଦ୍ଧ, ଶାସ୍ୱ-
ବିବୁଦ୍ଧ, ଅବିଦୁତ, (ସ୍ଥି) ଆଶାସ୍ୱ ।

ଆଶି—ଗ୍ରା.ବି. (ହ. ଅଣିତ) ଟଂମଣ୍ୟ,
(ବି) ଅଣିମଣ୍ୟକ ।

ଆଶିକ୍ଷା—ସ୍ଥି. ବି. (ନ ତତ୍ତ୍ଵ) ଶିକ୍ଷାର
ଅଭବ, କୁଣିକ୍ଷା ।

ଆଶିକ୍ଷିତ—ହି.ବି. (ଅ+ଶିକ୍ଷିତ) ଶିକ୍ଷା-
ଶୁନ୍ୟ, ଅବିନାଶ, ଗତିନୈସ୍ତବ୍ୟଶୁନ୍ୟ
ଯୋଟକାଦ, ଅନର୍ଜି, ମୂର୍ଖ, ଅଭବ୍ୟ,
(ସ୍ଥି) ଅଶିକ୍ଷିତ । [ମାସ]

ଆଶିଶ—ଗ୍ରା. ବି. (ହ.ଅଶିନି) ଆଶିନ-
ଆଶିତ—ହି.ବି.ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅଶ + କ.ତ)
ଭକ୍ଷିତ, ଖାଇବାରେ ଭୁପ୍ତ, କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ,
ଆଶାନିତ (ସ୍ଥି) ଅଶିତ ।

ଆଶିତ୍ର—ପୁ.ବି. (ଆଶ + କ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଗୌର,
ଗୈର, ଦେବଭକ୍ଷ ଜବୁ, ଜସର ।

ଆଶିଥିଲ—ହି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଶିଥିଲ
ନୁହେ, ଦୁଡ଼, ନବିଡ଼, ଅନଳସ, ଦୁଗୁଲା-
ହୋଇ ନ ଥିବା (ସ୍ଥି) ଆଶିଥିଲା ।

ଆଶିପଦ—ପୁ. ବି. ଶ୍ଲୀପଦରେଗର
ଅଭବ (ବି) ଶ୍ଲୀପଦକାମକ ପାଦରେଗ-
ନ୍ୟ ।

ଆଶିମିଦ—ହି. ବି. ଅଛୁଂସକ ।

ଆଶିର—ପୁ. ବି. ରଷ୍ମୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅଗ୍ନି,
(କ୍ଲୀ.ବି) ସାରକ (ସ୍ଥି) ଆଶିର ।

ଆଶିରଷ୍ଟ—ପୁ.ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ମୟୁକହାନ,
ଜବନ (ବି) ଯାହାର ମୁଣ୍ଡ ନାହିଁ ।
(ସ୍ଥି) ଆଶିରଷ୍ଟ ।

ଆଶିରୀୟସ୍ୱାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ବେଳ ପାରୀୟନ,
ପାଧେରବା, ମୟୁକତିନ ସପାଙ୍ଗ ଯ୍ୟାନ ।

ଆଶିକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ+ଶିକ) ମଙ୍ଗଳ
ଦୁହେ, ଅଶୁଭ, ଅମଗଳକର, (ବି)
ଅମଗଳ । [ତ୍ରି]

ଆଶିଶିର—ତ୍ରି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଣିତଳ,
ଆଶିରକର—ପୁ.ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯୁଯୀୟ,
ଉଷ୍ଣାଂଶୁ ।

ଆଶିଶିକ୍ଷା—ସ୍ଥି. ବି. ଯୋଜନେଜ୍ଞା ।

ଆଶିଶୁ—ପୁ. ବି. ଶିଶୁନୁହେ, ଯୁବା (ବି)
ଶିଶୁରହିତ, ଅନପତ୍ତ, (ସ୍ଥି) ଆଶିଶୁ ।

ଆଶିଶିକ—ସ୍ଥି.ବି. ଶିଶୁରହିତ, ଅନ-
ପତ୍ତ୍ୟ, ସନ୍ଧ, ନଶନା, ଅଶୁକୁତ୍ତି ।

ଆଶିଶ୍ଵ—ତ୍ରି. ବି. ନ.ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ+ଶିଶ୍ଵ)
ଅଭଦ, ଗହିତ, ଅଶିଶ୍ଵତ, ଅପତ୍ତ,
ଅପ୍ରାମାଣିକ, ବ୍ୟଭିରବାନ୍, ଦୁରତ,
ଅଭବ୍ୟ, ଅଶାନ୍ତ (ସ୍ଥି) ଆଶିଶ୍ଵ (ବି)
ଅଶିଶ୍ଵତା ।

ଆଶିଶ୍ଵାସର—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଅଭଦ୍ର-
ବ୍ୟକହାର, ଦୁରୁ'ଭାର, ଦୁରାଚରଣ,
(ବି) ଅଭଦ୍ରବ୍ୟକହାରକାର, ଦୁରା-
ଶୁଶ୍ର, (ସ୍ଥି) ଆଶିଶ୍ଵାସର ।

ଆଶିଶ୍ଵ—ତ୍ରି. ବି. ଅତିଶ୍ଵାସେନା (ପୁ.)
ଅଗ୍ନି ।

ଆଶିଶ୍ୟ—ତ୍ରି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଶାସନର
ଅବଶ୍ୟ, ଅବକୁବ୍ୟ, ଅନୁପଦେଶ୍ୟବ୍ୟ,
ଯେଉଁ ବିଷୟରେ କୌଣସି ନିୟମ କର
ଦୋଇନାହିଁ ।

ଆଶିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ+ଶିତ) ଅଣ୍ଟା-
ନୁହେ, ରରମ, ଉଷ୍ଣ (ସ୍ଥି) ଆଶିତା ।

ଆଶିତକର—ପୁ.ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଉଷ୍ଣାଂଶୁ,
ସୂର୍ୟ । [ଅଗ୍ନି]

ଆଶିତମ—ପୁ. ବି. କ୍ଲୋରିପରପାନ,

ଆଶିତ—ସ୍ଥି.ବି. ଆଶି ଫଣ୍ୟା(ବି)ଆଶି-
ଫଣ୍ୟକ ।

ଆଶିତକ—ବି (ଆଶିତ + କ) ଆଶି-
ବର୍ଷବୟୁଷ, ଆଶିବର୍ଷର ।

ଆଶିତତମ—ବି (ଆଶିତ + ତମ) ଆଶି-
ଫଣ୍ୟାର ପୁରଣ ।

ଆଶିତପର—ପୁ. ବି. (ଆଶିତ + ପର)
ଯାହାର ବସୁସ ଟଂ ବର୍ଷରୁ ବେଣୀ,
(ସ୍ଥି) ଆଶିତପର ।

ଆଶିର୍କ—ତ୍ରି.ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ମୟୁକରହିତ, ଅଗ୍ରଗୁଣ୍ୟ
ଆଶିଲ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦୁଷ୍ଟସାବଦ, ବି.
(ବ.ଶ୍ର.) ଦୁଃଶୀଲ, ଦୁଷ୍ଟସାବଦ, ଅଶିଷ୍ଟ,
ଅପର୍ୟ, ଦୁରୁ'ଭ (ସ୍ଥି) ଆଶିଲା ।

ଆଶୁ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ. ଅସୁ) ପ୍ରାଣ,
ଜବନ ।

ଆଶୁଆର—ବି. ଅଶୁବାର, ଅଶୁବେଶ,
(ଗ୍ରା.ବି) ଅଶୁବେଶ ସେନା, ଉଲକ୍ଷ
ଯୋଦ୍ଧାବୁଦୁକ, ଶୁଆର ।

ଆଶୁକ—ବି. ଶୋକର ଅଭବ (ବି)
ଶୋକଶୁନ୍ୟ ।

ଆଶୁତ—ବି. (ଅ+ଶୁତ) ଅଗ୍ନି ନୁହେ,
ଅପବତ୍ର, ଆଶାତମାସ ନୁହେ, ଶୁକୁବର୍ଣ୍ଣ
ନୁହେ, କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, ଶୁଜାର ରସ ନୁହେ,
(ବି) ଅପବତ୍ର, କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣଯୁକ୍ତ, ଅଶୁକ,
ସମଳ, କପଟ ।

ଆଶୁତବନ୍ଧ(ମନ୍ତ୍ର)—ଗ୍ରା. ବି. (ଅ+ଶୁତ-
ମନ୍ତ୍ର) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ସମଦା ପବତ୍ର
ନ ଥାଏ, ଅପବତ୍ର !

ଆଶୁକ—ତ୍ରି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଶୁକ ନୁହେ,
ଦୋଷୟୁକ୍ତ, ଅପବତ୍ର, ଅଶୁକ, ଭ୍ରମ-
ଶୁନ୍ୟ, ଅପରଶାଧୁତ, ଅଜ୍ଞତ, ଅର୍କା-
ରତ, ଯେ ମୁତ୍ର କୁଟୁମ୍ବାଦ ଲୋକର
ଶୁକିଦୟୁ ବିଧମତେ କର ନ ଥାଏ,
(ସ୍ଥି) ଆଶୁକା ।

ଆଶୁକବାସକ—ବି. ଯାହାର ପରଦ୍ଵାର
ନାହିଁ, ବାରହୁଲ, ସନ୍ଦର୍ଭଚରତ୍ର
ଲୋକ ।

ଆଶୁକା—ସ୍ଥି.ବି. ଆଶୁକ, ରତ୍ନମତ୍ତା ।

ଅଶୁକ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ଶୁକ୍ତି) ଶୁକ୍ତିର ଅଭିବ, ଦୋଷ, ଅପବିଦ୍ରତା, (ବିଂ) ଶୁକ୍ତିଷ୍ଵନ, ଦୁଷ୍ଟ, ଅଶୁଚ, ଅପବିଦ୍ର, ଅଶୁକ୍ତ !

ଅଶୁକ୍ତିପତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବ. (କ.ଧା) ଭ୍ରମ ସମ୍ବଳିତ ପତ୍ର, ଯେଉଁ ପତ୍ରରେ ସ୍ଵପ୍ନିକାଦର ସମସ୍ତ ଭୁଲ ଏକଥଙ୍କେ ଲେଖାଥାଏ ।

ଅଶୁକ୍ତିପଣୋଧନ—ବି. ଭ୍ରମପଣୋଧନ ।

ଅଶୁନା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବିଂ. ଅନ୍ୟମନସ୍ତହେତୁ ଯେ କଥା ଶୁଣେ ନାହିଁ ।

ଅଶୁଭ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅ + ଶୁଭ) ଅମଙ୍ଗଳ, ଅନ୍ତିଷ୍ଠ, ପାପ, ଲଜ୍ଜାକନକ କର୍ତ୍ତ୍ତି (ବିଂ) ଅମଙ୍ଗଳସୁତ୍ରକ, ଅଶୁନର, ଯାହା ମନୋରମ ନୁହେ, ଅଶୁଭ-ବିଶିଷ୍ଟ, କୃଷିତ ।

ଅଶୁନର—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଶୁଭ + କୃ + ଅ) ଅମଙ୍ଗଳନଳକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶୁନରକ୍ଷା ।

.ଅଶୁନରଶ—ପୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଯେଉଁ ସମସ୍ତରେ ଯାତ୍ରାଦି କଲେ ଅମଙ୍ଗଳ ହୁଏ ।

ଅଶୁନରଶନ—ପୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଅଶୁନର-ଦେଖିବା (ବିଂ) ଅଶୁନର, ଯାହାକୁ ଦେଖିବା ଅଶୁନରସ୍ତକ ।

ଅଶୁଭ—ପୁଂ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଶୁଭ ନୁହେ, କୃଷ୍ଣ (ବିଂ) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ।

ଅଶୁଲ୍କ—ବିଂ. ବ. ଶ୍ରୀ; (ଅ + ଶୁଲ୍କ) କର ରହିବ, ନିଷ୍ଠର, ମାଗଣୀ ।

ଅଶୁଷ୍ଟ ପୁ—ବିଂ. (ଅ + ଶୁଷ୍ଟି ପୁ) ଯେ ଶୁଷ୍ଟିବାକୁ ବା ଶୁଷ୍ଟିବାକୁ ଉଛୁକ ନୁହେ, ଅବାଧ ।

ଅଶୁଷ୍ଟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଯାହା ଶୁଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ, କଞ୍ଚା ।

ଅଶୁନ୍ୟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅ + ଶୁନ୍ୟ) ଅଶୁନ, ପୁଣ୍ଡି, ଶାନ୍ତ ନୁହେ, ବୁଥା ନୁହେ ।

ଅଶୁର—ପୁଂ. ବିଂ. (ଅ + ଶୁର) ଅଶ୍ଵର, ଯାହାସ୍ତନ ।

ଅଶୁର—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, (ଅ + ଶୁତ), ଅପକୁ, କଞ୍ଚା, ଯାହା ରନ୍ଧା ହୋଇନାହିଁ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶୁରା ।

ଅଶେବ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଅସୁଖକର, କ୍ଲେଶକର ।

ଅଶେଷ—ପୁଂ. ବି. (ଅ + ଶେଷ) ଶେଷ-ଭବ, ବଳ ନ ପଡ଼ିବା (ବିଂ) ଅସୀମ, ବହୁ, ଅନେକ, ଅନନ୍ତ, ସମୁଦ୍ର, ପୁଣ୍ୟ ସବୁ, ସମସ୍ତ, ଅପରିମେସ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶେଷ ।

ଅଶେଷଜୀ—ତ୍ରୀ ବିଂ (ଅଶେଷ + ଜୀ + ଜୀ) ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ଅଭିଜୀ, ଯେ ସବୁ ବିଷୟ ଜାଣେ, ପାରଦଶୀ, ବିଶାରଦ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶେଷଜୀ ।

ଅଶେଷବିଧ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ); ଅଶେଷ-ପ୍ରକାର, ନାକାରକମ, ସହପ୍ରକାରର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶେଷବିଧ ।

ଅଶେଷତଃ—ଅବ୍ୟ. (ଅଶେଷ + ତଃ) ବହୁପ୍ରକାରେ, ପୁଣ୍ୟବୁଧେ, ଅଗଣିତ-ବୁଧେ ।

ଅଶେଷତି—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ଅ + ଶେଷତି) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣବୁଧେ, ବିଧ୍ୟୁତ ।

ଅଶେଷେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣବୁଧେ, ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିବୁଧେ ।

ଅଶୋକ—ପୁଂ. ବି. (ଅ + ଶୋକ) ସମାପ୍ତିବ୍ୟକ୍ତିବୁଧେ, ବିଷ୍ଣୁ (କ୍ଲୀ) ପାରଦ, (ବିଂ. ବ. ଶ୍ରୀ) ଶୋକରହିତ, ଶୋକ-କୁଳିତ ନୁହେ, ଯାହା ଶୋକନଳକ

ନୁହେ, ସୁଖୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶୋକା (ବ. ପୁଂ) ବୌଦ୍ଧମତାକଳମ୍ବୀ ପାଟଳୀ ବ୍ରତପ୍ରସତ ସମାଟ, ଦଶରଥରାଜଙ୍କ ମହାବିଶେଷ, ମଗଧର ଆର ଦୁଇଜଣ ରାଜା ।

ଅଶୋକଶର୍ମ—କ୍ଲୀ. ବି. କାଶୀଷେତ୍ରାନ୍ତର୍ଗତ ଶର୍ମିବିଶେଷ ।

ଅଶୋକବିଶ୍ଵତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. ମାର୍ଗଶିର, କ୍ଲେଶ୍ୱ, ଭାଦ୍ରମାସମାନଙ୍କରେ କରିବାର ବ୍ରତବିଶେଷ । [କଢି]

ଅଶୋକକଳିକା—ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଅଶୋକ-ଅଶୋକନ୍ଦୂପତ୍ର—ପୁଂ. ବି. ମଗଧର ରାଜା-ବିଶେଷ ।

ଅଶୋକପୁଣ୍ଡିମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପାଲଗୁନ ପୁଣ୍ଡିମା ଅଶୋକରେହିଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଟୁଜାଲତା, କଟୁଜା, କଟ୍ଟ । [ପଣ୍ଡି]

ଅଶୋକପୁଣ୍ଡି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚେତ୍ର, ଶୁକ୍ଳ-

ଅଶୋକପୁଣ୍ଡିଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପାରଦଶୀ କନ୍ୟା, ନହୁପଙ୍କ ପହୁଁ ଓ ଯମାତିଙ୍କ ଜନନୀ ।

ଅଶୋକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଟୁଜାଲତା, କଟୁଜା, ଚେତ୍ରଶୁକ୍ଳପୁଣ୍ଡି (ବିଂ) ଶୋକପ୍ରାଣା, ଆହ୍ଵାଦିତା ।

ଅଶୋକାନନ (ବନ) —ଲଙ୍ଘାତ୍ରୀପପ୍ର ବାବର ବିହାରବଳ, ଅଶୋକବୁଦ୍ଧର ଉଦ୍‌ସ୍ଥାନ ।

ଅଶୋକାର—ପୁଂ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ), ଅଶୋକ-କାସ୍ତ୍ର, କଦମ୍ବବୃକ୍ଷ ।

ଅଶୋକାଷ୍ଟ୍ରମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କ. ଧା; (ଅଶୋକ + ଅଷ୍ଟମୀ) ଚେତ୍ରମାସର ଶୁକ୍ଳାଷ୍ଟ୍ରମୀ ।

ଅଶୋଚ—ପୁଂ. ବି. ଶୋକପ୍ରାଣ ।

ଅଶୋଚମୟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ); ଶୋକର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯେଉଁ ବିଷୟରେ ଶୋକ-କରୁ ନ ଯାଏ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶୋଚମୟା ।

ଅଶୋଚିତ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ନିମିତ୍ତ ଶୋକ କରୁ ନହୁଏ, ଅବଳିପିତ ।

ଅଶୋଚ୍ୟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଶୋକନର୍ତ୍ତ, ଯାହା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଶୋକକରିବାକୁ ହୁଏ-ନାହିଁ, ଆସ୍ୟାଣ, ଶୋକର ଅଯୋଗ୍ୟ ।

ଅଶୋଧନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଶୋଧ-ନର ଅଭିବ, ଅମାର୍ଜନ, ଅପରିଶୋଧ, (ବିଂ) ଶୋଧନଗୁଣ୍ୟ ।

ଅଶେ ଧନ୍ୟ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଶୋଧ-ନର ଅଶୋଧ, ଅପରିଶୋଧ, ଅପରିଶୋଧ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶୋଧନ୍ୟା ।

ଅଶୋଧତ—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ଜଳାଦିଦ୍ୱାରା ଧୌତ କରିବେଇ ନାହିଁ, ଅନିମିଳିନ୍ତୁତ, ଅପରିଷ୍ଠ ତ, ଅମାର୍ଜିତ, ଅଯୋଧ୍ୟତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଶେ ଧତା ।

ଅଶୋଭ—କ୍ଲୀ. ବ. ମଜଳର ଅଭିବ, (ବିଂ) ଅଶୁନର, ଅପରିପାତି, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଅଶୋଭନା (ବି) ଅଶୋଭନ୍ୟ ।

ଅଶୋଭ—ଗ୍ରା. ବିଂ. (ଅ + ଅଶୋଭ) ଅଶୁ-ନର, ଅଶୋଭନ, (ବି) ଶୋଭର ଅଭିବ ।

ଅଶୋପ୍ର—ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଶୋପ୍ର-କରିବାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଶୋପଣ-କରିଯାଇ ନପାରେ, ଅଶୋପଣୀୟ ।

ଅଣ୍ଡୋର—କୁ. ବ. (ଅ + ଣୋର) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ, ଶୁଣିର ଅଭାବ, ଅଶୁଣି, କୁଟୁମ୍ବରେ ଜନ୍ମ ବା ମରଣ ସହିବାର ଦଶଦିନ-ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଶୁଣି, ରଜସଳା ସୀର ତିନି-ଦିନପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଅଶୁଣି, ମଲମୁଢ଼ାଦି-ହେଉଥି ଅଶୁଣି, ମାର ।

ଅଣ୍ଡୋରଯଙ୍କର—ୟୁ. ବ. ଅଣ୍ଡୋର-ମଧ୍ୟରେ ଅଣ୍ଡୋର ସହିବା, ଅଣ୍ଡୋର-ଦ୍ୱୟର ମିଶ୍ରଣ ।

ଅଣ୍ଡୋରନ୍ତ—ୟୁ. ବ. (୩ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେଉଁ-ଦିନ ଅଣ୍ଡୋରକାଳ ରତ ହୁଏ ।

ଅଣ୍ଡୋରି—ଗ୍ର. ଯୁ. ବ. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଣ୍ଡୋର ହୋଇଥାଏ ।

ଅଣ୍ଡୋରୀ—କୁ. ବ. ଶାରଦ୍ଵିର ଅଭାବ, (ବି) ପରାମର୍ଶମଣ୍ଡଳ୍ୟ ।

ଅଣ୍ଣ—ତ୍ର. ବି. ବ୍ୟାପକ, ବୋଜନଣୀଳ, ବ୍ୟାପ୍ର, (ୟୁ. ବ.) ବନ୍ଧୁପକ୍ଷଶେଷ ।

ଅଣ୍ଣିତିପାଦତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶିଥିଆ, ଖାଅ ପିଆ, ଖାଇପିଇ ମରିଜ କରିବାକୁ ଡାକର ।

ଅଣ୍ଣ—ବ. (ଅଣ + କ.ମନ) ପ୍ରତିର, ପଣ୍ଡତ, ମେଘ, ପଥର ।

ଅଣ୍ଣକ—ୟୁ. ବ. ରୁଷିବିଶେଷ, ସୂର୍ଯ୍ୟ-ବଣୀୟ ଜଣେ ରାଜା ।

ଅଣ୍ଣକତଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାଷ୍ଟକତଳୀ, କାଠିଆ-କତଳୀ ।

ଅଣ୍ଣକୁଟ—ୟୁ. ବ. ଧାନ୍ୟାଦି କୁଟିବାର ପଥର, କୁଟୁଣୀ, ବାନପ୍ରସ୍ତ, (ବି) ଯେଉଁ ଲୋକ ପଥର ଉପରେ ରଖି ଧାନ କୁଟେ ।

ଅଣ୍ଣକେତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନୂଦ୍ର ପାଶାଗରେଣୀ ଦୃଷ୍ଟି ।

ଅଣ୍ଣଗନ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପୃଷ୍ଠିପଣ୍ଡୀ ଲଭା ।

ଅଣ୍ଣଗର୍ଭ—ୟୁ. ବ. (ଅଣ + ଗର୍ଭ) ମର-କତମଣି, ହରନୁଣି, ଶ୍ୟାମବର୍ଣ୍ଣମଣି ।

ଅଣ୍ଣଗର୍ଭଜ—କୁ. ବ. (ଅଣଗର୍ଭ + ଜନ + କ.ଅ) ମରକତମଣି । [ବାଟୁଳି ।

ଅଣ୍ଣଗୁଡ଼—ୟୁ. ବ. ପଥରଗୋଲ, ପଥର-

ଅଣ୍ଣଗୁ—ୟୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣ + ହନ + କ.ଅ) ପାଶାଗରେଦକ ଦୃଷ୍ଟି, ବୁକୁଣୀହାତ-ପୋତ୍ର ।

ଅଣ୍ଣଜ—କୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣ + ଜନ + କ.ଅ) ଶିଳାକର୍ତ୍ତ, ଗେରୁମାଟି, ଲୌହି, ଅଣ୍ଣକର୍ତ୍ତ ।

ଅଣ୍ଣକାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପାନ୍ଦାନାମକ ମଣି-ବିଶେଷ, ରହୁମାତ୍ର, ମରକତମଣି ।

ଅଣ୍ଣାରଣ—ୟୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣ + ଦାରଣ) ପଥର ବିନ୍ଦ ଖୋଲିବାର ଅସ୍ତ୍ର, ଟାଙ୍କିଆ, ଗଇନ୍ଦୀ, ଚକମକ ।

ଅଣ୍ଣନ୍ତ—କୁ. ବ. ଚାଲୀ, ଉମ୍ମେଇ, ମୃଦୁ-ପଞ୍ଚଆ, (ବି) ଅଣ୍ଣଭୁବନ, ଅଣ୍ଣମା ।

ଅଣ୍ଣନୁକ—କୁ. ବ. ଚାଲୀ, ମିଳିକା, ଆଛା-ଦନ, ଦାପାଧାର, ରୁଣ୍ଡା, (ୟୁ. ଅମି ତି-ଗଛ) [ନିମିତ୍ତ ।

ଅଣ୍ଣମୟ—ତ୍ର. ବି. ପ୍ରସ୍ତରମୟ, ପ୍ରସ୍ତର-

ଅଣ୍ଣମୁଖ—କୁ. ବ. ଶିଳାକର୍ତ୍ତ, ଲେଭାନ-ନାମକ ଗନ୍ଧବଦ୍ୟ ।

ଅଣ୍ଣଭୁଲ—କୁ. ବ. ଦ୍ରମାମଦ୍ରୟା, ଦ୍ରବ୍ୟଚର୍ଣ୍ଣ-ଦେବବାର ଲୌହପାତ୍ରବିଶେଷ ।

ଅଣ୍ଣଭୁଦ—ୟୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣ + ଭୁଦ + କ.ପ) ପାଶାଗରେଣୀ ଦୃଷ୍ଟି, ବୁକୁଣୀ ହାତ-ପୋତ୍ର (ବି) ପାଶାଗରେଦକାରୀ ।

ଅଣ୍ଣଭେଦ—ୟୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣ + ଭେଦ + କ.ଅ) ବୁକୁଣୀହାତପୋତ୍ର, ପାଶାଗ-ରେଣୀ ଦୃଷ୍ଟି । [ମଣି ।

ଅଣ୍ଣଯୋନ—ୟୁ. ବ. (କ.ଶ) ମରକତ-ଅଣ୍ଣର—ତ୍ର. ବି. (ଅଣ୍ଣ + ର) ପ୍ରସ୍ତର-

ପମୁନୀୟ, ପଥରମ୍ବା, ପ୍ରସ୍ତରମୁକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଣ୍ଣର ।

ଅଣ୍ଣରଥ—ୟୁ. ବ. ରୁଷିବିଶେଷ ।

ଅଣ୍ଣରୁ—କୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣ + ର + ର) ମୁଦ୍ର-କୁଳୁ ରୋଗବିଶେଷ, ପଥରିଆରୋଗ ।

ଅଣ୍ଣରୁଗ୍ନ—ୟୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣରୁ + ହନ + କ.ଅ) ବରୁଣ ଦୃଷ୍ଟି, ବୁକୁଣୀହାତ-ପୋତ୍ର ।

ଅଣ୍ଣରହର—ୟୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣରୁ + ହୁ + କ.ଅ) ଅଞ୍ଜନୀନଗନ୍ତ, ଧାନ୍ୟବିଶେଷ ।

ଅଣ୍ଣସାର—ୟୁ. ବ. ଲୌହି, ଲୌହମଳ, ଇନ୍ଦ୍ରମଳମଣି, ସାରକ, (ବି) ଲୌହ-ନିମିତ୍ତ ।

ଅଣ୍ଣହନନ—କୁ. ବ. ଲୌହନିମିତ୍ତ ଅସ୍ତ୍ର, ସାବଳ, ଗଇନ୍ଦୀ ।

ଅଣ୍ଣ—ୟୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣ + କ.ମନନ) ପ୍ରସ୍ତର, ଅଣ୍ଣଜନକ ପ୍ରସ୍ତର, ଚକମକ ପଥର, କୁଆପଥର, କରକା ।

ଅଣ୍ଣମୀର—କୁ. ବ. ପଥୁଗ୍ରେଷଗ, ଅଣ୍ଣର ।

ଅଣ୍ଣଭୁଅ—କୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣ + ଭୁତ + ସ୍ତ୍ରୀ + କ.ଅ) ଶିଳାକର୍ତ୍ତ, ବୁକୁଣୀହାତ-ପୋତ୍ର ।

ଅଣ୍ଣ—କୁ. ବ. (ଅଣ୍ଣ + କ.ର) କୋଣ, ଲେତକ, ଚକ୍ଷୁଲଳ, କ୍ରେ ।

ଅଣ୍ଣଦଧାନ—ୟୁ. ବ. (ଅ + ଶ୍ରଦ୍ଧାନ) ଶ୍ରଦ୍ଧାନ, ଅଣ୍ଣପାନ, ଅଣ୍ଣକା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଣ୍ଣଦଧାନା ।

ଅଣ୍ଣଭ—ୟୁ. ବ. (ଅ + ଶ୍ରଦ୍ଧା) ବ.ଶ; ଶ୍ରଦ୍ଧାନ, ଉତ୍ତରଗର୍ହତ, ଆସ୍ତ୍ରଶବ୍ଦନ୍ୟ, ବିଶ୍ୱାସବାନ, ଅଗ୍ରଭ୍ୟାସୀନିଆପ୍ରିକ୍ୟକ୍ରୁଚ୍ଛ-ରହତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଣ୍ଣକା ।

ଅଣ୍ଣକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅ + ଶ୍ରଦ୍ଧା) ଅସ୍ତ୍ରେହ, ଅଭିନ୍ଦିର, ଅବିଶ୍ୱାସ, ଅନାଦର, ଘୃଣା ।

ଅଣ୍ଣକିତ—ତ୍ର. ବି. (ଅ + ଶ୍ରଦ୍ଧିତ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; ଘୃଣିତ, ଅନାଦୁତ ।

ଅଣ୍ଣକେସ୍ତ—ତ୍ର. ବି. ସେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିର ପାଇବାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ବିଶ୍ୱାସର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଘୃଣା, ଅତରର ଅଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଣ୍ଣକେସ୍ତ ।

ଅଣ୍ଣପ—ତ୍ର. ବି. (ଅଣ୍ଣ + ପା + କ.ଅ) ରତ୍ନପଦକନାସ, ଶୋଣିତପାୟୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବ.) ରକ୍ଷସ, ନିଶାଚର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଣ୍ଣପା ।

ଅଣ୍ଣବଣ—କୁ. ବ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ପ୍ରବଣାଭବ, ଅନାକର୍ମନ, ନଶୁଣିବା, ଶୁତ୍ରଶବ୍ଦନତା, ବିଧରତ, (ବି) ଶୁତ୍ରଶବ୍ଦନ, କର୍ମରହତ, ବିଧର, ସେ ଶୁତ୍ରଶବ୍ଦନାହୀନ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଣ୍ଣବଣା ।

ଅଣ୍ଣମ—ୟୁ. ବ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଶ୍ରମାଭବ, ପରିଶ୍ରମ ନ କରିବା, ଅନାସ୍ତ୍ର, ନିଶ୍ଚେଷ-ଶ୍ରମା, ଆଳସ୍ତ୍ର, ଅଣ୍ଣାନ୍ତ୍ର, ଶୁତ୍ରି (ବି.)

ଅଶ୍ରୁଦିନୀପୁ, ଅଶ୍ରୁଦା—ଡି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନ୍ତର୍ଗଂସ ହର୍ଷ, ପ୍ରଶଂସାରଥ୍ୟୋଗା, ଅପ୍ରଶଂସାନୀୟ, ଅଧିକ୍ୟ (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ରୁଦିନୀପୁ ।
 ଅଶ୍ରୁଦ୍ଵୀପ—ଡି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସଙ୍ଗତ, ଅସମ୍ଭବ, ଶୈଶବନ୍ୟ (କାବ୍ୟ) ଅପ୍ରାହଙ୍ଗକ ।
 ଅଶ୍ରୁକ—ଡି. ବି. ଶାନାଶକ, ଅଶ୍ରୁଦା ।
 ଅଶ୍ରୁଲ—ଡି. ବି. (ଅ + ଶ୍ରୁ + ଲ) ଅସୁନ୍ଦର, ନିର୍ମଳ, ଲଜ୍ଜାଜନକ, କୁଣ୍ଡିତ, ବିଚାରିଣୀକ, ଅଭିଭବ, କରନ୍ତରଜନକୋତ୍ତର, ଜନନ୍ୟ, (କ୍ଲୀ. ବି) ଲଜ୍ଜାଜନକ ଶ୍ରାମ୍ୟ-ଭାଷା, କାବ୍ୟର ଦୋଷବିଶେଷ, ଅକଥ୍ୟ ।
 ଅଶ୍ରୁଲତା—ସ୍ଥି. ବି. ଯେଉଁ ବାକ୍ୟ ଶୁଣିଲେ ଲଜ୍ଜାର ଦ୍ୱାରା ହୃଦୟ ହୃଦ, ଶ୍ରାମ୍ୟ-ଭାଷା, କାବ୍ୟର ଅଭିଭବ, ଅସାଧ୍ୟତା; ଜନନ୍ୟତା, ଅଭିଭବତୋଷବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ରୁଲଭାଷା—ୟୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୁଲ + ଭାଷା + କ. ରହ) ଅଶ୍ରୁଲବାଦୀ, ଯେ ଅଶ୍ରୁଲ କଥା କହେ, (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ରୁଲଭାଷା ।
 ଅଶ୍ରୁଷା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅ + ଶ୍ରୁଷ + ଆ) ନଷ୍ଟବିଶେଷ, ନବମ ନଷ୍ଟତ ।
 ଅଶ୍ରୁଷାଜ—ୟୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୁଷା + ଜନ୍ମ କ. ଅ) କେତୁପତ୍ର ।
 ଅଶ୍ରୁଷାକ—ୟୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୁଷା + ଭୁ + ଅ + କ. କୁ ପ) କେତୁପତ୍ର ।
 ଅଶ୍ରୁ—ୟୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୁ + କ. ବ) ଯୋଟକ, ଯୋଡ଼ା (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ରୁ, ଅଶ୍ରୁ, ଧର୍ମରୂପି, ଅଶ୍ରାଜାନୀୟ ପୁରୁଷ, ନପରବିଶେଷ, ବୃକ୍ଷବଣୀୟ ନପରବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ରୁନନ୍ଦ—ସ୍ଥି. ବି. ଅଶ୍ରୁନନ୍ଦବୁଦ୍ଧି ।
 ଅଶ୍ରୁକଣ୍ଠ—ୟୁ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହାର ପତ୍ର ଯୋଡ଼ାକାନପରି, ଶାଳଗଛ, କୁଆମରତା ।
 ଅଶ୍ରୁକଳା—ସ୍ଥି. ବି. ଅଶ୍ରୁନନ୍ଦବୁଦ୍ଧି ।
 ଅଶ୍ରୁକୁଠୀ—ସ୍ଥି. ବି. ମନ୍ଦର, ଅଶ୍ରୁଗାଲା ।
 ଅଶ୍ରୁକୋବିଦ—ୟୁ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଅଶ୍ରୁତୁଳିଜ, ଯୋଡ଼ାଚଢାରେ ଅଭିପଣ୍ଡିତ ।
 ଅଶ୍ରୁକନ୍ଦ—ୟୁ. ବି. ଦେବପେନାପନ୍ଥି-ବିଶେଷ ।

ଅଶ୍ରୁନ୍ଦୁ—ବି. ଉଦ୍‌ବେଗର ପୌରି-ଶିକ ନାମ, ଅନ୍ୟ ନାମ ଇଶ୍ରୁଲାତ ।
 ଅଶ୍ରୁରଙ୍ଗ—ୟୁ. ବି. ଶର୍ଵ, ଶର୍ଵି ।
 ଅଶ୍ରୁର—ୟୁ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ନଶୀ-ନାମକ ବନ୍ଦବ୍ରଦ୍ୟ, ଯୋଡ଼ା ଛୁର ।
 ଅଶ୍ରୁର ବା ଶୁର—ସ୍ଥି. ବି ଅପରାଜିତ ଲିତା ।
 ଅଶ୍ରୁରତ—ସ୍ଥି. ବି. ଗତତ୍ଵ, (ଅଶ୍ରୁ + ରତ) ଯୋଡ଼ାର ଶୁର, ଧାରୀ, ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ, ଯଥା—ଅସନ୍ତତ, କଦମ୍ବ ଧୌରତକ ।
 ଦୁଇଲା, ରେତତ, କୋରଦୋଲଙ୍ଗ ବା ଝପକ, ବଲ୍ଲାଗିତ ଓ ଛଡ଼ତକ ପୁତ୍ର, ଯୋଡ଼ାଦୋତ୍ତର (ବି) ଅଶ୍ରୁପର ଦ୍ୱାରା ଗତି ।
 ଅଶ୍ରୁରନ୍ତା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅଶ୍ରୁ + ରନ୍ତା) ଅଶ୍ରୁ-କନ୍ଦାତୁଷବିଶେଷ, ଅଶ୍ରୁତ ।
 ଅଶ୍ରୁରୋପୁ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଶ୍ରୁଦ୍ଵୀପ, ଏକ ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା ।
 ଅଶ୍ରୁରୋଷ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଶ୍ରୁଗାଲା, ଅସ୍ତ୍ରାବିଳ
 ଅଶ୍ରୁରୀବ—ୟୁ. ବି. ହସ୍ତଶ୍ରୀବ ନାମରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଅବତାରବିଶେଷ, (ନି. ବି)
 ଯୋଡ଼ାର ଶ୍ରୀବାପରି ଶ୍ରୀବାବିଶିଷ୍ଟ, ବିଷ୍ଣୁରୀବ (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ରୁରୀବ ।
 ଅଶ୍ରୁମ—ୟୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୁ + ହନ୍ + କ. ଅ) କରିବାର ବୃକ୍ଷ ।
 ଅଶ୍ରୁତନ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଜୟାରୂପୀ-କଥାତ ରତ୍ନବିଶେଷ (ୟୁ) ଅଶ୍ରୁମହୂର୍ତ୍ତ ।
 ଅଶ୍ରୁତିକିଷ୍ଟା—ସ୍ଥି. ବି. ଯୋଡ଼ାରେଗ-ନବାରକ ଅଧିଧ ଉପାୟୁଦ୍ଧି ।
 ଅଶ୍ରୁତେଷ୍ଟିତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଯୋଡ଼ାର କାମ୍ପୁ-କୃତ ବ୍ୟାପାରବିଶେଷ, ଅଶ୍ରୁର ଗତି ।
 ଅଶ୍ରୁତମୁ—ଶା. ବି. ଯୋଡ଼ାରତମ, ଆକାଶକୁମୁ, ଯୋଡ଼ାତମୁ ଭଲି ଅବଶ୍ୟାସଯୋଗା, ହାତ୍ୟାକୁତ ଓ ଅସମ୍ଭବ ବିଧୟ ।
 ଅଶ୍ରୁତର—ୟୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୁ + ତୁ + ଅ) ଗତର, ସର୍ବବିଶେଷ, ଗନ୍ଧବିଶେଷ, ବେସର, ନାରବିଶେଷ (ସ୍ଥା) ଅଶ୍ରୁତନ୍ତ, (ବି) ଦ୍ୱାରା ମାତ୍ରାମୀ ।

ଅଶ୍ରୁତନ୍ତ—ସ୍ଥି. ବି. (ଅଶ୍ରୁତର + ନ୍ତ) ସ୍ଥି-ଜାଣ୍ୟ ଶର୍ଵ, ବାଷ୍ପିୟପୋଡ଼, ଜାହାଜ ।
 ଅଶ୍ରୁତର୍ଥ—କ୍ଲୀ. ବି. କାନ୍ୟକୁବୁଦ୍ଧେଶର କାଲୀନା ଓ ଗଜାନପାର ସଙ୍ଗେ-ପୁଲରେ ଏହି ଶର୍ତ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ।
 ଅଶ୍ରୁତଥ—ୟୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୁ + ସ୍ଥା + ଅ) ସ୍ଵନାମଶ୍ରୀର ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ବିଷ୍ଣୁବୁକ୍ଷ, ସୁର୍ମି, (କ୍ଲୀ) ଜଳ ।
 ଅଶ୍ରୁତଥି—ୟୁ. ବି. ଅଶ୍ରୁତଥ ବୃକ୍ଷ ।
 ଅଶ୍ରୁତଥିକୁଣ—ୟୁ. ବି. ପାତଳ ଅଶ୍ରୁତଥ-ପଳ ।
 ଅଶ୍ରୁତଥିକୁଣ—ସ୍ଥି. ବି. ନନ୍ଦବୁକ୍ଷ ।
 ଅଶ୍ରୁତଥିମାତ୍ରା—ସ୍ଥି. ବି. ପୁଣୀମାତ୍ରଥ ।
 ଅଶ୍ରୁତଥାମା—ୟୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୁ + ସ୍ଵାମ + ଆ) ଦ୍ରୋଣାରୂପଙ୍କ ପୁତ୍ର, ମହାବାରତ-ପୁକ୍ରରେ ହତ ଗୋଟିଏ ହାତର ନାମ, ସାବନ୍ତି ମନୁଙ୍କ ପୁତ୍ର ।
 ଅଶ୍ରୁତଥିକୁଣ—ଡି. ବି. ଯେ ଜନ୍ମ ଅଶ୍ରୁତଥ-ପଳ ଖାଏ ।
 ଅଶ୍ରୁତଥି—ସ୍ଥି. ବି. ଗ୍ରେଟ ଅଶ୍ରୁତଥିପର, ଅଶ୍ରୁତଥିପର ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ପତ୍ରଯୁକ୍ତ, ପିପଳାରୀ, ବନଜାତ ଷ୍ଟୁଟ୍ରିକ୍ଷବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ରୁଦଂସ୍ତା—ସ୍ଥି. ବି. ଗୋକୁରବୁକ୍ଷ, ଗୁଣ୍ଡରଗଛ, ଯୋଡ଼ାର ଦାନ୍ତ ।
 ଅଶ୍ରୁନାୟ—ୟୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୁ + ନା + ଅ) ଅଶ୍ରୁପାଳକ, ସଇସ ।
 ଅଶ୍ରୁନ୍ଦ—ଡି. ବି. ଅଶ୍ରୁଭ (ବି) ଷେତ୍ର, ମୁତ୍ତ, କୁଣ୍ଠା, ଅନ୍ତବଧ୍ୟ, ପ୍ରାଣିଦିଂସାର ସ୍ଥାନ ।
 ଅଶ୍ରୁପ—ୟୁ. ବି. ଅଶ୍ରୁପାଳକ, ସଇସ, ଅଶ୍ରୁପାଳକ, ସାଗୁନ୍ତି ।
 ଅଶ୍ରୁପତି—ୟୁ. ବି. ଅଶ୍ରୁପାଳକ, ସଇସ, କେକୁଦେଶର ଜନେକ ଷ୍ଟୁଟ୍ରିକ୍ଷବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ରୁପଣ୍ଠ—ଡି. ବି. ଅଶ୍ରୁର ଗମନଯୁକ୍ତ-ରଥ, ମେଘବ୍ୟାପିନମଳ ।
 ଅଶ୍ରୁପାଦ—ଡି. ବି. ଯୋଡ଼ା ପାଦପର ପାଦଯୁକ୍ତ ଜନ୍ମ, ଗର୍ଭଭାବ ।

ଅଶ୍ଵପାଳ—ସୁଂ. ବି. ଅଶ୍ଵରକ୍ଷକ, ସଇସ ।
 ଅଶ୍ଵପୁଜୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମାଷପଣ୍ଡୀ ବୃକ୍ଷ ।
 •ଅଶ୍ଵପେନ—ସୁଂ. ବି. ରୂପବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ଵପେଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଶ୍ଵଦ୍ଵାରା
 ନିରୂପଣୀୟ ।
 ଅଶ୍ଵବକ୍ତ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) କିନ୍ଦର ।
 ଅଶ୍ଵବନ୍ଧବ—ସୁଂ. ବି. ଘୋଡ଼ା ଓ ଘୋଡ଼ା !
 ଅଶ୍ଵବନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. କାମଶାସ୍ତ୍ରବନ୍ଧିତ ରତ୍ନ-
 ବନ୍ଧବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ଵବରଣ—ସୁଂ. ବି. ଗନ୍ଧ ।
 ଅଶ୍ଵବାଳ—ସୁଂ. ବି. ଗନ୍ଧ; (ଅଶ୍ଵ +
 ବାଳ) କାଣ, କାର୍ତ୍ତଶି, କାଶତ୍ତଣ,
 ଘୋଡ଼ାର କେଶର, କାଶପୁଷ୍ପ ।
 ଅଶ୍ଵବନ୍ଧ—ସୁଂ. ବି. ଯଦୁବଣୀୟ ଚତ୍ର-
 କର ପୁତ୍ର ।
 ଅଶ୍ଵମହିଷିକୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରମର ପ୍ରତି
 ନିତ୍ୟବୈର୍ଯ୍ୟକ, (ବି) ଘୋଡ଼ା ଓ
 ମତ୍ତସି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବୈରଭବପର
 ଦୁଇଜଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିତ୍ୟ ବିରୋଧ-
 ଭବ ଓ ସଙ୍ଗା ଦେବତା ।
 ଅଶ୍ଵମାର—ସୁଂ. ବି. କରଖର ଫୁଲର
 ଗଛ ।
 ଅଶ୍ଵମୁଖ—ସୁଂ. ବି. କିନ୍ଦର, ଦେବଘୋନି-
 ବିଶେଷ, (ଶ୍ରୀ) ଅଶ୍ଵମୁଖୀ, କିନ୍ଦମା ।
 ଅଶ୍ଵମେଧ—ସୁଂ. ବି. କ. ଧା; (ଅଶ୍ଵ +
 ମେଧ) ପୁରୁକଳର ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ଵମେଧ—ସୁଂ. ବି. ରାଜପିତ୍ରିବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ଵମେଧକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମହାଭାରତର
 ଅନୁରତ୍ନ ଚର୍ବିରଶପବ (ସୁଂ) ମେଧାଶ ।
 ଅଶ୍ଵମେଧୀୟ—ସୁଂ. ବି. ଅଶ୍ଵମେଧଯଜ୍ଞର
 ଘୋଣ ପଶୁ (ଶ୍ରୀ) ଅଶ୍ଵମେଧୀୟ ।
 ଅଶ୍ଵମୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଘୋଡ଼ାଯୁକ୍ତ, ଘୋଡ଼ାର
 ରହ୍ମାଯୁକ୍ତ ।
 ଅଶ୍ଵମୁକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ମୁକ + କ.
 କିପ) ଅଶ୍ଵନିମାସ, ଅଶ୍ଵନି ନନ୍ଦତ ।
 ଅଶ୍ଵମୁନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଶ୍ଵନିନାନନ୍ଦତ, ଅଶ୍ଵନି-
 ନନ୍ଦତ୍ୟୁକ୍ତ କାଳ, ରହ୍ମା ଅଶ୍ଵନିନାସ ।
 ଅଶ୍ଵରକ୍ଷକ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ ରକ୍ଷଣ + କ.)
 ଘୋଟକପାଳକ, ଘୋଡ଼ାର ସଇସ ।

ଅଶ୍ଵରକ୍ଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) ବଲ୍ଗା,
 କାଗ, କବିନା, ଲଗାମ ।
 ଅଶ୍ଵରତ୍ନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଘୋଟକଶ୍ରେଷ୍ଠ,
 ଉଚ୍ଚେ ଶ୍ରୀବା, ଉତ୍ସନ୍ଧର ଘୋଡ଼ା ।
 ଅଶ୍ଵରଥ—ସୁଂ. ବି. ଘୋଟକଯୁକ୍ତ ରଥ,
 (ଶ୍ରୀ) ଗନ୍ମାଦନପରିତ ନିକଟସ୍ଥ ନଦୀ-
 ବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ଵରଜ—ସୁଂ. ବି. ଉଚ୍ଚେ ଶ୍ରୀବାନାମକ
 ଘୋଟକ, ଉତ୍ସନ୍ଧର ଘୋଡ଼ା ।
 ଅଶ୍ଵରେଧକ—ସୁଂ. ବି. କରଖପରିନର
 ଗଛ ।
 ଅଶ୍ଵରେହ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ରୁହ +
 ଅ) ଅଶ୍ଵରେହ, ଘୋଡ଼ାପବାର ।
 ଅଶ୍ଵରୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଶ୍ଵରାହକ, ରୂପ-
 ବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ଵରୁଣଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଘୋଡ଼ାର ଶ୍ରୀ-
 ଶୁଭୟୁଚକ ଚତୁରବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ଵରୁଳିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭେଦଶଟି ଅଶ୍ଵର
 ପାତ୍ୟୁକବର୍ଣ୍ଣତ୍ୱବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ଵରୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ବ୍ରହ୍ମପର୍ବ,
 ହଳାହଳସର୍ପ, ଘୋଡ଼ାର କାଜୁ ।
 ଅଶ୍ଵରୁଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ରୁଜା)
 ଘୋଡ଼ାପର ଚନ୍ଦ୍ରକଳଙ୍ଗବିଶ୍ରୀ (ବ୍ୟକ୍ତି) ।
 ଅଶ୍ଵରୁତ୍—ସୁଂ. ବି. କିନ୍ଦର, କଂପୁରୁଷ,
 ଦେବଘୋନବିଶେଷ, ଦୟଗୁରୀବ ବିଶ୍ରୀ ।
 ଅଶ୍ଵରଦ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ବଦ୍ର + ଅ)
 ଅଶ୍ଵର ବହୁମୂସ, ଅଶ୍ଵରୋଶ, ସାଦା ।
 ଅଶ୍ଵରାନ୍—ସୁଂ. ବି. ଅଶ୍ଵରୁତ୍, (ଶ୍ରୀ)
 ଅଶ୍ଵରତ୍ନ ।
 ଅଶ୍ଵରାର—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ରୁ + ଶିର.)
 ଅ) ଅଶ୍ଵରୋଶ, ଘୋଡ଼ାପବାର, ସାଦା ।
 ଅଶ୍ଵରାହ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ବଦ୍ର + ଅ)
 ଯେ ଅଶ୍ଵମେଧର ଅଶ୍ଵ ଯଜ୍ଞପଲକ
 ନେଇଯାଏ, ସବାର ।
 ଅଶ୍ଵରାହ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ବଦ୍ର + ଅ)
 ଘୋଡ଼ାପବାର, ସାଦା ।
 ଅଶ୍ଵରିତ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. ଯେ ଘୋଡ଼ା
 ବିଦୟକର ନାରିକାନିର୍ବାହ କରେ ।

ଅଶ୍ଵରିଦ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ଦିନ) ନଳ-
 ରାଜା, (ବିଂ) ଅଶ୍ଵରିତ୍ୟକର୍ତ୍ତା, ଅଶ୍ଵରିଦ୍ୟ-
 ବିଶ୍ଵାରଦ । [ସକ ।
 ଅଶ୍ଵରୋତ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. ଘୋଡ଼ାର ଚିକି-
 ଅଶ୍ଵରତ୍ନ—ସୁଂ. ବି. ଘୋଡ଼ା ବାନ୍ଧବାର
 ଶୁଣ୍ଠି । [ଶାହାଡ଼ାଗଛ ।
 ଅଶ୍ଵରାଶୋଟ—ସୁଂ. ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ,
 ଅଶ୍ଵରାବ(କ)—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଘୋଡ଼ା-
 କୁଆ ।
 ଅଶ୍ଵରାଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ରାଳା)
 ମନ୍ଦୂର, ଘୋଡ଼ାର ଘର, ଅପ୍ରାବଲ୍,
 ଘୋଡ଼ାରବିଶେଷ ପ୍ଲାନ ।
 ଅଶ୍ଵରାମ୍ଭାତ୍ରାତ୍ମକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାଳିହୋତ୍ରକୁତ
 ଘୋଡ଼ାର ଲକ୍ଷଣାଦିଜ୍ଞାପକ ଶାସ୍ତ୍ର ।
 ଅଶ୍ଵରିରା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଘୋଡ଼ାମୃଣ୍ଡ, ଦାନବ-
 ବିଶେଷ ।
 ଅଶ୍ଵରାଳିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଘୋଡ଼ା ଓ
 ଶୁଣ୍ଠାଳ ତର ବିରେଧ ।
 ଅଶ୍ଵରିଦ୍ରା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ଅଶ୍ଵଦ୍ଵାରା
 ଆହୁବିକ କରସ ।
 ଅଶ୍ଵରିନ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ଘୋଡ଼ାର ପାତ୍ର,
 ଘୋଟକଷ୍ଟକ ।
 ଅଶ୍ଵରନି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଶ୍ଵଦ୍ଵାରା, ଯେ
 ଘୋଡ଼ା ଦାନ କରେ ।
 ଅଶ୍ଵରାସା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଶ୍ଵଦ୍ଵାରା ।
 ଅଶ୍ଵରାଦ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ସଦ + ଅ)
 ଅଶ୍ଵରାଳିକ, ସାଦା ।
 ଅଶ୍ଵରାମ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ସଦ + କ. ରନ୍)
 ଅଶ୍ଵରୋଶ, ସାଦା, ଘୋଡ଼ାପବାର ।
 ଅଶ୍ଵରେନ—ସୁଂ. ବି. ଜନପିତ୍ରବିଶେଷ,
 ନୃପବିଶେଷ, ଉତ୍ସନ୍ଧକୁତ୍, ସର୍ପବିଶେଷ,
 କୋଣାର୍ପିଙ୍କର ସାରଥ ।
 ଅଶ୍ଵରେନନ୍ଦନନ୍ଦ—ସୁଂ. ବି. ସନନ୍ଦ-
 କୁମାର ।
 ଅଶ୍ଵରୁନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଜିକାର, ଯାହା-
 କେବଳ ବନ୍ଧୁମାନ ଦିନଜାତ, ପର
 ଦିନରେ ନ ଥାଏ, ଅସମ୍ଭୁତୀ, ସେ କାଳ-
 ପାଇଁ ସଞ୍ଚାର ନକରେ, (ଶ୍ରୀ) ଅଶ୍ଵରୁନ ।

ଅଶ୍ଵପ୍ରଦିନବିଧାନ—ବ. ଆସନ୍ତା କାଲିପାଇଁ
ବ୍ୟକ୍ତିଗୀର ଅଭାବ, ଭବିଷ୍ୟତପାଇଁ
ବ୍ୟକ୍ତିଗୀର ଅଭାବ, (ବ) ଅଶ୍ଵପ୍ରଦିନବିଧାନ ।

ଅଶ୍ଵାରୂଢ—ସୁଂ. ବ. (ଅଶ୍ଵ + ଅରୁଡ଼) ସାମା,
ଅଶ୍ଵାରୋସ ।

ଅଶ୍ଵାରେହ—ସୁଂ. ବ. (ଅଶ୍ଵ + ଆ + ରୁହ
+ କ. ଅ) ଯୋଡ଼ାର ଶୁଳକ, ଯୋଡ଼ାର
ବାହକ (ସ୍ଥା) ଅଶ୍ଵାରେହ ।

ଅଶ୍ଵାରେହଣ—ଖୁୱୀ. ବ. (ଗତତ) ଯୋଡ଼ାରେ
ଚଢ଼ିବା, ଯୋଡ଼ା ଚଢ଼ିବାରେ କୃତି ।

ଅଶ୍ଵାରୋସ—ସୁଂ. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ଆ +
ରୁହ + କ. ଇନ) ଯୋଡ଼ାପବାର, ସାମା,
(ସ୍ଥା) ଅଶ୍ଵାରୋସ ।

ଅଶ୍ଵାବଜାନ—ସୁଂ. ବ. ରଷିବିଶେଷ ।

ଅଶ୍ଵାସନ—ସୁଂ. ବ. (ଅଶ୍ଵ + ଅସ + କ.
ଅନ) ନାଗବିଶେଷ ।

ଅଶ୍ଵାହା—ସ୍ଥୀ. ବ. ଅଶ୍ଵରା ।

ଅଶ୍ଵିନ—ସୁଂ. ବି. ଅଶ୍ଵିନାକୁମାରଦୟୁମ୍ବ-
ନାମକ ସ୍ଵର୍ଗଲେକ, ନକୁଳ, ସହଦେବ,
(ଜ୍ୟୋତିଷ) ଦୂର ସଙ୍ଖ୍ୟା ।

ଅଶ୍ଵିନୀ—ସ୍ଥୀ. ବ. (ଅଶ୍ଵ + ଇନ + ର)
ସତ୍ତାଇଶ ନଷ୍ଟତି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ନଷ୍ଟତି ।

ଅଶ୍ଵିନାକୁମାର—ସୁଂ. ବ. (ଅଶ୍ଵିନୀ +
କୁମାର) ବଢ଼ିବାରୁପଥାରଣୀ ପୂର୍ବୀପତ୍ନୀ
ଚର୍ଚା ଲାତ ସ୍ବର୍ବେଦ୍ୟ, ତେବେତିକୁଷକ,
ଶର୍ତ୍ତବିଶେଷ । [ବାନର] ।

ଅଶ୍ଵିନାକୁମାରସୁତ—ବ. (ଗତତ) ସୁପେଣ
ଅଶ୍ଵୀ—ସୁଂ. ବ. (ଅଶ୍ଵ + ରି) ଅଶ୍ଵିନାକୁମାର,
ନକୁଳ ସହଦେବ, ମିଥୁନରାଶି, ଅଶ୍ଵ-
ଦୟ, ଦୂର ସଙ୍ଖ୍ୟା, ଅଶ୍ଵାରେହ (ସ୍ଥା)
ଯୋଟଙ୍ଗ ।

ଅଶ୍ଵିନ—ନ୍ତି. ବି. (ଅଶ୍ଵ + ରିନ) ଅଶ୍ଵର
ଏକ ଦିନରେ ଗମନଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ଥା)

ଅଶ୍ଵିନୀ ।

ଅଶ୍ଵିସ୍ତ୍ରୀ—କୁୱ. ବ. ଯୋଡ଼ା ଦାସ, ପାଳ,
ଅଶ୍ଵସମୁଦ୍ର, (ବି) ଯୋଡ଼ାର ଦୁଇକର,
ଯୋଟକୁଷମ୍ବିସ୍ତ୍ରୀ ।

ଅଶ୍ଵୋରସ—କୁୱ. ବ. ଗତତ; (ଅଶ୍ଵ +
ରିପଥ) ପ୍ରଧାନ ଯୋଡ଼ା, (ବି. ବ. ଶ୍ରୀ)
ଦିଶାଲବକ୍ଷ, (ସ୍ଥା) ଅଶ୍ଵୋରସ ।

ଅଶ୍ଵୋରୀ—ନ୍ତି. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯେଉଁ
ମନ୍ଦିର ଦୂରଜଣରେ କରାନ୍ତିଏ, ଯେ
ମନ୍ଦିର କଳବେଳେ ଛାଅଚକ୍ର ଦୂର
ନାହିଁ, ଗୃହ ।

ଅଷ୍ଟାଢ଼ (ଅଶାଢ଼)—ସୁଂ. ବ. ଆଶାଢ଼ମାସ,
ବ୍ୟକ୍ତିଗୀର ପାଲନଦଣ୍ଡ ।

ଅଷ୍ଟାଢ଼ (ଅଶାଢ଼)—ସ୍ଥୀ. ବ. ଅଶ୍ଵି ମନନତ୍ର-
ଠାର ପୁଷ୍ଟିଦିଗରେ ‘ଠାର’ ନଷ୍ଟତା ଓ ଉତ୍ତିର
ଦିଗରେ ‘ନଷ୍ଟତା’ ।

ଅଷ୍ଟାଢ଼ାଆ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବନ୍ୟପଲବିଶେଷ ।

ଅଷ୍ଟାଢ଼ାଆସ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଶ.ଅବ୍ୟତ +
ସୁତ) କୌତୁକସ୍ତା, ବିବାହଦିବିଷରେ
ବରକନ୍ୟାଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଦୂର, ବର-
କୋଳିପତ୍ର ଓ ଆୟପତ୍ରପୁକ୍ତ ବନା-
ଦେବା ସାତାଗୋର । [ମଣ୍ୟକ ।

ଅଷ୍ଟୁ—ବ. ଆଠମଶ୍ୟ, (ବି) ଅଷ୍ଟ-
ଅଷ୍ଟୁକ—କୁୱ. ବ. (ଅଷ୍ଟନ + କ) ପାରିନିକର
ଅଷ୍ଟୁଧାସୀ ସୃତଗ୍ରହ, (ବି) ଆଠ-
ପରପ୍ର ବା ଆଠରୁ ହୋଇଥିବା,
ଅଷ୍ଟୁଧାସ୍ୟକ ।

ଅଷ୍ଟୁକଙ୍କାଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଦେହର ସମ୍ପ୍ର
କଙ୍କାଳ, ପଞ୍ଚରାତ୍ରାତ୍ମା ।

ଅଷ୍ଟୁକଙ୍କାଳ—ଶ୍ରୀ ପୁଂ. ବି. ଅଷ୍ଟ ଦରତ୍ତ,
ଅଷ୍ଟ କୃପଣ, (ସ୍ଥା) ଅଷ୍ଟକଙ୍କାଳାତ୍ମା ।

ଅଷ୍ଟୁକକ୍ଷୀ—ପୁଂ. ବ. କ. ଶ୍ରୀ. (ଅଷ୍ଟ + କକ୍ଷୀ)
ଚର୍ତ୍ତୁମୁଖ, ବ୍ରହ୍ମ । [ପୁକ୍ତ ରାତ ।

ଅଷ୍ଟୁକମୀ—ପୁଂ. ବ. ଆଠପ୍ରକାର କର୍ମ-
ଅଷ୍ଟୁକା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶାକବିଶେଷ, ଦ୍ୱିତୀ-
ବିଶେଷ, ପୌଷ-ମାଘ ପାଲାଗୁନ-
ମାସର କୃଷ୍ଣାଷ୍ଟ୍ରମୀବିହାର କର୍ମ ।

ଅଷ୍ଟୁକାଙ୍କ—କୁୱ. ବ. (ନ୍ତି) ପଣ
ଶେଳବାର ଛକ, ପଣାପାଳିର ସର ।

ଅଷ୍ଟୁକାଳ—ବ. (ଅଷ୍ଟ + କାଳ) ଦିନରୁତ,
ସମ୍ବାଦ, ଦିବାଶତ୍ର, ଆଠପ୍ରକାର ।

ଅଷ୍ଟୁକାଳୀ—ଶ୍ରୀ. (ଅବ୍ୟ) ଆଠକାଳୀ-
ବାରମାସୀ, ବର୍ଷମାକ ।

ଅଷ୍ଟୁକାଳୀ—ବ. ଅଷ୍ଟକୁଳାଳୀ (ଦେଖ) ।

ଅଷ୍ଟୁକାଳ—ବ. ଅଷ୍ଟକୁଳାଳ, ଅଷ୍ଟଦିଗ ଓ
କୋଣ ।

ଅଷ୍ଟୁକାଳୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅନନ୍ତାଦ ଅଷ୍ଟକୁଳାଳ ।

ଅଷ୍ଟୁକାଳାଳ—ପୁଂ. ବ. (କ. ଧା)
ମହେନ୍ଦ୍ର, ମଲୟ, ସହ୍ୟ, ଶକ୍ରମାନ,

ରକ୍ଷ, ବିର୍ଯ୍ୟ, ପାରିଯାତ୍ର, ହୃମାଳସ୍ଥ,
ଏହି ଆଂଶି କୁଳପବତ ।

ଅଷ୍ଟକୋଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟକୋଣ ପୁଞ୍ଜ-
ଷେତ୍ର, ଯଦୁବିଶେଷ, କୁଣ୍ଡବିଶେଷ,
ଆଂକିର୍ଣ୍ଣି ।

ଅଷ୍ଟକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟକାଖ୍ୟକ ଦ୍ରୁବ୍ୟ-
ଦ୍ଵାରା ଯାହା ଫୀତ ହୋଇଥାଏ ।

ଅଷ୍ଟକୀର—କ୍ଲୀ. ବି. ନାରୀ, ମେଷ, ଛେଳି,
ମହିତ, ମନୁଷ୍ୟ, ହତ୍ତୀ, ଅଶ୍ଵ ଓ ଉଠର
ଦୂର୍ଘ, ଏହି ଆଠ କୀର ଉପଧରେ
ବ୍ୟବହାରୀ । [ସମ୍ପତ୍ତି]

ଅଷ୍ଟକବ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଠୋଟି ଗୋରୁର
ଅଷ୍ଟକବୁଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ଆଠଶୁଣ,
ଦୟା, କ୍ଷାନ୍ତି, ଅନୟୁସ୍ଥା, ଶୌର,
ଅନ୍ୟାୟ, ମଙ୍ଗଳ, ଅକାର୍ପଣ ଓ ଅପ୍ରଭା
ଏହା ଲୋକର ଆଠଶୁଣ ।

ଅଷ୍ଟକୁଶୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହା ଆଠଥର
ଗ୍ରହଣ କରୁ ହୋଇଥାଏ ।

ଅଷ୍ଟକଣ୍ଠ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମଙ୍ଗଳା, ବିମଳା,
ସବମଙ୍ଗଳା, କାଳୀ, ରାତ୍ରିକାଳିକା,
ବିକଟା, କାମାକ୍ଷା ଓ ଉଦ୍‌ବାସ ଚଣ୍ଡୀର
ଏହି ଅଷ୍ଟକଣ୍ଠ ।

ଅଷ୍ଟକତ୍ରାଂଶୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା),
ଆଠଶୁଣିର ସଂଖ୍ୟା, (ବି) ଆଠଶୁଣିର
ସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରତିକ ।

ଅଷ୍ଟକୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଷ୍ଟ + କୟ) ଆଠ
ଅକ୍ଷୟବ୍ୟୁଜ, (ବି.କ୍ଲୀ) ଆଠ ସଂଖ୍ୟା ।

ଅଷ୍ଟକରଣା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭଗବତର ଅଷ୍ଟ-
ମୁଣ୍ଡିର-ତାର, ଦ୍ଵାରା, ମହୋତ୍ତର, ବଳା,
କାଳୀ, ସରସତ, କାମେଶ୍ଵର ଓ
ଦ୍ୱାମୁଣ୍ଡା । [ସଂଖ୍ୟାଯୁକ୍ତ]

ଅଷ୍ଟକିନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଚବିଶ, (ବି) ଚବିଶ
ଅଷ୍ଟକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଠଶୁଣ୍ୟ ।

ଅଷ୍ଟକଦର୍ଶ—ପୁ. ବି. ରହ୍ମାନବେଦୋତ୍ତ
ଦାନବିଶେଷ ।

ଅଷ୍ଟକଦଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ଅଷ୍ଟକପତ୍ର
ପଦ୍ମ, ଅଷ୍ଟପତ୍ରକଯନ୍ତ୍ର, ପଟ୍ଟକନ୍ଦାର୍ତ୍ତର
୨ୟ କରି, (ବି) ଆଠୋଟି ପାଞ୍ଜୁଳୀ ଥବା ।

ଅଷ୍ଟକଦଳବନ୍ଧ—ଗ୍ରା. ବି. କାବ୍ୟାଳଙ୍କାର-
ବିଶେଷ ।

ଅଷ୍ଟକଦଶା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟ ପାଦିକ ବିକାର,
ଅଶମିତ ପ୍ରେମର ଆଠଶୋଟି ଲକ୍ଷଣ ।
ଅଷ୍ଟକିନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଆଠଦିଗ,
ପୁଷ୍ଟାଦ ।

ଅଷ୍ଟକକରଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଷ୍ଟଦିଗମ୍ଭେତ୍ତିନା ।

ଅଷ୍ଟକପାଳ—ପୁ. ବି. (ଅଷ୍ଟ + ଦିକ୍ +
ପାଳ + ଅ) କ.ଧା; ଉତ୍ତର ଅଷ୍ଟଦିଗମ୍ଭେତ୍ତି

ଅଷ୍ଟଦିଗମ୍ଭେତ୍ତି—ପୁ. ବି. ଏବାବତାଦି ଅଷ୍ଟ-
ଦିଗମ୍ଭେତ୍ତାମାନେ ।

ଅଷ୍ଟଦୂର୍ଘ—ବି. ଆଠଗଡ଼, ଓଡ଼ିଶାର ଗଡ଼-
କାତବିଶେଷ, ରଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଗୋଟିଏ
ଭାଲୁକ, କୋଦାଳା ଆଠଗଡ଼ ।

ଅଷ୍ଟଦ୍ରୁବ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଶ୍ଵତ୍ଥ, ଉତ୍ସମ୍ବର,
ବଟ, ନ୍ୟାଗ୍ରୋଧ, ସମ୍ବିଧ, ତିଳ, ଯୋରିପ,
ଏବଂ ପାଦ୍ମଯାଜିମ, ଏହି ଆଠ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ।

ଅଷ୍ଟଧା—(ଅବ୍ୟ) ଆଠପ୍ରକାର, ଆଠଥର,
ଆଠଶୁଣରେ, (କ. ବି.) ଆଠପ୍ରକା-
ରରେ, ଆଠ ପରିଷ୍ଠ ।

ଅଷ୍ଟଧାର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ସର୍ପୀ, ରୋପ୍ୟ,
କଂଦା, ତମ୍ବୀ, ସୀରା, ରଙ୍ଗ, ଲୁହା, ପିତଳ,
ଏହି ଆଠପ୍ରକାର ଧାର୍ତ୍ତ ।

ଅଷ୍ଟନବତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଆଠନବେ,
୫୮ ସଂଖ୍ୟା ।

ଅଷ୍ଟନାଗ—ପୁ. ବି. ଅନନ୍ତ, ବାସୁକି-
ପ୍ରଭୁତ ନାଗମାନେ ।

ଅଷ୍ଟନାୟିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଷ୍ଟ + ନାୟିକା)
ଆଠପ୍ରକାର ନାୟିକା ।

ଅଷ୍ଟନନ୍ଧ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ପଦ୍ମ, ମହା-
ପଦ୍ମପ୍ରଭୁତ କୁବେରଙ୍କର ଅଷ୍ଟନନ୍ଧ ।

ଅଷ୍ଟପଞ୍ଚଶତି—ବି. (କ.ଧା) ଆଠବନ,
୫୮ ସଂଖ୍ୟା ।

ଅଷ୍ଟପଞ୍ଚମହିତୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାର୍କୁଷଙ୍କର
ଆଠଶୋଟି ପାଞ୍ଜୁଣୀ; ଯଥା—ରକ୍ତଶୀ,
ସତ୍ୟଶାମ, କାଳିନୀ, ଶୁଦ୍ଧିତୀ, ମୀତ୍ରବନ,
ଜାମୁବନୀ, ନାଗନିଶ୍ଵର ଓ ସୁଲକ୍ଷଣା ।

ଅଷ୍ଟପାଠବନୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଦ୍ଵାରକାରେ
ଶାକୁଷଙ୍କର ଅଷ୍ଟଶୁଣ୍ୟକ ପଟ୍ଟମହିତୀ ।

ଅଷ୍ଟପାଦ—ପୁ. ବି. ବି.ଶ୍ରୀ; (ଅଷ୍ଟ + ପାଦ)
ମାଙ୍ଗଡ଼ଣା, ବୁଢ଼ିଆଣୀ, ଉତ୍ୟୁନାଭ,
ଶରତମୁଗବିଶେଷ ।

ଅଷ୍ଟପାଦିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲଭାବିଶେଷ,
ଦ୍ଵାପରମାଳୀ ଲଭା, ଉତ୍ତରବଜ୍ରୀ ।

ଅଷ୍ଟପାଶ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ମାୟାବନନ,
ସଂଶୀ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ, ଲଜ୍ଜା, ମାନ, ମୋହ,
ଦନ୍ତ, ଦ୍ରେଷ ଓ ନୈଯୁଣ୍ୟ ।

ଅଷ୍ଟପୁଣ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୁଣ୍ୟକ ।

ଅଷ୍ଟପ୍ରହର—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଠ ପ୍ରହର
ସମ୍ବନ୍ଧ, ସମ୍ବନ୍ଧ ଦିବାରାତ୍ରି ।

ଅଷ୍ଟପ୍ରହରସ—ଗ୍ରା. ବି. (ଅଷ୍ଟପ୍ରହର + ଲନ୍)
ଅହୋରାତ୍ରବ୍ୟାପୀ, ଦିନରାତି ସବୁବେଳେ
ହେଉଥିବା ପଳାର୍ଥିନ ।

ଅଷ୍ଟବନ୍ଦ—ଗ୍ରା. ବି. ଶଶବର ଅଷ୍ଟ
ପ୍ରାନରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଥିବା (ବ୍ୟକ୍ତି),
ଅତିଦୁଖୋଧ (ବି) ଅଷ୍ଟବନ୍ଦ ରୁଷି ।

ଅଷ୍ଟବଜ୍ର—ବି. ପୁ. କ୍ଲୀ. (କ.ଧା) ଅଷ୍ଟବଜ୍ର—
ବଜ୍ର ଅମୋଦ, ଅଷ୍ଟଦେବାସ୍ତ୍ରୀଦଶନ,
ଶଳ, ଅନ୍ତମାଳା, ବଜ୍ର, ପାଶ, ଯମଦଶ,
କାର୍ତ୍ତିକେମ୍ବୁଜ ଶଳ, ଦୂର୍ଗାଙ୍କ ଶଳ୍ଗର ।

ଅଷ୍ଟବକ୍ତ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଲେଖଧର୍ମୀଙ୍କ
କଳିତ ଆଠଶୋଟି ବକ୍ତରି, ଯଥା—
ହେଉବକ୍ତ, ଯୋଗବକ୍ତ, କର୍ମବକ୍ତ,
କାମନାବକ୍ତ, ବିଷ୍ଣୁବକ୍ତ, ଦେବବକ୍ତ, ଅନନ୍ତ-
ବକ୍ତ ଓ ମହମାପ୍ରକାଶ ବକ୍ତ ।

ଅଷ୍ଟବସୁ—ପୁ. ବି. (ଅଷ୍ଟ + ବସୁ) ଦେବ-
ଗଣବିଶେଷ; ଆପ, ଧୂବ, ଅନିଲ, ଶୋମ,
ଅନଳ, ଧର, ପ୍ରତ୍ୟୁଷ, ପ୍ରଭବ, ଏହି
ଆଠବସୁ ।

ଅଷ୍ଟବିଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ଆଠପ୍ରକାର,
(ସ୍ରୀ) ଅଷ୍ଟବିଧା ।

ଅଷ୍ଟଭୁଜା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେବାର ମୁଣ୍ଡିବିଶେଷ,
ମହାସରସତୀ ।

ଅଷ୍ଟଭେରକ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଅଣିଭାର,
ରହ୍ମାନ, କଣ୍ଠିଭାର, ଦେଖୋନ୍ତର, ଉତ୍ୟକର,
କପାଳୀ, ଶାପଣ, ସହାର, ଏହି ଆଠ-
ଭେରକ, ଶିବକର ଆଠକଣ ସହରର ।

ଅଷ୍ଟମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅଷ୍ଟ + ମନ୍) ଆଠ-
ଶଂଖାର ପୁରୁଷ ।

ଅଷ୍ଟପକ୍ତ—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ସହର୍-
ବରହତ, ଅଷ୍ଟଶିଷ୍ଠ, ବିଛିନ୍ଦ, (ସୀ)
ଅଷ୍ଟସତ୍ତା ।

ଅଷ୍ଟପର୍ଗ—ପୁ. ବ. ସହର୍ରର ଅଭବ,
(ବି) ସମୁନ୍ଦରିନ୍ୟ ।

ଅଷ୍ଟସୃଷ୍ଟ—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ସହର୍-
ବରହତ, ବିଛିନ୍ଦ, ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର, ଅଷ୍ଟଶିଷ୍ଠ
(ସୀ) ଅଷ୍ଟସୃଷ୍ଟା ।

ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର—ଶ. ବି. ନ, ତତ୍; (ଅ +
ପୁତ୍ର) ଗର୍ଭାଧାନାଦି ସହାରବହତ,
ଅପରିଷ୍ଠତ, ଅଭୁତ, ଅଳାତସମ୍ଭାବ,
ପ୍ରୟତ୍ତିଷ୍ଠାବହୁତ୍ତାତ ।

ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର—ଶ. ବି. ଅପରିଷ୍ଠତ, ଯାହାର
ସ୍ଵର କରି ହୁଏନାହିଁ ।

ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ବିଷୁକ୍ତ,
ବିଶ୍ଵାଳ, ପରଲୋକମତ ନୁହେ,
ଚଞ୍ଚଳ ।

ଅଷ୍ଟପାହସ—ପୁ. ବ. (ନ.ଭର୍) ଦୁଃଖା-
ହସ, ଅଯଥା ଅତିରିକ୍ତ ସାହସ ।

ଅଷ୍ଟପାହସିକ—ପୁ. ବି. (ଅ + ସମ୍ +
ସାହସିକ) ଦୁଃଖାହସିକ, (ସୀ) ଅଷ୍ଟ-
ପାହସିକା (ବି) ଅଷ୍ଟପାହସିକତା ।

ଅଷ୍ଟପୁନାନ—କୀ. ବ. (ନ.ଭର୍) ସଷ୍ଟ୍ରା-
ନର ଅଭବ, ଅପ୍ରତ୍ଯନ୍ତ, ଅନଟନ,
ଅଷ୍ଟଗତ, ପ୍ରଣାଲୀର ଅଭବ, ବନ୍ଦୋ-
ବସ୍ତ୍ରର ଅଭବ ।

ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର—ସୀ. ବ. (ନ.ଭର୍) ବିଶ୍ଵାଳ
ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ଅଷ୍ଟହତ—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ଏକତ୍ର-
ନୁହେ, ଅସଲମ୍ବ, ଲକ୍ଷ୍ମୀତଃ, ବିଷ୍ଣୁ,
(ସୀ) ଅଷ୍ଟହତା, (ବି) ଦୁଃଖବିଶେଷ ।

ଅଷ୍ଟକୁତ—(ଅବ୍ୟ) ମୁହୂମୁହୁ, ଅନେକ-
ବାର, ପୌନୀପୁନ୍ୟ, ବାରଂବାର ।

ଅଷ୍ଟକ—ଶ. ବି. ନ.ଭର୍; (ଅ + ସକ୍ତ)
ସକ୍ତଶିନ୍ୟ, ହଶିନ୍ୟ, ଅପ୍ରତ୍ଯବ୍ୟକ୍ତ,
ବିଷ୍ଣୁବିଶାରୀ, ଫଳାଭଳାଶିନ୍ୟ,
ଅପ୍ରତ୍ଯବ୍ୟକ୍ତ, ଅଳାସକ୍ତ ।

ଅଷ୍ଟକଥ—ଶ. ବି. (କ.ଶୀ) ଉତ୍ସନ୍ନ୍ୟ,
ସକ୍ଷିତ ରହତ (ସୀ) ଅଷ୍ଟକଥ୍ ।

ଅଷ୍ଟକନା—ଗ୍ରା. ବି. ମଳକାପୁତ୍ର, ଅଷ୍ଟକିଆ,
ଅଭୁଆ, ଜଞ୍ଜଳମୟ ।

ଅଷ୍ଟକନ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭୁଆ, ଗୋଲମାଳ,
ଅଷ୍ଟକିଆ, ମଳକା ।

ଅଷ୍ଟକର—ଗ୍ରା. ବି. ଅଳିଆ, ମଳକା ।
ଅଷ୍ଟକରିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଗାମର୍ଥ୍ୟ, ଅଷ୍ଟ-
ମତା, କାନ୍ତି ।

ଅଷ୍ଟକର—ସୀ. ବି. ଅପ୍ରାତ୍ରପୁର୍ବା ।

ଅଷ୍ଟକା—ପୁ. ବ. ବିଶ୍ଵାନୁହେ, ଶନ୍ତି ।

ଅଷ୍ଟକ୍ୟ—କୀ. ବ. (ନ.ଭର୍) ଅପୋତ୍ତବ୍ୟ,
ଅମିତ୍ରତା, ଅଷ୍ଟକର, ଶନ୍ତି ।

ଅଷ୍ଟଗୋଡ଼—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ଯେ
ଆପଣା ଗୋଡ଼ର ନୁହେ, ଅନ୍ୟ-
ବିଶେଷ (ସୀ) ଅଷ୍ଟଗୋଡ଼ା ।

ଅଷ୍ଟକଳ—ପୁ. ବ. ସଙ୍କଳର ଅଭବ,
(ବି) ଅଷ୍ଟକଳତ ।

ଅଷ୍ଟକାର୍ଣ୍ଣ—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ଅଷ୍ଟକୁଳ,
ଅମିତ୍ରିତ, ଅନଳପ୍ରସ୍ତ୍ର, ବିଷ୍ଟୁତ, ଅଳକା-
ର୍ଣ୍ଣ, ଅପକୁରିତ (ସୀ) ଅଷ୍ଟକାର୍ଣ୍ଣ ।

ଅଷ୍ଟକୁରିତ—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ସଙ୍କୋଚ-
ନ୍ୟ, ଅକୁରିତ, ଅକୁରୁତ ।

ଅଷ୍ଟକୁଳ—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ପର-
ପର ଅବୁତ, ଶାମାଦିର ପଥ ଅମି-
ତିତ, ଅମିତ୍ର, ବିଷ୍ଟୀର୍ଣ୍ଣ ।

ଅଷ୍ଟକାନୁମାସ—ପୁ. ବ. (କ. ଧା)
ମଳମାସ ।

ଅଷ୍ଟକୋଚ—ପୁ. ବ. (ନ.ଭର୍) ସଙ୍କୋଚ-
ନ୍ୟ, ଦ୍ୱିଧାପ୍ରାନ୍ତତା, ସଙ୍କୋଚ
କ କରିବା (ବି) ଅଷ୍ଟକୁରିତ ।

ଅଷ୍ଟକେପ—ପୁ. ବ. ସକ୍ଷେପ ନୁହେ,
ଅଗିତ, ବହୁ ।

ଅଷ୍ଟକୁଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଅନନ୍ତମହିତ, ଅଳକ୍ଷ-
ମିତ, ଅନାତୁତ, ଗୃଣିତ, ନଷ୍ଟଳ, (ବି)
ଅନାଦର, ଅଯତ୍ର ।

ଅଷ୍ଟକ୍ୟ—ଶ. ବି. କ.ଶୀ; (ଅ + ସମ୍ +
ଶ୍ୟ + ଅ) ଅଗଣମୟ, ଯାହାର ସତ୍ୟ-
ନାହିଁ (ସୀ) ଅଷ୍ଟକ୍ୟ ।

ଅଷ୍ଟଖେରଣୀ—ବ. ଗଣକାତାତ ସତ୍ୟ ।

ଅଷ୍ଟଖେତ—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ଅନେକ, ଅଗଣିତ, ଅଗଣ୍ୟ, ଅଷ୍ଟଖେତ
(ସୀ) ଅଷ୍ଟଖେତା ।

ଅଷ୍ଟଖେୟୟ—ଶ. ବି. (ନ.ଭର୍) ଯାହା
ଗଣିତ୍ରେନାହିଁ, ଅଗଣ୍ୟ(ସୀ)ଅଷ୍ଟଖେୟୟ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍ଗ—ପୁ. ବ. ସମୁନ୍ଦର ଅଭବ,
ବୈଶାଖ, ଅନ୍ତର୍ବତ୍ର (ସୀ) ଅଷ୍ଟଙ୍ଗା (ବି)
(ବ.ଶୀ) ସଙ୍ଗରହତ, ନଳ ପ୍ର, ଅପ୍ରତ୍ଯ-
ହତ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍ଗତ—ଶ. ବି. (ଅ + ସମ୍ + ଶମ୍
ତ) ଅଯୋତ୍ତକ, ମେଲ ନ ଥିବା, ଅଷ୍ଟ-
ମୁକ, ଅନୁତ୍ତ, ଅପୁତ୍ର, ମିଥ୍ୟା, ବେଳାପ
ଅଷ୍ଟମୁକ (ସୀ) ଅଷ୍ଟଙ୍ଗତ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍ଗତ—ସୀ. ବ. (ନ.ଭର୍) ସାମଞ୍ଜସ୍ୟର
ଅଭବ, ଅମେଲ, ଅଷ୍ଟମୁକ, ଅଯୋତ୍ତି-
କତା, ଅର୍ଥ ଲଙ୍କାରବିଶେଷ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍ଗମ—ପୁ. ବ. (ନ.ଭର୍) ମେଲନର
ଅଭବ, ସଙ୍ଗମ ଅଭବ, ମେଥୁନାଭବ,
ସୁରତ୍ତବହୁତ୍ୟ, ବିଷ୍ୟୋଗ, (ବି) ସଙ୍ଗମ-
ଶୁଣ୍ୟ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍ଗା—ଗ୍ରା. ବି. ପୁ. ସୀ. ଯେଉଁ
ବୁଝ ବା ଗାଇ ଅବସ୍ଥ ସଙ୍ଗମ କରି-
ନାହିଁ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍ଗା—ପୁ. ବ. ସମୁନ୍ଦରିନ୍ୟ, ଅନା-
ପକ୍ତ (ବି) କୁସଙ୍ଗୀ, ମନ୍ଦସଙ୍ଗୀ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍ଗନ—ପୁ. ବ. (କ.ଧା) ସଙ୍ଗନ ନୁହେ,
ଦୁର୍ଜନ, ଅପର୍ତ୍ତଲୋକ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍କ—ଗ୍ରା. ବ. (ଅ + ସକ୍ତ) ଅଷ୍ଟଙ୍କ,
ଅକଳ, ଗୋଲମାଳ, ସୀର ଗର୍ଭବିଷ୍ଣା,
ଦୁଃଖାନ୍ତରପ୍ରମାଦତା (ବି) ଅଷ୍ଟଙ୍କାଧା-
ଜନକ, ବିଶିଥିବା, ଗୁପ୍ତ (ଅଜ),
ଅସୁନ୍ଦର, ବାର୍ଷା, ଅଷ୍ଟଙ୍କିତ, ଅଷ୍ଟପୁତ୍ର,
ଅଳକିଆ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍କଥାନ—ଗ୍ରା. ବ. ଅମୁବଧାଜନକ
ପ୍ଲାନ, ମର୍ମଷ୍ଟାନ, ଦେହର ଗୁପ୍ତାଜ ।

ଅଷ୍ଟଙ୍କପକ—ଗ୍ରା. ବ. ଅମୁବଧିଆ ଓ ସୁକିଧି ।

ଅଷ୍ଟଙ୍କା—ଗ୍ରା. ବି. (ଷ + ଅଷ୍ଟଙ୍କିତ)
ଅଷ୍ଟଙ୍କିତ, ଅନଳକଂକିତ ।

ଅସନ୍ଧୋଷ—ୟୁ. ବ. ନ. ତତ୍; (ଅ + ସନ୍ଧୋଷ) ସନ୍ଧୋଷର ଅଭିବ, ଅତ୍ୟପ୍ର, ବରତ୍ର, (ବି) ଅସନ୍ଧୁଷ୍ଟ ।

ଅସନ୍ଧଗ୍ରହ—ତ୍ର. ବି. ନ. ତତ୍; (ଅ + ସନ୍ଧଗ୍ରହ) ସନ୍ଧେହର ଅବିଷୟ, ସନ୍ଧେହଶଳ୍ୟ, ନିଷ୍ଠିତ, ଅବଧାରିତ, ପ୍ରିର, ବିଶ୍ୱତ୍, (ସ୍ଥି) ଅସନ୍ଧଗ୍ରହ । [ରୂପ ।]

ଅସନ୍ଧତ—ତ୍ର. ବି. ବନ୍ଦନଶ୍ୟ, ଅନି-
ଅସନ୍ଧତାନ—ତ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅସ-
ନ୍ଧେହକାରୀ, ଅନଶୟୀ (ସ୍ଥି) ଅସନ୍ଧ-
ହାନା ।

ଅସନ୍ଧେହ—ବି. (ଅ + ସନ୍ଧେହ) ସନ୍ଧେ-
ହର ଅଭିବ, ପ୍ରିତା ।

ଅସନ୍ଧେହ—ଗ୍ର. ବି. ବି. ଯେ କାହାରି-
ଠାରେ ସନ୍ଧେହ କରେ ନାହିଁ, ଯେ
ସମସ୍ତ ବିଶ୍ୱାସ କରେ, ଯାହାକୁ ଅପର-
ଧାଦିରେ ସନ୍ଧେହ କରାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅସନ୍ଧ—ଗ୍ର. ବି. ଫଳାଶ୍ରୀ ପ୍ଲାନ, ଅପ-
ଯୋଗ, ସନ୍ଧକାରୀୟର ଅଭିବ, ଅଶାନ୍ତ,
ନିରୂପାୟ ଅବସ୍ଥା, (ବି) ଅବଜ, ମୁକ୍ତ,
ସନ୍ଧଶ୍ଵନ, ବଣିଷ୍ଟ ।

ଅସନ୍ଧତ—ତ୍ର. ବି. (ଅ + ସମ୍ପ + ନହ୍ +
ତ) ନ. ତତ୍; ଦୂଷ୍ଟ, ଚବିତ, ପଣିତ-
ରିମାନ, ଅକୃତ, ସନ୍ଧାନ, ବର୍ମଣ୍ୟନ,
ସମ୍ମୂତ, କାର ।

ଅସନ୍ଧକର୍ଷ—ୟୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅସନ୍ଧ-
ଦିପ୍ତ, ଦୂରପ୍ରିତ, (ସ୍ଥି) ଅସନ୍ଧକଷ୍ଟ୍ର ।

ଅସନ୍ଧଧାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅସନ୍ଧ-
କର୍ଷ, ଅସାମୀପ୍ୟ, ଅନେକଟ୍ୟ, ଦୂରତ୍ର ।

ଅସନ୍ଧବୃତ୍ତି—ସ୍ଥୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅସନ୍ଧ-
ବୃତ୍ତି, ଅପ୍ରତ୍ୟାଗମନ ।

ଅସନ୍ଧଦ୍ଵାତ୍ର—ତ୍ର. ବି. (ଅ + ସନ୍ଧଦ୍ଵାତ୍ର)
ଦୂରତ୍ର ।

ଅସନ୍ଧପନ୍ଥ—ତ୍ର. ବି. (ଅ + ସପନ୍ଥ) ଶନ୍ତ
କୁହେ, ମନ୍ଦ (ବି), ଶନ୍ତଜନ୍ମ, ନଷ୍ଟଶକ ।

ଅସନ୍ଧିଷ୍ଠ—ବି. ନିଳଠାରୁ ସପ୍ତମ ପୁରୁଷ-
ପର୍ମିନ୍ଦ୍ର ଛଡ଼ା ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ଥି ।

ଅସନ୍ଧା—ଗ୍ର. ବି. (ହ. ଅ + ଆ + ସନ୍ଧା)
ଅନିମ୍ବଳ, ଅପରିଷ୍ଠତ ।

ଅସନ୍ଧ୍ୟ—ତ୍ର. ବି. (ଅ + ସନ୍ଧ + ୟ)
ସନ୍ଧରେ ବସିବାର ଅନୁପ୍ରୟ କ୍ର, ଅଶିତ,
ଜଙ୍ଗଳ, ଖଳ, ବନ୍ଦର, ଅଭଦ୍ର, ଅନୁ-
ନ୍ଧତ, ନଚ, ଅଧମ (ଗ୍ର.) ଅନ୍ତିଳ,
ଅଶିଷ୍ଟ ।

ଅସନ୍ଧ୍ୟତା—ସ୍ଥୀ. ବି. ତ୍ରତ୍ତ ସମାକର
ଅଯୋଗ୍ୟତା, ଅଶିଷ୍ଟତା, ଅଭବ୍ୟତା ।

ଅସମ—ତ୍ର. ବି. ନ. ତତ୍; (ଅ + ସମ)
ଅଭୁଲ୍ୟ, ଅସମାନ, ବେଯୋଡ଼, ଅନୁ-
ପମ, ଅନ୍ତିଶୟୁ, ଅସାଧାରଣ, ପରଷର,
(ସ୍ଥି) ଅସମ (ୟୁ. ବି) ରୂପ ।

ଅସମକଳ—ବି. ନ. ତତ୍; (ଅ + ସମକଳ)
ଯେ ଅନ୍ୟଥାଙ୍କେ ସରି ହେବାର ବା
ପଟ ପକାଇବାର ଉପଯୋଗୀ ନୁହେ,
ଯେ ଅନ୍ୟର ସମାନକୁ ନୁହେ ।

ଅସମଷ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅପ୍ରତ୍ୟେଷ, ଅନୁମିତାତ୍-
କଳ, ପଛାନ୍ତି, ଦୂର୍ବିର ପଛ, (ବି)
ଅପ୍ରତ୍ୟେଷପ୍ରୟୁକ୍ତ, ଅସାକ୍ଷାତ୍, ଅନୁପ-
ସ୍ତିତିରେ ପଢିବା ।

ଅସମପ୍ର—ତ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅସମ୍ ଶ୍ରୀ,
ଅସମ୍ପ୍ର, ଆଂଶିକ (ସ୍ଥି) ଅସମାଗ୍ରା ।

ଅସମଞ୍ଜୟ—ତ୍ର. ବି. ନ. ତତ୍; (ଅ + ସମ-
ଞ୍ଜୟ) ଅଶାତ, ଅନୁଚତ, ଅନୁପ୍ରୟୁକ୍ତ,
ଅସନ୍ଧବ, ଅମେଳ, ଅସତ୍ରଣ (ବି)
ଅଯୋଗ୍ୟ ଓ ନିକମବ୍ୟକ୍ତ, ଅନୌତିତ୍ୟ
ଅନୁପ୍ରୟୁକ୍ତତା ।

ଅସମତଳ—ତ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍) ଯାହାର
ପୃଷ୍ଠଦେଶ ସମତଳ ନୁହେ, ଉକାନ୍ତର,
ଆକିକଣ, କର୍ତ୍ତର ।

ଅସମତ—ତ୍ର. ବି. ଗର୍ବରହତ, କଳହ-
ଶଳ, ବରୋଧଶଳ୍ୟ ।

ଅସମନ—ତ୍ର. ବି. ବିଭନ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣ ।

ଅସମକେତ୍ର—ୟୁ. ବି. ତ୍ରିକେତ୍ର, ଶିବ,
(କ୍ଲୀ), କପାଳର କୃତ୍ସମ୍ବ ନେତ୍ର ।

ଅସମଦର୍ଶୀ—ୟୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଯେ
ସମସ୍ତକୁ ସମାନ କଷ୍ଟରେ ଦେଖେନାହିଁ,
ପକ୍ଷପାତା (ସ୍ଥି) ଅସମଦର୍ଶୀନୀ ।

ଅସମଭାବ—ବି. ନ. ତତ୍; (ଅ + ସମଭାବ)
ଅସମାନତା, ଯାହାର ଦୂରପାଶ
ଓଜନରେ ସମାନ ନ ଥାଏ ।

ଅସମତା—ବି. ସ୍ଥୀ. କ୍ଲୀ. ନ. ତତ୍; (ଅସମ
+ ତା) ଅସମାନତା, ବୈପମ୍ ବିଯୋ-
ତତ୍, ଭିନ୍ନତା ।

ଅସମୟ—ୟୁ. ବି. ନ. ତତ୍; (ଅ + ସମୟ)
ଅପ୍ରସ୍ତ୍ରକାଳ, ଦୂଷ୍ଟକାଳ, ଅନୁପ୍ରୟୁକ୍ତ-
ବେଳ, ବେରତ୍ର, ଅକାଳ, ଦୂସମୟ,
ଅପ୍ରକୃତ ।

ଅସମୟସମୟ—ଗ୍ର. ବି. ମନ ଓ ଭଲ
ସମୟ, ଭବିଷ୍ୟତରେ ଦରକାର
ହେବାବେଳ ।

ଅସମର୍ଥ—ତ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅଣତ୍,
ଦୂରଳ, କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ତମ, ଅପାରାଗ, ଅନ୍ତମ,
(ସ୍ଥି) ଅସମର୍ଥା (ବି) ଅସମର୍ଥତା ।

ଅସମର୍ଥନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ସମର୍ଥନ
ନ କରିବା, ଅନୁମୋଦନ ।

ଅସମର୍ଥସମାୟ—ୟୁ. ବି. (କ. ଧା) ଯେଉଁ
ଶବ୍ଦ ସହିତ ଯାହାର ସମାୟ ହେବା
ଉଚିତ ତାହାକୁ ବ୍ୟବହିତ କରି ଅନ୍ୟ
ଶବ୍ଦ ସହିତ ସମାୟ କରିବା ।

ଅସମପିତ—ତ୍ର. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅନ-
ପିତ, ଅପ୍ରଦରି ।

ଅସମବାଣ—ୟୁ. ବି. କନ୍ଦର୍ପ, ପଞ୍ଚଶର ।

ଅସମବାୟକାରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା)
ନ୍ୟାୟମତେ ସମବାୟକାରଣ ଦ୍ୱାରା,
ତଭିନ୍ନ ଦ୍ୱରାପିତ ଶୁଣାଇ କାରଣ,
ସମବାୟକାରଣରେ ଆସନ୍ତ ବା ରତ,
ଆଗୁନ୍କ ବା ନେମିତିକ ହେତୁ ।

ଅସମବାୟୁ—ୟୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅସ-
ମୁକ୍ତ, ଅମିଲିତ, ସମୃତଶ୍ୟନ୍ୟ, ଆଗ-
ତ୍ତକ, ନେମିତିକ, (ସ୍ଥି) ଅସମବାୟୁମା ।

ଅସମବୃତ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଛନ୍ଦଶାସ୍ତ୍ରକୁ ବିଷ-
ମୁକ୍ତ ।

ଅସମଗୀର୍ଣ୍ଣ—ତ୍ର. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଯାହାର
ଶୀର୍ଷ ସମ ଅର୍ଦ୍ଦାକ୍ଷ ଏକରେଖାଷ୍ଟ ନୁହେ,
(ସ୍ଥି) ଅସମଗୀର୍ଣ୍ଣ ।

ଅସମଷ୍ଟ—ତ୍ର. ବି. ଅବ୍ୟାପ୍ତ ।

ଅସମସାମ୍ବିକ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅସମକାଳୀନ, ଏକ ସମୟରେ ଅବଦ୍ୟମାନ (ସ୍ଥି) ସାମୟିକୀ ।

ଅସମସାହସ୍ର—୩୦. ବି. (କ.ଧା) ଅସାଧାରଣ ବିଦମ, ଦୃସାହସ୍ର ।

ଅସମସାହସ୍ର—୩୦. ବି. (ଅସମାହସ୍ର + ଲକ୍ଷ) ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅସାଧାରଣ ଉପାଦ୍ଧ ଲୋଡ଼ା ହୁଏ (ସ୍ଥି) ଅସମସାହସ୍ରିକା ।

ଅସମସାହସ୍ର—୩୦. ବି. (ଅସମସାହସ୍ର + ଲକ୍ଷ) ଦୁଃଖାହସ୍ର (ସ୍ଥି) ଅସମସାହସ୍ରିକୀ ।

ଅସମସ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ସମସ୍ତ) ଅସଂକ୍ଷିପ୍ତ, ବ୍ୟାକରଣୋକ୍ତ ସମାସଗୁଣ, ଅସମାପ୍ତ, ଭିନ୍ନ, ବ୍ୟପ୍ତ ।

ଅସମାଜ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ସମାଜ) ଅଭୁଲା, ସକାଶାୟ ଦୁଦେ, ବିଷମ, ଅସମାଜ (ସ୍ଥି) ଅସମାଜା (ଶି) ଅସମାଜା । [ବିଶେଷ]

ଅସମାଜକୁତ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. ବାକିଖୋଷ- ଅସମାପ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅସମାପି (ବି.) ସମାପିତ ।

ଅସମାପକ—୩୦. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅସମାପି, ଯେ ସାଧକ କାର୍ଯ୍ୟର ସମାପ୍ତ ନ କରେ, ଅସମାଦକ (ସ୍ଥି) ଅସମାପିକା ।

ଅସମାପିତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅସମାପି- ପାପିତ, ଯାହା ଶେଷ କରିବାକାଳୀହାନ୍ତି, ଅନିଷ୍ଟତା, (ସ୍ଥି) ଅସମାପିତା ।

ଅସମାପ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ନ. ତତ୍; (ଅ + ସମାପ୍ତ) ଅସମାପ୍ତ, ସମାପ୍ତିରହିତ, ଅପ୍ରୂପ୍ତ, (ବି) ଅସମାପ୍ତି ।

ଅସମାବୁଦ୍ଧ—୩୦. ବି. ଉପନୟନପରେ ଗୁରୁବୁଦ୍ଧରୁ ଯେ ବ୍ରଦ୍ଧବୁଦ୍ଧ ଫେର ନ ଆୟେ ।

ଅସମାବ୍ରାତ—୩୦. ବି. ମିଳନର ଅଭାବ ।

ଅସମାହୁତ—ଶ୍ର. ବି. ସମାଧିଶୁନ୍ୟ, ଚିତ୍ତର ଏକାହୁତାଶୁନ୍ୟ ।

ଅସମୀକ୍ଷାକାରୀ—ଶ୍ର. ବି. ଅବିମୁକ୍ୟ- କାରୀ, ପୁରୁଷର ବିବେଚନା ନ କରି ଦେଖିବା ।

ଅସମୀକ୍ଷାକାରୀ—୩୦. ବି. (ଅ + ସମୀକ୍ଷା + କୃ + କ.ରନ୍) ଅଭିବେଚକ, ଯେ କୁହୁପୁଣି କାର୍ଯ୍ୟ ନ କରେ, ମୁଖ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଅସମୀକ୍ଷାକାରୀ ।

ଅସମୀକ୍ଷାକାରୀ—ଶ୍ର. ବି. (ଅସମୀକ୍ଷା + ଭାଷ + ରନ୍ + ଭା.ତା) ଆଗପତ ନ କୁହୁପୁଣି ନ କିରୁର କଥା କହୁବା ।

ଅସମୀକ୍ଷାକାରୀ—୩୦. ବି. (ଅସମୀକ୍ଷା + ଭାଷ + କ.ରନ୍) ଯେ ସମ୍ମଳ କିରୁର ନକର କଥାକହେ, (ସ୍ଥି) ଅସମୀକ୍ଷାକାରୀ ।

ଅସମୀଚିନ୍ତା—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନୁ- ପୋରୀ, ଅସାଧାର୍ଯ୍ୟ, ବେଠିକ୍, ଅଗୋତ୍ରିକ, ବିକୁଷ୍ଟ, (ସ୍ଥି) ଅସମୀଚିନ୍ତା ।

ଅସମ୍ଭବ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍) ସମ୍ଭବର ଅଭାବ, ଯୌଭଗ୍ୟବସାନତା, (ବି) ସମ୍ଭବ- ଶୁନ୍ୟ ।

ଅସମ୍ଭବ—ଶ୍ର. ବି. ଧନର ଅଭାବ, (ବି) ଧନଶୁନ୍ୟ ।

ଅସମ୍ଭବ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ସମ୍ଭବ) ଅପୁଣ୍ଣ, ଅସାଧିତ, ଅକୃତ, ବିରବଶୁନ୍ୟ, ଗରବ ।

ଅସମକ—୩୦. ବି. (ନ.ତତ୍) ସମକର ଅଭାବ, ସମକର ଅଭାବ, (ବି) ସମକର- ଶୁନ୍ୟ, ନିଃସମକ ।

ଅସମକିନ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍) ସମକ- ଶୁନ୍ୟ, ସମବିଶୁନ୍ୟ ।

ଅସମକାରୀ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍) ସମକ- ଶୁନ୍ୟ, ଯାହା ସହିତ କୌଣସି ସମ୍ମଳ ନାହିଁ, ନିଃସମକାରୀ, (ସ୍ଥି) ଅସମକାରୀସ୍ଥା ।

ଅସମାଣ୍ଟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ସମାଣ୍ଟ) ନ. ତତ୍; ଅସମାପ, ଅପୁଣ୍ଣ, ଅଜସ୍ଵାନ; (ବି) ଅସମାଣ୍ଟିତା ।

ଅସମାଙ୍କ—ଶ୍ର. ବି. ନ. ତତ୍; (ଅ + ସମାଙ୍କ) ଅ ମୂଳ, ଅପ୍ରୂପ୍ତ, ସମ୍ମଳ- ବିଶୁନ୍ୟ (ସ୍ଥି) ଅସମାଙ୍କା ।

ଅସମାଙ୍କିତ—ଶ୍ର. ବି. (କ.ଶା) ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଳ, ନିର୍ଣ୍ଣାକ ।

ଅସମାଙ୍କିତ—(ଅବ୍ୟ) ଅଯୋଗ୍ୟକାଳ, ଅନୁ- ପାତ୍ରିତ କାଳ, ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟର ଯେଉଁ କାଳ ନୁହେ ।

ଅସମୁକ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍) ସମୁକ- ଶୁନ୍ୟ, ଅଫଳଗୁ, ନିର୍ବନ୍ଧ, ପରଷ୍ପର- ସମୁକରହିତ, ଅସଙ୍ଗତ, ନିଃସମକ, (ସ୍ଥି) ଅସମୁକା, (କ୍ଲୀ. ବି.) ଅର୍ଥରହିତ ବା ଅସମୁକ ବାକ୍ୟ ।

ଅସମୁକପ୍ରଳାପ—୩୦. ବି. (କ.ଧା) ଅସ- ଙଗତବାକ୍ୟ, ଅପ୍ରମୁକ ବାକ୍ୟ, ନିଷ୍ଠୁ- ଜନକଥନ ।

ଅସମୁକପ୍ରଳାପୀ—୩୦. ବି. ଅସମୁକ- ଶୁନ୍ୟ, ଅଫଳଗୁ ବାକ୍ୟକଥକ, ଯେ ଅସଙ୍ଗତ କଥା କହେ, (ସ୍ଥି) ଅସମୁକ- ପ୍ରଳାପିନୀ ।

ଅସମୁକ—୩୦. ବି. (ନ.ତତ୍) ସମୁକ ବା ସମରି ଅଭାବ, (ବି) ଅସଙ୍ଗତ, ଅନୁ- ତିତ, ଅନ୍ୟାୟ । [ବିଶେଷ]

ଅସମୁକାତନୟେବ୍ରାତ—ଶ୍ର. ଅର୍ଥାଳକ୍ଷାର- ଅସମୁଧ—ଶ୍ର. ବି. (କ.ଶା) ପରଷ୍ପର ସମର୍ପଣ ରୂପ ପୀଡ଼ାରହିତ, ବିରଳ, ଜନତାରହିତ, ଅଧଗମ୍ୟ, ନିର୍ଜନ, କଷ୍ଟ- ସାନ, ଅସଙ୍ଗଣ୍ମ, ମହିରେ ଯାହାର ଫାଙ୍ଗଥାଏ, ବାଧାଶୁନ୍ୟ, ଶୋଲ, ମେଲ ।

ଅସମୁବ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ସମ + ଭୁ + ଅ) ଯାହା ସମ୍ବେ ନାହିଁ, ଯାହା ଏହି ନ ପାରେ, ଅସାଧ, ଅଲୋକିକ, ଅନ୍ଧ- ଟଣ, ବିଶ୍ୱାସର ଅଯୋଗ୍ୟ ଅନନ୍ତୁ- ମେୟ, ଆସ୍ତର୍ମୀଣ୍ୟ, (୩୦. ବି.) ନ. ତତ୍, ଏହିବାର ଅଭାବ, ସମ୍ବବିଶୁନ୍ୟ, ଅଭାବ, ନାହିଁ, ଅଲୋକିକ ଏହିନା ।

ଅସମୁବତ—ଶ୍ର. ବି. ଅସମୁବ ବନ୍ଧୁ ।

ଅସମୁବାଗ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ସମୁବ + ଗ) ଯାହାର ସମୁବ ନାହିଁ, ଯାହା ହେବ- ନାହିଁ, ଅବୋଧ, (କ୍ଲୀ. ବି.) ଅସାଧାରଣ- ବୁପେ, ଅବୋଧରୁପେ ।

ଅସମୁବାବନା—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ସମୁବାବନା) ସମ୍ବବାବନାର ଅଭାବ, ଅଖ୍ୟାତ, ଅସମାନ, ଅପରୀକ୍ଷା, ଅନନ୍ତୁଗ୍ରହ ।

ଅସମୁବାବନାୟ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତତ୍) ସମ୍ବବାବନାର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ହେବ ନାହିଁ, (ସ୍ଥି) ଅସମୁବାବନାୟ ।

ଅସହମୀୟ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅସହ୍ୟ, ଦୁସ୍ଥି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସହମୀୟ ।

ଅସହମାନ—ଶି. ବି. (ଅ + ସହ + କ. ମାନ) ଅସହଷ୍ଟ, କ୍ଷମାଶୂନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସହମାନ ।

ଅସହଯୋଗ—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ସହ-
ଯୋଗିତାର ଅସବ, ସମ୍ମନର ଅସବ,
ଅସମୀର୍କ ।

ଅସହଯୋଗଆମୋଳନ—ବି. (ଆଧୁନିକ
ପ୍ରେସ୍‌ଟାର) ମହାୟା ଗାନ୍ଧି ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ
ସଜନାତିକ ଅଧିକାର ଲାଭ କରିବା
ଉଦେଶ୍ୟର ପ୍ରଜାମାନେ ସରକାରଙ୍କ
ସଙ୍ଗେ ସମ୍ମନ ନ ରଖିବାରୁପ ଭାବରେ
ବ୍ୟାପୀ ଆମୋଳନ ।

ଅସହଯୋଗୀ—ପୁ. ବି. ସହଯୋଗ-
ଶୂନ୍ୟ, ଯେ ଅସହଯୋଗ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅସହଯୋଗିନୀ ।

ଅସହାୟ—ଶି. ବି. (ଅ + ସହାୟ)
ନିସହାୟ, ଯାହାର କେହି ଯାହା-
ଭରିଯା ନାହିଁ, ବନ୍ଧୁଶୂନ୍ୟ, ଏକାଙ୍ଗ,
ନିରୁତ୍ତିଆ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସହାୟ (ବି) ଅସ-
ହାୟତ ।

ଅସହାୟତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସହାୟ + ଭ. ତା)
ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥା, ବନ୍ଧୁଶୂନ୍ୟ ଅବସ୍ଥା,
ନିର୍ଜନତା, ମୁନିନ ଜୀବନ ବା ଦୃଢ଼ି ।

ଅସହଷ୍ଟ—ଶି. ବି. (ଅ + ସହଷ୍ଟ) ଅନ୍ତମ,
ଅସହନଶୀଳ, ଯେ ସହପାରେ ନାହିଁ,
ଧେରୀୟଶାନ, ଉର୍ଧ୍ଵାପର ।

ଅସହଷ୍ଟତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସହଷ୍ଟ + ଭ. ତା)
ସହଷ୍ଟତାରହତ୍ୟ, ଅସହନଶୀଳତା,
ଧେରୀୟଶାନତା, ଅଧେରୀୟ ।

ଅସହ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଅ + ସହ୍ୟ + ଯ) ଯାହା
ସହ୍ୟ କରିବାର ନାହିଁ, ଅସହନଶୀୟ,
ଅସମ୍ମନ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସହ୍ୟ ।

ଅସାକ୍ଷାତ୍—(ଅବ୍ୟ) ପରେଷ, ଇନ୍ଦ୍ରୀୟର
ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଇନ୍ଦ୍ରୀୟଶୀହ୍ୟ ନୁହେ ।

ଅସାକ୍ଷାତ୍—ଗା. ବି. ପରେଷ, ଇନ୍ଦ୍ରୀୟର
ଅଯୋଗ୍ୟ (ବି) ଅବର୍ଗନ, ଦେଖା
ନ ମିଳିବା ।

ଅସାକ୍ଷାତ୍କାର—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍)
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷର ଅସବ, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷର ଅବିଷ୍ୟ,
ପରେଷଜ୍ଞାନ ।

ଅସାକ୍ଷିକ—ଶି. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ଯାକୀଶୂନ୍ୟ,
ଯେଉଁ ଘଟନାରେ କେହି ସାକ୍ଷି
ନ ଥାଏ, ଅଧ୍ୟସ୍ତାତ୍ମକ ।

ଅସାକ୍ଷି—ପୁ. ବି. (ନ. ତତ୍) ବଚନ
ହେଉ ବା ଘୋଷାତ୍ତ ହେତୁ ସାକ୍ଷୀ-
କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଗାହ୍ୟ, ଅସାକ୍ଷି ଦ୍ରୁଷ୍ଟା,
ଅପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରଣୀ, ଅନୁପ୍ରୟୁକ୍ତ ପାକ୍ଷି (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅସାକ୍ଷିଣୀ । [ଅସାକ୍ଷିକ ।

ଅସାକ୍ଷି—ବି. (ଅ + ସାକ୍ଷି + ଯ) ପ୍ରମାଣର
ଅସାକ୍ଷି—ପ୍ରା. (ସ୍ତ୍ରୀ.) ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗର୍ଭବତା ।

ଅସାକ୍ଷି—ଗା. ବି. (ଅ. ଅସାକ୍ଷି) ଚଳିବା-
ଶତ୍ରୁରହିତ, ଅବଳ, ବିନିଶିଥିବା, ଯଜମାନ ।

ଅସାକ୍ଷିକ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ପଦ୍ଧତିଶୂନ୍ୟ-
ରହିତ, ଅଖମିଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସାକ୍ଷିକ ।

ଅସାକ୍ଷି—ବି. (ଅ + ସ + ଆସନ + ଯ)
ଅସାକ୍ଷିକର ଶାକି ।

ଅସାକ୍ଷି—ବି. (ଅ + ସବ୍ର + ଶିର. ଅ)

ଅନ୍ତାକ୍ଷି, କ୍ଲାନ୍ତିରହିତ ।

ଅସାକ୍ଷି—ଗା. ବି. ଅନିଛା, ସଧ ନ ଥିବା ।

ଅସାଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ସାଧନ) ସମୀ-
ଦନର ଅସବ, ଅକାରଣ, (ବି) ଉପାସ୍ୟ-
ବିରହିତ, କାର୍ଯ୍ୟଶାନର ଉପକରଣ-
ବିରହିତ ।

ଅସାଧାରଣ—ଶି. ବି. (ଅ + ସାଧାରଣ)
ନ. ତତ୍; ଅସାମାନ୍ୟ, ଯାହା ସୁରୀରେ
ନାହିଁ, ବିଶିଷ୍ଟ, ଅତ୍ୱିଲ, ଅସାଧା ।

ଅସାଧ—ଗା. ବି. ଅସାଧ, ଅବାଧ ।

ଅସାଧ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ଯାହା
ସାଧନ କରିବାରିବାରୀ, ଅସାଧାରଣ,
ଅପ୍ରତିପାଦିତ, ଅକୃତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସାଧାତା ।

ଅସାଧ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅପ୍ରିୟ,
ଅଶିଷ୍ଟ, ଅଭିନ୍ଦ, ଅପତ୍ତ, ସାଧ ନୁହେ,
ଅସାକ୍ଷାତ୍, ଦୃଷ୍ଟ, ମନ, ନିରତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଅସାଧୀ ।

ଅସାଧୁତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସାଧୁ + ଭ. ତା)
ଅସାଧୁପଣ, ଅଭିନ୍ଦତା, ରଚନାର ଦୋଷ-
ବିଶେଷ ।

ଅସାଧୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଉପସାନତା,
ନିର୍ମାଣକାରୀ, ଅବ୍ୟାକୁଳତା, ଅସମ୍ମ,
(ବି) ଉପରହୁତ, ଅକୁତୋଭୟ, ନିର୍ମାଣ,
ଅବ୍ୟାକୁଳ । [କୁଳଟା ।

ଅସାଧୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅସତା,
ଅସାଧ—ଶି. ବି. (ଅ + ସାଧ + ଯ) ଯାହା
ସାଧତ ହେବ ନ ପାରେ, ଅଗନ୍ଧି,
କଷ୍ଟକର, ଅସମ୍ମବ, ଦୁରସ୍ତେରାଣ୍ୟ,
ସାହାକୁ ଆସୁଛି କରିପାଇ ନ ପାରେ,
ଅପ୍ରତିକାରୀ, ପ୍ରମାଣଦ୍ୱାରା ଅନିଶ୍ଚେଷ୍ୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସାଧା ।

ଅସାଧମାଧ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍) ଯାହା-
କେହି କରିପାଇବେ ନାହିଁ ତାହା
ସାଧନ କରିବା ।

ଅସାନ—ଗା. ବି. ଅସାନ, ସଞ୍ଚାରକ,
ବୋଧରହିତ, ଅନୁଭୂତିଶୂନ୍ୟ ।

ଅସାନ୍ତ୍ରାପିକ—ଶି. ବି. ସନ୍ତ୍ରାପରିଷ୍ଠରେ
ଅନମର୍ତ୍ତ ।

ଅସାନ୍ତ୍ର—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍) ଅନବିତ,
ବିରଳ, ଲଗାଲିଗି ନୁହେଁ, ଫାଙ୍କିଫାଙ୍କ ।

ଅସାବଧାନ—ଶି. ବି. (ଅ + ସାବଧାନ) ସାବଧାନତାଶୂନ୍ୟ, ଅସତର୍କ,
ଅନବହିତ, ପ୍ରମାଣ, ଅନ୍ୟମନ୍ୟ ।

ଅସାବଧାନତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସାବଧାନ +
ଭ. ତା) ସାବଧାନଭବ, ଗରହୁପିଆରି,
ଅସତର୍କତା, ଅମନୋଯୋଗତା ।

ଅସାମଞ୍ଜ୍ସ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅସାମଞ୍ଜ୍ସ୍ୟ + ଭ. ଯ)
ସାମଞ୍ଜ୍ସ୍ୟର ଅସବ, ମୀମାଂସାର ଅସବ,
ଅସୁକୃତ, ସମ୍ବିବେଶର ଅସବ, ଅର-
ଷଣ, ଅସ୍ତାପକ, ଅନୁପ୍ରୁକ୍ତତା ।

ଅସାମର୍ଥ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅ + ସାମର୍ଥ୍ୟ)
ସାମର୍ଥ୍ୟର ଅସବ, ଅକ୍ଷମତ୍ତ, ପଟତାର
ଅସବ ।

ଅସାମୀତ୍ତିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନ. ଉତ୍ତି, (ଅସମୀୟ + ଲକ) ଅପ୍ରାପ୍ରକାଳ, ଠିକ୍ ସମୟରେ ନୁହେ, ରହୁବହୁରୁଚ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସାମୀତ୍ତିକା ।

ଅସାମୀଜିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତି) ଯାହା ସମାଜସ୍ଵର୍ଗୀୟ ନୁହେ, ସମାଜସହିତ ସମ୍ପର୍କଶୂନ୍ୟ, ଅସାମୀତ୍ତିକ, ସମାଜର ଅନୁପମୁକ୍ତ, ଅସଭ୍ୟ ।

ଅସାମାନ୍ୟ—ବି. ନ. ଉତ୍ତି (ଅ + ସାମାନ୍ୟ) ବୁଲିବୁର ଅଭାବ, ଅସାଧାରଣ, ଯାହା ସରବରର ସଟେ ନାହିଁ, ଲୋକାଙ୍ଗତ, ଅଲୋକିକ, ଅନୁପମ ।

ଅସାମୀତ୍ତି—ବି. (ଅ + ସାମୀତ୍ତି) ଅନୁଚିତ ଅସାମୀତ୍ତି ।

ଅସାମୀତ୍ତି—(ଅବ୍ୟ) ଅୟୁକ୍ତ, ଅନୁଚିତ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, ଅକ୍ଷିବ୍ୟ ।

ଅସାମୀତ୍ତିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତି) ଯାହା ସମ୍ପଦାୟରୁଚିତ ନୁହେ, ସମ୍ପଦାୟ ସହିତ ସମ୍ପର୍କରୁଚିତ, ଅସାମୀଜିକ, ସାଂକ୍ଷଣିକ ।

ଅସାମାନ୍ୟ—କୁଳୀ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତି) ଅସମତା, ଅସାଦୁଣ୍ଡ, ବିଭିନ୍ନତା, ବୈଷମ୍ୟ ।

ଅସାର—ପୁ. ବି. (ଅ + ସାର) ଗରଗର, ଅଗ୍ରଦୁରନନ, (ଗା) ପଣାଖେଳରେ ଅଦରକାଣ୍ଡ ଦାନ, ମନ୍ଦରମ୍ଭ, ଅନ୍ୟାୟ, (ବି) ପାରବହୁବ୍ୟାନ, ମଞ୍ଜିଦୀନ, ଅପଦାର୍ଥ, ବଳସ୍ତାନ, ଫମ୍ପା, ମଳସ୍ତାନ, ବୃଥା, ନିରସ, ଅନୁପଗୋରୀ, ବାଜେ ।

ଅସାରତା—ପୁ. ବି. (ଅସାର + ସାରତା) ସାରଶୂନ୍ୟତା, ଦୁଃଖତା ।

ଅସାରସପୁ—ବି. (କ. ଧା) ନିଷ୍ଠଳ ବା ଅବାଦ୍ରବ ସ୍ପନ୍ଦ, ଦୁଃଖପୁ, ଅଶୁଭସୁଚକ ସ୍ପନ୍ଦ ।

ଅସାର—ପୁ. ଅସାର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ, (ଗା. ବି) ଠିକ୍ ନୁହେ, ଉଚିତ ନୁହେ ।

ଅସାରି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟବହୁରୁଚ ବାହିଙ୍ଗ କାଠିର ନଟେଇ ।

ଅସାର୍ଥକ—ବି. (ଅ + ସାର୍ଥକ) ମଲସ୍ତାନ, ନିରଥ୍ରକ, ପଣ୍ଡ, ଯାହା ସାର୍ଥକ ବା

ସମ୍ପଳ ନୁହେ, ନିଷ୍ଠଳ, ନିଷ୍ଠାଯୁକ୍ତ, ବିଷଳ, ଅକୁରାର୍ଥ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟବସ୍ତାନ, ବୃଥା ।

ଅସାମୀମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଙ୍ଗାନ, ଅଚେତନ, ବେହୋପ, ମୋହାପ୍ରୁ, ଉନ୍ନତ, ଅଥୟ, (ବି) ମୁଛୁଁ, ଅଙ୍ଗାମନତା ।

ଅସାହସ୍ରିକ—ପୁ. ବି. (ଅ + ମାହସିକ) ସେ ସାହସ୍ରରୁଚ କାମ କରେ ନାହିଁ, ସେ ଅଶାକ୍ତ ଆକୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସାହସ୍ରିକା ଅସାହା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଏ. ଅସାହାସ୍ର)

ଅସାହାସ୍ରୁ, ନିସାହାସ୍ରୁ, ଏକାକୀ ।

ଅସି—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସ + ମୁରିଙ୍କ) ଝଞ୍ଚି, ଖଣ୍ଡା, କରବାଳ, ତରବାର, ବାରଣସୀ-ନିକଟଷ୍ଟ ନଦୀବିଶେଷ ।

ଅସିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଏ. ଅସିଆ) ସିଆଂ

ବା ସିଲାଇ ହେଉ ନ ଥିବା ।

ଅସିଆଣା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ (ଏ. ଅସିଆଣା) ସେ ସିଆଣ ବା ଚତୁର-ନୁହେ, ଅଚୁର, ନିର୍ବୁଳିଆ, ଓର୍ଲା; (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସିଆଣୀ ।

ଅସିଇକାର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଏ. ଅସିଆକାର)

ଅସାକାର, (ବି) ଅସାକୁତ ।

ଅସିଇକ—କୁଳୀ. ବି. (ଅସ + ଇକ) ଅଧର ଓ ଚତୁକର ମଧ୍ୟଭାଗ, ତଳପାଟି ଓ ଥୋଡ଼ି-ମଧ୍ୟ ଅଂଶ ।

ଅସିକାରୀ—ବି. (କ. ଧା) ଅସାମୀସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଖଣ୍ଡା ଚଲାଇବାର ସାଧନା ।

ଅସିକାଳିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ଝଞ୍ଚିପାଇଣୀ କାଳୀ ବା ଚାନ୍ଦୀ ଠାକୁରଣୀ ।

ଅସିକୁଳି—ପୁ. ବି. (ଅସିକୁଳି + କିନାନ୍ଦିଆ) ଅସିକୁଳି, କିନାନ୍ଦିଆ, କିନାନ୍ଦିଆରୀ ।

ଅସିକୁଳି, କିନାନ୍ଦିଆ, ଦାସୀ ।

ଅସିକୁଳି—ପୁ. ବି. (ଅସିକୁଳି + ରାଜିନ୍ଦିଆ) ଅନ୍ତର୍ଗୁରୁରୁଶା ଯୁବତୀ, ଦାସୀ, ସୁନାମଶ୍ଵାର ଅପ୍ରସର (ବି) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣୀ ।

ଅସିକାପାଣୀ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ-ନେତ୍ରଗୁରୁରୁଶା (ସ୍ତ୍ରୀ) ।

ଅସିକାତ୍ରୁଶେଷ—ପୁ. ବି. କୃଷ୍ଣବରୁଶେଷ ।

ଅସିକୁଳ—କୁଳୀ. ବି. ମଳପଦ୍ମ ।

ଅସିକାଇଛି—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) ଅସିକୁଳି,

ଅସିକର୍ଯ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ତି) ଅସିକ ବ୍ୟବହାର ବା ଆଚରଣ, ଉଚିତାର ଫେଲା ।

ଅସିକାମ—ପୁ. ବି. (ଅସି + କାମ + ରନ) ସେଉଁ ଲୋକ ଅସିକାମ ଯକ୍ଷାଦି କର ମାତିକା ନିଷାହ କରେ ।

ଅସିରା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଏ. ଅସିରା) ଅସିରି, ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ର, ଦରସିରା ।

ଅସିତ—ପୁ. ବି. (ଅ + ସିତ) କଳାରଙ୍ଗ, ଶନିରହ, ଏକପ୍ରକାର ବିଷଧର ମୁଷିକ, ବ୍ୟାଧଙ୍କ ଶିଷ୍ଯ ଓ କଣ୍ୟପଙ୍କ ବଣଧର-ମୁନିବିଶେଷ; ଉଚିତକ ପୁତ୍ର, ପଦ୍ମତ-ବିଶେଷ, କୃଷ୍ଣ ସର୍ପ, ସର୍ପଭୟ ନିବାରକ-ମନୁଷ୍ୟବିଶେଷ, କୃଷ୍ଣପତ୍ର (ବି) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ-ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, କଳା, ଶାୟମଳ, ମାଲ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସିତା ।

ଅସିତାକିଛି—ପୁ. ବି. ଅସିତ ।

ଅସିତରିତ—ପୁ. ବି. ମଳଗିରି, ମଳ-ପଦ୍ମତ ।

ଅସିତରୀ—ପୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଅସିତ, ମାଲକଣ୍ଠ, ଶିବ, ମୁଷୁର ।

ଅସିତପକ୍ଷ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ।

ଅସିତପଳ—ପୁ. ବି. ମଧୁନାରକେଳ ।

ଅସିତବର୍ଣ୍ଣ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, କଳାରଙ୍ଗ (ବି) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, କଳା-ରଙ୍ଗର ।

ଅସିତବର୍ଷି—ବି. ବି. ବି. (ଅସି + ବର୍ଷନ୍ଦି) ଅସିତ, ନିଆଁ ।

ଅସିତମୁଗ—ପୁ. ବି. କୃଷ୍ଣହାର ମୁଗ ।

ଅସିତମେମ—ପୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) କଣେ ଦାନବ ।

ଅସିତତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମଳାରୁଷ, ମଳଗଛ; ଅନ୍ତର୍ଗୁରୁରୁଶା ଯୁବତୀ, ଦାସୀ, ସୁନାମଶ୍ଵାର ଅପ୍ରସର (ବି) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣୀ ।

ଅସିତପାଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ-ନେତ୍ରଗୁରୁରୁଶା (ସ୍ତ୍ରୀ) ।

ଅସିତତ୍ରୁଶେଷ—ପୁ. ବି. କୃଷ୍ଣବରୁଶେଷ ।

ଅସିତମୁକ—କୁଳୀ. ବି. ମଳପଦ୍ମ ।

ଅସିତାଇଛି—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) ଅସିତ, ବନ୍ଦି, ନିଆଁ ।

ଅସିତାଳୁ—ସୁଂ. ବ. ମାଳ ଆଳୁ, କଳା-
କଳସୀ ।
ଅସିତାଶ୍ରୀ—ସୁଂ. ବ. (କ.ଧା) ଇନ୍ଦ୍ରମଣି,
ମଣି, ମାଲକାନ୍ତମଣି, ମଣିଦିଶେଷ ।
ଅସିତା—ସୁଂ. ବିଂ. ଷେପକ ।
ଅସିତୋତ୍ତମ—କୁଳୀ. ବ. (କ.ଧା) ମାଲ-
କର୍ଣ୍ଣ, ମାଲପଦ୍ମ ।
ଅସିତୋପାଳ—ସୁଂ. ବ. (କ.ଧା) ଇନ୍ଦ୍ର-
ମାଲମଣି, ମାଲକାନ୍ତମଣି ।
ଅସିଦ୍ଧଂଶୁ—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ମକର,
କୁରୁର, ଜଳଜଳୁବିଶେଷ ।
ଅସିତ—ଶି. ବିଂ. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ସିତ)
ଅନିଷ୍ଟନ, ଅପଦ୍ମ, ଅର୍ପିତା, ଅପ୍ରମାଣିତ,
ଅସୁର୍ଣ୍ଣ, ଅକୃତକାରୀ, ସଫଳତାଶୁନ୍ନ ।
ଅସିକାର୍ଥ—ସୁଂ. ବ. (ଅ + ସିକାର୍ଥ)
ଅକୃତକାରୀ, ସେ ନିରା ଉଦେଶ୍ୟ
ସାଧନକର ନାହିଁ ।
ଅସିତ—ଶି. ବିଂ. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ସିତ)
ଅନିଷ୍ଟନ, ପାକର ଅଭବ, ଯୋଗ-
ଶାସ୍ତ୍ରୀ ସିର ଅଭବ, ଅସମଦତ୍ତ,
ନିଷ୍ଠଲାଭ, ଅସୁର୍ଣ୍ଣତା ।
ଅସିଧାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତତ୍ଵ) ଖର୍ବର
ଶାଶ୍ଵାଶେଭଗ ।
ଅସିଧାରୁତ୍ତ—କୁଳୀ. ବ. (କ.ଧା) ସଙ୍ଗମ-
ନିବାରଣାର୍ଥ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଉଦୟକୁ ଅସିପ୍ରାପନପୁରୁଷଙ୍କ ଏକ ଶେଷ୍ୟରେ
ଶୟନ, ଶେଷ୍ୟରେ ଯୁବକ ଯୁବତୀର
ଅବିକୃତ ଚିତ୍ତରେ ଏକହ ଅବସ୍ଥାନ-
ଦୂପ ଦୂତ ।
ଅସିଧାବ—ସୁଂ. ବ. (ଅସି + ଧାବ +
କ.ଥ) ଖର୍ବରମାର୍ଜନକାରୀ, ଖର୍ବର
ଆଦ ଶୟକୁ ଶାଶ୍ଵତେଇ ଜାବକାନିଷ୍ଠାହ-
କାରୀ କାରିବିଶେଷ ।
ଅସିଧେନ୍ଦ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁରିକା, କୁରୁ,
ବାଙ୍କକୁରୀ ।
ଅସିପଡ଼—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଇନ୍ଦ୍ରକୁଷ,
ଆଶ୍ରୁରୁ, ତରବାଶିଲୋଲ, ନରକ-
ବିଶେଷ ।
ଅସିପଡ଼କ—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଇନ୍ଦ୍ରକୁଷ,
ଶର୍ଣ୍ଣଦାତି ପର ଯାହାର ପତ୍ର ।

ଅସିପଡ଼ବନ—କୁଳୀ. ବ. ନରକବିଶେଷ,
ହେ ନରକବନର ବୃକ୍ଷ ଓ ପତ୍ର ସମସ୍ତ
ଖର୍ବରି ଅଛେ ।
ଅସିପଦ୍ମବୁଦ୍ଧ—କୁଳୀ. ବ. ଅଶ୍ଵମେଧ-
ମଧ୍ୟରେ କଞ୍ଚିବ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟବିଶେଷ ।
ଅସିପାଣିକ—ସୁଂ. ବିଂ. ବ.ଶ୍ରୀ; (ଅସି +
ପାଣି + କ) ଖର୍ବରିଧାରୀ ।
ଅସିପୁତ୍ର—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଶୁଶ୍ରୁତ,
ଶିଶୁମାର ।
ଅସିପୁତ୍ରକ—ସୁଂ. ବ. (ଅସି + ପୁତ୍ରକ)
ଯାହାର ପୁତ୍ର ଖର୍ବର ପର, ଶିଶୁମାର-
ନାମକ ଜନ୍ମ । [କୁରୁ]
ଅସିପୁତ୍ରିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତତ୍ଵ) କୁରିକା,
ଅସିପୁତ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅସି + ପୁତ୍ରି)
କୁରିକା, କୁରୁ ।
ଅସିପଦ୍ମକ—ବି. ଗତତ୍ଵ; (ଅସି + ପଦ୍ମକ)
ଖଣ୍ଡାର ଫଳା, ଅସିପଦ୍ମ ।
ଅସିମେତ—ସୁଂ. ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ବିଟଖଦିର,
ଖର୍ବର, ପାକଢା ଖର୍ବ ।
ଅସିର—ଶି. ବିଂ. (ଅସି + ର) ଷେପକ ।
ଅସିଲତା—ବ. (ଗତତ୍ଵ) ଖଣ୍ଡାର ଫଳା,
ତରବାଶୀ ।
ଅସିଲୋମ—ସୁଂ. ବ. ଦନ୍ତର ପୁରୁଷବିଶେଷ ।
ଅସିଲୋଧକ—ଶି. ବିଂ. (ଗତତ୍ଵ) ଖର୍ବର-
ସାଧନକାରୀ, ଅସି-ବ୍ୟବସାୟୀ, ଯୁକ୍ତୋ-
ପଳାମ । [ଯୋଗ୍ୟ]
ଅସିହୃଦୟ—ଶି. ବିଂ. ଖର୍ବରଦାର ବିଧର
ଅସିହୃଦୟ—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଖର୍ବର-
ଦାର ଯୁବକାରୀ, ଖର୍ବରଧାରୀ ଯୋକା ।
ଅସିମ—ଶି. ବିଂ. (ଅ + ଯୀମନ + ଅ)
ସୀମାରହିତ, ଅନନ୍ତ, ଅଶେଷ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅସିମା, (କୁଳୀ. ବ) ଅନନ୍ତ, ବ୍ରହ୍ମ ।
ଅସୁଅ—ଶା. ବ. (ସ.ଅ + ସ୍ରୋତ)
ସ୍ରୋତର ଅଭବ ।
ଅସୁଆଦ—ଶା. ବିଂ. (ସ.ଅସୁଦୁ) ଅସୁଦୁ,
ଯାହା ସ୍ଥାଦ ଲିଗେ ନାହିଁ, (ବି) ସ୍ଥାଦ-
ସାନତା, ଅସୁଦୁତା, ଅରୁଚି ।
ଅସୁକର—ଶି. ବିଂ. (ଅ + ସୁକର) ଦୁଷ୍ଟର,
କଷ୍ଟଧାରୀ ।
ଅସୁମାନ—ଶି. ବିଂ. (ଅସି + ମାନ)
ପାନବ, ଜାବନ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୁମା ।

ଅସୁମାର(ଶ) — ଶ୍ର. ବି. ଅଶ୍ଵଣ୍ଟ, ଅଗଣ୍ଠିତ, ଅଭ୍ୟକ, ଅଶେଷ, ଅଶୀମ, ଅପାର, ଅପ୍ରମେସ ।

ଅସୁର—ୟୁ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ସୁର) ସୁରବିରୋଧୀ, ଦେଖ୍ୟ, ଦାନବ ।

ଅସୁରକ୍ଷ—ଶ. ବି. (ଅସୁ + ସୁ + ରକ୍ଷ + ମୁ. ଅ) ଯାହା ସଜ୍ଜମେ ରଖା କଥା ଯାଏ ନାହିଁ, ଯାହାକୁ ଲାଗିରିବିବା କଷ୍ଟକର, ବିନାଶୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୁରକ୍ଷା ।

ଅସୁରଭାଗ—ଶା. ବି. (ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପଞ୍ଚଭାଗ) ଦକ୍ଷିଣ ଭୁଗୋଳକ୍ଷ ।

ଅସୁରଭେଜନ—ଶା. ବି. ଅସୁରଙ୍କ ପରି ବହୁତରୁତ୍ତାଏ ଖାରବା ।

ଅସୁରରାଜ—ୟୁ. ବି. ବଳିରାଜା, ପ୍ରହୁଦ-ଦର ନାତ, ଅସୁରଧ୍ୟଷ । [ବିଷ୍ଣୁ]

ଅସୁରରୂପ—ୟୁ. ବି. (ଡକ୍ରି) ଅସୁରର, ଅସୁରପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ବୁଲ୍ଲୀ-ବିଶେଷ, ଲଞ୍ଛାବାଗଲ । [ଅସୁରପୀ] ।

ଅସୁରହା—ୟୁ. ବି. ଅସୁରନାଶକ, ସ୍ତ୍ରୀ)

ଅସୁର—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଅ + ସୁ + ର + କ. ଅ + ଆ) ରତ୍ନ, ରଣୀ । [ଶ୍ରନ୍ଦାରୂପୀୟ] ।

ଅସୁରଗୁରୀ—ୟୁ. ବି. (ଅସୁର + ଆରୁଗୀ)

ଅସୁରଧ୍ୱପ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରହୁଦର ପୌତ୍ର, ବନିଦେଖ୍ ।

ଅସୁରହେ—କୁ. ବି. କାଂସ୍ୟ, କଂସା ।

ଅସୁରୀୟ—ଶ. ବି. ଅସୁରଙ୍କର ହିତକର ।

ଅସୁରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସୁର + ରି) ରକ୍ଷେତୀ, ରାତ୍ରି ଯୋରସ, ଅଳକଣୀ ବା କୁସୁମ ତା ସ୍ତ୍ରୀ, ବୃଦ୍ଧିବିଶେଷ ।

ଅସୁରୁଣୀ—ଶା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସୁର + ଉଣୀ) ଅସୁରୀ (ଦେଖ) ।

ଅସୁଲ—ଯା.) ବି. ଆକାୟ, ଅନ୍ତାରୁ ଧନାଦି ଗନ୍ଧନ, ଧନାଦି ନେବା, ଦେଖା-ଦିର ପଶିଶୋଧ ।

ଅସୁଲଭ—ଶ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ସୁଲଭ) ଦୂଷ୍ଟାପ୍ୟ, ମୁଲଭ ନୁହେ, ଦୂର୍ଲଭ, ମହର୍ଗ (ଶା. ବି.) ଅସୁନ୍ଦର, ଅପ୍ରଶାର୍ଥୀ, ନିନ୍ଦା ।

ଅସୁଲ୍ଲି—ଶ. ବି. ସେମଲଭାର ପାତ୍ରକ ନୁହେ, ସେ ଯୋମଲଭାର ଜେତେ ନାହିଁ ।

ଅସୁଗାର—ଶା. ବି. ଅସଙ୍ଗତ, ଯୋଡ଼ ସାନତା, ଅସଙ୍ଗଳଥରସ୍ତା, ଦୈନ୍ୟ (ବିଂ) ଅସୁବିଧାମୟ, ଅଙ୍ଗଜୀଆ, ଅସୁଷ୍ଟ, ଅସାଧ, ଅଶୋଭନୟ, ଅନୁପ୍ରୁତ୍ତ, ବିରାଧ୍ୟବା ।

ଅସୁଷ୍ଟ—ୟୁ. ବି. ବାଣ ।

ଅସୁଷ୍ଟ—ଶ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ସୁଷ୍ଟ) ପାତ୍ରକ, ସୁଖରହିତ, ବୁଝା, ଅସୁଖୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୁଷ୍ଟା, (ବି) ଅସୁଷ୍ଟା ।

ଅସୁଷ୍ଟ—ଶା. ବି. ସେ ଶ୍ରୀମତୀର ନୁହେ, ଅନଳମୟ, ପୁଣୀବାଜ ।

ଅସୁତ୍ର—ୟୁ. ବି. ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରସବ କରେ ନାହିଁ କନ୍ଧୀ ।

ଅସୁର୍ଣ୍ଣଣ, ଅସୁର୍ଣ୍ଣ—କୁ. ବି. ଅନାଦର, ଅବଜ୍ଞା, ଅବହେଳା ।

ଅସୁର୍ଣ୍ଣ—ଶ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ପୁଲ, ମୋଟା, ଯାହା ସରୁ ବା ମିହ ନୁହେ ।

ଅସୁର୍ଣ୍ଣଦର୍ଶୀ—ୟୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ତ୍ରୀ କର୍ଣୀତାରହିତ, ସୁଖାନୁସ୍ଥାନଦର୍ଶକ, ସୁଲଭଦର୍ଶୀ, ସୁଲଭଦର୍ଶି, ଯେ ମୋଟାମୋଟି ଦେଖେ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୁର୍ଣ୍ଣ କର୍ଣୀତା ।

ଅସୁତ୍ର—ଶ. ବି. ଅସ୍ତ୍ରସୁତ୍ର, ସେ ପ୍ରସବ କରେନାହିଁ, ସେ କୌଣସି କର୍ମ କରେ ନାହିଁ ।

ଅସୁତରାଜୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସୁତା + ରାଜୀ) ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ପିଲାଜନ୍ମ ନକର ରୁଢ଼ି ହୋଇ ଥାଏ ।

ଅସୁତ୍ର—ବି. (ଅ + ସୁ + ରା. ତ) କନ୍ଦ ନ କରିବା, ବାଧା, ବହୁଶ୍ଵରଣ ।

ଅସୁତ୍ର—ଶ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅସୁତ୍ର, ଅସୁତ୍ରକ, ନିଃସନ୍ନାନ ।

ଅସୁତ୍ର—ୟୁ. ବି. 'ଅସୁ + କ. ଅ) ଅସୁତ୍ର-ସ୍ତ୍ରୀ, ପରଶ୍ରାକାରର, ଅସୁତ୍ରଷ୍ଟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୁତ୍ରୀ ।

ଅସୁତ୍ରକ—ଶ. ବି. (ଅସୁତ୍ର + ଅକ) ଗୁଣରେ ଦୋଷାରୋପଣୀଳ, ସେ ପରଗୁଣରେ ଦୋଷ ଦେବ ।

ଅସୁସୁନ—କୁ. ବ. (ଅସୁ + ଶା. ଅନ) ନନ୍ଦନ ଅପବାଦ, ଦ୍ରୋଷ, ରଣୀ ।

ଅସୁସ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅ + ସୁ + ଆ) ପର-କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦୋଷାରୋପଣ, ରିଷ୍ଣା, ଦ୍ରୋଷ, ନନ୍ଦା, ମୋଧ, ପରଶ୍ରାକାରତା, ପରର ସୁଖ ଦେଖି ନ ପାରିବା, ଅଧିପତୀ ।

ଅସୁସ୍ତାପର—ପରତ୍ତ, ପରବରତ, ଶ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ପରଗୁଣରେ ଦୋଷାବସ୍ଥା-ରକ, ରିଷ୍ଣାପରସ୍ତ କର୍ତ୍ତ୍ୟାତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୁସ୍ତାପର ।

ଅସୁସ୍ତିତା—ୟୁ. ବି. (ଅସୁ + ତୃ) ଅସୁତ୍ରଷ୍ଟ, ଅସୁତ୍ରମୁକ୍ତ, ପରଶ୍ରାକାରର (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୁସ୍ତିତା ।

ଅସୁସ୍ତ—ଶ. ବି. ଅସୁସ୍ତାଶିଳ, ମୋଧୀ, ପରଶ୍ରାକାରର । [ରହିତ]

ଅସୁର—ଶ. ବି. ପ୍ରୋତ୍ରବହୁତ, ପ୍ରବ-ଅସୁତ୍ର—ଶ. ବି. ପ୍ରାବୋତ ।

ଅସୁରୀଂପଣ୍ୟ—ଶ. ବି. (ଅ + ସୁରୀୟ + ପଣ୍ୟ) ଅତ୍ୟନ୍ତଗୁପ୍ତ, ଅନ୍ତରୁବବାସିନୀ ରଣୀପ୍ରଭୁତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୁରୀଂପଣ୍ୟ ।

ଅସୁରୀଂପଣ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ବୁପକୁ ସୂରୀୟ ସୁଜା ଦେଖି ନାହାନ୍ତି, ଅତ୍ୟନ୍ତମୁଦ୍ରା, ଅନ୍ତରୁବବାସିନୀ ନାୟିକା ।

ଅସୁରୀଂପଣ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସୁରୀୟ + ପଣ୍ୟ + ଆ) ଅତିଲବଣ୍ୟମୟୀ, ସତର ଅନ୍ତରୁବରରେ ଅବକ ଅତିକେ ମଳ-ଦେହା ।

ଅସୁକ—କୁ. ବି. ଅ + ସୁଳ + କ. କୁପ) ଚକ୍ର, ମୁଖ୍ୟ, ଶୋଣିତ, କୁକ୍ରମ, ଶୋତ୍ରଣ ଯୋଗ ।

ଅସୁକର—ୟୁ. ବି. (ଅସୁକ + କୁ + ଅ) (ଡକ୍ରି) ଶଶରାଷ୍ଟ୍ର ରସଧାରୀ ।

ଅସୁକରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅସୁକ + ଧୂ + ଅ + ଆ) ଚର୍ମ, ଚକ୍ର ।

ଅସୁକଧାର—ବି. (ଅସୁକ + ଧୂ + ଅ) ଅନ୍ତରୁମିତ ଓ ଅତିରକ୍ତ ରତ୍ନୟା-ବୁପ ଘେର ।

ଅସ୍ତୁର୍ବଦ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନାଡ଼ୀବିଶେଷ ।
ଅସ୍ତୁର୍ବମୋଷଣ—କୁଁ. ବି. (ଅସ୍ତୁର୍କ + ବିମୋଷଣ) ଚକ୍ରନଃପରଶ, ରକ୍ତସ୍ତ୍ରାବୁପ ବେଗବିଶେଷ ।

ଅସ୍ତୁର୍କ—କୁଁ. ବି. ବୁଧର, ଚକ୍ର, କୁଞ୍ଚିମ ।
ଅସ୍ତୁର୍ଳୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସର୍ଜନ-ମୟ, ଯାହା ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇଲାହି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସ୍ତୁର୍ଳୟ ।

ଅସ୍ତୁରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ନିରଙ୍ଗଳି; ଉଛୁଙ୍ଗଳ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସ୍ତୁରୀ ।

ଅସ୍ତୁର୍ପାଠୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରକ୍ତଧାର, ରକ୍ତଶ୍ରାତ ।
ଅସେବନ—ବି. (ଅ + ସେବନ + ଅ) ଅତିସୁନ୍ଦର, ଅତିପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ।

ଅସେବନକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ), (ଅ + ସେବନ + ଅ + କ) ଯାହାଠାରେ ଚକ୍ଷୁର ଓ ମନର ପରଶ ହୁଏ ନାହିଁ, ଅତି ସୁନ୍ଦର, ଅତିପ୍ରିୟଦର୍ଶନ, ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ମନ ଓ ଆଖି ତାହାଠାରେ ଲଗିରହେ ଏବଂ ଦେଖିବାର ଆକାଶକ୍ଷା ନବୃତ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ, ଘୋମ୍ୟଦର୍ଶନ ।

ଅସେବନ—କୁଁ. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ସେବାର ଅଭିନ, ଅପରିଚିତୀ, ଅସମାଦର, ଅନୁପରୋଗ, ଅନ ବ୍ୟାଧି, ଡିପଧାତି ନ ଜୀଜିବା, (ବି) ସେବାଶ୍ରମ ।

ଅସେବନୀୟ, ଅସେବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅନାରଶ, ଅସମାଦରଣୀୟ, ସେବନର ଅରୋଧ ବା ଅସାଧ, ଅନୁପରୋଗ, ଅଭିନ୍ୟ ।

ଅସେବିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଯାହାର ସେବା କରି ହୋଇ ନାହିଁ, ଅସମାଦର, ଅନାଦୃତ, ଅଭିନିତ, ଅବଜ୍ଞାତ, ଅପାଳିତ, ଅନୁପରୁତ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସେବିତ ।

ଅସେବଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହା ସହାୟ ଏ ନାହିଁ, ଅନ୍ୟୀୟବିଷୟ, ଅସହ୍ୟବ୍ୟାପାର ।

ଅସେଶିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅସର୍ବୟ, ଅକେକ୍ୟ, ଅମେଳ ।

ଅସୌ—(ସବ୍ରି) ଅଦୟ ଶରରଜ ।
ଅସୌଜନ୍ୟ—କୁଁ. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଘୋଜନ୍ୟଭାବ, ଅସୁଜନତା, ଦୋର୍ଜନ୍ୟ, ଅଶିଷ୍ଟତା, ଅଭଦ୍ରତା ।

ଅସୌନ୍ଦର୍ୟ—କୁଁ. ବି. ସୌନ୍ଦର୍ୟର ଅଭିନ (ବି) ଅସୁନ୍ଦର ।

ଅସୌମ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁନ୍ଦରଭାର ବିଶେଷୀ, ଅପ୍ରିୟ, ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ନୁହେ, ଅପ୍ରିତି-କର, ଅକମନୀୟ, କୁଣ୍ଡିତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୌମ୍ୟ ।

ଅସୌମ୍ୟଦର୍ଶନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅସୁତ୍ରଣ, ଅସୁତ୍ରମୁଣ୍ଡି, କଦାକାର, କୁଣ୍ଡିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୌମ୍ୟଦର୍ଶନକା ।

ଅସୌମ୍ୟରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍କଣସରପୁତ୍ର ।
ଅସୌଷ୍ଠବ—କୁଁ. ବି. (ଅ + ଯୋଷ୍ଠବ)

ସୌନ୍ଦର୍ୟର ଅଭିନ, ଅମନୋମିଳନ, ଅକେଶିଳ, ଅପରିପାଠୀ, ଅଳଙ୍କାର-ଶାସ୍ତ୍ରାକ୍ତ ସୁରଦଶବିଶେଷ (ବି) ଘୋନ୍ଦର୍ୟମାଳନ, କଦାକାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସୌଷ୍ଠବା ।

ଅସୌତାତ୍ର—କୁଁ. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅସର୍ଜନ, ଅନିତ୍ରତା, ଅସାବ, କେର, ଶନ୍ତତା ।

ଅସୌତ୍ର—କୁଁ. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅସର୍ଜନ ଶନ୍ତତା, ଅପରିଷ୍ଵତ୍ ।

ଅସ୍ତୁନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. କରିତ ନୁହେ ।

ଅସ୍ତୁନ୍ଦନ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଧର. ଅଭିନ, କୋଧନ୍ୟ ।

ଅସ୍ତୁର୍ବ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଳିଆ, ଆବଳନା, ମଇଳା (ବି) ଆବର୍ଜନାମୟ, ମଇଳା-ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଅପରିଷ୍ଵତ୍ ।

ଅସ୍ତୁରୋମ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅହ୍ୟ, ଅନଳ୍ୟ, ଅବଲ୍ୟିନ୍ ।

ଅସ୍ତୁଲିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଯାହା ପ୍ଲାନିତ ହୁଏ ନାହିଁ, ଅପରମତ, ଅବରିତି, ଅବ୍ୟାହତ, ଅଚଞ୍ଚଳ ।

ଅସ୍ତୁ—କୁଁ. ବି. (ଅ + ତ) ପଣ୍ଡିମାଳ ଛିପ୍ତ, ଅବସିତ, ଦର୍ଶନର ଅସୋଗ୍ୟତ୍, ଲଗ୍ନର ସତ୍ତମ ପ୍ଲାନ ।

ଅସ୍ତୁ—ବି. ପ୍ରେରିତ, ତ୍ୟକ୍ତ, ଅବସାନ-ପ୍ରାପ୍ତ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗତ, (ବି) ମୁଖ୍ୟ, ଶେଷ, ଅଦର୍ଶନ, କ୍ଷୟ, ବିନାଶ ।

ଅସ୍ତୁକ—ପୁ. ବି. ନିଷ୍ଠାଶ, ମୋଷ ।

ଅସ୍ତୁର—ପୁ. ବି. ସ୍ଥାନ୍ୟକରଣରେ ଆଛନ୍ତିବା, ଅଦୃଶ୍ୟତ୍ବ, ଅଦୃଶ୍ୟ-ଦ୍ରୁଷ୍ଟମାତ୍ର ।

ଅସ୍ତୁଗତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) (ଅସ୍ତୁ + ଗତ) ପଣ୍ଡିମାଳପ୍ରାପ୍ତ, ଅନ୍ତିତ୍ତିତ, ଦୃଷ୍ଟିବହୁଭୂତ, ଅଦୃଶ୍ୟ, ଭୁତ, ମୁତ, ବିଲୁପ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସ୍ତୁଗତ ।

ଅସ୍ତୁକରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ. ଅସ୍ତୁ) ପାଠୋଶିବା ।

ଅସ୍ତୁକାଳ—ବି. ଗତତ୍ଵ, (ଅସ୍ତୁ + କାଳ) ଗ୍ରହନକରିବାକି ବୁଝିଯିବା ସମୟ, ବିପଦକାଳ, ସୁର୍ଯ୍ୟପ୍ରତିଷ୍ଠମପ୍ରମୟ, ମନୁଷ୍ୟର ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମୟ ।

ଅସ୍ତୁଗମନ—କୁଁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବୁଝିଯିବା ଅବସ୍ଥା, ପଣ୍ଡିମାଳପ୍ରାପ୍ତ ।

ଅସ୍ତୁଗମନୋନୁଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅସ୍ତୁଗମନୋନୁଶୀ ।

ଅସ୍ତୁଗାମୀ—ପୁ. ବି. (ଅସ୍ତୁ + ଗମ + କ, ରତ୍ନ) ଅସ୍ତୁଗମନେ ଗମନଶାଳା, ବିଲୀୟମାଳନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସ୍ତୁଗାମିନୀ ।

ଅସ୍ତୁଗିରି—ପୁ. ବି. କ.ଧା (ଅସ୍ତୁ + ଗିରି) ଅସ୍ତୁଗଲ, ଚରମପଦବ୍ୟ, ପଣ୍ଡିମାଳ ।

ଅସ୍ତୁଗମନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅବସାନ ।

ଅସ୍ତୁମଣ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାଲପଣ୍ୟୀ ବୃକ୍ଷ ।

ଅସ୍ତୁମନ—କୁଁ. ବି. ଅସ୍ତୁକରିମନ, ତରେଧାନ, ଅଦୃଶ୍ୟତ୍ବବା, ସ୍ଥାନ୍ୟମହୁତ ଏକଧ୍ୟବନରେ ଅର, କୌଣସି ତରର ଭବିତ୍ବରେ ।

ଅସ୍ତୁମୟ—ପୁ. ବି. ଅବସାନ, ପ୍ରଳୟ ସୂର୍ଯ୍ୟଦିର ଅଦର୍ଶନ, ଅନ୍ୟବ୍ୟହ ସମୟ-କିର ସୂର୍ଯ୍ୟମହୁତ ଯୋଗ, ଯୟୁ, ବିନାଶ ।

ଅସ୍ତୁମୟନ—କୁଁ. ବି. ଅସ୍ତୁଗମନ, ଅସ୍ତୁ-ହେବା, ଅନ୍ତର୍ଜାନ, ବିଲୋପ, ବିଧ୍ୟଃସ ।

ଅସ୍ତୁମିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅସ୍ତୁ + ମିତ) ଅସ୍ତୁଗତ, ନଷ୍ଟ, ବିଲୁପ୍ତ, ଅଦୃଶ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅସ୍ତୁମିତା ।

ଅସ୍ତୁର—ଯା. ବି. କୁଣ୍ଡର ବାହାର କନାତଳେ ଯେଉଁ ପ୍ରତ୍ଯେ ନିରଥା ଓ ମଜଭୁତିଆ କନା ଦିଆଯାଏ ।

ଅସ୍ତ୍ର—ସା. ବ. ଚଙ୍ଗାର ପ୍ରଥମ ଲେପ, ପଳିସ୍ତର, ଚନ୍ଦ୍ର, ସୁରୁକି, ବାଲିପ୍ରତିର ପ୍ରଳେପ, ଅନ୍ତରପଟ, ସ୍ଥିମାନେ ବାହାରକ ଲୁଗା କଲେ ପିନକା ଲୁଗା, (ଗ୍ରା. ପ୍ର. ଅସ୍ତ୍ର) ଅସ୍ତ୍ର, ଶତ୍ରୁ, ଅପରେସନ, ଉପାସ୍ତ ।

ଅସ୍ତ୍ରରଣ—କ୍ଲୀ. ବ. ବିଷ୍ଟାର ନ କରିବା ।

ଅସ୍ତ୍ରକୃ—ଶି. ବ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅଜନ୍ତିରୁଡ଼, ଅତମକୃତ, ଅବିହୁଳ, (ସ୍ଥି) ଅସ୍ତ୍ରକୃ ।

ଅସ୍ତ୍ରବ୍ୟସ୍ତ—ଶି. ବି. (ଅସ୍ତ୍ର + ବ୍ୟସ୍ତ) ଅସ୍ତ୍ରର, ଚଞ୍ଚଳ, ବ୍ୟାକୁଳିତ, ଲୋଭିଟ ପାଉଟ, ଶିଳ୍ପରୂପ, ବିନଷ୍ଟ, ଦିଦ୍ଧ ବେଳିତ, ଅସ୍ତ୍ରାଳକରେ ନିଷିଦ୍ଧ, ଗୋଲିମାଳିଆ ।

ଅସ୍ତ୍ର—ଗ୍ର. ବ. ପାଣି ଝରିବା ବନ୍ଦ କରିବା

ପାଇଁ ଉଜ୍ଜାର ପଟାଇ ସନ୍ଧ ମେଲରେ ଖୁଲ୍ଲାଯିବା କୁମ୍ଭୀଗରର ଛେଳି, ଯେଉଁ ଗଛର ଛୁଲ୍ଲର ଅସ୍ତ୍ର ହୁଏ, କୁମ୍ଭୀରାତି ।

ଅସ୍ତ୍ରାଘ—ଶି. ବି. ଅତିରିଶର, ଅଶାଧ ।

ଅସ୍ତ୍ରାଳକ—ପୁ. ବ. କ. ଧା. (ଅସ୍ତ୍ର + ଅଳକ) ଅସ୍ତ୍ରାଳିର, ପଞ୍ଚିମାଳକ ।

ଅସ୍ତ୍ରାଳକଗତ—ଶି. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସ୍ତ୍ରାଳିତ, ଅସ୍ତ୍ରାଳିର-ଶିଖରାତୁଡ଼ ।

ଅସ୍ତ୍ରାଳକଗାମୀ—ପୁ. ବି. ଅସ୍ତ୍ରାଳକାନ୍ଦ୍ରୀ, ଅସ୍ତ୍ରାଳକଗତ, (ସ୍ଥି) ଅସ୍ତ୍ରାଳକାଗାମୀ ।

ଅସ୍ତ୍ରାବଳ—(ଗା) ଘୋଡ଼ାଶାଳ, ମନୁଶୀ ।

ଅସ୍ତ୍ରି—(ଅବ୍ୟ) ବିଦ୍ୟମନତା, ସ୍ତିତି, ଭବ, ସତ୍ର, ଧାରା ବା ହେବା ଅବସ୍ଥା, (ଗା) ହୁଅ ଅଛି (ସ୍ଥି. ବି) କଂସରଜାର ପର୍ମୀ, ଜୟସନ୍ତର କଣ୍ଠୀ ।

ଅସ୍ତ୍ରକିନାତ୍ରୀ—ଶା. ବି. ହୁଅ କି ନାହିଁ ବୋଲି ଜବାବ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ହେବାର ବା ନ ହେବାର ଦୁଇ ଜବାବ ।

ଅସ୍ତ୍ରିକ୍ଷୀର—ସ୍ଥି. ବି. ବହୁ ଦୂରଧବତ ଗୋରୁ ପ୍ରଭୃତି ।

ଅସ୍ତ୍ରିତ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅସ୍ତ୍ର + ତ୍ତ) ବିଦ୍ୟମାନତା, ସତ୍ର, ସ୍ତିତି, ଶ୍ଵିତ୍ତ ।

ଅସ୍ତ୍ରିମାନ—ପୁ. ବ. ଧନୀ, ଯାହାର ଧନ ଅଛି, (ସ୍ଥି) ଧନବିଶ୍ଵାସ ଶ୍ଵି ।

ଅସ୍ତ୍ର—ଅବ୍ୟ (ଅସ୍ତ୍ର + ଶ୍ଵି) ଅନୁଜ, ପାତା, ପ୍ରତିଷେପ, ଅସ୍ତ୍ରିପା, ପ୍ରକର୍ଷ, ଅଜୀକାର, ପ୍ରଶଂସା, ଲକ୍ଷଣ, ଏ ହେଉ, ଏଥରେ ମୋର ସମ୍ଭବ ଅଛି ।

ଅସ୍ତ୍ରି—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ଅକୁତସ୍ତବ, ଯାହାର ପ୍ରତି କରାହେ କଲାହି, ଅପ୍ରଣାସିତ ।

ଅସ୍ତ୍ରି—(ଯା) ବ. ଉତ୍ତାର କରିବା ।

ଅସ୍ତ୍ରେନ—ଶି. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ରୋଗର ଅସ୍ତ୍ରେନ, ସାଧ୍ୟ ।

ଅସ୍ତ୍ରେସ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବ. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ରୋଗର ଅସ୍ତ୍ରେସ୍ଟ, ଅରୋପୀଯୀ ।

ଅସ୍ତ୍ରୋଦସ୍ତ—ପୁ. ବ. ସ୍ତର୍ମ ଅସ୍ତ୍ରାଦସ୍ତ ଉତ୍ସମ୍ପରକ କାର୍ଯ୍ୟ କରଣ, ଅସ୍ତ୍ରାଦସ୍ତ ଉତ୍ସମ୍ପରକ ପର୍ମିନ୍ତ୍ର ।

ଅସ୍ତ୍ରୋଭ—ଶି. ବ. ଅନର୍ଥକ ଶବଦ୍ରୂପିନ୍ୟ ।

ଅସ୍ତ୍ରୋନ୍ଦୁଶ—ଶି. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସ୍ତ୍ରାନ୍ଦୁଶ ଗମନୋଦ୍ୟତ୍ୱାତ୍ (ସ୍ଥି) ଅସ୍ତ୍ରୋନ୍ଦୁଶୀ ।

ଅସ୍ତ୍ରୋ—କ୍ଲୀ. ବ. ଗୃହ, ଘର, ଆସ୍ତ୍ରୋ ।

ଅସ୍ତ୍ରୋଧ—(ଅବ୍ୟ) ଅଛି, ଥିବ, ରଖିଅଛି, ରହିବ ।

ଅସ୍ତ୍ରୋଧର—ଶି. ବି. (ବ. ଗୃହ) ଅଛି ଏହିପରି ଯାହାର ଅର୍ଥ ।

ଅସ୍ତ୍ରୋଧନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅ + ପ୍ରେ + ଶ୍ଵ. ଅନ) ନିନା, ଭର୍ତ୍ତନା, ବେଶାଦିର, (ବି.) ସହିତ ନୁହେ, ସମ୍ଭୂତ ନୁହେ ।

ଅସ୍ତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବ. (ଅସ୍ତ୍ର + ତ୍ର) ମେପଣୀସ୍ତ୍ର ବାଣାଦ ହତାର, ଗୃପ, ଧନ୍ୟ, ଶରକ ଅସ୍ତ୍ରୁଧ, ଯେଉଁ ଅସ୍ତ୍ର ଶହୁ ଉପରକୁ କିଙ୍ଗାରା ।

ଅସ୍ତ୍ରକଣ୍ଠ—ପୁ. ବ. (କ. ଧା) ବାଣ, ବାଣର ଅଗ୍ରଭାଗ, କଣ୍ଠାପରି ଏଥିପାଇଁ ।

ଅସ୍ତ୍ରକାର—ପୁ. ବ. (ଅସ୍ତ୍ର + କୁ + ଅ) ଅସ୍ତ୍ରକାର ନିମନ୍ତକ୍ଷେତ୍ର, ଯେ ଅସ୍ତ୍ର ଉଥାରିବାକାରୀ ।

ଅସ୍ତ୍ରକାତ—କ୍ଲୀ. ବ. (କ. ଧା) ଅସ୍ତ୍ରକାତ ନନ୍ଦି କାତ, ଅସ୍ତ୍ରକୁତକାତ ।

ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷେପ—ପୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷେପ କରିବା ।

ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷେପକ—ପୁ. ବ. ଅସ୍ତ୍ରମୋତନକର୍ତ୍ତୀ, ଯେ ଅସ୍ତ୍ର କଷେପ କରେ ।

ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷେପଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସ୍ତ୍ରମୋତନ, ବାଣାଦ ତ୍ୟାଗ କରିବା ।

ଅସ୍ତ୍ରଗୁର—ପୁ. ବ. ଧନୁଲେଦାରୀପୀଯୀ, ଅସ୍ତ୍ରବିଦ୍ୟାଶିକ ।

ଅସ୍ତ୍ରଗାମ—ବ. ଗ୍ରାମ (ଅସ୍ତ୍ର + ଗ୍ରାମ) ନାନାଦ ଅସ୍ତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଅସ୍ତ୍ରଗୁଲନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଦତ୍ତଆର ଚଲାଇବା, ରୋଗୀପ୍ରତି ଚକରୀର୍ଥ ଅସ୍ତ୍ର-ପ୍ରସ୍ତୋଗ ।

ଅସ୍ତ୍ରକିଷ୍କ—ପୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଦତ୍ତଆର ଦ୍ୱାରା ତକ୍ଷେତ୍ରକା ବ୍ୟାପ, ଯେ କୁରିକାଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପର ରୋଗ କରିଯାଇବା ।

ଅସ୍ତ୍ରକିଷ୍ଟା—ପୁ. ବ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅସ୍ତ୍ର + କିଷ୍ଟା) ଅସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ରୋଗୋପନମନର ଦିପାସ୍ ।

ଅସ୍ତ୍ରକିର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବ. (ଅସ୍ତ୍ର + କି + ର୍ତ୍ତ) କବାଟ ବେଳ୍ଟ, ବୃକ୍ଷଶିଖେଷ ।

ଅସ୍ତ୍ରକିର୍ବ—ପୁ. ବ. ବେଳନରୋଗୀ ସେନିକ ବା ଯୋଜା ।

ଅସ୍ତ୍ରକିର୍ବା—ପୁ. ବ. ଯେଉଁ ଲୋକ ଅସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ଜୀବକାନିଶାହ କରେ ।

ଅସ୍ତ୍ରଧାରଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଯୁଦ୍ଧକଳାର କରିବାପାଇଁ ହତାର ଧରିବା ।

ଅସ୍ତ୍ରଧାରା—ପୁ. ବ. (ଅସ୍ତ୍ର + ଧାର) କବନ୍ଦକରେ, ଅସ୍ତ୍ରଧାରକ, (ସ୍ଥି) ଅସ୍ତ୍ରଧାରଣୀ ।

ଅସ୍ତ୍ରନବାରଣ—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶହୁପରିତ ଅସ୍ତ୍ର ଅଭିବାଦି ।

ଅସ୍ତ୍ରନେବ—ବ. ଗ୍ରାମ (ଅସ୍ତ୍ର + ନେବ) ଅସ୍ତ୍ରନେବ, ଏକପ୍ରକାର ଅସ୍ତ୍ର ।

ଅସ୍ତ୍ରମୟ—ପୁ. ବ. (କ. ଧା) ଅସ୍ତ୍ରପ୍ରସ୍ତୋଗ ମୟ ।

ଅସ୍ତ୍ରମାର୍ଜ—ପୁ. ବ. (ଅସ୍ତ୍ର + ମାର୍ଜ) ଅସ୍ତ୍ରମାର୍ଜ, ଶାଶକର ।

ଅସ୍ତ୍ରୟୁକ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭୁତ୍ୱାକାରୀ ।

ଅସ୍ତ୍ରଲେଖା—ପୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ଲିଖନ, ଅସ୍ତ୍ରଦାତ ଚିତ୍ର, ଅସ୍ତ୍ରଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ଅସ୍ତ୍ରବନ୍ଦ—ବ. ଗ୍ରାମ (ଅସ୍ତ୍ର + ବନ୍ଦ) ଶର-ବର୍ଷଣ, ଅବଶ୍ଵାନ୍ତ, ଶରଖାର ।

ଅଶ୍ଵିମୁକ୍—ସୁ. ବି, ହାତ୍ଯୋତ୍ତାଗର, ହାତ୍ଯକଙ୍କାଳ ।

ଅଶ୍ଵିର—ତ୍ରୀ. ବି. ନ. ତତ୍ତ୍ଵ; (ଅ + ଶ୍ଵିର) ଚଞ୍ଚଳ, ଅସ୍ପାୟୀ, ଅଧୀର, ନଶ୍ଚର, ଅନିଶ୍ଚିତ (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିର ।

ଅଶ୍ଵିରତିର—ସୁ. ବି. (ବ. ଜ୍ଞ) ଚଞ୍ଚଳମନା, ଯାହାର ମନରେ ସ୍ତି ରତା ନାହିଁ, ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ତତ୍ତ୍ଵ, (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିରତିର ।

ଅଶ୍ଵିରତେତା—ସୁ. ବି. (ବ. ଜ୍ଞ) ଚଞ୍ଚଳମନା, ବ୍ୟାକୁଳତିର, ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତତିର (ବି) ପରିବର୍ତ୍ତନ-ଶୀଳମନ ।

ଅଶ୍ଵିରତା—ସ୍ଥି. ବି. (ଅଶ୍ଵିର + ତା) ଚାଲୁଥି, ଚପଳତା, ବ୍ୟାକୁଳତା, ଅଧୀରତା, ଅନଶ୍ଵୟତା, ଅସ୍ପାୟିତି ।

ଅଶ୍ଵିରତୀ—ସୁ. ବି. (ଅଶ୍ଵିର + ତୀ) ଅଶ୍ଵିର ତେତା ।

ଅଶ୍ଵିରତୁଳି—ସୁ. ବି. (କ. ଧା) ଚଞ୍ଚଳମନ, ଚପଳପୂର୍ବବ, ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତତିର, (କ୍ଲୀ. ବି) ଚଞ୍ଚଳମନ ।

ଅଶ୍ଵିରତୁଳ—ସୁ. ବି. ଶିବଙ୍କର ଅନୁରତ, ଭୃତ୍ୟାଙ୍କ, ଭୃତୀ ।

ଅଶ୍ଵିରତୁଳୀ—ସ୍ଥି. ବି. (ବ. ଜ୍ଞ) ହାତ୍ଯୋତ୍ତା ଗଛ, ଗ୍ରହିମାନ୍ ବୃକ୍ଷ, ହାତ୍ଯକଙ୍କାଳ ଗଛ ।

ଅଶ୍ଵିରଶେଷ—ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଜ୍ଞ) ମାଂସାଦି-ଶୂନ୍ୟ, ଅଭିକୃତ, ଅଶ୍ଵିମାତ୍ରାବଣେଷ, କଙ୍କାଳସାର (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିରଶେଷ ।

ଅଶ୍ଵିରଫୋଗ—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତ୍ଯର ମିଳନ, ଅଶ୍ଵିଷନ, ହାତ୍ଯଗୋଡ଼ିଦେବା ।

ଅଶ୍ଵିରମହାର—ସୁ. ବି. (ବ. ଜ୍ଞ) ହାତ୍ଯିମହାରକ, ଅଶ୍ଵିରେଜନକାରୀ (ସୁ) ହାତ୍ଯଗିଲା ପକ୍ଷୀ ।

ଅଶ୍ଵିରମହାର—ସ୍ଥି. ବି. (ବ. ଜ୍ଞ) ହାତ୍ଯଗୋତ୍ତା ଗଛ ।

ଅଶ୍ଵିରମହାର—ସ୍ଥି. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ହାତ୍ଯପରେ ଜୋଦି ପାର୍ଥରେ ପକାଇବାପାଇଁ ମୃତ୍ୟୁର ଦରଖ ଅଶ୍ଵିରମହାର ।

ଅଶ୍ଵିରପକ—ସ୍ଥି. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଅଶ୍ଵିଦ୍ଵାର ପକୋଗପୁଲ, ହାତ୍ଯୋତ୍ତାବା ଜାଗା ।

ଅଶ୍ଵିରପରଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଗଙ୍ଗାରେ ମୁତବ୍ୟକ୍ରିୟ ଅଶ୍ଵିନିଷେଷ ।

ଅଶ୍ଵିରମୁକ—ସୁ. ବି. ଅଶ୍ଵିଜାତମକ୍ଷାଧାତ୍ୱ; ବଜ୍ର ।

ଅଶ୍ଵିରପାର—ସୁ. ବି. (ଅଶ୍ଵି + ସାର) ମକା-ଧାତ୍ୱ, (ବି.) ରତ୍ନମାଂସମନଦେହ (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିରପାର ।

ଅଶ୍ଵିରେତ୍ତ—ସୁ. ବି. ମକ୍କ, ଶରୀର ପରିଷ୍ଵାଧାର୍ତ୍ତ ।

ଅଶ୍ଵିରି—ସୁ. ବି. ବହୁ ଅଶ୍ଵିକ୍ରିୟ ରଥ ।

ଅଶ୍ଵିରୀ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ତି ରତାର ଅଭାବ, ବ୍ୟାକୁଳତା, ନଶ୍ଚରତା, (ବି.) ପ୍ଲେ ଯୀଏନ ।

ଅଶ୍ଵିରାତ—ସୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ସ୍ଥାନରହିତ, ଯେ ସ୍ଥାନ କରିନାହିଁ, ଅଗାଧିଆ, (ସ୍ଥି) ଅସ୍ଥାତା ।

ଅଶ୍ଵିରକ—ସୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତର ବ୍ୟକ୍ତର ସମାପନ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅଶ୍ଵିରାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ସ୍ଥାନରାବି, ଅନବରାହନ, ସ୍ଥାନ ନ କରିବା ।

ଅଶ୍ଵିରିନିଆ—ଗ୍ରା. ବି. (ଶ. ଅସ୍ଥାତ) ଅଗାଧିଆ, ସ୍ଥାନ କରି ନ ଥିବା ।

ଅଶ୍ଵିରିର—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ଶିରବଜିତ, ପୁଲଶରାବଣନ୍ୟ (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିରିର ।

ଅଶ୍ଵିରିର—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ସେନ୍ଦ୍ରବ୍ରଦ୍ଧିତିର ବର୍ତ୍ତ, ତୈଳପଦାର୍ଥବସ୍ତୁନ, ଅମୟଣ, କର୍କଣ୍ଠ, ଅମଧ୍ୟ, ଅପ୍ରିତକର, (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିରିର ।

ଅଶ୍ଵିରିରାତ୍ମ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦେବଦାରୁବିଶେଷ, କର୍କଣ୍ଠ କାଷ୍ଟ ।

ଅଶ୍ଵିରିର—ସୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ସେନ୍ଦ୍ରବ୍ରଦ୍ଧିତି ଅଭାବ, ଭଲ ନ ପାଇବା, ତୈଳବ୍ୟକ୍ରିୟ, ରହିତ୍ୟ, (ବି.) ପ୍ଲେହଶୁନ୍ୟ, ଶେଷପ୍ରସାଦ, (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିରିର ।

ଅଶ୍ଵିରିର—ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଜ୍ଞ) ସନ୍ଦରଶୂନ୍ୟ, କମଳରହିତ, ଅଚଳ, ସ୍ତି ର, ଅବଶ ।

ଅଶ୍ଵିନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଚଳନର ଅଭାବ(ବି) କିମ୍ବାଶୂନ୍ୟ ।

ଅଶ୍ଵିନ—ତ୍ରୀ. ବି., ବି., (ନ. ତତ୍ଵ) ଅକର୍ମିତ, କମଳରହିତ, ଅଚଳ, ସ୍ତି ର ।

ଅଶ୍ଵିନ—ସୁ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ସର୍ବର ଅଭାବ, ନ ଛୁଟିବା, (ବି.) ପ୍ରଣଶ୍ଵରନ୍ୟ (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିନ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ସୁ. ବି. ନିବିକଳମୟ କିମ୍ବା ବିପ୍ରସ୍ତୁତାଶୂନ୍ୟ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—(ଅଶ୍ଵିନ)—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ସର୍ବର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଅଶ୍ଵତ୍ତ, ଅଭ୍ୟନ୍ତରୀଯ ପାରିଷ୍ଵ, ଯାହାକୁ ଛୁଟିବା ଉଚିତ ନୁହେ (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିନୀମୟ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ), (ଅ + ଶ୍ଵିନୀମୟ) ଯାହା ଭଲଭୂପେ ଶୁଣାଯାଏ ନାହିଁ, ପଢା ଯାଏନାହିଁ ବା ବୁଝାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ସ୍ଥି. ବି. (ବ. ଜ୍ଞ) ଯାହାର-ଗର୍ଭଲକ୍ଷଣ ସ୍ଵଷ୍ଟ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ ନାହିଁ ପରି (ସ୍ଥି) ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ବି. (ଅଶ୍ଵିନୀମୟ + ଭା. ତୀ) (ତୀ) ଅବ୍ୟକ୍ତତା, ଅଶ୍ଵିନୀମୟ, ଅପରିଷ୍ଟ ଭାବ ଅବସ୍ଥା, ଅପରିଷ୍ଟ ଭାବକ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ବି. ବାକ୍ୟ ବା ରଚନା-ଦିର ଦୋଷପରିଶେଷ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ସୁ. ବି. (ଅଶ୍ଵିନୀମୟ + କ. ଇନ୍) ଅଶ୍ଵିନୀମୟ, ଯେ ସର୍ବରୁପେ କଥା ନ କହେ, (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିନୀମୟଦିନ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ସୁ. ବି. (ଅଶ୍ଵିନୀମୟ + କ. ଇନ୍) ଅଶ୍ଵିନୀମୟ, ଯେ ସର୍ବରୁପେ କଥା କହେନାହିଁ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ସୁ. ବି. (କ. ଧା) ଯେଉଁ ଆଳୁଆରେ ପରିଷ୍ଵାର ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) (ଅ + ଶ୍ଵିନୀମୟ + ଯ) ସର୍ବର ଅଯୋଗ୍ୟ, ଛୁଟିବାର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେ, ଅଶ୍ଵତ୍ତ, (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିନୀମୟ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ନ. ତତ୍ଵ) ସର୍ବଶୂନ୍ୟ ଯାହାକୁ କେହି ଛୁଅନ୍ତିନାହିଁ ।

ଅଶ୍ଵିନୀମୟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଜ୍ଞ) ସର୍ବଶୂନ୍ୟ, ଲେଉଶୂନ୍ୟ, ଉଦ୍ବାସୀନ (ସ୍ଥି) ଅଶ୍ଵିନୀମୟ ।

ଅସ୍ତ୍ରହଣୀୟ—ଶି. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଅବାସ୍ତ୍ର-
ମୟ, ଲେଉର ଅଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ଥା) ଅସ୍ତ୍ରହଣୀୟ ।
ଅସ୍ତ୍ରହଣୀୟ—ସ୍ଥା. ବି. ଉଚ୍ଛାର ଅଭାବ, (ବିଂ) ସ୍ଥାହାରହୁତ, ନିଷ୍ଠା ।
ଅସ୍ତ୍ରି—ଶି. ବି. (ଅସ୍ତ୍ର + ଭାବ) ଅକ୍ଷତ—ଶି. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ପ୍ରତିରହୁତ,
ଯାହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତେନାହିଁ ।
ଅସ୍ତ୍ରି—ସ୍ଥା. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ପ୍ରକଳନରୁତିବା ।
ଅସ୍ତ୍ରି—ଶି. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) (ଅ + ସ୍ତ୍ରି) ପ୍ରକଳନରୁତ,
ଅବଶିଷ୍ଟ, ଅବ୍ୟକ୍ତ, ଅପ୍ରକଳିତ,
ଅବଶିଷ୍ଟ, ଅପ୍ରକଳନ ।
ଅସ୍ତ୍ରିତବାକ—ସୁଂ. ବି. ଯାହାର କଥାରେ
ଜଡ଼ିତ ଅଛି, ଶିଖ ।
ଅସ୍ତ୍ରିତସର—ଶି. ବି. (ବ. ଶା) ଅବ୍ୟକ୍ତ-
କଣ୍ଟ୍ୟତପୁରୁଷ, ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଅପ୍ରକଳନ
କଣ୍ଟ୍ୟତ ।
ଅସ୍ତ୍ରିତ—(ପରି)(ଅସ୍ତ୍ର + ମଦ) ଓଡ଼ିଆରେ
ଏ ଶର ସତ୍ୱ ବ୍ୟବହାର ନାହିଁ,
ମୁଁ ଓ ଆମ୍ବେ ଶର ମୂଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଶର ।
ଅସ୍ତ୍ରିତବିଧ—ଶି. ବି. ଅସ୍ତ୍ରାତ୍ମିକ, ଆସ୍ତ୍ରପର,
ମୋପର, ମୋଇଲ ।
ଅସ୍ତ୍ରିଯ—ଶି. ବି. ଆମ୍ବେ, ହୈପର ଉଚ୍ଛା ।
ଅସ୍ତ୍ରିତା—ବି. (ଅ + ସ୍ତ୍ରି + ତା) ସ୍ତ୍ରୀ ଅଛି
ଏହି ଜ୍ଞାନ, ଅହଙ୍କାର, ଅହୁଙ୍କାର ।
ଅସ୍ତ୍ରିତାଦି—(ପରି) ମୋପର ଲୋକ, ମୁଁ
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଆମ୍ବେମାନେ ।
ଅସ୍ତ୍ରିଯାୟ—ଶି. ବି. (ଅସ୍ତ୍ରି + ଯାୟ)
ଆସ୍ତ୍ରିଯାୟ, ଯାହା ଆସର, ଆସର,
ଆସ୍ତ୍ରିମାନଙ୍କର (ସ୍ଥା) ଅସ୍ତ୍ରିଯାୟ ।
ଅସ୍ତ୍ରିଯାୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଶା) ଅଶ୍ଵାର
ଅସ୍ତ୍ରିଯାୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ବସ୍ତୁରଣ,
ମନେ ନ ରଖିବା ।
ଅସ୍ତ୍ରିଯାୟ—ଶି. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଯାହା
ସ୍ତୁରଣ ରଖିଦେବନାହିଁ, ଯାହା ସ୍ତୁରଣ
କର ନ ଯାଏ, ସ୍ତୁରଣ ଅଯୋଗ୍ୟ ବା
ଅସାଧ, ସ୍ତୁରଣାଶତ ।

ଅସ୍ତ୍ରିର୍ଦ୍ଦିଶ—ଶି. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ସ୍ତୁରଣାସା-
ନରଜି, ସ୍ତୁରଣ କାଣେ ନାହିଁ, ସ୍ତୁରଣ-
ଶାସ୍ତ୍ର ଅମାନ୍ୟକାଶ, ସ୍ତୁରଣରୁତ,
ଅଶାସ୍ତ୍ରିଯ ।
ଅସ୍ତ୍ରିତ—ସ୍ଥା. ବି. (ଅସ୍ତ୍ର + ଭାବ) ଅତ୍ମଜୀନ,
ଅତ୍ମକାର, ଅତ୍ମମାନ,
ମୋହ ।
ଅସ୍ତ୍ରିତ—ଶି. ବି. (ନ ଉତ୍ତ) ଯାହା
ସ୍ତୁରଣ ରଖିଦେବ ନାହିଁ, ବସ୍ତୁତ, (ସ୍ଥା)
ଅସ୍ତ୍ରିତ ।
ଅସ୍ତ୍ରିଯ—ସ୍ଥା. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ସ୍ତୁରଣର
ଅଭାବ, ମନେ ନ ରଖିବା (ଶା. ବିଂ)
ସ୍ତୁରଣ ବା ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରରହିତୁଁ ତ, ଅଶାସ୍ତ୍ରିଯ ।
ଅସ୍ତ୍ରେର—ବି. (ଅ + ସ୍ତ୍ରେର) ଲଜ୍ଜାର
ଅଭାବ, (ବି) ଅଲଜ୍ଜିତ ।
ଅସ୍ତ୍ରାତ୍ମିକ—ସୁଂ. ବି. (ନିରାକାର) ଯାହା
ଜଡ଼ିଗଦାର ହଣାଯାଇ ନାହିଁ ।
ଅସ୍ତ୍ରାତ୍ମିକ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶା) ଯେଉଁ
ଯୋଜାର ଜଡ଼ିଗ-ଅସ୍ତ୍ର ନାହିଁ ।
ଅସ୍ତ୍ରୀଦ୍ୟତ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶା) ଉତ୍କଳ
ଜଡ଼ିଗ, ସେ ଜଡ଼ିଗ ଉଠାଇ ଅଛି ।
ଅସ୍ତ୍ର—ବି. ସୁଂ. କ୍ଲୀ. (ଅସ୍ତ୍ର + ର) କୋଣ,
କେଣ, ରକ୍ତ, କଷ୍ଟକଳ, ଲେଜକ ।
ଅସ୍ତ୍ରକଣ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ବ. ଶା) ଯାହାର
କଣ୍ଟ ଦେଶରେ ଅସ୍ତ୍ର (କୋଣ) ଅଛି,
ବାଣ । [ଶରିର ।]
ଅସ୍ତ୍ରକର—ସୁଂ. ବି. ବିଟ ଜନ୍ମଦିଗ, ପାକଡ଼ା
ଅସ୍ତ୍ରକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅସ୍ତ୍ର + ଜନ୍ମ + କ. ଅ)
ମାସ ।
ଅସ୍ତ୍ରପ—ସୁଂ. ବି. (ଅସ୍ତ୍ର + ପା + ଅ) ବାଷପ,
ସେ ରକ୍ତ ପିଏ, କୋକ, (ସ୍ଥା) ଅସ୍ତ୍ରପା ।
ଅସ୍ତ୍ରପକ୍ରକ—ସୁଂ. ବି. ରକ୍ତଶାକ, ବୃକ୍ଷ-
ବିଶେଷ ।
ଅସ୍ତ୍ରପା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅସ୍ତ୍ର + ଆ) ଜଳୌକା,
ଜୋକ, ରକ୍ତଶାକ (ବି) ସ୍ତାରକ୍ତ ପାନ-
କାରଣୀ ।
ଅସ୍ତ୍ରପଳା—ସ୍ଥା. ବି. (ବ. ଶା) ସରିକା-
ବୃକ୍ଷ, ଶାଲୁକ ଗଛ ।

ଅସ୍ତ୍ରାତ୍ମକା—ସ୍ଥା. ବି. (ନିରାକାର) ଶରଣରୁ
ରମ୍ପାରୁ ।
ଅସ୍ତ୍ରବେଧମ—ସ୍ଥା. ବି. (ନିରାକାର) ଲଜ୍ଜା
କୁଳୀ ଲଜ୍ଜା ।
ଅସ୍ତ୍ରବାନ୍—ସୁଂ. ବି. ଅକ୍ଷରତ, ଯାହା
ଗନ୍ଧ ପଡ଼େ ନାହିଁ (ସ୍ଥା) ଅସ୍ତ୍ରବାନ୍ ।
ଅସ୍ତ୍ରବନ୍ଦୁଦୂରା—ସ୍ଥା. ବି. ଲକ୍ଷଣ ନାମକ
ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
ଅସ୍ତ୍ରଜଳକ—ସୁଂ. ବି. ଶେତ ତୁଳସୀଗଛ,
ରତ୍ନୋପାଦକ ରସ ।
ଅସ୍ତ୍ରି—ସ୍ଥା. ବି. ରକ୍ତ, କୋଣ ।
ଅସ୍ତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅସ୍ତ୍ର + ମୁଖ) ରକ୍ଷଣକ,
ଲେଜକ, ଲୁହ ।
ଅସ୍ତ୍ରେମା—ସୁଂ. ବି. ପ୍ରଶର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରଶର୍ଯ୍ୟ ।
ଅସ୍ତ୍ରକ—ଶି. ବି. (ବ. ଶା) ନିରାକାର,
ଅନାସ୍ତ୍ରୀୟ, ଆସ୍ତ୍ରୀୟ ନୁହେ, ଦକ୍ଷତ,
ନିଷ୍ଠ, ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ର, ଆପଣାର ନୁହେ,
ପରାସ୍ତ୍ରୀୟ ।
ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷୀୟ—ଶି. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଅସ୍ତ୍ରୀୟ,
ଅନିଜ, ଆପଣାର ହୋଇ ନ ଥିବା,
(ସ୍ଥା) ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ର ।
ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷୁ—ସୁଂ. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ଅନିମଳ,
ଅସରଳ, ପ୍ରତିବିମ୍ବାରଣାକ୍ଷମ, ଆବଳ,
ଯହିରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ପଡ଼େ ନାହିଁ (ସ୍ଥା)
ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷୁ ।
ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷୁଦ—ଶି. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ସ୍ତୁରଣ
ନୁହେ, ପରାସ୍ତ୍ରୀୟ, ଅସ୍ତ୍ରୀୟ (ସ୍ଥା)
ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷୁଦା (ବି) ଅସ୍ତ୍ରକ୍ଷୁଦା ।
ଅସ୍ତ୍ରକାର—ସ୍ଥା. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ସକାର
ନୁହେ; (ବି) ଭିନ୍ନକାର, ଯଥା—
କ୍ରାନ୍ତିକା, କ୍ଷତିକା, ଗୋ, ଅଶ୍ରୁ ।
ଅସ୍ତ୍ରକାର—ଶି. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ସାଧାରିନ
ନୁହେ, ପରାସ୍ତ୍ରୀୟ, ଅସ୍ତ୍ରୀୟ (ସ୍ଥା)
ଅସ୍ତ୍ରକାରା ।
ଅସ୍ତ୍ରକାର—ଶି. ବି. (ନ. ଉତ୍ତ) ସ୍ତୁରଣକ,
ସାମିତ୍ରରହୁତ, (ସ୍ଥା) ଅସ୍ତ୍ରକାର, (କ୍ଲୀ. ବି)
ନ. ଉତ୍ତ; ସ୍ତୁରାଗବ ।
ଅସ୍ତ୍ରକାର—କ୍ଲୀ. ବି. (ବ. ଶା) ଅଶୁଭ,
ଅମଜଳ, ପ୍ରାଣକ୍ଷର, ମରଣ, ଚାଲୀ,
(ବି) ସାମାରହୁତ, ଅଦମ୍ୟ, କ୍ଷତି-
ରହୁତ, ଯାହାର ପରଣାମ ଭଲ ନୁହେ ।

ଅସ୍ତ୍ରି—ସୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅସ୍ତ୍ର, ଅଣାନ୍ତି, ଅସ୍ତ୍ରିନ୍ଦତା ।

ଅସ୍ତ୍ରି—ସୁ. ବି. (ଅ + ସ୍ତ୍ରି) ଦେବତା, ସୁର (ବି) ନିନ୍ଦାରହିତ, କାର୍ଯ୍ୟଦର୍ଶ, ବିନିନ୍ଦା(ସୀ)ଅସ୍ତ୍ରିପ୍ଲା(କ୍ଳୀ.ବି) ନିନ୍ଦାରହିତ୍ୟ, ଜାଗରଣ, ସ୍ଵପ୍ନାଭବ ।

ଅସ୍ତ୍ରି—ସୁ. ବି. (ବିଶ୍ଵ) ମନ୍ତ୍ରରେ ଯୁଦ୍ଧ (ବି) ସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣ ଛଡ଼ା ବ୍ୟଞ୍ଜନବର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ର ।

ଅସ୍ତ୍ରିରସ—ସୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅକୋଣିଳ, ଅପ୍ରଣୟ, ବିରେଧ, ଅମେଳ, ମନୋମଳିନ୍ୟ ।

ଅସ୍ତ୍ରିର୍ଯ୍ୟ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ସୁରର ଅସାଧନ, ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଲେ ସ୍ଵର୍ଗ ମିଳେ ନାହିଁ, ଅଧୋଗତିକଥାସ୍ଵକ, (ସୀ) ଅସ୍ତ୍ରିର୍ଯ୍ୟ ।

ଅସ୍ତ୍ରି—ଅବ୍ୟ. (ନ.ତତ୍) ଅଣାନ୍ତି, ଅମଙ୍ଗଳ, ଅସ୍ତ୍ରିନ୍ଦତା, ଅସ୍ତ୍ର ।

ଅସ୍ତ୍ରି—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ସ୍ତ୍ରୀ ନୁହେ, ଅପ୍ରକୃତିଷ୍ଠ, ରୋଗାଦରେ ଅଭିଭୂତ(ସୀ) ଅସ୍ତ୍ରି ।

ଅସ୍ତ୍ରିନ୍ଦତା—କ୍ଳୀ.ବି. ସାହିତ୍ୟର ଅଭବ, ପର୍ଯ୍ୟାନତା ।

ଅସ୍ତ୍ରିତ୍ୱ—କ୍ଳୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ପର୍ଯ୍ୟାନତା, ସାତତ୍ୱର ଅଭବ, ଅପାର୍ଥକ୍ୟ, ବିଶେଷତ ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥା ବା ଭାବ ।

ଅସ୍ତ୍ରି—କି. (ଅ + ସାଦ) ମନ୍ତ୍ରପ୍ରାଦ, ଅବୁଚି (ବି) ଅସ୍ତ୍ରି ।

ଅସ୍ତ୍ରି—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଉତ୍ସମ ସାଦୁରହିତ, ସାତସ୍ତାନ, ବିରସ, ଯାହା ଖାଇଲେ ଭଲ ଲାଗେନାହିଁ, (ବି) ଅସ୍ତ୍ରିତ୍ୱତା ।

ଅସ୍ତ୍ରିଦୁକଣ୍ଟକ—ସୁ. ବି. ଖୋଣୁଣ୍ଟ ।

ଅସ୍ତ୍ରିଆୟ—ଶି.ବି. ବିଧପୁଷ୍ଟକ ବେଦାଧ୍ୟନସ୍ତାନ, (ବି) ଅନନ୍ତ୍ୟନ କାଳ ।

ଅସ୍ତ୍ରିବକ—ତ୍ରି.ବି. (ନ.ତତ୍) ସାହିତ୍ୟର ବିରୁଦ୍ଧ, ଅସ୍ତ୍ରିକୁତକ, ଅନୈସରିକ ।

କୃତିମ, ମୋକାଶତ, ଅସାଧାରଣ, ଅଲୌକିକ ।

ଅସ୍ତ୍ରାମିକ—ତ୍ରି.ବି. (ବିଶ୍ଵ) ସାମିରହିତ, ନାର୍ତ୍ତାରସ, ମାଲିକ ନ ଥିବା, (ବି) ଅରଣ୍ୟ, ପରସ୍ତ, ପୁଣ୍ୟ, ନଦୀ, ଶାର୍ଥ, ଏହମାନେ ଅସ୍ତ୍ରାମିକ, (ସୀ) ଅସ୍ତ୍ରାମିକା, ବିଧବା, ଅବିବାହିତା ।

ଅସ୍ତ୍ରାମିତ୍ସ୍ତ୍ର—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସାମିରହିତ ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟକୁଟ୍ଟିବ ବିଷ୍ଟ୍ରେ ।

ଅସ୍ତ୍ରାମୀ—ସୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ସାମିରହିତ ଅନ୍ୟ, ସତ୍ରସ୍ତାନ, (ବି) ପରପୁଷ୍ଟ, (ସୀ) ଅସ୍ତ୍ରାମିନ୍ ।

ଅସ୍ତ୍ରାମ୍ୟ—କ୍ଳୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ସମତାର ଅଭବ, ସାମିତ୍ରିବ ଅଭବ, ଅନଧିକାର ।

ଅସ୍ତ୍ରାର୍ଥ—ତ୍ରି. ବି. (ଅ + ସାର୍ଥ) ସାର୍ଥଶବ୍ଦୀ, ସପ୍ରଦ୍ୟୋଜନ ରହିତ, ଭିନ୍ନାର୍ଥକ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟାନ ରେ, (ବି) ସାର୍ଥାନ୍ତା, ଅଳଭ ।

ଅସ୍ତ୍ରାର୍ଥପର—ତ୍ରି. ବେ ସ୍ଵାର୍ଥପର ନୁହେ, ନିର୍ବାର୍ଥ (ସୀ) ଅସ୍ତ୍ରାର୍ଥପର ।

ଅସ୍ତ୍ରାବେଶ—ଶି. ବି. ଆସାରେ, ସମ୍ବବରେ, ସମ୍ବାନରେ ଅସ୍ତ୍ରି ।

ଅସ୍ତ୍ରାପ୍ରାୟ—କ୍ଳୀ. ବି. (ଅ + ସାପ୍ରାୟ୍ୟାପ୍ରାୟର) ଅଭବ ଓ ଉଦ୍ଦବେଶ, ଉପଦବ୍ବ, ପାତ୍ରା, (ବି.) ଉଦ୍ଦବ୍ବ, ପାତ୍ରିତ ।

ଅସ୍ତ୍ରାପ୍ରାୟକର—ବି. (ନ.ତତ୍) ଅସ୍ତ୍ରାପ୍ରାୟକରନକ, (ବି) ଅସ୍ତ୍ରାପ୍ରାୟକରତା ।

ଅସ୍ତ୍ରାକାର—ସୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) (ଅ + ସୀକାର) ସୀକାରର ଅଭବ, ପ୍ରତ୍ୟାମନ, ଅପଳାପ, ନାମଜ, (ବି.) ସୀକାର ବା ଅଞ୍ଚାକାରରହିତ ।

ଅସ୍ତ୍ରାକାରୀୟ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍) ସମ୍ବନ୍ଧର ଅଯୋଗ୍ୟ, ପ୍ରତ୍ୟାମ୍ୟେସ୍ତ୍ର ।

ଅସ୍ତ୍ରାକୃତ—ତ୍ରି. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅନନ୍ତାକୃତ, ଅନନ୍ତମୋଦିତ, ଅପ୍ରତିରୁଷ୍ଟ, ଅପୁରୁତ, ଅପଳପିତ (ସୀ) ଅସ୍ତ୍ରାକୃତା ।

ଅସ୍ତ୍ରାକୃତ—ସୀ. ବି. (ନ.ତତ୍) ଅସ୍ତ୍ରାକାର ।

ଅସ୍ତ୍ରେଷ—ସୁ. ବି. (ନ.ତତ୍) ପରାଧୀନ, ଅସ୍ତ୍ରେଷାମ୍ବାର, (ସୀ) ଅସ୍ତ୍ରେଷଣୀ, ଅସ୍ତ୍ରେତାହା, ଅବ୍ୟରୁଷଣୀ ।

ଅହ—(ଅବ୍ୟ) ପ୍ରଣାମୀ, ଅଷ୍ଟେଷ ନିଷ୍ଠାର, ନିରହ, ଅର୍ଜନ, ଆରୁବାତିଶ୍ୟ ।

ଅହଂ—ଶା. ବି. (ଶା. ଅହଂ) ଅହଂଭାବ, ଆହାରମାନ, ଅହଂକାର, ଗଣ, ବାନବିଶେଷ ।

ଅହଂକାର(କୃତ)—ସୁ. ବି. (ଅହଂ + କୃ + କଥ) ନାମ, ଅହମିକା, ଆହାରମାନ, ଅବିଦ୍ୟା, ଅଜ୍ଞାନ ।

ଅହଂକାର—ସୁ. ବି. ଗଣୀ, ଅରିମାନ-ଯୁକ୍ତ, ଦାମ୍ଭିକ, (ସୀ) ଅହଂକାରଣୀ ।

ଅହଂକୃତ—ତ୍ରି. ବି. (ଅହଂ + କୃ + କର) ଗଣୀ, ଅହଂକାରଯୁକ୍ତ, ହାମ୍ବକା, (ସୀ) ଅହଂକୃତ ।

ଅହଂକୃତ—ଶା. ବି. (ଅହଂ + କୃ + କର) ମୁଁ, ମୁଁ କରିବାକାରୀ, ଅହଂକାରପିଣ୍ଡିଆ ।

ଅହଙ୍କୁଣ୍ଠ—ଶା. ବି. ଅବିଗୁଣ, ଅଭିମାନ, ଅରୁଧାପଣ, କିମରଦତ୍ତେ ।

ଅହଙ୍କୁଣ୍ଠିଆ—ଶା. ବି. ପୁ. ଓ. ଓ ସୀ. (ଗାଳ) ବେଳାୟୁ ଅଭିମାନ, ଅରୁଧା, ଜିଗରିଆ ।

ଅହପୁଷ—ବି. ମୁଁ ଅଗେଯିବ, ମୁଁ ଆଗେ କରିବ, ଆଗଚଳିବାକ, ଗଣପ୍ରକାଶ, ବାଲଙ୍ଗି ।

ଅହଭଦ୍ରୁ—ଶି. ବି. ମୁଁ ଏକା ଭଦ୍ର ଏହିପର ନିର୍ଣ୍ଣୟର ପ୍ରଦ୍ୟୋଜନ ।

ଅହମଦ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ଅହଂକାର, ମୁଁ ବଢ଼ ଏହିବୁପ ଅଭିମାନ ।

ଅହମ୍ସ—ବି. ମୁଁ ସୀ. ଅହଂକାର, ଆସିବୀ, (ବି.) ଯୋଜା ।

ଅହ୍ସ—କ୍ଳୀ. ବି. ଦିବସ ।

ଅହ୍ସପତ—ସୁ. ବି. ଅହର୍ପତ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଦିନନାଥ ।

ଅହଃଶେଷ—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଦିବାକାର, ସନ୍ଧାନ, ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳ ।

ଅହତ—କୁ. ବ. ନୂତନବସ୍ତୁ, ସେ ଲୁଗା
କେହି ପିନ୍ଧନାହିଁ, ଅଷ୍ଟତ, (ବିଂ) ହତ-
ରିନ, ଅନାହତ, ଅଚାତିତ ।
ଅହତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ହନନର ଅଭ୍ୟବ, ଅବ-
ନାଶ, (ବିଂ) ଅନନ୍ତ୍ର ।
ଅହତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉତ୍ତା, ଅଦ୍ଵିତ,
ପ୍ରତିହଂସା, ଖୋଧ, ଅନନ୍ତ୍ରକାମନା,
ଅହଂକାର, ଅକସ୍ତ ।
ଅହନିଆ—ଶା ବି. ମୁଖ୍ୟକୁତ ଦୋଷପାଇଁ
ପ୍ରତିହଂସାପୁରୁଷ ହୋଇ ପରେ
ଦାଉସାଧବା (ବ୍ୟକ୍ତି), ପ୍ରତିହଂସ-ପୁଣ୍ଡ
(ବିଷୟ) ।
ଅହମ୍ବକ—(ଯା) ଓଳୁ, ନିଷୋଧ ।
ଅହମ୍ବନିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପରମ୍ପର ମଧ୍ୟରେ
ବଡେଇକରିବା, ମୁହଁବାଲିଙ୍ଗି, ନିଜର
ବଡ଼ପଣ୍ଡ ଦେଖାଇହେବା ।
ଅହମିକା—ବ. (ଅହଂ + କ + ଅ) ଗର୍ବ,
ଅହଂକାର, ମୁହଁବାଲିଙ୍ଗିକରିବା ।
ଅହମ୍ବତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ଅରଦା,
ଅଙ୍ଗନ ।
ଅହର—ଶି. ବି. (ଅ + ହର + ଅ)
ହାରକନୁତେ, ବାହକଶ୍ଵର ।
ଅହରଣ—ପୁ. ବ. (କେୟାତିଷ) ମାସର
ଗତଦିବସମାଜର ସଂଖ୍ୟା ।
ଅହର୍ପତ, ଅହରଣ—(ଅହଃ + ପତ)
ଗତକୁ ପୁ. ବ. ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଦିନନାଥ ।
ଅହମୁଖ—ଶି. ବି. ପ୍ରମୁଖ, ପ୍ରାଚୀ-
କାଳ, ବଡ଼ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
ଅହରହ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଦୃଢ଼) (ଅହନ +
ଅହନ) ପ୍ରତିଦିନ, ସମଦା, ଦିନ ଦିନ ।
ଅହନାଥ—ପୁ. ବ. ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅରଣ୍ୟର ।
ଅହନିଶ—କୁ. ବ. (ଅହନ + ନିଶା + ଅ)
ଦିବାରୁତ୍ତ, ସବଦା, ନିରନ୍ତର ।
ଅହନାନବ—ପୁ. ବ. ଗତି; (ଅହନ +
ବାନବ) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅରଣ୍ୟର ।
ଅହର୍ବର୍ଜ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉତ୍ସବିଶେଷ,
ଯେଉଁ ଇତା ବହୁକାଳ ରହେ ।
ଅହର୍ମଣ୍ଡି—ପୁ. ବ. (ଗତକୁ) ସୂର୍ଯ୍ୟ,
ଦିବାକର, ଅରଣ୍ୟର ।

ଅହର୍ବିଦ—ପୁ. ବ. ଏକାହୁସାଧ ଅଶ୍ଵି-
ଶ୍ଵାସବେଶ୍ୱର ।
ଅହସ—ପ୍ରା(ସମ୍ବ) ବ. ଶିଶୁପ୍ରେରବିଶେଷ,
ପିହୁଳାବେଶ ।
ଅହଜ୍ଞ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେଉଁତୁମୀ
ଲଜଳଦାର କର୍ଷଣ କରୁଥାଇ ନାହିଁ,
ପଞ୍ଚଆନମୀ ।
ଅହଜ୍ଞା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଅ + ହଜି + ସ + ଆ)
ଗୌତମମୁନିକର ପହିଁ, ବୃକ୍ଷଶଙ୍କର
କନ୍ୟା, ଅପ୍ରମାଦବିଶେଷ, ଶୀ ଲୋକଙ୍କ
ଦ୍ୱାସିବା ନାମ ।
ଅହଜ୍ଞା ନନ୍ଦନ --ପୁ. ବ. ଶତାନନ୍ଦରଷ୍ଟି ।
ଅହଜ୍ଞାରଜ—ପୁ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ର ।
ଅହଜ୍ଞାରାଇ—ଶା. ବ. ମାଲବର ସ୍ଵନାମ-
ଖ୍ୟାତି ରାଣୀ ।
ଅହଜ୍ଞାରୁଦ—ପୁ. ବ. (କ.ଧା) ଗୌତମ-
କର ଆଗ୍ରମ-ନିକଟଷ୍ଟ ଶାର୍ତ୍ତବିଶେଷ ।
ଅହଜ୍ଞିକ—ପୁ. ବ. ପ୍ରେତ ।
ଅହଜ୍ଞର—ପୁ. ବ. ଶତର (ଅହନ +
କୁ + ଅ) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅର୍କବୃଷ୍ଟ ।
ଅହଜ୍ଞା—ଶି. ବି. ହସ୍ତଶୂନ୍ୟ, ଛାଗାଦି
ପାଣୀ, ଛିନ୍ଦପ୍ରେ ।
ଅହଜ୍ଞି—ପୁ. ବ. ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅର୍କବୃଷ୍ଟ ।
ଅହଜ୍ଞ—(ଅବ୍ୟ) ଆଃ, ଆହା, ଆହେ,
ଆହୋ, ହାୟହାୟ, ଆନନ୍ଦପରୋଧନ ।
ଅହାରୀ—ପୁ. ବ. ପର୍ବତ, (ବିଂ) ଯାହା-
ଶ୍ଵାନାକୁରତ ହୋଇ ନ ପାରେ,
ହୁରଣର ଅଯାଏ, ଅଭେଦ୍ୟ, ଅହ-
ରଣୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅହାଯୀୟା ।
ଅହ—ପୁ. ବ. (ଅ + ହ + ଅ) ସର୍ପ, ସାପ,
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପଥକ, ଶଷ୍ଟି, ଦୃତାସୁର, ଜଳ
ଫଳ, (କେୟାତିଷ) ଅଶ୍ରେଷାନକ୍ଷତ୍ର ।
ଅହୁଅ—ଶା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସଧବା ସ୍ତ୍ରୀର ଶବ୍ଦ
ଶୁଣାକୁ ନିଆ ହେଲେବେଳେ ଶବ୍ଦ
ଆଗେ ଆଗେ ସ୍ତ୍ରୀ ଯେଉଁ ଶରମିଶା
କରିବୁ ଚାହେ ।
ଅହୁଅମଣ୍ଡଳ—ଶା. ବ. ଅହୁୟ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ
ମଲପରେ ବୈକୁଣ୍ଠର ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀଲ ବା

ଲେକକୁ ଯାଆନ୍ତି, ମଙ୍ଗଳ କାର୍ମରେ
ସଧବା ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କଦ୍ୱାର କଟା ହୋଇ-
ଥିବା ଚିତା ବା ପଢାକାର ଚିତ ।
ଅହୁଅହୁତ—ପୁ. ବ. (ଅହ + ଅହତ) ଇନ୍ଦ୍ର ।
ଅହୁଆ—ଶା. ବ. ଅଶ୍ଵାସ୍ତ୍ରୀ ଚାଲୀ ।
ଅହୁଅସକ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ହୁଅ-
ରାଗତ, ଯେ ଅନନ୍ତ୍ରକାରକ ନୁହେ,
କିମେଇସ୍ତ୍ରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅହୁଅସିକା ।
ଅହୁସ୍ୟ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ବଧର
ଅଯୋଗ୍ୟ, ଯାହି କୁ ବଧ କରିବା ଉଚିତ
ନୁହେ, ଅବଧ ।
ଅହୁସ୍ୟାନ—ଶି. ବି. ହୁଅସାରୀଲ ନୁହେ,
ଯେ କାହାର ହୁଅସା କରେ ନାହିଁ ।
ଅହୁସ୍ୟତ—ଶି. ବ. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହାର
ହୁଅସା କରିବୁ ଏକାହିଁ, ଅହତ, ଅନାହତ,
ଅଷ୍ଟତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅହୁଅସିତା ।
ଅହୁସ୍ୟ—ଶି. ବି. (ନ.ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେ ହୁଅସା-
ସ୍ତ୍ରୀବର ନୁହେ, ଯେ ଅନନ୍ତ୍ରକାଶ ନୁହେ ।
ଅହୁଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶାଳୁଳୀ ବୃକ୍ଷ, ଶିମୁଳୀ
ଗଛ, (ପୁ.) ଧୂବନକ୍ଷତ୍ର ।
ଅହୁକାନ୍ତ—ପୁ. ବ. (ଗତକୁ) ବାଯୁ ।
ଅହୁପେତ୍ର—ପୁ. ବ. ହୃଦ୍ରିକାର ପୁଷ୍ଟ-
ଦେଖବରୀ ଦେଖବିଶେଷ, ଯେଉଁ
ଭୂମିରେ ସାପ ଥାନ୍ତି ।
ଅହୁକୁତ୍ର—ପୁ. ବ. (ଗତକୁ) ମେଣ୍ଟାଶିଦା
ଗଛ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନଗରବିଶେଷ(ପୁ) ଦେଖ-
ବିଶେଷ । [ଚିତ ।]
ଅହୁକୁତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସୁରାବିଶେଷ, ଶର୍କର,
ଅହୁକୁତ୍ର—ପୁ. ବ. (ଅହ + କୁ + କିନ୍ତୁପ୍)
କୃଷ୍ଣ, କନ୍ଦ୍ର, ଗରୁଡ଼, ମୟୁର, ନେତ୍ରିଳ ।
ଅହୁକୁତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନାଗିକୁତ୍ରାନମକ
ଲଭାବିଶେଷ । [ଚିଶେଷ ।]
ଅହୁଅଶ୍ରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶୁଶ୍ରୀତୋତ୍ତା ଜାତ-
ଅହୁତ—ପୁ. ବ. (ଅ + ହତ) ନ. ତତ୍ତ୍ଵ;
ଶତ୍ରୁ, (କୁ.ବି.) ଅମଙ୍ଗଳ, ଅନିଷ୍ଟ, ଅପ-
ବାର, କୁପଥ୍ୟ, ଅଯୋଗ୍ୟ, ବି.
ଅମଙ୍ଗଳଜନକ, ଅନନ୍ତ୍ରକର ।
ଅହୁତକର—ତ୍ରି. ବି. (ନ.ତତ୍ଵ) ଅନନ୍ତ୍ର-
କର, ଅମଙ୍ଗଳଜନକ, ଅପକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅହୁତକାଶ ।

ଅନ୍ତତକାଣ୍ଡ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତତ + କୃ + କ
ଇନ) ଅନିଷ୍ଟକାରକ, ଅମଙ୍ଗଳସାଧକ,
ଅପକାରକ, କ୍ଷତିକନକ, (ସ୍ଥା) ଅନ୍ତତ-
କାରଣ ।

ଅନ୍ତତାରୀଣୀ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତତ + ଆ +
ଚର + କ.ଇନ) ଅନ୍ତତକର, ଅନିଷ୍ଟ-
କାଣ୍ଡ, ଅପକାରୀ ।

ଅନ୍ତତୁଣ୍ଡିକ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତତ + ଭୁଣ୍ଡି + ଇକ,
ସାପୁଆକେଳା, ବ୍ୟାଳିଗ୍ରାହୀ ।

ଅନ୍ତବ୍ରତ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତତ + ବ୍ରତ + କିଣି)
ଗରୁଡ଼, ମୟୂର, ଇନ୍ଦ୍ର, କୃଷ୍ଣ, କେଶିଲ ।

ଅନ୍ତନକୁଳତା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅନ୍ତନକୁଳ +
ଭା.ତା) ସାପ-ନେଇଲ ମଖରେ ଥବା
ଚିରଶ୍ଵାସୀ ବରେଧରାବ, ନିଜ୍ୟ-
ଦୈରତା, ସାଧାରିକଣତ୍ରୁତା ।

ଅନ୍ତନକୁଳଭାବ—ବି. ଅନ୍ତନକୁଳତା,
(ଦେଖ) । [(ଦେଖ) ।

ଅନ୍ତନକୁଳସମ୍ବନ୍ଧ—ବି. ଅନ୍ତନକୁଳତା
ଅନ୍ତନରକ—ଗ୍ର. ବି. ଅନ୍ତନ ନରକ
(ଦେଖ) । [ଶେଷନାଗ ।

ଅନ୍ତନାଥ—ପୁ. ବି. (୭ତତ) ବାସୁକି,
ଅନ୍ତନମୌକ—ପୁ. ବି. ସାପକାରି ।

ଅନ୍ତନିର୍ଲୟଣୀ—ସ୍ଥା. ବି. ସାପକାରି ।
ଅନ୍ତପତାକ—ପୁ. ବି. ସର୍ବବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତପତ୍ର—ପୁ. ବି. ବାସୁକି ନାଗ ।
ଅନ୍ତପୁତ୍ରକ—ପୁ. ବି. ନୌକାବିଶେଷ,
ଛୋପୁତ୍ର ଉଚ୍ଚା ।

ଅନ୍ତପୁତ୍ରନ—କ୍ଲୀ. ବି. କ୍ଷୁଦ୍ରବେଗବିଶେଷ,
ବ୍ୟାଗେଗବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତଫେନ—ପୁ. ବି. ୭ତତ; (ଅନ୍ତ +
ଫେନ) ଅପିମ, ସାପଗଲେ, ସାପର
ଫେଣ ।

ଅନ୍ତକ୍ରତ—ଗ୍ର. ବି. ଓ ବି. (୯.ଅମ୍ବତ)
ଅଯୁତ, ଦଶହଜାର ସଖୀଣ ।

ଅନ୍ତକ୍ରିଧ୍ଵନୀ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ରୁଦ୍ର-
ବିଶେଷ, ଶିନ ଉତ୍ତରଭାଦ୍ରପଦ ନଷ୍ଟତ-
ବିଶେଷ । [ବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତକ୍ରିଧ୍ଵନୀ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଶିଦ, ରୁଦ୍ର-

ଅନ୍ତକ୍ରିଧ୍ଵନେବତା—ସ୍ଥା. ବି. (ବ.ଶ୍ର.)
ଉତ୍ତରଭାଦ୍ରପଦ ନଷ୍ଟତ ।

ଅନ୍ତକ୍ରିଧ୍ଵନୀ—ପୁ. ବି. ଅନ୍ତି, ମଧ୍ୟାନ,
ଦେବତା ।

ଅନ୍ତରୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (୫ତତ) ସର୍ବଭୟ,
ସପକ୍ଷୀୟବ୍ୟକ୍ତି, ଦୋହ ବା ଅନିଷ୍ଟ
କରିବାର ଭୟ ।

ଅନ୍ତରୟାଦା—ସ୍ଥା. ବି. (ଅନ୍ତରୟ + ଦା +
କ.ଅ + ଆ ଭୁଲ ଅଥିଲା ।

ଅନ୍ତରୟ—ପୁ. ବି. ପ୍ରବାହବାୟୁ ।

ଅନ୍ତଭୁକ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତି + ଭୁକ + କିଣି)
ମୟୂର, ଗରୁଡ଼, ନକୁଳ, (ବି) ସର୍ବ
ଭୋଜ ।

ଅନ୍ତଭୁକ—ପୁ. ବି. ଅନ୍ତଭୁକ (ଦେଖ) ।

ଅନ୍ତଭୁଷଣ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଶିବ,
ମହାଦେବ ।

ଅନ୍ତଭୁଷଣ—ପୁ. ବି. ଶିବ, ମହାଦେବ ।
ଅନ୍ତମ—କ୍ଲୀ. ବି. ଉତ୍ସମ୍ପର୍ଣ୍ଣ (ବି) ଉତ୍ସମ୍ପର୍ଣ୍ଣ-
ୟୁକ୍ତ, ଗରମ, ଅଣୀତଳ ।

ଅନ୍ତମକର—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତମ + କର)
ସର୍ବ, ସର୍ବ ଓ ମରର ।

ଅନ୍ତମତେଜାଃ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ସୁରୀୟ ।
ଅନ୍ତମଦ୍ୟୁତି—ପୁ. ବି. ସୁରୀୟ, ଅର୍କବୃକ୍ଷ ।

ଅନ୍ତମକ୍ରମ—ସ୍ଥା. ବି. ଗନନାକୁଳନାମକ
ମଳ ବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତମନ୍ୟ—ତ୍ର. ବି. ହନନଶାଲ, ହିଂସ୍ର,
(ବି) ସର୍ପର ଦୋଧ ।

ଅନ୍ତମାୟା—ପୁ. ବି. ବୃତ୍ତାୟୁରଦ ।
ଅନ୍ତମାର—ପୁ. ବି. ଅରମେଦକ ବୃକ୍ଷ,
ଗରୁଡ଼, ମୟୂର, ଇନ୍ଦ୍ର ।

ଅନ୍ତମାଂଶ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ସୁରୀୟ ।
ଅନ୍ତମେଦ(କ)—ପୁ. ବି. ଅରମେଦ ବୃକ୍ଷ ।

ଅନ୍ତିଗ—ଗ୍ର. ବି. ହାତ୍ରି-ମାତିଆପ୍ରଭୁତ
ଭୁମିରେ ଅୟ କରି ରଖିବାର ପାଳ
ମୁକୁଳା, ମଳା ।

ଅନ୍ତିରକ—ପୁ. ବି. (୭ତତ) ଗୋଖର-
କାଶୀୟ ଶଙ୍କରଭୂତନାମକ ସର୍ବବିଶେଷ,

ମଥାରେ ମଣି ଥବା ବଡ଼ ସର୍ପ ଅନନ୍ତ,
ସହସ୍ର ଜଣାଧାର ନାଗ, (ପୁରୁଣ)
ପାତାଳର ରାଜା ବାସୁକି ।

ଅନ୍ତିଗ, ଅନ୍ତିଗ୍ରହ—ଗ୍ର. ବି. ଅନ୍ତି-ଉଷ୍ଣ-
ବିଶେଷ । [ଏକଶ୍ରେଣୀ ।

ଅନ୍ତିଗଭୁତ—ଗ୍ର. ବି. ଗରୁଡ଼ଜାତିର
ଅନ୍ତିଗ୍ରୁ—ପୁ. ବି. କୃଷ୍ଣ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଗରୁଡ଼,
ନେଇଲ ।

ଅନ୍ତିଗଭୁତ—ସ୍ଥା. ବି. (କ.ଧ) ତାମୁଳୀ,
ପାନଅଳର ଲିତା ।

ଅନ୍ତିଶୁଷ୍ଠ—ତ୍ର. ବି. ବ୍ୟାପକ ବଳ ।
ଅନ୍ତିଶୁଷ୍ଠ-କ୍ଲୀ. ବି. ସର୍ପଗୁରୁଗର୍ବପକ୍ଷ୍ୟୁକ୍ତ,
(ପୁ) ତଦାକାର ଦେଶ ।

ଅନ୍ତିହତ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ବୃତ୍ତାୟୁର ହଳନ,
ସାପ ପିଣ୍ଡିବା ।

ଅନ୍ତିହନ—ପୁ. ବି. ଗରୁଡ଼, ଇନ୍ଦ୍ର ।
ଅନ୍ତି—ସ୍ଥା. ବି; ଗୋରୁ(ଦ୍ଵିବଚନ)ଦୁଃଖେକ
ଏବ ମୃଥିମା ।

ଅନ୍ତିନ—ପୁ. ବି. (୭ତତ) ବୃତ୍ତଦିନ
ସାଧ ଦ୍ଵିଭାତ୍ୟଦ ଯାଗ, ଅସ୍ତ୍ର ନାମିନା
ସ୍ଥାମୀ, ସର୍ପରାଜ, ବାସୁଜୀ (ବି) ନ୍ୟନ
ନୁହେ (ସ୍ଥା) ଅସାନା । [ବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତିନଗୁ—ପୁ. ବି. ସୁରୀ ବଣଶୀୟ ଗ୍ରାମ-
ଅନ୍ତିନର—ପୁ. ବି. ଗନ୍ଦ୍ରବଣଶୀୟ ଉଦୟ
ନରପତି ।

ଅନ୍ତିନ୍ଦ୍ର—ପୁ. ବି. (୭ତତ) ସର୍ପରାଜ,
ବାସୁକି, ଶେଷନାଗ । [ଗରୁଡ଼ ।

ଅନ୍ତିର—ପୁ. ବି. ଆସ୍ତାର, ଗରୁଡ଼, ଅନ୍ତିର
ଅନ୍ତିରଣୀ—ପୁ. ବି. (ଅନ୍ତି + ରଣ + କ.
ଅନି) ଦ୍ଵିମୁଖ ସର୍ପ, ଦ୍ଵିମୁଖ ଥା ସାପ ।

ଅନ୍ତିରଣ—ପୁ. ବି. ୭ତତ; (ଅନ୍ତି +
ରଣ) (ଅନନ୍ତ, ବାସୁକି, ସର୍ପରାଜ ।

ଅନ୍ତିରଣୀ—ପୁ. ବି. ଦୃକ୍ଷିଣୀ ପୁତ୍ର, (ବି)
ଶତ୍ରୁ ବିଶେଷ ।

ଅନ୍ତି—ତ୍ର. ବି. ବ୍ୟାପକ (ସ୍ଥା) ବ୍ୟାପକ,
(କ୍ଲୀ) ଭର ।

ଅନ୍ତିତ—ପୁ. ବି. ହୋମଶୂନ୍ୟ, ବେଦ-
ପାଠ, (ବି) ଅନାହୁତ (ସ୍ଥା) ଅନ୍ତତ ।

ଅନ୍ତିଶାନ—ତ୍ର. ବି. ଅନ୍ତେଧୀ ।
ଅନ୍ତି—ତ୍ର. ବି. (ନ.ତତ) ଯାହା
ହରଣ କର ହୃଦୟାନ୍ତି, ଅସ୍ତ୍ରେରତ,
(ସ୍ଥା) ଅନ୍ତତ ।

ଅନୁଭ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତ୍ରୁ) ଅକମ-
ମାୟ, ଅଗ୍ରାଦିକର, ଅସୁଦର, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନୁଦିଧ୍ୟ ।

ଅନୁଷ୍ଠାନ—ଶ୍ର. ବି. (ନ.ତ୍ରୁ) ଅସୁନ୍ଧା,
ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ନ ଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅନୁଷ୍ଠାନ ।

ଅହେ—(ଅବ୍ୟ) ସମବୟସ୍ତ ବା ଆପଣା-
ଠାରୁ ନୂନବୟସ୍ତ ଲୋକ ପକ୍ଷରେ
ସମ୍ବୋଧନସ୍ତରକ ।

ଅହେଳା—ଶ୍ର. ବି. ଅବଶ୍ୱର ।

ଅହେଡ଼—ଶ୍ର. ବି. ଅବଜ୍ଞାଶୂନ୍ୟ, ଅନା-
ଦରରହିତ, ଅହେଡ଼ମାନ ।

ଅହେର—ପୁ. ବି. ଅଗହେରୁ, ହେରୁ
କରି ନପାରିବା ଅବଶ୍ୱ, ଅମନୋଯୋଗ,
(ଶ୍ର.ବି) ଅମନୋଯୋଗୀ, ଯେ ଶୀଘ୍ର
ଭୁଲିଯାଏ ।

ଅହେରୁକ—ଶ୍ର.ବି. (ବ.ଶ୍ର.)ହେରୁଶ୍ରୀନ୍ୟ
ଅକାରଣ, ନିଷ୍ପାର୍ଥ, ମୂଳସନ୍ଧାନ, ଆକର୍ଷିକ,
ଅନଥକ ।

ଅହେସ୍ତ—ଶ୍ର. (ଅ + ହେସ୍ତ) ଅସୁନ୍ଧ୍ୟ,
ଅହେରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଅ + ହେ + ରୁ) ଶତା-
ବସ୍ତ, ଶତମୂଳୀ, ଛତ୍ରଆଶ ।

ଅହେରୁକ—ବି. (ଅ + ହେରୁ + କ)
କାରଣରହିତ, ଅକାରଣ, ନିଷ୍ପାର୍ଥ ।

ଅହେରୁଙ୍କ—ବି. (ଅ + ହେରୁ + ଅକ +
ରନ) ନିରହେରୁକ, ହେରୁଶ୍ରୀନ୍ୟ ।

ଅହେରୁକପ୍ରେମ—ବି (ଅହେରୁକ + ପ୍ରେମ)
ଯେଉଁ ପ୍ରେମରେ ପ୍ରତିବାନର ଆଶା-
ନାହିଁ, କାରଣ-ରହିତ ପ୍ରେମ ।

ଅହେରୁକଭର୍ତ୍ତ—ବି.ନିଷ୍ପାମତତ୍ତ୍ଵ, କାମନା
ନ ରଖି ଯେଉଁ ଭର୍ତ୍ତ କରିଯାଏ ।

ଅହୋ—(ଅବ୍ୟ) ଗୋକ, ବିଷାଦ, ଦିଯ୍ୟ,
ବିଜର୍କ, ପ୍ରଣାମୀ, ଅସୁନ୍ଧାରେ ପ୍ରୟୁକ୍ତ
ସମ୍ବୋଧନ, ହଇହେ, ଓହୋ, ଅହୋ,
ଇତ୍ୟାଦି ।

ଅହୋରଥନ୍ତର—କୀ. ବି. ଦିବିହଶଶେଷ
ରଥନ୍ତର ନାମକ ସାମବେଦ ।

ଅହୋରୁପ—ଶ୍ର. ବି. ଆଶ୍ରମିକଳକ ।

ଅହୋବତ—(ଅବ୍ୟ) ଖେତ, ବିସୟ,
ସମ୍ବୋଧନ, ଅନୁକମ୍ପା, ଏହି ଅର୍ଥରେ
ପ୍ରସ୍ତୋଗ ।

[ଶେଷ ।]
ଅହୋହୋ—(ଅବ୍ୟ) ସମ୍ବୋଧନ, ବିସୟ,
ଅନୁକାରୀ—ପୁ. ବି. ଯେ ଅପଳାପ
କରେ ନାହିଁ ।

ଅହ୍ୟ—(ଅବ୍ୟ) ଶୀଘ୍ରତା, ହାତିତ, ତ୍ରୁତି ।

ଅହୁଣିଆ—ଶ୍ର. ଯାହା ନେବେଦ୍ୟପାଇଁ
ରଖା ହୁଏ, ମହାପ୍ରସାଦବିଶେଷ ।

ଅହୁଣିଆକୁ—ଶ୍ର. ବି. ଯେଉଁ କୁଥୁରେ
ମାର ହୋଇଥିବା ଅହୁଣିଆ ନିଷେପ
କରିଯାଏ ।

[ସ୍ତ୍ରୀ]
ଅହ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ପ୍ରଣମୀଯ୍ୟ, ସଧବା,

ଅହ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ନିର୍ଲକ୍ଷ, ଲଜ୍ଜାରହିତ ।

ଅହ୍ୟାଶ—ଶ୍ର. ବି. ନିର୍ଲକ୍ଷ, ଲଜ୍ଜାସନ ।

ଅହ୍ୟ—ପୁ. ବି. କବି, ଶୁଦ୍ଧ ।

ଅହୁତ—ଶ୍ର. ବି. ବନ୍ଦ ନୁହେ ।

ଅହୁକ—ପୁ. ବି. କ୍ଷପଣକ, (ବି) ନିର୍ଲକ୍ଷ,
ଲଜ୍ଜାସନ ।

ଅହୁଲ—ଶ୍ର. ବି. ଭାଇତକ, ଭାଇଆ-
ଗଛ, (ବି) ବହୁଲ ନୁହେ ।

ଆ

ଆ—ଆକାର, ଦିଶ୍ୟ ସରବର୍ତ୍ତୀ, ଅକାର ଓ
ଅକାର ମିଳ ଆବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଥାଏ, ଏହା
ବାର୍ଯ୍ୟର ଓ ପ୍ଲଟ ସର ଅଟେ, ଏହାର
ଫଷେଟ ଆକୁତ ((I)) ହେପର ହୃଦୟ, ଯଥା-
(କ + ଆ = କା) କ.ମଧେନୁତ୍ତେଲେଖା
ଅଛୁ ଯେ, ଆକାର କେଣାତମ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣ,
ଏଥେର ବ୍ରଦ୍ଧା, ବିଷ୍ଟ ଓ ଶିବ ବିରଜନ
ଅଛନ୍ତି, ଏହା ପଞ୍ଚପ୍ରାମୟ, ଏହାର
ଭାଇରଣ ସ୍ଥାନ କଣ୍ଠ, (ଅବ୍ୟ) (ଅପ +
କିପ) ବାକ୍ୟ, ସୁରଣ, ସମୁକ୍ତ୍ୟ, ଅନୁ-
କମ୍ପା, ଅଙ୍ଗୀକାର, ଉପଦର୍ଥ, ତିଯ୍ୟ-
ଯୋଗ, ସୀମା, ବ୍ୟାପ୍ତି, ବ୍ୟାକ, ପର୍ମିଳ ।

ଆ—ପୁ. ମହେଶ୍ୱର, ପିତାମହ, ବିକ୍ରୀ,
(ଅବ୍ୟ) କୋପ, ପୌଢା ସରଣ, ସନ୍ତ୍ରାପ,
ସୁଖ ଓ ଦୁଃଖସୁରକ ସର ।

ଆଇ—(ଗ) ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମାତାମହୀ, ମା'ର
ମା', (ଅ) ଲଜ୍ଜାବୋଧକ, (ମେହୁଳ)
ଆସ ।

ଆଇଆ—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆସ୍ତା ।

ଆଇଖାଡ଼—ଶ୍ର. (ରତ୍ନାତି) ଦହୁମୁହୁା
ହେବାପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ କାଠ ।

ଆଇଖିଆ—ଶ୍ର. ବି. ରକାଦୋଷରୁ ବା
ଫଳର ନିକୁଳତା ହେବୁ ବିଶ୍ଵାଦ
ଲଗୁଥିବା ।

ଆଇଚ—ବି. ଏକପ୍ରକାର ଫୁଲଗଛ,
କାୟସ୍ତମାନକୁ ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ଵାଦିତ
ବିଶ୍ଵାଦିତ ବିଶ୍ଵାଦ ।

ଆଇନ—ଶ୍ର. ବି. ବଜାରୀ ବିଧ୍ୟ, ବଜା-
ନିସ୍ପମ, ବ୍ୟବସ୍ଥାଶ୍ଵାସ ।

ଆଇନକଟ—ଶ୍ର. (ଆଇନକଟ ଦେଖ) ।

ଆଇନକାନୁନ—ଶ୍ର. ବିଧ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥାମୁହ,
ନିସ୍ପମମାନ ।

ଆଇଲ—ଆକବସ ପୁଷ୍ଟକବିଶେଷ, ଏହା
ପାରସ୍ୟ ଭାଷାଲିଖିତ ଆକବସଙ୍କ
ବଜାରାନିରବସ୍ତୁକ ।

ଆଇଲ—ଶ୍ର. ଆଲବିଲର ଅପତ୍ରଂଶ,
ତୁଳଦିତ ଭୁମିର ମଧ୍ୟଭାଗ, କିମ୍ବା ବୃକ୍ଷ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶରେ ସ୍ଥାପିତ ଜଳ ରଖା କରି-
ବାର ହତା ବା ମନ୍ଦା ।

ଆଇଲ—(ମେହୁଳ) ଆସ, ଅସିଲୁ, ଆସୁନ୍ତ ।

ଆଇବୋ—(ମେହୁଳ) ଆସ, ପିତାମହ ।

ଆଇବୁଢ଼—ଆଇବୁଢ଼—ଆନୁଢ଼ ଶବଦ
ଅପତ୍ରଂଶ, ଅବବାହିତ, ଉଥିରୁ ।

ଆଇପ—ଶ୍ର. ବି. (ଆମିଶର ଅପତ୍ରଂଶ)
ମାତ୍ର ମା'ଂସାଦି, ମାତ୍ରକାରି, (ବିପରୀତ)
ନିର୍ବିପ ।

ଆଇଷକାତି—ଶ୍ର. ବି. ମାତ୍ରକାରି, ସବା-
ବିହାର ଫୁଲ ଓ ଗୁରୁ ।

ଆଇଷିଆ—ଆଇଷିଆ—ଶ୍ର. ବି. ଆମିଶ-
ରକିପୁଳ, ଆମିଶପର ଗକିପୁଳ ।

ଆଇ—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଫ.ଆର୍ଯ୍ୟା)ମାତାମହୀ,
ମା'ର ମା', ପିତାମହୀ, (ପୁ.) ଅଳା ।

ଆଇତୋଟା—ଶ୍ର. ବି. ପୁରୁଷାମରଗୁଣ୍ଠିଗୁ-
ମଣ୍ଡ ନିକଟ ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ଵାଦ ।

ଆରନ୍ଦା-ଆଏନ୍ଦା—ଗ୍ର. ବି. ଆମାମୀ, (କର୍ଷ ବା ସମୟ) ଉପର୍ଯ୍ୟତ, ଉପର୍ଯ୍ୟତ ସମୟ, ପୁନରୂପ ।
 ଆରମ୍ଭ—ଗ୍ର. ବି. ପିଲାମସ୍ତା ।
 ଆରଣ୍ଯାଶୁ—ଗ୍ର.ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ସ୍ଵାମୀ ବା ସ୍ତ୍ରୀର ଆର, ଶାଶୁକ ମା, (ମୁଠ) ଅଳାଶର ।
 ଆର—ଆବ୍ୟ. (ଫୋକକ) ପୁଣି, ଏହି, ମଧ୍ୟ, ଆହୁରି, ଅନ୍ୟ, ଗ୍ର. ବି. ଅଧିକା ।
 ଆରଚ—ବି. କୃଷ୍ଣବିଶେଷ ।
 ଆଉକା—ଗ୍ର. ବି. ଅର୍ଦ୍ଧଜାବାକର୍ମ, ଅଣେଇ-ଥବା, କବାଟ ଆଦିକୁ ଆଉକାଇବା, ଗ୍ର. ବି. ଅଣାଇ ହୋଇଥିବା, ବନ୍ଦ କରୁଥିବା (କବାଟ ବା ଦ୍ୱାର) ।
 ଆଉକାଇବା—ଗ୍ର. ବି. ଆଉକିବା-ଶିଳ୍ପରୂପ, ମେଲଥିବାକବାଟକୁ ନ କିଳି ବନ୍ଦ କରିଦେବା, କୌଣସି ପଦାର୍ଥକୁ ଅନ୍ୟ ଅଶ୍ରୁ ଉପରକୁ ଡେରିଦେବା ।
 ଆଉକିବା—ଗ୍ର. ବି. <କାନ୍ଦିବାକୁ ଛଳିବା, କାନ୍ଦି ଆଦିକୁ ଲାଗିଯିବା, ପକ୍ଷ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା, ପକ୍ଷପାତ କରିବା, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଆଶାନେବା ।
 ଆଉଟଣ—ଗ୍ର. ବି. (ହ.ଆବର୍ତ୍ତନ) ଦୁଃ-ଆଦର ଆବର୍ତ୍ତନ, ଆଉଟା ।
 ଆଉଟପାଉଟ—ଗ୍ର. ବି. ସନ୍ତୁଷ୍ଟରେ ଅଷ୍ଟିର, ଅତି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ଦହିଗଞ୍ଜ, ନେଉଟପ ଉଟ, କର୍ତ୍ତ୍ରତଃ ସଞ୍ଚାଳିତ ।
 ଆଉଟା—ଗ୍ର. ବି. (ହ.ଆବର୍ତ୍ତନ) ସିଂହ-ଇବା ପାଇଁ ଦୁଃଖକୁ ରୁଲୀରିପରେ ବସଇ ଘାଣିବା, ସୁନାପ୍ରତିକୁ ନିଅଁରେ ବସଇ ତରନ ଇବା, (ବି) ନିଅଁ ଉପରେ ଘଣ୍ଟା ହୋଇଥିବା, (ଧାର୍ଯ୍ୟ) ତରଳା ଯାଇଥିବା, (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ଅନ୍ୟଗୋଟା
 ଆଉଟାଇବା—ଗ୍ର. ବି. ଆଉଟିବା ନିୟ୍ୟାର ଶିଳ୍ପରୂପ ।
 ଆଉଟି—ଗ୍ର. (ଆବ୍ୟ.) (ଆର+ଟି) ଆୟୁର ମଧ୍ୟ, କେବେହେ, କେବେହେ, (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ଅନ୍ୟଗୋଟିକ ।
 ଆଉଟିବା—ଗ୍ର. ବି. ତରଳ ପଦାର୍ଥ-ବରମ କରିବା, ଘାଣିବା ।

ଆଉଣ—ଗ୍ର. ବି. (ହ—ଆବର୍ତ୍ତନ) କଳା-ବର୍ତ୍ତି, ଭର୍ତ୍ତି ।
 ଆଉଣା—ଗ୍ର. ବି. ଦରଣିବା ।
 ଆଉରତ୍ତ—ଗ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭରିଯା, ବିବା-ହତା ସ୍ତ୍ରୀ ।
 ଆଉରି—ଗ୍ର. ଆବ୍ୟ. ଆଉ, ଆହୁରି, ଓ, ଏବା, ଅପେକ୍ଷାକୁତ, ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଅଧିକତ୍ତ ।
 ଆଉରିଆ—ଗ୍ର. ବି. ବାତବେଗବିଶେଷ, (ବି) ବାତବେଗ, ପାତିତ ।
 ଆଉଳପାଉଳ—ଗ୍ର. ବି. (ଆକୁଳ ଓ ବ୍ୟାକୁଳ) ଅପ୍ରବ୍ୟତ, ଅତ୍ୟା ଉତ୍ସାହ, ଉତ୍ସତଃ, ବିଷ୍ଟିତ୍ତ, ସୁନପ୍ରତ, ଭୟ-ବିହୁଳ, ପାଗଳପର, ଅତି ଆଗୁର ।
 ଆଉଳ—ଗ୍ର. ବି. ଷେପଣୀ, ଆହୁଳ, ଉଜାଳାଇବାର ପକ୍ଷପୁଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡ, କେନ୍ତୁଆର ।
 ଆଉଳନ—ଗ୍ର. ବି. (ମେଦିନୀପୁର) (ବି)
 ଆକୁଳାୟିତ, ଅପ୍ରବ୍ୟତ ।
 ଆଉଣାଙ୍ଗା—ଗ୍ର. (ବସ୍ତ୍ର) ବି. ନାଳ-ରକ୍ତ ହାତା ।
 ଆଉଧା—ଗ୍ର. ବି. (ହ.ଆମର୍ଷ) ଫବାହନ, ଦେହ ଉପରେ କୋମଳ-ଝାବେ ହାତବୁଲଇବା ।
 ଆଉଧାପାଉଧା—ଗ୍ର. ବି. ଦେହକୁ କୋମଳରୁବେ ଆଉଧିବା ଓ କୋରରେ ପରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଆଉଧିବା, ଆଉଧିବା—ଗ୍ର. ବି. ଦେହ-ଉପରେ କୋମଳରୁବେ ହାତବୁଲଇବା
 ଆଉସ—ଗ୍ର. ବି. (ମେଦିନୀପୁର) ହେମକ୍ତ-ବୁରୁରେ ଆମଦାମାହେବା ବିଆଳିଧାନ ।
 ଆଏ—ଗ୍ର. ବି. (ହ. ଆୟୁ) ଆୟୁ, ଅର୍ଜନ, ଅଳଙ୍କାର, (ବିପ) ବ୍ୟଧ, (ଗ୍ର.) ସମ୍ବୁଦ୍ଧ (ଦି) ଅହୁ, ଅତେ ।
 ଆଏଲଙ୍କାର—ଗ୍ର. ବି. ଦେହର ଅଳଙ୍କାରପଥମୁହଁ, ଅଳଙ୍କାର ଓ ଧନାଦ୍ର ।
 ଆଏଖ—ଗ୍ର. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) (ହ.ଆମି) ଆମି ।
 ଆଏଖୁଆମିବା—ଗ୍ର. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ବି. ଆମି ପରାରେ ଉଠିବା ଅଲୁଆ ବା କୁଣ୍ଡ, ଆମି ବଥାଇବା ।
 ଆଏରୁ—ଗ୍ର. ବି. ବିଶେଷ ।
 ଆସିର (ଦେଖ) ।
 ଆସବ—(ମା)ବି.ଦୋଷ, ଶୁଷ୍ଟି, ତର୍ତ୍ତିଶ, ମନ୍ଦରୂପ ।
 ଆସି—(ମା)ବି. ବିଶେଷଦୁର୍ଗୁଣପୁଣ୍ଡ ।
 ଆସି—(ଗ୍ର.)ବି. ମଦଜ, ସୁଖ, (ଅସ୍ତ୍ରାସ ଦେଖ) ।
 ଆସିର—ଗ୍ର. ବି. ସେ ମରିଲ ବା ଅପେ-ସରେ ଲେଲେ ।
 ଆଲ—ବି. ବଜାରଦଶୀୟ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
 ଆଉରତ୍ତମ—ଏଭାବର୍ତ୍ତବର୍ଷରେ ପ୍ରେୟାଂଶୁର ଜଣେ ସେନାପତି ।
 ଆଉଢ଼—ଗ୍ର. ବଜାରଦଶୀୟ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ
 ଆଉଳ—ବଜୀୟ ବୈଷ୍ଣବସମ୍ପଦାୟ-ବିଶେଷ ।
 ଆଉଳ—ପାଇଲ, ନିଷ୍ଠାଧ, ଆଲବା ।
 ଆଉଶାନାନ ବା ଆଶାନ—ବି. ଆଶୁ-ଧାନ୍ୟର ଅପରୁଣ ।
 ଆଓଟାନ ବା ଆଉଟା—ଗ୍ର. କରଚାନ୍ତ୍ର-ଦ୍ୱାର ଦୁର୍ଖାଦିର ପାକକରଣ ।
 ଆଓଡ଼ ବା ଆଡ଼ବାଙ୍କ—ଗ୍ର. ସେ ସ୍ତ୍ରୀନରେ ନମ୍ବା ବନ୍ଦହୋଇ ଉପରକୁ ଉଠେ ।
 ଆଓଡ଼ାନ ବା ଆଡ଼ିଇବା, ଆଉଢ଼ିବା—ଗ୍ର. ଆହୁତିକରଣ, ପୁଷ୍ପକାଦିର ପତ୍ର ଆଡ଼ିଇବା । [ଶ୍ଲାନ] ।
 ଆଓଡ଼ା—ଗ୍ର. ଶୁଦ୍ଧା ଆବରଣ, ଆବୁଦ୍ଧ-ଆଓଡ଼ାନ—ଗ୍ର. ଉତ୍ତରନର ଅପରୁଣ, ଓଲଟିପଡ଼ିବା ।
 ଆଓନତ—(ମେଲ୍ଲ) ବୃକ୍ଷାଦି ସମ୍ପଦି ।
 ଆଶ୍ଵା,ଆଂଟ—ଅଗ୍ନିରତିବାନମିଶ୍ରିତାର ପାତ୍ରବିଶେଷ, ଅଂକତା ।
 ଅଂଟୀ,ଆଙ୍କୁଟୀ—ଏହା ଅଙ୍ଗୁରୁପୁକଣକି, ଆଙ୍କୁଟୀ ।
 ଅଂକ—ଅଙ୍କଶବର ଅପରୁଣ, ଅଙ୍କ, କଳଙ୍କ, ଦାଗ, ଚିତ୍ର ।
 ଅଙ୍କା ବା ଆଙ୍କିବା—ଗ୍ର. ଅଙ୍କନର ଅପ-ଭ୍ରଂଶ, ଚିତ୍ରାଦି ଆଙ୍କିବା ।
 ଆକଞ୍ଚାକ—(ବଜ)ଆକୁଆନ ଶବର ଅପ-ଭ୍ରଂଶ, ସଙ୍କୋଚକରା ।

ଆକୁଡ଼ି—ଏହା ଅକ୍ଷୁରଶବ୍ଦରଥପତ୍ର, “ଶଗା, ନୃତ୍ୟ ଗଛ ହେବା, ଅକ୍ଷୁର ।”
 ଆକୁଣୀ, ଆକୁଡ଼ୀ—ଗ୍ରା. ନଗି, ଉଚ୍ଚଶ୍ଵାନରୁ
 ଫଳ ଇତ୍ୟାଦି ତୋଳିବାର ବଣଦ୍ଵୀ-
 ବିଶେଷ ।
 ଆକୁଣ, ଆକୁଣୀ—ଅକ୍ଷୁରଶବ୍ଦର ଅପତ୍ରିଂଶ,
 ଲୌହମିତ ଆସୁଧବିଶେଷ, ହୃଦୀ-
 ଶାସନର ଅସୁଧବିଶେଷ ।
 ଆକମୀ—ପଲାଇ ପ୍ରଭୃତି ପାନ କରିବାର
 ପୁଣ୍ଡଳ ବଢ଼ିବିଧ ମସଳଦ୍ବାସ ସିଙ୍ଗ ଜଳ ।
 ଆକଶାଳୀ—ଗ୍ରା. ଡେଙ୍କୀର ମହିଳାଙ୍କ
 କାନ୍ତବିଶେଷ, ପତିଆ ।
 ଆଂଚ—ଅଞ୍ଚିର ଉତ୍ସାହ ।
 ଆଂଶି, ଆଂଶି—ବ୍ର. ଅଣିଶବ୍ଦର ଅପତ୍ରିଂଶ,
 ଚକ୍ଷୁ, ଲୋଚନ, ନେତ୍ର ।
 ଆଂଚି—ବା ଆଞ୍ଚିଣୀ—ଗ୍ରା. କଣ୍ଠଦରେ
 କ୍ଷତିହେବା, ରମ୍ପିନେବା ।
 ଆଂଚଳ—ଅଞ୍ଚଳଶବ୍ଦର ଅପତ୍ରିଂଶ, ଅଞ୍ଚଳ,
 ଲୁଗାର କାନି ।
 ଆଂଚି, ଆଂଚି—(ବଙ୍ଗ) ବିବେଚନା
 କରିବା ବା କରି ।
 ଆଂଚଳ, ଆଂଚଳିବା—(ଗ୍ରା) ଆଚନନ୍ତର
 ଅପତ୍ରିଂଶ, ଖାଇପାର ମୁଖ ଧୋଇବା ।
 ଆଂଚିଲ—(ବଙ୍ଗ) ଦେହର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
 ବ୍ରଦ୍ଧପରି ଭଳ ପଦାର୍ଥବିଶେଷ ।
 ଆଂଚନାର—(ବଙ୍ଗ) କନ୍ଧପାତାରେ ହେବା
 ବ୍ରଦ୍ଧବିଶେଷ, (ଗ୍ରା) ଆଳୁଆ ।
 ଆଂଚଳିଆ, ଆଂଚଳି—ଗ୍ରା. ଅଞ୍ଚଳିର ଅପ-
 ତ୍ରିଂଶ ।
 ଆଂଶ—ଗ୍ରା. ଦୃଢ଼, ଶକ୍ତି, କଢ଼ା, ଗାରିମା ।
 ଆଂଶିକୁଡ଼ା, ଆଂଶିକୁଡ଼ା—ଗ୍ରା. ଯାହାର
 ପୁତ୍ରାଦି ସନ୍ତାନ ନାହିଁ, ଅସୁଧିକ ।
 ଆଂଶିନ ବା ଆଂଶିବା—ଗ୍ରା. ଦୃଢ଼ବନନ ।
 ଆଂଶି, ଆଂଶି, ମାଂଶି, ମାଂଶି—ଗ୍ରା. ବି.
 ମୃତ୍ତିକାନ୍ଦିମତ କୋଠା ।
 ଆଂଶୁଆ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଟାଣ୍ଟାଆ, ଅହଂକାରୀ ।
 ଆଂଶୁ—ଏହା ଶାସନର ଅପତ୍ରିଂଶ,
 ଆଂଶୁ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଆଂଶୁପାର୍ଯ୍ୟନ୍ତ,
 ଆଂଶୁ—ଗ୍ରା. ଗେ ଦୂର ମହାତ୍ମାଗବିଶେଷ,
 ଜାନୁର ନିମ୍ନଭାଗ ।

ଆଶୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଆଶୁର ମାଡ଼ ।
 ଆଶୁରବା—ଗ୍ରା. କି. ଆଶୁମାଡ଼ିବହିବା
 ଆଶୁର, ଆଶୁରୀ—ଗ୍ରା. ଅରଷର ଅପ-
 ତ୍ରିଂଶ, ସୁତିକାଗୁଡ଼ ।
 ଆଂଜ ବା ଅନ୍ତ—ଗ୍ରା. ଅନ୍ତର ଅପତ୍ରିଂଶ,
 ପେଟର ନାଡ଼ିବିଶେଷ, ଅନ୍ତବୁଜଳା,
 ଅନ୍ତପୁଟା ।
 ଆନ୍ତକାନ—(ବଙ୍ଗ) ଚମକିବା; ଉପସାଇବ
 ଆନ୍ତମୋଡ଼ା—(ବଙ୍ଗ) ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
 ଆନ୍ତରଯା—(ବଙ୍ଗ) ଶିଶୁମାନଙ୍କରଉଦରା-
 ମଧ୍ୟ ପୀଡ଼ା, ଅନ୍ତରଯା ।
 ଆନ୍ତାର—(ବଙ୍ଗ) ଅନ୍ତାର ।
 ଆନ୍ତୁ—ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ରସାଲ, ସହକାର ।
 ଆନ୍ତୁ—ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଚ୍ୟତ, ଆନ୍ତୁ ।
 ଆ—ଗ୍ରା. ବି. ମୁଖବ୍ୟାଦାନ (ବିଂ) ମେଲ-
 କରିଥବା (ପାଟି)
 ଆଂ—ଅବ୍ୟ. ଆହା, ହାୟ, କୋପାର୍ଥକ,
 ବିରତ୍ତସୂଚକ, ପୀଡ଼ାଙ୍କିପକ, ଶୋକ ଓ
 ଦୁଃସୂଚକ ।
 ଆଂଶ—(ବଙ୍ଗ) ଆଂଶୁର ଅପତ୍ରିଂଶ,
 ସୁଷ୍ଟିତ୍ତୁ, ଆଂଶୁ ।
 ଆଂଶାନ—(ବଙ୍ଗ) ଅଳକଣ୍ଠ ।
 ଆଂଶିକ—ବି. (ଅଂଶ + ଇକ) ଅଂଶ-
 ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଅଧୁର୍ଣ୍ଣ ।
 ଆଂଶୁ—ବି. (ଗ୍ରା.) ଶାଷ୍ଟାଗ୍ରା, ଶର-
 ଶର୍ଗତା, ଅମୟଶତା, ସୁଷ୍ଟିତ୍ତୁ ।
 ଆଂଶୁଆଂଶୁଆ—ଗ୍ରା. ବିଂ. (ଏ. ଅଂଶଳ)
 (ଅଂଶଳ ଦେଖ) ।
 ଆଂକାନ୍ତା—(ବଙ୍ଗ) ଗୁରୁଲକାଣ୍ଠିଲପୁଣ୍ଡର
 କୁଣ୍ଡା ବାହାର କରି ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥା,
 ଅକାଣ୍ଠିଆ ।
 ଆଂକରିବା—ଗ୍ରା. କି. ପାଞ୍ଚମେଲା କରିବା,
 ମୁଖବ୍ୟାଦାନ କରିବା ।
 ଆକର, ଆକର—ଗ୍ରା. କରି ରକ୍ଷଣବର ଅପ-
 ତ୍ରିଂଶ, ଆକର, କଷ୍ଟ ।
 ଆକଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଆକଳ, ଶର୍ତ୍ତା, ବିବାଦ,
 ବିବେଧ ।
 ଆକଟ—ଗ୍ରା. ବି. ମନାକରିବା, ଦର୍କାର,
 ଆବଶ୍ୟକ, ତାତ୍କାଳା, ତାତ୍କାଳ, ଅଟକ ।

ନିଷେଧ, କରେଇ, ଶାସନ, (ବିଂ)
 କରେଇ ଅଳଦ୍ୟ, ନିଷେଧ, କଢ଼ା ।
 ଆକଟିବା— ଗ୍ରା. କି. ଶାସନକାର୍ତ୍ତାକିରିବା,
 ଯାବତୀ କରିବା, ଅଟକାଇବା, ନିଷେଧ
 କରିବା ।
 ଆକଣ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + କଣ) କଣ
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, କଣ୍ଟାବନ୍ଧ ।
 ଆକଣମନ୍ତ୍ର—ଦି. ବି. ଯାହାର କଣ
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, କଳମନ୍ତ୍ର ହୋଇଥିଛି, (ସ୍ଵା)
 ଆକଣମନ୍ତ୍ରା ।
 ଆକତା—ଗ୍ରା. ବି. ଅକ୍ଷମ, ହାଲିଆ ।
 ଆକନ—ପୁ. ବି. (ଆ + କନ + ଅ)
 ରଷିବିଶେଷ ।
 ଆକନାଦା—ଗ୍ରା. (ଏ. ଆକନକଳ୍ପୀ) ଆକନ-
 ବନ, ପାପଚେଳିକା, ଯୁଦ୍ଧ, ମାଲତୀ ।
 ଆକନୀ—(ଯା) ବି. ପଲାଇପ୍ରଭୃତ ରକ୍ଷଣବା-
 ପାଇଁ ମସଳଦ୍ବାସ ସିରା ହୋଇଥିବା ।
 ଆକନ୍—ପୁ. ବି. ଅର୍କବୁକ୍ଷ, ଅରଣ,
 କୀରଦଳ, ପୁଣୀ, ପ୍ରତାପ ।
 ଆକପିଲ—ଦି. ବି. ଉପତ୍ର କପିଲ
 ବର୍ଣ୍ଣ, ଅପିଜଳ, (ସ୍ଵା) ଆକପିଲା ।
 ଆକପିଶ—ଦି. ବି. ଉପତ୍ର କପିଲବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଆକମ—ପୁ. ବି. (ଆ + କମ + ଗ. ଅ)
 ଅଳକମିବା, ଉପତ୍ରକମ, (ବିଂ)
 ଆକମିତା ।
 ଆକମନ—କୁ. ବି. (ଆ + କମ + ଭ. ଅନ)
 ଅଳକମନ, ଥରିବା ।
 ଆକମିତ—ଦି. ବି. (ଆ + କମିତ)
 ଉପତ୍ର କମିତ, ଅଳକମିତ, ଅଳକ
 ଗୁଲିତ, ଆଧୁତ, ଅତୁଥବା, ଦୁଲୁଥବା ।
 ଆକମ୍—ଦି. ବି. (ଆ + କମ୍) ଅଳକ
 କମନଶାଳ ।
 ଆକର—ପୁ. ବି. (ଆ + କୁ + ଅ) ଯମୁନ୍ତ,
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଖଣ୍ଡ, ଉତ୍ସର୍ଥିତାନ, ଆଦି,
 ମୂଳ(ଗ୍ରା.) ଗରଜ, ଦରକାର, ପ୍ରସ୍ତୋଜନ ।
 ଆକରକତ୍ତା—ଗ୍ରା. ଗୁଲଦଣୀ, ଗୁଲଚନ ।
 ଆକରଜ—ଦି. ବି. କ୍ଷମିତତ୍ତ୍ଵ; (ଆକର
 + ଜନ + କ. ଅ) ଜଣିକ, ଶଣିରୁ ଉପବନ
 ବା କାତି ।

ଆକଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମହାର୍ଦ୍ଧ, ମହିଳା, ଜଗୁର୍ (ଗ୍ରା-ବି) ନରୁର, ବିଶେଷ ଅବାବ ।
ଆକରିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆକର + ରକ) ରହାଦିର ଉପୁରୁଷଙ୍କରେ ରାଜିଯୁଦ୍ଧ ଲୋକ, (ବି) ଖଣିରେ କାମ କରୁଥିବା, ଖଣିକ, ଖଣିକାତ ।
ଆକଷ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଆକର + ରନ) ପ୍ରଶ୍ନ ଆକରନାତ, ଖଣିକାତ ।
ଆକରୋଟ—କେପ୍ରକାର ଫଳଗଛ, (ଆଖୋଟର ଅପଦଂଶ) ଆଖୋଟ ।
ଆକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ) କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ-ପରିନ୍ଦ୍ର ।
ଆକର୍ତ୍ତ୍ଵର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ—ବି. କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵପରିନ୍ଦ୍ର, ଚକ୍ର, ଦାସନ୍ଧୁନ ।
ଆକର୍ତ୍ତ୍ଵନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ + ଭା, ଅନ), ଶ୍ରବଣ ।
ଆକର୍ତ୍ତ୍ଵନୀୟ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ + ମୀ, ଅନ୍ତିମ) ଶ୍ରବଣୀୟ, ଶ୍ରବଣୋଗ୍ରାମ, ଶ୍ରୋତବ୍ୟ । [ଆକୃତି] ।
ଆକର୍ତ୍ତ୍ଵପୁରିତ—ତ୍ରୀ. ବି. କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵପରିନ୍ଦ୍ର ଆକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵୀୟତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ + କ, ତ) ଶ୍ରୋତା, ସେ ଶୁଣେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵୀୟତା ।
ଆକର୍ତ୍ତ୍ଵବସ୍ତ୍ର—ତ୍ରୀ. ବି. କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵପରିନ୍ଦ୍ର, ପ୍ରସାରତ, କାନପରିନ୍ଦ୍ର ଝଣହୋଇ-ଥିବା ।
ଆକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵ + ମୀ, ତ) ଶ୍ରୁତ, ଶୁଣୀୟାଇଥିବା ।
ଆକର୍ଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କୃଷ + ଅ) ପଶା, ଭନ୍ଦୁସ୍ତ୍ର, ଧନୁବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ, ପଶାପାଲି, ଧନୁଟାଣିବା, ଆକୃଣୀ, ଆକର୍ଷଣ, ଦୂରକୁଟାଣିନେବା, ଚମ୍ପକ, କପଟି-ପଥର ।
ଆକର୍ଷକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କୃଷ + କ, ଅନ) ଆକର୍ଷଣକାଣ୍ଡ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକର୍ଷିକା, (ବି) ଚମ୍ପକପଥର ।
ଆକର୍ଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + କୃଷ + ଭା, ଅନ) ଟଣିଆଣିବା, ବଳପୂର୍ବକ ଅନ୍ୟ-ମନମୋହିବା, ଟଣିରବା, ଆକମଣ-ସ୍ଥାନକୁ ନେବା ।

ଆକର୍ଷଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କୃଷ + ଅନ + ଭା) ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଆକୃଣୀ, ଆକୃଣୀ, (ବି) ଆକର୍ଷଣକାରୀ ।
ଆକର୍ଷଣୀୟ—ବି. (ଆ + କୃଷ + ମୀ, ଅନ୍ତିମ) ଇକିହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ।
ଆକର୍ଷଣୀତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପାଣିନ ବ୍ୟାକରଣର ଗଣବିଶେଷ ।
ଆକର୍ଷିକ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଆକୃଷ + ରକ) ଆକର୍ଷଣକାଣ୍ଡ, ଚମ୍ପକପୂର୍ବନୀୟ, (ବି) ଶିଲାବିଶେଷ, ଚମ୍ପକପଥର ।
ଆକର୍ଷିଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କୃଷ + ରନ + ଭା) ଆକର୍ଷଣକାରୀ, (ବି) ଆକୃଣୀ, ଆକୃଣୀ ।
ଆକର୍ଷିତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କୃଷ + ଶିର + ମୀ, ତ) ଆକର୍ଷଣକାରି, ଆକର୍ଷଣପ୍ରେପିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକର୍ଷିତ ।
ଆକର୍ଷିବା—ଗା. ତ୍ରୀ. ଆକର୍ଷଣକାରିବା, ଟଣିବା, ଉପରମହେବା, ଘାଗରିବା, ଆକୃଷିତହେବା, ଆକୋଣିକାରିବା ।
ଆକର୍ଷଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆକର୍ଷ + ରନ) ଆକର୍ଷଣକାଣ୍ଡ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକର୍ଷଣୀ ।
ଆକଳନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + କଳ + ଭା, ଅନ) ଆଶକ୍ତା, ଗ୍ରହଣ, ସପଦ, ଗଣନା ।
ଆକଳନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କଳ + ଅନ + ଆ) ଆଶକ୍ତା, ଗ୍ରହଣ, ବନନ, ଆକାଞ୍ଚଳ୍ଯା, ଅନୁସନ୍ଧାନ ।
ଆକଳନ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କଳ + ମୀ, ତ) ଅନୁଗର, ଅନୁକତ, ଗ୍ରଥତ, ଭୁବାନାଇଥିବା, ସର୍ବଶୁଦ୍ଧ ।
ଆକଳନ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + କଳନ) କଳନାନ୍ତି, ପରିନ୍ଦ୍ର, ପ୍ରଳୟକାଳପରିନ୍ଦ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) (ଆ + କୃଷ + ଶା, ଅ) କେଶରଚନା, ଆନନ୍ଦ, କଳନାନ୍ତି, ଉନ୍ନତି, ବ୍ୟାଧି, ପାତା, ଯୋଡ଼ାଥାନ, ଗଣ୍ଠି, ବେହୋସ-ହେବା ।
ଆକଳନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କଳନ + କ) ତମଃ, ମୋହ, ଗଛି, ଉହଣ୍ଠା, ହର୍ଷ, ଆନନ୍ଦ ।

ଆକଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କଷ + ଶ, ଅ) କଷଟିପଥର ।
ଆକସ୍ତ୍ରିକ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଆକସ୍ତ୍ରାକ + ରକ) ଅକସ୍ତ୍ରାକରି, ହଠାତ୍ରିପୁନ୍ଦ, ଅପ୍ରତ୍ୟାନୀତି, ଅକାରଣ, ଅମୂଳକ ।
ଆକାଶ—ଗା. ବି. ଚାଲୀ, ଉତ୍ତ୍ରେଇ ।
ଆକାଶାକ୍ଷାକରାଯା—(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକାଞ୍ଚଣୀୟା ।
ଆକାଞ୍ଚଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କାଞ୍ଚଣ + ଆ) ଇଚ୍ଛା, ସ୍ଵର୍ଗଶୀୟ, ଯାହାକୁ ଆକାଞ୍ଚଣାକରାଯା—(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକାଞ୍ଚଣୀୟା ।
ଆକାଞ୍ଚଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କାଞ୍ଚଣ + ଆ) ଇଚ୍ଛା, ଅଭିନାଶ, ସ୍ଵର୍ଗଶୀୟ, ଯାହାକୁ ଆକାଞ୍ଚଣାକରାଯା—(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକାଞ୍ଚଣୀୟା ।
ଆକାଞ୍ଚଣିତ—ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କାଞ୍ଚଣ + ମୀ, ତ) ରଙ୍ଗାର ବିଷୟ, ଅଭିନାଶିତ, ଅସ୍ତ୍ରୀଷ୍ଟ, ଅପେକ୍ଷିତ, ନିଜପିତି, ଆବଶ୍ୟକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକାଞ୍ଚଣିତ ।
ଆକାଞ୍ଚଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆକାଞ୍ଚଣ + କ, ରନ) ପ୍ରତ୍ୟାଣୀ, ସେ ଇଚ୍ଛାକରେ, ଅଭିନାଶ, ଅପେକ୍ଷାକାଣ୍ଡ, ଜିଜ୍ଞାସା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକାଞ୍ଚଣିତ ।
ଆକାଞ୍ଚିଥ—ମାତ୍ରୀଆ ।
ଆକାଟମୂର୍ତ୍ତ—ଗା. ବି. ଅଭ୍ୟକ୍ତମୂର୍ତ୍ତ, ଅକାଟମୂର୍ତ୍ତ ।
ଆକାମାନ—ଗା. ବି. ଅମୁଣ୍ଡିତ, ସେ ସର୍ପର ବିଷଦନ୍ତ ଭର୍ତ୍ତା ହୋଇନ ଆଏ, ଅମଜିତ, ଶକ୍ତି ବିଷଧର, ଶୁଭ୍ୟ ଗାନ୍ଧି ।
ଆକାମାନ୍ତି—ଅବ୍ୟ (ଆକାମାନ୍ତି ଦେଖ) ।
ଆକାସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କାଷ + ଶ, ଅ) ଯେଉଁ ଅଗ୍ନିକୁ ସଞ୍ଚାରିବାର ରଣିବାକୁ ହୃଦ, ନିକାଯ, ଚମ୍ପନ, ଶର୍ଷାର ଚତା, ଚିତାରି ।
ଆକାସାବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କ୍ରମ ସ୍ତରବିଶେଷର ନାମ ।

ଆକାର—ପୁ. ବି. (ଆ + କୃ + ଣିର + ମୀ.ଅ)ମୂର୍ତ୍ତି, ଆକୃତି, ଅବସ୍ଥାବନ୍ଧାନ-ବିଶେଷ, ଆହାନ, ମନୋଭବପ୍ରକାଶ, ଇଚ୍ଛିତ, ଠାର, ଚେହେର ।
ଆକାରଗୁପ୍ତ—ସ୍ବୀ.ବି. (୭ତ୍ତ) ମନୋ-ଭବଗୋପନ, ଆକୃତିଗୋପନ ।
ଆକାରଗୁହନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଆକାରଗୁପ୍ତ ମୁଖବିଜାରଦିର ଗୋପନ ।
ଆକାରଗୋପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଉସୁହର୍ଷାଦିହେଉକ ହୃଦ୍ଗତଭାବ ବା ମୁଖବିଜାରଦିର ଗୋପନ, ଅବହିତଥା ।
ଆକାରଶ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆ + କୃ + ଣିର + ଭ. ଅନ) ସମ୍ମୋଧନ, ନିମ୍ନଶ, ଉତ୍କାରବା, ବିପକ୍ଷକୁ ସର୍ବପୂର୍ବକଅନ୍ତାନ ।
ଆକାରଶ—ବି. (ଆକାରଶ + ଆ) ଆକାରଶ (ଦେଖ) ।
ଆକାରପ୍ରକାର—(ଗ୍ରା) ବି. ଉଚ୍ଚତାଙ୍ଗ, ଭବତ୍ତୀୟ, ଚେହେର ଓ ଆଚରଣ ।
ଆକାରବନ୍ଧ—(ଗ୍ରା) ପୁ. ବି. (ସ—ଆକାରବାନ) ଆକାରବାନ (ଦେଖ) ।
ଆକାରବାନ—ପୁ.ବି. (ଆକାର + ବନ୍ଧ)
ଆକୃତିଶବ୍ଦିଷ୍ଟ, ସାକାର, ମୁଣ୍ଡିମନ୍ଦ, ପୁଣତିତ, ଯୌଷବନସମ୍ମନ, ପୁନର ଦେହଧାରୀ, (ସ୍ବା) ଆକାରବଣୀ, (ଆକାରବାନ, ଦେଖ)
ଆକାରବୁନ୍ଧବନକତା—ସ୍ବୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଯେଉଁ ବୃଦ୍ଧିଦ୍ଵାରା ଆଜାରର ଅନୁଭବ କରାଯାଏ ।
ଆକାରବୁନ୍ଧ—ବି. (ବ.ଗ୍ର.) (ଆକାର + ଅନ୍ତ) ଯେଉଁ ପଦ ଶେଷରେ “ଆ”ଥାଏ ।
ଆକାରିତ—ତ୍ର. ବି. (ଆ + କୃ + ଣିର + ମୀ.ର) ଆହୁତ, ଅନୁମୋଦତ, ଅନୁଜ୍ଞାତ, ଜିଜ୍ଞାସତ, ମୁଣ୍ଡିରୂପେ ଗଠିତ, ଜଳବ କରାଯାଇଥିବା, ଜଳବ-ଦସ୍ତ ଆଦ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ।
ଆକାଳ—ଗ୍ରା.ବି.କାଳପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଅସମ୍ଭୁ, ଅକାଳ, ମହାରକାଳ ।
ଆକାଳିନ—ପୁ. ବି. (ଆକାଳ + ରକ) ଅସାମୀଯିକ, ଅକାଳଜାତ, ଅତିରିଷ୍ଟାୟୀ, ଯେତାକାଳୀନ, ଜନ୍ମବିନାଶଶାଳୀ (ସ୍ବା) ଆକାଳିକା ।

ଆକାଳିକପ୍ରକାର—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ପ୍ରକାଶବିଶେଷ, କପିଳଙ୍କ ଶାପରେ ଅକାଳରେ ଜମତ୍ତାବନରୂପ ଧ୍ୟାନ-ବିଶେଷ ।
ଆକାଳିନ—ସ୍ବୀ. ବି. (ଆକାଳିକ + ଇ) ଅସମଦ୍ଵିଜୀ, ଅସମସ୍ତୋଷନ ଇତ୍ୟାଦି, (ବି) ବିଦ୍ୟୁତ ।
ଆକାଶ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆ + କାଶ + କ.ଅ) ପଞ୍ଚଭୂତ ମଧ୍ୟରୁ ଭୂତବିଶେଷ, ବିଦ୍ୟୁତ, କଣା, ଛତ୍ର, ବ୍ରତ୍ତ, ଶକ୍ତି, ଗରନ, ଅନୁର, ନଭଃ ।
ଆକାଶକଷ—କ୍ଲୀ. ବି. ଗରନ, ମଧ୍ୟ, ଚତ୍ରବାଲ, କୌଣସି ଶ୍ଵାନରେ ରତ୍ନ ପୃଥିବୀ ଦିଗ୍ବଳୟ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଆକାଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଳନ୍ତା ପରିଧି ।
ଆକାଶକ୍ଷୟ—ଗ୍ରା. ବି. (ପ୍ରବା) ଶୂନ୍ୟରେ କ୍ୟାଂ ଫଳବା ଯେପରି ଅସମ୍ଭବ ହେଲୁପରି ଅସମ୍ଭବ କଥା, ସୁଷ୍ଠୁରତା କଥା, ଅନୁଷ୍ଠାନ ବିଷୟ ।
ଆକାଶକୁ ଉଠାଇବା—ଗ୍ରା.ବି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତକୁ ଅଯଥା ପଣ୍ଠାଯାକରିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତକୁ ଅଯଥା ଆଶାଦେବା ।
ଆକାଶକୁପୁମ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆକାଶ + କୁପୁମ) ଆକାଶକାତ କୁପୁମ, ମିଥ୍ୟା, ଅସତ୍ୟ, ଅବସ୍ଥ ।
ଆକାଶଗ—ପୁ. ବି. (ଆକାଶ + ଗମ + କ.ଅ) ଆକାଶଗାମୀ, (ବି) ଖେରର, ପକ୍ଷୀ (ସ୍ବା) ଆକାଶଗା ।
ଆକାଶଗଜ—ସ୍ବୀ. ବି.କ ଧା; (ଆକାଶ + ଗଜ) ସ୍ଵର୍ଗଗଜ, ମନାକିମା, ଶୁଦ୍ଧା-ପଥ ।
ଆକାଶଗୁଡ଼—ବି. ଉଚ୍ଚଧୃତକଷବିଶେଷ, ନିର୍ମୂଳୀ ଲତା ।
ଆକାଶଗା—ସ୍ବୀ.ବି. ସ୍ଵର୍ଗଗଜ, ଆକାଶଗାମୀ ।
ଆକାଶଗାମୀ—ପୁ. ବି. (ଆକାଶ + ଗମ + ରକ) ଶୁନ୍ୟରୁଶ, ଶୁନ୍ୟବିହାରୀ, ନାଟକ-ବ୍ୟବହାର ।

ଆକାଶ ଆକୃତ୍ବ ଗତକରୁଥିବା (ଶର ବା ବାଣ) ।
ଆକାଶଚନ୍ଦ—ଗ୍ରା. ବି. କେପ୍ରକାର ବାଣ, ଶୁନ୍ୟଚନ୍ଦ । [ଚନ୍ଦ]
ଆକାଶଚନ୍ମ—ବି. (ଆକାଶ + ଚନ୍ମ) ଆକାଶଚର—ତ୍ର. ବି. ବିର (ଆକାଶ + ଚର + ଅଥ) ଗଗନବିହାରୀ, ଖେରର, ଉତ୍ତନା, (ବି) ପକ୍ଷୀପ୍ରଭୁତ୍ସିଂହ (ସ୍ବା) ଆକାଶ-ଚରଣ ।
ଆକାଶଚର—ସ୍ବୀ.ବି. (ଆକାଶ + ଚର + ଇ) ଦେବୀ, ପକ୍ଷିଣୀ ।
ଆକାଶଚର—ପୁ. ବି. (ଆକାଶ + ଚର + କ.ରନ୍) ଆକାଶଚର, (ସମସ୍ତ ଅର୍ଥରେ) ।
ଆକାଶଚତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଆକାଶର ଚତ୍ର, ଆକାଶର ମାନଚତ୍ର ।
ଆକାଶଜନମ—ପୁ. ବି. (ଆକାଶପ୍ରଦାପ ଦେଖ)
ଆକାଶଦୁହତ—ସ୍ବୀ.ବି. (୭ତ୍ତ) ପ୍ରତିଶର୍କ, ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ।
ଆକାଶପଟ—ପୁ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଆକାଶର ଚତ୍ର, ଗଗନରୂପ ପଟ, ନଭଃପୁଲ, ଶକ୍ତିଦେଶ, ରୂପକ ।
ଆକାଶପାଥ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଗଗନ-ମାର୍ଗ, ନଭଃପୁଲ, ଶକ୍ତିଦେଶ ।
ଆକାଶପ୍ରଦାପ—ପୁ. ବି. କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପ୍ରାତିନିମିତ୍ର ଦିନରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଦାପ ଦିଆଯାଏ, ଆକାଶପାଦ ।
ଆକାଶପ୍ରାତ୍ର—ପୁ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଆକାଶର ଶେଷଭାଗ, ଯେଉଁଠାରେ ଆକାଶ ଓ ମୁଖୀମା ମିଳିବ ହେଲୁପରି ଦେଖା-ଯାଏ ।
ଆକାଶଭାତ୍ର—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆକାଶ + ଭାତ୍ର + ତ) ଦୈବବାଣୀ, ଅତୁଶ୍ୟବୁପେ ଯେଉଁ ବାକ୍ୟ ଶୁଣାଯାଏ, ନାଟକ-ବ୍ୟବହାର ।
ଆକାଶମଣ୍ଡଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆକାଶ + ମଣ୍ଡଳ) ଗଗନମଣ୍ଡଳ, ନଭେମଣ୍ଡଳ, ଶକ୍ତିମଣ୍ଡଳ ।

ଆକାଶମୟ—ସୁ. ବ. ଆକାଶ, (ପ୍ରତିର୍ଥେ ମୟ ପ୍ରତିର୍ଥେ) ଆକାଶରୂଲ ।

ଆକାଶମୁଖୀ—ବ. ଏକପ୍ରକାର ବାଣ, ଆକୁଣ୍ଡିଗଣୀ ।

ଆକାଶମାର୍ଗ—ବ. ଉଚ୍ଚତା; (ଆକାଶ + ମାର୍ଗ) ଶୂନ୍ୟମାର୍ଗ, ଆକାଶପଥ, (ବିଂ) ବାଯୁ ।

ଆକାଶମାଂସୀ—ସ୍ଥୀ.ବି. ଜଟାମାଂସୀ ।

ଆକାଶମୁଖୀ—ସୁ.ବ.ସନ୍ଦ୍ର୍ୟାୟୀବିଶେଷ ।

ଆକାଶମୁଲୀ—ସ୍ଥୀ. ବି. କୁହିକା, ଜଳଜ ଶାକବିଶେଷ, ବୋରଣ୍ଡିଦଳ ।

ଆକାଶଯନ୍ତ୍ର—କ୍ଲୀ.ବି. (ଉଚ୍ଚତା) ବେୟାମ-ସନ ।

ଆକାଶଯାନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆକାଶ + ଯାନ) ବେୟାମଯାନ, ଚେଲ୍ଲନ, ପୁରୁଣେକ ଆକାଶର ରଥ ବା ବିମନ ।

ଆକାଶରକ୍ଷୀ—ସୁ. ବି. ଆକାଶରକ୍ଷକ, ପ୍ରାଚୀର ଉପରେ ସେ ଗଡ଼ିରକ୍ଷ କରେ ।

ଆକାଶଶଳିତା—ବ. ଆକାଶ + ଶଳିତା) ବିଦ୍ୟୁତ, ଘନଲିତା ।

ଆକାଶଶଳିତ—ସୁ. ବି. କ୍ଲୀ. ଆକାଶରୁ ପଢ଼ିତ ଜଳ ।

ଆକାଶବଚନ—ସୁ.କ୍ଲୀ. ବି. ଆକାଶରେ କହିବା, ଅଳକ୍ୟଭାବେ କହିବା, ନାଟ-କାଙ୍ଗବାକ୍ୟବିଶେଷ ।

ଆକାଶବର୍ତ୍ତ—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବି. ଆକାଶପଥ, [ଶୂନ୍ୟମାର୍ଗ] ।

ଆକାଶବର୍ଷ—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବି. ଆକାଶବେଳ, ଅମରବେଳ ଲିତା ।

ଆକାଶବାଣୀ—ସ୍ଥୀ. ବି. କ.ଧା; (ଆକାଶ ବାଣୀ) ଆକାଶରପିତା, ଆକାଶବଚନ, ଦୈବବାଣୀ, ଅଶ୍ଵରାଜ ବାଣୀ ।

ଆକାଶବାନ୍—ସୁ. ବି. (ଆକାଶ + ବାନ୍) ଶୂନ୍ୟରୁ କେତେକ ଅଂଶରୁ ଯେତିଥିବା ବା ଅଧିକାର କରିଥିବା ।

ଆକାଶବାସୀ—ସୁ. ବି. ପୃଥିବୀର ତତ୍ତ୍ଵ-ପାଶେ ବେଳ୍ଟିତ ବାଷ୍ପରୁଣିକୁ ଆକାଶ-ବାୟୁ କହନ୍ତି, ଆକାଶବନନ ।

ଆକାଶବିମାନ—ବ. କ.ଧା; (ଆକାଶ + ବିମାନ) (ଆକାଶଯାନ ଦେଖ) ।

ଆକାଶବିହାର—ବ. ଗତତ୍ଵ; (ଆକାଶ + ବିହାର) ଦେବତାମନ୍ଦର ଶୂନ୍ୟରେ ଘମନାଗମନ, ବେୟାମଯାନଦ୍ୱାରା ଶୂନ୍ୟରେ ସିବା ଅସିବା, ଆକାଶରେ ଛାଡ଼ିବା ।

ଆକାଶବୃତ୍ତି—ବ. କ. ଧା; (ଆକାଶ + ବୃତ୍ତି) ଆକାଶକୁ ଗୁହ୍ଯରହିବା ବୃତ୍ତି, ଶୂନ୍ୟକୁ ଗୁହ୍ଯରହିବା, ଜବକାଶନତା ।

ଆକାଶବିଲି—ବ. (ଆକାଶ + ସଲିଲ) ବର୍ଣ୍ଣ, ବର୍ଣ୍ଣାପାଣି, କାକର ।

ଆକାଶବର୍ଷୀ—ବି. (ଆକାଶ + ଶୂନ୍ୟ + ରକ୍ତ) ରଗନର୍ଭୀ, ଯାହା ଆକାଶକୁ ପରି କଲାପର ଜଣାପଡ଼ି, ଅତିରିକ୍ତ, (ସ୍ଥିର) ଆକାଶବର୍ଷା ।

ଆକାଶବୃତ୍ତିକ—ସୁ. ବି. କରକା, କୁଆ-ପଥର, କରିବା ।

ଆକାଶବ୍ରାତା—ସୁ. ବି. ଅର୍ହତମତ, ସିକଳକରିଦିନ, ଆବରଣବିଶ୍ଵାନ ପଦାର୍ଥ-ବିଶେଷ ।

ଆକାଶବ୍ୟ—ବି. ଆକାଶଯନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ।

ଆକାଶବ୍ୟନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆ + କ୍ଷମ + ନନ) ଚେଷ୍ଟା, ଯହ, ପ୍ରସ୍ତାବ, ନିର୍ଦ୍ଦିନତା, ଦେନ୍ମ୍ୟ, ଦାର୍ଶନ୍ୟ ।

ଆକାଶବ୍ୟନ୍—କ୍ଲୀ.ବି.ଦାରିଦ୍ର୍ରୀ, ଦରିଦ୍ରତା ।

ଆକାଶବ୍ୟନ୍ତ୍ର—ସୁ. ବି. ଦେଶବିଶେଷ, ତତ୍ତ୍ଵବାସୀ ।

ଆକାଶବ୍ୟନ୍ତା—ବି. ଆକାଶବ୍ୟନ୍ତା, ହଳପ ।

ଆକିଂ—ଅବ୍ୟ. ବଜଳ, ବିରକ୍ତ ।

ଆକାଶ୍ରୀ—ବି. (ଆ + କୁ + ତା) ବିକିଷ୍ଟ, ବ୍ୟାପ, ସଜାର୍ଣ୍ଣ, ସକୁଳ, (ବି) ଦଳ ।

ଆକାଶ୍ରନ୍—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + କୁଞ୍ଚିତ + ଅନ) ପକୋଚନ, ବିଷ୍ଟୁତନୁହେ, ବନଶ, କୌଣସିଦ୍ଧ୍ୟ ଗୋଟାଇ ଅଣିବା, କୁଞ୍ଚିତ, କୁଞ୍ଚିତା ।

ଆକାଶ୍ରମୀ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + କୁଞ୍ଚିତ + ଅନ୍ୟ) କୁଞ୍ଚନସାଧ, ଯାହାକୁ କୁଞ୍ଚିତ କରାଯାଏ ।

ଆକୁଣ୍ଡିତ—ବି. (ଆକୁଣ୍ଡ + ତ) ସଞ୍ଚାରିତ, ଉପତ୍ରବକ୍ଷ, ଆକୁଣ୍ଡ ।

ଆକୁଣ୍ଡିତ—ବି. (ଆ + କୁଣ୍ଡିତ) ଲଜ୍ଜା-ବନତ, ଆକାକାଣା ।

ଆକୁଣ୍ଡିତ—ବି. ବ୍ୟା.ବି.ଯୋରତର କଳହ, ତୁମ୍ଭେମ୍ବୁକ୍ରିଦ୍ୱାରା ବିବାଦବର୍ତ୍ତନ ।

ଆକୁଳ—ବି. (ଆ + କୁଳ + ଅ) ବ୍ୟାପ, ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ, ନିରାକୁଳ, ବ୍ୟାକୁଳ, କୁବିଧ, ଚନ୍ଦ୍ରିତ, ବ୍ୟାପ୍ତ, ବିପର୍ଯ୍ୟୁତ, ଅସମ୍ଭବ ।

ଆକୁଳତା—ବି. (ଆକୁଳ + ତା) ଇନ୍ଦ୍ରବେଶ, କିଂକର୍ତ୍ତ୍ୟବିମୁଦ୍ରତା, ସମ୍ଭବ, ଉକ୍ତଶ୍ଵା ।

ଆକୁଳକୁଳ—ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକୁଳ, ଆକୁଳପ୍ରକାର, ବ୍ୟାପ୍ତ ।

ଆକୁଳ—ବି. (ଆ + କୁଳ + ତା) ବ୍ୟାକୁଳତି ।

ଆକୁଳତି—ବି. (ଆ + କୁଳ + ତା) ବ୍ୟାକୁଳଭୂତ, ବ୍ୟାକୁଳତ, ସଞ୍ଚାଲିତ, ଆନ୍ଦୋଳିତ ।

ଆକୁଳକୁଳ—ବି. ବ୍ୟାକୁଳତାପ୍ରାୟ, ଯାହାକୁ ବ୍ୟାକୁଳ କରିଯାଇଥାଏ ।

ଆକୁଳଭୂତ—ବି. (କୀପତିର୍ଥ୍ୟ) ଯେ ନିଜେ ଆକୁଳ ହୋଇଥାଏ, କାନ୍ଦା-ଭୂତ, ବ୍ୟାକୁଳ ।

ଆକୁତ—ବି. (ଆ + କୁ + ତ) ଆଶ୍ୟ, ଅଭିପ୍ରାୟ, ମନରଭବ, ଲଜ୍ଜା ।

ଆକୁଣ୍ଡିତ—ବି. (ଆ + କୁଣ୍ଡିତ) ଅଳ୍ପ ଫଳିତ ।

ଆକୁତ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆ + କୁ + ତା) ଅଭି-ପ୍ରାୟ, ସ୍ଵେଚ୍ଛା ମନମୁକ୍ତର କନ୍ୟା ।

ଆକୁତପର—ସୁ.କ୍ଲୀ. (ଆକୁତ + ପର) ଅପଣାର ଅଭିପ୍ରାୟ ସିକି କରିଥିବା, (ସ୍ଥିର) ଆକୁତପର ।

ଆକୁତ—ସ୍ଥୀ.ବି. (ଆ + କୁ + ତା) ଅବସ୍ଥା-ସମ୍ଭାନବିଶେଷ, ରଜିତ, ବୁପ, ଆକାର, ନମୁନା, ଜାତି, ଆଚରଣ, ପ୍ରକାର ।

ଆକୁତଗଣ—ସୁ.ବି.ଯାହାର ଆକୁତବା ବୁପ ଦେଖି ଗଣ ହିର କରାଯାଏ, ବ୍ୟାକରଣର ଗଣବିଶେଷ ।

ଆକୃତିଗତ—ହି. ବି. (ଚତ୍ର) ଦେହକ ଆକାର ସମ୍ବନ୍ଧୀ, ବାହ୍ୟ ।
ଆକୃତିଛତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯୋଗୀତାଲଭା ।
ଆକୃତିମାନ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆକୃତି + ମନ୍ତ୍ର) ଦେହଧାରୀ, ନିଜେ ଆକୃତି ଧରିଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକୃତିମଣ୍ଡଳ ।
ଆକୃଷ୍ଣ—ବି. (ଆ + କୃଷ୍ଣ + ତ) ଆକର୍ଷଣୀୟ, ଆସନ୍ତ, କର୍ଷିତ, ବଶି-କୃତ, ବୁଝିତ, ମୁଗ୍ଧ ।
ଆକୃଷ୍ଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + କୃଷ୍ଣ + ତ) ଆକର୍ଷଣୀୟ, ଧନୁଟାଣିବା, ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ।
ଆକୃଷ୍ଣୟମାଣ—ଶି. ବି. (ଆ + କୃଷ୍ଣ + ମନ) ଯାହାକୁ ଆକର୍ଷଣ କରିଯାଉଅଛୁ, ବଳ୍ପୁର୍ବକ ଆନ୍ୟମାନ ।
ଆକେ—ବି. ଅବାକୁନ୍ତା, (ଅବ୍ୟ) ଅନ୍ତିକ, ନିକଟ, ଦୂର ।
ଆକେକର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବନ୍ଦି, ଟେର, ନିକଟଦ୍ୱାରୀ ।
ଆକେନିପ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + କେ + ନି + ପା + ଅ) ନିକଟପାଦ, ନିକଟଗାମୀ, ମେଧାବୀ ।
ଆକେଲଗୁଡ଼ିମ—ବି. ହତଗୁଡ଼ି, ବିଶ୍ଵାନ୍ତ, ବିହୁଲ, (ବି) ବୁଢ଼ିଭ୍ରଂଶ, ବିଶ୍ଵାନ୍ତ ।
ଆକେଲୁଲମ୍ବୀ—ବି. ନିର୍ମିଳିତା ପ୍ରକାଶର ଦଣ୍ଡ । [ମକର ରଣ୍ଡି] ।
ଆକୋକେର—ପୂର୍ବ. ବି. ଜ୍ୟୋତିଗୋକୁ, ଆକୋଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବେଶର ଅନୁର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ନର୍ତ୍ତା ।
ଆକୌଣିଲ—କୁଳୀ. ବି. ଅପାଟବ, ଅପଟୁଡ଼ା ଆକାର—ମହାର୍ତ୍ତ, ଦୁମୁଖ ।
ଆକେଳ—(ମେଛକ) କାନ, ବୋଧ ।
ଆକୁର—ସଂଦା, ସରଗୁର ।
ଆକୁ—କୋପବହାର କରିଥିବା ଯୋଡ଼ା-ପ୍ରଭୁତ ପଶୁ, ଦାମୁଡ଼ି ଅତିଳାନ୍ତ, କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବମୁଦ୍ରି ।
ଆକୁଯୋଡ଼ା—ଗ୍ରା. ବି. ଛେଦନ ବା ମରନ-ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ଯୋଡ଼ାର ପୁଣ୍ୟ, ନଷ୍ଟ କରିଯାଇଥିବା ।

ଆହନ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ହନ + ଅ) ଶାମୀ, ରଷକ, ଆହାନ, ମିତ୍ର, ଶ୍ରୀତା, ଉତସର, ପାତି କର କାନ୍ଦିବା, ଦାରୁଣୟକ, ମିତ୍ର ରାଜ ।
ଆହନନ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ହନ + ଅନ) ପାତି କର କାନ୍ଦିବା, ଆହାନ ।
ଆହନତ—ବି. ଦୂଃଖୀର ବେଦନ ଶୁଣି ଯେ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଯାଏ ।
ଆହନନ—ବି. ସେ କାନ୍ଦିବା କାନ୍ଦିବା ତାକେ ।
ଆହନ—କୁଳୀ. ବି. ଯୁକ୍ତ ।
ଆହମ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ହମ + ଅ) ବଳ, ରୋଗ ଯୋଟିବା, ବଳିବା ଅତିକରଣ, ମରନେକ ପ୍ରାୟେ ସାଧନ କର୍ମ, କୃତା-କରଣ, ନିନା, ବଳଦ୍ୱାରା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ, ଅଭ୍ୟୁକ୍ତ, ବ୍ୟାସ୍ତ, ଆଗସ୍ତ ।
ଆହମକ—ବି. (ଆ + ହମ + ଅକ) ଆହମଣକାଣ୍ଠ ।
ଆହମଣ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ହମ + ଅନ) ବଳଦ୍ୱାରା ଅତିକରଣ, ଚଢାଉ, ଅଭ୍ୟୁକ୍ତ, ଆଗେହଣ, ଉତସୁ ।
ଆହମଣୀୟ—ଶି. ବି. (ଆ + ହମ + ଅନ୍ୟ) ଆହମଣର ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ବା ଯାହାକୁ ଆହମଣ କରିବା ଉଚିତ ।
ଆହମିବା—ଶା. କ୍ରି. (ଆ + ହମିବା) ଆହମଣ କରିବା, ଅତିକମ କରିବା ।
ଆହମୁ—ବି. (ଆ + ହୀ + କ. ଅ) ହୁତର ବେପାର, ବୁଲିବିବା ।
ଆହା—ବି. (ଗ୍ରା) ଦୁର୍ମୁଖ, ଲେଜ୍ଡା, ମହାର୍ତ୍ତ ।
ଆହାନ୍ତ—ବି. (ଆ + ହମ + ତ) ପର-ଭୂତ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷିତ, ଅତିକ୍ରମ, ଆପ୍ତ, ଗ୍ରେ, ବିଶ୍ଵାର୍ପି, ସୀମାବିଶିଷ୍ଟ, ଅତିଳାନ୍ତ ।
ଆହାନ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ହମ + ତ) ଆହମଣ, ଉପରେ ସ୍ଥାପନଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାୟି, ଅଧ୍ୟକରଣ, ପାଦ ପକାଇବା, ଉପରକୁ ଉଠିବା ।
ଆହାନ୍ତେ—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ବି. ବ୍ୟାୟିକ ମଧ୍ୟରେ ଘୁରିଆଏ ବ୍ୟାୟି ।
ଆହମକ—ଶି. ବି. (ଆ + ହମ + କ. ଅକ) ଆହମକାଣ୍ଠ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଲୁଆଖେଲୁମୁନ୍ଦୀୟ ।
ଆହମୁୟକ—କୁଳୀ. ବି. (ଆହମୁୟ + କକ) ପଶାଖେଲରେ ଯେଉଁ ବିରେଧ ଜନ୍ମେ, ବୈର ।

ଆହୀତ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ହୀତ + ଅ) ହୀତାନ୍ତ, ମଇଭୂମି, ପ୍ରମୋଦ, କୁଞ୍ଜ ଉଦ୍‌ୟାନ, ଗାନ୍ଧିର ସାଧାରଣ ବନ, (ଶିର) ବିହାରଶୀଳ ।
ଆହୀତତ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ହୀତତ) ଶେକୁଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆହୀତତ ।
ଆହୀତୀ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ହୀତୀ + କନ) ହୀତାଶୀଳ ।
ଆହୁଷ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ହୁଷ + ଅ) ସାହାପ୍ରତ ଆହୋଶ କରିଯାଏ, ଶବ୍ଦିତ, ନିନ୍ଦତ, ଅରୁଣସ୍ତ, (କୁଳୀ) ପରୁଷଭାଷଣ, ମନ୍ଦିକଥନ ।
ଆହୋଶ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ହୋଶ + ଅ) ବିରୁଦ୍ଧବିନ୍ଦ୍ରା, ଶାପ, ନିନା, ଅପବାଦ, କଟୁକୁ, ଗାନ୍ଧି, ଦ୍ରେଷ, ଉଚ୍ଚେଷ୍ଣର, ଅଭିଭବ ।
ଆହୋଶନ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ହୋଶ + ଅନ) ଅଭ୍ୟୁକ୍ତଙ୍କ, ଅପବାଦ, ବିରୁଦ୍ଧବିନ୍ଦ୍ରା ।
ଆହୋଶନୀୟ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ହୋଶନୀୟ + ଅନ୍ୟ) ନିନ୍ଦନୀୟ, ଭୟନୀୟ, ଦିରଶ୍ୟାମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆହୋଶନୀୟ ।
ଆହୋଶକ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ହୋଶକ + ଅକ) ଆହୋଶକଣ୍ଠୀ, ଚିକାର କରୁ-ଥିବା ଦ୍ୱେଷକାଣ୍ଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆହୋଶିକା ।
ଆହୋଶକ—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଏକାଗ୍ର କରିବା, ବ୍ୟାଧିବା । [ଆହୋଶକଣ୍ଠୀ] ।
ଆହୋଶା—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ହୋଶା + ଅକ) ଆହୋଶକଣ୍ଠୀ, ଚିକାର କରୁ-ଥିବା ଦ୍ୱେଷକାଣ୍ଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆହୋଶିକା ।
ଆହୁନ୍ତ—ଶି. ବି. ନିରତଶ୍ଵର କୁଳ୍ତୁ ।
ଆକୁନ୍ତ—ବି. (ଆ + କୁଳ୍ତୁ + ଅନ୍ୟ) ଓଡ଼ାହୋଇ-ଥିବା, ଛୁଆ ହୋଇଥିବା ।
ଆକୁନ୍ତୀ—ଆ (ଆ + କୁଳ୍ତୁଦ + ରି) ବିକାର ।
ଆକୁନ୍ତଦ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + କୁଳ୍ତୁଦ + ଅ) ଆକୁନ୍ତଦିବି, ସନ୍ତୁଷ୍ଟିଆ ।
ଆକୁନ୍ତେ—ବି. (ଆକୁନ୍ତଦ + ଅ) କୁଳ୍ତୁନ୍ଦିବି ।
ଆକୁନ୍ତକ—ବି. (ଆକୁନ୍ତଦ + କକ) ପଶାଖେଲ, (ବି) ଲୁଆଖେଲୁମୁନ୍ଦୀୟ ।
ଆକୁନ୍ତକ—କୁଳୀ. ବି. (ଆକୁନ୍ତଦ + କକ) ପଶାଖେଲରେ ଯେଉଁ ବିରେଧ ଜନ୍ମେ, ବୈର ।

ଆକ୍ଷମେ—ବ. (ଆ + ଶପଣ) ଉପବାସ,
ତତ୍ତ୍ଵର ଦେହଶୂନ୍ତ, ଘୋଜନାଦିରୁ
ବିରତ ।

ଆକ୍ଷପାଟିକ—ୟୁ.ବ. ଆକ୍ଷମୀତ୍ତାଧିକ,
ବିଗ୍ରହମଣ୍ଡ, (ସ୍ଥି) ଆକ୍ଷପାଟିକା ।

ଆକ୍ଷପାଦ—ୟୁ. ବି. (ଅକ୍ଷପଦ + ଅ)
ଆକ୍ଷପାଦଦ୍ୱାରା, ଅକ୍ଷପାଦକ୍ତତ,
ଗୌତମଙ୍କଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷା ଦିଆଗରେଥିବା,
(ସ୍ଥି) ଆକ୍ଷପାଦା, (କ୍ଲୀ. ଗୌତମକୃତ
ଶାସ୍ତ୍ର, ନ୍ୟୁଯୁଶାସ୍ତ୍ର, 'ବି) ନେୟୁସ୍ଥିତ,
ପଣ୍ଡିତ, ନ୍ୟୁସ୍ଥଦର୍ଶନ ।

ଆକ୍ଷରିକ—ତି.ବି. (ଆକ୍ଷର + ରିକ) ଆକ୍ଷର-
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ବର୍ଣ୍ଣପଟିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅକ୍ଷ-
ରକୁ ଅନୁସରଣ କରୁଥିବା, (ସ୍ଥି)
ଆକ୍ଷରିକ ।

ଆକ୍ଷାଣ—ବି. ବ୍ୟାପ୍ୟମାନ ।

ଆକ୍ଷାର—ୟୁ.ବ. (ଆ + କ୍ଷାର + ଭ.ଅ)
ସୁରୂପ ବା ଝୀଳ ପ୍ରତି ଅଗମ୍ୟମନ
ଦେଖାରେପ କରିବା, ଅପରାଧ-
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଭିଗ୍ରହ ।

ଆକ୍ଷାରକ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆ + କ୍ଷାର + ଶିର
+ ଭ.ଅନ) ଆକ୍ଷାର ଦେଖ ।

ଆକ୍ଷାରତ—ତି.ବି. ଆ + କ୍ଷାର + ଶିର +
ମ.ତ) ଅଗମ୍ୟଦୋଷତୁଷିତ ସ୍ଥି
କମ୍ବା ପୁରୁଷ, ନିର୍ଭବ, ଅପବାଦଗ୍ର୍ଯୁ,
(ସ୍ଥି) ଆକ୍ଷାରତା ।

ଆକ୍ଷିକ—ୟୁ.ବ. (ଅକ୍ଷ + ରିକ) ପାଣ-
ହିତୀବିଷ୍ୱବକ, ଯେ ପଶାଲେଲରେ
କିନି ଅଛି, (ସ୍ଥି) ଆକ୍ଷିକ, (ବି) ପାଣ-
ହିତକ, ଜୁଆରି, ଆହୁମଳ, (କ୍ଲୀ.ବ)
ପାଣହିତୀପାଇଁ ରଖ ।

ଆକ୍ଷିକପଣ—ବ. ଜୁଆଲେଲରେ ରଖ-
ାରିବା ବାଜି ।

ଆକ୍ଷିତ୍ର—କି. (ଆ + କ୍ଷି + କି.ପ) ଆକ୍ଷିତ୍ର-
ମାନ, ଯେ ଫେର ଆକ୍ଷିତ୍ର ।

ଆକ୍ଷିପ୍ତ—ଦି. ବି. (ଆ + କ୍ଷିପ୍ + ମ.ତ)
ଆକ୍ଷିତ୍ର, କୃତାକ୍ଷେପ, ଯାହା ସମ୍ବେଦ
ଆକ୍ଷେପ କରାଯାଇଥିବା, ଦୁଃଖିତ, ଶୁଦ୍ଧ,
ଉତ୍ସିତ ।

ଆକ୍ଷିପ୍ତିକା ବି (ଆକ୍ଷିପ୍ତ + କ + ଅ) ରଙ୍ଗ-
ଭୂମିକୁ ଅସିଲବେଳେ ବୋଲୁଥିବା
ସଂକଳିତ ।

ଆକ୍ଷିବ—ୟୁ.ବ. (ଆ + କ୍ଷିବ + ଲ +
ଅ) ସଜନାରେ, ଅଳଟ ଦିନ ଭି, (ବି)
ଦିଶାଦ୍ୱିନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ଆକ୍ଷିଟ୍—ବି. ନିର୍ଦ୍ଦୟ, ନିଷ୍ଠାର, ହତ-
ଲକ୍ଷ୍ମୀ, (ସ୍ଥି.ବି) ଉତ୍ତା ସ୍ଥି ।

ଆକ୍ଷେଟ—ୟୁ. ବ. ବ୍ୟାଧ, ଶିକାଶ ।

ଆକ୍ଷେପ—ୟୁ.ବ. (ଆ + କ୍ଷିପ୍ + ଅ)
ଉତ୍ସିନ୍ଦ୍ରିୟ, ଅପବାଦ, ଆକର୍ଷଣ, ଧାନ୍ୟାଦ
କେତ୍ର ରଖିବା, ଅର୍ଥାଳଙ୍କାରବିଶେଷ,
ହାତଗୋଡ଼ ହୁଆଉଛିବା, ଅପଦ୍ରଶ,
ବିଶେଷ, ଦୁଃଖ ।

ଆକ୍ଷେପକ—ୟୁ.ବ. (ଆ + କ୍ଷିପ୍ + କ.

ଅକ) ନିନଦ, ଆକର୍ଷକ, 'ଉତ୍ସିନାକାଶ,
(ସ୍ଥି) ଆକ୍ଷେପିକା, (ବି) ବାତରେଣ-
ବିଶେଷ, ବ୍ୟାଧ ।

ଆକ୍ଷେପଣ—କ୍ଲୀ.ବ. (ଆ + କ୍ଷିପ୍ + ଅନ)
ଆକ୍ଷେପ ଶବାର୍ଥ, ଉତ୍ସିନ୍ଦ୍ରିୟ, ଅପବାଦ ।

ଆକ୍ଷେପି—ୟୁ.ବ. (ଆ + କ୍ଷିପ୍ + ରିକ)
ଆକର୍ଷଣକାଶ, ସେ ସ୍ଥିତ ଦୃଷ୍ଟିଦ୍ୱାରା
ଆକର୍ଷଣ କରେ ।

ଆକ୍ଷେପିତ୍ତ—କ୍ଲୀ.ବ. ଅନାହିକ, ଅନିପୁଣ,
ଆକୋଣିଲ, ଶେତ୍ରାନିରିକ ।

ଆକ୍ଷେପଟ,ଆକ୍ଷେତ୍ର—ବ.ଆକରେଟ ଦୃଷ୍ଟ,
ଆକରେଟ ।

ଆକ୍ଷେତନ—ବ.ମୁଗ୍ନୀୟ,ପାରିଷ,ଶିକର ।

ଆକ୍ଷନ—ୟୁ.ବ. (ଆ + କ୍ଷନ + ଅ) ନିନଦ,
ଶରୀର ।

ଆକ୍ଷନ୍ତାନ୍ତାନ୍ତା—ଆକାରଣ, ଆହେ,
ଏଇଲେ ଅନନ୍ତରେ ପ୍ରାଣ ଯାଇଥାନ୍ତା ।

ଆକ୍ଷନ୍ତିଳ—ୟୁ. ବ. (ଆ + କ୍ଷନ୍ତି +
କ.ଅଳ) ରହୁ, ସହସ୍ରାଷ, ହନ୍ତା ।

ଆକ୍ଷନ୍ତିଳଧନ୍ତୁ—କ୍ଲୀ.ବ. (ଗତତ) ରହୁ
ଧନ୍ତୁ, ବମଧନ୍ତୁ ।

ଆକ୍ଷନ୍ତିମଣ୍ଡି—ୟୁ.ବ. ବଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲା
ବୈରଣୀ ଓ ସାଲିନୀ ନନ୍ଦମଙ୍ଗପ୍ର
ଶିବଲିଙ୍ଗବିଶେଷ ।

ଆକ୍ଷନ୍ତୀ—ବି. (ଆ + କ୍ଷନ୍ତି + ରିକ)
ଆକ୍ଷନ୍ତିକ, ଭେଦକ ।

ଆକ୍ଷନ୍ତ—ଗ୍ର.ବ. ଅଟକ, ଜବତ୍, ଛୁଟ
ଶବ୍ଦକୁ ନରିବା, ଅନଣ୍ଯ, ପଥର ।

ଆକ୍ଷନ୍ତ—ଗ୍ର. ବ. ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ଦୁକ ।

ଆକ୍ଷନ୍ତବା—ଗ୍ର.କ୍ର.ଆକ୍ଷନ୍ତିବା,ଓରାଳିବା,
ଜବତ୍ କରିବା, ଅଟକାଇବା ।

ଆକ୍ଷନ୍ତ—ୟୁ.ବ. (ଆ + କ୍ଷନ୍ତ + କ.ଅ)
ଜନତ୍, ଜଣତା, ଜଣତି ।

ଆକ୍ଷନ୍ତିକ—ୟୁ. ବ. (ଆକ୍ଷନ୍ତ + ରିକ)

ଚୌର,ମୁଣ୍ଡିକ,ଶକର(ବି)ଜନନକାଶ ।

ଆକ୍ଷନ୍ତବକ—ୟୁ. ବ. ଶନତ୍,ଶନତା,
ଚୌର,ଶନତା, ମୁଣ୍ଡିକ, ମୁଣ୍ଡିକା, (ବି) ଜନନ-
କର୍ତ୍ତା ।

ଆକ୍ଷପାଶ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ, ଉତ୍ସତ୍ତ୍ଵକ,
ପୋଶ ପୋଶ (ବି) ନିକଟବରୀ,
ଚରୁଦୂର, ସମୀପ, (ଗ୍ର. ବି) ନେକଟ୍ୟ,
ସାମୀପ୍ୟ । [ଚରୁଦୂରରେ ।

ଆକ୍ଷପାଶ—ଗ୍ର. କ୍ର. ବି. ନିକଟରେ,
ଆକ୍ଷର—ୟୁ. ବ. (ଆ + କ୍ଷନ୍ତ + ଅର)

ଶନତ୍, ମୁଗ୍ନବୁଜ, (ଗ୍ର.) ମୁଦଙ୍ଗର
ସ୍ବର ବା ଉକୁଟବିଶେଷ (ଯା) ଶେଷ ।

ଆକ୍ଷର—ଯା) ବି. ସବଶେଷ, ଶତମ,
ଚତ, (କ୍ର. ବି.) ସବଶେଷକୁ, ପଛକୁ,
ଶେଷବେଳକୁ ।

ଆକ୍ଷରେଷ—ବି. ଆକରେ ସ୍ତ୍ରୀତ ।

ଆକ୍ଷରେଷ—(ଯା)ବ. ଏକ ପ୍ରକାର ଫଳ ।

ଆକ୍ଷର—ବ. ନ. ତତ୍; (ଆକ୍ଷର + ଅ)
ଦେବଜାତ, ସ୍ବାତ୍ମବିକ ଜଳାଶୟ, ଉପ-
ସାଗର ।

ଆକ୍ଷନ—ୟୁ. ବ. (ଆ + କ୍ଷନ + ଅ)
ସମସ୍ତ ଦିଗରେ ଶୋଳିବା ।

ଆକ୍ଷାଣାଶ—ଗ୍ର. ବ. ସହାୟ, ରକ୍ଷକ ।

ଆକ୍ଷି—ଗ୍ର. ବ. ଆକ୍ଷି, ଦୁଷ୍ଟ, କଷ୍ଟ,ନେତ୍ର
ଆକ୍ଷିପବର ରଣ୍ଟ, (ଲ.ଥି)ବିବେଚନରଣ୍ଟୁ,
ବୁଦ୍ଧ, ନନ୍ଦା ମୁଣ୍ଡାପୁଣ୍ଡି ।

ଆକ୍ଷିଆ—ଗ୍ର. ବି. ସୁ. ସ୍ଥି ଚଷ-
ବିଷିଷ୍ଟ,ଦୁଷ୍ଟା (ଗଞ୍ଜାମ) ପ୍ରଚୟ, (ସ୍ଥି)

ଆକ୍ଷିର—। [ବ୍ୟାଥା ।

ଆକ୍ଷିମୁଖ—ଗ୍ର. ବି. ଆକ୍ଷିରଭାବେ ହେବା

ଆଖିଛଟା—ଗ୍ର. ବି. ଅପାଙ୍ଗ ଦୃଷ୍ଟି,
ଆଖିତାର ।
ଆଖିତୁଳ୍କବା—ଗ୍ର. ଦି. ଶପଥ୍ରୁଷକ
ଆଖିକୁ ମୂର୍ଖ କଣିବା ।
ଆଖିତୁଷ୍ଟିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଯାହା ଜ୍ଞାନଙ୍କ
ଲାଲସାଧୁଣ୍ଡ ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖା ଯାଇ-
ଅଛୁ ।
ଆଖିଦେଖାଇବା—ଗ୍ର. ଦି. ଉସୁ ଦେଖା-
ଇବା, ଭୁକୁଟୀ କରିବା, ଆଖିଦ୍ଵାର
ଧମକେଇବା ।
ଆଖିଦ୍ଵାର—ବି. (ଗ୍ର.) ଚକ୍ଷୁ ରଣ ।
ଆଖିଧର—ବି. (ଗ୍ର.) ଚକ୍ଷୁରେଗବଶେଷ ।
ଆଖିପତା—(ଗ୍ର.) ବି. ଆଖିତାକୁଣ୍ଡା,
ନେତ୍ରପତ୍ର ।
ଆଖିପିଛକା—ବି. ପଲକ, ଚକ୍ଷୁ ପଲକ ।
ଆଖିପାଣି—ଗ୍ର. ବି. ଲୋତକ, କୁହ ।
ଆଖିପାଣି ଆଖିରେମିବା—ଗ୍ର. ବି.
କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ବୁଝି ବୁଝି
ଶେଷରେ ନିରାଶ ହେବା ।
ଆଖିପିଛାଳ—ଗ୍ର. ବି. ଆଖିର ପଲକକୁ
ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ବୁଝିବା, ଆଖି ପଲକ ।
ଆଖିପୁଅ—ଗ୍ର. ବି. ଆଖି-ଡୋଲାର
ମଧ୍ୟରେ ଥିବା କଳା ଅଂଶ ।
ଆଖିପିଟିବା—ଗ୍ର. ଦି. ଚକ୍ଷୁରୁଦ୍ଧିକିତ
ହେବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) କୌଣସି ବିଷୟରେ
ଜ୍ଞାନୋଦୟ ବା ଚେତନେୟାଦୟ
ହେବା ।
ଆଖିପଟ—ବି. ଗାଳିବିଶେଷ, ଅଦୂର-
ଦର୍ଶି, ମୂର୍ଖ, ଅନ୍ଧ, ଅଜ୍ଞ, ଅବିବେଚକ ।
ଆଖିରୁଜିବା—ଗ୍ର. ଦି. ଚକ୍ଷୁଦନକରିବା,
(ଲ. ଅର୍ଥ) ମରିଯିବା ।
ଆଖିରୁଲାଇବା—ଗ୍ର. ଦି. କୋଧରେ
ଆଖିକୁ ବଡ଼ ବଡ଼ କର ଏଣେ ତେଣେ
ବୁଲାଇବା (ଲ. ଅର୍ଥ ଅନ୍ଦୁଷଣକରିବା,
ଭୁଲବୁପେ ବୁଝାଇବା) ଦେଖିବା ।
ଆଖିରଜକରିବା—ଗ୍ର. ଦି. ଆରକ୍ତ ଚକ୍ଷୁ
ଦେଖାଇବା, ରଗହେବା ।
ଆଖିରି—(ଯା.) ଶେଷ, ପରିଣାମ, ନିକଟ ।

ଆଖିରୁଚକ—ଗ୍ର. ବି. ଚକ୍ଷୁରେଚକ, ଯାହା
ଦେଖିବାକୁ ଭଲ ଲାଗେ ।
ଆଖିରୁ ଜୁଲୁକୁଳିଆପୋକବାହାରିଯିବା—
ଦୁଷ୍ଟଲଜପ୍ରଭୃତ ହେଉଥୁ ମୁହଁ-
କିକୁତ ପଟିଲେ ଆଖି ଆଗରେ ଜୁଲୁ-
କୁଳିଆ ପୋକ ବାହାରିବା ପରି ଆଖି-
କଣାମାନ ଦେଖାଯିବା ।
ଆଖିରୁପାଣିମରିଯିବା—ଗ୍ର. ବି. (ବୁଢ଼ି-
ହେବୁ) ଦୃଷ୍ଟିଶର୍କ ଲୋପ ପାଇବା,
(ବଢ଼ିକାଳ ଶୁଣି ବୁଝି) ଆଖିକୁ ଦେଖା-
ନ ଯିବା ।
ଆଖିରେ ଆଖିଠି ଗେଞ୍ଜିବା—ଗ୍ର. ଦି.
ଦିରକ୍ତ କରିବା, ଠକିଦେବା ।
ଆଖିରେ ଧୂଳିପକାଇବା—ଗ୍ର. ଦି. ଠକି-
ଦେବା ।
ଆଖିରେ ନମିବା—ଗ୍ର. ଦି. ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା,
ସହ ନ ପାରିବା ।
ଆଖିରେ ନାଚିବା—ଗ୍ର. ଦି. (କୌଣସି
ଅନୁପର୍ବତ ବିଷୟ) ଉପରୁ ପର
ସୁରଣରେ ଆସିବା ।
ଆଖିଲଞ୍ଜି—ଗ୍ର. ବି. ଚକ୍ଷୁର ପ୍ରାନ୍ତଦେଶ ।
ଆଖିଲେନ୍ଦ୍ରେବ—ଗ୍ର. ବି. ଚକ୍ଷୁ ବହିର୍ଗତ
ମଳ ।
ଆଖିଲେଶ୍ବର—ଗ୍ର. ବି. ଚକ୍ଷୁ ପ୍ରାତିକର,
ସୁନ୍ଦର ।
ଆଖୁ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଖନ + ବ) ମୂର୍ଖ,
ଚୌର, ଶୂକର, ଦେବତାଭୂଷଣ,
କୃପଣ, ଉକ୍ତର ଅପତ୍ରଣ, ମଧୁରୁଷ-
ବିଶ୍ଵା ଭୂଜାଶୟ ଗୁଲାବିଶେଷ ।
ଆଖୁକୁଶପ—କୁ. ବି. ମୁଖିକର ଶୂକରିଶ୍ଵା ।
ଆଖୁକର୍ମୀପଣ୍ଡିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୂର୍ଖାକାନ୍ଦି-
ଲତା, ଲଜାବିଶେଷ ।
ଆଖୁକଳ—ଗ୍ର. ବି. ଯେଉଁ କଳରେ
ଆଖୁ ପେଡ଼ାଯାଏ, ଆଖୁଶାର ।
ଆଖୁଶାର—କୁ. ବି. ଆଖୁକଳ ।

ଆଖୁଗ—ପୁ. ବି. (ଆଖୁ + ଗମ + କ,
ଅ) ଇନ୍ଦ୍ରବାହନ, ଗଣେଶ, ମୁଣ୍ଡିକ ।
ଆଖୁଗୁର—ପୁ. ବି. (ଆଖୁ + ଗୁର +
ଅ) ଶୁଭଜାତ, ମାତାପାତା ।
ଆଖୁଟୀ—(ଗ୍ର.) ବାଲକମାନଙ୍କର
ଆବଦାର, ହକୁଟୀ ।
ଆଖୁ—(ଯା.) ବି. ଶିକ୍ଷକ, ପାଣ୍ଡି ଓ
ଆରମ୍ଭସ୍ଥାର ଶିକ୍ଷକ । [ଲତା ।
ଆଖୁପଣ୍ଡିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଖୁ) ମୂର୍ଖାକାନ୍ଦି
ଆଖୁପବ—ଗ୍ର. ବି. ଆଖୁରେ ଥିବା ଗଣ୍ଡ,
ଏକଗଣ୍ଡିତାରୁ ନଳୀଗଣ୍ଡି ପର୍ମନ୍ତ,
ଏକପବ ।
ଆଖୁପାଶାଣ—ପୁ. ବି. ପାଶାଶିଶେଷ,
ଚମୁକପଥର ।
ଆଖୁଭୁକ—ପୁ. ବି. (ଆଖୁ + ଭୁକ + କ.
କିପ) ବଢ଼ାଳ, ମାର୍କାର, ବିରତୀ ।
ଆଖୁରଥ—ପୁ. ବି. (ବ. ଖୁ) ଗଣେଶ ।
ଆଖୁରସହ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆଖୁ + ବିଷ +
ହନ + ଅ + ଆ) ମୁଣ୍ଡିକବିଷହର,
ଦେବତାଭୂଷଣ, ଦେବତାଲୀଲତା ।
ଆଖୁଗାଳ—ଗ୍ର. ବି. ଆଖୁପଡ଼ା-
ହେବା ସ୍ଲାନ ।
ଆଖୁଜର—ପୁ. ବି. ମୂର୍ଖାମଟି ।
ଆଖୁତ୍ରଥ—ବି. (ଆଖୁ + ତ୍ରଥ + ଅ)
ଆଖୁଭବ, (କୁ) ମୂର୍ଖ ତେରିବା ।
ଆଖେବା—ଗ୍ର. ଦି. ଦେଖିବା, ଦିମଣଃ
ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହେବା, ଦୃଷ୍ଟି ।
ଆଖେଟ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଖେଟ + ଅ)
ମୁଗୟା, ଶିକାର, ପାରିଧି, ତ୍ରାସ,
ଭୟ ।
ଆଖେଟକ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଖେଟ + କ.
ଅକ) ମୁଗୟା, ଶିକାରାକୁଳ, ବ୍ୟାଧ,
(ବି) ମୁଗୟାଶାଳ, ତ୍ରାସକନକ,
ଶିକାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଖେଟିକା ।
ଆଖେଟକପଦ—ବି. ଉତ୍ତର; (ଆଖେ-
ଟକ + ପଦ) ଗ୍ରାବଣ୍ଟୁକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନୀ ।
ଆଖେଟଶାର୍କ—କୁ. ମୁଡଙ୍ଗ, ରମ୍ଭ-
ବିଶେଷ ।

ଆଖେଟିକ—ସୁ. ବି. ମୁଗ୍ଧାଳକୁଣ୍ଡିଶିକୀର୍ତ୍ତା କୁକୁର (ବିଂ) ମୁଗ୍ଧାଳିଷିମୁକ, ତ୍ରାସନକନକ, ମୁଗ୍ଧାଳାଶି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଖେଟିକା ।

ଆଖେଟୀ—ବି. ବାଣୁଆ, ଶହର, ବ୍ୟାଧ ।

ଆଖେଟ—ସୁ. ବି. ଶୈଳପୀଛୁକ୍ଷେ, ଆଖ୍ରମେଷ ଗର ।

ଆଖେଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିବ୍ରୋଧ, ବିବାଦ, କଳହ, ଦ୍ରୋଷ, ଶଫୁତା, ନଷ୍ଟାମି ।

ଆଖ୍ରମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଖ୍ରୀ + ମା) ସଙ୍କଳ, ବୁଢ଼ନାମ, ବାଚକ ଶବ୍ଦ, ନାମ ଉପାଧ, କଥନ ।

ଆଖ୍ରମାତ—ବିଂ. (ଆ + ଖ୍ରୀ + ମା. ତ) କଥତ, ଭାଷିତ ଅଭିଭାବ, ଉତ୍ତା, ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ସୂଚିତ, ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ, ପ୍ରକାଶିତ, (କ୍ଲୀ) ବ୍ୟାକରଣର ପ୍ରକରଣବିଶେଷ ।

ଆଖ୍ୟାତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଖ୍ରୀ + ତି) କଥନ, (ବିଂ) ଆଖ୍ୟାତ, କଥତ ।

ଆଖ୍ୟାତା—ସୁ. ବି. (ଆ + ଖ୍ରୀ + ତି) ଉପଦେଶକ, ବ୍ୟାଖ୍ୟାକର୍ତ୍ତା ।

ଆଖ୍ୟାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଖ୍ରୀ + ନା) ଅନ) କଥନ, ପ୍ରତିବନନ, ଉପନ୍ୟାସ ଗଲ୍ପ, ଉଚିତହାସ, ନାମୋଲ୍ଲେଖ ।

ଆଖ୍ୟାନାନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିପମ ବୃଦ୍ଧିବିଶେଷ ।

ଆଖ୍ୟାପତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଆଖ୍ୟା ସୂଚକ ପତ୍ର ।

ଆଖ୍ୟାୟୁକ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଖ୍ରୀ + କ.ଅକ) ବାଣ୍ଵିତହ, ଦୂତ (ବିଂ) ବକ୍ତା, କଥନ, ପ୍ରକାଶକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଖ୍ୟାୟୁକା ।

ଆଖ୍ୟାୟୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଖ୍ରୀ + ଅକ.ଅ) ଗଲ୍ପକଥା, ଯୌତୁକାଯିକ, ଉପନ୍ୟାସ, କଥାକାବ୍ୟ ।

ଆଖ୍ୟୟୁ—ବିଂ. (ଆ + ଖ୍ରୀ + କଇନ) କଥକ, ଆବେଦକ, ଦୂତାଦି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଖ୍ୟାୟୁମା ।

ଆଖ୍ୟୟୁ—ତି. ବିଂ. (ଆ + ଖ୍ରୀ + ମା) କଥାମୂଲ୍ୟ, ବକ୍ତାମ୍ୟ, ବାଚକ୍ୟ, ଆଖ୍ୟାଭିଶ୍ଵରୀ ।

ଆଖ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ.ଅଗ) ସମ୍ମଣ ବା ପୁଷ୍ଟିଭାବରେ, ପୁଷ୍ଟିଭାବରେ, ପୁଷ୍ଟିଭାବରେ ।

ବର୍ତ୍ତୀ, ଅଗ୍ରପତ, ପ୍ରଥମ, ପୁରୁତ୍ତନ, ଉଚ୍ଚିଷ୍ଠ, ପ୍ରଥମକରଣୀୟ, (କି. ବିଂ.) ସଂପ୍ରଥମେ, ସମ୍ମଣରେ, ପୁଷ୍ଟେ ।

ଆଗଃ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ରା + କଥୀ) ଦୋଷ, ଅଧର୍ମ, ପାପ, କ୍ଷତି, ଅପରଧ ।

ଆଗକୁହା—ବିଂ. ସେ ସମୟ ଆଗରୁ କହେ, ଆଗକୁହା, ସେ ଅନାହୃତ ହୋଇ ବାକ୍ୟ ବ୍ୟପୁକ୍ତରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଗକୋହା ।

ଆଗଲୀ—ଗ୍ରା. ସୁ. ସେ ସମସ୍ତକୁ ଅତିକମ କରି ବୁଲେ, କେହି ନ ବୁଲୁଣ୍ଡ ସେ ବୁଲେ, ଫାକିଳ, ଆଗବୋଲ, ମୁଖର, (ବି) ଦ୍ଵିତୀୟହେବା ବିଧବା ହୀର ପୁଷ୍ପାମି ଭିରସଳାତ ସନ୍ଧାନ ଆଗଲୁମାନ—ସୁ. ବିଂ. (ଆ + ଗମ + କ.ଆନ) ସେ ଆପିଅଛୁ, ଆଗମନଶାଳ ।

ଆଗଢ଼—ଗ୍ରା. ଅର୍ଗଲର ଅପତ୍ରଣ, ତାଟୀ ଧତ୍ତା, ପାଗଢ଼ୀ ।

ଆଗଡ଼ା—ଗ୍ରା. ଧାନ୍ୟାଦିର ଯେଉଁ ଶେଷ ଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗେ ନାହିଁ, ଅଗଢ଼ୀ, ଭୁଷି, କଷ୍ଟ, ଫନ୍ଧୀଧାନ ।

ଆଗତ—ସୁ. ବିଂ. (ଆ + ଗମ + କ.ତ) ଉପସ୍ଥିତ, ଆଗମନ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଆୟୁତ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଅଧ୍ୟଗତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଗତା (କ୍ଲୀ) ଆଗମନ, (ଗ୍ରା) ଫେର ଆସିଥିବା ।

ଆଗତକୁହା—ଗ୍ରା. ବିଂ. (ଗାଳି) ସେ ମନଗଢ଼ା ଭରିଷ୍ଯ୍ୟ କଥା କହେ, ବାହାରିଆ କଥା କହିବା, ସେ ଅଗ୍ରତ୍ତ ପୁଷ୍ଟ ବା ଅସମ୍ଭବ କଥା କହେ, (ବି) ଭରିଷ୍ଯ୍ୟ କଥା କହିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଗତ କହା ।

ଆଗତତଳେଇକୁ ଦେସରବଟା—ପ୍ରା. ଭରିଷ୍ଯ୍ୟ, ଅନନ୍ତି କଥାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିବା ।

ଆଗତପଥୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଭରିଷ୍ଯ୍ୟ ସମ୍ମନେ ପୁଷ୍ଟରୁ ଚିନ୍ମାକରିବା । [ବାଟ] ।

ଆଗତପଥ—ବି. (ଆଗତ + ପଥ) ଆସିବା ଆଗତବନକ—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ସମ୍ମନିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କଣିବା ପୁଷ୍ଟରୁ

ମହାଜନ ନିକଟରୁ ଟଙ୍କା ଆଣି ବନ୍ଦକ ଦେବା ।

ଆଗତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଗମ + ରା.ତି) ଆଗମନ, ପ୍ରାପ୍ତି ।

ଆଗତର—ବିଂ. (ଆଗ ଓ ତ୍ରୟ ଶବଦ) ଅଗ୍ରମ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶବଦର ପୁଷ୍ଟ ଅର୍ଥାତ୍ ପାଉଣା ନ ହେଉଣ୍ଟ ଦିଆଯିବା, (କି.ବିଂ) ପୁଷ୍ଟରୁ ।

ଆଗତ—ଅବ୍ୟ, (ଆ + ଗମ + ଯ) ଅସି, ଆଗମନକାହା ।

ଆଗପଇ—ଗ୍ରା. ବି. ଦ୍ୱାପରଥମ ଓ ସବ ଶେଷ ବିଷୟ, ଆଗପାଶ ଓ ପରିପାଶ, ପ୍ରଥମ ଓ ତତ୍ତ୍ଵପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟକ୍ତି, ପୁଷ୍ଟକାଳ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳ, (ଗ୍ରା. ବିଂ) ପ୍ରଥମ ଓ ତତ୍ତ୍ଵପରବର୍ତ୍ତୀ, ସଂପ୍ରଥମ ଓ ସବଶେଷ, ସମ୍ମଣରେ ଓ ପଶ୍ଚାତ୍ ଭାଗରେ ଥିବା (ପ୍ରା.କି. ବିଂ) ପ୍ରଥମେ ଓ ପରେ, ଆଗେ, ପଞ୍ଚେ ।

ଆଗପତ୍ରିଆ—ଗ୍ରା. ବିଂ. (ଫ.ଅଗଭକ୍) ସମାଜସ୍ଵ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ ଭ୍ରମକ ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ପଙ୍କତିବେଳେ ସଂଗ୍ରହ ଯାହାଙ୍କପାଇଁ ପଡ଼ି ପଡ଼େ ।

ଆଗବଳିବା—ଗ୍ରା. କି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଅପେକ୍ଷା ଆହୁରି ଆଗଲୁ ବୁଲିଯିବା, ପାଗ୍ରେଷ୍ଟିଯିବା ।

ଆଗବଲେଇବା—ଗ୍ରା. କି. ପାଗ୍ରେଷ୍ଟି ଯିବା, ବିଷିଷ୍ଟ ମାନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତି ବିଦାୟ ନେଇବେଳେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶଣ୍ଟେତ୍ର ଦେବା ।

ଆଗବୋଲ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ସୁ. ସେ ସମସ୍ତକୁ ଆଗରେ ବଳି କଥା କହେ, ମୁଖିଆ, ମୁଖର (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଗବୋଲ ।

ଆଗଭାତୀ, ଆଗବନ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. ଅଗ୍ର-ସର ହୋଇ, ଆଗୁଆହୋଇ ।

ଆଗମନରପେକ୍ଷ—କି. ବି. (ଗତର) ଯାହା ଲେଖା ଆଦି ପ୍ରମଶ ଉପରେ କିର୍ତ୍ତର ନ କରେ ।

ଆଗମବକ୍ତ୍ବ—ସୁ. ବି. ଭରିଷ୍ଯ୍ୟ ବକ୍ତ୍ବା ।

ଆଗମବ୍ୟୋଧ—ସୁ. ଚ. (୭ତତ) ଶ୍ରୀ ଦୁ-
ବିଶ୍ୱେଷ, କାନ୍ଧିର ଅର୍ଥରେ ପବିଶେଷ ।
ଆଗମ୍—ଅବ୍ୟ. (ଆ + ଗମ୍ + ୟ) ଅସି,
ଆଗମନ କରି ।
ଆଗମନ୍—ବି. (ଆ + ଗମ୍ + ନବ୍) ଆଗମନ
ଆଗମ୍, ପ୍ରାସ୍, (କ୍ଲୀ) ଆଗମନ ।
ଆଗନ୍—ସୁ. ବ. (ଆ + ଗମ୍ + ନ୍ତ୍ର) ଯେ
ସଂଦା ରହେ ନାହିଁ, ଅତଥ, ଅର୍ଥା-
ତ ବ୍ୟକ୍ତି, ନବାଗଳ, ଅପରାତ
ବ୍ୟକ୍ତି, (ବିଂ ଆଗମନଣୀଳ) ।
ଆଗନ୍ତୁକ—ସୁ. (ଆଗନ୍ତୁ + କ) ଯେ
ଆସି ପହଞ୍ଚିଲ, ଅତଥ, (ବିଂ) ହଠାତ୍ ।
ଆଗନ୍ତୁକ—ବି. (ଆଗନ୍ତୁ + ନନ୍ + ଅ)
ହଠାତ୍ ଉପସ୍ଥିତ ରେଣୁ ଦି ।
ଆଗମ—ସୁ. ବ. (ଆ + ଗମ୍ + ଶ. ଅ)
ଆରମ୍ଭ, ଆଗମନ, ପ୍ରାସ୍, ଉତ୍ସବୀ,
ତତ୍ତ୍ଵାତ୍ସ୍, ଶ୍ରୀତି, ସାମଦାନାଦ, ଉପ-
ଦେଶ, କର୍ମନର୍ଦର୍ଶନ, ଉପାୟ, ଶାସ୍ତ୍ର
ପରିଶ୍ରମ, ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ସାକ୍ଷିପଦ ।
ଆଗମଙ୍ଗ—ସ୍ରୀ. ବି ଶ୍ରୀ ଲଭ ବିଶେଷ ।
ଆଗମନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଗମ୍ + ନା ଅନନ୍ତ)
ଆସିବା, ଆଗତ, ଉତ୍ସବୀ, ଉପାୟିତି,
ମୌଖିକ ।
ଆଗମନୀ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ରୀ. ବ. ଶାରଦାସ୍ ପୁଜା
ସମୟେ ଦୁର୍ବାଳକ ଆଗମନସ୍ତରକ
ଗୀତିକ ବିଶେଷ । [ପର] ।
ଆଗମବକ୍ତ—ସୁ. ବ. ଆଗମପୁଜା, ବେଦ-
ଆଗମବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. ଆଗମଶାସ୍ତ୍ରେ
ପ୍ରଶାଶ, ଶାସ୍ତ୍ରାଲୋକନରେ ଯାହାର
ବୁଦ୍ଧ ମାଳିତ ହୋଇଅଛୁ ।
ଆଗମବେଶ—ବି. ଆଗମ ବିଦ୍ +
ତୃ) ଆଗମଙ୍କ, ଯେ ଆଗମ ଜାଣେ ।
ଆଗମବେଶ—ସୁ. ବ. ଆଗମ + ବିଦ୍
କ. କରନ୍) ଆଗମବେଶ, (ବି) ଶଙ୍କର-
ଶୁର୍ଯ୍ୟକର ପରମ ଶୁଭ ଗୌଡ଼ିପଦା-
ରୂପୀ ।
ଆଗମବ୍ୟୋଷ—ସୁ. ବ. (୭ତତ) ଯାହା
ଲେଖିବ ପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରି ।
ଆଗମପାଦ୍ୟ—ସୁ. ବ. (୭ତତ) ରହୁତୀ
ଏବଂ କିନାରଣୀଳ, କଣିକ, ଅତିରକ୍ଷାଧୀ,
(ପ୍ରୀ) ଆଗମପାଦ୍ୟିନୀ ।

ଆଗମବକ୍ତୀ—ସ୍ରୀ. ବି. ବୃଦ୍ଧି କାଳୀ ବିଦ୍ଵା-
ଆତି, କ୍ଷେତ୍ରବିଶେଷ ।
ଆଗମିକ—ବି. ଆଗମପ୍ରାସ୍ ।
ଆଗମିତ—ବି. (ଆ + ଗମ୍ + ଶିତ୍ + ମ୍-
ତ) ଅଧୀତ, ଜ୍ଞାପିତ, ପଠିତ, ଅଧ୍ୟ-
ପିତ, ପାପିତ, ପ୍ରାପିତ, ଅଭ୍ୟାସିତ,
(ସ୍ରୀ) ଆଗମିତା ।
ଆଗର—ସୁ. ବ. (ଆ + ଗୁ + ଅ) ଅମା-
ବାସ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ) ଅବ୍ୟ. ଆଗେ, ସମ୍ବୋ-
ଧନପଦ, (ବି) ଶ୍ରେଷ୍ଠ, କଷ୍ଟ, ନିମ୍ନତି,
ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ, ଅଗ୍ରଣୀ, ଅଗ୍ରମର, (ବି)
ବୃତ୍ତ, ଆଳୟ, ଆଧାର, କାଷ୍ଟାଦି ହୃଦ୍-
ବିବାହ ଭମର ଯତ୍ନ, ଅଗରଭାର୍ତ୍ତର ।
ଆଗର ଓସାଇ ବା ଆଗରବାଲ—ଶ୍ରୀ
କୌଣ୍ଣାଦିବିଶେଷ ।
ଆଗର ବା ଆଗରାନ—ଶ୍ରୀ. ରକ୍ଷାକରିବା,
ଚୌକିଦାର ।
ଆଗରଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଟକ, ଆଗର,
ଅଗ୍ରଣୀ, ଅଗ୍ରବନ୍ତୀ, ଅଗ୍ରତୁତ, ମଜ୍ଜାତ ।
ଆଗଳିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଗଲ + କ. ତ)
ଶୁଳିତ, ଶ୍ରୀ, ପଠିତ, ଅବନିତ,
ଆମୁତ, କାତର ।
ଆଗହୁ—କ୍ଲୀ. ବି. ପୁଷ୍ପରୁ, ଆଗତାରୁ,
ପ୍ରଥମରୁ ।
ଆଗମା—ସୁ. ବ. ଯେ ଗୋରୁ ଚରିଏ
ବା ରକ୍ଷାକରେ, ଗର୍ଭତ, ଗୋପାଳ ।
ଆଗା—କ୍ଲୀ. ବି. ଅପରାଧ, କଣ୍ଠ, ପାପ ।
ଆଗମୁତ—ସୁ. ବ. ଅପରାଧୀ, ଅପରାଧକାରୀ,
ଦୋଧୀ, ପାପୀ ।
ଆଗମ୍ବୀ—ସ୍ରୀ. ବ. କମିଶିତିର ।
ଆଗମ୍ବୀ—ସୁ. ବ. ଅପରାଧୀଙ୍କ ହିତକାରକ
ଆଗପ୍ରେ—ବି. ଅଗପ୍ରେ ମୁକ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧାୟ
ବହୁ, କମିଶି ଦିଗ୍ବିରାଗ, ଅଗପ୍ରେଙ୍କରଯୁଦ୍ଧ ।
ଆଗା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଧାର, ଅଗରାଗ, ପ୍ରାକ୍-
ଭାଗ, ଅନ୍ତ, ମସ୍ତକ, ଶେଷଭାଗ, ସବାଗେ ।
ଆଗାଛା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବୃଣାଗଛ, ପୁଷ୍ପ ଓ ଫଳ-
କିମିତ ବ୍ୟୋପନ ନ କରିବା ବିଷ ।

ଆଗାଧ—ବି. ବି. (ଆ + ଗାଧ + ଥ)
ଅତକର୍ଣ୍ଣ, ଯାହା ପଦକେ ବୁଝାଯାଏ
ତାହିଁ, ଅଗାଧ, ଅତିରକ୍ଷାର ।
ଆଗମ—ସୁ. ବି. ଭବିଷ୍ୟତ ବିଷୟ-
ଜ୍ଞାପକ ।
ଆଗମାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହାର ବୁଦ୍ଧି ଶାକ୍ଷଣ
ନୁହେ, ଯେ ଅଜ୍ଞନରେ ଜଡ଼ିଭୁତ ।
ଆଗମିକ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ, ଭବିଷ୍ୟତକୁ, ପରେ,
ଭବିଷ୍ୟକୁରେ ।
ଆଗମୀ—ସୁ. ବି. ଆ + ଗମ + କ.
କନ୍) ଆଗନ୍ତୁକ, ଭବିଷ୍ୟତକାଳେ
ସାହା ହେବ, (ପ୍ରୀ) ଆଗମିନୀ, ଭବିଜ୍ଞ,
ଭବିଷ୍ୟକ ପାଶୀ ।
ଆଗମୁକ—ବି. (ଆ + ଗମ + ବିକ)
ଆଗମନଣୀଳ ।
ଆଗାର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଗମ + ର + କ)
ଗୃହ, ଘର, ଭବନ, ଆଧାର, ପାତ୍ର ।
ଆଗରଗୋଧୁକା—ସ୍ରୀ. ବି. ଗୃହଗୋଧୁକା,
ବିଷପିଟି । [ଅଳକ୍ଷ] ।
ଆଗାରଧ୍ୟ—ସୁ. ବ. ଗୃହପୁଣି ମୃଦୁ,
ଆଗି—ସୁ. ବି. ଅଗିଭୁଲ, ବିଷମହୁଳ,
ଯୋରବର୍ଗୀ, (ଶ୍ରୀ) ଅଗି, ନିଆ ।
ଆଗିଆଣୀ—ଆଗରେ, ଆଗରୁ ।
ଆଗିନିକା ବା ଆଗିନା—ଶ୍ରୀ ଦିତାକବା ।
ଆଗିଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. (ଆଗ ଦେଖ)
ଆଗିଲ ପିଲୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. (ଆଗପଲ
ଦେଖ) ।
ଆଗୁ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ, ପ୍ରଥମରୁ, ପୁଷ୍ପରୁ,
ପୁଷ୍ପାପେଶା, ସମ୍ବୁଦ୍ଧିରାବୁ ।
ଆଗୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅଗୀକାର, ପ୍ରତିଜ୍ଞା ।
ଆଗୁ—ଶ୍ରୀ. ଅଗ୍ର ଶବର ଅପତ୍ରଣ,
ଆଗେ, ଅଗ୍ରେ ।
ଆଗୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଗ୍ରବନ୍ତୀ, ଅଗ୍ରଥା,
ଆଗଲ, (ପ୍ରୀ) ଆଗୋତ୍ ।
ଆଗୁଆଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୁରୁତିର ତଢ଼ିପାଶ ।
ଆଗୁଭୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଆଗାମୀର ଅପତ୍ରଣ,
ଆଗମୀ ଅଗ୍ରିନୀ, ସର୍ବପ୍ରଥମେ ।
ଆଗୁଳ—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବ. ଅଗୁର ଅପତ୍ରଣ,
ଆଗୁ, ନିଆ, (ବିଂ) ଅଗୁଭୁଲ ।
ଆଗୁର—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଆ + ଗୁର + କ୍ଲୀ. ପ)
ପ୍ରତିଜ୍ଞା, କନ୍ଦ ।

ଆପ୍ରତିବ୍ୟାକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଯେ ରଖି ମାର୍ଗ-
ଶିର ମାସରେ ଦିଆଯାଏ ।
ଆପ୍ରତିବ୍ୟାକ—କ୍ଲୀ. ବି. ମର୍ଗରୀର
ପୁଣ୍ଡି ମରେ ତଥାଯିବା ରଖି ।
ଆପ୍ରତିବ୍ୟାକ—ସ୍ଥୀ. ବି. ମାର୍ଗରୀର ପୁଣ୍ଡିମା,
ମୁଗଣୀ ନଷ୍ଟକୁ ।
ଆପ୍ରତିବ୍ୟାକ—ବି. ନବାଦୀ ।
ଆଗା—(ଅଗବଣ ଶବ୍ଦର ଅପର୍ବଂଶ)
ସ୍ଵନାମଧ୍ୟୋତ ନଗର, ଏ ପୁଣ୍ଡ ମୁସଲ-
ମାନଙ୍କ ରଖିଥାମା ଥିଲ ।
ଆଗାସୁଣ—ପୁ.ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆଗ + ଆସୁଣ)
ଆଗାସୁଣ ରୁକ୍ଷିଙ୍କ ଗୋଡ଼ର ଅପତ୍ତି,
ନବାଦୀ ଶ୍ରାବ, ନବଶଯ୍ୟସ୍ତି ଯଗ-
ବିଶେଷ ।
ଆଗିଆ—ଶା. (ସ୍ଥର) ଆଗିକାର ।
ଆଘ—ପ୍ର (ପରମ) କ୍ର. କାଂ. ଆଗେ, ପ୍ରଥମେ,
ପହଳେ, ପୁଣ୍ୟ ।
ଆଗଟକ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଏହି + କ.
ଅକ) ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଅଗମାର୍ଗ, (ବିଂ)
ଶୁଳକ ।
ଆଗଟନ, ଆଗଟନା—କ୍ଲୀ. ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆ +
ପଟ + ଭ. ଅନ) ଶୁଳକ, ଶୁଳନା
ଏକଷ୍ଟାନକୁ ଅନ୍ୟ ଶୁଳକୁ ନେବା,
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଫରଟନ, ପର୍ଶନ, ଆଲୁଡ଼ନ ।
ଆଗଟିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ଦକ୍ଷ + ମ.
ତ) ଦକ୍ଷିତ, ପଶୁ, ପୃଷ୍ଠା, ଆଜେତିତ,
(ସ୍ଥି) ଆଗଟିତ ।
ଆଗର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ଅବ୍ୟ.
ପୁଣ୍ୟପର, ଆଗପରି । [ମର୍ଦନ]
ଆଗର୍ଭ—ପୁ. ବି. (ଆ + ପୃଷ୍ଠ + ଅ,
ଆଗରଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଦୃଷ୍ଟି + ଅନ)
ମର୍ଦନ, ଦର୍ଶନ, ମର୍ଦନ । [ବିଶେଷ ।
ଆଗମର୍ଶ—କ୍ଲୀ. ବି. ପାପନାଶକ ସୁତ୍ତ-
ଆପାଟ—ପୁ. ବି. (ଆ + ପାଟ + କ.
ଅ) ଅପାମାର୍ଗ, (ବିଂ) ଯେ ଆପ ତ
କରେ, ଗାଧୁଆ ଘାଟ ବା ତୁଠୁ ।
ଆପାଟି—ପୁ. ବି. ଆପାଟକର୍ମୀ ।

ଆପାତ—ପୁ. ବି. (ଆ + ହନ + ଭ.ତ)
ବଧ, ଭୋଟ, ହେଦନ, ତାଡ଼ନ,
ଆହନନ, ପହାର, ବଧାନ ।
ଆପାତକ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ହନ + କ,
ଅକ) ବଧାବା, ଆପାତକାଶ,
ଦାରୁକ, (ସ୍ଥି) ଆପାତକା ।
ଆପାତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ହନ + ଭିର
+ ଭ, ଅନ) ଆପାତ, ପ୍ରହାର,
ମାରିବା, ବଧାନନ, ହନନ, ଅବଧାନ ।
ଆପାତପ୍ରଦୟାତ—ପୁ. ବି. (ଦୃଷ୍ଟ)
କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଆପାତ କଲେ
ତମ୍ଭୁତୁତ୍ତିରେ ଆହୁତ ବ୍ୟକ୍ତି ଆପାତ-
କାଶକୁ ଯେଉଁ ଆପାତ କରେ ।
ଆପାତସହ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆପାତ + ସହ
+ ଲ. ଅ) ପ୍ରହାରସହନକ୍ଷୟ, ଯେ
ମର୍ଦିତ ସହଧାରେ, (ସ୍ଥି) ଆପାତ-
ସହ ।
ଆପାତପ୍ର—ଶା. ବି. (ପ୍ର ଆହୁତ)
ଆପାତପ୍ର ଅହୁତ ।
ଆପାତା—ପୁ. ବି. ଆପାତ + ଲାନ)
ଆପାତା ଉପାତ, ଆପାତାଲ ।
ଆପାର—ପୁ. ବି. (ଆ + ଦୃ + ମ, ଅ)
ପ୍ରତ, ଆଜା ।
ଆପୁଣ୍ଠିନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ପୃଷ୍ଠି +
ଅନ) ଚକ୍ରପ୍ରତ୍ୟେ ଭ୍ରମଣ, ପରଭ୍ରମଣ,
ପୂରିବା ।
ଆପୁଣ୍ଠିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ପୃଷ୍ଠି + ମ,
ତ, ଚକ୍ର, ଭ୍ରମ, ଭ୍ରମିତ, ପୃଷ୍ଠି ସ୍ଥି-
ମାନ, ଭରଥାତେ ଭୁଲଇ ହେଉଥିବା ।
ଆପୁଣି—ପୁ. ବି. କୋଧ, ଆଗବନ୍ଧି,
ଆଗଭବୋଧ ।
ଆପୋପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ପୃଷ୍ଠ +
ଅନ) ପ୍ରବୁର ନମିତ ଉଚ୍ଛବରେ ଶବ୍ଦ
କରିବା, (ସ୍ଥି) ଆପୋପନା ।
ଆପୋଷିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ପୋଷି +
ମ.ତ) ଯାହାର ପୋଷଣ କରିବୋଇ-
ଅଛୁ, ପ୍ରବୁତ ।
ଆପ୍ରାଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ପ୍ରା + ଭ.ଅନ)
ତୃତୀ, ପୃଷ୍ଠ ବଜାଦି ଆପ୍ରାଣ କରିବା,
ରନ୍ଧା, ରହିବାକୁ, ସନ୍ତୋଷ, ଶୁଦ୍ଧିବା ।

ଆପ୍ରାତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ପ୍ରା + ତ)
ବୃତ୍ତରତର, ଅବିଷ୍ଵୀଭୁତ, ଆହାନ୍,
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ତୃତୀ ।
ଆପ୍ରାଶ—ବି. (ଆ + ପାଶ + କ.ତ) ତୃତୀ,
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ (ପାଶ) ଆପ୍ରାତ, ଶୁଦ୍ଧିବା ।
ଆପ୍ରାସକ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ପାଶ + କ.
ଅକ) ଆପାଶକାଶ, ଯେ ଶୁଦ୍ଧିବା, (ପାଶ)
ଆପ୍ରାସିକା ।
ଆପ୍ରେସ୍—ବି. (ଆ + ପାର + ମ୍ରିଏ)
ଯାହା ପ୍ରାଣ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ,
ନାସିକାଶାତ୍ୟ ବସ୍ତୁ, ଆପ୍ରାଶ ଯୋଗ୍ୟ,
ସୁବାସିକ ।
ଆପ୍ରେସ୍—କ୍ଲୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ମଧ୍ୟ,
ଶ୍ରାବ ଦିରେ ଅର୍ପତାନ ।
ଆପ୍ରେ—ଅବ୍ୟ. ‘ଆ’ (ପାଶ) ଉପର୍ଯ୍ୟ ।
ଆପ୍ର୍ଲ—ପା. (ସମ୍ବ) ବି. ଜଳାବତୀ,
ଜଳଦର୍ଶି । [ଅଖାଡ଼ୁ ଆ ।
ଆପାବାଙ୍କା—ଶା. ବି. ବଙ୍କା, ଅପିକାଆ,
ଆଙ୍କିବା—ଶା. ଦ୍ଵି. (ପା. ଅଙ୍କଧାତ୍ର)
ଚିତ୍ରକରିବା, ଅଙ୍କକରିବା (ଶା.ସମ୍ବ)
ଚଢ଼ୁତେବା, (ଗଢ଼ିଲାତ) ସ୍ଥାନବ୍ୟୁତ
କରିବା ।
ଆପ୍ରୁ—ଶା. ବି. ଆକୁଲଗଛ, ଧଳା
କାଠର ବନାକଣ୍ଠକୁ ପ୍ରେଟରା ।
ଆପ୍ରୁକୋଳ—ଶା. ବି. ସାନ କେରେନା
କୋଳ । [ଲମ୍ବଦଣ୍ଡ, ଆକୁଡ଼ି ।
ଆପ୍ରୁଡ଼ା—ଶା.ବି. (ପା.ଆକର୍ଷି) ବନ୍ଦାଗ,
ଆକୁଡ଼ାକବା—ଶା. ଦ୍ଵି. ବନ୍ଦାଗଯୋଗୁ
ଅଟକିଯିବା ।
ଆପ୍ରୁଡ଼ାପୋକ—ଶା. ବି. ପେଟରେ
ଜନ୍ମିବା ଏକ ପ୍ରକାର ଲାଟ, ସୁଲିପୋକ ।
ଆପ୍ରୁଡ଼ିବା—ଶା. ଦ୍ଵି. ଆପ୍ରୁଡ଼ିରେ
କୋଳିବା, ଆକୁଡ଼ିରେ ଧଇଲିପର
ଟାଣି ଧରିବା ।
ଆପ୍ରୁପାକୁ—ଶା. ବି. ଉକ୍ତଣ୍ଟିତ ।
ଆପ୍ରୁରବା—ଶା. ଦ୍ଵି. (ନଚଳାତ ଭୁବା)
ପାଚିଲ ଧାନକୁ କେଣ୍ଟା କେଣ୍ଟା କରି
ହାତରେ ଛିକାଇବା ।

ଆଜୁଳ—ଗ୍ର. ବି. ବନ୍ଦକଣ୍ଠକ ବୃକ୍ଷ-
ବିଶେଷ, ଆଙ୍କୋଟ ।

ଆଜୁଳକୋଳି—ଗ୍ର. ବି. ଆଜୁଳଗଛର
କୋଳି ।

ଆଜୁଣୀ—ଗ୍ର. ବି. (ଫ. ଅଙ୍କଣ) ହୃଦୀ
ତାଡ଼ନାର୍ଥ ବନ୍ଦାଗ୍ରଳୀହତଣ୍ଟବିଶେଷ ।

ଆଜୁଣୀଧୂନ ବି. ଅଙ୍କଣପ୍ରହାରଯୁକ୍ତ ।
ଆଜୁଣୀକ—ଦ୍ୱ. ବି. ଅଙ୍କଣପ୍ରହାରଯୁକ୍ତ ।

ଆଙ୍କୋଠ—ବି. ଆଙ୍କୋଟ, ଆଜୁଳ
ଗଛ ।

ଆଙ୍କୁ—ଗ୍ର. (ସମ୍ବ.) ବି. ଗାମୁଣ୍ଡ,
ଗାତ୍ରମାର୍କିମ୍ ।

ଆଙ୍କୁ—ଗ୍ର. ବି. (ଫ. ଆଙ୍କୁଷ୍ଟ) ବଡ଼-
ମୁଢି, ମୁଢିଆ, ବୁଢା ଆଙ୍କୁରେ ପିନ୍ଦବା
ମୁଢି ।

ଆଙ୍କ—କୀ.ବି. (ଆଙ୍କ + ଅ) କୋମଳ
ଆଙ୍କ. (ବି) ଆଙ୍କଦେଶ ନାଚ ଆଙ୍କ-
ରାଜ୍ୟ ଅପର୍ଦ୍ୟ, ଅଙ୍କପମୁଣ୍ଡିସ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆଙ୍କୀ, (ଗ୍ର.ବି) ଅହଙ୍କାର, ରାଗ ।

ଆଙ୍କକ—ବି. ଆଙ୍କଦେଶକାତ, ଆଙ୍କ-
ଦେଶର ସେବକ ।

ଆଙ୍କୁ—ଗ୍ର. ଆଙ୍କମୋଘୁ, ଗାମୁଣ୍ଡ ।

ଆଙ୍କଟୀ—ଗ୍ର. ଏହା ଅଙ୍କୁଣ୍ଡକର
ଅପର୍ଦ୍ୟଶ, ମୁଢିକା, ମୁଢି ।

ଆଙ୍କନ—ଗ୍ର. ବି. (ଲରିଆ) ଲଙ୍ଘନ,
ପ୍ରାଣଶ, ଅଗଣା ।

ଆଙ୍କରେଣୀ—ଗ୍ର. ବି. ଆଙ୍କରମଣୀର
ଅପର୍ଦ୍ୟଶ, ଜାମା, କୁରୁତା ।

ଆଙ୍କଳିଆ—ଗ୍ର. ବି. (ଫ. ଲଙ୍କଳୀ)
ବିଷଳଙ୍ଗୁଳିଆ ଲତା, ଲହଲଙ୍ଗୁଳିଆ
ଲତା ।

ଆଙ୍କରିଦ୍ୟ—ଦ୍ୱ. ଯେ ବ୍ୟାକରଣାଦି
ଆଙ୍କରିଦ୍ୟ ଜାଣେ, ଆଙ୍କରିଦ୍ୟର
ବ୍ୟାଖ୍ୟାଗଛ । [କୋଳିଲ ।

ଆଙ୍କାର—କୀ. ବି. ଆଙ୍କାରମୁହୁ,
ଆଙ୍କାର୍ମୁହ—ସ୍ତ୍ର. ବି. ଭୌଗୋକିକ-
ମାନଙ୍କ ମତରେ ବାରୁଣ ପ୍ରର ତିନି
ଯୁଗରେ ଉପନ୍ଦ, ତନୁଖେ ଆହୁର ପ୍ରଥମ

ଯୁଗରେ ଛ ଜାଣୟ ପ୍ରର ଉପନ୍ଦ ହୃଦୀ,
ଏଥରୁ ପଞ୍ଚମ ଜାଣୟ ପ୍ରର ନାମ ।

ଆଙ୍କିକ—ଦ୍ୱ.ବି. (ଆଙ୍କ + ଇକି) ଭାବ-
ପ୍ରକାଶକ, ଆଙ୍କନଶନ, ଭୁବିଷ୍ଣେପାଦି,
ଅହୁଗୁଣିଆ, ଆଙ୍କପମୁଣ୍ଡିସ୍ତ, (ବି)
ମୁଢଙ୍କ ବିଦ୍ୟାର ଶିଳ୍ପୀ, ଯେ ମୁଢଙ୍କ
ବିଜାଇ ପାରେ ।

ଆଙ୍କିକଅଭିନୟ—ବି. ନାଟକୀୟ ପାତ୍ର-
ମାନେ ନିଜର ଅଙ୍କରନବୁର ଯେଉଁ
ଅଭିନୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ।

ଆଙ୍କିଣୀ—ଗ୍ର. ବି. ଉତ୍ସବର ଅସମତା
ହେଉ ଅର୍କ ସିଇ ଓ ବସ୍ତାଦ, ଆରଙ୍ଗି-
ଣିଆ ।

ଆଙ୍କିରସ—ସ୍ତ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆଙ୍କିରସ +
ଅ) ଅଙ୍କିର ରୁଷିଙ୍କର ଗୋପାତ୍ୟ,
ଅଥବା ବେଦର ସ୍ତ୍ରୀବିଶେଷ, ସବର୍ତ୍ତ,
ଆସା, ବୃଦ୍ଧତା, ଉତ୍ସବ ।

ଆଙ୍କିରେଶେର—ସ୍ତ୍ର. ବି. ଆଙ୍କିରସ
ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କାଣୀସ୍ତ ଶିବଲିଙ୍ଗ-
ବିଶେଷ ।

ଆଙ୍କ ଆ—ଗ୍ର. ବି. ବି. ଅହୁଗୁଣିଆ, ଅଚୁଧା,
ଜିଦିଶୋର, ରାଗୀ ।

ଆଙ୍କୁ—ଗ୍ର. ବି. (ବସ୍ତ୍ର) ଗାମୁଣ୍ଡ ।
ଆଙ୍କୁ—ଗ୍ର. ବି. ଅଙ୍କୁଠି, ପୁଷ୍ପଗୁଳୁ
ବିଶେଷ ।

ଆଙ୍କୁଠି—ଗ୍ର. ବି. ଶେଳବିଶେଷ ।

ଆଙ୍କୁଠିପୁରବା—ଗ୍ର. ଦ୍ୱ. ଆଙ୍କୁଠିର
ଗଣୁ ମାନଙ୍କ କଣିବା ଓ ମୋଡ଼ିବା ।

ଆଙ୍କୁଠିମାରବା—ଗ୍ର. ଦ୍ୱ. ଆଙ୍କୁଠିଦାର

ସଙ୍କେତ କଣିବା, ଟିପ ମାରିବା ।

ଆଙ୍କୁଲା—ଗ୍ର. ବି. ଆଙ୍କୁଲାର ସଲ-
ପଲ କରିବ ରଥବା ।

ଆଙ୍କୁଲ—ଗ୍ର. ବି. (ଫ. —ଆଙ୍କୁଲ)
ଆଙ୍କୁଠି, ଏକ ଆଙ୍କୁଲ ପରିମାଣ ।

ଆଙ୍କୁର—(ଯା.) ଆଙ୍କୁର, ଦ୍ରାଷ୍ଟା,
ମଧ୍ୟରସା, ଗୁରୁପଳା, ଅମୃତପଳା,
ରସା ।

ଆଙ୍କୁରି—ସ୍ତ୍ର. ବି. ଆଙ୍କୁଲର ଆକୃତି,
ଯାହାର ଅକୃତ ଅଙ୍କୁଲିପର ।

ଆଙ୍କୁଲ,ଆଙ୍କୁଳ—ଆଙ୍କୁ ଶବ୍ଦର ଅପ-
ଭିଂଶ, ଅଙ୍କୁଲିପରୁ ପରିମାଣ ।

ଆଙ୍କୁଲହାତ୍ରା—ଗ୍ର.) ଅଙ୍କୁଲିରିପରୁ
ବେଗବିଶେଷ । [ଅନ୍ୟୋଷ ।

ଆଙ୍କୁପ—ସ୍ତ୍ର. ବି. ପ୍ରୋଡ଼, ପ୍ରୋମ,
ଆଙ୍କୁ—ବି. ଅଙ୍କାତର ନିକଟସ୍ଥ
ଦେଶର ।

ଆରକ—(ଗ୍ର.) ଅବ୍ୟ. ହତାତ୍,
ମୂଳ୍ୟବିନା, ଆନୁମାନିକ ।

ଆରକେ—(ଅବ୍ୟ) କାମନା ।

ଆରକ୍ଷମାଣ—ଦ୍ୱ.ବି. (ଆ + ରକ୍ଷଣ + କ.
ଆନ) କଥନଶୀଳ, କଷ୍ଟଧିକା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆରକ୍ଷମଣ ଶା ।

ଆରକ୍ଷଣ—ବି. ବ୍ୟାଖ୍ୟାକଣ୍ଠୀ, ଯେ
ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଅଛୁ ।

ଆରକ୍ଷ—ସ୍ତ୍ର. ବି. ବିଶ୍ଵା; (ଆ + ରକ୍ଷୁ)
ପଣ୍ଡିତ, (ଅବ୍ୟ) ଚକ୍ଷୁପର୍ଦ୍ଦନ ।

ଆରକ୍ଷୀ—ବି. ବିଶ୍ଵା, ଆଶ୍ୟାନକଣ୍ଠୀ ।

ଆରକ୍ଷି—ବି. ବି. ରିପତ ଚଞ୍ଚଳ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରକ୍ଷିଲା । [ରୁଦ୍ଧିମାନ ।

ଆରତୁର—(ଅବ୍ୟ.) ଗୁରିପର୍ଦ୍ଦନ, ଲକକ,
ଆରତୁର୍ମ—କୀ. ବି. ଅନେମଣ୍ୟ, ଅର-
ଲକ, କୁରିମୁନ । [ମନ ।

ଆରମ—ସ୍ତ୍ର. ବି. (ଆ + ରମ + ଅ)ଆର-
ଆରମକା— ଅବ୍ୟ) ହତାତ୍, ସହସା,
ଅକ୍ରିବ୍ୟବିନରେ, ଆମମ୍ବିତେ ।

ଆରମନ—କୀ. ବି. (ଆ + ରମ + ସ.
ଅନ) ବ୍ୟେନନାଦ ପରେ ମୁଖ ଧୋଇ-
କରିବା, ଆରମନ-କିମ୍ବାବିଶେଷ,
ଆଶ୍ୟାଇବା ।

ଆରମନକ—ସ୍ତ୍ର. ବି. (ଆରମନ + କ)
ଆରମନ ଜଳ, ପିକଦାନ, ଜଳପାତ୍ର,
ନିଷ୍ଠିବନ ପାତ୍ର, ଅବଶ୍ୟକ ।

ଆରମନୀ—ଗ୍ର. ବି. କ୍ଲୋଟ ଡାଲ, ଲୋଟିଆ,
ଆକଣ୍ଟାର ।

ଆରମନ୍ଦ—ଦ୍ୱ. ବି. (ଆ + ରମ + ମୀ.
ଅନ୍ୟ) ଆରମନର ଅବଶ୍ୟକ, ଯାହା
ଶାଇଲେ ଆଶ୍ୟାଇବାକୁ ହୃଦୀ, (କୀ)

ଆରମନାର୍ଥ ଜଳ, ମୁଖ ଧୋଇବା ପାଣି,
ତଷ୍ଠାଦ୍ର୍ୟ ।

ଆଚମ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. ଆଚମନଯୋଗୀ ଜଳ,
ଆଚମନ କରି ।

ଆଚମ୍ପିତ—ଗ୍ର. ବିଂ. (ସ-ଅସମ୍ବାଦିତ)
ହଠାତ୍, ଅକୟାତ୍, ଆଶ୍ରମୀନ୍ଦିତ,
ଚକିତ, ସ୍ଵର୍ତ୍ତ, ବସ୍ତିତ, ଅସମ୍ବବ,
ଅସମ୍ବାଦିତ, ଅଭୁତମୁଖ, ଅଶ୍ରୁତମୁଖ ।
ଆଚମ୍ପ ତେ—ଗ୍ର. କି. ବିଂ. ହଠାତ୍,
ଚକିତଭାବେ, ଆଶ୍ରମୀରୁପେ, ଅକୟାତ୍,
ସହସ୍ରା ।

ଆଚମ୍ପ—ପୁଂ. କ. (ଆ + ଚ + ଅ) ଦୂରଷ୍ଟ
ପୁଷ୍ପ ଦର ତେଜିବା, ଫୁଲଭୋଲା-
ସଜାଶେ ନିଯୁକ୍ତଲୋକ ।

ଆଚରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଚର୍ + ଶ.
ଅନ) ଆଶ୍ରମ, ସଭବ, ରଥ, ଶକଟ,
ଶତ, ଶୁଳିଚରଣ, ବ୍ୟବହାର, ଅନୁଷ୍ଠାନ ।

ଆଚରଣକରିବା—ଗ୍ର. କ୍ରି. (ଉତ୍ସମ ବା
ମନ୍ଦ) ବ୍ୟବହାରକରିବା, (ବ୍ୟବହାରିତି)
ସାଧନକରିବା, ପାଳନକରିବା ।

ଆଚରଣୀୟ—ଶ୍ର. ବିଂ. (ଆ + ଚର୍ +
ମୀ. ଅନୀୟ) ଅନୁଷ୍ଟେୟ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ,
ଆଚରିତବ୍ୟ, ବ୍ୟବହାରୀୟ, ବ୍ୟବହାର-
ଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଚରଣୀୟା ।

ଆଚରତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଚର୍ + ଶ.
ତ) ଆଶ୍ରମ, ଶତ, (ବିଂ) ଅନୁଷ୍ଠାତ,
ପାଳିତ, କୃତ, ବ୍ୟବ୍ରୂତ, ଅର୍ଥପ୍ର,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଚରତା ।

ଆଚର୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଚର୍ + ଯ)
ଆଚରଣୀୟକମ୍ପ, ଶୁଭକମ୍ପ ।

ଆଚନିକ—ଗ୍ରା. ବିଂ. (ସ-ଅଶ୍ରମ) ଅଶ୍ରମିଜନକ, ଆକ୍ଷୀକ ।

ଆଶ୍ରମ—ଶ୍ର. ବିଂ. (ଆ + ଚମ + କ.ତ)
ଆଚମନକର୍ତ୍ତା, ଆଶ୍ରମାର୍ଥବା,
କୃତାଚମନ ।

ଆଶ୍ରମୁଥୀ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଅଭୁତ, ଅସମ୍ବବ,
ମିଥ୍ୟା, ବସୁଦ୍ଵାବିଷ୍ଟ, ହତବୁଦ୍ଧି, ଅପୁର୍ବ,
କିଂଭୁତକମାକାର ।

ଆଶ୍ରମ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ଚମ + ଶ. ଅ)
ଆଚମନ, ଉତ୍ସମ୍ବୁଦ୍ଧ, ମଣ୍ଡଳ, ପେଜ,
ପାନ, ତୋରଣୀ, ଆମ୍ବାଆକର ଆଶ୍ରମ ।

ଆଶ୍ରମ—ପୁଂ. କ. (ଆ + ଚର୍ + ଶ. ଅ)

ଆଚରଣ, ଅନୁଷ୍ଠାନ, ନିୟମ, ପଢ଼ଦ,
ସ୍ନାନ, ଚରଣ, ଚଢ଼ି, ଧାରା, ଶୁଳି
(ଗ୍ରା) ମସଲାଯୁକ୍ତ ଆମ୍ବଲେମ୍ବୁ ଉତ୍ସାଦ ।

ଆଶ୍ରମୁତ୍ୟ—ପୁଂ. ବିଂ. (ସତ୍ତବ) ଶିଷ୍ଟ
ବ୍ୟବହାର ବହୁଭୂତ, ଶିଷ୍ଟାଶ୍ରମ
ଲଦ୍ଧନକାରୀ, ଜଗନ୍ୟ ଚଢ଼ି ଆଚରଣ
କରିବା, ଦୂରଶ୍ଵର ।

ଆଶ୍ରମାପ—ପୁଂ. ବି. ଅଳଦିଦାପ,
ନିୟମନା ଉତ୍ସାଦ, ନାଗଦେବତଙ୍କ
ବିରଚିତ ଆଶ୍ରମବସ୍ତୁକ ଗ୍ରହିବିଶେଷ ।

ଆଶ୍ରମକୁ—ଗ୍ରା. ପୁଂ. ବିଂ. (ସ-ଆଶ୍ରମ
କର୍ତ୍ତା) (ଆଶ୍ରମାନ୍ ଦେଖ) (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆଶ୍ରମକୁ ।

ଆଶ୍ରମବାନ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଆଶ୍ରମ + ବାନ)
ଶାପୋକୁ ଅନୁଷ୍ଠାନଯୁକ୍ତ, ଅନୁଷ୍ଠାନ
ବାନ, ନିୟମବାନ, ଧାର୍ମିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆଶ୍ରମବଣୀ, ଅନୁଷ୍ଠାନବଣୀ ।

ଆଶ୍ରମକୁତ୍ୱ—ପୁଂ. ବିଂ. ଆଶ୍ରମ-ବହୁ-
ଭୂତ, ଆଶ୍ରମବନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶ୍ରମ-
ବନ୍ତୁତା ।

ଆଶ୍ରମବିଶ୍ଵର—ଗ୍ରା. ବି. ଲୋକପ୍ରକଳତ
ବ୍ୟବହାର ବା ରତ୍ନମତି, ଶିଷ୍ଟାଶ୍ରମ ।
ଆଶ୍ରମବିବୁକ—ବିଂ. (ସତ୍ତବ) ଲୌକିକା-
ଶୁଳି ବିପଶ୍ଚତ, (ଗ୍ରା.) ଶିଷ୍ଟାଶ୍ରମ
ବିପଶ୍ଚତ ।

ଆଶ୍ରମବସନ୍ନ—ବିଂ. (ସତ୍ତବ) ଆଶ୍ରମ-
ତ୍ରୁଷ୍ଟ, ସଦାଶ୍ରମକ୍ଷିତ, ଅସଦାଶ୍ରମ,
ଅଭୁଦ, ଅଶ୍ରୁ ।

ଆଶ୍ରମବେଶ—ପୁଂ. ବି. ଯେ ଆଶ୍ରମ
ଜାଣେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶ୍ରମବେଶ୍ତ୍ରୀ ।

ଆଶ୍ରମବେଶା—ପୁଂ. ବିଂ. ଆଶ୍ରମକୁ,
ଯେ ଆଶ୍ରମ ଜାଣେ ।

ଆଶ୍ରମବେଶା—ପୁଂ. ବି. ପୁଣ୍ୟଭୂମି,
ଅଧିବାନୀ ।

ଆଶ୍ରମବେଶା—ପୁଂ. ବି. ଆଚରଣ
ଓ ଶାତ, ଶିଷ୍ଟାଶ୍ରମ ।

ଆଶ୍ରମଭୂଷା—ପ୍ର. ବିଂ. (ସତ୍ତବ) ଆଶ୍ରମ-
ସନ, ସଦାଶ୍ରମକ୍ଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆଶ୍ରମଭୂଷା ।

ଆଶ୍ରମବହୁତ—ବିଂ. (ସତ୍ତବ) ନୈତିକ-
ଶୁଳର ବିପଶ୍ଚତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା,
ସଦାଶ୍ରମବକ୍ଷିତ (ଗ୍ରା. ବିଂ) ଅନାଶ୍ରମ ।
ଆଶ୍ରମବନ—ବିଂ. (ଆଶ୍ରମ + ସନ)
ଆଶ୍ରମ ରହିଛ (ଦେଖ) ।

ଆଶ୍ରମଗ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦୃଷ୍ଟିବ ଦ୍ଵ, ଦ୍ଵାଦଶ-
ଅଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଅଗନ୍ଧିଗେଷ, (ବି) ସମା-
ଭିତ ବୈଷ୍ଣବ-ସମ୍ପାଦାଶ୍ରମ ଉପ-
ସମ୍ପାଦାଶ୍ରମବିଶେଷ ।

ଆଶ୍ରମ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ଚର୍ + କ.
ଜନ) ସଦାଶ୍ରମ, ଆଶ୍ରମଭୂତ,
ଶ୍ରୋତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠାତା, ଶୁଳିଶୀଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆଶ୍ରମଣୀ ।

ଆଶ୍ରମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆଶ୍ରମ + ର) ବିଷ୍ଟିତ,
ହେଲାଶ୍ଵରିତା, ହିଲମୋତିକ, ହିତ-
ମୋରୁ ।

ଆଶ୍ରମମଠ—ଶ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ମଠରେ
ଆଶ୍ରମ ବୈଷ୍ଣବମାନେ ବାସ କରନ୍ତି ।

ଆଶ୍ରମୀୟ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ଚର୍ + କ.
ଯ) ମୁରୁ, ଶିଷ୍ଟାଶୁଳୁ, ଦ୍ରୋଷାଗୁର୍ଣ୍ଣ,
ଯେଉଁ ବାହୁଣ ଶିଷ୍ଟାଶୁଳ ଉପନୟନ କରି
ସରହସ୍ୟ ବେଦ ଅଶ୍ରୁନ କରାଏ,
ପୁରୋହିତ, ବାହୁଣ ଉପାଧିବିଶେଷ ।
ଆଶ୍ରମିକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଶ୍ରମିର କମ୍ପ,
ଆଶ୍ରମିର ଧନ୍ମ, ଉପଦେଶ ।

ଆଶ୍ରମିରେଗୀ—ପୁଂ. ବିଂ. ଆଶ୍ରମିର ବସ୍ତୁ ।

ଆଶ୍ରମିନିଶ୍ଚି—ପୁଂ. ବି. ଅତିଶ୍ୟ ପୁଜ୍ୟ ।
ଆଶ୍ରମିନ୍ଦ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆଶ୍ରମିନ୍ଦ୍ରି + ଆ) ମନ୍ଦବ୍ୟାଖ୍ୟାକରଣୀ,
ଶିଷ୍ଟାଶାତ୍ରୀ, ବେଦମୟାଦିର ଉପଦେଶ୍ତ୍ରୀ ।

ଆଶ୍ରମିନ୍ଦ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆଶ୍ରମିନ୍ଦ୍ରି + ଆଣୀ)
ଆଶ୍ରମିନ୍ଦ୍ରିପାତ୍ରୀ, ଗୁରୁପାତ୍ରୀ ।

ଆଶ୍ରମିନ୍ଦ୍ରିଯା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କହୁବାର ଇଚ୍ଛା,
କହୁବା ନମିତ ଇଚ୍ଛା ।

ଆଶ୍ରମିନ୍ୟ—ବିଂ. କହୁବାରୁ ଇଚ୍ଛାକ,
କହୁବା ନମିତ ଇଚ୍ଛାକ ।

ଆଚିତ—ଶ. ବି. (ଆ + ଚି + ମ. ଚ) ବ୍ୟାସ, ଆଜାଣ୍ମ, କଥ ମନ୍ଦିରେଣିତ, ଗୁରୁତ, ରଣୀକୁତ, ଶୁଣିତ, ସହିତ, ଆଛନ୍ତି, (ପୁ. ଚ) ଏକ ଗାଡ଼ିର ବୋଷାଇ, (କୁ. ବ) ଦଶଭାର ପରିମାଣ ।

ଆଚିତାଦି—ପୁ. ବି. ଆଚିତ, ପର୍ଯ୍ୟାଚିତ, ପରିଗୁରୁତ, ନିରୁତ, ପ୍ରତିପନ୍ଥ ଉତ୍ସାହ ଆଚିତପଣ ।

ଆଚିତଶ—କୁ. ବ. (ଆ + ଚିତ୍ + ଭ. ଅନ) ରେଣ୍ଟିବା, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ମୋହ ଆକର୍ଷଣ, ଶଶାରସ କନ୍ତୁଶୋଷଣ ଶିଳ୍ପ ।

ଆଗେଟ—ଗ୍ର. ବି. ଅନାହତ, ଅକ୍ଷତ, ଆକଷିତ, ଅଚାର, ଶୂଷ୍ଟ ହୋଇ ନ ଥିବା ।

ଆଛୁକ—ବ. ଆଛୁ (ଦେଖ) ।

ଆଛୁଦ—ବି. (ଆ + ଛୁଦ + କି. ପୁ) ଆଛୁ ଦନବସ୍ତୁ, ଆଛୁଦନବସ୍ତୁ, (ପୁ.) ଆଛୁଦ ।

ଆଛୁନ—ଶ. ବି. (ଆ + ଛୁନ + ମ. ତ) ଆଛୁନ, ଅରୁବୁତ, ବ୍ୟାସ୍ତ, ସ୍ତ୍ରୀ ଆଛୁନା (ଗ୍ର. ବି.) ଶୁଷ୍ଟ, ଛଦ୍ମବେଶୀ ସମସ୍ତ, (ବ) ଆଛୁନତା ।

ଆଛୁନତା—ଗ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗୋପନ, ଆଛୁଦନ ।

ଆଛୁ—ଗ୍ର. (ଅବ୍ୟ) ସୀକାର, ତର୍କନାର୍ଥ, ହେଉ, ହୁ, ତଥାସ୍ତ, ଉତ୍ସମ, ଦେଖା ଯାଉ (ଗ୍ର. ବି.) ଭଲ, ଉତ୍ସମ, ସୁଧା, (ବ) ମଙ୍ଗଳ, ସାହୁୟ, (କ୍ର. ବି.) ଉତ୍ସମ ରୂପେ ।

ଆଛୁକରି—ଗ୍ର. ଶ. ବି. ଉତ୍ସମରୂପେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ।

ଆଛୁକରିବା—ଗ୍ର. ଶ. ଉତ୍ସମ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ଚିକିତ୍ସାଦ୍ୱାରା ଆରୋଗ୍ୟକରିବା ।

ଆଛୁଦ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଛୁଦ + କ. ଅ) ବସନ, ଲୁଗା, ଶୁତ, ସର୍ପୋଷ, ତାଙ୍କୁଣୀ, ଆବରଣ, ଶୁଦର, ଆଛୁଥୁଲ ।

ଆଛୁଦନ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଛୁଦ + ଶିର + କ. ଅନ) ଆବରକ, ଆଛୁଦନକ କାର୍ଯ୍ୟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠାସ୍ତ୍ରକ, (ପୁ.) ଆଛୁଦିକା ।

ଆଛୁଦନ—କୁ. ବ. (ଆ + ଛୁଦ + ଶ. ଅନ) ଆଛୁଦନ କରିବା, ବ୍ୟବଧାନ, ଯୋଡ଼ାଇବା, ଆବରଣ, ଶୁଦର, ତଙ୍କୁ ।

ଆଛୁଦନୀୟ—ଶ. ବି. (ଆ + ଛୁଦ + ମି ଅନ୍ୟ) ଆଛୁଦନ ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଆବୁତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଛୁଦନୀୟା ।

ଆଛୁଦନ—ଗ୍ର. କ୍ର. ଆଛୁଦିତ କରି, ଆବୁତ କରି ।

ଆଛୁଦି—ପୁ. ବି. (ଆ + ଛୁଦ + ଶିର + ମ. ତ) ଆବୁତ, ଶୁଷ୍ଟ, ଆଛନ୍ତି, ଯାହା

ଗୋଡ଼ିଆ ହୋଇଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଛୁଦିତା ଆଛୁଦିବା—ଗ୍ର. କ୍ର. (ପୁ. ସି. ଅଛୁଦିନ ଆବୁତ କରିବା, ଲାଗୁଇବା, କୁଆଣି କରିବା ।

ଆଛୁଦା—ପୁ. ବି. (ଆ + ଛୁଦ + ଇନ) ଆଛୁଦନକାରୀ, ସେ ଆଛୁଦନ କରେ,

(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଛୁଦିନୀ ।

ଆଛୁଦି—ଶ. ବି. (ଆ + ଛୁଦ + ମି. ଯ) ଆଛୁଦିନୀ, ଶୋପ୍ୟ ।

ଆଛୁନ—କ୍ର. ବି. (ଆ + ଛୁନ + ମି. ତ) ବଳଦ୍ୱାର ମୃଶତ, ଅସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାର ଛୋଦିତ, ବଳପୁଷ୍ଟ ନିଆୟାଇଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଆଛୁନୀ ।

ଆଛୁ—ଆଛୁଗର ।

ଆଛୁକ—ପୁ. ବି. ବୃଷବିଶେଷ, ଆଛୁ ।

ଆଛୁରିତ—କୁ. ବ. (ଆ + ଛୁର + ତ) ଶବ୍ୟକୁ ହାସ୍ୟ, ଉତ୍ସହାସ୍ୟ, ନଶଦ୍ୱାର ବାଦ୍ୟ (ବି) ମିଶ୍ରିତ, ଲିପ୍ତ, କ୍ଷତ, କଣାବୁତ, ମୃଷିତ ।

ଆଛୁରିତକ—କୁ. ବ. (ଆ + ଛୁର + ତ + କ) ଆଛୁରିତ, ନଟବାଦ୍ୟ, ଅଟହାସ୍ୟ ।

ଆଛୁରିଦ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଛୁର + ଶିର + କ. ଅ) ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଛେଦନ, ଅଳ୍ପ ଛେଦନ, କର୍ତ୍ତନ, ବଳପୁଷ୍ଟ ଉତ୍ସାହର ନେବା, କଢ଼ିନେବା, କୋରଣ ।

ଆଛୁଦଳ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଛୁଦ + କ. ଅନ) ଆଛୁଦଳ ସର୍ବ, ବଳପୁଷ୍ଟ କ ପ୍ରକଳନାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଛୁଦଳ ।

ଆଛୁଦଳ—ପୁ. ବି. ଆଛୁଦଳ ।

ଆଛୋଟକ—କୁ. ବ. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅନ) ଅଞ୍ଜୁଲିମୋଟକ, ଆଞ୍ଜୁଲି ଭଙ୍ଗିବା ।

ଆଛୋଟି—ଶ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ତ) ଆଞ୍ଜୁଲି ପୁଟ ରିବା, ଆଞ୍ଜୁଲି ଭଙ୍ଗି ଶର କରିବା ।

ଆଛୋଦନ—କୁ. ବ. (ଆ + ଛୁଦ + ଭ. ଅନ) ମୁଗ୍ଧା, ଶିକ ର ।

ଆରୁତତ୍ତ୍ଵ—ପୁ. ବି. ଆୟୁଧକଣ୍ଟବିଶେଷ, ସେ ଆୟୁଧଦ୍ୱାର ଜାବାହାତ କରେ ।

ଆରୁତନ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. ଆୟୁଧକଣ୍ଟବିଶେଷ, ଏକ ସ୍ତ୍ରୀନରେ ଅନନ୍ତ ଆୟୁଧନବା ।

ଆରୁତକ—ପୁ. ବି. ଆରୁତର ରୁଦ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରୁତକ । [ତାତିନ] ।

ଆରୁତ—ଗ୍ର. ପଢ଼ିଯିବା, ଆୟାତ, ଆରୁତାନ—(ବଙ୍ଗ) ଆୟାତକରଣ, ଶୁଭବା ନୁହେ ।

ଆଛୁ—ଗ୍ର. (ଅବ୍ୟ) ଆଛୁ (ଦେଖ) ।

ଆଛୁ—ଗ୍ର. ବି. (ପୁ. ଆଛୁକ) ପେଇ ଗେଇ ବାନ୍ଧପ୍ରତ୍ୟେ ରୁଷ୍ମ ପରିଶାର କରୁଯାଇ ନ ଆଏ, ଅପରିଷ୍ଟୁତ, ଅପରିଜ୍ଞନ । [କରିବା] ।

ଆଳ—(ଧାର) ଗମନ କରିବା, ଗତ ।

ଆଳ—ପ୍ରା. (ପମ୍ବ.) ଆଳି, ଅଦ୍ୟ ।

ଆଳଗବି—ଗ୍ର. ବି. ଆଳଗବିନକ, ଅଳଗବି, (କ୍ର. ବି.) ହଠାତ୍, ଆଳଗିନ୍ ଜନକରୁପେ ।

ଆଳଠନ୍—ଗ୍ର. (ସମ୍ବ.) ଅବ୍ୟ, ଆଳଠନ୍, ବର୍ତ୍ତିମାନଠନ୍ ।

ଆଳତକ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ଅବ୍ୟ ଅବଳକ (ଦେଖ) ।

ଆଜନ୍ମ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ଅବ୍ୟ. ଆଜିତାରୁ, ବର୍ଣ୍ଣମାନଠାରୁ ।

ଆଜ—ୟଂ. ବି. (ଆଜ + ଭା.ଅଜ) ଗମନ, (କ୍ଲୀ. ବି) (ଆ + ଅଜ + କ୍ଲ.ଅ) ପୃତ, (ଶି.ବି.) (ଆଜ + ଅ) ଅଜହସ୍ତୁନୀୟ, ଗ୍ରୁଗର, (ସ୍ମୀ) ଆଜା (ଗ୍ରା.) ଅଦ୍ୟ, ଆଜି ।

ଆଜିକ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆଜ + କ) ଗ୍ରୁଗରସୁଦ, ହେଲିମଳ, ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ) ଅଦ୍ୟ, ଆଜିକ, ଆଜିତନନ ।

ଆଜିତନୈ—ବି. ଗ୍ରୁଗରସୁଦ ଯୁକ୍ତ ନିମାର ନିକଟସ୍ଥ ତେଣାତ, ଟୋଣୀ ।

ଆଜିକାର—ୟଂ. ବି. (ଆଜ + କ୍ଲ + କ. ଅ) ଶିବଙ୍କର ବୃତ୍ତର, ଦିପୁରୁଷର ବଧ କାଳରେ ନିଜେ ଉଗବାନ୍ ବୃତ୍ତରୁପ ଧାରଣ କଣ୍ଠବାରୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ନାମ, (ଶ୍ରା.) ଆଜିର ।

ଆଜିଗର—କ୍ଲୀ.ବି. ଅଜଗରସୁନୀୟ, ଅଗସ୍ତ୍ୟମୁନିଙ୍କ ଶ ପରେ ନହୁ ସଙ୍କର ସପଦ୍ରେଷ୍ଟବା ବିବରଣ ।

ଆଜିଗବ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଜଗବ + ଅ ମହାତ୍ମେବଙ୍କ ଧର୍ମ, ଶିବଧର୍ମ ।

ଆଜିଗବ, ଆଜିଗବ—(ଯା. ଆଶ୍ରମିକନନ, ବିଷ୍ଣୁବୁନନ, ଦେବ, ଆଜିସ୍ମିକ + ଅପତ୍ୱବ, ଅବଶ୍ୟାପ ।

ଆଜିଧେନବ—ୟଂ. ସ୍ମୀ. ବି. ଗ୍ରୁଗରୁପ ଧେନୁଥବା ମୁନିଙ୍କ ଅପତ୍ୱ, ସେ ମୁନି ପ୍ରୁଗବାର ଧେନୁର କାର୍ତ୍ତ କରନ୍ତି ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ବା ନନ୍ୟା ।

ଆଜିନ—କ୍ଲୀ.ବି. ଯାବଜ୍ଞାବନ, ମୁଖୁକାଳ ପର୍ଣ୍ଣିନ୍ ।

ଆଜିନକ—କ୍ଲୀ.ବି. ଚିତ୍ତ୍ୟତନନ୍, (ବିଂ) ବିଶ୍ୱାତ ନନ୍ଦା, (ଅବ.) ନନ୍ଦପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଆଜନ୍ମ ଅବ୍ୟ. (ଆ + ଜନ୍ମ ଫି. ବି. ଜନ୍ମପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଯାବଜ୍ଞାବନ ।

ଆଜନ୍ମକ ଲ—ଅବ୍ୟ. ଜନ୍ମପ୍ରୟନ୍ତ, ଜନ୍ମ କଥା, ଯାବଜ୍ଞାବନ ।

ଆଜନ୍ମୁଣ୍ଡୀ—ୟଂ. ବି. (ଆଜନ୍ମ + ଦୁଃଖିନ୍ଦ୍ରିୟ) ସେଇ ଲେଳ ଜନ୍ମବାଲରୁ

ଦୁଃଖ ଭେଗ କର ଆହିଅଛି, (ସୀ) ଆଜନ୍ମ ଭୁଖିନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ଆଜନ୍ମୁଣ୍ଡୀ—ୟଂ.ବି. (ଆଜନ୍ମ + ପୁଣିନ୍) ପେରେ ବ୍ୟକ୍ତ ନନ୍ଦାବଧ ସୁଖରେ କାଳ କଟାଇଅଛି, (ସୀ) ଆଜନ୍ମୁଣ୍ଡୀନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ଆଜନ୍ମୁଣ୍ଡରଭପତ୍ର—ୟଂ. ବି. ମରୁବନ୍ଦୁକରୁଷ ।

ଆଜମାର୍ତ୍ତ—ୟଂ. ସ୍ମୀ. ଆଜମାର୍ତ୍ତର କନ୍ୟା-ବା ପୁରୁଷ ସନ୍ଧାନ ।

ଆଜମାର୍ତ୍ତ—ୟଂ. ବି. (ଆଜମାର୍ତ୍ତ + ଅ)

ଆଜମାର୍ତ୍ତ ଦେଶଜାତ, ଆଜମାର୍ତ୍ତ ଦେଶର ରଜା, ଯତୁରଣ୍ଗିସ୍ତ୍ର ନୃପତିଶେଷ ଆଜମାର୍ତ୍ତ—ରଜପୁତାନାନ୍ଦର୍ଗତ ଆଜମାର୍ତ୍ତ ମାର୍ତ୍ତିର ବିଷ୍ଣୁଗର ପ୍ରଧାନ ନଗର ।

ଆଜମୁନ—କ୍ଲୀ. ବି. ପୁତ୍ର, ସତ୍ରାମ ।

ଆଜମ୍ବା—ଶ୍ରା.ଅବ୍ୟ, (ଏ.ଅଦ୍ୟ) ଆଜି-ପର୍ଣ୍ଣିନ୍ ।

ଆଜରସ—ଅବ୍ୟ. ଜରପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବୃକ୍ତ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, (ବିଂ) ଜରସ୍ତ୍ର ।

ଆଜକ—ଯା. ବି. ଅଭୁତ, ଆଶ୍ରମ, ଆଜିବନସହର, ବିତି ।

ଆଜବ୍ୟେସ୍ତ୍ର—ୟଂ. ସ୍ମୀ. ଆଜବ୍ୟେସ୍ତ୍ରିକାମକ ରୁଷିଙ୍କ ପୁତ୍ର ଓ କନ୍ୟାରୁପ ସନ୍ଧାନ ।

ଆଜବାହ—ବିଂ. ବାତରିଗରୁପର ରିଅରସ୍ଟ ପରିତମୟ ରିକ ସ୍କ୍ରାନର ନ.ମ ଆଜି-ବାହ୍, ଅଳବାହ୍ ଦେଶଜାତି ।

ଆଜବୁଝ—ବିଂ. ନିରୋଧ, ବୋକା, ଅରୁହା ।

ଆଜବୁଝ—ଶ୍ରା. ବି. ବିଂ. ଆଜିତାରୁ ।

ଆଜା—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଯାଆ ଆସ, ଅଜ ଯେବା ।

ଆଜାଢ଼—ଶ୍ରା. ଶିନ୍ୟ, ମୋଜନ, ଅକସର ରିକାଡ଼ିବା, ଶୁକୁଢ଼, ଅବସର ।

ଆଜାତିବା—ଶ୍ରା. ବିଂ. ଯୁଧ୍ସ୍ତିରଙ୍କର ପୁତ୍ର, ଅଜାତିଶିନ୍ୟାମକ ରିକାଡ଼ ଅପତ୍ୱ, ଭଦ୍ରୁଯେନ ରଜା ।

ଆଜାତି—ସ୍ମୀ. ବି. (ଆ + ଜନ + ତି)

ଆଜନନ, ଜନ୍ମ (ଅବ୍ୟ) ଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଆଜାଦି—ୟଂ. ସ୍ମୀ. ଆଜାତିଶିନ୍ୟକ ମୁନିଙ୍କ ପୁତ୍ର ବା କନ୍ୟା-ଅପତ୍ୱ ।

ଆଜାନ—ଅବ୍ୟ.ସୃଷ୍ଟିକାଳପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପ୍ରକୃତ, (ସମ୍ବ.) ବିହିତ, ମୁହଲମାନମାନେ ନମାନ ପଢ଼ିଲାବେଳ କାନରେ ଅଜାନ୍ ଦେଇ ଭାବିବାର ନାମ ।

ଆଜନନ—ୟଂ. ସୃଷ୍ଟିକ ଲପର୍ମ୍ଭକ୍ତ ଜାତ ବେଦାଦ, ବେଦ ଦୁଇପ୍ରକାର-ଆଜନ ଓ କମ୍ଭ୍ରିବେଦ ।

ଆଜନବେଦ—ୟଂ. ବି. ଦେବତି ପ୍ରାସ୍ତ, ଚିରପ୍ରତିଷ୍ଠ ଦେବ, ସୃଷ୍ଟିକ ଲବୁ ଦେବ ।

ଆଜାନା—ଶ୍ରା. ଅଜାନ, ଦାହୀ ଜଣାଯାଏ ନାହିଁ, ଅଳଣ, ଅପରିଚିତ ।

ଆଜାନ—ୟଂ.ବି. (ଆ + ଜନ + ର) ଜନକ, ଜନ୍ମନ୍ତର୍, ଅନୁଜାତ ।

ଆଜାନକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଜନ୍ମପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଦାର୍ଥର ଭାବ ଓ କର୍ମ । [ସାଧ ।

ଆଜାନ୍ମ—ଅବ୍ୟ. ଜାନ୍ ପର୍ଣ୍ଣିନ୍, ଆଶ୍ରୁ-ଆଜାନ୍ମଲମ୍ବିତ—କ୍ଲ. ବିଂ. ଜାନୁତେଶେଷ-ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବାନ, ଆଶ୍ରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଷ୍ଣୁକ ।

ଆଜାନେୟ—ୟଂ. ବି. (ଆଜ + ନେୟ) ରଖିମ ଅଶ୍ଵ, ଯୁଦ୍ଧ ଜାଣିବା ଅଶ୍ଵ ।

ଆଜାନ୍ମନ—ୟଂ. ସ୍ମୀ. (ଆଜ + ଆସନ) ଅଜନାମକ ସାଜାକର ଧୁତ୍, ଦଶରଥ, ଅଜନାମକ ବ୍ରାହ୍ମଣପୁତ୍ର ।

ଆଜି—ବି. (ଆଜ + ଭା.ଇ), ସମରତୁମୀ, ସର ମ, ସମତଳିଷେତ୍ର, କଣ୍ଠ, ମର୍ଗ, ଆକ୍ଷେପ, ଦେଶଭାଗରେ ଅଦ୍ୟ, ନିତା, (ଯା) ଆର, ମାତ୍ରମସ୍ତ ।

ଆଜିକ—ଶ୍ରା.ଅବ୍ୟ. (ସମ୍ବ.) କେବଳ-ମାତ୍ର ଆଜିତନ ।

ଆଜିକା—ଶ୍ର. ବି. (ସମ୍ବ.) ଅତ୍ୟ-ତନ, ଆଜିଦିନର, ଆଜି ସଟିବା ।

ଆଜିକାର—ଶ୍ର.ବିଂ.ଆଜିଦିନର, ଅଦ୍ୟ-ତନ, ଆଜି ଘଟିବା ।

ଆଜିକାର—(ଶ୍ର.) ଅବ୍ୟ, କେ, ବର୍ତ୍ତମାନ, ଅଧୂନା, ସମ୍ବିତ, (ସମ୍ବିତ-କଲ୍ୟ)

ଆଜିକି—ଶ୍ରା.ଅବ୍ୟ, ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଆଜି-ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସୁମରି କରିବାରେ, ଆଜିକୁ, ଆଜିତାରୁ ।

ଆଜିତକ—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. (ପ୍ରାଚୀକରଣ) ଆଜିପର୍ଦୀନ୍ତି ।
ଆଜିମୟ—ବିଂ. ରମ୍ବର ନିକଟସ୍ଥ ଦେଶାଦି
ଆଜିର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଜିକାର, ଆଜି-
ଦିନର, ଅଧ୍ୟତନ ।
ଆଜିଶ—ବିଂ. ଅଗଣାର ନିକଟସ୍ଥ ଦେଶାଦି,
ଉଠାଇବାର ନିକଟ ଭୂମି, (ଶ୍ରୀ. ବିଂ.)
ଆଜିକାର, ଆଜିଦିନର, ଅଧ୍ୟତନ ।
ଆଜିରେସ୍—ବିଂ. ପ୍ରାଚିଣର ନିକଟସ୍ଥ
ଦେଶାଦି, ଉଠାଇବାଦ୍ୱାରା ସେ ସେ
କଷ୍ଟ ଲାଗେ ।
ଆଜିହାନ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଆ + ହାନ +
କ. ଆଜ) .ଆଗମନଶୀଳ, ଅସିଥିବା,
(ସ୍ଥି) ଆଜିହାନ ।
ଆଜିହାର୍ଷ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆ + ହୃ + ସ + ଅ
+ ଅ) ଆହରଣଙ୍କୁ, ଆହରଣକରି-
ବାର ଲାଗୁ ।
ଆଜିକୁଣ୍ଠ—କୁଣ୍ଠ. ବି. (ଆଜା + କୁଣ୍ଠ + କ)
ମର୍ଯ୍ୟାତର ଆବରନ ଦେଶ ।
ଆଜିକଣିକ—ସୁଂ. ବି. (ଆଜା + କୁଣ୍ଠ +
ଅକ) ପଥ, ଅଧ୍ୟାୟ, ନ୍ୟାୟ, ବିହାର,
ମନୁଷ୍ୟ, ହୃଦୟ, ଆଜିକୁଣ୍ଠ ଦେଶକାତ ।
ଆଜିଗର୍ଭ—ସୁଂ.ସ୍ଥୀ. ଆଜିଗର୍ଭର କନ୍ୟା
ବା ପୁରୁଷ ସନ୍ତ୍ରାନ ।
ଆଜିବ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ଜାବ + ଅ)
ଜାବନୋପାୟ ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦି, ଉପାୟ,
ବୃତ୍ତି, ଜାବନ ନିମିତ୍ତ ଅବଲମ୍ବନ, ଜାବନୋ-
ପାୟକାରୀ ।
ଆଜିବନ—କୁଣ୍ଠ. ବି. (ଆ + ଜାବ + ନ,
ଅନ) ବୃତ୍ତିର ଉପାୟ, ଜାବନର
ଉପାୟ, ଜବକା ।
ଆଜିବକା—ସ୍ଥୀ. ବି. ଜବକା-ବୃତ୍ତି, ଜାବନ-
ଧାରଣ ଉପାୟ, (ବିଂ) ଅଜାବକ,
ଜବନରଙ୍ଗକ ।
ଆଜିବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଜାବ + ଯ,
ଯ) ଜବନେ ପାୟ ବୃତ୍ତାଦି, ବୃତ୍ତି
ନିମିତ୍ତ ଅଗ୍ରିତ ନ୍ୟାୟ, ସହାୟ, (କୁଣ୍ଠ)
ଜବକା, ଜବନୋପାୟ ।

ଆଜିର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋଲମ, ଫିରଦାସ ।
ଆଜୁ—ଶ୍ରୀ. (ଅବ୍ୟ) ଆଜିତାରୁ ଆରମ୍ଭ-
କରି, ଆଜିତାରୁ ଖେଳି ।
ଆଜୁଃ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆ + ଜୁ + ରିହ୍) ଅବୈତନକ କାର୍ଯ୍ୟ, ବେଶାର ।
ଆଜୁ—ଶ୍ରୀ. (ଅବ୍ୟ) ଆଜିତାରୁ, ଆଜି-
ତାରୁ ଖେଳ, ଆଜିତାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ।
ଆଜୁ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆ + ଜୁ + କିପ୍) ଅବୈତନକ କର୍ମକାରକ, ଠିକାମୁକ୍ତକର,
ଅଶ୍ଵାସୀଗୁରକର ।
ଆଜୁର—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆ + ଜୁର + କିପ୍)
କର୍ମି, ମୁକୁଟ, ଅବୈତନକ ।
ଆଜାନ—ଶ୍ରୀ. କି. ବପନ ବା ଶୈପଣ
କରିବା, ବୁଣିବା ବା ଶୈରବା ।
ଆଜଜାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଚ୍ଚଭୂମି, ଜଳରେ
ଦୂର ନ ସିବା ଭୂମି ।
ଆଜାପ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ଜା + ଶିର +
ରୀ.ତ) ଅଦ୍ଵିତୀୟ, ଆଜିପିତା, ଅନୁମତି-
ପାୟ, (ସ୍ଥି) ଆଜାପ୍ତ ।
ଆଜାପ୍ତ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆ + ଜା + ଶିର + ରୀ.
ତ) ଆଜା, ଆଦେଶ, ଅନୁମତି ।
ଆଜା—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆ + ଜା + ଅ + ଅ)
ଆଦେଶ, ଅନୁମତି, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ହୃକୁମ ।
ଆଜାକର—ସୁଂ. ବି. (ଆଜା + କୁ +
ଅ) ଆଦେଶପ୍ରତିପାଳକ, ଆଦେଶ ନୁ-
ସାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଭୂତ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଆଜା-
କାରଣୀ ।
ଆଜାକରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଆଜାପାଲନ
କରିବା, ଆଦେଶଦେବା, କଥାରେ ହୁଏ
କରିବା, ଗୁରୁଜନମାନେ ଡାକିଲେ
ହେମାନ୍ତକୁ ଆଜା ବୋଲି ଉତ୍ତର ଦେବା ।
ଆଜାକର୍ମ—ସୁଂ. ବି. (ଗୁଣ୍ଠିତ ନିଦେଶ
ପ୍ରକାନକାରୀ, ଆଦେଶଦାନ, ଆଦେଶ୍ଵର,
(ସ୍ଥି) ଆଜାକର୍ମୀ ।
ଆଜାକାରୀ—ସୁଂ. ବି. (ଆଜା + କୁ +
ରିହ୍) ସେ ଆଦେଶ ପାଲନ କରେ,
ଅନୁଦତ୍ୟ, ଆଦେଶ ନୁବର୍ତ୍ତୀ, (ସ୍ଥି)
ଆଜାକାରୀ ।
ଆଜାକମେ—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. ଅନ୍ତେଶାନ୍ତ୍ର
ସାରେ, ଆଦେଶ ନୁବର୍ତ୍ତୀହୋଇ ।

ଆଜାଗତ—ସୁଂ. ବି. (ଆଜା + ଗମ + ତ)
ସେ ଆଦେଶ ପାଇଥାରୁ, ସେ ଆଜା-
ପାୟ ହୋଇଥାରୁ ।
ଆଜାଚନ୍ଦ୍ର—କୁଣ୍ଠ. ବି. (କ.ଧା) ଶତରଜ-
ମନ୍ଦ୍ର ପଞ୍ଚମି, ଭୂମିଷ୍ଠ ଦ୍ଵିତୀୟ ପଦ୍ମା-
କାର ଚନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ ।
ଆଜାତ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ଜା + ତ) ସମ୍ବନ୍ଧ-
ଜାତ, ଆଜାପାୟ, ଅନୁମତି ।
ଆଜାଶାର୍ଥ—କୁଣ୍ଠ. ବି. ଆଜାଚନ୍ଦ୍ର, ଆଜା-
ଚନ୍ଦ୍ରରେ ମନରେ ସ୍ମୃତିକରିବାର ଥିବାରୁ
ଏହାକୁ ଆଜାଶାର୍ଥ କୁହାଯାଏ ।
ଆଜାତାତା—ସୁଂ. (ଆଜା—ଦାତା) ସେ
କୌଣସିତୁଳମଦିଅନ୍ତରୁ (ସ୍ଥି) ଆଜାତାତା ।
ଆଜାଧୀନ—କୁଣ୍ଠ. ବି. ଆଜାଚନ୍ଦ୍ର-
ନୁବର୍ତ୍ତୀ, ଆଜାକାରୀ, ଆଦେଶର ଅଧୀନ,
(ସ୍ଥି) ଆଜାଧୀନା ।
ଆଜାନ—କୁଣ୍ଠ. ବି. (ଆ + ଜା + ଅନ) ଆଜା
କରିବା, ମାନସତ୍ୱିବିଶେଷ, ସଜୀନ,
ବିଜୀନ, ମେଧା, ଦୃଷ୍ଟି, ଧୃତି, ମତି, ସନ୍ତତି-
ଭାବାଦି ।
ଆଜାନୁଗ—ସୁଂ. ବି. (ଆଜା + ଅନୁ + ଗମ
+ ଅ) ଆଜାନୁସାରେ ଗମନମକାରୁତ୍ୟ,
ଆଜାନୁଗାତ୍ମି, ଆଜାନୁଗତ ।
ଆଜାନୁଗାମୀ—ସୁଂ. ବି. ଆଜାନୁସାରୀ,
ଆଦେଶକ୍ରମେ ପଛରେ ଅସିବ ଭୂତ୍ୟ,
ସେବକ, (ସ୍ଥି) ଆଜାନୁଗାମୀ ।
ଆଜାନୁସାରୀ—ସୁଂ. ବି. (ଗୁଣ୍ଠିତ)
ଆଜାନୁସାରେ ଗମନ କରୁଥିବା ଭୂତ୍ୟାଦି
ସେବକ, (ସ୍ଥି) ଆଜାନୁସାରୀ ।
ଆଜାନୁବର୍ତ୍ତନ—କୁଣ୍ଠ. ବି. (ଗୁଣ୍ଠିତ)
ଆଦେଶପାଲନ, ହୃକୁମମାନବା, କଥା
ଶୁଣିବା ।
ଆଜାନୁବର୍ତ୍ତିତ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଆଜାନୁବର୍ତ୍ତନ-
+ ଭାବ) ଆଜାପାଲନ, ଆଦେଶପାଲନ ।
ଆଜାନୁବୁପ- ନି. ବି. (ଗୁଣ୍ଠିତ) ଆଦେଶାନୁ-
ବୁପ, ଅନୁମତ୍ୟନୁସାରୀ ।
ଆଜାନୁବର୍ତ୍ତୀ—ସୁଂ. ବି. (ଗୁଣ୍ଠିତ) ସେ
ସଂଦା ଆଦେଶ ମାନ ଚଲେ, ଆଦେଶ-

ମାତ୍ରେ ଆସେ ହୃଦୟ ମାନ୍ୟକାଣ୍ଡ, ଦାସ,
ଭୃତ୍ୟ ସେବକ, (ସ୍ଥି) ଆଜ୍ଞାନୁବନ୍ଧିତ ।

ଆଜ୍ଞାନୁସ ସ୍ଵ—ସୁ. ବି. (୭ତ୍ତର) ସେ
ଆଜ୍ଞାନୁସାରେ କର୍ମ କରେ, ସେ କହିବା-
ଛଣି କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, ଭୃତ୍ୟ, ସେବକ,
(ସ୍ଥି) ଆଜ୍ଞାନୁବାଣିତ ।

ଆଜ୍ଞାପକ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଜ୍ଞା + ଶିଳ୍ପ
+ କ. ଅକ) ଆଦେଷ୍ଟ, ଆଜ୍ଞାଦାତା,
ସ୍ଥାମୀ, ନିଃସ୍ଵାଗତକର୍ତ୍ତା, (ସ୍ଥି) ଆଜ୍ଞାପିକା ।

ଆଜ୍ଞାପତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଜ୍ଞା + ପତ୍ର ଆଦେଶ
ଜ୍ଞାପନ ପତ୍ର, ହୃଦୟନାମା, ଆଜ୍ଞାସୁକଳ
ପତ୍ର । [କର ଥାଦେଶରିପି ।
ଆଜ୍ଞାପଦିକ—ବ. ସକା ବା ତେବତୀ-
ଆଜ୍ଞାପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଜ୍ଞା + ଶିଳ୍ପ +
ଶ. ଅନ) ଆଦେଶଦାନ, ନିଯୋଜନ ।

ଆଜ୍ଞାପାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତ୍ତର) ହୃଦୟ
ମାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ଆଦେଶାନୁସାରେ
କର୍ମ କରିବା ।

ଆଜ୍ଞାପିତ—ଶି. ବି. (ଅ + ଜ୍ଞାପି + ମୀ.
ତ) ଆଜ୍ଞାପ୍ତ, ଆଦ୍ସ୍ତ, (ସ୍ଥି) ଆଜ୍ଞାପିତା ।

ଆଜ୍ଞାପ୍ରମାଣ—ଶି. ବି. (ନ. ସା.) ଆଦେଶା-
ନ୍ତରୁପ, ହୃଦୟମତ ।

ଆଜ୍ଞାବକା—ଶା. ବି. (ଆଜ୍ଞା + ବକା)
ନିଃସ୍ଵାଗ ଭୃତ୍ୟ, କୌଣସି ଲୋକ ବା
ଭୃତ୍ୟ ଯାହାଠାରୁ ଉପକାର ପାଇବା
ଆଶାରେ ସେ ଯାହା କହେ ବା କରେ
ସେ ସମସ୍ତ ଅସମୀରୀନ ହେଲେ ମୁଣ୍ଡ
ଦେହ କଥା ବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅନୁମେଦନ
କରି ଚାଲେ ।

ଆଜ୍ଞାବହୁ—ସୁ. ବି. (ଆଜ୍ଞା + ବହୁ +
କ. ଅ) ବୁକର, ଦାସ, ସେବକ, ଆଜ୍ଞା-
କାଣ୍ଡ, ଆଦେଶପାଲକ, (ସ୍ଥି) ଆଜ୍ଞାବହା ।

ଆଜ୍ଞାବିତ୍ତ—ପ୍ରା. ସମ୍ବୁ. ସାନ କଙ୍କାଳା
ବିତ୍ତ ।

ଆଜ୍ଞାଭଙ୍ଗ—ସୁ. ବି. (୭ତ୍ତର) ଅତେଶ
ନ ମାନବା, ହୃଦୟ ନ ମାନବା, ଆଦେ-
ଶାତିବନ୍ଧିନ, ଆଜ୍ଞାଭଙ୍ଗମ । [କରେ ।

ଆଜ୍ଞାସମୀଦା—ସୁ. ବି. ସେ ଆଜ୍ଞାପାଲନ
ଆଜ୍ଞାହେବା—ଶା. ଫି. (ଆଜ୍ଞାକରିବାଦେଖ) ।

ଆଜ୍ଞ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଅନ୍ତକ + ଶ. ଯ)
ଦୂର, ଦୂରିଃ, ଦୀଅ ।

ଆଜ୍ଞ୍ୟଦୋହ—କ୍ଲୀ. ବି. ସାମବେଦର
ସୁତ୍ରବିଶେଷ ।

ଆଜ୍ଞ୍ୟପ—ସୁ. ବି. (ଆଜ୍ଞ୍ୟ + ପା + ଅ)
ବୈଶ୍ୟମାନଙ୍କର ପିତୃଦେବ, ସୁଲସ୍ୟର
ପୁତ୍ର, (ବି) ଦୃତପାଦୀ, (ସ୍ଥି) ଆଜ୍ଞ୍ୟପା ।

ଆଜ୍ଞ୍ୟଭ୍ରତ—ସୁ. ବି. (୭ତ୍ତର) ଦୃତର
ଏକ ଦେଶ, ଦୃତର ବୈଦିକ ଆହୁତି-
ବିଶେଷ ।

ଆଜ୍ଞ୍ୟଭ୍ରତ—ସୁ. ବି. (ଆଜ୍ଞ୍ୟ + ଭ୍ରତ +
କ. କ୍ଲ୍ୟପ) ଦେବତା, ଅଗ୍ନି, ଦୃତାଶନ,
ସେ ଦୃତାଦୂତ ଭ୍ରେଗ କରନ୍ତି, (ବି)
ଦୃତଭ୍ରେଜା ।

ଆଜ୍ଞ୍ୟପାଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଜ୍ଞ୍ୟ + ପାଳ)
ଯେଉଁ ପାଶରେ ହୋମାର୍ଥେ ଦୃତ ଆୟ
ଦିଅପଳମ ।

ଆର୍ବାଳ—ଶା. ହଳାନୁହେ, କଟୁରସ ନୁହେ,
ଲଙ୍କାବଜନିତ, ଯାହା ଝକା ବା ଯୋଡ଼ି,
ହୋଇନାହିଁ ।

ଆର୍ବୁ—ଶା. (ଆବଦ୍ୟ) ଆଜ୍ଞା, ଆଜ୍ଞାତୁ, ଆଜି-
ଠାରୁ, ଆଦ୍ସ୍ତରୁ, ବର୍ତ୍ତିମାନଠାରୁ ।

ଆର୍ବ—ଶା. ବି. ଭାବନା, ଦିକା, ଦାଉ,
କଳନା, ଅଳମାନବାଧା, (ବି) ହାମାନ୍ୟ ।

ଆର୍ବ—ଶା. ବି. (ହ. ଅର୍ତ୍ତିହ) ଉତ୍ସୁପ, ତେଜ
ଶିଖା, ନିଆଁ ଧାସ, ସାମାନ୍ୟ ଯୋଗ ବ.
ଶର୍ତ୍ତ, ସାମନ୍ୟ ବାଧା, ଆୟତ ବା
ପର୍ବତ୍ୟମ ।

ଆର୍ବାର୍ବ—ଶା. ବି. ବାଣସକ୍ତାନ ।

ଆର୍ବ—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଯୋଡ଼ାଗାଢ଼ି
ପ୍ରଭୁତର ଭାକ ।

ଆର୍ବା—ଶା. କ୍ରି. ଅନୁମାନ କରିବା, ମନେ,
ମନେ ଠିକ୍ କରିବା, ଆକଂଶକରିବା,
ଟାଣିବା, ନୁଆଁ ରବା, କହୁକରିବା,
ଆର୍ବ ଉଠାଇବା । [ବା ବ୍ରଦି ।

ଆର୍ବଲ—ପ୍ରା. (ମେତିନୁର ବି. ଭାବୁଡ଼ି
ଆର୍ବ ଆ—ଶା. ବି. (ହ. ଆଚମନ) ଭେଜନ
ପରେ ଦୁଣ୍ଡ ଧୋଇବା ।

ଆର୍ବ ଡ୍ରା—ଶା. ବି. ଦୋଇ ରାମୀ ଡ୍ରା
ହୋଇ ଯାଇଥିବା, (ବି) ରାମୀ ଡ୍ରା, ରାମୀ ଡ୍ରା
ଦାଗ ।

ଆର୍ବ ଡ୍ରିବା—ଶା. ଫି. ରାମୀ ଡ୍ରିବା ।

ଆର୍ବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଅର୍ବ + ଅନ)
ସକଳ ଦିଗରେ କଞ୍ଚଳ, ଅଞ୍ଜନାର ପୁତ୍ର,
(ବି) ହନୁମାନ ।

ଆର୍ବନ, ଆର୍ବ ନ—ବି. ଅଶ୍ରିପତାର ଯନ୍ତ୍ରଣା-
ଦାସୁକ ଭ୍ରାନ୍ତବିଶେଷ, ଆଲୁଅସ୍ତରୁତି,
କୃଷ୍ଣବର୍ତ୍ତ ଜନିନ ପଦାର୍ଥ, ଚକରଣ ଇଟା
ରଗର ହିଣ୍ଡିପିଟିବିଶେଷ, ହନୁମାନ ।

ଆର୍ବନି—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଞ୍ଜନ ସାଧକତ୍ତି ।

ଆର୍ବନେସ୍—ସୁ. ବି. (ଅଞ୍ଜନା + ଏସ୍)
ଅଞ୍ଜନାର ପୁତ୍ର ହନୁମାନ ।

ଆର୍ବନିକ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଞ୍ଜନୁ କରିବା ।

ଆର୍ବାମ— ସା) ନିଃାହ, ସରବରତ୍ତ,
ବନୋବନ୍ତ, ଯୋଗାତି ।

ଆର୍ବାନେସ୍—ସୁ. ବି. ସର୍ବବିଶେଷ, ସର୍ବ-
ସର୍ବବିଶେଷ, ଆଞ୍ଜନୀ ।

ଆର୍ବନିକ୍ୟ—ସ୍ଥି. ବି. (ଆ + ଅନହୁ +
ସନ. ଅ) ଯିବାର ଜଙ୍ଗା, ଗମନେଜା ।

ଆର୍ବାନାନ—(ସା) ବି. ସର୍ବ ସମ୍ପଦ ।

ଆର୍ବ—ଶା. ବି. (ପମ) ପିଣ୍ଡା, ଅଳନ ।

ଆର୍ବକ—ଶା. ବି. ଆବରଣ, ବାଧା, ଅବ-
ବେଶ, ଅସମ୍ବନ୍ଧ, ନିରୋଧ, କନ୍ଦିତ, (ବି).
ବକ୍, ଅବସୁକ । [ଦେବା ।

ଆର୍ବକାଇବା—ଶା. ବୁଦ୍ଧକରିବା, ବାଧା-

ଆର୍ବକାଲ—(ବଜ) ଅନୁମାନ, ଅନାଜ
ଆର୍ବକାଇବା ।

ଆର୍ବକୋଡ଼େ—(ବଜ) ବାଲକ ଜନ୍ମର
ଅଷ୍ଟମନିନ ପିଲମାନେ ଗୀତ ଗାଇ
କୁଳରେ କହିବା ଧରି ଚେଲନ୍ତି ଆଠ-
କର୍ବଦ୍ଧି ।

ଆର୍ବକୁଡ଼ା—ଶା. ବୁଦ୍ଧହାତରେ ଅଞ୍ଜନୁ-
ମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା ବେଶିତ ଶ୍ଵାନ, କବ
ବିତ୍ତା, ଅଟଣା ।

ଆର୍ବଣ—ଶା. ବି. ମଧ୍ୟଭାଲିଆ ହାଣ୍ଡି, ବତ୍ର
ଆଟିକା, ସାନ ନରୁତି ।

ଆଟପରେ—ଅଷ୍ଟପ୍ରଦରର ଅପକୁଂଶ, ଆଠପ୍ରଦର ।
 ଆଟପିଲ୍ସ୍‌ସ୍ଟା—ଗ୍ର. ବ. ଆଠପଳ ଉଚନ ଯାହାର, (ଯେପରି ଆଠପଳିଆ ଢାଳ) ।
 ଆଟପିଟା—(ବଜୀସ୍ଟ) ଅଞ୍ଜନ୍ତ୍ର, କଷ୍ଟ-ସହଷ୍ର, ଅଣ୍ଜାପିଟି ଲଗାଇ କାମକରିବା ।
 ଆଟଭାଜା—(ବଜୀସ୍ଟ) ଆଠଭାଜା, ଆଠ-ପ୍ରକାର ଭଜା ଜିନିଷ । [ମୀର ଚନ୍ଦ୍ର] ।
 ଆଟମିକ—(ବଜୀସ୍ଟ) ଅଷ୍ଟମିକ, ଅଷ୍ଟ-ଆଟରୁସ—ୟୁ. ବ. ବାସନ (ଙ୍କ) ବୁଝ ।
 ଆଟଲ—ଗ୍ର. ବଙ୍କା, ମାଛ ଧରିବାର ବଡ଼-ପନ୍ଦିବିଶେଷ ।
 ଆଟଲା—ଗ୍ର. ବିଡା, ପୁଣ୍ଡ, ଆଟଲା ।
 ଆଟଲୁଣ୍ଟିକମହାସାଗର—ୟୁ. ବ. ଉଦ୍‌ବେଶ, ଆପ୍ରିକା ଏବଂ ଆମେରିକା ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ । (ବିଶେଷ) ।
 ଆଟଲସ—ୟୁ. ବ. ସୁଲାମଣ୍ୟାତ ପବତ-ଆଟବିକ—ୟୁ. ବ. (ଅଟବା + ବିକ) ଅରଣ୍ୟବୃକ୍ଷ, ବନବାସୀ, ଆରଣ୍ୟକ, ଜଙ୍ଗଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଟବିଷ୍ଣ୍ଵ, (ବି) ଆରଣ୍ୟକ ସ୍ଥିନ୍ୟବିଶେଷ ।
 ଆଟମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଦରିଦ୍ରତିରୁ ଯବନ-ପୁଣ୍ଡବିଶେଷ । (ରଞ୍ଜାମ) ମଳଟ ।
 ଆଟା—(ବଜୀସ୍ଟ) ଗଢି, ରହମତୁନା, ଆଟା,
 ଆଟଶାସ୍ତା—(ବଜୀସ୍ଟ) ସେ ସନ୍ତୁନ ଆଠ ମାସରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥାଏ, ଆଠ-ମାସିଆ ।
 ଆଟାଣୀମ—(ବଜୀସ୍ଟ) ଯହିରେ ଆଟା-ଅଛୁ, ଅପକୁ, ଆଟାଣୀରଣୀ ।
 ଆଟାସଟା—(ବଜୀସ୍ଟ) ଦୂଡ଼, ମଜଭୁତ ।
 ଆଟି—ୟୁ. ବ. (ଆ + ଅଟ + ଇ) ଶରୀରୀ ପକ୍ଷୀ, ମସ୍ତିଷ୍କବିଶେଷ, ହଂସରାତୀ, (ଗ୍ର. ବି) ବଢ଼ା, ଗୋଟ୍ଟ । [ରଙ୍ଗିକ] ।
 ଆଟିକା—ୟୁ. ବି. ପ୍ରତିହାତ୍ମି, ପୁଣ୍ଡ ଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନକୁ ଯିବାର ଯାହା ଯେ ବେଶ ଲାଗିବା ରହିବା ଯାହା ଯେ ବେଶ ଲାଗିବା ରହିବା ଯାହା ।
 ଆଟିକନ—କୁଁ. ବ. (ଆ + ଟିକ + ଅନ) ପିଲୁମାନିଙ୍କର ପ୍ରାମିକ ଅଳ୍ପ ଗରି ।
 ଆଟ—ଗ୍ର. ବ. (ସ.ଅଟ) ପଟୋଜନ ଘର, ମାଟିକୋଠା, (ସମ୍ବ) ପିଣ୍ଡା, ବାରନା ।
 ଆଟୁୟର—ଗ୍ର. ବ. ପଟାନିମିତ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱର ।
 ଆଟୁଲା—ଗ୍ର. ବ. କୁରାତୀ ଆହିର ମୂଳରେ ଥିବା ଛିଦ୍ର, କମାରର ହତି-ଆରବିଶେଷ ।
 ଆଟୋପଟଙ୍କାର—ୟୁ. ବ. (କ.ଧ.) ଦୁଷ୍ଟ-ବାକ୍ୟ, ଦର୍ଶାଇ, ବଢ଼େଇ, ଅଷ୍ଟାଳନ ।
 ଆଁ—ବ. ବି. ଅଷ୍ଟ, ଆଠମ୍ୟ ।

ମାନଙ୍କ ଜିମା ଯେଉଁ ଧନ ଦେଇଯାଆନ୍ତି ବା ଦେବାକୁ ସ୍ତ୍ରୀକାର କରିଯାଆନ୍ତି ।
 ଅଟିକାକରିବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) କି. କର-ମୁଖ୍ୟତାରେ ତରକାଳ ସେଇ ଲୁଗିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଜିମା ଧନ ଦେବା ବା ସ୍ତ୍ରୀକାର କରିବା ।
 ଅଟିକାରହୁ—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. (ବଜୀଓ କିନାର୍ଥ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ରହା ଶାବ୍ୟ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ପ୍ରତି ସବଦା ରୁହି ରହିଥାଏ ଓ ତାହା ଯେପରି ବ୍ୟକ୍ତିର ହୃଦୟ ପ୍ରତି ସାବଧାନ ଥାଏ; ହାତିଜୁଗା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅଟିକାରହୁ, ହାତିଜୁଜୀ ।
 ଅଟିକାପିଟା—ଗ୍ର. ବି. ମୋହନଶୀଳ, ଦୂଷ୍ଟ, କୃତ୍ୟୁ, (ବି) ଯେଉଁ କ୍ରାତୁଣ ଦଶାହାତିଦିଦ୍ୟା କରନ୍ତି, ନିତ କ୍ରାତୁଣ, ଦଶାହ ଦିନ କିମ୍ବା ଧରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିରୁ ଦଶାହରେ ଉପାଳ ଦିଆଯିବା ଦର୍ଶହାତୁଣିକୁ ପ୍ରହାର, ହାତିପିଟା ।
 ଅଟିକା ବାନ୍ଧବା—ଗ୍ର. କି. (ସମ୍ବ) (ଅଟିକାକରିବା ଦେଖ), ଗ୍ର. ତିବ ବାନ୍ଧବା, (କେହି ଲୋକ ଅଟାରେ ଗରିଣୀ ସ୍ତ୍ରୀର ବନ୍ଧୁଥିବା ପେଟ ଦେଖି ଓଲିଆ ବାନ୍ଧବା, ଅଟିକା ବାନ୍ଧବା ବା ତିବ ବାନ୍ଧବା କହିଥାନ୍ତି) ।
 ଅଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବାଲିକା, ଅଗ୍ରାପ୍ତବୟସୀ ଯେ ବାହାରକୁ ସିବାର ଯୋଗ୍ୟା ।
 ଅଟିକନ—କୁଁ. ବ. (ଆ + ଟିକ + ଅନ) ପିଲୁମାନିଙ୍କର ପ୍ରାମିକ ଅଳ୍ପ ଗରି ।
 ଆଟ—ଗ୍ର. ବ. (ସ.ଅଟ) ପଟୋଜନ ଘର, ମାଟିକୋଠା, (ସମ୍ବ) ପିଣ୍ଡା, ବାରନା ।
 ଆଟୁୟର—ଗ୍ର. ବ. ପଟାନିମିତ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱର ।
 ଆଟୁଲା—ଗ୍ର. ବ. କୁରାତୀ ଆହିର ମୂଳରେ ଥିବା ଛିଦ୍ର, କମାରର ହତି-ଆରବିଶେଷ ।
 ଆଟୋପଟଙ୍କାର—ୟୁ. ବ. (କ.ଧ.) ଦୁଷ୍ଟ-ବାକ୍ୟ, ଦର୍ଶାଇ, ବଢ଼େଇ, ଅଷ୍ଟାଳନ ।
 ଆଁ—ବ. ବି. ଅଷ୍ଟ, ଆଠମ୍ୟ ।

ଆଠଶି—ଗ୍ର. ବ. ଅଧୁନ, ଆଠଶିଆ ମୁଖର ମୁଖ । [ଜିନିଷ] ।
 ଆଠଶିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଆଠଶିଆମୁଖର ଆଠଶିଆ, ଆଠଶିଆ—ଗ୍ର. ବ. (ସ. ଅଷ୍ଟ + ଅଥ) ଆଠଶିଆବେଶିଷ୍ଟ ।
 ଆଠବାଳିବାରମାସୀ—ଗ୍ର. (ଅବ୍ୟ) ବର୍ଷର ସମୁଦ୍ରାସବାଳା, ସବାଳା, ଅଳବରତ ।
 ଆଠବେଶିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଆଠବେଶିଆ କିମ୍ବା ବେଶିଆ ।
 ଆଠବେଶିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଓଡ଼ିଶାର ଜତନାତ ବୁଜ୍ୟବିଶେଷ, ରଞ୍ଜାମର ଜମିବାରୀ-ବିଶେଷ ।
 ଆଠବୁନ୍ଦୁଆ—ଗ୍ର. ବ. ଏକପ୍ରକାର ସୋମ୍ୟ (ଲୟ) ଧାନ ।
 ଆରଗନ୍ତାକ୍ରାନ୍ତିଆ—ଗ୍ର. ବ. ଓଡ଼ିଶାରେ ବାସ କରୁଥିବା ଶାସନ କ୍ରାନ୍ତିଆକ୍ରମରେ ନିକୃଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀସ୍ଟ ବ୍ରାତୁଣି, ଏମାନେ ପରବାଦ ଆମଦାମା କର ବିକନ୍ତି ।
 ଆଠମେ—ଗ୍ର. ବ. (ରଞ୍ଜାମ) ଏକ ପ୍ରକାର ଦେଖି କହିବିଲେ ।
 ଆଠଶି—ଗ୍ର. ବ. ଅଧୁନ, ଅର୍କିମୁଦ୍ରା ।
 ଆଠଭାଲ—ଗ୍ର. ବ. ସଂତୀତର ଭାଲ-ବିଶେଷ । [ଭେଲ] ।
 ଆଠପଟି—ଗ୍ର. ବ. ଏକପ୍ରକାର କିମ୍ବା ଆଠପଟି—ଗ୍ର. ବ. ଅର୍କେକ, ଅର୍କିମ୍ବନ, (ବି) ଅର୍କେକ, ୧୩୦ ଗଣ୍ଠା ବା ୭୪୦ ଗୋଟା, (କି.ବି) ପୁଣ୍ଣ ପର୍ଦାର୍ଥ ବା ସଂତୀତ ଅର୍କିପରିମାଣ ।
 ଆଠପର୍ଦର—ଗ୍ର. (ଅବ୍ୟ) ଦିନ ରୁହି-ପର୍ଦର ଓ ରତ୍ନ ରୁହିପର୍ଦର, କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ପଦ ଦିନଶତ, ଅହନିଶତ ।
 ଆଠପେଣ୍ଟ—ଗ୍ର. ବ. ଯକଳ, ଯାକଳ, ଅକ୍ଷୟକଳ, ଅଧ୍ୟକଳ, ଦାନ, ପ୍ରତିଗ୍ରହ, ପୁଳ, ବୈଶ୍ୟଦେବ, କ୍ଷେତ୍ର ବ୍ରାତୁଣିର ଅଷ୍ଟକର୍ମ ।
 ଆଠପୋର—ଗ୍ର. ବ. (ହ-ଅଷ୍ଟପଦା) ଆଠପଦିପୁତ୍ର କବିତା ।
 ଆଠବାଳି—ଗ୍ର. ବ. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଗ୍ରପ୍ରତିକାର ବିଶେଷ ।

ଆଠମଙ୍ଗଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ ଅଷ୍ଟମଙ୍ଗଳ) ବିବାହର ଅଷ୍ଟମ ଦିବସ, ଉଚ୍ଚ ଦିବସର କାର୍ତ୍ତି । [ବିଶେଷ ।

ଆଠମଙ୍ଗଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଓଡ଼ିଶାର ଗର୍ଜିଲାତ୍ ଆଠମହିରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୩୦.ସ୍ଥିର) ଗର୍ଜିର ଅଷ୍ଟମାସରେ ଜାତ ଶିଶୁ ।

ଆଠମନ୍ତର—ଶ୍ରୀ. (ମେଲିମେଲି) ।

ଆଠିକାଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ଅଛି + କିଣିଷ୍ଠ) ଅତିଶୟତ୍ର କ୍ଲାନ୍ଟ ।

ଆଠୁଆର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ଅଷ୍ଟମ) ଛିଠି-ଆର (ଦେଖ), ଆଜିଠାରୁ ଏକ ସ୍ପାହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦିବସ, ଆଜିର ବାର (ଫିବ୍ରୋ.) ଆଠଦିନରେ ଥରେ ।

ଆଠୁଆରିଗାଧୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରସବ କରିବାର ଅଷ୍ଟମ ଦିବସରେ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ସ୍ଥାନ, ଉଠିଅର ।

ଆଠୁଆରିଭାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧନମେଳକମାନଙ୍କ ସବୁ ବିବାହିତା ଝିଅମାନଙ୍କ ସବୁ ଆଠଦିନକୁ ଆଠଦିନ ପଠାଯିବା ଭର ।

ଆଠକି—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ଖଟ, କବାଟ, ଶର୍ତ୍ତ ଦଣ୍ଡରେ ଆଠିବାରେ ଲଗାସିବା ଦଣ୍ଡ ।

ଆଠକେ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକଥାତେ, ଏକଦିଗରେ, ଏକପଞ୍ଜରେ, ଏକ ମୁଣ୍ଡରେ ।

ଆଠକେରିଆ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବନ୍ଧ) କି. ଶି. ଏକପାଖିଆ ହୋଇ, କଢ଼ିବାଗେ, ତେବେତୁଷ୍ଟବରେ ।

ଆଠଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. ବଧୁନିମିତ ପଞ୍ଜା, ତାଲ, ବଦାରିପ୍ରଭାତ ।

ଆଠଦାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦଣ୍ଡିଆ, ମାଲିଗୋଦାମରକ ।

ଆଠତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ ଆରି') ଗୁହିକାରୀୟ, ପାଇଟି, ସାଧାରଣ କର୍ମ, କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଆଠନିଜାଲ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. (ସଂ-ଅର୍କ + ଜାଲ) ମାଛ ଧରିବାପାଇଁ ମର୍ମିରେ ମର୍ମିରେ ଲାଗିଥିବା ଏକପ୍ରକାର କମ୍ ଓପାରର ଲମ୍ବ ଜାଲ ।

ଆଠପ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୁଣ୍ଡିଗୁ ମଣ୍ଡପ ।

ଆଠପେକଟ—ଶ୍ରୀ. ଓକିଲ ।

ଆଠମର—(ଶ୍ରୀ. ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ଅସମତଳ କାନ୍ଦୁଆ ଖେତର କାନ୍ଦୁଆକୁ ସମାନ କରିବାକୁ ବ୍ୟବହୃତ କାଷ୍ଟୀଯକୁ ବିଶେଷ, ମର ।

ଆଠମର—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ଅର୍ଗଲ, ପ୍ରମୁଣ୍ଡିଆ ଭିପରେ ଆଠିବାରେ ପଚାଯିବାକାଠ ।

ଆଠ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ଅର୍କ) ତରଫ, ପାଶ୍ଚ, କଢ଼, ପାଖ, ଦିଗ, ଦେହର (ଅମୁକ) ଅଂଶ, ପକ୍ଷ, ଦଳ, ଓସାର, ପ୍ରସ୍ତୁତ, ନୈକଟ୍ୟ, ବ୍ୟକ୍ତିଗୁଣ, ପୃଥିବୀ ବା ଦେଶର ଅଂଶ, ଯୁଦ୍ଧର ପକ୍ଷ, ପଶ, ବାଜା, ଅନୁଷ୍ଠାଳ, ଆଠୁଆଳ, ଆଠୁଆ, ବାଧା, ଆନୁକୁଳ୍ୟ, ପକ୍ଷସମର୍ଥନ, ଆଗମନ, ଅସିବା, ଉପରୁ ତି, ଆକାର, ଅଗସ୍ତ, ପିତୃତ୍ୱ, ମାତୃତ୍ୱ, ଗର୍ଭ ।

ଆଠ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବନ୍ଧ) କଳାଳୀ ଗଣତ କଷା-ଯିବା ଫଣାବିଶେଷ, ଯୋଳ, ଡା ବା ଯୋ ୪୦ ଡା (ଶ୍ରୀ. ବି.)-ବର୍ଷ, ତେବେତୁ, ଅନୁରତ, ଅନୁହିତ, ଅଦୃଶ୍ୟ, ପଳା-ଦୂତ, ଉପରୁ ବଦ, ଟେରା, ଥାପେଇ ଯିବା, ପାଖେଇଯିବା, ବିପକ୍ଷ, ପ୍ରତିକୁଳ, ବାମ, ବାଧାକଳକ, ଉପତ୍ର, ସମାନ୍ୟ, ବଳପତ୍ରଥିବା, ଅବଜନ, ଅନ୍ତର୍ଜାତ, ଅନ୍ୟଥାକୁତ, ଏପାଖରେ ସ୍ଥିତ ବା ସିଦ୍ଧିତ, ଏକ ପାଖିଆ । [ପାଖ୍ୟ ଅନୁରତ ।

ଆଠଅନ୍ତର—ଶ୍ରୀ. ବି. ପାଖତଡ଼ା, ଆଠଅନ୍ତରାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉପତ୍ର ଅନ୍ତକାର, ଅଳ୍ପ ଅନ୍ତରିଆ ସ୍ଥାନ ।

ଆଠଅଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ଅର୍କ' + ଅଣି) ଉପତ୍ରଦୂଷ୍ଟ, ବକ୍ଷଦୂଷ୍ଟ, ଟେରାଅଣି ।

ଆଠଅଣିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଟେରା, ଯେ ବାଙ୍ଗରୁହାଣିରେ ବୁଝେ ।

ଆଠଅତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପାଖିଆ ଲଙ୍ଘା, ଉପ୍ତ୍ୟ ବା ଅପମାନ ଯୋଗୁ, ସାମନାରେ କଥା କହିବାକୁ ବା ଠିଆ ହେବାକୁ ସଙ୍କେତ ବୋଧ କରୁଥିବା ।

ଆଠଉହାଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ. ଅରାଳ ଓ ଅନ୍ତରାଳ) ଆଠୁଆଳ ଓ ଅନ୍ତରାଳ, ପାଶ୍ଚ ବର୍ତ୍ତୀ ଅଦୃଶ୍ୟ ସ୍ଥାନ ।

ଆଠକୁ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ଅମୁକର) ତର-ପକ୍ଷ, ଦିଗକୁ, ନିକଟକୁ, ପାଖକୁ, ଅଞ୍ଚଳକୁ, (ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅମୁକ ସମୟ) ସରକ, ସୁକା, ସପନରେ, ପକ୍ଷସମର୍ଥନ-ପୂର୍ବକ, ଲିଷ୍ୟକର, ଉତ୍ତରାଧିକର, ପରେ-ଷରେ, ଅମୁକ ବ୍ୟକ୍ତ ପ୍ରତ ।

ଆଠଖାର—ଶ୍ରୀ. ପେଣ୍ଟ, ମଞ୍ଜୁଶ୍ଵା, କାଠର ବକ୍ଷ ଉତ୍ତରପେଡ଼ି ।

ଆଠଖେମଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସଙ୍ଗୀତର ତାଳ ଓ ନୃତ୍ୟବିଶେଷ ।

ଆଠଖୋଷା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦକ୍ଷିଣୀ ଶୋଷା, ମୁଣ୍ଡ ପଛଥାତେ ବେକର ଏକ ପାଖକୁ ତଳିଥିବା ଟରଫାଳପର ସକ୍ଷିତକୁଣ୍ଡା ।

ଆଠଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସୁର୍ଯ୍ୟ ଚିଲକା ଉପକୁଳ ଓ ବାଲେଶ୍ୱର) ଆଠଙ୍ଗ, ଲୁଣ ମର-ଯିବା ପରେ ତାହା ଜମା କରୁଯିବା ସ୍ଥାନ ବା ଗଞ୍ଜ, ଲିଷ୍ୟକଣ୍ଠ, ଲୁଣଗୋଲ ।

ଆଠକ୍ଷୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ଅର୍କ + କଷ୍ଟ) (ଆଠାଖି ଦେଖ) ।

ଆଠଗୁହାଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାଙ୍ଗରୁହାଣି, ଉପତ୍ର ବନ୍ଦଦୂଷ୍ଟ, ଅପାଙ୍ଗଦୂଷ୍ଟ ।

ଆଠଚିର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସଂ-ଅରଳ + ଚର) ଏକପାଖ କୁ ଡେଙ୍କିବା, ଏକରକମ ନାଚ, ଡେଙ୍କ ଡେଙ୍କ ପାହୁଣ୍ଡ ପକାଇବା ।

ଆଠଚିରମାରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କଢ଼ିବାରେ ଡେଙ୍କିବା, ଏକ ପାଶ୍ଚ କୁ କୁଦାମାରିବା, ନାଚିବାବେଳେ ଏକପାଖକୁ କୁଦିବା ।

ଆଠକୁଣ୍ଡତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ରାଜା ବା ଦେବ-ତାଙ୍କ ଦେହରେ ଅନ୍ତରାଳ ନ ପଢିବା-ପାଇଁ ବଢ଼ିରେ ଧରୁଯିବା ପଞ୍ଜା-ଆକୁ-ଦିରେ ଛତା, ଆଙ୍ଗେଣି, ତ୍ରାସ ।

ଆଠଗୁଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ତେବେତୁଷ୍ଟବରେ ପଢ଼ିଥିବା ବର୍ଷା ବା ଛଟାହେବା ପାଣିର ଆଗାତ, ଛାନ୍ଦା ।

ଆଠଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଠବା କର୍ମ, ଦେହକୁ ଆସନ୍ତ ଆଗାତରୁ ରକ୍ଷା କରିବା କମ୍ପ୍, ତାଲ (ପ୍ରାଚୀନ) ପୁରୁଷରେ ବ୍ୟବ-ଦୂତ ଶକ୍ତିବିଶେଷ ପରଦୀ ।

ଆଡ଼ଣି—ଗ୍ର. ବି. (ଦ.ଆଡ଼ିତ୍ତମ) ଢାଳ,
ଆଡ଼ଇତା । [କଞ୍ଚି ବା ପେଣା ।
ଆଡ଼ିତାରି—(ଯା) ବି. ଆଡ଼ିତାରାର
ଆଡ଼ିତିଆ—ସୁଂ.ବି. ଗ୍ରା. ଗୃହକର୍ମ କରି-
ବାରେ ନିଷୁଣ (ବି) ଉଗର, ଦୂର,
ଆଦେଶକର୍ତ୍ତା ଭ୍ରତ୍ୟ, ପାଇଟିଆଳ,
ଟହିଲିଆ, (ସ୍ଥି) ଆଡ଼ିତିଆଣି ।
ଆଡ଼ିପାର୍ଦ୍ଦ—ଗ୍ରା. ବି. (ସଂ.ଆଳି + ପାର୍ଦ୍ଦ)
ପ୍ରସ୍ତୁ ଓ ପାର୍ଦ୍ଦ, କ୍ଷେତ୍ରଫଳ, (ଗ୍ରା. ବି.)
ପ୍ରଶ୍ନ୍ତ ଓ ପାର୍ଦ୍ଦ, ଖୁବ୍ରୋଡ଼ା ଓ ଖୁବ୍-
ଲମ୍ବା ।
ଆଡ଼ିନୟନ—ଗ୍ରା. ବି. (ଆଡ଼ିଆଣି ଦେଖ) ।
ଆଡ଼ିପଥଭତ୍ତା—ଗ୍ରା. ବି. ଗୁଣ୍ଠି ଗୁମଣ୍ଠପରେ
ଥିବା ସମୟରେ ଯେଉଁ ଅନ୍ଧ ରକ୍ଷା
ହୋଇ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଝେଗ ଲାଗେ ।
ଆଡ଼ିପରଳ—ଗ୍ରା. ବି. ସାମାନ୍ୟ ବାସ୍ତା,
ଆଡ଼ିବାସ୍ତା ।
ଆଡ଼ିପର୍ଦ୍ଦିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପାଣିଆ,
ଅଣେଇହୋଇଥିବା, ଏକତରଫା,
ଏକପଣୀଧୁ ।
ଆଡ଼ିପଣ୍ଠ—ଗ୍ରା. ବି. ଦେହର ପାର୍ଦ୍ଦରେ
ଥିବା ପିନ୍ଧା ଲୁଗର କାନି ।
ଆଡ଼ିପାଣିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଛି କାଠା
ନୁହେ, ଅଳ୍ପପାଣିଆ ।
ଆଡ଼ିବଙ୍କୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକ ପାଖକୁ
ବନ୍ଧ ହୋଇଥିବା, ଉପରୁବନ୍ଧ, ବୁଲିଲ,
ଛଳପୁଣ୍ଣ, କପଟ, ଅନ୍ୟଥା କରିଯିବା,
ବ୍ୟବିବାନ୍ତ, ଅପାଳିତ, (ବି) ସମାନ୍ୟ
ବ୍ୟବିକମ । [ଦେଖ] ।
ଆଡ଼ିବହଳ—ଗ୍ରା. ବି. (ଆଡ଼ିପାଣିଆ)
ଆଡ଼ିବହଳ—ଗ୍ରା. ବି. (ସମ୍ବ) ବି. ବଡ଼-
ବୋଲ । [ବାଗ ।
ଆଡ଼ିବାଶ—ଗ୍ରା. ବି. ପ୍ରସ୍ତାବ ଚୌଡ଼ା-
ଆଡ଼ିବଙ୍କୀ—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ଆଂଶିକବହଳ
(ଆଡ଼ିବଙ୍କ ଦେଖ) ।
ଆଡ଼ିବାକିଆ—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. (ଆଡ଼
ବଙ୍କା ଦେଖ) (ସ୍ଥି) ଆଡ଼ିବଙ୍କର ।

ଆଡ଼ିବଙ୍କୀ—ଗ୍ରା. କ୍ର. ବି. ଉପର
ବନ୍ଧବରେ, କଢ଼ି ବାଗରେ, ବଙ୍କା
ହୋଇ, କଣ୍ଠେମାର୍ଗରେ ।
ଆଡ଼ିବାନ୍ଧମା—ଗ୍ରା. ବି. ଖାଣ୍ଧିମାନା ।
ଆଡ଼ିବାସ୍ତା—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. (ଦ.ଆଳି +
ବାରୁଳ) ଆଡ଼ିପାରଳ, ଅର୍କବାତୁଳ,
(ସ୍ଥା) ଆଡ଼ିବାସ୍ତାଣି ।
ଆଡ଼ିବଙ୍କୀ—ଗ୍ରା. ବି. କଥାର ବନ୍ଧବା
ବା ଛଦ, କୁଟ, ବନ୍ଦୋକ୍ତ, (ବି.) ଆଡ଼-
ିବଙ୍କା ।
ଆଡ଼ିଭରଣା—ଗ୍ରା. ବି., ବିଦେଶାରତ
ଯାଯାବର କାନ୍ଦିବିଶେଷ, ଏମାନେ
ଆଶିରୁ ପରଳ କାନ୍ଦିନ୍ତି ।
ଆଡ଼ିମୁହ୍ତ—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. ଏବାତକୁ ମୁହ୍ତ
ଭୁଲିଥିବା, ଭୁଲୁଟି କରିଥିବା, (ସ୍ଥି)
ଆଡ଼ିମୁହ୍ତ । [କାରୁକାୟୀ ।
ଆଡ଼ିମେଘାତନ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର
ଆଡ଼ିମେଘା—ଗ୍ରା. ବି. ଅଳ୍ପ ଭାଙ୍ଗିବା,
ଅଳ୍ପସ୍ଥ ଦୂର କରିବାପାଇଁ ଭଡ଼-
ମେଢ଼ ହେବା ।
ଆଡ଼ିମୁହ୍ତିଆ—ଗ୍ରା. ସୁଂ.ସ୍ଥା.ବି. ଆଡ଼ିମୁହ୍ତ
ପୁଣ୍ଣ, ଆଡ଼ିମୁହ୍ତିପ୍ରିୟ ।
ଆଡ଼ିକୁଥୁଳୀ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଆଳିର ବାକୁଳି ।
ଆଡ଼ିରୁ—ଗ୍ରା. ବି. (ଆଡ଼ି ଦେଖ) ଗର୍ଭରୁ,
ଭିରସରୁ ।
ଆଡ଼ିରେ—ଗ୍ରା. (ଥର୍ବ) ଚୌଡ଼ା ବା
ପ୍ରସ୍ତବରେ, ଏପାରିରୁ ଯେପାକୁ,
ଦିଗରେ, ପକ୍ଷରେ ଭିରସରେ,
ପାଖରେ, ଗର୍ଭରେ ।
ଆଡ଼ିରେବା—ଗ୍ରା. କ୍ର. ଆଡ଼ିରେଯିବା,
ପାଖରେଯିବା, ସ୍ଥାନାଗ୍ରହକୁ ଯିବା,
ଦୂରରେ ରହିବା ।
ଆଟୀମୁଖ—କ୍ଲୀ. ବି. ସୁଶିରୋକୁ ଶରୀର
ପକ୍ଷିର ମୁଖର ଶ୍ଵରିଶେଷ ।
ଆଟେକଟେ—(ଗା.) ଦେହର ଅଷ୍ଟ
କୋଷ୍ଟେ, ସବାଜେ ।
ଆଟୋପ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ଟୁପ୍ + ଅ)
ସରମ୍ପ, ଗର୍ବ, ଆଡ଼ିମୁହ୍ତ, ଦିମାକ,
ପେଟଗରିବା, ସମ୍ବୁମ ।
ଆଠାର—(କଣୀୟ) ଅଷ୍ଟାଦଶର
ଅପରୁଣ୍ଣ, ଅଠର ।

ଆଡ଼ିମୁହ୍ତ—ଗୁଣ୍ଠି. (ଆ + ତିବି + ଅର)
ହର୍ଷ, ଦର୍ପ, ତୁର୍ମଧ୍ୟନ, ପୁରକେ
ତାକିବା, ଜାକଳମକ, କୋଧ,
ବବାଦୁକତା, ହୃଦୀରକ୍ଷନ, ଆରମ୍ଭ,
ସଂରମ୍ଭ, ଚକ୍ଷୁଲେମ, ମେଘବନ, ପୁର,
ଘନପଟା, ରଣବାଦିଧ୍ୟନ, ଯୋଗୀ ।
ଆଡ଼—ଗ୍ରା. ପ୍ରସ୍ତୁ, ପରିଯର, ବଙ୍କା, ପାର୍ଶ୍ଵ,
ଦିଗ ।
ଆଡ଼ମୁହ୍ତ—ସୁଂ.ବି. (ଆଡ଼ିମୁହ୍ତ + ଇନ୍ଦ୍ର)
ସମାବେହସ୍ତୁତ, ଦରାବିଶ୍ଵିଷ, ଗବିତ,
ଅହଙ୍କାର, ଦିମାକ୍ଯୁତ ।
ଆଡ଼କାଠ—(ବଗୀୟ) କଢ଼ିକାଠ,
ଆଡ଼ିକାଠ ।
ଆଡ଼ତ୍ର—(ଯାଂ) ବି. ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦ ବିଦୟୁ
ନିମିତ୍ତ ଆଡ଼ା ବା ଗୋଲିଯର, ପେଣ୍ଟ,
ଗଞ୍ଜ, ଗୋଦାମ ।
ଆଡ଼ରେ, ଆଡ଼ିରେରେପ୍ରିୟ—ଗ୍ରା. ବଙ୍କା,
ଆଡ଼ିରେରେପ୍ରିୟ ।
ଆଡ଼ର, ଆଡ଼ିଲ, ଆଡ଼ିଲୁ—ଗ୍ରା. ନଦୀ-
କୁଳର ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ ।
ଆଡ଼ମାଦଳା—ଗ୍ରା. ନିୟମାନ୍ତ୍ରାବରେ
ସାହାର ପାର୍ଦ୍ଦ ପ୍ରସ୍ତୁ ସମାନ ନୁହେ ।
ଆଡ଼ଣ—ସୁଂ. ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, କେତ୍ତ
କେତ୍ତ “ଅଶ୍ରଗନା” କହନ୍ତି ।
ଆଡ଼ଷ—ଗ୍ରା. ଅବଶ, କଠିନ, ନିଷ୍ଠଳ,
ଅଚେଷ୍ଟ, ଜଡ଼ସତ୍ ।
ଆଡ଼ସା, ଆରସା—ଗ୍ରା. ବି. ଅପର୍ଷ୍ଵତ୍
ପ୍ଲାନ, (ବି.) କୁଟିଲ, ଟେର, ବକ୍ଷିତ ।
ଆଡ଼ବୁଷା—ଗ୍ରା. ବି. (ଆଡ଼ି + ବୁଷା)
ଅଳ୍ପ କୋପ, ଛଳ, ଅଳ୍ପ ମାନ, ଅବ୍ୟକ୍ତ
ଅଭିମାନ ।
ଆଡ଼ା—ଗ୍ରା. ବି. ଆଡ଼ିମୁହ୍ତ, ମ୍ସ୍ତ୍ୟଧରିବା
ଯହବିଶେଷ, ଯେହିଶ୍ଵାନରେ କେତେକ
ଲୋକ ବସି ଫେଲନ୍ତି ବା ଜାନ ବାଦ୍ୟ
କରନ୍ତି, ଅଭିମାନ, ପାର୍ଦ୍ଦ, ପ୍ରସ୍ତୁ ।
ଆଡ଼ାଆଡ଼—ଗ୍ରା. କ୍ର. ବି. ପରିଷର
ବିବାଦ, ଆଡ଼ିବାଗରେ, ଛନ୍ଦାଜନ
ହୋଇ ।

ଆଜ୍ଞାର—ଗା. (ବଙ୍ଗ) ସାର୍ଵଦ୍ଵିତୀ
ଅପଭ୍ରଣ, ଦୁଇ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧମିଳିତ
ଫର୍ମଣ, ଅଛେଇ !

ଆଜ୍ଞାଶେଷମଟା—ବାରମାଦାର ଭାଲ-
ବିଶେଷ, ଆଜ୍ଞାଶେଷମଟା ।

ଆଜ୍ଞାରୌଡ଼ାଳ—ସାତମାଷର ଭାଲ,
ଖୁରେଟି ଭାଲ ଓ ଚିନ୍ଦାକି ଫାଙ୍କ ।

ଆଜ୍ଞାନା—ବଙ୍ଗଲା ରାଶିବିଶେଷ ।

ଆଜ୍ଞାନା—ଗା. ହାଲର ଥିବା କନାର ବଜ୍ର
ପଞ୍ଜ, ଆଜ୍ଞାନା ।

ଆଜ୍ଞାମୋଡ଼ା—ଗା. ଗାନ୍ଧିଙ୍ଗ, ଭିତ୍ତମୋଡ଼ା
ଆଜ୍ଞାଲ—(ଅନୁବଳର ଅପଭ୍ରଣ)ଆଜ୍ଞା-
ଦନ, ଆଜ୍ଞାଆନ ।

ଆଜ୍ଞାରକ—ପୁ. ବି. (ଆଜ୍ଞା + ଅ + ଆରକ)
ରଷ୍ଟିରଣେଷ ।

ଆଜ୍ଞା—ପୁ. ବି. (ଆଜ୍ଞା + ଇଣ) ସନାମ
ଖ୍ୟତ ମସ୍ୟବିଶେଷ, (ପୁ.ସ୍ତ୍ରୀ) ଶର୍ଵର
ପଣ୍ଡା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ପ୍ରତିକ୍ରି, ଧାନ୍ୟାଦିର ପର-
ମାଣ, (ଗା.) ଜଗଲର କୃତ୍ତି କାହିବା,
ଶହୁତା, ଶିକାର କରିବାକୁ ଯେଉଁ-
ଠାରେ ଲୁଚି ବସନ୍ତ, ପଣ, ଅନ୍ୟ-
ମାନଙ୍କ ଗୁପ୍ତକାନ୍ତା ନ ଶୁଣିବାପାଇଁ ଲୁଚି
ବସିବା, (ସମ୍ବଲ ଓ କାଲେଶ୍ଵର ପୋଖରୀ-
ବନ, ଷେତ ବା କିଆବାର ହିତ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧ
ଦିର କୃତ, (ଗା. ବି.) ଟାଣ ।

ଆଜ୍ଞାଆ—ଗା. ବି. ଆଜ୍ଞାବନ୍ଧ, ଆଜ୍ଞାଇବା,
ବଜକର, ପଣି ଅଟକିବାର ପ୍ରତିବନ୍ଧ,
ଢିପ ଜନି ।

ଆଜ୍ଞାବା—ଗା. ବି. ଅଟକାଇବା, ଶିକାର,
ପାରିଥ୍ୟ, ଉପଶମ କରିବା, ବନ୍ଦିବାହାଣୀ,
ଖେଳରେ ବାଜି ରଖିବା, ଯୁଦ୍ଧରେ
ଆମ୍ବରଷାପାଇଁ ଢାଳିଦ ପତାଇବା ।

ଆଜ୍ଞାଆଇବା—ଗା. ବି. ବନ୍ଦିକରିବା,
ଏକ ପାଖକୁ ଦୁଆଇବା, ଏକଥାଜକୁ
ବଦିକରି ଧରିବା, ପାଖେଇବା, କେ-
ପାଖକୁ ଦୁଆବା ।

ଆଜ୍ଞାଫଳନ—ଗା. ବି. (ଚିଲିକା ଅଞ୍ଚଳ)
ଚଳିବାରେ ଚକ୍ରଥିବା ଆଜ୍ଞାକାଠ ବା
ଫଳନ ।

ଆଜ୍ଞାବନ୍ଧ—ଗା. ବି. ନନ୍ଦପ୍ରଭୁତର ଆଜ୍ଞା
ବା ଚୌଡା ବାଗରେ ପଢ଼ିଥିବା ବନ୍ଧ,
ଚଉକାଠର ଛେଟ କାଠ ଅର୍ପାର
ଆଜ୍ଞାକାଠ । [ସ୍ତାନରୁ ।

ଆଜ୍ଞା—ଗା. (ଅବ୍ୟ) ପକ୍ଷରୁ, ଦିଗରୁ,
ଆଜ୍ଞାଆ—ଗା. ବି. ବନ୍ଦି, ଉର୍ମିକ୍,
କତ୍ତବ ନିମିଶ, ଅନ୍ୟପ୍ରକାର ।

ଆଜ୍ଞାମାତ୍ର—ଗା. ବମନୋଦ୍ବେଗ ।

ଆଜ୍ଞା—ପୁ. ବି. (ଅଣ + ଇଣ) ଉତ୍ତପ୍ତ,
ପୂର୍ବ, ଭୋଲା ।

ଆଜ୍ଞା—ଗା. (ଅବ୍ୟ) ଦିଗରେ, ଅସ୍ତ୍ର-
ଲିରେ, ଆଜ୍ଞାକୁ, ନିକଟକୁ, ଦିମକୁ,
ସ୍ତାନକୁ, ଦେହର ଗୋଟିଏ ପାଖରେ,
ଭରସରେ, ପକ୍ଷରେ, ଗର୍ଭରେ, ଠାରେ,
ସ୍ଥତ ।

ଆଜ୍ଞାଇବା—ଦି. ଏକଥାଜକୁ କରି-
ଦେବା, ପାଖେଇବା, ଏକପାଖିଆକରିବା ।

ଆଜ୍ଞାଇଦେବା—ଏକପ୍ଲାନରୁ ଅ ନ୍ୟ
ସ୍ତାନକୁପିବା ।

ଆଜ୍ଞା—ଗା.) ବି. ଗାନ୍ଧିପ୍ରଭୁତ ରହ-
ବାର ସ୍ତାନ, ଷ୍ଟେସନ୍, ବିତ୍ରାମ କରିବାର
ସ୍ତାନ, ଆଖଦା, ଯେଉଁ ସ୍ତାନରେ ସମ-
କଲ୍ପିବା । ମନ ଲୋକ ଏକହି ହୁଅନ୍ତି,
ଆମୋଦପ୍ରମୋଦ ବୈଠକ ।

ଆଜ୍ଞାଇବା—ଗା. କ୍ରି. ମନ୍ଦଅଭିପ୍ରାୟରେ
ସଙ୍ଗାଲେକମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଏକ
ସ୍ତାନରେ ଯୋଗଦେବା, ଅନେକ
ଲୋକ ମିଳି ବୁଥା ଗଲାରେ ସମୟ ନନ୍ଦ
କରିବା ।

ଆଜ୍ଞା—ରାତ, କଞ୍ଜି ପ ।

ଆଜ୍ଞକ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଗୌକ + କଅ)
ଗୋଟିଏ ପରମାବୋକକ ଶବ୍ଦ,
ଧାକାଦିର ପରମାପକ, ଆଜ୍ଞା ।

ଆଜ୍ଞକମୟ—ଶୁଲ ଜମୟ ଯୁକ୍ତ ଦେଶ,
ଆଜ୍ଞକ ଜମୟକୁ, ବଡ଼ ବଡ଼ ଜମୟହେବା
ପ୍ରାନ ।

ଆଜ୍ଞକିକ—ଦି. ବି. (ଆଜ୍ଞକ + ରକ)

ଆଜ୍ଞକ ବା ଆଠେର ପରମିତ ଶବ୍ଦ-
ମଞ୍ଜ ବୁଣିବାର ଯୋଗ୍ୟ ସେବା ।

ଆଜ୍ଞା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଆଜ୍ଞକ + ର)ଶମୀ-
ଧାନ୍ୟ ବିଶେଷ, ହରତ ।

ଆଜ୍ଞାନ—ବ. ବି. (ଆଜ୍ଞକର ଦେଖ) ।

ଆଜ୍ଞାଥାଳ—ଗା. ବି. ଗୋପନୀୟ,ଆଜ୍ଞନ,
ଉଦ୍ଧାଳ (ବି) ଅନୁବଳ ।

ଆଜ୍ଞା—ପୁ. ବି. (ଆ + ଧେ + ଅ)ସାଧୁ,
ସୁନ୍ଦର, ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ଧନୀ, ବିରବ-
ଶାଳୀ(ବି)ବଙ୍ଗ ବୈଶିଙ୍କ ବଣୋପାଧ୍ୟ-
ବିଶେଷ ।

ଆଜ୍ଞାକୁଳାନ—ପୁ. ବି. ଆଜ୍ଞାକୁଳଜାତ,
ବନ୍ଦିରଣକାତ ।

ଆଜ୍ଞାକୁଳରଣ—କ୍ଲୀ. ବି.ଯେ ଧନୀ ନ ଥିଲ,
ଯାହାଦ୍ୱାରା ତାକୁ ଧନ କରୁଯାଇଥାଏ ।

ଆଜ୍ଞାକୁଳର—ପୁ. ବି. (ଆଜ୍ଞା + ରବର)
ଯେ ପୁରୋ ଆଜ୍ଞା ଥିଲ, ଯେ ଧନ ଥିଲ,
ଭୁତପୁରୋ ଧନ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଜ୍ଞାକୁଳ ।

ଆଜ୍ଞାତମ—ପୁ. ବି. (ଆଜ୍ଞା + ତମ)

ଆଜ୍ଞାଯୁ—ଆଜ୍ଞା, ଅତିକ୍ରମ ଧନୀ ।

ଆଜ୍ଞାଯପଦା—ଅବ୍ୟ. ଆଜ୍ଞାପଦ ପ୍ରହରଣ-
ସ୍ଥତ ସବୁ ।

ଆଜ୍ଞାଯୁବନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଯେ ପୁଲ୍ୟ
ନ ଥାଇ ପରେ ଯଦ୍ବାର ପୁଲ୍ୟ ହୁଏ ।

ଆଜ୍ଞାଯୁବନ୍ତ—ବି. (ଆଜ୍ଞା + ଭୁ + ଲକ୍ଷ୍ମୀ)
ଯେ ପୁରୋ ଧନୀ ନ ଥିଲ ବର୍ତ୍ତିମାନ ଧନ
ହୋଇଥାଏ, ହତାତ୍ତ୍ଵ ବାବୁ, ଯେ ହତାତ୍ତ୍ଵ
ବନ୍ଦିଲୋକ ହୋଇଥାଏ ।

ଆଜ୍ଞାଯୁବନ୍ଦ—ପୁ. ବି. ଯେ ପୁରୋ ଧନୀ
ନ ଥିଲ ବର୍ତ୍ତିମାନ ଧନ ହୋଇଥାଏ,
ଯେ ପୁରୋ ଆଜ୍ଞା ନ ଥିଲ ବର୍ତ୍ତିମାନ
ଆଜ୍ଞା ହୋଇଥାଏ । [ବିଶେଷ ।

ଆଜ୍ଞାଯୁବନ୍ଦ—ପୁ. ବି. ଉତ୍ସୁକ୍ତ ବେଶ-
ଆଶ—ପୁ. ବି. (ଅଣ + ଶାଅ) ଶବ୍ଦ,
ଧନୀ, (ଗ୍ରା.ବି.)ତରକାଶର ହୋଲ(ପ୍ରା—
ବାଲେଶ୍ଵର) ଜାଞ୍ଜିକୁ ବହଳ କରିବା

ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଶ୍ଵ, (ଗା.ବି.)
ଆଜିବା କିମ୍ବାର ପୁ ପୁରୁଷ, ଏକ
ବିଜନ ଓ ବହୁବିଜନର ଅନୁଜୀ ରୂପ ।

ଓ (ଶି. ଆଜାଯୁ)—ସେହି ଜିଜିପର୍ବି
ମୋ ପାଖକୁ ଆଶ ।

ଆଶକ—ସୁଂ. ବି. (ଅ + ଆଶ + କ, ଅକ) ଅଧିମ, କୁଣ୍ଡିତ, ଅଳଖ, ରିଷ୍ଟି, ଷୁଦ୍ର, ଅପକୁଷ୍ଟ, (ବି) ଟଙ୍କାର ପୋକି-ଭଗରୁ ଏକଶଶ, ଆଶାଏ, ଅଣି, ଏକ-ଅଣା ମୂଲ୍ୟକୁଡ଼ା, (କୀ.ବି.) ପାଣେଁ ଶୟନ କରି ମେଥୁନ କରିବା, ରତ୍ନ-ବିଶେଷ !

ଆଶବ—କୀ. ବି. (ଆଶ + ଅ) ଆଶୁଦ୍ଧ, ସୁଦ୍ଧିତା, ଷୁଦ୍ଧିତ, ଷୁଦ୍ଧିତା ।

ଆଶବକ—ବି. (ଆଶ + ରକ) ଆଶୁ-ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣୀୟ, ଆଶୁ ଦ୍ଵାରା ସାଧିତ ।

ଆଶବାନ—ବି. ଘେରିବିଶେଷ, ଯେଉଁ ଛେତରେ ଆଶୁଧାନ୍ୟ, ସର୍ପପ (ସୋରିଷ)

ଆଦି ଜାତ ହୁଏ ।

ଆଣି—ଗା. ବି. ଗବ, ଟେକ, ମର୍ମାଦା, ଟାପେଣ, ବଢିମା, ଆଡିମର, ଶୋଭା, (ସୁଂ.ବି. ସ୍ଥା.) (ଅନ + ଇ) ଖର୍ତ୍ତମାକେଟି, ତରବାର, କାନକିଳା ।

ଆଣିବା—କି. (ଆନୟନର ଅପରୁଂଶ) ଆନୟନ କରିବା ।

ଆଣି—ସ୍ଥା. ବି. ରଥଚର ଅଗ୍ରରେ ଥିବା ଜୀଳା, କୋଟି, ସୀମା ।

ଆଣିବେସୁ—ସୁଂ. ସ୍ଥା. ବି. ଆଣିବ ରୁଷିଙ୍କ ଅପତ୍ୟ ଦୂର ବା କନ୍ୟା ।

ଆଣି—ଗା. ବି. ଦୁଢ଼, କଠିନ, ଟାଣ, ଏକଜିଦିଆ, (ବି) ଗବ, ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ଭବ, ଜୋର, ଏକଜିଦ (ଗା) କଢ଼ା, ବଞ୍ଚିଆ, ପରିତ ।

ଆଣିବା—ଗା. କି. ବୁଝିବା, (ପେଚ) କଣିବା, ଉପିବା, ଦୁଢ଼ିବରେ ବପାଇବା ।

ଆଣୁଆ—ଗା. ସୁଂ. ବି. ଟାଣୁଆ, ବଜୁଆ, ଶବୀ, କାର୍ଣ୍ଣିଷମ, ଅବାଧ, ବହିନୀଆ ।

ଆଣୁ—ଗା. ବି. ଗୋଡ଼ର ଭଣ୍ଟା ଓ ଜନ୍ମ-ମଧ୍ୟ ଗଣ୍ଠ, ଜାନୁ ।

ଆଣୁଆ—ଗା. ବି. ଆଣୁ ଦ୍ଵାରା ଆପାତ, ଆଣୁ ମାଡ଼, (ବି) ସେ ଆଣୁ ମାଡ଼ ବର୍ଷିଥାଏ ଆଣୁଆଇବା—ଗା. ବି. ଆଣୁଶ୍ଵାଇବା, ଭୁଲିରେ ଆଣୁ ଭରିଦେବା ।

ଆଣୁଆଭୁବୁନ୍ଦମଣା—ଗା. ବି. ଓଲଟ ବୁନ୍ଦମଣା, ଅବିରା, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଦୋଷୀ-କରିବା ।

ଆଣୁଆର୍ଥି—ଗା. ବି. ଆଣୁ ପରିମିତ ଗର୍ବର, ଆଣୁ ଏ ।

ଆଣୁକୁଡ଼ା—ଗା. ସୁଂ. ବି. (ଆଶ + କୁଳ) ନିସ୍ତାନାନ, ଯାହାର ସନ୍ନାନରଣ ମରି ଯାଇଛନ୍ତି (ସ୍ଥା) ଆଣୁକୁଡ଼ା ।

ଆଣୁଗଣ୍ଠ—ଗା. ବି. ଶେରିଗଣ୍ଠ ବା କବଜ ପ୍ରାନମାନ, ଆଣୁ ବା ଜାନୁର ଗଣ୍ଠ ।

ଆଣୁଭର—ଗା. ବି. ଭୁଲିରେ ଆଣୁକୁ ଲଗଇବା, ସେ ଆଣୁରେ ଭର ଦେଇ ରୁଲେ ।

ଆଣୁଭେବା—ଗୁରୁଣିବା ।

ଆଣୁ—ବି. ଯାହା ଅଣ୍ଟାରୁ ଜାତ ହୁଏ, ପକ୍ଷୀ, ସର୍ପପରୁତି, (ସ୍ଥା) ଆଣ୍ଟା, (ସୁଂ) ହୃରଣ୍ୟଗର୍ତ୍ତ, ବୁନ୍ଦା, ପୁରୁଷ ବୃଷଣ, ଅଣ୍ଟାକୋପ ।

ଆଣୁଳ—ସୁଂ. ବି. ଆଣୁଳାତ, ପକ୍ଷୀ, ସପାଦି, (କୀ) ତାହାର ଶରୀର ।

ଆଣୁବାଳ—ଗା. ବି. ଆନ୍ତାହୋଇ ନ ଥିବା ଯୋଡ଼ା, ଇନ୍ଦ୍ରୁସପରସ୍ଥଣ, କାମୁଳ ।

ଆଣୁବାଜି—ଗା. ବି. ଖଚଭାଜି, ଦୁଷ୍ଟାମି ।

ଆଣୁଦୂନ—ସୁଂ. ବି. ଆଣୁନିଷନ୍ଦ, ଅଣ୍ଟାକାତ ।

ଆଣୁଗାଣ୍ଟ—ଗା. ବି. ଟିକଣା, ତଥ୍ୟ ।

ଆଣୁଲ—ଗା. ଆତଶୟମ୍ବନୀ, ସମନ୍ ।

ଆଣୁର—ସୁଂ. ବି. ଆଣୁପୁତ୍ର, ପୁରୁଷ, ବହୁତିମୟପୁତ୍ରରେ ବହୁତିମୟ ପ୍ରସବକରେ

ଆଣୁବତ୍ର—ସୁଂ. ବି. ରାଜାବିଶେଷ ।

ଆଣୁଆ—ବି. ଏକବରିଆ, ଆଣୁଆ, ଆରୁଆ ।

ଆଣୁଆମଣା—ଗା. ବି. ଅରୁହାମଣା ।

ଆଣୁଲିବା—ଗା. କି. ଆଣୁଲିବା, ଦରା-ଟୁଟିବା, ଅନାରରେ ଖୋଜିବା ।

ଆଣୁ—ପା. (ସୁଂ) ସୁଂ. ବି. ଆଣୁର, ପୁରୁଷ, ସୀମା ।

ଆରୁ—(ଅବ୍ୟ) ଅନନ୍ତର ଅର୍ଥ ।

ଆରୁ—ବି. (ଆ + ଆର + ଯ) ସତତ-ଗତ, ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଗତ, (ବି) ଫଳବିଶେଷ, ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

ଆରଇଚ—ଗା. ବି. ଅତିବିଷା, ଅରୁଷୀ ।

ଆରକ—ବି. (ଆ + ଆର + କ) ସତତ-ଗମନକାଣ୍ଠ, ସର୍ପବିଶେଷ, (ଗା.ବି.) ଉସୁତ୍ତ୍ର ।

ଆରଙ୍କ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ତନ୍ତ୍କ + ଅ) ରୋଗ, ସନ୍ତ୍ରାପ, ସଦେହ, ଭୟ, ଶକ୍ତି, ମୁରକ୍ୟନ୍ତି, ଯାତନା, କୁର, ପାତା, ବିପଦ, ବିଶେଷତନ୍ତ୍ର ।

ଆରଙ୍କିତ—ଶି. ବି. (ଆରଙ୍କ + ଇତ) ଶଙ୍କିତ, ଭାତ, ସନ୍ତ୍ରାପ, ଭୁରୁଣ, ବିପଦ, (ସ୍ଥା) ଆରଙ୍କିତା ।

ଆରଙ୍କ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ତନ୍ତ୍କ + ଅ) ଭୟ, ପାତା, ଆରଙ୍କ ଦେଖ ।

ଆରଙ୍କି—ଗା. ସୁଂ. ବି. ଆକୁଳିତ, ଆରଙ୍କିଯୁକ୍ତ ।

ଆରଙ୍କନ—କୀ. ବି. (ଆ + ତଞ୍ଚ + ଅନ) ବେଗ, ସ୍ରାପଣ, ଆପ୍ୟୁନ, ନିଷେପ, ଉପଦ୍ରବ, ଭୁଷିତ୍ୟାଧନ, ଦ୍ରବ ଦ୍ରବ୍ୟ, ପ୍ରଷେପଣେତିତ ଚାର୍ଷ୍ଟ୍ରୀ ।

ଆରତ—ବି. (ଆ + ତନ୍ତ୍କ + ମ୍ରତ) ବିଦ୍ୟୁତ, ଆରୋପିତ, ପ୍ରାଣିତ, କଳିତ, ମୁରକ୍ୟନ୍ତି ।

ଆରତଳ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ) ଆଧିକ୍ୟ, ଗୁଣରେତି ଧନ୍ତ, ବିଦ୍ୟୁତକୁଳାୟ ତ ।

ଆରତୀ—ସୁଂ. ବି. ବିଧୋଦ୍ୟତ, ଅନିଷ୍ଟକାଶ, ଯେ ବଧକରିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହୁଏ, ଯେ ଦେଇ ଅଗ୍ନିଲିଙ୍ଗାଏ, ଯେ ଭୂମି ଓ ସ୍ଥାହରଣ କରେ, ଯେ ଅନନ୍ତପାଇଁ ଶନ୍ତ ଧରେ, ଅଗ୍ନିଦାତା ଆଦି ପତ୍ରବିଧ ଜନ୍ମ, (ବି) ମହାପାପୀ, ଶଙ୍ଖଚିର ।

ଆରନ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ତନ୍ତ୍କ + ରନ) ବିଦ୍ୟାରକ, ଯେ ବିଦ୍ୟାର କରେ ।

ଆରପ ସୁଂ. ବି. (ଆ + ତପ + କିପ) ଯେ ତାପ ଦିଏ ।

ଆରପ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ତପ + କ.ଅ) ଦେୟାତ, ରୌଦ୍ର, ପ୍ରକାଶ, ଶର, (ବି) ଅରୁଆ, (ଗା.ବି) କ୍ର୍ୟାତ୍ରି. ଉସୁକ୍ରର ଜନ୍ମବିଶେଷ ।

ଆଜପତ୍ର—କୀ. ବ. (ଆଜପ + ପତ୍ର) + କ. ଅଛି, ଛାତା ।
 ଆଜପତ୍ରଣୁଳ—କୀ. ବ. (କ.ଧା) ଅରୁଆ
ଶୁଣିଲ, ଉଥାଗୁରିଲ । [ଛାତା, ଛାତା ।
 ଆଜପତ୍ରକ—କୀ. ବ. (ଆଜପତ୍ର + କ)
 ଆଜପଦବ୍ର—ବିଂ. (ଆଜପ + ବଦ୍ରପ୍) ଭାଷ୍ୟକା ।
 ଆଜପଦର୍ଶ—ବିଂ. ବୃଷ୍ଟିର ଜଳ ।
 ଆଜପବାରଣ—କୀ. ବ. (ଗତତ୍ଵ) ଛବି,
ଆଜପତ୍ର । [ବର୍ଣ୍ଣାକାଳ ।
 ଆଜପାତ୍ରଯୁ—ସୁଂ. ବ. ରୌଡ଼୍ରାପରମ,
ଆଜପାନ—କୀ. ବ. (ଆଜପ + ଅନ) ଅରୁଆ ଅନ୍ଦ, ଉଥାଭାତ । [ବର୍ଣ୍ଣାକାଳ ।
 ଆଜପାତ୍ରଯୁ—ସୁଂ. ବ. ରୌଡ଼୍ରାପରମ,
ଆଜପାଭାବ—ସୁଂ. ବ. ରୌଡ଼୍ରାଭାବ, ଶୁଣ୍ଟା,
ଶୁଣ୍ଟାପୁକୁ ସ୍ଵାନ । [ସ୍ଵାନାଦି ।
 ଆଜପାତ୍ରଯୁ—ସୁଂ. ବ. ରୌଡ଼୍ରାପରମ,
ଆଜପେଦକ—କୀ. ବ. ମହାଚିକା, ମୃଗ-
ଭୃଷ୍ଟା ।
 ଆଜମାମ—ଅବ୍ୟ. ଅତିଶୟ ଆରୁମୁଖ୍ୟ,
ଅତିଶୟ ସାମ୍ବୁଖ୍ୟ, ପକଳ ଦିଗ, ସମସ୍ତ
ପ୍ରକାର ।
 ଆଜଯାତ—ବି. (ଆୟାତ + ଯାତ) ଯିବା
ଆୟିବା, ପଣ୍ଡିବା ବାହାରିବା, କନ୍ଦୁ-
ମରଣ, ଚଳପ୍ରତଳ, (ଗ୍ରା.ବି.) ଚଳ-
ପ୍ରତଳ ହେଉଥିବା, ପୁନ୍ଦରିନଃ କନ୍ଦୁ-
ଥିବା ବା ମରୁଥିବା, ଯିବା ଆୟିବା
କରୁଥିବା । [ଅଞ୍ଜାମ କରିବା ।
 ଆଜଯାତରିବା—ଗ୍ରା. କ୍ର. ଚଳାଇନେବା
ଆଜଯାତକର—ଗ୍ରା. ବି. ଯିବା ଆୟିବା
କରୁଥିବା ଲୋକ, ବ୍ୟବସାୟୀ, ବେଗାଶୀ ।
 ଆଜର—ସୁଂ. ବ. (ଆ + ତୃ + ଅ) ପାର-
ଆଣି, ଡଙ୍ଗାଭଡ଼ା, ଅତରବିଶେଷ,
ନଦୀ ପାରିବ ମକୁଣ୍ଡ, ତରପଣ୍ୟ ।
 ଆଜରଣ, ଆଜପଣ୍ଟ—କୀ. ବ. (ଆ + ତୃପ୍
+ ଗ୍ର. ଅନ) ତୃପ୍ତି, ତୃପ୍ତି ଜନ୍ମାଇବା,
ମଜଳଦ୍ଵାର୍ଯ୍ୟଲେପନ, ଆଲପଣାରୁଣ୍ଟ,
(ବିଂ.) ସେ ତୃପ୍ତି କରେ ।
 ଆଜବ—ସୁଂ. ବ. (ଆ + ବୁପ୍ + ଅ)
ହଂସା କରିବା, (ବିଂ) ହଂସକ, (ସୁଂ. ବ.)
ବୁଜାବିଶେଷ ।

ଆଜିପ—(ଯା)ବ. ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତମଣି, ଯାହା
ଖରରେ ଧଇଲେ ତଳେ ନିଆଁ ପଡ଼େ,
ଅଗ୍ନି, (ପ୍ରା.ବ.) ଅଗ୍ନି-ରହୁଦକ ।
 ଆଜିପବାନୀ—(ଯା)ବ. କୌତୁକ, ଖେଳ
ବିଶେଷ, ଅଗ୍ନିକୀର୍ତ୍ତା, ବାରୁଦିନମିତ
ନାନାପ୍ରକାର ବାଣ, ଭତ୍ତସୁନ୍ଦରୀ
ପ୍ରକ୍ରିୟା । [ଭୂମ, ପିଣ୍ଡସୀ ।
 ଆଜା—(ଗଞ୍ଜାମ) (ଆଜାତେଣ) (ସିଂହ-
ଆଜାଇ—ସୁଂ. ବ. ଅବେଳାନିକ ବାଦ୍ୟ-
କର, ସେ ଶୁଦ୍ଧିମତ ଗାନ ବାଜଣା
କରେନାହିଁ ଅଥବା ଏହା ତାହାର
ପେଟ ।
 ଆଜାନ—ସୁଂ. ବ. (ଆ + ତଳ + ଅ) ଦୀର୍ଘ
ବିପ୍ରାର, ସମ୍ମରଣେ ବିପ୍ରାର ।
 ଆଜାନକ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ତଳ +
ଅକ) ବିପ୍ରାରକ, ସେ ବିପ୍ରାର କରେ ।
 ଆଜାପି—ସୁଂ. ବ. (ଆ + ତପ + ଇ) ଅସୁର
ବିଶେଷ, ଆଜାପି ଓ ବାତାପି ଦୂରଭ୍ରତ,
(ଗ୍ରା.ବି) ଲେମୁଲାତ୍ମୟ ଫଳବିଶେଷ,
ବାଜାପି ।
 ଆଜାପି—ସୁଂ. ବ. (ଆ + ତପ + ଇନ୍) ଚିଲ
ନାମକ ପଣ୍ଡୀ, ଆଜାସ୍ବୀ, ଚିଲ,
ଅସୁରବିଶେଷ, ଲେମ୍ୟ ଓ ଝାପାଳଙ୍ଗ
ବିଶେଷ ।
 ଆଜାପ୍ର—ବିଂ. ବ. ରୁଷତ୍ତାମବର୍ଣ୍ଣ, ପାଟଳ ।
 ଆଜାସ୍ବୀ—ସୁଂ. ବ. (ଆ + ତାସ୍ବୀ + ଇନ୍)
ଚିଲନାମକ ପଣ୍ଡୀ, ରାଜତବିଶେଷ ।
 ଆଜାର—ସୁଂ. ବ. (ଆ + ତୃ + ଶ.ଅ)
କୌକାରେ ପାରି ହେବା ମୂଳ, ପାର-
ଆଣି, କୌକାତ୍ତା, ତରପଣ୍ୟ ।
 ଆଜାରକାତାର—ଗ୍ରା. ଛଟପଟ, ଆକୁଳ-
ବ୍ୟାକୁଳ, ଅତରକାତାର, ହଂସଟ ।
 ଆଜଳପାତାଳ—ଗ୍ରା. ଆଜଳପାତାଳ
ଅପତ୍ରଣ । [ସବ୍ରତ ।
 ଆଜଳପାତାଳ—ଗ୍ରା. ଛଟପଟ କାତାର,
ଆଜଳ—ଆବ୍ୟ. (ଆ + ତଳ + ଇନ୍)
କାତର ବ୍ୟାକୁଳ ବ୍ୟାକୁଳ କାତାର ।
 ଆଜି—ସୁଂ. ବ. (ଆଜି + ରା) ଶରାର ପଣ୍ଡୀ,
(ବିଂ) ସର୍ବଦା ବମନକାଶୀ ।

ଆଜିକ୍ର—ବିଂ. ଉପତ୍ରତକ୍ର, ଅଳ୍ପ ପିତା
ଲଗୁଥିବା ।
 ଆଜିଥେସ୍—କୀ. ବ. (ଆଜିଥ + ଏସ)
ଆଜିଥର ନମିତ ବେଳନାବି, ଅତିଥି-
ସେବକ, (ବିଂ) ଆଜିଥସେବା-
ପରିସ୍ଥିତ, ଆଜିଥର ଉପସ୍ଥିତ ।
 ଆଜିଥ୍ୟ—କୀ. ବ. (ଆଜିଥ + ଯ) ଅପିଥ୍ୟ-
ସେବା, ଆଜିଥସକାର, ଆଜିଥର ଉପସ୍ଥିତ
ଦିବ୍ୟ ।
 ଆଜିଥ୍ୟୀକାର—ସୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ଵ)
ଆଜିଥ୍ୟ ହେବା, ଆଜିଥ୍ୟର ଗ୍ରହଣ-
କରିବା ।
 ଆଜିଦେଶିକ—ଶି. ବି. (ଆଜିଦେଶ +
ଇକ) ଅତିଦେଶପ୍ରାସ୍ତ, ସୀମାଦିନମ
କରିଥିବା, ଅନ୍ୟତ୍ର ଆବେଦିତ ।
 ଆଜିଯାମିକ—ସୁଂ. ବି. ଆଜିବାନ୍ତକ
ଦେବ ।
 ଆଜିରେକ୍ୟ—କୀ. ବ. ଅତିଶୟ ବୃକ୍ଷ,
ଆଜି ବେଶି ।
 ଆଜିବାନ୍ତକ—ସୁଂ. ବି. ଇହଜ୍ଞେକରୁ
ପରଲେକରୁ ପ୍ରାସ୍ତୁତେବା ନମିତ ଶରୀର
ନିଯୁକ୍ତ ଅବିରତ ଅଭିମାନ ଦେବଗଣ,
ଧୂମାଦି ଅଭିମାନ ଦେବଗଣ ।
 ଆଜିବିଦ—ଗ୍ରା. ଶୀଘ୍ର, ଆସେ ସଥଭ୍ରମେ,
ଶିପ୍ରଭାର ସହିତ ।
 ଆଜିଶ—(ହୁନ) ଆଜିବା, ଆଜିବା-
ନାମକ କୁରଣ୍ତ ଗୁଳୁବିଶେଷ ।
 ଆଜିଶ୍ୟ—କୀ. ବ. (ଆଜିଶ୍ୟ + ଯ)
ଅଭ୍ୟକ୍ୟ ।
 ଆଜିଶ୍ୟାୟନ—ବିଂ. ଦାସର ନିକଟସ୍ଥ
ଦେଶାଦି, ସେବକର ନିକଟ ଶ୍ଵାନ ।
 ଆଜିଶଦଗ୍ର—ଅବ୍ୟ. ଗୋ-ସମ୍ମହର ଅବ-
ଶ୍ଵାନ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
 ଆଜିଶ୍ୟ—କୀ. ବ. (ଆଜିଶ୍ୟ + ଶ୍ୟା + ଅ) ଅନ୍ୟକୁ
ତଢି ଦେଇ ରହିବା, ଦିକ୍ଷା ।
 ଆଜି—ସୁଂ. ବ. (ଆଜି + ରା) ଭେଲା,
ଉଡ଼ୁପ । [ସ୍ଵେତ ।
 ଆଜିଆତ—ଗ୍ରା. ଅତିଶୟ ଯାତ୍ର, ଅତିଶୟ
ଆଗ୍ରହ—ସୁଂ. ବ. ସୁର୍ଯ୍ୟକର ଅଗ୍ରହକ
କାଳ, ଅଗ୍ରହକାଳ ।

ଆତୁଳି—ବିଂ. 'ଆ + ତୁଳ + ଲ)ହୁଂସକ
ବଳଗ୍ରାହକ । [ଲତା ।
ଆତୁଣ୍ଡି—ପ୍ରା. (ଗଡ଼ଜାତ) ଏକଜାଯାସ୍ତ
ଆତୁର—ବିଂ. (ଆ + ତୁର + ଅ) ରୋଣି,
କାର୍ଯ୍ୟମ, ପୀତ୍ତିତ, କାତର, ଅଧୀର,
(ଆ + ତ + ତର) ଗରଣ୍ଟରେହିତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତୁର, (ଶା.ବ) କାତରତା,
ଅଧୀରତା ।
ଆତୁରଗୃହ,ଆତୁରବାସ—ପୁ. ବି. (୭ତତ)
ଅନୁତଣାଳ, ଚକ୍ରାର୍ଥ ପୀତ୍ତିତ ଲୋକ-
ମାନଙ୍କ ରଦିବ ପ୍ରାନ, ଡାକ୍ତରଶାନା ।
ଆତୁରସନ୍ଧ୍ୟାସ—କ୍ଲୀ.ବି. ସନ୍ଧ୍ୟାସବିଶେଷ,
ମୁମ୍ରଷ୍ଟୁ ବ୍ୟକ୍ତିର ସନ୍ଧ୍ୟାସରୁହଣ୍ଟା ।
ଆତୁରଥା—ଶା. ପୁ. ବି. (ହ-ଆତୁର)
ଅଧୀର, ବ୍ୟପ୍ତ, ଉତ୍ତରକୃତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆତୁରସ୍ତା ।
ଆତୁରେପତମଣୀୟ—ପୁ. ବ. ଗଛ-
ବିଶେଷ, ଚକ୍ରାର୍ଥ ବିଶେଷ ।
ଆତୁର୍ମି—କ୍ଲୀ. ବ. ଆତୁରତ୍ତ, ପୀତ୍ତା ।
ଆତୁର୍ମୁ—ବି. (ଆ + ତୁର + ତ)ହୁଂସକ,
ଛନ୍ଦ ।
ଆତୁର୍ମୁ—କ୍ଲୀ.ବ. ଆତୋମକ ଫଳବିଶେଷ,
ଆତା, (ନି.ବି.) (ଆ + ତୁର୍ମୁ + କି.ପି.ମ୍ରୀ)
ତ୍ରୈପାଧନଯୋଗ୍ୟ, ପ୍ରୀତିକର,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତୁର୍ମୁ ।
ଆତୋଦ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆ + ତୁଦ୍ + ଦ୍ୟ)
ବାଣାଦ ପୁରିପ୍ରକାର ବାଦ୍ୟର ନାମ,
ବାଦ୍ୟ ମତ୍ତ, ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ, ବାଜଣା ।
ଆର—ନି.ବି. (ଆ + ଦା + ର) ରୁଷ୍ମତ,
ପ୍ରାସ୍ତ, ସ୍ତ୍ରୀତ, ହୃତ, ଧୂତ ।
ଆରଗନ୍ଧ—ନି.ବି. (ଆର + ଗନ୍ଧ) ଶନ୍ତ-
ଦ୍ଵାରା ପରିଜିତ, ରୁଷ୍ମତ ଗନ୍ଧପୁଷ୍ପାଦ,
ହତଗର୍ବ, ପରତୁତ, ଆଗ୍ରାତ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆରଗନ୍ଧା ।
ଆରଗନ୍ଧ—ନି. ବି. (ଆର + ଗନ୍ଧ)
ଅଭିଭୂତ, ପରିଜିତ, ହତଗର୍ବ ।
ଆରଦଶ—ନି. ବି. (ବ.ଗ) ରୁଷ୍ମତ-
ଦଶ, ଦଶପାଣି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରଦଶା ।
ଆରଶ୍ଵର—ନି. ବି. (ବ.ଗ) ରୁଷ୍ମତଶ୍ଵେ,
ଧୂକାସ୍ତ, ଶଶପାଣି ।

ଆତ୍ରି—ଶା. (ଆମ୍ବିୟ ଶରର ଅପଞ୍ଜଳି)
ସ୍ନେହ, ମମତା, ଯତ୍ନ ।
ଆମ୍ବକଳହ—ପୁ. ବି. ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ
କଳହ, ସ୍ଵକଳବୈଶେଧ, ଶୃହବିବାଦ ।
ଆମ୍ବକର୍ମନ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାର୍ମ,
ନିଜର କରଣୀୟ କର୍ମ ।
ଆମ୍ବକାମ—ବି. ଯେ ପମ୍ପ ବିଶ୍ଵ ଗ୍ରହ
କେବଳ ନିଜକୁ ଅଭିକାଷ କରେ, ଯେ
କେବଳ ଆମ୍ବକୁ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା-
କରେ ।
ଆମ୍ବକୃତ—ନି. ବି. ଶତତ; (ଆମ୍ବନ +
କୃତ) ନିଜଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା, ସ୍ଵକୃତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବକୃତା ।
ଆମ୍ବକାମେୟ—ବି. ଆମ୍ବକାମସମୟନୀୟ ।
ଆମ୍ବକୃତ—ନି. ବି. ଶତତ; (ଆମ୍ବନ +
କୃତ) ନିଜଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା,
ସ୍ଵହୃଦୟ ସମାଧିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବକୃତା ।
ଆମ୍ବଗତ—ନି. ବି. ସରତ, ମନେମନେ,
ଆମ୍ବନୟ, ସମ୍ମାନ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବଗତ ।
ଆମ୍ବଗବ—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବନ + ଗବ)
ଆମ୍ବାରୁମାନ, ନିଜର ବଢ଼େଇ, ଅହଂ-
କାର ।
ଆମ୍ବଗରମା—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବନ + ଗରୁ +
ରମନ) ଆମ୍ବଗାନ୍ଧୀ, ଅହଂକାର, ଦର୍ଶ ।
ଆମ୍ବଗୁଣ—ପୁ. ବି. ଶତତ; (ଆମ୍ବନ +
ଗୁଣ) (ଦର୍ଶନଶବ୍ଦ) ବୁଦ୍ଧ, ହର୍ଷ, କଷ୍ଟ,
ଅଭିଲାଷ, ଘଣା, ଚେଷ୍ଟା, ସଂଖ୍ୟା,
ପରିମାଣ, ବିଜ୍ଞାନ, ମିଳନ, ବିରହ,
ଧାରଣା, ଗୁଣ ବହୁତ୍ୟ ଓ ସ୍ମୃତି ।
ଆମ୍ବଗୁପ୍ତ—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବନ + ଗୁପ୍ତ)
ନିଜ ଶତଦ୍ୱାରା ରକ୍ଷିତ, ଅପ୍ରକାଶିତ-
ଭାବେ ଅବସ୍ଥିତ, ସ୍ଵରକ୍ଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ବାଚତ୍ରକ ଲତା ।
ଆମ୍ବଗୋପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ) ମନୋ-
ଗତ ଭାବ ଦିର ଅପ୍ରକାଶ, ଯଦ୍ଵିରେ
ମନର ଭାବ ପ୍ରକାଶିତ ନହୁଏ ସେହିପର-
ଭାବେ କାର୍ମ କରିବା, ଲୁକାଯାନ ।
ଆମ୍ବଗୋବନ—କ୍ଲୀ.ବି. (୭ତତ) ଆମ୍ବାର
ମାନ, ନିଜର ବଢ଼େଇ, ନିଜର ଗୁରୁତ୍ୱ ।

ଆମ୍ବଗ୍ରାହିତା—ସ୍ତ୍ରୀ କ୍ଲୀ.ବି. ସ୍ଵାର୍ଥପରତା,
ଭିତରମୁହି ।
ଆମ୍ବଗ୍ରାହୀ—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବନ + ଗ୍ରହ +
ଭିତର) ଉଦ୍‌ବିମୁହି, ସ୍ଵାର୍ଥପର, ଆମ୍ବଜ ।
ଆମ୍ବଗ୍ରାହୀନ—ବି. ଗ୍ରହିନ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବଗ୍ରାହୀନ ।
ଆମ୍ବଗ୍ରାହା—ବି. ବି. (ଆମ୍ବନ + ଗାହ) ଆମ୍ବ-
ପତା, ପରମାସ୍ତ୍ର, ବନ୍ଧୁତା, ପ୍ରଣୟ,
ସଦଭାବ ।

ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ—କି. ବି. (୭ତତ୍ର) ନଳଗୁଜ୍ଜ,
ନଳର ସମାନ, ସ୍ଵସ୍ତୁଣ, ନଳର ମତ ।
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟି—ବ. ବି. ଦେଖ ଆମ୍ବଲୁଙ୍କନବୀର
ସଂଦା ସୁନ୍ଦର ଥାଏ, ଆମ୍ବଲୁଙ୍କନବୀର
ସନ୍ଦେଶ ଲୁହ ଲବିବା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟା—ପୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ
ଦ୍ୱାରା, ଶ୍ଵାର୍ଥଧ୍ୟାଗ, ଆପଣାର ରକ୍ଷଣ
ବା ସୁଖପ୍ରତିଅନାହ୍ଵା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାଗୀ—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ + ତ୍ୟକ
+ ରନ୍) ଆମ୍ବଲୁଙ୍କାଣ୍ଠ, ଶ୍ଵାର୍ଥଧ୍ୟାଗୀ,
ସେ ପରପର ନଳର ସୁଖ ସାଜ୍ଜନ୍ତକୁ
ଛୁଡ଼େ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବଲୁଙ୍କାଣ୍ଠିନୀ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାଶ—କୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଆମ୍ବଲୁଙ୍କା,
ନଳକୁ ବିପଦରୁ ଉଚାର କରିବା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟମ—କୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ
ଫ୍ରେମ, କାମପୋଧାଦି ରିମ୍‌ପଣ୍ଡର
ଶାସନ, ରତ୍ନ୍‌ସୁନିରେଧ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟ—ପୁ. ବ. (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ + ଦୃଶ୍ୟ +
ଅ) ଆରଣ୍ୟ, ଦର୍ଶଣ, ଆମ୍ବଲୁର ଦର୍ଶନ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟକ—କୁ. ବ. (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ + ଦର୍ଶକ)
ଯନ୍ତ୍ରରେ ଆପଣାର ରୂପ ଦେଖାଯାଏ,
ଦର୍ଶଣ, ମୁକୁର ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟନ—କୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ
+ ଦୃଶ୍ୟ + ଅନ୍ତିମ) ଆମ୍ବଲୁଙ୍କାର୍ତ୍ତକର, ସମସ୍ତ
ଜୀବନରେ ଆମ୍ବଲୁଙ୍କାନ, ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀକୁନିଜ
ପରି ଦେଖିବା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ—କୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଆମ୍ବଲୁଙ୍କାର୍ତ୍ତ,
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାଶ, ଶ୍ଵାର୍ଥବିରଜନ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟଦେବତା—ପୁ. ବ. ନଳର ରକ୍ଷଣ
ଦେବତା, ଶୁଦ୍ଧଦେବତା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟୋହ—ପୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ
+ ଦ୍ୱେଷ) ନଳକୁ ନର୍ତ୍ତାତନା କରିବା,
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାଶ, ନଳକୁ ଅପସ୍ତରୀ ବୋଲି
ବିରୂର କରିବା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟୀ—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ + ଦୃଶ୍ୟ
+ ରନ୍) ଆମ୍ବଲୁଙ୍କାଣ୍ଠ, ନଳର ଅନିଷ୍ଟ-
କାଣ୍ଠ, ସେ ନଳକୁ ନିଜାଜରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟୀ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟୋହତା—ସ୍ତ୍ରୀ. କୁ. ବ. (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ
+ ଦ୍ୱେଷ + ତା) ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟୋହତା ସବ
ବା କାଯ୍ୟ, ଅନିଷ୍ଟସାଧନ, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାଶ,
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ—କୁ. ବ. ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ ନିମିତ୍ତ
ବିନ୍ଦୁରୂପ ଯୋଗବିଶେଷ, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ-
କାରସାଧନ ମାନସବୁଦ୍ଧିବିଶେଷ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ—କୁ. ବ. ଆପଣାର ଜୀବ,
ବିହୁ, ସୁର୍ମି, ବାସୁ, ଅଶ୍ଵି, ବୃକ୍ଷ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ—ବି. ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ—ପୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ସହିତେ
ଆପଣାର ପ୍ରାଣ ବଧ, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ,
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନାଶ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ର) ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ
ହତ୍ୟକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନାଶିନୀ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନଗୁହ—ପୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ
ଦେବା, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ, ରତ୍ନ୍‌ସୁନିରେଧ
ଦମନ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନବୈଷ୍ଣ୍ଵ—ଦ୍ୱ. ବି. ବି. (ଆ + ଅବ୍ +
ମନ୍) ନଳର ନଳକୁ ସମ୍ମୋହନ,
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନଗୁହ, (୭ ତତ୍ର) ଆପଣାତାରେ
ନିର୍ମଳୀ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନବୈଦନ—କୁ. ବ. (୭ ତତ୍ର;
(ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ + ନବୈଦନ) ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନଗୁହ,
ଶ୍ଵାର୍ଥଧ୍ୟାଗ; ସାଥବୀରଳକ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ବ. ବି. (୭ ତତ୍ର; (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ +
ନିର୍ମଳୀ) ନଳେ କଥା କଥା ରିତିମ-
ରୂପେ ରୁଦ୍ଧିବା, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ + ନିର୍ଭର)
ସେ ଆପଣା ଉପରେ ନିର୍ଭରକରେ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟରଣୀଳ—ଦ୍ୱ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.)
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟରକାଶ, ସ୍ଵାବଳ୍ମୀ, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ-
ପ୍ରତ୍ୟେସୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟରଣୀଳ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ-
ରଣୀଳ, ମୁମ୍ବୁଣ୍ଡ, ବ୍ରହ୍ମନିଷ୍ଠ, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟରଣୀଳ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟରଣୀଳ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ବ. ଗୁଣ୍ଡ (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ + ନିଷ୍ଠା)
ଏକାନ୍ତ ରଶ୍ଵର ବିଶ୍ୱାସ, ଆପଣାତାରେ
ଏକାନ୍ତ ବିଶ୍ୱାସ, ବ୍ରହ୍ମନିଷ୍ଠା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବ. (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ + ରନ୍)
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ ପଥ୍ୟ, (ବ. ପୁତ୍ର, କନ୍ୟା,
ଶାଲକ, ବିଦୁଷକ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟରକାରୀ,
(ବି) କନ୍ୟା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—କୁ. ବ. (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ + ପଦ)
(ପ-ବ୍ୟାକରଣ) ଯେଉଁଦେଇ ବିଭିନ୍ନ ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରେ, ପର-
ସେ ପଦର ରତ୍ନର ପଦ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବ. ବ୍ୟାକରଣପ୍ରତିକ
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ ଧାରୁବିଶେଷ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନଳ ଭିଦେଶରେ
କଥା, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ ଅର୍ଥ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ଦ୍ୱ. ବି. (୭ତତ୍ର) ନଳର ଓ
ଅପର ଲେକ, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ, ଶ୍ଵାର୍ଥପରମ୍ୟନ୍ତି,
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ଦ୍ୱ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଶ୍ଵାର୍ଥ
ପର, ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ, ବ୍ରହ୍ମନିଷ୍ଠ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ-
ପରାୟା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ନଳର
ନାମ ଧାମ ଜୀପନ୍‌ମୂର୍ତ୍ତିକ ପରିଚିତ୍ୟଦେବା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତତ୍ର, (ଆମ୍ବଲୁଙ୍କ +
ପରାୟା)) ନଳର କାପକଳାପ ବା
ମନୋଗତ ଭବନ୍ତି ଉତ୍ସମରୂପେ ବିଶ୍ୱର
କରିବା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—କୁ. ବ. ଆପଣାକୁ ଲେଖ-
ଦେବା, ନଳେ କଷ୍ଟ ସେଇ କରିବା ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବ. ଶଙ୍କରାଜନନ୍ଦ ରତ୍ନର
ଭିପନ୍ଧିଷଦର ଅର୍ଥପୁ ପ୍ରକବିଶେଷ ।

ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଆପଣାକୁ
ଦେବତା ଜୀନକରିବା ବା ଦେବତାଙ୍କ
ପର ଆରୁଧନା କରିବା ।

ଆମ୍ବଲୋଷକ—ପୁ. ବ. (୭ତତ୍ର)
ସେ ନଳେ ନଳକୁ ପୋଷନ କରେ,
ଆମ୍ବଲୁଣ୍ଟାନ୍ତ୍ୟ, ସ୍ଵପଳକ, ସେ ଆପଣା
ପେଟ ରରେ ।

ଆତ୍ମପୋଷଣ—କୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ନିଜେ ନିଜର ସୁଖିମାଧନ କରିବା, ଆତ୍ମମୁରିତ ।

ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ସବୁପ୍ରକଟନ, ନିଜର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ, ତେଜିତିନ୍ୟପ୍ରକାଶ, ପରିଚୟ ସାକ୍ଷାତ କରିବା ।

ଆତ୍ମପ୍ରତରଣା—କୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ଆସ୍ତିବଞ୍ଚନ, ଦାନେରେଗୁଣ ଜାବନିଯାପନ ।

ଆମ୍ବପ୍ରତିଷ୍ଠା—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ନିଜର ପ୍ରତିଷ୍ଠି, ପ୍ରଧାନ୍ୟ ବା ଗୌରବ ।

ଆତ୍ମପ୍ରଭ୍ୟ—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ନିଜ ଉପରେ ଆସ୍ତା ବା ବିଶ୍ୱାସ ।

ଆମ୍ବପ୍ରତ୍ୟେ—ପୁ. ବି. ନିଜ ଶତ୍ରୁର ବିଶ୍ୱାସକାରୀ, ଉତ୍ସର୍ଗ-ବିଶ୍ୱାସକାରୀ, ତୃତ୍ତନିର୍ଭରଣୀଲ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟେତ୍ୟନୀ ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟ—ପୁ. ବି. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶମାନ, (ବି) ପରମାସ୍ତ୍ରା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବପ୍ରତ୍ୟ ।

ଆମ୍ବପ୍ରଭବ—ପୁ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଭୁବନ୍ + ଅ) ପୁତ୍ର, ଜ୍ଞାନ, କନ୍ଦର୍ମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କନ୍ୟା, ରୁଦ୍ଧ, ଆମ୍ବପ୍ରଭବ ।

ଆତ୍ମପ୍ରମାଦ—ପୁ. ବି. (୭ତ୍ର) ନିଜର ଭିମ, ଆପଣାର ଭୁଲ, ବିଭିନ୍ନଭ୍ୟମ, ଆପଣାକୁ ଭୁଲିପିବା ।

ଆତ୍ମପ୍ରଣୟସ୍ଥ—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ନିଜେ ନିଜର ସୁଖ୍ୟାତି କରିବା, ଆତ୍ମଶାୟା, ନିଜେ ନିଜେ ଟେକି ହେବା ।

ଆତ୍ମପ୍ରୟାଦ—ପୁ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ପ୍ରୟାଦ) ଭଲ କାରୀ କରିବା ଯୋଗୁ ନିଜମନରେ ଜାତ ହେବା ସନ୍ତୋଷ ।

ଆତ୍ମପ୍ରୟାଧାନ୍ୟ—କୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ।

ଆତ୍ମବଞ୍ଚନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୭ତ୍ର) ଆତ୍ମବଞ୍ଚନକାରୀ, ଦୟାଭ୍ୟନେଗୁଣ ଜାବନିଯାପନ; (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତ୍ମବଞ୍ଚନା ।

ଆମ୍ବବଞ୍ଚନ—କୀ. ବ. (ଆମ୍ବନ୍ + ବଞ୍ଚନା) ନିଜ ଦୋଷକୁ ନିଜେ ସ୍ଵାକାର ନ କରିବା ।

ଆତ୍ମବନ୍ଧ—ପୁ. ବ. ନିଜର ମିତି, ମାଉସୀ ଓ ପିର୍ଯ୍ୟିପୁଥ ଭାଇ ।

ଆମ୍ବବତ୍ର—ବି. (ଆମ୍ବନ୍ + ବତ୍ର) ଆପଣା ପର, ଆପଣା ସମାନ ।

ଆମ୍ବବତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଆମ୍ବପାତ୍ରଶ୍ରୀ, ଭେଦ-ଭୁବନରୁତ୍ୟ, ପକ୍ଷପାତ୍ରବିରହ, ମନ-ସିଂହ ।

ଆମ୍ବବର୍ଣ୍ଣ—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ଆପଣାର ଲୋକ, ବନ୍ଦୁବାନ୍ଦବ ।

ଆମ୍ବବଳୀ—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ନିଜକୁ ବଳିଦେବା, ଆମ୍ବାଶର୍ଣ୍ଣ, ସାର୍ଥତ୍ୟଗ, ନିଜ ସୁଖ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଆମ୍ବବଣ—ପୁ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ବଣ) ସେ ନିଜକୁ ଆସୁଇ କରିପାରେ (ବି) ମନୋବଣୀକରଣ, ଉନ୍ନୟ ସୁନିଶ୍ଚର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତ୍ମବଣ ।

ଆତ୍ମବାନ—ପୁ. ବି. ନାହାର ଅନ୍ତରସା ଭିନ୍ନତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତ୍ମବଣ ।

ଆତ୍ମବକାଶ—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ସ୍ଵାକ୍ଷ୍ରୀ ଶ୍ରୀତି, ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକୁ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ ।

ଆତ୍ମବଦୟ—ପୁ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ବଦୟ) ପର ନିକଟରେ ବିବେକକୁ ବିଦୟ କରିବା, (ବି) ଆତ୍ମବଦୟ ।

ଆତ୍ମବଦ୍ୟା—ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ବଦ୍ୟା) ପେର୍ ବଜ୍ଞାନ ବା ବଦ୍ୟାଦ୍ୟା ଆତ୍ମ-ସମ୍ପଦେ ଜ୍ଞାନନ୍ଦର ହୃଦୟ ।

ଆତ୍ମଭବ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବି. ମନୋ-ଜାତ, ମାନୟଜଳ୍ମା) (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତ୍ମଭବ (ପୁ. ବି) କାମଦେବ, କନ୍ଦର୍ମ, ଆତ୍ମ-ବଦ୍ୟମାନତା ।

ଆତ୍ମଭବ—ପୁ. ବ. ଏ ତେବୁ; ଆପଣାର ଭାବ ବା ପ୍ରକୃତି, ସ୍ଵାଭବ ।

ଆତ୍ମଭୁ—ପୁ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ଭୁ + ବିଧି) କନ୍ଦର୍ମ, ପୁତ୍ର, ବ୍ରହ୍ମ, ଶିବ, ବିଷ୍ଣୁ, (ବି) ସମ୍ବନ୍ଧପଦ୍ଧତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) କନ୍ୟା, ରୁଦ୍ଧ ।

ଆତ୍ମଭୁତ—ପୁ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ଭୁତ) ତମୁକ, ପୁତ୍ର, କନ୍ଦର୍ମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତ୍ମ-ଭୁତ', କନ୍ୟା, ରୁଦ୍ଧ ।

ଆତ୍ମଭୁତ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ଭୁତ) ନିଜସ୍ତ ।

ଆତ୍ମଭୁତ—କୀ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ଭୁତ) ନିଜର ପରିଚାରକ, ନିବିକାରଚିତ୍ର, (ଅବ୍ୟ) ନିଜପରି ।

ଆତ୍ମମୟ—କୀ. ବି. ଆତ୍ମସ୍ଵରୂପପ୍ରାପ୍ତ ।

ଆତ୍ମମର୍ମାଦା—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ନିଜର ମାନ, ଆତ୍ମମାଦର, ଆତ୍ମଗୌରବ ।

ଆତ୍ମମର୍ମିତାଜଳନ—କୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ନିଜ ମନର ବୋଧ, ଆତ୍ମଗୌରବର ଧାରଣା ।

ଆତ୍ମମାନ—ପୁ. ବି. ଅତ୍ରମାନ, ଗର୍ବିତ, ସମୟ ପ୍ରାଣିଙ୍କ ସେ ନିଜ ପରି ମନେ କରେ । [ଅନୁକ ।]

ଆତ୍ମମୁଣ୍ଡ—ପୁ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ସ୍ଵତା, ସର, ଆତ୍ମମୁଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଦୁଶ୍ଲକ ଲତା, ଜଗତ ।

ଆତ୍ମମୃତ(ଶ୍ରୀ)—ପୁ. ବି. (ଆତ୍ମନ୍ + ମୃତ + କର) ସେ ନିଜର ପେଟ ପାଇଁ କେବଳ ଯତ୍ନ କରେ, ପେଟ, ସାର୍ଥପର ।

ଆତ୍ମମୋଦି—ପୁ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ମୋଦି) ବିଶ୍ୱାସ, ଦ୍ରୁଷ୍ଟା, ବିଷ୍ଣୁ, ଶିବ, କନ୍ଦର୍ମ ।

ଆତ୍ମକଷା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଉନ୍ନୟବାରୁଣୀ ବା ମହାକାଳ ବୃକ୍ଷ, ଆପଣାର ଭକ୍ଷା, ଶିଦ୍ଧି-ମାନଙ୍କାରୁ ଅସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ରକ୍ଷା ।

ଆତ୍ମକମ—ପୁ. ବ. ଆତ୍ମଜ୍ଞାନମାତ୍ରେ ତୃପ୍ତ ଯୋଗିତ୍ର, ଜ୍ଞାନମୃତରେ ତୃପ୍ତ ସାଧୁ ।

ଆତ୍ମକର—ପୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ଉତ୍ସତି, ନିଜର ଲଭ, ଜ୍ଞାନ, ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନ, ଆସ୍ତାର ଲଭ ।

ଆମ୍ବିଙ୍ଗ—କୀ. ବ. ଆମ୍ବାର ଅତ୍ରିତ୍ୟପରିବାଦ ସ୍ଵରୂପ ।

ଆମ୍ବନାନ—ଶ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ଆପଣାର ଲୟ ପ୍ରାପ୍ତ, ଆମ୍ବନମନ୍ଦ୍ର, ଆମ୍ବନବିଷ୍ଣୁ ।

ଆତ୍ମଲୋକ—ପୁ. ବ. ଶ୍ରୀଶଶ୍ରୀଶାର୍ମକ, ଆତ୍ମଲୋକ ।

ଆତ୍ମଲୋମ—କୀ. ବ. ଶ୍ରୀଶଶ୍ରୀଶାର୍ମକ, ଦାଢି, ଶଶରିଷ୍ଣ ଲୋମ ।

ଆତ୍ମବନ୍ଧକ—ପୁ. ବି. କୃପଣ, ମେଘ ।

ଆତ୍ମବତ୍ର—ପୁ. ବ. (ଆତ୍ମନ୍ + ବତ୍ର) ନିଜର ପରିଚାର, ନିବିକାରଚିତ୍ର, (ଅବ୍ୟ) ନିଜପରି ।

ଆମ୍ବବର୍ଣ୍ଣ—ସ୍ଥା. ବି. (ଆମ୍ବବର୍ଣ୍ଣ + ତା)

ଆମ୍ବସୁଦୃଶ,ସମସ୍ତକୁ ଆପଣା ପରି ଜ୍ଞାନ,
ଦେବବୁଦ୍ଧିରହିତ, ପକ୍ଷପାତବରହ,
ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧିତା ।

ଆମ୍ବବନ୍ଦୟୀ—ୟୁ.ବି. (ଆମ୍ବନ୍ଦୟ + ବି +
ତୀ + ଲ-ରନ୍) ଆମ୍ବବନ୍ଦୟୀ, (ସ୍ଥା)
ଆମ୍ବବନ୍ଦୟୀ ।

ଆମ୍ବବନ୍ଦେତା—ୟୁ.ବି. (୭ତତ୍) ଆମ୍ବ-
ବନ୍ଦେତାକୁଣ୍ଠା, ଅର୍ଥବଣ ହୋଇ ପର-
ିତାରେ ମୃଣ ବିକିବା, (ନୌକରୀ-
କରିବା) ।

ଆମ୍ବବିପୁଣୀ—ସ୍ଥା. ବି. ଆପଣାକୁ ଭୁଲ-
ଯିବା, ଆପଣାର ଦୋଷଗୁଣାଦି ପ୍ରତି
ଲକ୍ଷ୍ୟ ନ କରିବା ।

ଆମ୍ବବିରଦ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ଅନ୍ତ୍ର-
ବଛେଦ, ଗୁହବାଦ, ଆପଣା ଆପଣା
ଭିତରେ ବିରେଖ ।

ଆମ୍ବବିଚ୍ଛେଦ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ଆମ୍ବ-
ବିରହ, ପରିଷର ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ,
ଗୁହବବ ଦ, ଅନ୍ତ୍ରନିର୍ଗତ ।

ଆମ୍ବବିନାଶ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ଆମ୍ବ-
ନାଶ, ଆସ୍ତାତ, ଆମ୍ବହତ୍ୟ ।

ଆମ୍ବବିଶ୍ଵାଧ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ପର-
ିଶର ସହିତ କଳହ, ନିଜରବେପରାତ୍ୟ ।

ଆମ୍ବବିଶୁଦ୍ଧି—ସ୍ଥା. ବି. (୭ତତ୍) ଉତ୍ସର୍ଜିତ,
ପ୍ରାୟସ୍ଥିରିବ୍ୟାପ ପାପକୟ, ସହୋଦ-
ରିଶକରଣ ।

ଆମ୍ବବିଶ୍ଵାସ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ନିଜ ଶତ୍ରୁର
ବିଶ୍ଵାସ, ଆମ୍ବପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

ଆମ୍ବବିସଜ୍ଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍) ଆମ୍ବ-
ତ୍ୟାଗ, ସ୍ଵାର୍ଗତ୍ୟାଗ, ଜୀବନତ୍ୟାଗ ।

ଆମ୍ବବିସ୍ତୁତ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ନିଜର
ଦୋଷଗୁଣ ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟପୂରକ ବା ତାହା
ବୁଝିବାରେ ଅକ୍ଷମ ।

ଆମ୍ବବିଦ୍ଵାଶ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ଆମ୍ବ-
ଶମ, ଆମ୍ବକ୍ଷିତ୍ତପର ।

ଆମ୍ବବିଦ୍ଵଳ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ଆପଣା
ବିଷୟରେ ଏକାନ୍ତ ଅଭିଭୂତ, (ସ୍ଥା)
ଆମ୍ବବିଦ୍ଵଳା ।

ଆମ୍ବବର୍ତ୍ତ—ୟୁ.ବି. (ଆମ୍ବନ୍ଦୟ + ବିଦ୍ର +
କି,ପ) ଆମ୍ବକୁ, ଯେ ଜୀବାସ୍ତ ଓ ପର-
ମାହାକୁ ଜାଣେ, ପୂର୍ବୀ, ସ୍ଵପନକତା ।

ଆମ୍ବବଦ୍ୟ—ସ୍ଥା. ବି. (କ.ଧା) ବ୍ୟାହ୍ରବଦ୍ୟ,
ଯୋଗଶାସ୍ତ, ଅଧ୍ୟାମ୍ବବଦ୍ୟା, ବେଦାନ୍ତ-
ବର୍ଣ୍ଣନ ।

ଆମ୍ବବାର—ୟୁ.ବି. (ବ.ଶ୍ଵ) ଅଭିଶୟ
ବଳପୁରୁଷ (ଭବ)ଶଳା, ପୁତ୍ର, ବିଦୃଷକ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧ—ସ୍ଥା. ବି. (ଗତତ୍) ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧ
ଶତ୍ରୁ, ନିଜର ବଳ ବା ସାମର୍ଥ୍ୟ, ସହଜ-
ଶତ୍ରୁ ।

ଆମ୍ବବଳ୍ୟ—ସ୍ଥା. ବି. (୭ତତ୍) ଶତାବଶ,
ଶତମୂଳୀ, ଛତ୍ରଆସ୍ତ ।

ଆମ୍ବବଳ୍ୟା—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍) ମନ ଓ
ବହୁରତ୍ୟ ସୂର ଦମନ, ସ୍ଵାୟତ୍ତଶାସନ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧି—ସ୍ଥା. ବି. (୭ତତ୍) ଦେହଶୁଦ୍ଧ,
ଶତ୍ରୁଶୁଦ୍ଧି, ଆପଣାର ପବିତ୍ରତା, ନିଜର
ନିର୍ଦ୍ଦେଶତା, ପ୍ରାୟସ୍ଥିରିବ୍ୟାପ ସ୍ଵରୂପ
ପାପଶ୍ରନ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧା—ସ୍ଥା. ବି. (୭ତତ୍); (ଆମ୍ବନ୍ଦୟ +
ଶାଶ୍ଵା) ନିଜବୁଦ୍ଧର ପ୍ରଶଂସା, ନିଜର
ମିଥ୍ୟାଶୁଣ ପ୍ରକାଶ, ନିଜମୁଖେ ନିଜର
ଶବ୍ଦ ପ୍ରକାଶ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମ—ୟୁ. ବି. (ଆମ୍ବନ୍ଦୟ + ସମୟମ)
ମନର ବଣୀକରଣ, ଚିତ୍ରପ୍ରସମ, ଜିତେ-
ଦ୍ୱୀପା, ମନର ବିକାର ପରିଭାଗ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୀ—ୟୁ. ବି. (ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମ +
ରନ୍) ଜନ୍ମୁସ୍ତନିଶ୍ଚକାଶ, ଜିତେ-
ଦ୍ୱୀପ, (ସ୍ଥା) ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୀଜୀ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧୀ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ଆତ୍ମର
ଅପ୍ରିତିର ସନ୍ଦେହ ବା ଅବଶ୍ୟାସ,
ପ୍ରାଣପଣୟ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧୁ—ଦ୍ୱି. ବି. (୭ତତ୍) ବ୍ୟାହ୍ରବଦ୍ୟ,
ଆମ୍ବବାପନ, ଆତ୍ମେକାବାର, (ସ୍ଥା)
ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧୁ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧାନ୍ତ—ଦ୍ୱି. ବି. (୨ତତ୍)
ସ୍ଵସ୍ତନୀୟ, ଆପଣାର, ନିଜର, (ସ୍ଥା)
ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧାନ୍ତ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମର୍ତ୍ତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍)ଆପଣାକୁ
ସମର୍ଥନ କରିବା, ନିଜେ ଯାହା କହିଅଛି
ବା କରିଅଛି ତାହା ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମର୍ତ୍ତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍) ଆପ-
ଣାକୁ ଦାନ କରିବା, ନିଜକୁ କାହାର
ହାତରେ ସମର୍ପି ଦେବା, ଆପଣାକୁ ଓ
ଆପଣାର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନିର୍ମାଣ କରି
ବିପକ୍ଷର ଅଧୀନତ ସ୍ଥାକାର କରିବା ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମର୍କା—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ସ୍ଵାକ୍ଷ୍ରୀ
ସ୍ଵରୂପ, ଆତ୍ମପ୍ରଶବ୍ଦବ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୁକ୍ତି—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵ) ପୁତ୍ର,
କନ୍ଦର୍ପ, (ସ୍ଥା) ଅମ୍ବମୁଦ୍ରବା କନ୍ୟା,
ବୁଦ୍ଧ, (ବି) ମନର ମୁଖୀଦି ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୁକ୍ତି—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ସ୍ଵସ୍ତନ୍ତ୍ର,
ଆମ୍ବମର୍କା ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୁକ୍ତୀୟ—ଦ୍ୱି. ବି. (୭ତତ୍) ଆତ୍ମ-
ସମଜୀୟ, ସ୍ଵପନାନ୍ତ (ସ୍ଥା) ଆତ୍ମମୁ-
କ୍ଷୀୟ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୁକ୍ତି—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵ) ତନୁଜ,
ବ୍ୟାହ୍ର, କନ୍ଦର୍ପ, (ସ୍ଥା) କନ୍ୟା, ବୁଦ୍ଧ,
(ବି) ମନରେ ଜାତାଦ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୁକ୍ତା—ସ୍ଥା. ବି. କନ୍ୟା, ହିଅ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମାନ—ବ. ଗତତ୍; (ଆତ୍ମ + ସମାନ)
(ଆତ୍ମମର୍ମାଦା ଦେଖ) ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମାନ—ୟୁ. ବି. (ଆତ୍ମମର୍ମାନ +
ରନ୍) ଆତ୍ମମର୍ମାଦାଶଳୀ, ଆତ୍ମମା-
ଦରବଶିଷ୍ଟ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୀତ—ଦ୍ୱି. ବି. (୭ତତ୍)
ସ୍ଵପୁରୀ,ଆପଣାପର (ସ୍ଥା)ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୀତ ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୀତୀ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ବେଦାନ୍ତରିକ
ଶୁଦ୍ଧିତୃତ୍ୟିପ୍ରକାଶକ ଚେତନ୍ୟ, ଆତ୍ମ
ସାକ୍ଷିକ, ପରମାତ୍ମା ।

ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୀତୀ—ୟୁ. ବି. (ଆତ୍ମନ୍ + ହାତ୍)
ଅଧୀମଭୂତ, ଅଧୀମକ୍ଷୀୟମାଣ, ଆୟଉ,
ନିଜର କରିବା, (ବି) ହସ୍ତଗତ,
ଆମ୍ବବୁଦ୍ଧମୀତୀ ।

ଆତୁସାତ୍କୃତ—ଶି. ବି. (ଆତୁସାତ + ଚୀ+କୁ+ମୁ+ତ) ସାହୁରୀକୃତ,ଆତୁସାତ୍ତ କରୁଥାଇଥିବା ।

ଆତୁସାର—ଶି. ବି. (ବ.ଶ.) ଆତୁମୟ, ସ୍ଵାର୍ଥପର ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ—ବି. ସ୍ଵଧୁଂଶିଳ, ଯାହା ଚେଷ୍ଟା ଦ୍ଵାରା କି କର ଯାଇ ନାହିଁ ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆମ୍ବାଶ୍ରୀଲଙ୍ଘ, ମୋକ୍ଷ ।

ଆତୁସୁଖ—ପୁ. କି. ଆତୁରୂପ ପରମାନନ୍ଦ, ଆତୁକୁତ୍ତମାତ୍ରେ ସୁଖୀ, (କୁ.ବି) ନିଜ ସୁଖ, ସ୍ଵାଧୂମୁଖ, ଆପଣାର ଦୁଃଖ ନିର୍ମିତ ।

ଆତୁସୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସୀଏ ଗୁଣ କ୍ଷତିନ, ଆତୁଶାସ୍ତ୍ର ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ—ଶି.ବି.ଅତୁନ୍ଦ + ସ୍ତ୍ରୀ. ପ୍ରକୃତିଷ୍ଠା, ମନୋଭୂତି ପଦାର୍ଥ, ସ୍ଵପ୍ନ, ଆତୁନ୍ଦନ୍ତ, ଆତୁଶାସ୍ତ୍ର ।

ଆତୁନ୍ଦ + ଅତୁନ୍ଦଭ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆତୁନ୍ଦ + ହତ୍ୟା)ନିଜ ଜୀବନ ନିଜେ ନଷ୍ଟକରିବା, ଆତୁନ୍ଦାତ, ସ୍ଵବଧ, ଉଦ୍ବନ୍ନନ, ବିଶ୍ଵରକ୍ଷଣ, ଜଳମକନ ।

ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତ,ଆତୁନ୍ଦା—ପୁ. ବି. (ଆତୁନ୍ଦ + ହନ୍ଦ) ଯଥାର୍ଥ ଆତୁନ୍ଦାନ ନ ଥିବା, ଦେହାଦିର ଅଭିମାନ, ଆତୁନ୍ଦାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତୁନ୍ଦାତମା ।

ଆତୁନ୍ଦାନନ—କୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସହସ୍ର ନିଜର ପ୍ରାଣକାଶ, ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତ ।

ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ, ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତିନ, ବ୍ରାହ୍ମକନନନଭର ପ୍ରସ୍ତାବ ।

ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ, ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ ।

ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ—ଶି. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ, ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ ।

ଆତୁ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଅତ + କ.ମନ) ଆପେ, ସ୍ଵରୂପ, ବ୍ରହ୍ମ, ଜୀବ, ବୃକ୍ଷ, ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ଅନୁଭବଣ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ବାୟୁ-

ଅଧ୍ୟାତ୍ମୀ ଦେବତା, ମନୀ, ଦେହ, ସ୍ଵଭବ, ଯତ୍ନ, ବନ୍ଧୁ, ଚିତ୍ତ, ବୃଦ୍ଧସ୍ଵ, ସୁତ୍ର, ଆତ୍ୟନ୍ତକ ନିର୍ମିତ, ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତିବିଧ, ସଥା-ଜବାତ୍ମା, ପରମାତ୍ମା ।

ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତକ—ଶା. ପୁ. ବି. (ଫ ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ) ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତକାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତାଶ ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ—ଶା. ବି. (ଫ ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ) ଆମ୍ବାଶ୍ରୀତକ ଦେଖ ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆମ୍ବାଶ୍ରୀତନ, ଆମ୍ବାଶ୍ରୀରବ, ନିଜକୁ ନାଚ ମନେ ନ କରିବା ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀନ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସୁତ୍ର, ଶଳା ବିଦୂଷକ, ଶର୍ଣ୍ଣ, ପ୍ରାଣୀ, ଜୀବ, (ବି) ସାଧୀନ, ନିଜ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା, ସଙ୍କବ, ସତିଷ, ଆସୁଇ ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମ—ଶି. ବି. (ବ. ଶ.) ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମ, ଆପଣାର ଅନନ୍ଦରେ ବିଶେର ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମ—ପୁ. ବି. ନିଜର ତୁଳନ, ନିଜ ସତ୍ତବ, ନିଜପର ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମନ—କୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମନଦେଶ, ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମନରେ ଉପଦେଶ ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମନ—କୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମନାଶ, ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମନାଶ, ବ୍ରାହ୍ମକନନନଭର ପ୍ରସ୍ତାବ ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମେଣୀ—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ + ଅନୁ + ଶିଶୁ + କ. ରନ) ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମେଣୀକାଶ, ଚନ୍ଦ୍ରକନନନଭର ପ୍ରସ୍ତାବୀ ।

ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମାତ୍ର—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସକ୍ତି ଦୋଷ, ନିଜ ପ୍ରତି କୃତ ଅପରାଧ ।

ଆମ୍ବାପହାର—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜେ ଯେଉଁ କୁଳର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉଚି କୁଳର ବେଳୀ ବାହାନା କରିବା ।

ଆମ୍ବାପହାରକ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମ + ଅପ + ହୁ + ଅକ) ଯେ ନିଜକୁ ଲୁଗୁଏ ବଞ୍ଚିବ, ଶଠ, ଯେ ନିଜ ପରି-ଚଲ୍ୟ ଗୋପନ ରଖେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବାପହାରକା ।

ଆମ୍ବାପହାର—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ + ଅପ + ହୁ + କ.ଇନ) ଆମ୍ବା ପହାରକ, ଆମ୍ବାଗୋପନକାଶ, ଶଠ ।

ଆମ୍ବାପୁରୁଷ—ଶା. ବି. (ଫ-ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ + ସୁରୁଷ) ଆମ୍ବାପୁରୁଷ ପୁରୁଷ, ହୃଦୟପୁରୁଷ ଆମ୍ବା, ଜୀବନ, ପ୍ରାଣ ।

ଆମ୍ବାବିମାନନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆମ୍ବାବିମାନନ, ଅବିମାନନ, ଆମ୍ବାବିମାନନ ନାଚ ଭବି ଗୁଣ ବେଗ କରିବା ।

ଆମ୍ବାବିଲମ୍ବନ—କୁ.ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସାବିଲମ୍ବନ, ଆମ୍ବାବିଲର, କୌଣସି ବିଷୟ-ପାଇଁ ଅପରାଧ ସାହାଯ୍ୟ ନ ଲୋଡ଼ି ନିଜେ ଭାବୁ ସାଧନ କରିବା ।

ଆମ୍ବାବିଲମ୍ବୀ—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ + ଅବିଲମ୍ବନ) ସାବିଲମ୍ବୀ, ଆମ୍ବାବିଲମ୍ବନର, କୌଣସିଲ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବାବିଲମ୍ବନିମ୍ବୀ ।

ଆମ୍ବାବିମାନ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆମ୍ବାବିମାନ ଅବିମାନ କ୍ଷେତ୍ର ମନେ କର ଅଭିମାନ ବା ଗଢ଼ କୋହିବା ।

ଆମ୍ବାବିମାନ—ପୁ. ବି. (ଆମ୍ବାଶ୍ରୀମାନ + ରନ) ଆମ୍ବାବିମାନନବିଶିଷ୍ଟ, ନିଜକୁ ବଢ଼ ବୋଲି ଗଢ଼କରିବା, ଅହଂକାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମ୍ବାବିମାନମ୍ବୀ ।

ଆମ୍ବାବେଗ—ଶା. ବି. (ଫ ଆମ୍ବାଶ୍ରୀ + ବେଗ) ନିଜର ଅନୁଭୂତ ବିଷୟ ।

ଆତୁନ୍ଦ—ଶି. ବି. (ଆତୁନ୍ଦ + ଆ + ରମ + ଅ) ଜୀନପ୍ରାପ୍ତି ନିମିତ୍ତ ଯତ୍ନବାନ୍, ଯୋଗୀ, ଯୋଗିନ୍ଦ୍ରିକଣେଖ, ବ୍ରାହ୍ମଜୀନ୍, ସତତ ପ୍ରତ୍ୟାମନାନକରଣ, ସଂଦା ଭିଶରତିନକ ।

ଆତୁନ୍ଦ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନିଜର ପ୍ରତ୍ୟେଜନ ବା କଷ୍ଟ, ସ୍ଵାଦ, (ବି.ବି.) ସାର୍ଥ-ପର (ଅବ୍ୟ) ନିଜ ନିମିତ୍ତ, ଆପଣା ପାଇଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆତୁନ୍ଦାର୍ଥୀ ।

ଆତୁନ୍ଦ—ପୁ. ବି. ହୃଦୟପୁରୁଷ ।

ଆମ୍ବାଲମ୍ବ—ଶା. ବି. ହୃଦୟପୁରୁଷ ।

ଆମ୍ବାଲମ୍ବ—ଶା. ବି. ଅତୁନ୍ଦାର ଅଂଶ, ଅକ୍ରମ ।

ଆତୁନ୍ଦାଶ୍ରୀ—ବି. (ଆତୁନ୍ଦାନ୍ତ + ଆଶ୍ରୀ) ନିଜ ଉପରେ ନିର୍ଭରତା ।

(ବି) ପରମ୍ପର ପ୍ରତି ଅନୁଭବ ପ୍ରତର୍ଣ୍ଣନ, ଭୋଗାମ୍ଭ, ଅନୁନୟ ପ୍ରାର୍ଥନା, ସ୍ଥା ଓ ପୁରୁଷ ମହରେ ଅସାମାଜିକ ପ୍ରତ୍ୟେ ।

ଆଦିରଣୀ—ସ୍ଥା. ବି. ଆଦିର ପାତ୍ରୀ; ଯୋହାଗିଲା, ପତିପ୍ରିୟା, ଅଭିମାନିନା ।

ଆଦିରବା—ଗ୍ରା.କି. ଆଦିରଥର ଗ୍ରହଣ-କରିବା, ସମ୍ମାନ କରିବା, ଛାତ୍ରରେ ଗ୍ରହଣ କରିବା, ସ୍ମେହ କରିବା, ଆଶ୍ରୟ କରିବା, ଅନିବାଧୀ, ଜାଣି ଗ୍ରହଣ କରିବା ।

ଆଦିତ୍ରିବ୍ୟ—ବି. (ଆ + ତୃ + ମୀ, ତବ୍ୟ) ଆଦିରର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଆଦର୍ଣ୍ଣ—ପୁ. ବି. (ଆ + ତୃଶ୍ଵ + ଅ) ଦପଣ, ତୃଷ୍ଣାନ୍ତ, ପରିପାଳି, ନମୁନା, ଅନୁକରଣୀୟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ବ୍ୟୁ, (ବି, ଅନୁକରଣଯୋଗ୍ୟ) ।

ଆଦର୍ଣ୍ଣରଚିତ ଚରତ୍ର)—କ୍ଲୀ.ବି. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ଚରତ୍ର ଦେଖି ଆପଣାର ଚରତ୍ର ସଂଶୋଧନ କରିବା କଞ୍ଚିତ୍ ଥିଲୁ, ଅନ୍ତର୍ଜାନ୍ତ ଚରତ୍ର ବା ଆଚରଣ, (ବି) ଅନ୍ତର୍ଜାନ୍ତ ଚରତ୍ରବିଶିଷ୍ଟ, ଆଦର୍ଣ୍ଣଭୂତ ଚରତ୍ର ଯାହାର ।

ଆଦର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡଳ—ପୁ.ବି. ଆଦର୍ଣ୍ଣର ମଣ୍ଡଳ-ଯୁକ୍ତ ସର୍ପବିଶେଷ, ଗୋଲଦର୍ପଣ ।

ଆଦର୍ଣ୍ଣମାନବ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାଳୀପ ଦର୍ଶନପୁଷ୍ଟକ ଚରିତ୍ର ବିଶୁଦ୍ଧ ଓ ଉନ୍ନତ ସାଧନ କରିଯାଏ ।

ଆଦର୍ଣ୍ଣଶ୍ଵାସୀୟ—ପୁ. ବି. (ଗ୍ରା.) ଆଦର୍ଣ୍ଣ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଆଦର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥରୁପ ।

ଆଦର୍ଣ୍ଣଶ୍ଵର—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ପ୍ରକୃତ ଦେଖି ସ୍ଥାୟୀ ସ୍ଵର୍ଗବର ଦୋଷ-ସଂଶୋଧନ ଓ ଗୁଣୋଦ୍ଧର ସମାଦନ କରିବାକୁ ହୁଏ (ବି) ଅତି ଉତ୍ତର୍ଷ ସ୍ଵର୍ଗବବିଶିଷ୍ଟ ।

ଆଦର—ଗ୍ରା.ବି. ଆକୃତିର ଭବ, ସ୍ଵରୂପ ।
ଆଦବାଦି—ଯା. ବିବାଦ, କଳହ ।

ଆଦହନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଦହ + ନ, ଅନ) ଦାହ, ପୋଡ଼ିବା, ଦ୍ଵିତୀୟ, କୁଷନ, ନିନା, ଶୁଣନ ।

ଆଦାଙ୍ଗ—(ଅର୍କାଙ୍ଗ ଅପଭ୍ରଂଶ) ଅର୍କାଙ୍ଗ, ଅସମୀୟ, ଅର୍କାଙ୍ଗ, ଶଶବରୁ ଅଧେ ।

ଆଦାତ୍—ଗା. ଜଙ୍ଗଲପୁଣ୍ଡ ଶ୍ଳାନ, ଜଙ୍ଗଲିଆ, ଜଙ୍ଗାଳପୁଣ୍ଡ ଶ୍ଳାନ ।

ଆଦାତ୍ମା—ବନ୍ୟ, ଦୂର୍ଦ୍ଵାନ୍ ।
ଆଦାତବ୍ୟ—ବି. (ଆ + ଦା + ମୀ, ତବ୍ୟ)

ଗ୍ରହଣୀୟ, ପ୍ରତିଗ୍ରହ୍ୟ ।

ଆଦାତା—ପୁ. ବି. (ଆ + ଦା + ତୃ)

ଗ୍ରହତା, ଯେ ଗ୍ରହଣ କରେ, ଗ୍ରହକ ।
ଆଦାତିକ—ବି. ଆଦାତିରଣପଠିତ ଧାର୍ତ୍ତବିଶେଷ ।

ଆଦାନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆ + ଦା + ଭା.ଅନ)

ଗ୍ରହଣ, ପ୍ରତିଗ୍ରହ, ସ୍ଥାକାର, ଅସୁଲ, ରୋଗଲକ୍ଷଣ, ନିଦାନ, ଅଶାରଣ, ଅଦ୍ୟା କରିବା, ହୃଦୀର ଅଳଙ୍କାର-ବିଶେଷ, ରହମାଳା (ସ୍ଥା) ଆଦାନୀ ।

ଆଦାନକାଳ—ବି. ଯେଉଁ ସମୟରେ ଦୂର୍ମ ପୁଥ୍ୟବାରୁ ଜଳ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ।

ଆଦାନପ୍ରଦାନ—ବି. (ଆଦାନ + ପ୍ରଦାନ)

ଦେବାନେବା, ଦେନନେଶ୍ଵ, ଦାନ-ପ୍ରତିଗ୍ରହ, ଦିନମୟ, ପରମ୍ପର ମହରେ ବିବାହଦ୍ୱାରା ବର-କନ୍ୟା ଗ୍ରହଣ ।

ଆଦାନୀ—ସ୍ଥା. ବି. (ଆ + ଦୋ + ମୀ. ଅନ + ରା) ହୃଦୀଯୋଗୀ ଲତା ।

ଆଦାବ—(ଯା) ବି. ବନ୍ଦେଶୀ, ସେନ୍ମମ, ପ୍ରାଣ ।

ଆଦାୟ—ବି. (ଆ + ଦା + ଯ) ଗ୍ରହତା, ଗ୍ରହଣକର୍ତ୍ତା (ପୁ.ବି) ଗ୍ରହଣ, (ଅବ୍ୟ)

ଗ୍ରହଣକରି, (ଗା-ବି) ଗ୍ରହଣକରିବା, ଆମଦାନୀ, ଅସୁଲକରିବା, ନେବା, ସମଗ୍ର ବୃକ୍ଷତ ବସ୍ତର ପରିମାଣ ।

ଆଦାୟକର—ବି. ଯେ ଗ୍ରହଣ କର ଯାଏ ।

ଆଦାୟ—ବି. ଯେ ଗ୍ରହଣ କରେ, ଯେ ଆଦାୟ କରେ (ସ୍ଥା) ଆଦାୟିନୀ ।

ଆଦାର—ପୁ. ବି. (ଆ + ତୃ + ଅ) ଆଦର, ସମ୍ମାନ, (ଅବ୍ୟ) ବିବାହ-ପର୍ମଣ୍ଡି ।

ଆଦାରିବିମ୍ବ—ସ୍ଥା. ବି. ଅମ୍ବବେତସ ପର ପୁଷ୍ପଯୁକ୍ତଲଭାବିଶେଷ । [ଦରମାର ।

ଆଦାଳତ—(ଯା) ବିଶ୍ୱରାଜୀନ୍ଦ୍ର, କରେଶ୍ଵ, ଆଦି—ପୁ.ବି. (ଆ + ଦା + କ) ପ୍ରଥମ, ପ୍ରଥମ ସମ୍ବାଦ, କାରଣ, ସାମୀପ୍ୟ, ପ୍ରକାର, ଅବସ୍ଥାବ, ମୂଳ, ଆରମ୍ଭ, ଅଗ୍ର, ହେତୁ ।

ଆଦିକନ୍ଦ—ଗା. ବି. ଆଦିପୁରୁଷ, ଭରଗାନ୍ ।

ଆଦିକର—ପୁ. ବି. ପ୍ରଥମକାରକ, ପ୍ରାକ ସାହକର୍ତ୍ତା । [ଓରେର ।

ଆଦିକରି—ଗା.ଅବ୍ୟ.(ହ.ଅଦି.ଇତ୍ୟାଦି, ଆଦିକର୍ତ୍ତା—ପୁ.ବି. ଆଦିକାରକ, ଆଦି-ଭୂତ କର୍ତ୍ତା, ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା, ଯେ ପ୍ରଥମେ କରିଥିଲୁ ।

ଆଦିକମ୍ପ—କ୍ଲୀ.ବି. ପ୍ରଥମକାରୀ, ପ୍ରଥମ-କାରୀତ କାରୀମାତ୍ର ।

ଆଦିକବ—ପୁ.ବି. ହରଣ୍ୟଗର୍ଭ, ବ୍ରହ୍ମ, ବାଲୁ କିରଷି, କେହି କେହି ବ୍ୟାସକୁ ମଧ୍ୟ କହନ୍ତି ।

ଆଦିକାଣ୍ଡ—କ୍ଲୀ.ବି. (କ.ଧା) ରମ୍ୟବର ବାଲକାଣ୍ଡ ବା ପ୍ରଥମ କାଣ୍ଡ ।

ଆଦିକାରଣ—କ୍ଲୀ.ବି.(କ.ଧା)ପରମେଶ୍ୱର, ସବୁକାରଣ ମୂଳକାରଣ, କଣାଦଙ୍କ ମତରେ ପ୍ରଥମ କାରଣ, ସମବାୟ-କାରଣ, ପ୍ରକୃତ, ପରମାଣୁ ।

ଆଦିକାବ୍ୟ—କ୍ଲୀ.ବି. (କ.ଧା) ବାଲୁ କିରିତ ରମ୍ୟବାଣୀ ।

ଆଦିକାଳ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ପ୍ରଥମ-କାଳ, ସତ୍ୟଯୁଗ, ସୃଷ୍ଟିର ଆରମ୍ଭକାଳ ।

ଆଦିକେଶବ—ପୁ. ବି. କାଶୀଶ୍ଵରକେଶବ-ମୁକ୍ତିବିଶେଷ ।

ଆଦିଗଜ—ବି. ଗଙ୍ଗାନଦୀର ଶାଖା-ବିଶେଷ, ପୁଷ୍ପ ଯେଉଁ ନଦୀବାଟେ ଗଙ୍ଗା ସମ୍ମତ୍ରୁରେ ପଢ଼ିଥିଲ ।

ଆଦିଗଦାଧର—ପୁ. ବି. କାଶୀଶ୍ଵର ବିଷ୍ଣୁ-ମୁକ୍ତିବିଶେଷ, ରମ୍ୟବିଶେଷ ।

ଆଦିରଜ—ସୁ. ବି. (ଆଦି + ରଜନ)
ପୃଥ୍ବୀ ନାମକ ରଜା, କାଳିଦାସଙ୍କମତେ
ଦୈବସ୍ଵତମନ୍ତ୍ର ।

ଆଦିବରାହ—ସୁ. ବି. ଯଜ୍ଞବରାହରୁପରେ
ଅବଶ୍ୟକ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଅବତାରବିଶେଷ ।

ଆଦିବିଦ୍ୟାନ୍—ସୁ. ବି. କପିଳ ମୁନ୍ ।

ଆଦିଶତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ପରମେଶ୍ୱର-
ଙ୍କର ମାୟାବୂପ ଶତ୍ରୁ, ଦେଖାମୁଣ୍ଡି-
ବିଶେଷ, ଦୁର୍ଗା ।

ଆଦିଶଶ୍ଵର—କୁ. ବି. (କ.ଧା) ଭୋଗ
କମିଶ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କରୀର ସୃଷ୍ଟି
ଆଧ୍ୟଲିଙ୍ଗାଶ୍ୟ ଶଶର, ଅବିଦ୍ୟା-
ନାମକ ସୃଷ୍ଟି ଶଶର ।

ଆଦିଶୂର—ସୁ. ବି. ଏ ବଙ୍ଗ ଓ ଗୋଟି-
ଦେଶର ରଜା ଥିଲେ ।

ଆଦିଶ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + ଦିଶ + ଯ)
ଆଦେଶ ଦେଇ, ଆଦେଶ କରି ।

ଆଦିଶ୍ଵର—ସୁ. ବି. (ଆ + ଦିଶ + ମି, ତ)
ଆଜ୍ଞାତ୍ମ, ଆଜ୍ଞାଯୁତ୍, ନିଯୁତ୍, କଥତ,
(କୁ. ବି.) ଆଦେଶ, ଉପଦେଶ ଭୁକ୍ତ-
ବଶିଷ୍ଟ, ଉଛିଷ୍ଟ, ଆଜ୍ଞା ।

ଆଦିଶ୍ଵରଗନ୍ଧ—ବି. ଯେଉଁ ସନ୍ଧି ବା ଶାନ୍ତି
ପ୍ରାପନରେ ଏକପକ୍ଷକ ଆଦେଶରେ
ସର୍ବିମାନ ନିର୍ଧିବକ ହୁଏ ଏବଂ ଅପର
ପକ୍ଷ ଶାନ୍ତିତାର କରନ୍ତି ।

ଆଦିଶ୍ଵରୀ—ସୁ. ବି. ଆଦେଶକର୍ତ୍ତା, ଯେ
ବ୍ରହ୍ମବୁଦ୍ଧକୁ ବ୍ରତାଦେଶ କରିହୋଇ-
ଥାଏ ।

ଆଦିଶ୍ଵରୀ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ପ୍ରଳୟ
ପରେ ପ୍ରଥମ ସୃଷ୍ଟି, ପ୍ରଥମ ସର୍ଗ ।

ଆଦିଶ୍ଵରୀ—ବି. ଉଷତ୍ରିଶ୍ଵରୀ, ପଦ୍ମପତ୍ର-
କୁତ୍ତି ।

ଆଦିଶନବ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଶନ + ବ)
ଦୋଷ, କ୍ଲେଶ (ବିଂ) ଦୂର୍କଳ, ପଶ୍ଚିମ, ଶ୍ଵର୍ଣ୍ଣ,
କ୍ଲେଶ୍ୟବୁଦ୍ଧ, ଦୂରନ୍ତ, ଦୂଃଖଦାୟକ ।

ଆଦିଶପକ—ସୁ. ବି. ଉତ୍ତିପକ, ପ୍ରକାଶକ,
ଯେ ଅନ୍ୟ ଘରେ ନିଆ ଦିଏ ।

ଆଦିଶପନ—କୁ. ବି. ଉତ୍ତିପନ, ପ୍ରକାଶନ,
ଆଲିପନା, ଅଢିକ୍ୟ, ଫଟା ।

ଆଦିଶପିତ୍ର—ବି. ଉତ୍ତିପିତ୍ର, ପ୍ରକାଶିତ ।

ଆଦୁଭା, ଆଦୁଲ—ଗ୍ରା. ବି. ଅନାବୃତ,
ଅନାହ୍ରାଦିତ, ଆକୁଳାୟୁତ ।

ଆଦୁରି—ସୁ. ବି. ଯେ ବିଦାରଣ କରେ,
ବିଦାରଣ କର୍ତ୍ତା । [ଅଣା ।

ଆଦୁଲୀ—ଗ୍ରା. ଅଧୁଲୀ, ଆଠାଶୀ, ଆଠ-
ଆଦୁତ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଦୁ + ମି, ତ)
ସମ୍ମାନିତ, ପୁଲିତ, (କୁ. ବି) ଆଦର-
ସୁକ୍ତ ।

ଆଦୁତ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + ଦୁ + ଯ) ଆଦର
କର, ସମ୍ମାନ କର, (ବି) ଆଦରଣୀୟ ।

ଆଦୁତ୍ୟ—ଗ୍ରା. କି. ବି. (ହ—ସତ୍ତା)
ଉପର, ସମାନ୍ୟରେ, ଅଳ୍ପତର,
ଅମୁକ, ସହିତ ଉପରେ ସାତୁଶା ଆଜ ।

ଆଦୁଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଦୁଷ୍ଟ + ଭା, ତ)
ଦୀର୍ଘ ସକ୍ରିତ ଦୁଷ୍ଟ, ଅପାଙ୍ଗଦଶ୍ରନ,
କଟାଷ, ଉପାନ୍ୟମିତ ନନ୍ତର ।

ଆଦେୟ—ବି. (ଆ + ଦା + ମି, ଯ)
ଗ୍ରହଣକରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଗ୍ରହଣର
ଉଚିତ, ଗ୍ରହଣୀୟ ।

ଆଦେବକ - ବି. (ଆ + ଦିବ + ଅକ)
ଦୂୟତକାରକ, ଯେ ପଶା ବା ଅବା
ଶେଳେ ।

ଆଦେବନ—କୁ. ବି. (ଆ + ଦିବ + ଭା, ଅନ)
ପଶାଶେଳ, ଦାବାଶେଳ, ଦୂୟତପାଧନ,
ପଶା, ଦାବା ।

ଆଦେଶ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଦିଶ + ମି, ଥ)
ଆଜ୍ଞା, ଉପଦେଶ, ଅନୁମତ, ଏକବିଷ୍ଣୁ

ଠାରେ ଅନ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁର ଆରୋପ,
ପ୍ରଦଶନ, କଥନ, ଜ୍ୟୋତିଶାସ୍ତ୍ରୀକୃତ
ଜଳ, ଦୁକୁମ, ଉପସ୍ଥିତି ।

ଆଦେଶକ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଦିଶ + କ, ଅକ)
ଯେ ଆଦେଶ କରେ, ଆଦେଶ-
କର୍ତ୍ତା ଆଦେଶା, ଦୁକୁମକାରକ,

ଉପଦେଶା, ଶାସକ, (ସି. ବି) ଆଦେଶିକା,
ଆଦେଶକର୍ତ୍ତା—ସୁ. ବି. (୭ତତ୍ର)
ଆଦେଶା, ଆଜ୍ଞାଦାତା, ଦୁକୁମକାରକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଦେଶିକା ।

ଆଦେଶକତମ—କୁ. ବି. (ବ. ବୁ)
ଆଦେଶାନୁସାରେ ଦୁକୁମମତେ,
ଆଜ୍ଞାକମେ ।

ଆଦେଶଦାତା- ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ର)
ଆଦେଶକର୍ତ୍ତା, ଉପଦେଶା, ଆଜ୍ଞାକର୍ତ୍ତା,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଦେଶଦାତୀ ।

ଆଦେଶନ—କୁ. ବି. (ଆ + ଦିଶ + ଭା,
ଅନ) ଆଦେଶ, ଆଜ୍ଞା, ଅନୁଶାସନ,
ବିଧାନ ।

ଆଦେଶପତ୍ର—କୁ. ବି. (କ.ଧା) ଆଜ୍ଞା-
ଲିପି, ଦୁକୁମନାମା, ଅନୁମତପତ୍ର ।
ଆଦେଶପାଳକ—ସୁ. ବି. (୭ତତ୍ର)

ଆଜ୍ଞାକାଶ, ଆଜ୍ଞାନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାଶ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଦେଶପାଳକ ।

ଆଦେଶପାଳନ—କୁ. ବି. (୭ତତ୍ର)
ଆଜ୍ଞାପାଳନ, ଆଜ୍ଞାନୁକର୍ତ୍ତନ, ଦୁକୁମ
ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ଆଦେଶଲାଙ୍ଘନ—କୁ. ବି. (୭ତତ୍ର)
ଆଜ୍ଞାଲାଙ୍ଘନ, ଆଜ୍ଞାନୁକର୍ତ୍ତନ, ଦୁକୁମ
ନ ମାନିବା ।

ଆଦେଶନୁବନ୍ଧୀ—ସୁ. ବି. (୭ତତ୍ର)
ଆଜ୍ଞାପାଳକ, ଆଜ୍ଞାନୁବନ୍ଧୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଆଦେଶନୁବନ୍ଧିନୀ ।
ଆଦେଶ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଦିଶ + କ,
ରନ) ଆଦେଶକର୍ତ୍ତା, ଉପଦେଶା,
ଦୁକୁମକାଶ, (ବି) ଦୈବିକ, ରକେ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଦେଶିନୀ ।

ଆଦେଶ୍ୟ—ବି. (ଆ + ଦିଶ + ଯ)
ଉପଦେଶ୍ୟ, କଥମାୟୀ, ଆଜ୍ଞାପଦ୍ୟ ।

ଆଦେଶ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଦିଶ + କ, ତ୍ର)
ଆଦେଶକର୍ତ୍ତା, ଆଜ୍ଞାକର୍ତ୍ତା, ଉପ-
ଦେଶକ, ଶାସକ, (ବ. ବି) ଯଜମାନ,
ଯଶ୍ଶା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଦେଶୀ ।

ଆଦେଶୀ—ଅବ୍ୟ. (ଆଦି + ତ୍ର) ପ୍ରଥମେ,
ଅଗ୍ରେ, ଜମାରୁ, ପୁଣ୍ୟ, କେବେ-
ହେଲେ, ପ୍ରଥମତୀ, ମୋଟେ, ଜାତ୍ର ।

ଆଦ୍ୟ ବି. (ଆଦି + ଯ) ପ୍ରଥମେ
ଜାତ୍ର, ଯାହା ଆଗରେ ହୋଇଥାଏ,
ପ୍ରଧାନ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ (କୁ. ଧାନ୍ୟ, ମୌଳିକ),
ଭ୍ରେକନାହ, ଭକ୍ଷଣୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଦ୍ୟା ।

ଆଦ୍ୟକର୍ତ୍ତା—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ବ୍ରହ୍ମ,
ଦୁରତ୍ୟଗର୍ଭ ବାଲ୍ମୀକି ।

ଆଧାରଶକ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ତବ) ମାସ୍ତା, ପ୍ରକୃତି, ଚନ୍ଦ୍ରର ଅମାନାମକ ମହାକଳା, ମୂଳାଧାରକୁଳକୁଣ୍ଡଳିମା ପରମ-ଦେବତା ।

ଆଧାରଶକ୍ତି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଧାର + ଅଧିକରଣ) ସ୍ଥାନ ବା ପାତ୍ରବାଚକ ।

ଆଧାରଶକ୍ତି—ପୁଣ୍ୟ. ବି. ଯାହା ଯାହାର ଆଧାର, ଯାହା ଯାହାର ଆଧେୟ, <ତୁ ଉତ୍ତର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ, ସଥା—ଏଟ ଓ ଭୁବଳ ।

ଆଧାରିକ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (ଆଧର୍ମ + ଭକ୍ତି) ଅଧାରିକ, ଧର୍ମସ୍ଵାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଧାରିକି ।

ଆଧୁ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (ଆ + ଧା + ଯ) ମନୀ-ପୀଡ଼ା, ମନୋବେଦନା, ବିପଦ, ପ୍ରାନ, ଆଶା, ସ୍ଥାପନ, ବନ୍ଦକନ୍ଦେବା, ରହୁଇ ବମ୍ବୁ, ବ୍ୟସନ, ଆପରି, ଉତ୍ସବମୁତ୍ରା, ସନ୍ନାପ, ଦୁଃଖ, ପ୍ରତ୍ୟାଶା, ଅଧିଷ୍ଠାନ, (ଗ୍ରା.ବି) କ୍ଷମତା, ଅଧିକାର, ଆଶ୍ୟୋଧ୍ୟ, ରୋଗ, ବ୍ୟାଧି, ଆତ୍ମମୁର, ସମ୍ମରି ।

ଆଧୁକ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବକିତ, କିମ୍ବୁତ ।

ଆଧିକରଣିକ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (ଆଧିକରଣ + ଭକ୍ତି) ବିଶ୍ଵରକ, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ପ୍ରକୃତି ।

ଆଧିକାରିକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଧିକାର + ଭକ୍ତି) ଅଧିକାରସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ସ୍ଵର୍ତ୍ତସଫାନ୍ତ୍ର, ପଦ-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଧିକାରିକା ।

ଆଧିକ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଧିକ + ଯ) ଅଧିକତା, ଆଧିଶୟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠତା, ଉତ୍କର୍ଷ, ବୃଦ୍ଧି, ପ୍ରାଧାନ୍ୟ, ବଳ ପଢ଼ିବା ଅଂଶ ବା ବସ୍ତୁ, ଅଧିକିଷ୍ଟ, କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ତବ) ମନୀ-ପୀଡ଼ାରେ ଦୁଃଖିତ, ଶୋକାର୍ତ୍ତ ।

ଆଧିକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଧି + କନ୍ତ + କ.ଅ) ମନୋବେଦନାଜାତ, ଦୁଃଖହେବକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଧିନା ।

ଆଧିକ୍ଷା—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଧି + କିଞ୍ଚି + କ.ଅ) ବ୍ୟଥ୍ରତ, ମନୋଦୁଃଖୟୁକ୍ତ, ବ୍ୟଥାର ଅନୁଭବକ, ବନ୍ଦ ।

ଆଧିଦେବ—ବି. (ଆଧିଦେବ + ଥ) ଦେବସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଦେବକାତ, ଦେବୀ, ପ୍ରତ ବା ଦେବତାଙ୍କ ଯୋଗୁ ଜାତ ବା ଦେତିକ ।

ଆଧିଦେବିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଧିଦେବ + ଭକ୍ତି) ଦୁଃଖବିଶେଷ, ଦେବକାତ, ବାତାଦିକନ୍ଦ୍ରତ ଦୁଃଖ, ଦେବତା ଦୂଷ୍ଟରେ ଯେ ଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରଣୀତ ହୋଇ ଅଛି ।

ଆଧିପତ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ସାମିତ୍ର, ପ୍ରଭୁତ୍ବ, କର୍ତ୍ତ୍ବ, ବଜାତ୍ବ, ବଜାତ୍ବ, ବଜନମତା ।

ଆଧିବନ୍ଧ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. ଅନେକ ପ୍ରକାରର ସକଣେ ଚିନ୍ତା, ପ୍ରକାରିଷ୍ଟନ ଚିନ୍ତା ।

ଆଧିବିଷ୍ଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଚନ୍ଦ୍ରବିଷ୍ଟ, ରାଜମାତି ମାନ ।

ଆଧିବେଦନକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଧିବେଦନ + ଭକ୍ତି) ସାମି ଦ୍ୱିତୀୟାବାରପରିଷତ୍ତ ବେଳେ ପ୍ରଥମ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଦେବାସ୍ତରି ।

ଆଧିବେଦନଧ୍ୟ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (ଦ୍ୱାଦ୍ସନ) ମନୀପୀଡ଼ା, ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଶାସ୍ତ୍ରବିଜନ, ମାନସିକ, ଓ ବେଚିଷ୍ଟିକ ଦୁଃଖ ।

ଆଧିବେଶ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. ବନ୍ଦକ ଦ୍ୱାରା ବୈଶ, ମନୋବେଶଥାର ଅନୁଭବରୂପ ବୈଶ ।

ଆଧିବୌଦ୍ଧିକ—ବି. (ଆଧିବେଶ + ଭକ୍ତି) ଦୁଃଖବିଶେଷ, ତାଙ୍କ ମଣକ ବ୍ୟାପ୍ତ ସର୍ପାଦିତ୍ତେବୁ ଦୁଃଖ, ଭୁବଳାତ, କିମ୍ବିଦ ପଞ୍ଚଭୁବଳାତ ।

ଆଧିମନ୍ଦର—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କାଧା) କୁରର ସନ୍ନାପ, କୁରର ଉତ୍ସବ ବା କୁଳା ।

ଆଧିରଥ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. କୁନ୍ତୀପୁରୁତ୍ତ କର୍ମୀ ।

ଆଧିରଜ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଧିରଜ + ଯ) ଆଧିପତ୍ୟ, ଶଳ୍ୟାଧିରାଜ ।

ଆଧିରୂପିତ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (ଆଧିରୂପିତ + ଭକ୍ତି) ଦୁଷ୍ଟି ବା ଆଲୋକବେଦ୍ର ବା ତାପଲେନ୍ଦ୍ରସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ଆଧିରୂପିତବନ୍ଧ—ବି. ଭନ୍ଦ ଭନ୍ଦ ଆଲୋକ ବା ତାପ ନାଥାରକ ପଦାର୍ଥର ଦୁଷ୍ଟି, ଆଲୋକକେନ୍ଦ୍ର ଦୂରତ୍ବ ।

ଆଧିରୂପେନ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. ସେ ଗୁପ୍ରରେ ସହିତ ଧନକୁ ବଳପୁଷ୍ଟ ଭେଗ କରେ ।

ଆଧିକରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଧି + କ୍ରୀ + କ୍ର.ଅନ) ପ୍ରଥମେ ବନ୍ଦକ ଦେବା ।

ଆଧିକୁତ—ବି. (ଆଧି + କ୍ରୀ + କ୍ରତ) ଯାହା ବନ୍ଦକ କରସାଇ ଥାଏ ।

ଆଧିକୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆଧି + କ୍ରତ) ରିଷ୍ଟ୍ରି କର୍ମିତ, ଶୁଳିତ, ଅରିଭୁତ, ବିଷିଷ୍ଟ, ବ୍ୟାକୁଲିତ ।

ଆଧିନକ—ବି. (ଆଧିନକ + ଭକ୍ତି) ଯାହା ବନ୍ଦକ ହୋଇଥିବୁ, ଅନ୍ତରୀନ, ଅପାରୀନ, ଆକିକାନିର, ଇଦାନନ୍ଦନ, ନବ୍ୟ ।

ଆଧିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଧୂ + ମୀତ) ଗୁମ୍ଭତ, ଉପରକୁ ଟେକା ହୋଇଥିବା ।

ଆଧିଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଧୂଷ୍ଟ + ମୀତ) ପରିବଳ, ଉପରକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା, ଆପମଣ ।

ଆଧିଷ୍ଟ—ବି. (ଆ + ଧୂଷ୍ଟ + ଯ) ଧର୍ଷଣୀୟ, ପରିବଳ, ପରିମାୟ ।

ଆଧେୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଧା + ଯ) ଉପାଦ୍ୟ, ବନ୍ଦକ ଦେବାର ଯୋଗ୍ୟ, ପ୍ରାପନ୍ୟ, (ଦ୍ୱାଦ୍ସନ) ଆଶ୍ରିତ, (କ୍ଲୀ) ଆଧାନ, ଆଧାର ପ୍ରିତ ଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟ ।

ଆଧୋରଣ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (ଆ + ଧୋର + ଅନ) ହସ୍ତୀର ଗତ, ନିଷ୍ଠା ହସ୍ତୀପକ, ମୁଣ୍ଡିତ ମାତ୍ରନ, ନିଷାମ, ହସ୍ତୀଗୋଟା ।

ଆଧୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଧୂ + କତ) ଶବ୍ଦିତ, ବାଯୁପୁରତ, ହୀତ, ଉତ୍କତ, ନିବିତ, ଦର୍ଶନ, ପୁଲିଯିବା, ବଜାୟିବା (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଧୁତା, କ୍ଲୀ. ବି, (ଆ + ଧୂ + ଭ.ତ) ଶବ୍ଦ, ସରବରୋତ୍ତି, ବିକତାନିନ, ବାତି-ବ୍ୟାପିଶେଷ, ପେଟପାମା, ବାତି-ଯୋଗ, ପୁଲା, ଆଧୁନା, ଅଗ୍ନି-ସଯୋଗ ।

ଆଧୁନା—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (ଆ + ଧୂ + ଅନ) ବାତରେଗକାଣ ବାତବ୍ୟାଧ୍ୟ, (କ୍ଲୀ.) ପେଟପାମିବା, ଉଚାରଣ, ଶବ୍ଦ, ନାଲ୍ଲିକାନାମକ ଗନ୍ଧବ୍ୟ, ପୁଲିଯିବିବା, ବୁକ୍ ।

ଆଧୁନା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଧୂ + ଅନ + ଭ.ଅନ) ନାଲ୍ଲିକାନାମକ ଗନ୍ଧବ୍ୟ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—କୀ. ବି. ଶବଦିଷ୍ଟାଦତ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମନିଷ୍ଠାଦତ, ଶଶରରେ ବିଜ ବାଣାଦ ଉକାର ଉପାୟବିଶେଷ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—କୀ. ବି. ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଆ + ଧ୍ୟେ + ଆ) ଚିନ୍ମନ, ଚିନ୍ମା, ଉକଣ୍ମା, ଖାନ, ତିମ୍ବୁ କ୍ଷେତ୍ର ସୂରଣ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ଶି. ବି. (ଅଧ୍ୟ + ଆତ୍ମନ + କଳ) ଶୋକ, ମୋହ, କର୍ମବୁଧ ଦୁଃଖ, ବ୍ରଦ୍ଵବିପୁଳ, ସହଜ, ମାନସିକ, ଆତ୍ମପନ୍ଥୀୟ ।

ଆଧ୍ୟନ—କୀ. ବି. (ଆ + ଧ୍ୟେ + ଭା ଅନ) ଚିନ୍ମା, ଉକଣ୍ମାପୁଷ୍ଟକ ସୂରଣ, ଦୁଷ୍ଟିନ୍ଦ୍ରା, ଖାନ, ସୂରଣ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ପୁ. ବି. ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଶିଷ୍ଟକ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ପୁ. ବି. ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଯେ ବେଦ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଅଛୁ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ବି. ବେଦ ନୃପତେ ଚିନ୍ମାକର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବସ୍ତୁର ଯଥାର୍ଥ ଜ୍ଞାନ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଧ୍ୟେ + ଅ) ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଅଧ୍ୟକଣ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ବି. ପାଠ୍ୟରେକୁଣଳ, ଯେ ମର୍ଗକଥା ଭଲଭବେ ଜାଣେ ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଯେ ଉତ୍ସମଭବରେ ଯଜ୍ଞବୀତ୍ୟ ଜାଣେ ଓ କରେ, ଯେ ଯଜ୍ଞ ଜାଣେ ତାହାର ପୁତ୍ର କନ୍ୟାରୂପ ଗୋଡ଼ାପତ୍ର ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ—ବି. ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କର୍ମାଦି ଆନ୍ତର ଗ୍ର. ବି. (ଏ. ଆତ୍ମି) ରାଗ, ପଣ, ଜିଗର, ପ୍ରତିଜ୍ଞା, କଞ୍ଚା, ମନର ବାଧା, ମନେଦୁଃଖ, ଅରମାନ ।

ଆନମାନ—ଶା. (ସମ୍ପଦ) ବି. ଅନୁମାନ (ଗ୍ର. ବି) ସନ୍ତୋଷ, ଆନନ୍ଦ, (ବି) ସମ୍ମତି ।

ଆନ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଅନ + କିମ୍ପ) ଦୁଷ୍ଟ, ସ୍ଵା, ନାସିକାଦ୍ଵାରା ନିଶ୍ଚାସ ଛାଡ଼ିବା, ଅନ୍ୟ, ଉତ୍ତର, (ବି) ଶିପଥ, ବଣ, ମୟୀନାଦା, ହୀମା, ଭିନ୍ନ ।

ଆନାନାନ—ଶା. ବି. (ଫ. ଅନାନାନ) ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର, ବିତ୍ତର, ଅପୁର୍ବ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ।

ଆନକ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଅଣ + ଅକ) ପଟହ, ଭେଣ, ମୁଢଙ୍ଗ, ଶବସୁକ ମେଘ, ତକା, (ବି) ଉତ୍ସାହକାଶ, ଶବସୁମାନ ।

ଆନକଦୁନ୍ଦର—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ବସୁତେବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ବୃହୁତ୍ତକା, ବୃହୁତ୍ପତ୍ତହ ।

ଆନକପୁଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆନକପ୍ରଧାନ ଦେଶବିଶେଷ ।

ଆନଙ୍ଗ—(ଅନ୍ନାଶିତ ଶବର ଅପର୍ବଣ) ଯାହା କେବେ ଦେଖା ଯାଇନାହିଁ, ଅଦେଖା ।

ଆନଭୁବ—କୀ. ବି. (ଅନଭୁବ + ଅ) ବୃତ୍ତର ଗୋମୟ, ଚର୍ମ ବା ମାଂସାଦି, ସ୍ଵନାମଶ୍ୟାତ ଶାର୍ଥବିଶେଷ, ବୃତ୍ତସମ୍ବନ୍ଧୀୟ

ଆନଭୁବ—ପୁ. ବି. ଆନଭୁବ ନାମକ ଭରିଛଇ ଗୋପାପତ୍ର ।

ଆନତ—ଶି. ବି. (ଆ + ନମ + କ + ତ) ନମୀଭୂତ, ଅଧୋମୁଖ, ଯେ ପ୍ରଣାମ କରିଅଛୁ, ତ କୁ ହେଉଥିବା, ଅବନତ, ତଳମୁହଁ, ବିନତ ।

ଆନତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ନମ + ଭାତ) ଅଧୋମୁଖ, ନମତା, ପ୍ରଣାମ, ଅବନତ ।

ଆନତିକର—ପୁ. ବି. (୭ତ୍ତ) ପରିଚୋପନୀଧକ, ସନ୍ତୋଷକାଶ, ଆହ୍ଵାଦ କନକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆନତିକରୀ ।

ଆନତ—ଶି. ବି. (ଆ + ନତ + ମି.ତ) ବକ, ସଜ୍ଜିତ, ବ୍ୟାପ୍ତ, ଶଥତ, (କୀ. ବି) ବେଶଭୂଷଦି, ମୁଦଜପ୍ରଭୁତ ।

ଆନନ—କୀ. ବି. (ଆ + ଅନ + ଅନ) ମୁଖ, ମୁଦକ, ବଦନ, ପାତି ।

ଆନନଚନ୍ଦ୍ରକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିବାହର ଅଷ୍ଟମ ମଜଳା ପରେ ବରକନ୍ୟାଙ୍କର ଦେଶାଦେଶି ରୂପ ଶୁଭତୃଷ୍ଣ, ସ୍ତ୍ରୀ ଆସୁର ।

ଆନନ୍ଦି—କୀ. ବି. (ଅନନ୍ଦ + ୟ) ଅବ୍ୟକତି, ଅବ୍ୟବଧାନ, ଅନନ୍ଦରତା, ପଶ୍ଚାଦ୍ରବର, ଶେଷ ।

ଆନନ୍ଦ—କୀ. ବି. (ଅନନ୍ଦ + ୟ.ୟ) ଅନନ୍ଦତ୍ତ, ଅଣେଷ୍ଟ, ଅଣୀମ୍ବୁ, ବାହୁନ, ଅନ୍ନର୍ଗତ ପ୍ରାଚୀନ ନଗରବିଶେଷ ।

ବହୁଭବ, ଅନନ୍ଦପଳ, ଅନନ୍ଦଭୂତ୍ତ, ଅନନ୍ଦଭ୍ରେଦ, ନିତ୍ୟତା, ଅମରତା, ଅପର୍ବିର୍ଗ ମୁକ୍ତ, ଶାଶ୍ଵତ, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

ଆନନ୍ଦ—ପୁ. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + ଅ) ହର୍ଷ, ସୁଖ, ଆହ୍ଵାଦ, ପରମବହୁ, (କୀ) ମଦ୍ୟ, ରହୁ, (ବି) ଆନନ୍ଦପୁତ୍ର, ହର୍ଷବିଶ୍ଵ, ଆନନ୍ଦଜନକ ।

ଆନନ୍ଦକ—ଶି. ବି. (ଆନନ୍ଦ + ଅକ) ପ୍ରାଚିତକର ।

ଆନନ୍ଦକର—ଶି. ବି. (ଆନନ୍ଦ + କୁ + ଅ) ଗୁରୁ; ଆନନ୍ଦଜନକ, ପ୍ରାଚିତପ୍ରଦ, ଆହ୍ଵାଦଜନକ ।

ଆନନ୍ଦକାନନ—କୀ. ବି. କଣୀଷେତ୍ର, ମରଣରେ ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତିହେତୁକ ଆନନ୍ଦକାନନ । [ଶିଷ୍ୟ ।]

ଆନନ୍ଦଗିର—ପୁ. ବି. ଶଙ୍କରବ୍ରଦ୍ଧିକର ଆନନ୍ଦଜ—ବି. ଆନନ୍ଦରୁ ଜାତ, ଅଗ୍ରପ ଗାତ୍ର ।

ଆନନ୍ଦକନକ—ବି. (ଆନନ୍ଦ + ଜନକ) ହର୍ଷଜନକ ।

ଆନନ୍ଦତତ୍ତ୍ଵା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବ୍ରତବିଶେଷ, ଦେଶାଙ୍କ, ଶ୍ରାବଣ, ମାର୍ଗଶିର ଶୁକ୍ଳତତ୍ତ୍ଵାରେ ହୃଦୀ ।

ଆନନ୍ଦଥ—ପୁ. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + ଥ + ଅଥ) ପ୍ରାତି, ହର୍ଷ, ଆମୋଦ, ପ୍ରମୋଦ, ଆନନ୍ଦ, ଆହ୍ଵାଦ, ବି. (ଆନ + ନନ୍ଦ + କ.ଅଥ) ଆହ୍ଵାଦତ, ହୃଷ୍ଟ, ଆନନ୍ଦତ ।

ଆନନ୍ଦଦର—ପୁ. ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ଦିପସ୍ତ, ମେତ୍ର, ଦଶନନ୍ଦ ।

ଆନନ୍ଦଦାୟକ—ଶି. ବି. (ଆନନ୍ଦ + ଦାୟକ) ଗୁରୁତ୍ବ, ପ୍ରାଚିତପ୍ରଦ; ଆହ୍ଵାଦଜନକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆନନ୍ଦଦାୟକା ।

ଆନନ୍ଦନ—କୀ. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + ୟ. ଅନ) ଗମନାଗମନ ସମୟେ ଆଳଙ୍କନ, ଅଭିବାଦନ, ସ୍ଵାଗତ ଜିଜ୍ଞାସା, ଦ୍ଵିଷ୍ଟ, (ବି) ସୁଜଜନକ, ପ୍ରମୋଦଜନକ ।

ଆନନ୍ଦପଟ - ପୁ. କୀ. (ମଧ୍ୟ.କ.ଧା) ନବୋଦ୍ଵାରା ବିଶ୍ଵାସ, ପାହୁର, ବିଶ୍ଵାସ, ବିଶ୍ଵାସିତ ।

ଆନନ୍ଦପଟ - ପୁ. କୀ. (ମଧ୍ୟ.କ.ଧା) ନବୋଦ୍ଵାରା ବିଶ୍ଵାସ, ପାହୁର, ବିଶ୍ଵାସିତ ।

ଆନନ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ—ସୁ. ବି. ଆନନ୍ଦମୟ ପରମାତ୍ମା, ପରମବିଦ୍ଧି ।
ଆନନ୍ଦପତବ—କୀ. ବି. (ଗତତ) ଶର୍ମୀ, ରେତୀ, ଭୁବନ୍ଦ ପ୍ରପଞ୍ଚ, ପ୍ରଣିଯମ୍ବନ ।
ଆନନ୍ଦବନ୍ଧନ—କୀ. ବି. (ଗତତ) ଆନନ୍ଦର ବୃଦ୍ଧିଜନକ, (ବିଂ) ଆନନ୍ଦର ବୃଦ୍ଧିକାରକ ।
ଆନନ୍ଦଭୁଲ—ସୁ. ବି. ଆନନ୍ଦ + ଭୁଲ + କ୍ଷିପ୍ତ) ପ୍ରାଙ୍ଗ, ତଥାଜୀନବିଶାରଦ, ସେ ଆନନ୍ଦ ଭେଦ କରେ ।
ଆନନ୍ଦଭୋର—ସୁ. ବି. (କ. ଧା) ଜହୋର ଶିବମୂର୍ତ୍ତିବିଶେଷ, ଭେଦବିଶେଷ, ଶଙ୍କରବରଣ ଓ ଭେଦବ ମିଶା ଶରବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆନନ୍ଦଭୋରବୀ
ଆନନ୍ଦମୟ—ସୁ. ବି. (ଆନନ୍ଦ + ମୟ) ପ୍ରତ୍ୱର ଆନନ୍ଦମୟ, ପରମାତ୍ମା, (ବିଂ)
ଆନନ୍ଦମୟ, କୋଣାରିମାନୀ ଜୀବ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆନନ୍ଦମୟୀ, ଭାରମୂର୍ତ୍ତିବିଶେଷ ।
ଆନନ୍ଦମୟକୋଷ—ସୁ. ବି. ବେଦନ୍ତମତେ ପଞ୍ଚକୋଷ ମହୁ ପଞ୍ଚମ କୋଷ, ସହପ୍ରଧାନ ଜୀବ, ସୁଷ୍ଟି ଅବଦ୍ୟା-ସ୍ଵରୂପକାରଣ ଶଶର ।
ଆନନ୍ଦଦ୍ୱିତୀ—ସୁ. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + କ. ତୃ) ପ୍ରୀତିଦ୍ୱାତୀ, ଦ୍ୱର୍ଷଜନକ ।
ଆନନ୍ଦଦୁହରା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ବାଦ-ସହବିଶେଷ, ଦୃତ୍ତକୁ, ଶଙ୍କରବୂର୍ଣ୍ଣକୁ ତୁର୍ବାତୁତ-ବିଶେଷ ।
ଆନନ୍ଦଲୋକ—ସୁ. ବି. (କ. ଧା) ଆନନ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଭବନ, ସୁଖଧାମ, ସୁରଂଗୋକ ।
ଆନନ୍ଦବନ—କୀ. ବି. ଆନନ୍ଦମୟବନ, (ପୁଂ) ସୁନାମଧଳ୍ୟ ଜଣେ ପରମହଂସ-ପରବ୍ରାଜକ ।
ଆନନ୍ଦବୁଦ୍ଧାବନତମ୍ଭ—କର୍ଣ୍ଣପର କବି-ବରଚିତ ଶବ୍ଦପଦ୍ୟମିତ୍ରି ତ କାବ୍ୟ-ବିଶେଷ ।
ଆନନ୍ଦବୁଦ୍ଧ—କୀ. ବି. ବ୍ରତବିଶେଷ, ଏହି ବୁଦ୍ଧ ତେଜଠାରୁ ଶୁରିମାସ ଅୟାଚିତ ବୁଦ୍ଧ କରୁଥାଏ ଓ ଶେଷରେ ବହୁମୁକ୍ତ ଦୂଳ କିମ୍ବା ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ଦାନ କରୁଥାଏ ।

ଆନନ୍ଦପତେଷ—ସୁ. ବି. (ଗତତ) ଆନନ୍ଦପୁରା, ଆନନ୍ଦକର ସୁଖବିଶେଷ, ମହାନନ୍ଦ ।
ଆନନ୍ଦସୁବ—ସୁ. ବି. ତଥାଜୀନଦ୍ଵାର ବୃଦ୍ଧିନନ୍ଦର ପ୍ରକଶ (ବିଂ) ଭୁବନ୍ଦ ପ୍ରାଣ ଯାହାଠାରୁ ଜାତ ହୁଏ ।
ଆନନ୍ଦସାଗର—ସୁ. ବି. (କ. ଧା) ସମ୍ବୁଦ୍ଧିଲାଭଶିଳ୍ପ ପରି ଅପରମେଷ୍ଟ ଆନନ୍ଦ ।
ଆନନ୍ଦନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + ରି + ଆ) ବିଜୟା, ସ୍ରିତି, ଶର୍ମି, ସୁଗନ୍ଧିଦ୍ଵାରିଶେଷ, ଆରମଣିଲତା ।
ଆନନ୍ଦପ୍ରିବ—ସୁ. ବି. କାନ୍ଦୁନନ୍ଦ, ପରମେଶ୍ଵର, ଲେଣ ଉତ୍ସପରିଷିକ ଯୋଗବିଶେଷ
ଆନନ୍ଦପ୍ରାତ୍ର—କୀ. ବି. (ମ. ଧ. କ. ଧା) ସୁଖାତ୍ମି, ଆନନ୍ଦଜନକ ଅତ୍ମୀୟ ।
ଆନନ୍ଦ—ସୁ. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + ରାଜ) ହୃଷୀ, କୌତୁକ, ମହାନ୍ତି ନୃତ୍ୟଭରଣ ଶିଷ୍ଯବିଶେଷ, ଏ ତେଜନ୍ୟଭରତାମୃତର ଶୀଳା ଜଗାଅଛନ୍ତି ।
ଆନନ୍ଦତ—ସୁ. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + କ. ତ) ହୃଷୀପୁରୁଷ, ହୃଷୀପୁରୁଷ, ସୁଖୀ, ଅଭିନନ୍ଦତ ।
ଆନନ୍ଦୀ—ସୁ. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + କର) ଆନନ୍ଦଦୁତ୍ତ, ଆନନ୍ଦଜନକ ।
ଆନନ୍ଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଆନନ୍ଦ ପତ୍ର ।
ଆନନ୍ଦମ—କୀ. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + ମୁନ୍ତିର) ନମ୍ରତା, ସମ୍ମକ୍ଷ ନମ୍ରତା, ବିଶେଷ ଭାବେ ନମ୍ରତା, ନତକରଣ, ବଜ୍ରାଇବା ।
ଆନନ୍ଦମନ୍ଦୀ—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + ମୀ. ଅନନ୍ଦମନ୍ଦୀ) ଯାହା ନୂଆଁ ଯାଏ, ବନ୍ଦକରିବାର ଯୋଗୀ ।
ଆନନ୍ଦତ—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + ରି + ତ) ଆନନ୍ଦକୁତ, ଆବକ୍ଷିତ, ଆକୁଳୀ-କୁତ, ଯାହା ନୂଆଁ ହୋଇଅଛି, ଶିଷ୍ଟ ନୀତିଥବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆନନ୍ଦିତା ।
ଆନନ୍ଦମ୍—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ନନ୍ଦ + ମୀ ଯ) ନମ୍ର କରିବାର ଯୋଗୀ, (ଅଧ୍ୟ) ନତାହୋଇ, ନମ୍ବାର କରି ।
ଆନନ୍ଦ—ବି. ଭିଷମନଶାଲ, ଅଳ୍ପନମ୍ଭ ।

ଆନସ—ସୁ. ବି. ଏକଷାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ନେବା, ଉପନୟନ ସମ୍ବାର, (କୀ) ଆନସନ, ଏକଷାନରୁ ଅନ୍ୟ-ସ୍ଥାନକୁ ନେବା ।
ଆନସନ—କୀ. ବି. (ଆ + ନା + ଶ, ଅନ) ଅଣିବା, ଶାନାନ୍ଦପ୍ରାପଣ ।
ଆନସନ୍ଦ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ + ନା + ମୀ, ଅନସ) ଅଣିବା ଉଚିତ, ଯାହା ଅଣିବାକୁ ହେବ, ଆନସନ୍ଦେଶ, ଆନସନ୍ଦୀଷାଧ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆନସନ୍ଦାସ୍ତ୍ରୀ ।
ଆନତ୍ରି—ସୁ. ବି. (ଆ + ନୃତ୍ + ଅ) ନାଟ୍ୟଶାଳା, ନାଟ୍ୟଦର, ସତ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟବିଶେଷ ରାଜାବିଶେଷ, ଦ୍ଵାରକାଦେଶ, (କୀ) ଜଳ, (ବିଂ) ସେ ନୃତ୍ୟ କରେ, ନୃତ୍ୟନ, ନୃତ୍ୟବା ।
ଆନତ୍ରିକ—ସୁ. ବି. (ଆ + ନୃତ୍ + ଅକ) ନାଟ୍ୟନକ, ନାଟ୍ୟକ ସ୍ତ୍ରୀ, ଆନତ୍ରିଦେଶଜାଗ ।
ଆନତ୍ରିନ—କୀ. ବି. (ଆ + ନୃତ୍ + ଭ, ଅନ) ନୃତ୍ୟ ।
ଆନତ୍ରିପୁ—କୀ. ବି. ଆନତ୍ରିଦେଶର ପ୍ରଧାନ ନରାତ୍ମକ ସୁରା ।
ଆନତ୍ରିତ—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ନୃତ୍ + ମୀ, ଭ) ନୃତ୍ୟତ ।
ଆନତ୍ରିଧ୍ୟ—ବି. ବି. (ଆନତ୍ରି + ଶିଦ୍ଧ୍ୟ) ଆନତ୍ରି ଦେଶଜାଗ ।
ଆନତ୍ରିକ—କୀ. ବି. (ଆନତ୍ରି + ଭାରି) ନିଷ୍ଠୁର୍ଯ୍ୟକଳ, ଅକାରଣ, ବ୍ୟାର୍ଥା, ନିଷ୍ଠୁରକଳ ।
ଆନଳ—ଶ୍ର. ବି. (ଅଳଳ + ଅ) ଅଳଳ-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଆଳ୍ବେସ୍ତ୍ର, ଅଳ୍ବିର୍ତ୍ତ, (ପୁଂ ବି. ଅଳଳ, ଅଳ୍ବି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଳଳୀ ।
ଆନବ—ବି. ପ୍ରାଣମୂଳକୀୟ ବଳାଦି ।
ଆନବ—କୀ. ବି. ନରସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତେଜାତ୍ତ ଦୂରକିମଳ ।
ଆନସ—ବି. ଶକ୍ତ୍ସମୂଳକୀୟ, ପିତ୍ତ-ସମୂଳକୀୟ, ଗାଢ଼ିର କୌଣସି ବନ୍ଧୁ ।
ଆନଳ—(ହିନ୍ଦ) ତରକାଶ, ଫଳମୂଳ, ଶାକସବଳ ।

ଆଜ୍ଞାଥ—କୀ. ବ. (ଆଜ୍ଞାଥ + ସ) ସ୍ଵାମୀ-
ଶୂନ୍ୟତା, ପତରହିତ୍ୟ ।
ଆଜମ୍ବୁ—ସା. କମା, ଗଛିତ ।
ଆଜମ୍ବୀ—ବିଂ. (ଆ + ନମ୍ + ସ)
ନମସ୍କାରୀ ।
ଆଜମ୍ବୀ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ନା + ଭାଅ)
ଜାଲ, ପାନ୍ଦ, ମଣ୍ୟ ଧରିବାକମିତି
ସୁତ୍ରାଦିନମିତି ଜାଲ (ମୁତ୍ତାଜାଲ) ।
ଆଜମ୍ବୀ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ନା + ଭାନ୍)
ଯେ ଏକଷାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ
କୌଣସି ଲୋକକୁ ନେଇଯାଏ, ଜାଳିକ,
ଯେ ଜାଲ ଧରି ମାଛ ମାରେ, ଧର,
ଚିରଶିରିଆ, ବ୍ୟାଧ ।
ଆଜମ୍ବୀ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ନା + ମୀ, ସ)
ବେଦପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦକ୍ଷିଣାର୍ଦ୍ଧ ବିଶେଷ, ଗାର୍ହ
ପଳିଯାର୍ଦ୍ଧ ଅଶ୍ଵ ଯେଉଁ ଦକ୍ଷିଣାର୍ଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟ
ଆର୍ଯ୍ୟରେତିକ କରିଯାଏ ।
ଆଜାର—ସା ବି. ଡାକିମୁଁ, ବେଦନା ।
ଆଜାରସ—ବି. ଏହା କୋଣାପ୍ରଭୃତି
ଜାମାସ ବୃକ୍ଷ, ସମୁରି ।
ଆଜାତ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ନହୁ + ଭାଅ)
ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ବନ୍ଧ, ମଳମୁତ୍ରବେହକ ବେଗ-
ବିଶେଷ ।
ଆଜାହିକ—ପୁଂ. ବି. ଆଜାହା ରୋଗର
ପ୍ରତିକାରବିଧି ।
ଆଜାରୁକ—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଅନ୍ତରୁକୁଙ୍କର ପୁତ୍ର
ବା କନ୍ୟାରୂପ ଅପତ୍ୟ, ଯେ ବୁଦ୍ଧ
ନୁହେ ତାହାର ପୁତ୍ର ବା କନ୍ୟାରୂପ
ଅପତ୍ୟ ।
ଆଜାହୁର—ପୁଂ. ବି. ଦେବ-ହୃଦୟହୃଦୀ,
ଦେବତାବିଶେଷ ।
ଆଜିନ—ବିଂ. (ଆଜିନ + ଅଣ୍ଟ) ବାୟୁ
ସମୁକୀୟ, ବାୟୁ ଦେବତାଙ୍କର ହୃଦ-
ମାୟ ଦୃଢ଼ାଦି, (ବି) ଅନିଲସୁତ, ହନୁ-
ମାନ, ସ୍ଵାମ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଜିନୀ, ସାନ୍ତନମତ୍ତ୍ଵ ।
ଆଜି—ଗ୍ରା. ବି. (ଫା.ଆନନ୍ଦ) ବାଦ୍ୟ-
ବିଶେଷ, (ଯା) ଭାବ, ଅବସ୍ଥା ।
ଆଜି—ଶି. ବି. (ଆ + ନା + ମୀ, ତ)
ଯାହା କୌଣସିଠାରୁ ଅଣା ହୋଇଥିବା,

ଅଣା ହୋଇଥିବା, କୃତାନୟକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆଜିତା ।
ଆଜିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ନା + ତ)
ଆଜନ୍ୟ, ଏକଷାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ
କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ଅଣିବା ।
ଆଜିଲ—ପୁଂ. ବି. ମଳବର୍ଣ୍ଣପୁତ୍ର, (ବି)
ଅଳ୍ପ ମଳବର୍ଣ୍ଣ, ଉପତ୍ର ମଳବର୍ଣ୍ଣ,
ପୁନ୍ଦର ମଳବର୍ଣ୍ଣ, ମଳବର୍ଣ୍ଣ ଗୋଡ଼ା,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଜିଲୀ, ମଳବର୍ଣ୍ଣ ଗୋଡ଼ା ।
ଆଜିଲ ଶତପତ୍ର—ବି. ରତ୍ନବର, ମଳ-
କିର୍ତ୍ତ ।
ଆଜୁଆନ—ଗ୍ରା. (ହ-ଲେଖେ) ଅନ୍ୟ,
(ବିଂ) ବିଭିନ୍ନ ।
ଆଜୁକଳ୍ପିକ—ବିଂ. (ଆଜୁକଳ୍ପ + ଇକ
ଆଜୁକଳ୍ପିବାଧକ ଗ୍ରହର ଅଧ୍ୟୟନକାରୀ,
ଆଜୁକଳ୍ପିରଙ୍ଗି, ଆଜୁକଳ୍ପିଯାଧନ ।
ଆଜୁକୁଳିକ—ବିଂ. (ଆଜୁକୁଳ + କ)
ଆଜୁକଳଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତିମନ ।
ଆଜୁକୁଳ—କୀ. ବି. (ଆଜୁକୁଳ + ଭା, ସ)
ଆଜୁକୁଳତା-ଆଚରଣ, ସାହ ସ୍ୟ-
କରଣ, ଉପକାର, ସହସ୍ରତା, ଦୟା,
ଆନୁଗୁଣ୍ୟ, ଅନୁଗ୍ରହ, ବୀକମ ।
ଆଜୁଗଣ୍ୟ—ବିଂ. ଗଜାର ପଣ୍ଡାଦ୍ରବ,
ଗଜାର ପଛରେ ଜାତ ହେବା ।
ଆଜୁଗତିକ—ବିଂ. ପଣ୍ଡାଦ୍ରମନଦ୍ୱାରା
ସନ୍ତୋଷଲଭ, ଅନୁଗମନଦ୍ୱାରା ଜାତ
ସନ୍ତୋଷାଦି ।
ଆଜୁଗତ୍ୟ—କୀ. ବି. (ଆଜୁଗତ + ସ)
ଆଜୁଗମନରୂପ ଆଚରଣ, ଅନୁଗତର
ଧନ୍ତ୍ଵ, ସାହ୍ୟାୟ ଯନ୍ମୁତ୍ତା, ଅନୁଗତତ୍ତ୍ଵ,
ଗୋମେଷାଦି, ଉପାସନା ।
ଆଜୁଗତିକ—ବିଂ. ସେ ପଛରେ କହେ,
ପଣ୍ଡାଦ୍ର କଥନ ।
ଆଜୁଗୁଣୀକ—ବିଂ. ଅନୁକୁଳଙ୍କ, ସ୍ଵରୂପଙ୍କ,
ଆଜୁକୁଳବୋଧକ ଗ୍ରହର ଅଧେତା ।
ଆଜୁଗୁଣ୍ୟ—କୀ. ବି. (ଆଜୁଗୁଣ୍ୟ + ସ)
ଆଜୁକୁଳତାଚରଣ, ସାହ୍ୟାୟ କରିବା,
ଆଜୁକୁଳତ୍ତ, ସହସ୍ରତା ।

ଆନୁଗମିକ—ବି. ଗ୍ରାମର ପଛରେ
ଜାତ ଦି (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆନୁଗମିଙ୍କ ।
ଆନୁଗୁରକ—କୀ. ବି. (ଆନୁ + ଗୁର +
ଅକ) ଭୁତ୍ୟର କର୍ତ୍ତ୍ଵକର୍ମ,
ଆନୁଗୁରକ ଧନ୍ତ୍ଵୀତ୍ୟ ଆଚରଣ ।
ଆନୁଗୁରୁ—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଅନୁଗୁରୁ ମନ୍ଦିର
ସ୍ଵର୍ଗାରୂପ ଅପନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସମ୍ୟକ
ସ୍ରବକରିବା, ସଙ୍ଗତେଭାବେ ପ୍ରବକରିବା ।
ଆନୁତିଳିଙ୍କ—ବିଂ. ତିଳର ପଣ୍ଡାତ୍ର-
ନାତାତ, ତିଳର ପଛରେ ଜାତ, ବାଣିର
ପଛରେ ଜାତ ।
ଆନୁତୁଷ୍ଟିନେସ୍—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଅନୁତୁଳ
ଦୃଷ୍ଟିକାର ।
ଆନୁନାଶ୍ୟ—ବିଂ. ନାଶର ପଣ୍ଡାତ୍ରକାର,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆନୁନାଶ୍ୟ ।
ଆନୁନାସିକ୍—କୀ. ବି. ଆନୁନାସିକ
ବର୍ଣ୍ଣର ଧନ୍ତ୍ଵ, ନାସିଳା ସହିତ ସେହି
ସେହି ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଉଚାର୍ୟ, ଅଳ୍ପପଦିକା ।
ଆନୁପଥ—ବିଂ. ଯାହା ପଥର ପଣ୍ଡାତ୍ରୁ
ହୁଏ ।
ଆନୁପଦିକ—ଶି. ବି. (ଆନୁପଦ + ଇକ)
ପଣ୍ଡାତ୍ରାବିମାନ, ପଦପ୍ରତ୍ତର ଅଧ୍ୟୟନ-
କର୍ତ୍ତ୍ଵ ।
ଆନୁପଦ୍ୟ—ବିଂ. ପଦର ପଣ୍ଡାତ୍ରକାର,
ଯାହା ପଦର ପଛରେ ହୁଏ ।
ଆନୁପୁର୍ବ—କୀ. ବି. (ଆନୁପୁର୍ବ + ଅ)
ଅଗ୍ର, ପଣ୍ଡାତ୍ରଭାଗରୂପ କମ, ଯଥାଦିମ,
ପରମେଶ୍ୱର, ଆନୁଲୋମ, ପରପାଠୀ,
ଧାରବାହିକତା ।
ଆନୁପୁରକ—ଶି. ବି. (ଆନୁପୁର୍ବ + ଇକ)
ଧାରବାହିକ, ସପରିପାଠୀ, ମୂଳ-
ବିଧ କମବିଶେଷ, କମାନୁସାରା, ଠିକ୍
ପୁଣ୍ୟ ଆରହ୍ତ କରି ବର୍ଣ୍ଣନା ।
ଆନୁପୁର୍ବୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆନୁପୁର୍ବ + ଅ +
ଶି) ପରପାଠୀ, ମୂଳବିଧିମ, ଠିକ୍
ମୂଳରୁ ଆରହ୍ତ କରି, କମବିଶେଷ,
ଯଥାଦିମ ।
ଆନୁପୁର୍ବ୍ୟ—ବି. (ଆନୁପୁର୍ବ + ଭ + ଯ)
ଆନୁପୁର୍ବ ଦେଖ ।

ଆନୁବିଧସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. କି. (ଆନୁ + ବି + ଧା + ସନ୍. ଅ + ଥା) ଉପକାରୀର ପ୍ରମୁଖକାର ନ କରିବାର ଜଣା, କୃତ-ସ୍ତ୍ରୀ, ନିମକହାରୀମି ।

ଆନୁମାନିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆନୁ ମ. ନ + ଇକ) ଅନୁମାନପ୍ରାପ୍ତ, ସୁପ୍ରିସି, ଅନୁମିତ ପଦାର୍ଥ, ଅନ୍ତର୍ଜାଲ, ସମ୍ଭାବ୍ୟ, କାଳକିଳି, (କ୍ଲୀ. ବି.) ଅନୁମାନପ୍ରକର୍ତ୍ତି ।

ଆନୁମାସ୍ୟ—ବି. ମାସର ପଛରେ କାତ, ଯେ ମାସର ପଛରେ ହୁଏ ।

ଆନୁସବ୍ୟ—ବି. ଯବର ପଣ୍ଡାତ୍ମକାତ, ଯେ ଯବର ପଛରେ ହୁଏ ।

ଆନୁସାରିକ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆନୁସାରୀ + ଇକ) ଅନୁରତ ।

ଆନୁସୂପ୍ୟ—ବି. ଯୁଗର ପଣ୍ଡାତ୍ମକାତ, ଯେ ଯୁଗ ପଛରେ ହୁଏ ।

ଆନୁରକ୍ଷି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆନୁ-କ୍ଷି + ଭା. ଇକ) ଅନୁରଗ, ସୈତ୍ର, ଆନୁରତ୍ୟ, ଅପର୍ତ୍ତ ।

ଆନୁରହତ୍ୟ—ପୂର୍ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନୁରହର କନ୍ୟା ବା ପୁତ୍ରରୂପ ଅପର୍ତ୍ତ ।

ଆନୁରୂପ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆନୁରୂପ + ଭା. ସାଧାରଣ, ଅତିତ୍ୟ, ବୁଲାଭା ।

ଆନୁରୋହତ୍—ପୂର୍ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନୁରୋହତ୍ ମୁନ୍ଦଙ୍କ ପୁତ୍ରପୌତ୍ରାଦି, ଅନୁରୋହତ୍ତାନ ।

ଆନୁଲେପିକ—ବି. ଅନୁଲେପିକର ଧନ୍ତି ଓ କନ୍ତି, ଅନୁଲେପକଙ୍କ ଧନ୍ତି-କନ୍ତି କନକ କନ୍ତି ।

ଆନୁଲେମିକ—ବି. (ଆନୁଲେମ + ଇକ) ଯଥାକମେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, କମନ୍‌ନୁଗ୍ୟୀ, ଅନୁକଳ, ଫମିକ ।

ଆନୁଲୋମ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆନୁଲୋମ + ଭା, ସା) ଅନୁକଳ, ଅନୁକୁଳତା, ବଞ୍ଚାନୁ-କଳ, ପରିପାଠୀ ।

ଆନୁବଣ୍ୟ—ବି. ଯେ ବାର୍ତ୍ତାରଙ୍ଗର ପଛରେ ହୁଏ, ଫମିକ କୁଟୁମ୍ବତା, କୁଟୁମ୍ବାରମ୍ଭ ।

ଆନୁବେଶ୍ୟ—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆନୁବେଶ + ସା) ନିଜ ପର ପାଶରେ ଯେ ବାସ କରେ, ପଡ଼ୋଣୀ, ପ୍ରତିବେଶୀ ।

ଆନୁଶାତକ—ବି. (ଆନୁଶାତକ + ଅଣ୍.) ଅନୁଶାତକସ୍ମରୀୟ ।

ଆନୁଶାସନକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆନୁଶାସନ + ଇକ) ଶାସନର ନାତବାକ୍ୟପ୍ରଭୃତ, ରାଜନୀତିର ଅନୁଶାସନସ୍ମରୀୟ, (ବି) ମହାଭାରତର ପଣ୍ଡବଶେଷ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆନୁଶାସନକା ।

ଆନୁଶ୍ରୀବକ—ବି. ବି. (ଆନୁଶ୍ରୀବ + ଇକ) ବେଦବିହୁତ ତ୍ରୀସାକଳାପ, ବେଦ-ବିହୁତ (ମାଗାଦି) ।

ଆନୁଷ୍ଟଙ୍ଗ—ବି. (ଗୋଣ) ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ, ଆନୁଷ୍ଟଙ୍ଗିକ ।

ଆନୁଷ୍ଟଙ୍ଗିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆନୁଷ୍ଟଙ୍ଗ + ଇକ) ଅପରିହର ଫି, ସଙ୍ଗେଷିତ, ଅଗ୍ରଧାକ, ଅବାନ୍ଧାର, ସଙ୍ଗନ୍ଧ, ସତ୍ତ୍ଵ, ଉତ୍ସବ ।

ଆନୁଷ୍ଟଙ୍କ—(ଅବ୍ୟ) (ଆ + ଅନୁ + ସଞ୍ଚି-କ୍ଷପ) ଆନୁଷ୍ଟଙ୍କ, ପରପାଠୀ ।

ଆନୁଷ୍ଟଙ୍ଗ—ବି. (ଅନୁଷ୍ଟଙ୍ଗ + ଅଣ୍.) ଅନୁଷ୍ଟଙ୍ଗ ତେଣିକାତ ।

ଆନୁଷ୍ଟାନିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆନୁଷ୍ଟାନ + ଇକ) ଅନୁଷ୍ଟାନପମ୍ବରୀୟ, ଅନୁଷ୍ଟାନୀୟ, ଆନୁରାତ୍ୟପମ୍ବରୀୟ, ଅରାତ୍ୟପମ୍ବରୀୟ, ପ୍ରାତ୍ସନ୍ଧିକ, ଆଦ୍ୟ, ପ୍ରାତ୍ସମିକ ।

ଆନୁଷ୍ଟିକ—ବି. (ଅନୁଷ୍ଟାନ + ଇକ) ଅନୁଷ୍ଟାନପମ୍ବରୀୟ ।

ଆନୁଷ୍ଟୁଭ—ଚି. (ଅନୁଷ୍ଟୁପ + ଅ) ଅନୁଷ୍ଟୁପରିପ୍ରକାଶକ ମହାତ, ଅନୁଷ୍ଟୁପ ସମ୍ବରୀୟ (ସା) ଆନୁଷ୍ଟୁପୀ, ସରଷ୍ପଙ୍କ ଉଦେଶ୍ୟ ହବିମାୟ ଘୃତାତ ।

ଆନୁସାସ୍ୟ—ବି. ସନ୍ଧ୍ୟାର ପଣ୍ଡାତ୍ମକାତ, ରତ୍ନାଦି ।

ଆନୁସୀତ୍ୟ—ବି. ଲଗନର ପଣ୍ଡାତ୍ମକାତ, ସୀତାକର ପଛରେ କାତ ।

ଆନୁସୀର୍ଯ୍ୟ—ବି. (ଆନୁସାର + ସା) ଲଗନର ପଣ୍ଡାତ୍ମକାତ ।

ଆନୁସୂସ—ବି. (ଆନୁସୂସା + ଅ) ଅନୁ-ସୂସାଙ୍କ ଦର୍ଶ, ଅତିପର୍ବାକ୍ତାର ଦର୍ଶ ।

ଆନୁସୂତନେୟ—ବି. ଅନୁସରକାତ, ପଣ୍ଡାତ୍ମକମନ୍ଦ ଲକ୍ଷ, ପଣ୍ଡାତ୍ମକମନ୍ଦକାତ ।

ଆନୁସ୍ତିନେୟ—ବି. ସୃଷ୍ଟର ପଛରେ କାତ, ଦାନର ପଣ୍ଡାତ୍ମକାତ ।

ଆନୁହାରତ୍—ବି. ପଣ୍ଡାତ୍ମକରଣକାତ୍-ତାରୁ କାତ ।

ଆନୁପ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆନୁପ + ସା) ଅନୁପ-ଦେଶସ୍ତ ଜଳ, (ପୂର୍ବ. ବି) ଉଦେଶସ୍ତ ଜଳ, ମହାରାତ୍, (ତି. ବି.) ଜଳବହୁଲ-ସ୍ଥାନସମ୍ବରୀୟ, ବହୁଜଳବିଶିଷ୍ଟ ।

ଆନ୍ତପକ—ବି. (ଆନ୍ତପ + ଅକ) ଜଳ-ପ୍ରାୟ ଦେଶର ମନୁଷୀ ।

ଆନ୍ତଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆନ୍ତଶ + ସା) ରଣ-ରହିଥ୍ୟ, ରଣଶ୍ଵର ମୁକ୍ତ ହେବା, ପ୍ରମୁଖ-କାରଦ୍ଵାର କୃତ ଉପକାରର ପ୍ରତି-ଶୋଧ ।

ଆନ୍ତତ—ବି. (ଆନ୍ତତ + ଆ) ଯେ ସବଦା ମିଥ୍ୟା କହେ, ଯେ ସବଦା ମିଥ୍ୟାନୁ-ଶଳିତାକରେ ।

ଆନ୍ତଶୀୟ—ପୂର୍ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୟାକୁର ସୁଧ, ଆନ୍ତଶୀୟୀୟ ।

ଆନ୍ତଶୀୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନିଷ୍ଟରତା, ଅନୁ-କମ୍ପା, ଦୟା, କାରୁଣ୍ୟ ।

ଆନ୍ୟେତବ୍ୟ—ବି. (ଆ + ନା + ମୀ. ତବ୍ୟ) ଅଣିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଆନେତା—ପୂର୍ବ. ବି. (ଆ + ନା + କତ୍ତ) ଆନ୍ଦୂନକର୍ତ୍ତା, ଯେ ଆଣେ, ଅଣିବା ଲେକ, (ସା) ଆନେଶୀ, ଆନ୍ଦୂନଶିଳୀ ।

ଆନେୟ—ବି. (ଆ + ନା + ମୀ. ଯ) ଦଷ୍ଟିଶାର୍ବି, ଏକ ସ୍ତାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ତାନକୁ ନେବା, ଏକ ସ୍ତାନକୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ତାନକୁ ଅଣିବା ।

ଆନେପୁଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆନେପଣ + ଅ) ଅପଟୁତା, ପଟୁତାର ଅଭିନାଶ ।

ଆନେପୁଣ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ବୁଢିରଧମ୍ବିଶେଷ, ବୀଶୁର୍ଧିର ଅଭିବ ।

ଆପ୍ତଶୀ—ଗ୍ର. ବି. (ଫା ଆପ୍ତଶୀ) ସ୍ଵାର୍ଥପର, ଆସମ୍ଭବ ।

ଆପ—ବି. (ଆପ + କ.ଅସ୍ତ୍ର) ଅଷ୍ଟବସ୍ତୁ ଅନୁରୂପ ଚର୍ଚିବସ୍ତୁ, ଜଳଶରୀ, ଅକାଶ, (ଗ୍ରା) ନିଜେ, ଆପଣା ।

ଆପକ—ବି. (ଆପ + ଅକ) ପ୍ରାପକ, ପ୍ରାପ୍ତିକର୍ତ୍ତା ।

ଆପକର—ବି. ଅପନରକାର ।

ଆପକୃ—କ୍ଲ. ୧ ବି. (ଆ + ପକ୍ଷ) ଅଳ୍ପପକ୍ଷ, ଅଳ୍ପ ପାକକରିବା ପଦାର୍ଥ (ବି) ପୁଣିପିଠା ।

ଆପକିତ୍ତ—ସୁ. ବି. ଅପକିତ୍ତର ସନ୍ତୁନ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପକିତ୍ତା, ଅପକିତ୍ତର କନ୍ୟ ।

ଆପଗା ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆପ + ଗମ୍ + ଆ) ନଦୀ, ସରତ୍ତ, ତଟିନା ।

ଆପଗେସ୍ତ—ସୁ. ବି. ଗାଙ୍ଗେସ୍ତ, ଗଙ୍ଗାର ପୁତ୍ର, ଶ୍ରୀମତୀ ।

ଆପତ୍ତିକ—ବି. ଅପତ୍ତି + ତିକ + ଅ ସେ ଆପତ୍ତି ଛେଦନ କରେ ।

ଆପକାତ୍ୟ—କ୍ଲ. ବି. କୁଲୋତ୍ତତ ଶୁଣା ବଳୀ ।

ଆପଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଆବରଣ, ଯୋଡ଼ଣା, ଯାନବାହକ କାତିବିଶେଷ, କଢ଼ିପଟ, ଅନ୍ତରଳ, ପରଦା, ଆଶ୍ରୟ (ଗ୍ରା. ବି.) ନିରୁକ୍ତ, ଯୋଡ଼ାଇ ରଖାଯାଇଥବା, ଆବୁତ, (ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜ ମ, (ବି) ଦକ୍ଷିଣା-ଅଳ, ଓଡ଼ିଆନାମକ ଶୁଦ୍ଧାତ୍ମି, (ଚଢ଼ ଜାତ) ପାଣି ଆପଟ । [ଟବ ।

ଆପଟବ—କ୍ଲ. ବି. ପଟ୍ଟୁଶୁନ୍ୟତା, ଅପ ଆପଣ—ସୁ. ବି. (ଆ + ପଣ + ଅ) ଦୋକାନ, କଷ୍ଟ ବିଷୟ ସ୍ଥାନ, ହାଟ, ବଜାର, (ଗ୍ରା) ଯୁଷ୍ଟ୍ର ପରିବର୍ତ୍ତୀ ଆପଣ, ପାଠଶାଳା ବା ରୂହାଳୀର ଶିକ୍ଷକ, ଆମ୍ବୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି (ଗ୍ରା. ସଂବ) ଦ୍ଵିତୀୟ ସ୍ଥାନ ମାନ୍ୟାର୍ଥ ଏକବରନ ରୂପେ ପଣକର୍ତ୍ତରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ପଦ, ସେ ମହାଶୟ ।

ଆପଣ—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ଵପ୍ନ, ନିଜେ, ନିଜର, ଆପଣାର ।

ଆପଣିକ—ବି. (ଆପଣ + ରକ) ହାଟର ଅଣା ହୋଇଥବା, ହାଟକର, ବଣିକ, ଦୋକାନ, ଦୋକାନଦାର ।

ଆପେନେଆପେନ—ଗ୍ରା. ବି. (ଆପ୍ତ୍ୟ) ଶୁଣ୍ଟ ଶୁଣ୍ଟ, ନିଜେ ନିଜେ, ଆପେ ଆପେ ।

ଆପତ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ପତ୍ର + ଭାବିଷ୍ୟ) ବିପଦ, ବିପର୍ଯ୍ୟ ସଙ୍କଟ, ଦୁର୍ଘଟନା ।

ଆପତନ—କ୍ଲ. ୧. ବି. (ଆ + ପତ୍ର + ଭାବ ଅନ) ଆଗମନ, ପ୍ରାପ୍ତି, ଜୀବ, ଦୈବ-ବଶରୁ ପତନ, ବିପଦ, ସଂତନ ।

ଆପତ୍ତି—ସୁ. ବି. (ଆ + ପତ୍ର + ଭାବ) ସଦାଗତ, ସତତଗାମୀ, ବାୟୁ ।

ଆପତକ—ସୁ. ବି. (ଆ + ପତ୍ର + ଭବ) ଶେଖ, ବାକପଣୀ, ଛଞ୍ଚାଣ, (ବିଂ) ଦୈବାୟୁଭ ଆକଷ୍ମୀକ ଦୈବ ।

ଆପତତ—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ପତ୍ର + କାତ ହତାତ୍ର ଆଗତ, ଦୈବାତ୍ର ପତତ, ଯାହା ଉଚିତାତ୍ମି, ପଟିତ, ଅବରୁଦ୍ଧ, ପତତ, ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପତତା ।

ଆପତ୍ତକାଳ—ସୁ. ବି. ଆପତ୍ତକାଳରେ ଯହା କଞ୍ଚିବ୍ୟ, ବିପଦକାଳରେ ଯାହା କରିବା ଉଚିତ ।

ଆପତ୍ତକାଳ—ସୁ. ବି. (ପତ୍ରତ୍ର) ବିପର୍ଯ୍ୟ କାଳ, ବିପଦ ସମୟ, ଅସମ୍ୟ, ଦୁଃସମୟ ।

ଆପତ୍ତକ ଲକା—ବି. ଆପଦକାଳେ କାତ, ବିପଦକାଳେ କାତ ।

ଆପରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ପଦ + ଭାବ ତିବାଧାଦାକ, ଶୁଦ୍ଧାର, ଅସମ୍ଭବ, ଆପଦ ଜାବନୋପାୟ, ଅପ୍ରାପ୍ତି, ପ୍ରାପ୍ତି, ଦିରିଶ୍ଵାର, ପ୍ରାର୍ଥନା, ଅର୍ଥାଦିର ମିଳି, ଦୋଷ, ବିପର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥାନ ।

ଆପରିକର—ସୁ. ବି. ଆପରିର ଉପାୟ, ଦଳ, ଆପରିରୀଗଣ ।

ଆପତ୍ୟ—ସୁ. ବି. ଆପତ୍ୟାରୁ ଜାତ, (ଅବ୍ୟ) ପୁତ୍ରାରୁ ଆରମ୍ଭ କର ।

ଆପଥ—ଗ୍ରା. ବି. ମନ୍ଦପଥ, ଅବାଟ, ଆପଥ ।

ଆପଥ ସୁ. ବି. ଆପଥ ମର୍ଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପଥୀ ।

ଆପଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ପଦ + କିପ୍ପ) ବିପର୍ଯ୍ୟ, ଦୁର୍ଘଟନା, ବିପଦ, ଦୁଖ, ମେଘ, ମୁଥା ।

ଆପଦ—(ଅବ୍ୟ) ଆପଦ, ପାଦପରୀଖ, (ଗ୍ରା. ବି) ଆପଦ ଦେଖ ।

ଆପଦକାଳ ସୁ. ବି. ବିପଦକାଳ, ବିପର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ, ବିପଦଦ୍ଵାରା ଯେ ଅସମ୍ୟ ଉଚିତାତ୍ମି ।

ଆପଦର୍ପ—ପ୍ରା. (କଟକ) ବି. ଆଶ୍ରୀସନା ଅଦର, ହେପାଜତ ।

ଆପଦା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଆ + ପଦ + କାଥ + ଅ) ଆପଦ, ବିପର୍ଯ୍ୟ ।

ଆପଦେବ—ସୁ. ବି. (ପତ୍ରତ୍ର) ଜଳ ଦେବତା, ବରୁଣ ।

ଆପଦସ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ପଦକ୍ରତ୍ତ, ବିପଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ ଆପଦସ୍ତା ।

ଆପକନ୍ତ୍ର—ସୁ. ବି. (ଆପଦ + ଧର୍ମ) ବିପଦସମୟରେ ବ୍ରାହ୍ମାଦିର ଜବକାର୍ଯ୍ୟ ଅବଲମ୍ବନ ଅନ୍ୟାୟଧର୍ମ, ସାଧାରଣ ସମୟରେ ଅକରଣୀୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଆପଦକାଳରେ କର୍ମଯାଇପାରିବ ବୋଲି ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଅନୁମତ କର୍ଯ୍ୟାଇ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଆପନ—କ୍ଲ. ବି. (ଆପ + ଭାବ ଅନ) ପ୍ରାପ୍ତି, ମରିଚ, ଗ୍ରା. ନିଜେ ।

ଆପନକ—ଶ୍ର. ବି. (ଆପନ + ରକ) ଜନ୍ମମଳମଣି, କିରାତ, ବ୍ୟାଧ ।

ଆପନେସ୍—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ଅପ + ନା + ମି. ଯ) ସବଦା ଅପନେସ୍, ଦୂଶକାର୍ମୀ, ବର୍ଜନୀୟ ।

ଆପନ୍ଦ—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ପଦ + କାତ) ଆପଦଗ୍ରହ, ପ୍ରାପ୍ତି, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଆପନିର, ହୃଦୟକର୍ତ୍ତା, ସୁନ୍ଦରପ୍ରାପ୍ତି ।

ଆପନୁପତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଗ୍ରା) ରତ୍ନଶୀ ସ୍ତ୍ରୀ, ଯାହାର ଗର୍ଭେ ସନ୍ତ୍ରାନ-ଦ୍ଵାରା ଥାଏ, ଅନୁପତ୍ରା ।

ଆପନିତ୍ୟକ—ବି. (ଆପ + ମେ + ତ + ଯ.କ) ବିନିମୟ, ବଦଳ ଦେଇ ଆଣିବା ପଦାର୍ଥ । [ନିଷାବିଶେଷ ।

ଆପଯା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆପ + ଯା + ଅ.ଆ) ଆପଯିତା—ବି. (ଆପ + ତ + ତୁ) ଗ୍ରାହଣକୀୟା, ଯେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ପାଇବାର ଦିବ ।

ଆପରଧ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅପରଧକୃତ । ଆପରହ୍ନ୍ତିକ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆପରହ୍ନ୍ତ + ତକ) ଅପରହ୍ନ୍ତେ ଜାତ, ଉପରଓଳି ବିହୁତାର୍ଥୀ, ବୈକାଳିତ, ଅପରହ୍ନ୍ତରେ ଘଟିବା ।

ଆପର୍ତ୍ତିକ—ସୁ. ବି. ରୂପବିଶେଷ ଯାଗାତ ନିର୍ମିତ ଅଖ୍ୟାତ୍ୟବୋଧକ ବେଦର କଳ୍ପ-ଶ୍ରବ୍ନବିଶେଷ ।

ଆପବ—ସୁ. ବି. ବୁଦ୍ଧବିଶେଷ ବର୍ଣ୍ଣମୁଣ୍ଡ, ନାରୀଯୁଣ୍ଡ, ପରମଯୁଣ୍ଡ ।

ଆପସ, ଆପ—କ୍ଲୀ. ବି. ଜଳ, ଗୋପନ । ଆପସାର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆପସାର + ଅ) ଗାଢମଳ, ଦେହର ମଳ ।

ଆପସ୍ତ୍ର—ସୁ. ବି. ରଷିବିଶେଷ, ଏ କଳ୍ପସ୍ତ୍ର ରଚନା କରିଅଛନ୍ତି ।

ଆପସ୍ତ୍ର—ବି. (ଆପ + ପ୍ରତ୍ର) ବଡ଼ ବଡ଼ ଜଳାଶୟରୁ ପ୍ରମାଦକାରରେ ଆକାଶକୁ ଜଳ ଭିତବାର ଦେଇସିରିକ ଘଟଣା ।

ଆପସ୍ତ୍ରମୁକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆପସ୍ତ୍ର + ରନ୍ + ରା) ଲିଙ୍ଗିମୀ ଲଜା ।

ଆପାକ—ସୁ. ବି. (ଆ + ପଳ + ରା, ଅ) ସମ୍ମକ୍ଷ ପାକ, ରଷତ ପାକ, ପୁଣପାକ, କୁମ୍ଭାର ରିହା, କୁମ୍ଭାରପୁରଣ, ଅବ୍ୟ) ପାକ ପର୍ମିନ୍ । [କଞ୍ଚଳ ।

ଆପାଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆପାଙ୍ଗ + ଯ) ଅଞ୍ଚଳ, ଆପାଟଳ—ଦ୍ଵି. ବି. ରଷତ ପାଠଳ ବର୍ଣ୍ଣ, ଆଲେହିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପାଟଳ ।

ଆପାଣ୍ଟୁର—ଦ୍ଵି. ବି. ରଷତ ପାଣ୍ଟୁରିର୍ବର୍ଣ୍ଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପାଣ୍ଟୁର ।

ଆପାତ—ସୁ. ବି. (ଆ + ପତ + ମି, ତ) ପତ, ପତନକାଳ, ବତ୍ତିମାନକାଳ, ଉପକ୍ରମ, ପଥ, ତତ୍ତ୍ଵକାଳ, ପ୍ରଥମ ସମୟ, ସମୀଖ୍ୟ ଆଶମନ, ଘଟଣା, ଉପସ୍ତିତ ।

ଆପାତକ—ବି. ଆପାତକଃ, ଏହିଶି, ବର୍ତ୍ତିମାନ ।

ଆପାତକିନ—ଦ୍ଵି. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ପ୍ରଥମେ କଟିନ, କିନ୍ତୁ ପରିଶାମରେ କଟିନ ନୁହେ ।

ଆପାତତଃ—ଅବ୍ୟ. (ଆପାତ + ତ୍ସ) କାରଣବିନା, ଅକ୍ସାତ୍, ବର୍ତ୍ତିମାନ, ପ୍ରଥମତଃ, ନିତ୍ୟକର୍ଷରେ, ସମ୍ମତି, ଅବଧାରଣ ନ ଭରି ।

ଆପାତମଧ୍ୟର—ଦ୍ଵି. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଯାହା ବର୍ତ୍ତିମାନ ସୂର୍ଯ୍ୟପ୍ରଦ, କ୍ଷଣିକ ସୂର୍ଯ୍ୟକ ।

ଆପାତମନୋରମ—ଦ୍ଵି. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଆପାତତଃ ତତ୍ତ୍ଵକର ସତ୍ୟ; କିନ୍ତୁ ପରିଶାମରେ ନୁହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପାତମନୋରମ ।

ଆପାତଳତକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବୈତାଳୀୟ-ବୃଦ୍ଧବିଶେଷ ।

ଆପାତା—ସୁ. ବି. (ଆ + ପତ + କ. ରନ୍) ସବର୍ତ୍ତି, ଆବମଣକାରୀ ।

ଆପାତ୍ୟ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ପତ + କ. ଯ) ଯେ ଆମମଣ କରିବାକୁ ନିଜେ ଆମମନ କରେ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଆପତନ, (ଅବ୍ୟ) ସକଳ ପ୍ରକାରେ ପତନ କରଇ ।

ଆପାଦ—ସୁ. ବି. (ଆ + ପଦ + ରା. ଅ) ଫଳଲଭ, ଅଗରି, (ଅବ୍ୟ) ପାଦ-ପର୍ମିନ୍, ପାଦତାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ।

ଆପାଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ପଦ + ଶିର ଅନ) ଆପରିବିଶୟାକରଣ, ସମାଦକ ।

ଜୀନଦ୍ଵାରା ସମ୍ବନ୍ଧର ନିଶ୍ଚୟ, ସମାଦନ ଆପାଦମସ୍ତକ—ବି. (ଆ + ପଦ + ମସ୍ତକ) ପାଦତାରୁ ମସ୍ତକୟ ଏ ।

ଆପାଦତ—ବି. (ଆ + ପାଦ + ମି. ତ) ସମୀଦତ, ଅନୁଷ୍ଠିତ, ନିଷ୍ଠାଦତ ।

ଆପାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ପା + ଅନ) ଭେରିବା ଚନ୍ଦ, ସୁରାପାନ, ମିଳିତ ହୋଇ ସୁରାପାନ, ମତ୍ୟାନ ପାତ୍ର, ସୁରାପାନ ପ୍ଲାନ, ଆପାନକ, ମଦୁଆଙ୍କ ସର୍ବ ।

ଆପାମର—ଅବ୍ୟ, (ଆ + ପାମର) ପାମର ପର୍ମିନ୍, ସମସ୍ତେ, ସାଧାରଣ ।

ଆପାୟ—ପୁ. ବି. (ଆ + ପା + ରନ୍) ସୁରାଧାନକଣ୍ଠୀ, ମତ୍ୟାୟୀ, ମଦ୍ୟପ, ମଦୁଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପାୟିଙ୍ଗା ।

ଆପାଳ—ପୁ. ବି. (ଆ + ପଳ + କ. ର) କେଶକୀଟ, ଦିକୁଣୀ ।

ଆପି—ପୁ. ବି. (ଆପ + ରନ୍) ଧନାଦି-ପ୍ରାପକ, ପ୍ରାପୁବନ୍ଧ, କନ୍ଦତ୍, ହୃଦୟତା ।

ଆପିଙ୍ଗଳ—ଦ୍ଵି. ବି. ରଷତ ପିଙ୍ଗଳବର୍ଣ୍ଣ, ସମ୍ମଣ୍ଡ ପିଙ୍ଗଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପିଙ୍ଗଳା । ଆପିଞ୍ଜର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ପିଞ୍ଜର) ସର୍ଣ୍ଣ, (ପୁ) ଅଳ୍ପ ହରିତାଳବର୍ଣ୍ଣ, (କି) ଅଳ୍ପ ହରିତାଳ ବର୍ଣ୍ଣୟୁକ୍ତ ।

ଆପିଲ—ସା. ନିମ୍ନ ଅଧାଲତରେ ବିଶୁର ହେଲେହେ ସୁନବିଶୁରସକାଶେ ଦ୍ଵାରା ଅଧାଲତରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଆପିଶଳ—ପୁ. ବି. (ଆପିଶଳ + ର) ଆଦିଶାରିକ ମୁନ୍ଦ ବିଶେଷ, ଏ ଜଣେ ପ୍ରାଚୀନ ବୈସ୍ତ୍ରାକରଣ, (କି) ଆପିଶଳଙ୍କ ପ୍ରଣାତ ଶାସ୍ତ୍ର । [ବୃକ୍ଷୟୁକ୍ତ ।

ଆପି—ବି. (ଆ + ପେଣ୍ + କ, ପ) ଶୁଳ, ଆପିଡ଼—ପୁ. ବି. (ଆ + ପାତ୍ର + ଅ) ଶିରେତୁଣି, ଗୃହ ବାହାରେ ନିର୍ଜତ କାଷ୍ଟ, ଚପିବା, ଶିଖାପ୍ରମା ମାଳ, ପାତ୍ରାଦାନ, (ବି) ଯେ ପାତ୍ରାଦିବ ।

ଆପିଡ଼ନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ପାତ୍ର + ଗ. ଅନ) ଗାଢି ଆଲିଙ୍ଗନ, ଦୃଢ଼ ବନନ, ସମ୍ମକ୍ଷ ବନନ, ଅତ୍ୟାଗ୍ରହ, ଚପିବା, ସମେପଣ ।

ଆପିଡ଼ା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ପାତ୍ର + ଅ. ଅ) ସମ୍ମକ୍ଷ ପାତ୍ରା ।

ଆପିଡ଼ତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ପାତ୍ର + ମି. ତ) ନିଶ୍ଚିନ୍ତି. ନିଶ୍ଚୟକ୍ଷ, ଗାଢାନିକିତ, ବେଦନାପ୍ରାପ୍ତ, ଦୃଢ଼ବନନ, ଶୋଭିତ, ଭୁଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପିଡ଼ିତା ।

ଆପିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ପା + ତ) ରଷତ-ପାତ୍ର, ମାନ୍ଦିକ ଧାର୍ତ୍ତ, (ପୁ) ଅଳ୍ପ ପାତ୍ର-

ବର୍ଣ୍ଣ, (କିଂ) ଅଳ୍ପ ପାଇବର୍ଣ୍ଣୟୁକ୍ତ, ଯେ
ଜଳ ବା ଦୁର୍ଘ ଅଳ୍ପ ପାନ କରିଯାଇ-
ଅଛୁ ।
ଆପୀନ—କ୍ଲୀ. କ. (ଆ + ପୀନ) ଓଧ,
ପହାର, ଗୋ ମହିରାଦିର ସୁନମଣ୍ଡଳ,
(ସୁନ)ଖୁପ, (ବିଂ) ଉପର ଶୁଳ୍କ, ବେଶ ।
ଆୟୁ—ଗ୍ରା. ବି. ବିଂ. ଅଭିମ ।
ଆୟୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଭିମଣୋର ।
ଆୟୁଚି—ଗ୍ରା-ଗଞ୍ଜାମ କ୍ଲ. ତେବୁଳିମଞ୍ଜି
ଆୟୁମଞ୍ଜି—ଗ୍ରା-ଗଞ୍ଜାମ ବି. ପୋତିକାନା
ଆୟୁରୀ—ଗ୍ରା. କ୍ଲ. ବିଂ. ଅନେନ୍ଦ୍ରାନ୍ଧରେ
ରଷା କରିବା ପ୍ରକାରେ, ଆପେଷି
ଘରେଇ ଭାବରେ । [ପଣ୍ଡକ ।]
ଆୟୁପ—ସୁଂ. ବି. (ଆୟୁପ + ଅ) ପିଠା,
ଆୟୁପିକ—ସୁଂ.ବିଂ. (ଆୟୁପ + କିକ) ଯେ
ପୁଲି ବୁଢ଼ି ପ୍ରଭୁତ ପିଠା ପାକ କରେ,
ଆୟୁପରକ୍ତ, ଆୟୁପ ବିଦେତା, ଆୟୁପ-
ଭକ୍ଷଣଶାଳ, (କ୍ଲ) ଆୟୁପସୁମ୍ଭ ।
ଆୟୁପ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. (ଆୟୁପ + ଯ) ବୁରଳ,
ସବ ରହମପ୍ରଭୁତ ଚର୍ଣ୍ଣ ଦ୍ୱାରା ଯେ
ପିଠା ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କରିଯାଏ, ପିଠା ତିଆର
ହେବା ଉପକରଣ, (ପିଣ୍ଡକ ।)
ଆୟୁର—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ପୁର + ଅ) ଜଳା-
ଦିର ପ୍ରବାହ, ଅଳ୍ପ ମୂରଣ, ଅଭିଯାତ୍ରୀ ।
ଆୟୁରିତ—ବିଂ. (ଆ + ପୁର + ତ) ଅଭି-
ବ୍ୟାପ୍ତ, ଯାହାର ପୁରଣ ହୋଇଥାଏ ।
ଆୟୁର୍ତ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି (ଆ + ପୁର + ତ) ସମ୍ୟକ
ମୂରଣ, ଭୁଷତ ପୁରଣ, ପୁର୍ଣ୍ଣପନ୍ଦ୍ରାଷ,
ସଂବର୍ତ୍ତାଭାବେ ପୁରଣ, ତୃତୀୟ ।
ଆୟୁର୍ମିଦାଣ—ବିଂ. (ଆ + ପୁର + ଅ.ଶାନ୍ତି)
ସମ୍ୟକବ୍ୟାପ୍ତ, ସମ୍ୟକ ପୁରଣ, ଶୁଳ୍କପକ୍ଷ ।
ଆୟୁଷ—କ୍ଲୀ. ଶ୍ଵ. (ଆ + ପୁଷ + ଅ) ରଙ୍ଗ,
ସମ୍ୟକପୁଷ୍ଟ, (ଆବଣ) ସୂର୍ଯ୍ୟପର୍ମିଳା ।
ଆୟୁର—ବିଂ. (ଆ + ପୁର + କି, ପ) ସର୍ବ
ସ୍ତ୍ରୀ ।
ଆୟୁଛା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ପୁଛ + ଅ +
ଆ) ପ୍ରଶ୍ନ, ଅଳାପ, ଆଭାଷଣ, ଆନନ୍ଦ
ଜିଜ୍ଞାସା ।

ଆୟୁଛ୍ୟ—ବିଂ. କିଜ୍ଜାସ୍ୟ, (ଆବଦ ପରୁର,
ଜିଜ୍ଞାସା କରି ।
ଆପେ—ଗ୍ରା. ସର. (ସ ଆହନ) ସ୍ଵୀଳ, ବିଜେ
ଆପେ ଆପେ—ଗ୍ରା. (ସର) ନିଜେ ନିଜେ,
(କ୍ର. ବିଂ.) ନିଜେ ନିଜେ, ମନକୁ,
ପ୍ରେକ୍ଷାବିମେ, ଅନାହୃତଭାବେ ।
ଆପେଷିକ—କ୍ଲ. ବିଂ. ଅପେଷାକୁତ,
ତୁଳନାଦ୍ୱାରା ପ୍ରାସ୍ତ, ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ
ତୁଳନାଦ୍ୱାରା ଯାହା ନିର୍ଣ୍ଣାତ ହୁଏ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆପେଷିଲା ।
ଆପେଷିକଗୁରୁତ୍ୱ—କ୍ଲୀ. ବି. ସମାୟକାରି-
ବିଶ୍ଵିଷ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥର ଗୁରୁତ୍ୱର
ଯେଉଁ ସମ୍ଭବ ।
ଆପେଷିକଗୁରୁତ୍ୱ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆପେଷିକ +
ଶ୍ଵ, ତା) ଏକ ବସ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ବସ୍ତୁ
ତୁଳନା କରିବା ଅବସ୍ଥା ।
ଆପୋକୁ ମ—କ୍ଲୀ. ବି. କେଖାତିଷମତେ
ଲଗ୍ନାରୁ ତୁଣ୍ଡାୟ, ପଣ୍ଡ, ନବମ ଏବଂ
ଦ୍ୱାଦଶ ଶାନ୍ତି ।
ଆପୋଦେବତା—ବି. (ଆପଃ + ଦେବତା)
ଜଳଦେବତା, ବରୁଣ ।
ଆପୋମସ୍ୟ—ବିଂ. (ଆପଃ + ମସ୍ୟତ୍)
ଜଳବିକାର, ଜଳପ୍ରଚର ।
ଆପୋମାର୍କନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆପଃ + ମାର୍କନ)
ଦେହରେ ପାଣି ପଞ୍ଚ ହେବା ।
ଆପୋମଞ୍ଚି—ସୁଂ. ବି. ସରୋଚିଷମୁନିଙ୍କ
ପୁଣି ।
ଆପୋଃନାନ—କ୍ଲୀ. ଜଳଦ୍ୱାରା ଉପରେ
ଏବଂ ଜ୍ଞେ ଆୟୁରଣବୁପ ଆଛୁଦନକର୍ମ
ଆପୋସ—(ସା)ବି. ବିବାଦର ପକ୍ଷମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ପରାପର ମିଳାମିଶା, ପଞ୍ଚାତ୍ମକ
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟକର୍ମଦ୍ୱାରା ବିବିଦ ମେଶ୍ଵନ,
(କ୍ର. ବିଂ.) ପରାପର ମିଳାମିଶା ହୋଇ,
ଅଦାଳତଙ୍କ ବିନା ଯାହାଯାଏ ।
ଆପୋସ—ଗ୍ରା. (ଗଢ଼କାତ) ବି.
ଆପଣାର ଆୟୁସ୍ ଲେକ ।
ଆୟୁ—ସୁଂ. ବି. ସନାମଣ୍ଡାତ ନାଗରକ,
ତ୍ରମ-ପ୍ରମାଦରହତ, ଜାକୁପୁଲ୍କ ମୁନ,
ପୁଣ୍ଡପୁରୁଷ ଓ ମହାଜନମାନେ ।

ସ୍ଵକର୍ମଣ୍ୟରପୁଲ୍କୋ ଯେ
ରାଗବ୍ରେଷ-ବିବନ୍ଦିତଃ
ଜନବାନ୍ ଶୀଳସମନ୍,
ଆୟୁର୍ବେଜେସ୍ ସ ଏବ ହି (ଭଗପଳ)
ଆୟୁରାମ—କ୍ଲ. ବିଂ. (ବ.ଶ୍ଵ) (ଆୟୁ +
କାମ) ପରମାସ୍ତା, ଯେ ବ୍ରହ୍ମ ଓ ଆସାକୁ
ଏକ ବୋଲି ଜାଣେ, ଉଦ୍‌ବୀନ, ଯେ
ନିଜର ଅଭିନିଷ ପଦାର୍ଥ ପାଇଥାଏ,
ପୁଣ୍ୟ ମନୋରଥ ।
ଆୟୁକାଶ—ସୁଂ. ବିଂ. (ଆୟୁ + କୃ + ବ,
ଇନ୍) ଯୁକ୍ତକାରକ, ବିଶ୍ଵପ୍ରଭୁତ୍ୱ,
ଆୟ ଓ ଆଦେଶପାଳକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆୟୁକାରଣୀ ।
ଆୟୁରଣ୍ଡା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗର୍ଭିଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ, ଯେ
ସ୍ତ୍ରୀର ଗର୍ଭ ହୋଇଛି ।
ଆୟୁରଣ୍ଡା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆସୀୟତା, ବନ୍ଧୁତି ।
ଆୟୁରଚନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ବିଶ୍ଵପ୍ର
ବାକ୍ୟ, ଦେବବାଣୀ, ମୁନବାକ୍ୟ,
ଦେବସୁରଣାତ ସଜ୍ଜନ ବା ବନ୍ଧୁର
ଉପଦେଶ, ପ୍ରବଚନ ।
ଆୟୁରକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ବେଦ,
ଦେବମୂଳକ ସ୍ତ୍ରୀତ ଉତ୍ତରାସ ପୁରୁଷ ।
ଆୟୁରକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆୟୁ + କାକ୍ୟ)
ତ୍ରୁମରହତ ବିଶ୍ଵତ କଥା, ପ୍ରମାଣ,
ସିକାନ୍ତ ବାକ୍ୟ ।
ଆୟୁରବ—ବିଂ. (ଆପ + ମି, ତବି) ପ୍ରାପ୍ୟ,
ଆୟଗମ ।
ଆୟୁରତ୍ୱ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ବେଦ,
ସ୍ତ୍ରୀତୁରଣାତ, ବିଶ୍ଵତ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ।
ଆୟୁରାର—ଗ୍ରା. ବି. ଅମଜଳ ନିବାର-
ଣାର୍ଥ କାର୍ଯ୍ୟବିଶେଷ, ସ୍ତ୍ରୀମୁୟ ଏବ-
ମାତ୍ର ଧନ ।
ଆୟୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆପ + ତ + ଅ) କଟା,
(ବିଂ) ବିଶ୍ଵପ୍ରା, ପ୍ରାପ୍ତା ।
ଆୟୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆପ + ଭ, ତ) ପ୍ରାପ୍ତି,
ସରୋଗ, ସ୍ତ୍ରୀ-ପରୋଗ, ସମ୍ବଦ, ହତ,
ସମ୍ବନ୍ଧ, ଲଭ, ସମ୍ପଦ, ଉତ୍ସରକାଳ,
ଉପଦେଶୋବିତା ।

ଆପ୍ରୋଯ়ୀମ—କୁ. ବ. ଯାଗବିଶେଷ ।
 ଆପ୍ର୍ୟ—ବି. ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ,
 ପ୍ରାପ୍ତବ୍ୟ ।
 ଆପ୍ରବାନ୍—ପୁ. ବ. (ଆପ୍ରବାନ୍ + ଅ)
 ଆପ୍ରବାନ୍ ଅର୍ଥ, ବିଷ୍ଣୁଗୋତ୍ର ପ୍ରବର
 ରୂପିବିଶେଷ ।
 ଆପ୍ୟ—ବି. (ଆପ୍ + ମ୍ର୍ୟ) ଆପ୍ରବ୍ୟ,
 ଲଭ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ ଆପ୍ୟ, (ଆପ୍ + ୟ)
 ଜଳମୟ, ଜଳକ, ଜଳୀୟ, (ହୀ)
 ଆପ୍ୟ, (କୁ.ବ) (ଆପ୍ + କ, ୟ)କର୍ମର
 ଶେଷଭୂତ ମହାଦ, ରୂପୁତ୍ମନମୁଖୀ
 ଦେବବିଶେଷ ।
 ଆପ୍ୟାନ—କୁ. ବ. (ଆ + ପ୍ର୍ୟୀନ୍ + ତ)
 ପ୍ରୀତ, ବୃତ୍ତ, (ବି)ପ୍ରୀତ, ବୃତ୍ତ, ବଳ୍ପ,
 ମୋଟା, ଫୁଲିଥବା ।
 ଆପ୍ୟାନ୍ତି—ବି. (ଆ + ପ୍ର୍ୟୀନ୍ + କ, ତ)
 ଆନନ୍ଦତ; ବର୍ତ୍ତିତ, ପୂରିତ, ତୃପ୍ତି-
 ପ୍ରାପିତ, ପ୍ରାଣିତ, ପ୍ରତ୍ଯେକ, ସମ୍ମତ ।
 ଆପ୍ର—ବି. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + ଅ) ପୂରକ,
 ସେ ପୂରଣ କରେ ।
 ଆପ୍ରଛନ୍ତ—ବି. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + ଛନ୍ତ + ତ)
 ସମ୍ବଲ୍ପ ଲୁକକାନ୍ତିତ, ଉଷ୍ଣତ୍ରଗୁଡ଼େ ।
 ଆପ୍ରଛନ୍ତ—କୁ. ବ. (ଆ + ପ୍ରଛନ୍ତ + ଅନ)
 ଆନନ୍ଦସମାଧନ, ଗମନାଗମନ ସମୟେ
 ବିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର କୁଣଳ ପ୍ରଶ୍ନ, ବନ୍ଦୁ-
 ମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟରେ ଭେଟ ବା
 ବିଦ୍ୟାମୁକାଳୀନ ଆଲିଙ୍ଗନ ଜିଜ୍ଞାସା ।
 ଆପ୍ରପଦ—(ଅବ୍ୟ.) ପାଦାଗ ପର୍ମିନ୍,
 ପାଦର ଅଳୁକପର୍ମିନ୍ ।
 ଆପ୍ରପଦନ—ବି. (ଆ + ପ୍ରପଦ + ରନ)
 ମସ୍ତକଠାରୁ ପାଦାଗ ପର୍ମିନ୍, ଲମ୍ବମାନ
 ବସ୍ତାଦ, ମାଳାଦ, ବନମାଳା ।
 ଆପ୍ରବକଣ—ବି. ଉଷ୍ଣତନ୍ମୁଖ, ଅଳ୍ପକମ୍,
 କୁ. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + ଅନ) ଅଳ୍ପକଣ,
 ଉଷ୍ଣତ ଦୁରଣ୍ଟ ।
 ଆପ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଆ + ପ୍ରୀ + ତ) ପ୍ରୟାତ୍ୟ
 ଦ୍ୱାରା ଯକଳିଯୁ ।
 ଆପ୍ରୀତ—ବି. (ଆ + ପ୍ରୀ + ତ) ସମ୍ବଲ
 ପ୍ରାତ, ଉଷ୍ଣତ ତୃପ୍ତ ।

ଆପ୍ରିତପ—ପୁ. ବ. ବିଷ୍ଣୁ, ନାରୀଯୁଦ୍ଧ ।
 ଆପ୍ରିବ—ପୁ. ବ. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + ଭ, ଅ)
 ସ୍ତ୍ରୀ, ଦେଶ ଭ୍ରମିଯିବା, ଜଳପ୍ଲାବନ,
 ପର୍ଦ୍ଦିଶବା, ଜଳବୃତ୍ତ, ଆସେବନ,
 (କୁ) ଆପ୍ରିବନ ।
 ଆପ୍ରିବନ—କୁ. ବ. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + ଭ, ଅନ)
 ପାଣିରେ ପର୍ଦ୍ଦିଶବା, ସ୍ତ୍ରୀ, ବୃତ୍ତବା ।
 ଆପ୍ରିବର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବ. ସ୍ତ୍ରୀଭକ ଗୁହସ୍ତ-
 ବିଶେଷ, ସେ ବେଦାଦ ଅଧ୍ୟୁନ କରି
 ଦାରପରିପରି ନିମିତ୍ତ ସମାବର୍ତ୍ତନ ସ୍ତ୍ରୀ
 କରି ସ୍ତ୍ରୀତିଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ କୁତାଚରଣ
 କରେ ।
 ଆପ୍ରାବ—ପୁ. ବ. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + ଅ)
 ଆପ୍ରାବ, ଜଳପ୍ଲାବନ ।
 ଆପ୍ରାବିତ—ବି. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + ଶିର + ତ)
 ପାଣି ମାତ୍ର ଯାଇଥିବା, ଜଳାଦିପ୍ରବାହୀ-
 ଦ୍ୱାରା ଅଭିବ୍ୟାପ୍ତ, ସେ ଦେଶ ଜଳ-
 ପ୍ଲାବିତ ହୋଇଥିଲୁ ।
 ଆପ୍ରାବ୍ୟ—ବି. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + ୟ) ସେ ଜଳ
 ପ୍ଲାବନ କରେ, ଜଳାଦିଦ୍ୱାରା ପ୍ଲାବିତବ୍ୟ
 ସ୍ତ୍ରୀନ, (କୁ) ଆପ୍ରାବନ ।
 ଆପ୍ରାଜ—ବି. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + କ, ତ)
 ପାଣି ମାତ୍ରିଯାଇଥିବା, ଅଭିଷିକ୍ତ,
 ନିମିତ୍ତ, ଅଭୁତ, ସ୍ତ୍ରୀ, ସେ ସ୍ତ୍ରୀ
 କରିଥିଲୁ, ଆର୍ଦ୍ରୀତୁତ, ଉଷ୍ଣତତ, (କୁ)
 ସ୍ତ୍ରୀନ, ମନ୍ଦ, (ପୁ) ସ୍ତ୍ରୀଭକ ଗୁହସ୍ତ-
 ବିଶେଷ ।
 ଆପ୍ରାଜ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + ପ୍ର୍ୟ + ୟ)
 ସ୍ତ୍ରୀନକର, ଉଷ୍ଣତନ କର, ସ୍ତ୍ରୀ ସାର,
 ଡେର୍ ।
 ଆପ୍ରାଷ୍ଟ—ବି. (ଆ + ପ୍ର୍ୟସ୍ତ + ମ୍ର୍ୟ, ତ)
 ଅଳ୍ପଦର୍ଶ, ଉଷ୍ଣତଦର୍ଶ, ଅଳ୍ପ-
 ପୋତିଯାଇଥିବା ।
 ଆପ୍ର—ପୁ. ବି. ବାସୁ ।
 ଆପ୍ରବସ—ବି. (ଅପ୍ରବସ + ଅ)
 ଅପ୍ରବସସମୁଦ୍ର, ଅପ୍ରବସେନାତ ।
 ଆପ୍ରାନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ଆପ୍ରାନ୍ତିବାନ ଓ
 ଜନ୍ମିକଟ ଦେଶବାସୀ ମୁସଲମାନ-
 ବିଶେଷ, ପଠାଣ ।

ଆପ୍ରାନ୍ତିବାନ—ଆପ୍ରିବାର ଅନ୍ତର୍ଗତ
 ଗୋଟିଏ ଦେଶ ।
 ଆପ୍ରଲୋଦୟ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + ପଳୋ-
 ଦୟ) ପଳଲଭ ପର୍ମିନ୍, ସପଳ
 ହେବାଯାକେ ।
 ଆପ୍ରଲୋଦୟକର୍ମ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.
 (ବ.ଶ୍ରୀ) ପଳୋଦୟ ପର୍ମିନ୍ ସେ
 କର୍ମ କରେ, ଅଧିକସାୟଣିଲ ।
 ଆପ୍ରା—ଶ୍ରୀ. ଜନଶ୍ରୁତ, ମାତ୍ରଧରିବାର
 କଳିବିଶେଷ ।
 ଆପ୍ରାପ୍ରତ୍ତି—ପ୍ରସ୍ତୁତାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
 ଆପ୍ରିତ୍—ଅପିମ, ଅହଫେନ ।
 ଆପ୍ରେସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ସେ ସ୍ତ୍ରୀନରେ ଲୋକ-
 ମାକେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ରସମୁଦ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ
 କରନ୍ତି, ଦ୍ୱାରା ରଖାନା, ଆପ୍ରେସ ।
 ଆପ୍ରକୁ—କୁ. ବ. ଆପ୍ରୁ, ଅହଫେନ ।
 ଆପ୍ରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପୁଥିବାର ମହାବ୍ରୀପ
 ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ମହାବ୍ରୀପ ।
 ଆପ୍ରିଦି—ଶାରବର ଗିରିଷଙ୍କଟ ମଧ୍ୟରେ
 ଏକ ପ୍ରକାର ଅସର୍ଯ୍ୟଜାତ ।
 ଆପ୍ରଫାକରିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ଷି. ଆଖିରେ ଗୁଣ୍ଡ
 ଆଦି ପଢ଼ିଲେ କନା ବା ଲୁଗାରୁ ସୁତ୍ରା
 କରି ମୁହଁ ମେଲଇ ସେ କନାବିଣ୍ଣା
 ଉପରେ ପାଟିରେ ପବନ ଦେଇ ତାକୁ
 ଅଖି ଆଖିରେ ମନ୍ତ୍ରିବା ।
 ଆବତ୍ରାଣାବତ୍ରା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବନ୍ଦୁର, ଅସମନ
 ଆବତ୍ରାତାବତ୍ରା—ଶ୍ରୀ. ନିରଥକ ବାକ୍
 ଆବତ୍ରାତାବତ୍ରା, ସେ କଥାରେ କୌଣସି
 ଅର୍ଥ ନ ଥାଏ ।
 ଆବତ୍ରାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାଲକମାନଙ୍କର
 ବାହାନା, ଆଖୁଟୀ, ଜିଗର, ଜିଦ,
 ଅଳି, ଉପର୍ମ୍ପର ପ୍ରାର୍ଥନା ।
 ଆବରୁଆବର—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରଷପର ପରଷପରକୁ
 ଅବଲମ୍ବନ କରିବା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ,
 ପରଷପର ସଙ୍ଗେ ମିଳନ,(ବି) ପରଷପରକୁ
 ଅବଲମ୍ବନ କରୁଥିବା, ପରଷପର ସଙ୍ଗେ
 ମିଳିବ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ।
 ଆବ୍ଲେଜାବର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋଲମାଳିଆ,
 ଅପରିଷ୍ଟ, ଅବନ୍ୟୁ, ମଇଲା ।

ଆବତ୍ର—କୀ. ବି. (ଆ + ବନ୍ଧ + ତ) ଦୃଢ଼ିବନନ, ପ୍ରେମ, ସେହି, ବି. (ଆ + ବନ୍ଧ + ମୀ.ତ) ବରଚିତ, ବନ୍ଧ, ପ୍ରତ୍ଯ; ପ୍ରତିବନ୍ଧ, ଭୂଷଣ, ବ୍ୟାପୁତ, ସଲାହ, କଳିତ, ବଜାତ ।
ଆବନେସ୍ଥ—ପୁ. ବି. (ଆବନୀ + ଏସ୍ଥ) ଅବନନେସ୍ଥ, ଭୌମ, ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହ ।
ଆବନ୍ତ୍ୟ—ବି. (ଆବନ୍ତ୍ + ଯ) ଅବନ୍ତ୍ରଦେଶସ୍ଥ, (ପୁ. ବି.) ଅବନ୍ତ୍ରବଳ, କ୍ରାତ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଶର ଓରସରେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀର ଗର୍ଭଜାତ ସମ୍ମାନ ।
ଆବନ—ପୁ. ବି. (ଆ + ବନ + ଅ) ଦୃଢ଼ିବନନ, ଯୋକ୍ତ, ଯୁତ, ଦରତ୍ତ, ପ୍ରେମ, ଭୂଷଣ, (କୀ) ଆବନନ ।
ଆବପ ବି. (ଆ + ବପ + ଅ) ଧାନ୍ୟାପନ ପାତ୍ର, ଶର୍ଣ୍ଣ, ପାତ୍ର, ଶୌରକମ୍ପ, କଣାଦି ମୁଣ୍ଡନ, ଶଳରୋପଣ, ବୁଣା ।
ଆବର—(ଆବର ଶର ଅ.ଭ୍ର୍ତ୍ୟ) ଅସର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ଠୋଧ, ଆବର ପରାତ, ଆବର ଲାଭିବଶେଷ, (ଦେପଦ୍ୟ) ପୁଣି, ଏବଂ, ଆଭି, ଆହୁରି (ଶ୍ରୀସର୍ବ), ଅପର, ଅନ୍ୟ ।
ଆବରକ—ବି. (ଆ + ବୁ + କ.ଅକ) ଆବରଣକାରୀ, ଆଛାଦକ, ତାଙ୍କୁଣ୍ଠୀ ।
ଆବର୍ମା—ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଯୁକ୍ତ, ଯାହା ଉପାଦ୍ରି ପକାହୋଇଥାଏ ।
ଆବାଦ—(ଯା.) ଗୁପ୍ତ ।
ଆବାଧ—ପୁ. ବି. (ଆ + ବାଧ + ଅ) ପ୍ରତିବନ୍ଧ, ପୀଡ଼ା, ପୀଡ଼ି କର କମ୍ପ, କ୍ଳେଶ, (ବ.ଶ.) ବି. ପୀଡ଼ାଶୂନ୍ୟ ।
ଆବାଧା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବାଧ + ଅ + ଅ) ପୀଡ଼ା, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କେବଳ ଏହି ସିଦ୍ଧି ତାପ ।
ଆବି—ପୁ. ବି. ଅନ୍ତକଦେତ୍ୟର ପୁନ୍ତ, ଦେବତାବଶେଷ ।
ଆବିସ୍ତାର—ଏ ଦାର୍ଶିତ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ ଜଣେ ବିଦ୍ୟାବନ୍ଧ ମହିଳା ଥିଲେ ।
ଆବିଲ—ବି. (ଆ + ବିଲ + ଅ) ଅସ୍ତ୍ର ଗୋଲିଆ, କଞ୍ଚକିତ, କଞ୍ଚକ, ଭେଦକ ।

ଆବିଲକନ—ପୁ. ବି. ମାଳାକନ ଲିତା-ବିଶେଷ ।
ଆବୁ—ଶଳସୁତନାଲୁର୍ଗର ପରତବିଶେଷ (ଆବୁଦର ଅପତ୍ରୁଣ) ।
ଆବୁଲଫଳ—ସମାର୍କ ଆବରଙ୍ଗର ପ୍ରଧାନ ମସ୍ତ୍ରୀ ।
ଆବୁଲଫେଲ୍—ଏ ସମାର୍କ ଆକବରଙ୍ଗ ସମସ୍ତରେ ଲକ୍ଷେ ପ୍ରଧାନ କବି ।
ଆବୁଦ—ବି. ମେଘନାତ, ଯାହା ମେଘରେ ଜାତ ହୁଏ, ମେଘସୁନ୍ଦ୍ରୀୟ ।
ଆବର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଭ୍ର, ମେଘନାଳ ।
ଆବରଗ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଅଭିଶ୍ଵର ମାହୁତ୍ୟୁକ୍ତ ଦେବତା, ମାହୁତ୍ୟୁକ୍ତ ଆଭରନ—କୀ. ବି. (ଆ + ଭଣ୍ଟ + ଅନ) ନିର୍ବୁଦ୍ଧ ।
ଆଭରଣ—କୀ. ବି. (ଆ + ଭଣ୍ଟ + ଶ.ଅନ) ଦାପନ, ପ୍ରକାଶନ, ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ।
ଆଭରମାନ ବି. (ଆ + ଭଣ୍ଟ + କ.ଅନ) ପ୍ରକାଶମାନ, ଦାପମାନ, ପ୍ରତିଯୁମାନ ।
ଆଭରିବା—ଶ୍ରୀ. (ପଦ୍ୟ-କିମ୍ବା) ବୋଧ-ହେବା, ଅନୁମିତ ହେବା, ଉଦ୍‌ଦିତହେବା ।
ଆଭରୁର—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ଭଣ୍ଟ + କ.ରିତ) ସମ୍ବନ୍ଧ ସମ୍ବନ୍ଧିକାଳ, ସମ୍ବନ୍ଧିକାଳ ।
ଆଭରସର—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ଭଣ୍ଟ + ବରଚ) ସମ୍ବନ୍ଧ ସମ୍ବନ୍ଧିକାଳ, (ପୁ. ବି) ରଣ-ଦେବତାବିଶେଷ ।
ଆଭରୁରଣିକ—ବି. (ଆଭରୁରଣିକ + ରକ) ମାରଣାଦି ସାଧନ ବିଧାନବିଶେଷ, ଅଥବାବେତୋକ୍ତ ଶର୍ମୀରଣ ମୋହନାଦି ସାଧନମହୁବିଶେଷ, ଆଭରୁରିକ ।
ଆଭରୁରିକ—ବି. (ଆଭରୁର + ରକ) ଅଭରର, ଯାହାର ଅଭରୁର ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରୟୋଗନ ।
ଆଭରନ—କୀ. ବି. ବିଶପରମ୍ୟ ଗତ, ବିଶ୍ୟମୁନୀୟ, ସତ୍ରକୁଳୋତ୍ତତ, (ବି) କୌଳିନ୍ୟ ।
ଆଭରନାତକ—ବି. (ଆଭରନାତ + ରକ) ଉଚ୍ଚବଶସ୍ତ୍ରମୁନୀୟ, ଉଚ୍ଚପରମ୍ୟମୁକ ।
ଆଭରାତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆଭରାତ + ଯ) କୌଳିନ୍ୟ, ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ, ପୌନ୍ଦରୀ, ବିଶ-ମଧ୍ୟାଦୀ, ଲଜ୍ଜା, ଉଚ୍ଚବଶରେ ଜନ୍ମ-ହେତୁ ଗର୍ବ ।
ଆଭରିତ—ବି. (ଆଭରିତ + ଅ) ଆଭରିତ ନନ୍ଦବରେ ଜାତ, ଅଭରିତ ନନ୍ଦବରେ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ଆମ୍ବୁକ୍ତାର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବା) ବି. ସାଧାରଣ ଷଷ୍ଠିତାପ୍ରାସ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ।
ଆମ୍ବୁକ୍ତାରନାମା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବା) ବି. ସାଧା-ରଣ ଷଷ୍ଠିତାପ୍ରାସ୍ତୁ । [ଦେଖ ।]
ଆମସ୍ତି—ପ୍ରା. (ମେଦିନୀପୁର) ବି. ଆମ୍ବୁଲୁ ଆମ—ବି. (କ.ଅ) ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଅପକୁ ଦୂଷଣ୍ଟ ରସ, ଅଳ୍ପଚୂର୍ଣ୍ଣରେଣୁ, ଦୂରହୃତ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦିଶାଯ୍ୟ, ରୋଗ, ବି. (ଆ+ଅମ + ଶ.ଅ) ରୋଗୀ, ଅପକୁ, କଞ୍ଚା, ଯାହା ସିଙ୍ଗ ହେଇ ନଥାଏ, ବସ୍ତି ପାକରହିଛି, ଘୋଡ଼ା ହୋଇ ନଥିବା ।
ଆମକୁମ୍ବ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଅକର୍ଷ ମୃଣଣ୍ୟକଳୟ, ମାଟିର କଳୟ, ମାଟିଆ ।
ଆମଗନ୍ଧ—ବି. (ଆମ + କେନ୍ତେ + ରା) ଚତା-ଧମଗନ୍ଧ, ଅପକୁ ମାଂସାଦିର ଗନ୍ଧିକିଷ୍ଣା, (ବି) ଦୂରଗନ୍ଧ, ସତ୍ତାଗନ୍ଧ, ମାଛ ଶୁଣୁଆ ପୋଡ଼ାଗନ୍ଧ ।
ଆମଗର୍ଭ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଅପରିଣତ ଗର୍ଭ, ଭୂଷଣ ।
ଆମକ—ହି. ବି. (ଆମ + ଜନ୍ମ + ଅ) ଆମଜନ୍ମତ, ଅପକୁରସକାତ, ବ୍ୟାଧ-ଜନ୍ମତ ।
ଆମକ୍ଷର—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ନବଜ୍ଞର, ଜ୍ଞାନ କ୍ଷର ।
ଆମଞ୍ଚ—ପ୍ରା. ବି. ଶରସତାନ, ଧନୁରେ ଶର ସମୋଗ ଧନୁରେ, ଶରଯୋଜନା ।
ଆମଞ୍ଚନ—ପ୍ରା. ବି. (ଆମଞ୍ଚ ଦେଖ ।)
ଆମକ୍ଷ—ପ୍ରା. (ଲଭିଆ) ବି. ଆମ୍ବୁଲ ଉଥାଣ, (ବସ୍ତର) ବି. କାଞ୍ଜ ।
ଆମକ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଆମ୍ବୁକ୍ତର ଅପତ୍ରଣ) ଆମ୍ବୁତ୍ତା ।
ଆମଦାନ—(ୟା) ବି. ଦେଶାନ୍ତରରୁ ସବେ-ଶକୁ ଆନ୍ଦୋଳନ, ଆୟୁ, ଲୁହ, ଭୁମିର ଲୁହ ବା ଆୟୁ, ଆଦାୟୁ, ବ୍ୟବସାୟରେ ଲଭ୍ୟବସ୍ତୁ ବା ଧନ, .(ବି, ଦେଶାନ୍ତରରୁ ଆନ୍ଦୋଳନ (ପଣ୍ଡ) ଲଭ୍ୟରୁପେ ମିଳିଥିବା, ଆଦାୟୁ କରସାଇଥିବା, (ବିପରୀତ) ଲୋକସାହିତ୍ୟରେ ନେବିଯାନି ।

ଆମଧୂର—ହି. ବି. (ଆ+ମନ୍ଦ୍ୟ + ର) ରିପତ୍ର ମଧୂର ରସବଶିଷ୍ଟ, ଅଳ୍ପ ମିଠା-ଲଗୁଥିବା ।
ଆମନଶମ—ପ୍ରା.ବି.ଓଠେ, କିର ଓ ପାଟିରେ ଫଳିଯିବା ଏକପ୍ରକାର ବୃଣ୍ଣରେଣୁ, ଆମ ଓ କପଜନତ ରୋଗ ।
ଆମନ୍ଦ୍ୟ—କୁଣୀ ବି. ଦୂଷଣ, ଯାତନା, ପାତା, କଷ୍ଟ, ବ୍ୟଥା ।
ଆମନ୍ଦ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଆମ + କେନ୍ତେ + ଅ) (ଆ + ମନ୍ଦ୍ୟ + ଅ) ରେଣ୍ଟା ବୃଷ୍ଟ କଢ଼ାଗଛ, ସମ୍ମୋଧନ, ଅହାନ, ନିମନ୍ତଣ, ଅଭି-ନଦନ, ସମୁର୍ଜନା, ନିଯୋଜନ, ଯାହା ଅବରେଣେ ପ୍ରତିବନ୍ଦ ସ୍ଵ ନାହିଁ ।
ଆମନ୍ଦ୍ୟ—କୁଣୀ ବି. (ଆ + ମନ୍ଦ୍ୟ + ଭ୍ରାନ୍ତ) ଅଭିନନ୍ଦନ, ସମ୍ମୋଧନ, ସାଦର ସମ୍ବନ୍ଧାନ, ଆହ୍ଵାନ ।
ଆମନ୍ଦ୍ୟ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଅମରିତ—କୁଣୀ ବି. (ଆ + ମନ୍ଦ୍ୟ + କ.ତ) ଅମନ୍ଦ୍ୟିତ—ହି. ବି. (ଆ + ମନ୍ଦ୍ୟ + ମନ୍ଦ୍ୟିତ) ଆକଶଣକାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମନ୍ଦ୍ୟିତ୍ରୀ
ଆମନ୍ଦ୍ୟିତ—ହି. ବି. (ଆ + ମନ୍ଦ୍ୟ + ମନ୍ଦ୍ୟିତ) ଆମନ୍ଦ୍ୟିତକାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମନ୍ଦ୍ୟିତ୍ରୀ
ଆମନ୍ଦ୍ୟିତକ—ହି. ବି. (ଆ + ମନ୍ଦ୍ୟ + ମନ୍ଦ୍ୟିତକ) ଆକଶଣ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଯୋଜିତ, ନିମ-ନ୍ତିତ, ଆହୁତି, ସମ୍ମୁଚ୍ଚିତ, (କୁଣୀ ବି.) ଆହ୍ଵାନ, ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।
ଆମନ୍ଦ୍ୟିବା—ପ୍ରା. ହି. (ସ.ଅ + ମନ୍ଦ୍ୟ) ଆମନ୍ଦ୍ୟଣ କରିବା, ମହୋତ୍ତମାରଣପୁଣ୍ୟକ ଉକିବା ।
ଆମନ୍ଦ୍ୟ—ବି. (ଆ + ମନ୍ଦ୍ୟ + ର) ଆମନ୍ଦ୍ୟଣୀୟ, ସମ୍ମୋଧନୀୟ, ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଯୋଜିତ, (ଅବ୍ୟ) ସମ୍ମୋ-ଧନ କର । [ବାସୁଦେବ ।]
ଆମନ୍ଦ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଆମ + ଦୋ + ଅ) ଆମନ୍ଦ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଆ + ମନ୍ଦ୍ୟ + ଅ + ଅ) ଆମନ୍ଦ୍ୟାବିଶେଷ ।
ଆମନ୍ଦ୍ୟ—ପୁ. ବି. ରିପତ୍ର ମଧୂର ଶର, (ବି) ରିପତ୍ର ମଧୂର ଶରପୁକ୍ତ ।
ଆମପାକ—ପୁ. ବି. (ଆମ + ପାକ + ଅ) ବୈଦ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରୀକରଣ ଶୋଷା, ଆମରପାକ ପାକ ।
ଆମପାତ୍ର—କୁଣୀ ବି. (କ.ଧା) ଅପକୁ ପାତ୍ର, କଞ୍ଚାମାଟିର ପାତ୍ର ।

ଆମମୋକ୍ତାର—(ୟା) ବି. ବିଷୟମଧ୍ୟରେ ଦିହିତ ସଂପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଭାବ ପ୍ରତିନିଧି ।
ଆମୟ—ପୁ. ବି. (ଆମ + ଯା + ଅ) ରୋଗ, ବ୍ୟାଧ, ରତ୍ନ ପୀଡ଼ା, ଭିଷମବିଶେଷ, କୁତ । [ଅସୀମ ।]
ଆମୟଦା—(ୟା) ପ୍ରତିର, ଅପରିତ, ଆମୟାଦା—ବି. (ଆମୟ + ଅବ + ରକ) ରୋଗମୁକ୍ତ, ରୋଗୀ, ବ୍ୟାଧଶର୍ମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମୟାଦା ।
ଆମୟିକ—ହି. ବି. (ଆମୟ + ରକ) ରୋଗସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ରୋଗ ପ୍ରତିକାରମହାନ୍ତ ।
ଆମର—ପ୍ରା. (ସଂଖ) ଆମ୍ବୁର, ଆମ୍ବୁମାନଙ୍କର ।
ଆମରକ—କୁଣୀ ବି. (ଆମ + ରକ) ରୋଗ-ବିଶେଷ, ଅଭିପାରବିଶେଷ, ଝାଡ଼ା ସଙ୍ଗେ ନାଲ ଓ ରକ୍ତ ପଢ଼ିବା ରୋଗ ।
ଆମରଣ—ହି. ବି. (ଆ + ରଣ) ମରଣ-କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଯାବଜୀବନ ।
ଆମରଣାକ—ହି. ବି. ମୁଖ୍ୟକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଆମରଣାନ୍ତକ—ହି. ବି. (ଆମରଣାନ୍ତ + ରକ) ମରଣକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବ୍ୟାପକ, ମରଣପର୍ଯ୍ୟନ୍ତମାତ୍ରୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମରଣାନ୍ତିକା ।
ଆମରସ—ପୁ. ବି. ପାକପୁଲୀର ରସ-ବିଶେଷ, ଅପକୁ ରସଧାରୁ, ତଥା ରସ ।
ଆମର ସେ—ପ୍ରା. (ସଂଖ) ପୁ. ମୋ ଶ୍ଵାମୀ ବା ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ।
ଆମରୁତ—(ୟା) ବି. ପେସ୍ୱାର ଫଳ ।
ଆମରୁଲ—(ବଜୀୟ) କୁତ୍ର ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଅମ୍ବର ଶାକବିଶେଷ, ରୁଜେଶୀ, ଦଳନଶା ।
ଆମର୍ଦ—ପୁ. ବି. (ଆ + ମୁଦ୍ର + ଅ) ବଳ-ହେତୁ ନିଷ୍ଠାତିକ, (କୁଣୀ) ଆମର୍ଦନ ।
ଆମର୍ଦୀ—ବି. (ଆ + ମୁଦ୍ର + ଲନ) ବଳ-ହେତୁ ନିଷ୍ଠାତିକର୍ତ୍ତ୍ଵ ଯେ ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା ମର୍ଜନ କରାଏ ।
ଆମର୍ଦ୍ଦ—ପୁ. ବି. (ଆ + ମୁଦ୍ର + ଅ) ସମ୍ବନ୍ଧିତ (ପଣ୍ଡ) ଉପଦେଶ, ଉଷ୍ଣଶା, ସ୍ଵର୍ଗ, ତିନ୍ଦା, (କୁଣୀ ବି.) ଆମର୍ଦ୍ଦା ।

ଆମର୍ଷ—ପୁ. ବ. (ଆ + ମୁଷ + ଶ୍ଵ, ଅ) ଅକ୍ଷମା, କୋପ, ଅସହନ, ବାଗ ।
 ଆମଳକ—ପୁ. ବ. (ଆ + ମଳ + ଅ + ମୀ, କ) ଅର୍ଥାତ୍ ଲା ଗଛ, ଆମଳଙ୍ଗ ଗଛ,
 ଧାତ୍ରୀରୁଷ, (କ୍ଲୀ) ବ. ଅର୍ଥାତ୍ ଲାଲକ ।
 ଆମଳଙ୍ଗ—ପୁ. ବ. (ଆମଳକ + ଅ) ଅମୁତା
 ଓ ଫଳ, ଗ୍ରାଫଳା, ଧାତ୍ରୀରୁଷ, ଶିକା, ଅମୁତା
 ଆମଳଣିଲା—ବ. ଅର୍ଥାତ୍ ଲାଣାଲୀ, ଦେଉ
 ଲଇ ଅର୍ଥାତ୍ ଲାବେଢ଼ ।
 ଆମଳ—(ଯା) ବ. ବେତନରୋଗୀ କର୍ମ-
 ଶୂଷ୍କ, ଶୂମାତ୍ରା ।
 ଆମବାତ—ପୁ. ବ. (ଆମ + ବାତ) ବାତ
 ରୋଗବିଶେଷ, ଅପାକନନ୍ତ ବାତ
 ରୋଗବିଶେଷ ।
 ଆମବିକାର—ପୁ. ବ. (ଭତ୍ର) ଉଦ୍‌ବ୍ୟ
 ମୟ, ଅଜ୍ଞାନ୍ତ ବିକାର, ଆମାଶ୍ୟ ।
 ଆମଶ୍ଲ—ପୁ. ବ. (ଆମ + ଶ୍ଲ) (ମଧ୍ୟ-
 କାହା) ଆମନନ୍ତ ଉଦ୍‌ବ୍ୟବେଦନା,
 ପେଟମରୁଦ୍ଧ ଶୁଳଗେଗ ।
 ଆମଶ୍ରାବ—କ୍ଲୀ. ବ. ଆମ ଅନ୍ଦ, ଅପକାନ୍ଦ-
 ଦ୍ଵାରା ଶ୍ରାକରିଶେଷ ।
 ଆମସତ୍ତ୍ଵ—(ବଜୀୟ) ପାଚିଲ ଆମୁରସ
 ଖରରେ ଶୁଣାଇଲେ ଆମସତ୍ତ୍ଵ ହୁଏ,
 ଆମୁଶତ୍ରା ।
 ଆମସୀ—(ବଜ) ଆମୁଶର ଅପକ୍ରିତ,
 କଞ୍ଚା ଆମୁ କାଟି ଶୁଣାଇଲେ ଆମସୀ
 ହୁଏ, ଆମୁଲ ।
 ଆମହାଶ୍ୱ—(ଯା) ଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହେଷ୍ଟିଂସ୍କ୍ରିପ୍
 ପରେ ଭାବର ଗର୍ଭୀରକେନେ-
 ଶାଲ ହୋଇଥିଲେ ।
 ଆମସାୟ—ବି. ସମ୍ୟକରୁପେ ପୂଜା
 କରିବାର ମହୁରିଶେଷ ।
 ଆମସାୟବ—କ୍ଲୀ. ବ. ସାମବିଶେଷ ।
 ଆମ—(ଆମ ଶବ୍ଦରୁ ଜାତ) ଯେ ଇଟା
 ଭଲ ପୋଡ଼ି ହୋଇ ନ ଥାଏ, (ଗ୍ରା-
 ଅବ୍ୟ) ବିପୁଲୁସୂରୁକଳ, ଥାଲେ, ମାଲେ ।
 ଆମାଜାଣ୍ଟ୍—ବ. ଅପାକ ହେଉ ଆମରସ
 ରେବନ ବେଗ ।

ଆମାତିପାର—ପୁ. ବ. (ଆମ + ଅତିପାର)
 ଆମକୁତ ପଣ୍ଡ ଅତିପାର ରୋଗ-
 ବିଶେଷ, ନାଲକରୁ ଖାତା ।
 ଆମାତ୍ୟ—ପୁ. ବ. (ଆମାତ୍ୟ + ଅ) ମନ୍ଦୀ,
 ସହାୟ, ସବିବ ।
 ଆମାତ୍—ବି. ସେ କଞ୍ଚା ମାଂଶାଦି ଖାଏ ।
 ଆମାନତ୍ର—(ଯା) ବ. ଗଛି ତ ରଖିବା,
 ଜମାଦେବା, ଗଛି ତ ଟଙ୍କା ବା କ୍ରବ୍ୟ ।
 ଆମାନସ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆମାନସ + ସ)
 ଫୁଝଣ, ଯାତନା, ପୀଡ଼ା, କଷ୍ଟ, ବ୍ୟଥା ।
 ଆମାନୀ—ଗ୍ରା. ବ. କାଞ୍ଜି ।
 ଆମାନ୍ଦ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆମ + ଅନ୍ଦ) ଭଣ୍ଟୁଳ,
 ଶୁଭଳ, ଅପକ ଅନ୍ଦ (କ.ଧା) ଆପଦ-
 ଭଣ୍ଟୁଳ ।
 ଆମାବାସ୍ୟ—ଦି. ବି. ଅମାବାସ୍ୟ ଜାତ,
 ଅମାବାସ୍ୟାକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦର୍ଶନ୍ୟାବ ।
 ଆମାଶ୍ୟ—ପୁ. ବ. (ଆମ + ଆଶ୍ୟ)
 ଦେହ ମଧ୍ୟିର ନାଭର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଭାବ
 ଅପକ ଅନ୍ଦାଦିର ସ୍ଥାନବିଶେଷ, ଆମ-
 ସମ୍ବନ୍ଧର ହେବା ସ୍ଥାନ, ଗର୍ଭସ୍ଥ ଯନ୍ତ୍ର-
 ବିଶେଷ ।
 ଆମିଶା—ପୁ. ବ. (ଆ + ମିଶ + ସ + ଆ)
 ଛେନା, ଦୁର୍ବିକାରବିଶେଷ ।
 ଆମିଶାୟ—ବି. (ଆମିଶା + ଇୟ) ଆମିଶା-
 ଜାତ, (କ୍ଲୀ. ବ.) ଆମିଶାର ଉପକରଣ
 ଦିଧ୍ୟ, ଦିହ୍ ।
 ଆମିତୋଜି—ପୁ. ବ. ଅମିତୋଜାରପୁତ୍ର,
 ଅପରମିତ ବଳବାନର ପୁତ୍ର ।
 ଆମିତ୍—ବି. (ଆମିତ୍ + ଅ) ଶନ୍ତସନ୍ତମୁନୀୟ
 ଆମିନ—ପୁ. ବ. ଦେବପେବାକାରଣୀ,
 ଦେବଦାସୀ ।
 ଆମିର—ଗ୍ରା. ବ. ଲଙ୍ଘାମରିତ ।
 ଆମିଶ—ବି. ସମ୍ପୁଷ୍ଟ ।
 ଆମିଶ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆ + ମିଶ + ଅ) ମାଂସ
 ଉତ୍ସବ, ଶ୍ରେଜନ, (ପୁ.) ଲେଉ-
 ସମ୍ପୁଷ୍ଟ, ମସ୍ତ୍ୟ, ଶ୍ରେଗ୍ୟବ୍ସୁ, ସଭେଗ
 ବିଷ୍ୟ, ଉତ୍ସବ, ଲଭ, କାମଗୁଣ,
 ଜୀବନ, ଶିକାର, ପତ୍ର, ଜମ୍ବୁର ଗଛର
 ଫଳ, ଲେଉନୀୟ ପଦାର୍ଥ, ଅଭିଲାଷ ।

ଆମିଷପିୟ—ପୁ. ବ. କାକ ଓ ଗୁଧୁପଣୀ,
 (ବିଂ) ମାଂସାରିଲାଷୀ, ମାଂସଲେନୁପ ।
 ଆମିଷଭୁକ—ଦି. ବ. (ଆମିଷ + ଭୁକ +
 କ, କିପ) ମସ୍ତ୍ୟମାଂସଭୁକ୍ତିନାଷ୍ଟ ।
 ଆମିଷଭୋଗ—ପୁ. ବି. (ଆମିଷ + ଭୁକ
 + କ, କିନ) ମସ୍ତ୍ୟମାଂସଭୋଗକାଷ୍ଟ,
 ମାଂସଲେନ୍ଦ୍ରିୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମିଷଭୋଗକାଷ୍ଟ ।
 ଆମିଷଲେନ୍ଦ୍ରିୟ—ଦି. ବ. (୭.ଭତ୍ର) ମସ୍ତ୍ୟ-
 ମାଂସପିୟ, ମାଛମାଂସରେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ
 ଅଭିଲାଷୀ ।
 ଆମିଷଶୀ—ପୁ. ବି. (ଆମିଷ + ଅଶୀ
 + କ, କିନ) ଆମିଷଭୋଗ, ମସ୍ତ୍ୟମାଂସ-
 ଭୋଗକାଷ୍ଟ, ମାଂସଲେନ୍ଦ୍ରିୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଆମିଷାଶୀନ ।
 ଆମିଷି—ପୁ. ବ. (ଆମିଷ + ଅ + ଶି)
 ମିଶୀ, ନିଟାମାଂଦୀ ।
 ଆମିସ—ପୁ. ବ. ମାଂସ । [ବିକାର ।
 ଆମିଶା—ବ. ଆମିଶା, ଛେନା, ଦୁର୍ଧର
 ଆମିନ—(ଯା.) ଅମୀନ, ସେ ଭୁମି
 ଜରିପ କରେ ।
 ଆମିନ—କ୍ଲୀ. ବ. ଆନେଶ୍ୱର ଦକ୍ଷିଣ-
 ପୁର୍ବ ଗୋଟିଏ ବଡ଼କଙ୍ଗି, ଚନ୍ଦ୍ରବୁଦ୍ଧ
 ମଧ୍ୟ କହନ୍ତି ।
 ଆମିନଉଦ୍ଗାନଙ୍କା—ଲୋହପ୍ରକାର ନବାବ,
 ଦିଲ୍ଲୀର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ସାମନ୍ତ ।
 ଆମିନଗଢ଼—ବୋମ୍ବାଇ- ପ୍ରଦେଶାନ୍ତରିତ
 କାଲଦିଗିଲାର ନଗରବିଶେଷ ।
 ଆମିନା—ପୁ. ବ. ମୁସିରମାନନ୍ଦମ୍-
 ପ୍ରକୃତକ ମହିମଦଙ୍କର ମାତା, ଆବୁ-
 ଦୂଲଙ୍କ ପହା ।
 ଆମିରଶୀ—ଏ ଜାହାଙ୍ଗିରଙ୍କ ରାଜତ୍ବ-
 କାଲରେ ଠକର ଶାସନକର୍ତ୍ତା ହୋଇ-
 ଥିଲେ ।
 ଆମିରଶୀ—ଏ ଜଣେ ସମ୍ବନ୍ଧ ଲେବ,
 ଆକମରୀର ବାଦସାହଙ୍କର ପ୍ରଧାନପିୟ ।
 ଆମିରଶୀ—ଏ ପିଣ୍ଡାସାମାନଙ୍କର ଜଣେ
 ପ୍ରଧାନ ସେନାନୀୟଙ୍କ ଥିଲେ ।
 ଆମିରଶୀ—ଏ ଆଲମଗିରଙ୍କର ରାଜତ୍ବ
 ସମୟରେ ସାହାଜାହାନବାଦର କର୍ତ୍ତା
 ଥିଲେ ।

ଆମୀରଖୀ—ଆଳଣାହି, ଏ କାଣ୍ଡୀରଗଜ ସିକନ୍ଦର ପୁଡ଼ି, କାଣ୍ଡୀରର ରଜା ।
ଆମୀରତେମେର—ଜଗାତ୍ରବିଶ୍ୟାତ ମୋଗଲ ଶାର, ତୁକରି ଅଧୀଶ୍ୱର ।
ଆମୀରବରସ୍ତୁ—କାସ୍ତିମ୍ବରାଦଙ୍କର ପୁଡ଼ି, ଆନନ୍ଦବଦ୍ବିଦରର ଶାସନକର୍ତ୍ତା ।
ଆମୀରବରସ୍ତୁ—୨ୟ—୯ ଆଳବରସ୍ତୁ ଶାହକୁ ରଜ୍ୟରୁତ କର ଆନନ୍ଦବାଦର ଦ୍ୱାରା ସାମନରେ ବସିଥିଲେ ।
ଆମୀରମିର୍ଜା—୧ ଜଣେ ନବାବ, ପ୍ରଥମେ ଇଂରାଜ ସାହେବ ଜାତି ପରେ ମୁସଲମାନ ଧର୍ମ ଗଢ଼ଣ କରିଥିଲେ ।
ଆମୀରପି—ତାଙ୍ଗୋରର ଜଣେ ରଜା ଥିଲେ ।
ଆମୀରପିତପା—୧ ନେପାଳର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ହର୍ଦାର ଓ ମହାଯୋଦ୍ଧା ବୋଲି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଥିଲେ ।
ଆମୀଲନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ମିଳ + ଭା.ଅନ) ନିମୀଲନ, ନିମେପଣ ।
ଆମୀବତ୍ରକ—ବି. ସମ୍ମନରେ ପ୍ରାପକ, (ବୈଦିକ ଶବ୍ଦ) ।
ଆମୁ କ୍ର—କ୍ର. ବି. (ଆ + ମୁକ୍ର + ମୁ,କ)
ଶୋଲ, ମୁକୁଲା, ଧୂତ, ରଷ୍ଟ୍ର ମୁକ୍ତ, ବକ୍ର, ପରଦୁତ, ନିଷ୍ଠିପ୍ତ, ପରିଚ୍ଛନ୍ଦ ।
ଆମୁ କ୍ର—କ୍ର. (ଆ + ମୁକ୍ର) ସାଧୀନତା, (ଅବ୍ୟ) ମୁକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଆମୁଖ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ମୁଖ) ନାଟକର ପ୍ରସ୍ତାବନାରୂପ ଅଙ୍ଗବିଶେଷ
ଆମୁପ—ପୁ. ବି. କଣ୍ଠକପୁକ୍ତ ବଣବିଶେଷ, କଣ୍ଠାବଣି ।
ଆମୁର—(ବୈଦିକ) ପୁ. ବି. ବାଧକ ।
ଆମୁର—ଏକପ୍ରକାର ଗଛ, ନେପାଳ, ଆନନ୍ଦମାନ୍, ସୁନ୍ଦରବନପ୍ରଦୂରେ ଜାତ ହୁଏ ।
ଆମୁର—(ବୈଦିକ) ମାର୍ଗୀତା, ନାଶକ ।
ଆମୁଷ୍ଯାସ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. (ଆମୁଷ୍ଯ + ଆସ୍ତ୍ର) ଅମୁଷ୍ଯାସ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. (ଆମୁଷ୍ଯ + ଆସ୍ତ୍ର)

ଆମୁଷ୍ଟିକ—କ୍ର. ବି. (ଆମୁଷ୍ଯ + କିକ) ପାରଲୌକିକ, ପରଲୌକପମ୍ବକୀୟ ।
ଆମୁଲ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + ମୁଲ) ମୁଲପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପ୍ରଥମାକ୍ୟ, ମୁଲରୁ ଉତ୍ତମରୁପେ ।
ଆମୁଲଚିଲ—କ୍ର. ବି. ମୁଲରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଆଦେୟାପାତ୍ର ।
ଆମୁଲ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + ମୁଲ) ମୁଲ-ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଆମୁଲ ।
ଆମୁଲ—କ୍ର. ବି. (ଆ + ମୁଲ + ମୁ,କ) ମନ୍ଦିତ, ମାଜିତ, ଉତ୍ତନ, ଦର୍ଶକ, ପରିଲୁପ୍ତ, ହୃତ, (ସ୍ମୀ) ଆମୁଲ୍ଲା ।
ଆମେ—ପା. (ଗା) ଆମେ, ଆମେମାନେ ।
ଆମେନ୍ୟ—ବି. ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରମେୟ ।
ଆମେରକା—ସ୍ମୀ. ବି. ଗୋଟିଏ ମହାତ୍ମୀୟ, ଏହା ଉତ୍ତର ଓ କଷିଷ ଭେଦରେ ଦୁଇଭାଗ ହୋଇଥିଲା ।
ଆମୋରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ମୁଷ୍ଟ + ଭା. ଅନ) ଧାରଣ, ପରିଧାନ, ଆମୋରନ ।
ଆମୋଚନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ମୁତ୍ + ଭା.ଅନ) ପରିଧାନ, ସଯୋଗ, ମୁକ୍ତ ।
ଆମୋଟ—ପୁ. ବି. (ଆ + ମୁହ୍ + ଭା.ଅନ) ଆମରନ ।
ଆମୋଦ—ପୁ. ବି. (ଆ + ମୁଦ + ଭା,ଅ) ପ୍ରମୋଦ, ଆମ୍ବାଦ, ପ୍ରୀତି, ଗନ୍ଧ, ଦୂରକୁ ଚହିତ୍ତଥିବା ସୁଗନ୍ଧ, ଆନନ୍ଦ, ହଷ
ଆମୋଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ମୁଦ + ଭିର୍ + ଭା,ଅନ) ଆମୋଦକରଣ, ପ୍ରହର୍ଣ୍ଣନକ, ପ୍ରୀଣ, ଗୌରର ସମାଦନ, (ବି) ଆନନ୍ଦନନକ ।
ଆମୋଦପ୍ରମୋଦ—(ଗା) ବି. କାନାଦିଧ ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ସବ ।
ଆମୋଦା—କେମୁର ଚିରିର ଶିଖରପ୍ରେ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରମ ।
ଆମୋଦି—କ୍ର. (କ.ପ୍ର) ଆମୋଦ କରି, ଆମୋଦିତ କରି, ଆମ୍ବାଦିତ କରି ।
ଆମୋଦି—ବି. (ଆମୋଦ + କିତ) ପୁଲକିତ, ଆନନ୍ଦକ, ସୁଗନ୍ଧପୁକ୍ତ, ସୁରଭାକୁତ, ହୃଷ୍ଟ ।

ଆମୋଦିବା—କ୍ର. (କ.ପ୍ର) ଆମୋଦ କରିବା ।
ଆମୋଦା—ବି. (ଆମୋଦ + କିତ) ହର୍ଷପୁକ୍ତ, ଗନ୍ଧପୁକ୍ତ, ସୁଗନ୍ଧକନକ, ଆମୋଦକରିବା ଯାହାର ସ୍ଵର୍ଗ, (ସ୍ମୀ) ଆମୋଦିମା । [ଅପରାଧ] ।
ଆମୋଷ—ପୁ. ବି. (ଆ + ମୁଷ + ଅଥ) ଆମ୍ବାତ—ପୁ. ବି. (ଆ + ମୁା + ମୁ,କ) ସୁନ୍ଦର, ଅଭ୍ୟ୍ୟ, ସମ୍ମଳ ଅଧୀତ ବେଦାଦି, କଥାତ, କ୍ଲୀ. (ଆ + ମୁା + ଭା. କି) ସମ୍ମଳ ଅଭ୍ୟାସ, ଅଧ୍ୟୁନ ।
ଆମୋଷ—ବି. କୃତବେଦାଭ୍ୟାସ, ସେ ବେଦ ଅଭ୍ୟ୍ୟ କରିଥିଲୁ ।
ଆମ୍ବାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ମୁା + ଅନ) ବେଦାଦି ପାଠ, ବେଦାଦିର ଅଭ୍ୟାସ ।
ଆମ୍ବାୟ—ପୁ. ବି. (ଆ + ମୁା + ଅଥ) ବେଦତ୍ତ, ଶୁନିମାନେ ଯାହା ଅଭ୍ୟାସ କରନ୍ତି, ଶୁଭୁପରଶପନମେ ପ୍ରାସ ଉପଦେଶ, ଉପଦେଶ ମାତ୍ର, କୁଳ, କୁଳମନ, ତତ୍ତ୍ଵାୟ ।
ଆମ୍ବାରିବା—ଗା. (ସମ୍ବଦିନରେରମ୍ପିବା, ନିଶ୍ଚରବା) ।
ଆମ୍ବାତ୍ରା—ଗା. ବି. ନଶରେ ରମ୍ବିବା, (ବି) ନଶଦ୍ଵାରା ରମା ହୋଇଥିବା ।
ଆମ୍ବାତ୍ରି କାମ୍ବାତ୍ରିହେବା—ଗା. କି. କୋଡ଼ି କମ୍ବାତ୍ରି ହେବା, ବିରକ୍ତ ହେବା ।
ଆମ୍ବାତ୍ରିବା—ଗା. କି. ରମ୍ବାତ୍ରିବା, ନଶ ଦ୍ଵାରା ରମ୍ବିବା ବା ବିଦାରିବା ।
ଆମ୍ବା—ପୁ. ବି. ଧାନ୍ୟବିଶେଷ, ଶାଳିଧାନ୍ୟ, କମଳଧାନ୍ୟ, ଧାନ ।
ଆମ୍ବା—ଗା. ବି. ଆମ୍ବା, ରମାଳ, ଆମ୍ବାପଳ ଓ ଗରକୁ ବୁଝାଏ, ଆମଦେହର ଆମଶୟ ଧାରୁ ।
ଆମ୍ବାଥଦ—ଗା. ବି. (ଆମ୍ବାଶିଆ ଗଦଦେଖ) ।
ଆମ୍ବାମାବାସ୍ୟ—ଗା. (ରଞ୍ଜାମ) (ବଜଳ ଅମାବାସ୍ୟ ଦେଖ) ।
ଆମ୍ବାମୁଆ—ଗା. ବି. ଆମ୍ବା ପର ଚନ୍ଦିତ ହୋଇଥିବା, ଆମ୍ବାକଳ ।

ଆମ୍ବକଦିନ—ଗ୍ରା. ବି. ଆମ୍ବପାତିବାଦିନ ।
ଆମ୍ବକେଣ୍ଟୀ—ଗ୍ରା. ବି. (ବଣିଆ ଶବ୍ଦ)
ଏକପ୍ରକାର ନାକଚଣ ।

ଆମ୍ବରେଖ—ଗ୍ରା. ବି. ଲୁଣ ମସଲାଦି ଦେଇ
ଛେଇ ହୋଇଥିବା କଞ୍ଚା ଆମ୍ବ ।

ଆମ୍ବଡ଼ା—ଗ୍ରା. ବି. (ଫଂ-ଆମ୍ବାଜିକ) ଆମ୍ବ-
ପର ଏକପ୍ରକାର ଫଳରକ ।

ଆମ୍ବଡ଼ାହାଣୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଆମ୍ବ ଗଛରେ
ବେଢିଥିବା ମାହୁଜାପାୟ ଏକପ୍ରକାର
ଗ୍ରେଟ ପୋକ ।

ଆମ୍ବଡ଼ା—ଉଦ୍‌ରପଣିମାଞ୍ଚଲପୁଷ୍ଟ ଶାହିରଣ-
ପୁର ପ୍ରଦେଶର ଗୋଟିଏ ନର ।

ଆମ୍ବତୋଟା—ଗ୍ରା. ବି. ଆମ୍ବର ଲାଗି-
ଥିବା ଉପବନ, ଆମ୍ବବନ, ଆମ୍ବବିଗ୍ରୁ,
ଆମ୍ବ ବଗାଏତ ।

ଆମ୍ବବଜ୍ରଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଆମ୍ବମୁକୁଳ ।

ଆମ୍ବରାଷ୍ଟୁତକ—ପୁଂ. ବି. ଅମ୍ବରାଷ୍ଟ
ରାଜକର ପୁଣ୍ଡ ।

ଆମ୍ବରାତାମାକ—(ବର୍ଣ୍ଣପୁ) ତମାଙ୍ଗ
ସଙ୍ଗରେ ଅନ୍ୟ ଗନ୍ଧକ୍ରବ୍ୟ ମିଶାଇଲେ
ଆମ୍ବରା ତମାଙ୍ଗ ହୁଏ । [ଖଟା] ।

ଆମ୍ବଳ—(ଅମ୍ବର ଅପଭ୍ରଣ) ଆମ୍ବିଳ,
ଆମ୍ବଲସି—ଗ୍ରା. ବି. ଗ୍ରେଟ ଆମ୍ବର
ଶାବ୍ଦିଲୟା, ଏହାକୁ ପଣାଳରେ ମିଶାଇ
ଖାଇଲେ ଏକ ପ୍ରକାର ବାସନା ହୁଏ ।

ଆମ୍ବଲହୁ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫଂ-ଆମ୍ବ ଓ ରକ୍ତ)
ଆମ ଓ ରକ୍ତ, ନାଲିରକ୍ତ ।

ଆମ୍ବସତ୍ତା—ଗ୍ରା. ବି. ପାତିଲ ଆମ୍ବର ରସକୁ
ଖରରେ ଶୁଣାଇ ତଥାର କରାପାଇଥିବା
ଏକପ୍ରକାର ଆମ୍ବର ।

ଆମ୍ବହୁଲୁଡ—(ବଙ୍ଗ) ଆମ୍ବ ହଳଦୀ,
ଏକ ପ୍ରକାର ଗଛ, (ଫଂକ୍ରିଟ) କଳ୍ପର,
କ୍ରାନ୍ତିକ, କର୍ଣ୍ଣ ।

ଆମ୍ବତ—ବହାର ପ୍ରଦେଶର ଏକ-
ପ୍ରକାର କୃଷିକଳାତ, ଏ ଦୂର ଶ୍ରେଣୀରେ
ବିବତ୍ତ ।

ଆମ୍ବକ—ହାଇକ୍ରାବାଦ ଅନ୍ତର୍ଭାବେ
ଜାତି ଗୋଟିଏ ଜାତିକ ।

ଆମ୍ବାଦା—ଏକପ୍ରକାର ଗଛ, (ଫଂକ୍ରିଟ-
ବାକୀ, କପୁରହରିଦ୍ଵା, ଆମ୍ବରନା,
ସୁରଷା) ।

ଆମ୍ବିଲ—ଗ୍ରା. ବି. (ଅମ୍ବରକର ଅପଭ୍ରଣ)
ଖଟା, ଅମ୍ବରସବିଶେଷ, ଖଟେଇଥିଥିଣ,
(ବି) ଅମ୍ବରସବିଶେଷ ।

ଆମ୍ବିଲିଙ୍ଗରାମାଟି—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ବାଲି
ମଣି ନାଲିମାଟିରୁ ଚର୍ବିମୀଥ୍ୟାରେ
ତେଲପରି ଚକକଣ ବାହାରେ, (ଶୁଭ-
ବିଷର ମାଟି) ।

ଆମ୍ବିଲିଙ୍ଗରାମାଟି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଦିନରୁ
ଅଧିକ ରହିଯାଇ ଆମ୍ବିଲି ହୋଇଥିବା
ଭାତମଣ୍ଡ ବା ତୋଣି ।

ଆମ୍ବେଲ—ପେଣୋପୁର ପ୍ରଦେଶରଭିତର-
ପୁଷ୍ପରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗିରିଥ ।

ଆମ୍ବିଲେପୁ—ପୁଂ. ବି. (ଅମ୍ବିଲା + ଏପୁ)
ଧୃତବୁଣ୍ଡ, କାର୍ତ୍ତିକେପୁ, ଶାକଦୁଇପର
ପରିବିଶେଷ ।

ଆମ୍ବିଲିହାରୁଟି—ଗ୍ରା. ବି. ଅମ୍ବାର୍ଟ ହେଲେ
ପାଟିବାଟେ ଯେଉଁ ଅମ୍ବଲିଙ୍ଗରିଷ୍ଟୁ
ହାରୁଟି ଉଠେ ।

ଆମ୍ବାଲିକ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ରହିରେ
ଆମ୍ବଲ ହୁଏ, ଯେଉଁ ରହିରେ ଶାଶର
ଆମ୍ବଲ ହୁଏ, ଗ୍ରୀଷ୍ମରତ୍ତ, ସୁଲକାପୁ,
ମୋଟା (ଦେହ) ।

ଆମ୍ବାଲତା—ଗ୍ରା. ବି. ଚିକିତ୍ସାର ଏକ-
ପ୍ରକାର ମାତା ।

ଆମ୍ବଲ—ଗ୍ରା. ବି. କଞ୍ଚାଆମ୍ବାଳ ଖରରେ
ଶୁଣାଯାଇ ଲୁଣମସଲାରେ ଯୁଆ ହୋଇ-
ଥିବା, ଆମ୍ବାରୁର ।

ଆମ୍ବଲବାଇ—ଗ୍ରା. ବି. ଲାଗିକ, ଉନ୍ନାଦ
ବା ମଭତା, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟନିମିତ
ମନୁଷ୍ୟମନରେ ଆସିବା କଣିକ ପାତ୍ର
ଦ୍ୱାରେଇନା ବା ଜିଗର ।

ଆମ୍ବଲିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଳ୍ପତ୍ତିଦ୍ଵାରା
ବୁଝି ଶୁଣି ନ ଥିବା (ବସାଦି) ।

ଆମ୍ବ—ଗ୍ରା. ସବ. (ଫଂ+ଅମ୍ବଦ୍ଵାରା) ଆମ୍ବର,
ମୋର, ଆମ୍ବମାନଙ୍କର ।

ଆମ୍ବକୁନ୍ତ—ଗ୍ରା. (କ) (ସବ) ଆମ୍ବକୁନ୍ତ,
ଆମ୍ବମାନକୁନ୍ତ ।

ଆମ୍ବସ—ଶି. ବି. (ଆମ୍ବସ + ଅ)ଜଳୀୟ,
ଜଳକ, ଜଳମୟ, (ସାଂ) ଆମ୍ବସ ।

ଆମ୍ବସିକ—ପୁଂ. ବି. ମହ୍ୟବିଶେଷ ।

ଆମ୍ବ—ବି. ଜଳକାରାଦି, ଯେ ଜଳରେ
ଜନେ ।

ଆମ୍ବ—ଶି. ସବ; (ଫଂ-ଅଥୁଦ) ମୁଣ୍ଡ
ଶବ୍ଦର ମାନ୍ୟାର୍ଥ ପ୍ରୟୋଗ ।

ଆମ୍ବ—ପୁଂ. ବି. (ଆମ୍ବ + ରା + ଅ = ଆମ୍ବ;
ଆମ୍ବ + ଅ) ଆମ୍ବଗଛ ଓ ଫଳ, ଚାତ,
ରସାଳ, ଆମ୍ବ ।

ଆମ୍ବକାନନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଡିକ୍ରି) ଆମ୍ବ-
ବିଗ୍ରି ।

ଆମ୍ବଗନକ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ସା.) ସମ୍ବଲିଲ
ବୃକ୍ଷ, ଶାକବିଶେଷ, ଆମ୍ବକସିଆ ଅଦା,
(ଆମାଦା) ।

ଆମ୍ବଗନା, ଆମ୍ବଗନୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୂଳ କାଣ୍ଡ
ପ୍ରଦିକ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଆମ୍ବକସିଆ ଅଦା ।

ଆମ୍ବଗୁପ୍ତ—ପୁଂ. ବି. ଗୋଡ଼ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ ରୂପି-
ବିଶେଷ ।

ଆମ୍ବତେଲ—ଜଞ୍ଚାଆମ୍ବଲ ଚିର ମସଲଦି
ଦେଇ ସେଇପତେଲରେ ପକାଇ
ଖରରେ ଶୁଣାଯାଏ ।

ଆମପାଲୀ—ଜଣେ ବୌଦ୍ଧରମଣୀ, ଏ
ବୁଦ୍ଧଦେବକ୍ଷ ବିଶ୍ଵାମାର୍ଥେ ଗୋଟିଏ
ଉପବନ ଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଆମପେଣୀ—(ବି) ଶୁଷ୍କ ଆମକୋପ ।

ଆମମୟ—ବି. (ଆମ୍ବ + ମୟ) ଆମବିକାର,
ଆମ୍ବମୟ, ଆମ୍ବର ଅବସ୍ଥାବ ।

ଆମରପାନ୍ତୁଚୁଚି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆମରପ + ଆ+
କୁ + ଚି) ପାତାଖୀ ରସାଳବିଶେଷ ।

ଆମବନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆମ୍ବବୁକ୍ଷପମୁହାସକ
ବନ, ଆମ୍ବଗଛ ବନ, ଆମ୍ବବିଗ୍ରି,
ଆମ୍ବବୁରି ।

ଆମାତ—ପୁଂ. ବି. (ଆମ୍ବ + ଅତ) ଆମ୍ବକା-
ରୁକ୍ଷ, (କ୍ଲୀ) ଆମ୍ବକାରଳ ।

ଆମାରକ—ପୁଂ. ବି. (ଆମ୍ବ + ଅତ +
ଅକ) ଆମ୍ବଗନକ, (କ୍ଲୀ) ଆମ୍ବଗନକଳ ।

ଆମାତକେଶ—ପୁଂ. ବି. ନର୍ମଦାନଗର
ଉଦ୍ଧବକୁଳ ଶର୍ତ୍ତବିଶେଷ, ଏଠାରେ
ମହାଦେବମନ୍ଦିର ଅଛି ।

ଆମ୍ବାବନ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନନ୍ଦବିଶେଷ ।

ଆମ୍ବାବର୍ତ୍ତି—ପୁଂ. ବି. (ଆମ୍ବ + ଆ +

କୃତ + ଥ) ଆମ୍ବାତକବୁକ୍ଷ, ଆମ୍ବାଗଛ ।

ଆମ୍ବିମା—ପୁଂ. ବି. ଅମ୍ବତ୍ର, (କ୍ଲୀ) ଆମ୍ବ୍ୟ,

ଅମ୍ବତ୍ର ।

ଆମ୍ବେଡ଼କ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ମେଡ଼ + କ, ଅକ) ପୁନଃ ପୁନଃ କଥନକାଶ, ଯେ

ଗୋଟିଏ କଥାକୁ ବାର ବାର କହେ ।

ଆମ୍ବେଡ଼ନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ମେଡ଼ + ଭା, ଅନ) ଏକ ବିଷୟର ପୁନଃପୁନଃ କଥନ ବା ଆଲୋଚନା ।

ଆମ୍ବେଡ଼ତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ମେଡ଼ + ଭା.ତ) ଦୁଇତନିଥର କଥନ, ବାରମ୍ବାର ଉଚାରଣ, ପୁନଃପୁନଃ କଥନ, (ଶ୍ର.ବି.ବି. (ଆ + ମେଡ଼ + ମି.ତ) ଦୁଇତନିବାର କଥତ, ପୁନଃପୁନଃ ଉଚାରତ ।

ଆମ୍ବକୁତ୍ତି—ଏକପ୍ରକାର ଗଛ ।

ଆମ୍ବବେତସ—ପୁଂ. ବି. ଅମ୍ବବେତସବୁକ୍ଷ ।

ଆମ୍ବବେତସକ—ପୁଂ. ବି. ତିନିତୀତୁକ୍ଷ, ତେଜୁଳୀଗଛ, କର୍ଣ୍ଣାଗଛ, (ବି.ବି.) ଅମ୍ବରସବିଶ୍ଵ ।

ଆମ୍ବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅମ୍ବ + ଥ) ତିନିତୀତୁକ୍ଷ, ତେଜୁଳୀଗଛ, କର୍ଣ୍ଣାଗଛ ।

ଆମ୍ବିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅମ୍ବରସ, ଅମ୍ବୋଦ୍ବାର, ତେଜୁଳୀଗଛ ।

ଆମ୍ବିତପତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅମ୍ବଲୋଣିକା, ଏକପ୍ରକାର ଅମ୍ବଶାକ ।

ଆମ୍ବିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆମ୍ବିକା ଦେଖ) ।

ଆୟ୍—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ର + ଭା.ଥ) ଲଭ, ପ୍ରାପ୍ତି, ଧନାଗମ, ଲଭରେକାଦଶସ୍ତାନ, ଅନ୍ତର୍ଗୁରରକ୍ଷକ ।

ଆୟ୍କର—ବି. (ଆୟ୍ + କୃ + ଥ) ଧନାଗମସାଧକ, ଲଭଜନକ, (ପୁ.ବି.) (ପତତ) ଜୋକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆୟ୍ ଉପରେ ସରକାରଙ୍କବୁଦ୍ଧାର୍ଥ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରା ଯାଇଥିବା ଟାକ୍ସ ।

ଆୟ୍ଶଶୂଳିକ—ବି. (ଆୟ୍ + ଶୂଳ + ଅକ) କହାକଥା କହି ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଙ୍କ-

କରେ, ସାହସିକ, ଶକ୍ତି ଉପାୟବୁଦ୍ଧାର୍ଥ ଅର୍ଥକର ।

ଆୟ୍କଳ—(ବୈଦିକ) ବି. (ଆ + ଯକ + କଳ) ଆହଷ୍ଟବ୍ୟ, ସଂତୋଷ ଯଜ୍ଞସାଧନ ।

ଆୟକଳ୍ପ—(ବୈଦିକ) ବି. ଦେବତାର ସମ୍ମାନ ହୋଇଥିବା ଯାଗର ବିଷୟ-ଭୂତ ।

ଆୟ୍ତ—ବି. (ଆ + ଯମ + ତ) ବିଷ୍ଟତ, ଦର୍ଶାର, ଆକୁଷ୍ଣ, ଆକର୍ଷଣ୍ୟପୂର୍ବ, ନିୟମିତ, ଦୃଢ଼, (ବି) ସମକୋଣୀ ସମାନ୍ତରାଳକଷେତ୍ର ଅଧିକାର, ଶ୍ରୀ, ବଳ, କ୍ଷେତ୍ରଫଳ, ଆୟ୍ତନ ।

ଆୟ୍ତକଳିବିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଜବତ୍ରକଳିବିବା, ବଣୀତୁଳିବିବା ।

ଆୟ୍ତକଳିଦି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆୟ୍ତ + ଛଦ) (ବ.ଶ୍ର.) କଳଦଳୀ, କଳଦଳିଗଛ, ରମ୍ବାତ୍ରରୁ

ଆୟ୍ତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଯତ + ଅନ) ଆଶ୍ରୟ, ବିଶ୍ରାମସ୍ଥାନ, ଯଜ୍ଞସ୍ଥାନ, ପରି-ସର, ମନ୍ଦର, ବିଷ୍ଟତ, ଅବସ୍ଥିତ, ପରି-ବାଢ଼, ପରିମାଣ, ଶେରର କାରଣ, ଦେବାଦିର ବଚନସ୍ଥାନ, ଭରାସନ, ସୀମା ।

ଆୟ୍ତଲେନ୍ଦ୍ରନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ବିଶାଳନେତ୍ର, (ବି. ବ.ଶ୍ର.) ବିଷ୍ଟତ-ନେତ୍ରବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।

ଆୟ୍ତତ୍ୟ—ବି. ଆୟ୍ତପ୍ରାବକ, ଯେ ବିଷ୍ଟତରେ ସୁଧି କରେ ।

ଆୟ୍ତି—ବି. (ଆ + ଯା + ଭା.ତ) ଉତ୍ତରକାଳ, ଆଗମିକାଳ, ଆଗମନ, ପ୍ରଭାବ, ମିଳନ, ଯତ୍ନ, ଆୟ୍ମା, ବିଶ୍ରାର, ଶୀଘ୍ରମ, କୋଷଦଣ୍ଡନ ତେଜ, ଫଳଦାନ କାଳ ।

ଆୟ୍ତା—(ବୈଦିକ) କ୍ଲୀ. ବି. ବାହ୍ର ।

ଆୟ୍ତଗମ—(ଅବ୍ୟ) ଗୋଷ୍ଠ୍ର ଗୋଷ୍ଠ୍ର ଆଗମନ କାଳ ବା ଫେରିବା ସମୟ ।

ଆୟ୍ତଗ୍ରମ—(ଅବ୍ୟ) ବିଷ୍ଟର ଆଗମନ କାଳ ।

ଆୟ୍ତି—ବି. (ଆ + ଯତ + କ.ତ) ଅଧିନ, ବଣୀତୁଳିତ, କୃତ୍ସମ୍ଭବ, ହସ୍ତ-ଗତ, ଶିଦ୍ଧ ।

ଆୟ୍ତର୍ଧାନ—ଶ୍ରୀ. ବଣୀତୁଳିତ, ଅଧିନ । ଆୟ୍ତର୍ତ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଯତ + ଭା.ତି)

ସେହି, ବଣିତ୍ତ, ସାମର୍ତ୍ତ୍ୟ, ପ୍ରଭାବ, ସୀମା, ଶୟନ, ଦେର୍ଯ୍ୟ, ଉତ୍ସରକାଳ, ଅଧିନତା, ଭାପାୟ, ରତ୍ନ, ଗୌରବ, ବଳ ।

ଆୟଥାତ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆୟଥାତ୍ୟ + ଭା.ଯ) ଅନୌତିତ୍ୟ, ଅୟଥାତ୍ୟ, ଅୟଥାତ୍ୟାଯୋଗ୍ୟ ।

ଆୟନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଯତ + ଅନ)

ସମ୍ମାନକାଳ, ଗ୍ରହମାନଙ୍କର ଦକ୍ଷିଣା-ସୂନ ଓ ଉତ୍ସର୍ବୟ ସମ୍ମାନୀ ଗମନାଦି ।

ଆୟନବଳନା—ଫାନ୍ଦିମଣ୍ଟଲର ସାମ-

ସ୍ଥିକ ପେଣ୍ଟିଚ୍ର ବଳନା ।

ଆୟନା—(ଯା) ଆରସୀ, ଦର୍ପଣ, ଆରନା ।

ଆୟନମ୍ବ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. ରାଜବିଶେଷ ।

ଆୟନାନ—ପୁଂ. ବି. ଲଭବିଶ୍ଵି, ଗମନ-କର୍ତ୍ତା ।

ଆୟବର୍ଷ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. ଜମା ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ, ଅର୍ଥର ଆଗମନ ଓ ଅର୍ଥର ବ୍ୟସ୍ତି-କରଣ ।

ଆୟମନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଯମ + ଭା.ଅନ) ବିଷ୍ଟାର, ଦେର୍ଯ୍ୟ, ନିୟମନ, ନିୟମ-କରିବା, ନିର୍ବହ, ବିଷ୍ଟାର କରିବା ।

ଆୟମା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁସଲମାନ ଶଳ-ପ୍ରଦତ୍ତ ନିଷ୍ଠର ଭୂମି ।

ଆୟମାଦାର—(ଯା) ବି. ଆୟମା ଜମି ଶେରିବାକାଶ ।

ଆୟନିଣ—ରାଜରେପର ଗୋଟିଏ ଦ୍ଵୀପ ।

ଆୟନିକ—ପୁଂ. ବି. ଉତ୍କଣ୍ଠ ।

ଆୟ୍ସ—ବି. (ଆୟ୍ସ + ଅ) ଲୌହମୟ, ଲୌହନିର୍ମିତ(ଶ୍ରୀ) ଆୟ୍ସା, ଅଗରାଶିଳୀ ଜାଳିକାଲୁହା, ଲୁହାକବାଟ, ବନ୍ଧି ।

ଆୟ୍ସା—ବି. (ଆୟ୍ସ + ଅ + ର) ଲୌହ-ମୟ ।

ଆୟ୍ସାର—ପୁଂ. ବି. ଲୌହକାର, କମାର ।

ଆୟ୍ସତ୍ୟ—ବି. (ଆୟ୍ସ + ମ୍ର.ତ) କ୍ଷିତି, କେଶିତ, ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ, ଶାଶ୍ଵତୀକୃତ, ଆୟ୍ସପୁର୍ବ, ଶାଶ୍ଵିତ, ଦାତୁଆ, ଦୁଇ ।

ଆୟୁଷ୍ମାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଲଭସ୍ତାନ, ଗଜାଙ୍କର
ଶୁଳ୍କପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ଆକର
ସ୍ଥାନ, ଲଗ୍ନାରୁ ଏକାଦଶ ସ୍ଥାନ ।

ଆୟୁଷ୍ମଣ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲୌହମୟୀ
ସ୍ଥାନ, ଲୌହପ୍ରତିମା, ଆୟୁଷ୍ମଣ, ସବ
ବା କନ୍ୟାରୂପ ଅପରିୟ ।

ଆୟୁଷ୍ମନ—ବି. ସହୃଦୟଶିଖ ।

ଆୟୁ—(ସା) ଦାସୀ, ଧାତ୍ରୀ, ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ-
ମାନଙ୍କ ଦାସୀ ।

ଆୟୁ—(ଆଯୋ) ଶବ୍ଦର ଅପର୍ତ୍ତଣ)

ଆୟୀମ୍ବୀ ପିତାମହୀ (ସା) ଧାତ୍ରୀ, ଧାରୀ,
ଦାସୀ ।

ଆୟୁକୋଟ—ମାଳବାର ପ୍ରଦେଶର
ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ନଗର ।

ଆୟୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଯା + ତ.ତ)
ଉଦ୍ଭେଦ, ଆଗମନ, ଆତିଶ୍ୟ, (ବି)
(ଆ + ଯା + ତ.ତ) ଆଗତ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଆସ-
ଥିବା, ମିଳିଥିବା ।

ଆୟୁତ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଯା + ତ)
ନନ୍ଦୁପଙ୍କର ଚର୍ବି ପୁତ୍ର, ପ୍ରିଜ ଯନ୍ମ-
ତିଙ୍କ ସହୋଦର, ଆଗମନ, ସ୍ଥାନାନ୍ତର
ଗମନ ।

ଆୟୁନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଯା + ତ.ଅନ)
ଆଗମନ, ସ୍ଵରାବ, ପ୍ରକୃତ, (ଅବ୍ୟ) ଯାନ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଗମନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଆୟୁନଦୋଷ—ଶ୍ରାବଧାଙ୍କ ସ୍ଥାନ ।

ଆୟୁପନ୍ଥ—ସମ୍ପ୍ରଦାୟବିଶେଷ, ଏମାନେ
(ବ୍ରାହ୍ମଣ) ମଧ୍ୟମାତ୍ର ଉତ୍ସବ କରନ୍ତି ।

ଆୟୁପାଶ—ଏକପ୍ରକାର ଗଛ ।

ଆୟୁମ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଯମ୍ + ତ.ଅ)
ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ପରମାଣବିଶେଷ, କିମ୍ବମ,
ପ୍ରାଣୀମ, ହୟମ, ବିଦ୍ୟାର ।

ଆୟୁଷ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଯସ୍ + ତ.ଅ)
ଅତିଯନ୍ତ୍ର, କଷ୍ଟ, ପରିପ୍ରମ, କାନ୍ତି, ପାତ୍ରା,
ଦୁଃଖକା ।

ଆୟୁଷବା—ପୁ. ବି. ଆୟୁଷପୁତ୍ର,
ସହୃଦାନ, ଆୟୁଷକନବ ।

ଆୟୁଷଯାତ୍ର—ତ୍ରୀ. ବି. (ଅଭିତ୍ର) କଷ୍ଟ-
ସାଧ, କ୍ଲୋଶ ସମ୍ମାଦ୍ୟ, ଦୂଷର, ଦୂରୁତ୍ୱ ।

ଆୟୁଷୀ—ପୁ. ବି. (ଆୟୁଷ + ଇନ୍)
ଆୟୁଷପୁତ୍ର, ପରିପ୍ରମୀ, ଶ୍ରାନ୍ତ, କାନ୍ତି,
(ସା) ଆୟୁଷିନୀ ।

ଆୟୁ—ବି. ଲଭସ୍ତାନ, (ସା) ଆୟୁନୀ, ଗର୍ବ
ଆୟୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାତାମହୀ, ପିତାମହୀ,
ଯେବେ ମା ।

ଆୟୁ—ବି. (ଇ + ଇନ୍) ଗମନଶାଳ,
ଜାବନକାଳ, (ପୁ.ବି) ମନୁଷ୍ୟ, ଅନ୍ତ,
ପରମାୟୀ, ଅନୁହାଦ ପୁତ୍ର, ମଣ୍ଡୁକ୍ୟାଳ,
କୃଷ୍ଣ ପୁନବିଶେଷ, ଉଷଣୀ ପୁରୁରବା
ପୁତ୍ର ।

ଆୟୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଇ + ଇନ୍) ଜୀବନ,
ପରମାୟୀ, ଜୀବନକାଳ, ପୁତ୍ରିତିକାଳ,
ପ୍ରାଣ, ଜୀବନ, ପ୍ରାଣକ୍ଷତ୍ର, ପୁଣ୍ୟାନନ୍ଦତ୍ର,
ଦୃଢ଼, (ପୁ.ବି.) ପୁରୁରବାଙ୍କ ପୁତ୍ର ।

ଆୟୁଷ୍ୟ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ର) ଜୀବନ-
କାଳ କମିଶିବା, ପରମାୟୀବାନ ।

ଆୟୁଷ୍ମଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆୟୁଷ୍ୟ + ପ୍ର + ଦା-
କ ଅ) ଯନ୍ତ୍ରିରେ ଆୟୁ ବୃକ୍ଷ ଦ୍ରୁଏ ।

ଆୟୁଶେଷ—ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ର) ମୁଖୀ,
ଜୀବନବଦ୍ୟାନ, (ବି) ମୁତ୍ତ, ମୁମୁକ୍ଷୁ ।

ଆୟୁତ—ବି. (ଆ + ଯୁକ୍ + ମୁତ୍ତ)
ସମ୍ବଳ ବ୍ୟାପାରିତ, ଉପତ୍ରପୁତ୍ର,
ନିଯୁତ୍ର, ସମ୍ବଳ ସ୍ଥାନ, (କ୍ଲୀ. ବି) ସମ୍ବଳ
ନିଯୋକନ ।

ଆୟୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଯୁ + ମୁତ୍ତ)
ମିଶ୍ରିତ, ଯୁତ୍ର (କ୍ଲୀ. ବି) ଉପତ୍ର ଗଲିତ,
ନିବନ୍ଧି ।

ଆୟୁଧ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଯୁଧ + ଶ, ଅ)
ଶ୍ରୀମତୀ, ପ୍ରହରଣ, ହସ୍ତପୁତ୍ର, ଯୟ-
ମୁତ୍ର, ବିବିଧ ଆୟୁଧମାତ୍ର, ହତିଆର,
ଅସ୍ତ୍ର, ହାତହତିଆର ।

ଆୟୁଧମର୍ତ୍ତିଣୀ—ଶ୍ରୀ. କଲ୍ୟାନୀଶ୍ଵର ।

ଆୟୁଧନ୍ୟାସ—ପୁ. ଶ୍ରାବଧାଙ୍କ ଆଜନ୍ୟାସ
ବିଶେଷ ।

ଆୟୁଧପିତା—ଶ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ୍ର)
ରହିତ ସମ୍ବରତ୍ରି ।

ଆୟୁଧବ୍ୟାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍ର) ଅସ୍ତ୍ର-
କୃଷ୍ଣ, ଧନୁର ଜ୍ୟାଲେତପ୍ରଭୁତ ।

ଆୟୁଧାଗାର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆୟୁଧ + ଆଗାର)
ଗଜାଙ୍କ ଅସ୍ତ୍ର ରଖିବାର ଗୁହ୍ୟ, ଅସ୍ତ୍ରଶାଳା,
ସେଇଠାରେ ଅସ୍ତ୍ରଶବ୍ଦ ରଖାଯାଏ ।

ଆୟୁଧକ—ପୁ. ବି. (ଆୟୁଧ + ଇକ)
ଶ୍ରୀମତୀ, ସେ ଶ୍ରୀ ବ୍ୟବହାରଦ୍ୱାରା
ବଞ୍ଚି, ଯୋଜା, ଶ୍ରୀଧାରୀ ।

ଆୟୁଧା—ପୁ. ବି. ଶ୍ରୀଧାର ଆୟୁଧା
ଅସ୍ତ୍ରଶବ୍ଦ ବିଶ୍ଵାସୀ ।

ଆୟୁଦ୍ଧା—(ବୈଦିକ) ଆୟୁଦ୍ଧାତ, ଆୟୁଦ୍ଧ-
ଦାତା ।

ଆୟୁଦ୍ଧାମ୍ବ—ପୁ. ବି. ଆୟୁର୍ଗଣ୍ୟ, ଆୟୁଷ-
ଗଣ୍ୟ, ବଳବିଶେଷ, ପ୍ରିତି ଓ ଯୋଗାଦି-
ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହମାନଙ୍କର ଆୟୁଦ୍ଧାନ ।

ଆୟୁଦ୍ଧାକ୍ର୍ତ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆୟୁକାରକ
କ୍ରିତ୍ୟ, ଦୃଢ଼ । [ଯୁଦ୍ଧ କରେ ।]

ଆୟୁଦ୍ଧାଧ—(ବୈଦିକ) ସେ ଆଜାବନ
ଆୟୁଦ୍ଧୀଗୀ—ପୁ. ବି. କେଣାତ୍ରିଷୋକ୍ତ
ଗ୍ରହ୍ୟଗରିଶେଷ, ସେ ସବୁ ଗ୍ରହ-
ଯୋଗରେ ଉଚିତ ଆୟୁ ଲଭ ହୁଏ ।

ଆୟୁଦ୍ଧକ୍ରି—ଶ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ୍ର) ଦ୍ୱାକ-
ବିଶେଷର ସେବନଦ୍ୱାରା ଆୟୁର ବୃକ୍ଷ,
ପାଇ ଓ ଅଭ୍ୟ ଏକତ୍ର ସେବନ କଲେ
ଆୟୁରବୃକ୍ଷ ହୁଏ, ପ୍ରାଣୀଯାମରେ ଆୟୁ-
ବୃକ୍ଷ ହୁଏ ।

ଆୟୁଦେବ—ପୁ. ବି. (ଆୟୁ + ବିଦ୍ +
ଅ) କେଣାତ୍ରିଷୋକ୍ତ, ଚକ୍ରାଶ୍ରାସ୍ତ,
ରହିବେଦିବିଶେଷ ।

ଆୟୁଦେବଜ୍ଞ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆୟୁଦେବ
+ ଜ୍ଞା + କ.ଅ) ଆୟୁଦେବଶାସ୍ତ୍ରରେ
ଜୀନସମ୍ବନ୍ଧ, ଚକ୍ରାଶ୍ରାସ୍ତରେ ଅଭ୍ୟକ୍ଷ ।

ଆୟୁଦେବବିଦ୍ରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆୟୁଦେବ
+ ବିଦ୍ + କ. କ୍ଲିପ୍) ଚକ୍ରାଶ୍ରାସ୍ତଜ୍ଞ ।

ଆୟୁଦେବମୟ—ପୁ. ବି. ଧନୁକ୍ରୂର,
ଧନୁକ୍ରୂର ପ୍ରଚରରୁପେ ଆୟୁଦେବ ନାଣୀ-
ଧିଗାରୁ ତାଙ୍କର ନାମ ଆୟୁଦେବମୟ
ହୋଇଥାଏ ।

ଆୟୁଦେବଦସହିତା—ବି. ଅଥବା ବେଦରୁ
ଗୃହି ଏକଲକ୍ଷ ଶ୍ଲୋକ ଥିବା ଗ୍ରହ-
ବିଶେଷ ।

ଆୟୁଷେଷିକ—ପୁ. ବି. (ଆୟୁଷେଷ + ଇକ) ଆୟୁଷେଷିକସମ୍ବାଦୀ (ବି) ବୈଦ୍ୟ ।

ଆୟୁଷେଷୀ—ପୁ. ବ. (ଆୟୁଷେଷ + ଇନ୍) ଚିକିତ୍ସା-ଶାସ୍ତ୍ରବେଶୀ, ବୈଦ୍ୟ, ଚିକିତ୍ସକ ।

ଆୟୁଷେଷୀଯ—ଶ. ବି. (ଆୟୁଷେଷ + ଯି) ଆୟୁଷେଷିକସମ୍ବାଦୀ, ଚିକିତ୍ସା-ଶାସ୍ତ୍ରବେଶୀନ ।

ଆୟୁଷୋଗ—ପୁ. ବ. (ବ.ଶ.) ଓରଧ ।

ଆୟୁଷ୍ଟ(ସ୍ଥ)—ଜାବତକାଳ ।

ଆୟୁଷ—ଗ୍ର.ବି. (ଫ.ଆୟୁଷ) ଆୟୁଷେଷ ।

ଆୟୁଷିକନ୍ତ୍ର—ଗ୍ର.ବି. (ଆୟୁଷାନିଦେଶ) ।

ଆୟୁଷମନ୍ତ୍ର—ଗ୍ର.ବି. (ଆୟୁଷାନ ଦେଶ) ।

ଆୟୁଷ୍ମ—ବି. ଆୟୁଷଦାର ପ୍ରକାଶମାନ, ପ୍ରଣୟାଧ୍ୟ ।

ଆୟୁଷିର—ଶ. ବି. (ଆୟୁଷ + କୃ + ଅ) ଆୟୁଷିକିକାରକ, ପରମାୟୁକନକ, (ସ୍ଥି) ଆୟୁଷିର ।

ଆୟୁଷାମ—ଶ. ବି. (ଆୟୁଷ + କାମ) ଆୟୁଷିକାରିକାମୁକ୍ତ, ଯେ ଆୟୁଷ ଉଚ୍ଛାକରେ ।

ଆୟୁଷ୍ମତ—ବି. (ଆୟୁଷ + କୃ + ତ) ଆୟୁଷିକିକର, ଯେ ତ୍ରୟ ଆୟୁଷ ବଢାଏ, ବୃତ୍ତାଦି ।

ଆୟୁଷୋମ—ପୁ. ବ. ଆୟୁଷାଧନ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ସମ୍ବାଦାସ୍ତବ୍ଧିକ ପ୍ରୋମିଳାଶେଷ, ସେହି ପ୍ରୋମୟୁକ୍ତ ଅତିରକ୍ତବ୍ୟଶେଷ ।

ଆୟୁଷ୍ମତ୍—ବି. (ଆୟୁଷ + ମୂର୍ଖ) ପ୍ରଶ୍ନାୟୁଷ୍ମ, ଦାର୍ଶନିକୀ, ଯୋଗୀ, ବିଶେଷ ।

ଆୟୁଷିଷ—ସ୍ଥ. ବ. (ଆୟୁଷ + ମର୍ଦ୍ଦ + ଇ) ବିଶେଷ ପରମାୟୁକିଷ୍ମାଣୀ ।

ଆୟୁଷିଷ୍ମ—ସ୍ଥ. ବ. (ଆୟୁଷିକ୍ତ + ତା) ଦାର୍ଶନିକିତା, ଦାର୍ଶନିକ ।

ଆୟୁଷିଷ୍ମନ୍ତ୍ର—ଗ୍ର. ବି. ବିନ୍ଦ.ଦାର୍ଶନିକା, ବିଶେଷ ପରମାୟୁକିଷ୍ମାଣ ।

ଆୟୁଷାନ—ପୁ. ବି. (ଆୟୁଷ + ମର୍ଦ୍ଦ) ଦାର୍ଶନିକୀ, ବିଶେଷ ପରମାୟୁକିଷ୍ମାଣ, (ବି) ଯୋଗବିଶେଷ ।

ଆୟୁଷାନଭବ—(ଆଣିଖାଦ ବଚନ) ଦାର୍ଶନିକୀ ଦ୍ୱାରା ।

ଆୟୁଷ୍ୟ—ଶ. ବି. (ଆୟୁଷ + ଯ) ଆୟୁଷାଧନ ପାରଦାଦ ତ୍ରୟ, ପାଶାୟାମାଦି କମ୍ପ, ଆୟୁଷର, (ବି) ପରମାୟୁ, ପଥ୍ୟ, ଅନ୍ତିମ ।

ଆୟୁଷ୍ୟସ୍ତ୍ର—କ୍ଲ. ବ. ଛିମୋଗପରି-ଶିଷ୍ଟୋକ୍ତ ଅଭ୍ୟଦୟିକ ଶାକାଦିରେ ପାଠ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀବିଶେଷ ।

ଆୟୁଷାନ୍ତ୍ର—ସ୍ଥ. ବ. ମୁହୂରମାନ ଧର୍ମ ପ୍ରଶ୍ନର ମହାନକର ତୃତୀୟପତ୍ରୀ, କଣନଦାବ କତଳୁଣାଙ୍କ କନ୍ତା ।

ଆୟୁଷାର—ପୁ. ବ. (ଆ + ଯୁକ୍ତ + ଭାବ) ଜାତମାନେ ପରମାନନ୍ଦ, ବଦ୍ୟପାର, ବୈଧ, ଭାର୍ତ୍ତା, ଦାଟ, କୁଳ, ସମ୍ପାଦନ, କିମ୍ବୋଗ ।

ଆୟୁଷାରି—ପୁ. ସ୍ଥ. ବ. (ଆୟୁଷା-ରିବ + ଅ) କେଣିକାର୍ତ୍ତରେ ଶୁଦ୍ଧିର ଭିରସାଜାତ ଜାତିବିଶେଷ, (ସ୍ଥି) ଆୟୁଷାରି ।

ଆୟୁଷାକ—ଶ. ବି. (ଆ + ଯୁକ୍ତ + କ, ଅକ) ଯେ ଯୋଗାତ୍ମକ କରେ, ସପରି-କାରକ, ଉଦ୍‌ଦେଶୀରୀ, (ସ୍ଥି) ଆୟୁଷାକିକା ।

ଆୟୁଷାନନ—କ୍ଲ. ବ. (ଆ + ଯୁକ୍ତ + ଭା. ଅନ) ଉଦ୍‌ଦେଶୀର, ଆହରଣ, ସପରି, ଯୋଗ, ସଂଗ୍ରହ, ଯୋଗ, ସଂଗ୍ରହ, ଯୋଗାତ୍ମକ, (ନ୍ୟାୟ-ମତେ) କମ୍ପ, ବିଦ୍ୟାମାନ, (ଅବ୍ୟ) ଯୋଜକପର୍ମାଣ୍ତ୍ର ।

ଆୟୁଷାକି—ଶ. ବି. (ଆ + ଯୁକ୍ତ + ଭିର + ତ) ଯାହାର ଆୟୁଷାନନ କରହୋଇଅଛି, ସମ୍ବନ୍ଧ ସମ୍ବାଦିତ, ସପରିବାତ, ଆହୁତି ।

ଆୟୁଷାଦ—ପୁ. ବ. ଯୌମ୍ୟମୁନି ।

ଆୟୁଷାଧନ—କ୍ଲ. ବ. (ଆ + ଯୁଧ + ଅନ) ରଣମେତ୍ର, ସୁକରମାନ, ଯୋଧନ, ଯୁଦ୍ଧ-କିମ୍ବା, ବଧ, ହିଂସା ।

ଆର—ପୁ. ବ. (ର + କ.ଅ) ମଜାଳ, ଗ୍ରହ, ଶକ୍ତି, ଶକ୍ତିବିଶେଷ ।

ପ୍ରାନ୍ତରାଗ (କ୍ଲ) ଚମାରର ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଅର, ମୁଣ୍ଡଲୋହ, ପିତଳ, କୋଣ, (ପୁ.) ଗମଳ, ତୂର ।

ଆରଞ୍ଜି—ଗ୍ର.ବ. ଦିବସର ଅନ୍ତିମ ଅର୍ଦ୍ଧ, ଅପରାହ୍ନା ।

ଆରକ—(ଯା) ମୁଲଅର୍ଥ, ଘନ, ଦୟା, ଅର୍କ, ଉତ୍ତର-ପର୍ଶି ମାଞ୍ଚକେ ପ୍ରତିକିତ ମଦ୍ୟବିଶେଷ ।

ଆରକ—ଗ୍ର. (ସମ) ଅନ୍ତିମ୍ୟକ୍ରମ, ଅନ୍ତିମ ଜଣକ, ଅନ୍ତିମପଦାର୍ଥ ।

ଆରକୁଟ—ପୁ. କ୍ଲ. ବ. (ଆର + କୁଟ) ପିତଳାଭରଣ, ପିତଳର ଅଳକାର, ପିତଳ ।

ଆରକ୍ତ—ଶ. ବି. (ଆ + ରନ୍ଜ + କିରି) ଭିଷତ୍, ଭିଷତ୍, ଭିଷତ୍ତିର୍ବନ୍ଦ୍, ସମ୍ବନ୍ଧ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣପୁକ୍ତ, ସମ୍ବନ୍ଧ ଅନୁରକ୍ତ, (କ୍ଲ) ଅନୁରକ୍ତ ।

ଆରକ୍ତନ୍ୟନ—ପୁ. ବ. (କ.ଶ.) ଦୋଧ, ନିଶା, କାନ ବା ବେଗଯୋଗୁ ଆନ୍ତିମଲହେବା (ସ୍ଥି) ଆରକ୍ତନ୍ୟନ ।

ଆରକ୍ତମା—ସ୍ଥ. ବ. (ଆରକ୍ତ + ଇମନ) ଭିଷତ୍ତରୁଲ, ବିଶେଷ ଲାଲରଙ୍ଗ ।

ଆରକ୍ତ—ପୁ. ବ. (ଆ + ରକ୍ତ + କ.ଅ) ଦୋଧ, ନିଶା, କାନ ବା ବେଗଯୋଗୁ ଆନ୍ତିମଲହେବା (ସ୍ଥି) ଆରକ୍ତନ୍ୟନ ।

ଆରକ୍ତି—ଶ. ବ. (ଆରକ୍ତି + ଇମନ) ଭିଷତ୍ତରୁଲ, ବିଶେଷ ଲାଲରଙ୍ଗ ।

ଆରକ୍ତି—ଶ. ବ. (ରକ୍ତି) ଆରକ୍ତିକା (ସ୍ଥି) ଆରକ୍ତିକା (ପୁ.ବି) ପ୍ରହରଣ ।

ଆରକ୍ତା—ସ୍ଥ. ବ. (ଆ + ରକ୍ତ + ଅ + ଅ) ଆରକ୍ତା, ତ୍ରାଣ । [ରକ୍ତା]

ଆରକ୍ତିକ—ପୁ. ବ. (ଆ + ରକ୍ତ + କ.ଇକ)

ଆରକ୍ତିବଧ—ପୁ. ବ. (ଆ + ରକ୍ତ + ବଧ + ଅ) ଆରକ୍ତିବଧ, କୁତମାଳ, ସୁନାପରିଚାଳି ।

ଆରଙ୍ଗ—ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଷ୍ଟ୍ରପରିଚାଳି ନଗର, ଆରଙ୍ଗ ।

ଆରଜ—(ଯା)ବ. ଅବେଦନ, ଦରଖାସ୍ତ, ପ୍ରାର୍ଥନା, ଅନୁନ୍ତମ୍ବ ।

ଆରକ୍ଷବେଗ—(ଯା) ବ. ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଦ୍ୟାତରେ ଅନ୍ତରେ ପେଣ୍ଡର, ବେଞ୍ଚିଲୁକ୍ ।
ଆରଜା—(ଯା) ଶ୍ରୀ, ଯେ ମହର୍ଗ ନୁହେ ଆରମ୍ଭ—(ଯା) ଜୀବନପଦ୍ଧତି, ଆବେଦନପତ୍ର, ଦରଖାସ୍ତ, ଅଭଯୋଗ ।
ଆରଟ—ବିଂ. (ଆ + ରହ + ଅ) ସମ୍ପଦ ଶବକର୍ତ୍ତା, (ପୁଂ. ବି.) ନଟ, ମାଂସ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନଟୀ, ଶବକର୍ତ୍ତୀ । [ଆରବ]
ଆରଟିତ—କ୍ଳୀ. ବି. (ଆ + ରହ + ଭାତ)
ଆରଟ—ପୁଂ. ବି. ଯମାତିବଣୀୟ ସେବୁ ମୁଦ୍ରା, ଏହାର ମୁଦ୍ରନାମ ଗାନ୍ଧାର, ଦେଶ-ବିଶେଷ, ପଞ୍ଜାବ ।
ଆରଟଙ୍କ—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. ଆରଟ ଦେଶ-ଜାତ, ଆରଟଦେଶୋଷ୍ଟନ୍, (ବି) ସୋଟକ । [ନଗର]
ଆରକ୍ଷା—ବଜଳାର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ
ଆରଣ—(ଯା) କ୍ଳୀ. ବି. (ଆ + ର + ଅନ) ଅନ୍ତକୁପାଦି, (ଗ୍ର. ବି) ଆକୃତି ।
ଆରଣୀ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ର + ଅନ) ଅନ୍ତର୍ତ୍ତି, ଜଳର ଭ୍ରମଣ, ଜଳର ଘୂର୍ଣ୍ଣନ, ଘୁରୁଥିବାଜଳ, ଆରଣୀତି ।
ଆରଣେୟ—ପୁଂ. ବିଂ. ବି. (ଆରଣି) + <ଯ> ଶୁକଦେବ, ଅରଣୀରବ, ଅରଣୀ-ସମ୍ବନ୍ଧୀ, ମହାଭାରତ ବନପଦ୍ଧତିର ଅରଣୀହରଣ ଅଧିକାରେ ବ୍ୟାସକୃତ ଅବାନ୍ତର ପରିବିଶେଷ ।
ଆରଣ୍ୟ—ଦି. ବିଂ. (ଆରଣ୍ୟ + ଅ) ବନ-ଜାତ, (ପଣ୍ଡ ପ୍ରତିତ), ଜୃଣ, ଧାନ୍ୟ ବା ମାଦାର, କେଣାତିଷେକ୍ତ ମକର ରଣିର ପ୍ରଥମାର୍ଜ ଦିବସୀୟ ସିଦ୍ଧରଣୀ, ମେଘ, ବୃଷ, ମହାଭାରତ ପରି ଓ ରାମାୟଣ କାଣ୍ଡବିଶେଷ ।
ଆରଣ୍ୟକ—ଦି. ବି. (ଆରଣ୍ୟ + କ) ବନବାସୀ, ବନଜାତ, (ବି) ନ୍ୟାୟଶାସ୍ତ୍ର, ମହାଭାରତ ପରିବିଶେଷ, ମୁନୀ, ବାନପ୍ରସ୍ତୁ, ଅରଣ୍ୟେ ଗେୟ, ଜଳଲୀ ମନୁଷ୍ୟ, ବନ୍ୟ ହତ୍ଯା ଉତ୍ସବ, ପଥ, ଗୋମୟ, (କ୍ଳୀ) ବେଦର ଅଂଶବିଶେଷ ।

ଆରଣ୍ୟକ ପତ୍ର—ବି. ସାମବେଦର ଶାଖା-ବିଶେଷ ।
ଆରଣ୍ୟକବ୍ରାହ୍ମଣ—ବି. ସାମବେଦର ଶାଖାବିଶେଷ, ଏକ ପ୍ରକାର ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
ଆରଣ୍ୟକୁକ୍ଳଟ—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ ବନକୁକ୍ଳଟ,
ବନକୁକ୍ଳା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅରଣ୍ୟ କୁକ୍ଳଟ ।
ଆରଣ୍ୟଗାନ—ସାମବେଦାସ୍ତକ ଶାନ୍ତିରୁ-ବିଶେଷ, ସାମବାନ ଘୁରିପ୍ରକାର, ସଥା-ଗେସ୍ୱାଗାନ, ଆରଣ୍ୟଗାନ, ଉତ୍ସବାନ, ଉତ୍ସବାନ ।
ଆରଣ୍ୟପଶୁ—ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ସ୍ତୁତୀକୁ ପାତପ୍ରକାର ମହିଷାସୁ ଜଙ୍ଗଳ ପଶୁ ।
ଆରଣ୍ୟମୁଦ୍ରଣ—ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ବନ-ମୁଦ୍ରଣ, ବନମୁନ୍ଦ, ମୁଦ୍ରନପର୍ମୀ ।
ଆରଣ୍ୟରଣୀ—ପୁଂ. ବି. ଆରଣ୍ୟବୋକ୍ତ ପ୍ରଥମାର୍ଜ ଦିବସୀୟ ମକର ଓ ସିଦ୍ଧ-ରଣୀ, ମେଘ ଏବଂ ବୃଷରଣୀ ।
ଆରଣ୍ୟକହୁତା—ଛନ୍ଦ ଅଳ କ ପଞ୍ଚ ପ୍ରପାଠକର ନାମ ଆରଣ୍ୟହୁତା, ଏହା ଅରଣ୍ୟରେ ଅଖ୍ୟନ କରିଯାଏ ।
ଆରତ—ବିଂ. (ଆ + ରମ + ତ) ରିପତ୍ର-ତ, ସଂତୋଷବେ ରଜହେବା, ରତିଦଶ, ରମଶପଟୁ, ପ୍ରଶାନ୍ତ, ବରତ, ଆତ୍ମି, କାମାତ୍ମର ।
ଆରତ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରମ + ଭାତ)
ଏକାନ୍ତ ଇଛା, ଦର୍ଶନଲକ୍ଷ୍ୟ, ଅଭି-ଦୁଇ, ମନୋଯୋଗ, ବିହୁଲତା, ରତି, ଉପରମ, ନିର୍ବିର୍ତ୍ତ, ନିରାଜନ, ଆରତ୍ତିକ, ଆଳତି, କାନ୍ତି, (ପୁଷ୍ପ) ବୁଜି ହୋଇ ଯାଇଥିବା ଅବସ୍ଥା ।
ଆରଥ—ପୁଂ. ବି. ଗୋଟିଏ ଅଶ୍ଵଦ୍ଵାରା ରମନସାଧନ ରଥ, ବଚି ପ୍ରଭୃତି ।
ଆରତ୍ର—(ହିନ୍ଦୁର ଅପଭ୍ରଂଶ) ହଳଦୀ, ଓଡ଼ା । [ସେହୁପୁତ୍ର]
ଆରତ୍ତ—ବିଂ. (ଆ + ରଧ + ତ) ହରିତ,
ଆନନ୍ଦିଲ, ଆରନାଲକ—କ୍ଳୀ. ବି. (ଆ + ର + ନର + ଅବାଲିକ) କାଞ୍ଜି, କାଞ୍ଜିପାଣି, କାଞ୍ଜିକ, ଗୋଡ଼ାଣି, ତୋରଣି ।

ଆରପଟ—ଗ୍ର. ବି. ଅପରଦିଗ, ଅନ୍ତର୍ଗୁଣ, ବିପଶ୍ଚତ ଦିଗ ବା ଅଂଶ ।
ଆରପାର—ଗ୍ର. ବିଂ. ଅପରଦିପ୍ତ (ବି) ନିମ୍ନ ବା ଜଳାଶୟର ବିପଶ୍ଚତ କୁଳ ।
ଆରବୁ—ଦି. ବିଂ. (ଆ + ରଭ + ମୀତ) କୃତାରମ୍ଭଣ, ଯାହାର ଆରମ୍ଭ କରିଛୋଇଅଛୁ, (କ୍ଳୀ) ଆରମ୍ଭ, ଉପକାନ୍ତ, ଅନୁଷ୍ଟିତ ।
ଆରବୁବ୍ୟ—ବିଂ. (ଆ + ରଭ + ମୀତ) ଆରବୁ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ।
ଆରବୁ—ବିଂ. (ଆ + ରଭ + ଭାତ) ଆରମ୍ଭ, ଉଦୟମାନ ।
ଆରଭଟ—ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଶୁର, ବାର ।
ଆରଭଟି(ଟୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରଭ + ମୀଅଟି-ଟୀ) ବୃତ୍ତିବିଶେଷ, ମାୟା, ରତ୍ନ-ଜାଲ, ବଧ, ବନନ, ପ୍ରବଞ୍ଚନା, ଦୟନ, ବନନ, ମିଥ୍ୟକିମୁକ୍ତ ବୃତ୍ତିକୁ ଆରଭଟୀ କୁହାଯାଏ,—ପରଭୟମ, ଅଧିପତନ, ବନ୍ଧ ଉତ୍ସବାନ, ସଫେଟ, ଏହି ଘୁରିପ୍ରକାର ଆରଭଟୀ ବୃତ୍ତିର ଅଳ ।
ଆରଭମାଣ—ଦି. ବିଂ. (ଆ + ରଭ + କ. ଆନ) ଯାହା ଆରମ୍ଭ କରିଛୋଇଅଛୁ, ଉପକମମାଣ, ଯେ ଆରମ୍ଭ କରିଅଛୁ ।
ଆରଭ୍ୟ—ବିଂ. (ଆ + ରଭ + ଯ) ଆରମ୍ଭ-ଶାହ୍, ଆରମ୍ଭକରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, (ଅଧିକ) ଆରମ୍ଭକରି, ବୌଦ୍ଧଶାସ୍ତ୍ରମତେ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।
ଆରମଣ—କ୍ଳୀ. ବି. (ଆ + ରମ + ଭାତ, ଅନ) ଆରମ୍ଭ, ବିଶ୍ଵାମ, ଆରତ୍ତିପାଧନ, ଆନନ୍ଦିଲ, ବିଶ୍ଵାମ ଶାନ୍ତି ।
ଆରମ୍ଭନିଶ୍ଵାମ—କ୍ଳୀ. ବି. (ଆ + ଲବି + ଅନ) (ବୈଦିକ) ଆଲମ୍ବନ, ଆଶ୍ରମ ।
ଆରମ୍ଭ—ପୁଂ. ବି. ଆ + ରଭ + ଭାତ) ଉଦୟମ, ତୃପ୍ତ, ଉପରମ, ପ୍ରଥମ କାବ୍ୟ, ପ୍ରପାଦନା, ଯତ୍ନ, ଉପାୟ, ବଧ, ଦର୍ଶ, ପ୍ରସ୍ତୁତାଗ, ଉପୁରୀ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଉପକମକୁ ଆରମ୍ଭ କୁହାଯାଏ ।
ଆରମ୍ଭକ—ଦି. ବିଂ. (ଆ + ରଭ + କ, ଅନ) ଆରମ୍ଭକରି, ଯେ ଆରମ୍ଭ କରେ, ଜନକ, ଉପାଦକ ।

ଆରମ୍ଭଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ରଭୁ + ଅନ) ଆରମ୍ଭ, ଉତ୍ସମ, ଚେଷ୍ଟା, ପ୍ରସ୍ତାବନା, ଗର୍ବ ।

ଆରଭ୍ୟମାନ—ବିଂ. (ୟାହାକୁ) ଆରମ୍ଭ କରିଯାଏ, ଆରମ୍ଭର ପ୍ରସ୍ତାବନ ପଦାର୍ଥ, ଉପାଦାନକରଣ ।

ଆରମ୍ଭନୀୟ—ବିଂ. (ଆ + ରଭୁ + ଅନୀୟ) ଯାହା ଆରମ୍ଭ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଆରମ୍ଭ କରିବାର ଶକ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ।

ଆରମ୍ଭବାଦ—ପୁଂ. ବି. ପରାମାଣୁବୁଦ୍ଧି କଥାବିଶେଷ, ବୈଦେଶିକମାଳଙ୍କର ମତସିକ ପରମାଣୁରୁ ଜଗତର ଉପ୍ରେତିବାଦ ।

ଆରମ୍ଭୀ—ପୁଂ. ବି. (ଆରମ୍ଭ + ଇନ୍) ଆଡ଼ମ୍ବରପରିୟ, ଗଣୀ ।

ଆରବ—(ଆ + ରୁ + ଅ) ଏହିଆଖଣର ପଣ୍ଡିତମୟ ଗୋଟିଏ ଦେଶ, ଶତ, ଧୂନି ।

ଆରବ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ରୁ + ଅ) ସମ୍ବନ୍ଧ, ଶତ, ଆରବ, ସରବ, ବରବ ।

ଆରବ୍ୟ—ଆରବଦେଶର ଭାଷା, କୋରାନ୍ ଶାସ୍ତ୍ର ଏହି ଭାଷାରେ ଲିଖିତ ।

ଆରସ—(ଅଡ଼ିସ) ଏକପ୍ରକାର ଗଛ ।

ଆରସୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଆୟୁକା, ଆଶୀଁ, ଦର୍ପଣ, ଦର୍ଶନ ।

ଆରସୁଲ—ଶ୍ରୀ. କ୍ଲୀଟରିଶେଷ, ଭୋଲା ପୋକ, ତେଲପାଇୟିକା, ତେଲଗ୍ରେନିକା (ଅସର୍ପା) ।

ଆରସ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. ରସପ୍ରକର୍ତ୍ତା, ଅରସ୍ତ, ଅରସତା ।

ଆର୍—ପ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ର + ଅ + ଅ) ଚର୍ମ ଭେଦକ ଅସ୍ତବିଶେଷ, ପ୍ରତୋଦନ, ଅଶ୍ଵାଦିତାତ୍ତ୍ଵା ଦଣ୍ଡ, କୁରିକା, ଫୋଡ଼ଣୀ, ପାଞ୍ଚଣ, କରତ, ଅଞ୍ଚଣ, ତଳୁ ।

ଆର୍—ବିହାର ପ୍ରଦେଶାନ୍ତରତ ଶାହାବାଦ ଜିଲ୍ଲାର ଗୋଟିଏ ନନ୍ଦରବିଶେଷ ।

ଆରକର—(ୟା) ପୁଂ. ବି. କରଣ ।

ଆରକାନ—ବ୍ରଦ୍ଧଦେଶର ଉତ୍ତର ବିଭାଗ ପ୍ରଦେଶବିଶେଷ ।

ଆରଗ—କ୍ଲୀ. ବି. ଚର୍ମଭେଦକାସ୍ତର ଅଗ୍ରଭାଗ, ପାଞ୍ଚଣର ଅଭାଗ, ଅକ୍ଷର ଚନ୍ଦ୍ରକାର ପୂରପାଦ ଅସ୍ତର ମୁଖ । [ଶେଷ ।

ଆରକି—(ୟା) ବି. ଜମି, ଭୂମି, ଷେଷ ।

ଆରକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରକ୍ତ + ଅନନ୍ତ + ଇ) ଦେଶବିଶେଷ ।

ଆରକକ—ବି. ଆରକ୍ଷକଦେଶ, (ବିଂ) ଭେଦଜାତ ।

ଆରାତ—ଅବା. ଦୂର, ସମୀପ, ନିକଟ, ଦୂରରେ, ନିକଟରେ ।

ଆରାତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରା + ଅତି) ଶତ୍ରୁ, ରିପୁ, ବୈଶ୍ଵ, ବିପନ୍ନ ।

ଆରାତୀ—ବିଂ. ନିକଟଜାତ, ଦୂରଜାତ, ଦୂରେ ବା ନିକଟେ ଜାତ, ଶତ୍ରୁମୁକ୍ତୀୟ ।

ଆରାଦିକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ରାତ୍ରି + କ) ନାରଜନ କମ୍ପି, ଆରାତି, ପ୍ରାଣପଦ୍ମାର ମନ୍ଦ୍ରାଜାରଣ ପୁଷ୍ଟକ ବନ୍ଧାପନା ।

ଆରାଧକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରାଧି + କ. ଅକ) ଆରାଧନାକାଣ୍ଡ, ଉପାଧକ, ପୁଲକ, ସେବକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରାଧକା ।

ଆରାଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ—ରାଧି + ର ଅନ) ସାଧନ, ପ୍ରାପ୍ତି, ତୋଷଣ, ପରନ, ପାକ, ସନ୍ତୋଷ, ସକାର, ସମାଦର, ସମ୍ପିକ, ଅଭ୍ୟାସ, ପାକ, ଅର୍ତ୍ତନା, ପୁକା, ସେବା, ପରିଚୀନ, ଅଭ୍ୟାସ ।

ଆରାଧନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରାଧି + ଅନ + ଅ) ସେବା, ଶଶ୍ଵତୀ ଅଭ୍ୟାସ, ପ୍ରାପ୍ତି, ଉପାଧନା, ପୁକା, ପୁକା-ସାଧନ, ପାକ, ଆରାଧନା ।

ଆରାଧନୀୟ—ବିଂ. ବି. (ଆରାଧି + ନି, ଅନୀୟ) ଆରାଧନା କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ସେବନୀୟ, ଉପାସ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରାଧନୀୟ ।

ଆରାଧୟ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ରାଧି + ର + ଅ) ଆରାଧନକାରକ, (କ୍ଲୀ) ଆରାଧୟା, ଆରାଧନକାରୀତି, ଆରାଧନାକର, ଉପାସ୍ୟ ଆରାଧୟିତା—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ରାଧି + ର + ତ) ପରିବ୍ରାଚକ, ସେବକ, ଶଶ୍ଵତୀ ପାରାକାରକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରାଧୟିତା ପରିବ୍ରାଚକ ।

ଆରାଧଇଷ୍ଟ—ବିଂ. (ଆ + ରାଧି + କ. ଇଷ୍ଟ) ଆରାଧନଶୀଳ ।

ଆରାଧତ—ବି. ବି. (ଆ + ରାଧି + ମି. ତ) ସେବକ ପୁଲିତ, ଅକ୍ଷିତ, ତୋଷିତ, ଅଭ୍ୟାସ, ପ୍ରାପ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରାଧତା ।

ଆରାଧ—ବି. ବି. (ଆ + ରାଧି + ନି + ଧ) ଉପାସ୍ୟ, ସେବକ, ପୁଲିତ, ତୋଷିତ, ଶଶ୍ଵତୀ ଆରାଧି ।

ଆରାଧ୍ୟମାନ—ଶ. ବି. (ଆ + ରାଧି + ନି + ଧ୍ୟ) ପୁଲିମାନ, ସେବମାନ । ଆରାଧ—ବିହାରପ୍ରଦେଶୀୟ ସାତମୂଳୀୟ ମଦିଯୁନାମକ ନାଚଜାଉର ଶାଖା-ବିଶେଷ ।

ଆରାମ—ବିଧା. (ବି). (ଆ + ରମ୍ + ଅ) ଉପବିନ୍, କୃତ୍ତିମବିନ୍, ଉତ୍ସାହ, ବିରତ, ଉପରାମ, ସୁମୁତ୍ରା, ସୁଖ, ବିରତ, ନିର୍ବିରତ ।

ଆରାମ—ପୁଂ. ବିଶ୍ରାମ, ସୁମୁତ୍ରା, ଆଶ୍ଵୟ, ଆଧାର, ପ୍ରୀତି, ଶାତ୍ରୁଦ୍ୟ, ସେବନ, ବିଶ୍ରାମତ୍ତୁବକ, (ଗ୍ରା) ଆରେଗଣ୍ୟ ।

ଆରାମଣାହ—ଦିଲ୍ଲୀର ଜଣେ ବାଦଶାହ, ସୁଲଭଜନ କୁତ୍ବବିରାଜିନିଙ୍କ ସ୍ତର ।

ଆରାବଳୀ—ସଜପୁତ୍ରନାଟାରୁ ଆଜମୀର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିପ୍ରତ ଗିରିଶ୍ରେଣୀ ।

ଆରାମଣିଜଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ତବ) ସୁନ୍ଦର ପରମ୍ପରା ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

ଆରାମିକ—ପୁଂ. ବି. (ଆରମ୍ + ଇକ) ଉତ୍ସାହନପାଳ, ମାଳୀ । [ଭାବୁର ।

ଆରାଟ—ଆମ୍ରେଣ୍ଟିମ୍ବୁର ପାବଣାୟ ଆରାରୁଟ—(ୟା.) ଏକପ୍ରକାର ଗଛର (ଶିକ୍ତ୍ତବ୍ରତ) ମୂଳରେ, ହଳଦିନାତ୍ମା ଶାକଗୁଳୁବିଶେଷ, ପାତ୍ରା ।

ଆରାଳ—ବିଂ. ଅଳ୍ପବନ୍, ଅଳ୍ପକୁଟିଲ, ଅରାଳିତ, ଅଳ୍ପବନ୍ଦୀରୁତ, ଶିଷ୍ଟକୁଟିଲଭୂତ ।

ଆରାଳିକ—ବି. ବି. (ଆରାଳି + ଇକ) କୁଟିଲ ଆରାଶକର୍ତ୍ତା, କପଟିଆ, ବନ୍ଦଗାମୀ, (ବି) ପାତକ, ସୁପକାର, ସୁଆର, ରାନ୍ଧିଣୀଆ ।

ଆରୁଣୀ—ବିଂ. (ଆରୁଣ + ରଣ) ସମ୍ୟକ୍‌
ଶକକାରକ ।

ଆରି—ଶ୍ରୀ.ବି.ମୟୁଷ୍ୟବିଶେଷ, ଆଳିମାଛ,
ପ୍ରେସ କରଇ ।

ଆରଥା—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ବୋଟକୁ ପାଖକୁ
ନିଅ, ବୋଟ ଚଳାଅ ।

ଆରଦି—ବିଂ. ନୌକାଦଣ୍ଡଜାତ,
ନୌକାଦଣ୍ଡଦ୍ୱାରା ଯାହା ହୁଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆରଦିକା, ଆରଦିକା ।

ଆରଦମ—ସୁଂ.ବି. ସନଶ୍ରୁତ ସାଜଙ୍କ
ପିତା, (ବିଂ) ଶନ୍ତିରିକେତା ରାଜାଙ୍କପୁତ୍ର ।

ଆରନା—(ସ୍ତ୍ରୀ) ବି. କରବାହକ, ଯେ
ବ୍ୟକ୍ତ ରଜନୋପରେ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ
କରି ଜମାଦିଏ, ପିଆଦା ।

ଆରନମିଳ—ବିଂ. ଅରନମ ଜାତାଦି,
ଯେ ଶନ୍ତ ଦମନ କରେ ଓ ଭାହାଦୁରା
ଯାହା ହୁଏ । [ଦେଶାଦି ।]

ଆରିଣୀୟ—ବିଂ. ଅରିଣୀର ନିକଟପୁ
ଆରିଷା—ଶ୍ରୀ. ବି. ରୁହିଲରିନା ଓ

ଗୁଡ଼ରେ ଶଳି ପ୍ରସୁତ କରି ଭାକୁ ଦଳ
ଦିଅ ବା ତେଲରେ ତୁଣି ଦିଅର କରିବା
ପିଷ୍ଟକରିଶେଷ, ଏକଜାଞ୍ଚାୟ ଅର୍ଜୋହର
ଗୁଲୁ, ଅର୍ଜୋଘେର ।

ଆରିହଣକ—ବିଂ. ଶନ୍ତୀପାତକସମ୍ପଦ,
ଯେ ଶନ୍ତିନନ କରେ, ଭଙ୍ଗିପାନମନ ।

ଆରୁ—ସୁଂ. ବି. (ର + ରି) ବୃକ୍ଷବିଶେଷ,
କିର୍କଟ, ଶୁକ୍ର, ଆକ୍ର, ପିଙ୍ଗଳବର୍ଷୀ,
କଙ୍କଡ଼ା । [ପାଧବିଶେଷ ।]

ଆରୁକ—ଶ୍ରୀ.ବି. କେଉଠମାନଙ୍କ ବଣୋ—
ଆରୁକା—ଶ୍ରୀ. ବି. କେରାଏ ଧାରଗଛ

ମୂଳକଟି ଉତ୍ସୁକର ଥାର ଏକପ୍ରତିନି
ଧାନବଡ଼ା ବନ୍ଧାଯିବାର ନାମ ।

ଆରୁଳ—ବିଂ. ସମ୍ୟକ୍ ପାଡ଼କ, ସମ୍ୟକ୍
ପାଡ଼ାଦାୟକ, (ସୁଂ.ବି) ରାବଶପକ୍ଷୀୟ
ବିଷୟବିଶେଷ ।

ଆରୁଳନ୍ତ—(ସ୍ତ୍ରୀ) ବିଂ. ଉତ୍ସୁକ, ଭେଦକାରୀ
ଆରୁଣ୍ୟ—ବିଂ. ଅରୁଣଦେଶଭାଦି,

ଆରୁଣଦେଶଜାତାଦି ।

ଆରୁଣତାଙୀ—ଆରୁଣତାଙୀ, ମାନ୍ଦ୍ରାଜ
ପ୍ରଦେଶରେ ଭାଞ୍ଜୋରର ଗୋଟିଏ
ଭୁର୍ଗ ।

ଆରୁଣୀ—ସୁଂ.ବି. (ଆରୁଣ + ର) ଉତ୍ସାଳକ,
ଗୌତମ ମୁନି ବୈଶମ୍ପାୟନଙ୍କ
ଶିଷ୍ୟବିଶେଷ, ଆରୁଣ, ଉପବେଶିର ପୁତ୍ର,
ଶୈତନେଶ୍ଵର ପିତା, ପ୍ରଳାପତ୍ରର ପୁତ୍ର
ସୁପର୍ଣ୍ଣେୟ, ବ୍ୟାସ, ସାମବେଦ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ବିଶେଷ, ସୁର୍ମତିନୟ, ବିନତାର
ପୁତ୍ର, ଗୁରୁବିଶ୍ଵକର କନ୍ୟା ବା ପୁତ୍ର-
ବୁପ ଅପତ୍ତି ।

ଆରୁଣୀ—ସୁଂ.ବି. ବୈଶମ୍ପାୟନଙ୍କଶିଷ୍ୟ,
ଆରୁଣପ୍ରେସ ଗ୍ରହର ଅଧ୍ୟନକାରୀ
ଶ୍ରୁତସ୍ତ୍ରୀ । [(ବଢ଼ବା)]

ଆରୁଣୀ—(ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅରୁଣବର୍ଣ୍ଣ,
ଆରୁଣେୟ—ସୁଂ. ବି. ଉତ୍ସାଳକ ପୁତ୍ର,
ଶୈତନେଶ୍ଵର ।

ଆରୁଣ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆରୁଣ + ଯ) ରାଗ,
ଲୌହତ୍ୟ, ରକ୍ତମା ।

ଆରୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ରୁତ + ତ)
ଆରୁତ, ସମ୍ୟକ ଶବ୍ଦ, ଧୂନ, (ବିଂ) ଶବ୍ଦ-
ସ୍ତ୍ରୀ, ଆରବୁତ୍ର, ଧୂନତ ।

ଆରୁତ—ବିଂ. (ଆ + ରୁତ + ତ) ରୁତ,
ନିରୁତ, ବତ ।

ଆରୁରୁଷା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଆ + ରୁତ + ସନ +
ଆ + ଆ) ଆରେହଣେଶ୍ଵର, ପ୍ରାଣୀଙ୍କା ।

ଆରୁରୁଷୁ—ଶ୍ରୀ.ବି. (ଆ + ରୁତ + ସନ +
ରି) ଆରେହଣ କରିବାକୁ ଜାରୁକ, ଯେ
ବୃକ୍ଷରତ୍ୟାଦି ଚିତିବାକୁ ଜାରୁକ କରେ,
ଲାଭେତ୍ତ ।

ଆରୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ମନୁଙ୍କର କନ୍ୟା, ଚ୍ୟବନ-
ରଣିଙ୍କ ପର୍ବୀ ।

ଆରୁଣୀୟ—ବିଂ. ଆରୁଣୀସମୁଦ୍ରୀୟ,
ଆରୁଣୀର ନିକଟ ସ୍ନାନାଦି ।

ଆରୁଣ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଉତ୍ସାଳକ ହୃଦୟ ଓ
ପଳ, ଭାଲିଆଗଛ ଓ ପଳ ।

ଆରୁତ—ବିଂ. (ଆ + ରୁତ + ଅ) ଆରେ-

ହଣକର୍ତ୍ତା, ସେ ସୋପାନାଦିରେ
ଆରେହଣ କରେ (ବି) ଆରେହଣ ।

ଆରୁ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ରୁ + ରି) ପିଙ୍ଗଳ
ବର୍ଷୀ (ଶ୍ରୀ. ବିଂ.) ପିଙ୍ଗଳବର୍ଷୀପୁତ୍ର ।

ଆରୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରୁତ + କ.ତ)
ଆରେହଣକର୍ତ୍ତା, ପ୍ରାତ୍, ଆର୍ତ୍ତିତ, ରିତ,
ଆରାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରୁତ୍ରା ।

ଆରୁତ୍ୟୋବନା—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ)
ସୌବିନପ୍ରାପ୍ତା, ନବମୁଦରା, ପତି-
ପ୍ରସତ ଦିବୀ ।

ଆରୁତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରୁତ୍ୟ + ଭ.ଶ୍ରୀ)
ଆରେହଣ, ପଦପ୍ରାପ୍ତି, ମଧ୍ୟାନୀୟକା-
ବିଶେଷ ।

ଆରେ—(ସ୍ତ୍ରୀ) ଅବ୍ୟ. ଦୂରେ, ଅବଜୀ-
ସୁରକ ସମ୍ମୋଧନ ଶବ୍ଦ, ବିଷ୍ଣୁମୁ, ଅନୁ-
ତାପ, ଦୂରୀ, ଦୋଧ ଓ ସମ୍ମୋଧନ-
ସୂଚକ ଶବ୍ଦ ।

ଆରେ—ଶ୍ରୀ.ମାତା, ପାପୀ, ବିପତ୍ତା, କୁଳମ୍ବୀ
ଏମାନଙ୍କୁ ଏହି ଶରୀର ଡକାଯାଏ ।

ଆରେଅୟ—ବିଂ. (ବିଦକ) ବି. ନିଷ୍ଠାପ,
ପାପଶୂନ୍ୟ ।

ଆରେଇବା—ଶ୍ରୀ. ଫି. (ଫ.ଅକର) ଭଲ
ଲାଗିବା, ଆକର୍ଷିବା, ଆପାଣ ପର
ଭଲ ପାଇବା, ଆଦର କରିବା, ଏକ
ପାଖକୁ ଦୂଆଇ ଦେବା, ଆଭେଇ
ଦେବା, ଆଡ଼କୁ ବା ଦିଗକୁ ଅଗ୍ରଥର
ହେବା, ଅଭ୍ୟାସ ହେବା, (ନାରିଆ
ଭଣ୍ଟା) ଉତ୍ସାହିବା, ଶ୍ୟାରବା, ପାଖେ-
ରବା, ଆଗକୁ ଚଳାଇବା ।

ଆରେକ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ରୁତ + ଅ)
ସନ୍ଦେହ, ସଂଶେଷ, (ଶ୍ରୀ) ଅନ୍ୟଜଣେ,
ଅପରବ୍ୟକ୍ତି ।

ଆରେତତ—ବି.. (ଆ + ରେ + ମି.ତ)
ଉଷ୍ଣତ ଆକୁତତ, ସନ୍ଦେହଯୁକ୍ତ, ଶୁନ୍ଧ-
କୃତ ।

ଆରେଣୀ—(ସ-ଅରେଣୀ) ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆରେଣୀ
ଦେଖ) ଯୁକ୍ତ, (ବିଂ) ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ଆରେବତ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ରେବ +
ରି + ଅତ) କୃତମାଳ, ସୁନାରିଗଛ,
(କ୍ଲୀ. ବି.) ସୁନାରିପଳ ।

ଆରବେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ (ଆରେ ଦେଖ) (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଲୋଲେ ।

ଆରେକ—(ବୈଦିକ) ପୁଂ. ଶିଖା ।

ଆରେଖ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ରେଖ + ଯ) ରେଗଣ୍ତୁନ୍ୟତ୍ତ, ନରେଗିତା, ରେଖଣ୍ଯତା, ସ୍ଥାପ୍ୟ ।

ଆରେଖ୍ୟବୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. ବୃତ୍ତବିଶେଷ, ରେଗଣ୍ତୁନ୍ୟ ନମିତ ମାପ ଶୁଳ୍କ ସପ୍ତମୀ-ଠାରୁ ଏକବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତି ଶୁଳ୍କପକ୍ଷ ସପ୍ତମୀରେ ସୂର୍ଯ୍ୟପୁରୀକାରୂପକ ଯେ ବ୍ରତ କରୁଥାଏ ।

ଆରେଗ୍ୟଶାଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୪ତତ୍ର) ଚିକିତ୍ସା-ନମିତ ରଜାଦିଙ୍କଦ୍ୱାରା କୃତ ଉଚ୍ଚଧର୍ମ-ବିଶେଷ, ଭାକ୍ତରଙ୍ଗାନା, ଦାତବ୍ୟ-ଚିକିତ୍ସାକୟ ।

ଆରେଗ୍ୟସାଧକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୪ତତ୍ର) ରେଗଣାଶ, ବ୍ୟାଧହର, ନିଷ୍ପାଦି-କାରକ, ସୁଶ୍ଵାରାନନକ(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରେଗ୍ୟ-ସାଧକ ।

ଆରେଗ୍ୟସାଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୪ତତ୍ର) ଯାହା ଆଶମ କରୁଥାଇପାରେ, ପ୍ରତିକାରୀ, ପ୍ରତିବିଧେୟ ।

ଆରେଗ୍ୟସ୍ତ୍ରାନ—(କ୍ଲୀ. ବି.) ରେଗଣେପରେ ଆରେଗ୍ୟ ଲଭ ପରେ ଯେ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କରି ଯାଏ ।

ଆରେଚନ—(ସା) ବି. ଅରୁଣୀ ।

ଆରେଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ଅନ) ଅବରେଧନ, ନରେଧ, (ବି) ଆରେଧକ, ଆବରକ ।

ଆରେପ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ଶିର. ଅ) ଏକ ବସ୍ତୁରେ ଅନ୍ୟ ବସ୍ତୁର ଧର୍ମକୁ ସ୍ଥାପନ କରିବା, ଉଭାବନ, ମିଥ୍ୟ-ଜାନ, କଳନା, ଅଭାସ, ଅବସ୍ଥା, ସ୍ଥାପନ, ନିବେଶ, ଅର୍ପଣ, ଅଭେଦଜାନ, ଭ୍ରମ, ଧନୁର ଜ୍ୟାରେ ଗୁଣ ଚଢ଼ିବା ।

ଆରେପକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରେପି + କ.ଅନ) ବୃକ୍ଷଦିର ଆରେପଣକର୍ତ୍ତା,

ଯେ ବୃକ୍ଷଦି ରେପଣ କରେ(ସ୍ତ୍ରୀ)ଆରେ-ପିକା ।

ଆରେପଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ର + ଶ.ଅନ) ଆରେହଣ, ସମାଦନ, ସମ୍ପର୍କରେପଣ, ସ୍ଥାପନ, ଧନୁରେ ଶୁଣ ଚଢ଼ିବା; ରେବବା, ସ୍ଥାପନକରିବା

ଆରେପଣୀସ୍ତ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ଶିର + ମ୍ର.ଅନସ୍ତ୍ରୀ) ଆରେହଣ କରଇ-ବାର ଯୋଗ୍ୟ, ରେପଣ କରଇବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଆରେପ୍ୟ ।

ଆରେପିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ଶିର + ମ୍ର.ତ) ଯାହାକୁ ଆରେହଣ କରିବେଇଥିବୁ, ଯାହାକୁ ରେପଣ କରିବାର ଅନ୍ୟପରିଦାର୍ଥରେ ସ୍ଥାପିତ, ବଲ୍ଲିତ, ଗଛିତ, ଅର୍ପିତ, ଉପ୍ରାଦିତ, ଆଲିଖିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରେପିତା ।

ଆରେପ୍ୟ—ବି. (ଆ + ରେପି + ମ୍ର.ୟ) ଆରେପଣୀସ୍ତ୍ରୀ, ବଲ୍ଲମ୍ବାସ୍ତ୍ର, ଅଭାସାର୍ଥ, ଆରେପର ବିଷୟ, ଉତ୍ସବମ୍ବାସ୍ତ୍ର, ଯାହାକୁ ଆରେହଣ କରିବିବ ।

ଆରେପ୍ୟମାଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରେପି + ମ୍ର.ଅନ) ଆରେହଣମାଣ, ଯାହାକୁ ଆରେହଣ କରିବେଇଥିବୁ, ବିମୋହ୍ୟ-ମାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରେପ୍ୟମାଣା ।

ଆରେହ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + କ. ଅ) ତଞ୍ଚ ଉପରକୁ ରିତିବା, ଅକ୍ରମ-ଦିର ପ୍ରାଦୁର୍ବଳ, ହସ୍ତୀ ବା ଯୋଡ଼ି ଉପରକୁ ଚଢ଼ିବା, ମର୍ଦି, ଉଚିତ, କିତମ୍ବ, ମାନ, ଭର, ଆକମଣ, ଚୁକ୍କ, ଗର୍ବ, ଶନି, ସ୍ଥାନିତମ୍ବ, ଅନୁମାନ, ଯେ ଚଢେ ।

ଆରେହକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + କ. ଅନ) ଆରେହଣକର୍ତ୍ତା, ଯେ ଆରେହଣ କରେ ।

ଆରେହଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ଶ. ଅନ) ମାତ ସ୍ଥାନରୁ ଉଚ୍ଚୁସ୍ତାନକୁ ଗମନ, ଅକ୍ରମମାନକର ପ୍ରାଦୁର୍ବଳ, ସୋପାନ, ସତ୍ତା, ନିଶ୍ଚାରୀ, ଅଭିମନ, ସମାରେହ, ପାବକ୍ତ ।

ଆରେହଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ଅନ + ଶିର) ଯୋପାନ, ସିଦ୍ଧ, ପାହାର ।

ଆରେହଣୀସ୍ତ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ମ୍ର.ଅନସ୍ତ୍ରୀ) ଆରେହଣ ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାକୁ ରିତିବାକୁ ହେବ, ଆରେପଣ ସାଧନ ପଦାର୍ଥ ।

ଆରେହବାନ—ବି. (ଆରେହ + ବାନ) ପ୍ରଣୟ ନିତମ୍ବୁପୁନ୍ତ, ଯାହାର ଭଲ ନିତମ୍ବ ଥାବୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆରେହବଣ, ଆରେହଣୀ ।

ଆରେହତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ଶିର + ମ୍ର.ତ) ଯାହାକୁ ଆରେହଣ କରି ହେଇଥାବୁ ।

ଆରେହୀ—(ଆ + ରୁଧ + ଇନ) ଉଭିଦର ଜାତରେତ, ଆରେହଣକାରୀ, ଯେ ସବୁ ଉଭିଦ ନିଜର ଭାବ ବହୁନ କରିବାକୁ ଅସମ୍ଭବ ।

ଆରେହ୍ୟମାଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ରୁଧ + ଶିର + ମ୍ର.ଅନ) ଯାହାକୁ ଚଢ଼ାଇ ଦିଆହେଇଥାବୁ ।

ଆର୍କ—ବି. (ଅର୍କ + ଅ) ଅର୍କ, ସ୍ତର୍ମ, ଅର୍କ-ବ୍ୟାପ୍ୟ, ସୁର୍ମିଯମ୍ବନୀସ୍ତ୍ରୀ, ସୌରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆକାଶ ।

ଆର୍କଟ—ମାନ୍ଦ୍ରାକ ପ୍ରତ୍ୟେକର ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲା, ଠାରେ ବକ୍ତରନନ ବେଶି ମିଳେ, ଏ ଜିଲ୍ଲା ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ, ଦକ୍ଷିଣ ଓ ଉତ୍ତର; ଉତ୍ତର ଆର୍କଟ କାଷ୍ଟ, ପିତଳ ଓ କାଚର କାର୍ମ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

ଆର୍କଲଷ—ପୁଂ. ବି. ଅର୍କଲୁପନମକ ରିଷ୍ଣକର କନ୍ୟା ବା ପୁତ୍ରରୁପ ଅପତ୍ୟ ଆର୍କଲୁଷ—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅର୍କଲୁଷ ରିଷ୍ଣକର ଅପତ୍ୟ ।

ଆର୍କାସୁଣ—ବି. ଅର୍କର ଗୋଡ଼, ଆର୍କା-ସୁଣ, ଅର୍କର ନିକଟରୁ ଦେଶାଦି, ସୁଣ-ଲୋକ ସାଧନ ଯଜ୍ଞାଦ ।

ଆର୍କାସୁନ—ପୁଂ. ବି. ଯଜ୍ଞବିଶେଷ, ଭଜନର ପ୍ରାତିହଳ ଥର ଏ ଲୋକ କରିଥିଲେ ।

ଆର୍ଥିବ୍ୟକ୍ତିନାବୁଦ୍ଧି—ବ. ବକ୍ତା ବାକ୍ୟ-
ବୋଧବ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ଅନ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ପ୍ରତ୍ୟାବ
କାଳ ଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ କେଷ୍ଟାଦିର
ବିଶିଷ୍ଟତାବଣତଃ ସେଉଁ ହୁଏ ଅନ୍ୟ
ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରେ ।

ଆର୍ଦ୍ଦଳ,ଆର୍ଦ୍ଦଳୀ (ରଂସଜିରୁ ଅପରଂଶ) ପଦାଦିକ ସିପାହୀ, ଯେ ପ୍ରଧାନ ସେବି-
କର ଆଜ୍ଞାବହ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ, କୌଣସି
ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକ ଆସିଲେ ଯେ କିନ ପ୍ରଭୁ
ନିକଟରେ ଜଣାଏ ।

ଆର୍ଦ୍ଦଳୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଳି, ସାନ୍ଦୁବନ
ପ୍ରର୍ଥନା, ଲଙ୍ଗୁଳି, ଝଞ୍ଜଟ, ଦାଉ, ଦୁଃଖ,
ଆୟ୍ମାବୁର ।

ଆର୍ଦ୍ଦଳୀପକ—ବି. ଅର୍ଦ୍ଦ କଂସ ପରମିତ
ପଦାର୍ଥବାର କୀତ । [କୀତ ।

ଆର୍ଦ୍ଦଳୋତ୍ତରିକ—ବି. ଅର୍ଦ୍ଦ ତୋଣବାର
ଆର୍ଦ୍ଦାରୁକ—କୁୱି. ବି. ତିତ ଏବଂ ଶିତ
ଭିନ ଧାରୁର ଉତ୍ତର ବିହିତ ପ୍ରତ୍ୟୁ-
ଷିଣେଷ ।

ଆର୍ଦ୍ଦଳୀ—କୁୱି. ବି. ପୁରର ସମାନାଳ ।
ଆର୍ଦ୍ଦାରୁନିକ—ବି. ଯେ ଅର୍ଦ୍ଦ ବେତନ-
ଦ୍ଵାରା ଜବିତ ଥାଏ ।

ଆର୍ଦ୍ଦାରୁନିକ—ବି. (ଆର୍ଦ୍ଦାରୁନିକ + ଇକି)
ଆର୍ଦ୍ଦାରୁନିକୀୟ, ପାନ୍ତିକ,
ଆର୍ଦ୍ଦାରୁନିଯୀୟ, ମାସାକେ ଚରଣୀୟ,
(ସ୍ମୀ) ଅର୍ଦ୍ଦ ମୁଦ୍ରିକା ।

ଆର୍ଦ୍ଦାରୁନିକ—ବି. ଅର୍ଦ୍ଦରୁନିକ, ଅର୍ଦ୍ଦ-
ପାତ୍ର ଯାହା ହେ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିକ—ପୁ. ସ୍ମୀ. ଅନ୍ଦମୁଖବର୍ଣ୍ଣ, ବୈଶ୍ୟ
କଳ୍ୟାନୀର ଜତ କ୍ରାତୁଣଦାର ସମ୍ବୂତ
ବର୍ଣ୍ଣକୁ ଆର୍ଦ୍ଦିକ କୁହାଯାଏ,(ବି) ଅର୍ଦ୍ଦ-
ସମୁନ୍ନୀୟ ।

ଆର୍ଦ୍ଦି—ବି. (ଆର୍ଦ୍ଦି + ର)କୁନ୍ତ, ସରସ,
ସଜଳ ବନ୍ଧ, ଭିଜା, ତିମିତ, ସମ୍ବୁନ୍ନ,
ଓଡା, ନୂତନ, ମୃଦୁ, ଶିଥଳ, ସନ୍ତୁଷ୍ଟିଆ,
ପ୍ରେମବଳିତ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିକ—କୁୱି. ବି. (ଆର୍ଦ୍ଦି + କ) ଶୁଣ-
ବେର, ଅଦା, ମୂଳପ୍ରାନ୍ତବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିପଦ—ସ୍ମୀ. ବି. ଅର୍ଦ୍ଦ ଚରଣ ସ୍ମୀ,
ଯେଉଁ ସ୍ମୀର ପାଦ ତିନ୍ତ ଅଛୁ ବା ଓଡା
ହୋଇଥାଏ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିମ—(ଆର୍ଦ୍ଦି) ସରସତ୍ତ୍ଵ, ରସପୁକ୍ତ,
ଆର୍ଦ୍ଦି କୃତ୍ୟ । [ବଣବିଶେଷ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିମାଶ—ସ୍ମୀ. ମାଶ ଶୀ, ମାଶପର୍ଣ୍ଣୀୟ,
ଆର୍ଦ୍ଦି ଶାକ—କୁୱି. ବି. ଆର୍ଦ୍ଦିକ, ଅଦା,
ସୁନୁପୁନିଆ ଶାଶ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିରୁଷୀ—ପୁ. ବି. ସରସ ବୃକ୍ଷ (ବି)
ଆର୍ଦ୍ଦିରୁଷୀୟ,

ଆର୍ଦ୍ଦି—ସ୍ମୀ.ବି.ନିଷ୍ଠାବୁରିଶେଷ,ଜ୍ୟୋତି-
ଶୋକ ଦେବତା ମହାରୁ ଶଷ୍ଟ ନିଷ୍ଠା-
ପୁଷ୍ଟ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିବଳି—ଗ୍ରା. ବି. (ଆର୍ଦ୍ଦି + ଆବଳି)
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ, ପଦୁକୁତ ଶରବିଶେଷ,
ଆଜାଶରେ ଦୂରତ ହେବା ଏକପ୍ରକାର
ଜ୍ୟୋତି ବା ଆଲୋକ, କାଳପୁରୁଷ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିଲୁବଧକ—ପୁ. ବି. ଆର୍ଦ୍ଦି,କେବୁ
ଶ୍ରଦ୍ଧ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିତ—ବି. (ଆର୍ଦ୍ଦି + ତିତ) ଓଡା
ହୋଇଥିବା, ଭିଜା ।

ଆର୍ଦ୍ଦିନା—ଗ୍ରା. ବି. (ପ : ଆର୍ଦ୍ଦିନା)
ପୁଜା, ସେବା, ନେହୁର, ସବିନୟୁ
ନିବେଦନ, ଭୋଗମୋଦ ।

ଆର୍ଦ୍ଦି—‘ଯା.) ଆରବ ଦେଶମୁନ୍ନୀୟ,
ଭିଜଣୀୟ ଶପା ।

ଆର୍ଦ୍ଦିବ—ପୁ. ବି. ତୃତୀୟବନେଶେଷ
ସମ୍ବାଦାମାସକ ପବମାନବିଶେଷ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିଶାକ୍ତ—‘ଯା.) ବି. ସାଧାରଣ
ଲୋକେ ଅସ୍ତ୍ର ଶପା ରଖିବାର କଟକଣ
କରିବାପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି
ନିୟମାବଳୀ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିନା—ଗ୍ରା.ବି.ନାମ (ରଂସଜିଅର୍ମେନା)
ଆସିଯୁକ୍ତ ଭୃଷ୍ଟର ଅଞ୍ଚଳବିଶେଷ,
ଆମାନିଭୁବା ।

ଆର୍ଦ୍ଦିମିଶ୍ର—ଆର୍ଦ୍ଦିମିଶ୍ର ପଣ୍ଡିତ
ଗୋଟିଏ ଦେଶ (ବି) ଭିଜଣୀୟ ।

ଆର୍ଦ୍ଦି—ପୁ. ବି. (ର + କ,ଯ) ମହା-
କୁଳ, କୁଳୀନ, ସର୍ବ, ସକଳ, ସାଧୁ,

ପୁକ୍ତ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ସଙ୍ଗତ, ମାନ୍ୟ, ଉଦାର-
ଚରିତ, ସାମୀ, ଗୁରୁ, ଶାନ୍ତିବିର,
ବେବୋକ୍ତ ପ୍ରାଚୀନ ଜାତି ।

ଆର୍ଦ୍ଦିକ—ପୁ. ବି. (ଆୟ୍ମେ + କ)
ଆୟ୍ମେ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଉଦାର ବଣ୍ଣ, ଯଜନ୍ମ-
ସ୍ତାତା, ମାନମାସୁ, ବିଜ୍ଞ, କଞ୍ଚିତ୍ତା (ବି)

ପିତାମହ,ନାଶବିଶେଷ(ସ୍ମୀ)ଆୟ୍ମେକା ।

ଆର୍ଦ୍ଦିରୁହ୍ୟ—ବି. (ଆୟ୍ମେରୁହ୍ୟ + ସ)
ଆୟ୍ମେପରାଶ୍ରିତ, ଆୟ୍ମେପରାଶପାଶ,
ସବୁପରାଶ ।

ଆର୍ଦ୍ଦିରିତ—ବି. ବି. (ବ.ବି.) ସଦା-
ବୁରସମନ୍ଦ (ସ୍ମୀ) ଆର୍ଦ୍ଦିରିତା ।

ଆୟ୍ମେରତୋ—ପୁ. ବି. ସାଧାରଣ,
ମହାମ୍ବା ।

ଆର୍ଦ୍ଦିରିତା—ସ୍ମୀ. ବି. (ଆର୍ଦ୍ଦି + ରିତା)
ସଦାବୁର, ଧର୍ମଶାଳିତା ।

ଆର୍ଦ୍ଦିରାବେଶ—ସ୍ମୀ. ବି. ବୌଦ୍ଧ-
ତତ୍ତ୍ଵବେଶ ଶତ୍ରୁବିଶେଷ, ମହାକନ-
ସମ୍ବଦ୍ଧାମାନେ କହନ୍ତି ଏହି ସଂବନ୍ଧ-
ପ୍ରଥମ ବ୍ରହ୍ମା ଶତ୍ରୁ ଓ ମୁକ୍ତବଧାଦ୍ୱିମା ।

ଆର୍ଦ୍ଦିରେବ—ପୁ. ବି. ନାଶକୁୱିନର
ଜଣେ ଶିଷ୍ଟ, ଏ ଶତ୍ରୁମଧ୍ୟ ଏବଂ ଚତୁଃ-
ଶତ୍ରୁ ଗାଥା ରଚନା କରିଥିଲେ, ଅପର
ନାମ କାନାଦେବ । [ଧର୍ମ ।

ଆୟ୍ମେଧନ୍—ପୁ. ବି. ସଦାବୁର, ସମାନେ
ଆୟ୍ମେପଥ—ପୁ. ବି. ସଦାବୁର, ଅର୍ଦ୍ଦି-
ପଢ଼ି, ଆୟ୍ମେମାର୍ଗ, ସଦାବୁର, ସତ୍ତ୍ଵଧନ୍ ।

ଆୟ୍ମେପୁନ୍—ପୁ. ବି. (ଆୟ୍ମେ + ପୁନ୍)
ଷତକ; ସାମୀ, ମାନ୍ୟ ପୁନ୍, କଞ୍ଚିତୁ-
ପୁନ୍ (ନାଟକରେ) ଶୀର ସମୀ ପ୍ରତି-
ଓ ସୁତ୍ରଧାର ପ୍ରତି ନଟିର ସମ୍ମେଧନ ।

ଆୟ୍ମେପୁଣ୍ୟ—ପୁ. ବି. ଆୟ୍ମେବର୍ତ୍ତିବ୍ରଦ୍ଧି
ଦେଶ, (ବି) ଆୟ୍ମେଭୁମ୍ବିଷ୍ଟ ପ୍ରତିର
ଧାନ୍ତିକ ଜନ ।

ଆୟ୍ମେବକ୍ତ—ପୁ. ବି. ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖାତ୍-
ଶାସ୍ତ୍ରରଚ୍ୟିତା ବା ରଚକ, ଏ ଆୟ୍ମେ-
ସିନ୍ଧାନ୍ ଗ୍ରହ ଲେଖିଛନ୍ତି, ଆଧୁନିକ
ସାହିତ୍ୟ କେଣ୍ଟିକିଷ୍ଟ ଓ ବିଜ୍ଞନର
ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ।

ଆର୍ଯ୍ୟମୀତ୍ର—ପୁଂ ବି. (ଗତର) ଗୌରବାନ୍ତ, ମାନ୍ୟ, ଶୈବଶ୍ରୀକ ପୁଜ୍ୟ ।
ଆର୍ଯ୍ୟମହାଶ୍ରାଵ—ପୁଂ. ବି. କେନଶାଶ୍ଵୋତ୍ତ୍ଵପୁରୁଷବିଶେଷ ।

ଆର୍ଯ୍ୟବ୍ରତ—କ୍ଲୀ. ବି. ସାଧୁର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ,
ସଙ୍କଳନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ନିୟମ ।

ଆର୍ଯ୍ୟଶ୍ରେଷ୍ଠ—ପୁଂ. ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠବର୍ତ୍ତ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠବରୁଷ୍ଣି. ଆର୍ଯ୍ୟଶ୍ରେଷ୍ଠ କଥା
ଓ ପୁରୁଷ ଅପଞ୍ଚ ।

ଆର୍ଯ୍ୟମାଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଦୟାନନ୍ଦ ଦର-
ସତ୍ୟକର୍ତ୍ତୃକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଆଧୁନିକ ଧର୍ମ-
ସମ୍ବନ୍ଧବିଶେଷ, ଏମାନେ ବୈଦିକ
ଧର୍ମ ମନ୍ତ୍ର; କିନ୍ତୁ ମୁଣ୍ଡି-ପୁଜାଦ କରନ୍ତି
ନାହିଁ ଓ ଜାତିଭେଦ ସୀକାର କରନ୍ତି
ନାହିଁ ।

ଆର୍ଯ୍ୟପିତ୍ରି—ପୁଂ. ବି. ଆର୍ଯ୍ୟଭକ୍ତ ପ୍ରଣାତ
ଜ୍ୟୋତିଷଶଳବିଶେଷ ।

ଆର୍ଯ୍ୟପିଂଛ—ପୁଂ. ବି. ସିଂହଲା ପୁଣି, ଏ
ମଧ୍ୟଦେଶୀୟବାସୀ ବୌଦ୍ଧମ ପ୍ରବୃତ୍ତି
କିମିତ କାରୁଳ ଯାଇଥିଲେ, ତତ୍ତ୍ଵ ବାଜାକହୁାର ହତ ।

ଆର୍ଯ୍ୟପୁଣ୍ଡି—ପୁଂ. ବି. ଆର୍ଯ୍ୟପୁଣ୍ଡିର
ପ୍ରଧାନ ଶିର୍ଯ୍ୟ, ଏହାଜାତୀୟ କେନମାନଙ୍କର
କୋଟିକ ଗଛ ବଣ ଉତ୍ସନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ।

ଆର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷ—ପୁଂ. ବି. କେନମାନଙ୍କର
ଜଣେ ସତ ପୁରୁଷ, ଏ ବଣିଷ୍ଟଗୋଟୀୟ
ଥିଲେ, ସମ୍ପ୍ରଦାଯକ ଜେନଧର୍ମରେ
ଦାସିତ କଥିଥିଲେ ।

ଆର୍ଯ୍ୟଧୂଳ—ଅବ୍ୟ, ବଳାକାର ।

ଆର୍ଯ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ର୍ତ୍ତ + ଯ + ଥ)
(ଆର୍ଯ୍ୟ + ଥ) ଆର୍ଯ୍ୟ, ଶତ୍ରୁଷୁ ଶାଶୁ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସ୍ତ୍ରୀ, ଦୁର୍ଗା, ପାଷଣ, ମାତ୍ରାଦୂତ-
ବିଶେଷ, ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ ।

ଆର୍ଯ୍ୟଗୀତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବୃଦ୍ଧରହୂକରେତ୍ର
ମାତ୍ରାଦୂତବିଶେଷ ।

ଆର୍ଯ୍ୟଧାରକ—ଦେଶବିଶେଷ, ଦୂଷାର-
ଦେଶ ନିକଟେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ଆର୍ଯ୍ୟବର୍ତ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (ଆର୍ଯ୍ୟ + ବର୍ତ୍ତ) ଦେଶବିଶେଷ,
ଭରତବର୍ଷର ବିଭାଗ-
ବିଶେଷ, ପୁନ୍ନ-ପଣ୍ଡିମରେ ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଓ
ଦର୍ଶିତେଭରେ ପରିପର ଏହି ମଧ୍ୟବିନିକୁ
ଆର୍ଯ୍ୟବର୍ତ୍ତ କହନ୍ତି, ପୁଣାତ୍ମି ।

ଆର୍ଯ୍ୟଲ—ପ୍ରା. (ମେଦିନୀ) (ସ-ଅସ୍ତ୍ରପା)
ଅସରପା ।

ଆର୍ଯ୍ୟ—ନ୍ତି. ବି. (ରୁଷି + ଥ) ବେଦୋତ୍
ରଷିସମ୍ବନ୍ଧୀ, ବେଦିକ, ରୁଷିପେଦୋତ୍,
ସୁତ, ରୁଷିକୁ ପୁରାଣ-କାବ୍ୟାଦି,
ବିବାହବିଶେଷ, ମନ୍ତ୍ରମୂର୍ତ୍ତି, ଆର୍ଯ୍ୟ-
ପାର୍ଥ, (ପୁଂ) ରୁଷିପେଦୋତ୍ ବେଦ ।

ଆର୍ଯ୍ୟମ୍ବନ୍—ପୁଂ. ବି. ମନ୍ତ୍ରାଦ କଥାତଧିମ୍ବ,
ଆର୍ଯ୍ୟବିବାହ ।

ଆର୍ଯ୍ୟପ୍ରୟୋଗ—ବି. (ଆର୍ଯ୍ୟ + ପ୍ରୟୋଗ)-
ବ୍ୟାକରଣବିବୁଦ୍ଧ, ଅଥଚ ବିଶିଷ୍ଟ
ପ୍ରଚାନ୍ଦ ରୁଷିମାନଙ୍କର୍ତ୍ତୃକ ଶାସ୍ତ୍ରାଦରେ
ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦାଦି ।

ଆର୍ଯ୍ୟବିବାହ—ବି (ଆର୍ଯ୍ୟ + ବିବାହ)ଆର୍ଯ୍ୟ-
ରୁଷି ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ବିବାହପ୍ରଣାଳୀବିଶେଷ,
ଉପ୍ରୟୁକ୍ତ ବରକୁ ନମ୍ବରା କରି ଏକ-
ହଳ ବା ଦୂରହଳ ଗାର ବିନମ୍ୟରେ
କନ୍ୟାପ୍ରଦାନମୂଳକ ଯେଉଁ ବିବାହ
ସମ୍ମନ ହୁଏ ।

ଆର୍ଯ୍ୟଭ—ନ୍ତି. ବି. (ରୁଷଭ + ଥ) ବୁଝ-
ସମ୍ବନ୍ଧୀ, (କ୍ଲୀ) ରୁଷଭଦେବରଭବ ।

ଆର୍ଯ୍ୟଭ—ପୁଂ. ବି. (ରୁଷଭ + ଲ) ରୁଷଭ-
ଦେବ ସୁତ, ଚନ୍ଦବାତୀ-ନିପୁଣ୍ୟବିଶେଷ,
ମହାବିଜ ଭବ ।

ଆର୍ଯ୍ୟମ୍ବନ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କପିକଳ୍ପ, ବାରତିଙ୍କ,
ମଧ୍ୟପାତ୍ର ଶାଖାତ୍ମକ ମଧ୍ୟବିଶେଷ ।

ଆର୍ଯ୍ୟଭ—ପୁଂ. ବି. (ରୁଷଭ + ଯ)
ପଣ୍ଡୋପ୍ରୟୁକ୍ତ (କୁପ) ପଣ୍ଡ ହେବାପାଇ
ଉପ୍ରୟୁକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିପୁଷ୍ଟ (ବାକୁପ) ।

ଆର୍ଯ୍ୟକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ରୁଷି + କ + ଯ)
ରୁଷିଧର୍ମ ।

ଆର୍ଯ୍ୟପେଣ—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ରୁଷିପେଣ ମୁନ୍ଦ-
ଜେର ଗୋଟାପାତ୍ର ।

ଆର୍ଯ୍ୟପ—କ୍ଲୀ. ବି. ରୁଷିଗଣ ରୂପପ୍ରକର-
ବିଶେଷ, ଆର୍ଯ୍ୟପ (ବି) ଆର୍ଯ୍ୟରୁଷି

ପଣୀତ, ପ୍ରବରକାତ, ମନ୍ତ୍ରଦର୍ଶୀ ରୁଷି-
ବିଶେଷ ।

ଆର୍ଯ୍ୟପେଣାମ୍ବନ୍—କ୍ଲୀ. ପାର୍ଥବିଶେଷ ।
ଆର୍ଯ୍ୟ—ବି. କେନେମୟମ୍ବନୀ, (କ୍ଲୀ-ବି)
(ଅର୍ଦ୍ଧଭ + ଥ) କେନେ, ବୁଦ୍ଧବିଶେଷ ।

ଆର୍ଯ୍ୟପାନ୍ଦନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ-କ୍ଲୀ-ପେଣାମ୍ବନୀ, ସ୍ତ୍ରୀ-କ୍ଲୀ-ବି,
(କ୍ଲୀ) ଆର୍ଯ୍ୟପାନ୍ଦନୀ, ଯୋଗ୍ୟତା ।

ଆର୍ଯ୍ୟପାନ୍ଦନୀ—ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଅର୍ହନାମକ ରୁଷି-
କର ଗୋଟାପାତ୍ର ।

ଆର୍ଯ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. ଏହି ସୁତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ପାନ୍ଦିନିବିହୁତ ପ୍ରତ୍ୟୁଷବିଶେଷ, ସେହି-
ପ୍ରତ୍ୟୁଷ ସୁତବିହୁତ ଅର୍ଥ ।

ଆଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଅଳ + ଥ) କପ-
ଟା,ହୃତାଳ,ବିଷାଳ,ପଦାର୍ଥ, (ବି)
ଅନଳି, ଅଧକ, ଶେଷ, (ଗ୍ରା. ବି.)
ପ୍ରାନ୍ତଭଗ, ବାହାନା, ଗୃହ, ବଡ଼ ବଡ଼
ମଛମାନେ ଯେଉଁ ତହଳକର ରହନ୍ତି ।

ଆଳାକୁଣ୍ଡ—ବି. ଲବଣ୍ୟପାନ ଶାଦ୍ୟାଦ,
ଯାହିରେ ଲୁଣ ଦିଆଯାଇ ନ ଥାଏ ।
ଆଳକାତର—ପଦାର୍ଥବିଶେଷ, ପୁଣ-
ନାଶକ, ଶଳ, କୋଇଲାରୁ ବାହାରିବା
ଶାକୁଗର ନିର୍ମାୟ, ମୋଟାତଳେ ଶ୍ରୀଲାଜବୁ ବା ପିର ଏକତ୍ର କଲେ ଆଳ-
କାତର ହୁଏ ।

ଆଳକୁଣ୍ଡ—ଗ୍ରା. ବି. ଗୁଲୁବିଶେଷ, ଶୁକ-
ଶିମ୍ବି, ଆସଗୁଡ଼ା, କଢା, ବାରତିଙ୍କ ।

ଆଳକାତର—ଶେବସନ୍ଧ୍ୟାଶୀସମ୍ପଦ—ଦାସୁ-
ବିଶେଷ, ଅଳକା ଦେବତାର କପା-
ସକ ଯୋଗୁ ଏପରି ନାମ ହୋଇଥାଏ ।

ଆଳକି—ବି. (ଆ + ଲକ୍ଷ + ର) ଜାତା,
ଯେ ରୁହିପାରେ ।

ଆଳକିତ—ବି. (ଆ + ଲକ୍ଷି + ର୍ମ.ର) ଯୁମ୍
ସମ୍ବନ୍ଧକାତ, ଚନ୍ଦବାର ଜାତ, ସମ୍ବନ୍ଧ-
ଜାତୀୟବାର, ଚନ୍ଦବାର ଜଣାପଡ଼ିବା,
ନିଷିତ ।

ଆଳକ୍ଷ୍ମୀ—ଶି. ବି. (ଆ + ଲକ୍ଷ୍ମୀ + ମୁଣ୍ଡ) ସମ୍ମେଳନେସୁ, ଲକ୍ଷଣଦ୍ୱାରା ଜୀବବ୍ୟ, (ଅବ୍ୟ) ହମ୍ମେଳକ୍ ଜାଗିପାର, ସମ୍ମେଳନ୍ତ୍ୟ କର ।

ଆଳକ୍ଷେଳା—ଯା. ବି. ଜାମା, ତିଲ କୁରୁତା ଆଳକ୍ଷେଳ—ପୁ. ବି. (ଆଳ + କ୍ଷେଳ + ଅ) ଜଳସର୍ପ, ପାଣିସାପ, ପାଣିଧଣ୍ଡ ।

ଆଳଗଲତା—ପ୍ରୀ. ବି. ଲତାବିଶେଷ ।

ଆଳଗା—ବଜା, (ଅଳଗୁ ଶବ୍ଦର ଅପାର୍ଥିତଃ) ପୁଅଳ୍କ, ଆଳଗା, ଖୋଲା କାଧାନୋହିବା ।

ଆଳଗୋଚ—ଗ୍ରା. ସର୍ବ ନ କରିଦେବା ବା ପ୍ରହଣ କରିବା, ସର୍ବ ନ କରି ପ୍ରଦାନ ବା ପ୍ରହଣ । [ବରୀ] ।

ଆଳଗୋଚଲତା—ଲତାବିଶେଷ, ଆକାଶ ।

ଆଳଗୋଜା—ଭରତବର୍ଷରେ ପୁଅଳ୍କ କାଳରେ ପ୍ରତଳିତ ଶୁଣିର ଯଦ୍ୱବିଶେଷ, ସରଳ ବଂଶୀ ।

ଆଳଗୁଲ—ସିର ନ କରି ସେ ବୁଝିଲ ଧାନଗୁ ବାହାର କରୁଯାଏ, ଉଥାଗୁଛିଲ ଆଳକି—ବି. (ଆ + ଲକି + ଲ) ଆଳକିପକ, (ପ୍ରୀ) ଆଳକିର ।

ଆଳକିହୁ—ପ୍ରୀ. ବି. ଆଳକିଭୁ, ପଣ୍ଡିକା ।

ଆଳକି—ଗ୍ରା. ବି. ଶକନବ୍ୟକନ, ପଣ୍ଡା, ଆଳକିଣି ।

ଆଳକେପ—ଗ୍ରା. ସମ୍ବଳେ, ଚେଷ୍ଟାବ୍ୟକତ ।

ଆଳଣ—ଗ୍ରା. ବି. ନିତ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତହାୟୀନ୍ ବସ୍ତ୍ରାଦି ରଖିବାନିପଣ୍ଡେ, ଆଢ଼ାରଣୀ ଓ ଗୋଡ଼ ଲାଗିଥିବା କାଠର ଅଳଗୁଣି ।

ଆଳତା—(ଅଳକୁକର ଅପର୍ବଣଃ) ଲକ୍ଷାରସ, ଅଳକା । [ଆରତି] ।

ଆଳତି—ବି. (ଆରତି ଶବ୍ଦ) ନିରାଜନା, ଆଳପିନ—(ଯା) ଲୋହନିମିତ କୁତୁଳି କଣ୍ଠା, ପିନ୍ । [ବଜାଇବା] ।

ଆଳପିବା—ଗ୍ରା. ପଦ୍ମ ଦି. କାନ୍ଦ୍ୟପଦ୍ମ ଆଳପିତ—ବି. (ଆ + ଲପ୍ + ମୁଣ୍ଡ) ଆରତିତ ।

ଆଳପୁ—ଶି. ବି. ରଜ୍ଞାଧାସୁ (ସ୍ତ୍ରୀ ଆଳମ୍ବିନୀ) ।

ଆଳକୋପନ—(ଯା) ବି. ମହମଦପ୍ରଣାତ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଧର୍ମସ୍ତୁକ ।

ଆଳପକା—ପ୍ରୀ. ବି. ଆମେରିକାର ଓଟ-ଜାପାୟ ଆଳପକାନାମକ ପ୍ରାଣୀର ଲୋମରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ସ୍ଵନାମ-ଶ୍ୟାତ ପଶୁ ।

ଆଳପୟ—(ଯା) ବି. ଇଟାଲିର ଉତ୍ତରରେ ଅବସ୍ଥିତ ପରିଭାସାଳା ।

ଆଳବଳ—(ହିନ୍) ବୃଦ୍ଧତ ନଳପୁନ୍ତ ହୁକା, ପୁତ୍ରଗୁଡ଼ି ହୁକା ।

ଆଳବୁ—ବି. (ଆ + ଲବୁ + ମୁଣ୍ଡ) ସମ୍ମୁଦ୍ର, ସମ୍ମୁଦ୍ରା, ସମ୍ମୁଦ୍ରି, ସମ୍ମୁଦ୍ରିତ, ରକ୍ତ ।

ଆଳବି—ପ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଲବୁ + ବି) ସର୍ବ, ହିଂସା ।

ଆଳଭନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଲଭୁ + ଭ. ଅଳ) ହିଂସା, ସର୍ବ, ଆଳମୁନ, ମର୍ଦନ, କଧ ।

ଆଳଭନୟ—ବି. (ଆ + ଲଭୁ + ଅମୟ) ଶିଶ୍ୟ, ହିଂସମୟ, (ନୁମ୍) ଆଳମୁନୟ, ମର୍ଦନୟ ।

ଆଳଭ୍ୟ—ବି. (ଆ + ଲଭୁ + ଯ) ଗ୍ରାପଣ, ଲଭ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ, ଶିଶ୍ୟ, ହିଂସ୍ୟ, (ଅବ୍ୟ) ସର୍ବକର, ହିଂସାକର ।

ଆଳମ—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ଦେବଦେଶ-ମାନଙ୍କର ବିଜୟ ପ୍ରତିମା ପର ସାଙ୍କେ-ତିକ ବାନା, (ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ) ନିଲମ ।

ଆଳମକବ—ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମୁସଲମାନ କବି, ଏ ପ୍ରଥମେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଥିଲେ ପରେ ମୁସଲମାନ ହେଲେ ।

ଆଳମଗୀର ୧ମ—ସମ୍ମାଟ ଆରଜନବ ।

ଆଳମଗୀର ୨ୟ—ଏହାଙ୍କ ନାମ ଆଳି-ଜରବୀନ, ସମ୍ମାଟ ଜାହାନରଣାହଙ୍କ ସୁତ ।

ଆଳମଭାଗୀ—ବଜା ପ୍ରଦେଶାନ୍ତର ନିର୍ମାଳିକାର ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ ।

ଆଳମନଗର—ଅଯୋଧ୍ୟପ୍ରଦେଶପୁ ଶୀତା ସୁରର ଗୋଟିଏ ନଗର ।

ଆଳମପରେ—ମାନ୍ଦାଳ ପ୍ରଦେଶର ଚେଲପତ୍ର ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ, ଏଠାରେ ପୁଣ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ଶମିତ୍ତଥିଲା ।

ଆଳମପୁର—ବୁଦେଲଖଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ଇନ୍ଦ୍ରବିଜ୍ଞାନାର ପ୍ରତିଶାଖିଶେଷ ।

ଆଳମାର—(ପର୍ତ୍ତିଗୀଜ ଶବ୍ଦର ଅପର୍ବଣଃ) ନପାଟପୁକ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ଆଧାର-ବିଶେଷ, ପୁଷ୍ପକାଧାର, ତିଆ ବାକ୍ସସ, ଆଳମାର ।

ଆଳମ—ବି. (ଆ + ଲନ୍ଦବ + ଅ) ଉପାୟ, ଆଧାର, ତଳକୁ ଲମ୍ବିବା, ଅବଲମ୍ବନ, ଆଶ୍ରୟ, ଦୂର୍କ୍ଷୟ, ଗ୍ରା. ବି. (ଫ—ଆ + ଲମ୍ବ) ରଥ, ବିମାନ, ପାଲଙ୍କି, ବେଦା ରତ୍ୟାତର ବୁଦ୍ଧିପାତରେ ଝାଲୁନ୍ତବା କାରୁକାର୍ଯ୍ୟବିଶ୍ଵି ଝାଲ୍ମି, ଝାଲର ।

ଆଳମୁନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଲନ୍ଦବ + ଅନ) ଅବଲମ୍ବନ, ଆଶ୍ରୟକରଣ, ଝାଲିବା, ବିଭବବିଶେଷ, ଯାହା ଅବଲମ୍ବନ କର ରସର ଅବତାରଣା କରୁଯାଏ, ସହାୟ, ଆଶ୍ରୟ, ଆସୁଭନ, କାରଣ, ଉତ୍ତି, ରସାଯାନୁ ନାୟିକା ।

ଆଳମ୍ବି—ପୁ. ବି. (ଆଳମ୍ବ + ଇ) ବେଶ-ମାୟକଙ୍କ ଶିଶ୍ୟ, ଆଳମ୍ବର ପୁନ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଳମ୍ବାୟମ, ଏ ବାଜେଯେନେସ୍ତ୍ରୀଦଶା-ନ୍ତର୍ଗତ ରସିଙ୍କ ମାତା ।

ଆଳମ୍ବିତ—ବି. (ଆ + ଲମ୍ବ + ମୁଣ୍ଡ) ଧୃତ, ଗୁପ୍ତାତ, ଆଶ୍ରିତ, ଲମ୍ବମାନ, ପଞ୍ଚମିତା ଭୟରେ ଯାହା ଧରୁଯାଏ, ସୁଷ୍ଟି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଆଳମ୍ବୀ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଲମ୍ବ + ମୁଣ୍ଡ) ଅବଲମ୍ବନକାରୀ, ଆଶ୍ରୟୀ, ରକ୍ଷକ, ଆଳମ୍ବପ୍ରେକ୍ଷଣ ଶହାଧାସୁ (ସ୍ତ୍ରୀ ଆଳମ୍ବିନୀ) ।

ଆଳମ୍ବ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଲନ୍ଦବ + ଅ) ସମ୍ମର୍ଗ, ଆଳମାନ, ଯାଗବିଶେଷ, ହିଂସନ, ବଧ, ମାରଣ, ଯୁଦ୍ଧ ।

ଆଳମ୍ବ୍ୟ—ଶି. ବି. କାନ୍ଦ୍ୟ, ଲକ୍ଷ୍ୟ, ହିଂସ୍ୟ, ପ୍ରାପଣ (ଅବ୍ୟ) ଆଳମାନ କର, ହିଂସା-କ୍ଷେତ୍ର ।

ଆଳମ୍ବୁ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଲମ୍ବ + ଅ) ଗୁହ, ଆଧାର, ସଶେଷ (ଅବ୍ୟ) ଲମ୍ବ-ପର୍ମିନ୍ଦ, ବାସମ୍ବାନ, ଆସା ।

ଆଳସୁବିଜ୍ଞାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ବୌଦ୍ଧମତ, ସ୍ଵର୍ଗ ଅହମାଷ୍ଟଦ ବିଜ୍ଞାନବିଶେଷ, ବୌଦ୍ଧମାନଙ୍କ ମତେ ବିଜ୍ଞାନ ଛଡ଼ା ବାହ୍ୟବ୍ୟୁ ଆଉ କିମ୍ବା ନାହିଁ ।

ଆଳକ୍ଷ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଳକ୍ଷ + ଥ) ବାସ୍ତବ କୁକୁର ବିଷ, ରଗିଥିବା କୁକୁରର ବିଷ, (ବିଂ) ଆଳକ୍ଷପ୍ରୟୋଗୀୟ ।

ଆଳବଣ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଲବଣରସ ଉନ୍ଦର, ଅଲୁବଣତା, ଅଲୁବଣ୍ଡି, ଅଲଣା ।

ଆଳବାଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଲୁ + ମୀ. ଆଳ) ବୃକ୍ଷମୂଳେ ଜଳଦେବାସକାଣେ ନିର୍ମିତ ମଳା, ମନ୍ଦା ।

ଆଳସ—ବି. (ଆଳସ + ଥ) କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଛାଟା କରେ ନାହିଁ, ଅଳସ, ଆଳସୁଆ (କ୍ଲୀ. ବି) ଆଳସ୍ୟ, ଡିଦାସ୍ୟ, ନିଷ୍ଠେସ୍ୱତା ।

ଆଳସ୍ୟ—ବି. (ଆଳସ + ଯ) କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ବିଷୟରେ ଅଯତ୍ନ ବା ହେଲା, ଆଳସତା, ଜଡ଼ତା, ଅଖଣ୍ଡପଣୀଆ, ନିଷ୍ଠେସ୍ୱତା, ଶ୍ରମକାତରତା, ସାମର୍ଥ୍ୟପ୍ରଭ୍ରତ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ହେଲା ବା ଅନୁଷ୍ଠାତ ।

ଆଳସ୍ୟପର—ପୁ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଶ୍ରମ-ବିମୁଖ, ଆଳସୁଆ, କାର୍ଯ୍ୟକୁଣ୍ଠ ।

ଆଳସ୍ୟପରତତ୍ତ୍ଵ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଆଳସ୍ୟ ଅଧିନ, ଆଳସୁଆ, ଶ୍ରମବିମୁଖ ।

ଆଳସ୍ୟପରବଣ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଆଳସ୍ୟ ପରତତ୍ତ୍ଵ, ଆଳସୁଆ ।

ଆଳସ୍ୟପରଯୁଗ—ବି. (ବ.ଶ.) ଆଳସୁଆ, ଶ୍ରମବିମୁଖ ।

ଆଳ—ପା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ଦେଖ, ଅସନ୍ତୋପ (ୟା.ବ) ଆହା ଦେଖ ।

ଆଳଦ୍ରବ୍ୟନ୍ ଶିଳ୍ପ—ଏ ଦିଲ୍ଲୀର ଜଣେ ବାଦଶାହ ଥିଲେ ।

ଆଳଦ୍ରବ୍ୟନ୍ ନିଷ୍ଠେନଗରଜୋବାମନୀ-କଷିଣା-ପଥର ପ୍ରଥମ ବାମନୀ ରାଜ୍ୟ ପ୍ଲାପଦ୍ଧିତା ବା ପ୍ରଥମ ରାଜା । [ତାନ]

ଆଳଦ୍ରବ୍ୟନ୍ ନିଷ୍ଠେନ୍—ଦିଲ୍ଲୀର ଜଣେ ସୂଳ ଆଳାକ୍ତ—ବି. ବିଷାକ୍ତ, (ସୀ) ଆଳାକ୍ତା, ବିଷାକ୍ତା ।

ଆଳାକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଳାକ, ଅଳାର । ଆଳାରୁନ—(ବିଜୀପୁ) ଗ୍ରା. କୌଣସି କାଥାରେ ଯୋର ନ ଥିବା, ଆଶ ନ ଥିବା ।

ଆଳାରୁପାଳାତ୍ର—ଗ୍ରା. ଅକଥ୍ୟକଥନ, ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଥା କହିବା ।

ଆଳାଗ—ସ୍ଵତେଷବେ, ଭିନ୍ନବେ । ଆଳାଧ—(ଆଳଗର ଅପର୍ବଣ) କୃଷ୍ଣପର୍ବତ, ବିଷଧର ନାଗବିଶେଷ ।

ଆଳାଧପଣା—ଲତାବିଶେଷ, ନାଗ-ଫେଣୀ ଲତା ।

ଆଳାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଲା + ଅଳ) ରଜ-ବନନ ପ୍ରସ୍ତୁତ, ବନନ ରଙ୍ଗୁ, ବନନ ।

ଆଳାନକ—ବି. (ଆ + ଲା + ଅଳ) ଆଳାନ. ରଜବନନର କାଷାଦି ।

ଆଳାପ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଲପ + ଥ) କଥନ, ପରଷ୍ପର କଥନ, ସ୍ଵର ସାଧନା-ଶର ସା ରି ଗା ମ ରିକାରଣ, ପରିଚ୍ୟ, କଥେପକଥନ, ପକ୍ଷୀରବ, ସର୍ବକ ରଖ୍ୟାଦି ।

ଆଳାପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଲାପି + ଶୀ. ଅଳ) ପରଷ୍ପର କଥନ, ସ୍ଵତ୍ତିବାଚନ, ଆଭାପଣ ।

ଆଳାପନ୍ତୁ—ବି. ବି. (ଆ + ଲାପି + ମୀ. ଅଳାପୁ) ଆଳାପନୋଟେ ।

ଆଳାପରତ୍ତ୍ଵ—ବ. (ଦ୍ରବ୍ଦ) ଜଣାଶୁଣା, ଦେଖାଶୁଣା, ଦନ୍ତଶୁଣା ପରଚ୍ୟ ।

ଆଳାପିତ—ତି. ବି. (ଆ + ଲାପି + ମୀ. ତି) ସମ୍ବନ୍ଧିତ, ପରିଚିତ ।

ଆଳାପିଲ—ସୀ. ବି. (ଆଳାପ + ଲନ୍ + ର) ଶାଶା, ଆଳାପନରଣୀ ସୀ ।

ଆଳାପୀ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଲାପି + ରନ୍) ଯାହା ସଙ୍ଗେ ଆଳାପ ଅଛି, ପରିଚିତ, ସାମାଜିକ, ଜଳପ୍ରିୟ, ଉପୁଡ଼ି, (ସୀ) ଆଳାପିମୀ ।

ଆଳାପୂର—ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟଦେଶ ପଣ୍ଡିତମୈ ବଦାୟନ୍ତର ଗୋଟିଏ ନଗର ।

ଆଳାପ୍ୟ—ତି. ବି. (ଆ + ଲାପି + ଯ) କଥମୟ, ଆସପ୍ୟ, ଆଳାପଯୋଗ ।

ଆଳଳ—ଗ୍ରା. ଘୁରୁଷାନ ଧନଲେକ, ବୀରପଣିଶାଳୀ, ଆଢ଼୍ୟ, ବଡ଼ଲେକ ।

ଆଳବୁ—ସୀ. ବି. ଆଳବୁ, ଲବୁ, ଦୁମ୍ବୁ ।

ଆଳାବଞ୍ଚି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଳ + ଆ + ବଞ୍ଚି + ମୀ.ତ) କସ୍ତୁନମିତ ବ୍ୟକ୍ତନ, କସ୍ତୁନାବ୍ୟ ପ୍ରପୁତ ବିଚଣା, କନାବିଚଣା, ଶଣାପଣେ ।

ଆଳାସ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଆଳ + ଆସ୍ୟ + ଥ) କୁମୀର, ସମ୍ୟକ, ନୃତ୍ୟ ।

ଆଳହାବାଦ—ଉଦ୍ଦିର- ପଣ୍ଡିତମାଞ୍ଚଳର ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାଗ, ଚକ୍ରା ଓ ଯମୁନାର ମିଳନ (ପ୍ରସାରାର୍ଥ ଅଛୁ) ।

ଆଳହୁଯୁ—ରଗିଶାବିଶେଷ, ଶୁଶାନ ବା ପଙ୍କପୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରୁ ଉଠୁଥିବା ବାଷ-ବିଶେଷ ।

ଆଳି—ପୁ. ବି. (ଆଳ + କ.ଇ) ବିଶ୍ଵାରଣୀ, ବୃଷ୍ଟିକ, ଭୁମର, ଓଡ଼ିଶାର କିଲାବିଶେଷ, ମସ୍ୟବିଶେଷ, (ସୀ) ବସ୍ୟମ୍ୟ, ସୁଖୀ, ସନ୍ତୁତ, ଶ୍ରେଣୀ, ରେଣ୍ଟା, ସଂଶ୍ରୀ, ଶୁଭାନ୍ତ୍ରକରଣ, ଅନର୍ଥ, ସ୍ବାତ୍ମ ।

ଆଳିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ମଧ୍ୟସଲାଆ, ନିର୍ବୁ-ଜିଆ, ଓଲୁ, ଯେ ଚଲକ ଚରୁର ନୁହେ, (ପ୍ରା-ଗଞ୍ଜାମ) ହାଟୁଆ ଶୁଦ୍ଧକାର-ବିଶେଷ ।

ଆଳିତ—ବି. (ଆ + ଲିଖି + ମୀ.ତ) କୁତଳେଖନ, ବର୍ଣ୍ଣିତ, ଚିତ୍ରାପିତ, ଅଳିତ ।

ଆଳିଗବ୍ୟ—ପୁ. ସୀ. ଅଳିଶୁ ମୁନିଙ୍କର କନ୍ୟା ବା ପୁତ୍ରବୁପ ଅପରିତ ।

ଆଳିଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଲିନ୍ଗ + ସୀ. ଅଳିନାନ) ଆଳିଜନେଶ୍ଵର, ବର୍ଣ୍ଣିତ, ଚିତ୍ରାପିତ, ଅଳିଜନ ।

ଆଳିଜନ୍ତୁ—ତି. ବି. (ଆ + ଲିନ୍ଗ + ମୀ. ଅଳିନ୍ଦୁ) ଯାହାକୁ ଆଳିଜନ କରିଯାଇ ପାରେ, ଆଳିଜନ ଯୋଗ୍ୟ, ଆଶ୍ରେଷଣୀୟ, (ସୀ) ଅଳିଜନ୍ତୁଆ ।

ଆଳିଜନ—ତି. ବି. (ଆ + ଲିନ୍ଗ + ତ) ଆଳିଜନ ଯୋଗ୍ୟ, ୨୦ ଅଷ୍ଟରବୁ ୩୦ ଅଷ୍ଟର ପର୍ମିନ୍, ମନ୍ଦ-ବିଶେଷ ।

ଆଲିଙ୍ଗୀ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଲିନ୍ଗ + ଇନ) ଆଲିଙ୍ଗନକର୍ତ୍ତା (ସ୍ଥି) ଆଲିଙ୍ଗିମା।

ଆଲିଙ୍ଗ୍ୟ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଆ + ଲିନ୍ଗ + ମ୍ରି. ଯ) ଆଲିଙ୍ଗନର ଯୋଗ୍ୟ, (ଅବ୍ୟ)

ଆଲିଙ୍ଗନ କର, (ସୁଠା) ବାଢିମାୟମୁଦରଙ୍ଗ-
ବିଶେଷ।

ଆଲିଙ୍ଗାୟନ —ସୁ. ବି. ଗ୍ରାମ୍ୟବିଶେଷ।

ଆଲିଙ୍ଗର—ସୁ. ବି. (ଆଲିଙ୍ଗର + ଅ) ମୃଣାମୂର୍ତ୍ତି ପାତ୍ର, ମାଟିନିମିଳି ବଡ଼
ପାତ୍ର।

ଆଲିନ—ସୁ. ବି. (ଆଲିନ + ଅ) ବହୁ-
ଦ୍ଵାରର ପ୍ରକୋଷ୍ଟ, ଗୁହାଭ୍ୟନ୍ତର,
ଗୁହର ଏକଦେଶ।

ଆଲିପ—ବି. (ଆ + ଲିପ + ଅ) ଆଲେ-
ପନକାଶ, ଯେ ସୁନ୍ଦର ଲେପନ କରେ।

ଆଲିପ୍ର—ବି. (ଆ + ଲିପ୍ର + ମ୍ରି. ତ) କୁତା
ଲେପନ, ଯେ ଲିପା ହୋଇଥିବୁ,
ଚର୍ଚିତ।

ଆଲିପନ—(ଆଲିପନର ଅପଭ୍ୟଣ) ଦେବଶ୍ଵାନ ଲେପନ ବା ଚିତ୍ରକରଣ,
ଲିପାପୋଛ୍ଚାର୍ଣ୍ଣି ଦିଆଯିବା।

ଆଲିପଣ—ଗ୍ରା. ଚିବାହୁଦିବିପରେ ବର
ପକ୍ଷରୁ କନ୍ଧାପର ବ୍ରାହ୍ମିଣମାନଙ୍କୁ ଦିଆ-
ଯିବା ଭେଜନ ବିଶେଷ, (ନିଷଞ୍ଜୁଡ଼ି)।

ଆଲିମାଲିକା—ଗ୍ରା. ବି. ଏଣୁତେଣୁ ବାଜେ
ଜନିପନାମ।

ଆଲିମନ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ଲିନ୍ପ + ଅନ) ସର୍ବତେଷ୍ଣବେଳେପନ କରିବା, ଚିତା,
ହୁଣ୍ଣି ସ୍ଵର୍ତ୍ତି।

ଆଲିପାଇସ୍—ଦୃଷ୍ଟିବିଶେଷ, ଏହି ଗଛ
ଆମେରିକାରୁ ଭାରତକୁ ଅଣାଯାଇଥିବୁ।

ଆଲୀ—ସ୍ଥା. ବି. (ଆଲ + ଇ) ସଖି,
ବୟସ୍ୟା, ଶ୍ରେଣୀ, ସାରି, ବିଶ୍ଵ, ସେବୁ,
ମୟବିଶେଷ, ଏ ମାଛ ବଙ୍ଗ ଓ
ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଳେ।

ଆଲୀ—ମୁସଲମାନ ଧର୍ମପ୍ରଚାରକ
ମହମ୍ମଦଙ୍କର ଜୀବାଜା ବା କ୍ଷାର୍ତ୍ତ।

ଆଲୀଆଦିଲଶାହ, ୧୯୩୭—ବିଜୟ
ପୁରର ରାଜା।

ଆଲୁତ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଆ + ଲିନ୍ଗ + ମ୍ରି. ତ)
ଆଗ୍ରାଦିତ, ପ୍ରତିତ, ଉତ୍ତରାତ୍ମିତ, ଚଟାତେତ
ଥବା, (କୁଳୀ) ଶର୍ଵଦିଷ୍ଟେପଣ ସମୟେ
ଉପବେଶନବିଶେଷ, ବାରମାନଙ୍କ
ଉପବେଶନବିଶେଷ।

ଆଲୁନ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଆ + ଲିନ୍ଗ + କ, ତ)
ଲିପୁପ୍ରାପ୍ତ, ବ୍ୟାପ୍ତ, ବିଲୁନ, ପ୍ରସ୍ତୁତ,
ସମ୍ବିଳିତ, ବିଳିତ, (କୁଳୀ. ବି) ସଂଶୋଧ,
ସଂରକ୍ଷଣ, ରଙ୍ଗଧାରୁ, ସୀମକଥାରୁ, ସୀମା।

ଆଲୁନକ—କୁଳୀ. ବି. (ଆଲୁନ + କ)
ବର୍ଜଧାରୁ।

ଆଲୁବାହାତୁର—ବନ୍ଦାପ୍ରବେଶର ଜଣେ
ନବାବ, ବାଜିରାଣ ପେଶୋସ୍ତାଙ୍କ-
ପୌତ୍ର।

ଆଲୁବର୍ଦ୍ଦିଣୀ—ବଜଳାର ନବାବ।

ଆଲୁ—ସୁ. (ଆଲ + ଇ) ପେଚକ, ପେରୁ
(ସ୍ଥି) ଗଲନ୍ତୁକା, ଗଡ଼, ଭେଳା, ଚନ୍ଦ୍ର,
ମୁଳବିଶେଷ, ଝଷା, ଘଟୀ, (କୁଳୀ. ବି.) ଗୋଲି

ଆଲୁ, ଶୁନ୍ୟଫଳା, ଭେଳା, ଭେଳକ,
ମୁଳବିଶେଷ, ଦେଣୀ ଆଲୁ।

ଆଲୁ—(ଆ + ଲୁ + ଇ) ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ମୁଳ-
ଜାପାୟ ଲଭାବିଶେଷ, ଦେଣୀ ଓ
ବିଳାତାଲୁ, ଷୁଦ୍ରଜଳାଧାର କଳୟ।

ଆଲୁଅ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ—ଆଲେକ, ପାପ୍ତ
ପ୍ରକାଶ, ଚକ୍ରପତିରେ ଭିତିବା କ୍ରଣ-
ବିଶେଷ। ଅନୁଷ୍ଠାନ, ସାମାନ୍ୟ ଯତି।

ଆଲୁଆନ—ଗ୍ରା. ବି. ପଶମାଦି ନିର୍ମିତ
ଶାତବିଷ୍ଟ, ସାର୍କ।

ଆଲୁଇ—ଅପରାଧିବିଶେଷ।

ଆଲୁକ—କୁଳୀ. ବି. (ଆଲୁ + କ) କନ୍ଧ-
ବିଶେଷ, ବିଲୁତ ଓ ଗୋଲାଲାକୁରୁ
ପୁଅକ୍ର, ଏହା ଅନେକପ୍ରକାର ଦେଣୀ।

ଆଲୁକୁଚିମାକୁଚୁତ—ଗ୍ରା. ବି. ଆଲିମାଲିକା,
ଏଣୁତେଣୁ ବାଜେ ବସ୍ତମାନ।

ଆଲୁଅନ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ଲୁଇ + ମ୍ରି. ତ)
ଇପ୍ପାଟନ, ଇପାତ୍ରିବା, କେଶାଦିର
ବନ୍ଦନ ନ କରିବା, ଛେଦନ।

ଆଲୁଗ୍ରିତ—ଦ୍ଵ. ବି. (ଆ + ଲୁଗ୍ରି + ତ)
ଉଦ୍‌ବ୍ୟାହିତ, ବନ୍ଦନପୁକ୍ତ, ଶୋଲ, ପର୍ମି-
କୁଳ ଅପମାତ।

ଆଲୁଶନ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ଲୁଶି + ଅନ)
ବଳପୁଷ୍ଟ ଅପଦ୍ରବ୍ୟ, ଲୁଟ ବା ଗ୍ରେରି
କରିବା। [ଲବଣସ୍ତୁଳି]।

ଆଲୁଶି—(ଆଲବଣର ଅପଭ୍ୟଣ)
ଆଲୁଶି—ପ୍ରା. ଜୀବିଜାନିବାହର ଧନ।

ଆଲୁବାଲୁ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ—ଆଲୁଲାବୁତି)
ଇତ୍ତୁପରିବଃ ବିଷିଷ୍ଟ, ଉନ୍ଦ୍ରିକ, ଅସୁନ୍ଦର,
ଅତୁଆ।

ଆଲୁବାଲୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ବାଲବାଲୁଆ,
ଅଧିକ କେତେବୁକ୍ତ।

ଆଲୁବାଲୁକା—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ—ଲବାଲାକୁକି)
ସୁଗର ଔଷଧ ଦ୍ରୁବ୍ୟବିଶେଷ।

ଆଲୁବାଲୁର—ଗ୍ରା. ବି. ଆଲୁବାଲୁ,
ଇତ୍ତୁପରିବଃ ବିଷିଷ୍ଟ, ଉନ୍ଦ୍ରିକ।

ଆଲୁବୋଜାର—ବୃକ୍ଷବିଶେଷ— ଅମ୍ବପଲ-
ବିଶେଷ।

ଆଲୁଲ—ବି. (ଆ + ଲୁଲ + ଅନ) ଉନ୍ଦ୍ରିକ,
ଚଶମାକୁର, ଭୁଣାଦି, (କୁଳୀ. ବି.) ଆଲୁ-
ଲାପିତ, ଅହୟତ।

ଆଲୁଲାୟିତ—ବି. (ଆ + ଲୁଲ + ମ୍ରି. ତ)
ବନ୍ଦନହୁତ, ମୁକୁଲା, ଅଷ୍ଟଯତ, ଏଣେ-
ଭେଣେ ବିଷିଷ୍ଟାର ଓହଳିଥିବା।

ଆଲୁ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଲୁ + କିପ୍) ଆଲୁତା,
ଆଲୁକ।

ଆଲୁନ—ବି. (ଆ + ଲୁ + ମ୍ରି. ତ) ଉଷ୍ଣତ୍ତ୍ଵ-
କ୍ଷିନ୍ଦ୍ରିନ୍ଦ୍ରି, ସମ୍ବନ୍ଧିନ୍ଦ୍ରି, ସମ୍ବନ୍ଧିନ୍ଦ୍ରିନ୍ଦ୍ରିନ୍ଦ୍ରି।

ଆଲୁନମ—ଯା. ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର
ପ୍ରତିନିଷ୍ଠାରସ୍ତୁତକ ଶବ୍ଦ, ଅର୍ଥାତ୍
“ସଲମ” ଶବ୍ଦର ପ୍ରତ୍ୟାବରଣାଣୀ, ଶବ୍ଦ।

ଆଲେକସନାର—(ଆଲେକନାନାର)
ଜଗତ୍ବିଦ୍ୟାତ ମହାବାର, ସିକ୍କନର-
ଶାହୀ ନମରେ ମୁସଲମାନସମାନରେ
ବିଜ୍ଞାତ।

ଆଲେଖ—ସୁ. ବି. (ଆ + ଲିଖ + ଅ)
ସମ୍ବନ୍ଧ ଲେଖନ, ଲେଖନପତ୍ର, ଚିଠି-
କାଗଜ; ଲିପିପଦ୍ମ, ଦଳିଲ।

ଆଲେଖନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆ + ଲିଖ + ଅନ) ସମ୍ବଲିଙ୍ଗନ, (ବିଂ) ଲେଖନକର୍ତ୍ତା, (ସୁ) ଆଶ୍ରମ, (କ୍ଲୀ) ଲିଖନସାଧନ କାଗଜପ୍ରକଳ୍ପିତ ।

ଆଲେଖନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଆଲେଖନ + ରୀ) ଲେଖନସାଧନ, ଦୂଳିକା, ବଣ୍ଡିକା ।

ଆଲେଖ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆ + ଲିଖ + ଯ, ଚତ୍ର, ଛବି, ଚତ୍ରପଟ, ପ୍ରତିକୃତି, ପଟସ୍ତ୍ର ବିଦି, ଲେଖ୍ୟ ଦେବାଦିମାନଙ୍କର ପ୍ରତିବିମ୍ବ, (ବିଂ) ଲେଖନସ୍ତ୍ରୀ, ଯେଉଁ ପଟରେ ଚାଏ, ଚିହ୍ନାୟୀ ।

ଆଲେଖ୍ୟଶେଷ—ସୁ. ବି. (ମୁଢ଼, ଯେ ମୁଢ଼-ବ୍ୟକ୍ତିର ଶେଷ ପ୍ରତିବିମ୍ବମାତ୍ର ଚିନ୍ତପଟେ ଆଏ, ଏଣୁ ମୁଢ଼ବ୍ୟକ୍ତିର ନାମ ଆଲେଖ୍ୟ ଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଲେଖ୍ୟଶେଷା ।

ଆଲେଖ୍ୟସମପିତ୍ତ— ବି. ଚତ୍ରପିତ୍ତ, ଚିନ୍ତକ୍ୟ ।

ଆଲେପ—ସୁ. ବ. (ଆ + ଲିପ୍ + ଅ) ଉପଲେପ, ଆଲିମନ, (କ୍ଲୀ. ବ.) ଆଲେପନ, ଆଲିପ୍ୟମାନ, ଯାହା ଲେପନ କର୍ଯ୍ୟାବୀ ।

ଆଲେପ—ସୁ. ବ. (ଆ + ଲିପ୍ + ଅ) ବୌକଣ୍ଠମତେ ଥଂଶ, ଖଣ୍ଡ, ଲିପିବା, ବୋଲିବା, ମଲମ ।

ଆଲେପନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆ + ଲିପ୍ + ଅ, ଅନ) ଲିପିବା, ବୋଲିବା, ମଲମ ।

ଆଲେପିତ୍—ବି. (ଆ + ଲେପି + ମୀ. ତ) ଲିପାପୋତ୍ତୁ ହୋଇଥିବା (କାହା-ଆଦି) ।

ଆଲେୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବରିଣିବିଶେଷ, ଅନ୍ତିମମୁଖ, କର୍ତ୍ତ୍ତମମୁଖ, ଅପଦେବତା, (ଭୂତ ଆଲେକ) ଶୁଣାନ ବା ପଞ୍ଜୟକ୍ତ ଶ୍ଵାନରୁ ଉତ୍ତର୍ଥ ବାଣ୍ଶେଭୂତ ଆଲେକ ।

ଆଲେ—ଶ୍ରୀ. (ଅବ୍ୟ) ସ୍ତ୍ରୀବ୍ୟକ୍ତିର ସମ୍ବୋଧନ ।

ଆଲେକ—ସୁ. ବ. (ଆ + ଲୋକ + ଅ) ସୂର୍ଯ୍ୟଭାଦ୍ରାଦିତାତ ପ୍ରକାଶ, ଆଲୁଆ, ଜୟଶର, ଦର୍ଶନ, ଦୃଷ୍ଟିପଥ, ପଦ୍ମ, ପୁତ୍ର, ଦର୍ଶନ, (ଲ.ଅ) ସଭ୍ୟତା, ପ୍ରଦାପ ।

ଆଲେକଚିତ୍ତ—ସୁ. ବ. (ମଧ୍ୟକ.ଧା) ଆଲେକ ସାହୁଯରେ ଦୂଳି ବା ଛବି, ବାଦସ୍ତ୍ରସାଧନ, ପଟୋଗାପ୍ତ ।

ଆଲେକଜନତ—ପ୍ରତିଗତି—ବ. (ବିଜ୍ଞାନ-ପରିଶ୍ରାବନ) ଯେଉଁ ଆଲେକ ଆୟୁ ଆଏ ଉଭିଦିମାନଙ୍କର ସେହିଆଡ଼କୁ କଢ଼ିବାର ଶାତ ।

ଆଲେକନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆ + ଲୋକ + ଗ୍ର.ଅନ) ଦର୍ଶନ, ଦୂଷ୍ଟି, ଦେଖିବା, (ଶିର.ଲୋକ) ଦେଖାଇବା ।

ଆଲେକନୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଲୋକ + ମୀ.ଅନୟ) ଦର୍ଶନୟ, ଦ୍ରୁଷ୍ଟିକ୍ୟ, ଦେଖିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଆଲେକପକ୍ଷ—ବ. (ମଧ୍ୟକ.ଧା) ବୃଦ୍ଧମାନ ମାସର ଚନ୍ଦ୍ରପକ୍ଷ, ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ।

ଆଲେକପରିକ୍ଷା—ବ. (ପରିକ୍ଷା) ପାଇଥିବା (ଲ.ଅ) ସର୍ବ, ଜନପାପ୍ତ ।

ଆଲେକବର୍ତ୍ତିକା—ବ. ଯେଉଁ ବନ୍ଦ ବା ଶଳିତାରେ ଆଲୁଆ ଲଗେ, ବଳିତା ।

ଆଲେକବର୍ତ୍ତିକା—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆଲେକ + ମୟ) ଆଲେକବୁଣ୍ଡି, ଆଲେକିତ ।

ଆଲେକମାର୍ଗ—ସୁ. ବ. ଆଲେକ ପଥ, ଗବାଷ, ଝରକା, ଜଳକବାଟି ।

ଆଲେକପ୍ରମ୍ଭ—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବି. (ମଧ୍ୟକ.ଧା) ଯେଉଁ ଶୁନ୍ଦରେ ଆଲେକ ଦିଆଯାଇ ଆଏ, ପଥକମାନଙ୍କୁ ରାତରେ ବାଟ ଦେଖାଇବା ନିମନ୍ତେ ରାତରେ ଉପକୁଳରେ ଉଚ୍ଚପ୍ରମ୍ଭ ଦିଆଯିଇଥିବା ଉଚ୍ଚକ ଆଲେକ ।

ଆଲେକତ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଆ + ଲୋକ + ମୀ. ତ) ଆଲେକ ଦିଆଯାଇଥିବା, ଦୂଷ୍ଟ, ପ୍ରମାତ୍ର, କ୍ଲୀ.(ଶି.ତ) ଦର୍ଶନ, ଆଲେକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଲେକିତ ।

ଆଲେକା—ସୁ. ବି. (ଆ + ଲୋକ + ରାତନ୍) ଦେଖିବା, ଦୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା, ସେ ଦେଖିବା, ଦର୍ଶକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଲେକିନା ।

ଆଲେକ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଲୋକ + ମୀ. ଯ) ଦର୍ଶନୀୟ(ଅବ୍ୟ)ଦେଖିକରି, ଦେଖି ।

ଆଲେତକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଲୋତ + କ.ଅକ) ଆଲେତନାକାଶ, ବିବେଚକ, ଦର୍ଶକ, ଦର୍ଶ୍ୟିତା ।

ଆଲେତନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆ + ଲୋତ + ଅନ) ବିଶେଷ ଧର୍ମଦ୍ଵାରା ବିବେଚନା କରିବା, ଆଫୋଲନ, ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟପନାଶ, ସାଂଖ୍ୟମତରୀକରଣ କରିବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଶେଷ, ତତନ୍ତ୍ର, ଚିତ୍ରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଲେତନା, ଦର୍ଶନ, (ଅବ୍ୟ) ଲୋତନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଆଲେତନ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଆ + ଲୋତ + ଗ୍ର.ଅନ + ଆ) ଆଲେତନ, ଦର୍ଶନ, ଅଭଲୋଲନ, ଆଭୋଲନ, ଚିତ୍ରୀ, ଅନୁଣୀଳନ ।

ଆଲେତନୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଲୋତ + ମୀ.ଅନୟ) ଅନୁଣୀଳନୟ, ବିବେଚ୍ୟ, ଆଲେତନାଯୋଗ୍ୟ ।

ଆଲେତତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଲୋତ + ମୀ.ତ) ଆଲେତନାବିଷୟୀତୁତ, ବିଶେଷ-ଦର୍ଶନାତଦାରୀ ଯାହାର ଆଲେତନା କରିଯାଇଥିବୁ, ଅବଧାରିତ, ଅନୁଣୀଳିତ, ପରସ୍ପରିତ ।

ଆଲେତ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଲୋତ + ମୀ. ଯ) ଆଲେତନା କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ବିରୁଦ୍ଧଯୋଗ୍ୟ, ବିରୁଦ୍ଧଧୀନ, (ଅବ୍ୟ) ଆଲେତନାକରି ।

ଆଲେତନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଆ + ଲୁଡ଼ + ଗ୍ର.ଅନ) ବିଲୋଡ଼ନ, ମହନ, ଆଭୋଲନ, ଆବର୍ତ୍ତିନ, ଆଭିଟିବା, ପାଣ୍ଡିବା, (ବିଂ) ଆଲେତନ ।

ଆଲେତତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଲୁଡ଼ + ମୀ. ତ) ମଥତ, ମଦିତ, ଚାଣ୍ଡୀକୃତ, ଆମୋଲିତ, ସମ୍ପିଲିତ ।

ଆଲେତବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମହନକରିବା, ଆବର୍ତ୍ତିନ କରିବା, ଆଲେତନା କରିବା ।

ଆଲେୟାର (ଆଲିବାର)—ରାଜପୁତ୍ର-କାର ଗୋଟିଏ ବଜ୍ୟ ।

ଆଲୋକ—ଦୀ. ବି. (ଆ + ଲୋକ) ଶପତ ଚଞ୍ଚଳ, ଅଳ୍ପଚଞ୍ଚଳ, (ପ୍ରା. ବି.) ଆଲୋକ, (ବି^୦) ଆଲୋକମୟ ।

ଆଲୋକିତ—ଦୀ. ବି. (ଆ + ଲୁଲ + ତ) ଶପତଚଞ୍ଚଳୀକୃତ, (କୀ) ଶପତ ଚଞ୍ଚଳ ।

ଆଲୋଷ୍ଠା—(ଅବ୍ୟ) ହିଂସା ।

ଆଲୋହାୟନ—ବି. ଯାହା ଲୁହାଦ୍ୱାରା ହୋଇନାହି ।

ଆଲୋହୁତ—ଦୀ. ବି. ଶପତ ଲେହୁତ ବଣ୍ଣ, ଆରତ୍ତ (ସୀ) ଆଲୋହୁତ ।

ଆଲ—(ଯା) ବି. ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ଶିଖରକୁ ତାବିବାର ନାମ, ଶିଖର, ଭରବାନ ।

ଆକକ—ୟୁ. ବି. (ଅବ + ଅକ) ରକ୍ଷକ, ଯେ ରକ୍ଷା କରେ ।

ଆବଟ୍ୟ—ୟୁ. ସ୍ଥା. ଅବଟରଷିଙ୍କର ଗୋଦାପତ୍ୟ, (ସୀ) ଆବଟ୍ୟ, (ପ୍ରବର୍ତ୍ତଣ) ।

ଆବନଶ୍ଵର—ବି. ଅବନତର ନିକଟସ୍ଥ ଦେଶାଦି, ଅବନତିଶୟମଶ୍ଵର ।

ଆବନ୍ତ୍ର—ୟୁ. ବି. ଅବନ୍ତିଦେଶର ରଜା, ଚନ୍ଦ୍ରଶୀର୍ଷ ନୃତ୍ୟବିଶେଷ ।

ଆବନ୍ତ୍ୟ—ବି. ଅବନ୍ତିଦେଶରଭବ (ଜାତ) ଅବନ୍ତିର ରଜା, (ସୀ) ଆବନ୍ତି, କୁତ୍ର୍ୟ-କୁହୁଶର ସବଶ୍ରୀଶ୍ଵରାରୁ ଉପନି ବଣ୍ଣି-ବିଶେଷ ।

ଆବପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ବପ୍ତ + ଅନ) ଧାନ୍ୟଦିଷ୍ଟାପନର ପାତ୍ର, ଖଳା, ଭୂମିରେ ଖାଦ୍ୟ ନିଧାନ, ବୁଣା, (ସୀ) ଆବପନ, (କୀ) କେଣାଦି ସମ୍ମୁଣ୍ଡନ ।

ଆବପନିଷ୍ଠିର—ସ୍ଥା. ଗଜ ବପନାଦି ହିସ୍ତା ।

ଆବସ୍ଥା—ୟୁ. ବି. ଆଗମନ, ଆଗମନ-କର୍ତ୍ତା, ଦେଶବିଶେଷ, ଜଳ, (ବି^୦) ଆବସ୍ଥାକ ।

ଆବରକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ବୁ + ଅ + କ) ଆଛାଦନ ବନ୍ଧୁଦି, ଅପବାରକ, (ବି^୦)

ଆବରକ, ତାଙ୍କୁଣୀ ।

ଆବରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ବୁ + ଭ. ଅନ) ଚର୍ମପଳକ, ତାଳ, ବେଦାନ୍ତମତସିଙ୍କ ଚେତନ୍ୟ ଆବରକ ଅଙ୍ଗନ, ତାଙ୍କୁଣୀ, ଆଛାଦନଶାଧନମାସ, ପ୍ରାଚୀରାତି, ବେଶନ, ଆହୁତି, ପରଦା, ଅବରେଧ ।

ଆବରଣପଟ—ବ. ଯେଉଁ ପରଦାତାର କୌଣସି ବସ୍ତୁ ଯୋଡ଼ାଇ ଦିଆୟାଏ ।

ଆବରଣଶତ୍ରୁ—ସ୍ଥା. ବି. ଯେଉଁ ଶତ୍ରୁଦାର ବନ୍ଧୁ ସ୍ଵରୂପ ଦିବେହତ ହୋଇ ଅନ୍ୟ ଦୂପ ପ୍ରାଣତ ହୁଏ, ମାୟାଶତ୍ରୁ, ବେଦାନ୍ତ ମତରେଇ ଅଙ୍ଗନ ଶତ୍ରୁ ।

ଆବରଣଶାତ୍ରୁ—ସ୍ଥା. ବି. ତାଙ୍କୁଣୀ, ପରଦା ।

ଆବରଣୀୟ—ବି. (ଆ + ବୁ + ମ୍ର. ଅନ୍ୟ) ଆଛାଦନଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଲୁହୁରକବା ଯୋଗ୍ୟ ।

ଆବରଣମକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆବର ସମର୍ପିତ ଅବ୍ୟକାଳ, ବର୍ଷର ଆଧ୍ୟ ସମୟେ କର ରଣ, ପ୍ରଥମ ମାସର ଜଣଶା ।

ଆବରା—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ଲୁଣ ପାଣିକୁ ନିଆରେ ବସାଇ ସେଥିରୁ ଲୁଣମାର୍ବା-ପାଣ୍ଟ ବ୍ୟବହୃତ ପିହାଣ, ଲୁଣ ମାରି କାରେ ବ୍ୟବହୃତ କିଆରି ।

ଆବରା—ଗ୍ର. ଟି. (କବିପ୍ରସ୍ତୁତାଗ) ଆବରଣ କରି, ଆଛାଦି, ତାଙ୍କି ।

ଆବରିବା—ଗ୍ର. (ପଦା) ଦୀ. ଆବରଣ କରିବା, ଯେବକରି ରହିବା, ଅଧିକାର କରି ଦସିବା, (ଲକ୍ଷ୍ୟ) କୌଣସି ମନୋ-ମତ ଭାବକୁ ବୁଝି ରଖିବା, ଆପଣର କରିବା, ଯୋହିବା, ଯୋଡ଼ାଇବା ।

ଆବରତ—ବି. (ଆହୁତ ଶବର ଅପ-ଭିଂଶ) ଆଛାଦନ, ଆହୁତ, ତଙ୍କୁଣୀ-ହୋଇଥିବା ।

ଆବରୁ—(ଯା) ଯୁ. ପର୍ତ୍ତା, ଯବକିକା, ସ୍ଥାଲୋକମାନଙ୍କର ସଭ୍ରମ ବା ଲକ୍ଷା ଶୀଳତା, ସାହୁ, ସମ୍ମାନ, ମର୍ମାଦା ।

ଆବର୍ତ୍ତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ବୁକ + ଭ. ଅନ) ଗୁଡ଼ ପଳାଇବା, ସମାକ୍ତଣାଗ, ଆକମନ, ବଣିକରଣ ।

ଆବର୍ତ୍ତନ—ସ୍ଥା. ବି. (ଆ + ବୁଲ + ଅନ + ଆ) ହାଟୁଆ, ଅଳିଆ, ଯାହା ପକାଇ ଦିଆୟାଏ ।

ଆବର୍ତ୍ତିତ—ବି. (ଆ + ବୁଳ + ମ୍ର. ତ) ଓଳିଆ ହୋଇଥିବା, ଦର, ତାଙ୍କୁ, ଆହୁତ, ସମ୍ମିତ, ପ୍ରମିତ, ଆକୁଷ୍ଟ, ସିତ, ଛିତ, (ସୀ) ଆବର୍ତ୍ତିତ ।

ଆବର୍ତ୍ତି—ୟୁ. ବି. (ଆ + ବୁତ + ଅ) ଯୋଡ଼ା ଦେହର ଉତ୍ସା, ଜଳଭର୍ତ୍ତୀସା, ଘୂର୍ଣ୍ଣୀୟମାନ ଜଳ, ବେମମୟାନବିଶେଷ, ଲେମର ଉତ୍ସା, ବାଜାବର୍ତ୍ତିନାମକ ମଣିବିଶେଷ, ମେଘର ଅଧିପବିଶେଷ, ଉତ୍ସା, ମାଣିକ ଧାତ୍ର, ଚକ୍ର, ସମ୍ମକ୍ଷିମାନ, ପରିବର୍ତ୍ତି, ବାସଭୁମି, କୁଣ୍ଡଳୀ, ସମାର ।

ଆବର୍ତ୍ତିତ—ୟୁ. ବି. (ଆ + ବୁତ + କ) ମେଘାଧିପବିଶେଷ, ଅଶ୍ଵାଦିର ବେମସ୍ତୁ-ଚିହ୍ନବିଶେଷ, ପ୍ରେରୁଣ୍ଡଷ୍ଟଳମୁ ଅସ୍ତ୍ରିଣ୍ଟ, (ବି^୦) ଆଘଟକ, ଯେ ଦୂରଧ୍ୟାଦି ପୁନଃପୁନଃ ଆଇଟେ ।

ଆବର୍ତ୍ତିଙ୍ଗ—ସ୍ଥା. ବି. (ଆ + ବୁତ + ଅତ. ର) କେଙ୍କଣ, ଉପବତବନୀନାମକ ଲଜା, ଉତ୍ସୁଦ୍ଧନକା, ତନାକାର, ଭୁମର, ଜଳଭର୍ତ୍ତୀସା, ଯୋଡ଼ାଚିହ୍ନବିଶେଷ ।

ଆବର୍ତ୍ତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ବୁତ + ଭ. ଅନ) ଆଲୋଡ଼ନ, ଆହଟା, ଗୁଣକ, ବିଷ୍ଣୁ, ଜମୁଦ୍ରୀପର ଉପଦ୍ରୀପ, ଘୂର୍ଣ୍ଣନ, ମହୁନ, ସନରାମନ, ବେତିବା!, (ସୀ) ଆବର୍ତ୍ତନ, ଦାଖୀ, ଚଟ, (କୀ) କେଷ୍ଟଳ, ପ୍ରାଚୀରାଦି, (ବି) ବିଷ୍ଣୁ ।

ଆବର୍ତ୍ତନବାଦ—ବ. (ଆବର୍ତ୍ତନ + ବାଦ) ମୁଖ୍ୟରେ ପୁନଃ ସମାରରେ ଜଳ-ପରିଣାମ କରିବାର ବିଶ୍ୟ ।

ଆବର୍ତ୍ତନବାଦ—ୟୁ. ବି. (ଆବର୍ତ୍ତନ + ବାଦ) ଯେଉଁ ଲୋକ କିଶ୍ଚାସ କରେ ଜାବ ମୁଖ୍ୟରେ ପୁନଃପାର ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରେ, (ସୀ) ଆବର୍ତ୍ତନବାଦିମା ।

ଆବର୍ତ୍ତନମଣି—ୟୁ. ବି. (କ. ଧ.) ରାଜାବର୍ତ୍ତନମାନକ ଉପରହୁ ।

ଆବର୍ତ୍ତିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବୃତ୍ତ + ଅନ. ର) ଆଉଟିବା ଡଙ୍କା, ମଞ୍ଜନଦଣ୍ଡ, ଯୋଟଣା, ଆଉଟିବା ପାତ୍ର, ଯାହା ଦାରୀ ଆଉଟାଯାଏ, ଅଣକ, କୁର, ଉତ୍ତରିତି ।

ଆବର୍ତ୍ତିନୀୟ—ବିଂ. (ଆ + ବୃତ୍ତ + ମୀ. ଅନୀୟ) ଦ୍ରାବଣୀୟ, ଶୁଣନୀୟ, ଅଭ୍ୟ-ସମୀୟ, ଦ୍ରାବଣୀୟ ଧାର୍ତ୍ତ ପ୍ରଭୁତ୍ତ, ଆଲୋ-ଡିନୀୟ ଦୁର୍ଖାଦି, ଶୁଣନୀୟ ଅଙ୍ଗାଦି ।

ଆବର୍ତ୍ତିନିମଣି—ପୁଂ. ରଜାବର୍ତ୍ତିନିମଣି ।

ଆବର୍ତ୍ତିନିମାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବୃତ୍ତ + କ. ଆନ) ଫେର ଆସୁଥିବା, ଘୂର୍ଣ୍ଣୀୟମାନ ।

ଆବର୍ତ୍ତିବାତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାୟୁ, ଚନ୍ଦପକନ ।

ଆବର୍ତ୍ତିନିକ—ବିଂ. ଧୂର୍ଣ୍ଣିକ ।

ଆବର୍ତ୍ତିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବୃତ୍ତ + ର, ତ) କୁତ୍ରାବର୍ତ୍ତିନ ଦୁର୍ଖାଦି, ଯେଉଁ ଦୁର୍ଖାଦି ।

ଆବର୍ତ୍ତା ହୋଇଥାଏ, ଦ୍ରାବତ ଧାର୍ତ୍ତ ପ୍ରଭୁତ୍ତ, ଶୁଣିତ ଅଙ୍କାଦି, ଅଭ୍ୟ-

ପାଠାଦି, ଆବର୍ତ୍ତ ହେଉଥିବା ଲାଦି ।

ଆବର୍ତ୍ତୀ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ବୃତ୍ତ + ରି, ତି)

ଆବର୍ତ୍ତିକଣୀଲ, ଯେ ସଙ୍ଗକା ଆବର୍ତ୍ତି-ମାନ ହୃଦ, ଆବର୍ତ୍ତିକ, ଦ୍ରାବକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆବର୍ତ୍ତିନ, ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଫେରିଥାସେ, ମେଣ୍ଟାପିଦ୍ମା ।

ଆବର୍ତ୍ତିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବୃତ୍ତ + ର, ତ) ଦିବ୍ୟାଟିତ, ଦିନ୍ଦୁଳିତ, ହିଂସିତ ।

ଆବଲଦାସୀ—ସୁନ୍ଦାମଣ୍ଡ୍ୟାତ ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଡକା ଏତ ।

ଆବଲ, ଆବଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବଲୁ + ଲ, ର) ଶ୍ରେଣୀ, ପଂକ୍ତି, ପରମେଶ୍ଵର, ସମୁଦ୍ର, ବଣ ।

ଆବଲିତ—ବିଂ. (ଆ + ବଲୁ + ତ) ଉପତ୍ତ ଚଳିତ, ସମ୍ବଳ ଚଳିତ ।

ଆବଲ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ବଲୁ + ଯ) ଦୁର୍ବଳତା, ଦୌଷିଳ୍ୟ, କଲସନ୍ଧି, ଶୁଣ୍ଡି-ସୁନ୍ଧନତା, ଜଡ଼ତା ।

ଆବଲୀର—ପୁଂ. ବି. ଜନପଦବିଶେଷ, ମହାଶ୍ଵର କର୍ଣ୍ଣ ଏହେଣ ଜମ୍ବୁକରିଥିଲେ ।

ଆବଶ୍ୟକ—ବିଂ. (ଆବଶ୍ୟ + କ) ଆବଶ୍ୟ-ମୂଳୀ, ନିକାଳୁ ପ୍ରସ୍ତୋଜନ, ନିମ୍ନତ,

ଆବଶ୍ୟକତ୍ତିବ୍ୟ, ନିରବକାଶ, ନିଶ୍ଚିଯ ଓ ଉଚିତ (ଗ୍ର. ବି) ଦରକାର, ପ୍ରସ୍ତୋଜନ ।

ଆବଶ୍ୟକତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆବଶ୍ୟକ + ତା) ପ୍ରସ୍ତୋଜନୀୟତା, ପ୍ରସ୍ତୋଜନ, ଦରକାର ।

ଆବଶ୍ୟକୀୟ—ବିଂ. (ଆବଶ୍ୟକ + ଇଶ୍ୟ) ପ୍ରସ୍ତୋଜନୀୟ, ଦରକାଶ, ନିରେଶ ।

ଆବସତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିଶ୍ଚିଥ, ଅର୍କରୁତ ।

ଆବସଥ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ବସ୍ତ + ଥ) ଗୃହ, ବିଶମସ୍ଥାନ, ବ୍ୟାମ, ବୃତ୍ତବିଶେଷ, ହୋମସ୍ଥାନ ।

ଆବସଥକ—ପୁଂ. ବି. (ଆବସଥ + ଇକ) ଗୃହସ୍ତ୍ରୀ, ବ୍ୟାମ, ଗୃହବାସୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆବସଥକା ।

ଆବସଥୀ—ପୁଂ. ବି. (ଆବସଥ + ଯ) ଗୃହ-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, କୌକିକ ଅଗ୍ନି, ବାସପ୍ତାନ, ଜପସ୍ତାର ଗୃହ, ପଞ୍ଚପ୍ରକାର ଅଗ୍ନିମଧ୍ୟରୁ ଅଗ୍ନିବିଶେଷ ।

ଆବସାନ—ବିଂ. ସେ ଶାମସୀମାରେ ବାସକରେ, ଶାମସୀମାରେ ବାସକରେ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆବସାନ, କଣ୍ଟାଲ ।

ଆବସାନିକ—ବିଂ. (ଆବସାନ + ଇକ) ଶେଷକାଳ ଭବ, ବାହା ଶେଷରେ ହୃଦ, ଅନ୍ତମ ।

ଆବସତ—ବିଂ. ପକ୍ଷଧାନ୍ୟ, ନିର୍ମୀତ, ଅବଧାରେ, ସମସ୍ତ, ପ୍ରୁଣୀକୃତ, ଭଣ୍ଟା-ରରେ ସ୍ତ୍ରୀପିତା ।

ଆବସ୍ତିକ—ବିଂ. କାଳକୃତ, ଅବସ୍ତାରୁ ଜାତ, ସମୟମୂଳବ, ଅବସ୍ତାରୁବ ।

ଆବହ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ବହୁ + ଥ) ଜନକ, ଦାତା, ବାସୁବିଶେଷ, ଅଗ୍ନ-ଜର ସ୍ତ୍ରୀଜହାରୁ ଏକତମ (ବିଂ) ବହନ-କାଶ, ଜନକ, ଉତ୍ସାଦକ ।

ଆବହନ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ବହୁ + ଭା, ଅନ) ପ୍ରୋଦନ, ବହନ, ଆନୀୟନ ।

ଆବହବାୟ—ବି. (ବିଜ୍ଞାନ ପରିଶ୍ରବା) ଜଳବାୟୁ, ଭୂମଣ୍ଡଳର ଉପରିଷ ବାୟୁ ।

ଆବହମାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବହୁ + କ. ଆନ) ବିମାଗତ, ଧାରବାହିକ (ଆ +

ବହୁ + ମାନ) ଚିରପ୍ରଚଳିତ, ଯାହା ଚିରକାଳରୁ ଚଳି ଆସୁଥିଲା ।

ଆବହମାନକାଳ—ବି. ଚିରକାଳ, ବହୁ-ପୁଷ୍ଟକାଳତାରୁ ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଚଳି-ଆସୁଥିବା କାଳ ।

ଆବା—ପ୍ରା. (ରଞ୍ଜାମ) ଅବ୍ୟ. ଆଶ୍ରମ, ଦୁଃଖୁତ୍ତବ, ଆହୋ, ଆହା ।

ଆବାଆବା—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ରହେଇ ଉଚାରଣ କରିବା ଶର ।

ଆବାକାବା—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ଶ୍ର. ଅବାକ) ଆଶ୍ରମୀନ୍ଦ୍ରିତରୁପେ, କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବିମୂଳ ହୋଇ (ବିଂ) ପ୍ରବୁ, କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବିମୂଳ, ଆଶ୍ରମୀନ୍ଦ୍ରିତ ।

ଆବାଶାବା—ଗ୍ର. (ଅବ୍ୟ.) ଅସମନ-ଘବରେ, କେହିଠାରେ କମ୍ କେହିଠାରେ ଦେଖି କେହିଠାରେ ବା ନାହିଁ ଏପର ଭବରେ, ଏଠେଇ ସେଠେଇ, (ବିଂ) ଅସମତଳ, ବନ୍ଦୁର ।

ଆବିଦି—(ସା.) ବି. ଭୂମିକୁ ଘରକର ଫସଲ ଉପରିବା (ବିଂ) କୃଷ୍ଣ, ଚପା-ୟାଇଥିବା, ଜଳପୁଣ୍ଡି, ଲୋକାଧ୍ୟତି ।

ଆବାଦୀ—(ସା.) ବି. କୁଣି କରୁଥାଇଥିବା (ଭୂମି) ଲୋକାଧ୍ୟତି (ବି) ବାସପ୍ତାନ ।

ଆବାଧ—କୁଳୀ. ବି. (ଆ + ବାଧ + କଥ) ପୀଡ଼ା, ପ୍ରତିବନ୍ଧ, ପୀଡ଼ାକର କମ୍ପ, ମିଭୁଳ ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟ ଲମ୍ବରେଖାର ଦୂର ପାଶ୍ୟ ଭୂମି ।

ଆବାଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୁଃଖ, ପୀଡ଼ା, ଭୂମିରଣ୍ଣ ।

ଆବାପ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ବପ + ଥ) ମଞ୍ଜି ଭୂଶିବା, ଆଲବାଲ, ଖଳା, ଭଣ୍ଟ, ସଂଗେତଭାବେ ବପନ, ଧାନ୍ୟଦିର ସ୍ତାପନ, ଶବ୍ଦିନ୍ତା, ପ୍ରଧାନ ହୋମ, ଆଷେପ, ନିମ୍ନୋଦ୍ଦୂତ ଭୂମି, କଙ୍କଣାଦି ଭୂପଣ, ରଜରକ୍ଷା, ମିଶ୍ରଣ, ଥଳୀ ।

ଆବାପକ—ବି. (ଆ + ବପ + ଥ, କ) ପ୍ରକୋଷ୍ଟାରଣ, ବଳସ୍ତାଦି ହୃଦ୍ରୁଷ୍ଣ, (ବିଂ) ଆବପନକର୍ତ୍ତା, ସମ୍ବଳ ବପନ-କାଶ ।

ଆବାପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ବପ୍ + ଅନ) ସୁତ୍ରଯୁକ୍ତ, ତଳ୍ଟ, କେଶାଦର ସମ୍ମଳନ, କଙ୍ଗଣ ।
ଆବାପିକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆବାପନେ ସାଧୁ) ଯେ ଭଲ ବୃଣ୍ଡି ପାର ।
ଆବାର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ବୃ + ରନ୍) ହାଟ (ବିଂ) ସମ୍ମଳନ ଯୁକ୍ତ, (ଅବ୍ୟ) ବାରିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଜଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଆବାଳ—ସୁ. ବି. (ଆ + ବଳ + ଅ) ଆଲବାଳ, ସଞ୍ଚାର, ବାଳକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, (ନିଃବି) ବାଲ୍ଯାବଧି ।
ଆବାଳଚୁକ୍ର—(ଅବ୍ୟ) ବାଳକଠାରୁ ବୃକ୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଆବାଳଚୁକ୍ରବନନ୍ଦା—(ଅବ୍ୟ) ବାଳକ, ବୃକ୍ଷ ଏବଂ ସ୍ଥିଲୋକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଆବାଲ୍—(ଅବ୍ୟ) (ଆ + ବଲ + ଯ) ବାଲ୍ୟାବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଆବାସ—ସୁ. ବି. (ଆ + ବସ + ଅ) ବାସି, ବୃତ୍ତ, ସମ୍ମଳ ବାସ, ସଙ୍ଗ ।
ଆବାସଭୁମି—ସ୍ଥା. ବି. (କ.ଧା) ନିବାସଭୁଲ, ଆବାସଯୋଗ୍ୟ ଭୂମି ।
ଆବାହନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ବହ + ର + ଭ.ଅନ) ନିମ୍ନଶର, ନିକଟକୁ ଆସିବା ନିମିତ୍ତ ଦେବତାଙ୍କର ଆହ୍ଵାନ ।
ଆବାହନ—ସ୍ଥା. ବି. (ଆ + ବହ + ର + ଅନ + ଭ) ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, (ବିଂ) ଆବାହନୟମୁନ୍ଦ୍ରିୟ ।
ଆବାହନ—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ବହ + ଶିର + ମନ୍ତର) ଆହୁତ, ଆମନ୍ତର, ନିକଟକୁ ଅଣ୍ଣାଯାଇଥିବା ।
ଆବି—ବ. ଅନକର୍ତ୍ତେତ୍ରର ପୁଣ୍ୟ ।
ଆବିଃ—(ଅବ୍ୟ) ମୁଖସ୍ଥ, ପ୍ରକାଶ୍ୟ ।
ଆବିକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆବି + କ) କମ୍ପନ, ମେଷଦୁର୍ବଧ (ବିଂ) ମେଷସମ୍ମନୀୟ ।
ଆବିକୌତ୍ତିକ—କ୍ଲୀ. ବି. ମେଷସ୍ତୁତି ନିର୍ମିତ (ବି) ବେଶ୍ୟକାତର ଯଜ୍ଞେପାତ ।
ଆବିକ୍—ବି. ଆବିକସମ୍ମନୀୟ, ମେଷ ଲେମସମ୍ମନୀୟ ।

ଆବିଗ୍ନି—ବି. (ଆ + ବିଜ + କ.ତ) ଉତ୍ସବଗ୍ନି, ଧାତ (ପୁ. ବି) ପାଣିଆଂଳା ଗର, କରମର୍ତ୍ତକ, କରଞ୍ଜ ।
ଆବିଜ୍ଞାନ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବିଜନ୍ୟାନ ।
ଆବିଜୁର୍ଣ୍ଣ—କ୍ଲୀ. (ଆ + ବିଦୁର + ଯ) ସମ୍ମିକର୍ଣ୍ଣ, ନୈକଟ୍ୟ ।
ଆବିଜ—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ବ୍ୟଧ + ତ) ତାତ୍ତ୍ଵତ, ବିଜ, ଛିଦ୍ରିକୃତ, ଷିତ୍ର, ବନ, କୁଟିଳ, ମୂର୍ଖ, ନିରସ୍ତ୍ର, ଭର୍ତ୍ତ, ଅଭିଭୂତ ।
ଆବିଜକ୍ଷୀ—ସ୍ଥା. ଅମୁଷା, ନିମୁଲତା, ଅକାନବିଜ ।
ଆବିଧ—(ସୁ) (ଆ + ବ୍ୟଧ + ଅ) କାଠ ଫୋଡ଼ିବାର ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଭର୍ତ୍ତ, ଫୋଡ଼ଣୀ ।
ଆବିର୍ଭବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆବସ + ଭୁ + ଭ, ଅନ) ଆବିର୍ଭବ, ଅଭିଭାବ ।
ଆବିର୍ଭବ—ସୁ. ବି. (ଆବସ + ଭୁ + ଭ, ଅ) ପ୍ରକାଶ, ଉତ୍ସବି, ଜନ୍ମ, ଉଦସ୍ତ୍ର, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ, ପ୍ରାଦୂର୍ବବ ।
ଆବିର୍ଭୂତ—ଶ୍ର. ବି. (ଆବସ + ଭୁ + କ, ତ) ପ୍ରକର୍ତ୍ତତ, ଅଭିବନ୍ଧକ, ଉଦିତ, ଅବଶ୍ୟନ୍ତ, ଅଧ୍ୟତ୍ମିତ, ଜାତ, ଆଗତ ।
ଆବିମୁଖୀ—ବ. ରକ୍ଷା, ଆଶି ।
ଆବିଲ—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ବିଲ + କ, ଅ) କଳ୍ପିତ, ଆକୁଳ, ଅପରିଷ୍ଠତ, ଗୋଲିଆ, ଦୁଷ୍ଟୋଧ, ନିଷ୍ପତ୍ତ, ସମ୍ବର୍ଧ, ପାପୀ ।
ଆବିଶରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆବସ + କୁ + ଭ, ଅନ) ନୂତନ, ପ୍ରକାଶ, ପ୍ରକାଶସାଧନ, ଆବିଷାର ।
ଆବିଶରଣୀୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଆବସ + କୁ + ମି, ଅନାୟ) ଆବିଶାରଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଆବିଶାର କରିବାକୁ ହେବ ଅଥବା କରିବା ଉଚିତ ବା ଆବଶ୍ୟକ ।
ଆବିଶାରୀ—ସୁ. ବି. (ଆବସ + କୁ + କ, ତ) ନୂତନ ପ୍ରକାଶକ, ପ୍ରକାଶକ (ସ୍ଥା) ଆବିଶାରୀ ।
ଆବିଶାର—ସୁ. ବି. (ଆବସ + କୁ + ଭ, ଅ) ନୂତନପ୍ରକାଶ, ଆବିଶାର ।

ଆବିଷ୍ଟ—ଶ୍ର. ବି. (ଆବସ + କୁ + ମ, ତ) ନବପ୍ରକାଶିତ, ବନ୍ଧୁ, ପ୍ରକଟିତ ।
ଆବିସ୍ତୀୟ—ସ୍ଥା. ବି. (ଆବସ + କୁ + ଯ, ଆ) ଆବିଷ୍ଟାର ।
ଆବିଷ୍ଟ—ବି. (ଆ + ବିଶ + କ.ତ) ଭୂତାଦିଗ୍ରୂପ, ପ୍ରେମବେଶ୍ୟକ, ନିୟୁକ୍ତ, ନିବିଷ୍ଟ, ବ୍ୟାପ୍ତ, ମୋହିତ, ଉତ୍ସବାତ୍ମିତ, ଆସକ୍ତ, ସମ୍ମଳ, ମନୋଯୋଗୀ, ପ୍ରବିଷ୍ଟ ।
ଆବିସ୍ତାର—(ଅବ୍ୟ) (ଆବସ + ଭରପ୍ର + ଆମ) ଅଭିଶ୍ୟତ ପ୍ରକାଶ, ଅଭ୍ୟକ୍ତ ପ୍ରକାଶ ।
ଆବି—ସ୍ଥା. ବି. (ଆବି + ଅ + ର) ରଜୟନା ସ୍ଥା, ରଜିଷ୍ଟର ।
ଆବାତ—ଶ୍ର. ବି. (ଆ + ବେଦ + ତ) ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣପକାରେ ଗ୍ରଥିତ, ଉତ୍ସବିପଣ କରି ଧୂତ, (ଆ + ବା + କ, ତ) ଅଭାତ, ଗତ, ଆବୁତ, ପରିହୂତ, ଦକ୍ଷିଣାଶ-ସ୍ଥାପିତ (ୟଜ୍ଞସ୍ତୁ), (ସ୍ଥା) ଆବାତା, (କ୍ଲୀ. ବି) (ଆ + ବା + ଭ, ତ) ସମ୍ମଳ ଗ୍ରଥନ, ମୁନ୍ଦର କର ଗୁରୁତ୍ବିବା, ଉତ୍ସବିପଣ କରି ଧରିବା ।
ଆବାତା—ସୁ. ବି. ଦକ୍ଷିଣ ସ୍ଥାନୋପରି ଧୂତ ଯଜ୍ଞସ୍ତୁତ, ପ୍ରାଚୀନାବାତା ।
ଆବାର—ୟା. ବି. ଅଭାବର, ଫଗୁ, ରଞ୍ଜିକ-ଦ୍ୱିବ୍ୟବିଶେଷ ।
ଆବୁ—ଗା. (ସ-ଆବୁଦ) ଅଧିମାଂସ, ବେଗବିଶେଷ, ଆବୁ ପରି ବାହ୍ୟବିଶେଷ ତୁଳନାଶାଦିର କାଠୁଆ ଅଂଶ ।
ଆବୁଆ—ଗା. ବି. ଆବୁପୁକ୍ତ, ବକ୍ତର ।
ଆବୁଆବୁଆ—ଗା. ବି. ଆବୁଆ, ବକ୍ତର, ଆବୁପୁକ୍ତ ।
ଆବୁକ—ସୁ. ବି. (ଆବ + ର + କ) ନାଟ୍ୟଭାବରେ ଜନକ, ପିତା ।
ଆବୁତୀଶ୍ୱାରୀତୀଶ୍ୱାରୀ—ଗା. ବି. ଅହମତଳ, ବକ୍ତର, ଉତ୍ସବ ।
ଆବୁତୀଶ୍ୱାରୀତୀଶ୍ୱାରୀ—ଶ୍ର. ଗା. ଆବୁତୀଶ୍ୱାରୀ ହେବା, ଆବଶ୍ୟକ ନ ଥିବାବେଳେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରଦେଶ କରିବା ।

ଆବୁତାରୁ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ପ-ଆବୁତାରୁ) ହୃଦୟକୁ ରଖି କରନ୍ତୁ, “ଆବୁତାରୁ ରିଷ୍ଣପୁରା, ମା ବୋଲନେ ପଡ଼ିରେ ପୁରା ।” ଶିଶୁରଙ୍ଗନ ଗୀତ ।

ଆବୁତ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ବୁଧ + କ.ତ) ନାଟ୍ୟାଳୋରେ ଉଶୋର, ଉଚ୍ଚମାପତ ।

ଆବୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ-ଆବୁରଣ) ମହାତ୍ମା, ଇଚ୍ଛା, ଅବର ।

ଆବୁରାବୁରି—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୋର ମୋର କହି ଗ୍ରହଣ କରିବା, ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗବଳି କାର୍ଯ୍ୟରେ ହସ୍ତମେପ କରିବା ।

ଆବୁରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. (ଆବୋରିବା ଦେଖ) ଆବରଣ, ଆବର୍ତ୍ତନ, ପୁନଃପୁନଃ

ରଳନ, ପରିପାଠୀ, ଦୁଷ୍ଟୀଭବ, (ବିଂ) ଜାତକର୍ମରେ ଦୟାର, ସେ ଫେର ଆସିଥିବୁ ।

ଆବୁତ—ବିଂ. (ଆ + ବୁ + ମୀ,ତ କୃତା- ବରଣ, ଅପ୍ରକାଶିତ, ଆଛାଦିତ, ବେଷ୍ଟିତ, ବ୍ୟାପ୍ତ, ଅଞ୍ଜନାବୁତ, ପୁରତ, ନିରୁତ, ରଷିତ, ଦ୍ରାହୁଣ ଓରପରେ ଉପକନ୍ୟା ଗର୍ଭଜାତ ।

ଆବୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବୁ + ତି) ଆବ- ରଣ, ଆଛାଦନ, ଉରୋଧାନ, ବେଷ୍ଟନ ପ୍ରାଚୀର ।

ଆବୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବୁତ + ମୀ,ତ) ପୁନଃପୁନଃ ଅଭ୍ୟସ, ପଠିତ, ରୁଣିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆବୁତୀ, (ଆ + ବୁତ + କ.ତ) ଆବର୍ତ୍ତନାମ, ସେ ଫେରିଅସିଥିବୁ, ପରବୁଦ୍ଧ, ପ୍ରତିବୁଦ୍ଧ, ପୂଣିତ, ପ୍ରତିତ ।

ଆବୁତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବୁତ + ଭୁ,ତ) ବାରମ୍ବାର ଅଭ୍ୟସ, ଘୋଷିବା, ଫେର- ଆସିବା, ପ୍ରତ୍ୟାବୁତି, ଗୁଣନ, ପଠନ, ପୁନର୍ଜନ୍ମ ହେବା ।

ଆବୁତିପକ—କୁୱୀ. ବି. ପାପକାବୁତି- ରୂପ ଅର୍ଥାଳକ୍ଷାରବିଶେଷ, ମସିଷ ।

ଆବୁଷ୍ଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବୁଷ୍ଟ + ଭୁ,ତ) ସମ୍ବନ୍ଧକର୍ମଣ, ସମ୍ବନ୍ଧକର୍ମା, (ଅବ୍ୟ) ବୁଷ୍ଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଆବେ—ଶ୍ରୀ. (ଅବ୍ୟ) ମାତରବ୍ୟକ୍ତି ପରି ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଅବର୍କର୍ତ୍ତକ ସମ୍ମୋଧନ ।

ଆବେଗ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ବିଳ + ଭୁ, ଅ) ଦୂର, ସମ୍ମୁଖ, ବ୍ୟାକୁଳତା, ଚିତ- ବୁଞ୍ଚିଲ, ଉଲଙ୍ଘାଜନକ ଦୂର ।

ଆବେଣିକ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. ସ୍ଵାଧୀନ, ସେ ଅପରମତର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ନୁହେ ।

ଆବେଦକ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଆ + ବିଦ + ଭୀତ + ଅକ) ବିଜ୍ଞାପକ, ବାଣୀ, ସେ ନାଲିସ୍ କରେ, ଆବେଦନକାଶ, ପ୍ରାଥୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆବେଦକ ।

ଆବେଦନ—କୁୱୀ. ବି. (ଆ + ବିଦ + ଭୁ, ଅନ) ବିଜ୍ଞାପନ, ବ୍ୟବହାରେତ୍ୟାପନ, ଭାବାପତ୍ର ନିବେଦନ, ବିବାହ, ଦରଖାସ୍ତ, ନାଲିସ୍ କରିବା ।

ଆବେଦନୀୟ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଆ + ବିଦ + ମୀ, ଅନୀୟ) ବିଜ୍ଞାପନୀୟ, ଯାହାକୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଏ, ସେ ପଦାର୍ଥର ଆବେଦନ କରୁଯାଏ, ପ୍ରାର୍ଥନୀୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆବେଦନୀୟ ।

ଆବେଦତ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଆ + ବିଦ + ଲ + ମୀ,ତ) ବିଜ୍ଞାପିତା, ଯାହାକୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଏ, ସେ ପଦାର୍ଥର ଆବେଦନ କରୁଯାଏ, ନାଲିସ୍ ଲିଖିତ ବସ୍ତୁ ।

ଆବେଦନ—ବିଂ. (ଆ + ବିଦ + ଶୀର୍ଷ + ଲକ୍) ବିଜ୍ଞାପକ, ନାଲିସକାଶ, ବାଣୀ, ଆଜାପକ, ଅଞ୍ଜକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆବେଦନୀ ।

ଆବେଦନ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଆ + ଦ୍ଵେ + ଲ + ମୀ,ଯ) ବିଜ୍ଞାପ୍ୟ, ଜଣାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ, (ଅବ୍ୟ) ଜଣାଇଁ, ଜଣେଇଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆବେଦାୟୀ ।

ଆବେଦନ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ବିଧ + ମୀ,ଯ) ଯାହାକୁ ବିକ କରୁଯାଏ ମୁକ୍ତାତିମଣି, ଛନ୍ଦୁ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟମଣି ପ୍ରଭୃତି, ବେଧନୀୟ, ଛନ୍ଦୀକରଣୀୟ ।

ଆବେଶ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ବିଶ + ଭୁ, ଅ) ଅହଂକାରବିଶେଷ, ସରମ୍ଭ, କୋଧ, ଅଭିନବେଶ, ଆମଙ୍ଗ, ଅନୁପ୍ରବେଶ, ବହୁଭୟ, ଭୁବନ ପ୍ରବେଶ, ଅପସ୍ତର, ଅଧ୍ୟାତ୍ମାନ, ଆନ୍ତରିକଯତ୍ର, ଆୟୁଭୀ- କରଣ ।

ଆବେଶନ—କୁୱୀ. ବି. (ଆ + ବିଶ + ଅନ) ଶିଳ୍ପଶାଳା, ଭୂତାବେଶ, ଦେନ୍ଦ୍ର- ଛୁରଣୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରର ପରିଷ୍କାର ପ୍ରବେଶ ସମାଜନ ବ୍ୟାପାର, ସର୍ବ- ମୋଧାଦ ଯାହାଦ୍ଵାରା ପ୍ରବେଶ କରସାଏ ।

ଆବେଶର୍ୟ—ସୁଂ. ବି. କାମାବେଶନନିତ ବିନ୍ଦୁତତ୍ତ୍ଵ ।

ଆବେଶିକ—ସୁଂ. ବି. (ଆବେଶ + ଇକ) ଅତିଥି, ବାନ୍ଦବାଦି, ଆଗ୍ନୁକ, ପ୍ରବେଶ, (ବିଂ) ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ, ଅସାଧାରଣ ।

ଆବେଶିତ—ବିଂ. (ଆ + ବେଶି + ମୀ,ତ) ନିବେଶିତ, ଆବେଶଯୁକ୍ତ, ମନୋଯେଚ- ଯୁକ୍ତ, ପ୍ରବେଶିତ, ସମାହିତ ।

ଆବେଶ୍ଵ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ବେଶ୍ଵ + ଭୁ, ଅ) ଆବେଶ୍ଵନ, ବେଢା ।

ଆବେଶ୍ଵକ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ବେଶ୍ଵ + ଶ, ଅନ) ଆବରଣ ସାଧନ ପ୍ରାଚୀରତ, ବେଢା ।

ଆବେଶ୍ଵ—କୁୱୀ. ବି. (ଆ + ବେଶ୍ଵ + ଭୁ, ଅନ) ଆବରଣ ସାଧନ ପ୍ରାଚୀରତ, ବେଢା ।

ଆବୋର—(ପ୍ରା) ବାଲେଶ୍ଵର ଓ ବାଙ୍ଗ ଅଞ୍ଚଳର କରଣଗୋଷ୍ଠୀରେ ପ୍ରତିକିତ; ବି. ଶୁଭୀ, ଦେତେଇ, (ଗ୍ରା-ଅ.) ପିତୃ ମାତୃମାତ୍ର ଶିଶୁଙ୍କ ପିଲଦିନ୍ର ପାଳିଥିବା ପିରୁସୀ, ମାଉସୀ, ମାର୍ତ୍ତି ଆଦିଙ୍କ ପ୍ରତି ଉତ୍ତରିଶୀମାନଙ୍କ ସେହି ସମ୍ମୋଧନ ।

ଆବୋଧନ—କୁୱୀ. ବି. (ଆ + ବୁଧ + ଭୁ, ଅନ) ବୋଧ, ବୁଦ୍ଧି, ଜ୍ଞାନ ।

ଆବୋର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆବୁର ଦେଖ ।

ଆବୋରାବୁରି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆବୁରାବୁରି ଦେଖ ।

ଆବୋରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. (ପ-ଆବୋରଣ) ଆରବା, ଯୋଟିବା, ଗୋଲିବା, ଅଟ- କାଇବା, ଆଶ୍ରୟକରିବା, ରକ୍ଷାକରିବା, ଅଧିକାର କରିବା, ପାଲିବା, ଆଦର କରିବା । [ବାର୍ଷିକ ।

ଆଜିକ—ବିଂ. (ଅଜ + ଇକ) ଅଭୟମୁକ୍ତୀ,

ଆବ୍ୟ—ନି. ବି. (ଆବ + ଯ) ମେଷ-
ସମୁନ୍ଧୀୟ ଲୋମାଦି ।

ଆବ୍ୟାଧୀ—ବି. (ଆ + ବ୍ୟା + ଧା)
ସମ୍ପଦ, ପୀଡ଼କ, ପୀଡ଼ାଦୟକ, (ସୀ)
ଆବ୍ୟାଧିନୀ ।

ଆବ୍ୟନ—କୁ.ବି. (ଆ + ବ୍ୟନ + ଅନ)
ଉଷ୍ଣତ୍ରଛେଦନ, ରେଡିୟୋଷ ପ୍ରବେଶ,
ଭଲବୁପେ କାଟିବା ।

ଆବ୍ୟ—ପୁ.ବି. ଉଷ୍ଣତ୍ରଛେଦନ, (ବି)
ସୃଘାଦ କରିବା ଦିନିର ବୃଷର ସେ
ହ୍ରାନ ଛେଦନ କରିଯାଏ ।

ଆବ୍ୟାତ୍ମକ—ପୁ.ବି. (ଆ + ଶ୍ଵାସ + ଅତକ)
ନିଳନଦେଶ, ଲଙ୍ଘନଦେଶ ।

ଆବ୍ୟାତ୍ମସ୍ତମ୍ (ମୁ)—(ଅବ୍ୟ) ସୂର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା
ବ୍ରହ୍ମଜତୀରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅତି ସ୍ଵନ
ପଦାର୍ଥ ପର୍ମିନ୍ ।

ଆଶ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି ଆଶା ।
ଆଶକତ—(ଗ୍ରା.) ବି. (ହ—ଆଶକତ)
କ୍ଲାନ୍ଟ, ଗ୍ରାନ୍ଟ, ଅଶକ୍ତ, ଅଶ୍ଵମ, ରୋଗ୍ରୁଷରୁ
ନଭତା ବୋଧକରୁଥିବା, (ବି) କ୍ଲାନ୍ଟ,
ଶ୍ରାନ୍ତି, କ୍ଲାନ୍ଟିବୋଧ ।

ଆଶପାଶ—(ଗ୍ର) ବି. ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ(କୁ.ବି)
ଆଶ ପାଶ, ନିକଟରେ, ରୂପିତାରେ ।

ଆଶ—ପୁ.ବି. (ଆଶ + ଶ୍ଵାସ, ଅନ) ଭେଜନ,
ଆଶା ଜନର ଅପରିଣାଶ, (ଗ୍ର ବି) ଆଶା,
ଭଲ୍ଲା ।

ଆଶମନ—କୁ.ବି. (ଆ + ଶନସ୍ + ଶ୍ଵା,
ଅନ) ଆଶମ୍ପା, କଥନ, ଆଶା, ଅଭି-
ଲାପ, ସଭବନା, ନିର୍ବିର୍ତ୍ତ, ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଆଶମ୍ପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଶନସ୍ + ଅନ)
ଆଶା, ଅପ୍ରାପ୍ତ ପଦାର୍ଥର ପାଇବା ଭଲ୍ଲା,
ମନୋରଥ ।

ଆଶମ୍ପିତ—ନି.ବି. (ଆ + ଶନସ୍ + ମୁ,
ତ) କଥତ, ଭଲ୍ଲା ବିଷୟିଭୁକ୍, ପ୍ରାର୍ଥିତ,
ଆଶା କରିଯାଇଥିବା, ଉପସିତ (ସୀ)

ଆଶମ୍ପିତା, (କୁ.ବି) ମନୋରଥ, ଆଶା,
ଭଲ୍ଲା କଥନ ।

ଆଶମ୍ପିତା—ପୁ.ବି. (ଆ + ଶନସ୍ + କ,
ତ୍ତ) ଭାବା ଶ୍ରବେଚ୍ଛାୟକ, ଅଭିଲାପୀ,

ଭଲ୍ଲାକ, ପ୍ରାର୍ଥକ, କଥୟିତା, (ସୀ) ଆଶମ୍-
ପ୍ରାପୀ, ଆଶମ୍ପା ।

ଆଶମ୍ପା—ପୁ.ବି. (ଆ + ଶନସ୍ + କ, ତ)
ଆଶମ୍ପା, ଆଶମ୍ପାକାଶ, ଆଶମ୍ପାପୀ,
ପ୍ରାର୍ଥକ, ଅଭିଲାପୀ ।

ଆଶମ୍ପା—ନି.ବି. (ଆ + ଶନସ୍ + କ, ତ)
ଭବଶ୍ରୀଭାକାଶୀପୀ, ପ୍ରତାଣୀ, ଶୁଭେଜ୍ଞ,
ଆଶମ୍ପାକାର, ଆଶମ୍ପାପୀ ।

ଆଶକ—ନି.ବି. (ଆଶ + ଅତକ) ଭକ୍ତ,
ରୋଗପୁତ୍ର, ଭେଜନକାରକ (ଯା.)
ପରମ୍ପା ।

ଆଶକୁ—ନି.ବି. (ଆ + ଶକ + କ, ତ)
ସମ୍ପଦ ଆଶକୁପୁତ୍ର, ସମର୍ଥ ।

ଆଶକୁ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଆ + ଶକ + ତି) ସାମର୍ଥ୍ୟ,
ଯୋଗ୍ୟତା ।

ଆଶକନ—(ଦ୍ରିବ) ଅଶନନାର ଅପରିଣାଶ
ଏକ ପ୍ରକାର ରକ୍ତ ।

ଆଶକନୀୟ—ନି.ବି. (ଆ + ଶନକ + ମୀ,
ଅନସ୍ତୁ) ଶଙ୍କାର ବିଷୟ, ଶଙ୍କାକରିବାର
ଯୋଗ୍ୟ, ଅନିଷ୍ଟକର ବୋଲି ଭବନୀୟ ।

ଆଶକ୍ଷା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଆ + ଶକ + ଆ) ଉସ୍ତ,
ତ୍ରାସ, ଅବିଷ୍ଟକର ବୋଲି ତିନ୍ମା,
ସନ୍ଦେହ, ସଙ୍କେତ, ବିରକ୍ତ, ଅନିଷ୍ଟୁତା ।

ଆଶକ୍ଷିତ—ନି. ବି. (ଆ + ଶକ୍ଷି + ମୀ, ତ)
ତ୍ରସ୍ତ, ସଙ୍ଗ୍ୟିତ, ଭ୍ରାତ, ତିନ୍ଦିତ, ସନ୍ଦର୍ଧ,
ଯାହାର ଆଶକ୍ଷା କରିବାରିଥିଲୁ, (କୁ)

ଉସ୍ତ, ସନ୍ଦେହ, ଚିନ୍ତନ ।

ଆଶକ୍ଷି—ନି. ବି. (ଆ + ଶନକ + ରନ)
ଆଶକ୍ଷାପୁତ୍ର, ସନ୍ଦେହ, ସେ ଆଶକ୍ଷା
କରେ, ଆଶକ୍ଷି, ସନ୍ଦେହକରକ, ସାରୁ ।

ଆଶକ୍ଷ୍ୟ—ନି. ବି. (ଆ + ଶକ + ଯ)
ଆଶକ୍ଷାର ବିଷୟ, ସନ୍ଦେହର ଯୋଗ୍ୟ,
(ଅବ୍ୟ) ସନ୍ଦେହ କରି ।

ଆଶକ୍ଷନ—ପୁ. ବି. (ଆଶକ୍ଷନ + ଅ) ଆଶକ
ରକ୍ତ, (ବି) ସେ ଭେଜନ କରିବା,
ବିଜ୍ଞପା, ଭଲ୍ଲା, (ବି) ବଲ୍ଲ ।

ଆଶକ୍ଷନ—(ଯା.) ଚିତ୍ର, ଜଣଶ୍ରୀଷ୍ଟା ।
ଆଶମ୍ପା—ପୁ.ବି. (ଆ + ଶା + ଅ + ଅ)

ପୁତ୍ର, ଯାହାକୁ ପ୍ରବାସାରିଥିଲୁ, ପଦାର୍ଥ,
ପାଇବାକୁ, ଭଲ୍ଲା, ଭରପା,
ତୃଷ୍ଣା, ଦମନନ୍ୟା, ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ବାଣ୍ଣା,
ଆଶାବାନ୍ତି ।

ଆଶନସମୁହ, ଖାତବିଶେଷ, ଆଶ୍ରୟ,
ହୃଦୟ, ଚିନ୍ତା, ପଣସଗଛ, ମନ ଅତୁଷ୍ଟ ।
ଆଶ୍ରୟାବ୍ରି—ପୁ.ବି. (ଅଭିତ୍ତି) ଲଂବନଳ,
ଆଶ୍ରୟାବ୍ରି ।

ଆଶ୍ରୟାର୍ଥ—ବ. (ମଧ୍ୟ କ.ଧା) କୌଣସି
ଶବ୍ଦ ବା ବାକ୍ୟର ଭାବୁରୀର୍ଥ ଆଶରକ
ବା ଶବ୍ଦବିଶେଷ ଅର୍ଥରୀତି ଲେଖ-
କର ଗୁଡ଼ ଅଭିପ୍ରାୟ ସ୍ଵର୍ଗକାର୍ଯ୍ୟ ।

ଆଶ୍ରୟାଶ—ପୁ. ବି. (ଅଶ୍ରୟ + ଅଶ +
ଅ) ଅଶ୍ରୟ, ଦୁଃଖନଳ ।

ଆଶ୍ରୟାପମା—ବ. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ଅର୍ଥାଳ-
କାରବିଶେଷ ।

ଆଶର—ପୁ.ବି. (ଆ + ଶ୍ଵାସ + କ.ଅ) ଅଶ୍ରୟ,
ଶକ୍ସୟ, ଦିବ୍ୟାଦ ।

ଆଶରୁପୀ—(ଯା) ସ୍ତ୍ରୀମୁଦ୍ରା, ମୋହର,
ଆଶରୀପୀ ।

ଆଶରକ—କୁ.ବି. ବେଗବିଶେଷ, ଆଶ-
ରକ, (ବି) ରକ୍ଷଷସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଅଶ୍ରୁ-
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ଆଶରେଓଡ଼ା—ଏକପ୍ରକାର ରକ୍ତ, ଏହାର
ପାଞ୍ଚକେତିଆ ପତ୍ର ଓ ରଙ୍ଗବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରେଟ
ପ୍ରେଟ ପଳ ହୁଏ ।

ଆଶବ—କୁ. ବି. (ଆଶ + ଅ) ଶୀତ୍ରି,
ଆଶିମା, ଆଶୁତ୍ର, ଆଶତ୍ର ।

ଆଶ୍ସ—ନି. ବି. (ଆଶନସ୍ + କିପ୍)
ଭାବ ଶ୍ରେଷ୍ଠାକାଶ, (ଆଶନସ୍ + କି
ପ୍) ଭାବ ଶୁଭରତ୍ତ୍ଵ, କଥନ, ସ୍ତୁତ-
ସାଧନ ।

ଆଶସନ—କୁ. ବି. କଥନ, ଭାବ ଶୁଭ-
ରତ୍ତ୍ଵକରଣ, ଭ୍ରାତାଧାନ ।

ଆଶସ୍ତ୍ର—କୁ. ବି. (ଆ + ଶନସ୍ + ତ)
ପୁତ୍ର, ଯାହାକୁ ପ୍ରବାସାରିଥିଲୁ ।

ଆଶା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଅଶ + ଅ + ଅ)
ଦିକ, ଦିଗ, ପ୍ରତ୍ୟାଶା, ପାଇ ନ ଥିବା
ପଦାର୍ଥର ପାଇବାକୁ ଭଲ୍ଲା, ଭରପା,
ତୃଷ୍ଣା, ଦମନନ୍ୟା, ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ବାଣ୍ଣା,
ଆଶାବାନ୍ତି ।

ଆଶାଜଳକ—ବି. (ଗତତ୍ତି) ଆଶାପ୍ରତି ।

ଆଶାତ—ପୁ. ବ. ଆଶାତ, ଦଣ୍ଡ, କହୁ-
ଶୁଣିମାନଙ୍କର ପଲଣାଦି ଦଣ୍ଡ, ଆଶାତ
ମାସ ।

ଆଶାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଆଶାତା ନଷ୍ଟତ୍ଵ, କହୁ-
ଶୁଣିର ପଲଣାଦଣ୍ଡ, ଆଶାତା ନଷ୍ଟତ୍ଵକୁ
ପୂର୍ଣ୍ଣମାସ, (ପୁ.) ଆଶାତିମାସ ।

ଆଶାତାତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ବାସନା-
ଶାତ, ଯାହା ଆଶା କର ହୋଇଥାଏ
ତା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ।

ଆଶାଦାମ—କ୍ଳୀ. ବ. ଆଶାରୂପ ବନନ-
ରକ୍ତ, ଆଶାରୂପ ବନନଶୃଙ୍ଖଳ, ଆଶା-
ରୂପ ମଳ ।

ଆଶାଧର—ଜଣେ ପ୍ରତିକିନ୍ଦେନଗ୍ରହକର୍ତ୍ତା,
ଏହାଙ୍କ ରଚିତ କିନ୍ମଯଙ୍କଳଙ୍କ, ଆସ
ଧନୀପାର, ସର୍ଟିକ ଧର୍ମମୁତ୍ତ, ପ୍ରମେୟ-
ରହାକର, ବାକ୍ୟାଳଙ୍କାରଟୀକାପ୍ରଭୁତି
ଆଶାନ—(ଯା) ବି., ଲୟବ, ବିରମ, ନିଷ୍ଠାର
କଷ୍ଟୀତ, ଉକାର, ପ୍ରତିକାର ।

ଆଶାନନ୍ଦ—ପୁ. ବ. ରୁମାନନ୍ଦଙ୍କର
ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଶିଷ୍ୟ ।

ଆଶାନନ୍ଦତେଜ୍ଜ୍ଞ—ଏ ଜଣେ ବିଜ୍ୟାତ
ବଙ୍ଗାଲୀ ବ୍ରାହ୍ମିଣେର ।

ଆଶାନ୍ତି—ପୁ. ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ଆଶାଯୁକ୍ତ,
ଆଶାକରୁଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶାନ୍ତିତା ।

ଆଶାପାତ—ପୁ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଦିଗପାତ,
ଦିଗ୍ବାଲ । [ରୂପକ ।]

ଆଶାପଥ—ପୁ. ବ. ଆଶାରୂପକ ପଥ,
ଆଶାପାଳ—ପୁ. ବ. (ଆଶା + ପାଳ +
କଥ) ଦିଗ୍ପାଳରହିତ, ଅଶ୍ଵ-
ମେଧ ଯାଗର ଅଶ୍ଵରକ୍ଷକ ରକ୍ତପୁତ୍ର ।

ଆଶାପିଣାତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧା) ମୋହମ୍ମା-
ଆଶା ।

ଆଶାପୁର—କ୍ଳୀ. ବ. ପୁରବିଶେଷ,
ନଗରବିଶେଷ, ଯେଉଁ ନଗରରେ
ବୈଶି ଶୁଗରୁଳ ମିଳେ ।

ଆଶାପୁରସ୍ତମ୍ଭ—ପୁ. ବ. ଆଶାପୁର-
ଜାତ, ଶୁଗରୁଳବିଶେଷ ।

ଆଶାପ୍ରାତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେ
କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆଶା ପାଇଅଛୁ,
ଆଶାନ୍ତିତ, ପ୍ରତ୍ୟାଶୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶାପ୍ରାତ୍ର ।

ଆଶାବନ୍ଧ—ପୁ. ବ. (ଆଶା + ବନ୍ଧ)

ମକଟିଜାଲ, ତୃଷ୍ଣବନ୍ଧ, ଦିଗବନ୍ଧ,
ଆଶାବନ୍ଧ, ମାଙ୍ଗଭୃତୀ ଜାଲ, ଆଶାବନ୍ଧ ।

ଆଶାବନ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ସର୍ଜିତ) ସମ୍ମୁଖୀ
ବୁରୁଷୀ (ଶ୍ରୀ) ପାବେଶ ସର, ଭେରବ-
ବଗର ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଆଶାକର—ପୁ. ବ. କାତ୍ଯାୟନକୃତ
କମ୍ପ୍ରେସର ଟୀକାକାର ।

ଆଶାବନ୍ଧ—ବି. (ଆଶା + ବନ୍ଧ + ଅ)

ଆଶାଧାରୀ, ଯାହିରେ ଆଶା କାତ ହୁଏ,
ଯାହିରେ ଆଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ, (ବି) ଆକା-
ଶର ପୁତ୍ର, ନୃବିଶେଷ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଆଶାବନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ସ-ଅପ୍ରାପ୍ତ) ଯେଉଁ
ଯୁଦ୍ଧପରେ ମନୁଷ୍ୟ ଆପଣା ଶରବର
ବର ବହି ଶୁଲେ ବା ବସେ, ବଳଚିନ୍ତ-
ସୂଚକ ଦଶ୍ରବିଶେଷ ।

ଆଶାବାନ—ପୁ. ବି. (ଆଶା + ବନ୍ଧ)

ଆଶାବନ୍ଧିଷ୍ଠ (ଫର୍ମ) ଆଶାସ୍ତ୍ରୀ ।

ଆଶାଭଙ୍ଗ—ପୁ. ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ଆଶା-
ଭଙ୍ଗ, ଆଶାଲେପ, କୌଣସି, ଆକାଙ୍କ୍ଷା
ବୈପଲା । [ଆଶା ।]

ଆଶାଭରସା—ଶ୍ରୀ. ବ. କୌଣସିପକାର

ଆଶାଯୀ—ବି. (ଆଶା + ର ଇନ୍) ଆଶା-
ବାନ, ଆଶାନ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶାୟିନୀ ।

ଆଶାପୋଠ—ମା. (ଆଶ + ପୋଠ)

ବାଳଙ୍କ ଗର୍ଭରେ ଅନୁବରକଦ୍ଵାରା
ବାହୁଡ଼, ଆଶାବନ୍ଧ ସୋଠବାନ୍ତିନାମକ
ବଜନବନ୍ଦୁଷ୍ଟ ।

ଆଶାପୁନ୍ଦି—କ୍ଳୀ. ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ଆଶାର

ପୁନ, ଯେଉଁଠାରେ ଆଶା କରିଯାଏ ।

ଆଶାସ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଆ + ଶାସ୍ୟ + ମ, ଯ)

ଆଶାପାନ୍ତିମୟ, ପ୍ରାର୍ଥନମୟ, କଥମୟ,
ଆଶାସାଧ (ଅବ୍ୟ) କହି କରି, କହି ।

ଆଶାହତ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କ. ମ୍ରା) ହତାଶ,
ନଷ୍ଟାଶ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶାହତ ।

ଆଶି—କ୍ଳୀ. ବ. (ଆ + ଶାଶି + ର)

ବୈଜନ, ଭକ୍ଷଣ ।

ଆଶିଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଆ + ଶାସି + ଶିଷ୍ଟ + ଅ + ଆ)
ସମ୍ମାନ ଶିଷ୍ଟା, ଉପଦେଶ ।

ଆଶିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଅଶି + ତ)

ଉଷିତ, ସମ୍ମାନକୁ ଅନ୍ନାଦ, ଅଶିତ,
ବୈଜନଦ୍ଵାରା ତୃପ୍ତିକୁସମ୍ମାନକୁ
ଭାବି ।

ଆଶିତଙ୍ଗମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆଶିତ + ଗୋ +
ଅ) ପ୍ରଚୂର ତୃପ୍ତିକୁସମ୍ମାନକୁ
ଗୋରୁମାନେ ତୃପ୍ତିକୁସମ୍ମାନକୁ
କରନ୍ତି, ତୃପ୍ତିକୁସମ୍ମାନକୁ
କରନ୍ତି ଗୋରୁମାନେ ।

ଆଶିତଙ୍ଗମ—ବି. (ଆଶିତ + ଗୋ +
ଇନ୍) ପ୍ରଚୂର ପାପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ, ତୃପ୍ତି-
କୁସମ୍ମାନକୁ ଯେ ସ୍ଥାନରେ ପାପାଦ
ଖାଇ ଗୋରୁମାନେ ତୃପ୍ତିକୁସମ୍ମାନକୁ
କରନ୍ତି, ଅରଣ୍ୟ ।

ଆଶିତନ୍ତବ—ବି. ଯେଉଁ ଅନ୍ନାଦ ଖାଇ
ପ୍ରାଣିମାନେ ତୃପ୍ତିକୁସମ୍ମାନକୁ
ଦେବା ।

ଆଶିତନ୍ତବ—ବି. (ଆ + ଅଶି + ତବ)

ଆଶିନ—ବି. (ଆଶି + ରନ୍) ବୈଜନ,
ଭକ୍ଷକ, ଶାଦକ (ବି) ସର୍ପାଦିର ବିଷ-
ଦତ୍ତବିଶେଷ ।

ଆଶିନ—ପୁ. ବି. (ଆଶିନ + ଅ) ଅତି-
ଶୁଦ୍ଧେତ୍ତା, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭକ୍ଷକ, ବର୍ତ୍ତିଆ ।

ଆଶିନମ—ପୁ. ବ. (ଆଶିନ + ରମନ)

ଶୀଘ୍ରତା, ଚଞ୍ଚଳତା ।

ଆଶିର—ବି. (ଆ + ଶିର + କିପ୍) ପାକର
ଯୋଗ୍ୟ ଦୁର୍ଘାତ ।

ଆଶିର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆଶିର + ଅ) ପାକ-
ଦୋଷ ଦୁର୍ଘାତ (ପୁ. ବ) (ଆ + ଅଶି
+ ରଇ) ସୁର୍ଯ୍ୟ, ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଶରସ୍ତ ।

ଆଶିକ—ବି. (ଆଶିକ + ଇକ) ଆଶି-
ବାଦକ, ଆଶିବାଦକ ।

ଆଶିକ—ବି. (ଆ + ଶାସି + କିପ୍) ଯାହାକୁ
ଆଶିବାଦ କରିଯାଇ ଥାଏ, ଉତ୍ତମ,
ସଜ୍ଜନ ।

ଆଶିଷ—ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଶୀଘ୍ର, ଶୁଭଗଞ୍ଚଳ ।

ଆଶିସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଆ + ଶାସି + କିପ୍)
ସପଦକ୍ତ, ସାପର ଦାନ୍ତ, ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଆଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ-କି. (ଆ + ଆଶ୍ର + କି-ପ୍ର + ର) ସାପର ଦାନ୍ତ ଓ ବଷ, ଭକ୍ଷକ, ବଷ ବିଦ୍ୟା, ଶୁଭକାମନା, ମଙ୍ଗଳପ୍ରାର୍ଥନା, ଅଣ୍ଣିଖାତ । [ବାଦ]

ଆଣୀରେସ୍ତୁ—ବିଂ. ନାନୀପାଠ, ମୃତ-ଆଣୀର୍ଦ୍ଦା—ସ୍ତ୍ରୀ-ବି. ଦେବତା, ପ୍ରଜାବ୍ୟକ୍ତି ।

ଆଣୀୟାନ୍—ବିଂ. ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଶୀଘ୍ର (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଣୀୟୁସ୍ତୀ ।

ଆଣୀର୍ଦ୍ଦି—ବି. (ଆ + ଶୀ + ର) ପଦ-ଦୁର୍ଧାତି, ସିଙ୍କ ଦୁର୍ଧାତି ।

ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ-ଧା) (ଆଣୀୟୁ + ବର୍ତ୍ତ + ର୍ତ୍ତ-ଅନ) (ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନ) (ବିଂ) ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନ ।

ଆଣୀର୍ଦ୍ଦା—ପୁଂ. (ଆଣୀୟୁ + ବର୍ତ୍ତ + ଅ) ଇଷ୍ଟର୍ଥଆବଶ୍ୟକ ବାକ୍ୟ, ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନ, ଶୁଭକାଞ୍ଚଳୀର ସୁରକ୍ଷାକ ବାକ୍ୟ, ମଙ୍ଗଳ-ବାଦ, ଅନ୍ୟର ମଙ୍ଗଳବାସ୍ତ୍ଵ ପ୍ରକାଶ ।

ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନ—ପୁଂ.ବି. (ଆଣୀୟୁ + ବର୍ତ୍ତ + କ-ଅନ) ସେ ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନ କରେ, ଶୁଭପ୍ରାର୍ଥକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନକା ।

ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନକାମନା—ଗ୍ରା. କି. ପରର ମଙ୍ଗଳକାମନା ଉଚାରଣ କରିବା ।

ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନଦୟର—ଗ୍ରା. କି. ପୁନର୍ବିବାହ, ଦୁର୍ବାଷତ, ଦ୍ଵିରାଗମନ ଉତ୍ସବ (ବାଲ୍ମୀ-ବିବାହପ୍ରଥା ପ୍ରତଳିତ ହିନ୍ଦୁପ୍ରତିଦାନ୍ତ ମାନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ରହିମନ୍ତା ହେବାପରେ କେଣ୍ଯାଦିପମତରେ ଶୁଭଦିନ ଧର୍ମଯାତ୍ର ହୋମ ଦ ମଙ୍ଗଳ ଅନୁସ୍ତାନପରେ ସ୍ବାମୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମିଳନ ହେବା) ବନ୍ଧାଶ୍ୱର ।

ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନ ରୁଦ୍ଧିଲ—ଗ୍ରା.ବି. ହୋମ, ଯଜ୍ଞ, ବିବାହାତି ଅନୁସ୍ତାନ ସମ୍ମାନ ପରେ ପୁରୋଦ୍ଧତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ବେଦୋକ୍ତ ମହୀୟ ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନରୁତ୍ତାରଣ କରି ଯେଉଁ ଅଷ୍ଟକୁ କର୍ତ୍ତ୍ତିଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ପକାନ୍ତି ।

ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନଦିଷ୍ଟି—ବି.ଶୁଭନୁଷ୍ଠାନପରେ ଉପର୍ତ୍ତି ତ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ କମ୍ପିଶେଷରେ କମ୍ପିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଆଣୀର୍ଦ୍ଦନ କରି ତହିଁ ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଦିଷ୍ଟିଶା ବା ଅର୍ଥପାନ୍ଦ୍ରି ।

ଆଣୀବିଷ—ପୁଂ. (ବ.ଶ.) ସର୍ପ, ସାପ, ବିଷଧର ସର୍ପସ୍ତପ, (ବିଂ) କିପ୍ର, ଚଞ୍ଚଳ ।

ଆଶୁ—କ୍ର. ବିଂ. (ଆଶୁ + ର) ଶୀଘ୍ର, ପଢ଼ିବ (ପୁଂ.ବି) ବର୍ଣ୍ଣଭବ ଧାର୍ଯ୍ୟ, ଆଶୁଧାନ୍ୟ, ବିଆଳିଧାନ ।

ଆଶୁକବ—ବିଂ. (ଆଶୁ + କବ) ସେ ହଠାତ୍ କବିତା ରତନା କରିପାରେ ।

ଆଶୁକାଶ—ପୁଂ. ବି. (ଆଶୁ + କୁ + ରନ) ଶୀଘ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାଶ, ପଢ଼ିବ କାର୍ଯ୍ୟକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶୀଘ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାଶଣୀ, ଆଶୁକାଶଣୀ ।

ଆଶୁତ୍ତେସ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ-କି. ବି. ଶୀଘ୍ର କରିବା, (ବିଂ) ଶୀଘ୍ର କରିବାଣ ।

ଆଶୁଗ—ପୁଂ.ବି. (ଆଶୁ + ଗମ + କ.ଅ) ବାଣ, ବାଯୁ, ସୁର୍ଯ୍ୟ, ଶର, (ବିଂ) ଶୀଘ୍ରଗାମୀ ।

ଆଶୁଗତ—ପୁଂ.ବି. (କ.ଶ.) ବାଯୁ, (କ.ଧା) ଶୀଘ୍ରଗମନ ।

ଆଶୁଗାମୀ—ପୁଂ.ବି. (ଆଶୁ + ଗମ + କ.ରନ) ସେ ଶୀଘ୍ର ଗମନ କରିପାରେ, ଶୀଘ୍ରଗାମୀ, (ପୁଂ.ବି) ବାଯୁ, ସୁର୍ଯ୍ୟ, ଶର ।

ଆଶୁଗ—ବି. ଶୀଘ୍ରଗାମୀ, ସେ ଶୀଘ୍ର ଯାଇପାରେ ।

ଆଶୁଗେତ୍ର—ବି.କ.ଶ., /ଆଶୁ+ତେତ୍ର) ଶିବ, ମହାତେତ୍ର, (ବିଂ) ସେ ଅଳକେ ସମ୍ରକ୍ଷ ହୁଏ ।

ଆଶୁଧାନ୍ୟ—କ୍ଲୀ.ବି. (କ.ଧା) ବିଆଳିଧାନ ।

ଆଶୁପତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ-ବି. (କ.ଶ.) ଶର୍କରାଲଭା ।

ଆଶୁପତ୍ରନ—ପୁଂ.ବି. ଶୀଘ୍ରଗମାମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶୁପତ୍ରା ।

ଆଶୁପତ୍ରା—ପୁଂ. ବି. (ଆଶୁନ୍ + ଅନ୍ + କି + ତ) ଆଶୁର୍ମୟପୁତ୍ର, ବିପ୍ରିତ ।

ଆଶ୍ରୋତନ—ବି. (ଆ + ଶୁଭ + ଅନ) ସମ୍ୟକ, ଷରଣଶୀଳ, ଯାହା ସବ୍ଦା ଗଲି ପଡ଼େ, (କ୍ଲୀ.ବି) ସମ୍ୟକଷ୍ମରଣ, ଗଲିପଡ଼ିବା, ପତନ ।

ଆଶୁ—ପୁଂ. ବି. (ଆଶୁ + ଅ) ପ୍ରସ୍ତର-ବିକାର, ପଥରନିମିତ୍ତ ପୁତ୍ରିପ୍ରତିତ ।

ଆଶୁକ—ପୁଂ. ବି. (ଆଶୁ+କୈ+ଅ) ଶାଲ୍ମଦେଶର ଘୋଟିଏ ଗ୍ରାମ, (ବିଂ) ଆଶୁକ ଗ୍ରାମଜାତ ।

ଆଶୁନ—ପୁଂ. ବି. (ଆଶୁନ୍ + ଅ) ପଥର-ଜିନିପ, ସ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ସାରଥକ ପୁତ୍ର ବା କନ୍ୟାରୂପ ଅପତ୍ୟ, ପ୍ରସ୍ତରସମୁଦ୍ର, ସୁର୍ମି ସାରଥ, ଅରୁଣ ।

ଆଶ୍ରୟ—ବି. (ଆଶ୍ରନ୍ + ସ) ପ୍ରସ୍ତର କିଳିଛପୁ ଦେଶାଦି । [ବାହକ ।
ଆଶ୍ରୟରକ—ବି. ପ୍ରସ୍ତରହାରକ, ପ୍ରସ୍ତର-
ଆଶ୍ରୟଥ୍—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଶ୍ରୟଥମୁନି-
ଙ୍କର (ସୁତ୍ର ବା କନ୍ୟାରୂପ) ଅପତ୍ୟ,
ଆଶ୍ରୟଥମୁନିଙ୍କ ଗୋପତ୍ୟ ।

ଆଶ୍ରୟରକ—ପୁ. ବି. (ଆଶ୍ରୟ + ରକ) ଆଶ୍ରୟ ବୈଶା ।

ଆଶ୍ରୟମ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଶ୍ରୟନିମକ
ରୂପିଙ୍କର ଗୋପତ୍ୟ ।

ଆଶ୍ରୟକ—ଶି. ବି. (ଆଶ୍ରୟ + ରକ) ପ୍ରସ୍ତର-
ହାରକ, ବାହକ, ଆବାହକ ।

ଆଶ୍ରୟୁ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଶ୍ରୟନିମକ
ରୂପିଙ୍କର ସୁତ୍ର ବା କନ୍ୟାରୂପ ଅପତ୍ୟ ।

ଆଶ୍ରୟାନ—ବି. (ଆ + ଶୋ + ତ) ସମୀ-
ତ୍ରୁତ, ଶୁଷ୍ଟପାୟ । [ଲେଖକ ।

ଆଶ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଶ୍ର + ଅ) ଚକ୍ଷୁର ଜଳ,
ଆଶ୍ରପଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରା + ର +
ଅନ) ପାକକରଣ ।

ଆଶ୍ରବ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରା + ଭ. ଅ) ପ୍ରତି-
ଶ୍ରୁତି, ସ୍ଵାକାର, କ୍ଲେଶ, ବି. (ଆ + ଶ୍ରା
+ କ. ଅ) କଥାର ବାଧ, ବଣୀଭୂତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶ୍ରବୀ ।

ଆଶ୍ରମ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରମ + ଅ) ବ୍ରଦ୍ଧ-
ଶୁଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କର ଶାସ୍ତ୍ରମିଳିକ ଶୂରପ୍ରକାର
ଧର୍ମବିଶେଷ ଉପସଥିର ପ୍ଲାନ, ଉପୋ-
ବନ, ମଠ, ପରମେଶ୍ୱର ।

ଆଶ୍ରମଶୂ—ପୁ. ବି. (୭ତତ) ଆଶ୍ରମ-
ନିସ୍ତର୍ଣ୍ଣା, ଶକ୍ତି, ଉପୋବନଶୂନ୍ୟ,
ମଠଶୂ କିମ୍ବା ଉପୋବନଶୂ ଶ୍ରୁତମାନ-
ଙ୍କର ଉପଦେଶ୍ୱା, ଆଶ୍ରମବିଶେଷର
ଧର୍ମଶୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଆଶ୍ରମଧର୍ମ—ପୁ. ବି. ବ୍ରଦ୍ଧଚର୍ଚାଦିବହିତ
ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣଧର୍ମ, ଆଶ୍ରମଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ-
ଶ୍ରମଧର୍ମ, ଶୁଣଧର୍ମ, ଆଶ୍ରମନୁମୋଡ଼ିତ
କାର୍ଯ୍ୟ, ନିମିତ୍ତ ଧର୍ମ, ସାଧାରଣ ଧର୍ମ ।

ଆଶ୍ରମପଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ମୁନିରୂପ-
ମାନଙ୍କର ଆଶ୍ରମରୂପ ପ୍ଲାନ, ଉପୋବନ ।

ଆଶ୍ରମପାତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ) ଉପୋ-
ବନ ବା ଆଶ୍ରମ ଭୂମିର ଶାନ୍ତିକାର ।

ଆଶ୍ରମବାସ—ପୁ. ବି. ମୁନିରୂପମାନଙ୍କର
ଉପୋବନାଦିରେ ବାସ, ମହାଭାର-
ତୋତ୍ତ ଧୂତରଷ୍ଟାଦିଙ୍କର ଆଶ୍ରମବାସ
ନିଶ୍ଚିତ ପରିବିଶେଷ ।

ଆଶ୍ରମବାହିକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଶ୍ରମବାସ +
ରକ) ମହାଭାରତେତୋତ୍ତ ଧୂତରଷ୍ଟାଦି-
ଙ୍କର ବନବାସପ୍ରତିପାଦକ ପରିବିଶେଷ,
(ବି) ଧୂତରଷ୍ଟାଦିଙ୍କର ଆଶ୍ରମବାସ
ସମ୍ମର୍ମୀ ।

ଆଶ୍ରମଭକ୍ଷ୍ମ—ପୁ. ବି. (୫ତତ) ଆଶ୍ରମ-
ବିଶେଷର କଞ୍ଚିଦ୍ୟ ପାଳନରୁ ଶୁଳିତ,
କୌଣସି ଉପୋବନ ବା ମଠରୁ ତାଢ଼ିତ
ଆଶ୍ରମପଦ—ପୁ. ବି. (ଆଶ୍ରମ + ସଦ +
କିପ) ଆଶ୍ରମବାସୀ, ଉପୋବନ-
ବାସରତ ବାନପ୍ରସ୍ତାଦି ।

ଆଶ୍ରମିକ—ଶି. ବି. (ଆଶ୍ରମ + ରକ)
ଆଶ୍ରମପୁତ୍ର, ଆଶ୍ରମୀ, ସେ ଆଶ୍ରମରେ
ଥାଏ, ଉପୋବନନିବାସୀ ।

ଆଶ୍ରମି—ପୁ. ବି. (ଆଶ୍ରମ + ରକ)
ଆଶ୍ରମିକ, ଆଶ୍ରମପୁତ୍ର ଆଶ୍ରମପୁତ୍ର
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶ୍ରମିଶ୍ର ।

ଆଶ୍ରୟ—ପୁ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରା + ଭ. ଅ)
ପକ୍ଷାବଳମୁନ, ସମ୍ପକ୍ଷ, ଅନନ୍ତଶରଣ,
ଅବଳମୁନ, ବ୍ୟପଦେଶ, ସାମୀପ୍ୟ,
(ଆ + ଶ୍ରା + ମି. ଅ) ବି. ଶୁଦ୍ଧ, ଆଧାର,
ବିଷୟ, କାରଣ, ରକ୍ଷଣ, ସହାୟ,
ନିବରନ, ପ୍ରମାଣ, କର୍ତ୍ତା, ପଞ୍ଚରତ୍ନୀୟ
ଓ ମନ, ରକ୍ଷଣ ନ ।

ଆଶ୍ରୟକ—ପୁ. ବି. ସେ ଆଶ୍ରୟ କରେ,
ଆଶ୍ରୟତ, ଶରଣଗତ (ବ୍ୟକ୍ତ) ।

ଆଶ୍ରୟଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରା + ଭ. ଅନ)
ସମ୍ପକ୍ଷପେବା, ଅବଳମୁନ, (ବି)
ଆଶ୍ରୟକର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶ୍ରୟଣ ।

ଆଶ୍ରୟଣୀୟ—ଶି. ବି. (ଆ + ଶ୍ରା + ମି,
ଆମାୟ) ଆଶ୍ରୟଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାର
ଆଶ୍ରୟ କରିବା ଉଚିତ, ଅବଳମୁନମୟ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶ୍ରୟଣୀୟ ।

ଆଶ୍ରୟଦାତା—ପୁ. ବି. (୭ତତ) (ଆଶ୍ରୟ +
ଦା + ତୁ) ଆଶ୍ରୟଦାନକର୍ତ୍ତା,

ସେ ଆଶ୍ରୟ ଦାନ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶ୍ରୟ
ଦାତୀ ।

ଆଶ୍ରୟପାର୍ଥୀ—ପୁ. ବି. (୭ତତ) ସେ
ଆଶ୍ରୟ ପାର୍ଥନା କରେ, ଶରାର୍ଥୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶ୍ରୟପାର୍ଥୀ ।

ଆଶ୍ରୟଭୁକ—ପୁ. ବି. (ଆଶ୍ରୟ + ଭୁକ୍ +
କିପ) ସେଇ ପରିମାନେ କେତେ-
ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିତାମାତାଙ୍କର
ଆଶ୍ରୟରେ ପାଳିତ ହୁଅନ୍ତିର୍ମୀ, କାକ ଚିଲ-
ପ୍ରଭୃତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଆଶ୍ରୟଭୁତ—ବି. ଆଶ୍ରୟ ସତ୍ତବ, ଅବଳମୁନ
ଆଶ୍ରୟପୁନ—ବି. ଅବଳମୁନ, ଯାହାକୁ
ଆଶ୍ରୟ କରାଯାଏ ।

ଆଶ୍ରୟପାନ—ଶି. ବି. (୭ତତ) ଆଶ୍ରୟ
ରହିବ, ଯାହାର କୌଣସି ଆଶ୍ରୟ
ନାହିଁ, ନିରାଶ୍ରୟ, ନିରବଳମୁନ ।

ଆଶ୍ରୟପାର୍ଥୀ—ପୁ. ବି. (ଆଶ୍ରୟ + ଅର୍ଥ
+ କ, ରନ) ଆଶ୍ରୟ ଅନ୍ଦେଶକୋଶ,
ସେ ଆଶ୍ରୟ ଲେନ୍ଦ୍ର ଅଛି, ଆଶ୍ରୟପାର୍ଥୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶ୍ରୟପାର୍ଥୀ ।

ଆଶ୍ରୟପାଶ—ପୁ. ବି. (ଆଶ୍ରୟ + ଅଶ୍ର
+ କ, ଅ) ଅଶ୍ରୁ, ଅନଳ, ଧଳାଚିତାଗର,
ମଲଙ୍ଗ, କୃତିକ.ନିଷତ, (ବି) ଆଶ୍ରୟ-
ନାଶକ । [ହେତୁଶାସ୍ତ୍ର ।

ଆଶ୍ରୟପିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନ୍ୟାୟାକୁ
ଆଶ୍ରୟପିକି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନ୍ୟାୟାକୁଶ୍ରୀତ
ହେଉର ଦୋଷବିଶେଷ ।

ଆଶ୍ରୟି—ପୁ. ବି. (ଆଶ୍ରୟ + ରନ) ଆଶ୍ରୟ,
ସାହା, ସହାୟ, ଉତ୍ସାହ, ଅବଳମୁନ ।

ଆଶ୍ରାବ—ବି. (ଆ + ଶ୍ରା + ର + ଅ)
ଶ୍ରାବଣ, ଶ୍ରାବଣ କରିବା, କାହାକୁ
କୌଣସିବିଶ୍ରୀ ଶୁଣାଇବା, ଅଜୀକାର ।

ଆଶ୍ରାବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସମ୍ମଳକୋଶ ।

ଆଶ୍ରାବ—ଶି. ବି. (ଆ + ଶ୍ରା + କ, ତ)
ଆଶ୍ରମପାପ୍ରତ୍ୟ, ଶରଣଗତ, ଆଶ୍ରୟ,
ଅବଳମୁନିତ, ରହିବିବିଶ୍ରୀ ଶୁଣାଇବା ବିଷ-

ମାତ୍ର, ପରିବାର, ଅପେକ୍ଷା, ଅନୁସ୍ତତ, ସେବକ, ବଣବର୍ତ୍ତୀ, ସମ୍ବନ୍ଧୀ, ଆବୁଢ଼, ଅଧୀନ, ସ୍ଥିତ ।

ଆଶ୍ରିତବହୁଳ—ଦ୍ୱି ବିଂ(ଗଜକୁ) ଶରଣା-
ଗତ ବା ସେବକଙ୍କ ରକ୍ଷା କରିବା
ବ୍ୟକ୍ତି, (ସ୍ଵା) ଆଶ୍ରିତବହୁଳା ।

ଆଶି ଉଚ୍ଚାରଣ—ବି. ଶରଣାଗତକୁ
ରକ୍ଷା କରିବା ରୁଣ, ସେବକଙ୍କ
ସାହାପରିଷ ହେବା ରୁଣ ।

ଆଶି ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା—(ଆ + ଶ୍ରୀ + ଯ) ଆଶ୍ରୀସ୍ତ କରି ।

ଆଶି—ପୁଂ.ବି. ଚମ୍ପକଲାଯୁକ୍ତ, ଲୋତକ-
ଯୁକ୍ତ (ସ୍ଵା) ଆଶିଶି ।

ଆଶି ତ—ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + କି.ପ) ଅଞ୍ଜିକାର, (ବି) ଅଞ୍ଜିକାରକର୍ତ୍ତା ।

ଆଶି ତ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + ମୀ.ତ) ଅଞ୍ଜିକୃତ, ପ୍ରତକୃତ, ସମ୍ବନ୍ଧକ ଶ୍ରୀତ,
ଯାହା ଉତ୍ସମ୍ଭବେ ଶୁଣାୟାଇଥାଏ ।

ଆଶି ତ—ସ୍ଵା. ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + ତ) ଅଞ୍ଜିକାର, ଶ୍ରୀବଣ ।

ଆଶ୍ରେସ୍—ଦ୍ୱି. ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + ମୀ,
ୟ) ଆଶି ତବ୍, ଆଶ୍ରେସ୍ତୋର୍,
ଆଶ୍ରେସ୍ତୀସ୍ତ ।

ଆଶି ସ୍ତ୍ରୀ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀ + କ,ତ)
ଆଲିଗିର, ସମ୍ବନ୍ଧ, ବ୍ୟାପ୍ତ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧ,
ଜନ୍ମତ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ଶ୍ରେଷ୍ଠୋତ୍ତରଶିଷ୍ଟ ।

ଆଶ୍ରେସ୍—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀ + ସ୍ତ୍ରୀ,
ଅ) ଏକଦେଶ ସମ୍ବନ୍ଧ, ଆଲିଗିର,
ଆଶ୍ରେସ୍, ଅନ୍ଦନୀ, (ସ୍ଵା) ଆଶ୍ରେସ୍ ନନ୍ଦତ୍ ।

ଆଶ୍ରେସ୍ତାର୍—ବି. (ଆଶ୍ରେସ୍ + ଅର୍ଥ) ଶରର ଅର୍ଥବିଶେଷ, ଏକଶ୍ରେଷ୍ଠକଦ୍ୱାରା
ଏକାଧିକ ଅର୍ଥବୋଧ ଶ୍ରେଷ୍ଠାର୍ ।

ଆଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆଶ + ଅ) ଆଶ୍ରୟମୁକ୍ତ,
ଆଶ୍ରତ୍, ଆଶର କମ୍ପ, ଆଶ୍ରସ୍ତ, (ବି)
ଆଶ୍ରସ୍ତୀସ୍ତ ।

ଆଶ୍ରତ୍ବାର୍—ପୁଂ. କୁଡ଼ିଲମୁନି, ଆଶର ର
ରଷିଙ୍କର ଅପତ୍ୟ ।

ଆଶ୍ରତ୍—କ୍ଲୀ.ବି.(ଆଶ୍ରତ୍ + ଅ)ଆଶ୍ରତ୍-
ବୁନ୍ଦର ଫଳ, (ବି) ଆଶ୍ରତ୍ୟୀସ୍ତ, ଆଶ୍ରତ୍-

ସମ୍ବନ୍ଧୀସ୍ତ, ଆଶ୍ରତ୍ ସମ୍ବନ୍ଧୀ. (ସ୍ଵା)ଆଶ-
ତ୍ରୀ ଶାଖା, ଅର୍ଦ୍ଧନିକଷତ୍ରୀସ୍ତ ରଷି ।

ଆଶ୍ରତ୍ଥକ—ପୁଂ.ବି. (ଆଶ୍ରତ୍ + ଇକ) ଆଶ୍ରତ୍ଥକ-
ଆଶିନିମାସ,ଆଶ୍ରତ୍ଥକ, (ବି) ଆଶ୍ରତ୍ଥ-
ସମ୍ବନ୍ଧୀସ୍ତ, ଆଶ୍ରତ୍ଥବୁନ୍ଦକାର ।

ଆଶ୍ରପତ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଆଶ୍ରପତ + ଅ)
ଆଶ୍ରପତୀସ୍ତୀସ୍ତୀସ୍ତ ।

ଆଶ୍ରପତୀ—ଦ୍ୱି. ବି. ଶିଶୁ କର୍ମକାରୀ,
ଯେ ଶିଶୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ।

ଆଶ୍ରପାଳିକ—ପୁଂ. ସ୍ଵା. ଆଶ୍ରପାଳିକ
କନ୍ୟା ବା ପୁଣ୍ୟ ଅପତ୍ୟ ।

ଆଶ୍ରପେଜଳ—ବି. ଆଶ୍ରପେଜଳ ରୁଷି-
ପ୍ରଣୀତ ପ୍ରକାଶସ୍ତ୍ରୀ, ଯେ ଆଶ୍ରପେଜଳ-
ରୁଷିଙ୍କକୁ ପ୍ରକ୍ରି ଅଧ୍ୟୟନ କରେ ।

ଆଶ୍ରବାଳ—ବି. ତ୍ରୈଷିଧସମ୍ବନ୍ଧୀ, ପ୍ରସ୍ତର ।
ଆଶ୍ରବରିକ—ବି. ଆଶ୍ରବାହ୍ୟଭରର ବା
ଆଶ୍ରବୁପ୍ରଭର ହରଣକର୍ତ୍ତା, ବହନ-
କର୍ତ୍ତା, ଆବାହନକର୍ତ୍ତା ।

ଆଶ୍ରମେଧକ—ବି. (ଆଶ୍ରମେଧ + ଇକ)
ଆଶ୍ରମେଧଯଙ୍କ-ସାଧନ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାକ,
ଆଶ୍ରମେଧ ଯଙ୍କବିଷୟକ ଶ୍ରୀ, ମହା-
ଭାରତୋତ୍ତ୍ଵ ଆଶ୍ରମେଧପଞ୍ଚବିଶେଷ ।

ଆଶ୍ରୟକ—ପୁଂ. ବି. (ଆଶ୍ରୟକ + ଅ)
ଆଶ୍ରୟମ, ଅର୍ଦ୍ଧନିକଷତ୍ରୀସ୍ତ ମାସ,
କୁନ୍ତମାନ ଆଶିନିମାସ (ବି) ଆଶି ନ-
ମାସ ସମ୍ବନ୍ଧୀସ୍ତ ।

ଆଶ୍ରୟକ—ପୁଂ.ବି.ଆଶିନିମାସ ପୁଣ୍ୟ-
ମରେ ବୁଣା ମାତ୍ର, ଆଶି ନ ପୁଣ୍ୟମୀ-
ଦିନ ବୁଣାବୁଣ୍ୟ ।

ଆଶ୍ରୟମ—ସ୍ଵା. ବି. ଆଶିନିପୁଣ୍ୟମୀ,
ଆଶି ନ ପୁଣ୍ୟମୀ, କୁମାରପୁଣ୍ୟମୀ ।

ଆଶ୍ରରଥ—ଦ୍ୱି.ବି. (ଆଶ୍ରରଥ + ଅ)ଆଶ-
ସ୍ତ୍ରୀ ରଥର ଆନଶ୍ରେଷ୍ଟୀ ଦ୍ୱାରା ।

ଆଶ୍ରଲକ୍ଷଣିକ—ବି. (ଆଶ୍ରଲକ୍ଷଣ +
ଇକ) ଆଶ୍ରଲକ୍ଷଣାରିକ, ଯେ ଯୋଡ଼ାର
ଶୁଭରୁ ଲକ୍ଷଣ କାଣେ, ଯେ ଦ୍ରକ୍ଷ
ବିଷୟକ ପ୍ରକ୍ରି ଅଧ୍ୟୟନ କରେ ।

ଆଶ୍ରଲାୟନ—ପୁଂ.ବି.ରଙ୍ଗବ୍ରଦେବୀସ୍ତ୍ରୀତ୍
ଓ ଗୁହ୍ୟମୁଦିକାରକ ରଷିବିଶେଷ ।

ଆଶ୍ରଣ୍ୟ—କ୍ଲୀ.ବି. ଶୀଘ୍ରଗାମୀ ଅଶ୍ରୁମକ-
ବଳ, ଦ୍ୱିତୀଯାମୀ ଅଶ୍ରୁମ ।

ଆଶ୍ରଣ୍ୟ—ବି. (ଆଶ୍ରୁ+ଅଶ୍ରୁ) ଶୀଘ୍ରଗାମୀ
ଅଶ୍ରୁମ ।

ଆଶ୍ରସିତ ବି.- (ଆ + ଶ୍ରୀ + ମୀ.ତ)ଆଶ୍ରସି,
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ, ପ୍ରବୋଧତ ।

ଆଶ୍ରସ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + କ.ତ)
ଆଶ୍ରସପ୍ରାସ୍ତ, ନିରୁଦ୍ଧବେଗ, ଉତ୍ସାହତ,
ପ୍ରବୋଧତ । [ଗୋଡ଼ପତ୍ରୀ ।

ଆଶ୍ରସନ—ପୁଂ.ସ୍ଵା.ଆଶିନାମକରୁଷିଙ୍କର
ଆଶ୍ରାବତାଳ—ପୁଂ. ସ୍ଵା.ଆଶାବତାଳ-
ନାମକ ରଷିଙ୍କର (ପୁଣ ବା କନ୍ୟାରୂପ)
ଅପତ୍ୟ ।

ଆଶ୍ରସି—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + ଅ)
ଆଶ୍ରସିତୁ, ଉତ୍ସାହଦାଳ, ଭରମା,
ନିରୁଦ୍ଧି, ଆଶ୍ରସିଦାଳ, ସାନ୍ତୁନା,
ଆଶ୍ରସିଦ୍ଧିକା, ଆଶା, ନିଶ୍ଚାୟ, ବିଶ୍ରାମ,
ଆଶାଦାଳ, ପରିଛେଦ ।

ଆଶ୍ରସିକ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + କ.
ଅ)ଆଶ୍ରସକାରକ, ସାନ୍ତୁନାକାରୀ,
ଆଶ୍ରସତାଳ, (ସ୍ଵା)ଆଶ୍ରସିକା ।

ଆଶ୍ରସନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ +
ଅନ) କୋମଳବ୍ୟବହାର, ସାନ୍ତୁନା,
ଉତ୍ସାହ,ପ୍ରବୋଧଦାଳ, ଆଶ୍ରସପ୍ରଦାଳ ।

ଆଶ୍ରସନୀୟ—ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + ମୀ,
ଅନ୍ୟ) ଯାହାକୁ ଆଶ୍ରସନ୍ଦେବା ଦ୍ଵିତୀୟ
ବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଆଶ୍ରସିତ—ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + ମୀ.ତ)
ଆଶ୍ରସପ୍ରାସିତ, ପ୍ରବୋଧତ, ଆଶ୍ରସି,
ଅନୁମତ, (ଆଶ୍ରସନ ଦେଖ) ।

ଆଶ୍ରସିକ—ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + ରନ)
ପ୍ରତ୍ୟାଶୀୟ ।

ଆଶ୍ରସିଯ—ବି. (ଆ + ଶ୍ରୀ + ଯ)ଯାତ୍ର-
ନାୟ,(ଅବସ୍ଥ) ସାନ୍ତୁନାକର ।

ଆଶିକ—ଦ୍ୱି. ବି. (ଆଶି + ଇକ) ଯେ
ଆଶିକୁ ହରଣ,ବହନ,ଆବାହନ କରେ,
ଆଶିକୁ ଉତ୍ସାହ ସାମାଜିକ ଘରୋଗ ଉତ୍ସାହ-
ନମିତ, ଆଶ୍ରସମ୍ବନ୍ଧୀସ୍ତ ।

ଆଶ୍ରିନ—ବି. (ଆଶ୍ରିନୀ + ଅ) ବ୍ୟାପ,
ଆଶ୍ରିତେବତାସମୁନ୍ଧାୟ, (ବି)ଆଶ୍ରିନମାସ
ଆଶ୍ରୟୁଳ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଷ୍ଣକାଶଶେଷ, ଇଟା,
ଉତ୍ତରଶେଷ, ଚିତା, (ମୁଣ୍ଡ) ଯଜ୍ଞୀୟ
କପାଳ, ପାତ୍ରବିଶେଷ, ଆଶ୍ରିନକୁମାର-
ଦୂସ୍ତ, ଶସ୍ତ୍ର, ଆଶ୍ରିନକୁମାରସମୁନ୍ଧାୟ
ସୃଜାତି ।

ଆଶ୍ରିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଶ୍ରିନ ପୁଣ୍ୟମା ।
ଆଶ୍ରିନେୟ—ମୁଣ୍ଡ. (ଆଶ୍ରିନୀ + ଏୟ)
ଆଶ୍ରିନମାର—ମୁଣ୍ଡ. ନକୁଲ, ସହଦେବ,
ଆଶ୍ରିନ ଗନ୍ଧବ୍ୟ ପଥ, ସୁର୍ବେଦ୍ୟ,
ଯୋଢାର ଯିବା ମାର୍ଗ ।

ଆଶ୍ରିନ—ମୁଣ୍ଡ. ଆଶ୍ରିନ ଏକଦିନର ଗମ୍ଯ
ପଥ, ଦିନକରେ ଯୋଢା ଯେତେବେଳ
ପଥ ଯାଇପାରେ ସେହିପଥ ।

ଆଶ୍ରୟ—ବି. ଆଶ୍ରୀ ଦେବତାଙ୍କର
ଘୃତାଦି, ଆଶ୍ରୀର ଅପତ୍ୟ, ଯେ ସମୟ
ଯଜ୍ଞୀୟ କବ୍ୟର ଦେବତା ଆଶ୍ରୀ ।

ଆଶାଢ଼—ମୁଣ୍ଡ. ବି. (ଆଶାଢ଼ + ଅ)ଆଶାଢ଼-
ମାସ, ପଳାଶଦଣ୍ଡ, ମଳୟପଖର ଦଣ୍ଡ ।

ଆଶାଢ଼କ—ମୁଣ୍ଡ. ବି. (ଆଶାଢ଼ + କ)
ଆଶାଢ଼ମାସ, ପଳାଶଦଣ୍ଡ ।

ଆଶାଢ଼ଭବ—ମୁଣ୍ଡ. ବି. (ଆଶାଢ଼ + ଭୁ +
ଅ) ଆଶାଢ଼ାନନ୍ଦଭ୍ରାତା, ମଙ୍ଗଳଗୁଡ଼ ।

ଆଶାଢ଼ଶ୍ଵର—ଶା. ବି. ଶାଶବିଶେଷ ।

ଆଶାଢ଼ା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସହ + କ, ଅ +
ଆ) ଆଶାଢ଼ାନନ୍ଦତ୍ରାତ୍ର, ପୁଣ୍ୟଶାଢ଼ା ଓ
ଉତ୍ତରଶାଢ଼ାନନ୍ଦତ୍ର ।

ଆଶାଢ଼ାଭୁ—ମୁଣ୍ଡ. ବି. (ଆଶାଢ଼ା + ଭୁ +
କିପ୍ର)ଆଶାଢ଼ାନନ୍ଦଭ୍ରାତା, ମଙ୍ଗଳ ଗୁଡ଼ ।

ଆଶାଢ଼ି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସହ + ତ)
ସମ୍ବନ୍ଧତ୍ଵକାରୀ ।

ଆଶାଢ଼ି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆଶାଢ଼ା + ଅ + ର)
ଆଶାଢ଼ମାସ, ଆଶାଢ଼ପୁଣ୍ୟମା, ଯଜ୍ଞୀୟ
ଉତ୍ତରଶାଶେଷ, (ବି) ଆଶାଢ଼ମାସ-
ସମୁନ୍ଧାୟ ।

ଆଶାଢ଼ିୟ—ଶି. ବି. (ଆଶାଢ଼ା + ରୟ)
ଆଶାଢ଼ମୁନ୍ଧାୟ,ଆଶାଢ଼ାନନ୍ଦଭ୍ରାତା ।

ଆଶ୍ରମ—ମୁଣ୍ଡ. ଆଶ୍ରମଭାଗ ।
ଆଶ୍ରମମାରୁର—ମୁଣ୍ଡ. ଆଠ ମା'ର ପୁଅ,
ଆଶ୍ରମଭାର ପୁଅ ।

ଆଶ୍ରମ—ମୁଣ୍ଡ. ଆଠଜଣର ଅପତ୍ୟ, ଆଠ-
ଜଣର ପୁଅ ।

ଆଶ୍ରମ—ଶା. ଆଶ୍ରମ ।

ଆଶ୍ରମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବନଦ୍ଵାର ବ୍ୟାପ୍ତା ।

ଆଶ୍ରମ—ଶା. ବି. ଧାର, ଦାତ ।

ଆଶ୍ରମ—(ଧାରୁ)ଉପବେଶନ ଅର୍ଥେ ଅଦାଦି

ସେହି, ଅର୍ଥେ ଇତ୍ୟାଦି ।

ଆଶ୍ରମ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + ଅଶ୍ରମ + କିପ୍ର)ସୁରଣ,
ଆଶ୍ରେପ, ସମନ୍ତାରୁ, କୋପ, ଶେଦ,
ପାତ୍ରା, ହେତୁ, ଗର୍ବସହ ଗର୍ଜନ ।

ଆଶ୍ରମ—ମୁଣ୍ଡ. ବି. (ଆଶ୍ରମ + ଅ) ଆସନ,
ପୁଣ୍ୟତ୍ରି, ଉପବେଶନ, ଧନୁକ, ନିଷେପ,
ବର୍ଷିକାରସ୍ତାନ, (ଶା.ବି.) ତୁମ୍ଭେ କା
ତୁମ୍ଭେମାନେ ଆଶମନ କର ।

ଆଶ୍ରମ—ଶି. ବି. (ଆ + ସନ୍ତ୍କଳ + କ,
ତ) ଆସନମୁକ୍ତ, ଅନ୍ୟବିଷ୍ଵାସ ଗୁଡ଼
ଏକ ବିଷୟରେ ନିବନ୍ଧ, ଅନୁରକ୍ତ,
ପ୍ରାତି, ସଂପତ୍ତି, ଲଗିଥିବା, ସମ୍ବନ୍ଧ, ଲଗ୍ନ
(କୁଳ) କଷ୍ଟର, ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ, ସମ୍ୟକ୍ ସମ୍ବନ୍ଧ,
(ଅବ୍ୟ) ନିତ୍ୟ, ଅନବରତ, ନିରନ୍ତର ।

ଆଶ୍ରମତ୍ତବୀ—ଶା. ବି. (କାଧା) ଅନୁରକ୍ତ
ତୁମ୍ଭେ, ଏକାନ୍ତ, ନିବନ୍ଧମନ, (ବି),
(କ.ବି.) ଏକାଗରତ୍ର, ନିବନ୍ଧମନାଃ,
ଅନୁରକ୍ତତୁମ୍ଭେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଶରତ୍ରି ।

ଆଶ୍ରମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସନ୍ତ୍କଳ + ତ)
ଅନ୍ୟବିଷ୍ଵାସ ପରିଶ୍ରାଗର ଏକବିଷ୍ଵାସ
ଅବଲମ୍ବନ, ପେତ୍ର, ସାତିଶୟ ମନୋ-

ଯୋଗ, ମିଳନ, ଅନୁରାଗ, ସଙ୍ଗ,
ସହବାସ, ଅଭିନବେଶ ।

ଆଶ୍ରମ—ମୁଣ୍ଡ. ବି. (ଆ + ସଞ୍ଜୁ + ଶ, ଅ)
(ଆଶର ସକଳାର୍ଥେ) ଅଭିନବେଶ,
ପ୍ରାସ୍ତୁତ କାହିଁକିମୁଣ୍ଡମନ୍ଦିର, ପଦା-
ର୍ଥର ରକ୍ଷଣାଭିଲାପ, ଭୋଗାଭିଲାପ,
କର୍ତ୍ତ୍ଵାଭିମାନ, ସମ୍ବନ୍ଧକ୍ ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଆଶ୍ରମଭାବ—ଶା. ବି. ସଙ୍ଗଭାବଭାବ,
ଆସନ ।

ଆଶ୍ରମଲିପ୍ତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୁଡ଼ି; (ଆଶର
+ ଲିପି + ସନ୍ତ୍ର + ଆ) ସଙ୍ଗଲିପ୍ତୀ,
ଏକତ୍ର ରହିବାରଙ୍ଗୀ, ସଙ୍ଗପୁତ୍ରୀ, ସହ-
ବାସବାସନା ।

ଆଶ୍ରମଲିପ୍ତୀ—ମୁଣ୍ଡ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆଶର
+ ଲିପି + ସନ୍ତ୍ର.ବି) ସହବାସକର-
ିବାକୁ ଲାଜୁକ, ମିଳିତଫେବାକୁ ଲାଜୁକ,
ଏକତ୍ର ସଙ୍ଗ ହେବାର କଙ୍ଗୀ ।

ଆସନୀନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାତ୍ୟାସମୁହ,
(ବି) ଆସନୀନ ।

ଆସନୀମ—ମୁଣ୍ଡ.ସୁଶ୍ରୁତେବାକୁ କଣ୍ଠିବେଧର
ଆଶି, କଣ୍ଠିବନନର ଆକୃତିବିଶେଷ ।

ଆସନ୍ତନ—କୁଳ. ବି. (ଆ + ସଞ୍ଜୁ + ଶ,
ଅନ)ଆଶର, ସମ୍ବନ୍ଧମୁନ୍ଦର, ଯୋଜନ,
ସମ୍ବୋଗ, ଲଗିବହିବା, ବସାଦ ପର-
ିଧାନ, ଉତ୍ସାଦନ, (ବି) ଆସନ୍ତିତ ।

ଆସନ୍ତିତ—ବି. (ଆ + ସଞ୍ଜୁ + ର + ତ)
ସମ୍ବୋଗିତ ।

ଆସନ୍ତ—ଜଣେ ଜୈନପ୍ରକଳକାର, ଏହାଙ୍କ
ବରତ ବିବେକମଞ୍ଜିର ଓ ଉପଦେଶ
କୁଣ୍ଠା ।

ଆସନ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସନ୍ତ୍ର + ଶ, ତି)
ମିଳନ, ସନ୍ଧି, ପ୍ରାତି, ଲଭ, ସଙ୍ଗମ-
ଲଭ, ନୈକଟ୍ୟମୁନ୍ଦର, ନ୍ୟାୟମତେ
ପ୍ରତ୍ୟନନକ ସନ୍ଦର୍ଭ ବୁଦ୍ଧି ବିଶ୍ଵେତ
ନ ଥିଲେ ଆସନ୍ତି ହୁଏ ।

ଆସନ୍ତ—ମୀର୍ଜା. ଆସଦିଲାଙ୍ଗ ଖାଁ, ଏ
ଜଣେ ବିଶ୍ୟାତ ମୁସଲମାନ କବି, ଏହା-
ଙ୍କର ଜୀବନାକାବ୍ୟ ବିଶେଷ ଆବୃତ ।

ଆସନ୍ତା—କୁଳୀବିଶେଷ ଜଣେ
ସମ୍ବନ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଆସନ୍ତନ—କୁଳ. ବି. (ଆ + ସନ୍ତ୍ର + ଶ,
ଅନ) ପ୍ରାତି, ଜୈକଟ୍ୟମୁନ୍ଦର, ଆସନ୍ତ,
ଉପବେଶନ, ବସିବାର ପ୍ଲାନ ।

ଆସନ୍ତଦୂସି—ଜଣେ ବିଶ୍ୟାତ ମୁସଲମାନ
କବି, ଶାହନାମାର କେତେକ ଅଂଶ ଏ
ଲେଖିଅବ୍ରତ ।

ଆସନ୍ତନ—କୁଳ. ବି. (ଆସ + ଅନ)ବସିବା-
ପ୍ଲାନ, ପାତ୍ରା-କମ୍ବଲାଦି, ଉପବେଶନ

କରିବା, ବସିବା, ହୃଦୀର ସୁନ୍ଦରେଣ, ଗୋଟକର ପୁଷ୍ପଦେଶ, ଶାଳଗଛ, ଯୋଗା ଦି ସାଧନ ସମସ୍ତରେ ଉନ୍ନତିନ ଉପବେଶନପ୍ରଶାସୀ, ପୁଜା କରିବାର ପାଠ, ଦେବପୂଜାର ଘୋଡ଼ଣ ଉପରୁର ପ୍ରଥମ ଉପରୁର, ରତ୍ନବକ୍ଷ, ଜଗିଷୁ ଓ ଶନ୍ତିର ପରମତା କାଳପ୍ରତିଶାର୍ଥ ଅବସ୍ଥାନ, ପଢାସନାତି ଉପବେଶନବିଶେଷ ।

ଆସନଗ୍ରହଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଆସନ ନେଇ କରିବା, ଉପବେଶନ ।

ଆସନଟଳିବା—ଗ୍ରା. ଫି. ବସିବାବୁନରେ ଥୟ ହୋଇ ବସି ନ ପାରିବା ।

ଆସନପରଗତ—ପୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଆସନଗ୍ରହଣ, ଆସନ ଧର ବସିବା ।

ଆସନପାଦାସନ—ବି. ଆନନ୍ଦକ ବ୍ୟକ୍ତ ବସିବାକିମିର ଦିଆଯିବା କମ୍ପଲାଦି ଆସନ ଓ ପାଦ ରଖିବାପାଇଁ ଦିଆଯିବା ପାଇଁ ।

ଆସନବନ୍ଧ—ପୁଂ. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ପଢାସନାତି ଉପବେଶନ ବନ୍ଧ୍ୟାସ, ସଙ୍ଗମାର୍ଥ ଉପବେଶନବିଶେଷ ।

ଆସନମୟ—ପୁଂ. ବି. ଆସନଶ୍ରୁତ୍ୟର୍ଥ ବା ଆସନଦାନାର୍ଥ ଆସନୋପବେଶ ନାର୍ଥ ମହାବିଶେଷ ।

ଆସନଶୁକ୍ର—ବି. (ଗତତ୍ର) ପୁଜା ବା ଯୋଗ ସାଧନ କରିବା ପୁଷ୍ପରୁ ଆସନ ମହଦ୍ୱାର ଆସନକୁ ପବିତ୍ରିକରଣ ।

ଆସନପୋଲ—ବର୍କମାନକିଲ୍ଲାର ଗୋଟିଏ ଗ୍ରମ, ଚେଲ୍ଲପ୍ରସନ, ଏଠାରୁ କୋଇଲ ରପ୍ତାନ ହୁଏ ।

ଆସନ—ଶ୍ଵା. ବି. (ଆସ + ଅନ + ଆ) ଶୁଣି, ଉପବେଶନ, ବସିବା (ଗ୍ରା. ଫି.)

ଭୁମ୍ବ ଆସନାହିଁ, (ଗ୍ରା. ବି) ବନ୍ଧୁପ୍ରଶବ୍ଦୀ ।

ଆସନାର—(ଯା) ବି. ବନ୍ଧୁତ୍, ପ୍ରିତି, ପ୍ରଣୟ, ସ୍ବୀ ପୁରୁଷଙ୍କ ଅବେଦ ପ୍ରଣୟ ।

ଆସନାଦ—ପୁଂ. ବି. ପୁଜାର ଷେଳ ପ୍ରକାରଉପରୁର, ପୁଜାଜାଉପରୁର ।

ଆସନ—ଗ୍ରା. ବି. ବସିବା ନମିତ ରୁରିକଣିଆ କ୍ଷତ୍ର କମ୍ପଲାଦିନିମିତ ଆସନ ।

ଆସନ—ଶ୍ଵା. ବି. (ଆସ + ଅନ + ରି) ବିପଣି, ଦୋକାନ, ପ୍ରିତି, ଉପବେଶନ, ଶୁଣୁ ଆସନ ।

ଆସନତ—ଶ୍ଵା. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ବଦା ।

ଆସନା—ଶ୍ଵା. ବି. ଆସନାମୀ, ଆସୁଥିବା, ନିକଟ ଉବ୍ସ୍ୟତ (କାଳ), ସମ୍ବଦ, ଆଗମନାଳ ।

ଆସନ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ସୁ + ଅ) ବାସୁଦେବ, ପରଂପରୁ, କୃଷ୍ଣ ।

ଆସନକା—ଶ୍ଵା. ବି. (ଆ + ସମ + ଦୋ + ରକତ + ଅ) ଏକପ୍ରକାର ଭଙ୍ଗାଶଟ, କାଷ୍ଟୁତନବିଶେଷ ।

ଆସନୀ—ଶ୍ଵା. ବି. (ଆ + ସମ + ଦୋ + ଅ + ର) ଏକ ପ୍ରକାର ଭଙ୍ଗାଶଟ, କାଷ୍ଟୁତନବିଶେଷ, ଉପବେଶନପ୍ରୋଗ୍ୟ ଆସନମୟ, ଶୁଣୁ ଶକ୍ତି, ସଭାର ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ ବେଦିକା ।

ଆସନ—ଶ୍ଵା. ବି. (ଆ + ସବ + କ.ତ) ଆଶ୍ରିତ, ପ୍ରାୟ, ଆସନିପୁରୁଷ, ଆଶତ ପ୍ରାୟ, ନିକଟଶ୍ଵର, ଉପପ୍ରିତି, ସନ୍ଦିଧାନ ଯୁକ୍ତ, ସମକଷସ୍ଥିତ, ମୁମ୍ବର୍ଷ, ଅନ୍ତମ, (ପୁଂ. ବି) ଅଶ୍ରୁନୁଙ୍କ ସୃଜ୍ୟ (କ୍ଲୀ. ବି) ମୁଗ୍ନ, ସନ୍ଦିଧି ।

ଆସନକାଳ—ପୁଂ. ବି. ମୁଖେକାଳ, ବିପଦ କାଳ, ନିକଟଉପିଷ୍ଠତ, ମୁଖର ଅବ୍ୟବହିତ ପୁନ୍ଦକାଳ ।

ଆସନପରିଷ୍ଵର—ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଅନବରତ ସମୀପବତୀ ଭାବେ ।

ଆସନପ୍ରସବକା—ଶ୍ଵା. ବି. (କ.ଧା) ଯାହାର ସନ୍ଧାନ ପ୍ରସବ ସମୟ ନିକଟ ହୋଇଅଛେ । [ଭାବ ।

ଆସନ୍ୟ—ଶ୍ଵା. ବି. ମୁଖେରକ, ମୁଖର ଆସପଦ—ଶ୍ଵା. ବି. (ଫା.ଅଶବ୍ଦ) ଶ୍ଵେତ, କୋମଳ ବ୍ୟବହାର, ଗେହାକରିବା ।

ଆସନଭୌଲୀ—ଅଯୋଧ୍ୟାର ନବାବ ।

ଆସନଙ୍କା—ସମ୍ଭାବ ଆକବରଙ୍କର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଲେକ, ବଣୀ ଦୁର୍ଗାବିନ୍ଦୁ ପ୍ରକରେ ପରମ୍ପର କରିଥିଲେ ।

ଆସନଙ୍କା—ସମ୍ଭାବ ଆକବରଙ୍କର ବକସି କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ, ଏ ଜଣେ କବି ଓ ମୁପଣ୍ଡିତ ଥିଲେ ।

ଆସନଙ୍କା—ଜାହାଙ୍ଗୀରଙ୍କର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଉଲାର, ଏହାଙ୍କର କନ୍ୟାକୁ ଶାହ ଜାହାନ ବିବାହ କରିଥିଲେ ।

ଆସବ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ସୁ + ଅ) ଅର୍ପନ, ଅର୍ପବନମୟ ମଦ୍ୟ, ସାଧୁ, ମଦ୍ୟ, ମଧୁ, ତାତୀ, ଅରକ, ମଦ୍ୟପାତ୍ର ।

ଆସବତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (ମଧ୍ୟ-କଧା) ତାଳ-ଚକ୍ର, ଆସବଜନକ ଗଛ ।

ଆସବପାସ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଆସବ + ପା + କ.କଳ) ମଦ୍ୟପାନକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସବପାସ୍ୟିନୀ ।

ଆସବସେଷ—ପୁଂ. ବି. (ଆସବ + ସେବ କ.କଳ) ପୁରପାସୀ, ଯେ ନିରନ୍ତର ମଦ୍ୟପାନ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସବସେବିନୀ ।

ଆସବାବ—(ଯା) ପୁଂ. ବି. ଦ୍ରୁବ୍ୟ, ଜିନିଷ, ଯତ୍ତ, ପରକରଣାଜିନିଷ, ଚାହୁଁପାଦିଷ୍ଟା ଉପରକଣ ।

ଆସବାର—ପୁଂ. ଯା. ବି. ଅଶ୍ଵାରେସ୍, ଯୋଡ଼ାର ସଞ୍ଜ୍ଞାର ।

ଆସମାନ—ଯା. ବି. ଆକାଶ, ଶୁନ୍ମ୍ୟ ।

ଆସମାନ—ଯା. ବି. ଆକାଶପରି ନାଳ, ପିକାନାଳ । [ପରିକ୍ରମ ।

ଆସମୁଦ—ଶ୍ଵା. ବି. (ଆ + ସମୁଦ) ସମୁଦ୍ର ଆସମୁଦ କରଗାନ୍ତା—ପୁଂ. ବି. ସମ୍ଭାବ, ରକନବନ୍ଧୀ ।

ଆସମୁ ଧ—ବି. ସମ୍ବାନ୍ତ ପ୍ରାନ୍ତ, ଦେହକୁ ଦେହ ଲାଗିବାର ପ୍ରାନ୍ତ ।

ଆସମା—ଶ୍ଵା. ବି. ପିବାଆରିବା, ଗତା-ଗତ, ଗମନାଗମନ, ସଞ୍ଚକ ।

ଆସର—ଶ୍ଵା. ବି. (ଆ + ସୁ + ଅ) ବର୍ଷା, ସମ୍ବଦ, ମଳିକିଷ, ସମାଗେହ, ରଙ୍ଗପ୍ରକାର, ଯାତ୍ରାକରଣ ସମ୍ବଦ ।

ଆସଲ—ଯା. ପ୍ରକୃତ, ମୁଲ, ଯଥାର୍ଥ, ଅସଲ, ମୁଲଧନ, ଦାଦନ ଟଙ୍କା ।

ଆସଲଗ୍ରେର—ଯା. ଯାଠିମଧୁ, ଯଷ୍ଟୀମଧୁ, ଯଥାର୍ଥଗ୍ରେର ।

ଆସା-ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଆ + ସୋ + ଅ) ଅନ୍ତିକା, ନିକଟ, (ଯା) ସ୍ତ୍ରୀ, ବାଢ଼ୀ, ଆସାବାଢ଼ି ।

ଆସାଦନ—କ୍ଲୀ ବ. (ଆ + ସାଦି + ଅନ) ସମ୍ମଧାପନ, ସ୍ଥାପନ, ପାଇବା ମର୍ଦନ, ଦେନ୍ଦିକଟ୍ୟ, ପ୍ରତ୍ସଂକା, ଗମନ, ଆଫମଣ । ଆସାଦିତ—ହି. ବି. (ଆ + ସାଦି + ମୀ, ତ) ନିକଟିକୃତ, ପ୍ରାସ୍ତ୍ର, ଆଦ୍ୱେଳିଜ, ସମ୍ମାଦିତ, କାମକେଳୀ, ଆସକ୍ରି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସାଦିତା ।

ଆସାଦ୍ୟ—ବି. (ଆ + ସଦ୍ + କ + ଯ) ପ୍ରାପ୍ୟ, ଅବସନ୍ନ କରିବା, (ଅବ୍ୟ) ପାଇ । ଆସାନ—ୟା. ବି. ଉପକାର, ସହଜ, ପୁରୁଥା, ଲଭ, ଆରମ୍ଭ, ସୁଖ, ବିଶ୍ଵାମି, ଆରୋଗ୍ୟ ମୁକ୍ତି, (ବିଂ) ଉପଶାନ୍ତି, ଆରମ୍ଭପାପ ।

ଆସାବରଦାର—ୟା. ସ୍ତ୍ରୀ ବାହୁକ, ଯେ ବାଢ଼ିଧର ଆଗରେ ଯାଏ, (ଆସାବ) (ସଂ) (ବୈଦିକ) ହ୍ରୋତା, ଯେ ପ୍ରବ କରେ ।

ଆସାବରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦିବା ଦ୍ଵିପ୍ରହରକାଳୀନ କୋମଳ ରଜଣିବିଶେଷ ।

ଆସାବ୍ୟ—ହି. ବି. (ଆ + ସୁ + ଯ) ଅଭିଷବନୀୟ ମଦ୍ୟାଦି ।

ଆସାମ—ଘରଚର୍ବର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାନ୍ତପ୍ରଦେଶ, ବଜାରଦେଶର ଛରିବୁବୁବରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ଆସାମୀ—ୟା. ବି. କୃଷି, କୃଷୀ, ପ୍ରତିବାଗୀ, ଦୋଷୀ, ଆସାମର ଲୋକ, ଭାଷା ବା ବ୍ସୁ, ମୁଦ୍ରାଲ ବ୍ସୁତ୍, ଦାଙ୍ଗଦାର ବ୍ସୁତ୍ ।

ଆସାର—ପୁ. ବି. (ଆ + ସୁ + ଅ) ଧାରୀ-ସମାଜ, ଜଳକଣା, ପ୍ରବେଶ, ଅଭିରଳ ଧାର ଚାଷୀ ପ୍ରସରଣ, ଯୌନ୍ୟମାନଙ୍କର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶ୍ୟ ବ୍ସାପ୍ତି, ସୁହୃଦବଳ, ହଷ୍ଟି-ପତନ, ବିହ୍ୟାର । [କରି ।

ଆସି—ଗ୍ରା. ଫି. (ଅସମାପିକା) ଆଗମନ ଅସିଆ—ଗ୍ରା. ବି. (ନାମ) ସ୍ତ୍ରୀ ଗୋଲକ୍ଷର ପ୍ରଧାନ ମହାଦେଶ, (ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ) ସତ୍ରଗ, ପର, ଆଂଶତ୍ର, ପ୍ରାସୁଗଣ, ଯଥା—ନାଲ୍ମାରୀଆ ।

ଆସିକ — ପୁ. ବି. (ଆସି + କରି) କରିବାର ଯୁକ୍ତକାରକ, ତରବାଶଦ୍ଵାରା ଯୁକ୍ତକାଶ, ଉପବେଶନକାଶ, ଶରୀରଧାରୀ ଆସିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପର୍ମିସୁଫିମେ ଉପବେଶନ, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ତ୍ରେଟନଗର-ବିଶେଷ ।

ଆସିକ୍—ହି. ବି. (ଆ + ସିର + ତ) ଉପରୁଷିକ୍, ସମ୍ମକ୍ଷିକ୍, ଉଦ୍‌ଦୂଷିପେ ଜଳାଦିବାର ସେକପୁକ୍ତ, ବିଶେଷ ଭାବେ ଓଡାହୋଇଥାବା, ସମ୍ମ ଶୁଣ୍ଟ ଆର୍ଦ୍ର । ଆସିତ—ହି. ବି. ଆସିତ୍ୟମାନ, ଆହୁତ ।

ଆସିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆସି + ତ, ତ) ଉପବେଶନ, ବସିବାର ସ୍ତ୍ରୀକ, (ବିଂ) ଉପବିଷ୍ଟ, ସ୍ତ୍ରୀତ, (ପୁ. ବି) ଅସିତ ମୁନି-କର ପୁତ୍ର ବା କନ୍ୟାରୁପ ଅପତ୍ୟ, ସାନ୍ତିଲ୍ଲଗୋଡ଼ର ପ୍ରବର ।

ଆସିଧାର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆସିଧାର + ଅ) କାମୁକଭାବ ପ୍ରାସ୍ତ୍ର ଯୁବକ ଯୁବତୀ ଅବିଚିତ ଚିଉରେ ଏକଟ ଅବସ୍ଥାକ କରିବା କୁତ ।

ଆସିତ—ବି. (ଆ + ସିଧି + ତ) ରାଜାଙ୍କ ହେତୁ ବାଦା ଯେଉଁ ପ୍ରତିବାଦାକୁ ବନ୍ଦନ କରିଥାଏ, ସ୍ଵର୍ଗିକ, ଯାହାର ଗମନାଦି ରୋଧ କରିବୋଇଥାଏ ସେହି ବ୍ସତ୍ ।

ଆସିନାସି—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆସିନାସ ମୁନି-କର ଅପତ୍ୟ ।

ଆସିବା—ଗ୍ରା. ଫି. ଆଗମନ କରିବା, ପରିଷ୍ଵବା, ଉପବୁଦ୍ଧ ହେବା, ପରିଷିବା, ବିଦ୍ୟା ବା ପାଠ ଆସିବା ହେବା, କାର୍ଯ୍ୟ ସମାଦନ କରିବା, ଜାଣିବା, ଜାଗିବା, ଉଦ୍‌ଦିତ ହେବା, ଯିବା, ଅନୁଭୂତ ହେବା, ଉପଦମ ହେବା ।

ଆସିଥା-ଗୋଟିଏ ମହାଦ୍ଵାପ, ଲମ୍ବାଦ୍ଵାପ ।

ଆସିନ—ହି. ବି. (ଆସି + ନ, ତିନ) ଉପବିଷ୍ଟ, ସ୍ତ୍ରୀତ, ବସିଥିବା, ଅନୁଭୂତୀଗୀ, ବିଜ୍ଞାନ ବା ଆସନରେ ବସିଥିବା ।

ଆସିନପ୍ରତିକାହିଁତ—କ୍ଲୀ. ବି. ବସିବରି ନିଦ୍ରାହେତୁ ତୁଳେଇ ପଡ଼ିବା ।

ଆସୁତ—ହି. ବି. (ଆ + ସୁ + କ୍ଷିପ୍) କୃତାଇଥବ, କୃତସ୍ତାକ, ଯେ ସ୍ତାକ କରିଅଛୁ ।

ଆସୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସୁ + ଭାବିତ) ସୋମଲଭାବ ନିଷ୍ଠାଭାବ, ଅଭିଷବ, ମଦ୍ୟନିଷ୍ଠାଭାବ, ସୀରାଦିପେସ୍ୟ, ପ୍ରଥବ ।

ଆସୁତୀୟ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀନକାଶ ବା ମଦ୍ୟକାଶମୁନୀୟ ।

ଆସୁତୀବଳ—ପୁ. ବି. ଶୌଣ୍ଡିକ, ଶୁଣ୍ଡି, ଯେ ସୋମଲଭାବୁ ରସ ବାହାର କରିପାରେ ସେପର ଯାଜିକ ।

ଆସୁର—ହି. ବି. (ଆସୁର + ଅ) ଅସୁର-ସମ୍ମାୟ, ନନ୍ଦକ, ସତ୍ୟ, ଦୃଷ୍ଟି, ଧୂର୍ତ୍ତି, ଅପବିତ୍ର, ଅଶୁର, ଅନୟନିଷ୍ଠାକର, ଉସୁ-କର, (ସ୍ତ୍ରୀ—ଆସୁରା) (ପୁ. ବି) ଅସୁର, ବିବାହବିଶେଷ, କନ୍ୟାକୁ ଓ କନ୍ୟାର ଆସୀୟସନକର୍ତ୍ତ୍ର ଅଥ୍ବଦାନପୂର୍ବକ କନ୍ୟା ପରିଣୟ, (କ୍ଲୀ. ବି) ବିଟଲବଣ ।

ଆସୁରବିବାହ—ବି. ହିନ୍ଦୁଶାସ୍ତ୍ରକଥର ବିବାହବିଶେଷ, ଯେଉଁ ବିବାହରେ ବର କନ୍ୟାକୁ କଣି ବିବାହ କରେ ।

ଆସୁରସ—କ୍ଲୀ. ବି. ଯକନମୁନ ବନ୍ତିର ଧନ ।

ଆସୁରସ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. ଅସୁରର ଗୋପି-ପତ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସୁରସ୍ତ୍ରୀ ।

ଆସୁର—ପୁ. ବି. କପିଳରୁଷିଙ୍କର ଶିଶ୍ୟ ରୁଷିବିଶେଷ, ଅସୁରରୁଷିଙ୍କ ପୁନ୍ତ ।

ଆସୁରକ—ହି. ବି. (ଆସୁର + କରି) ଅସୁରମୁନୀୟ ।

ଆସୁରବିନ୍—ପୁ. ବି. ଆସୁର ମୁନିକର, ଶିଶ୍ୟ, ଯକୁବେତ ସମ୍ମଦ୍ଵାରିକ ରୁଷିବିଶେଷ ।

ଆସୁରସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆସୁର + ଶିଶ୍ୟ, ଅସୁର-ସମ୍ମାୟା), (ବି) ବୈଦିକ ଛନ୍ଦୋ-ବିଶେଷ, ରାଶିପୋରିଷି, ଚକିଷ୍ଟା-ବିଶେଷ, ବିଟଲବଣ ।

ଆସ୍ତିକ—ପୁଣି. ଅସୁର କଥକ କଳ୍ପନା ଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
ଆସେଚନବାନ୍—ପୁଣି. ବିଂ ଅଛି ଭଲପାଉ ଧ୍ୱବା ଲେକ ।
ଆସେକ—ପୁଣି. ବି. (ଆ + ସିର୍ + ଶ୍ଵାଅ) ପାଣି ହୃଦୟବା, ସମ୍ଯକ୍ ପେରେନ କରିବା, ଜଳାଦିଦ୍ଵାରା ଦୂଷାଦିମାନଙ୍କର ଅଳ୍ପ ପେଚନ କରିବା ।
ଆସେଚନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆସେଚନ + ସାର୍ଥେ ଅ) ଅତି ତୃତୀୟିକାରକ, ଯାହାକୁ ପ୍ରତିଦିନ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ତୃତୀୟି ଶେଷ ହୃଦୟନାହୀଁ ସେହି ପଦାର୍ଥ, ଆସେଚନକ ।
ଆସେଚନକ—ବିଂ. ବି. (ଆସେଚନ + କ) ଆସେଚନ ଦେଖ ।
ଆସେଦିବାନ୍—ବିଂ. ନିକଟାଗତ, ପ୍ରାସ୍ତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆଗତା, ପ୍ରାପ୍ତା, ଉପସ୍ଥିତା ।
ଆସେକା—ପୁଣି. ବି. (ଆ + ସିର୍ + କ.ତ୍ତ୍ଵ) ବିବାଦ ବିଷୟରେ ବଜାକ ଆଜ୍ଞା ହେଉ ପ୍ରତିବାଦର ଗତିରୋଧକର୍ତ୍ତା, ଆସେକକର୍ତ୍ତା, ବାପୀ, ଅବରୋଧକାରୀ, ଯେ ଧରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସେତ୍ରୀ ।
ଆସେଧ—ପୁଣି. ବି. (ଆ + ସିଧ + ଶ୍ଵାଅ ରାଜାଙ୍କିହେଉ ବାଦିଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିବାଦର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଶମନ ନିଷେଧ, କୌଣସି କଷ୍ଟ ଉଦେଶ୍ୟ କରି ବିଦେଶ ପଠାଇବା ।
ଆସେଧକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସିଧ + କ.ଅକ) ଆସେକା, ଆସେଧକର୍ତ୍ତା, ଅବରୋଧକାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସେଧକା ।
ଆସେଧମୟ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଆ + ସିଧ + ମ୍ରି. ଅମ୍ବାଯ) ଅବରୋଧଯୋଗ୍ୟ ।
ଆସେବନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସେବ + ଅନ) ସବଦା ସେବାକରିବା, ପୁନଃ ପୁନଃ ସେବନ ।
ଆସେବା—ସ୍ତ୍ରୀ. (ଆ + ସେବ + ଅ) ସମ୍ଯକ୍ ସେବା, ସକର୍ତ୍ତା, ପୁନଃ ପୁନଃ ପୁନଃ

ଆସେବତ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଆ + ସେବ + ତ) ସମ୍ଯକ୍ ସେବତ, ପୁନଃପୁନଃ ସେବତ, ସମ୍ଯକ୍ ସେବା ।
ଆସେବିତ—ବିଂ. ଆସେବିତ, ସୁନ୍ଦର ସେବାକାରୀ ।
ଆସୋଇ—ଯା. ବି. ମହିରମ୍ ମାସର ୧୦ମ ଦିନରେ ପାଳିତ ହେବା ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ଉତ୍ସବ ।
ଆସୁନ୍—ପୁଣି. ବି. (ଆ + ସୁନ୍ + ଅ) ଉତ୍ସବନ, ଉତ୍ସବ, କୁତ୍ରେର୍ବିବା, ଆଷମଣ, ସମ୍ଯକ୍ ଶୋଷଣ, ତରସାର, ଅଶ୍ଵର ଗତିବିଶେଷ ।
ଆସୁନ୍ଦନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସୁନ୍ + ଅନ) ଯୁଦ୍ଧ, ତରସାର, ଆଷମଣ, ଉତ୍ସବନ, ଧାବନ, ଯୋଡ଼ା କଦମ୍ବ ଶୂଳ, ଆସୁନ୍ଦନ, ଅଶ୍ଵଗତିବିଶେଷ, ଶୋଷଣ, ହଜନ ।
ଆସୁନ୍ଦତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସୁନ୍ + ମ୍ରି. ତ) ଅଶ୍ଵଗତିବିଶେଷ, (ବିଂ) ଆସୁନ୍ଦନ-ସୁନ୍ଦନ, ଆସୁନ୍ଦତ, ତରସାତ, ପଶ୍ଚବାଦିତ, ଆଷମନ୍, ବିନଷ୍ଟ ।
ଆସୁନ୍ଦନ—ବିଂ. (ଆ + ସୁନ୍ + ରନ) ହିଂସକ, ଯାତ୍ରା, ବିନାଶୀ ।
ଆସୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ଅପରିଷାର) ଆବଜ୍ଞାନିପୁର୍ଣ୍ଣ, ଅପରିଷାର ।
ଆସୁ—ବିଂ. (ଆ + କମ + ତ୍ତ୍ଵ) ଆଷମଣ, ଯେ ଆଷମଣ କରେ, ଆଷମଣ ।
ଆସୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରାସ୍ତ୍ର, ମୁହଁଦେବା ।
ଆସୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ଅସ୍ତ୍ର + ତ) ସମ୍ଯକ୍ କିପ୍ତ, ଏକବାର ଉଚିତି ଦେବା ।
ଆସୁର—ପୁଣି. ବିଂ. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ମ୍ରି. ଅ) ହସ୍ତିର ପୃଷ୍ଠାର କମ୍ବଲ, ହାଲର ସୁବ୍ରଦ୍ରାର ଅସୁରିବିଶେଷ, (ଆସୁରି ଦେଖ) ।
ଆସୁରଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ମ୍ରି. ଅନ) ବିଜ୍ଞାଣ, ଶିଯାୟ, ଆସନ, ବିଜ୍ଞାନିବୁଦ୍ଧ, କମ୍ବଲ, ହସ୍ତୀ ପୃଷ୍ଠାର ଉଚିତ କମ୍ବଲ, ଉତ୍ସବ ପୃଷ୍ଠା, ଯୋଡ଼ାପିଠିରେ ପକାଯିବା ଉଚିତ କମ୍ବଲ, ପୋଶାକ ବା କୁରୁତାତଳେ ଦିଆଯିବା କଳା,

ବାହାରର ଆଛାଦନ ବା ସ୍ତର, କାହାରେ ପଲାଷ୍ଟର କରିବା, ଉପରେ ପକାଇବା ଯୋଡ଼ଣୀ, ଖଣ୍ଡା ।
ଆସୁରଣି—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଆସୁରଣ + ଇକ) ଅସୁରଣ ସାଧନ ବିଶ୍ଵାଦ, (କଳି) ବିଂ ଆସୁରଣସମୁଦ୍ର ।
ଆସୁରଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଆସୁରଣ + ଇସ୍ତ୍ରୀ) ଆସୁରଣସମୁଦ୍ର ।
ଆସ୍ତାନ—(ଯା) ବି. ବୁଲ, ଫଳର (ବୈଷ୍ଣବ) ମାନଙ୍କର ବିଶ୍ଵାମ ଦର, ଆତ୍ମା, ଆଶ୍ରମ, ହୃଦୟମନେ ମୁସଲମାନ ଫଳଗଢ଼ ସତ୍ୟଧାର ବୋଲି ପୁଳା କରିବାବେଳେ ଯେଉଁ ଆସନ ବା ପୀତାରେ ସତ୍ୟଧାରକୁ ଆବଶ୍ୟକ କବନ୍ତା ।
ଆସ୍ତାନ ପଢ଼ିଆସ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ସେବକବିଶେଷ ।
ଆସ୍ତାପୁନ—ବିଂ. ବର୍ତ୍ତମାନ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଦେଖାଇ ।
ଆସ୍ତାର—ପୁଣି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ) ବିପ୍ରାର୍ଯ୍ୟ, ବିପ୍ରାର୍ଯ୍ୟ, ବିପ୍ରାର୍ଯ୍ୟ ।
ଆସ୍ତାରପଂତ୍ର ସ୍ତ୍ରୀ.ବୈଦିକରନ୍ଦୋବିଶେଷ ।
ଆସ୍ତାବ—ପୁଣି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ) ଯଜ୍ଞରେ ଯେଉଁ ଠାରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି, ସମ୍ଯକ୍ ପ୍ରବ ।
ଆସ୍ତାବଲ—ଯା. ବି. ଯୋଡ଼ାଶାଳ, ଯୋଡ଼ାର ଘର
ଆସ୍ତା—ଶ୍ରୀ ବି. (ଏ ଅସ୍ତ୍ର) ବିଷୟ, ସମ୍ବନ୍ଧ ବିଭବ, ଅସ୍ତ୍ରି ।
ଆସ୍ତିକ—ପୁଣି. ବିଂ. (ଆସ୍ତି + ଇକ) ପରିଲେକ, ଅସ୍ତିତ୍ବବାଦ, ଯେ ପରିକାଳ ଥିବାର ବିଶ୍ଵାସ କରେ ଧାର୍ମିକ, ଇଶ୍ଵରବାଦ, (ବି) ଜରତ୍ତକାରୁ ମୁନଙ୍କର ପୁଣି ଅସ୍ତିକ ରୂପ ।
ଆସ୍ତିକତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆସ୍ତିକ + ତା) ବୈଦିକ ଧର୍ମର ଶୁକ୍ର, ଇଶ୍ଵର ଓ ବୈଦିକ ଧର୍ମ ବିଷୟରେ ବିଶ୍ଵାସ, ଆସ୍ତିକର ବ୍ୟବହାର, ଇଶ୍ଵର ଓ ପରିଲେକରେ ବିଶ୍ଵାସ ।

ଆନ୍ତିକାର୍ଥି—ସୁଂ. ଜନମେଳୟ ଗଲା ।
ଆନ୍ତିକ୍—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆନ୍ତିକ + ଯ)ଆନ୍ତି-
କଢ଼, ପରଲୋକ ସୀକାର, (ଆନ୍ତିକତା
ଦେଖ) ।

ଆନ୍ତିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁରୁତାର ହାତ ।
ଆନ୍ତିକାନ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ୍ରାଣ୍ତି ଓ ନାଥ)
ହିଁ କି ନାହିଁ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କବାବ, ଗୋଟିଏ
ନିଷ୍ଠିତ କଥା ।

ଆନ୍ତିକାନ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. ବିଶ୍ୱସମଣ୍ଡି, ବିଶ୍ୱ-
ଆଶ୍ୟ, ଚଳନ୍ତି ଅଚଳନ୍ତ ସମଣ୍ଡି ।

ଆନ୍ତିକ—ସୁଂ. (ଆନ୍ତି + ଇକ) ବାସୁଦୀ
ଉଗିନା ମନସାର ଗର୍ଭେ ଜରହିକାରୁ
ମୁନିଙ୍କର ଓରସେ ଜାତ ସ୍ଵତ୍ତ, ଆନ୍ତିକ
ମୁନ ।

ଆନ୍ତିକଜନନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଗତତ) ଜରହ-
କାରୁ ମୁନିପହୁଁ ବାସୁଦୀ ଉଗିନା ମନସା-
ଦେଶ, ଆନ୍ତିକଙ୍କ ମାତା ।

ଆନ୍ତିଶ୍ରୀ—ଦ୍ଵି.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ମ୍ରିତ)
ବିଶ୍ୱାର୍ଣ୍ଣ, ବ୍ୟାସ୍ତ, ପାତିତ, ଆଛାଦିତ,
ଆସନାଦ, ପାତିତ, ଆକର୍ଷ ।

ଆନ୍ତିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ମ୍ରି.ତ)
ବିଦ୍ୟାରତ, ପ୍ରସରତ, ଆସନାଦ,
ପ୍ରାଣିତ, ରକ୍ଷିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆନ୍ତିତ ।

ଆନ୍ତ୍ରେ—ଗ୍ରା. ଦ୍ଵି.ବି. ଧୀରେ, ଧୀର-
ଭବରେ, ହାଉଲେ ହାଉଲେ, କୋମଳ
ଭବରେ, ନିଶ୍ଚରରେ ।

ଆନ୍ତ୍ରେଆନ୍ତ୍ରେ—ଗ୍ରା.ଦ୍ଵି.ବି. (ଆନ୍ତ୍ରେଦେଖ) ।
ଆନ୍ତ୍ରେୟ—ବି. ବିଦ୍ୟମାନ ପଦାର୍ଥକଳ,
ଅଚୋର୍ଣ୍ଣ । [ଆସୁଧୟମୁକ୍ତି]

ଆନ୍ତ୍ରେ—ବି. (ଆସୁ + ଅ) ଅସୁଧୟମୁକ୍ତି,
ଆସୁଧୂଧ୍ୟ—ସୁଂ. (ବୈଦିକ) ଅସୁଧୂଧ୍ୟ ପୁତ୍ର ।

ଆନ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ) ଅଳ-
ମୁନ, ଅପେକ୍ଷା, ଶ୍ରୀକା, ସ୍ତିତି, ଯତ୍ନ,
ଆଦର, ନିଷ୍ଠା, ନିର୍ଭର, ମନୋଯୋଗ,
ସ୍ତର, ଆସ୍ତାନ, ଚେଷ୍ଟା, ବିଶ୍ୱାସ ।

ଆନ୍ତ୍ରୀତା ଦ୍ଵି.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ତୃ) ସ୍ତିତିକାଶ ।
ଆନ୍ତ୍ରୀନ୍ଦ୍ର—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅନ) ସ୍ତର,
ଆନ୍ତ୍ରୀନ୍ଦ୍ରା, ବିଶ୍ୱାସ, ନିର୍ଭର, ପ୍ରସାଦ,

ଅବଲମ୍ବନ, ବିଶ୍ୱାସ ଶାନ, ଆବେଦନ,
ପ୍ରତିମାଦ ବିଶ୍ୱାସ ଶାନ, ଅଧ୍ୟାନ
ଶାନ, ପାଠ, ମଠ, ବେଦପ୍ରତିମାନ,
କରେଷାପର, ଶ୍ରୀକା [ର] ସ୍ତର ।

ଆନ୍ତ୍ରୀନ୍ଦ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅନ +
ଆସ୍ତାପାନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀପି + ଅନ)

ସମ୍ବନ୍ଧପାନ, ଭରଣକରିବା, ସ୍ତରୁତୋକ୍ତ

ବ୍ୟାଶୋପନମଣିସ୍ତର ବନ୍ଦିବିଶେଷ ।

ଆସ୍ତାପିତ—ଦ୍ଵି.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀପି + ତ)
ସମ୍ବନ୍ଧପିତ, ରଖେଇଥିବା ।

ଆସ୍ତାପିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅନ
+ ଅ) ଆସ୍ତାନ, ଆସ୍ତିତ, ସମ୍ବନ୍ଧପିତ,
ଆସ୍ତାପକ, ଆସ୍ତାନକର୍ତ୍ତା [ସ୍ତ୍ରୀ] ଆସ୍ତା-
ପକା, ଆସ୍ତାନକର୍ତ୍ତୀ ।

ଆସ୍ତାପୁ—ସୁଂ. ବି. (ସତୀତ) (ଆ +
ସ୍ତ୍ରୀ + କ, ଇନ୍) କୌଣସିରାଗାଲାପର
ପ୍ରଥମରଣ ବା ମୁଖବନ୍ଦ ।

ଆସ୍ତିତ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ମ୍ରି, ତ)
ଅବଲମ୍ବନ, ପ୍ରାସ୍ତ, ଆବୁଦି, ଆନ୍ତିତ,
ଅଧ୍ୟକ୍ଷିତ, ଆକାନ୍ତ, ବ୍ୟାସ୍ତ, (କ୍ଲୀ.ବି.)
ପ୍ରିତ ।

ଆସ୍ତିତ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ତି) ସମ୍ବନ୍ଧ
ପ୍ରିତ, ଥିବା, ରହିବା ।

ଆସ୍ତେସ୍—ଦ୍ଵି.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ମ୍ରି, ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆସ୍ତେସୁଣୀୟ, ଅବଲମ୍ବନୀୟ, କର୍ତ୍ତୀୟ ।

ଆସ୍ତୁତା—ଦ୍ଵି. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ତ) କୃତସ୍ତୁନ
ସେ ସ୍ତାନ କରିଥିବା ।

ଆସ୍ତୁନ୍—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅନ),
ସମ୍ବନ୍ଧପ୍ରତିମାନ, ପ୍ରକାଳନଦ୍ଵାରା ଶୁଭି,
ପାଠୋଇବା ।

ଆସ୍ତୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ପଦ୍ମ + ଅ)
ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଆଧାର, ପାତ୍ର, ଆନ୍ତିତ, କର୍ତ୍ତା,
ପଦ୍ମପ୍ରାନ୍ତ, କୃତ୍ୟ, ପ୍ରଭୃତି, ଅବଲମ୍ବନ,
ବିଶ୍ୱାସ, ଅବଲମ୍ବନ, ଲଗ୍ନର ଦଶମଣ୍ଡାନ ।

ଆସ୍ତୁର୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ +
ଆ) ଆସ୍ତାଳନ, ପରିଭ୍ରତବେଳା, ମାସ୍ତା
ପ୍ରକାଶ, ଅହଂକାର, ଗର୍ବ, ଦିମାକ୍,
ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ଗୁରୁତର, ବଢ଼େଇ
କରିବା, ଗାରମା ।

ଆସ୍ତୁର୍କା—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + କ,
ଇନ୍) ଆସ୍ତାକାଶ, ସେ ଆସ୍ତାକାରେ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆହୁରିନ୍ ।

ଆସ୍ତୁର୍କାନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଶ, ଅନ)
ଭିଷତକମ୍ପନ, ଅଳ୍ପକଳନ ।

ଆସ୍ତୁର୍କାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ମୁଖ ରୂପପାତ୍ର, ଆସ୍ତୁ-
ରୂପ ପାତ୍ର ।

ଆସ୍ତୁର୍କାଲ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀଲ + ଅ)
ବୁଲନ, ହପ୍ତୀର କଣ୍ଠମୁଲନ ।

ଆସ୍ତୁର୍କାଲ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀଲ + ଅନ)
ଗାତ୍ରମର୍ଦନ, ତାଢ଼ନ, ବୁଲନ,
ଆଟୋପ, ପ୍ରାଗଲୁଭ, ଦମ୍ଭ, ଦର୍ପ, ଧୂନନ,
ଦୂର୍ଘର୍ଷ, ଗଞ୍ଜପ୍ରକାଶ, ତାଳିମାରିବା,
ଅହଂକାର ।

ଆସ୍ତୁର୍କାଲି—ଦ୍ଵି.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀଲ + ମ୍ରି,
ତ) ବୁଲିତ, ଆସନ୍ତି ତ, ତାଢ଼ିତ, ସାନ୍ତି-
କିତ, ଆକିନ୍ତ ।

ଆସ୍ତୁର୍କିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀଲ + କି +
କିପ) ଶୁତୀମୟୀ ।

ଆସ୍ତୋଟକ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀଟ +
ଅକ) ଆଇୟୁ ଫୁଟୋଇବା, ସବଦିବା,
ମେଲହୋଇଯିବା, ଆକର୍ଷଣ, ଅର୍ଜ-
ନ୍ତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନବମଲିକା, ମଲିର ବାହୁ-
ଶର, ଫୋଡ଼ିବା, ସାର୍ଧନାଭିଶ,
ଫୁଟୁକ ଶର ।

ଆସ୍ତୋଟକ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀଟ + କ
+ ଅକ) ଆଶୋଟ, ପରିତରପିକ୍ତ
ବିଶେଷ, ଆଶୋଟଗତ, (ବି) ବାହୁ-
ଶରକାଶ, (ମଲୀ ମାନ) ।

ଆସ୍ତୋଟକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀଟ +
ଶ. ଅନ) ପ୍ରକାଶ, ତାଳିମାର ବାହୁର
ଶରକାଶ, କୁଲଦ୍ଵାର ଧାନ ଉତ୍ସାଦ
ପାଇସିବା, ଫୋଡ଼ାବନ, ପ୍ରସାଦ ।

ଆସ୍ତୋଟକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀଟ +
ଅନ + ଆ) ବନମଲିକା, ବନମଲି ।

ଆସ୍ତୋଟକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତ୍ରୀଟ +
ଅନ + ଇ) ଦେଖନାୟ, ଫୋଡ଼ାବ,
ଉର୍ଥର ।

ଆପ୍ନୋଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନବମର୍ଦ୍ଦିକା, ଜିଆଳୀ ।
 ଆପ୍ନୋଚିତ—ଶି ବି. (ଆ + ସ୍ତୁଟ୍ + ଇ + ତ) ବିଦଳିତ, (ଲ୍ଲୀ) ବାହୁପ୍ରଭୁତର ତାଳଦ୍ୱାରା ଶବ୍ଦପ୍ରକାଶ ।
 ଆପ୍ନୋତ—ସୁ. ବି. (ଆ + ସ୍ତୁଟ୍ + ଅ) ଅର୍କ ବୃଷ, ଅକ୍ଷଗଛ, କୋବିଦାର ଚୂଷ, ପଲଣ ବୃଷ ।
 ଆପ୍ନୋତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ସ୍ତୁଟ୍ + ଅ ଅ) ଅପରାଜିତା, ସାରିବା ହାପରମାଳୀ ଲତା, ଶୁଆ ମଳଇ, ବକେପାସିଆଗଛ ।
 ଆସୁକ—ବି. (ଅସ୍ତ୍ର + ଅ) ଅସୁତ୍ର ସମ୍ବୂନୀ, ଯେ ପଦାର୍ଥ ଆହୁର ଅଟେ ।
 ଆସୁଳାନ—ବି. ଅସୁତ୍ରସମ୍ବୂନୀ, ଆସୁର ପଦାର୍ଥ ।
 ଆସ୍ୟ—କୁ. ବି. (ଆସ୍ + ଯ) ମୁଖ, ବଞ୍ଚି, ଲପନ, ମୁଖମଧ୍ୟ, ଆନନ୍ଦ, ରୁଣ୍ଡ, (ବି) ମୁଖଜାତ, ମୁଖସମ୍ବୂନୀ, (ଶା. ବି) ଆଶୟ, ଅଭିପ୍ରାୟ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଲକ୍ଷ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସ୍ୟ ।
 ଆସ୍ୟନ—କୁ. (ଆ + ସ୍ୟନ୍ + ଅନ) ରିଷ୍ଟର କ୍ଷରଣ, ଅଳ୍ପଲକନ ।
 ଆସ୍ୟନୟ—ବି. ମୁଖମୁତ୍ତାସାଦନ, ମୁଖଚମ୍ବକ, ମୁଖଚମ୍ବନକାଶ ।
 ଆସ୍ୟପତ୍ର—କୁ. ବି. (କ. ଶ୍ଵ.) ପଦ୍ମ, ଅରିଦିନ । [ବସନ୍ତ]
 ଆସ୍ୟଲଙ୍ଘନ—ସୁ. ବି. (କ. ଶ୍ଵ.) ଶାକର, ଆସ୍ୟଲୋମ—କୁ. ବି. (ଗତତ୍ତବ) ମୁଖଜାତ ଦାଢ଼ି, ନିଶ, ଶୁଣ୍ଠୁ ।
 ଆସ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆସ୍ + ଯ + ଅ) ହୃଦି, ଗତିରହିତ୍ୟ, ବିଳକ୍ଷଣ, ଜିହ୍ଵା, ଉପବେଶନ, ମୁଖମଧ୍ୟ, ଛେପ, ଆଳନ୍ଦ ।
 ଆସ୍ୟାସବ—ସୁ. ବି. (ଗତତ୍ତବ) ଲାଲା, ଲାଲ, ମୁଖଲାଲ, ମୁଖମୁତ୍ତ, ଛେପ ।
 ଆସ୍ୟ—କୁ. ବି. (ଆସ୍ + ଅ) ରୁଧିର, ରତ୍ନ (ବି) ଆସ୍ୟୀ, ରତ୍ନପୁରୁଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସ୍ୟି ।
 ଆସ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ଆସ୍ + ପା + ଅ) ବାସନ୍ତ, , ଅସୁର, କୌଳ ବା କୁଙ୍କ, ମୁକ୍ଳାନକ୍ଷତ୍ର, ରତ୍ନପାସୀ ।

ଆସୁବ—ସୁ. ବି. (ଆ + ସୁ + ଅ) କ୍ଲେଶ, ଦୁଃଖ, ଅର୍ଥର ମତ ସିକ୍ଷା ପଦାର୍ଥବିଶେଷ, କଷ୍ଟ, କ୍ଷରଣ, ଝରିବା, ଅନୁର ମଣ୍ଡ ବା ପେଜ ବା ଫେଲେ ।
 ଆସୁବ—ସୁ. ବି. (ଆ + ସୁ + ଅ) କ୍ଷରଣ, ସମ୍ବନ୍ଧକ, କ୍ଷରଣ, ମୁଖଲାଲ, ସମ୍ବନ୍ଧକ କ୍ଷରଣ ସ୍ଵର୍ଗ ।
 ଆସୁବ—ସୁ. ବି. (ଆ + ସୁ + ଇନ୍) ମତ୍ତା, ମତ୍ତାବ୍ରାତା, ମତ୍ତା, କ୍ଷରଣକାଶ ।
 ଆସୁଯ—ବି. ଅସୁଜ୍ଜାପକ, ଯେ ରତ୍ନ ପଦାର ଜଣାଇ ଦିବ । [ଅପତ୍ର୍ୟ]
 ଆସୁ ସୁଣ—ବି. ଆସୁଜ୍ଜାପକର ବଶ, ଆସୁ—ବି. ଆସୁ + ଇନ୍) ରତ୍ନପୁରୁଷ ।
 ଆସୁଦନୟ—ଶି. ବି. (ଆ + ସୁ ଦି + ମି. ଅନୟ) ସ୍ଵାଦଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଚଣାଯିବ, ସୁଧାଦୁ, ମୁଖରୁଚିକର ।
 ଆସୁନନ୍ଦ—ଶି. ବି. (ଆ + ସୁ ନନ୍ଦ + ମି, ତ) ଚକିତ, ଶବ୍ଦି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସୁନିତା ।
 ଆସୁଦ—ସୁ. ବି. (ଆ + ସୁ ଦ + ମି, ଥ) ମଧ୍ୟରଦରସ, ଶୁଙ୍ଗରଦରସ, ରସର ଅନୁଭବ, ସ୍ଵାଦ, ଆସୁଦନ, ପାନ, ଭେଜନ ।
 ଆସୁଦକ—ଶି. ବି. (ଆ + ସୁ ଦ + ଶିର + ଅତ) ଆସୁଦନକର୍ତ୍ତା, ସ୍ଵାଦରହଣକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆସୁଦକା ।
 ଆସୁଦନ—କୁ. ବି. (ଆ + ସୁ ଦ + ଅନ) ଆସୁଦ, ପାନ, ଭେଜନ, ରସର ଅନୁଭବ, ସ୍ଵାଦରହଣ, ରୂପିବା ।
 ଆସୁଦବତ୍—ଶି. ବି. (ଆ + ସୁ ଦ + ଶିର + ବତ) ରସପୁରୁଷ, ଆସୁଦପୁରୁଷ ।
 ଆସୁଦିତା—ଶି. ବି. (ଆ + ସୁ ଦ + ଶିର + ମି, ତ) ଭେଜନ କରିବା ଭେଗ କର ଯେ ଆସୁଦ ଲଭ କରିଅଛି, ଭୁକ୍ତ, ପ୍ରିତ ।
 ଆସୁଦା—ବି. (ଆସୁଦ + ଇନ୍) ସୁଧାଦୁ, ଭରମ ସ୍ଵାଦପୁରୁଷ, ସୁଆଦିଥା ।
 ଆସୁଦୁ—ବି. (ଆ + ସୁ ଦ + କ, ର) ସୁଧାଦ, ସୁଆଦିଥା ।

ଆସୁଦ୍ୟ—(ଆବ୍ୟ) ଆସୁଦନ କର, (ଶି. ବି) (ଆ + ସୁଦ + ଶିର + ମି, ଯ) ଆସୁଦନୟ, ଆସୁଦଯୋଗ ଆସୁଦରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ।
 ଆସୁନ୍ତ—ବି. (ଆସୁନ୍ + ତ) ଶବତା ।
 ଆସୁବ—ସୁ. (ଆ + ସୁ + ବ) ସମ୍ବନ୍ଧକ ଚିଳନ, ଚିଳିତଦ୍ୟ ।
 ଆହ—(ଆବ୍ୟ)(ଆ + ହନ + ଡି) ଅଶାତ, ଦୁଧାରୁର ଅର୍ଥ, କ୍ଷେପ, ନିଯୋଗ, ବୃତ୍ତ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧନ, ବିଶାଦ ।
 ଆହକ—ସୁ. (ଆ + ହନ + ଡି + କ) ବେଦଧାଶ୍ରୋତ୍ର ଜ୍ଞାନବିଶେଷ, ନାସାକ୍ଷର, ଉହାକ୍ଷର, ନାକରେ ହେବା ନ୍ତର ।
 ଆହତ—ଶି. ବି. (ଆ + ହନ + ଡି + ତ) ଆଗାତପ୍ରାପ୍ତ, ମଦିତ, ଅଦୃଣ୍ଣିତ, ଅର୍ଥପ୍ରାପ୍ତ, ଗୁଣିତ, ବ୍ୟଥିତ, ପ୍ରତ୍ଯେତ, ତାତ୍ତ୍ଵିତ, ଜ୍ଞାତ, ବିନାଶିତ, ଅଭିଭୂତ, ଆହାତ, ଦର୍ଶିତପାଳୀକୃତ, କୃତାକର୍ଷଣ, ଧ୍ୟନିତ, (ବି) ମିଥ୍ୟାର୍ଥକ ବାକ୍ୟ, ମିଛକଥା, ତିକାକ୍ଷା, ଜାର୍ମନପ୍ରମ୍ବ, ବସ୍ତୁବିଶେଷ, ସୁରତନବସ୍ତ୍ର ।
 ଆହତଲକ୍ଷଣ—ଶି. ବି. (ବ. ଶ୍ଵ.) ଗୌର୍ଯ୍ୟାଦି ଗୁଣଦ୍ୱାରା ପ୍ରସିଦ୍ଧ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆହତଲକ୍ଷଣା ।
 ଆହତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ହନ + ଭା. ତି) ଶବହେତୁ ଆଗାତ, ତାତ୍ତ୍ଵନ, ଆଗମନ, ଗୁଣେ, ମଦନ, ବିନାଶ, ଦଳନ, ମାତ୍ର ।
 ଆହନନ—କୁ. ବି. (ଆ + ହନ + ଭା, ଅନ) ମାତ୍ରଦେବା, ଆଗାତକରଣ, ତାତ୍ତ୍ଵନ ସାଧନ ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟାଦି, ଧାର୍ଯ୍ୟାଶ୍ରୀକୃତ ହାତୁପ୍ରାପ୍ତବା, (ବି) ତାତ୍ତ୍ଵନସାଧନ ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱାରା ଆହତ ।
 ଆହନନୟ—ବି. (ଆ + ହନ + ଭା, ଅନୟ) ଯାହାକୁ ମାତ୍ର ଦିଅନ୍ତିବା, ବା ପିଟିବାଯୋଗ୍ୟ ।
 ଆହନ୍ତବ୍ୟ—ବି. (ଆ + ହନ + ମି, ତିବ୍ୟ) ଆହନନୟ, ମାତ୍ରଶାରବାରଯୋଗ୍ୟ ।
 ଆହନନବତ୍—ବି. (ଆହନନ + ମର୍ପି) ବଞ୍ଚନବତ୍ ।
 ଆହନ୍ତବ୍ୟ—ବି. ଆହନନୟ, ହନନଯୋଗ୍ୟ, ନିଷ୍ଠାତ୍ୟ, ସୋମାତ ।
 ଆହନସ୍ୟ—କୁ. ହନନ ସାଧନଦ୍ୱାରା ଆହନ ଦ୍ୱାରା

ଆହର—ଶ୍ରୀବି. (ଆ + ହୁ + ଅ)ସଞ୍ଚୟ-
କାରକ, ସେ ଯୋଗାତ୍ମକରେ, ଆହ-
ରଣକାରୀ, (ୟୁ.ବି) ଅନୁମୂଳଗ୍ରାସ
ଦିଲ୍ଲୀସ୍ୟ, ଆହରଣ ।

ଆହର—ନିକୁଷ୍ଟ ଜାତିବିଶେଷ ।

ଆହାରକରଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କରପ୍ରତି
ତୁ ଆହରଣକର ଏହିପରି ଉପଦେଶ
କରିବା (କରଇ—କାକ) ।

ଆହରରେଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାମପ୍ରତି ଆହ-
ରଣ ନିରିଷ ଆଦେଶ କିମ୍ବା ।

ଆହରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ହୁ + ସା, ଅନ) ଆନ୍ତର୍ମୁନ,
ଆୟୋଜନ, ଆୟୋଜନ, ଅନୁଷ୍ଠାନ,
ଆନ୍ତର୍ମୁନାନ କ୍ରବ୍ୟ, ବିବାହାଦିର ଉପ-
ତୋକନ, ଅପରାଧଣ, ଉଚାରଣ, ଅପ-
ନ୍ତମୁନ, ସତ୍ରହ, ସଞ୍ଚୟ, ସକଳନ, ଉପା-
ଙ୍କୁନ, ନିବାହ କରିବା ।

ଆହାରଣୀଦ୍ୱୀ-ଶ୍ରୀ. ବି. (ଆ + ହୁ + ଅନ୍ତାସ୍ୟ)
ଆୟୋଜନାସ୍ୟ, ଆନ୍ତମୁନର ଯୋଗ୍ୟ,
ଉପତୋକନର ଯୋଗ୍ୟ, ସତ୍ରହର
ଉପଯୁକ୍ତ ବା ଯୋଗ୍ୟ ।

ଆହରନିବପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆହରଣ କର,
ବିପନ୍ନକର ଏହିପରି ଆଦେଶ କିମ୍ବା ।

ଆହାର କଷ୍ଟୀରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆହରଣକର,
ଛାଡ଼ାଥ ଏହିରୂପ ଆଦେଶ କରିବା ।

ଆହରତୀ—ୟୁ. ବି. (ଆ + ହୁ + କ, ତୁ)
ଆହରଣକରୀ, ଉପାର୍ଜନ, ଆୟୋଜନ,
ଆନ୍ତମୁନକରୀ, ସାମାଜକ, ସକଳଯିତା,
ଅନୁଷ୍ଠାନକରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଆହରତୀ ।

ଆହକ—ୟୁ. ବି. (ଆ + ହେ + ଅ)ୟୁକ୍ତ,
ଯଜ୍ଞ, ସାମାଜିକ, ନାକମଧ୍ୟରେ
ହେବା ବୃଣ୍ଣ (ଶ୍ରୀ.ବି.) ଆଶର୍କୀ,
ଆସ୍ତ୍ରା, ଦାସ୍ତିକତା, ସାହସ, ଉତ୍ସାହ ।

ଆହକନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ହୁ + ସା, ଅନ)
ଯଜ୍ଞ, ସମ୍ବନ୍ଧମୁଖୀ, ଆହରତୀ
ଆହରମୁଖୀ—ୟୁ. ବି. (ଆ + ହୁ + ଅନ୍ତାସ୍ୟ)

ଆହରମୁଖୀ—ୟୁ. ବି. (ଆ + ହୁ + ଅନ୍ତାସ୍ୟ)
ଯଜ୍ଞର ଅନ୍ତିମିଶ୍ରଣ, (ବି) ହୋତବ୍ୟ
ହୋମ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଆହା—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ (ଫାଅହୋ) ଅନୁତାପ,
ଅନ୍ତର୍ମୁନେ ପରିଦ୍ଵାତା କରିବାର

ବୁଝେସୁଚକ ଅବ୍ୟ, ଆନ୍ତର୍ମୁନେ
ଦୟା ବା ଅନୁତାପ ସୁଚକ ।

ଆହାକରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଖେତରିବା,
ଅନୁତାପକରିବା, ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରକାଶ-
କରିବା ।

ଆହାମଦ—(ଯା) ବି. ହଜାରାତ ମରିଜା
ଗୋଲମ୍, ଅନ୍ତର୍ମୁନ୍ଦମୁଲମାନ, ଆହା-
ମଦୀସୁମ୍ମାଦୀପର ପ୍ରକର୍ତ୍ତିକ ।

ଆହାମକ—(ଯା) ବି. ମୁର୍ଖ, ବୋକା,
ନିଷ୍ଠାଧ । [ଧତା]

ଆହାମକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁର୍ଖପଣ, ନିଷ୍ଠା-
ଆହାମଦୀସ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁଲମାନ ମାନ-
ଙ୍କର ନୂତନ ସମ୍ମଦୀପର ଉପରିବିଶେଷ ।

ଆହାର—ୟୁ. ବି. (ଆ + ହୁ + ଅ)ଆହ-
ରଣ, ସପଦ, ପାନ, ଭେଜନ, ଶରାଦି-
ସମ୍ବନ୍ଧକ ଜୀବ, ଆହରଣକାରୀ, ବହୁନ,
ଉଷ୍ଣ ବସ୍ତୁ, ଶାତ୍ୟ, ଦେହ ପୁଣ୍ୟର ଉପା-
ଦାନ । [ନନ୍ଦାର]

ଆହାର-ଶକ୍ତିପାନୀସ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ
ଆହାରକ—ବି. (ଆ + ହୁ + କ.ଅକ)

ପରିପାତା, ଉଚିତ୍ୟକୁପାଇଁ ସମ୍ବନ୍ଧକାରୀ ।

ଆହାରକାରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରେଗବିଶେଷ,
ମୁକ୍ତାବାତ, ମୁରୀବାତ, ଅପସାର ।

ଆହାରଗୁଡ଼ିବା—ଶ୍ରୀ.କ୍ରୀ.ରୋଗ ବା ବାର୍ଜିକ୍
ହେତୁ ବା ଅରୁଦିବିଶତ୍ର ଶାରବା
ତ୍ୟାଗକରିବା ।

ଆହାରଗୋକିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଫୁଲ ଉଡ଼ା-
ଇବା ପରେ ଧାନ ମଧ୍ୟରେ ଧଳାଶୟ
କାଢି ହେବା ।

ଆହାରନାଳୀ—ବି. ଯେଉଁ ନାଲବଟେ
ମୁଖଗୁଡ଼ିରୁ ପେଟକୁ ଶାଦ୍ୟ ଯାଏ ।

ଆହାରପାକ—ୟୁ. ବି. (ଆହାର + ପାକ)
ଅନ୍ତାଦିର ରସାଦିରୁପେ ପଞ୍ଚମାଶ୍ରୀପ୍ର-
ପାକବିଶେଷ, ହଜମ ହେବା ।

ଆହାରବିହାର—ବି. (ସହଚର) ଆହାରଦ
ପବିତ୍ର ଦେବିକ କାର୍ତ୍ତି, ପାନାହାରଦ
ଆହାରଶୁଦ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଡଇତ୍) ଶାଦ୍ୟ
ସମ୍ବନ୍ଧେ ପବିତ୍ରତା, ଉତ୍ସ ଅନ୍ତାଦିର

ସୁର୍ତ୍ତ ଶୋଧନ, ପରିଷ୍ଠ ଆହାର,
ଶବ୍ଦଦିଵିଷୟକ ଜୀବ ଶରୀର ।

ଆହାରସମ୍ବୁଦ୍ଧ-ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ)ଆହାର-
ପାକକ ଦେହପ୍ରସାଦ ଧାରୁ, ରସ, ରକ୍ତ,
ଚବି ପ୍ରତିତ ।

ଆହାରନେଶୀରୀ—ୟୁ. ବି. ଆହାରନେଶୀରୀ ।

ଆହାରଭବ—ବି. (ଡଇତ୍) ଶାଦ୍ୟଭବ,
ଅନାହାର ।

ଆହାରାର୍ଥୀ—ୟୁ. ବି. (ଡଇତ୍)ଭେଜନ
ପ୍ରାର୍ଥୀ, ଭେଜନାରୀପ୍ରାର୍ଥୀ, ଜିବିକାର୍ଥୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆହାରାର୍ଥୀ ।

ଆହାରସ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଆହାର + ରୀତ୍)ଯେ
ଶାଦ୍ୟ, ପେଟୁ, ଉଦ୍‌ବେଶର, ସେ ବେଶି
ଶାରପାରେ ।

ଆହାରସ୍ୟ—ବି. (ଆହାର + ରୀତ୍)ଶାଦ୍ୟ-
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଶାଦ୍ୟର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଆହାରୀୟ-ବି. (ଆ + ହୁ + ମୀ.ଯ)ପରାହତ-
ସେଇୟ, ଭେଜ୍ୟ, ଯତ୍ନସାଧ, ଅସା-
ଭବିକ, ଆରେପିତ, ଆହରଣୀସ୍ୟ ବସ୍ତୁ-
ପ୍ରଭୃତି, ବ୍ୟାପାର୍କୁବ୍ୟ, କୃତିମ, ଲୌକି-
କାରୀ, କଳିତ ଅପସାରଣୀସ୍ୟ, ନୈମି-
ତ୍ରିକ, ଉଷ୍ଣ, ଶାଦ୍ୟ, ନାଟାଦିର ଅଭି-
ନ୍ତମୁବିଶେଷ ।

ଆହାରୀଣଶୋଭା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) କୁଦିମ
ସୌନ୍ଦରୀ, ବେଶଭୂତଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ
ଶୋଭ ସମ୍ବନ୍ଧକ କରିଯାଏ ।

ଆହାରୀମାନଗ୍ରୀ—ବି. (କ.ଧା)ଶାଦ୍ୟପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଆହାଲଦ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଫ—ଆହାଦ)

ତ୍ରୁଷ, ଆକନ୍ଦ, ଆମୋଦ, ସେହି ।

ଆହାଲଦକରିବା—ଶ୍ରୀ.କ୍ରୀ. ସେହିକରିବା,
କୋମଳ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

ଆହାବ—ୟୁ. ବି. (ଆ + ହେ + ଅ)

ଦେଶ କଳୟ, ଉତ୍ତା ଅନୁତର ଜଳ-
ପାତରିବିଶେଷ, ନିପାନ, ଯୁକ୍ତ, ଅନ୍ତାନ,
ଅଗ୍ନି, ଆହାନସାଧନମୟବିଶେଷ, କୁପ୍-
ନିକଟଟୁ କୁଣ୍ଡ, ଗବାଦ ପଶୁର ଜଳ-
ପାନାର୍ଥ କୁପସମୀପକରୀ ହୁକୁ ଜଳା-
ଶୟ, କୁଣ୍ଡ ।

ଆହିସ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ.ଆହିସକର (ୟୁତି ବା
କନ୍ୟାରୁପ ଅପତ୍ର୍ୟ) ଅନ୍ତଃସାମନ୍ଦିନ ।

ଆହୁକ—ପୁ. ବ. କେତୁରୁହ, ପାଣିନି ମୁଦି,
ସାପୁଆ । [ଦର୍ଶାଦ]

ଆହୁତୁ—ବି. ଆହୁତୁ ଦେଶଜାତ
ଆହୁଣ୍ଡିକ—ପୁ. ବ. ନିପାତ ଓରୁଥରେ
ବୈଦେଶୀତାରୁ ଜାତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ (ସଙ୍କର)
ନାଚଜାତ, କାଶଗାର ପ୍ରଭୃତିରେ
ବାହ୍ୟ ଦରଖଣ ଏମାନଙ୍କର ବୁଝି ।

ଆହୁତ—ଦ୍ୱ. ବି. (ଆ + ଧା + ମୀ. ତ)
ନ୍ୟୁ, ଷିପ୍ର, ଶ୍ଵାସିତ, ରକ୍ଷିତ, ଅପିତ,
କୃତ, ଜନତ, ନଷ୍ଟିତ, ସମାଦିତ,
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ, ସହତ, ଜାତ, ଆଶେପିତ,
ଆସନ୍ତ, ଅନୁଭୂତ ।

ଆହୁତଳକ୍ଷଣ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ନ୍ୟୁ-
ତତ୍ତ୍ଵ, ଶୁଣାଦିବାର ବିଜ୍ଞାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଆହୁତଳକ୍ଷଣା ।

ଆହୁତାଗ୍ନି—ପୁ. ବି. (ଆହୁତ + ଅଗ୍ନି)
ସାଗ୍ନିକ, ସମ୍ବାଧୀୟିତ୍ତ, ସାଗ୍ନିକ
ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।

ଆହୁତାଗ୍ନି ଗଣ—ପାଣିନ୍ୟୁକ୍ତ ପରିବାଚ
ଶବସମୂଦ୍ର, ଆହୁତାଗ୍ନି, ଜାତପୁତ୍ର,
ମଧ୍ୟପାତର ରତ୍ୟଦି ।

ଆହୁତ—ସ୍ତ୍ର. (ଆ + ଧା + ତ) ଶ୍ଵାସନ,
ଆଧାନ, ମନ୍ଦିର ସମ୍ବାଧରୁପ ଆହୁତି ।

ଆହୁତୁଣ୍ଡିକ—ପୁ. ବି. (ଆହୁତୁ ଣ୍ଡ + ଇକକ)
ବ୍ୟାଲଗ୍ରାସ, ସାପୁଆ, ସେ ସର୍ପ ଲେଳାଏ,
କେଲା ।

ଆହୁମତ—ଦ୍ୱ. ବି. ସର୍ପବିଶିଷ୍ଟ ଦେଶର
ନିକଟେ ଉପନ ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦି ।

ଆହୁର, ଆସର—ଶ୍ର. ବି. ଗୋପକାତି-
ଦିଶେଷ, ଆସର, ଗର୍ଭ-ଜାତ,
ଆଉର-ଗରୁଡ଼ ।

ଆହୁକ—ପୁ. ବି. ଯଦୁବଣୀୟ ଷଷ୍ଠୀ-
ବିଶେଷ, କଂସର ପିତା ।

ଆହୁତ—ଦ୍ୱ. ବି. (ଆ + ହୁ + ମୀ. ତ)
ସମ୍ବକୁପେ ହୁତ, ଯହିରେ ବା ଯାହା

ଆହୁତ ଦିଆହୋଇଅଛି, ମହାପାଠ-
ପୁଣକ ହୋମ-ଅଗ୍ନିରେ ନିଷିଦ୍ଧ (କ୍ଲୀ-

ବି.) (ଆ + ହୁ + ଭ, ତ) ପଞ୍ଚୟକ୍ଷନ-
ର୍ଗତ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ବା ଭୂତଯଙ୍କ, ନୃଯଙ୍କ,
ଅରଥପୁନକ, ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ହୁତ ଦେବାଦ ।
ଆହୁତି—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଆ + ହୁ + ତ) ମନ୍ତ୍ର
ଦ୍ୱାରା ଦେବୋକେଣେ ଅଗ୍ନିରେ
ସୃତାଦିର ନିଷେପ, ଅଗ୍ନି, ହୋମ-
ଦ୍ୱାରା, ହବନୀୟ ସୃତାଦି ।

ଆହୁତିଦେବା—ଶ୍ର. କ୍ଷି. ଗୃତାଦି ହୋମ-
ଗ୍ରିରେ ନିଷେପ କରିବା, (ଲକ୍ଷଣାଥୀ)
ବିସର୍ଜନ କରିବା, ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେବା,
ଦିତେଜିତ କରିବା ।

ଆହୁର—ଶ୍ର. ବି. (ଅବ୍ୟ) ପୁଣି, ଆହୁ, ଅଦ୍ୟାପି,
(ବିଂ) ଆର, ଅସୁକ ।

ଆହୁଲ—ଶ୍ର. ବି. କ୍ଷେପଣୀ, କାତ,
ନୌଶଳନର କଣ, କେଳୁଆର ।

ଆହୁଲରବା—ଶ୍ର. କ୍ଷି. ଆହୁଲ ପକାଇବା,
ଆହୁଲଦିବାର ନୌକା ଚଳାଇବା,
(କୁଳପ୍ରଭୃତାରା) ବାଯୁ ସଞ୍ଚାଲିତ
କରିବା ।

ଆହୁଲ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. କାଣ୍ଠିରାଦିଦେଶେ
ତରବଟ ନାମକ କାଞ୍ଚନବର୍ଣ୍ଣ ସୁଷ-
ବିଶେଷ, ଶିଳ୍ପ ପଳକ, ଲଣ୍ଠାଚୂଷ ।

ଆହୁ—ଦ୍ୱ. ବି. (ଆ + ହେ + ଅ) ଆହୁ-
ନର ଯୋଗ୍ୟ, ଡାକିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଆହୁ—ଦ୍ୱ. ବି. (ଆ + ହେ + କି. ପ)
ଆହୁଯୁକ, ସେ ଡାକେ, ଆହୁ ସୁମାନ,
ଯାହାକୁ ଡକାଯାଏ ।

ଆହୁତ ବି. (ଆ + ହେ + ମୀ. ତ) କୃତା-
ହାନ, ଯାହାକୁ ଡକାଯାଇଅଛି, ଆମ-
ଦିତ, ଅଭିତ, ପଞ୍ଜି, ଆଭୁତପ୍ରଳୟ
ପର୍ମଳୀ, ପୃଥିବୀର ପ୍ରଳୟପର୍ମଳୀ,
ନାମକୃତବ୍ୟପଦେଶ, ବିଶ ।

ଆହୁ ତପ୍ରଳୟାୟୀ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା)
ସୁନବାଣିବିଶେଷ, ଡାକିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ
ପଳାଇଯାଏ, ନିରାଗଲୟରେ ଆହୁନ-
ପ୍ରାସ୍ତ୍ର ହୋଇ ପରେ ସେ ପଳାସୁନ
କରେ, (ପ୍ରତିବାଦୀ, ସାକ୍ଷୀ) ।

ଆହୁ ତପ୍ରଳୟବ—ପୁ. ବି. ପ୍ରଳୟକାଳ,
ପୃଥିବୀ ପର୍ମଳୀ ଜଳରେ ଭରିଦିବା ।

ଆହୁ ତ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଆ + ହେ + ତ) ଆହୁନ
କରିବା, ଡାକିବା, ହୋମସମୟରେ
ସୃତ, ସମିଧ, ତଳପ୍ରଭୃତିକୁ ଆହୁତ
କିହାଯାଏ ।

ଆହୁ ଯୁ-ଅବ୍ୟ, (ଆ + ହେ + ଯ) ଆହୁନ-
କରି, ଡାକ ।

ଆହୁତ—ଦ୍ୱ. ବି. (ଆ + ହୁ + ମୀ. ତ)
ଆମାତ, ଯାହା ଅପରିବାଶ କରିବେଇ-
ଅଛି, ଆସୁନ୍ତିକ, ସମ୍ବତ, ସକଳିତ,
ନାତ, ଆକୁଷ୍ଣ, ଅପହୂତ, ଭୁତ, ସେବିତ,
ଦୂଷକୃତ ।

ଆହୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଆ + ହୁ + ତ) ଆହୁ-
ରଣ, ଆମୟନ ।

ଆହୁତ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଆ + ହୁ + ଯ)
ଆହୁରଣ କରି, ଅଣି ।

ଆହେସ୍—ଦ୍ୱ. ବି. (ଆହ + ଯେ) ସର୍ବ-
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ବିଷ, ଚରମ, ଅସ୍ତ୍ରପ୍ରଭୃତ ।

ଆହେସ୍ୟ—(ରଜପୁତ) ହୀଡାକାଶ,
ମୁଗ୍ରୀବାସୀ, ମୁଗ୍ରୀବୀଡା ।

ଆହୋ—(ଅବ୍ୟ) ପ୍ରଣ୍ଟ, ବିକଳ୍ପ, ବିଶୁର,
ସଦି, ସନ୍ଦେହାର୍ଥକ, ସମ୍ମୋଧନ ।

ଆହୋପୁ—ଦ୍ୱ. ବି. ଆସୁନ୍ତାଯା,
ନିଜର ବାହାଦୁରୀ ପ୍ରକାଶ, ଆସୁପଣ୍ଟା,
ଆସୁବନ୍ଧମା । [ସଙ୍ଗତି]

ଆହୋସ୍ୟ—ଦ୍ୱ. ବି. ଅବସ୍ତା, ଦଶା, ଯୋତ୍ର,
ଆହୋସ୍ତିତ୍ର—(ଅବ୍ୟ) ବିକଳ୍ପ, ପ୍ରଣ୍ଟ,
ଅଥବା, କିମ୍ବା, ଯତ ।

ଆହୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଆହନ + ଅ) ଦିନପ୍ରମୁଦ୍ର,
ସାହା ଦିନର କର୍ତ୍ତ୍ରବ୍ୟ, ସ୍ଵାନ୍ତ୍ରେଜନାଦି,
(ବିଂ) ଦୌନକ ।

ଆହୁ କ—ଦ୍ୱ. ବି. (ଆହନ + ଇକ) ଦିନ-
କୃତ୍ୟ, ଦେନିକ, ପ୍ରତିଦିନ ଦିନୁଥବା,
ଦିନରେ ଉପନା (କ୍ଲୀ. ବି. ଦିନର କର୍ତ୍ତ୍ରବ୍ୟ
କାର୍ଯ୍ୟ, ଏକଦିନ, ଦେତକାରିଦ୍ଵାରା
ନୀତ ଦାସାଦି, ପ୍ରତିଦିନର କର୍ତ୍ତ୍ରବ୍ୟ
ପାଠ, ସନ୍ଧାନକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଆହୁ କରିଛି ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (କ. ଧା) (ଆହୁକ +
ରତି) ପୃଥିବୀ ଦେନିକ ରତି, ଏକ
ଆହୋପୁତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପୃଥିବୀ ଶୀଥୁ

ମେଲୁଣ୍ଡ ଚତୁର୍ବିଂଗରେ ଏକବାର
ଆବତ୍ତିନ ।
ଆହ୍ରାଦ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ହାଦ + ଶ ଅ)
ଆନନ୍ଦ, ଦୂର୍ତ୍ତ, ଆମୋଦ, ଦୂଷ୍ଟ ।
ଆହ୍ରାଦକ—ଶି. ବି. (ଆ + ହାଦ +
କ, ଅକ) ଆହ୍ରାଦନକ, ଆନନ୍ଦକ,
ଆନନ୍ଦୀତା, ଆନନ୍ଦଦୟୁକ ।
ଆହ୍ରାଦନ—କୁ. ବି. (ଆ + ହାଦ + ଶ.
ଅନ) ଆନନ୍ଦସମ୍ପାଦନ, ଆନନ୍ଦଦୟୁକ
ବସ୍ତୁ, (ବି) ଆନନ୍ଦସମ୍ପାଦକ, ପ୍ରାଚି,
ସମ୍ବୋଧ ।
ଆହ୍ରାଦତ—ଶି. ବି. (ଆ + ହାଦ + ତ,
ତ) ଆନନ୍ଦଯୁକ୍ତ, ଜାତାନନ୍ଦ, ଯାହାର
ଆନନ୍ଦ ଜାତ ହୋଇଥିବୁ (ସ୍ଵୀ) ଆହ୍ରା-
ଦିତା ।
ଆହ୍ରାଦନୀ—ସ୍ଵୀ. ବି. (ଆହ୍ରାଦ + ରନ +
ଶି) ବିଦ୍ୟୁତ, ବିଳୁଳୀ (ବି) ଆମୋଦ-
ସ୍ଵକ୍ତା, ଦୂର୍ପ୍ରୟୁକ୍ତା ।
ଆହ୍ରାଦା—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ହାଦ + ରନ)
ଆନନ୍ଦଯୁକ୍ତ, ଆନନ୍ଦକଣ୍ଠ, ପୁଣ୍ୟକର,
ସଂଦା ଆମୋଦ ପ୍ରସ୍ମାଦ କରିବା
ଯାହାର ସ୍ଵଭବ, (ସ୍ଵୀ) ଆହ୍ରାଦନୀ ।
ଆହ୍ର—ବି. (ଆ + ହେ + ତ) ଆହ୍ରାନକାଣ
ଆହ୍ରୁ—ସୁଂ. ବି. (ଆହ୍ରେ + ଶ, ଅ)
ସଙ୍କା, ନାମ, ଆଖ୍ୟା, ମେଶାଦିଦ୍ୱାରା
ପଣ୍ୟମୂଳକ ଦୀତା ।
ଆହ୍ରୁନୀ—କୁ. ବି. (ଆ + ହ୍ରୁ + ଅନ)
ନାମ, ନାମର ଆଦେଶସାଧନ ଶକ-
ଶିଶେଷ, (ବି) ଆହ୍ରାନକାଣ ।
ଆହ୍ରୁଯୁତବ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଆ + ହେ + ଶିର
+ ମି, ତବ୍ୟ) ଆହ୍ରୁଯୁତ୍ୟ, ଆଜାରଣୀୟ,
ଯାହାକୁ ଡାକିବାକୁ ହୁଏ ।
ଆହ୍ରର—ଶି. ବି. (ଆ + ହ୍ରୁ + ଅ) କୁଟିଲ,
ଉଣ୍ଣିନର ଦେଶୋସ୍ତନ, ନିର୍ଦ୍ଦିମ୍ବ ।
ଆହ୍ରା—ସ୍ଵୀ. ବି. (ଆ + ହେ + ଅ + ଆ)
ଆହ୍ରାନ, ସଙ୍କା, ନାମ, ଆଖ୍ୟା ।
ଆହ୍ରାନ—କୁ. ବି. (ଆ + ହେ + ଶି +
ଅନ) ସମ୍ବୋଧନ, ନିମନ୍ତର, ଡାକିବା,
ଆହ୍ରାନ, ଡାକିବା, ସଙ୍କା, ନାମ, ଆକ୍ଷା-
ସାଧନ, ବଜାରୀ ପତ୍ର, ଆବାହନ,
ଭଲ୍ଲବାମା ।

ଆହ୍ରାସ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ଆ + ହେ + ଅ)
ଆହ୍ରାନ, ଡାକିବା, ଡାକିବା, ନାମ ।
ଆହ୍ରାସ୍ତକ—ଶି. ବି. (ଆ + ହେ + କ,
ଅକ) ଆହ୍ରାନକାରକ, ସେ ଆହ୍ରାନ
କରେ (ସୁଂ. ବି.) ଦୂର୍ତ୍ତ(ସ୍ଵୀ) ଆହ୍ରାସ୍ତିକା ।
ଆହ୍ରାସ୍ତିବ୍ୟ—ଶି. ବି. (ଆ + ହେ +
ଶିର + ମି, ତବ୍ୟ) ଡାକିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।
ଆହ୍ରାରକ-ବି. (ଆ + ହ୍ରୁ + ଅନ) କୁଟିଲ
ଆହ୍ରାସ୍ତି—ସ୍ଵୀ. ବି. (ଆ + ହ୍ରୁ + ତ)
କୌଟିଲ୍, କୁଟିଲତା, ବଜିଶେଷ ।
ଆହ୍ରାଦ-ଜଣେ ବିଜ୍ଞାତ ମୁସଲମାନପଣ୍ଡିତ
ଆହ୍ରାଦକର—ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଫଳର
ଆହ୍ରାଦଖାନଙ୍କ—ଫରକ୍କାବାଦର ଜଣେ
ନବାବ ।
ଆହ୍ରାଦଖାନୀୟ—ଏ ସିକନ୍ଦରଶାମୁର
ଛିପାଧ ଧାରଣ କରି ପଞ୍ଚାବର ଗଲା
ହୋଇଥିଲେ ଓ କିନ୍ତୁ ଦିନ ଦିନୀ ହିଂହା-
ମନ ଅଧିକାର କରିଥିଲେ ।
ଆହ୍ରାଦଗତ—ବୁଲନ ସହର ଅନ୍ତର୍ଗତ
ଗୋଟିଏ ଗିଲା, ନଗରଶେଷ ।
ଆହ୍ରାଦନଗର—ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରଦେଶାନ୍ତ-
ରାଜ ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲା, ନଗରଶେଷ ।
ଆହ୍ରାଦନକାମଶାହବହୁ—ଦକ୍ଷିଣପଥର
ନିଜାମଶାହ ବଣର ସ୍ଥାପିତିକା ଏବଂ
ଜଣେ ମହାଯୋଦ୍ଧା ।
ଆହ୍ରାଦଶାହବଳକାନ୍ତି—ଦକ୍ଷିଣପଥର
ଜଣେ ସୁଲଭାନ, ପିରଗେଜଶାହର ଭାର ।
ଆହ୍ରାଦାବାଦ—ଗୁରୁଗୁଟ ପ୍ରଦେଶର
ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ବାଣିଜ୍ୟ ସ୍ଥାନ, ପ୍ରଧାନ
ନଗର ଓ ବ୍ୟକ୍ତିକାନ୍ତି ।
ଆହ୍ରାଦାବାଦନଗର—ଗୁରୁଗୁଟ ମଧ୍ୟରେ
ସଂଗ୍ରେଷ ନଗର, ଏଠାରେ ସୁନା-
ବୁପାର କରି ଓ କାଗଜ ପ୍ରକୃତ ହୁଏ,
ଦେହା ପଶମ ଓ ଭୁଲାପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

ଇ-କାର—କୃତ୍ସମ୍ଭ ସରବର୍ତ୍ତ ଏହାର
ଉଜାରଣ ସ୍ଥାନ ତାତ୍ତ୍ଵ, ଇକାର, ଇ-
ମାତ୍ରା ‘ଇ’ ।

ଇ—ସୁଂ. ବି. (ଅ + ଇ + କିପ) କାମ-
ଦେବ, କନର୍ପ, ବୁକୁ ଶିକ୍ଷର ଗର୍ଭଜାତ ।

ଇ—ଆବ୍ୟ. ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ, ମଶାଙ୍କର, ଶେଦ,
ମନସ୍ତାପ, ପ୍ରକୋପୋତ୍ତ, ଦୟା, ନିଷ୍ଠୁର
ବାକ୍ୟ, ନିରାକରଣ, ପ୍ରତାପ, ସମ୍ମିଳି,
ଦୁଃଖଭବନ, ବୋଧ, ବିନୋଧ, ବିଷ୍ଣୁ,
ସମ୍ବୋଧନ, ମାଧ୍ୟବ, ବିଦ୍ୟା, ଦିନିଷ-
ଚକ୍ର, ଗନ୍ଧ ।

ଇ—(ଧାତ୍ର) ଗମନ କରିବା ।

ଇଅଂଲା—ଶା. ବି. (ହ-ଇତ୍ତା) (ଇତ୍ତା
ଦେଖ) ।

ଇଆଇଆର—(ଯା.) ଇଷ୍ଟ-ଇଣ୍ଟିଆ
ରେଲେଓପ୍ୟେ ।

ଇଆଡ଼—ଶା. ବି. ଏହାଇଡ଼, ଏହି ଅଞ୍ଚଳ,
ଏହି ସ୍ଥାନ ।

ଇଆଡ଼କା(ର)—ଶା. ବି. ଏହି ସ୍ଥାନର,
ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ।

ଇଆଡ଼କୁ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଏଆଡ଼କୁ,
ଏଆଡ଼କୁ ।

ଇଆଡ଼—ଶା. (ସବା) ଏଠାରୁ, ଏ ପକ୍ଷର,
ଏ ତରଫରୁ ।

ଇଆଡ଼ିଆଡ଼—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଶ୍ରୀ-ତେଶୁ,
ଅଗମୁନ୍ଦରବରେ, ଗୋଲମାଳାରୁପେ ।

ଇଆଡ଼—(ଯା) ବି. ସୁରଣ, ମନେ ପକା-
ଇବା ।

ଇଆର—ଯା. ବି. (ହ-ସ୍ଵାର) ଉପଗତ,
ବିଷ୍ଣୁରୁଷ, ଜାର, ମରିଜା ସାଗ ।

ରାତରକି—(ସା.) ବ. ବନ୍ଦୁତା, ଫେଟି, ଫାଲିମି, ପାପଦୋତି, ଅବୈଧପ୍ରଶୟ ।
ରାତିକୁତ୍ତ—(ସା) ବ. ପାଶ୍ଚାତ୍ୟଜ୍ୟମିତି-ଗ୍ରହପ୍ରଶେଷତା ।
ରାତିନାମ—ଯା. ବି. ହାକିମୀ ଚକସା-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ହାକିମୀ ଚକସାବିଷୟକ ।
ରାତିବେପ—(ସା) ଯୁବେପ, ମହାଦ୍ଵୀପ, ପଶ୍ଚିମ ମହାଦେଶ ।
ରାଏ—ଗ୍ରା.ସଂ. (ଫ-ରଦମ) ସ୍ଥେ ଦେଖ ।
ରଙ୍ଗବଳ—ଇଞ୍ଜ୍ରେଜ, ଇଂଲଣ୍ଡ ଦେଶଲେଖ, ଇଂଲଣ୍ଡୀୟ ଭାଷା ।
ରଙ୍ଗରଜଟୀକା—ଗ୍ରା. ବ. ବସ୍ତ୍ରର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ନିବାରଣାର୍ଥ ଦିଆଯିବା ଗୋପକ ଟୀକା ।
ରଙ୍ଗରଜଟୀକା—ରଙ୍ଗରଜମାନଙ୍କର ଭାଷା, ଯେଉଁ ଭାଷାରେ ରଙ୍ଗରଜମାନେ କଥା-ବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି ।
ରଙ୍ଗଶ୍ରୀଶା—ରଙ୍ଗରଜମାନଙ୍କର ଭାଷା, ଦେଶବିଶେଷ, ପ୍ରେଟକ୍ଟିଟେନ୍ଟ ଦିକ୍ଷିଣାଶ ।
ରାଃ—ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ. ଖେଦ, ମୋଧ, ବେଦନା, ଅଧୀର ଓ ବିସୁୟିତୁଳକ ଅବ୍ୟୟ ।
ରାତ୍ରି—ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ. ପାତ୍ରା, ଅସୁମ୍ବା, ବିସୁସ୍ତ, ବିରତ୍ତ, ଦୟା, ନନ୍ଦାର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ ।
ରଙ୍ଗକଢ଼—ବ. ଶରକାତି, ଲଭାବିଶେଷ, ରକ୍ଷୁକାଶୀୟ ଗୁରୁବିଶେଷ ।
ରଙ୍ଗଟଳ—(ପ୍ରା-ସମ୍ବ) ବ. ଶନ୍ତା, ଅଛୁଆ, ଅରନା, ଅସ୍ତ୍ରାୟୀ ଲମ୍ବରୁଣ୍ଡୀ ।
ରକ—(ଧାରୁ) ସୁରଣ କରିବା ।
ରକଟ—ସୁଂ. ବ. (ର + କଟ + ଅ) ବଣାକୁର, ବାର୍ତ୍ତିଶ କରିବି, ବାର୍ତ୍ତିଶ ଗଜା ।
ରକକଟ—ସୁଂ. ବ. (ରତ୍ତ + କଟ + ଅ) କଟପାଖନତୃତ୍ୟବିଶେଷ ।
ରକ୍ତବଳକ—(ସା) ବ. ରକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ରବ୍ୟାଦି ଗ୍ରହଣ୍ତି, ବଳଯୋଗ-ବିଶେଷ ।

ରକାର—ସୁଂ.ବ. (ର + କାର) ‘ର’ବ୍ସ୍ତୁ, ‘ର’ ଅନ୍ତର, ‘ର’ ମାତ୍ରା ।
ରକାରାଦ—ବ. (ବ.ଶ୍ର) ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ବା ବାକ୍ୟମାନଙ୍କର ଆଦ୍ୟରେ ର ଥାଏ, ରବୁ ଅରମ୍ଭ କରି ।
ରକାରାନ୍ତ—ବ. (ବ.ଶ୍ର) ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ମାନଙ୍କର ଶେଷରେ ର ଥାଏ ।
ରକାରିକା—ସ୍ବୀ.ବ. ଅନିଷ୍ଟ, ଅଣାଖୁଆ ।
ରକ୍ଷା—ସୁଂ.ବ. (ରକ୍ଷା + ସୁ) ମଧ୍ୟର ରସ-ପ୍ରକ୍ରିୟାମଣ୍ୟାତି ରକ୍ଷବିଶେଷ, ଆଖୁ, କୋଳିକାଶ ରୁଷ, ବୋଇଲେଖା, ନଦୀ-ବିଶେଷ ।
ରକ୍ଷକ—ସୁଂ.ବ. (ରକ୍ଷା + କ) ରକ୍ଷପ୍ରକାର ଏକପ୍ରକାର ଆଖୁ, କନ୍ଦାର ଆଖୁ ।
ରକ୍ଷକାଣ୍ଟ—ସୁଂ. ବ. କାଣ୍ଟିଣ୍ଟୀ, ମୁଞ୍ଜ-ଗଛ, କାଉଣୀ, ଫୁଲଶର, ଅଣାଖୁଆ ।
ରକ୍ଷକୁଟକ—ସୁଂ. ବ. (ରକ୍ଷା + କୁଟ + ଅକ) ଗୁଡ଼କାରକ, ଗୋଡ଼ିକ, ଆଣଗୁର ।
ରକ୍ଷନ୍ତ୍ର—ସୁଂ.ବ. (ବ.ଶ୍ର) କୁତ୍ର ଗୋକୁର ରୁଷ, ଗୋଖର ଗଛ ।
ରକ୍ଷନନ୍ତି—ସ୍ବୀ.ବ. (ରକ୍ଷା + ନନ୍ତ + ଆ) ଧଳା, ଭୁଲିକଣ୍ଠାରୁ, କୋଇଲେଖା, କାଉଣୀ, ଗୋଖରୁ, ଗୋଖୁରୁ, ଗୋଖୁରୁ ।
ରକ୍ଷନନ୍ତିକା—ସ୍ବୀ.ବ. ଭୂମିକୁଣ୍ଠାଣ୍ଟ, ଭୁଲିକଣ୍ଠାରୁ, କୋଇଲେଖା, କାଉଣୀ ।
ରକ୍ଷନ୍ତକ—ବି. (ରକ୍ଷା + ନନ୍ତ + କ.ଅ) ଗୁଡ଼ାଦି, ଆଖୁରୁ ଯାହା କାତ ହୁଏ ।
ରକ୍ଷନ୍ତଳା—ସ୍ବୀ.ବ. (ରକ୍ଷା + ତଳା + ଆ) ଧାନ୍ୟବିଶେଷ, ଜନର, ଅନାଖୁ, କାଣତୃଣ, କାଉଣୀ ।
ରକ୍ଷନ୍ତଣ୍ଟ—ସୁଂ. ବ. ଆଖୁଗଛ, ଅସଲ ଆଖୁ, ରକ୍ଷୁମୁଣ୍ଡ ପ୍ରଭୃତି ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହର ହୁଏ ।
ରକ୍ଷନ୍ତର୍ତ୍ତା—ସ୍ବୀ.ବ. (ବ.ଶ୍ର) ଭୁଲିକଣ୍ଠାରୁ ।
ରକ୍ଷନ୍ତଦା—ସ୍ବୀ. ବ. (ରକ୍ଷା + ଦା + ଅ + ଆ) ନଦୀବିଶେଷ ।

ରକ୍ଷନେତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବ. ଆଖୁଗଣ୍ଟି, ଆଖୁ-ମୂଳ, ଆଖୁଗଣ୍ଟିରେ ଥିବା ଆଖି ।
ରକ୍ଷପତ୍ର—ସୁଂ.ବ. (ବ.ଶ୍ର) ବାଜର-ନାମକ ଶର୍ଯ୍ୟବିଶେଷ, ଆଖୁର ପତ୍ର, କନ୍ଦାର ଧାନ୍ୟ ।
ରକ୍ଷପାତ୍ର—ସୁଂ.ବ. (ରକ୍ଷା + ପତ୍ର + ଅ) (ଗୁରୁତ୍ବପାତ୍ରପାକଯୋଗ୍ୟ ରସାଦ, ଗୁଡ଼, କନ୍ଦ, ମିଶ୍ରିପ୍ରଭୃତି ।
ରକ୍ଷପ୍ର—ସୁଂ.ବ. (ରକ୍ଷା + ପ୍ର + ଅ) ଶର-ବନ, ଶରବଣ, ତୃଣ, ଶରତୃଣ ।
ରକ୍ଷବାଳିକା—ସ୍ବୀ.ବ. (ବ.ଶ୍ର) ରକ୍ଷ-ବୁଲାକେଶ, କୋଇଲେଖା, କାଉଣୀ, ଆଖୁପାର ଯାହାରଅଗରେ ପଢ଼ ଥାଏ ।
ରକ୍ଷବିଷୟ—ସ୍ବୀ. ବ. ଯେଉଁ ସ୍ବୀ ରକ୍ଷ-ଭବନକରିଅଛୁ, ଯେଉଁ ସ୍ବୀ ଆଖୁ ଶାରଅଛୁ ।
ରକ୍ଷମଣ୍ଡ—ସ୍ବୀ. ବ. (ରକ୍ଷା + ମଣ୍ଡ + ରା) ନଦୀବିଶେଷ, ଆଖୁମୂଳ, ଆଖୁଗଣ୍ଟି ।
ରକ୍ଷମଳ—କ୍ଲୀ. ବ (ବ.ଶ୍ର) ବାଇଶଗଛ, (ଗତତ୍ବ) ଆଖୁଗଣ୍ଟି, ଆଖୁମୂଳ ।
ରକ୍ଷମେହ—ସୁଂ.ବ. ମେହରେଗରବିଶେଷ, ମଧୁମେହ, ବହୁମୁ ତରେଗ ।
ରକ୍ଷସବ୍ରାତ—କ୍ଲୀ.ବ. (ରକ୍ଷା + ସବ୍ରାତ) ଆଖୁ-ଶବ୍ଦ, ଯାହାଦ୍ଵାରା ଆଖୁରୁ ରସ ବାହାର କରାଯାଏ ।
ରକ୍ଷସୋନ୍ଦ—ସୁଂ. ବ. ଆଖୁବାଢ଼, ଆଖୁ-କିଆଶ, କୋଇଲେଖା, କାଣତୃଣ, ଗୋଖୁରୁ ।
ରକ୍ଷୁର—ସୁଂ.ବ. (ରକ୍ଷା + ର + ଅ) କୋଳିକବା ଗଛ, ଗୋଖୁରୁ, ଆଖୁଗଛ, କୋଇଲେଖା । [ଲଜାଗଛ]
ରକ୍ଷୁରକ—ସୁଂ.ବ. କୋଳିକାଶ, କୋଇ ।
ରକ୍ଷୁରମ୍ବ—ସୁଂ.ବ. (ରକ୍ଷା + ରମ୍ବ) ଆଖୁ-ରସ, ଆଖୁଦେବୁଆ, (ବ.ଶ୍ର) କାଣତୃଣ ।
ରକ୍ଷୁରପଦ୍ମାଥ—ସୁଂ. ବ. (ଗ.ତତ୍ବ) ଗୁଡ଼ ।
ରକ୍ଷୁରପୋଦ—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ର) ରକ୍ଷୁ-ସମ୍ବଦ୍ର । [ଦିଦାଶ୍ଵା]
ରକ୍ଷୁବଳୀ—ସ୍ବୀ. ବ. ଶୀରକନ୍ଦ, ଶୀର-

ଇଷ୍ଟୁବାଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପୁଣ୍ଡକ, ଇଷ୍ଟୁ ଇଷ୍ଟୁବାଟିକା ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ପୁଣ୍ଡକ,ପୁଣ୍ଡକାଶୁ, ପୁଣ୍ଡକ-ଆଶୁ ।
ଇଷ୍ଟୁବିକାର—ପୁଂ. ବି. ଗୁଡ଼ପ୍ରଭୁତ, ମିଶ୍ରନ୍ଦ, ମିଠୋଇ ।
ଇଷ୍ଟୁବେଷ୍ଟନ—ପୁଂ.ବି. ଉଦ୍‌ମୁଖୀ, ମୁଥା ।
ଇଷ୍ଟୁଶର—ପୁଂ.ବି.ବି. (ଇଷ୍ଟୁ + ଶୁ + ଅ) କାର୍ତ୍ତିଶୀ, କାଶତୃଷ ।
ଇଷ୍ଟୁଶାକଟ—କ୍ଲୀ.ବି. ଆଖୁଷେତ, ଆଖୁ-ବାଡ଼, ଆଖୁକିଆସୀ ।
ଇଷ୍ଟୁଶାକନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆଖୁର ଭୂମି ।
ଇଷ୍ଟୁଶାର—ପୁଂ. ବି. (୭.ତତ୍ତ୍ଵ) ଶୁତ, ଚିନ, କନ ।
ଇଷ୍ଟୁସମୁଦ୍ର—ପୁଂ. ବି. ପୁରଶୋକୁ ସପ୍ତ-ସମୁଦ୍ର-ମଧ୍ୟଭାରୀ ସମୁଦ୍ର ବିଶେଷ,ଇଷ୍ଟୁ-ସମୁଦ୍ର ।
ଇଷ୍ଟୁକୁ—ପୁଂ. ବି. (ଇଷ୍ଟୁ+ଅକ + ରି) ନୌବସତମନୁକର ପୁତ୍ର, ସୁର୍ଯ୍ୟଶରୀସୁ ପ୍ରଥମଶାଳା (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.) ତିକ୍ତଲଭି, କଟୁ-ହୁମୀ, ପିତାମହ ।
ଇଷ୍ଟୁର—ପୁଂ. ବି. (ଇଷ୍ଟୁ+ର + ର) କାଶତୃଷ, କାର୍ତ୍ତିଶୀ ।
ଇଷ୍ଟୁଲିକ—ପୁଂ. ବି. କୁଣି, କାର୍ତ୍ତିଶୀ, କାଶତୃଷ ।
ଇଷ୍ଟୁଲିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଇଷ୍ଟୁଲିକ + ଅ) ଅନାଶୁ, ଅନାଶୁଆ ।
ଇଷ୍ଟ—(ଧାରୁ) ଗତିକରିବା ।
ଇଗ—(ଧାରୁ) ଗତିକରିବା ।
ଇଷ—(ଧାରୁ) ଅଧ୍ୟୁନକରିବା ।
ଇଙ୍—ପୁଂ. ବି.(ଇନ୍ଦ୍ର + ଅ) ଅଭିପ୍ରାୟ-ଦୂରୁପ ତେଷ୍ଟା,ଜ୍ଞାନ, ଇକିତ, ଠାରିବା, (ବି.) ତଳନଶୀଳ, ଇଙ୍ଗମ, ଅଭୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଇଙ୍ଗା ।
ଇଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରଗ + ଅ) ଅଭିପ୍ରାୟ-ଦୂରୁପ ତେଷ୍ଟା,ଜ୍ଞାନ, ଇକିତ, ଠାରିବା, (ବି.) ତଳନଶୀଳ, ଇଙ୍ଗମ, ଅଭୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଇଙ୍ଗା ।
ଇଙ୍ଗନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରଗ + ଶ୍ର.ଅନ) ଦୂରୁପ ତେଷ୍ଟା, ଜ୍ଞାନ, ସଙ୍କେତ, କମ୍ପନ, ଠାରି, ଇଙ୍ଗମ, ତେଷ୍ଟା ।

ଇଙ୍ଗନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଇଙ୍ଗ + ଅନ + ଅ) ପ୍ରସିଦ୍ଧି ।
ଇଙ୍ଗତ୍ର—ପୁଂ.ବି.(ଇଙ୍ଗ + ରଳ) ଇଙ୍ଗତ୍ର-ବୃକ୍ଷ, ପୋଇରୁନିଆ ଗର ।
ଇଙ୍ଗିତ—କ୍ଲୀ.ବି.(ଇଙ୍ଗ + ତ) ଅଭିପ୍ରାୟ, ଚେଷ୍ଟାପ୍ରକାଶ,ଠାର,ଅନ୍ଦେଶଶ,ଚେଷ୍ଟା, ସଙ୍କେତ, ଥକା, ଇମରା, ସୁଚନା, ରଙ୍ଗି-ଚଳନ, ଠଙ୍କା ।
ଇଙ୍ଗିତକଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପନ୍ୟାସାଧିର ନିଷାନ କାଳୁକିକ ରଚନା, ସୁଚନାଦ୍ଵାରା ଭାବର ଚିତ୍ରଣ ।
ଇଙ୍ଗିତି—ପୁଂ.ବି.(ଇଙ୍ଗିତ + କ୍ଲା + ଅ) ସେ ସଙ୍କେତ ଜାଣିପାରେ, ଠାର-ଠରୁ ଦୂରୁପତିତର ରୁହିପାରେ, ସେ ସଙ୍କେତ ରୁହିପାରେ ।
ଇଙ୍ଗିତି—ଗା. ବି. ଥକା, ପରିହାସ, ଶ୍ରେସବଚନ ।
ଇଙ୍ଗିତିଆ—ଗା. ବି. ଥକିଲ, ପରିହାସ-ପ୍ରିୟ, ନକଳିଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଇଙ୍ଗିତେଇ ।
ଇଙ୍ଗ—ପୁଂ. ବି. (ଇଙ୍ଗ + ରି)ରେଗ ।
ଇଙ୍ଗୁତ—ପୁଂ. ବି. (ଇଙ୍ଗୁ + ଦା + ଅ) କେନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଟିଶ ବା ପ୍ରତିପ୍ରତିକାଗର, ତାପସରୂପ, ପୋଇରୁନିଆ, ଇଙ୍ଗୁଗର ।
ଇଙ୍ଗୁ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଇଙ୍ଗୁ ଦ + ରି) ହୁକୋଟବୃକ୍ଷ, ଇଙ୍ଗୁବୃକ୍ଷ, ତାପସ-ରୂପ, ପୋଇରୁନିଆଗର ।
ଇଙ୍ଗୁଲ—ପୁଂ.ବି.(ଇଙ୍ଗୁ + ଲା + କ.ଅ) ଇଙ୍ଗୁଗର, ପୋଇରୁନିଆଗର ।
ଇଙ୍ଗୁଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଇଙ୍ଗୁଲ + ଅ) ଇଙ୍ଗୁଗର, ପୋଇରୁନିଆଗର ।
ଇଙ୍ଗୁଲ୍ୟ—ବି. (ଇଙ୍ଗୁ + ଯ) ଗମନଯୋଗ୍ୟ, ସେ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବାକୁ ହୁଏ ।
ଇଙ୍ଗ୍ରେଜ—ପୁଂ. ବି.ଇଂଲିଣ୍ଡଦେଶଜାତ-ଲୋକସକଳ ।
ଇତ୍ତତ୍ର,ଇଥିତ୍ର—ଗା. ବି. ପଣସକଠା, କଷି-ପଣସ, ନୂନପଣସ, କଷିକପଳ ।

ଇଛକ—ପୁଂ. ବି. (ଇଷ୍ଟୁ + କ, ଅଳ) ଭାଷାପୁକୁବ୍ୟକ୍ତ, ଟଭାଲେମୁଗର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଇଛିକା ।
ଇଛା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଇଷ୍ଟୁ + ଥ + ଅ) ମନର ଧନ୍ତି,ବାଣୀ,ପୁନ୍ଦ୍ରହା, ଉତ୍ସାହ,ଆକାଞ୍ଚଳ୍ଯ, ପ୍ରବୃତ୍ତି, ପାଠଶକ୍ତି ବିଶେଷ ।
ଇଛାକୁତ—ବି. (ଗ୍ୟୁତତ୍ତ୍ଵ) ଯଥେଷ୍ଟା-ଗୁର, ଇଛା ଅନୁଯାୟୀ ସହା କର-ସାଧ, ଜୀନକୃତ ।
ଇଛାତୁରାକୁ—ଗା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିନା ଟୀକାରେ ମନକୁ ହେବା ବସନ୍ତରେଗ ।
ଇଛାତୁର୍ବୁ—ବି. ଦିନପ୍ରକାର ଅଭୁଲାପ ।
ଇଛାଦାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଅଶ୍ଵି ଦ୍ୱବ୍ୟ ଦାନ ।
ଇଛାଧୀନ—ବି. (୭ଷ୍ଟୀତତ୍ତ୍ଵ) ଇଛାର ବଶିଭୂତ ।
ଇଛାନିବୁରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ଷ୍ଟୀତତ୍ତ୍ଵ) ବାସନାର ଶାନ୍ତି, କାମନାନାଶ, ଇଛାର ନିବାରଣ ।
ଇଛାନିମିତ୍ରି—ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଇଛା-ଜନିତ, ଇଛାଧୀନ, ଇଛାରେ ସହା କରିବାକୁ ହୁଏ ।
ଇଛାନୁଗତ—ବି. (୭ଷ୍ଟୀତତ୍ତ୍ଵ) ସାଧୀ-ନତା, ସାଧୀନତ୍ତ୍ଵ, ଇଛାଧୀନ ।
ଇଛାନୁଗାମୀ—ପୁଂ. ବି. (୭ଷ୍ଟୀତତ୍ତ୍ଵ) ଇଛାର ଅନୁସରଣକାରୀ, ଇଛାମତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, ଇଛାଧୀନ, ଯଥେଷ୍ଟାଗୁର୍ବୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଇଛାନୁଗାମୀ ।
ଇଛାନୁଯାୟୀ—ପୁଂ. ବି. (୭ଷ୍ଟୀତତ୍ତ୍ଵ) ଇଛାନୁଗାମୀ, ଇଛାର ଅନୁଗମନକାରୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଇଛାନୁଯାସ୍ତିମା ।
ଇଛାନୁଗୁପ—ବି. (୭ଷ୍ଟୀତତ୍ତ୍ଵ) ଇଛାମତ, ସଥାସାଧ, ଇଛାକରିବାପରି (ସ୍ତ୍ରୀ) ଇଛାନୁଗୁପ ।
ଇଛାପତ୍ର—ଗା. ବି. (କ.ଧା.) ନିଜ ଇଛାନୁସାରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ବିନିଯୋଗ-ପତ୍ର, ଉକଳୁ ।

ଇଚ୍ଛାୟୁଦ୍ଧକ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ.) ଇଚ୍ଛା-
ନୂସାରେ, କାହାଗିଦ୍ଵାରା ପ୍ରରୋତ୍ତ
ନ ହେଇ ।

ଇଚ୍ଛାଫଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ଇଚ୍ଛାର ପରିମା
କା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ।

ଇଚ୍ଛାବଣ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଇଚ୍ଛା + ବଣ୍ଟ + ର)
କାମୁକୀ, ଇଚ୍ଛାୟୁଦ୍ଧା ସ୍ତ୍ରୀ, ଧନାଦିରେ
ଇଚ୍ଛାବଣ୍ଟ, ଗର୍ଭିତଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

ଇଚ୍ଛାବର—ଶ୍ର. ବି. ସ୍ଵପ୍ନମୁରରେ କନ୍ୟା
ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଯେଉଁ ବର ବରଣ
କରେ ।

ଇଚ୍ଛାବସନ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ମସ୍ତୁରକା ରୋଗ,
ମନକୁ ହେବା ଦସନ୍ତ ରୋଗ ।

ଇଚ୍ଛାବସ୍ତୁ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) କୃବେର,
ଯାହାର ଇଚ୍ଛାରେ ଧନୋୟାଇ ହୁଏ ।

ଇଚ୍ଛାବାନ୍—ୟୁ. ବି. (ଇଚ୍ଛା + ବାନ୍)
ଇଚ୍ଛାୟୁଦ୍ଧ, ଅଭିଲାଷୀ, ବାସନାରିଷିଷ୍ଟ,
ଲୋକ, କାମୁକ, ସ୍ତ୍ରୀଯୁଦ୍ଧ, ଆକାଶିକ୍ଷା,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଇଚ୍ଛାବଣ୍ଟ ।

ଇଚ୍ଛାଭେଦବରସ୍ତ—ୟୁ. ବି. ଆୟୁର୍ବେଦ-
ଶାସ୍ତ୍ରାନ୍ତ କୋଷ୍ଟବନ୍ଦତାର ଔରଧ-
ବିଶେଷ ।

ଇଚ୍ଛାମୟ—ବି. (ଇଚ୍ଛା + ମୟ) ପରମେ-
ଶ୍ଵର, ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ଇଚ୍ଛାମୟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭବବଣୀ, ଦୂରୀ ।

ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଶ୍ରୁ ସାଧନ ଶକ୍ତି ।

ଇଚ୍ଛାମୁଖେ—ଶ୍ର. ବି. ଇଚ୍ଛାୟୁଦ୍ଧକ ସୁଖର
ସହିତ ।

ଇଚ୍ଛାକିବା—ଶ୍ର. ନି. (ଚଞ୍ଚାମ), ସମ୍ବାଦିବା ।

ଇଚ୍ଛିତ—ବି. (ଇଚ୍ଛା + ତତ୍ତ୍ଵ) ସ୍ତ୍ରୀଯୁଦ୍ଧ,
ଅଭିଲିତ, ଅଭିଲାଷୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଇଚ୍ଛିତା ।

ଇଚ୍ଛି—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଇଚ୍ଛା + ରି) ଇଚ୍ଛି-
ଶାଳ, ଇଚ୍ଛିକ, ଅଭିଲାଷୀ, ସମ୍ବତ,
ରଜୀ, ଉତ୍ସାହ, ଇଚ୍ଛାୟୁଦ୍ଧ ।

ଇଚ୍ଛିକ—ୟୁ. ବି. (ଇଚ୍ଛା + ରିକ) ଇଚ୍ଛି-
ଶାଳ, ଅଭିଲାଷୀ, ଉତ୍ସାହ (ବି) ଟଙ୍କ-
ଲେମ୍‌ପୁଣ୍ଡ ।

ଇଚ୍ଛିର—ଶ୍ର. କି. ଭୁବିଷ୍ଟ ନବଜାତ ଶିଶୁର
ଅଜନ୍ମସ୍ଥାରଦ ଦ୍ରିସ୍ତା ।

ଇଚ୍ଛାରଳ—(ସା)ବି. ବହୁବନ୍ଧୁଙ୍କର
ଅସ୍ତରାରଭୁକ୍ତ (ସମ୍ପତ୍ତି) ।

ଇଚ୍ଛାରଳ—(ସା)ବି. ଇଚ୍ଛାରଳି ଦେଖ ।

ଇଚ୍ଛି—(ସା) ବି. ମର୍ଯ୍ୟାଦା, ମହିତ୍ର,
ସମ୍ବାନ, ମହିତ୍ରକନ୍ତ ଯଶ ଓ ସୁନାମ,
ଲଜ୍ଜାୟୁକ୍ତ ଶିଷ୍ଟତା, ଉଦାରତା,
ଅପକାର୍ୟ ସ୍ଥାନ, ସ୍ତ୍ରୀର ସମ୍ବାନ୍ଧ, ମାନ,
ସ୍ତ୍ରୀମ, ସୁନାମ, ଉଚ୍ଚଭୂବି ।

ଇଚ୍ଛାରଳାପା—ଶ୍ର. ବି. ମର୍ଯ୍ୟାଦାହାନ୍ତର
ପ୍ରତ୍ୟୁଷିତ ଦାମ କରିବା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. ମର୍ଯ୍ୟାଦାବଳ୍କ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ଶ୍ର. ବି. ମର୍ଯ୍ୟାଦା ବଳା ଏ
ରଖିବା ଆଚରଣ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ଶ୍ର. ବି. ମାନମର୍ଯ୍ୟାଦା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାନି—ଶ୍ର. ବି. ଅପମାନ, ସମ୍ବାନ-
ନାଶ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାନ୍ତ—(ସା). ବି. ମାନମର୍ଯ୍ୟାଦା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ଶ୍ର. ବି. ମର୍ଯ୍ୟାଦାବଳ୍କ,
ମର୍ଯ୍ୟାଦାବଳ୍କ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ଶ୍ର. ବି. ଅଦାୟ କରିବା
ଯମତା, ସାମୟକ ପକ୍ଷା, ଇଚ୍ଛାର ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. ଇଚ୍ଛାରଳାର
ମାନିକନ୍ଦ ଦେବା ନିର୍ଭାବ ଜଣା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ଶ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ପକ୍ଷାରେ
ଭୁଷମୀ ରହିବା ରହି ଇଚ୍ଛା ଲେଖିବା ଏ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. ଅଭିଯୋଗ ବର୍ଣ୍ଣନ,
ଏତାଳ, ଥାକାରେ ପୋଲିସ୍
ନିକଟରେ ଦେବା ଅପରାଧ ଜବର ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ଶ୍ର. କି. ତୌରେଷ
ହାକିମଙ୍କ କିକଟରେ ଅଭିଯୋଗ ବର୍ଣ୍ଣନ
କରିବା, ଥାକାରେ ଏତାଳ ଦେବା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାରନେବ—ଶ୍ର. କି. ସୁଲିସ୍
ଏତଳକାନ୍ତର କଥାକୁ ନିଜ ଡାଇର
ଆହିରେ ଛାପିବକ କରିବା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରକାଶ,
ଆବଧାର, ମାପରେ ଜଣା ପଢ଼ିବା,
ଆବରିବୁ ଭୂମି ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ଶ୍ର. ବି. (ସ ବିଜୟନଗର)
ବିଜୟନଗର (ଦାଷ୍ଟିକାତ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ) ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. ଶାସନ, ବଳ୍ପ,
ସତ୍ୟାଗ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. ସମ୍ବୋଗ, ଶରୀର, ବୃକ୍ଷ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. କଟ୍ଟାଠାର ପାଦ ପରମିଳ
ପରିଷେଷ୍ଟ ବସ୍ତୁ, ହୃଗୁଳା ପାଇକାମା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. ଯେ କୌଣସି ଜିଲ୍ଲା ଜମା ନିଧି,
ସାମୟକ ପକ୍ଷାର ପକ୍ଷାରସାନ୍ତା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. ଇଚ୍ଛାରଳାରର
କର୍ତ୍ତ୍ଵବ୍ୟ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. କ୍ଷେତ୍ର, କ୍ଷେତ୍ରପୁନ୍ଦ ଜିଲ୍ଲା,
ମିଆର ବନ୍ଦେ ବନ୍ଦ୍ର, ନିର୍କାରିତ ଖଣ-
ଦ୍ରାରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମୟନିମନ୍ତ୍ର, ସମ୍ପତ୍ତି-
ସ୍ତ୍ରୀଗର ଅଧିକାର ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. ସମ୍ବନ୍ଧିତରେ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. କଟ୍ଟାଠାର ପାଦପରମିଳ
ପରିଷେଷ୍ଟ ବସ୍ତୁବିଶେଷ, ହୃଗୁଳା
ପାଇକାମା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—(ସା) ବି. ସଭ୍ରମ, ସଭ୍ରମ,
ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦ୍ଵାରା, ଦ୍ଵାରାବ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ୟୁ. ବି. ଜଳବେତ୍ସ, ହୃଙ୍ଗଳ-
ଗଛ, କିଚୁଲ ବସ୍ତୁ ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ୟୁ. ବି. (ପକ୍ଷ + ସା) ବୃତ୍ତପୁନ୍ଦ,
ସୁଷାନନ୍ଦତ, ବିଷ୍ଣୁ, ଗୁରୁ, ଶିରକ,
ପରମେଶ୍ୱର, ଦେବଗୁରୁ, (ବି) ସୁଲମୟ,
ଗୁରୁପୁନ୍ଦା ।

ଇଚ୍ଛାରଳାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଇଚ୍ଛା + ସା + ଆ)
ସଜ୍ଜ, ବାନ, ସଙ୍ଗମ, ମିଳନ, ପ୍ରତିମା
ଗୋରୁ, କୁଟିନୀ, (ବି) ପୁଜ୍ୟା ।

ଇନ୍‌ଦୀ—ପୁ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୀ + ଶୀଳ) ସେ ସମ୍ବଦା ଯଜ୍ଞ କରେ, ସୁନ୍ଦରମନ୍‌ ଯାଗକାରୀ, ଯାଜକ ।

ଇନ୍‌ଦୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଇନ୍‌ଦୀର (ଦେଖ) । ଇନ୍‌ଦୀ—(ଯା) ବି. ଏକବୃତ୍ତି ପରିମାଣ, ପ୍ରାୟ ଦୂର ଅଙ୍ଗୁଲ ପରିମାଣ, ଏକ ପରିପାତ ବ୍ୟାସର ପରିମାଣ ।

ଇନ୍‌ଦୀକାଥା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକଇନ୍‌ଦୀ ପରିମିତ ।

ଇନ୍‌ଦୀତ—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍ମପତ୍ର, ପତ୍ରକଠା ।

ଇନ୍‌ଦୀରଙ୍ଗବା—(ପ୍ରା.ସମ୍ବଦୀ) ଦୀ. ଇନ୍‌ଦୀରଙ୍ଗବା ।

ଇନ୍‌ଦୀକ—ପୁ. ବି. ଜଳବୃତ୍ତିକ, ଏକପ୍ରକାର ମାଛ, ଚଙ୍ଗୁତ୍ତିମାଛ ।

ଇନ୍‌ଦୀନ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳ, ଯତ୍ନ, ଉତ୍ତିଷ୍ଠ ବାଷପଦବୀ ବୁଲାଇ କଳ, ଯାଧନ ।

ଇନ୍‌ଦୀନିଅର—ଇଂ. ବି. କଳବୃତ୍ତିକ, ଶିଳ୍ପିଙ୍କ, କଳନିର୍ମାତା ।

ଇନ୍‌ଦୀନିଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧର୍ମପଦ୍ମ, ମୁଶଲମାନ ଭାଷାରେ ବାଇବେଳର ନାମ ।

ଇନ୍‌ଦୋକ୍ସନ—ଇଂ. ବି. ଆଶୁ ପ୍ରତିବାର ନିମିତ୍ତ ଦେହ ଫୋଡ଼ି ଦେଶୀର ଶଶି ରରେ ତିଷଧ ପ୍ରେସ୍‌ର ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୀ + କ୍ରିପ୍ତ) ଇନ୍‌ଦୋ, ଅନ୍ତିଲାଷ ।

ଇନ୍‌ଦୋଚର—ପୁ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୀ + ଚର + ଅ) ଲେ ସେହାରେ ଯିବା ଆସିବା କରେ, ଶଶି, ବୃତ୍ତ ।

ଇନ୍‌ଦୋ—(ଧାତ୍ର) ଗରି କରିବା ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଇନ୍‌ଦୀତ୍ତିମାଛ ଓ କଙ୍କଡ଼ା ମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ଲାଲ ଟାଣୁଆ ସ୍ବାଦୁ ମାଂଦଶ୍ରୀ ।

ଇନ୍‌ଦୋଲା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅର୍ଥ ଲୋଇ ଫୁଲ ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସାଇଷ୍ଟିକ) ଇନ୍‌ଦୋ, ଇନ୍‌ଦୋ, (ନିକିଷ୍ଟ ଆକୁତିକିଷ୍ଟ ପୋଡ଼ି ମାଟିଶ୍ରୀ) ।

ଇନ୍‌ଦୋଲାଲ ମାରିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ଇନ୍‌ଦୋ ଲାଲ ପରେ ଶୁଣିଲ ଓ ଗଣିବାପାଇଁ ପାକ ରଖି କାହିଁ ଆକାରର ରଖିବା ।

ଇନ୍‌ଦୋପାତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ତଥାର ଇନ୍‌ଦୋ ପୁଷ୍ପାକାରରେ ସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ପୋଡ଼ି ଦୁଇ ।

ଇନ୍‌ଦୋଲି—(ଯା)ବିନ୍‌ଦୁରେସ ମହାଦେଶା-ନୂର୍ଗକ ଦେଶକଣେପ ।

ଇନ୍‌ଦୋଲିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଇନ୍‌ଦୋପରି ଫିକାରଙ୍ଗ-ଯୁକ୍ତ, ଇନ୍‌ଦୋପରି ଟାଣୁଆ ।

ଇନ୍‌ଦୋଲି—ଶ୍ରୀ. (ପୁରୁଷକଟକ) ଅବ୍ୟ, ଏଠାରେ, ଏହି ପ୍ଲାନରେ ।

ଇନ୍‌ଦୋଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୋ + କ୍ରିପ୍ତ) ଭୂମି, ଅନ୍ଦ, ବର୍ଷାକାଳ, ତୁମ୍ଭୁ ପ୍ରସାଦ, ଯଜ୍ଞଜଳ ପଣ୍ଡପ୍ରାପନ ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ବି. ପ୍ଲାନ୍‌ଫଲୋର୍ସ ।

ଇନ୍‌ଦୋ(ଲା)—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୋ + ଅ + ଅ) ଦଶକନ୍ୟା, ଲିଣ୍ୟପଙ୍କର ପାହୀ, ମନୁ-କଳନ୍ୟା, ବୁଧପାହୀ, ପୁତ୍ରପାହୀ, ଧେନ୍ୟ, ଅନ୍ଦ, ଦେଶା, ଦୂର୍ଗା, ବାଣୀ, ବମ୍ପାର୍ଥୀ ପ୍ଲାନ୍‌ଫଲୋର୍ସ ନାଡ଼ା, (ଶ୍ରୀ.ବି.) ଇନ୍‌ଦୋବା, ପାଲିବା ।

ଇନ୍‌ଦୋଚିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୋ + ଅଚ + ଅକ + ଅ) ବରତା ।

ଇନ୍‌ଦୋଚାନ—ପୁ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୋ + ବରୁ) ଇନ୍‌ଦୋନାଢ଼ିବିଶିଷ୍ଟ ।

ଇନ୍‌ଦୋକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୋ + କ + ଆ) ମୁଖସା,(ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ) ଏକପ୍ରକାର ଛେଳି ।

ଇନ୍‌ଦୋକକ—ପୁ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୋ—କେ + ଅ) ବନ୍ୟ ଛୁଗଳ, ବଣଗୁର, ନିରମୟ ।

ଇନ୍‌ଦୋକା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ତାଳିବା, ଅଜାନ୍ତିବା (ତରଳ ପରାର୍ଥ) ।

ଇନ୍‌ଦୋପୁ—ବି. ଭାରତର ଏକଅଂଶ ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ପୁ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୋ + ମୀ.ର୍) ପ୍ରକାରିତ କରିବା ଯୋଗ୍ୟ, ପୁତ୍ରୀ, ପୁଣ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ)

ଇନ୍‌ଦୋ, ପୁଜ୍ୟା ।

ଇନ୍‌ଦୋର—ପୁ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୋ + ବୁ + ଅ)ବୁନ୍ଧ, ପୁଣ୍ୟ ।

ଇନ୍‌ଦୋ—(ଧାତ୍ର) ଗମନକରିବା ।

ଇନ୍‌ଦୋରେକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବର୍ତ୍ତିକ ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ଶ୍ରୀ. (ଗଞ୍ଜାମ) କ. ଚୁଲ୍ଲାଇଙ୍କା । ଇନ୍‌ଦୋ—ଇଂ. ବି. ଭାରତବର୍ଷ ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପିଠାବିଶେଷ । ଇନ୍‌ଦୋ—ପୁ. କ୍ଲୀ.ବି.ହାଣ୍ଡି ଧରିବାରକଡ଼ା, ଚିମୁଟା ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ବି. (ଇ + ତ୍ରୁ + କ୍ରିପ୍ତ) ଯାହା ହେବାକ୍ଷରୀ ବୁଲିଯାଏ, ଇନ୍‌ଦୋମା ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ବି. (ଇ + କ.ତ) ଗତ, ପ୍ରତିତ, ପ୍ରାସ୍ତ, (ମୀ.ତ) ଲାବ, ଜୀବ ।

ଇନ୍‌ଦୋ—ଅବ୍ୟ. (ଇନ୍‌ଦୋ + ତ୍ରୁ) ଏଠାରୁ, ଇନ୍‌ଦୋତ୍ତୁ, ଏହିଠାରେ, ନିୟମ ।

ଇନ୍‌ଦୋପର—ଅବ୍ୟ. (ଇନ୍‌ଦୋ + ପର) ଏହା ପରେ, ଅନ୍ତରୁ, ଏଥିରୁହାବୁ ।

ଇନ୍‌ଦୋପୁଷ୍ଟେ—ଅବ୍ୟ. ଏହାର ପୁଷ୍ଟେ, ଆଗେ । [ଅଦିତ୍ୟବାର ।

ଇନ୍‌ଦୋବାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଶ୍ୱାସ, ବିବାର, ଇନ୍‌ଦୋ—ବାର, ଅନ୍ଦ, ଭିନ୍ଦ, ସାମାନ୍ୟ, ଅଧିମ, କାତର, ତ୍ୟକ୍ତ, ଅବଶିଷ୍ଟ ।

ଇନ୍‌ଦୋରଳନ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଜଳ-ସାଧାରଣ, ଅନ୍ୟଲୋକ, ପ୍ରେଟଲୋକ, ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତ ଅପେକ୍ଷା ନାଚବ୍ୟକ୍ତ ।

ଇନ୍‌ଦୋରଳାମୟ—ବି. (ଇନ୍‌ଦୋକାର + ଭୟ) ଭିନ୍ଦ, ଭିନ୍ଦକାତଭ୍ରତ, ଅନ୍ୟ ଲାଗି ଅନ୍ତର୍ଗତ, ଭିନ୍ଦତ୍ରେଣୀମ୍ବୁ, ମାତର-ଜାମୟ, ହୁନକାତଭ୍ରତ, ମନୁଷ୍ୟ ଭିନ୍ଦ ଇନ୍‌ଦୋ ଲାଗି ଅନ୍ତର୍ଗତ ।

ଇନ୍‌ଦୋରଳ—ଅବ୍ୟ. (ଇନ୍‌ଦୋ + ତ୍ରୁ) ଅନ୍ୟଭାବରେ, ପରଦେହ ବା ପର ଲୋକରେ ।

ଇନ୍‌ଦୋରଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଇନ୍‌ଦୋ + ଭା.ତା) ମାତରା, ପାମରତ୍ତୁ, ପ୍ରେଟଲୋକ ପର ବ୍ୟବହାର । [ବା ପରରେ ।

ଇନ୍‌ଦୋରତ୍ତ—ଅବ୍ୟ. ଅନ୍ୟଭ ର ସ୍ତ୍ରୀନରେ ଇନ୍‌ଦୋରଥ—ଅବ୍ୟ. (ଇନ୍‌ଦୋ + ଥା)ଭିନ୍ଦାର୍ଥ, ଅନ୍ୟଥା, ଅନ୍ୟପ୍ରକାର, ନରୁବା ।

ଇତିରବିଶେଷ—ସୁଂ. ବି. ଅନ୍ୟପ୍ରଭେଦ, ବିଭିନ୍ନତା, ତାରଚମ୍, ପାର୍ଥକ୍ୟ, ରେଦା-ଭେଦ, ଅନ୍ୟଠାରୁ ବିଶେଷତା ।

ଇତିରବ୍ୟବହାର—ବି. (ଗତତ୍) ପ୍ରେସ୍ ଲୋକଙ୍କ ବ୍ୟବହାର, ମାତ୍ର ବ୍ୟବହାର ।

ଇତିରଭ୍ରାଷ୍ଟା—ସ୍ଥା. ବି. (ମଧ୍ୟ ଲ. ଧା.) ଇତିର ଜନ ବ୍ୟବହୃତଭ୍ରାଷ୍ଟା, ଅଶ୍ରୀଷ୍ଟଭ୍ରାଷ୍ଟା ।

ଇତିରେତର—ବି. (ଇତିର + ଇତିର) ଅନ୍ୟନ୍ୟ, ପରଷ୍ପର ।

ଇତିରେତରଯୋଗ—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ୍) ପରଷ୍ପର ସମ୍ମନ, ଦୁଇନାମକ ସମ୍ମାନ ।

ଇତିରେତରଶ୍ରୟୁ—ସୁଂ. ବି. (ଇତିରେ-ତର - ଆ + ଶ୍ରୀ + ଅ) ପରଷ୍ପର ଅବ-ଲମ୍ବନ, ପରଷ୍ପରଶ୍ରୟୁ, ଅନ୍ୟନ୍ୟନ୍ୟଶ୍ରୟୁ, ରୂପ ନ୍ୟାୟର ଦୋଷବିଶେଷ ।

ଇତିରେତ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଇତିର + ଏତ୍ୟ) ଅନ୍ୟଦିନେ ବା ସମୟେ, ଆଉଦିନେ ।

ଇତିଲ—ୟା. ବି. ସବାଦ, ବିଜ୍ଞାପନ, ରିପୋର୍ଟ ।

ଇତିଶ୍ଵେତଶ୍ଵ—ଅବ୍ୟ. ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶେ, ଇଥାକେ ସିଆକେ, ଶୁଣାକେ, ଏଠାରେ ସେଠାରେ ।

ଇତିପ୍ରତି—ଅବ୍ୟ. ନାନାସ୍ଥାନେ, ବୁଝି ଆକେ, କ୍ଷେତ୍ରକେଣେ, (ବିଂ) ଏଣେ ତେଣେ ବିଷ୍ଟିତ୍ ।

ଇତାଥ୍ର—ୟା. ବି. ଅଧୀନତା ।

ଇତା—ପ୍ରା. (ସମ୍ପୁ) ସମ୍ବଂ. ଏହିଟା, ଏହି ଲୋକଟା, ଅନାଦୟର୍ଥ ।

ଇତାମ୍—ୟୁରୋପ-ମହାଦେଶରୁ ତଳୋଟିଏ ଦେଶ ।

ଇତି—ଅବ୍ୟ. (ର + ତି) ଅତେବ, ଏହି ହେତୁ, ପ୍ରକାଶ, କିରଣନ, ପ୍ରକାର, ଅନୁକର୍ଷ, ସମାପ୍ତି, ସୁରୂପ, ପ୍ରକରଣ, ଯାନ୍ତିଷ୍ଠି, ବିବନ୍ଧାନ୍ୟମ, ମତ, ପ୍ରତ୍ୟେଷ, ଅବଧାରଣ, ରହା, ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପରମର୍ଶ, ମାନ, ଏହିପରି, ପ୍ରକର୍ଷ, ଉପକମାତା ।

ଇତିକ—ବିଂ. ଗମନବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।

ଇତିକଥା—ବିଂ. (କ. ଶ୍ଵ.) ଅଶ୍ରୁକେୟ, ଅବଶ୍ୟାସ, ନଷ୍ଟ, ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟ ବାକ୍ୟର ବକ୍ତା ।

ଇତିକଥା—ସ୍ଥା. ବି. ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟ କଥା, ଉପକଥା ବୃଥାକଥା, ଅଶ୍ରୁକେୟ କଥା, ଏହା କଥାମାତ୍ର ।

ଇତିକର୍ତ୍ତିବ୍ୟ—ବିଂ. (ଇତି + କୃ + ତିବ୍ୟ) କରିବାର ସେବା, ଆବଶ୍ୟକ, କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ - କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।

ଇତିକର୍ତ୍ତିବ୍ୟତା—ସ୍ଥା. ବି. (ଇତିକର୍ତ୍ତିବ୍ୟ + ତା) ଇତିକର୍ତ୍ତିବ୍ୟ, ବାଧ୍ୟତା, ଏହା କରିବା ଉଚିତକମ୍ପ, ଏହାର ଉଚିତତା ।

ଇତିକର୍ତ୍ତିବ୍ୟବିମୂଳ—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ୍) କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ ଅବଧାରଣରେ ଅସମ୍ପର୍ଯ୍ୟ, (ସ୍ଥା) ଇତିକର୍ତ୍ତିବ୍ୟବିମୂଳତା ।

ଇତିକାର୍ଯ୍ୟତା—ସ୍ଥା. ବି. ଇତିକର୍ତ୍ତିବ୍ୟ, ଆବଶ୍ୟକ ।

ଇତିମଧ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. <ହୁ ଅବସର ମଧ୍ୟରେ, ଏହି ସମୟେ, ଏମନ୍ତ ସମୟରେ, ଏଥୀ ମଧ୍ୟେ ।

ଇତିମାତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଇତି + ମାତ୍ର) ଏହିମାତ୍ର, ଏତ୍ତା ପରିମାଣ, ଏତୋବତ୍ ।

ଇତିବତ୍—ଅବ୍ୟ. (ଇତି + ବତ୍) ଏହେପରି ଏହିରୂପ

ଇତିବୁଦ୍ଧ—କ୍ଲୀ. ବି. ପୁରାଣାୟ, ଏହି ପରି ଚରିତ୍, ଇତିହାସ, ପୁରାତତ୍ତ୍ଵ, ବଦ୍ରନା, ଘଟନା ।

ଇତିଶି—ସୁଂ. ବି. ରୂପିବିଶେଷଙ୍କର ଗୋତ୍ରାପତ୍ର ।

ଇତିତି—ଅବ୍ୟ. (ଇତି + ତି) ପ୍ରାଚୀନ କଥା, କିମ୍ବଦକ୍ଷୀ, ଗଲ୍ପ, ଜନଶୂନ୍ୟ, ପ୍ରକଳନ, ତିର ।

ଇତିହା—ସ୍ଥା. ବି. ଜନଶୂନ୍ୟ, କିମ୍ବଦକ୍ଷୀ, ପ୍ରକଳନ, ପୁରାତନ କଥା ।

ଇତିହାସ—ସୁଂ. ବି. (ଇତିହାସ + ଅସ + ଅ) ପୁରାତନ, ପ୍ରାଚୀନ ଆଖ୍ୟାନ, ଅନ୍ୟତକାଳ ଘଟନା ।

ଇତିହାସଙ୍କ—ସୁଂ. ବି. (ଇତିହାସ + ଙ୍କ + ଅ) ଇତିହାସଙ୍କରୁ ପଣ୍ଡିତ, ପୁରାତନ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ।

ଇତିହାସବନ୍ଧ (ନ) —ସୁଂ. କ୍ଲୀ ବି. ଉପାଖ୍ୟାନଭାଷ୍ଟ, ପୌରାଣିକ ସନ୍ଦର୍ଭ ।

ଇତିହାସବାଦ—ସୁଂ. ବି. ପୁରାତନ ।

ଇତିହାସବତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଇତିହାସ + ବତ୍) ଇତିହାସବତ୍ ।

ଇତିରୁଚି—ପ୍ରା. ବି. ଅର୍କାଦିବର୍ଗର ବନ୍ୟ ବେହଣୀ, ଏକଜାଣ୍ୟ ଲତା ।

ଇତୋମଧ୍ୟ—ଗ୍ରା. ଏ ମଧ୍ୟରେ, ଏହି ସମୟରେ ।

ଇତିକ—ସୁଂ. ବି. ଇକ୍କଣ୍ଡ (ଦେଖ) ।

ଇତିଲା—ସ୍ଥା. ବି. ଗେତନାନାମକ ସୁରମ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ।

ଇତ୍ତଥ—ଅବ୍ୟ. (ଇତିଥିମ୍ + ଥିମ୍) ଏହେପରି ବା ଏହେପରିକାରେକରି ।

ଇତ୍ତଥିବ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. (ଇତିଥିବ୍ୟ + ଭୁ + ଅ) ପାଇବା, କୌଣସିପ୍ରକାର ପ୍ରାପ୍ତି ।

ଇତ୍ତଥିଭୁତ—ବିଂ. (ଇତିଥିଭୁତ + ଭୁ + ତ) କୌଣସି ପ୍ରକାର ପ୍ରାପ୍ତି, ଏବ୍ଦୁତ, ଏହେପରିକାରେ ଜାତ, ବିଦୁତ, ଏହିରୂପ, ଏହି ପ୍ରକାର ।

ଇତ୍ତଥିବିଧ—ବିଂ. ଏହେପରି, ଏପରି ।

ଇତ୍ତଥିଶାଳ—ୟା. ବି. କେଣ୍ଟିତିଶାଳ ତଣ୍ଡୟ ଯୋଗ ।

ଇତ୍ତଥା—ଅବ୍ୟ. ସତ୍ୟ. ଏହେପରିକାର, ଏହେପରି ।

ଇତ୍ତଥାଧି—ସୁଂ. ବି. (କ. ଶ୍ଵ.) ସତ୍ୟପରି-ସ୍ଵର୍ଗ, ଦୂରବୁଦ୍ଧ, ସୁଧୀ ।

ଇତ୍ତଫାକ—ୟା. ବି. ବାକ୍ୟ ।

ଇତ୍ୟ—ବିଂ. (ଇତିଶାଳ + ଯ) ଗମନଯୋଗ୍, ସେ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବାକୁ ହୁଏ, ଗମ୍ୟ, (ସ୍ଥା) ଇତ୍ୟ ।

ଇତ୍ୟକ—ସୁ.ବ.) (ଇତ୍ୟ + କେ + ଅ
ଗମନ, ଦ୍ୱାରପାଳ । [ପାଇଁ ।

ଇତ୍ୟଥି—ଅବ୍ୟ. ଏହି ନିମିତ୍ତ, ଏଇଥି-
ଇତ୍ୟବସରେ—କି. ବି. ଏହିସମୟରେ,
ଏହି ସୁଧାରେ, ଇତିମଧ୍ୟରେ ।

ଇତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଇଣ + ଯ + ଆ) ଶିବିକା,
ଗମନକରିବା, ଗ୍ରା. ବ. ଯଗୋହର
ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଗ୍ରାମବିଶେଷ, ଏଠାରେ
ଖଲୁସ ବୁଝ, ଚିନ ଓ ତମାଶୁ ଉପରେ
ହୁଏ ।

ଇତ୍ୟାକାର—ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) ଏହି ପ୍ରକାରେ
ଏହିଭୂତ, ଏତିବିଧ ।

ଇତ୍ୟାଦି—ବି. ବିଶ୍ୱାସ; (ଇତି + ଆଦି)
ଏହିସକଳ, ପ୍ରଭୃତି, ସମୟ, ଏବଂ,
ଏହିପରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ।

ଇତ୍ୟକ୍ରି—ବି. (ଇତି + ବର + ତ) ଏହି
ପରି କଥିତ, ଏହି ସକଳ କଥିତ ।

ଇତ୍ୟର—ସୁ. ବି. (ଇ + ବର) ପଥକ,
ମାତ, ଦରିଦ୍ର, ଦୁରକର୍ମୀ, ନିଷ୍ଠୁର,
ଭଙ୍ଗାନ୍ତିରେ ଗମନକାଶ, ସଂପଦ
ଗମନଶୀଳ, (ବି) ବୃତ୍ତ, ପଣ ।

ଇତ୍ୟାଶ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଇ + ବର + ଶ) ଅସାଧ
ସ୍ତ୍ରୀ, ଅଭିଯାନକା, କୁଳଟା, [ଭ୍ରମା ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଇତ୍ତା—ଆ. କି. (ଇ + ତା) ଗମନକାର ।

ଇଦ—ୟା. ବ. ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର
ପଥବିଶେଷ ।

ଇଦଗା—ୟା. ବ. ଇଦପରି ସମୟରେ
ମୁସଲମାନମାନେ ଏକତ୍ର ହୋଇ
ଯେଉଁଠାରେ ନମାଜ କରନ୍ତି ।

ଇଦ—(ଧାରୁ) ପରମେଶ୍ୱରୀ ।

ଇଦଂ—ସମ୍ଭ. (ଇଦମ + ଅମ) ଏହା, ଏହି,
ସମ୍ମିଶ୍ରମଦୁର୍ଗା, ବୁଦ୍ଧିର ବିଷୟଯେତା ।

ଇଦକାମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଦୁରାଳିଭଲତା,
ଫୁଲ୍ଲାଭା ।

ଇଦନ୍ତନ—ବି. ଇଦାମନ୍ତନ, ଆଧୁନିକ,
ନବ୍ୟ, ଏହିକଣ୍ଠ ।

ଇଦନ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଙ୍ଗୁଳିପ୍ରଭୁତିଦ୍ୱାରା
ଦେଖାଇବାର ବିଷୟ ।

ଇଦଂରୂପ—କୁଳୀ. ବ. ଏହିପରି, ଏପରି ।

ଇଦଂବିଦ—ସୁ. ବି. (ଇଦମ + ବିଦ +
କିମ୍ପ) ଯେ ଏହା ଜାଣେ, ଏହାକୁ ଯେ
ଜାଣେ ।

ଇଦମୟ—ସୁ. ବି. (ଇଦମ୍ + ମୟ) ଏହାଦ୍ୱାରା
ପ୍ରଦାନ ପ୍ରୟୋଗ । [ନିଷ୍ଠୟତା ।

ଇଦମିତ୍ରଥ—ଗ୍ରା.ବି. (ଫ-ଇଦମ୍ + ଇତ୍ରଥଂ)

ଇଦମୀୟ—ବି. (ଇଦମ୍ + ଇୟ) ଏତେମୟାୟ,
ଏତେମୟାୟ ।

ଇଦା—ଅବ୍ୟ. (ଇଦମ୍ + ଦା) ନବ,
କରନ, ନ୍ତାଥା ।

ଇଦା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଇ + କିମ୍ପ + ଆ) ସମ୍ପୁ-
ରାବନ ବର୍ଷପଞ୍ଚବିଅନ୍ତର୍ଗତ ତିଶୟବିବର

ଇଦାମ—ଅବ୍ୟ. (ଇଦମ୍ + ଦାମ) ଅଧୁନା, ସମ୍ପୁତ୍ତ, ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଏକଣି,
ଏକାଳେ, ଏ ସମସ୍ତେ ।

ଇଦାମାନ—(ଅବ୍ୟ) ସାମ୍ପୁତ୍ତ, ଅଳ୍ପଦିନ
ହେଲ, ଏହିଷବି, ଏହି ସମୟରେ ।

ଇଦାମନ୍ତନ—(ଅବ୍ୟ) ବି. ବର୍ତ୍ତିମାନ,
ଆଧୁନିକ, ନବ୍ୟ, ଏବେ ପଟିଥିବା,
ଅନ୍ତିମିଶ୍ରକାଳୀନ, ସାମ୍ପୁତ୍ତକ ।

ଇଦାବସ୍ତର—ସୁ. ବି. ବୃଦ୍ଧତିକେ ଗତ
ଅନ୍ତିର୍ମାରେ ପ୍ରତି ୭୦ ବର୍ଷରେ ୧୦
ଗୋଟି ଯୁଗ ହୁଏ; ପ୍ରତିୟୁଗରେ ପାଞ୍ଚ-
ବର୍ଷ ଥାଏ; ଏହି ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ
ତୃଶ୍ମୟ ବର୍ଷର ନାମ ।

ଇଦୁବସ୍ତର—ସୁ. ବି. (ଇଦୁ + ବି +
ବିଶେଷ) ଇଦାବସ୍ତର (ଦେଖ) ।

ଇଦତ—ୟା. ବି. ମୁସଲମାନ ବିଧବା
ବିବାହ ନିଷେଧର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାଳ ।

ଇତ—କୁଳୀ. ବି. (ଇତି + ତ) କୌତୁ,
ପାପ୍ତି, ଆଶ୍ରୟେ, ସମୂହ ।

ଇତ—ବି. (ଇତି + କ, ତ) ପ୍ରକୃତି,
ଦର୍ଶକ, ଦୀପ, ନିର୍ମଳ, ପରିଷ୍କାର,
ପ୍ରତର୍ଣ୍ଣ, ଅପ୍ରତିହତ ।

ଇତ୍ୟଧତ—ସୁ. ବି. ଅଗ୍ନି ।

ଇତା—ଅବ୍ୟ. (ଇତି + ତ + ଆ) ପ୍ରକାଶ୍ୟ

ଇଦେବୋରବାନ—ୟା. ବ. ମୁସଲମାନ-
ମାନଙ୍କର ବକରାଦିପରିବିଶେଷ, ଏହି
ପରିବରେ ଛେଳ, ଗୋରୁ ଓ ଓଡ଼ ବଳ
ଦେବାର ବିଧ କୋରାନ୍ତରେ ଅଛି ।

ଇଧ—କୁଳୀ.ବ. (ଇଧ + ମ) ଜାଳନକାଠ,
ଯଜୀୟ ସମିଧ, (ସୁ) ପ୍ରିୟକ୍ରତର
ସୁନ୍ଦର, ଉଦୀପନ ।

ଇଧୁଳିହ—ସୁ. ବି. (କ.ଶ୍ଵର.) ଅଗ୍ନି,
ସରବରତ, ନିଆ ।

ଇଧୁବାହ—ସୁ. ବି. (ଇଧୁ + ବହ + ଅ)
ଦୁତ୍ସ୍ଵୟ, ଅଗ୍ରସତ୍ତର ସୁନ୍ଦର, ରୂପ-
ବିଶେଷ ।

ଇଧୁକୁଣ୍ଠନ—ସୁ. ବି. ଇନନ୍ଦତେତକ
(କୁଠାବଦ) ।

ଇନ—ପ୍ରତାୟ ବିଶେଷ, ସଥା—ମେ +
ଇନ—ଗମୀ କ୍ଷମ + ଇନ = କ୍ଷମୀ,
ଇତ୍ୟାଦି ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜାରି—ୟା. ବି. ପ୍ରତାଙ୍ଗା, ଅନ୍ୟର
ମନ ଯୋଗାରବା, ବେଠି, ଅନୁସରଣ ।

ଇନ୍ଦ୍ରତାନ—ୟା. ବି. ପରାଙ୍ମା ।

ଇନ—ସୁ. ବି. (ଇନ + ଅ, ବକା, ପ୍ରତି,
ସୁର୍ମି, ହସ୍ତାନଷ୍ଟର, ରିଶର, ସାମୀ ।

ଇନର—ଗ୍ରା. ସମ୍ପୁ ବି. ଅତ୍ରତ୍ୟ, ଏ
ପ୍ରାନର, ଏ ସମୟର ।

ଇନାମ—ୟା. ବି. ପୁରସ୍ତାର, ଉପହାର,
(ପ୍ରା—ଗଞ୍ଜାମ) ଜାଗିରି ଜମି, ନାଶ-
ରଜି ଜମି ।

ଇନାମଦାର—ୟା. ବି. ଜାଗିରବାର,
ସେ ଶକନ୍ତୁ ପୁରସ୍ତାର ପାରଥାଏ ।

ଇନାମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଷପତ୍ରି ବୃକ୍ଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ର—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ଅବ୍ୟ, ଶୈ, ଏହି
ଯୋଗ୍ୟ, ଏ ଦିଗ୍ବୁରୁ, ଏହିଠାରୁ ।

ଇନେ—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ଅବ୍ୟ, ଏଣେ, ଏଥ୍,
ଏଠାରେ ।

ରନେକେ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ଅବ୍ୟ. ଏଠାକୁ,
ଦେଶକୁ, ଶୈକି, ଆଜିକାଲିକ ।
ରନ୍ଧ୍ରାମ—ସା.ବ. ନିସ୍ତମ, ବନ୍ଦୋବନ୍ଦ,
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ।
ରନ୍ଧ୍ରାକାର—ସା.ବ. ପ୍ରଥମା, ଭରତୀ ।
ରନ୍ଧ୍ରାହା—ସା. ବ. ଶେଷ, ସୀମା ।
ରନ୍ଧ୍ରାହା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଜାଳକେତୁ ମୁଖହା ।
ରନ୍ଧ୍ରାଗ—ଗ୍ରା. ବ. (ହ-ଅନ୍ତ୍ର) ଷ୍ଟୂଟ
ଜଳାଶୟ, କାଥ, ଗାତ ।
ରନ୍ଧ୍ରାଗ—କ୍ଲୀ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ଅ + ବର
ନଳପଦ୍ମ (ସଂ) ଭ୍ରମର ମଧ୍ୟକର ।
ରନ୍ଧ୍ରାଶ—ସା. ବ. ଷ୍ଟୂଟ ଜଳାଶୟ, କୁପ,
ଗାତ । [କମଳା ।]
ରନ୍ଧ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ଲ) ରନ୍ଧ୍ରୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ,
ରନ୍ଧ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ରା + ଆ)
ଲକ୍ଷ୍ମୀ, କମଳା ।
ରନ୍ଧ୍ରାବର—ସଂ. ବ. ଭ୍ରମର, ପଟ୍ଟପଦ ।
ରନ୍ଧ୍ରାମନର—ସଂ.କ୍ଲୀ.ବ.ଲକ୍ଷ୍ମୀମନର,
ବିଷ୍ଣୁ ।
ରନ୍ଧ୍ରାବଲୟ—ସଂ.କ୍ଲୀ.ବ. ପଦ୍ମ, ଜାଳୋ-
ସୂଳ, ପଙ୍କଜବନ ।
ରନ୍ଧ୍ରାବର—କ୍ଲୀ.ବ. ମାଳାପୁଲ, ମଳ-
ପଦ୍ମ । [କୁଳୟ ।]
ରନ୍ଧ୍ରାବର—କ୍ଲୀ. ବ. ମାଳପଦ୍ମ, ମାଳକର୍ଣ୍ଣ,
ରନ୍ଧ୍ରାବର(ବାର)—କ୍ଲୀ. ବ. ମାଳପଦ୍ମ,
ସାଧାରଣିଯପୁଲ, ପଦ୍ମଲିତୀ, ମଳକର୍ଣ୍ଣ ।
ରନ୍ଧ୍ରାବର—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ଶତମଳୀ, ଛରୁଆଶ ।
ରନ୍ଧ୍ରାବରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପଦ୍ମଲିତୀ,
ରନ୍ଧ୍ରାବର—ସଂ. ବ. ମାଳପଦ୍ମ ।
ରନ୍ଧ୍ର—ସଂ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + କ-ର) ରନ୍ଧ୍ର, ମୁଖ
ଶରନଶ୍ରୀ, ଏକଥଣ୍ଡାବୋଧକ, କର୍ମ୍ମର ।
ରନ୍ଧ୍ର—ସଂ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ରିକ) ଅଣ୍ଟନ୍କ
ବୃକ୍ଷ ।
ରନ୍ଧ୍ରକଷା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ରାଶିଚିଦପୁତ୍ରତନ୍ତ୍ରିକ,
ରନ୍ଧ୍ରକଷର ପରିମାଣ ୩୫୦୦୦
ଯେଜନ ।

ରନ୍ଧ୍ରକମଳ—ଲୀ. ବ. (କ.ଧ) ଶୁକ୍ଳପଣ୍ଡ ।
ରନ୍ଧ୍ରକଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶତର୍ତ୍ର) ରନ୍ଧ୍ରକଳା,
ରନ୍ଧ୍ରକର ଷୋଷଳ ଭାଗରୁ ଏକଷର
କଳା, ଶୁକ୍ଳରୀ ।
ରନ୍ଧ୍ରକଳାବଚିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୈଚିଦ୍ୟାକ୍ର
ତ୍ରିଷଧବିଶେଷ ।
ରନ୍ଧ୍ରକଳାକା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ବ.ଶ) କିଆପଳ,
ରନ୍ଧ୍ରକଳା, କେତଙ୍ଗ । [ମଣି ।]
ରନ୍ଧ୍ରକାନ୍ତ—ସଂ. ବ. (ବ.ଶ) ରନ୍ଧ୍ରକାନ୍ତ-
ରନ୍ଧ୍ରକାନ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ) କିଆ,
ନଷ୍ଟତା, ଯାମିନୀ, ଭାରକା, କେତଙ୍ଗ ।
ରନ୍ଧ୍ରକାନ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ରନ୍ଧ୍ରପିୟା, ବେଶଣ
ରାତି ।
ରନ୍ଧ୍ରକଷଟ—ସଂ. ବ. (ବ.ଶ) ଶିବ ।
ରନ୍ଧ୍ରକ୍ଷୟ—ସଂ. ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + କି + ଅ,
ଅମାବାସ୍ୟ, ରନ୍ଧ୍ରକ୍ଷୟ, ଅମାବାସ୍ୟ ।
ରନ୍ଧ୍ରକ—ସଂ. ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ଜନ + ଅ)
ବୃଧ, ରନ୍ଧ୍ରଜନୟ ।
ରନ୍ଧ୍ରକଳ—ସଂ.ବ. (ଶତର୍ତ୍ର) ଅହିମୁନ,
ସମ୍ବୁଦ୍ଧ, ସାଗର ।
ରନ୍ଧ୍ରକଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ଜନ + ଅ
+ ଆ) ନର୍ମଦା ନଦୀ, ରେବାନଦୀ ।
ରନ୍ଧ୍ରକଳ—କ୍ଲୀ.ବ. (ଶତର୍ତ୍ର) ରନ୍ଧ୍ରକଳା ।
ରନ୍ଧ୍ରନିର—ବି. ରନ୍ଧ୍ରୋପମ ।
ରନ୍ଧ୍ରନ୍ଧ୍ରନନ—ବି. (ରନ୍ଧ୍ର + ନିର +
ଆନନ) ରନ୍ଧ୍ରବନନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନିରନନ,
ରନ୍ଧ୍ରବନନ ।
ରନ୍ଧ୍ରପୁଣ୍ୟ—ସଂ. ବ. (ଶତର୍ତ୍ର) ରୂପଗର୍ହ ।
ରନ୍ଧ୍ରପୁଣ୍ୟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ) ବିଷ-
ଲଙ୍ଘନା, ବିଷଲଙ୍ଘନା ଗର୍ଭ ।
ରନ୍ଧ୍ରପୁଣ୍ୟିମା—ଶା.ବ. ରନ୍ଧ୍ରବମାସରପୁଣ୍ୟିମା
ରନ୍ଧ୍ରଭ—କ୍ଲୀ. ବ. ମୁରଣୀର ନଷ୍ଟତା,
କର୍କଟରଣୀ ।
ରନ୍ଧ୍ରଭ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ଭ + ଅ +
ଆ) କୁମୁଦିନା, ରନ୍ଧ୍ରଭରଣ ।
ରନ୍ଧ୍ରଭୁଷଣ—ସଂ.ବ. (ବ.ଶ) ମଳପଦ୍ମ,
ମହାଦେବ, ଶଙ୍କର, ଶିବ ।

ରନ୍ଧ୍ରଭୁତ୍ତର—ସଂ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ଭୁ + ତ୍ତ + ପ୍ରିୟା)
ଶିବ, ମହାଦେବ, ମହିଷୀ, ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼ ।
ରନ୍ଧ୍ରମଣି—ସଂ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ମଣି) ମୁକ୍ତା ।
ରନ୍ଧ୍ରମଣ୍ଡଳ—ବି. ରନ୍ଧ୍ରମଣି, ମଣ୍ଡଳ-
କାର ପଦାର୍ଥ, ରନ୍ଧ୍ରମଣ୍ଡଳ ପରମାଣ
୪୦ ଯୋଜନ ।
ରନ୍ଧ୍ରମନ—ସଂ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ମନ) ଶିବ,
ମୁଖ୍ୟ ।
ରନ୍ଧ୍ରମଣି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ମଣି + ରି)
ପୁଥିଗୀ, ପୁଣ୍ୟମା, ଅଜରକାଙ୍କର ପହୁଁ,
ଦଶରଥକର ମାତା ।
ରନ୍ଧ୍ରମଣ୍ଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ମଣ୍ଣି) ରନ୍ଧ୍ରବଦନା,
ରନ୍ଧ୍ରମଣ୍ଣୀ ।
ରନ୍ଧ୍ରମୌଳି—ସଂ.ବ. (ବ.ଶ) ମହାଦେବ,
ଶିବ ।
ରନ୍ଧ୍ରର—ସଂ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ରି) ମୁଣ୍ଡିକ,
ମୁଣ୍ଡା, ଆଶ୍ରୀ ।
ରନ୍ଧ୍ରରହ—କ୍ଲୀ. ବ. (ମଧ୍ୟ.କିରି) ମୁଣ୍ଡା ।
ରନ୍ଧ୍ରରାଜ—ସଂ. ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ରାଜ +
କିପ୍) ରନ୍ଧ୍ରକାନ୍ତମଣି, କୁମୁଦ ।
ରନ୍ଧ୍ରରେଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶତର୍ତ୍ର) ରନ୍ଧ୍ର-
ଶେଷ, ରଧିକାଙ୍କର ସଖିବିଶେଷ,
ରନ୍ଧ୍ରକଳା, ସୋମଲତା, ଶୁକ୍ଳତି, ପୁଅଣୀ ।
ରନ୍ଧ୍ରଲୋକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶତର୍ତ୍ର) ରନ୍ଧ୍ର-
ରେଣୀଶବାର୍ଥ, ସୁଅଣୀ, ଶୁକ୍ଳରୀ,
ସୋମଲତା ।
ରନ୍ଧ୍ରଲୋକ—ସଂ. ବ. ରନ୍ଧ୍ରଲୋକ ।
ରନ୍ଧ୍ରଲୋହଳ—କ୍ଲୀ.ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ଲୋହ +
ଳ) ରୌପ୍ୟ, ଶୁକ୍ଳବର୍ଣ୍ଣ ଲୋହ ।
ରନ୍ଧ୍ରଲୋହି—କ୍ଲୀ. ବ. ଲୋହଧାରୀ ।
ରନ୍ଧ୍ରବଟି—(ମେହ ଓ ବାତରେଇର)
ବେଦ୍ୟକ ଉଷ୍ଣଧ ବିଶେଷ ।
ରନ୍ଧ୍ରବଦନ—ସଂ.ବ. (ବ.ଶ) ରନ୍ଧ୍ରବଦନ ।
ରନ୍ଧ୍ରବଦନ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ରନ୍ଧ୍ରମଣ୍ଣୀ, ବୃତ୍ତ-
ରହାକରେତ୍ର ରନ୍ଧ୍ରବଦନ ।
ରନ୍ଧ୍ରବେଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ରନ୍ଧ୍ର + ବେଳୀ)
ସୋମଲତା ।

ଇନ୍ଦ୍ରବାର—ସୁଂ. ବ. ମହିମାଛ, ସମସ୍ତ
ଗୃହମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥାକରୂପ ଯୋଗ-
ବିଶେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରବାସର—ସୁଂ. ବ. ଯୋମକାର ।

ଇନ୍ଦ୍ରବୁଦ୍ଧ—ଲୀ. ବ. ଗୁରୁମୁଖ କ୍ରୂଜ,
ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟଭିକ୍ଷେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଶେଷର—ସୁଂ. ବ. (କ.ଶ.) ମହା-
ଦେବ, ଚନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ର, ଶିବ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଶେଷର ରସ—ବୈଦ୍ୟକ ଔଷଧ-
ବିଶେଷ । [ଆଖି ।]

ଇନ୍ଦ୍ର—ସୁଂ. ବ. ମୁଣ୍ଡିକ, ମୁଣ୍ଡା, ଇନ୍ଦ୍ର,
ଇନ୍ଦ୍ରାର—ଶା. ବ. ସୁରିଶ୍ୟତ ନଗର-
ବିଶେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ର—ସୁଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର+କ.ର) ଆସ୍ତା,
ସ୍ଵପୁଂ, କୁଟଳ, ସିନ୍ଧୁବାର, ସ୍ଵୀର୍ଯ୍ୟ, ଶବ୍ଦ,
ରାତ୍ରି, ଯୋଗବିଶେଷ, ଦେବରାଜ, ପ୍ରଭୁ,
ଅଧ୍ୟପତି, ଦ୍ଵୀପବିଶେଷ, (ବିଂ) ମହାଧନୀ,
ପ୍ରଧାନ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକ—ଲୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର+କେ+ଅ)
ସଞ୍ଚଗୁଡ଼, ମନ୍ଦରଗିରି, ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ସୁଖ,
ଆସ୍ତାନ, ଗୃହ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକର୍ମ—ସୁଂ. ବ. (କ.ଶ.) ବିଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକାଳ—ସୁଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର+କାଳ)
ମନ୍ଦର ପଦତ, ପଦତବିଶେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକୁଞ୍ଜର—ସୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ର) ବୀର-
ବତ ହୃଦୀ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକୁଟ—ସୁଂ. ବ. କୌଳାସ ପଦତ
ନିକଟରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ପଦତ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକୁଷ୍ଟ—ବିଂ. (ଇନ୍ଦ୍ର+କୁଷ୍ଟି+ତ)
ଇନ୍ଦ୍ରକର୍ତ୍ତି, ବୃଷ୍ଟିହେଲେ ଯେଉଁ
ଧାନ୍ୟାଦି ସ୍ଵର୍ଗବରେ ଉପନ୍ଥ ହୁଏ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକେତୁ—ସୁଂ. ବ. ବିମାନର ଧୂକ ।

ଇନ୍ଦ୍ରକୋଷ—ସୁଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର+କୋଷ)
ମଞ୍ଚ, ପଞ୍ଚା, ଶୁଣ୍ଡି, ଶଟ, ବାରଣ୍ୟ, ପଲଙ୍କ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଗିର—ସୁଂ. ବ. ମହେନ୍ଦ୍ର ପଦତ,
ଏହୁପଦତ କୁଳପଦତ ମନ୍ତ୍ରରେ ଗଣ୍ୟ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଗୁରୁ—ସୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ର) ବୃତ୍ତଶ୍ଵର,
କଣ୍ଠଶ୍ଵର ।

ଇନ୍ଦ୍ରଗୋପ—ସୁଂ. ବି. ମଙ୍ଗମଲୀ, ସାଧବ
ପୋକ, ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଏକପ୍ରକାର ପୋକ,
(ପାଦା ଓ ନାଲ୍ଲ : ପ୍ରକାର) ।

ଇନ୍ଦ୍ରଗୋଚନ ବୁଦ୍ଧା—ଶା. ବ. ଏକ
ପ୍ରକାର ଉତ୍ତର କାର୍ତ୍ତିକୀୟଶତିତ
ବୁଦ୍ଧା ।

ଇନ୍ଦ୍ରଗୋପ—ସୁଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର+ଦୂଷି+
ଅ) ଇନ୍ଦ୍ର, ବାସବ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ—ଲୀ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ଅସ୍ତ୍ର,
ଆୟୁଧବିଶେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦନ—ଲୀ. ବ. (ଗତତ୍ର) ହର-
ଚନ୍ଦନ, ଶୈତଚନ୍ଦନ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦନମାନବା—ଶା. ବ. କୌଣସି
ବ୍ୟକ୍ତ ବା ଗୁରୁଜନମାନଙ୍କୁ ଗ୍ରହ୍ୟ ବା
ଶାତିର୍ବିନ୍ଦୁ କରିବା ।

ଇନ୍ଦ୍ରଗ୍ରପ—ସୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ,
ଇନ୍ଦ୍ରଶବସନ, ଆର୍ଦ୍ରାଙ୍କ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଚିର୍ତ୍ତ—ଶା. ବ. ଏକପ୍ରକାର ଲଜା,
ଇନ୍ଦ୍ରବାରୁଣୀ, ମହାକାଳ ଲଜା ।

ଇନ୍ଦ୍ରକୁନ୍ତ—ଲୀ. ବ. ସହସ୍ର ଗୋହୁଆ
ହାର, ସେହି ହାରରେ ହଜାରଟା
ଗୋହୁ ଥାଏ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜନନ—ଲୀ. ବ. ପରମାମାଙ୍ଗର
ଦେହପୂରୁଷବିଶେଷ, ଇନ୍ଦ୍ରକର ଜନ୍ମ
ବ୍ୟକ୍ତ ଉତ୍ସବିଶେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲ—ଲୀ. ବ. ମାୟାକମ୍ପ,
ଜେଳମ୍, ଭେଜକାଳ, କୁଟୁମ୍ବ, ମାୟା-
ଜାଲ, ଷ୍ଟର୍ଡ ଉପାୟ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲବଦ୍ୟ—ଶା. ବ. ଭେଜମ୍
ଜାଣିବାର ଶାସ୍ତ୍ର ବା ବିଦ୍ୟା ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲକ—ସୁଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲ+
କକ) କୁତୁକାଶ, ମାୟାଶ, ବାଜକର,
କୁତୁମ୍ବା ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ—ସୁଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର+ଜି+
କିପ) ଶବଣପୁତ୍ର, ମେଘନାଦ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତସିଂହ—ସୁଂ. ବ. ଶ୍ରୀତନାମ
ଜଣେ ବୁଦେଲର ରଜୀ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତବିନ୍ୟୁ—ସୁଂ. ବ. ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଜିତନ୍ତ୍ର—ସୁଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ+
ହନ୍+ତ୍ର) ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦୂତ—ବି. (ବୈଦିକ) ଇନ୍ଦ୍ରଦୂତ ।

ଇନ୍ଦ୍ରତପନ—ସୁଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର+ତପ+
ଅନ) ବାତାପୀଅମୁର, ଇନ୍ଦ୍ରତପ ।

ଇନ୍ଦ୍ରପାର୍ଥ—ଲୀ. ବ. ହନ୍ତୁ ମୁନଙ୍କର
ପାର୍ଥବିଶେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରତୁଳ—ଲୀ. ବ. ଆକାଶତୁଳୀସୁତା,
ବୁଢ଼ିଆଣୀ ସୁତା ।

ଇନ୍ଦ୍ରତୋପ୍ତା—ଶା. ବ. ଗନ୍ଧମାତନ
ପଂତର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ନଦୀବିଶେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରତ୍ର—ଲୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର+ତ୍ର,ତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ର-
ଜର ଶ୍ରବ ବା ପଦ, ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦୂଷ—ସୁଂ. ବ. ସିନ୍ଧାନୁକୌମୁଦୀ
ଗୃହପକକାପ୍ରକାଶନମକ ପ୍ରଚ୍ଛକର୍ତ୍ତା ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦମନ—ସୁଂ. ବ. ବାଣୀପୁରର ସ୍ତର ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦାରୁ—ସୁଂ. ବ. (କ.ଧା) ଦେବବୃକ୍ଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦେବା—ସୁଂ. ବ. କାଣ୍ଠାରର ରଜା,
ମେଘବାହନଙ୍କର ସ୍ତା ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦୁମ୍ପ—ସୁଂ. ବ. ସ୍ଵନାମଶ୍ୟାମ
ଉଜ୍ଜଳସ୍ମାର୍ତ୍ତ, ଓତ୍ତିଶାର ଜଗନ୍ନାଥ
ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ, ଏହାଙ୍କଦାର
ଖୋଲା ହୋଇଥିବା ସୁଷ୍ମରଣୀ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦୂର—ସୁଂ. ବ. ଅର୍ଜୁନବୁଦ୍ଧଦେବଦାର,
କଟକରୁଷ, କୁରେଇଗେତ, ଇନ୍ଦ୍ରଦୂର୍ମ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦୂର୍ମ—ସୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ର) ଅର୍ଜୁନ
ଦୃଷ୍ଟି, ଦେବଦାର, କୁଟୁମ୍ବ, କୁରେଇ ଗେତ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦୀପ—ସୁଂ. ଲୀ. ବ. ପୌରୀଶିକ-
ମତେ ଭରତବର୍ଷର ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ—ଲୀ. ବ. (ଗତତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ର-
ମୂଧ, ମେଘଦେହରେ ପଦତ ନିବର୍ଣ୍ଣ
ଧନୁବିଶେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଧୂକ—ସୁଂ. ବ. ଭାଦ୍ରବମାସ ଶୁକ୍ଳ
ଦ୍ୱାଦଶ ଦିନ ଇନ୍ଦ୍ରଜିର ସନ୍ତୋଷ
ନିମିତ୍ତ ଧୂକଦାନ ବିଶେଷ ।

ଇନ୍ଦ୍ରନଷ୍ଟ୍ର—ଲୀ. ବ. ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାନଷ୍ଟ୍ର,
ଫାଲ୍ଗୁନିନଷ୍ଟ୍ର ।

ଇନ୍ଦ୍ରନାଶ—ଶା. ବ. (ଗତତ୍ର) (ଇନ୍ଦ୍ର+
ନାଶ) ଇନ୍ଦ୍ରପନ୍ତୀ, ଶତୀ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ମଳ—ଇନ୍ଦ୍ର ମଳମଣି, ମରକତମଣି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପବ୍ଲତ—ସୁ. ବ. ପହେନ୍ଦ୍ରପବ୍ଲତ,
ମାଳପବ୍ଲତ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପାଳିବା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଚନ୍ଦ୍ର ହେବା ।
ଇନ୍ଦ୍ରପୁତ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅଧିତ, ଦେବମାତା ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପୁରୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗୃହୀତତ୍ତ୍ଵ) ଅମସ-
ବଣ୍ଟା, ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ଶାଖାମା ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପୁରୋହିତ—ସୁ. ବ. ବୃଦ୍ଧପତି,
(ଶ୍ରୀ) ଇନ୍ଦ୍ର ପୁରୋହିତ (ବ-ଶ୍ରୀ)
ପୁଣ୍ୟମନ୍ତ୍ର । [ଲବନୀ]
ଇନ୍ଦ୍ର ପୁଣ୍ୟ—ସୁ. ବ. (ବ-ଶ୍ରୀ) ଇନ୍ଦ୍ର ଯତ,
ଇନ୍ଦ୍ର ପୁଣ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବିଷଳଙ୍ଗାଲୀ, ଲହ-
ଲଜଳିଆ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରମତ୍ତ—ସୁ. ବ. ରାଗବେଦ ଅଧୟୁତ
ନିମିତ୍ତ ଗୃହତ ବ୍ୟାସଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ,
ପେଲାରସିଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ—କୁ. ବ. ଗୋଟିଏ ନଗର,
ହସ୍ତିନାୟତ, ମହାରାଜ ଯୁଧ୍ସତ୍ତିରଙ୍କର
ବାଜଧାରା, ଦିଲ୍ଲୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରଣ—କୁ. ବ. ବଜ୍ର, ଦଧିତ-
ମୁନିଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଭୂତ—ସୁ. ବ. ଜଣେ କୈନ-
ଶନଧର, ମହାମରଙ୍ଗର ପ୍ରାନ ଶିଷ୍ୟ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରେସନ—କୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ପ୍ରେସନ)
ଶଣୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ମଞ୍ଜ—ସୁ. ବ. (ଗୃହୀତତ୍ତ୍ଵ) ଇନ୍ଦ୍ରଜି
ତୃପ୍ତି ନିରିତ ଯେଉଁ ଯଜ୍ଞ କରିଯାଏ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ମହ—କୁ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରଜିର ପ୍ରାତି-
ନନକ ଉସନ ଯଜ୍ଞବି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ମହକାମୁକ—ସୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରମହ-
କମ + ରକ) କୁନ୍କର ।
ଇନ୍ଦ୍ର ମାର୍ଗ—ସୁ. ବ. କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ପର-
ବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଶାର୍ଥବିଶେଷ,
ଏଠାରେ ବଶିଷ୍ଟଙ୍କର ଆଶ୍ରମ ଥିଲା ।
ଇନ୍ଦ୍ରମାର୍ଗ—ସୁ. ବ. ଓପଥ୍ୟ ଗୁରୁ-
ବିଶେଷ, ନାକଚଣା ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଯବ—ସୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଯବ) କଟକ
ମଞ୍ଜ, ତତ୍ତ୍ଵବଳବିଶେଷ, କୁରେଇମଞ୍ଜ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ଲଜା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଓପଥ୍ୟ, ଧାନ, କଳା-
ପ୍ରକାଶ ଗଛ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଲିପ୍ତ—ସୁ. ବ. କେଶନାଶକ ରୋଗ,
ଶିରରୋଗ, ଚନ୍ଦ୍ରଯିବା ରୋଗ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଲୋକ—ସୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଲୋକ)
ଅମରବତୀ, ସୁରପୁରୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ୧୦ ଅନ୍ତରବିଶିଷ୍ଟ
ଇନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ, ବୃଦ୍ଧବିଶେଷ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବକ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବ. ୧୧ ଅନ୍ତରବିଶିଷ୍ଟ
ଇନ୍ଦ୍ର ବା ବୃଦ୍ଧବିଶେଷ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବଢ଼ୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବେଦେଖାତ୍ମକ ଓପଥ୍ୟବିଶେଷ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବଳ—ସୁ. ବ. ଜଣେ ପ୍ରାଚୀନ
ଶବଦରକ୍ଷା, ଦ୍ୱିଦ୍ୱୟନଙ୍କର ପୁତ୍ର ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବଲ୍ଲବ୍ରାତା—ଶ୍ରୀ. ବ. ମହାକାଳ ଲତା,
ଇନ୍ଦ୍ରବାରୁଣୀ, ଗୋଟିଏ ଲତା, ରଖାଳ-
ଶଥା ଲତା ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବର୍ଷା—ଶ୍ରୀ. ବ. ପାରିଜାତ ଲତା,
ମହାକାଳ ଲତା । [ମଧ୍ୟବାଗ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବନ୍ତି—ସୁ. ବ. (ଗୃହୀତତ୍ତ୍ଵ) ଜନ୍ମର
ଇନ୍ଦ୍ର ବାର—ବିହାର ପ୍ରଦେଶର ମନୀଆ
ତେଜିମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଥା ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବାରୁଣିକା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରବାରୁଣୀ,
ଇନ୍ଦ୍ର ମାରିଷ, ମହାକାଳ ଲତା ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବିଦି—ଭାରତୀଭାଜନକ ଚର୍ମରେଣ୍ଯ
ବିଶେଷ, ବ୍ରଦେବରବିଶେଷ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବାନ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ଦେବଦାରୁ
ବୃକ୍ଷ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବିକ୍ଷ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ଦେବଦାରୁ
ବୃକ୍ଷ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବିକା—ଶ୍ରୀ. ବ. ରୋଗବିଶେଷ,
ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ । [ଧର୍ମ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ବିତ—କୁ. ବ. ବିତବିଶେଷ, ବଜା-
ଇନ୍ଦ୍ର ଶତ୍ରୁ—ସୁ. ବ. (ଗୃହୀତତ୍ତ୍ଵ) (ଇନ୍ଦ୍ର
+ ଶତ୍ରୁ) ପ୍ରହାତ, ବୃତ୍ତାୟାର ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଶୋଳ—ସୁ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରଜଳ ପବ୍ଲତ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସର୍ଥ—ସୁ. ବ. ମାତଳ, ଇନ୍ଦ୍ରଜଳ
ରଥସୁଲକ, ବାୟୁ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସାବର୍ତ୍ତୀ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ଚରୁର୍ଦଶ
ମନ୍ତ୍ର ।

ଇନ୍ଦ୍ର ମୁତ—ସୁ. ବ. ଲମ୍ବନ, ଅର୍କୁନ,
ଅର୍କୁନବୁକ୍ଷ, ବାନରବୁନ ବାଲୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସୁରସ—ସୁ. ବ. ସିନ୍ଧୁବାରବୁକ୍ଷ,
ପାଣି ବେଶୁନିଆ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସୁରୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. କଇଶିକାକୁଡ଼ି ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସୁରସ—ସୁ. ବ. ପାଣିବେଶୁନିଆ,
ସିନ୍ଧୁବାର ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସୁତ—କୁ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରତେବତ ସୁତ-
ମନ୍ତ୍ର, ଏହି ମନ୍ତ୍ରରେ ଇନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରତି
ବିଶ୍ୱାସ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସେନ—ସୁ. ବ. (ବ-ଶ୍ରୀ) ନଳବୁଜାଙ୍କ
ସୁତ, ଯୁଧ୍ସତ୍ତିରଙ୍କର ସାରଥ-ସୁତ,
ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ସୁତ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସେନ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରଜିର ପେନ୍ୟ,
ବ୍ରଧୁଙ୍କର ମାତା, ନଳବୁଜାଙ୍କର କନ୍ୟା ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସେନାମ—ସୁ. ବ. କାଣ୍ଡିକେୟ,
କାଣ୍ଡିକେଶ୍ୱର ।
ଇନ୍ଦ୍ର ସୁତ—ସୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର-ସୁ + କିପ୍)
ଇନ୍ଦ୍ର ସୁତ, ଯେଉଁ ଯଜ୍ଞରେ ଇନ୍ଦ୍ରଜିର
ଆସୁଧା ହେବ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରୋମ—ସୁ. ବ. ଅତିରାଜତୁତ
ଯଜ୍ଞବିଶେଷ, ସାଜାଙ୍କର ଅନୁଷ୍ଠେସୁଯଳ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ହୃବ—ସୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ହୃ + ଥ)
ଇନ୍ଦ୍ର ହୃବ ଅହ୍ରାନ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ହୃ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ହୃ + କିପ୍)
ଇନ୍ଦ୍ରେ ପାସକ ମୁନି, ଇନ୍ଦ୍ରଜିଥାରଧନା-
ମହବିଶେଷ ।
ଇନ୍ଦ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ର + ଆ) ଶତୀ-
ଦେବୀ, କର୍ଣ୍ଣିତାକୁଡ଼ି, ଇନ୍ଦ୍ରବାରୁଣୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଗ୍ରୀ—ସୁ. ବ. (ଦ୍ୱାନ) ଇନ୍ଦ୍ର ଓ
ଥର୍ଗ୍ରୀ, ବଜ୍ରଗ୍ରୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଗ୍ରୀଧମ—ସୁ. ବ. (ଗୃହୀତତ୍ତ୍ଵ) ହିମ,
ବରପା, ବାଜ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଗ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶତୀ, ଦୁର୍ଗାତ୍ମେ,
ସ୍ତ୍ରୀମନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ, ସୁଷ୍ଟେଳା,
ସୁଲେଲା, ସିନ୍ଧୁବାର, ମାତୃକାବିଶେଷ,
ସୋଲିକାବିଶେଷ, ରତନବିଶେଷ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଗ୍ରୀଣି—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆମା +
କ + ଆ) ଶତୀଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ରତନବନ-

ବିଶେଷ, ସିନ୍ଧୁବାର, ପାଣିବେଗୁଳିଆଁ, ଆଶ୍ଵମାତ୍ରକା ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମା, ଯୋଗିନୀ-ବିଶେଷ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରତୃଷ୍ଣ—ସୁ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆ + ତୃଷ୍ଣ
ଅ) ଇନ୍ଦ୍ରଗୋପ କାଟ, ସାଧବାଣୀ ପୋକ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରତୁଳ—ସୁ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଅନୁତୁଳ)
ଶତତ୍ର; ବାମନ, ବିଷ୍ଟ, ଶ୍ରାବିଷ୍ଟ, ବାମ-
ନାବତାର, ଉପେନ୍ଦ୍ର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରତ୍ର—ସୁ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆତ୍ମା + ଅ)
ବି. ଶା; କୁରୁବଣୀୟ ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରକର ଦ୍ୱାରା
ପୁତ୍ର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରମର—ଶା. ବି. ବନ୍ୟୋକ୍ତବିଶେଷ,
ଜଥଳ ଗର୍ଭ, (ଫ୍ରେଜିନ୍‌ମା, କୁଟଶାଳାଲୀ)
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁଣୀ—ଶା. ବି. ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ, ଶତୀ ।
 ନୂପୁଂହପୁରୁଷବଣ୍ଟୀତ ୧୦୦ାକୁରାଣୀଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ଠାକୁରାଣୀ, ଦୂର୍ଗାଙ୍କ ଅଜରୁ
ଜାତ ଦେବେଶିଣେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁଣ୍ଠ—ଲୀ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆପୁଣ୍ଠ)
ଶତତ୍ର; ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ର, ବକ୍ତ, ବାମ-
ଧନ୍ଦୁ, ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରରି—ସୁ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆରି) ଶତତ୍ର;
ଅମୁର, ଦେଇଥ୍ । [ଅମରବଣ୍ଠ ।]
 ଇନ୍ଦ୍ରଲିପୁ—ସୁ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରି) ସର୍ପ,
 ଇନ୍ଦ୍ରିକିଶ—ସୁ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆ + କିଶ +
ଅ) ଇନ୍ଦ୍ରଗୋପକାଟ, ସାଧବାଣୀପୋକ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରବରଜ—ସୁ. ବି. ବିଷ୍ଟ, ଉପେନ୍ଦ୍ର
ବାମନ, ବାମନାବତାର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରବାନାନ—ସୁ. ବି. ମରୁଭୂମି, ବାଲୁ-
କାମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରାଣନ ସୁ. କ୍ଲୀ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆଣ୍ଟ +
ଅନ) ସିଦ୍ଧି, ରଞ୍ଜିତ, ଭାଣୀ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରାସନ—ଲୀ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରି) ଦେବରାଜ
ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ବହିବାର ଆସନ, ସିଂହାସନ,
ଶକାସନ । [ଶକା ।]
 ଇନ୍ଦ୍ର—ଶା. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ର ସୁଶବନ) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ,
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ—ଲୀ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ) ଯାହା-
ଦ୍ଵାରା ମନୁଷ୍ୟମନରେ ପଦାର୍ଥର ବା
ବାହ୍ୟକ ବିଷସ୍ତର ଜାନ କରେ, ଯାହା
ଦ୍ଵାରା ମନୁଷ୍ୟ କର୍ମ କରିପାରେ ସେହି

ଜାନ, କର୍ମ ଓ ଅନୁରତେବରେ
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ଗୋଟିଏ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାର୍ଥ—କ୍ଲୀ. ବି. ଜାନ, ବୁକ୍ଷଷ,
ପ୍ରାବଣ, ପ୍ରାଣ, ରୁଷନ, ଛାତ, ମନନ
ଏହେ ଇନ୍ଦ୍ରପ କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତୋତ୍ର—ସୁ. ବି. ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ସୁମାନଙ୍କ-
ଜନନ ଦୁଃଖ, ଉଚ୍ଚବ୍ରତମ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଗମ୍ୟ—ବି. (ଶତତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ
ମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା ଅନୁଭୂତ ବା ଗ୍ରହଣୀୟ,
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତୋତ୍ର—ସୁ. ବି. ଜାନପଥବତୀୟ,
କିଅ ଇନ୍ଦ୍ର ସ୍ଵଦାର ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରକାର ଜାନ,
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ବିଷସ୍ତ, ଜାନଗମ୍ୟ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଗମ୍ୟ—ସୁ. ବି. (ଶତତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ-
ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହଣୀୟ, ଅନୁଭୂତମୟ, ଜାନଗମ୍ୟ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାତ୍ମ—ବି. (ଶତତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ-
ଶତ୍ର ବିଲେପ, ଅନ୍ତର ନିଧରବ୍ରାଦ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତୁ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ + ହନ + ଅ)
ରୋଗ, ପୀଡ଼ା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଳ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ + ଜନ + ଅ)
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ସମ୍ବିକ୍ଷଣକାତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ(ଜାନ)
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଳସ୍ତ—ସୁ. ବି. (ଶତତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ-
ନିଷତ୍ର, ଜିତେନ୍ଦ୍ରସ୍ତଳ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଳସ୍ତ—ସୁ. ବି. ଜିତେନ୍ଦ୍ରସ୍ତ,
ଜିତେନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଳକ—ସୁ. ବି. ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଜାନ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତତ୍ତ୍ଵ—ଶା. ବି. (ଶତତ୍ର) କର୍ମେ-
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଶେଷଦ୍ଵାରା ସୁଖଲଭ, ରମଣ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମନ—ଲୀ. ବି. ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମ୍ବ,
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମାନଙ୍କୁ ନିଷତ୍ର କରିବା, ବଣୀ-
ଭୂତ କରିବା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତୋତ୍ର—ସୁ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ + ଦୋଷ)
ଶତତ୍ର; ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ଦ୍ଵାରା ଦୁଷ୍ଟ-
ଶ୍ରଲଭା, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମନ୍ୟ ଦୋଷ, ଲମ୍ପଣ୍ୟ,
ଚୌପୀଦି କୁଳମ୍ବ ।

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତନିଶ୍ଚିହ୍ନ—ସୁ. ବି. ବହୁରତ୍ନ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ
ଅନୁରେନ୍ଦ୍ର ସୁମାନଙ୍କୁ ଦମନ କରିବା,
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ସୁମାନଙ୍କୁ ବଣୀଭୂତ କରିବା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତରେଷ୍ଟ—ସୁ. ବି. (ଶତତ୍ର)
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମନ—ସୁ. ବି. ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମନଙ୍କ-
ନିଷତ୍ରରେ ରତ, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମନଙ୍କରେ ରତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମନଙ୍କରେ ରତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବଧ—ସୁ. ବି. ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ସୁମାନଙ୍କର
ସ୍ଵପ୍ନ ବିଷସ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷତା ଆସାଇ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବଗ—ସୁ. ବି. (ଶତତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ-
ସମୁଦ୍ର, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଗାମ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବଶ—ସୁ. ବି. (ଶତତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତର
ବଣୀଭୂତ, ଅଜିତେନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବନାନ—ସୁ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ + ବନ)
ଯାହାର ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବ ହୋଇଥିଲା,
ଯାହାର ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ପ୍ରଣାପ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବପ୍ରତିପଦି—ଶା. ବି. ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତର
ବିଷସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତିପାଦନ, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ-
ଦୋଷ, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବନ୍ଧ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବିଳାସ—ସୁ. ବି. (ଶତତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ-
ବୃତ୍ତିମାନ ଚରିତାର୍ଥକରଣ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବିଷସ୍ତ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ + ବିଷସ୍ତ)
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଗୋଚର, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତହାସ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବୋଧନ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ + ବୁଧ୍+
ଶିରାଧିକରି) କଷ୍ଟବ୍ରତଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ସକାରୀ
ଉଦ୍ବୋଧକ, ପାନସାଧ ବିକଳତା-
ବୋଧକ (ମଧ୍ୟ) ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବେଗ—ସୁ. ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ + ବେଗ)
ଶତତ୍ର; ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବିଳାସ, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତବୃତ୍ତି-
ଚରିତାର୍ଥକରଣ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମୁଖ୍ୟକର— ବି. ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧକ
ମୋହନକ ବୁଧପରଶନ, ଶର୍ଣ୍ଣନାଦ-
ଦ୍ୱାରା ସ୍ଵ ସବ୍ସରେ ଉଦ୍ବୀପିକ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତମଳସା—ଶା. ବି. ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ସୁଗର
ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଲଭେଇ ।

ଇନ୍ଦ୍ରସୁମନୀବର୍ଷ—ୟୁ. ବ. ପ୍ରଭୁରାଜନନକ ବ୍ୟାପାର, ନିଜ ନିଜ ବିଷୟ ସହିତ ଇନ୍ଦ୍ରସୁର ସମ୍ବନ୍ଧ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସୁରଥୋଗ—ୟୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସୁ ଦମନ, ଇନ୍ଦ୍ରସୁନିପତ୍ର, ଜିତେନ୍ଦ୍ରସୁତା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସୁଧେବକ—ୟୁ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରସୁମନ୍ଦର ପରିପ୍ରେସିଧକ ଭୋଗ ସୁଖାଦର ଅନୁରତ୍ତ, ବିଳାସପରିୟତା, କମ୍ବୁକ, ଲଙ୍ଘିଟ ଇନ୍ଦ୍ରସୁଧେବା (ଯେବନ) —ସ୍ତ୍ରୀ. କ୍ଲୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ଭୋଗ-ସୁଖାଦରେ ଅନୁରତ୍ତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସୁଧେବା—ୟୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରସୁ + ଧେବନ) ଇନ୍ଦ୍ରସୁଧେବକ (ଦେଖ) ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସୁଧ୍ୟପ—ୟୁ. ବ. ସୁଷ୍ଠୁତି, ଅଚେତନ୍ୟ, ପ୍ରଳୟ, ଜୀବନଲୋପ, ସଂଜ୍ଞାବୁକତା, ମରଣକାଳ । [ଇନ୍ଦ୍ରସୁ]
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତା—ୟୁ. ବ. ବିଷ୍ଣୁର ନାମ, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତା—ୟୁ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରସୁର କାରଣ ଦୂପ ଅହଂକାର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାଷ୍ଟାତା—ୟୁ. ବ. ଅଚେତନ ଇନ୍ଦ୍ରସୁମନଙ୍କର ସ୍ଵ-ସ୍ଵଭାବୀୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ନମିତ ଉତ୍ସବନ୍ଧୁ ଦେବତା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାସ୍ତାତନ—କ୍ଲୀ. ବ. ଶଶିର, ଆସ୍ତା, ଦେହ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାତମ—ୟୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରସୁ + ଆ + ରମ + ଅ) ଇନ୍ଦ୍ରସୁ-ଚରିତାଥନମିତ ଭୋଗାସ୍ତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାର୍ଥ—ୟୁ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରସୁଭୋଗ୍ୟ ପଦାର୍ଥ, ରୂପ, ରସ, ପ୍ରଣାପରୁତ୍ତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାବତ୍—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସୁ + ବତ୍) ଇନ୍ଦ୍ରସୁବିଶ୍ଵ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାବନ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସୁ + ବନ) ପ୍ରଣାପ ଇନ୍ଦ୍ରସୁନିଷ୍ଠ, ପ୍ରଣାପ ଇନ୍ଦ୍ରସୁମୁକ୍ତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାଥକ—ୟୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସୁ ସେବାରେ ମନ୍ତ୍ର । [ପରସୁତା]
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାତକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସୁ ତଥାରେ ମନ୍ତ୍ର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାତକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସୁ-ତଥାରେ ମନ୍ତ୍ର । [ପରସୁତା]
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତାତକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତ୍ର) ଇନ୍ଦ୍ରସୁ-ତଥାରେ ମନ୍ତ୍ର ।

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତେଶ—ୟୁ. ବ. ଜୀବ, ଇନ୍ଦ୍ରସୁର ଦେବଗଣ, ସୁରୀତି । [ସୁରଗୁରୁ]
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତେଳ—ୟୁ. ବ. (୭ତ୍ର) ବୃଦ୍ଧଶତ, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତେଶ—ୟୁ. ବ. ଶିବବିଜନିଶେଷ, ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କଢାର ସ୍ଥାପିତ ଶିବନିଃସ୍ତର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତେଶ—ୟୁ. ବ. (ଧାର୍ତ୍ତ) ପ୍ରାପ୍ତି, ଶୋଭ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର—ୟୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଅ) ପ୍ରାପ୍ତି, ଇନ୍ଦ୍ର-ନାମକ ରୂପ, ପ୍ରଦୟାପ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ନ, ଅନ) ତଣ, କାଠ, ଜାଳିବା କାଠ, ଯେ ଅଗି ପ୍ରକୃତିତ କରେ, କୁଳା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନବାନ—ୟୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରନ + ବନ) କୁଳାୟୁକ୍ତ, କୁଳାବିଶିଷ୍ଟ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନିଷ୍ଠା—ୟା. ବ. ନିଷ୍ଠିତ, ବିଶ୍ଵର, ନ୍ୟାୟ ବିଶ୍ଵର, ସୁବିଶ୍ଵର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ଗତି କରିବା, ବାସପ୍ରତ୍ୱେବା ପ୍ରାଣକ, ପ୍ରାତିକର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଅ + କେ + ଅ + ଅ) ରଲ୍ଲା, ମୁଗଣୀବନନ୍ଦନ ଉପରେ ଥିବା ପାଞ୍ଚୋଟି ତାର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନଦା—ୟା. ବ. ଆରମ୍ଭ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନାରୁତ୍ୟେରସ୍ତ୍ରୀ—ୟା. ବ. ଜଣେ ମୁମଳମାନ-ପ୍ରକୃତିତା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନବୁତ୍ତା—ୟା. ବ. ଆବଦେଶୀୟ ଜଣେ ଭ୍ରମଣକାଣ୍ଡ, ଦିଲ୍ଲୀର ବିଶ୍ଵର-ପତି ଥିଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନିରି—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ଫି. ବି. ଏସକ, ଏପର, (ବି) ଏ ପ୍ରକାରର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନିମ ଆଦିଲଶାହ (୧)—ବିଜୟ-ପୁରରେ ଜଣେ ସୁଲଭାନ ଥିଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନିମ ଆଦିଲଶାହ (୨)—ବିଜୟ-ପୁରରେ ରଜା ଥିଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନିମକୁତବଣାହ— ଗୋଲକୁଣ୍ଡାର ଅଧିଶ୍ଵର ଥିଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନିମ ଶଙ୍କ—ସମ୍ବନ୍ଧ ଆଲମଗୀରଙ୍କ ସମୟରେ କାଶୀର, ଲହୋର, ବିହାର ଓ ବଙ୍ଗ-ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କର କମରେ ଶାସନକର୍ତ୍ତା ହୋଇଥିଲେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରନିମଣ୍ଡା ପଥାକଙ୍ଗ—ବିହାର-ପ୍ରଦେଶ ଜଣେ ଶାସନକର୍ତ୍ତା ଥିଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରନିମଣ୍ଡା ସୂର—ବିହାର ଜଣେ, ଶାସନକର୍ତ୍ତା । ୧୯୫୫ ଶ୍ରାବନ ଦରେ ଆଜ୍ଞା ଓ ଦିଲ୍ଲୀ ଜୟ କରିଥିଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର—ୟୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଭ, କ) ହପ୍ତୀ, ଆଂହାରା, ନାଗେଶ୍ୱରବୁକ୍, ଶ୍ରେଷ୍ଠାର୍ଥ-ବାଚକ, ଗର୍ଭପିପଳା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକଣଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + କଣଶ) ଗଜ-ପିପଳା, ଗଜପିପଳା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକେଶର—ୟୁ. ବ. ନାଗେଶ୍ୱର, ନାଗକେଶର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଗନ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ନାଗଦନ୍ତୀ-ବୁକ୍, ଗଜଦନ୍ତା ବିଷ୍ଟୁକ୍ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦନ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ନାଗଦନ୍ତୀ ବୁକ୍, ଗଜଦନ୍ତା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରପାଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପେଇ ହପ୍ତୀନାର ଲକ୍ଷଣ ସବୁ ସୁରଗୁରୁ ହପ୍ତୀର ଲକ୍ଷଣପର ଥିଲେ । [କୁଆ]
 ଇନ୍ଦ୍ରପୋତ—ୟୁ. ବ. ପେଇ ହପ୍ତୀନାର ଲକ୍ଷଣ ସବୁ ସୁରଗୁରୁ ହପ୍ତୀର ଲକ୍ଷଣପର ଥିଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରରପେତ—ୟୁ. ବ. କରିଶାବକ, ହାତ-ଇନ୍ଦ୍ରର—ୟୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆ + ଚଳ + କ. ଅ) ସିଂହ, ଇନ୍ଦ୍ରପୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରମାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ମାତା + ମିଳାନିକାନଙ୍କର ଶାତ୍ୟ ବୁକ୍ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ପୁତ୍ର) ମାତ୍ରାହାତ୍ମକ, ହପ୍ତୀପକ, ରଜରକଣ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରପୋତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପେଇ ହପ୍ତୀନାର ଲକ୍ଷଣ ସବୁ ସୁରଗୁରୁ ହପ୍ତୀର ଲକ୍ଷଣପର ଥିଲେ । [କୁଆ]
 ଇନ୍ଦ୍ରପୋତ—ୟୁ. ବ. କରିଶାବକ, ହାତ-ଇନ୍ଦ୍ରର—ୟୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆ + ଚଳ + କ. ଅ) ସିଂହ, ଇନ୍ଦ୍ରପୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ମାତା + ମିଳାନିକାନଙ୍କର ଶାତ୍ୟ ବୁକ୍ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ପୁତ୍ର) ନାଗେଶ୍ୱର ବୁକ୍, ନାଗକେଶର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ନାଗେଶ୍ୱର ବୁକ୍, ନାଗକେଶର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ନାଗେଶ୍ୱର ବୁକ୍, ନାଗକେଶର । [ରଜରପୁ]
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ସିଂହ,

ରଜ୍ଞେଷଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଗନପିପଳୀ ଗଜପିପଳୀ ।
ରଭ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଭ + ଯ) ଧନବାନ୍ ଲୋକ, ରଜା, ହୃଦୟ, ମାହୁତ, (ବିଂ) ଧନ ।
ରଭ୍ୟକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଭ୍ୟ + କ + ଆ) ହୃଦୟିଙ୍ଗ, ଶରୀରା ଦୃଷ୍ଟି ।
ରଭ୍ୟତିଲୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଭ୍ୟ + ତିଲୁ) ଧନବାନ୍ ।
ରମକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନେକ ହାତାଖୋଡ଼ା ଅଛନ୍ତି ।
ରଭ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଭ + ଯ + ଆ) ହୃଦୟିଙ୍ଗ, ଶରୀରା ଦୃଷ୍ଟି ।
ରମକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନେକ ହାତାଖୋଡ଼ା ଅଛନ୍ତି ।
ରମଥା—(ଅବ୍ୟ) ଉତ୍ତାମାନୁନତୁଳ, ବର୍ତ୍ତିମାନପର ।
ରମନ—(ସଙ୍ଗୀତ) ଆଧୁନିକ ରାଗ-ବିଶେଷ, ମୁଷଳମାନମଙ୍ଗଦ୍ଵାରା ସୃଷ୍ଟି ।
ରମନ୍ଦକଳ୍ପାଣୀ—(ସଙ୍ଗୀତ) ରାଗବିଶେଷ ।
ରମନ୍ଦପୁରୀ—(ସଙ୍ଗୀତ) ରାଗବିଶେଷ ।
ରମନ୍ଦବେଳବଳୀ—(ସଙ୍ଗୀତ) ଆଧୁନିକ ରାଗ ବିଶେଷ ।
ରମନ୍ ଭୈରବା—(ସଙ୍ଗୀତ) ଆଧୁନିକ ରାଗବିଶେଷ । [ଡଶନ ।]
ରମନ୍ତିହାନ୍—(ସା.) ବି. ପଶ୍ଚାତ୍, ପର-
ରମଲୀ—(ସା.) ବି. ଲିଖନପ୍ରଣାଳୀ ।
ରମାରହାଣ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. ଦୁଇସେଇ ଗୁଡ଼ିଳର ମହାପ୍ରସାଦ ଅନ୍ତର ସମ୍ମାନବା ଭଲି ହାଣ୍ଟି ।
ରମାଦୁଲମୁଳକ—ଦରିଶାପଥ ରମାଦଶାସ୍ତ୍ର ରାଜବିଶେଷ ପ୍ଲାପଦ୍ଧତି ।
ରମାନ୍—(ସା.) ବି. ବିଶ୍ୱାସ, ଧନ୍, ସାଧୁତା, ଆଶ୍ରତିକ୍ୟ ବୁଝି, ବିବେକ ।
ରମାନ୍ଦବାର—(ସା.) ବି. ବିଶ୍ୱାସା, ଧନ୍, ବିବେକବାନ୍, ଧର୍ମଶାରୀ, ଧାର୍ମିକ ।
ରମାମ୍—(ସା.) ବି. ପ୍ରଧାନ ଯାତକ, ସେ ସ୍ତରପାଠ କରେ, ମୁଷଳମାନମାନକର ବୁଝି । [ଲକ୍ଷା ।]
ରମାରତ୍ନ—(ସା.) ବି. ସର, ପକା, ଅନ୍ତା-ରମାମବାଢ଼ା—(ସା.) ବି. ମୁଷଳମାନମାନକର ଉପାସନା ମନ୍ଦର ।

ରମିତ—ପ୍ରା. (କଟକ ଓ ପୁଷ୍ଟି) ବି. ଅବ୍ୟ. ଏପର, ଏହିରୂପେ, ରମିତ ।
ରମିତ ସମ୍ମିତ—ଶ୍ରୀ. କ୍ଷ. ବି. ଯେପର
ରାଜ୍ଞା ସେପର (ବିଂ) ସେ, ସେ, ହେସ୍, ଯାହା'ତା ।
ରସ—(ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଶେଷ)
ରସୁଷୁ—ବି. (ଯଳ + ରୁ) ସେ ଯଳି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରେ ।
ରସୁତ୍—ବି. (ରଦମ୍ + ବତ୍) ଏହିପରି-ମାଣ, ଏତକି, ଏତେ ଦ୍ରବ୍ୟାଦି, ଅଳ୍ପ-ଫଣ୍ଡା ।
ରସୁତ୍ତକ—ବି. (ରସୁତ୍ + କ) ନିନିତ ହେବା, ଅଳ୍ପପ୍ରମାଣ । [ବର୍ତ୍ତିମାନ ।]
ରସୁତ୍ତକଳ—ପୁ. ବି. ଏହି ସମୟ, ରସୁତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରସୁତ୍ + ତ + ଆ) ଏତାବତ୍ର, ଏତେପରିମାଣ, ସୀମା, ଫଣ୍ଡା, ସୁମାରି, ସ୍ତରିତା, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିମାଣ ।
ରସୁତ୍ତପରଲେବ—ପୁ. ବି. (ରତ୍ନ) ସୀମାନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ସୀମା, ଅନ୍ତର, ଶେଷ ।
ରସୁସ୍—ପୁ. ବି. (ଲ + ଅସ୍) ଗଲ୍ଲା, ସେ ରମନକରେ (ବି) ରମନ ।
ରସୁତ୍ତବାର—(ସା) ବି. ବିଶ୍ୱାସ, ସମ୍ମାନ ।
ରସୁତ୍ତ—(ସା) ବି. ସୁରଣ, ଧାରଣା ।
ରସୁତ୍ତକପ୍ରତ୍ୟ—(ସା) ବି. ସୁରଣଚିତ୍ତ, ସ୍ଥାବକ ଲିପି ।
ରସୁତ୍—ପୁ. ବି. (ରଦମ୍ + ବତ୍) ଏତାବତ୍ର, ଏତେପରିମିତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ରସୁତ୍ତ ।
ରସୁର—(ସା) ବି. ରନ୍, ସଙ୍ଗୀ, ଉପପରି, ସୁତୁତ୍, ରହସ୍ୟପ୍ରିସ୍ ।
ରସୁରକି—(ସା) ବି. ରହସ୍ୟପ୍ରିସ୍ତା, ରହିକତା, ଅଗାର ଆମୋଦପ୍ରମୋଦ ।
ରସଳୁ—ପୁ. ବି. ପୁଥିଶାର ରିଶାର ।
ରସାଲ—(ସା) ବି. ରିଯାଲି, ସଜ-କୋପକୁ ବା ପ୍ରଭୁ ନିକଟକୁ ଅର୍ଥପ୍ରେରଣ, ସବରକୁ ଟଙ୍କା ବୁଲାଣ (ଯୁନ) ।
ରସରତ୍ନାମୀ—(ସା) ବି. ଯେଉଁପରି ବା ପୁତ୍ରକରେ ପ୍ରେରିତ ଅର୍ଥର ବିବରଣ ଲିପିବକ୍ରି ହୋଇଥାଏ, ବୁଲାଣ ।

ରର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରର + ଅ) ରିଷ୍ଟର୍‌ବୁମି, (ଗ୍ରା. ବି) ପ୍ରସବପରେ ଗାଇ ବା ମହିଳୀ ପେଟରୁ ପଡ଼ିବା ପୁଲ ।
ରରଣ—କ୍ଷ. ବି. (ରର + ଅନ) ରିଷ୍ଟର୍ ଭୂମି, ଶୂନ୍ୟମର୍ତ୍ତ୍ଵ, କଳାତ୍ମାଦି-ଶୂନ୍ୟ ମର୍ତ୍ତ୍ଵଭୂମି, ଅନୁବର ।
ରରଦାତିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ମହିଳିର ବାହୁଦ୍ୱା ଜନ୍ମ ହେବାପରେ ଫୁଲ ପଡ଼ି ନ ଥାଏ ।
ରରବେଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୁଖ୍ୟମାନ ବିଶେଷ ।
ରରମିଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରର + ମଦ + କ, ଅ) ବାତିବାନଳ, ବଜ୍ରାନଳ, ହୃଦୀ, ଅନ୍ତି, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ।
ରର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ର + ର + ଆ) ଭୂମି, ବାତି, ଜଳ, ଅନ୍ତି, ସୁର୍ଯ୍ୟ, ମଦ୍ୟ, ବାକ୍ସ, ଦେଇୟ, ଭାଷା, ସରଷାରୀ, ମେଘ ।
ରରକ—ପାରସ୍ୟର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦେଶ ଦୂରସ୍ଵର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦେଶ ।
ରରଷୀର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଶୀରସମୁଦ୍ର ।
ରରଚର—କ୍ଷ. ବି. (ରର + ରଚ) କରକା, କରଳା ପଥର, (ବିଂ) ଭୁରୁର, ଖେର, ଜଳଚର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ରରଗ୍ରୀ ।
ରରକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରର + ଜଳ + ଅ) କରର୍ଷ, କାମ, ବୃକ୍ଷଲଭାଦି ଉଭିତ ।
ରରଣ—ଗୋଟିଏ ଦେଶ, ଆର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ବାସିଲା କାହାପ୍ରିସ୍ ହୁନ୍ଦିବିଲେ ରରଣ କଣ୍ଟ । [ମତଳବ ।]
ରରଦା—(ସା) ବି. ଲଜ୍ଜା, ଅଭିଗ୍ରହ, ରରମୁଖ—କ୍ଷ. ବି. ପ୍ରଦୋଷ, ସନ୍ଧା ।
ରରନ୍ଦର—କ୍ଷ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) କରକା, ବର୍ଷୋପଳ, କୁଆପଥର, କରାର ।
ରରବଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରର + ବତ୍ + ରା) ନଦୀବିଶେଷ, କଟପତ୍ରୀ, ବୃକ୍ଷ, ବୁଦ୍ରପତ୍ରୀ, ବହୁଦେଶୀ ନଦୀ ।
ରରବଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରର + ବତ୍) ସମୁଦ୍ର, ଅନ୍ତର ନଦୀର ପୁନ୍ଦରୀ, ମେଘ, ବଳ ।
ରର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହୃଦବିଶେଷ ।
ରରକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରର + କ + ଆ) କଳ ।

ରତ୍ନକାବନ—କୁଁ. ବି. ଜଳନିକଟ୍ଟପ ବନ, ଜଳବନ, ସନ୍ତୁଷ୍ଟବଣ ।
 ରତ୍ନଶ—କୁଁ. ବି. (ରତ୍ନ + ଜଳନ) ଉପର ଭୂମି, ଶୂନ୍ୟ, ଉପର ।
 ରତ୍ନଶ—କୁଁ. ବି. ଉପର ମେଦ ।
 ରତ୍ନ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରେରକ, ଯେ ପଠାଏ, ଉର୍ଧ୍ଵାକ, ଯେ ଉର୍ଧ୍ଵା କରେ ।
 ରତ୍ନବିଲ୍ଲ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମସ୍ତନିର ଏକପ୍ରକାର ଷୁଦ୍ଧ କୁଣ୍ଡ ।
 ରତ୍ନବେଳୀକା—ଆଶ୍ୟ କୁର ଓ ବେଦନାୟୁକ୍ତ ଶିଥୋପକ ମସ୍ତକର ଗୋଲକାର ପାତ୍ରକାଶେ ।
 ରତ୍ନମେଦ—ୟୁ. ବି. (କୁଁ. ବି.) ଅରମେଦ, ବିଟଟଦିର, ଏକପ୍ରକାର ଖେର ।
 ରତୁଣ୍ଡ, ରତୁଣ୍ଡବନ—(ଗ୍ରା.) ବି. ଚରିକାର ଜଳଅଣଙ, ଦେହଳୀ ।
 ରତେଶ—ୟୁ. ବି. (ରତ୍ନ + ଶଶ) ବିଷ୍ଣୁ, ବରୁଣ, ରଜା, ବାରିଶ । [ଶା ।
 ରମ୍—କୁଁ. ବି. (ର + ମନ୍) ବୃଣ୍ଡ, ଷତ, ରମୀ—ବି. (ରତ୍ନ + ଯ) ପ୍ରେରତ ।
 ରଙ୍ଗାରୁ—ୟୁ. ବି. (ରଙ୍ଗ + ରୁ + ରୁ) କରିଟୀ, କାକୁଡ଼ୀ, ହୁନ୍ସୁକ ଜନ୍ମ, ବିଶାଳ ରଙ୍ଗାରୁଶ ଛକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କରିଟୀବଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର କାକୁଡ଼ୀ । [ବିଶେଷ ।
 ରଙ୍ଗାରୁ—ୟୁ. ବି. (ରଙ୍ଗାରୁ + କ) ମୁଗ-
 ରଙ୍ଗା—(ଧାରୁ) ଶୟୁନ କରିବା, ଗମନ କରିବା, ନେପଣ କରିବା ।
 ରଙ୍ଗ—ୟୁ. ବି. (ରଙ୍ଗ + ଅ) କର୍ତ୍ତମ-
 ପ୍ରକାପତଙ୍କ ପୁଣ୍ଡ ।
 ରଙ୍ଗତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନ୍ଦ, ଖରସ ।
 ରଙ୍ଗବିଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁବେରଙ୍କ ମାତା, ପୁଲୁତ୍ତଙ୍କ ପର୍ଵୀ ।
 ରଙ୍ଗମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଦ୍ୟା, ଜ୍ଞାନ, ବିଜ୍ଞାନ ।
 ରଙ୍ଗମରୀତମକରିବା—(ପ୍ରା. ସମ୍ବୁ) କି. ଇତ୍ତୁତୁତକରିବା, ହସରେ ଉଡ଼ାଇଦେବା ।
 ରଙ୍ଗମଦାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଦ୍ୟାନ, ପଣ୍ଡିତ ।
 ରଙ୍ଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଙ୍ଗ + ଅ + ଆ) ପୁଣ୍ସ୍ତ୍ରା, ବାକ୍ୟ, ବାଣୀ, ଧେନ୍ତୁ, ଗୋ, ମନ୍ଦ୍ୟ, ସ୍ଵପ୍ନଶୀଳ, ଜଳ, ବୈବହିତମନୁଙ୍କର

କଳ୍ୟ, ବୁଧକର ସ୍ତ୍ରୀ, ଜମୁତ୍ରୀପର ଜଳବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବର୍ଷବିଶେଷ ।
 ରଙ୍ଗକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିଷ୍ଠି, ଶାମା, ଭୁମଶି, ଅଧୁକାର, ଦାନୀ, ସମ୍ରକ୍ଷମୁନ୍ଦ, ରଙ୍ଗ-
 ବିଭଗ, ଜଳ ।
 ରଙ୍ଗକାତୁତେଇବା—ଗ୍ରା. କି. ପୁଅକୁ
 କରିଦେବା, ସମ୍ରକ୍ଷ ତୁଟେଇଦେବା,
 ଅତ୍ୟା ଛଣ୍ଡରିବା, ବିବାହ ମୀମାଂସା
 କରିବା, ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଛୁଡିପଦ୍ଧ ଦେବା ।
 ରଙ୍ଗକାଦାର—ଗ୍ରା. ବି. ସମ୍ମତ ପରି-
 ବୁଲନପାଇଁ ଭରପ୍ରାପ୍ତ, ସମ୍ରକ୍ଷମୁନ୍ଦ,
 (ବି) ଭରପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତ ।
 ରଙ୍ଗକାପର୍ମ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଧୁକାର, ସମ୍ରକ୍ଷ ।
 ରଙ୍ଗକାବାନ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. ଭୁମଶି, ଜମ୍ପି-
 ବାନ୍ତି, ବିଷସ୍ତାବି ।
 ରଙ୍ଗକାରଣିବା—ଗ୍ରା. କି. ସମ୍ରକ୍ଷରଣିବା,
 ସମ୍ରକ୍ଷରହିବା ।
 ରଙ୍ଗଗି—ଗ୍ରା. କି. ବି. ଅବ୍ୟ ଏହିପାଇଁ ।
 ରଙ୍ଗଗେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, ଏହିପାଇଁ,
 ବାନ୍ତିମାନ ।
 ରଙ୍ଗତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଳାଇର, ମସଲମିଶେ ।
 ରଙ୍ଗଜ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଳାଇମନ୍ଦ, ମନ୍ଦରପ୍ରେସ୍‌ର ।
 ରଙ୍ଗାତୁତ—କୁଁ. ବୁ. ବି. ଜମୁତ୍ରୀପର
 ଜଳବର୍ଷ ବା ଦେଶ ମଧ୍ୟରୁ ତରୁଥ ଦେଶ
 ବା ବର୍ଷ, ବୁଧାତ୍ମ, ଅଭିଜ୍ଞ ପୁଣ୍ଡ ।
 ରଙ୍ଗତ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପରିଷ, ଧର୍ମାର୍ଥ, ଉତ୍ସନ୍ଧ,
 ମହାନ୍, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ରଙ୍ଗତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବସ୍ତ୍ରନ ନାମକ ସ୍ଥାନର
 ଜଣେ ବିଜ୍ୟାତ ମୁସଲମାନ ଦାର୍ଶନିକ ।
 ରଙ୍ଗତ୍ତାଗଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୋଗଲସମାଜ
 ଆକରବଜ୍ରଦ୍ଵାରା ପ୍ରମୁଖ ରଙ୍ଗତ୍ତା
 ଏକପ୍ରକାର ଜଳ ।
 ରଙ୍ଗଳ(ଲୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଙ୍ଗ + ଅ + ରୀ)
 କୁରିକା, କୁରି, ପ୍ଲେଟ ।
 ରଙ୍ଗଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଙ୍ଗଳ + କ + ଅ)
 ପୁଥିଗୀ ।
 ରଙ୍ଗମନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜନ୍ମ ବଣୀଯୁ ମେଧାତ୍ମା
 ରଙ୍ଗମନଙ୍କ ଜନ୍ମ । [ବିଶେଷ ।
 ରଙ୍ଗମନି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀମନ୍ଦାତ ମସ୍ତ୍ରୀ-

ରଙ୍ଗମନି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଙ୍ଗ + ଅ + ରୀ) କରି-
 ପାଳିକା, କଟାଉ, ଦା । [ବିଶେଷ ।
 ରଙ୍ଗମନି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବେଦୋକ୍ତ ଅସୁର-
 ରଙ୍ଗମନି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଙ୍ଗ + ରଙ୍ଗମନି) ମସ୍ତ୍ରୀ-
 ବିଶେଷ, ରଙ୍ଗମନି, ଗାଜେୟ, ବାରି-
 କପୁର, ଶଫ୍ରାଧପ, ଜଳତାଳ, ରଙ୍ଗ-
 ଶଫ୍ରାଧ, ରଙ୍ଗମନି, ଜଳତାଳୀ ।
 ରଙ୍ଗେକ—(ଲେଖାର ଅପତ୍ତିଶ) କାଳୀ
 ବା କଳମର ଦାଗ, ଚିତ୍ର, ଆଂକ, ନାତ୍ରିଚିତ୍ର ।
 ରଙ୍ଗେର—ଦୌଲତବାଦ ନିକଟରେ
 ଥିବା ଷ୍ଟାନ ଗୁଡ଼ ମନ୍ଦର ନିମିତ୍ତ ପ୍ରତିକ,
 ହୁନ୍ଦ ଶ୍ରୀରେ ଶିବପାର୍ତ୍ତ ବୋଲ ଖାତ ।
 ରଙ୍ଗିନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ।
 ରଙ୍ଗିନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରଙ୍ଗମନି ମାଛ ।
 ରଙ୍ଗକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୁଗଶିର ନିଷତ୍ରର
 ଶିରେଦେଶେ ଷୁଦ୍ଧ ତାରକାପଞ୍ଚକ ।
 ରଙ୍ଗକ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମସ୍ତ୍ରୀବିଶେଷ, ଦେଇ-
 ବିଶେଷ, ହିଂହକାର ପୁତ୍ର ।
 ରଙ୍ଗକ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାତାପ ଦେଇଥିର ସାନ-
 ଭାର, ରାଷ୍ଟ୍ରବିଶେଷ ।
 ରଙ୍ଗକ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଙ୍ଗ + କ୍ତା) ମୁଗଶିର
 ନିଷତ୍ର ଉପରେ ଥିବା ଶୋଷିଟି
 ଷୁଦ୍ଧ ତାର ।
 ରଙ୍ଗକ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମଇଲା, କାଦୁଆ,
 ନାଚନୋକ ।
 ରଙ୍ଗକ୍ତାନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପାଇଶାନା ।
 ରଙ୍ଗକ୍ତାନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମସଲମାନା
 ଆଛା ବା ରିଶରକ୍ତ ତାକିବାର ସମ୍ମୋ-
 ଧନ ।
 ରଙ୍ଗ—ଅବ୍ୟ. ସାତୁଶ୍ୟ, ହୁଲ୍, ଉତ୍ସନ୍ଧେ
 ପ୍ରମୁଖ ଅର୍ଥବୋଧକ, ବାକ୍ୟାଳାନକାର,
 ଅବଧାରଣିଷ୍ଟୀୟ ।
 ରଙ୍ଗ—(ଧାରୁ) ବ୍ୟାପ୍ତି, ପ୍ରାତିକରିବା ।
 ରଙ୍ଗବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରତ୍ୟେଷ, ଏହି ପ୍ରତ୍ୟେଷ ଓଡ଼ିଆ
 ଧାରୁ ସଙ୍ଗେ ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ଧାରୁଥିର
 ଦିଯା ବୁଝାଏ, ଯଥା—(ଖା-ଧାରୁ +
 ରବା = ଖାଇବା) ଶେ-ଧାରୁ + ରବା,
 = ଶେଇବା ।

ରଷ୍ଟାଲକ—ପୁ. କ. ଲମ୍ବୋଦର ପୁତ୍ର ।
ରଷ୍ଟାରଣକରିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ର. ପୁଣା କରିବା,
କଷ୍ଟବୋଧକ ଧୃତି କରିବା, ସିଂହମାରିବା,
ସ୍ଥାମାନଙ୍କର ପତିଷ୍ଠଗମ ସମସ୍ତରେ
ଅନୁରାଗଦେୟାତକ ଅବ୍ୟକ୍ତ ମଧ୍ୟର ଧୃତି
କରିବା ।

ରଷ୍ଟାତହାର—ଶ୍ରୀ. ବ. ବିଜ୍ଞାପନ ପଡ଼ି ।
ରଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. (ରଷ୍ଟକାତ) ବ. ପରହାସ,
ଇଣ୍ଡିଆ, ଥାଇ ।

ରଷ୍ଟନ୍ତବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. ସମନ କର୍ଯ୍ୟିବା
ସାର୍କିମାନଙ୍କର ବାଜିକା, ସାର୍କିତାରିକା ।

ରଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ବ. ପୀରୁଷିଷ୍ଟ ।

ରଷ୍ଟାଶ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ସ—ରଷ୍ଟାନ) ରଷ୍ଟାନ-
କୋଣ, ପାକଶାଲାଇ ରଷ୍ଟାନକୋଣରେ
ସ୍ଥାପିତ ଦେବତା ।

ରଷ୍ଟାଦ—ଶ୍ରୀ. ବ. ସ୍ଥାନିଷ୍ଟ ।

ରଷ୍ଟାଦା—ଶ୍ରୀ. ବ. ସ୍ଥାନିଷ୍ଟ ।

ରଷ୍ଟାଦି—ଶ୍ରୀ. ବ. ସ୍ଥାନିଷ୍ଟ, ରଜି ତ ।

ରଷ୍ଟାକା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟା+ରକ +ଅ)
ହୃଦିର ଚଷ୍ଟାଗୋଲକ, ହାତାର ଚଷ୍ଟାର
ମଣି ।

ରଷ୍ଟ—ବି. (ରଷ୍ଟ + କି, ପ) ରଜ୍ଜାପୁତ୍ର,
(ବି) ଅନ୍ଦ, ଖାଦ୍ୟ, ରଜ୍ଜାବିଷୟ, ଯାତ୍ରା,
ପ୍ରେରଣ ।

ରଷ୍ଟ—(ଧାର୍ଵ) ଗମନ କରିବା, ଦୂର୍ଯ୍ୟିବା
ରଷ୍ଟ—ପୁ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ଅ) ଥାର୍ଜିନମାସ,
ଆଶ୍ରୁନ୍ୟମାସ, ଲଙ୍ଘନକୁ ଜୁଆଳି ସଙ୍ଗେ
ଲିଗାଇବା ଲମ୍ବକାଠ ।

ରଷ୍ଟଣି—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ଅନି) ପ୍ରେରଣ,
ପ୍ରେରଣ । [ପ୍ରେରଣ ।

ରଷ୍ଟଣ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟଣି + ଯ + ଅ)
ରଷ୍ଟମ—ପୁ. ବ. କାମଦେବ, କନ୍ଦର୍,
ବସନ୍ତ ରତ୍ନ ।

ରଷ୍ଟାଙ୍ଗଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ସ—ଲଙ୍ଗଳ)
ସକଳାତ୍ୟ ଗୁଲୁ, ଲହୁଗୁଲୁ ଲାଥା ଗୁଲୁ ।
ରଷ୍ଟବ୍ୟ—ବି. (ରଷ୍ଟ + ଯ) ଶରକ୍ଷଣ,
ସେ ଉତ୍ସମରୁପେ ବାଣ ପ୍ରମୋଗ
କରିପାରେ ।

ରଷ୍ଟି ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟାଧିପୁରୁତ୍ତକ ଧୃତି, ଶୀଳାର,
ସୃଣବ୍ୟଞ୍ଜକ ଧୃତି ।

ରଷ୍ଟିକା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ଅକ + ଅ)
ହୃଦିର ଚଷ୍ଟାଗୋଲକ, ମଣି, ତୁଳିକା,
ଚିତ୍ତକର୍ମର ଯଦ୍ଧବିଶେଷ, ମୁଞ୍ଚ ତୃଣ,
ଏକଳାତ୍ୟ ଘାସ, ତୁଲୀ ।

ରଷ୍ଟିତ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ସ—ରଷ୍ଟି)
ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ର, ଅନ୍ତେଶରେ ।

ରଷ୍ଟିର—ବି. (ରଷ୍ଟ + ରତ + ଅ)
ଗମନଶୀଳ, (ବି.ପୁ) ଅଗ୍ନି, ବନ୍ଧୁ ।

ରଷ୍ଟିକା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ଇକ + ଅ)
ହୃଦିର ଚଷ୍ଟାଗୋଲକ, କାଣ ତୃଣ, ମୁଞ୍ଚା
ତୃଣ, ଶରକାଠା ।

ରଷ୍ଟୁ—ପୁ. ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ଇ) ସଂଖ୍ୟା,
ବାଣ, ବୃଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟର ରେଖା-
ବିଶେଷ, ସାମବେଦବିହିତ ଯଙ୍ଗ
ବିଶେଷ, ଆରମ୍ଭ, ଘାର ।

ରଷ୍ଟକାମର୍ମା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଗ୍ରାମବିଶେଷ, ମୁଖ୍ୟ
ବିଶେଷ ।

ରଷ୍ଟକାର—ପୁ. ବ. (ରଷ୍ଟ + କୁ + ଅ)
ସେ ବାଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ, କମାର ।

ରଷ୍ଟକୁତ୍ତ—ପୁ. ବ. (ରଷ୍ଟ + କୁ + କି, ପ)
କମ୍ପିକାର, କମାର ।

ରଷ୍ଟଧର—ପୁ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ଧୃ + ଅ)
ବାଣଧାସ, ରଷ୍ଟକୁତ୍ତ, ଧନୂତ୍ତର ।

ରଷ୍ଟଧୂ—ପୁ. ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ଧୂ + ଅ)
ବାଣଧାସ, ରଷ୍ଟକୁତ୍ତ, ଯହିରେ
ବାଣ ରଣ୍ୟାଏ ।

ରଷ୍ଟଧ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ଯ + ଅ)
ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ରଷ୍ଟପ—ପୁ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ପା + ଅ)
ଅସୁରବିଶେଷ, ଏହି ଅସୁର ନନ୍ଦିତ
ନାମକରଣାରୁପେ ଅବଶ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ।

ରଷ୍ଟପଥ—ପୁ. ବ. ବାଣପଥ, ବାଣମାର୍ଗ ।

ରଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ—ପୁ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ପୁଷ୍ଟ + କି, ପ)
ବାଣଧାସ ।

ରଷ୍ଟମାନ—ପୁ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ମାନ) ବାଣ-
ଧାସ, ବାଣବିଶେଷ, ପ୍ରଶ୍ନ ବାଣଧାସ,
ସେ ଧନୂବିଦ୍ୟା କାଣେ ।

ରଷ୍ଟମର୍ଗ—ପୁ. ବ. (ଗତତ) ଆକାଶ ।
ରଷ୍ଟମାତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ମାତ୍ର) ବାଣ-
ପ୍ରମାଣ, ରକ୍ତବେଦାମାନଙ୍କର ବିଶ୍ଵ,
ବାଗ୍ରମାନ ମାତ୍ର, କେବଳ ବାଣ ।

ରଷ୍ଟମୂଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅର୍କମୂଳ ।
ରଷ୍ଟମୂଳେପ—ପୁ. ବ. ବାଣ ପ୍ରମାଣବିଶେଷ
ପ୍ରଦେଶ ।

ରଷ୍ଟମୁକ—ପୁ. ବ. ଯଜ୍ଞବେଦର
ପ୍ରଥମାଧ୍ୟାୟ, ରଷ୍ଟମୁକ ଶବ୍ଦବିଶେଷ
ଅନୁବାଦ ।

ରଷ୍ଟମ୍ଭ—ପୁ. ବି. (ରଷ୍ଟ + କୁ + ଭ)
ନିଷ୍ଠମ୍ଭ, ନିଷ୍ଠାଦନକାଶ, (ଶ୍ରୀ) ରଷ୍ଟମ୍ଭ ।

ରଷ୍ଟମ୍ଭ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟ + କୁ + ଭ) ଧାୟ,
ଜନମ ।

ରଷ୍ଟ—ବି. (ରଷ୍ଟ + ମୀତ) ବାଣୀତ,
ଅଭିଜିତ, ଅଭିପ୍ରେତ, ପ୍ରାର୍ଥିତ, ସି ସ୍ଥ,
ପ୍ରଣୀତ, ପୁନିତ, ସତ୍ୱକୃତ, ଯଙ୍ଗରେ
ପଢ଼ିତ, କୃତ, ଦତ (ଶ୍ରୀ) ରଷ୍ଟ ।

ରଷ୍ଟ—କୁ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ଭାଇ) ଅଭୂତ-
ଲାକ୍ଷ, ହୃତ, ଦିପକର, ଯଜ୍ଞଦିବକ୍ଷ,
ପ୍ରିସ୍ତବସ୍ତ, ରଷ୍ଟଦେବତା, ମଜଳ,
(ପୁ. ବି) ଏରଣ୍ଟ ବୃକ୍ଷ, ଯଙ୍ଗ, ଆପ୍ର
ବନ୍ଧୁ, ଦୟୁତି, ପତି, ବିଷ ।

ରଷ୍ଟକ—ପୁ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ତକ) ରଟା,
ଦିନ୍ଧୟମୁକ୍ତିକାଣ୍ଡ ।

ରଷ୍ଟକଚି—ବି. ରଷ୍ଟକଦ୍ୱାର ବ୍ୟାପ୍ତ
ପ୍ରାକାଶ, ରଟାଦ୍ୱାର ପର୍ଯୁଣ୍ଣ ପ୍ରାନ ।

ରଷ୍ଟକର୍ମ—କୁ. ବ. (କ. ଧ) ଗଣି-
ବିଶେଷ, ରଷ୍ଟଲଗ୍ନାର୍ଥ ପ୍ରତିସ୍ଥାବିଶେଷ,
ଆଶ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ରଷ୍ଟକା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟ + ତକ + ଅ)
ରଟା, ଯଜ୍ଞଗି, ସପ୍ରଦାନମିତ୍ର ମୁଣ୍ଡିଜାତି-
ନିମିତ୍ର ଦୁର୍ବ୍ୟବିଶେଷ ।

ରଷ୍ଟକାପଥ—କୁ. ବ. ସାରଣ ମୂଳ,
ଦେଶମୂଳ (ପୁ. ବି) ପକା ରଥା,
ସତ୍ୱକ, ରଜନିମିତ ପଥ ।

ରଷ୍ଟକାମଧୂଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ରଷ୍ଟକାମ +
ଦୁହ + କି, ପ) ସେ ଅଭିଜିତ ପ୍ରିସ୍ତବସ୍ତ
ସମ୍ମନ କରେ ।

ଇଣ୍ଡିଆ ଶବ୍ଦାଳ୍ୟ—କୁ. ବ. ବୈଦେଖୀଙ୍କ ଗନ୍ଧି କାତଜାରଣ ଯହିବିଶେଷ ।

ଇଣ୍ଡିଆଲ୍ସ—ସୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ଆଲ୍ସ) ପକାପର, କୋଠା ।

ଇଣ୍ଡିଆବାବ—ବି. ଇଣ୍ଡିଆକୁ ପ୍ଲାନ, ଯେ ପ୍ଲାନରେ ଇଟା ଥାଏ ।

ଇଣ୍ଡିଆବାବ—ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + ବାବ) ଇଣ୍ଡିଆ ନିକଟଷ୍ଟ ଦେଶପ୍ରଭାତ, (ସ୍ଥା) ଇଣ୍ଡିଆବାବ ।

ଇଣ୍ଡିଆବାବ—ସୁ. ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + ବାବ + ରବା) ଫୁତେଶୀ, ହିତାରିଲାଶୀ ।

ଇଣ୍ଡିଆବନ୍ଦ—ସୁ. ବି. (କ.ଶା) ସୁରକ୍ଷା, ସୁରକ୍ଷା ଦ୍ରୁବ୍ୟ, ବାଲୁବା, ବାଲି, (ବି) ସୁରକ୍ଷାଯୁକ୍ତ ।

ଇଣ୍ଡିଆଗ୍ରାହୀ—ସ୍ଥା. ବି. ଅଣ୍ଡିଆ ବିଷୟର ସମ୍ବନ୍ଧ, ଇଣ୍ଡିଆନଥାଳାପ ।

ଇଣ୍ଡିଆଜନ—ସୁ. ବ. (କ.ଶା) ପ୍ରିୟୁବନ୍ଧୁ ।

ଇଣ୍ଡିଆଜମ—ସୁ. ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + ଜମ) ଅତିଶ୍ୟ ପ୍ରିୟୁ, ଅତିଶ୍ୟ ମନ୍ଦିର ।

ଇଣ୍ଡିଆଦେବ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା.) ସୁଲଭଦେବତା, ଗୁରୁତାକୁର, ଯାହାକଠାରୁ ତଥା ଦିମନ୍ତ ପ୍ରହଣ କରିଯାଏ ।

ଇଣ୍ଡିଆଦେବତା—(ସ୍ଥା) ବି. (କ.ଧା.) ଉପାସ୍ୟ ଦେବତା, ଦୀକ୍ଷାଗୁରୁ ।

ଇଣ୍ଡିଆନ୍ତା—ସ୍ଥା. ବ. (ଗତତ୍ଵ) ଯାଗାଦି ଧର୍ମକାରୀରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ବା ଆସ୍ତି କଥୁବିତ ।

ଇଣ୍ଡିଆନ୍ତି—ବ. (ଗତତ୍ଵ) (ଇଣ୍ଡିଆ + ପୁଣି) ମନୋବାଚ୍ଚାପୂରଣ ।

ଇଣ୍ଡିଆପ୍ରସ୍ତୁତ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ଶିକ୍ଷା-ପ୍ରସ୍ତୁତ, ମହତ୍ଵଲେକର ବାକ୍ୟ, ମହତ୍ଵବାକ୍ୟ ।

ଇଣ୍ଡିଆବାନ୍ଦ—ସୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ବାବ) ଯଜକାରୀ, ଇତ୍ତାବିଶିଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆନ୍ମିକାରୀ, ଯେ ବେଦାଧୟନାଦି କରେ ।

ଇଣ୍ଡିଆବ୍ୟୋଗ—ସୁ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ପ୍ରିୟୁ ବିଜେବ ।

ଇଣ୍ଡିଆମ୍ବା—ବ. ଯେଉଁମହତ୍ଵଦ୍ଵାରା ଇଣ୍ଡିଆଦେବତାଙ୍କୁ ଆସଧନା କରିଯାଏ ।

ଇଣ୍ଡିଆମୁଳାଙ୍ଗଜାତ—ସୁ. ବି. ଲୋଲାବଜାତ କଥିତ ମୂଳାଙ୍ଗ ଜାତବିଶେଷ ।

ଇଣ୍ଡିଆଲଭ—ସୁ. ବ, (ଇଣ୍ଡିଆ + ଲଭ) ମନୋବାଚ୍ଚାପୂରଣ ।

ଇଣ୍ଡିଆଧନ—କୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ସାଧ + ଅନ) ଗତତ୍ଵ; ଅଣ୍ଡିଆପିକି, ଅଭିଲଷିତ-ପମାଦନ ।

ଇଣ୍ଡିଆପିକି—ସ୍ଥା. ବି. ଅଭିଲଷିତ ବିଷୟର ସାଧନ, ଫଳୋପ୍ରାଦନ, ମନୋବାଚ୍ଚା-ପୂରଣ ।

ଇଣ୍ଡିଆ—ସ୍ଥା. ବ. (ଯଳ + ତ + ଆ) ଶମୀକୃଷ, ସମୀଧଦ୍ଵାରା ହୋମ କରିବା ହେଉ ।

ଇଣ୍ଡିଆଦ—ସୁ. ବ. (କ.ଶା) ରବେଶେଷ, ଇଣ୍ଡିଆଦିଶ, ଇଣ୍ଡିଆଦିଶ, ପୁଣି, ଅଯୁକ୍ତ, ଗୁଣ୍ଡାତ ତଥ୍ୟାଦ ।

ଇଣ୍ଡିଆପରି—ସ୍ଥା. ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + ଆପରି) (ଗତତ୍ଵ) ଲଭ, ଉପକାର, ଇଣ୍ଡିଆପିକି, ଅଭିଲଷିତ ପ୍ରାପ୍ତି ।

ଇଣ୍ଡିଆପୁଣି—କୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ଆପୁଣି) ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରାଦି ଯଜ, ସାଧାରଣ ଦୁଇକର ଅନୁଷ୍ଠାନ ।

ଇଣ୍ଡିଆର୍ଥୋଦ୍ୟ—ସୁ. ବି. ଇଣ୍ଡିଆ, ଉତ୍ସାହପୂର୍ବ, ଅଣ୍ଡିଆକୁ ନିମିତ୍ତ ଦୃଶ୍ୟ ନ୍ତି ହେବା ।

ଇଣ୍ଡିଆଲାପ—ସୁ. ବି. (କ.ଶା) ସତାଲାପ, ପରଶ୍ରର ଭଦ୍ରାଲାପ ।

ଇଣ୍ଡିଆ—ସ୍ଥା. ବ. (ଯଳ + ତ) ଯଜ, ଇତ୍ତା, ଅଭିଲଷି, ଶ୍ରୋକଷସତ୍ତ୍ଵ, ଦାନସତ୍ତ୍ଵ, ହୋମ, ଅନୁରୋଧ ।

ଇଣ୍ଡିଆକା—ସ୍ଥା. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ତିକାତିକାତିକି) ଇଟା, ଯଜନ୍ତି ଇଣ୍ଡିଆନ ନିମିତ୍ତ ମୁରିକାଦିର ପାତ୍ରବିଶେଷ । [ତୃତୀୟ]

ଇଣ୍ଡିଆକାପଥକ—କୁ. ବ. ଲୋମକ୍ଷକ ନାମକ ଇଣ୍ଡିଆକାମ—ସୁ. ବି. ଇଣ୍ଡିଆନ୍ଦୁପ କାର୍ଯ୍ୟ, ଯଜକମ୍ଭ ।

ଇଣ୍ଡିଆକୁତ୍—ସୁ. ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + କୁ + କୁପ୍ରାପ୍ତି) ଯେ ଯାଇବରେ, ଯାଇବାରୀ ।

ଇଣ୍ଡିଆପତ୍ର—ସୁ. ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + ପତ୍ର + ଅନ) କୃପଣ, ଅସୁର, ଦାନକ ।

ଇଣ୍ଡିଆପତ୍ର—ସୁ. ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + ପତ୍ର + କୁପ୍ରାପ୍ତି) ଦେଇବ ।

ଇଣ୍ଡିଆପତ୍ର—ସୁ. ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + ପତ୍ର) ଇଣ୍ଡିଆପତ୍ର, ଅଭିଲଷି, ଯେ ଯାଗ କରିଅଛୁ ।

ଇଣ୍ଡିଆକୁତ୍—କୁ. ବ. ଯାହା ଅଭିଲଷିକର୍ତ୍ତା ଯାଇ ନ ଆଏ ସେହି ଅଭିଲଷ କରିବା, ଯଜକିବିଶେଷ ।

ଇଣ୍ଡିଆ—ସ୍ଥା. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ଭାବ) ଇଣ୍ଡିଆ, ଅଭିଲଷ, ନିପତ୍ରା ।

ଇଣ୍ଡିଆକାମ—ସୁ. ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + ମନ୍ଦିର) କାମଦେବ, ବସନ୍ତକାଳ, ମମନ ।

ଇଣ୍ଡିଆପତ୍ରକ—କୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ପତ୍ର) ଯାଗ-ବିଶେଷ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ସମ୍ମୁଦ୍ରବିନିକ ଶାକାଦି, ଅଗ୍ନି ଦେବତ ପ୍ରଭୁତ ।

ଇଣ୍ଡିଆ—ସୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ଯ) ବସନ୍ତ-କାଳ, ବସନ୍ତ ଭବିତ ।

ଇଣ୍ଡିଆ—ସୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ଭାବ) ଆସୁରୀ ।

ଇଣ୍ଡିଆକାମ—କୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ) ବାଣର ଅଗ୍ରଭାଗ ।

ଇଣ୍ଡିଆକାମ—କୁ. ବ. ବାଣର ଅବସ୍ଥାବ ।

ଇଣ୍ଡିଆପତ୍ର—କୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ + ଅସ + ଅନ) ଧନୁକାମ, ସାହାଦ୍ଵାରା ଶର କ୍ଷେପ କରିଯାଏ ।

ଇଣ୍ଡିଆ—କୁ. ବ. (ଇଣ୍ଡିଆ) ବାଣାସ୍ତ୍ର, ଶରସ୍ତ୍ର, ବାର୍ଦୁପକ ଅସ୍ତ୍ର, ଧନୁ ।

ଇଣ୍ଡିଆପତ୍ର—ବି. (ଇଣ୍ଡିଆ + ଅସ + ଅନ) ଧନୁକାମ, ବାଣଶେପକ, (ବି) ଧନୁକା, ସେ ବାଣ ଶେପକରେ, ତାରମାଳ ।

ଇଣ୍ଡିଆ—ଅବ୍ୟ. (ଇ + ଯୋ + କୁପ୍ରାପ୍ତି) କୋପ, ପଞ୍ଚାପ, ଦୂଷାନୁଭବ ଜରିବା, ଭବନା, ସୃଣ୍ଣା ଓ ଆସୁରୀଙ୍କାହାନ ।

ଇଣ୍ଡିଆପତ୍ର—ଶା. ଅବ୍ୟ. (ସା.ଇଣ୍ଡିଆପତ୍ରଙ୍କ) ଏଶ୍ରତେଶୁ, ଦ୍ଵିଧାର୍ବବ, ଦ୍ଵିଧାକଥା, ସେବୋକେବେ ପଦାର୍ଥ, ଏଶ୍ରତେଶୁ ଗୁରୁଏ ବାଜେ କିନିପି ।

ଇଣ୍ଡିଆମୁଲ—ଯା. ଦେଶୀୟ ଔଷଧ ବଜାବିଶେଷ, କେପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷର ମଞ୍ଜି ।

ଇଣ୍ଡିଆମୁଲ—ଏକ ପ୍ରକାର ଗଛ, ଅର୍କପତ୍ର, ଅର୍କମୁଲା, ସୁକନ୍ଧା, ବିଶାପତ୍ରା ।

ରସମାଇଲ—ମୁସଳମାନମନଙ୍କର ରସମାଇଲ ଧନ୍ୟମନ୍ଦିରାୟୁର ପ୍ରବନ୍ଧିକ ।
ରସମାଇଲ ଆଦିଲଶାହ—ଆଜିଦ ନଗର ରେ ରାଜୀ ଥିଲେ ।
ରସର—ବିହାରପ୍ରେଦେଶୀ ଦୋଷାଧୂମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପଞ୍ଚତ ବା ଶାଖା ।
ରସମାମଣ୍ଡିମଣ୍ଡା—ସମ୍ରାଟଶାହାଜାହାନଙ୍କ ସମୟରେ ବଜର ସୁବାଦାର ବା ଶାସନକର୍ତ୍ତା ଥିଲେ ।
ରସମାମଣ୍ଡର—ବଜରୁତାନାରପାନ୍ତରଗରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଦୂର୍ଘ ।
ରସମାମ କରଇ—ରୁଦ୍ଧାୟୁଦ୍ଧ ପ୍ରଦେଶାନ୍ତର ବିଶେଷ ପରିଣାମ ଗୋଟିଏ ନଗର ।
ରସମାମାକାଢ଼—ପୃଷ୍ଠବଙ୍ଗସ୍ତ ଚକ୍ରଗମିଲାର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ।
ରସମାମାକାଳ—ଆଫାନାକାଳିଶେଷ ।
ରସାଦ—(ପା) ବି. ସାକ୍ଷୀ, ଦଲାଲର ସାକ୍ଷୀ, ହାସିଆ ସାକ୍ଷୀ । [କମରେ ।
ରସାମର୍ଗ—ଗା. କି. ବି. ହେପର,
ରସାମର୍ଗ—ଗା. କି. ବି. ହେପର, କମରେ
ରସାର—(ଯା) ବି. ସଙ୍କେତ, ଠାର,
ହାତଦ୍ୟାୟ ସଙ୍କେତ ।
ରସୁ—(ଯା) ବି. ମୋକଦମାର ମାମାଂସା-
ନମନ୍ତେ ନିର୍ଭାରିତ ବିଷୟ, ମୋକଦମାର
ବିଷ୍ଟ ପରିଷ୍କାର ।
ରସୁକୁଳି—ଗା. ବି. ବିଦ୍ୟାଲୟ, (ବି)
ରସୁକୁଳିଆ । [କଳାପାନ ।
ରସାପାନ—ଗା. ବି. କେଳିବା ତାସର,
ରସାପାନ—ଯା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଲେଖି-
ବାର ବାକ୍ସ ।
ରସାଫୋନ୍—କାଣ୍ଠିର ରଜ୍ୟର ବଳତ୍ତନାମକ ପ୍ରଦେଶାନ୍ତର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ
ନଗର ।
ରସୁଲ—ଗା. ବି. ବିଦ୍ୟାଲୟ ପାଠ୍ୟାଳା ।
ରସୁକ—ଯା. ଅବ୍ୟ, ଏହିଠାରେ, ଏହି
ସ୍ଥାନରେ, ଅବଧି, ପର୍ମିନ୍ଟ, ଠାରୁ,
ଲଗାଏତ ।
ରସୁକଲଗାତି—ଯା. ଅବ୍ୟ, ଏହିଠାରୁ
ସେଠୀ ପର୍ମିନ୍ଟ, ଏହି ସ୍ଥାନରୁ ଯେହି
ସ୍ଥାନ ପର୍ମିନ୍ଟ ।

ରସୁମା—ଯା. ବି. ପ୍ରକୃତପତ୍ର, କର୍ମଚାରୀ
ପତ୍ର, ଅବସାନ, ଶେଷ, କ୍ଷମା, ମାତ୍ର,
ସ୍ଵୟଂ ସାର୍ଥତାଗା କରିବା ।
ରସୁମାନାମ—ଯା. ବି. ନିଜେ କାର୍ଯ୍ୟରୁ
ଅନୁର ହେବାପାଇଁ ଦେବା ଆବେଦନ-
ପତ୍ର, ସମ୍ପର୍କପ୍ରତିକରୁ ସତ୍ତ ତ୍ୟାଗ-
କରିବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପତ୍ର ।
ରସୁମରୁ—ଯା. ବି. ଚିରମ୍ବାୟୀ, ଧାର୍ଯ୍ୟ-
କାଳଶ୍ଵାୟୀ । [ପ୍ରସ୍ତୋଗ ।
ରସୁମାଲ—ଯା. ବି. ଅଭ୍ୟାସ, ଅନୁଶୀଳନ,
ରସୁମା—ଯା. ବି. ରସୁମା (ଦେଖ) ।
ରସୁମାର—ଯା. ବି. ବିଜ୍ଞାପନ, ଯୋଗଣ,
ସାଧାରଣ ପ୍ରକୃତି ବିଜ୍ଞାପନ ।
ରସୁମାର ଓ ରସୁମାର—ଯା. ବି. ରସୁ-
ମାର (ଦେଖ) । [ଅଭ୍ୟାସ ।
ରସୁମାରିଆଲ—ଯା. ବି. ଦୈନିକ କାର୍ଯ୍ୟ,
ରସୁମିଯାର—ଯା. ବି. ଯମାନବନୀ,
ମୋକଦମାରେ ପକ୍ଷକୁ କରିବା ପ୍ରଶ୍ନ ।
ରସୁମରୁ—ଯା. ବି. ପୁନଃପୁନଃ, ଅନ-
ବରତ, ଚିରଶ୍ଵାୟୀ ।
ରସୁମ୍ବୁପା—ଯା. ବି. କ୍ଷମା, ପ୍ରକ୍ରି-
ଯୁର—ଗା. ବି. ଧୋବାମାନେ ପରିଷ୍କାର
ହୋଇଥିବା ବସ୍ତାଦିକୁ ଲୌହ ବା ପିତଳ
ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ମୁସା କରିବା ।
ରସୁମାରନାମ—ଯା. ବି. ଲିମିତ ବିଜ୍ଞାପନ
ରସୁ—(ବେଳିର ଅପତ୍ରଣ)ଲୁହାର-
ପାତ, ଧୋବାମାନଙ୍କର ଲୁହା ପରିଷ୍କାର
କରିବା ଯନ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
ରସୁନ—ଯା. ବି. ଏକଜାତୀୟ ବାଜ ।
ରସୁନ—ଯା. ବି. ପରିଷ୍କାର ଲୌହ
ଟାଣଲୁହା ।
ରସୁମ—ଯା. ବି. ମହିଳାଙ୍କର ପ୍ରବନ୍ଧିତ
ଧର୍ମ, ମୁସଲମାନ ।
ରସୁମୀ—ଯା. ବି. ମୁସଲମାନ ଧର୍ମସମ୍ବନ୍ଧୀୟ
ଶୀଘ୍ର । ମୁସଲମାନ ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସୀ ।
ରସୁ—ଅବ୍ୟ, (ଇଦମ୍ ଶବ୍ଦର ନମୀଅର୍ଥରେ
ନପାତ) ଏଠାରେ, ଏହି ପୃଥିବୀରେ,
ଏହି ଲୋକରେ ।

ରସକାଳ—ପୁ. ବି. ଏହିକାଳ, ଜୀବ-
ତ୍ୱ ରୁ ମୃତ୍ୟୁପର୍ବତ୍ତ ସମୟ, ରସଲୋକ,
ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟ ।
ରସକଗତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଏହି ପୃଥିବୀ ।
ରସକନ୍ଦ—କ୍ଲୀ. ବି. ଏହି ଜନ୍ମ, ବର୍ତ୍ତମାନ
ଜନ୍ମ ।
ରସକବନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଏହି ଶଶିରରେ
ଯେତେଦିନ ବନ୍ଧବାକୁ ହୁଏ । [ଜନ୍ମ ।
ରସକନ—ବି. ଏହି ଜଗତରେ ଯାହା
ରସକତ୍ତାକୁ—ଯା. ବି. ଅଭ୍ୟାସ, ପ୍ରସ୍ତୋକନ ।
ରସକର୍ତ୍ତା—ଯା. ବି. ମିତାଶୁର ।
ରସକ୍ୟ—ବି. (ରସ + କ୍ୟ) ହେବାଲରେ
ଯାହା ହୁଏ, ଅତ୍ରତ୍ୟ, (ଅବ୍ୟ) ଏହି
ସ୍ଥାନର, ଅତ୍ରତ୍ୟ ।
ରସଲୋକ—ପୁ. ବି. ମନୁଷ୍ୟଲୋକ,
ମନ୍ତ୍ରିଲୋକ, ଏହି ସଥାର, ପୁଥିବୀ ।
ରସଦ୍ଵିତୀୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏହିକାଳର
ଦ୍ଵିତୀୟ ।
ରସପଞ୍ଚମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବର୍ତ୍ତମାନ ପଞ୍ଚମୀ,
ଏହି ପଞ୍ଚମୀ । [ଦେଖ ।
ରସଲ—ପୁ. ବି. (ରସ + ଲା + ଅ)ବେରି
ରସପାନ—ଯା. ବି. ଦୟା ।
ରସଷ୍ପ—ବି. (ରସ + ସ୍ପା + ଅ) ଅତ୍ରଷ୍ପ,
ଏହି ସ୍ଥାନର ।
ରସଷ୍ପାନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଏହିକାଳ, ରସଷ୍ପାନ ।
ରସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ତେଷ୍ମେ, ଯତ୍ନ, (ବଜ) ଏହି ।
ରସା—ପୁ. ବି. (ଇ + ହନ + କ୍ଲିପ)
ମହାଦେବ, ଶିବ, (ବି) କାମଧ୍ୟେକ,
(ଗା.ସବ) ଏହି ବଷ୍ଟୁ ବା ଲୋକ ।
ରସାମୁତ୍ତ—ଅବ୍ୟ. (ରସ + ଅମୁତ୍ତ)
ରସଲୋକ ଓ ପରଲୋକରେ, ସଷ୍ଟ୍ର,
ସରଦା, ଅନ୍ତରୁ, କାଳଯାଏ ।
ରସା—ଗା. ଅବ୍ୟ, ଘଣାବ୍ୟନ୍ତକ ଧୂଳି ।
ରସାଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜୁ ଜାଗ୍ଯାୟ ଲୋକ, ଜୁ-
ନାମକ ଜାତିର ଭାଗୀ ।

ଶ୍ରୀ

ଶ—ଚର୍ଯ୍ୟ ସୁରବଣ୍ଣ, ଦାର୍ଢଲ, ଏହାର ଉଚାରଣ ସ୍ଥାନ ତାଙ୍କୁ, ‘ଶ’ କାର, ଶମାତ୍ର, ‘୧’।

ଶଃ—ଅବ୍ୟ, କୋପ, ମହାଶା ବା ଦୃଶ୍ୟବୋଧକ ଧୂନି ।

ଶ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଗମନ କରିବା ।

ଶ—ଅବ୍ୟ, ବିଷାଦ, ଅନୁକମ୍ପା, କୃପା, ଫୋଖ, ଦୃଶ୍ୟନୂରୁବ, କ୍ଳେଶାଦିବୋଧକ ପ୍ରତ୍ୟେକ, ନିକଟ ।

ଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ପୁଂ. ବି. (ଅ + ଶ) କାମଦେବ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଗୋବିନ୍ଦ, ମିମୁଗ୍ନୀଶ, ଶାନ୍ତି, ବାମପ୍ରେତନ ନୃତ୍ୟାନ୍ତ, ମାୟା, ସୁରେଶର, କନ୍ୟାମୁଗ, କର୍କଟ ।

ଶ(ପ୍ରତ୍ୟେକ)—ବି.ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗରେ, ଶ୍ରୀତାବାଚକରେ, ଅଭ୍ୟତସବରେ, ଅଛୁଅର୍ଥରେ ।

ଶକାର—ପୁଂ. ବି. (ଶ + କାର) ଚର୍ଯ୍ୟ ସୁରବଣ୍ଣ, ‘ଶ’ ଏହି ବଣ୍ଣମାତ୍ର ।

ଶକାରଦ—ପୁଂ.ବି.ବି. (ବ.ଶ) ଶକାରଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବଣ୍ଣେ ।

ଶକାରନ୍ତ—ବି. (ବ.ଶ) ପାହାର ଅନ୍ତରେ (ଶେଷରେ) ଶ ଥାଏ ।

ଶୁଷ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଦର୍ଶନ, ପରୀଲୋଚନା ।

ଶକ—ପୁଂ.ବି. (ଶୁଷ + କ) ଦର୍ଶକ ।

ଶକ୍ଷଣ—କ୍ଳୀ.ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ଅନ) ନେତ୍ର, ଚକ୍ଷୁ, ଦର୍ଶନ, ନିରୂପଣ, ଅବଲୋକନ, ପରୀବେଶଣ ।

ଶକ୍ଷଣିକ—ପୁଂ. ବି. (ଶକ୍ଷଣ + କଳ) ଦୈବଜ୍ଞ, ଜ୍ୟୋତିଷିକ, ନମିଭ୍ରଜ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶକ୍ଷଣିକା ।

ଶକ୍ଷଣିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶକ୍ଷଣ + କଳ + ଆ) ଦୈବଜ୍ଞ, ଶକ୍ଷଣିକା ସ୍ଥାନ, ନମିଭ୍ରଜ ।

ଶକ୍ଷଣୀୟ—ବି. ଦର୍ଶନସ୍ଥ, ଦୃଶ୍ୟ ।

ଶକ୍ଷମାଣ—ପୁଂ. ବି. (ଶକ୍ଷଣ + କ.ଆନ) ଦର୍ଶନକାଶ, କେଶିଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶକ୍ଷମାଣ ।

ଶକ୍ଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ଅ + ଆ) ବିଶୁରଣା, ଦୃଷ୍ଟି, ପରୀକ୍ଷାଲୋଚନା, ନେତ୍ର, ଦର୍ଶନ ।

ଶକ୍ଷିତ—ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ମୀ.ତ) ଦୃଷ୍ଟି, ଅବଲୋକନ, ରକ୍ଷଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶକ୍ଷିତା, ବିଶୁରଣ ।

ଶକ୍ଷିତା—ପୁଂ. ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ତୃ) ଦୃଷ୍ଟି, ଦର୍ଶକ, ସେ ଦେଖେ, ବିଶୁରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶକ୍ଷିତା ।

ଶକ୍ଷିତ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ତୃତୀୟ) ଦୃଷ୍ଟି, ଅଭିଭୂତ, ରକ୍ଷଣ, ନିନାକରିବା ।

ଶକ୍ଷିତ୍ତା—ପୁଂ. ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ତୃତୀୟ) ଦୃଷ୍ଟି, ଅଭିଭୂତ, ସଦୃଶ, ଏପର (ସ୍ତ୍ରୀ) କରୁଣା ।

ଶକ୍ଷଣ—ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ଦୃଶ୍ୟ + ମୀ.କ୍ଷ) ଦୃଷ୍ଟି, ଏହିପର, ଏହିଭୂତ, ଶକ୍ଷଣ ।

ଶକ୍ଷତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ତେଜ + ଆ) ଏହିପର, ଏହିଭୂତ ।

ଶକ୍ଷୁ—ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ଦୃଶ୍ୟ + ମୀ.କ୍ଷ) ଦୃଷ୍ଟି, ଏହିପର, ଶକ୍ଷଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶକ୍ଷୁ ।

ଶକ୍ଷୁ—ବି. (ଶକ୍ଷଣ + ଦୃଶ୍ୟ + ମୀ.ଅ) ଦୃଷ୍ଟି, ଏହାର ସଦୃଶ, ଏପର (ସ୍ତ୍ରୀ) କରୁଣା ।

ଶପ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଅପ୍ତ + ସ.ଆ) ବାଞ୍ଛିତା, ପାଇବାର ଲଜ୍ଜା, ଲିପ୍ତା ।

ଶପ୍ତି—ବି. (ଅପ୍ତ + ସ.ତ) ବାଞ୍ଛିତ, ଅଭିଭୂତ, ଯାହା ପାଇବାକୁ କରୁଣାଦ୍ୱୟ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ।

ଶପ୍ତି—କ୍ଳୀ.ବି. (ଅପ୍ତ + ସ + ଭ.ତ) ମନୋ ରଥ, ସ୍ତ୍ରୀହା, ଅଭିଭୂତ ।

ଶପ୍ତିତାଥ—ପୁଂ. ବି. (କଣା) ବାଞ୍ଛିତ ଫଳ, ମନସ୍ତାମନା ।

ଶପ୍ତୁ—ପୁଂ.ବି. (ଅପ୍ତ + ସନ୍ + ଭ) ଦୁଷ୍ଟୁ, ଧର୍ମିଜୀ, ଧର୍ମିକ, ପାଇବାକୁ କରୁଣକ ।

ଶପ୍ତୁ—ପୁଂ. ବି. ମୃଗ, ବୃକ୍ଷ ।

ଶପ୍ତିର୍ବ୍ୟ—ପୁଂ.ବି.ସେ ପାଇଅଛୁଟ, ସେ ପାଇଥାଏ ।

ଶର—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଗମନ କରିବା, କର୍ମନ, ପ୍ରେରଣ କରିବା, କ୍ଷେପଣ କରିବା ।

ଶରଣ—କ୍ଳୀ.ବି. (ଶର + ଭ.ଅନ) ଶାରିଭୂମି, ଉଚିତଭୂମି, ଗତି, କମନ, ପ୍ରେରଣ, ସମୀରଣ, (ବି) ଶୂନ୍ୟ, ଉପର ।

ଶରମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିଃବିଶେଷ ।

ଶରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶର + ରକ + ଆ) ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

ଶରଣ—ବି. ଆକାଶ, ଉଚିତଭୂମି, ଶାରମୁକିଆ, ମରୁଭୂମି ।

ଶିଖିତ—କୁ. ବି. ବୀଷମୀୟ, ସଂଗ୍ରାଧାନ୍ୟ, ଅଧିପତ୍ୟ, ପ୍ରଭୃତି, ରଜ୍ୟ, ସାମର୍ଥ୍ୟ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାବରକଣମାତ୍ର ବଣୀଭୂତ ହୃଥନ୍ତି ସେହି ଯୋଗଜ ଧର୍ମବିଶେଷ ।

ଶିଖିନ୍—ପୁ. ବି. (ଶଶି + ଲକ୍ଷ) ପ୍ରଭୁ, ପତି, ଶିଖିର, (ସୀ) ଶିଖିନୀ ।

ଶିଖୋପନିଷତ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପନିଷତ୍-ବିଶେଷ, ବ୍ରଦ୍ଧ ସାକ୍ଷାତ୍ କରିବାର ଉପାୟ ନିର୍ମିତ ଉପନିଷତ୍ ।

ଶିଖିର—ପୁ. ବି. ସଙ୍ଗିତଶାସ୍ତ୍ରକର୍ତ୍ତା, ସମ୍ପ୍ରେତ ଓ ବିଷ୍ଣୁମୁଦ୍ରିକାମକ ସମ୍ବ୍ରତ ଶବ୍ଦରଚୟିତା ।

ଶିଖିର—ପୁ. ବି. (ଶଶି + କ. ବର) ଶିଖି, ବ୍ରଦ୍ଧା, ପରମେଶ୍ୱର, ଉଗବାନ୍, କାମ-ଦେବ, ବାଜା, ବୁଦ୍ଧ ବିଶେଷ, ଭଣ୍ଡା, ବିଶୁଦ୍ଧିତ୍ୱପ୍ରଧାନ ଅଙ୍ଗନୋପତ୍ରିତ ଚେତନ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ, ଅବିଦ୍ୟା-କର୍ତ୍ତୃକ ଆସବକ ପୁରୁଷବିଶେଷ, ଜୀବାୟା, ମହାମୁରୁଷ, ସମୁଦ୍ରର, ଧନୀ-ବ୍ୟକ୍ତି (ବି) ସମର୍ଥ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ପ୍ରଧାନ, କ୍ଷମତାଶୀଳ, ଧନୀ, ସ୍ଥାମୀ, ପ୍ରଭୁ ।

ଶିଖିରକୃଷ୍ଣ—ପୁ. ବି. ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସାଂଖ୍ୟ-କାରିକାର ପ୍ରକଳ୍ପକାରୀ, ସାଂଖ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରକାଳୀମୀ ଟାକାର ରଚ୍ୟିତା ।

ଶିଖିରକନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟାସାରର—ବିଜନେଶ୍ୱର ଜଣେଶ୍ୱର ଶ୍ରୀଭାବାନ୍ଦୁର ଜଣେଶ୍ୱର ଆଶ୍ରମରେ ଚେତନ୍ୟ ଏହାଙ୍କଠାରୁ ମାନ୍ଦିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଶିଖିରପୁକଳ—ପୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରକର ଉପାସକ, ଉଗବାନଙ୍କର ଉପାସକ ।

ଶିଖିରପୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରକର ଆସ୍ରଧନା, ଉଗବାନଙ୍କର ଆସ୍ରଧନା ।

ଶିଖିରପ୍ରତିଧାନ—କୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରସାମାଜିକ ଅନୁପ୍ରାଣିତ, ପ୍ରତ୍ୟା-ଦିଷ୍ଟ ବା ଉତ୍ତେଜିତ ।

ଶିଖିରପ୍ରସାଦ—ପୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରକର ଅନୁଭବ, ଉଗବାନଙ୍କର ଅନୁଭବ ।

ଶିଖିରପ୍ରାପ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶିଖିରଲଭ, ମୁଖ, ନିଷାଶ, ମୁକ୍ତି ।

ଶିଖିରପ୍ରେମିକ—ପୁ. ବି. (ଶିଖିର + ପ୍ରେମନ୍ + ଲକ୍ଷ) ଉଗବତ୍ରକ, ଉଗବାନଙ୍କ ପ୍ରେମିମାନ୍ ।

ଶିଖିରବାଦ—ପୁ. ବି. (ଶିଖିର + ବାଦ) ଫେରିମତ ଶିଖିରକର ଅନ୍ତିର୍ଦ୍ଦୀ ସ୍ଥାପନ କରେ ।

ଶିଖିର ନ କରନ୍ତୁ— ଶା. ବି. ପେର ଅମଗଳ ନ ଘଟୁ ।

ଶିଖିରନିଷେଧ—ପୁ. ବି. ଶିଖିରନିଷେଧ କାର୍ଯ୍ୟ, ଅନିଷ୍ଟକଲାକ କାର୍ଯ୍ୟ, ନାୟିକା ।

ଶିଖିରନିଷ୍ଠ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶା) ଶିଖିରକ-ଠାରେ ଏକାନ୍ତ ନିର୍ଭରଣୀଳ ।

ଶିଖିରନିଷ୍ଠା—ପୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିର-କଠାରେ କୋନ୍ତ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଶିଖିରପରିସ୍ଥିତି—ପୁ. ବି. (ବ. ଶା) ଶିଖିରକିମ୍ବା, ଭକ୍ତି, କେବଳ ବିଶ୍ୱାସ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ଶିଖିରପାଦା—ବି. (ଦ୍ୱାରା) ହର ଓ ପାଦା, ଶିମା-ମହେଶ୍ୱର ।

ଶିଖିରପୁଣ୍ୟ—ମଧ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କର ଜନେକ ସାଧୁପ୍ରିୟ, ଗ୍ରୀବାଧାମରେ ଚେତନ୍ୟ ଏହାଙ୍କଠାରୁ ମାନ୍ଦିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଶିଖିରପୁକଳ—ପୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରକର ଉପାସକ, ଉଗବାନଙ୍କର ଉପାସକ ।

ଶିଖିରପୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରକର ଆସ୍ରଧନା, ଉଗବାନଙ୍କର ଆସ୍ରଧନା ।

ଶିଖିରପ୍ରତିଧାନ—କୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରସାମାଜିକ ଅନୁପ୍ରାଣିତ, ପ୍ରତ୍ୟା-ଦିଷ୍ଟ ବା ଉତ୍ତେଜିତ ।

ଶିଖିରପ୍ରସାଦ—ପୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରକର ଅନୁଭବ, ଉଗବାନଙ୍କର ଅନୁଭବ ।

ଶିଖିରସାମାଜିକ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) ବେଦାନ୍ତିକ ମତିଷ୍ଠ ମାସ୍ତ୍ରାଚ୍ଛବି ଚେତନ୍ୟବିଶେଷ ।

ଶିଖିରସାଧନ—କୁ. ବି. ଉଗବତ୍ର ପୁକା, ଗୁରୁପଦେଶାନୁସାରେ ଶିଖିରନିଷ୍ଠାର୍ଥ ଉପାସନା ।

ଶିଖିରସାଧୁକ୍ୟ—ବି. ଶିଖିରକଠାରେ ଲୟପାତ୍ର, ମୁକ୍ତିବିଶେଷ ।

ଶିଖିରସମ୍ପତ୍ତି—ପାଦା ପରିଶ୍ଵରାନ୍ତିକ ସମ୍ପତ୍ତି ଶବ୍ଦର ରଚ୍ୟିତା ।

ଶିଖିରଥେବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶିଖିର ଉପାସକା, ଆସ୍ରଧନ ।

ଶିଖିରବାଦ—ପୁ. ବି. (ଶିଖିର + ବଦ୍ଧ + ଲକ୍ଷ) ଯେ ଶିଖିରକର ଅନ୍ତିର୍ଦ୍ଦୀ ସ୍ଥାକ ର କରେ, (ସୀ) ଶିଖିରବାଦିନା ।

ଶିଖିରବିଭୂତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗ ତତ୍) ଶିଖିରକର ବୀଷମୀର୍ଯ୍ୟ, ଉଗବାନଙ୍କରାନ୍ତରେ ଶିଖିରବିଭୂତି—ପୁ. ବି. (ଗ ତତ୍) ଶିଖିରକର ବୀଷମୀର୍ଯ୍ୟ, ଉଗବାନଙ୍କରାନ୍ତରେ ଶିଖିରବିଭୂତି—ପୁ. ବି. (ଗ ତତ୍) ସ୍ଵାମୀରହିତ ବିବାଦ, ମୁନିବ ସହିତ ଉଗବାନା, ନାୟିକୀ, ଜଗମାସିରକ କୃତ ନିୟମର ଅନ୍ୟଥ କରଣ ।

ଶିଖିରବିରେଧୀ—ପୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଭକ୍ତିମାନ, ଭଗବାନଙ୍କର ନିକଷ୍ଟ ନିୟମର ଅନ୍ୟଥାକରଣ ।

ଶିଖିରବିଶ୍ୱାସୀ—ପୁ. ବି. ଶିଖିରକ-ଠାରେ ନିଷ୍ଠାବାନ୍, ଆସ୍ରିକବାଦୀ ।

ଶିଖିର ଭଲ କରନ୍ତୁ—ଶା. ମୁଦ୍ରାଦୋଷରୁ କେତେକ ଲେକଙ୍କ କଥା ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗୁଣ ବାକୀ ।

ଶିଖିରଭବ—ପୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରବତ୍ର, ଦେବଭବ, ରାଜପ୍ରକଳ୍ପ, ନିୟମଶବ୍ଦ, ପ୍ରଭୃତି ।

ଶିଖିରଭୟ—ପୁ. ବି. (ଗତକ୍) ଶିଖିରକ ପ୍ରତି ଉସୁଣୀଳ, ଭଗବତ୍ତକୁ, ଭଗବାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଶବ୍ଦପୂର୍ବ ।

ଶିଖିରଭଣ୍ଟ—ପୁ. ବି. ବ୍ୟକ୍ଷବସ୍ତ୍ରାଷ୍ଟେତୁ-ନାମକ ସ୍ଵାତିତ୍ସବକାରୀ ।

ଶିଖିରବଦ୍ଧ—କୁ. ବି. ନିଭୁବନ ।

ଶିଖିରବସ୍ତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରଜ୍ୟଭାବ ।

ଶିଖିରସାମାଜିକ—ପୁ. ବି. ବେଦାନ୍ତିକ ମତିଷ୍ଠ ମାସ୍ତ୍ରାଚ୍ଛବି ଚେତନ୍ୟବିଶେଷ ।

ଶିଖିରସାଧନ—କୁ. ବି. ଉଗବତ୍ର ପୁକା, ଗୁରୁପଦେଶାନୁସାରେ ଶିଖିରନିଷ୍ଠାର୍ଥ ଉପାସନା ।

ଶିଖିରସାୟକ—ବି. ଶିଖିରକଠାରେ ଲୟପାତ୍ର, ମୁକ୍ତିବିଶେଷ ।

ଶିଖିରସମ୍ପତ୍ତି—ପାଦା ପରିଶ୍ଵରାନ୍ତିକ ସମ୍ପତ୍ତି ଶବ୍ଦର ରଚ୍ୟିତା ।

ଶିଖିରରେଥେବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶିଖିର ଉପାସକା, ଆସ୍ରଧନ ।

ଉଷ୍ଣବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ଣର + ଥ) ଦୁର୍ଗା, ପାଷଣା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସରସଵା ଆଦି ଯାବଣୀଯ ଆଦିଶତ୍ର । [ଇତ୍ୟାଦି ।

ଉଷ୍ଣବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସାମିନୀ, ଶ୍ରେଷ୍ଠା, ମାର୍ଗା-
ଉଷ୍ଣବଧୀନ—ବି. (ଗତତ୍ର) ପରମେଶ୍ୱର
ଙ୍କର ଆସୁଛ, ପ୍ରଭୁଙ୍କର ବଶିଭୂତ ବା
ଆଜ୍ଞାକାରୀ, ଯାହା ଭଗବାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା
ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।

ଉଷ୍ଣବନନ୍ଦ—ସୁଂ. ବି. ଉଷ୍ଣବଙ୍କର ଆମୋଡ, ଲାଲା ଖେଳା ।

ଉଷ୍ଣବବଧନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତତ୍ର) ଉଷ୍ଣର-
ପୁକା, ଭଗବାନଙ୍କର ଉପାସନା ।

ଉଷ୍ଣବନୁଗୁପ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ର)
ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଅନୁଗୁପ୍ତାସ୍ତ, ଭଗବାନଙ୍କର
ଅନୁବୃତ୍ତା ।

ଉଷ୍ଣବବଜାର—ସୁଂ. ବ. ଭୁମଣ୍ଡଳରେ
ଭଗବାନଙ୍କ ନଶ୍ଵରଙ୍କର ଆକାରରେ
ବା ସ୍ବୁଧରେ ଆବର୍ବବ ।

ଉଷ୍ଣବଣୀବାଦ—ସୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ର)
ଜଗଦୀଶ୍ୱରଙ୍କ ଆଶୀର୍ବନନ, ପରମେଶ୍ୱର
ଙ୍କର ଦୟା, ଭଗବତ କୃପା ।

ଉଷ୍ଣବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ଣର + ର) ଦୁର୍ଗା,
ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସରସଵା-ଆଦି ସକଳ ଆଦିଶତ୍ର,
ଲିଙ୍ଗିନୀ ଦୂଷ, ବନ୍ଧୁକାର୍ଣ୍ଣୋଟଙ୍ଗୀ ଦୂଷ,
ଦୁଦୁ ଜଟା ଲତା(ବି)ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାନ୍ତିତା ସ୍ତ୍ରୀ,
ସାମିନୀ, ଶ୍ରେଷ୍ଠା ।

ଉଷ୍ଣରେଛ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉଷ୍ଣବଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ।

ଉଷ୍ଣରେପାସକ—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ର)
ଉଷ୍ଣବସୁନଳ, ଭଗବାନଙ୍କର ଆସଧକ ।

ଉଷ୍ଣରେପାସନା—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. (ଗତତ୍ର)
ଭଗବାନଙ୍କର ପୁକା, ଆସଧନା ।

ଉଷ୍ଣ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ଉଷ୍ମବୃତ୍ତି, ଦାନ, ଦର୍ଶନ,
ଗମନ, ଅର୍ଦ୍ଧସା, ଆସାତକରିବା, ଗଢ଼
କରିବା ।

ଉଷ୍ଣ—ସୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଣ + ଥ) ଆଶ୍ଚିନ
ମାସ, ଉଷ୍ମମ ମନୁର ସ୍ଵତ ।

ଉଷ୍ମତ—ଅବ୍ୟ, (ଉଷ୍ମ + ଅତ୍ର) ଅଳ୍ପ,
କଷ୍ଟ, ମନାକୁ, ଦୂଷ, ଲେଶ, ଅଳ୍ପ-
ପରମାଣରେ ।

ଉଷ୍ମତକର—ସୁଂ. ବି. (ଉଷ୍ମତ + କ
+ ଥ) ଅଭ୍ୟଳ୍ପ, ଲେଶ, ଅନୁବନ,
ଅଳ୍ପପ୍ରସାଦ ସାଧ, ଅଳ୍ପକାରୀ, ଉଷ୍ମ-
ପଦ, ଗନ୍ଧ ।

ଉଷ୍ମତପାତ୍ର—ବି. ଧୂପର ବର୍ଣ୍ଣପୁତ୍ର
ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦ, ଧୂପରବର୍ଣ୍ଣ ।

ଉଷ୍ମତୁଷ୍ଟ—ବି. (ଉଷ୍ମତ + ଉଷ୍ଟିଣ)
ଅଳ୍ପତପ୍ତ, ଉଷ୍ମତୁଷ୍ଟ ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦ, କୋଷ,
କବୋଷ୍ଟ, ମନୋଷ୍ଟ, ଅଳ୍ପ ଗରମ,
ସାମାନ୍ୟ ଗରମ, କହୁଷ୍ଟ ।

ଉଷ୍ମତୁନ—ବି. କ ଧା. (ଉଷ୍ମତ + ଉନ)
କିଞ୍ଚିତ ଉଷ୍ଟା; କିଞ୍ଚିତମ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଷ୍ମତୁନ ।

ଉଷ୍ମତରଣ୍ଣ—କୁଳୀ. ବ. (କ ଧା) କଟାଷ,
ସାମାନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିପାତ ।

ଉଷ୍ମତାପ (ସ୍ତ୍ରୀ)—କୁଳୀ. ବ. (ଉଷ୍ମତ +
ହାସ) ଅଳ୍ପହାସ, ସାମାନ୍ୟ ହାସ ।

ଉଷ୍ମତବିକପିତ ବି. (କ.ଧା) ଅଳ୍ପପ୍ରସାଦ
ଅଳ୍ପପୁତ୍ରିଥବା ।

ଉଷ୍ମଭିନ୍ନ—(କ.ଧା) ଅଳ୍ପରୂପେ ପୃଥକ,
ଅଳ୍ପଭବରେ ପୃଥକ ।

ଉଷ୍ମତ୍ରକ—ସୁଂ. ବ. (କ.ଧା) ଅଭ୍ୟଳ୍ପ
ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ଅବ୍ୟକ୍ରମ, ଅରୁଣ (ବି)
ସାମାନ୍ୟ ଲାଲ, ଅଳ୍ପଲୋହିତବର୍ଣ୍ଣପୁତ୍ର ।

ଉଷ୍ମନ୍ତାତ୍ର—ସୁଂ. (କ.ଧା) ଅଳ୍ପମାତ୍ର,
ଉଷ୍ମତ ମାତ୍ରା ଯାହାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଷ୍ମନ୍ତାତ୍ର ।

ଉଷ୍ମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ମ + ଥ + ଥ) ପାତା,
ଦୁର୍ଗା, ଲଙ୍ଗଳଦଣ୍ଡ, ଲଙ୍ଗଳରଷ ।

ଉଷ୍ମାଦଣ୍ଡ—ସୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ର) ଅଷ୍ଟ ଏବ
ସୁରଧାରକ ଦଣ୍ଡ । [ହେତୁ ।

ଉଷ୍ମାଦନ୍ତ—ସୁଂ. ବ. ବଜଦନ୍ତବିଶ୍ଵି

ଉଷ୍ମାଧାର ସୁଂ. ବ. ଲଙ୍ଗଳ, ରଥପ୍ରଭୁତି ।

ଉଷ୍ମାକୁ—ଗା. ବି. ଉଷ୍ମାକୁ, ଉଷ୍ମାଯୁକ୍ତ ।

ଉଷ୍ମିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ମ + ଇକ + ଥ)
ହୃଦୀନେତ୍ରର ଗୋଲକ, ମଣି, ଭୁଲିକା,
କୁରିକା, କୁଳୀ, ଏକପ୍ରକାର ଅସ୍ତ୍ର,
କାଣ୍ଡରଣ, ହସ୍ତିଚନ୍ଦ୍ର ଗୋଲକର,
ପଦାର୍ଥ ।

ଉଷ୍ମିତ —ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. (ସ—ଉଷ୍ମତ)
ସାମାନ୍ୟରେ, ଅଳ୍ପରେ (ବି) ଅଳ୍ପ,
ସାମାନ୍ୟ । [ବିତ୍ତ ।

ଉଷ୍ମିର—ସୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ମ + ଇର) ଅଗି,
ଉଷ୍ମିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ହସ୍ତିର ନେତ୍ରଗୋଲକ,
ମଣି, ଭୁଲିକା, ଏକପ୍ରକାର ଅସ୍ତ୍ର,
କାଣ୍ଡରଣ, କାଞ୍ଚିଣୀ, ତୁଳୀ ।

ଉଷ୍ମିରୁ—ସୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ମ + ମନ) କାମଦେବ,
ବସନ୍ତରୁତ୍ୱ, ବସନ୍ତ ।

ଉଷ୍ମପ୍ରଗୋଲ—ୟା. ବ. ଏକପ୍ରକାର
ବୃକ୍ଷର ମଞ୍ଜି, ଏକପ୍ରକାର ଶାଳ ।

ଉଷ୍ମା—ବ. ଶ୍ରୀଷ୍ଟାନମାନଙ୍କର ଯୀଶୁ ।

ଉଷ୍ମ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ତେଷ୍ଟାକରିବା, ଯତ୍ତ କରିବା
ଉଷ୍ମ—ସୁଂ. ବି. (ଉଷ୍ମ + ଥ) ସାଧାସ୍ଵକ,
ତେଷ୍ଟାକାର ।

ଉଷ୍ମମାନ—ସୁଂ. ବି. (ଉଷ୍ମ + ମାନ)
ତେଷ୍ଟାନ, ତେଷ୍ଟାକରୁଥବା ବ୍ୟକ୍ତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ରହମାନ ।

ଉଷ୍ମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ମ + ଥ + ଥ + ଥ)
ବାଞ୍ଚି, ରକ୍ତା, ତେଷ୍ଟା, ଯତ୍ତ, କିମ୍ବା,
ଉଷ୍ମାତ ।

ଉଷ୍ମାମୁର—ସୁଂ. ବ. ନେକେଡ଼ା ବାଘ,
କୋଳ, ଚକ, ବଳିଆ କୁଳକୁର, ଯୋଗ,
ନାଟକବିଶେଷ ।

ଉଷ୍ମାମୁଗ—ସୁଂ. ବ. ରୂପକନାଟକବିଶେଷ ।

ଉଷ୍ମାବୁକ—ସୁଂ. ବ. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ଉଷ୍ମାମୁଗ,
ହେଠାବାଘ, ଦୃଶ୍ୟକାବ୍ୟାନ୍ତର୍ଗତ ଏକ-
ପ୍ରକାର ରୂପକ ।

ଉଷ୍ମତ—ସୁଂ. (ଉଷ୍ମ + ତ) ତେଷ୍ଟାତ,
ଅପେକ୍ଷିତ, ଉଷ୍ମତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଷ୍ମତା ।

ଉଷ୍ମତ—କୁଳୀ. ବ. (ଉଷ୍ମ + ସା, ତ) ଉଷ୍ମ-
ଯୋଗ ଚରିତ, ମତଲବ, ଅର୍ଥାତ୍କାରୀ ।

ଉଷ୍ମମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉଷ୍ମ + ଇନ୍)
କାଞ୍ଚିଣୀ, ଅଭୁଲମ୍ବିଣୀ, ପ୍ରାପ୍ତିକୁକାରୀ

ଉ—ପଞ୍ଚମ ସୁରବଣ୍ଣ, ହୋର ଉଚାରଣସ୍ଥାନ ଓଷ୍ଠ, ହୃସ ସ୍ଵର ।
ଉ—ଅବ୍ୟ. (ଉ + କୁପ୍ରିମର୍ଣ୍ଣ, କିଳଙ୍ଗ, ସମ୍ବାଦବାଦା, ସମ୍ବେଧନ, କେ.ପପ୍ରକାଶ, ଅନୁକମ୍ପା, ଦସ୍ତା, ନିଯୋଗ, ଅନୁମତି, ପଦପୂରଣ, ବାକ୍ଷପୂରଣ, ଅନ୍ତିକାର, ପ୍ରଶ୍ନ, ବିତର୍କ ।
ଉ—ସୁ. ବ. (ଅତ + ଉ) ଶିବ, ତ୍ରାସ, ବ୍ରହ୍ମ, ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ।
ଉ—(ଅବ୍ୟ), ଖୋଦସୁରକ, ଦୁଃଖ ସୁରକ, ବିଷୟସୁରକ, ଶାଶ୍ଵରିକ ପାଡ଼ା-ସୁରକ ଧନି ।
ଉ—(ଧରୁ) ଶବକରିବା ।
ଉଅକରିବା—ଗ୍ର. ଫାକିଲେ ପ୍ରମୁଦିର ଦେବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଦରକାରବେଳେ କର୍ମରେ ଆହିବା । [ଆତପାନୀ ।]
ଉଆ—ଗ୍ର. ବି. ଅରୁଆ (ଶୁଳି) ସ—
ଉଆଉ—ଗ୍ର. ବ. ଅମ୍ବରସବଣିଷ୍ଟ ଫଳ-ବିଶେଷ, ଅଉ, ଓଉ ।
ଉଆସ—ଗ୍ର. ବ. (ସ—ଅମାଦାସ୍ୟା) ଅମାଦାସ୍ୟା, ନଷ୍ଟଚନ୍ଦ୍ର ରିଥ ।
ଉଆସୀ—ଗ୍ର. ସ୍ବୀ. ବି. ଯେଉଁ କନ୍ୟା ଅମାଦାସ୍ୟା ଉଥରେ ଜନ୍ମିଥାଏ ।
ଉଆରୁଦ୍ଧିଲ—ଗ୍ର. ବ. ଧାନ ସିଙ୍ଗ ନ ହୋଇ କୁଟାହେବା ଶୁଭିଲ, ଆପି ଜଣ୍ମିଲ ।
ଉଆବୁଡ଼ା—ଗ୍ର. ବ. ଧାନ ସିଙ୍ଗ ନ ହୋଇ କେବଳ ପଣିରେ ବନ୍ଦିର ହୋଇ ଯେଉଁ ଚାକା କୁଟା ହୋଇଥାଏ ।
ଉଆଜିବ—ଗ୍ର. ବି. ଡ୍ରୁଜିବ (ଦେଖ) ।
ଉଆଧାନ—ଗ୍ର. ବ. ଯେଉଁ ଧାନ ସିଙ୍ଗ ନ ହୋଇ କେବଳ ମାତ୍ର ଖରରେ ଶୁଣା-ହୋଇ କୁଟାଯାଏ ।

ଉଆପଣିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଉଆସଦୁଶ କୁଟା ହୋଇଥବା ଉଷୁନା ଶୁଭିଲ ।
ଉଆପସ—ଯା. ବ. ପ୍ରତ୍ୟେଷଣ, ଫେରନ୍ତ ।
ଉଆରଣ୍ଣ—ଯା. ବ. ଗିରଫ୍ଟ, ପରଣ୍ଡାନା ।
ଉଆରସ—ଯା. ବ. ଜ୍ଞାନ, ଉଚ୍ଚରଧିକାଣ୍ଶ ।
ଉଆରସଦାର—ଗ୍ର. ବ. ଓ୍ଯାରସଦାର, (ଦେଖ) ।

ଉଆର—ଯା. ବି. ଶ୍ରୀ ।

ଉଆରି—ଯା. ବ. ଅନୁସାରେ, କିମ-
ଅନୁସାରେ ।

ଉଆରିଜା—ଯା. ବ. ଜମିଦାରୀ କରେଣରେ
ଥିବା ଏକପ୍ରକାର କାଗଜ, ବ୍ୟାବ-
ହାରିକ ବିଷୟସମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀବିଭାଗ
ଆନୁସାରେ ଲିଖନ ।

ଉଆଳ—ଗ୍ର. ବି. ଅଳିଆକୁଟା ।

ଉଆଳ—ଗ୍ର. (ସମ୍ବ) ବି. ଦରପୋଡ଼ା,
ଅର୍କଦରାଖ ।

ଉଆସ—ଗ୍ର. ବ. ଶଜଙ୍କ ନଥର, ରଜ-
ବନ, ଅନ୍ତଃପୁର, ଚିତ୍ରବାଟୀ ।

ଉଆସଦରାଆ—ଗ୍ର. ସୁ. ବି. ଅନ୍ତଃପୁର-
ଚର, ଭୁତ୍ୟ, (ସ୍ବୀ) ଉଆସଦରାଆ ।

ଉଇ—ଗ୍ର. ବ. ଏକପ୍ରକାର ପିପାଲିକା,
ଉଇପୋକ, ବଳ୍ଲିକ ।

ଉଇଟାଙ୍କ—ଗ୍ର. ବ. ଉଇଟାଙ୍କାରିତରେ
ଥିବା ଉଇରଣ୍ଡା ଓ ତାହାର ବସା,
ଉଇଙ୍କ ବିଷ୍ଟାରୁ ମାଟି, ଏଥରୁ ଖୁଦଛରୁ
ଅନ୍ତରେ ବା ଗଲୁରେ ।

ଉଇଟାଙ୍କ ହେବା—ଗ୍ର. ବି. ଅମଙ୍ଗ-
ହେବା, ରୁଙ୍ଗି ଟୁଙ୍ଗି ହେବା, ଚିପୁରୁ
କଥାବାହୁ କରିବ ।

ଉଇଦତ ହେଉଥିବା ।

ଉଇଲ—ଯା. କିନ୍ତୁ ନୁସାରେ ସମ୍ପତ୍ତିର
ଶେଷବନିଯୋଗ ପତ୍ର ।

ଉ—ଗ୍ର. ବ. ଖୋଧ, ବିରତି ବା ଅସ-
ମତ୍ସୁରକ, ପ୍ରଶ୍ନସୁରକ, କ'ଣ କଥାର
ଅନ୍ତରେ ଆଉଥରେ କଷ୍ଟବାପାର୍

ଅନୁଗତ ଅର୍ଥରେ ପ୍ରୟୁକ୍ତ ଶବ, ଉତ୍ତର
ଦେବା ଉପଲବ୍ଧେ ପ୍ରୟୁକ୍ତ ଶବ ।

ଉ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. କୋପ ବା ଖୋଧ-
ସୁରକ ଅବ୍ୟସ୍ତ, ପ୍ରତିଜ୍ଞାସୁରକ ସୀକାର ।
ଉଈ—ଗ୍ର. (ଅବ୍ୟ) ଦୁଃଖସୁରକ, ଅସମ୍ଭବ-
ସୁରକ ।

ଉଈମାରିବା—ଗ୍ର. କି. ଆତୁଆଳରୁ ବା
ଫାଙ୍କ ଦେଖି ସାମାଜି ଦୁଷ୍ଟିକରିବା,
ଲୁଚିନ୍ତିତ ଦେଖିବା । [ଅଞ୍ଚିଲା ।]

ଉଈଲ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) (ସ—ଅଞ୍ଚିଲ) ଅଞ୍ଚିଲ,
ଉଈଲା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) କି. (ପଣ୍ଡି) ଉମ୍ବ
ଉଷ୍ମପରିବା, (ଶିଶୁ) ମାତାର କୋଲରେ
ଉଷ୍ମ ଟାଣିବା ।

ଉଈ—ଗ୍ର. (ଅବ୍ୟ) ଅସମ୍ଭବ ବା
ନିଷେଧାର୍ଥକ ନାହିଁ ।

ଉଳୁଚେଇବା—ଗ୍ର. କି. ଝୁଲୁଚେବା,
ଲଟକାଇବା ।

ଉଳ—ଗ୍ର. ବି. (ଉଳା ଶବର ଅପର୍ବଣି)
ଉଳିକାପିଣ୍ଡ, ଅଗ୍ନିଷ୍ଟୁଳିଙ୍ଗ, ଅସୁରିଶେଷ,
ଉହା, ମସାଲ, ଉତ୍ତରୀସୁମାନ ଅଗ୍ନିକଣ ।

ଉଳଟ—ଗ୍ର. ବି. (ଉଳଟଶବର ଅପର୍ବଣି)
ଉଳଟ, କଠିନ, ଅତିଶ୍ୟ ।

ଉଳଟିବା—ଗ୍ର. କି. ତୁରୁଳା ହୋଇଯିବା,
ଉଷୁଡ଼ିବା ।

ଉଳଟି—ଗ୍ର. ବ. ମଞ୍ଚବିଶେଷ, ବୃକ୍ଷ-
ବିଶେଷ, ଗଛ ।

ଉଳତ—ଗ୍ର. ବି. (ପଦ୍ୟ) (ସ—ଉଳଟ)
ଉଳଟ, ପ୍ରବୁରିତ, କଥାତ ।

ଉଳତ—ଗ୍ର. ବ. ଉଳଟ ଦେଖ ।

ଉଳନାହ—ସୁ. ବ. ପୀତ ରକ୍ତବଣ୍ଣୁପୁରୁ
ଶୋଟକ, କଳା ଓ ରକ୍ତବଣ୍ଣ ଅଶ୍ରୁ ।

ଉଳଳକ୍ଷେତ୍ର—ବଦାୟୁନ ପ୍ରକାଶକ୍ଷର୍ତ୍ତ
ଶୋଭଣର ପ୍ରାଚୀନ ନାମ ।

ଉଳର—ଗ୍ର. ବ. ଦୋଷ ଦେଖାଇ ଗାଳି-
ଦେବା, ବଣତୋପ ପ୍ରଦର୍ଶନ, ବଣ-
ମର୍ମାଦାରେ ପୁଣ୍ଡଦୋଷ ପ୍ରଦର୍ଶନ-
ପୁଣ୍ଡକ ଉଥାଯିବା ଗାଳି ।

ଉଚ୍ଚଭାଷାକିବା—ଶ୍ର. କି. ଗୋର ଶୋକିବା, ସଂଶୋଷ ଦେଖାଇ ଗାଲି ଦେବା, ଅନ୍ୟର ହୃଦ୍ୟମାନ ବାହାରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ।

ଉଚ୍ଚକା—ଶ୍ର. ବି. (ସ-ଉଳିତା) ଉଳିକା, ମସାଲ, ଉତ୍ତା, ବାନ୍ତି, ଅଗ୍ନିଶିଖା, ଦୁଲକ୍ଷ ତୃଣ ।

ଉଚ୍ଚକାର—ସୁ. ବି. (ଉ+କାର) ମହେ-ଶୁର, ଶିବ, ପଞ୍ଚମ ସୁରବର୍ଣ୍ଣ, ଉବର୍ଣ୍ଣ, ଉ-ବର୍ଣ୍ଣମୂଳକ ମାତ୍ରା ।

ଉଚ୍ଚକାର—ଶ୍ର. ବି. ବାନ୍ତି, ବମନ, ବମ-ନେହୀ, ହାକୁଟି । [ଜବା] ।

ଉଚ୍ଚକାର ଉଠିବା—ଶ୍ର. ବି. ବାନ୍ତିଦେଖା-ଉଚ୍ଚକାରିବା—ଶ୍ର. କି. ବମନ କରିବା, ଉଙ୍କାରିବା, ଉଚ୍ଚକାରଣ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ।

ଉଚ୍ଚକାଳ—ଶ୍ର. ବି. ବାନ୍ତି, ଉଛ୍ଳାଳ, ବମନ, (ସ-ଉଦ୍ଧାର) [କାର୍ଯ୍ୟ] ।

ଉଚ୍ଚକାରତ—ଯା ବି. ଉଚ୍ଚକାଳର, ଓକିଲର ଉଚ୍ଚକାଳତନାମା—ଯା. ଓକିଲ ନିଯୁକ୍ତପତ୍ର ।

ଉଚ୍ଚକାଳିବା—ଶ୍ର. କି. ବାନ୍ତି କରିବା, ଉଦ୍ଧାରି ଦେବା, ଉଦ୍ଧାର କରିବା ।

ଉଚ୍ଚକାଳ—ଶ୍ର. ବି. ଗୋପନରେ ଥାଇ ଫେରିବା, ଶୁପ୍ରଦୃଷ୍ଟି, ବାନ୍ତି ।

ଉଚ୍ଚକାଳିଆ—ଶ୍ର. ବି. ଆଲୁଆ, ଅଂଶୁ, କରଣ, ଖେ, ଆଲୋକ ।

ଉଚ୍ଚକାଳିମାରିବା—ଶ୍ର. କି. ଉଚ୍ଚକାଳିମାରିବା ।

ଉଚ୍ଚକାଳ—ଯା. ବି. ବନ୍ଧବହାରମୀବା, ମୋକଦମ୍ପରେ ବାଦୀ ଓ ପ୍ରତିବାଦ-ମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି ।

ଉଚ୍ଚକୁ—(ଯା)ବି.ଆରମ୍ଭ, ଘଟନା, ଅପରାଧର ଘଟନା, କୌଣସି ବିଷୟର ଆରମ୍ଭ ।

ଉଚ୍ଚକୁର—ଶ୍ର. ବି. ଟାଙ୍କିବା, ଉଦ୍ଦବନ୍ଧନ, ଟଙ୍ଗାହୋବା ଅବସ୍ଥା, (ବିଂ) ଟଙ୍ଗାହୋର ସ୍ଥଳା ।

ଉଚ୍ଚକୁରିବା—ଶ୍ର. କି. ଲଟକାଇବା, ଟଙ୍ଗିବା, ଟଙ୍ଗାଇବା ।

ଉଚ୍ଚକୁରିବା—ଶ୍ର. କି. ଲମ୍ବେଇବା, ଲଟ-କାଇବା, ଲମ୍ବିବା, ଟୁଲିବା, ଟାଙ୍ଗି-ହେବା, ଓହଳାଇବା ।

ଉଚ୍ଚକୁରିହେବା—ଶ୍ର. କି. ନିଜ ବେକରେ ଫାଗୀଲଗ ଇ ଝୁଲ ମରିବା, ଦିନତରେ ଦୋଳ ଶେଳିବା, ଦିନତରେ ବେକ ଉତ୍ତି ହୋଇଯିବା ।

ଉଚ୍ଚକୁଟ—ଶ୍ର. ବି. ବାଦ୍ୟସଙ୍ଗେ ବୋଲ-ସିବା ସ୍ଵରବିଶେଷ ।

ଉଚ୍ଚକୁଟ—ଶ୍ର. ବି. ପ୍ରକୁଟିତ, ପିତିଲାଦି ଧାରୁ ପାତରେ ରହି ବିସ୍ତାରୁ ଓ ବିଶାଙ୍କ ହୋଇଥିବା (ଅମ୍ବନାଦି) ।

ଉଚ୍ଚକୁଟାଇବା—ଶ୍ର. କି. ବୋଲିଦେବା, ଚିତ୍ତିତ କରିବା, ଫୁଟାଇବା, ପ୍ରକୁଟିତ କରାଇବା ।

ଉଚ୍ଚକୁଟା-ଉଚ୍ଚକୁଟିହେବା—ଶ୍ର. କି. ପରଷର ହୃଦ୍ୟ ଖୋଲାଖୋଲ ହୋଇ ପରଷରର ଗାନ୍ଧିଦେବା । [ଦେଖ] ।

ଉଚ୍ଚକୁଟାଶ—ଶ୍ର. ବି. (ସ-ଉଳିଟ) ଉଚ୍ଚକୁଟା ଉଚ୍ଚକୁଟିବା—ଶ୍ର. କି. ପ୍ରକାଶିତ ହେବା, ଚିତ୍ତ ବା ଖୋଦନ କରି ଲେଖିବା, ପିତିଲ କିମ୍ବା ତମ୍ଭାପ୍ରତିତ ଧାରୁପାତ୍ରରେ ଅମ୍ବଦିବଂ ରହୁବାଯୋଗୁ ବିସାଦ ବା ବିନ୍ତି ହେବା ।

ଉଚ୍ଚକୁଣି—ଶ୍ର. ବି. (ସ-ଉଳିଟ) କେଣ-ଖାଟ, ମତ୍ତୁକୁଣ, ଉଦ୍ଦଂଶ, କିଟାଉ, ଯୁକ, କେଳକୁଣ ।

ଉଚ୍ଚକୁଣିଥା ପୋକ—ଶ୍ର. ବି. <କଜାତୀୟ ଶ୍ରୀ ଦକ୍ଷଟ, ଦୂରତନ ରୂପିତ ଇତ୍ୟଦି ରେ ଜନ୍ମିବା ଉଚ୍ଚକୁଣିପରି ଏକପ୍ରକାର ରତ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ଜାଟ ବା ପୋକ ।

ଉଚ୍ଚକୁଣିମାରିବା—ଶ୍ର. କି. ମୁଣ୍ଡକେଣ-ମଧ୍ୟରୁ ଉଚ୍ଚକୁଣି ବାହାର କରି ମାରିବା, (ଲ ଅର୍ଥ) ପରର ଅନ୍ତର୍ମୁଖ ତମ୍ଭାକରିବା ।

ଉଚ୍ଚକୁଣି—‘ଯେ ଯାହାକୁ ଦେଖି ନପରେ ଉଥା ସ ଅନ୍ତରେ ଉଚ୍ଚକୁଣିମରେ ।’

ଉଚ୍ଚକାରିବା—ଶ୍ର. କି. ଛଳପୁରକ କହିବା, ନିଜପୁରକୁତ ଉପକାରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଛଳାଇକରି କହିବା ।

ଉଚ୍ଚକାରିକୁତ—ଶ୍ର. ବି. ଉଚ୍ଚି-ପ୍ରମୁଖ, ଜବାବ-ସବାଲ । [ତାରିଖ] ।

ଉଚ୍ଚକାରିକି—ଶ୍ର. ବି. ଅପରାଧ ପଟ୍ଟିବା ଉଚ୍ଚମ—ସା (ଭରି) ବି. ହୁକୁମ ।

ଉଚ୍ଚମୁଳ ବା ମ୍ଲାନ—ଶ୍ର. ବି. ଅପରାଧ-ପଟ୍ଟିବାପୁଲ, ସରଜମୀନ ।

ଉଚ୍ଚମୁଳ ଧାରୁନିମିତ ପାତରେ ରହ କୌଣସି ଶାଦ୍ୟତ୍ରବ୍ୟ ବିସାଦ ଓ ବିନ୍ତି ହେବା ।

ଉଚ୍ଚମୁଳିବା—ସୁ. ବି. ମିଷ୍ଟାନ୍ଦବିଶେଷ ।

ଉଚ୍ଚମୁଳ—ଶ୍ର. ବି. ବାଦ୍ୟବିଶେଷ ।

ଉଚ୍ଚମୁଳ—ବି. (ବର+ମୁଳ) କଥତ, ଉଚ୍ଚମୁଳ, ନିକଷ୍ଟ, ପୁଣୋତ୍ତ, କୁଳୀ. ବି. (ଭରି) କଥନ, ଏକାଶରପାତ ଜନ-ବିଶେଷ ।

ଉଚ୍ଚମୁଣ୍ଡ—ବି. ସେ ଶବ ବିଶେଷ ହୋଇ ପୁଂଶୀନୀବଳିଙ୍କ ହୁଏ ତାହାକୁ ‘ଉଚ୍ଚମୁଣ୍ଡ’ ବା ‘ଭରିତମୁଣ୍ଡ’ କହନ୍ତି ।

ଉଚ୍ଚମୁର—ବି. (ବର+ତବତ୍) କଥତ, କଥନକିରଣ ।

ଉଚ୍ଚମୁର୍କ—ବି. (ଉଚ୍ଚକୁ+ଅନୁକ୍ରତ୍ତ) ଦୁଦ୍ଧ; କଥତ ଓ ଅକଥତ, ଯାହା କହା ହେଉଥାଏ ଓ ଯାହା କୁହାହୋଇବାକୁହି ।

ଉଚ୍ଚମୁର୍କ—ସୁ. ବି. (ବର+ଭରି) କଥା, ବାକ୍ୟ, ବଚନ, ବ୍ରାହ୍ମୀ, ଭରଣ, ଭରା, ବ୍ୟାହାର, ଲାପିତ, ଭରିତ, ବର ।

ଉଚ୍ଚମୁର୍କ—କୁ. ବି. (ବର+ମୁର୍କ) ସାମ-ବେଦ, ସାମବେଦର ଅଂଶବିଶେଷ, (ସୁ. ବି) ଅଗ୍ନି ।

ଉଚ୍ଚମୁର୍କପାତ—ସୁ. ବି. (ବର+ମୁର୍କ) ଏକପ୍ରକାର ଯଜ୍ଞ, ଯଜ୍ଞକର୍ମ ।

ଉଚ୍ଚମୁର୍କାତ୍ର—କୁ. ବି. (ଉଚ୍ଚମୁର୍କ+ପାତ୍ର) ଯତ୍ତରୁ; ଯଜ୍ଞଭାବନ, (ସୁ. ବି) ଯଜ୍ଞକାରୀ ।

ଉଚ୍ଚମୁର୍କାତ୍ର—ସୁ. ବି. (ଉଚ୍ଚମୁର୍କ+କୁପାତ୍ର) ଅପରାଧ ପ୍ରବର୍ତ୍ତବକାରୀ ମୁନ୍ଦବିଶେଷ ।

ଉଚ୍ଚମୁର୍କବର୍କନ—ସୁ. ବି. (ଉଚ୍ଚମୁର୍କ + କୁଧୁ + ଶି.ଅନ) କନ୍ତ୍ର ।

ଉକ୍ତବାହସ—ୟଂ. ୬୦. (ଉକ୍ତ + ବହୁ + ଅସ) ଶାସ୍ତ୍ରପାଠକ ।
 ଉକ୍ତଶାସ୍—ୟଂ. ବ. (ଉକ୍ତ + ଶାସ୍ + ବନ) ଯଜମାନ, ଯାଜକ ।
 ଉକ୍ତଥା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉକ୍ତ + ଥା) ଏକା-
 ଷ୍ଟର ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ । [କରିବା]
 ଉକ୍ତ—(ଧାରୀ) ସେବକ, ବର୍ଷଣ, ଉଦ୍‌ଦେ-
 ବିଷ—୬୦. (ଉକ୍ତ + ମୁଖ) ସିକ୍ତ,
 ଘୋର, ସେବକାଶ, ପରିଷ୍ଵେତ ।
 ଉକ୍ତଷ—କୁଁ. ବ. (ଉକ୍ତ + ଭାବନ) ସେବକ,
 ସେବକ, ପ୍ରୋତ୍ଷର୍ଣ୍ଣ, ଛଞ୍ଚିବା, ପାଣିଛିଞ୍ଚା ।
 ଉକ୍ତତର—ୟଂ. ବ. (ଉକ୍ତନ୍ + ତର)
 ଗ୍ରେଟର୍କୁଷ, ମହାବୃଷ, ଯେ ଭାର ବୋହି
 ନ ଥାଏ, ସାନପଣ୍ଡ, ବଳଦ ।
 ଉକ୍ତତର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉକ୍ତତର + ରା) ବାହୁବୀ,
 ବୃକ୍ଷଗା, ବୃତ୍ତି ଗାରି, ଯେତେ ଗାରିର
 ଯୌବନ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ।
 ଉକ୍ତା—ୟଂ. ବ. (ଉକ୍ତ + କ.ଆ) ବୃକ୍ଷ,
 ପଣ, ବଳଦ, ଉତ୍ସଭନାମକ ଆପନ୍ଧ,
 (୬୦) ସେବକ ।
 ଉକ୍ତାଳ—୬୦. ତୁରିତ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, କରାଳ,
 ଦକ୍ଷିଣ, ଉତ୍କଟ (ବି) ବାନର ।
 ଉକ୍ତି—୬୦. (ଉକ୍ତ + ତି) ସିକ୍ତ, ଜଳ-
 ଦ୍ୱାର ଘୋର, ଲିୟୁ, ଅଭିଷିକ୍ତ ।
 ଉକ୍ତନା ଉତ୍ୟ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବର୍ତ୍ତିମାନ
 ଅପ୍ରାପ୍ୟ ଅଟେ, ବର୍ତ୍ତିମାନ ମିଳିବ ନାହିଁ ।
 ଉକ୍ତଳ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ଯେ ସରର ଗୁପ୍ତ-
 କଥା ଦାଣ୍ଡରେ ପ୍ରକାଶ କରେ ।
 ଉକ୍ତ—(ଧାରୀ) ଗମନ କରିବା ।
 ଉକ୍ତ—ୟଂ. ୬୦. (ଉକ୍ତ + ଅ, ଗମନକାଶ)
 ଉକ୍ତ—ଶାସ୍. ବ. କର୍ମକାରର ଉର୍ଧଣୀ,
 ଉତ୍ସା, ଲୌହମୟ ଉର୍ଧଣ ଯନ୍ତ୍ର ।
 ଉକ୍ତ—୬୦. (ଉତ୍ୟ + ଶନ + ଅ) ଯେ
 ଉତ୍ୟ ଶନ କରେ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟ ।
 ଉକ୍ତା—(ସଂ ଉତ୍ୟାତି) କୁଳୀନ
 ଲୋକର କୁଳଦୋଷବିଶେଷ ।
 ଉକ୍ତା ବା ଉକ୍ତା—ଶାସ୍. ବ. ଉକ୍ତା,
 ଲିଥା ଓ ଗୁଡ଼ କିମ୍ବା ତିନି-କଳଦ୍ୱାର
 ଉକ୍ତା ଦ୍ୱାରିଥିବା ।

ଉକ୍ତା—ଶାସ୍. ବ. ନାରିକେଳର ମାଳା-
 ପ୍ରଭୃତି, କେତ୍ର, କପାଳାଦିର ତତ୍ତ୍ଵିତ
 ଦାମକୁ ଉକ୍ତା କହନ୍ତି ।
 ଉକ୍ତା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ଉକ୍ତାରୀ (ଦେଖ) ।
 ଉକ୍ତା—ଶାସ୍. ବ. (ସ-ଉକ୍ତାଶ୍ଵର) ମୁଢକି,
 ମୁଢି, ଉକ୍ତା ।
 ଉକ୍ତା—ୟଂ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ତୃଣ,
 ଏହାର ଉତ୍ସରେ ପଶୁମାନଙ୍କର
 ବିଶେଷ ଉପକାର ହୁଏ ।
 ଉକ୍ତାଳ—ୟଂ. ବ. ଭୁରିପଦ ତୃଣ,
 ତୃଣୋତ୍ତମ, ସୁତୃଣ, ଏହାର ଉତ୍ସରେ
 ପଶୁମାନଙ୍କର ଉପକାର ହୁଏ ।
 ଉକ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉକ୍ତ + ଅ + ଆ) ହାଣ୍ଟି,
 କରେଇ, ପାକପାତ୍ର, ବଟମ୍ବୀ, ଚରୀ,
 (ଶା-ବି) ଉତ୍ସା ।
 ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵବା—ଶାସ୍. ବି. କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲିବା,
 ହୃଦୟା କରିବା, ଓପାତ୍ରବା ।
 ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା—ଶାସ୍. ବି. (ସ-ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା) ଏଣେ
 ତେଣେ ଯାଣ୍ଟିବା, ଉତ୍ୟେନିତ କରିବା,
 ବିଶାତ୍ତ୍ଵବା, ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵବା ।
 ଉକ୍ତି—ପ୍ରା. (ବସ୍ତ୍ରର) ବି. ଛଳ, ବାହାନା,
 ସୁତ୍ର, ସୁରଧା, ଶଞ୍ଜ, ବଦମାସୀ ।
 ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵ—ଶାସ୍. ବ. (ସ-ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵରାତ୍ମବା) ଗୁଡ଼
 କଳ ବା ତିନି ଦ୍ୱାରା ପାକ ହୋଇଥିବା
 ଲିଖା ।
 ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵବା—ଶାସ୍. ବି. କୌଣସି ପଦାର୍ଥ
 ହୃଦୟା ହୋଇଥିବା, ଉପୁତ୍ତାବା,
 ଉପୁତ୍ତି ପଡ଼ିବା ।
 ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵ—ପ୍ରା. ବ. ଧାନ ବେଙ୍ଗଲାରୁ
 ପାଳକୁଟା ଆଦି ବାହାର କରିବାରେ
 ବ୍ୟବହୃତ ବନ୍ଦିଗ୍ର ଦଣ୍ଡ ।
 ଉକ୍ତା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ଉକ୍ତାଶ୍ଵର (ଦେଖ)
 ଉକ୍ତା—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଅଳ୍ପ ଶୁଦ୍ଧ
 ଓ ବେଶି ଭାଲ୍ଲ ଏକଟ ଭାଲ୍ଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 କରିବା ଯାଉ ।
 ଉକ୍ତା—ଶାସ୍. ବ. ନିଆଂ ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା, ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵ
 କାଠ, ଅଳ୍ପ ଶୁଦ୍ଧଲ ବେଶି ଭାଲ୍ଲରେ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିବା ଯାଉ, (ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ) ।

ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା—ଶାସ୍. ବି. ଏଣେ-
 ତେଣେ ଯାଣ୍ଟିବା, ଉତ୍ୟେନିତ କରିବା,
 ବିଶାତ୍ତ୍ଵବା, ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵବା ।
 ଉକ୍ତାଶ୍ଵର—ଶାସ୍. ବି. ଯେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ
 ମତାଏ ବା ଉତ୍ୟେନିତ କରେ, ତୁମ୍ଭି-
 ଖୋର ।
 ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵ—ଶାସ୍. ବ. ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵର
 ବିଜିତରାତ୍ମବା ।
 ଉକ୍ତା—୬୦. (ଉକ୍ତ + ଯ) ସ୍ତ୍ରୀପଦ୍ମ
 ମାଂସାଦ, ହାଣ୍ଟିରେ ପାକ କରିଯାଇ-
 ଥିବା, ପୋର ।
 ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା—ଶାସ୍. ବ. (ସ-ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା)
 ବମନ, ବାନ୍ଧୁ, ନ୍ୟାକାର । [କରିବା]
 ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା—ବି. (ସ-ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା) ବାନ୍ଧୁ-
 ଉତ୍ୟକା—ଶାସ୍. ବ. ଅଟକ, (୬୦) ଅଟକ-
 ହୋଇଥିବା, ନିରୁତ ।
 ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା—ଶାସ୍. ବ. (ସ-ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା) ବାନ୍ଧୁ,
 ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା, ହାରୁଟି ।
 ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା—ଶାସ୍. ବ. ବାନ୍ଧୁକରିବା,
 ହାରୁଟିମାରିବା, ଫୋପାତ୍ରବା, ଉକ୍ତା-
 ଗୀରଣକରିବା ।
 ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା—ଶାସ୍. ବ. (ସ-ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା)
 ଗତତମାନଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତରସୂଚକ
 ପୌରୀକିଳ ଶାର, ଅଟକ, ବାନ୍ଧୁ, ପଶ୍ଚ-
 ପ୍ରଭୃତିଙ୍କର ଅବରେଖ (ପ୍ରା. ମେଦିମାୟର)
 ବି. ଧାନମେତର ହୁତି । [ଲିବା]
 ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା—ଶାସ୍. ବ. ଅଟକାରିବା,
 ଆନ୍ତୁ-ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା—ଶାସ୍. ବି. ଉପରକୁ ଜୋରେ
 ଉଠିବା, କୋଧ ବା ଗଷରେ ତେଣୁବା ।
 ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵ—ଶାସ୍. ବ. ମୁହିମଡ଼ା ହୋଇଥିବା,
 ରଖାଯାଇଥିବା, ଲେଉଟା ଯାଇଥିବା,
 ଓଲଟା ରଖିବା ।
 ଉକ୍ତାରାତ୍ମବା, ଉକ୍ତାତ୍ତ୍ଵରେ—ଶାସ୍. ବ. ମୁହିମଡ଼ା
 ପକାଇବା, ମୁହିମଡ଼ାଇବା ।
 ଉକ୍ତା—ଶାସ୍. ବ. (ସ-ଉକ୍ତାଶ୍ଵର)
 ପୁଣୋପତ୍ତିକୁ, ବଳକା, ପ୍ରଥମେ
 ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା, ଉକ୍ତାଶ୍ଵର ।

ଉଗୁରୁରେଇବା ଉଗୁରେଇବା—ଶା.କି.ଅନ୍ୟ
ବ୍ୟକ୍ତିଦ୍ୱାରା ଉଗୁର କରିବା, ସଥା—
ପିଲମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ନୁଆ ଲୁଗା
ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

ଉଗୁରୁରେଇଦେବା—ଶା.କି.ନିଜର ପୌରୁଷ
ବା ପ୍ରଣଂସାକୁ କହିଦେବା, ଗଣ ପ୍ରକାଶ
କରିବା ।

ଉଗୁରୁରେଇବା—ଶା. କି. ବ୍ୟବହାରଦ୍ୱାରା
ଦୂଷିତ କରିବା, ପ୍ରଥମେ (ନୁଆଲୁଗା-
ତଳୁ) ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

ଉଗୁରୁରେଇଦେବା—ଶା. କି. ଉଗୁରୁରେ-
ଦେବା (ଦେଖ) । [ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ।

ଉଗୁଳ—ଶା.ବି. ଉଗୁଳ (ଦେଖ), କଳକା.

ଉଗୁଳ—ଶା. ବି. ଉକୁଷ୍ଟ ଅଧିକ ।

ଉଗୁଳିବା—ଶା. କି. ଅଧିକାହେବା,
ବଳିପଡ଼ିବା ।

ଉଗୁଳିବା—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) କି. ଫରିବା ।

ଉଗ—ୟୁ. ବ. (ଉଚ + ରକ) ଶିବଙ୍କର
ଅସୁମୁତି ମଧ୍ୟରୁ ବାୟୁମୁତି, ରଜବିଶେଷ,
ଶୃଦ୍ଧାତାରୁ ଯନ୍ତ୍ରିତିରସଜାତ ଜାତି-
ବିଶେଷ, ଆଦିତି, ପୁରୀପାଳଗୁମୀ,

ପୁରୀମାତା, ପୁରୀଭାଦ୍ରପଦ, ମଦା ଓ
ଉଚଣୀନନ୍ଦନ, ସନନ୍ଦନାରା,
ବେଳନଦେଶ, ତାନବିଦେଶ, ଶିବ,
ଧୂତରାତ୍ରିକଳ ପୁର, ଚଷ୍ଟ (କୁ. ବ)

ବସ୍ତ୍ରନନ୍ଦନାମକ ବିଷ, ପଢ଼ଇ (ବି)
ଉଚନୀନନ୍ଦନାମକ, କଟ୍ଟ, ଶାର୍ପ, ବହୁତ, ପ୍ରକଣ୍ଠ,
ଉଚକ୍ର. ପ୍ରକଣ୍ଠ, ତାବୁ, ହୁକ୍କ, ଉଦ୍‌ବାନକ
କମ୍ପି, କୋପନ, ନିଷ୍ଠୁର, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଉଚନୀନନ୍ଦନାମକ, ଶେର-ଯମ୍ବାୟାମିଶ୍ରଣେଷ,
ଉଚନ୍ଦନ, ବର, ଧନିଆଁ, ଯୁଆଣୀ, ଶକ୍ଷଣ-
ଶାର୍ପ ବସ୍ତ୍ର, ଯୋଗିମବିଶେଷ ।

ଉଗ୍ରକ—ୟୁ. ବି. (ଉଗ୍ର + କ) ବଳବାନ୍
(ଦି) ନାଗବିଶେଷ ।

ଉଗ୍ରକମ୍ପି—କୁ. ବ. ଅସୁମୁଲନାନ୍ଦ
ବାରେତି କମ୍ପି ।

ଉଗ୍ରକମ୍ପି—ୟୁ. ବି. (ଉଗ୍ର + କର୍ମନ୍ଦ)
କିଂସୁଭାବ, ଯେ ନିଷ୍ଠୁର କମ୍ପି କରେ,
ପ୍ରାଣହିଂସାକାରୀ, ଖଳ ।

ଉଗ୍ରକାଣ୍ଟ—ୟୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) କଳର,
କାରବେଶ ।

ଉଗ୍ରଗନ୍ଧ—କୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ହଙ୍ଗ (ପୁର)
ରପୁଣ, କଟପଳ, ଅର୍କଳ ବୃକ୍ଷ, ଚର୍ମକ,
ଚମା, (ବିଠ) ଉଜ୍ଜଳଗନ୍ଧପୁକ୍ତ ।

ଉଗ୍ରଗନ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଗ୍ର + ଗନ୍ଧ + ଅ)
ଅଳମୋଦା, ବତ, ଯୁଆଣୀ ।

ଉଗ୍ରଗଣ୍ଯ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଗ୍ର + ଗଣ୍ଯ)
ଉଗବଣଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତିବିଶେଷ, ଦୁର୍ଗାଙ୍କର
ଆବରଣଶୁଦ୍ଧିବିଶେଷ, ଅତିକୋପନ
ସ୍ତରବା ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଉଗ୍ରଗଣ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉଗ୍ରଗଣ୍ୟ (ଦେଖ) ।

ଉଗ୍ରଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଗ୍ର + ଗା) ଉଗ୍ରଗାବ,
ଉଗ୍ରକର୍ମ, ଅଳଙ୍କାରଶାସ୍ତ୍ରାକ ବ୍ୟକ୍ତିଗୁର
ଗୁରୁବିଶେଷ, ଦୃଷ୍ଟିନିଆଁ, ପଚାନବା ।

ଉଗ୍ରଗାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଗ୍ର + ଗା + ର + ଅ)

ଉଗ୍ରଗାର ଉଗବଣଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତିବିଶେଷ ।

ଉଗ୍ରଗ୍ରତ୍ତ—କୁ. ବ. (ଉଗ୍ର + ଗ୍ରତ୍ତ) ଉଗ୍ରଗ୍ରତ୍ତ,
ଉଗ୍ରଗାର, ଉଗ୍ରକମ୍ପି ।

ଉଗ୍ରଦନ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ନିର୍ମମ,
ନିଷ୍ଠୁର, ନିଶ୍ଚାର ।

ଉଗ୍ରଦନ—କୁ. ବ. (ବ.ଧା) ଉଗ୍ରଦନ-
ମୂର୍ତ୍ତି, ଉଦ୍ବାନକ ଚେଦେଶ, ଉଦ୍ବାନକ-
ଦର୍ଶନ, (ବିଠ) ନାଦାନ ମନ୍ତ୍ର ଦେଖିଲେ
ଉଦ୍ବ ଜନ୍ମେ, ଉଦ୍ବାନକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଗ୍ରଦନନା ।

ଉଗ୍ରଦେବ—ୟୁ. ବ. (କ.ଧା) ଶିବ,
ମନ୍ଦେଶ୍ଵର ।

ଉଗ୍ରଧନ୍ତୀ—ୟୁ. ବ. (ଉଗ୍ର + ଧନ୍ବନ୍ଦ)
(ବ.ଶ୍ର.), ଶିବ, ଜନ୍ମ, ସାନ୍ତୁ, ମନଧ-
ବାଜଙ୍କ କନିଷ୍ଠ ପୁତ୍ର (ବିଠ) ମହାଧନ୍ବନ୍ଦର ।

ଉଗ୍ରପଞ୍ଚ—ଶା. ବି. (ଆଧୁନିକ ପ୍ରସ୍ତୋଗ)
ବାଜନତରେ ପ୍ରତଣ୍ଟମାତ୍ର ଅବଲମ୍ବନ-
କାରୀ (ଦଳ) ।

ଉଗ୍ରପୁତ୍ର—ୟୁ. ବ. ଶିରବଣଶିଳାତ, ଶିବପୁତ୍ର,
କାନ୍ତିନେସ୍ତ, ଶିଥର ଜଳାଶୟ ।

ଉଗ୍ରପୁତ୍ରତ୍ତ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାର
ସ୍ତରବ କରଣ, ଦୁଇପୁତ୍ରବ୍ୟକ୍ତ (ବ)
ଦୁଇପୁତ୍ରବ, କଢ଼ା ମିଳାଇ ।

ଉଗ୍ରମୁଣ୍ଡ—ୟୁ. ବି. (ଉଗ୍ର + ମୁଣ୍ଡ) ବ.ଶ୍ର.,
ଶୁଭମୁଣ୍ଡ, ଯାହାର ସ୍ତରବ ଉଦ୍ବାନକ
ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ହିଲୁଇବା ।

ଉଗ୍ରମେଣ୍ୟ—ବି. ଉଗ୍ରଦୂଷିଯୁକ୍ତ ବନ୍ଦଳକୁ,
ବ୍ୟାପ୍ରାଦ୍ଵାରା, ଲୁମଦଶନ, କଟୁଭାଷୀ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଅପସରବିଶେଷ ।

ଉଗ୍ରରେତା—ୟୁ. ବ. ରୁଦ୍ର ବିଶେଷ ।

ଉଗ୍ରବକ୍ତା—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) କର୍କଣ୍ଠଶିଳୀ,
ପରୁଷବାକ୍ୟକଥକ, ରୁଷବାସା (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉଗ୍ରବକ୍ତ୍ତ ।

ଉଗ୍ରବାଣୀ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବିଶେଷ-
ବଳଶାଳୀ, ଆକୁ, କଟୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଗ୍ରବାଣୀ ।

ଉଗ୍ରଶେଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗ ଉତ୍ତର)
ମନ୍ଦାନିନ, ଗଜା, ହିପଥା ।

ଉଗ୍ରଶ୍ରବା—ୟୁ. ବ. (ଉଗ୍ର + ଶ୍ରବ୍ସ)
ରେମଦର୍ଶିପୁତ୍ର, ଯୌତ, ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ର-
କର ପୁତ୍ର (ବିଠ) ଶାଷନକର୍ତ୍ତରିଷ୍ଟ ।

ଉଗ୍ରସେନ—ୟୁ. ବ. ପର୍ବତୀକୁଳ ପୁତ୍ର,
ଜନମେଜୁଳ ଭ୍ରାତା, ମଥୁରାର ବକା,
କଂସର ପିତା, ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରକ ପୁତ୍ର ।

ଉଗ୍ରସେନକ—ୟୁ. ବ. (ଉଗ୍ରସେନ +
ଜନ + ଅ) କଂସ, କଂସାସୁର ।

ଉଗ୍ରସେନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅନ୍ତର ପୁତ୍ର ।

ଉଗ୍ରସ୍ତ୍ରବ—ୟୁ. ବି. (ଉଗ୍ର + ସ୍ତ୍ରବ)
ବ.ଶ୍ର.; ପଚଣ୍ଟ ସ୍ତରବବିଶ୍ରିଷ୍ଟ, ହତୀରୁ
କୋଧମନ, ବି. (କ.ଧା) ପଚଣ୍ଟ ବା
କଢ଼ା ପ୍ରକୃତ, ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଗ୍ରସ୍ତ୍ରବା ।

ଉଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଗ + ଆ) ଉଗନାଶ୍ୟା
ସ୍ତ୍ରୀ, ଯୋଗିନିବିଶେଷ, କୋପନା ନାସା,
ଯୁଆଣୀ, ବର, ଧନିଆଁ, (ବିଠ) ସ୍ତ୍ରୀକ
ଉତ୍ସାଦ । [ଶକ୍ଷି ।

ଉଗ ଦେବ—ୟୁ. ବି. ଜଣେ ବୈଦିକ
ଉଗ୍ରସ୍ତ୍ରଧ—ୟୁ. ବ. ଜଣେ ପ୍ରାଚୀନ
ପୌରିବ ଶାଳା, କୃତସାଜାର ପୁତ୍ର,
ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରକ ଜଣେ ପୁତ୍ର ।

ଉଗ୍ରସ୍ତ୍ର—ୟୁ. ବ. (ଉଗ୍ର + ଶିଳ) କ.ଧା;
ମହାଦେବ, ଶିବ ।

ଉଗା—ଶା. ବ. (ସ-ଉଗ) ଉଗା (ସ-
ଉଦ୍ବଦ୍ଧାଟନ) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୋଷ ଦେଖାଇ
ଛଳ କଥା କହିବା, ଉଗାଣ ।

ଉଗାଇବା—ଶା. କି. ଦୋଷ ଦେଖାଇ
ଗାଲିଦେବା, ନିଜକୁତ ଉପକାରକୁ
ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ହିଲୁଇବା ।

ଉତ୍କଳମନ୍ଦିର—ସୁଂ. ସ୍ଥୀ. ବିଂ. (ଉତ୍କଳ + ମନ୍ଦିର)

ଉତ୍କଳମନ୍ଦିରପୁନ୍ଦି, ଉତ୍କଳମନ୍ଦିରପନ୍ଦି ।

ଉତ୍କଳ—ସା. ବି. ଉପହାସଜନକ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକରିବା ।

ଉତ୍କଳ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ଚି + ସ୍ତ୍ରୀ, ଅ) ଚମ୍ପନ, ପରିଧାନ ବସ୍ତ୍ରପଦ୍ମ, ରଚନା, ନାବ, କଞ୍ଚକ, ଶରୀର, ସ୍ତ୍ରୀ, ସ୍ତ୍ରୀ, ସମ୍ମତ, ଗଢା, ଖୋଯିଛି ।

ଉତ୍କଳର୍ଥ—ବଙ୍ଗ ବାରେତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭରଦ୍ଵାଜଗୋଡ଼ର ଖେଟିଏ ଶିଖା ।

ଉତ୍କଳତ—ବିଂ. (ଉତ୍କଳ + ଚର୍ଚା + ତ) କାର୍ଯ୍ୟତ, କଥତ, ଶିତ ।

ଉତ୍କଳ—କୁୟ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ଚଳି + କ. ଅ) ମନ, ଚିତ୍ତ, ଦୃଦୟ, (ଭା. ଅ) ଅପରାଧଣ, ପ୍ରସାନ ।

ଉତ୍କଳମୃତ—କୁୟ. ବି. (କ. ଧା) ଅନୁକ୍ରମ ଶୁଭକାରୀ ସମ୍ବାଦନ କାଳ ।

ଉତ୍କଳତ—ବିଂ. (ଉତ୍କଳ + ଲେଖି + କ. ତ) ନିର୍ଗତ, ପ୍ରସ୍ତିତ ।

ଉତ୍କଳମୁଖୀଆ—ଶା. ବିଂ. ବେଶି ଲୁଣ ପକାରିବାଦ୍ୱାରା ଟିକିଏ ଅଧିକ ଲୁଣ ହେଉଥିବା ।

ଉତ୍କଳମୁଖୀ—ସୁଂ. ବିଂ. (ବ. ସ୍ଥୀ) ଉତ୍କଳ ମନ୍ତ୍ରକର୍ମଶିଷ୍ଟ । [ବିଶିଷ୍ଟ ।]

ଉତ୍କଳମୁଖୀ—ସୁଂ. ସ୍ଥୀ. ବିଂ. ଉତ୍କଳମସ୍ତକ- ଉତ୍କଳମୁଖୀ—କୁୟ. ବି. (କ. ଧା) ଉତ୍କଳର କରି ହସିବା, ବଡ଼ ପାଠିକର ହସିବା ।

ଉତ୍କଳମୁଖୀ—କୁୟ. ବି. (କ. ଧା) ଉତ୍କଳ ମନ୍ଦିର, ପ୍ରଶନ୍ତମୁଖ, ମହନ୍ତମୁଖକରଣ, ଉତ୍କଳମସ୍ତକ, ମହନ୍ତମୁଖ, (ବିଂ.)

ଉତ୍କଳମନ୍ଦିର, ଉତ୍କଳପ୍ରକୃତ, ମହନ୍ତମୁଖ (ସ୍ଥୀ) ଉତ୍କଳମୁଖୀ ।

ଉତ୍କଳ—ଶା. ବିଂ. ଉତ୍କଳ, ଡେଙ୍ଗ, ଉତ୍କଳ, (ବିଂ) ଉତ୍କଳ ।

ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ—ସୁଂ. ବିଂ. (ବ. ସ୍ଥୀ) ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ, (ସ୍ଥୀ) ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ ।

ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ—ସ୍ଥୀ. ବି. (କ. ଧା) ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ, ପ୍ରଧାନମୁଖ ଲଭିବା ବାସନା ।

ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ—ସୁଂ. ବିଂ. (ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ + ରନ) ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ, ବଡ଼ ହେବାକୁ ଉତ୍କଳକ, ପ୍ରଧାନମୁଖ ଲଭିବା କରିବାକୁ ଉତ୍କଳକ, (ସ୍ଥୀ) ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ ।

ଉତ୍କଳଟ—ସୁଂ. ବିଂ. (ଉତ୍କଳ + ଟକ୍ + ଭା. ଅ) ମନସିକ ଚଞ୍ଚଳତା, ମନସିକ ଅସ୍ତ୍ର ରତ୍ନ, ବୈମନସ୍ୟ, ଉତେଗ, ଉତ୍କଳଶ୍ଵା, (ବିଂ) ବାଉଳୀ, ଶିପ୍ରପ୍ରାୟ, ଉତେଜତ, ଉତେଜନାପର୍ଣ୍ଣୀ, ବାଉଳପାୟ ।

ଉତ୍କଳଟନ—କୁୟ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ଅନ୍ତ + ଅନ) ଉତସାଟନ, ଚଞ୍ଚଳକରଣ, ପଟ୍ଟକଣୀନ୍ଦର୍ଗତ ଅଭୟବକଣଶେଷ, ଉତ୍କଳଶ୍ଵା, ବାଉଳା-କରିବା, (ବିଂ.) ଅଶାନ୍ତ, ଉତ୍କଳବା ।

ଉତ୍କଳଟିତ—ବିଂ. ଅପରାଧିତ, ଦୂଷକୃତ, କିରପ୍ତ, ଅଶାନ୍ତ, ଅଧୀର, ବାଉଳ ।

ଉତ୍କଳଟପାଣି—ଶା. ବି. କୌଣସି ଲୋକର ମନରେ ବ୍ୟାକୁଳତା ବା ବାଉଳତା ଅଣିବାପାଇଁ ଅଭୟବିତ ଜଳ ।

ଉତ୍କଳଟପେପଣ—ଶା. ବି. ଉତ୍କଳଟନାର୍ଥ ଯତ୍ନମୟପ୍ରସ୍ତୋପ ।

ଉତ୍କଳଟପ୍ରସ୍ତୋପ—ଶା. ବି. ଶନ୍ତିର ଉତ୍କଳଟନ ନିମିତ୍ତ ମନ୍ତ୍ରପ୍ରସ୍ତୋପ ।

ଉତ୍କଳଟବାୟୀ—ଶା. ବିଂ. ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ମନ୍ତ୍ରପ୍ରସ୍ତୋପ ବା ଶୁଣି-ଗାରତ୍ତିଦ୍ୱାରା ବାଉଳ-ପ୍ରାୟ ହେଇଥିବା (ବିଂରୁ) ।

ଉତ୍କଳମୟୀ—ଶା. ବିଂ. ଉତ୍କଳଟ, ଅସମ-ଜଳ, ବନ୍ଧୁର, ବଡ଼ପାନ ।

ଉତ୍କଳଭିଲାଷ—ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଉତ୍କଳ-କାଞ୍ଚିକୀ, ବଡ଼ ହେବାର ଉତ୍କଳ, ପ୍ରଧାନମୁଖ ଲଭିବା ବାସନା ।

ଉତ୍କଳଭିଲାଷୀ—ସୁଂ. ବିଂ. (ଉତ୍କଳଭିଲାଷ + ରନ) ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ, ବଡ଼ ହେବାକୁ ଉତ୍କଳକ, ପ୍ରଧାନମୁଖ ଲଭିବା ବାସନା, (ସ୍ଥୀ) ଉତ୍କଳଭିଲାଷୀ ।

ଉତ୍କଳଭିଲାଷୀ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କଳଭିଲାଷୀ + ଅନ୍ତ) ଉତ୍କଳକାଞ୍ଚିକୀ, ବଡ଼ ହେବାର ଉତ୍କଳକ, ପ୍ରଧାନମୁଖ ଲଭିବା ବାସନା ।

ଉତ୍କଳଭିଲାଷୀ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କଳଭିଲାଷୀ + ଅନ୍ତ) ମଳ, ବିଷ୍ଵା, ଦୁର୍ଗାପାତ୍ର, ଉତ୍କଳରଣ, (ବିଂ) କଥତ, କର୍ଣ୍ଣିତ ।

ଉତ୍କଳରକ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ରକ) ଉତ୍କଳରକାଣ୍ଠ, ମଳଭ୍ୟାଗୀ, ପୁରୁଷୋ-ସର୍ଗୀ ।

ଉତ୍କଳରଣ—କୁୟ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ରଣ + ଅନ) କଥନ, ଶବ ପ୍ରସ୍ତୋପ, କାର୍ତ୍ତିନ ।

ଉତ୍କଳରଣକରିବା—ଶା. ଫି. ବର୍ଣ୍ଣନ-କରିବା, କହିବା, ବଜାନ କରିବା, ଶବ କରିବା ।

ଉତ୍କଳରଣମ୍ବାନ—କୁୟ. ବି. (ଉତ୍କଳ) ଯେଉଁମ୍ବାନର ଶବର ଉତ୍କଳରଣ ସମ୍ମନ ହୁଏ, କଣ୍ଠ ପ୍ରଭୁର ।

ଉତ୍କଳରଣର୍ଥ—ବି. (ବ. ସା.) ଉତ୍କଳରଣ ହେଉଥିବା, ଉତ୍କଳରଣମିତିକ, ଉତ୍କଳରଣବୋଧକ ।

ଉତ୍କଳରଣୀୟ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ରଣ + ମୀ. ଅନ୍ୟ) ଉତ୍କଳରଣଯୋଗ୍ୟ, ଉତ୍କଳୀ ।

ଉତ୍କଳରଣ—ବିଂ. (ଉତ୍କଳ + ରଣ + ମୀ. କ) କଥତ, ଶବ୍ୟିତ, କାର୍ଯ୍ୟତ, କୃତମଳ-ତ୍ୟାଗ ।

ଉତ୍କଳରଣୀ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ରଣ + ମୀ. ଯ) ଉତ୍କଳରଣ ଯୋଗ୍ୟ, କଥମାୟ (ସ୍ଥୀ) ଉତ୍କଳରଣୀ ।

ଉତ୍କଳରଣୀମାଣ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ରଣ + ମୀ. ଆନ୍ଦିର) ଯାହା ଉତ୍କଳରଣ କରିଯାଇଥିବୁ, (ସ୍ଥୀ) ଉତ୍କଳରଣୀମାଣ ।

ଉତ୍କଳରିତ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ରିତି + କିରିତ) ବିଦ୍ୟଗ, ପ୍ରଷ୍ଟିତ, ନିର୍ଗତ ।

ଉତ୍କଳବତ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଆବତ) ବିବିଧ, ନାନାପ୍ରକାର, ଅସମକ, ଭଲମନ୍ଦ, ବନ୍ଧୁର, ଶାଳିଧିପ, ଉତେଜି ।

ଉତ୍କଳଗଟ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ଚିକଟ) ଚିକଟୀମାଛ, କୋପନୟଭବ ବ୍ୟକ୍ତି, ଏକଳାମୟ ହିଣ୍ଡିକା ।

ଉତ୍କଳଟିଙ୍କ—ସୁଂ. ବି. ପତଙ୍ଗବିଶେଷ ।

ଉତ୍କଳଟିକ—ବିଂ. (ଉତ୍କଳ + ଟିକିଟିକ) ଫଗୁଣିତ ।

ଉତ୍କଳକୁତ—ବିଂ. (ଉତ୍କଳ + କୁତିକ) ଉତ୍କଳକୁତ ବସ୍ତୁ ଉତ୍କଳ କରିଯାଇଥିବା, ଯାହା ଏବେ ଉତ୍କଳ କରିଯୋଇଅଛି ।

ଉତ୍କଳତ୍ରୀ—ଶା. ବି. ଉତ୍କଳଭିଲାଷା, ଏକ-ପ୍ରକାର ପୋକ, ତ୍ରୈକ ଅସର୍ପା ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ—ୟୁ. ବ. (କ. ଶ୍ରୀ) ଧୂକର ଉପରି-
ଭାଗ ବସୁଖଣ୍ଡ, ନିଶାଶର ପାଗ, ପତାକା ।
ଉଚ୍ଛେଷ—ଅବ୍ୟ. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ତିଥି)
ଉଚ୍ଛ, ଉନ୍ନତ, ଯଥେଷ୍ଟ, ଅଧିକ, ପ୍ରତିର ।
ଉଚ୍ଛେରୋଷ—ବିଂ. ଉଚ୍ଛଶବ୍ଦ, ଘୋଷଣା-
ବିଶିଷ୍ଟ ।
ଉଚ୍ଛେଶିରାଃ—ୟୁ. ବିଂ. ଉଚ୍ଛମ୍ବୁଦ୍ଧ,
ମହାଭର, ମହଜନ, ମହାସ୍ତ୍ର ।
ଉଚ୍ଛେଶୁବଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଚ୍ଛବିର ଘୋଢା
ଉଚ୍ଛେଶ୍ଵରା—ୟୁ. ବି. ଉଚ୍ଛବିର ଅଶ୍ଵ,
ଲମ୍ବନାନ, (ବିଂ. କ. ଶ୍ରୀ) ବଧୁର, ଉଚ୍ଛ-
ବାନିଆ, ଲମ୍ବକଣ୍ଠ ।
ଉଚ୍ଛେଶ—ୟୁ. ବି. ଉଚ୍ଛବିର, ବଢ଼ପାତି ।
ଉଚ୍ଛେଶୁଷ୍ଟ—କୁଁ. ବି. ଘୋଷଣା,
ଧେଶୁଷ୍ଟ, କଳରବ, କୋଳାହଳ ।
ଉଚ୍ଛ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଉଚ୍ଛି ।
ଉଚ୍ଛ—ୟୁ. ବି. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଅ) ବନ୍ଦ, ସମାଗମ,
ଅନ୍ତନମ, ତଥାର କରିବା ।
ଉଚ୍ଛନ—ବିଂ. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ନନ୍ଦ + ତି) ନଷ୍ଟ,
ଚଞ୍ଚଳ, ବ୍ୟାପ, ବିବର୍ଣ୍ଣ, ବିଶ୍ରା, ଅତି-
ଚଞ୍ଚଳ, ବ୍ୟାକୁଳ, (ଶ୍ରୀ. ବିଂ) ବ୍ୟାପ,
ଅସ୍ତ୍ରି ର, ଦ୍ଵିଷୟୁକ୍ତ, ଲୁପ୍ତ, ଶୁତ, ତୁତ୍ର ।
ଉଚ୍ଛନ୍ଦନକରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମୂଳ ନଷ୍ଟ
କରିବା, ବ୍ୟାପରବରେ ଅଳକରିବା,
ଅତିରକ୍ଷଳ କରିବା । [ଅକଷ୍ମା]
ଉଚ୍ଛନ୍ଦଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସଂକାଳ ଦକ୍ଷିବା
ଉଚ୍ଛନ୍ଦସନ୍ଧ—ସ୍ରୀ. ବି. ସନ୍ଧବିଶେଷ, କୌଣସି
ରାଜାର ଭଲ ଶକ୍ତି ଉଚ୍ଛାଇନେଇ
ପରେ ଯେଉଁ ସନ୍ଧ କରୁଥାଏ ।
ଉଚ୍ଛନ୍ଦସେବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମୂଳେ ବିନଷ୍ଟ
ହେବା, ସତ୍ୟାନାଶ ହେବା, ଅତି-
ଅଧିର ହେବା, ଅତିରକ୍ଷଳ, ତ ହେବା,
(ବଣାଦି) ଲୁପ୍ତ ହେବା ।
ଉଚ୍ଛବ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ—ଉଚ୍ଛବକ) ଉଚ୍ଛବ,
ଆମୋଦ, ଆହାଦ, ଭୋଜନ, ବଣଭୋଜନ ।
ଉଚ୍ଛୟ—କୁଁ. ବି. ସିକୋଣର ପଣ୍ଡାତ୍ମପଦ ।
ଉଚ୍ଛଳ—ବିଂ. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶଳ + କ. ଅ)
ଅଧାର ଅତିକମ କର ଉଚ୍ଛେଷ୍ଟାବିତ
ହୋଇଥିବା, ସଂତୋଷ ବ୍ୟାପ, ଉଚ୍ଛଳିତ ।

ଉଚ୍ଛଳନ—କୁଁ. ବି. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶଳ + ନ)
ଉଚ୍ଛଳମନ, ଉଚ୍ଛଳେପ, ଉଚ୍ଛଳିବା ।
ଉଚ୍ଛଳିତ—ବିଂ. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶଳ + ତ, ତି)
ଉଚ୍ଛଳିତ, ଉଚ୍ଛଳୁତ, ଶୁତ, ପ୍ଲାବିତ,
ଦୂରିପ୍ରାସ, ଫୁଲୁଥିବା ।
ଉଚ୍ଛା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଚ୍ଛବିରଙ୍ଗଳ (ସ—ପର୍ମାସ୍ତ୍ର)
କଟିଲିକ ସୁତଥା, ସୁକାଣ୍ଡ, ଉପକାଣ୍ଡ,
କଟିଲ, କାରବେଲ, ନାଥା ସମ୍ମେଦନ,
ପଟ୍ଟ ।
ଉଚ୍ଛାତନ—କୁଁ. ବି. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ତୁତି + ଶା, ଅନ)
ଘଣିହୋଇ ମଳି ଉଚ୍ଛାରିବା,
ଦେହରେ ଚନନାତି ବୋଲିବା, ଗାତ୍ର-
ମାଳିନ, ଆହୁତନ, ଶଶରର ମଳିଲା
ପଣିଷାର କରିବା ।
ଉଚ୍ଛାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାନ୍ଧୁ, ବମନ, ଉଦ୍ଧାର ।
ଉଚ୍ଛାସ—ବିଂ. ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶାସ୍ତ୍ରି ଶାସ୍ତ୍ରବୁଦ୍ଧ,
ଅଶାସ୍ତ୍ରିସ୍ତ୍ର, ଦେଆଇନ୍ ।
ଉଚ୍ଛାସବନ୍ଧୀ—ୟୁ. ବି. ଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମାନ-
ବାନ୍ଧୁ, ଶାସ୍ତ୍ରବୁଦ୍ଧକାରସ୍ତ୍ର ।
ଉଚ୍ଛାଣ—ୟୁ. ବି. (କ. ଶ୍ରୀ) ଉଚ୍ଛବିର,
ପ୍ରଜଳିତ ଅଣ୍ଟି, ଉପରମୁହ୍ରା, (ବି)
ନାଗବିଶେଷ ।
ଉଚ୍ଛାନ—କୁଁ. ବି. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶିଖି + ଅନ)
ନାଶପର ନାକଦ୍ଵାରା ଟାଣିନେବା ।
ଉଚ୍ଛାତ—ୟୁ. ବି. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶିଖି + ତ)
ଶୁତ ।
ଉଚ୍ଛାତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶିଦ୍ଧି + ଶା, ତି)
ଉଚ୍ଛାତ, ବିନାଶ, ସମୂଳେ ଉଚ୍ଛାନ ।
ଉଚ୍ଛାନ୍ଦ—ବିଂ. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶିଦ୍ଧି + ମ୍ରିତ, ତି)
ସମୂଳେ ଉଚ୍ଛାତି, ବିନାଶିତ, ଉଚ୍ଛାନ୍ଦିତ,
ବିଦଳିତ, ଅଧିମ ।
ଉଚ୍ଛାର୍ଥ—ୟୁ. ବି. (କ. ଶ୍ରୀ) ଉଚ୍ଛବିର,
ମହିମାନ, ତ, ଉଚ୍ଛବିରମାନ ।
ଉଚ୍ଛାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଲମ୍ବ, ତେର, ମଂକରିବା ।
ଉଚ୍ଛାର—ବିଂ. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶୁଣ୍ଡ, କ. କ)
ଉପରଭାଗ ଶୁଣ୍ଡ, ସନ୍ଧପ୍ର, ଶିର୍ଷୀ ।
ଉଚ୍ଛାର—ବିଂ. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶିଖି + କ, ତି)
ଶୁତ, ଫୁଲୁଥିବା, ଉନ୍ନତ, ଉଚ୍ଛାତି,
ଉଚ୍ଛବିର ଫୁଲିବା ।
ଉଚ୍ଛାର୍ଣ୍ଣ—ବିଂ. (କ. ଶ୍ରୀ) ବିଶ୍ଵାଳ,
ନିୟମରହିତ, ଅବାଧ, ସେହାରୁଣ୍ୟ ।

ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟବଳନ—ସ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ତକୁତ
ବଳନ ।
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟରପଦ—ୟୁ. ବି. କାଞ୍ଚିଲ୍ୟା
ବା ହେରମ୍ବ ସମ୍ମାନୀୟ ।
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟଗଣେ—ୟୁ. ବି. ଉଚ୍ଛବାକ
ଗଣେମୁଣ୍ଡିରେତ ।
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟବୁନ୍ଦିନୀ—ସ୍ରୀ. ବି. ଉଚ୍ଛବାକ
ମାତଙ୍କଦେଶକର ମୁଣ୍ଡିବିଶେଷ ।
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟଭାଜନ—ୟୁ. ବି. ଦେବ-
ନୈବେଦ୍ୟ ବଳିର ଭୋଜନକର୍ତ୍ତା (କୁଁ)
ନିଜାନ୍ତ ସାନ୍ତୁଦ୍ଧି, ଅନ୍ତର ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ
ତୋରିବା ।
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟଭୋଜ—ୟୁ. ବି. (ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ +
ଭୋଜ + ରନ୍) ଅଇଶ୍ଵରିଆ, ମର,
ପରୋପମାନ, ଯେ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଶାବ୍ଦ ।
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟମୁଖ—ୟୁ. ବି. (କ. ଶ୍ରୀ) ଅଇଶ୍ଵରିଆ-
ମୁହ୍ରା, ଶାରସାର ମୁହୁର୍ଧୋର ନ ଥିବା
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟମୋଦନ—କୁଁ. ବି. (କ. ଧା) ହିକ,
ମତ୍ତସିଠୀ, ମହାଶ ।
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟଲେପ—ୟୁ. ବି. (ଉଚ୍ଛବା) ଭିକ୍ଷା-
ପାତଳଗ୍ରୁ ଭୁକୁଶେଷ ଅନ୍ତାଦି ।
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟମାନ—କୁଁ. ବି. (କ. ଧା) ପରିତ୍ରକ
ଶାଦ୍ୟ, ଅଇଶ୍ଵର ଭାତ ।
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟକ—କୁଁ. ବି. ମାଣ୍ଡି, ଉପାଧାନ,
ତକିଆ, ମହୁକ, ଶିରପ୍ଲାନ, (ବି)
ଉନ୍ନତପ୍ରକାର ।
ଉଚ୍ଛାକ—କୁଁ. ବି. (ସ—ଉଚ୍ଛବା) ଉଚ୍ଛବା
(ଦେଖ) ବି. କୌତୁଳ୍ୟ, ଅସ୍ତ୍ରକୁ ।
ଉଚ୍ଛାନ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଉଚ୍ଛବିର, ବନ୍ଦିମାନ ।
ଉଚ୍ଛାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଲମ୍ବ, ତେର, ମଂକରିବା ।
ଉଚ୍ଛାର—ବିଂ. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶୁଣ୍ଡ, କ. କ)
ଉପରଭାଗ ଶୁଣ୍ଡ, ସନ୍ଧପ୍ର, ଶିର୍ଷୀ ।
ଉଚ୍ଛାର—ବିଂ. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ଶିଖି + କ, ତି)
ଶୁତ, ଫୁଲୁଥିବା, ଉନ୍ନତ, ଉଚ୍ଛାତି,
ଉଚ୍ଛବିର ଫୁଲିବା ।
ଉଚ୍ଛାର୍ଣ୍ଣ—ବିଂ. (କ. ଶ୍ରୀ) ବିଶ୍ଵାଳ,
ନିୟମରହିତ, ଅବାଧ, ସେହାରୁଣ୍ୟ ।

ଉଚ୍ଛେଷ—ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ହୃଦ + କ, ତୃ)।
ଉଚ୍ଛେଦକାରକ, ନାଶକ, ଛେଦକ,
(ସ୍ଥି) ଉଚ୍ଛେଷୀ ।

ଉଚ୍ଛେଦ—ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ହୃଦ + ଶ୍ଵ, ଅ)
ଉଚ୍ଛ୍ଵାଟନ, ଉନ୍ମଲ, ବିନାଶ, ଧ୍ୟାନ ।
ଉଚ୍ଛେଦକ—ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ହୃଦ +
ଆକ) ବିନାଶକ, ଉଚ୍ଛେଦକର୍ତ୍ତା, ଉଚ୍ଛେଷ,
(ସ୍ଥି) ଉଚ୍ଛେଦକା ।

ଉଚ୍ଛେଦନୟ—ବି. (ଉତ୍ତ + ହୃଦ + ମୀ,
ଅନ୍ୟ) ଉଚ୍ଛ୍ଵାଟନୟ, ଧ୍ୟାନୟାଗ୍ର୍ହ,
ବିନାଶ୍ୟ ସ୍ଥି) ଉଚ୍ଛେଦନୟ ।

ଉଚ୍ଛେଦ୍ୟ—ବି. (ଉତ୍ତ + ହୃଦ + ମୀ, ଯ)
ଉଚ୍ଛ୍ଵାଟନୟ, ଉଚ୍ଛେଦନୟ ।

ଉଚ୍ଛେଷ—ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ଅ)
ଅବଶେଷ ଭୁକ୍ତଶେଷ ଅନାଦି, ଉଚ୍ଛ୍ଵିଷ୍ଟ ।
ଉଚ୍ଛେଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ଶ,
ଅନ) ଉଚ୍ଛେଷ (ଦେଖ) ।

ଉଚ୍ଛେଷିତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଶେଷି + ମୀ. ତ)
ଉଚ୍ଛ୍ଵିଷ୍ଟକୃତ, ଚମ୍ପିତ ।

ଉଚ୍ଛେଷ୍ୟ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ମୀ. ଯ)
ଅବଶେଷାନ୍ୟ ।

ଉଚ୍ଛେତନ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଶୁର୍ତ୍ତ + ଅନ)
ଶୋକୋଡ଼ନମ ।

ଉଚ୍ଛେଷଣ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଶେ ଷି + ଅନ)
ସନ୍ତ୍ରାପକ, ଉଚ୍ଛ୍ଵିଷ୍ଟଶୋଧକ, (କ୍ଲୀ. ବି.)

ଉଚ୍ଛ୍ଵିଷ୍ଟଶୋଷଣ, ଶୈଷିକିବା, ସନ୍ତ୍ରା-
ପିତକରଣ, ଶୁଭେରବା ।

ଉଚ୍ଛେଷିତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଶେ ଷି + ମୀ. ତ)
ଶୁଷ୍ଟିକୃତ, ସନ୍ତ୍ରାପିତ ;

ଉଚ୍ଛେଷନ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଶୁଷ୍ଟ + ଉକ)
ଉଚ୍ଛ୍ଵିଷ୍ଟଶୁଷ୍ଟି ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵସ—ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ଅ)
ଉଚତା, ଉନ୍ମତ, ଉଚେଷଣ୍ୟ, ଉଚ୍ଛର୍ଷ ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵସ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ଶ, ଅନ)
ଉନ୍ମତ, ଉତ୍ଥାପନ, (ବି) ଉଚ୍ଛ୍ଵିଷ୍ଟ ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵସ—ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ଅ)
ଉଚତା, ଉନ୍ମତ, ଆବେଦ, ଉଦୟ,
ଉତ୍ଥାପ ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵସ—ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + କ.
ରକ୍ତ) ଉନ୍ମତ ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵିତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + କ. ତ)
ଉନ୍ମତ, ଶବ୍ଦିତ, ପୁଲିଥିବା, ଉଦ୍ଧତ,
ସକାତ, ପଦ୍ମତ, ଉପନ ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵିତ—ଶ୍ଵୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ଶା. ତ)
ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ, ଉଚେଷଣ୍ୟ, ଉନ୍ମତ, ଉଚ୍ଛର୍ଷ ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵିତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ଶା. ତ)
ବିକଷିତ, ପ୍ରତ୍ଯେତି, ଶୀତ, ସାତ,
କର୍ମିତ, ଶିଥଳୀଭୂତ, ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଆଶ୍ୱାସ-
ୟୁକ୍ତ, (କ୍ଲୀ. ବି) ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ, କମ୍ପନ, ଶୂରଣ,
ପାଣ ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ—ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ଅ
ଅନ୍ତମୁଖୀୟାସ, ବିଶ୍ଲେଷ, ବିକାଶ, ଶୀତ,
ଆକାଙ୍କ୍ଷା, ଅଶ୍ୱାସ, ଭାବପ୍ରକାଶ,
ଫାଙ୍କ, ଅଧ୍ୟାସ, ପରିଚେତ, ପ୍ରାଣନ ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଶିଷ୍ଟ + ମୀ. ତ)
ଉନ୍ମେଷିତ, ବିଶ୍ଲେଷିତ, ଶୀତକର୍ଷସାର-
ଥିବା ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ—ପୁଂ. ବି. (ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ + ରକ୍ତ)
ଉଚ୍ଛ୍ଵାସପ୍ରଯୁକ୍ତ, ଉଦ୍ଧରତ, ମୁମ୍ବନ,
ଭାବପ୍ରବଣ୍ୟପୁରୁଷ । [ଉଚ୍ଛ୍ଵିଷ୍ଟ]

ଉଚ୍ଛ୍ଵାସ—ଧାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ, ସମାପନ, ବିମାନ,
ଉଚ୍ଚ—ଶ୍ଵା. ବି. (ସ-ଉଚ୍ଛବିଷ୍ଟ) ପ୍ରସ୍ତରଣ, ଧରଣ,
ଉତ୍ସବ, ଆମୋଦ, ବିବାହର ତୃଣ୍ୟ
ଓ ବୃତ୍ତର ଯୁ ଦିନ ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵକିବା—ଶ୍ଵା. ବି. (ସ-ଉଚ୍ଛଳନ) ଉଚଳ
ପଦାର୍ଥ ପାତ୍ରୁ ବା କୁଳରୁ ଉପରକୁ
ଉଠିବା । [ସଜେଇବା]

ଉଚ୍ଛ୍ଵରବା—ଶ୍ଵା. ବି. ଶୟା ବିପ୍ରବରବା.

ଉଚ୍ଛ୍ଵଳ—ଶ୍ଵା. ବି. (ସ-ଉଚ୍ଛଳନ) ବମନ,
ଉଦ୍ଧରା ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵଳିବା—ଶ୍ଵା. ବି. କୃପାଦିନୁ ଉତ୍ସବରୁପେ
ପରିଷାର କରିବା, ବାନ୍ତି କରିବା, ଚଢ଼-
ଚିତ୍ରମାନ ସାଧାରଣରେ ପ୍ରକାଶକରିବା ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵଳିବା—ଶ୍ଵା. ବି. (ସ-ଉଚ୍ଛଳନ) ସହମୁଖକ
ଧାର୍ଯ୍ୟବା, ସନ୍ତ୍ରାପକ, ଉଚ୍ଛ୍ଵରବା,
ଶୁଷ୍ଟିକୃତ, ଅ—ଶ୍ଵା. ବି. ଅବାଧ, ଦୂଷି ।

ଉଚ୍ଛ୍ଵଳିବା—ଶ୍ଵା. ବି. ବଳାହାରରେ
ଉଚିକେବା, ବଳପୁରୁଷ ଅକର୍ଷଣ

କରିବା, ଆକମଣ କରିବା, ତୁଆଡ଼ିବା,
ଫୋପାଡ଼ିବା, ବଳପୁରୁଷ ବିଷିଷ୍ଟ ବା
ବିଶୀଳିତ ହେବା । [ବର୍ତ୍ତମାନ ।

ଉଚ୍ଛୁଣି—ପ୍ରା. (ବାଲେଶ୍ଵର) ଅବ୍ୟ. ଶେଷି,
ଉଚ୍ଛୁର—ଶ୍ଵା. ବି. (ସ-ଉଚ୍ଛୁଷ) ବଳମୁ,
ଡେର, ସମୟାତନମ, ବେଳା ଗଡ଼ିଯିବା ।

ଉଚୁଳା—ଶ୍ଵା. ବି. (ସ-ଉଚୁଳିତ) ଅବ୍ୟ,
ଉଚୁଳଥିବା ।

ଉଚୁଳିବା—ଶ୍ଵା. ବି. ଜଳପ୍ରଭୃତ ପଦାର୍ଥ
ପାତ୍ରର ବା କୁଳର ଉପରକୁ ଉଠିବା,
ବ୍ୟାପ୍ତିହେବା, ଶବ୍ଦବ୍ୟାପ ମୁଖରେ
ହେବା, ପୁଣ୍ୟହେବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅତିରିକ୍ତ
ହେବା । [ଦେସର ।

ଉଚ୍ନା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ସର୍ବ, ଅନ୍ୟ, ଅପର,
ଉଜ—ଶ୍ଵା. ବି. (ସ-ଓଳଙ୍କ) ସାମାନ୍ୟ,
ସରଳ, (ଦି) ତେଜ, ପ୍ରଭବ, ନିର୍ମାଣ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଉଚ୍ଛ୍ଵଳ, ଟେକ, ଉଚ୍ଛଳିଷ୍ଟ, ଉଚ୍ଛ୍ଵଳି-
ଲତା, ସଲଖ, ଉନ୍ମତ, କ୍ଷମ ।

ଉଜର—ଶ୍ଵା. ବି. ନଦୀପ୍ରଭୃତରେ ଭୁବି
ବୁଲିବା, ପହଞ୍ଚିବା, ସନ୍ତୁରଣ କରିବା ।

ଉଜଟ—ଶ୍ଵା. ବି. (ସ-ଉଜଟଟ) ଅରୁଣା,
ଆରୁଣ ।

ଉଜଟା—ଶ୍ଵା. ବି. ନିମୁଳ, ନଷ୍ଟ, ଅପ-
ବ୍ୟେକିତ, ଅପବ୍ୟୁକ୍ତାବା ।

ଉଜଟା—ଶ୍ଵା. ବି. ଉଜଟା—ଆମାନ୍ୟ,
ଅପ-ବ୍ୟୁକ୍ତାବା, ଜର୍ବୀ ।

ଉଜଳ—ଶ୍ଵା. ବି. ନିମୁଳ, ନଷ୍ଟ, ଅପ-
ବ୍ୟେକିତ, ଅପବ୍ୟୁକ୍ତାବା ।

ଉଜଳ—ଶ୍ଵା. ବି. ଓଜର, ଆମ୍ବୁମରଥନ ।

ଉଜଳ—ଶ୍ଵା. ବି. ଓଜଳ, କାନ୍ତୁମୁକ୍ତ,
ସ୍ରୋତ ଭାଙ୍ଗିଯିବା, ଆଲେକ,
ଉଚ୍ଛ୍ଵଳିତା, ଧୋବା ।

ଉଜଳଘର—ଶ୍ଵା. ବି. (ଗଞ୍ଜାମ) ଧୋବା-
ଘର ।

ଉଜଳଣୀ—ଶ୍ଵା. ବି. ସ୍ଥା. ଧୋବଣୀ ।

ଉଜଳା—ଶ୍ଵା. ବି. ଧୋବା ।

ଉଜଳା—ଶ୍ଵା. (ସ-ଉଜଳ) ସରଳ, ସୋଜା ।

ଉଜଳାଇନ—ବିହାରାଜନବାସୀ ସୁର୍ଯ୍ୟବାଣୀପୁ
ରାଜୀପୁରମାଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀରେବ ।

ଉଜାଉଜ—ଶ୍ର. ବି. ସୋଜା, ସୁଜି ।
ଉଜ ଗର—ବି. ଅନନ୍ଦ, ଜାପତ (ବି)
ଅନନ୍ଦା, ନିଦାରହିତ୍ୟ, ଗମି ଜାଗରଣ ।
ଉଜାଡ଼—ଶ୍ର. ବି. ଉଜାଡ଼, ନିର୍ମଳ, ନଷ୍ଟ
ଅପବ୍ୟନ୍ୟ, ନାଶ (ବି)ଷତ, ଲେକସାନ୍ ।
ଉଜାଡ଼ମୟ—ଶ୍ର. ବି. ଧୂୟଂ, କ୍ଷୟ, ଅପ-
ବଂସ୍ (ବି) ଅପବ୍ୟନ୍ୟ, ଅପବ୍ୟନ୍ୟିତ,
ଦୂଷଣ୍ଟ, ଦୂର୍ବୁ ଅ ।
ଉଜ ଛବା—ଶ୍ର. ଫି. (ଏ-ଉଜଟ) ନଷ୍ଟ-
କରିବା, ଅପବ୍ୟନ୍ୟ କରିବା ।
ଉଜାଣ—ଶ୍ର. ବି. ନୂଆରଯୁକ୍ତ ।
ଉଜଣି—ଶ୍ର. ଫି. ବି. (ଉତ୍ + ଯାନ)
ସ୍ଥୋତର ବିପଞ୍ଚରେ ।
ଉଜଣି—ଶ୍ର. ବି. ବିପଞ୍ଚର ଦିଗରୁ
ଗତ କରୁଥିବା, ନୂଆରାଯା ।
ଉଜଣିଉଠିବା—ଶ୍ର. ଫି. ସ୍ଥୋତର
ବିପଞ୍ଚରଥାତକୁ ଉଠିବା, ନୂଆରହିବା ।
ଉଜାଳ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଆଲେକ ।
ଉଜି—ଶ୍ର. ବି. ପଣୀ ବା ଜୀପଣେଳାଳ
ଦୂରଜଣା ସଙ୍ଗୀ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, କାନା-
କାନ, ସାଧାରଣରେ ଜଣା ।
ଉଜାର—(ସା) ବି. ରାଜ୍ୟର ମହୀୟ, ସତତ,
ମହୀୟ । [କାର୍ଯ୍ୟ]
ଉଜାଶ—(ସା) ବି. ମହିପଦ, ମହିର
ଉଜୁ—(ସା) ବି. ନମାଜପଦିବା ପୁଷ୍ପରୁ
ମୁସଲମାନମାନକର ଜଳଦାସ ମୁହଁ,
ହାତ ଓ ଗୋଡ଼ ଧୋଇ ପବିତ୍ରହେବା-
ରୂପ ଦିଦ୍ୟା ।
ଉଜାଥୀ—ଶ୍ର. ବି. (ହୃ-ଉଦ୍ୟାପନ) ବ୍ରତ-
ଉଦ୍ୟାପନା, ବ୍ରତସମାପ୍ତି, କୋଣସେ
ବ୍ରତ ବା ଅନୁଷ୍ଠାନର ପରିସମାପ୍ତି ।
ଉଜୁଡ଼ା—ଶ୍ର. ବି. ନାଶ, ଅପଚୟ (ବି)
ଯାହା ଉଜୁଡ଼ିଯାଏ ବା ନଷ୍ଟହୁଏ, ନାଶ-
କାର୍ଯ୍ୟ ।
ଉଜୁଡ଼ିବା—ଶ୍ର. ଫି. ନଷ୍ଟହେବା, ଅପ-
ବଂସ୍ତିତ ହେବା ।
ଉଜୁଡ଼ିର—ଶ୍ର. ବି. ଶ୍ଵାସରେଖ ହେଉଥି
ଦିବ୍ରତ, ରୁକ୍ଷାସ ।
ଉଜୁଳୀ—ଶ୍ର. ବି. ଧୋବଣୀ ।

ଉଜୁହାତ—(ଯା) ବି. ଅପରି, ଅପରି
ଲେଖାଥିବା ଦରଖାସ୍ତ ।
ଉଜେଇବା—ଶ୍ର. ଫି. କ୍ରୁତ ଉଦ୍ୟାପନ
କରିବା, ପରିସମାପ୍ତି କରିବା, ଉପବକୁ
ଉଠିବା ।
ଉଜଟ—ଶ୍ର. ବି. ନଷ୍ଟ, ନିର୍ମଳ, ଖାଲ ।
ଉଜକ—ଲୀ. ବି. ପ୍ରୁଲ ବା ବଳିଷ୍ଠହେବା ।
ଉଜଦିନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜି + ଇନ୍
+ ର) ମାଳବ ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ,
ବିଶାଳ ଅବଳୀ ନଗର ।
ଉଜସ୍ତୁନ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟାବାକ୍ତା ଅନ୍ତ-
ର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ପବତ ପବତ, ରୈବତକ
ପବତ, ଦୂର୍ବୁ ଓ କେନମାନଙ୍କର ପୁଣ୍ୟ-
ପ୍ରକ ହାରସ୍ତାନ ।
ଉଜଳ—ବି. (ଉତ୍ + ଜଳ + ଅ) ଉଜା-
ଲିବା, ସମା କରିବା, ମାଜିବା, କୁପ
ଇତାଦିରୁ ପଙ୍କୋବାର କରିବା,
ଶୋଧିବା. ଶୁପ୍ରରହସ୍ୟ ଉଦ୍ୟାଟନ
କରିବା, ଗୁହୁତୁମାନ ପ୍ରସତ କରିବା ।
ଉଜଳନ—ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜଳ +
ଅନ) ଉଜାଳିବା (ଦେଖ) ।
ଉଜଳିତ—ବି. (ଉତ୍ + ଜଳ + ଇତ)
ଉଜଳା ହୋଇଥିବା ।
ଉଜଳନକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଶୀରର ଉତ୍ଥିତ-
ପ୍ରିତି ଦେଶବିଶେଷ ।
ଉଜଳନକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉଜଳନକ, ଉତ୍ତକ
ମହିଳିର ଆଶ୍ରମ-ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ
ବିପ୍ରିଣ୍ଟ ମହୁମି ।
ଉଜାପନ—ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜୟ + ଶି +
ଶ. ଅନ) ମାରଣ, ବଧ, ହନନ ।
ଉଜିପ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ + ପା + ଅ)
ଆୟାଶକର୍ତ୍ତା, ଯେ ସୁନ୍ଦେ ।
ଉଜିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜି + ତ)
ଉଜାଷ ଜୟ ।
ଉଜିହାନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦେଶବିଶେଷ ।
ଉଜିହାନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ
ନଗରୀ ।
ଉଜୀବନ—ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜିବ + ଶ,
ଅନ) ମୁକ୍ତ ପରେ ପୁନଃ ଚେତନ୍ୟ
ଲଭ, ଲୁପ୍ତ ପ୍ରାୟ ହୋଇ ପୁନଃ ପ୍ରବଳ
ହୋଇ ଉଠିବା ।

ଉଜୀବତ—ବି. (ଉତ୍ + ଜାବ + ମି. ତ)
ମୁହଁପରେ ପୁନଃ ଚେତନ୍ୟ ପ୍ରାୟ,
ଅଚେତନ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ମୁହଁ ।
ଉଜୀବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜାବ +
ରନ୍) ଯେ ପୁନର୍ବାର ବହିଧତୋ ।
ଉଜୀମ୍ବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜମ୍ବ +
ଶ. ଅ) ବିକାଶ, ଚେଷ୍ଟା, ହାଇମାରିବା
(ବି) ପ୍ରଷ୍ଟିତ, ଚେଷ୍ଟିତ, ବିକାଶିତ,
ମୁଦେବ୍ୟାନକାଶ ।
ଉଜୀମ୍ବଣ—ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜମ୍ବ + ଶ,
ଅନ) ମୁଖବିକାଶ, ହାଇମାରିବା
ଆବେଦନ, ଅମ୍ବକ୍ୟ ।
ଉଜୀମ୍ବିତ—ବି. (ଉତ୍ + ଜମ୍ବ + କ, ତ)
ବିକାଶିତ, ଚେଷ୍ଟିତ (ଲୀ ବି.) ଚେଷ୍ଟା,
ହାଇମାରିବା, ବିକାଶ ।
ଉଜେଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜିଷ + ଅ)
ଉନ୍ଦରି, ଉକର୍ଷପ୍ରାୟ (ବି) ଉକର୍ଷ,
ଜୟସ୍ତୁତ ।
ଉଜେଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜିଷ +
ଇନ୍) ଉକର୍ଷଷ ଜଦୁଣୀଳ, ଉକର୍ଷଷ ଜୟ-
ସ୍ତୁତ । [ଧନୁରୂପ ।]
ଉଜ୍ୟ—ବି. ଆରେପିତକା, ଆରେପିତ-
ଉଜ୍ୟଳ—ବି. (ଉତ୍ + ଜଳ + କ, ଅ)
ଦୀପିମାନ, ଦୀପ, ଚେଜୋମୟ, ବିମଳ
ବିଷକ, ବିକାଶ, ନିର୍ମଳ, ପରଷ୍ପ୍ରତ,
ଶୋଭମୟ (ବି) ଶୁଙ୍ଗାର ରସ, ସୁବର୍ଣ୍ଣ,
ସୁନା ।
ଉଜ୍ୟଳତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉଜ୍ୟଳ + ତା + ଅ)
ଶାପ୍ତ, ନିର୍ମଳତା, ଶୁଙ୍ଗତା, ବୁକରକଥ ।
ଉଜ୍ୟଳଦର—ଜଣେ ବିଶାତ ପଣ୍ଡତ, ଏ
ଉଜାଦିସୁତ୍ରବୁଦ୍ଧି ରଚନା କରିଅଛନ୍ତି ।
ଉଜ୍ୟଳନ—ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଜଳ + ଶ,
ଅନ) ଉଜୀପ୍ରତ କରିବା, ନିର୍ମଳତା,
ଆଲୋକତ କରିବା ।
ଉଜ୍ୟଳରସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶୁଙ୍ଗାର ରସ ।
ଉଜ୍ୟଳିତ—ବି. (ଉତ୍ + ଜଳ + କ, ତ)
ପ୍ରାୟ, ପ୍ରକୁଳିତ, ଆଲୋକତ ।

ଉଦ୍‌—(ଧାରୁ) ତ୍ୟାଗ କରିବା ।
ଉଦ୍—ସୁଂ. ବି. (ଉଦ୍+ଅ) ତ୍ୟାଗ,
ବିସର୍ଜନ, ବର୍ଜନ, ବମନ, ବର୍ଷଣ ।
ଉଦ୍ବନ୍ଦ—ଗ୍ରା. ବି. ଦୁଷ୍ଟ, ଜନଶୋର,
ଅରୁହା, ମନୁଆଁ, ଦୁଷ୍ଟ ।
ଉଦ୍ବନ୍ଦିଆ—ଗ୍ରା. ସୁଂ.ବିଂ. ଉଦ୍ବନ୍ଦ(ଦେଖ),
(ସ୍ଥା) ଉଦ୍ବନ୍ଦି ।
ଉଦ୍ବନ୍ଦ—ଲୀ. ବି. (ଉଦ୍+ଭ, ଅନ)
ବିସର୍ଜନ, ତ୍ୟାଗ ।
ଉଦ୍ବନ୍ଦି—ବି. (ଉଦ୍+ମୀ,ତ) ତ୍ୟାଗ,
ବକ୍ତିତ, ବସୁଷ୍ଟ, ଉଷ୍ଟୁଷ୍ଟ, ବିସନ,
ଉଦ୍ବନ୍ଦିଷ୍ଟ ।
ଉଦ୍ବଳୀ—ଗ୍ରା. ବି. ପଙ୍କ ଉଦ୍ବଳ କରିବା
କମ୍ପ, ଗୁପ୍ତରହସ୍ୟ ଉଦ୍ବୟାଟନ ।
ଉଦ୍ବଳିବା—ଗ୍ରା. କି. ପରିଷାର କରିବା,
ପଞ୍ଜୋକାରକରଣ, ସଫାକରିବା,
ମାଜିବା, ଗୁଡ଼ଛୁଦମାକ ପରିଷାର କରିବା.
ଶୋଧିବା, ଗୁପ୍ତରହସ୍ୟ ଉଦ୍ବୟାଟନକରିବା
ଉଦ୍ବେଳ—ଗ୍ରା. କି. ବି. ଅକାରଣ,
ମାଜାକିଆ, ବୃଥା, ନାମମାତ୍ର,(କାର୍ଯ୍ୟର
ନୁହେ), (ବି) ଅନିମହିତ, ଅନାହୁତ,
ମାହାକିଆ, ବୃଥା ।
ଉଦ୍ବେ—ଗ୍ରା.ବିଂ. ଉଚ୍ଚ, ଉନ୍ନତ, ଡେଙ୍ଗା ।
ଉଦ୍ବେଳିପାଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଆଶିପାଠାରୁ
ଅସାଧାରଣବରେ ଉନ୍ନତ କପାଳ ।
ଉଦ୍ବେଳିପାଳିଆ—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବିଂ. ଯାହାର
କପାଳ ଉଚ୍ଚ,(ଲୀ.ଅର୍ଥ)ଭାଗ୍ୟବାନ୍, ସ୍ଥା)
ଉଦ୍ବେଳିପାଳୀ ।
ଉଦ୍ବୋ—ଗ୍ରା.ବିଂ.,(ସ-ଉଚ୍ଚ)ଉଚ୍ଚ,ଉଦୁଙ୍ଗ,
ଡେଙ୍ଗା, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୱର ହୋଇଥିବା ।
ଉଦ୍ବୋବା—ଗ୍ରା. କି. ଆସାଇକରିବା-
ପାଇଁ ହସ୍ତ କମ୍ପ ଅସ୍ତାଦି ଉଠାଇବା,
କୌଣସି ଶୁନକୁ ଉଚ୍ଚତର କରିବା ।
ଉଦୁଆ—ଗ୍ରା. ବିଂ. (ସ ଉଚ୍ଚ) ଉଚ୍ଚ,
ଡେଙ୍ଗା, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୱର ହୋଇଥିବା ।
ଉଦ୍ବେଳିବା—ଗ୍ରା.କି. ଉଦ୍ବେଳିକା (ଦେଖ),
ଉଦ୍ବେଳି—(ଧାରୁ) ଦୁଷ୍ଟିବା, ଭାଷ୍ଟିବା ।
ଉଦ୍ବେଳି—ସୁଂ.ଲୀ.ବି.(ଉଦ୍ବେଳି+ଭ,ଅ)ଧାନ୍
କଣ ଗୁରୁତ୍ୱ, ଜୀବିକାନିଷାହନମିତ୍ତ

ଧାନ ଭୁଣ୍ଣିକରି ନେବା, ଉଚ୍ଚତ ଶୟ୍ୟର
ଶେଷାଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ, (ସୁଂ.ବିଂ) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୱରିଳ ।
ଉଦ୍ବେଳି—ଲୀ. ବି. (ଉଦ୍ବେଳି+ଭ, ଅନ)
ଶୁଣ୍ଣିକେବା, କୁଣ୍ଣେଇବା, ପଢ଼ିବା,
ଶୟ୍ୟ ସମ୍ବରୁପକମ୍ପ ।
ଉଦ୍ବେଳିତି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟକସାୟ,
ଶୟ୍ୟାଦି ଶୁଣ୍ଣି ଜୀବିକାନିଷାହ କରିବା,
ଜିଅସାର ଧାନଶୋଟାଇବା ରୂପ ଜୀବିକା
ଉଦ୍ବେଳିଲ-ଲୀ.ବି. ଉଦ୍ବେଳିତି (ନିଃ) ଶେଷରୁ
ଉଚ୍ଚତରଶୟ୍ୟାଦି ଆନନ୍ଦରଣକାଣ୍ଠ ।
ଉଦ୍ବେଳି—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଉଦ୍ବେଳି) ଉଦ୍ବେଳି
କର୍ମ, (ପ୍ରା ସୁରା) ଶୁଣ୍ଣିଗଲେ, ଶୁରୁତ
ହେବାପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ (ନିଃଆ) ।
ଉଦ୍ବେଳିବା—ଗ୍ରା. କି. ସାଂକ୍ଷିକିବା, ଲୁଗା କୁଣ୍ଣ
ସଜାନ୍ତିବା, ସିତ କରିବା, ରୂପବା ।
ଉଦ୍ବେଳିବା—ଗ୍ରା.ନ୍ଦ. ଉଦ୍ବେଳିବା ଶିଳନ୍ତ
ଦୂପ । [ଆଲେକ]
ଉଦ୍ବେଳି—ପ୍ରା. (ଲରିଆ) ବି. (ସ ଉଚ୍ଚତି
ଉଚ୍ଚ—ସୁଂ. ବି. ଉପେଲକ, ଉଷ୍ଟ, ଉଷ୍ଟ,
ସାସପଦ, ଲମ୍ବୋଷ । [ଅଜାନିତ]
ଉଚ୍ଚକଳ୍ପ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଅକଳ, ମୂର୍ଖ,
ଉଚ୍ଚଜନ—ଗ୍ରା.ବି. ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ ।
ଉଚ୍ଚଜ—ସୁଂ. ବି. (ଉଚ୍ଚ+ଜନ+ଅ)
ପର୍ମ୍ପଣ୍ଣାଳ, କୁଣ୍ଠାଦର, ଦୀପପତ୍ର
ଦିମିତ ମୁନିମାନଙ୍କର କୁଠିର ।
ଉଚ୍ଚମୁହଁ—ଗ୍ରା.ବିଂ.ଉପରକୁ ଯା'ମୁହଁ
ଆସ, ଉପରମୁହଁ ।
ଉଚ୍ଚ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଦୂରହୋ, ଦୂର,
ଦୂରକର, ଯାଅମ ।
ଉଚ୍ଚବସ୍ତୁ ଗ୍ରା.ବି.ଉପଯୁକ୍ତି ଆହେବା
ଓ ବସିବା, ଉଚ୍ଚବସା, ହରଣା,
ଅସ୍ତିତା, ବେତେଲ, ଉଚ୍ଚତାପତ୍ର,
ଉଚ୍ଚଶାଳୀରେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଉଚ୍ଚବା
ଓ ବସିବାରୁପ ଦଣ୍ଡ ।
ଉଚ୍ଚବା—ପ୍ରା. (ପମ୍ବ) ଉଚ୍ଚବା (ଦେଖ)
ଉଚ୍ଚମନ—ପ୍ରା. (ପମ୍ବ) ବି. ଉପବାସର
ପୁଣ୍ୟନ ପାଳିବା ଅଧିବତ୍ ।
ଉଚ୍ଚ—ଗ୍ରା. ଶୟ୍ୟା ତ୍ୟାଗକର, ନିନ୍ଦା-
ତ୍ୟାଗକର ।

ଉଚ୍ଚନ୍ଦ୍ର ଗ୍ରା.ବିଂ.(ସ-ଉତ୍ତରଥାନ)ଉତ୍ତରଥା,
ବାହାରିଥିବା, ଉନ୍ନତ ।
ଉତ୍ତା—ଗ୍ରା.ବି. (ସ-ଉତ୍ତରଥାନ) ଉତ୍ତବା,
ଉପରକୁ ବା ଉଚ୍ଚକୁ ଗମନ କରିବା,
ଠିଆହେବା, ଉତ୍ତିତ ହେବା, (ବିଂ)
ଉତ୍ତିଥିବା, ଉତ୍ତିଥିତ, ଉତ୍ତିତ,ପ୍ରକାଶିତ,
ସ୍ତ୍ରୋତର ବପରାତ ଦିଗକୁ ଉତ୍ତଥିବା,
ଉତ୍ତେନିତି, ଯାହାକୁ ସ୍ଥାନନ୍ଦିତକୁ
ନିଆସାରିପାରେ ।
ଉତ୍ତାଇନେବା—ଗ୍ରା. କି. (ମନୁଷ୍ୟକୁ)
ବଳପୁଣ୍ୟକ ଅପହରଣ କରିବା, ପ୍ରତ୍ୟେ-
ହାର କରିବା ।
ଉତ୍ତାଇବା—ଗ୍ରା. କି. (ସ-ଉତ୍ତରଥାନ)
ଉତ୍ତିବାର ଶିଳନ୍ତରୁପ, ଚଢାଇବା,
ଉନ୍ନତିକରିବା ଟେକିବା, ପ୍ରାତକରିବା,
ନିନ୍ଦା ଭଜାଇବା, ସ୍ଥାନଭକ୍ଷ କରିବା,
ଏକ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ନେବା,
ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟହେବା, ଲୋପ କରିବା, ଉତ୍ତି-
ଦେବା, ସ୍ତ୍ରୋତର ବପରାତ ଦିଗକୁ
ଗତ କରିବା,ଆଦାୟ କରିବା,ସରଦା
ଆଜି କାଲିନେବା!, କାଯୀୟ ସମାଧା
କରିବା, ଉତ୍ତତର ପଦକୁ ଅଗସର
କରିବା ବା ନେବା, ଲଣ୍ଠନର ବଣକୁ
ତେଜିବା,ପ୍ରସାଦକୁ ସରରେ ଉପରସ୍ତିତ
କରିବା ।
ଉତ୍ତାଉତ୍ତି—ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ,ପୁନଃପୁନଃ ଉପର
ଶ୍ରେଣୀକୁ ଉତ୍ତିବା, ପରିଷର ନିନ୍ଦା
ଉଜ୍ଜାଇଦେବା ।
ଉତ୍ତାଉତ୍ତିକରିବା—ଗ୍ରା. ବି. ଶୁତ୍ରମାନକୁ
କୁଷ ଉତ୍ତାଇବା,ଲୁପ୍ତ କରିବା, ସ୍ଥାନ-
ନ୍ଦରିକରିବା, ଉତ୍ତିଦେବା, ଉତ୍ତିବା,
ଠିଆ କରିବା, ନିନ୍ଦା ଭଜାଇଦେବା,
ଉତ୍ତେନିତି କରିବା ।
ଉତ୍ତାଉତ୍ତିପାଳିଆ—ଗ୍ରା.ବି. ବାର୍ଷିକିପଶ୍ଚିମା
ସେଇଁ ପଶ୍ଚିମାଫଳରେ ବିଦ୍ୟାଲୟର
କ୍ଲାସ ପ୍ରମୋଦକ ହୁଏ ।
ଉତ୍ତାଗାନ୍ଧି—ଗ୍ରା. ବି. ଦୋକାନମାତ୍ରାର କାଳି
ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ମେଘର ନିଷାନ୍ତରୁପି ସ୍ଥାନ-

ଆଡ଼କୁ ଗମନ, ଉତ୍ତେଳନ, ଉଚ୍ଛବିମ୍ବ,
ଅଗଣୀ, ଉତ୍ତ୍ରଥାପନ ।

ଉଠାଶୀ-ଗ୍ରା.ବି. (ସ-ଉତ୍ତ୍ରଥାନ) ଉପରକୁ
ଦ୍ଵିବା, ଉତ୍ତର୍ଦଶ, ଫ୍ରମୋତ୍ତପଥ, ଏକା-
ବେଳକେ ଉଚ୍ଚପଥ, ଉଚ୍ଚତା, କିନ୍ତୁ
ଉଚ୍ଚ ପ୍ଲାନେଟ ଉଠିବା ହିସ୍ବା, (ବିଂ)
ଏକାବେଳକେ ଉଚ୍ଚ ।

ଉଠିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଆବାଦୀ ଜମି, ମାରଣା
ଖାଇବାକୁ ମିଳିବା, ବିନା ପରିଶ୍ରମରେ
ଲବ୍ଧ ବସ୍ତୁ, ଲଭନକ ସମୟ, ପଥଲ
କଟା ବା ଉପୁଡ଼ାପରେ ଷେବରେ ରହି
ଥିବା ଯାଏଅନ୍ତ (ଯାହାକୁ ଗୋରୁ ଆଦି
ଅତି ଆନନ୍ଦରେ ଖାଆନ୍ତ, (ବିଂ) ଅଗ୍ରଜ,
ଆବାଦୀ, ଉତ୍ତର୍ଷ, ଉନ୍ନତି, ଉତ୍ତରକଷ-
ତବା, ମାରଣା ମିଳିବା ।

ଉଠିଆର—ଗ୍ରା. ବି. ସନ୍ତ୍ରାନ୍ତସନ୍ତ୍ରତ
ଜନ୍ମର ୭ମ ଦିନର କୃତ୍ୟ ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ
ଉଠିଆଡାକ-ଗ୍ରା. ବି. ଡାକଉପରେ ଡାକ
ପକାଇବା, ଖେଳି ଇତ୍ୟଦିରେ ଆଦର-
ପବକ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଡାକିବା ।

ଉଠିଆଭାଇ—ଗ୍ରା. ବି. କେଣ୍ଟଷ୍ଠାଇ, (ବିପ)
ପିଠିଆ ଭାଇ ।

ଉଠିଆରିଗାଧୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଶିଶୁ ଜନ୍ମର
୭ମ ଦିନରେ ମାତ୍ରା ଓ ଶିଶୁର ସ୍ଥାନ ।

ଉଠିପଡ଼ି—ଗ୍ରା. କି. ବିଂ. ଅଧିକରସ ସ୍ଥ-
ସହକାରେ, ବାଧାକୁ ଭୁ ଛେପ ନକରି ।

ଉଠିବର୍ଷି—ଗ୍ରା.କି. ବିଂ. ଧରାଷ୍ଟ୍ରି ରଷ୍ଟବରେ
ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ଵାମ ନେଇ ।

ଉଠିବର୍ଷିଗୀ—ଗ୍ରା.କି. ଶୋଇବାରୁ ଉଠି
ହତାତ୍ର ବସିବା ।

ଉଠିବା—ଗ୍ରା. କି. ବିଂ. ଉପରକୁ ଗମନ
କରିବା, ଚଢ଼ିବା, ନିଦ୍ରା ତ୍ୟାଗ କରିବା,
ପ୍ରମଣିତ ହେବା, ଉଠିବା, ଦେଖା-
ଦ୍ଵିବା, ବସିବାଥାନ ତ୍ୟାଗ କରିବା,
ଠିଆ ହେବା, ଉନ୍ନତି କରିବା, ଫୁଲିବା,
ଚଢ଼ାହେବା, ରହିଛ ହେବା, ଲେପ
ପାଇବା, ଆଭାବ ହେବା, (ଲଙ୍ଘ)
ଉଠେନ୍ତିତ ହେବା, ଆଦାୟ ହେବା,

ଶୁଣାଯିବା, ଭୂମିତ୍ୟାଗ କରିବା, ସମା-
ଦିକ ଦେବା, ହତାତ୍ର ଉପୁଳିବା, ଉପ୍ତି-
ଦିକରେବା, ସେ'ତର ବିପଶ୍ଚତ ଦିଗକୁ
ଗତ କରିବା, (ନମ ବା ମାଛ), ମଞ୍ଜି ରୁ
ଗଜା ବାହାରିବା, ସ୍ଥାନାନ୍ତରକୁ ନିଆ-
ସିବା, ଗଲୁରିବା, ପ୍ରମୋଦନ ପାଇବା,
ନିର୍ଗତ ହେବା! ଉପୁତ୍ତିବା, ପ୍ରକାଶିତ
ହେବା, ସ୍ଵର୍ଗ ହେବା, ଉତ୍ତରିବା,
ଉତ୍ତେଳିତ ହେବା, ଚଳିବା, ପ୍ରମଟ
ହେବା, ବସୁନ୍ଦରିବା, କାମ କରିବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ।

ଉଠିବଟି—ଗ୍ରା. ବି. ପଢ଼ିଆ ଜମିକୁ ଉଠିଆ
ବା ଆବାଦ କରିବ ପାଇଁ ପ୍ରକାଶିତ
ଜମିଦାରର କୁଟୁ ।

ଉଠିବାଟିମାହାଲ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ଜମି
ଦାଖରେ ଥିବା ଜମିକୁ ପଳା ପ୍ରତିବର୍ଷ
ବୁଝ କରେ ନାହିଁ ଓ ଜମିର ଅବସ୍ଥା
ଦେଖି ବର୍ଷେ ବୁଝ କରେ ପୁଣି ବର୍ଷେ
କରେ ନାହିଁ ।

ଉଠିବା ପଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. କି. ଆଲେଚନା,
ତକଂବିକ, କୋଲାହଳ, କନ୍ଦନାଦ
ଦ୍ଵାରା ଉତ୍ତରିବେଇ ହେବା ।

ଉଠିଉଠୁହେବା—ଗ୍ରା.କି.ଉଠିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହେବା. କୁଳ ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ।

ଉଠୁଶୁବସୁଶୁ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ହୁରୁପତ୍ର,
ସବୁବେଳେ, ପ୍ରତିଷଣ, ସଷ୍ଟଦା ।

ଉଠେ—ଗ୍ରା.(ସମ୍ବ) ପାଇଁ, ଲଗି, ଘୋରୁ
ହେଉରୁ ।

ଉଠିଉଠିହେବା-ଗ୍ରା.କି. ଉଠିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ହେବା, ମନ ଉଠିବା, ମନ ଅସ୍ତ୍ର ର ବା
ଅଥୟ ହେବା ।

ଉଠିପୁକନ—ପ୍ରା.(ସମ୍ବ) ବି. ପୁଣ୍ଣୀବାୟୁ ।

ଉଠିଶୋ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି.ଓଡ଼ିଶ, ଛୁବ-
ପୋକ ।

ଉଠିଧାର—ଧାରୁ) ସହିତ, ନକ୍ଷତ୍ର, ତାପ,
ଉଠି—ଗ୍ରା.ବି. (ସ-ଉତ୍ତର୍ଧାରୁ) ହୁତି, ବାଜି,
ବୁଣ ।

ଉଠିଗ—ବ. (ପ୍ରାକ) ସର୍ପ, ପତାକା, ଧୂଜ
(ଗ୍ରା.ବିଂ) ଫୁଲିରା, ବାନ୍ଧୁଆ, ଅପ-
ବ୍ୟସ୍ତୀ ।

ଉଠିଅସୁକରିବ—ଗ୍ରା. କି. ଅଙ୍କରଭାବରେ

ଉଠିଶ—ଗା.ବି.(ସ ଉତ୍ତ୍ରଭୀନ) ଉଠିବା ।

ଉଠିଶୀ—ଗା. ବି. ଓଡ଼ିଶୀ (ଦେଖ) ।

ଉଠିନ—ଗା.ବି. (ସ ଉତ୍ତ୍ରଭୀନ) ଉଠିଅସୁତ୍ରବା
(ଲ.ଅ) ଅନ୍ନଶ୍ଵିତ ।

ଉଠିନ୍ତା ଗା.ବି. (ସ-ଉତ୍ତ୍ରଭୀନ) ଉଠିଅସୁତ୍ରବା

୧—ଉଠିନ୍ତା ଖର ଗୋବିନ୍ଦାୟ ସାହା,
ଉଠିନ୍ତିବା ଖରକୁ ମହାପ୍ରଭୁକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ
କରିବା ନ୍ୟାୟ, ୨—ଉଠିନ୍ତା ଚତେ-
ଇକୁ ବେପର ବଟା, ଅନ୍ତର ବିଷୁ
ନିମନ୍ତେ ଆଗର ପ୍ରସ୍ତୁତହୋଇ ଚନ୍ଦବା,
୩—ଉଠିନ୍ତା ଚତେଇର ପଣ୍ଡ ନରିବା,
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁଡ଼ ରହସ୍ୟ ରେତ କରିବା,
ଅତି ବିଷେଷ ସମ୍ବନ୍ଧେ ।

ଉଠା—ଗା.ବି. ଉପରେ ଉଠିବା, (ବିଂ)

ନଷ୍ଟ, ଦୂଷିତ, ଅସ୍ତ୍ରୀୟ, ମୈଥ୍ୟନିନିତ
ରୋଗବିଷେଷ, ଅନ୍ନଶ୍ଵିତ ।

ଉଠାଇକରିହିବା—ଗା. କି. କୌଣ୍ଡି
ବ୍ୟକ୍ତିନାମରେ ମିଥ୍ୟ ଅପବାଦ ଦେବା ।

ଉଠାଇଦେବା—ଗା.କି.ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କୁ ପିତ୍ରାର
ବା ଶିକ୍ଷକରୁ ପିଟାଇ ଦେବା, ଅତ୍ୟନ୍ତ
କରିବା, ଅପ୍ରମାଣିତ କରିବା. ଭାବୁ
ତାରିତବା, ମିଥ୍ୟ ବୋଲି ଦୋଷଣା
ବା ସତପନ କରିବା, ଅପବ୍ୟସ୍ତ
କରିବା ।

ଉଠାଇବା—ଗା.କି.(ସ-ଉତ୍ତ୍ରଭୀନ) ଉଠିବାର
ଶିଳ୍ପ, ରୂପ, ଆକାଶରେ ଗତ କର-
ିବା, ହୃଦୟର ଦେବା, ଉଠିବାକୁ
ଶିକ୍ଷା ଦେବା, ଶୃଦ୍ଧରେ ଉଠିବାର
ଉପାୟ କରିବା, ପବନାଦିଦ୍ଵାରା ସ୍ଥାନା-
ନ୍ତରିତ କରିବା, ଉଦ୍ବିଗ୍ନ କରିବା,
ଅନ୍ୟମନ୍ୟ କରିବା, ପଚାକାଅଦିର
କ୍ରମ ପ୍ରାଦୂରକୁ ପବନରେ ଉଠିବା ପରି
କରିବା, ଆରୋପିତ ଦୋଷକୁ (ଆପଣା
ଉପରୁ) ଖୋଲ ଦେବା, ଅପବ୍ୟସ୍ତ
କରିବା, ବରବାଦ କରିବା, ଅଦୃଶ୍ୟ
ବା ଲୁଣ୍ଡ କରିବା, ବାହୁତ କରିବା,
ଉପାର ଦେବା, ରୁକ୍ଷିତ କରିବା, ଶେଷ
କରିବା, ସାରିବା ।

ଉଡ଼ାଉଡ଼ିକରିବା—ଶା.କି. ଏକ ସ୍ଥାନରୁ
ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରୁ ଉଡ଼ିବା ।

ଉଡ଼ାଳି—ଶା. ବି. ଗେହି ଯାନ ସାହା-
ସାରେ ମନୁଷ୍ୟ ଆକାଶରେ ବିଚରଣ
କରିପାରେ (ବୋମୟନ) ।

ଉଡ଼ାଖବର—ଶା. ବି. ଜଳଶୁଦ୍ଧି, ଅନ୍ତର୍ଭାବ
ସମ୍ବାଦ ।

ଉଡ଼ାଶ—ଶା. ବି. (ସ୍ଵ-ଉଡ଼ାନୀ) ଉଡ଼ିବା,
ଉଡ଼ାଇବା କରୁ, ଯୁକ୍ତରେ ଶବ୍ଦରୁ
ଆକାଶରୁ ଉଡ଼ି ଉପରେ ଦେବା ।

ଉଡ଼ାଶିଅ—ଶା. ବି. ଅପବ୍ୟୁଦୀ, ଉଡ଼ି-
ବରେ ଅକ୍ଷୟ, ଉଡ଼ୁଥିବା, ମିଥ୍ୟାପ-
ବାଦ୍ୟୁତ, ଯାହା ଉପରେ ଉପରେ
ଆଏ, ବାହ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍ଭାବ ।

ଉଡ଼ାନ୍ତେରାଇ—ଶା. ବି. ଅପବ୍ୟୁଦୀ
(ଲେକ), ଅନ୍ତିତ, ଶୁଣା (କଥା) ।

ଉଡ଼ାପବନ—ଶା. ବି. ଝଡ଼ିତୋପାନ,
ଖଣ୍ଡିଆରୁତ ।

ଉଡ଼ାପ ନୟ—ଶା. ବି. ବିଦିରେ ଆକାଶରୁ
ଉଠିବା ଆଲୋକପାତି ବା ଲଣ୍ଠନ-
ବିଶେଷ ।

ଉଡ଼ାପାଳ—ଶା. ବି. ଅପବ୍ୟୁଦୀ ।
ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି—ଶା. ବି. ଦୂଷ୍ଟ, ହରାହରି

ବିବେଚନାଶ୍ୟ, ସେ ଉଡ଼ିବୁଢ଼ି ପରିର
ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ, ଅପବ୍ୟୁଦୀ, ଅନ୍ୟରୁ
ହଟହଟା କରୁଥିବା, ଅସ୍ତିର, ଅଥୟ ।

ଉଡ଼ାମଛି—ଶା. ବି. ସାମୁତ୍ତକ ମୟେ
ବିଶେଷ, ଏ ମାତ୍ରମାନେ ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି ।

ଉଡ଼ାଳି—ଶା. ବି. ଉଡ଼ିବାରେ ଦସ ।
ଉଡ଼ିଆ—(ଉଡ଼ିବନକ) ବି. ଉଡ଼ିଥାର
ଲେକ, ଉଳଳିବ ସୀ, (ସୀ) ଉଡ଼ିଆଣୀ ।

ଉଡ଼ିଦେବ—ଶା. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧି) କି. ଶୁଦ୍ଧି ଦି
ପକାଇବା ।

ଉଡ଼ିବା—ଶା.କି. (ସ-ଉଡ଼ାନୀ) ଆକାଶ
ଆର୍ଗରେ ଗତି କରିବା, ଅନ୍ତର୍ଭାବେବା,
ଶୂନ୍ୟରେ ବୁଲିବ ହେବା, ଅସ୍ତିର
ହେବା ଅଥୟ ହେବା, ଲେପ ପରିବା,
ନାଶହେବା, ଅନ୍ତମନସ୍ତ ହେବ,
ସମ୍ମିଳିତ ହେବା (ବେଗ), ହୃଦୀବା,
ବାଜି ଉଣିବା, ଉରିବା, କରୁଣିବା,

ହୃଦୀତ ଲେକମୁଖେ ପ୍ରବୁରତ ହେବା,
ଶୁଭ ବେଶର ଗତି କରିବା ।

ଉଡ଼ିଯିବା—ଶା. କି. ଉଡ଼ିବା, ଉଡ଼ିକର
ଅନ୍ତର୍ଭାବ ହେବା, ବହର୍ଗତ ହେବା,
ଲେପ ହେବା, ଅନ୍ତବେଶରେ ଦୌଡ଼ିବା,
ସ୍ଥାନରିତ କରିବା ।

ଉଡ଼ିଷ୍ଟ୍ୟ—ଶା. ବି. ଉଳଳ ଦେଶ ।

ଉଡ଼ୁ- ସୀ. କୀ. ବି. (ଉଡ଼ି + ଉ)କଳ, ନଷ୍ଟତ୍ତ,
ତାରସୁଞ୍ଜ, ପଞ୍ଚି, କେଇଟ, ମହୁ ।

ଉଡ଼ୁକାନ୍ତ—ସୁ. ବି. (ଉଡ଼ି) ଚନ୍ଦ୍ର ।

ଉଡ଼ୁତ୍ତରୁପତି—ସୁ. ବି. ନଷ୍ଟତ୍ତ ଓ ଗ୍ରହ-
ମାନଙ୍କର ପତି, ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଉଡ଼ୁତ୍ତନ—କୀ. ବି. ନଷ୍ଟତ୍ତମଣ୍ଡଳ ।

ଉଡ଼ୁପ—କୀ. ବି. (ଉଡ଼ି + ପା + ଅ)

ପୁକ, ଭେଳ, ତରଣ, ଭେଳକ,
ତାରକ, କୋଳ, ନୌକା (ସୁ) ଚନ୍ଦ୍ର,
ତାରକାଥ (କୀ) ଚମତ୍କାର ପାନପାତ୍ର,
ଭିତ୍ତି ।

ଉଡ଼ୁପତି—ସୁ. ବି. (ଉଡ଼ି) ଚନ୍ଦ୍ର,
ସମୁଦ୍ର ବରୁଣ, କରୁର ।

ଉଡ଼ୁପଥ—ସୁ. ବି. ଉଚ୍ଚତା (ଉଡ଼ି + ପଥ)
ଅକାଶ ।

ଉଡ଼ୁମୁ—ବି (ଉଡ଼ି + ମୁ + ଅ) ତାମ୍ର,
ତମ୍ବା, ଦୂଷ୍ଟ, ଲେଜାଟ ବିଶେଷ, କଷ,
ଦେଶବିଶେଷ, ନଷ୍ଟୁସକ, ତାର୍ଷ, ଦୂର-
ତେଲା ପରମ ଶୁଦ୍ଧାରମୁହଁ, ଉତୁମ୍ବର
ବୃକ୍ଷ ଓ ଫଳ, ଫେହଲା ।

ଉଡ଼ୁମୁରପର୍ଣ୍ଣୀ—ସୀ. ବି. ଦନ୍ତୀଗଛ ।

ଉଡ଼ୁମୁଟ—ସୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର, ନଷ୍ଟତ୍ତପତି ।

ଉଡ଼ୁମୁଲେମୀ—ସୁ. ବି. ପ୍ରବର ଉଚ୍ଚି-
ରେତ । [ଜଳ ।

ଉଡ଼ୁ—ସୀ. ବି. (ଉଡ଼ି + ଉ) କାରା,
ଉଡ଼ୁପ—ସୁ. କୀ. ବି. ଭେଳା, ଚନ୍ଦ୍ର,
ନୌକା, ତଙ୍ଗା, ମୌବନଙ୍କ, ପାତ୍ର-
ବିଶେଷ, ତାରପତି, ଭିତ୍ତି ।

ଉଡ଼ୁତ୍ତୁମୁନ—କୀ. ବି. (ଉଡ଼ି + ତୀ + ଉ,
ଅନ) ଆକାଶବିହାର, ଶୂନ୍ୟରେ ଗମନ,
ବାଜି ଉଣିବା, ଉରିବା, କରୁଣିବା,

ଉଡ଼ିବା, ନଷ୍ଟେଗତି ।

ଉଡ଼ୁତ୍ତୁବନ—କୀ. ବି. (ଉଡ଼ି + ତୀ +
ଅନ ଉ.) ଉଡ଼ିବାର ।

ଉଡ଼ୁତ୍ତୁମୁନ—ସୁ. ବି. (ଉଡ଼ି + ତୀ +
ଅନ ଉ) ଉଡ଼ିତ୍ତୁମୁନା ।

ଉଡ଼ୁତ୍ତୁମର—ସୁ. ବି. (ଉଡ଼ି + ତୀମର)
ଅନ୍ତର୍ଭାବଣ, ଉଡ଼ିଟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ସମ୍ମେହଣ,
ଅସଧାରଣ, ଅତ୍ୟସ୍ତ (ବି) ଉତ୍ତବିଶେଷ ।

ଉଡ଼ୁତ୍ତୀନ—କୀ. ବି. (ଉଡ଼ିତ୍ତୀନ + ଅନ)
ଉଡ଼ୁତ୍ତୀନ, ଉଡ଼ିବା ।
ଉଡ଼ୁତ୍ତୀମୁନ—ସୁ. ବି. (ଉଡ଼ିତ୍ତୀମୁନ +
ଆନ) ଆକାଶଗାମୀ, ଉଡ଼ିତ୍ତୀନ
(ସୀ) ଉଡ଼ିତ୍ତୀମୁନା ।

ଉଡ଼ୁତ୍ତୀଶ—ସୁ. ବି. ଶିରିବ, ଉତ୍ତବିଶ୍ୱଭେଦ ।

ଉଡ଼ୁତ୍ତୀଶତତ୍ତ୍ଵ—କୀ. ବି. ଉତ୍ତୋତ୍ତ ପଟ୍ଟ-
କଣ୍ଠର ଅରିଗୁର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା
ତତ୍ତ୍ଵ ବିଶେଷ ।

ଉଡ଼ିଣା(ଓଡ଼ିଣା)—ଶା. ବି. ଲଜ୍ଜା ନିମନ୍ତେ
ମଣ୍ଡଳ ନାକ ପର୍ଣ୍ଣନ୍ତ୍ର ଲୁଗା ତାଙ୍କିବା
(ପ୍ରା-ସମ୍ବ) ଯୋଡ଼େଇ ହେବା ଗୁଡ଼ର ।

ଉଡ଼ିଣା—(ପ୍ରା-ସମ୍ବ) ବି. ଯୋଡ଼େଇ
ହେବା ଗୁଡ଼ର, ଗୁଡ଼ର, ଚନ୍ଦ୍ରମୀ ।

ଉଡ଼ିରେନ—(ପ୍ରା-ସମ୍ବ) ବି. ରତ୍ନମାଲା,
ନମଶ୍କର ଉପରକୁ ଉଠୁଥିବା ।

ଉଡ଼ାଳ—ଶା. ବି. ଆତ୍ମମାଳ, ଆବରଣ,
ଅନ୍ତରାଳ ।

ଉଡ଼ିବା—(ପ୍ରା-ପୁରୀ) କି (ପ-ପରିଧାଳ)
ବସ୍ତ୍ରାଦ ପିନ୍ଧିବା, ବସ୍ତ୍ରାଦ ଦେହରେ
ବେଢ଼ାଇବା ।

ଉଣ—(ପ୍ରା-ମେଦିନୀ) ବି. (ପ-ଉଣ) ଉଣା ।

ଉଣକ—ବି. (ଓଣ + ଅନ) ଅପରାଇକ
(ସୀ) ଉଣକୀ ।

ଉଣା—ଶା. ବି. (ପ-ଉଣ) ଉଣା(ଦେଖ)

ଉଣାଧିକ—ଶା. ବ. (ସ-ନ୍ୟନଧିକ)
କମ୍ବେଶି, ନ୍ୟନତା ଅଧିକ, ଅଳ୍ପ-
ବହୁତ, ମୁଣ୍ଡ ବା ଅତିରକ୍ତା, (ବିଂ)
ଅଳ୍ପଧିକ, ନ୍ୟନ ଧିକ (ଫି. ବିଂ) ପ୍ରାସ୍ତ,
ଅଳ୍ପ ଧିକ ପଞ୍ଚମାଶରେ, ମୋଟାମେ ଟି
ଭବରେ ।

ଉଣାଦ—ସୁଂ. ବ. ଯାହାର ଆଦ୍ୟରେ
ଜଣ୍ମ ପ୍ରତ୍ୟେ ଥିଲୁ, ବ୍ୟାକଗଣେ କୁ
ଜଣାଦିପ୍ରତ୍ୟେ ବିଶେଷ ।

ଉଣାରଣୀଆ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର
ବଶି ହୌତ୍ତାମ୍ଭାନ ।

ଉଣାଶ—ଶା. ବି. (ସ-ଉନବିଂଶ)
କୋଡ଼ିରୁ ଏକ ଉଣା, କୋଡ଼ିରୁ
ଏକ କମ ।

ଉଣିଶିବଶ—ଶା. ବି. ବି. ନ୍ୟନଧିକ,
ପ୍ରସ୍ତ, ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରଭେଦସବାଅନ-
ସ୍ତରେ, (ବିଂ) ପ୍ରାସ୍ତସମାନ ।

ଉଣାରବା—ଶା. ଫି. ଭୁମିରେ
କୁଣ୍ଠିତ ହେବା, ଗଢ଼ିବା ।

ଉଣାରବା—ଶା. କି. ଗୋଟାଇବା,
ଏକମ କରିବା ।

ଉଣାରଣ୍ଟି—ଶା. ବି. ଉଣାରିବିଶ୍ଵା,
ଯନ୍ତ୍ରପୁରକ ଅନିଷ୍ଟ କରିବା ।

ଉଣାରଣ୍ଟି କରିବା—ଶା. କି. ଅଭିପ୍ରେତ
ପଦାର୍ଥକୁ ଗୋପନରେ ଠବିରେଇବା,
ଆଖି ଚୁଲଇବା, ଟିକଣା କରିବା, ଉତ୍ତମ
ବୁଝେ ଖୋଜିବା, ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ।

ଉଣାଳିଆ—ଶା. ବି. ଉଣାଲିବାରେ
ଦଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଣାଲେଇ ।

ଉଣାଲିବା—ଶା. କି. (ସ-ଅନୁସନ୍ଧାନ)
ଅନ୍ତାଳିବା, ଦୟାଳିବା, ଗୁପ୍ତମ୍ବନ
ଖୋଜିବା ।

ଉଣିବା—ଶା. କି. ଖୋଜିବା, ସୁରଖା
ସୁଯୋଗ ଖୋଲୁଥିବା, ଦୋଷକର୍ତ୍ତା
କରିବା, ଠବି କରିବା, ଅଣ୍ଟାଳିବା,
ଦୟାଳିବା, ନୁପୁନାନ କରିବା, ମୋଡ଼ା
ପଦାର୍ଥକୁ ନୋକିବା, ଛକ୍କିକରେ
ଖୋଜିବା, ଦେଶକାଳ ପାଦ ପ୍ରତି
ଦୁଷ୍ଟ ରଖିବା ।

ଉଣେଇବା—ଶା. କି (ଉଣିବର
ଶିଳନବୁପ) ଉଣାରବା ଦେଖ ।

ଉଣ୍ଟୁନ—ସୁଂ. ବ. ଦେହରୁ ତୋଷିତେବେ ।
ଉଣେଇବକ—ସୁଂ. ବ. ପିଷ୍ଟକ ଦି ।

ଉଣ୍ଟି—ଅବ୍ୟ, (ର + କି. ପ) ସ-ଉପସର୍ଗ,
ପ୍ରଶ୍ନ, ବିଜର୍କ, ସମୁତ୍ତସ୍ତ, ଅଧିତ,
ଅନେହ, ଉପରେ, ଉପରକୁ, ସମ୍ବନ୍ଧ
ବୁଝେ, ଉତ୍ତରତ ଉଚିତେ ସୁରରେ,
ଉଜ୍ଜଳ, ଉଲଟା ଉଚିତ୍ତିକୁ, ଉଚିତ୍ତିରେ,
ଉଚିତ୍ତ, ଉଚିତ୍ତିରେ ।

ଉଣ୍ଟି—ଅବ୍ୟ, (ର + ମୀ. ତ) ଅତ୍ୟଥ,
ପଦପୂରଣ, ଅଭ୍ୟନ୍ତ, ବିଜଳ, ସମୁ-
ତ୍ସ୍ତ, ବିଜର୍କ, ପ୍ରଶ୍ନ, ଆହୋ (ବେ +
ମୀ. ତ) ବିଂ. ଉଚ୍ଚବାସୁନିମିତ, ଗ୍ରହତ,
ଆରେ ।

ଉଣେଇ—ସୁଂ. ବ. ଦେତନାମକ ମୁନି
ବର ପ୍ରଧାନ ଶିଷ୍ଟ, ବୌଡିମ ଉଚିଜ୍ଜର
ଜଣେ ଶିଷ୍ଟ ।

ଉଣେଥ—ସୁଂ. ବ. ମୁନିବିଶେଷ, ବୃହାତ-
ଜର ବତ୍ତବିର, ଅଜି ବଜର ବତ୍ତବିର ।

ଉଣେଥନୟ—ସୁଂ. ବ. ଗୋତିମ ମୁନି ।

ଉଣେଥାନୁକ—ସୁଂ. ବ. ବୃହାତପାତ୍ର, ଦେବ-
ଶରୁ । [ଦେବଶରୁ ।

ଉଣେଥାନୁଜନା—ସୁଂ. ବ. ବୃହାତପାତ୍ର;

ଉଣେଥାବରକ—ସୁଂ. ବ. (ଉଣେଥ +
ଅବରକ) (ଗତତ୍ଵ) ବୃହାତପାତ୍ର, ଦେବଶରୁ ।

ଉଣେନ—ଶା. ବ. ସମ୍ପର୍କ, ଧନ ।

ଉଣେପାତ—ଶା. ବ. (ସ + ଉପାତ)
ଅଭ୍ୟାବର, ବୌରିପ୍ରେ, ଉପଦ୍ରବ
ଦେବଶରୁପତନା, (ବିଂ) ଦୁନ୍ତେ,
ଅଭ୍ୟାବର, ଉପଦ୍ରବକାଶ, ପଣ୍ଡି ।

ଉଣେପାତିଆ—ଶା. ବି. ଉପାତକାଶ,
ଉପାତକ ।

ଉଣେପାତ—ଶା. ବି. ଉତ୍ତରବାହିନୀ, ଅନୁବନ
ନର୍ମ, (ବି) ଉତ୍ତରବୁଥବା, ଅନୁବନିତ,
ଉଚିତ୍ତ ।

ଉଣେବା—ଶା. କି. (ସ + ଉତ୍ତରବନ)
ଉତ୍ତରବା, ଅବତରଣ କରିବା,
ଉପାତି ହେବା, ପଢ଼ିବା, ଆହାତ-

ହେବା, ଜଳୀୟ ପଦ ଥି ପାତୋରୁ
ଉତ୍ତରବା (ଦେଖ) ।

ସ୍ତ୍ରୀତ ହେବା, ଉଚିତରହେବା, ଉଚିତ୍ତି-
ହେବା, ସମୋଦିତ ହେବା, ନିଷ୍ଠ-
ହେବା, ଉଚାରୀ ହେବା, ଜବନ-
ହେବା, ଉଚତୁପ୍ତ ହେବା, ଫଳରେ
ଦେଖ ଯିବା, ଉଚିର କରିବା, ବଳତୁପ୍ତ
ହେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

ଉଚଳ—ଶା. ବି. (ସ + ଉଚଳିତ) ବ୍ୟାପ, ଉଚଳଣ୍ଡିତ, ଅଧୀର,
ଅସ୍ତିର, ଚାଲିଆ ।

ଉଚଳ—ଶା. ବି. (ବାଲେଶ୍ଵର) ବ. ଦିନର ତେଲ,
ହୋତାର ଅପରଙ୍ଗରେ ଓଡ଼ା ବା ଉଚଳ ।

ଉଚଳାର—ଶା. ବି. (ସ + ଉଚଳିତ) ଉଚଳିତ,
ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ପ୍ରତିକାର, କୃତ ଅନେକର
ପ୍ରତିଷ୍ଠେ, ଉଚ୍ଛ୍ଵାଳବା ତଳକୁ ଆଖିବା,
ଅବତରଣ, ଉଚରଦିଗ, ସମନ୍ମୁଖୀନ,
ଜଢାଣି ।

ଉଚଳାର—ଶା. ବି ଆଦର୍ଶ, ଗୋଟିଏ
ଦେଖିଲାର ଅନାଟି ଲେଖି ଉଚଳିବା ।

ଉଚାରଣାନା—ଶା. ବ. ଉଚିରଣ୍ଟାନ,
ଅଭ୍ୟା, ପଞ୍ଜାଲା ।

ଉଚାରିବା—ଶା. କି. (ସ-ଉଚିତ + ତୃ)
ଅବଳଳ ନବଳ କରିବା, ଉତ୍ତରିକା,
(ହାତ୍ରି) ତଳକୁ ଆଖିବା (ତମତ୍ତା, ବୋଟ,
କାମିଳ ଆଦି) ଦେହରୁ କାତିବା ବା
ବାହାର କରିବା, ଅବଶ୍ୟାନ୍ତ କରିବା ।

ଉଚିଆଟ—ଶା. ବି. (ସ + ଉଚିନଶୀୟ)
ଦୁଖିନିଆ (ପିଲ), ଦୁଖିନିପୋଣ୍ୟ (ଶିଶୁ) ।

ଉଚିର—ଶା. ବି (ସ + ଉଚିରଣି) ଉଚିଲ
ଦ୍ରୁବ ଦିର ଅଚି, ଉଚିପରେ ଶୀତ, (ବିଂ)
ଅଚି, ଉଚିପରେ କଣ୍ଠ ପନ୍ଦ ଟେ
ଉଚିର ପଞ୍ଚଥିବା, ନବଳ ଦୁର୍ବଳ ର-
ଥିବା, ଅବତରଣ କରିଥିବା, ଉତ୍ତରିକ-
ଥିବା, ଦେହରୁ କଢାଯାଇଥିବା, ଉଚିର
ଦିର ପମ୍ବନୀୟ, ଉଚିପୀତ, ଅଭ୍ୟାବରୀ ।

ଉଚିରାଇବା—ଶା. କି. ଉଚିରବାର ଶିଳନ୍ତୁରୁପ,
ଉଚିରବାର ଶିଳନ୍ତୁରୁପ ।

ଉଚିର—ଶା. ବି. ଉଚିରାଇସ୍, ଉଚିରାଇସ୍ ।

ଉଚିରବା—ଶା. କି. ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବା,
ଦୁର୍ଗାଦିପାଦ୍ରୁ ତେର୍ପିବ, ଉଚିରିବା,
ଉଚିରିବା (ଦେଖ) ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ଶା. ବ. ଅର୍କାଦିବର୍ଗର ବନ୍ୟ-
ଲତା, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ଶ. ବି. (ସ—ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ)
ହର୍ଷାନ୍ତି, ଅମୋଡ଼ି, ଅହାଦିତ,
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି । [ଅତେଷ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ଶା. ବ. (ସ—ଅତିବର୍ଗା) ଅତୁପ୍ର,
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ଶ. ବ. (ଉତ୍ + ବ) ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି,
ଉଦ୍‌ବିନ୍ଦୁ, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି,
ଅଧିର, ଅଧିର (ସା) ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ବି. (ବ. ସା) କେଣଶୁନ୍ୟ,
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିକେଣ, ବିକଶିତ, ବିଜତ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ବ. (ବ. ସା) କାଶ୍ଚୁରହିତ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ବି. (ଉତ୍ + କଟ) ଅଧିକ,
ଦୃଃଶ୍ୟ, ଉତ୍, ପାତ୍ର, ଉତ୍ତର, ବିଷମ
(ରେଗ) ସମ୍ମନ, ଦୃଷ୍ଟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଉତ୍ସନିକ,
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ, ଅତିରିତ, ଅତିକ (ସା) ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧା,
(ବି) ମଦମରହତ୍ତ୍ରୀ, ମରିତା, ଅତିକାର,
ରକ୍ତେଷ୍ମ ଶୁଭ୍ରତ୍ତକ ଡାଳିତନ, ତେଜିପତ୍ର
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧା—ସୀ. ବି ସୌଂହଳୀ ଲତା,
ସଂମ୍ବନ୍ଧ ଲତା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧକେଟିକ—ବି. କ. ସା, (ଉତ୍କଟ +
କୋଟି + କ) ବିଷମ ସମସ୍ୟାର ଦୁଇଟି
ମୀମାଂସା ମଧ୍ୟରେ ଗୋଲାସୁମାନ,
ସେଇ ସ୍ଥାନରୁ ସହଜରେ ତଢ଼ି ଦିଆ-
ଯାଇ ନ ପାରେ ସେଥିର ସ୍ଥାନରେ
ଛିତା ହୋଇଥିବା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବ. ବ. ସା (ଉତ୍ + କଣ)
ଆସନ, ଶୃଙ୍ଗାରର ପେ ଉତ୍ତରବନ୍ଦାନ୍ତରର
ତ୍ରୈସ୍ଵରବନ୍ଦ (ବି) ଉଦ୍‌ବ୍ରାବ,
ବେଳ ଫେଳିଥାବା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି (ଉତ୍ + କଣ + ଅ + ଆ)
ଓତ୍ତର କ୍ୟ, ଘରନା, ଉଦ୍‌ବେଗ ଦେବନା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟ + ଲତ)
ଉଦ୍‌ବିନ୍ଦୁ, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି, ବ୍ୟଥିତ,
ଦୂଷିତ, (ସା) ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି—ସୀ. ବି. (ଉତ୍କଟ + ଅ)
ନାୟିକାରେତ, ସଙ୍କେତ ସ୍ଥାନରୁ ପଞ୍ଚ
ନ ଆସିବାରୁ ସେଇ ନାୟିକା ବିଶେଷ
ଦୂଷିତ ହୁଏ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧା—ସୀ. ବି. (ଉତ୍କଟ + ତା) ଉତ୍କଟ
ପିପଳୀ, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧର—ସୁ. ବି. (ବ. ସା) ଉତ୍କଟ-
ଶୀତ, ପାହାର ବେଳ ଉତ୍କଟ (ସା)
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧର ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କମ୍ପ + ଶ. ଅ)
କାମାଦିଜନିତ କମ୍ପନ, ଉତ୍ସନିତ
କମ୍ପ (ବି) ଉତ୍ସନିତ ନ୍ତି; ଅତିକମ୍ପିତ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧନ—କ୍ଲ. ବ. (ଉତ୍କଟ + କମ୍ପ + ଶ.
ଅ) ଉତ୍ସନିତ (ସା) ଉତ୍ସନିତ, ଉତ୍ସନିତ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କମ୍ପ + ଲନ)
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧାନ୍ତ, କମ୍ପାନ୍ତ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କୁତୁ + ମି, ଶ)
ଶରୀ, ସମୁତ୍, ପ୍ରାସାରଣ, ବିଶେଷ,
ବିଶ୍ଵିପ୍ରଧାନାଦ କୁତୁ, ଗଦା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ-ପାଣିନ କଥିତ ଗୋଟିଏ ଗଣ-
ବିଶେଷ, ଉତ୍ସବିଶେଷ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧକର—ସୁ. ବି. ବାଦ୍ୟରହିବିଶେଷ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କଣ୍ଠି) ବ. ସା;
ସେ କାଳ ତେରଥାଏ, ପ୍ରବଣେତ୍ରିକ,
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧନ, ତେନନ, ଉତ୍ସାଠନ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିନ—କ୍ଲ. ବ. (ଉତ୍କଟ + କୁତୁ + ଶ.
ଅ) ଶଣ୍ଟ ଶଣ୍ଟ ରିତି କାଟିବା, ମୁଦି-
ରିତ ଚକ୍ରା ଚକ୍ରା ଚିତ୍ରଣ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କୁତୁ + ଅ)
ଉପଦେଶବାତୀ, ଅତିଥି, ଉତ୍ସନିତୀସୁ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି—ସୁ. (ଉତ୍କଟ + କମ୍ପ) ଉତ୍କଟି
(ଦେଖ) ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୀ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କ + ଆ)
ଉତ୍କଟି ନ. ସିକା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୀ. ବି. (ଉତ୍କଟ + ଅକ + କ, ଅ
+ ଆ) ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରସୁତା ଗାସ, ବର୍ଷ-
ବିଅଶୀ ଗାସ, ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରସୁତା ଗାସ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ବ. ସା) ଉତ୍ସନିତ-
ତାତ୍ତ୍ଵପୁନ୍ତ, ଉତ୍ସନିତ ତାତ୍ତ୍ଵପୁନ୍ତ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କୁ + ଶ, ଅ)
ଧାନ୍ୟାଭିଷେଷଣ, ଧ. ନ ପାତ୍ରିତିବା,
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧାନ୍ତ, ଶୁଣାପନ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ବ. (ଉତ୍କଟ + କଳ + ଆ) ଉତ୍କଟା,
ଓଡ଼ିଆ ଉତ୍କଟାଦେଶ, ଓଡ଼ିଆ ଉତ୍କଟା, ସୁତ୍ୟନ,
(ଧୂବନ୍ଦ) ଅରସରେ ଉତ୍କଟାଗର୍ଜାତ
ପନ୍ଦୁକ ଧୂବନ୍ଦ କେଣ୍ଟ ପୁଣ୍ଯ, ବ୍ୟାଧ,
ପଞ୍ଚଗୋଡ଼ ବାହୁଣ ମଧ୍ୟରେ ଏକତମ
(ବି) ଉତ୍କଟାତ୍ତ୍ଵ ଉତ୍କଟାତ୍ତ୍ଵ, ବିଭାଗାତ୍ମିକା, ପାତ୍ର
କରୁଥିବା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧପଣୀ—ଶା. ବି. ହେତୁମାନେ
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ କଥା କହନ୍ତି, ଯେଉଁ
ମନ୍ଦର ମାତୃଭୂଷା ଓଡ଼ିଆ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧମଣି—ଶା. ବି. ବଜଳାର ଶ୍ରୀପୁତ୍ର
ପ୍ରକ୍ରିଯନ୍ତ୍ର ରାତ୍ରିକ ପ୍ରଦରି ସର୍ବୀୟ
ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଦ ବାଜଙ୍କ ଉପଧ୍ୟ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧାପ—ବି ଉତ୍କଟ ମୟୁର ପୁଣ୍ଯ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିକା—ସୀ. ବି. (ଉତ୍କଟ + ଲେ + ଅକ
+ ଆ) ଉତ୍କଟା, ଉତ୍କଟ, ପୁଲ-
କଢ଼ି, ହେଲା, ଲହସା, ଉତ୍କଟା, (ବି)
କଢ଼ି ଧର୍ଥବା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିକାଳ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟାକାଳ +
ଆବୁଳ) କଢ଼ି; ଉତ୍କଟାତ୍ତ୍ଵ । [ଭେଦ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିକାପ—ସୁ—କ୍ଲ. ବ. ସମାସପୁତ୍ର ଗତ୍ୟ-
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିକାପ—ବ. (ନାମ) ଉତ୍କଟାକଳିକା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିତ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କଳ + ତ)
ଉତ୍କଟାତ୍ତ୍ଵ, ଉତ୍କଟିମାନ, ବିକଟିତ, ତର-
ତିତ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିଲ—ବି. (ଉତ୍କଟ + ଲନ, ଉତ୍କଟ-
ଦେଶବାସୀ, ଓଡ଼ିଆ, ଉତ୍କଟଦେଶୀସୁ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିଲ—ବି. (ଉତ୍କଟ + ଲନ) ଉତ୍କଟାଲି
(ଦେଖ) ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୀ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କ + ଆ)
ଉତ୍କଟି ନ. ସିକା ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୀ. ବି. (ଉତ୍କଟ + ଅକ + କ, ଅ
+ ଆ) ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରସୁତା ଗାସ, ବର୍ଷ-
ବିଅଶୀ ଗାସ, ପ୍ରତିବର୍ଷ ପ୍ରସୁତା ଗାସ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ବ. ସା) ଉତ୍ସନିତ-
ତାତ୍ତ୍ଵପୁନ୍ତ, ଉତ୍ସନିତ ତାତ୍ତ୍ଵପୁନ୍ତ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍କଟ + କୁ + ଶ, ଅ)
ଧାନ୍ୟାଭିଷେଷଣ, ଧ. ନ ପାତ୍ରିତିବା,
ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧାନ୍ତ, ଶୁଣାପନ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳିତା—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁ + ଅତ + ଆ) ସୁଶ୍ରୁତେତୁ ଶୋଦିନବାରକ
ଚପ୍ରକାର ପାରନ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍ତ + କଣ୍ଠ + ଶ, ଅ)
କ ଶରେଗବିଶେଷ ଉଚ୍ଚିତ ଶ୍ରେଣୀ-
ତ୍ରିଷେଷକ ଶୈଶ, କମା କାଶ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳିତ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁ + ଅ) ଉତ୍ତ-
ଷେଷକ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳୀର୍ଣ୍ଣ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁ + ମି, ତ)
ଉତ୍କଷ୍ଟ, ଉଲିଖିତ, ଶତ, ବିକ ଶୋଦିତ,
ଚିହ୍ନିତ, ରକ୍ତପ୍ରତି, ବିକଷିତ (ବି) ଆସାତ,
ପତ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳାର୍ଣ୍ଣିତ—କୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + କାର୍ତ୍ତି +
ଶ, ଅନ) ଯେ ପଣା, ପ୍ରସ୍ତବ, ପ୍ରଣାସା,
ବର୍ଣ୍ଣିତ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳିତ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍ତ + କାର୍ତ୍ତି + ମି, ତ)
ବଞ୍ଚିତ, ପ୍ରସ୍ତବତ, ଘୋଷିତ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳାର୍ଣ୍ଣ—ସ୍ଥି. ବ. ଅପରି ଭେଦ,
କଳାଜୀବ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁଟ - ଶ, ଅ)
ଉତ୍ତରନଶ୍ୱର, ଉତ୍ତରୋଦ ଶୋଭବା ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁଣ୍ଡ + ଶ, ଅ)
କେଶକୁଣ୍ଡ, ଉତ୍ତରୀ, ଚମରକୁଣ୍ଡ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସୁଂ. ବ. କେଳିକଳରଶବ, ଉତ୍ତ
ପଣୀରବ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁଟ + ଅ)
ଉତ୍ତ, ଉତ୍ତା, ଉତ୍ତି ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳଦକ—କୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁଟ + ଶ,
ଅନ) ଉତ୍ତପତନ (ବି) ଉଜ୍ଜ୍ଵଳିତ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁଳ) କୁଳକୁ
ଲଦ୍ଧିଥିବା, ଉତ୍ତଳିଥିବା ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁଳ + ରତ)
କୁଳରପତ୍ର ମାତ, ଉଦେଲ, କୁଳକୁ
ଲଦ୍ଧିଥିବା, କୁଳରେ ଲଗବା ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁ + ତ)
ଏ ଅକ୍ଷର ବିଶିଷ୍ଟ ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍ତ + କୁର + ମି, ତ)
କୁନ୍ଦ, ଉତ୍କାର, ଶ୍ରୁତ, ଶ୍ରେ ଶ୍ରେ
ହୋରଥିବା ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସ୍ଥି. (ଉତ୍ତ + କୁର + ମି, ଯ)
ଉତ୍କାରୀମାୟ, ଛେଦମାୟ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳମାନ—କି. (ଉତ୍ତ + କୁର + ମି,
ମାନ) ଉତ୍ତମାନ, ଯାହା ଗଢ଼ ତଢ଼
ହୋଇ କଠା ଯାଇଥିବା ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ବ. (ଉତ୍ତ + କୁର + ମି, ତ)
ପ୍ରଶ୍ରୁତ, ଉତ୍ତମ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, କୁଳାବ୍ଧବଦ

ପର୍ମନ, ଅତିକୃତ, ଉତ୍କର୍ଷିତ, ଶ୍ରୀମତୀ
ହେଉଥିବା, ଉତ୍କର୍ଷିତ, ଉତ୍ତର୍ମତ, ଗୁମ୍ଫ
ଉତ୍କର୍ଷିତ, ଉତ୍କର୍ଷିତ (ସ୍ଥି) ଉତ୍କର୍ଷିତ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳା—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷିତ + ତ)
ତେଷମା, ଉତ୍କର୍ଷିତ, ପାଧକ୍ଷ, ଉତ୍କର୍ଷ,
ପ୍ରଶ୍ରୁତିତ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳାର୍ଣ୍ଣ—ସୁଂ ବି. (ଉତ୍କର୍ଷିତ + ଅର୍ଦ୍ଦ)
ଉତ୍ତର ନବବାର ସେ ରୀ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳନ୍ତ୍ର—ବ. ଯାଉର ଶାର୍ଥବା
ବମ୍ବୁର ଯେଉଁ ଶର କେନ୍ତ୍ରିତ ହୁବର
ପରିଦିଧ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷିତ + କୁର + ଶ, ଅ)
ଉପତ୍ରୋକନ, ଲକ୍ଷ, ଉତ୍ତବତ୍, ଶୁଷ୍ମ,
ଅଶ୍ଵାଶୁଷ୍ମା ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷିତ + କୁର +
କ, ଅତ)
ଯେ ଲଞ୍ଛଦିଵ (କୀ. ବ.)
ଧୌମ୍ୟଶ୍ରମ ନିକଟସ୍ଥ ପାର୍ଶ୍ଵବିଶେଷ ।

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳରାଶ୍ଵ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କର୍ଷିତ +
ପର୍ବ + କ, କନ୍ଦ) ଯେ ଲଞ୍ଛଦାତ, ଲଞ୍ଛା,
ଉଜ୍ଜ୍ଵଳରାଶ୍ଵ—ସୁଂ ବି. (ଉତ୍କର୍ଷିତ +
କନ୍ଦ + କ, କନ୍ଦ) ଯେ ଲଞ୍ଛଦ୍ଵାରା ଜାବିକା
ନିଷାହ କରେ, (ସ୍ଥି) ଉଜ୍ଜ୍ଵଳାଜେବନ
ଉତ୍କର୍ଷମ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷିତ + କମ + ଅ)
ବ୍ୟକ୍ତମମ, ବୈପାତି, ଅନ୍ଧବାର
ପ୍ରାଚିକର, ଉପରକୁ ପେଣ୍ଟିବ, ବିଲେମ,
ଶିର୍ମମ, ସୀମାଲଭନ, କୁତିବ, ନିଃରଶ ।

ଉତ୍କର୍ଷମଶ—କୀ. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷିତ + କମ + ଅନ)
ଅପରବର, ଉତ୍କର୍ଷିତ, ମନ, ଶବ୍ଦର
ଜାବ ମାର ପ୍ରସ୍ତବ ।

ଉତ୍କର୍ଷମଶାୟ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷିତ + କମ + ମି.
ଅନ୍ଯ) ଅତିକର୍ଷିତ ମଶାୟ ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତ—ବି. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ + ନ୍ତ)
ଉଦୟର, ଅତିମାନ, ଉତ୍କର୍ଷିତ, ଉତ୍କର୍ଷିତ,
ବିଶିଷ୍ଟ, ଉପେକ୍ଷିତ, ମୁତ, ବିପରୀତ,
ସୀମାନ୍ତିକ ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ + ନ୍ତ)
ତେହେରୁ ଅପସାରଣ, ମରଣ,
ଉତ୍କର୍ଷମ, ବିମେ ନୁହ ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତ—ସୁଂ ବ. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ + ନ୍ତ)
(ଅନ) କଳଚର ପକ୍ଷବିଶେଷ, ବାଜ,
ଶେଖ, କୁରବ ପଣୀ, ଚିକାର ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ + ନ୍ତ)
ଅପରବର, ଉତ୍କର୍ଷିତ + କମ ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ + ନ୍ତ)
ଉତ୍କର୍ଷକ ମୁକୁତ କ୍ଲେଶ, ପାତ୍ରା (ବି)
ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତ, ଉତ୍କର୍ଷିତ ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତ—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ + ନ୍ତ)
ଉତ୍କର୍ଷିତ, ଉତ୍କର୍ଷିତ, ଅତିରୁତ,
ଉତ୍କର୍ଷିତ (ବି) ଧୂରସପଳ, ଦୂରସପଳ,
ଉପରକୁ ପିଙ୍ଗବା । [କିଶେଷ ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତମନ—କୀ. ବ. ଭୂମିକମ-
ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତିକା—ସ୍ଥି. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ +
ତ + କ + ଅ) କର୍ଣ୍ଣାଳକାର ବିଶେଷ,
ଚାଟକ, କାପ ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତେପ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ + ଅ)
ଉତ୍କର୍ଷିତକାପତିବା, ପାତ୍ରାତିବା, (ବି)
ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତେପକାର, ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତେପ, ଉତ୍କର୍ଷିତକା

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତେପ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ + ଅନ)
କୁ ନିଷେପକାଶ, ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତେପ,
ଯେ ଉପରକୁ ପିଙ୍ଗି ପୁଣି ଧରିପକାଶ ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତେପ—କୀ. ବ. (ଉତ୍କର୍ଷ + କମ + ଅନ)
ଉତ୍କର୍ଷିତ ନିଷେପକାଶ, ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତେପ,
ଧାନ୍ୟାତ୍ମିକାନ୍ତେପ, ଶୋଭିତକାଶ,
ଉଦୟାରଣ, ବମନ, ବାଜକ, ନ୍ୟାୟମନେ
କର୍ମବିଶେଷ ।

ଉତ୍କର୍ଷାନ୍ତେପ—ବି. ଅତିକର୍ଷାନ୍ତେପ,
ପୁନାବୁନ୍ଦ ।

ଉତ୍ତିଶ୍ଚରିତ—ବିଂ (ଉତ୍ତି + ଶ୍ଚରିତ + ମୀ, ତ) ଉତ୍ତିଶ୍ଚରିତରେ ରଚିତ, ଉତ୍ତିଶ୍ଚରିତ ।
ଉତ୍ତିଶ୍ଚଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ଶଳ + ଅ + ଥ) ମୁଖ ନାମକ ଗନ୍ଧର୍ଥ ।
ଉତ୍ତିଶ୍ଚଳ—ବିଂ. (ଉତ୍ତି + ଶଳ + ମୀ, ତ) ଉତ୍ତିଶ୍ଚଳ, ଉତ୍ତିଶ୍ଚଳ, ମଳରୁ ଶେଲା ଶାରଥବା, ସମୁଳେ ବିନ୍ଦୁ, (ର ତ) ସମୁଳେବିଜାଣ, ମୁଳୋପ୍ରାଣ ।
ଉତ୍ତିଶ୍ଚରକେଳ—ସୁଂ ବି (ଉତ୍ତି ଶେଳିଶେଷ, ବପ୍ରମିଳା, ଶୃଙ୍ଗାଦି ଦ୍ଵାରା ବୃଷତଜାହିଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁକାଣନ) । [ରେଦନ ।]
ଉତ୍ତିଶେଷ—ସୁଂ. ବି (ଉତ୍ତି + ଶେଷ + ଅ) ଉତ୍ତି—ବି. (ଉତ୍ତି + କ, ତ) ଆର୍ଦ୍ର, ଉଜା, ଉତ୍ତିଥବା, ଉତ୍ତିଥବା ।
ଉତ୍ତିଶେଷ—ସୁଂ ବି (ଉତ୍ତି + ଶେଷ + ଅ) କର୍ଣ୍ଣଭୂଷଣ, କନଫୁଲ, କନର-ଗଢ଼ା, ଶିରଭୂଷଣ, ପରତ୍ତ ଲଭାଦି ।
ଉତ୍ତିଶ୍ଚର—ସୁଂ ବି. ନାମବିଶେଷ ।
ଉତ୍ତିପ୍ର—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ପ୍ର + ଶ. ତ) ଶୁଦ୍ଧମାସ, ସନ୍ତ୍ରାପ, (ବିଂ) ପ୍ରତ୍ଯ, ସନ୍ତ୍ରପ୍ତ, ଦର୍ଶ, ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ, ଉଷ୍ଣ, ତାତ୍ପର ।
ଉତ୍ତିଶ୍ଚର—ବିଂ. (ଉତ୍ତି + ପ୍ରତ୍ଯ) ପ୍ରମାତ୍ରକ, ବନ୍ଦ ହେଲଥବା ।
ଉତ୍ତିଶ୍ଚର—ବି. ହରମିତ ।
ଉତ୍ତିମ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତି + ତମ + କ, ଅ) ଭଲ ଉତ୍ତିଶ୍ଚଳ, ଉପାଦେସ୍ବ, ଚରମ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, (ବି) ବିଶ୍ଵ, ଉତ୍ତିନପାଦ ଶଜାର ସୁତ, ପିସୁଦ୍ଧତ୍ୱର, “ସୁ ମନ୍ଦୁ, ଏକବିଶ୍ଵତବ୍ସାପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତିମା, (ବିପି) ଅଧିମ ।
ଉତ୍ତିମତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି (ଉତ୍ତିମ + ତା) ଶ୍ରେଷ୍ଠତା, ଉତ୍ତିଶ୍ଚଳା, ଉପାଦେସ୍ବତା ।
ଉତ୍ତିମପଦ—କ୍ଲୀ ବ. (କ ଧା.) ଶ୍ରେଷ୍ଠପଦ ବା ମର୍ଯ୍ୟାଦା, ଉତ୍ତିପଦ, ବନ୍ଦରୁକ୍ଷା ।
ଉତ୍ତିମପୁରୁଷ—ସୁଂ. ବି (କ. ଧା.) ମୁଣ୍ଡ, ଆମ୍ବୁ, ଆମ୍ବମନ୍ଦେ, ଭଲରେଳ, ଭଦ୍ର, ସାଧୁ, ପରମାପ୍ତା ।
ଉତ୍ତିମପଳମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ତିମପଳ + ଲନ୍ + ର) ତୁର୍ଧବାଚକ୍ଷ, ହାରର, ଦୁର୍ଧାମେଷ୍ଟ ଲତା ।

ଉତ୍ତିମପଳମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଲ, ଅର୍ଥ) ମାତ୍ର, ପ୍ରହାର, ଉତ୍ତିନା, ମାଳ ।
ଉତ୍ତିମପଳମଦେବା—ସ୍ତ୍ରୀ. କି. (ଲ, ଅର୍ଥ) ମାତ୍ରଦେବା, ଆଗ୍ରା, ‘ଦ’ ପଦ ଶୁଣ୍ଟାଇ ଦେବା, ମନବୋଧ କରି ଗାନ୍ଧିଦେବା, ମନ ବୋଧକର ହେତିବା ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣ—ସୁଂ. ବି (ଉତ୍ତିମ + ରଣ) ଉତ୍ତିମାତା, ମହାଜନ, ସାହୁକର, ସେଠ, ମୁଳଧର ସ୍ବମୀ ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣକ—ସୁଂ. ବି. ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣ, ଉତ୍ତିମାତା, ମହାଜନ, ସାହୁକର, ସେଠ ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀ—ସୁଂ ବି. (କ. ଧା) ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣ, ଉତ୍ତିମାତା, ମହାଜନ, ସାହୁକର, ସେଠ ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—ସୁଂ. ବି. (କ ଧା) ସମାଜୀକାନ୍ଦିରାତା, ପରିବାର, ସାହୁକର, ସେଠ ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—ବିଂ. (ବ ଧା) ସମାଜୀକାନ୍ଦିରାତା, ପରିବାର, ସାହୁକର, ସେଠ ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—ସୁଂ ବି. (କ. ଧା) ସମାଜୀକାନ୍ଦିରାତା, ସମାଜୀକାନ୍ଦିରାତା, ସାହୁକର, ସେଠ ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ର୍ତ୍ତ + ଶଳ + ଅ) ପ୍ରତିବଚନ, ଜବାବ, ମୀମାଂସା, ଆପରି-ଶଣ୍ଟନ, ଦୋଷଜଞ୍ଜନବାକ୍ୟ, ସଙ୍କଳ, ଆଧ୍ୟକ୍ୟ, ସାର୍ବତ୍ୟୀ, ବିଦ୍ୟାରମଳ, ପ୍ରତିବାର ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତି + ର୍ତ୍ତ + ଶଳ + ଅ) ବିଷ୍ଟ, ଶିବ, ଉପରିଷତ, ପଦଚ-ବିଶେଷ, ବିରାଟକ ସୁତ ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତି + ର୍ତ୍ତ + ମୀ, ଅ) ଦକ୍ଷିଣ ବିପରୀତ(ଦିଗ), ମମ, ଉତ୍ତିମିତ୍ତ, ଉତ୍ତିମ, ଯୋଗ୍ୟ, ଅସ ଧାରଣ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଉତ୍ତି, ଉତ୍ତି, ପ୍ରବଣ, ପରକର୍ତ୍ତା, ଉତ୍ତିପ୍ର, ଶେଷ, ଦୁର୍ଲଭ ଉତ୍ତିପାତ୍ର, ଅନନ୍ତର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତିର (କି. ବିଂ.) ଉତ୍ତିର, ପରେ, ଅନନ୍ତର, ପରେ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଅଧିକ, ବାକ୍ୟ, କାଳ, ଆଦେଶପାଲନ ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—ବି. (ଜ୍ୟାତିଷ୍ଠ-ପରିଷତା) ସୁତ୍ତି ବିଷ୍ଟବ ରେଣ୍ଟାରୁ ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣ ଲଳିବାର ଶେଷଶୀମା ସୁତକ କଲାଇରେଣ୍ଟା ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—ବିଂ (ଭୁଗୋଳପରିଷତ) ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣେବୁ ୦ ରୁ ଉତ୍ତିର ସମକଟି-ବନ୍ଦ ଶେଷଶୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୁଗୋଳର ଅଶା ।
ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣ ଶଜାମ.ନନ୍ଦର ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ ।

ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣୀକ—ସୁଂ ବି (କ.ଧା) ଉତ୍ତିମର୍ଣ୍ଣ ବା ଶେଷ ଅର୍ଦ୍ଧାଶ ।
ଉତ୍ତିମ ଶାନ୍ତିଶୀପ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆପ୍ରିକା-ମହାଦେଶ ଅନ୍ତିଶୀପ ।
ଉତ୍ତିମୀଳା—ସୁଂ. ବି (ଉତ୍ତିମ + ଓଳଧ୍ୟ) (ବ ଧା) ଉତ୍ତିମ ମନୁଜ ସୁତରେବଦ, ଲଶେ ମହାଶୀର, ପାଣ୍ଡବପଣୀତ୍ୟ ଯୋକା, (ବିଂ) ପ୍ରଧ ନ, ତେଜୀତ୍ୟ, ମହାବଳ ।
ଉତ୍ତିମୁ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତିମ + ପନ୍ଦର + ଭାବ) ଉତ୍ତିମ ପନ୍ଦର, ନିର୍ମାଣ ପନ୍ଦର, ପନ୍ଦରିତି, ଅବଲମ୍ବ, ପିଆହେର ରହିଯିବା ।
ଉତ୍ତିମନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ପନ୍ଦର + ଭାବ, ଅନ) ଅବଲମ୍ବନ, ବର୍ଣନ, ଶମ୍ପ, ଶୁଣ୍ଟି, ପ୍ରମୀଳିବ ।
ଉତ୍ତିମର—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ତୃ+ଶଳ + ଅ) ପ୍ରତିବଚନ, ଜବାବ, ମୀମାଂସା, ଆପରି-ଶଣ୍ଟନ, ଦୋଷଜଞ୍ଜନବାକ୍ୟ, ସଙ୍କଳ, ଆଧ୍ୟକ୍ୟ, ସାର୍ବତ୍ୟୀ, ବିଦ୍ୟାରମଳ, ପ୍ରତିବାର ।
ଉତ୍ତିମର—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତି + ତୃ+ଶଳ + ଅ) ବିଷ୍ଟ, ଶିବ, ଉପରିଷତ, ପଦଚ-ବିଶେଷ, ବିରାଟକ ସୁତ ।
ଉତ୍ତିମର—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତି + ତୃ + ମୀ, ଅ) ଦକ୍ଷିଣ ବିପରୀତ(ଦିଗ), ମମ, ଉତ୍ତିମିତ୍ତ, ଉତ୍ତିମ, ଯୋଗ୍ୟ, ଅସ ଧାରଣ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଉତ୍ତି, ଉତ୍ତି, ପ୍ରବଣ, ପରକର୍ତ୍ତା, ଉତ୍ତିପ୍ର, ଶେଷ, ଦୁର୍ଲଭ ଉତ୍ତିପାତ୍ର, ଅନନ୍ତର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତିର (କି. ବିଂ.) ଉତ୍ତିର, ପରେ, ଅନନ୍ତର, ପରେ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଅଧିକ, ବାକ୍ୟ, କାଳ, ଆଦେଶପାଲନ ।
ଉତ୍ତିମର—କ୍ଲୀ. ବ. (ଜ୍ୟାତିଷ୍ଠ-ପରିଷତା) ସୁତ୍ତି ବିଷ୍ଟବ ରେଣ୍ଟାରୁ ଉତ୍ତିମର ଲଳିବାର ଶେଷଶୀମା ସୁତକ କଲାଇରେଣ୍ଟା ।
ଉତ୍ତିମର—ବିଂ (ଭୁଗୋଳପରିଷତ) ଉତ୍ତିମରେବୁ ୦ ରୁ ଉତ୍ତିର ସମକଟି-ବନ୍ଦ ଶେଷଶୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୁଗୋଳର ଅଶା ।
ଉତ୍ତିମରବାଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପାରମାନନ୍ଦ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତିମ ସଜାମ.ନନ୍ଦର ଉତ୍ତିମରବାଟ ଉତ୍ତିମରବାଟ ।

ଉତ୍ତରକଳିଙ୍ଗ—ବ. ପ୍ରଚୀନ ମିକଲିଙ୍ଗର
ଉତ୍ତରଶାଖା, ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଚୀନ ନାମ ।

ଉତ୍ତରକଣ୍ଠ—ପୁঁ. ବ. ସୁମାସୁରେ
ଶେଷକ ଣ୍ଠ, ପୁଷ୍ଟିକର ପରବର୍ତ୍ତୀଭ୍ରତ,
ଶେଷଶ୍ଵର ।

ଉତ୍ତରକଳ—ପୁଁ. ବ. (କ.ଧା) ଉତ୍ତରପ୍ରଚୀନ
କାଳ, ଗୋଟିକାଳ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ।

ଉତ୍ତରକାଳୀନ—ବଂ. (ଉତ୍ତରକଳ +
ଭିଜ) ଉତ୍ତରକାଳ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ପରବର୍ତ୍ତୀ
ସମୟର ଯାହା ଉତ୍ତରପଥରେ ଘଟିବ ।

ଉତ୍ତରକୁ ବୁ—ପୁଁ. ବ. ଜମୁଦ୍ରୀପର ବର୍ଷ
ବିଶେଷ, କୁରୁକ୍ଷର, ରୂପ, ତାତର,
ତିଜତ୍ତ ଓ ରୂପାଶ୍ଵାକକୁ ଉତ୍ତରକୁ
କହନ୍ତି, ଦେଶ ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରକେନ୍ତ୍ର—ପୁଁ. ବ. ପୃଥିବୀର ଉତ୍ତର-
ପ୍ରାନ୍ତ, ସୁମେରୁ ।

ଉତ୍ତରକୋଣଳ—ପୁଁ. ବ. ପ୍ରାଚୀନ
ଜନପଦ ବିଶେଷ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଅସେଧାର
ଉତ୍ତରଶାଖା କୋଣଳ ଦେଶ ।

ଉତ୍ତରକୋଣଳ—ପୁଁ. ବ. ଅନ୍ଯୋଧ୍ୟ
ନରସ୍ତା କୋଣଳ ଦେଶ, ମହାନଦୀର
ଉତ୍ତରଶାଖା ପ୍ରାଚୀନ ନାମ ।

ଉତ୍ତରକିର୍ତ୍ତା—ପୁଁ. ବ. (କ.ଧା) ଉତ୍ତର-
କାଳ, ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଟିତ୍ୟା, ପ୍ରତିବନ୍ଦନଦାନ,
ବର୍ତ୍ତମାନ କମ୍ପି, ସାମ୍ରାଜ୍ୟକ ଗ୍ରାନ୍ତିବି ।

ଉତ୍ତରଶାଖା—ବ. କୋଣପି ପୁଷ୍ଟିକର
ଦ୍ଵିତୀୟ ବା ଶେଷଶାଖା, ପୁଷ୍ଟିକର
ପରବର୍ତ୍ତୀଶାଖା ।

ଉତ୍ତରଶାଖାନ—କୁଁ. ବ. (୨ ଚତୁର୍ଥ)
ପ୍ରତିବନ୍ଦନ, ନିରସନ, ପ୍ରତିବନ୍ଦନ, ରତ,
ଜବାବ ।

ଉତ୍ତରଗ୍ରହ—ପୁଁ. ବ. ଶେଷପଦର
ପରିଷିଷ୍ଟା ।

ଉତ୍ତରଗାମୀ—ପୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ମନ୍ଦ-
+ କ, ଲନ୍ତ) ଉତ୍ତରମୁଖରେ ଗମନ
କାର୍ଯ୍ୟ, (ପୁଁ) ଉତ୍ତରଗାମିନ ।

ଉତ୍ତରଙ୍ଗ—କୁଁ ବ. (ଉତ୍ତର + ଗମ + ଥ)
ଦ୍ୱାରେର୍ତ୍ତ, ଦାରୁ, ନିରବନ, (ବିଂ)
ଅଶାର, ଉତ୍ତରଙ୍ଗ, ଉତ୍ତରତରଙ୍ଗ ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତ—ପୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + କିନ୍ତ)
(କ.ଧା) ଶେଷାର ଉପର ଅସ୍ତରଣ
ଦ୍ୱାରା, ଶେଷାର ଚକର, ଉତ୍ତରଶ୍ଵର,
ଯୋଦ୍ଧତେବା ଲୁହା ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତ—ପୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + କିନ୍ତ
+ ଥ) ଅନ୍ତରୁକଳାତ, ପକ୍ଷରେ
ଯାହାର କମ୍ବ, (ପୁଁ) ଉତ୍ତରକା, (ପୁଁ.
ବି.) ଉତ୍ତରମ ପୁରୁଷ, ପରବର୍ତ୍ତନ ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—ପୁଁ. ବ. ଉତ୍ତରକିନ୍ତ
ପଞ୍ଚମିମନ୍ଦିଶ୍ୱର ଜନଧଦିଶେଷ, ଦେଶ-
ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + କିନ୍ତ + ଶ୍ୱ,
ଅନ) ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର, ନଦୀ ଅତି ପାର
ହେବା, ଅକର୍ଷେତ୍ର, ଓହୁରବା,
ଅଭିଷ୍ଟେତ ସ୍ତ୍ରୀ ନରେ ପଢୁଷକ,
ଉତ୍ତରକା, କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କରେ ଉପର୍ତ୍ତିତ
ହେବା ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—କୁଁ. ବ. ଅନ୍ତକ୍ଷା,
ପଞ୍ଚମିମନ୍ଦିଶ୍ୱର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କା ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + କିନ୍ତ
+ ଶ୍ୱ) ଅନ୍ତମଶାଖା, ଯାହା ପାର
ହେବାକୁ ହେବ, ଗମନୀୟ, ଗମ,
ଗାସି ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—ଅବ୍ୟ. ଉତ୍ତରକୁ, ଉତ୍ତରରେ,
ପଶାତ୍, କାମେ ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—ଅବ୍ୟ. (ଉତ୍ତର + ସି) ଉତ୍ତର
ଦିଗରେ, ପରେ, ପ୍ରକୁର ପରବର୍ତ୍ତରେ ।

ଉତ୍ତରକାନ—କୁଁ. ବ. (୨ ଚତୁର୍ଥ)
ପ୍ରତିବନ୍ଦନପ୍ରଦାନ, ନବନ ଦେବା ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—ପୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର +
ଶ୍ୱ + ଅନ) ଯେଉଁ କୁତ୍ତା ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ
ଜବାବ ଦିଏ, ଅବାଧ, ପ୍ରମାତ୍ରାନ୍ତର ତା,
ଯେ ଜବାବଦିଏ (ପୁଁ) ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର ।

ଉତ୍ତର ଦିକ୍—ପୁଁ. ବ. ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର,
କିନ୍ତା, ଉତ୍ତର ଦିଗ ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—ପୁଁ. ବ. ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର
ଦିଗର ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର କାଳକିନ୍ତ ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—ପୁଁ. (ଚତୁର୍ଥ) କୁବେର ।
ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—ପୁଁ. ବ. ବୃଦ୍ଧାତ
ବାରରେ ଉତ୍ତର ଦିଗେ ଯାତ୍ରା ପୁରାତ
ନିଷେଧକ୍ଷାପକ ପାଶତକ ।

ଉତ୍ତର ଦିଗ—ଗ୍ରା. ବ. ଉତ୍ତର ଦିଗଶର
ବିପରୀତଦିଗ, ଉତ୍ତରପଥ ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—ପୁଁ. ବ. କୁବେର, ଚାପ ।

ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର—ପୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର
କିନ୍ତେଶ୍ୱର) ଅନ୍ତର କରନ୍ତର
କରଣ୍ତେଶ୍ୱର, ପଶ୍ଚାତ୍ କରିବ୍ୟ, ଯାହା
ପରେ କରନ୍ତେବ ।

ଉତ୍ତର ଧ୍ୱନି—ବ. ଉତ୍ତରକିନ୍ତେଶ୍ୱର ଧ୍ୱନି
ନିଷ୍ଠତ, ପୁରସ୍ତାର ଉତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର
ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଥିବା ନିଷ୍ଠନ ।

ଉତ୍ତରପକ୍ଷ—ପୁଁ. ବ. (କ.ଧା) ବିରୁ-
ପକ୍ଷ, ପୁରସ୍ତାର ନିର୍ବଳ ସିକ୍ତୁ-
ପକ୍ଷ, ଉତ୍ତର ବିକଳ୍ପ, ପଶ୍ଚାତ୍ ଉତ୍ତର,
ପ୍ରଶବ୍ଦକ୍ଷର ବିପରୀତ ପକ୍ଷ, ତରକର
ସିକ୍ତୁନ୍ତ, କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ।

ଉତ୍ତରପକ୍ଷ—ପୁଁ. ବ. (କ.ଧା) ଉତ୍ତରପକ୍ଷ,
ଓଡ଼ିଶା, ବିଲାପ ଚକର ।

ଉତ୍ତରପଥ—ପୁଁ. ବ. (କ.ଧା) ଉତ୍ତରପଥ
ମନୀଶ, ଦେବମାନ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଥ,
କୁନ୍ଦଲେକ ମାର୍ଗ ।

ଉତ୍ତର ପଥକ—ପୁଁ. ବ. ପଥକ, ଉତ୍ତର
ଦେଶବାସୀ ।

ଉତ୍ତରପଦ—କୁଁ. ବ. (କ.ଧା.) ସମା-
ପଦ ଶେଷପଦ, ସମାପନ୍ୟ ର୍ଥ ପଦ
ସମାପନଶ୍ଵର ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ପଦର ଅନ୍ତିମପଦ ।

ଉତ୍ତରପଦୀ—ପୁଁ. ବ. ଉତ୍ତରପଦୀ
ଦିଗର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କା, ବାସୁ ଗୋପ ।

ଉତ୍ତରପଦି—ବିଜ ପ୍ରକୋଣାନ୍ତରକ
ହୃଦୟକ ଜିଲ୍ଲା ଦେଖିବ ନରର ।

ଉତ୍ତରପଦ—ପୁଁ. ବ. କରୁଣାଦବନ-
ହାବଳର୍ଗତ ଦ୍ୱିତୀୟ ପଦ, କୃଷ୍ଣପଦ ।

ଉତ୍ତରପଦୁଷ୍ଟ—ପୁଁ. ବ. (କ.ଧା)
ଉତ୍ତରକ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ସବଶୀୟ କା
ସମୋଦନ ।

ଉତ୍ତରପୁଣ୍ୟ—ୟଂ. ବ. ଉଣାକଳୋଣ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରତ୍ୱଦ—ୟଂ. ବଂ (କ.ଧା.)

ଆସୁରଶ ବସ୍ତୁ, ଉଷ୍ଣରେତ୍ବ, ବେଢାଣ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରତ୍ୱର—କୁଁ. ବ. (ଦ୍ୱାରା) ପ୍ରତ୍ୱର
ବଚନ ଏବ ତହର ପ୍ରତିବାକ୍ୟ,
ବାଦାନ୍ତବାଦ, ତର୍କ, ବିଜର୍କ, ନବବ
ସୁଆଲ, ଉତ୍ତର ପ୍ରମାଣ୍ୟ ।

ଉତ୍ତରପାଲଗୁଣ—ସ୍ଥା. ବ. ନଷ୍ଟବ୍ରଦ୍ଧିବଶେଷ,
ଦ୍ୱାରା ନଷ୍ଟ ।

ଉତ୍ତରବୟୁଃ—କୁଁ. ବ (କ.ଧା.) ପଣ୍ଡିମ-
ବସ୍ତୁସ, ଚାର୍ଚ୍‌ବ୍ୟୁଃ, ବୁଢ଼ା ।

ଉତ୍ତରବନ୍ଧୀ—ୟଂ. ବଂ. (ଉତ୍ତର + ବୁଢ଼
+ କ.ଇନ) ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ସ୍ଥିତ,
(ସ୍ଥା) ଉତ୍ତରବନ୍ଧୀମା ।

ଉତ୍ତରବ୍ୟଦିପତ—ବ. ପ୍ରତିବିଶ ନଷ୍ଟତ,
ନଷ୍ଟତ ବଶେଷ, 'ଗ ନଷ୍ଟତ ।

ଉତ୍ତରଭାଗତ—ସ୍ଥା. ବ. ପ୍ରତିବଚନ,
ଜବାକ ।

ଉତ୍ତରମାନସ—କୁଁ. ବ. (କ.ଧା.) ମାନସ-
-ସର୍ବେବର ଉତ୍ତରର ପରିବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରମାନୀଯା—ସ୍ଥା. ବ. (ଗ ତତ୍ତ୍ଵ)
ପଞ୍ଚ ଜନ୍ୟାସ୍ତୋପେତ ବାକ୍ୟ ସମ୍ଭାସ୍କ
ବିଶ୍ଵର ବିଶ୍ଵାଳ ହୁଛୁ, ବୁଢ଼ୁଯୁଦ୍ଧ ।

ଉତ୍ତରମେତ୍—ୟଂ. ବ. କାଳଦାରଙ୍ଗ
ରତ୍ନ ମେତ୍ତାତ କାବ୍ୟର ଶେଷାର୍ଥ ।

ଉତ୍ତରମେତୁ—ୟଂ. ବ. (କ.ଧା.) ପୃଥିବୀର
ଉତ୍ତର ପ୍ରାଚ୍ଯ ସୁମେତୁ ।

ଉତ୍ତରମେତୁତ୍ତର—ବି ମେତୁତାରୁ
ଆଂଶ୍କୁଶ ଅନୁରରେ ସେ ସବୁ କ୍ଷୁଦ୍ର
ତୁର କଳିତ ହୁଏ, ସୁମେତୁ ତୁର ।

ଉତ୍ତରମେତୁତ୍ତର—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବଜୀତ,
ବିଶ୍ଵାଳ, ଶୁନ୍ୟ, ସାନ, ପ୍ରତିବଚନ-
ବିଶ୍ଵାଳ, ନିରୁତ୍ତର ।

ଉତ୍ତରରା—ଗା. ବ. ପ୍ରତୀନ ଉତ୍ତରଭାଗ
ମାନଙ୍କ ଦୁର ବାରମାନଙ୍କ ପ୍ରତର
ଉତ୍ତରଧିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରରମରତ—କୁଁ. ବ. (କ.ଧା.)
ସମାମଣ୍ୟାତ କବ ଉତ୍ତରଭାଗ ଉତ୍ତର
ନାଟକବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରଳ—ବି. (ଉତ୍ତର + ଲରଳ) ଚାଲ,
ବିଶୁଦ୍ଧବା, କମ୍ପୁତ୍ତବା, ଅରୁଥବା ।

ଉତ୍ତରଲକ୍ଷ୍ମୀ—କୁଁ. ବ (ଗତତ୍ଵ) ପ୍ରତି
ବଚନ ନିରଗନ୍ତିନ, ଜବାବର ତତ୍ତ୍ଵ ।

ଉତ୍ତରଲକ୍ଷ୍ମୀ—କୁଁୟ କାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର
ଶ୍ରେଣୀବିଶେଷ, ବଜୀୟ ମୁତ୍ତ, କମାର
ଭଣ୍ଟାଣ କେଉଁମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀ-
ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରବଦ୍ଧି—ୟଂ. ବ. ମୁଣ୍ଡିତେତ୍ର
ମନ୍ଦାଶୁରେ ସ୍ଵେତ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିବ
ଯନ୍ତ୍ର ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତର ବସ୍ତୁ—କୁଁ. ବ. (କ.ଧା.) ଉତ୍ତରବସ୍ତୁ;
ଚଦର, ଓଡ଼ିଶା ।

ଉତ୍ତରବ ଶା—ୟଂ. ବଂ. (ଉତ୍ତର + ବଦ
+ କ.ଇନ) ପ୍ରତିବାଶ, ଆସାମୀ (ସ୍ଥା),
ଉତ୍ତରବଦିମା ।

ଉତ୍ତରବରେତ୍ର—ୟଂ. ବ. ବଜଦେଶୀୟ
ବାରେତ୍ର ବ୍ୟାକମାନଙ୍କର ଶାଖାଭେଦ
ଉତ୍ତରବଦିମା—ସ୍ଥା. ବ. (ଉତ୍ତର + ବଦ
+ କ. ଇନ + ର) ସେବନଶ ଉତ୍ତର
ଦିଗକୁ ବହୁଯାତ ଅଛି ।

ଉତ୍ତରବେଶ—ସ୍ଥା. ବ. ବେଦୋତ୍ତର କେବା
ବେଦ, କୁକର୍ମବେଦ, ସମକ୍ରମ ପଞ୍ଚକଶୀର୍ଥ ।

ଉତ୍ତରପୋତଶ—ବ. ଅନ୍ତେୟ୍ୟ ଦିପାର
ଶେଷ ଦୂରବିନର ଆଚରିତ କମ୍ପ,
(ଏକାଦଶ ଓ ଦ୍ୱାଦଶ ଦିନର ର୍ମେ
ସମ ନି ଶ୍ରାବନ୍ତେଷ) ।

ଉତ୍ତରପ୍ରକଳ୍ପ - କୁଁ. ବ. ସକଞ୍ଚୟବ୍ୟକ୍ତିରେ
ଉତ୍ତରପ୍ରାଣୀ—ୟଂ. ବଂ. (ଗତତ୍ଵ) ସାମୀ-

ଭେଦ ସଫେଇପାନୀ, ସହକାଶ ପ୍ରତି
ବିଶ୍ଵାଳ ସର୍ଷା (ସ୍ଥା) ସର୍ଷାଣୀ ।

ଉତ୍ତରଧାତକ—ୟଂ. ବଂ. ସହକାଶ,
ସାହାଯ୍ୟକାଶ, ସହାୟ, ଉତ୍ତେଜିତ,
ତାତ୍ତ୍ଵିକଧାତକରେ ସେ ପଛରେଥାର
ଶାକାରୁଚି ସାଧକରୁ ସାହାୟକରେ ।

ଉତ୍ତରହନ୍ତୁ—ୟଂ. ବ. ହନ୍ତୁହାତୁର ଉତ୍ତର
ଭାବ ।

ଉତ୍ତରା—ସ୍ଥା. ବ. ଉତ୍ତର ଶବ୍ଦପ୍ରକାଶ
ନଷ୍ଟବିଶେଷ, ଉତ୍ତରଦିଗ, ବିଶ୍ଵତ ଶକ-
କଳା, (ବଂ) ଉତ୍ତରଦିଗ ସମୁନ୍ଧାୟ ।

ଉତ୍ତରକଣ୍ଠ—ୟଂ. ବ. ବିମାସଣ ସାବ-
କଣ୍ଠର ଶେଷକଣ୍ଠ ।

ଉତ୍ତରଧର—ବି. ଉତ୍ତର, ମାତ୍ର, ଶାଳାତିପ,
(ବି) ଉତ୍ତରପ୍ରାଣୀ, (ବିପ) ଅଧ୍ୟଧର ।

ଉତ୍ତରଧରକାର—ବି (ଉତ୍ତର + ଧରକାର)
ଧରସାମୀର ମୁଖ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମିତିରେ
ତାହାରେ ସମ୍ମିତ ନବନନ୍ୟତା ।

ଉତ୍ତରଧରକାର—ୟଂ. ବ. ପୁନ୍ରପ୍ରତ୍ୱଦ,
ଦାସୀତ, ଉତ୍ତରଧର, ପରେ ଅଧ୍ୟକାଶ,
ସାମୀର ଅଭିବରେ ସମ୍ମିତ ଧରକାଶ,
(ସ୍ଥା) ଉତ୍ତରଧରକାଶିଣୀ ।

ଉତ୍ତରଧରପଥ—ୟଂ. ବ. ଉତ୍ତରଧରବର୍ଷର
ଉତ୍ତରଧରି ଦେଶ, ଆୟ୍ୟବର୍ଷି ।

ଉତ୍ତରଧରୀ—ୟଂ. ବ. (କ.ସ୍ଥା) ଦୁଷ୍ଟ-
ଉତ୍ତର, ଅସୁତ୍ତର, ଅପ୍ରକାରତିରର ।

ଉତ୍ତରଧୂଷ—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ଧୂନ) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣିକର
ଉତ୍ତରଦିଗ ଗମନ କାଳ,

ଉତ୍ତରଧୂଷକାନ୍ତରୁ—ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣିକରରେ
ଗତର ସାମାନ୍ୟାସ୍ତୁକ ରେଖା, ବିଷ୍ଟ ରେଖାର ପାଢ଼େ ଯା ଅଂଶ ଉତ୍ତରରେ
ଅନ୍ତରେକା କଳିତ ହୁଏ ।

ଉତ୍ତରଧରି(ଶୀ)—ସ୍ଥା. ବ. ଅଗ୍ନିଚିତ୍ତନ
ସହର ଉପରମ୍ପ ମହୁନ କାଷ୍ଟଦଶ ।

ଉତ୍ତରକ—କୁଁ. ବ. ଦେହର ପୁଷ୍ଟକ,
ଶେଷକ, ଶେଷକ୍ଷଣ ।

ଉତ୍ତରଶା—ସ୍ଥା. ବ. (ଉତ୍ତର + ଶା)
କ.ଧା ଉତ୍ତରଦିଗ, (ତତ୍ତ୍ଵ) ଦୁଷ୍ଟବଚନ
ଲଭର ପ୍ରକାଶ । [ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରଶୀ—ୟଂ. ବ. ପାରତୀୟ ଦେଶ-
ଉତ୍ତରପ ତା—ସ୍ଥା. ବ. (ଉତ୍ତର + ପାତା)
‘କବିଶ ନଷ୍ଟତା ।

ଉତ୍ତରଶଙ୍କ—ୟଂ. ବ. (ଉତ୍ତର + ଆ +
ସଙ୍କ + ଅ) ଓଡ଼ିଶା, ଗୁରୁତର, ଉତ୍ତରପୁ-
ଷ୍ଟା, ପାତୁଡ଼ା ।

ଉତ୍ତରତ୍ତ୍ଵ—ୟଂ. ବ. (ଉତ୍ତର + ଅତ୍ୱ +
ଅ) ପରଦିନ, ଗତଦିବସ ।

ଉତ୍ତରକା—ସ୍ଥା. ବ. ନଦୀବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହ-ଉତ୍ତରାୟ) ଉତ୍ତର
 ବସ୍ତୁ, ବୃଦ୍ଧିର, ଉତ୍ତରପଇତା, ଦେଢ଼ାଶ ।
 ଉତ୍ତରାୟ—ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତର + ରାୟ)
 ଉତ୍ତରାୟ ବସ୍ତୁ, କେପଟା, ବେଢ଼ାଣ,
 ପାତୁଡ଼ା, ଦୋସତାଗୁଡ଼ିର ।
 ଉତ୍ତରଦ୍ୟୁମ୍ବ—ଅବ୍ୟ. (ଉତ୍ତର + ଦ୍ୟୁମ୍ବ)
 ପରଦିନ, କାଳ, କଲ, ଆମାମୀଦିବସ ।
 ଉତ୍ତରଦ୍ୟୁମ୍ବ—ବି.ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦିବସରେ
 ଘଟିବା, ଆମାମୀ କି ଲି ଘଟିବା ।
 ଉତ୍ତରରେତ୍ର—ଫି. ବି. (ଉତ୍ତର +
 ଉତ୍ତର) କମେ କମେ, ପରପର, (ବି)
 (୨ ତତ୍ତ୍ଵ) ଉତ୍ତରର ଉତ୍ତର ପ୍ରମ୍ବ ଉତ୍ତର,
 ପରମୟ । [ଓସ୍ତା]
 ଉତ୍ତରବେଷ୍ଟ—ସୁ. ବି. (ଚ.ଧା) ଉପର
 ଉତ୍ତର ନ—ଲୀ.ବି (ଉତ୍ତର + ତଳ + ସ,
 ଅନ) ଉତ୍ତରର ଭାର୍ତ୍ତାନା, ବଢ଼ିପାଟିରେ
 ଗାଲିଦେବା ।
 ଉତ୍ତରଜି—ବି. (ଉତ୍ତର + ଜି + ଜ)
 ଉତ୍ତରଷ୍ଟିପ୍ର, ଉପରକୁ ପିଣ୍ଡିଦେବା ।
 ଉତ୍ତରନ—ବି. (ଉତ୍ତର + ତନ + ଅ) ଉତ୍ତର
 ମୁଖରେ ଶୋଇବ, ଉତ୍ତରହେଇ
 ଶେଇବା, ଅଗଣ୍ୟର, ଉତ୍ତର ତଳ ।
 ଉତ୍ତରନକ—ସୁ. ବି (ଉତ୍ତର + ତନ + ଅକ)
 ଉତ୍ତରାବୁଷ୍ଟ, ବୃକ୍ଷ ବିଶେଷ ।
 ଉତ୍ତରନପଢକ—ସୁ. ବି. ରକ୍ତ ଏରଣ୍ଡବୁଷ୍ଟ,
 ରଙ୍ଗଜଡ଼ା ଚଛ ।
 ଉତ୍ତରନପଦ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ଚୁଷ୍ଟ, ଶତ୍ର ।
 ଉତ୍ତରନପାନ—ସୁ. ବି ସ ସୁମୁବ ମନ୍ଦୁ
 କର ପୁନ, ଧୂବଙ୍ଗର ପିତା, ରଜା-
 ବିଶେଷ, (ବି. ବ.କ୍ରୀ) ଓଳଟ ପାଦ-
 ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।
 ଉତ୍ତରନପ ଦଳ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତରନପାଦ +
 ଜଳ + ଅ) ଧୂବ, ଉତ୍ତରିମ ।
 ଉତ୍ତରନଶ୍ଵର—ବି. (ଉତ୍ତରନ + ଶି + କ.ଅ)
 ଯେ ଉତ୍ତରହେଇ ଶୁଣ, (ବି) ଶିଶୁ ।
 ଉତ୍ତରନଶ୍ଵର—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତରନ + ଶି
 + କ ଜଳ) ଉତ୍ତର ମୁଣ୍ଡରେ ଶୋଇ
 ଥିବ, ଯେ ଉତ୍ତରହେଇ ଶୁଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଉତ୍ତରନଶ୍ଵରମ୍ଭନା ।

ଉତ୍ତରନଶୀବନ୍—ସୁଂ ବିଂ. ଉତ୍ତରନଶୀବନ୍
 ଉତ୍ତରନଶ—ବିଂ. (ଉତ୍ତରନଶ + ମୀ. ଚ) ଉତ୍ତରନଶ
 ମୁଖୀକୃତ, ଉତ୍ତରନଶ, ବିଷ୍ଣୁରାଜ ।
 ଉତ୍ତରପ—ସୁଂ.ବିଂ. (ଉତ୍ତର + ପିପ + ଭା ଅ)
 ଉତ୍ତରପାତା, ଉତ୍ତରପାତା, ସନ୍ଧାପ, ଶ୍ରୀପାତା,
 ଉତ୍ତରମ, ତେଜ, ସପ କୋଧ ।
 ଉତ୍ତରପଳନ—କୁଁ ବି (ଉତ୍ତର + ପଳନ + ଶି +
 ଭା ଅନ) ତାପିତକରଣ, ତତ୍ତ୍ଵବା,
 ପରମ ବରବା, (ଗ୍ରା. ବିଂ.) (ଲ-ଅର୍ଥ)
 ପ୍ରପାତିତ ।
 ଉତ୍ତରପିତ—ବିଂ. (ଉତ୍ତର + ପିପ + ଶି +
 ତ) ଯାହା ଉତ୍ତର ହୋଇଥିବୁ, ଉତ୍ତର
 କୃତ, ସନ୍ଧାପିତ, ନିପାତିତ, ଗରମ
 କଷ୍ଟପାତ୍ରବା ।
 ଉତ୍ତରବ—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଉତ୍ତର) ଉତ୍ତର,
 ପ୍ରତିଦିନୀ, ନକଳ, କପି, (ବି. (ଉତ୍ତର +
 ତୃ+ଶ,ଅ) ବମନ, ଉତ୍ତରଶ, ପାରି-
 ହେବା, (ବି) ଉତ୍ତରଶୀବୁତ, ଉତ୍ତରଶ୍ରୀ,
 ଉତ୍ତରଶ୍ରୀଗର ତାରକ ବିଶିଷ୍ଟ ।
 ଉତ୍ତରରକ—ସୁଂ ବିଂ. (ଉତ୍ତର + ରୂ + ଶି
 + କ, ଅକ) ସେ ପାରିକରେ, ସେ
 ଅବତରଣ କଷ୍ଟଏ, (ବି) ଶିବ ।
 ଉତ୍ତରରଣ—କୁଁ ବି. "(ଉତ୍ତର + ରୂ + ଶି.
 ଅନ) ଉତ୍ତରଲନ. ପରେଗମନ. ଉତ୍ତର
 ରଣ, (ସୁଂ) ବିଶ୍ଵା, (ବିଂ.) ଉତ୍ତରରକ,
 ଉପରେ ଗମନକାରୀ ।
 ଉତ୍ତରରବା—ଗ୍ରା. କି. (ସ-ଉତ୍ତରରଣ)
 ନକଳ କରିବା, (ଗ୍ରାଲ) କାର୍ତ୍ତିବା,
 ତୁଳ୍ୟାଇବେବା, ତଳକୁ ଖୋଲ ପରା
 ଇବା, କୁରୀକୁ ଓହ୍ଲାଇବା, ବିହାର
 କରିବେବ, ପାଇଟିବା ।
 ଉତ୍ତରଶ—ସୁଂ.ବିଂ. (ଉତ୍ତର + ରୂ + ଶନ)
 ତପଳ, ଉତ୍ତରକ, ତଞ୍ଜଳ, ଅସ୍ତିତି,
 କମିମାନ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତରଶୀ ।
 ଉତ୍ତରପିଣ୍ଡ ବିଂ. (ଉତ୍ତର + ରୂ + ମୀ. ଯ)
 ଉତ୍ତରପିଣ୍ଡ, ଉତ୍ତରପିଣ୍ଡ, ଉତ୍ତରପିଣ୍ଡ
 ପରେମେତବ୍ୟ ।
 ଉତ୍ତରବୁ—ଗ୍ର.ଅବ୍ୟ. (ସ-ଉତ୍ତର) ପରେ ।
 ଉତ୍ତରରେ—କି. ବିଂ. ପରେ. ଉତ୍ତରରେ ।

ଭର୍ତ୍ତାଳ—ବି. (ଭର୍ତ୍ତା + ଲକ୍ଷ + ଅ) ଉଦ୍‌ଦିତ, ଉଦ୍‌ଦୃଷ୍ଟ, ଉଦ୍‌ଦିତ, ଅସ୍ତିତ, ସେ ତେଣୁକରି ଘଲେ, ବିଜୟର, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ମହାନ୍, ଉଚ୍ଚଟ, ଉତ୍ସାନକଣଗକାରୀ, ପୂର୍ବଗମ, (ତି) ତେବେ, ବାନର, ହରିଷ, (ଗ୍ରୀ. ବି) ଅସ୍ତିତଚା, ଉତ୍ସାନ୍ ।
 ଭର୍ତ୍ତାତରଙ୍ଗ ଯୁକ୍ତ—ବି. ଭର୍ତ୍ତାଳ ତରଙ୍ଗ ଉତ୍ସାନ୍ଦା (ସମ୍ବଦ) ।
 ଭର୍ତ୍ତାଷ୍ଟ—ଫି. (ଫି. + ମୁକକ) ଉଠ, ଉତ୍ସାନ୍ତକ ହୁଅ ।
 ଭର୍ତ୍ତାଷ୍ଟକ—ଫି. (ଫି. + ମୁଲକ) ଉଠ, ତେଷ୍ଟିକର, ଉଦ୍ବୋଗୀ ହୁଅ ।
 ଭର୍ତ୍ତାଷ୍ଟକେ ମ—ସୁ. ବ. ଯଜ୍ଞବିଶେଷ, ଠିଆହୋଇ ହୋଇ କରିବା ଯାଏ-ବିଶେଷ ।
 ଭର୍ତ୍ତାଷ୍ଟମାନ—ସୁ. ବି. (ଭର୍ତ୍ତା + ଷ୍ଟା + କ, ଅନ) ଉତ୍ସାନଶିଳ୍ପିକୁଣ୍ଠିତ, ବର୍ତ୍ତି-ମାନ, ତେଷ୍ଟମାନ, ଉତ୍ସାନ, ସେ ଉଦ୍ବୋଗରୁଅଛି, (ସ୍ଥି) ଭର୍ତ୍ତାଷ୍ଟମାନ ।
 ଭର୍ତ୍ତାଷ୍ଟୀ—ବି. (ଭର୍ତ୍ତା + ତୃ + ମୁ, ର) ପାରଗତ, ଜଳରୁବାହାରବା, ନରଗତ, ଅତିକାନ୍ତ, ଉପସ୍ଥିତ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ, ମୁକ୍ତ, ନିଷ୍ଠା ତୁପ୍ତ ପ୍ରତି, ପାରହେଉଥିବ ।
 ଭର୍ତ୍ତାଙ୍ଗ—ବି. (ଭର୍ତ୍ତା + ତୁଙ୍ଗ + ଅ) ଉନ୍ନତ, ଉନ୍ନତ, ଅନୁଭବ ତେଜୀ, ଅନୁଭୂତି ।
 ଭର୍ତ୍ତାର—ବିନ୍ଦୁକରସଦେଶ କୃତକ ପୁନା-ଜଳର ଗେଟିଏ ନଗର ।
 ଭର୍ତ୍ତାଷ୍ଟ—ସୁ. ବି. (ଭର୍ତ୍ତା + ଭୁଷ) ବିକ୍ରୀ, ଲୁଜା ଖର, ଲିଆ, ଭୁଷଧନ୍ୟ ।
 ଭର୍ତ୍ତାଜଳ—ସୁ. ବି. (ଭର୍ତ୍ତା + ଜଳ + ଅ, ଅନ) ଉତ୍ସାପକ, ପ୍ରବର୍ତ୍ତି, ପ୍ରେସ୍ତା-ତକ, ଉତ୍ସାହଜଳକ, ସେ ମତାଏ, ଆଶ୍ରମକାରକ, ତେଜସ୍ଵର, ତେଜୋ-ଜଳକ, ଜଳମଶତର ଚକ ବା ସମ୍ମାରକ, (ରି) ଉତ୍ସାପକ ବ୍ୟୁତ ।
 ଭର୍ତ୍ତାଜଳ—କୁ. ବି. (ଭର୍ତ୍ତା + ଜଳ + ଅନ) ଆଶ୍ରମକାରଣ, ଧରତେବା, ଉତ୍ସାପକ, ପ୍ରବଳପ୍ରେସ୍ତାତରଣ; ଉତ୍ସାହଜଳ,

ପ୍ରେସାବନ, ଉଷାବଦାନ, କେଳୋ-
ଜନନ, ତେଜପ୍ରଦାନ ।
ଉତ୍ତରଜନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ତଳ +
ଘା, ଅନ + ଅ) ଶାଶ୍ଵତଦ୍ଵାରା ପାଞ୍ଚଶବ୍ଦରଣ,
ପ୍ରେରଣା, ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ, ଉତ୍ସୀଳନ, ତଢ଼ା-
ଲବା, ପଳେଲବା, ଧମକାଇବା, ଉତ୍ତା-
ପନ, ଉତ୍ସାହଦାନ, ସମକଳରଣ ।
ଉତ୍ତରଜନିତ—ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ତଳ + ମ,
ତ) ଉତ୍ତାପିତ, ପ୍ରେରତ, ଶାଖିତ,
ଉତ୍ସୀଳ, ବିକର, ପଶ୍ଚାତୋଇଥିବା,
ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ (ବି) ଅଶ୍ଵଗରବିଶେଷ (ବି. ତ) ।
ଉତ୍ତରରତ—କୁଠୀ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ରୂ +
ତଳ) ଅଶ୍ଵଗରଭେଦ, ଅଶ୍ଵ ।

ଉତ୍ତରରଣ—ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ତେରଣ)
ଉତ୍ତରରୁଦ୍ଧର୍ଯୁକ୍ତ ନରପତି, ଉତ୍ତ-
ବହୁରୁଦ୍ଧର୍ଯୁକ୍ତ ନରର ।
ଉତ୍ତରଳକ—ସୁଂ. ବି. ସେ କୌଣସି
ଦୟୁମ୍ବୁ ଉପରକୁ ଟେକେ, ଉତ୍ତାପକ ।
ଉତ୍ତରଳନ—କୁଠୀ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ରୂଳ +
ଘା, ଅନ) ଉତ୍ତାପନ, ଉପରକୁ
ଉଠାଇବା, ଟେଲିବା, ଉପରକୁ ଟାଣିବା,
ଆଶର ଦେଶପୁତ୍ର ବିଶେଷ ।
ଉତ୍ତରଳତ—କୁଠୀ. (ଉତ୍ତ୍ର + ରୂଳ + ତ)
ଉତ୍ତରମ୍ଭିତ୍, ଉଠାହୋଇଥିବା, ଉର୍କିକୁ
ମାତ, ଉନ୍ମିତ, ଉଚକରାପାଇଥିବା ।
ଉତ୍ସୀଳ—ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ତଳ + ମ.
ତ) ପରିଚ୍ଛକ, ବିକର, ଉର୍କିକୁ ଶିଷ୍ଟ,
ଉତ୍ତରମ୍ଭ ।
ଉତ୍ସୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ସୁତ୍ +
ତ) ଚରତ, ସହପ୍ର, ଅତିଶାତ, ଅତିର୍କ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ସୁତ୍ ।

ଉତ୍ସୁପ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ତସ୍ତ୍ର + ଅ)
ଅତିରୟୁ, କରତ ।
ଉତ୍ତଥ—ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀ + କ.ଅ)
ଉତ୍ସୁତ, ଉନ୍ମତ, ଉଦ୍ଗତ, ଉତ୍ସନ୍ନ,
ନାତ, ଉତ୍ତତ ।
ଉତ୍ତଥଳନ—କୁଠୀ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀଳ +
ଘା, ଅନ) ଉପରକୁ ଉତ୍ତଳିଥିବା,
ଉତ୍ତରିବା ।
ଉତ୍ତଥଳିତ—ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀଳ + ମ,
ତ) ଉତ୍ତଳିପତ୍ରିଥିବା, ଉତ୍ତଳିପତ୍ରିଥିବା ।

ଉତ୍ତଥାନ—କୁଠୀ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀ + ବ,
ଅନ) ଉତ୍ତ୍ର ପତନ, ଉତ୍ତାମ, ଉତ୍ତସ୍,
ଉତ୍ତନ୍ତ, ପଠାଇବା, ଉତ୍ସାହ, ଅଭୁତ-
ଦସ, ଉତ୍ସତି, ଉତ୍ସି, ସମ୍ବନ୍ଧିତ,
ପ୍ରକାଶପାଇବା, ବିଦ୍ରୋହ, ଶଶ୍ୟାତ୍ୟାଗ,
ପାଇଶ, ସୁତ୍ରକ, ସୁକ, ଉତ୍ତିବା,
ଉଦ୍‌, ପୌରୁଷ, ପ୍ରଜାମେଲି, ଉତ୍ତୁକ,
ଠିଆହେବା, ମଲଶୈଖ, ସେନ୍ଧ୍ୟ,
ସୁନନ୍ଦିବନଙ୍କର, ଚେତ୍ୟ, ସଜ୍ଜଗୁଡ଼ ।

ଉତ୍ତଥାନକଣ—କୁଠୀ. ବି. (ଦନ)
ଉତ୍ତିବା ପତିବା, ଅଭୁତଦସ ଓ
ବିନାଶ ।
ଉତ୍ତଥାନକ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗ ତଳ) ଶଶ୍ୟ
ବା ଆସନର ଉତ୍ତିବାର ମ୍ପତା ।
ଉତ୍ତଥାନକ୍ରିରହତ—ବି. (ଗ ତଳ)
ବିଶ୍ଵାଳ, ଶନୀ, ସ୍ତ୍ରୀ, ଉତ୍ତନ୍ତିବର
ମ୍ପତାଶନୀ ।

ଉତ୍ତଥାନେକାଦଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ତ-
ଥାନ + ଏକାଦଶୀ) କାର୍ତ୍ତିକମାସର ଶୁକ୍ଳ
ଏକାଦଶୀ ।

ଉତ୍ତଥାପକ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀପି +
କ, ଅକ) ସେ କୌଣସିବିଷୟ
ଉତ୍ତଥାପନ କରେ, ସେ ଉଠାଏ,
ପ୍ରତାବକ, ପ୍ରବୋଧକ, ଉତ୍ତଥାପନ-
କର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତଥାପିକା ।

ଉତ୍ତଥାପନ—କୁଠୀ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀପି +
କ, ଅନ) ଉତ୍ତରଳନ, ପ୍ରେରଣ, ପ୍ରବୋ-
ଧନ, ପ୍ରୋତ୍ସନ୍ନ, ଉଠାଇବା, ପ୍ରଯାବନା,
ଉପାସିତକରିବା, ହୃଦୟର କରିବା ।

ଉତ୍ତଥାପନରହୁକ୍ତଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାର୍ତ୍ତିକ
ଶୁକ୍ଳ ରହୁକ୍ତଶୀ, ଏଥରେ ମହାଦେବଙ୍କର
ନିଦରଜାଯାଏ, ଉଚନେଶ୍ୱର ଲିଙ୍ଗମନ-
ଙ୍କର ସାମାଦିଶେଷ ।

ଉତ୍ତଥାପିତ—ବି. (ରପ + ସ୍ତ୍ରୀପି + ତ)
ଉତ୍ତରେଳିତ, ପ୍ରେରତ, ପ୍ରବେଧକ,
ମୋତିତ, ଯାହାତିରଥାପନ କରି-
ଦେଇଅଛି, ଉପରକୁ ଉଠାଇଥିବା,
ଉପାସିତ ।

ଉତ୍ସୁତ୍—ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀ + ତ)
ପ୍ରକାଶିତ, ଉତ୍ତିତ, ସହିଥିବା, ଦଶ୍ୟମାନ, ଅନୁ-
ଭୂତ, ପ୍ରତ୍ୟଷ୍ଠାକୁତ, ଉନ୍ମତ, ଉତ୍ସିତ,
ଉଦ୍ଗତ, ଉତ୍ତିପ୍ରତ୍ୟଷ୍ଠା, ପ୍ରକୁଳିତ, ପୁନ-

ନୀବିତ, ପ୍ରତ୍ୟଷ୍ଠା, ପ୍ରତ୍ୟଷ୍ଠାତ୍, ଅବିରୁତ, ସଦେଖାର, ବଳିତ ।

ଉତ୍ସୁତହେବା- ଗ୍ରାନ୍ତିରିବା, ଦଶିବା,
ନିର୍ଗତହେବା, ଉପରକୁ ଉତ୍ତିବା,
ନିଦାରୁତିବା, ବନ୍ଦିବାନ୍ତର ଉତ୍ତିବା ।

ଉତ୍ସୁତାଜୁଳ—ସୁଂ. ବି. ବିଷ୍ଟୁତାଜୁଳ,
କରିଲ, ତପେଟ, ସୁପୁତ୍ର ।

ଉତ୍ସୁତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀ +
ଶ.ତ) ଉତ୍ତିତା, ଉତ୍ତିବା, ଠିଆହେବା,
ପ୍ରବୋଧକ ।

ଉତ୍ସୁକ୍ଷ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ପକ୍ଷ) ଆଗହାତ-
ଶୟରେ ସେ ଆସି ପତାକୁ ଉପରକୁ
ଉଠାଇଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ସୁକ୍ଷ ।

ଉତ୍ସୁତ୍ଷୁ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ପର +
କ୍ଷ) ଉତ୍ତ୍ରରୁ ପତନଶୀଳ ।

ଉତ୍ସୁଟ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ପର + ଅ)
ବୃକ୍ଷାଦିର ବଳକଳ ଭେଦକରି
ବାହାରିବା ରସ, ବୃକ୍ଷାଦିର ବୃକ୍ଷ ଭେଦ
କରି ଉତ୍ସୁତ ନିର୍ମାସ ।

ଉତ୍ସୁତ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ପର + କ.ଅ)
ପକ୍ଷୀ, (ବି) ଉତ୍ତ୍ର, ଗାମୀ ।

ଉତ୍ସୁତନ—କୁଠୀ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ପର + ସ.
ଅନ) ଉତ୍ତ୍ର ଗମନ, ଉତ୍ସରି, ଉତ୍ସି,
ଉତ୍ସାନ, ଉତ୍ସପନ, ଉପରକୁ
ଡେଇବା, ଲମ୍ପନ, ଉତ୍ତିବା ।

ଉତ୍ସୁତନପତା-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ସୁତନାତ ନିଦେ-
ଶାର୍ଥ କିମ୍ବା । [ପୁରାତ ।

ଉତ୍ସୁତାକ—ବି. ଉତ୍ସୁତିତ ପତାକାଯୁଦ୍ଧ
ଉତ୍ସୁତି—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ପର + କ.ର)
ଉତ୍ସୁତ, ଉତ୍ସଗତ, ଉତ୍ସପତି,
ଉତ୍ସତୀନ, ଉତ୍ସତ, ଉପରକୁ ଉତ୍ତି-
ଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ସୁତିତ ।

ଉତ୍ସୁତିଷ୍ଟ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ପର +
କ୍ଷ) ଉତ୍ସୁତନଶୀଳ, ଉତ୍ତ୍ରକୁ
ଡେଇବକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଉତ୍ସବାରେଅଭ୍ୟସ,
ଉତ୍ସୁତୁବା, ଉତ୍ସିବକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଉତ୍ସୁତିତା—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ୍ର + ପର +
କ,ତ) ଡେଇଥିବା, ଉତ୍ତ୍ରକୁ ଗାମୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ସୁତିତ ।

ଉତ୍ତରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. (ଉତ୍ତ + ପଦ + ସ୍ତ୍ର, ତ)
ଉତ୍ତବ, ଜନ୍ମ, ଅବିର୍ବଳ, ଉତ୍ତକ, ପରନ,
ଆରମ୍ଭ, ଘଟନା, ଉତ୍ତତନ, ଉତ୍ତନ
ଦିବ୍ୟ, ଉପନୟନ ହେତୁକ ବ୍ରଦ୍ଧା-
ଦିବ ଦିନୀଯ ଜନ୍ମ ।

ଉତ୍ତରିତମ—ପୁ. ବ. (୭ତର) ଜଗତର
ଉତ୍ତରିତମ ଆସାରୁ ଆକାଶ, ଆକାଶରୁ
ବାସୁ, ବାସୁରୁ ଅଗ୍ନି, ଅଗ୍ନିରୁ ଜଳ,
ଜଳରୁ ପୃଥିବୀ, ପୃଥିବୀରୁ ଜ୍ଞାନଧ,
ଜ୍ଞାନରୁ ଅନ୍ଦ, ଅନ୍ଦରୁ ରେତଃ, ରେତରୁ
ପୁରୁଷ ସମ୍ମତ ।

ଉତ୍ତରିତ୍ୟତମ—ପୁ. ବ. ଉତ୍ତରିତମର
ବିପରୀତ ତମ, ଯଥା—ପ୍ରଳୟରେ
ପୃଥିବୀ ଜଳରେ ଲଭ୍ୟାଦି ବିପରୀତ
ସାବେ ଉତ୍ତରୀ ।

ଉତ୍ତରିତ୍ୟମ—କୁ. ବ. (୭ତର) ଜନ୍ମପୁଲ,
ଆଦି, ଆରମ୍ଭ ।

ଉତ୍ତରିତ୍ୟାନ—କୁ. ବ. (୭ତର) ଜନ୍ମପୁନ,
ନନ୍ଦା ଆଦି ଯେଉଁଠାରୁ ବାହାର ଥାଏ,
ଆରମ୍ଭ ।

ଉତ୍ତର—ପୁ. ବ. ଶାସ୍ତ୍ରବିବୁଜ, ନାୟି-
ଅତିତମ, କୁପଥ, ଅସଂପଥ ।

ଉତ୍ତରଥାମୀ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଗମ-
+ କ. ଲକ) ସେ ଥାବାରେ ଯାଏ,
ବିପଥଗାମୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତରଥାମିନା ।

ଉତ୍ତରପ୍ରତପନ୍ଦ—ପୁ. ବି. ସେ କୁପଥ
ଅବଳମ୍ବନ କରିଥାଏ, ଅସଂକ୍ରମ, ମନ,
ଦୁରସ୍ତର ।

ଉତ୍ତରପ୍ରତ୍ୱତ୍ୱ—ପୁ. ବି. (୭ତର) ସେ
କୁମାର ଆଶ୍ରୟ କରେ, ମନ, ଅସଂ ।

ଉତ୍ତରାଶ୍ରୟ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଆଶ୍ରୟ
+ କ. ଲକ) ଅସଂ ପଥାବଳମ୍ବୀ,
ଉନ୍ନାର୍ଗାମୀ, କଦାଚିତ୍, ସଦାଚିତ୍ରଣ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତର ଶ୍ରୀଣା ।

ଉତ୍ତରାମାନ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ପଦ +
ଯ + କ. ଆନ) ଜାୟମାନ, ପଥାବଳ,
ଉଦିତ ହେଉଥିବା, ଯାହା ଉତ୍ତନ
ହୋଇଅଛି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତରଧ୍ୟମାନା ।

ଉତ୍ତନ—ବି. (ଉତ୍ତ + ପଦ + କ. ତ) ଜାତ,
ଉତ୍ତକ, ଉତ୍ତଥିତ, ପୃଷ୍ଠ, ନିମିତ,
ଆବିଭୁତ, ପଥିଥିବା ।

ଉତ୍ତନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆସୁ, ଲଭ, ଜନ୍ମ,
ଉତ୍ତର, ଉତ୍ତନ ଶର୍ମାଦି ।

ଉତ୍ତନରୁଚ—ପୁ. ବି. (କ.ଲ.)
ଉପର୍ତ୍ତି ତ ରୁଚ ଦିଶିଷ୍ଟ, ପ୍ରାୟୁଷନମତ,
ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧା) କାର୍ଯ୍ୟକାଳରେ ସହସା
ଉପର୍ତ୍ତି ରୁଚି ।

ଉତ୍ତନରଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତନ + ରଷ୍ଟିନ)
ସେ ପ୍ରତିଦିନ ଅଖିଳାଦ, ଯାହାର
ଦେଇଲ ଆମଦାନ ସେହି ବିନର
ଖରଚକ୍ରାନ୍ତେ—ବାହିକୁ ରହେ ଜାହିଁ ।

ଉତ୍ତଳ—କୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ପଳ + କ)
କମଳ, ନଳିଲ, ଅମ୍ବୋଳ, କୁମଳ,
ଜଳପୁଷ୍ପ କର୍ଣ୍ଣ, କୁତ୍ତ, ଜଳକାତ
ଲିତାବିଶେଷ, (ବି) ନିର୍ମାଣ,
ମାଂସପୁନ, (ବ) କୁମୁଡ଼ାବ, କୁଷ୍ଣୋ-
ପୃଷ୍ଠ, ଜଣେ ବିଖ୍ୟାତ କୋତିବଢ଼,
ବୌକମତେ ଜଳକ । [ରେଦ] ।

ଉତ୍ତଳରଜ—କୁ. ବ. ଗୋରାର୍ଷ, ଚନ୍ଦନ
ଉତ୍ତଳପତ୍ର—କୁ. ବ. (୭ ତର) ସ୍ତ୍ରୀ-
ତେ ତ ତକ୍ଷା ଅସବିଶେଷ, କମଳ-
ଦଳ, ପଦୁପାଖୁଡ଼ା, ସୀମେକର
ଜଣେଯାତ ଜଳକ ।

ଉତ୍ତଳପୁର—କୁ. ବ. କାଶୀର ଗୋଟିଏ
ପ୍ରାଚୀନ ଜଗର ।

ଉତ୍ତଳଭେଦ୍ୟ—ପୁ. ବ. ସୁଷ୍ଟୁତୋକ୍ତ
କଣ୍ଠେବନାକରି ଭେଦ ।

ଉତ୍ତଳପାରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ଶ୍ୟାମା-
ଲତା, ସୁଆ ଲକ ।

ଉତ୍ତଳପଟ୍ଟକ—କୁ. ବ. କରିତାପାରିବରେଗର
ଓପରିବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତଳାକ୍ଷ—ପୁ. ବ. କାଶୀର ଜଣେ
ପ୍ରାଚୀନ ରକା, (ବି. ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ପଦ-
ଲେନ, କମଳନେତ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତଳାକ୍ଷ ।

ଉତ୍ତଳାଦ—ବୈଦୋକ୍ତ ଅସଧିବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତଳାପାତ୍ର—ପୁ. ବ. କାଶୀର ରକା
ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତଳାବନ—କୁ. ବ. ପାଞ୍ଚାଳପୁର ଗୋଟିଏ
ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ଶର୍ମ ।

ଉତ୍ତଳନ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉତ୍ତଳ + ଲକ + ନ)
ଜଳପୁଷ୍ପବିଶେଷ, କେବିବଣୀ, କୁମୁଦକଣ,
କୁମୁଦନ, ଚନ୍ଦେଷ୍ଟା, କୁବଳପୁନୀ,
କୁମୁଦନ, ଚନ୍ଦେଷ୍ଟା, କୁବଳପୁନୀ-
ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତଳେଶ୍ଵର—ପୁ. ବ. ମହାନଦୀର ନାମ-
ନିର, ସ୍ତରାମ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶିବଲଙ୍ଘବିଶେଷ ।
ଉତ୍ତଳନ—କୁ. ବ. ପାଲାବନ, ଯଜ୍ଞୀୟପାତ୍ରାଦି
ସମ୍ବାଦ ଭେଦ, କୁଣ୍ଡାଦ ଦ୍ଵାରା ଜଳୋତ୍-
ପ୍ରେପଣ, ମାର୍ଜନ ।

ଉତ୍ତଳ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଦୃଶ + ତ. ଅ)
ଉତ୍ତମୁଖ, ଉତ୍ତଦୃଷ୍ଟି, ଉତ୍ତମୁଖୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତଳୀ ।

ଉତ୍ତାଟ—ପୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ପାଟି +
ଭ. ଅ) ଉତ୍ତନୁଲକ, କାନପତାରେ
ଦେବା ପେଗବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତାଟକ—ପୁ. (ଉତ୍ତ + ପାଟି +
କ. ଅକ) ଉତ୍ତନକାଶ, ଉତ୍ତନକ,
ସେ ଉପାତ୍ମେ ସେ ଉତ୍ତରୁ ବାହାରୁ
ଓଟର ଆଶେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତାଟିକା ।

ଉତ୍ତାଟନ—କୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ପାଟି +
ଭ. ଅନ) ଉତ୍ତନୁଲକ, ଉପାତ୍ମିବା, ଦୂଷ-
କରଣ, ନିର୍ମଳ କବିବା, ଛଣ୍ଡାବିବା,
କହିଷୁରଣ, ସୁତ୍ରୁତୋତ୍ତୁ ଦୂଷ ବେଦନା-
ଭେଦ ।

ଉତ୍ତାଟନୀ—ବି. (ଉତ୍ତ + ପାଟି +
ଭ. ଅନ) ଉତ୍ତନୁଲକ, ଉପାତ୍ମିବା, ଦୂଷ-
କରଣ ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାର
ଉତ୍ତାଟନ କବିବା ଆବଶ୍ୟକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉତ୍ତାଟନୀଦୀ ।

ଉତ୍ତାଟିତ୍ୱ—ପୁ. (ଉତ୍ତ + ପାଟି +
କ. ତୃ) ଉତ୍ତାଟକ (ଦେଖ) ।

ଉତ୍ତାଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ପାଟି +
କ ଅ) ବୃକ୍ଷର ଶିଷ୍ଟ ଛାଲ, (ବି)
ଉତ୍ତାଟନକର୍ତ୍ତ୍ବ ।

ଉତ୍ତାଟିତ୍—ବି. (ଉତ୍ତ + ପାଟି + ମି ତ)
ଉତ୍ତନକିତ, ଉତ୍ତାଟା ହୋଇଥିବା,
ସମୁଲେ ବିଳଷ୍ଟ, ବହିଷ୍ଟୁତ ।

ଉତ୍ତାଟି—ପୁ. (ଉତ୍ତ + ପାଟି + କ.
ଲକ) ଉତ୍ତାଟନକାଶ, ଉତ୍ତାଟକ,
ଉତ୍ତନୁଲକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତାଟିନା ।

ଉତ୍ତରପ୍ରାସନ—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵ + ଅସ + ଶ. ଅନ) ଉତ୍ତରକାସ, ଉତ୍ତରପ୍ର, ଉତ୍ତରକୁ
ଦୋଷାଡ଼ିବା, ଉତ୍ତରକାସ, ଅନ୍ତା, ଅଳ୍ପ-
କାସ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରେସନ—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵ + ରିଷ୍ଟ +
ଶ. ଅ. ଅନ) ଉତ୍ତରବନ, ସହାବନ, ଉତ୍ତର-
ତୃଷ୍ଣ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରେସା-ସ୍ଥା. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵ + ରିଷ୍ଟ +
ଅ + ଆ) ଅନୁମାନ, ଉତ୍ତର ବନ, ପରିଷାଶ,
ଅନବଧିନ, ଉତ୍ତରେ, ବିରକ୍ତ, କବା-
ଲଂକାରବିଶେଷ, ଅନୁମନ, ବରଜ ।

ଉତ୍ତରବନ—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵ + ଶ.
ଅନ) ଉତ୍ତରମନ, ଡେଇବା, କୁହିବା,
ଉତ୍ତରଲିପତ୍ରିବା, ଅରୁମିତ କୁଣ୍ଡା-
ସ୍ତ୍ରୀ ବର ଦ୍ଵାରା ଦ୍ରବ୍ୟଶୁଦ୍ଧି, ଜଳ
ଉପରେ ରମ୍ବିବା ।

ଉତ୍ତରପାନ—ସ୍ଥା. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵ + ଅ + ଆ)
ନୌକା ।

ଉତ୍ତରପୁତ୍ର—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵ + କ. ତ)
ଓଲେଟପାଲଟ କରିଥିବା, ଅତୁଆ,
ଉପରକୁ ଡେଇ ଥିବା, କୁହିଥିବା,
ଉତ୍ତରିଥିବା, ରସ୍ତେଥିବା, ବଢ଼ିଥିବା
(ନିମ୍ନ ଆଦି) ।

ଉତ୍ତରପାଳ—ମୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସଳ +
ଅ) ଉତ୍ତରମନ, ଚାକି ।

ଉତ୍ତରପୁର—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ଫୁଲ + କ. ଅ)
ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ, ବିକୟିତ, ଶୁଠି, ବର୍ଣ୍ଣିତ,
ଶୁଣ୍ଣିଯୁକ୍ତ, ଆନନ୍ଦିତ, ସ୍ତ୍ରୀଲୋକର କରଣ
କିଶେଷ, ଉତ୍ତରନ, (ସ୍ଥା) ଉତ୍ତରପୁରା, ଯେବା

ଉତ୍ତରପୁରିତ—ଶା. ବି. ଉତ୍ତରପୁର (ଦେଖ) ।

ଉତ୍ତରରୋଲା—ଅଯୋଧ୍ୟା ପ୍ରଦେଶରୁଗର
ଗୋଟା ଜିଲ୍ଲା ଗୋଟିଏ କିଶେଷ ।

ଉତ୍ତର—ଦୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ) ଶାତ, କୁପ,
ଉତ୍ତରବାଣ, ପ୍ରସ୍ତରବଣ, ପରିଷାଶ ପରିଶାଶ
ମଧ୍ୟରାଗ, ଉତ୍ତର, ତଳ, ପୃଷ୍ଠାଦେଶ, ଅଗ-
ଭାଗ, ଶିଖର, ନାଲୀ କ୍ରିଏତ ଜଳଦେଶ,
ଆରୋଗ, ଉତ୍ତର ଦେଶ, ପରିଷାଶ ତଳୁ,
ପରିଷାଶ ଅଗ୍ରଭାଗ, ଅଙ୍ଗ, କୋଡ଼ି, କୋଳ,

ସଙ୍ଗ, ସଂପର୍କ, ଆଲିଗନ, ଆର୍ଟି,
ସୋଗ, ମିଳନ, ରର୍, କୋଠାର ପ୍ରତି,
ଅକାଲିକାର ଅଗ୍ରଭାଗ (ବିଂ) ପରିଷାଶ
ଉତ୍ତର, ନଷ୍ଟ, ସନ୍ଧ୍ୟାପୀ ।

ଉତ୍ତରିତ—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ଇତ)
ବୋଲରେ ସ୍ତ୍ରୀ ପିତା, ଅକ୍ଷଗତ, ସଙ୍ଗ
ପାପ, ମିଳତ, ସପୁତ୍ର, ଆଲିଗିତ,
ଏକତ୍ର ଜନ୍ମିତ ।

ଉତ୍ତରଜୀ—ଦୁଁ. ବି. (ଉତ୍ତରଜୀ + ଇତ)
ଉତ୍ତରଜୀପୁତ୍ର, ପତ୍ର, ସହିତର, ନାଲ-
ପୁତ୍ର, ରଖାର, (ସ୍ଥା) ଉତ୍ତରଜୀମା, (ପୁଁ. ବ)
ରଖାର, ପତ୍ର, ନାଲୀବୁଝ ।

ଉତ୍ତରଜୀନ—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସନ୍ତଜ + ଶ.
ଅନ) ଉତ୍ତର, ସମ୍ମେଲନ, ଉତ୍ତରପ୍ରେସନ,
ଉତ୍ତରଜୀନ । [ଉତ୍ତରଜୀନ]

ଉତ୍ତରରି—ସ୍ଥା. ବ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ଶ. ରି)
ଉତ୍ତରରି—ମୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)

ଉତ୍ତରରି—ମୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)

ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)

ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)

ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)

ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)

ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)

ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)
ଉତ୍ତରରି—ଦିଂ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ରି)

ଉତ୍ତରପର—କୁଁ. ବ. ଯେଉଁ ପଥରେ
କୌଣସି ବ୍ୟାକ୍ରିୟା ଉତ୍ତରପର ହୋଇଥିବା
ବିଷୟ ମୁଁ ପ୍ରକାଶରେ ବିନ୍ଦୁ ଥିଲା ଥାଏ ।
ଉତ୍ତରକ—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵନ୍ତ + ଶ,
ଅନ) କାନ, ତ୍ୟାଗ, ବେଦୋପରିରୂପ
କି ମାତ୍ର କର୍ତ୍ତିବ୍ୟା ବୈଦିକମଙ୍କର
ଦିଲ୍ଲା ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରପ—ମୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵପ + ଶ, ଅ)
ଉତ୍ତର, ଶୀତ ।

ଉତ୍ତରପଣ—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵପ + ଶ,
ଅନ) ଉତ୍ତରଜନ, ଉତ୍ତର, ଗମନ, ତ୍ୟାଗ ।

ଉତ୍ତରପି—ମୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତରପି + ଇତ)
ଉତ୍ତର, ଗାମୀ, ଉତ୍ତରଦିନକାଶ, ପରତ୍ୟାଗ-
କାଶ, ଉତ୍ତର, (ସ୍ଥା) ଉତ୍ତରପିଣ୍ଡି ।

ଉତ୍ତରପିଣ୍ଡି—ସ୍ଥା. ବ. (ଉତ୍ତରପିଣ୍ଡି + ରି)
ଉତ୍ତର, ଗମନଶାଳା, ଜେନମାନଙ୍କର
କାଳବିଷୟ ।

ଉତ୍ତରପିଣ୍ଡି—ସ୍ଥା. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵ + ଯ + ଅ)
ଉତ୍ତରମଣ ବା ଗର୍ଭଯୋଗ୍ୟବିଷୟ ଗାର୍ଭ,
ବନ୍ଧର ପଢ଼ିବା ଗାର୍ଭ ।

ଉତ୍ତରଦ—ମୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସ୍ଵ + ର, ଅ)
ଆରମ୍ଭ, ଆନନ୍ଦଜଳନକବ୍ୟାପାର, ମରକ,
ଉତ୍ତରକ, ଉତ୍ତରପ୍ରସର, ରେଜ୍, କୋପ,
ଉନ୍ନତ, ଅଭ୍ୟଦୟ, କଷଣ, ଉତ୍ତରଦ,
ତୁର୍ଣ୍ଣିତ ।

ଉତ୍ତରଦ ସଂକେତ—ମୁଁ. ବ. (କ. ଶ.)
ପ୍ରସରଣଯବାଣୀ ଜିତବିଶେଷ, ମେଜ୍-
ନାତିବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରଦ—ମୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ର, ଅ)
ଉତ୍ତରଦ, ବିନାଶ, ଧୂପ ।

ଉତ୍ତରଦକ—ମୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ଶି
+ କ, ଅନ) ବିନାଶକ; ପରବରକ,
(ସ୍ଥା) ଉତ୍ତରଦିକା ।

ଉତ୍ତରଦଳ—କୁଁ. ବ. (ଉତ୍ତର + ସବ + ଶ,
ଅନ) ଉତ୍ତରରକ୍ଷଣ, ପାନାନ୍ତର କରଣ,
ଆରିଷାହେବା, ପରିଷରକ, ଉତ୍ତରଦ
କରିବା, ଉତ୍ତରବିନ୍ଦୁ, ତେଲାଦ୍ଵାରାଗାନ୍ଧି-
ଶୋଧନ, ବିନାଶକ, ଉତ୍ତରନ୍ତର, ମହା-
ବାହୁ ପରତାକ୍ତ ଦେଶ ।

ଉତ୍ତରାଦିନୀୟ - ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ସାଦ + ମୀ, ଅନ୍ୟ) ବିନାଶଯୋଗ୍ୟ, ଉନ୍ନ୍ତିଲମୀୟ, ଉତ୍ତରବର୍ଣ୍ଣିନୀୟକଷାୟାଦି ଉତ୍ତରାଦି - (ଉତ୍ତ + ଆଦି) ପାଣିକ ଉତ୍ତ ଗୋଟିଏ ଗେଣ ।

ଉତ୍ତାଦିତ - ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ସଦ + ଶି + ମୀ, ତ) ଉନ୍ନ୍ତିଲିଙ୍କ, ଉତ୍ତବର୍ଣ୍ଣିତ, ପରିଷ୍ଠତ, ବିନାଶିତ, ଉତ୍ତାଟିତ ।

ଉତ୍ତାଦିଥ - ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ସଦ + ମୀ, ଯ) ଉତ୍ତାଦିନୀୟ (ଦେଖ ।)

ଉତ୍ତାରକ - ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ସ୍ତ + ଶି + ଅକ) ଦ୍ୱାରପାଳ, ଦ୍ୱାଶ, ଦୌବାରିକ, ଅଭିଜ୍ଞାନକ (ବିଂ) ଉତ୍ତାରକତ୍ତା ।

ଉତ୍ତାରଣ - କୁଳୀ ବି. (ଉତ୍ତ + ସ୍ତ + ଶି + ଅନ) ଉତ୍ତରେନ, ଦୂଷକରଣ, ଚଢ଼ିଦେବା, ସୁଅରବା, ଅପରାରଣ ।

ଉତ୍ତାରତ - ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ସ୍ତ + ଶି + ମୀ, ତ) ଦୂଷକୃତ, ବୁଲିତ, ସ୍ଵାନାନ୍ତରତ, ଉତ୍ତକୁମଳିତ, ପ୍ରବାହତ, ବାଧାରହତ, ଅବାଧ, ଉଷ୍ଣତ୍ର, ନିଷକୃତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତାରତ ।

ଉତ୍ତାହ - ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ସହ + ଶି, ଥ) ଉତ୍ତରମ, ଅଧିକବାୟୁ, ସ୍ତରିଯତ୍ତ, ବାରିରସର ସ୍ଥାୟୀଭବ, ବୁଜାର ଗୁଣବିଶେଷ, ଅନୁରବ, ହୃତି, ଜେଳ, କଲ୍ପାଶ, ସ୍ଥୁତ, ହର୍ଷ, ଧରନ୍ତ, ଉତ୍ତବେଗ ।

ଉତ୍ତାହକ - ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ସାହି + କ, ଅନ) ଉତ୍ତାହଦାତା, ଯେ ଉତ୍ତାହ ଦିଏ, ଉତ୍ତେଜକ, ଉତ୍ତଯୋଗୀ ।

ଉତ୍ତାହଦାତା - ପୁଂ. ବି. (ଶତର) ଯେ ଉତ୍ତାହ ଦିଏ, ପ୍ରଣୋଦକ, ଉତ୍ତେଜକ, ପୁଷ୍ପପୋଷକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତାହଦାତୀ ।

ଉତ୍ତାହନ - କୁଳୀ ବି. (ଉତ୍ତ + ସାହି + ଶି, ଅନ) ଉତ୍ତାହଦାନ, ଉତ୍ତେଜନ, ପ୍ରଣୋଦନ, ଅଧିକବାୟୁ, ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ସାହି + କ, ଅନ) ଯେ ଉତ୍ତାହ ଦିଏ, ଉତ୍ତାହପ୍ରଦ, ଉତ୍ତ ବଦାତା ।

ଉତ୍ତାହନୀୟ - ବିଂ. (ଉତ୍ତାହ + ମୀ, ଅନ୍ୟ) ଉତ୍ତାହଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାକୁ ଉତ୍ତାହତ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଉତ୍ତାହବର୍କର - କ - ପୁଂ. ବି. (ଶତର) ଅନ୍ୟର ଉତ୍ତାହ ବୃକ୍ଷିକାଶ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତ ହ ବର୍କିକା ।

ଉତ୍ତାହବର୍କନ - କୁଳୀ ବି. (ଉତ୍ତାହ + ବୃଧ + ଅନ) ଉତ୍ତରମରୁକ୍ତ, ସାରତ୍ତ, ଅଧିକବାୟୁ (ବିଂ) ଉତ୍ତାହଦାତା, ଯାହା ଉତ୍ତାହକୁ ବଢାଏ । [ନାଶ ।

ଉତ୍ତାହବର୍ଜ - ପୁଂ. ବି. (ଶତର) ଉତ୍ତାହ ଉତ୍ତାହିଳିଲ - ପୁଂ. ବି. (ବକ୍ର) ଉତ୍ତାହ ବିଶିଷ୍ଟ, ଉତ୍ତାହୀନ, ଆପରାନ୍ତିକ, ଉତ୍ତର୍ମୋଗ ଉତ୍ତାହଶୂନ୍ୟ - ବିଂ. (ଶତର) ଉତ୍ତାହ ରହିତ, ନିରୁତ୍ତାହ, ଆହୁତିବସନ ।

ଉତ୍ତାହସମନ - ପୁଂ. ବି. (ଶତର) ଉତ୍ତାହାନ୍ତିକ, ଉତ୍ତାହସ୍ତୁତ, ଆଗରୁତ୍ୟ ।

ଉତ୍ତାହିତ - ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ସହ + ଶି + ତ) ଉତ୍ତେଜିତ, ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ, ହେମିତ ପାଇସବା ।

ଉତ୍ତାହୀନ - ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତାହ + ରନ) ସାହିତ୍ୟ, ଆଗରାନ୍ତିକ, ଉତ୍ତରମଣିଲ, ଦୃଢ଼ଭବିଜକ, ଅଧିକବାୟୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତାହିନୀ

ଉତ୍ତାହିତ - ବି. (ଉତ୍ତ + ସିର + ତ) ଉତ୍ତିତ, ବର୍କିତ, ଉତ୍ତିତ, ଉତ୍ତରତ, ଉତ୍ତରପିତ୍ତ, ଅବିନିତ, ଆର୍ଦ୍ରକୃତ, ଉତ୍ତିତ, ଉତ୍ତିତ, ଉତ୍ତିତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତିତୀ ।

ଉତ୍ତାହିତମନୀ - ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତାହିତ + ମନ୍ୟ) ବ. ମ୍ରା; ମତ, ଜଳତିର, ଅନ୍ତିରମନୀ ।

ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ - ବି. (ଉତ୍ତ + ସିର + କ, ଅନ) ସାହା ସେଚନ କରିଦେଇ ଅଛି, ଉତ୍ତରମାନ, ବର୍କମାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତିତମାନା ।

ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ - ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତାହିତ + ସିର + କ, ଅନ) କାଳୁକ, ଆଗରାନ୍ତିକ, କୌତୁଳୀ, ଲକାଯିତ, ଉତ୍ତଣ୍ଡିତ, ବ୍ୟାପ, ପ୍ରିସ୍ତ, ଅଶ୍ଵମ୍ବିଷ ବିଷ୍ଟରେ ଉତ୍ତିତ୍ ।

ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ - ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ + କା) ଉତ୍ତିତ୍ୟମାନା, ବର୍କିତ୍ୟମାନା, କୌତୁଲୀତ୍ୟମାନା, ଉତ୍ତିତ୍ୟମାନା ।

ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ - ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ + କା) ଉତ୍ତିତ୍ୟମାନା, ବର୍କିତ୍ୟମାନା, କୌତୁଲୀତ୍ୟମାନା, ଉତ୍ତିତ୍ୟମାନା ।

ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ - ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ + କା) ଉତ୍ତିତ୍ୟମାନା, ବର୍କିତ୍ୟମାନା, କୌତୁଲୀତ୍ୟମାନା, ଉତ୍ତିତ୍ୟମାନା ।

ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ - ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (ଉତ୍ତାହିତ୍ୟମାନ + କା) ଉତ୍ତିତ୍ୟମାନା, ବର୍କିତ୍ୟମାନା, କୌତୁଲୀତ୍ୟମାନା, ଉତ୍ତିତ୍ୟମାନା ।

ଉତ୍ତାହୁମ - ବି. (ଉତ୍ତ + ସୂତ୍ର) ବିଧାନ-ସୂତ୍ରର ବହୁରୂଚ, ଅନ୍ୟାୟ, ନିୟମ-ବହୁରୂଚ ।

ଉତ୍ତାହୁର - ପୁଂ. ବି. ('ତତ୍) ଦିନାବସାନ, ବିକାର, ଉତ୍ତାହୁର ।

ଉତ୍ତାହୁଳିକ - କୁଳୀ ବି. (ଉତ୍ତାହ + ସୂଳ + କ. ଅନ) ଉତ୍ତାହିତି, ସମରଣ ।

ଉତ୍ତାହୁଳୀ - ବି. (ଉତ୍ତାହ + ସୂଳ + ଯ) ତାତ୍କର୍ମବ୍ୟାପ ।

ଉତ୍ତାହୁଷ୍ଟ୍ର - ବି. (ଉତ୍ତାହ + ସୂଳ + ତ) ତାତ୍କର୍ମ, ବିଷ୍ଟାର, ଦର, ନିବେଦନ, ପ୍ରସ୍ତୁତ, ପ୍ରାରତ, ଉପରେଷିତ, ମୁକ୍ତ, ସ୍ଵଷ୍ଟ, କୃତବର୍ଣ୍ଣ, ଉତ୍ତିଷ୍ଠ ।

ଉତ୍ତାହୁଷ୍ଟ୍ରାର୍ଥ - ପୁଂ ବି (କ. ଧା) ତାତ୍କର୍ମଧନ, ଦରଧନ (ବିଂ ବ. ଶ୍ରୀ) ଧନଦାତା ଯାହାର ମତ ଗୁଡ଼ ଦିଆଯାଇଅଛି, (ଅନୁବାଦ ସମୟରେ ଯଦି କୌଣସି ଶର ଅର୍ଥ ଅନୁଦିତ ନ ହେବ, ତାହା ହେଲେ ତାହାକୁ, ଉତ୍ତାହୁଷ୍ଟ୍ରାର୍ଥ କୁହା ଯାଏ ।)

ଉତ୍ତାହେକ - ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ସିର + ଥ) ରଗ, ଅନୁଂଜାର, ଉତ୍ତେକ, ଉପରେଷିତ, ଦର୍ପ, ଷେଷରେ ପାଣି ମଡ଼ିଲବା, ଉପରେ ସିଞ୍ଚିବା ।

ଉତ୍ତାହେନ - କୁଳୀ ବି. (ଉତ୍ତ + ସିର + ଅନ) ଉତ୍ତିଷ୍ଠେକ, ଉପରେ ଉଠିବା, ଉତ୍ତେଜକ, ଉପରେଷିତ, ଜଳବରିଷିବା, ପାଣି ମତ ଇବା, ପାଣିବର୍ତ୍ତି, ଉପରକୁ ସିଞ୍ଚିବା ।

ଉତ୍ତାହେଷ - ବି. (ଉତ୍ତାହ + ସିଧ + ଥ) ଉତ୍ତକ (ପୁ. କୁଳୀ) ପବତିବୃକ୍ଷାଦରଦେର୍ଯ୍ୟ, ଉତ୍ତତା, ଗୌରବ, ଉପରଗର, ଶରୀର ସମ୍ବନ୍ଧନ, ପୁଅନ୍ତା, ଅନ୍ତର୍ବାହିନୀ, ଅନ୍ତର୍ବାହିନୀ, ଅନ୍ତର୍ବାହିନୀ, ପ୍ରତିପାଦି ।

ଉତ୍ତାହେଷ - ବି. (ସ-ଉତ୍ତାହାନ) ଉତ୍ତିଷ୍ଠେର ଶୋଇବା ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ପନ୍ଦରେ କେବେ କେବେ ମନୁଷ୍ୟର ମାତ୍ରବିହିନୀ ପର କଣ୍ଠିଯିବା ମୁଣ୍ଡିବିଶେଷ (ବି) ଅବିବାହତା ।

ଉଦୟମଳ—ୟୁଂ ବି. (୭ ଉତ୍ତ) ସମୁଦ୍ର-
ଫେନ, ସମୁଦ୍ରଫେଣା ।
ଉଦୟମାନ—ୟୁଂ.ବି.ଫେଣ, ସମୁଦ୍ରଫେଣ ।
ଉଦୟମେଖଲା—ସ୍ଥୀ. ବି. ଶୂର ଦିଗରେ
ସମୁଦ୍ର ବେଷ୍ଟିତା ପୃଥିବୀ ।
ଉଦୟମୁକ୍ତା—ସ୍ଥୀ. ବି. (୭ ଉତ୍ତ) ଲୁଣ୍ଠା,
ଦ୍ଵାରାକାପୁଣ୍ଡି ।
ଉଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଉଦନ, ଜଳ ।
ଉଦନ—ୟୁଂ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଅନ୍ତ) ବାତୀଆ,
ବୃତ୍ତାନ୍ତ, ସାଧୁ ସମ୍ବାଦ, ସମାବୁର, ବୃତ୍ତ-
ସ୍ଵାକନ ଖବର, (ବିଂ) ପାକ କର
ଶେଷରେ ଯାହା ପାଇବାର ହୃଦୟ ।
ଉଦନ୍ତକ—ୟୁଂ.ବି. (ଉଦନ୍ତ + କ) ସମ୍ବାଦ
ବାତୀଆ ।
ଉଦନ୍ତକ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଉଦନ୍ତ + ଶି + ଅକ
+ ଅ) ଢୁଣ୍ଡି ।
ଉଦନ୍ୟ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଉଦନ୍ତ + ଯ + ଅ)
ପିପାସା, ତୃଷ୍ଣା, ଶୋଖ, ଜଳ ନୟନ,
(ବିଂ) ଜଳସମ୍ବନ୍ଧନା । [ପିପାସୁ]
ଉଦନ୍ୟ—ବି. (ଉଦନ୍ତ + ର) ଜଳେଛୁ,
ଉଦନବାନ—ୟୁଂ. ବି. (ଉଦନ + ବନ୍ତ)
ସମୁଦ୍ର, ରୁଷିବିଶେଷ(ବିଂ) ଉଦନ୍ୟକ ।
ଉଦପାତ—କ୍ଲୀ. ବି. (୭ ଉତ୍ତ) ଜଳପୁଣ୍ଡପାତ,
ଜଳଧାର ।
ଉଦପାନ—ୟୁଂ. କ୍ଲୀ. ବି. (ଉଦ + ପା +
ଅନ) କୁପ, କୁପମୀପା ଜଳଧାର,
ଜଳଧାର ।
ଉଦବସ୍ତତ—ବି. (ଉଦ + ବସ୍ତ + ମୀ.ତ)
ବାସଗୃହ, ପରିଖାବେଷ୍ଟିତ ବାସଯାନ ।
ଉଦବାସ—ୟୁଂ. ବି. (୭ ଉତ୍ତ) ଜଳରେ
ବାସ କା ଅବସ୍ଥା, ଜଳ ନିକଟଷ୍ଟ କା
ମଧ୍ୟ ବୁଝ ।
ଉଦବାହକ—ୟୁଂ. ବି. (୭ ଉତ୍ତ) ଜଳ-
ବହୁକର୍ତ୍ତା, ପାଣିବୁଦ୍ଧା, (ସ୍ଥୀ) ଉଦ-
ବାହକ । [ଜଳଯାନ ।
ଉଦବାହନ—ୟୁଂ. କ୍ଲୀ. ବି. (୭ ଉତ୍ତ) ମେଘ,
ଉଦବାସ—ୟୁଂ. ବି. (ଉଦ + ବନ୍ତ + କ,
ଜଳ) ଜଳବହୁନକାଶ(ସ୍ଥୀ) ଉଦବାହନ ।

ଉଦବନ୍ତ—ୟୁଂ. ବି. (୭ ଉତ୍ତ) ଜଳର
ଟୋପା, ଟୋପେ ପାଣି । [ଅବଶ] ।
ଉଦମ-ବି. (ଉତ୍ତ + ଅମ + ଅ) ଅନାବୃତ,
ଉଦମାନ—ୟୁଂ. ବି. ମାନଭେଦ ।
ଉଦୟ—ୟୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ର + ସ, ଅ)
ଉଦୟବା, ଆରହୁ ସୁଖ, ସୌଭାଗ୍ୟ,
ଉଦୟଶ୍ଵର, ଉଦୟନା, ସାମର୍ଥ୍ୟ, ପରମତମ,
ପୁଣ୍ୟପତ୍ର, ଉଦୟାଚଳ, ସମୁଦ୍ରତ,
ପଞ୍ଜଳ, ପାତ୍ର, ପ୍ରକାଶ, ବୃକ୍ଷ, ଲଭ,
ପଲହିକ, ଲଗ୍ନ, ଉତ୍ତାନ, ଗହମାନ-
ଙ୍କର ପ୍ରକାଶ ଓ ଆରିବା ।
ଉଦୟକାଳ—ୟୁଂ. ବି. (୭ ଉତ୍ତ) ଉଦୟ
ହେବାର ସମୟ, ସମୁଦ୍ର ସମୟ, ନାର
ବିଶେଷ ।
ଉଦୟକିର—ୟୁଂ. ବି. (ଉଦୟ + କିର)
ଓଡ଼ିଶାନ୍ତର୍ଗତ ପୁରୁଣିତର ଗୋଟିଏ
ପଥତ, ପଦତ ବୁଦ୍ଧା ନିର୍ମିତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ,
ଚଞ୍ଚାମର ଗୋଟିଏ ତାଳକା, ଆନ୍ତର
ପ୍ରଦେଶମ୍ବୁନ୍ଦେଶ୍ଵର କିମ୍ବର ଗୋଟିଏ
ବିଭାଗ ।
ଉଦନ—ୟୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ର + ଅନ)
ଅଗସ୍ତ୍ୟ, ଶତାନାବୀଦୀ ବୃତ୍ତଭବଳ,
ବିଷବଳ, (କ୍ଲୀ) ଉତ୍ତାନ, ଉଦୟ, ସୃଜି
ଉତ୍ତରସମ୍ବନ୍ଧ ହେବା ।
ଉଦୟନାଥ ଦିବେଶୀ କଷାତ୍ର—ୟୁଂ. ବି.
ଦୁସ୍ଥାବର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଆମେଠୀର ଜଣେ
ପ୍ରଧାନ କରି, ରୁହ କରି ରାତି ବିନୋଦ
ନ.ମଳ ଗ୍ରହ ରଚନା କରିଅଛନ୍ତି ।
ଉଦୟନାର୍ଥୀ—ୟୁଂ. ବି. କିରଣ.ବଳୀ
ଓ କୁସୁମାଞ୍ଜଳ ନାମକ ସହୃଦୀ ଗ୍ରହକ
ପ୍ରଣେତା ।
ଉଦୟପୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶକ୍ତିକାନ୍ତର୍ଗତ
ଗୋଟିଏ ଦେଶୀୟ ରଜ୍ୟ, ଦ୍ରାବ ଅପର
ନାମ ମିକାର, ମାଲବ ରଜ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ଗତ
ଗୋଟିଏ ନିରାପଦ, ନିର୍ମାଣ ରଜ୍ୟର
ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ, ମଧ୍ୟଦେଶୀର୍ଗତ
ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ।
ଉଦୟପୁରୁଷ—ୟୁଂ. ବି. ଜଣେ ଜୈନ-
ପର୍ବତକାର, ଏ ପ୍ରବରତପାଦକାର, ବିଷମ
ପଦବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଓ ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ର ଉତ୍ସମ୍ବ
କାବ୍ୟ ରଚନା କରିଅଛନ୍ତି ।

ଉଦୟବାନ—ୟୁଂ.ବି. (ଉଦୟ + ବନ୍ତ)
ଉଦିତ ।
ଉଦୟବେଳା-ସ୍ଥୀ.ବି.(୭ ଉତ୍ତ) ଅବୁଣୋଦୟ
ବାଲ, ଅତିପ୍ରାଚୀ ସମୟ ।
ଉଦୟଭବ୍ରତ—ୟୁଂ. ବି. ଜଣେ ବୌଦ୍ଧ
ନରପତି । [ଜଣେ ବାଲ ।
ଉଦୟମାନିକ୍ୟ—ୟୁଂ.ବି. ଯିପୁର ସାହୀର
ଉଦୟମାନ—ୟୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଅସ୍ତ୍ର + ନ
ଆନ) ଯାହାକର ଉଦୟ ହେଉଅଛି,
ପ୍ରକାଶମାନ ।
ଉଦୟରାଶି—ୟୁଂ. ବି. (୬ ଉତ୍ତ) ପ୍ରହମାନ-
କର ଉଦୟର ରାଶି (ମେଷାଦି) ।
ଉଦୟରମ୍ଭିତ୍ତ—ୟୁଂ. ବି. ମିବାରର ରାଶା,
ସରଙ୍ଗର କନନ୍ତପୁତ୍ର, ଉଦୟପୁରର
ବାଲ, ମାତ୍ରୋବାର ବା ଯୋଧପୁରର
ବାଲ, ମାଲଦେବଙ୍କର ପୁତ୍ର ।
ଉଦୟପ୍ରମୟ—ୟୁଂ.ବି. ଜୟପ୍ରମୟ ।
ଉଦୟପର୍ଶି—ବି. (ଜ୍ୟୋତିଷ) ଗୋଟିଏ
ଦିନର ସୂର୍ଯୋଦୟ ସମୟକୁ ରତ୍ନ
ଦିନରେ ପଢ଼ିଥିବା ଉତ୍ସର ସାମାନ୍ୟ
କେତେବେଳେ ବାକ ଥିବା ଅବସ୍ଥା,
ସୂର୍ଯୋଦୟସମୟରେ ଲଗିବା ଯୁଗୋ-
ପରିବ ବା ଚନ୍ଦ୍ରଦୟ କାଳେ ଦକ୍ଷିଣ
ଚନ୍ଦ୍ରଗର୍ଷଣ ।
ଉଦୟବାଳ—ୟୁଂ.ବି. (ଉଦୟ + ଅବଳ)
(ମଧ୍ୟ-କ ଧା) ଉଦୟପଥତ, ଉଦୟରିବେଳ ।
ଉଦୟବୁଦ୍ଧିର୍ଭାବ—ୟୁଂ. ବି. ଶୁଲ୍କକାରୀ
ଭୁବନେକମଲଙ୍କର ସେନାପତି, ପରେ
ବନବାସ ନାମକ ପ୍ରାନ୍ତର ବାଲ
ହୋଇଥିଲେ ।
ଉଦୟବାଶ—ୟୁଂ. ବି. ମରଧରଜ ଅକାଳ
ଶମ୍ଭୁକର ଘୋଷ, ପଟ୍ଟାପୁତ୍ର ନଗର
ପ୍ରାପନକର୍ତ୍ତା ।
ଉଦୟବାସ - ବି. (ଦୁହ) (ଉଦୟ + ଅସ୍ତ୍ର)
ଉଦୟବାଳଠାରୀ ସନ୍ଧ୍ୟାପର୍ବତ, ପରିବ
ଠାରୀ ସାଥୀକାଳ ପର୍ବତ ।
ଉଦୟଭବ୍ରତ—ୟୁଂ. ବି. ମରଧରଜ ଅକାଳ-
ଶମ୍ଭୁକର ପୁତ୍ର ।

ଉଦୟ—ୟୁ. ବି. (ଉଦ୍ + ଅୟୁ + କ, ରନ) ଉଦୟଶୀଳ, ଉଦୟମାନ, ଆବରୁସ୍ମାଣ, ଅଭ୍ୟତସ୍ଯୁତ୍ତ, ସମୃଦ୍ଧି, (ସ୍ଥି) ଉଦୟିନ।

ଉଦୟୋଦ୍ଦୂଷ—ୟୁ. ବି. (ଉଦୟ + ଦୂଷ) ୨ ଉତ୍ତ, ଯାହାର ଉଦୟ ହେବାର ଉପକମ ହେଲାଏତ୍ତୁ।

ଉଦର—କ୍ଲୀ ବ. (ଉତ୍ତ + ର + ଅ) ଜଠର, କୁଷି, ପେଟ, ଅଭ୍ୟନ୍ତର, ପୃଷ୍ଠ, ଭ୍ରୁଣ୍ଡ, ଗର୍ଭ, କଟିତେଣ।

ଉଦର—ୟୁ. ବି. (ଉଦର + ଅ) ଉଦର ଘେର ବିଶେଷ, ଉଦର ଘେର—ପ୍ରକାର ଅଟେ। [ଚାରୀ]

ଉଦରଗହୁର—ବ. (କ.ଧା) ପେଟରୁପଦ
ଉଦରଶଳ୍ଲ—ୟୁ. ବି. (ଉଦର + ଶଳ୍ଲ) ମେଘ କ.ଧା) ଗୁରୁଘେର, ପ୍ରାଣୀ, ପେଟ-
ମେଘପୁର ଶଳ୍ଲି। [ନାଗୋଡ଼]

ଉଦରଶାଶ—କ୍ଲୀ. ବ. (ବ.ଶ.) କମରବନ୍ଧ,
ଉଦରଥ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ର + ଅଥନ୍ତ୍ର)
ସମୁଦ୍ର, ସୁର୍ମି। [ବା ଅନ୍ତ୍ର]

ଉଦରକାନ୍ତି—ବ. ପେଟ ମହୀୟ ନାନ୍ତି
ଉଦରପଦୀ—ଶା ବ. (ଉଦର + ପଦ +
କ, ରନ) ଗେଣ୍ଟା, ଶାମୁକା।

ଉଦରପରତା—ସ୍ଥା. ବି. ଘେର ବିଶେଷ,
ଏହି ଘେରରେ ଅଛିଶ୍ୟ ଖାଇବାକୁ
ଲାଙ୍ଘ ହୁଏ।

ଉଦରପରସ୍ତୀ—ୟୁ. ବି. (ଉଦର +
ପରସ୍ତି) ପେଟ, ଉଦରପୁରଶେ ବାହ୍ୟ,
ପେଟକ, ଉଦରପରସ୍ତୀ, ଅନ୍ତରିକ,
(ସ୍ଥି) ଉଦରପରସ୍ତୀଣା।

ଉଦରପରିଣ ଚ—ୟୁ. ବି. ଯଥେଛାହାତୀ,
ଖାଦ୍ୟାଖାଦ୍ୟ ବିଶ୍ୱରବିଶ୍ୱନ, ସବ୍ରନ-
ଭର୍ଷକ ପେଟ ଯେ ଯାହାପାଏ ତାହା ଖାଦ୍ୟ
ଉଦରପାତ୍ରା—ସ୍ଥା. ବି. (ଉତ୍ତ) ପେଟ-
ଟଣା, ପେଟମୟ ବେଗ, ପେଟ ବିରତିବା।

ଉଦରପୁରଣ- କ୍ଲୀ. ବି. (୨ ଉତ୍ତ) ଭେଳନ,
ପେଟପୁରବା।

ଉଦରପୁର୍ଣ୍ଣି—ସ୍ଥା. ବି. (ଉଦର + ପୁର୍ଣ୍ଣି)
ଉଦରପୁରଣ, ପେଟପୁରବା, ଭେଳନ।

ଉଦରରଙ୍ଗ—ୟୁ. ବି. (୨. ଉତ୍ତ) ପେଟ-
ଶଳୀବା, ପେଟ ଲେଉଟିବା, ଅତିଥାର,
ଉଦରମୟ।

ଉଦରମୂର—ୟୁ. ବି. (ଉଦର + ମୂର + କ,
ର) ଆସମୁର, ପେଟ, ପେଟକ, ଶିଳା,
ସାର୍ଥପର।

ଉଦରରଥ—ୟୁ. ବି. (ମଧ୍ୟ କ.ଧା)
ଶରୀରର ଘେରଥ ଉଦରର ନିର୍ଗତ
ହେଲ ଭୁତ୍ତବ୍ୟାକୁ ପାକ କରେ।

ଉଦରରସଗ—ୟୁ. ବି. ଉଦୟଶ।

ଉଦରରଶ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଉଦର + ଶ୍ୟା + ଅ)
ପେଟରେ ଭରଦେଇ ଶଯ୍ତନତାଶ,
ଅବମୂର୍ଚ୍ଛାଶ୍ୟ, ଭ୍ରୁଶ।

ଉଦରରାଣ୍ଟିଲ୍—ୟୁ. ବି. ରୂପିବିଶେଷ।

ଉଦରରବସ୍ତ୍ର—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଅନ୍ତରିକ
ଉଦରମୂର, ପେଟକ, ପେଟ, ଶିଳା।

ଉଦରରଥ—ବି. (ଉଦର + ସାତ୍ର)
ଆସମୀର, ଭିତି, ଗର୍ଭାତ୍ର, (କ.ଅର୍ଥ)
ଆସମୀର।

ଉଦରରୁ—ୟୁ. ବି. (ଉଦର + ସ୍ତ୍ରୀ +
ଅ) ରର୍ମ୍ପୁ, ଭିତି।

ଉଦରରୁଧୀନ—କ୍ଲୀ. ବି. ପେଟ କାଣିବା,
ପେଟପମ୍ପା, ପେଟ ଗଢ଼ବତ୍ତ ହେବା।

ଉଦରରମୟ—ୟୁ. ବି. (ଉଦର + ଅମୟ)
ଘେରବିଶେଷ, ପେଟପାତ୍ରା, ଅନ୍ତପାର,
ଅଜାଣ୍ମିତା। [ଉତ୍ତ, ନାରୀ]

ଉଦରରବର୍ତ୍ତି—ୟୁ. ବି. (ଉଦର + ଆବର୍ତ୍ତି)

ଉଦରରବେଷ୍ଟ—ୟୁ. ବି. କୁମି।

ଉଦରଣୀ—ସ୍ଥା. ବି. (ଉଦର + ରନ +
ର) ରରବତ୍ତ, ଅନ୍ତରପାତ୍ରା, ବୃତ୍ତତ
ଉଦରପାତ୍ରା ସ୍ତ୍ରୀ।

ଉଦରରଳ—ୟୁ. ବି. (ଉଦର + ରଳ)
ଉଦର, ପୁଲୋତର, ପେଟିଆ, ତୋଲ,
(ସ୍ଥି) ଉଦରଳା।

ଉଦରର—ୟୁ. ବି. (ଉଦର + ରନ) ଉଦର-
ରଳ, ପେଟିଆ, ତୋଲ, ବୁଦଳ, ପୁଲୋତରପୁତ୍ର, (ବି) ଉଦରରୁଚତା
ଜଳୋଦର ଘେର।

ଉଦରକ—ୟୁ. ବି (ଉତ୍ତ + ରଳ + ମୁଖ)
ଉଦରଗକାଳ, ଉଦରପାଲ, ସମାପ୍ତି, ଉଦର-
ପାତ୍ର ଫଳ, ଅନ୍ତିମ, ଶେଷ, ମଦନ-
କଣ୍ଠକ ଦୂଷ।

ଉଦରକଃ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଅଳ୍ପିତ୍ୟ) ଅଗ୍ନି,
ଶିବ, କନ୍ଦର୍ପ, (ବି. କ.ଶ.) ପ୍ରକଳିତ,
ଉଦରଗର୍ବିଶା, ଜଳଜଳ କରୁଥିବା,
ଉତ୍ତଲପ୍ରବିଶିଷ୍ଟ।

ଉଦରକ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଅର୍କ + କ.ଅ)
ବୈଗବିଶେଷ, ବିଷରପି ଯାଇଥିବା କଥ।

ଉଦରକ—ୟୁ. ବି. ମାସମକ ବୈଗବିଶେଷ,
ଉଦରଲବନ୍ଧିତ—ବି. (ଉଦରଲବନ୍ଧ +
ଇକ) ଲବନ ଓ ଜଳ ଦେଇ ସିଦ୍ଧ
ବିଷ୍ଣୁନାଥ, ଲୁଣ ଶଶୁଆ ପ୍ରଭୁତି।

ଉଦରପିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଅବ + ସ୍ତ୍ରୀ
+ ତ) ଉଦନ, ଗୁହୀ।

ଉଦରବାସ—ୟୁ. ବି. ବ୍ୟକ୍ତପାଳନ କମିଶ
କଳରେ ବାସ।

ଉଦରବାହୀ—ୟୁ. ବି. ଜଳବାହୀ।

ଉଦରଦୂ—ୟୁ. ବି (ଉତ୍ତ + ଦୂନ) ଜଳ-
କଣା, ପାଣିତୋପା।

ଉଦରବାନ—ୟୁ. ବି. ଜଳପୁଣ୍ଡ ଶରବ,
ପାଣିରେ ପୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିବା ଶର।

ଉଦରଶ୍ୟ—ବି. (ବ.ଶ.) ନିର୍ଗତାଶ୍ୟ,
ଯାହାର ଅଗ୍ନି ନିର୍ଗତ ହୁଏ, ଗଳଦ୍ରି,
ଯାହାର ଲୁହ ବୋହୁଥାଏ।

ଉଦରଶ୍ୟିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଶ୍ୟି + ତ, ପ)
ଅଳ୍ପ ଜଳପୁତ୍ର, ଯୋଲ, ଅଧେ ପାଣି
ମିଶ୍ରଥିବା ଯୋଲ ଦେଇ।

ଉଦରଶନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଅସ୍ତ୍ର + ଶ)
ଉଦରଶ୍ୟିପଶ, ନରଶନ, ଦୂଷକରଣ।

ଉଦରଶ୍ର—ବି. (ଉତ୍ତ + ଅସ୍ତ୍ର + ମୁଖ)
ଉତ୍ତମିତ୍ର, କହିଷୁତ୍ତ, ତ୍ରତ୍ତପୁତ୍ର, ଦୂଷକୃତ,
ଅପରାଧିତ।

ଉଦରରଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉଦର + ତୁ + ଅନ)
କୁମୁ, କଲସ, ମାଠିଆ।

ଉଦରରାଶ—ବି. (ଉଦରକ + ତୁ + ଅ) ଜଳ-
ତ୍ରତ୍ତ, ଜଳବାହୀ, (ବି) ଜଳହରିତା
ମେଘ।

ଉଦ୍‌ବା—ଶା.ବିଂ.ମାରଣା,ଉଠିଆ(ଦେଖ),
ବି. କୁଆଧାନ, (ଶା.ବିଂ) ଉତ୍ତରଥବା,
ଭିକା ।

ଉଦାଳ—ସୁଂ.ବ. (ଉତ୍ତିଅଳ୍ଟିଅ)
ପ୍ରେରଣ ।

ଉଦାର—ସୁଂ.ବ. (ଉତ୍ତିଅଳ୍ଟିଦା+
ମୀ, ତ) ସରବେଦ, (ମନର ଉତସର) ମୁଖ
ଉତର ଜାତୁପ୍ରଭାବର ଉତ୍ତି-
ଭଗରୁ ଯେଉଁ ସର ଉଚାରିତ ହୁଏ,
ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ଦାନ, ବାକ୍ୟଲଙ୍କାର-
ବିଶେଷ,(ବିଂ)ତୟାକୁ,ମହୁ, ଉତ୍ତୋ-
ପ୍ରବିଶ୍ଵିଷ, ସମର୍ଥ, ଦାତା, ଉତ,
ହୃଦୟମ, ବିଶ୍ୱାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତା ।

ଉଦାନ—ସୁଂ ବ. (ଉତ୍ତିଅଳ୍ଟିଅନ+
ଅ) ଶରୀର କଣ୍ଠ ବାଯୁବିଶେଷ,
ନାଭ, ସର୍ପ, ବୌକଣ୍ଠାସଦେବ ।

ଉଦାପୁ—ସୁଂ.ବ. (ଉତ୍ତିଅପ୍ତ+ଦି)
ସହଦେବ ପୁତ୍ର, ମଗଧରାଜ ଜରୁଥର
ପୌତ୍ର, ପକ୍ଷ, କ୍ଷେତ୍ର ପତା ।

ଉଦାପୋଷୀ—ସୁଂ ବ. ବିଶ୍ୱମିତ୍ରଙ୍କ ପୁତ୍ର
ଉଦାଯୁଧ—ସୁଂ.ବିଂ.(କ.ଶ୍ରୀ)ଉତ୍ତକୁଷ
ବଧ କରିବାକୁ ଯେ ଶ୍ରୀ ଉତ୍ତେଳନ
କରିଥାଏ ।

ଉଦାର—ସୁଂ.ବି. (ଉତ୍ତିଅଳ୍ଟିର+
ଅ, ଅଗାଧ ରମ୍ୟ,ବଞ୍ଚିତ, ଜଳପ୍ରଦ,
ଦାତା, ମହାସ୍ଵ, ସରଳ, ଶିଷ୍ଟ,ଉତ୍କଳ,
ଶରୀର, ଫହୋଇ, ମହୁ, ବାଦ୍ୟ,
ଦୟାକୁ, ସାରବନ୍ଦ, ନ୍ୟାୟ, ଅସା-
ଧାରଣ, ଦକ୍ଷିଣ ।

ଉଦାରଚରିତ (ତରିତ)—ବିଂ.(କ.ଶ୍ରୀ.)
ମହାନ୍ତବ,ଶର୍ମେଷ ଦଶ୍ରୀନ୍ୟ,ଉଦାର-
ସଭବ,(ବି-କାଧା) ଉତର ଆଚରଣ,
ଉତ୍ତକ ସଲେ ବ୍ୟବହର,(ସ୍ତ୍ରୀ)ଉଦାର-
ଚରିତ (ଶା) ।

ଉଦାରଚରି—ବିଂ. (କ.ଶ୍ରୀ.) ଉଦାର-
ହୃଦୟ, ମହାପ୍ରାଣ, ସରଳମନ୍ୟ,(ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉଦାରଚରି,(ବି କ.ଧା) ଉଦାରହୃଦୟ,
ସରଳମନ ।

ଉଦାରଚେତା—ସୁଂ.ବି. (ଉଦାର+
ଚେତ୍ସ) ଉଦାରମନାଃ (ଦେଖ) ।

ଉଦାରତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଦାର+ତ)
ମହୁ, ତିତାରୀ, ସାଧୁତା, ଦାନିଶ୍ୟ,
ବଦାନ୍ୟତା, ଗାୟାରୀ, ପୌଜନ୍ୟ,
ଦୟା, ଅଳଙ୍କାରବିଶେଷ, ଘୋଷୁବା
କୁତୁତି ।

ଉଦାରଦର୍ଶନ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ)
ରମ୍ୟକୁତ, ପୁଣ୍ୟଦର୍ଶନ, ବିଶାଳାକ୍ଷ,
ସ୍ଵରୂପ ।

ଉଦାରଧୀ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ମହା-
କୁତ, ପ୍ରାଙ୍ଗ, ବିତନ୍ତଶ, ମହାମନା,
ମହାନୂଭବ, ଉତାଶ୍ୟ, (ବିଂ) ବିଷ୍ଟ
(ସ୍ତ୍ରୀ-ବ) ମହାତ କୁତ, ପ୍ରକ୍ଷ ।

ଉଦାରପ୍ରକୃତ—ବ. ଉତ୍ତକ ସ୍ଵର୍ଗ,
ମହାତତ, (ବିଂ.) ଉତ୍ତକସ୍ଵରବିଶ୍ଵ
ବଦାନ୍ୟ, ଦକ୍ଷିଣ, ମହାନୂଭବ ।

ଉଦାରମତ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ.) ମହାମନା,
ଉତ୍ତକହୃଦୟ, ପ୍ରଶ୍ରଦ୍ଧିତ, ଉତାଶ୍ୟ ।

ଉଦାରମନା—ସୁଂ.ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ)
ସରଳହୃଦୟ (ବ୍ୟକ୍ତି), ଅକପଟ,
ମହାନ୍ ।

ଉଦାରପ୍ରକ୍ଷକ—ବ. (ଉଦାର+ପମ୍+
କ୍ଷା+ଅଳ) ଦ୍ୟାର୍ଥବୋଧକ, ଯାହାର
ଅର୍ଥ ସନ୍ଦେହକଳକ ।

ଉଦାରତତ୍ତ୍ଵ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଉଦାର
ହୃଦୟ, ମହାମନା, ମହାଶ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ରଦ୍ଧି
ତତ୍ତ୍ଵ ।

ଉଦାରପ୍ରକ୍ଷକ—(ଉଦାର+ଆ)ନାଭିତ୍ର
ଯେ ସପ୍ତ ସର ଉଚ ରତ ହୁଏ ତାହାକୁ
ଉଦାର କହନ୍ତି ।

ଉଦାରୀ—ଶା. ବି.ସୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଉଦାରୀ,
ଉଦାର (ଦେଖ) ।

ଉଦାର ବଡ଼—ଶା. ବି. (ଫ-ଉଦାରବର)
ଶର୍ମ୍ୟାନରଙ୍କ, ଅରମ୍ୟ, ଅକାମିକା ।

ଉଦାରପ୍ରକ୍ଷର—ସୁଂ. ବି.ବର୍ଷବିଶେଷ,ଏହି
ବର୍ଷରେ ରୌପ୍ୟଦାନେ ମହାପଳ
ହୁଏ ।

ଉଦାବର୍ତ୍ତ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍ତି+ଆ+
ହୃତ+ଅ) ସେବବିଶେଷ, ମଳମୁତ୍-
ସେଧକ ସେବବିଶେଷ ।

ଉଦାବସୁ—ସୁଂ ବ. ନମି ପୌତ, ଜଳ-
କଳ ପୁତ୍ର ।

ଉଦାବୁନ୍ଦିବା—ଶା. ବି. ବିନାରଷ୍ଟକରେ
ଗୋରୁମାନେ କୁଆଧାନ ଉତ୍ୟାଦ
ଶାଇବାକୁ କୁଲିବା, (ଲ-ଅ) ସାଧୀନ-
ଭାବରେ ବଚରଣ କରିବା ।

ଉଦାବସ—ବି.ଅସହାୟ,ଅନ୍ତର୍ଲଙ୍କ, ନିର-
ନନ୍ଦ, ଶିଥିଲ, ନିର୍ମଳ, ଉତ୍କେଶ୍ୟନ,
ଶୁନ୍ୟ, ବିଷ୍ଟ, ସମ୍ପର୍କଶୀଳ, ହଜାର,
ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ, ଉତ୍ତାଳିତ,ଉଦ୍‌ବାଟିତ,(ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉଦାସୀ ।

ଉଦାସିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିବଗିଣୀ, ସନ୍ୟ-
ମି, ଅନାଥା, ନିରାଶୀଲା, ଅସହାୟା ।

ଉଦାସୀ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତି+ଆସ+
ରହ) ସନ୍ୟାସୀ ସମ୍ପର୍କଦ୍ୱାରିବିଶେଷ,
ବିଦେଶୀ, ବୈରାଗୀ, ଅଧୀର, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉଦାସିନୀ ।

ଉଦାସୀନ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତି+ଆସ+
ଆନ)ବୈରାଗୀ,ନିଃସଂଗ, ସମ୍ବାରତାଗୀ,
ଆସାଶୀଳ, ମଧ୍ୟୀ, ଅବାଧ, ବ୍ୟାବୁଲ,
ସୁତର, ଚକ୍ର, ସମ୍ପର୍କରହୃତ, ଉପେ-
କ୍ଷକ, ଯାହାର ସହତ ଆଲାପ ପରିଚୟ
ନ ଆଏ,(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଦାସୀନା ।

ଉଦାସୀନୀ—ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍ତି+ଆ+ସ୍ତ୍ରୀ+
ତ) ଅଖକ, ଦ୍ଵାରପାଳ, ଚର,
ପ୍ରତିଧି,(ବିଂ) ଉତ୍କୁଷ, ନଷ୍ଟସନ୍ୟାସ,
ପ୍ରକଳ୍ପିତ ।

ଉଦାହରଣ, ଉଦାହର—କୁଳୀ.ବ. (ଉତ୍ତି
+ଆ+ହୃ+ଅନ) ତୃଷ୍ଣାକୁ, ନଦିଶର୍ମ,
ଉଲ୍ଲେଖ, କର୍ମନ୍ଦିନ, ସନ୍ତତ୍ତ୍ଵ,ପ୍ରବନ୍ଧ,କଥା-
ପ୍ରସଂଗ, ଉତ୍ତପ୍ରେଷିତ, ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରାଳ୍ପ
ଗର୍ଭକବିଶେଷ ।

ଉଦାହରଣପୁନ—ବ. (ଫ ଉତ୍ତି) ଉଦା-
ହରଣ ବିଷ୍ଟାକୁ ଦୂର ବିଷ୍ଟ, (ବିଂ)
ଅନୁକରଣୀୟ ।

ଉଦ୍‌ବରଣୀୟ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଆ + ହୁ + ମୀ, ଅନ୍ୟ) ଉଦ୍‌ବରଣ କେବାର ଯୋଗୀ ।

ଉଦ୍‌ବରଣ—ପୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ଆ + ହୁ + ଅ) ଉଦ୍‌ବରଣ, ସୁତ୍ତ ଓ ବ୍ୟାପ୍ତି-ହାଶ ଦୂଷଣୀୟ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଆ + ହୁ + ମୀ, ତ) ଉତ୍ତିତି, ଯାହା ଉଦ୍‌ବରଣ ଦିଆ ହୋଇଥାଏ, ଦୂଷଣୀୟବୁପେ କଥିତ, ଉଚାରିତ, ବିଶ୍ଵିତ, ଉପନ୍ୟାସ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ବି. (ଉତ୍ତ + ର + କ, ତ) ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ, ଉଚିତ, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧାସ୍ତ, ପ୍ରାଦୁଭୂତ, ଉତ୍ତ, ଉତ୍ତିଥିତ, କଥିତ, ପ୍ରକଶିତ, (ବି) ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଉତ୍ତିଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ, (ସୀ) ଉଦିତା । [ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ]

ଉଦିତ—ସୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ର + ତ) ଉଦିତେତିତ—ବି. (ଉଦିତ + ଉଦିତ)

ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ, ଖ୍ୟାତ, କଥିତ ।

ଉଦିଷ୍ଟାନ—ଶ୍ର. ବି. ଦୂଷଣ କଳ ବା ଫୌଜଦାରୀ କରିବାକୁ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ, (ବି) କଳି କଜିଆ, ଦୂଷଣୀୟ ।

ଉଦିଷ୍ଟେ—କ୍ଲ. ବ. (ଉତ୍ତ + ରିଷ୍ଟ + ଅନ) ଦର୍ଶନ, ପ୍ରାଣାଶ, ଦେଖିବା, ଉପରକୁ ବୁଝିବା ।

ଉଦିଷ୍ଟିତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ରିଷ୍ଟ + କ, ତ) ଉଦିଷ୍ଟିତ ବୁଝିଥିବା, ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିବା ।

ଉଦାଚୀ—ସୀ. ବ. (ଉଦାଚୀ + ରି) ଉଦିର ଦିଗ, ଉଦିରିଥିଲ ।

ଉଦାଚୀ—ବି. (ଉଦାଚୀ + ରି) ଉଦାଚୀ, ଉଦିରଦିବସମୂଳୀୟ ଉଦିର ଦେଖିବା ।

ଉଦିଚ୍ୟ—ବି. (ଉଦାଚୀ + ରି) ଉଦିଚ୍ୟ, ଉଦିରଦିଗ୍-ଦେଶକାଳିଭବ, କର୍ମସମ୍ପ୍ରତି ।

ଉଦିଚ୍ୟ—ପୁ. ବ. ସରସିଦ୍ଧାନ୍ତବାର ଉଦିର ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ଦେଖ, (କ୍ଲ. ବ.) ବଳିନୀମଳି ମଳିକବା ।

ଉଦାଚ୍ୟବୁଦ୍ଧ—କ୍ଲ. ବ. ଉଦିରମେରୁର ସତ୍ରେ ଏଣ ଅଂଶଦରଶିଶରେ ଦେଇ ଅନ୍ତରେଖା ଅଛି ।

ଉଦାଚ୍ୟବୁଦ୍ଧ—ସୀ. ବ. ବୈଜାଲୀୟ ଉନ୍ନୋଭେଦ ।

ଉଦାଚ୍ୟବୁଦ୍ଧ—ବ. ଉଦିରମେରୁ ନିକଟେ ଅଞ୍ଚଳରେ ହମ୍ମ ନୟରେ ଦେଇ ଛମାସ ସତ୍ରୁବୁପେ ସମୟରେ ସାମୟିକ ଉଦିରାକାଶରେ ଦେଖାଯିବା ଅଭିଜ ଅବେଳିମାଳା ।

ଉଦାଚ୍ୟ ଉଦିବୁଦ୍ଧ—କ୍ଲ. ବ. ଦଷିଣ ମେରୁରସାତେ ଏଣ ଅଂଶ ଉଦିରରେ ଦେଇ ଅନ୍ତରେଖା ଅଛି ।

ଉଦାଚ୍ୟ—ବି. ଉଦିଗତ ଜଳ ।

ଉଦାସମାନ—ପୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ରି + କ, ଅନ) ଉଦିତହୋଇଥିବା ଅବିରୁଦ୍ଧ ମାଣ ।

ଉଦାରଣ—କ୍ଲ. ବ. (ଉତ୍ତ + ରି + ସ, ଅନ) ଉଚାରଣ, କଥନ, ଉକ୍ତିମନ, ପ୍ରେରଣ, ବଳ୍ମୀଣ, ଉପୁତ୍ତି, ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ବର୍ଣ୍ଣନା, ଉତ୍ତିଷ୍ଠଣ ।

ଉଦାରତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ରିର + ମୀ, ତ) ଉଦାରିତ, ପ୍ରକଶିତ, କଥିତ, ଉତ୍ତିତ, ପ୍ରେରତ, ଉଚାରିତ, ଉତ୍ତିଷ୍ଠଣ ।

ଉଦାର୍ଣ୍ଣ—ବି. (ଉତ୍ତ + ରିର + ମୀ, ତ) ଉଦିତ, ଉତ୍ତିତ, ପ୍ରବଳ, ଉକ୍ତି, ଉଦାର, ଉଚିତ, ଉକ୍ତିପ୍ରତି, ଉତ୍ତିପ୍ରତି, ଉତ୍ତିପ୍ରତି, ଉତ୍ତିପ୍ରତି, (ପୁ.) ବିଷ୍ଣୁ ।

ଉଦାର୍ଯ୍ୟମାନ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ରିର + ମୀ, ଅନ) କଥ୍ୟମାନ, କିରଣ୍ୟମନ, ଉତ୍ତିପ୍ରତି, ମାଣ । [ମୁକୁଳା ।

ଉଦୁଆ—ଶ୍ର. ବି. ମେଲ, ଶୋଲ, ଉଦେଶ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. ସମ୍ମଣ୍ତ ପ୍ରତଣ୍ଟ ରୌଦ୍ରପ୍ରତି, ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ।

ଉଦୁଣ୍ଠର—ଶ୍ର. (କଞ୍ଚାମ) ବି. ଖରୁଆ, ସଲ କର ଗୁଡ଼ର ।

ଉଦୁମ—ପ୍ର. (ସମ) ବି. ଉଷ୍ଣ, ଉଷ୍ମି, ଉଷ୍ମି, (ବି) ଉଷ୍ମା ଉଷ୍ମିତ ।

ଉଦୁରୁମୀତା—ଶ୍ର. ବି. କଗୁଳିଆ, ଖେଚଡ଼ା, ଅଥୟ, ଅଶ ତ, ଶୋଲମାଳିକରୁଥିବା; ମୋଟା ଓ ଅଳ୍ପମୀଆ; ତେ ଲ ଓ ଅକାରିକା, ଦୂଷଣ, ଦୂଷଣୀୟବୁଦ୍ଧରେ ଦୋଢ଼ୁ-

ଥିବା ବା ଗୁରୁଥିବା, (ବି) ବହୁତ ବିଧା ରୁପୁଡ଼ାଥାନ ମାତ୍ର ।

ଉଦୁମୁର—ବ. (ଉତ୍ତ + ର + ତୁ + ଅ) ଉଦୁମୁର ବୃକ୍ଷ, ଯଜଞମିତି, କରୁଥିଲ, ଉପସାଇ, ଯଜଞ, କୁଷିବିଶେଷ, ଦେହଳୀ, ପିଣ୍ଡକ, ତାମ୍ର, କ୍ଲୀବବାତ୍ ।

ଉଦୁମୁରବଳା—ସୀ. ବ. କନ୍ତୁରୁଷ ।

ଉଦୁମୁରପଣ୍ଡ ୧—ସୀ. ବ. କନ୍ତୁରୁଷ, କନ୍ତୁରୁଷ । [ବିଶେଷ ।

ଉଦୁମୁରବଳା—ସୀ. ବ. ସରବରଶୋକଜଦା-ଉଦୁମୁଲ—ପୁ. ବ. ଉଦୁମୁର, ଉମିରଗତ ।

ଉଦୁମୁଲ-କ୍ଲାବ(ଉତ୍ତ + ମୁଲ + ଅ) ଉଲୁ-ମୁଲ, ଉଲୁମୁଲ, ଉଦିକରଣି, ଗୁରୁମୁଲ, ହେପଦ୍ରା, ହାତୋହାରଣୀ, ଏବଂ ପ୍ରକାର ଧାନକୁଟିବା ବା ଗୁରିଲ କଣ୍ଠ-ବାର ପାତ୍ର ।

ଉଦୁତ—ବ. (ଉତ୍ତ + ବହ + ତ) ଉତ୍ତ, ବିବାହତ, ସୁଲ, ଧୂର, ବାହିତ, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ଅତିଶ୍ୟ, ଅଧୂକ, ଉତ୍ତ ।

ଉଦେଶ୍ୟ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଏକ + ଶି + ଅ) ଉଦେଶ୍ୟବାରକ, ଉଦ୍‌ବେଗକାରକ, ଉଦ୍‌ବେଗି-ଜନକ । [ଅନ ।

ଉଦୋବିନ—କ୍ଲ. ବ. ଜଳଦ୍ଵାର ଦ୍ଵିତୀୟ ।

ଉଦ୍‌ବର—ବି. (ଉତ୍ତ + ମେଳ + କ ତ) ଉତ୍ତିଥି, ଉତ୍ତିଥି ଉଦିତ, ଉଦିତ, ଉଦିତ, ପ୍ରକଶିତ, (ପୁ.) ବିଷ୍ଣୁ ।

ଉଦେଶ୍ୟଗ୍ରହ—ପୁ. ବି. ଯେଉଁ ପଶୁର ଚିଙ୍ଗ ଉଠିଥାଏ ।

ଉଦେଶ୍ୟତା—ସୀ. ବ. ବିଷମତୁରି ଉନ୍ନୋଭେଦ । [ମୁକ୍ତ ।

ଉଦେଶ୍ୟ—ବି. (ବ. ମା) ବିରତଗ୍ରହ, ଉଦେଶ୍ୟ—ସୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ମେ + ବ. ତି) ଉକ୍ତ, ଉକ୍ତ, ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ।

ଉଦ୍‌ବରନ—ବି. (ବ. ମା) ଉଦ୍‌ବରନ ଗନ୍ଧ ପୁନ୍ତ, ଉତ୍ତିଥି ଉଦ୍‌ବରନ ।

ଉଦ୍‌ବରନ—ବି. (ବ. ମା) ଉଦ୍‌ବରନ ଗନ୍ଧ ପୁନ୍ତ, ଉତ୍ତିଥି ଉଦ୍‌ବରନ ।

ଉଦ୍‌ବରନ—ବି. (ବ. ମା) ଉଦ୍‌ବରନ ଗନ୍ଧ ପୁନ୍ତ, ଉତ୍ତିଥି ଉଦ୍‌ବରନ ।

ଉଦ୍‌ଗମନ କ୍ଲୀ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଗମ + ଅନ) ଉତ୍ତରାନ, ଉପୁରୀ, ଉଦସ, ଉଠିବା, ଦର୍ଶନ, ବଢ଼ିବା, ଟାଙ୍କୁଇବା, ବାହା-ରକୁ ବାହାଇବା, ଜନ ।

ଉଦ୍‌ଗମନାୟ-କ୍ଲୀ.ବି. (ଉଦ୍‌ଗମ + ଅନୟ) ଧୋଇବସ୍ତୁଦୟ, ଧୂଆବସ୍ତୁଯୋଡ଼, (ବି) ଆସେହଣୀୟ, ପରିସ୍ଥିତ ।

ଉଦ୍‌ଗଳିତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଗଳ + ତ) ନିୟ୍ୟତ ।

ଉଦ୍‌ଗ ତି—କ୍ଲୀ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଗାହ + ତ) ଅତିଶୟ, ଅଧିକ, (ବି) ଅତିଶୟପୁଣ୍ଡ, ଅତିଧିକ ।

ଉଦ୍‌ଗତା—ସୁ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଗେ + ତୃ) ଉଚେଷ୍ଟରେ ଗାନକରୀ, (ବି) ସାମବେଦଶୟକ, ଉଦ୍‌ଗତେତ, (ସ୍ଵା) ଉଦ୍‌ଗତୀ ।

ଉଦ୍‌ଗାର—ସୁ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଗୁ + ଗ.ଅ) ବମନ, ମୁଖରୁ ବାୟୁ ନିର୍ମମ, ନିୟମରଣ, ଉତ୍ତାରଣ, ବଞ୍ଚି, ବାନ୍ଧି, ହାକୁଟି, ପ୍ରତିଧ୍ୟନ, ଉପଦେଶ ।

ଉଦ୍‌ଗାରଶୋଧନ—ସୁ.ବି. (ଉଦ୍‌ଗାର + ଶୁଧ + ଶି + ଅନ) କୃଷ୍ଣମୟ, କଳାମୟ ।

ଉଦ୍‌ଗାର୍ତ୍ତା—ସୁ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଗୁ + କ.ଇନ) ଉଦ୍‌ଗାରପୁଣ୍ଡ, ନିୟମାର୍ଥ, ବର୍ଷୀ, ଗର୍ଜନକାରୀ ।

ଉଦ୍‌ଗାରଣ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଗୁ + ଅନ) ଉଦ୍‌ଗାର, କୃଷ୍ଣରେତେ, ବମନ, ନିୟମରଣ, ହାକୁଟି ମାରିବା, ଥୁନିବା, ବଞ୍ଚି ।

ଉଦ୍‌ଗାର୍ତ୍ତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଗେ + ମ,ତ) ଉଚେଷ୍ଟରେ ଗୀତ, ଉତ୍ତପ୍ତରେ ଗୀତ, ନିମାଦିତ ।

ଉଦ୍‌ଗାର୍ତ୍ତ—ସ୍ଵା. ବି. (ଉତ୍ତ + ଗେ + ସ,ତି) ଉଚେଷ୍ଟରେ ଗାନ, ଆର୍ଯ୍ୟନେତ୍ରୀ ବିଶେଷ ।

ଉଦ୍‌ଗାର୍ଥ—ସୁ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଗେ + ଥ) ସାମବେଦଧ୍ୟନ, ଓଳିର, ପ୍ରତେ, ସାମ, ସାମଗ୍ରାନାବସ୍ତୁରେତେ, ଉବସ୍ଥା ।

ଉଦ୍‌ଗାରଣ—ବି. ନିୟମରଣ, ଉଦ୍‌ଗରଣ (ଦେଖ) ।

ଉଦ୍‌ଗାର୍ତ୍ତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଗୁ + ମ,ତ) ବମିତ, ଉତ୍ତାରଣ, ଉଦ୍‌ଗତ, ଅନୁ-ରଞ୍ଜିତ ଅନୁବଳ, ନିର୍ଗତ, ପ୍ରତିବ୍ୟୁତ, ବାନ୍ଧି କରିଯାଇଥିବା, (ସ୍ଵା) ଉଦ୍‌ଗାର୍ତ୍ତ ।

ଉଦ୍‌ଗାର୍ତ୍ତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଗୁର + ମ,ତ) ଉତ୍ତପ୍ତିତ, ଉତ୍ତନ, ଉଦ୍‌ଗତ, ଉତ୍ତେ-ଜିତ, ଉତ୍ତ୍ରୁତ, ଟଣ୍ଟା ହୋଇଥିବା, ଉଦ୍‌ଗତ ଯାହା ତେବେ ହୋଇଥିବା ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଗ୍ରଥ + ତ) ଉପରଭାଗେ ବକ୍ର, ଉପରେ ଗ୍ରଥତ, ଆଗରେ ଗଣ୍ଠିପିତ୍ତଥିବା, ଆଗରେ ଗେହ୍ର ହୋଇ ବନ୍ଦା ହେଇଥିବା ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଗର୍ଥ + ସ,ଅ) ଉନ୍ନତ, (ସୁ.ବି) ଉନ୍ନେ ଚନ୍ଦ, ପରି-ଛେଦ ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଗର୍ଥ + ଅନ) କାନ୍ଦ ଉଠାଇବା, କାନ୍ଦିନୀ, ଅଗରେ ଶଣ୍ଟି ପାଇବା ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥ—ବି. ସମ୍ବନ୍ଧ-ବନ୍ଦନାସ୍ତକ, କିମ୍ବନ୍ଦ, ବିରକ୍ତ ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥିତ—ବି. ବିମୋଚିତ ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଗର୍ଥ + ଅନ) ଗ୍ରହଣ, ଉଦ୍‌ଗର୍ଥଣ, ଗିଲିବା, ଧରିବା, ଉଠାଇନେବା, ପରିଶୋଧନ ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥ—ସୁ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଗର୍ଥ + ଅ) ଉଦ୍‌ଗର୍ଥଣ (ଦେଖ) ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥ—ସୁ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଗର୍ଥ + ଅ) ପ୍ରହଣ, ତନ୍ତ୍ରିବନ୍ଧ, ଦାନ ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଗର୍ଥ + ଅ) ଦାନ, ବାଦରେତେ, ବିଦ୍ୟାବିନ୍ଦୁ, ଗ୍ରହଣ, ଉଠାଇନେବା ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥିଣୀ—ସ୍ଵା. ବି. (ଉତ୍ତ + ଗର୍ଥ + ଇନ + ଇ) ପାଶରକ୍ତି ।

ଉଦ୍‌ଗର୍ଥତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ଗର୍ଥ + ତ) ଉପରେମତ, ବକ୍ର, ଉତ୍ତମ୍ଭ, ଅନ୍ତେ ଉପରେ ଅପିତ, ଆଫାନ୍ତ, ଉପରଥାତ୍ ।

ଧ୍ୟାଯାଇଥିବା, ଉନ୍ନମିତ, ଗ୍ରହିତ, ମହିତ, ଶୈଳ ଯାଇଥିବା ।

ଉଦ୍‌ଗୀବ—ସୁ. ବି. (କ.ଶ.) ଉକ୍ତ-ଶୀବ, ଉତ୍ତମ, ଆଶାନ୍ତିତ, ବ୍ୟାପ, ଉତ୍ସୁକ, ବ୍ୟାକୁଳ, ସେ ବେକୁଳ ଫେଲଥେବ, (ସ୍ଵା) ଉଦ୍‌ଗୀବା ।

ଉଦ୍‌ଘ—ସୁ.ବି. (ଉତ୍ତ + ହନ + ଘ) ଅଗ୍ନ, ପ୍ରଗଂଧ, ଦେଖିବାମୁ, କରିପୁଟ (ବି) ପ୍ରଗନ୍ତ, ପ୍ରକଣ୍ଠ ।

ଉଦ୍‌ଘକ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଘଟ + କ) ତାଳ, ଉଦ୍ଗୋଚନ, କୃପଯହିବିଶେଷ ।

ଉଦ୍‌ଘକନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଘଟ + କ, ଅନ) ଆପାତ, ଧକା ମାରିବା, ଉଦ୍ଗୋଚନ, ଯାଣିବା, ପ୍ରହର, ପାଲଟିବା (ଲୁଗା), ଉଦ୍ଗର୍ଷଦ୍ୱାରା ଲାଇବା ।

ଉଦ୍‌ଘଟି—ସୁ. (ଉତ୍ତ + ଘଟ + ମ,ତ) ଉପମତ, ଉଦ୍‌ଘାଟିତ, ଆହତ, ଉଦ୍ଗୋଚିତ, ପାଲଟା ଯାଇଥିବା (ଲୁଗା) ।

ଉଦ୍‌ଘନ—ସୁ.ବି. (ଉତ୍ତ + ହନ + ଅ) କାଷ୍ଟମୟ ଆଧାର, କର୍ମକାର (ବଢେଇ) ମ.ନେ ଏହି କାଷ୍ଟ ଉପରେ କାଠ ଉପରେ ପରିଷ୍ଵର କରନ୍ତି ।

ଉଦ୍‌ଘର୍ଷ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଘୃଷ + ସ, ଅନ) ଉପରେ ଘର୍ଷଣ, ଦୂର ପଦାଂପରାର ଘର୍ଷଣେବା, ଉଷ୍ଣକାନ୍ଦ କଠିନ ଦୁର୍ବଲାଗ୍ରାହ ଗାସାଦ ମାହିନ ।

ଉଦ୍‌ଘର୍ଷ- କ୍ଲୀ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଅଦ + ମ,ଅ) ମାଠ ଉଷ୍ଣାବସ୍ଥ ।

ଉଦ୍‌ଘାଟ—ସୁ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଘଟ + ଅ) ଉଜ୍ଜ୍ଵାଳ, ବଜ୍ରପରାହିତ, କୁତ୍ତାଗାଟ, ପହରପର, ଆନା, ପଣ୍ଡାତ ଦୁର୍ବଳ ଦେଖାଇବାର ଶୋଇ ଜାଗା (ଝାନ) ।

ଉଦ୍‌ଘାଟକ—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଘଟି + ଅକ) କୃପତ୍ତ ଜଳ ଅବିବାର ଯତ୍ନ, ବାଲ୍ଟି, ସବି, ଦୂରଶା, ଘଟା, (ବି) ଉଦ୍ଗୋଚନକାରୀ, ପ୍ରକାଶକ, ସେ ମୁକୁଳ, ଉଦ୍ଘର୍ଷକ ।

ଉଦ୍‌ଘାଟନ-କ୍ଲୀ.ବି.(ଉତ୍ତ + ଘାଟି + ସ, ଅନ) ଉଦ୍‌ଘାଟନ, ଖେଳିବା, କଷ୍ଟ, ଉଦ୍‌ଘୋଶ, ପ୍ରକାଶ କରଣ, କୃପା ଜଳ ଆଶିବା ନିମିତ୍ତ ଉଚ୍ଛ୍ଵସ ଚର୍ମପାତ୍ର ।

ଉଦ୍‌ଘାଟିତ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଘାଟି + ମୀ, ତ୍ରି) ପ୍ରକାଶିତ, ଆବରଣେହି, ମେଲ ବସାଇଥିବା, ଉଦ୍‌ଘାଟିତ, କୃତେ ଉତ୍ତାଟନ, ମେଲ, ଖଲସ, ମୁଠ ।

ଉଦ୍‌ଘାଟିତଙ୍କ—ବିଂ. (ଉଦ୍‌ଘାଟିତ + କ୍ଲା + କ, ଅ) ବିଜ୍ଞାନ, ପ୍ରକ୍ରିୟା, ବୁଦ୍ଧିମାନ ।

ଉଦ୍‌ଘାଟିତାଙ୍ଗ—ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ମୁକ୍ତଗାନ, ଶୋଲଦେହ, ବିଜ୍ଞାନ, ବୁଦ୍ଧିମନ ।

ଉଦ୍‌ଘାତ—ସୁଂ.ବି (ଉତ୍ତ + ହନ + ଥ) ପ୍ରତିପାତ, ବାଧା, ଆରମ୍ଭ, ପାଦସ୍ଥଳନ, କୁଟୁମ୍ବ, ସୁରନା, ଅଧ୍ୟସ, ମୁଗୁର, ମୁଦ୍ରଗର, ଅରପତ, ଉତ୍ତାଙ୍ଗ, ନିରାଶନ, ଅରକ୍ତ, ଗ୍ରହ-ପରିଷ୍ଠେବ ।

ଉଦ୍‌ଘାତକ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ହନ + ଅକ) ନାଟକୀୟ ପ୍ରସ୍ତାବନାବିଶେଷ ।

ଉଦ୍‌ଘାତ—ସୁଂ.ବି. (ଉତ୍ତ + ହନ + କିଳନ) ଉଦ୍‌ଘାତକାଶ, ଉଦ୍‌ଘାତକନ ।

ଉଦ୍‌ଘୁର—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଘୁର + ଥ) ହାଲୁକା, ଭରଣୀନ, ଦୁଡ଼ ।

ଉଦ୍‌ଘୁଷିତ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଘୁଷ୍ଟ + ମୀ,ତ) ପ୍ରତିକ୍ରିତ ।

ଉଦ୍‌ଘୁଷ୍ଟ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଘୁଷ୍ଟ + ମୀ,ତ) ନିନାଦତ(ଭାବ) କ୍ଲୀ.ବି. ଉତ୍ତାପନ ।

ଉଦ୍‌ଘୁଷ୍ଟ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଘୁଷ୍ଟ + କ,ଅ) ଉପରେ ଘୁରୁଥିବା, ଘୁଷ୍ଟିତ ।

ଉଦ୍‌ଘୁଷ୍ଟ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଘୁଷ୍ଟ + ଅ + ଥ) ମହାଭବ ବା ଦଶବିଶେଷ, ବିଦେଶୀମାଦ ।

ଉଦ୍‌ଘୋଷ—ସୁଂ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଘୁଷ୍ଟ + ଥ) ଉତ୍ତଶବ କରଣ ପାଠ କରିବା, ପୁନଃ ପୁନଃ କଥନ, ଜୀବିନ, (ବିଂ) ଉତ୍ତଶବ-କାଶ ।

ଉଦଂଶ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଦଂଶ + କ, ଅ) କେଶଜ୍ଞ, ଉତ୍ତଶୀ, ତାଶ, ଦଂଶ, ଝଣକ, ମଶା, ଓଡ଼ଣ ।

ଉଦଶ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦଶ + ଥ) ବ.ଶ୍ରୀ, ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ, ଉତ୍କଟ, ପ୍ରତାପୀ, ଉନ୍ନତ ଦଶ୍ୱର, ସିଧାଠେଙ୍କ, ଧର୍ମଧାରୀ, ଧର୍ମଧାରୀ (ବିଧି), ଅବାଧ, ଅମାନିଆ, ଶତରଜ୍ଯ, ପ୍ରାଚି, ଉଦ୍‌ଧାର, (ବି) ଉନ୍ନତ ଦଶ୍ୱର ବା ବନଦଶ୍ୱର, ଉତ୍ତେଜିତ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।

ଉଦଶନ୍ତ୍ୟ—କ୍ଲୀ.ବି. ଠିଆନାଚ ।

ଉଦଶପାଳ—ସୁଂ.ବି ଉନ୍ନତ ଦଶ୍ୱର କାର, ସର୍ପବିଶେଷ, ମୁଖ୍ୟବିଶେଷ ।

ଉଦନ୍ତୁର—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦନ୍ତ + ର) ଉତ୍ତର, କରୁଳ, ଅତି ଡେଙ୍ଗା, ଉତ୍କଟ-ଦନ୍ତ, କାନ୍ଦୁବ, ବଡ଼ଦନ୍ତା, ଉତ୍ସକର, ଉଚ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତନ୍ତୁର ।

ଉଦନା—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଦନା + ଶ, ଅନ) ଶୁଲ୍କ, ବର, ସୁର୍ମନ୍ଦର ସମ୍ମନଶକ୍ତି, ବନନ, ଉତ୍ସ୍ୟ, ଚାନ୍ଦୁ-ବଡ଼ବାଗି, ମଧ୍ୟ, ଲିଙ୍ଗ, କଟିଦେଶ, ପୋଷଣ ।

ଉଦନ୍ତ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦମ୍ + କ, ତ) ସୁରସ୍ତବାପନ୍ନ, ଅତିଦମିତ, ଶାନ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ତନ୍ତା ।

ଉଦାମ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦମ୍ + ଥ) ଉତ୍କୁ, ଝଳ, ବନନରହିତ, ସତତ, ଅଶାସ୍ୟ, ଉତ୍କଟ, ସେଇସାଥ, ତୁପ୍ତ, ମହିତ, ବୁଦ୍ଧତ, ମହାକ ସ୍ଥାନୀୟ, (ବି) ବରୁଣ, ମମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍କାମା ।

ଉଦାମ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଦାମନ) ଉତ୍କୁଝଳ, ବନନରହିତ, ଉତ୍କଟ, ଅତିଶୟ, ଯନ୍ତ୍ର ।

ଉଦାଳ—ସୁଂ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଦାଳ + ଥ) ବଢ଼ବାର ବୃକ୍ଷ, ଓର, ବନକୋତ୍ରବ, ବଣକେ ଦୁଆ, କୁତ୍ର, ଧନ୍ୟବିଶେଷ ।

ଉଦାଳ-କ—ସୁଂ.ବି. (ଉତ୍କଳ + କ, ଉତ୍ପିତିଶେଷ, ସଙ୍କଳକ, କଞ୍ଚକର ଶୁରୁ, ବୁଦ୍ଧବାରକ ବୃକ୍ଷ ଓର) ।

ଉଦାଳକବୃତ—କ୍ଲୀ. ବି. ବ୍ରତବିଶେଷ ।

ଉଦାଳକାସୁଶ—ସୁଂ. ବି. ଉତ୍ତିତେବେ, ଶୈତନେବେ । [ବନାହୋଇଥିବା ।

ଉଦିତ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦୋ + ତ) ବକ୍ଷ,

ଉଦିଷ୍ଟ—ବିଂ (ଉତ୍ତ + ଦିଶ୍ + ମୀ. ତ) ପୁଷ୍ପେ ତୁ, ଜୀବିତ, ସକଳିତ, ସାଙ୍ଗେ-ତିତ, ଉପଦିଷ୍ଟ, ଅଭିପ୍ରେତ, ଯାହାର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଯାଇଅଛୁ, ଲକ୍ଷ୍ୟକୁତ୍ତ, ଯାହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାରଥାଏ, (ବି) ଉପାସ୍ତିତ ।

ଉଦୀପ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଦାୟ + ଅ) ଉତ୍ତେଜନ, ପ୍ରେସାହନ, ଉଦୀପକ, ଗୁରୁକୃତ ।

ଉଦୀପକ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦାୟ + ଅକ) ଉତ୍ତର, ଉତ୍ତାବକ, ପ୍ରକାଶକ, ଉତ୍ତେଜନ, ସେ ମତାଏ, ସେ ବର୍ତ୍ତୀଏ, ତେଜସ୍ୱାନ, ଉତ୍କୁଳ, ଜକଜକ, ସେ ଉତ୍ସାହ ଦନ-କରେ, ସେ ବତାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍କାପିକା ।

ଉଦୀପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଦାୟ + ସା-ଅନ) ପ୍ରକାଶ, ଉତ୍ତେଜନ, ବକ୍ଷିତ-କରଣ, ପ୍ରକାଶକ, କାମକୋଧାଦିମାନକୁ ପ୍ରବଳ କରିବା, ଅଳଂକାରେତୁବିଶ୍ଵବ-ବିଶେଷ ।

ଉଦୀପନବିଶ୍ଵବ—ସୁଂ. ବି. (ମଧ୍ୟ-କାଧା) ଶୃଙ୍ଗାରବସର ବିଶ୍ଵବିଶେଷ ।

ଉଦୀପନା—ସୁଂ.ବି. (ଉତ୍ତ + ଦାୟ + ଅନ + ଥ) ମତାଇବା, ଉତ୍ତେଜନା ବଢ଼ାଇବା, ଜଳାଇବା, ଉତ୍ସାହଦେବା, ଅଳଂକାରରେ ରଥର ବିଶ୍ଵବିଶେଷ ।

ଉଦୀପିତ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦାୟି + ତ) ପ୍ରକାଶିତ, ପ୍ରକାଶିତ, ବକ୍ଷିତ, ଉତ୍କୁଳିତ, ଉତ୍କୁଳିତ, ଉତ୍କୁଳିତ, ଉତ୍କୁଳିତ, ଉତ୍କୁଳିତ ।

ଉଦୀପି—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦାୟି + ତ) ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରକାଶିତ, ବକ୍ଷିତ, ଆଲୋକିତ, ଅତିଶୟ ତେଜସ୍ୱାନ, ଉତ୍କୁ, ଉତ୍କୁଳିତ, ବ୍ୟକ୍ତିକୁତ ।

ଉଦୀପ—ସୁଂ. ବି (ଉତ୍ତ + ଦାୟ + ର) ପୁରୁଷ, (ବିଂ) ଉତ୍କାପ, ଅତିଦ୍ଵିଶାଳ ।

ଉଦତ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦୁ + ତ) ପଳା-ସ୍ତିତ, ବୁଲିତ ।

ଉଦୁପ୍ତ—ବିଂ. (ଉତ୍ତ + ଦୁପ୍ + ତ) ଉତ୍କିତ, ଗବାନ୍ତିତ ।

ଉତ୍କାଶଦେହ—ସୁଂ ବି. ତେଜନ-
ଦେବକର ଲଖେ ପ୍ରଧନଭକ୍ତ ।

ଉତ୍କାଶବା—ଗ୍ରା. କି. ଉତ୍କାଶବିବା
ମୁକୁଳବା, ଫେନିଧରବା । [ରୁକ୍ତିଚୀ
ଉତ୍କାଶ—ସ୍ଥା ବି (ଉତ୍କ + ଧୁ + ଅ + ଅ
ଉତ୍କାଶ—ସୁଂ ବି. (ଉତ୍କ + ଧୁ + ଅ)
ଉତ୍କାଶ ଧାରଣ ।

ଉତ୍କରୁ—ବି. (ଉତ୍କ + ଧୂର + ଅ)
ଭରଣୀନା, ଦୃଢ଼, ଉତ୍କ, ଉତ୍କ୍ଷେତ୍ର,
ଉତ୍କାଶ, ଦୃଃସତ୍ ।

ଉତ୍କଷଣ—କ୍ଲୀ ବି (ଉତ୍କ + ଧୂଷ + ଅନ)
ବୈମାଞ୍ଚ, ଉତ୍କଷଣ, ପୁଲକ ।
ଉତ୍କରୁ—ବି. (ଉତ୍କ + ଧୂ + ମୀତ)
ଉତ୍କର୍ମିତ, ଉତ୍କାଶିତ, ନିରସ ଉତ୍କ-
ଷିଷ୍ଟ, ଉତ୍କାଶ, ଉତ୍କାଶିତ, (ସ୍ଥା)
ଉତ୍କାଶ ।

ଉତ୍କଳନ—କ୍ଲୀ ବି. (ଉତ୍କ + ଧୂ + ନୁ +
ଅନ) କମନ, ଉତ୍କଷେଷଣ,
ଉତ୍କଳାନ ।

ଉତ୍କଳ—କ୍ଲୀ. ବି (ଉତ୍କ + ଧୂପ + ଅନ)
ଉତ୍କଳସାଲନ, ଉତ୍କଷେଷଣ, (ବି)
କମନ, ପବାରୀକ, ସାଲକ ।

ଉତ୍କଳନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍କ + ଧୂଲ +
ଅନ) କୁଣ୍ଡିକରଣ, ଧୂଲିପଣିମନ,
ମସଲ ଗୁଡ଼ ।

ଉତ୍କଳଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍କ + ଧୂଷ + ଅନ)
ବୈମାଞ୍ଚ, ପୁଲବୋଦିଗମ, (ବି)
ବୈମାଞ୍ଚିତ, ପୁଲକିତ ।

ଉତ୍କଳ—ବି (ଉତ୍କ + ଧୂ + ମୀତ)ପୁନ-
ଶାର ଅଧିକୃତ, ଉତ୍କରଦ୍ଵାରା ବିଭତ୍ତ,
ଉତ୍କାଶିତ, ଶୁଷ୍ଟିତ, ଯତ୍ତା ଉଠି,
ବୋଲାଶିତ, ଉତ୍କାଶିତ, ଉତ୍କାଶିତ,
କୌଣସି ବିଷୟରୁ ସର୍ବସାତ୍ତ୍ଵ, ଉତ୍କଷିଷ୍ଟ
ଦିନୁ ଲିତ ଉତ୍କମିତ, ସଙ୍କଳିତ, କର୍ତ୍ତତ,
ପ୍ରତିଶେ ଧରି, ଯାତି, ଉତ୍କାଶିତ, ଉତ୍କା-
କଣ୍ଟିଷ୍ଟ, ଉତ୍କିତ ଉତ୍କଳ ।

ଉତ୍କଳ ତତ୍ତ୍ଵ—ଶ୍ର. ବି. ଉତ୍କଳ ତତ୍ତ୍ଵ
(ଦେଖ) ।

ଉତ୍କଳ ପାଣି—ସୁଂ ବି. ଉତ୍କଳ ସମ୍ବନ୍ଧ
କର୍ତ୍ତତ ସମ୍ପଦ ।

ଉତ୍କଳାଶ—ସୁଂ ବି. (କ ଧା) ଅନ୍ୟର
ଲେଖାରୁ ଗୁଣିତ ଅଂଶ, ବୈମାଞ୍ଚିତ ।
ଉତ୍କଳ—ବି. (ଉତ୍କ + ଧୂଷ) ଅତୁତ୍କ
ଉତ୍କଳ—ସ୍ଥା ବି. (ଉତ୍କ + ଧୁ + ତି) ଉତ୍କ-
ଷେଷଣ, ଉତ୍କୋଳନ ଉତ୍କଳନ, ମୋତନ
ଉତ୍କଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍କ + ଧୁ + ଅନ)
କ୍ଲୀ, ଉତ୍କେର । [ଷେଷଣ ।

ଉତ୍କଳ—ସୁଂ. ବି.ନଦି, (କ୍ଲୀ. ବି) ଜଳୋତ୍-
ଉତ୍କଳ—ଶ୍ର. ବି. ଶୁଆ, (ସଦୁମଣିପ୍ରବଳ
ପୁଣ୍ଣିତନ୍ତ୍ର) । [ନତ୍ର ।

ଉତ୍କଳ ସାର—ସୁଂ. ବି. ବୁନ୍ଦମାସାନ୍ତିତବର୍ଷ,
ଉତ୍କଳ ବନ—ବି. (ଉତ୍କ + ବନ + ତ) ଉତ୍କଳରେ
ବନ, ଉପରେ ବନା ହୋଇଥିବା,
ବନନତ୍ରୀଷ୍ଟ, ଟଙ୍କା ହେଇଥିବା ।

ଉତ୍କଳ ବନ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କ + ବନ
+ ଅନ) ବନ୍ଦୀଷକର କାତିବିଶେଷ,
(ଧୋବା) ଧବା ।
ଉତ୍କଳ ବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍କ + ବନ +
ଅନ) ବନାରେ ଦର୍ଶକେଇ ଉତ୍କଳରେ
କନ୍ଦନ, ମରିବା ଇଞ୍ଚାରେ ବେବରେ
ଦର୍ଶକ ଦେବା, ବନନତ୍ରୀତି, (ବି)
କନ୍ଦନତ୍ରୀଷ୍ଟ ।

ଉତ୍କଳ ବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍କ + ବନ + ଶ.
ଅନ) ଉତ୍କୋଳନ, ଉତ୍କାନ ।

ଉତ୍କଳ ବନ୍ଦୀ—ବି (ଉତ୍କ + ବୁନ୍ଦି + ଶ. ଅନ)
କେକ, ଆଧୁକ୍ୟ, ବଳିପଡ଼ିଥିବା ଅଂଶ,
(କି.ମୀ ଅ) ପ୍ରେସିଲାଇଟିକିଟ ।

ଉତ୍କଳ ବନ—କ୍ଲୀ ବି. (ଉତ୍କ + ବନ + ଶ. ଅନ)
ଉତ୍କଳ ବନ, ବନନ, ହାକୁଟି, ବାନ୍ତି ।
ଉତ୍କଳ ବନ୍ଦୀ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କ + ବନ୍ଦୀ)
ଉତ୍କଳ ବନ୍ଦୀ, ବାନ୍ତିକରଣଯାଥୀବା, ହାକୁଟି
ମରୁଥିବା ।

ଉତ୍କଳାହୁ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କ + ବାହୁ) ଉତ୍କଳ-
ବାହୁ, ଏ ଉପରକୁ ହାତ ଟେକିଆଏ ।

ଉତ୍କଳ ବନି—ବି. (ଉତ୍କ + ବୁନ୍ଦି + ଶ.)
ପ୍ରତ୍ୟୁଷିତ, ବନିଷିତ, ଉତ୍କାଶିତ, ପ୍ରବୁକ,
ବନିତ, ଅନୁସୁତ, ଯାହାମନେପକେ ।

ଉତ୍କଳାଧ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କ + ରୁଧ + ଅ)
କିଞ୍ଚିତକାଳ, ନ୍ୟାସାଦିଗତେ, ପୁଷ୍ଟିନୁ
ସମ୍ବାରବନୀପଳ, ଅନୁସାରଣ କୌଣସି
କାରଣବଣତଃ ସୁନ୍ଦରୀ ସୁରଣ ।
ଉତ୍କଳ ବେ ଧକ—ବି. (ଉତ୍କ + ବେଧ + ଅନ)
ପ୍ରକାଶକ, ଜ୍ଞାପକ, ଉତ୍କାପକ, ସେ
ଉତ୍କଳ ବେଧ ଜନ୍ମାଏ, ସାରକ, ସେ ନିଦ
ଉତ୍କଳ ବେ, (ସୁଂ ବି) ସ୍ମୃତି ।

ଉତ୍କଳ ବେ ଧକ—କ୍ଲୀ. ବି (ଉତ୍କ + ବେଧ +
ଅନ) ବୋଧୋପୁ ତନ ଜ୍ଞାପନ, ସୁରଣରେ
ଅଣିବା, ଜ ପ୍ରତକରଣ, (ବି) ଜ୍ଞାପକ,
ଜାନୋପ୍ତାଦକ ।

ଉତ୍କଳ—ବି. ଉତ୍କ + ଜକ + ଅ) ଗରୁ
ବହିଭୁତ କିନ୍ତୁ ସୁଲଭ, ମହାଶୟ,
ଉତ୍କଳ, ପ୍ରେସ, ଉତ୍କ, ଉତ୍କଳ, (ସୁଂ.
ବି.) —କଳୁପ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, (ସ୍ଥା) ଉତ୍କଳ ।

ଉତ୍କଳ ବ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କ + ଭୁ + ଅ)
ଅଭ୍ୟଦୟ, କରଣ, ଉତ୍କାର୍ଥ, ବିଷ୍ଟ,
ଯୋଜନ, ଜନ୍ମ, କଳୁପା, (ବି) ଉତ୍କଳି-
ମାନ, ସମ୍ବାରଣତ, ଉତ୍କଳ ।

ଉତ୍କଳ ବକ—ବି. (ଉତ୍କ + ଭୁ + ଅ)
ଉପରକୁ ଉଠିବା ପଦାର୍ଥ, ଗରମ,
ବାଷ୍ପ, ବମ୍ବ ।

ଉତ୍କଳ ବକ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କ + ଭୁ + ଶ
+ କ, ଅନ) ଆବିଷରଣ, ପରକଳୁକ,
(ସ୍ଥା) ଉତ୍କଳବକ ।

ଉତ୍କଳ ବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍କ + ବନ + ଶ)
କଳୁନ, ଉତ୍କଳନ, ଚିନ୍ତନ, ଉତ୍କଳେ-
ଷଣ, ଅଜ୍ଞାବିଷୟ ପ୍ରକାଶ, (ବି)
ପ୍ରକାଶକ, ଚିନ୍ତାକରକ ।

ଉତ୍କଳ ବନା—ସ୍ଥା. ବି. ଉତ୍କଳବନ(ଦେଖ) ।
ଉତ୍କଳ ବନା—ବି. (ଉତ୍କ + ବନ + ଶ)
କଳୁନ, ଉତ୍କଳନ, ଚିନ୍ତନ, ସମ୍ବାର-
ନୁକ୍ତି, ସମ୍ବାରଣା ।

ଉତ୍କଳ ବନ୍ଦୀ—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କ + ବନ୍ଦୀ +
ଶ) ଉତ୍କଳ ବନକ, ଉତ୍କଳ ବନକ,
(ସ୍ଥା) ଉତ୍କଳ ବନ୍ଦୀ ।

ଉତ୍କଳ ବନି—ବି. (ଉତ୍କ + ବନି + ଶ)
କିନ୍ତୁ, କଳୁନ, ଉତ୍କଳ ବନି ।

ଉତ୍କଳ ବନି—ସୁଂ. ବି. (ଉତ୍କ + ବନି + ଶ)
ପ୍ରାପ୍ତି, ପ୍ରକାଶ, ଶୋଭ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାବ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ସୁ + ଅ)
ଉର୍ଧ୍ଵରେ ପିଣ୍ଡାଣ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାପ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ସ୍ଥ + ଅ)
ଉତ୍ତ୍ୟମଳକ୍ଷ୍ମୀ, ଦେବତା ଭେଦ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ର—ବ. (ଉତ୍ତ + ସୁଜ + କ. ତ)
ଉତ୍ତ୍ୟମୟୁତ୍ତ, ଉତ୍ତ୍ୟାତ୍ମତ, ତେଷିତ,
ସହବାନ, ଯତ୍ନଶୀଳ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରା—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ସୁଜ +
କ. ତ) ଉତ୍ତ୍ୟ ସ୍ତ, ଆସ୍ତୋଜନକାରୀ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରାଗ—ୟୁ. କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ସୁଜ +
ଅ) କେଷା, ଉତ୍ତ୍ୟାତ୍ମ, ଅଧିକରୀୟ,
ଆସ୍ତୋଜନ, ଉତ୍ତ୍ୟମ, ଯତ୍ନ, ଉପକମ
ମହାଭାରତର ପଥବିଶେଷ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରାଗପତ—କ୍ଲୀ. ବ. ମହାଭାରତର
ପଥବିଶେଷ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. (ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ର +
ଜନ) ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରାଗ୍ରହ, ସତେଷ, ଉତ୍ତ୍ୟ ସ୍ତ,
ସହଶୀଳ, ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରୀନୀ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରକ—ବି. (ଉତ୍ତ + ସୁଜ + ଶି
+ କ, ଅକ) ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରକ—ୟୁ. ବ. ଆନ୍ଦୋଳକ ।

ଉଦ୍‌ସ୍ଥାତ୍ରକର—ଜଣେ ବିଜ୍ୟାତ ପଣ୍ଡତ
ଓ ନ୍ୟାୟଗୁରୁର ଟୀକାକାର ।

ଉତ୍ତ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ର) ଜଳଚର,
ଉତ୍ତିତ୍ତାଳ, ଉତ୍ତ (ଗୀ. ବି.) ଲୋତର ।

ଉତ୍ତଥ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ରଥ) ରଥ-
କୋଳ, ରଥଜୀବ, ତାମ୍ରଚୂଡ଼ପତ୍ର କୁକୁର
କୁକୁରା, କାନକିଳ, ଅନନ୍ତିଳ ।

ଉତ୍ତପ୍ରକ—ୟୁ. ବ. ନାଗବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତଶ୍ଚି—ୟୁ. ବି. (ବ. ଶି) ଉତ୍ତଗ
କରଣ ।

ଉତ୍ତାବ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ର + ଅ)
ଉତ୍ତଧନ, ପଳାସୁନ, ଚିକାର ।

ଉତ୍ତାବୀ—ବି. ଜଳୟୁତ୍, ଜଳୀୟ ।

ଉତ୍ତି—ବି. (ଉତ୍ତ + ରିତ + ମି ତ)
ଶୁଣ୍ଟ, ଶୁଣ୍ଟ, ଅତିଶୁଣ୍ଟ, ଚବିତ, ଚକ୍ରିତ,

ଉତ୍ତାର, ଉତ୍ତେଜିତ, ଘୋଷିତବା,
ବଞ୍ଚି, ଉତ୍ତଥିତ, କାର୍ଯ୍ୟ ମୁଖ, ଉତ୍ତି-
ଶଳ ।

ଉତ୍ତେବ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ରିତ + ଭ,
ଅ) ବୃକ୍ଷ, ଅତିଶୟ, ଉପକମ, ଉତ୍ତେଜନ,
ହଞ୍ଚାର, ଉତ୍ତଥାନ, ଉତ୍ତ୍ୟ, ଅରମ୍ଭ,
ଆବର୍ତ୍ତବ ।

ଉତ୍ତେକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ରିତ + ଅ
+ ଆ) ମହାନିମ୍ବ ।

ଉତ୍ତେଜି—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍ତେବ + ରିତ)
ଉତ୍ତେଜିତ, ଅଧ୍ୟକ ।

ଉତ୍ତବଣୀ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବଧ +
ଅନ) କାଳ, ଉତ୍ତେଜିନ, ତୋଳିବା,
ଉତ୍ତ୍ୟାଟନ ।

ଉତ୍ତବ୍ୟ—ବି. ଅନ୍ଦୋୟ ଦଳ ବାୟୁ ।

ଉତ୍ତବତୀ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ବୃତ୍ତ + ଶ ଅ)

ଅତିକ୍ରେ, ଅଧ୍ୟତ୍ୟ, ଉପବୁଦ୍ଧ. ବଳ
ପତିବା ଅଂଶ, (ବି. ମି. ଅ) ଅତିଧିକ,
ପ୍ରସ୍ତୋଜନାତିରକ ।

ଉତ୍ତବତୀକ—ବି. (ଉତ୍ତ + ବୃତ୍ତ + କ,
ଅକ) ବର୍କକ, ଚାର୍ଷିଦିବ୍ୟାବ ପାତ୍ର-
ସମ୍ବାଧ ।

ଉତ୍ତବତୀନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବୃତ୍ତ +

ଶ, ଅନ) ବଳପତ୍ରିବା, ଉତ୍ତପତନ,
ସର୍ବଶ, ବିଲେପନ, ସେବନ, ଶଶର ତର୍ମିଳୀ-
ବରଣ, କନ୍ଦୁବ୍ୟାଦି, ଉତ୍ତିଶୁନ,
ଆରୁଠିକା, ଓଳଟ-ପଲଟକର ।

ଉତ୍ତବତୀନୀ—ବି. (ଉତ୍ତ + ବତ୍ରି +
ଅନ୍ୟ) ମାତ୍ର ମୟ, ଗୋଧୁମରୁଣ୍ଣାଦି,
ଉତ୍ତବତୀନ ସାଧନ (ହତ୍ତେବି) ।

ଉତ୍ତବତୀତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ବତ୍ରି + ମ
ତ) କୋତିଦ୍ଵାର ମଦିତ, ଦୂରକୃତ,
ଉତ୍ତେଜିତ, ଆରଟାହେବା, ବିନାଶିତ,
ଶୁଣ୍ଟିତ, ଉତ୍ତିପ୍ର ।

ଉତ୍ତବେଳ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବୃତ୍ତ + ଶ
ଅନ) ଅନୁର୍ବାଦ, ବୃତ୍ତତାପାଧନ, (ବି)
ଶୁଣ୍ଟ, ଶୁଣ୍ଟ, ଅତିଶୁଣ୍ଟ, ଚବିତ, ଚକ୍ରିତ,
ମନେମନେ ହସ୍ତିବ ।

ଉତ୍ତବର୍ଷଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବର୍ଷ + ଅନ)

ଉତ୍ତିଲନ, ଉତ୍ତ୍ୟାଟନ, ଉତ୍ତର୍ଷଣ ।

ଉତ୍ତବର୍ଷତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ବର୍ଷ + ମି. ତ)

ଉତ୍ତକତ, ଉତ୍ତେଜିତ, ଉତ୍ତିଲନ, ଉତ୍ତ୍ୟ-
ଟିତ ।

ଉତ୍ତବର୍ଷ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବର୍ଷ + କ,
ଅ) ସନ୍ତ୍ରାନ, ବଶଧର, ପୁତ୍ର, ବିବାହ,
ବର, ନାସୁକ, ସପ୍ତବିଧ ବାୟୁ ମଧ୍ୟରୁ
ବାୟୁବିଶେଷ, (ବି.) ଅଂଶକାରକ,
ଉତ୍ତ୍ୟ ଦଳ, ଅଗ୍ନିକର ଏକଜ୍ଞା ।

ଉତ୍ତବର୍ଷନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବର୍ଷ + ଶ,
ଅନ) ହନ୍ତରେ ବନ୍ଧନ, ବିବାହ, ଉପରେ
ବହୁବା, ଧାରେ, ଉତ୍ତେଲନ ।

ଉତ୍ତବର୍ଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବର୍ଷ + ଅ +
ଆ) କନ୍ଦା, ପୁଣୀ ।

ଉତ୍ତବାଦନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବଦ + ଶ
+ ଅନ) ଉତ୍ତେଜିଶରରେ ଆବେଦନ,
ଉତ୍ତବାଦ୍ୟକରଣ ।

ଉତ୍ତବାନ—ବି. (ଉତ୍ତ + ବନ + ଅ)

ଉତ୍ତବାନ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଉତ୍ତ୍ୟର, ଉତ୍ତବମନ,
(ବି) ଉତ୍ତବମିତ, ଉତ୍ତବାନ୍ତ ।

ଉତ୍ତବାନ୍ତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ବମ୍ + ତ)

କୃତବମନ, ଉତ୍ତବମିତ, ଉତ୍ତବାନ୍ତ,
ଉତ୍ତବତ, ଉତ୍ତବାନ୍ତ (ୟୁ. ବ) ମଦମ୍ବନ
କଳ, ନିର୍ମିତ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଉତ୍ତବାପ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବଧ + ଶ, ଅ)

ଉତ୍ତିଲନ, ଉତ୍ତରଣ, ଶୁଣ୍ଟମାଶ, ମୁଣ୍ଡନ,
ଓଲଟ-ପାଲଟ, ଲେଉଟ-ପାଉଟ ।

ଉତ୍ତବାୟ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବା + ଅ)

ଉତ୍ତବାସନ, ଉପଶମ, ଉତ୍ତବାସନ ।

ଉତ୍ତବାସୀ—ୟୁ. ବି. ଯାହା ଉତ୍ତବାସୀ ।

ଉତ୍ତବାସ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବାସ + ଅ)

ସମ୍ବ୍ୟାନ ଅତିତମ କର ଅପ୍ରଯିବା (ବି)
ଉତ୍ତବାସୀ, ଉତ୍ତବାସାନ୍ ।

ଉତ୍ତବାସନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତ + ବାସ +
ଅନ) ସମ୍ବ୍ୟାନ ଭେଦ, ମାରଣ, ବିଶ୍ଵଳ,
ନିଷ୍ଠାନ, ଅଗ୍ନାଧାନର ଅଗ୍ରପୁର
ସମ୍ବ୍ୟାନ ବିଶେଷ ।

ଉଦ୍‌ବାଷ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶୀ.) ଗଲଦଶ୍ରୁ, ଉଦ୍‌ବନ୍ଦନେନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ଉଦ୍‌ବାସୁ—କୀ. ବ. (ଉତ୍କ + ବାସୁ) ବାସ-
ଭୂମିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ, ସର ବାନ୍ଧିର
ଶୁରୀଖରମ ।

ଉଦ୍‌ବାସ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. (ଉତ୍କ + ବାସ୍ୟ + ମ୍ର.ୟ)
ବିଶ୍ଵର୍କ ନକର, (ବି) ଉତ୍କରଣୀୟ, ଉତ୍କେ-
ଳନ୍ଦଗୋଗ୍ୟ, ବିସର୍ଜନୀୟ, ସ୍ଥାପନୀୟ,
ସ୍ଥାନାନ୍ତରକୁ ନେଇଯାଇ ଥିବା ।

ଉଦ୍‌ବାହ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍କ + ବହ + ଶ୍ର.ଅ)
ବିବାହ, ବହନ ।

ଉଦ୍‌ବାହନ—କୀ. ବ. (ଉତ୍କ + ବହ + ଶ୍ର.
ଅନ) ବିବାହ, ଦାନ, ଦ୍ଵିବାର କର୍ତ୍ତିତ
ଭୂମି, ଉଦ୍‌ବନ୍ଦି, ଉଦ୍‌ବାରସାଧନ ।

ଉଦ୍‌ବାହନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଦ୍‌ବାହନ + ର)
ବରୁଠକ, କର୍ତ୍ତି, ରକ୍ତ, ଭର୍ଯ୍ୟକା ।

ଉଦ୍‌ବାହସୁମ୍ବ—କୀ. ବ. ବିବାହବନ୍ଧନ ।

ଉଦ୍‌ବାହକ—ୟୁ. (ଉଦ୍‌ବାହ + ରକ)
ବିବାହ ସମ୍ମନୀୟ (ମନ୍ଦ୍ରାଦି), ବୈବାହକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଦ୍‌ବାହକା ।

ଉଦ୍‌ବାହତ—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବାହ + ମ୍ର.ତ)
ଦିବାହତ, ଉତ୍ତି ତ, ଯେ ବିବାହ ହୋଇ
ଆଏ, ଉତ୍ତି ତିତ. (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଦ୍‌ବାହତା ।

ଉଦ୍‌ବାହନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଦ୍‌ବାହନ + ରନ୍ +
ର) ରଙ୍ଗ, ଦର୍ଶତୀ, (ବି) ରଙ୍ଗ, 'ବହନ-
କାରଣୀ ।

ଉଦ୍‌ବାହ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍କ + ବହ + କ,
ରନ୍) ଉପରକୁ ବହୁତିବା, ବହନକର୍ତ୍ତି,
ବାହକ, ଉତ୍ତେଳକ, ବିବାହକାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉଦ୍‌ବାହୁମାନ ।

ଉଦ୍‌ବାହ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍କ + ବାହ୍ୟ)
ବ. ଶ୍ର.; ଉତ୍କ, ବାହ୍ୟ, ଉଦ୍‌ବେଗ, ଉତ୍କ-
କଣ୍ଠିତ, ପ୍ରେମରେ ଉନ୍ନତ, ଆନନ୍ଦରେ
ଅଧୀର, ଯାହାର ବାହ୍ୟ ଉପରକୁ ଟେକ
ହୋଇଥିବ ।

ଉଦ୍‌ବାହୁନକ—କୀ. ବ. ଉତ୍କ, ବାହ୍ୟ ।

ଉଦ୍‌ବାହ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଦ୍‌ବାହ୍ୟ + ଯ + ଅ)
ବିବାହୀଯୋଗ୍ୟ, କନ୍ୟା, କୁମାରୀ,
କଣ୍ଠିତରୁଣୀ ।

ଉଦ୍‌ବିଗ୍ରହ—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବିଜ + କ, ତ)
ଉଦ୍‌ବେଗପୃଷ୍ଠ, ଉତ୍କର୍ତ୍ତ, କଞ୍ଚଳ, ଉତ୍କଣ୍ଠିତ,
ବ୍ୟାକୁଳ, ସାତ, ସ୍ଥାନ, ମୂଳ ।

ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନମନୀ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶୀ.)
(ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ + ମନୀ) ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ।

ଉଦ୍‌ବିବହଣ—କୀ. ବ. (ଉତ୍କ + ବି + ବୃହ
+ ଅନ) ଉତ୍କାରକବଣ ।

ଉଦ୍‌ବିଭାଳ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍କ + ବିଭାଳ)
ଉତ୍କର ଓ ଜଳଚର ଜନ୍ମ ବିଶେଷ,
ଜଳମାର୍ଜିତ, ଜଳବିଭାଳ, ଅଧ, ଉଧ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଦ୍‌ବିଭାଳୀ ।

ଉଦ୍‌ବିଜ—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବ୍ୟଧ + କ, ତ)
ବେଧକ, ଅଭିଧିତ ।

ଉଦ୍‌ବିଳ—ୟୁ. (ବ.ଶୀ) କୃତବିଳ, ଯେ
ଗାତ ଖୋଲେ, (ସ୍ତ୍ରୀକ) ।

ଉଦ୍‌ବିଷଣୁ—କୀ. ବି. (ଉତ୍କ + ବି + ବିଷ
+ ଅନ) ଉତ୍କର୍ତ୍ତୁଷ୍ଟଣ, ଯେ ଉପରକୁ
ଶୁଦ୍ଧିଅଛୁ, (ବି) ଦର୍ଶନ, ନେତ୍ର, ଉପରକୁ
ଶୁଦ୍ଧିବା, ପର୍ଯ୍ୟବେଷଣ ।

ଉଦ୍‌ବିତ୍ତ—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବି + ଇ + ମ୍ର.ତ)
ଉଦ୍‌ବିତ୍ତ, ପ୍ଲାବିତ, ଉଦ୍‌ବେତ୍ତି, ଉତ୍କ-
ତିତ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବୁଧ + କ, ତ)
ଫଳୋଦୁଃଖ, ମନେପଡ଼ିଥିବା, ଜାଗ-
ରିତ, ବିକର୍ତ୍ତି, ପ୍ରକୃତି ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବୁଦ୍ଧ + କ.ତ)

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିପ୍ରତ୍ଯ, ଉତ୍କେତ୍ତି, ଜାତ, ସ୍ଥାନ୍ତି,
ଅତିରିକ୍ତ, ଉତ୍କାନ୍ତ, ଉଦ୍‌ବମିତ, ଭୁକ୍-
ବିଜିତ, ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧ, ଶୋଧିତ, ବଳକା,
ବେଣୀ ।

ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବୁଦ୍ଧ + କ, ତ) ଅତି
ବୁଦ୍ଧ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଅତିକ୍ରୂରେ ବଢ଼ି ଥିବା ।

ଉଦ୍‌ବେଗ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍କ + ବେଗ + ଅ)

ଚିନ୍ତା, ଉତ୍କଣ୍ଠା, ଭୟ, ଶକ୍ତି, ଭାବନା,
କମ୍ପନ, ଉଦ୍‌ବର୍ଜନ, ଉତ୍କର୍ମ, ଗମନାର,
ବିବହନିତଦୁଃଖ, ଉତ୍କର୍ମବାହ୍ୟ, ଉଦ୍-
ଗମନ, (କୀ) ଶୁକ୍ରାକ, ଶୁରୁ, ସୁପାରି,
(ବି) ଶୁରଗାମୀ, ସ୍ତ୍ରୀର, ପ୍ରମିତ ।

ଉଦ୍‌ବେଗୀ—ୟୁ. ବି. (ଉଦ୍‌ବେଗ + ରକ୍)
ଉଦ୍‌ବେଗପୃଷ୍ଠ, ଉଦ୍‌ବିଗ୍ରହ, ଉତ୍କଣ୍ଠିତ,
ବ୍ୟାକୁଳ, ଦୁଃଖିତ ।

ଉଦ୍‌ବେଜକ—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବିଜ + କ, ଅନ)
ଉଦ୍‌ବେଗଜନକ, ଉଦ୍‌ବେଗକରକ,
ଉସ୍ତୁପ୍ରଦର୍ଶକ ।

ଉଦ୍‌ବେଜନ—କୀ. ବ. (ଉତ୍କ + ବିଜ +
ଅନ) ଉଦ୍‌ବେଗ, ଭୟ, କମ୍ପନ, କଷ୍ଟ,
କ୍ଲେଶ, ଚିନ୍ତା, ବିରକ୍ତ, (ବି) ଭୟ-
ପ୍ରଦର୍ଶକ, ଉଦ୍‌ବେଗକାରକ ।

ଉଦ୍‌ବେଜୟିତା—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍କ + ବିଜ
+ ଲ + ତୁ) ଉଦ୍‌ବେଜନକ, ସାସକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଦ୍‌ବେଜୟିତୀ ।

ଉଦ୍‌ବେଜିତ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍କ + ବିଜ +
କତ + ତ) କ୍ଲେଶିତ, ଉତ୍କର୍ତ୍ତ, ଭୟ-
କୁଳ, କୃତୋଦ୍ବେଗ, ଉତ୍କଣ୍ଠିତ,
ଉଦେଜିତ ।

ଉଦ୍‌ବେଜନ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍କ + ବିଜ + କ,
ଲନ) ଶାସକ, ଉଦ୍‌ବେଜୟିତା ।

ଉଦ୍‌ବେଜି—ୟୁ. (ବ.ଶୀ) ଉନ୍ନତ-
ବେଦିପୃଷ୍ଠ, ଉନ୍ନତବେଦିଶିଷ୍ଟ ।

ଉଦ୍‌ବେମ୍ୟ—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବେ + ମ୍ର.ୟ)
ବାୟୁ ସହିତ ମିଶ୍ରଣୀୟ, ଯାହା
ଶରୀ ବା ପବନରେ ଉତ୍ତିଯାଏ ।

ଉଦ୍‌ବେଳ—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବେଳ + ଅ)
ସୀମାତକାନ୍ତ, କୁଳାତକାନ୍ତ, ଉତ୍କଳିତ,
ବେଳ, ବିମୁଳ, ଉନ୍ନତି ।

ଉଦ୍‌ବେଳିତ—ୟୁ. (ଉଦ୍‌ବେଳ + ଶୀ + ତ)
କୁଳାତକାନ୍ତ, ସୀମାତକାନ୍ତ. ଉଦ୍‌ବେଳ
(ଦେଖ) ।

ଉଦ୍‌ବେଷ୍ଟ—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍କ + ବେଷ୍ଟ + ଅ)
ଅବଶେଷ, ଆକମଣ, (ବି) ବେଷ୍ଟକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଦ୍‌ବେଷ୍ଟା ।

ଉଦ୍‌ବେଷ୍ଟନ—କୀ. ବ. (ଉତ୍କ + ବେଷ୍ଟ +
ଅନ) ବଜନ-ମୋତନ, ଉଦ୍‌ବେଷ୍ଟନ,
ଆଲିଙ୍ଗନ, ଉପଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଉଷ୍ଣାଷ, କେଷ୍ଟନ,
ସାଧନ, ଆବଶ୍ୟ, ପରିଚିତ, ହସ୍ତ-
ପାଦବଜନ, (ବି) ବଜନମୁକ୍ତ, ବେଷ୍ଟନ-
ରହିତ ।

ଉଦ୍‌ବେଷ୍ଟନୟ—ୟୁ. (ଉତ୍କ + ବେଷ୍ଟ +
ମ୍ର. ଅନୟ) ମୋତନମୟ ।

ଉଦ୍‌ବେଶ୍ଟି—ବି. (ଉତ୍ତ + ବେଶ୍ଟ + ମୀ,ତ) ଅବସ୍ଥାକୁ।

ଉଦ୍‌ବୋଚା—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ବୋ + ତୁ) ବର, ବିବାହକାରୀ।

ଉଧାଃ—କ୍ଲୀ. ବି. (ବ୍ରତ + ଅସ) ଗୋହୁର ପ୍ରତିକାଳ, ଗୋହୁର ପଦ୍ମା, ଗାରିର ପଦ୍ମା, ଗାରିର ପଦ୍ମାମ୍ବଳ।

ଉଧ—ଗ୍ରା. ବି. ଜଳମାର୍କାର।

ଉଧକ—ଗ୍ରା. ବି. ଆନନ୍ଦରେ ବା ଦୁଃଖରେ ପାଇଲା, ଉଛିତ।

ଉଧରିବା—ଗ୍ରା. କି. (ସ. ଉକାର) ଉକାର ପାଇବା। [ଶ୍ରୀ]

ଉଧଳ—ପ୍ରା. (ସିଂହ) ବିଶରଦର ଯୋଡ଼ି-ଉଧାଇବା, ଉଧେଇବା—ଗ୍ରା. କି. ବଢ଼ିବା, ଆଘାତ, ବଥାଇବା, ଘୋଲିଦେବା, ଉନ୍ଦରକରିବା, ହୀତ ହେବା, ସତେ-ଜରେ ବଢ଼ିବା।

ଉଧାଣି—ଗ୍ରା. ବି. (ସ. ଦହ୍ୟାର୍ଥ) ଭାତ-ଘାନବାପାଇଁ କୁଣ୍ଡାରେ ବିଷାଇବା ପାଣିହାଣ୍ଟି।

ଉଧାର—ଗ୍ରା. ବି. ରଣ, ବିନା ସୁଧରେ ରଣ, ମୁଣ୍ଡ, ଧାର।

ଉଧାରଧାର—ଗ୍ରା. ବି. (ସହଚରଣର) କାଳିବାସି ଦେଉର।

ଉଧ—ଗ୍ରା. ବି. କଦଳୀୟୁଆ. ଶରଭଦୟା।

ଉଧରିବା—ଗ୍ରା. କି. ଉକାରପାଇବା, ବିପଦ୍ଧରୁ ପାଇର ପାଇବା।

ଉଧଳଙ୍ଗଳା—ଗ୍ରା. ବି. ଉତୁଳଙ୍ଗଳା।

ଉଧେଇହେବା—ଗ୍ରା. କି. ଆଉଜିବା, ଗାର ଉତୁମଣ ହେବା, ବରପଢ଼ିବା।

ଉନ୍ମନି—ପ୍ର. (ପମ୍ପ) ଏକୁଟିଆ, ନିଛଟିଆ, ଉନ—ଗ୍ରା. ବି. ଉଣା, ନ୍ୟନ।

ଉନେ—ପ୍ରା. (ସୁଶ୍ରୀ) ଅ. (ସ. ପୁନଃ) ଆଉଥରେ, ପୁନରସାର।

ଉନୁର, ଉନୁରୁ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଉର ବା ଉରୁ) ଉନୁର, ମୁଷା, ମୁଷିକ।

ଉନୁରକଣ୍ଠୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉନୁରକାନୀ. ମୁଷାକାନୀ।

ଉନୁର—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଉରୁ) ଉନୁର, ମୁଷା, ମୁଷିକ, ଆଖୁ, ଗିରକ, ବାଲ-ମୁଷିକ, ମୁଷ୍ଟି, ବିଲେଶୟ, ଖେଳ, ବତ୍ରୀ, ବୃଷ୍ଟି, ଆଖନିକ, ବୃଣ, ଧନା, ମୁଷିକା, ଶୁଷିର।

ଉନ୍ତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ତ) କିନ୍ତୁ, ସିନ୍ତୁ, ଆନ୍ତୁ, ଓଡ଼ା, ସୁରତ, ଦସ୍ତାକୁ।

ଉନୁତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ନମ୍ + ତ) ଉନୁତ, ଉନୁତ୍ତା, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ମହାନ୍, ବକ୍ତତ, ଗୌରବାନୁତ, ଉପଚିତ, ତେଜା, ଉପରକୁ ଉତ୍ତଥୁତ।

ଉନୁତକାଳ—ସୁ. ବି. ଉନୁତ ହୁମ୍ପା-ଦ୍ଵାରା କାଳନିରୂପକ ପ୍ରତିକ ସ୍ବା ବିଶେଷ

ଉନୁତତ୍ତତ୍ତ୍ଵ—ବି. (ବ.ବୀ) ଉନୁତରତ୍ତତ୍ତ୍ଵ, ମହାଶୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉନୁତତ୍ତ୍ଵ।

ଉନୁତତେତ୍ତା—ସୁ. ବି. (ବ. କ୍ଲୀ.) ଉନୁତମନା, ଉନୁତରତ୍ତତ୍ଵ।

ଉନୁତନାର—ବି. (ବ.କ୍ଲୀ) ଉନୁତାର-ସିନ୍ତୁ, ବୁଦ୍ଧ, ଯାହାର ନାର ଶାଣ୍ଟପୁର ବାହାରିଥାଏ, (ବ. କ.ଧା) ଉନୁତାର, ଶାଣ୍ଟ, ଉତ୍ତରତନାର।

ଉନୁତଶୀର୍ଷ—ବି. (ବ.ବୀ) ଉନୁତସ୍ତକ, ଯଶସ୍ପ୍ରତ୍ତତିକବନନ ସମ୍ମଶୀଳୀ।

ଉନୁତତୁଦୟ—ବି. (ବ.ବୀ) ଉନୁତତୁଦୟ (କ୍ଲୀ.ବି.) ମହାତ୍ମା; (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉନୁତତୁଦୟ (କ୍ଲୀ.ବି.)

ଉତ ଅନ୍ତରକରଣ, ପ୍ରଶ୍ରତିତି।

ଉନୁତାନନ୍ଦ—ବି. (କ.ଧା) ଉନୁତ ଆନନ୍ଦ, ଉନୁତାନନ୍ଦ, ବନ୍ଧୁର, ଆବତ୍ତା ଶାବତ୍ତା।

ଉନୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ନମ୍ + ଶ୍ରୀ,ତି)

ବୃକ୍ଷ, ଉତ୍ସୁ, ସମୁକ୍ତ, ଉତ୍ତମ, ଗରୁଡ଼, ପତ୍ରୀ, ଗୌରବ, ଉନୁତାନନ୍ଦ, ଶାନ୍ତିକ, ଯୌଝଣ୍ଡ, ଉନୁତାନନ୍ଦ, ଉପରକୁ ଉଠିବା ଉନୁତାନନ୍ଦ—ସୁ. ବି. ଉନୁତର ସ୍ଵାମୀ, ଗରୁଡ଼।

ଉନୁତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ନନ୍ଦ + ତ) ଉନୁତୀ, ଉତ୍ତବକ, ଉନୁତରେ ସମ୍ପତ୍ତ, ଉନୁତ, ହୀତ, ଶୋଲ, ବନ୍ଧନମୁକ୍ତ, ଆଗରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ବା ଶାଣ୍ଟପ୍ରତିଥିବା।

ଉନୁମନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ନମ + ଅନ) ଉନୁତ, ଉତ୍ତେଲକ, ଉପରକୁ ଉଠାଇବା, ଉତ୍ତଥାପନ, ସୁଶୁତୋକୁ ଯତ୍ତ ଦାରୁ ବ୍ରଣ ହୁଅର ସ୍ରାବ ସାଧକ ଚିକଣାକର୍ମ-ବିଶେଷ।

ଉନୁମିତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ନମ + ଶି + ମୀ,ତ) ଉତ୍ତେଲିତ, ଉତ୍ତୁକୁତ, ଆହିତଶ୍ରଣ, ଉପରକୁ ଉଠା ହେଲାଇ-ଥିବା, ଉପରକୁ ଟଣା ହୋଇଥିବା।

ଉନୁମୁ—ବି. (ଉତ୍ତ + ନମ + ର) ଉନୁତ, ଉନୁତ, ସରଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉନୁମୁ।

ଉନୁସୁ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ନା + ସ.ଅ) ଉତ୍ତପ୍ରେକ୍ଷା, ବିତର୍କ, ଉତ୍ତେଲନ, କୁପା-ଦିରୁ ଜଳ ଆଣିବା, ଉତ୍ତଥାନ, ସାତୁଶ୍ୟ, ଉନୁତ।

ଉନୁସନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ନା + ସ, ଅନ) ଉତ୍ତେଲନ, ଉଠାଇବା, ପରମର୍ତ୍ତା, ବିତର୍କ, ପୁତ୍ରମୁସାନ୍, ଅନୁମନ, ଉନୁତ, ଆଲୋଚନା, ଉତ୍ତବନ, ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣତା, (ବି) ଉନୁମିତ (କଷ୍ଟ)।

ଉନୁସ୍ତ—କାଠିସ୍ତାବାତ୍ଥନ୍ତର୍ଗତ ଚିର୍ଣ୍ଣାର ପାହାଡ଼ ନିକଟସ୍ଥ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ, ସ୍ତ୍ରୀ ଏହଠାରେ ଉନୁତ ନାମକ ଅସୁରକୁ ମାରିଥିଲେ; ବର୍ତ୍ତମାନ ନାମ ଓସମ୍।

ଉନୁସ୍ତ—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଉନୁତାସାତ୍ତକ, ଉତ୍ତନାସିକ, ଯାହାର ନାକ ଉତ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉନୁତା। [ଶ୍ରୀ]

ଉନୁତନ—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଉନୁତମ. ଉତ୍ତ-ଉନୁତ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ନଦି + ସ, ଅ) ଉନୁତନ. ନିକଟଶବ୍ଦ, ଗର୍ଜନ।

ଉନୁତା—ସୁ. ବି. ଉନୁତାସାତ୍ତକ ଶ୍ରାଜା-ବିଶେଷ।

ଉନୁମିତ—ବି. (ଉତ୍ତ + ନମ + ମୀ,ତ) ଉତ୍ତୁକୁ ଉତ୍ତଥାପିତ।

ଉନୁମୁ—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତ + ନା + ଅ) ଉତ୍ତେଲନ, ଉଠାଇବା, ତୋଳିବା; ଉନୁସୁ (ଦେଖ)।

ଉନୁସକୁତ୍—କ୍ଲୀ. ବି. ନ୍ୟାୟମତେ ଜ୍ଞାପନି, ନନକ ଜ୍ଞାନ ବିଷୟରୁ।

ପଞ୍ଚବାଣୀନୂର୍ଗତ ବାଣଶିଖେ, ଚିତ୍ତର
ବିତ୍ତମ ଜାତହେବା ।

ଉଦ୍‌ଧାରନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଦ୍‌ଧାରନ + ଆ)

ଉଦ୍‌ଧାରନ, ଉଦ୍‌ଧାରକ, ପ୍ରବଳ, ଉତ୍ତେ-
ଜନା ।

ଉଦ୍‌ଧାରବାନ—ୟୁ. ବ. (ଉଦ୍‌ଧାର + ବତ୍ର)
ଉଦ୍‌ଧାର, ପାଗଳ ।

ଉଦ୍‌ଧାରା—ୟୁ. ବି. (ଉତ୍ତି + ମାତ୍ର + କ,
ରତ୍ନ) ଉଦ୍‌ଧାରପ୍ରକାର, ଉଦ୍‌ଧାର, ମହିତା-
କାରକ, ଉଦ୍‌ଧାରକ, ଉଦ୍‌ଧାରଜନକ,(ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉଦ୍‌ଧାରନୀ ।

ଉଦ୍‌ଧାରନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମା + ଭା,ଅନ) ପରିମାଣ, ଓଜନ, ତ୍ରୋଣ ପରିମାଣ,
ଉଚ୍ଚତାନ୍ତର୍ମୂଳ୍ୟ, ଭାରତାନ୍ତର୍ମୂଳ୍ୟ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ଗ—ୟୁ. ବି. କୁପଥଗାମୀ, (ୟୁ. ବି)
ଅସତ୍ରପଥ, ବିଷଥ, ଗର୍ହିତ ଆଚରଣ,
ଅସତ୍ର ବ୍ୟବହାର ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ଗାମୀ—ୟୁ. ବି., (ଉଦ୍‌ଧାର୍ଗ + ଗମ୍
+ କ, ରତ୍ନ) ଅସଦାବୁଦ୍ଧି, ଅନ୍ୟାୟ
ଆଚରଣକାରୀ, ଯେ ଗର୍ହିତ ଆଚରଣ
କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଦ୍‌ଧାର୍ଗାମୀନା ।

ଉଦ୍‌ଧାରନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମୂଳ + ଭା,
ଅନ) ପ୍ରକାଳନ, ପରିଷରଣ, ବୁଝକରଣ ।

ଉଦ୍‌ଧାରି—ବି. (ଉତ୍ତି + ମା + ମୀ,ତ) ପରି-
ମିତ, ଯାହା ମାପ କର ହୋଇଥାଏ ।

ଉଦ୍‌ଧାରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମଦ୍ଦ + ତି)
ଉଦ୍‌ଧାରନ, ଓଜନ ।

ଉଦ୍‌ଧାରି—ବି. (ଉତ୍ତି + ମିଷ୍ଟ + ଥ) ପ୍ରକାଶ,
ଉଦ୍‌ଧାରୀ, ବିକାଶ, ଅଳ୍ପ ଚକ୍ର ମେଳିବା ।

ଉଦ୍‌ଧାରିତ—ବି. (ଉତ୍ତି + ମିଷ୍ଟ + ତ)
ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ, ବିକର୍ଷିତ, (ବି) ଉଦ୍‌ଧାରନ,
ପ୍ରକ୍ଷଟନ, ଅବଲୋକନ ।

ଉଦ୍‌ଧାରିନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମିଲ + ଭା,
ଅନ) ବିକାଶ, ଉଦ୍‌ଧାରୀ, ଚଷ୍ଟମେଲିବା,
ଅନୀରବା, ଉଭାସନ, ଖୋଲ, ଗୁଡ଼ିବା ।

ଉଦ୍‌ଧାରିତ—ବି. (ଉତ୍ତି + ମିଲ + ତ)
ବିକର୍ଷିତ, ପ୍ରକ୍ଷଟିତ ପ୍ରକାଶିତ, ଅମୁ-
ତିତ, ଯେ ଚକ୍ର ମେଳିବାରେ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତ—ବି. (ଉତ୍ତି + ମୁଦ୍ର + ମୀ,ତ)

ବନ୍ଧନରହିତ, ବାଧାଶୁନ୍ୟ, ଅନାବୃତ,
ସରଳ, ଉତ୍ସନ୍ଧି, ଖଲସ, ସ୍ଵାଧୀନ,
ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ, ମୁକ୍ତିବୁନା, ନିଃସ୍ଵର୍ତ୍ତ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତ—ବି. (ବ.ଶ) ଉତ୍ସନ୍ଧିମୁଖ, ଉତ୍ସନ୍ଧି,
ପ୍ରତ୍ୱାର, ପ୍ରାସ୍ତକାଳ, ସମ୍ମାନ, ତ୍ୱରି,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତୀ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତ—ବି. (ବି) ଉତ୍ସନ୍ଧିତ, ପ୍ରତ୍ୱାର-
ଟିତ, ମୁଦ୍ରାରହିତ, ମୁଦ୍ର ଫିଟାୟାର-
ଥୁବା ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତ—ବ. (ବ.ଶ) ଉତ୍ସନ୍ଧିତମତ୍ତକ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତ—ବି. ଯାହାର ମୁଲ ଉତ୍ସନ୍ଧିତ
ହୋଇଥାଏ, ନିର୍ମିଲ, ଯାହା ଉପାଦ୍ଧି
ଫିଙ୍ଗ ଦିଆହୋଇଥାଏ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତକ—ବି. (ଉତ୍ତି + ମୁଲ + କ,ଅକ)
ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତକନ୍ତିଆ, ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତକନ୍ତିଆ, ଉପାଦ୍ଧି-

ଟକ, ମୁଲରୁ ଉପାଦ୍ଧିଥୁବା, ମୁଲୋ-
ଥୁବନକାବା ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମୁଲି + ଭା,
ଅନ) ଉପାଟନ, ନିର୍ମିଲକରଣ, ସମ୍ମୁଳେ
ବିନାଶକରଣ, ମୁଲସହିତ ଉପାଦ୍ଧି
ଜିଙ୍ଗି ଦେବା ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମୁଲ
+ ତୁ) ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନକନ୍ତିଆ, ଉପାଟକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନୀ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନ—ବି. (ଉତ୍ତି + ମୁଲି + ମୀ,ତ)
ଉପାଟିତ, ଉପାଦ୍ଧା ହୋଇଥୁବା, ବିନଶ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନକମୁଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନ,
ଅବମାନ୍ତନକମୁଜା, ମଜା, ସଷା ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନ—ବି. (ଉତ୍ତି + ମୁଶ + ଯ) ହାତ
ଟେକିକର ଶର୍ଷ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନ—ବି. ମହିତ, ମଦିତ, ପର-
ଶୁତ, ବିମଳିକୃତ ।

ଉଦ୍‌ଧାର୍ତ୍ତନ—ବି. (ଉତ୍ତି + ମା + ମୀ,ଯ)
ପରମେସ୍ତ, ପରିମାଣଯୋଗ୍ୟ, ଯନ୍ତ୍ର
ପରିମାଣ କରିଯାଇପାରେ ।

ଉଦ୍‌ଧେଷ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମିଷ୍ଟ + ଥ)
ଉତ୍ତିବ, ପ୍ରକାଶ, ଉଦ୍‌ଧେଷ, ବନ୍ଧୁମେଲିବା,
ଉଦ୍‌ଧୀଳନ ।

ଉଦ୍‌ଧେଷୀ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମିଷ୍ଟ +
କ,ରତ୍ନ) ଉଦ୍‌ଧୀଳନ ।

ଉଦ୍‌ଧୋତକ—ୟୁ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମୁରୁ + କ,
ଅକ) ଯେ ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉଦ୍‌ଧୋତକ ।

ଉଦ୍‌ଧୋତନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତି + ମୁରୁ +
ଭା,ଅନ) ମୋତନ, ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ
କରିଦେବା, କାରାମୁକ୍ତ, ଖୋଲିବା,
ଛଡ଼ାଇଦେବା ।

ଉଦ୍‌ଧୋତତ—ବି. (ଉତ୍ତି + ମୋତ + ତ)
ଯାହାକୁ ବନ୍ଧନରୁ ବିଟାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉପ—ଅ. ସହିତ, ତଳେ, ଗୁପ୍ତ, ନ୍ୟାନତା,
ନିକୃଷ୍ଟ, ଅଧ୍ୟନ, ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଉପର୍ତ୍ତ,
ସାହ୍ୟାୟ, ନିନା, ପାଶ୍ଚ, ଦୃଢ଼ଭୂଷେ,
ଅଧ୍ୟକ୍ଷା, ସମ୍ମାନରେ, ଶମୁରେ, ଘୃଣା,
ଜଙ୍ଗା, ଉଚ୍ଚେ ଶ୍ଵରରେ, ପ୍ରାସ୍ତ, ଆନୁ-
କୁଳ, କୃତ୍ସମ, ପଣ୍ଡାତ୍, ଅନୁଜ,
କଳିନା, ପର୍ଯ୍ୟାୟକମେ, ଅଧୀତ,
ଅଜୀତ, ଆତ୍ମକୁ ।

ଉପ—ଅ. (ବପ + ଅ) ଉପସର୍ଗବିଶେଷ,
ଆମ୍ବକ, ସାନତା, ସାମୀପ୍ୟ, ଆସନ୍ତା,
ଅନୁଗତ, ପଣ୍ଡାତ୍ରବ, ଅନୁକମ୍ପା,
ସାତୁଶ୍ରୀ, ଆରମ୍ଭ, ସାମର୍ଥ୍ୟ, ବ୍ୟାପ୍ତି,
ଶକ୍ତି, ପୁକା, ଦାନ, ଦୋଷାଖ୍ୟାନ,
ମାରଣ, ଆସ୍ତର୍ୟକରଣ, ନିର୍ଦର୍ଶକ,
ଲିପ୍ୟା, ଉପାଲମ୍ବନ, ଉଦ୍‌ଘୋଷ,
ଭୁଷଣ ।

ଉପଇନ୍ଦ୍ର—ୟୁ. ବ. ଉପଇନ୍ଦ୍ର (ଦେଖ) ।

ଉପକଣ୍ଠ—ବ. ନିକଟ, ସମୀପ, (ବି) ଗ୍ରାମାନ୍ତ,
ଗୋଡ଼ାର ପଞ୍ଚମ ଗତି, ଆସନ୍ତର,
କଣ୍ଠସମୀପ, ଗଲାର ଗୁରିପାଇ ।

ଉପକଥ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉପ + କଥା) ଆଖା-
ସ୍ତିକା, କାହାଣୀ, ସାଧାରଣ ସତ୍ତ୍ଵାବ୍ୟ
ନମିତ ଉପନ୍ୟାସ, କଳ୍ପିତକଥା ।

ଉପକଳ୍ପିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅନାମିକାଅଙ୍ଗୁଳି ।

ଉପକଳ୍ପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉପକଳ୍ପା + କଳ୍ପା)
କଳ୍ପାର ସଖା ।

ଉପକରଣ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + କୁ + ଅନ) ସାମଗ୍ରୀ, ଅଙ୍ଗଦ୍ରବ୍ୟ, ଯେଉଁ ଜାପିରେ ସେ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଛି ପ୍ରସ୍ଥାନ, ଉପାଦାନ, ରାଜାଙ୍କର ଉତ୍ସାହିତିରୁ, ପରିଚ୍ଛଦ, ଉପକାର, (ବି) ଉତ୍ସାହାନୁଗତ, (ଅ) ଉତ୍ସାହରେ, ଉତ୍ସାହ ନିକଟରେ ।

ଉପକର୍ଣ୍ଣ—ଆବ୍ୟ. କର୍ଣ୍ଣରେ, କର୍ଣ୍ଣ ନିକଟରେ ।

ଉପକର୍ତ୍ତା—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + କୁ + କ, ତୁ) ଉପକାରକ, ସାହ୍ୟକାରୀ, ଦୃଢ଼କାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପକର୍ତ୍ତୀ ।

ଉପକଳାପ—ଆବ୍ୟ. କଳାପରେ, କଳାପ ନିକଟରେ ।

ଉପକଳ୍ପ—ବି. (ଉପଗତଃ + କଳ୍ପ) କଳୋପରତ, (ବି) ଉପବିଦ୍ୟ, ଆନୁକଳ୍ପ ।

ଉପକଳ୍ପନ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + କଳ୍ପ + ଶି + ଅନ) ସମାଦନ, ଆସ୍ଥାଜନ ।

ଉପକଳ୍ପନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + କଳ୍ପ + ଅନ + ଆ) ଶାଧ୍ୟର ଉପସ୍ଥାପନ, ପରିଷିଦ୍ଧା ।

ଉପକଳ୍ପନୀ—ବି. (ଉପ + କଳ୍ପ + ମି, ତ) ସର୍ବଶ୍ରଦ୍ଧା, ଅନୁଷ୍ଠାନ, ସମୀର୍ତ୍ତି, ଉପକାର ରୂପେ ଦରି, ସର୍ଜିକୃତ ।

ଉପକାଦି—ପାଣିନି କଥୁତ ଗୋଟିଏ ଗଣ ।

ଉପକାନ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପକାନ୍ତୀ, ଉପକାନ୍ତୀ ।

ଉପକାର—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + କୁ + ଅ) ଉପକୁରି, ସାହ୍ୟାୟ, ଆନୁକୁଳୀ, ଅନୁଗ୍ରହ, ଉପଭୋଗ, ପ୍ରସାଧନ, ଉପକରଣ, ବିକର୍ଷଣ, କୁସୁମାଦି, ମଙ୍ଗଳ, ଦୃଢ଼, ମହାଦେବ ।

ଉପକାରକ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + କୁ + କ, ଅକ) ଉପକାରକତ୍ତା, ସେ ଉପକାର କରେ, ଆବଶ୍ୟକ, ଫଲୋପ୍ରାଦକ, ଦୃଢ଼କର, ମଙ୍ଗଳ ଜନକ, କାର୍ଯ୍ୟକାରକ, କାରଣ ।

ଉପକାରପରିସ୍ଥିତି—ପୁଁ. ବି. (ବି) ଅନ୍ୟର ଉତ୍ସ ସାଧନରେ ଏକାନ୍ତ ଅନୁରକ୍ତ, ପରହତବ୍ରତ, ଉପଚକ୍ଷଣ ।

ଉପକାରକ—ପୁଁ. ବି. (ଉପକାର + କୁ + ଅକ) କୃତକ୍ଷେତ୍ରକାରୀ ଉପକାରକୁ ସେ ପାଶେରେ ନାହିଁ ।

ଉପକାରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + କୁ + ଅନ + ଆ) ଉପକର୍ତ୍ତୀ, ଉପକରଣୀ (ବି) ପିଷ୍ଟରେଦ, କୁଶୁଳ, ମରେଇ, ରକ୍ତଭବନ ।

ଉପକାରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପକାର + ଜନ + ର) ରାଜାଙ୍କ ବାସଯୋଗ୍ୟ ଗୃହ, ପକ୍ଷଭବନ, ତମ୍ଭୁ ।

ଉପକାରତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପକାରନ + ତା) ଉପକାର, ସାହ୍ୟାୟ, ଉପଗୋଗିତା, ଆବଶ୍ୟକତା ।

ଉପକାରୀ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + କୁ + କ, ଜନ) ଉପକାରକ, ସାହ୍ୟକାରୀ, ଦୃଢ଼କର, ସହସ୍ର, ପ୍ରତ୍ୟପକାର ସମର୍ଥ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପକାରଣୀ ।

ଉପକାରୀ—ବି. (ଉପ + କୁ + ମି, ସି) ଉପକାରଗୋପ୍ୟ, ସାହ୍ୟର ଉପକାର କରିବା ଉପିତ୍ତ ।

ଉପକାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରାଜଶୁଭ୍ର, ପକ୍ଷଭବନ, ଅମାର, ମରେଇ, ରାଜଭବନ, ଶିବିର, ନୃପବାସ ଯୋଗ୍ୟ ଗୃହ ।

ଉପକରଣ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + କୁ + ଅନ) ବ୍ୟାପ୍ତି, ଉତ୍ତରିତେ ବିଷେଷ, ଶିତ୍ର ପରି ପଢ଼ିବା ।

ଉପକାରିତା—ପୁଁ. ବି. ବିରାଟ ରାଜାଙ୍କର ଶଳା, ଶଳକର ଅନୁକ ।

ଉପକୁଞ୍ଚ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + କୁଞ୍ଚ + ର) ଶୈତାନ ଶୈତାନ କଳାଜାର, ସୁମୁଖାଲାରଚ ।

ଉପକୁଞ୍ଚକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + କୁଞ୍ଚ + ଅକ + ଆ) ସୁମୁଖାଲାରଚ, କୁଞ୍ଚକାରକ; କଳାଜାର ।

ଉପକୁମ୍ବ—ବି. ସମୀପ, ନିକଟ (ବି) କୁମୁର ସମୀପ, ମାଠେ ନିକଟ ।

ଉପକୁମ୍ବାଣ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + କୁ + ମି, ଆନ) କୃତୋପକାର, ବ୍ରଜମୁଖ, ବ୍ରଜର୍ଯ୍ୟାନନ୍ଦର ସେ ଗୃହଶ୍ଵର ହ୍ରେ, (ବି) ଉପକରଣୀ ।

ଉପକୁଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + କୁଲ + ସି + ଆ) ପିପଳୀ, ମାଶୀ, ବେଦେଶୀ, କଣାଶୀଳ, ନାଲ, ଶାଇ, ଜଳନାଳୀ, ମାହାର ।

ଉପକୁଲ—ପୁଁ. ବି. ସୁଶ୍ରୁତାକ୍ତ ବଳ୍ମେଳ ଗତ ବେଗବିଶେଷ ।

ଉପକୁଲିତ—ବି. (ଉପ + କୁଲ + ମି, ତ) ନିନ ଦିତ ।

ଉପକୁପ—କୁଁ. ବି. କୁପସମୀପ, କୁପକକଟ, (ପୁଁ) କୁପନିକଟ ଜଳାଶୟ, କୁପନିକଟରେ ଥୁବା ଜଳାଶୟ ।

ଉପକୁଳ—କୁଁ. ବି. ବେଲାଭୂମି, ତଟଭୂମି, ସମୁଦ୍ର ଓ ନମାର ଭୂପାନୁଶର, କୁଳର ସମୀପ ।

ଉପକୁତ—ବି. (ଉପ + କୁ + ମି, ତ) ଉପକାରପାପ, ବାଧୁତ, ଅନୁଗ୍ରହତ, କୃତୋପକାର (ବି) ଉପକାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପକୁତା ।

ଉପକୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + କୁ + ଶି, ତି) ଉପକାର, ସାହ୍ୟାୟ, ଅନୁଗ୍ରହ ।

ଉପକୁଷ୍ଟ—ବି. କୃଷ୍ଣସମୀପ, କୃଷ୍ଣଙ୍କ ନିକଟ ।

ଉପକୁପ—ବି. (ଉପ + କପ + ମି, ତ) ନିୟୁତ, ବିନ୍ୟୋପ, ଉପଭୋଗସମର୍ଥ, ଉଚିତ, ସମର୍ଥ, ଅନୁରକ୍ତ ।

ଉପକେଶ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + କେଶ) କଳ୍ପିତକେଶ, ତାରକକେଶ, ସ୍ବାନାଜର କେଶ ।

ଉପକୋଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପବର୍ଷର କଳ୍ୟ, ବରହବିନ୍ଦର ପର୍ବ୍ତୀ ।

ଉପକୋଶଳ—ପୁଁ. ବି. କମଳାପତ୍ର, ରଷିପୁଷ୍ପ ବିଶେଷ, କମଳାସ୍ତାନ ।

ଉପକୋଷ—ପୁଁ. ବି. ଶଷ୍ଟର ମହିଳା କର୍ମକୋଷ ବିଶେଷ ।

ଉପକଣ—ବି. (ଉପ + କଣ + ଶି, ଅ) ଶାଖାଧୂନ, ପକ୍ଷଣ, ସାଶର ଶଦ ।

ଉପକାନ୍ତ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + କମ୍ + କ, ତୁ) ଉପନିମକର୍ତ୍ତା, ଆରମ୍ଭକାରୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପକର୍ତ୍ତା ।

ଉପକମ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + କମ୍ + ଶି, ଅ)

ଆରମ୍ଭ, ଉପାୟ, ବାଣୀକରଣ, ଜ୍ଞାନ ପୂର୍ବକ କଥାଆରମ୍ଭ ବିଧୁବିଶେଷ, ହେଉ ଭେଦ, ସୃଜନା, ସାମାଜି ଉପାୟ, ଉପଧ, ଗମନ, ପଳାୟନ, ବିଜମ, ଚିକିତ୍ସା, ଉପାୟ, ଉଦ୍‌ବିମ୍ବ ।

ଉପଦିମନ୍ଦି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଦିମ୍ + ଭ, ଅନ) ଗମନ, ପଳାୟନ, ଉପାୟ, ସୃଜନା, ଆରମ୍ଭକରଣ, ଚିକିତ୍ସା, ଚେଷ୍ଟା, ବଶୀକରଣ, ଧର୍ମିତ ଦ୍ୱାରା ଭୁବନ୍ୟପରିଷା, ପାଦକ୍ଷେପ, ପାହୁଡ଼ ।

ଉପଦିମଣିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦିମ୍ + ଅନ + କ + ଆ) ଭୁମିକା, ପ୍ରଥମ ସୁଦ୍‌ଧାତ, ପ୍ରତ୍ୟାବନା, ଆରମ୍ଭଯୋଗ୍ୟ, ଶିକ୍ଷା, କୌଣସି ବାହୁଳ୍ୟ ବିଷୟ ଲେଖା ଲେଖିବାର ପୁଣେ ସଂକ୍ଷେପରେ ତାହାର ପରିଚ୍ୟ ।

ଉପଦିମଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦିମ୍ + ଅନ + ଭ) ଭୁମିକା ।

ଉପଦିମଣୀୟ—ବି. (ଉପ + ଦିମ୍ + ମି, ଅନୟ) ଆରମ୍ଭାୟ, ଆରମ୍ଭଯୋଗ୍ୟ, ଅଭିଭାବ, ଚିକିତ୍ସାଙ୍କ ଲକ୍ଷଣବିଶେଷ ।

ଉପଦିମାଣ—ବି. (ଉପ + ଦିମ୍ + କ, ଅନ) ଉପଦିମାଣ କରିଥିବା, ଆସୁଇବାକାଶ ।

ଉପଦିମିତି—ବି. (ଉପ + ଦିମ୍ + ମି, ତ୍ରୁ) ଆରମ୍ଭ ।

ଉପଦିମିତ—ବୁ. ବି. (ଉପ + ଦିମ୍ + ତ୍ରୁ) ଆରମ୍ଭକ ।

ଉପଦିମ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ଦିମ୍ + ଭ, ଯ) ଆରମ୍ଭାୟ, ଚିକିତ୍ସାୟ ।

ଉପଦାନ୍ତ—ବି. (ଉପ + ଦିମ୍ + କ, ତ) ଆରମ୍ଭ, ଯାହା ଆରମ୍ଭ କର ହୋଇଥାଏ, ବିସ୍ତର, ଚେଷ୍ଟିତ, ଚିକିତ୍ସିତ, ଉଦ୍ବିତ, ଉଦ୍ବୁଦ୍ଧ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଉପଦିଯୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦିଯୁ) ଉପକାର, କାର୍ଯ୍ୟ, ନିଯୋଗ, ସାହ୍ୟ ।

ଉପଦିତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦିତ୍ତା + ଅ) ଉପବୋଗ, ଦିତ୍ତା, କେଳି ।

ଉପଦିତ୍ତ—ବି. (ଉପ + ଦିତ୍ତା + ମି, ତ) ନିର୍ଭବ, ଗହୁଁତ ।

ଉପଦୋଶ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଦୋଶ + ଅ) ପରିବାଦ, ଅପବାଦ, ଭର୍ତ୍ତାନ, ସୋଧନ, ଗ୍ଲାନ, ନିନା (ବି) ଆସନ ଦେଶ, ଉପଗତ ଦେଶ ।

ଉପକ୍ରୋଷ୍ଟକ—ପୁ. ବି. (ଉପ + କ୍ରୋଷ୍ଟ + ଅକ) ନିନାକାରକ (ବି) ଗର୍ଭଭ, ଗଧ ।

ଉପକ୍ରୋଷ୍ଟା—ପୁ. ବି. (ଉପ + କ୍ରୋଷ୍ଟ + କ, ତ୍ରୁ) ଅପବାଦକ, ନିନକ (ବି) ଗର୍ଭଭ ଚିକିତ୍ସକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପକ୍ରୋଷ୍ଟା ।

ଉପକ୍ରୋଶ—ପୁ. ବି. (ଉପ + କ୍ରୋଶ + ଅ) ମଦାତି, କ୍ଲୋଶ ସାଧନ ।

ଉପକ୍ଷୟ—ପୁ. ବି. (ଉପ + କ୍ଷି + ଭ, ଅ) ଅପରକ୍ଷୟ, ଦ୍ଵାନ, ବିଶ୍ୱ, ନିବାସ ସମୀପାଦି, (ବି) ଷ୍ଟ୍ରୁପାଦ୍ର ।

ଉପକ୍ଷତ୍ତ—ବି. (ଉପ + କ୍ଷି + କିପ୍) ଅଧିବାସୀ, ନିକଟବାସୀ, ପଢୋଣୀ ।

ଉପକ୍ଷିତ—ବି. (ଉପ + କ୍ଷି + କ, ତ୍ରୁ) ହାନିପ୍ରୟ, ଅପରକ୍ଷୟପ୍ରୟ, ମୟୁପ୍ରୟ, କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅପରମ୍ପ, ଅନୁର୍ବିତ ।

ଉପକ୍ଷେପ—ପୁ. ବି. (ଉପ + କ୍ଷିପ୍ + ଅ) ଆସେପ, ନିକଟରେ ନିଷେପ, ଉନ୍ନେଶ ପ୍ରସ୍ତବ, ମନ୍ଦିଷେପ ।

ଉପକ୍ଷେପଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + କ୍ଷିପ୍ + ଭ, ଅନ) ଶୁଦ୍ଧ ସମୀକ୍ଷା ଅପକ୍ରତ୍ତ ଦ୍ରବ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରେ ପାକ ନିମିତ୍ତ ସମର୍ପଣ, ମୁତନା, ସମର୍ପଣ ।

ଉପକ୍ଷାତ — (ଅବ୍ୟ.) ଖାତସମୀପରେ, ଖାତକଟରେ, ଖାତରେ ।

ଉପଗ—ବି. (ଉପ + ଗମ୍ + କ, ଅ) ଉପଗତ, ଉପଗତା, ସମୀପଗତ, ଯୋଗୀ ।

ଉପଗତ—ବି. (ଉପ + ଗମ୍ + ମି, ତ୍ରୁ) ଶକ୍ତ, ଉପଶ୍ରୀତ, ଶତ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଆସନ୍ତ, କୃତ୍ସମେଥୁନ୍ତ, ମୁତ, ଫର୍ମଟିତ, ସନ୍ତିତ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଅନୁରୂପ, (କ୍ଲୀ. ବି) ପ୍ରାପ୍ତି-ସୃତକ ପତି, ରସିଦ ।

ଉପଗତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଗମ୍ + ଭ, ତ୍ରୁ) ଉପଗତ—ବି. ଉପଗତାରିଶେଷ, ମାତ୍ରା-ବୃତ୍ତରେଦ, ଆର୍ଦ୍ଧାନ୍ତନର ପ୍ରକାରବିଶେଷ ।

ଉପଗ୍ନୀୟାନ—ବି. (ଉପ + ଗ୍ନୀ + ମି, ଅନ) ଉପକେୟରରେ ବୋଲଯାଇ-ଥିବା (ଗୀତ) ।

ଉପଗୁ—ପୁ. ବି. ସତ୍ୟରଥୁପୁରୀ, ବାଜି-ବିଶେଷ, (ଅବ୍ୟ) ଗୋରୁଥୁପୁରୀପେ, (ବି) ପ୍ରାପ୍ତକିରଣାଦ ।

ଉପଗ୍ନା—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଗମ୍ + ତ୍ରୁ) ସୀକାରକାଶ, ସେ ପାଇଥାବୁ, ଜ୍ଞାତା, ସେ ଜାଣିଅଛୁ ।

ଉପଗମ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଗମ୍ + ଭ, ଅ) ଘଟନ, ଅଗ୍ରିକାର, ନିକଟକୁ ଗମନ, ଜ୍ଞାନ, ଆସନ୍ତ, ଆରମ୍ଭ, ଉପଗମନ, ଲେଭ, ସନ୍ଧିଧ୍ୟ, ଅନୁରକ୍ତ, ସୀପହୋଶ, ପ୍ରାପ୍ତି, ସେବା, ଉପାସନା ।

ଉପଗମନ କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଗମ୍ + ଭ, ଅନ) ସମୀପକୁ ଯିବା, ପ୍ରାପ୍ତି, ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଜ୍ଞାନ ଉପଗମ—ବି. (ଉପ + ଗମ୍ + ମି, ଯ) ଉପପର୍ଣ୍ଣାୟ, ପ୍ରାପ୍ୟ ।

ଉପଗହନ—ପୁ. ବି. ଉପଶିରେଦ ।

ଉପଗା—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଗେ + କିପ୍) ଯଜରେ ଗାନକାଶ ରହି କରିବିଶେ ।

ଉପଗାତା—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଗେ + ତ୍ରୁ) ଯଜକୁଳେ ଉତ୍ତରାତା, ସମୀପେ ଗାନକାଶ ରହି କରିବିଶେ ।

ଉପଗାନ—ବି. (ଉପ + ଗେ + ଭ, ଅନ) ସଙ୍ଗିତ ପୁରୁଷୁ ରାଗ ସନାପନ (ବି) ଉପଗାନିତ ।

ଉପଗାମୀ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଗମ୍ + କ, ଇନ୍) ଉପପାମୀ, ଜ୍ଞାତା, ଅଗ୍ରିକାରକ ।

ଉପଗାର—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ—ଉପକାର) ଉପକାର (ଦେଖ) ।

ଉପଗିର—ଅବ୍ୟ. ପରତସମୀପେ (ପୁ. ବି) ଦେଶବିଶେଷ, ଛେଟ ପାହାଡ଼, କୃତ୍ସମ ପାହାଡ଼, ପରତସ୍ତୁତା ।

ଉପଗାତ—ବି. (ଉପ + ଗେ + ମି, ତ୍ରୁ) ସମୀପରେ ଗାନ କରୁଥିବା, ଜ୍ଞାତି, ଅଭିଷ୍ଟୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଗାତା ।

ଉପଗାତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପଗାତାରିଶେଷ, ମାତ୍ରା-ବୃତ୍ତରେଦ, ଆର୍ଦ୍ଧାନ୍ତନର ପ୍ରକାରବିଶେଷ ।

ଉପଗ୍ନୀୟାନ—ବି. (ଉପ + ଗ୍ନୀ + ମି, ଅନ) ଉପକେୟରରେ ବୋଲଯାଇ-ଥିବା (ଗୀତ) ।

ଉପଗୁ—ପୁ. ବି. ସତ୍ୟରଥୁପୁରୀ, ବାଜି-ବିଶେଷ, (ଅବ୍ୟ) ଗୋରୁଥୁପୁରୀପେ, (ବି) ପ୍ରାପ୍ତକିରଣାଦ ।

ଉପଶ୍ମ—ବିଂ. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ମୀ, ତ) ସୁରକ୍ଷିତ, ଗୁଡ଼, (ବି) ଜଣେ ବୌଜ ସିଙ୍ଗୁରୁଷ, ଏ ମଥୁରରେ ଏ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କୁ ବୌଜ କରିଥିଲେ ।

ଉପଶ୍ମ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. ଉପଦେଖା, ଶିକ୍ଷା-ଶ୍ଵପ୍ନ, ଶ୍ଵପ୍ନବୁଲ୍ ବା ଶ୍ଵପ୍ନମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଉପଶ୍ମତ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ମୀ, ତ) ପ୍ରତ୍ଯନ୍ଧ, ଆଲିଙ୍ଗିତ, ଶ୍ଵପ୍ନ, ଲୁହକୀୟିତ, ଶ୍ଵାସତ, (ବି) ଆଲିଙ୍ଗନ, ଶ୍ଵରଣ ।

ଉପଶ୍ମନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ଭ, ଅନ) ଆଲିଙ୍ଗନ, ଶ୍ଵରଣ, ଗୋପନ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ।

ଉପଶ୍ମନ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ମୀ, ଯ) ଆଲିଙ୍ଗନଯେ ଶ୍ଵାସ, ଶ୍ଵାସ ।

ଉପଶ୍ମନ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ମୀ, ତ) ଅନୁଗ୍ରହତ ।

ଉପଶ୍ମନ୍ତ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ) ଆମନାଢା, ଅଣ୍ଟକୋଷକ ତଳିପେଟ ସହିତ ସଫ୍ଯୋଗ କରୁଥିବା ନାଡ଼ି, ଅଙ୍ଗର କୌଣସି ପର୍ବତୀ ନିକଟରେ ବା ଉପରେ ଯେଉଁ ଶ୍ଵପ୍ନ ହେବ ।

ଉପଶ୍ମନ୍ତ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ଅ) ବନ୍ଦୀ, କାରାବକ, ଉପଯୋଗ, ଶ୍ଵୁଦ୍ରା-ଶ୍ଵତ୍, ବୈଧ, ଉପକାର, ଶ୍ଵରଣ, କନ୍ଦି, ଆନୁକ୍ଳି, ସାହାୟ୍ୟ, କେୟାତିଷେକ ଶ୍ଵରତୁମ୍ବ ଭୂମଶକାଶ କେୟାତିଃପଦାର୍ଥ, ଶ୍ଵତ୍ କେବୁ ଜଣ୍ୟାଦି ।

ଉପଶ୍ମନ୍ତଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ଭ, ଅନ) ନିକଟଶ୍ଵରଣ, ଶ୍ଵିକାର, ସମ୍ପାଦିତବୁନ୍ଦକ ବେଦ ଶ୍ଵରଣ ବା ଅନ୍ତରୁନ, ଯଜ୍ଞଦିଦ୍ସାଧକ ଅଧାରକରଣ ।

ଉପଶ୍ମନ୍ତଣ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ଶି, ଅ) ଉପଶ୍ମିନନ, ଭେଟିଦେବା, ଉପଶ୍ମାର ସ୍ତୁପ ଯାହା ଦିଆଯାଏ ।

ଉପଶ୍ମନ୍ତଣ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ଶି + ଯ) ସମୀପକୁ ନେଇ ରଖିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଭେଟି ଦେବାର ଉପଶ୍ମତ, (ବି) ଉପଶ୍ମିନନ, ଭେଟି ।

ଉପଶାତ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ଶା, ଅ) ବିନାଶ, ଶ୍ରେଣ, ଶତ, ଆସାତ, ଶ୍ଵସ, ଉପଦ୍ରବ, ବିକୃତ, ଅପକାର, ପାପଶ୍ରୁତ, ହୋମତେଜ, କର୍ମର ଅସୋଗ୍ୟତା ସମୀଦନ, ଉତ୍ସମାନ-ଜ୍ଞାନ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ ଅକ୍ଷମତା ।

ଉପଶାତକ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + କ, ଅକ) ନାଶକ, ପାତକ, ଅନିଷ୍ଟ-କାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଶାତକା ।

ଉପଶ୍ମଶ୍ଵ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ମୀ, ତ) ନାଦତ, ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ।

ଉପଶ୍ମଶ୍ଵା—ଶ୍ଵପ୍ନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ଭ, ଅନ) ଉଦୟୋଷଣ, ଶବ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକଟିକରଣ ।

ଉପଶ୍ମଶ୍ଵା—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ମୀ, ଅ) ନିକଟାଶ୍ଵୟ, ଆଶ୍ଵୟ, ସମୀପଶ୍ଵ, ସାହାୟ୍ୟ, ଅବଲମ୍ବନ ।

ଉପଶ୍ମଶ୍ଵା—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ଅ) ସମ୍ମ-ଶ୍ଵୟ, ସମର୍କୀୟ ।

ଉପଶ୍ମଶ୍ଵା—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ମୀ, ତ) କୃତ୍ୟାଣ, ଯାହା ସୁଦ୍ଧା ହୋଇଥିବା ।

ଉପଶକ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ + ଅ) ଅଳ୍ପ-ମାଷମିଶ୍ରିତ ପିଷ୍ଠଳ, ଅନନ୍ତରଜାତ ।

ଉପଶକନ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. ଉପବାକ ସତ୍ତବ ପାଣୀବିଶେଷ ।

ଉପଶକ୍ତୁ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶ୍ଵପ୍ନ) ଉବ୍ୟକ୍ଷୟ, ଚଷମା, ଚକ୍ଷୁର ନିକଟ, ଉପନେତ୍ର, ଅନୁତ୍ର୍ଣ୍ଣୀ ।

ଉପଶକ୍ତୁ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶି + ଭ, ଅ) ଚକ୍ର, ଉନ୍ଦର, ଅନୂକ୍ୟ, ପାତ୍ର, ସମୁଦ୍ର, ପାଗହ, କେୟାତିଷ ମତେ ଲଗ୍ନର ଶ୍ଵୟ, ଶ୍ଵସ, ୧୦ମ ଓ ୧୧ଶ ଶ୍ଵାନ ।

ଉପଶର—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶି + ଅ) ଉପଶ୍ମର, ଦ୍ରୁତର ନିକଟ, ଉପଶକ୍ତୁ, ଉନ୍ଦର, ଚକ୍ର, ପାତ୍ର, ସମୁଦ୍ର, କେୟାତିଷ ମତେ ଲଗ୍ନର ଶ୍ଵୟ, ଶ୍ଵସ, ୬୩, ୬୪, ୧୦ମ ଓ ୧୧ଶ ଶ୍ଵାନ ।

ଉପଶରି—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶି + ଅ) ଉପଶ୍ମର, ଦ୍ରୁତ ନିକଟ, ଉପଶକ୍ତୁ, ଉନ୍ଦର, ଚକ୍ର, ପାତ୍ର, ସମୁଦ୍ର, କେୟାତିଷ ମତେ ଲଗ୍ନର ଶ୍ଵୟ, ଶ୍ଵସ, ୬୩, ୬୪, ୧୦ମ ଓ ୧୧ଶ ଶ୍ଵାନ ।

ଉପଶରି—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଶି + ମୀ, ତ)

ତ) ଆସନ୍ତ, ସେବିତ, ଲକ୍ଷଣ ଦ୍ଵାରା ବୈଦ୍ୟତ, ଉପଶ୍ମତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଚରିତ ।

ଉପଚରିତବ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ଚର୍ + ମୀ, ତବ୍ୟ) ଉପାସ୍ୟ, ସେବନୀୟ, ଚକିଷ୍ମନୀୟ ।

ଉପଚରିମ—ଅବ୍ୟ. (ଉପ + ଚର୍ + ମନ୍) ଚର୍ମ ସମୀପରେ, (ବି) ଚମ୍ପିପଗତ ।

ଉପଚର୍ମୀ—ବି. (ଉପ + ଚର୍ + ମୀ ଯ) ସେବନୀୟ, ଚକିଷ୍ମନୀୟ, (ବି) ଶୃଷ୍ଟିଶା, ସେବା ବିକଷା ।

ଉପଚର୍ମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଚର୍ + ଯ + ଆ) ଉପଶ୍ମର, ଚକିଷା, ପରଚର୍ମୀ, ଶୃଷ୍ଟିଶା, ସେବା ।

ଉପଚୟୁ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଚି + ଇନ୍) ଉପଚୟୁକାରକ, ବୃତ୍ତିକାରକ, ବର୍କିକ ।

ଉପଚୟୁ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଚି + ମୀ, ଯ) ଯଜ୍ଞଶାରୀ ଧାରଣାର୍ଥ କୁଣ୍ଡ ବିଶେଷ, ଯଜ୍ଞଶାରୀ, ମହାସମ୍ପୂତ ଅର୍ପି ।

ଉପଚୟୁ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଚର୍ + ଭ, ଅ) ଚକିଷା, ରେଣ ପ୍ରତିକାର, ସେବା, ବ୍ୟବହାର, ଭିକ୍ଷାର, ଧର୍ମନୁଷ୍ୟାନ, ପରମାତ୍ମା ନିମିତ୍ତ ମିଥ୍ୟାକଥନ, ପୁକାର ଉପଯୋଗୀ ଦ୍ରୁତ ରେତ, ଆନ, ରାଜନାତ୍ସମ୍ବନ୍ଧମାର୍ଗ, ବିଧାନ, ଜୀବନୋପାୟ, ଲକ୍ଷଣାଦ୍ଵାରା ଅର୍ଥ ବୋଧ, ପ୍ରାର୍ଥନା, ଛଳ, ଗୃତୁଶ୍ଵ, ସମ୍ବାନ, ସଜ୍ଜା, ଗୁଟ୍ଟ, ମନୋରଞ୍ଜନ, ଶ୍ରେଷ୍ଠାବୁର ।

ଉପଚୟୁରଙ୍ଗଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ପତ୍ରର) ନ୍ୟାୟ ମତେ ଅଯଥାର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଗେ ଅର୍ଥ ନିରାକରଣ ।

ଉପଚୟୁ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଚର୍ + କ, ଇନ୍) ପରଶ୍ମରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଶ୍ମରଣି ।

ଉପଚୟୀ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + ଚର୍ + ମୀ) ଚକିଷା, ସେବା, (ବି) ସେବନୀୟ, ଚକିଷ୍ମନୀୟ ।

ଉପଚିକାର୍ମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + କୁ + ସନ + ଅ + ଆ) ଉପକାର କରିବାର ଜାହା, ପରଦୂଷ ନିବାରଣ ପ୍ରଚାରି ।

ଉପଚିକାର୍ମୀ—ଶ୍ଵପ୍ନ—ବି. (ଉପ + କୁ +

ସନ୍ତୁଷ୍ଟ) ଉପକାର କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକୁ, ହିତେଣୀ ।
ଉପଚର୍ମ—ବି. (ଉପ + ଚି + କିପ୍) ଦେହବର୍କଳ, ସମୃଦ୍ଧି, ସମ୍ମୁଦ୍ର ।
ଉପଚିତ—ବି. (ଉପ + ଚି + ମ୍ର, ତ) ସମୃଦ୍ଧି, ବୃଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ, ଦର୍ଶକ, ଲେଖନାତ୍ମକ, ଦୂର୍ବଳ, ଉତ୍ସବ, ଉତ୍ସବିତ୍ତ, ସମାହିତ, ସମ୍ମତ, ରଚିତ, ପୁଷ୍ଟି, ବିଦ୍ୟାଗତି, ଅନୁତ୍ତ ।
ଉପଚିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଚି + ଶ, ତ) ବୃଦ୍ଧି, ଉତ୍ସବ, ସମୀପରେ ଦାହାର୍ଥକାଷ୍ଟ ସମ୍ମୁଦ୍ର ।
ଉପଚିତ—କୀ. ବି. ସମବ୍ରତବର୍ଣ୍ଣ ଛନ୍ଦୋ ବୃଦ୍ଧିତେବେ, ଅର୍ଦ୍ଧସମବ୍ରତ ବୃଦ୍ଧିତେବେ, (ସ୍ଵର୍ଗ) ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରକର ପୁରସ୍କରଣେ ।
ଉପଚିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକପର୍ତ୍ତୀ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକାନୀ, ସାତି, ହତ୍ଯାନିଷତ୍ତ, ଦନ୍ତବୃତ୍ତ, ଷ୍ଠାତ୍ରମାତ୍ରାସମ୍ବଳ ବୃଦ୍ଧିତେବେ ।
ଉପଚିତୀୟମନ—ସ୍ଵର୍ଗ.ବି. (ଉପ + ଚି + କ, ଆନ) ରକ୍ତମାନ, ସମ୍ମୟମାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଚିତୀୟମାନ ।
ଉପଚାରୀଣ୍ଠ—ବି. (ଉପ + ଚର + ମ୍ର, ତ) ଉପଚରିତ, ଶୁଣ୍ଣୁଷିତ । [ଦର୍ଶନ] ।
ଉପଚୁଳନ—କୀ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଶୁଣନ, ଉପଚେତ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ଚି + ମ୍ର, ଯ) ଚୟନ୍ତମୟ ।
ଉପଚୁଦ—ସ୍ଵର୍ଗ. ବି. (ଉପ + ଛାଦ + ଅ) ଆଛାଦନ ସାଧନ, ତାଙ୍କୁଣୀ ।
ଉପଚୁଦ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଛଦ + ଅ) ପ୍ରାର୍ଥନା, ଉପମର୍ଦ୍ଦ, ଉପମର୍ଦ୍ଦିତ, ଫୁମୁଲେଇବା, ପରମର୍ଦ୍ଦିବେବା, ଅନୁରୋଧ ।
ଉପଚୁଦନ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଛଦ + ଣି + ଅନ) ଉପଚୁଦ (ଦେଖ) ।
ଉପଚ୍ୟେବ—ସ୍ଵର୍ଗ. ବି. (ଉପ + ଚ୍ୟୁ + ଅ) ବୃଦ୍ଧିର ବାହାରିଯିବା ।
ଉପଚୁନ୍ଦ—ବି. (ଉପ + ଛଦ + ଣି + ମ, ତ) ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଶୁତ ଉପାଗତ ।
ଉପଚୁନ୍ଦାୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପଗମ୍ୟ, ଛୟା, ଛୟାନିକଟରେ, ଛଇରେ ।

ଉପଜ—ବି. (ଉପ + ଜନ୍ମ + କ, ଅ) ପରେଜାତ, ସଞ୍ଜୀଜକାଳେ ବାଦଳ ବା ଗାୟକର ଇଳାଧୀନ ଷୁଦ୍ର ଷୁଦ୍ରତାନ, ଅନୁଜ, କନ୍ତୁ, (ବି)କନ୍ତୁ ଜଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଜା ।
ଉପଜଲେର—ଗା. (ବସ୍ତ୍ର) ଅନୁମିମ, ପ୍ରାତିଜିକ ।
ଉପଜନ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଜନ + ଅ) ଦେହ, ଶଶର, (ସ୍ଵର୍ଗ) ପ୍ରୋମାଦ ବୃଦ୍ଧି, ଉପରି ।
ଉପଜନନ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଜନ + ଶ, ଅନ) ଉପରି, ଉଭିଦ, ଉପାଦନ ।
ଉପଜପ୍ଯ—ବି. (ଉପ + ଜପ୍ଯ + ଯ) ଭେଦାର୍ଥ, ଭେଦମୟ ।
ଉପଜଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଜଳ + ଅ) ଜଳମର୍ଦ୍ଦି, ଯମୁନା ପାର୍ଶ୍ଵ ନଦୀବିଶେଷ ।
ଉପଜଳ୍ଲତ—ବି. (ଉପ + ଜଳ + ମ୍ର, ତ) କଥୃତ ।
ଉପଜଳ୍ଲୀ—ସ୍ଵର୍ଗ. ବି. (ଉପ + ଜଳ + ଲନ) ଉପଦେଶକ, ଅୟାଚିତଭବେ ଜଳନାକାରୀ ।
ଉପଜ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅନୁଲା, (ବି) କନ୍ତୁ ଭାଗନୀ, ସାନଭରଣୀ ।
ଉପଜାତ—ବି. ଅନୁତ୍ତର ଜାତ, ଘରେ ଉପନି, ଉତ୍ସବ, ପରିଚିତ, ଉତ୍ସବ, ଅନୁଜ, କୌଣସି ପରାର୍ଥରୁ ବା ଉତ୍ସବରେ ଉତ୍ସବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଜାତା ।
ଉପଜାତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପବିଶେଷ, ଶାଖାଜାତ, ଶବ୍ଦ, ବର୍ଣ୍ଣ, ସମ୍ମୁଦ୍ର, ଉପେନ୍ଦ୍ରବକ୍ର ଓ ଉନ୍ନବକ୍ରାର ମିଶ୍ରଣକାରୀ ।
ଉପଜାନ—ପ୍ରା. ବି. ଜନ୍ମାନ, ଘଟିବା, ଉଦ୍ଧିତହୋଇ ।
ଉପଜାପ—ସ୍ଵର୍ଗ. ବି. (ଉପ + ଜପ୍ଯ + ଆ) ଭେଦ, ବିଜ୍ଞେଦ, କୁତ୍ତି, ଉପାଂଶୁକପ, ଫତ୍ତୁରୀ, ଅନେକିଥ, ବିବାଦ, ମନୋ-ମାଲିନ୍ୟ, ଫୁଲେଇବା ।

ଉପଜାପକ—ସ୍ଵର୍ଗ.ବି. (ଉପ + ଜପ୍ଯ + କ, ଅକ) ଭେଦକ, ପ୍ରୋତ୍ସାହକ, ବୈର-ବୃଦ୍ଧିକାରୀ ।
ଉପଜାୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପପର୍ବ୍ରା ।
ଉପଜଳର୍ଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଜଳ + ସନ୍ତୁ + ଅ + ଆ) ଅନ୍ୟଲେକର ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ଇଚ୍ଛା ।
ଉପଜହ୍ନ୍ତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଜହ୍ନ୍ତ୍ୟ) ଝାଟ ବିଶେଷ, ଉପଦେହକା, ଜହ୍ନ୍ତ୍ୟାଗତ ବେଗବିଶେଷ, ଷୁଦ୍ର ଜହ୍ନ୍ତ୍ୟ, ଘରୀକା ।
ଉପଜହ୍ନ୍ତ୍ୟକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଘରୀକା. ଝାଟ-ଭେଦ, ବେଗବିଶେଷ ।
ଉପଜନ—ବି. ଜାବନୋପଗତ ।
ଉପଜବକ—ବି. (ଉପ + ଜାବ + କ, ଅକ) ଯେ ଜାବକା ନିଷାହ କରିବାକୁ ଅନ୍ୟକୁ ଆଶ୍ରୟକରେ, ଆଶ୍ରୟସ୍ତ୍ରୀ, ଆଲମ୍ବକାରକ, (ବି) ବୁଦ୍ଧି, ସେବକ ।
ଉପଜବକତ୍ର—କୀ. ବି. ନ୍ୟାୟମତେ କାର୍ଯ୍ୟକୁ, ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଜ୍ୟକୁ ।
ଉପଜବନ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଜାବ + ଅନ) ଜାବକା, ଜାବନୋପାୟ, ଆଶବ, ବୁଦ୍ଧି, ଜାବର ଆଶ୍ରୟମ୍ବଳ, ବ୍ୟବସାୟ ।
ଉପଜବନୀୟ—ସ୍ଵର୍ଗ.ବି. (ଉପ + ଜାବ + ମ୍ର, ଅନୀୟ) ବୃଦ୍ଧ୍ୟାର୍ଥ ଆଶ୍ରୟଣୀୟ, ଉପଜାନୀ ।
ଉପଜବକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଜାବ + ଅକ + ଆ) ଉପଜବନ, ଜାବନୋପାୟ, ବୁଦ୍ଧି, ଆଶବ, ପେଣା, ଉରଣପୋଷଣ ।
ଉପଜବୀ—ସ୍ଵର୍ଗ.ବି. (ଉପ + ଜାବ + କ, ଅନ) ଆଶ୍ରୟତ, ଜାବକାଣ୍ଟୀ, ଜାବନାଧାରକ, ଅଧୀନ, ପ୍ରତିପାନ, ବେତନ-ଭେଗା, ଆଶ୍ରୟକାରୀ, ଅବଲମ୍ବୀ, ଯେ ପୋଷିତେବାକୁ ଅନ୍ୟକୁ ଆଶ୍ରୟକରେ ।
ଉପଜବ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ଜାବ + ଯ) ଆଶ୍ରୟ, ଶର୍ଷ, ଧାଳକ, ଜାବକାପ୍ରଦ, ଆଶ୍ରୟ-ଦାତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଜବ୍ୟ ।
ଉପଜୁଷ—ସ୍ଵର୍ଗ.ବି. (ଉପ + ଜାଷ + ମ୍ର, ଅନ) ସେବତ, ଆଶ୍ରୟତ ।
ଉପଜୋଷ—ସ୍ଵର୍ଗ. ବି. (ଉପ + ଜାଷ + ମ୍ର, ଅନୀରାତ) ପ୍ରାତିର, ଆନନ୍ଦ, ସମ୍ମ ।

ଉପକୋଷମ—ଅବ୍ୟ (ଉପ + କୁଷ୍ଟ + ଭ, ଅ)ଆନନ୍ଦ, ତୁଣ୍ଡିଭବ, ରୂପମାରିରହିବା ।
ଉପକୋଷମ—ଅବ୍ୟ. (ଉପ + କୁଷ୍ଟ + ଅମ)ଯଥାକ୍ଷ୍ମୀଶ୍ଵର, ପ୍ରାଚି, କଲ୍ପାଶ ।
ଉପକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଜ୍ଞ + ଅ)ଆଦ୍ୟ ଜ୍ଞାନ, ବିଜ୍ଞାନ ଉପଦେଶରେ ନିଜେ ନିଜେ ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନ ଜନ୍ମେ, ଆଦିକଥନ ।
ଉପଭଙ୍ଗର—ଗ୍ରା. ସୁଂ ବି. ସେ ଆପଣର ଭାଗ୍ୟ ବା ବିଭବ ଦେଖାଇ ହୁଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଭଙ୍ଗସ୍ତ୍ର, (ବି) ବହୁଭୂତମୁର, ଆପାଶାର ସୌଭାଗ୍ୟ ପ୍ରକଟନ ।
ଉପଭା—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-ବ୍ୟାଟନ) ଉପ୍ରାଟନ, ଅଗ୍ରରୁ ଅଙ୍ଗ୍ରେଗାନ୍ତ ଛଡ଼ାଇବା, (ଦିନ) ଉପ୍ରାଟିତ, ଦେହରୁ ହଳଦା ଆଦି ଛଡ଼ାଇଥିବା ।
ଉପଭାତ—ବି. (ଉପ + ଜ୍ଞ + ତ) ଉପଦେଶବିନା କାତ ।
ଉପଜ୍ଞେତିଷ—କ୍ଲୀ. ବି. ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ରାନ୍ତ ଗଣିତାଧିଶାସ୍ତ୍ର, ଦେଶବିଶେଷ ।
ଉପଚୌକିନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଚୌକି + ଭ, ଅନ) ଉପହାର, ଭେଟିଦେବା, ଉକ୍ତୋତ, ନଳର, ଭେଟ, ପାରଚୌକିକ, ଉପାୟନ ।
ଉପତନ୍ତୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ତନ୍ତୁ) ପରସ୍ତ୍ରା, ସରୁସ୍ତ୍ରା ।
ଉପତନ୍ତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. ଶିବୋତ୍ତ୍ର ଉପପର ରାଷ୍ଟ୍ରକୃତ ତନ୍ତ୍ର, କପିଳ, କୈମନ, ବଶିଶ୍ଵାଦି ରାଷ୍ଟ୍ରକୃତ ତନ୍ତ୍ର ।
ଉପତପନ—ବି. (ଉପ + ତପ୍ତ + କ, ଅନ) ସନ୍ତ୍ରାପକର ।
ଉପତ୍ପୁ—ବି. (ଉପ + ତ୍ପୁ + ତ) ସତ୍ପୁ, ଅଭ୍ୟତ୍ପୁ, ପାତ୍ରତ୍ପୁ, ଭାବ୍ୟତ୍ପୁ, ପର୍ବତ୍ପୁ, ପାତ୍ରପାତ୍ର ।
ଉପତ୍ପତ୍ତି—ବି. (ଉପ + ତ୍ପତ୍ତି + ତ) ଦୁଃଖପ୍ରଦ, ସନ୍ତ୍ରାପଦାୟକ ।
ଉପତ୍ପତ୍ତା—ପୁ. ବି. (ଉପ + ତ୍ପତ୍ତି + ତ) ଉପଧାତକ, ଉପତାପ, ରୋଗ, ବ୍ୟାଧାର, (ବି) ଦୁଃଖପ୍ରଦ, ସନ୍ତ୍ରାପଦାୟକ ।
ଉପତ୍ପାପ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ତ୍ପତ୍ତି + ତ) ତ୍ରୁଟି, ଉପତାପ, ରୋଗ, ଅଶ୍ରୁ, ପୀତିକ, ଦୁଃଖ, ଦୁର୍ଦେବ, କେଣ୍ଠ, ମନ୍ତ୍ରାପାପ, ଶେଷ ।

ଉପତାପକ—ପୁ. ବି. (ଉପତାପ + ଅକ) ସନ୍ତ୍ରାପଜନକ, କଷ୍ଟଦାୟକ, ଦୁଃଖପ୍ରଦ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପତାପିକା ।
ଉପତାପକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ତାପ + ଭ, ଅନ) ସନ୍ତ୍ରାପକ, (ବି) ପୀତିନ ।
ଉପତାପିତ—ବି. (ଉପ + ତାପ + ମ୍ର, ତ) ସନ୍ତ୍ରାପିତ, ପୀତିନ ।
ଉପତାପୀ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ତପ୍ତ + କନ) ସନ୍ତ୍ରାପୀ, ରୋଗୀ, ପୀତିସ୍ଥିତା, ସନ୍ତ୍ରାପକାରକ ।
ଉପତାରକ—ବି. (ଉପ + ତ୍ରୁ + ଶି + ଅକ) ସତ୍ତାରକ ।
ଉପତାର—ବି. (ଉପ + ତାର) ଅଶି ପୁଅର ବୃଶପାଣେ ଥିବା କଳାଅଂଶ, କଳାଭୋଲା ।
ଉପତିଷ୍ଠ—କ୍ଲୀ. ବି. ପୁନରସ୍ତ୍ର, ଅଶ୍ରୁଷା, ବୌକଣାଶ୍ରୋତ୍ର ସିକରେଦ ।
ଉପତାର—ଅବ୍ୟ. ଶାରସମୀପେ, ତଟିକଟିକଟେ ।
ଉପତେଳ—ବି. ଅଭ୍ୟକ୍ତ ତେଳ ।
ଉପତାକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ତାକନ୍ତ + ଆ) ପବତର ନିକଟସ୍ଥ ଭୂମି, ପବତର ତଳଦେଶସ୍ଥ ସମତଳ ଭୂମି ।
ଉପତଙ୍ଗ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଦଂଶ୍ର + ମ, ଅ) ମେତ୍ର, ରୋଗବିଶେଷ, ଗରମୀ, ଆମୁରାସ, ଦଂଶନ, ମଦ୍ୟପାନକାଳୀନ ରୁହି, ଶୋଭାଜନ, ସଜନା ।
ଉପଦର୍ଶକ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଦର୍ଶି + ଅକ) ଅଧିକ୍ଷେ, ଦ୍ଵାରପାଳ, ଦ୍ଵାର(ବି) ଦର୍ଶକ, ସାକ୍ଷୀ, ତତ୍ତ୍ଵବିଦ୍ୟାୟକ, ପଥ-ପ୍ରଦର୍ଶକ, ସାକ୍ଷୀତ୍ତ୍ଵାୟା ।
ଉପଦର୍ଶନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଦର୍ଶି + ଭ, ଅନ) (ପଥାଦି) ପ୍ରଦର୍ଶନ (ଉପ + ଦଶ + ଭ, ଅନ) ତତ୍ତ୍ଵବିଦ୍ୟାନ ।
ଉପଦର୍ଶି—ବି. (ଉପ + ଦର୍ଶି + ମ୍ର, ତ) ପ୍ରଦର୍ଶି, ଦେଶେଇଥିବା, କ୍ଷେତ୍ର ।

ଉପଦଳ—ବି. (ଉପ + ଦଳ) ପୁଲୁପାଞ୍ଚୁ ତଳେ ଡେମ୍ପ ଉପରେ ଥିବା ପାଖାଞ୍ଚୁ-ପର ଅଂଶ ।
ଉପଦା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦା + ଅ + ଆ) ଉକ୍ତୋତ, ଲଞ୍ଚ, ଉପଚୌକିନ, ଭେଟି, ଉପାୟକ (ବି) ଉପଚୌକିନଦାତା, ସେ ଭେଟ କରେ ।
ଉପଦାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଦା + ମ୍ର, ଅନ) ଉକ୍ତୋତ, ଲଞ୍ଚ ।
ଉପଦାନକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପଦାନ + କ) ଉକ୍ତୋତ, ଲଞ୍ଚ, ଘୁଷ୍ଟ ।
ଉପଦାନଶ—ପୁ. ବି. ବୃଷପଦ୍ମ ଓ ମୁଲେମାର କଳାୟ, ଦୁଷ୍ଟନ୍ତକ ମାତା ।
ଉପଦିକ—ଅବ୍ୟ. ବିଦିକ୍ (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ଦୁଇ ପ୍ରଧାନଦିଗ୍ରର ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟରେ ।
ଉପଦିର୍ଘ—ବି. (ଉପ + ଦିର୍ଘ + ମ୍ର, ତ) ଆଛନ୍ତି, ଉପଲିପ୍ତ, ହୁବ ।
ଉପଦିଶ—ପୁ. ବି. ବସୁଦେବଙ୍କ ସୁଧି-ରେଦ ।
ଉପଦିଶ୍ୟମାନ—ବି. (ଉପ + ଦିଶ୍ + ମ୍ର, ମାନ) ଯାହାକୁ ଉପଦେଶ ଦିଆଇଥାଏ, ସେ ବିଷୟରେ ଉପଦେଶ ଦିଆଇଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଦିଶ୍ୟମାନା ।
ଉପଦିଷ୍ଟ—ବି. (ଉପ + ଦିଶ୍ + ମ୍ର, ତ) ଉପଦେଶପ୍ରାୟ. ଯାହାକୁ ଉପଦେଶ ଦିଆଇଥାଏ, କଥୁତ, ଜୀବିତ, ଆଦିଷ୍ଟ, ପ୍ରଦର୍ଶନକୁ, (ବି) ଉପଦେଶ ଦିଶ୍ଟାକୁ ଉପଦିଷ୍ଟା । [ବନ୍ଦାକ]
ଉପଦା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦୋ + ଅ + ର) ଉପଦାକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦୋ + ଅ + କ + ଆ) ଉପଜିହ୍ନ୍ତି, ଉପଦେହକା, ଉକ୍ତ, କାନ୍ଦବିଶେଷ ।
ଉପଦାନ—ବିଶ୍ଵାପାଦ୍ମ, ଯଜମାନେ ପାଷିତର ନିକଟସ୍ଥ ।
ଉପଦୁକ—ବି. (ଉପ + ଦୁଶ୍ର + କିଣ୍ଟି) ଉପଦୁଷ୍ଟା, ଉପରେ ଥାଇ ଯେ ଦେଶେ ।
ଉପଦେବ—ପୁ. ବି. ଆଷ୍ଟୁର ସୁଧି, ଦେବକରାଜୀମୁଦ୍ରା, ଉପଶ୍ରେଷ୍ଠା ।

ଉପଦେବତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦେବତା)
ସକ୍ଷତୁତାଦ, ଭୁତ, ପ୍ରେତ, ଦେବତାଙ୍କ
ପାଶ୍ଚ ଦେବତା ।

ଉପଦେଶ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦେଶ)
ବସ୍ତୁଦେବର ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠା ସ୍ତ୍ରୀ, ଷ୍ଟୁଦ୍ର ଦେଶ,
ବିଧ୍ୟାଧ୍ୟାତ୍ମା ପ୍ରକୃତ ।

ଉପଦେଶ — ପୂ. ବି. (ଉପ + ଦଶ +
ମୀ, ଅ) ପରମଣ, ଶିକ୍ଷାଦାନ, ହିତ-
କଥନ, ଆଦେଶ, ଅନୁଶାସନ, ମନ୍ଦ-
କଥନ, ଦାଶ, ଉଦେଶ ।

ଉପଦେଶକ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦଶ
+ କ, ଅକ) ଶିକ୍ଷକ, ଉପଦେଶକତ୍ତା,
ସରପରମଣଦାତା (ବି) ଗୁରୁ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉପଦେଶିକା ।

ଉପଦେଶନୀୟ — ବି. (ଉପ + ଦଶ +
ମୀ. ଅନୀୟ) ଉପଦେଶର ଯୋଗ୍ୟ,
ଶିକ୍ଷଣୀୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଦେଶନୀୟ ।

ଉପଦେଶୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦଶ
+ କ. ଜଳ) ଉପଦେଶୀ, ଉପଦେଶକ,
ଶିକ୍ଷକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଦେଶନୀୟ ।

ଉପଦେଶୀ — ବି. (ଉପ + ଦଶ + ଯ) ଉପଦେଶ ଦେବାର ଯୋଗ୍ୟ,
ଶିକ୍ଷଣୀୟ, ଉପଦେଶୀବ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପ-
ଦେଶୀ ।

ଉପଦେଶୀବ୍ୟ — ବି. (ଉପ + ଦଶ +
ତବ୍ୟ) ଉପଦେଶୀ (ଦେଖ). (ହୀ) ଉପଦେଶୀବ୍ୟ ।

ଉପଦେଶୀ — ପୂ. ବି. (ଉପ + ଦଶ +
ତ୍ରୀ) ଉପଦେଶକତ୍ତା, ଉପଦେଶଦାତା,
ଆଗ୍ରମ୍ୟ, ଶିକ୍ଷକ, ଶିକ୍ଷାଗୁରୁ, (ବି) ଗୁରୁ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଦେଶୀ ।

ଉପଦେଶ୍ତ — ପୂ. ବି. (ଉପ + ଦଶ +
ଅ) ଦେହ ଦୃଢ଼ି, ଶୀତତା, ଶର୍ମମାଳା,
ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରକୃତ, ଅଞ୍ଚଳି ।

ଉପଦେଶକ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବର୍ମୀ ନାମକ ଜୀବ-
ବିଶେଷ, ଉପଦିକା, ଉର ।

ଉପଦେଶ୍ତ — ପୂ. ବି. (ଉପ + ଦଶ + ଅ)
ଗୋ-ପ୍ରମାଣ, ଗୋରୁର ତର, ଦୋହନ
ପାନ, ଯେ ପାନରେ ଦୂରଧୂହୁହୁଯାଏ ।

ଉପଦବ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦ୍ରୁ + ଶ, ଅ)
ଆକଷ୍ମୀକ ଉପାତ, ଅମଙ୍ଗଳ, ବିଦ୍ରୋହ,
ଉପସର୍ଗ, ଅତ୍ୟାବୁର, କୌରାସ୍,
ବିକାର ଉଦେଶ, ରୋଗ ଥୁଲେ ଦୋଷ
ଜନନ ଯେଉଁ ଉପସର୍ଗ କାତ ହୁଏ ।

ଉପଦ୍ରୁଷ୍ଟା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦ୍ରୁ + କ +
ରଳ) ଅତ୍ୟାବୁର (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଦ୍ରୁଷ୍ଟା ।

ଉପଦ୍ରୁଷ୍ଟା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦ୍ରୁ + କ,
ତ୍ରୀ) ସାକ୍ଷୀ, ଉପଦର୍ଶକ, ଜଡ଼ାବଧ୍ୟାସ୍କ,
ଯେ ନିକଟରେ ଆଜ ସବୁ ଦେଖିଥାଏ
(ବି) ଦ୍ଵାରରଙ୍ଗକ, ଦ୍ଵାଷ ।

ଉପତ୍ରୁତ — ବି. (ଉପ + ଦ୍ରୁ + ମୀ, ତ)
କାତୋପତ୍ରବ, ବାବୁଳ, ଉପଦ୍ରୁଷ୍ଟ,
ଉପୁତ୍ରତ, ଉପୁତ୍ରଗ୍ରସ୍, ପାହା ଉପରେ
ଉପତ୍ର କରାଯାଇଥାଏ ।

ଉପଦ୍ରୀପ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଦ୍ରୀପ)
ପୁନୁଦ୍ରୀପ, ପାହା ଦ୍ରୀପର, ଯେଉଁ ଉତ୍ତିତ
ତଳ କିମ୍ବା ବୁରୁପାଖରେ ଜଳବେଶୀତ
ହୋଇଥାଏ ।

ଉପଧର୍ମ୍ୟ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଧୂ + ମନ୍ଦ)
ଅପଧାନଧର୍ମ୍ୟ, ଜଳନ୍ୟମୀ, ଶୌଷ
କର୍ତ୍ତ୍ରବ୍ୟ, କୁଷମ୍ବାର, ପାଷଣ, କାଳ-
ନିକ ଧର୍ମ୍ୟ ।

ଉପଧା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଧା + ଅ)ଛଳ,
ଉପାଧାନେ ସ୍ଥାପନ, ଅନ୍ତର୍କଷ୍ଟର ପୁଣ୍ୟ
ବର୍ଷ, ଉପାୟ, ଧର୍ମକାମାର୍ଥ ପ୍ରକୃତର
ଉପୁ ଦେଖାଇ ବୁଜାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମହା-
ମାନଙ୍କ ପରିଷା ।

ଉପଧାରୁ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଧାରୁ) ସ୍ତ୍ରୀ
ମାତ୍ରିକ, ବୁଦ୍ଧିଆ, କଂସା, ପିତଳ, ପିତ୍ତୁ,
ଶିଳାକର୍ତ୍ତ, ଅଶ୍ଵପ୍ରଥାନ ଧାତୁପରି ଅପର
ଧାରୁ, ଶରୀରପ୍ରସ୍ତର ଧାରୁପଦ୍ମ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ।

ଉପଧାନ — କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଧା + ଅନ)
ଶିରୋଧାନ, ମାତ୍ରିବିଶେଷ, ପ୍ରଶ୍ନ, ବ୍ରତ,
ବିଷ, ତକାଥ, ସମୀପରେ ସ୍ଥାପନ(ପୂ)
ଉପଧାନରୀଧାନ ।

ଉପଧାନୀୟ — କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଧା + ଅନୀୟ)
ଉପଧାନ, ମାତ୍ରି (ବି) ସମୀପେ ସ୍ଥାପନ-
ଯୋଗ୍ୟ ।

ଉପଧାକ୍ରୁ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କରବିଶେଷ ।

ଉପଧାସ୍ତକ — ବି. (ଉପ + ଧା + କ,
ଅକ) ଜଳକ, ପ୍ରକାଶକ, ଉପାଦକ,
ଉପଯୋଗୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଧାସ୍ତକ ।

ଉପଧାସ୍ତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଧା + କ,
ଇନ) ଉପାଦକ, ଜଳକ, ଉପଧାସ୍ତକାଣ ।

ଉପଧାରଣ — କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଧୂ + ଣ +
ଅନ) ଅନ୍ତର୍କଷ୍ଟର ଆକର୍ଷଣ, ସମ୍ପକ୍
ଚିନ୍ତନ ।

ଉପଧାବଳ — କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଧାବ +
ଅନ) ଉପସରଣ, ଅନୁଚିନ୍ତନ, ଉଚନ,
ଅଭିମନ ।

ଉପଧାବର୍ଷ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପଧାବର୍ଷୀୟ ସର-
ବିଶେଷ ।

ଉପଧାବ୍ୟ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଧା + ବ୍ୟ, ତ)
କପଟ, ରୂପା, ଛଳ, ଉପ୍ତି (କ୍ଲୀ)
ରଥକଣ, ପଛ, ପର ।

ଉପଧାପିତ — ବି. (ଉପ + ଧୂପ + ମୀ, ତ)
ଆଶକ୍ଷମରଣ, ମୁମୁର୍ତ୍ତୁ, ପରଧୂପିତ,
ମୁରାକ୍ଷତ, ପନ୍ଦ୍ରାପିତ, ଉତ୍ତିପ୍ତ; ଧୂକ୍
ଧୂକ୍ କରୁଥିବା ।

ଉପଧାମିତ ବି. ଜାତଧୂମ, ଧୂଆଁ ।

ଉପଧାମିତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜ୍ୟୋତିଷେତ୍ର
ୟାତ୍ରାକ୍ଷମ୍ବୟ ସୁର୍ମିଗନ୍ତବ୍ୟ ଦିଳ ।

ଉପଧୂତ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଧୂ + ତ)
ଜ୍ୟୋତିଷ, କରଣ, ସମାରଣ ।

ଉପଧେୟ — ବି. (ଉପ + ଧା + ଯ) ମନ୍ତ୍ର
ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥାପନପୂର୍ବ ଜଣ୍ମକାଦ ।

ଉପଧୁନ — ପୂ. ବି. (ଉପ + ଧୂ + ଅନ)
ଓଷ୍ଟି (କ୍ଲୀ. ବି.) ମୁଖ ମହୁତ ଦ୍ଵାରା
ପରିପୂରଣ ।

ଉପଧୁନୀୟ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ୟାତ୍ରା ଓ ପ୍ରତି)
ବସନ୍ତପରେ ପ ଓ ଫ ବର୍ଷିକୁ ଉପଧୁ-
ନୀୟ କହନ୍ତି ।

ଉପଧୁନ୍ତ୍ର — ବି. (ଉପ + ଧୂନ୍ତ୍ର + ତ)
ନଷ୍ଟ, ଅଧିପାତ୍ର ମିଶ୍ରିତ ।

ଉପନିଷଦ — ଗ୍ରା. ବି. (ଉପାସନ ଶବ୍ଦ)
ଉପହାର, ଶୌର, ଶାରଦୀୟ ଦୂର୍ଗ-
ପୁଜାରେ ଦୂର୍ଗାଙ୍କ ନିକଟରେ ପାଲିକର
ଯେଉଁ ବୈରଦ୍ଵାରୁ, ଯଜମାନୀ ଭେଟ ।

ଉପନିଷତ୍—କୁ. ବ. ରାଶିରଦ୍ଧି ତାରକା
ଭେଦ, ଅର୍ଥ ନ୍ୟାତ ନିଷନ୍ତମାନଙ୍କର
ଆନୁଗାମୀ ପ୍ରତ୍ୟେକରେ ,୨୩ ଲେଖାଏଁ
ଯେ ନିଷନ୍ତ ଆହୁ ।

ଉପନିଷତ୍—କୁ. ବ. ସୁଶ୍ରୁତୋତ୍ତର ଉପନିଷତ୍
ନାମକ ସ୍ଵର୍ଗ ରୋଗବିଶେଷ ।

ଉପନିଷତ୍—କୁ. ବ. ସ୍ଵର୍ଗ ନଗର, ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ସହର, ନଗରର ସତ୍ତବ, ସହରତଳ ।
ଉପନିଷତ୍—ବୁ. (ଉପ + ନିମ୍ + ତ)
ନିମ୍, ଶରୀରାଗତ, ଉପପୁତ୍ର, ନିକଟାଗତ,
ଉପଗତ, ପ୍ରାପ୍ତ ।

ଉପନିଷତ୍—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଉପ + ନିମ୍ + ତ)
ନିମନ, ଉପଗମ, ଉପପୁତ୍ର ।

ଉପନିଷତ୍—ଅବ୍ୟ, ନିଷାପରୀପେ, ନିଷା
ଜିକଟରେ (ବି) ସ୍ଵର୍ଗନଦ, ଶାଖାନଦ ।

ଉପନିଷତ୍—ଶ୍ରୀ. ବ. ସ୍ଵର୍ଗନଦ, ଶାଖାନଦା,
କୋଡ଼ି ଜତ୍ୟଦ ।

ଉପନିଷତ୍—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନନ୍ଦ + ଅ)
ମଦ୍ବରଗର୍ଜାତ, ଗୋପତ ନନ୍ଦଙ୍କ
କନନ୍ଦ ଭ୍ରାତା, ବୌଦ୍ଧଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତର ନାଗ
ଶକ ବିଶେଷ, କାଣୀରଜ ବ୍ରଦ୍ଧଦର ପୁରୀ,
(ବି) ଆନନ୍ଦପ୍ରାପ୍ତ, ଜାତାହାତ ।

ଉପନିଷତ୍—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନନ୍ଦ + ଶି
+ ଅକ) ଧୃତରପ୍ରକଳ୍ପର ପୁରୀଭେଦ,
ଉର୍ଣ୍ଣନାତ, ହୃତିଆଣୀ, ନନ୍ଦଙ୍କରାଜ, (ବି)
ଆନନ୍ଦନନକ ।

ଉପନିଷତ୍—ବୁ. (ଉପ + ନିମ୍ + କ, ର)
ଉପନିଷତ୍ (ଶ୍ରୀ) ଉପନିଷତ୍ ।

ଉପନିଷତ୍—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନା + ଭା, ଅ)
ଉପନିଷତ୍, ସଂଭାବକମ୍ ବିଶେଷ,
ପୈତାନେବା, ଜୀବ, ଆନନ୍ଦନ, ନ୍ୟାୟା-
ବୟବଭେଦ ।

ଉପନିଷତ୍—କୁ. ବ. (ଉପ + ନା + ଭା,
ଅନ) ବ୍ରାହ୍ମଣ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଚୈଶ୍ୟମାନ-
ଙ୍କର ଯଜ୍ଞସ୍ଵର୍ଗ ଧାରଣରୁପ ପ୍ରଧାନ
ସଂଘାର, ଉପପୁତ୍ର, ସମୀପକୁ ଆନନ୍ଦନ,
ଆନନ୍ଦ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଉପନେତ୍ର ।

ଉପନିଷତ୍—କୁ. ବ. (ଉପ + ନନ୍ଦ + ଭା,
ଅନ) ବନନ କରଣ, ବନନଯୋଗ୍ୟ
ବସ୍ତ୍ରାଦ ।

ଉପନିଷତ୍—କୁ. ବ. (ଉପ + ନିମ୍ + ଅ)
କଳ୍ପ ତନାମ, କୃତିମନାମ, ପ୍ରାପ୍ତରପାତ୍ର ।
ଉପନାଗିକା —ଶ୍ରୀ. ବ. ବୃତ୍ତିରୁପ ସା
ରହେବୁଛିଭେଦ ।

ଉପନିଷତ୍—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନା + ଅ)
ଉପନିଷତ୍, ବ୍ରତକମ୍ ବିଶେଷ, ଯଜ୍ଞ-
ସ୍ଵର୍ଗ ଧାରଣ ।

ଉପନିଷତ୍—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନା + କ,
ଅକ) ନାସକର ଶୁଣୋକର୍ଷ କଥନ,
ସାନକ ସ୍ଵର୍ଗ, ଉପପତ୍ର (ବି) ସମୀପକୁ
ଆସିଥୁବା ।

ଉପନିଷତ୍—କୁ. ବ. (ଉପ + ନା + ଶି +
ଅନ) ଉପନିଷତ୍ (ବି) ଉପନିଷତ୍
ଯୋଗ୍ୟ ।

ଉପନାହ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନନ୍ଦ + ମୀ,
ଅ) ବନନ, ନିବନନ, ବାଣୀଯତ୍,
ଶ୍ଵେଦ, ପ୍ରଲେପ, ପୁଲଟିଷ୍ଟ ।

ଉପନାହନ—କୁ. ବ. (ଉପ + ନନ୍ଦ + ଶି
+ ଅନ) ପ୍ରଲେପାଦ ବନନ ।

ଉପନିଷେପ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନି + ଶିପ
+ ଅ) ନ୍ୟାସ, ଗଛିତରଶିବା, ଫଣ୍ୟା ଓ
ନାମାଦି ବର୍ଣ୍ଣନପୁଷ୍ଟ ସ୍ଥାପିତ, ଗଛିତ
ଦ୍ରବ୍ୟ ବ ୨୦ ର୍ଷ ଅଶାତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ
ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟରୁ ସ୍ବାମୀର ସ୍ଵର୍ଗ ଯାଏନାହିଁ ।

ଉପନିଧାତା—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନି +
ଧା + କ, ତ୍ରୁ) ସ୍ଥାପକ, ଉପନିଧାସ୍ଵକ,
ଉପନିଧିରୁପେ ଅନ୍ୟ ନିକଟରେ ନିଜ
ଦ୍ରବ୍ୟ ସ୍ଥାପନକାରୀ ।

ଉପନିଧାନ—କୁ. ବ. (ଉପ + ନି + ଧା +
ଭା, ଅନ) ସ୍ଥାପନ, ଗଛିତ ରଶିବା,
ନ୍ୟାସ ।

ଉପନିଧି—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନି + ଧା +
ମୀ, ଲ) ଉପନ୍ୟସ ଦ୍ରବ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ରଦେବର
ପୁରୀ ଉତ୍ସାହଗର୍ଜାତ ।

ଉପନିଧାତ—ପୁ. (ଉପ + ନି + ପତ୍ର +
ଭା, ଅ) ଆକର୍ଷିକ ପଟନା, ସମୀପାଗମନ,
ହୃତାର ଆଗମନ, ବଧ ।

ଉପନିଧିକ—ବୁ. (ଉପ + ନି + ବଧ +
ମୀ, ଲ) ପ୍ରଥମ, ପ୍ରଣିତ ।

ଉପନିବକ୍ତ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନିବକ୍ତ)
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସମୟ ।

ଉପନିବନନ—କୁ. ବ. (ଉପ + ନି + ବନ +
ଅନ) ସମ୍ବାଦନ, ଶର୍ମନ, ଶୁନ୍ନା, ବନନ ।
ଉପନିବନନ—କୁ. ବ. (ଉପ + ନି + ମନ୍ତ୍ର
+ ଭା, ଅନ) ନିଯୋଗବରଣ, ଆବଶ୍ୟକ
ଶୁଲେ ନିପୁଣୀକରଣ ।

ଉପନିବିଷ୍ଟ—ବୁ. (ଉପ + ନି + ବିଷ୍ଟ +
କ, ତ) ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ, ଅନ୍ୟଷ୍ଟିତ ।

ଉପନିବେଶ—କୁ. ବ. (ଉପ + ନି + ବିଶ୍ଵ
+ ଅ) ଉପନିଧର, ଦେଶନ୍ତର ନିକାସ,
ସ୍ଵଦେଶ ଶୁଣ୍ଡ ଅନ୍ୟ ରେ ବାସିଥାନ,
କୃଷି ବାଣିଜ୍ୟ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କୌଣସି ହୁବ
ଦେଶରେ ଯେ ରହେ ।

ଉପନିବେଶିତ—ବ. (ଉପ + ନି + ବିଶ୍ଵ
+ ଭା + ମୀ, ଲ) ନିଷାପିତ, ଉପନିଷିତ ।

ଉପନିବେଶୀ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନି + ବିଶ୍ଵ
+ ଭା, ଲ) ଏକଦେଶରେ ନୁଆ
ହୋଇ ଦ୍ରବ୍ୟର ରହିବା ବ୍ୟକ୍ତି (ଶ୍ରୀ)
ଉପନିବେଶୀ ।

ଉପନିର୍ଗମ—ପ. ବ. (ଉପ + ନିର + ଗମ
+ ଭା, ଅ) ନିର୍ଗମନ, ନିର୍ଗମନପଥ ।

ଉପନିବାଚନ—ବ. କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ
ସମ୍ଭାବୁ କୌଣସି କାରଣବଶଟଃ
ଜଣେ ସମ୍ଭାବୁ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ନ ପୁରୁଷ
ରହୁଥାଏ ଦେଲେ କିମ୍ବା ମୃତ୍ୟୁ ହେଲେ
ଅବଶ୍ୟକ ସମୟପାଇଁ ଏହି ସ୍ଥାନରେ
ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିରେ ନିଷାଚନ ।

ଉପନିବପନ—କୁ. ବ. (ଉପ + ନି + ବପ
+ ଅନ) ଅଗ୍ରିପ୍ରଣୟନ କର୍ମାଙ୍କୁତ
ଅଗ୍ରାଧାନି ବ୍ୟାପାର ।

ଉପନିଷଦ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଉପ + ନି + ସତ
+ ଶ, କିପ) ସମୀପଥଦନ, ରହସ୍ୟ
ନିର୍ମଳୀକାନ, ଧର୍ମ, ତତ୍ତ୍ଵ, ବେଦାନ୍ତ,
ଦ୍ଵିଜାତିକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବ୍ୟବଶେଷ, ବେଦ-
ଶିରୋଭାଗ ।

ଉପନିଷାଦ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ନି + ସତ
କ, ଲ) ନିକଟେ ସ୍ଥାନୀୟ ।

ଉପନିଷର—କୁ. ବ. (ଉପ + ନିର + କ
+ ଅ) ପୁରେପ, ଶଳପଥ, ରାଜମାର୍ଗ ।

ଉପନିଷ୍ଠ ମଣ—କୀ. ବି. (ଉପ + ନିଷ୍ଠ + ଦମ୍ + ଅନ) ଉଜପଥ, ନିଷ୍ଠ ମଣ ନାମତ ସମ୍ବାର ।

ଉପନିଷତ—ବି. (ଉପ + ନି + ଧା + ତ) ଶକ୍ତି, ସ୍ଥାପିତ, ଅନ୍ୟ ନିକଟରେ ଯାହା ରଖାଯାଇଥାଏ (ସ୍ଥା) ଉପନିଷତା ।

ଉପନିଷତ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ନା + ମେ, ତ) ସମ୍ମୁତ, କୃତୋପନୟନ, ଜ୍ଞାନ ଲକ୍ଷଣ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କର୍ଷତାର ଜ୍ଞାତ, ନିକଟେ ପ୍ରାପିତ, ଆଗତ, ଉପନ୍ତି, ଆମତ, (କୀ. ବି) ଉପନୟନ (ସ୍ଥା) ଉପନିଷତା ।

ଉପନିଷତ—ସ୍ଥା. ବି. ପଚୀ, ପରଧିନୀଣି ।

ଉପନିଷତବ୍ୟନ—କୀ. ବି. ନାଥୀଯୁମନେ ଉପନିଷତକୁ ଉପନିଷତାକାରୀ କୌଣ୍ଠିକ ଓ ଅଲୋକିକ ଉଦୟସମ୍ବନ୍ଧିତ କର୍ଷତନ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ।

ଉପନିଷତ—ସ୍ଥା. ବି. (ଉପ + ନା + ଭ, ତ)

ଉପନୟନ, ଉପନ୍ତି, ଆଗମନ ।

ଉପନ୍ତି—ବି. (ଉପ + ନୂତ୍ର + ମେ, ତ) ସମୀପରେ କୃତ ନିର୍ଣ୍ଣନ ।

ଉପନ୍ତିତବ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ନା + ମେ. ତବ୍ୟ)

ସମୀପରେ ପ୍ରାଣୀୟ, ବିଜ୍ଞାପନୀୟ ।

ଉପନେତା—ପୁ. ବି. (ଉପ + ନେତା)

କଷମା, ପ୍ରତିବସ୍ତୁ ।

ଉପନ୍ୟସ୍ତ—ବି. (ଉପ + ନି + ଅସ୍ତ + ମେ. ତ) ବିନ୍ୟସ୍ତ, ଆରବ୍ୟ, ଉନ୍ନିତି, ଉପୋକିତ, ରଖାଯାଇଥିବା, ଗଛୁତ, ଦର୍ଶ, ନ୍ୟସ୍ତ, (ସ୍ଥା) ଉପନ୍ୟସ୍ତ ।

ଉପନ୍ୟସ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ନି + ଅସ୍ତ

ଭୁତ୍ୟ + ଅ) ବାକେୟାପଦମ, କଥାରୟ,

ବାକ୍ୟପ୍ରସ୍ତୋର, ବିଶୁର, ଉପନ୍ୟସ,

ପ୍ରସ୍ତାବ, ଦାନ, ଗଳ, କଳିତକଥା,

ବନ୍ଧକ ।

ଉପପତ୍ର—ପୁ. ବି. (ଉପ + ପତି) ଶୁଣ-

ପତି, ଉନ୍ନପତି, କାରୟ ରୂପତ, ଉପ-

ନାୟକ, ନିଜ ପତି ରହି ସ୍ଥା ଯେଉଁ ସୁରୂପ ସହିତ ସମ୍ମୋହ କରେ ।

ଉପପତ୍ର—ସ୍ଥା. ବି. (ଉପ + ପଦ + ଶ, ତ) ସୁରୁ, ସଙ୍ଗତ, ପ୍ରମାଣ, ସମ୍ବାନ, ମୀମାଂସା, ନିର୍ବିରୁ, ହେତୁ, ଉପରୁ, ଉପାୟ, କାରଣ, ପ୍ରତି, ସ୍ଵର୍ତ୍ତ, ସ୍ଵର୍ତ୍ତି, ଜନ, ଯୋଗ୍ୟତା ।

ଉପପତ୍ରିମାନ—ପୁ. ବି. (ଉପପତ୍ର + ମାନ) ସୁରୁପତ୍ର, ଯୋଗ୍ୟକ, ସଥୋତିତ, ସଲମ୍ବ, ସଙ୍ଗତକଣ୍ଠିଷ୍ଠ (ସ୍ଥା) ଉପପତ୍ରିମାନ ।

ଉପପତ୍ରୀ—ସ୍ଥା. ବି. (ଉପ + ପତ୍ରୀ) ଉପ ସ୍ଥା. ନିଜ ସ୍ଥା ରହି ସୁରୂପ ଯେଉଁ ସ୍ଥାଠାରେ ଆସନ୍ତ ହୁଏ, ରକ୍ଷିତା ସ୍ଥା ପ୍ରତ୍ୱତି ।

ଉପପଥ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ପଥ) ଗଲି-ବସ୍ତା, ସମ୍ମାନୀପଥ, ରୂପପଥ ।

ଉପପଦ—କୀ. ବି. (ଉପ + ପଦ) ଲେଶ, ସମୀଖ୍ୟାବାନୀପଦ, ଉପାଧ, ବ୍ୟାକ-ରଣେ ପ୍ରତ୍ୟେକଧିକାରୀଙ୍କ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସ୍ଥାର୍ଥପୋଷକ ପଦ, ପୂର୍ବପଦ ।

ଉପପନ୍ଦ—ବି. (ଉପ + ପନ୍ଦ + କ. ତ)

ସୁରୁପତ୍ର, ସଙ୍ଗତ, ପ୍ରାପ, ଉପନ୍ଦ, ଉପତିତ ସମ୍ବନ୍ଧ, ଆଗତ, ଅନ୍ତିତ, ଲବଧ, ସପମାଣିତ, ମିଳିତ, ସିକାତ୍ର, ସମ୍ବାନିତ, ସାଧିତ ।

ଉପପଶମା—ସ୍ଥା. ବି. ନିକଟେ ଅଣି ପଶମା ।

ଉପପଶ୍ଚକା—ସ୍ଥା. ବି. କୁଷିମ ପଞ୍ଜର, ପଞ୍ଜର ପାଶ ହୁଅ ।

ଉପପାତ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ପତ୍ର + ଶ, ଅ) ହୋତାର ଆଗମନ, ପକୋନ୍ଦୁଷ, ନାଶ, ଅକସ୍ମୀତ ଘଟିବା ।

ଉପପାତକ—କୀ. ବି. (ଉପ + ପତ୍ର + ଶି + ଅକ) ପାପକିଶେଷ, ଅଗମାଗମନାତିଥୀ ପ୍ରକାର ପାପ ।

ଉପପାତକ୍ଷ—ପୁ. ବି. (ଉପପାତକ + କନ୍ତ) ଉପପାତକପତ୍ର (ସ୍ଥା) ଉପପାତକିନୀ ।

ଉପପାତା—ପୁ. ବି. (ଉପ + ପତ୍ର + କନ) ହୋତାର ଆଗତ, ଅତକିତଭାବେ ଉପତ୍ର ।

ଉପପାଦ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ପଦ + ଅ) ଆଗର୍ବିବ, ସମ୍ବନ୍ଧନ, ପ୍ରାପ୍ତି, ସଙ୍ଗତ, ସମ୍ବାନ, ମୀମାଂସା (ବିଶିଷ୍ଟ) ପାଦେ ପାଦ ।

ଉପପାଦକ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ପଦ + ଶି + ଅକ) ଉପପତ୍ରିକାରକ, ମୀମାଂସକ, ସମ୍ବାନକ. ଉପପତ୍ରିପତ୍ର, (ସ୍ଥା) ଉପପାଦକା ।

ଉପପାଦକ—କୀ. ବି. (ଉପ + ପାଦ + ମେ, ଅନ) ସମୀଦନ, ସମ୍ବନ୍ଧକ ପ୍ରତିପାଦନ, ପ୍ରତିବାଦକ, ସମ୍ବନ୍ଧବାଦକ ସମ୍ବନ୍ଧାଦି, ସମ୍ବନ୍ଧବାଦକ, ସମ୍ବନ୍ଧବାଦକ ।

ଉପପାଦମ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ପାଦ + ମେ, ଅନ) ସମୀଦନ, ସମ୍ବନ୍ଧମ୍ୟ, ପ୍ରତିପାଦମ୍ୟ, ଉପପତ୍ରମ୍ୟ ।

ଉପପଦ—କୀ. ବି. (ଉପ + ପଦ + ମେ, ତ) କର୍ଷଣାଦିପତ୍ର, ପ୍ରାପିତ, ସୁରୁ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବନ୍ଧମ୍ୟ, ପ୍ରାମାଣ୍ୟ, ଉପପଦମ୍ୟ ।

ଉପପଦାଦୁକ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ପାଦ + କ, ତକ) ଉପପତ୍ରିଶାଳ, ଦୃଷ୍ଟିକାରଣ, ମାତ୍ରାପିତା ବିନା ଉପନ୍ଦ ।

ଉପପଦାଦ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ପଦ + ମେ, ଯ) ସୁରୁ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବନ୍ଧମ୍ୟ ଯୋଗା, ଉପକେଣ, ସୁରୁ ଦ୍ୱାରା ମୀମାଂସ୍ୟ, ନିର୍ବାଦଶୀୟ ।

ଉପପାଶ୍—କୀ. ବି. ସ୍ଥାନ, ବିପଶାତ ପାଶ୍, ସ୍ଥାନ୍ତର ପଞ୍ଜରମ୍ୟ ।

ଉପପାତ୍ରିତ—କୀ. ବି. (ଉପ + ପାତ୍ରି + ଶ, ଅନ) ଅତପାତ୍ରନ, ବ୍ୟଥା, ଅତ୍ୟାବୁର, ଉପତ୍ରବ ।

ଉପପାତ୍ରିତ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ପାତ୍ରି + ମେ, ତକ) ପରିନ୍ଦୁଷ, ବ୍ୟଥତ, ଅତ୍ୟାବୁରିତ ଉପପୁର—କୀ. ବି. (ଉପ + ପୁର) ନଗର ନିକଟବତୀ ଶାଖାନଗର, ଉପନଗର, ପୁର ସମୀପ ।

ଉପପୁରାଶ—କୀ. ବି. (ଉପ + ପୁରାଶ) ମୁଦ୍ରପବୁରାଶ, ବ୍ୟଥକଣ୍ଡା ଅପରାପର ଉଷ୍ଣକୃତ ମୁଦ୍ରପୁରାଶକଣ୍ଡା ।

ଉପପୁଣ୍ଡିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ପୁଣ୍ଡିକା) ବିକାଶଏବ, ଜୁମ୍ହା, ହାଇ ।

ଉପପ୍ରଦାନ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ପ୍ର + ଦା + ଅ, ଅନ) ଉଚ୍ଛାଚ, ଉମ୍ମାଦି, ଉପହାର ଲଞ୍ଚ, ସନ୍ତ ନିମିତ୍ତ ଭୂମ୍ଯାଦି ଦାନ, ସମର୍ପଣ ।

ଉପପ୍ରଲୋଭନ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ପ୍ର + ଲୋ + ଶି + ଅନ) ପ୍ରଲୋଭନ, ସମ୍ମଳ୍ପ ପ୍ରଲୋଭନ, ଲୋଭ ଉପାଦନ, ପ୍ରଲୋଭନ ସାଧନ, ଉଚ୍ଛାଚୁଦି, ପ୍ରଲୋଭନ ଯୋଗ୍ୟ ତ୍ରୁଟ୍ୟ ।

ଉପପ୍ରାପ୍ତ—ବି୦. (ଉପ + ପ୍ର + ଆପ୍ତ + ମ୍ର, ତ) ସମୀପାଗତ ।

ଉପପ୍ରେଷଣ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ପ୍ର + ଉଷ୍ଣ + ଶ ଅନ) ଉପେକ୍ଷା, ଅବହେଲନ ।

ଉପପକ୍ଷ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + ପ୍ର + ଅ) ଅଶକତା, ଆକାଶରୁ ଉଲ୍ଲକାପାତାଦି ରୂପ ଉପଦ୍ରବ, ରହୁଗତ, ବିପ୍ଳବ, ସୃଷ୍ଟି-ପ୍ରହଣ, ଉପରେଥ, ଉସ୍ତୁ, ଅଶ୍ଵର, ଅମଙ୍ଗଳ, ବିପତ୍ତି, ରଜବିପ୍ଳବ, ବିକଳ, ଚନ୍ଦ୍ରଦର୍ଶଣ, ଉପରେ ବେଶ୍ଵନ, ଉପସର୍ବକ ନରକ ପାତଳ, ପ୍ରତିବନ୍ଧ ।

ଉପପ୍ରମ୍ବ—ପୁଁ. ବି୦. (ଉପ + ପ୍ର + ରମ୍ବ) ଉପଦ୍ରତ୍ତ, ରାତ, (ବି) ଉପପ୍ରବ୍ରମ୍ଭ, ଉପସର୍ବନ୍ଧ, ପ୍ରାତିକାରି ।

ଉପପ୍ରମ୍ଭ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ପ୍ର + ସ) ବିଶାର ନଗର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ନଗର-ବିଶେଷ ।

ଉପପ୍ରତ୍ତ—ପୁଁ. ବି୦. (ଉପ + ପ୍ର + ତ) ବ୍ୟାପ୍ତ, ଫିମରୁ, ଦୁର୍ଗତ, ଉପଦ୍ରବପ୍ରତ୍ତ, ରହୁଗତ, ଶାତ, (ବି) ଉପପ୍ରବ୍ରମ୍ଭ, ଉପସର୍ବନ୍ଧ, ପ୍ରାତିକାରି ।

ଉପପ୍ରବ୍ରତ—ପୁଁ. ବି୦. (ଉପ + ବର୍ତ୍ତ + ଅ) ରତବନ୍ଧବିଶେଷ, ବର୍ତ୍ତତର ବନନ, ପଦ୍ମାସନ, କୌଣସିର ବନନ ଉପଦେଶେ ତନ୍ମୁକଟ୍ଟସ ଅପରର ବନନ, ସାଖ୍ୟବିଶେଷଦ୍ୱାରା ସମ୍ବୂଦ୍ଧ ପ୍ରତିପାଦନ ।

ଉପବହ୍ର—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + ବହ୍ର + ଅ) ଉପାଧାନ, ମଣ୍ଡି, ଉପଧିତନ, ତକିଆ ।

ଉପବର୍ତ୍ତଣ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ବର୍ତ୍ତ + ଅନ)

ଉପାଧାନ, ମଣ୍ଡି, ତକିଆ ।

ଉପବାଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ବାଧ + ଅ + ଆ) ସପୀତନ ।

ଉପବାହୁ—ପୁଁ. ବି. ବାହୁସମୀପବର୍ତ୍ତୀ ଅଙ୍ଗଭେଦ. (ଅବ୍ୟ) ବାହୁର ନିକଟେ ।

ଉପବ—ପୁଁ. ବି. ଅର୍ଥବ ଶର ।

ଉପବ—ପୁଁ. ବି. ବାକ, ଶର, ଶବଣାହ୍ର ।

ଉପବିଜ୍ଞ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + ବିନ୍ଦୁ + ବି, ଅ) ପୃଷ୍ଠ ପ୍ରଦର୍ଶନ, ଛବିଭଙ୍ଗ, ପ୍ରକାଶରୁ ପଳାୟନ ।

ଉପଭାଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବ୍ୟାନଭାଷା, ଅପଭାଷା, ପ୍ରଦେଶ ବିଶେଷର ଭାଷା, ବିଭାଷା, କଥ୍ୟଭାଷା ।

ଉପଭ୍ରତ—ବି୦. (ଉପ + ଭ୍ରତ + ମ୍ର, ତ) ବ୍ୟାହୁତ, ଭର୍ତ୍ତ, ଯାହା ଉପଭ୍ରେଗ କରାହୋଇଥାଏ ।

ଉପଭ୍ରତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + ତ) ଉପଭ୍ରେଗ ।

ଉପଭ୍ରତ୍ୟେମାନ—ବି୦. (ଉପ + ଭ୍ରତ + ମ୍ର, ଆନ) ଯାହା ଉପଭ୍ରେଗ କରାହୋଇଥାଏ ।

ଉପଭ୍ରତ୍ୟେମାନ—ବି୦. (ଉପ + ଭ୍ରତ + କ, ଆନ) ଆମ୍ବଣ, ପ୍ରାର୍ଥନା ପୁଣକ ପ୍ରତ୍ତିନିର୍ବ୍ରତ ବ୍ୟାପାର, ଆହାନ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର୍ମରେ ନିଯୋଗ, ଶୋଭାମତି, ଉପଭ୍ରତନ ।

ଉପଭ୍ରତ୍ୟେମାନ—ବି୦. (ଉପ + ଭ୍ରତ + କ, ଆନ) ଉପଭ୍ରେଗ କରାହୋଇଥାଏ ।

ଉପଭ୍ରତ୍ୟେମାନ—ବି୦. (ଉପ + ଭ୍ରତ + ମ୍ର, ଆନ) ଯଶ୍ଵାର ଉପଭ୍ରତରଣଶେଷ, ଗୌଣ ବା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଅନନ୍ତର ।

ଉପଭ୍ରତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + କି, ପ୍ର) ଚକାକାର ଯଜ୍ଞ ପାତ୍ର, ବଟ କାଷ୍ଟ-କିମ୍ବିତ ଗୋଲକାର ଯଜ୍ଞପାତ୍ର ।

ଉପଭ୍ରତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + ମ୍ର, ତ) ସମ୍ପତ୍ତି, ସମ୍ବନ୍ଧିତ, ସହିତ ।

ଉପଭ୍ରେତ୍ର—ପୁଁ. ବି୦. (ଉପ + ଭ୍ରତ + କ, ତ) ଉପଭ୍ରେଗକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପ-ଭ୍ରେତ୍ରୀ ।

ଉପଭ୍ରେତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + କି, ପ୍ର) ନିର୍ବାଦୀ ପ୍ରଧାନ ବା ସହକାରୀ ମର୍ମି ।

ଉପଭ୍ରେତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + ଅନ + ର) ଅନ୍ତିମନ୍ଦ୍ରାଧକ ଦ୍ରୁତ୍ୟ ।

ଉପଭ୍ରେତ୍ର—ପୁଁ. ବି. ଆସ୍ତ୍ରୋତ, ଶୌମିମ ମୁନିକର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷ୍ୟ ।

ଉପଭ୍ରେତ୍ର—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + ଅନ) ଆଲୋଚନ, ବିନାଶ, ହିଂସନ, ନିଷ୍ଠାତ୍ମନ, ଧାନ ମଳିବା, ଚପିବା, ନିଷ୍ଠୁରୀକରଣ (ବି୦) ଉପଭ୍ରତକ ।

ଉପଭ୍ରେତ୍ର—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + କ, ଅନ) ଉପଭ୍ରତକ ।

ଉପଭ୍ରେତ୍ର—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + କି, ଅନ) ଉପଭ୍ରତକ ।

ଉପଭ୍ରେତ୍ର—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + କି, ଅନ) ଉପଭ୍ରତକ ।

ଉପଭ୍ରେଗୀ—ପୁଁ. ବି୦. (ଉପ + ଭ୍ରେଗ + ଗୀ) ଭ୍ରେଗକାଶ, ଉପଭ୍ରେଗକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଭ୍ରେଗମୀ ।

ଉପଭ୍ରେଗୀ—ବି୦. (ଉପ + ଭ୍ରେଗ + ଗୀ) ଉପଭ୍ରେଗମୀ ।

ଉପଭ୍ରେଗୀ—ବି୦. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + କ, ଗୀ) ଉପଭ୍ରେଗକାଶ, ଉପଭ୍ରେଗକାରକ ।

ଉପଭ୍ରେଜୀ—ବି୦. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + ମ୍ର, ଯ) ଭ୍ରେଜନାହୁତ୍ୟବ୍ୟ, ଯାହା ଉପଭ୍ରେଗ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଉପଭ୍ରେଜୀ—ବି୦. ବି. (ଉପ + ଭ୍ରତ + ମ୍ର, ଯ) ଭ୍ରେଜନାହୁତ୍ୟବ୍ୟ, ଭୋଜନଯୋଗ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ।

ଉପମ— ବି୦. (ଉପ + ମା + କ, ଅ) ଉପମେସ୍ତ, ଅନ୍ତକ, ନିକଟ, ଅନ୍ତକପ୍ରତି, ସମୀପସ୍ତ, ଦୂର୍ମାତା, ସାତ୍ରଣ୍ୟ ।

ଉପମଦର୍ଶ—ପୁଁ. ବି. ଶଫଳକର ପୁନି, ଅନ୍ତର କନିଷ୍ଠ ଭ୍ରାତା ।

ଉପମଦର୍ଶ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ମଦ + ଭା, ଅନ) ଆମ୍ବଣ, ପ୍ରାର୍ଥନା ପୁଣକ ପ୍ରତ୍ତିନିର୍ବ୍ରତ ବ୍ୟାପାର, ଆହାନ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର୍ମରେ ନିଯୋଗ, ଶୋଭାମତି, ଉପଭ୍ରତନ ।

ଉପମଦର୍ଶ—ବି୦. (ଉପ + ମଦ + ଭା, ଅନ) ଆହୁତ, ପ୍ରାର୍ଥିତ, ପ୍ରସାଦିତ ।

ଉପମଦୀ—ପୁଁ. ବି୦. (ଉପ + ମଦ + କଳ) ଶେଷାମଣ୍ୟା (ବି) ଅଗ୍ରଧାନ ବା ସହକାରୀ ମର୍ମି ।

ଉପମନ୍ତ୍ରଣ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + ମନ୍ତ୍ର + ଶିଖିଣ୍ୟ) ଅନ୍ତିମନ୍ଦ୍ରାଧକ ଦ୍ରୁତ୍ୟ ।

ଉପମନ୍ତ୍ରଣ—ପୁଁ. ବି. ଆସ୍ତ୍ରୋତ, ଶୌମିମ ମୁନିକର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷ୍ୟ ।

ଉପମନ୍ତ୍ରଣ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + ମନ୍ତ୍ର + ଅନ) ଆଲୋଚନ, ବିନାଶ, ହିଂସନ, ନିଷ୍ଠାତ୍ମନ, ଧାନ ମଳିବା, ଚପିବା, ନିଷ୍ଠୁରୀକରଣ (ବି୦) ଉପଭ୍ରତକ ।

ଉପମନ୍ତ୍ରକ—ପୁଁ. ବି. (ଉପ + ମନ୍ତ୍ର + କ, ଅନ) ଉପଭ୍ରତକ ।

ଉପମନ୍ତ୍ରକ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ମନ୍ତ୍ର + କି, ଅନ) ଉପଭ୍ରତକ ।

ଉପମନ୍ତ୍ରକ—କୁଁ. ବି. (ଉପ + ମନ୍ତ୍ର + କି, ଅନ) ଉପଭ୍ରତକ ।

ଉପମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ମା + ଅ) ଭୁଲଖଳା, ସାଦୃଶ୍ୟ, ଅର୍ଥାଳଙ୍କାର ଭେଦ, ଭୁଲନା ।

ଉପମାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ମାତା)ଧାରୀ, ଧାର, ମାତ୍ର ଭୁଲଖ୍ୟ, ମାତ୍ରସୀ, ପିତ୍ରଷୀ ଜତ୍ୟାଦି ।

ଉପମାତା—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ମା + କ, ତୃ) ଚିନ୍ତକର, ଉପମାନକର୍ତ୍ତା, ଭୁଲନାକାଶୀ ।

ଉପମାଦ—ବି. (ଉପ + ମଦ + ଶି + ଅ) ଉପମାଦକ, ହର୍ଷଜଳକ ।

ଉପମାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ମା + ଭା, ଅନ) ପ୍ରମାଣ ବିଶେଷ, ଯାହା ସଙ୍ଗେ ଉପମା ଦ୍ୟାମାଦ, ଭୁଲନା, ସାଦୃଶ୍ୟ, ନ୍ୟୟମତେ ସାଦୃଶ୍ୟ ଆନ ସାଧନ, ପ୍ରତିକୃତି. ଉପମା, ଦୂଷାନ୍ତ ।

ଉପମାରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ମୁ + ଶି + ଭା, ଅନ) ସଙ୍ଗରେ ଅବରୁଥୋଡ଼କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ପୁରୁତରେ ଜଳ ନିଷେଷ ।

ଉପମାଲଙ୍କାର—ୟୁ. ବି. ସାମାଲିଙ୍କାର ।

ଉପମାସ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. ପିତ୍ତୁମାନଙ୍କର ତୃପ୍ତି ନିମର ପ୍ରତି ମାସରେ କରଣୀୟ ଶ୍ରାବ ।

ଉପମିତ୍—ବି. (ଉପ + ମି + କୁ ପୁ) ଉପନିଶାତ, ଉପପ୍ରାପ୍ତି, ପ୍ଲାଣ୍ଟ, ଉପମାକାଶୀ ।

ଉପମିତ—ବି. (ଉପ + ମା + ମି, ତ) ଉପମା ଦ୍ୟାମ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶିତ, ସତ୍ତବ, ଅନୁରୂପ, ଭୁଲିତ ।

ଉପମିତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ମା + ତା, ତି) ଉପମାଲିଙ୍କାର, ଉପମିତସମାସ, ନୈୟା ସ୍ତିକ ମତେ ଅନୁଭବସିତ ଜାତିବିଶେଷ, ସଂଜ୍ଞୟକ ସମ୍ମନଜନ, ସାଦୃଶ୍ୟ ।

ଉପମିତେମାସ—ବି. (ମଧ୍ୟ) ଯେଉଁ ସମାସରେ ଏକ ବୟସ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ବୟସର ଭୁଲନା କରୁଥାଇଥାଏ ।

ଉପମେତ—ୟୁ. ବି. ଶାଳବୃକ୍ଷ ।

ଉପମେୟ—ବି. (ଉପ + ମା + ମି, ଯ) ସାଦୃଶ୍ୟଯୋଗ୍ୟ, ଉପମର ବିଷୟୀଭୂତ, ଭୁଲମୟ ।

ଉପମେୟୋପମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପମେୟ + ଉପମା) ଅର୍ଥାଳିଙ୍କାର ବିଶେଷ ।

ଉପୟହ—ୟୁ. ବି. ପଶୁଯାଗାଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ ବିଶେଷ ।

ଉପୟନ୍ତା—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ଯମ + କ, ତୃ) ପତି, ସ୍ଵାମୀ (ବି) ସମୟମନକର୍ତ୍ତା, ବିବାହ କର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପୟହୀ ।

ଉପୟତ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶଳେଖାକାରଣାର୍ଥ ସବୁବିଶେଷ, ଶାଖାଯତ୍ର, ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ସମ୍ବନ୍ଧ ଉପୟତ୍ତି—ବି. (ଉପ + ଯତ୍ତ + ମୀ, ତ) ଅଭ୍ୟାସ, ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଉପୟମ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ଯମ + ଅ) ବିବାହ, ଉତ୍ସବାହ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ନିଶ୍ଚତ୍ର ।

ଉପୟମନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଯମ + ଭା, ଅନ) ବିବାହ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ଅଗ୍ନି ଅଧ୍ୟ ସ୍ଥାପନ, ବିଜନସାଧକକୁଣ୍ଠାଦିବେବାହକ ମନ୍ତ୍ର ।

ଉପୟମନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଯମ + ଅନ + ର) ଅଗ୍ନି ଧାନାଙ୍ଗ ସିକତାଦି, ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଉପୟଷ୍ଟ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ଯଳ + ତୃ) ଷୋଡ଼ିଶ ପ୍ରକାର ଭୁତ୍ତ, କମିଶରୁ ପ୍ରତିପାଦ୍ରାତା ନାମକ ଭୁତ୍ତ କ୍ଲ ବିଶେଷ, ଉପୟାକ ।

ଉପୟାତକ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ଯାତ୍ର + କ, ଅକ) ସ୍ଥୟଂୟାତକ, ସେ ନିକଟକୁ ଆସି ଯାଇଥାକରେ (ମାଗେ) ପ୍ରାର୍ଥି, ଯାଇଥାକର୍ତ୍ତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପୟାତକ ।

ଉପୟାତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଯାତ୍ର + ଭା, ଅନ) ଦେବତାପ୍ରତ୍ୱତିକ ନିକଟରେ ଅଭ୍ୟାସ ପ୍ରାର୍ଥନା, ଯାଇଥା ।

ଉପୟାତିତ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ଯାତ୍ର + ମି, ତ) ପ୍ରାର୍ଥତ, ଅଭ୍ୟାସିତି ନିମିତ୍ତ ଅପିତ, ସମପିତ, ଅନୁରୂପ (ବି) ମାନ୍ୟ ସକ କରିବା ।

ଉପୟାତିତକ—ବି. (ଉପୟାତିତ + କ) ଅଭ୍ୟାସିତି ନିମିତ୍ତ ଦେବତାଦିର ଦେୟ ପାର୍ଥତ, (କ୍ଲୀ. ବି) ଦେବଦେୟ ବୟସ, ମାନ୍ୟକ ପଦାର୍ଥ ।

ଉପୟାକ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ଯଳ + ଅ) ସଙ୍ଗଜ୍ୟାଗବିଶେଷ, ଏହାଏଗାରପ୍ରକାର ଅଟେ, କଣ୍ଠପରଗାହବିଶେଷ ।

ଉପୟାତ—ବି. (ଉପ + ଯା + କତ) ଆଗ୍ରମୀସମୀପ ଆଗତ, ପ୍ରାସ୍ତୁତିଗତ, ଶରଣଗତ, କୃତମେଧ୍ୟ ।

ଉପୟାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଯା + ସ, ଅନ) ନିକଟେ ଗମନ, ଉପସର୍ପଣ, ପ୍ରାସ୍ତୁତ ।

ଉପୟାମ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ଯମ + ଭା, ଅନ) ବିବାହ, ଯଜ୍ଞପାଦିବିଶେଷ ।

ଉପୟାୟୀ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ଯା + କ, କନ୍ତ) ସମୀପଗାମୀ, ଉପସର୍ପୀ ।

ଉପୟକ୍ତ—ବି. (ଉପ + ଯୁକ୍ତ + କ, ତ) ଯୋଗ୍ୟ, ନ୍ୟୟାଶ୍ୟ, ଯଶେଷ, ଭୁତ୍ତ, ରଚିତ, ସମର୍ଥ, ଦୌସ୍ତୁବସମ୍ବନ୍ଧ, କର୍ମଧ, ପୀତ (ଗ୍ରା) ଉପାର୍ଜନକ୍ଷମ ।

ଉପୟକ୍ତତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପୟକ୍ତ + ତା) କର୍ମଣ୍ୟତା, କାର୍ଯ୍ୟଦଷ୍ଟତା, ଭୀତିତା ।

ଉପୟୋକ୍ତବ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ୟୁକ୍ତ + ମୀ, ତବ୍ୟ) ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ, ଭୋକ୍ତବ୍ୟ ।

ଉପୟେଶ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ୟୁକ୍ତ + ଭା, ଅ) ଆଚରଣ, ଭୋଜନ, ଜଳଯୋଗ, ସାହାଯ୍ୟ, ଜଷ୍ଟସିଦ୍ଧି ନିମିତ୍ତ ଧନ୍ୟକାରୀ, ବ୍ୟାସ, ଆବଶ୍ୟକତା, ଉପୟେଶ୍ୟତା, ବୈଶି, ବ୍ୟବହାର, ବିନିଯୋଗ ।

ଉପୟୋଗିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପୟୋଗ + କନ୍ତ + ତା) ଆବଶ୍ୟକତା, ପ୍ରୟୋଗିତା, କାର୍ଯ୍ୟକରତା ସାହାଯ୍ୟ, ଉପୟକ୍ତତା, ଆନୁକୂଳ୍ୟ, ହତକର୍ତ୍ତ, ପ୍ରୟୋଗିତା ।

ଉପୟୋଗି—ୟୁ. ବି. (ଉପୟୋଗ + କନ୍ତ) ଉପୟକ୍ତ, ଉପକାଶ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ଅନୁକୂଳ, ଯୋଗ୍ୟ, ଅନୁରୂପ, କାର୍ଯ୍ୟକରକ ।

ଉପୟୋଗ୍ୟ—ଅବ୍ୟ, ଆନନ୍ଦ ।

ଉପର—ପ୍ରା(ସମ୍ବ)ବି. ଉତ୍ସବାର, ବିମନ, ବାନ୍ଧି ।

ଉପର—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ + ଉପର) ଅଗ୍ରଭାବ, ଉତ୍ସବାର, ଉପରିଭାବ, ଉପରିଭାବିତ, ଅନ୍ତତକାଳ, ଶୃନ୍ୟ ଆକାଶ, କୋଠାରବିଶେଷ ବା ପରରମାଳ (ବି) ଉପରେ ଥିବା, ବାହାରେ ଥିବା,

ଉଚ୍ଛ୍ଵରେ ଥିବା, ତଳ, ଉଚ୍ଛତର, ଅନ୍ୟ ସର୍ଗୀୟ, ଅଣାତ, ଉବିଷ୍ୟତ୍, ବୀଶ୍ଵରିକ, ଅଗନି, ଆଗଆଡ଼ରେ ଥିବା, ପୂର୍ବ (ଗ୍ର. କ୍ଷ. ବିଂ) ଉପରେ, ଉଚ୍ଛବେ, ଅଗରିଗରେ, ପୃଷ୍ଠରେ, ଠାରେ (ଦୀପିତ୍ର) ।

ଉପରୁଆଡ଼—ଗ୍ର. ବି. ଉଚ୍ଛ୍ଵପାଖ, ଉଚ୍ଛ୍ଵ-
ଶଶ, ବହିସ୍ଥ ଅଂଶ, ଉଚ୍ଛତରପୃଷ୍ଠ, ବହି
ରୀଗ, ଉପରମାଳ ।

ଉପରଉପର—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଉଚ୍ଛତରକୁ
ସାଇ ବାହାରେ ବାହାରେ, ଅରକୁଥର,
ବୁଦ୍ଧାକୁରୁହା, ବାହାରପାଖରେ, ବୁଥାରେ ।

ଉପରଓଳ—ଗ୍ର. ବି. ଅପରହ୍ଣ୍ଣ, ଦନ
ଦୁପ୍ରଦରର ପରବର୍ତ୍ତୀଭାବ ।

ଉପର୍ଯ୍ୟପର—ଅବ୍ୟ. (ଉପରେ + ଉପରି)
ପୁନଃପୁନଃ, ଗୋଟିକ ଉପରେ ଗୋଟିଏ,
ମୁହଁମୁହଁ, ଉପରେ ଉପରେ, ଅରକୁଥର ।

ଉପର—ବି. (ବପ + କରନ୍) ଉପ୍ତ,
ସ୍ଥାପିତ, ଉପରତ, ଉପରକାଳୋପନ୍ଦ,
ଉପଳ, ପ୍ରସ୍ତର, ପଥର, ଅନ୍ୟ ।

ଉପରକୁ—ପୁ. ବି. (ଉପରେ + ରଞ୍ଜ + କ, ତ)
ରାତ୍ରି, ରାତ୍ରିଗ୍ରହ୍ୟ ସ୍ଥର୍ଯ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର, ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ
(ବିଂ) ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣବିଶିଷ୍ଟ, ରଙ୍ଗି ତ, ବ୍ୟସ୍ତ-
ନାସତ୍ତ୍ଵ, ପାତାପୁତ୍ର, ଅନୁରତ୍ନ ।

ଉପରକ୍ଷ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ରମ୍ + କ,
ଅ) ସେନ୍ୟର ସମୀପସ୍ତ ରକ୍ଷକ, ପହା-
ବାଲ ।

ଉପରକ୍ଷକ—ବି. (ଉପ + ରମ୍ + କ,
ଅକ) ସେନ୍ୟମାନଙ୍କର ସମୀପର୍ତ୍ତୀ-
ରକ୍ଷକ, ସେନ୍ୟମାନଙ୍କର ପୃଷ୍ଠପୋଷକ,
ଜଗୁଆଳ, ରକ୍ଷକ ଚୌକିଦାର, ଜିମା-
ଦାର ।

ଉପରକ୍ଷଣ—କ୍ଷ. ବି. (ଉପ + ରକ୍ଷ + ଭ.
ଅନ) ସଜ୍ଜନ, ରକ୍ଷଣାର୍ଥସେନ୍ୟ ସ୍ଥାପନ,
ରକ୍ଷଣରଣ, ଚୌକ୍ଷ, ଜଗିବା, ହେପା-
ଦସ୍ତ ।

ଉପରଚିତ—ବି. (ଉପ + ରଚ୍ + ମ, ତ)
ସୁଷ୍ଠୁ, କୃତ ।

ଉପରଞ୍ଜକ—ବି. (ଉପ + ରନ୍ଜ + କ
ଅକ) ଉପରଞ୍ଜନକର୍ତ୍ତୀ, ଚନ୍ଦକର (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉପରଞ୍ଜିକା ।

ଉପରଞ୍ଜନ—କ୍ଷ. ବି. (ଉପ + ରନ୍ଜ +
ଭ. ଅନ) ରଙ୍ଗକରିବା, ପ୍ରଭବବିପ୍ରାର
କରିବା ।

ଉପରତାଉଶିଆ—ଗ୍ର. ବିଂ. ବାହ୍ୟକ,
ଯାହା ଘନସ୍ଥ ନୁହେ, ଯାହା ଉଚ୍ଛତରକୁ
ନୟାଇ କେବଳ ପୃଷ୍ଠଭାଗରେ ଥାଏ,
ଆନ୍ତରିକତାବାନ, (ଲ, ଅର୍ଥ) ଯେଉଁ
ଲୋକ ମର୍ମଲୁ ପ୍ରଦେଶ ନକର ବାହାରେ
ଭୟଥାଏ, ଅଗରାର, ଯେଉଁ କଥାର
ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଙ୍ଗେ ଦୃଢ଼ ସମ୍ବନ୍ଧ ନଥାଇ
ବାହ୍ୟକ ସମ୍ବନ୍ଧ ଥାଏ ।

ଉପରତ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ରମ୍ +
କ, ତ) ବିରତ, ନିବୃତ, ମୁତ୍ତ, ବିଗତ,
ଉପରତିଯୁକ୍ତ, ତ୍ୟକ୍ତ, ବିରତ ।

ଉପରତାତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପରତ + ତାସ୍
+ ତି) ପ୍ରକାର, ମେଘକରକାଦ୍ଵାରା ଆହାଦ୍ୟ-
ଅନ୍ୟଶକ୍ତି ।

ଉପରତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ରମ୍ + ଭ,
ତି) ବିରତ, ବାସନାତ୍ୟାଗ, ନିବୃତ୍,
ବୈଶିଶ୍ୟ, ମୁଖ୍ୟ, ସନ୍ଧ୍ୟାସ, ନିବାରଣ,
ବୁଦ୍ଧି, ବିପରୀତରତି, ପୁରୁଷାୟୁତ ।

ଉପରତ୍ତ—କ୍ଷ. ବି. (ଉପ + ରତ୍ତ) ମଣି-
ସଦୃଶ କାଶୁଦ୍ଧ, କାର, କର୍ପୂର,
ପ୍ରସ୍ତର, ମୁଖ୍ୟ, ଶୁକ୍ର, ଶଙ୍ଖତଥ୍ୟାଦ
ଉପରତ ।

ଉପରତ୍ତ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ପ—ପରତ୍ତ)
ଏହାଜାତା, ପରତ୍ତ, ପୁଣି, ଏଥୁପରେ ।

ଉପରପଡ଼ା—ଗ୍ର. ବି. (ଗାଲି) ଯେ
ଅନାହ୍ତ ହୋଇ ପରର କାର୍ଯ୍ୟକରେ,
ହୃଦ୍ୟସେପ କରେ, ବଳପଣା ।

ଉପରପାହୁଆ—ଗ୍ର. ବି. ଉଚ୍ଛତର ଛନ୍ଦ ନ,
ଉଚ୍ଛତର ମର୍ମାଦାୟିକ ପଦ ।

ଉପରମ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ରମ୍ + ଭ,
ଅ) ଉପରତ, ବୈଶିଶ୍ୟ, ନିବୃତ୍, ମୁଖ୍ୟ,
ସମାପ୍ତ, ଉପଶମ ।

ଉପରମୁହା—ଗ୍ର. ବିଂ. ଅମାନିଆ, ଥେଣ୍ଟ,
ଅବିନାତ, ଉତ୍ତରଦାୟକ ତ୍ରତ୍ୟ, ମୁହଁ-
ଟେକା ।

ଉପରହାକିମ—ଗ୍ର. ବି. ଉଚ୍ଛତା-
ସ୍ଥକର୍ମଗୁଣ, ଉପରିଷ୍ଠ ହାକିମ, ବଡ଼-
ବାବୁ ବା ହାକିମ ।

ଉପରବ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ରୁ + ଅ)
ଗର୍ଭକାର ପ୍ରଦେଶ, ସୋମାରିଷବର,
ଅଙ୍ଗବିଶେଷ ।

ଉପରସ—ପୁ. ବି. ପାରଦ ଭୁଲ୍ଲ ଗନ୍ଧ
କାଦ, କଙ୍ଗୁଷ୍ଠାବକସ, ଗଞ୍ଜ, ଚେରିକ,
ମାଳାଞ୍ଜନ, ଶୁକ୍ର, ବର୍ଷାଟକାଦ ଉପରସ ।

ଉପରସ ପୁ. ବି. (ଉପ + ରମ୍ଜା +
ଭ, ଅ) ରହୁଶ୍ୱୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସମାର-
ବିଶେଷ, ଅନକାର, ବିପଦ, ଉପତ୍ରବ,
ରହୁ, ନିଦା, ପ୍ରତ୍ୱରି, ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, ବିଗନ,
ଦୁର୍ମୁୟ, ପଞ୍ଚବାଦ, ଦୁଷ୍ଟମାତ୍ର, ଅପବାଦ,
ଶ୍ରଦ୍ଧକଲେଖ, ବ୍ୟସନ, ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଉପରଳ—ପୁ. ବି. ରଜପତିନିଧି, ରଜା
ଅଧୀନୟ ରଜବୁଲ୍ୟ ମାନ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତ,
(ଅବ୍ୟ) ରଜାଜିନିକଟରେ (ବିଂ)
ରଜବୁଲ୍ୟ ।

ଉପରଣ—ଗ୍ର. ବି. (ଫ—ଉପରି + ଆବ-
ରଣ) ଓତଣବସ୍ତ୍ର, ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନେ
ପିନ୍ଧିବା ଲୁହ ଉପରେ ଘୋଡ଼ିହେବା
ଗୁଦର, ବିଶାପରେ ପଡ଼ିବା ଗୁଦର,
ସାଧାରଣ ଶପଥ ।

ଉପରମ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ରମ୍ + ଅ)
ଉପରତ, ମୁଖ୍ୟ, ବିକୃତ, ସନ୍ଧ୍ୟାସ,
ବୈଶିଶ୍ୟ, (ଅବ୍ୟ) ରମସମୀପେ ।

ଉପରି—ଅବ୍ୟ, ଉଚ୍ଛ୍ଵପାହୁ—ଉପରେ (ଗ୍ର. ବି)
ଅନନ୍ତର, ପରେ ଅନିରାକ୍ତ, ମାଗଣା,
ଉଚ୍ଛ୍ଵତ୍ତଳ, ଉଚ୍ଛ୍ଵଦେଶରେ ଅନ୍ତେ-
ତନିକ, ଉଚ୍ଛତ, ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ର, ଦେଶ, ବାହ୍ୟ,
ଉଚ୍ଛ୍ଵଦିଗଳୁ, ଉଚରେ ।

ଉପରିତ—ପୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଉଚ୍ଛ୍ଵେ-
ତତ, ଉପରେ ଯାଇଥିବା, ଆଚୁତ ।

ଉପରିଚ—ପୁ. ବି. ପୁରୁଷୀୟ ଜଣେ
ବଜା, ଅପରନାମ ବପୁ (ବିଂ) ଉଚ୍ଛ୍ଵତ୍ତ-
ତର, ଆକାଶବାମୀ ।

ଉପରିଜ—ପୁ. ବି. (ଉପରି + ଜନ୍ମ +
କ ଅ) ଉଚ୍ଛ୍ଵେଜାତ, ଉଚ୍ଛତ, ଉଚ୍ଛ୍ଵତ୍ତୁତ,
ଉନ୍ନତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପରିଜା ।

ଉପରିଚନ—ବି. (ଉପରି + ତନ) ଯାହା
ଉପରେ ଅଛି, ଉଚ୍ଚତନ, ଉପରିଶ୍ଳେ,
ପୁଷ୍ଟବର୍ତ୍ତୀ (ସ୍ଥି) ଉପରିତନ ।

ଉପରିଶ୍ଳେ—ପୁ. ବ. (କ.ଧା) ଉଚ୍ଚ, ଉଗ,
ବହୁଗ୍ରାମ, ଉଚ୍ଚତନ, ପୃଷ୍ଠ ।

ଉପରିମେଳନ—ପୁ. ବ. ଗୋପପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ,
ରଷ୍ଟେରେଦ ।

ଉପରବୁଦ୍ଧି—ସ୍ଥି. ବ. ବୈଦିକ ବୃଦ୍ଧତା
ଛିନ୍ଦୋବିଶେଷ ।

ଉପରିଷ୍ଟଲେଖାତଷ୍ଟୁତୀ—ସ୍ଥି. ବ. ବୈଦିକ
ଛନ୍ଦୋ ବୃତ୍ତିରେଦ ।

ଉପରିଷ୍ଟାତ୍—ଅବ୍ୟ. ଉଚ୍ଚ, ଉପର,
ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ, ଅନୁତ୍ତର, ପରେ ।

ଉପରିସଥ—ପୁ. ବ. (ଉପରି + ସଥ +
କିମି) ରଜସ୍ତୁଷ୍ଟୁପକ୍ଷରେ ସୋମନେତୃତ୍ଵ
ଦୂଷଣ ନମକ ଦେବତା ବିଶେଷ,
(ବି) ଉଚ୍ଚ, ପୃତ୍ତ ।

ଉପରିସଥ୍ୟ—କୁ. ବ. (ଉପରି + ସଥ + ଯ)
ଜାତେ ଅବସ୍ଥାନ, ଅନୁତ୍ତରେ ଉପରି-
ବେଶନ ।

ଉପରିତକ—ପୁ. ବ. ଶୁଙ୍ଗାର ବନ୍ଧନ-
ବିଶେଷ, ଆସନ ବାନ୍ଧିବା, ସୁରତବନ୍ଧ
ବିଶେଷ ।

ଉପରିତୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଉପରିଆତ୍, ଉପର
ଦିଗରୁ (ଲଠି) ଅକୟାତ୍, ଦୈବାତ୍ ।

ଉପରୁତ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ରୁଧ + କ,
ତ) ଉପରୁତ, ଉପେହତ, ଆହୁତ,
ବକ, ପ୍ରତିରୁତ, ମୁଦ୍ରାତବେଶପ୍ରତିରୁତ,
ଉପସ୍ଥିତି, ଅନୁରୁତ, ଯାହାକୁ ଅନୁ
ରୋଧ କରସିଲାଏ, (ସ୍ଥି) ଉପରୁତା ।

ଉପରୁତ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ରୁଧ +
କ, ତ) ସଞ୍ଚାତ, ପ୍ରତ୍ଯ ।

ଉପରୁପକ—କୁ. ବ. ନାଟକବିଶେଷ ।

ଉପରେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ - ଉପରି)
ଉଚ୍ଚଦେଶରେ, ପୃଷ୍ଠ ଦେଶରେ,
ପିଠିରେ, ଅଶ୍ରୁରେ, ସର୍ଗରେ, ଉଚ୍ଚ-
ତର ପ୍ଲାନରେ, ଅଧିଳତର, ଛତା,
ଅଧୁକା ହୋଇ, ଅପିଲ ଅଧାଳତରୁପେ
ଆଗ୍ରା କନ୍ଧ ଥିବା, ନିକଟ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ

ଠାରେ, କଢ଼ିପକ ବା ହାକମ ରୁପେ,
ପ୍ରତି, ଅତିକମ କରି, ଅନ୍ୟ କି ଯୀପରେ
ବ୍ୟକ୍ତୁତ - ପ୍ରାସ୍ତୁ, ଆସନ ଅବସ୍ଥା-
ପୃତ୍ତ ।

ଉପରେ ଉପରେ — ଗ୍ର. କି. ବି. (ଉପରୀୟ-
ପର), ମାରଣାରେ, ବନାବ୍ୟକ୍ତରେ.
ଉପର ଠାରିଥା ଭବରେ ।

ଉପରେଉପରେ ଯିବା — ଗ୍ର. କି. ନର ବା
ପାଣି ଉତ୍ତରକୁ ନ ଯାଇ କୁଳେ କୁଳେ
ଶୁଣିଲ ବାଟରେ ଯିବା (ଲ.ଠ) କୌଣସି
ବିଷୟକୁ ବହୁତ୍ସ୍ତରୀୟରେ ବିଶ୍ରବ କରିବା
ଉପରେହେ — ପୁ. ବ. (ଉପ + ରୁଧ + ଗ,
ଅ) ଆଚରଣ, ଆକ୍ରାଦନ, ଅନୁଗ୍ରହ,
ପ୍ରତିବନ୍ଦ, ବ୍ୟାପାତ, ଅଟକ ଜିଗର,
ଅନୁରୋଧ ପାତ୍ରକ, ଗୌରବ, ସୁପା-
ରିସ, ଶାତିର ।

ଉପରେହେକ — କୁ. ବ. (ଉପ + ରୁଧ +
ଅକ) ଅନୁଗ୍ରହ, ପ୍ରତିବନ୍ଦ. ପାତ୍ରକ
ଗର୍ଭାରାତ, ଗାସୁଗୁହ (ବି) ଉପରେହେକର୍ତ୍ତ୍ତୀ
ଅନୁରୋଧକାରୀ (ସ୍ଥି) ଉପରେହେକା ।

ଉପରେହେନ — କୁ. ବ. (ଉପ + ରୁଧ +
ଗ, ଅନ) ପ୍ରତିବନ୍ଦ. ଅକରୋଧ ।

ଉପରୁତ୍ତ — ବି. (୭ତର) କ୍ରମାଗତ,
ପ୍ରତିଧ୍ୟାନ, ଅଭ୍ୟକ୍ତେ ।

ଉପଳ — ପୁ. ବ. (ଉପ + ଲ + କ, ଅ)
ଲେତାମାତ୍ର, ପାଷାଣ, ରହୁ, ପଥର,
ଶିଳା, (ଗ୍ର. ବ.) ଶର୍କରା, ଏକପ୍ରକାର
ମଠାପଣା ।

ଉପଲକ୍ଷ-ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ — ପୁ. ବ. (ଉପ +
ଲକ୍ଷ + ଅ) ଅବଲମ୍ବନ. ପ୍ରସ୍ତୁତକାର.
ଉଦେଶ୍ୟ, ବୁଲକାସକ, ସୁରନା, ସୁତ,
ନିମିତ୍ତ, ବ୍ୟାପକେଶ, (ଉପ + ଲକ୍ଷ + ଯ)
ଛଳ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଲକ୍ଷଣ, ସଙ୍କା, ଅନୁମାନ,
ବୁଲନା, ସାତୁଣ୍ୟ (ବି) ବୁଲନୀୟ,
ଉଲ୍ଲେଖିତୋର୍ଯ୍ୟ. ଅନୁମେୟ ।

ଉପଲକ୍ଷକ — ବି. (ଉପ + ଲକ୍ଷ + କ,
ଅକ) ଦ୍ରଭାବକ, ଦର୍ଶକ, ପଣ୍ଡକ,
ଉପାଦାନ, ଲକ୍ଷସ୍ତେତ୍ରେ ଇତରବୋଧକ
ଶବ (ସ୍ଥି) ଉପଲକ୍ଷକ ।

ଉପଲକ୍ଷଣ — କୁ. ବ. (ଉପ + ଲକ୍ଷ +
ଗ, ଅନ) ଅକହୁର୍ବ୍ୟାର୍ଥୀ ଲକ୍ଷଣ, ଅନ୍ୟ
ଉଦ୍ବାଧକ ଲକ୍ଷଣ, ଚନ୍ଦ୍ର, ବିଶ୍ଵିଷଳକ୍ଷଣ,
ସୁଚନା, ଉପକମ, ପରିଜ୍ଞାନ, ବିଶେଷଣ ।
ଉପଲକ୍ଷଦେବା — ଗ୍ର. କି. ସୁଚନାକରିବା,
ସୁଚେଇବା, ଉଲ୍ଲେଖଦେବା, ଅନ୍ୟବ୍ୟୁତ
ସମ୍ମତ ଦେଖାଇ କହିବା, ବୁଲନା
କରିବା ।

ଉପଲକ୍ଷରେ — ଗ୍ର. କି. ବି. କୌଣସି
ଘଟନାକମେ, କୌଣସି ଘଟନା ସମ୍ମୁ-
ତରେ, ଫଳରେ, କୌଣସି ବିଶେଷ
ଘଟନା ଘଟୁଥିବାର ଅବସର ବା
ପୁରୋଗ ପାଇ ।

ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ — ବ. (୭ତର) ପ୍ରତିରୋଧ,
ବାଲିଗରଭାବ, କଙ୍କର ।

ଉପଲକ୍ଷିତ — ବି. (ଉପ + ଲକ୍ଷ + ମୀ, ତ)
ସୁଚିତ, ସୁକୁପ୍ରାସ୍ତ, ଆଶ୍ରତ, ଅନୁମିତ,
ବିଶ୍ଵିଷ, ଦୃଷ୍ଟି, ସ୍ତର୍ତ୍ତ, ବୁଲିତ, କଳ୍ପିତ
ଉପଲକ୍ଷଣ. ସୁଚନାଦ୍ୱାରା ବୋଧଗମ୍ୟ
ହୋଇଥିବା ।

ଉପଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ତ୍ରୀ — ପୁ. ବ. ତମର ନାମକ
ଜନ୍ମ, ଶୁମ୍ଭ ଗାନ୍ଧି, ତମଣ ମୁଗ ।

ଉପଲବ୍ଧ — ବି. (ଉପ + ଲଭ + ମୀ, ତ)
ଅଳ୍ପିତ, ଅଭ୍ୟତ, ଅନୁମିତ, ସୁଚିତ,
ମର୍ମ ଗୃହୀ ଯାଇଥିବା, ପ୍ରାସ୍ତ, ଶାତ,
ଅନୁଭୂତ ।

ଉପଲବ୍ଧା — ପୁ. ବି. (ଉପ - ଲଭ +
କ, ତ) ପ୍ରାପକ, ଜ୍ଞାତା (ବି) ଆସା
(ସ୍ଥି) ଉପଲବ୍ଧୀ ।

ଉପଲବ୍ଧାର୍ଥ — ପୁ. ବ. (କ.ଧା.) ଅନୁମିତ
ଅର୍ଥ, ବୁଝାଯିବା ଅର୍ଥ, ପଳାରେ, ପ୍ରାସ୍ତ
ଉଦେଶ୍ୟ (ପୁ. ବ. ବ. ବ.) ଯେଉଁଦେଶ୍ୟ
ଅନୁବୂପ ପଳାଇଥାଏ, ଯେ ଅର୍ଥ ବୁଝି
ପାରିଥାଏ, ଯେ ଉଦେଶ୍ୟ ଦୃଢ଼ୁତ୍ୟମ
କରିଥାଏ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ବୁଝାଯାଇଥାଏ,
(ସ୍ଥି) ଉପଲବ୍ଧାର୍ଥୀ ।

ଉପଲବ୍ଧାର୍ଥୀ — ସ୍ଥି. ବ. (ବ. ବ.) ଆଖ୍ୟ-
ସୁକା, ଅନୁଭୂତାର୍ଥ ପ୍ରତିପାଦକ କଥା,
ଅଙ୍ଗେ ନିଷାଇଥିବା କଥା ।

ଉପଲବ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଲଭ + ତ) ବୋଧ, ଜ୍ଞାନ, ମତ, ପ୍ରାପ୍ତି, ଲଭ, ଅନୁଭବ, ବୁଦ୍ଧିବା, ହୃଦୟମଙ୍ଗଳ କରିବା, ବୁଦ୍ଧି । [ବୃକ୍ଷ ।]

ଉପଲବ୍ଧେ—ୟୁଂ. ବି. ପାଷାଣଭେଦା ଉପଲବ୍ଧ—ବିଂ. (ଉପ + ଲଭ + ସା) ଅନୁଭବମୟ, ଅନୁମେୟ, ପ୍ରାପ୍ତ୍ୟ, ଜ୍ଞାଯ୍ୟ, ସାଧ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଲବ୍ଧ୍ୟା (ଗ୍ରା.ବି) ଲଭ, ଆୟ୍ୟ ।

ଉପଲମ୍ବ—ମୁଂ. ବି. (ଉପ + ଲଭ + ଶା, ଅ) ଅନୁଭବ, ବୋଧ, ଅବଗତି, ଉପଲିବ୍ଧ, ଲଭ, ଉତ୍ସାହ, ପ୍ରାପ୍ତି ।

ଉପଲମ୍ବକ—ୟୁଂ. ବିଂ. (ଉପ + ଲଭ + ଅନ) ଅନୁଭବକ, ଅନୁଭବକାଶ, ବୋଧକ, ଲଭବାନ ।

ଉପଲମ୍ବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଲଭ + ଶା, ଅନ) ଜ୍ଞାନ, ବୁଦ୍ଧି ।

ଉପଲମ୍ବ୍ୟ—ୟୁଂ. ବିଂ. (ଉପ + ଲଭ + ମ୍ର, ଯ) ପ୍ରତିବାଦ, ପ୍ରତିବ୍ୟୋଗ୍ୟ, ପ୍ରଶଂସନ୍ୟ । ଉପଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଲା + ଅ + ଆ) ଶର୍କରା, ପ୍ରତ୍ରମୟ ଭୂମି ।

ଉପଲଙ୍ଘ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଲଭଗ୍ର + କ, ଅ) ଉପଲର୍ଗ, ଉପଲବ୍ଧ, ଅରିଷ୍ଟ ।

ଉପଲିପ୍ତ—ବିଂ. (ଉପ + ଲପ + ମ୍ର, ତ) ଉପରଭାଗରେ କୃତଲେପନ, ଦେହରେ ବୋଲା ହୋଇଥିବା, ଉପରେ ବୋଲା ହୋଇଥିବା, ଲିପାହୋଇଥିବା ।

ଉପଲେପ—ୟୁଂ. ବି. (ଉପ + ଲପ + ଅ) ରଙ୍ଗ ଆଦିର ଘୋଛ, ବୋଲିବା, ଲିପିବା, ମଳମ, ଅଞ୍ଜନ, ଗୋମୟୁଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ଲେପନ, ସକଳ ରଙ୍ଗ୍ୟ ଅବସାଦନ । ଉପଲେପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଲପ + ଶା, ଅନ) ଲେପନ, ମର୍ଦନ, ଉପଲେପ (ଦେଖ) ।

ଉପବଜ୍ଞା—ୟୁଂ. ବିଂ. (ଉପ + ବଜ + ତ୍ର) ଯଜ୍ଞରେ ପର୍ଵିବେଶକ, ଉତ୍ସିକ୍ଷିକା, ଯଜ୍ଞତତ୍ତ୍ଵବଧ୍ୟକ, ସଦୟ୍ୟ, ଉପଦେଶ୍ୟ, ସେ ଉପଦେଶ ଦିଏ ।

ଉପବଜ୍ଞା—ୟୁଂ. ବି. ବଙ୍ଗଦେଶର ସମ୍ମାପନ୍ୟ ଦେଶରେ ।

ଉପବହୁତ—ୟୁଂ. ବିଂ. (ଉପ + ବନ୍ଦ୍ର + ମ୍ର, ତ) ପ୍ରତାରତ, ରଳିତ, ତ୍ୟକ୍ତ ।

ଉପବଟ—ୟୁଂ. ବି. ପିୟାଲଚୂଷ, ପିଆଶାଳଗଛ, ପିଆଶାଳଗଛ ।

ଉପବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ବନ) ବାଢ଼, ତୋଟା, କୁଞ୍ଜବନ, ଉଦ୍ୟାନ, ବଗିରୁ, (ଅବ୍ୟ) ବନସ୍ବିପ୍ରେ ।

ଉପବନ୍ଧ—ୟୁଂ. ବି. (ଉପ + ବନ୍ଧ + ଶା, ଅ) ବନ୍ଧୁ, ନ୍ତର ବନ, କୌଣସିର ବନନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତନ୍ତ୍ରକଟ୍ଟୁ ଅପରର ବନନ, ସାଂଖ୍ୟ ବିଶେଷ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବନ୍ଧ ପ୍ରତିପାଦନ, ପଢାସନ, ରତ୍ନବନବିଶେଷ

ଉପବନ୍ଧୀ—ବି. ବ୍ରାହ୍ମଣାଦି ଉନ୍ନ ଅପ୍ରଧାନ କର୍ଣ୍ଣ, ଉପଜାତ, ଗୁରୁବନ୍ଦେଶ୍ୟତରଜାତ ।

ଉପବନ୍ଧୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ବନ୍ଧୁ + ଅନ) ବିବରଣ, ସମ୍ବନ୍ଧ ଜୀବିନ, ଠକ୍କ

ବନ୍ଧୁନା, ସ୍ଵରୂପ ଲକ୍ଷ୍ମେ, ଶୁଣାଦି କଥନ ।

ଉପବନ୍ଧୁକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ବନ୍ଧୁ + ଅନ) ବିଷୟ, କନପଦ, ବ୍ୟାୟାମପଦ୍ଧନ, ଦେଶର ଏକାଶ, ସରଳ ନିର୍ଜଳ ପ୍ଲାନ ମାନ୍ୟ ।

ଉପବନ୍ଧୁ—ୟୁଂ. ବି. ପାଣିନ, କାତ୍ଯାୟୁନ, ବ୍ୟାତି ପ୍ରତ୍ବୁତ ବୈଷ୍ଣବରଣମାନଙ୍କର ଅଧ୍ୟାପକ ରକ୍ଷିତିଶେଷ ।

ଉପବନ୍ଧୁ—ୟୁଂ. ବି. (ଉପ + ବନ୍ଧୁ + ଅ) ଉପଧାନ, ଶିରୋଧାନ, ମାଣ୍ଡି, ତକିଆ ।

ଉପବନ୍ଧିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅମୃତସ୍ତବା ଲତା ।

ଉପବନ୍ଧୁଥ—ୟୁଂ. ବି. (ଉପ + ବନ୍ଧୁ + ଅନ୍ତର) ଗ୍ରାମ, ଯାଗ ପୂର୍ବଦିବସ ।

ଉପବନ୍ଧୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ବନ୍ଧୁ + ତ) ଉପବାସ, ଅନାହାର ।

ଉପବନ୍ଧୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ବନ୍ଧୁ + ତ) ପ୍ରତ୍ନ, ଉପଷ୍ଟି ।

ଉପବନ୍ଧୁ—ୟୁଂ. ବି. (ଉପ + ବନ୍ଧୁ + ଅନ୍ତର) ପରିଷର ଆଲାପ, ଯବ ।

ଉପବନ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ସୁକବ, କୁରେଇ ମଞ୍ଜି ।

ଉପବନ୍ଧ୍ୟ—ବିଂ. (ଉପ + ବନ୍ଧୁ + ଯ) ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ପ୍ରଶଂସନ୍ୟ, ପ୍ରଶାମ୍ୟୋଗ୍ୟ ।

ଉପବାଦ—ୟୁଂ. ବି. (ଉପ + ବଦ୍ର + ଶ, ଅ) ଅପବାଦ, ନିନ୍ଦା ।

ଉପବାଦୀ—ୟୁଂ. ବିଂ. (ଉପ + ବଦ୍ର + ଜନ) ନିନ୍ଦୁକ, ଅପବାଦକ ।

ଉପବାଦ୍ସ—ୟୁଂ. ବି. (ଉପ + ବଦ୍ର + ଶ, ଅ) ଅନଶନ, ଲାଦନ, ଭୋକନାଭାବ, ଅନାହାର, ବାସ, ଅଶ୍ୟାଧାନ, ଉପାସ । ଉପବାସକ—ୟୁଂ. ବିଂ. (ଉପ + ବଦ୍ର + ଅନକ) ଅନାହାରୀ, ଉପବାସକାଶ ।

ଉପବାସନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ବାସ + ଅନ) ଉପସେବନ ।

ଉପବାସୀ—ୟୁଂ. ବିଂ. (ଉପ + ବଦ୍ର + କ, ଜନ) ଉପସେତ, ଅନାହାରୀ, ଯେ ଉପବାସ କରିଥାଏ, ପ୍ରତାର୍ଥ ଉପବାସ କରିଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପବାସିନୀ ।

ଉପବାହନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ବହୁ + ଶି + ଅନ) ସମୀପଗମନ ।

ଉପବାହ୍ୟ—ବିଂ. (ଉପ + ବହୁ + କ, ଜନ) ସମୀପେ ପ୍ରବହମାଣ (ନନ୍ଦନଶାଇତ୍ୟାଦି)

ଉପବାହ୍ୟ—ୟୁଂ. ବି. (ଉପ + ବହୁ + ଗ୍ରା) ବାଜାନାନ, ପାଟହାଜା, ରାଜବାହନ ହୃଦୀ,(କ୍ଲୀ) ରାଜପଥ ।

ଉପବିଦ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ବିଦ୍ଧ + କିପ୍ପ) ପ୍ରାପ୍ତି, ଜ୍ଞାନ (ବିଂ) ପ୍ରାପ୍ତା, ଜ୍ଞାତା, ବୋକ ।

ଉପବିଦ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜ୍ଞାନବିଦ୍ୟା, ଅପିବିଦ୍ୟା, ଶିଳ୍ପବିଦ୍ୟା, କଳାବିଦ୍ୟା, ବ୍ୟାଚବିଦ୍ୟାରକ ବିଦ୍ୟା ।

ଉପବିଦ୍ୟ—ୟୁଂ. ବି. କୌଣସି ନିୟମର ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ବିଧାନ ।

ଉପବିଷ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ବିଷ) ଗୁର, ବାର, କୁର୍ମିମବିଷ, ଅରଶ ଗଛର ଅଠା ପ୍ରତ୍ବୁତ ପଞ୍ଚଦ୍ରବ୍ୟ(ୟୁଂ) ବିଷବିଶେଷ ।

ଉପବିଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପିବିଷା ।

ଉପବିଷ୍ଟ—ୟୁଂ. ବି. (ଉପ + ବିଷ + କ, ତ) ଆସାନ, ଯେ ବସିଥାଏ, ବିରତ, ସିଂହାସନରେ ବସିଥିବା ।

ଉପବିଷତ୍—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ବି + ର + କ, ତ) ବାମସନ୍ଧିଷ୍ଠାପିତ ଯଜ୍ଞସ୍ଥୁ, ପଇତା, ପେତା, ଯଜ୍ଞସ୍ଥୁ, ଯଜ୍ଞପଦ୍ମାତ ।

ଉପଶା—ପୁଂ. ବି. ଯଜ୍ଞୀୟଧାରୀ,
ପଇତାଧାରୀ, ଯଜ୍ଞୀପଦାଧାରୀ,
ପଇତାପକା ।

ଉପବୃତ୍ତି—ବି. (ଉପ + ବୃତ୍ତ + ଶି + ତ)
ଉଚ୍ଛିତ, ବର୍ତ୍ତି, ଫୁଲିଥିବା, ସ୍ଵତ୍ତ,
ଆଙ୍ଗବର୍ତ୍ତି, ସମାନ୍ତ୍ର ।

ଉପବେଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନଦୀରଣେଷ ।

ଉପବେଦ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ବେଦ)
ବେଦ ସତ୍ୱଶ, ବେଦଠାରୁ ନିକୁଳ
ବିଦ୍ୟା, ଆସୁର୍ରୋଦ, ଧନୁଜେଦ ପ୍ରଭତ ।

ଉପବେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ବିଶ୍ଵ +
ଭ, ଅନ) ହୃଦି, ବସିବା, ଆସି, ବେଶ,
ଆସନଗ୍ରହଣ ।

ଉପବେଶକ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ବିଶ୍ଵ +
କ, ଅନ) ଉପବେଶ୍ମା, ଉପବେଶନକର୍ତ୍ତା,
ଯେ ବସେ ।

ଉପବେଶନ—କୀ. ବି. (ଉପ + ବିଶ୍ଵ +
ଭ, ଅନ) ହୃଦି, ଆସନ, ସ୍ଥାପନ, ବସା-
ଇବା, ନିବେଶନ, ଆସନଗ୍ରହଣ, ରଖିବା ।

ଉପବେଶୟତା—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ବିଶ୍ଵ
+ ଶି + ତ) ଯେ ବସାଇଦିବ ।

ଉପବେଶିତ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ବିଶ୍ଵ +
ଶି + ମୀ, ତ) ଯାହାକୁ ବସାହୋଇଥି,
ସ୍ଥାପିତ, ଉପଶ୍ରାପିତ ।

ଉପବେଶି—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ବିଶ୍ଵ + ଇ)
ଯଜ୍ଞକ୍ରେତ ସମ୍ମାନ୍ୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ରହି-
ବିଶେଷ ।

ଉପବେଶୀ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ବିଶ୍ଵ +
କ, ରନ) ଉପବେଶନକାଶ, ଅବସ୍ଥା,
ମଳିତାରବେଶପ୍ରକୃତି ।

ଉପବେଶ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ବିଶ୍ଵ + ଅ)
ସ୍ଵାଦେଶୀମାତ୍ର ଅଙ୍ଗାର ଭାଗ କରିବାର
କାମ୍ୟ ।

ଉପବେଶବ—କୀ. ବି. (ଉପବେଶ + ଅ)
ନିସତ୍ୟ, ପ୍ରାତିଃ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଓ ସ ମୁହଁକାଳ ।

ଉପବ୍ୟାନ—କୀ. ବି. (ଉପ + ବି + ଆ
+ ଶାନ୍ୟ + ଅନ) ଫଳ, ମାହାୟନ ଓ
ଉପାସନାଦି କଥନ ।

ଉପବ୍ୟାୟ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ବ୍ୟାୟ)
ଚିନକ, ଚିତାବାୟ, ହେଟାବାୟ, କଞ୍ଚି-
କାରଗଛ, (ଅବଶ) ବ୍ୟାୟମୀପରେ ।

ଉପବ୍ୟାୟ—(ଅବଶ) କର୍କାମୁଖମତ,
ଉଷାବିଗତେ ।

ଉପଶମ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଶମ + ଭ, ଅ)
କଞ୍ଚି ସୁନ୍ଦରତା, ତୃଷ୍ଣାଜାଣ, ଶାନ୍ତି,
ଶୋଗୋପତିବ ଶାନ୍ତି, ନିବୃତ୍ତି ।

ଉପଶମକ—ବି. (ଉପ + ଶମ + କ, ଅନ)
ଯେ ଉପଶମ କରେ, ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଉପଶମ
ହୁଏ ।

ଉପଶମନ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଶମ + ଭ, ଅନ) ଉପଶମ, ନିବାରଣ, ଶାନ୍ତିନା,
ପ୍ରତକାର ।

ଉପଶମନୟ—ବି. (ଉପ + ଶମ + ମୀ,
ଅନ୍ୟ) ଉପଶମର, ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାର
ଉପଶମ କରିବେ, ପ୍ରତକାରୀ, ଶାନ୍ତି-
ନାୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପଶମନୟ ।

ଉପଶମିତ—ବି. (ଉପ + ଶମ + ମୀ, ତ)
କୃତୋପଶମ, ଯାହାର ଉପଶମ କରି
ହୋଇଥି, ନିବୃତ୍ତ, ଉପଶାନ୍ତ, ନିର୍ମୁ-
ତାତ, ରୋଗନିବୃତ୍ତ ।

ଉପଶୟ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଶି + ଭ, ଅ)
ସମୀପଶୟନ, ଅନୁକୂଳ ଭିଷଧ ବା ପଥ୍ୟ,
ପାଶରେ ଥୋଇବ, ଫୋଡ଼, ଗର୍ଭ-
ବିଶେଷ, ମୁଗମାରିବା ନିମିତ୍ତ ବ୍ୟାଧର
ଲୁଚି ରହିବା ସ୍ଥାନ, ନିଦାନୋତ୍ତ ପୀଡ଼ା-
ନନ୍ୟ ବିପରୀତ ଅର୍ଥକାରୀ ଭିଷଧ ଓ
ଅନ୍ଧାଦି ଦ୍ଵାରା ସୁଖାଦର ଉପଯୋଗ ।

ଉପଶଲ୍ୟ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଶଲ + ୟ)
ପ୍ରାମ୍ପାତ୍ରଭାଗ, ପ୍ରାମ୍ପକ, ପ୍ରାମ୍ପଣ୍ଟ ।
ଉପଶାଖ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶାଖାନିଯୁତ ଶାଖା,
ଶାଖାର ଶାଖା ।

ଉପଶାନ୍ତ—ବି. (ଉପ + ଶମ + କ, ତ)
ଉପଶମପାପ, ନିବୃତ୍ତ, ସମତତ, ତେଜୋ-
ଶାନ୍ତ, ନିଷାଣ, ବିଗତ, ସମତତେଜ୍ୟ ।

ଉପଶାନ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଶମ + ଭ, ତ)
ନିବୃତ୍ତି, ଆଗୋଗ୍ୟ, ଉପଶମ (ବି) ଉପ-
ଶାନ୍ତ ।

ଉପଶ୍ରେଷ୍ଠ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଶ୍ରେଷ୍ଠ)
ବିଶ୍ରାୟ, ପ୍ରହଶମାନଙ୍କର ପାଳିତମେ
ଶ୍ରେନ୍ଦ ।

ଉପଶ୍ରେଷ୍ଠ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଶ୍ରେଷ୍ଠ + କ,
ରନ) ସମୀପଶ୍ରେଷ୍ଠୀ, ଶ୍ରେନ୍ଦଶ୍ରେନ୍ଦ ।

ଉପଶ୍ରେଷ୍ଠି—କୀ. ବି. (ଉପ + ଶ୍ରେଷ୍ଠ +
ଅନ) ଆସ୍ତ୍ରାଣ, ଆସ୍ତ୍ରାପଣ, ଶୁଦ୍ଧିବା ।

ଉପଶ୍ରେଷ୍ଠ—ପୁଂ. ବି. ଶିଷ୍ଟ୍ୟର ଶିଷ୍ଟ୍ୟ ।

ଉପଶୋଭ—କୀ. ବି. ଆରୋପିତ ଶୋଭ ।

ଉପଶୋଭନ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଶୋଭ +
ଭ, ଅନ) ଶୋଭନକରିବା, ମଣନ ।
ଉପଶୋଭ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଶୋଭ + ଅ
+ ଆ) ଅନିଶୋଭ, ଅନିଶ୍ଚୟ ଶୋଭ ।
ଉପଶୋଭତ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଶୁଦ୍ଧି +
ଭ, ଅନ) ଶୋଭନକରିବା, ଅଳକ୍ଷ୍ମୀ, ଶୋଭି,
ବିଭୁଷିତ ।

ଉପଶୋଷଣ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଶୋଷଣ +
କ, ଅନ) ଶୋଷୟତା ।

ଉପଶୋଷତ—ବି. (ଉପ + ଶୋଷଣ + ଶି +
କ, ଅନ) ନରଶୀକୃତ ।

ଉପଶ୍ରେଷ୍ଟ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଶି + ଭ, ଅ)
ଅବଲମ୍ବନ । [ଯଜ ।

ଉପଶ୍ରେଷ୍ଟ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଶି + କିପ୍)

ଉପଶ୍ରେଷ୍ଟ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଶି + ମୀ, ତ)
ଅଙ୍ଗକୃତ, ପ୍ରତଶ୍ରୁତ, ଶୀକୃତ, (ବି)
ଉପଶ୍ରେଷ୍ଟ ।

ଉପଶ୍ରେଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଶି + ଭ, ତ)
ଅଣୀକାର, ଉପକାର, କିମ୍ବଦନୀ,
ଦେବପ୍ରଶ୍ନ, ସମୀପ ଶ୍ରବଣ, ସନ୍ଦେହ
ନିର୍ମୀଶ୍ଵରା ଦେବା, ରାତ୍ରିରେ ବହୁରମ୍ବନ
କାଳେ ଯାହା କିଛି ଶୁଭାଶ୍ରତ ବାକ୍ୟ
ଶ୍ରାନ୍ତାବ ସେହି ଦେବପ୍ରଶ୍ନ ଉପଶ୍ରେଷ୍ଟ ।

ଉପଶ୍ରେଷ୍ଟ—ବି. (ଉପ + ଶି + ଭ + ତ)
ସନ୍ଦ୍ରକୃଷ୍ଣ, ସନ୍ଦ୍ରିଷ୍ଣ, ଅଲଜିତ, ବିହତ ।

ଉପଶେଷ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଶି + ଷ + ଅ)
ଆଧାର ଆଧେସୁର ଏକଦେଶ ସମୁଦ୍ର,
ଆଳଙ୍କନ, ବଞ୍ଚନା, ଆଧେସ ।

ଉପଶେଷ—କୀ. ବି. (ଉପ + ଶି + ଷ +
ଅନ) ଆଧାର, ଆଧାର ଓ ଆଧେସୁର
ଏକଦେଶ ।

ଉପଷ୍ଠିତ—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ଅ) ପତନପ୍ରତିରୋଧ, ଉପକମ, ଆରମ୍ଭ, ପ୍ରସ୍ଥନ, ଆଲମୁନ, ଆଡ଼ମୁର, ଉଦେଶ, ପ୍ରସ୍ଥୋଳନ, ଉପଲକ୍ଷ ।

ଉପଷ୍ଠିତ—ଦ୍ୱା. (ଉପ + ସମ୍ + ଅନ) ପତନପ୍ରତିରୋଧକ, ପ୍ରସ୍ଥାଦ, ଆହୁକ୍ୟ, ଆଶ୍ରାୟ ।

ଉପଷକ୍ଷମଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + କମ + ଭ, ଅନ) ସମ୍ବିବେଶ, ଉପଗମନ ଉପଷକ୍ଷମ—ବିଂ. (ଉପ + ସମ୍ + କମ + କ, ତ) ଉପଗତ, ପ୍ରାସ୍ତ୍ର ।

ଉପଷମେଷ—ୟୁ. ବ. ସମ୍ବେଶ, ସାର, ଚମୁକ ।

ଉପଷଖାତ—ବିଂ. (ଉପ + ସମ୍ + ଖ୍ୟ + ମ, ତ) ସମୁଶ୍ରତ, ଗଣିତ ।

ଉପଷଖାନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ଖ୍ୟ + ଭ, ଅନ) ଗଣନା, ସମ୍ବହ, ବିଶେଷଶ, ବ୍ୟାକରଣ ଯୁଦ୍ଧ ଅନୁତ୍ତ ବାକ୍ୟର ଅର୍ଥ ବାର୍ତ୍ତିକା, ଉଦ୍‌ବ୍ୟାଗ କଥନ ।

ଉପଷର୍ବହ—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ଶର୍ବ + ଭ, ଅ) ପାଦଗରୁଣ, ଅଭିବାଦ, ଉପକରଣ, ସମ୍ବହ ଗ୍ରହଣ, ସଞ୍ଚୟ, ଗୋଡ଼ିତଳେ ପଡ଼ିବା ।

ଉପଷର୍ବହଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ଶର୍ବ + ଭ, ଅନ) ପାଦଗରୁଣ ପୁରୁଷଙ୍କ ପ୍ରଣାମ, ସମ୍ବହ ସମ୍ବହ, ଗୋଡ଼ିତଳେ ପଡ଼ିବା ।

ଉପଷର୍ବାହ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସମ୍ + ଶର୍ବ + ଯ) ବନନୀୟ, ଅଭିବାଦ୍ୟ, ପାଦଧାରଣ ପୁରୁଷଙ୍କ ପ୍ରଣାମଯୋଗ୍ୟ ।

ଉପଷୟମ—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ସମ୍ + ଅ) ଉପଷଦାର, ସମ୍ବନ୍ଧମୁମ, ବନନ, ବନନସାଧନ, ରନ୍ଧ୍ରୀୟଦମନ, ପ୍ରଳୟ ।

ଉପଷୟୋଗ—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ସର୍ବ + ଅ) ନିକଟ ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଉପଷୟୋହ—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ଶୁଦ୍ଧ + ଅ) ନିକଟପ୍ରରୋହ ।

ଉପଷମ୍ବାଦ—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ବନ୍ଦ + ଅ) ପଣକନଦ୍ଵାରା ଅଜୀକାର ପୁରୁଷଙ୍କ କଥନ, ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବନ୍ଦିନ ।

ଉପଷବ୍ୟାନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ବ୍ୟେ + ଅନ) ପରିଧାନ ବସ୍ତ୍ର, ପିନାଲୁଗା, ଉତ୍ତରମୁଦ୍ରା ବସ୍ତ୍ର ।

ଉପଷଦରଣ, ଉପଷଦାର—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉପ + ସମ୍ + ଦୃତ୍ + ଅନ) ସମାପ୍ତି, ଶେଷ, ସମ୍ବହ, ସମ୍ବନ୍ଧ ସହରଣ, ନାଶ, ମୁଦ୍ରା, ସଙ୍କୋଚ (ୟୁ. ବ.) (ଉପ + ସମ + ଦୃତ୍ + ଅ) ସାରସଙ୍କଳନ, ମୀମାଂସା, ଆବଧି ବା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବିଷୟର ଶେଷ, ଆବମଣି, ନିରଣ୍ଜିନ ।

ଉପଷଦୃତ—ବିଂ. (ଉପ + ସମ + ଦୃତ୍ + ମି, ତ) ସମାପିତ, ଯାହାର ଉପଷଦାର ହୋଇଥିଲା, ନିର୍ମାଣତ, ବିନାଶିତ, ଅଧିକାର, ଉପଶେଷିତ, ସଙ୍କୁଚିତ ।

ଉପଷଦୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉପ + ସମ + ଦୃତ୍ + ତ) ବିନାଶ, କ୍ଷୟ, ସଙ୍କୋଚ, ଉପଷଦାର (ଦେଖ) ।

ଉପଷଦିତ—ବିଂ. (ଉପ + ସମ + ଦୃତ୍ + କ, ତ) ସମବେତ, ମିଳିତ ।

ଉପଷତ୍ର—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସଦ + ତ୍ର) ଆସନ, ନିକଟଶ୍ଵର, ଅଳୁଶତ, ସେବକ ।

ଉପଷତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉପ + ସଦ + ଭ, ତି) ସଙ୍ଗ, ସେବା, ନିକଟଶ୍ଵର ଯିବି, ପ୍ରତିପାଦନ, ଅନୁଭବ, ଉପାସନା, ଦାନ, ଉପରୁତି, ପାଖଦେଇ ଯିବା ।

ଉପଷତ୍ର—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସଦ + କ୍ଷିପ୍ତ) ଅଗ୍ରବିଶେଷ (ବିଂ) ସମୀପତ୍ତିତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଯାଗରେତ ।

ଉପଷଦ—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସଦ + ଅ) ଉପଷଦ ଯାଗର ଦିନ, ଯେଉଁ ଦିବସ ଯଜ୍ଞକାରୀ ଅଳ୍ପାହାର କରିବାକୁ ପାଏ, ନିକଟବର୍ତ୍ତିତା, ପାଖଦେଇ ଯିବା, (ବିଂ) ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ, ସମୀପଗାମୀ ।

ଉପଷଦନ—କ୍ଲୀ. ଶ. (ଉପ + ସଦ + ଅନ) ଗୃହସମୀପ, ଉପସେବନ, ସେବା, ପ୍ରାସ୍ତ୍ର, ଉପଶ୍ରୀତ, ପାଦଗରୁଣ, ନିକଟ-ବର୍ତ୍ତିତା (ଅବିଶ୍ଵରୀ) ଗୃହ ନିକଟରେ ।

ଉପଷଦା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉପ + ସଦ + ଅ + ଭ) ସର୍ବତ୍ର, ଧାର ।

ଉପଷଦ୍ୟ—ବିଂ. (ଉପ + ସଦ + ଯ) ସେବନୀୟ, ନିକଟରେ ପ୍ରାସ୍ତ୍ର ।

ଉପଷଦବନ୍ଦ—ବିଂ. (ଉପ + ସଦ + ବନ୍ଦ) ଉପଷଦ, ସେବକ, ସେବ୍ୟ ।

ଉପଷଦବତ—କ୍ଲୀ. ବ. ଜଳବୁଦ୍ଧିଶେଷ, କେବଳ ମାତ୍ର ଜଳପାନ କରି ଏହି ବୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ହୁଏ ।

ଉପଷଦ—କ୍ଲୀ. ବ. ରୋକଗାର, ଅର୍ଜନ ।

ଉପଷନାନ—ୟୁ. ବ. ସନ୍ତ୍ରାନତ୍ତ୍ଵଲ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ଏକବିଶେଷତବ୍ୟ, ସଗୋପି, ଉତ୍ତରପୁରୁଷ ।

ଉପଷନ—ବିଂ. (ଉପ + ସଦ + କ, ତ) ଉପଶ୍ରୀତ, ନିକଟାଗତ, ଉପସେବକ, ଆସନ, ସମୀପତ୍ତି ।

ଉପଷନ୍ୟାସ—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସମ + ନ + ଅସ୍ତ୍ର + ଭ, ଅ) ସଥାବିଧ୍ୟ ଉତ୍ୟାଗ, ଅନୟଙ୍କ ।

ଉପଷମାଧାନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉପ + ସମ + ଆ + ଧା + ଭ, ଅନ) ରଣୀକରଣ, ସମିଧି-ନିଷେପ ପୁଷ୍ପକ ଜଳାଇବା ବା ଜାଳିବା ।

ଉପଷମତ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉପ + ସମ + ପଦ + ଭ, ତି) ଅଭିନବସମତ୍ରି, ନୂତନ ସମର୍ପି, ଉପଶେଷ, ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଉପଷନ୍ଦ—ବିଂ. (ଉପ + ସମ + ପଦ + କ, ତ) ପ୍ରାସ୍ତ୍ର, ମୁତ୍ତ, ବିଶିଷ୍ଟ, ଦ୍ଵାତ୍ର, ଯଜ୍ଞାର୍ଥମୁତ୍ତ (ପଣ୍ଡି), ମିଳିତ, ପାକସମ୍ବନ୍ଧ, ପକ୍ଷ, ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ, ପ୍ରସୁତ, ଲବ୍ଧ, ଅନୁତ୍ତ, ଆତ୍ୟ, ସମୀପବର୍ତ୍ତୀ ।

ଉପଷନ୍ନାସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉପ + ସମ + ଭାଷ୍ଟ + ଅ + ଆ) ସାନ୍ତ୍ରାନା, ଆଘ୍ୟାସନା ।

ଉପଷର—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଭାଷ୍ଟ) ନିର୍ମନ, ଅଭିନନ୍ଦ, ନିରଜନ, ପେଟରେ ହେବା, ଗାର୍ଭମାନଙ୍କର ଗର୍ଭାଧାନାର୍ଥ ବୃଷ୍ଟାଦିର ମୌଥ୍ରାରେ ଗୋଗ ।

ଉପଷରଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉପ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଭ, ଅନ) ଉପଷର, ସମୀପଗମନ, ଦୂର-ପିଣ୍ଡାର୍ଥମୁଖେ ରକ୍ତର ଦୂରଗତ ।

ଉପଷର୍ଗ—ୟୁ. ବ. (ଉପ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ) ମୁତ୍ତୁପୁରୁତକ ଲକ୍ଷଣ, ଭୁତାଦିର ଆବେଶ,

ଉପରାଗ, ପ୍ରହଣ, ବିପଦ, ଅଶକ୍ତନ, ଭୁକମ୍ପାଦ ଉପାତ, ଉପଦ୍ରବ, ଅନଷ୍ଟ, ବ୍ୟାପାତ, ରୋଗବିକାର, ବ୍ୟାକରଣେତ୍ର ପ୍ର, ପର ଅନ୍ତ ଅବ୍ୟୟ ଶବ୍ଦ ।

ଉପସର୍କନ—କୁଁ. ବ. (ଉପ + ସୃଜ + ଭ, ଅନ) ସମୀପକୁ ଗମନ, ବର୍ଜନ, ପରିହାର, ପ୍ରହଣ, ଉପରାଗ, ଅତିକମ, ଉପସର୍ପ, ଉପାତ, ଉପଦ୍ରବ, ଅପ୍ରଧାନ ବ୍ୟକ୍ତ ବା ବ୍ୟୁ, ପ୍ରତିନିଧି, ଗୋଣ ବିଶେଷଣ, ଅପ୍ରଧାନ ପଦ, (ବି) ଗୋଣ, ଅପ୍ରଧାନ ।

ଉପସର୍ପ—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ସୃପ + ଭ, ଅ) ସମୀପକୁ ଗମନ, ଅନୁସରଣ, ପଶାଦ୍ଵଗମନ ।

ଉପସର୍ପଳ—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ସୃପ + କ, ଅନ) ସମୀପଗାମୀ, ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ, ଅନୁସରଣକର୍ତ୍ତା, ପଶାଦ୍ଵଗାମୀ(ସ୍ଥି) ଉପସର୍ପକା ।

ଉପସର୍ପଣ—କୁଁ. ବ. (ଉପ + ସୃପ + ଭ, ଅନ) ସମୀପକୁ ଗମନ, ଆନୁପଣ୍ୟ, ତୋଷାମଦ, ଉପମାତ, ଉପଶ୍ଚତ, ନର୍ତ୍ତନ, ଉପାସନା ।

ଉପସର୍ପା—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ସୃପ + ଲଙ୍ଘନ) ସମୀପଗନ୍ତା, ନିକଟକୁ ଅସିଥିବା ଉପସର୍ପଣ—ସ୍ଥା. ବ. (ଉପ + ସୃ + ଯ + ଅ) ଗର୍ଭଯୋଗ୍ୟ ରତ୍ନମଣ୍ଡଳ ଗୌ, ପୁରୁଷ, ବତର ପଢ଼ିଥିବା ଗାଇ, ରତ୍ନମଣ୍ଡଳ ସ୍ଥା ।

ଉପସାଗର—ୟୁଁ. ବ. ଯେହି ସାଗରଙ୍ଗର ପ୍ରାୟ ରତ୍ନଭିଂଶ ପୁରୁଷାବ୍ଦୀର ବେଶ୍ମତ ।

ଉପସାର୍ଥ—ବି. (ଉପ + ସୃ + ମୀ, ଯ) ପ୍ରାପଣୀୟ, ଯାହା ନିକଟକୁ ଯିବାର ଆବଶ୍ୟକ (ସ୍ଥି) ଉପସାର୍ଯ୍ୟା ।

ଉପସୁନ୍ଦ—ୟୁଁ. ବ. ନିକୁଳ ନାମକ ତୈତ୍ୟପୁନ୍ଦ, ପୁନ୍ଦର, କନ୍ଦମ୍ବ ଭୂତା ।

ଉପସୁର୍ମଳ—କୁଁ. ବ. (ଉପସୁର୍ମୟ + କ) ସୁର୍ମଳମଣ୍ଡଳ, ସୁର୍ମୟ ନିକଟରେ ମଣ୍ଡଳକାର ପରିଷ୍ଠ, ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ, ଏକ ପ୍ରକାର ଲୁକ୍ଷ କୁଣ୍ଡିଆପୋକ ।

ଉପସୁଷ୍ଟ—କୁଁ. ବ. (ଉପ + ସୃଜ + ତ) ଶୈଥନ (ବି) ଉପରଥର୍ଷସ୍ତ, ଉପାତଗସ୍ତ, ବିଷ୍ଟ୍ରୁ, ପୀତ୍ରୁ, କାମୁକ, ବ୍ୟପ, ସୁତ୍ର, ଆକାଶ (ୟୁଁ. ବ.) ଗ୍ରହୋପର୍ଗସ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ର ତ ।

ଉପସେକ—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ସ୍ଵର + ଭ ଅ) ଜଳାଦିଷେତନ ଦ୍ଵାରା ମୃଦୁକରଣ, ପାଣି ଦେଇ କଅଳ୍ପ ଜଳିବା ।

ଉପସେବନ—କୁଁ. ବ. (ଉପ + ସ୍ଵର + ଭ, ଅନ) ଜଳସେକ (ବି) ଉପସେକ କର୍ତ୍ତା ।

ଉପସେନ—ୟୁଁ. ବ. ବୁଦ୍ଧଦେବଙ୍କର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଶିଖି ।

ଉପସେବକ—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ସେବ + କ, ଅକ) ଉପଭୋଗକାରୀ, ପର ସ୍ତ୍ରୀ ଠାରେ ଆସନ୍ତ, ପରିଗୁରକ, ପୂଜକ, (ସ୍ଥି) ଉପସେବକା ।

ଉପସେବନ—କୁଁ. ବ. (ଉପ + ସେବ + ଭ, ଅନ) ପର ସ୍ତ୍ରୀଠାରେ ଆସନ୍ତ, ନିକଟେ ଥାର ସେବା, ସେବା, ପର-ଚର୍ଚ୍ୟା, ଉପାସନା, ଆରଧନା, ସଂଗେଗ, ଆଶ୍ରୟ ।

ଉପସେବା—ସ୍ଥା. ବ. ପୂଜା, ଗୁଣିଶ, ସମ୍ବୋଗ, ଶୃଙ୍ଗୀଶ, ପାଳନ, ସମ୍ପାଦନ, ଅନୁସରଣ ।

ଉପସେବିତ—ବି. (ଉପ + ସେବ + ମୀ. ତ) ସେବିତ, ଆରଧିତ, ପୁଜିତ, ଉପାସିତ, ସଭ୍ରତ, ଉପଭୂତି, ଚର୍ଚିତ, ପାଳିତ, (ସ୍ଥି) ଉପସେବିତା ।

ଉପସେବା—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ସେବ + କ, ଲଙ୍ଘନ) ପରଚର୍ଚ୍ୟାକାଶ, ଯେ ସେବା କରେ, ଅନୁଷ୍ଠାତା, (ବି) ସେବକ, ଅନୁସରଣୀଆ, ଉମେଦୁଆର, (ସ୍ଥି) ଉପସେବନା ।

ଉପସେବ୍ୟ—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ସେବ + ମୀ, ଯ) ସମ୍ବାନ୍ଧ, ମାନ୍ୟାନ୍ଧ, (ସ୍ଥି) ଉପସେବ୍ୟା ।

ଉପସୁର, ଉପସାର—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + କୁ + ଅ) ବଟା ମସଲ, ହାତହିଅରା, ଉପକରଣ, ବାସନ, ବରତନ, ଘର-କରଣ ନିନ୍ଦା, ବ୍ୟଞ୍ଜନାଦିର ବାଟିକା

ବେସରଦ, ଅମଙ୍ଗୁଣ୍ଠ ବାକ୍ୟ ବୋଧକ ଶବର ଅଧ୍ୟାହାର, ଯତ୍ନ, ଗୁହସମ୍ବାର, ଗୁଣାନ୍ତରଧାନ, ଅଧ୍ୟାହାର, ଅଳଙ୍କାର, କରଣ, ନିଦା, ଅତିରକ୍ତ ବ୍ୟୁ ବା ବିଷ୍ଟ୍ରୁ ।

ଉପସୁରଣ—କୁଁ. ବ. (ଉପ + କୃ + ଅନ) ଭୁଷଣ, ଉପକରଣ, ସମାତ, ଗୁଣାନ୍ତରଧାନ ଚୁପ ସମ୍ବାର, ହିଂସା, ବିକାର, ଅଧ୍ୟାହାର, ଗୁହସର ପ୍ରସ୍ତୋଜନମ୍ବୁ ଦ୍ରୁବ୍ୟ, ସାମଗ୍ରୀ ।

ଉପସ୍ତିଷ୍ଠିତ—ବି. (ଉପ + କୃ + ତିଷ୍ଠିତ)

ଭୁଷଣ, ପ୍ରଦର୍ଶନ, ସମାତ, ଗୁଣାନ୍ତରଧାନ ଚୁପ ସମ୍ବାର, ହିଂସା, ବିକାର, ଅଧ୍ୟାହାର, ଗୁହସର ପ୍ରସ୍ତୋଜନମ୍ବୁ ଦ୍ରୁବ୍ୟ, ସାମଗ୍ରୀ ।

ଉପସ୍ତମ୍ଭ—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ପ୍ରମ୍ଭ + କ, ଅ) ଅବଲମ୍ବନ, ପ୍ରମ୍ଭନ, ଆଶ୍ରୟ, ସ୍ତ୍ରତ, ଜୀବନମ୍ବନ, ଆହାର ନିତ୍ରନ୍ତି ।

ଉପସ୍ତମ୍ବକ—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ପ୍ରମ୍ଭ + କ, ଅକ) ପ୍ରତିକର, ସହକାର ।

ଉପସ୍ତମ୍ବନ—କୁଁ. ବ. (ଉପ + ପ୍ରମ୍ଭ + ଅନ) ଅବଲମ୍ବନ, ଆଧାର କାଷ୍ଟ ।

ଉପସ୍ତରଣ—କୁଁ. ବ. (ଉପ + ସ୍ତ୍ରି + ଭ, ଅନ) ଆପ୍ରତରଣ, ଭୂମିରେ ସମ୍ବାନରଣ, ବିଛେଇବା, ଶେଯ ପାରିବା ।

ଉପସ୍ତି—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ପ୍ରେୟ + କ) ବିଷ ।

ଉପସୁତ୍ର—ସ୍ଥା. ବ. (ଉପ + ସୁ + ଭ, ତ) ସମୀପତ୍ରବ, ଶ୍ରବଣ୍ୟେ ଶା ପୁତ୍ରବାକ୍ୟ, ସାକ୍ଷାତ୍ ପ୍ରଣ୍ୟୀ ।

ଉପସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ଥା. ବ. (ଉପ + ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପପତ୍ରୀ, ରକ୍ଷଣ ସ୍ଥା ।

ଉପସ୍ତ୍ର—ୟୁଁ. ବ. (ଉପ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅମ୍ବୁଦ୍ରି, ପୁଣିଲଙ୍କ) ଯୋଜି, ସ୍ଥାଳିଙ୍କ, ପାଲୁ, ଗୁହ୍ୟବାର, ଅଙ୍ଗ, କୋଡ଼ି, ଉପରିଭୋଗ, ଜଳ୍ପି, ଅନୁଶଳ, ପୁତ୍ରି, (ବି) ସମୀପ-ପୁତ୍ରି, ନିକଟପୁତ୍ର, ନିମ୍ନପୁତ୍ର । [ଶିଶୁ]

ଉପସ୍ତକ—ବ. (ଉପସ୍ତ୍ର + କ) ପୁଣିଲଙ୍କ,

ଉପସ୍ଥିତି—ବ. କେକା ପକାଇ ଦସିବା
ଉପସ୍ଥିତିରୁହ—ୟୁ. ବ. (୭ତତ)ଇନ୍ଦ୍ରୀୟ-
ରୋଧ, ଇନ୍ଦ୍ରୀୟ ସମୟ, ଆସୁଶାସନ ।
ଉପସ୍ଥିତି—ୟୁ. ବ. ଅଗ୍ରତଥିବୃତ୍ତ ।
ଉପସ୍ଥିତା—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ତ.
ତୁ) ଭକ୍ତ୍ୟ, ଉପାସକ, ଉପନିତ,
ସଥୋତ୍ତକାଳେ ଉପନିତ, ରତ୍ନ, ପ୍ରେଷ୍ୟ
(ବି) ଇନ୍ଦ୍ରୀୟ କବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପସ୍ଥିତୀ ।
ଉପସ୍ଥାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ନ, ଅନ)
ବାସସ୍ଥାନ, ଉପସ୍ଥିତ, ଆଶମନ, ଅନୁ-
ସନ୍ଧାନ, ଉପାସନା, ଉପସେବା, ହାଜିଶ,
ଦେବତାଗାର ଉପସର୍ପଣ, ଉତ୍ତରଣ,
ସର୍ବ ।
ଉପସ୍ଥାନୟ—ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ମୀ,
ଅନ୍ୟ) ଉପାସକ, ଉପାସ୍ୟ ।
ଉପସ୍ଥାପକ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥାପି +
ଅକ) ପ୍ରସ୍ତାବକ, ପ୍ରସ୍ତାବକଞ୍ଚିତ୍, ସ୍ଥାବକ,
ଅନୁଭବ ଦ୍ୱାରା ମନରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ-
କାରକ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପସ୍ଥାପିକା ।
ଉପସ୍ଥାପନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥାପି +
ଅନ) ଉପସ୍ଥିତକରଣ, ପ୍ରସ୍ତାବ, ଆନ-
ସ୍ଥନ, ଉତ୍ତରାପନ, ସୁରଣ, ଅବତାରଣା ।
ଉପସ୍ଥାପନ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା +
ଶି + ତୁ) ଉପସ୍ଥାପକ (ଦେଖ), (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉପସ୍ଥାପନ୍ୟୀ ।
ଉପସ୍ଥାପିତ—ବି. (ଉପ + ସ୍ଥାପି + ମୀ,
ତ) ପ୍ରସ୍ତାବିତ, ଆପାତ, ବୋଧ୍ୟତ ।
ଉପସ୍ଥାବର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା +
ବରର) ସୁରୂଷମେଧ ଯଙ୍ଗରେ ଉପାସ୍ୟ
ଦେବତାବିଶେଷ ।
ଉପସ୍ଥିତି—ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ତ, ତ)
ସମୀପସ୍ଥିତ, ସମୀପାଗତ, ପ୍ରାସ୍ତ, ବର୍ତ୍ତି-
ମାନ, ବିଦ୍ୟମାନ, ପ୍ରତାନ୍ତ, ବେଦାର୍ଥ
ସ୍ଥିତ, ସ୍ଥିତ, ସେବିତ, ଆପାତ, ଆଗ-
ତ୍ତକ, (ବି) ସେବନ, ଉପସ୍ଥାନ ।
ଉପସ୍ଥିତିରୁକ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ନବ-
ନବୋଦ୍ୟେଷଣାଳମ ବୁଢ଼ି, ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ,
ଫିରିବ, ପ୍ରମୁଦିନମତ, (ବି) ଯାହାର
ପ୍ରମୁଦିନମତ ଅଛି, ପନ୍ଦବାଜ, ଫିରିବିଥା ।

ଉପସ୍ଥିତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ତ
+ ଆ) ଆଗତା, ପ୍ରାସ୍ତା, ମିଳିତା, (ବି)
ଦଶାନ୍ତରପାଦକ ଉନ୍ନୋଦିଶେ ।
ଉପସ୍ଥିତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ତ)
ଉପସ୍ଥାନ, ବର୍ତ୍ତିମ ନତା ବିଦ୍ୟମାନତା,
ଉପାସନା, ସ୍ଥିତ, ପ୍ରବେଶ, ଉତ୍ତରଣ,
ପତ୍ରିଷ୍ଠବା, ନିକଟକୁ ଆଗମନ, ହାଜିଶ ।
ଉପସ୍ଥିତ—ବି. କ୍ଷରିତ, ଗିଳିତ, ତ୍ୟକ୍ତ ।
ଉପସ୍ଥେସ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ମୀ. ଯ)
ଉପସେବ୍ୟ, ପୂଜ୍ୟ ।
ଉପସ୍ଥାତ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ସ୍ଥା + ତ)
ଉପହତରେ ପାଣି ପିନ୍ଧ ହୋଇଥିବା, ଅଳ୍ପ ସ୍ଥାତ ।
ଉପସ୍ଥାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥାନ) ଅଙ୍ଗ-
ବିଶେଷ ଧୋଇବା, ଅଳ୍ପ ସ୍ଥାନ, ଦେହରେ
ପାଣିଦିଶ୍ଵା । [ଗଳିତ ।]
ଉପସ୍ଥିତ—ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ତ) କ୍ଷରିତ,
ଉପସେହ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ତ + ଭା
ଅ) କ୍ଲେଦ, ସମ୍ଭରିତ, ସେହ, ଆଦ୍ର
ଦ୍ୱବ୍ୟର ସମ୍ଭରିତ ଆଦ୍ରତା ।
ଉପସ୍ଥିତି—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥାନ + ଅ)
ଶର୍ଣ୍ଣ, ସ୍ଥାନ, ଆଗମନ, ଆଶୋଇବା,
ଉପସ୍ଥିତନ, ଛେରିବାର, ପନ୍ଦବାନ ।
ଉପସ୍ଥିତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥାନ +
ଭା, ଅନ) ଉପସ୍ଥିତ (ଦେଖ) ।
ଉପସ୍ଥିତି—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥାନ + କ, ତ)
ଆଗମନ କରିଥିବା, କୃତାଗମନ, ସ୍ଥାତ,
ପିନ୍ଧିଷ୍ଠ (ବି) ଉପସ୍ଥିତ, ଆଗମନ ।
ଉପସ୍ଥିତିବଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥାନ + ଅନ)
ସମ୍ବନ୍ଧକରଣ ।
ଉପସ୍ଥିତି—କ୍ଲୀ. ବି. ଖଜଣା, ଆସ୍ୟ, ଲଭ,
ଭୁମି ପ୍ରତିତି ସମ୍ପଦିତୁ ଯାହା ପାଇବାକୁ
ହୁଏ, ଅଧିକାର ।
ଉପସ୍ଥିତାନ—ୟୁ. ବି. ସନ୍ଧାନିତିକର
ତୁମ୍ଭେ ପୁଣ୍ୟ ।
ଉପସ୍ଥିତ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ସ୍ଥା + ତ + ଅ)
ଆଗାମି ନିକଟସ୍ଥ ଚାପ, ଭଣ୍ଡା, ଉତ୍ତରପ,
ସେବନେବା ପ୍ରତ୍ୟେ ।
ଉପସ୍ଥିତି—ବି. ଅପ୍ରଧାନ ଧନ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ର,
ଅପ୍ରଧାନ ସ୍ଥିତି ।

ଉପହତ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ହନ + ମୀ. ତ)
ଆହତ, ଉପସ୍ଥିତଗ୍ରୟ, ଉଚିତ୍ୟ, ଅଭିତ୍ୟ, ନଷ୍ଟ,
ବିନାଶିତ, ପ୍ରତିବନ୍ଦିତିଗ୍ରୟ, ଆହାନ,
ଭେଲ ।
ଉପହତି—ୟୁ. ବି. (ଉପହତ + କ)
ହତଭାଗ୍ୟ, ମନଭାଗ୍ୟ ।
ଉପହତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପହତ + ଭ)
ଉପହାତ, କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅସାମର୍ଥ୍ୟ, ପ୍ରତି-
ହନନ, ଉପତ୍ରବ, ବିନାଶ ।
ଉପହତ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ହନ + ହୁ)
ଉପହନ୍ତା, ବୈଦିକ ।
ଉପହନ୍ତା—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ହନ + କ, ଭ)
ଉପହାତକ, ଅପକାରକ, ନାଶକ ।
ଉପହରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ହୁ + ଭ, ଅନ)
ଶାଦ୍ୟବଣ୍ଣନ, ପରିବେଷନ, ସମୀପକୁ
ଆନ୍ୟନ, ଦେବୋଦେଶେ ଅର୍ପଣ,
ବଳ ପୁରୁଷ ଗ୍ରହଣ, ବଳପ୍ରଦାନ,
ଉପହର ପ୍ରଦାନ ।
ଉପହର୍ତ୍ତା—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ହୁ +
କ, ଭ) ପରିବେଷକ, ଉପହାରଦାତା,
ବଳପ୍ରଦାନକାରୀ, ଶାଦ୍ୟବଣ୍ଣକ (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉପହର୍ତ୍ତୀ ।
ଉପହବ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ହେ +
ଭ, ଅ) ଆହ୍ୟନ, ଯଜୀୟ ସମିଧ, ଆହ୍ୟ-
ନମହ୍ୟ, (ବି) ଉପହବ ।
ଉପହବ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ହେ + ଯ)
ସପ୍ରଦାନ ପ୍ରୋମାସକ ପଞ୍ଚୟକ ମଧ୍ୟରେ
ସଙ୍ଗବିଶେଷ ।
ଉପହମାୟ—ୟୁ. ବି. (ଉପ + ହସ +
ମୀ, ଅନ୍ୟ) ଉପହାସଯୋଗ୍ୟ,
ଅକାଳରୁଧିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।
ଉପହମିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ହସ + ଭ, ତ)
ଉପହାସ, ଅକାଳ, ହାସ୍ୟ, ନିଜାପୁର୍ବକ-
ହାସ୍ୟ (ବି) ଯାହାକୁ ଉପହାସକର-
ଯାଇଥାଏ ।
ଉପହତ୍ୟ—ୟୁ. ବି. ହସ୍ତଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହଣ,
ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ. (ବି) ଯେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତଦ୍ଵାରା
ଜୀବନ ଧାରଣକରେ ।

ଉପହର୍ତ୍ତକା—ସୀ. ବ. (ଉପହର୍ତ୍ତ + କ + ଆ) ତାମ୍ବ, ଲାଧାର, ପାନବଟା, ପାନଢ଼ିବା ।

ଉପହାର—ପୁ. ବ. (ଉପ + ହୃ + ଶ, ଅ) ନଜର, ଭେଟି, ସମର୍ପଣ, ବଳ, ଧାରା କୃତ ସନ୍ଧିବିଶେଷ, ଉପଚୋକନ, ଉପଚୋକନତ୍ରବ୍ୟ (ବି) ହାରସମୀପସ୍ଥ ତତ୍ତ୍ଵପଶୋଭକ ଦ୍ରବ୍ୟ (ଅବ୍ୟ) ହାରସମୀପରେ ।

ଉପହାରୀ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ହୃ + କ, ଜନ) ଉପହର୍ତ୍ତା (ଦେଖ) ।

ଉପହାଳକ—ପୁ. ବ. କୁମୃତ ଦେଶ ।

ଉପହାସ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ହୃଶ + ଶ, ଅ) ଅଙ୍କା, ନିଧାସୂଚକ ହାସ୍ୟ, ବିତ୍ତ ପହାସ୍ୟ, କୌଠିକ ।

ଉପହାସକ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ହୃଶ, ଅକ) ଉପହାସକତ୍ତା, ପରହାସକାଶ, ହାସ୍ୟପ୍ରିୟ ।

ଉପହାସକାରୀ—କୁ. ବ. (ଶତରୁ) ଯାହାକୁ ଉପହାସ କରୁଥାଏ ।

ଉପହାସ—ବି. (ଉପ + ହୃଶ + ମି, ଯ) ଉପହାସ ପଦ, ଯାହାକୁ ଉପହାସ କରୁଥାଏ ।

ଉପହର୍ତ୍ତ—ବି. (ଉପ + ଧା + ମି, ତ) ପରିଶ୍ରତ, ପ୍ରଥର୍ତ୍ତ, ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ, ବହୁତ, ଜନନିତ, ନନ୍ଦିତ, ଅପରିତ, ସମୀପସ୍ଥାପିତ, ଆରେପିତ, ଉପାଧ୍ୟାଜିତ, ମନିତ, ଉପଲବ୍ଧିତ, ଦରି, ଗୁରୁତ, ବିନ୍ୟୋ ।

ଉପହର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ହୃ + ତ) ସମାହୃତ । [ଆହ୍ରାନ] ।

ଉପହର୍ତ୍ତ—ସୀ. ବ. (ଉପ + ହୃ + ଶ, ତ) ।

ଉପହର୍ତ୍ତ—ବି. (ଉପ + ହୃ + ତ) ଉପହର୍ତ୍ତ ବର୍ଷ, ଆନନ୍ଦ, ଅନୁତ୍ତ, ଉତ୍ସନ୍ଧ, ଅପିତ, ଭେଟି ଦିଆଯାଇଥିବା, ପରିବେଶିତ, ସଂଷ୍ଟତ, ଅପନାତ, ନିବେଦିତ ।

ଉପହୋମ—ପୁ. ବି. ପ୍ରଧାନ ଯଜ୍ଞସମୀପେ ଅଗ୍ନିଯୋମାଦିଦଶଦେବତା ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେବୀ ଦଶାହୃତ ଓ ଦଶ ଦର୍ଶଣାସ୍ତ୍ର ହୋମବିଶେଷ ।

ଉପହର—କୁ. ବ. (ଉପ + ହୃ + ଅ) ନିର୍ଜନମ୍ବାନ, ଏକାନ୍ତ, ସମୀପ, ରଥ, ହୃତ, ଗନ୍ଧ, ବ୍ୟ, ଭୁପଦେଶ ମାତ୍ର ।

ଉପହାନ—କୁ. ବ. (ଉପ + ହୃ + ଅନ) ଆହ୍ରାନ, ମହୋତ୍ତରଣପୁଷ୍ଟ ଆହ୍ରାନ ।

ଉପାଂଶୁ—ପୁ. ବ. ଜପବିଶେଷ, ଶୁଣା-ଶୃଣି, ଶୁନିଛୋଇ ମାଲିଜପିବା, (ଅବ୍ୟ) ନିକୁଳନରେ, ଅପ୍ରକାଶ, ଅନୁତାରଣ, ମୌଜ, ନିର୍ମୂଳ, ଗୋପନ ।

ଉପାଂଶୁଯାଜ—ପୁ. ବ. ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।

ଉପାଂଶୁବଧ—ପୁ. ବି. (ଉପାଂଶୁ + ବଧ) ନିର୍ଜନରେ ବଧ, ଶୁପ୍ରଭବେ ବଧ ।

ଉପାକ—ବି. ପରିଷର ସନ୍ଦୂର୍ବିତ, ନିକଟ, ଅନ୍ତିକ ।

ଉପାକରଣ—କୁ. ବ. (ଉପ + ଆ + କୁ + ଶ, ଅନ) ସମ୍ବାର ପୁରୁଷ ବେଦ-ଗ୍ରହଣ, ସମ୍ବାରପୁରୁଷ ପଶୁବଧ, ଆରମ୍ଭ, କଳାଦାନ ।

ଉପାକମ୍ପ—କୁ. ବ. (ଉପ + ଆ + କୁ + ମନ୍ତ୍ର) ଉପାକରଣ, ସମ୍ବାର ପୁରୁଷ ବେଦଗ୍ରହଣ ।

ଉପାକୃତ—ବି. (ଉପ + ଆ + କୃ + ତ) ଯଜ୍ଞେ ହୁନନାଥ କୃତସ୍ଵାର, ଦେବୋ-ଦେଶ୍ୟ ବଧପଣ୍ଡ, ଆରବଧ, ପ୍ରବ୍ୟୁତ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରେରିତ, ଉପଦୃତ, ଦେବାଦିଦିଆ-ଯାଇଥିବା (ବି) ଉପାକରଣ, ଆରମ୍ଭ, ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତ ପଶୁବଧାର ।

ଉପାକ୍ଷ—କୁ. ବ. (ଉପ + ଅଷ୍ଟ) ଉପ-ନେତ୍ର, ଚଷମା, (ଅବ୍ୟ) ରକ୍ଷୁସମୀପେ, ଆଶିପାଶରେ ।

ଉପାଖ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ଆ + ଖ୍ୟ + ମି, ଅ) ପ୍ରତ୍ୟେଷ ଉପଲବ୍ଧ, ଅନୁମେୟ ।

ଉପାଖ୍ୟା—ସୀ. ବ. (ଉପ + ଆ + ଖ୍ୟ + ଅ + ଅ) ପ୍ରତ୍ୟେଷ, ଶବାଦ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମାତନ ।

ଉପାଖ୍ୟାନ—କୁ. ବ. (ଉପ + ଆ + ଖ୍ୟ + ଅନ) ପୁରୁଷବ୍ରତ କଥନ, ବିଶେଷ-କଥନ, ଗପ, ଗଳ, ଆଖ୍ୟାୟିକା, ଉପମ୍ୟୋଗ, କଳି ତତ୍ତ୍ଵାନ୍ତ, ରତ୍ନବ୍ରତ ।

ଉପାଗତ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଆ + ଗମ + ମି, ତ) ସୁପୁତ୍ର, ଅନୁଭୂତ, ସ୍ବୀକୃତ, ପ୍ରାସ୍ତ, ଅନୁମୋଦିତ, ପତିଥିବା ।

ଉପାଗମ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ଆ + ଗମ + ଅନ) ସ୍ବୀକାର, ନିକଟଗମନ, ଅନୁମୋଦନ, ପାସ୍ତ, ଉପପୁତ୍ର ।

ଉପାଗ୍ର—କୁ. ବ. ଅଗ୍ରର ସମୀପସ୍ଥ ଭାଗ, ଉପଭାଗ ।

ଉପାଗ୍ରନ୍ଧନ—କୁ. ବି. (ଉପ + ଆ + ଗ୍ରନ୍ଧ) ସମ୍ବାରପୁରୁଷ ବେଦାରମ୍ଭ, ଉପକମ୍ପ ।

ଉପାଗ୍ରଜ—କୁ. ବ. (ଉପ + ଆଗ୍ରଜ) ତଳକ, ପ୍ରତ୍ୟାଙ୍ଗ, ଅଙ୍ଗର ଅଙ୍ଗ, ଅପ୍ରଧାନ ଅଂଶ, ପ୍ରଧାନ ବିଷୟର ଉପଯୋଗୀ ଅଂଶ, ଆର୍ଦ୍ଧମର୍ମନୁସାରେ ଏ ପ୍ରକାର ଉପାଗ୍ରପୁରୁଷ, ନ୍ୟାୟ, ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଓ ମୀମାଂସା, ଚୈନିଧମର୍ମଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

ଉପାଗ୍ରୀଣୀ—ପୁ. ବି. (ଉପ + ଆଗ୍ରୀଣୀ) ଆଗ୍ରୀଣୀ ସହକାରୀ, ସହକାର ମର୍ମୀ, ସହକାର ଶିକ୍ଷକ ।

ଉପାଜେ—ଅବ୍ୟ (ଉପ + ଅଜ + ଏ) ଦୂରଳର ବଳାଧାନ ବିଷୟରେ, ଦୂରଳର ବଳାଧାନ ।

ଉପାଞ୍ଜନ—କୁ. ବ. (ଉପ + ଅଞ୍ଜ + ଅନ) ଲେପନ, ଗୋମୟ ଦ୍ଵାରା ଅନୁଲେପନ, ଅଞ୍ଜନାଧାର ହୃଦୟାଦି ।

ଉପାତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. ଉପାଟନ, ଉନ୍ନିଲନ ।

ଉପାତ୍ରା—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଉପିଣ୍ଡି ଲୁଗା, ବୁଦ୍ଧର ବା ଯୋତ୍ର ।

ଉପାତ୍ରବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. (ଉପାଟନ ଶଦଜ) ଉଗାତ୍ରବା, ଉପାଟନ କରିବା, ପୁଲରୁ ମାରିବା ।

ଉପାତ୍ର—ବି. (ଉପ + ଆ + ଦା + ତ) ଗୁମ୍ଭତ, ପ୍ରାସ୍ତ, ଅଜିତ, ଲବଧ, ଶୀକୃତ, (ବି) ନିର୍ମିତ ହୃଦୟ ।

ଉପାତ୍ରବଦ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ବ. କ୍ଷ.) ସେ ବଦ୍ୟା ଅର୍ଜନ କରିଥିବୁ, କୃତବଦ୍ୟ ।

ଉପାତ୍ରତ୍ୟେ—ପୁ. ବି. (ଉପାତ୍ର + ଅତି + ର + ଅ) ଲୋକାଶ୍ର ଅତିକମ, ବିଶିକମ, ନାଶ, ଉପାତ୍ରନ ।

ଉପାଦ — ଗ୍ରା. ବି. (ପୁଣ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ) ସେବେନ୍ତା,
 ଗେହ୍ନା, ଉପାଦିକାଶ, ଦୂଷି ।
 ଉପାଦାନ — ଲ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଆ + ଦା +
 ଅନ). ସ୍ଥବିଷୟର କଳ୍ପିତ ମାନଙ୍କର
 ଆଜର୍ଣ୍ଣଣ ବା ପ୍ରତ୍ୟାହାର, ସାଂଖ୍ୟମତି-
 ସିଂହ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ତ୍ରୈବିଶେଷ, ମୁଳସାମଗ୍ରୀ,
 ଉପକରଣ, (ବି) ଉପାଦେୟ ।
 ଉପାଦାନକାରଣ — ଲ୍ଲୀ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟର
 ଅବ୍ୟବସ୍ଥାତ କାରଣ ।
 ଉପାଦାନଭୂତ — ବି. ମୁଳବ୍ୟ ପ୍ରାଣୀୟ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପାଦାନଭୂତା ।
 ଉପାଦାନକଳଣା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଜହନ୍ତ୍ସଥ୍ୟ
 ରୂପ ଲକ୍ଷଣ ବିଶେଷ ।
 ଉପାଦିକ — ପୁଣ. ବି. (ଉପ + ଅଦ୍ଵ + ଲନ୍
 + କ) କାଟଭେଦ, ଭିଜ ।
 ଉପାଦେୟ — ବି. (ଉପ + ଆ + ଦା + ମୀ
 ଯ) ଗ୍ରାହ୍ୟ, ଉତ୍ସମ, ଉତ୍କଷ୍ଟ, ପୃଷ୍ଠାପତ୍ର,
 ଘୋଷିକ, ବିଦେୟ (କର୍ମ), ମନୋହର,
 ରମଣୀୟ (ବି) ପୁଣାଦ୍ୟ ।
 ଉପାଧାନ — ଲ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଆ + ଧା +
 ଅନ) ତକିଆ, ମୁରୁଳା, ଶିରୋଧାନ, ମଣ୍ଡି,
 ବିଧାନ, ବିଧ୍ୟ ।
 ଉପାଧ୍ୟ — ପୁଣ. ବି. (ଉପ + ଆ + ଧା + ଜ)
 ଧର୍ମଚିନ୍ତା, ବିଶେଷଣ, କୁଟମ୍ବ, ବ୍ୟାପ୍ତି,
 ଛଳ, ଅଧାର, କାରଣ, ପଦମ୍ବ, ସମୁଚ୍ଚି,
 ଜାତିଭୟଧିର୍ମ, ଅଳକାରମତେ ଜାତି,
 ଗୁଣ, ଦିଘ୍ୟା, ଯଦୁଜ୍ଞାପୁରୁଷ, ଭେଦକର୍ମ,
 ଉପନାମ, ଭେଦାର୍ଥକ ଜ୍ଞାନ, ସାଧ-
 ବ୍ୟାପକ ଓ ସାଧନବ୍ୟାପକ ଧର୍ମ ।
 ଉପାଧକ — ପୁଣ. ବି. (ଉପାଧ + କ)
 ଉପାଧାତ୍ମା, ସର୍ବବନ୍ଦରୂପାଦିତାରୁ ଭିନ୍ନ,
 ସୁଧାର, ଆରୋପିତ, ଆଗ୍ରହକ, ଉପ-
 ଦେୟ ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପାଧକା ।
 ଉପାଧ୍ୟାସ — ପୁଣ. ବି. (ତେବେ) ଉପାଧ୍ୟ
 ବିଶେଷ, ଯେ ଉପାଧ୍ୟ ଲଭକରଥାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଉପାଧ୍ୟାତ୍ମାର୍ଣ୍ଣି ।
 ଉପାଧ୍ୟପଦ — ଲ୍ଲୀ. ବି. (ଉପାଧ୍ୟ + ପଦ)
 ବିଦ୍ୟାଲୟା ଉପପ୍ରଣମ୍ପାପଦ, ଯାଠପଦିକେଟ
 ସନମ, ଯୋଗାତାନିର୍ଦ୍ଦାନ ।

ଉପାଧ୍ୟେୟ—ବି. (ଉପ + ଆ + ଧା +
 ମୀ, ଯ) ଅଭିନବେଶକୀୟ, ଆଗ୍ରୋ-
 ଯୋଗୀ, ଉପାଧ୍ୟର ଯୋଗୀ, ଅଭିହତ,
 ଉପାଧ୍ୟଦ୍ୱାରା ବିଶେଷଣୀୟ (ସ୍ଥା) ଉପା-
 ଧ୍ୟେ ।
 ଉପାଧ୍ୟେୟ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ଅଧ୍ୟ + ର
 + ଅ) ଭୂତସା ନାମକ ପ୍ରମାରାଜପୁତ୍ର-
 ମାନଙ୍କର ଉପାଧ୍ୟବିଶେଷ, ଶିକ୍ଷକ, ଅଧ୍ୟ-
 ପକ, ବେଦର ଏକଦେଶାଧ୍ୟାପକ, କନୋ-
 ଲିସ୍ଥା ପ୍ରତ୍ୱତି ତ୍ରାହୁଶମାନଙ୍କର ଉପାଧ୍ୟ-
 ବିଶେଷ, ବେଦାଧ ପକ, ଉପଦେଶ୍ୟା,
 ମହାରାଜୁ ।
 ଉପାଧ୍ୟେୟ—ସ୍ଥା. ବ. (ଉପାଧ୍ୟେୟ + ଆ)
 ଶିକ୍ଷଯିତ୍ରୀ, ଯେଉଁ ସ୍ଥା ନିଜେ ଶିକ୍ଷା ଦିଏ ।
 ଉପାଧ୍ୟେୟାନୀ—ସ୍ଥା. ବ. (ଉପାଧ୍ୟେୟ +
 ଆନୀ) ଉପାଧ୍ୟେୟପୂର୍ଣ୍ଣୀ, ଗୁରୁପତ୍ନୀ ।
 ଉପାନଳ—ବ. ଶକଟସତ୍ତ୍ଵଶ, ପିତୃସତ୍ତ୍ଵଶ,
 ପିତୃବ୍ୟାଧି ।
 ଉପାନନ୍ଦ—ସ୍ଥା. ବ. (ଉପ + ଆ + ନନ୍ଦ +
 କ୍ଲୁପ୍) ଚର୍ଚି ପାଦୁକା, ଚମଞ୍ଚାର ଜୁତ୍ତା ।
 ଉପାନନ୍ଦକାର—ପୁ. ବ. (ଉପାନନ୍ଦ +
 କୃ + କ, ଅ) ମୋତି, ଜୋଡ଼ାତିଆରିକନ୍ତ-
 ବାଲ, ଚର୍ଚି କର୍ତ୍ତା ।
 ଉପାନୁବାକୀ—ଦ୍ୱା. (ଉପ + ଅନୁ + ବାକୀ
 + ଯ) ପଢ଼ାଇକଥାନ ଯୋଗୀ, (କ୍ଲୀ)
 ବେଦୋଜ୍ଞବାକୀର୍ତ୍ତେଦ ।
 ଉପାନ୍ତ—ବ. (ଉପ + ଅନ୍ତ) ନିକଟ,
 ସମୀପ, ପ୍ରାନ୍ତଭରଣ, ଶେଷ, ପରିସର,
 କାନ୍ତ, ବନ୍ଧୁଆଳ ।
 ଉପାନ୍ତବର୍ଣ୍ଣ—ପୁ. ବ. (ଉପାନ୍ତ + ବର୍ଣ୍ଣ)
 ପୁଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ, ଅନ୍ତବର୍ଣ୍ଣର ପୁଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ, ଶବ୍ଦ
 ଶେଷ ଅନ୍ତର ପୁଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣ ।
 ଉପାନ୍ତକ—କ୍ଲୀ. ବ. ନିକଟ, ସମୀପ
 ଉପାନ୍ତ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ଅନ୍ତ + ଯ)
 ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ, ସମୀପସ୍ତ, ଅନ୍ତ୍ୟର ଅବ୍ୟ-
 ବହୁତ ପୁଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ (ବି) ଚନ୍ଦ୍ର କୋଣ,
 ସମୀପ ।

ଉପାପରାଧ— ପୁ. ବି. (ଉପ + ଅପାରାଧ) ମିଥ୍ୟାସାକ୍ଷ, ପ୍ରତାରଣା, ହୃଦ୍ୟା ପ୍ରତ୍ୱତି ଶୁଦ୍ଧ ଶୁଦ୍ଧ, ଅପରାଧ । [ପ୍ରାଚ୍ଛ୍ରୀ] ।
 ଉପପ୍ରି— ସ୍ଵୀ. ବି. (ଉପ + ଆପି + ତି) ଉପଭୂତ— ସ୍ଵୀ. ବି. (ଉପ + ଆ + ତ + କ୍ଲୁଧ) ଉପଭୂତରଣ ।
 ଉପାମ— ବି. (ପ୍ରାଚୀନପଦ୍ୟ) ଉପମା ।
 ଉପାୟ— ପୁ. ବି. (ଉପ + ଅୟୁ + ଅ) ଉପଗମ, ରଜାଙ୍କର ଶତ୍ରୁ ବର୍ଣ୍ଣଭୂତ କରିବାର ହେଉସାଧନ, ସାମ, ଦାନ,
ଭେଦ, ଦଣ୍ଡ, କାର୍ଯ୍ୟାଧନପକ୍ରାନ୍ତିକା, କୌଣ୍ଠଳ ଅବଳମ୍ବନ, ଗତ୍ୟନ୍ତର, ଜୀବିକା, ଧନ-
ଉପାର୍ଜନ, ଆୟୁ, ଉଷ୍ଣତା, ପ୍ରତିକାର,
ମନ୍ଦ୍ୟହାତପ୍ରସ୍ତୋଗ, ଉପାଗମ, ବୃତ୍ତି,
ପେଷା ।
 ଉପାୟକ୍ଷେତ୍ର— ପୁ. ବି. ଉପାର୍ଜନପର୍ଯ୍ୟ,
ପ୍ରତିକାରତପ୍ତି, (ସ୍ଵୀ) ଉପାୟକ୍ଷେତ୍ରମା ।
 ଉପାୟକ୍ଷେତ୍ର— ବି. (ଉପାୟ + କ୍ଷେତ୍ର + କ, ଅ) କାର୍ଯ୍ୟାଧନର ଓ ଅନ୍ୟ ନିବାରଣର
ଉପାୟକ୍ଷେତ୍ର, କୌଣ୍ଠଳୀ ପ୍ରତିକାରକ୍ଷେତ୍ର,
(ସ୍ଵୀ) ଉପାୟକ୍ଷେତ୍ର ।
 ଉପାୟନ— କୁ. ବି. (ଉପ + ଇ + ଶି +
ଅନ) ଉପଚୋକନ, ରେଟି, ଉପଗମନ,
ନିକଟେଗମନ, ବ୍ରତାଦିପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଉପହାର,
ପାରତେଷିକ ।
 ଉପାୟାତ— ବି. (ଉପ + ଆ + ଯା +
କ, ତ) ସମୀପାଗତ ।
 ଉପାୟାନ୍ତର— କୁ. ବି. ଅନ୍ୟହିଉପାୟ,
ଗତ୍ୟନ୍ତର ।
 ଉପାୟୀ ପୁ. ବି. (ଉପାୟ + ଇନ୍ଦ୍ର) ସାଧନସ୍ତବ, ଉପାୟପ୍ରକ୍ରି, ଉପଗନ୍ତୀ,
ଉପଗମନକଣ୍ଠ, ଉତ୍ସମୀ, କୌଣ୍ଠଳୀ
(ସ୍ଵୀ) ଉପାୟମା ।
 ଉପ ସ୍ତୁ— ବି. (ଉପ + ଆ + ଇନ୍ଦ୍ର +
ଉତ୍ସ) ଉପଗନ୍ତୀ, ଯେ ଉପଗମନକରେ ।
 ଉପାର— ପୁ. ବି. (ଉପ + ଇ + ଅ)
ସମୀପ ।
 ଉପାରଣ— କୁ. ବି. (ଉପ + ଆ + ଇ +
ଅନ) ଅନୁପ୍ୟକ୍ରମାନ ।

ଉପାରତ—ବିଂ. (ଉପ + ଆ + ରମ + କ, ତ) ପ୍ରତ୍ୟାବୃତ୍ତ, ବରତ, ନିଷଳ, ସ୍ଵର ।

ଉପାରମ—ବି. (ଉପ + ଆ + ରମ + ଶ, ଅ) ବିଶୁମ ।

ଉପାରମୟ—ଦୁଃ. ବି. (ଉପ + ଆ + ରମ + ଅ) ଆରମ୍ଭ, ପ୍ରାରମ୍ଭ, ସ୍ଵରମ୍ଭାତ, ଉପରମ ।

ଉପାରୁତ—ବିଂ. (ଉପ + ଆ + ରୁତ + ତ) ଆରୁତ, ପ୍ରାପ୍ତ, ସମାଗତ, ଉପରେ ଚଢ଼ିଥିବା ।

ଉପାର୍କକ—ବିଂ. (ଉପ + ଅର୍କ' + କ, ଅନ) ଉପାର୍କ'ନ କର୍ତ୍ତା, ଅର୍କ'ନକାଶ, ଧନୀଦର ଆହୁରକ, ରୋଜଗାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପାର୍କିକା ।

ଉପାର୍କନ - କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଅର୍କ' + ନ, ଅକ) ଅର୍କ'ନକରିବା, ସେବା, କୃଷି ବାଣିଜ୍ୟାଦି କରି ଧନଲଭ, ଉପାୟ, ରୋଜଗାର (ବିଂ) ଉପାର୍କକ, ଉପାର୍କନ କଣ୍ଠୀ ।

ଉପାର୍କି—ବିଂ. (ଉପ + ଅର୍କ' + ମୀ, ତ) ପ୍ରାପ୍ତ, ଲବ୍ଧ, ସହିତ, କୃତ, ସମ୍ମାତ ।

ଉପାଲବ୍ଧ—ବିଂ. (ଉପ + ଆ + ଲଭ + ତ) ତିରପ୍ଲାର ପୁଷ୍ପକ ନିଭତ, ଭର୍ତ୍ତାତ ।

ଉପାଲମୟ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଆ + ଲଭ + ଅ) ନିଧାପୁଷ୍ପକ ତିରପ୍ଲାର, ସରଗେଷବାକ୍ୟ, ଶାଳ, ଭର୍ତ୍ତାନା, ପ୍ରାପ୍ତ' ।

ଉପାଲମୟନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଆ + ଲଭ + ଭ, ଅନ) ଭର୍ତ୍ତାନା, ଶାଳ ।

ଉପାଲି—ପୁଂ. ବି. ବୁଦ୍ଧଦେବଙ୍କର ଜଣେ ପ୍ରିୟୁକ୍ତିଶ୍ରୀ ।

ଉପାବର୍ତ୍ତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଆ + ବୃତ୍ତ + ଶ, ଅନ) ପୁନବାର ଆଗମନ, ଭୁମିରେ ଗଞ୍ଚିବା, ପତ୍ରାବର୍ତ୍ତନ, ଆଛିବା, ପାର୍ଶ୍ଵପରିବର୍ତ୍ତନ ।

ଉପାବାସୀ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଆ + ବସୁ + ରନ) ଉପକାଶ ।

ଉପାବୁତ୍ତି ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉପ + ଆ + ବୁତ୍ତ + କ୍ଲୀଶ) ଉପାବର୍ତ୍ତନ, ନବୃତ୍ତ, (ବିଂ) ପ୍ରକାଶଗତ, ସମାଦିତ ।

ଉପାବୁତ୍ତି—ବିଂ. (ଉପ + ଆ + ବୁତ୍ତ + କ, ତ) ବିରତ, କ୍ଷାନ୍ତ, ଆଉତାହୋଇଥିବା, ସମାଦିତ, ଦୃଶ୍ୟତ, ପ୍ରତିନିବୃତ୍ତ, କ୍ଲାନ୍ତି-ନିବାରଣ ନିଷିଦ୍ଧ ଭୁମିରେ ଲୁଣ୍ଠିତ (ଅଣ୍ଟ), କତଳେଉଠାଇଥିବା (ପଣ୍ଡାଦି)

ଉପାବୁତ୍ତୀ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଆ + ବୁତ୍ତ + ମୀ, ଅନ) ସ୍ତ୍ରୀ. ନ, ଆଶ୍ରୟଶାନ, ଆଶ୍ରୟ ପୁଲ, ଆସଦ, ଶୟନ ।

ଉପାବୁତ୍ତି—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଆ + ବୁତ୍ତ + ମୀ, ତ) ଅବଲମ୍ବୀ, ଗତ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଯେ ଆଶ୍ରୟ ଭ୍ରମିତ କରିଥାଏ, ଅବଲମ୍ବିତ, ଧୃତ, ଆଶ୍ରୟକାରୀ ।

ଉପାବୁ—ପୁଂ. ବି. ଏକ ପ୍ରକାର ବିଷ୍ଣୁବୁନ୍ଦ ।

ଉପାବୁ—ପ୍ରା. କ୍ଲୀ. ବି. (ପ୍ର-ଉପବାବୁ)

ଅନାହାର, ଅନଶନ, ଓଷା, ତ୍ରୁତାନୁଷ୍ଠାନ ।

ଉପାବୁ—ପୁଂ. ବି. (ଉପାବୁ+ଅକ) ସେବକ, ଉପସନାକାରୀ, ପୁଜକ, ସାଧକ, ଶତ୍ରୁ, ଅନୁମରଣିଆଁ (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଉପାବୁକା ।

ଉପାସକ—ପୁଂ. ବି. ଜୌମାନଙ୍କର ଅଷ୍ଟମ ଅଙ୍ଗ ।

ଉପାସଙ୍ଗ—ପୁଂ. ବି. (ଉପ + ଆ + ସନ୍କଳ + ଅ) ବାଣାଧାର, ଆସନ୍ତ, ତୁଣୀର, ନେନ୍କଟ୍ୟ ।

ଉପାସନ — କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଆସ + ଶ, ଅନ) ବାଣ ନିଷେପଥର୍ଯ୍ୟାସ, ଗୁହ୍ୟାଗୁହ୍ୟା, ଚିନ୍ତା, ସେବା, ଉପକାର, ଆଶଧନ, ପୁଜା, ବିହୁଷନ, ବନ୍ଦନ, ଧର୍ମନୁଷ୍ଠାନ, ଆସନ ।

ଉପାସନା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଉପାସନ + ଆ) ପୁଜା, ସେବା, ଶଶ୍ରୀଷା, ପରିଚୟା, ଧନାଦ ଦ୍ଵାରା ଉପାସନାର ଚିନ୍ତାଦି ।

ଉପାସନାର୍ଥ—ବି. (ଗତରୁ) ସେବାଯୋଗ୍ୟ, ଆଶଧନାଯୋଗ୍ୟ, ପୁଜ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପାସନାର୍ଥା ।

ଉପାସନୀୟ—ବି. (ଉପ + ଆସ + ମୀ, ଅନ) ଉପାସନା କରିବାର ଆଶଧନ, ପୁଜ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପାସନା ।

ଉପାହତ—ବିଂ. (ଉପ + ଆ + ଧା + ତ) ଆରେପିତ, ଅଶ୍ରୁପୂର୍ବାତ, ଯୋଜିତ, ବନ୍ୟୋତ୍ସ, ଜନିତ, ପରହତ, (ବି)

ଉଲ୍ଲକ୍ଷାପତ, ଧୂମକେତୁ ଆଦି ଉପାହତ ।

ଉପାସନେୟ—ବିଂ. (ଉପାସନ + ମୀ, ଏବୁ) ଉପାସନାଦ୍ୱାରା ଲଭ୍ୟ ।

ଉପାସା—ଶ୍ରୀ ବ. (ଉପ + ଆସ + ଅ + ଅ) ଉପାସନା ଆଶଧନ ।

ଉପାସାଦିତ—ବିଂ. (ଉପ + ଆ + ସତ ଶି + ତ) ପ୍ରାପ୍ତ, ସମାସାଦିତ, ପ୍ରାପ୍ତି, ଉପାସିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉପବାସୀ, ନିରାହାରୀ, ଅନାହାରୀ, [ଶୃଦ୍ର] ।

ଉପାସିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଉପାସକ + ଆ) ଉପାସିତ, ସେବିତ, ଆଶଧୁତ (ବି) ଉପାସିକା ।

ଉପାସିନ—ବିଂ. (ଉପ + ଆସ + କ, ଅନ) ନିକଟରେ ଉପରକ୍ଷଣ ।

ଉପାସି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଉପାସକ + ଶି, ତି) ଉପାସନା, ଶରକ୍ଷେପର ଅଭ୍ୟାସ ।

ଉପ ସ୍ତ୍ରୀ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅସ୍ତ୍ରୋପକରଣ, ତୁଣ୍ଡାଦ ଅପ୍ରଧାନ ଅସ୍ତ୍ର ।

ଉପାସି—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉପ + ଅସ୍ତ୍ର) ଗର୍ଭାଭ୍ୟାସ-ଭ୍ୟାସ ଅସ୍ତ୍ରିପର ପଦାର୍ଥ ବିଶେଷ, ମାସିଣ୍ଣୁ ।

ଉପାସିକ—ପୁଂ. ବି. ମଧ୍ୟଶ୍ରେଣୀବିଶେଷ, ଯେଉଁ ମଧ୍ୟର କଙ୍କାଳରେ କଣ୍ଠା ନଥୀଏ ।

ଉପ ସ୍ତ୍ରୀ—ବି. (ଉପ + ଆସ + ମୀ, ଯ) ସେବ୍ୟ, ଆଶଧ, ପୁଜ୍ୟ, ଚିନ୍ତାନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପାସ୍ୟ ।

ଉପାସ୍ୟଦେବତା—ବି. (କ.ଧା) କୌଣସି ବିଶେଷ ନୂଷ୍ଠାନରେ ଯେଉଁ ଦେବତାଙ୍କ ଉପାସନା କରିବା ଉଚିତ, ଲକ୍ଷ-ଦେବତା ।

ଉପାସ୍ୟମାନ—ବି. (ଉପ + ଆସ + ମୀ, ଆନ) ଯାହାର ଉପାସନା କରିବାରେ ଆଶଧନ, ପୁଜ୍ୟମାନ, ଆଶଧମାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପାସ୍ୟମାନ ।

ଉପାହତ—ବିଂ. (ଉପ + ଆ + ଧା + ତ) ଆରେପିତ, ଅଶ୍ରୁପୂର୍ବାତ, ଯୋଜିତ, ବନ୍ୟୋତ୍ସ, ଜନିତ, ପରହତ, (ବି) ଉଲ୍ଲକ୍ଷାପତ, ଧୂମକେତୁ ଆଦି ଉପାହତ ।

ଉପାଦ୍ରିତ—ବି. (ଉପ + ଆ + ଦୃ + ମୁ, ତ) ସହିତ, ଗୁମ୍ଭତ, କଳ୍ପିତ, ଆମନି, ଅପିତ ।

ଉପାଦ୍ରିବା—(ହ—ଉପାଠନ) ଉପାଠନ, ତେବେ ସହିତ ଉପାଦ୍ରିବା ।

ଉପି—ଶ୍ରା.ବ. (ଉପି) ରେଣ୍ଡରେବୁରୁ
ସମ୍ପ୍ରକର କେଣ ମୂଲରେ ଜାତହେବା
ଶୁଭ୍ରବ୍ରତୀ ମଳଚମ ବା ମଳଚମ ।

ଉପିବା—ଶ୍ରା.ବ.ମାଠିବା, ଚିକକଣରିବା,
ବେ ଲିବା ।

ଉପିବା—ଶ୍ରା. ଦ. (ଉପରକୁ ଉଠିବା,
ପ୍ରକାଶ ପାଇବା, ଜଳର ଉପରକୁ ଭାବି
ଉଠିବା ।

ଉପାଜା—ଶ୍ରା. ଦ. (ଉପଜାତ ଶବ୍ଦ) ଜନ୍ମିବା, ଜାତହେବା, ଉପନ୍ନହେବା ।

ଉପାଜିବା—ଶ୍ରା.ଦ. (ଉପଜାତ ଶବ୍ଦ) ଜନ୍ମିବା, ଜାତହେବା, ଘଟିବା ।

ଉପୁଞ୍ଜର—ପ୍ରା. ବି. ସେ ଆପଣାର
ଶରୀର ବା ବିଭବ ଦେଖାଇ ହୁଏ, (ବି)
ବାହ୍ୟାଦିମୁର (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉପୁଞ୍ଜଶ ।

ଉପୁତ୍ର—ଶ୍ରା. ବି. ମୁଖ୍ୟ, ଓଲଟା,
ବିପଶ୍ରତ, ଓଲଟାଇବା ।

ଉପୁତ୍ରିବା—ଶ୍ରା. ଦ. ଉପୁତ୍ରପତ୍ରିବା,
ଉପୁତ୍ରିତ ହେବା, ମୁଳଭ୍ରତ ହେବା ।

ଉପୁତ୍ରିତ ହେବା—ଶ୍ରା. ଦ. (ଉପାଦ୍ରିତବା
ଦ୍ଵୀପାର ଶିଳନ୍ତରୂପ) ଉପାଠନକରିବା,
ଅନ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଉପୁତ୍ରିତ କରିବା ।

ଉପୁତ୍ର—ଶ୍ରା.ବି. ଅଧିକା, ଅତିରିତ
ମାଗଣୀ, ଉଚ୍ଚ ତନ, ଅବେଳିତନ,
ଇତର, ସାମ୍ପୁକ, ଠିକା, ଅସାଧାରଣ,
ଅସ୍ତ୍ରୀ, ଉପରଠାଉରିଆ, ଦେଖା,
ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ।

ଉପେଷ—ପୁ. ବ. ଅଣ୍ଟପଳକର ପୁଣି,
ଅନ୍ତୁର ଭାତା, ଦୁଇ ବା ତ୍ୟାଗ
କରିବା ।

ଉପେଷକ—ବି. (ଉପ + ଉଷ୍ଟ + ଅନ୍ତକ)

ଉପେଷକାରକ, ଉଦାସୀନ, ଅବଙ୍ଗତା,
ଅନାଦରିକା ।

ଉପେଷଣ—କ୍ଲି.ବ.(ଉପ + ଉଷ୍ଟ + ଅନ୍ତକ)
ଅନାଦର, ଉଦାସୀନ୍ୟ, ତ୍ୟାଗ, ରାଜା-
ମାନଙ୍କର ଉପାୟବିଶେଷ ।

ଉପେଷଣୀୟ—ବି. (ଉପ + ଉଷ୍ଟ +
ଅନ୍ତକ୍ୟ) ତ୍ୟାଗ୍ୟ, ପ୍ରତକାରଚେଷ୍ଟାର
ଅଯୋଗ୍ୟ, ଉପେଷାର ଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉପେଷଣୀୟ ।

ଉପେଷା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଉପ + ବେ + ତ +
ଉ) ପୁତ୍ରିକା, ପୁତ୍ରିଗା ।

ଉପେଷତ—ପୁ.ବ. ଉଦକ ସମୀପ୍ୟ,
(ଅବ୍ୟ) ଉଦକ ନିକଟରେ ।

ଉପେଷା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ପୁତ୍ରିକା, ପୁତ୍ରିଗା,
ପୋତଙ୍କ, ଉପେଷା ।

ଉପୋତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ.ଉପୋତିକା(ଦେଖ) ।

ଉପୋତିକାତେଳ—କ୍ଲି. ବ. ବୈଦ୍ୟୋତ୍ତ
ତେଳବିଶେଷ ।

ଉପୋତ୍ରଗ୍ରହ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ଉତ୍ର +
ଗ୍ରହ + ଥ) ଜ୍ଞାନ ।

ଉପୋତ୍ର—ପୁ. ବ. (ଉପ + ଉତ୍ର + ଥ)
ଉପାଗତ, ସମୀପଗତ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଉପନତ,
ରର୍ଧାଧାନ ନମିର ସ୍ଥିତାରେ ଉପଗତ,
ସମ୍ପ୍ରତ, ସ୍ତ୍ରୀ, ମିଳିତ ।

ଉପେତ୍ର—ପୁ. ବ. (ଉପି + ଉତ୍ର) ବିଷ୍ଟ,
ବାମନ, ଉତ୍ତରଙ୍କର ସାନ୍ତ୍ରତ ।

ଉପେତ୍ରବଳ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ.ପ୍ରତିପାଦରେ ଏକା-
ଦଶାର ବିଶିଷ୍ଟ ସମ୍ବୂଦ୍ଧ ଉତ୍ତରୋବିଶେଷ ।

ଉପେତ୍ରଭଞ୍ଜ—ପୁ. ବ. ଉତ୍କଳଦେଶୀ-
ନ୍ତରତ ସୁମୁରର ରକ୍ତର ରକ୍ତ, ଓଡ଼ିଆ
ସାହିତ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ସବ୍ରତ୍ରେଷ୍ଟ ପ୍ରଚୀନ
କବିତବଞ୍ଜୀ, ବୈଦ୍ୟୋତ୍ତରିକା,
ଲୁବଣାଶବ୍ଦ, ପ୍ରେମମୁଧାନ୍ଧ୍ୟ, କୋଟି-
ବ୍ରହ୍ମଶୁଦ୍ଧିଶ୍ଵର, ରଥପଞ୍ଚକ ପ୍ରତ୍ୱତ ଗନ୍ଧ
ରଚନା କରିଯାଇଅଛନ୍ତି ।

ଉପେତ୍ର—ବି. (ଉପ + ଉତ୍ର + କ, ସ)
ଉପବାସ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଉପ-
ବାସେପାଳନୀୟ (ତଥ୍), ଉପବାସେ
ଯାପନୀୟ (ତଥ୍) ।

ଉପେତ୍ରସ୍ତ—ବି. ଉପଗତ ।

ଉପେତ୍ରବାନ୍—ପୁ.ବି. (ଉପ + ଉତ୍ର +
ବସ) ଉପଗତ, ପ୍ରାପ୍ତ ।

ଉପୋତ—ବି. (ଉପ + ବହୁ + ମୁ, ତ)
ନିକଟସ୍ଥ, ଉବାହିତ, ଉତ୍ତ, ବ୍ୟାହାକା-
ରରେ ସଜ୍ଜିତ, ଶ୍ରେଣୀବକ, ଧୃତ,
ପ୍ରତ୍ୟାସନ, ବି.ଭ.ତ) ସେନ୍ୟବ୍ୟହ ।

ଉପୋତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଉପ + ବେ + ତ +
ଉ) ପୁତ୍ରିକା, ପୁତ୍ରିଗା ।

ଉପୋଦକ—ପୁ.ବ. ଉଦକ ସମୀପ୍ୟ,
(ଅବ୍ୟ) ଉଦକ ନିକଟରେ ।

ଉପୋଦଳ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ପୁତ୍ରିକା, ପୁତ୍ରିଗା,
ପୋତଙ୍କ, ଉପୋତା ।

ଉପୋଦଳକା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ.ଉପୋଦଳକା(ଦେଖ) ।

ଉପୋଦଳକେଳ—କ୍ଲି. ବ. ବୈଦ୍ୟୋତ୍ତ
କେଳବିଶେଷ ।

ଉପୋଦଗ୍ରହ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ଉତ୍ର +
ଗ୍ରହ + ଥ) ଆରମ୍ଭ, ଉଦାହରଣ,
ଉପକମ, ମୁଖବନ୍ଦ, ଗରୁରଥବତରଣିକା,
ସୁତମା, ପ୍ରସ୍ତାବନା ।

ଉପୋଦଳନ—କ୍ଲି. ବ. (ଉପ + ଉତ୍ର +
ବଳ + ଅନ୍ତକ) ଉତ୍ତେଜନ, ଉତ୍କୀପନ ।

ଉପୋତ—ପୁ. ବ. (ଉପ + ବସ + ଥ)
ଉପବାସ, ଅନ୍ତୋବାସ ଅନାହାରରେ
ରହିବା, ଉପବାସ ।

ଉପୋତଶ—କ୍ଲି. ବ. (ଉପ + ବସ + ଅନ୍ତକ)
ଉପୋତ (ଦେଖ) ।

ଉପୋତିତ—କ୍ଲି. ବ. (ଉପ + ବସ +
ଭାତି, ତ) ଉପବାସ, (ବି.କ, ତ) କୃତୀ-
ପବାସ, ଉପବାସୀ, ଅଭୁତ, ଅନାହାର,
ବ୍ରତରୁପେ ପାଲିତ ।

ଉପୋତିତ—ପୁ. ବ. କୌକାଶୋତ୍ର
ଉପବାସ କୃତ ।

ଉପୋତ୍ୟ—ବି. (ଉପ + ବସ + ସ)
ଉପବାସ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଉପ-
ବାସେପାଳନୀୟ (ତଥ୍), ଉପବାସେ
ଯାପନୀୟ (ତଥ୍) ।

ଉପ୍ତ—ବି. (ବପ୍ + ତ) କୃତବପନ,
ମୁଣ୍ଡିତ, ପରିଷ୍ଵୃତ, ନିଷ୍ପତ୍ତ, ବୁଣ୍ଣାଯାଇ
ଥିବା ।

ଉତ୍ତମକୁଷ୍ଟ—ବିଂ. ବାନକପନପରେ କର୍ଷିତ
ସେବା । [ଶୋଭକର୍ମ ।

ଉତ୍ତମ—ସ୍ଵା.ବ.(ବପ୍ + ଦି)ବପନ, ବୁଣିବା,
ଉତ୍ତମବିଦ୍ର—ସ୍ଵା.ବ. (ଉତ୍ତମ + ବିଦ୍ର + କିଧି)
ବପନବିଦ୍ରଙ୍କ, ନୃତ୍ୟକର୍ମରେ ଅଭିଜ୍ଞ, ଯେ
ଭଲ କର ବୁଣିବା କୌଣସି କାଣେ ।

ଉତ୍ତମ—ବିଂ. ବପନକାତ ।

ଉପା—ବିଂ. (ବପ + ପ) ବପନୀୟ ।

ଉପାସ୍ତ—ବେଶରଇଳିତପୁର ନିମନ୍ତର୍ଗତ
ଦରିଦ୍ରୀ ପୁରମଧବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ,
ଶାହଦାବଳ ମନ୍ଦର ନିମିତ୍ତ ଖ୍ୟାତ ।

ଉପ୍ରୋଧ—ଗ୍ରା. (ପଦ୍ୟ) ବି. ଉପରେଧ,
ଅନୁରୋଧ, ମମତା, ସେହି ।

ଉପ୍ରେଧୀ—ସ୍ଵା.ବି. ଉପରେଧୀ,ସେହି ।

ଉପଲ୍ଲ—ସ୍ଵା. (ସମ୍ବ) ବିଂ. ଆସ୍ତରଣୀୟା-
କାଶ (ବ୍ୟତି) ।

ଉପାତୀ—ଗ୍ରା.ବି. ମିଥ୍ୟା, ଅପବାଦ,
ଜନରବ । [ବିଶେଷ ।

ଉପୁର୍ଣ୍ଣ—ଗ୍ରା.ବି. ତନ୍ମୁମାନଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ର-
ଉପେର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ବଡ଼ବନ୍ଦିକଣ୍ଠା
ଉଚ୍ଚକ—ବିଂ. (ଉଚ୍ଚକ + ଅକ) ଉଚ୍ଚକାପ୍ରକାର
ଉଚ୍ଚାଧବସ୍ତ—ପ୍ରା.ବି. ଉଚ୍ଚାଧବସ୍ତ, ଅଧାଧବସ୍ତ,
ଚଳନ୍ତୁସମ୍ଭବି । [କହିଥିଲେ ।

ଉଦାଚ—ଫି. (ତ.ବଚ-ଧାତ୍ର) କହିଲେ,
ଉଦାଚ—ଗ୍ରା.ବି. ଢୁଆ, ଅକାରଣ, ଅକ-
ସ୍ଵାତ୍ର ଘଟିବା, ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ।

ଉଦାର—ଗ୍ରା.ବି. ଅଞ୍ଜାତ, ଅଜଣା, ନଷ୍ଟିକ,
ଗୁପ୍ତ, (ବି) ନିଷେଧ, ମନା, ଗୋପନ,
ନିବାରଣ ।

ଉଦ୍‌—ଗ୍ରା.ବି. ଉଚ୍ଚ, ଉନ୍ନତ, ଠିଆ ।

ଉଦୁକିଥା—ଗ୍ରା. ଫ. କୌଣସି ପଦାର୍ଥ
ତନ୍ତ୍ରଉପରକୁ କୋରରେ ଉଠିଅସିବା ।

ଉଦୁଡ଼ା—ଗ୍ରା.ବି. ଉଦୁଡ଼ା, ମୁଁହମାଡ଼ି
ଶୋଇଥିବା, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗବଳ
ଠିଆ ହୋଇଥିବା, ଏକ ଉପରେ ଅନ୍ୟ
ଜଣେ ପଢ଼ିବା, ମହୀଁ ତଳକୁକରି ରଖିବା
ଉଦୁଡ଼ାଉଦୁଡ଼ା—ଗ୍ରା.ବି. ଜଣକ ଉପରେ
ଜଣେ ପଢ଼ିବା, ଅନ୍ୟକୁ ଅତିକମ କରି
ଅଗ୍ରମର ହେବା ।

ଉଦୁଡ଼ିପଢ଼ିବା—ଗ୍ରା.ଫି. ଅନଧିକାରଚରଣୀ
କରିବା, ଜବରଦ୍ଦ୍ରି କଥାବାର୍ତ୍ତିକରିବା,

ଉପରୀ ପୁର ବହୁତ ଲେକ କୌଣସି
ପୁଲରେ ଜମା ହୋଇପଢ଼ିବା, ଆଗ-
ବଳିବା । [ଆଶ୍ରୁ ମାତ୍ର ବସିବା ।

ଉଦୁଡ଼ିବସିବା—ଗ୍ରା. ଫି. ଆଶୋଇବା,

ଉଦୁଡ଼ିବା—ଗ୍ରା.ଫି. ମୁହଁମାଡ଼ିପଢ଼ିବା, ଆଶ୍ରୁ

ମାତ୍ର ବସିବା, ଆଶ୍ରୁରେ ଶୁଭିବା ।

ଉଦୁରିବା—ଗ୍ରା.ଫି. ବଳିପଢ଼ିବା, ଉଦୁଡ଼ିବି,
ବିପଦରୁ ଉକାର ପାଇବା, ବାହାରି

ଆସିବା, ଜଜିବା, ସମ୍ବାଲହେଇରହିବା,

ବର୍ଣ୍ଣିବା, ଉପରେ ପଡ଼ିବା, କୌଣସି
ବାଧିକୁ ଆଦରିବା, ସମ୍ବାଲିବା, ନ

ମର ବହୁପଦିବା ।

ଉର—(ଧାତ୍ର) ପୁଣି, ପରିପୁଣ୍ୟ କରିବା,

ଉର—ସଂଶ (ଉର + ଅଶ) ଉରସୁ, ଦୁଇ
ଜଣ, (ଦ୍ଵିବଚନାନ୍ତ ଶବ୍ଦ)

ଉରସୁ—ସଂଶ (ଉର + ଅଶ୍ୟ) ଦୁଇ, ଦୁଇ-

ବିଶିଷ୍ଟ, ଦୁଇଜଣ, ଦୁହେଁ, ଦୁଇଫଶକ

ଉରସୁକାଳ—ବି. ଉରସୁକାଳ ଓ ପରକାଳ,
ଅନ୍ୟ, ତଥ ।

ଉରସୁଚର—ସ୍ଵା.ବୀ.ବ. (ଉରସୁ + ଚର

+ ଅଥ) ଯେହିମାନେ ଜଳରେ ଓ ଶୁଳରେ

ବାପ କରନ୍ତି । କର୍ଣ୍ଣ, କୁସୀର ବେଜ
ଓ ଜଳର ପଶ୍ଚି ପ୍ରତ୍ୱତି ।

ଉରସୁତ୍ର—ଅବ୍ୟ. (ଉରସୁ + ତ୍ରତ୍ର) ଦୁଇ

ପାଶ୍ରେ, ଦୁଇଦିଶରେ, ଉରସୁ ପଶରେ

ଉରସୁତୋମୁଖ—ସ୍ଵା.ବି. ଦୁଇମୁଖମୁହୂର୍ତ୍ତ

ଦୁଇମୁହୀଁ, ଦୁଇଅଭିକୁ ମୁହୁର୍ତ୍ତକରିଥିବା ।

ଉରସୁଦ—ଅବ୍ୟ. (ଉରସୁ + ଦ) ଦୁଇ

ପ୍ରାନରେ, ଦୁଇଦିଶରେ, ଦୁଇଆହେ,
ଦୁଇପଶରେ ।

ଉରସୁଆ—ଅବ୍ୟ. (ଉରସୁ + ଆ) ଦୁଇ

ପ୍ରକାର ।

ଉରସୁଦିନ—ବି. ଦୁଇଦିନ, ଅଗ ଓ ମୂଳ

ଦୁଇପାଶ, ଦୁଇ ବିପଶାତକଳ ।

ଉରସୁଦୁଃ—ଅବ୍ୟ. ଉରସୁ ଦିନରେ,
ଦୁଇଦିନେ, ଦୁଇଦିନଯାକ ।

ଉରସୁପଦୀ—ଆସନେପଦ ଓ ପରସ୍ତେ-
ପଦସ୍ଥକ ।

ଉରସୁବିଧ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଦ୍ଵିବିଧ ।

ଉରସୁବେତନ—ସ୍ଵା.ବି. ଦୁଇବିଶେଷ,
ସାମୀ ଓ ଶାନ୍ତ ଉରସୁନିକରନ୍ତ ବେତନ-

ଗାସା, ବିଶ୍ଵାସପାତକ, କପଟସେବକ ।

ଉରସୁବେଶ—ବି. ଦୋଘାଇ, ଦୁଇଧା,
ବିଷମସମୟା, ଏପର ଅବସ୍ଥା ଯେ
ସେଇଆହେ ଗଲେ ମଧ୍ୟ ବିପଦର
ଆଶଙ୍କା ଅଛି ।

ଉରସୁନୂତ୍ର—ବି. (ଗତର) ପରପର
ବା ଉରସ୍ତେ ରାଜ ହୋଇଥିବା (ବିଷୟ)

ଉରସୁର୍ଥ—କୁ.ବ. (କ.ଧା.) ଦୁଇଅର୍ଥ ବା
ତାପୀର୍ଥ, ଦୁଇପ୍ରସ୍ତୋଜନ, ଦୁଇଉଦେଶ୍ୟ
ବିଶିଷ୍ଟ, ଦୁଇଅର୍ଥବୋଧକ ।

ଉରସୁଦୁର୍—ଅବ୍ୟ. ଉରସୁଦିନରେ,
ଦୁଇଦିନରେ, ଦୁଇଦିନଯାକ ।

ଉର୍—ଗା.ବି. (ଶ୍ରୀ—ଆବିର୍ବାବ) ଠିଆ,
ଛୁଟା, ଆବରୁତ, ଠାକୁରଣୀ ଲଗିଥିବା
(ବି) ଠିଆହେବା ଭୁମିପତନରୁ ଉତ୍ତା
ତେର, ଭୁମି ଉପରେ ଭୁମିକୁ ନଳିଗି
କର ରହିବା, ଘରରଣୀ ଆଦି, ଗ୍ରା.ଫି.
ବି. ଠିଆବାଗରେ, ଉଚରେ, ଠିଆଠିଆ ।

ଉରସକରିବା—ଗ୍ରା.ଫି. ଦେବତାଙ୍କ ପୁଜା
କର ମନୁଷ୍ୟ ଦେହରେ ଆବରୁତ
କରିବା, ବିଜେକରିବା, ତଳାଇବା ।

ଉରସକରିବା—ଗ୍ରା.ଫି. ଠିଆକରିବା,
କେବି କରିବା ।

ଉରସାର୍ଥି—ଗ୍ରା. ବ. (ଶ୍ରୀବାର୍ତ୍ତକ-
ପ୍ରସ୍ତୋଗ) ଖଢାଶାର ତଥା ।

ଉରସାର୍ଥ—ଗ୍ରା. ବ. ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଠିଆ
ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ରମଣ ବା ସଙ୍ଗମ
ବା ମିଳନ ।

ଉରସାର୍ଥ—ଗ୍ରା.ଫି. (ଆବିର୍ବାବ) ଠିଆହେବା,
ଟେକିବା, ଆବମଣ କରିବା, ଉର୍ବିବା,
ଭୁମିରୁ ଉଠାଇବା, ଉତ୍ତେଲନ କରିବା ।

ଉରସାର୍ଥ—ଗ୍ରା. ଫି. ଠିଆହେବା, (ବି)
ଠାକୁରଣୀ ଲଗିବା, ମନୁଷ୍ୟଠାରେ
ଦେବତାଙ୍କର ଆବର୍ବିବ ହେବା ।

ଉତ୍ତରକା — ଗ୍ରା. ବି. (ସ୍ତ୍ରୀ-ଉଜନ) ମୁଢ଼ିକରିବା
ପାଇଁ ଗୁଡ଼ଳ ଆଦିକୁ ଭାଜିବା ।

ଉତ୍ତରକାରିବା — ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଉତ୍ତର ଧାନ ବା
ଗୁଡ଼ଳକୁ ନିଆଁରେ ଭାଜି ଶୃଖାଇବା ବା
ଖେଳିବା ।

ଉତ୍ତରେଇବା — ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଅନୁଶ୍ୟ ହେବା,
ଲିପ୍ତହେବା, ଲୋପହେବା, ଅନୁର୍ଗତ
ହେବା, ଉତ୍ତରେଇତ ହେବା ।

ଉତ୍ତରେଇବାକା — ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଅନୁଶ୍ୟ ହୋଇ
ଯିବା, ଉତ୍ତରେଇତ ହେବା ।

ଉତ୍ତରା — ଯା. ବି. ଉତ୍ତର, ଅନୁର୍ଗତ ଶ୍ଵେତ,
ଅନୁର୍ବିଷ, ଧନୀ ।

ଉତ୍ତର — ଯା. ବି. ଶିଖ୍ୟ ।

ଉତ୍ତର — ଅବ୍ୟ, ଶୈଶବ, ଅଙ୍ଗୀକାର, ପ୍ରଣ,
ସ୍ତ୍ରୀକାର, ରୀ । [କାଳ ।]

ଉତ୍ତର — ଯା. ବି. ବୟସ, ପରିମାଣ, ଜୀବିତ—
ଉତ୍ତରକୋଟ — ଅମରକୋଟ, ପିନ୍ଧୁପୁରେ-
ଶାର୍ଗର୍ତ୍ତ ପାରକର ଜିଲ୍ଲାର ଗୋଟିଏ
ନଗର । କୋର୍ପୁଟକିନ୍ହା ନବରଙ୍ଗପୁର
ନିକଟସ୍ଥ ସ୍ଥାନ ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରଶେଷର — ବେରାରଅନ୍ତର୍ଗତ ପୁସ୍ତାର
ତାଲୁକା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଧାନ ନଗର ।

ଉତ୍ତରପୂର — ଭାଗଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଅଧୀନଷ୍ଟ
ବାର୍ଜିପୁର ମଧ୍ୟଭାଗ ଗୋଟିଏ ନଗର ।

ଉତ୍ତର — ଯା. ବି. ଧନୀ, ବଡ଼ଲୋକ ।

ଉତ୍ତର — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରୀ + ମା) ଶିବପରୀ,
ଦୂର୍ଗା, ହରଦୂର, ହଲଦୀ, ଅତ୍ସୀ, କାର୍ତ୍ତି,
କାନ୍ତି, ଶାନ୍ତି, ରାତି ।

ଉତ୍ତରକଟ — ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + କଟିବ)
ମହିଳାର ଧୂଳି, ଅତ୍ସୀ ଧୂଳି, ହଲଦୀ-
ଶୁଣ୍ଡ, ଦେହରେ ଲଗାଇବା ନିମନ୍ତେ
ସୁନ୍ଦର ତୁବ୍ୟ ବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରକାନ୍ତି — ପୁ. ବି. (୨ତର୍ର) ଶିବ,
ଉତ୍ତରକର ପଢ଼ି ।

ଉତ୍ତରକିଙ୍କର — ପୁ. ବି. (୨ତର୍ର) ପ. ବଞ୍ଚିକ
ଭକ୍ତ, ସିଂହ, ପାଦପକ୍ଷ ବାହନ ।

ଉତ୍ତରଗୁରୁ — ପୁ. ବି. (୨ତର୍ର) ହିମାଳୟ
ପଦ୍ମତ, ଗୋରିଗୁରୁ ।

ଉତ୍ତରଗୁରୁରୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କେଣ୍ଟମାସର
ଶୁକ୍ଳ ତୁର୍ଥାର୍ଥାଦି ।

ଉତ୍ତରାଧବ — ପୁ. ବି. (୨ତର୍ର) ଶିବ,
ମହାଦେବ ।

ଉତ୍ତରନନ୍ଦ — ପୁ. ବି. ଶିବ, ବ୍ରହ୍ମପୁର ନନ୍ଦ
ମଧ୍ୟଭାଗ ଗୋଟିଏ ସ୍ତୁଦ୍ରବ୍ୟ, ଶିବମନର
କମିଶ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

ଉତ୍ତରପତି — ଶିବ, ମହାଦେବ, ମଧ୍ୟକାର
ଜଣେ ପ୍ରଧାନ କବି, ରାଜା ଶିବପରୀତ୍ବ-
ଜୀବ ସମସ୍ତତିର ।

ଉତ୍ତରପତି ପରୀତା — ଜଣେ ବିଶ୍ୟାତ ହିନ୍ଦୁ
ସ୍ତ୍ରୀମା ପଣ୍ଡିତ-ସମ୍ବୂଧ ଭାଷାରେ ଅନେକ
ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଥିଲେ ।

ଉତ୍ତରପାତା — ଗ୍ରା. ବି. ଉତ୍ତରପତି,
ମହାଦେବ ।

ଉତ୍ତରାମୁତ — ପୁ. ବି. (୨ତର୍ର) କାନ୍ତିକେସ୍ବ ।

ଉତ୍ତରାସ୍ତ୍ରବାଚକ — ପୁ. ବି. ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ
କୌନସିନ୍ଧୁକର୍ତ୍ତା, ତତ୍ତ୍ଵାର୍ଥସୁଦ୍ଧପ୍ରଶ୍ନତା ।

ଉତ୍ତରି — ଯା. ବି. ମୂର୍ଖ ।

ଉତ୍ତରିନ୍ଦ — ପୁ. ବି. ଜଣେ ବିଶ୍ୟାତ
ବଣିକ ଥିଲେ ।

ଉତ୍ତରିଦ — (ଯା.) ବି. ଆଶା, ଆକାଶ-ଶ୍ଵା ।

ଉତ୍ତରିଦ — (ଯା.) ବି. କୃତ୍ତା, ଅଭିକଷ,
ଉତ୍ତରିଣ୍ୟ, କାର୍ତ୍ତିପ୍ରାତ୍ମାଦ ।

ଉତ୍ତରିଦାର — (ଯା.) ବି. ଶୁକ୍ରପ୍ରାର୍ଥୀ,
ଅନୁଗ୍ରହପ୍ରାର୍ଥୀ, ଅନୁସରଣିଆଁ, ଆକାଶ-ଶ୍ଵା
ପ୍ରତ୍ୟାଶାକାଶ, ଯେ ଉପକାରର
ପ୍ରତ୍ୟେ ଶାକରେ ।

ଉତ୍ତରିଦାର — (ଯା.) ବି. କୌଣସି ଅନୁ-
ଗ୍ରହ ନିମନ୍ତେ ଅନୁସରଣ ବା ଉପା-
ସନା ।

ଉତ୍ତରିଶ — ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଉତ୍ତର) ନନ୍ଦି,
ଶିବ, ମହାଦେବ, ଉତ୍ତରପତି (ଦୃଢ଼).
ହରପାଦତା ।

ଉତ୍ତରିଶନ୍ଦୁ ସରକାର — ଗ୍ରା. ବି. ଉତ୍ତର-
ନନ୍ଦ ପ୍ରଥମ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖକ, ପଦ୍ମ-
ମାଳୀ ନାମକ ଔତ୍ତରାହିକ ଉପନ୍ୟାସ
ରଚିଷ୍ଟିତା ।

ଉତ୍ତରିର — ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ବୁ + ଅ)
ଦେହଳୀ, ଗୈକାଠର ଉପର କାଠ,
ଦ୍ୱାରବନର ଉପର କାଠ ।

ଉତ୍ତରିରାଜ — ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଅଶ୍ଵ + ଅନ)
ବି. ଶିଖ; ସର୍ବରକ୍ଷକ, ଗୁରୁତ୍ବ, ମୟୁର,
ନଳିଳ ।

ଉତ୍ତରାସନ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ମା) ଅନନ୍ତ-
ଶାନ୍ତି, ବିଷ୍ଣୁ ।

ଉରଗେନ୍ଦ୍ର—ୟୁ. ବ. (ଉରଗ + କନ୍ଦ୍ର) ସର୍ପାଜ, ବାସୁଙ୍ଗ ।

ଉରଗ—ୟୁ. ବ. (ଉରସ + ଗମ + ଅ) ସର୍ପ, ଉରଗ (ସୀ) ଉରଗୀ ।

ଉରଗମ—ୟୁ. ବ. (ଉରସ + ଗମ + ଶଶ) ସର୍ପ ।

ଉରଳ—କ. (ଉରସ + ଲକ୍ଷ + ଅ) ପ୍ରତିକରି, କୁତ, ବିଶୋକ ।

ଉରଣ—ୟୁ. ବ. ମେଷ, ମେଘ, ଯାତୁ-ମାଘ ଗଛ, ଦୟୁମୁଖ, ଘରୁଣାଶ୍ରୀ, ବେଦୋକ୍ତ ଅସୁର ବିଶେଷ ।

ଉରଣା—ବ. ଉରଙ୍କବଚ, ବିଶୋରକ୍ଷକ ଆବରଣ ।

ଉରଣାଷ—ୟୁ. ବ. (ଉରଣ + ଅଷ) ବୁକୁଣ୍ଡାଗଛ ।

ଉରଣାଷକ—ୟୁ. ବ. ଦୟୁମୁଖ, ଯାତୁ-ମାଘ ଗଛ ।

ଉରପୁଟ୍ଟି—ଗ୍ରା. ବ. (ହ—ଉରଃ + ପୁଟ୍ଟ) ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, କଷ ବାଦ୍ୟ ।

ଉରବାସ—ଗ୍ରା. ବ. ଶତିରପର ଲୁଗା, ସୀ ଲୋକଙ୍କ ପିଲା ଲୁଗାର ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚ ଶତି ଦ୍ଵିପରେ ଆଏ ।

ଉରଭୂମ—ୟୁ. ସୀ. ବ. (ଉର + ଭୂମ + କ. ଅ) ମେଷ, ବିଶ୍ଵଧର କାଟବିଶେଷ, ମେଘ ।

ଉରଭୂମାରବା—ସୀ. ବ. ସୁଣ୍ଠୁତୋତ୍ତର କାଟ-ବିଶେଷ ।

ଉରଭ୍ରା—ଅବ୍ୟ. (ବେ + ଘାକ, ନିପାତନ) ଅଙ୍ଗୀକାର, ସୀକାର, ବିଶ୍ଵାର, ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି, ପରିତଥାର ।

ଉରଭ୍ରାକାର—ୟୁ. ବ. (ଉରଭ୍ରା + କୃ + ଅ) ଅଙ୍ଗୀକାର, ସୀକାର ।

ଉରଭ୍ରାକୃତ—ବି. (ଉରଭ୍ରା + କୃ + ତ) ପ୍ରସାରିତ, ବିଶ୍ଵାରିତ, ପରିତଥିତ, ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ସ୍ଥାକୃତ ।

ଉରଭ୍ରାକୃତ—ବି. ପ୍ରସାରିତ, ଉରଭ୍ରାକୃତ (ଦେଖ) ।

ଉରଳ—ୟୁ. ବ. (ଉର + ଲଳର) ଗଢି-ପୁତ୍ର, ଗଢିବିଶ୍ରୀଷ୍ଟ ।

ଉରଳଃ—ବି. (ଉରଳ + ଃ) ଉରଳ-ସନ୍ତି ହିତଦେଶାଦି (ବି) ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ପ୍ରଦେଶ ଅସର୍ଥ ଜାତ ବିଶେଷ ।

ଉରଣ—ୟୁ. ବ. ଗୋଟିଏ ଅତ ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜନପଦ (ଦେଖ) ।

ଉରଣଳ—ଗ୍ରା. ବି. (ହ—ଉରଃ + ଲଳଃ) ଶରତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିକ ଉପାଧିବିଶେଷ, ଅଧ୍ୟପତି, ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟକ୍ତି (ବି) ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ଉରଣତ୍ତବ—ୟୁ. ବ. (ଉରସ + ତତ୍ତ୍ଵ + ଅ) କବଚ, ବର୍ଣ୍ଣ, ସାଙ୍ଗ ।

ଉରଣ୍ଧ—କୀ. ବ. (ର + କ, ଅସ) ଉରଃ, ବକ୍ଷସ୍ତଳ, ହୃଦୟ, ଶତ (ବି) ପ୍ରଧାନ, ଉତ୍ତମ ।

ଉରଣ୍ୟ—ଗ୍ରା. ବ. (ହ—ଉରସ) ଉରସ (ଦେଖ)

ଉରଣ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. ସୀକାର ।

ଉରଣ୍ୟିଳ—ୟୁ. ବ. (ଉରଣ୍ୟ + ଲଳ) ଯାହାର ବକ୍ଷସ୍ତଳ ପ୍ରଶନ୍ତ, କପାଟବକ୍ଷା, ଯାହାର ଶତ ଚୌଡ଼ା ।

ଉରଣ୍ୟିତ୍ତ—ୟୁ. ବ. (ଉରଣ୍ୟ + କଟ + ଅ) ବାଳକମାନଙ୍କର ଯଜ୍ଞେପବାତ, ପଇତା, ବନ୍ଦୋଳମ୍ବୁତ ଯଜ୍ଞସ୍ଥୁ ।

ଉରଣ୍ୟଃ—ଅବ୍ୟ. (ଉରସ + ତ୍ୟ) ହୃଦୟ-କାତ, (ସୁନ୍ଦାଦି) ।

ଉରଣ୍ୟ—କୀ. ବ. (ଉରସ + ସୈ + ଅନ) କବଚ, ବର୍ଣ୍ଣ, ସାଙ୍ଗ ।

ଉରଣ୍ୟାଶ—କୀ. ବ. (ଉରସ + ସୈ + ଅନ) କବଚ, ବର୍ଣ୍ଣ, ସାଙ୍ଗ ।

ଉରଣ୍ୟଳ—କୀ. ବ. (କ.ଧା) ଉରଣ୍ୟଳ, ବକ୍ଷ, ହୁକୁ ।

ଉରଣ୍ୟ—ବି. (ଉରସ + ଯ) ହୃଦୟକାତ ଉରପଜାତ, ହୃଦୟପୋର (ବି) ଉରପଥକାନ, ଉରପଥୁମୁଦ୍ରା(ସୀ) ଉରଣ୍ୟ ।

ଉରଣ୍ୟାନ—ୟୁ. ବ. (ଉରସ + ବର୍ତ୍ତ) ଉରଣ୍ୟାନ, ଯାହାର ବକ୍ଷ ପ୍ରଶନ୍ତ, ବନବାନ, ବିଶେଷ ।

ଉରଗାୟ—ୟୁ. ବ. (ଉର + ଗୈ + ଅ) ସର୍ପମରେସୁ, ବହୁଦେଶେ ପୁତ୍ର, ଯାହାର ମତ୍ତମା ବହୁଲୋକ ଗାନ କରନ୍ତି (ୟୁ.

ଉରଗାୟ—ସୀ. ବ. ଉରଣ, ମେଷ ।

ଉର—ଗ୍ରା. ବି. (ହ-ଆରେହଣ) ଶେରୀକୁ ଠିକ ଭବରେ ଅଟକାଇବା ପାଇଁ ଆଞ୍ଚିବାଗରେ ଯେଉଁ ଧାରଣା କାଠଖେପ ପକାଯାଇଥାଏ, ଗୁହରଉପରିପୁକାଶ୍ଚ୍ଵା-ପକରଣକଣେଷ, କାଠ ।

ଉରନମାର—ଗ୍ରା. ବି. ବୃଥା ଆପରି ।

ଉରପାଣି—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ପାଣି ଉରରେ ଥାଏ, ତାଢ଼ି, ଖଲୁଷରସ ।

ଉରଲିଆ—ଗ୍ରା. ବି. (ୟୁ. ସୀ) ଅଲବଳିଆ (ଦେଖ) ।

ଉରତ୍ତ—ୟୁ. ବ. ଉରତ୍ତ ପାଣ୍ଡିବର୍ଷି କୁଣ୍ଡ-ଜଞ୍ଜିଷ୍ଠ ଅଶ୍ଵ ।

ଉରି—ପା. (ସମ୍ବ) ବି. ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବମାନଙ୍କ ଘରକୁ ବିବାହ କୃତ ଆଦି ଶୁଭରୂପୀନ-ମାନଙ୍କରେ ପଠାଯିବା ବେଶର ।

ଉରଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଘୃତଳିପ୍ତ ପଦ୍ମାନବ, ସହ-ବୃତ୍ତିଳ ।

ଉରସ—ଅବ୍ୟ. (ଉର + ରକ) ଅଙ୍ଗୀକାର, ବିପ୍ରାର, ସୀକାର ।

ଉରୁ—ବି. (ରଣ୍ଟୁ + ଉ) ଶାଶ୍ଵତ, ପ୍ରବଳ, ଉରମ, ପ୍ରଚୁର, ମହାନ୍ଦ, ବଡ଼, ବହୁଳ, ବିଶ୍ରଣ୍ଟ, ବ୍ୟାପ୍ତ, ବିଶାଳ, (ବି) ଜନ୍ମ, ସନ୍ତି, ମଞ୍ଜି ।

ଉରୁକାଳ—ୟୁ. ବ. ମହାକାଳ, ମହା-କାଳଗଛ ।

ଉରୁକାଳକ—ୟୁ. ବ. (ଉରୁକାଳ + କ) ମହାକାଳଲତା ।

ଉରୁକମ—ୟୁ. ବ. (ଉରୁ + କମ) ପାଦ-ବିଶେପପୁଲ, ବାମନଗୁପୀ ବିଷ୍ଣୁ, ଉରଭ-ଭେଦ ।

ଉରୁକ୍ଷୟ—ୟୁ. ବ. ଉରଦ୍ଵାଜବଂଶୀୟ ମହାଶୟାମ ରାଜମୂର୍ତ୍ତି ।

ଉରୁକ୍ଷେପ—ୟୁ. ବ. ଉରୁକ୍ଷେପପୁଲ, ବାମନଗୁପୀ ବିଷ୍ଣୁ, ଉରଭ-ଭେଦ ।

ଉରୁଗାୟ—ୟୁ. ବ. (ଉରୁ + ଗୈ + ଅ) ସର୍ପମରେସୁ, ବହୁଦେଶେ ପୁତ୍ର, ଯାହାର ମତ୍ତମା ବହୁଲୋକ ଗାନ କରନ୍ତି (ୟୁ.

ବିଷ୍ଟୁ, ବିଷ୍ଟୀଶ୍ଵର, ବହୁକାରୀନ,
ଅଶ୍ଵିନିକୁମାର ଦୟା ।
ଉତ୍କଳଶୀଳି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସର୍ପବିଶେଷ ।
ଉତ୍କଳଶ୍ଵର—ବିଂ. ମହାଦର୍ଶନ, ଉଲକର
ଦେଖିବା, (ୟୁଂ.ବି) ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
ଉତ୍କଳଶ୍ଵର—ଗ୍ରା. ବି. (ଦ୍ୱ-ଉତ୍କଳ ଓ ଶୁଦ୍ଧ)
ଜନର ଶୋଘା, ସୁଦୂର ଜନ୍ୟ ।
ଉତ୍କଳଶ୍ଵର—ବିଂ. (ବ.ଶ୍ଵ.) ଶ୍ରେଷ୍ଠଜନନୀ,
କୁଳୀନ, ସତ୍ତ୍ଵକୁଳଜାତ ।
ଉତ୍କଳଶ୍ଵର—ବିଂ. ବହୁଭୂମିଶ୍ଵର ।
ଉତ୍କଳଶ୍ଵର—ବିଂ.(ଉତ୍କଳ + କି + ଅସୁନ)
ବହୁବେଶପୁତ୍ର । [ଶାଳୀ]
ଉତ୍କଳ—ବିଂ. ବହୁବେଶବାନ୍, ବହୁବେଶ-
ଉତ୍କଳିର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିପାଶା ନନ୍ଦାର
ପ୍ରାଚୀନ ନାମ ।
ଉତ୍କଳ—ମୁଂ. ବି. ବେଦୋକ୍ତ ଉପଦ୍ରବ-
କାଶ ଅସୁରବିଶେଷ, ଗୋଟି ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ
ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ।
ଉତ୍କଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବହୁତା, ବିଶ୍ଵାର ।
ଉତ୍କଳାର—ବିଂ. ବହୁବେଶରେ ନିଃସ୍ଥତ ।
ଉତ୍କଳବିଦମ—ମୁଂ.ବି. (ବ.ଶ୍ଵ.) ମହାପର-
କମଣ୍ଜାଳୀ, ଅତି ପରକମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍କଳ-
ଦିକ୍ଷମା ।
ଉତ୍କଳି—ବିଂ. ବୃଦ୍ଧିତ୍ରୁପ୍ତକ ପାତ୍ର ।
ଉତ୍କଳ—ବିଂ. ବହୁଜଳଜନକ ।
ଉତ୍କଳମାଳ—ୟା. ଗ୍ରା. ବି. ହୁମାଳ ।
ଉତ୍କଳମୁଣ୍ଡ—ମୁଂ. ବି. ମଥୁରା ପ୍ରଦେଶକୁ-
ରାତ ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ।
ଉତ୍କଳି—ଗ୍ରା.ବି. (ଦ୍ୱ-ହୁକ୍ତ)ହାମ୍ପ ଥୁବା,
ଛକ୍କିଶ୍ଵାସ, ଅମୁହୁଁ, ରୁକ୍ଷିଶ୍ଵାସ (ବି)
ହାମ୍ପ ବା, ରୁକ୍ଷିଶ୍ଵାସ ଅଥସ୍ତ୍ଵା ।
ଉତ୍କଳିବା-ଗ୍ରା.କି. (ଦ୍ୱ-ହୁକ୍ତ)ହୁକ୍ତିବା,
(ଶ୍ଵାସ) ଶ୍ରେଷ୍ଠହେବା ।
ଉତ୍କଳିଲାଗିବା—ଗ୍ରା.ବି.ଶ୍ଵାସରେଧହେଲ
ପର ଜଣାଯିବା । [ବିଦ୍ୟାର] ।
ଉତ୍କଳି—ଆପଦ୍. ଉରଳ, ଅଜୀକାର,
ଉତ୍କଳେକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତଶ୍ରଷ୍ଟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ-
ଲେକ ।
ଉତ୍କଳ—ମୁଂ. ବି. ଏରଣ୍ଯବୁଷ, ଜଡ଼ାରଙ୍ଗ ।

ଉତ୍କଳବୁକ — ମୁଂ.ବି.(ଉତ୍କଳ + ବେ + ବୁକ)
ବଜ୍ଞ ଏରଣ୍ଯ, ରଙ୍ଗକଢ଼ାରଙ୍ଗ, ଗବଗଙ୍ଗ ।
ଉତ୍କଳବଲ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବୃକ୍ଷଗଦ୍ଵା ।
ଉତ୍କଳବ୍ୟୁଧ—ମୁଂ.ବି. (ଉତ୍କଳ + ବ୍ୟୁଧ +
ଅସ୍ତ୍ର)ବାଷପ, (ବିଂ)ଅତିବ୍ୟାପକ, ବିଷ୍ଟୀଶ୍ଵ
ଉତ୍କଳବସା—ବିଂ.ମହାଦାତା, ବହୁଦାନକାଶ
ଉତ୍କଳବସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରକ୍ଷଣେତ୍ରା, ରକ୍ଷା-
କରିବାର ଜଙ୍ଗା ।
ଉତ୍କଳବୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅତିବ୍ୟାପିକା ସ୍ତ୍ରୀ ।
ଉତ୍କଳବସ୍ତ୍ର—ବିଂ. (ଉତ୍କଳ + ଶ୍ଵର) ଯାହାର
ନାସିକା ଦର୍ଶ ।
ଉତ୍କଳବସ୍ତ୍ର—ବିଂ. ବାର୍ଯ୍ୟକାସାପ୍ରତ୍ନ ।
ଉତ୍କଳବସମ—ବି. (ଶ୍ଵର) ସର୍ପ ।
ଉତ୍କଳବସମୀ—ମୁଂ.ବି. (ଉତ୍କଳସ୍ତ୍ର + ଗମ୍ +
କ,ରଙ୍ଗ)ସେ ଛତି ଉପରେ ଭାର ଦେଇ
ବୁଲେ, (ସାପ, ଜୋକ, କେଞ୍ଚିଆ
ପ୍ରତ୍ଯତି) (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍କଳବସମୀ ।
ଉତ୍କଳବସ୍ତ୍ର—ମୁଂ. ବି. (ଶ୍ଵରକ୍ତ୍ର)ବକ୍ଷେ-
ବ୍ୟାପା, ଶୁଦ୍ଧିର ବେଦନା ।
ଉତ୍କଳବେଜ—ମୁଂ.ବି. (ଉତ୍କଳ + ଜନ୍ମ + ଅ)
କୁତ, ପ୍ରସ୍ତୁତିରୁ, ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କରପୁନ, ହାର
ଉତ୍କଳବୁ—ମୁଂ. ବି. (ଉତ୍କଳସ୍ତ୍ର + ବୁ +
କିଧି) ପୁନ, ବକ୍ଷେଜ, କୁତ ।
ଉତ୍କଳବୁଷଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍କଳସ୍ତ୍ର + ବୁଷଣ
+ ଅନ) ହାର, ବକ୍ଷେ ଅଳଙ୍କାର ।
ଉତ୍କଳବୁଦ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ଯାସ୍ତମତେ ଦ୍ଵିତୀୟ
ଜରଣର ଜଗାତାତ୍ତକ ବୈଦିକ ଛନ୍ଦୋ
ବିଶେଷ ।
ଉତ୍କଳବୁଦ୍ଧତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍କଳସ୍ତ୍ର + ବୁଦ୍ଧତ)
ବାହୁପ୍ରଦିବିଶେଷ, ବକ୍ଷେଜରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ପ୍ରହାର ।
ଉତ୍କଳି—ଗ୍ରା. ବି. ରଙ୍ଗ, ଲକ୍ଷକ (ପ.ଉତ୍କଳି)
କାର୍ତ୍ତିକମାସ ।
ଉତ୍କଳି—ବିଂ. (ଉତ୍କଳି + ମୀ, ତ)ତ୍ୟକ୍ତ,
ବକ୍ଷିତ, ଶକ୍ତିପତନ, ଅମୋଦ (ସ୍ତ୍ରୀ), ଉତ୍କଳି
ଉତ୍କଳି—ଧାର୍ତ୍ତ, ଆକ୍ରାଦନ କରିବା ।
ଉତ୍କଳିନାର—ମୁଂ.ବି.(ଉତ୍କଳି + ନାର)ମର୍କ-
ଟକ, ମାକଦ୍ଵାସା, ବୁଢ଼ିଆରୀପୋକ ।

ଉତ୍କଳି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(ଉତ୍କଳି + ଅ + ଆ)ମେଷାଦି-
ଲେମ, ପଶମ, ଲଲଟର ଲେମସମୁଦ୍ରା-
ସକ ଚନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ, ବୁଢ଼ିଆରୀ ସୂତା ।
ଉତ୍କଳିବସ୍ତ୍ର—ବି. ପଶୁଲେମ ନିମ୍ନିତ ଲୁଗା,
ପଶମ କପଡ଼ା ।
ଉତ୍କଳ—ଧାର୍ତ୍ତ, ଦାନକରିବା, ଆସାଦକରିବା,
କ୍ଷିତିକ କରିବା ।
ଉତ୍କଳ—ୟା. ବି. ପ୍ରତିଶାପତ୍ରଭକ୍ଷର ରଜ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କୁରୁତା, କର୍ମଗୁଣମାନକର
ପୋଷାକ ।
ଉତ୍କଳ, ଉତ୍କଳ—ୟା. ବି.ଆରବା, ପରୀତି ଓ
ହୃଦ ଏହି ବିନିଭାବର ମିଶ୍ରଣରେ ଉତ୍ସ-
ନ୍ଦ୍ରାଷ୍ଟା, ଏହାରଥର୍ ସେନା ବା ସେନା-
ନିବେଶ ।
ଉତ୍କଳ—ମୁଂ.ବି. (ଉତ୍କଳ + ର) ଉତ୍କଳିତାଳ,
କଳବିଦ୍ଧି, ଉତ୍କଳ, ଉତ୍କଳ ।
ଉତ୍କଳ—ଧାର୍ତ୍ତ, ହିଂସାକରିବା ।
ଉତ୍କଳ—ମୁଂ.ବି. (ଉତ୍କଳ + ଅ), ମୁନିବିଶେଷ,
ରୁଷବିଶେଷ ।
ଉତ୍କଳଟ—ମୁଂ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ଅଟ + ଅ)
ବର୍ଷର, ବର୍ଷ ।
ଉତ୍କଳର—ବିଂ. (ଉତ୍କଳ + କ, ଅ)ପର
ଶ୍ରେଣୀବାଦିକା (ଭୂମି) ନବନବୋନେ-
ଷଣାଳିନ (ବୁଢ଼ି), ନବନବୋଭାବନଶୀଳ
(ମନ) ।
ଉତ୍କଳର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ର + କିଧି)
ଶ୍ରେଣୀବାଦିକା (ଭୂମି) ନବନବୋନେ-
ଷଣାଳିନ (ବୁଢ଼ି), ନବନବୋଭାବନଶୀଳ
(ମନ) ।
ଉତ୍କଳର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ର + କିଧି)
ଶ୍ରେଣୀବାଦିକା (ଭୂମି), ଭୂମିମାନ, ବହୁଜାଗା,
ଅପ୍ରସାଦିବିଶେଷ, (ବିଂ)ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଉତ୍ସନ୍ମାଦ ।
ଉତ୍କଳରା—ବିଂ. ଭୂମିବିଭାଗକାଳ (ପୁନାଦି)
ଉତ୍କଳରୀ—ବିଂ. (ଉତ୍କଳର + ଯତ୍ର) ଶ୍ରେଣୀ
ଭାଗୀ ଭୂମିଲାଭ ।
ଉତ୍କଳରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଉତ୍କଳର + ବଶ + ଅ +
ରି)ଶ୍ରେଣୀମଣ୍ୟାତା ସ୍ଵର୍ଗବେଶ୍ୟା, ଅପୁରସ୍ତ-
ବିଶେଷ, ନାରୀସୁନ୍ଦର ଉତ୍ସମ୍ବନ୍ଧା ।
ଉତ୍କଳରୀପାର୍ଥ—କ୍ଲୀ. ବି. ମହାଭାରତେ ବୋତ୍ର
ପାର୍ଥବିଶେଷ, ସ୍ଵାମୀଶ୍ଵର ।
ଉତ୍କଳରୀରମଣ—ମୁଂ. ବି. (ଉତ୍କଳରୀ + କମ୍
+ ଅନ) ଚନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ, ସ୍ଵର୍ଗପୁରୁଷ,
ପୁରୁରବା ।

ଉଦ୍‌ଗୀବଳିର—ପୁ. ବ. ସୁରୂରବା, ଏ
ତନ୍ଦୁଗୀୟ ରଜା ଥିଲେ ।
ଉଦ୍‌ଗୀର—ପୁ. ବ. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ଆରୁ) ଉଦ୍‌ଗୀର,
କାଙ୍କଡ଼, କାକୁଡ଼ ।
ଉଦ୍‌ଗୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ରା) ପୁଥିଗୀ, କିତି,
ଭୂମି (ବିଂ) ମହିତା, ବୃଦ୍ଧିତା, ବିପୁଳା ।
ଉଦ୍‌ଗୀତଳ—କୁ. ବ. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ତଳ) ପୁଥି-
ପାର ଉପରଭାଗ, ମସାତଳ, ପୁଥିତଳ ।
ଉଦ୍‌ଗୀଧର—ପୁ. ବ. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ଧୁ + ଅ)
(ଗତର ପଦ୍ଧତ, ମସାଧର, ଅତଳ, ସର୍ପଶଳ
ବାସୁକି ।
ଉଦ୍‌ଗୀଧବ—ପୁ. ବ. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ଧବ)
ପୁଥିଗୀପତି, ରଜା ।
ଉଦ୍‌ଗୀତ୍ରି—ପୁ. ବ. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ତ୍ରି +
କୃପ) ପଦ୍ଧତ, ରଜା, ନୃପତି, ଭୂଧର ।
ଉଦ୍‌ଗୀରୁହ—ପୁ. ବ. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ରୁହ + ଅ)
ଚୁଷ, ତରୁ ।
ଉଦ୍‌ଗୀରୀ—ବ. କୌଣସିତ୍ତଦେଇ ନିରିତିବା,
ପାଣିରୀବା ।
ଉଦ୍‌ଗୀରୀନ୍ଦ୍ର—ବ. ପାଣିକୁ ଛଣି ଓ ନିରାଢ଼ି
ସଫାକରିବା ଯନ୍ତ୍ର, ପାଣିରୀବା ଯନ୍ତ୍ର ।
ଉଦ୍‌ଗୀରୀ—ବି. ଶତ ଉପରିଷ୍ଠ ହୃଦୟବାଟେ
ହୃଦୟବା (ପାଣି), ଛଣାହୋଇ ପରିଷାର
ହୋଇଥିବା (ଜଳ) ।
ଉଦ୍‌ଗୀ—ୟା. ବ. (ଷ-ଉର୍ଣ୍ଣି) ମେଷାଦିଙ୍କର
ଲେମ, ଉର୍ଣ୍ଣି ।
ଉଦ୍‌ଗୀବୋବି—ୟା. ବ. ଏକପ୍ରକାରକୋବି
ଉଦ୍‌ଗୀ—ଧାରୁ, ଦାହକରିବା, ଘୋଡ଼ିବା ।
ଉଦ୍‌ଗୀ—ପୁ. ବ. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ଅ) ମୁଗବିଶେଷ,
(ବା. ବିଂ) ଉଦ୍‌ଗୀରୀନ୍ଦ୍ର, ଜଡ଼ା ରୁନୁକା-
ମୁହଁ ।
ଉଦ୍‌ଗୀଗ—ଗ୍ର. ବି. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ଲଗି + ଅ)
ବସୁଗୁନ, ବିବସ୍ତ, ଲଙ୍କାଳ, ଆବରଣସୁନ,
ଶୋଲ, ଲଘା (ଖଣ୍ଡା) ।
ଉଦ୍‌ଗୀଗୁ—ପୁ. ବି. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ଲଗି + ତ)
ଉଦ୍‌ଗୀଗ (ଦେଖ) ।
ଉଦ୍‌ଗୀର—ପ୍ରା. ସମ୍ବ. ବିଲକର ଉଲ୍‌
ବିଶେଷ, ଉଲ୍‌କାପଣ, ଉଲ୍‌କାନ୍ତିନ-
ଲିଲିଥା ।
ଉଦ୍‌ଗୀର—ଗ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉଦ୍‌ଗୀର ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ,
(ପୁ. ଉଲ୍‌) ଶାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟପ୍ରତି ବିଶେଷ
ଲିଲିଥି, (ପୁ.) ଉଦ୍‌ଗୀରା ।
ଉଦ୍‌ଗୀଶ—ଗ୍ର. ବ. (ଷ-ଉଦ୍‌ଗୀଶ) ବସୁର
ଉପରେ ନାମଲେଖିବା, ଗାନ୍ଧୋପରିଷ୍ଠ-
ଚିତ୍ରଣ, ଉଲନା, ଉଲେଖ, ସମକଷତା,
ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ, ଉପଲକ୍ଷ, ପରାଦିରେ ଲେଖା-
ସିବା ଠକଣା, ଖୁଲସା ।
ଉଦ୍‌ଗୀର—ଗ୍ର. ବ. (ଷ-ଉଦ୍‌ଗୀଗ) ଦେହରୁ
ବିସନ, ବେଶ ବା ମାଳଆଦି କାଢ଼ିବା,
ଦେବତାଦେହରୁ ବସାଉରଣାଦି

ଉଦ୍‌ଗୀଟିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଓଲଟ, ବିପରୀତ୍ସ,
ପ୍ରତିକୂଳ, ବିପଶାତ ।
ଉଦ୍‌ଗୀବା—ଗ୍ର. ବ. ଓଲଟିବା, ଉଦ୍‌ଗୀବା,
ଲେଉଟିବା, ବିପରୀତ୍ସିତେବା, ଅସ୍ତ୍ରବ୍ୟସ୍ତ
ହେବା, ଉଦ୍‌ଗୀବା, କଡ଼ିଲେଉଟିବା,
ମତପରିବର୍ତ୍ତନକରିବା, ବ୍ୟଥିତେବା,
ଆଶାକର୍ଷାତ୍ମାଥୀବା ପଳବିପରିତ୍ତହେବା
ଉଦ୍‌ଗୀପ—ପୁ. ବ. (ଉଦ୍‌ଗୀ + ଅପ) ପିତ୍ତୁପ୍ରତିଷ୍ଠାପନ
ଲିଙ୍ଗା, କୋମଳ ତୃଣ, ଉଲୁଖଣ୍ଡ ।
ଉଦ୍‌ଗୀପ୍ୟ—ପୁ. ବ. ରୁଦ୍ରବିଶେଷ ।
ଉଦ୍‌ଗୀମ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. ଓହଳ, ବରଆଦି
ଗରିବ ହେଲିଥୁବା ଚେର ।
ଉଦ୍‌ଗୀମ ବିଲମ୍—ପ୍ରା. ବ. (ସ- ଅନୁଲୋମ
+ ବିଲମ୍) ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଗୋଲମାଳ,
ପୁଷ୍ପାପର ସମ୍ବନ୍ଧରହିତ ଅବଶ୍ୟ (ବା. ବିଂ)
ଆଶକଥା ପଛରେ ପଛକଥା ଆଗରେ
କୁହାୟିବା (ବିଷୟ) । ଓଲଟପାଲଟ,
ଅନୟମିତ, ଅଶ୍ଵଳ ।
ଉଦ୍‌ଗୀମ-ପ୍ରା. ବି. ବିଲୁପ୍ତି ହାନ, ବୋକା, ଓଲୁ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଓଲମ୍ ।
ଉଦ୍‌ଗୀର—ଗ୍ର. ବ. କାଣ୍ଠୀରର ହୃଦୟବିଶେଷ
ଉଦ୍‌ଗୀପିବା—ଗ୍ର. ବି. ଉଦ୍‌ଗୀପିତ ହେବା,
ଆନନ୍ଦରେଷ୍ଟୁବା, ହୃଷେଷ୍ଟୁପୁନ୍ତୁହେବା,
ହେମଟାଙ୍କୁରିବା ।
ଉଦ୍‌ଗୀର—ଗ୍ର. ବି. ପୁ. ଓଲା (ଦେଖ) ସ୍ତ୍ରୀ.
ଉଦ୍‌ଗୀର (ୟା. ବ.) ମୁସଲମାନଙ୍କରିପାଧ୍ୟ-
ବିଶେଷ, (ବି) ଓଲୁପଣ, ଓଲୁ, ଭେଜନ-
ଲିଲିଥା ।
ଉଦ୍‌ଗୀରି—ଗ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉଦ୍‌ଗୀର ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ,
(ପୁ. ଉଲ୍‌) ଶାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟପ୍ରତି ବିଶେଷ
ଲିଲିଥି, (ପୁ.) ଉଦ୍‌ଗୀରା ।
ଉଦ୍‌ଗୀରିଶ—ଗ୍ର. ବ. (ଷ-ଉଦ୍‌ଗୀରିଶ)
ଅତ୍ୟାଶୁର, ଅତିଅସ୍ତ୍ରହେବା, ଅସ୍ତ୍ର-
ରତା, ଉପଦ୍ରବ, ଅତିଗୋଲମାଳ ।
ଉଦ୍‌ଗୀରିପାତା—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ଅତ୍ୟାଶୁଶ୍ରୀ,
ଅଥୟ, ଧୂର ଓ ନାଶକରିବା (ବ୍ୟକ୍ତ),
ଉଦ୍‌ଗୀରିପାତା, ଉଦ୍‌ଗୀରିପାତା ।
ଉଦ୍‌ଗୀରି—ଗ୍ର. ବ. (ଷ-ଉଦ୍‌ଗୀରି) ଦେହରୁ
ବିସନ, ବେଶ ବା ମାଳଆଦି କାଢ଼ିବା,
ଦେବତାଦେହରୁ ବସାଉରଣାଦି

କାଢ଼ିବା, (ବିଂ) ପିନ୍ନାହେଲପରେ କଢ଼ା
ଯାଇଥିବା ।
ଉଦ୍‌ଗୀରିବିଶବା—ଗ୍ର. ବି. ଦେହରୁ ବସି
ମାଳ ବେଶଆଦି କାଢ଼ିବା ବା ଉଦ୍‌ଗୀରିବା,
ବିଜନମୁକ୍ତକରିବା, ଛାଡ଼ିବା ।
ଉଦ୍‌ଗୀର—ଗ୍ର. ବି. ଦୁରିକିଆ ଶର୍କର
ପଛ ପାଖର ଭାର ଆଗପଟର ଭାର
ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ହେବାରୁଗାଡ଼ିର ଜୁଆଳ
ବଳଦଳ କାନ୍ଦିବା ଉଠିଯିବା, ପଛ
ଭରିବେବା, କଣ୍ଠୁଁ ଝାଡ଼ିବୋପାନ ।
ଉଦ୍‌ଗୀରିବା—ଗ୍ର. ବି. ଉଦ୍‌ଗୀରିବା,
ତଳକୁ-ଆଣିବା, ତ୍ୟାଗକରିବା, ଘରଗୁଳିରୁ
ଛଣ କାଢ଼ିବା ବା ଉଲ୍‌କିବା ।
ଉଦ୍‌ଗୀରିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଉଦ୍‌ଗୀରିଆ,
ବୋକା, ନିର୍ବୁକୁଆ ।
ଉଦ୍‌ଗୀର—ଗ୍ର. ବ. ଏକପ୍ରକାର ବଢ଼ିପିଆଜ ।
ଉଦ୍‌ଗୀଥ—ଗ୍ର. ବ. ଟାଇକା, ଶାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ
ପରି ବିଶେଷ ଲଳାୟିତ, ତାହାଣା (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଉଦ୍‌ଗୀର ।
ଉଦ୍‌ଗୀନ—ପୁ. ବ. (ବଳ + ଜନ) ଦେଶ-
ବିଶେଷ, କୁଳନଦେଶ, ଶିବ ।
ଉଦ୍‌ଗୀବା—ଗ୍ର. ବି. ଉଦ୍‌ଗୀବା, ଦିନିବା,
ଯଥା—ଘରଗୁଳାଣିବେଳେ ଘରଗୁଳିରୁ
ନଡ଼ା ଛଣ ଆଦି ଉଦ୍‌ଗୀବା ।
ଉଦ୍‌ଗୀ—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ଓଲୁ, ନିଷେଧ,
ନିର୍ବୁକୁଆ, ବୋକା ।
ଉଦ୍‌ଗୀଥ—ଗ୍ର. ବ. ପୁଲକାଶୁୟ ବୁଲୁ-
ବିଶେଷ, ଓଲୁଆ ।
ଉଦ୍‌ଗୀଥା—ଗ୍ର. ବ. ଶଗଡ଼ବିକର ଉପରେ
ଅଖ ବୁଲିବାପାଇଁ ଲଗିଥିବାଗୋଲକୃତ
ଲୁହାପାଇଁ ।
ଉଦ୍‌ଗୀରିପାତା—ଗ୍ର. ବ. (ଷ-ଉଦ୍‌ଗୀରିଶ)
ଅତ୍ୟାଶୁର, ଅତିଅସ୍ତ୍ରହେବା, ଅସ୍ତ୍ର-
ରତା, ଉପଦ୍ରବ, ଅତିଗୋଲମାଳ ।
ଉଦ୍‌ଗୀରିପାତା—ଗ୍ର. ପୁ. ବି. ଅତ୍ୟାଶୁଶ୍ରୀ,
ଅଥୟ, ଧୂର ଓ ନାଶକରିବା (ବ୍ୟକ୍ତ),
ଉଦ୍‌ଗୀରିପାତା, ଉଦ୍‌ଗୀରିପାତା ।
ଉଦ୍‌ଗୀକୁ—ଗ୍ର. ବ. (ଷ-ଉଦ୍‌ଗୀକା) ଉଦ୍‌ଗୀକୁ,

ଉଲ୍‌କା, ନିଆଁହୁଳା, ଏକପ୍ରକାର ଅଗ୍ନି ବର୍ଷକ ସ୍ତରାସ୍ତ, ବନୋଟି, ଦୂରମୁଣ୍ଡରେ ନିଆଁହୁଳା ଜୀବିଥୁବା ବାଢ଼ି (ଗ୍ର. ସୁଂ. ବି) ନିଷୋଧ, ଓଲୁ (ସ୍ତି) ଉଲୁଣ୍ଠା ।

ଉଲୁକି—ପ୍ରା. (ମେତି) ବି. ସ୍ତାମାନଙ୍କର ଦେହରେ ଛୁଟ ସାହାୟ୍ୟରେ ସ୍ତାମୀ, ଚିତ୍ତଶୁଦ୍ଧ କୁଟ୍ଟାଯିବା ଚିତା, ଝୁଣ୍ଣିଗୁଦା ଚିତାକୁଟ୍ଟା ।

ଉଲୁଣ୍ଠା—ଗ୍ର. ବି. ଉଲୁଗୁଣା (ଦେଖ), ଉଲୁଣ୍ଠା ।

ଉଲୁଣ୍ଠଳ—ଗ୍ର. ବି. ମେଖଳା, ଉଲୁଣ୍ଠଳ, (ଦେଖ) ।

ଉଲୁଣ୍ଠା—ଗ୍ର. ବି. (ଫ-ଉଲେଖ) ଉଲୁଣ୍ଠା (ଦେଖ) ।

ଉଲୁଣ୍ଠି—ପ୍ରା. (ମେତି) ବି. ଉଲୁକି (ଦେଖ)

ଉଲୁଗୁଣା—ଗ୍ର. ବି. (ଫ-ଉଲେଖ, ଉପଲିମୁନ, ଅବଲମ୍ବନ) ଅନ୍ୟର ଛୁଟ କଥା କହି ତାକୁ ଛୁଟିବାର କରିବା ବା ଗାଳି ଦେବା, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଅପ୍ରକାଶ୍ୟ ଦୁର୍ଗଣ୍ଠା ବା ଦୁଷ୍ଟିସ୍ତା ପ୍ରକାଶକରି ତାକୁ ଗଞ୍ଜି ବା, ଗଞ୍ଜା, ଶୁଣ୍ଗାଶ, ଉଦ୍ଘାଶ, ଦୋଷ ବାହିବା ।

ଉଲୁଗୁଣି—ଗ୍ର. ସ୍ତି. ବି. ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଗଞ୍ଜା ବା ଶୁଣ୍ଗାଦେବା, ଯାହାର ଅଭ୍ୟାସ, ଯେଉଁ ସ୍ତି ପରକୁ ସବୁବେଳେ ଶୁଣ୍ଗାଶ ଦିବ ।

ଉଲୁଗୁଣିଥିଁ—ଗ୍ର. ସୁଂ. ବି. ଅବଗୁଣିଆ, ସାମାନ୍ୟରେ ଥରିମାନୀ (ବ୍ୟକ୍ତି) ।

ଉଲୁଣ୍ଠ ବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ପଦ) କି. (ଫ-ଉଲୁଣ୍ଠନ) ଉଲୁଣ୍ଠି ହେବା, ଭୁମିରେ ପତିବା ।

ଉଲୁଣ୍ଠବା—ଗ୍ର. କି. ଉଲୁଣ୍ଠବା (ଦେଖ), ବିପରୀତ ଦିଗରି ଦିଗରି ବାଟ ଦିଶେ ।

ଉଲୁଧନ—ବି. ମଙ୍ଗଳକାରୀ ସମୟରେ ଦ୍ଵୀପାନେ ଦେବା ହୁଳହୁଳି ।

ଉଲୁଧି—ଗ୍ର. ସ୍ତି. ବି. (ଫ-ଉଲୁଧି) ନାଗକନ୍ୟା, ଅର୍କୁନପତ୍ରୀ ।

ଉଲୁଧି ସୁଲୁଧି—ଗ୍ର. ସ୍ତି. ବି. (ବ୍ୟକ୍ତି) ସବୁବେଳେ ସାଙ୍ଗଦେବା ବାଳିକାରୟ ।

ଉଲୁଧି—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜ) ବି. ମାହାଳିଆରେ ମିଳିବା ପଦାର୍ଥ ।

ଉଲୁମା—ପ୍ରା. (ବାଲେ) ବ. ବସଣୀ ।

ଉଲୁର—ଗ୍ର. ବି. (ଫ-ଉଲୁଲାୟିତ) ହେଉ ବୁଲହୁ ବା ଗଢାରୁ ନନ୍ଦାଆଦି ଓରା ଯାଇଥାଏ, ସ୍ତାନଭ୍ରମ (ନନ୍ଦାଆଦି), ଆଲୁକାୟିତ, ଉଲର (କେଶାଦି), ଅଳାଆ ତଳିଆ ହୋଇଥୁବା, ଇତ୍ତପ୍ରତଃ ବଷିଷ୍ଠ ।

ଉଲୁରି—ଗ୍ର. ବି. ଆଞ୍ଚପଦ, ଆଦେଶପଦ, ହୁଲମନାମା ।

ଉଲୁରିବା—ଗ୍ର. କି. (ଅକର୍ମକ) ଇତ୍ତପ୍ରତଃ ବିଷ୍ପତ୍ତେବା, ମୁଲାହେବା, ସ୍ତାନରୁ ଅନ୍ୟମିତରବେ ଚୁକ୍ତ ହେବା, ସ୍ତାନ ନନ୍ଦୁ ଖସି ପଡ଼ିବା ।

ଉଲୁସା—ଗ୍ର. ବି. (ଫ-ଉଲୁସ) ରୋମାଞ୍ଚ, ରୋମଟାଙ୍କୁରିବା, ଉଲୁସ, ଅତ୍ୟନ୍ତହର୍ଷ, (ଗ୍ର. ବି.) ଉଲୁସନନକ, ରୋମ ଦୂର୍ଷଶକାଶ ।

ଉଲୁସାଇବା—ଗ୍ର. ବି. (ଫ-ଉଲୁସନ) ଉଲୁସିବାର ଶିକ୍ଷ୍ଯ ଚୁପ, ଉଲୁସିତ କରିବା, ଫୁଲରିବା, ରୋମହୃଦକରିବା

ଉଲୁସିବା—ଗ୍ର. କି. (ଫ-ଉଲୁସନ) ଆନନ୍ଦ ଯୋଗିପୁଣ୍ଯହେବା, ଆନନ୍ଦରେ ପୁଲୁ-ଭିତ୍ତିବା, (ଦେହ), ରୋମାଞ୍ଚିତ ହେବା, ରୋମ ଟାଙ୍କୁରିବା ।

ଉଲୁକ—ବି. (ବଳ୍‌କ, କ, ଉଲ) ପେକକ, ପେର, ରୁଷିର ପର୍ମାବିଶେଷ, ଜନ୍ମ, ଜନ୍ମିଙ୍କ ପୁତ୍ର, ଦେଶବିଶେଷ ।

ଉଲୁକବିଦ୍ୟା—ଗ୍ର. ବି. କୁତୁଳ ବିଦ୍ୟା-ବିଶେଷ, ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟା ସାଧନ କରିଥୁବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବାତରେ ବାଟ ଦିଶେ ।

ଉଲୁକି—ବି. (ଉତ୍ତି + ଗଳ୍ + ଅ) ଉତ୍ତୁ-ଗଳ (ଦେଖ), ଗୁରୁଗଳ, ବୃକ୍ଷଗଳ, ବୃକ୍ଷିଯୀଏ ।

ଉଲୁପୀ—ବି. (ଉତ୍ତି + ଲୁପ + ଗଳ) ଶୁଣ୍ଗକ, ଶିଶୁମାର ନାମକ ଜଳଜନ୍ମ, ନାଗକନ୍ୟା, ଅର୍କୁନକ ପତ୍ରୀ ।

ଉଲୁଲୁ—ବି. (ଉତ୍ତି + ଉତ୍ତି) ବିପାତନ, ଉଲୁଧନ, ହୁଳହୁଳି ।

ଉଲୁଲୁକବା—ପ୍ରା. (ମେତି) କି. ଉଲୁକବା (ଦେଖ) ।

ଉଲେଇ—ଗ୍ର. ସ୍ତି. ବି. (ଫ-ଲେଲୁପ) ଉଲେଇ, ଖାଦ୍ୟଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଲଳା-ସ୍ତିତା (ସ୍ତି), ଉଲୁର ସ୍ତାଲିଙ୍କ, ଉଲମ୍ ।

ଉଲେମବିଲେମ—ଗ୍ର. ବି. ବି. ବି. ଉଲମ-ବିଲ୍ମ (ଦେଖ) ।

ଉଲ୍‌କା—ସ୍ତି. ବି. (ଉଷ୍ମଭ୍ରୁ + କ + ଆ + ଆ) ଆକାଶରୁ ପତିତ ଅଗ୍ନିରୂପ, ଅଗ୍ନିକଣା, ଷୁଳିଙ୍ଗ, ତେଜେପୁଞ୍ଜ, ମସାଲ, ନିଆଁହୁଳା ।

ଉଲ୍‌କାପାତନ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଆକାଶରୁ ଅଗ୍ନି ପତନ ।

ଉଲ୍‌କାପାତ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଉଲ୍‌କା-ପତନ (ଦେଖ) ।

ଉଲ୍‌କାପିଣ୍ଟ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଆକାଶରୁ ପତିତ ଅଗ୍ନିରୂପ ବା ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟାଧାତବ ଶ୍ରେ ।

ଉଲ୍‌କାପୁଞ୍ଜ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଆକାଶରୁ ଏକ ସମୟରେ ପତିତ ଅନେକ ତାର ବା ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ପଦାର୍ଥ ।

ଉଲ୍‌କାଚିଷ୍ଟ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଆକାଶରୁ ଅଗ୍ନିଚିଷ୍ଟ, ତାର ଖସିବା ।

ଉଲ୍‌କାମୁଖୀ—ସ୍ତି. ବି. (ଉଲ୍‌କା + ମୁଖ + ର) ବ. ମୁହଁ ଆ କରିଦେଲେ ଆଲୁଅଦେଖାରୀବା ଏକଜାପାୟ ଶୁଗାଳ, କୋଣିଆଳ, ଚିରବୁଣୀ, (ଲ.ର୍ଦ) କୋଧ ସ୍ତରବ, ସ୍ତି. (ସ୍ତି. ଲ.ର୍ଦ, ର୍ଥ) ଯେଉଁପ୍ରାର ମୁଖମୁଳ ସବଦା କୋଧରେ ରକ୍ତ-ବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ, କୋଧନ ସ୍ତରବ ।

ଉଲ୍‌କୁପାତ—ବି. (ଉଲ୍‌କାପାତ ଦେଖ) ।

ଉଲ୍‌କେଇବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ପଦ) କି. ଉକିବା (ଦେଖ) ।

ଉଲ୍‌କ—ବି. (ବଳ୍‌କ, କ, ବ) ଜରୁଯୁ, ଗର୍ଭ-ଶୟ, ଭୁଣ୍ଟିପରେ ଥିବା ଯୁକ୍ତ ପରଦା

ଉଲ୍‌କଣ୍ଠ—ବି. (ଉତ୍ତି + ଲୁପ + ଅନ) ପ୍ରଷ୍ଟ ପରାପରା, ବିଶବ, ବ୍ୟକ୍ତ, ପ୍ରବଳ, ଉତ୍ତିଟ, ଉତ୍ତିଟ, ବ୍ୟାପ୍ତ, ଶାଷ୍ଟି, (ବ. ଉଲ୍‌କ ଦେଖ) ବାତିପାତି ପ୍ରାବଳୀ ଜନିତ ରେଗ, ବାହାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଲମ୍ବଣ ।

ଉତ୍କୁଳ—ବି. (ଉତ୍ + କ, ମୁକ) ଜୀବନ
ଅଗ୍ରାର, ମସାଲ, ନିଥି ଶୁଣା, ବଳରୂମ-
ଙ୍କର ଏକତମ ପୁଣି ।

ଉତ୍କଳ—ବି. ଉତ୍କୁଳ ।

ଉତ୍କଳନ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ) ନିସ୍ତମ-
ଭଙ୍ଗ, ସୀମାଲଙ୍ଘନ, ଆଦେଶଭଙ୍ଗ,
ଅମ ନ୍ୟ କରିବା ।

ଉତ୍କଳନୟ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ମୀ,
ଅନ୍ୟ) ଉତ୍କଳିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଲଙ୍ଘିତ
ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ମାନିବା
ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଉତ୍କଳିତ—ବି. (ଉତ୍ + ଲଙ୍ଘିତ) ଉତ୍କଳ
ହୋଇଥିବା, ଯାହା କେହି ଟପିଆଏ,
ଅମାନ୍ୟ କରିବାକିମୁହୁରା ।

ଉତ୍କଳୟ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ମୀ, ଯ)
ଉତ୍କଳନୟ (ଦେଖ) ।

ଉତ୍କଳୀ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ) ଉପରକୁ
ଡେଇବା, କୁଦିବା, କୌଣସି ବସୁର
ଉପର ଦେଇ ଡେଇଯିବା, ଟପିଯିବା ।

ଉତ୍କଳନ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ) ଉତ୍କଳ
(ଦେଖ) ।

ଉତ୍କଳ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ, ଅ)
ବାକ୍ତୁଆ, ରୋମ୍ପୁତ୍ତ, ଲେମଣ, କମ୍ପମାନ ।

ଉତ୍କଳିତ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + କ, ତ)
ବ୍ୟାକୁଲିତ, ଉକୁଲିତ, ଉରିଲିତ, କମ୍ପିତ,
ରୁଲିତ, ଆଫୋଲିତ, (ସ୍ଵା) ଉତ୍କଳିତ ।

ଉତ୍କଳପତ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ଅର)
ଶୋଭମାନ, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ।

ଉତ୍କଳନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ଭ,
ଅନ) ହର୍ଷକନକ ବ୍ୟାପାର, ରୋମାଞ୍ଚ ।

ଉତ୍କଳପିତ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + କ, ତ)
ପୁରୁତ, ଉଦ୍‌ଗତ, ରୋମାଞ୍ଚ, ଉତ୍କୁଳ,
ଆନନ୍ଦତ, ଶୋଭତ, ପକାଣିତ ।

ଉତ୍କଳୀ—ବୁ. ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ଅ)
ଦକ୍ଷ, ଶୁତ, ହୃଦ୍ୟ, ନାରୋଗ, ସ୍ମୃତ,
ସବଳ ।

ଉତ୍କଳନ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ଅନ)
ରୋଗମୁକ୍ତ, ଭରମୁକ୍ତ ।

ଉତ୍କଳୀପ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ଭ, ଅ)

ଉତ୍କେଷ୍ଟରରେ ବନ୍ଦନ, ଶୋକ,
ବୈଗାଦିକ ଅର୍ଜିନାବ, ଉତ୍କେଷ୍ଟରରେ
ଆହ୍ଵାନ, ଉପହାସ ।

ଉତ୍କଳାପନ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ଭ, ଅନ)
ପୁରୁଷବାକ୍ୟରେ ସନ୍ତୋଷ, କାକୁବାକ୍ୟ,
ବିକୁଳଶବ୍ଦ, ମୁକୁବାକ୍ୟ କହି ଖୁଶିକରିବା
ଦୂରି ପ୍ରକୃତ ଦ୍ଵାରା ଶାସର ପ୍ରକୃତ
ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ।

ଉତ୍କଳୀପ—ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ମୀ, ଯ)
ପେମ ଓ ହୃଦ୍ୟ ବିଷୟକ ନାଟକ-
ବିଶେଷ ।

ଉତ୍କଳ ସ-ବି. (ଉତ୍ + ଲକ୍ଷନ + ଭ, ଅ) ପ୍ରକୁର
ପରିଚ୍ଛେଦ, ଚକ୍ର, ଉତ୍କୁଳତା, ଅହ୍ଵାଦ,
ପ୍ରକାଶ, ଶୋଭ, ଉତ୍କରମ ।

ଉତ୍କଳାପକର—ବି. (ଉତ୍କଳାପ + କୁ + କ, ଅ)
ଆନନ୍ଦକଲକ, ମୁଖପ୍ରେଦ, (ସ୍ଵା)....କିମ୍ବା ।

ଉତ୍କଳାପନ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲକ୍ଷନ + ଭିକ +
ଭ, ଅନ) ଆନନ୍ଦତକରଣ, ରୋମାଞ୍ଚ ।

ଉତ୍କଳାପନୟ—ବି. ଆନନ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ, ଆନନ୍ଦ
ମୟ, ମୁଖମୟ ।

ଉତ୍କଳାପହେବା—ଗ୍ର. ଟି. ଆନନ୍ଦହୋତପୁରୁ
ହେବା, (ପୁଲୁଆହି) ପୁଟିବା ।

ଉତ୍କଳାପିତ—ପୁ. (ଉତ୍କଳ + ଲକ୍ଷନ + ଶିକ +
କ, ତ) ହର୍ଷାତପୁରୁ ।

ଉତ୍କଳୀ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲକ୍ଷନ +
ରଜ) ଉତ୍କଳପ୍ରତିକୁ, ପ୍ରଭାବିଷିଷ୍ଟ, ଅହ୍ଵା-
ଦତ, (ସ୍ଵା) ଉତ୍କଳିମା ।

ଉତ୍କଳାପର—ଗ୍ର. ବି. (ସ—ଉତ୍କଳାପକର)
ଉତ୍କଳାପର (ଦେଖ) ।

ଉତ୍କଳାପିତ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲକ୍ଷନ + ତ)

ଉତ୍କଳିଷ୍ଟ, ପୁଷ୍ଟ କଥୁତ, ଉପରେତ,
ବଣ୍ଟିତ, ଉତ୍କଳଷ୍ଟ, ଭନ୍ଦୁତ, ତାଙ୍ଗୀ
ହୋଇଥିବା, ଉତ୍କୁଳ ଚନ୍ଦିତ, ସୁଷ୍ଠ-
ଦେଶରେ ଅଙ୍ଗିତ, ଉପର ଲିଖିତ,
ପ୍ରକାଶିତ ।

ଉତ୍କଳାତ୍ମ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲକ୍ଷନ + ମୀ ତ)
ଅନୁକୃତ, ଶାତିତ, ଶାଶଦିଶ୍ଵା ହୋଇ-
ଥିବା ।

ଉତ୍କଳ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲକ୍ଷନ + ଭ, ଅ) ଉତ୍କଳ-
ଟନକାପ୍ରା, (ଗ୍ର. ବି.) ବୋକା, ନିର୍ବାଧ,
ଓଲୁ ।

ଉତ୍କଳ—ବି. ପାତିମାକତି, ପେରୁ, ଉତ୍କଳ,
ବୋକା, ବେକୁବ ।

ଉତ୍କେଶ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲକ୍ଷନ + ଅ) କଅନ,
ଶନନ, ବମନ, ଉତ୍କାରଣ, ଅର୍ଥାଳଙ୍କାର-
ବିଶେଷ, ପ୍ରସଙ୍ଗ, ଲେଖିବା, ତାଙ୍ଗି ବା,
ବର୍ଣ୍ଣିବା, ଉତ୍କେଶ (ଦେଖ) ।

ଉତ୍କେଶନ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲକ୍ଷନ + ଭ, ଅନ)
ଲେଖିବା, ଶୋଦାର କରିବା, ବର୍ଣ୍ଣିନ,
ଶନନ, ଶୋଲିବା, ବମନ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ,
କାର୍ତ୍ତିନ, କଥନ, ତାଙ୍ଗି ବା, ହେଲିବା,
ବିଶେଷ, ବର୍ଣ୍ଣିବା, ଉପରେ ଲେଖିବା,
ଶାସାଦିଷ୍ଟ ବାକ୍ୟାଦର ଉତ୍କାର, ସୁତନା,
କୁଦିବା ।

ଉତ୍କେଶନୟ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲକ୍ଷନ +
ଅନ୍ୟ) ଉତ୍କେଶଯୋଗ୍ୟ, (ଦେଖ) ।

ଉତ୍କେଶଯୋଗ୍ୟ—ବି. (ପତତି) ବର୍ଣ୍ଣ-
ନୟ, ପ୍ରକଳଣଯୋଗ୍ୟ ପୁଷ୍ଟ ଭବରେ
ଚନ୍ଦିତ ହେବାର ଉପରୁକ୍ତ, କଥୁତ
ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଉତ୍କେଶାଳୀର—ବି. ଅର୍ଥାଳଙ୍କାର
ଉତ୍କେଶିତ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲେଖିତ)
ଉତ୍କଳ ଲେଖିତ (ଦେଖ) ।

ଉତ୍କେଶ୍ୟ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲେଖିଣ୍ଣ + ମୀ, ଯ)
ଉତ୍କେଶ ଯୋଗ୍ୟ, କଥନୟ, ବର୍ଣ୍ଣନୟ ।

ଉତ୍କୋଳ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲେଗି + ମୀ, ତ)
ଚନ୍ଦ୍ରତପ, ରୁଦ୍ଧୁଆ, ବିତାନ ।

ଉତ୍କୋଳ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲେଗି + ଅ)
ଚନ୍ଦ୍ରତପ, ରୁଦ୍ଧୁଆ ।

ଉତ୍କୋଳ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲୁପ୍ତ + ଯ)
ଗୀତବିଶେଷ ।

ଉତ୍କୋଳ—ବି. (ଉତ୍କଳ + ଲେଗି + କ, ଅ)
ବୃଦ୍ଧର ଉତ୍କଳ, ବତ ତେବି, କରୋଲ,
(ବି) ଦୋଦୁଲୁଆନ, (ଦାହଲୁଥିବା,
ଚଞ୍ଚିଲ, ଗଣ୍ଜିଲ ।

ଉତ୍କୋଳ—ବି. ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବେଦଭାଷ୍ୟକାର ।

ଉତ୍କୋଳ—ବି. (ବଜା + କ, ତ)
ଆକାଶ ପ୍ରାକାଶ ।

ଉଶଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବଶ + ଚାନ୍ଦ + ର) ଆକାଞ୍ଚିଣୀ, ଅମଗଳବାକ୍ୟ, ଅଭିଶାପ ଉଶନାୟ—ପୁଂ. ବ. (ବଶ + ଅନସ) ତେଜ୍ୟଶୁଷ୍ଠ, ଶୁଦ୍ଧାଶୁଷ୍ଠ, ଶୁନ୍ଧରି ।

ଉଶନାମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବଶ + ଆନ + ଆ) ପରିଞ୍ଜନାତ ଯଜୀୟ ଉଷଧବିଶେଷ ।

ଉଶିକ—ଦିନ (ବଶ + କିର୍ତ୍ତ) କମନ୍ୟୁ, ମେଧାଶା, (ବି) ମତ, ଥର୍ମ, ଘୃତ (ସ୍ତ୍ରୀ) କଷିବାନରର ମାତା ।

ଉଶି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବଶ + ର) ଅଭିଲାଷ, ଇଚ୍ଛା, ବାସନା ।

ଉଶିକ—ଦିନ. କମନ୍ୟୁ ।

ଉଶନାର—ପୁଂ. ବ. (ବ. ସା.) ଗାନ୍ଧାରି, ଦେଶ, ତତ୍ତ୍ଵନପଦବୀଶୀ, ଯନ୍ତ୍ରିୟବିଶେଷ, ତତ୍ତ୍ଵଶୀୟ ସଜବିଶେଷ ।

ଉଶିର—ପୁଂ. କ୍ଲୀ. ବ. (ବଶ + ମ୍ରିର) ବେଣାମୂଳ, ବେଣାରେର, ଖରଖେ, (ପଥୀ) ଅଭୟ, ନଳଦ, ସେବ୍ୟ, ଅମୁଶାଳ, ଜଳଶୀୟ, ମରତହୁ, ଶିରିର, ଶାତ୍ରୁମୁଳକ, ସୁଗନ୍ଧକ ।

ଉଶିରକ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉଶିର + କ) ଉଶିର, ବେଣାମୂଳ ।

ଉଶିରମାଳ—ପୁଂ. ବ. ବେଣାମୂଳର ମାଳ, ହିମାଳୟର ଉଶିରପୁ ପରିତବିଶେଷ, ମୌନାକପରିଷତ ।

ଉଶିରସ୍ତ୍ରୀ—ପୁଂ. ବ. ବେଣା, ମାତ୍ରୀ, ବେଣାରତ୍ନ, ବେଣାଶେଷ ।

ଉଶିରଦୁର୍ବ୍ଲ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବ. ବୈଦ୍ୟକୋତ୍ତ କୁର୍ମବିଶେଷ ।

ଉଶିରଦ୍ୱାରାଚନ—କ୍ଲୀ. ବ. ବୈଦ୍ୟକପାଚନ-ବିଶେଷ । [ବିଶେଷ] ।

ଉଶିରସବ—କ୍ଲୀ. ବ. ବୈଦ୍ୟକ ଆସବ ।

ଉଶିରକ—ପୁଂ. ବ. ଉଶିର ବ୍ୟବସାୟୀ, ଉଶିରସମ୍ମାନୀୟ ।

ଉଶିରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଛୋଟକାନ୍ଦିଣୀ ।

ଉଶିରୀ—ଗ୍ରା. ବି. ହାଲୁକା, ଭାରତୀନ, ସହଜ, ଉଶା, ଅଳ, ଦୀନ, ଉଚ୍ଛବ, ରୋଗମୁକ୍ତ, ଯଦ୍ରଣାଶାନ, ମୁକ୍ତ, ଧୀର, (ବି) ହାଲୁକାପଣ, କଷ୍ଟଲଘବ, ସହଜ-ଶ୍ଵର, ଅଳତା, ରୋଗୋପଣମନ, ମୁକ୍ତ ।

ଉଶାପିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଭାରତୀନ, ହାଲୁକା ।

ଉଶେନ୍ୟ—ଦିନ. (ବଶ + କେନ୍ୟ) କମ-ନୀୟ, ସୁନ୍ଦର ।

ଉଷ—ଧାରୁ, ଶୋଭିବା, ଦହନକରିବା, ବଧ କରିବା, ଶେଷରୁଦ୍ଧ ।

ଉଷ—ପୁଂ. ବ. (ଉଷ + ଅ) ଶାରମୁହୁର୍ତ୍ତିକା, ପ୍ରଭତ, ରମିର ଶେଷ ସମୟ, କାମୀ, ଗୁରୁଗୁରୁ । [ଘର] ।

ଉଷଙ୍ଗ—ପୁଂ. ବ. ସହାରକତ୍ତୀ, ମହେ-ଉଷଶ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉଷ + ଅନ) ମଶତ, ପିପଳାମୂଳ, ଶୁଣ୍ଡ, ଗୁଣ୍ଡକାଠ, ବଣ-ପିମଳାମୂଳ ।

ଉଷଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ + ଅନ + ଆ) ପିପଳାଶୀଳ, ଶୁଣ୍ଡକାଠ, ଚବିକ ।

ଉଷଶଦିକର୍ତ୍ତ୍ତୁ—କ୍ଲୀ. ବ. ବୈଦ୍ୟକ କୁର୍ମ-ବିଶେଷ ।

ଉଷତ୍ର—ପୁଂ. ବ. ଯତ୍ନୁବଣୀୟ ଜଣେ ରଜା, ସୁଯୁଜ ରଜାଙ୍କର ପୁନ୍ଦି ।

ଉଷତ—ଦିନ. (ବଶ + କ, ତ) ଆନନ୍ଦ, ଆହୁତ ।

ଉଷତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ + ଅତ + ର) ଅମଗଳବାକ୍ୟ, ଯାହା ଶୁଣିଲେ ଅପରର ମନ କଷି ହୁଏ ।

ଉଷତଗୁ—ପୁଂ. ବ. ଯତ୍ନୁବଣୀୟ ରଜା-ବିଶେଷ, ସାହିରକାର ପୁନ୍ଦି ।

ଉଷତ୍ରଥ—ପୁଂ. ବ. ପୁରୁବଣୀୟ ରଜା-ବିଶେଷ, ତତ୍ତ୍ଵର ପୁନ୍ଦି ।

ଉଷପ—ପୁଂ. ବ. (ଉଷ + ପା + ଅ) ଅଗ୍ନି, ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଚିତାରଙ୍ଗ, ଧଳାଚିତାରଙ୍ଗ ।

ଉଷର—କ୍ଲୀ. ବ. କ୍ଷାରମୁହୁର୍ତ୍ତିକା, ଲୁଣିଆ ମାଟି ।

ଉଷର ଧ୍ୟ—ପୁଂ. ବ. (ଉଷସ୍ତ୍ର + ବ୍ୟଧ + ଥ) ଅଗ୍ନି, ବଞ୍ଚିତତା, ବାଳକ ।

ଉଷସ୍ତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବ. (ଉଷ + ଅସ୍ତ୍ର) ପ୍ରଭତ-କାଳ, ପ୍ରଭତ, ପ୍ରାତିକାଳ ।

ଉଷସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ + ସୋ + ଅ + ର) ସର୍ବାକାଳ, ଗୋଧୁଳିସମୟ ।

ଉଷସ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବ. ଶୁଦ୍ଧାସୁର ରୁଷି ।

ଉଷସ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବ. ଶୁଦ୍ଧାସୁରରୁଷି ।

ଉଷସ୍ତ୍ର୍ୟ—ଦିନ. (ଉଷସ୍ତ୍ର + ଯ) ପ୍ରାତିକି, ଉଷାକାଳୀନ, ପ୍ରାତ୍ୟୁଷିକ ।

ଉଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ + ଅ + ଆ) ବେଦୋତ୍ତ ଦେବତାବିଶେଷ, ପ୍ରତ୍ୟସ, ବାଣରୁଜାର କନ୍ୟା, ଅନନ୍ଦରୁଦ୍ଧ ପଢ଼ୁ, ଗାର, ପ୍ରାତିକାଳ, ବ୍ରାହ୍ମମୁହୁର୍ତ୍ତି (ଗା. ବି) ପଲ୍ପ୍ରତ୍ୟସକୁ ସମଗ୍ରୁଲ କରିବା ପାଇଁ ରାଜମିଶ୍ରମାନଙ୍କର ଯଦ୍ବ ବା ପଟା, ଉଷା, ଉପାସ ।

ଉଷାକଳ—ପୁଂ. ବ. (ଉଷା + କଳ + ଅ) କୁକୁଟ, ଉଷାମୂଳ ।

ଉଷାପତି—ପୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଅନନ୍ଦରୁଦ୍ଧ, ପ୍ରତ୍ୟସମୂହୁ, କାମଦେବପୁନ୍ଦି ।

ଉଷାରମଣ—ପୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ଶାକୃଷ୍ମକ ନାତ, ଅନନ୍ଦରୁଦ୍ଧ ।

ଉଷିତ—ଦିନ. (ଉଷି + ମ୍ରି, ତ) ପର୍ମିସ୍ତ୍ରିତ, ଦରଧ, ନିବିଷ୍ଟ, ତୃତି, ବାସୀ, ପ୍ରିତ, ସ୍ତତା ।

ଉଷିତଙ୍ଗମାନ—ଦିନ. ଗୋଗୋଷ୍ମ, ଯେଉଁ ଠାରେ ଗାରମାନେ ସ୍ରୋଜନ କରିଥାନ୍ତି ।

ଉଷିର—ପୁଂ. କ୍ଲୀ. ବ. (ଉଷି + ଶାରର) ଉଶିର, ବେଣାମୂଳ, ଗନ୍ଧତ୍ରଣ ।

ଉଷନା—ଗ୍ରା. ବ. (ଉଷନ୍ତବଜଳ) ସିଙ୍କ, ସିଂହା (ଧାନ) । [ତ୍ରୁତି] ।

ଉଷ ମ—ଗ୍ରା. ବି. (ମ—ଉଷୁ) ଉଷ୍ଟ, ଉଷ୍ମୁମଟାଣିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଶିତସମୟରେ ଯୋଡ଼ି ହୋଇ ଏକ ଶ୍ଵାନରେ ବସି ରହିବା, ନିର୍ଥା ପାଶରେ ବସିରହିବା ।

ଉଷୁମାଇବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଥର୍ମିରେ ତାପିତ କରିବା, ଅଣ୍ଟା ଫୁଟିବା ନିମନ୍ତେ ପର୍ମିମାତା ଉଷୁମିରପରେ ବସି ଉଷୁମକୁ ତାପିଦେବା ।

ଉଷୁମୁ—ଗ୍ରା. ବି. (ମ—ଉଷୁ) ତବତି, ତାତି, ବାମ୍ପ, ବାଷ୍ପ (ବି) ଗରମ, ଉଷ୍ଟ ।

ଉଷୁମୁଲିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଉଷୁମାପ୍ରାତି, ଉଷୁମିରଷ୍ଟ, ଅଳ, ତାତିଥିବା [ରୁକ୍ତି] ।

ଉଷେଣ—ପୁଂ. ବ. (ଉଷା + ଉଷି) ଅନନ୍ଦ-ଉଷ୍ଟ—ପୁଂ. ବ. (ଉଷପ + ପ୍ରାତି) ପଣ୍ଡ-ବିଶେଷ, ମର୍ଗଶୀବ, ଓଟ, ଉଷି ।

ଉଷ୍ଣକଣ୍ଠକର୍ତ୍ତ୍ରଜନନଧ୍ୟାୟ—ଓଡ଼ ଯେପରି ଶମୀଗଛର କଣ୍ଠାକର ସହ୍ୟକର ସାମାନ୍ୟ ପଥ ଖାଇ ସନ୍ତୋଷ ହୁଏ— ସେହିପରି ଯେ ଅଳ୍ଲାର ସକାଶେ କହୁକଣ୍ଠ ପାଏ, ତାହାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟ କହନ୍ତି ।

ଉଷ୍ଣଗ୍ରୀବ—ୟୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଣ+ଗ୍ରୀବ) ଉଗନ୍ଧର ରେଗବିଶେଷ (ବିଂ) ଉଷ୍ଟବେକପରି ଯାହାର ବେକ ଲମ୍ବ ।

ଉଷ୍ଣଧୂସରପୁଣ୍ଡିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବିକୁଆଚି ନାମକ ଲତାବିଶେଷ, ଉଷ୍ଣପାଣୀ ବୃକ୍ଷ- ବିଶେଷ ।

ଉଷ୍ଣପରୀ—ୟୁଂ. ବ. ତୁ. ତରାମୀ ଭୁତର ପଣୀବିଶେଷ, ଉଷ୍ଟପରୀ ।

ଉଷ୍ଣପିରେଧର—କ୍ଲୀ. ବ. ଉଗନ୍ଧର ରେଗ- ବିଶେଷ, ଉଷ୍ଟବେକ ।

ଉଷ୍ଣପ୍ରାନ—କ୍ଲୀ. ବ. ଉଷ୍ଟମାନଙ୍କର ଆବସ୍ଥାନ ।

ଉଷ୍ଣପ୍ରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉଷ୍ଟମାନେ ଯେପରି ଉପବେଶନ କରନ୍ତି, ସେହିପରି ଆସନ ଉଷ୍ଣକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମୁଣ୍ଡ ସ୍ଵ ସ୍ଵରୂପାନ୍ତ ବିଶେଷ, ଉଷ୍ଟୀ, ମାର୍ଗୀଓଡ଼ ।

ଉଷ୍ଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ଫ୍ଲୁନ୍ + ରୀ) ମନ୍ଦ୍ୟାସ, ଉଷ୍ଟର ସ୍ତ୍ରୀ, ମାର୍ଗୀଓଡ଼ ।

ଉଷ୍ଟ—ୟୁଂ. କ୍ଲୀ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ଟି)ଗ୍ରୀଷ୍ମ, ଆତ୍ମପ, ପଲଞ୍ଚି, ଉଷ୍ଟୀ, ଅରି, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ନରକବିଶେଷ, ପିତ୍ର, ବାମ୍ପ, ବାମ୍ପ, ଘୋଟ୍ର, କୌଣସିପାନ୍ତ ବର୍ଷ ବିଶେଷ, (କ୍ରିଂ) ଗରମ, ତୁମ୍ଭ, ନିଦାନ, ଅଣ୍ଣା- ତଳ, ପାତ୍ର, ପାତ୍ର, ଆଳମ୍ୟରହିତ, ଚରୁର, ଦକ୍ଷ, ପଟ୍ଟ, ଦୁଇ ।

ଉଷ୍ଟକ—ବିଂ. (ଉଷ୍ଟ + କ) ଯାହା ତାଙ୍କ- ରର ଉଷ୍ଟତା ସମୀଦନ କରେ, କ୍ଷିପ୍ର- କାଶ, ପୀଡ଼ିତ, ପ୍ରଣତ, ଫୋଧୋକୀପ୍ର, ଚରୁର, ଦକ୍ଷ (ବି) ଆବର୍ତ୍ତନ, କୁର, ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳ, ନିଦାନ, ଉଷ୍ଟୀଷ ।

ଉଷ୍ଟକଟିବନ—ୟୁଂ. ବ. କର୍କଟମାନ୍ତ୍ର ଓ ମନକରକାନ୍ତ୍ର ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନ ।

ଉଷ୍ଟକର—ୟୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + କୁ + ଅ) ଅର୍ଗୁ, ସୂର୍ଯ୍ୟ (ବିଂ) ଉଷ୍ଟକାଶ, ଉଷ୍ଟତା ଜନକ ।

ଉଷ୍ଟକାଳ—ୟୁଂ. ବ. (କ.ଧା)ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳ ।

ଉଷ୍ଟଗୁ—ୟୁଂ. ବ. ସୂର୍ଯ୍ୟୀ ।

ଉଷ୍ଟତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ତା) ଗରମୀ, ତବତ, ତାପ, ଶବୁତା, ଫୁର୍ରି ।

ଉଷ୍ଟମଧ୍ୟ—ୟୁଂ. ବ. (ବ.ମ୍ବ) ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଉଷ୍ଟମଧ୍ୟାନ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ବୈତରଣୀ ନନ୍ଦା ।

ଉଷ୍ଟପ୍ରଧାନ—ବିଂ. (ବ.ମ୍ବ) ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଉଷ୍ଟ ଥିବା (ପ୍ଲାନ) ।

ଉଷ୍ଟପ୍ରସର—କ୍ଲୀ. ବ. ଯେଉଁ ପ୍ରସରର ଉଷ୍ଟକଳ ନିଃସ୍ତର ହୁଏ ।

ଉଷ୍ଟବାରଣ—ୟୁଂ. କ୍ଲୀ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ବାରଣ) ଛନ୍ଦ, ଛତା, ଆତପତ୍ର ।

ଉଷ୍ଟମାରୀ—ବିଂ. (ଉଷ୍ଟ + ମାରୀ)କାନ୍ଦୁ; ରାଗୀ, ଶବୁ, ସାଦୟକୁ, କଷା, ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥର ସହି ଅଛି ରାଷ୍ଟ୍ର, ଉଷ୍ଟମାରୀ, ଶବୁତେଜୋପ୍ରକୃତ, ଶବୁ, ଶର, ଉଷ୍ଟେ- ଜନକ (ତ୍ରବ୍ୟ) ୟୁଂ. ବ. ଶିଶୁମାର, ଶର୍କକ (କ୍ଲୀ.ବି) ଶବୁତେଜ, ଉଷ୍ଟମାରୀ, ଶବୁତୁଞ୍ଜି, ବଳବାନ୍ (ବ୍ୟକ୍ତି) ।

ଉଷ୍ଟରଣୀ—ୟୁଂ. ବ. (ବ.ମ୍ବ.) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅର୍ଦ୍ଧଗୁଡ଼ ।

ଉଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ନକ୍ + ଅ)ଷ୍ଟୁ ରୋଗ, ଯଶ୍ଵା, ସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ପିତ୍ର ।

ଉଷ୍ଟାଶ୍ରୀ—ୟୁଂ. ବ. (ବ.ମ୍ବ)ସୂର୍ଯ୍ୟୀ, ଉଷ୍ଟନ ଅକ୍ରମ ।

ଉଷ୍ଟାଗମ—ୟୁଂ. ବ. (ବ.ମ୍ବ)ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳ ।

ଉଷ୍ଟାଭିମ—ୟୁଂ. ବ. (ବ.ମ୍ବ)ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳ ।

ଉଷ୍ଟାକୁ—ୟୁଂ. (ଉଷ୍ଟ + ଅକୁ) ସେ ଉଷ୍ଟାପ ସହି କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ, ଆତପକୁନ୍ତ, ଶାତକୁପିଯୁ ।

ଉଷ୍ଟାମହ—ୟୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ଆ + ସହ + ଅ) ଅତକୁ; ହେମକୁକାଳ, (ବିଂ) ସେ ଉଷ୍ଟାପ ସହ ପାରେନାହିଁ ।

ଉଷ୍ଟାକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ସ୍ଵିତ୍ + କୁପ୍ର) ଉଷ୍ଟୀଷ, ପଶୁତ, ବୈଦିକ ଛନ୍ଦେବ ବିଶେଷ ।

ଉଷ୍ଟକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + କ + ଆ) ଯବାଗୁୟାର, ଅଟକାଳ, କ୍ଷାରତାତ୍ୟାଦ ।

ଉଷ୍ଟିଷ—ୟୁଂ. କ୍ଲୀ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ରଷ + ଅ) ଶିରୋବେଶ୍ଵଳ, ପରତ, କିଷତ, ମୁକୁଟ, ତୋକା, ପାତ୍ର, ଟୋପି, ଚକ୍ର- ବିଶେଷ ।

ଉଷ୍ଟିଗଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବ. ଉଷ୍ଟପୁରତ୍ତ୍ଵ ଶର୍ମି ଉଷ୍ଟିଷଧାସ୍ତ୍ର—ୟୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଟିଷ + ଧୁ + ରତ୍ନ) ସେ ଉଷ୍ଟିଷ ଧାରଣ କରେ, ମୁକୁଟଧ୍ୟାଶ, ପଶୁ ପିନ୍ଧୁବା ।

ଉଷ୍ଟିଷୀ—ୟୁଂ. ବି. (ଉଷ୍ଟିଷ + ରତ୍ନ) ଉଷ୍ଟିଷ ଧାରଣ, ମହାଦେବ ।

ଉଷ୍ଟିଦକ—କ୍ଲୀ. ବ. ଉଷ୍ଟକଳ, ଗରମ କଳ, ତାତିଲପାଣି ।

ଉଷ୍ଟିପରମ—ୟୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଟିଷ + ରଷ + ଗମ + ଅ) ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳ, ଶର୍ମିନନ୍ ।

ଉଷ୍ଟି—ୟୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ମ)ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳ, ଉଷ୍ଟପ, ଶବୁତା, ବାମ୍ପ, ନିଶ୍ଚୟାସ, ରମ୍, ଅଣ୍ଣା, ଉଷ୍ଟାତ୍ର, ଦୋଧ, ଶ ଷ ସ ହ ଏହି ବୃଦ୍ଧବର୍ଷୀ ।

ଉଷ୍ଟିକ—ୟୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + କ)ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳ, ଶର୍ମିନନ୍ ।

ଉଷ୍ଟିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉଷ୍ଟତା ।

ଉଷ୍ଟିନ୍—ବି. (ଉଷ୍ଟ + ମନ୍)ଉଷ୍ଟି (ଦେଖ) ଉଷ୍ଟିପା—ୟୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ପା + ରି ପ) ପିତୁଲେକ ବିଶେଷ, ଉଷ୍ଟିପୁନବାନ୍ ତପସ୍ତି ବିଶେଷ ।

ଉଷ୍ଟିନ୍ତିର—(ଉଷ୍ଟ + ନ୍ତିର) ଶକ୍ତି, ସହ ଏହି ବର୍ଣ୍ଣମାନଙ୍କୁ ଉଷ୍ଟିନ୍ତି କହନ୍ତି, ଉଷ୍ଟିନ୍ ନାମକ ବାମୁର ସାଯୋଗରେ ଏମାନେ ଉତ୍ତାରିତ ହୁଅନ୍ତି ।

ଉଷ୍ଟିନ୍ତି—ୟୁଂ. ବ. (ବ. ମ୍ବ) ସୂର୍ଯ୍ୟୀ ।

ଉଷ୍ଟିଶେଦ—ୟୁଂ. ବ. ଗରମଶାଳ, ଉଷ୍ଟି- ଶେଦ ।

ଉଷ୍ଟି—ୟୁଂ. ବ. (ଉଷ୍ଟ + ମନ୍ତ୍ର)ମନ୍ତ୍ରାପ, ତେଜ, ଉଷ୍ଟାତ୍ର, ଉଷ୍ଟିମାରୀ, ଉଷ୍ଟିକ ତାପ, ସୁରଜକୁ, ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳ, ଉଷ୍ଟପ, ନିଦାଯ, ଶବୁତା, ଦୋଧ, ବାମ୍ପ, କଠ- ରାତ୍ରି ।

ଉଷ୍ଣଗମ—ୟୁ. ବି. (ଉଷ୍ଣ + ଆ + ଗମ + ଅ) ଗ୍ରୀକୁ ଜୀବିତ, ଜୀବନ ।

ଉସ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଉଥ (ଦେଖ) ।

ଉସତ—ଗ୍ରା. ବି. ଆନନ୍ଦତ, ଉତ୍ସତ ।

ଉସୁଆଁ—ଗ୍ରା. ବି. ଉସୁନାରୁହିଲ କରିବା ପାଇଁ ଧାନକୁ ପାଣିରେ ଅର୍କ୍ ସିଇ କରିବା, (ଗ୍ରା. ବି.) ଉସୁନା ରୁହିଲ କୁଟାଯିବା ନିମନ୍ତେ ଜଳରେ ଅର୍କ୍ ସିଇ ହୋଇଥିବା (ଧାନ), ଜଳରେ ନାମମାନ ସିଇ ହୋଇଥିବା (ଶୟାମି) ।

ଉସୁନା—ଗ୍ରା. ବି. ଉସୁଆଁ ହୋଇଥିବା (ଧାନ), ଉସୁଆଁଧାନରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା (ରୁହିଲ, କୁଡ଼ାଆଦି), ଗ୍ରା. ବି. ଉସୁନା ରୁହିଲ, କୁଡ଼ା ।

ଉସୁନାଓଳ—ଗ୍ରା. ବି. ରୁଳୁପରର ମଥାନ ଠାରୁ ଡେଲିଛ ପର୍ମନ୍ତ ଢାଳୁମୂଳ ।

ଉସୁନାଧାନର ଗଜାବାହାରିବା(ନ୍ୟାୟ) ଉସୁନା ଧାନରୁ ଗଜା ବାହାରିବା ଅସମ୍ଭବ, ତେଣୁ କୌଣସି ଅସମ୍ଭବ ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧି ହେଲେ ଏହା ଲୋକମାନେ କହିଥାନ୍ତି, ଅସମ୍ଭବ ସମ୍ବନ୍ଧବ ହେବା ।

ଉସୁମୁଲିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ପର୍ବତ (ରନ), ପଚି ମାଇଥିବା, ଉଷ୍ଣତା ମଣ୍ଡିତ, ପର୍ବନନ୍ଦିପୁର୍ବ ।

ଉସୁରୁ—ଗ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ଅରିଶାପ, ପରର ଅମଙ୍ଗଳ ବାଦନ ।

ଉସୁରିବା—ଗ୍ରା. କି. ତେଜିବା, ଉତ୍ତେଜିତ କରିବା, ଉତ୍ତାହିତ କରିବା, ମତାଜିବା, ପ୍ରବର୍ତ୍ତିବା, କୌଣସି କଥାକୁ ଉପାର୍ଥ କ୍ରାନ୍ତି ଉତ୍ତାପନ କରିବା, ଉତ୍ତନ କର କାନରେ କହିଦେବା, ଉପାତ୍ତିବା, (ଶ୍ୟାମ) ।

ଉସେଇତୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ କୌଣସି ବୃତ୍ତୋପବାସାଦ କରିଥାନ୍ତି ।

ଉସ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-ଅଶ୍ଵର୍ଥ) ଉସ୍ତ୍ର, ଅଶ୍ଵର୍ତ୍ତି ବୃକ୍ଷ, ଫେଳା, ଅବହେଲା ।

ଉସ୍ତ୍ରକା—ଗ୍ରା. ବି. ନିତାନ୍ତ ଓଲୁ, ଅନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟିକ ଆ ।

ଉସ୍ତାର—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ତର, ଫୁ ହୁସେବ ସମୟ, ବେଳୀ । [ହୁନ] ।

ଉସ୍ତାସ—ଗ୍ରା. ବି. ଲୟୁ, ହାଲୁକା, ଭାର-ଉସ୍ତ—ୟୁ. ବି. (ବସ୍ତ୍ର + ଉସ୍ତ) ଷଣ୍ଟ, ବୃଷ, ରଣ୍ଜି, କିରଣ୍ଜ, ସ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ, ଆଲୋକ, ଅଶ୍ଵି ନିକୁମାରଦୟ, ଦେବ ।

ଉସ୍ତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉସ୍ତ୍ର + ଆ) ଗାର, ପୃଥିବୀ, ମୂଷକାମଳିତା, ଲନ୍ଦୁରପଣ୍ଡି-ଲତା । [କାରଣୀ] ।

ଉସ୍ତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉସ୍ତ୍ର + ର) ଗମନ-

ଉସ୍ତ୍ରିକ—ୟୁ. ବି. (ଉସ୍ତ୍ର + କକ) ଜଣ୍ମିତୁଷ୍ଟ

ଉସ୍ତ୍ରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉସ୍ତ୍ରିକ + ଆ) ଅଳ୍ପ-ଦୁର୍ଘବତୀ ଗୋ, ଅଳ୍ପ ଦୁର୍ଘ ଦେଇ-ଥିବା ଗାର ।

ଉସ୍ତ୍ରିୟ—ୟୁ. ବି. ଜଣ୍ମିତୁଷ୍ଟ ।

ଉସ୍ତ୍ରିୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉସ୍ତ୍ରିୟ + ଆ) ଗାର, ଗାର୍ବ, ଗୋ । [କରିବା] ।

ଉତ୍ତ—ଧାରୁ, ପୀତିତକରିବା, ତରଣା ଉତ୍ତ—ଅବ୍ୟ, ସମ୍ମୋଧନବାଚକ, ନିଷ୍ଠ-ସ୍ଵାର୍ଥବାଣୀ ।

ଉତ୍ତିବା—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. (ଫ-ଉତ୍ତିବା) (ଜଳୀୟ ପରାର୍ଥ) ତଳକୁ ବହୁପିବା, ନିଧାରେ ଭାଷିଯିବା ।

ଉତ୍ତା—ଗ୍ରା. ବି. ଅନୁମାନ, ବିରୁଦ୍ଧ, ତରଣା, ମୁତ୍ତପାଦିଶେଷ, କୋଇ, କୁମ୍ବାର-ଦୂରୀ, ନାକରେଗିଶେଷ, ମଦଭାସ୍ତି, ରୁହା ନାମକ ଲୁହାପାତା ହୁଅଥାର ।

ଉତ୍ତାଏତ୍—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ବୃଥା, ପଣ୍ଡ, (କୁ. ବି.) ବୃଥାରେ ।

ଉତ୍ତାଜିର—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-ଆହିକନ୍ତର) ଏକାହିକ କର୍ମଜିର ବିଶେଷ, ଏଥୁରେ ନାକପୁଡ଼ା ଉତ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଘୁଲ ହୁଏ ଓ ସେହି ଫୁଲକୁ କଣ୍ଠରେ ବା ପଥ କାହାଲିରେ ଫୁଟାଇ ରକ୍ତସ୍ତବ-କରିବାରେ ଜୁରି କରିଯାଏ ।

ଉତ୍ତାଡ଼—ଗ୍ରା. ବି. ଅନ୍ତରଳ, ଆବରଣ, ସନ୍ଧି, କଢ଼ିବାଗ, ଶୋଳ, ଶାପ, ଆଛୁଦିନ, ଆଶ୍ରୟ, ଛୟା, ପର୍ତ୍ତି, ଉତ୍କାଶବିନାମିତା, ଭାବା ଶେଯର ଶୋଳ, ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରା କରିବା, (ଲ. ଅ) ବିପଦରୁ ଆଶ୍ରୟ ଦେବା, (ବି) ଆଛୁଦିନ, ଆଚୁରି, ଯୋଡ଼ିଆ ହୋଇ-ଥିବା, କଢ଼ିବାଗରେ ସ୍ଥିତ, ଆଶ୍ରୟ-ପ୍ରଦତ୍ତ ।

ଉତ୍ତାଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. କି. (ଫ-ଆବରଣ) ଆନ୍ତରଳବିନାମି, କଢ଼ି ବାଗରେ ଧରିବା, ଯୋଡ଼ାଇବା, ଆଛୁଦିବା, କାଢ଼ି-ନେବା, ଆନ୍ତରଳବା ।

ଉତ୍ତାଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅର୍ଥାତ୍, ଜୀବିତଭୂତିକା, ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର ସାମା ବନ୍ଧ ଆଏ ।

ଉତ୍ତାଶାଳ—ଗ୍ରା. ବି. କୁମ୍ବାରର ହାତି ପୋଡ଼ିବା ଘର, କମାରଶାଳ ।

ଉତ୍ତିବା—ଗ୍ରା. କି. (ଫ-ଉତ୍ତିବା) ତରିବା, ଅନୁମାନ କରିବା, ଅଟକଳ କରିବା ।

ଉତ୍ତି—ବି. ଅବ୍ୟ, କ୍ଲେଶ ଓ ଦୁଃଖପୁରକ ଆହୀ, ଉଥ ।

ଉତ୍ତି—ବି. ବାହକ (ଗା. ଅବ୍ୟ) ଉତ୍ତି, ନିଷେଧସୂଚକ ଶବ୍ଦ, ନା, ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତିକା—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-ହୁଙ୍କାର) ଉପରକୁ ଲଙ୍ଘିବେବା, ବଳପୁଷ୍ଟ କୁଦିବା ।

ଉତ୍ତିକିବା—ଗ୍ରା. କି. ଉପରକୁ ତେରିବା, ଆନ୍ତମଣ କରିବାକୁ ମୁଣ୍ଡେଇ ହେବା, ମାରିବାକୁ ଉଥେଇବା ।

ଉତ୍ତିଟି—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. କିଆର ।

ଉତ୍ତେଇ—ବି. ଅଗ୍ନି ଉତ୍ତିବାର ପାଦ-ବିଶେଷ, ଉମ୍ବେଇ ।

ଉତ୍ତାମାନ—ବି. (ବିହ + ମ, ଆନ) ଯାହାକୁ ବିହନକରିଯାଏ, ଆକୁଷ୍ୟମାନ ।

ଉତ୍ତ—ୟୁ. ବି. (ବିହ + ତର) ବୃତ୍ତ ।

ଉତ୍ତାଇବା—ଗ୍ରା. କି. ଉତ୍ତାଇବା, ଅବ-ତରଣ କରିବା ।

ଉତ୍ତେଇବା—ଗ୍ରା. କି, ଉତ୍ତାଇବା (ଦେଖ) ।

ଉ

ଉ—ଶର୍ଵକାର, ଷୟସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣ, ଏହାର
ଉଚାରଣ ସ୍ଥାନ ଓଷ୍ଠ, ଶର୍ଵସ୍ଵର ।

ଉ—ଅବ୍ୟ. (ଅବ + କ୍ରିୟ) ସମ୍ବୋଧନ,
ବାଜ୍ୟାରନ୍ତି, ଦସ୍ତା, ରକ୍ଷା, ବରତ୍ତ,
କେଶ, ଶିବ, ଚନ୍ଦ୍ର, ହତୀତତ୍ତ୍ୱ,
ଆଶ୍ରମୀ, ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ନିର୍ମାଣ ଓ ବିଶ୍ଵ
ଆଦି ଦେଖାଇବାରେ ବ୍ୟବହୃତ ।

ଉକାର—ବି. ଉବର୍ଣ୍ଣ, ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣ
ତଳରେ ଦିଆଯିବା ଉମାଶା ( ) ।

ଉଖଳ—ଶ୍ରୀ. ବି, ଉତ୍ତଳେ, ହାତପାହା-
ରୂଣା, ଏକପ୍ରକାର ଛିଙ୍ଗୀ ।

ଉତ୍ତ—ବି. (ବହୁ + ତ) ବିବାହତ, ଧୃତ,
ଅଜୀକୃତ, ଯାହା ବହୁନ କରାହେଉ-
ଆୟ, ବହୁନ୍ୟ, ଆନତ, ପରହୁତ,
ପିନ୍ଧାଯାଇଥିବା ।

ଉତ୍ତକଙ୍କଟ—ବି. ବନ୍ଧୁପୁତ୍ର, ସନ୍ତୁଜ,
ବମ୍ବତ, ସଙ୍କ, ଦଂଶିତ ।

ଉତ୍ତଭାୟୀ—ପୁ. ବି. ବିବାହତ ।

ଉତ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଉତ୍ତ + ଆ) ଭାୟୀ,
ବିବାହତା କନ୍ତା ।

ଉତ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବହୁ + ତି) ବହୁନ,
ବିବାହ ।

ଉତ୍ତି—ବି. ପରିଣୀତ, ବିବାହତ ।

ଉତ୍ତା—ବି. (ଉନଶଳକ) ଅଳ୍ପ, କମ୍,
କ୍ଷୁଦ୍ରତର, କମିଥୁବା, ମର, ଦୁଇ,
ସାମାନ୍ୟ, ନିକୃଷ୍ଟ, ନୃତ୍ୟ, ଲଜ୍ଜାଜନକ,
ଦୁଷ୍ଟଳ, ଅଭିମାନପ୍ରତି, ବିରତ୍ତ, (ବି)
ଲଜ୍ଜା, ଲେକପାନ, ନିଅଣ୍ଟ ହେବା,
ଭୁଲନାରେ ନିକୃଷ୍ଟତା ।

ଉତ୍ତ—ବି. (ବେ + ମ୍ବ, ତ) କୃତବ୍ୟନ,
ଗ୍ରଥତ, ସ୍ଥୁତି, ରକ୍ଷତ, ବିଖ୍ୟାତ, ଯେ
ସକଳ ବସ୍ତ ବୁଝାହୋଇଥାୟ, ଗୁଜ୍ଜା
ହୋଇଥିବା, ସିଥୀଁ ହୋଇଥିବା ।

ଉତ୍ତପ୍ରୋତ—ବି.(ଉତ୍ତ + ପ୍ରୋତ) ନିତ୍ତ
ରୁପେ ବୁଝାହୋଇଥିବା, ଛନ୍ଦି-
ମନ୍ତ୍ରି ।

ଉତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବେ + ଶ୍ରୀ, ତି) ବୁଝା-
ହେବା, ଗୁଜ୍ଜାହେବା, ସିଲାଇହେବା,
ରକ୍ଷା, ଲାକା, ଶରଣ, କମ୍ପିବାସନା ।

ଉଧନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ବହୁ + ଥେ) ପଞ୍ଚ-
ମାନଙ୍କର ପ୍ରତି, ପଢ଼ା ।

ଉଧନ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉଧନ + ଯ) ଦୁରଧ୍ୟ,
ଶୀର, ପୟୁଃ । [ପଢ଼ା ।

ଉଧର—କ୍ଲୀ. ବି. ପଶୁମାନଙ୍କର ପ୍ରତି,
ଉଧା—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉଧନ + ଅପୁନ୍ତ) ପଞ୍ଚ-
ପ୍ରତି, ଆପୀନ, ପଢ଼ା ।

ଉଧସ୍ୱ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉଧସ୍ୱ + ଯ) ଦୁରଧ୍ୟ,
ଦୁରଧ୍ୟକର ଦୁରଧ୍ୟ ।

ଉଧସ୍ଵତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେ ଗାରିର ପଢ଼ାରେ
ଅଧିକ ଦୁରଧ୍ୟ ଥାଏ, ପୁଲୋଧୀ, ପୀନା-
ପୀନା ।

ଉଧ—ବି. (ଉଧନ + ମୀ, ଥ) ଉଷତ୍-
ଅସମାପ୍ତ, ଏକାନ, ସ୍ଥାନ, ନୃତ୍ୟ, ଅସ-
ମ୍ବଣ୍ଟୁ, କମ୍, କ୍ଷୁଦ୍ରତର, ଦୁଲେ ।

ଉଧ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଉଧାକରିବା, କମ୍ବକରିବା,
କମେଇବା ।

ଉଧନକ—ବି. (ଉଧନ + କ) ସ୍ଥାନ ।

ଉଧନତ୍ତାରିଂଶ—ବି. ଅଶ୍ଵମିଳଣ, ଗୁଲି-
ଶରୁ ଏକ ଉଧା ।

ଉଧନରିଂଶ—ବି. (କ.ଧା) ଏକଉଧା
ତରିଣ, ଅଣତରିଣ ।

ଉଧନନବତି—ବି. (କ.ଧା) ଏକଉଧା
ନବେ, ଅନେବେ ।

ଉଧନପଞ୍ଚାଶ—ବି. (କ.ଧା) ଅଣଞ୍ଚାଶ, ଏକ
ଉଧା ପରୁଣ । [ଏକଉଧା ।

ଉଧନବିଂଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଧନିଶ, କୋଡ଼ିଏହୁ
ଉଧନଷ୍ଟି—ବି. ବି. (କ.ଧା) ସାଠିଏହୁ
ଏକ କମ୍, ଅଣଷାଠିଏ ।

ଉଧନସ୍ତୁତ—ବି. ବି. (କ.ଧା) ଏକଉଧା
ସବୁରି, ଅପ୍ରେର ।

ଉଧନାଣୀତ—ବି. ବି. ଏକଉଧା ଅଣୀ,
ଅଣାଅଣୀ ।

ଉମ—ଅବ୍ୟ(ଉମ୍ବ + ମୁକ) କୋଖୋତ୍,
ତାକିବାର ଉତ୍ତର, ଜିଜ୍ଞାସା, ନିଜା,
ପ୍ରତି, ଗର୍ବ, ଉତ୍ସନ୍ନା, ପ୍ରଶ୍ନ ।

ଉମ—କ୍ଲୀ. ବି. ନଗର, ଦେଶଦିଶେ,
ରକ୍ଷନ ।

ଉମ୍ବ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ପିଲେଇ କରିବା ।

ଉରଶ—(ଅବ୍ୟ) ବିପ୍ରାର, ଅଜୀକାର ।
ଉରବା—ପୁ. ବି. ବ୍ରଦ୍ରାଙ୍କର ଉରୁକାତ
ବୈଶ୍ୟକାର । [ସୀକାର ।

ଉରଶ—ଅବ୍ୟ. (ଉରୁ + ଶକ୍) ବିପ୍ରାର,
ଉରଶକୃତ—ବି. (ଉରଶ + କୃ + ତ) ଅଜୀ-
କୃତ, ସୀକୃତ, ବସ୍ତୁତ ।

ଉରୁ—ପୁ. ବି. (ଉର୍ଣ୍ଣ + ଉ) ଜାନୁରଉରୁପର
ଭାଗ, ଜତ, ଉରୁତ, ସକଥ୍ ।

ଉରୁଗାହ—ପୁ. ବି. (ଉରୁ + ଗାହ + ଅ)
ଉରୁଗୁରୁ ଗେଗା ।

ଉରୁଜ—ପୁ. ବି. (ଉରୁ + ଜନ୍ମ + ଅ)
ବୈଶ୍ୟ, ଉରୁଗୁରୁଶୀୟ ତୀବ୍ରାମକ ମୁନି,
ଉରୁସ୍ବବର୍ଣ୍ଣ ।

ଉରୁଦୟ—ବି. (ଉରୁ + ଦୟା) ଉରୁ-
ପରିଷିତ(ଜଳାଦି), ଉରୁପର୍ମନ୍ତ ଉଚ ।

ଉରୁପଣ୍ଟ—ପୁ. ବି. (ଉରୁ + ପଣ୍ଟ) କାନୁ,
ଆଣ୍ଟୁ, ଜଣ୍ଟୁ ।

ଉରୁଫଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିତମୁଦେଖ ।

ଉରୁଶ—ଅବ୍ୟ.(ଉରୁ + ଶବଦ) ବିପ୍ରାର,
ଅଜୀକାର ।

ଉରୁସ୍ମବ—ପୁ. ବି. ବୈଶ୍ୟ(ବି) ଯାହା
ଉରୁରୁ ଜାତ ଫୁଲ ।

ଉରୁସ୍ତୁ—ପୁ. ବି. (ଉରୁ + ପୁନର + ଅ)
ଉରୁଗେଗ ବିଶେଷ, ଜଗଭାପରେ
ବୃଦ୍ଧର ପୁନ୍ତୁକା । [ବୃକ୍ଷ ।

ଉରୁସ୍ତୁମା—ଶ୍ରୀ. (ଉରୁ + ପୁନର୍ମା) କଳମୀ

ଉର୍କ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ବଳଷ୍ଟ ହେବା, ଜବିତ
ହେବା, ମୋଟ ହେବା ।

ଉର୍କ—ପୁ. ବି. (ଉର୍କ + ଅ) କାର୍ତ୍ତିକ-
ମାସ, ଉତ୍ସାହ, ଦଳ, ନିଃଶ୍ଵାସ, ଜାବନ,
ପ୍ରାଣ, ବାର୍ଷି, କେଷ୍ଟା, ଦ୍ଵିତୀୟ ମନ୍ଦର,
ସପ୍ତଷ୍ଟି ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ରସି ।

ଉର୍କଃ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉର୍କ + ଅତ୍) ଶାଦ୍ୟ,
ବାର୍ଷି, ଦଳ, ଉତ୍ସାହ, ତେଜ, ଯନ୍ତ୍ର,
ପ୍ରାଣିନ, କେଷ୍ଟା, ବନ୍ଧବା ।

ଉର୍କଘୋନ—ପୁ. ବି. ଉର୍କିଦିଶେଷ ।

ଉର୍କଷ୍ମଳ—ବି. (ଉର୍କଷ୍ମ + କଳ)
ଅଣଷ୍ଟ ବଳବାନ, ତେଜୁସ୍ତି, କ୍ଷମତା-
ଶିଳ(ଶିଳ) ଉର୍କଷ୍ମଳ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ପ୍ରଦେଶ) ବଳବାନ, ବଳସୁ, କ୍ଷମତାଶୀଳ, ତେଜସ୍ଵୀ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ପ୍ରଦେଶ) ଅତିଶୟ ବଳବାନ, ତେଜସ୍ଵୀ, କ୍ଷମତାଶୀଳ (ସୀ) ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଆ) ବଳ, ଉତ୍ତରାହ୍ମ, ବୃଦ୍ଧି, ଅନୁରଥବୃଦ୍ଧିବିଶେଷ, ଶାଖା ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ବର୍ତ୍ତ) ବଳବାନ, ବୃଦ୍ଧିପୁତ୍ର ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. (ଉତ୍ତର + ତ) ଉତ୍ତର, ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଉତ୍ତରଶ୍ଵର, ଉତ୍ତରମିତ, ବଳଶାଲୀ, ବୃଦ୍ଧିପୁତ୍ର, ବିଶେଷ, ତେଜସ୍ଵୀ, (ବି) ବଳ, ସାମର୍ଥ୍ୟ, ଉତ୍ତରାହ୍ମ, ତେଜ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଆ) ମେଷଲୋମିତି ବିଶେଷ, କମ୍ପଲପ୍ରତିର୍ଥ, (ବି) ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ମେଷଲୋମରଚିତ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ନାଭି) କ୍ଷାଟବିଶେଷ, ଲୂତା, ତତ୍ତ୍ଵବାସ୍ୟ, ମର୍ବଡକ, ବୃଦ୍ଧିଆଣୀ, ମାଙ୍ଗଭୟା ।

ଉତ୍ତରନାଭ—ପୁ. ବି. ଉତ୍ତରନାଭ (ଦେଖ) ।
ଉତ୍ତରମଦ—ବି. କମ୍ପଲାଦିପରି କୋମଳ ବ୍ୟୁତ ।

ଉତ୍ତରନାଭ—ପୁ. ବି. ଉତ୍ତରନାଭ, ଲୂତା, ବୃଦ୍ଧିଆଣୀ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ସୀ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଆ + ଆ) ମେଷଦିର ଲୋମ, ପଶ୍ଚ, ଚିନ୍ତାବିନାମକ ଚନ୍ଦ୍ରର ପତ୍ରୀ, ଗ୍ରୁଦୁସ୍ତ ମଧ୍ୟବିତ୍ତୀ ସୁଷ୍ଠୁରୋମବିନାର ବିଦ୍ୱବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—କ୍ଲୀ. ବି. (ପୁ. ମେଷଲୋମନମିତ, ପଶ୍ଚମୀ, (ବି) ମେଷଲୋମବିନାରସୁଷ୍ଠାଦି) ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ + ସୁଷ୍ଠା) ମେଷଲୋମନମିତ କମ୍ପଲାଦି, ମେଷ, ଉତ୍ତରନାଭ, କ୍ଷାଟବିଶେଷ, ମାଙ୍ଗଭୟା ।

ଉତ୍ତରବନ—ବି. (ଉତ୍ତର + ବନର) ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ମେଷଲୋମନମିତ ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—କ୍ଲୀ. ବି. ମେଷଦିରଲୋମ, ବୃଦ୍ଧିଆଣୀ ସୁତା ।

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ବି. ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ମେଷାଦିଲୋମରଚିତ ।

ଉତ୍ତର—ଧାରୁ, ଆଛାଦନ କରିବା ।
ଉତ୍ତର ନ—ବି. ସେ ଆଛାଦନ କରିଥାଏ ।

ଉତ୍ତର—ବି. (ଉତ୍ତର + ଥ) କ୍ଷାଟପୁତ୍ର ।
ଉତ୍ତର—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଥ) ଧାର, ରାଜସ, ଧାନ୍ୟାଦ ରଖିବାର ପାତ୍ର ବିଶେଷ, କୁଣ୍ଡଳ, ମରେଇ ।

ଉତ୍ତର—ବି. (ଉତ୍ତର + ହା + ବ) ଉତ୍ତର, ଉତ୍ତରଶ୍ଵର, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ଅନୁତର, ପରିତ୍ୟକ୍ତ, ଉପର, ଉତ୍ତରଥୁତ, କଣ୍ଟାସ୍ମାନ, (ବି) ଉତ୍ତରତା, ଉତ୍ତର ଦେଶ, ପୃଦ୍ଧବିଶେଷ, ଦେବଲୋକ ।

ଉତ୍ତର—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + କେ + ଥ) ପୃଦ୍ଧବିଶେଷ, ବଡ଼କାଠ ।
ଉତ୍ତର—କର—ପୁ. ବି. ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, କେଶ, କେତ୍ର, ଯାହାର କେଶ ଉପାତ୍ମ ବିଜିତିଆୟାଇଥାଏ ।

ଉତ୍ତର—କଣ୍ଠ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ) ଯାହାର କଣ୍ଠ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. ମହାଶାବଶ, ଶତ୍ରୁଵୁଳା ବିଶେଷ, ଉତ୍ତରାୟା ।

ଉତ୍ତର—କଣ୍ଠ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ) ଯାହାର କଣ୍ଠ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. ଯାହାର ଉତ୍ତର ଦେହ ।

ଉତ୍ତର—କଣ୍ଠ—ପୁ. ବି. କଟୀକେଶର ଉପରିଷ୍ଠ ଅବସୁଦ୍ଧ, (ବି. ବ.ଶ) ଯାହାର ଉତ୍ତର ଦେହ ।

ଉତ୍ତର—କଣ୍ଠ—ପୁ. ବି. ଯାହାର ପଢାକା ଉତ୍ତର ଦେହ ଉତ୍ତରାୟାଏ, ଯେଉଁ ନଗର ବା ଶୁଦ୍ଧରେ ଉତ୍ତରାୟାଏ, (ବି) ଜନକ-ବଣୀସ୍ତୁ ରାଜାବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତର—କଣ୍ଠ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + କେଶ) ସୁତା ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ—ପୁ. ବି. ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, କୁଣ୍ଡଳ, ବୃଦ୍ଧିଆଣୀ ସୁତା, (ବି) ଯାହାର କେଶ ଉତ୍ତର ।

ଉତ୍ତର—କଣ୍ଠ—ସୀ. ବି. ଉତ୍ତର କର୍ମ, ଉତ୍ତରକଣ୍ଠ—କଣ୍ଠ ।

ଉତ୍ତର—ଗ—ବି. (ଉତ୍ତର + ଗ + ଥ) ଉତ୍ତରଗାମୀ, ଶିବରୋଗ, ସ୍ଵର୍ଗଗାମୀ, ସତପଥାବଲମ୍ବୀ, ସାତ୍ତ୍ଵିକ, ଧାର୍ମିକ, (ପୁ. ବି.) ପରମେଶ୍ୱର, ବିଷ୍ଣୁ ।

ଉତ୍ତର—ଗତ—ବି. (ଉତ୍ତର) ଉପରଗତ, ଉପରକୁ ଉତ୍ତରଥୁବା, ଆବୁଡ଼, (ସୀ) ଉତ୍ତରଗତ ।

ଉତ୍ତର—ଗତ—ସୀ. ବି. ଉତ୍ତରଗତ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ଆରୋହଣ, ସର୍ବାରୋହଣ, ସତଗତ, (ବି) ଉତ୍ତରଗତପ୍ରାପ, ମୋଷ ।

ଉତ୍ତର—ଗୁର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଗୁର) କାଧା, ଆକାଶପୁଣ୍ୟ ଗୁରୁ, ପୁର ନାମକ ଅସୁରର ଗୁରୁ, ହରିହରୁରାଜାର ପୁରୀ ।
ଉତ୍ତର—ଗମନ—କ୍ଲୀ. ବି. ସ୍ଵର୍ଗଗମନ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ସ୍ଵପ୍ନଗମନକର ଆବେଦନ, ଆରୋହଣ ।

ଉତ୍ତର—ଗମନ—ପୁ. ବି. (ଉତ୍ତର + ଗମ + ନ) ଯେ ଉତ୍ତର ରେ ଉତ୍ତରନକରେ, ସ୍ଵର୍ଗଗମନଶୀଳ, (ସୀ) ଉତ୍ତରଗମନୀ ।

ଉତ୍ତର—ଗରଣ—ବି. ଯାହାର ଗରଣ ଉତ୍ତରଗର, ଅସ୍ତ୍ରଗରଣ ଶରଣ, ଉତ୍ତରଗର ପଦରେ ଉପରାକାଶ ଉପରସ୍ତ୍ରିବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତର—ଜାନୁ—ବି. (କ.ଶ) ଉତ୍ତରଜାନୁ ଯାହାର, ଜାନୁତ୍ତୁସ୍ତୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଉତ୍ତର, ଉତ୍ତରଜାନୁ, ଉତ୍ତରଜାନୁକାରୀ ଆଶ୍ରୁକେନ୍ଦ୍ରିୟ ବସିଥୁବା ।

ଉତ୍ତର—ଜାନୁ—ବି. ଉତ୍ତରଜାନୁ (ଦେଖ) ।
ଉତ୍ତର—ଜାନୁ—ବି. ଉତ୍ତରଜାନୁ (ଦେଖ) ।
ଉତ୍ତର—ଜନ—ବି. (ଉତ୍ତର + ଜନ) ଉପରିଷ୍ଠ, ଉତ୍ତରଜନିଆଁ, ପଦମର୍ମାଦା ତ୍ରେତୀ, ଉତ୍ତରଜନିତର, ପୁରୁତନ (ପୁରୁଷ), (ସୀ) ଉତ୍ତରଜନି ।

ଉତ୍ତର—ଜନାନୁ—ବି. (କ.ଶ) ଉତ୍ତରଜନାନୁ ଯାହାର, ଜାନୁତ୍ତୁସ୍ତୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଉତ୍ତର, ଉତ୍ତରଜନାନୁ କୋଠାର ଉପର ମହାଲ, ଉତ୍ତରଜନାନୁକାରୀ ଆଶ୍ରୁକେନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ଉତ୍ତର—ଜନାନୁ—ବି. (କ.ଶ + ଜନକ + ଜନ) ଉତ୍ତରଜନାନୁକାରୀ ଆଶ୍ରୁକେନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ଉତ୍ତର—ଆ—ଅବ୍ୟ, ଉତ୍ତର—ପ୍ରକାର, ଉତ୍ତର—ରେ, ଉପରେ ।

ଉତ୍କୁ ଦଂସ୍କୁକେ— ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ.)
ମହାଦେବ ।

ଉତ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟି— ବିଂ. (ବ.ଶ.) ଉତ୍କୁ—
ଦେଶରେ ଦୃଷ୍ଟି ନିଶ୍ଚକାଶ, ଉତ୍କୁ—
ନେତ୍ର, (ସ୍ଥି) ଭୁବନୀ ମଧ୍ୟବନୀ ଦୃଷ୍ଟି,
ଦ୍ଵିତୀୟଦୃଷ୍ଟି, ମୁଖକାଳଦୃଷ୍ଟି, ଲୋକେ
ଯାହାର ଶିବ ଦୃଷ୍ଟି କହନ୍ତି, ଯୋଗ-
ବିଶେଷ ।

ଉତ୍କୁ ଦେବ— ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ପରମେ-
ଶିର, ବିଷ୍ଣୁ । [ଶର ।]

ଉତ୍କୁ ଦେଶ— ପୁଂ. ବି. ଉପରଭାଗ, ଉପର-
ଉତ୍କୁ ଦେହ— ପୁଂ. ବି. ମରଣାନ୍ତର
ଯେଉଁ ଦେହ ପ୍ରାୟ ହୁଏ, ଲିଙ୍ଗଦେହ,
ପ୍ରେତଶରୀର ।

ଉତ୍କୁ ଦମ— ବିଂ. (ଉତ୍କୁ + ଦମ + ଅ)
ଉତ୍କୁ ଶ୍ଵର । [ବାପୁ ।]

ଉତ୍କୁ ନାଶ— ପୁଂ. ବି. ଆକାଶ ମଧ୍ୟଦେଶର
ଉତ୍କୁ ପାତ୍ର— କୀ. ବି. ଉତ୍କୁଶଳ ପ୍ରତ୍ୟନି
ଯଜ୍ଞପାତ୍ର ।

ଉତ୍କୁ ପାଦ— ପୁଂ. ବି. ଶରଭନାମକ ମୁଗ-
ବିଶେଷ, (ବିଂ) ଉତ୍ତାନପାଦ, ଗୋଡ଼
ଉପରକୁ ଟେକିଥିବା, ଯାହାର ପାଦ
ଉତ୍କୁ ଦେଶେ ଆଏ, (ସ୍ଥି) ଉତ୍କୁ ପାଦ ।

ଉତ୍କୁ ମୁଖ— ପୁଂ. ବି. ଉତ୍ତାନାତି ଦ୍ଵାରା
କୃତ ଲଲଟ୍ଟୁ ଲିଳକବିଶେଷ, ଠାଆ-
ଚିତା, ଲମ୍ବାତଳକ, ସନାମପ୍ରତିକ
ଲିଳକବିଶେଷ ।

ଉତ୍କୁ ମୃଶି— ପୁଂ. ବି. ପଶୁବିଶେଷ ।

ଉତ୍କୁ ବର୍ଷା— କୀ. ବି. ଗଗନମାର୍ଗ, ଆକାଶ-
ପଥ, ଆକାଶ ।

ଉତ୍କୁ ବର୍ଷା— ବ. ପିତୃଲୋକ ।

ଉତ୍କୁ ବାଟ— ପୁଂ. ବି. ସ୍ଵର୍ଗଲଭର ପଥ,
ସ୍ଵର୍ଗପଥ ।

ଉତ୍କୁ ବାତ— ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ମୁହାଦି-
ବେଗଧାରଣକହିତ ଦେହରୁ ଉତ୍କୁ—
ଗତ ବାୟୁ ।

ଉତ୍କୁ ବାହୁ— ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍କୁ + ବାହୁ)

ଉତ୍କୁ ବାହୁ— (ବିଂ) ଯେ ବାହୁ
ଉତ୍କୁନକରିଆଏ, ଉତ୍କୁବାହୁ, (ବି) ପଞ୍ଚମ

ମନୁକର ସପ୍ତଶି ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ରଷି,
ସନ୍ଦ୍ରାସୀସମ୍ବନ୍ଧ ଦାୟବିଶେଷ, ବଣିଷ୍ଟକର
ପୁନ୍ରଭେଦ । [ବୋଧନ ।]

ଉତ୍କୁ ବୃଦ୍ଧ— ବିଂ. ଉତ୍କୁ ବନନ, ଉତ୍କୁ—
ଉତ୍କୁ ବାକ୍-ବିଂ. (ଉତ୍କୁ + ଉତ୍କୁ + ବିଂ.)
ଉପରଭାଗ, ଉତ୍କୁ ଦେଶର, (ପୁଂ. ବି)
ଅଗ୍ନି ବିଶେଷ ।

ଉତ୍କୁ ଭର— ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଉପରଭାଗ,
ଉପରଭାଗ, ଉତ୍କୁ ତଳ, ଉପରପୀଠ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠାଂଶ ।

ଉତ୍କୁ ବର— ଅବ୍ୟ. ଉପର, ଉତ୍କୁ ।
ଉତ୍କୁ ମନୁ— ପୁଂ. ବି. ପୌରଣିକ ଜନ-
ପଦବିଶେଷ ।

ଉତ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀ— ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍କୁ + ମନ୍ତ୍ର
+ ରୂପ) ମୌଷିକ ବୃଦ୍ଧଭାଗ ।

ଉତ୍କୁ ମାନ— କୀ. ବି. (ଉତ୍କୁ + ମା +
ଅନ) ଓଜନ କରିବା କରିବି ପଥର
କମ୍ବା ଲୌହିମିତି. ବଢକର, ଉପର
ଦିଗର ପରିମାଣ ବଢକର ।

ଉତ୍କୁ ମୁଖ— ପୁଂ. (ବ.ଶ.) ଯାହାର ମୁଖ
ଉତ୍କୁ ଦିଗରେ ଆଏ, ଉନ୍ଦ୍ରମୁଖ, ଉପର
ମୁହଁ(କୀ.ବି) ମୁଖର ଉତ୍କୁ ଭର, ନରକ
ବିଶେଷ ।

ଉତ୍କୁ ମୁଖୀ— ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ସନ୍ଦ୍ରାସୀ
ସମ୍ବନ୍ଧ ଦାୟବିଶେଷ ।

ଉତ୍କୁ ରେତଃ— ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍କୁ + ରେତଃ)
ଯାହାର ରେତ କା ଶୁଦ୍ଧ ଶୁଳିତହୋଇ-
ନାହିଁ, ଉତ୍କୁ ସ୍ଵାସମକାଶ, ଯୋଗ-
ଭ୍ୟାସ କରୁଥିବା (ବ୍ୟକ୍ତ), ବୃଦ୍ଧତା-
ବ୍ୟାସ, (ବି) ଶିବ, ଶ୍ରୀ, ଉତ୍କୁ ସ୍ଵ-
ଦୟମୀ ରଷି, ବୃଦ୍ଧଭାଗ, ଯୋଗୀ,
ସନକାଦିରଷିଗୁଣ ।

ଉତ୍କୁ ରୋମା— ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ.) ଯମ-
ଦୁତପ୍ରତିତ, କୁଶଦୀପତ୍ର ପଦବିଶେଷ,
(ବିଂ) ଯାହାର ରୋମଭାନ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

ଉତ୍କୁ ଲିଙ୍ଗ— ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍କୁ + ଲିଙ୍ଗ)
ବ.ଶ. ମହାଦେବ, ଶିବ, ବୃଦ୍ଧଭାଗ ।

ଉତ୍କୁ ଲୋକ— ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଦର୍ଶ,
ସୁରଲୋକ ।

ଉତ୍କୁ ବୃତ— କୀ. ବି. ଉତ୍କୁ ଦିଗରେ
ଆବରି ତ ଯଜ୍ଞେପିବାତ ।

ଉତ୍କୁ ବୃତ୍ତି— ସ୍ଥା. ବି. ବୈଦିକ ଛାନ୍ଦୋ-
ବିଶେଷ ।

ଉତ୍କୁ ଶାସ୍ତ୍ର— ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍କୁ + ଶା +
କ, ଇନ୍ଦ୍ର) ଉତ୍ତାନଶାସ୍ତ୍ର (ବ୍ୟକ୍ତ) ଯେ
ଉତ୍କୁହୋଇ ଶ୍ଵର, ବାଳକ, (ବି)
ମହାଦେବ, (ସ୍ଥି) ଉତ୍କୁ ଶାସ୍ତ୍ରିନୀ ।

ଉତ୍କୁ ଶୋଷଂ— ଅବ୍ୟ. ଉପରେ ଥାଇ
ଯେଉଁ ସକଳବୃକ୍ଷ ଶ୍ଵର ହୁଅନ୍ତି ସେମାନ-
କର ଶୋଷଣ ।

ଉତ୍କୁ ଶ୍ରାସ— ପୁଂ. ବି. ଦାର୍ଶନିକାଲୀନ
ଶାସ୍ତ୍ର, ଉତ୍କୁମନାଦିନିତିଗନ୍ଧାସ,
ଧକାଇବା, ଶରନିଃଦ୍ୱାସ, ଧର୍ମରତିବା ।

ଉତ୍କୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠା— ବ. (ଉତ୍କୁ + ଶ୍ରେଷ୍ଠାନ୍ତି)
ମଥାରେ ଶର୍ଦ୍ଦ ଓ ପେଟରେ ଶରମ
ଥିବା ଅବସ୍ଥା ।

ଉତ୍କୁ ସବୁ— ପୁଂ. କୀ. ପଞ୍ଚତାଦିର
ଉପରସ୍ତ ସମତଳପ୍ରଦେଶ, ଉପରୀ ପରି
ଉତ୍କୁଶାନ ।

ଉତ୍କୁ ସିତ— ସ୍ଥା. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଉପରେ
ଅବସ୍ଥା ନ, ଅଶ୍ଵରପୁଷ୍ପଦେଶ, ଉତ୍କୁ ଶ୍ରାସ ।

ଉତ୍କୁ ସେତା— ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ.)
ଉତ୍କୁ ରେତା ମୁନବିଶେଷ, ଯୋଗ-
ବିଶେଷ, ମହାଦେବ, ବୃକ୍ଷାଦି, ବନପ୍ରତି-
ତ୍ରିଷ୍ଟନତା ପ୍ରକାର ।

ଉତ୍କୁ ବର୍ତ୍ତ— ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍କୁ + ଆ +
ବୃତ୍ତ + ଅ) ଅଶ୍ଵପୃଷ୍ଠ, ଆବର୍ତ୍ତିବିଶେଷ,
ଦକ୍ଷିଣବର୍ତ୍ତ ।

ଉତ୍କୁ ମାୟ— ପୁଂ. ବି. (ଉତ୍କୁ + ଆ +
ମା + ଅ) ବେଦମାର୍ଗ ଅତିକ୍ରମ-
ବୋଧକ ତହୁବିଶେଷ, ଅଥରେ ରୁହୁ-
ଭାବ, କୃଷ୍ଣପୂଜା ଲଭ୍ୟାଦି ବର୍ଣ୍ଣିତ
ହୋଇଥାଏ ।

ଉତ୍କୁ ଯୁକ୍ତ— ବ.ଶ. (ବ.ଶ.) ଉତ୍କୁ ଗତପାତ୍ର,
ପୂର୍ଣ୍ଣଦୀପସ୍ତପିବିଶେଷ, (ବି) ଉତ୍କୁ ଗତ ।

ଉତ୍କୁ ସିତ— ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ.) କଲାର,
କାରବେଳ, (ବିଂ) ଉତ୍କୁ ପବିଷ୍ଟି ।

ଉତ୍କୁ ଗା— ଗା. ବି. (ଶ୍ଵରଗରେତ) ପ୍ରକୃତ ଓ
ଦେହର ପାଞ୍ଚକଳା ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମ ।

ଉର୍ମି—ୟୁଂ. ଶୀ. ବି. (ଉ + ମି) ଲହରୀ,
ସ୍ନେତ, ଉଚଙ୍ଗ, ପ୍ରକାଶ, ଦେଶ, ଭଜ,
ପାତା, ବେଦନା, ଉକ୍ତଶ୍ଵା, ଶୋକ,
ମୋହ, କର, ମୃଦୁ, କୁତ୍ର, ପିପାସା,
ରେଖା, କୋଷ, ଅଶ୍ଵଗତିବିଶେଷ,
ଭ୍ରାନ୍ତି, ସଙ୍ଗସମ୍ବହ, ଶୀଘ୍ର, ଅଣ୍ଗୁମ୍ବୁ,
ମୁଦ୍ର, ମୁଦ୍ରିକା ।

ଉର୍ମିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉର୍ମି+କି+ଆ)
ଅଗ୍ନୁମୁସୁକ, ଉର୍ମି, ଉକ୍ତଶ୍ଵା, ବସ୍ତ୍ରକୁଞ୍ଜା,
ଭ୍ରମରବୁଞ୍ଜନ ।

ଉର୍ମିମାନ—ୟୁଂ. ବି. (ଉର୍ମି+ମାନ)
ଉରଙ୍ଗସ୍ତ୍ରକ, ଆମୋଳିତ, ବକ୍ର, ଉଚି-
ତିତ ।

ଉର୍ମିମାଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ ଉର୍ମି) ଲହରୀ-
ମାଳା, ଉରଙ୍ଗଶ୍ରେଣୀ ।

ଉର୍ମିମାଳୀ—ବି. (ଉର୍ମି+ମାଳା+ଇନ୍)
ସମୁଦ୍ର, ସାଗର, ଅବଧୁ, ଜଳଧୁ ।
ଉର୍ମିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉର୍ମି+ମିଳି+ଆ+ଆ)
ଲକ୍ଷ୍ମିଶ୍ଵର ପର୍ବ୍ତୀ, ଜନକଙ୍କର ଭାଇଦ୍ୱା-
କନ୍ୟା ।

ଉର୍ମୀ—ୟୁଂ. (ଉର୍ମି+ଇନ୍) ଉରଙ୍ଗସ୍ତ୍ରକ
ନଥ ପ୍ରକୃତି ।

ଉର୍ମୀ—ୟୁଂ. (ଉର୍ମି+ୟ) ଉରଙ୍ଗୋପନ୍ତ,
ରୁଦ୍ଧି, ରୁଦ୍ଧି ବିଶେଷ ।

ଉର୍ଜ—ୟୁଂ. ବି. ଜଣେ ରୁଷି, ବାଡ଼ିବାନଳ,
ମହୁଡ଼, ବିଶ୍ଵତ, ବାଡ଼ିବାନଳସ୍ତ୍ରକ-
ସମୁଦ୍ର ।

ଉର୍ଜର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉରତର୍ମଣୀୟ
ସହାରୀୟଙ୍କର ପୁଣି ।

ଉର୍ଜଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପ୍ରସର ବିଶେଷ,
ସ୍ଵନାମଶ୍ଵାଶାତ୍ମକ ସ୍ଵରବେଶ୍ୟ ।

ଉର୍ଜଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉରତର୍ମଣୀ, ଅପ୍ରସରବିଶେଷ ।

ଉର୍ଜଶୀବ—କୁଳୀ. ବି. ଉରୁ ଓ ଜାନୁ,
ଆଶ୍ରୁ ଓ ଜାନୁ ।

ଉର୍ଜପ୍ରି—କୁଳୀ. ବି. ଉରୁଦେଶର ହାଡ଼ ।

ଉର୍ଜୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉରୁଦେଶର ମଧ୍ୟ,
ପୁଥ୍ରମୀ ।

ଉର୍ବେ—ୟୁଂ. ବି. (ଉର୍ବେ+ୟ) ବଡ଼ବା-
ନଳର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିଦେବତା, ରୁଦ୍ର,
ଶ୍ରୀବିବ ।

ଉର୍ବେଜ—କୁଳୀ. ବି. ଗୋବରଜରୁ, ଦିଲ୍ଲିର,
ଶଳୀକ୍ରିକ, ବଶାରେହ, ଗୋଲାସ ।

ଉର୍ବୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦେବତାଭକ ଜୃଣ,
ଦେବତାଭକ ।

ଉର୍ଲୁକ—ୟୁଂ. ବି. ଉର୍ଲୁକ, ଉର୍ଲୁକର
ପରୀବିଶେଷ ।

ଉର୍ଲୁପୀ—ୟୁଂ. ବି. ଶ୍ରୀଶ୍ରୀମାର ନାମକ
ଜଳଜନ୍ତୁ, ମଧ୍ୟବିଶେଷ ।

ଉର୍ଷ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ)ରେଗସ୍ତ୍ରକ ହେବା, ପୀତା-
ଦେବା ।

ଉର୍ଷ—ବି. (ଉର୍ଷ+ଆ) ଶାରମୁଦ୍ରିକା,
କର୍ଣ୍ଣରମ୍ଭ, ମଳୟ ପର୍ବତ, ଉନ୍ନାଦୀ,
ପ୍ରତ୍ୟଷ୍ଠକାଳ, ଶ୍ରୁତ, ପ୍ରଭତ ।

ଉର୍ଷକ—କୁଳୀ. ବି. (ଉର୍ଷ+କ)ପ୍ରତ୍ୟୁଷ-
କାଳ, ଶାର, ମରଚ ।

ଉର୍ଷକ—କୁଳୀ. ବି. (ଉର୍ଷ+ଅନ)ମରଚ,
ଶୁଣ୍ଠି, ପିପଳାମୁଳ, ଚିତା, ଧଳାଚିତା ।

ଉର୍ଷଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉର୍ଷ+ଅନ+ଆ)
ପିପଳୀ, ଶୁଣ୍ଠିକାଠ ।

ଉର୍ଷର—ବି. (ଉର୍ଷ+ର)ଲକ୍ଷ୍ମିଆଁପ୍ଲାନ,
ଶାର ମୁଦ୍ରିକା ।

ଉର୍ଷରଜ—କୁଳୀ. ବି. (ଉର୍ଷର+ଜନ୍ମ+ଆ)
ପାଂଶୁଲବଣ, ଶ୍ରେମକ ନାମକ ଅସ୍ତ୍ର-
ଶ୍ଵର ।

ଉର୍ଷବାନ—ବି. (ଉର୍ଷ+ବନ୍ଦୁ)ପାଜିମାଟି,
ଲକ୍ଷ୍ମିଆଁପ୍ଲାନ, ଅନୁଭବ, (ୟୁଂ)ଖ ରିଆ,
ଲୁଣିଆ ।

ଉର୍ଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉର୍ଷ+ଆ)ଉର୍ଷାକାଳ,
ପ୍ରାତିକାଳ, ଉବ ନାମକ ରୁଦ୍ଧି ପର୍ବୀ,
ବାଣକନ୍ୟା ।

ଉର୍ଷାକାଳୀନ—ବି. (ଉର୍ଷାକାଳ+ଇନ୍)
ପ୍ରାତିକାଳରେ ସପଟିତ, ପ୍ରାତିକାଳ
ବହୁତ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉର୍ଷାକାଳୀନ ।

ଉର୍ଷାମହୁଡ଼—ଗ୍ରା. ବି. (୭ ଉର୍ମି) ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଉର୍ଷୁ—ୟୁଂ. ବି. ଉର୍ଷୁ, ଶ୍ରୀଷ୍ଟ ତାପ ।

ଉର୍ଷୁଣ—ବି. (ଉର୍ଷୁ+ନ) ଉର୍ଷୁପ୍ରତି
ପଦାର୍ଥ ।

ଉର୍ଷୁଣ—ବି. (ଉର୍ଷୁନ+ଯ)ଉର୍ଷୁନିବା-
ରକ ଦ୍ୱାରା ।

ଉର୍ଷୁନ—ୟୁଂ. ବି. (ଉର୍ଷୁ+ମନ୍ଦିନ)ଉର୍ଷୁ-
ପ୍ରତି ପଦାର୍ଥ ।

ଉର୍ତ୍ତ—ୟୁଂ. ବି. (ଉର୍ତ୍ତ+ଶ, ଅ'ବିତର୍),
ଅଧାରାର, ପଶାପା, ସିକାନ୍ତ, ଆରୋପ,
ସ୍ଵର୍ତ୍ତି ବିଶେଷ, ଅନୁମାନ, ସମୁଦ୍ର, ଧୀରୁଣ-
ବିଶେଷ, ଲୁପ୍ତ ବାକ୍ୟ ।

ଉର୍ତ୍ତଗାନ—କୁଳୀ. ବି. ସାମଗାନର ଗ୍ରହ
ବିଶେଷ ।

ଉର୍ତ୍ତନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉର୍ତ୍ତ+ଅନ+ର)
ସମ ଲ୍ଲଙ୍ଗ, ଉର୍ତ୍ତଶ୍ରୀ, ରାତ୍ରି, ବଢ଼ିଖା ।

ଉର୍ତ୍ତନୟ—ବି. (ଉର୍ତ୍ତ+ମୀ, ଅନ୍ନୟ)
ବିଲୁର୍ଯ୍ୟ, ଉର୍ତ୍ତି, ଅନୁମେୟ ।

ଉର୍ତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉର୍ତ୍ତ+ଆ+ଆ)ବିତର୍,
ଅଧାରାର, ରେଗବିଶେଷ ।

ଉର୍ତ୍ତାପୋତ—ବି. (ଉର୍ତ୍ତ+ମୀ, ଅନ୍ନୟ)
ତରକଶୁନ୍ୟ, ତରକାରୀର ଯାହାର ଫଶ୍ୟ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ,
ନିଃଦେହ, ସୁତାତପ୍ରାୟ ବିଷୟରେ
କୃତନଷ୍ଟ୍ୟ, ଦାନାଦିରେତୁଧାମତଶୁନ୍ୟ ।

ଉର୍ତ୍ତାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଉର୍ତ୍ତ+ଜନ୍ମ+ର)
ସମୁଦ୍ର ।

ଉର୍ତ୍ତତ—ବି. (ଉର୍ତ୍ତ+ତ) ତରିତ,
ଅଧାରୁଡ଼, ଅନୁମିତ, ସମ୍ମାନିତ ।

ଉର୍ତ୍ତବା—ଗ୍ରା. କି', ଅନୁମାନ କରିବା,
ତରକା କରିବା ।

ଉର୍ତ୍ତ୍ୟ—ବି. (ଉର୍ତ୍ତ+ମୀ, ଯ) ତରକାରୀ,
ପ୍ରୋତ୍ସମ୍ୟ, ବ୍ୟବହାରୀୟ, ଅନୁକ୍ରମ,
ମୀମାଂସାଶାସ୍ତ୍ରାତ୍ମକ ଉରୁବିଶେଷ,
ଅନୁସରେୟ, ଅଧାରୀୟ୍ୟ ।

ଉର୍ତ୍ତଗାନ—କୁଳୀ. ବି. ସାମଗାନର ଗ୍ରହ-
ବିଶେଷ ।

କ

ର—ସୁଂ. ବି. ସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣର ସ୍ଵପ୍ନମ ଅଷ୍ଟର,
ଏହାର ଉତ୍ତାଶ ସ୍ଥାନ ସ୍ଵର୍ତ୍ତୀ, ସ୍ତ୍ରୀ,
ଧୀର୍ଯ୍ୟ, ପୁଣ ଭେଦରେ ଏହା
ତନିପ୍ରକାର ଉଚାଶତ ହୁଏ ।

ର—ସୁଂ. ବି. ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁବନ ବିଶେଷ,
ସ୍ଵର୍ଗ, ତପନ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ବେଦମାତା, ଦେବ-
ମାତାଅଦିତ, (ଅବ୍ୟ) ହାସ୍ୟ ପରିହାସ,
ନିନ୍ଦା କାକ୍ୟ, ପ୍ରାସ୍ତ୍ର, କାକ୍ୟବନ୍ଧି ।

ର—ଧାର୍ଯ୍ୟ, ଗମନକରିବା, ପାରବା, ଲଭ-
କରିବା, ସିବା ।

ରକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରୁରୁ + କି. ପ୍ର.) ରକ୍ତବେଦ.
ରଗ୍ବେଦୋତ୍ତମାସ୍ତ୍ର, ପୁଣ, ପୂଜା, ଗାସ୍ତ୍ରୀ-
ମୟ ।

ରକର—ସୁଂ. ବି. (ର + ସ୍ଵର୍ତ୍ତେକାର) “ର”
ଏହି ଅକ୍ଷରମାତ୍ର (ଗ୍ରା. ବି.) ବ୍ୟଞ୍ଚନ ବର୍ଣ୍ଣ-
ତଳେ ଯୋଗହେବା ମାତ୍ରା (‘) ବା
ଚିନ୍ତା ।

ରକଣ—୬୦. (କ୍ରମୀ + ତ) ହିନ୍ଦ ।

ରକ୍ତ—କୁ. ବି. (ରକ୍ + ଅନ୍ତ) ଧନ, ସ୍ଵର୍ଗ,
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ଜୀବ ପ୍ରତ୍ୱତର ସମେତ, ଯାହା କି
ରହିଗୁଥିବାଶୀଲେ ଲାଭହୃଦୀର୍ଘାତ୍ୟ ।

ରକ୍ତଥାର—୬୦. (ରକ୍ତ + ଗ୍ରହ + କଥ)
ଧନଗୁଡ଼ିକାଶ, ବିରାଗୀ, ରହିବ-
ଧକାଶ ।

ରକ୍ତଥାର—ସୁଂ. ବି. (ରକ୍ତ + ଗ୍ରହ + କ
ନ୍ତ) ରକ୍ତାର (ଦେଖ), (ସ୍ତ୍ରୀ)ରକ୍ତ-
ଗ୍ରାହଣୀ । [ବନ୍ଧୁରା

ରକ୍ତଥାର—ବ. ୨୭ତ୍ତ୍ଵ, ସମେତର ବିଭାଗ
ରକ୍ତଧୂର—ବ. ରହିଗୁଥିବାଶ ଧ୍ୟାନ,
ତୈରସ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ସମେତରେ ଦାଶ-
ଧାର ଦ୍ୱାରା ।

ରକ୍ତଥାର—ସୁଂ. ବି. (ରକ୍ତ + ତ୍ରୁ + କ
ନ୍ତ))ରକ୍ତଥାର, ଧନଭାଗ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ରକ୍ତ-
ଧାରଣୀ ।

ରକ୍ତଥାର—ସୁଂ. ବି. (ରକ୍ତ + କନ୍ତ))
ରହିଗୁଥିବାଶ ।

ରକ୍ଷ—ସୁଂ. କୁ. ୧. (ରକ୍ଷ + କ, ମ) ନକ୍ଷତ,
ସ୍ଵର୍ଗିତମଣ୍ଡଳ, ରକ୍ଷି, ଭଲୁକ, ରକ୍ଷବାନ୍
ପ୍ରତ୍ୱ, ପଣ୍ଡିତା ଗତ, ଭଲିଆଗତ ।

ରକ୍ଷ—ସୁଂ. ବି. (ରକ୍ଷ + ଅ)ଭଲୁକ, ସ୍ଵନ ଶ୍ଵ
ଗତ, ସୁ କୁବଣୀୟ ଅଜମୀତ ରଜାଙ୍କର
ସୁନ୍ଦର, ପୌରବ, ବିଦୁରଥୟୁତ, (ବିଂ)
ମେହୁର ନିକଟସ୍ଥ ପରତବିଶେଷ, କୃତ-
ବେଧନ ।

ରକ୍ଷଗନ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ଭୁଲୁକଶାହୁ, ଶଗ-
ଲାରୀ. ଆବେଦୀ ବୃକତାହୁକ, ଶଗରୀ-
ଗନ୍ଧା, ମହାଶ୍ୟାମା, ଶ୍ୟାମାଲିତା, ଜାଗଳୀ,
ଜାର୍ଣ୍ଣିବଳକଳ, କୋଟରପୁଣୀ, ଶଗଲାଫୀ
ଅନ୍ତୀ ।

ରକ୍ଷଗନ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାର୍ତ୍ତାଗ୍ରୀ, (ରକ୍ଷଗନ୍ଧ +
କ + ଆ)କୃଷ୍ଣ ଭୁମିକଶାହୁ, ମହାଶ୍ୟାମ,
ଶାରବିଦାରୀ ।

ରକ୍ଷଗନ୍ଧି—ସୁଂ. ବି. ସ୍ଵପ୍ନ କୁଳାଚଳ
ମଧ୍ୟରେ ପରତ ବିଶେଷ ।

ରକ୍ଷତକ—କୁ. ବି. ରକ୍ଷିତକ, ର ଚନ୍ଦ
(ଜ୍ୟୋତିଷ) ।

ରକ୍ଷନାଥ—ସୁଂ. ବି. (ରକ୍ଷ + ବର) ନକ୍ଷତ-
ନାଥ, ଚନ୍ଦ ।

ରକ୍ଷବାନ—ସୁଂ. ବି. (ରକ୍ଷ + ବର) ପରତ-
ବିଶେଷ, ରକ୍ଷର, ଏହି ପରତହୁ-
ନିର୍ମିତା ଓ ତାପୀ ନିରା ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥିତି ।

ରକ୍ଷମଣ୍ଡଳ—କୁ. ବି. ସ୍ଵର୍ଗିତମଣ୍ଡଳ, ନକ୍ଷତ ।

ରକ୍ଷର—ସୁଂ. ବି. (ରକ୍ଷ + ର) ରକ୍ଷି କ-
ରୁ ହୃଦ (କୁ. ବି.) ବାରିଧାରୀ ।

ରକ୍ଷରକ—ସୁଂ. ବି. ୨୭ତ୍ତ୍ଵ, (ରକ୍ଷ + ରକ୍ଷନ
+ ଅ) ନକ୍ଷତରକ, ଚନ୍ଦ, ଭଲୁକରକ,
କାମୁକାନ, କାମୁବ ।

ରକ୍ଷରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରକ୍ଷିତାଧିଷ୍ଟେ ତ ନାତୀ ।

ରକ୍ଷବନ୍ତ—କୁ. ଶମୁଶ୍ସପୁରର ଶକ୍ତାମା ।

ରକ୍ଷବଳ—ସୁଂ. ବି. ଅଚିତ୍ବହୃତ ପରତ-
ବଳର ।

ରକ୍ଷିକ—ବି. (ରକ୍ଷ + ରକ) ଭଲୁକ
ସତ୍ତ୍ଵ ହିଂସ୍ରକତ୍ତୁ ।

ରକ୍ଷେଣ—ସୁଂ. ବି. (ରକ୍ଷ + ରକ୍ଷ) ଗତତ୍
ଚନ୍ଦ, କାମୁକାନ, ରକ୍ଷରକ (ଦେଖ) ।

ରକ୍ଷେଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନକ୍ଷତବିଶେଷର
ରହିଦେଶେ ଯଜିବିଶେଷ, ନକ୍ଷତଯାଗ ।

ରକ୍ଷୋଦ—ସୁଂ. ବି. ପରତବିଶେଷ ।

ରକ୍ଷସହତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରକ୍ଷବେଦ, ରକ୍ଷବେଦ

ରକ୍ଷସମ୍—କୁ. ବି. ସାମବିଶେଷ ।

ରକ୍ଷାମ—କୁ. ବି. ରକ୍ତ ଓ ସାମବେଦର
ମଳନ ।

ରଗ୍ବୁନ—କୁ. ବି. ରକ୍ଷପରମାଣୁ ଶକ୍ତି-
ବିଶେଷ ।

ରଗ୍ବାବାନ—କୁ. ବି. ବେଦପାଠକାଳେ
ଅର୍କର ପ୍ରତ୍ୱତ ପୁଣ୍ୟ ସହିତ
ସମ୍ମଳନ ।

ରଗ୍ବାଥ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲୌକିକଗ୍ରୀତି, ବେଦ ।

ରଗ୍ବୁନ—ସୁଂ. (ରକ୍ତ + ମନ୍ତ୍ର) ପ୍ରାବଳ, ପୂଜ୍ୟ
ରଗ୍ବୁନ—ସୁଂ. (ରକ୍ତ + ମନ୍ତ୍ର) ପ୍ରୋତା

ରଗ୍ବିଧାନ—କୁ. ବି. ୨୭ତ୍ତ୍ଵ, ରଗ୍ବେଦୋତ୍
ମହାଦ୍ୱାର ବ୍ୟକ୍ତ ବିଶେଷ ବିଧାନ ।

ରଗ୍ବେଦ—ସୁଂ. ବି. ରକ୍ତବେଦ + ଜନ୍ମ)
ରକ୍ତବେଦର ଅଧ୍ୟୁନକାଶ, ଯେଉଁ
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦେନନ୍ତନ ଦିଲ୍ଲୀ ଓ ମହାଦ୍ୱାର
ରକ୍ତବେଦାନୁସାରେ ଅନୁଷ୍ଠାତ ହୁଏ ।

ରକ୍ତବେଦସମୁନୀୟ—
ରଗ୍ବା—ଗ୍ରା. ମଧ୍ୟ ରକ୍ଷିବାର କାହିଁକିମିତ
ଉଚ୍ଚାରିବିଶେଷ, ବ୍ୟକ୍ତ ବିବାହାଦି
ମଙ୍ଗଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ମୃତ୍ତିକା-
ନିମିତ ପରାର୍ଥ ବିଶେଷ ।

ରଗ୍ବାସାଜ—ଗ୍ରା. ବିବାହାଦି ମାଙ୍ଗଳିକ
ଦ୍ୱାରାବିଶେଷ (ମୃତ୍ତିକାନିମିତ) ।

ରଗ୍ବାସାଜ—ଗ୍ରା. ବିବାହାଦି ହୃଦୟା ।

ରଗ୍ବାବାନ—ଗ୍ରା. (ରଗ୍ବା + ବାନ) [କରିବା ।

ରଗ୍ବ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ପୁଣ କରିବା, ଗମନ ।

ରକ୍ଷ—ବ. (ରକ୍ତ + ଅସ୍ତ୍ରନ) ପ୍ରୋତା

ରକ୍ଷେ—ଅବ୍ୟ. (ରକ୍ତ + ଅସ୍ତ୍ରନ) ପ୍ରୋତା

ରତୀକ—ପୁଂ. ବି. (ରକ୍ତ + ରକ) ଦ୍ୟୀ, ସବିତାବିଶେଷ, ଦିବକର ପୁଣ୍ୟ ଭଲୁକ
ମୁକ୍ତି, କମତର୍ଗୀଜର ପିତ ।

ରାଜୀଷ—କୁ. ବି. (ରକ୍ତ + ରକ୍ଷନ) ପୋତା

ରାଜିକାର ପାତ୍ର, (ଗ୍ରା.) ଚଟୁ, ପଲମ,
କରେଇ, ନରକବିଶେଷ ।

ରଜୀଷ—ସୁ. ବି. ରଜୀ ବିଶେଷର
ସମାନଗୁଣବିଶିଷ୍ଟ ।

ରତେସ୍ବ—ସୁ. ବି. ପୁରୁଷଙ୍କୀୟ ରଜା,
ରୌତୁଷ୍ଵର ପିତା ।

ରତ୍ନ—(ଧ୍ୟ ର) ଗମନକରିବା, ମୁଖଦେବା,
କଠିନହେବା ।

ରତ୍ନର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରତ୍ନ + ଅର + ଆ)
ବେଶ୍ୟ, କୁଳଟା ।

ରଜ—(ଧାରୁ) ଭାବିବା, ରଜ' ନକରିବା
ଯିବା, ରତକରିବା ।

ରଜପ୍ୟ—ବି. (ରଜୁ + ଆପ + ଯ) ସରଳ
ଗାମୀ, ଯେ ସରଳଭବେ ଗମନକରେ ।

ରଜଶୂନ୍ୟ—ସୁ. ବି. ରଜବେଦୋତ୍ତ
ରଜାବିଶେଷ ।

ରଜକ—ବି. (ରଜ + ରଜନ) ଉପହତ
(ସୁ. ବି) ରନ୍ଧ୍ରମ, ସାଧନ ।

ରଜନି—ସୁ. ବି. (ରଜୁ + ର + ନ)
ରଜନୀମୀ ବାଣ, ଶର ।

ରଜନୀଷ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଅଜ + ରଷ) ପିଠା
ତିଆର କରିବାର ପାତ୍ର, କରେଇ, ଚଢୁ
ପରମ, ନରକଦେଶେ, ନରସ ସୋମ-
ଲିତା, ଚର୍ଣ୍ଣ, ଧନ, ସୋମଲିତା ରସ ।

ରଜୁ—ବି. (ରଜ + ର) ଅବଦି, ସରଳ,
ସଲଖ, ସିଧା, ଅନୁକୂଳ, ସୁନ୍ଦର, ନ୍ୟାୟ-
ବକ୍ତ୍ର, ସହଜ, ଅକପଟ, ପ୍ରଞ୍ଜଳ, ସାଧ,
ଦୟାକ୍ଳ, (ବି) ବସୁଦେବ ପୁରୀ ।

ରଜାମ୍ୟ—ବି. (ରଜୁ + କାମ୍ୟ) ଅବଦି-
ଦେହ(ବ୍ୟକ୍ତି), ସୁ. ବି. କଣ୍ଠପ ମୁହି,
ସରଳ ଶରର ।

ରଜୁଗ୍ର—ବି. (ରଜୁ + ଗମ + ଅ) ସରଳ
ବ୍ୟବହାରୀ, ଯେ ସରଳଭବେ ଚଲେ,
ପରିଦର୍ଶି, ସହଜ, ଅକଠିନ, (ସୁ. ବି.)
ବାଣ, ଶର ।

ରଜୁତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଜୁ + ତା) ସର-
ଳତା, ଅବଦତା, ଅକପଟ୍ୟ, କପଟ-
ଶୂନ୍ୟତା, ସୌନ୍ଦର୍ୟ ।

ରଜୁରେଖା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସରଳରେଖା ।

ରଜୁରୋହତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ରଜୁ + ରୋହତ)
ରନ୍ଧ୍ରମୁ ଶୈଳ, ରନ୍ଧ୍ରମୁ ସରଳ

ଭାବର ଦେଖାଇଲେ ରଜୁ ରୋହତ
କହନ୍ତି । [ହୃଦୟ

ରଜୁବନ୍ଧ—ବି. ରଜୁରୋହତ, ଅନୁକୂଳ
ରଜୁ ଶୂନ୍ୟ—ବି. (ରଜୁ + ଶୂନ୍ୟ + ଅ)
ସରଳଭାଷୀ ।

ରଜୁ ଶୂନ୍ୟ—ବି. (ରଜୁ + ଶୂନ୍ୟ +
ଅ) ସରଳଭାଷୀ, ସତ୍ୟବାଦୀ ।

ରଜୁପ୍ରଦ—ସୁ. ବି. ସର୍ପବିଶେଷ ।

ରଜୁକ—ସୁ. ବି. (ରଜୁ + ଉକ) ଦେଶ
ବିଶେଷ, ଏହି ଦେଶରୁ ବିପାଶା ନନ୍ଦ
ଉପନ୍ଥ ହେ ଇଅଛୁ ।

ରଜୁକରଣ-କ୍ଲୀ. ସୁଶ୍ରୁତୋତ୍ତମାନବିଶେଷ,
ସୁରେ ସରଳ ନଥାଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ସରଳ
ହେବା ।

ରଜୁମୁତ୍-ବି. (ରଜୁ + ମୁତ୍) ରଜୁଗାମୀ,
ରଜୁଗାମୀ ।

ରଜୁ—ସୁ. ବି. (ରଜୁ + ରନ୍) ନାୟକ
(ବି) ସରଳଗାମୀ ।

ରଜୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରଜୁ + ରି) ସରଳତା-
ମୟୀ ସ୍ତ୍ରୀ, ସରଳାନାଶୀ, ଗ୍ରହମାନଙ୍କର
ଗତ ବିଶେଷ । [ମେଘ ।

ରଜୁପାନ—ସୁ. (ରଜ + ଅସାନର)
ରଜ—(ଧାରୁ) ଗମନ କରିବା ।

ରଜ—ବି. (ରଜ + ଅ) ଗମନକାଶ ।

ରଜ—କ୍ଲୀ. ବି. (ର + ତ) କଷ୍ଟ, କରଜ,
ଧାର, କଳ ଦୂରମ ଭୂମି, ଦେଶ, ପଥ୍ୟ-
ଦଶନ, କଳ, ଉକାର (ବି) ଅଂ-
ଶସ୍ତ୍ର, କଳ, ଉକାର ସାଂଶ୍ରେଷକ ସଖ୍ୟାବିଶିଷ୍ଟପଦାର୍ଥବିଶେଷ ।

ରଜକାତି—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅବଶ୍ୟ ଫଳ-
ଦାୟକ ସୁତିଶାଳୀ ।

ରଜଗ୍ରୁ—ବି. (ରଜ + ଗ୍ରସ + ତ) ବହୁ
ରଜ୍ୟକ, ରଜମୟ, ଅଧମଣ୍ଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ରଜଗ୍ରୁ ।

ରଜ୍ୟରଜା—କ୍ଲୀ. ବି. (୨ତତ୍ର) କରଜ
ଗରୁଷ କରିବା ।

ରଜ୍ୟରଜା—ସୁ. ବି. (୨ତତ୍ର) ରଜ
ଗରୁଷକାଶ, ଅଧମଣ୍ଣ, ଜାତକ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ରଜ୍ୟରଜନ୍ମ ।

ରଜ୍ୟରାହକ—ସୁ. ବି. (ରଜ + ରାହ +
ଅକ) ଅଧମଣ୍ଣ, ଜାତକ, ରଜନାରକ,
ଯେ ରଜ ଗ୍ରହଣ କରେ ।

ରଜ୍ୟରାହା—ସୁ. ବି. (ରଜରାହ + ରାହ)
ଜାତକ, ଯେ ରଜ ଗ୍ରହଣ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ରଜ୍ୟରାହା । [ବିଶେଷ ।

ରଜ୍ୟରାହୁ—ସୁ. ବି. ରଜବେଦୋତ୍ତ
ରଜା ରଜନିତି—ସୁ. (ରଜରାହ + ରଜନି)
ପର ପ୍ରବେଦ୍ଧକୁ ଯକମାନ ।

ରଜ୍ୟରାହୁ—ସୁ. ବି. (ରଜରାହ + ରାହ)
ବ୍ୟବକଳ ବ୍ୟବକଳ ବ୍ୟବକଳ
ବା ବ୍ୟେବ ଚନ୍ଦ୍ର “—” ।

ରଜ୍ୟରାହୁ—ସୁ. ବି. (ରଜରାହ + ଦା + କ, ଅ)
ରଜଦାତା, ଉତ୍ସମଣ୍ଣ, ରଜ ପରିଶୋଧ-
କାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ରଜଦା ।

ରଜଦାନା—ସୁ. ବି. (୨ତତ୍ର) ରଜଦାନ
କର୍ତ୍ତା, ମହାଜନ, ରଜ ପରିଶୋଧକାରୀ,
ଉତ୍ସମଣ୍ଣ ।

ରଜଦାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ରଜ + ଦା + ଅନ)
ରଜ ପରିଶୋଧ ।

ରଜଦାନ୍ୟ—ବି. (ରଜ + ଦା + ଅକ)
ରଜଦାତ, ଉତ୍ସମଣ୍ଣ, ମହାଜନ ।

ରଜଦାସ—ବି. (ରଜରାହ + ଦାସ) ଦାସ ବିଶେଷ,
ଯେ ରଜ ନିମିତ୍ତ ଦାସଙ୍କ ସ୍ଥାକାରକରେ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଦାସୀ ।

ରଜପଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ରଜଗ୍ରହଣ-
ସ୍ଥାକାର ଲିପି, ତିମସୁକ ।

ରଜପରିଶୋଧ—ସୁ. ବି. (୨ତତ୍ର)
କରଜ ଶୁଣିବା ।

ରଜମେତୁକା—ସୁ. ବି. (ରଜ + ଅସୁର
+ କୁଣ୍ଡ + ଅ) ପ୍ରତିଭୂତ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଜାମନ୍ ।

ରଜମାର୍ଗ—ସୁ. ବି. (ରଜ + ମାର୍ଗ +
ଅନ) ଜାମିନ୍ ।

ରଜମୁକ୍ତ—ସୁ. ବି. (ରଜ + ମୁକ୍ତ + ତ)
ତତ୍ର ରଜମୁକ୍ତ, ରଜପରିଶୋଧ, ବିଶଳନ
ରଜମୋଷ—ସୁ. ବି. (୨ତତ୍ର) ରଜପରି-
ଶୋଧ, ଦେଶରୁ ପରିଦାଣ ଲଭ ।

ରଜମୋତନ—କ୍ଲୀ. (ରଜ + ମୁକ୍ତ + ତି
+ ଅନ) କାଶିଷ୍ଵ ଉତ୍ସମଣ୍ଣ ।

ରଣଲେଖ୍ୟ—କ୍ଳୀ. ବ. (ରଣ + ଲୀଖୁ + ଯ) କରିଥା, ରଣଗହଣୋପଯୋଗୀ ପଦ, ତମସୁକ ।

ରଣଶୋଧ—ୟୁଂ. ବ. ଉତ୍ତର ଦେଶା ପରିଶୋଧ ।

ରଣଶକଟ—ବ. ରଣରେ ବୃତ୍ତବା ଅବସ୍ଥା, ଯୋଦ୍ଧାନତା, ରଣ ସ୍ଥଳ ନ ପାରିବା ଅବସ୍ଥା, ଦେବାଲିଆ ଅବସ୍ଥା ।

ରଣଧାନ—କ୍ଳୀ. ବ. ଅଧମ୍ରୀ (ଖାତକ) ଠାରୁ ରତ୍ନମ୍ରୀର (କରଜଦାତାର) ରଣଆୟାସ, ସ୍ଥୁତି ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରାଦଶ ବିବାଦାନ୍ତର୍ଗତ ବ୍ୟବହାର ବିଶେଷ ।

ରଣମୁକ—ୟୁଂ. ବ. (ରଣ + ଅନ୍ତି + ଅକ) ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହ ।

ରଣପକରଣ—କ୍ଳୀ. ବ. (ରଣ + ଅପ୍ତ + କୃ + ଅନ) ରଣ ପରିଶୋଧ ।

ରଣପନୋଦନ—କ୍ଳୀ. ବ. (ରଣ + ଅପ + ନୁହ + ଅନ) ରଣଶୋଧ, ରଣମୁକ ରଣବିନ — ବିଂ (ରଣ + ବନପ) ରଣୀ, କରଣୀ ।

ରଣମ୍ରୀ—କ୍ଳୀ. ବ. ରଣ ପରିଶୋଧପାଇଁ କରଣୀୟ ଅନ୍ୟରଣ ।

ରଣି—ୟୁଂ. ବି. (ରଣ + ଇକ) ରଣୀ, କରଣୀ, ଅଧମ୍ରୀ ।

ରଣିଧନିତକ—କ୍ଳୀ. ବ. ଉତ୍ତରୋକ୍ତ ଚନ୍ଦ ବିଶେଷ, ଯାହା ସାହାଯ୍ୟରେ ମହାର ଶ୍ରଦ୍ଧାରୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଯାଏ ।

ରଣୀ—ୟୁଂ. ବି. (ରଣ + ରନ) ରଣପ୍ରସ୍ତ, ଦେଶାଦାର, ଯେ ରଣକରିଥାଏ, କରଣୀ, ଅଧମ୍ରୀ, (ସୀ) ରଣିମା ।

ରଣୋଡ଼ାହାର—କ୍ଳୀ. ବି. ଖାତକଠାର ରଣ ଆଦାୟ କରିବା ।

ରଣୋକାର—ୟୁଂ. ବି. ରଣଶୋଧନ, ରଣଧାନ ।

ରତ—(ଧାରୁ) ଗମନ କରିବା, ସକ୍ତି କରିବା, ନିନ୍ଦା କରିବା, ତ୍ୟାଗକରିବା, ବୀର୍ଯ୍ୟ, ଯୁଦ୍ଧ, ଦୟା ।

ରତ—ବ. (ର + ତ) ପରଂବ୍ରଦ୍ଧ, ସତ୍ୟ, ଧର୍ମବ୍ୟାଧ, ଚକ୍ରଥବା ବିଦ୍ୟ, ଜଳଶାନବୃତ୍ତି, ରତ୍ନବୃତ୍ତି, ଦକ୍ଷକନ୍ୟା ଗର୍ଭଜାତଧର୍ମପୁରୁଷ,

ସୁର୍ଯ୍ୟ, ଯଜ୍ଞ, କର୍ମପଳ, ସୁପ୍ରସାକାର, ମୋଷ ବିଷ୍ଣୁ, ଦେବବିଶେଷ, ଶବ, ବିଂ ପୁନିତ, ପ୍ରାତିତ, ସତ୍ୟ, ଯାଥାର୍ଥ, ସାପ୍ତ, ପ୍ରାସ୍ତ (ସୀ) ରତା ।

ରତଜିତ—ୟୁଂ. ବି. (ରତ + ଜି + ତି ପି) ଯଜ୍ଞବିଶେଷ, ବିଂ. ଯଜ୍ଞଜେତା ।

ରତଦ୍ୟମ୍—ବିଂ. ସତ୍ୟ ଯାହାର କାହିଁ ସ୍ଵରୂପ, ଯେ ସତ୍ୟ କମିତି ବିଦ୍ୟାତ (ପ୍ରୟୁଷିରତି) ।

ରତଧାମ—ୟୁଂ. ବ. ଧ୍ୟ, ବିଷ୍ଣୁ, ପରମେଶ୍ୱର, କନ୍ତ୍ର ବିଶେଷ, ଯାହାର ବସ ସ୍ଥାନ ଦୀପ୍ତ ମୟୁ ।

ରତଧୂଳ—ୟୁଂ. ବି. ତ୍ରମ୍ଭଷିବିଶେଷ, ତ୍ରମ୍ଭ ବିଶେଷ, ଶନ୍ତିତ୍ରମ୍ଭରାର ସ୍ଵର୍ଗ, ବେଦଶ ନରରାତା ।

ରତନ—ୟୁଂ. ବି. (ରତ + ନ + କି ପି) ସୁର୍ଯ୍ୟ ।

ରତପଣ୍ଡ—ୟୁଂ. ବି. ସୁର୍ଯ୍ୟବଣୀୟ ରଜା, ବୁଜଷ୍ଟିବିଶେଷ, ନଳ ରଜା ଏହାଙ୍କର ସାରଥ୍ୟ ହୋଇ ଅକ୍ଷ ବିଦ୍ୟା ଶିଖାଇ ଥିଲେ ।

ରତପେଣୀ—ୟୁଂ. ବି. ଧ୍ୟ. ବିଂ. ଧ୍ୟ. ବିନୁଶ । ରତପ୍ରସୁ—ୟୁଂ. ବି. ଯଜ୍ଞୀୟ ହବିଷେଷକ୍ତା ଦେବତାବିଶେଷ, ସତ୍ୟପୁରୁଷ ଦେବତା ରତ—(ଅବ୍ୟ) (ରତ + ଅମ) ସତ୍ୟ ।

ରତମୁର—ୟୁଂ. ବି. (ରତ୍ତ + ତୁ + ଅ) ସତ୍ୟପାଳକ ପରମେଶ୍ୱର, ପୁଷ୍ଟଦ୍ଵୀପା—ନୂର୍ଗତନ୍ତମାବିଶେଷ, ରତମୁର ସାମାଧ ଜନିତ ପ୍ରକଳିବିଶେଷ ।

ରତବ୍ୟ—ଚିଂ. (ରତ + ଯ) ରତ ରପ୍ ଯେ ଗୀ, ସମୟୋପଯୋଗୀ, ରତରେ ଘଟିଥିବା ।

ରତବୁତ—ୟୁଂ. ବି. ଶାକ ଦୀପ୍ତ ରିପା—ସକ ବିଶେଷ, ବ୍ରତ ବିଶେଷ, ଏହି ବ୍ରତ କଲେ ସୁର୍ଯ୍ୟନେକ ଲଭ ହୁଏ ।

ରତବାଦୀ—ୟୁଂ. ବି. (ରତ + ବଦ + ଜନ) ସତ୍ୟବାଦୀ ।

ରତସଦ—ୟୁଂ. ବି. (ରତ + ସଦ + କି ପି) ଅମି, ବିଂ. ଯଜ୍ଞମୁହାତା ।

ରତସଦନ—କ୍ଳୀ. ବ. ଶତତ୍ର (ରତ + ସଦ + ଅନ) ସଞ୍ଚାର ଉପବିଶନ ସ୍ଥାନ ।

ରତସାପ—ବିଂ. ଯେ ଯଜ୍ଞ ପ୍ରଦାନକରେ ।

ରତସତ—ବ. ସୁଂ. ଯଜ୍ଞପତି, ବିଷ୍ଣୁ, ଯାଜ୍ଞିକ, ଯଜ୍ଞକର୍ତ୍ତା । [ବିଷ୍ଣୁ] ।

ରତାବନ—ବିଂ (ରତ + ବନପ) ଯଜ୍ଞ-

ରତାବୁଦ—ବିଂ. (ରତ + ବୁଦ୍ଧ) ଯଜ୍ଞବର୍କ କ ।

ରତ—ସୀ. (ର + ତ) କଲ୍ୟାଣ, ପଥ, ନିନ୍ଦା, ସକ୍ତି, ଗମନ, ଅମଗଳ, ଯୌଭାଗ୍ୟ, ନରମଧ୍ୟଯଜ୍ଞର ଦେବତା, ବିଶେଷ, ସ୍ଥାନ ।

ରତିକର—ୟୁଂ. ବିଂ. (ରତ + କୁ + ଅମୁମ) ଶୁଭକାରକ, ମଙ୍ଗଳକାରକ ।

ରତୀସ୍ତ୍ର—ସୀ. ବ. (ରତ୍ର + ଶ୍ଵତ୍ସ + ଆ) ପୁଣୀ, କୁରୁପ୍ରସା, ନିନ୍ଦା, ଚୁଲ୍ଲି, ଲିଙ୍କା, ସକ୍ତି ।

ରତସତ—ବିଂ. (ରତ + ସତ + କି ପି) ପୀତ୍ରସତ, ଶତ ସତ ।

ରତୁ—ୟୁଂ. ବି. (ର + କ, ତୁ) କାଳ-ବିଶେଷ, ହିମ, ଶିଶିର, କପନ, ଗୀଷୁଦ୍ଧି-କାଳ, ସୀରଙ୍ଗ, ଧର୍ତ୍ତି, ଶିଦ, ବିଷ୍ଣୁ ସ୍ତ୍ରୀମନଙ୍କର ରଜ ନରମନର ସମୟ, ମାସ, ସୁମାର, ଏକକଢ଼ା କରୁଥିର ଛଅଭ୍ୟରୁ ଏକବ୍ୟବ ।

ରତୁକାଳ—ୟୁଂ. ବି. (ରତୁ + କାଳ) ସୀ-ମାନଙ୍କର ରଜୋଦରଣର ପ୍ରଥମ ରତ୍ନି-ଠାରୁ ଶୋଭନ ରାତ ପରୀକ୍ଷା, ସମୟ, ଯୋଗ୍ୟ ବା ଅନୁକୂଳ କାଳ ।

ରତୁକାଳୀନ—ବିଂ. (ରତୁକାଳ + ରନ) ରତୁକାଳ ସମୁକ୍ତୀୟ, ରତୁକାଳର ଯାହା ଘଟିଥାଏ ।

ରତୁଗାମୀ—ୟୁଂ. ବି. (ରତୁ + ଗମ + ଜନ) ଯେ ରତୁକାଳରେ ଗମନକରେ, ସ୍ତ୍ରୀଗମଣୀଳ ।

ରତୁଗ୍ରହ—ୟୁଂ. ବି. ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।

ରତୁକିତ୍ତ—ୟୁଂ. ବି. ମିଥୁଳା ରଜବଣୀୟ ଜନକ ରାଜା ।

ରତୁଆ—(ଅବ୍ୟ) କାଲେକାଳେ ।

ରୁତୁଦାନ — କ୍ଲୀ. ବି. ରୁତୁରକ୍ଷା. ଗର୍ଭଧାନ, ସ୍ଥିଥରୁଥିବା ସପୁରୁଷ ରୁତୁର ଫଳଦିନ ।

ରୁତୁଧର୍ମ — ପୁଂ. ବି. ରୁତୁମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା, ସ୍ଥିତି ରକ୍ଷଣା ରକ୍ଷଣା କରିବାର କାଳିକ ବସନ୍ତ ରୁତୁରେ ସମ୍ମାନ କରିବ ।

ରୁତୁଧାମା — ପୁଂ. ଦ୍ୱାଦଶ ମନୁକାଳୀକ ଜନ୍ମ । [ରୁତୁ ।]

ରୁତୁପତି — ପୁଂ. ବି. (ରୁତୁ + ପତି) ବସନ୍ତ ରୁତୁପରିବାଚି — ପୁଂ. ବି. ରୁତୁମାନଙ୍କର ପରିବାଚିନ, ଶୋଟିଏ ରୁତୁପରେ ଅନ୍ୟର ଆଗମନ । [ପଞ୍ଚ (କଣ) ।]

ରୁତୁପର୍ଣ୍ଣ — ପୁଂ. ବି. ସଜଷ୍ଠି ବିଶେଷ, ରୁତୁ-ରୁତୁପର୍ଯ୍ୟାୟ — ପୁଂ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ରୁତୁ ମାନଙ୍କର କମାନୁସାରେ ଆବଶ୍ୟକ ।

ରୁତୁପା — ପୁଂ. ବି. (ରୁତୁ + ପା + କିପ୍) ବର୍ଷପାଳକ, ଜନ୍ମ ।

ରୁତୁପାତ୍ର — କ୍ଲୀ. ବି. ଅଶ୍ଵତ୍ଥ ପ୍ରକରିତ କାଷ୍ଟକିମିତ ଯଜ୍ଞୀୟ ପାଦବିଶେଷ ।

ରୁତୁପ୍ରାସାଦ — ବି. (ୟା ତତ୍) ଯେଉଁ ସମସ୍ତରୁକ୍ଷର ଫଳ ଦୁଃଖ ହୁଏ, ଅବନ ଦୃଷ୍ଟି, ଯେ ଫଳମ ତ ଭେଜନ କରି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରେ ।

ରୁତୁମାନ — ପୁଂ. ବି. (ରୁତୁ + ମାନ) ରୁତୁ-ଯୋଗ୍ୟ ଫଳପୁଣ୍ଡବିରିଷ୍ଟ, ସ୍ତର ।

ରୁତୁମଣ୍ଡା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରୁତୁ + ମଣ୍ଡ + ଦା) ରୁତୁମୁଳା, ରଜମୁଳା, ପୁଣ୍ଡବିରିଷ୍ଟ, ଅଗ୍ରା, ଆସମ୍ଭୀ, ମଳିମା, ଉଦ୍‌ଧିକା ।

ରୁତୁମୁଖ — କ୍ଲୀ. ବି. ପୌଷ୍ଟିମନ୍ତ୍ର ମାସର ପ୍ରଥମ ଦିନ, ରୁତୁପାରମ୍ବ ।

ରୁତୁମାଜା — ପୁଂ. ବି. (ରୁତୁ + ମାଜା + ଜାନ) ଯେଉଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶାସ୍ତ୍ର ନିର୍ଜାରିତ, ରୁତୁରେ ଯଜ୍ଞାଦ ସାଧନ କରନ୍ତି, ପୁରୋହିତ ।

ରୁତୁରକ୍ଷା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ତତ୍ତତ) ସନ୍ତୁନି-ଲାଭ କାମନାରେ ରୁତୁର ଚତୁର୍ଥ ଦିନରେ ସ୍ଥିମୁହୂର୍ତ୍ତ ସଙ୍ଗମ ।

ରୁତୁରାଜ — ପୁଂ. ବି. (ରୁତୁ + ରାଜନ୍ତି + ରାଜ) ବସନ୍ତ, ବସନ୍ତ ରୁତୁ ।

ରୁତୁଲିଙ୍ଗ — କ୍ଲୀ. ବି. ରୁତୁମାନଙ୍କର ତିର୍ଯ୍ୟ, ବସନ୍ତାଦି ରୁତୁ ଚିହ୍ନ, ଲକ୍ଷଣ, ସ୍ଥାଳେକ ମାନଙ୍କର ରୁତୁମଣ୍ଡ ହେବାର ଲକ୍ଷଣ ।

ରୁତୁପୀଠ — ପୁଂ. ବି. (ରୁତୁ + ରୁପ + ଜନ) ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ରୁତୁତୁରି — ପୁଂ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ବସନ୍ତ, ବର୍ଷା ।

ରୁତୁକଣ୍ଟି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରୁତୁକାଳ ।

ରୁତୁଶୟ — (ଅବସ୍ଥା) ପ୍ରତି ରୁତୁରେ, କାଳେ କାଳେ ।

ରୁତୁତ୍ତିକା — ପୁଂ. ବି. ରୁତୁଦୂସର ମିଳନ କାଳ, ପଥମ ରୁତୁର ଶେଷ ସପ୍ତାହ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ରୁତୁର ପଥମ ସପ୍ତାହକୁ ରୁତୁ ସନ୍ଧି କଷ୍ଟକୁ ।

ରୁତୁସମୟ — ପୁଂ. ବି. ରୁତୁକାଳ ।

ରୁତୁସହାର — ପୁଂ. ବି. ମହାକବି କାଳି-ଦାସପ୍ରଣାତ ପ୍ରତିରୁ ବର୍ଣ୍ଣନାସକ ଶୁଦ୍ଧ କାବ୍ୟବିଶେଷ ।

ରୁତୁସେବ୍ୟ — ବି. ରୁତୁ ଭେଦାନୁସାରେ ଯେଉଁ ସମୟରେ ଯାହା ବିଷବହାର କରିଯାଏ । [ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।]

ରୁତୁସ୍ତୋମ — ପୁଂ. ବି. ଏକ ଦିବସ ସାଧ ରୁତୁସ୍ତୋମି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପସରା ବିଶେଷ ।

ରୁତୁସାତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରୁତୁର ଚତୁର୍ଥ ଦିବ-ସରେ ଶୁକରେବା ନିମିତ୍ତ ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ଥାନ କରିଥାଏ ।

ରୁତୁସ୍ତୁନୀନ — କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) ରୁତୁକାଳୀନ ଚତୁର୍ଥ ଦିବସୀୟ ସ୍ତୁନୀ, ରୁତୁଦିନିଆଁ ଗାଧୀଆ, ଶୁଦ୍ଧ ସ୍ତୁନୀ ।

ରୁତୁରତ୍ନକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) ରୁତୁ-ଭେଦେ ଦ୍ରୁବ୍ୟବିଶେଷ ସହ ମଣ୍ଡିତ ହୃଦୟକା, ବର୍ଷାଦି ଛାଅ ରୁତୁରେ ଯଥା-କମେ ହେବିବ, ଶର୍କରା, ଶୁଣ୍ଠି, ଜରା, ମଧ୍ୟ, ଗୁଡ଼ ଏହି ଛାଅଦ୍ରୁବ୍ୟ ମିଶାଇ ଶିଥା ଯାଏ ।

ରୁତେ — ଅବସ୍ଥା (ରୁତୁ + ଏ) ତ୍ୟାଗକରିବା, ବିନା, ବ୍ୟତିରେକେ, ବ୍ୟାପାର ।

ରୁତୁକମ୍ପି — (ଅବସ୍ଥା) ତ୍ୟାଗ କରିବା, ବିନା ।

ରୁତେଜା — ବି. (ରୁତେ + ଜନ + ବିହ) ସଜ୍ଜ ନିମିତ୍ତ ରୁତୁନ ।

ରୁତେମୁ — ପୁଂ. ବି. ରୁତେ ବିଶେଷ, ବହୁଶ କର ପୁରୋହିତ, ପୁରୁଷଶୀୟ ଶଳା ବିଶେଷ । [ସତ୍ୟବାକ୍ୟ ।]

ରୁତୋଦ୍ୟ — କ୍ଲୀ. ବି. (ରୁତେ + ଦ୍ୟ + ଯ) ପୁରୋହିତ, ଯାଜକ, ଭରତ, କୁରୁ, ବାଗପତି, ରୁତୁବର୍ଷା, ଯତଶ୍ଚକୁ, ମୁତ୍ତ, ସବାଧ, ଦେବମଦ, ନାସ୍ତକର ଧର୍ମ ସହାୟକ ।

ରୁତୁସ୍ତୁ — ସ୍ତ୍ରୀ. ଯାହାର ରୁତୁକାଳ ଉପସ୍ଥିତ, ରୁତୁକାଳୋପନ୍ନ, ରୁତୁକାଳେ କର୍ତ୍ତ୍ବୀବ୍ୟ ।

ରୁତୁୟାବର୍ତ୍ତ — ବି. (ରୁତୁସ୍ତୁ + ବର୍ତ୍ତ) ପୁନ୍ଦୋଷ୍ଟାଦନ କରିଯୁଣ୍ଡ, ପୁନ୍ଦୋଷ୍ଟାଦନେ ଅନୁଷ୍ଟେସ୍ତ କର୍ମ ବିଶେଷ ।

ରୁତୁ — ବି. (ରୁତୁ + ଯ) ରୁତୁସ୍ତୁ ।

ରୁତୁଦର — ପୁଂ. ବି. ସୋମ, (ବି) ମୁତ୍ତୁ-ଦିଦର ବିଶୀଷ ।

ରୁତୁପା — ବି. ଅନ୍ତର୍ନାଶ, ଗମନପାତ୍ର, ଦୂରସାଧା, ମର୍ମବେଧୀ, ଗମନବେଧୀ, ଦୂରବେଧୀ ।

ରୁତୁ — କ୍ଲୀ. ବି. (ରୁଧି + କ. ତ) ସିକାନ୍ତ, ବୃକ୍ଷ, ସମୃଦ୍ଧ, ସମୟନ୍ତ, ପ୍ରତୁର, ଧନ-ଶଳୀ, ଯେଉଁ ଧାନ ମଳା ହୋଇଥାଏ, (ବି) ବିଷ୍ଟୁ, ପକ୍ଷ ଓ ମଦିତ ଧାନ, ଦେବ ବିଶେଷ ।

ରୁତୁ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ରୁଧି + ଭାତି) ବୃକ୍ଷ, ସମ୍ପତ୍ତି, ସିକି, ପାରଣୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଦେବତା ବିଶେଷ, ବୈଦେହୀକୁ ଭିତ୍ତିରୁ ବିଶେଷ, କୃବେର ପର୍ବୀ, ସମ୍ବନ୍ଧାର ଅଣି-ମାତ୍ର ଅଶ୍ୱେଷି, ସମୃଦ୍ଧି, ସୌଭାଗ୍ୟ, ମଙ୍ଗଳା ମଙ୍ଗଳିକ କାର୍ଯ୍ୟ, ମାତୃକା ବିଶେଷ, ଉତ୍ତରିଷ୍ଟ, ପ୍ରାଚୀର୍ଯ୍ୟ ।

ରୁତୁମାନ — ପୁଂ. ବି. (ରୁତୁ + ମାନ) ବୃକ୍ଷିତ୍ତ, ସମୃଦ୍ଧି, ସିରିଜି, ସିରିଜିଶଳୀ, ସିରିଜିଶଳୀ, ସିରିଜିଶଳୀ, ସିରିଜିଶଳୀ ।

ରଧ—(ଧାରୁ) କୃକ୍ଷ, ବର୍ତ୍ତିବା ।
 ରଧକ—(ଅବ୍ୟ.) ସତ୍ୟ, ବିଷ୍ଣୋପ,
 ଶୀଘ୍ର, ନିକଟ, ଲାଗବ ।
 ରଧକ—ବି. (ରଧ + କ) ସେ ବର୍କତ
 ହୋଇଥାଏ, ସେ ବର୍କତ ହୋଇଥାଏ ।
 ରଫ—(ଧାରୁ) ଦାନ, ପ୍ରଣାମ, ହିଂସା,
 ନିଧା, ହୃଦ ।
 ରଫଳା—ଗ୍ର. ବି. ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣରେ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରକାର (୧) ।
 ରଖାସ—କ୍ଲୀ. ପୃଥ୍ଵୀଶ, ପୃଥ୍ଵୀଶ୍ଵର ଅର୍ଦ୍ଦ ।
 ରଭ—ପୁ. ବି. (ର + ଭୁ + ର) ଦେବତା,
 ଯଜ୍ଞ ଦେବତା, ଦେବଶର୍ମେଷ,
 କ୍ରତୁଙ୍କ ମାନସପୁତ୍ର, ମୁଖକୁର ପୁତ୍ର
 ବାଣ, ମୁକ୍ତ ବିଶେଷ, ନିକୃଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନ-
 ବିଶେଷ, ସୌନ୍ୟଭେଦ (ଦିନ) ମେଧାବୀ ।
 ରଭୁଷ—ପୁ. ବି. (ରଭୁ + ଷା + ଅ) ସ୍ଵର୍ଗ
 ବକ୍ତ୍ର, ଜନ୍ମ ।
 ରଭୁଷା—ଶ୍ଵା. ବି. ରଭୁଷୀ, ରଭୁଷା,
 ଶରୀ ।
 ରଭୁଷୀ—ପୁ. ବି. (ରଭୁଷା + ଜନ) ରଭୁଷ,
 ଦେବଶର୍ମ, ବଜ୍ର ।
 ରଭୁଷୀନ— ବି. (ରଭୁଷୀନ + କିପ) ରଭୁଷ
 ପର ଆଚ୍ଛାଦନଶିଳ୍ପ ।
 ରଭୁ—ବି. ଉତ୍ତର ଉତ୍ପନ୍ନ ।
 ରଖୀ—(ଧାରୁ) ବଧ କରିବା ।
 ରଶ—(ଧାରୁ) ଶମନ, ସ୍ଥାନ ।
 ରଶ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ(ରଶ + ଯ) ମୁଗବିଶେଷ,
 (ଦିନ) ବଧ୍ୟ ।
 ରଶ୍ୟକ—କ୍ଲୀ. ବି (ରଶ୍ୟ + କ) ମୁଗ-
 ସନ୍ଧି କୃଷ୍ଣ ଦେଶାଦି, ହିଂସା ।
 ରଶ୍ୟଦ—ପୁ. ବି. (ରଶ୍ୟ + ଦା + ଅ)
 କୁପ ।
 ରଶ୍ୟାଦ—ପୁ. ବି. ପାଣିକଥୁତରୋଟିଏ
 ଶର, ରଶ୍ୟ, ନ୍ୟଗ୍ରୋଧ, ଶର ପ୍ରତ୍ୱତି ।
 ରଷ—ଧାରୁ-ଶମନ, ବଧ ।
 ରଷଦଗୁ—ପୁ. ବି, ଯଦୁବଜ୍ରାସ୍ତ ରଜା-
 ବିଶେଷ, ଚିତ୍ତରଥକେର ପିତା ।
 ରଷର—ପୁ. ବି.—(ରଷ + ଅଉ) ରଷ,
 କଣ୍ଠରକ୍ତ, କୁମୀରପତ୍ର, ଶର, ଭିଷଧ-
 କଣ୍ଠରକ୍ତ, କୁମୀରପତ୍ର, ଶର, ଭିଷଧ-

ବିଶେଷ, ସପ୍ତପ୍ରକାରରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ପୁରୁ,
 ପ୍ରେସ୍ତାବୋଧକ, ଉଚାନଙ୍କର,
 ଅବତାରବିଶେଷ, ପରତବିଶେଷ,
 ବର୍ଷା ପୁଷ୍ଟ, ମୁଦିବିଶେଷ, ରାଜନୀତିବ୍ୟ
 ବିଂ. ପ୍ରେସ୍ତ ।
 ଉଷ୍ଣଭକ୍ତ—ପୁ. ବ. ବୈଦେହୀତ ଅଷ୍ଟ-
 ବର୍ଗାରୁର୍ଗତ ଉତ୍ସବିଶେଷ ।
 ଉଷ୍ଣଭକ୍ତ—ପୁ. ବ. ହେମକୁଟପଥତ ।
 ଉଷ୍ଣଭାଇବଳସ୍ଥିତ—କୁ. ବ. ଶୋଭା-
 କ୍ଷର ଛନ୍ଦବିଶେଷ ।
 ଉଷ୍ଣଭତର—ପୁ. ଭର ବହୁନ ସମର୍ଥ
 ବୃକ୍ଷର । [ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟୋପ ।]
 ଉଷ୍ଣଭବୀପ—ପୁ. କୁ. ଦ୍ଵୀପବିଶେଷ,
 ଉଷ୍ଣଭଦ୍ରକ—ପୁ. ବ. (ବ.ଖ.)ମହାଦେବ,
 ବୌଦ୍ଧ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀକିଶେଷ ।
 ଉଷ୍ଣଭା—ଶ୍ଲୀ. ବ. (ଉଷ୍ଣଭ + ଆ)ଶୁଶ୍ରୁତ୍ତକା
 ଶ୍ଲୀ, ବିଧବା ।
 ଉଷ୍ଣଭା—ଶ୍ଲୀ. ବ. (ଉଷ୍ଣଭ + ଭ)ନରକୃତ
 ଶ୍ଲୀ, ଶୁକ୍ଲିମୁଦୀ, ବିଧବା, ଶିରଳା, ବାନ୍ଧ-
 ଉଙ୍କ, ଶୁଶ୍ରୁତ୍ତା ଶ୍ଲୀ ।
 ଉଷ୍ଣଭା—ପୁ. ବ. (ଉଷ୍ଣ + ଭା) ମୁଲ,
 ଉଷ୍ଣଭୀ, ସତାବାଦୀ ବ୍ୟକ୍ତ, ଜିତେନ୍ଦ୍ରୀ
 ବାଚ୍ଚ, ଉଷ୍ଣଭୁଲ୍ଲା ଶାନ୍ତ ଓ ଧୀରବ୍ୟକ୍ତ,
 ଶାସ୍ତ୍ରପ୍ରଫେତା, ଦିଧୂତ, ମହତ୍ତ୍ଵାବିଶେଷ,
 ବେଦାଂଶ୍ରବିଶେଷ, ସମାରତାରୀ ବା
 ବୈଶାଖୀ ବ୍ୟକ୍ତ, ସାତ ଫଳ୍ୟ, (ଶ୍ଲୀ)
 ଉଷ୍ଣଭା ।
 ଉଷ୍ଣଅଣି—ଗ୍ର. ବ. ସୀ. ଉଷ୍ଣପଢୀ, (ବି)
 ବୈଷଣି ।
 ଉଷ୍ଣରଣ—ବ. (କ.ଖ.)ମନୁଷ୍ୟପ୍ରକାରରେ
 ଜନ୍ମହେବାଦ୍ଵାରା ଉଷ୍ଣମାନଙ୍କଟାରୁ
 ଯେଉଁ ଉଷ୍ଣକରାତ୍ମକାର ଶାସ୍ତ୍ରରେ କଳ୍ପିତ
 ହୋଇଥାଏ । [ଉଷ୍ଣପୁନ ।]
 ଉଷ୍ଣକ, ଉଷ୍ଣକ—ପୁ. ବ. (ଉଷ୍ଣ + କ)
 ଉଷ୍ଣକଳ—ପୁ. ବ. (ଉଷ୍ଣ + କଳ)
 ଉଷ୍ଣ ପ୍ରାୟ, ଉଷ୍ଣଭୁଲ୍ଲ ।
 ଉଷ୍ଣ କୁଳ—ପୁ. ବ. (ଉଷ୍ଣ କୁଳ + ତ)
 ଉଷ୍ଣମାନଙ୍କର ହତକର ।

ରୁଷକୁଳ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଙ୍ଗା, ରୁଷମାନଙ୍କର
କୃମିଲାଶୟ, ଶାର୍ଥବିଶେଷ, ଭାବତ-
ବର୍ଷର ଦିନବିଶେଷ, ରୁଷଗଣର ହିତ-
ଜନକ ମହାନଦୀ ବିଶେଷ, ରୁଷକୁଳ-
ଯୋଗ୍ୟ ।

ରୁଷଗର୍ବ—ପୁଂ. ବି. ମରଧ ଦେଖାନ୍ତର୍ଗତ
ମୁଦ୍ରପଦ୍ଧତିବିଶେଷ, ବର୍ତ୍ତମାନ ନାମ
ରାଜିର ।

ରୁଷଗୁଡ଼—ପୁଂ. ବି. ବୌଦ୍ଧବିଶେଷ ।

ରୁଷଗ୍ରାମ—ପୁଂ. ବି. ବାରତୁମି ଅନ୍ତର୍ଗତ
ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରାମ ।

ରୁଷିଜଟାହୁଣ୍ଡାଇରବା—(ପ୍ରବରତନ)
ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଅସମ୍ଭବ, ବରତ୍ତିଜନକ ବା
ଦୋଧିଜନକ (କଥା), ପେର କଥାଯେ,
ତାହା ଶୁଣିଲେ ରୁଷିଙ୍କପର ପ୍ରଣାମ
ଅବୋଧି ବା ଧୀର ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଦୁଇ
ହୁଅନ୍ତି ।

ରୁଷିଲାଗଲିଙ୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରୁଷଗଜାବୁଷ ।

ରୁଷିତର୍ପଣ—କୁଳୀ. ବି. ରୁଷମାନଙ୍କର
ଉଦେଶ୍ୟ ଯେଉଁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦିଆ-
ଯାଏ ।

ରୁଷେଶ୍ଵର—ପୁଂ. ବି. ଶୁକ୍ଲରୁଚ କାଥୁଆ
ବାତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ଶାର୍ଥ ।

ରୁଷିତୁଳ୍ୟ—ବି. (୭.ତ୍ରୈ)ରୁଷିଙ୍କ ସମାନ,
ମୁନିବତ୍ତ, ରୁଷିକଳା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ରୁଷିତୁଳ୍ୟ ।

ରୁଷିତୋୟୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜୁକାଗତ ନିକ-
ଟାରେ ପ୍ରବୁଦ୍ଧ ହେଉଥିବା ଗୋଟିଏ
ହୃଦ୍ୟ ନଦୀ ।

ରୁଷ ପଞ୍ଚମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବ୍ରତ ବିଶେଷ,
ବକ୍ତ୍ଵା ଶୁକ୍ଳ ପଞ୍ଚମୀ ।

ରୁଷ ପରିନ—କୁଳୀ. ବି. ବାରଣସିପୁତ୍ର
ବୌଦ୍ଧମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପଦିଷିଷ୍ଠନ ।

ରୁଷ ପ୍ରୋତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମାଷପଣ୍ଡୀ ବୃକ୍ଷ,
ବଣବିଶ୍ୱାସକ ।

ରୁଷ ବନ୍ଧୁ—ପୁଂ. ବି. ଶରର ନାମକ ରୁଷ
ରୁଷମିଶ, ବି—ରୁଷ ବଣ୍ଣୀୟ ।

ରୁଷ ମନ୍ଦା—ପୁଂ. ବି. ରୁଷମାନଙ୍କପର
ସଂବାର୍ଧକୀୟ ।

ରୁଷମାଲାପଦ୍ଧତି—ବ. ରୁଷିକୁଳୀନାନା
ଗଞ୍ଜାମର ଯେଉଁ ପବ୍ଲିକ ବାହାରିଥାଏ ।
ରୁଷମୁଖ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ-ରୁଷମୁକ(ଦେଶ)

ରୁଷମଙ୍ଗ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ) ରୁଷମଙ୍ଗ-
ମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଞ୍ଚମଙ୍ଗ ମଧ୍ୟରେ
ଯଜ୍ଞବିଶେଷ, ବେଦାଧ୍ୟାୟନ, ଅଧ୍ୟୟନ
ମାତ୍ର ।

ରୁଷରଜ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ) ରୁଷମେଷ,
ମୁନ୍ଦ୍ରଧାନ, ମହିଷୀ ।

ରୁଷଲୋକ—ୟୁ. ବି. ସପ୍ରିମାନଙ୍କର
ଅବସ୍ଥା ହୀନ, ଧୂ କଲେକର ଅଧ୍ୟୟତ୍ତ
ହୀନ ।

ରୁଷିବାନର—ଜଣେ ପ୍ରସ୍ତୁତକ ପଣ୍ଡିତ
ବନ୍ଦହେତୁଦୟ ଦିଭିଜୀବୀକା ରଚନା
କରିଅଛନ୍ତି ।

ରୁଷିଶ୍ରାବ—କୁ. ବି. ରୁଷମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ଶ୍ରାବ, କାର୍ଯ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଆତ୍ମମୁରଧକ୍ୟ
ଶ୍ରାବ ।

ରୁଷିଶେ—ୟୁ. ବି. ରୁଜା ବିଶେଷ ।
ରୁଷିଶୁତ—ବି. ରୁଷିମାନେ ଯାହାର
ପ୍ରତିକରଣ, (ୟୁ) ଅଶ୍ଵି ।

ରୁଷିଷର୍ଗ—ୟୁ. ବି. ବ୍ରଦ୍ରାକ୍ଷରଆଦେଶାନ୍ତର
ସାରେ ରୁଷମାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି, ନାରଦା-
ବତାର । [ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।

ରୁଷିଯୋମ—ୟୁ. ବି. ଏକ ଦିବସରାଖ
ରୁଷିର—ୟୁ. (ରୁଷ + ସୁ + ଅ) ରୁଷ-
ମାନଙ୍କ ସୁତିପାତ୍ର ।

ରୁଷୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ରୁଷ + ର) ରୁଷିପାତ୍ର ।
ରୁଷୁ—ୟୁ. ବି. (ରୁଷ + ର) ଅନବରତ
ରତ, ସୁର୍ଯ୍ୟରତ୍ନ ।

ରୁଷ୍ଟ—ୟୁ. ବି. (ରୁଷ + ତ) ଅଣ୍ଟର,
ଶୈତବନ୍ଦୁତ୍ତିତ ହରିଶ, (ବି)
ଅଣ୍ଟରକର, ଅମଗଳଜନକ ।

ରୁଷ୍ଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ରୁଷ + ତ) ଶତ୍ରୁଗ,
ସାଧାରଣଅସ୍ତମାଦ, ପଣ୍ଡି, (ବି) ଗମନା-
ଗମନଶଳ (ୟୁ.) ରୁଷବିଶେଷ, ଗହ-
ଦୋଷ, ଅଣ୍ଟର ।

ରୁଷ୍ଟ—ୟୁ. ଶ୍ରୀ. (ରୁଷ + ଯ) ମୁଗବିଶେଷ
କୃଷ୍ଣର ମୁଗ, ପୁରୁଷଶୀୟ ଦେବା-
ତ୍ମତ ପୁତ୍ର ।

ରୁଷ୍ଟକେତୁ—ୟୁ. ବି. ଅନିତୁତ, ଅପର
ନ. ମ ବିଶ୍ଵକେତୁ ଓ ରୁଷ୍ଟକେତନ ।

ରୁଷ୍ଟଗତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶତ୍ରୁଗୁଲୀ, ଛତ୍ରାଶ,
ଅତିବଳା ।

ରୁଷ୍ଟଗନ୍ଧା—ଶ୍ରୀ. ବି. ରୁଷଗନ୍ଧା, ରୁଷିଜାଗ-
ଳିକ ବୃକ୍ଷ ।

ରୁଷ୍ଟଗନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁଶ୍ରୀ ତୋତ୍ର ମହା-
କୁଷ ରୋଗବିଶେଷ ।

ରୁଷ୍ଟମୁକ(ଳ)—ୟୁ. ବି. ରାମାୟଣବିଶ୍ଵତ
ପବତିବିଶେଷ, ବର୍ତ୍ତମନ ନାମ ଅନ-
ମଳୟ ପବତ ।

ରୁଷ୍ଟଗୁଣ—ୟୁ. ବି. କ. ଶ୍ରୀ. (ରୁଷ +
ଶ୍ରୀନାମ) ସମାମଣ୍ୟାତ ମୁନବିଶେଷ,
ଦିଶ୍ଵତକମୁଲିଙ୍କ ପୁନ, (ବି) ହରିଶପର
ଶୁଙ୍ଗବିଶ୍ଵି ।

ରୁଷ୍ଟାଙ୍କ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରତ୍ୟେମ ପୁତ୍ର, ଅନି-
ତୁତ ।

ରୁଷ୍ଟାଦ—ୟୁ. ବି. ବେଦିକ ମହାର
ଅବଶ୍ୟକତବ୍ୟ ରୁଷ୍ଟପ୍ରତ୍ୟେତ ପାଞ୍ଚୋଟି
ବିଷୟ ।

ରୁଷ୍ଟାଦିନ୍ୟାସ—ୟୁ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵାତ୍ମକ
ନ୍ୟାସ ସମ୍ବୂଦ୍ଧ ।

ରୁଷ୍ଟ—ବି. (ରୁଷ + ବ) ବୃତ୍ତର, ମହତ୍ତ,
ନାମ ।

ରୁଷ୍ଟର—ବି. (ରୁଷ + ର) ଶକ୍ତାକୃତି ।

ରୁଷ୍ଟ—ଶ୍ରୀ. ରାଜାର, ସ୍ଵରବିଶ୍ଵର ଅଷ୍ଟମଶର
ବିଶ୍ଵ, ଏହାର ଉଚାରଣ ହୀନ ମୁର୍କୀ,
ଅଣ୍ଟରିଶ, ବାମନ, ମୋତିକା, ବାମ
ନାସିକା, ତେତ୍ୟମାତା, ତେବଜ୍ଜି, କୋଧ,
ଗୋ, ଶ୍ରୀ, ଧୃତ, ପ୍ରତ୍ୟେତ୍ର, ପତି, ଅଷ୍ଟମୀ,
ଶିବ, ଧାତୁର ଅନୁବନବିଶେଷ ।

ରୁ—(ଧାରୁ)ଫ୍ୟାଟ, ପରସକ, (ସେଇ)
ଗମନ ।

ରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେବମାତା, ଅଦିତ୍ୟ, ଦେବି-
ମାତା ଦିତ, ଦନ୍ତ, ଗତ, ରକ୍ଷା, ସ୍ତୁତି,
ମାତା, ଅଷ୍ଟମୀ, ବାମ ନାସିକା ।

ରୁ—ୟୁ. ବି. ଦନ୍ତକ, ଭେରବ, ମହା-
ଦେବ, ଶିବ, ତେତ୍ୟମର୍ଗ, ବାକ୍ୟାରମ୍ଭ,
ନିଶାନାଥ, ବାମନ, ପାବକ (କୁ. ବି)
ବକ୍ଷ, (ଅବ୍ୟ) ଭୟ, ନିନ୍ଦା ।

ରକାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ବ୍ୟଞ୍ଜନବିଶ୍ଵ ସଙ୍ଗେ
ଏ ସ୍ଵର ଯୋଗ ହେବାର ଚକ୍ର, ଏହା
ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବିଶ୍ଵ ତଳରେ ଦିଆଯାଏ,
(...) ।

ରୁ—ସ୍ଵରବିଶ୍ଵର ନବମ ଅଷ୍ଟର, ଏହାର
ଉଚାରଣ ହୀନ ଦନ୍ତ, ଦିନାହାଦ
ଦେବରେ ଛଅପ୍ରକାର ଉଚାରତ ହୁଏ,
ଏ କାର କୁଣ୍ଠାକୁତ ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଦେବତା, ବ୍ରଦ୍ରାଦ ଦେବତାମାନେ
ସବଦା ବାସ କରନ୍ତି, ଏହାର ନାମ—
ଶ୍ରାଣ, ଶ୍ରାଧର, ତୁଳ, ମେଧା, ଧ୍ୟମାବକ
ବିଦ୍ୱତ୍, ଦେବଯୋନ, ମହେଶ, ମହେନ,
ଲଙ୍ଘନୀ, ପରା, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତା, କାମବର୍ତ୍ତନ,
ଦ୍ଵିଦନ୍ତ, ଶୁତ୍ରସ୍ତୁତା, ନବମୀ, କାନ୍ତି,
ତୁଲକର୍ଷଣୀ, କାଶ ଓ ତୁଣ୍ଡର କୁଳ
ସୁନ୍ଦର, ଧାତୁର ଅନୁବନବିଶେଷ ।

ରୁ—ୟୁ. ବି. ପଦାତ, ଶ୍ରାଧର, ହୃଦ,
ବିଶ୍ଵେଶର, ମାହେନ୍ଦ୍ର, (ଶ୍ରୀ) ସୃଥ୍ରସା,
ଅଦିତ୍, ଭୂମି, ଦେବମାତା, ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଦେବତା ।

ରକାର—ବି. ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବିଶ୍ଵ ନିମ୍ନରେ
ଏହି ସ୍ଵରବିଶ୍ଵ ପ୍ରତ୍ୟେତ୍ରର ଚକ୍ର,
(...) ।

୨

୨—ଶର୍ମୀ ହକାର, ସରବର୍ଷୀରଦଶମିଅଷ୍ଟର,
ଉଚାରଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଦକ୍ଷ, କାମଧେନୁ ତତ୍ତ୍ଵ
ମତେ ହି କାର ପୁଣ୍ୟଚନ୍ଦ୍ର ଦୂଲ୍ହ, ପଞ୍ଚ-
ଦେବ ଓ ପ୍ରାଣାସ୍ତକ ତନିଗୁଣ ଓ ବିଦ୍ୟୁ-
ବିଶିଷ୍ଟ ତତ୍ତ୍ଵବର୍ଗପ୍ରଦ ଓ ପରମକୁଣ୍ଠଳୀ
ଏଥୁରେ ଦୂରୀ, ବାଣୀ ଓ ସରସତା ବାସ
କରନ୍ତି, ଏହାର ନାମ—କମଳ, ଦୂରୀ,
ଦୂଷୀକେଶ, ମଧ୍ୟ ବୃତ୍ତ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, କାନ୍ତି,
ବାମଶୁଣ୍ଡ, ରୁଦ୍ର, କାମୋଦ୍ବସ୍ତ, ସୂର୍ଯ୍ୟ,
ଶତ୍ରୁ, ମାୟାଦୀ, ଲେଲୁପ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣୀ,
ଏକାଳୀ, ଦନ୍ତଲପ୍ରସ୍ତ୍ର ।

୩—ଶ୍ରୀ ବି. ଦେଖ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ, ଦନ୍ତଲପାତା,
କାମଧେନୁମାତା, ଦେବନାଶ, ମାତ୍ର
ବିଶେଷ ।

୪—ପୁଂ. ବି. ସଞ୍ଜ, ମହାଦେବ ।

୩

୫—ଶ୍ରୀ ବର୍ଣ୍ଣର ଏକାଦଶ ଅଷ୍ଟର,
ଉଚାରଣ୍ଣସ୍ଥାନ କଣ୍ଠ ଓ ତାଙ୍କ, ଉଦ୍‌ଦ୍ଵାତି
ଭେଦରେ ଦ୍ଵାଦଶ ପ୍ରକାର ହୁଏ,
ଏକାର ପରମଦିବ୍ୟାଦ୍ଵାରାବିଷ୍ଟ ଶିବାସ୍ତକ,
ରଞ୍ଜିନୀ କୁମୁଦ ଦୂଲ୍ହ, ପଞ୍ଚଦେବମୟ,
ପଞ୍ଚପ୍ରାଣାସ୍ତକ—ବିଦ୍ୟୁତ୍ସୁବିଶିଷ୍ଟ, ଚର୍ବି-
ବର୍ଗପ୍ରଦ ଓ ପରମ କୁଣ୍ଠଳୀ । ତତ୍ତ୍ଵୋତ୍ତ
ନାମ—ବାପ୍ରବ, ଶକ୍ତି, ଦେଖୀ, ଘୋଷ-
ଭଗ, ମରୁତ୍, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଭୁତ, ଅର୍ଦ୍ଧକେଶୀ,
ଲେଖସ୍ତା, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଭସ୍ତ୍ର, ଛନ୍ଦ, ଦୃଶ୍ୟ,
ଧୀର, ବନ୍ଦି, ବିଷ୍ଣୁ, ଭଗବତୀ, କୁଣ୍ଠଳୀ,
ଯୋଗୀତ, ଆଧାର, ଶକ୍ତି, ଭଣ, ସନ୍ଧି,
ଧାରୁର ଅନୁବନ୍ଦବିଶେଷ—ଏକାଦଶୀ,
ଉତ୍ତା, କୁଳାଚଳ, ବାମଶୁଣ୍ଡାନ୍ତ, ବିଜୟା,
ଓଷ୍ଟ୍ର, ବସ ।

୬—(ଅବ୍ୟ) ସୁତ, ଅସୁସ୍ତା, ଅନୁପ୍ରତ୍ଯ,
ଆମରଣ, ଆହ୍ଵାନ, ଅନୁରୋଧ, ହେ,
ଆହେ, ରେ ।

୭—ପୁଂ. ବି. (ର + କିପ୍) ବିଷ୍ଣୁ, ପଦ୍ମ-
ନାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ପୃଥ୍ଵୀ ।

ଏଥବନ୍ତ୍ଯ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଆଜିପର୍ମିନ୍ତ,
ଆଜିତାରୁ ।

ଏଥାତ—ଗ୍ରା. ରଥାତ (ଦେଖ) ।

ଏଥାତକୁ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ରଥାତକୁ, ବର୍ତ୍ତ-
ମାନକୁ, ସମ୍ମତ, ଉବସାଧକୁ ।

ଏଇ—ଗ୍ରା. (ସର୍ବ) (ସ-ଏତତ୍ତ୍ଵ) ଏହି,
ଏହା (ବି. ବିଶ) ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଏଠାରେ,
(ବିଶ) ସମ୍ମତକୁ, ଉପପ୍ରତ୍ୟେତ୍ରପ୍ରସଙ୍ଗୋକ୍ତ,
(ଅବ୍ୟ) ହେଉଛି, ବର୍ତ୍ତିମାନ ।

ଏଇଥା—ଗ୍ରା. (ସର୍ବ) ଏହା, ଏତିକିମାତ୍ର,
ଏହତା, ଏହାହି, ଏହାମଧ ।

ଏଇତି—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ମନୋଯୋଗ ଆକର୍ଷଣ
ପୁଣ୍ୟକ ସମ୍ପୋଧନ ।

ଏଇଷଣି—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଆଜି-
କାଳି, ଏହି ମୁହଁର୍ତ୍ତିରେ ।

ଏଇଟି(ଟି)—ଗ୍ରା. (ସର୍ବ) ଅନାଦିବର୍ତ୍ତାର୍ଥକ
(ସ-ଏତତ୍ତ୍ଵ) ଏହା ।

ଏଇଠି—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) (ସ-ଏତତ୍ତ୍ଵ ଓ
ପ୍ରାନ୍ତ) ଏହି ସମୟରୁ, ଏହିପ୍ରାନ୍ତରୁ, ଏଇ
ଠାରୁ ।

ଏଇଠାର—ଗ୍ରା. ବି. ଏହି ସ୍ଥାନକୁ ।

ଏଇଠିକ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏହି ସ୍ଥାନକୁ,
ଏଠାରୁ । [ସ୍ଥାନକୁ]

ଏଇଠୁ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏହିଠାରୁ, ଏହି-
ଏଇତା—ଗ୍ରା. (ସର୍ବ) (ସ-ଏତତ୍ତ୍ଵ) ଏହା,
ଏହାହି, ଏତିକ, ଏହାମଧ ।

ଏଇଥୁ—ଗ୍ରା. (ସର୍ବ)(ସ-ଏତତ୍ତ୍ଵ) ଏହା ।

ଏଇବାଗେ—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ଠଳ୍କ ଏହିପରି,
ଏହିପର, ଏହିପରାରେ ।

ଏଇଲାଗେ—ଗ୍ରା. (ସ-ଏତତ୍ତ୍ଵ + ଲାଗୁ)
ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଏହିଷଣି ।

ଏଇପରୁ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏହାପରେ,
ଆଜିତାରୁ, ବର୍ତ୍ତିମାନତାରୁ ।

୮—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଓହୋ, ଆଶ୍ଵୀୟ,
ପ୍ରଣ୍ୟା, ଦୂଶା, ଆଷେପ, ବିଦ୍ୟ ବା
ବ୍ୟଜୋକ୍ତ ।

୯—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ହିଁ ହିଁ, ପଣ୍ଡର
ଉତ୍ତା, ଅବନ୍ତି, ନିଷେଧ ।

୧୦—ଟରାଇବା—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) କି. ପୃଣ୍ଣାର୍ଥକ
ଏକତୃଷ୍ଣ ରେ ଅନାଇ ରହିବା ।

୧୧—ହେ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ନା, ନିଷେଧ,
ନାହିଁ ।

୧୨—କଠାନ୍—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. (ସ-ଏକ +
ସମ୍ବ) ଏକପ୍ଲାନ, ଏକାଠ ।

୧୩—ବି. ସଙ୍ଗ(ର + କ)ପ୍ରଧାନ, ଅନ୍ୟ
କେବଳ, କୌଣସି ଏକ ଫଣ୍ଡ୍ୟା,
ଏକାଳୀ, ସମାନ, ଅଳ୍ପ, ପ୍ରଥମ, ଗୋଟିଏ
ବି. ଆଦି ଫଣ୍ଡ୍ୟା, ଅଦ୍ଵିତୀୟ, ସତ୍ୟ, ବିଷ୍ଣୁ,
ଆସ୍ତି, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଜନ୍ମ, ଯମ ବୀଳବଣୀୟ
ରାଜାବିଶେଷ, ତତ୍ତ୍ଵ, ଷିତ, ଗଣେଶ,
ଦକ୍ଷ, ଶ୍ରୀ, ତମ୍ଭୁ ।

୧୪—କଳ—ବି. (ଏକ + କ) ଏକ ଫଣ୍ଡ୍ୟା-
ବିଶିଷ୍ଟ, ଅସନ୍ଧାୟ, ଏକମାତ୍ର, ଏକାଳୀ,
କେବଳ, ଅଦ୍ଵିତୀୟ (ବି) ଏକଠାରୁ ନଥ
ଫଣ୍ଡ୍ୟା ।

୧୫—କଳନୀଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଦେହର ଏକ
କଢ଼ ବା ପାଖ ମାତ୍ର ଶୋଇଥୁବା
(ଅବସ୍ଥା), ଏକପଟ୍ଟିଆ, ଏକପାଖକୁ ତଳି
ଥୁବା, ପାହିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୂଳଏକକଢ଼,
ଏକ କଢ଼ କଳନୀ ମୁଲ୍ୟର ।

୧୬—କଳନୀଆ—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଏକ +
କୋଣ) ଏକ କୋଣରେ ଅବସ୍ଥିତ, ଏକ-
କଳନୀଆ ।

୧୭—କଳକର—ବି. (ଏକ + କୁ + ଅ) ଏକ-
ମାତ୍ର କାରକ, (ବି) ଏକ ବାହୁବିଶିଷ୍ଟ
ଭେରବ ବିଶେଷ ।

୧୮—କଳବା—ଗ୍ରା. କି. ପୃଷ୍ଠାଲୀର
ଛନ୍ତମାନେ ଅବଧାନକୁ କହ ପ୍ରସ୍ତାବ
କରିବାକୁ ଯିବା ।

୧୯—କଳରେ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଗୋଟିଏ
ପାଖରେ, ଏକ କଢ଼ରେ, ଏକଆଢ଼େ ।

୨୦—କଳକର୍ଣ୍ଣ—ଭାରତବର୍ଷାନ୍ତ୍ରରେ ଜନପଦ-
ବିଶେଷ ।

ଏକକ—ସୁଂ. ବ. (ଏକ + ଜନ୍ମ + ଅ) ଏକଠାରୁ ଉଷ୍ଣଦୂର, ସହୋଦର, ସହୋଦର ।
ଏକଜଟା—ସ୍ଥୀ. ବ. (ଏକ + ଜଟା) ଉତ୍ତର ତାର, ଦେଖିବିଶେଷ ।
ଏକଜଟାକାମଦେବ—ସୁଂ. ବ. ଉଚଳଦେଶର ଗଣବଣୀୟ ରଜା, ଗଜେଶ୍ଵରଙ୍କର ପୁଣି ।
ଏକଜନ୍ମ—ସୁଂ. ବ. (ବ.ବ୍ୟ.) ରଜା, ଶୁଦ୍ଧଜାତ ।
ଏକଜବାଦି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକବାକୁ, ଦୃଢ଼ବଚନ, ଯାହାର ବାକ୍ୟ ଅଟଳ ।
ଏକଜାଇ—ଗ୍ରା. ବି. (ଲମ୍ପିଦାସ ସିରତ୍ତ୍ଵ) ଶ୍ରେଣୀରୁକ୍ତ ତାଲିକା, ଉଆରିକା, (ବିଂ) ଉଆରିକା କରିଯାଉଥିବା, ଶ୍ରେଣୀବଳ, ଏକପ୍ରକାର ମିଶାଯାଉଥିବା ।
ଏକଜାତ—ସୁଂ. ବି. (ଏକ + ଜନ୍ମ + କ, ତ) ସହୋଦର, ସହୋଦର, ଏକ ବସୁର ଉଷ୍ଣଦୂର (ବି)ଶ୍ରୀ, (ସି)ଏକଜାତ
ଏକଜାତ—ସୁଂ. ବି. ଶୁଦ୍ଧ, ସମାନଜାତ, (ଗ୍ରା.ବି)ଗୋଟିଏମାତ୍ର ଜାତ, ଏକବଣ୍ଣ ।
ଏକଜାତୀୟ—ବିଂ. (ଏକ + ଜାତୀୟ)ଏକ ପ୍ରକାର, ଭୁଲ୍ୟରୂପ ।
ଏକଜିଗର—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଶୁଦ୍ଧ ପଣ, ଏକଜିଦ୍ୱାରି ।
ଏକଜିଗିରିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଜିଦ୍ୱାରି, ଏକବାନିଆ, ଜିଦ୍ୱାର ।
ଏକଜିଦ୍ୱାରିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଜିଗିରିଆ, (ଦେଖ) ।
ଏକଜୁଟ—ଗ୍ରା. ବି. (ସି-ଏକ ପ୍ରତିଧାରୁ) ଏକମୟ ସମ୍ପର୍କିତ, ମେଲି, ବିତ୍ରୋହ (ଗ୍ରା. ବିଂ) ଏକନ୍ତିତ, ଏକମେଲ, ସହକର୍ମୀ ରୂପେ ପରିଷର ଆବଳ, ଏକମୟ ସମ୍ପର୍କ, ସମ୍ପର୍କ ମରି ଏକକଳ ହୋଇଥିବା ।
ଏକଜୋଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଓ ବିଂ. ଏକଜୁଟ, (ଦେଖ) ।
ଏକଜୋଡ଼ା—ଗ୍ରା. ବି. ଓ ବିଂ. ଦୂରଗୋଟି, ଦୂର ଫଳେକ, ପରିଷର ସମକଷ ଦୂରଟି କଷ୍ଟ ବା ଜୀବ ।

ଏକଜ୍ୟୋତି—ସୁଂ. ବି. (ବ.ବ୍ୟ.) ଶିବ ।
ଏକଜ୍ଞର—ସୁଂ. ବି. ଜ୍ଞାନବେଶବିଶେଷ, ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନରେ ଦିନରୁ ଦେହରୁ ତାତି ଛାଡ଼ିନାହିଁ ।
ଏକତା—ଗ୍ରା. ବି. (ସି-ଏକ ଓ ସ୍ଥାନ) ଏକଭୂତ, ସମବେତ ।
ଏକତାର—ଗ୍ରା. ବି. ଏକ ସ୍ଥାନରେ, ଏକାତ୍ମୀୟ ।
ଏକତଳ—ଗ୍ରା. ବି. (ସି-ଏକ ଓ ସ୍ଥଳ) ଏକମୟ, ଏକମାତ୍ର ଜୀବିଶେଷ, ଅବଲମ୍ବନକଷ୍ଟ, ଏକମାତ୍ର ଦିଗ ବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଘଟିଥିବା, (କଚିରିଆ) ଏକ ପକ୍ଷର ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀ ସିକାନ୍ଦ, କରିବିବା, (ବିପରୀତ) ଦୋତରପା ।
ଏକତା—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଏକ + ତ + ଆ) ଏକ୍ୟ, ଏକତ୍ତ, ଅଭିନ୍ନତା, ମୁକ୍ତିବିଶେଷ, ପୁଣ୍ୟତା, ପରିଷର ମିଳନ ।
ଏକତାକୁ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏକବାରିକ, ଏକଲହରକେ, ଏକଦମ୍ପ, ଏକାଗ୍ରେଟକେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ।
ଏକତାନ—ବିଂ. (ଏକ + ତନ + ଅ) ଏକାଗ୍ର, ଏକ ବିଷୟରେ ଆସନ୍ତ, ଏକ ସ୍ଥର ଓ ଏକତାଲବିଶିଷ୍ଟ ଜୀବିକାଦ୍ୟତି, (ବି) ଏକପ୍ରରବିଶିଷ୍ଟ ବାଦ୍ୟତ୍ୟ, ଲୟ ।
ଏକତାମୀରସିଦ୍ଧ—ଗ୍ରା. ବି. (କଚିରିଆ) ଉତ୍ସିଦ୍ଧାର ଦେଖାଦାର ୦.ରୁ ଉତ୍ସିଦ୍ଧ ବାବର ସମସ୍ତ ପାଉଣ୍ଡା ରୂପେ ପାଇବାର ନିରଣନ ସ୍ତରୁପ କରେଇରେ ଯେଉଁ ରସିଦ୍ ଦାଖଲ କରେ ।
ଏକତାର—ବିଂ. (ବ.ବ୍ୟ.) ଏକତାରବିଶିଷ୍ଟ
ଏକତାର—ଗ୍ରା. ଏକତାରୀ ଶରର (ଅଗ୍ର) ବାଦ୍ୟଯତ୍ୟବିଶେଷ, ଗୋପୀଯତ୍ୟ, କେନ୍ଦ୍ର ।
ଏକତାର—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ନୂଗାର ଟାଣୀ ଓ ଉରଣୀ ସୂତା ଶିଏ ଲୋଖେ ଏ ଆଏ ।
ଏକତାଳ—ସୁଂ. ବି. (ଏକ + ତାଳ) ସମ୍ପଦିତ ଲୟ, ଅବିହିତ ସର, ଅବିହିତ ନୃତ୍ୟ ଗୀତାର, (ବିଂ) ଏକମାତ୍ର ତାଳବୁକ୍ଷବିଶିଷ୍ଟ, ପରିତରିଶେ ।
ଏକତାଳ—ଗ୍ରା. ବି. (ସି-କେତଳ) ଏକ ମହିଳବିଶିଷ୍ଟ (ବି) ଏକମହିଳା କୋଠା ।
ଏକତାଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକତାଳ, ରାସ୍ତା, ଏକପ୍ରରବିଶିଷ୍ଟ ସମ୍ବଦିଶେଷ, ଏକଲୟବିଶିଷ୍ଟ ତାଳଲୟବିଶେଷ ।

ଏକତର—ବିଂ. (ଏକ + ତର) ଦୂରମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ, ବିପୁଲତା ।
ଏକତରପ—ବି. ଏକଦିଗ, ଏକପାଇଁ, ଏକପଥ ବା ଦଳ ।
ଏକତରପା—ଗ୍ରା. ବି. ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ଅବଲମ୍ବନକଷ୍ଟ, ଏକମାତ୍ର ଦିଗ ବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଘଟିଥିବା, (କଚିରିଆ) ଏକ ପକ୍ଷର ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀ ସିକାନ୍ଦ, କରିବିବା, (ବିପରୀତ) ଦୋତରପା ।
ଏକତା—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଏକ + ତ + ଆ) ଏକ୍ୟ, ଏକତ୍ତ, ଅଭିନ୍ନତା, ମୁକ୍ତିବିଶେଷ, ପୁଣ୍ୟତା, ପରିଷର ମିଳନ ।
ଏକତାକୁ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏକବାରିକ, ଏକଲହରକେ, ଏକଦମ୍ପ, ଏକାଗ୍ରେଟକେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ।
ଏକତାନ—ବିଂ. (ଏକ + ତନ + ଅ) ଏକାଗ୍ର, ଏକ ବିଷୟରେ ଆସନ୍ତ, ଏକ ସ୍ଥର ଓ ଏକତାଲବିଶିଷ୍ଟ ଜୀବିକାଦ୍ୟତି, (ବି) ଏକପ୍ରରବିଶିଷ୍ଟ ବାଦ୍ୟତ୍ୟ, ଲୟ ।
ଏକତାମୀରସିଦ୍ଧ—ଗ୍ରା. ବି. (କଚିରିଆ) ଉତ୍ସିଦ୍ଧାର ଦେଖାଦାର ୦.ରୁ ଉତ୍ସିଦ୍ଧ ବାବର ସମସ୍ତ ପାଉଣ୍ଡା ରୂପେ ପାଇବାର ନିରଣନ ସ୍ତରୁପ କରେଇରେ ଯେଉଁ ରସିଦ୍ ଦାଖଲ କରେ ।
ଏକତାର—ବିଂ. (ବ.ବ୍ୟ.) ଏକତାରବିଶିଷ୍ଟ
ଏକତାର—ଗ୍ରା. ଏକତାରୀ ଶରର (ଅଗ୍ର) ବାଦ୍ୟଯତ୍ୟବିଶେଷ, ଗୋପୀଯତ୍ୟ, କେନ୍ଦ୍ର ।
ଏକତାର—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ନୂଗାର ଟାଣୀ ଓ ଉରଣୀ ସୂତା ଶିଏ ଲୋଖେ ଏ ଆଏ ।
ଏକତାଳ—ସୁଂ. ବି. (ଏକ + ତାଳ) ସମ୍ପଦିତ ଲୟ, ଅବିହିତ ସର, ଅବିହିତ ନୃତ୍ୟ ଗୀତାର, (ବିଂ) ଏକମାତ୍ର ତାଳବୁକ୍ଷବିଶିଷ୍ଟ, ପରିତରିଶେ ।
ଏକତାଳ—ଗ୍ରା. ବି. (ସି-କେତଳ) ଏକ ମହିଳବିଶିଷ୍ଟ (ବି) ଏକମହିଳା କୋଠା ।
ଏକତାଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକତାଳ, ରାସ୍ତା, ଏକପ୍ରରବିଶିଷ୍ଟ ସମ୍ବଦିଶେଷ, ଏକଲୟବିଶିଷ୍ଟ ତାଳଲୟବିଶେଷ ।

ଏକତ୍ରିଶ(ଶି) — ଗ୍ରା. ବି. ବି. (ଫ୍ର-ଏକ-
ଶିଂଶୁ) ଦିଶରୁ ଏକ ଅଧିକ, ୩୯ ଶ
ସଙ୍ଖ୍ୟା ।

ଏକଷାର୍ଥୀ—ୟୁ. ବି. ସଞ୍ଚାର, ଏକଗୁରୁର
ଶିଷ୍ୟ, ଗୁରୁଭାଇ, ସହାୟୀ ।

ଏକଗୁରୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକମତଳବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକତୋବତ୍ର—ବି. ଏକପାଠୀ ଦକ୍ଷପ୍ରକ
ପଣ୍ଡାଦି, ଗୋହୁ ପ୍ରତ୍ୱତି ।

ଏକତ୍ର—ବି. ଏକତା, ବୀଜି, ଗ୍ରା. ବି.,
(ପଦ୍ୟ), ଏକାଭୂତ, ଅତେବ, ସାମ୍ୟ,
ମୁକ୍ତିବିଶେଷ ।

ଏକତ୍ର—ଅବ୍ୟ, (ଏକ + ଶି) ଏକଶ୍ଵାନେ,
ଏକପଣେ, ଏକ ବିଷୟରେ, ଏକାନ୍ତି-
ବାସରେ ବାସକରୁଥିବା ।

ଏକତ୍ରିକ—ୟୁ. ବି. ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।

ଏକତ୍ରିଶ - ବି. ଏକତ୍ରିଶ, ଏକତ୍ରିଶ
ସଙ୍ଖ୍ୟାର ପୂରଣ, ଦିଶିତାରୁ ଏକ-
ସଙ୍ଖ୍ୟା ଅଧିକ ।

ଏକତ୍ରିଶରୁ — ବି. ଏକତ୍ରିଶ, ଏକତ୍ରିଶ
ଏକତ୍ରିତ—ଗ୍ରା. ବି. ସମବେତ, ଯୁକ୍ତ ।

ଏକତ୍ରିକରଣ—ବି. (ଏକତ୍ର + ଚାରୀ +
କରଣ) ଠୁଳକରିବା, ହଣ୍ଡାକିବା ।

ଏକତ୍ରିକୃତ—ବି. (ଏକତ୍ର + ଚାରୀ + କୃତ)
ହୁଣ୍ଡାଭୂତ ।

ଏକଦାନ୍ତ୍ର—ୟୁ. ବି. ଗଣେଶ, ଲମ୍ବୋଦର,
(ବି) ଏକଦନ୍ତବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକଦଣ୍ଡ—ୟୁ. ବି. (ଏକ + ଦଣ୍ଡ +
କର) ସନ୍ଧ୍ୟାୟାବିଶେଷ ।

ଏକଦନ୍ତ—ୟୁ. ବି. ଗଣେଶ, ଲମ୍ବୋଦର
(ଶ୍ଵି) ଏକଦନ୍ତ ।

ଏକଦନ୍ତା—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଦନ୍ତବିଶିଷ୍ଟ,
(ବି) ଏକଦନ୍ତବିଶିଷ୍ଟ ହାତୀ ।

ଏକଦମ୍ସ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, ଏକାନିଶ୍ୱାସକେ,
ଏକାହପାକେ, ଏକାରଥ୍ମକେ, ଶେଷରେ
ଥରକପାଇଁ, (ଗ୍ରା. ବି) ଗୋଟିଏ
ମାତ୍ର ନିଶ୍ୱାସ ।

ଏକଦଶା—ପ୍ରା. ବି. (ସମ୍ବ)ଫ୍ର-ଏକଦଶା(ହ)
ଏକାଦଶାହକୃତ୍ୟ, ପ୍ରେତକାର୍ଯ୍ୟ ।

ଏକଦଶାହ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ୍ର-ଏକାଦଶାହ)
ମୁତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ମୁଖ୍ୟର ଏକାଦଶ ଦିବସ,
ଦିନ୍ଦୁ ମୁତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଏକାଦଶାହ ଦିନ
କୃତ ଅନ୍ତେୟିକ୍ଷିତି ସ୍ଥା, ଶାକ ଉତ୍ସାହ ।

ଏକଦା—ଅବ୍ୟ, (ଏକ + ଦା) ଏକମମ-
ସ୍ଵରେ, ସ୍ଵରପତ୍ର, ଥରେ, ସମକାଳରେ,
ଏକକାଳରେ ।

ଏକଦଳ—(ସା) ବି. ଏକମନବିଶିଷ୍ଟ,
(କି. ବି.) ଏକମନ ହୋଇ ।

ଏକଦୂର—ୟୁ. ବି. (ଏକ + ଦୂର + କି. ପା)
ମହାଦେବ, ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନ, ବ୍ୟକ୍ତିଜ୍ଞାନ, କାକ,
(ବି) ଗୋଟିଏ ଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟିଦେଇ-
ଥିବା, କଣା, ସମଦର୍ଶୀ, ଏକପାଶ୍ରୁସ୍ତ୍ରୀ
ଏକଦୃଷ୍ଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏକମାତ୍ର ବିଷୟରେ
ଦୃଷ୍ଟି, କଣା, ସ୍ଥିରନେତ୍ର, (ବି) କାକ,
ଏକବାର ଦୃଷ୍ଟି ପାଇ ।

ଏକଦେବ—ୟୁ. ବି. କ. ଧା, (ଏକ +
ଦେବ) ପରମେଶ୍ୱର, ଅତ୍ୱି ପାଇୟ ଦେବତା,
ପରଂ ପ୍ରତ୍ୱ ।

ଏକଦେବତ—ବି. ଅଗ୍ନି ହୋତାତି, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଏକଦେବତା ।

ଏକଦେବତ୍ୟ—ବି. (ଏକଦେବତା + ଯ)
ଶ୍ରେଷ୍ଠଦେବତାପୁରୁଷ ।

ଏକଦେଶ—ୟୁ. ବି. କ. ଧା, (ଏକ +
ଦେଶ) ଏକପ୍ଲାନେ, ଏକଅଂଶ, ଅବୟବ ।
ଏକଦେଶବାହୀ—ୟୁ. ବି. ଏକ ଦେଶ
ବା ପ୍ଲାନରେ ନିବାସ କରୁଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଏକଦେଶବାସୀ ।

ଏକଦେଶବାହୁ—ୟୁ. (ଏକଦେଶ + ଅବ୍ୟବ)
ଏକଅଂଶରେ ବ୍ୟାୟତ, ଏକ-
ଅଂଶକୁ ଆବରଣ କରୁଥିବା ।

ଏକଦେଶବିଭିନ୍ନତନ୍ୟ—ୟୁ. ଯେଉଁ
କେବଳ ପ୍ରମାଣାଦି ଦ୍ୱାରା ସାଧାର ଏକ
ଦେଶ ଅଣ୍ଣାକୃତ କରୁଥାଏ ।

ଏକଦେଶୀୟ—ୟୁ. (ଏକଦେଶ + ଇୟ)
ଏକଦେଶବାସୀ, ଏକଦେଶର ଅଧ୍ୟ-
ବାସୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଏକଦେଶୀୟ ।

ଏକଦେହ—ୟୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵ.) ବୁଧଗ୍ରହ,
ବାଣ, ଗୋପ, କମଣ, ସ୍ତ୍ରୀପୁରୁଷ, ଏକ-
ଶଶର ।

ଏକଦ୍ଵାର—ୟୁ. ଗୁଜୁରାଟ ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟ-
ସ୍ଥିତ ବିକାରୀର୍ଥ ନିକଟସ୍ଥ ଗୋଟିଏ
ପ୍ରାଚୀନ ପାର୍ଥ ।

ଏକଦ୍ୱୟ—ୟୁ. (ଏକ + ଦିବ + କି. ପା +
ଛି) କେବଳ ପରମାତ୍ମାଚନ୍ଦ୍ର, ଆସିଥିମ
ନାମକ ରୂପବିଶେଷ ।

ଏକଧରୀ—ୟୁ. ବି. (ଏକ + ଧର୍ମ) ଏକ-
ଧର୍ମବଳମୂଁ, ଏକଗୁଣବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକଧମ୍ର—ୟୁ. ବି. (ଏକ + ଧର୍ମ + ଇନ୍) ଏକମାତ୍ରଧର୍ମବିଶିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଏକଧର୍ମୀ ।

ଏକଧନ—କୀ. ବି. ଏକମାତ୍ର ଧନ, ଅତ୍ୱାଗୁ-
ମନ୍ଦିରକ କଳସ, ଶ୍ରେଷ୍ଠଧନ, ଅବରତ
ଧନ, (ବି) ଏକମାତ୍ର ଧନଶାଳୀ ।

ଏକଧା—ଅବ୍ୟ. (ଏକ + ଧା) ଏକପ୍ରକାର,
ଅବଗ୍ରାହୀ ଭବରେ, ଧାରବାହିକରୁପେ ।

ଏକଧୂ—ବି. (ଏକ + ଧୂ + ଅ) ଏକ-
ଭାରବାହୀ ଗୋହୁ ପ୍ରତ୍ୱତି, ଏକଧୂଶାଶ,
ଏକଧୂରବହୁ, ଏକପିଠିଆ (ପଣ୍ଡ) ।

ଏକଧୂ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏକଭାବ (ପଣ୍ଡ) ଏକ
ଭାରବାହିକ (ପଣ୍ଡ) ଏକଭାବରିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକଧୂରବହୁ—ବି. (ଏକଧୂର + ବହୁ +
କି. ଅନ୍ତଃ) ଏକଭାରବାହିକ (ପଣ୍ଡ) ।

ଏକଧୂରସ୍ତ୍ର—ବି. (ଏକ + ଧୂର + ରିନ) ଏକ
ଭାରବାହି, ଏକଧୂର ।

ଏକନଶ୍ୟ—କୀ. ବି. ଗୋଟିଏ ତାର-
ବିଶିଷ୍ଟ ନିଷ୍ଠା, ଆତ୍ମା, ଚିତ୍ତ, ସାତି
ନିଷ୍ଠା, ଏକତାଭାସ୍ୟ, ଅମାବାସ୍ୟା,
ଗୋଟିଏ ନିଷ୍ଠା ।

ଏକନଟ—ୟୁ. ପ୍ରଧାନ ନାଟ୍ୟପ୍ରକର୍ତ୍ତକ,
କଥା ପାଶ ।

ଏକନସ୍ତ୍ରନ—ବି. (ବ. ଶ୍ଵ.) ବାଣୀ, ଯାହାର
ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଚିତ୍ର ।

ଏକନବତ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏକନବେ,
୧୯ ସଙ୍ଖ୍ୟା ।

ଏକନ୍ତ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (ଫ୍ର-ଏକାନ୍ତ) ଏକ-
ଦିଗରେ, ଏକକୁ ଆରେକ ଲଗଭୁବା,
ପ୍ରାଚୀଭାଗରେ, ପରିଷ୍ଠର ଫଳଗ୍ରୁ ।

ଏକନାଥ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରଧାନରଜା, ମହା-
ପୁରୁଷ ବିଶେଷ ।

ଏକନାଥଭାଇ—ସୁ. ବ. ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ
ଗ୍ରନ୍ତୁକାର ‘ଅନୁସ୍ଥାର୍ଥପ୍ରକାଶିକ’ ନାମକ
ଚଣ୍ଡାର ଟୀକା କରିଥିଲୁଣ୍ଡା ।

ଏକନାସ୍ତୁକ—ସୁ. ବ. ମହାଦେବ, ଅନୁସ୍ଥା
ପରିମୂଳକ ବା ଶାସନକର୍ତ୍ତା, ସଂଖ୍ୟା
ପ୍ରତି ।

ଏକନାସ୍ତୁକରାଜ୍ୟତତ୍ତ୍ଵ—କୁ. ବ. ଏକ-
ରାଜାର ମତାନୁସାରେ ଯେଉଁ ରଜ୍ୟର
ଶାସନକାର୍ଯ୍ୟ ନିଃନ୍ଯାତ ହୁଏ ।
ଏକନିଷ୍ଠା—ସୁ. ବ. କୌଣସି ବିଷ-
ସୁରେ ବହୁଜନଙ୍କ ଆକାମତ,
କୌଣସି ବିଷସୁରେ ପ୍ରିରନ୍ତିଷ୍ଠା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଏକନିଷ୍ଠା ।

ଏକନିଷ୍ଠ—ସୁ. ବ. ବ. (ଏକ + ନିଷ୍ଠ)
ଏକନେତ୍ର, ଯାହାର ଏକ ବିଷସୁରେ
ଆସନ୍ତି ଅଛି, ତନୁସ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଏକନିଷ୍ଠା ।
ଏକନିଷ୍ଠା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଏକ + ନିଷ୍ଠ)
କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରତି ଏକାନ୍ତିକ ନିଷ୍ଠା,
ତନୁସ୍ତତା, ଏକାଗ୍ରତା ।

ଏକନାତ—ବି. ରଥ ।

ଏକନେତ୍ର—ସୁ. ବି. ଏକଦୂଳ ।

ଏକପ—ବି. (ଏକ + ପ) ଏକଚର୍ତ୍ତାର୍ଥ,
କର୍ତ୍ତା, ଏକପାଆ ।

ଏକପକ୍ଷ—ସୁ. ବି. (ଏକ + ପକ୍ଷ) ସହାୟ,
ଏକପକ୍ଷୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ସଙ୍ଗୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବ.)
(ଦିଗ୍ବୁ) ଏକଦଳ, କୃଷ୍ଣ ବା ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ,
ପନ୍ଦରଦିନ ।

ଏକପଞ୍ଚାଶ—ବି. ସେ ଏକାବନପଞ୍ଚାଶାର
ପୁରଣ କରେ ।

ଏକପଞ୍ଚାଶତ୍ର—ବି. ଏକାବନ, ପଞ୍ଚାଶ
ଅପେକ୍ଷା ଏକ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟା, ୫୯ ର
ପୁରକ ।

ଏକପଢା—ଗ୍ର. ବ. ଏକଶଣ୍ଠ ଲିମ୍ବପଢି-
ବିଶିଷ୍ଟ ଗୁଡ଼ର ।

ଏକପଢିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଏକପକ୍ଷାବଳମୁଁ,
ଏକୁଚିଆ, ଏକ ପାଖକୁ ଡଳ ପଡ଼ିଥିବା
ଏକପରୁରିଆ, ପରିରିଆ—ଗ୍ର. ବ. ଏକ-
ମାତ୍ର ପଦବିଶିଷ୍ଟ, ଏକପଦୋଷିକ,
ଅପାଂତେସ୍ତ, ଏକପରିରାଶ ।

ଏକପତକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ବ.) ସପତ୍ରୀ,
ଏକପତକ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଏକପତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପତକତ୍ରା, ଅସପତ୍ରୀ,
ସତ୍ତା, ସାଧୀ, ପ୍ରଧାନ ଭାର୍ଯ୍ୟା ।

ଏକପତ୍ରୀକ—ସୁ. ବ. (ବ.ବ.) ଯାହାର
ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପତ୍ରୀ ଥାଏ, ଏକପତ୍ରୀ
ଛତା ଅନ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ ସଙ୍ଗ ଯେ କରେ ନାହିଁ

ଏକପତ୍ରୀକ୍ରତ—ବି. ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପତ୍ରୀ
ବିବାହ ବା ସହବାସ କରିବା ପ୍ରତି,
ପ୍ରଥମ ବିବାହିତା ପତ୍ରୀ ମୁଢି ହେଲେ
ଅନ୍ୟ ପତ୍ରୀ ବିବାହ ନ କରିବା ସକଳ-
ପ୍ରତି ବୁଝ ।

ଏକପତ୍ରୀକା—ସ୍ତ୍ରୀ. (ଏକ + ପତ୍ର + କ +
ଆ) ଗନ୍ଧପତ୍ର ବୃକ୍ଷ ।

ଏକପତ୍ରୋପତିକ—ଯେଉଁ ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କର
ଅନ୍ତର ସମସ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର
ପତ୍ର ଉପରେ ହୁଏ, ନାରିକେଳ, ତାଳ
ପ୍ରତ୍ୱତି ।

ଏକପଦ—ବି. ଏକପଦବିଶିଷ୍ଟ, ଏକ
ଗୋଡ଼ିକାଥା, ଏକପଦ କାର୍ଯ୍ୟ,(କୁ.ବ.)
ତତ୍ତ୍ଵଶିଷ୍ଟ, ବୈକୁଣ୍ଠ, ଏକକଥା, ଅବ-
ଚିତ୍ତ କଥା, ବିଭିନ୍ନପଦ, ଏକ
ପ୍ରାନ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳପ୍ରାନ, ଏକକୋଷ୍ଟରୁପ
ପ୍ରାନ, ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପାହୁଣ୍ଡ, ଶୁଙ୍ଗର
ବନ୍ଦବିଶେଷ, ବାସ୍ତୁ ଯାଗର ଆରଧା,
ଏକପଦ ଭୋବବିଶେଷ, ଦେବତା-
ବିଶେଷ, ଏକପଦବିଶିଷ୍ଟ ମୁଗବିଶେଷ ।

ଏକପଦବାନ୍—ସୁ. ବି. (ଏକପଦ +
ବାନ୍) ଏକପଦବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକପଦପୁ—ବି. (ଏକପଦ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ)
ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, ଗୁଲିଙ୍କ ସମ୍ମଶୀଳାରୀ

ଏକପଦି—ଅବ୍ୟ. (ଏକପଦ + ଇ) ଏକ-
ପଦବ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୋତର କରିଯିବା ଅସ୍ତ୍ର-
ବିଶେଷ ।

ଏକପଦିଆ—ବି. ନାନାପ୍ରକାର ମିଶ୍ରିତ
କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଶ୍ରେଣୀବିତ କରି ଯେଉଁ
କାଗଜରେ ଲେଖାଯାଏ, (ବି.) ଶ୍ରେଣୀ-
ବିତ ହୋଇଥିବା, ଓ୍ରୁଗଜା ହୋଇ-
ଥିବା ।

ଏକପଦିକା—ଗ୍ର. ବ. ଗୁରୁପଣ (କରିବି)
ଗୁରୁଥାନା, ଏକନଳ ଦେର୍ଯ୍ୟ (କମିମାଣ)

ଏକପଦି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଏକପଦ + ଇ)
ମହାର୍ଣ୍ଣ ପଦ, ଏକପଦବିଶିଷ୍ଟ ମାର୍ଗ,
ଛନ୍ଦର ଏକଚର୍ତ୍ତାର୍ଥାଂଶବିଶିଷ୍ଟ ଭୂକ ।

ଏକପଦେ—(ଅବ୍ୟ) ଏକପଦାତ, ଏକବାରେ,
ଏକଚେଷ୍ଟୁରେ ।

ଏକପର—(ଅବ୍ୟ) ଦୁଃତକୀତାର ବ୍ୟବ-
ହାରବିଶେଷ, ପଟ ନ ପଢିବା (ଗ୍ର.
ବି. ବି.) ଏକପଦାରି, ସମସାନ, (କି. ବି.)
ସମାନରୁପେ ।

ଏକପଣ୍ଡି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମେନକାର୍ତ୍ତର୍ଷଭୂତ
ହୁମାଲୁର ଗୋଟିଏ କନ୍ୟା, ଏହି
କନ୍ୟା ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପନ୍ଥ ଭକ୍ଷଣ କରି
ତପସ୍ୟା କରିଥିଲେ ।

ଏକପଣ୍ଡିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଏକପଣ୍ଡି + କ +
ଆ) ପାଦପା ତପସ୍ୟାକାଳରେ ଗୋଟିଏ
ମାତ୍ର ପନ୍ଥ ଭକ୍ଷଣ କରି ଜୀବନ ଧାରଣ
କରିଥିଲେ ।

ଏକପରତକ—ସୁ. ବି. ପଣ୍ଡତବିଶେଷ,
ବିର୍ତ୍ତମାନ ରୋହିଲ ଖଣ୍ଡର କଷେଣ୍ଟପୁର
ଗୀରିମାଳା ।

ଏକପଲଶ—ସୁ. ବି. ଏକମାତ୍ରପଦବିଶିଷ୍ଟ
ବୃକ୍ଷ ।

ଏକପା—ଗ୍ର. ବ. (ପ—ଏକପାଦ)
ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପାହୁଣ୍ଡ, ଏକଦୋଶ
ଏକଚର୍ତ୍ତାର୍ଥ, ଗୁରୁପଣ, ମୁଣ୍ଡ ବୁଲୁର
ଏକ ଚର୍ବିର୍ତ୍ତାର୍ଥ, ପେଚର ଏକଚର୍ବି-
ର୍ତ୍ତାର୍ଥ, ୧୦୦ ପାନର ଟ ଅଂଶ,
ଗୋଟିଏ ।

ଏକପାଶ—ଗ୍ର. ବ. (ପ—ଏକ + ପକ୍ଷ)
ଏକପାଶ୍, ଏକପକ୍ଷ ।

ଏକପାଶିଆ—ଗ୍ର. ବି. (ପ—ଏକପକ୍ଷୀୟ)
ଏକପାଶ୍କ ଆହୁତିଥିବା, ଏକପାଶ୍କ କୁ
ତଳ ପଡ଼ିଥିବା, ଏକପାଶ୍କ ଅବଳମ୍ବନ
କରିଥିବା, ଏକପାଶିଆ ।

ଏକପାଳନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପାଦପାଦର ଭରିନ
ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପୁଣ୍ୟ ଭକ୍ଷଣ କରି
ତପସ୍ୟା କରିଥିଲେ, କୌଣସିବଳଙ୍ଗ
ଭାର୍ଯ୍ୟା ।

ଏକପାଣିଆଁ—ଗ୍ରା. ବି. ଧୀରେ ଧୀରେ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ବର୍ଷା ନ ହୋଇ ଥିଲାକୁଣ୍ଡଳ ପରେ ଏକାଥରକେ ଲାଗେ ଲାଗେ ଶୁଭ୍ରାଦ ବର୍ଷା ହେବା ପାଇ ।

ଏକପାତି—ପୁ. ବି. ଶିବ, ବିଷ୍ଣୁ (ବି.) ଯାହାର ଗୋଟିଏ ପାଦ, ଶଙ୍ଖ, ଛୋଟା ।

ଏକପାତି—ବି. (ୱିକିତ + ପତି + ଜନ) ସେ ଏକାଜୀବ ପାତି ହୁଏ ।

ଏକପାଦ—ପୁ. ବି. ଏକଚରଣପୁଣ୍ଡି, (ବି.) ଏକପଦ, ପରମେଶ୍ୱର, ଅସୁରବିଶେଷ, ଜନପଦ ଓ ସେହି ଦେଶବାସୀ ଜାତିବିଶେଷ, ଏକଚର୍ଚ୍ଛାଣ ।

ଏକପାଦିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପର୍ମାନନ୍ଦିର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପାଦରେ ଅବସ୍ଥାନିଶେଷ ।

ଏକପାଦୁକ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଏକପାଦ, ଯାହାର ଗୋଟିଏ ପାଦ ।

ଏକପିଙ୍ଗ(ଲ)—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯଷ, ଏକ ତମ୍ଭୁବିଶ୍ଵିଷ, କୁବେର ।

ଏକପିଠି—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ସ୍ତରକୁ ଯିବା ଓ ଆସିବା ଦୂର ଭ୍ରମଣ କିମ୍ବା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ।

ଏକପିଣ୍ଡ—ପୁ. ବି. ବ. ଶ୍ରୀ, (ଏକ + ପିଣ୍ଡ) ସପିଣ୍ଡ, ଜୀବିଶେଷ ।

ଏକପିତୃ—ପୁ. ବି. (ଏକ + ପିତୃ+କ) ଏକ ପିତାର ଭିତସଳାତ, ଏକ ପିତାଙ୍କଠାରୁ ଜାତ ।

ଏକପୁତ୍ର—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଏକମାତ୍ର ତନସ୍ତୁ, ଅତ୍ର ସାଧୁ ପୁତ୍ର, (ବି.) ଏକମାତ୍ର ତନସ୍ତୁବିଶ୍ଵିଷ ।

ଏକପୁତ୍ରତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏକପୁତ୍ର + ତା) ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ରହେବା ।

ଏକପୁତ୍ରା—ଗ୍ରା. ବି. (ସ—ଏକପୁତ୍ର) ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ଏକପୁତ୍ରବିଶ୍ଵିଷ ବାଦ୍ୟ (ପେଦ୍ବାଳ) ।

ଏକପୁରୀଆ—ଗ୍ରା. ବି. ସେ ଦୃଷ୍ଟିପୁରୀକୁଣ୍ଡଳ, ପତଳା, ଦୂରୁଳ, ଧାନ ଲୁଟାହୋଇ ଥରେ ମାତ୍ର ପାହିତା ହୋଇଥିବା (ବୁଝିଲ), ଅକାଣ୍ଠିଆ (ବୁଝିଲ) ।

ଏକପୁରୁଷ—ପୁ. ବି. ପରମେଶ୍ୱର, ପ୍ରଧାନ ପୁରୁଷ, ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନକାଳ, (ବି.) ଏକପୁରୁଷବେଶ ରାଜ୍ୟଧିକାରୀ ।

ଏକପୁରୁଷକ—ପୁ. ବି. କାହାଲୀ ନାମକ ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ସାର କାହାଲୀ ।

ଏକପୁର୍ଣ୍ଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଗଛ, ଯାହାର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପୁଷ୍ଟ ହୁଏ ।

ଏକପେଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଉଦ୍‌ଦରପୂର୍ଣ୍ଣ (କି.ବି.) ପେଟଭାଗ, ଉଦ୍‌ଦର ପୂର୍ଣ୍ଣକର ।

ଏକପୋତୁ—ଗ୍ରା. ବି. ରଙ୍ଗ ବା କାନ୍ଦୁଆ ଆଦି ଥରେମାତ୍ର ବୋଲିବା ବା ଲିପା, ଲିଲ ବା ବର ପ୍ରଭୁତ୍ତିରୁ ଏକପୁଟଗଣ୍ୟର ଶୋଳା ହୋଇଥିବା ମାତ୍ର ।

ଏକପ୍ରକାର—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଶ୍ରେଣୀ, ଏକ ରଜମ, ଏକରୂପ, (ବି.) ଏକପ୍ରକାରର, ଏକରକମର, ଏକଆକୁତରିଶ୍ଵିଷ, ଏକଶ୍ରେଣୀର, ନୁହେ ଉତ୍ତରାଶ ନୁହେ ନିକୁଞ୍ଜ, କାର୍ଯ୍ୟର ଉପଯୋଗୀ, ଚଳନସହ (କି.ବି.) ଏକବାଟରେ, ଯେନ କେନ ପ୍ରକାରେ, ନୁହେ ଭଲ ନୁହେ ମନ ଏପରି ଭାବରେ, କାମ ଚଲିଯିବା ପ୍ରକାରେ ।

ଏକପ୍ରତ୍ୟୁ—ବି. ବ. ଶ୍ରୀ, ଏକମାତ୍ର ଅଧିପତି ବା ରାଜାଦ୍ଵାରା ଶାସିତ, ଏକ ସ୍ତରିକ, ଯେଉଁ ସମ୍ଭାବ ମାଲିକ ଜଣେ ।

ଏକପ୍ରସ୍ତୁ—ପୁ. ପରମାଣବିଶେଷ ।

ଏକପଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭିଷ୍ମପଳିଶେଷ (ଗ୍ରା. ବି.)

ଏକମାତ୍ରଫଳା ବା ପତ ଥିବା (ହୁରି) ।

ଏକପଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ଭିଷ୍ମପଳିଶେଷ (ଗ୍ରା. ବି.)

ଯେଉଁ ଜମିରେ ବର୍ଷକେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପ୍ରସଲ ହୁଏ ।

ଏକପ୍ରସଲ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ଜମିରେ ବର୍ଷକେ ଥରେ ମାତ୍ର ପ୍ରସଲ ହୁଏ ।

ଏକପ୍ରତ୍ୟୁ—ଗ୍ରା. ବି. ବୁଝିଲିକୁଣ୍ଡଳ (ବି.)

ଏକମାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିର ଅନୁଗତ, ପ୍ରଧାନ ଭାଇ, ଏକମାତ୍ର ପରମେଶ୍ୱରକୁଣ୍ଡଳ, ଏକମାତ୍ର ମନୋଘୋଗ ଦେଉଥିବା ।

ଏକଭକ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏକମାତ୍ର ବିଷୟରେ ଭକ୍ତି, ନିତାନ୍ତ ଭକ୍ତି, ଅଚଳାଭକ୍ତି, (ବି) ସ୍ଵଧର୍ମରେ ଏକାନ୍ତ, ବିଶ୍ୱାସ୍ତ୍ରକୁ ।

ଏକଭଗିନୀଯୁ—ପୁ. ନ୍ୟାସ୍ବଦିଶେଷ ।

ଏକଭାରୀ—ପୁ. ବି. ଏକମାତ୍ର ପହାଁ ଭଣିଷ୍ଠ, ଯାହାର ଗେ ଟିଏ ପହାଁ ।

ଏକଭାରୀୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସାଧ୍ୟ, ପତକୁତା, ଗୋଟିଏ ପହାଁ ବା ସ୍ତ୍ରୀ, ଏକ ପୁରୁଷର ପହାଁ ।

ଏକଭାବ—ପୁ. ବି. ଏକପ୍ରଭାବ, ଏକ ଅଭିପ୍ରାୟ, ଅଭେଦ, ସମ୍ଭାବ, ଏକ ବିଷୟରେ ଅନୁରାଗ, ଏକରୂପ ।

ଏକଭାଷୀ—ପୁ. ବି. (ଏକଭାଷା + ଜନ) ଏକଭାଷାରେ କଥା କହିଥିବା (ଗ୍ରା. ବି.)

ଏକଭାଷାରେ କଥା କହିଥିବା କଥାର କଥାର କଥାର କଥାର କଥାର କଥାର ।

ଏକଭାବ—ବି. ଯେ ଥରେ ମାତ୍ର ଖାଇଥିବା, ଏକମିତି, ଶ୍ରେଣୀକୁତ, ସ୍ଵପ୍ନ ।

ଏକଭୂମ—ପୁ. ବି. ଏକତଳାଗୁଡ଼, ଏକତଳା ଗୁଡ଼ ।

ଏକଭୋଜନ କୁ.ବି. ଏକବାର ମାତ୍ର ଭୋଜନ, ଏକାଥରେ ଖାଇବା ।

ଏକମତ—ବି. ଏକମାତ୍ର ଭକ୍ତିପ୍ରକାଶ, ବହୁ ଲୋକଙ୍କର ଗୋଟିଏ ମତ, (ବି)

ଏକ ବା ସମାନମତବିଶ୍ଵିଷ, (ଗ୍ରା. ବି.) ସମାନ, ଏକାପରି ।

ଏକମତି—ବି, କ. ଧା, ଏକମାତ୍ର ରକ୍ତ ବା ମତ, ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ବୁଢ଼ି ବୁଢ଼ି, କୁଣ୍ଡାର୍ଥ ବୁଢ଼ି, (ବି) ଏକପ୍ରକାର ଚିତ୍ରବିଶ୍ଵ ଏକାପରି, ଯାହାର ରୂପ ଏକଦିଗ ବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରତି ଧାବିତ ।

ଏକମନ—ବି. (ଏକ + ମନସ୍ତ) ସମ୍ମୁଖୀ ମନୋଯୋଗ, ଏକମତ ।

ଏକମନା(ନାୟ)—ବି. (ଏକ + ମନସ୍ତ) ସମ୍ମୁଖୀ ମନୋଯୋଗ ଦେଉଥିବା, ଏକମତ, ସମମତ ବିଶ୍ଵିଷ, ନିରମଳନ, ଏକାନ୍ତ, ମନୋଘୋଗ ଦେଉଥିବା ।

ଏକମନେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ନିରଣ୍ୟ ଚିତ୍ତରେ, ଏକାନ୍ତ ମନୋଯୋଗ ସହକାରେ ।

ଏକମାତ୍ର—ବି. ବ. ଶ୍ରୀ, (ଏକ + ମାତ୍ର) ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର, ଏକାଙ୍ଗ କେବଳ ଏକ ଏକମାତ୍ରକ—ପୁ. ବି. (ଏକ + ମାତ୍ରକ + କ)

ଏକମାତ୍ରକାରୀ—ଜାତ ପୁଣ୍ୟଶ୍ରୀ, ପୋଦର ।

ଏକମୁଖ—ବି. ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱାରବିଶିଷ୍ଟ ଗୁହାଦି, ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବଦନବିଶିଷ୍ଟ, ଗୋଟିଏ ମୁହଁଥିବା, (ବି) ଚୁଦ୍ରାକ୍ଷବିଶେଷ, ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ଦ୍ୱ୍ୟତର୍ଫୀଡ଼ାବିଶେଷ ।

ଏକମୁଖୀରୁତ୍ୟ—ବି. ଯେଉଁ ହିତ୍ରକ ମଞ୍ଜରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ମୁହଁ ଥାଏ ।

ଏକମୁନା-ଗ୍ରା. ବି. ତେଣ୍ଟା, ଶାଶ୍ଵତବିଶିଷ୍ଟ ଶୟ ବିଶେଷ ।

ଏକମୁହଁ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକମାତ୍ରଦ୍ୱାରବିଶିଷ୍ଟ (ଗୁହାଦି), ଏକଦିଗନ ମୁହଁ କରିଥିବା ।

ଏକମୁଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶାଳପର୍ମୀ, ଅତ୍ୟୋ, (ବି) ଏକମୂଲବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକମେଶ—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ଏକକୁଟ୍ଟ (ଦେଖ) ।

ଏକମେଳ—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ଏକକୁଟ୍ଟ (ଦେଖ) ।

ଏକମୟକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହାରବିଶେଷ, ହାରବନୀ, ଏକସରଥା ହାରବିଶେଷ ।

ଏକମୋନ—ବି. ଏକଜାତ, ଏକଷାନରୁ

ଉଷନ, ଏକମାତ୍ରକାରୀ—ଜାତ ।

ଏକର—ଯା. ବି. ଦ୍ୱାରେ ପ୍ରାୟମାଣେ ଜମି, ଶାନ୍ତି ବର୍ଗରଜ ବା ଶାନ୍ତିର ବର୍ଗପ୍ରତି ପରମିତ ଭୂମି ।

ଏକରଜୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଗୋଟିଏ ମାତ୍ରରଜ ବା ବର୍ଣ୍ଣବିଶିଷ୍ଟ, ସମାନ ରଙ୍ଗବିଶିଷ୍ଟ, (ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ) ଗଞ୍ଜାମୀ ।

ଏକରଜ—ପୁ. ବି. ତୃଙ୍ଗରଜ, କେଣ୍ଠ ରଞ୍ଜନ ଦ୍ୱାର୍ୟ ବିଶେଷ ।

ଏକରତ—ପୁ. ବି. ଏକବ୍ୟତ୍ତ ବା ବିଷୟପ୍ରତି ଅନୁରତ ।

ଏକରତ—ଗ୍ରା. ଫି. ବି. ତଳେମାତ୍ର, ଅତ୍ୟାମାନ୍ୟରେ, ଏକରତପରିମାଣରେ ।

ଏକରସ—ପୁ. ବି. ଏକାଭିପ୍ରାୟ, ଏକ ବିଷୟରେ ଅନୁରତ, (ବି) ଅଭିନ୍ଦନବ ନାଟକାଦି ।

ଏକରାଳ—ପୁ. ବି. (ଏକ + ରାଜ + କି. ପ) ସାଂଗରୌମ ରାଜା, ସମ୍ରାଟ, ପରମେଶ୍ୱର ।

ଏକରାଜ—ପୁ. (ଏକ + ରାଜନ + ଅ) ଏକରାଜ, ପ୍ରଧାନରାଜ ।

ଏକରାତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଏକ ଅହୋରାତ ।

ଏକରାତ (କ)—ଯା. ବି. ଅଞ୍ଜୀକାର ଶୀକାର, କରୁଳ ।

ଏକରାନନାମ—ଯା. ବି. ଅଞ୍ଜୀକାର-ପତ୍ର, ଶୀକାରପତ୍ର ।

ଏକରାଶ—ଯା. ବି. ଦୋଷ ଶୀକାର କରୁଥିବା, ଅଞ୍ଜୀକାରକାଶ ।

ଏକରାଶ—ପୁ. ବି. ମେଷାଦି ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ରାଶ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, କୌଣସି ବସୁର ଗୋଟିଏ ପୁ. ।

ଏକରାତ୍ମୀ—ପୁ. ବି. ଏକରିତୃପ୍ତମିତିର ଅଂଶୀକାର, ଅଭିରତ ଧନୀ ।

ଏକରାତ୍ମି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଠୁଳ, ଏକତ୍ର ।

ଏକରୂପ—ବି. ସମାନରୂପବିଶିଷ୍ଟ, ଚାଲି-ଚାପ, (ବି) ସମାନ ଆକାର, (କି. ବି) ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ସମାନ ବୁପରେ ।

ଏକରୂପ୍ୟ—ବି. ଏକ ସାନରୁ ଆଗତ, ଏକମାତ୍ର ରୌପ୍ୟ, ଏକମାତ୍ର ରୌପ୍ୟ-ବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକରୋଣା—ଗ୍ରା. ବି. ଶତ ଅନୁରୋଧରେ ମଧ୍ୟ ଯେ ନିଜର ଅଭିଲାଷ ତ୍ୟାଗକରେ ନାହିଁ, ଏକବାରୀ, ଅବୁଝା, ଅବାଧ ।

ଏକର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବି. କ୍ଲୀ. ଏକରକ୍, ଏକ-ରକ୍ଷଣ୍ଟ ସୁତ୍ର, (ବି) ଏକରକ୍ ଆଶ୍ରମ ଦେବବିଶେଷ ।

ଏକର୍ତ୍ତ—ପୁ. ବି. ଏକରକ୍ ।

ଏକଲ—ପୁ. ବି. (ଏକ + ଲ + ଅ) ଏକାଙ୍ଗ, ଏକଲ, ଅସହାୟ, ଏକୁଟିଆ ।

ଏକଲେଖକଳକରିବା—ଗ୍ରା. କି. ପାକୁଳା ରବା, ଶାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥକୁ ଏକ କଳକୁ ଅନ୍ୟ କଳକୁ ପାଟି ଭିତରେ ରାଜନ କରିବା, ଶୁଭ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ, ସକାଶାୟ ତ୍ରୁଟ୍ୟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠବର୍ଣ୍ଣ, ଶ୍ରେଷ୍ଠକାରି ।

ଏକଲଗାତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଶେ, ଲଗି-ଲଗି ।

ଏକଲବ୍ୟ—ପୁ. ବି. ନିଷାଦରାଜ ହିରଣ୍ୟ-ଧନୁର ପୁନ୍ତ, ଏ ତୋଣାରୁମ୍ଭଙ୍ଗ ପୁଣ୍ଡି ସ୍ଥାପନକର ତାହାକୁ ଗୁରୁ ବୋଲି ମନେ କର ଧନୁରିଦ୍ୟା ଶିକ୍ଷାରେ ବିଶେଷ ପାରଜମ ହୋଇଥିଲେ ।

ଏକଲା—ଗ୍ରା. ବି. ଏକାଙ୍ଗ, ଏକୁଟିଆ, ଏକା, (କି. ବି) ଏକୁଟିଆ ହୋଇ ।

ଏକଲଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବି. ସତି ସାଧନ ସାନ-ବିଶେଷ, ଅଜହନ୍ତିଙ୍ଗ, ସଜୁପୁତ୍ରମାନ-ଙ୍ଗର ପ୍ରଧାନ ଉପାସ୍ୟ ଦେବତା, (ପୁ. ବି) କୁବେର, ମେବାର ।

ଏକଲଙ୍ଗଭକ୍—ବି. ଯେଉଁ ବୃକ୍ଷର ପୁଣ୍ୟ ସକଳ ଏକଜାତୀୟ କେଶରବିଶିଷ୍ଟ ତ୍ରୁଟ୍ୟ ।

ଏକଲୁ—ପୁ. ବି. (ଏକ + ଲୁ + କି. ପ) ରୁଷବିଶେଷ ।

ଏକବକ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. ଅସୁରବିଶେଷ, (କ୍ଲୀ ବି) ଏକମୁଖୀ ରୁଦ୍ରମା ।

ଏକବତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଏକ + ବତ + ଅନ) ବ୍ୟାକରଣୋତ୍ତ ଏକପଞ୍ଚ୍ୟା ବୋଧକ ବତନ ।

ଏକବତ୍—ବି. (ଏକ + ବତ୍) ଏକ-ମଣ୍ଣବିଶିଷ୍ଟ, (ଅବ୍ୟ) ଏକପରି, ଗୋଟିଏ ପରି ।

ଏକବତାବ—ପୁ. ବି. ଶରକିଷ୍ଟ, ଏକ ବତନାନ୍ତରୁପ କାର୍ପି ।

ଏକବୟସୀଆ—ଗ୍ରା. ବି. ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ସମ-ବସ୍ୟ (ପୁରୁଷ), ସମବୟସ୍ୟା (ସ୍ତ୍ରୀ) ।

ଏକବର୍ଗ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଥାନ୍ତରୁପବିଶିଷ୍ଟ, ଏକରାଶରେ ଗଢା, ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣର ଏକବର୍ଗର ଅନୁର୍ଗତ ।

ଏକବର୍ଣ୍ଣ—ବି. ଏକମାତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣବିଶିଷ୍ଟ, ଏକରୂପ, ଏକରୂପ, ବ୍ୟାକୁଣ୍ଠାଦି ଜାତ ଭେଦଶୂନ୍ୟକାଳ, (ପୁ. ବି) ବ୍ୟାକୁଣ୍ଠାଦି ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଜାତ, ଗୋଟିଏ ଅକ୍ଷର, ଅଜ୍ଞାତ ରାଶି ଶାକରବିଶେଷକୁ ତୁଳ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ ବିଶିଷ୍ଟ, ସକାଶାୟ ତ୍ରୁଟ୍ୟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠବର୍ଣ୍ଣ, ଶ୍ରେଷ୍ଠକାରି ।

ଏକବଣ୍ଣସମୀକରଣ—କୁ.ବ. ଗଜଗଣି-
ତୋତ ଗଜ ଚତୁଷୟ ମଧ୍ୟକର୍ତ୍ତା ଗଜ
ବିଶେଷ, ଯେଉଁ ସମୀକରଣରେ
ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଅଞ୍ଚଳ ରହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ
ହେବ।

ଏକବଣ୍ଣକ—ବି. (ଏକବଣ୍ଣ + ରକ)
ଆସାଧାରଣ, ଏକମାତ୍ର ବ୍ୟାକୁମାନଙ୍କର
ପ୍ରତିପାଦନ ସତ୍ୟଧର୍ମ ।

ଏକବଣ୍ଣ—ସ୍ଥା.ବ. (ଏକବଣ୍ଣ + ଅ + ର)
ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, କରତାଳ ।

ଏକବଣ୍ଣଆ—ଗ୍ରା. ବି. ବର୍ଷକିଆ, ଏକ
ବର୍ଷ ବୟସ, ସମବ୍ୟସ, ଏକବଣ୍ଣ-
କାଳ ଛାତ୍ରୀ, ଯାହା ସମାନ୍ତର ହେବାକୁ
ଏକବଣ୍ଣ' ଲଗେ, ସମସାମ୍ଯିକ,
ଏକବଣ୍ଣ'ରେ ଉଚ୍ଚିଥବା ।

ଏକବଣ୍ଣକା—ସ୍ଥା.ବ. (ଏକବଣ୍ଣ' + ଅ +
ଆ) ଏକବଣ୍ଣ'ବ୍ୟସା, ଏକହୃଦୟ
(ଦେଖ) ।

ଏକବସନ—ୟୁ. ବି. ଉତ୍ସବୀ ବସ୍ତ୍ର-
ଶୂନ୍ୟ, ଏକକାନିଆ, ଯାହାର ଶତ୍ରୀଏ
ମାତ୍ର ଲୁଗା, (କୁ.ବ) ଏକଜାଣୀୟ ବସ୍ତ୍ର,
ଖଣ୍ଡ' ଏ ଲୁଗା, (ବି) ଏକଜାଣୀୟ ବସ୍ତ୍ର
ବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକବସ୍ତ୍ର—ବି. (ବ.ଶ.) ଏକବସ୍ତ୍ର, ଏକ-
କାନିଆ, ଯାହାର ଶତ୍ରୀଏ ମାତ୍ର ଲୁଗା ।
ଏକବାକ୍ୟ—କୁ. ବ. ଏକାର୍ଥବୋଧକ
ବାକ୍ୟ, ଅବସମ୍ମାନ ବାକ୍ୟ, ଗୋଟିଏ
କଥା, ଏକମାତ୍ର ଜବାବ, (ବି) ଏକ
ମତାନୁସରି ବାକ୍ୟମୁକ୍ତ, ଏକପରମର୍ଶରେ
ଗୁଣିତ ।

ଏକବାକ୍ୟତା—ସ୍ଥା.ବ. (ଏକବାକ୍ୟ + ତା)
ବାକ୍ୟର ଝାକ୍ୟ ।

ଏକବାରିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ପୁ. ମନୁଆ,
ଏକଚାମ୍ପୁ, ଏକଜିତିଆ ।

ଏକବାରେ—ଗ୍ରା.ବି. ବି. ଏକପ୍ରକାରରେ,
ଏକାଥରକେ ।

ଏକବାତ୍ର—ଗ୍ରା. ବ. ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର
ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ଅଟଳପ୍ରତିକ୍ରିୟା (ବି.) ଦୃଢ଼-
ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ।

ଏକବାଦ—ୟୁ. ବ. (ବ.ଶ.) ଉଣ୍ଟିମ
ନାମକ ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, (ତତ୍ତ୍ଵ) ଏକ-
ମାତ୍ର ବ୍ୟାକଥାନ, ଏକମାତ୍ର ବ୍ୟାକ-
ବ୍ୟଥରେକେ ଅନ୍ୟ କିନ୍ତୁ ନାହିଁ, ବେଦା-
ନ୍ତର ମତ ।

ଏକବାଦ୍ୟ—କୁ. ବ. ଉଣ୍ଟିମ ।
ଏକବାପ୍—ଗ୍ରା. ବି. ଯାହାର ଏକପିତା,
ନିର୍ଦ୍ଦେଖିତୁଳି, ଯେ ଜାରକ ନୁହେ ।

ଏକବୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକବାପ୍(ଦେଖ)
ଏକବାର—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏକବାର(ଦେଖ)

ଏକବାର—ଗ୍ରା.ବି. ଏକଥର, ଥରେମାତ୍ର,
କୌଣସି ବ୍ୟବ ବା ଉପବାସର ପୁରୁଷଙ୍କର
କୃତ ହବିଷ୍ୟ, (ଅବ୍ୟ) ଏକାଥରକେ,
ହଠାତ୍, ଏକ ସମୟରେ, ଏକ ନିଃଶ୍ଵା-
ସରେ ।

ଏକବାରିକ୍ (କି)—ଗ୍ରା. କି. (ଅବ୍ୟ)
ଏକବାର, (ଦେଖ) ।

ଏକବାରେ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏକବାର
(ଦେଖ) ।

ଏକବିଶ୍ଵ—ବ. ବି. ଏକବିଶ୍ଵତର
ପୁରଣ, ଏକୋଇଶ, କୋଡ଼ିଏରୁ ଏକ
ବେଶୀ ।

ଏକବିଶ୍ଵତି—ବ. ବି. ଏକୋଇଶ,
କୋଡ଼ିଏରୁ ଏକ ବେଶୀ ।

ଏକବିଶ୍ଵତିମ—ବି. (ଏକବିଶ୍ଵତି +
ତମ) ଏକବିଶ୍ଵତର ପୁରଣ, ଏକୋ-
ଇଶିର ପୁରଣ ଫଶ୍ୟ ।

ଏକବିଶ୍ଵତିଧା—ଅବ୍ୟ. (ଏକବିଶ୍ଵତି +
ଧା) ଏକବିଶ୍ଵତ ପ୍ରକାର, ଏକୋଇଶ
ପ୍ରକାର ।

ଏକବିଶ୍ଵପ୍ରେମ—ୟୁ. ବ. ଏକବିଶ୍ଵତ
ମରୁପରିମିତ ସାମବେଦୋତ୍ସୁଦ୍ଧିବିଶେଷ
ଏକବିଶ୍ଵର—ଗ୍ରା. ବି. ବୃତ୍ତ ଲୋକଙ୍କ
ମତର ଏକତା, ବୃତ୍ତ ଲୋକଙ୍କର ଏକ-
ମାତ୍ର ପରମର୍ଶ, (ବି) ଏକମତବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକବିଧ—ବି. ଏକପ୍ରକାର, ଏକରକମ ।
ଏକବିଲେଚନ—ବି. କଣ (ୟୁ. ବ)
ଜନପଦବିଶେଷ କୁବେର, (କୁ) ଗୋଟିଏ
ଚଷ୍ଟୁ, (ୟୁ.ଶା.) କାନ ।

ଏକବିଷୟ—ବି. ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ
ଆସନ୍ତ, ଏକମାତ୍ର ବିଷୟବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକବାଜପ୍ରିକ—ବି. ଯେଉଁ ବୃକ୍ଷମାନ-
ଙ୍କର ଅଞ୍ଚଳରେ କାଳେ ଗୋଟିଏ
ପଦ ଜାତିତ୍ରୁପ୍ରେସର, ଏକପଣ୍ଡିକ ।

ଏକବାର—ୟୁ. ବ. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ମହା-
ବାର, ସୁମରକ, (ବି) ପ୍ରଧାନବାର,
ଆଶ୍ୟ ମଧ୍ୟବାନ୍ ।

ଏକବାରକଳ—ୟୁ.ବ. ତତ୍ତ୍ଵବ୍ୟବିଶେଷ ।
ଏକବୁଦ୍ଧ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକବାରିଆ, ଯେ
ଯାହା ବୁଦ୍ଧିଆ ଆଉ ହଜାର କହିଲେ
ଅନ୍ୟକଥା ଶୁଣେନାହିଁ ।

ଏକବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. ବ. ପ୍ରାମନବିଶେଷ,
ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବୁଦ୍ଧ ।
ଏକବୁଦ୍ଧ—ସ୍ଥା. (ଏକ + ବୁଦ୍ଧ + କୁ.ପ)
ଏକବୁଦ୍ଧ ବର୍ତ୍ତମାନ, ସୁରଳେକ, ଏକ-
ବୁଦ୍ଧ ଆବର୍ତ୍ତନ ।

ଏକବୁଦ୍ଧ—ୟୁ.ବ. ମୁଣ୍ଡ ତୋତ କଣ୍ଠର
ମୁଖରେଗ ବିଶେଷ (କୁ) ଏକବୁଦ୍ଧ ।

ଏକବୁଦ୍ଧ—ୟୁ.ବ. ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷ, ଯାହାର
ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବୃକ୍ଷ । [ବେଶୀ] ।

ଏକବେଶୀ—ସ୍ଥା. ବ. ପ୍ରୋଷ୍ଠତ ଭୁଲୁକର
ଏକବେଶୀ-କୁ.ବ. ଯେଉଁପରେ ଗୋଟିଏ
ମାତ୍ର ପ୍ରଣୀ ଆଏ ।

ଏକଶତ—କୁ.ଏକଶ, ୧୦୦, (ବି.) ଏକା
ଧୂକଶତ, ଏକଶତ ସଂଖ୍ୟାପ୍ରକାଶ ।

ଏକଶତକ—ବି. ଏକଶତ ପରିମାଣ-
ବିଶିଷ୍ଟ (ବି) ଏକଶତ ।

ଏକଶତଧା—ଅବ୍ୟ. (ଏକଶତ + ଧା)
ଏକଶତ ପ୍ରକାର, ଶତେ ପ୍ରକାର ।

ଏକଶତପ—ୟୁ. କୁ. ବ. (ଏକ + ଶତ)
ଅଶ୍ଵ, ରଧ, (ବି.) ଯାହାର ଗୋଟିଏ
ମାତ୍ର ଖର ଥାଏ, ଏକଶତବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକଶରଣ—ବ. ଏକମାତ୍ର ଆଶ୍ୟୁସ୍ତୁରବସା
ପ୍ଲଟ, (ୟୁ. ବି. ବ.ଶ.) ଏକମାତ୍ର
ଆଶ୍ୟୁସ୍ତୁବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକଶରଣ—ଅବ୍ୟ, (ଏକ + ଶରଣ) ଏକବାର
ଏକଶରଣ—ବ. ଦେହତୁଲୀଣ ଶାଶବିଶିଷ୍ଟ,
ଗୋଟିଏ ଶାଶବିଶିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷାଦି ।

ଏକଶାଳ — ପୁ. ବ. ଗ୍ରାମବିଶେଷ(ପୁରୁଣ ଲିଖିଛି)।

ଏକଶିତ୍ପାଦ — ପୁ. ବ. ଅଶ୍ଵବିଶେଷ, ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞରେ ଏହି ଅଶ୍ଵ ବହୁତ ଦେବତା ଉଦେଶ୍ୟରେ ଦିଆଯାଏ ।

ଏକଶିର — ଗ୍ରା. ବ. କୋଷତ୍ତବ୍ରତ, ଜଳ-ବୃକ୍ଷ, ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଟକୋଷର ବୃକ୍ଷ-ରେଣୁ ।

ଏକଶୂଳ — ପୁ. ବ. ବିଷ୍ଣୁ, ଗୋଟିଏଶୂଳ-ବିଶିଷ୍ଟ ପଥ, ପିତୃଗଣବିଶେଷ, ଗୋଟିଏ ଶିଖରବିଶିଷ୍ଟ, ପବତ, ଶତ୍ରୀ, ବୌଦ୍ଧ ଶାସ୍ତ୍ରାଚ୍ଛ. ରୂପବିଶେଷ ।

ଏକଶୀଳ — ବୌଦ୍ଧ ଶାସ୍ତ୍ରାଚ୍ଛ. ଜଣେ ରୂପକୁମାର ।

ଏକଶେଷ — ପୁ. ବ. (ଏକ + ଶେଷ) ଦ୍ଵାଦ୍ଶସମାଧିଶେଷ, ଏକମୂଳବିଶିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଯାହା କେବଳ ମାତ୍ର ବାକି ରହିଯାଏ, ଅଣ୍ଟଶ୍ୟ, ଶେଷପୀମା, ପରାକାଶ୍ୟ, ଏକଦିଶର ଶେଷଶାର ।

ଏକଶୋଳ — କୁ. ବ. ବଜେଳର ପ୍ରାଚୀନ ନାମ ।

ଏକଶ୍ରୀ — ବି. ଉଦ୍‌ଦାର, ଅନୁଦାରି ଓ ସୁରତ ଏହି ନିଧି ଫୁରପଣ୍ଡିତ ଶର, ଏକମାତ୍ର ସୁଶ୍ରେଷ୍ଟ, ଏକବର୍ଣ୍ଣବିଶିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଏକବେଦ ।

ଏକଶ୍ରଦ୍ଧି — ଗ୍ରା. ବ. ୭ ସଂଖ୍ୟା, ପାଠିଥୁବୁ ଏକ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟା ।

ଏକଶ୍ରୀ — ବି. (ଏକଶ୍ରୀ + ଆ) ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଏକଶ୍ରଦ୍ଧି ସଂଖ୍ୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ।

ଏକଶ୍ରୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶାଠିଏ ଅପେକ୍ଷା ଏକ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ, ୭୧ ଏକଶ୍ରଦ୍ଧି ।

ଏକଶ୍ରୁତି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଏକଶ୍ରୁତ ସଂଖ୍ୟା, ୭୧, ସତ୍ତବ ଅପେକ୍ଷା ଏକଶ୍ରଦ୍ଧି ଅଧିକ ।

ଏକଶ୍ରୁତ — ପୁ. ବ. ଜିତପାତ୍ରର, ବି. ଏକ ସଭବିଷ୍ଟ ।

ଏକଶମାନ — ଗ୍ରା. ବି. ପ୍ରାୟ ଏକାପର, ପରିଶୀଳିତ ସମାନ, ସତ୍ତବ, ସତ୍ତବ ଅଂଶରେ ତୁଳ୍ୟ, ଯହିରେ ସମ୍ବନ୍ଧ ଏକ ପ୍ରକାର ଉପାଦାନ ଥାଏ, ସମତଳ ।

ଏକଶରିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଏକଶର, ଏକ ମାଲଥୁବା (ହାର), ଗୋଟିଏମାତ୍ର ସୁତ ବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକଶରିଆ — ଗ୍ରା. ବି. (ସଂ + ଏକଶରିଆ)

ଏକାପର, (ଅନେକ ବର୍ଣ୍ଣ) ଏକଶମାନ ଏକଶର — ବି. (୧କ + ସର୍ଗ) ଏକନିଷ୍ଠୟ, ଏକାପରି, (ପୁ. ବ.) ଗୋଟିଏ ସୃଷ୍ଟି, ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଏକଶର୍ଷୟ — ବି. ବି. ଏକହଜାର ବା ହଜାରେ, ଏକପରିମାଣବିଶିଷ୍ଟ, ଏକାଧିକ ହଜାର ।

ଏକଶାଥୁ — ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏକ ସଙ୍ଗରେ, ଏକଶରେ ସମରିବ୍ୟାହାରରେ ।

ଏକଶାଲିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଏକବର୍ଷ ବସ୍ତୁଷ୍ୟ, ଏକବର୍ଷପୂର୍ଣ୍ଣୀୟ, ଏକବର୍ଷ ପ୍ରାୟୀ, ବିଷ୍ଣୁକ । [ବାଦ୍ୟ] ।

ଏକଶୁଦ୍ଧ — ପୁ. ବ. (୧କ + ସୁଦ୍ଧ) ତମରୁ ଏକଶୁନୁ — ବି. ଯାହାର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପୁରୀ, (ବି.) ଗୋଟିଏ ପୁରୀ ।

ଏକଶୁନ୍ତ — ବି. (୧କ + ଶୁନ୍ତ + ଅ) ଏକ-ଶୁନେ ଶୁନ୍ତ, ଏକଶ ମିଳିତ, ଏକ-ଶୁନରେ ସମବେତ ।

ଏକହଂସ — କୁ. ବ. ଶର୍ମ୍ମରେବରବିଶେଷ (ପୁ. ବ.) ଜବାସ୍ୟା, ଗୋଟିଏ ହଂସ ।

ଏକହାସିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଏକହାତ ଲମ୍ବ ବା ଦାର୍ଯ୍ୟ, ଜଣକ ହାତରେ କରୁଥିବା, ଏକ ଜଣକ ଅଧିନୀ, ଏକ ଗୋଟି ହାତରେ କରୁଥିବା ।

ଏକହାସନ — ଦୁ. ଏକବର୍ଷର ବାହୁଦ୍ୱା, ବର୍ଷେ ବସୁମର ଗାର ।

ଏକହାସନ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଏକ ବର୍ଷୀୟ, ବର୍ଷ କିଆ ମାର ବାହୁଦ୍ୱା, ଉତ୍ତିଦିବିଶେଷ ଏକହାସନ — ବି. କୃତ୍ତି, ଦୁଷ୍ଟି, ଏକମାତ୍ର, ଏକଶରିଆ । [ଚତ୍ର] ।

ଏକହୃଦୟ — ବି. ଅଭିନ୍ନ ହୃଦୟ, ଏକାଗ୍ର

ଏକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏକ + ଆ) ଏକା ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ, (ଗ୍ରା. ବି.) ଏକାଜୀ, ଅସାହ୍ୟ, ଏକମାତ୍ର, ଏକଶମାନ, (ବି.) ଜଣେମାତ୍ର, (ଅବ୍ୟ) ଏକମାତ୍ର, ବାକ୍ୟ-ପୁରୁଣାଥକ ନିଷ୍ଠେ, ସିନା, କେବଳ ସେହିକଥା ବା ଘଟନା ଘଟିଲେ, ତାହାକୁ ହେଲେ, ପରାନ୍ତରେ ଯାହାହେଉ, ପଦମ୍ଭି, (ଗଞ୍ଜାମ) ବାକ୍ୟଶେଷରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଏକାଙ୍ଗ — ପୁ. ବ. ଏକଶର ।

ଏକାଥୀ — ବ. ୮୧ ସଂଖ୍ୟା ବି. ୧୧ ସଂଖ୍ୟକ ।

ଏକାଏକ — ଗ୍ରା. କୁ. ବି. ଏକାଏକା, ଏକାଜୀ ହୋଇ, ଜଣେମାତ୍ର, ହଠାତ୍, ସିଧାଏ ସିଧାଏ ।

ଏକାକ୍ରତ୍ତକେ — ଗ୍ରା. କୁ. ବି. ଏକପାଶ୍ୟରେ (ଶୋଇ), ଗୋଟିଏ କଢ଼ମାତ୍ର (ଶୋଇ) ଏକାକର — ଗ୍ରା. କୁ. ବି. ଏକ ଜଣକୁ ମାତ୍ର, ଏକାକେ ।

ଏକାକାର — ବି. (୧କ + ଆକାର) ପିଣ୍ଡର, ସମାନ ଆକାରବିଶିଷ୍ଟ, ଯାହା ପରିଷର ଠାରୁ ବାରହୋଇ ପ ରେନାହୁଣ୍ଡି, ଗୋଲିଆ ପୋଲିଆ, ଏକ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଆନାତ, ଏକ-ଜାତରେ ମିଳିତ (ବି.) ଏକାକୁତି, ସମାନାକୁତି, ଗଣ୍ୟଗୋଳ ।

ଏକାଜୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏକ + ଆଜୀନ୍ଦ୍ର) ଅସାହ୍ୟ, ଏକା, ଏକକ, ଏକଲ, ଏକୁ-ଟିଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଏକାଜୀନ, (କୁ. ବି.) ଏକ-ହୋଇ, କେବଳମାତ୍ର ।

ଏକାଷ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଏକ + ଅଷ୍ଟି + ଅ) କାଳ, କୁଆ, ବାୟୁସ୍, (ବି.) ଏକକ୍ଷୁ, କଣ୍ଠ, ଏକାଶିଆ ।

ଏକାଷର — କୁ. ବ. ଗୋଟିଏବର୍ଣ୍ଣତ୍ତ୍ଵ, ଓକାର, (ବି.) ଏକଅଷ୍ଟରବିଶିଷ୍ଟ (ଶତ) ।

ଏକାଷରକୋଷ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଭିଧାନବିଶେଷ ଏକାଗ୍ର — ବି. (୧କ + ଅଗ୍ର) ଅନନ୍ତ୍ୟତିର, ଏକବର୍ଷଯୁକ୍ତ ଆସନ୍ତ୍ର, ଅନାକୁଳ (ଚତ୍ର) ଏକନିଷ୍ଠ୍ୟ, ନିଷ୍ଠ୍ୟ ।

ଏକାଗ୍ରତି — ବି. ବି. (ଏକାଗ୍ର + ତିର) ଏକମନ୍ତ୍ର, ଏକମାତ୍ର ବିଷୟରେ ଯାହାର ଚିତ୍ତ ଆସନ୍ତ୍ର, (ବି. କ. ଧା.), ଏକ ବିଷୟରେ ଆସନ୍ତ୍ରତିର ।

ଏକାଶ୍ରତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏକାଶ୍ରୀ + ଶ୍ରତୀ) ଏକ ବିଷୟରେ ଆସନ୍ତି, ହିଙ୍ଗାସ୍ଵକ ଚିତ୍ତେ ସହୃଦୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୱର, ରଜ ଓ ତମ ଗୁଣର ବିଷେଷ ।

ଏକାଶ୍ରତୀ—କ୍ଳୀ. ବି. (ଏକାଶ୍ରୀ + ତୀ) ଏକାଶ୍ରତୀ, ଏକବିଷୟରେ ମନୋଜିବେଶ, ଦୃଢ଼ ଅଭିନବେଶ ।

ଏକାଶ୍ରତୀ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଏକାଶ୍ରତୀ, ବିଷୟରେ ଯାହାର ଦୃଷ୍ଟି, ବି. (ସ୍ତ୍ରୀ) ଏକ ବିଷୟରେ ଦୃଷ୍ଟି ।

ଏକାଶ୍ରମନାଥ—ପୁଂ. ବି. ଏକାଶ୍ରମନାଥ ।

ଏକାଶ୍ରୀ—ବି. (ଏକାଶ୍ରୀ + ଯ) ଏକାଶ୍ରୀ, ଏକଭାନ, ଅନନ୍ୟରୁତ୍ତି, (ବି.) ଏକାଶ୍ରତୀ (ଦେଖ) ।

ଏକାଶ୍ରାଥାକେ—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ବି. (ସ—ଏକ + ଘାତ) ଏକାଶ୍ରାଥାକେ (ଦେଖ) ।

ଏକାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏକ + ସନ୍ତୁ + ଅ + ର) ଗୋଟିଏମାତ୍ର ବାରପାତକ ବାଣ ବିଶେଷ, ସାଂଗାତକ ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର ଅବ୍ୟାର୍ଥ ଶର ।

ଏକାଶୀ—ପୁଂ. ବି. କ୍ଲୀ. (ଏକ + ଅଞ୍ଜି) ବୁଧଶର୍ମ, (ବି. କ୍ଳୀ.) ଚନ୍ଦନ, ଏକଅଞ୍ଜି, ମୟକ, ଉତ୍ସମାଜ, (ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ) କମଣ୍ଡା ।

ଏକାଶୀଚନ୍ଦରତ୍ନୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକଛନ୍ତି ସମ୍ପାଦ, ଜଗତରେ ଏକମାତ୍ର ରାଜୀ, (ବି.) ମହାପଂଦତମ ବା କ୍ଷମତାଶାଳୀ ।

ଏକାଶୀବାତ—ବି. ଏକ ଅଞ୍ଜକୁ ଆକାଶକୁ କରିଥିବା ବାତରେଗବିଶେଷ ।

ଏକାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏକାଶୀ + ରି) ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ତୀଷ୍ପ୍ରତ୍ୟ ବିଶେଷ ।

ଏକାଶେଷେ (କେ)—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଏକପାଇ (ଦେଖ) ।

ଏକାଠି—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଏକପ୍ରାନ୍ତରେ, ଏକାଠେରେ (ଦେଖ) ।

ଏକାଠେରେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଏକପାଇ) (ଏକ ଓ ସ୍ତ୍ରୀନା) ଏକପ୍ରାନ୍ତରେ, ଏକପମ୍ପରେ, ଏକପରାବରେ, ଏକାନ୍ତବାସରେ, (ବି.) ସମ୍ମିଳିତ, ପ୍ରଭେଦରହିତ, ଏକାନ୍ତରେ ଥିବା ।

ଏକାଶୋଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. (ସ—ଏକ ନବତ୍ରି) ଏକାନନ୍ଦେ ।

ଏକାଶ୍ରୀ—ପୁଂ. ବି. କ୍ଲୀ. (ଏକ + ଶ୍ରୀ) ଏକବୃଷତବିଶେଷ, ଅନ୍ତିମିଶ୍ରଣ ।

ଏକାତପଦ—ବି. (ଏକ + ଆତପଦ) ବ.ଶ୍ର. ଜଣେ ରାଜାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶାସିତ, ଏକରୁଦ୍ଧ, ଏକଧିପତ୍ୟବିଶେଷ ।

ଏକାସ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (ଏକ + ଆସି) ପରା-
ବୁଦ୍ଧି, ଅନ୍ତିମାସ ଆସି, ଅଭିନ୍ଦନିତି,
ଏକପ୍ରାଣ, (ବି. ବ.ଶ୍ର.) ଅଭିନ୍ଦନଦୟ,
ଏକରୁପ ଅନ୍ତଃକରଣବିଶେଷ ।

ଏକାସ୍ତା—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଏକାସ୍ତନ + ତା)
ଅଭିନ୍ଦନଦୟ, ସଖୀ, ଶୌଭିକ୍ଷେ,
ପରମାସାଙ୍କର ଏକାଶବ ବା ଯିକ୍ ।

ଏକାସ୍ତବାଦ—ବି. (ଏକ + ଆସ୍ତନ +
ବାଦ) ଏକମାତ୍ର ପରମାସା ବା ପରା-ବୁଦ୍ଧି
ସମପ୍ରବନ୍ଧକୁ ବ୍ୟାପି ରହିଛନ୍ତି ପର
ବିଶ୍ଵାସ, ବେଦାନ୍ତମତ ।

ଏକାସ୍ତବାଦୀ—ପୁଂ. ବି. (ଏକ + ଆସ୍ତନ
+ ବାଦ + ଲାଭ) ବେଦାନ୍ତମତାବଳମ୍ବୀ,
ବେଦାନ୍ତଶାସ୍ତ୍ର ।

ଏକାଥରେ(ରକେ)—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ବି. ଏକା-
ପଦକେ (ଦେଖ)

ଏକାଦଶ—ବି. (ଏକ + ଦଶନ) ଦଶ-
ଠାରୁ ଏକ ଅଧିକ, ଏଗାର, ଏକାଦଶ
ସଖୀପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ।

ଏକାଦଶକ—ବି. (ଏକ + ଦଶ + କ)
ଏକାଦଶ ପରମାଣବିଶେଷ ।

ଏକାଦଶରୀସ୍ତ୍ରୀ—ବି. ଚନ୍ଦ୍ର, ନାରୀକା,
ଚର୍ମ, କଣ୍ଠୀ, ଜହାନ, ବଚନ, ଗୁରୁ, ପାଦ,
ପାଣି, ଉପସ୍ଥିତ ଓ ମନ ଏହିମାନଙ୍କୁ
ଏକାଦଶ ରହୁସ୍ତ କହନ୍ତି ।

ଏକାଦଶକୁତ୍ସ୍ତ୍ରୀ—ଅବ୍ୟ. (ଏକାଦଶ +
କୁତ୍ସ୍ତ୍ରୀ) ଏକାଦଶକାର, ଏଗାରଥର ।

ଏକାଦଶ ତନ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.), ମହା-
ଦେବ । ଏକାଦଶବାର ଭିନ୍ନ ମୁଣ୍ଡି
ପରିପତ୍ର ହେଉଥିଲୁ ଏହାଙ୍କୁ ଏକାଦଶ
ତନ୍ତ୍ର ଓ ଏକାଦଶରୁତ କହନ୍ତି, ଏକାଦଶ
ନାମ ଯଥା,—ଅଜ, ଏକପ ତ୍ର, ଅନ୍ତବ୍ରଦ୍ଧ,
ପିନାକୀ, ଅପରାଜିତ, ସମ୍ମନ୍ତର, ମହେଶ୍ୱର,
ବୃଷତପତ୍ର, ଶମ୍ଭୁ, ହର ଓ ଶିଶୁର ।

ଏକାଦଶଦ୍ଵାର—କ୍ଳୀ. ବି. ଶଶିର, (ଏକ-
ଦଶ ଦ୍ଵାର) ।

ଏକାଦଶରୁତ—ପୁଂ. ବି. ଏକାଦଶ ତନ୍ତ୍ର
(ଦେଖ) ।

ଏକାଦଶରୂତି—ବି. ଭାଗବତ ପୁରାଣର
ଏକାଦଶ ଶତ୍ରୁ ।

ଏକାଦଶ ସମ୍ପାଦନର—ପୁଂ. ବି. ଏଗାରଦିନର
ସମାହାର, ଏକାଦଶ ଦିବସସାଧା ଯଜ୍ଞ-
ବିଶେଷ, ମୃତ୍ୟୁବ୍ୟକ୍ତିର ଏକାଦଶ ଦିବସେ
କର୍ତ୍ତ୍ଵ୍ୟ ଶ୍ରାବ ।

ଏକାଦଶିନୀ—ବି. (ଏକାଦଶ + ଲାଭ) ଏକାଦଶ ଫଳାପରିମିତ ।

ଏକାଦଶିତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏକାଦଶ + ଅ +
ରି) ଦିତ୍ୟବିଶେଷ, ହରିବାସର, (ବି)
ଏଗ ରତ୍ନଶ୍ୟା ବିଶେଷ ।

ଏକାଦଶିତ୍ରୀତ୍ତନ୍ତ୍ର—କ୍ଳୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରର
ଅଂଶ ବିଶେଷ, ଏହି ଅଂଶରେ ଏକା-
ଦଶିତ୍ରୀବିଶ୍ଵାସ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିଲା ।

ଏକାଦଶିତ୍ରୀତ୍ରୀ—କ୍ଳୀ. ବି. ଏକାଦଶି-
ତ୍ରୀରେ ଅନୁଷ୍ଠାତ ଉପବାସାଧ ଧର୍ମ-
କାରୀ ।

ଏକାଦଶିତ୍ରୀ—ବି. ଏକଠାରୁ ପରାର୍ଥ ପର୍ମିଲୀ
ସଖୀ, ଏହି ସଖୀବିଶେଷ ।

ଏକାଦଶିତ୍ରୀତ୍ରୀ—ବି. ଆନୁପୁର୍ବିକ, ଅନୁତ୍ରୀ ।

ଏକାଦଶିତ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ବି. ଏକଠାରୁ ।
ପ୍ରଥମରୁ ଆରମ୍ଭକରିବାବର, ପୁରୀପର
ଆନୁପୁର୍ବିକରୁପେ, କମାଗତ, ନିରନ୍ତର
ଅବିଜ୍ଞାନକୁପେ ।

ଏକାଦଶ—ପୁଂ. ବି. ଏକାଦଶ, ବ୍ୟାକ-
ରଣୋକ୍ତ ଉତ୍ସବ ଶର ବା ଉତ୍ସବ ସ୍ଥାନ
ପ୍ରତିଶରୀଳ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଆଦେଶ ।

ଏକାଧାର—ବି. (ଏକ + ଆଧାର) କ.ଧା,
ଆନେକବସ୍ତ୍ର ରହିଥିବା ଏକମାତ୍ର ପାଦି ।

ଏକାଧାରରେ—ଶ୍ରୀ. କ୍ଷ. ଅବ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥାନରେ, ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିରେ ।

ଏକାଧିପତି—ସୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ପ୍ରଧାନ ଅଧ୍ୟପତି, ଚନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରୀରାଜା, ସମ୍ପାଦି, ମଣ୍ଡଳେଶ୍ଵର ।

ଏକାଧିପତ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଏକାଧିପତି + ଶ୍ରୀମତୀ) ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଭୃତି ।

ଏକ ନନ୍ଦଶା—ସ୍ରୀ. ବି. ପାଣ୍ଡିତୀ ।

ଏକାନବେ—ବି. ବି. ଏକାନବେସଖ୍ୟା, ଏକାନବେ ସଖ୍ୟାଳ ।

ଏକାନ୍ତୁଦୟୁ—ବି. ଜଣକର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରଦତ୍ତ ଶ୍ରାବ ।

ଏକାନ୍ତ—(ଏକ + ଅନ୍ତ) ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଅତି-ଶୟ, ଭର, ଅତିବେଳ, ଭରି, ଅତିର୍ଯ୍ୟ, ଅତିମାତ୍ର, ଉତ୍ସଗାତ, ନିର୍ଭର, ଆବ୍ରନ୍ତାନ୍ତ ଗାତ, ବାତ, ଦୃତ, ଅତ୍ୟନ୍ତବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଯାହା ନିଷ୍ଠୁରକର କୃତ୍ୟାୟାଏ, ନିର୍ଜନ ।

ଏକାନ୍ତୁଶ୍ଵର—ବି. (ଏକାନ୍ତ + ଶର + ଜନ) ନିର୍ଜନେ ଭ୍ରମଣକାରୀ ।

ଏକାନ୍ତୁତ୍ୱ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଏକାନ୍ତ + ତ୍ୱ) ଏକାନ୍ତରେ, ନିଷ୍ଠିତରେ, ନିଷ୍ଠିତରୁପେ, ଏକପାଶରେ ।

ଏକାନ୍ତୁତ୍ତା—ସ୍ରୀ. ବି. (ଏକାନ୍ତ + ତ୍ତା) ଆଶିନ୍ୟ, ନିଜ ନିଜା ।

ଏକାନ୍ତୁତ୍ୟାଗବାଦ—ସୁଂ. ବି. ବୌକ୍ରମାନଙ୍କର ବାଦବିଶେଷ ।

ଏକାନ୍ତୁଦୁଃଖମା—ସ୍ରୀ. ବି. ବୌକ୍ରକଳ୍ପିତ କାଳବିଶେଷ ।

ଏକାନ୍ତୁର—ବି. ଏକାନ୍ତରବଜ୍ରୀ ଗୋଟିଏ ଛଢି ଗୋଟିଏ ଥିବା (ବି.) ଏକଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ଭୋଲନରୁପ ବ୍ୟବିଶେଷ, ପାଳିକ୍ତର, ଭୁଲ୍ଲାୟକଳ୍ପିତ ।

ଏକାନ୍ତୋ(ନୁରେ)—ଶ୍ରୀ. କ୍ଷ. ବି. ଜନାନ୍ତିକେ, ନିରୋଳାରେ, ଏକୁଟିଆରାବରେ, ଏକପାଶରେ, ନିତାନ୍ତ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୋପନରେ, ଶୁଣ୍ଟବରେ ।

ଏକାନ୍ତୁସୁଷମା—ସ୍ରୀ. ବି. ବୌକ୍ରୋତ୍ତମାନାୟୀକାଳବିଶେଷ, (ବି) ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଭା ।

ଏକାନ୍ତୁ—ବି. (ଏକାନ୍ତ + ଜନ) ଅତି-ଶୟୁପ୍ତକ, ବିଷ୍ଟୁଭ୍ରତିବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।

ଏକାନ୍ତ—ବି. (ଏକ + ଅନ୍ତ) ଏକାଥରେ ଶାଇକର ପ୍ରତିପାଳନ, ଏକାନ୍ତଭ୍ରତ ପରିବାର, ବହୁବ୍ୟକ୍ତିର ଏକାନ୍ତରେ ଭୋଲନ, ବ୍ୟବିଶେଷ, (ବି) ଏକବକ୍ତା ତଥା, ଏକବାର ଭୋଲନ, ସହଭୋଲନ, ଏକବୁଦ୍ଧିରେ ଶାଇଥିବା ।

ଏକାନ୍ତବଜ୍ରୀତା—ସ୍ରୀ. ବି. (ଏକାନ୍ତବଜ୍ରୀତା + ଭ୍ର. ତା) ଏକପରିବାରର ଅତ୍ୟର୍ଗତ ହୋଇ ରହିବା ଅବସ୍ଥା, ଏକାନ୍ତରେ ଥିବା ଅବସ୍ଥା ।

ଏକାନ୍ତଭ୍ରତୀ—ବି. (ଏକାନ୍ତ + ଭ୍ରତୀ + ଭ୍ରତୀ) ଯେଉଁମାନେ ଏକଭାବରେ ଥାଏନ୍ତିରେ ଆନ୍ତିରେ, ଏକାନ୍ତଭ୍ରତୀରେ ଥିବା କରୁଥିବା ।

ଏକାନ୍ତଭ୍ରତ୍—ବି. (ଏକାନ୍ତ + ଭ୍ରତ୍ + କର୍ତ୍ତା) ଏକାନ୍ତଭ୍ରତ୍ପରବର, ଏକବାର ଭୋଲନ, ସହଭୋଲନ, ଏକବ୍ୟବିଶେଷ ଦ୍ୱାରା ପାଲନ ।

ଏକାପଦେ(ପଦକେ)—ଶ୍ରୀ. କ୍ଷ. ବି. ସ୍ଥିରପତ୍ର, ଏକାବେଳକେ, ଥରେମାନୀ, ପଦେମାନ କହିବାଦ୍ୱାରା ।

ଏକାମାଧ୍ୟା ବିଜାପଳ—ଶ୍ରୀ. (ପ୍ରବତନ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ କଳ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ପ୍ରଧାନ, ବନ୍ଦ ବା ଗରିଷ୍ଠ, ଯେ ପରାପେକ୍ଷା ନୁହେ ବିଜାପଳ ପରିବର୍ତ୍ତେ ‘ବାଜାର ପଳ’ ମଧ୍ୟ ପ୍ରମୁଖ ହୁଏ ।

ଏକାମୁହୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରଧାନ, ସମ୍ପର୍କୀୟ, ଏକଥାତ୍ର ମୁହୀ ବୁଲଇ ଥିବା ।

ଏକାମୁହ୍ୟାକେ—ଶ୍ରୀ. କ୍ଷ. ବି. ଏକଦିନକୁ ମୁହୀରେ, ଏକାବେଳକେ, ଏକାଥରେ ଥାଇବା ।

ଏକାମୁହୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉକ୍ତିଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ପରିଷ ଭାର୍ତ୍ତାନାନ, ଭାର୍ତ୍ତାନରେ ପ୍ରାଣପ୍ରସିଦ୍ଧ ଭାର୍ତ୍ତାନାନ, ଭାର୍ତ୍ତାନ ନାମ ଭୁବନେଶ୍ୱର, (ବି) ଏକଥାମୁହୀରେ ଥାଇବା ।

ଏକାମଳାନ—ବି. (ଏକ + ଆମଳ + ନାନ) ଭୁବନେଶ୍ୱର ପାର୍ଥ ।

ଏକାମ୍ରଷେଷ—ବି. ହିନ୍ଦୁମାନକରଗୋଟିଏ ଶାର୍ଥ, ମୁଖ୍ୟଜୀବାର ଭୁବନେଶ୍ୱର ମେତା

ଏକାମ୍ରନାଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ମରେ କାନ୍ତ ନଗରସ୍ଥ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଶିବଲିଙ୍ଗ । ଏକାମ୍ରପୁରାଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭୁବନେଶ୍ୱର-ମାହାୟ କଣ୍ଠନାମ୍ବକ ଆଧୁନିକ ମୟୁର ଗ୍ରନ୍ଥ ବିଶେଷ ।

ଏକାମ୍ରବନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଏକାମ୍ର କାନନ, (ଦେଖ) ।

ଏକାମ୍ରସ୍ଥର—ବି. ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଧ୍ୟିତ ଲିଙ୍ଗରାଜମହାପ୍ରଭୁ, ଭୁବନେ-ଶ୍ୱରରେ ବିଶ୍ଵାନିତ ଏହି ନାମରେ ଶିବଲିଙ୍ଗ ବିଶେଷ ।

ଏକାମ୍ରନ—ସୁଂ. ବି. ବି. (ଏକ + ଆମ୍ରନ) ଏକାମ୍ର, ଏକ ବିଷ୍ଣୁମାଧ୍ୟାତ୍ମିକା, ଏକତନବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଏକମ ହ ଅବଲମ୍ବନୀମ୍ବୁଦ୍ଧ, (କ୍ଲୀ. ବି.) ଏକମ୍ବନ, ଏକମାତ୍ର ଗମନୟେ ଶା ରଥ ।

ଏକାମ୍ରନଗତ—ସୁଂ. ବି. ଏକାଗ୍ର, ଏକମ୍ବାନଗତ ।

ଏକାର—ସୁଂ. ବି. ସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣର ଏକାଦଶ ଅକ୍ଷର (ଏ) ।

ଏକାରଣ୍ଗ୍ରଣ—ଶ୍ରୀ. କ୍ଷ. ବି. ଏହି ନିମିତ୍ତ, ଏଥୁସକାଶେ, ଏଥୁପାଇଁ, ଏହି ହେତୁରୁ ।

ଏକାର୍ଣ୍ଣବ—ବି. (ଏକ + ଅର୍ଣ୍ଣବ) ମହା-ପ୍ରଳୟ, ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶ ବ୍ୟାପ୍ତ, ଅସୀମ ଜଳ-ରାଶି, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ଗୁରିଆଡ଼େ ସମ୍ମୁଦ୍ର-ରୁପେ ବ୍ୟପିଥିବା ।

ଏକାର୍ଣ୍ଣଗନ୍ତ—ବି. ଜଳବୁଢ଼ି ହୋଇ ଗୁରିଆଡ଼େ ଜଳପୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିବା (ଶ୍ରୀଲିଙ୍ଗ ପ୍ଲାନ) ।

ଏକାର୍ଥ—ସୁଂ. ବି. (ଏକ + ଅର୍ଥ) ଏକ ପ୍ରସ୍ତୁତାଜଳ, ଏକଅଭିଧେୟ ଶର୍ମ, ଏକ ପଦାର୍ଥ, ଏକ ମାନେ ବୁଝା ଯାଉଥିବା, (ବି) ଏକପ୍ରସ୍ତୁତାଜଳପୁଣ୍ଡ ।

ଏକାର୍ଥକ—ସୁଂ. (ବ. ବି.) ଏକରୂପ ଅର୍ଥପ୍ରକାଶକ, ଅର୍ଥନାର୍ଥ, ଏକରୂପ ଉଦେଶ୍ୟ ବା ପ୍ରସ୍ତୁତାଜଳ ବିଶିଷ୍ଟ ।

ଏକାର୍ଥତା—ସ୍ରୀ. ବି. (ଏକାର୍ଥ + ତା) ଅର୍ଥର ବା ଉଦେଶ୍ୟର ବିଭିନ୍ନତା ନ ଥିବା, ସମାର୍ଥତା, ସମପ୍ରସ୍ତୁତାଜଳନତା ।

ଏକାର୍ଥପ୍ରତିପାଦକ—ବି. (ଶତର) ଏକାମାତ୍ର ଅର୍ଥ ବୁଝାଯାଉଥିବା, ଯଥା—ଅଣ୍ଡ, ଜଳ, ଗୁଡ଼ ।

ଏକାର୍ଥବୋଧକ—ବି. (ଶତର) ଏକାର୍ଥପ୍ରତିପାଦକ (ଦେଖ) ।

ଏକାର୍ଥସମୟପେତ—ବି. ଏକାର୍ଥବିଶିଷ୍ଟ, ଏକ ଉଦେଶ୍ୟପ୍ରତିକ୍ରିୟା ।

ଏକାବନ—ବି. ଏକାବନ ସଂଖ୍ୟକ, (ବି) ୫: ସଂଖ୍ୟା, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା ଏକ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟା ।

ଏକାବସ୍ତୁବ—ବି. ଏକଶବ୍ଦବିଶିଷ୍ଟ, ତୁଳ୍ୟଶବ୍ଦବିଶିଷ୍ଟ, (କ୍ରୀ) ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଅଙ୍ଗ ।

ଏକାବଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏକ + ଆବଳ) ଅଳଙ୍କାରବିଶେଷ, ଏକାଦଶାଷ୍ଟ୍ରୀ ଛନ୍ଦୋଚ୍ଚିତ୍ତବିଶେଷ । ଜ୍ୟୋତିଷଶ ପ୍ରୋକ୍ତ ଯୋଗ ବିଶେଷ ।

ଏକାବେଳକେ(ବେଳେ)—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ବି. ଏକଥମୟରେ, ପ୍ରଗପତ, ଏକବାରିକ, ଏକାଥରକେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୁପେ ।

ଏକାବର—ବି. (ଏକ + ଅବ) ଏକ ସନ, ଏକାବର୍ଷ— (ବି) ଏକବର୍ଷବ୍ୟସ, ଏକସାଲ (ଦେଖ) ।

ଏକାବାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ଏକବସ୍ତୁର ବସ୍ତୁମ୍ବା, (ବି) ଏକସାଲିଆ ଗାର ।

ଏକାବାରୀତ - ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏକାଧିକ ଅଣ୍ଡାତ, ଏକାଅଣ୍ଡା, ୨ ସଂଖ୍ୟା ।

ଏକାବାରୀତିପଦ—କ୍ରୀ. ବି. ବାପୁମଣ୍ଡଳ ।

ଏକାଶୟ—ବି. ଅନନ୍ୟଗତ, ଏକଜଣର ଆଣ୍ଡାତ, ଏକକାରୀବଳମ୍ବୀ, ଯାହାର ଅନ୍ୟ କେହି ଆଶ୍ରୟ ନାହିଁ, (ୟୁ.) ଏକ ଅଧାର ।

ଏକାଶ୍ରିତ—ବି. ଅନନ୍ୟ ଗତ, ଏକଜଣର ଶରଣାପନ୍ଥ, ଏକାଶ୍ରୟ ।

ଏକାଶ୍ରିତଗୁଣ—ପୁଂ. ବି. ଏକବୁଦ୍ଧି ଧର୍ମ, ବୁଦ୍ଧି, ରଥ, ରତ୍ନ, ପୂର୍ଣ୍ଣତି, ସାମାନ୍ୟ ଗୁଣ, ସାଧାରଣ ଗୁଣ ।

ଏକାଶ୍ରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମାଘ ମାସର କୃଷ୍ଣାଶ୍ରମୀ, ଶତୀ, ପ୍ରଜାପତିଙ୍କର କନ୍ୟା ବିଶେଷ ।

ଏକାଶ୍ରୀଳ—ପୁ. ବି. (ଏକ + ଅଶ୍ରୀ + ଲା + ଅ) ବକ ବୃକ୍ଷ, ଗରଣ ଗଛ ।

ଏକାଶ୍ରୀଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏକାଶ୍ରୀଳ + ଆ) ଅଗ୍ରତ୍ତି ବୃକ୍ଷ, ବକବୃକ୍ଷ, ଗରଣଗଛ, ଅମୁଷ୍ଟା, କୁଳୋଳା, ପାପଚେଳିକା, କୁଳିଳା, ଶିବାବୁକା, ବର ।

ଏକାସନିକ—ପୁ. ବି. (ଏକାସନ + ରକ) ଏକାସନର ଉପସ୍ଥିତ ।

ଏକାହ—ପୁ. ବି. (ଏକ + ଅହନ + ଅ) ଏକଦିନ, ଏକଦିନସାଧ ଅଗ୍ନି ଶୋମାଦ ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।

ଏକାହଗମ୍—ବି. (ଏକାହ + ଗମ୍) ଏକ ଦିନରେ ଗମ୍ (ସ୍ତାନ), ଯେଉଁପାନରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଏକଦିନ ଲାଗେ ।

ଏକାହାର—ପୁ. ବି. (ଏକ + ଆହାର) ଏକ ଦିନରେ ଥରେ ମାତ୍ର ଭୋକନ କରିବା ।

ଏକାହାରୀ—ପୁ. ବି. (ଏକାହାର + ରକ) ଯେ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଥରେ ମାତ୍ର ଭୋକନ କରେ ।

ଏକାହିକ—ବି. (ଏକାହ + ରକ) ଏକ ଦିନସାଧ, ଏକ ଦିନରେ ସମ୍ପଦ, ଏକ ଦିନରେ ଜାତ, ଦୈନିକନ, ପ୍ରତିଦିନ ଘଟିଥିବା ।

ଏକାହିକକ୍ରି—ବି. ପ୍ରତିଦିନ ହେଉଥିବା ଜ୍ଞାନ ।

ଏକି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକମାତ୍ର, ତୁଳ୍ୟ, ସମାନ, (ଅବ୍ୟ) ଆଣ୍ଟର୍ଯ୍ୟସୁଚକ, (ପ୍ରଶ୍ନ) ଏହା କିଅଣ ?

ଏକାକରଣ—କ୍ରୀ. ବି. (ଏକ + କ୍ରୀ + କ୍ରୁ + ଅନ) ଏକହାକରଣ, ଅନେକ ପଦାର୍ଥ ଏକଷ କରି ରଖିବା ।

ଏକାକରଣ—କ୍ରୀ. ବି. (ଏକ + କ୍ରୀ + କ୍ରୁ + ଅନ) ଏକଷ ମିଳିତ ହେବା, ସମ୍ପିଳଣ ।

ଏକାକରଣ—ପୁ. ବି. (ଏକ + କ୍ରୀ + କ୍ରୁ + ଅ) ମିଳିତ ହେବା, ଏକାହେବା ।

ଏକାକୁତ—ବି. (ଏକ + କ୍ରୀ + କ୍ରୁ + ତ) ମଳିତ(ବହୁତ ପଦାର୍ଥ) ଏକହୋଇଥିବା ।

ଏକାସ୍ୟ—ବି. (ଏକ + ରୟ) ଏକପରୀସ୍ୟ, ସହାସ୍ୟ, ଏକସମ୍ପରୀସ୍ୟ, ଏକପରାବଳମ୍ବୀ ।

ଏକୁ—ଅବ୍ୟ, ଏକେ, ପ୍ରଥମତଃ, ଏକହୁ, ଏକଠାରୁ ଆରମ୍ଭକର ।

ଏକୁ ଅନେକ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ, ଏକହୁ ବେଶି, ଏକାଧିକ ।

ଏକୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକ ଦିନ ଅନ୍ତର, ଏକଥର, ଏକାହିକ (କ୍ରୀ), ଏକ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ଘଟୁଥିବା, ଥରେ ବଢା ହୋଇଥିବା (ହଳଦୀ), ଏକ ପୁରୀଆ, (ଗୁରୁଳ) ।

ଏକୁଆରକ (କେ)—ଗ୍ରା. ବି. ଏକକୁ ଆରକ (ଦେଖ), ଅନେଥାନ୍ୟରେ, ଏକକୁ ଆରକ (ଦେଖ) ।

ଏକୁଆରେକ—ଗ୍ରା. ସଂବ. ଅନେଥାନ୍ୟରେ, ଏକକୁ ଆରେକ (ଦେଖ) ।

ଏକୁସକ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଅପେକ୍ଷା ଅନ୍ୟ, ପ୍ରଥମ ଅପେକ୍ଷା ଅନ୍ୟଟି, ଏହିପରି, ଅନ୍ତିମୟ, ପ୍ରତ୍ୟେକ, (ଅବ୍ୟ) ତାକୁ ବଳ ସେ, ତାକୁ ବଳ ସେ ।

ଏକୁଟିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକାଜୀବ, ଅସହାୟ, (କ୍ର. ବି.) ଏକାଜୀବାଇଲ ।

ଏକୁଟିଆରହା-ଗ୍ରା. ବି. (ଗାଳି) ଜଙ୍ଗଲରେ ବାରହାମାନେ ଦଳ ବାନ୍ଧ ରହିବାକୁ ପୁଣ ପାଥାନ୍ତି ନାହିଁ, ସେପରି ଯେ ଏକାଜୀବ ରହିବାକୁ ପୁଣ ପାଏ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଅନ୍ୟର ଗ୍ରା ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ ।

ଏକୁନ—ଗ୍ରା. ବି. ସମ୍ମନ୍ତି (କ୍ର. ବି.) ମୋଟରେ, ସମୁଦ୍ରାସ୍ୱ ।

ଏକୁଶକ୍ତି—ପ୍ରା. ସମ୍ପ. (କ୍ର. ବି.) ନିରବକୁ ନିରବକରେ, ଏକାଦିବିମେ ।

ଏକେ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ପ୍ରଥମତଃ, ଏକପକ୍ଷରେ ।

ଏକେ ଏକେ—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ବି. ଗୋଟିଏ କରି, ଜଣ ଜଣ କରି, ପ୍ରତ୍ୟେକ, ପୃଥକ ପୃଥକ ।

ଏକେକଣ—ପୁ. ବି. (ଏକ + ରକ୍ଷଣ) କାକ, କଣା ଲେକ, ଶୁକାରୂପୀୟ ।

ଏକେତ—ଗ୍ରା. କ୍ରି. ବି. ଏକେ, ପ୍ରଥମତଃ, ଏକ ପକ୍ଷରେ ।

ଏକେଶ୍ୱର—ପୁଂ. ବি. ପ୍ରଧାନଅଧ୍ୟପତ୍ର, ମାଲିକ, ଜଗଧିର (ବିଂ) ଏକଳ, ଏକାଙ୍ଗ, ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଭୁ ବା ରାଜାଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷାରରେ ଥିବା ।

ଏକେଶ୍ୱର—ଗ୍ରା. ବି. ଏ ପୃଥିବୀର ପ୍ରଭୁ ଏକମାତ୍ର ଦ୍ଵିତୀୟ ମତ ବା ବିଶ୍ୱାସ ।

ଏକେଶ୍ୱରବାଦୀ—ପୁଂ. ବି. (ଏକେଶ୍ୱର + ବଦା + କନ୍ତା) ପଥୁଷାରକଣ୍ଠୀ, ଏକମାତ୍ର ଦ୍ଵିତୀୟ ବୋଲି ଯେ ବିଶ୍ୱାସ କରେ, (ଦ୍ୱା) ଏକେଶ୍ୱରବାଦୀଜା ।

ଏକେକ—ପୁଂ. ବି. ଏକ ଏକଜଣ, ଜଣେ ନଣେ, ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ, (ବିଂ) ଧାରାବାହିକ, (କି. ବିଂ) ଏକଏକ କରି, ଏକଏକ ହୋଇ, ପୃଥିବୀକରେ ।
ଏକେକିଶ୍ୱର—(ଅବ୍ୟ) ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କରି, ଏକ ଏକ ବାର, ପର୍ମାୟୁଦ୍ଧମେ, ଧାରାବାହିକରୁପେ ।

ଏକେଷ୍ଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅକାନବିନ୍ଦ ଲତା ।
ଏକୋଇଶ—ଗ୍ରା. ବି. ବିଂ. ଏକବିଂଶ ହଣ୍ଡା, ଏକବିଂଶ ସଙ୍ଖ୍ୟକ ।

ଏକୋଇଶ—ଗ୍ରା. ବି. ପିଲାର ଜନ୍ମର ଏକୋଇଶ ଦିନରେ କରୁଣିବା ନାମ କରଣାଦ ଦ୍ଵିତୀୟ ।

ଏକୋଜୀ—ତାଙ୍ଗୋରର ପ୍ରଥମ ମହାବିଷ୍ଣୁ ରାଜା, ଶେବାଜିର ଚିମାଣେୟ ।

ଏକୋଦକ—ପୁଂ. ବି. ଗ୍ରୀ. (ଏକ + ଦିଦକ) ଏକଗୋଦକ, ଉଚ୍ଚ ତିନ ସପ୍ତମ ପୁରୁଷ ପର୍ମିକ୍ତ ସଗୋଦ, ସମାନୋଦକ ।

ଏକୋଦର—ବି. ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗ୍ରୀ. ସହୋଦର, ସହୋଦରଗ୍ରୀ, (କ୍ଲା. ବି.) ଡୁଲ୍‌ବିଦର, (ବିଂ) ଏକମାତ୍ରଗର୍ଭଜାତ ।

ଏକୋଦିଷ୍ଟି—କ୍ଲା. ବି. ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଉଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଯେଉଁ ଶ୍ରାକ କରାଯାଏ, (ବିଂ) ଏକ ବ୍ୟୁ ବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ।

ଏକୋଦେଶ—ପୁଂ. ବି. ଏକର ଉଦେଶ, ଏକବିଷ୍ୱ ଲକ୍ଷ୍ୟକରିବା ।

ଏକୋନ—ବିଂ. କେସଖ୍ୟା କମ୍, ଯହିରୁ ଏକ ଉଣା ।

ଏକୋଣିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଆକନାଦି) ଅକାନବିନ୍ଦ ଲତା ।

ଏକୋଷ—ପୁଂ. ବି. ଅବଳି ନି ପ୍ରବାହ ।

ଏକୋକ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଗୋଡ଼ା ଟାଣିବା ଦୁଇତିକାଥା ଗାଡ଼ି ।

ଏକୋଣ—ଗ୍ରା. କି. ବି. ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ, ବର୍ତ୍ତିମାନ ।

ଏକୋଣି—ଗ୍ରା. କି. ବି. (ଏକଷଣ + ଇ) ଏହିମଣି, ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ

ଏକୋନ୍ଦି—ଯା. ବି. ପଳାଇ ପାଇଁ ଗରୁଳ ପ୍ରକ କରିବା ନିମନ୍ତେ, ମସଲମିଶ୍ରିତ ପିତଙ୍କଳ ।

ଏକୋନା—ଯା. ପୁଂ. ଏକ, ଏକଅଣା, ଏକଳ, କେବଳ ।

ଏକୋର—ଗ୍ରା. ବି. ଏକାଦଶ, ଏଗାର ସଂଖ୍ୟା, ଏକଦଶାହ ।

ଏକୁଡ଼ା(କ)—ଗ୍ରା. ସବ. (ଅନାଦରାର୍ଥକ) ଏ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିଗତି ।

ଏକୁଡ଼ା(କ)—ଗ୍ରା. ସବ. (ଆଦରାର୍ଥକ) ଏ ବ୍ୟୁ ବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ।

ଏକୁମେତି ଦିଗୁମେତି—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଆମଦାନା ଓ ରିପ୍ରାନୀ ।

ଏକୁ ମେଣ୍ଟି—ଯା. ବି. ଚୁଟି, ଚୁଟିପତ୍ର, ସମ୍ବନ୍ଧ ।

ଏପାନ୍ତି—ପ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (ସ-ଏତିର ଓ ଘାତ) ଏଥରକ, ଏକ୍ଷଣି, ବର୍ତ୍ତିମାନ ।

ଏପାନ୍ତି(ଘେନି)—ପ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏହିହେତୁରୁ, ଏଥୁମର, ଏହିମୋରୁ ।

ଏପକି—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ), ଅବ୍ୟ, ଦେହମଣି, ବର୍ତ୍ତିମାନ ।

ଏକ—(ଧାରୁ) ଦୀପ୍ତି, କମ୍ପିବା ।

ଏକ ମାନି—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଉପରିଷ କର୍ମସ୍ତର ।

ଏକାନ୍ତ(ଆ)କା—ପ୍ରା. ବି. କି. ବି. (ସ-

ଏତିର ଓ ଜାତି) ଏହିପର, ଏହି ପ୍ରକାରର, ଏହିଶ୍ରେଣୀର, ଏକଜାଣ୍ୟ ।

ଏଜନ—ଗ୍ରା. (ସବ) ଏ, ଏହା, ଏହି, ଉପରେକ୍ତ ବିଷ୍ୱ ।

ଏଜଥ—ପୁଂ. ବି. (ଏଜ + ଥଥ) କମ୍ ।
ଏଜନ—କ୍ଲା. ବି. (ଏଜ + ଅନ୍ତିମିନ) କମ୍ପନ, ଉତ୍ତେଜନ, ଏହି, ଏହା ।

ଏଜଲସ—ଯା. ବି. କତେଶ୍ୱର, ମେସଲ, ଧର୍ମଧରଣ, ବିରୁଦ୍ଧପତଙ୍କ ବେଠକ ସ୍ଥାନ ।

ଏଜ—ବି. (ଏଜ + ଜନ) ବାତରେଗରସ୍ତ୍ରୀ
ଏଜିତ—ବି. (ଏଜ + ମି. ତି) କମ୍ପି ତି, କମ୍ପାନ୍ତି ତି, କମ୍ପିମାନ ।

ଏଜେଣ୍ଟ—ଯା. ଗୁମାତ୍ରା, ତହପିଲମର, କମ୍ପର୍ସ୍, ପ୍ରତିନିଧି, ଉକଳ ।

ଏଜ୍ୟ—ବି. (ଆ + ଯଜ୍ଞ + ଯ) ସମ୍ୟକ୍ ରୂପେ ଯଜମାୟ ।

ଏଟା—ଗ୍ରା. ସବ, (ଅନାଦରାର୍ଥକ) ଏହି ବ୍ୟୁ ବିଷ୍ୱ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଏଟି—ଗ୍ରା. ସବ. (ଆଦରାର୍ଥକ) ଏହି ବ୍ୟୁ ବିଷ୍ୱ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଏଠ—ଧାରୁ) ବାଧାଦେବା ।

ଏଠିଠୁ(ଠୁ)—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, ଏହି ପ୍ରାନ୍ତୁ, ଏଠାରୁ ।

ଏଠିଠୁସେଠିଠୁସେଠୁ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏଠାରୁ ସେଠାରୁ, ଅନିଦିଷ୍ଟ ପ୍ରାନ୍ତୁ ।

ଏଠା—ଗ୍ରା. ବି. ଏହାନ ଏହାନ ।

ଏଠାର—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, ଏହାନରେ ।

ଏଠାକା(ର)—ଗ୍ରା. ବି. ଏ ପ୍ଲାନ୍ସ୍, ଏହି ସ୍ଥାନର ।

ଏଠାକୁ(ମୈ)ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏଠାକୁ, ସ୍ପ୍ଲାନ୍ଟ୍, ଏଠାକୁ

ଏଠାରେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, ଏହି ସ୍ଥାନରେ, ଏପ୍ଲାନ୍ଟରେ ।

ଏଠାସେଠା—ଗ୍ରା. ବି. ଏହାନ ସେହାନ, ନିଦେଶାବଦ, ନିଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନର ଅଭାବ, (ବିଂ) ଅନନ୍ୟସ୍ତ, ଅବନ୍ୟସ୍ତ, ବିଚଳିତ, ଅନ୍ତିର, ସ୍ଥାନଭଣ୍ଟ ।

ଏଠିକା (ର)—ଗ୍ରା. ବି. ଏହାନର, ଏଠାକାର, ସ୍ଥାନୀୟ ।

ଏଠେଇ(ରୁ)—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏଠାରେ, ଏହାନରେ, ଏପ୍ରସଙ୍ଗରେ ।

ଏତ—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ରତ୍ନ + ଥ) ବଧୁର, କାଳ, (ବି. ପୁଂ.) ମେସ, ମେଣ୍ଟା ।

ଏଡ଼କ—ୟୁ. ବ. (ଇଲ + ଅଳ)ମେଷ,
ବଣଛେଳି, ବନ୍ୟରୁଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ଏଡ଼କା ।
ଏଡ଼କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମେଷୀ, ମେଷୀ ।
ଏଡ଼ଗଜ—ୟୁ. ବ. ଚନ୍ଦମର୍ଦ୍ଦକ, ମୁଲଶ୍ଵାଗଜ ।
ଏଡ଼ମୁକ—ୟୁ. ବ. ଦ୍ରୁଦ୍ଧ, (ଏଡ଼ + ମୁକ)
ବାକଣକୁ ଓ ଶ୍ରବଣ ଶକ୍ତିଶୂନ୍ୟ, କାଳ
ଓ ବୋବା, ଶଠ, ପ୍ରତାରକ ।
ଏଡ଼ା—ଗ୍ରା. ବି. ତ୍ୟାଗ, ବର୍ଜନ, ଅବ-
ମାନନା, ଆଦେଶଲଭନ ।
ଏଡ଼ି—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ—ଅଙ୍ଗ୍ରୀ) ଗୋଡ଼ର
ଗୋଟି, କୋତାର ଗୋଟିତଳର
ଅଂଶ, ଗୋଟିଦ୍ଵାରା ଆୟାତ ।
ଏଡ଼ିକ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ—ଏକାହୃଣ) ଏଡ଼େ
ବଡ଼, ଏହି ଆକାରର, ଏହିପ୍ରକାରର,
(କି. ବି.) ଏଡ଼େ, ଏତେ ପରିମିତ ।
ଏଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. କି. ପରିହାର କରିବା,
ଛାଡ଼ିବା, ତ୍ୟାଗକରିବା, ପଳାଇଯିବା,
ଆତିଥମକରିବା, ଲଝନକରିବା,
ଅମାନକରିବା, ଅବଞ୍ଚନକରିବା, (ବାଣ,
ଶର) ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଗକରିବା, ଖେଳରେ ପଣ
ବା ବାଜି ରଖିବା, ଆଡ଼ିବା ।
ଏଡ଼ିକୁ—ବ. (ରହିଛି+ଉଳ) କବର,
ସମାଧ, ଶୁଣାନ, ଚେତ୍ୟ, ପୁଜାଯୋଗ୍ୟ
ବିସ୍ତୁପୂର୍ଣ୍ଣ, ବୌକ୍ଷୟପ ବା ଚେତ୍ୟ,
ଭର୍ତ୍ତି, ପୁଲଦୁଆ, ହଂସା, ସମାଧ ମନ୍ଦର
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅସ୍ତ୍ର, ଅନ୍ତର୍ଗତକଠିନଦ୍ରବ୍ୟ ।
ଏଡ଼ିକ—ୟୁ. ବି. (ରହିଛି+ଉଳ) ଅନ୍ତର୍-
ଗତ ଅସ୍ତ୍ର, ଅନ୍ତର୍ଗତ କଠିନ ଦ୍ରବ୍ୟ,
ଏଡ଼ିକୁ (ଦେଖ) ।
ଏଡ଼େ—ଗ୍ରା. ବି. ଓ ବି. ର ବି. (ଫ—
ରହିଣି) ଏତେପରିମାଣର, ଏପର
ଆକୃତିବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।
ଏଡ଼େଇ—ଏଡ଼େକରିବା—ଗ୍ରା. କି. ଶିଖୁ-
କାଳରୁ ଶିଖିବୁ ପାଳି ବଢ଼ାଇବା ।
ଏଡ଼େକ—ଗ୍ରା. ପଦ୍ୟ. ବି. ବି. ର ବି.
ଏଡ଼େ (ଦେଖ) ।
ଏଡ଼େବଡ଼—ଗ୍ରା. ବି. ଏଡ଼େ କୃହିତ ।
ଏଡ଼େବନ୍ଦ—ଗ୍ରା. କି. ସାହାଯ୍ୟ
କରି କୌଣସି ଲୋକକୁ ଅତି ନିରଣ୍ୟ

ଅବସ୍ଥାରୁ ଦିନତ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବା,
ଏଡ଼େଇ ଏଡ଼େ କରିବା (ଦେଖ) ।
ଏଡ଼େରୁ ଏଡ଼େହେବା—ଗ୍ରା. କି. ଅତି-
ଶାନ ନିରଣ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରୁ ଦିନତ ଅବସ୍ଥାକୁ
ଆଣିବା, ଶିଖିଅବସ୍ଥା ଲଙ୍ଘନ କରି
ବଢ଼ ହେବା ।
ଏଡ଼ିକ—ବି. ଏକାବିତ ପରିମାଣବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।
ଏଡ଼ୋକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅସ୍ତ୍ର, ଏଡ଼ିକ
(ଦେଖ) ।
ଏଣ—ୟୁ. ବ. (ର + ଣ) କୃଷ୍ଣପାବ-
ମୁଗ, ମୁଗ, ହରଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଏଣୀ, (ଗ୍ରା. ସବ)
ହି ସ୍ଥାନ, ହିଅଞ୍ଜଳ, (ବି) ଠୋକାର,
ଏହିଆଡ଼ିର ।
ଏଣକ—ୟୁ. ବି. (ରେ + କ) କୃଷ୍ଣ ମୁଗ,
ଏଣ (ଦେଖ) ।
ଏଣତଳକ—ୟୁ. ବି. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ମୁଗଙ୍କ, ତଳ
ଏଣତୁଳ—ୟୁ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ମୁଗନେଶ, ଯାହାର
ନେତ୍ର ମୁଗନେତ୍ର ପର ।
ଏଣନୟୁନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଏଣ + ନୟୁନ +
ଆ) ମୁଗନୟୁନା, ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର ନେତ୍ର
ମୁଗନେତ୍ରପର ମୁହର ।
ଏଣପଳ—ଗ୍ରା. ବି. ମିରିଗାକୋଳି (ଦେଖ)
ଏଣତୁଳ—ୟୁ. ବି. (ଏଣ + ତୁ + କି. ପ୍ର)
ତନ୍ତ୍ର ।
ଏଣରପୁ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରି. ହ, ମୁଗେନ୍ଦ୍ର ।
ଏଣଜନ—କ୍ଲୀ. ବି. ମୁଗବର୍ମ୍, କୃଷ୍ଣପାର
ର୍ମ୍ ।
ଏଣିକ—(ଅବ୍ୟ) ଏ ଆଡ଼କ, ଏକକ,
ବର୍ତ୍ତମାନକୁ, ଆଜିକାଲି, ଅଭିପର,
ଆଜିତାରୁ, ଏଥୁପରେ, ଭବିଷ୍ୟତରେ ।
ଏଣିକ ତେଣିକ—ଗ୍ରା. କି. ବି. (ଫ—
ଏତକ ଓ ତତ୍ତ୍ଵ) ମୁରିଆଡ଼କ, ମୁରିଆଡ଼େ,
ଏଣିତେଣେ ।
ଏଣିକତେଣିକହେବା—ଗ୍ରା. କି. ଅସ୍ତ୍ରର
ହେବା, ଇତ୍ତୁତେ ।
ଏଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ର + ଣ + ର) ହରଣୀ ।
ଏଣନୟୁନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏଣନୟୁନା (ଦେଖ)
ଏଣିପରନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଏଣୀ + ପର +
ଆ) ଦେଶବିଶେଷ ।

ଏଣିପଦ—ବି. ମୃଗୀପଦାକାର ପଦ-
ବିଶିଷ୍ଟ ।
ଏଣ୍ଟ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ)(ଫ—ଏତକ) ହେ-
ତାରୁ, ଏହି ହୋନାରୁ, ଏହି ଦିଗନ୍ତ, ଏହି
ପକ୍ଷରୁ, ଏହି କାରଣରୁ, ଏ ହେତୁ, ଏ
ଦ୍ୱାରା ।
ଏଣ୍ଟଆସୁ—ତେଣ୍ଟାସୁ—ଗ୍ରା. କି. ବି.
ଅନବରତ, ଅବିଶ୍ଵାସ୍ତ୍ରଭବରେ, ପୁନ୍ୟ-
ପୁନ୍ୟ ।
ଏଣ୍ଟକିନ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏହି କାରଣରୁ,
ଏଥଳିନ, ଏହେତୁ, ଅତିଥି ।
ଏଣ୍ଟତେଣ୍ଟ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏଅତୁମେଆତୁ,
(ବି) ଗୋଲମାଳ, ଅନଶ୍ଵିମୁ, ଅନୟମୁ,
ଅବିଶ୍ଵିଭ୍ୟ କଥା, ଅଗନ୍ଧି, ଅକଥା,
ମନ୍ଦକାରୀ, ଅସମୁକ, ପ୍ରଲାପ, ଆଳି-
ମାଳକା (ବି) ଅନଶ୍ଵିତ, ଅନ୍ୟମ୍ଭିତ,
ଅସମୁକ, ଅଳିଆତଳିଆ, ଅସନ୍ୟ,
ଗୋଲମାଳିଆ, ବାଜେ ।
ଏଣ୍ଟତେଣ୍ଟାସୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଯାହାର କଥାରେ
ବା କାମୀରେ ଠିକଣା ନାହିଁ, ଯାହାର
ପିତାମାତାର ଠିକଣା ନାହିଁ ।
ଏଣ୍ଟଯାଇତେଣ୍ଟାସୁ—ଗ୍ରା. କି. ବି.
ଏଣ୍ଟଆସୁ—ତେଣ୍ଟାସୁ (ଦେଖ) ।
ଏଣେ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏ ଆତେ, ଏବିଷ-
ସ୍ତ୍ରୀରେ, ଏଦିଗରେ, ଏପକ୍ଷରେ, ଏହି
ପ୍ରକାରେ, ଏଦିକୁ, ଏଠାକୁ, ଏତକୁ, ଏତ୍ତ୍ବ୍ୟ,
ଏଥୁରେ, ଏମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ।
ଏଣେତେଣେ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଇତ୍ତୁତେଣେ,
ଆତେ ସେଆତେ, ଇତ୍ତୁକରେ, ଗୁରି
ଆଡ଼େ ।
ଏଣ୍ଟକୋଳ—ଯା. ବି. (ତେଲଙ୍କ) ତମଜାତ ।
ଏଣ୍ଟର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଅଣ୍ଟର ।
ଏଣ୍ଟରବା—ପ୍ରା. (ସିରି) କି,
ତରିଟିଗୁହୀବା ।
ଏଣ୍ଟକେର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବର୍ଷା-
ହେଉଥିବା ସମୟରେ ବିଲରେ ଧାନ
ବୁଣ୍ଡାଯିବା ପ୍ରଶାଲୀ, ବନ୍ୟପାଲିବିଶେଷ ।
ଏଣ୍ଟ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ—ଏରଣ୍ଟ, ଗବ) ଆସାମ
ଦେଶଜାତ ଏକପ୍ରକାର ଟେର ବା
ରେଶମ ବସ୍ତୁ ।

ଏଣ୍ଟିର୍ଗ୍ରେ—ଗ୍ର. ବି. ଏଣ୍ଟିପୋକରୁ ପାଳି
ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଏଣ୍ଟି ନାମକ ସୂଚା
ଆମଦାନି କରିବାର ଶାବ୍ଦ ।
ଏଣ୍ଟିର୍ଲୀ—ଗ୍ର. ବି. ବରି ଓ ମୁଖିବଟାଦ୍ୱାରା
ଆଥାରରେ ପ୍ରିଣ୍ଟିବା ପିଷ୍ଟିକବିଶେଷ ।
ଏଣ୍ଟିକ୍ଲୀ—ଗ୍ର. ବି. କିଆ କେଣ୍ଟା ମାଛ ।
ଏତିବାର—ଯା. ବି. ରବିବାରିବିଶ୍ୱାସୀ ।
ଏତିକ—ଗ୍ର. ସଙ୍କ. ଏହିପରିମାଣର ବସ୍ତୁ,
ଏହି ସାମାନ୍ୟକାରୀୟ, ଏହାମାନ୍ୟ କଥା ।
ଏତିମାସିଧାର—ଯା. ବି. କୃଷ୍ଣକ ।
ଏତିମାମଦାଶୀ—ଯା. ବି. କୃଷ୍ଣକର କାର୍ଯ୍ୟ ।
ଏତି-ବିଂ. (ଆ + ରଣ + ତ)ପ୍ରାପ୍ତ, ମିଶ୍ରିତ
ବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ୱାସୀ, ରହୁ ଧରୁ ରଙ୍ଗବିଶ୍ୱାସୀ,
ଆଗତ, (ବି) କବରବର୍ଣ୍ଣ, ମୃଗ, କୃଷ୍ଣ-
ସାର ମୃଗ ।
ଏତିଗ୍ରବ—ପୁ. ବି. ବିଚିନ୍ତି ଅଶ୍ଵ, ସାଧାରଣ
ଅଶ୍ଵମାନ୍ୟ ।
ଏତିତ୍ରୀ—(ସଙ୍କ) ଏହି, ଅତ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ବିଷୟ-
ବୋଧକ ସବନାମ ଶବ୍ଦ, ବସ୍ତୁର କର୍ତ୍ତା-
ଯାଉଥିବା, ସମ୍ମନିଷ୍ଠ, ଉପରୁ ତ ।
ଏତିତ୍ରୀଳ୍ୟ—ବିଂ. ଏହାର ତୁଳ୍ୟ, ଏହାପରି
ଏତିମ୍ବ୍ସ—ବିଂ. ଏହାର ସମାନ ।
ଏତିତ୍ରେ—(ସଙ୍କ) ଏହି, ଅଗ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ବୋଧକ
ସବନାମ ଶବ୍ଦ, ଏତିତ୍ରୀ (ଦେଖ) ।
ଏତିଦିରିତ୍ରୀ—ବିଂ. ଏହାଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ।
ଏତିଦିନ୍ତର—ବିଂ. ଏହାର ପର ।
ଏତିଦିପେକ୍ଷା—ଅବ୍ୟ, ଏହା ଅପେକ୍ଷା,
ଏହାଠାରୁ ।
ଏତିଦିବ୍ୟ—ବିଂ. ଏହି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଏତିଦିବସ୍—ବିଂ. ଏହିରୁପ ଅକସ୍ମା ପ୍ରାପ୍ତ
ଏତିଦିନ୍ତି—ବିଂ. ଅନ୍ତର୍ତ୍ତଃ, ଶେଷପରେ ।
ଏତିଦିର୍ଥ—ବିଂ. ଏହି ନିମିତ୍ତ ।
ଏତିଦିର୍ଥେ—ଅବ୍ୟ. ଏକାରଣେ ।
ଏତିଦାହ୍ୟ—ବିଂ. ଏତ୍ତୁପତା, ଏହି
ରୂପର ଭାବ ।
ଏତିଦାତା—ବିଂ. ଏହିଠାରୁଯାହାର ଆଦି ।
ଏତିଦିତର—ବିଂ. ଏହାଭିନ୍ନ ।

ଏତିଗ୍ରୟ—ବିଂ. (ଏତିଦ୍ର + ରିପ୍ଟ) ଏତି
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଏହାର, ଏତିତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।
ଏତିଦୁଇମ—ବିଂ. ଏହା ଅପେକ୍ଷା ଦ୍ଵାରିମ ।
ଏତିଦେବ—ଅବ୍ୟ. ଏହି, ଏହି କେବଳ ।
ଏତିଦେବତ—ବିଂ. ଏହାର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ।
ଏତିଦେବୁକ—ବିଂ. ଏହିକାରଣବିଶ୍ୱାସୀ ।
ଏତିଦେବୀ—ବିଂ. (ଏତିଦ୍ର + ଦୃଶ୍ୟ + ଅ)
ଏହାର ପରି, ଏତିକାରର ।
ଏତିଦେବ—ବିଂ. (ଏତିଦ୍ର + ବତ୍ର) ଏହି
ପରିମାଣର, ଏତେବଢ଼, ଏତିକ, ଅବ୍ୟ.
ଏହିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଆଜିଯାକେ ।
ଏତାବତ୍କାଳ—ବି. ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ସମୟ ।
ଏତାବତା—ଅବ୍ୟ. ଏହାଦ୍ୱାରା, ଏଥର ।
ଏତାବନ୍ଧୀତ—ବିଂ. (ଏତାବତ୍ + ମାତ୍ର) ଏହି
ପରିମାଣ ମାତ୍ର ।
ଏତାବା—ଦିନର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଞ୍ଚର ଆଶ୍ରା-
ବିଶ୍ୱାସ ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲା ।
ଏତାବାନ୍—ବିଂ. ଏହି ପରିମାଣର, ଏତେ,
ଏହିମାତ୍ର, ଏତିକ, ଏହାହିଁ ।
ଏତିକ—ଗ୍ର. ସଙ୍କ. (ସ-ରିପ୍ଟ) ଏହି
ପରିମାଣ ମାତ୍ର, ଏହି ବିଷୟ ମାତ୍ର, (ବିଂ)
ଏହି ପରିମିତ, (ଅବ୍ୟ) ଏହି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଏତେ—ଗ୍ର. ସଙ୍କ ଓ ବିଂ. ଏହି ପରିମାଣ,
ଏହି ସଂଖ୍ୟକ, ଏହି ପରିମାଣରେ, ଏହି
ପ୍ରକାରେ, ଏହା ।
ଏତେକ, (ତକ)—ଗ୍ର. ସଙ୍କ. ବିଂ. ଅବ୍ୟ.
ଏହି ପରିମାଣ, ଏତେ (ଦେଖ) ।
ଏତେକାଳ—ଗ୍ର. ବି. (ସ- ଏତିଦ୍ର +
କାଳ) ଏତେ ସମୟ, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାଳ,
ସମୟ, ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଏତେ ବନ୍ଦୁତ
ସମୟ ।
ଏତେକାଳ(କେ)—ଗ୍ର. ବି. ଏତେ ସମୟ
ସ୍ଵରେ, ଏତେ ସମୟ ପରେ, ଏତେ
ବିଳମ୍ବରେ ।
ଏତେଗୁଡ଼ାଏ—ଗ୍ର. ବିଂ. (ଅନାଦିର୍ଥକ)
ଏତେ ପରିମିତ, ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ, (ବି)
ଏତେ ପରିମିତ ବସ୍ତୁ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ।
ଏତେଗୁଡ଼ିଏ—ଗ୍ର. ବିଂ. (ଆଦିର୍ଥକ)
ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ (ଦେଖ) ।

ଏତେଦାନ୍ତ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଏତେତୁ ଓ ଘାତ) ଏତେବେଳପର୍ମନ୍ତ, ଏତେ ଶୀଘ୍ର, ଏତେଦେଗରେ, ଏତେଯୋରରେ। ଏତେଦୂର—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏହିପରି ଅବସ୍ଥା, ଏତେସର ।
ଏତେବେଳକୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏହିସମୟକୁ, ଏତେସମୟ ଅନ୍ତର ହେବା ପରେ ।
ଏତେବେଳୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏହି ସମୟକୁ, ବର୍ତ୍ତିମାନଠାରୁ ।
ଏତେବେଳେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏହିସମୟରେ, ବର୍ତ୍ତିମାନ ।
ଏତେମାନ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏତେକମାନ (ଦେଖ) ।
ଏତେସର—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଏତେତୁ + ସଂତୃଷ୍ଟି) ଏପରି ଅବସ୍ଥା, ଏହିପରି, ସେନ, (କି. କି.) ଏବୁପେ, ଏହିପରି, (ଗ୍ର. ବି.) ଏତେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବସ୍ଥା, (ବି.) ଏତାଦୃତ ଅବସ୍ଥାପଦି, ଏତେବଢ଼ ।
ଏତେସରକି—ଗ୍ର. କି. କି. ଏହି ଅବସ୍ଥା ପର୍ମନ୍ତ, ଏତେବଢ଼, ଆଜିପର୍ମନ୍ତ, ଏତେବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଏଥ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଅଥ) ଏଠାକୁ, ଏଠାରେ, ଏଥରେ, ଏଥର ।
ଏଥକୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଅଥ) ଏଠାକୁ, ଏଥକୁ, ଏସମୁକେ, ଏବିଷୟରେ, ଏଥଲାଗି ।
ଏଥର—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏଣିକି, ଏବେ, ଏହି ଅରେମାନ, ଏଥର, ଏହିବାର, ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଅଞ୍ଚପର ।
ଏଥରକୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏଥର (ଦେଖ) ।
ଏଥ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏଥରେ, ଏଠାରେ ।
ଏଥକୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଅଥ) ଏଠାକୁ, ଏଥକୁ, ଏସମୁକେ, ଏବିଷୟରେ, ଏଥଲାଗି ।
ଏଥର—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଅଥ) ଏଠାକୁ, ଏଥରେ, ଏଠରେ, ଏଥର ।
ଏଥକୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏଠାକୁ, ଏଥକୁ, ଏସମୁକେ, ଏବିଷୟରେ, ଏଥଲାଗି ।

ଏଥପାଇଁ(କି)ଲାଗି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏନମନେ, ଏ ହେଉଛୁ ।
ଏଥୁ(ଥୁ)—ଗ୍ର. (ଅବ୍ୟ) ଏଠାରୁ, ଏବିଷୟକୁ, ଠୋକୁ. ଏହଠାରୁ ।
ଏଥୁକ୍ରେ(ନରେ.ନନ୍ତରେ)...—ଗ୍ର. (ଅବ୍ୟ) ଏ ଉତ୍ତାରୁ ।
ଏଥୁବଳ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏହା ଅପେକ୍ଷା, ଏଥବଳ ପ୍ରତି, ଏ ବିଷୟକୁ ଅଧ୍ୟକ ।
ଏଥେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏଥୁମଧ୍ୟରେ, ଏଥୁରେ, ଏଠାରେ, ଏହାଦ୍ଵାରା, ଏଠାକୁ ।
ଦେବ—ଶୁଭରାତର କାଥୟାବାଢ଼ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ରାଜ୍ୟକୁ ରଙ୍ଗ ।
ଏଦି—ଗ୍ର. (ସମ୍ବ.) ଅବ୍ୟ. ଏଣେ, ଏଠାରେ, ଏଦିଗରେ ।
ଏଧ—(ଧାରୁ) ବୃକ୍ଷପତି କବା ।
ଏଧ—ପୁ. ବି. (ଏଧ + ଅ) ଇନନ, କାଳିବାକାଠ, ଡୁଣ୍ଡକୁଟା, ଡୁଣିଲାଗ୍ରୀ ।
ଏଧ—କୁ. ବି. (ଏଧ + ଅଥ) ଇନନ, କାଳିଶି କାଠ, ଡୁଣିଲାଗ୍ରୀ ।
ଏଧରୁ—ପୁ. ବି. (ଏଧ + କରୁଣ) ପୁରୁଷ, ଅଗ୍ନି, (ବି.) ବୃକ୍ଷପ୍ରକାଶ ।
ଏଧମାନ—ବି. (ଏଧ + ମାନ) ବର୍କମାନ, ଯେ ବକ୍ତି ତହୋରାକୁ, (ସମ୍ବ.) ଏଧମାନ ।
ଏଧା—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଏଧ + ଅ + ଆ) ସମୁଦ୍ର, ଭିପଚୟ, ବୃକ୍ଷ ।
ଏଧାତ—ବି. (ଏଧ + କ.ତ) ବୃକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତ, ବର୍କିତ, ବିପ୍ରାରିତ, ପ୍ରକ୍ରିତ ।
ଏନ—ଗ୍ର. (ସମ୍ବ.) ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତ୍ୟେ, ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟେ ଯଥା—ଭିଖାରେନ—ଭିକାରୁଣୀ ।
ଏନଃ—ବି. କୁ. (ଇ + ଅସ୍ତ୍ର) ପାପ, ଅପରାଧ, ନିନ୍ଦା ।
ଏନସ—ବି. ଏନଃ (ଦେଖ) ।
ଏନ୍ଦ୍ର—ଗ୍ର. କୁ. ବି. ବି. ଏପରି, ଏଭଳି, ଏମନ୍ତ, (ବିଷ — ସେନ୍ତା) ।
ଏଥୁଦ୍ରି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏ ବିଷୟକୁ ବିଶ୍ଵର କର ।
ଏଥୁକୁପ୍ରତି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏହାଅପେକ୍ଷା ।

ଏପଟସେପଟ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏକୁଲସେକୁଲ, ଏଦିଗ ସେଦିଗ, ଏପଷ ସେପଷ, ଏପାଖ ସେପାଖ ।
ଏପର—ଗ୍ର. ବି. (ସ—ଏତ୍ତି + ପ୍ରକାର) ଏବୁଭୁତ, ଏପର ଉତ୍ତିମ ।
ଏପର—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଏତ୍ତି + ପ୍ରାୟ) ଏହିପ୍ରକାରେ, ଏବୁଭୁତ ।
ଏପରୀନ୍ତ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏହିସମୟପରୀନ୍ତ, ଏତେଦୁରଯାଏ ।
ଏପାର—ଗ୍ର. ବି. ଏପଟ, ଏତଟ, ଏପାଖ, ଏକୁଲ ।
ଏପାଳ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏବେ, ଏଣିକି, ଏଥରକ ଏଭଳ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏପର, ଏଫୁଭୁତ ।
ଏଭଳଆ(କା)—ଗ୍ର. ବି. ଏହିପ୍ରକାରର, (ଅବ୍ୟ) ଏଭଳ, ଏପର ।
ଏଭଳରେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏଥୁମଧ୍ୟରେ, ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ।
ଏଭେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏବେ ।
ଏମ—ବି. (ଇଣି + ମ) ପ୍ରାୟବିଷୟ ।
ଏମତ—ଗ୍ର. ଏହିପରି, ଏହିରୁପ, ଏମନ୍ତ ।
ଏମନ୍ତ(ନ୍ତି)କା—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏପରି, ଏହି ପ୍ରକାର, ଏତାଦୃତ, ଏଭଳ, ଏହିପ୍ରକାରରେ, ଏହି ଭାବରେ । [ଛାନ, ଗମନ ।
ଏମନ୍ତ—କୁ. (ଇଣି + ମନ୍ତ) ପଥ, ଅବସ୍ଥିତ, ଏମାନ—ଗ୍ର. ସତ୍ତ୍ଵ. (ବହୁବଳନ) ଏମମୟ ବନ୍ଧୁ ବା ବିଷୟ ।
ଏମା—ଗ୍ର. ଭୟସୁଚକ ଶବ୍ଦ ।
ଏମାନେ—ଗ୍ର. ସତ୍ତ୍ଵ. (ବହୁବଳନ) (ମନ୍ତ୍ରକ୍ଷେପତ ପ୍ରସନ୍ନି) ଏ ମନୁଷ୍ୟମାନେ ।
ଏମାରତ୍ତ—ଯା. ବି. ଅଙ୍କାଳିକା, ପକ୍କା କୋଠାବାଢ଼ ।
ଏମାରଣୀ—ଯା. ବି. ଅଙ୍କାଳିକାର କାର୍ଯ୍ୟ, ରାଜ ମିଶ୍ରାର ବ୍ୟବସାୟ ।
ଏମାରମଠ—ଉତ୍କଳର ଶାନ୍ତିପ୍ରସନ୍ନ(ପୁଣ୍ୟ) ପ୍ରଧାନ ମଠ ।
ଏମିତି (କା)—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏମନ୍ତ(ଦେଖ) ।
ଏସ୍ତ୍ର—ଗ୍ର. ସତ୍ତ୍ଵ. (ସ—ଏତ୍ତି) ଏହିତା, ଏହି ବିଷୟ, ଏହାହିଁ ।

ଏୟାଏ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଏତକୁ ଓ ଯାବନ୍ତି) ଏହିପାନ, ଅବଶ୍ୱା ବା କାଳପର୍ମିନ୍ତ ।
 ଏୟାକେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏୟାଏ (ଦେଖ) ।
 ଏୟାବନ୍ତ (କାଳ)-ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଅବ୍ୟ, ଆଜି ପର୍ମିନ୍ତ, ବର୍ତ୍ତିମାନ ପର୍ମିନ୍ତ ।
 ଏରକମ—ଗ୍ରା. ବି. ଏହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଏହି ପ୍ରକାର ରର ବିଷ୍ଟ, (ବିଂ) ଏହି ପ୍ରକାରର ।
 ଏରକା- ବି. ସ୍ଥା. (ର + ରକ୍ତ + ଆ)ସନ୍ତର, ଶରଗଛ, ଗୁରୁ ସନ୍ତ ତୁମିବିଶେଷ ।
 ଏରଙ୍ଗ—ବି. ପୁଂ. (ଆ + ରର + ଅଙ୍ଗ) ମସ୍ତ୍ୟବିଶେଷ, ରଙ୍ଗମାଛ ।
 ଏରଞ୍ଜିଆ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବିଂ. ଅଜଟ, ଅବୁଝା, ଏକବାରିଆ ।
 ଏରଣୀ—ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶାନ୍ତର ସାମର ଜିଲ୍ଲାର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ନିରା, ଏଠାରେ ଚମକାଇନକ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଶିଳାପ୍ରତ୍ୟେ ଅଛି ।
 ଏରଣ୍ଟ—ବି. ପୁଂ. (ଆ—ରର + ଅଣ୍ଟର) ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଜଡ଼ାଗଛ, ଗବଗଛ ।
 ଏରଣ୍ଟଜ—ବି. (ଏରଣ୍ଟ + ଜନ୍ମ + ଅ) ଏରଣ୍ଟବୁଜନାତ ।
 ଏରଣ୍ଟଜେଳ—ଏରଣ୍ଟମାଜେସନ୍ତ ତେଲି-ବିଶେଷ, ଜଡ଼ାତେଲ ।
 ଏରଣ୍ଟପାନ୍ଦିକା—ବି. ସ୍ଥା. କନ୍ତୀ ଚକ୍ର ।
 ଏରଣ୍ଟଫଳା—ବି. ସ୍ଥା. କନ୍ତୀ ଚକ୍ର, ଲକ୍ଷ୍ମିଦନ୍ତୀ, ଦିଶାମ୍ବା, ଉଦ୍‌ଦୂମରପଣୀ, ଶିଶ୍ଵା, ମକୁଳକ, ନିକୁମ୍ବ ।
 ଏରଣ୍ଟା—ବି. ସ୍ଥା. (ଆ—ରର + ଅଣ୍ଟ + ଆ) ପିପଳା ।
 ଏରଣ୍ଟବନ୍ଧ—ଗ୍ରା. ବି. କରୁଣିବନ୍ଧ (ଦେଖ)
 ଏର—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଜଳଚର ଶୁଳ୍କ ପକ୍ଷିବିଶେଷ, (ନଚରାଷା) ଏତୁତା ।
 ଏରଆ—ଯା. ଭୁବିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ।
 ଏରୁଣ୍ଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଦ୍ୱାରବନ୍ଧ ନିମୁଞ୍ଚଣୀ, ଲାହୁଣ୍ଟ । [କାରୀ]
 ଏରୁବିଂ. (ଆ—ରର + ଉ)ଗର୍ଭା, ଗମନ

ଏରୁପ— ଗ୍ରା. ବି. ଏବେବିଧ, (କି. ବିଂ) ଏ ପ୍ରକାରେ ।
 ଏରୁପେ—ଗ୍ରା. କି. ବିଂ. ଏପ୍ରକାରେ ।
 ଏରେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (ସଂ—ହରେ) ସମ୍ମୋଧନ ହେ ।
 ଏରେପ୍ଲେନ— ଯା. ବି. ଉଡ଼ାଳାହାଜ, ବୋମ୍ପାନ୍ତାନ, ବାସୁରେ ଉଡ଼ିବା କଳ ।
 ଏଲ.ର.—(ସାଙ୍ଗେତିକ) ଆଜି. ଏ. ପରାଷାର ପୂର୍ବତନ ନାମ ।
 ଏଲଗନ—ଭାରତବର୍ଷର ଜଣେ ଗର୍ଭନ୍ତର ଜେନେରଲ ଓ ରଜପତିନିଧି ବଡ଼ଲଟଙ୍କ ନାମ ।
 ଏଲକ—ବି. ପୁଂ (ଏଲ + ଅକ) ମେଷ ।
 ଏଲଗଜ—ବି. ଗୁରୁତ୍ୱା (ଗର୍ଜ) ।
 ଏଲଗାଏତ୍ର—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏହିଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ।
 ଏଲବାଲୁ—ବି. କ୍ଲୀ (ଏଲା + ବଲ + ଉଷା) ଗନ୍ଧତ୍ୱ୍ୟବିଶେଷ, ଗନ୍ଧଲୁକା ।
 ଏଲବାଲୁକ(କା)—ବି. କ୍ଲୀ. ଗନ୍ଧତ୍ୱ୍ୟବିଶେଷ, ଗନ୍ଧଲୁକା ।
 ଏଲବାସ—ଯା. ଯାବନିକ ପରିଚିତ ବିଶେଷ ।
 ଏଲବିଳ—ବି. ପୁଂ. କୁବେର ।
 ଏଲା—ବି. ସ୍ଥା. (ଇଲ + ଅ + ଆ)ଅଳା-ଇର, ବଢ଼ିଲଗନା, ବୀନ୍ଦୀ, ଦ୍ଵାବିତୀ, କପୋତପଣୀ, ବାଲା, ବଳବତୀ, ହିମା, ଚନ୍ଦ୍ରକା ।
 ଏଲାଇଚ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଳାଇଚ (ଦେଖ) ।
 ଏଲାକ—ବି. ପୁଂ. ମୁନ୍ଦିବିଶେଷ ।
 ଏଲକା—ଯା. ବି. ସୀମାନା, ଅଧିକୁତ୍ତାନ, ଜଳକା ।
 ଏଲକାଦାର—ଯା. ବି. ସୀମାନାଦାର ।
 ଏଲଗେ-ଏହିଲଗେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ବର୍ତ୍ତି ମାନ, ଏଷଣୀ, ଏହିଷଣୀ ।
 ଏଲାଗ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଳାଇଚ, ଏଲା ।
 ଏଲାଦିଶ—ବି. ପୁଂ. ଅଳାଇଚ ପ୍ରକୃତ ତୀଷ୍ପୂର୍ଣ୍ଣବିଶେଷ ।

ଏଲାଦିଶୁତ୍ରକା-ବି. ସ୍ଥା. ରକ୍ତପିତ୍ତ୍ୟବାରର ତୀଷ୍ପୂର୍ଣ୍ଣବିଶେଷ ।
 ଏଲାପର୍ଣ୍ଣୀ—ବି. ସ୍ଥା. ବାସୀ, ସ୍ଥିରବସା, ସୁବସା ।
 ଏଲାପର୍ତ୍ତ— ବି. ପୁଂ. ସର୍ବଦିଶେଷ ।
 ଏଲାପୁର—ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଗରି ବା ଗରିଦୂର୍ଗ ।
 ଏଲାବତ୍ରା—ବି. ସ୍ଥା ଏଲାଲତା ।
 ଏଲହିସୁତ—ଯା. ବି. ସ୍ଥର୍ମ ।
 ଏଲିଜାବେଥ—ଯା. ମୋଗଲ ସମ୍ମାନ ଆକବରଙ୍କ ସମସାମୟିକ ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ରଙ୍ଗଲକ୍ଷ୍ମର ପ୍ରସ୍ତିକ ଶାରୀ ।
 ଏଲୀକା-ଏଲକା—ବି. ସ୍ଥା. (ଆ + ଇଲ + କା + ଆ) ଛେଟଅଳାଇଚ, ସୁଷ୍ଟେଲା, ଗୁଜ ଶୁତ ।
 ଏଲ୍କକ—ବି. କ୍ଲୀ. (ଇଲ + ରିକ) ଗନ୍ଧତ୍ୱ୍ୟ ବିଶେଷ, ଏଲବାଲୁକ ।
 ଏଲେନବର—ଭାରତବର୍ଷର ଜଣେ ଗନ୍ଧତ୍ୱ୍ୟ ବିଶେଷ ଗନ୍ଧର ଜେନେରଲ, ବଢ଼ିଲଟ ।
 ଏଲେମ—ଯା. ଗୁରୁତ୍ୱା, ସ୍ଥିରଶତ, ଗୁର୍ବିବାର କ୍ଷମତା ।
 ଏଲେମବାଳ—ଯା. ବୁଜି ମାନ, ଚତୁର, କାର୍ଯ୍ୟନ୍ତପୁଣ୍ୟ ।
 ଏଲ୍ଲବାଲୁକ—ବି. କ୍ଲୀ. ଏଲବାଲୁକ, ଗନ୍ଧତ୍ୱ୍ୟବିଶେଷ ।
 ଏବ—ଅବ୍ୟ. (ଇ + ବ)ନିଷ୍ଟ୍ୟ, ସାତୁଶ୍ୟ, ନିଯୋଗ, ବାକ୍ୟପୁରାଣ, ଦୁଷ୍ଟପ୍ରସ୍ତ୍ରୀଣ, ବିନଶତ, ଅନିରୋଗ, ପରଭବ, ରିଷବଦର୍ଶ, ଏବ, ରୁ, ପୁନଃ, (ବିଂ) ଗମନକାରୀ, (କ୍ଲୀ) ଗମନ ।
 ଏବ—ଅବ୍ୟ. ସାମ୍ୟ, ସାତୁଶ୍ୟ, ବତ୍ର, ବା, ସଥା, ଉଥା, ଇକ, ଅଙ୍ଗୀକାର, ଅର୍ଥପ୍ରଶ୍ନ, ପରକୃତ, ଜିନ୍ଦାଯା, ଏହି ପ୍ରକାର, ଅନୁପ୍ରଣ୍ଣ, ନିଷ୍ଟ୍ୟ, ନିର୍ଭେଦ ।
 ଏବଗୁଣ—ବି. ଏହିରୁପ ଗୁଣପୁତ୍ର, ଏହିପରି ମୁଶବାଲ ।
 ଏବବିଧ—ବି. ବି. ଗ୍ରା. ଏହି ପ୍ରକାରେ, ଏହିରୁପ, ରିତୁଶ, ଏପରି ।

ଏବନ୍ଦୁତ — ବି. (ଏବନ୍ + ଭୁ + ତ) ଏହି-
ରୂପ, ଏହିପରି, ରାତ୍ରି, (ସ୍ଥି) ଏବନ୍ଦୁତା ।
ଏବନ୍ଦୁପ — ବି. ଏହିପରିରେ (ହୀ) ଏହି-
ପ୍ରକାର ରୂପ ।
ଏବକା — ଗ୍ରା. ବି. ବର୍ତ୍ତିମାନ ସମୟର,
ଆଧୁନିକ ।
ଏବକାଳ — ଗ୍ରା. ବି. ଏବ (ଦେଖ) ।
ଏବକାଳକୁ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏବେ (ଦେଖ) ।
ଏବକୁ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ ଏବେ (ଦେଖ) ।
ଏବକୁଅବେ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, ରୁଷ୍ଟି ରୁଷ୍ଟି,
ହଠାତ୍ ।
ଏବମାଦି — ବି. ଏହିନିମିରୁ, ଏହିଠାରୁ ।
ଏବଯାଏ — ଅବ୍ୟ, ଆଜିଯାଏ, ଏବତକ,
ବର୍ତ୍ତିମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଏବୟା — ବି. (ଏବ + ଯା + କିମ୍ପ)
ରକ୍ଷକ ।
ଏବୟାମରୁତ — ବି. ପୁ. ରୁଷିବିଶେଷ ।
ଏବୟାବନ — ବି. ପୁ. (ଏବ + ଯା +
ବନ) ରକ୍ଷକ, ବିଷ୍ଟ, ଏହିପରି ଗମନ-
ଶାଲ ।
ଏବର — ଗ୍ରା. ବି. ଏବକା (ଦେଖ),
(ପ୍ରା. ଚଞ୍ଚାମ) ଏହିକଣି, ଏହିମାତ୍ର ।
ଏବର — ଯା. ନାମଙ୍ଗୁର ।
ଏବହୁଁ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଆଜିଠାରୁ, ବର୍ତ୍ତିମାନ
ଠାରୁ ।
ଏବାଗେ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ ଏହି ପ୍ରକାରରେ ।
ଏବାର — ପୁ. ବି. (ଏବ + ର + ଅ)
ଥୋମବିଶେଷ ।
ଏବାର(କ) — ଗ୍ରା. ଏହିସମୟ, ଏହିଥରକ ।
ଏବାରର — ଯା. ବି. ଭାଷାର ପରଚ,
ବାକ୍ୟାଶ, କୌଣସି ଦଳିଲର ବନ୍ଧୁତ
ବିଷ୍ଟୟ ।
ଏବାବଦ — ପୁ. ବି. (ଏବ + ଆ + ବଦ
+ ଅ) ରୁହିବିଶେଷ, (ଯା.) ଏହି ନିମିରୁ,
ଏଥୁପାଇଁ ।
ଏବିନ୍ୟ — ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏପରି ।
ଏଷ — (ଧାରୁ) ଗମନ ।
ଏଷ — ସ୍ଥି.ବି. (ଏଷ + କିମ୍ପ) ଗତି, ରକ୍ତ ।
ଏଷ — ପୁ. ବି. ଅଗ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ପୁରୁଷ, ଏହି ।

ଏଷଣ — କ୍ଲୀ. ବି. (ଆ + ଇଷ + ଅନ) ଗମନ, ଅନ୍ତେଷ୍ଟଣ, (ପୁରୁଷ) ଲୌହନିକୀତ
ବାଣ, ରକ୍ତ, ନିକ୍ତ ।
ଏଷଣ — ସ୍ଥି. ବି. (ଆ + ଇଷ + ଅତ +
ଆ) ରକ୍ତ, ପ୍ରେଷ, ଅନ୍ତେଷ୍ଟଣ ।
ଏଷଣିକା — ସ୍ଥି. ବି. (ଏଷଣା + ରକ +
ଆ) ନିକ୍ତ, ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଏଷଣା ।
ଏଷଣା — ସ୍ଥି. ବି. (ଆ + ଇଷ + ଅନ +
ର) ନିକ୍ତ, ସୁଶ୍ରୁତୋତ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ,
ଏଷଣିକା ।
ଏଷଣୀୟ — ବି. (ଇଷ + ଅନୀୟ) ଗମ୍ୟ,
ବାଣୀୟ, ବିଦ୍ୟାବ୍ୟ ।
ଏଷା — ସ୍ଥି. ବି. (ଇଷ + ଅ + ଆ) ରକ୍ତ,
ଅଗ୍ରବର୍ତ୍ତୀ (ସ୍ଥି) ।
ଏଷାଶର — ପୁ. ସ୍ଥି. ଶାନ୍ତାଶାନ୍ତିବେ-
ଚନାଶନ୍ୟ ହୋଇ ପ୍ରତିଗ୍ରହକ, ନିରତ
ଗାୟତ୍ରିବିଶେଷ ।
ଏଷତା — ପୁ. ବି. (ଇଷ + କ, ତୁ) ରକ୍ତକୁ,
ଅଭିଲାଷୀ, (ସ୍ଥି) ଏଷଣା ।
ଏଷୀ — ପୁ. ବି. (ଇଷ + ଜନ) ରକ୍ତକୁ,
ଅଭିଲାଷକାଣ୍ଠ, (ସ୍ଥି) ଏଷଣା ।
ଏଷୁବ୍ୟ — ବି. (ଇଷ + ମୁ, ତଥଃ) ବାଣୀୟ-
ମାୟ, ଅଭିଲଷଣୀୟ ।
ଏଷ୍ଟା — ପୁ. ବି. (ଇଷ + ତୁ) ଅଭିଲାଷୀକୁ
ଅଭିଲାଷୀ, (ସ୍ଥି) ଏଷଣା ।
ଏଷ୍ଟି — ସ୍ଥି. ବି. (ଇଷ + ତି) ଅଭିଲାଷା,
ଅଭିକାମନା ।
ଏଷ୍ୟ — ବି. (ଇଷ + ଯ) ବାଣୀୟ, ଗନ୍ତୁବ୍ୟ,
ଏଷଣକାର୍ଯ୍ୟାଧ୍ୟ ରୋଗବିଶେଷ ।
ଏଷ୍ଟିମେଟ — ଯା. କାର୍ଯ୍ୟପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟର
ଆନ୍ତମାନିକ ବ୍ୟୟ ନିର୍ଭରଣ ।
ଏଷ୍ଟିଷ୍ଟ — ଯା. ବଡ଼ଜମିଦାର, ଦେଶୀୟ
ରାଜ୍ୟ ।
ଏସ.ପି. — ଯା. ପୁଲିସ୍ପୁରିଙ୍ଗେଣ୍ଟ୍,
ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଧାନ ପୁଲିସ୍ହାକମ ।
ଏଷାଳ୍କ — ଯା. ବି. ସୁତ୍ରୀ ବାତ୍ୟ ।
ଏଷକାସାତ୍ — ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏଥୁପାଇଁ ।
ଏଷକାସୁ — ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଏଷକାସାତ୍,
ଏଥୁପାଇଁ ।
ଏଷକାସେ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏଷକାସାତ୍,
ଏଥୁପାଇଁ ।

ଏଷନ(କ) — ଗ୍ରା.ବି. ଏକପ୍ରକାର, ଏହି-
ପରି, ଏବନ୍ଦୁତ ।
ଏସମ — ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ. (ହି — ଏତେବୁ + ସମ)
ଏପରି, ଏମନ୍ ।
ଏସରାର ଓ ଏସରଜ — ଯା. ସଂଗୀତ-
ବାଦ୍ୟୟକୁବିଶେଷ ।
ଏସରି — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏହିପରି ।
ଏସରକି — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏତେସରକି,
ଏଲ୍ଲାନିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏକାଳପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏପରି ।
ଏସାକୁତେସା, ଏସାତେସା — ଗ୍ରା.ବି. ବିଂ.
ଏପରି, ସେପରି, ଏପ୍ରକାରେ କିମ୍ବା
ସେପ୍ରକାରେ (ବି) ଅନିଷ୍ଟ ଉତ୍ତର,
ସ୍ଥା ବୋଲିଲେ ତା, ‘ସେସାକୁ ତେଣା’
ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୋତ୍ର କରାଯାଏ ।
ଏପିଆ — ଯା. ବି. ପୁଥିମର ମୁର ମହା-
ଦ୍ୱାପ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ମହାଦ୍ୱାପ, ଆସିଥା
ମନ୍ଦାଦେଶ ।
ଏପିତ୍ତ — ଯା. ବି. ଅମ୍ବୁରସାପୁର୍ବରାସାୟନକ
ଦବିଧ ବା କାଷ୍ଟ ।
ଏପୁଁ — ଗ୍ରା. ବି. ଏହିକୁ, ଏହିସନ, ଏବର୍ଷ ।
ଏପେ — ଯା. ବି. ରଚିତପ୍ରବଳ ।
ଏସେନ୍ସ — ଯା. ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ
ପୁଷ୍ପାଦ ପୁଗନ୍ତ ତ୍ରୁଦ୍ୟରୁ ନିଷାସିତ
ନିର୍ମୀୟ ।
ଏସାହାର — ଯା. ବି. ବିଜ୍ଞାପନ ପତ୍ର ।
ଏହ — ବି. (ଆ + ତହ + ଅ) ସମ୍ବନ୍ଧ
ଚେଷ୍ଟାପ୍ରକ୍ରିୟା (ପୁ) କ୍ରୋଧ ।
ଏହା — ଗ୍ରା. ସର୍ବ. (ହି — ଏତେବୁ) ରଦ୍ଦୁ
ଓ ଅତ୍ୟ ଗରର ରୁପାନ୍ତର, ଏ ପାର୍ଦାର୍ଥ,
ଏହାର୍ଦ୍ଦ୍ଵାରୀ (ହି) — ଗ୍ରା.ସର୍ବ. (ହି — ଏତେବୁ
+ ହି) ଏହାନିଷ୍ଟେ, ଏହାମଧ୍ୟ ।
ଏହାଯେନି — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଏଥୁ ହେଉଛି ।
ଏଥୁଲାଗି ।
ଏହାଠୁଁ(ଠୁଁ) — ଗ୍ରା.ସର୍ବ. ଏହାଅପେକ୍ଷା
ଏହାତହୁଁ — ଗ୍ରା. ସର୍ବ. ଏହା ଅପେକ୍ଷା ।
ଏହାକ୍ରି — ଗ୍ରା. ସର୍ବ. (ପ୍ରା — କ) ଏହାକ୍ରି
ଏହ — ସ୍ଥି. ବି. (ଆ + ତହ + ର) ସମ୍ବନ୍ଧ
ଚେଷ୍ଟାଶାଳା (ସ୍ଥି) ।
ଏହ — (ଧାରୁ) ଅସ୍ତ୍ର, ଆସନ୍ତୁ ।

ଏହି—ଗ୍ର. ସଂଖ.(ସ—ଏତଦ)ଏ, ଏଇ,
ଉଦ୍‌ଦୃଶ୍ୟ ବା ସମ୍ମନ୍ତରେ ଦେଖାଯିବା
ବ୍ୟୁତ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଏହିଷଣି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ବର୍ତ୍ତିମାନ (ସ—
ଏତଦ ଷଣ) ଏହିଷଣରେ ।

ଏହିଟା—ଗ୍ର. ସଂଖ. (ଆନାଦର୍ଥକ) ଏହି, ଏ ।

ଏହିଟି—ଗ୍ର. ସଂଖ. (ଆନାଦର୍ଥକ) ଏହି, ଏ ।

ଏହିଠୁର୍ମୁଖ—ଗ୍ର. ସଂଖ, ଏହିଠୁ ।

ଏହିଠା—ଗ୍ର. ସଂଖ, ଏହିଠା ।

ଏହିଠିକା(ର)—ଗ୍ର. ବିଂ. ଏହିଠାନର, ଏଠାର,
ସ୍ଥାନସ୍ଥ ।

ଏହିଠିକା(କୁ)—ଗ୍ର. ସଂଖ. ଏହି ସ୍ଥାନକୁ ।

ଏହିଠୁଁ(ଠୁଁ)—ଗ୍ର. ସଂଖ. ଏହି ସ୍ଥାନକୁ,
ଆଜିଠାରୁ ।

ଏହିଠା—ଗ୍ର. ସଂଖ. ଏହାର୍ ।

ଏହିଧାପେ—ଗ୍ର. ସଂଖ. ଏହିଷଣି ।

ଏହିନଗଦ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଏହି-
ଷଣି, ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।

ଏହିପରି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏହିପରାରେ ।

ଏହିମାତ୍ର—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ—ଏତଦ +
ମାତ୍ର) ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଏକିମାତ୍ର ।

ଏହିଚୂପ—ଗ୍ର. ଫି. ବିଂ. ଏହିପ୍ରକାରରେ ।

ଏହିଲମେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଠକ୍ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ
ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ, ଏହିଷଣରେ, ବର୍ତ୍ତିମାନ,
ଠକ୍ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।

ଏହିସମୟରେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଏହିକାଳେ ।

ଏହାର—ଗ୍ର. ସଂଖ. ଏହାଲୋକର ।

ଏହି—ଗ୍ର. ସର୍ବ. (ସ—ଏତଦ + ହି) ଏହି ।

ଏହେ—ଗ୍ର. ସମ୍ମୋଧନ, ଆହେ, ହେ ।

ଏହେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଅସମ୍ଭବିତାଥିକ ଅବ୍ୟତ୍ତ,
ନା, ଉତ୍ତର୍ମୁଖ, ପୃଷ୍ଠାବଞ୍ଚଳ ।

ଏହେନ—ଗ୍ର. ବିଂ. (ପଦ୍ୟ) ଏହନ,
ଏତାଦୁଶ, ଏପରି, (ଅବ୍ୟ) ଏହାଦ୍ଵାରା,
ଏରୁପେ, ଏହିଯୋଗୁଁ, ଏପରି ।

ଏହେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ପଦ୍ୟ) ଏପରି, ଏହେନ
(ଦେଖ) ।

ଏହେକ—ଗ୍ର. ବିଂ. ଅବ୍ୟ. ଏହେନ,
(ଦେଖ) ।

୮୭

ଏକାର—ଦ୍ୱାଦଶ ସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣ, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ,
ଏହାର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଥାନ କଣ୍ଠ ଓ ତାଳ୍ପ,
ପର୍ଯ୍ୟ ଓ ପୁତ୍ର, ଅନୁଦାତି, ଉଦାତି, ସରିତ,
ଅନୁନାସିକ, ନିରନ୍ତରାସିକ ଭେଦରେ
ଦ୍ୱାଦଶପକାର, ଉତ୍ସମତେ ଏକାର
ପରମ ଦିବ୍ୟ ମହା କୁଣ୍ଡଳିଙ୍ଗ, କୋଟି-
ଚନ୍ଦ୍ରଗୁର୍ରୀ, ପଞ୍ଚପ୍ରାଣସ୍ଥୁ, ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ
ଓ ହୃଦ୍ୟମୟ, ବିନ୍ଦୁପ୍ରସ୍ତର ସଦ ଶିବ-
ମୟ, ବର୍ଣ୍ଣ, ଉତ୍ସୋହନାମ—ଲକ୍ଷ୍ମୀ,
ଭୌତିକ, କାନ୍ତି, ବାସୁଦୀ, ମୋହମୀ,
କିର୍ତ୍ତୁ, ଦଶା, ଅଧିତ, ବିକୃତମୁଖୀ,
ଶମାସିକ, ଜମଦ୍ୟୋତି, ପରଞ୍ଜନ,
ଅମୃତା, କପଦିଶୀ, ପାଠେଣ, ଅଶ୍ଵି-
ଶମାତ୍ରକ, ଦୀପୁରୀ, ଲେହତା, ରଙ୍ଗି,
ଦାର୍ଢିବ, ଭୌତିକାସନ, ମହେଶ୍ୱର,
ଦ୍ୱାଦଶୀ, ସରସ୍ଵତୀ, ବାମଜାନ୍ତି, ବିମଳା,
ବାମକୋଟ, ବିଜୟ, ଅଂଶୁମାନ, ଜଟା
ଦନ୍ତକୁ, ଯୋଦି, ଅଧର, ଦାମୋଦର
ପ୍ରକାଶ, ଧାରୁର ଅନୁବନ ବିଶେଷ ।

ଏ—ଅବ୍ୟ, ଆହାନ, ଆମରଣ, ମୁରଣ,
ସମ୍ମୋଧନ, ଦୁରସ୍ତବସ୍ତୁବୋଧକ ।

ସି—ପୁଂ. ବି. (ଆ + ଇଣ + ବିତ) ମହେ-
ଶିର, ଗ୍ରା. ବି. (ଧନ୍ୟକୁଳରଣ) ବମନ,
ବମନେତ୍ର ।

ଏକି—ବିଂ. (କେ + ଅ) ଏକାର୍ଥବୋଧକ,
ଏକଥମୁଖୀୟ ।

ଏକତାନ—କୁଳ. ବି. (ଏକତାନ + ଅ)
ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ଅନେକ ବାଦ୍ୟମାନ-
କର ସ୍ମରିବାଦନ ।

ଏକତାନବାଦନ—କୁଳ. ବି. ଉତ୍ସନ୍ନାଶୀୟ
ଅନେକ ବାଦ୍ୟମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମ
ସ୍ଵରସମ୍ମୋଗ୍ରରେ ଏକାବେଳେ ବାଦିତ
ହେଲେ ତାହାକୁ ଏକତାନବାଦନ
ବହୁତ ।

ଏକତାନକ—ବିଂ. (ଏକତାନ + ଇକ)

ଏକଲୟୁବିଶୀୟ ଏକସମୟରେ ବାଦିତ ।

ଏକଧ୍ୟ—ଅବ୍ୟ. ଏକକାଳେ, ଏକବାରେ

ଏକପଥ—କୁଳ. ବି. (ଏକପଥ + ଭା, ଯ)

ଚନ୍ଦବିତ୍ତି, ଏକାଧିପତ୍ୟ, ଏକତହ-
ଶାସନ ।

ଏକପଦିକ—ବିଂ. (ଏକ + ପଦ + ଇକ)

ଏକପଦିକ, ଏକବିଭକ୍ତ୍ୟନ୍ତପଦବ୍ରତିଷ୍ଠିତ ।

ଏକପଦ—କୁଳ. ବି. (ଏକପଦ + ଯ)

ଅନେକ ପଦର ଏକବୁପ ଅର୍ଥବାଧ-
କରିବା ।

ଏକପରି—କୁଳ. ବି. (ଏକପରି + ଯ)

ଏକପୁରିତା ।

ଏକମତ୍ୟ—କୁଳ. ବି. (ଏକମତ + ଭା, ଯ)

ଏକରୂପ ଅଭିପ୍ରାୟ, ସମାନସମ୍ପତ୍ତି,
ସମସ୍ତାନିତ, (ବିଂ) ଏକମତପ୍ରକାର ।

ଏକରଣ୍ୟ—କୁଳ. ବି. (ଏକରଣ + ଭା, ଯ)

ଏକାଧିପତ୍ୟ, ଚନ୍ଦବିତ୍ତି, ପାପ-
ରୋମତ୍ର ।

ଏକଲବ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଏକଲବ୍ୟ + ଅ)

ଏକଲ୍ଲ ନାମକ ରୁଷିଙ୍କ ପୁନ୍ର, ଏକମତ
ଅବଲମ୍ବନ, କଥାର ମେଲ ।

ଏକଲ୍ୟ—କୁଳ. ବି. (ଏକଲ + ଲ, ଯ)

ଏକକର୍ତ୍ତ୍ଵ, ଏକାକିର୍ତ୍ତ୍ଵ, ଅନ୍ତରିତା ।

ଏକବାକ୍ୟ—କୁଳ. ବି. (ଏକବାକ୍ୟ + ଅ)

ଏକବାକ୍ୟତା, ମେଲ, ଏକମତାବଲମ୍ବନ,
ସମୋତ୍ତ୍ଵ ।

ଏକଶତକ—ପୁଂ. ବି. (ଏକଶତ + ଇକ)

ସାହାର ଏକଶତ ସଂଖ୍ୟକ ପଦାର୍ଥ
ଆଏ ।

ଏକଶତ—ବିଂ. (ଏକଶତ + ଅ) ଏକଶତ

(ଶରୀର) ପ୍ରକାଶମୁକୀୟ ।

ଏକଶ୍ରୁତ୍ୟ—କୁଳ. ବି. (ଏକଶ୍ରୁତ୍ୟ + ଯ)

ଉଦାତି, ଅନୁଦାତି ଓ ସୁରିତ ଏହି
ଶିବିଧ ସ୍ଵର ସନ୍ଦିକର୍ଷ ସ୍ଵରବିଶେଷ ।

ଏକସତ୍ୱୀକ—ପୁଂ. ବିଂ. (ଏକସତ୍ୱୀକ +
ଇକ) ଯାହାର ଏକହଜାର ସଂଖ୍ୟକ
ବ୍ୟୁତ ଅଛୁ ।

ବୀକାଗାରିକ—ୟୁ. ବ. (ଏକାଗାର + ଇକ) ଚୌର, ଏକମୃତବାଣୀ, (ସ୍ଥି) ବୀକାଗାରିଙ୍ଗା, (ବ.) ଦୟୁ, ଏକ-ରହସ୍ୟମୂଳୀୟ ।

ବୀକାଗ୍ର—ୟୁ. ବି. (ଏକାଗ୍ର + ଅ) ଏକାଗ୍ର ଚିର, ଯାହାର ଚିର ଏକ ବିଷୟରେ ଆସନ୍ତି ।

ବୀକାଗ୍ରୀ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଏକାଗ୍ର + ଶ୍ଵ, ସି) ଏକାଗ୍ରଚିତ୍ତତା, ଏକାଗ୍ରତା ।

ବୀକାଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. (ଏକାଙ୍ଗ + ଅ) ଏକାଙ୍ଗତା, ଶାଶ୍ଵରର ଯାତ୍ରଣ ।

ବୀକାଷ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଏକାଷ୍ଟ + ଯ) ଏକାଷ୍ଟ, ଏକଷ୍ଟରୁପତା, ଦୂର ଜଣକ ମଧ୍ୟରେ ଅଭେଦତି ।

ବୀକାର୍ଥ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଏକାର୍ଥ + ଯ) ଏକ-ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଜନ, ଏକାର୍ଥର ସ୍ଥାପନା ।

ବୀକାଦଶିନ୍ଦ—ବି. (ଏକାଦଶ + ଇନ୍) ଦେବତା ସହିତ ଏକାଦଶ ଯାଞ୍ଜିକ ପଣ୍ଡବିଶେଷ ।

ବୀକାଧ୍ୟକରଣ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବ. ସମାନଧ୍ୟ-କରଣତା, ବୁଲ୍ୟ ବିଭିନ୍ନକୁ ପଦବ୍ୟୁର ଅର୍ଥର ଅରେଦ ବୋଧକତ୍ତି ।

ବୀକାନ୍ତିକ—ବି. (ଏକାନ୍ତି + ଇକ) ନିଷ୍ଠିତ ପ୍ରଗାଢ଼, ଦୃଢ଼, ଆତ୍ୟନ୍ତିକ, ମୁମ୍ଭକ, (ସ୍ଥି) ବୀକାନ୍ତିଙ୍ଗ ।

ବୀକାନ୍ତିକତା—ସ୍ଥି. ବ. (ଏକାନ୍ତିକ + ତା) ଆଶିଯଣ, ପ୍ରଗାଢ଼ତା, ଅଧିବସାୟ ।

ବୀକାନ୍ତିକ-—ୟୁ. ବି. (ଏକ + ଅନ୍ୟ + ଇକ) ଯେଉଁ ହାତ ଏକପ୍ରକାର ପଢ଼େ ଓ ପଣ୍ଡାମ୍ବା ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ଉତ୍ତର ଦିଏ ।

ବୀକାର—ୟୁ. ବ. (ବୀ + କାର) “ବୀ” ଏହି ଅଷ୍ଟରର ମାତ୍ରା ।

ବୀକାହିକ—ବି. (ଏକାହି + ଇକ) ଏକ-ଦିନସାଧ, ଏକଦିନ ଅନ୍ତରେ ଦୟନ୍ତ, ଏକ ଦିନରେ କିମ୍ବଦ୍ୟ, ଏକଦିନ ଦ୍ୟ ପକ (କ୍ରିର) ।

ବୀକାହିକ ଜ୍ଞର—ୟୁ. ବ. ପାଳିକ୍ରମ, ଜ୍ଞାନୀୟକ ଜ୍ଞର, ଦିନେ ଛାତ୍ର ଦିନେ

ଯେଉଁ ଜ୍ଞର ହୁଏ, କେହି କେହି ପ୍ରତି-ଦିନ ଆୟୁଥବା ଜ୍ଞରକୁ ଏକାହିକ ଜ୍ଞର କହନ୍ତି ।

ବୀକଣ୍ଠ—ଶା. ବ. (ଏକ + ଶ୍ରେଷ୍ଠ) ସବ୍ରେଷ୍ଠ, ସାମେତିମ ।

ବୀକ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଏକ + ଶ୍ଵ, ସି) ଏକତା, ସାତ୍ତବା, ଏକରବ, ଅବିରେଧ, ମେଳ ।

ବୀଷବ—ବି. (ଇଷ୍ଟ + ଅକ) ଇଷ୍ଟବିକାର, ଆଖୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, (ବି) ଇଷ୍ଟକୁତ ଗୁଡ଼ ଦା ଚିନ ।

ବୀଷୁକ—ବି. (ଇଷ୍ଟ + ଅକ) ଇଷ୍ଟବିକରକ ଶେଷାଦି, ଯହିରେ ଆଖୁ ଭଲ ହୁଏ ।

ବୀଷୁରାକ—ୟୁ. ବି. (ଇଷ୍ଟବିରାପ + ଇକ) ଇଷ୍ଟବାହିକ ।

ବୀଷ୍ଟାକ—ୟୁ. ବି. (ଇଷ୍ଟାକୁ + ଅ) ଇଷ୍ଟାକୁ ବଣୀୟ, ଇଷ୍ଟାକୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଇଷ୍ଟାକୁ ଅଧିକୁତ (ଜନପଦ) ।

ବୀଷୁଦ୍ର—କ୍ଲୀ. ବ. (ଇଷ୍ଟଦ୍ର + ଅ) ଇଷ୍ଟଦ୍ର ବୁଷ୍ଟର ଫଳ ।

ବୀଷୁକ—ବି. (ଇଷ୍ଟା + ଇକ) ଇଷ୍ଟାଧୀନ ଯାହା ଇଷ୍ଟାପୁଷ୍କକଳୟାଏ, ଇଷ୍ଟାନୁରୂପ (ସ୍ଥି) ବୀଷ୍ଟିଙ୍ଗ ।

ବୀଷୁତ—ବି. ବ. (ଇଷ୍ଟା + ଅ) ଏତ୍ତବ ହିତ ଅଧିକୁ ବା ଅନୁବାକ ।

ବୀଷୁକ—ୟୁ. ବ. (ଇଷ୍ଟକ + ଅ) ମେଷା-ବାର ପଣ୍ଡବିଶେଷ, (ବି) ମେଷବିମୂଳୀୟ (ସ୍ଥି) ବୀଷୁକ ।

ବୀଷୁତି—ୟୁ. ବ. (ଇଷ୍ଟକ + ଅ) ଏତ୍ତକୁ, ଅନୁରୂତ ଅସ୍ତ୍ର, ଅନୁରୂତ କଠିନତବ୍ୟ ।

ବୀଷ—ବି. (ଏଶ + ଅ) କୃଷ୍ଣମୁଗଳାତ, ମୁଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, (ବି) ମୁଗର୍ମ (ପ୍ରତ୍ୱତ) (ସ୍ଥି) ବୀଷ ।

ବୀଷିକ—ବି. (ଏଶ + ଇକ) ମୁଗହନ୍ତା ବ୍ୟାଧ, ସିହ ପ୍ରତ୍ୱତ, (ସ୍ଥି) ବୀଷିଙ୍ଗ ।

ବୀଷିପଚନ—ବି. (ଏଶିପଚନ + ଅ) ଏଶିପଚନଦେଶୀୟ ।

ବୀଷେୟ—ବି. (ଏଶ + ଏଷ୍ଟ) ମୁଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ (ଚମ୍ପିତ), ବ. ରତ୍ନବନବିଶେଷ, (ସ୍ଥି) ବୀଷେୟ ।

ବୀଣିନେୟ—ୟୁ. ବ. ବେଦର ଶାଶ୍ଵ ବିଶେଷ ।

ବୀତରେୟ—ୟୁ. ବ. (ରତ୍ନର + ଏସ୍ଟ) ରତ୍ନବେଦର ଶାଶ୍ଵବିଶେଷ, ରତ୍ନର ପୁନି, ବୀତରେୟ ଉପନିଷତର ପ୍ରବନ୍ତ ।

ବୀତଶ—ୟୁ. ବ. ରତ୍ନବିଶେଷ, ବୀତଶ ପ୍ରଲାପ ନାମକ ବେଦକ ପ୍ରତ୍ୱତ ପ୍ରଣେତା ।

ବୀତକାନ୍ତିନ—ୟୁ. ବ. ଇତିକର୍ଷିବଣୀୟ ।

ବୀତଶାୟନ—ୟୁ. ବ. ଇତିଶର୍ଷିବଣୀୟ ।

ବୀତହାସିକ—ବି. (ଇତହାସ + ଇକ) ଇତହାସ ପାଠକ, ଇତହାସବେଦ, ଇତହାସ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଇତହାସ ଗ୍ରହି ଯାହା ଜାଣିବାକୁ ହୁଏ ।

ବୀତହ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଇତହ୍ୟ + ଯ) ପାର-ମେର୍ମ, ଉପଦେଶବାକ୍, ପରମେଶ ରତ୍ନ ପ୍ରମାଣ ବାକ୍, ପ୍ରବାଦ ବାକ୍, ପ୍ରମାଣ ।

ବୀତଧ୍ୟମୀନ—ବି. (ଇତଧ୍ୟଗ + ରିନ) ଏହି ପ୍ରଗର ଉପଯୋଗୀ, ଏହି କାଳର ଉପଯୋଗୀ ।

ବୀନ୍ସ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଏନଃ + ଅ) ପାପ ।

ବୀନବ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଅ) ମୁଗଣ୍ଠିଷ୍ଠ ନିଷତ, (ବି) ରତ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, (କ୍ଲୀ) ଗ୍ରହୀୟ ନାମକ ବ୍ରତବିଶେଷ ।

ବୀନବୀ—ସ୍ଥି. ବ. (ଏନବ + ର) ସୋମ-ରାତ୍ର ନାମକ ବୈଦେହାତ୍ମକ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶେଷ, ଚନ୍ଦ୍ରକା, ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନ ।

ବୀତ୍ରୁ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଇତ୍ରୁ + ଅ) ଜେଣ୍ଟ୍ରା ନିଷତ, ମୁଲ ବିଶେଷ, ବଣଅଦା, ବନକା, ବନାଦ୍ରକା, ଅରଣ୍ୟକାର୍ଦ୍ଦକା, ରତ୍ନଙ୍କ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଆହୁତ ହବଃ ପ୍ରତ୍ୱତ, ଇତ୍ରୁଙ୍କ ରୂପ କୟାନ୍ତ, ସୁତ୍ରୀବ, ଅର୍ଜ୍ଞନ, ବାଲ ପ୍ରତ୍ୱତ, ଲମ୍ବକୁତ ବ୍ୟାକରଣ, ବୃଷ୍ଟ ଜଳ, (ବି) ରତ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ପୁଣ୍ୟ ଦିଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ବୀତ୍ରୁଜାଲିକ—ୟୁ. ବି. (ଇତ୍ରୁଜାଲ + ଇକ) ଇତ୍ରୁଜାଲକାରକ, ବାଜକର, ପ୍ରତ୍ୱହାରକ, ମାସ୍ତାକାରକ, ମାସ୍ତାବ-ବସକ, ମାସ୍ତୀ, କୌମୁଦିକ ।

ଏହୁଦୁଃଖ—କୁ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରଦୁଃଖ ସଜାର ହୃଦୟକ ଦଢ଼ିତ ମହାଭାରତର ଆଖ୍ୟାନ ବିଶେଷ ।

ଏହୁଦୁଃଖ—କୁ. ବ. ଉତ୍ତଳ ସମ୍ପାଦିତିନ୍ଦ୍ରଦୁଃଖ କୃତ ସ୍ଵରିଣୀ ଓ ଦେଉଳ (ସଂ) ଇନ୍ଦ୍ରଦୁଃଖ ପୁନଃ ।

ଏହୁଲୁପ୍ତିକ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରଲୁପ୍ତ + ଇକ) ରୋଗବିଷ୍ଟ, ଚନ୍ଦ୍ରମୁଣ୍ଡ ରୋଗସମ୍ମାୟ, ଟାଙ୍ଗସା ।

ଏହୁନାରୁଣୀକା—ବ. କର୍ତ୍ତତ କାକୁଡ଼ି, ବିନ୍ଦୁପଳଳ, ଗୋରେଖକାକୁଡ଼ି ।

ଏହୁବାୟୁବ-ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ + ଅ) ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ହବଃ ପ୍ରକୃତି ।

ଏହୁଶର୍ମ—ସଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରଶର୍ମ + ର) ଇନ୍ଦ୍ରଶର୍ମ ସଜାର ପୁନଃ ।

ଏହୁଶର୍ମ—ସଂ. ବ. ହୃଦ୍ରି ବିଶେଷ ।

ଏହୁଥେନ—ସଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରଥେନ + ର) ଇନ୍ଦ୍ରଥେନ ନାମକ ନରପତିର ପୁନଃ

ଏହୁତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର+ଅ+ଆ) ବନ୍ଧୁତ୍ରା, ଶତୀ, ପୁଣ୍ଡରି, ଶତ୍ରୁବିଶେଷ, ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ନଷ୍ଟି ।

ଏହୁତ୍ରୀ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରତ୍ରୀ + ଅ) ଇନ୍ଦ୍ରତ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ଅତ୍ର ହିନ୍ଦେଶେ ଆହୁତ ହବଃ ପ୍ରକୃତି ।

ଏହୁପୋଷ୍ଟ—ବି. ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟପୋଷ୍ଟିକୀୟ, ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟପୋଷ୍ଟିକୀୟରେ ଆହୁତ ହବଃ ପ୍ରକୃତି ।

ଏହୁପୁଣ—ସଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆପୁଣ) ଇନ୍ଦ୍ର ପୁଣର ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

ଏହୁପୁଧ—ବି. ଇନ୍ଦ୍ରପୁଧର ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

ଏହୁପୈଷ୍ଟବ—ବି. ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ବିଷ୍ଟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଚର୍ଚା ପ୍ରକୃତି ।

ଏହୁପୌମ୍ୟ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରପୋମ + ଯ) ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ସୋମ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ଏହୁ—ସଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ର) ଇନ୍ଦ୍ରପୁନଃ ଜୟୁତ, ଅଞ୍ଜନ, ବାଲ ବାନର, କାକ, ବିହୁଆତ, ବିମୁଖଳ, ଗୋରଖ, କାକୁଡ଼ି ସ୍ଵର୍ଗାବ ।

ଏହୁସ୍ତ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ + ଅ) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶ (ବିମୁ), ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ (ବିମୁ), ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତଗୋରର ।

ଏହୁଲ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୃତ୍ତାମୁରର ପତ୍ନୀ ।

ଏହୁସ୍ତକ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ + ଅକ) ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ, ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ଗ୍ରାହ୍ୟ, (ସଂ) ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ତ ଶ୍ରୀତ ବାୟୁବିଶେଷ ।

ଏହୁୱ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଆ + ରୁ) ଶତୀ, ଦୂରୀ, ଇନ୍ଦ୍ରାମୁରୀ, ପୁଣ୍ଡବିଦ୍ଵା, ଅନାରତ, ବିତ୍ତ, ଏକାର ।

ଏହନ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରନ + ଅ) ଇନ୍ଦ୍ରନ ସମକୀୟ, କାଷ ସମକୀୟ ।

ଏହନୀ—ସଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରନୀ + ଆୟୁକଣଶ) ଇନ୍ଦ୍ର ନାମକ ରୂପକର ପୁନଃ, ରୂପ ବଣୀୟ ।

ଏହନୀ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରନୀ + ସମ୍ବନ୍ଧ) ସୁର୍ମର୍ମିତିବି, ସ୍ଥାପିତିବି, ସ୍ଥାପିତାରୁ ଜାତ ।

ଏହନୀ—ବି. ବାବଦିଗ ଜାତ, ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ କୁର୍ତ୍ତ ପ୍ରଦେଶରେ ଏହୁ ଜାତର ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ।

ଏହବତ—ସଂ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରବତ + ଅ) ଇନ୍ଦ୍ରବତ ରୂପକ ପୁନଃ ।

ଏହା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଅ + ରୁ) ହୃଦ୍ରି-ଘୋଷା ଲାତା । [ବିଶେଷ ।

ଏହାବୁଲ—ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟର ନାର ଜାତ ଏହା—ସଂ. ବ. ନାର ଜାତିବିଶେଷ, ଏମାନେ ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟର ମହୁର ପ୍ରଦେଶରେ ବାସ କରନ୍ତି ।

ଏହା—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରା + ଅ) ଅନ୍ଦମଣ୍ଡ, କୁମୁଦ୍ରୋକସ୍ତ ସରେବର ବିଶେଷ, ବି. ରୂପିଜାତ, ଜଳଜାତ ।

ଏହା—ସଂ. ବ. ସୁନାମଣ୍ଡାତ ଉତ୍କଳ ଦେଶର ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ମଣ୍ଡଳେଶ୍ଵର ସମ୍ବନ୍ଧବିଶେଷ । [ଜାତ ।

ଏହାରକ—ବି. (ଇନ୍ଦ୍ରକା + ଯ) ଏରକା ଏହାରକ—ସଂ. ବ. (ଏହାରକ + ଅ)

ଏହାରକ ଦୃଷ୍ଟୀ, ଜେନମରେ ଜମ୍ବୁ-କୁପର ସମ୍ବନ୍ଧବିଶେଷ, ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଜୁଲ ।

ଏହାବତ—ସଂ. ବ. ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ହୃଦ୍ରୀ, ପୁଷ୍ପଦିଗଜ, ଶ୍ରେଷ୍ଠଦୃଷ୍ଟୀ, ମଲନାରୀ, ଅଭୁମବନୀ, ଅଭୁମାତଙ୍କ, ଏହାବତ, ନାଗରଙ୍ଗ, ଇକୁତ୍ତବୁଷ, ନାଶବିଶେଷ, ନେହିତ, (କୁ) ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ, (ବି) ଇନ୍ଦ୍ରବତ ନଥର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦେଶ ।

ଏହାବତ କ୍ଷେତ୍ର—କୁ. ବ. କାବେଶ ନଥ ପରସ୍ପ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଶର୍ମିଷ୍ଠାନ ।

ଏହାବତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ବତ + ଅ + ରୁ) ଏହାବତ ସ୍ତ୍ରୀ, ବତପରୀ ବୃକ୍ଷ, ବିଦ୍ୟୁତ୍, ବିଜୁଲ, ପଞ୍ଚାଳଦେଶୀୟ ନଥ ବିଶେଷ ।

ଏହି—ଶା. ବ. ଅରି, ଶତ୍ରୁ ।

ଏହିନି—କୁ. ବ. ଏରଣ ନଗରର ପ୍ରାଚୀନ ନାମ ।

ଏହିଗର୍ଭକ—ଶା. ବ. ଅଗର ଗର୍ଭକ ।

ଏହିଶ—କୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରଶ + ଅ) ପଜାଲୁଷ ଏହିତା—ଶା. ବ. ଶତ୍ରୁତା ।

ଏହିପନ୍ଦି—ଶା. ବ. ଏକ ପ୍ରକାର ପତାକା ।

ଏହେୟ—କୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ର + ଏୟ) ମଦ୍ୟ, ମଙ୍ଗଳ, ଅରଣ୍ୟମଦ୍ୟ, (ବି) ଅନ୍ତାଦି ।

ଏହିୟ—କୁ. ବ. (ଇନ୍ଦ୍ରି + ଯ) ସୁତ୍ରିତୋତ୍ତ୍ର ଅନ୍ତନ ବିଶେଷ ।

ଏଲ—ସଂ. ବ. (ଇଲା + ଅ) ଇଲାମୁଦି, ପୁରୁଷବା, ଇନ୍ଦ୍ରବତୀୟ ରାଜା ଥିଲେ ।

ଏଲବାଲୁକ—କୁ. ବ. (ଏଲ + ବାଲୁକ + ଅ) ଏଲବାଲୁକ, ଜନ୍ମଦ୍ୱାରବିଶେଷ ।

ଏଲବିଲ—ସଂ. ବ. (ଇଲବିଲା + ଅ) ଇଲବିଲା କୁବେର ।

ଏଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନଥବିଶେଷ ।

ଏଲାକ—ବି. (ଇଲାକ + ଅ) ଏଲାକାକ ଶୁଦ୍ଧିବିଶେଷ ।

ଏଲିନ—ସଂ. ବ. (ଇଲିନ + ଅକ) ଇଲିନର ପୁନଃ, ତଂସୁନ. ମକ ରାଜା, ଏ ଦୁଷ୍ଟନିକର ପିତାମହ ଥିଲେ ।

ଏଲେୟ—କୁ. ବ. ଏଲବାଲୁକ, ଜଳ ଦ୍ୱାରବିଶେଷ, (ସଂ) ପୁରୁଷବା, ମଙ୍ଗଳ ।

ଏଲିଶ—ବି. (ଇଲିଶ + ଅ) ଇଲିଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଶିବ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ସତ୍ସମ୍ବନ୍ଧାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଏଲିଶ

ବିଶ୍ଵାମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଭଣାନ + ଅ + ଇ) ଭଣାନ କୋଣ, ଶକ୍ତିବିଶେଷ, ଦୁର୍ଗ, ପାରଶ ।

ବିଶ୍ଵାନ୍ୟ—ବି. (ଭଣାନ + ୟ) ଭଣାନ କୋଣ, ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ କୋଣ ।

ବିଶ୍ଵିକ—ବି. (ଭଣି + ଇକ) ଭଣିର ସମ୍ମନୀୟ ।

ବିଶ୍ଵି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଭଣି - ଅ + ଇ) ଭଣିର ସମ୍ମନୀୟ, ଦେଖ ।

ବିଶ୍ଵିର—ବି. (ଭଣିର + ଅ) ଭଣି

ବିଶ୍ଵିରିକ—ବି. (ଭଣିରି + ଇକ) ଭଣିର ସମ୍ମନୀୟ ।

ବିଶ୍ଵିଯୀ—କୁଣ୍ଡି. ବି. (ଭଣିର + ୟ) ଭଣିର, ଧର୍ମ, ବିଭୂତି, ଭୂତ, ସମ୍ମତି, ପ୍ରଭୃତି, ଶାସକ, କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ, ବଢ଼ିତ, ମହିମା, ପ୍ରତିପାଦ, ଭଣିରବର ଅଣମାଦ ଅଷ୍ଟବିଭୂତି ।

ବିଶ୍ଵିରକମୀ—ପୁ. ବି. ଭଣିରକମୀ ପ୍ରକ୍ରିୟ ।

ବିଶ୍ଵିତୀ ଗଣ—ବି. (କର୍ମଧା) ବିଭବ-ଜନିତ ଅଛିକାର, ଧନଗର୍ଭ ।

ବିଶ୍ଵିଯୀବାନ୍—ବି. (ବିଶ୍ଵିଯୀ + ବାନ୍) ବିଶ୍ଵିଯୀବାନୀ ।

ବିଶ୍ଵିଯୀମଦ—ବି. (କର୍ମଧା) ବିଶ୍ଵିଯୀ ଗଣ (ଦେଖ) ।

ବିଶ୍ଵିଯୀଶାଲୀ—ପୁ. ବି. (ବିଶ୍ଵିଯୀ + ଶାଲୀ) ସମ୍ମିବାନ୍, ଧନଶାଲୀ, ପ୍ରତାପୁର୍ଣ୍ଣ, ତେଜେ ମୟ, ଆତ୍ମ ।

ବିଶ୍ଵମନ୍—ଅବ୍ୟ, ବର୍ତ୍ତିମାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହି ବର୍ଣ୍ଣରେ, ଏ ସନ ।

ବିଶ୍ଵମନ୍ତ୍ରନ—ବି. (ବିଶ୍ଵମନ୍ + ତନ) ବିଶ୍ଵମ ସମ୍ମନୀୟ, ଏହି ବର୍ଣ୍ଣର ।

ବିଶ୍ଵମନ୍ତ୍ର୍ୟ—ବି. (ବିଶ୍ଵମନ୍ + ତ୍ୟ) ଏହିବର୍ଣ୍ଣର ।

ବିଶ୍ଵମାର—ବି. ଶକ୍ତିମାନ, ଦୁର୍ଗନ ।

ବିଶ୍ଵିକ, ବିଶ୍ଵିକ—କୁଣ୍ଡି. ବି. (ଇଷକ + ଅ) ହୃଦୀର ଚଷ୍ଟୁଗୋଲକ, ମଞ୍ଜା, କାଶତୃଷ୍ଣ, ଅସୁବିଶେଷ, ଫୁଲଶର, (ବି.) ଇଷିକା-ତୃଷ୍ଣ ନିମିତ୍ତ, ମହାଭାରତୋତ୍ତ ପରି ବିଶେଷ ।

ବିଶ୍ଵିକାଶ—ପୁ. ବି. (ଇଷ୍ଟ + କୁ + ଶି + ଅ + ଇ) ବାଣ ନିର୍ମାତାର ପୁନଃ, କଣ୍ଠ ସ୍ଥାପ ।

ବିଶ୍ଵିକାରିତକ—କୁଣ୍ଡି. ବି. ବିଶ୍ଵିକାର ବିଷୟ, ବିଶ୍ଵିକାରିତା । [ବିଶେଷ]

ବିଶ୍ଵିକାରୀୟିତ—ପାଣିନ ଉତ୍ତ ଗଣ ବିଶ୍ଵିକ—ପୁ. ବି. (ଇଷ୍ଟ + ଅକ) ଇଷିକା

ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଗ୍ରନ୍ତ, ଯଙ୍ଗର ହିତକର ବିଷୟ, ଅନ୍ତରେତିକ କର୍ମବିଶେଷ, (ବି.) ଯଙ୍ଗ ସାଧନେ ସମୟ, ଯାଗ ସମ୍ମନୀୟ । [ଦେଖ]

ବିଶ୍ଵିକଣ୍ଠ—ଗ୍ର. ବି. ଅଜୟଲକ୍ଷଣୀ ବିଶ୍ଵିକ—ଗ୍ର. ବି. ଅନ୍ତରୁତ୍ୱକଣ୍ଠ ।

ବିଶ୍ଵିଲୋକିକି-ବି. (ଇଷିଲୋକ + ଇକ) ମନ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ସମ୍ମନୀୟ, ବର୍ତ୍ତମାନ, ଲକ୍ଷ ସମ୍ମନୀୟ ।

ବିଶ୍ଵିଲୋକ—ବି. (ଇଷିଲୋକ + ଇକ) ଇଷିଲୋକ କାତ, ଇଷିଲୋକର, ଇଷିଲକାଳ ସନ୍ଦାନ୍, ଇଷିଲୋକ ସମ୍ମନୀୟ ।

ବିଶ୍ଵିକରଣୀ—ପୁ. ବି. (ଇଷିକରଣୀ) ସାଂସାରିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ବିଶ୍ଵିକରଣୀ ।

୩

ଓକାର—ସରବର୍ଣ୍ଣର ସମ୍ମୋଦଶ ଅକ୍ଷର, ପାର୍ଯ୍ୟର, ଇଚ୍ଛାରଣ ସ୍ଥାନ କଣ୍ଠ ଓ ଓଷ୍ଟି, ଓକାର ପଞ୍ଚଦେବମତ୍ୟ, ରକ୍ତ ବିଦୁତା-

କାର, ବିଶ୍ଵାମିକ, ଭଣିର, ପଞ୍ଚପାଣ୍ଟମୟ, ଦେବମାତା ଏବଂ ପରମବିଶ୍ଵିକୀ, ତହୋତ୍ତ ନାମ—ସତ୍ୟ, ପାତ୍ରୀସି, ପଣ୍ଡି-ମାସ୍ୟ, ଶୁଦ୍ଧି, ପୁଣି, ସଦେଖାକାତ, ବାସୁଦେବ, ଗାୟତ୍ରୀ, ଉତ୍ସବ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବାଣୀ, ମୁଖୀ, ଦ୍ଵିଜ, ଦର୍ଶକ, ଶୁଦ୍ଧି, କେଳାସ, ବୃଦ୍ଧୀସୁଦ୍ଧି, ସବମଜଳା, ସମ୍ପେ-ଦଶୀ, ବାର୍ଷିନାସା, ରତ୍ନାଥ, ବିକୟା, ପ୍ରକ୍ରିୟି, ଧାରୁର ଅନୁବନ ବିଶେଷ ।

ଓ—ବି. ପୁ. ବିଶ୍ଵାମୀ. ଅନୁବନ୍ତୀ ବ୍ୟକ୍ତି-ବିଶେଷ, ଉତ୍ତରଶ୍ରେଣୀୟ ସ୍ଥାମାନେ ସମ୍ମା ଉଦେଶ୍ୟ ‘ଓ’ ଶବ୍ଦ ପ୍ରେସ୍‌ବକରିଥାନ୍ତି । ଓ—ଅବ୍ୟ. ଓକାର, ପ୍ରଣବ, ମହା ଆଦ୍ୟବାଜ ।

ଓଆକ—ଆବ୍ୟ. ବମନ ବେଗର ଶବ୍ଦ, ବକବିଶେଷ, ବକବିଶେଷର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶବ୍ଦ ।

ଓଆକବ(କ)—ଗ୍ର. ବକ ବିଶେଷ ।

ଓଉ—ଗ୍ର. ବି. ଅମ୍ବଲବିଶେଷ ।

ଓମୁଣ୍ଡିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଓମୁଣ୍ଡିଆ(ଦେଖ)

ଓସ୍—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସ-ଅହେ) ଶେଦ, ବିସ୍ମୟ, ଅବଜ୍ଞାତ, ବିରତ୍ସୁକଳ ଧ୍ଵନି ।

ଓକ—ବି. କୁ. (ଇଚି + ଅ) ମୁହଁ, ଆଶ୍ଵୟ (ୟୁ.) ପକ୍ଷୀ, ଶୁଦ୍ଧି, ବୃଷଳ, ସ୍ଥାନ ।

ଓକଃ—ବି. କୁ. (ଇଚି + ଅସ୍ତ୍ର) ଆଶ୍ଵୟ ଗୁହ, ସ୍ଥାନ, ପକ୍ଷୀ, ଶୁଦ୍ଧି, ବୃଷଳ ।

ଓକଣି—ବି. ପୁ. ମହୁଣ୍ଡ, ଉଚ୍ଚକଳ ।

ଓକର—ଗ୍ର. ବି. ଗୋକ, ସରିଦ୍ର, କଇତ, ବଳ, ଷମତା, ଶକ୍ତି, ଅଭ୍ୟାସ ।

ଓକରିବା—ଗ୍ର. କି. ତାକିଲେ ଉତ୍ତର ଦେବା, କାମରେ ଆସିବା ।

ଓକର୍ଷ—ବି. ଗ୍ର. ବକଗୁହାନ୍ତର୍ଗତଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରାମ ।

ଓକାର—ବି. ପୁ. “ଓ” ବଣ୍ଠ, ପ୍ରକା ।

ଓକାଳ—ଗ୍ର. ବି. (ସ + ଉଦ୍ଗାର) ବାନ୍ତି, ବମନେତ୍ରା, (ବି.) ବମିତ, ବାନ୍ତି କର ଯାଇଥିବା ।

ଓକାଳତ—(ଯା.) ଓକିଲର କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଓକାଳତାମ—ଯା. ଉକିଲର ନିଯୋଗ ପଦ ।

ଓକାଳତ୍ତା—ଯା. ଉକିଲର ବ୍ୟବସାୟ, ପକ୍ଷମର୍ଯ୍ୟକ । [ହଇକଟା]

ଓକାହଗା—ପ୍ରା. (ବସ୍ତୁର) ବି. ହାତକଇ, ଓକିଲ—ଯା. ଆଜନ ବ୍ୟବସାୟ,

ବିଶ୍ଵାମାନ୍ତରେ ନିଜନିଜ ପକ୍ଷ ସମର୍ଥନ କରିବା ନିମ୍ନେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରତିନିଧି, ବାଜାମାନେ ବନ୍ଦୁଦୂରକୁ ବେତାର ନେଇ ଯିବାକୁ ପଠାଇ ଥିବା ପ୍ରତିନିଧି, ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଦୂର ।

ଓকিবস্তি—বি. (ଉଚ + ବସ୍ତି)ସମବେତ,
ଏକଥିବା ।
ଓକୁଳ—ବ. ସୁ. (ଉଚ + ଉଳ) ଅଛେ,
ଗନ୍ଧ, ଅପକୁଳୋଧୂମ ।
ଓକୋଡ଼ନୀ—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଓକିବୁ + ଅଦି+
କ, ଅନ + ର) ଯୁକ୍ତ, ଉଲୁଣୀ ।
ଓକୋଡ଼ଶାନୀ—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ପ୍ରାଚୀର ।
ଓକଣୀ—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଉଲୁଣୀ ।
ଓକଣ—ଗ୍ର. ବ. ଅଭ୍ୟାସ, ଖୋଲ, ବଢ଼—
ଅଭ୍ୟାସ, ଛଳନା ।
ଓକର—ଗ୍ର. ବ. (ଫ + ଗୋକୀର)ଦୁରଧ,
ଗୋଦୁରଧ ।
ଓକନଡଙ୍ଗା—ଗ୍ର. ଉଚିର ପଣ୍ଡିତ ମକୁମାୟୁନ
ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ, ଉକ୍କଷ୍ଟ
ଶୁଦ୍ଧିଲ ଜିମିତ ଖ୍ୟାତ ।
ଓଗଣ—ବି. (ଅବ + ଗଣ + ଅ) ଅବ-
ଗଣ, ଅଣ୍ଣକା ସହକାରେ ଯାହାକୁ
ଜଣନା କରନ୍ତୁଥା ।
ଓଗର—(ଯା) ଓଗର ଜଣ୍ଣାଦି, ଏବଂ
ଏହିପରି ଅନ୍ୟ ସବୁ ।
ଓଗିଯୁସ—ବ. ଉଚିର, ଅଭ୍ୟାସ, ଜେଜୀ ।
ଓଗେର—ଯା. ଉଚିରାଦି, ପ୍ରକୃତି ।
ଓଗୋ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟାସ ସମ୍ମେଖ୍ୟନ ସୁତକ
ଶବ୍ଦ ।
ଓଗେତର—ଯା. ବ. ସେ ପୁଞ୍ଜିବିଷ୍ଣୁର
କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତାବଧାନ କରନ୍ତୁ ।
ଓଘ—ସୁ. ବ. (ଉଚ + କ. ଅ) ସମୁଦ୍ର,
ନିଃବେଶ, ଉଚିତ, ସ୍ତୋତ, ବହୁ
ପରମାଣ, ପରମଣ, ଉପଦେଶ,
ଦ୍ୱାତ୍ରୀତି ।
ଓଘଦେବ—ସୁ. ବ. ପ୍ରାଚୀନଶାଲାଲିପି
ବଣ୍ଣିତ ଉତ୍ତକନ୍ତର ଜଣେ ମହାରକ ।
ଓଘରଥ—ସୁ. ବ. ରାଜବିଶେଷ, ଓଘ-
ବାନ୍ ରାଜାଙ୍କର ପୁନ୍ତି ।
ଓଘବାନ୍—ସୁ. ବ. (ଓଘ + ବାନ୍)ଜଳ
ବେଶାଦୃତି, (ବି) ରାଜବିଶେଷ, ଓଘ-
ଅଥ ରାଜାଙ୍କ ପିତା ।

ଓଘବାନ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମହାରାଜାଙ୍କ ଓଘ ଓଘ
ବାନ୍ ରାଜାଙ୍କର କନ୍ତା, କୁରୁଷେଷିଷ୍ଠ
ନିଃବେଶ ।
ଓଘର—ସୁ. ବ. ଏକ ପ୍ରକାର ସମ୍ମାନୀ,
ଏମାନେ ଯୋଗୀବୋଲି ପରିବ୍ୟବ୍ରତାନ୍ତ୍ର
ଓକାର—ସୁ. ବ. (ଓ + କାର)ପ୍ରଣବ,
ଆରମ୍ଭ, ସମ୍ପ୍ରସାମାବସ୍ଥବର ପ୍ରଥମ
ଅବସ୍ଥବ, ଓ ଅନ୍ତର, ମର୍ବରଆଧ୍ୟବାକ,
ଲିଙ୍ଗବିଶେଷ ।
ଓକାରମାଜାତା—ସୁ. ବ. ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ
ନିମାର ଜିଲ୍ଲା ଅନୁର୍ଗତ ନର୍ମଦା ନିଃବେଶ
ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ଦ୍ୱୀପ ।
ଓକାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୁଦ୍ଧବିଶ୍ୱବିଶେଷ ।
ଓକ—ଗ୍ର. ବି. ଉଚିତବ୍ୟବିଶେଷ ।
ଓକା—ଗ୍ର. କୁରୁଷିତ, ସମ୍ବାଧେଷୀ ମନ୍ଦ ।
ଓକଳ—ଗ୍ର. ବ. ବିରେତନ, ପତଳା-
ଧାତ୍ରୀ, ବାନ୍ତି, ବମନ, (ଗ୍ର. ବି) ବାନ୍ତି
ଜଣମାର ଥିବା ।
ଓକ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ବଳ, ଜେଜ ।
ଓକ—ସୁ. ବ. (ଓକ + ଅ) ମେଷାଦି
ବଣିଗଣ ମଧ୍ୟ ଅପ୍ରମୁଗ୍ଧି, ଅପ୍ରମୁଗ୍ଧ
ଓକ—ଗ୍ର. ବି. (ଫ-ଓକେଷଃ + ଓକଃ)ବିଷମ
ପଣ୍ଣା, ପରମାଣ ବଦଳ, ବାହାରକ,
ମହତ୍ତ୍ଵ, ଓକନ, ମହୁତା, ରାଶିରବର୍ଣ୍ଣନ ।
ଓକଭୁଲିବା—ଗ୍ର. ବି. ଦୂର ପଦାର୍ଥର
ଓକନକୁ ଭୁଲନା କରିବା ।
ଓକନ—ଯା. ତୌଲ କରିବା, ଉଚିତବ୍ୟବିଶେଷ
ପରମାଣ, ଭାର, ମୁଖ, ଗାୟୀପିଣ୍ଠ, (ବି)
ଭାର । ତତ୍ତ୍ଵିବା ।
ଓକନକରିବା—ଗ୍ର. ବି. ଭୁଲନାଦ୍ୱାରିରେ
ଓକନଦ୍ୱା—ଗ୍ର. ବି. ଭୁଲାଦ୍ୱା, ବିଶାକାଠି ।
ଓକନଥା—ଗ୍ର. ବି. ଭାର ।
ଓକର—ଯା. ବ. ଆପତ୍ତି, ଜଳ, ବାଧା,
ବିରୋଧ, ବତ୍ତବ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁ ।
ଓକସ୍—କୁ. ବ. ପରାକମ, ପ୍ରତାପ, ବଳ,
ଶାପୁ, ଅବଲମ୍ବନ, ପ୍ରକାଶ, କାବ୍ୟର
ବୁଝ, ସମ୍ମିଳନ, ଶାରର ଧାରୁବିଶେଷ,
ମେଷାଦି ଦ୍ୱାତ୍ରୀବଣ୍ଣିମଧ୍ୟରୁ ଅପ୍ରମୁଗ୍ଧି,
ଜାନେନ୍ଦ୍ର ସ୍ତ୍ରୀ ପଟ୍ଟାତା, ଶାସ୍ତ୍ର କୌଣ୍ଠଳ ।

ଓଜସ୍ତଳ—ସୁ. ବି. (ଓଜସ୍ତ + ବଳ)
ତେଜସ୍ତା, ବଳବାନ୍, କ୍ଷମତାଶାଲୀ,
ଓଜୋଶୁଣବିଶ୍ୱି ।
ଓଜସ୍ତା—ସୁ. ବି. (ଓଜସ୍ତ + ବତ୍ତା)
ବଳବାନ୍, ତେଜସ୍ତା, ଶାପୁଶାଲୀ ।
ଓଜସ୍ତାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. (ଓଜସ୍ତା + ତା) ବଳବତ୍ତା,
ତେଜସ୍ତାତା, ଓଜସ୍ତା, ବଳ, ଶାପୁ ।
ଓଜସ୍ତା—ସୁ. ବି. (ଓଜସ୍ତା + ବତ୍ତା)
ତେଜସ୍ତା, ବଳବାନ୍, ଶାପୁ ମାନ୍ଦ, କ୍ଷମତା-
ଶାଲୀ, ଓଜୋଶୁଣବିଶ୍ୱି ।
ଓଜମନ୍—ଶୀ. (ଓଜି + ମନ୍) ପ୍ରେରକ,
ବେଗ ।
ଓଜସ୍ତ—ବି. (ଓଜସ୍ତ + ଲଷ୍ଟ)ତେଜସ୍ତା,
ବଳବାନ୍, ଶାପୁଶାଲୀ ।
ଓଜସ୍ତାନ୍—ସୁ. ବି. (ଓଜସ୍ତା + ରସ୍ତା)
ତେଜସ୍ତା, ବଳବାନ୍, ଓଜସ୍ତା, ଶାପୁ ।
ଓଜମନ୍—ଶୀ. ବି. ବର୍ଷମୁଲ ବାହାରକିବା
ପରିମାଣ, ବଦଳ, ପ୍ରତିବଦଳ ।
ଓଜେଟ—ଗ୍ର. ଅଳି ।
ଓଜଳା—ଗ୍ର. ବି. (ଫ- ଉକାର) ଉଜଳା
(ଦେଖ) ।
ଓଜା—ଗ୍ର. ବ. ଗାରତୀସ୍ତା, ମୈଥୁଳୀ
ବୁଦ୍ଧମାନଙ୍କରଭାବୁଦ୍ଧବିଶେଷ, ଶିକ୍ଷଣ,
ଅବଧାନ, ସାପୁଆକେଳା, ଭୁତବେତ୍ତା,
ସେ ମହତ୍ତାବୀ ସର୍ବଦଶନ ଓ ଭୁତ-
ଗ୍ରହାଦି ଆରୋଗ୍ୟ କରେ ।
ଓଜାଳି—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ଗଞ୍ଜାମର
ପାଟକ ବିଶେଷ ।
ଓଜାଳିବା—ଗ୍ର. ବି. ଭୁଲାଦ୍ୱାରିବା (ଦେଖ) ।
ଓଟ—ଗ୍ର. ବ. ଦିଷ୍ଟ୍ରୀ, ପଣ୍ଡବିଶେଷ, ଦିଷ୍ଟ୍ର, ଓଟ ।
ଓଟମୁହଁରେଲେଖ—ଗ୍ର. (କଣ୍ଟା) ଓଟପ୍ରେର
ବଢ଼ିବର ମୁହଁରୁ ଜାପାର ସାମନ୍ୟ
ବପୁ କେଲେ ତାହା ନରଣ୍ୟ ହୃଦ, ଦେହ-
ପର ବହୁ ବପୁ ଲେଖିଥୁବାଲୁକେ
ଅତ୍ୟଳ୍ପ ବପୁ ଦିଆଗଲେ ଏ ପ୍ରବତନ
ପ୍ରସ୍ତର ହୃଦ, ସମୁଦ୍ର କୁ ଶଙ୍ଖେପାଣିପର ।
ଓଟମୁହଁ—ଗ୍ର. ବି. ସୁ. ଉପରମୁହଁ,
ସେ ଉପରକୁ ମୁହଁରେକ ବାଟ ଗୁଲେ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଓଟମୁହଁ ।

ওঠে—গ্রা. বি. টশা, ঝঁ জ্বা, বাঁজি
কামড়া, আকর্ষণ।

ওঠেওঠে—গ্রা. বি. অনেয়াধন্যের
টশাটশি বা ঝঁ জ্বাঁকি হেবা।

ওঠেপঢ়িবা—গ্রা. বি. নীলবঢ়ি ছাঁজি-
ছাঁজি যাইথবা সময়েরে যেোতৰ
বেগ অধৃক হেবা, মুৰু যোগুঁ
স্পসল মৰিয়াবাৰ অবস্থা ঘটিবা,
আবশ্যক অৰ্থপাই অনাটন অবস্থা
ঘটিবা।

ওঠাৰ—গ্রা. বি. বমনেছু। (বি০)
ওঠাৰিআ (দেশ)।

ওঠাৰিআ—গ্রা. বি০. ইতাণিআ (বাট),
ৰুলণিআ (বাট), শুমসাখ, অৰ্থা-
ভবপুতু (অবস্থা)।

ওঠাৰিবা—গ্রা. কি. টশিবা, আকৰ্ষণ
কৰিবা, ঝঁকিবা, কুআ আছিবু পাণি
(কাঢ়িবা)।

ওঠাৰিহেবা—গ্রা. কি (শায়েবেগি)
বাৰ্ধুৰ মারিবা, বমনেছু প্ৰকাশ-
কৰিবা, কথা কলুলবেলে কান্তি
বোঝ কৰিবা, কৈশৰ শুমসাখ
কাৰ্যপাই শাশৰিক বল ক্ষমতুকৰিবা
বা কোৱ খে' কৰিবা।

ওঠ—গ্রা. বি. ওষ্ঠ, ইঠ, ওঠ, অধৰ,
চৰুক, থোঢ়।

ওঠকনা—গ্রা. (লুণিআ) বি. ওঠিণ,
ছৰপোক।

ওঠ—বি. (ঘ—ওঠ) জবা, মনাৰ
পুল, (গ্রা. বি.) উচ্চলৰ আদমনিবাসী
জাতিবেশ, ওঠিআ, চৰামানকৰ
জাতিবেশ, ওঠিষা, বিশাগাপঠশা
জল্যপুৰনিবাসী পাইককাৰি, (ঘ—
হোড়—ধারু) ভূমিৰে হুলকৰিবা
গোষ্ঠিএৰ, (ল. থ) মুৰ্জ অশাত্তু আ
লেক।

ওঠিষা—গ্রা. বি. (ঘ—ওঠ+ ষা)
শুঠু বা চৰামানকৰ গ্ৰেণিবেশে।

ওঠিপা—গ্রা. বি. (প্ৰাৰ্গন নাম)
বণ্যস্বৰোবৰ; দুৰুজ অৰ্থবিশেষ।

ওঠিপাইক—গ্রা. বি. শোৱধাৰ
পাইকমানকৰ কেগ্ৰেণি।

ওঠিপুল—গ্রা. বি. মন্দারপুল, জবাৰুণ
ওঠিব—পুঁ. বি. পাঞ্চকিষুবৰিশীষ রণ।

ওঠিরঞ্জ—গ্রা. বি. (ঘ—ওঠ+ রঞ্জ)

ওঠিশাদেশ, উচ্চলদেশ।

ওঠিশ—গ্রা. বি. ছৰপোক, মক্ষু,
(ঘ—চৰণশ) খটমন।

ওঠিশমাশ—গ্রা. বি. একজাপ্তিৰ বন্ধ-
গৱ ও তহুঁৰপুল, সুৰ্মুক্ষীৰিণী,
পাহুপুৰ্ণী, শুগালকচেক।

ওঠিশি—গ্রা. বি. (ঘ—ওঠ+ দেশীয়)

ওঠিশাদেশবাসী, ওঠিআৰুষা পুমু-

ক্ষীয়ু, ওঠিশাদেশজাতি, ওঠিআ।

ওঠো—গ্রা. বি. ব্যঙ্গনবৰ্ষৈৰে পুক্ত-

হেবা একাৰৰ চিহ্ন (৬)।

ওঠোক—গ্রা. বি. নিৰ্বিষ্ট প্ৰশালীৰে
মিশাণ।

ওঠোক্ষিবা—গ্রা. কি. পুলহণ্ডা
সংজে কিমোক, পঞ্চামান মিশাই
মিশাই অংক কষিবা।

ওঠোছাইশি—গ্রা. বি. (গুঠশালীৰে
ব্যবহৃত) শীকাৰৰ চিহ্ন, ব্যঙ্গন
বৰ্ষৈৰে বী পুক্তহেবা চিহ্ন (৬)।

ওঠোঁশ—গ্রা. বি. উচ্চলদেবা, গোপন
কৰিবা, ওঠোঁশখনৰে পঞ্চামান-
কৰ যোগকৰণ, নিষ্ঠুৰ কিমোক
নিয়মৰে অংক বা মিশাণ।

ওঠোবাঢ়ি—গ্রা. বি. (গুঠশালীৰে
ব্যবহৃত) ওকাৰ, ব্যঙ্গনবৰ্ষৈৰে
“ও” পুক্তহেবা চিহ্ন (৬)।

ওঠোবাঢ়ি ছাইশি—গ্রা. বি. (গুঠশালীৰে
ব্যবহৃত) ওকাৰ, ওকাৰৰ চিহ্ন,
(৬)।

ওঠোমড়া—গ্রা. বি. একপুৰকাৰ রুণ ও
গাল (শীঁশুবেচন)।

ওঠ—গ্রা. বি. (ঘ—চৰ্দগাৰ) এওঠ,
আৰঠ, হাকুঠি, উকাৰ।

ওঠিআ—গ্রা. বি. ওঠিশা দেশবাসী,
উচ্চলৰুষা, অনায়ী জাতিবেশে।

ওঠিআশী—গ্রা. বি. কষ্টিপুষ্ট, মেশলা,
অঘাপুতা, ওঠিআ জাতিৰ স্তু।

ওঠিকা—স্তু. বি. ধান্যবিশেষ, মাবাৰ।

ওঠিশা—গ্রা. বি. (ঘ—বুঠ+ ও ওঠ)

উচ্চলদেশ, ওঠিশাদেশ।

ওঠিয়া—উচ্চলৰুষা, উচ্চলদেশবাসী

ওঠী—স্তু. বি. উচ্চিধান, মাবাৰ।

ওঠু—পুঁ. বি. (আ+ উঠ+ র)

মন্দারগুৰ, উচ্চলদেশ, ওঠিশা,
(বি০) ওঠিশাদেশবাসী।

ওঠু দেশ—পুঁ. বি. ওঠিশাদেশ।

ওঠু পুষ্ট—কুৱি. বি. জবাৰছ, মন্দারগুৰ,

পুষ্ট।

ওঠু খণ্ড—স্তু. বি. জবাপুষ্টকৃষ্ণ, ওঠিশা।

ওঠ—বি০. (আ+ বহ+ ত) যাহা।

সম্বৰ্ক চুপে বহুন হোৱাইব।

ওঠেষষ্ঠী—গ্রা. বি. মাৰশিৰ শুকুষষ্ঠী,
প্ৰাবৰণষষ্ঠী।

ওঠিশা—গ্রা. বি. স্তু. (ঘ-অবগুণুন)

সীমানকৰ মুখাহুদন বস্তু, স্তু-
মানকৰ উপৰণ বস্তু।

ওঠিশি—গ্রা. বি. স্তু. (ঘ-অবগুণুন)

ওঠিশা (দেশ)।

ওঠি—বি০. (ওঠ+ ইন) অপনযুনকাণ।

ওঠী—স্তু. বি. (ওঠি+ ই) ষৰ্গ, মৰ্ত্তি।

ওঠ—গ্রা. অনুবল, আৰু আল।

ওঠ—বি০. (আ+ বে+ মি, ত) অনু-
ব্যাপ্ত, যে বস্তু তুশাহোৱাইব, (বি)
বস্তুৰ টাৰ্ণাপুতা।

ওঠন—গ্রা. বাঢ়ী, ঘৰ, ধন, সমষ্টি,
নিকটৰুল পশেকাণ্ডা বস্তু।

ওঠপ্ৰোত—বি০. (বুদ্ধ) সংগ্ৰহনব্যাপ্ত,
ঠাণ্ডাভৰণী, দুৱিবাগৰে বুশা
হোৱাইব।

ওঠা—গ্রা. বি. উচিশাপুৰুষ, ভ্ৰান্তি-
মানকৰ হংশ বিশেষ, (প্ৰ-স্বন্দু)
বিনৱওলি।

ଓର—ସୁ.ସ୍ତୀ. (ଅବ+ରୁ) ବିଜାଳ,
ମାର୍ଜାର, ଜାଲର ଆହୁବାଗର ସୂତା,
ଜାଲର ଭରଣୀ ସୂତା ।

ଓଥର—ଗ୍ର. ବି. ସୁ. (ସ-ଅବସ୍ତା)
ଅନୁତନଦାର, ଅବବାହୁତ, ଅଭିଆତା ।

ଓଦନ—ସୁ.କୀ. (ରନ୍ଧନ+ଅନ) ଅନ,
ଉଷ୍ଣ, ପିକତଣ୍ଡଳ ।

ଓଦନପାଙ୍ଗ—ସ୍ତୀ.ବି. ମଳିଣୀ, ଦାସ-
କେରେଣ୍ଟା ।

ଓଦନାହୁସ୍ତୀ—ସ୍ତୀ. ବି. ମହାସମଜା ।

ଓଦନକା—ସ୍ତୀ. ବି. ବକା, ବାଢ଼ିଆଥିଲା

ଓଦନାୟ—ବି. (ଓଦନ+ଯତ୍ର)
ଉଷ୍ଣଶାୟ ।

ଓଦର—ଗ୍ର. ବି. (ସ-ଉର୍ଦ୍ଦର) ଶରତ
ଉପରେ ଧାନ ଘୁରିଲ ଖତ ଆଦି ବୋହି
ନେବାପାଇଁ ବାର୍ତ୍ତିଶରେ ନିର୍ମତ ବଢ଼
ଓ ଲୁମ ଆଧାରବିଶେଷ, ଲୋଦର ।

ଓଦା—ଗ୍ର. ବି. ଆଦ୍ର, ତିନ୍ତା, ସିକ୍ତ, ଉଦା

ଓଦାଲିଆ—ଗ୍ର. ବି. (ସ-ଆଦ୍ର) ଉଷ୍ଣତ
ଆଦ୍ର, ଅଳ୍ପ ଓଡାଥିବା ।

ଓଦର—ଅହର୍ଯ୍ୟ ଜାତ ବିଶେଷ ।

ଓଦ୍ର—ସୁ. ବି. (ଉତ୍ତର+ମନ୍ତ୍ର) କେୟଦ ।

ଓଦ୍ରନ୍—ବି. ଭିଷଧ ।

ଓଧ—ଗ୍ର. ବି. ଜଳମାର୍ଜାର, ଉଧ ।

ଓଧସ—କୀ. ବି. ପଞ୍ଚପ୍ରତିନ, ପଞ୍ଚ ।

ଓନନ—ସୁ. ବି. ମଙ୍ଗଳ, କନନ୍ତ ।

ଓଧଳ—ପ୍ରା. (ସିଂହ) ବି. ଶର୍ମିତର
ଦଣ୍ଡା ।

ଓଧାଣି—ଗ୍ର. ବି. (ସ-ଓଦନ) ଭାତ
ଭାନ୍ଦବା ପାଇଁ ଚାନ୍ଦି ଉପରେ ବସାଯିବା
ପାଣିହାଣ୍ଡି ।

ଓଧ୍ୟ—ଗ୍ର. ବି. କନ୍ଦା ଗଛର ମୁଳପିଣ୍ଡ,
ଶର୍ମିତର ଦୁଃଖମୁଣ୍ଡ ।

ଓଷ୍ଠର—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି. ଉତ୍ସର୍ଗ
ଯେଉଁ ଲୁଗା ବା ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଥରେ
ବ୍ୟବସ୍ଥାତ ହୋଇ ଦିଜା ହୋଇଥାଏ ।

ଓମ—(ଅବ+ମ) ପ୍ରତିବ, ସୁପକାର,
ପ୍ରଶ୍ନ, ରେଷ, ଅନୁମତ, ଆରମ୍ଭ, ଅପା-

କରଣ, ଅବଧାରଣ ଓ ମଙ୍ଗଳ ଅର୍ଥରେ
ବ୍ୟବସ୍ଥାତ ।

ଓ—ଅବ୍ୟ. (ଅବ+ମ) ପ୍ରତିବ, ସେବ,
ମନ, କାୟ, ରଥ, ଉତ୍ତର, ଉତ୍ତରୀଥ,
ଶ୍ଵର, ଅଗ୍ନ, ତେଜ, ଜ୍ୟୋତିଃ, ବାକ,
ଶବ, ରସ, ଜଳ, ପିଥୁନ, ଜ୍ଞୟୁ,
ଯୁଧ, ସବାରତ୍ନ, ସ୍ଵାକାରବାକ୍ୟ, ଅନୁମତ,
ପ୍ରଶ୍ନ, ଅପାକୁତ, ଅସ୍ତ୍ରିକାର ।

ଓମୁଣ୍ଡ—ଗ୍ର. ବି. ଲମ୍ବାଭବରେ ସ୍ତ୍ରୀତ,
(କି. ବି.) ସିଧାଏ ସିଧାଏ, ଲମ୍ବାବେ ।

ଓମୁଣ୍ଡିଆ—ଗ୍ର. ବି. କି. ବି. ଓମୁଣ୍ଡ
(ଦେଖ) ।

ଓମ୍ବେଲିଂଟନ—ଇଂଲଣ୍ଡରଜଣେ ବିଜ୍ଞାତ
ଯୋଜା, ମରହତାମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥରେ
ପରାଜୟ କରିଥିଲେ ।

ଓମ୍ବେଲେସ୍କିଲ—ଭରତବର୍ଷର ନଣେ
ଭରତୀୟ ଜେନେରଲ୍, ଇଂଲଣ୍ଡର
ବିଜ୍ଞାତ ଯୋଜା ।

ଓର—ଗ୍ର. ବି. (ସ- ଅବସର) ସୀମା,
ଶେଷ, ସୁଧାର, ଶର୍କ୍ର, କତର, ସୂତ୍ର,
କଳ, ଓହଳ, ସୁଯୋଗ, ପତ୍ର, ଉପାୟ ।

ଓରଭଣ୍ଡିବା—ଗ୍ର. କି. କୁଟୁମ୍ବେଜିବା,
ପୁରିଧା ଅନୁସରାନ କରିବା । [ଓଳି ।

ଓରଜ—ପ୍ରା. (ବସ୍ତ୍ର) ବି. ଘର ବୁଲର
ଓରକା—ଗ୍ର. ବି. (ସ-ଆଦ୍ର) ସ୍ତ୍ରୀତ-
ସୁତା ନିଧାର ଦ୍ରୋତହାନ ଶ୍ଵାନ ବା ସ୍ତ୍ରୀର
ପାଣି ଥିବା ଅନ୍ତର, ଆହୁତ୍ୱ, କୃଷିର ପାଣି-
ବିଶେଷ, ବି. ସ୍ତ୍ରୀର ପାଣିଥିବା (ଶ୍ଵାନ) ।

ଓରପଟିବା—ଗ୍ର. ବି. ସୁତ୍ରଧା ପଟିବା ।

ଓରପ(ସ)-ଯା. ଅବ୍ୟ. ଅଥବା, ପ୍ରତିନିଧି,
ମାରଫତ, ଉପନାମ, ନାମାନ୍ତର, ଅପର
ନାମ ।

ଓରବଣା—ଗ୍ର. ବି. ବାଟବଣା ।

ଓରମା—ଗ୍ର. ବି. (ଦରଜିକରଣବା) ଏକ
ପ୍ରକାର ସିଲେଇ, ଲୁଗାରଧତ୍ତର ମୋଡ଼
ଉତ୍ତର ମୋଡ଼ ପ୍ଲାନକ୍ରୂ ସିଲେଇ କରିବାର
ଚିତ୍ର, ପ୍ରା. (ବସ୍ତ୍ର) ଉଇ ।

ଓରମାଳ—ଯା. ବି. ରୂପମାଳ, ହେଷ୍ଟିଦର,
ରୂରକଣିଆଁ ବଡ଼ପତାକା ।

ଓରମ୍ବା—ଗ୍ର. ସେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ବୁଝେନାହିଁ, ସେ ଅକାରୀରେ ସମେତି
ନଷ୍ଟକରେ, ଅପବ୍ୟୁକ୍ତି, ଲମ୍ବା, ଅର୍ମାମ
ସାହସିକ, ଅଣାତୁ ଆ, କିମ୍ବମବହୁତୁଁତ ।

ଓରପା—ଗ୍ର. ବି. ସିକ୍ତ, ଓଡା ।

ଓରାଲିଆ—ଗ୍ର. ବି. ବି. ପୁଣିଆଣି
(ଦେଖ) ।

ଓରାଥ—ଗ୍ର. ବି. ଅନ୍ତ, ଭତ, ଉଥା ।

ଓରାଣି—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଫୁଟିଆଣି
(ଦେଖ) ।

ଓରବା—ପ୍ରା. କି. (ସ-ଆ+ବୃତ)
ପଣ୍ଡାରୁପଦହେବା, ପଇଦାରୁପଦହେବା,
ନିବର୍ତ୍ତିବା, ହୃଦୟିବା, ଦୁର୍ବଳ ହେବା,
ବିମର୍ଶ ହେବା ।

ଓଳ—ବି. (ଆ+ରଳ+ଅ) ଆଦ୍ର, ଓଡା
ଭିଜା, (ଗ୍ର. ବି.) ନିବୋଧ, ବୋକା ।

ଓଳ—ସୁ. ବି. ସୁନାମଶ୍ୟାତ ପୁଲବିଶେଷ,
ଶୁରଣ, କଳି, କଳିଲ, ଅଣ୍ଟୁ, ଓଳିଥ ।

ଓଳଗ(ଲିକି)—ଗ୍ର. ବି. ନମସ୍କାର, ଓଳଗ ।

ଓଳକତ—ଗ୍ର. ବି. (ସ-ଅଲୋକିକ)
ଅଲୋକିକ, ଅଲୋକିତ ।

ଓଳକୋରି—ଗ୍ର. ବି. ରଳକୋରି (ଦେଖ) ।

ଓଳଗି—ଗ୍ର. ବି. (ସ-ଭୁଲଗି) ନମସ୍କାର,
ପ୍ରଣାମ, ସ୍ଵାର୍ଗକମାନେ ମାନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିକୁ
କରିବା ପ୍ରାଣମ ।

ଓଳକଟିବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) କି. ବର୍ଷା
ହେବାପରେ ଓଦାଭୁଲ ଛୁଟିଯିବା ।

ଓଳକ—(ଧାତ୍ର) ନିଷେପ କରିବା ।

ଓଳଟ—ଗ୍ର. ବି. ବି. ଉପରପାଶ ତଳା
ଓ ତଳାପାଶ ଉପରକୁ କରିଯାଇଥିବା,
ବିପଶତ, ଅଦ୍ଵିତୀୟ ଓ ଅନ୍ୟମୁକୁଣ୍ଡ,
ପ୍ରତିକୁଳ ।

ଓଳଟକମଳ—ଗ୍ର. ବି. ସୁନାମପ୍ରସିଦ୍ଧ
ବୃକ୍ଷ ଓ ପୁଣ୍ଡବିଶେଷ ।

ଓଳଟକହା—ଗ୍ର. ବି. ସୁ. ଯେଉଁ ତୁତ୍ୟ
ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଶିରେଖାଯୀଁ ନକରି
ଓଳଟି କର ଜବାବ ଦିଏ, ଭୁରି
ଦାୟକ (ତୁତ୍ୟ), ମଗର, ସେ ସୁନ୍ଦର
ଛଢା କଥା କହେ ।

ଓଲଟପାଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟ, ଘଣ୍ଟା-
ଚକଟା, ବଦଳା ବଦଳ, ବନମୟ, ଲେହଟା ପାଉଟା, ଗୋଲମାଳ (ବିଂ.)
ଘଣ୍ଟାଘଣ୍ଟ ହୋଇଥିବା, ବଦଳା ଯାଇ-
ଥିବା, ଲେହଟା ହୋଇଥିବା, ଗୋଲ-
ମାଳ ହୋଇଥିବା ।

ଓଲଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିପଶ୍ରତ, ଓଲଟ(ଦେଖ),
(ଅବଶ) ଅପରତୁ, ପରତୁ ।

ଓଲଟାଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ଓଲଟାଇବା (ଦେଖ)
ଓଲଟାକାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳିକାଳ, ଯେଉଁ
ସମୟରେ ଅଧିମୀ, ଅସ୍ତ୍ରୀ, ଅବିରୁ ଓ
ଅନ୍ୟାୟମାନ ଘଟେ, କଳିୟାଏ ।

ଓଲଟାଗୋଡ଼ାଚଢ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. (ନ୍ୟାୟ)
ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଅନ୍ୟାୟ ବା ଦୋଷ-
କରିଆଏ, ସେ ଆପଣକୁ ଛର୍ରେଷ
ବୋଲି ଦେଖାଇ ନିରୋଷକୁ ଦୋଷୀ
କରିବାକୁ ବସିଲେ କିମ୍ବା ଯାହାଇପରେ
ମୋର ପାରଣା ଅଛି, ସେ ଓଲଟି କର
ମୋ ଉପରେ ଦାମକଲେ ଏ ପ୍ରବଚନ
ବୋଲୁଯାଏ ।

ଓଲଟାନିଷାପ,(ନ୍ୟାୟ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅବିଶ୍ଵର,
ଅବୁଝାମଣା ।

ଓଲଟି—ଶ୍ରୀ. ଅବଶ. ପରତୁ ।

ଓଲଟିପଡ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ତଳକୁ ମୁହଁ-
ହୋଇ ପଢ଼ିତ ହେବା, ଅନ୍ୟାହେବା,
ଆଶାର ବିପଶ୍ରତ କରିବା, ବିପ-
ଶୀତ୍ର ହେବା, ବିପଶ୍ରତ ମତ ଘୋଷଣ-
କରିବା ।

ଓଲଟିଯିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ଓଲଟି ପଡ଼ିବା
(ଦେଖ) ।

ଓଲଟେଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ଓଲଟିବା ବିଦ୍ୟାର
ଶିକ୍ଷୀ ରୂପ ।

ଓଲନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ—ଅଧୋଲମ୍ବ) ଓଲମ,
ରାମପିୟାଙ୍କ ବ୍ୟବହର ମୁଣ୍ଡରେ ସୀରା
ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂତା, ସୂତାର ଅଗରେ
ଛନ୍ଦୁଥିବା ସୀରା ବା ଲୁହାର ଗୋଲ-
କାର ପିଣ୍ଡ ।

ଓଲନାଜ—ମୁରେପାନୁର୍ଗତ ଛଲଣ ବା
ନେଦରନଣ୍ଠ ଦେଖାଇ ଅଧ୍ୟବାସୀମାନଙ୍କୁ
ଓଲନାଜ କହନ୍ତି ।

ଓଲମବିଲେମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଓ. ବି. ଉଲମ-
ବିଲେମ (ଦେଖ) ।

ଓଲମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲମ୍ବମାନ ରକ୍ତ, ଓଲନ
(ଦେଖ) ।

ଓଲମା—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. ନିରୁକ୍ତ ଆ, ଅଧିଆଶୀ
ଓଲମିତି(ହୁ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିଶ୍ରମାନଙ୍କର ତାଳ-
ମାଙ୍କଡ଼ ଖେଳ ।

ଓଲମିବା—ଶ୍ରୀ. (ଗଞ୍ଜାମ) ଓହୁଳିବା,
ତଳକୁ ଲମ୍ବୁ ବା ।

ଓଲ—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. ନିରୁକ୍ତ ଆ ।

ଓଲା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଓଲାଇବା, ଝାଡ଼ିଦ୍ରାବ
ଅଳିଆ ସମ୍ପା କରିବା ।

ଓଲାଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ହାତୁ କରିବା, ଶାଶ୍ଵତୀ-
ଦ୍ଵାରା ଅଳିଆ ସମ୍ପା କରିବା ।

ଓଲଛିଠା—କଠିନ ରୋଗବିଶେଷ, ବିସୁ-
ଚିକା, ହୁଇଳା ।

ଓଲଗୁବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. (ଫ—ଭଲମ୍ବ)
ଓହୁଳିବା, ଦେହରୁ କାଢ଼ିବା ।

ଓଲକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ—ବାଳ) ପୁଣ, ସୁଅ ।

ଓଲର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଲାଇ (ଦେଖ)
ଓଲରିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ଛପରରୁ ନଡ଼ା ବା
ଆବରଣ ରିନ୍ଦୁକୁ କରିବା, ବନ୍ଦନରୁ
ମୁକ୍ତ କରିବା ।

ଓଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଛପରର ଶେଷଭାଗ, ଦିନାର୍କ,
ଦିନର ଶେଷଭାଗ, ଶୈଟକୁଡ଼ିଆ, ଥାକୁଡ଼ି,
ପ୍ରକୃତ, ଅଭ୍ୟାସ, ବିଶେଷତ୍ବ, (ବିଂ.)
ଆକୁଡ଼ିବିଶିଷ୍ଟ ।

ଓଲିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶେଷାଦି ବାନ୍ଧିବାର
ପାଳନିମତ୍ତବୁଜୁଳା, ଓଲାଇବା, (ବିଂ.)
ପରିଷାର ହୋଇଥିବା ।

ଓଲିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ—ଲଳାୟିତ)
ଶାଦ୍ୟତ୍ରବ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଅତିଶ୍ରୀ ଲଳା-
ସ୍ତର, ଯେଉଁ ଗୋରୁ ଖାଇବାକୁ ବାହି
ଭାଙ୍ଗ ପଣେ, ସେ ଖାଇବାକୁ ସବୁ-
ବେଳେ ହାଁପାର୍ଦ ହେଉଥାଏ, (ପ୍ରା.)
ଓଲେଇ ।

ଓଲିଆଓଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକାଧିକ ଥର
ଛଞ୍ଚ ଶିରେ ପରିଷାର କରିବା ।

ଓଲିଆଗାଣ୍ଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହାର ପିଲୁ
ଓଲିଆପରି ବଢ଼ ଓ ବର୍ତ୍ତିଲ ।

ଓଲିଆରୁ ଗଜା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. (ବ୍ୟଜୋକ୍ତ)
ଆକାଳପକ୍ଷ ବା ଅଳ୍ପବସ୍ତୁରେ ଅତି-
ଧୃର୍ତ୍ତିରେ ବା ଗୁଲମି ଦେଖ ଇବା ବାଳି-
କଳୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକର ଏ ବାକ୍ୟ ବୋଲୁଯାଏ ।

ଓଲିକିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ—ବେଳା) ଏକ-
ଓଲି ବା ଦିନାର୍କ୍ସମ୍ପନ୍ନଗୀୟ, ଏକରେଳ
ସମୟରେ କରସିବା, ଏକବକ୍ତ୍ଵ ଶାର୍-
ଥିବା, ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଏକଓଲିମାନ
କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ।

ଓଲିତଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବୁଲରୁ ପାଣିଗଢ଼
ଯେଉଁଠାରେ ଭୁମିରେ ପଢ଼େ, ଘର
ଗୁଳର କିମ୍ବତ୍ତୁମେ ।

ଓଲିତଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବଡ଼ଲୋକ ଆଦିକ୍
ଅତିସନ୍ତ କଟରେ ବାସକରୁଥିବା, ବଡ଼
ଲୋକମାନଙ୍କ ଆଶ୍ରିତ ବା ଅନୁସରଣିଆଁ
(ବ୍ୟକ୍ତ) ।

ଓଲୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବଗା, ଅଧିମ, ନିଶ୍ଚୋଧ,
ଅଧିଆଶୀ, ଓଲ ।

ଓଲୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ—ଓଲୁ) ଓଲ(ଦେଖ)

ଓଲୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶରତ ଚକର ହାଣ୍ଟି-
ମଧ୍ୟ ଛତ୍ର ଅଗଦ୍ରାବ ପକ୍ଷ ହୋଇ
ଯୋର ହୋଇ ନ ଯିବା ପାଇଁ ସେହି
ଛିଦ୍ରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବୃତ୍ତକାର
ଲୌହ ବଳମ୍ବ, ସମା, ଏକ ଜାପାନ
ଛେଟମାନ, ଆଶୁଦ୍ଧା ।

ଓଲୁବନିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ଠକାମିରେପଢ଼ିବା ।

ଓଲୁ—ପୁ. ବି. ଓଲ, ଓଲୁଆ ।

ଓଷ—ପୁ. ବି. (ଉଷ + ଅ) ଦାହ, ପାକ,
ଶୀଘ୍ର, ପୋଡ଼ାଇଲା, କାହୁଡ଼ି, କାକର ।

ଓଷଣ—ପୁ. ବି. (ଉଷ + କ, ଅନ) କଟୁରସ,
ଖାଲ, (ବିଂ) ଦାହକାରକ, ରାଗ ।

ଓଷଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଓଷଣ + ରା) ଶାକ-
ଭେଦ ।

ଓଷଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଓଷଣ + ଧା + ରା) ଦରିଦ୍ର-
ବିଶେଷ, କୋତିର୍ଲିତା ।

ଓଡ଼ିଆର୍ଥ—ପୁଂ. ବ. (ବ.ଶ.) ଚନ୍ଦ୍ର, ସୁର୍ମି
ଓଡ଼ିଆକ—ବିଂ. ଓଡ଼ିଆ, (ପୁ) ଓଡ଼ିଆରୁ
ଉଦୟନ ଅଣି । [ଚନ୍ଦ୍ର ।
ଓଡ଼ିଆନାଥ, ଓଡ଼ିଆନାଥ- ପୁଂ. ବ. (ତତତ)
ଓଡ଼ିଆପତି—ପୁଂ. ବ. (ତତତ) ଚନ୍ଦ୍ର,
କପୂର, ସୋମଲତା ।
ଓଡ଼ିଆପ୍ରସ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବ. ' ହିମାଳୟ, ହିମା-
ଲୟାସ୍ତ ନଗରବିଶେଷ ।
ଓଡ଼ିଆ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଓଡ଼ିଆ + ର) ଓଡ଼ିଆ ।
ଓଡ଼ିଆପତି—ପୁଂ. ବ. ଚନ୍ଦ୍ର, କପୂର ।
ଓଡ଼ିଆଶ—ପୁଂ. ବ. ଚନ୍ଦ୍ର, କପୂର, ନିଶା-
କର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଓଡ଼ିଆଶା, ସୋମଲତା ।
ଓଡ଼ା—ଗ୍ରା. ବ. (ଫ—ଉପବାସ) ଉପାସ,
ଅନନ୍ତନ ବ୍ରତ, ବ୍ରତ, ରଜମିଶୀଙ୍କ
ବ୍ୟବହୃତ କାନ୍ତ ଆଦିର ପଲାତ୍ର ଠିକ
କରିବାର କାଷ୍ଟନିମିତ ଯନ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
ଓଡ଼ାଉକେଇବା—ଗ୍ରା. ଫି. ବ୍ରତ
ଉଦୟାପନ କରିବା ।
ଓଡ଼ାବା—ଗ୍ରା. ବ. (ଅନର୍ଥକ ଦ୍ଵିତୀୟ
ସହଚର) ଉତ୍ସବ ଓ ଉପବାସାଦ ।
ଓଡ଼ିଷ୍ଟ—ବିଂ. (ଓଷ + ରଷ) ଅତିଶୟ
ଦାହିକାରକ ।
ଓଡ଼ିବିନ୍—ବିଂ. ଦାହିକାଶ ।
ଓଡ଼ି—ପୁଂ. ବ. (ଓଷ + ଦ) ଚନ୍ଦ୍ରକୁଦ,
ଦନ୍ତବାସ, ରଦ୍ଧକୁଦ, ଓଠ, ଥୋଡ,
ଚିବୁକ ।
ଓଡ଼ିକ—ବିଂ. (ଓଷ + କ) ଓଡ଼ି ବ୍ୟାପ୍ ।
ଓଡ଼ିକଣ୍ଠୀକ—ପୁଂ. ବ. ଜନପଦବିଶେଷ ।
ଓଡ଼ିକୋପ—ପୁଂ. ବ. ଓଡ଼ିବୋଗ ।
ଓଡ଼ିକାହ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଓଡ଼ି + ଜାହାତ)
ଓଡ଼ିମୁଳ ।
ଓଡ଼ିମୁଠ—ବ. (ଓଡ଼ି + ମୁଠ) ଦୁଇ ଓଡ଼ିର
ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପାଶୀକୁତ ବ୍ୟବଧାନ ।
ଓଡ଼ିମୁଣ୍ଡ—ପୁଂ. ବ. (ଓଡ଼ି + ମୁଣ୍ଡ) କନ୍ଧକୁ
ଫୁଲଗଛ, (କ୍ଲୀ) କନ୍ଧକୁମୁଣ୍ଡ, ବଧୁଲାମୁଣ୍ଡ ।
ଓଡ଼ିପ୍ରକୋପ—ପୁଂ. ବ. ଓଡ଼ିବୋଗ ।
ଓଡ଼ିବ୍ରଣ୍ଣ—ବ. ଉପର ଓଡ଼ିରେ ହେବା
ଦୁଷ୍ଟବର୍ଣ୍ଣ ।

ଓଡ଼ିବୋଗ—ପୁଂ. ବ. ଓଡ଼ିଗତ ବୋଗ ।
ଓଡ଼ିଗତପ୍ରାଣ—ବିଂ. (ବ.ଶ.) ମୃତସାୟୀ,
ସାହାର ପ୍ରାଣ ବହିର୍ଗତ ହେବାର
ବିପରିମ ହୋଇଥାଏ ।
ଓଡ଼ିଧର—ପୁଂ. ବ. (ଦ୍ଵିତୀୟ ଓ ଅଧର,
ଉପର ଓ ତଳ ଓଡ଼ି ।
ଓଡ଼ି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଓଡ଼ି+କିପ୍ + ଅ + ରି)
ବିମୁଖଳ ।
ଓଡ଼ିପମଫଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବିମୁଖଳ ଲତା ।
ଓଡ଼୍ୟ—ବିଂ. (ଓଡ଼ି + ଯ) ଓଡ଼ିରୁ ଯାହାର
ଉଦୟି, ଓଡ଼ି ସାହାୟ୍ୟରେ ଉଚାରିତ ।
ଓଡ଼ିବର୍ଣ୍ଣ—ପୁଂ. କ୍ଲୀ. ରି, ରି, ଓ, ତୀ,
ପ, ପ, ବ, ର, ମ, ଯେଉଁ ବର୍ଣ୍ଣ-
ମାନଙ୍କ ଉଚାରଣରେ ଓଡ଼ିର ସାହାୟ୍ୟ
ଆବଶ୍ୟକ ।
ଓଡ଼ି—ବିଂ. (ଆ + ଉତ୍ତର) ଉତ୍ତର ଉତ୍ତର ।
ଓଡ଼ିର—ପ୍ରା. (ବର୍ଷର) ବି. ଦାମୁଦ୍ରା ।
ଓଡ଼ିଶା—ପ୍ରା. (ବର୍ଷର) ବି. ଛଢା ।
ଓଡ଼ିର—ଗ୍ରା. ବି. ପ୍ରଶ୍ନ, ପରସର, (ବିଂ)
ବିଦ୍ୟୁତ, ତୌଡ଼ା ।
ଓଡ଼ାରିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ତୌଡ଼ା, ବିଦ୍ୟୁତ ।
ଓଡ଼ାରିଆ—ଗ୍ରା. ଫି. ଟାଣିକର ବେଶ
ଓଡ଼ାର କରିବା, ବିଦ୍ୟୁତ କରିବା ।
ଓଡ଼୍ୟ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଶ୍ୱତ୍ର ବା ଅଶ୍ୱତ୍ରଥ ।
ଓଡ଼ାତ୍ର—ଯା. ବ. ଗୁରୁ, କୁଶଳ,
କୌଣସି ବିଦ୍ୟାରେ ସିଦ୍ଧତ୍ତ୍ଵ ବ୍ୟକ୍ତ ।
ଓଡ଼ାନ—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ପରିବାରରେ
ପୁରୁଷାନୁଦିନେ ସୁରକ୍ଷିତ ଦରକାଶ
କାଗଜପତି ଥିବା ବସ୍ତାନି ।
ଓଡ଼ାନ ପୋଡ଼ାନ—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି
ବ୍ୟବରପୁର୍ବ ରୂପାନୁକମିକପାରିବାରକ
ବୁଦ୍ଧିତ୍ରୁତି ।
ଓଡ଼—ପୁଂ. ବ. (ଆ + ବନ୍ଦ୍ର + ର, ଅ)
ସମାଜବହନ, (ବି.) ବାହକ, ପ୍ରାପକ
ଉଦୟ ।

ଓଡ଼ବନ୍ଦୁନ୍— ପୁଂ. ବ. ଉଦ୍ବନ୍ଦୁନ୍ଦୁପ୍ରକାଶ ।
ଓଡ଼ମୁଣ୍ଡିଆ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ବରବର ସିଧା ଓ
ଲମ୍ବ, (କି. ବିଂ) ଲମ୍ବେ ଲମ୍ବେ, ବରବର
ଲମ୍ବାବରେ ବନ୍ଦୁର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
ଓଡ଼ରିବା—ଗ୍ରା. କି. (ବଳ) କମିଶିବା,
ପଶ୍ଚାତ୍ ପଦହେବା, ନିରସ୍ତ୍ରେବା, ପଛକୁ
ପଳାଇବା, ଶକ୍ତିବା, ଉତ୍ସନ୍ନିବା ।
ଓଡ଼ଳ—ଗ୍ରା. ବି. ବର ପ୍ରକ୍ରିୟ କରିବୁ
ଯେଉଁଅଣିକେରପରିତଳକୁ ବାହାରେ ।
ଓଡ଼ଳା—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଅବ + ବୁଦ୍ଧ)
ଓଡ଼ଳିଥୁବା, ଝୁଲୁଥୁବା, ତଳକୁ ଲମ୍ବିଥୁବା,
ଆରୁରତ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସମାଜରେ କିମ୍ବକୁ
ଜମିଥୁବା (ଇତକାଶୀମ୍ବ ବ୍ୟକ୍ତି) ।
ଓଡ଼ଳାଇବା—ଗ୍ରା. କି. ବିଂ ଲଟକାଇବା,
ଫିକି ନିତକରିବା ।
ଓଡ଼ଳିବା—ଗ୍ରା. କି. ବି. ଦୋଳିବା,
ଝୁଲୁବା, ଲମ୍ବିବା ।
ଓଡ଼୍ସ୍—ବିଂ. (ଆ + ଉତ୍ତର + ଅପୁନ୍ଦର) ବହନ,
ସାଧନ, ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ ।
ଓଡ଼ାଡ଼—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଉତ୍ତରାଟ) କାଠ
ବାଉଣ ଆଦିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମଞ୍ଚ, ଉତ୍ତାତ,
ଗୁପ୍ତବାନ, ଶେଯବା ତକିଆର ଖୋଲ,
ଆଚ୍ଚାନ୍ଦୁଳ, ଉତ୍ତାତ ।
ଓଡ଼ାମ୍ବ-ମୁଲମାନଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧ ଦାୟିବିଶେଷ ।
ଓଡେ—ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମୋଧନସୂଚକ ଶବ୍ଦ,
ଆହେ, ହେ ।
ଓଡେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶେଦସୂଚକ ଅବ୍ୟସ୍ତ,
ଓସ, ନାସ୍ତ ।
ଓଡ଼ା—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଅବରେହଣ) ଅବ-
ତରଣକରିବା, କିମ୍ବକୁ ଅଣିବା, ଶଶବରୁ
ଅଭିରଣ ବା ବସ୍ତାଦି କାଢିବା ।
ଓଡ଼ାଇବା—ଗ୍ରା. କି. ବି. ଅବତର୍ଣ୍ଣ
ହେବା, ତଳକୁ ଅବତରଣ କରିବା ।

୩୫

ଓিকাৰ — সুৱবৰ্ণীৰ চৰুৰ্দশ অঞ্চল,
ছচাৰেন্দ্ৰান কণ্ঠ ও উষ্ণ, তদ্বমতে
ও তিকাৰ রক্তবিদ্যুতাকাৰ কৃষ্ণলী
পঞ্চগুণ ও স্বাস্থ্যবস্তু চৰুৰ্দশ
ফলপূৰ্ণ, এহু বৰ্ণেৰে বৃহন্নাদেৰেৰ
স্বৰ্গদা অবস্থান কৰন্ত, তেজোৱা
নাম—শকুন, নাদ, তেজুৰ, প্রকৃত
বামজঢাক, মনুশঙ্কুৰুকৰ্ণ, স্বাস্থ্যব,
অধোকন্ত, কণ্ঠোৰ্ষ, পক্ষৰ্ষণ,
স্বৰস্থা, আল্ল, ভৃগুভালা, উচ্চমুক্তী,
শান্ত, ব্যাপ্তিৰ, পয়ো, অনন্ত চৰুৰ্দশী,
ৰত্নপীয়, ধাতুৰ অনুবন্ধ বিশেষ।
ও—অবধি আহুন, পম্পোধন, বৰেধ,
নিৰ্ণৈয়, শুকুমানজৰ প্ৰণব।
ও—পুঁ. বি. অনন্ত, নিষ্পন, (পু) পুথৰা
ও কথুক—পুঁ. বি. (ওকথ + কক) উক্ত
নামক সামবেদাজৰ অংশেতা, উক্তথ-
বিষ্টৰ।
ওক্তথ—বি. (ওকথ + য) গৰ্গমুনিজুৰ,
গৰ্গবৰষি, সামবেদৰ অৰ্থবিশেষ।
ওষ্ট—কুৰি. বি. (ওষ্টন + অ) বৃষ্টিপুৰুহ,
বলদ, (বি) বৃষ্টিমুক্তীয়, বলদ-
মুক্তীয়। [বৃষ্টিপুৰুহ।
ওষ্টক—কুৰি. বি. (ওষ্ট + অক) বৃষ্টিকুৰ,
ওষ্টীয়—বি. উগলিশিৰ বৃহন্নাশায়ী
ওখে—বি. (ওখা + য) যাহা প্লালীৰে
পাক কৰাহোজআখ, অন্তাদি, নিমৰ-
বিশেষ, হাণ্ডি দ্বাৰা পৰি।
ওখেয়ুক—বি. (ওখা + ইয়ুক) প্লালীৰে
পুৰুলাপুৰুক।
ওগ্রেডেক—পুঁ. বি. (ওগ্রেডেন + ক)
ওগ্রেডেনযুৰ, কংপ।
ওঘ—পুঁ. বি. (ওঘ + অ) জলস্পুৰ,
জলৰাশি।
ওঁচো—পুঁ. বি. (ওচোত + অ + ই)

ওচোত্য—কুৰি. বি. (ওচোত + য) উচ-
পুৰুতা, যোৰাতা, পত্র।
ওচ—বি. (ওচ + অ) উচোতা, উচুত,
উচ্ছুয়ু। [উচ্ছুয়ু।
ওচ্য—বি. (ওচ + য) উচোতা, উচুত
ওচেঁচুৰবস্থ—পুঁ. বি. (ওচেঁচুৰবস্থ
+ অ) উচুক অংশ।
ওচেঁচুৰ—কুৰি. বি. (ওচেঁচুৰ + অ) উচুৰ,
বল, শৰীৰৰ ধাৰু বিশেষ।
ওচেঁচুৰুক—পুঁ. বি. (ওচেঁচুৰুক + ইক)
তেজুৰু, বলবানু, শুৰ।
ওচেঁচুৰ—কুৰি. বি. (ওচেঁচুৰ + য)
তেজুৰু, উচোতা, প্রাণীৰ, পাপ্তি।
ওচেঁচুৰুনক—বি. (ওচেঁচুৰুন + অক)
উচ্ছুয়ুন পমুক্তীয়।
ওচ্ছু—কুৰি. বি. (ওচ্ছুন + ই) উচ্ছুনৰ
উচ্ছুনৰ পুৰাদ। [পাপ্তি।
ওচ্ছুল—কুৰি. বি. (ওচ্ছুল + য) উচ্ছুলৰ,
ওচ্ছু—বি. (ওচ্ছু + অ + অ) আত্ম।
ওচ্ছুব—পুঁ. বি. (ওচ্ছুব + অ)
পঞ্চস্বর্মিশিৰ বুৰ।
ওচ্ছুব—বি. (ওচ্ছুব + ই) ওচ্ছুব
বুৰ অনুশীলনকাৰী।
ওচ্ছুপ—বি. (ওচ্ছুপ + অ) উচ্ছু-
পুৰু, ভেলা দ্বাৰা নিষ্পন্ন।
ওচ্ছুপুক—বি. (ওচ্ছুপু + ইক)
উচ্ছুপমুক্তীয়, যে ভেলাদ্বাৰা বাপার
হৃতিথাব।
ওচ্ছুমুৰ—কুৰি. বি. কুষ্টৰেগৰবিশেষ,
ভাস্ম, (বি) ভাস্ম বা রজতকৰ্ম্মত,
উচ্ছুমুৰ কাষ্ট পমুক্তীয়, (বু) উচুৰ্দশ
নামান্তৰণত যমবিশেষ,
উপস্থিতিশেষ, দেশবিশেষ।
ওচ্ছুলেম—পুঁ. পুঁ. (ওচ্ছুলেম + ই)
উচ্ছুলেমকৰ পুৰাদ।
ওচ্ছু—পুঁ. বি. (ওচ্ছু + অ) ওচ্ছু
দেশৰ রাজা, ওচ্ছুদেশবাসী,
প্রাচীন উচ্ছু দেশবাসী, পদচৰ
শব্দিয়।
ওচোতা, উপপুৰুতা, পত্র।
ওচথ—পুঁ. বি. (ওচথ + য) উচথ
ওচথথ, উচথথকৰ পুৰু, পৰ্য-
তিম।
ওচুট্টে—বি. (ওচুট্টে + ইয়া) উচুট্টেতা,
উচুট্টে, প্ৰৱৰতা, আৰুতা।
ওচুশ্য—কুৰি. বি. (ওচুশ্য + য)
উচুবেগ জন্ম কেৱল, চৰিমুখীয়া,
মনৰ অস্তুৱতা।
ওচুল—বি. (ওচুল + অ + অ) উচুল-
দেশসমুক্তীয়, ওচুলু।
ওচুলী—বি. (ওচুলী + অ + ই)
ওচুলু পৰা।
ওচুৰ্ষ্য—কুৰি. বি. (ওচুৰ্ষ্য + য)
উচুৰ্ষ্যতা, প্ৰেৰণীতা, পঞ্চুষ্টীতা,
উদ্বৃত।
ওচুমি—পুঁ. বি. (ওচুমি + ইক) উচুমিৰ
পুৰু, মনুবিশেষ, বি. উচুমি-
সমুক্তীয়।
ওচুমেয়—পুঁ. বি. উচুম পমুক্তীয়,
উচুম-পুৰু, মনু বিশেষ।
ওচুৰ—পুঁ. বি. (ওচুৰ + কু + অ + অ)
ওচুৰুক্তীকাৰ।
ওচুৰুপথক—পুঁ. বি. (ওচুৰুপথ +
ইক) উচুৰুপথে গমনকাৰী,
উচুৰুপথদ্বাৰা আহুত পুৰু, উপাসক
বিশেষ।
ওচুৰুপদক—পুঁ. বি. (ওচুৰুপদ +
ইক) যে উচুৰুপদ গৃহণ কৰে,
উচুৰু পত পমুক্তীয়।
ওচুৰুবেদক—বি. (ওচুৰুবেদ +
ইক) উচুৰু বেদৰে উপন্ন
কৰ্ম্ম। [উচুৰুন্মুৰুতা।
ওচুৰুধৰ্ম—কুৰি. বি. (ওচুৰুধৰ + য)
ওচুৰুৰ—বি. (ওচুৰু + আহু) উচুৰু
কালাদিৰে উপন্ন।
ওচুৰুক্তীপ্ৰত্ন—বি. (আধুনিক প্ৰযোৱা)
পুথৰাৰ উচুৰু কেন্দ্ৰ স্বৰূপ হৃত
প্ৰদেশৰে রাষ্ট্ৰ কথ মাস মধ্যে
দেশাবিবা নেইসৰ্বিক আলোক।

ଓଡ଼ିଆରେ—ବିଂ. (ଉଦ୍‌ଗର୍ହଣ + ଅ)
ଉଦ୍‌ଗର୍ହଣର ଉପସ୍ଥିତ ।
ଓଡ଼ିଶା—ବିଂ. (ଉଦ୍‌ଗର୍ହଣ + ଅକ)
ଉଦ୍‌ଗର୍ହ ନିକଟକର୍ତ୍ତୀ ଦେଖାଇ ।
ଓଡ଼ିଆଲକ—କୁଳୀ. ବି. (ଉଦ୍‌ବାଲ + ଅଣ୍ଠା
+ କ) ବନ୍ଧୁ ଜନ୍ମିତସହତ ମଧ୍ୟ, ପାର୍ତ୍ତି-
ବିଶେଷ, (ପୁଂ. ବି) ଜଣେ ମୁଣି ।
ଓଡ଼ିଆଲକାୟନ—ପୁଂ. ବି. (ଉଦ୍‌ବାଲକ +
ଆୟନ) ଉଦ୍‌ବାଲକ ଉଷ୍ଟିବଣୀୟ ।
ଓଡ଼ିଆଲକି—ପୁଂ. ବି. (ଉଦ୍‌ବାଲକ + ଇକ)
ଉଦ୍‌ବାଲକ ଉଷ୍ଟିପୁଣୀ, ଗୋତମ ରୁଷି ।
ଓଡ଼ିକେଶୀକ—ବିଂ. (ଉଦେଶ + ଇକ)
ଉଦେଶ ସମୁଦ୍ରୀୟ ।
ଓଡ଼ିକଣ୍ଠ—କୁଳୀ. ବି. (ଉଦ୍‌କଣ୍ଠ + ଯ) ଅବମାତ
ଭାବ, ଧୃଷ୍ଟତା, ଦମ୍ଭ, ଦିମାକ, ଅଣିଷ୍ଟତା ।
ଓଡ଼ିକାର—ବିଂ. (ଉଦ୍‌କାର + ଇକ)
ଉଦ୍‌କାର ନିମିତ୍ତ ଯାହା ପ୍ରଦର୍ଶ ହୁଏ,
(କୁଳୀ. ବି.) ଦାୟାଧନ ।
ଓଡ଼ିକାର—ପୁଂ. ବି. (ଉଦ୍‌କାର + ଇକ) ଉଦ୍‌କାର
ରୁଷିଙ୍କ ପୁଣୀ, ଖଣ୍ଡିକ ରୁଷି ।
ଓଡ଼ିକି—କୁଳୀ. ବି. (ଉଦ୍‌କି + ଉଦ୍‌କି + ଜନ
+ ଅ + ଅ) ପକାଳଣ, ସୈନିକଲୁଣ,
(ବିଂ) ଉଦ୍‌କି ବା ବୃକ୍ଷଲତାସମୁନ୍ନୀୟ ।
ଓଡ଼ିକି—କୁଳୀ. ବି. (ଉଦ୍‌କି ଦ + ଅ) ପକା-
ଳୁଣ, ସନ୍ତୁର ଲବଣ, ଜଳ ବିଶେଷ,
ବୃକ୍ଷଲତାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ।
ଓଡ଼ିକି—କୁଳୀ. ବି. (ଉଦ୍‌କି + ଯ)
ବୃକ୍ଷଲତା ଉପସ୍ଥିତି ।
ଓଡ଼ିଦ୍ୟାବ—ବିଂ. (ଉଦ୍‌ଦ୍ୟାବ + ଅ) ଉଦ୍‌ଦ୍ୟାବ
ବିଦ୍ୟାଗ୍ରହୀ, ଉଦ୍‌ଦ୍ୟାବକାର ।
ଓଡ଼ିବାହିକ—କୁଳୀ. ବି. (ଉଦ୍‌ବାହି + ଇକ)
ବିବାହରେ ପ୍ରାପ୍ତ ବସ୍ତୁ, ଯୌତୁକ ଧନ,
ସ୍ଥାଧନ, (ବିଂ) ବିବାହ କାଳରେ
ଲବ୍ଧ ଯୌତୁକ ।
ଓଡ଼ିବେପ—ବିଂ. (ଉଦ୍‌ବେପ + ଅ)
ଉଦ୍‌ବେପ ସମ୍ମାନିତ, ଉଦ୍‌ବେପର
ନିକଟକର୍ତ୍ତୀ ଦେଖାଇ ।
ଓଡ଼ିଷ—ବିଂ. (ଉଦ୍‌ଷୁ + ଅ) ଉଦ୍‌ଷୁ ସମ୍ମ-
କୀୟ, (କୁଳୀ) ପଣ୍ଡବୁର୍ଧ ।

ଓଡ଼ିସ୍ୟ—କୁଳୀ. ବି. (ଉଦ୍‌ଷୁ + ଯ) ପଣ୍ଡବୁର୍ଧ,
ପଣ୍ଡବ ପ୍ରନ୍ଥ । [ଉଚିତା]
ଓଡ଼ିନ୍ଦ୍ରିୟ—କୁଳୀ. ବି. (ଉଦ୍‌ନ୍ଦ୍ରିୟ + ଯ) ଉଦ୍‌ନ୍ଦ୍ରିୟ,
ଓଡ଼ିନ୍ଦ୍ରିୟ—କୁଳୀ. ବି. (ଉଦ୍‌ନ୍ଦ୍ରିୟ + ଅ)
ଉଦ୍‌ନ୍ଦ୍ରିୟର କାର୍ଯ୍ୟ, ଉଦ୍‌ନ୍ଦ୍ରିୟ, ଉଦ୍‌ନ୍ଦ୍ରିୟ-
ଲନ, ଉଦ୍‌ନ୍ଦ୍ରିୟତ୍ତ ।
ଓଡ଼ିପକ୍ଷୀକ—ବିଂ. (ଉପକଷ୍ଟୀ + ଇକ)
କଷ୍ଟୀର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିପ୍ରତି, କଷ୍ଟୀ
ନିକଟରେ ଜାତ ।
ଓଡ଼ିପକଳାପ—ବିଂ. (ଉପକଳାପ + ଯ)
କଳାପସମୀପକର୍ତ୍ତୀ ।
ଓଡ଼ିପକାୟନ—ପୁଂ. ବି. (ଉପକାକ୍ଷନ + ଆୟନ)
ଉପକାକ୍ଷନ ପଣ୍ଡିତ ।
ଓଡ଼ିପକୁଳକ—ବିଂ. (ଉପକୁଳ + ଇକ)
ଉପକୁଳ ସମୁନ୍ନୀୟ, ଉପକୁଳ ପ୍ରକାଶ,
ଉପକୁଳଜାତ ।
ଓଡ଼ିପରବ—ପୁଂ. ବି. (ଉପରବ + ଅ) ଉପ-
ଗୁର ପୁଣୀ, ଉପଗୁରଣୀୟ, ଉପଗୁ
ପୁଣୀୟ ।
ଓଡ଼ିପରବକ—କୁଳୀ. ବି. (ଉପରବ + ଅକ)
ଓଡ଼ିପରବ ସମୁଦ୍ର ।
ଓଡ଼ିପରବ—ପୁଂ. ବି. (ଉପରବ + ଇକ)
ଶାଶ୍ଵତପୁଣୀ, ବୃହତ୍ତ ପୁଣୀ, ଉପବ ।
ଓଡ଼ିପରପ୍ରତିକ—ପୁଂ. ବି. (ଉପପରପ୍ରତି + ଇକ)
ବାହୁପ୍ରତି ଚନ୍ଦ୍ର, ବାହୁପ୍ରତି ସ୍ମୂର୍ତ୍ତି, ଗ୍ରହଣ ।
ଓଡ଼ିପରହିକ—ପୁଂ. ବି. (ଉପରହି + ଇକ)
ବାହୁପ୍ରତି ଚନ୍ଦ୍ର ବା ସୁର୍ଯ୍ୟ ।
ଓଡ଼ିପରକ—ବିଂ. (ଉପରକ + ଇକ)
ଉପରକ ବା ଆରୋପସମୁନ୍ନୀୟ, ଚକିଷା
ସମୁନ୍ନୀୟ, ସେବାସମୁନ୍ନୀୟ, ପୁଜ୍ନାଆଦିର
କ୍ରମୀ ସମୁନ୍ନୀୟ, (ବି) ଚକିଷା, ସେବା
ଉପକରଣ, ବ୍ୟକ୍ତିସାମ୍ବାଦ୍ୟ, ଆରୋପ,
ଉକ୍ତାତ, ସକା, ସମାନ, ପୁଜ୍ନ ଆଦିର
ଅଙ୍ଗ ।
ଓଡ଼ିପରନ୍ଦୟିକ—ବିଂ. (ଉପରନ୍ଦୟ + ଇକ)
ପିଲୁବାଳ୍ୟ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପତ୍ତ, ମାନ୍ଦାଚୁଡି
ବିଶେଷ, ପୁଣୀ ତାଗା ନାମକ ଛନ୍ଦ ।
ଓଡ଼ିପକାନୁକ—ବିଂ. (ଉପକାନୁ + କ)
କାନୁର ସମୀପକର୍ତ୍ତୀ, ଆଜାନୁଲମ୍ବିତ ।

ଓଡ଼ିପତ୍ରିକ—ପୁଂ. ବି. (ଉପତ୍ରିଷ୍ଟିକ + ଅ)
ଉପତ୍ରିଷ୍ଟିକ ସ୍ମୂର୍ତ୍ତି, ରାମ ନାମକ
ରୁଷି ବିଶେଷ ।
ଓଡ଼ିପଦେଶୀକ—ବିଂ. (ଉପଦେଶ + ଇକ)
ଉପଦେଶୋପକ୍ଷାଣୀ, ଉପଦେଶାନୁସାରେ
ପ୍ରାପ୍ତ ।
ଓଡ଼ିପଦ୍ରବିକ—ବିଂ. (ଉପଦ୍ରବ + ଇକ) ଉପ-
ଦ୍ରବ ବିଷସ୍ଥକ ଗ୍ରହ, ଯହିରେ ଉପଦ୍ରବ
ବିଷସ୍ଥ ବିଷ୍ଟିତ ହୋଇଥାଏ ।
ଓଡ଼ିପଦ୍ରସ୍ଥ—ପୁଂ. ବି. (ଉପଦ୍ରସ୍ଥ + ଯ)
ପୁଣୀମେଧୟକ୍ଷୀୟ ଦେବ ବିଶେଷ ।
ଓଡ଼ିପଧମ୍ବ—କୁଳୀ. ବି. (ଉପଧମ୍ବ + ଯ) ଉପ-
ଧମ୍ବ ସମୁନ୍ନୀୟ, (ପୁଂ) ଉପଧମ୍ବ ।
ଓଡ଼ିପଧେନବ—ପୁଂ. ବି. (ଉପଧେନବ + ଅ)
ଧନ୍ୟତାର ଶିଷ୍ୟ, ରୁଷି ବିଶେଷ ।
ଓଡ଼ିପଧେୟ—କୁଳୀ. ବି. ରଥର ଅବସ୍ଥା
ବିଶେଷ ।
ଓଡ଼ିପନାୟନକ—ବିଂ. (ଉପନାୟନ + ଇକ)
ଉପନାୟନ ସାଧକ ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦି,
ଉପନାୟନେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପିଲକୁ ବୃତ୍ତ କରିବ ।
ଓଡ଼ିପନାସିକ—ବିଂ. (ଉପନାସ + ଇକ)
ନାସିକାର ସମୀପକାର, ନାସିକା
ନିକଟରେ ଜାତ ।
ଓଡ଼ିପନିଧିକ—କୁଳୀ. ବି. (ଉପନିଧି + କ)
କୌଣସି ଦ୍ରୁବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ନ କରି ଅନ୍ୟ
ଲୋକର ନିକଟରେ ଯାହା ରଖାଇ
ଦିଅଯାଏ, ଶେର କରିବା ନିମିତ୍ତ ପ୍ରାଚି-
ପୁରୁଷ ଯେ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ଅପରିଚିତ ହୁଏ ।
ଓଡ଼ିପନିବେଶୀକ—ବିଂ. (ଉପନିବେଶ + ଇକ)
ଉପନିବେଶ ସମୁନ୍ନୀୟ, ଉପ-
ନିବେଶ ସ୍ଥାପନକାରୀ ।
ଓଡ଼ିପନିବେଶିକ ଶାସନ—ବି. (ଆଧୁନିକ
ପ୍ରସ୍ତୁତି) ବୃତ୍ତିଶ୍ରୀ ସାମାଜିକ ଉପ-
ନିବେଶ ରଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଚନ୍ଦ୍ରଥିବା
ଶାସନ ପ୍ରଣାଳୀ ।
ଓଡ଼ିପନିଷତ୍ତକ—ବିଂ. (ଉପନିଷତ୍ତ + ଅକ)
ଉପନିଷତ୍ତ ଉପଦେଶାନୁସାରେ ଯେ
ଜାବନ ନିବାହ କରେ ।

ଓଡ଼ିପନିଷଦ—ପୁଂ. ବି. (ଉପନିଷଦ + ଅ) ଉପନିଷଦମାତ୍ରବେଦୀ ପରମାସ୍ତ୍ର (ବିଂ.) ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାସମୃକ୍ତୀୟ, ବ୍ରହ୍ମପ୍ରତିପାଦିତ, ବ୍ରହ୍ମପ୍ରତିପାଦକ ବାକ୍ୟାଦି, (ବି.) ଉପନିଷଦ ବ୍ରହ୍ମା, ଉପନିଷଦର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଗ୍ରନ୍ଥ ।

ଓଡ଼ିପନାବିକ—ବିଂ. (ଉପ + ନବି + ଇକ) କଟ୍ଟାଦେଶର ସମୀପବର୍ତ୍ତୀ, ନବି ସମୀପରେ ପୁଣି ।

ଓଡ଼ିପନ୍ୟାସିକ—କି. ବି. (ଉପନ୍ୟାସ + ଇକ) ଉପନ୍ୟାସମୃକ୍ତୀୟ, ଉପନ୍ୟାସ-ମୟ, ଉପନ୍ୟାସମ୍ବନ୍ଧ, ଉପନ୍ୟାସଭୁଲ୍, ଉପନ୍ୟାସକର ।

ଓଡ଼ିପକ୍ଷ—ବିଂ. (ଉପପକ୍ଷ + ଯ) ବହୁ-ମୂଳ୍ୟ ସମୃକ୍ତୀୟ ।

ଓଡ଼ିପତ୍ରିକ—ବିଂ. (ଉପପତ୍ରି + ଇକ) ପ୍ରକ୍ରିୟା, ପ୍ରତିପାଦକ, (ଶ୍ଵର) ଓଡ଼ିପତ୍ରିଙ୍କ ।

ଓଡ଼ିପାତ୍ରିକ—ବିଂ. (ଉପ + ପାତି + ଇକ) ଗୋଦଖାତି ଉପପାତକେ ଯେ ଲିପି ।

ଓଡ଼ିପାଦୁକ—ବିଂ. ଦେବଦେହ ସମୃକ୍ତୀୟ, ନାରକୀ ଦେହ ସମୃକ୍ତୀୟ ।

ଓଡ଼ିପବାହୁ—ପୁଂ. ବି. (ଉପବାହୁ + ର) ଉପବାହୁ ବଣୀୟ ।

ଓଡ଼ିପରୁତ—ବିଂ. (ଉପରୁତ + ଅ) ଅଶ୍ଵଭାବ କାଷ୍ଟର ଯଜ୍ଞପାତ୍ରେ ସହିତ ଉପରୁତସମୃକ୍ତୀୟ ।

ଓଡ଼ିପମନ୍ୟବ—ପୁଂ. ବି. (ଉପମନ୍ୟ + ଅ) ଉପମନ୍ୟ ପୁଣି ।

ଓଡ଼ିପମିକ—ବିଂ. (ଉପମା + ଇକ) ଉପମା ସମୃକ୍ତୀୟ, ଉପମାଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ (ବିଷୟ), (ଶ୍ଵର) ଓଡ଼ିପମିଙ୍କ ।

ଓଡ଼ିପମ୍—କି. ବି. (ଉପମା + ଯ) ସାତ୍ରଣା, ଅନୁକାର, ଅନୁହାର, ସାମ୍ୟ, ଭୁଲିତା, ଉପମା, କନ୍ଦିପମାନ ।

ଓଡ଼ିପୟକ—ବିଂ. (ଉପୟକ + ଅ) ପଶୁଯଜ୍ଞ ସମୃକ୍ତୀୟ ।

ଓଡ଼ିପୟୁକ—ବିଂ. (ଉପାୟ + ଇକ) ନ୍ୟାୟ, ଉପୟତ୍ତ, (କି. ବି.) ଉପାୟ, ପୁଣି, (ଶ୍ଵର) ଓଡ଼ିପୟୁଙ୍କ ।

ଓଡ଼ିପଯୌଗିକ—ବିଂ. (ଉପଯୌଗ + ଇକ) ଉପଯୌଗନାୟ, ଉପଯୌଗସମୃକ୍ତୀୟ । ଓଡ଼ିପରାଜିକ—ବିଂ. (ଉପରାଜ + ଇକ) ରାଜସମୀପ ସମୃକ୍ତୀୟ, ରାଜ ସତ୍ରଶ ସମୃକ୍ତୀୟ ।

ଓଡ଼ିପରଧ୍ୟ—କି. ବି. ଉପସେବକର କାର୍ଯ୍ୟ, ଉପସେବକତା ।

ଓଡ଼ିପରଷ୍ଟ—ବିଂ. (ଉପରଷ୍ଟ + ଅ) ଉପରେ ଉପନ୍ଦ୍ର ।

ଓଡ଼ିପରୈଧିକ—ପୁଂ. ବି. (ଉପରୈଧ + ଇକ) ପିନ୍ଧିଦର୍ଶ ।

ଓଡ଼ିପରେଧିକ—ପୁଂ. ବି. (ଉପରେଧ + ଇକ) ପିନ୍ଧିଦର୍ଶ ସମୃକ୍ତୀୟ, (ବିଂ.) ଉପରେଧ ସମୃକ୍ତୀୟ, ଅନୁରୋଧ ସନ୍ଦାର୍କ, (ଶ୍ଵର)

ଓଡ଼ିପରେଧିଙ୍କା ।

ଓଡ଼ିପଳ—ବିଂ. (ଉପଳ + ଅ) ପଞ୍ଚରର

ତିଆର, ପ୍ରସ୍ତର ସମୃକ୍ତୀୟ, ଉପଳରୁ ପ୍ରାପ୍ତ, (ଶ୍ଵର) ଓଡ଼ିପଳୀ ।

ଓଡ଼ିପବସ୍ଥୁକ—ବିଂ. (ଉପବସ୍ଥ + ଇକ) ଉପବସ୍ଥେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିଛି ।

ଓଡ଼ିପବସ୍ଥ—ବିଂ. (ଉପବସ୍ଥ + ଯ) ଉପବସ୍ଥେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଉପବାସ ସମୃକ୍ତୀୟ ।

ଓଡ଼ିପବସ୍ତୁ—କି. ବି. (ଉପବସ୍ତୁ + ଅ) ଉପବାସ ।

ଓଡ଼ିପବାସ—ବିଂ. (ଉପବାସ + ଅ) ଉପବାସ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଦେଖୁବାକୁ, ଉପବାସ ସମୃକ୍ତୀୟ ।

ଓଡ଼ିପବାହି—ବିଂ. (ଉପବାହି + ଇକ) ଉପବାହିକା ଉପବାସ ସମ୍ପର୍କୀୟ ।

ଓଡ଼ିପବାସ—କି. ବି. (ଉପବାସ + ଯ) [ବାହନ, ରଥାଦି]

ଓଡ଼ିପବାହ୍ୟ—ପୁଂ. (ଉପବାହ୍ୟ + ଅ) ଉପବାହ୍ୟ ।

ଓଡ଼ିପବନ୍ଦବ—ପୁଂ. ବି. (ଉପବନ୍ଦୁ + ଲ) ଉପବନ୍ଦୁ ପୁଣି ।

ଓଡ଼ିପବେଶିକ—ବିଂ. (ଉପବେଶ + ଇକ) ବେଶଦ୍ଵାରା ଯେ ଜୀବିକା ନିବାହକରେ,

ବହୁରୂପୀ ।

ଓଡ଼ିପଶ୍ରେଷ୍ଠିକ—ବିଂ. (ଉପ + ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇକ) ଆଧାର ବିଶେଷ ।

ଓଡ଼ିପରମଣ—ବିଂ. ଉପରମଣଶେବେସ୍ତ୍ର ବ୍ୟୁତ ।

ଓଡ଼ିପରମାନିକ—ବିଂ. (ଉପରମାନ + ଇକ) ଉପରମାନ ସମୃକ୍ତୀୟ ।

ଓଡ଼ିପରମ—ପୁଂ. (ଉପରମ + ଅ) ଉପରମ ଶବ୍ଦପ୍ରକ୍ରିୟା ସାଧାରୁ ବା ଅନୁବାଳ ଦ୍ଵାରା ।

ଓଡ଼ିପର୍ବତ—ବିଂ. ଉପର୍ବତ + ଇକ) ସନ୍ଦର୍ଭପାତକ ରୋଗ, ପାପରୋଗାଦି, ଭୁତାବେଶକ ରୋଗ, (ବିଂ.) ଉପର୍ବତ ସମୃକ୍ତୀୟ । [ଲଙ୍ଗଲୋହନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିପରୀଯ—ବିଂ. (ଉପରୀଯ + ଯ) ଉପରୀଯାନ—ବିଂ. (ଉପରୀଯାନ + ଅ) ଉପରୀଯାନିକ, ଉପାସକ ।

ଓଡ଼ିପରୀଯାନ—ବିଂ. (ଉପରୀଯାନ + ଇକ) ସେବା ବ୍ୟବସାୟୀ, ବୁକର ।

ଓଡ଼ିପର୍ବିଳ—ବିଂ. (ଉପର୍ବିଳ + ଇକ) ଜାରକମ୍ପ' ଜାଗା, (ଶ୍ଵର) ବେଶ୍ୟା ।

ଓଡ଼ିପର୍ବୁ—ବିଂ. (ଉପର୍ବୁ + ଯ) ଜନନେତ୍ର-ସୂଳ ସୁଖାଦି ।

ଓଡ଼ିପରାଇକ—ବିଂ. (ଉପରାଇ + ଇକ) ଉପରାଇର ଉପଯୋଗୀ ।

ଓଡ଼ିପାର୍ଥିକ—ବିଂ. (ଉପାର୍ଥି + ଇକ) ନାମ ମାତ୍ର, ମାୟାପୂର୍ଣ୍ଣ, ଉପାର୍ଥ ସମୃକ୍ତୀୟ, ବୈଦେଶିକ, ଅଶ୍ଵାୟୀ ।

ଓଡ଼ିପାର୍ଥିକ—ବିଂ. (ଉପାର୍ଥି + କ) ଉପାର୍ଥିକ ଯାହା ଲଭ କରିଯାଏ ।

ଓଡ଼ିପାନହ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (ଉପାନହ୍ୟ + ଯ) ମୁଖ, ଗର୍ଭ ।

ଓଡ଼ିପାୟିକ—ବିଂ. (ଉପାୟି + ଇକ) ନ୍ୟାୟ, ଉପପ୍ରକ୍ରିୟ, ଉପାୟିଲଭ୍ୟ, ଉପାୟିନିତ୍ୱ, ଉପାୟି ସାଧ, (ଶ୍ଵର) ଓଡ଼ିପାୟିଙ୍କ ।

ଓଡ଼ିପାବ—ବିଂ. ଉପାବ ରଷିର ପୁଣି, ଉପାବ ଦଶୀୟ ।

ଓଡ଼ିପାସନ—ବିଂ. (ଉପାସନ + ଅ) ବିହାରୀ ଗୁରେ ନିତ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୋମାଦି ।

ଓଡ଼ିପାଦିତ—ପୁଂ. ବି. (ଉପାଦିତ + ଇକ) ଉପାଦିତ ରଷିର ପୁଣି ।

ଓଡ଼ିପାଦିତ—ପୁଂ. ବି. (ଉପାଦିତ + ଯ) ଉପାଦିତ ରଷିର ପୁଣି ।

ଓ'ମକ—କୁ. (ଉମା + ଅକ) ମସିନା ବିକାର, ମସିଶା ବିକାର ।

ଓ'ମାୟନ—ବି. ମସିନା ସାଥୋଗ ।

ଓ'ମାନ—ବି. ମସିନାପୁଣ୍ଡି ଗୃହ, ମସିନାର ଭୂମି ।

ଓ'ର—ପ୍ରା. (ଉଦ୍‌) ଏବଂ, ଆଉ ।

ଓ'ରଗ—କୁ.ବ. (ଉରଗ+ଅ)ଅଶୋଷା ନରଶ, (ପୁ.ବ.) ଉରଗ, ସର୍ପ, (ବି.) ସର୍ପମୟମୁକ୍ତୀୟ, ସାପ ।

ଓ'ରତ୍ତ—ଯା. ବ. ସ୍ଥାନେକ, ଜଳାନା ।

ଓ'ରତ୍ତ—ପୁ.ବ. (ଉରତ୍ତ+ଅ)କମ୍ବଳ, ମେଷମାଂଶ, ମେଷତୁରଧ, ଧନ୍ତୁରିଙ୍କର ଅନ୍ତରମ ଶିଥ୍ୟ, ଉତ୍ୱାୟୁ, ଆବଳ, ଅଲିକ, (ବି.) ମେଷମୟମୁକ୍ତୀୟ, ମେଷ-ଲୋମାତ ।

ଓ'ରତ୍ତକ—ବ. (ଉରତ୍ତ+ଅକ) ମେଷ ସମ୍ପଦ ।

ଓ'ରତ୍ତକ—ବି. (ଉରତ୍ତ+ଇକ) ମେଷ-ବିଦୟୋପାଳିଷ, ଯେ ମେଷ ବିଦୟ କରି ଜୀବିକା ନିବାହ କରେ ।

ଓ'ରଣ—ପୁ. ବ. ଉରଣନନ୍ଦବାସୀ ।

ଓ'ରସ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ, ବ, ସମାନ ଜାତୀୟ ବିବାହତା ରାଣୀ ଗର୍ଭେ ଯେଉଁ ପୁଣି ଉପସାଦତହୁଏ ତାହାକୁ ଓ'ରସକହନ୍ତି, (ବି.) ଦୃଦ୍ଧେୟାୟନ ।

ଓ'ରସିକ—କୁ.ବ. (ଉରସି + ଇକ) ବକ୍ଷ ।

ଓ'ରସ୍ୟ—ପୁ.ସ୍ତ୍ରୀ. (ଉରସି + ଯା) ଓ'ରସ ପୁଣି, କୁ.ବ. ବନ୍ଧୁକଳଜାତ, ଧାର୍ମ, ପିତୃ, (ବି.) ଲିଙ୍ଗ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣ—ବି. (ଉର୍ଣ୍ଣି + ଅ) ମେଷ ଲୋମ-ଜାତ (କମ୍ବଳ), ପଶମରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଉର୍ଣ୍ଣି ସମ୍ମନୀୟ, ପଶମି ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣବତ—ବ. ଉପିବିଶେଷ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣନାର—ବି. (ଉର୍ଣ୍ଣିନାର + ଅ) ଉର୍ଣ୍ଣି ନାର ସମ୍ମନୀୟ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣକ—ବି. (ଉର୍ଣ୍ଣି + ଇକ) ଉର୍ଣ୍ଣିନିମିତ୍ତ ସାଥୋଗ, ଉର୍ଣ୍ଣି ନିମିତ୍ତ ଉପସାଦ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣକାଳିକ—ବି. (ଉର୍ଣ୍ଣିକାଳ + ଇକ) ଉର୍ଣ୍ଣିକାଳେସ୍ତୁନ୍ତିଯୁ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣଦେହ—ବି. ଉର୍ଣ୍ଣଦେହ ଦେହସମ୍ମନୀୟ ଶାଶ୍ଵତ କାର୍ଯ୍ୟାଦ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣଦେହକ—ବି. ଉର୍ଣ୍ଣଦେହ ପ୍ରେତୋ ଦେଶେ ଯେଉଁ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଯାଏ, (ବି) ଅନ୍ତେଷ୍ଟି ପ୍ରେତକୃତ୍ୟ ଅଗ୍ନି ସମ୍ବାଧାଦ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣଦୂମିକ—ବି. ଉର୍ଣ୍ଣଦୂମିକାନ୍ତି, ଉର୍ଣ୍ଣମୋହନ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣସ୍ତୋତସିକ—ବି. ଶୈବ, ଶିବ-ଭକ୍ତ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣ—କୁ.ବ. (ଉର୍ଣ୍ଣି + ଅ) ପଞ୍ଚଲଶ, ଉର୍ଣ୍ଣଦିଲବଶ, (ପୁ.ବ.) ପାଥୁ'ବ, ଉର୍ଣ୍ଣରଷ୍ଟିଷୁନ୍ତ, ଉର୍ଣ୍ଣମିଳି, ଉର୍ଣ୍ଣମଣିଷୀୟ ରଷ୍ଟିବିଶେଷ, ବଢ଼ିବାନଳ, ଉର୍ଣ୍ଣଭାତ୍ରଗତ ଉପାଶାନବିଶେଷ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣଶ—ବି. (ଉର୍ଣ୍ଣି + ଅ) ଉର୍ଣ୍ଣଶ ସମ୍ମନୀୟ, (ପୁ.) ଉର୍ଣ୍ଣଶ ପୁଣି, ପଞ୍ଚପ୍ରବରାନ୍ତରଗତ ମୁନିବିଶେଷ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣଶେସ୍ୟ—ପୁ. ବ. (ଉର୍ଣ୍ଣିଶେସ୍ୟ) ଅଗସ୍ତ୍ୟ ମୁନି, ଉର୍ଣ୍ଣଶୀୟତଃ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣକାଳକ—ପୁ.ବ. କ.ଧା; କଢ଼ିବାର୍ତ୍ତି ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣପି—ପୁ. ବ. (ଉର୍ଣ୍ଣପି + ଇକ) ଉର୍ଣ୍ଣପ ପୁଣି ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣପି+ପୁ.ବ. ଉର୍ଣ୍ଣପିଶିତ, ଉର୍ଣ୍ଣପିକୁ ପାଠକ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣାନ—କୁ. ବ. ଅବଲମ୍ବନ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣକ-କୁ.ବ. (ଉର୍ଣ୍ଣକ + ଅ) ଉର୍ଣ୍ଣକ ସମ୍ପୁଦ୍ଧ, ପେଶୁସତଳ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣକ୍ୟ—ପୁ. ବ. (ଉର୍ଣ୍ଣକ୍ୟ + ଯ) ଉର୍ଣ୍ଣକ ଉର୍ଣ୍ଣକର ପୁଣି, କଣାଦ, ବୈଶେଷିକ ଦର୍ଶନଙ୍କ ଓ ପ୍ରେତା ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣଶଳ—ବି. (ଉର୍ଣ୍ଣଶଳ + ଅ) ଉର୍ଣ୍ଣଶଳ ଶଳେ କୁଠିତ ବସ୍ତୁ, ଉର୍ଣ୍ଣଶଳ ଉପସାଦ ଶଳାଦ ଅବେଳକ—କୁ. ବ. ଗୀତବିଶେଷ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣନୟ—କୁ. ବ. (ଉର୍ଣ୍ଣନୟ + ଅ) ଉର୍ଣ୍ଣନୟେପଣୀତ ଗ୍ରନ୍ଥ, (ବି) ଶୁକ୍ର-ଶୁର୍ଣ୍ଣି ସମ୍ମନୀୟ ।

ଓ'ର୍ଣ୍ଣନୟୀ—ପୁ.ବ. (ଉର୍ଣ୍ଣନୟ + ଯା) ଉର୍ଣ୍ଣନୟୀପଣୀତ କନ୍ୟା, ଦେବିଯାନ ।

ଓ'ଶିଳ—ପୁ.ବ. (ଉଶିଳ + ଅ) ପଞ୍ଚ-ପ୍ରବରାନ୍ତରଗତରୁଷିବିଶେଷ, ରକ୍ତାସ୍ତୁକ ।

ଓ'ଶିଳର—ପୁ. ବ. (ଉଶିଳର + ଇକ) ଉଶିଳର ସୁନ୍ଦର, ଶିବ ପ୍ରତିତ ।

ଓ'ଶିଳ—ପୁ. ବ. (ଉଶିଳର + ଅ) ଉଶିଳ ସାନ୍ତୁଷ୍ଟ, ବେଶା-ମୁନରେ ନିର୍ମିତ ।

ଓ'ଶିଳଶୀଣୀ—ପ୍ରୀ.ବ. ଶୁଣୀ ।

ଓ'ଶିଳଦଶ୍ତ୍ର—ପୁ. ବ. (ଉଶିଳଦଶ୍ତ୍ର + ଇକ) ଉଶିଳଦଶ୍ତ୍ର ସାନ୍ତୁଷ୍ଟ, ବିମୁଖ ।

ଓ'ଶିଧ—କୁ.ବ. (ଓ'ଶିଧ + ଅ) ରୋଗ-ନାଶକ ଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟ, ଭୋଷକ, ଭୋଷଜ, ଅଗଦ, କେନ୍ଦ୍ର, ଅମୃତ, ବିଷ୍ଣୁଜ୍ଞ ନାମ-ନୂର, ଆୟୁଦ୍ଧବ୍ୟ (ବି) ଉଶିଧଜାତ ଉଣ୍ଠିଲାଦି ।

ଓ'ଶିଧାନବ—ପୁ.ବ. (ଓ'ଶିଧ + ଆ + ନବ + ଅ) ଉଶିଧ ବିଦେଶୀ, ଉଶିଧ ବିଦୟୁ ଯାହାର ଉପକାରିକା ।

ଓ'ଶିଧାଲୟ—ପୁ.ବ. (ପତର) ଯେଉଁ ଠାରେ ନାନାବିଧ ଉଶିଧ ବିଦୟୁ ନିମିତ୍ତ ଗଢ଼ିତ ଥାଏ ।

ଓ'ଶିଧ—ପ୍ରୀ.ବ. ସମ୍ବନ୍ଧ ଉଶିଧ, ଉଶିଧ ସମ୍ମନୀୟ, ଉଶିଧ ।

ଓ'ଶିଧିଣୀ—ଶା.ବ. (ଓ'ଶିଧିଣୀ) କନ୍ଦ୍ର ।

ଓ'ଶର—କୁ. ବ. (ଉଶର + ଅ) ପାଞ୍ଚୁ ଲବଶ, ଅସୁରାନ୍ତବିଶେଷ, ବି. ଉଶର ମୁରିକୋପନ୍ଦ, କାରପତ୍ର ।

ଓ'ଶରକ—କୁ.ବ. (ଉଶର + କ) ମୁରିକା ଲବଶ, ଶାଶ୍ଵତବିଶେଷ, ସବହସରଗଲବଶ ଉଶରକ, ସାମୁର, ବହୁଲବଶ, ମେଲକ ଲବଶ ଓ ମିଶ୍ର ।

ଓ'ଶର—ବି. (ଉଶର + ଅ) ଉଶା-କାଲୋପନ୍ଦ, ଉଶା ସମ୍ମନୀୟ, (ଶା) ଉଶରୀ ।

ଓ'ଶରସ—ବି. (ଉଶରସ + ଯା) ଉଶା-ସମ୍ମନୀୟ ।

ଭଷ୍ଟୁ—ବିଂ. (ଭଷ୍ଟୁ + ଥ) ଭଷ୍ଟୁ
ଭଷ୍ଟୁ ସମ୍ମାନୀୟ, ହାତୋଗେୟାପନ୍ଦିତ
ଭଷ୍ଟୁରିତ ନାମକ ବ୍ରାହ୍ମଣକାଣ୍ଡ
ବିଶେଷ ।

ଭଷ୍ଟୁ—ବିଂ. (ଭଷ୍ଟୁ + ଯ) ଭଷ୍ଟୁ
ଭଷ୍ଟୁ ସମ୍ମାନୀୟ, ଭଷ୍ଟୁ ।

ଭଷ୍ଟୁମିଳ—ବିଂ. (ଭଷ୍ଟୁ + ଇଳ) ଭଷ୍ଟୁ
ସମ୍ମାନୀୟ ।

ଭଷ୍ଟୁକ—ବିଂ. ଭଷ୍ଟୁକାଲୋପନୀ ।

ଭଷ୍ଟୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଭଷ୍ଟୁ + ଥ) ଭଷ୍ଟୁଏପୁରୁ
ଷୁଜାତ, ଭଷ୍ଟୁପୁରୁ ।

ଭଷ୍ଟୁକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଭଷ୍ଟୁ + କ) ଭଷ୍ଟୁ
ସମୁଦ୍ର, ଭଷ୍ଟୁଏପୁରୁଣୀୟ ।

ଭଷ୍ଟୁରଥ—କ୍ଲୀ. ବି. ଭଷ୍ଟୁର ରଥସମ୍ମାନୀୟ ।

ଭଷ୍ଟୁସୁଖ—ସୁଂ. ବି. (ଭଷ୍ଟୁ + ଆସୁନ) ଭଷ୍ଟୁବଣୀୟ ।

ଭଷ୍ଟୁକ—ବିଂ. (ଭଷ୍ଟୁ + ଇଳ) ଭଷ୍ଟୁଜାତ
ଦୁର୍ଘ ପ୍ରଭୃତି ।

ଭଷ୍ଟୁ—ବିଂ. (ଓଷ୍ଟୁ + ଥ) ଓଷ୍ଟୁ ଆକାର
ପର କାହୁବୟବପ୍ରତି ଆଶ୍ଚିନ୍ତାହପାଦ ।

ଭଷ୍ଟୁ—ବିଂ. (ଓଷ୍ଟୁ + ଯ) ଓଷ୍ଟୁଜାତ,
ଓଷ୍ଟୁଦ୍ଵାରା ଭଜାୟବର୍ଣ୍ଣ, ଉ, ଉ, ପ, ପ,
ବ, ଉ, ମ, ଓ, ଓ ।

ଭଷ୍ଟୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଭଷ୍ଟୁ + ଥ) ଭଷ୍ଟୁକା,
ଭଷ୍ଟୁପ, ସନ୍ତ୍ରାପ ।

ଭଷ୍ଟୁକ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଭଷ୍ଟୁକ + ଥ) ପରତ,
(ବିଂ) ପରତିପମ୍ମାୟ ।

ଭଷ୍ଟୁଷାଖ—ସୁଂ. ବି. (ଭଷ୍ଟୁଷାଖ + କ)
ଭଷ୍ଟୁଷାଖାଶ, ମୁକୁଟଧାଶ (ବି) ହଜା ।

ଭଷ୍ଟୁହ—ବିଂ. (ଭଷ୍ଟୁହ + ଥ) ଭଷ୍ଟୁକ-
ଛନ୍ଦୋଜାତ, ଭଷ୍ଟୁକରନ୍ଦସମ୍ମାନୀୟ,
ଭଷ୍ଟୁକରନ୍ଦ୍ରାର ଯେଉଁ ଦେବତାର
ସ୍ତ୍ରବ କରାହୁଏ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଭଷ୍ଟୁକ—ବିଂ. (ଭଷ୍ଟୁ + ଥ) ଭଷ୍ଟୁଷାଖାଶ,
ଭଷ୍ଟୁଷାଖାଶ ଦେଶବିଶେଷ, ଭଷ୍ଟୁଷାଖାଶ
ନୃପତି ।

ଭଷ୍ଟୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଭଷ୍ଟୁ + ଯ) ଭଷ୍ଟୁତା,
ଭଷ୍ଟୁଷାଖ ।

ଅ—ତତ୍ତ୍ଵମତେ ପଞ୍ଚଦଶ ସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣ,
ଏହାର ନାମ ଅନୁସାର, ବିନ୍ଦୁ ମାତ୍ର
ଏହାର ଆକୃତି, ଏହାର ଅନୁନାସିକ
ବର୍ଣ୍ଣ କହନ୍ତି, ଅଂକାର ବିନ୍ଦୁପ୍ରତି ପୀତ
ବର୍ଣ୍ଣ ବିଦୁତୁଳ୍ୟ ପଞ୍ଚପ୍ରାଣୀମକ ବ୍ରାହ୍ମାତ
ଦେବମୟ ସଙ୍କଳନମୟ ଓ ବିନ୍ଦୁପ୍ରସ୍ତୁ-
ପ୍ରତି, ତତ୍ତ୍ଵୋତ୍ତର ନାମା—ଅଂକାର,
ଚଷ୍ଟଷ, ଦନ୍ତ, ପଟ୍ଟିକା, ସମରୁହ୍ମକ,
ପ୍ରଦ୍ୟମ, ଶାମୁଖ, ପ୍ରୀତି, ବାଜ୍ୟୋଦି,
ବୃଷଧଳ, ପର, ଶରୀ, ପ୍ରମାଣିଶ, ପୋମ-
ବିନ୍ଦୁ, କଳାନିଧି, ଅନ୍ତର, ତେଜନା,
ମାଦପୁଣୀ, ଦୁଃଖର, ଶିବ, ନରେଶ,
ମୁଖ ଦୁଃଖ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ, ପୁଣୀମା, ରେବତୀ,
ଶୃଙ୍କ, କନ୍ୟାଚର, ଅମୃତାକଞ୍ଜଳି,
ଶୁନ୍ୟ, ବିତନ୍ତା, ଦେୟମରୁପଣୀ,
କେଦାର, ଶାନ୍ତନାଶ, କୁର୍ବିକା, ଶ୍ରୀଦୁର୍ଦ
ଅ—କ୍ଲୀ. ବି. ପରତ୍ରହୁ, ମହେଶ ।

ଅ୩

ଅ—ବିରାଗ, (୧) ତତ୍ତ୍ଵମତେ ଶୋଭଣ
ସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣ, ଏହାର ରତ୍ନାରଶ ସ୍ଥାନ କଣ୍ଠ,
ର ଓ ସ ସ୍ଥାନେ ଏହି ବର୍ଣ୍ଣର ଉତ୍ସତି,
କାମଧେନୁମତେ ଅଂକାର ପରମେଶ
ରତ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ବିଦୁତୁଳ୍ୟ ପଞ୍ଚଦେବମୟ,
ପଞ୍ଚପ୍ରାଣୀମୟ, ସଙ୍କଳନମୟ, ଆସ୍ତାଦ
ତ୍ରୈପ୍ରତି, ପୁଣୀମାନ କୁଣ୍ଠଳୀ ପଦ୍ମ-
ମୟବିଶିଷ୍ଟ, ଶତରୂପ୍ଯପ୍ରତି ଏହି ସକଳ
ଶତ୍ରୁ କିଶୋରବୟସ୍ଥା ଶିବପଢାୟ,
ତତ୍ତ୍ଵୋତ୍ତରାମ-ଅ. କଣ୍ଠକ, ମହାମେନ
କାଳାପୁଣୀ, ଅମୃତା, ହର, ଇଷ୍ଟା,
ତତ୍ତ୍ଵା, ରଣେଶ, ରତ, ବିଦ୍ୟମୁଖ,
ମୁଖ, ଦ୍ଵିବିନ୍ଦୁ, ରଥନା, ସୋମ, ଅନ୍ତରୁକ
ଦୁଃଖୁଚକ, ଦ୍ଵିଜିତ୍ତ, ବିଶୁଳ, ବିନ୍ଦ,
ସର୍ପଶିର, ନିଶାକର, ସୁନ୍ଦର, ସୁମରା,
ଅନ୍ତର୍ମା, ଗଣନାଥ ଓ ମହେଶ ।

ଅ୪

ଅ—ବିରାଗ, (୧) ତତ୍ତ୍ଵମତେ ଶୋଭଣ
ସ୍ଵରବର୍ଣ୍ଣ, ଏହାର ରତ୍ନାରଶ ସ୍ଥାନ କଣ୍ଠ,
ର ଓ ସ ସ୍ଥାନେ ଏହି ବର୍ଣ୍ଣର ଉତ୍ସତି,
କାମଧେନୁମତେ ଅଂକାର ପରମେଶ
ରତ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ବିଦୁତୁଳ୍ୟ ପଞ୍ଚଦେବମୟ,
ପଞ୍ଚପ୍ରାଣୀମୟ, ସଙ୍କଳନମୟ, ଆସ୍ତାଦ
ତ୍ରୈପ୍ରତି, ପୁଣୀମାନ କୁଣ୍ଠଳୀ ପଦ୍ମ-
ମୟବିଶିଷ୍ଟ, ଶତରୂପ୍ଯପ୍ରତି ଏହି ସକଳ
ଶତ୍ରୁ କିଶୋରବୟସ୍ଥା ଶିବପଢାୟ,
ତତ୍ତ୍ଵୋତ୍ତରାମ-ଅ. କଣ୍ଠକ, ମହାମେନ
କାଳାପୁଣୀ, ଅମୃତା, ହର, ଇଷ୍ଟା,
ତତ୍ତ୍ଵା, ରଣେଶ, ରତ, ବିଦ୍ୟମୁଖ,
ମୁଖ, ଦ୍ଵିବିନ୍ଦୁ, ରଥନା, ସୋମ, ଅନ୍ତରୁକ
ଦୁଃଖୁଚକ, ଦ୍ଵିଜିତ୍ତ, ବିଶୁଳ, ବିନ୍ଦ,
ସର୍ପଶିର, ନିଶାକର, ସୁନ୍ଦର, ସୁମରା,
ଅନ୍ତର୍ମା, ଗଣନାଥ ଓ ମହେଶ ।

ଅ

କ—ବାସ୍ତବକଣ୍ଠର ପ୍ରଥମ ଅଷ୍ଟର, ଏହାର
ରତ୍ନାରଶ ସ୍ଥାନ କଣ୍ଠ ।

କ—କ୍ଲୀ. ବି. ୧—ମୟୁକ, ଜଳ, ସୁଖ,
କେଶ, କୁଳ, ମନ, ଧନ, ରୋଗ (ୟୁ. ବି)
(କେ + ଥ) ବ୍ରାହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ, ପ୍ରକାଶତ,
ଦର୍ଶ, କନ୍ଦର୍ପ, ଅଗି, ବାସ୍ତୁ, ସମ, ସୂର୍ଯ୍ୟ,
ଆସା, ରାଜା, ଶର୍କ୍ର, ମୟୁର, ଶର୍ଵର,
କାଳ, ଶଦ, ପ୍ରକାଶ, ପଣୀ, ରୁଦ୍ର,
ପରଲେକ, କରଣ, ସଙ୍ଗନାମ ଶବ ।

କଞ୍ଚକ—(କଥୀ, କଥା)—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଅନୁ-
କରଣ, ଅବ୍ୟୟ, ଧୂକର ଅନୁକରଣ,
ଶଦବିଶେଷ ।

କଥୀ—ଗ୍ରା. ବି. ପାଣ୍ଡିର ବର୍ଣ୍ଣବିଶିଷ୍ଟ,
କହର, କପିଶ ବର୍ଣ୍ଣ ।

କଥାଳ—ଗ୍ରା. ବି. କୋମଳ, ମୁଦୁ, ନରମା,
ମୁଲୀମ୍ବ, ମଧୁର, ସୁକୁମାର ।

କଥାଳ—ଗ୍ରା. ବି. କଥାଳୀ
(କଥାଳୀ) ସଦେଖାକାତ, କୋମଳ, ଅଳ-
ବିମ୍ବସ (ଶିର୍ଷ) ।

କଥାଲେଇବା, କଥାଲାଇବା—ଗ୍ରା. ଫି.
(ଫା) ବାହୁଣ୍ଡ ଜନ୍ମ କରିବା ।

କଥାଲାଇବା—ଗ୍ରା. ଫି. ପଲ୍ଲବିବା, ରାର
ପ୍ରହବ କରିବା, ଗଜୁରିବା, ଅକୁରିବା ।

କଳ—ଗ୍ରା. ବି. ମସ୍ତ୍ୟବିଶେଷ, ବାନ୍ତ,
ବମନ, ଉକାର ।

କଳ—ଗ୍ରା. ବି. କୁମୁଦ, ଜଳଜ ପୁଣ୍ଡ
ବିଶେଷ, କେରବ ।

କଳାଙ୍ଗ—ଗ୍ରା. ବି. ତେଜୁଲି ।

କଳ କଳ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଅନୁକରଣ
ଅବ୍ୟୟ, କୋହୋରେଇହୋଇ (ଦନ୍ତନ
କରିବା), ହକାଇନ୍ତକାନ୍ଦୁଥବାଅବସ୍ଥାରେ,
ମୁଦୁତ୍ତ ନିଶ୍ଚାମ ବନ୍ଦକର (କାନ୍ଦବା)

କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ଗ୍ରା. ବି. କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟକାଳୁଡ଼—ଗ୍ରା. ବି. ବିମୁଦ୍ରଳ (ଫାକରିଷା) ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ଗ୍ରା. ବି. କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କର୍ମ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଦରସିଂହ, ଅପକୃ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟର—ଗ୍ରା. ବି. କଳା କୁରୁତାପରି ପରୀ, ଦୁଇହାତ ଦୂର ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ୟ ଶାକ ଗଛ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ଗ୍ରା. ବି. କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କର୍ମିଥ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟଆ—ଗ୍ରା. ବି. କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଫୁଲପରି ବଣ୍ଣ ବା ଆକୁତିବଣ୍ଣ । [ବୋଷ ।
କର୍ତ୍ତବେଶ—ଗ୍ରା. ବି. କୁମୁଦରଘନ କାଳ-
କର୍ତ୍ତବନଶୀ—ଗ୍ରା. ବି. (ସ୍ବ-କପିଳ ଓ
କଣ୍ଠକ) କପିଳ ବଣ୍ଣର ଶେଷ କଙ୍କଡ଼ା-
ଦିଶ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟର—ଗ୍ରା. ବି. ବାଲରେ ମାଡ଼ିଥୁବା
ଏକପ୍ରକାର ଲତା, କମ୍ପାର ଲତା ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟକାଳୁଡ଼—ଗ୍ରା. ବି. ବିମୁଦ୍ରଳ,
କର୍ତ୍ତବ୍ୟକାଳୁଡ଼ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—(ୟା.) ବି. ଅବରେଧ, କେଳ-
ଖାନା, ବନଶାଳା ।
କବଦ୍ଧିଶାନା, କରଶାଖାନା—ୟା. ବି.
କାର୍ଯ୍ୟାର, ଜେଲଶାନା, ବନଶୁଦ୍ଧ ।
କରପତି—ୟା. ବି. କାହିଁକି ନିଯୁମ
ଉଙ୍ଗ ଦକ୍ଷିଣ ବା କୌଣସି ଦୋଷ ବା
ହୁଣ୍ଡ ଘଟିଲ ଏଥୁପାଇଁ ଦୋଷୀକୁ ଉପ-
ଗ୍ରସ ହାଜିମ ତଳବ କରିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା
ବା ବିବରଣ ।
କର୍ତ୍ତବ୍ୟଆତ୍ମ—(ୟା.) ବି. କାରଣ ଦେଖା-
ଇବା, ଦୋଷୀର ପକ୍ଷସମର୍ଥନ ।
କରବର୍ତ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. କେବର୍ତ୍ତି (ଦେଖ) ।
କରିଲା—ଗ୍ରା. ବାହୁଦୀ ।
କରି—ଗ୍ରା. ବି. ବମନ, ବାନ୍ଧି ।
କର—ଗ୍ରା. ବି. କବତମାଛ, ମସ୍ତ୍ୟବିଶେଷ,
ଏମାନେ ପଙ୍କରେ ରହନ୍ତି ।
କରିକାନା—ଗ୍ରା. ବି. ନଶତଳ ବା ନଶ
ଦଶିରୁ ଉଠିଥୁବା କ୍ଷୁଦ୍ର ଚର୍ମଶଣ୍ଟ ।

କରିଗ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ସୌଗୀନ
କଟ । [(ଦେଖ) ।
କରିଗା—ଗ୍ରା. ବି. ପଞ୍ଚବିଶେଷ, କଳିମୁ
କରିଟା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. (ସ-କଟ)
ଡ଼ବା, ବଟା, ଫଳୁଆ ।
କରିତି—ଗ୍ରା. ବି. କପଦ'କ, ବରଟକ,
ମୁଦ୍ରାରୁପେ ପ୍ରତିତ ଅସ୍ତି ଶଣ୍ଟ ।
କରିତୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କପଦ') ମୁଲୁ-
ବାନ୍, ଦାମୀ (ପଦାର୍ଥ), ଧନୀ, କରିତୁପରି
ଟାଣ୍ଟା ଓ ଗୋଟାଳିଆ ।
କରିତୁଆ ବିଶାୟୁକ—ଗ୍ରା. ବି. କରିତୁଆ
ବିଶାକ (ଦେଖ) ।
କରିତୁଶେଳ—ଗ୍ରା. ବି. କରିତୁ ଦ୍ୱାର
ଶେଳା ହେବା ନାନାପ୍ରକାର ଶେଳ ।
କରିଶେପ—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କୌପେ) ଶର୍ଷସ,
ଅସୁର ।
କରିତର—ଗ୍ରା. ବି. ପାର ।
କରିପିନ—ଗ୍ରା. ବି. ଛୁଣ୍ଡାକନା, ଯାହାକୁ
ଲେଜୁଟି ମାର ପିନ୍ତର ।
କରିପୁନି—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କୌପୀନ) କରି-
ପୁନ (ଦେଖ) ।
କରିଶ—ପ୍ରା. (ପାରକୁଡ଼) ବି. କଠାର ।
କରିଶା—ବି. ବନ୍ଦୀ ।
କରିବାର—ଗ୍ରା. ବି. ଶୁଦ୍ଧିପାଠ, କେଳେ
କାର, ଯଶୋଗାନ, ଭାଟ, ସୁଦ୍ଧିପାଠକ ।
କର୍ମ୍ୟ—ଫି. ବି. (କମ + ୟ) ପୁଣୀ ।
କର୍ମ—ଫି. ବି. (କମ + ପୁମ୍) ସୁଦ୍ଧିଶାଳୀ ।
କର୍ମୁଳ—ବି. ଗରୁଯୋଗବିଶେଷ ।
କର୍ମଶ—ପୁ. କ୍ଲୀ. ବି. (କମ + ମୀଶ)
ମନ୍ଦ୍ୟାତ ପିଲବା ପାତ୍ର, ପାନପାତ୍ର ।
କର୍ମଶର୍ଷତଙ୍କା—ପୁ. ବି. ଭିଷଧବିଶେଷ ।
କର୍ମ—ପୁ. କ୍ଲୀ. ବି. (କମ + ମୀଶ)
କାମ୍ସ, କମ୍ସାନାମକ ଧାତୁ, ତମ୍ବା ଓ
ଉଙ୍ଗ ବା ଦନ୍ତାର ମିଶ୍ରଧାତୁ, ତେଜିଶ
ଦ୍ରୁଷ୍ୟ, ପରମାଣ ପାତ୍ର ବିଶେଷ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ମାମୁଁ, ଉପ୍ରସେନର ପୁଣୀ, ଅସୁର-
ବିଶେଷ, ମୁଣ୍ଡିକା ଗଛ, ନଶବିଶେଷ ।

କର୍ମକ—କ୍ଲୀ. (କର୍ମ + କ) ନମ୍ବନ,
ଭିଷଧବିଶେଷ, ସ୍ଵରକସ, ଉପାଧ୍ୟ-
ବିଶେଷ, କର୍ମାଧାରୁ ନିର୍ମିତ ପାତ୍ର ।
କର୍ମକର—ପୁଦ୍ର ପାହାଡ଼ବିଶେଷ ।
କର୍ମକାର—ପୁ. ବି. (କର୍ମ + କୁ + କ.
ଥ) କର୍ମାଶ, କର୍ମାବାସନ ତିଆର
କରିବା ଜାତ ।
କର୍ମକୁଷ—(କର୍ମ + କୁଷ + କ.କିପ୍) ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ।
କର୍ମକିତ୍ତ—ପୁ. ବି. (କର୍ମ + କି + କ
କିପ୍) ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ।
କର୍ମତାଳ—ବି. ଦ୍ୱାଙ୍ଗ, କୁରୁମୀ ।
କର୍ମନିସଦନ—ପୁ. ବି. (ଶତଭି) ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ।
କର୍ମବଣିକ—ପୁ. ବି. (ଶତଭି) କର୍ମାର,
ସେ କର୍ମାବାସନ ବେପାର କରେ ।
କର୍ମବନ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କର୍ମର ଭବଣୀ,
ଉପ୍ରସେନର କନ୍ୟା ।
କର୍ମବାନ୍ସ—ଓଡ଼ିଶାର ବାଲେଶ୍ୱରଜିଲର
ଗୋଟିଏ ନଦୀ ।
କର୍ମବୁନ୍ଦ—ବି. ପୁ. (କର୍ମ + ବୁନ୍ଦ + କ.
କିପ୍) ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ବିଷ୍ଣୁ ।
କର୍ମବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କର୍ମର ଭବଣୀ (ଗ୍ରା. ବି.)
କାମ୍ସ ରଙ୍ଗ ଓ ତାମ୍ର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଧାତୁ
ବିଶେଷ, କର୍ମା ଧାରୁରେ ତିଆର କର
ଯାଇଥୁବା ପାତ୍ର ।
କର୍ମବାର—ୟା. ବି. ସେ ପଶୁ ହତ୍ୟା
କର ମାତ୍ର ବିକ୍ରି କରେ (ଫି-କର୍ମାବନ୍ଧ)
କାମ୍ସବାନ୍ସନଦୀ ।
କର୍ମବାର—କ୍ଲୀ (କର୍ମ + କି + ଅଣ) ଅସ୍ତି ।
କର୍ମବାଦି—ପୁ. ବି. (ଶତଭି) କର୍ମର
ଶବ୍ଦ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ।
କର୍ମବାର—ବି. ପୁ. (ଶତଭି) ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ (ଗ୍ରା)
କର୍ମାବନ୍ଧବାନ୍ସ ଓ ନିର୍ମିଣ, କର୍ମାର
ଲତା ।
କର୍ମବାରପାତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ),
ସେଇ ଲେକ ଅନୁଭବ ଦ୍ୱାରା ବହୁତ
ଜାଣିଥିବୁ ଓ ବହୁତ ତୋଡ଼ିଥିଲାନଥ୍ରୀ,
ନିର୍ମାଳ ଲେକ ।
କର୍ମବାରଲଇ—ଗ୍ରା. ବି. କର୍ମାରପାତ୍ର (ଦେଖ) ।

କଂସାଳ — ଗ୍ରା.ବି. ଶ୍ରୀ, କୁରୁଳି ।
 କଂସାଲେଟା — ଗ୍ରା. ବି. କଂସାବାସନ,
 ନାଲାପ୍ରକାର ବାସନମାନ ।
 କଂସିକ — ବି.ଦି. କଂସା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।
 କଂସୋଡ଼ବା — ବି.ସ୍ଥି. (କଂସ + ଡତ୍ +
 ତୁ + ଅ + ଆ) ଯୁଗର ମୁଦ୍ରିକା ବିଶେଷ ।
 କଂଶିଆ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି.ଯେ ସୁତାକାଟେ,
 ସୁତାକଟାଳି ।
 କିପରିଚିନା — ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ସିନ୍ଧୂର
 ଗୋଲା ଗୀନା, ଅଛ ହେଠ ଗୀନା ।
 କକ—(ଧାରୁ) ଗମନ କରିବା, ଗାଁ,
 ଚପଳହେବା । [ଡାର ଡାକ ।
 କକ୍ କକ—(ଧନ୍ୟକୁରଣ) ଅବ୍ୟ.କୁରୁ-
 କକ — ଗ୍ରା.ବି. (ଶିଶୁଭାଷ) (ସ. କୋକ)
 ଶିଶୁମନଙ୍କୁ ଉତ୍ସବା ନିମନ୍ତେ କଳି ତ
 ଭୟକ୍ଷର ଜୀବ ।
 କକତା — ଗ୍ରା.ବି. କର୍କଟ ମାସ, ସୌର
 ପ୍ରାଚୀନ ମାସ, କର୍କଟ ରାତି, କକତା,
 ବେଣିମଞ୍ଜ ।
 କକତାଣ୍ଟୀ—ଗ୍ରା.ବି. (ସ-କର୍କଟଶୁଣା)
 ଭାରତର ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ପ୍ରାନ୍ତର ବୃକ୍ଷ
 ବିଶେଷ ।
 କକତ୍ସୁ—ବି. ପୁ. ସୃଜନଶୀୟ ଗଳା
 ବିଶେଷ ।
 କକନ୍ଦ — ବି. ପୁ. ସୁବର୍ଣ୍ଣ ।
 କକବାୟା—(ମନା)ଗ୍ରା.ବି.କକ(ଦେଖ) ।
 କକବଲେ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି.କଙ୍କଳ ।
 କକର—ବି.ପୁ. (କକ + ଅରଜ) ପକ୍ଷୀ
 ବିଶେଷ ।
 କକରପାଟ—ବି.ପୁ. ଯେଉଁ ଦୃଷ୍ଟର ମୂଳ
 ଭାଗ ବିଷପୁଣ୍ଡ ।
 କକଥନା—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କର୍ଦର୍ଥନା)
 ବ୍ୟାକୁଳ, ବିକଳ, ଅତ୍ୟାଗୁରିତ, (ଗ୍ରା.ବି.)
 କଷ୍ଟଦେବା, ବ୍ୟାକୁଳତା, ଅତ୍ୟାଗୁର
 କକକୁ—ବି.ପୁ. ହିଂସା ।
 କକଶ—ଗ୍ରା.ବି. କର୍କଶ, ଟାଣ୍ଡିଆ, ଜର
 ଆଦ ରୋଗ ଆଦମଣ କରିବା ପୁଷ୍ଟରୁ
 ଉତ୍ତମୋତ୍ତ ହେବା, ଦେହ (ବି.)ଶରୀର
 ଭବ ।

କଳା(ର) — ଶ୍ରୀ. ବି. ପୁଣ୍ଡ. ବାପାଙ୍କର ସାନ
ଭାଇ, ପିତାଙ୍କର କନିଷ୍ଠାଙ୍କୁ ତ ।

କଳାଚର — ବି. ନାର୍ଯୁରର ଗୋଟିଏ
ନଗର । [ଅପ୍ପି ।

କଳାଟିକା — ଶ୍ରୀ. କୃକାଟିକା, ଲମ୍ବଟର
କଳାର — ବି. ପୁଣ୍ଡ. (କ + କାର)କ ହେ
ବର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ର ।

କଳୁଆ — ଶ୍ରୀ. ବି. କୋକେଇ, ଶୁଣାମଳୁ
ମୁଦ୍ରାର ନିଆସିବାପାଇଁ ନିର୍ଣ୍ଣା ପରି
ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଛାଅଶତାବ୍ଦୀ କାଠ
ବାର୍ଷିକ, କଳ(ଦେଖ), ହଠାତ୍ ଉପର୍ଯ୍ୟତ
ଭୟ ।

କଳୁଆରୟ — ଶ୍ରୀ. ମୁମ୍ଭେଶ୍ୱର, ଅଞ୍ଜି ଓ
କଳ୍ପିତ ହଠାତ୍ ଉପର୍ଯ୍ୟତ ଭୟ ।

କଳୁକୁଳ — ପୁଣ୍ଡ. ଶ୍ରୀ. (କ + କୁଳ +
ଅଳକ) ବୁଢ଼କପରୀ ।

କଳୁକୁ — ବି. ଶ୍ରୀ. (କ + କୁ + ଶିର, କିପ)
ଷେଣ୍ଟକୁ, ଧୂଳି, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଛଦି ରୂପର
ପ୍ରଭୃତି ରାଜଚିହ୍ନ, ପଦ୍ମତ ଶୁଣ ।

କଳୁକୁଷ୍ଟ — ବି. ପୁଣ୍ଡ. (କଳୁକୁ + ପ୍ଲା + ଥ)
ସୁମ୍ମିଣ ବଣୀରୁ ପୁରେଷୁ ରାଜା ।

କଳୁଦ — ପୁଣ୍ଡ. ଓ ଶ୍ରୀ. (କ + କୁ + ଦା
+ ଅ) ବୃକ୍ଷର ଚାଳ, ବାହୁପୂନ, ପ୍ରଧାନ
ରାଜଚିହ୍ନ ।

କଳୁଦାକ୍ଷ — ଫି. ବି. (କଳୁଦ + ଅକ୍ଷ +
କ. ଅ) ରାଜଚିହ୍ନଧ୍ୟାରକ ।

କଳୁଦାବର୍ତ୍ତି — ପୁଣ୍ଡ. ବି. ବୃକ୍ଷର କଳୁଦରେ
ଥିବା ରୋମପୁତ୍ର ଉତ୍ତରାଶ ।

କଳୁଦ — ବି. ପୁଣ୍ଡ. (କଳୁଦ + ମନ୍ଦ) ବୃକ୍ଷର
ପଣ୍ଡ, ପଦ୍ମତ, ରେବିତରାଜ ।

କଳୁଦୁଷ୍ଟ — ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳୁଦ + ମତ + ଉ
ଅଶ୍ଵା, ଶ୍ରୋଣି, କଟିଦେଶ, ପିଲୁ ।

କଳୁଦୁନ୍ଦାନ — ବି. ପୁଣ୍ଡ. (କଳୁଦ + ମତ)
ବୃକ୍ଷ, ପଣ୍ଡ, ଗଣି, ପଦ୍ମତ, ମହୁଷ,
ପୋତୁ ଅ, (ବିନ୍ଦ) ଯାହାର ଚାଲ ଅଛି,
ଚାଲିଆ, (ଶ୍ରୀ) କଳୁଦୁନ୍ଦାନ ।

କଳୁଦର — ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳୁ + ଦୁ + ଶର +
ନୁମର) ନିତମ୍ଭୁ ମୁଲରେ ଉତ୍ସବପାର୍ଶ୍ଵ ପ୍ରାଣ

ଗର୍ଭଦୟୁ, ପିଠକେ ପିଲୁ ମହିରେ
 ଥୁବା ଉର୍ଭସ ପର ଗର୍ଭଦୟୁ, ଏକ
 ପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ ।
କଳୁଭ-ବି.ସ୍ତୀ. (କ + ସ୍ତୁମୁ + କୁପ୍ତ) ବନ୍ଦକ
 ମାଳା, ଚମକ ଶାଖା, ଘରିଣୀ ବିଶେଷ,
 ଦିଗ, ଧର୍ମରପତ୍ନୀ, ଶୋଭା, ଶାସ୍ତ୍ର ।
କଳୁଭ- ବି.ପୁଂ. (କ + ସ୍ତୁନୁଭ + ଅ)
 ଅର୍କୁନମଛ, ସାନାର ପ୍ରାନ୍ତ ଦେଶପ୍ରେ,
 ବନକାଷ୍ଟ, ବରମଛ, ବୁଜିବିଶେଷ,
 ଶିବ, ପକ୍ଷୀବିଶେଷ, ଶାର୍ଥବିଶେଷ,
 କୁଟଳକୃଷ୍ଣ, ବନମଳୀରାଜ, (ସ୍ତୀ) କଳୁଭ ।
କଳୁଭଦିନୀ- ବି.ସ୍ତୀ. ନଳୀ ନାମକ ଚନ୍ଦ
 ଦିବ୍ୟ ।
କଳୁଭଦିତୁଷ୍ଟ୍ରୀ- କ୍ଲୀ. ଫୁଲରେଗର ବୈଦିକ
 ଔଷଧ ବିଶେଷ ।
କଳୁସ-ଭଞ୍ଜ- ସ୍ତୀ. ବୈଦିକ ଛନ୍ଦବିଶେଷ ।
କଳୁହ- କି. ବି.ପୁଂ. (କ + କୁ + ହା + ଅ)
 ଅତିଶୟ ଉନ୍ନତ, ମହତ୍ ।
କଳୁହାସ- ବି. ପୁତ୍ର (ଜ୍ଵାନେତ୍ର)
କଳେଇ- ଗ୍ରା.ବି.ପୁଂ. ବାପାଙ୍କସାନଭାଇ,
 ଖଲୁତାତ, ଖୁତୁତା ।
କଳେରୁକ- ବି.ପୁଂ. ଏକପ୍ରକାର ଖାଟ,
 ଏହି ଖାଟ ପାକିଲୁଣୀରେ ଜନ୍ମେ ।
କକୋର- ଗ୍ରା. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
କକ୍କ- (ଧାରୁ) ହାସ୍ୟ କରିବା ।
କକ୍କଟ- ପୁଂ. ବି.ସ୍ତୀ. (କକ୍କ + ଅଟ)
 ମୃଗବିଶେଷ ।
କକ୍କଲୁ- ପୁଂ. (କକ୍କ + ଲଳ) ବଜୁଲରୁଷ୍ମ
କକ୍କକୋଳ- ପୁଂ. ବି. (କକ୍କ + କୋଳ +
 ଅ) ଗନ୍ଧତ୍ତବ୍ୟ ବିଶେଷ, କାଙ୍କୁଳ ।
କକ୍କକୋଳକ- କ୍ଲୀ.ବି. (କକ୍କକୋଳ + କ)
 ଗନ୍ଧତ୍ତବ୍ୟ ବିଶେଷ, କାଙ୍କୁଳ ।
କକ୍କଶ- (ଧାରୁ) ହସିବା ।
କକ୍କଶଟ- ବି.ପୁଂ. କଠନହାସ୍ୟପ୍ରତ୍ତ, ଫୁତ,
 ଟାଣ୍ଡିଆ ।
କକ୍କଶପଦକ- ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଯତ୍ତିରୁ
 ପାଟ ଉପରୁ ହୁଏ, ନଳିତା ବା ଖୋଟ
 ଗୁଲୁ ।

କଳ୍ପଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ଚ. (କଳଣ + ଅଟ + ରି
ଖଣ୍ଡା) ।

କଷ—ଚ. (କଷ + ଶ, ସ) ଦୃଶ୍ୟ, ଲତା,
ଶୁଷ୍କତୃଶ୍ୟ, ଶୁଷ୍କବଳ, ପାପ, ବନ, ହୁଦ୍ର,
ଭର୍ତ୍ତି, ପାଶ୍ୟ, ପ୍ରକୋଷ୍ଟ, ଗୁହ୍ନ, ଗେର-
ବିଶେଷ. ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ବିରୋଧ, ଅଣ୍ଟା,
ବାହୁମୂଳ, କାଣ୍ଠ, କର୍ଣ୍ଣ, କମରବଳ,
ରତ୍ନାନ୍ତପୁର, ସୁଦିଷ୍ଟ, ଜନ୍ମମାନଙ୍କର
ଶବ୍ଦ, ସାତୁଣ୍ଣା, ତୁଳା, ଏକଗତ, ଭାରତ
ବର୍ଷର ଜାତ ବିଶେଷ ।

କଷକ—ସୁଂ. ଜନମେଳମ୍ବୁ ରାଜାଙ୍କ ସର୍ପ
ସଙ୍କ ସମୟେ ଦର୍ଶିତୁତ ସର୍ପବିଶେଷ ।
କଷଗତ—ବିଂ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ପ୍ରଥର ଭ୍ରମଣ-
ପଥରେ ଅବସ୍ଥିତ, ପାଶ୍ୟଗତ, ପାଶ୍ୟରେ-
ଅବସ୍ଥିତ ।

କଷଣୀ—ଶ୍ରୀ. ଶ୍ରୀ. ଗ୍ରାମଦେଶୀ ବିଶେଷ ।
କଷତଳ—ସୁଂ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବଗଳ, ଘରର
ମେଳିଆ । [ବୃଷବିଶେଷ ।
କଷତୁ—ସୁଂ. ବ. (କଷ + ତନ୍ + ତୁ) ।
କଷଧର—ସୁଂ. ବ. (କଷ + ଧୁ + କ, ଅ)
କଷ ଓ କଷ ଦେଶର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା
ମର୍ମିପ୍ରାନ୍ତବିଶେଷ ।

କଷପ—ସୁଂ. ବ. (କଷ + ପା + କ, ଅ)
କକ୍ଷପ, କୂର୍ମ ।
କଷପୁଟ—ସୁଂ. ବ. (କଷ + ପୁଟ) କାଶପନ୍ଧ,
କାଶଭୁତରେ ଥୁବା ଖାଲୁଆ ଜାଗା ।
କଷଶାୟ—ସୁଂ. ବ. (କଷ + ଶୀ + କ, ଅ)
କୁକୁର, ବିଂ. ଯେ କଷରେ ଶୟୁନ
କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଷଶାୟିଙ୍ଗ ।

କଷଶାୟୁ—ସୁଂ. (କଷ + ଶୀ + ରି) କୁକୁର ।
କଷପେନ—ସୁଂ. ବ. ରାଜବିଶେଷ, ରକ୍ଷ-
ବିଶେଷ, ପର୍ମାଣିତଙ୍କ ପୁତ୍ର ।
କଷପୁ—ବି., (କଷ + ସ୍ତ୍ରୀ + କ, ଅ)
ପାଶ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ, କାଣ କର୍ଯ୍ୟାବ-
ଥୁବା, ଯାହାକୁ କେହି କାଣେଇଥାଏ ।
କଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଷ + ସ + ଆ) ଗୁହ୍ନ-
ଭର୍ତ୍ତି, ମୂଳଦୂଆକାନ୍ତ, ପିରପ୍ରକୋପ-
ସମ୍ବୂତ ରୋଗବିଶେଷ, ହପ୍ତୀର ଗଲା-

ବିଶେଷ ରକ୍ତ, କଟିବନ୍ଧ, ଅଣ୍ଟାସ୍ତୁତା,
ଚନ୍ଦ୍ରହାର, କାଶରୁଲି, ହତା, ଗେରଦ,
ରଥ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ସ୍ଥାନ ବା ଶୋପ ବିଶେଷ,
କୋଠାନ୍ତି, ଅନ୍ତପୁର, କାଇଅସ, ସାତୁଣ୍ଣା,
ଦିନ୍ଦ୍ୟାଶ, ପ୍ରତିଯୋଗିତା, କକ୍ତା, ବସ୍ତା-
ଅଳ, କାନ୍ଦ, (ଶ୍ରୀ. ବ.) ଶାତୁଣ୍ଣା, ଅଢୋତ,
କଳ କଳିଆ, କଟାଳ, ଗଞ୍ଜପୁତ୍ର ବାଳ୍ୟ,
ବାଗ, ପ୍ରତିଜ୍ଞା ।

କଷାପଟ—ସୁଂ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୌପୀନ,
କର୍ମପୁତ୍ର, କଷ । [ବିଶେଷ ।

କଷାବାନ—ସୁଂ. ବ. (କଷା + ବତ୍ର) ମୁନ ।

କଷାବେନ୍ଦଳ—ସୁଂ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅନ୍ତା-
ପୁରପାଳକ, କଞ୍ଚକ, ଉଦ୍‌ଧାନପାଳକ,
ନାଟ୍ୟକାରକ, ଦ୍ଵାରରମ୍ପକ, ଲମ୍ପଟ,
କବି, ଚିତ୍ରକର ।

କଷୀ—ସୁଂ. ବ. (କଷ + ରାନ୍) ପାପୀ ।

କଷୀକୃତ—ଫି. ବି. (କଷ + କୃ + ତୁ
+ ତ) ଅଧିନ, ଆସୁଧାକୃତ ବା
ଆପଣା ଅଛିଆରକ ଅଣ୍ଟାଯାଇଥା ।

କଷୀବାନ—ସୁଂ. ବ. ରାଷ୍ଟ୍ରବିଶେଷ ।

କଷେମୁ—ସୁଂ. ବ. ରୌଦ୍ରାଶର ପୁତ୍ର ।
କଷେଥା—ସ୍ତ୍ରୀ. (କଷ + ଦୁର୍ତ୍ତି + ସ୍ତ୍ରୀ +
କ + ଟାପ) ନାଗର ମୁଥା ।

କଷ୍ୟ—ବି. (କଷ + ଯ) କଷ୍ୟପୁରକ,
କଷୋରଦ, କାଶରେଳନ୍ତି ବା, କଷ୍ୟ
ଜାତ, କୋଠାର ପ୍ରକୋଷ୍ଟ (ବି.)
ହୁଦ୍ରବିଶେଷ, କର୍ତ୍ତରପାଳ, ଦିନ୍ଦ୍ୟାସ୍ତୁ
ଦସ୍ତ, ମେଳକାବିନ ରକ୍ତ, ସାତୁଣ୍ଣା,
ଅନ୍ତାପୁର ପାଶ୍ୟଗର ।

କଷଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଷ + ଯ + ଆ) କାହି,
ପ୍ରକୋଷ୍ଟ, ମହି ଉଯୋଦ୍ଵା, ଅଜାଳ,
କମରବନ୍ଧ, କଷଣ(ଦେଖ) । [ହସ୍ତୀ ।

କଷ୍ୟବାନ—ସୁଂ. ବ. (କଷ୍ୟା + ବତ୍ର) ।

କଷଟୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଦାର୍ପା, ଏକ ବୃକ୍ଷାମରଟୀ ।

କଷାରୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ପ୍ର-କର୍ତ୍ତାରୁ) ଲତା-
ଜାତ ଶାକ୍ୟପଳ ବିଶେଷ, କୁଷାଣ୍ଟ,
ପାଣିକଶାରୁ, ବୋରତାଳୁ ।

କଷାରୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଷାରୁପର ଆକୃତି-
ବିଶେଷ ।

କଣ୍ଟା—ଶ୍ରୀ. ବ. କଣ୍ଟା (ଦେଖ) ।

କଙ୍କ—(ଧାରୁ) ରମନ କରିବା, ଗତ
କରିବା, ପାଇବା ।

କଙ୍କ—ସୁଂ. ବ. (କନ୍ଦକ + ଅ) ବକ,
ବରପଣୀ, ହାଉରିଲା ଚଢେଇ, ପାଣୀ-
ବିଶେଷ, ସମ, ଉଦୁବେଶୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ,
ଅଞ୍ଚଳବାସ କାଳରେ ବିରାଟ ରାଜାଙ୍କ
ପୁରରେ ପ୍ରଥମୀର ଧାରଣ କରିଥିବା
ନାମ, କଞ୍ଚାସୁରର ଭାଇ, ସନ୍ତ୍ରୀ,
ଗ୍ରାମ ବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଙ୍କ ।

କଙ୍କଟ—ସୁଂ. ବ. (କ + କଙ୍କ + ଅ)
କବତ, ଚର୍ମ, ଉଚ୍ଚକୁଡ଼, ସାଞ୍ଜ ।

କଙ୍କଟକ—ସୁଂ. ବ. (କ + କଙ୍କ + ଅ, କ)
କବତ, ସାଞ୍ଜ, ଉଚ୍ଚକୁଡ଼ ।

କଙ୍କଟେଣ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ହଳଦୀ ।

କଙ୍କଡ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଏକ ପ୍ରକାର ଜଳକାବ,
କୁଳୀର, କର୍କଟରୀଣ, ଏକ ପ୍ରକାର
ଲୁହାକଣ୍ଠା ।

କଙ୍କଡ଼ାରୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ପା-କର୍ତ୍ତା + ତୁଣ୍ଟିକ) ବିଷାକ୍ତ ଲଙ୍ଗୁଟୁ ଥିବା ଏକ
ପ୍ରକାର ଅସ୍ତ୍ରପଣ ବିଶ୍ଵ ।

କଙ୍କଣପର କପଟା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ)
ବି. ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ପିତ୍ରବା ଏକ ପ୍ରକାର
ଭେଡ଼ା ଧନ୍ତା ଶତ ।

କଙ୍କଣ—କୁ. ବ. (କ + କଣ୍ଟ + ଅତ୍ର)
ହାତର ଭୂଷଣ, ଜଳକଣା, ଲୋତକ,
ଖତି, ଅନନ୍ତବୁତ, ଦେଶବିଶେଷ,
ଶେଷର, ହୃଦୟ ।

କଙ୍କଣପରତା—ଶ୍ରୀ. ବ. ବିବାହ ସମୟରେ
ବରର ହାତ ଗଣ୍ଠିରେ ଗୁଡ଼ାୟିବାସ୍ତ୍ଵା ।

କଙ୍କଣଦାରୀବ୍ରାହ୍ମଣ—ବ. ଦର୍ଶଣାପଥର
ଏକଶ୍ରୀସ୍ତ୍ରୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।

କଙ୍କଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. (କଙ୍କଣ + ରି) ସ୍ତ୍ରୀଦୂରାଶା,
ଗୁଙ୍ଗାର, କଙ୍କଣି, ପାଗୁଡ଼ ।

କଙ୍କଣିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଙ୍କଣା + କ + ଆ)
ସ୍ତ୍ରୀଦୂରାଶାକାଣ୍ଠ ।

କଙ୍କତ—କୁ. ବ. (କନ୍ଦକ + ଅତ୍ର) ଚିହ୍ନଣୀ,
ପାନଥାଁ, (ସୁଂ) ବୃକ୍ଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଙ୍କଣିକା ଓ
କଙ୍କଣା ।

କଙ୍କତକ—ବ. (କଙ୍କ + ତକ) କଙ୍କତ (ଦେଖ) ।
 କଙ୍କତଦେଶ—ୟୁ.ବ.ସ୍ତ୍ରୀ. ପ୍ରାଣୀବିଶେଷ, ପାନୀଆଁ ଦାନ୍ତପରି କଣ୍ଠାଦ୍ୱାରା ଆବୃତ, ଗୋଲକାର ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବବିଶେଷ ।
 କଙ୍କତକ—କଙ୍କତ-ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କନ୍ଦକ + ଅତ + କକ + ଆ) ପିନ୍ଧାଆଁ, ଚାନ୍ଦିଶୀ ।
 କଙ୍କପୋଟ—ୟୁ.ବ. (କଙ୍କ + ଚଢ଼ିଫୁଣ୍ଡିଟିଂ ଅତିଥି + ଅ) ମୟୁଣ୍ଡ ବିଶେଷ ।
 କଙ୍କପେସ—କ୍ଲୀ.ବ. (ଡତତ୍ରୀ)କଙ୍କ ପର୍ଷାର ଦେଶ, ବଢ଼ିଆ କଙ୍କର ଦେଶ ବା ପାନ୍ଥ ।
 କଙ୍କପରୀ—ବ. ପରୀବିଶେଷ, ବଢ଼ିଆକଙ୍କ, (ଗ୍ର.ବ.) ବାଣ ବିଶେଷ ।
 କଙ୍କପନ୍ଥ—ୟୁ.ବ. ବାଣ, ଶର, କଙ୍କପରୀର ପକ୍ଷ ବା ଦେଶ ।
 କଙ୍କପନ୍ଥୀ—ବ. (କଙ୍କ + ପନ୍ଥ + ଇନ୍) ବାଣ, ଶର ।
 କଙ୍କପର୍ଦୀ—ୟୁ.ବ. ସର୍ପ ବିଶେଷ ।
 କଙ୍କପୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. କାଣୀପୁଣୀ, ସୁଖ-ଦାୟିମ ପୁଣୀ, ବାରଣୀପୁଣୀ ।
 କଙ୍କମାଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କଙ୍କ + ମାଳ)କର-ତାଳୀ, କରତାଳ ବାଦନ ।
 କଙ୍କମୁଖ—ୟୁ.ବ. (ବ.ମୁ)ଚିମୁଟା, ସର୍ପ-ଆସୀ ।
 କଙ୍କର—ଫି.ବି. (କ୍ରୋ + କୁ + ଅ)କରଣ, କୁଣ୍ଡିତ, (ବ.କ୍ଲୀ) ଗୋଡ଼ି, ବାଲିଗରଡ଼ା, ତମ, ଘୋଲଦର୍ହ ।
 କଙ୍କରଳ—ବି. (କଙ୍କର + ଇଳ)କଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ, ଗୋଲିଆ ।
 କଙ୍କରୋଳ—ବ. କାଙ୍କତ ଫଳ ଓ ଛଳ ।
 କଙ୍କରୋଣ୍ଡ—କ୍ଲୀ. (କଙ୍କ - ଲୋଡ଼ + ଇନ୍) ଏକ ପ୍ରକାର ଜଳକତ୍ତଣ ।
 କଙ୍କବାଜ—ବ.ୟୁ. କଙ୍କପନ୍ଥ ନାମକ ବାଣ ବିଶେଷ, କଙ୍କପରୀର ପକ୍ଷ, (ବି) କଙ୍କବାଜି ।
 କଙ୍କରଣ୍ଟ—ୟୁ.ବ. (ଡତତ୍ରୀ) ପୁଣୀପଣ୍ଣୀ, ପୁଣ୍ଣିଟା ।

କଙ୍କଶୀୟ-ୟୁ.ବ. (କଙ୍କ + ଶାୟ)କୁକୁର କଙ୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉତ୍ତରେନଙ୍କ କନ୍ଯା, ଶ୍ରୀମତୀ, ଶ୍ରୀମତୀ, ଶୈତନଙ୍କନ ।
 କଙ୍କାଳ—ୟୁ.ବ. (କଙ୍କ + ଆଳ) ଅସି ପଞ୍ଚର, କଟି, କଙ୍କାଳ, ଶଶରଷ୍ଟି ।
 କଙ୍କାଳକେତୁ—ୟୁ.ବ. ଦାନ୍ତବବିଶେଷ ।
 କଙ୍କାଳରେବତୀ—କ୍ଲୀ.ବ. ତର୍ହଣାସ୍ତ ବିଶେଷ ।
 କଙ୍କାଳମାଳ—ୟୁ.ବ. ଶିବ ଓ କାଳୀ ପିନ୍ଧିଥୁବା ଅସ୍ତିମାଳା, ହାଉମାଳା ।
 କଙ୍କାଳମାଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଙ୍କାଳମାଳ (ଦେଖ) ।
 କଙ୍କାଳମାଳି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ହୃଦ୍ରାଣୀ, କାଳୀ ।
 କଙ୍କାଳମାଳୀ—ୟୁ.ବ. (କଙ୍କାଳ + ମାଳା + ଇନ୍) ମହାଦେବ, କଙ୍କାଳମାଳ, ବି. ଅସ୍ତିମାଳାଧାରୀ, ସ୍ତ୍ରୀ. କଙ୍କାଳ-ମାଳିମା, ହୃଦ୍ରାଣୀ, ଦୁର୍ଗା ।
 କଙ୍କାଳସ୍ତ୍ରୀ—ୟୁ.ବ. (କଙ୍କାଳ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ) ଦେହ, ଶରୀର ।
 କଙ୍କାଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କଙ୍କାଳ + ଇ) ଶର, ବିଶେଷ, ମହାକାଳୀ ପୁଣ୍ଣି, କଙ୍କାଳ-ମାଳିମା, ହୃଦ୍ରାଣୀ, ଦୁର୍ଗା ।
 କଙ୍କାଳସ୍ତ୍ରୀ—ବି. ବି. (କଙ୍କାଳ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ) ଦେହ, ଶରୀର ।
 କଙ୍କାଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କଙ୍କାଳ + ଇ) ଶର-ବିଶେଷ, ମହାକାଳୀ ପୁଣ୍ଣି, କଙ୍କାଳ-ମାଳିମା ।
 କଙ୍କି—ଗ୍ର. ବ. ଉତ୍ତର୍ତ୍ତ୍ଵା ପତଙ୍ଗବିଶେଷ, ବଣିଆଁ ପୋକ ।
 କଙ୍କି—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. (କଙ୍କି + ଇ) ଉତ୍ତରେନର ସୁନ୍ଦର, କଂସାସୁନ୍ଦର ସର ।
 କଙ୍କିଷ—ବ. ୟୁ. (କଙ୍କି + ଉତ୍ତର ଶରର ଅଭ୍ୟନ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ) [ଦେଖ] ।
 କଙ୍କିରୁ—ବ. ୟୁ. (କଙ୍କି + ରୁ)କାକ
 କଙ୍କିଳ—ବ. ଅଶୋକ ବୃକ୍ଷ ।
 କଙ୍କିଳ—ବ. କଙ୍କିଳ (ଦେଖ) ।
 କଙ୍କାଳ—ବ. ୟୁ. କାଗରାଜ ବିଶେଷ, ରଣପଥାରାଧିନ ନାମକ ଗ୍ରହିବିଶେଷ ।
 କଙ୍କାର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ପାଣି କଣାହୁ ।
 କଙ୍କାରୁ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ପାଣି କଣାହୁ ।
 କଙ୍କାତ୍ମା—ଗ୍ର. ବ. ଉତ୍ତର ଉତ୍ତରାତର ବନଜାତ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
 କଙ୍କାରୁ—(ଯା)ବ. ଅସ୍ତ୍ରେଲିଆର ଦ୍ଵିପର୍ବତୀ ଉତ୍ତର ବିଶେଷ ।

କଙ୍କାଳ—ଗ୍ର. ବି. କଙ୍କାଳ ଦେଶ ।
 କଙ୍କାଳ—ଗ୍ର. ବି. ଅନ୍ତକୁଷ୍ଟ, କାଗାଳ ।
 କଙ୍କି ସ୍ତ୍ରୀ—ଗ୍ର. ବୃକ୍ଷ ବିଶେଷ ।
 କଙ୍କୁ—ବ.ସ୍ତ୍ରୀ. (କଂ + ଅଗି + ଶିତ + ଇ) ଧାନ୍ୟବିଶେଷ, କାଙ୍କୁ ।
 କଙ୍କୁ—ବ.ସ୍ତ୍ରୀ. (କଂ + ଅଗି + ଶିତ + ଇ) ଧାନ୍ୟବିଶେଷ, କାଙ୍କୁ ।
 କଙ୍କୁ—ବ.ସ୍ତ୍ରୀ. (କଙ୍କୁ + ନା)ତୁଷ୍ଣାନ୍ୟ ବିଶେଷ, କଙ୍କୁ ତୁଷ୍ଣାନ୍ୟ ।
 କଙ୍କୁ—ବ.ସ୍ତ୍ରୀ. (କଙ୍କୁ + ନା)ତୁଷ୍ଣାନ୍ୟ ବିଶେଷ, କଙ୍କୁ ତୁଷ୍ଣାନ୍ୟ ।
 କଙ୍କୁ—ବ.ସ୍ତ୍ରୀ. ବାଣୀ ତୁଷ୍ଣାନ୍ୟ ।
 କଙ୍କୁ—ବ.ସ୍ତ୍ରୀ. ହାତ ।
 କଙ୍କେଇ—ଗ୍ର.ବ. (ଦ୍ୱା-କଙ୍କପା)ପାନୀଆଁ ।
 କଙ୍କେସ—(ଯା) ବ. ଜାପାନ୍ୟ ମହାସର୍ବ, ଭରତ ଜାପାନ୍ୟ ମହାସର୍ବ ।
 କର—(ଧର) ବକନ କରିବା ।
 କରକର—ଗ୍ର. ବ. (ଧନ୍ୟନୁକରଣ) ବକ୍ର, ବୃଦ୍ଧ, ବିଦାଦ, ବସ୍ତ୍ରତା, ଫି.ବି. କର କର ଶବ୍ଦରେ ଗୋଲମାଳ, ଅସ୍ତିବିଧା ।
 କରକରିଆ—ଗ୍ର. ବ. ବରତ୍ରକର, କଟିଲ, କଟିକଟିଆ ।
 କରକର—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ (ଧନ୍ୟନୁକରଣ) ଭୂମିରେ କଚି ହୋଇ ପତଙ୍ଗଗଲପର ଥରକ ଥର ପତଙ୍ଗମିଳ ।
 କର—ବ.ୟୁ. (କର + ଅ)କେଣ, କୁଳ, ମେଘ, ଶିରେତୁତ୍ତ, ଶୋଭ, ତୃଷ୍ଣୁତ୍ତଣ, ତୃଷ୍ଣୁତ୍ତୟ, ବନନ, ହର୍ତ୍ତିନ ।
 କରଗନ—ବ.ୟୁ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବାଲଧର ମାରିବା ସ୍ତ୍ରୀ ।
 କରଙ୍କନ—ବ. କ୍ଲୀ. ନିଷ୍ଠର ହାତ ।
 କରଗନ—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ସମୁଦ୍ର ।
 କରଟା—ଗ୍ର. ବି. ମର୍ଦ୍ଦିତ ।
 କରଟି—ଗ୍ର. ବ. ହୃଦ୍ରାମଙ୍କାର ବିଶେଷ, ମଣିବକ, ପାପୁଲି ଓ ନଳିହାତ ମନ୍ତରେ ଥୁବ, ଗଣ୍ଠ ।

କରନ୍ତିଆ—ଶା.ବ. (ସ-କର) ଅତି
କୃପଣ, ଶଣ୍ଠିଆ, ଚେମଡ଼ା, ଅତିମଳିଆ,
କୋତର, କରୋଟିଆ ।

କରତ୍ତା—ଶା.ବ. ନଡ଼ା ସଗର ନିମଜ୍ଜେ
ଧାନ ଉଚ୍ଚର ମୂଳ କଟାଇବା, ଗୋଡ଼
ଶେଷପଡ଼ିବା ।

କରନ୍ତାର—ଶା.ବ. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

କରପ—କୁ. କୃଣ, ଶାକପଦ ।

କରପନ୍ତ—ବି.ପୁ. କେଶସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, କେଶ
ପାଣୀ ।

କରପାଣ—ପୁ. ବି. କେଶସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

କରମ—ପ୍ରା. (ମେତି) ବି. କରପ,
ଲାଙ୍ଘ, କୁର୍ମ ।

କରମାଳ—ପୁ. ବି. ଧୂମ, ଥର୍ମ ।

କରର କରର—ଶା. ବି. (ସ-କର)
କର୍ମ ମମୟ, ଆତ୍ମ, ଅବ୍ୟ. (ଧନ୍ୟକରଣ)
ମୂଳା କାଳୁତ୍ତି ଆଦି ଗ୍ରେନାଇବାର ଶର
କରର କରର କରିବା—ଶା. ଦି. ବିରକ୍ତ
କରିବା ।

କରରଙ୍ଗ—ଶା. ବ. (ସ-କରଙ୍ଗ) ଏକ
ପ୍ରକାର ଜଳଜ ଶାକ, ଘୋଡ଼ା କନ୍ଧିର
ଶାର ।

କରର—ଶା. ବି. ଅଳିଆ, ହାଟୁଆ, (ବି)
ସନ୍ତୁସନ୍ତୁଆ, କର୍ମ ମମୟ ।

କରରସମ୍ପଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶମ୍ପାରୁଷ ।

କରରସ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. (ଶତର୍ତ୍ର) କେଶ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ, କେଶପାଣ ।

କରୁ—ଶା.ବ. (କର + ଅ + ଅ) ହର୍ତ୍ତିନୀ,
ଶୋଘ, ସନ୍ତୁତ୍ୟତ, ଦଣ୍ଡ, ସଞ୍ଚିତ୍ତ, କୃଣ-
କିଶେଷ, (ଶା.ବି) ସାମାନ୍ୟ, ଅପଟ,
ଅନନ୍ତରମା, କଞ୍ଚା, ଆବୃତ, ଅପାରଙ୍ଗମ,
ରଜାହୋଇ ନଥୁବା, ଅନ୍ତପୁଣ୍ଡି, ଯତ୍ନ
ପୁରକ କରସାଇ ନଥୁବା (କାର୍ଯ୍ୟ),
ମାଟିରେ ତିଆର ଘର, ମାଟି ପଟିରେ
କରସାଇବା (କାନ୍ଦୁ), ଧୌତ, ଧୋବା
ଦ୍ଵାରା ସମ୍ବା ହୋଇଥିବା (ଲୁଗା), ବି.
ଧୋବାର ଲୁଗା କାରିବା, କରତ୍ତାଖାଇ
ପଡ଼ିବା, କରୁଛିବା, ହୃଦ୍ୟମେଥ୍ନୁ-
କରିବା ।

କରୁଇମର—ଶା. ବ. ଅପରିଷତ ବସ୍ତୁପ,
ଅଳ୍ପ ବସ୍ତୁପ ।

କରୁକତି—ଶା. ଅବ୍ୟ. ପରିଷର ବାଲକୁ
ଶାଶୀ ପୁରୁଷକରିବା, ଶିବାଦ, ବାରମ୍ବାର
କରିବା ବା କାରିବା ।

କରୁକାମ—ଶା. ବ. ମାଟିରେ ତିଆର
କାମ, ଅପରିଷତ୍ତାପୀ ଓ ଅଯତ୍ନକୁତଳାରୀ ।

କରୁଳ—କି. (କର + ଅକ + ତି) ଦୁଃଖୀଲ,
ଅସୁରତରିତ, ସର୍ପ ।

କରୁଗ—କୀ. ବ. କେଶର ଅଗ୍ରଗର ।

କରୁଚିତ—କି. ବି. ଶର୍ପ ବାଲ ପର-
ପୁଣ୍ଡ ।

କରୁଟୁର—ପୁ. ବି. (କର + ଅଟ + ତି)
ପାଣିବିଶେଷ, (ଶା) କରୁମୋତ୍ ।

କରୁତୁବା—ଶା.କି.ବ. ଉଚ୍ଚି କୁତୁଷ୍ଟେ-
ନନ କର ସବଳେ ତଳେ ନିଷେପ ।

କର—ଶା. ବ. କରର ମଣିବକ ପ୍ରଦେଶ,
କରଟି, ବାଲା ନାମକ ଶମ୍ପାଦ୍ରବ୍ୟ ବିଶେଷ,
ଧାନର ଯେଉଁ ଅଂଶରୁ ଜଳା ବାହାରେ
କରିବା—ଶା. କି. ଛେତିବା, ଉପରକୁ
ଦିଠାର ତଳକୁ ପକାଇବା ।

କରମ—ପ୍ରା. (ବାଲେଶ୍ଵର ଓ ମେଦିଙ୍ଗ.)
ବି. କରୁଛ, କୁର୍ମ ।

କରିବ—(ଯା) ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, କରୁଗ-
ଲମ୍ବ, ରାଜାଙ୍କ ଦରବାର, ଅପିଷ,
କରେବ ।

କରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୁଲବିଶେଷ, ସାହୁଗଛ ।

କରୁଆନ—(ଯା) ବି. କୋତମାନ(ଦେଖ)
କରୁର—ଶା.ବ. (ସ-କରୁର) ଏକଷ୍ଟକାର
ଗଦ ।

କରୁ—ଶା. ବ. ଏକ ପ୍ରକାର ପିଠା ।

କରେବାର—ଶା.ବି. ପଶାଗେଳରେ ତନୀ
ଶଣ୍ଡି କାଠିରେ ମୋଟରେ ବାରପଡ଼ିବା,
ଅର୍ଥାତ୍ ଶଣ୍ଡି କରେ ଛାଅ, ଶଣ୍ଡିକରେ
ପାଥ, ଶଣ୍ଡିକରେ ଏକ ପଡ଼ିବାର ଦାନ
(ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ପୌର୍ଣ୍ଣଗ୍ରେଦୟ ।

କରେଲ—କୁରୀ.ବ. (କର + ଏଲ) ଲେଖା-
ପଦ ବାନ୍ଧିବାର ସୁତା ।

କରେର—ଶା. ବ. କରୁରକ (ଦେଖ) ।

କର—ଶା.ବ. (ସ-କର) ପଣ୍ଡି ମଭାରକର
ଉପକୁଳପୁ କରୁଦେଶ ।

କରଟ—କୁ. ବ. କୁଷ୍ଟିତ, ଜଳପିପ୍ଳା ।

କରର—କି. ବି. (କୁ+ରର+ଅ)
ମଳନ, କୁଷ୍ଟିତ, ଦୁଷ୍ଟିତ, (ବି)
ତଦ୍ଦି, ଘୋଲଦହୁ ।

କରିତ—ଅବ୍ୟ. (ତ + ଚି + କ, ପି) ପ୍ରଶ୍ନ,
ହୃଷ୍ଟ, ମଙ୍ଗଳ, ନିଜର ଜଳାପ୍ରକାଶ,
ସତେ ? ଅବା ? ସମୁଦ୍ର ।

କର—ପୁ. ବି. (କ + ରେ + କ, ଥ) କରର
ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନ, ନଦୀ, ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ, ଖେଳ,
ମୌଳିକ ପଛଭାଗ, ବୃଦ୍ଧଗତ, ଦୃଷ୍ଟ
ବିଶେଷ, ପିନାଲୁଗାର ଧତ୍ତ, ଜଳପୁଣ୍ଡ
ଦେଶ ବା ଶ୍ଲାନ, ଗର୍ବା ଓସରକ,
ସୁରତନ ରଜଧାନୀ ବିଶେଷ, ଆବାଶ,
ଆହ୍ରାଦନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କର୍ମୀ, (ଶା) କୁର୍ମୀ, ବିଷ୍ଟ
ଅବତାର ବିଶେଷ, କରୁଦେଶ, କରୁଛ,
କଣ୍ଟ, ସାପ ।

କରୁକ—ପୁ. ବି. କୁଣ୍ଡରୁଷ ।

କରୁଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରୁ + ଅଟ + ଅ +
କ.ଆ) କର୍ମା (ଦେଖ) ।

କରୁନାମ—ନାରଜାତ ବିଶେଷ ।

କରୁପ—ପୁ. ବି. କରୁଛ, କୁର୍ମୀ, ବିଷ୍ଟ
କର ଅବତାର ବିଶେଷ, କୁବେରଙ୍କ
ନିଧିବିଶେଷ, ମଲିପୁନ୍ଦି ।

କରୁପିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରୁପ + ଇକ +
ଆ) ଆରୁ, ବୃଦ୍ଧବ୍ରଦ୍ଧନ, କରୁତୁଆରୋଗ ।

କରୁପୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କରୁପ + ଇ) ସରସଗଙ୍କ
ବାଣା, କୁର୍ମୁ ବା ସ୍ତ୍ରୀ, କରୁଛ ପୃଷ୍ଠବୁଣ୍ଡ,
ବଣରୋଗ ବିଶେଷ ।

କରୁଭୁ(ମ)—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କର୍ମଧା) ଜଳ
ସମୀପରୁ ପୁନି, ନଦୀଦିର ପ୍ରାନ୍ତିଷ୍ଠିତ
ଜମ୍ବି ।

କରୁଭୁବା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କରୁ + ରୁବୁ + ଅ)
ଦୁରଘାସ, ଦୁର୍ବା ।

କରୁବା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କରୁ + ଅ) ପିନାଲୁଗାର
ଧତ୍ତ ଓ ପରପାଖ, ଦୁକ୍କାର ପାଣୀ ।

କରୁତିବାର—ଶା. ବି. କରୁତିବାର ଦେଶ) ।

କଳ୍ପ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳ୍ପଦେଶବାସୀ ବ୍ୟକ୍ତି ।
କଳ୍ପ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଷ୍ଟ + ର)କଣ୍ଠୁ, କାଳୁ,
କୃଣ୍ଣିଆ, ଶୟୁ ।
କଳ୍ପୁରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳ୍ପ + ହନ + ଅ
+ ର)ପଟୋଲ, ବଣିକନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ବିଶେଷ ।
କଳ୍ପମତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳ୍ପଦ୍ରୁଗସ୍ତତା, (ଶ୍ରୀ)
ବାଇତଙ୍କ ।
କଳ୍ପରୁ—ଶ୍ରୀ. (କଳ୍ପ + ର)କଳ୍ପଦ୍ରୁଗୀ,
ପରସ୍ତୀଗାମୀ, ପାମର ।
କଳ୍ପୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳ୍ପ ର + ଆ)ବାଇ
ତଙ୍କ, ଦୂରାଳିଶ, ଶୃଣୀ, ଯବାସ, କ୍ଷୀରୁର
ବୃଷ୍ଟ, ବେଣ୍ଣା ଶ୍ରୀ ।
କଳ୍ପରୁଷ୍ମୟଜ୍ଞେନ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠୁରେଷ୍ମ
ନାଶକ ତୈଳବିଶେଷ ।
କଳ୍ପ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରେଣ ବିଶେଷ, କୃଣ୍ଣିଆ,
କାଳୁ, ଶୟୁ ।
କଳ୍ପୋଟିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳ୍ପା, କାଳୁଆ,
କାଛଟା ।
କଳ୍ପୋପସାଗର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭାବତର
ବିମ୍ବେଇ ନଗର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଉପସାଗର
ବିଶେଷ ।
କଳ୍ପକରିବା—ଶ୍ରୀ. କଳ୍ପ . ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶୀ-
ଦାରକ ହିଂସାରେ ପଡ଼ିଥିବା ସମ୍ଭିକ୍ଷୁ
ପୃଥିକ ପୃଥିକକର ରଖିବା, କହୁ ସମାନ
ଭବନର ବାଣୀ ଦେବା ।
କଳ୍ପରେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ସତ୍ତ୍ଵଶ, ପର ।
କଳ୍ପ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବନ୍ଧୁର ଯେଉଁ ପ୍ରାଚୀ ପିନ୍ଧିବା
ମେକର ସମ୍ମନ୍ଦ୍ରିୟ ମୋତି ସନ୍ଧି ବାଟେ
ଯାଇ ପଛଥାତେ ଖୋବା ହୋଇଥାଏ ।
କଳ୍ପକଳ୍ପହେବା, କଳ୍ପକଳ୍ପହେବା—ଶ୍ରୀ. କଳ୍ପ .
ଟିକ୍କରୁପେ ବା ସବାଂଶରେ ସମାନ
ହେବା, (ଦୁରବସ୍ତୁ) ଅନେକାନ୍ୟପରିମାଣ
କରୁଥିବା ।
କଳ୍ପକାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ-କଳ୍ପ + କଣ୍ଠୁ)
ପିନ୍ଧାଲୁଗାର ପଛରେ କୁଆ ହୋଇଥିବା
ଅଂଶର ଶେଷଭାଗ ।
କଳ୍ପ ରାଜଣ୍ୟମଳ୍ଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୁଷ୍ପକାଳରେ
ଦୁଇଜଣ ଅପରାଧୀବ୍ୟକ୍ତି ଦିଆଯିବା
ଦୟବିଶେଷ, ଦୂରଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ପର-

ଶ୍ରୀ ବିପଶ୍ଚତ ମୁହିଁକର ଠାଅ କରଇ
ଦୁଇଙ୍କ କଳ୍ପା ରଣ୍ଟ ପକାଇଦେଇ ଏକ
ସ୍ଥାନରେ ଠିଆକରଇ ଦେବାରୁପ ଦଣ୍ଡ ।
କଳ୍ପମୁଠ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳ୍ପର ଯେଉଁ ଅଂଶ
ଅଣ୍ଟା ଓ ଗୁହ୍ୟଦ୍ୱାରର ମଧ୍ୟରେ ଥାଏ,
ଶେଷର ଦୂର ପିରୁର ମଧ୍ୟଭାଗ ।
କଳ୍ପମୁଠରେ ଶାଢା ଫେରିବା—ଶ୍ରୀ. କି.
ଅତେନ୍ତ ଶାଢ ବା ଶନ୍ତ ହେବା ।
କଳ୍ପର—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ମ) ବି. ନନ୍ଦା କୁଳର
ପଟ୍ଟମଣି ବାଲିମାଟି, ଉଷ୍ଣରଭୂମି ।
କଳ୍ପହୁରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଯେ
ତରରେ କଳ୍ପରେଣ୍ଟାଫେରେ, ଅତେନ୍ତ
ତରକୁରୀ ।
କଳ୍ପବା—ଶ୍ରୀ. କି. (ଫ-କଳ୍ପ) ତୁଳ୍ୟକରିବା,
କଣ୍ଠୀ ବା, ତୁଳ୍ୟହେବା ।
କଳ୍ପର—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ମ) (ଫ-କଳ୍ପ)
ଫଳାକଳା, ରଷ୍ଟ୍ରକଳା, କଳାଅଂଶିଆ ।
କଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ + ଜନ + ଅ) ପଡ଼ୁ,
କମଳ, (ବି) ଜଳକାତ, (ଶ୍ରୀ) କଳା ।
କଳଳ ରୈରାଗନେବା (ଅଖିରୁ)-ଶ୍ରୀ. କଳ .
ଅତି କୌଣସିତକାରେ ମନୁଷ୍ୟର
ଅଭିଆଗ୍ରୁ କୌଣସି ବସୁ ହରଣ କରି-
ନେବା, ଅଶେଷ ତୁରୁତା ସହକାରେ
କୌଣସି ବସୁକୁ ହରଣଗୁଲ କରିବା ।
କଳଳପାତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ-କଳଳ + ପାତ୍ର)
କଳଳ ରଖିବାର ଧାରୁପାତ୍ର, ଏକପ୍ରକାର
ତଢ଼େଇ, ତୁରିପଣୀ ।
କଳଳପାତ୍ରା ଭଲମେକ—ଶ୍ରୀ. ବି.
ଯେଉଁମଧ୍ୟ ଆପଣାର ସ୍ଵାର୍ଥପ୍ରତି ଦଷ୍ଟ ରଖି
କିମ୍ବା ପକ୍ଷପାତ୍ର କର ନ୍ୟୁ କରେ, ଯେଉଁ
ଭଲମେକ ଅନ୍ୟର ନିଷାପ କରିବାକୁ
ଯାଇ ନିକର ସବ୍ଜନାଶ ଘଟାଏ ।
କଳଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଏକଜାତୀୟ
ଆଶ୍ରୁ, ଭାବୁତିମାତ୍ର, କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ମହିଳା
ଅନ୍ୟର ଶରୀର ପରିପାତ୍ର ।
କଳଳାକଳେହ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତ୍ସାର
ରେଗର ପାତକବିଶେଷ । [ଶାର ।
କଳଳତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳଳ + ଅତି) କଳମ
କଞ୍ଚନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ଵନାମପ୍ରତିକ ବୃକ୍ଷ ଓ
ତାହାର ଫୁଲ, ଏକପ୍ରକାର କଂସାଆଳ,
ରାମ୍‌ପୁଣ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣିତ ମର୍ଦକ ଯୁଧପତି ।
କଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଦ୍ସ, ପୋଡ଼ାହୋଇ
ନ ଥୁବା, ଶିଥୁଲ, ଅପୁଣ୍ୟ, ଅପରଣତ,
କୋମଳ, ଅପକୁ, ଅପିକ, ସଦ୍ଧ, ତଟକା,
ଶାଖା, ଅପାରଦର୍ଶୀ, ଓଡ଼ା, ଅପୁଣ୍ୟକୁତ,
ପରବର୍ତ୍ତିନଶୀଳ, ଅପ୍ରାୟୀ ।

କଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳି, କଳହ, ବାକ-
ପୁକ, ବିବାଦ ।
କଳିଆଖୋର—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳହ-
ପ୍ରିୟ, କଳିହୃତା ।
କଳେଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଘୋଡ଼ାର ପାତିମଧ୍ୟରେ
ଦିଆଯିବା ଲୁହାର କଳିପୁକ ଦଣ୍ଡ ।
କଳଳ, କଳୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଞ୍ଜନ, (ବି)
କଳଳତ, (ଶ୍ରୀ) କଳଳୀ, (ବି) ମେଘ,
କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ।
କଳଳକୁଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯେଉଁ
ଶ୍ରୀର କେଣ ଯୋର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ।
କଳଳଧଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରଥମଶିକ୍ଷା, ଧାପ ।
କଳଳପାତ୍ର—ଶ୍ରୀ. (କଳଳ + ପାତ୍ର + ଲାନ୍) କଳଳପାତ୍ରା ପଣୀ ।
କଳଳରେତକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗାପାଧାର,
ଧାପରୁଖା । [ମାତ୍ର ।
କଳଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁଖ୍ୟବିଶେଷ, ଭକ୍ତି
କଳଳିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହା କଳଳହୋଇ
ଅଛି ।
କଳଳୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳୁଳ + ଲା) ମଣ୍ଡିତ
ପାରଦ ଓ ଗନ୍ଧକୋଷ ବିଶେଷ ।
କଳୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କ.ଧା. (କୁ + କୁଳ)
ଆଖିରେ ଘେନିବା କଳା, କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜଳ,
ଧାପକଳା, କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ କାଳି, ମେଘ,
କଳଙ୍କ, କୁଣ୍ଡିତ କଳ ।
କଞ୍ଚଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳି + ଅଟ) ଜଳରୁ
ଜନ୍ମହେବା ଶାକବିଶେଷ, କଳମଶାଶ୍ଵର ।
କଞ୍ଚଟାଦି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତ୍ସାର
ପାତକବିଶେଷ ।
କଞ୍ଚଟାକଲେହ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତ୍ସାର
ରେଗର ପାତକବିଶେଷ । [ଶାର ।
କଞ୍ଚଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳି + ଅତି) କଳମ
କଞ୍ଚନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ଵନାମପ୍ରତିକ ବୃକ୍ଷ ଓ
ତାହାର ଫୁଲ, ଏକପ୍ରକାର କଂସାଆଳ,
ରାମ୍‌ପୁଣ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣିତ ମର୍ଦକ ଯୁଧପତି ।

କଞ୍ଚାଖାଣ୍ଡ—ଗ୍ର. ଦୀ. ସ୍ଥି. ଦେଶବିଶେଷ, ତାହାଣୀବିଶେଷ ।
 କଞ୍ଚାନଦ—ଗ୍ର. ବି. ପୁଣ୍ୟମାତାରେ ଭୋଗ ହୋଇ ନ ଥିବା ନିଦ, ପ୍ରଜନନ ।
 କଞ୍ଚାନଦିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଯେ ପୁଣ୍ୟକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୋଇ ନଥାଏ, ଯାହାର ନିଦ୍ରା ପରିପକ୍ଷ ନ ହୋଇ ଜୀବିଥାଏ ।
 କଞ୍ଚାପାଣୀ—ଗ୍ର. ବି. ଅଣ୍ଣାପାଣୀ, ପୁଣ୍ୟ ନ ହୋଇଥିବା ପାଣୀ, ଶୁଭପାଣୀ ।
 କଞ୍ଚାମିଶ୍ର—ଗ୍ର. ବି. ସମ୍ପଦ, ଶୁଭମୂଲୁପେ ମିଥ୍ୟା (କଥା), ଯେଉଁ କଥାରେ ଅଣ୍ଣମାତ୍ର ସତ୍ୟ ନ ଆଏ (ବି.) ସମ୍ପଦ ଶୁଭ ମିଥ୍ୟା କଥା ।
 କଞ୍ଚାର—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଂ + ଚର + ଶିର + କ, ଅ) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅରଣ୍ୟରୁ ।
 କଞ୍ଚାରକ୍ତ—ଗ୍ର. ବି. ସଦ୍ୟ ନିୟୟକ ପ୍ରାଣରୁକ୍ତ ।
 କଞ୍ଚାମୁଦ୍ରି—ଗ୍ର. ବି. ଯେଉଁ ଆମ୍ବ କଞ୍ଚାବେଳେ ଆମ୍ବିଲା ନ ଲାଗି ମଠା ଲାଗେ ।
 କଞ୍ଚ—ଯା. ବି. କୋଳପ, ଗୁରି, ଗୁବିକାଠି କଞ୍ଚକା—ସ୍ଥି. ବି. କଞ୍ଚ, ବାର୍ଷିକଣୀ, ବେଣ୍ଟଶାଖା ।
 କଞ୍ଚି—(ୟା) ବି. କଞ୍ଚକା (ଦେଖ) ।
 କଞ୍ଚୁକ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କନ୍ତ୍ର + ଉକ) ସାପର ଖୋଲ, ବର୍ଷି, ସ୍ଥାଲେକରବନ୍ଧର ଆବରଣ ଜାକେଟ । [ସର୍ପ ।
 କଞ୍ଚୁକାନ୍ତ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଞ୍ଚୁକ + ଆନ୍ତ) ।
 କଞ୍ଚୁକୁ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଞ୍ଚୁକ + କନ୍ତ୍ର) ଅନ୍ତ୍ରାଙ୍ଗ ସୁର ରକ୍ଷକ, ଶାସ୍ଵକର ହୋଇଥିବା, ନମୁଞ୍ଚକରୁତ୍ତୁ, ବାଜଙ୍କ ଅନ୍ତ୍ରାଙ୍ଗ ସୁର ରକ୍ଷକ, ବୃକ୍ଷ ବିପ୍ର, ଦ୍ୱାଶା, କବରଧାରୀ ସୁରକ୍ଷା, ସର୍ପ, ସର୍ପ, ବିଟ, ଲମ୍ପଟବ୍ୟକ୍ତ, ଚଣା, ଯଦି, ହୃତ, ଶୀରକାଙ୍କୁଳ ଚଛ, ଅଗୁଣ ଚନ୍ଦନ, ଯୋଜା, (ବି. ପୁଣ୍ୟ) କଞ୍ଚୁକ ପରିହତ, (ବି. ସ୍ଥି.) ଗୁଳରଣୀ ।
 କଞ୍ଚୁକୁକା,(ଗୁଳକା)—ସ୍ଥି. ବି. (କନ୍ତ୍ର + ଉକ + ରକ) କାଞ୍ଚୁକ, ଅଙ୍ଗାବରଣ ବିଶେଷ ।

କଞ୍ଚୁଲ—ସ୍ଥି. ବି. (କନ୍ତ୍ର + ଉକ + ଶ ର) କଞ୍ଚୁଲ, ସ୍ଥାମାନଙ୍କର ଅଳଙ୍କାରବିଶେଷ କଞ୍ଚୁଲ-କୁରୀ. ବି. (କଞ୍ଚୁ + ଉକ) ସ୍ଥାମାନଙ୍କର ଜାକେଟ, କାଞ୍ଚୁଲ, ଅଳଙ୍କାରବିଶେଷ ।
 କଞ୍ଚୁ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଂ + ଜନ୍ମ + କ. ଅ.) ବ୍ରହ୍ମା, କେଶ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଚୂଳ, (ବି. କୁରୀ.) ଅମୃତ, ପଦ୍ମ, (ବି.) ଜଳକାତ ।
 କଞ୍ଚକ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଞ୍ଚ + କେ + ଅ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତବିଶେଷ, (ସ୍ଥି) କଞ୍ଚକା ।
 କଞ୍ଚକ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଞ୍ଚ + ଜନ୍ମ + ଅ) ବ୍ରହ୍ମା, ପଦ୍ମଯୋଦ୍ଧି, କେଶ ।
 କଞ୍ଚନ—ବି. (କଂ + ଜନ୍ମ + ଅ) କନ୍ଦର୍ପ, ମନ୍ଦନପଣୀ, ସାଶ୍ଵତ, ମସ୍ତନାପଣୀ ।
 କଞ୍ଚନାର—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (ବ. ମ.) ବିଷ୍ଣୁ, ପଦ୍ମନାର ।
 କଞ୍ଚନ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଞ୍ଚ + ର + ଅ) ସୁର୍ଯ୍ୟ, ବ୍ରହ୍ମା, ଉଦର, ହୃଦୀ, ଜଠର, ଅରଣ୍ୟ ମୁନି ।
 କଞ୍ଚଳ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତବିଶେଷ ।
 କଞ୍ଚଳତା—ସ୍ଥି. ବି. ଲକ୍ତାବିଶେଷର ନାମ ।
 କଞ୍ଚଳକନ୍ତ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଞ୍ଚ + କନ୍ତ) ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
 କଞ୍ଚମୁତ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଞ୍ଚ + ମୁତ) ବ୍ରହ୍ମା, ବିଧାତା ।
 କଞ୍ଚାର—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଞ୍ଚ + ଆର) ସୁର୍ଯ୍ୟ, ବ୍ରହ୍ମା, ହୃଦୀ, ମସ୍ତର, ବ୍ୟଞ୍ଜନ, ଅଗସ୍ତ୍ୟ ମୁନି, ଅର୍କବୃତ୍ତ ।
 କଞ୍ଚାର—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (୭ତର) ଚନ୍ଦ୍ର ।
 କଞ୍ଚିକା—ସ୍ଥି. ବି. (କଞ୍ଚ + କ + ଆ) ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଭର୍ତ୍ତା, ପ୍ରାଣୀ, ପ୍ରାଦୁରଣ୍ଟକ ।
 କଞ୍ଚିତ୍—(ୟା) ବି. ଅତି କୃପଣ ।
 କଞ୍ଚେର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
 କଟ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଟ + ଅ) ପିଶ୍ଚ, କଟ, ମନୁର, ପରମାଣ, ଜୟତ୍ରା ।
 କଟକେଲ—ବି. କାପଡ଼ ।
 କଟମଟ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ, ରଟମଟ, ତରଟି ଗୁରୁବା ପ୍ରକାର ।
 କଟ—ପୁଣ୍ୟ. ବି. (କଟ + ଅ) ପିଶ୍ଚ, କଟ, ମନୁର, ପରମାଣ, ଜୟତ୍ରା ।

ଶବଦଥ, ହସ୍ତୀର ଗଣ୍ଡକ, କଟିଦେଶ, ତକ୍ତା, ତୁଣଦ୍ଵାରା ନିର୍ମିତ ପରଦା, ନୂତନ ରାଷ୍ଟ୍ର, କଣ୍ଠ, ସମସ୍ତ, କଣ୍ଠା, ମିଆଦ, ଶର, ସମସ୍ତ, କଣ୍ଠା, ତୈଷଧ୍ୟବିଶେଷ, ଶୁଣାନ, ଶବ, ଅଶୀଯ୍ୟ ।
 କଟକ—(କଟ + ଅକ) ବହୁକଳରୁ ଓଡ଼ିଶାପ୍ରଦେଶର ରାଜଧାନୀଥିଲ, ପରତର ମଧ୍ୟଦେଶ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଛେପ, ହାତାନ୍ତର ଭୁଷଣ, ସେନବ ଲବଣ, ରାଜଧାନୀ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟନଗଣ୍ୟ, ଶିରିର, ପାଦଭୂଷଣ, ଗୋଡ଼ଭୂଷଣ, (ବି.) କଟକୀୟ ।
 କଟକଟ—ବି. କି. ଅତ୍ୟନ୍ତ, ସବୋଲୁଷ୍ଟ, (ବି. ପୁଣ୍ୟ) ମହାଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶବ ବିଶେଷ, ନିର୍ଦୟ ମନ, ଅଣବିଦ୍ୟାସ ।
 କଟକଟି—ଗ୍ର. ବି. ଘର ଗୁଲର ରୁଅ ଛପରେ ଦିଆଯିବା ବତାରେ ଖୁବ ଶକ୍ତକର ଗଣ୍ଠିରିବିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବ୍ୟବ୍ୟୁତ ହେବା ଶଣ୍ଟେ ଦାରିଶ କାଠିପୁରୁ ହୋଟ ଦା ଲଇର ଦାଶ ।
 କଟକଟିଆ—ଗ୍ର. ବି. କଟ କଟ ଶବ କରୁଥିବା, ଚକଳ ।
 କଟକଟିଆ ନାମ—ଗ୍ର. ବି. (ଫ କରୋଟକ) ଗଛ ଦେହରେ ଗୁଡ଼ାର ହେବା ବେଳେ କଟ କଟ ଶବ କରିବା ଏକ ପ୍ରକାର ନାଗସାପ ।
 କଟକଟିଆ ବେଙ୍ଗ—ଗ୍ର. ବି. କଟ କଟ ଶବ କରିବା ଏକପ୍ରକାର ବେଙ୍ଗ, କାଠ ବେଙ୍ଗ ।
 କଟକଣା—ଗ୍ର. ବି. (ଫ-କଣ୍ଠଓନରଣ୍ଯ) ବନ୍ଦୋବନ୍ଦ, ଆକଟ, କାର୍ତ୍ତିଦା, ଅଳଙ୍କ୍ଷ୍ୟ ନିୟମ, କଠୋର, ନିୟମ, କଠୋର, ନିୟମ, ଯାବତା, ଗଣନା, ପରମାଣ, ଜୟତ୍ରା ।
 କଟକମା—ଗ୍ର. ବି. ବିବାହରେ ବରକନ୍ୟ ବରିବା ମସିଣା, କଟ ମସିଣା ।
 କଟକାର—ଗ୍ର. ବି. ସ୍ଥିତ୍ୟବାଦ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁକୂଳ ଦା ଉଦୟମ ।
 କଟକାରବା—ଗ୍ର. କି. ସେନା ସହିତ କୌଣସି ମ୍ଲାନକୁ ଆନ୍ତମଣ କରିବା ।

କଟକାର—ବ. (କଟ + କୃ + ଅ)ଶିଳ-
କାର ଜାତିବିଶେଷ, ବଣ୍ଣେଷଙ୍କରଜାତ,
ମୁଦ୍ରା ଚିଆରିକରିବା ଏମାନଙ୍କର
ବ୍ୟବସାୟ ।

କଟକିଥେର—ଗ୍ରା. ବ. ୧୦୫ ତୋଳା
ଓଜନର ସେଇ ।

କଟକ—ୟୁ. ବ. (କଟକ + ଇନ୍)
ପଦତ, କଟୁଳା, (ବି.) କଟକତ୍ତତ୍ ।

କଟକୀୟ—ଦି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଦି ଖତ୍ତୁ ପ୍ରଭୃତି
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଉପକରଣ ।

କଟକୋଳ—ୟୁ. ବ. (କଟ + କୋଳ)
ପିକଦାନ, କଷ୍ଟୀବନ ପାଦ ।

କଟଖାଦକ—ଦି. ବ. (କଟ + ଖାଦ +
ଅକ) ସର୍ବଭାଷକ, ଶବଶାଦକ, ପେଟୁ,
(ୟୁଂ) ବୋତଳ, କାକ, ଶୁଗାଳ ।

କଟକ୍କଟ—ୟୁ. ବ. (କଟ + କଟ + ଅ)
ଅଗ୍ନି, ମହାଦେବ, ଗଣେଶ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ,
ଧଳାଚିତା ଗଛ ।

କଟକ୍କଟେଶ—ୟୁ. ବ. (କଟକ୍କଟ + ଶର
+ ଅ + ଶି) ହରିଦ୍ରା, ଦାରୁହରିଦ୍ରା ।

କଟଙ୍ଗ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. ବଡ଼ ଉବା-
ବାଉଶ, ପୋଲ ବାଉଶ ।

କଟକୁଣ୍ଡ—ୟୁ. ବ. ଜାତି ଓ ଗୋଟି
ବିଶେଷ ।

କଟଦାନ—କ୍ଲୀ. ବ. ଶାକୁଷଙ୍କ ପାଣ୍ଡ-
ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉପଲକ୍ଷେ ଉତ୍ସବବିଶେଷ ।

କଟନ—କ୍ଲୀ. ବ. (କଟ + ଅନ) ଶୁହାଛୁ-
ଦନ, ଶୁଳ ।

କଟନଗର—କ୍ଲୀ. ବ. ନଗରବିଶେଷ ।

କଟପାୟ—ବ. ଜ୍ଞେଆତିଷ୍ଠାକୁ ନଷ୍ଟହ-
ମାନଙ୍କୁ ଆକାଶରେ ଚିନ୍ତା ବା ନିମନ୍ତେ
ରଚିତ ଫଳ୍ପୁ ତତ୍ତ୍ଵ ବିଶେଷ ।

କଟପୃତନ—ୟୁ. ବ. (କଟପୃ + ତନ + ଅ)
ପ୍ରେତବିଶେଷ ।

କଟପୁ—ୟୁ. ବ. ମହାଦେବ, ଶରସ୍ତ,
ଭୁଦ୍ରାପୀ, ବିଦ୍ୟାଧର, ପଶାଶେଲାଳି,
କଟ ।

କଟପ୍ରୋଥ—ୟୁ. କ୍ଲୀ. କଟିଦେଶରେ
ଥିବା ମାଂସପିଣ୍ଡ, ନିତ୍ୟ, ପର୍ବତ ।

କଟଫଳ—ସ୍ଵା. ବ. ବାରଗଣ, ଗମ୍ଭୀର,
ଦେବକାଳୀ ବୃକ୍ଷ ।

କଟରଙ୍ଗ—ୟୁ. ବ. (ଶତତ) ହାତରେ
ଶୟକୁ ଛୁଣ୍ଡେଇବା, ବାଜିବିକାଣ ।

କଟଶ—ସ୍ଵା. ବ. ଜ୍ଞେଆତିଷ୍ଠାତା ଲତା,
ପ୍ରକୃତିକା ଗୁରୁ ।

କଟମଟିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁରୁଷ, ଦୁର୍ବୋଧ,
ଜଟିଲ ।

କଟମସିଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଛଣ ମସିଶ ।

କଟମାଳିନୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଟମାଳା +
ଇନ୍ + ଶି) ମଦ, ମଦିର ।

କଟମୁ—ୟୁ. ବାଣୀ, ବାଦ୍ୟବିଶେଷ ।

କଟମୁରା—ସ୍ଵା. ବି. (କଟ + ବୁ + ଅ
+ ଅ) କଟୁଳା, କଟୁରୋହଣୀ, ପ୍ରସାରଣୀ
ଲତା ।

କଟମୁର—ୟୁ. ବ. କଟମୁରାମ୍ବା,
ଶେଖାନାକ ବୃକ୍ଷ, ଫଳପଣୀ ଗଛ ।

କଟମୁରା—ସ୍ଵା. ରାଜବାଲା, ହର୍ଷିନୀ,
କଟୁଲା, କଲମୁରିକା, ବର୍ଷାଭୁ, ପୁରା,
ପୁରୁଣୀ, ପ୍ରସାରଣୀ ।

କଟରକଟର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶର
ବିଶେଷ, କେତେ ଶର ପରି ଶର,
କର୍କଣ ଶର ।

କଟରମଟର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶର
ବିଶେଷ, କଟର କଟର (ଦେଖ) ।

କଟର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଭାଟ୍ଟିଆ, କଂସା ବା
ପ୍ରତିଲର ଶୁର ବା ଗିନା ।

କଟରଣ—ୟୁ. ବି. ଶାମପେନ ।

କଟରକର୍ମ—ସ୍ଵା. ବି. ଗାଙ୍ଗେଶ୍ୱୀଲତା,
ଲତାକରଞ୍ଜ ।

କଟସାଇକା—ସ୍ଵା. ବି. ଦାସକେରେଣ୍ଟା
ଶୁଲୁ, ସୌରେୟୁ ।

କଟା—ସ୍ଵା. ବ. କଟୁଳା, ଶ୍ରୀ. ଏକହତ୍ତିଆ
ବନ ବା ପୋଖରୀ, ଗୋରବଣ୍ଣ,
କାଟିବା, ଛେଦନ, ହଣ୍ଡା, ଗୁପ୍ତ, ଅଜନ,
ବିଯୋଗକରଣ, ଅରସମାତ ଦେବା,
ଶ୍ରୀମେଳକମାନଙ୍କର ହାତରେ ପିନ୍ଦବା
ଏକପ୍ରକାର ଖତ୍ତୁ, ସର୍ପତଙ୍ଗକ, ଶୁଲାରୁ
ସୁତା କଣିବା, ତାମିଲରେ ଜେଣ୍ଟା

ହୋଇଥିବା ତାସରୁ ପୁଲାଏ କାଢି-
ନେବା ।

କଟାଇତ—ଶ୍ରୀ. ବ. ରଜତ୍ତତ୍ୟବିଶେଷ ।

କଟାଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. (କଟିବାର ଶିଳନ୍-
ରୂପ) କଣ୍ଠିତ କରିବା, ମଜୁର ନେବା,
(ସମସ୍ତକୁ) ଅତିବାହିତ କରିବା, କମା-
ଇବା ।

କଟାକଟି—ବ. (ପାନ୍ତୁତିକ) ହଣାହଣି,
ଅନ୍ତର ବା ବିଯୋଗ କରଣ, ଗାଳି
ଦିଆଦେଇ, ପରାଷର ଦିକ୍ତ ପ୍ରତିକୁର
ଖେଳ ।

କଟାକୁ—ୟୁ. ବ. ପକ୍ଷୀ ।

କଟାଷ—ୟୁ. ବ. (କଟ + ଅଷି) ଅପାଞ୍ଜ
ଦରନ, ଆଡ଼ ବୃହାଣୀ, କାମୁକଦୃଷ୍ଟ,
ସାମାନ୍ୟ ମାତ୍ର ଅନୁଗ୍ରହ ।

କଟାଗି—ୟୁ. ବ. ତୃଣାଦି ବେଷ୍ଟନ
ଦ୍ଵାରା ଯେଉଁ ଅଗ୍ନି ଉପରେ ହୁଏ ।

କଟାଘାରେ ଚାନ ବୋଲିବା—ଶ୍ରୀ. କି.
କଟା ଘାରେ ଚାନ ଦେଲେ ଯେପରି
ଭୟକ୍ଷର ଯନ୍ତ୍ରଣା ହୁଏ, ସେହିପରି ଦୁଃଖ
ଦ୍ଵାରରେ ଦୁଃଖ ଦେବା ।

କଟାଟଙ୍କ—ୟୁ. ବ. ଶିବ ।

କଟାତ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ଧୂନ୍ତରକରଣ)
ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶଦବିଶେଷ ।

କଟାବର୍ଷ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ସନ୍ତତର) ଭରକାର
ନିମନ୍ତେ, ପରିବା କଟିବା ଜାତ୍ୟାଦି,
କାଟାବାହି ।

କଟାବର୍ଣ୍ଣ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ସନ୍ତତର + ବର୍ଣ୍ଣ)
ପିଙ୍ଗଳ ବା ପାଉଣ୍ଡିଆ ବର୍ଣ୍ଣ ।

କଟାସୁନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ବ.ଶୁ) (କଟ +
ଆୟୁନ) ବେଶାପୁନ ।

କଟାର—ୟୁ. ବ. (କଟ + ର + ଅ)
କାମୀ, ଲକ୍ଷ୍ମି । [କୁଶ]

କଟାଶ(ର)—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶଶବିଶେଷ, ବାଙ୍ଗ
କଟାଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଓଜନ, ପରମାଣ,
ବଟକର୍ମ, ଜିତ୍ତ, ସନ୍ଧବନ, ଅନୁରୋଧ,
(ସ.ବି.) ମନ୍ଦରଣ୍ୟପୁର୍ବ ।

କଟାଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବୁଂ. ଓ ସ୍ଵା. ଯେ ଭାର
ଅଳିକରେ, ଅତି ଯାତକ ।

କଟାଲିବା—ଶ୍ରୀ. ଅଳି କରିବା, କିନ୍ତୁ କରିବା, ଅନୁରୋଧ କରିବା, ପୀଡ଼ା-ଦେବା, କଷ୍ଟିବା, କହୁବା ।
କଟାସ—ଫର୍ମସାନବିଶେଷ, (ଶ୍ରୀ.ବି)ବନ୍ୟ ବିଭାଳ, ବଣଭୂଥା, ସାଳିଆପାତନ ।
କଟାସଆଖିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହାର ଆଖି କଲାଭେଳା କଟାସ ଅଧିପରି ପିକା, ଚିଲାଆଖିଆ ।
କଟାହ—ସୁଂ.ବି. (କଟ + ଆ + ହନ + କ,ଅ) ଦ୍ଵିପରିଶେଷ, ପାକପାନବିଶେଷ, କୂପ, ସୁଧି, ଛଣ୍ଡା, କରେଇ, ପଲ୍ମ, ତେଲଇଶୀରୀ, କହୁପଶୋଳ, ହଣ୍ଡି-ଖପର, ନରକବିଶେଷ, ମର୍ମିଷ ହୁଆ, ତରକାର, ଶପୁର । [ହଣ୍ଡି]
କଟାହକ—କୁଣ୍ଡ. ବି. କଢ଼େଇ, ହଣ୍ଡା,
କଟି—ସୁଂ. ଶ୍ରୀ. ବି.—(କଟ + ଇ) ଶଶାରର ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ଅଣ୍ଡା, ହଣ୍ଡା ଶପୁଲ ।
କଟିକା—ଶ୍ରୀ.ବି.(କଟି + କ + ଆ)ଯେଉଁ ସ୍ଥାର କଟିଦେଶ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ।
କଟିକୁପ—କୁଣ୍ଡ. ବି. କଟିଦେଶର ଗର୍ଭ-ଦ୍ୱୟ, କହୁନ୍ଦର ।
କଟିତଟ—କୁଣ୍ଡ. ବି. (ଉତ୍ତର) କଟିଦେଶ, ପିରୁ ।
କଟିତନ—କୁଣ୍ଡ. ବି. (କଟି + ଦେ + କ.ଅ) ତେନୁହାର, ଗୋଠ, ପିନ୍ଧିବା ଲୁଗା, ଅଣ୍ଟାସୁତା ।
କଟିତଳ—ଶ୍ରୀ. ବି କଟିଦେଶଧ୍ୟୀ ନୃଦ୍ରଜନତର, କମରବନରେଣ୍ଟିଲିଙ୍ଗବା ତରକାର ।
କଟିଦେଶ—କୁଣ୍ଡ. ବି. ଶଶାରର ମଧ୍ୟପାନ, କମର, କଟିତଟ, କୋମରବନ, କଟିତପ୍ର, କାଞ୍ଚୀ, ରସନା ।
କଟି—ସୁଂ.ବି. (କଟ + ଇନ୍)କଟିପ୍ରକ୍ରିୟା ।
କଟିପ୍ରୋଥ—ସୁଂ.ବି. (କଟି-ପ୍ରୋଥ + ଅ) କଟିଦେଶରେଥିବା ମାପ୍ୟପିଣ୍ଡ, ନିତମ୍ବ, ପିରୁ ।
କଟିବନ—ସୁଂ. ବି. (କଟି + ବନ + ଅ) କୋମରବନ, କଟିପ୍ରୁତ୍ତ, ମେଶଳା, ପେଟି, ଭୁଗୋଲପ୍ର କଟିତ ରେଖା ।

କଟିବା—ଶ୍ରୀ. କିଂ: ହଣାହେବା, ମଜୁର କରୁଯିବା, କର୍ତ୍ତିତ ହେବା, କମତ କରୁଯିବା, ଅତିବାହୁତହେବା (ଦିନ), କମିହେବା ।
କଟିଭୁଷଣ—କୁଣ୍ଡ.ବି.(ଉତ୍ତର) ତେନୁହାର, କଟିଦେଶର ଅଳଙ୍କାର ।
କଟିବର୍ଷିକ—ସୁଂ.ବି. କଟିଦେଶ ।
କଟିଶ୍ଵଳ—ସୁଂ. ବି. କଟିଦେଶପ୍ର ଶୁଳ୍କ ବେଗ ।
କଟିଶ୍ଵଳ-କୁଣ୍ଡ.ବି.(କଟି + ସୁମି)ତେନୁହାର, କଟିବନ, ଗୋଠ, ମେଶଳା, ଅଣ୍ଟାସୁତା ।
କଟି—ସୁଂ.ବି. (କଟ + ଇନ୍) ହଣ୍ଡା, (ଶ୍ରୀ.ବି) କଟିନାମକ ଲତା ।
କଟିତଳ—ବନଶତ୍ରଗ, ନ୍ୟବ୍ରକ ଶତ୍ରଗ, ଶ୍ରେଳାଲି ।
କଟିର—ସୁଂ.ବି. (କଟ + ଇର) କଟି, ନିତମ୍ବ ଗୁଆ, ଜୟନ ।
କଟିରକ—ସୁଂ.ବି.କନନ, ବିରଗ୍ରହ ।
କଟ—ବିଂ. (କଟ + କ.ଉ) (ପତରପ ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମ) ଗରୁଆ, କଡ଼ା, ଦିକ୍ଷ, ବିଶ୍ଵାଦ, ବିରସ, ଅସି ସ୍ତ, ଅପ୍ରାତିକର, କର୍ଣଶ, ଦୂର୍ଲଭ, ପରଶକାତର, ଭର୍ତ୍ତା, ଅସି ଦୂର୍ଲଭନ, ଅକାର୍ଯ୍ୟ (ବି) ।
କଟିବାଳ୍ୟ. ରଗପଦାର୍ଥ, ଶ୍ରୁଣ୍ଣ, ପିପଳୀ, ମରିଚ, କଟିଭୁଷଣ, କଟୁତା, ଶାକପୁର (ଶ୍ରୀ) କଟ୍ଟା ।
କଟିଆଳ—ଶ୍ରୀ.ବି. ନଗରଗରକ, ଶାନ୍ତି-ରକତ ।
କଟିକ—ସୁଂ. ବି. (କଟୁ+କ) ସୁନନ ତୁଣ, ପଟୋଳ, କୁରେଇ, ଅରଣ୍ୟରୁ, ପିତଲାର, ପୋରଷ ।
କଟିକମ୍ପୁ—କୁଣ୍ଡ. ବି. ସିକଟୁ, ଶୁଣ୍ଣ ପିପଳୀ ଓ ମରିଚ ।
କଟିକନ—ସୁଂ.ବି. (ବ.ବୁନ୍)ସଜନାଗର, ଅଦା, ରମ୍ପଣ ।
କଟିକପାଳ—ବି. କଣ୍ଠେ କୋଳ ।
କଟିକରଣୀ—ସୁଂ.ବି.ଗୋପପ୍ରବରବିଶେଷ ।
କଟିକରେହୀରୀ—ଶ୍ରୀ.(କଟୁକ + ରୁହୁ + କ. ଇନ୍) କଟକ୍ଷ ।

କଟୁକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଟୁ+କ+ଆ) ପାନ, ରାଜସୋରିଷ, ତିତ୍ତଲାର, ପିତାଲାର ।
କଟୁକାଟବ୍ୟ—କୁଣ୍ଡ. ବି. ଅଭ୍ୟନ୍ତ କର୍ଣଶ ଶିବ, ଗାଳ ।
କଟୁକାଦ୍ୟଲୌହ-କୁଣ୍ଡ.ବି. ଶୋଥରେଗର ଲୌହ ତିତ୍ତଧବିଶେଷ ।
କଟୁକାଲା—ସୁଂ. ତିତ୍ତ ଲାର ।
କଟୁକା—ଶ୍ରୀ. (କଟୁକ + ରା) କଟକ୍ଷ, ପ୍ରିସ୍କୁଲୁ ଗର । [ମଶକ]
କଟୁକାଟ-ସୁଂ.ବି. (କଟୁ + କାଟ) ମଶକ, କଟୁକାଟକ—ସୁଂ.ବି. (କଟୁ + କାଟ + କ) ମଶକ ।
କଟୁକାଣ—ସୁଂ.ବି.(କଟୁ + କାଣ)ତିତ୍ତିର ପକ୍ଷି, ଟିଟିର ପକ୍ଷି ।
କଟୁକାନ୍ତା—ବ.ବ.ବୁନ୍, (କଟୁ + ଗର + ଅ + ଅ) ହଣ୍ଡୁ, ହେଣ୍ଡୁ ।
କଟୁଗ୍ରହ-କୁଣ୍ଡ.ବି.(କଟୁ + ଗ୍ରହ)ପିପଳା-ମୁଲ, ଶୁଣ୍ଣମୁଲ ।
କଟୁକୁର୍ବାତକ—କୁଣ୍ଡ. ବି. ନିତ୍ୟକର୍ମ ଓ ଆଶ୍ରରେ ନିଷ୍ଠୁରତା ।
କଟୁରୁରୁର୍କାତକ—କୁଣ୍ଡ. ବି. ଅଦ୍ଦିଲା, ଦାହୁଚିନ, ତେଜପଦ୍ମ ଓ ମରିଚ ଏହି ଗୁରେଟି ବସ୍ତୁ ।
କଟିଛଦ—ବ. (କଟୁ + ଛଦ)ତଗରବୃକ୍ଷ ।
କଟୁତ—ଶ୍ରୀ.ବି. (କଟୁ + ତା)ଆସୁନ୍ତା, ଅପ୍ରିସୁତା କାର୍କଣ୍ଟ, ପରୁଷତା ।
କଟୁତୁକ—ସୁଂ.ବି. ଚିରେଇତା, ଶଣ-ବୃକ୍ଷ, ଭୁନମ୍ବ ।
କଟୁତକିଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ପିତାଲାର ।
କଟୁତୁମ୍ବୀ—ଶ୍ରୀ. ତିତ୍ତଲାର, ପିତାଲାର ।
କଟୁତୁତିଳ—କୁଣ୍ଡ. ବି. କତାତେଲିବିଶେଷ, ସୋରିଷତେଲ ।
କଟୁତୁମ୍ବୁ—କୁଣ୍ଡ. ବି. ସିକୁଟ, ଶୁଣ୍ଣ, ପିପଳା ଓ ମରିଚ ।
କଟୁତଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. କକୁଡ଼ି ।
କଟୁତୁଶାବ—ସୁଂ. ବି. ନଦୀକୁଳରେ ଜାତ ହେବା ଧାନ୍ୟ ବିଶେଷ ।
କଟୁପଦ—ସୁଂ.ବି. ପର୍ଷଟ, ପାମଡା ।

କଟୁପୁନ୍ଦବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠକାଣ୍ଡ ଦୃଷ୍ଟି, ଅଙ୍ଗରାଜୀ ।
କଟୁପଣ୍ଡି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠା କ୍ଷୁମ୍ବ(ଦେଖ) ।
କଟୁପାକ—ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହା ରଙ୍ଗନ
କଲେ ଶାରବାକୁ କଟୁ ବୋଧହୃଦୟ,
ଲବଣ୍ୟ ।
କଟୁପାଣୀ—ଫି. (କଟୁପାକ + ଜନ) କଟୁ
ପାକ ଯୁଦ୍ଧ ଦ୍ରବ୍ୟ । [ପଟେଳ] ।
କଟୁପଳଳ—ବି. ବ.ଶ୍ରୀ; (କଟୁ + ପଳଳ)
କଟୁପଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ଶାବଳୀଦୃଷ୍ଟି ।
କଟୁପୁନ୍ଦବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅସହ୍ୟ
ବାକ୍ୟ, ଗାଲିମନ ।
କଟୁବାକ୍—ପୁ. ବି. ବ. ଶ୍ରୀ. କଟୁକଥା
କହିବା (ବ୍ୟକ୍ତି) ।
କଟୁବାତ୍ରୀଙ୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ଶୈତକଣ୍ଠକାଣ୍ଡ ।
କଟୁବାଣୀ—ପୁ. ବି. (କଟୁ + ବନ +
କ + ଜନ) କଟୁକଥା କହିବା(ଲୋକ) ।
କଟୁପାକ—ଫି. କଟୁପାକଦ୍ରବ୍ୟ ।
କଟୁପାଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବ. ଶ୍ରୀ. ପିପଳା ।
କଟୁପାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଟୁ + ପାର + ଆ)
ଲଙ୍କାମରିଚ ।
କଟୁପାଞ୍ଜ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ). ଆତ୍ମକ,
ଶୃଣ୍ଟ, ଅଧା ।
କଟୁଭର୍ତ୍ତ—ବି. ଶୃଣ୍ଟ ।
କଟୁଭ୍ରଷ୍ଟ—ଫି. ବି. (କଟୁ + ଭ୍ରଷ୍ଟ + ଜନ)
ଯେ କଟୁଭାକ୍ୟ କହେ ଅପ୍ରିୟବାଣୀ ।
କଟୁମୁଖୀରଙ୍ଗ(ରଙ୍ଗ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଟୁ + ମଞ୍ଜଶ୍ଵର)
ଅପାମାର୍ଗ ।
କଟୁମୋଦ—କ୍ଲୀ. ବି. କ୍ଷୁଦ୍ରିନାଶକ
ମୁଗନ୍ତ ଦ୍ରୁବ୍ୟବିଶେଷ । [ତତ୍ତ୍ଵ] ।
କଟୁର—କ୍ଲୀ. (କଟ + ରିର) ଘୋଲଦର୍ତ୍ତ,
ଜଟୁରିବ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ବେଜ,
ଭୋକ ।
କଟୁରୁ-ବ. (କଟାରଣରଜ) ଶସ୍ତରିଶେଷ ।
କଟୁରେହଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ + ରୁହୁ +
ଜନ + ର) କଟୁରୀ ।
କଟୁରୁଜୀକ—ଶାକବିଶେଷ ।
କଟୁସେହ—ପୁ. ବି. (କଟୁ + ସେହ)
କଟୁରେତେଲ, ସୋରିଷତେଲ, ରାଇ
ସୋରିଷ, ସୋରିଷ ।

କଟୁକଟ—କ୍ଲୀ. ଅଧା ।
କଟୁକଟକ—କ୍ଲୀ. ଶୃଣ୍ଟ ।
କଟୁକ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) କଟୁବାକ୍
ଦୂଷାତ୍ମ, ଅପ୍ରିୟବଚନ ।
କଟୋଡ଼କ-କ୍ଲୀ. ବି. ପ୍ରେତର ଉଦେଶ୍ୟରେ
ଯେଉଁ ଉପରିଶ କରୁଥାଏ । [ରିନା] ।
କଟୋରେ—କ୍ଲୀ. ବି. ପାର ବିଶେଷ, ବାଟୀ,
କଟୋରକ—କ୍ଲୀ. ବି. ବାଟୀ, ରିନା, ପାର
ବିଶେଷ ।
କଟୋରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଟ + ରୀ + ଆ)
ବାଟୀ, ମୁଣ୍ଡିପାଦ, ତାତିଆ, ରିନା, ଶୁର
କଟୋରୀ—ପୁ. ବି. କଟୁରୁସ, ଶଣ୍ଟାଳ,
(ବିଂ) କଟୁରସପୁତ୍ର ଦ୍ରୁବ୍ୟ ।
କଟୋରମଣ୍ଡା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠମାନଙ୍କର
ଶାରବାଦ୍ୟ ବିଶେଷ, କେନ୍ଦ୍ରୀ ।
କଟାର—ପୁ. ବି. (କଟ + ର + ଆ) କଟୁର
ଛେବ ।
କଟାରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଟକର + କ + ଆ)
କଟାର (ଦେଖ) ।
କଟଙ୍ଗ—ପୁ. ବି. ଦିଲ୍ଲିପ ନାମକ ରାଜ
ବିଶେଷ, ପଣ୍ଡପଣ୍ଡାର ।
କଟମ୍—ବି. (ଦ୍ରବ) ରାଗ ଓ ଶଟା ।
କଟୁର—କ୍ଲୀ. ବି. (କଟ + ରବ) ଦହର
ସାରବିଶ୍ଵିଶ୍ଵୋଳ, ବ୍ୟକ୍ତନ, ଦୁଃଖର ।
କଟୁରତେଲ—କ୍ଲୀ. ବି. କ୍ଲରରେଗର
ତେଲବିଶେଷ ।
କଟୁର—ପୁ. ବି. ଅସ୍ତରିଶେଷ, କଟାଣୀ ।
କଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଟଙ୍ଗ, (ବିଂ) କଟୁରସ
ପୁତ୍ରା, ତତ୍ତ୍ଵ ।
କଟ୍—(ଧାର) ଦୁଃଖହେବା ।
କଟ—ପୁ. ବି. (କଟ + ଆ) ମୁନବିଶେଷ,
ରହିବିଶେଷ, କଠାଶାଧ୍ୟାସ୍ତ୍ରୀ, ସର
ବିଶେଷ, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଦେବତା, ଉପା
ନିଷତ୍ତିବିଶେଷ, ଦୂଃଖ, କଷ୍ଟ ।
କଠାଶ, କଠାଶ—ଶା. ବି. କାଷ୍ଟପାଦୁକା,
କଷ୍ଟମ ।
କଠାଶୋପନିଷତ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ଉପନିଷତ୍ତ
ବିଶେଷ ।

କଠାଶୁର୍ତ୍ତ—ବି. (ଗତତ) ବେଦର କଠ
ଶାଖାର ଅଭିଜ୍ଞ ।
କଠମନ୍—ପୁ. ବି. (କଠ + ମନ୍) ଶାଖା
ଶିବ, ମହାଦେବ ।
କଠର—ଶ. ବି. (କଠ + ର) କଠିନ,
ପୁଣୀ, ଦୃଢ଼, କରତ ।
କଠମନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଥବାବେଦାନ୍ତର୍ଗତ
ଉଦୟନିଷତ୍ତ ବିଶେଷ ।
କଠମାଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯଜ୍ଞବେଦାନ୍ତର୍ଗତ
କଠପ୍ରଣାତ ଶାଖାବିଶେଷ ।
କଠମାଠ—ପୁ. ବି. ରୁଷିବିଶେଷ ।
କଠମୋଟିସ୍ଟ—ପୁ. ବି. ସେ କଠିନ ତ
ଅଧୟୁନ କରେ ।
କଠା—ଶା. ବି. ମାପିବା, ଅତା, କଷ୍ଟ-
ପରେ, ମଞ୍ଜନିତିଆ, ମାପପାଦିବିଶେଷ ।
କଠାକୁ—ବି. ପୁ. ପକ୍ଷୀ ବିଶେଷ, କଠ-
ହଣ ଚଢ଼େଇ ।
କଠାହକ—ବି. ପୁ. (କଠ + ଆ + ହନ +
ଆ + କ) ତାତ୍ତ୍ଵକପକ୍ଷୀ, ଦାଖିତ ପକ୍ଷୀ ।
କଠିକା—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ଖଢ଼ୀ, ଭୁଲସୀ, ଖଢ଼
ମାଟି ।
କଠିଞ୍ଜର—ବି. ପୁ. (କଠିନ + ଜୁଝ + ଆ)
ଭୁଲସୀ ଗଛ, ପଳାଶ ପଛ ।
କଠିନ—ବି. ଫି. (କଠ + ଜନ) ଯନ,
କରଣ, ଦୁଃଖାଧ, ବିଷମ, ଦୁଃଖତ,
ଦୃଢ଼, ଶକ୍ତ, ଟାଣ, ନିଷ୍ଠର, ଦୁଃଖାଧ,
ଶୁରୁତର, ଉତ୍ସାନକ, ପ୍ରବଧ, (କଟୀ) ପାଦ
ବିଶେଷ, ହାଣ(ବି)କଠାନ୍ୟ, କଠାନ୍ତା ।
କଠିନଚତ୍ର—ବି. ଫି. (ବ.ଶ୍ରୀ) (କଠିନ +
ଚତ୍ର) ନିଦିଷ୍ଟ ।
କଠିନତା—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (କଠିନ + ତ + ଆ)
ଦୃଢ଼ତା, ନିଷ୍ଠୁରତା, ଉତ୍ସାନକତା,
ଦୁଃଖତା, ଦୁଃଖାଧତା, କଠିନ୍ୟ,
ଦୁରୁତତା ।
କଠିନ ପରିଶ୍ରମ—ବି. (କ. ଧା) ବିଶେଷ
ପରିଶ୍ରମ, ଶକ୍ତ ପରିଶ୍ରମ ।
କଠିନପରିଶ୍ରମ ସଜା—ଶା. ବି. ଶୁରୁତର
ଅପରାଧ ଯୋଗୁଁ ଅପରାଧୀକୁ ଦିଆଯିବା
ସମ୍ମ କାରାଦଣ୍ଡ ।

କଠିନପୂର୍ଣ୍ଣ—ସୁ. ବ. (ବ.ସ.) (କଠିନ + ପୂର୍ଣ୍ଣ) କରଞ୍ଚ, କର୍ମ ।
କଠିନପୂର୍ଣ୍ଣକ—ବ. ସୁ. କହିପ ।
କଠିନା—ବ.ସୀ. (କଠିନ + ଆ) ଶର୍କରା, ଗୁଡ଼ର ସାର, ପାନ୍ଦିବିଶେଷ, ମିରି, (ବିଂ) ଦୁଢ଼ା, କଠିନ (ଦେଖ)
କଠିନକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ଶତ୍ରୀ, ହାତ୍ରୀ, ଥାଳ, କାଠବାନ୍ତି ।
କଠିନ—ବ.ସୀ. (କଠିନ + ର) ଶତ୍ରୀ ।
କଠିନଭୁତ—ବି.ଫି. ଯେଉଁ ସବୁ ତୁବ୍ୟ ଶକ୍ତ ହୋଇଯାଏ ।
କଠିନ୍ୟାଦିପ୍ରେସ୍—ବ.ସୀ. ବୈଦ୍ୟକୋତ୍ତ ପାନ୍ଦିବିଶେଷ । [କାରବେଲ୍] ।
କଠିନ୍(କ)—ବ. କଲା ଲତା ଓ ଫଳ, କଠୀ—ବ.ସୀ. (କଠ + ର) କଠାଶାଣ-ଖ୍ୟାତୀର ପତ୍ରୀ, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ।
କଠେର—ବି.ସୁ. (କଠ + ଏର) ଯେ କଷ୍ଟରେ ଜୀବିକା ନିଜାହକରେ, ଦରତ୍ତ, କୃତ୍ତିଜୀବା ।
କଠେରଣୀ—ବ.ସୁ. ମୁନିବିଶେଷ ।
କଠେରୁ—ବ.ସୁ. (କଠ + ଏରୁ) ରୂପର-ପବନ ।
କଠୋର—ବି. (କଠ + କ, ଉର) କଠିନ, କାଣ୍ଡିଆ, ଦୁଡ଼ି, ଅଳିଯ୍ୟ, ବିଷମ, କଷ୍ଟସାଧ, ଦୁରୁତ୍ୱ, ଶକ୍ତ, କଷ୍ଟକର, ନିଷ୍ଟୁର, ଜରତ୍, ପୁଣ୍ଣୀ ।
କଠୋରଣୀ—ବ. ଶେଳବିଶେଷ ।
କଠୋରତା—ବ.ସୀ. (କଠୋର + ତା) ଦୁରତ୍ତା, ପୁଣ୍ଣିତା, ଦୁରୁତ୍ୱତା, କଠିନତା, ବିଷମତା ।
କଠୋଲ—ବି.ଫି. (କଠ + ଓଲ) କଠୋର, କଠିନ ।
କତ୍ତ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ଦର୍ପକରିବା, ଖାଇବା, ମୁଥକୁ କରିବା ।
କତ୍ତ—ଯା. ବନଶ୍ରି ସୁତା, ତୋର, ଏକ-ଜାଗାରୁ ମାଛ ।
କତ୍ତ—ବି.ବି. (କତ୍ତ + କ, ଅ) ମୁଖ, ପାଗଳ, (ବି) ଉଷ୍ଣତ୍ବବ୍ୟ, ଗ୍ରା. (ବି) ଶମ୍ଭର ପାଶ୍

କତ୍ତକ—ବ.କ୍ଲୀ. (କତ୍ତ + ଅକ) କତ୍ତକର ଲବଣ, ସାମୁଦ୍ରି କଲବଣ ।
କତ୍ତକର—ବ.କ୍ଲୀ. ସାମୁଦ୍ରି କଲବଣ ।
କତ୍ତକତ୍ତ—ଗ୍ରା.ବି. କଠନ ଦ୍ୱାବ୍ୟର ଶବ୍ଦ, (ଅବ୍ୟ) (ଧ୍ୟନ୍ୟଦୂକରଣ) ଜଳମଣ୍ଡଳ ତେଲ ଦିଅ ପ୍ରକୃତିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉପରେ ଫୁଟିବା ଶବ୍ଦ, ରାଗରେ ଥରଥର, ଅତିକ୍ରମ ବି, ଶ୍ରୁତିକଟୁ ଶବ୍ଦ, କଟକଟ ଶବ୍ଦ ।
କତ୍ତକା—ଗ୍ରା.ବି. (ପ୍ର-କଠକ) ସନ୍ଧାପିତ, ଚଅଳ, ଉତ୍ତପ୍ତ, ଗରମ, ରାଗରେ ଜରଜର, ଶ୍ରୀତିଥ୍ୟବା, ଉପବାସୀ, ସତେଜ ଉତ୍ସ୍ଥ୍ୟ ।
କତ୍ତକାଇବା—ଗ୍ରା.ଫି.(ପ୍ର-କଳକ) କର୍ମନ କରିବା, ଶୋଭାବା, ଜଳୀୟାଂଶ ମାର-ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସୃତ ଓ ତେଲ ଆଦିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉପରେ ପୁଟାଇବା, ଚଞ୍ଚଳ ବା ସତେଜ କରାଇବା ।
କତ୍ତକିବା—ଗ୍ରା.ଫି. ସୃତ ତେଲାଦି କତ୍ତ କତ୍ତ ଫୁଟିବା, ରାଗରେ ଜରଜର ହେବା, ଚିତ୍ତବା, ଆଥାରୁ ଜଳସ୍ତାବ ବନଦ୍ରୋଇ ପାଆ ଶୁଣିବା ।
କତ୍ତଙ୍ଗ—ବ. ସୁ. (କତ୍ତ + ଗମ୍ + ଅ) ମଧ୍ୟବିଶେଷ, ଦେଶବିଶେଷ ।
କତ୍ତଙ୍ଗର(ଙର)—ବ.ସୁ. ଗଛବିଶେଷ, ସୃତା ପ୍ରକୃତିର ଫଳଶୂନ୍ୟପାତ୍ର, ତଷ୍ଟୁ, କଣ୍ଠା, ଘେକତ୍ତ ।
କତ୍ତତଳ—ଗ୍ରା.ବି.ଅଶେଇହୋଇ ଶୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ଭୁଲ୍ଲରେ ଲଗିଥିବା ପାଶ୍ଚର ନିଷ୍ଠାର ।
କତ୍ତପଟ—ଗ୍ରା.ବି. ଏକପାଶ ।
କତ୍ତପଟିଆ—ଗ୍ରା.ବି. ଏକପାଶରେଷ୍ଟିତ, ଏକ ପାଶ ପାଉଥିବା ।
କତ୍ତବା—ଗ୍ରା.ବି. କରିବା, ବନ୍ୟ ଶାଦ୍ୟ-ପୁଲବିଶେଷ, ବନ୍ୟାକୁ ।
କତ୍ତମଡ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କଠିନ ପଦାର୍ଥର ତବ୍ରଣ ଶବ୍ଦ, ଦାନ୍ତ ରୈବାଇବା ଶବ୍ଦ ।
କତ୍ତମନ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କଠିନ ପଦାର୍ଥର ତବ୍ରଣ ଶବ୍ଦ, ଦାନ୍ତ ରୈବାଇବା ଶବ୍ଦ ।

କତ୍ତମନ୍ତ୍ରିଆ—ଗ୍ରା.ବି. କଷ୍ଟକର, କିଷ୍ଟ ।
କତ୍ତମା—ଏକ ପ୍ରକାର ଧାନଗଛ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉପରେ ଆଶତ ହେବା ପରେ କାକୁଡ଼ି କଶାରୁ ଆଦି ଲତା ଓ ବାରଗଣ ପ୍ରକୃତି ଗଛରେ ଫଳବା ଶେଷ ଶେଷ ଫଳ ବା ଗଛରୁ ବାହାରିବା ଉଚ୍ଚ ବା ଧର୍ମା, ଅକାଳ ଫଳ ।
କତ୍ତମ୍ବ—ବ.ସୁ. (କତ୍ତ + ଅମ୍ବ) ଶାକ-ଦିର ଉଚ୍ଚ, କଳିକା, କତ୍ତମ୍ବ, କଳମ୍ବ, ଅଗ୍ରଭାଗ ।
କତ୍ତମ୍ବ—କଳମ୍ବା-ଗ୍ରା.ବି. (ପ୍ର-କତ୍ତମ୍ବ) କାରବେଲ୍ ।
କତ୍ତମ୍ବା—କଳମ୍ବାକ-ଗ୍ରା.ବି. କତ୍ତମ୍ବ ।
କତ୍ତମ୍ବାକ—ବ.ସୁ. ଶାକର ଦେଣ୍ଟି, କୋଣ, ଅନ୍ତର ।
କତ୍ତମ୍ବା-ବ.ସୀ. (କତ୍ତମ୍ବ + ର) କଳମ୍ବାକ, କଳମ୍ବା ଶାକ ।
କତ୍ତର—ପ୍ରା. (ପ୍ରତିର) କଟୁର ।
କତ୍ତବକ—ପୁ. ବିରମ୍ୟୁକ୍ତକ ସର୍ଗ ।
କତ୍ତା—ଗ୍ରା.ବି. ଉତ୍ତର, ପାନ୍ଦିଶ୍ଵର, କଠାର, ଦୁଃସହ, ଚେମତ୍ତା, ନିଷ୍ଟୁର, ଖାତ୍ର ଶବ୍ଦ-ବିଶିଷ୍ଟବାଗ, ତାର୍ତ୍ତିଥା, ଜନତ୍ତାନ, କର୍ମଶ, (ବି) ପରମାଣବିଶେଷ, ଏକଶାରା ଚର୍ବିର୍ଣ୍ଣଶ, ଧାରୁନିର୍ମିତ ବଳସ୍ତ, କତ୍ତା, ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ପରମ ପାନର ସମା-ହାର ବା ବିତ୍ତା, ମୁଦ୍ରିଆ, କଟାହ, ହଣ୍ଡା ।
କତ୍ତାଇ, କତ୍ତେଇ—ଗ୍ରା.ବି. କରେଇ ।
କତ୍ତାକତ୍ତ—ଗ୍ରା. ବି. (ପ୍ର-କଠୋର) କଠୋରତା, ଅତି କଠୋର କଠୁମ, (ବି) ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରା, ଅତିକଠୋର ।
କତ୍ତାକର—ଗ୍ରା.ବି. ଯହିର ପୁଲ୍ୟ ଏକ-କତ୍ତା ମାତ୍ର, ଅତି ସାମାନ୍ୟ, ଭୁଲ୍, ସ୍ତର, ହେୟ, ନିକୁଷ୍ଟ ।
କତ୍ତାନୟମ—ଗ୍ରା.ବି. କଠୋର ନିଷ୍ଟମ ।
କତ୍ତାପ୍ରସାଦ—ଗ୍ରା.ବି. ଶିଖମାନଙ୍କ ଗ୍ରା-ସାହେବଙ୍କ ନୈବେଦ୍ୟ ହୋଇ ଉଚ୍ଚ-ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବଶ୍ୟିବା ମୋହନ-ଭୋଗ ଆଦି ପ୍ରସାଦ ।
କତ୍ତାମିଳାଜ୍—ଗ୍ରା.ବି. ଅଳ୍ପକେ ଦୁଇ ହେବା ମନ, ରୂପ ପ୍ରକୃତି ।

କଥାର—ବି.ସୁ. ପିଲାଳ ବଣ୍ଣୀ, ଦାନ ମାନ ବିଧୁ, ଦାସ,(ବି.)ପିଲାଳ ବଣ୍ଣୀ-ପ୍ରକ୍ତ,(ଗ୍ରା) କାଳ ନିରୂପଣ,ଅଜୀକାର, ଶତ ପ୍ରାନ୍ତରେ ପ୍ରଲେପିବଣେଷ ।

କଢ଼—ଗ୍ରା. ବି. କପର୍ଦ୍ଦକ, କଢ଼କାଠ, ଦହ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶାଦ୍ୟ ବିଶେଷ ।

କଢ଼ଆଳ-ଗ୍ରା.ବି. (ହ୍ର-ଖୋଲୀନ) ଯୋଡ଼ାର ବାଗ ବା ଲଗାମ ।

କଢ଼କା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. କଳିକା ।

କଢ଼ରୁକ—ସୁ.ବି. ଶତ୍ରୁ, ଉରବାର ।

କଢ଼ଆ—ଗ୍ରା.ବି. କଟ୍ଟୁଶରଣ,ବିଶେଷ ସର, କଢ଼ା, ଅତିକୋଧ ପ୍ରକ୍ତ,ଦୁଃଖ ।

କଢ଼ଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ଅସୁବିଶେଷ ।

କଢ଼େ—ଗ୍ରା. କି. ବି. କଢ଼ବାରରେ, କଢ଼ମାଡ଼ି ।

କଢ଼େବା—ଗ୍ରା.କି. ଏପାଖରୁପୁରୁଷିବା, ପାଖେଇବା ।

କଢ଼—ଗ୍ରା. ବି. ମୁକୁଳ, କଢ଼ି, ଗଛର ଅଗ୍ରଭଗର କୋମଳ ଅଂଶ ଯଦ୍ଵାରୁ ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ବାହାରିଥାଏ,(ଗ୍ର.ବି.) ଅପ୍ରକ୍ରିୟା, ଅପ୍ରକାଶ ।

କଢ଼ା—ଗ୍ରା. ବି. (ହ୍ର-କଟାହ) ବାଦ୍ୟ ବିଶେଷ, ଅକ୍ରୂର, ଗଜା, ଗଛର ଗଣ୍ଡ ବା ଡାଳକୁ ବାହାରିବା କୁଆଁ,କାଢ଼ିବା ବା ବାହାର କରିବା ପ୍ରକିପ୍ରା, ଅଣ୍ଟିର ତାଳ ଗଛରେ ବାହାରିଥିବା ଫୁଲ ।

କଢ଼ାଇଶାର—ଗ୍ରା.କି. ବାଟଦେଖାଇ ଚଳାଇବା ।

କଢ଼ାଇନେବା—ଗ୍ରା. କି. ବାଟ କଢ଼ାଇ ନେବା, ବାଟ ଦେଖାଇ ଚଳାଇବା ।

କଢ଼ାଇବା—ଗ୍ରା.କି.ବି. ଦେଖାଇବା, ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା ବାହାର କରିବା, ବାଟ କଢ଼ାଇବା, ଦୂର କରିବା ।

କଢ଼ାଣ—ଜମିରେ ପ୍ରଥମଥରହଳକରିବା, କାଢ଼ିବା କର୍ମ, ବାହାର କରିବା ।

କଢ଼—ଗ୍ରା.ବି.(ହ୍ର-କଳିକା) କଢ଼,ମୁକୁଳ ହେଠ ମେଣ୍ଟି । [କଢ଼ାଏ ।

କଢ଼ଆଳ—ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ, ଯେ ବାଟ

କଣହା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) କଣା, ଛିଦ୍ର, (ବି.ସୁ.) କଣା, ଏକକଷ୍ଟ ବଣିଷ୍ଟ ।

କଣ—(ଧାରୁ) ସଂଶେଷ କରିବା, ମୁଦ୍ରିତ କରିବା,ଗମନ କରିବା, ଶର କରିବା ।

କଣ—ବି. (କଣ + ଅ) ବନ୍ଧୁର ଅତାଳ ଅଂଶ, ଲକ୍ଷ,ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ରେଣ୍ଟ, ଶୁଣ, କଣି, ଶୁଦ୍ଧ, ଶୁଦ୍ଧିଜୀ, ଟୋପା, ବଣଶର୍ମ, କୁମ୍ଭୀର,ମୁକ୍ତିକା,ଅଣ୍ଟ, ପିପଳୀ,ମାଳିତ ରତ୍ନର ଗୋଟିଏପାଣ, (ଗ୍ର.ବି.)ଘରର କୋଣ,(ସଙ୍ଗ) କି,କିପ, କଅଶ, (ଅବା) କିମ୍ ଶବଜ । [ଶୀତଳ ।

କଣକଣି—ଗ୍ରା.ବି.ବେଦନା (ଗ୍ର.ବି.) ଅତି କଣକଣ୍ଟ—ଗ୍ରା.ବି.(ହ୍ର—କୋଣ + କାଣ୍ଟ) ମହୁତମର ଘର ବା ମଣ୍ଡପର ଶ୍ରେଣୀର ମୁଣ୍ଡର କଣବାରରେ ବନ୍ଦବର ବୁଲିବା ଶ୍ରେଣୀ କଣକଣର(କ)—ବି.ଶୈତଳଶର୍ମୀପାଦାନିଶ୍ଵର, ଧଳାଶର୍ମ ।

କଣକଣା—ଗ୍ରା.ବି. (ହ୍ର-କଳନଶ) ନଶ କୋଣରେ ହେବା ଦୀଅ ରେଣ୍ଟ ।

କଣପ—ବି.ସୁ. (କଣ + ପା + କ,ଅ) ଅସୁବିଶେଷ, ନଳୀ, ବନ୍ଦୁକ ।

କଣବାରୀଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକ ଦୁରମ୍ଭ କୋଣରେ ଅବସ୍ଥିତ, ଏକ କୋଣ ଆଭିକୁ ଗତ କରୁଥିବା, ଅବୁଣ୍ଟ, କଣ୍ଠୀ ମାର୍ଗରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

କଣତ—ବି. ସୁ. (କଣ + ତା + କ,ଅ) ଅଣ୍ଟପୋରଷ,ଅଣ୍ଟି ପ୍ରକୃତ କାଟବିଶେଷ ।

କଣତମ୍—ବି.ସୁ. (କଣ + ତମ୍ + ଅ) କଣାତମନ୍ ।

କଣଭକ୍ଷ—ବି.ସୁ. ପଣ୍ଡିବିଶେଷ ।

କଣଭୁକ—ବି.ସୁ. (କଣ + ଭୁକ୍ + କ, କିପ) କଣାବ ଭୁକ୍, ବଣିଆ, ସୁନାର ।

କଣମୟ—ଗ୍ରା.ବି. ବର୍ଷାରୁରେ ଜମା ହୋଇଥିବା ପାଣି ବିଲକୁ ଶୁଣିଆସିଲେ ପେଣ୍ଟ ଗୋଟ ମାଜମାନେ ମରନ୍ତି ।

କଣମାହୁ—ଗ୍ରା.ବି.ଘରର କଣ ବା କାନ୍ଦୁ ମାନଙ୍କରେ କରୁଯାଇଥିବା ଥାକ ବା ଫୁଲ ।

କଣଲର—ବି.ସୁ. ପେଷଣ କରିବାର ଯହିବିଶେଷ,ପାଣିରଭାଇଶ୍ଵର, ଯୋରଣା, ଚକି । [ଅଳ୍ପ କର ।

କଣଶାଃ—(ଅବା) ଅଳ୍ପ, ଅଳ୍ପ, ଅଳ୍ପ କଣା ବାର ।

କଣଶା—ବି. ଏକ ତମ୍ବୁଷ୍ଟନ, ଯାହାର ଗୋଟିଏ କଷ୍ଟ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ, କଣ (ଦେଖ) (ଗ୍ର.ବି.) ଗର୍ଜ, ଛିଦ୍ର, ରହୁ, ରହୁ ।

କଣାକାଣୀ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. କଳାଆ ଚକୋଇ, ଚକବାକ ମିଥୁନ ।

କଣାଟୀରକାଟୀନ—ବି. ସୁ. (କଣ + ଅଟ + ରିର) ଶଞ୍ଜନ ପଣ୍ଟୀ ।

କଣାଟୀରକ—ବି.ସୁ. ଶଞ୍ଜନପଣ୍ଟୀ ।

କଣାଦ—ବି.ସୁ. (କଣ + ଅତ + କ,ଅ) ଚଟକ ପଣୀ, ମୁନିବିଶେଷ, ସୁନାର ବଣିଆ ।

କଣାରକ—ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ତରଗତ ପାର୍ତ୍ତି-ବିଶେଷ, କୋଣକ ।

କଣି—ଗ୍ରା.ବି. ଯୁଦ୍ଧଅଂଶ, ବାଉଣିଶାଖା, ଚଲିକାର ମସ୍ତ୍ୟବିଶେଷ ।

କଣିଆ—ଗ୍ରା.ବି. ଯେଉଁ ତାଲ ବା ଶସ୍ତରେ ବହୁତ କଣିଆଏ, ଏକ କୋଣ ଆଭିକୁ ଅବସ୍ଥିତ ।

କଣିକ—ବି.ସୁ. (କଣ + କିକ) କଣା, ଶତ୍ରୁ, ଶସ୍ତ୍ର ଚାନ୍ଦା, ଆରତିର ନିୟମ-ବିଶେଷ, ମଇଦା, ଧୂତରାଷ୍ଟର ମହୀ-ବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ). କଣିକା ।

କଣିକା—ବି.ସ୍ତ୍ରୀ. (କଣ + କି + ଆ)ଏକ କଣା ମାନ୍ଦ, ଲବେମାନ୍ଦ, ଶସ୍ତରୁନା, ଶୁଦ୍ଧ, ଅଣ୍ଟ, କଣ୍ଠାନ୍ତିର ପ୍ରକାଶ ଅବଧି, ବାରିଶ ଗଛର ସ୍ଵର୍ଗ, ଶାଖା ।

କଣିତ—ବି. କୁ (କଣ—ଭ,ତ)ପୀତ୍ତିତ, ଜାବର ପାତକା ସ୍ଵର୍ଗକ ଶର, ଆର୍ତ୍ତି-ନାଦ, ବନନ ।

କଣିଶ—ବି.କୁ. (କଣ + ଶ) ଧାନ୍ୟଦିର ଶିଶା, ଧାନଶିଶା ।

କଣିଷ୍ଠ—ବି. ହି. (କଣ + ରଷ୍ଟନ) ଅନ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କ୍ରୂଦ୍ର ।

କଣି—ବି.ସ୍ତ୍ରୀ. (କଣ + ଅ + ର) ବନ୍ଧୁର ଅତ ସ୍ଵର୍ଗ ଅଂଶ, କୁମ୍ଭୀର, ମନ୍ଦିକା ।

କଣ୍ଠୀତି—ବି.ସୁ. (କଣ + ଇତି) ଛେଟ
ଡାଳ, ଶବ୍ଦ, ଶକ୍ତି, ସୁଷ୍ଠିତା ଲତା,
ଗୁଞ୍ଜା, କାଇଅଁ ।
କଣ୍ଠୀୟ—ବି.ହି. କନିସ୍ତ ।
କଣ୍ଠୀୟାନ୍—ବି.ସୁ. (କଣ + ଇଯୁସ୍)
କନିସ୍ତ, କ୍ଷୁଦ୍ର, ସାନ, ଅତିଛେଟ, (ସ୍ଥି)
କଣ୍ଠୀୟସ୍ଥି ।
କଣ୍ଠୀଆ—ଗ୍ର.ବି. (ସ-କୋଣ) ଏକ-
କୋଣରେ ଅବସ୍ଥା ତ, ସାଧାରଣଙ୍କ
ଚମ୍ପର ଅମୋଦରରେ ବହୁଥିବା ।
କଣେ—ଅବ୍ୟ. (କଣ + ଏ) ଶ୍ରଦ୍ଧାର
ବ୍ୟାଘାତ,(ଗ୍ର.) ଅବ୍ୟ. (ପେଟର) ଏକ
ଚତୁର୍ଥୀଂଶ, ଏକକୋଣ ମାତ୍ର ।
କଣେଇ କଣେଇ—ଗା. (ଅବ୍ୟ) ଆଡ଼-
ବାଙ୍କରେ, କର୍ମୀମାର୍ଗରେ ।
କଣେଇ—ପୁ. ବି. (କଣ + ଏଇ) କଣ୍ଠି-
କାର ଦୃଷ୍ଟ, କନିଅର ।
କଣେଇ—ସ୍ଥି. ବି. (କଣ + ଏଇ + ଆ)
ଦେଖଣ୍ଟ, ହସ୍ତିନୀ, କନିଅରଦୃଷ୍ଟ ।
କଣେଇ—ସ୍ଥି.ବି.(କଣ+ ଏହୁ)ଦେଖଣ୍ଟ,
ହସ୍ତିନୀ, କଣ୍ଠିକାରଦୃଷ୍ଟ ।
କଣ୍ଠ—ଗ୍ର.ବି. ନିରୁପିତ ସମୟ, ମିଆଦ,
ନିରୁପିତପରିମାଣ, ପରିମାଣ, ମାପ ।
କଣ୍ଠକ—ବି. ପୁ. କ୍ଳା. (କଣ୍ଠ + ଅକ)
ସୁଚୀର ଅଶ୍ରୁଗ, ମକର, ମୁନ, ବାଉଣ,
ଦୋଷେତ୍ର, ରେଣ୍ଟ (ଜ୍ୟୋତିଷ) କେନ୍ତ୍ର-
ସାନ, ଷୁଦ୍ର ଶତ୍ରୁ, ରେମାଞ୍ଚ, ମୟ୍ୟ
ପ୍ରଭୁର କଣ୍ଠ, ଗର୍ଭର କଣ୍ଠ, ବି.ଷ୍ଟ-
କର, ବିଦୁକର, ବିରକ୍ତିଜନକ, ଅପୁଣ୍ୟ-
କାରକ, କେଶକର, ବାଘାଜନକ,
(ସ୍ଥି) କଣ୍ଠକିମୀ ।
କଣ୍ଠକତ୍ତୁମ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା)ଶାଳୁଳୀ
ଦୃଷ୍ଟ, କଣ୍ଠକପ୍ରତ୍ତ ଦୃଷ୍ଟ, ଶିମୁଳୀଗତ ।
କଣ୍ଠକଦେସ୍ତ—କି. ବି. (କଣ୍ଠକ + ଦେହ
+ ଇନ)ଯାହାର କଣ୍ଠକାତ୍ତ ଶରୀର,
ମସ୍ତ୍ୟବିଶେଷ ।
କଣ୍ଠକପକ୍ଷ—କି. ବି. (କଣ୍ଠକ + ପକ୍ଷକ)
ଯାହାର ପକ୍ଷରେ କଣ୍ଠା ଥାଏ, କର୍ମାତ୍ମ,
ପ୍ରଭୁର ।

କଣ୍ଠକପକ୍ଷମୂଳ—କ୍ଳା. ବି. କରମର,
ଗୋମୁର, ଶାଟୀ, ଶତମୁଳୀ ।
କଣ୍ଠକପାଳୀ—ବି. କଣେଇକୋଳି ।
କଣ୍ଠକପ୍ରାତା—ହି. ବି. (ଶତ୍ର)ପୃତ-
କୁମାଶ, ଘିଅକୁଆଁଶ ।
କଣ୍ଠକପଳ—ପୁ. ବି. ବ.ଶ୍ର., ପଶ୍ଚମାତ୍ର,
ଧୂରମାତ୍ର, ଗୋମୁରବୃଷ ।
କଣ୍ଠକଭୁକ—ପୁ. ବି. (କଣ୍ଠକ + ଭୁକ୍)
+ କିପ୍) ଓଟ ।
କଣ୍ଠକମୟ—ବି. କଣ୍ଠାରେ ପୁଣ୍ଣ ।
କଣ୍ଠକମୁନ୍ତାଙ୍କା—ସ୍ଥି. ବି. ବାଇଗଣ ।
କଣ୍ଠକମୟା—ସ୍ଥି.ବି. କଣ୍ଠକାଙ୍ଗୁଣ୍ଣମୟନ
କଣ୍ଠକଶର—ବି. (କଣ୍ଠକ + ଶର) କଣ୍ଠା-
ପର ଆକୁଶିପ୍ରତ୍ତ ବାଶ ।
କଣ୍ଠକଶ୍ରେଣୀ—ସ୍ଥି. ବି. କଣ୍ଠକାଶ ।
କଣ୍ଠକଷ୍ଟଳ—ପୁ. ବି. ଅଗ୍ନିକୋଣ୍ଠ
ଦେଶବିଶେଷ ।
କଣ୍ଠକାଙ୍ଗୁଣ୍ଣ—ବି. (ଶତ୍ର) ବୟସକ୍ଷଳ
(ସ୍ଥି) କଣ୍ଠକାଙ୍ଗୁଣ୍ଣ ।
କଣ୍ଠକାଗାର—ପୁ. ବି. ସରଟନାମକ ଜହୁ,
କେବେକଣ୍ଠ ।
କଣ୍ଠକାରିକା—ସ୍ଥି.ବି. (କଣ୍ଠକାଶ + କ +
ଆ) କଣ୍ଠକାଶ, ଭେଜିବାଇଗଣ ଗଛ,
ଅଙ୍ଗରକ୍ତ । [ଅଙ୍ଗରକ୍ତ]
କଣ୍ଠକାଶ—ସ୍ଥି. ବି. ଭେଜିବାଇଗଣ,
କଣ୍ଠକାରୀଦି—ପୁ. ବି. କ୍ଳା. ରେମାଞ୍ଚ ଗର
ପାଚନବିଶେଷ । [ପଶ୍ଚମାତ୍ର]
କଣ୍ଠକାଳ—ପୁ. ବି. (କଣ୍ଠ + କଳ + ଅ)
କଣ୍ଠକାଳୁକ—ପୁ. ବି. ଯଦୀପରିବର୍ଷ ।
କଣ୍ଠକାଶନ—ପୁ. ବି. (କଣ୍ଠକ + ଅଶ୍ଵ +
କ, ଅନ) ବ.ଶ୍ର.; ଓଟ ।
କଣ୍ଠକିଙ୍କଟ—କି. ବି. (କ.ଧା) ସର୍ଥବାକୁଆ
ପୋକ ।
କଣ୍ଠକିତ—କି. ବି. (କଣ୍ଠକ + ଇତି)
କଣ୍ଠକପ୍ରତ୍ତ, ରେମାଞ୍ଚତ, (ସ୍ଥି) କଣ୍ଠକିତା
କଣ୍ଠକିମୀ—ସ୍ଥି.ବି. (କଣ୍ଠକ + କଳ + ରି)
ବାଇଗଣ, ମଧୁଶର୍କରୁ ।

କଣ୍ଠକିମଳ—ପୁ. ବି. ପଶ୍ଚମ, ଧୂରୁର,
ଗବପଳ, ଜଡ଼ାପଳ ।
କଣ୍ଠକିଲ—ପୁ. ବି. (କଣ୍ଠକ + କିଲ)
କଣ୍ଠକିଲା, କଣ୍ଠାଲିଆ,(ବି)କଣ୍ଠାବାଉଣ
କଣ୍ଠକିଲତା—ସ୍ଥି. ବି. କାକୁଡ଼ିଗଛ ।
କଣ୍ଠକା—ସ୍ଥି. ବି. (କଣ୍ଠକ + ଅ + ର)
କଣ୍ଠାବାଇଗଣ ।
କଣ୍ଠକାନ୍ତି—ପୁ. ବି. (କଣ୍ଠକ + ଇନ୍)କଣ୍ଠା-
ମାତ୍ର, କଣ୍ଠାବାଇଗଣ, ଉଇଞ୍ଚିଗୁନ୍ତ,
ବରକୋଳିଗଛ, ଶରଗାନ୍ତ, କଣ୍ଠାବାଉଣ,
ମଦନଗାନ୍ତ ।
କଣ୍ଠକାତ୍ମ—ପୁ. ବି. ଶବ୍ଦର ଦୃଷ୍ଟ,
ବାଇଗଣ ।
କଣ୍ଠକାପଳ—ପୁ. ବି. ପଶ୍ଚମ, ଏରଣ୍ଟପଳ ।
କଣ୍ଠକୁରୁଷ୍ଣ—ପୁ. ବି. ଦାସକେରେଣାଗଛ
କଣ୍ଠତୁ—ସ୍ଥି.ବି. ବୃଦ୍ଧତା, ବାଇଗଣ ।
କଣ୍ଠଦଳ—ସ୍ଥି.ବି. କେତକାମୁଲ, କିଆ ।
କଣ୍ଠପଦ—ପୁ. ବି. ଭୁଜିଗୁନ୍ତ, ଶିଙ୍ଗଢ଼ା ।
କଣ୍ଠପଳ—ପୁ. ବି. (କଣ୍ଠପଦ + କ)
ଶୁଙ୍ଗଟକ, ଶୁଙ୍ଗଢ଼ା । [ଗଛ]
କଣ୍ଠପାଦ—ପୁ. ବି. ବିକଳକତ୍ତୁମ୍ଭୁଷନ, ଭୁରୁଞ୍ଚ-
କଣ୍ଠପଳ—ପୁ. ବି. ଧୂରୁର, ପଶ୍ଚମ, ଲତା-
କରଞ୍ଜ, ଛେଟଗୋମୁର, ଏରଣ୍ଟପଳ ।
କଣ୍ଠପଳା—ସ୍ଥି. ବି. ଦେବଦାଳୀଲତା,
ଛେଟକଲାର, ଟୁମିକଲାର, କାକୁଡ଼ି,
ବାଇଗଣ ।
କଣ୍ଠଳ—ପୁ. ବି. ବରୁରଗଛ, ଶାଁଘବିନ୍ଦୁ
ଗଛ, ଅଗରଗୁନ୍ତ ।
କଣ୍ଠବଳୀ—ସ୍ଥି. ବି. ଶାବଳୀଦୃଷ୍ଟ ।
କଣ୍ଠବୁଷ—ତେଜିପଳ ଦୃଷ୍ଟ ।
କଣ୍ଠ—ଗା. ବି. (ସ- କଣ୍ଠକ) ବୃକ୍ଷ
ସୂଚ୍ୟଗ୍ର, କଣ୍ଠକ, ପାଶାଗ୍ର, ଲୋହକଳ,
ମାଛକଣ୍ଠ, ମାପକରିବାର ଧଡ଼ା, ଶାଠୁ,
ବିଦୁ, କୁଅକଣ୍ଠା, ବିରାତି, ବିଲେଇ,
ବନଶିକଣ୍ଠା, ପାଲଦବତ୍ତି, କଣ୍ଠବାକ୍ଷର,
ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ)ତଡ଼ାଗ, ପୋଣ୍ଟ ।
କଣ୍ଠାଇକୋଳି—ଗା. ବି. ଏକପ୍ରକାର
ମୁଦ୍ର କୋଳି, କଣ୍ଠାଇକୋଳି ।

କଣ୍ଠାକଣ୍ଠ—ଗ୍ରା. ବି. କି. ବି.- ପରିଷର ସହିତ ସଂଖ୍ୟାଶରେ ସମାନ, ମାପରେ ଠିକ୍ ସମାନ । [କର୍ମ ।
 କଣ୍ଠାକଣ୍ଠ—ଗ୍ରା. ବି. ଅନେକ ବୟସ କଣ୍ଠିବା କଣ୍ଠାକୁପ୍ରମ—ଗ୍ରା. ବି. ବରୁରଗଛ, ଅଗରା-ଶୁଳ୍କ, ଶୀଘ୍ରଢ଼ାଗଛ ।
 କଣ୍ଠାକୁଞ୍ଜ—ଗ୍ରା. ବି. (ସହିତ) ଯେଉଁ କଣ୍ଠା ଲାଗିଲେ ଲୁଗାଆଦି ଚରିଯାଏ ।
 କଣ୍ଠାତିବ—ପ୍ରା. ବି. ପାକଡ଼ାଖର, ଧଳାଖର । [ପ୍ରତିତି ।
 କଣ୍ଠାଫଳ—ୟୁ. ବି. କଣ୍ଠାଲବୁଷ, ପଣସ କଣ୍ଠାବାରିଶ—ଗ୍ରା. ବି. କଣ୍ଠକପ୍ରକୃତ ଏକ-ପ୍ରକାର ବାରିଶ ।
 କଣ୍ଠାବାରିତରେ ଲୁଗାପକାଇ କଳିକରିବା-ଗ୍ରା. କି. ପରକୁ କଳି କରିବାକୁ ପ୍ରଥମେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ନିଜେ ବୃଥା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ ସହିତ କଳି ଲାଗିବା ।
 କଣ୍ଠାଭରନ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତ ସହିତ କଣ୍ଠାକପ୍ରମାଣି ।
 କଣ୍ଠାମାରିଷ—ଗ୍ରା. ବି. କଣ୍ଠକପ୍ରକୃତ ବନ୍ୟ ଶାକଗୁଣ୍ଠ ।
 କଣ୍ଠାରହିବା—ଗ୍ରା. ବି. ରୋଗ ବା ଅନନ୍ତ ଯୋଗୁଁ ମନୁଷ୍ୟର କଙ୍କାଳମାତ୍ର ଅବଶିଷ୍ଟ ରହିବା ।
 କଣ୍ଠାକମୟ—ଗ୍ରା. ବି. କଣ୍ଠକମୟ ।
 କଣ୍ଠାକୁ—ୟୁ. ବି. ବାରିଶ ବିଶେଷ, ବାଇଶ ।
 କଣ୍ଠାପିର—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର କଣ୍ଠକ-ପ୍ରକୃତ ସିଂହଗଛ । [ବିଶେଷ ।
 କଣ୍ଠ—ଗ୍ରା. ବି. ଲଙ୍ଘନପୁଷ୍ଟ ବନ୍ୟ କାଣ୍ଠଶିଖ-କଣ୍ଠିଆ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ୍ର-ଦିକଣ୍ଠକ) ଗାଲ-ନିକଟରେ ଓ ବେକ ଉପରେ ମୁନିଆ କଣ୍ଠାହୁବା ଏକପ୍ରକାର ମାଛ, ଏକପ୍ରକାର ବିଶାକ ବିଶ ।
 କଣ୍ଠ ଆଳି—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-କଣ୍ଠକ) ଏକ-ପ୍ରକାର କାକୁଡ଼ି ।
 କଣ୍ଠିକପାଳି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ୟ-ଶୁଳ୍କ, କଣ୍ଠେଇବୋଳି ।

କଣ୍ଠିକଳା—ଗ୍ରା. ବି. ଲଙ୍ଘନପୁଷ୍ଟକ କଣ୍ଠିର କାଳକ, ଲଙ୍ଘନକ କଣ୍ଠିପଣେ ଯୋଗ-କରି ଦୃଢ଼ବଳ କରିବା ପାଇଁ ବାହିଆ ହୋଇଥିବା ଖିଲ ।
 କଣ୍ଠିବା—ଗ୍ରା. କି. ମାପିବା, କଳୁବା, ଦଂଶିବା ଧାଳବହୁବାର ଉପରମ ହେବା ।
 କଣ୍ଠିଲ—(ଲେ)—ଗ୍ରା. ବି. ସୁଗ୍ରାଜିଲ ଶ୍ରେଷ୍ଠା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରାମ କଣ୍ଠିଲିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କଣ୍ଠିଲ ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରତ୍ୟେତ (ବାସନ) ।
 କଣ୍ଠି-ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠ + ଇନ୍) ଖଦିର, ଗୋକ୍ଷୁର, ଅପାମାର୍ଗ, କୋଇଲେଖା ଶୁଳ୍କ, (ବି) କଣ୍ଠକପ୍ରକୃତ ।
 କଣ୍ଠେଇବୋଳି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଗ୍ରେଟ ବନ୍ୟବୋଳି ।
 କଣ୍ଠେଇମଣ୍ଡି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଗ୍ରେଟ ବାଇଶ ।
 କଣ୍ଠରବ୍ରକ୍ତ—ଯା. ବି. ଠିକା, ଇଜରା, ଚାତ୍ର, ପରିଷର ସୀକାର ।
 କଣ୍ଠରକ୍ତର—ଯା. ଠିକାଦାର ।
 କଣ୍ଠ—ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠ + କ.୦) ଗଳାଦେଶ ପ୍ରାଚୀର ସମ୍ମରଣିଗ, ମଦନବୁଷ, ନିକଟ, କୌଣସି ପଢାର୍ଥର ମୁଣ୍ଡପାଖର ସରୁଆ ଅଂଶ, (ବି) କଣ୍ଠ୍ୟ ।
 କଣ୍ଠଗତ-କଣ୍ଠାଗତ—କି. ବି. (କଣ୍ଠ + ଗମ + କ.ଥ) କଣ୍ଠସ୍ତ, କଣ୍ଠପର୍ମନ୍ତ ଅସିଥୁବା, ବହୁର୍ଗମନୋଦ୍ୟତ ।
 କଣ୍ଠଗତପାଶ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ) ପ୍ରାଣା-କୁକ ଅବସ୍ଥାପାଦ, ମୁମୁଷ୍ଟୁ ।
 କଣ୍ଠପର୍ଶି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକତ୍ର ସମବେଳ ବହୁଲୋକଙ୍କର ମୁଖଧ୍ୟ, ଜନରବ ।
 କଣ୍ଠତଟ—ବି. (ଡିକ୍ରି) ବେକ ଓ କାନ୍ଦର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଅଂଶ ।
 କଣ୍ଠରୂପୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀବାହୀ ହେବାର ପୁର୍ବାବସ୍ଥାରେ ପୁର୍ବାବସ୍ଥାର ଲକ୍ଷଣପ୍ରାପ୍ତ ବାଳିକା ।
 କଣ୍ଠତାଳବ୍ୟ—ବି. (କଣ୍ଠ + ତାଳୁ + ଯ) ଯେଉଁ ବର୍ଣ୍ଣର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଥାନ କଣ୍ଠ ଓ ତାଳୁ ।

କଣ୍ଠତଳାସିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯୋଡ଼ାରବେକରେ ବକ୍ଷା ହୋଇଥିବା କର୍ମ ରକ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେତ ।
 କଣ୍ଠଦୟ—କି. ବି. କଣ୍ଠ ପରିମାଣ ।
 କଣ୍ଠଦାସ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆକବି ।
 କଣ୍ଠଦେଶ—ବି. ଶଶରରେ କଣ୍ଠ ଥିବା ଅଂଶ, ବେକ ।
 କଣ୍ଠଧାନ—ୟୁ. ବି. ଦେଶବିଶେଷ ।
 କଣ୍ଠନାଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଣ୍ଠ + ନାଳୀ) କଣ୍ଠ ଦେଶପ୍ରତିତ ପୁଲଧମମ, ଗଲାମଧ୍ୟ ଛାତ୍ର, ତଣ୍ଡିତରର ଶଙ୍ଖନଳା ।
 କଣ୍ଠନାଳକ—ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠ + ନାଳି + କ) ଚିଲପରୀ ।
 କଣ୍ଠନାଳକ—ୟୁ. ବି. ଚିଲପରୀ, ମଶାଳ ।
 କଣ୍ଠପାଶକ—ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠ + ପାଶ + କେଳି + କ) କଣ୍ଠରକ୍ଷୁ, ହସ୍ତୀର ଗଳାରେ ବକ୍ଷାହେବା ଦେଇ ।
 କଣ୍ଠପିଟିବା—ଗ୍ରା. ବି. ଗଲାରଅଷ୍ଟଷ୍ଟପର ସୁଷ୍ମ୍ର ହେବା, ବସୁପ ବୃକ୍ଷିପାଶ ବାଳ-କର ସୁଷ୍ମ୍ରର ମୋଟା ବା ଉଚ୍ଚହେବା ।
 କଣ୍ଠବନ—ୟୁ. ବି. ଗଲାର ପାଶ (ବି) (ଗତତ୍ର) ଗଲାଦେଶଖାରଣପୁଣ୍ୟକ ଆଳିଙ୍କାଶ ।
 କଣ୍ଠଭୂଷା—ଭୂଷଣ—ବି. (କଣ୍ଠ + ଭୂଷା) କଣ୍ଠରେ ପିନ୍ଧାଯିବା ଅଳଙ୍କାର ବିଶେଷ, ହାର, କଣ୍ଠି, ମାଳା ।
 କଣ୍ଠମଣି—ୟୁ. ବି. (ଗତତ୍ର) ଗଲାଦେଶରେ ଧାରଣ ଉପଯୋଗୀ ମଣି, କଣ୍ଠହାରର ମଧ୍ୟମଣି, ଯୋଡ଼ାର କଣ୍ଠପାଶ ଥିବା ଉଚ୍ଚପରୀ ।
 କଣ୍ଠମାଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଲାରେ ପିନ୍ଧାଯିବା ଅଳଙ୍କାର ବିଶେଷ ।
 କଣ୍ଠରହ—ବି. କଣ୍ଠଦେଶେ ଧାରଣୀସ୍ଥରହ
 କଣ୍ଠରୋଧ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଗଲାରପର ଅଟକିଯିବା, ଗଲାରଷ୍ଵର କମିଯିବା ।
 କଣ୍ଠରୋଗ—ୟୁ. ବି. କଣ୍ଠନାଳୀର ଅଭ୍ୟ-ନୁରକାତ ରୋଗସକଳ ।
 କଣ୍ଠଲମ୍ବ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଯାହା ଗଲାରେ ଲାଗିଥିବୁ, ଗଲଲମ୍ବ, କଣ୍ଠବନ

କଣ୍ଠିଲତା—ବ. ଅଶ୍ଵର ଗଳାଦେଶରେ ଥିବା ରଜୁ ପ୍ରକୃତି ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀ—ସ୍ମୀ.ବ. ତାଙ୍କୁଗତ ମୁଖରେଣ ବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀ—ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ଗଳାଦେଶରୁ ଆଗତ ନିଶ୍ଚାସ, ମୁମୁଖୁ ଅବସ୍ଥା ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀ—କ୍ଲୀ. ବ. କଣ୍ଠରେ ଲଗି ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବା, ବେକର ମାଳି ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀ—କ୍ଲୀ.ବ.ମାଳା,ଆଲିଙ୍ଗନବିଶେଷ, ବେକ କୁଣ୍ଡାଇବା ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀ—କ୍ଲୀ. ବ. (କଣ୍ଠ + ଶ୍ରୀ + ଅ) ମୁଖସ୍ତି,କଣ୍ଠରେ ଯାହା ପ୍ରେଶେକରିଅଛି, ଉତ୍ତମରୁପେ ଅର୍ଥାତ୍ ବା ଆୟୁର୍ଵୀକୃତ ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀକରିବା—ଗ୍ର. କ୍ଲୀ. ମୁଖସ୍ତିକରିବା, ପରିଚାଳିବା ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀଲ—ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) କଣ୍ଠିଦେଶ ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀ—ପୁଂ. ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ଗଳାର ଆର୍ତ୍ଥାନ ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀ—ପୁଂ.ବ.(ତତତ୍ତ୍ଵ)କଣ୍ଠିଦେଶରେ ପରିହତ ମାଳ, କଣ୍ଠିଶ୍ରୀଷ୍ଟ ।

କଣ୍ଠା—ଗ୍ର.ବ. ବେକର ହାର, ଭିତରେ ମଲଗୁରିଥିବା ମଲଧାନ,ବଡ଼ ଗୋଲିକାର କଣ୍ଠ, ବୟସ୍ତ ଶ୍ରାପଶୀଳ ବେକ ଶୁରିପାଶେ ଦେଖାଯିବା ନାହିଁ ମାଳ ରେଖା, କରୁତାରେ ବେକ ଶୁରିପାଶେ ଦୁଇବା ପଢି (କାଳର), ତଣ୍ଡିଆମାଳ, (ସ୍ବ-ବ. ସ୍ମୀ) (କଣ୍ଠ+ଶ+ଠ+ଅ+ଆ) ଗଲଦେଶ, ଗଲା, ତଣ୍ଡି, କଣ୍ଠିରବ, ନିକଟ ।

କଣ୍ଠିଶ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ୍ଵ-କଣ୍ଠିଶ୍ରୀ) ଅତିଶ୍ରୀ ବ୍ୟସ୍ତ ବା ଆହାତ, ବିପନ୍ନ, ଆସନ୍ତ ମୁଣ୍ଡ ।

କଣ୍ଠାରୀ—ପୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ପକ୍ଷୀ ।

କଣ୍ଠାବରେଧ(ନ)—ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) କଣ୍ଠିରେଧ (ଦେଖ) ।

କଣ୍ଠାଭରଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ଗଳା ଦେଶର ଅଳଙ୍କାର, ବେକରେ ଲଗାଇବା ମାଳ ବା ହାର ।

କଣ୍ଠାଳ—ପୁଂ. ବି. (କଣ୍ଠ + ଆଳ + ଅ) ପ୍ରକ୍ରି,ନୌକା, ଓଡ଼, ଶୁଣ, ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଓଲୁଆ, ଶୁରଣ, ଶଶତ ।

କଣ୍ଠାଳ—ସ୍ମୀ.ବ. (କଣ୍ଠାଳ + ଅ)ଜାଲର ଦର୍ଶତ ।

କଣ୍ଠାପ୍ରି—ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) କଣ୍ଠର ହାତ ।

କଣ୍ଠି—ଗ୍ର.ବ.ଗଳାରେ ପିନ୍ଧାଯିବା ଏକ ସରଥା ହାର, ହାରର ଗୋଲକାର ତାନା, ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କର ଦୁଲୀମାଳ, ଏକପ୍ରକାର ନାକଚଣ ।

କଣ୍ଠିକା—ସ୍ମୀ. ବ. (କଣ୍ଠ + କ + ଅ)

କଣ୍ଠାଭରଣବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠି—ସ୍ମୀ. ବ. (କଣ୍ଠ + ରି)ଏକପରିଆ

କଣ୍ଠାଭରଣ, ଗଳାଦେଶ, ଅଶ୍ଵର ଗଲା-ବେଶ୍ମ କରିବାର ଚର୍ମରଜୁ ପ୍ରକୃତ, ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କ କଣ୍ଠପ୍ରି ଦୁଲୀ ବା କାଠର ମାଳା । [ବୈଷ୍ଣବ]

କଣ୍ଠିଧାରୀ—ଗ୍ର. ବ. ମାଳାଧାରୀ, ହିନ୍ଦୁ

କଣ୍ଠିରବ—ପୁଂ.ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ସିଂହ, ମରିହାତୀ, କପୋତ, ପାର୍ବତୀ ।

କଣ୍ଠିରବମଧ୍ୟ—ସ୍ମୀ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ସିଂହ-କଟି ପର ସବୁକଟିବିଶ୍ଵିଷ୍ଟା ସ୍ମୀ ।

କଣ୍ଠିରବୀ—ସ୍ମୀ. ବ. (କଣ୍ଠିରବ + ରି) ବାମକ ବୃକ୍ଷ, ବାସଙ୍କ ଗର ।

କଣ୍ଠେକାଳ—ପୁଂ.ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ)ମହାଦେବ, ମଳକଣ୍ଠ, କାଳକଣ୍ଠ ।

କଣ୍ଠୋଷ୍ଟ୍ୟ—ବ୍ୟୋମିଷ୍ଟ୍ୟ—ବ୍ୟୋମିଷ୍ଟ୍ୟ (ଦେଖ) ।

କଣ୍ଠ୍ୟ—କ୍ଲୀ.ବି. (କଣ୍ଠ + ଯ)କଣ୍ଠରୁକାତ, କଣ୍ଠସଦ୍ବୀନ୍ତ, କଣ୍ଠସରର ଉପକାଶ (ଭିଷଧ) ।

କଣ୍ଠ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ—ପୁଂ.ବ. ଅ, ଆ, କ, ଖ,ଗ, ଞ, ହଃ, ଏମାନେ କଣ୍ଠ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ ।

କଣ୍ଠ୍ୟବର୍ଣ୍ଣ—ବ୍ୟୋମିଷ୍ଟ୍ୟ—ବ୍ୟୋମିଷ୍ଟ୍ୟ (ଦେଖ) ଯେଉଁ ବର୍ଣ୍ଣର ଉକାରଣ ଶ୍ଵାନ କଣ୍ଠ ଓ ଓଷ୍ଠ ।

କଣ୍ଠ—(ଧାରୁ) ବିରୁଷୀକରଣ, ରକ୍ଷାକରିବା, ସାଇତିବା ।

କଣ୍ଠନ—କ୍ଲୀ.ବ.ଗୁଡ଼ିଲ ନିର୍ମଳ କରିବା, କାଣ୍ଠବା ।

କଣ୍ଠନ—ସ୍ମୀ.ବ. (କଣ୍ଠନ + ରି)ଉଦୁଳଳ, ତିକ୍କିରଣୀ, ମୁଷଳ ।

କଣ୍ଠର—ସ୍ମୀ.ବ.ଶ୍ରାବ ମଧ୍ୟ ମହାନାତ୍ମୀ (ବି) ନାଚିଜାପିବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠା—ଗ୍ର.ବ. (ସ୍ଵ-କଣ୍ଠନ) ଲୁଗାକୁ ବୁଣିବା ପାଇଁ ଭରଣୀ ସୂତା ଗୁଡ଼ିଆ ହୋଇଥିବା କାଠି, କନ୍ଦମାନଙ୍କ କଥୁତ ଭାଷା, ଘର୍ଷଣ,ମର୍ଦନ, (ବି)ଦୂଷ ଆଦି ପରିଷ୍ଠାତ ହୋଇଥିବା ।

କଣ୍ଠାର୍ଗ—ପୁଂ. ବ. ପକ୍ଷୀ ।

କଣ୍ଠାନକ—ପୁଂ.ବ.ମହାଦେବଙ୍କଅନୁଭବ ।

କଣ୍ଠିକା—ସ୍ମୀ. ବ. ବେଦର ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ।

କଣ୍ଠୁ—ପୁଂ.ବ. (କଣ୍ଠ + ରି)ର୍ଷିବିଶେଷ, (ବି) କୃତ୍ତିଆ, କାହିଁ, କୁଣ୍ଡେଇବେବା, ଗଲୁ, (ଲକ୍ଷଣାଥ) କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ସକାଶେ ମନ ଶକ୍ତିବଜ ହେବା, (ଗ୍ର. ବି)କାମୋଦ୍ଦାଦ, ସଜମାରିଲାଷ ।

କଣ୍ଠୁକ—ପୁଂ. ବ. କଣ୍ଠକ, କଣ୍ଠୁ ।

କଣ୍ଠୁର—ପୁଂ.ବ. (କଣ୍ଠୁ + ର + ଅ)ମାଣ୍ସାହୁରଙ୍ଗ, କରଳା ଲତା ।

କଣ୍ଠୁରୀ—ସ୍ମୀ.ବ. (କଣ୍ଠୁର + ଅ)ଶୁକରିମୀ, ବାଇଜଙ୍କ, ବିହୁଆତ । [(ଦେଖ)]

କଣ୍ଠୁ—ସ୍ମୀ.ବ. (କଣ୍ଠୁ + ର.କ୍ଲି.ପି)କଣ୍ଠୁ କଣ୍ଠୁକ—କ୍ଲୀ.ବ. (କଣ୍ଠୁ + କ)କଣ୍ଠୁ ।

କଣ୍ଠୁକଷ୍ମ—ସ୍ମୀ. ବ. (କଣ୍ଠୁ + କୃ + ଅ + ରି) ବାଇଜଙ୍କ ।

କଣ୍ଠୁ—ପୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠୁ + ହନ୍ + ଅ) ଆରବୁଧ, ପୁନାରି, ଶ୍ଵେତସର୍ପପ ।

କଣ୍ଠୁବର୍ଗ—ପୁଂ.ବ. ଚନ୍ଦନ, ବେଣୁ, ପୁଲ, କରଞ୍ଜ,କିମ୍ବ, ଦାରୁଦରିଦ୍ରା,ମୁଆ, ପୁନାରି, ସୋରିଷ, କରେଇଁ ।

କଣ୍ଠୁ—ସ୍ମୀ. ବ. କଣ୍ଠୁ ସୁନ,କାହିଁ,ଶେଷ ।

କଣ୍ଠୁସୁନ—କ୍ଲୀ.ବ. (କଣ୍ଠୁ + ଯ + ଅନ) କଣ୍ଠୁ, କଣ୍ଠାଇବା, କୁଣ୍ଡିଆ, କାହିଁ, କୁଣ୍ଡେଇବା ।

କଣ୍ଠୁସୁନକ—କ୍ଲୀ.ବ. (କଣ୍ଠୁସୁନ + କ) କଣ୍ଠୁସୁନ, ଗଲୁହେବା ।

କଣ୍ଠୁ ସୂନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠୁ ସୂନ + ର) କୃଷ୍ଣଶଙ୍ଖ ।

କଣ୍ଠୁ ସୂମାନ—ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠୁ ସ୍ତ୍ରୀ + ମାନ + ଅ) ଦର୍ଶନକାଣ୍ଡ, କଣ୍ଠୁ ସୂନକାଣ୍ଡ, ଗଲୁ ମାରିବାକୁ ଗଲୁପ୍ରାନକୁ ରାମ ଥିବା ବା ଘସୁଥିବା ।

କଣ୍ଠୁ ସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠୁଶ୍ରେଷ୍ଠଦେହା, ଗଲୁ ।
କଣ୍ଠୁ ର—ବି. (କଣ୍ଠୁ + ର + ଅ) ମାଶ-ସାରୁଗଛ, ବାଜଉଳ୍କ (ଦେଖ), ବି. କଣ୍ଠୁ ଦ୍ୱାସକ, ଯାହା ଲାଗିଲେ ଦେହ କୁଣ୍ଡେଇ ହୁଏ ।

କଣ୍ଠୁ ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଣ୍ଠୁ + ର + ଅ) ବାର ଉଳ୍କ, ବିଚୁଆର ଗଛ ।

କଣ୍ଠୁ ଲ—ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠୁ + ଲ) କଣ୍ଠୁ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଗାନ୍ଧ କଣ୍ଠୁ ସୂନକାଣ୍ଡ, କୁଣ୍ଠିଆ-ରୋଗୀ ।

କଣ୍ଠୋର—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଣ୍ଡେଇ, କୁଣ୍ଡେଇ, ପାକପାଦ ବିଶେଷ, ଫାଟି ।

କଣ୍ଠୋପ—ୟୁ. ବି. ଶୁକଳାଟ, ସଥ୍ର ବାକୁଆ ପୋକ ।

କଣ୍ଠୋଳ—ୟୁ. ବି. ନଳ-ବାଉଣ ପ୍ରକ୍ରିୟିତ ନିର୍ମିତ ଧାର୍ଯ୍ୟାଦି ରଶିବାର ପାଦ ବିଶେଷ । ଡୋଲ, ଚଣ୍ଠାଲର ବାଣୀ, କେନ୍ଦ୍ର ।

କଣ୍ଠୋଳକ—ୟୁ. ବି. ଶୁରୁତ୍ତ, ତୋଲ ।
କଣ୍ଠୋଳବାଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚଣ୍ଠାଲମାନଙ୍କର ବାଣୀବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠୋଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠୋଲ ବାଣୀ ।

କଣ୍ଠାଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିଶୁମାନଙ୍କର କୀଡ଼ା କରିବା ପାଇଁ କାଠ ଆଦିରେ ନିର୍ମିତ ପିତୁଳା, କୀଡ଼ାପୁରୁଳୀ, ଖେଳନା, ପୁଅ ପିଢ଼ା ।

କଣ୍ଠା ର—ଶ୍ରୀ. (ବାଲେଶ୍ଵର) ବି. ଜାଳ-ହେବା ଯୋଗ୍ୟ ଏକପ୍ରକାର ଲଟି ।

କଣ୍ଠେଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠାଇ (ଦେଖ), ଶ୍ରୀ. (ପାଇୟୁଦ) ମଇର ଦୁଇମୁଣ୍ଡ ଫଳରେ ଦିଆଯିବା ଜାଳା ।

କଣ୍ଠୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଣ୍ଠୁ + ବ) ପାପଭୂତ ଘୋନବିଶେଷ, ମୁନବିଶେଷ, ମଦ୍ୟ ।

ବାଜବିଶେଷ, ବାଗର, ପୁରୁଷଶରୀର ରାଜବିଶେଷ, ଅର୍ଥବିଶେଷ, (ବି) ବିଦ୍ୟା-କୀଣ୍ଠା, କୁଣଳ, ମେଧାଗ୍ନିପୁତ୍ରକାରକ ।

କଣ୍ଠରଥକୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. ସାମଗ୍ରୀନବିଶେଷ କଣ୍ଠୁତୀ-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଣ୍ଠୁ + ସୁତା) ଶକୁ ତଳା

କଣ୍ଠୁତ୍ରମ—ୟୁ. ବି. (୭ତର) କଣ୍ଠୁମନ୍ଦିକ ଆଶମ ।

କଣ୍ଠୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠୁମୁନ ସର୍ବପୁତ୍ର ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

କତ—ଅବ୍ୟ. ଉଷ୍ମତ, ଅଳ୍ପ, କୁର୍ମତ, ଶରର, ଶରର ।

କତ—ୟୁ. ବି. (କେ+କ.ଅତ)ନିର୍ମଳୀ ବୃକ୍ଷ, ମୁନବିଶେଷ, ଲେଖିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକଳମ ରଠା କଟାଯିବା ।

କତକ—ୟୁ. ବି. (କତ + କ) ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ନିର୍ମଳୀ ଗଛ ଓ ଫଳ, ବିଟଲବଣ ।

କତକଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକ ପ୍ରକାର ତକା-କାର ତକକଣ ଫଳ ଓ ତାହାର ବୃକ୍ଷ ।

କତତେତା—ୟୁ. ବି. ମୁନବିଶେଷଙ୍କ ନାମ ।

କତତ୍ରୋଣ—ୟୁ. ବି. ସିନ୍ଧୁ ରାଜ୍ୟଅନ୍ତର୍ଗତ ନଗରବିଶେଷ ।

କତତଳ—ୟୁ. ବି. —ନିର୍ମଳୀ ଫଳ ।

କତମ—ଶ୍ରୀ. ବି. କତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ, ସଷ୍ଟା. (କିନ୍ତୁ + ତମ) କୌଣସି ।

କତମଳ—ୟୁ. ବି. (କ + ତମ + ଅଳ + ଅ) ଅର୍ପି ।

କତର—ଶ୍ରୀ. (କିନ୍ତୁ + ତର) ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ।

କତର—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୃଦ୍ୟ ମସିଶା ।

କତରଗଢ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୟାକ ତଳ ଗଢ଼ କତରଳଗା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମହାରାଜ ପ୍ରସ୍ତୋତର ଦ୍ୱାରା ଶର୍ମିତ ଶର୍ମାଗଢ଼ କରିବା, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ବନ୍ଦକାଳ ବୈଶ ହେଉ ଶଯା-ଗଢ଼ ।

କତଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶତ, ଶତ, କୁଳ, ହୃତ୍ୟ, ମନୁଷ୍ୟ କାଟିବା, ମୁମଳମାଳ-ମାନଙ୍କ ମହାରମ ପଦର ତୃତୀୟ ଦିବସ ଓ ରାତି ।

କତଳ କରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ମନୁଷ୍ୟକ ହାଣିଦେବା, କାଟିଦେବା ।

କତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ନନ୍ଦିଆର ଉପର ରୋପା, କଟୁଙ୍ଗ, କାତ, ଛେର, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଅତ ଶୁଷ୍କ ଓ ନାରସ ।

କତାଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କତାପରି ଚେମତ୍ର, ଯାହା ଦାନ୍ତରେ ହୃଣ୍ଡେ ନାହିଁ ।

କତ—ଶ୍ରୀ. (କିନ୍ତୁ + ଅତ) କତ୍ତ ପରିମାଣ, ବିଶ୍ୱାମିନିଙ୍କ ଏକତମ ପୁଣି, ନିକଟ, ପାଖ, ପାଣ୍ଡି' (ଶ୍ରୀ. ବି) ହୃତ କାନ୍ଦିବ ବିଲ ଭିତରକୁ ଲାଗିରହିଥୁବା, ଯାମୁଆ ପଡ଼ିଆ ମାଟି ।

କତକି—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. ନିକଟକୁ, ପାଖକୁ, କୁ, ଠାକୁ ।

କତତର—ଅବ୍ୟ. (କତି + ତର) ଅନି-ଦୀଷ୍ଟ ପରିମାଣ, କେତେକ ।

କତଥ—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. କତପୟ, କେତେ ପ୍ରକାର ।

କତଧା—ଅବ୍ୟ. କେତେକ ପ୍ରକାର, କେତେ ହୀନରେ, ବାରିବାର, କେତେ ଭାବରେ ।

କତପୟ—ବି. କି. କିନ୍ତୁ, କେତେକ ।

କତବିଧ—ବି. କି. (କତି + ବିଧ) କେତେକ ପ୍ରକାର ।

କତବୁଲଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. କୋତରେ ହୃତ ପାଖରୁ ପାଲ ଦ୍ୱାରାବା ବା ଗୁଣ୍ଡିବା ।

କତଶ—ଅବ୍ୟ. (କତି + ଶର୍ଷ) କେତେକ ।

କତପଞ୍ଚ—ଦୁ. ବି. (ବ.ଶ.) କେତେ ସଂଖ୍ୟକ ।

କତହାନ୍ତା—ଶ୍ରୀ. କି. ବହକ ପଡ଼ିଥୁବା ମାଟି ଓ ପାସକୁ କାଟି ହୃତ ପରିଷାର କରିବା ।

କତହାନ୍ତା—ୟୁ. ବି. କେତେ ବର୍ଷ ବସୁପ୍ତ, (ଶ୍ରୀ) କତହାନ୍ତା ।

କତାର—ଯା. ବି. ଏକ ପ୍ରକାର ଦନ୍ୟ ଗଛର ଅଠା ।

କତୁର—ଦୁ. କିନ୍ତୁ, ଯାହା କଟାଯାଇଅଛି ।

କତୁରିଆ—ଶ୍ରୀ. କି. ଶ୍ରୀ ଲେକମାନେ

ହାତର କହୁଣୀ ପାଖରେ ପିନ୍ଧିବା
ଅଳଙ୍କାରିଣେଷ ।

କର୍ତ୍ତରିବା—ଗ୍ର. ଫି. କର୍ତ୍ତନକରିବା,
କର୍ତ୍ତର ଦ୍ୱାରା କାଟିବା ।

କର୍ତ୍ତାସ୍ମୟକୁର—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବ.
ଗଞ୍ଜାମ ଓଡ଼ିଆଙ୍କର ମାର୍କମାସ ଶେଷ-
ସପ୍ତାହରେ ପଡ଼ିବା ଏକ ଉତ୍ସବ ।

କର୍ତ୍ତିଣ—ପୁ. ବ. ରାମ, କର୍ତ୍ତିର, ପାନ,
ସୁମନ ଚକ୍ର, ଧନିଶ୍ଵା ।

କର୍ତ୍ତୋସ୍—କ୍ଲୀ. ବ. (କୁ + ତୋସ)ମଦ୍ୟ ।

କର୍ତ୍ତି—ଫି. ବି., କୁର୍ବିତ ତିନୋଟି
ପଦାର୍ଥ ।

କର୍ତ୍ତପ୍ୟ—ପୁ. ପୁଣ୍ୟକର, ଜଳାଶୟ,
ସୁଖକର ଜଳ । [ସ୍ଵର]

କର୍ତ୍ତସବର—କ୍ଲୀ. ବ. (କର୍ତ୍ତସ + ବୃ + ଅ)

କଥଂ—ଅବ୍ୟ. (କିମ + ଥଂ) କାହିଁକି,
ହର୍ଷ, ଯତ୍ତ, ଘୁଣା, ଆହୁତି, ସମ୍ବାବନା,
କିପ୍ରକାର, ପ୍ରଶ୍ନ, ସମ୍ମ ।

କଥକ—ପୁ. ବ. (କଥ + ଅକ) ବଢ଼ା,
ନାଟକର ବର୍ଣ୍ଣନାକାଶ, ସେ ପୌଣ୍ଡିଣିକ
କଥା କହୁ ଜୀବକା ନିଷାହକରେ ।

କଥକତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଥକ + ତା)
ବାକ୍ୟାଲାପ, ଧର୍ମ ବିଷୟକ ଆଲୋଚନା,
ବାଣୀତା ।

କଥକୁକ—ଫି. ବି. ସେ ପ୍ରଶ୍ନ କରେ
ଜିଜ୍ଞାସିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଥକୁକ ।

କଥଙ୍କାର ଅବ୍ୟ. (କଥଂ + କୁ + ଅ)କରୁପେ

କଥଅନ—ଅବ୍ୟ. (କଥଂ + ତନ)
କେଉଁ ଅଂଶରେ, କୌଣସି ଉପାୟରେ ।

କଥଥୁର—ଅବ୍ୟ. କିଞ୍ଚିତ୍, କୌଣସି
ରୂପେ, ସେ କୌଣସି ଉପାୟରେ, ଅତି
କଷ୍ଟରେ ।

କଥନ—କ୍ଲୀ. ବ. (କଥ + ଭା + ଅନ)ରହି,
କହୁବା, କଥା, ବାକ୍ୟ, (ବିଂ) କଥୁତ ।

କଥମାସ—ଫି. ବି. (କଥ + ମୀ. ଅନ୍ତିମ)
ଉଲ୍ଲଙ୍ଘ ଯୋଗ୍ୟ, ବର୍ଣ୍ଣନାୟ, ବକ୍ତ୍ବବ୍ୟ,
କହୁବାର ଉପରୁକ୍ତ ।

କଥମପି—ଅବ୍ୟ. କୌଣସି ପ୍ରକାରେ,
ଅତିମହେ, ଅତିକଷ୍ଟେ, ଦୃଢ଼ରୁପେ ।

କଥମୁବ—ପୁ. (କଥମ + ଭୁ + ଅ) କି-
ପ୍ରକାର, (ବିଂ) କଥ ଭୁତ ।

କଥମୁତ—ଫି. (କଥମ + ଭୁତ) ଅତି
ଆଶ୍ରମୀଜନକ, କରୁପ, କି ପ୍ରକାର,
କରୁପେ ଉସ୍ତନ୍ତ ।

କଥମୁନ୍ତ—ଫି. କହନ୍ତ, କହୁଅଛନ୍ତ ।

କଥମୁତବ୍ୟ—ଫି. (କଥ + ଶିର୍ତ୍ତ +
ତବ୍ୟ) କହୁବାର ଯାହା ଯୋଗ୍ୟ ।

କଥ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଥ + ଭା + ଅ + ଆ)
ଗଳ, କାହାଣି, କଥାବର୍ତ୍ତ, ବାକ୍ୟାଲାପ,
ଉଚ୍ଚ, ସମାଦ, ବାତ୍ରୀ, ସମାଗୁର,
ଉଚାରଣ, ନିରଜକାବଦ, ଭାଷ୍ୟ,
ତଥ୍ୟ, ବିଷୟ, ପ୍ରବାଦ, ପ୍ରବଚନ, କିମ୍
ପଦାର୍ଥ, କୌଣସି ବସ୍ତୁ, ଘଟନା, ଉପ-
ଦେଶ, ଅନୁରୋଧ, ଅବସ୍ଥା, ଆବେଶ,
ନିରାଥକ ପ୍ରସଙ୍ଗ, କର୍ମ, କାର୍ଯ୍ୟ, ବାକ୍ୟ,
ପଦ, ପ୍ରସଙ୍ଗ, ତର୍କବିତର୍କ, ଆଲୋଚନା,
ପ୍ରସ୍ତାବ, ଜନରବ, ବିବରଣ, ଗୁପ୍ତ
ରହସ୍ୟ, ମୌଖିକ ଚାହୁଁ, ଅର୍ଜୀକାର,
ଚାହୁଁ, ସତ୍ୟ, ପ୍ରତିକ୍ଷା, କାର୍ତ୍ତି ବା ଅଜ୍ଞାନୀ
ଆଚରଣ ।

କଥାଉପରେ କଥାକହୁବା—ଗ୍ର. ଫି. କଣ
କର ବାକ୍ୟ ଶେଷ ନ ହେଉଣ୍ଟ କଥା
କହୁବା, ଅବାଧିବରେ ଗୁରୁକନ୍ତୁ
ଉଦ୍‌ଦେବା ।

କଥାଏ କଥାଏ—ଗ୍ର. ଫି. ବି. ପ୍ରତି
କଥାରେ, ପ୍ରତି ବିଷୟରେ ।

କଥା କଥାକେ—ଗ୍ର. ଫି. ବି. କଥାଏ
କଥାଏ (ଦେଶ) ।

କଥା କରିବା—ଗ୍ର. ଫି. ଚାହୁଁ କରିବା,
ଶେଷ ଜବାବ କରିବା, କୌଣସି
କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

କଥା କହୁବା—ଗ୍ର. ଫି. ଗଳ କରିବା,
ଉପାଖ୍ୟାନ କହୁବା, ମୁହଁଷଟାଇ ବାକ୍ୟ
ଉଚାରଣ କରିବା ।

କଥାକୁ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବାଗୁଲ, ଶପଳିତ ।

କଥାକୁ କଥା—ଗ୍ର. ବ. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର
ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥାରେ ଦ୍ୱାରାଯିବା ଉଦ୍‌ଦେବ
କଥାପ୍ରସଙ୍ଗ ।

କଥାକୁହା(ଲିଥା)—ଗ୍ର. ସେ କଥା
କହୁପାରେ, ସେ କାହାଣୀ ବା ଗଲ
କହେ, ଗପନ୍ତ, ସେ ଏଣ୍ଟ ତେଣ୍ଟ ଗୁଡ଼ାଏ
କହେ, ବାଗୁଲ, ବକ୍ତ୍ବା, ବାବୁକ ।
କଥାକ୍ଷମ—ପୁ. ବ. କଥାପ୍ରସଙ୍ଗ ।

କଥା ଛଣ୍ଡାଇବା—ଗ୍ର. ଫି. କୌଣସି
ବିଷୟରେ ଶେଷ ନିଷ୍ଠି କରିବା,
ଚାହୁଁ କରିବା । [ଗଲ]

କଥାଣି—ଗ୍ର. ବ. କାହାଣି, ଉପାଖ୍ୟାନ,
କଥାଦେହରେ ନୟିବା—ଗ୍ର. କି. ଜଣକର
ବାକ୍ୟ ଅନ୍ୟର ଅସମ୍ଭ୍ୟ ହେବା ।

କଥା ଧରିବା—ଗ୍ର. ଫି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର
କଥୁତ ବାକ୍ୟ ପ୍ରତି ଆପଣି କରିବା
ବା ତାର ସମାଲୋଚନା କରିବା ।

କଥାନକ—କ୍ଲୀ. ବ. ଗଲ. କଥାବିଶେଷ ।

କଥାନ୍ତର—କ୍ଲୀ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ)ଅନ୍ୟକଥା,
କଳହ, କଥାବସର, ' ବାକ୍ୟାନ୍ତର,
ଅନ୍ୟବିଷୟ ।

କଥାପ୍ରବନ୍ଧ—ପୁ. ବ. ଗଲ ପୁଷ୍ଟିକ ।

କଥାପ୍ରସଙ୍ଗ—ପୁ. ବ. (କଥ + ପ୍ରସଙ୍ଗ)
ନାନାବିଧ କଥୋପକଥନ, ରଚିତ
ସନ୍ଦର୍ଭ ବା ଉପନ୍ୟାସ, ଉପାଖ୍ୟାନ,
ବିଷୟବୈଦ୍ୟ, (ବିଂ) ବାର୍ତ୍ତଳ, ଗପନ୍ତ ।

କଥାପ୍ରସଙ୍ଗରେ—ଗ୍ର. ଫି. ବି. କଥା
କହୁକୁ, କଥାଛଳରେ, କଥୋପକଥନ
କମେ ।

କଥାପ୍ରାଣ—ଫି. ବି. (କଥ + ପ୍ର + ଅଶା +
ଅ) କଥକ, ନାଟକ ରଚୁଣ୍ଟିତା ।

କଥାବତାଇବା—ଗ୍ର. ଫି. କୌଣସି
ବିଷୟର ବାରଂବାର ଆଲୋଚନା ବା
ପୁନର୍ବାରିତିବାର ତାହାକୁ ଗୁରୁତର
ବା ଜଟିଲତର କରିବା ।

କଥାବଳେଇବା—ଗ୍ର. ବ. ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସୀମା
ଅନ୍ତିମ କରିବା, ବିପନ୍ନଅବସ୍ଥା ଘଟିବା,
କ୍ଷମତାକୁ ଅନ୍ତିମ କରିବା ଅବସ୍ଥା ।

କଥାବାଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଥ + ବାଣୀ)
ବିବିଧକଥା, ପରିଷରମରଣା, ବାକ୍ୟାଲାପ,
ସମ୍ବାଧଣ ।

କଥାବାହାରକରିବା—ଶ୍ରୀ. ଅନ୍ୟ ବଂଶୁତାରୁ ଶୁଣ୍ଡ ବିଷୟ ପ୍ରକାଶ କରିବା, କୌଣସି ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପସ୍ଥିତ କରିବା ।

କଥାଭାଙ୍ଗିବା—ଶ୍ରୀ. ଆଦେଶ ବା ଅନୁରୋଧକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ।

କଥାଭାଷା—ଶ୍ରୀ. କଥାବାଞ୍ଜୀ (ଦେଖ) ।

କଥାମୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଥାପୂର୍ଣ୍ଣ ।

କଥାମାଳିବା—ଶ୍ରୀ. କଥାବଢ଼ାଇବା (ଦେଖ) ।

କଥାମାନ—ଶ୍ରୀ. (ବ. ଶ୍ରୀ.) କଥାପାର କଥାମାନିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଉପଦେଶ ବା ଅନୁରୋଧ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ଆଜ୍ଞା ପାଲନ କରିବା ବା ଆଦେଶ ମାନିବା ।

କଥାମୁଖ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) କଥାରମ୍ଭ, ଗ୍ରନ୍ତର ଅବତରଣିକା, ମୁଖବନ୍ଦ, ପ୍ରସ୍ତାବକା ।

କଥାମୋଟକରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. କଥାବଢ଼ାଇବା (ଦେଖ) ।

କଥାଯୋଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଥା ପ୍ରସଂଗ ।

କଥାରମ୍ଭ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଥାର ଆରମ୍ଭ, ପ୍ରସଂଗ ମୁହଁପାତ ।

କଥାରହିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର) ଉପଦେଶ ବା ଅନୁରୋଧ ପାଲନରେବା, ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟତକୁ ପୁନାମ ବା ଦୁର୍ନାମ ରହିବା ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜବାବ ସ୍ଥିର ହେବା ।

କଥାରୁବାହାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଦେଶ ବା ଉପଦେଶ ଲାଞ୍ଚନକାଶ ।

କଥାରେ ଅଛି (କହନ୍ତି) —ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରବନ୍ଦ ଅଛି ଯେ, ଜନରବ ହୁଏ ଯେ ।

କଥାରେ ଜିଣିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ସ୍ଥିତରେ ବା ତର୍କରେ ପରାପ୍ରତି କରିବା, ସ୍ଥିତରେ ଜୟୀହେବା ।

କଥାଳାପ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଥୋପକଥନ ।

କଥାଶେଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୃତ, ମୃଷ୍ଟରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର କଥାମାନ ଅବଶିଷ୍ଟ ଥାଏ, (ବି) କଥାସମାପ୍ତି ।

କଥାସମ୍ଭବ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଓକିଲ, ବାରଷର, ମୃତ୍ତାର, ବର୍ଗବଳୟରେ କଥା ସମର୍ଥକ ବ୍ୟକ୍ତ ।

କଥାସମ୍ଭବିତାଗର—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମ୍ଭୁତକଥା ଗ୍ରନ୍ତବିଶେଷ ।

କଥାସମ୍ଭବିତା—ଶ୍ରୀ. ବି. କଥୁତ ଗଲିର ସମାପ୍ତିହେବା, ସଂବନ୍ଧାନ ଘଟିବା ।

କଥାସାର—ଶ୍ରୀ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ବଚନସବସ୍ତୁ, ଯେ ଲମ୍ବାଚରଣକୁ କଥାଗୁଡ଼ିଏ କହେ, ମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟରେ କିଛିଶାନ୍ତି ବା ଯୋଗ୍ୟତା ଦେଖାଇ ପାରେ ନାହିଁ ।

କଥାହେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ପରିଷର ମଧ୍ୟରେ ଶେଷ ଜବାବ କରିବା, ପରିଷର ମଧ୍ୟରେ ଚାକ୍ରହେବା ।

କଥକ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଥକ, ପୁରୁଷବକ୍ତା ।

କଥକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଥ+ତ) ଚଣ୍ଡିତ, ଉଚାରିତ, ବ୍ୟାଜାତ(ବି), ପରମେଶ୍ୱର, ବିଷ୍ଣୁ, କଥନ ।

କଥୁତଅଛି—ଶ୍ରୀ. କଥାରେ ଅଛି, ଏହି ପ୍ରବାଦ ଅଛି ଯେ, ଶୁଣାଅଛି ଯେ, କିମ୍ବଦନ୍ତ ଅଛି ଯେ, ଉଚାରିତ ଅଛି ଯେ ।

କଥୁତପଦତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଳକାର ଶାସ୍ତ୍ରେ ଦୋଷବିଶେଷ, ବୁନହୁଣ୍ଠ ।

କଥୁତଭାଷା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜୀବିତଭାଷା, ମାତ୍ର ଭାଷା, ଚଲ୍ଲଥିବାଭାଷା ।

କଥାକୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଥ+କୁ+ତ) କଥାମାନାବଶିଷ୍ଟ, କେବଳ ଗଲ୍ଲରୁପରେ ଚଲ୍ଲଥିବା ।

କଥୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଷ୍ଟୁରୋଗ ବିଶେଷ, ଶାର୍ଦ୍ଦି ବାଲ ଆଶିବଥ ରୋଗ ।

କଥୋଦ୍ୟାତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଥା + ଉଦ୍ୟାତ) ନାଟକର ପ୍ରସ୍ତାବନାବିଶେଷ, ଉପଦମ-ଶିଳା, କଥାର ଥୁରମ୍ଭ ।

କଥୋପକଥନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଥ+ଉପକଥନ) ବିବିଧକଥା, କଥାବାଞ୍ଜୀ, ଉଚ୍ଚ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷିତ, ବାଦାନ୍ତବାଦ ।

କଥେ—ଶ୍ରୀ. (କଥ+ମୀ, ଯ) ବୋଲି ବାର ଉପସ୍ଥିତ, ବକ୍ତାବ୍ୟ, କହିବାର ଉପସ୍ଥିତ, କଥମୀୟ ।

କଥମାନ—ଶ୍ରୀ. (କଥ+ମୀ+ଆନ) ଯାହା କୁହା ହୋଇଅଛୁ ।

କହ—ବିପ୍ରାଣୀରେହେବା, ବ୍ୟକ୍ତିର ହେବା ।

କହ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କେ + ଦା + କ, ଅ) ମେଘ, (ବି) ଜଳଦାତା, ସୁଖଦାୟକ ।

କହକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କହ+କ) ଗୁରୁଆ, ବିତାନ ।

କହକର—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ଅକ୍ଷର) କୁଣ୍ଡିତ ଅକ୍ଷର, (ବି) ଯାହାର ହୃଦ୍ୟକର କୁଣ୍ଡିତ ।

କହରି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କହ+ରି) ମନାରି, (ବି) ମନରିପୁଣ୍ଡ ।

କହଧ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. କ.ଧା; (କୁ + ଅଧିନ) ନିନ୍ଦିତପଥ, କୁମାର୍ଗ, (ବି) କୁମାର୍ଗରାମୀ ।

କହନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କହ+ନ) ପାପ, ସ୍ଵଦ, ମାରଣ, ବିନାଶ, ଅବସାଦ, ପୀଡ଼ନ, ମନ ନ, କଷ୍ଟ ।

କହନ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ଅନ) କୁଣ୍ଡିତ ଆହାର, ଅଖାଦ୍ୟ, ଅତ ଅପକୁଣ୍ଠ ଆହାରାମ୍ଭ ପଦାର୍ଥ ।

କହନ୍ତିଗ୍ରେଜୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କହନ୍ତି + ଗ୍ରେଜୀ) ଯେ ଜଗନ୍ୟ ଭୋକନକରେ ।

କହପତ୍ର—ଶ୍ରୀ. କ.ଧା. (କୁ + ଅପତ୍ର) କୁପୁଷ, କୁପନ୍ତାନ, କୁଲାଙ୍ଗାର ପୁଷ ।

କହବା—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ଫ—କହବା) କୌଣସି ସମୟରେ, କୁତୁହାତ, ସମ୍ବଦତଃ, କେବେକେବେ ।

କହତାମ୍ବ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ମନ୍ତ୍ରଅଭାସ ।

କହମ—ଶ୍ରୀ. ବି. କହମୁକ୍ତାଶ, ଯୋଡ଼ାର ଗତିବିଶେଷ, ପାଦ, ମହିମା, ପଦଶେଷ, ପାତ୍ରଣ, ରୁଲିଲିବେଳେ ଦୁଇଗୋଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ଥୁବା ଅନ୍ତର ।

କହମା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମିଷ୍ଟାକାଦ୍ୟଦୁର୍ବିଦଶେ, ଦାମୁଡ଼ି, ତରୁଣ ।

କହମୀ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ.) ବି. ଯୋଡ଼ାର କହମ ରୂପ, (ଫ—ବ. ପ୍ରା-କ) ସହଚର, ଅନୁଚର, ଦୁତ୍ତ ।

କଦମ୍ବ—ସୁ. ବ. (କଦ + ଅମ୍ବର) ବର୍ଣ୍ଣା କାଳରେ ଫୁଟିବା ଲେମ୍ବୁ ପରି କରୁ- ଦିଗରେ କେଶର ବିଶିଷ୍ଟ ମୋଜକାର ଫୁଲ ଓ ତାହାର ଗଛ; ନାପ ଚଷ୍ଟ, ସୋରଷ, ଦେବତାଙ୍କ ଭୂଷା, (କ୍ଲୀ) ସମ୍ବନ୍ଧ, ପଲ୍ଲତ୍ତ, ପଞ୍ଚା, ଦଳ, ରବିମାର୍ଗର ଉତ୍ତର ଦର୍ଶଣରେ ଥୁବା ମେରୁ ବିନ୍ଦୁ ଦୟା, (ଗ୍ର. ବି) ଦେଇଁ ବିଶେଷ, ବି. ଦୃଷ୍ଟେତ୍ରଫଳ ।

କଦମ୍ବକ—କ୍ଲୀ. ବ. (କଦମ୍ବ + କ) ସମ୍ବନ୍ଧ, କଦମ୍ବକୁଷ, ସୋରଷ । (ଦେଖ) ।

କଦମ୍ବଗୋଲକ ନ୍ୟୟ—ସୁ. ବ. ନ୍ୟୟ କଦମ୍ବଦ—ସୁ. ବ. (କଦମ୍ବ + ଦୋ + ଅ) ସୋରଷ । [ମୁଣ୍ଡିଶ] ।

କଦମ୍ବପଞ୍ଚ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୁଣ୍ଡିତିକା ଚଷ୍ଟ, କଦମ୍ବପଞ୍ଚ କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଦେବତାଙ୍କ) ମହାମୁଣ୍ଡୀ, ବଡ଼ ଶାଲକୁଣି ଲତା ।

କଦମ୍ବମୁଳିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଯେ କଦମ୍ବ ବୃକ୍ଷ ମୂଳରେ ବିହାର କରିବାକୁ ଭଲ- ପାନ୍ତି, (ବି) ପ୍ରିକୁଷ୍ଟ ।

କଦମ୍ବୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଦମ୍ବ + ଭି) ଦେବ- ଦାଳୀ ଲତା ।

କଦର—ୟା. ବି. ମର୍ମାଦା, ସମ୍ବାନ, ଗୁପ୍ତ କାରଣ, ଦୋଷ, ଦ୍ରୁଟି, ଦୁଲତା, ସୁର୍ଯ୍ୟାଜନକ ସ୍ଥାନ, ଉପାୟ, କୌଣ୍ଠଳ, ସୁଯୋଗ, ଖଣ୍ଡ, ରହସ୍ୟ ।

କଦର୍ଦ୍ଦାନ—ୟା. ବି. ଯେଉଁ ଲେକ ଆପଣାର ଦୋଷ ସ୍ଥିକାର କରେ, କାଇଲି (ଲେକ), ପୁଣ୍ୟାଶ୍ଵା ।

କଦର—କ୍ଲୀ. ବି. (କ + ଦୁ + ଅ) ପାୟୁସ ବିଶେଷ, (ସୁ) ଶୈତା, ଶଦିର, ଅକ୍ରୁଣ, କରତ, କରେ, ଉପାୟ, କୁତୁ ରେଗବିଶେଷ, ଖଣ୍ଡ, କୌଣ୍ଠଳ, ଉପାୟ, ଅଗ୍ରା, ଶାନ୍ତିଭାବ ଗଛ, ସମାଦର ।

କଦର୍ଥ—ସୁ. ବି. (କୁ + ଅର୍ଥ) କୁଷିତ- ଅର୍ଥ, ବି. ବ୍ୟାର୍ଥ, କରର୍ଥକ, କୁଷିତ ଅର୍ଥକାଶ ।

କଦର୍ଥନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁ + ଶିର + ଅର୍ଥ + ଅନ) ବୁଢ଼ମୁନା, ପାତନ, ଅବମାନନା

ଅପମାନ ଦେବା, ଦୂର୍ଗତ, ଦୂର୍ତ୍ତଶା, (ବି.) କଦର୍ଥିତ ।

କଦର୍ଥନା—ବ. (କୁ + ଅର୍ଥ + ଅନ + ଅ) କଦର୍ଥନ (ଦେଖ) ।

କଦର୍ଥତ—ସୁ. (କୁ + ଅର୍ଥତ) ଦୂଷିତ, ବିଭୁତିତ, କ୍ଷେତ୍ରିତ, ପୁଣିତ, ନରୀତିତ

କଦର୍ଥିତ—ବି. ବି. (କଦର୍ଥ + ତି + ତ) ବିଳୀକୁତ, ମରୀକୁତ, ବିଳୀକୁତ, କୁଷିତ ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ ବା ଗୁପ୍ତର ।

କଦର୍ଥି—ବି. ବି. (କୁ + ଅର୍ଥି) କୁତ୍ର, କୃପଣ, କୁଷିତ, ନାଚ, ଲୋଭୀ, ଜଗନ୍ମହାର ।

କଦର୍ଥୀଭବ—ସୁ. ବି. (ଗତର) କୁଷିତ ଭବ, ଅଶୀଳ ଭବ ।

କଦଳ—ସୁ. ବି. (କ + ଦଳ + ଅ)

କଦଳୀ ବୃକ୍ଷ, ଶିମୁଳ ଗଛ, ବୁଦ୍ଧିଲିଙ୍ଗ ଗଛ, ରମ୍ବାକୁଷ, ଅଷ୍ଟଶ୍ରୀ ଜାତ ବିଶେଷ ।

କଦଳକ—ସୁ. ବି. (କଦଳ + କ)

କଦଳୀ ଗଛ, ରମ୍ବାକୁଷ ।

କଦଳୀ, (କ୍ଲୀ)—ରମ୍ବା ଗଛ ଓ ଫଳ, ମୁରୀ ବିଶେଷ, ପତାକା, ହୃଦୀ ଉପର ନିଶାଶ ।

କଦଳୀକାନ୍ତି—ଗ୍ର. ବି. କଦଳୀ ଗଛର ଅଗ୍ରତ୍ତ ବାହାରିଥବା କାଣ୍ଠରେ ସଲଗୁ ବହୁ ଫେଣାପ୍ରତ୍ତ କଦଳୀପେଣ୍ଟା ।

କଦଳୀ ପୁଆ—ଗ୍ର. ବି. କଦଳୀ ଗଛ ମୁଲରୁ ବାହାର ଥୁବା ଗଜାଗଛ ।

କଦଳୀଫେଣା—ଗ୍ର. ବି. କଦଳୀକାନ୍ତିରେ ଏକଟ ଲାଗିଥିବା କଦଳୀଫଳର ପୁଣ୍ଡ ।

କଦଳୀବାଞ୍ଚ—ଗ୍ର. ବି. କଦଳୀଗଛଗୋଟିଏ କାନ୍ତି ପକାଇଲାପରି ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ସନ୍ତ୍ରାନ କନ୍ତୁ କରିଥାଏ ।

କଦଳୀମେଞ୍ଜା—ଗ୍ର. ବି. କଦଳୀଗଛର ମୁହଁରେ ଥୁବା କୋମଳଭଣ୍ଡ, ଏହାକୁ ଲୋକେ ତରକାଶ କରି ଶାଅନ୍ତି ।

କଦଳୀ—ସୁ. ବି. (କଦଳୀ) କୁଷିତ ଅଶ୍ରୁ, ଦୂଷିତାପାତକ, ମନ ପାତକ ।

କଦା—ଅବ୍ୟ. (କିମ୍ - ତା) କେବେ, କେଇସମୟରେ, ଆଦୋ, କେବେହେତେ ।

କଦାକାର(କୁତ୍ର)—ସୁ. (କୁ + ଆକାର) ବିଶା, ମାହାର ଆକାର କୁଷିତ, (ବି) ବିଶା ହେତେର, କୁଷିତ ଆକାର ।

କଦାଚ—ଅବ୍ୟ. କଦାଚିତ୍, କେବେ, କେତେବେଳେହେଲେ, କଦବା, ଶୁଦ୍ଧ-

କମ୍ ସମୟରେ ବା ଶୁଲରେ ।

କଦାଚନ(ଚତୁର୍ବିଂଶୀ) — ଅବ୍ୟ (କଦା + ଚନ) କେବେହେତେ, କୌଣସି ସମୟରେ, କେବେ ହେଲେ, ଜମାରୁ, ଆଦୋ, କେବେ, କଚିତ୍, କଦବା ।

କଦାଚର—ସୁ. ବି. (କୁ + ଆଚର) ମନ ଆସି, କୁଷିତ ବ୍ୟବହାର, ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ, ଅଭିତ୍ର ଆଚରଣ, (ବି)

କଦାଚାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ଆଚର + ଚାର) ମନ ଚାରିବହାରକାଶ, ଅସଦା-

ଗୁଣ, ଅନାଶ୍ଵା, ଅସମ୍ଭାବିତାମ୍ବୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଦାଚାରୀ ।

କଦାଚିତ୍—ଅବ୍ୟ. କେବେ ।

କଦାପି—ଅବ୍ୟ. (କଦା + ଅପି) କେବେହେତେ, କୌଣସି ଏକସମୟରେ ।

କଦାହାର—ସୁ. ବି. (କଦାହାର + ଚାର) କୁଷିତ ଶାଥ୍ୟର ଶାତକ, ନିଷେଧ ଦ୍ରୁଦ୍ୟ ଭଙ୍ଗ ।

କଦିନ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. କୁଷିତ ଜନ୍ମିତ୍ ।

କଦୁ—ୟା. ବି. ଲଦ୍ଦ, ତୁମ୍ବୀ, ଅଲଦ୍ଦ ।

କଦୁତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ତିତ୍) କଟୁତିତ୍, ଅକ୍ଲିନିତ୍, କଟୁବାକାନ୍ ।

କଦୁତିର—କ୍ଲୀ. ବି. କଦୁତିର ଜବାବିଧି ।

କଦୁତିର—ସୁ. ବି. କଦୁତିର ଜବାବିଧି ।

କଦୁତିର—କ୍ଲୀ. ବି. କୁଷିତ ତିତ୍ତିର କଦର୍ଥିତ ।

କଦୁଷ୍ଟ—ସୁ. ବି. ମନ ଓଟ ।

କଦୁଷ୍ଟ—ସୁ. (କୁ + ଦୁଷ୍ଟ) ରିଷ୍ଟିର ରିଷ୍ଟ, ରିଷ୍ଟିରୁଷ୍ଟ, ଅଲୋଷ୍ଟ, ନିରିଷ୍ଟିମ ।

କଦୁହ—ସୁ. ବି. ଗୋଟ ପ୍ରବର, ରିଷ୍ଟି ବିଶେଷ ।

କଦୁଥ—ସୁ. ବି. (କୁ + ରଥ) କୁଷିତ ରଥ, ଜୀବିଷ ଗାଡ଼ି ।

କନ୍ଦୁ—ସୁଂ. ବି. (କନ୍ଦୁ + ର) ପିଙ୍ଗଳବର୍ଣ୍ଣ
(ସ୍ଥା. ବି.) ନାଗମାତା, (ବିଂ) ପିଙ୍ଗଳବର୍ଣ୍ଣ
ପୃତ୍ତ । [ବର୍ଣ୍ଣପୃତ୍ତ ।
କନ୍ଦୁଶ—କି. ବି. (କନ୍ଦୁ + ଶ) ପିଙ୍ଗଳ
କନ୍ଦୁଶୁଷ (ପୃତ୍ତ)—ସୁଂ. ବି. ନାଗ, ସର୍ପ ।
କନ୍ଦୁଦତ—ସୁଂ. ବି. (କୁ + ଦତ + କ, ଅ)
କର୍କଣ୍ଡାଶୀ, କୁଣ୍ଡି ଚନ୍ଦ୍ରା, ମନ୍ଦିରକ,
କଟୁଶ୍ରାଷୀ, (ସ୍ଥା) କନ୍ଦୁବଦା ।
କନ୍ଦୁର-କି. ବି. (କନ୍ଦୁ + ନ୍ଦୁ + ଅ) କନ୍ଦୁର,
ଅନ୍ତକୁଣ୍ଡିତ, ଲହୁଶୀଥୁରା (ଯୋଳଦର୍ଶ),
ଦଧ୍ୟଦେୟଦୁର୍ଘାତିଶେଷ ।
କନ୍ଦୁପିତ୍ର—କି. ସ୍ଵକପିତ୍ର ।
କନ୍ଦ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ପ୍ରାତିଦର୍ଦ୍ଦବା, ସନ୍ଦୂଷଦର୍ଦ୍ଦବା,
ଛାକରିବା, ଆକାଶ-କ୍ଷା କରିବା,
କରଣ ଦେବା, ଶୋକିବା ।
କନନ୍ଦିଜ—ଶା. ବି. (ଫ୍ର-କାନ୍ଦିଜୁର୍କି)
କାନ୍ଦିଜୁର୍କି ।
କନନ—ବି. (କନ୍ଦୁ + ଅନ) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ପଳାଣ,
ଧୂରୁର, ତମୀପୁରୁଷ, ମହାଦେବ,
ରଜାବିଶେଷ, କାଞ୍ଚନଗତ, ରଞ୍ଜିବର୍ଣ୍ଣ,
ଫୁଲଗତ, କାମେଶ୍ଵର ।
କନନକନଟକ—ବି. (କ.ଧା) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକଙ୍ଗଷ,
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୟପୁର, ଲଙ୍କାପୁର ।
କନନକୁମୁ—ବି. (କ.ଧା) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକଳସ,
ସୁନାର ପଟ, କୁଣ୍ଡାର ।
କନନକନ୍ତ—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ପଦତ ବିଶେଷ,
ସୁମେରୁପଦତ, କେଳାସଶ୍ରାବିଶେଷ ।
କନନକଷାର—ସୁଂ. ବି. (କନନକ + ଶାର)
ସୋହାରା, ଟଙ୍ଗଶା ।
କନନକରି—ସୁଂ. ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପଦତ, ସୁମେରୁ
ପଦତ ।
କନନକରୋଗ—ଶା. ବି. ସ୍ଥା. ସୁନାପର
ଗୌରବର୍ଣ୍ଣା (ସ୍ଥା) ।
କନନକରୋ—ସୁଂ. ବି. ସୁନାପରଗୋଗ ।
କନନକରମୀ—ଶା. ବି. ପାଲବିଶେଷ,
କନନକରମୀ, ଏକପ୍ରକାର,
ପାତାର ମରିଯୁ ବେଳେ
ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ବେଳାରେ ଭଲ
ହୋଇଯାଏ ।

କନନକଟଙ୍କ—ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ କୁଠାର, ସୁନାର
ଟଙ୍ଗିଆ ।
କନନକରେଲ—କୁ. ତୈଦାକୋଟ୍ଟ ଲେଲ
ବିଶେଷ ।
କନନକରଣ—କୁ. ବି. ଶକ୍ତିଶ ।
କନନକରୁଣା—ବି. ସୁନାରେ ଦିଆର ଦୁର୍ଗ
ପ୍ରତିମା ।
କନନକରୁଣା—ଶା. ବି. ଧୂରୁରବିଶେଷ ।
କନନକରୁଣା—ସୁଂ. ବି. ଧୂରୁରପାତ୍ରର ସୁନାର
ବିଶେଷ, (ବିଂ) ଯାହାର ଧୂଣା ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୟ ।
କନନକନ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ବ୍ୟାକୁଳ, ଦୂଃଖରେ
ଚଞ୍ଚଳ, ଅସ୍ତିର, ସନ୍ଦେହରେ ଅସ୍ତିର,
ଏଣେତେଣେ ଅଣି ବୁନ୍ଦିଥୁବା, ଚକିତ,
ହିତ । [ବିଶେଷ ।
କନନକପଦ—କୁ. ବି. କାନର ଅଳକାର
କନନକପାର—ଶା. ବି. ଦେଉଳର ଅଂଶ
ବିଶେଷ, ଓଡ଼ିଶାର ଦେଉଳମାନଙ୍କର
ବିମାନ ଅଂଶରେ ଥିବା ଦିନୋଟି ପାଇ
ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ପାଇ ।
କନନକପୁଣୀ—ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପୁଣୀ. ଲଙ୍କା ।
କନନକପ୍ରତ—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ସୁବର୍ଣ୍ଣପର
ଧୂପିଶାଳୀ, ସୁନାପର ଉଚ୍ଚିଲ ।
କନନକପ୍ରତା—ଶା. ବି. (କନନକ + ପ୍ରତ)
ମହାଜ୍ଞେଣ୍ଯପୁଣୀ ଲତା, ସୁବର୍ଣ୍ଣପ୍ରତମା,
ନାଶବିଶେଷ ।
କନନକପ୍ରତବା—ଶା. ବି. (କନନକ + ପ୍ରତବା)
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକେତ୍ର ।
କନନକମୟ—କି. ବି. (କନନକ + ମୟ)
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନିର୍ମିତ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାର ।
କନନକମସାଧର—ସୁଂ. ବି. (କନନକ +
ମସାଧର) ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଦତ, ସୁମେରୁ
ପଦତ, ଅସ୍ତ୍ରପଦତ ।
କନନକମୟ—ସୁଂ. ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ମୟ ।
କନନକରମ୍ବା—ଶା. ବି. ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଦଳୀ,
ଚମ୍ପାକଦଳୀ ।
କନନକରସ—ସୁଂ. ବି. (କନନକ + ରସ)
ହରିତାଳ, ଗଲିତପୁନା ।
କନନକରେତା—ବି. ବ. ଶ୍ରୀ, (କନନକ +
ରେତା) ଅଣ୍ଟ ।

କନନକରୋତବ—ସୁଂ. ବି. (କନନକା +
ଦିତ୍ୱ + ତୁ + ଅ) ଧୂନା, ଧୂଣା, ସର୍ବରସ ।
କନନକବତ୍ତା—ସ୍ଥା. ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଭୁବିତ ସ୍ଥା,
କନନକବର୍ଣ୍ଣ ରଜ୍ୟର ରଜଧାନୀ ।
କନନକବାହୁମା—ସ୍ଥା. ବି. କାଶ୍ରୀର ରଜ୍ୟର
ଅନ୍ତର୍ଗତ ନଥବିଶେଷ । [ରଜା ।
କନନକବିପତ୍ର—ସୁଂ. ବି. ଶାଳପାତାରଦ୍ଵାରା ଏକଜଣ
କନନକବତ୍ତା—ସ୍ଥା. ବି. କାଶ୍ରୀକେୟ ।
କନନକପୁର—ସୁଂ. ବି. ଅତସାରଦ
ରେଗର ଭିଷଧବିଶେଷ ।
କନନକପୁଣୀ—କୁ. ବି. ସୁନାର ତାର ।
କନନକା—ଶା. ବି. ଜୟପାଳ, ଏଥୁରେ
ଭେଦ ଦିଆର ହୁଏ ।
କନନକା(କେ)ଇ—ଶା. ବି. ଗ୍ରାମଦେବତା
ଦୂର୍ଗାଙ୍କ ନାମ ।
କନନକାଷତ—ଶା. ବି. ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କ
ଦିବାହରେ ବରକାତମାନଙ୍କୁ ସନ୍ଧା-
ପରେ ପାଦପାତ୍ରାନିବାରଣାର୍ଥ ସରରେ
ଚାନ୍ଦା ଓ ତେଲ ସଙ୍ଗେ ପାଥେସୁଧୂରପ
ଯେଉଁ ଧନ ଦିଆଯାଏ ।
କନନକାଗଦ—କୁ. ବି. (କ.ଧା) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ-
ନିମିତ୍ତ କେମ୍ପୁର, ସୁନାରବାକୁ, (ସ୍ଥା)
କନନକାଗଦ ।
କନନକାଳ—ସୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ସୁମେରୁ
ପଦତ, ଦାନବିଶେଷ, ଅସ୍ତ୍ରାଳକ ।
କନନକାଞ୍ଜଳୀ—ସ୍ଥା. ବି. (କ.ଧା) ମାଙ୍ଗଳିକ
ଦାନବିଶେଷ ।
କନନକାଦ୍ର—ସୁଂ. ବି. ସୁମେରୁ ପଦତ ।
କନନକାଖର—ସୁଂ. ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣରକ୍ଷକ, ଧନ
ରକ୍ଷକ । [ବିଶେଷ ।
କନନକାଯୁ—ସୁଂ. ବି. ଧୂରୁଷାନ୍ତକର ସୁନା
କନନକାରକ—ସୁଂ. ବି. କାଞ୍ଚନପୁରୁଷ,
ରଜ୍ୟକାନ୍ତକ ବୃକ୍ଷ ।
କନନକାତ୍କା—ସ୍ଥା. ବି. (କନନକ + ଆତ୍ମ + କା)
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣନିର୍ମିତ ଜଳପାତା ବିଶେଷ,
ସୁବର୍ଣ୍ଣପଦ ।
କନନକାହୁ—କୁ. ବି. (କନନକ + ଆହୁ)
ନାଗକେଶରପୁଲ, କଣ୍ଠକ, ଦୁରୁର,
ନାଗକେଶର ବୃକ୍ଷ ।

କନକାହୁସ୍—ସୁଂ. ବ. ଧୃତିର କାଣ-
କେଶର ଫୁଲ, ଦୁଦୁରୀ, ଚମଳି ।

କନଖଳ—ସୁଂ. ବ. ହରିଦ୍ଵାର ସମୀପସ୍ଥ
ଶାର୍ଥବିଶେଷ ।

କନଖଳ—ଗଙ୍ଗାନଦୀର ଶାଖାବିଶେଷ ।

କନଡ଼ା—ଗ୍ରା.ବି.(ସ—କଣ୍ଠୀଟ) ଗୀତ ଓ
ଶବ୍ଦର ବାଚିଶେଷ ।

କନନ—ଫି. ବି. (କନ + ଅନ) କଣା ।

କନଶ—ଗ୍ରା.ବି. ବିଲରେ ଧାନସଙ୍ଗେ
ଉଠିବା ଶାର୍ଥପରିଏକଜାଣୀୟ ଆସଗଛ ।

କନଳ—ଫି. ବି. (କନ + ଅଳ) ପ୍ରାସାଦ ।

କନା—ସ୍ତ୍ରୀ. କନଷ୍ଟା (ବୈତକ) କନଥା,
(ଗ୍ରା.ବି) ଛଣ୍ଡାଲୁଗା, କନ୍ଦା ।

କନାକତର—ଗ୍ରା.ବି.ଛଣ୍ଡାକନା,ଲେଞ୍ଜୁଡ଼ି ।

କନାକବଟା—ଗ୍ରା.ବି.ଛଣ୍ଡାକନା,ଲେଞ୍ଜୁଡ଼ି ।

କନାଟ—(ୟା.) ବି. ବସୁନ୍ଧାମୀତ ।

କନାମୁଠିଆ(ଉଣ୍ଡାଶ) —ଗ୍ରା.ବି. ଶୌର-
କାର ଜାତବିଶେଷ ।

କନିଅର—ଗ୍ରା. ବି. (ସ—କଣ୍ଠିକାର)
କଣ୍ଠିକାର ।

କନିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କୁମାର, ମଙ୍ଗଳପାକ-
ିରୁ ବିବାହ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ହିଅକୁ
କନ୍ଦା କହନ୍ତି, କନ୍ଦାପାତ୍ର, ଦ୍ଵିଷ୍ଟୁ
ପନ୍ଥର ସ୍ତ୍ରୀ, ଅପାପ୍ରବସ୍ତ୍ରା ବାଳିକା ।

କନିଆଶ—ଗ୍ରା. ବି. ବିବାହ ଉପସ୍ଥିତ
ବାଲିକା ।

କନିକା—ଗ୍ରା. ବି. କନ୍ଦୁପାଳ ମଞ୍ଜି,
ବାଲେଶ୍ଵର ଓ କଟକ ସମ୍ବ୍ରଦ୍ଧିକାଳୀଷ
ମୋରେବନ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଜମିଦାରୀ ରାଜ୍ୟ-
ବିଶେଷ ।

କନିଶିର—ଗ୍ରା.ବି. (ସ—କଞ୍ଚଟ) ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରେ-
ହିନ୍ଦ ଶାକବିଶେଷ ।

କନଷ୍ଟ—ବି. (ପ୍ରବନ୍ଦବାଥଳ + ଇଷ୍ଟ)
ସାନ, ଲୋଟ, ଷୁଦ୍ର, ଅନୁଜ, କନ୍ଦୁପରେ
ସାନ,(ବି) ସାନଭାଇ, ସାନସୁଅ, ମହା-
ଦେବ, କଣିଆଜୁଳି ।

କନଷ୍ଟକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶୁକରିଷ ।

କନଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କନଷ୍ଟ + ଆ) କଣି-
ଅଜୁଳି, ଅନୁଜା, (ବି) ଅନ୍ତର୍ଜୁଳି ।

କନା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କନ + ଅ + ଲ) କନ୍ଦା,
ଦୁହିତା ।

କନାତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୁଣ୍ଡା, କାଇଅ, ରଥ,
ଶକଟ, ଗଢ଼, ପୁଣିତା ଲତା ।

କନାନିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କନ + ରିନ +
କ + ଆ) ଚଷ୍ଟର ତାର, କନିଷ୍ଠାଜୁଳି,
କନଷ୍ଟା ଉଗିନା, ଆଖିର କଳାତୋଳା ।

କନାସୁଧ—କ୍ଲୀ.ବି. ତମ୍ବା, ତାମ୍ବ ।

କନାସୁଧୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କନନ + ରିଷୁସ୍ +
ର) କନଷ୍ଟା ଉଗିନା, ସବ କନଷ୍ଟା ।

କନାସୁନ୍—ବି. (ପ୍ରବନ୍ଦନ-ଅଳ + ରିଷୁସ୍)
ସବ କନଷ୍ଟା, ଅନ୍ତର୍ଜୁଳି, ସ୍ଵବତର,
ଅନ୍ତଅଳ, ବି. କନଷ୍ଟତ୍ରାତା ।

କନେଜିନ(ନାମ) —ଗ୍ରା.ବି. କାନ୍ଦିଲୁବଜ ।

କନ୍ତୁ—ଫି. ବି. (କନ + ତ) ସୁଣୀ ।

କନ୍ତାର—ଗ୍ରା. ବି. ଏକ ପ୍ରକାର ଆଖୁ ।

କନ୍ତୁ—ଫି. ବି. (କନ + ତ) ସୁଣଶାଳୀ ।

କନ୍ତୁ—ସୁଂ. ବି. (କମ + ର) କମଦେବ,
ଚିତ୍ତ,ତୁମ୍ଭୁ, (ବି) ମୁଣୀ, ମୁଶାନ୍ତି ।

କନ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ((କନ୍ତୁ + ଆ) କେତେ-
ରୁହିଏ ତିର ଲୁଗା ଏକହି ମିଳାଇ
ପରେଇ କରି କର୍ଯ୍ୟାବର୍ଥବା ଶୀତ-
ବସ୍ତ, ଶେଯ ବା ଆହୁଦାନବିଶେଷ,
ମାଟିର ଶୁକ୍ର ପ୍ରାଚୀର, ଗୋଦଢୀ,
କନା, କଣ୍ଠୀରସ୍ତୁରତ ଆହୁଦନ ।

କନ୍ତାଧାର—ଫି. ବି. (କନ୍ତୁ + ଧୁ +
ରନ୍) ଉଷ୍ମକ ।

କନ୍ତାଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

କନ୍ତ—ସୁଂ.କ୍ଲୀ.ବି. (କନନ + ଅ) କନଷ୍ଟଳ,
ଓଲୁଆ, ଗୋଲ ବା ଲମ୍ପମ୍ବଳ, ସକର-
କନ, କଷ୍ଟର, ମେଘ, ଖଣ୍ଡ, ନବାତ,

କନର, ଦୁଃଖ, ମୂଳ, ଯୋଜନ୍ମେଗ
ବିଶେଷ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) କନଜାତ (ବି)
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

କନକ—ସୁଂ.ବି. (କନ + କନ୍ତ) ବିତାନ,
ରୁହୁଆ ।

କନଟ—କ୍ଲୀ.ବି. (କନ + ଅଟ) ଶୈତ-
ପଦ୍ମ, ସୁନ୍ଦା ନାମକ ସୁରନ୍ଧ ଦ୍ରବ୍ୟ ।

କନପଣା—ଶ୍ରୀ. ବି. ନବାତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ପ୍ରପାନକ, ନବାତର ସରବତ ।

କନମାଳ—ବି.କନମାନଙ୍କେରବାସ୍ତ୍ଵାନ,
ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ବୌଦ୍ଧ କିଳର
ଗୋଟିଏ ମହିଳାମୁଁ, ସୁଲବାଣୀ ।

କନମୁଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କନନ + ମୁଳ) ମିଷ୍ଟ
ଶାଦ୍ୟମୁଳବିଶେଷ, ଗୟା ଆଳୁ ।

କନର—ସୁଂ.ବି.(କନ + ଦୃ + ଅ) ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ,
ଗୁହା, ଦସ, ଓଲୁଆ, ଅଦା, ଅକ୍ଷୁର,
ଗାଜର, ଦୁଇ ପବତର ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟରେ ପଥ,
(ଶ୍ରୀ) କନର । [ପରତ ।

କନରବାନ—ସୁଂ.ବି. (କନର + ବାନ) ବୁଦ୍ଧ,
ପବତ ଗହର, ଦସ ।

କନରକ—ସୁଂ. ବି. ପରତ ।

କନର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କନର + ର) ଗୁହା,
ସୁଂ. (କନରା + ରନ୍) ପରତ ।

କନରେଉବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କନର + ଉରୁ
+ ରୁ + ଅ + ଆ) ଗୁଣ୍ଡତା ବିଶେଷ,
ଶୈତ ପାଷାଣରେଣ୍ଟ ବୃକ୍ଷ ।

କନର୍—ସୁଂ. ବି. (କନ + ଦୃସ + ଅ)
କାମଦେବ, ଚିତ୍ତଜ,ମଦନ, (ଗ୍ରା. ବି.)
ସୁରସର ଶାର୍ମ, ରେତା ।

କନର୍ପକୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କନର୍ + ପକୁ)
ଶୀତଳ, ମେଥୁନ୍, ପ୍ରହସନ, ପାରସ୍ୟ ।

କନର୍ପକ—ବି. ସୁଂ. (କନର୍ + କବ
+ ଶ,ଅ) ପଣ୍ଡେପଳ, କାମବୁଦ୍ଧିକାରକ
ଦ୍ରବ୍ୟ ।

କନର୍ପକୁର—ବି.ସୁଂ.(କ.ଧା) କାମକୁର,
କାମୋଦିବେଗ, କାମଚନ୍ଦ୍ର ବା ଉଦ୍‌
ବେଗକନିତ ପୀଡ଼ା ।

କନର୍ପଦହୁନ—ବି. ସୁଂ. ମହାଦେବ ।

କନର୍ପାଶନ—ବି. (କନର୍ପ) ଶିବ ।

କନର୍ପବାଣୀ—ବି. କାମଦେବଙ୍କ ଧୃତ
କାମୀଜନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରେରତ କଳ୍ପିତ
ଶର, ପଞ୍ଚବାଣୀ ।

କନ୍ଦର୍ପମଥନ—ବ. ସୁ. ମହାଦେବ, କାମ-
ନିବାରକ ବ୍ୟୁ ।

କନ୍ଦର୍ପୁଷ୍ଟଳ—ବ. ଲିଙ୍ଗ, ଉପସ୍ଥ ।

କନ୍ଦର୍ପରସ—ବୈଦେହ୍ୟକ୍ତ ଶିଷ୍ଠବିଶେଷ
(ମେହରୋର) ।

କନ୍ଦର୍ପୁଣ୍ଡଳ—ବ. ସୁ., ରତ୍ନବଜ୍ରବିଶେଷ,
'ନାଶପଦଦୟୁମ୍ ନୟ୍ୟ କାନ୍ତୁସ୍ଥ୍ୟାରୁ-
ଦୃଷ୍ଟେପର, କଟିଥେତ ଦୋଳସ୍ଥେ-
ଦାଣ୍ଡ ବନ୍ଧ କନ୍ଦର୍ପୁଣ୍ଡଳ' ।

କନ୍ଦର୍ପୁନ୍ନାପକ—ବ. (୭ତତ୍ର) କାମ-
ବୃତ୍ତିର ଉତ୍ତେଜନକାରୀ (ଶିଷ୍ଠ
ବିଶେଷ), (ଦି) କାମୋଦ୍ରୋକ ।

କନ୍ଦର୍ପସାର ମରଚ୍ୟାଦିତେଳ—ବ.
ଆୟୁବେଦୋକ୍ତ ତେଳବିଶେଷ ।

କନ୍ଦଳ—ବ. (କଂ + ଦଳ + କ, ଅ) କଳ
ଧୂକ (କନ୍ଦ + ମୀ. ଅଳ) ଗଣଦେଶ,
କପାଳ, (ଶ୍ଵର, ଅଳ) ଉପବାଗ, (କମ୍ + ଦଳ)
ନୂତନ ଅଞ୍ଚ୍ଛର, ଗଜା, (ଅଧ୍ୟ + ଅଳ)
କଳହ, ଯୁଦ୍ଧ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣସ୍ମୂହ, (କଂ + ଦଳ
+ ଅ) ଭୂମିକବଳୀ ଗଛ, ପାଣିକେନ୍ଦ୍ରୀୟ
ଶୁଳ୍କ, ପତାକା, ପଢ଼ିବାଜ, ଶୁରଣ,
ଓଲୁଆ, କଦଳୀ ପୁଣ୍ୟ, ବଦଳୀଗଛ,
(ଗା.ବ.) ଘାଆ ଦଳଦଳେଇବା, (ପା.
ଶଞ୍ଚାମ) ଚଣାଫଳ ।

କନ୍ଦଳିଆ—ଗା. ବଂ. ସୁ. କଳିହା, କଳି-
ହୃଡା, କଳହପତ୍ର ।

କନ୍ଦଳିବା—ଗା. କି. ଶକ୍ତିରବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ)
ଜାତହେବା ।

କନ୍ଦଳୀ—ସୀ. (କନ୍ଦଳ + ଶ୍ଵ) ମୃଗବିଶେଷ,
ପକ୍ଷିବିଶେଷ, ଭୂମିକବଳୀତ୍ରୁଷ୍ଣ, ପତାକା,
ପଢ଼ିବାଜ, ପାଣିକେନ୍ଦ୍ରୀତ୍ରୁଲୁ, ଦୁଃ-
ରୁଷ୍ଟିକର ଜାନୁସମ୍ମୂତ୍ତା କନ୍ୟା ।

କନ୍ଦଳୀକୁମୁମ—କୁ. ବ. ଭୂମିକବଳୀର
ଫୁଲ ।

କନ୍ଦବର୍କନ—ବ. ସୁ. (କନ୍ଦ + ବୃଦ୍ଧ +
ଅଳ) ଶୂରଣ, ଓଲୁଆ ।

କନ୍ଦବର୍ଣୀ—ସୀ. ବ. ବନ୍ୟାକରୋଟକୀ ।

କନ୍ଦଶାକ—କୁ. ବ. ଆଞ୍ଚ, ଓଲ, ମୁଳା,
ଶାକର ପ୍ରତ୍ୱର ।

କନ୍ଦସାର—କୁ. ବ. (କ.ଶ୍ଵ) କନ୍ଦନବନ,
ଓଲୁଆ ପ୍ରତ୍ୱର ମୁଳ ସ୍ମୂହ ।

କନ୍ଦା—ବ. ଅଙ୍ଗୁଲ ପ୍ରତ୍ୱର ସନ୍ଧିଶ୍ଵାନ
ଜାତ କ୍ଷତିରେବିଶେଷ, ନନ୍ଦିଆ
ପ୍ରତ୍ୱର ବୃକ୍ଷର ଅଗ୍ରପୁ କୋମଳ ଅଂଶ-
ବିଶେଷ, ଶକୁର କନ୍ଦାଦି, ଶ୍ରେଷ୍ଠମାଛ,
କାନ୍ଦ, କନ୍ଦନ ।

କନ୍ଦାକନ୍ଦ—ଗା. ବ. କାନ୍ଦବୋବାଳି,
ଅନେକଲେକଙ୍କର କନ୍ଦନବୋଳ, ବନ୍ଧ-
ସମୟବ୍ୟାପୀ କନ୍ଦନ ।

କନ୍ଦାଜାତୁ—ଗା. ବ. ଲିଂସାଦେବା ଏକ-
ପ୍ରକାର ଜାତୁ, ଗୋହୁଙ୍କ କାନ୍ଦରେ
ହେବା ଏକ ପ୍ରକାର ଜାତୁ ।

କନ୍ଦାକୁ—ବ. (କନ୍ଦ + ଆକୁ) କାପାକୁ
ସକରକନା, ସୟାଆକୁ ।

କନ୍ଦନ-କନ୍ଦ—ଗା. ବ. ଗଳ, ଦୁଇ ଘରର
ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସଙ୍ଗ୍ରହୀ ପ୍ଲାନ ।

କନ୍ଦବକନ୍ଦ—ଗା. ବ. ପ୍ରତ୍ୱେକ ଗୁପ୍ତ
ପ୍ଲାନ ।

କନ୍ଦ—ସୁ. ବ. (କନ୍ଦ + ରନ୍ଦ) ଯାହାର
ମୂଳ ଅଛୁ, କନ୍ଦପ୍ଲାଟ, (ସୀ.ବ) କନ୍ଦିନ,
ଓଲୁଆ ।

କନ୍ଦ—ସୁ.ସୀ. (ସନ୍ଦ + ଅଧ୍ୟ.ବ) ଲୌହ-
କିମ୍ବିତ ପାକପାଦ, ମଦବାନବା ପାଦ-
ବିଶେଷ, ତାଇଆ, କରେଇ ।

କନ୍ଦୁକ—ସୁ. ବ. (କନ୍ଦ + ଉତ୍ + କ)
ପେଟ୍ରୋଗେଲିବାର ଗୋଲ, ବଳ, ତକିଆ,
କୀତାବସ୍ତୁ ।

କନ୍ଦୁକେଶ୍ଵର—ସୁ. ବ. କାଣ୍ଠାଧାମର
ଶିବିଳି ବିଶେଷ ।

କନ୍ଦୁପଦ—କୁ. ବ. କନ୍ଦେଇ, ତାଇଆ
ପ୍ରତ୍ୱର ପାଦରେ ଯେ ବସୁ ଉଜାହୁଏ,
ଉଜା ଜିନିସ । [କନ୍ଦବା ।

କନ୍ଦେଇବା—ଗା. କି. ବଂ. ରେଦେନ
କନ୍ଦେଇ—ସୁ. ବ. (କନ୍ଦ + ଉତ୍ + କ)
ପେଟ୍ରୋଗେଲିବାର ଗୋଲ, ବଳ, ତକିଆ ।

କନ୍ଦୋତ—ସୁ. ବ. (କନ୍ଦ + ଉତ୍)
କୁମୁଦ, କଲାକର୍ଣ୍ଣ, ମାଳକର୍ଣ୍ଣ ।

କନ୍ଦୋତ—ସୁ. ବ. (କନ୍ଦ + ଉତ୍)
କୁମୁଦ, କଲ୍ପ ।

କନ୍ଦ—ସୁ. ବ. (କମ୍ + ଧା + କ, ଅ)
ମେଘ, ମୁଥାବିଶେଷ (ଗା.ବ.) କାନ୍ଦ,
ବଣ୍ଟାଆ ଜାତିବିଶେଷ ।

କନ୍ଦମାଳ—ଗା. ବ. କନ୍ଦମାଳ (ଦେଖ) ।
କନ୍ଦମାଳିଆ—ଶା.ବ. କନ୍ଦମାଳ ଅଞ୍ଚଳ-
ସମୂର୍ଧ୍ୟ, କନ୍ଦମାଳରେ ହେଉଥିବା,
(ହୁଲିବା ଇତ୍ୟାଦି) ।

କନ୍ଦର—ସୁ. ବ. (କଂ + ଧୂ + କ.ଅ)
ମେଘ, ମୁଥା, ମାରିଷ, ବେଶ, ଲେଇଟିଆ
ଶାର, ବେକ, ଶ୍ରୀବା ।

କନ୍ଦର—ବ. (କନ୍ଦର + ଆ) କନ୍ଦର(ଦେଖ)
(ଗା.ବଂ.) କନ୍ଦାଆଦ ବନ୍ୟକାତିମାନଙ୍କ
ଦ୍ଵାର ଅଧ୍ୟସ୍ତିତ । [ପ୍ରାନ୍ତର ।

କନ୍ଦା—ଶା. (ଶୁଜଙ୍ଗ ତଳମାଳ) ବ.
କନ୍ଦ—ସୀ. ବ. (କଂ + ଧ + ର) ଶ୍ରୀବା,
ସୁନ୍ଦ, (ସୁ.ବ.) ସମୁଦ୍ର, (ଗା.ବ) ଅପଶମ୍ପ,
ସନ୍ଧୁଲ, ସନ୍ଧି, ମୁନ୍ଦୁଗଳ ।

କନ୍ଦାଣୀ—ଗା. ବ. ଶ୍ରୀବା ସ୍ଥାନୀ
କନ୍ଦଜାଣୀସ୍ଥା ସୀ ।

କନ୍ଦ—କୁ. ବ. (କନ + ତ) ପାତକ,
ମୁର୍କୀ, ଅତେତନ୍ୟ ।

କନ୍ଦୁତ୍ୱ—(କଂ + ସୁ + ତ) ଗୀନଦେଶର
ପ୍ରତ୍ୱାତା ଓ ଶିକ୍ଷାଦାତା ।

କନ୍ୟ—ବ. (କନ୍ଦ + ଶ + ସ) କନ୍ୟ-
ରଶ, ଆଣ୍ଟି ମାସ ।

କନ୍ୟକ-ବଂ. (କନ୍ଦ + ସ + କ) କୁଦ୍ରତମ ।

କନ୍ୟକା—ସୀ. ବ. (କନ୍ୟ + କ + ଆ)
ସୁନ୍ଦି, ରିଆ, କନ୍ୟା, ଦୂତକୁମାର, ସପ୍ତ-
ରଶ, ଗୌଷ, ଚକ୍ରମଧ୍ୟ ପିତୁଲା ।

କନ୍ୟକାଜାତ—ସୁ. ବ. ଅବିବାହିତ
କନ୍ୟକାର ଗର୍ଭଜାତ (ସନ୍ତାନ), ବ.କର୍ଣ୍ଣ,
ବ୍ୟାସଦେବ, କାନନ ।

କନ୍ୟକାପତି—ସୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଜାମାତା ।

କନ୍ୟକା—ସୀ. ବ. (କନ୍ୟ + ଲା + ଅ
+ ଆ) କନ୍ୟା ।

କନ୍ୟସ—ସୁ. ବ. (କନ୍ୟ + ସୀ + କ.ଅ)
କନ୍ୟମୁତ୍ରାତା. (ବି) ଅଧମ, ତନିଅଙ୍ଗୁଲ
ପ୍ରମାଣ ।

କନ୍ୟା(ସୀ)—ସୀ. ବ. (କନ୍ୟସ + ଆ)
କନ୍ୟା ଉଗିନା ।

କନ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କନ୍ୟା + ମୀ, ଯା + ଆ) ଦଶମ ବର୍ଷୀୟ। କୁମାଶ, ଅବିବାହତ ବାଲିକା, ଏଥିକୁଆଁଏ, ବଡ଼ଅଳାଇଚ, ମହୋଷୟ ବିଶେଷ, ଚରୁରମ୍ଭ ଛନ୍ଦ- ବିଶେଷ, ହୈଅ, ଅସାନ୍ତୁଆଗଛ, କନ୍ୟାଶୀର୍ଣ୍ଣ, ନବବିବାହତା ବାଲିକା ।

କନ୍ୟାକଣ୍ଠୀ—ବି. ବିବାହରେ କନ୍ୟା- ସମ୍ପଦାତା, ବିବାହରେ କନ୍ୟାପକ୍ଷର ଅଭିଭବକ ।

କନ୍ୟାକାଳ—ସୁଂ. ବି. ଅବିବାହତା ରହି- ବାର କୁସୁମ କାଳ, ଦଶବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

କନ୍ୟାକୁରଜ—ସୁଂ. ବି. (କନ୍ୟା + କୁରଜ) କାନ୍ୟକୁରଜ ଦେଶ ।

କନ୍ୟାକୁମାଶ—ବି. କୁମାରକା ଅନ୍ତର୍ଗତ, କୁମାରକା ଅନ୍ତର୍ଗତରେ ପୃଷ୍ଠାତ ଦେଶ- ବିଶେଷ ।

କନ୍ୟାଗତ—ବିଂ. (ତତ୍ତ୍ଵ) କନ୍ୟାଠାରେ ଦୃଷ୍ଟି ବା ଜାତ, କନ୍ୟାର ଅନ୍ତର୍ଗତ, କନ୍ୟାଶୀର୍ଣ୍ଣରେ ଅବସ୍ଥା ।

କନ୍ୟାଗତି—କୁଁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବିବାହ, କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ କରିବା ।

କନ୍ୟାଟ—ସୁଂ. ବି. (କନ୍ୟା + ଅଟ + ଅ) ବାସରୁହ, ନାଶମାନଙ୍କର ବାସରୁହ, ଅନ୍ତର ମହିଳ ।

କନ୍ୟାଦାତା—ସୁଂ. ବି. (କନ୍ୟା + ଦାତା) କନ୍ୟାର ପିତା, (ବିଂ) ଯେ କନ୍ୟାଦାନ କରେ ।

କନ୍ୟାଦାନ—କୁଁ. ବି. (କନ୍ୟା + ଦାନ) ପାଦହୁଣ୍ଡେ କନ୍ୟାଦାନ, ବିଦ୍ୟୁତ୍କଳ କନ୍ୟାସମ୍ପଦାନ, ବିବାହବେଶରେ କନ୍ୟାଦାତାଙ୍କର କନ୍ୟାକୁ ବର- ହାତରେ ସମର୍ପଣରୂପ କର୍ମ ।

କନ୍ୟାଦାୟ—ବି. (କ.ଧା) କନ୍ୟା ଅବି- ବାହିତ ହୋଇ ଘରେ ରହିବା ଯୋଗୁଁ ପିତା ମାତାଙ୍କର କଷ୍ଟ ବା ଫଳକ ।

କନ୍ୟାଦୁଷ୍କ—ସୁଂ. ବି. (କନ୍ୟା + ଦୁଷ୍କ) ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ଅବିବାହତା ବାଲିକାକୁ- ରମ୍ବନକରେ, ଯେ କୁମାଶର ଅପବାଦ ଘଟାଏ ।

କନ୍ୟାଦୁଷ୍ଟଶ—କୁଁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅବି- ବାହିତାଶୀର ବ୍ୟକ୍ତିର, କୁମାଶର ଅପ- ବାଦ ରଟନା କରିବା ।

କନ୍ୟାଧନ—କୁଁ. ବି. (କନ୍ୟା + ଧନ) ଅବିବାହତା ସ୍ତ୍ରୀରଧନ, କନ୍ୟାକାବସ୍ଥାରେ ଲବ୍ଧ ଧନ ।

କନ୍ୟାନ୍ତୁପୁର—କୁଁ. ବି. (କନ୍ୟା + ଅନ୍ତୁ- ପୁର) ଅନ୍ତୁପୁରର ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀନରେ ଶଳକୁମାଶମାନେ ବାସ କରନ୍ତି ।

କନ୍ୟାପକ୍ଷ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବିବାହ ଉତ୍ସ- ବରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବା କନ୍ୟାପକ୍ଷର ବାକରଗଣ ।

କନ୍ୟାପାଦ—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ବିବାହାର୍ଦ୍ଧ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବା ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କରି କନ୍ୟା ।

କନ୍ୟାପାଳ—ସୁଂ. ବି. ପାଳନାମକର୍ତ୍ତେଣିକ କାତି, କନ୍ୟାରପତି, ଜାମାତା, (ବିଂ) କନ୍ୟାର ପ୍ରତିପାଳକ ।

କନ୍ୟାପ୍ରଦାନ—କୁଁ. ବି. କନ୍ୟାଦାନ (ଦେଶ) ।

କନ୍ୟାବ୍ରତ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କନ୍ୟା + ବ୍ରତ୍ୟା + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ + ଆ) ରତ୍ନମଣ୍ଡ ସ୍ତ୍ରୀ ।

କନ୍ୟାଭର୍ତ୍ତୀ—ସୁଂ. ବି. ବାହିକେୟ, ଜାମାତା ।

କନ୍ୟାଭର୍ଯ୍ୟା—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ପୁରୁଷର ଦ୍ରୁଷ୍ଟି ପଞ୍ଜୀୟା ବା ତହିଁପର ସ୍ତ୍ରୀ ।

କନ୍ୟାମାଆ—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ବିମାତା ।

କନ୍ୟାରତ୍ନ—କୁଁ. ବି. ପ୍ରେସ୍ତକନ୍ୟା, ଅସା- ଧାରଣ ରୂପବନ୍ଧ ବା ସୁଣ୍ୟବନ୍ଧ କନ୍ୟା ।

କନ୍ୟାଶୀର୍ଣ୍ଣ—ସୁଂ. ବି. ରଶୀବିଶେଷ, ଷଷ୍ଠ- ରଶୀ ।

କନ୍ୟାବେଶ—ସୁଂ. ବି. (କନ୍ୟା + ଆ + ବେଶ + ରଜ) ଜାମାତା ।

କନ୍ୟାଶାତ୍ରୀ—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ଜିଜର ସ୍ତ୍ରୀ ବା ସ୍ତ୍ରୀର ବିମାତା ।

କନ୍ୟାଶୁଳକ—କୁଁ. ବି. କନ୍ୟାର ମୁଲି, କନ୍ୟାପିତା ବରତାରୁ କନ୍ୟାର ମୁଲି- ସ୍ତ୍ରୀପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଧନ ।

କନ୍ୟାସମ୍ପଦାନ—କୁଁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କନ୍ୟାଦାନ

କନ୍ୟାଦାନ, ବିବାହବେଶରେ କନ୍ୟା- କର୍ମ କନ୍ୟାକୁ ବରହାତରେ ସମର୍ପଣ ରୂପ କର୍ମ ।

କନ୍ୟାସ୍ତ୍ରୀମୂର—କୁଁ. ବି. କନ୍ୟା କର୍ତ୍ତ୍ତିକ ସ୍ତ୍ରୀମୂର ପିତ୍ରଭାଷଣ ।

କନ୍ୟାଭାରଣ—କୁଁ. ବି. କନ୍ୟାର ଅଭି- ଭବକର ଅନ୍ତର୍ଗତସାରେ ଅଥବା ତାଙ୍କ ଆଗରେ ବଳପ୍ରକାଶକର କନ୍ୟାଗ୍ରହଣ ।

କପ—ସା. ପିଆଲ, ଗିନା, ଦିକେଟ ଓ ପୁଟକଲ ମ୍ୟାଚରେ ଜିତବା ଦଳକୁ ସମ୍ମାନାର୍ଥ ଉପହାର ଦିଆଯିବା ପାତ୍ର ।

କପକପ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଦା ଓ ବଥ ପ୍ରତିଦିନ ବାରବା ପାତ୍ରାସୁକୁ ଶରାନ୍ତିକରଣ ।

କପ—ସୁଂ. ବି. (କ + ପା + ଅ) ବରୁଣ ଦେବ, ଅସୁରବିଶେଷ, (ବିଂ) ଜଳପାସୀ ।

କପଟ—ସୁଂ. କୀ. ବି. (କ + ପଟ + କ.ଅ) ଶଠତା, ବଞ୍ଚନା, ମାସ୍ତା, ମିଥ୍ୟାବ୍ୟବ- ହାର, ଛଳ, ଜନ୍ମଦେବାଙ୍ଗପୁର ବିଶେଷ, (ବିଂ) କପଟୀ ।

କପଟକମଳ—ସୁଂ. ବି. (କ + ପଟ + ଅ + କମଳ) ମାସ୍ତାମର ।

କପଟଗୁରୁ—ହୀ. ବି. (କପଟ + ଗୁରୁ + ରଜ) ଯେ କପଟ ବ୍ୟବହାର କରିବାରେ, ଛଦ୍ମବେଶୀ, କାପଟିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କପଟ- ଗୁରୀଣୀ ।

କପଟତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କପଟ + ତ + ଆ) କପଟଭାବ, କଳନା, ପ୍ରତାରଣା ।

କପଟତାପାତ୍ର—ସୁଂ. ବି. କପଟସନ୍ଧ୍ୟାସୀ, ବିରତିବେଶକ, ଯେ ତପସୀ ବୋଲି ଦେଖିଲ ହୁଏ ।

କପଟଧାରୀ—ସୁଂ. ବି. (କପଟ + ଧୁ + ରଜ) କପଟସ୍ତରୀ ।

କପଟପଟୁ—ହୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ପ୍ରତାରଣା କରିବାରେ ଯେ ନିପୁଣ, ଔଡ଼ୁଲାଲିକ, ଜନ୍ମକାଳକାଣ୍ଡ ।

କପଟପାଶ—ଗ୍ରା. ବି. ପୁରୁଷିରଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦୁର୍ଘୋଷନ ଖେଳିଥିବା ଛଳଦ୍ୱୀତୀ- କୀତ୍ରା, ଭୀମାଧୀବର ରଚିତ କୁତୁ- ପାଣ୍ଡବଙ୍କର ଛଳଦ୍ୱୀତୀକୀତ୍ରା ବିଷସ୍ତକ ପ୍ରକ୍ରିଯେଷ

କପଟପ୍ରବନ୍ଧ — ପୁ. ବ. (କ.ଧ) କପଟ-
ଭାବ, ଛଳ, ଛଳନା, ପ୍ରତାରଣା ।
କପଟବେଶ — ବ. ଛଢୁବେଶ, (ବି) କପଟ-
ବେଶୀ ।
କପଟବେଶାଶ୍ରୀ — ପୁ. ବି. କପଟବେଶୀ
(ଦେଶ) ।
କପଟବେଶୀ — ପୁ. ବି. (କପଟବେଶ +
ରନ) ଛଢୁବେଶୀ ବହୁପୂର୍ଣ୍ଣ ।
କପଟଲେଖ୍ୟ — ବ. (ମଧ୍ୟ. କ.ଧ) କାଳ
ଦଳିଲ ।
କପଟିଆ — ଗ୍ର. ପୁ. ବି. କପଟୀ (ବ୍ୟକ୍ତ),
କପଟପୁର୍ଣ୍ଣ (କାର୍ଯ୍ୟ) ।
କପଟିକ — ଫି. ବି. (କପଟ + ଇକ) କପଟ
ଦସ୍ତିଷ୍ଠ, ପ୍ରତାରଣାପୁର୍ଣ୍ଣ, କପଟୀ ।
କପଟିନା — ସ୍ଥା. ବ. (କପଟ + ରନ + ରି)
ଗନ୍ଧଦ୍ୱାବ୍ୟବିଶେଷ ।
କପଟୀ — ସ୍ଥା. ବ. (କପଟ + ରି) ପରମାଣ-
ବିଶେଷ, ପୁ. ବି. (କପଟ + ରନ)
ପ୍ରତାରକ, ଠକ, ଧୂର୍ତ୍ତ, ଅନ୍ତର୍ଭବ-
ଗୋପନକାଶ ।
କପଟେଶ୍ୱର — ସ୍ଥା. ବ. ଶୈତନ କଣ୍ଠକାଶ ।
କପଡ଼ା — ଗ୍ରା. ବ. (ସ—କପଟ) ଲୁଗା,
ବସ ।
କପଡ଼ାଛଣା — ଗ୍ରା. ବ. କନାରେ ଛଣା-
ହୋଇଥିବା ଗୁଣ ପଦାର୍ଥ ।
କପଡ଼ାଛତା — ଗ୍ରା. ବ. କନାଛତା ।
କପଡ଼ାଲତା — ଗ୍ରା. ବ. ଲୁଗାପଟା ।
କପନ — ପୁ. ବ. (କପନ + ଅନ) କମନ,
ପୁଣ୍ୟାଦି ଜୀବିଶେଷ ।
କପଦ' — ପୁ. ବ. (କ + ପୁ + ଦ) ଶିବ-
ଜଟା, କରିଡ଼, ବରଟକ ।
କପଦ'କ — ପୁ. ବ. (କପଦ' + କ) କରିଡ଼,
ପରିଦ୍ୟା ।
କପଦ'ଙ୍ଗ — ସ୍ଥା. ବ. ଜଟାଧାରଣୀ, (ବି)
ଶିବପଢ଼ୀ, ପାବଣା ।
କପଦ'ଯାନ — ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବୃକ୍ଷଭ, ଶିବ-
ବାହନ ।
କପଦ'ୀ—ପୁ. ବ. (କପଦ' + ରନ) ମହା-
ଦେବ, ଶିବ (ବି) ଜଟାପୁର୍ଣ୍ଣ ।

କପର୍ଦୀଶ — ପୁ. ବ. କାଣୀପୁ ଶିବଲଙ୍ଘ
ବିଶେଷ ।
କପା — ବ. (କାର୍ଯ୍ୟ ଶବ୍ଦ) ଭୁଲାତ୍କଷ,
ଭୁଲା, ସମସ୍ତ ସମସ୍ତରେ ଦେଖାଯିବା
ନଖର ପିଲାଇସ ଧଳାଚିନ୍ତ ।
କପାଶାଳ — ଗ୍ରା. ବ. ଯେଉଁ ଶାଳ ବା ଯନ୍ତ୍ର
ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜି ପ୍ରକ୍ରିୟା କରାଯାଇଥିବା
କପାଶୀବା ।
କପାଟ — ବ. (କ + ପଟ + ଶିର + କ. ଅ)
କପାଟ, ଦ୍ୱାରର ଆବରଣ ।
କପାଟଦ୍ୱାରା — ପୁ. ବ. (କପାଟ + ହନ +
କ. ଅ) ହନ୍ତୀ, ଚୌର । [କପାଟ ।]
କପାଟିକା — ବ. (କପାଟ + କ + ଆ)
କପାଟୋଡ଼ିଘାଟନ — କ୍ଲୀ. ବି. କପାଟ
ଶୋଲବା ।
କପାତୁଳା—ଗ୍ରା. ବ. କପାତୀରୁ ବାହାରିବା
ଭୂଲା ।
କପାପୁଟ — ଗ୍ରା. ବ. କପାବକଢ଼ା ମଧ୍ୟରେ
ଥିବା ମଞ୍ଜି ପ୍ରକ୍ରିୟା କପା ।
କପାଳ — ପୁ. କ୍ଲୀ. ବ. (କ + ପାଳ + ଅ)
ମସ୍ତକର ଅଛି, ଶପୁଷ୍ଟ, ଲାଲଟ ଦେଶ,
ଭାଗ୍ୟ, କଳସଅର୍ଦ୍ଦଶ, ଭରାପାଦ, ମୁହିଳ
ପାଦ, କୁଞ୍ଚରେଗବିଶେଷ, ଯଜ୍ଞୀୟ
ଦୂର ସମ୍ବ୍ରଦ, (ବି) କପାଳିଆ ।
କପାଳକୋର — ଗ୍ରା. ବ. ସୌଭାଗ୍ୟ, ଭାଗ୍ୟ
ପ୍ରସନ୍ନ ହେବା ।
କପାଳପାଣି—ଫି. ବି. (ବ. ମା.) ଯେ
ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ହୃଦ ଦେଇଥାଏ ।
କପାଳପଟା — ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ହତଭାଗ୍ୟ,
କର୍ମଶାନ, ହତଭାଗ୍ୟ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ।
କପାଳପାଟିବା — ଗ୍ରା. ବ. ଦୁର୍ଦ୍ରଶୀ ପାଟିବା,
ଦୂରଦୂଷ ।
କପାଳବନ୍ଧ — ଗ୍ରା. ବି. ଭାଗ୍ୟବାନ୍ଦ, (ପ୍ରା.)
କପାଳବନ୍ଧୀ ।
କପାଳବୁଦ୍ଧ — ପୁ. ବ. (କପାଳ + ବୁଦ୍ଧ +
କ. କ୍ଲ୍ଯାପ) ଶିବ, ଭକ୍ଷୁକ, (ବି) ନର-
କପାଳଧାରୀ ।
କପାଳମାଲିନୀ — ସ୍ଥା. ବ. (କପାଳ + ମାଲା
+ ରନ + ରି) ଦୂର୍ଗା, କାଳୀ ।

କପାଳମାଲୀ — ପୁ. ବ. (କପାଳ + ମାଲା
+ ରନ) ଶିବ ।
କପାଳମୋତନ — କ୍ଲୀ. ବ. (କପାଳ + ମୁତ୍ତ +
ଅନ) କାଣୀପୁ ଆର୍ଥିବିଶେଷ ।
କପାଳରେ କରମାରିବା-ଗ୍ରା. କି. ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ମୁଣ୍ଡରେ ହୃଦ ବାଢ଼େ-
ଇବା, କର୍ମ ଆଦର ଦୁଃଖ ସହିବା ।
କପାଳଲିଙ୍ଗନ — ଗ୍ରା. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଲେଖନ, ଯାହା ଗୋଗ କରିବାକୁ
କପାଳରେ ବିଧାତା ଲେଖିଥାଏ ।
କପାଳଶିର — ପୁ. ବ. (କପାଳ + ଶିରଃ)
(ବ. ଗ୍ରା.) ମହାଦେବ ।
କପାଳସନ୍ଧି — ପୁ. ବ. (କପାଳ-
ଶିରଃରେ ଯେଉଁ ସନ୍ଧି ମଳନ ସ୍ଥାନଅଛୁ ।
କପାଳସନ୍ଧି—ପୁ. ବ. (ବ. ମା.) ହତଭାଗ୍ୟ,
(ପ୍ରା.) କପାଳସନ୍ଧି ।
କପାଳ — ପୁ. ବ. (କ + ପାଳ + ର)
ମହାଦେବ ।
କପାଳିଯା — ପୁ. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତବନ୍ଧ,
ଭାଗ୍ୟବନ୍ଧ ।
କପାଳିକା — ସ୍ଥା. ବ. (କପାଳ + ଇକ + ଆ)
ଶପର, ଶ୍ରୀକପାଳ, ବାନ୍ଦ ଉପରେ
ଥିବା ଶ୍ରୀକାନ୍ତବରଣ, ଦନ୍ତରେଗବିଶେଷ ।
କପାଳମୀ — ସ୍ଥା. ବି. ଶପରଧାରଣୀ, ଭାଗ୍ୟ
ବନ୍ଧ, (ବି) ଦୂର୍ଗା ।
କପାଳୀ — ପୁ. ବ. (କପାଳ + ରନ)
ଶିବ, (ପ୍ରା.) ଦୂର୍ଗା, (ବି) କପାଳବନ୍ଧ ।
କପାଳେ ନଥୁଲେ ଭୁପାଳେ ନ ଦିଅନ୍ତି—
ଶା. (ପ୍ରକଳନ) ଯେବେ ଗୋଗ କରିବାକୁ
ଆପଣା କର୍ମରେ ନଥାଏ, ତାହାଦେଲେ
ଶଳା ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଗୋଗ
ହୋଇ ପାରେ ନାହିଁ ।
କପାଳେଶ୍ୱର — ପୁ. ବ. ଶିବଲଙ୍ଘ-
ବିଶେଷ, (ପ୍ରା.) କପାଳେଶ୍ୱର ।
କପାରିଆ — ଗ୍ରା. ବ. (ସ—କାର୍ଯ୍ୟ) ଏକ
ପ୍ରକାର ଗୁରୁକାନ୍ତବୁଦ୍ଧ ।
କପି — ପୁ. ବ. (କପ + ଇ) ବାନର,
ମଧ୍ୟଦୂନ, କରଞ୍ଜବିଶେଷ, ରତ୍ନବନ,

ବରହ, ପିଙ୍ଗଳବର୍ଣ୍ଣ, ଆମଳକୀ, ଗନ୍ଧି
ଶିଶେଷ, ଶିଲାରସ, (ଇଂ) ନକଳ
କରିବା ।

କପିଳକୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ବାଜାରଙ୍କ
କପିଳକୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବାଜାରଙ୍କ ।

କପିଳକନ୍ଦୁ—କୁ. ବ. ମସ୍ତକର ଅସ୍ତି,
ଶୟାମ ।

କପିଳକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନାଳପିନ୍ଦୁର ବୃକ୍ଷ, ନାଳ
ବେଶୁକା ଗଛ ।

କପିଳକେତନ—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଅର୍କୁନ,
କପି ଉତ୍ତର ଧୂକ, ଅର୍କୁନରଥ ।

କପିଳକୋଳ—ସୁଂ. ବ. କୋଳବିଶେଷ ।

କପିଳତୁଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଆମ୍ବୁଡ଼ା ଗଛ ।

କପିଳ—ସୁଂ. ବ. (କପି + ଲନ୍ + ଥ)
ଶିଲାରସ, (ଇଂ) ବାନରକାଳ ।

କପିଳଦିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ତେଲପିଲିକା,
ଅସରପା ପୋକ ।

କପିଞ୍ଜଳ—ସୁଂ. ବ. (କ + ପିନ୍ଦକ + ଲ)
ଶୁକଳପରୀ, ଚିତରପରୀ, ରଷ୍ମିକୁମାର-
ବିଶେଷ ।

କପିତନ୍ଦୁ—ବ. ମାଙ୍ଗଡ଼କେନ୍ଦ୍ର ।

କପିତେଲ—କୁ. ବ. ଶିଲାରସ ।

କପିତ୍ରଥ—ସୁଂ. ବ. (କପି + ସ୍ତ୍ରି + ଥ)
କଇଥ, ଗନ୍ଧିବିଶେଷ, କଇଥ ଫଳ ।

କପିତ୍ରଥର୍କୁ—କୁ. ବ. (କ.ଧା.) ଏଳ-
ବାଲୁକ ।

କପିତ୍ରଥାଷ୍ଟକ—କୁ. ବ. ଅତ୍ସାର ରୋଗର
ତ୍ରିଷଧ ବିଶେଷ ।

କପିତ୍ରଥାସ୍—ସୁଂ. ବ. ବାନରବିଶେଷ,
ମୁଗବିଶେଷ ।

କପିଧଳ—ସୁଂ. ବ. (କ.ଶ୍ର.) ଅର୍କୁନ ।

କପିନାମା—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଶିଲାରସ
କପିପିପଳି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ରକ୍ତ ଅପାମାର୍,
ପୂର୍ଣ୍ଣାବର୍ତ୍ତ ବୃକ୍ଷ । [ଅପାମାର୍]

କପିପ୍ରଭ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଆଲକୁଣୀ,
କପିପ୍ରଭ୍ର—ସୁଂ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶମଚନ୍ଦ୍ର,
ବାଳ, ପୁଣୀବ ।

କପିପ୍ରଭ୍ର—ସୁଂ. ବ. (କପି + ପ୍ରଭ୍ର) କଇଥ
ଗଛ, ଆମ୍ବୁଡ଼ା ଗଛ ।

କପିବନ୍ତୁ—ସୁଂ. ବ. ଦେବର୍ତ୍ତ ନାରେଦ ।
କପିବନ୍ତୀ—ବ. ଗଜପିପଳି ।

କପିରମ୍—କ୍ର. ବାନରମାନଙ୍କର
ଭାଷ୍ଟୁବ୍ରାନ୍, କମଳୀ, ବାଜାରଙ୍ଗନିତ୍ୟାଦ ।

କପିରକ—ସୁଂ. ବ. (କପିଳ + କ. ଲର-
ରତ୍ନ) କପିଲ ବର୍ଣ୍ଣ, ପିଙ୍ଗଳବର୍ଣ୍ଣ ।

କପିରଥ—ସୁଂ. ବ. (କପି + ରଥ)(କ.ଶ୍ର.)
ଶମଚନ୍ଦ୍ର, ଅର୍କୁନ ।

କପିରୋମଫଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା.)
ବାରଙ୍ଗନ ।

କପିଲ—ସୁଂ. ବ. (କପି + ଲଳ) ପିଙ୍ଗଳ
ବର୍ଣ୍ଣ, ଅସ୍ତି, କୁଳୁର, ମହାଦେବ,
ବିଷ୍ଣୁ ସର୍ପବିଶେଷ, ଦାନବବିଶେଷ,
ବୁଝା ବୃକ୍ଷ, ବାହୁଣ ସମ୍ମଦ୍ରାୟବିଶେଷ,
ସ୍ଵାମିନାଥ ମୁନୁବିଶେଷ, (ଇଂ) ପିଙ୍ଗଳ
ବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ତ୍ରୀ ।

କପିଲକ—କ୍ର. ବ. କମାନ୍ତ୍ରି, (ବ.ଶ୍ର.)
ପିଙ୍ଗଳ ବର୍ଣ୍ଣ ।

କପିଲକ୍ଷେତ୍ର—ନର୍ମଦା ଓ ମଧ୍ୟଦେଶ
ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଉପକୂଳ ।

କପିଲଗଞ୍ଜିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କମରୁପସ୍ତ
ନଦୀ ବିଶେଷ ।

କପିଲଦେବ—ସୁଂ. ବ. ସୁଂତ ଶାସ୍ତ୍ର
ବିଶେଷର ପ୍ରଣେତା ।

କପିଲଦୁୟି—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ସୂର୍ଯ୍ୟ,
(କ.ଧା.) ପିଙ୍ଗଳବର୍ଣ୍ଣ ।

କପିଲଦ୍ରାଶ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ତ୍ରୁପ୍ତାବିଶେଷ,
କିମ୍ବିତ୍ସ୍ତ ।

କପିଲଦୁମୁ—ସୁଂ. ବ. କାଷ୍ଟିନାମକ
ସୁଗନ୍ଧ କାଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷ ।

କପିଲଧାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗଜପାର୍ଥ ବିଶେଷ,
କପିଲା ଗାଉର ଦୁର୍ଧଧାର ।

କପିଲପଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଦ୍ରାଷ୍ଟା ।

କପିଲବାସ୍—କୁ. ବ. ନଗର ବିଶେଷ,
ବୁଦ୍ଧଦେବଙ୍କର ଜନସ୍ଥାନ ।

କପିଲ ମତ—କୁ. ବ. କପିଲ ମୁନଙ୍କ
ମତ, ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନର ମତ ।

କପିଲମୁଦ୍—ସୁଂ. ବ. ରୁଷ ବିଶେଷ ।

କପିଲଶିଂଶୁପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କମ୍ପା)
ଶିଂଶୁପା ବୃକ୍ଷ, ଯେଉଁ ଶିଂଶୁର କାଠ
ଓ ଫୁଲ କପିଲ ବର୍ଣ୍ଣ । [ବିଶେଷ]

କପିଲମହିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉପସ୍ଥିତ-
କପିଲ ସୁଂତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସାଂଖ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ର ।

କପିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କପିଲ + ଆ + ଆ)
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଗାସ୍ତ ବିଶେଷ, ଦଶକନ୍ୟା,
ଶୁଦ୍ଧକନ୍ୟା, ଶୁଆଲର, ଦିଆଲୁଆଁଶ୍ଚ,
ଜୋକ, କାମଧେନୁ, ଶିଂଶୁପା, ରାଜମନ୍ତି,
କାମରୁପସ୍ତ ନଦୀବିଶେଷ, ପୁଣ୍ୟବିକାଳ
ଶମଦିନ ପହାଦ ପହାଦ, ରେଣ୍ଟକା ନାମକ
ଗନ୍ଧତ୍ୱବ୍ୟ ବିଶେଷ, (ଇଂ) କପିଲବର୍ଣ୍ଣ-
ପୁନ୍ତ ।

କପିଲାଗୁର୍ମୟ—ସୁଂ. ବ. କପିଲର୍ଷି, ବିଷ୍ଣୁ ।

କପିଲାଞ୍ଜନ—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଶିବ,
ମହାଦେବ ।

କପିଲାବଟ—ସୁଂ. ବ. ଶାର୍ଥ ବିଶେଷ ।

କପିଲାଶ—ଗ୍ରା. ବ. ମହାଦେବଙ୍କ ନିବାସ
ପୁଲ, ଓଡ଼ିଶା ତେଜାନାଳ ରାଜ୍ୟ
ପଦତ ବିଶେଷ ।

କପିଲାଶ—ସୁଂ. ବ. (କପିଲ + ଅଶ୍ଵ) ରନ୍,
ରାଜବିଶେଷ, ପିଙ୍ଗଳ ବର୍ଣ୍ଣର ଘୋଡ଼ା,
ସୂର୍ଯ୍ୟବର୍ଣ୍ଣର କପିଲାଶକ ପୁନ୍ତ ।

କପିଲାସଙ୍ଗମ—କପିଲା ଓ ନର୍ମଦା
ନଦୀର ସଙ୍ଗମ ସ୍ଥାନ ।

କପିଲାଦ୍ରୁଦ—ସୁଂ. ବ. ଶାର୍ଥବିଶେଷ ।

କପିଲୀ—ନଦୀ ବିଶେଷ ।

କପିଲେନ୍ଦ୍ରଦେବ—ଉଜ୍ଜଳର ଏକଜଣ
ପ୍ରତିକ ରାଜା । [ବିଶେଷ]

କପିଲେଶ—କୁ. ବ. କାଣ୍ଡିଷ୍ଟ ଶିବଜିତ
କପିଲେଶର—କପିଲେଶର ଠାକୁର
ଥୁବା ଭୁବନେଶ୍ୱର ନଳଟରେ ଗୋଟିଏ
ପ୍ରାଚୀନ ଶାମ । [ଗନ୍ଧତ୍ୱବ୍ୟ]

କପିଲେମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ରେଣ୍ଟକା ନାମକ
କପିଲେହ—କୁ. ବ. (କପିଲ + ଲେହ)
ପିତଳ ଧାଉବିଶେଷ, ଉପଧାରୁବିଶେଷ ।

କପିଶ—ସୁଂ. ବ. (କପି + ଶ) ନାଲ
ପାଇ ମଣ୍ଡିତ ବର୍ଣ୍ଣ, ମାତ୍ରିଆ ରଜ, ଶିଶୁ

ଶିଳାରସ, ମଦ୍ୟବିଶେଷ, ଜନପଦ-
ବିଶେଷ, (ବିଂ) ମାଟିଆବର୍ଣ୍ଣୀୟତ୍ତ,
ପାଉଶିଆବର୍ଣ୍ଣିବିଶେଷ ।

କପିଶ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କପିଶ + ଆ) ମଦ୍ୟ-
ବିଶେଷ, ମାଧ୍ୟମ ଲତା, ନଦୀ ବିଶେଷ,
ପିଶାଚ ମାତା ।

କପିଶାଞ୍ଜନ — ପୁଂ. ବି. (ବଂ. ବୁ.) ଶିବ ।

କପିଶାଯୁଦ୍ଧ — ପୁଂ. ବି. ପିଶାଚ ।

କପିଶାୟୁନ — ପୁଂ. ବି. ଦେବତା, ମଦ୍ୟ-
ବିଶେଷ ।

କପିଶୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କପିଶ + ର) ମାଧ୍ୟମ
ଲତା, ମଦ୍ୟବିଶେଷ, ମଦର ।

କପିଶାର୍ଷକ — କୁଳ. ବି. (କପି + ଶିର୍ଷକ)
ହଙ୍ଗଳ, ପ୍ରାଚୀରର ଅଗ୍ରଭଗ ।

କପିତକ — ବି. (କପି + ତକ) ଦାରୁ
ହରତ୍ରା ।

କପିତନ — ବି. (କପି + ତନ + ଅ)
ଚର୍ବାଣ୍ଣ, ବୃକ୍ଷ, ପାରସ୍ଯ କୋଳ ଓ
ଗଛ, ଶିରୁଷ, ଅଶ୍ଵଭୂଥ, ବେଳଗଛ,
ଆମୁଡ଼ାଗଛ, କରପିପପଳୀ, ପ୍ରସାରଣୀ
ଲତା, ଶୁଆଗଛ ।

କପିବାନ୍ — ପୁଂ. ବି. ବଣିଷ୍ଟଭର୍ତ୍ତକର ପୁନ୍ତ
କପାନ୍ — ପୁଂ. ବି. (କପି + କନ୍ତ୍ର) ହନ୍ଦୁମାନ୍,
ବାଲ, ସୁର୍ଗୀବ, ବିଷ୍ଟ୍ ।

କପାଷ୍ଟ — ପୁଂ. ବି. କଇଥ, ରାଜାଦନ
ବୃକ୍ଷ ।

କପୁଛଳ — କୁଳ. ବି. (କ + ପୁଛଳ + ଲା +
ଅ) କେଶରୂପୀ, ପୁନର ଅଗ୍ରପ୍ରାନ ।

କପୁଷ୍ଟିକା — ବି. (କ + ପୁଷ୍ଟି + କ + ଅ)
ମସ୍ତକର ଉତ୍ତର୍ପାର୍ଶ୍ଵ କେଶପୁନ୍ତ ।

କପୁଷ୍ଟ — କ୍ରି. ବି. (କ + ପୁଷ୍ଟ + ଅ)
କୁଷ୍ଟିତ, ଦୁର୍ଗନ୍ ।

କପୁର — ଗା. ବି. କପୁର, ଶର୍ମର ।

କପୁରକାନ୍ତ୍ର — ଗା. ବି. ଏକ ପ୍ରକାର
କପୁର, ସୁରକ୍ଷିତ ପାନ, ଏକପ୍ରକାର
ଧାନ ।

କପୁରଦାନା — ଗା. ବି. କପୁର ପର
କାଷ୍ଟିବା ଏକ ପ୍ରକାର ମସଲ ।

କପୁରମାଳୀ — ଗା. ବି. କପୁର ବା
ଭାଷ୍ମର ଗୁଲିରେ ତିଆର ହୋଇଥିବା
ଏକ ପ୍ରକାର ମାଳୀ ।

କପୁର — ଗା. ବି. ହଳଦୀ ପର ଏକପ୍ରକାର
ମୁଲ, ଆମୁକର୍ଷ ଅଦା ।

କପୁଥ — କ୍ରି. ବି. (କି + ପୁଥ + କୁପ୍)
କୁଷ୍ଟିତ ପ୍ରକାଶକ ।

କପୋତ — ପୁଂ. ବି. (କ + ପୋତ)
ପାର୍ଶ୍ଵ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କପୋତ, କାବତ,
ଚଢ଼େଇ, ପର୍ଣ୍ଣ ।

କପୋତକ — ପୁଂ. ବି. (କପୋତ + କ)
କପୋତ, ପୌଷ୍ଟିରଞ୍ଜନ(ସ୍ତ୍ରୀ) କପୋତକା

କପୋତତରଶା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନଳୀନାମକ
ଗନ୍ଧବ୍ୟ, ଶୀରିକା, କପୋତର ପାଦ ।

କପୋତପାକ — ପୁଂ. ବି. (ଗନ୍ଧବ୍ୟ)
ପାର୍ଶ୍ଵର ଶିଶ୍ର, କାବତ ହୁଆ ।

କପୋତପାଳୀ (କା) — ପାର୍ଶ୍ଵ ବସା,
ବିଟଙ୍କ, ପାର୍ଶ୍ଵତ୍ତ, ଚଢ଼ିଆଶାନା ।

କପୋତବଙ୍ଗୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଲକୁଣି,
ବ୍ରାହ୍ମିଶାକ ।

କପୋତବର୍ଣ୍ଣୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶୈଖେତ ଅଳାଇତ ।

କପୋତବଙ୍ଗୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବ୍ରାହ୍ମିଶାକ ।

କପୋତବୃତ୍ତି — ବି. (ଗନ୍ଧବ୍ୟ) ସମୟପୁନ୍ତ
ଜାବିକା, ଉବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଶାଦ୍ୟ
ସଞ୍ଚୟ ନ କର ପ୍ରଦିନ ଯାହା ମିଳେ
ତାହା ଶାଇବା ଶୁଣ ।

କପୋତବାଣୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନଳୀ ନାମକ
ଗନ୍ଧବ୍ୟ ବିଶେଷ ।

କପୋତବାର — କୁଳ. ବି. ଅଞ୍ଜନ ବିଶେଷ ।

କପୋତହୃଦ୍ୟ — କୁଳ. ବି. ପୁଜା ସମୟେ
ହୃତ ଯୋଦିବା ।

କପୋତାକ୍ଷ — ପୁଂ. ବି. (ବ. ବୁ.) ବଜ
ଦେଶର ନଦ ବିଶେଷ ।

କପୋତାକ୍ଷ୍ତି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନଳୀ ନାମକ
ଗନ୍ଧବ୍ୟ (ପୁଂ) ପାର୍ଶ୍ଵ ପାଦ ।

କପେ ତାଙ୍କନ — ବ. ସୌଷ୍ଠଵରଞ୍ଜନ ।

କପୋତାର — ପୁଂ. ବି. କପୋତବର୍ଣ୍ଣ,
ମୁକ୍ତି ବିଶେଷ ।

କପୋତାର — ପୁଂ. ବି. (କପୋତ + ଅର)
ଶେଖ ପର୍ଣ୍ଣ, ବାଜପର୍ଣ୍ଣ, ତଳ, ତାଙ୍କାଶ ।

କପୋତେଶ୍ଵର — ପୁଂ. ବି. ମହାଦେବ,
ପୁରୀ ନଗରର ପର୍ଷି ମରେ କହିବୁରେ
ଥିବା ଶିବ ପୁତ୍ରିଙ୍କ ନାମ (ସ୍ତ୍ରୀ)
କପୋତେଶ୍ଵର, ଦୁର୍ଗା ।

କପୋଳ — ପୁଂ. ବି. (କ + ପୋଳ + ଅ)
ଶର୍ଷଲ, ଗାଲ ।

କପୋଳକଳ୍ପନା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କପୋଳ
+ କଳ୍ପନା) ମିଥ୍ୟା ଗଳ, ମନଗଢ଼ା
ଭବ, ଅସାର ପ୍ରଲାପ, (ବିଂ) କପୋଳ
କଳ୍ପିତ ।

କପୋଳକଳ୍ପିତ — ବିଂ. (କପୋଳ +
କଳ୍ପିତ) ମନଗଢ଼ା, ଯାହାର ଅଗ୍ରଭୂତି-
ନାହିଁ । କେବଳ କଳ୍ପନାଦ୍ଵାରା ବନ୍ଦୀତ ।

କପୋଳ ଦେଶ — ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା)
ଶର୍ଷଦେଶ, ଗାଲ ।

କପୋଳପଳକ — ପୁଂ. ବି. ବିଷ୍ଟୁତ କପାଳ ।

କପୋଳରଭି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଷ୍ଟୁତ କପାଳ ।

କପୋଳରଭି — ବି. (ଗନ୍ଧବ୍ୟ) ଶର୍ଷଦେଶର
ରକ୍ତମା ।

କପୋଳି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜାନୁର ଅଗ୍ରଭଗ ।

କପ୍ୟାଶ୍ୟ — କୁଳ. ବି. ବାନର, ମାଙ୍ଗଡ଼ ।

କପ୍ୟାଶ୍ୟ — କୁଳ. ବି. ମାଙ୍ଗଡ଼ମାନଙ୍କରପିତି
ପ୍ରାକ୍ତଭଗ, କପିର ଗୁଡ଼ ପ୍ରଦେଶ ।

କପ — ପୁଂ. ବି. (କ + ପଳ + କ.ଅ)
ଶର୍ଷରଷ ଧାରୁବିଶେଷ, ସଦି ଶେଷ୍ଟ୍ରୀ,
(ବିଂ) କନ୍ତୁଆ ।] (ଦେଶ) ।

କପକତୁଶ୍ଵର — ଗା. ବି. ଅକରକର
କପକର — ବିଂ. (କପ + କୁ + କ.ଅ)

ଶେଷାବକ୍ରିକ [ଶେକାର ।
କପକୁଟ୍ଟିକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲଳ, ଶିଦ୍ଧାତି,
କପକେତୁ — ପୁଂ. ବି. ଭିଷଧବିଶେଷ ।

କପକେତୁ — ପୁଂ. ବି. ଶର୍ଷରଷ ଧାରୁବିକ
କପର ନାଶ ।

କପଦ୍ମ — କ୍ରି. ବି. (କପ + ହନ + ଅ)
କପନାଶକ ତ୍ରିବ୍ୟ, ଶେଷ୍ଟ୍ରାନାଶକ ।

କପକ — କ୍ରି. ବି. (କପ + ଜନ + କ.ଅ)
ଶେଷ୍ଟ୍ରାର ଦୟନ୍ ।

କପକୁର — ପୁଂ. ବି. କପଜନିତ କୁର ।

କଷ(ଫୋ) ଶି—ବ. ବର୍ଷାର, କହୁଣି ।
କଷନାଶକ—ଶି. ବି. ଶେଷ୍ଟ୍ଵା ନାଶକ ।
କଷବର୍କଳ—ଶି. ବି. (କଷ + ବୃଦ୍ଧ
+ ଶିତ + ଅନ) ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଶେଷ୍ଟ୍ଵା
ଦୂରି ହୁଏ ।
କଷବର୍କଳ—ସୁ. ବ. (କଷ + ବୃଦ୍ଧ
+ ଶିତ + ଅନ) ପଣ୍ଡିତର ବୃକ୍ଷ,
(ବି) କଷ ବୃଦ୍ଧିକାରକ ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱାରା ।
କଷହୁର—ଶି. ବି. ଶେଷ୍ଟ୍ଵାନାଶକ ।
କଷାର—ସୁ. ବ. (କଷ + ଅର)ଶୁଣୀ ।
କଷା—ବି. (କଷ + ଲାଙ୍କ) କଷପ୍ରକା,
(ବି) ଗଜ, ହସ୍ତୀ ।
କଷାଆ—ଶା.ସୁ.ବି. ଶେଷ୍ଟ୍ଵାଦେଶପ୍ରସ୍ତ୍ର ।
କହ—(ଧର)ପଦାରତନା କରିବା ।
କହକା—ଯା.ବି. କବାଟ ଯୋଜକ କଳ,
ମଣିଦର ନିକଟସ୍ଥ ଗୁରୁ, କରିଛି ।
କବକ—ସୁ.ବି. ଛହାକ, ଛତ୍ର, କବଳ,
ଗ୍ରାସ ।
କବତ—ସୁ.ବି.(କୁ+କ.ଅର)ସାଞ୍ଜୁ
ଚେତକ ଶଶବରନ୍ତକ ମଧ୍ୟବିଶେଷ,
ନାରୀବାଦୀ, ପ୍ରସ ବୃକ୍ଷର ଛଳ ।
କବଳ—(ଯା)ବି.ଅଟକ, ଅଟକା, ରୋଧ,
ଅତ୍ରଥର, ରହିଦ ।
କବଳିବା—ଶା. ବି. କୋରକର ଧରିବା,
ଜାରୁତିଧରିବା ।
କବଟା—ଶା. ବି. ଛଣ୍ଡାଲୁଗା, କହୁ,
ବସୁଶଣ୍ଟ, ସ୍ଥାମନଙ୍କର ପରିଷେଷ୍ଟ ଶୈଠ
ଖଦ । [କବତା]
କବନ—ବି. (କହ + ଶା,ଅନ) ରଚନା,
କବନ—ବି. (କ + ଦଧ + ଅ) ଜଳ,
ଉଦ୍ଧବ, ପେଟ, ରହୁ, ଧୂମକେତୁ, ରକ୍ଷଣ
ବିଶେଷ, ଶିବଜ ଅବତାରବିଶେଷ, କିମ୍ବ
ପୁତ୍ର ମସ୍ତକସ୍ଥାନ ଦେହ, ଗଣ୍ଠ, ଗନ୍ଧ
ବିଶେଷ, ରୁଷିବିଶେଷ (ସ୍ତ୍ରୀ) କବନୀ ।
କବର—ବି. (କୁ+କ.ଅର)କଷ ବୁବର୍ଣ୍ଣ
ସ୍ତ୍ରୀ, ସମୁଦ୍ର, ଅତିତ, ବିତନ୍ତବର୍ଣ୍ଣ
ବିଶିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)କବର, (ବି)(କ + ବୃ + ଅ)
କେଶବିନ୍ୟସ, କେଶାଶ, ଲିବଣ,

ଅମ୍ବ, ଶାଖି, ଟୋପର, ଗୋପି, (ଯା.
ବି.) ସୁର୍ଦ୍ଧାର ପୋତିବାର ଗାତ, ମୁତ
ଶଶବର ଭୁରୁରେ ପୋତିବା ।
କବରଶାନୀ—(ଯା) ବି. ସମାଧୁଷେଷ,
ଶବ ପୋତିବାର ନିଦ ଷ୍ଟ୍ର ଶ୍ଵାନ ।
କବରଦେବା—ଶା. ବି. ମୁତବାହୁର
ଶବକୁ ପୋତିବା ।
କବର—ବି. ବରସା, ଦୂର୍ଲଭ ଶୁନ୍ଦର ।
କବଶ—ସୁ. ବି. କାତିବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କେଶବିନ୍ୟସ, ବେଣୀ, ଲିବଣ, ଶୋଭା,
ବରସା, ଦୂର୍ଲଭ ।
କବର—କ.ଶ.ର.ଏ.ଢ. ଏହିପାଞ୍ଚେଟିବର୍ଣ୍ଣ
କବଳ—ସୁ.ବି.(କ + ବଳ + ଅ)ଗାସ,
ଶିଳିବା, ବାଲିଆମାଛ, କର୍ଷ, କରଷି
(ଓଜନ), କୌଣ୍ଟଲରେ ଅଧିକାର ବା
ଦଖଳ, କୁଳକୁର ।
କବଲ—ଯା. ବି. ଭୁମି ଆଦିର ବିଦସ୍ମୀ
ପଦ, କବାଲ ।
କବଲିକା—ବି. ପୁଲଟିସ୍, କଷତିପରେ
ବରାଯିବା ପଢି ।
କବଲତ—ବି. (କବଲ + ମୀ,ତ)ଭର୍ତ୍ତ,
ଯାହା ଗ୍ରାସ କର ଯାଇଅଛି, ଶ୍ରସ୍ତ,
କୁତ୍ରଶାସ ।
କବଲୀକୃତ—ବି. (କବଲ + କୃ + କୃ
ମୀ,ତ) ଶ୍ରସ୍ତ, ଭର୍ତ୍ତ, ଛଳେ ବଳେ
କୌଣ୍ଟଲେ ଦଖଳାକୃତ ।
କବାଟ—ବି. (କ + ପାଟି + ଅ)ବୁଆର,
କପାଟ ।
କବାଟକଣ—ଶା. ବି. କବାଟ ମେଲୁ
କରିଦେଲେ କବାଟ ଓ କାନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ
ରହିବା କୋଣ, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଗୁହମଧ୍ୟ
ଗୁପ୍ରାନ୍ତ, ଅନ୍ତଃପୁର ।
କବାଟୀ-ବି. (କବାଟ + ଲ)ଦ୍ୱାର, କବାଟ,
ଗା. ବି. ଶୈଟକବାଟ ।
କବାଢ଼—ଗା. ସୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଓଲୁ,
କିଣ ଧୂଆ ।
କବାର-ଯା.ବି. ଲୁହା, ଶତିକା ବା ଶିକରେ
ଗୁରୁ ଉତ୍ତକ ନିର୍ମାଣପରେ ଧର ହିକ
କରିଥିବା ବା ଭାଜିଥିବା ମାଂସଗ୍ରୁ ।

କବାବତିନ—ଶା.ବି. ଶିତଳ ଚିନ, ଏକ-
ଜାମୀସ୍ତ ମରିତ ଆକୁତିର ଫଳାମସଳ ।
କବାର—ଶା. (ସମ୍ବ.) ବି. କର୍ମ, କାର୍ଯ୍ୟ,
କାରବାର, ବେପାର, (ବିକୁ) ପଢ଼ ।
କବାର—ଶା. (ଗଡ଼ଜାତ) ବି. ଯେଉଁ
ବ୍ୟକ୍ତ ଜଗଳରୁ ଗଢ଼କାଟି ଅକାର
ତଥାର କରେ, ସେ କାମ କାର୍ଯ୍ୟ ବା
ସୁଲିଆ ହଳିଆ କାମ କରେ ।
କବି—ସୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କୁ+ବ)କାବ୍ୟ-
ରଚକ, ପଦାରତକ, ଉବଷ୍ଟକ୍ଷେତ୍ର, ଶ୍ଵାଦ୍ୱାତ୍ର,
ବିଦ୍ୟା, ପଣ୍ଡିତ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପେତକ, ଶୁକ୍ର-
ଶୁର୍ଯ୍ୟ, ଶୁନ୍ଦରି, ବୁଦ୍ଧା, ବାଲୀକ, କଳି-
ଆର, ଲଗାମ(ବି)ସବଜ୍ଜ, ଉବଷ୍ଟକ୍ଷେତ୍ର, ଶ୍ଵା,
ଚିନ୍ମାଳିଲ, ଶାନବାନ୍, ବହୁଦର୍ଣ୍ଣ, ପଣ୍ଡିତ୍ସ୍ୟ
ତତ୍ତ୍ଵ, ପାରଗ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମ୍ବ ।
କବିକ—ବି. (କବି + କ) ଯୋଡ଼ାର
ଲଗ ମ, କରମାଜ, ପୁଷ୍ଟିବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କବିକା ।
କବିକା—ବି. (କବିକ + ଆ) ଲଗାମ,
କରମାଜ, କିଆ ଫୁଲ ଓ ଗର ।
କବିଗୁରୁ—ବି. (ଗତତ୍ର)ଫୁଲୁ, ଉବଷ୍ଟାର
ଆଦି କବି ବାଲୀକ ରଷ୍ଟି, ଶ୍ରେଷ୍ଠକବ ।
କବିତା—ଶା. ବି. (କବି + ତା) କବିତ୍,
କବିତାତ, ପଦ୍ୟ ।
କବିତ୍—ବି. (କବି + ତା)କବିପଣ, କବିତା-
ରଚନା କରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ, କବିର
ଭାବ ବା ଗୁଣ ।
କବିପୁ—ବି. (କୁ + ଲାଙ୍କ)କବିଲାଙ୍କ(ଦେଖ) ।
କବିରବି—ବି. (ଗତତ୍ର) କବିଶ୍ରେଷ୍ଟ ।
କବିଶ୍ରେଷ୍ଟ—ବି. (ଗତତ୍ର) ଶ୍ରେଷ୍ଟକବ,
ଚେତକ, ଆୟୁବେଦୀସ୍ତ ଚକିଷ୍ଟକ,
ଆୟୁଷେତ୍ରକ ପଣ୍ଡିତ, ଭାଟ ।
କବିଶ୍ରେଷ୍ଟ-ଶା.ବି. ବୈଦ୍ୟତିତ୍, ଆୟୁବେଦୀସ୍ତ
ଚକିଷ୍ଟ ପବତ ।
କବିଲ—ଶା. ବି. ପବକାର, ଶାଖି ।
କମ—ବି. (କୁ + ର) ଲଗାମ ।
କମାର—ସୁ. ବି. କମାରପନ୍ଦୀ ନାମକ
ଧର୍ମସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ,
ଏ ରାମାନନ୍ଦକର ଶିକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲେ ।

କମ୍ବରପତ୍ରୀ—ବୈଷ୍ଣବସ୍ତମ୍ଭୁଦାୟ ବିଶେଷ
କରୁଥର—ବ. କପୋତ, ପାର୍ବତୀ ।
କରୁଲ—ଯା. ବ. ସୀକାର, ଅଙ୍ଗୀକାର,
ମଞ୍ଜୁଶ୍ଵର ।
କରୁଲ—ସୀ. ବ. କରୁର ଦେହର
ପଶ୍ଚାତ୍ତର ।
କରୁଲସ୍ତର—ଗ୍ରା. ବ. କୌଣସି କାବି-
କୃତ ବିଷୟର ଶୀକାର, ରଜତରୂପିକୁ
ଦଖଲ କରି ଶକ୍ତା ଦେବାଶାର
ଜମିଦାରକୁ ଲେଖିଦେବ ପ୍ରଜାର-
ଅଙ୍ଗୀକାରପତ୍ର ।
କରୋଷ—ବି. (କ.ଧା.) (ଶୁ + କର୍ଷ)
ରତ୍ନକୁଷ୍ଠ, ଅଳ୍ପରସ୍ତମ, ନରରୂପ ।
କରୁତ୍—ଯା. ଅବ୍ୟ, କେବେହେତ୍, କରାପି ।
କର୍ବୀ—ବ. (ଶୁ + ମୀ.ଏ) ପିତୃଲେକର୍ତ୍ତ୍ଵ
ଦେସ୍ୟ ଶାର୍ଦ୍ଦ୍ରବ୍ୟ, ପିଣ୍ଡ, ପିତୃଲେକ
ବିଶେଷ ।
କର୍ବାନ—ବ. ଅର୍ପି, ପିତୃଲେକରିଶେଷ ।
କର୍ବାହ—ବ. (କର୍ବୀ + ବହୁ + କ.ଅ)
ଅର୍ପି ।
କର୍ବାହନ—ପୁ. ବ. (କର୍ବୀ + ବାହ
+ କ.ଅ) ଅର୍ପି ।
କମ୍—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) କର୍ବାକରିତା, କରିମାର୍ତ୍ତି
ହେବା, ସରମ କରିବା, ପ୍ରେତକରିବା ।
କମ୍—ଯା. ବି. ସାମାନ୍ୟ, ଅର୍ପକୁଷ୍ଠ,
ଅଳ୍ପ, ତୁଳ୍ୟ, ଅଳ୍ପତର, ଉତ୍ସାହ, ଅପ୍ରଚର ।
କମ୍ବୋର—ଯା. ବ. ଦୁଃଖି ।
କମ୍ବୋର—ଗ୍ରା. ବ. ଦୁଃଖିତା, ବଳ-
ସାମନ୍ତା । [କରୁଲରେ]
କମ୍ବେ କମ୍—ଅବ୍ୟ. ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦର୍ଶନରେ, ଅତି
କମ୍—ଅବ୍ୟ, କଳ, ମସ୍ତକ, ମୁଖ, ସୁଖ,
ମଙ୍ଗଳ, ପାଦପୂରଶାର୍ମ ନିରାପତ ଶର,
ଗ୍ରା.ବ. (ଦ୍ୱାରା) କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ, ସୁଷ୍ଠୁ
ଶିଳ, ହାତର ଅଳକାରବିଶେଷ, ବାଦ୍ୟ
ବିଶେଷ, (ବି) କମମାୟ, ସୁନ୍ଦର, କାରୁ-
କାର୍ଯ୍ୟବିଶ୍ଵିଷ ।
କମ୍ବି—ବ. ହି. (କମ୍ + ଅକ) କାମୁକ,
(ପୁ.) ଗୋହପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ ରତ୍ନବିଶେଷ ।

କମ୍ବା—ଯା. ବ. ବଢ଼େଇଙ୍କର ଧରୁକା-
କାର ଉଥେର ଦିଶ୍ଵବା ଯତ୍ତ ।
କମ୍ବ—ବ.ପୁ. (କମ + ଅବ) କରୁପ,
ଦିଷ୍ଟଙ୍କ ଦିଶ୍ଵର ଅବତାର, ଶକ୍ତି ବୃକ୍ଷ,
ବଣ, ଦେଇତବିଶେଷ, (କୀ) ଶର୍ଣ୍ଣବିଶେଷ,
ମୁନ୍ଦମାନଙ୍କର ଜଳପାତିବିଶେଷ, ବାଦ୍ୟ-
ବିଶେଷ, କମଣ୍ଡୁ, (ସ୍ଵା) କମଠୀ ।
କମଠୀ—ବ. ସୀ. ମାର କରୁଛ ।
କମଶ—ଗ୍ରା. ବ. ସୁନ୍ଦରୀ ରୂପ ବା
ହଳ କରିବା, କୃଷିକର୍ମ ।
କମଣ୍ଡୁ(କୁ) — ବ. ପୁ. କୁ. ଗତୁ, ସନ୍ଧ୍ୟାରୀ
ମାନଙ୍କର ମୁନ୍ଦିକାଦରମିତ ଜଳପାତି,
ଅଶ୍ଵତଥବୁଷ, ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃକ୍ଷ,
କମଣ୍ଡୁତରୁ — ବ. ପୁ. ଅଶ୍ଵତଥ ବୃକ୍ଷ,
ଦେଇଶ୍ଵର ବୃକ୍ଷ ।
କମତି—ଗ୍ରା. ବ. ନୃଥନତା, ଅଳ୍ପତା ।
କମନ—ବି.ହି. (କମ + ଅନ) କମମାୟ,
କାମୁକ, (ବି) କନର୍ପ, ଅଶୋକ ବୃକ୍ଷ,
ବନ୍ଦ୍ରା ।
କମନ୍ଦୁ—ବି.ହି. (କମ + ମୀ.ଏ) କମମାୟ,
ସୁନ୍ଦର, ରୂପ, ମଞ୍ଜୁଲ, (ବି) କମମାୟତା ।
କମନ୍ଦି—ବ. କୁ. କବନ, କଳ ।
କମର—ହି. (କମ + ଅର + ଅ) କଟି,
ଅଶ୍ଵା, କାମୁକ, ଅଭିଲାଷୀ ।
କମଶ—ଯା.ବି. ଅଶ୍ଵାଧରବେମାରି, (ବି)
ଯାହାର ଅଶ୍ଵା ଦରଜିମପ ହୋଇଅଛୁ
ବା ଯାହାର ଅଶ୍ଵାହାତ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଅଛୁ ।
କମଶ—ସୁଲଭାନ, ବାଦରଙ୍କ ପୁରୁ
ତ୍ତମାୟନଙ୍କ ଭର ।
କମଳ—କୁ. ବି. (କମ + ଅଳ) ପଦ୍ମ,
କଳ, ଆସ୍ତି, ତିଷ୍ଠି, ଆଶ୍ରୟ, ଆକାଶ,
ନାରାଜଙ୍କଳ, ମୁଗବିଶେଷ, ରାଷ୍ଟ୍ରଶୟର
ଅଗ୍ରଭାଗ ବା ମୁହଁ, ରୁତକପସାଦିବିଶେଷ,
ସାରଥପତ୍ରୀ, ଗୋରୁର ଗଲକମଳ, ଅଭି
ତୋଳା, (ବ.ପୁ.) ବିଷ୍ଣୁ, (ସ୍ଵା) କମଲିମା,
(ଗ୍ରା. ବ.) କମ୍ବି ।
କମଳକ—କୁ. ବି. କମଳ, ପଦ୍ମ, କଳ ।
କମଳକା—(କମଳ + କାର + କେ
+ ଅ) କାଟିବିଶେଷ ।

କମଳବୋରକ—ପୁ. ବ. ପଦ୍ମର କଢ଼ି ।
କମଳକୋଷ—ପୁ. ବ. ପଦ୍ମର କଢ଼ି ।
କମଳଶ୍ଵର—କୁ. ବ. (କମଳ + ଶ୍ଵର)
ପଦ୍ମପୁରୁଷ । [କୋଷ ।
କମଳଘଟା—ଶ୍ରା. ବ. ପଦ୍ମପୁରୁଷ ଘଟ-
କମଳକୁଦ—ପୁ. ବ. କଙ୍କପଣୀ, ପଦ୍ମର
ବୃକ୍ଷ ।
କମଳଜ—ପୁ. ବ. ବ୍ରହ୍ମା, ଚନ୍ଦ୍ର, (ନ)
ରୋହଣନନ୍ଦନ ।
କମଳଣୀ—ଗ୍ରା. ବ. ସୀ. ଲକ୍ଷ୍ମୀ, କମଳା ।
କମଳନୟନ—କୁ. ବ. ପଦ୍ମପରି ବିଶାଳ
ବା ସୁନ୍ଦର ଚନ୍ଦ୍ର, (ବି) କମଳାନା ।
କମଳପଦାନ୍ତ—ହି. ବି. ପଦ୍ମପନ୍ଦରିଲ୍ୟ
ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖି ।
କମଳରବ—ବ. (କମଳ + ଶୁ + ଅ) ବ୍ରହ୍ମା,
ଜଣେ ଜେନଗନ୍ଧିକାର ।
କମଳରାକବାଳ—ଗ୍ରା. (ପବନ) କମ୍ବଳ
ଲେମନମିତ ଥିବାରୁ ଏଥରୁ ଲୋମ
ବାହୁବା ବାହୁଲତା ମାତ୍ର, ସେହି-
ପର ଯାହା ଅଶ୍ଵା ଦୋଷରେ ପୁଣ୍ୟ
ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ଦୋଷ ବାହୁବା
ବାହୁଲତାମାତ୍ର, ବହୁଦୋଷ କରିଥିବା
ପରେ ଏପରି କୁହାଯାଏ ।
କମଳଗୋନ୍ଦ—ପୁ. ବ. (କମଳ + ଗୋନ୍ଦ)
ବ୍ରହ୍ମା, ପଦ୍ମଗୋନ୍ଦ ।
କମଳରୁ ବାଳ ବାହୁବା—ଗ୍ରା. (କମଳ)
କେବଳ ବା ଲୋମମୟ କମଳରୁ ଗୋଟିଏ
ଲୋମ ବାହୁବାରଳ ଦୋଷମୟବନ୍ତି
ବା ବହୁର ଗୋଟିଏ ଦୋଷ ପୁଅଳ୍
କରି ଚିନ୍ତାକବା ।
କମଳବଦନ—ହି. ବି. ପଦ୍ମମୁଖ ।
କମଳଶ୍ଵର—ବ. (ଗତର) ପଦ୍ମପୁରୁଷ ।
କମଳା ସୀ.ବ. ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସୁନ୍ଦରୀ ସୀ.ଗଜା,
ପ୍ରହୁଦିନ ଜନମ, କଞ୍ଚିତବିଶେଷ, ଜନ-
ବିଶେଷ, ନାରାଜିବିଶେଷ, କମଳା
ଲେମ୍ୟ । [କର ।
କମଳାକର—ପୁ. ବ. ପଦ୍ମ ସୁନ୍ଦର, ପଦ୍ମ

କମଳାଗୁଡ଼ି—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତୁତିକାଦିବର୍ଗର
ଛେଟ ଆରଣ୍ୟ ତୁର ଫଳର ପୃଷ୍ଠାର
ଜାତ ନାଲିଗୁଡ଼ି ।

କମଳା ପତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶତଭି) ବିଷ୍ଣୁ
ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି, ନାରୀପତି ।

କମଳାଲୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରିଷ ଶର୍ତ୍ତବିଶେଷ,
ସମ୍ପର୍କ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମଳାଲୟ ।

କମଳାଲୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମିଷ୍ଣାମନାରାଜ
ବିଶେଷ ।

କମଳାପଥନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମଳ + ଆସନ)
ବ୍ରହ୍ମା, ପଢ଼ୁଥନ ।

କମଳାପଥନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମଳ + ଆସନ
+ ପା + ଅ) ବ୍ରହ୍ମା ।

କମଳିମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମଳ + ଇନ୍ + ରା)
ପଦ୍ମିନୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ପୂର୍ବରଣୀ, ରଜା, ସୁଲକ୍ଷ୍ମୀ
ମଣି ଶ୍ରୀ, ପଦ୍ମବନ ।

କମଳୋତ୍ତର—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁମୁଦପୁରୁ,
ଗେଣ୍ଟୁପୁରୁ, କୁମୁଦାରଙ୍ଗ ।

କମଶଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିକୁଞ୍ଜ, ବେଜନୀ,
ସଙ୍କର, ଜାରଙ୍ଗ ।

କମା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମ + ଅ + ଆ) ଶୋଭ,
(ଶ୍ରୀ. ବି.) କମିବା, ରେଜରାର, ଅର୍ଜନ,
(ତେଲଗୁ)ଆକ୍ରମ ବା ଦ୍ରାବିଡ଼ ପ୍ରାଚ୍ଯର ।

କମାଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧନୁ, ତୋପ ।

କମାଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହ୍ର + କମି) ବେହେଲ
ଆଦି ବଜାରବାର ଧନୁକାକାରପତଳା,
ବଜୁ କର ନଳିଆଦିରେ ବସିବାର ଲୁହା
ଆଦିର ମୁଦିଆ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) କୃଷିକରି,
ନନ୍ଦ ଆଦି କାଟି ଅଳତାଦେଇ ହୃଦୟ
ପଦାଦିକୁ ଶୋଭାୟକ ବା ଶୁଭ୍ରକରିବା ।

କମାର—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. ଲୁହା କାମାକରିବା
କାରିଗର, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମାରୁଣୀ ।

କମି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଳତା, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ଅଳ,
ନୃନ ।

କମିଙ୍କ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁରୁତାବିଶେଷ ।

କମିଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ସରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ଠା-
ହିକା ସମ୍ପଦ, କୌଣସି ବିରୁଦ୍ଧ ପରା-
ମର୍ଗ କର୍ମ ପରିବୁଲନ ବା ସିକାନ୍ତ
ଉଦେଶ୍ୟରେ କେତେକ ଲୋକଙ୍କର
ଏକଥ ବୈଠକ ।

କମିତା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମ + ତୁ) କାମୁତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) କମିତୀ ।

କମିସନ—ଶ୍ରୀ. ଯା. କାର୍ଯ୍ୟବର ରହିଥିଲା
କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରାପ୍ୟ ବା ପାରିଶ୍ରମିକ,
ଦଲଲର ପ୍ରାପ୍ୟ ଛବିଷ୍ଟ ଧନ, ପଞ୍ଚାଏତ ।

କମିସନର—ଶ୍ରୀ. ବି. ରଜଙ୍ଗୟ ବିଭାଗର
ଉପରିଷ୍ଠ ଶାସନକର୍ତ୍ତା ।

କମ—(ଧାରୀ), କମି ତହେବା, ଥରିବା ।

କମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମ + ଅ) ଦେହ
ଚଳିତ ହେବା, ଥରିବା, କମିବା,
ହୁଲିବା, ଶୁଜାର ରଷାସ୍ତକ ଭବ ମଧ୍ୟରୁ
ଏକତମ ।

କମିକଣ୍ଠ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକ ଜାତିର ବୁଢ଼ି-
ଆଖୀ, (ବି) ଅରଥରୂଥା, ଯେ ସଂଦା
ଧରୁଥାଏ, ଧାରୁ, ଉରୁଆ ।

କମେକ୍କର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ କ୍ରିରେ କମ
ହୁଏ ।

କମନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମ + ର.ଅନ) କମିବା
ଥରିବା, ଚଳିତତଃ ସଞ୍ଚାଳନ, (ଶ୍ରୀ)
ଶୀତରୁ, ବଜିବିଶେଷ, କମପ୍ରତି, କମ-
କାରକ, (ବି) କମିତ ।

କମେ, କମନ୍ଦୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମ + ମ.
ଅମ୍ବୁ) କମି ତହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

କମେମାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. କମପ୍ରତି, ବିଶେଷ
ଅରୁଥିବା, କମାନ୍ଦୁ, ଚଳିତତଃ ସଞ୍ଚାଳନ
କମଲପୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାପୁ, ବିତାସ ।

କମେବାପୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାତିରେବିବିଶେଷ ।

କମୋଇବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କମିତାତ କରିବା,
ଥରେଇବା, ଦୁର୍କରମ ଉପରୁତ କରି
ବିବା ।

କମୋଇଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ହତା, ଅଗାମ,
ଗେରଦ, ବହୁ ଦୁର୍ବିର ମିଶ୍ରଣକରି
ଦୁର୍ବି ।

କମୋଇଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଡାକ୍ତରଙ୍କ
ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ।

କମୋଇଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. କମୋଇଟିକର
କାର୍ଯ୍ୟ ।

କମୋଇଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମ + କେ + ଅ)
କମ୍ପୁ, ପବନ ।

କମେନ—ଶ୍ରୀ. ବାଣିଜିଗର୍ଭ ଗଠିତ ସଂସାର ।

କମାନ୍ଦୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମି + ତୁ) କମପ୍ରତି,
କମିତ, ଯାହାକମ୍ପୁ ଅଛି, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମିନ୍ଦୁତ
କମୋଦ—ଶ୍ରୀ. ନକ୍ଷତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ମାପିବା
ଦୂର କାହାକିମିଷ୍ଟ ଶାସ୍ତ୍ରର ସବୁ ।

କମେଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମ + ଲାଲ) କମଲା-
ଗୁଡ଼ି, ରୋତନୀ ।

କମେଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମ + ଲାଲ + ଲି) କମଲା-
ଗୁଡ଼ି, ରୋତନୀ ।

କମେ—(କମ + ଲାଲ) କମପ୍ରତି, ଯେ
ଥରେ ।

କମେଆର—ଶ୍ରୀ. ବି. ତୁଳନା, ମୁକାବିଲ ।

କମୋକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁପାଖାନାରେ ସାଥୀ
ଟାଇପମାନ ସଜ୍ଜିତକର ଅକ୍ଷରଗୋଡ଼ବା
କର୍ମ ।

କମେ—ଶ୍ରୀ. (କମ + ଲିର + ଯ) କୁଳ-
ମୟୁ, କମାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

କମେ—ଶ୍ରୀ. (କମ + ର) ଚଳିତ, ଶାତ,
କମିନ୍ଦୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମି ।, ଶାଖା ।

କମୁଖେ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁଃଖୀ, ଅସୁଖୀ,
ଦୁର୍ବିଶ୍ଵରୀ ।

କମୁଖୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁର୍ବିଶ୍ଵରୀ, ଦୁଃଖୀ
ମୟୁସୁ ।

କମୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଚିନ୍ତବିଚିନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣ, (ବି)
ଚିନ୍ତବିଚିନ୍ତ, କମୁର ।

କମୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମ + ଲାଲ) ମେଷାଦି
ଲୋମନ୍ଦମ୍ବ ଆସନ, ନାରାଯଣବିଶେଷ,
ଭରତମୟୁ, ମୁଗବିଶେଷ, କୃପି, ଶର୍ମ୍ଭ
ବିଶେଷ, ଗୋରୁଙ୍କର ଗଲକମୁଲ, (କୁଳ)
ଶୀତବସ୍ତୁ, ଜଳ ।

କମୁଲକାରକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମୁଲ + କୁ
+ ଅକ) କମୁଲନମୀତା ।

କମୁଲଧାରକ—ଶ୍ରୀ. ବି. କମୁଲଧାରୀ ।

କମୁଲବର୍ଷ ଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଳକ ବର୍ଷା
ପୁଷ୍ପବିଶେଷ ।

କମୁଲବାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମୁଲ + ବାନ)

କମୁଲବିଶ୍ଵରୀ, ଯାହାର କମୁଲ ଅଛି ।

କମୁଲଦର—ସୁ. ବି. (କମୁଲ + ଦର + ଥ) ଯେ କମୁଲ ଅପହରଣ କରେ ।
 କମୁଲିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୁଦ୍ରିକମୁଲ, କମୁଲ ମୁଶର ସ୍ତ୍ରୀ ।
 କମୁଲିବାହ୍ୟକ—ବି. (କମୁଲିନ୍ + ବହୁ + ମୀ. ଯ + କ) ବଳଦରାଢ଼ି, ଦୂଷ ଦୂର ଉଶାହେବା ।
 କମୁଲୀ—ସୁ. ବି. (କମୁଲ + ଲୀ) ଦୂଷର, ବଳଦ, (ବି) କମୁଲବିଶିଷ୍ଟ, କମୁଲ-ପରିହତ ।
 କର୍ଷ, କମୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କମ + ବି) କର-ଚୁଲ, ଜାଲିଚଟ୍ ପ୍ରତ୍ୱଦି, ବାଉଶପବ, ଦରୀ ।
 କମୁ—ସୁ. ବି. (କନବ + ର) ଶଙ୍ଖ, ବଳସ୍ତୁ ଶାମୁକା, ହୃଦୀ, ଶୀବଦେଶ, ତିରବର୍ଣ୍ଣ, ତୌର, ଅଙ୍ଗ ପ୍ରାୟ, ଅଷ୍ଟାହାର ।
 କମୁକଣ୍ଟ—ସୁ. ବି. (କମୁ + କଣ୍ଟ) ଶଙ୍ଖ-ପର ରେଖାମୟୁଦ୍ଧକ ଗଲଦେଶ, କଳ୍ପ ବିଶେଷ, (ବି) ଶଙ୍ଖପର ରେଖାମୟୁ-ଦ୍ଧକ ଗଲଦେଶବିଶିଷ୍ଟ (ସରୁଷ) ।
 କମୁକଣ୍ଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କମୁ + କଣ୍ଟ + ର) ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର କଣ୍ଟରେ ଶଙ୍ଖର ଦୂର୍ବ ଉନିଗୋଟି ଦାର ଅଛି ।
 କମୁକା(ସ୍ତ୍ରୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଶ୍ଵଗଜୀ ଦୂଷ ।
 କମୁଗ୍ରାବ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଗ୍ରା) ଯାହାର ଜଳଦେଶ ଶଙ୍ଖଭୁଲିନିଗୋଟି ରେଖା-ବିଶିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମୁଗ୍ରାବା ।
 କମୁଧର—ସୁ. ବି. (କମୁ + ଧର) ଦୂଷ, ଶଙ୍ଖଦୂଷ ।
 କମୁମୁର—ବି. (କମୁ + ମୁର) ଶଙ୍ଖମେହ, ମୁଖମର୍ତ୍ତା ।
 କମୁମୁଣ୍ଡ, କମୁମୁଲିମା—ବି.ସ୍ତ୍ରୀ. (ବ.ଗ୍ରୀ.) ଶଙ୍ଖମୁଣ୍ଡ ଦୂଷ ।
 କମୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମୁ + ର) ଶୈର, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.) କମୁ ।
 କମୋଜ—ସୁ. ବି. (କନବ + ଓଜ) ଶଙ୍ଖ-ବିଶେଷ, ହୃଦୀବିଶେଷ, ଦେଶବିଶେଷ, (ବି) କମୋଜଦେଶବାସୀ ।
 କମୋଜୀ—ସୁ. ବି. ଶଙ୍ଖଚିଲ ।

କମୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମୁ + ର) ଜଳସ୍ତୁତ, ସୁରୀ
 କମୁଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜମୁଶବୁଷ ।
 କମୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କମୁ + ର + ର) ରଣିର, ଦେଶପୁଲ ।
 କମୁ—ସୁ. (କମୁ + ର) ଅଭିଲାଷି, କମୁକ, କମୁକସ୍ତୁ, ମନୋହର, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 କମୁ ।
 କମୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ + ମା + ଅ) କ, କମୁକମ, (ସୁ) ଦେଶବିଶେଷ ।
 କମୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ମ—କରକ) କର୍ମକାଳ । [କାବୋଲୀ] ।
 କମୁଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. (କ + ସା + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ)
 କମୁଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୂରଶକ୍ଷିପୁଙ୍କର
) ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପ୍ରକାଶକ ମାତା ।
 କମୁଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ବି. ତେବୁଳି ।
 କମୁମୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୁଖମାନ, ସୁ ଦୂଷ
 ଓ ଶ୍ରୀଆନମାନଙ୍କ ମତରେ ସୁମ୍ଭିର
 ବିଶେଷ ଦିନ, ଯେଉଁଦିନ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁତ-
 ବ୍ୟକ୍ତ ଜୀବ ଉଠି ଶିଶୁରଙ୍କ ସମ୍ମ ଶରେ
 ଠାଏ ହେବେ ଓ ତାହାକର ରହନ୍ତି-
 ଦୂଷ ପାପୁଣ୍ୟର ବିଶୁର ଶିଶୁର
 କରିବେ ।
 କର—ସୁ. ବି. (କୁ + ଅ) ହୃଦୀ, ହାତାର
 ଶଣ, କିଣନ, ପ୍ରତ୍ୟୁଷ, ବିଷୟ, କର୍ତ୍ତ୍ତା,
 ଶକ୍ତ୍ୟ, ଶଳକ, କରକା, କୁଆପଥର,
 କାରକ, ଜନକ, ବ୍ରାହ୍ମମାନଙ୍କର ଉପାଧ
 ବିଶେଷ ।
 କରକ—ସୁ. ବି. (କୁ + କ.ଅକ) ହାତିମୁ
 ଦୂଷ, ପଶ୍ଚିମଶେଷ, ବଳକର୍ତ୍ତା, କୋବ-
 ଦାରବିଷ, କରଙ୍ଗର୍ତ୍ତା, ପଲାଶଗର୍ତ୍ତ,
 ଛରୁ, ଶକକର, (ଶ୍ରୀ. ବି) କମଣ୍ଡୁ,
 ଦାତିମୁଫଳ, ନାରକେଳ ମାଳ, ସତ୍ତ୍ଵ-
 ରାରେ ତଥାର ପାଦବିଶେଷ ।
 କରକର—ସୁ. ବି. ସାମୁଦ୍ରିକ ଲବଣ
 ବିଶେଷ, କ୍ୟୋତିଶୋତ୍ର ଶଙ୍ଖବିଶେଷ,
 ଲକ୍ଷମବିଶେଷ, (ଶ୍ରୀ.) ଚନ୍ଦମଣ୍ଡିତ ମୁଦ୍ର
 ପ୍ରସ୍ତର ।
 କରକୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁ ମିଶ୍ରି ତ ଗୋଡ଼,
 ପଥର ଗୋଡ଼, କଙ୍କର ।

କରକର—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋମଳ, ଅସୁଷ ।
 କରକଳୁପିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁର୍ମମୁଦ୍ରା ।
 କରକଟିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କରସପ୍ତିବିଶେଷ,
 (ବି) କାର୍କଟିଆ, ବାନରରୁଣୀ ।
 କରକଣ୍ଟ—ସୁ. ବି. କରକଣ୍ଟନନ୍ଦ ।
 କରକପନ୍ତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କରକପନ୍ତି ।
 କରକପନ୍ତିକାତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତଦ୍ଵାର
 ଗୁପ୍ତତ, ହସ୍ତଧୂତ । [ଯୋଗୀ] ।
 କରକବହୁ—ସୁ. ବି. (କୁ + ଅକ + ବହୁ)
 କରକବାନ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଭାଲମୁମଞ୍ଜ ।
 କରକମଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପଦ୍ମବୁଦ୍ଧ ସୁନ୍ଦର
 ହସ୍ତ ।
 କରକଳସ—ସୁ. ବି. ଅଞ୍ଜଳି ।
 କରକଳିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହସ୍ତ ଧୂତ ।
 କରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ଅକ + ଆ)
 ମେଘରୁକାତଳ ବା ଶିଳା, ଶୁଆପଥର,
 ବର୍ଷୋପାଳ ।
 କରକାଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ ଶା) ଧବଳ
 ନେତ୍ର, ଶୁଭ, ଲେଚନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କରକାଶୀ ।
 କରକାପାତ—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବୁଆପଥର
 ବୃକ୍ଷ । [ବୃକ୍ଷ ।
 କରକାମ୍ବ—ସୁ. ବି. (ବମ୍ବ) ନାରବେଳ
 କରକାମ୍ବାର—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶିଳା-
 ବୃକ୍ଷ । [କରପଥିବ ।
 କରକଶଳୟ—ପଲ୍ଲବ ପର ସୁନ୍ଦର ହସ୍ତ,
 କରଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭାଲମୁ ଫଳ ।
 କରକୁଟିଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତର ଆଜୁଳି ।
 କରକୋରକ—ବି. (କ.ଧା) ଯୋଡ଼ିଦୂଷ ।
 କରକୋଷ—ସୁ. ବି. କରକଳସ, ହସ୍ତ-
 ପାତ, ଆଞ୍ଜୁଲା ।
 କରକୋଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କରକଳସ୍ତୁ
 ରେଖାତୟ, ଯହିରୁ ମନୁଷ୍ୟର ଭଗ୍ନା
 ଗଣା କର୍ଯ୍ୟାବେ ।
 କରଗନ୍ଧ—ବି. ଭାଲମୁମଞ୍ଜ ।
 କରଗତ—ବି. ('ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତଗତ, ହାତକ
 ଆସ୍ଥୀବା, ପ୍ରାୟ, ଆସୁର, ବଣୀଭୂତ ।
 କରଗତ(ଶ) ସୁ. ବି. (କର + ଗତ) ବିବାହ
 ହସ୍ତଧାରଣ, ଶକ୍ତ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା, ବି.,
 କରଗାହକ, ଶକ୍ତାଆଦାସୁକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 କରଗତା ।

କରଣ୍ଠ ହୁ-ୟୁ.ବ(କର + ଗୁଡ଼ + ଥ)ସଜା,
ସଜୁ ଆଦାୟକରିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଗୋମାସ୍ତ୍ର,
ହତ୍ତି, ଉତ୍ତି, କର୍ତ୍ତି, ବିନ୍ଦୁ. ଯେକବରଣଶବ୍ଦରେ
କରଣ୍ଠୀ-ୟୁ-ୟୁ. (କର + ଗୁଡ଼ + ରତ୍ନ)
ସଜୁମୁଗ୍ରହଣକାରୀ, ଖଜଣା ଆଦାୟକାରୀ
କରଣ୍ଠଶବ୍ଦ—ୟୁ. ବ. (କର + ପର୍ଷଣ)
ଦୂମମୁନ୍ଦନଦଣ୍ଡ, (କ୍ଲା) ହସ୍ତପର୍ଷଣ, ହାତ
ପଞ୍ଚିବା ।

କରଙ୍ଗ-ୟୁ.ବ(କୃ + ଅଙ୍କ) ନାରକେଳର
ଖୋଲ, କମଣ୍ଡକ୍ଳ, ଶଶବାହୀ, ମୁଣ୍ଡର
ଶୁରୁ, ନନ୍ଦିଆ, ଶୁନ୍ଦିପ୍ରା ଭିକ୍ଷାପାତ୍ର,
ଲକ୍ଷ୍ମୀବିଶେଷ, ମୁଦ୍ରକ, ପିକଦାନ, ଶୁଣ୍ଡ,
ତିବା, ଶପର ।

କରଙ୍ଗବାସ୍ତ୍ର—ୟୁ.ବି. (କରଙ୍ଗ + ବହ +
କ.ରନ୍) ପିକଦାନ ବା ପାନତିବା
ଉଠାଇବା ଲେକ ।

କରଙ୍ଗଶାଳୀ—ୟୁ.ବ. (କରଙ୍ଗ + ଶାଳ +
ରନ୍) ଇମ୍ବୁଶେଷ ।

କରଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ.ବ. ଜଳପାତ୍ରବିଶେଷ, ନନ୍ଦିଆ
ସତ୍ରେଇ ।

କରଙ୍ଗଶ—ଶ୍ରୀ. ବ. ହାଟ, ତୋକାନ ।

କରଙ୍ଗ—ଯା. ବ. ଅଜଣା ଜମାବନର
ତାଲିକା, ପାଇର, ଦେନକ ଲିପି ।

କରଚୁଲ୍ଲି—ଶ୍ରୀ. ବ. ଧାରୁଳମିତ ପାକ
ଛିପକରଣ, ତଙ୍କା ।

କରଚୁଦ—ୟୁ.ବ.ଶାଖୋଟବୁକ୍ଷ, ସାହାଡ଼ା
ଗଛ ।

କରଛଡ଼ା—ଶ୍ରୀ.ବି. ଏକପଣିଆ, ଏକୁ-
ଟିଆ, ପାଖଛଡ଼ା ।

କରଜ—କୁ. ବ. (କର + ଜନ୍ମ + ଥ)
ବ୍ୟାଗ୍ରଗନ ନାମକ ଗନ୍ଧବ୍ୟ, ହସ୍ତନାତ
ଦୁର୍ବିମାତ୍ର, (ୟୁ) କରଞ୍ଜକୁଷ, ନନ୍ଦ, (ବି)
କରଣକାତ, (ଶ୍ରୀ) ରଷ ।

କରଜଦାର—ଯା. ପୁ. ବି. ରିଣ୍ଟେପ୍ଟ,
ରଣ୍ଣି, ଦେଶଦାର ।

କରଜଦାର—ଯା. ବ. ରିଣ୍ଟେପ୍ଟା ।

କରଞ୍ଜ(କ)-ୟୁ.ବ. (କ + ରନ୍ଜକ୍ଳ + ଥ.
କ) ବ୍ୟକ୍ଷବିଶେଷ, ଆମ୍ବକୁଦୁତ ପଳବିଶେଷ,
କରନା କୋଳ ।

କରଞ୍ଜପଳ—ୟୁ. ବ. କପିତ୍ରବୁକ୍ଷ ।

କରଟ—ୟୁ.ବ. (କ + ରଟ + ଥ)କାକ,
ହସ୍ତିଶ୍ଵର, ହସ୍ତିଶ୍ଵର, ଗେଣ୍ଟଫ୍ଲୁ,
ବାଦ୍ୟପର୍ବବିଶେଷ, କ୍ଲମ୍ବ ଫଲ୍କ ଓ ଗର
ଏକ ଦଶାହ ଶ୍ଵାକ, ପାଣିକୁଆ, ନନ୍ଦ
ବ୍ରାହ୍ମିଶ୍ଵର, ନାନ୍ଦିକ ବ୍ୟକ୍ତି, (ବି) ପୁଣ୍ୟ
ଜାବନଧାରୀ, କଳାପିଣୀ ନାଲିଆ, ନନ୍ଦି-
ଜାବା, ନାନ୍ଦିକ ।

କରଟକ—ୟୁ.ବ. (କରଟ + କ)ଗୌର
ଶାସ୍ତ୍ରପରିବର୍ତ୍ତକ କଣ୍ଠୀର ମୁଦ୍ର, କାକ ।

କରଟା—ଶ୍ରୀ.ବ. (କରଟ + ଥ) ଯେଉଁ
ଗାର କଷ୍ଟରେ ଦୂରଧ ପ୍ରଦାନ କରେ,
(ଶ୍ରୀ.ବ) ମୁଚବ୍ୟକ ଉଦେଶ୍ୟରେ ଦାନ,
ଆଦିଶ୍ଵାକ, ପାଶଙ୍କ ।

କରଟିକା—ଶ୍ରୀ. ବ. (କରଟି + କ + ଥ)
କାକ, ମାର କୁଆ ।

କରଟୀ—ୟୁ.ବ. (କରଟ + ରନ୍) ହସ୍ତୀ,
(ଶ୍ରୀ) ମାରକୁଆ ।

କରଟ୍—ୟୁ.ବ. (କୃ + ଅଟ୍) ପାର୍ଷ୍ଵବିଶେଷ,
ଶେଷ୍ଟାଲିଆ ପର୍ମା ।

କରଢା-ବି.ଶକ୍ତ, ତୁତ୍ତ, ଟାଣ୍ଟା, ଟାର୍ଣ୍ଣା,
(ୟୁ.ବ) ବୁକ୍ଷବିଶେଷ, ଲତାବିଶେଷ ।

କରଢି—ଶ୍ରୀ. ବ. କାର୍ତ୍ତିଶରକା ।

କରଣ—କୁ. ବ. (କୃ + ଅନ) ବାଗକ-
ରଣୋତ୍ତକାରବିଶେଷ, ତମ୍ଭ ପ୍ରତ୍ଯତି
ଇନ୍ଦ୍ରୀସ୍ତ୍ର, ପରଂତୁତ୍ତ, ଉଚାରଣ, ବାନର,
ଉପାସ୍ତ, ଦେହ, କି ସ୍ତ୍ରୀ, କାର୍ତ୍ତି, ସ୍ତ୍ରାନ-
ହେତୁ, ନୃତ୍ୟର ପ୍ରକାର, ଲେଖକ,
ଅବଳସ, ଦକ୍ଷିଳ, ଗନ୍ଧର, ଶୈତାନ, ଜାତି-
ବିଶେଷ, କାସ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସାୟ ।

କରଣାଶାଶ—କୁ.ବ. (କରଣ + ପ୍ରେ +
କ.ଅନ) ମୁଦ୍ରକ ।

କରଣା—ଶ୍ରୀ. ବ. ବାଦ୍ୟପଳ ବିଶେଷ ।

କରଣାୟପ—ୟୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଜାବ,
ରାତ୍ରିଦ୍ୱାରାପାତ୍ର ଦେବତା ।

କରଣି—ବ. (କୁ-ବ, ଅନ + ଇ) କରଣ,
କରବା, ଘଟନ, (ଶ୍ରୀ.ବ) ମହିମାଶତ,
ନ୍ରମତା, କୃତିତ୍ତ, କରବାକାର୍ତ୍ତି, ବୁକ୍ଷବିଶେଷ,

ଶିଳ, କରଙ୍ଗ, ଓଡ଼ିଆର ଛଟାଲେଖା,
ସତ୍ତମୀସ୍ତ୍ରମଙ୍କର ଲୁହା ହୃଦୀଆର ।

କରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କରଣ + ର) ଶିତ
ଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତ ପ୍ରତିଯୁବିଶେଷ, ମହାସ୍ତ୍ର,
ମହିମା ।

କରଣୀସ୍ତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଯେଉଁ କନ୍ୟାକୁ
ପୋଷ୍ୟସ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ହୃଦୀଶ କରାଯାଏ ।

କରଣ୍ତ(କ)—ୟୁ.ବ. (କୃ + ଅଣ୍ଟ) ମହୁ-
ଫେଣ୍ଟା, ମଧୁକୋଷ, କାର୍ଣ୍ଣିକ ପର୍ମା,
ଶେବଳବିଶେଷ, ପେଟର, ପେଡ଼,
ଶ୍ରୀଗ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କରଣ୍ତା । [ରୋଗ ।

କରଣ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କରଣ୍ତ + ଥା) ଯକୁତ
କରଣ୍ତା ମୁଖୀ—ଶ୍ରୀ ବି.ଗାନ୍ଧୁଆ ମୁଖୀ ।

କରଣ୍ତିକ—ୟୁ. ବ. (କରଣ୍ତ + ଇକ) ଦ୍ଵିରତ୍ତକୁତ୍ତ,
କଗାରୁ ।

କରଣୀ—ୟୁ.ବ. (କରଣ୍ତ + ରନ୍) ମଧୁ-
ବିଶେଷ, କେରଣୀ ମାତ୍ର ।

କରତ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଫ. କରପଣ) କାଠ
ଚିରବାର ପାଷଣଦନ୍ତବିଶ୍ଵିଷ ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

କରତଳ—ୟୁ.ବ. (କର + ତଳ) ହସ୍ତ-
ତଳ, ପାପୁର, ହାତର ଲେଖିପାଖ ।

କରତଳଗତ—ବି. କରଗତ, ହାତକୁ
ଆସିଥିବା, ଅଧିକାରରେଥିବା, ଆପଣାର
ଆସୁଛ, ଅଧୀନ ।

କରତାତବା—ଶ୍ରୀ.ବ. ଶୋକ ବା ଅନୁ-
ତାପଯୋଗୁ କରଦାର ନିଜର ବକ୍ଷପଳ
ଓ କାଳ ଆଦି ଆଧାର କରିବା ।

କରତାଳ—କୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବାଦ୍ୟ-
ବିଶେଷ, ହାତତଳ; ଶାଙ୍କ ।

କରତାଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କର + ତାଳୀ)
ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ଶାଙ୍କ, ହାତତଳ ।

କରତ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବ. ସେ କରତ ଦ୍ଵାରା
କାଠ ତରେ ।

କରତହେବା—ଶ୍ରୀ. ବ. କରତ ଦ୍ଵାରା
କାଟିଦେବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଅତିକ୍ରମ, କଷ
ପାଇବା ।

କରତୋୟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କର + ତୋୟୀ
+ ଥା) ସ୍ତ୍ରନାମଶ୍ଵାର ନମାବିଶେଷ ।

କରଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କର + ଦା + କ, ଅ) ସଜୟ ପ୍ରଦାନକାଶ, ପରିଷାରୀର୍ଥ ହସ୍ତ ପ୍ରଦାନକାଶ, ଯେଉଁ ସାମନ୍ତର୍ଯ୍ୟକାଳୀ ସମ୍ମାନକୁ ସଜୟ ଦିଅନ୍ତି, ଶୁଳ୍କପ୍ରଦ ।
କରଦରାଜା—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ରାଜା ସମ୍ମାନକୁ କର ଦିଅନ୍ତି, ଅଧୀନ ରାଜା ।
କରଦରାଜୀ—କୁ. ବି. ଯେଉଁ ରାଜାର ରାଜା ଚନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ବା ସମାନକୁ କର ଦିଅନ୍ତି ।
କରଦାତା—ୟୁ. ବି. (କର + ଦା + ତୁ) କରକ, ସଜୟପ୍ରଦ, ଶୁଳ୍କପ୍ରଦାନକାଶ (ସ୍ତ୍ରୀ) କରଦାତୀ ।
କରଦାନ୍ତ—ସି. ଯାହାକୁ କରଦାନ କରିବାକୁ ବାଖ କରି ଯାଇଅଛି ।
କରଧନ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଣ୍ଟରେ ପିନ୍ଧିବା କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଧାରୁମୟ ସ୍ତ୍ରୀ ।
କରଧରବା—ଗ୍ରା. ବି. ପାଞ୍ଜିତିବା କରିବା, ବିବାହ କରିବା ।
କରଧୂତ—ବି. (ଶତ୍ରୁ ବା ଗମୀ ତ୍ରୁ) ହସ୍ତର୍ଯ୍ୟତ, ହସ୍ତର୍ଯ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) କରଧୂତ ।
କରଫଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଖଟାକୋଣିରଙ୍ଗ ।
କରଫଳ—ୟୁ. ବି. ସୁରୀ ବଣୀର୍ଯ୍ୟ, ଫେନେନ୍ଦି ନାମକ ରାଜାଙ୍କ ସ୍ଵର୍ଗ ।
କରଫୁ—ଶ୍ରୀ. ହସ୍ତରେତୁକ ।
କରନାସ—ୟୁ. ବି. (ଶତ୍ରୁ) ତତ୍ତ୍ଵରେ ନ୍ୟାସବିଶେଷ ।
କରପକ୍ଷ—ୟୁ. ବି. (କର + ପକ୍ଷ) ବାନୁଡ଼ି, ଯେଉଁ ଜୀବର ହାତ ପକ୍ଷପକ୍ଷର ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ, ତେମଣିଆ ରତ୍ନାଦି ।
କରପକ୍ଷ—କୁ. ବି. ପଢ଼ୁହୁଟ ।
କରପଣ୍ୟ—କୁ. ବି. ସଜୟ ଦେବାକୁ ଯେ କୌଣସି ବିଷୟ ବସୁ ଦିଆଯାଏ ।
କରପନ୍ତ—କୁ. ବି. (କର + ପନ୍ତ) ଜଳିତୀ, କରତ, କିକତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କରପନ୍ତିକା ।
କରପନ୍ତା—ୟୁ. ବି. (କର + ପନ୍ତ + କାଳ) ତାଳ ହୃଷ ।
କରପନ୍ତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରପନ୍ତ + କାଳ + ଅ) କରପନ୍ତ, କରତ, ଜଳିତ ।

କରପନ୍ତିକା—ୟୁ. ବି. (କର + ପନ୍ତିକା) ଅଜୁଳ, ହସ୍ତପାନ୍ତିକା ।
କରପାତ୍ର—କୁ. ବି. (କ.ଧା) କରକୋଷ, ଅଞ୍ଚଳ, ଜଳିତ ।
କରପାଳ—ୟୁ. ବି. (କର + ପାଳ + ଅ) ଶତ୍ରୁ, ଶଣ୍ଠା, ତରବାର, ହାତବାନ୍ତି, ହାତର ନଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କରପାଲିକା ।
କରପାଲିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଦୁ ହସ୍ତଯଷ୍ଟି, କୁରୀ, ମୁହୂର, ରୋଲବାନ୍ତି, ମୁଗୁର ।
କରପାଳୀ—ୟୁ. ବି. ଛେଦ, କୁରୀ, ମୁହୂର, ମୁହୂର, ଶତ୍ରୁ ।
କରପାତ୍ରି—କୁ. ବି. (ଶତ୍ରୁ) ବିଦାହ, ପାଞ୍ଜିତିବା, କରମନ୍ତି ।
କରପାତ୍ରି—ବି. (ଶତ୍ରୁ) ଅତରକୁ ସଜୟ ଦେବା ଯୋଗୁ ପ୍ରତାମାନଙ୍କର ଅନୁଭୂତ କଷ୍ଟ ।
କରପୁଟ—ୟୁ. ବି. (ଶତ୍ରୁ) ବକାଞ୍ଜି, ଘୋଡ଼ହସ୍ତ ।
କରପ୍ରଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କର + ପ୍ର + ଦା + କ.ଅ) କରଦାତା (ସ୍ତ୍ରୀ) କରପ୍ରଦା ।
କରବଳ—ଯା. ବି. ଅଳିଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ହଜରର ମହିଳଙ୍କ ନାତି ହୃଦୟର ସ୍ଥାନରେ ହତ ଓ ସମାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ, ମହୁରମ ପରକ ଯେଉଁ ଦିନ ମୁସଲମାନମାନେ ଜାଜିଆକୁ ନେଇ ଜଳରେ ପକାନ୍ତି ବା କଳନ କରନ୍ତି ।
କରବାତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. (ପା-କଳଟ) କଳ ପ୍ରାମ ନିକଟସ୍ଥ କୁଦୁଗ୍ରାମ, ପଡ଼ା ।
କରବାଳ—ୟୁ. ବି. ତରବାର, ଶଣ୍ଠା, ହାତର ନଶ ।
କରବାଲପୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁରୀ ।
କରବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହିତ ପଥ, ଦନ୍ୟ ଓ ଦିଦିନ କାତ ଗୁଲୁ ଓ ତହିର ପୁଲୁ ।
କରବାର—ବି. ପୁଷ୍ପବୃକ୍ଷବିଶେଷ, କରିଅର, ଶୁଶାନ, ଶତ୍ରୁ, ନାଗବିଶେଷ, ଦେଶବିଶେଷ, ଆର୍ଦ୍ରବିଶେଷ, କରିଅରମୂଳ, ଅର୍ଦ୍ରନ କୁଷ ।
କରବାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରବାର + ର) ଅତିର, ଶ୍ରେଷ୍ଠବାର, ଉତ୍ସମ ଗାର, ଏକ ପୁନ୍ଦା ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁନ୍ଦବାଜ ସ୍ତ୍ରୀ ।

କରଭ—ୟୁ. ବି. (କର + ଭା + କ, ଅ) ମଣିବକଠାରୁ କଲିମ୍ବାଗୁଲ ପାଞ୍ଜିନ୍ତି, ହସ୍ତିଶୁଣ, ଓଟଶିଶୁ, ଓଟ, ହସ୍ତର ବହର୍ମାର, ହସ୍ତିଶାବକ, ଖରର, (ସ୍ତ୍ରୀ) କରଶ ।
କରଭକ—ୟୁ. ବି. ପିଦ୍ଵୁତମ, ହସ୍ତିଶାବକ ବା ଓଟଶିଶୁ ।
କରଭବନ୍ଧ—ୟୁ. ବି. ଉତ୍ସପିଶୁ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, କରଥରଣ ।
କରଭଦମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରଭ + ଥାତି + ଅନ + ର) ଷୁତ୍ରବୁଲାଭ ।
କରଭ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରଭ + ର) ମାର ହ୍ରାଷ୍ଟାଆ, ମାର ଓଟ ଓ କୁଆ ।
କରଭ—ୟୁ. ବି. (କରଭ + ରନ) ହସ୍ତୀ ।
କରଭୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କରଭ + ରସ) ହସ୍ତି ବା ଓଟ ସମ୍ମାନ୍ୟ ।
କରଭର—ୟୁ. ବି. (କରଭ + ରା + କ, ଅ) ସିଂହ । [ନଶ]
କରଭୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର + ଭୁ + କିପ) କରଭୁଷଣ-କୁ. ବି. (କର + ଭୁଷଣ) କଲିଷ, ବଳମୂ, ହାତଭକ୍ତୁ, ହସ୍ତାଳକାରମାତ୍ର ।
କରଭେରୁ-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରଭ + ଭେରୁ) ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ସବିଶ୍ଵା ସ୍ତ୍ରୀ, ନାୟିକା ।
କରମ—ଗ୍ରା. ବି. ଭାଗ୍ୟ, କରମଙ୍କଳ, ଭାଗ୍ୟ, କରମିତ୍ୟାକାଣ୍ଡ, ଶାସ୍ତ୍ରେତ ଅଳୁମ୍ବାନ ।
କରମଜା—ଗ୍ରା. ବି. ପାଞ୍ଜାପାଶୁତ୍ରାଞ୍ଜଳ ଶଟାଙ୍ଗଳ ଓ ଗର ।
କରମଜି ଆ—ଗ୍ରା. ବି. କରମଜା ପଳିପର ଶିରବିଶ୍ଵା ଓ ସୁତୁଣ୍ୟ ।
କରମସୁ—ଗ୍ରା. ବି. କରମଜଳ୍ପିଷ ।
କରମଟ—ୟୁ. ବି. ଗୁବାକବୁଷ, ପୁଷ୍ପର ଗଛ, ପାଣିଆର୍ଥ ଲାଗଜ ।
କରମଣୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଶାସ୍ତ୍ରେତ ଉତ୍ସବିଶ୍ଵା କାଣ୍ଡୁଶ ।
କରମଣ୍ଡ—ଶରୀରକର୍ଷର କରିଶ ପୁଷ୍ପ ଉପକୂଳ ।
କରମଶ—ୟୁ. ବି. (କର + ମର + ଲନ) ବରମା, କରମଶ ବା କରମଶ ।

କରମଦ'—ସୁ.ବ.(କର+ମୁଦ+ଶ,ଅ) କରଞ୍ଜିକଷ ଓ ଫଳ, କରନାକୋଳି ଓ ଗଛ,ହାତଦ୍ଵାରାମର୍ଦ୍ଦନ,(ସ୍ଥାନୀ)କରମଦ'। । କରମଦ'କ—ସୁ.ବ. ଦୃଷ୍ଟିବିଶେଷ,କରଞ୍ଜ ଚୂଷ, କରନା, ଅର୍ଥାଳା । କରମଦ'ନ—ଶ୍ଲୀ.ବ. (ନେତ୍ରରେ) ମଳିତ ବଢ଼ୁ ଦୃସ୍ଥିକର ପରକଷ ହସ୍ତ ମଳନ । କରମଦ'—ସୁ. ବ. (କର+ମୁଦ+ଶନ) ପାଣିଆର୍ଥାଳା, କରମଦ'ବୁଝ । କରମା—ଶ୍ଲୀ. (ସମ୍ମ) ବ. ଅନାର୍ଥିକାଙ୍କ୍ଷରେ ପ୍ରତଳିତ ନାଟ ଓ ଘାନା ବିଶେଷ । କରମାଣି—ଶ୍ଲୀ. ବ. କର୍ମକର୍ମିଣି, କର୍ମ, ବୈଦିକ କର୍ମକାଣ୍ଡ । କରମାଳ—ସୁ. ବ. ଧୂମ, ମେଘ । କରମାଳ—ଶ୍ଲୀ.ବ. (କର+ମାଳର)କଷ, ସଂଖ୍ୟା ନିରୂପକ କରାନ୍ତିକୁ ପଦ, ରଣ୍ଯୁ-ମାଳା, କରମାଲପୁନ୍ତ, କରମାଲପୁନ୍ତ ମାଳା । କରମାଲୀ—ସୁ.ବ. (କରମାଳ+ଶନ) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅର୍ଦ୍ଧ । କରମୁକୁ—ଶ୍ଲୀ.ବ. ବଢ଼ଣୀ, ଅୟରେତ, ବିଂ. (ନେତ୍ରରେ)ହସ୍ତରୁତ, ଲିଷ୍ଟର । କରମୁନ—ଶ୍ଲୀ. ବ. ଅଳକାର ଓ ବାସନ ଆଦି ଗଢ଼ିବା କିମନ୍ତେ କାହିଁରକର ଦ୍ଵାରାଯିବା ମଜୁତୀ, ବାଣୀ, ରଣ୍ଯୁମୁନ । କରମେତିବାଇ—ଅସାଧାରଣ ଉତ୍ସବର କୌଣସି ବ୍ରାହ୍ମଣକନ୍ୟା । କରମୁ—ବ. (କ+ରମୁ+ଅ) ମିଶ୍ରଣ, ମିଶାଣ, (ବିଂ.) ମିଶ୍ରିତ । କରମୁତ—ଶ୍ଲୀ. ବି. (କରମୁ+ଇତ) ମିଶ୍ରିତ, ଶିତ, ଏକନୀ । କରମୁ,(କ)—ସୁ.ବ.(କ+ରମୁ+ମୁ, ଅ) ଦ୍ୟୁମିଶ୍ରିତ ଛତ୍ର, ଦହିକଟା । କରମୁ—ଶ୍ଲୀ. ବ. (କରଇ+ଅ+ଅ) ଶତାବ୍ଦୀ, ପ୍ରେସ୍‌ରୁ ଚୂଷ, କଲିଙ୍ଗଦେଶୀୟ ସ୍ଥନାମଶ୍ୟାତା ରମଣୀ । କରମୁ—ସୁ. ବ. ଯଦୁବଣୀୟବାଜା ବିଶେଷ, ଏହାଙ୍କ ପିତାଙ୍କର ନାମ ଶବ୍ଦିନ ଓ ପୁନ୍ର ନାମ ଦେବରୁତ ।

କରମୋଡ଼—ଶ୍ଲୀ. ବ. ବିମତରୁବେ ଯୋଡ଼ ହସ୍ତ, ବିନମ୍ବ ହସ୍ତ । କରର—ଯା. ବ. ଅବାକ୍ରମବିଶେଷ, (ସ୍ଥାନୀ) ଗିଲ (ଦେଖ) । କରର—ଯା.କରଣ [ହସ୍ତରୁବୁ ଆବଳ] କରରୁକ—ଶ୍ଲୀ.ବ.କରରୁକରେ ଅବଳ, କରରୁତ୍—ସୁ.ବ. (କର+ରୁତ୍+କ,ଅ) ନଖ, ଅଙ୍ଗୁଳି, କୃପାଣ, କରବାଳ । କରର—ଶ୍ଲୀ. ବ. କରବାଳ, କରବାଳ । କରର—ଯା. ବ. କଲର । କରଣାଶ—ଶ୍ଲୀ. ବ. (ନେତ୍ରରେ) ଅଙ୍ଗୁଳି, ଆଙ୍ଗୁଳି । କରଣାକର—ଶ୍ଲୀ. ବ. ପରିମାଣବିଶେଷ, ଏକରତ । କରଣ—ଶ୍ଲୀ. ବ. (ଶ-କରଣ) ଧାରୁ-ନିମିତ ଲୋଟ ସମୁଦ୍ରକ, ଫରୁଆ, ତିବା, କୁଣ୍ଡ, କାଠରମୀ । କରଣ—ଶ୍ଲୀ.ବ.ଶତ୍ରୁ, ପାତ୍ରକ ଓ କଙ୍କଣ ଇତ୍ୟାକ ପିନ୍ଧବାର ମୁଦ୍ରା ସକାଶେ ଦୁଇଣ୍ଟ ହୋଇ କଟାହୋଇଥିବା ଜାଗରେ କାଠ ବା କୁଟୀଲଗାରମାର କଳ । କରଣ—ଶ୍ଲୀ. ବ. ବନ୍ୟବୁନ୍ଦିବିଶେଷ । କରଣିଆ—ଶ୍ଲୀ. ବି. ପାତିବା ସମୟ ନହେବା ପୁରୁଷ ପାତିବନ୍ଦୁତ ଧରି ଗଛରୁ ପଡ଼ିବା (ଆମ) । କରଣ—ଶ୍ଲୀ.ବ. କଠ ତିବାର ଶାସ୍ତ୍ର ଦୟାବିର୍ଦ୍ଦ୍ଧ ଅସୁବିଶେଷ । କରମତ—ଯା. ବ. ଶୌରୀୟ, ପରବମ, ଶତ୍ରୁ, ସାମର୍ଥ୍ୟ, ଅଭ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷମତା-ପ୍ରଦର୍ଶନ । କରମତିଆ—ଶ୍ଲୀ.ବି.ବଳଶାଳୀ, ପରବମୀ, ଅଭ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷମତାପ୍ରଦର୍ଶନକାଣ୍ଠ । କରମଦ'—ସୁ.ବ.(କର+ଆ+ମୁଦ+ଅ) କରମଦ'—ସୁ. ବ. (କ+ରମୁ+ଅ+ଅ)ପଢ଼ୁଦିର ମୁଲ, ମକନବୁଷ, ଦେଶ-ବିଶେଷ, କରମାଟଦେଶୀୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ । କରମାଟକ—ସୁ.ବ. ମକନବୁଷ, (ଶ୍ଲୀ) ପୁରୁଷର ହସ୍ତାଙ୍କାର । କରମର, କରେଇ—ଶ୍ଲୀ. ବ. ଧାରୁମିତ ପାକପାଦ ।

କରୁଣ ଆସାମୀ—ୟା. ବି. ଅଧାଳତରେ ଦାଖା ବା ଅପରାଧ ସୀକାର କରିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

କରୁଣେଟ—ୟୁ. ବି. (କର + ଆ + ରୁଣ + ଥ) ମୁଦି, ଅଙ୍ଗ ଶୟକ ।

କରୁଳ—ୟୁ. (କର + ଅଳ + କ.ଥ) ବୃଦ୍ଧତ, ଉଚ୍ଚ, ଉସୁକର, ଦନ୍ତର, ବ୍ୟାସ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କରଲ, କ୍ଲୀ.ବି. ତେଜି-ବିଶେଷ, କଳାତୂଳସୀ, ଜନକବଣୀୟ ରାଜାବିଶେଷ, ରାବର ଅନୁତର ରାଜସବିଶେଷ, ଝୁଣ୍ଣା, କୁଆ; ସର୍ବରସ, ତେଜ, କୁଳ ଫୁଲ ।

କରୁଳକେଶର—ୟୁ.ବି.(ବ.ଶ୍ର.)ସଂହ ।
କରୁଳଦଞ୍ଚ୍ଛା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଳୀ, ଉସ୍ତାନକ ଦନ୍ତବିଶୀଳୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

କରୁଳଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଶ୍ରଷ୍ଟା ଆନନ୍ଦ, ଉସୁକର ମୁଖ, (ବି) ଶ୍ରଷ୍ଟା ମୁଖବିଶୀଳୀ ।

କରୁଳଦନା(ଶ୍ରୀ) — ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ଶ୍ରମମୁଖ, ହେଠୀ ସ୍ତ୍ରୀ ମୁଖ ଅଭିନ୍ନ, ଉସ୍ତାନକ, ଦୂର୍ଗା, କାଳୀ ।

କରୁଳଦୈରବ—ୟୁ. ବି. ଉତ୍ସବିଶେଷ, ଦୈରବବିଶେଷ ।

କରୁଳଦେବନ—ହି. ବି. ଉସ୍ତାନକ ଚମ୍ପବିଶୀଳୀ ।

କରୁଳମ—ହି. ବି. (କର + ଆ + ଲମ୍ + ଥ) କରରହଣକଣ ।

କରୁଳମୁନ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତଗ୍ରହଣ, ହସ୍ତ ଦ୍ଵାରା ଗ୍ରହଣ ।

କରୁଳା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କରଲ + ଥ) ଅନୁତ୍ତମୁଳ, ଚେରମାରୁ, ତଣ୍ଡୀ, କାଳୀ ।

କରୁଳାନନ—ହି. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଉସୁକର ମୁଖବିଶୀଳୀ । [ଉସୁତ୍ତକ ।]

କରୁଳିତ—ହି. ବି. (କରଲ + ତତ) କରାଯାତ, କରାନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଗ୍ନି ରଥପ୍ରକିହ୍ନ୍ତୁ ବିଶେଷ, କରାନା (ଦେଖ) ।

କରୁଣୋଟ—ୟୁ.ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କରାଯାତ, ବନ୍ଦୁଲାଲରେ ଗୋଟିଏ ହାତ ସବୁତି କରି ରୁଣି ଅନ୍ୟ ହାତ ଦ୍ଵାରା ତାଡ଼ନା ।

କରି—ଗ୍ର.କି. (କୁ ଧାରୁ-କରିବାକି ସ୍ଥାର ଅସମାଧିକ ରୂପ) ମଥ—ମୁଁ ବସି କରି ଲେଖେ ।

କରିଅର—ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସଂହ, ହସ୍ତୀର ବେଶ ।

କରିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲୁଗା (ଗ୍ର. ସମ୍ମ) କରିଆ, ଶ୍ରପଥ । [ଅରଇ ।]

କରିକ—ୟୁ. ବି. ବିଟ ଖଦର, ପାକାତା କରିକର—ୟୁ.ବି.(ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତୀଶ୍ଵର ।

କରିକର—ୟୁ.ବି.(ତତ୍ତ୍ଵ)ହସ୍ତୀଶ୍ଵର ।

କରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର + କର + ଥ) ନଖରେଖା, ନଖକ୍ଷତ ।

କରିକମୁ—କ୍ଲୀ.ବି. (କରନ୍ + କୁମୁ)ହସ୍ତୀ-କୁମୁ, ଗନ୍ଧକୁମୁଣ୍ଡ, ହାତର ଗଣ୍ମପଳ ।

କରିକୁମୁହ—ୟୁ.ବି.ନାଗକେଶର କୁମୁ ।

କରିଗତ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ହାତପର ଧୀରେ ଧୀରେ ଗୁଲୁଥିବା ।

କରିଗିତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତୀର ଗିତନ ।

କରିଜ—ୟୁ. ବି. (କରନ୍ + ଜନ୍ + ଥ, ଥ) ହସ୍ତିଶିଶୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କରିଜା ।

କରିଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର + କର + ଥ) ହସ୍ତିଜା, ଦେବତାବିଶେଷ, ସ୍ତ୍ରୀ କାତର ପ୍ରକାର ବିଶେଷ ।

କରିପାସ—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ସଂହ ।

କରିଦଣ୍ଟା—ଗ୍ର. ବି. କରିଶୁଷ ।

କରିଦନ୍ତ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ହାତକାନ୍ତ ।

କରିଦାରକ—ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ସଂହ ।

କରିନାସିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହାତର ନାକ, ପରିବିଶେଷ ।

କରିପ—ୟୁ. ବି. (କର + ପା + ଥ, ଥ) ହସ୍ତୀପାଳକ, ମାହୁନ୍ ।

କରିପନ—କ୍ଲୀ.ବି. ତାଳିଶପଦ ।

କରିପଥ—ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତୀର ଘମନଯୋଗ୍ୟ ପଥ, ଦେବପଥ, ଦେଖି ବିଶେଷ ।

କରିପିଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଜପିଲୀ ।

କରିପୋତ—ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତୀ-

ଶିଶୁ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ହାତ ବାନ୍ଧିବାର ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଆଲାନ ।

କରିବର—ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହସ୍ତୀ, ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ହାତ ।

କରିବା—ଗ୍ର.କି. (ହ-କୁ ଧାରୁ) କୌଣସି କିମ୍ବାରେ ନିଷ୍ଠାତହେବା ବା ସମ୍ମାନନ କରିବା, ଗଢ଼ିବା, ନିର୍ଣ୍ଣାକରିବା, ତୋଳାଇବା, ମନରେ ବୋଧକରିବା ବା ଭାବପୋଷଣ କରିବା, କୌଣସି ବାତିକୁ ଅଭିଭୂତ କରିବାମୋତି ଦ୍ୱାରର କରିବା ରୁପେ ବ୍ୟବହାର କରିବା, ବାନ୍ଧିବା, କଳାଇବା, ସ୍ତିର କରିବା, କୌଣସି ଉଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଯାତ୍ରାକରିବା, ପୂଜାଦ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିବା, ନିଷ୍ଠାତ କରିବା, ଜାତ କରିବା, ନିର୍ଭର କବାବ ଦେବା, ରତ୍ନା କରିବା, ରତ୍ୟାଦ ।

କରି—କ୍ଲୀ. ବି. (କର + ସା + କ)କୁଞ୍ଜ ବିଶେଷ ।

କରମ—ୟା. ବି. କରୁଣାମୟ ରିଶର ।

କରିମ—ଗ୍ର. ବି. ଉତ୍ସବ ପରମାଣୁ ।

କରିମାତଳ—ୟୁ.ବି. (କରିମ + ମାତଳ + ଲା + ଥ) ସଂହ ।

କରିମକ—ୟୁ. ବି. (କରିମ + ମୁହୁକ + କ, ଥ) ସଂହ ।

କରିମମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କରିମାମୟ ମୁଖ ।

କରିର—ୟୁ.ବି. (କୁ + ର) ବାର୍ତ୍ତାଶିଳା, କରିରିଶାକାଳି, ଘଟ, ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

କରିରତ—କ୍ଲୀ. ବି. କାମଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ ଏକ-ପ୍ରକାର ରତ ।

କରିରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରିର + ଥ) ହସ୍ତୀରକୁମୁନ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶିଶୁକା, ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ପୋକ ।

କରିବ—ବି.ସୁ. (କରିବ + ବା + ଥ)ସଂହ ।

କରିବାକ—ୟୁ. ବି. ହସ୍ତୀଶିଶୁ, ହାତି-କୁଆ ।

କରିଶୁଣ—କୀ. ବି. ହାତାର ଶୁଣ ।
 କରିଷ—ବି. ପଳର ଚରିଥାଂଶ ।
 କରିଷୁ—ସୁଂ.ବଂ.(କୁ+କରିଷୁ)କରଣ-
 ଶାଲ, ଯେ କରିଅଛି ବା ଯେ କରେ ।
 କରିଷ୍ଟମାଣ—ସୁଂ.ବଂ. (କୁ+ସମାନ
 +କ,ଅ) ଉବିଷ୍ଟାରେ ଯେ କରିବ ।
 କରିଷୁତ—ସୁଂ.ବି. ହର୍ଷିଶାବକ ।
 କରିଷୁତୁଙ୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନାଗରିଷ୍ଟି, ଲୁଗା
 ଶୁଣ କରିବାର ଯହବିଶେଷ ।
 କରିଷୁନ—କୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ହାତାର
 ସୁରପର ଯାହାର ସୁଜ ଅଟେ, ଗଜ-
 ସମୁଦ୍ର, ଗଜର ସୁଜ ।
 କଷ—ସୁଂ.ବି. (କର + କ.ଇନ) ହପ୍ତୀ,
 ଅଷ୍ଟମାଣ, ନାଗକେଶର ।
 କଷତ୍ର—ସୁଂ.ବି. (କଷା + ତନ୍ତ୍ର), ଔର-
 ବତ ହପ୍ତୀ, ଦନ୍ତା ହାତା ।
 କଷର—ସୁଂ.କୀ.ବି.(କୁ + ରହ)ବାରିଜ
 ଗଜା, କରତ୍ତ. କଣ୍ଠେଇବୋଲି, ପଟ ।
 କଷରକ—କୀ.ବି.(କଷର + କ) ବାଉଣ
 ଗଜା, ପୁତ୍ର ।
 କଷର(ଶା)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହାତାରାକୁର ସୁଲ,
 ଖେଟ ହିର୍ଷିକା, ଝିଙ୍ଗାର ପୋକ ।
 କଷର—ସୁଂ. କୀ. ବି. (କୁ + ରଷନ)
 ଶୁଣ୍ଡଗୋବର, ପଥି ।
 କଷରଗତ—ଶ୍ରୀ.ବି. ଶିଖିଲ ଗୋବର-
 ଭୁଲୀ ଗତପ୍ରତିକ୍ରିୟା ।
 କଷରକଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଷାଷଂ + କଷା +
 ଅ + ଆ) ବାଯୁ, ରତ୍ନ, ତୋପାନ ।
 ଲକ୍ଷଷାରି—ସୁଂ. ବି. (ଲକ୍ଷଷ + ଅରି)
 ଶୁଣ୍ଡ ଗୋମୟ-ବନ୍ଦି, ଦସିନାଥୀ, ।
 କଷାଷ—ସୁଂ. ବି. (କଷାଷ + ରନ୍)
 ଗୋବରପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖ ।
 କଷାଷି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଷାଷା + ର)
 ଗୋମୟାଧ୍ୟାମୀ, ଲକ୍ଷୀଦେବୀ ।
 କରୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. କୁନ୍ତୁ ଥାଳିଆ, ଏକ-
 ସ୍ରକାର ବୁଦ୍ଧ, (ଗ୍ରା. ସମ୍ବ.) ଅସର୍ଥ,
 ବନ୍ୟକାଳିବିଶେଷ, (ଗ୍ରା. ବଂ.) କଡ଼-
 ପଟିଆ ।
 କରୁଷ—ସୁଂ.ବି (କୁ + ରନ୍)ବୁକ୍ଷବିଶେଷ,
 ଦୟାଭବ, କାବ୍ୟରବିଶେଷ, ପରମେ-

ଶୁଣ, ଅନୁକଳ୍ପା,(ବଂ) ଦୟାକ୍ତ, ପର-
 ଦୃଶ୍ୟରେ କାତର, ଦୟାଦ୍ଵାରା କନକ,
 ଦାନ, ଦୂଷିତ, ଶୋକାର୍ତ୍ତ, ଶୋକ-
 ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) କରୁଣା ।
 କରୁଣଧନ—ସୁଂ.ବି.ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲେ
 ଜୀବପ୍ରତି ଦୟା ଜନ୍ମେ ।
 କରୁଣମଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ନବମଳୀକା ।
 କରୁଣବପ୍ରଲୟ—ସୁଂ.ବି. ଶୁଣାରଥର
 ଦେବବିଶେଷ ।
 କରୁଣବେଦତ୍ତ—କୀ.ବି.(କରୁଣ + ବଦ୍ଧ +
 ରନ୍ + ତ୍ତ) ଦୟା ବା ନରଧର୍ମ ।
 କରୁଣବେଦୀ—ଶ୍ରୀ.ବି. (କରୁଣ + ବଦ୍ଧ +
 ରନ୍) ଦୟାବାନ୍ ।
 କରୁଣରଥ—ସୁଂ. ବି.(କ.ଧା) ଯେଉଁ
 ଦୟାଦ୍ଵାରା ଶୁଣିଲେ ବା ଦେଖିଲେ ବା
 ପଢ଼ିଲେ ମନରେ ଦୟାଭବ ବା କରୁ-
 ଣାର ଦୟା ହୁଏ ।
 କରୁଣରୂପ—ବି(କ.ଧା)କରୁଣଧନ(ଦେଖ)
 କରୁଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ+ରନ୍+ଆ)
 ଅପରର ଦୃଶ୍ୟବନାଶ କରିବାର କହା,
 ଦୟା, କୁପା, ଅନୁକଳ୍ପା (ଗ୍ରା.ବି) ନେମୁ
 ଜାତୀୟ ବୁକ୍ଷବିଶେଷ ଓ ଫଳ, ବାସନୀ
 ପୁଷ୍ପବିଶେଷ ।
 କରୁଣାରବ—ବି.(କରୁଣା) ଦୟାବାନ୍,
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୟାକ୍ତ, (ବଂ) ଦୟାମୟ ।
 କରୁଣାସବ——ଶ୍ରୀ. ବି. (କରୁଣ +
 ଆସନ୍ + କ)କରୁଣରବଶବିଶେଷ(କାବ୍ୟକ)
 କରୁଣା ରଥର ଉତ୍ତ୍ରେକାଶ, ସଦୟ ।
 କରୁଣାସା—ସୁଂ. ବି. ଦୟାବାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତ
 କରୁଣାନାଥାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କରୁଣା +
 ନ + ଦା + ଅନ) ଦୟାକ୍ତ, ଦୟାରାଥାର
 (ବି) ଦୟାକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତ, ପରମେଶ୍ୱର ।
 କରୁଣାନାଥାନ—ବି. (କରୁଣା + ନ +
 ଦାନ) (ଦେଖ) ।
 କରୁଣାନିଧ୍ୟ—ଶ୍ରୀ.ବି. (କରୁଣା + ନ +
 ଧା + ର) ଦୟାବାନ୍ ।
 କରୁଣାନିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. କରୁଣାପ୍ରତିକ୍ରିୟା
 କରୁଣାନୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନବଲଙ୍କ ପଦ୍ମୀ ।
 କରେଣ୍ଟପ୍ରତି—ସୁଂ.ବି.(କରେଣ୍ଟ + ପାଳ
 + ଶିର + ଅ) ହପ୍ତିନିପାଳକ ।
 କରେଣ୍ଟରୁ—ସୁଂ.ବି. (କରେଣ୍ଟ + ଭୁ +
 କିପ) ପାଳକାପାଳକମକ ହପ୍ତିନାଶ୍ୟ
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ ମୁନି, ହପ୍ତିନାମାରୁ ଜୟନ୍ତ ।
 କରେଣ୍ଟମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନବଲଙ୍କ ପଦ୍ମୀ ।
 କରେଣ୍ଟପ୍ରତି—ସୁଂ.ବି.(କରେଣ୍ଟ) ମୁନିବିଶେଷ,
 ହପ୍ତିନାବକ । [ହପ୍ତୀ] ।
 କରେଣ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(କୁ + ଏଣ୍ଟ)ହପ୍ତିନି, (ସୁଂ)
 କରେନେର—ସୁଂ.ବି.ରୂପରଶନାମକ ରନ୍
 ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ।
 କରେନ୍ଦ୍ର—ସୁଂ.ବି. ଭୁଜୁଣ, ଗନ୍ଧୁଣ ।

ଦୟାମୟ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୟାକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 କରୁଣାମୟୀ ।
 କରୁଣାସ୍ତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୟାବାନ୍ ।
 କରୁଣାଦ୍ଵାର—ସୁଂ. ବି. ଦୟାଦ୍ଵାର, ଦୟା
 ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ।
 କରୁଣାଦ୍ୟାର—ସୁଂ.ବି.ଦୟାର ସମୁଦ୍ର,
 (ବଂ) ଅତିଶ୍ୟ ଦୟାକ୍ତ ।
 କରୁଣା—ସୁଂ.ବି.(କରୁଣା + ରନ୍)ଦୟା-
 ବାନ୍ (ସ୍ତ୍ରୀ) ପୁଣ୍ୟ ।
 କରୁଣାଦ୍ୟାର—ସୁଂ. ବି.ଦୟାର ସମୁଦ୍ର
 ବିଶେଷ, ଦୃଷ୍ଟିବିଶେଷ ।
 କରେଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. କରାଇ (ଦେଖ) ।
 କରେଟ—ସୁଂ. ବି.(କରେ + ଅଟ + ଏ)
 ନିଃ ।
 କରେଟକଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରେ + ଅଟ +
 ବେସ + ଏ + ଆ) ଧନକୁ ନୀମକ ପକ୍ଷ-
 ବିଶେଷ ।
 କରେଟୁ—ସୁଂ. ବି. (କ + ରେଟ + ରି)
 ପକ୍ଷାବିଶେଷ, କରକଟିଆ, କେଣ୍ଟଳିଆ
 ପକ୍ଷୀ ।
 କରେଣ୍ଟ—ସୁଂ. ବି. (କ + ରେଣ୍ଟ + ରି)
 ପାଳାବିଶେଷ, କରକଟିଆ, କେଣ୍ଟଳିଆ
 ପକ୍ଷୀ ।
 କରେଣ୍ଟ—ସୁଂ. ବି. (କୁ + ଏଣ୍ଟ) ହପ୍ତୀ,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) ହପ୍ତିନି, କନନାଥ, (ବଂ)ଶୋକାର୍ତ୍ତ,
 ଦାନ ।
 କରେଣ୍ଟକ—ବି. (କରେଣ୍ଟ + କ) ହପ୍ତୀ,
 କନନାଥ ପଳ ।
 କରେଣ୍ଟକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କରେଣ୍ଟ + କ +
 ଅ) ହପ୍ତିନି ।
 କରେଣ୍ଟପାଳ—ସୁଂ.ବି.(କରେଣ୍ଟ + ପାଳ
 + ଶିର + ଅ) ହପ୍ତିନିପାଳକ ।
 କରେଣ୍ଟରୁ—ସୁଂ.ବି. (କରେଣ୍ଟ + ଭୁ +
 କିପ) ପାଳକାପାଳକ ହପ୍ତିନାଶ୍ୟ
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ ମୁନି, ହପ୍ତିନାମାରୁ ଜୟନ୍ତ ।
 କରେଣ୍ଟମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନବଲଙ୍କ ପଦ୍ମୀ ।
 କରେଣ୍ଟପ୍ରତି—ସୁଂ.ବି.(କରେଣ୍ଟ) ମୁନିବିଶେଷ,
 ହପ୍ତିନାବକ । [ହପ୍ତୀ] ।
 କରେଣ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(କୁ + ଏଣ୍ଟ)ହପ୍ତିନି, (ସୁଂ)
 କରେନେର—ସୁଂ.ବି.ରୂପରଶନାମକ ରନ୍
 ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ।
 କରେନ୍ଦ୍ର—ସୁଂ.ବି. ଭୁଜୁଣ, ଗନ୍ଧୁଣ ।

କରେବର—ସୁ. ବ. (କରେ + ବୁ + ଅ)

ଶିଳାରସ ।

କରେଟ(ଟି)—କୁ. ବ. (କ + ବୁଟ)ମୁଣ୍ଡର
ଖୁର, ମସ୍ତକର ଅଷ୍ଟି ସୁହି ।

କରେଟକ—ସୁ. ବ. ସର୍ବବିଶେଷ ।

କରେଟ(ଟା)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ + ବୁଟ +
ଜନ) ଶିରେଷ୍ଟି, ମଣ୍ଡର ଖୁର ।

କରେନେସନ—ଆ. ବ. ଶାକାଙ୍କର ଅର-
ଷେକ ।

କର୍—ଆ. ବ. ବୋତଳର ଠେପ, ଏକ-
ଜୀଥାୟ ବୃକ୍ଷ, ଯାହାର ତେଲିକୁ ଶିଶ୍ର,
ବୋତଳ ଆଦିର ଠେପ ତଥାର ଢର୍ ।

କର୍—(ଧାର) ହାତିକରିବା ।

କର୍—ସୁ. ବ. (କୁ + କ) ଘେଣିଅଣ୍ଟ,
ଦର୍ପଣ, ଘଟ, କର୍କଟରଣୀ, ଅଗ୍ନିଚିଲ,
ଶୈନରୀ, କଣ୍ଠକ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଶୁଭ
ବର୍ଷୀ, କକ୍ଷାଶୁଣୀ, ଠେଳ, କଙ୍କଡ଼ା,
(ବିଂ) ଛାତମ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ (ସ୍ତ୍ରୀ) କର୍ ।

କର୍କଟରଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଫଟିକାରୁତ ।

କର୍କଟ—ସୁ. ବ. (କର୍ + ଅଟ)କଙ୍କଡ଼ା,
କର୍କଟରଣୀ, ଶ୍ରାବନମାସ, ଗେଣ୍ଟାଲିଆ
ପଣ୍ଡା, ପଢୁମୁଳ, ରୋଗବିଶେଷ, ରତ୍ନବି-
ଶେଷ, କାକୁଡ଼ା, କରମୁଦ୍ରାବିଶେଷ ।

କର୍କଟକ—ସୁ. ବ. କଙ୍କଡ଼ା, ଯହରେବି,
ଅମ୍ବୁଭାଗବିଶେଷ ।

କର୍କଟବାନ୍ତି—ବ. ବିଷ୍ଵବରେଖାର ତେଲଙ୍ଗା
ଶ୍ରୀ ଉତ୍ତରରେ ମୁଖସବୁ ହେତ୍ତି ଥିବା
କାଳିକ ରେଖା । [ବଡ଼ଗୋଡ଼] ।

କର୍କଟଶୁଣୀ—ବ. (ଶତ୍ରୁ) କଙ୍କଡ଼ାର
କର୍କଟଶୁଣୀକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଙ୍କଡ଼ାଶୁଣୀ ।

କର୍କଟଶୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ,
କଙ୍କଡ଼ାଶୁଣୀ, ଭାରତର ଉତ୍ତର-ପଣ୍ଡିତ ମସ୍ତ
ବୃକ୍ଷ ।

କର୍କଟାଷ୍ଟ—ସୁ. ବ. କଙ୍କଡ଼ା, କର୍କଟୀ ।

କର୍କଟାଶ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଙ୍କଡ଼ାଶୁଣୀବ୍ରତ ।

କର୍କଟାସ୍ତି—କୁ. ବ. କଙ୍କଡ଼ାଶେତ ।

କର୍କଟାହୁ—ସୁ. ବ. ବେଳଗଛ ।

କର୍କଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାକୁଡ଼ା ।

କର୍କଟକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାକୁଡ଼ା ।

କର୍କଟିଙ୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କର୍କଟ + ଇନ୍ଦ୍ର + ଇ)
ଦାରୁହରତା ।

କର୍କଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କର୍କଟ + ଇ) ମାର
କଙ୍କଡ଼ା, କାକୁଡ଼ାପଳ, ଲୋଟା, ଡାଳ,
ପଡ଼, ସର୍ପିବିଶେଷ, କଳସୀ, ଶିମୁଲିପଳ,
କଟକଟିଆନାଶୁଣୀ ।

କର୍କଟୀ—ସୁ. ବ. ଗେଣ୍ଟାଲିଆପଣ୍ଡା ।

କର୍କଟୁ(ଜୁ)—ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କର୍କଟ + ଧା +
ଇ) ବରକୋଳ ଗଛ, ଶୁରିଲ କୁଆ, ଦଳ-
ତଳର ଜୁଣୀ ।

କର୍କଟମୁଖ—ସୁ. ବ. ଶାତମାନବରକୋଳ ।

କର୍କଟପ୍ରଭ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କର୍କଟପ୍ରଭ ପ୍ରଭ
ତେଜ, କଙ୍କଡ଼ାମାର ।

କର୍କଟପଳ—କୁ. ବ. କର୍କଟପଳ, ବୃକ୍ଷ-
ବିଶେଷ, ପ୍ରେଟ ଅଳା ।

କର୍କର—କୁ. ବ. (କର୍କଟ + ର + ଅ) ଦର୍ପଣ,
ସର୍ପବିଶେଷ, ମୁତ୍ରଗର, ଗୋଡ଼, କଙ୍କର,
ରଜ୍ଜବଜକାର, ହାଡ଼, ଗେଜେଟ୍,
ନାରବିଶେଷ, (ବିଂ) କର୍କଣ୍ଠ, କର୍ତ୍ତନ,
ତୁତ ।

କର୍କରଙ୍ଗ—ସୁ. ବ. (କର୍କର + ଅଳ)
କାଳକଣ୍ଠ ନାମକପଣ୍ଡିବିଶେଷ, ଶିଞ୍ଜନ
ପଣ୍ଡା ।

କର୍କରଟୁ—ସୁ. ବ. (କର୍କଟ + ରଟ +
ଇ) କଟାଷ, ଗେଣ୍ଟାଲିଆପଣ୍ଡା, ବାଙ୍ଗ
ପୁରୀ । [ଗେଣ୍ଟାଲିଆ ।

କର୍କରଟୁକ—ସୁ. ବ. କରକଟ ପଣ୍ଡା,
କର୍କରଟୁକ—ସୁ. ବ. ଅନ୍ନକୁପ, ଅମୁହା
କାଥ ।

କର୍କରଳ—ସୁ. ବ. ଅଳକ, କର୍ମ୍ମକୁଳଳ ।

କର୍କରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଷୁଦ୍ର ଜଳାଧାର, ଗଢ଼,
ରେଣ୍ଡ, ରେବି ।

କର୍କରେଟ—ବ. (କର୍କର + ଇନ୍ଦ୍ର + ଅ)
ତଣ୍ଡିଆ, ଅଳକୁଡ଼ା, ଧରକା, ଗଳହସ୍ତ ।

କର୍କରେଟୁ(ତୁ)—ବ. ଗେଣ୍ଟାଲିଆପଣ୍ଡା ।

କର୍କର—ସୁ. ବ. (କର୍କର + ଶ) କାସମର୍,
କାମ୍ପିଲ୍, ଗର୍ଭିଷଣ ଗଛ, କରଞ୍ଜଗଛ,
ଆଖୁ, ଗଢ଼କା(ବିଂ) ଗର୍ଭରଣପଣ୍ଡା, ତୁତ ।

ଅତକକଣ, ସାହସ୍ରିକ, ବିଦେକସୁଳ, ନିଷ୍ଠୁର
ଶୁଦ୍ଧିକଟୁ, କୃପଣ ।

କର୍କରୀଆ—ଗ୍ରା. ବିଂ. କୁରାବାନ୍ତି ହେବାରି
ପୁରୁ ଅବସ୍ଥାଜନ୍ତର ବ୍ୟଥା ଅନୁଭୂତ
କୁରୁଥିବା (ଶର୍ଵର), କର୍କର, ତୁତ ।

କର୍କରତ୍ତା—ସୁ. ବ. ପଟ୍ଟୋଳ, ଶାହୁଡ଼ା
ଗଛ, ଶର୍ଷଣା ଗଛ ।

କର୍କରତ୍ତା(ତା)—କୁ. ବ. (କର୍କର + ତା-
ତା) କର୍କରଣ, ଶର୍ଷଣାତା, କଠିନତା,
ତୁତ ।

କର୍କରବାକ—କୁ. ବ. କିମ୍ବୁ ରବତକ ।

କର୍କରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କର୍କର + ଆ) ବିର୍ବା-
ରୂରୀ ସ୍ତ୍ରୀ, ବିରୂପାତା, (ବି)କଠିନ
ଇତ୍ୟାଦି, କର୍କର (ଦେଖ) ।

କର୍କରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବନପାତ୍ର ।

କର୍କରାବ—କୁ. ବ. (କର୍କର + ସାର) କହୁ-
ମିଶା ତୁତ ।

କର୍କରୁ—ସୁ. ବ. (କର୍କର + ର + ଇ)
ବୁଣ୍ଡା, କଶାରୁ, ବୋଇତାକୁ ।

କର୍କର—ପୁ. ବ. (କର୍କର + ଜନ) କର୍କରମୁଖ
କର୍କର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଙ୍କଡ଼ା ।

କର୍କରନ—ସୁ. କୁ. ବ. (କର୍କର + ଜନ
+ ଅ) ରହୁବିଶେଷ ।

କର୍କୋଟ—ସୁ. ବ. (କର୍କର + କ, ଓଟ)
ନାରବକବିଶେଷ, ବିଲ୍ ବୁନ୍ଦ, ରଷ୍ମୀ,
କାର୍କିତ ।

କର୍କୋଟ—ସୁ. ବ. (କର୍କର + ଅଟ +
ଅ) ବେଳଗଛ, କତ୍ର ପୁରୁ, ନାର-
ବଜବିଶେଷ, ଆଖୁ, ମହାଭରତ ଓ
ପୁରାଣୀ ଜନପଦବିଶେଷ, କାଙ୍କଡ଼,
ପୁଷ୍ଟିକାକୁଡ଼ା ।

କର୍କୋଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଙ୍କଡ଼ା ।

କର୍କର—(ଧାର)ଦୁଃଖତେବା । [ହରିତାଳ ।

କର୍କର—କୁ. ବ. (କର୍କର + ଶ + ଅର)
କର୍କରିକା-ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କର୍କର + ଇନ୍ଦ୍ର + ଆ)

ପୁରୁଦୀଆ ପୁତ୍ରପଦ୍ମ ପିଷ୍ଟିକବିଶେଷ,
କରୁଣୀ ।

କର୍କର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କର୍କର + ଇ) କଳଶୁନ୍
ଶୁନ୍ଦରଙ୍ଗ ପ୍ରେ, କର୍କରିକା (ଦେଖ) ।

କର୍ତ୍ତା—କୀ. ବି. (କର୍ତ୍ତା + ଉଚ) ବିବିଧ
ବର୍ଣ୍ଣ, ସର୍ପ, ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଦୂରତାଳ,
ଚନ୍ଦନ, ଗନ୍ଧସାର, (ବିଂ) ବିତିହବର୍ଣ୍ଣ
ବର୍ଣ୍ଣିଷ୍ଠ ।

କର୍ତ୍ତାବକ—ସୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତା + ବକେ +
ଅ) ବିଶ୍ଵାକୁଳିଶ, କର୍ତ୍ତା ।

କର୍ତ୍ତା—ଆ. ଦୂର, କରଜନ୍ମେବା, ଦେଖା ।
କର୍ତ୍ତାଦାର—ଆ. ବି. ରୂପୀ, ଅଧିମର୍ତ୍ତ୍ଵ ।

କର୍ତ୍ତାପତ୍ର—କରଜନ୍ମେବାବେଳେ କରଜ-
ଦାତାକୁ ଯାହା ପରିବେଳେରିଥିଅଯାଏ

କର୍ତ୍ତାଶୋଧ—ଆ. ରହସ୍ୟବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତା—ଆ. ବି. ଯେ ଦୂର ପ୍ରତିକରରେ ।

କର୍ତ୍ତା—ସୁ. ବି. (କୁ + କ, ନ) ଶ୍ରୀବିଶେଷିନ୍ଦ୍ର,
କାଳ, ପୁଷ୍ପିରକର ବଡ଼ଭାଇ, ମଙ୍ଗ-
ଧରାନାମକ ଦଣ୍ଡ, ଜ୍ୟାମିର୍ବୁଢ଼ ସଙ୍ଗୀ
ବିଶେଷ, ସମକୋଣ ସିଭୁକର ତେଜ୍ଜ୍ଵଳ
ଦେଖା ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କ—ସୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତା + ଅଙ୍କ) ଦୂର-
ଦିର ଶାଖା ପଦାଦି, ବୈଶବିଶେଷ (ବିଂ)
କର୍ତ୍ତାଧାର, କିସ୍ତା ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ—ସୁ. ବି. କାନନ୍ଦିତର କୁଣ୍ଡଳ
ଦେବା, କର୍ତ୍ତାବୈଶବିଶେଷ, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ)
ପରିନନ୍ଦା ଶୁଣିବାର ଛାତ୍ର ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କଟ—ବି. (କ. ଧା.) ଜୀବିଶେଷ,
କାନନ୍ଦିତରୁ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କଟ + ଆ)
କାନନ୍ଦିତରୀପୋକ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କଟ + ତୀ)
କାନନ୍ଦିତରୀନାମକ ଜୀବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କଜୁ—କୀ. ବି. ନରବିଶେଷ,
କାନନ୍ଦିତରଙ୍ଗ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କରୁ—କୀ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କଟ + ରୁ)
କାନନ୍ଦିତରୁନାମକ ଜୀବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ—ବି. ସନ୍ତୁଷ୍ଟାତରଜନ୍ମତ ଗାନ୍ଧୀ
ଦେଇ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁପ—ବି. କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁତର (ଦେଖ) ।
କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁପକଙ୍କୁଥେକ—ସୁ. ବି. ଶାରୀ
ବିଶେଷ, ଶାମୁକାର, ଏମାନେ କନ-
ବାଟେ କଂଶ୍ଵାସ ପ୍ରତିଶ କରନ୍ତୁ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁମୀ—ସୁ. ବି. କାନକୋଟର ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଡ଼—ସୁ. ବି. କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁରକ—ସୁ. ବି. ବୈଶିଜାତ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁର (ତ) —ସୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + ର + ଅନ୍ତର୍ଭାବରୀତି, ଆକର୍ଷଣ, ଶୁଣାଯିବା)

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଥ—କୀ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + ରୁଥ)

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁମଳ, କାନଗୁହ୍ର ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଥକ—ସୁ. ବି. କାନର ରେଣ-
ବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଥତ—ବି. ବି. ଶ୍ରୁତ, କାନ-
ଦୂର ଧରାନା ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଗୋଚର—ବି. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ
ଗୋଚର) ଶୁଣାଯିବା, ଶ୍ରୁତବ୍ୟୋଗ,
ଯାହା ଶୁଣାଯାଉପାରେ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଗୋଲକ—କୀ. ବି. କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଗୋଲ-
କାର ବହୁର୍ବୀର ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଗ୍ରାହ—ସୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + ଗ୍ରାହ)

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଧାର, ମାର୍ତ୍ତି, ନାବିକ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁତ୍ର—କୀ. ବି. (୨ତତ୍ର) କାନର
ରହି ବା ରହି ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁତ୍ରାକା, ଜଳୌକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.
(କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + ଜଳୌକିମୟ) କାନକାଟ, କାନ-
କୁଟଳ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁତ୍ରାହ—କୀ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + କାହିଁ)
କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁମୂଳ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଜିତ୍—ସୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + ଜି + କି, ପି)
ଅଜ୍ଞନ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁତ୍ରାଳ—ସୁ. ବି. କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁତ୍ରାନା,
କାନମୋଡ଼ା ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁତ୍ରାର୍ଷ—ସୁ. ବି. ତାତ୍କଳନାମକ
କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁପଥବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁତ୍ରାରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାନକେଟଳା,
କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଆଦିମକ ଜୀବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଧାର—ସୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + ଧୂ + କି, ଅ)
ନାବିକ, ମାର୍ତ୍ତି, ମଧ୍ୟଧାର, (ବିଂ) ଦୂରଜ୍ଞା-
ତୀର ନବାବକ ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁଧାରିଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + ଧୂ +
ରୁ) ହପ୍ତିମା ।

କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁନାନ୍ଦ—ସୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + ନାନ୍ଦ) କର୍ତ୍ତା

ବୈଶବିଶେଷ, ଅଜ୍ଞାଲୁଦ୍ଵାରା ଆହୁଦିତ,
କର୍ତ୍ତାରେ ସଜାତ ଶବ୍ଦବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାନାସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାନ ଓ ନାକ ।

କର୍ତ୍ତାପଟ—ବି. (୨ତତ୍ର) କାନର ସ୍ତ୍ରୀ
ତର୍ମିବିଶେଷ, ଏଥୁରେ ଧୂନର ପ୍ରତି-
ଗାତ ହୁଏ ।

କର୍ତ୍ତାପତ୍ର—ବି. କାନଭିତରେ ଥିବା
ଯେଉଁ ପତଳାତମ ପରଦାରେ ବାହା-
ରକୁ ମିଳା ଧୂନ ବାଜିଲେ ଶୁଣେ ।

କର୍ତ୍ତାପଥ—ସୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତା + ପଥ)

କାନର ହୁନ୍ଦୁ, ଏହା ଶବ୍ଦପ୍ରବେଶର
ପଥ ।

କର୍ତ୍ତାପରମୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୨ତତ୍ର) ଶୁଣା-
ପରମୟ, ଏକାନରୁ ସେକାନ ହୋଇ
ବସୁନ୍ତ ପାଇବା ।

କର୍ତ୍ତାପରମ୍ପର—ସୁ. ବି. ଅପରାଧ ଯୋଗ୍ୟ
ବିଧ କୁଣ୍ଡଳ କାବାଦିବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାପକ—କୀ. ବି. ମହାଭାରତର ଅଷ୍ଟମ
ପକ୍ଷ, ଯେଉଁ ସମସ୍ତରେ କର୍ତ୍ତା ପଦତ୍ର
ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

କର୍ତ୍ତାପାକ—ସୁ. ବି. କର୍ତ୍ତାପରମ୍ପର-
ବିଶେଷ, କର୍ତ୍ତାମଧ୍ୟ କ୍ଷତ ।

କର୍ତ୍ତାପାତ—ବି. (୨ତତ୍ର) କାନତେଇ
ଶୁଣିବା, କଥୁତ ବିଷୟ ପ୍ରତି ମନୋ-
ଯୋଗ ।

କର୍ତ୍ତାପାଳି(ଲୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କର୍ତ୍ତାପରମ୍ପର-
ବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାପାଳି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦେବାବିଶେଷ,
ପାହାଙ୍କ ସାଧନା କଲେ ମନୁଷ୍ୟ
ସଙ୍କଳ ହୁଏ ।

କର୍ତ୍ତାପର—କୀ. ବି. କର୍ତ୍ତାର ରାଜଧାନୀ ।

କର୍ତ୍ତାପୂର—ସୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ + ପୂର + ଅନ୍ତର୍ଭାବରୀତି)
ଶିଶୁ ଗଛ, ମଳପଦ୍ମ, ଅଶୋକ ଗଛ,
କଦମ୍ବ ଗଛ, କାନର ରହଣା, କାପ ।

କର୍ତ୍ତାପୂରଣ—କୀ. ବି. ତେଲାଦିଲୁଦ୍ଵାରା
କାନର ହୁନ୍ଦୁ ପୁଣ୍ଣ କରିବା ।

କର୍ତ୍ତାପସାର—ସୁ. ବି. ଆର୍ଥିବିଶେଷ ।

କର୍ତ୍ତାପାନ୍ତ୍ର—ସୁ. ବି. କାନର ଶେଷପାନ୍ତ୍ର ।

କର୍ତ୍ତାପଳ(କ)—ବି. (୨ତତ୍ର) କାନର
ତମ୍ଭୁ ପ୍ରାଣ୍ସତ ଅଂଶ, ମହିଳବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠପଳୀ—ବ. କଣ୍ଠ ଫଳ (ଡେଣ) ।
କଣ୍ଠଫୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବ. କାନପୁଲ, କାନରେ
ପିନାଯିବା ଫୁଲ ଆକାରର ଅଳଙ୍କାର
ବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠଭୂଷଣ—କୀ. ବ. (କଣ୍ଠ + ଭୂଷ
+ ଅନ) କାନରେ ପିନାଯିବା ଅଳ-
ଙ୍କାର, କାନର ଗହଣ ।

କଣ୍ଠଭୂଷଣ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠ + ଭୂଷ
+ ଅନ) କାନର ଅଳଙ୍କାର ।

କଣ୍ଠମଳ—ବ. (ଗତର) କାନଗୁଡ଼ ।

କଣ୍ଠମଦ୍ଦଗୁର—ସୁଂ. ବ. ମସ୍ତକବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠମୁହୂର—ସୁଂ. ବ. ତାଟଙ୍କ ନାମକ
ଅଳଙ୍କାର ।

କଣ୍ଠମୁଲ—କୀ. ବ. (ଗତର) କାନର
ସୁଲଦେଖ, କାନମୁଣ୍ଡ ।

କଣ୍ଠମୋଟା—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠ + ମୁହୁ
+ ଇନ + ଇ) ଗୁମୁଣ୍ଡ ଦେଖ ।

କଣ୍ଠ୍ୟୋନ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ବର୍ତ୍ତ) କଣ୍ଠପାହା
ବିଷୟ, ଶୁଣିବାର ବିଷୟ, କାନଠାରୁ
ଦିଷ୍ଟନ ।

କଣ୍ଠ୍ୟୁନ୍ତ—ସୁଂ. ବ. କାନରଛତ୍ର, ପ୍ରବା-
ଦିବର ।

କଣ୍ଠରାଜ—ସୁଂ. ବ. ଅଜଦେଶର ରାଜ,
ବୁନ୍ଦୀପୁନ୍ଦ କଣ୍ଠ, (ଶ୍ରୀ. ବ.) କାନକୁଟଳ ।

କଣ୍ଠରେଣ—ସୁଂ. ବ. ଯେଉଁଥିରୁ ରେଣ
କାନରେ ରହିଥିବୁ ।

କଣ୍ଠରୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠ + ରୁଳ)
ପ୍ରବନ୍ଧରୁଳିଷ୍ଟ ।

କଣ୍ଠରତା(ଲତକା)—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗତର)
କାନର ପତା, କଣ୍ଠପାଳି ।

କଣ୍ଠରଶ—ସୁଂ. ବ. ମଞ୍ଚ, ମଞ୍ଚ ।

କଣ୍ଠରକିତ—ସୁଂ. ବ. ସର୍ପ, (ବି) ବିଦ୍ୟର,
ଯାହାର ପ୍ରବନ୍ଧରୁ ନାହିଁ ।

କଣ୍ଠରବର—କୀ. ବ. (ଗତର) କାନର
ଛତ୍ର, କଣ୍ଠରୁହ ।

କଣ୍ଠରାନ—ସୁଂ. ବ. ଅର୍ଦ୍ଧକଣ୍ଠରିଷ୍ଟ,
କଣ୍ଠ ।

କଣ୍ଠରେଖ—ସୁଂ. ବ. (ଗତର) ହିନ୍ଦୁ

ବାଲକର କାନଫୋଡ଼ାନାମକ ସମ୍ମାର-
ବିଶେଷ, ତୁତାକରଣ ।

କଣ୍ଠବେଧମ (ଲକା) —ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗତର)
କାନ ଫୋଡ଼ିବାର ସୁଚି ।

କଣ୍ଠବେଷ୍ଟ—ସୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠ + ବେଷ୍ଟ +
ଆ) କୁଣ୍ଠଳ, ତାଟଙ୍କ, କାପ, ଦ୍ଵାପର
ସୁରର ରାଜବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠବେଷ୍ଟକ—କୀ. ବ. (କଣ୍ଠ + ବେଷ୍ଟକ)
କୁଣ୍ଠଳ, କାପ, ତାଟଙ୍କ, କଣ୍ଠଭୂଷଣ-
ବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠବେଷ୍ଟନ—ସୁଂ. ବ. କୁଣ୍ଠଳ, ତାଟଙ୍କ,
କାପ, କଣ୍ଠଭୂଷଣବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠବ୍ୟାଧ(ବିଷ) —ସୁଂ. ବ. କଣ୍ଠବେଧର
ନିୟମ ।

କଣ୍ଠଶଷ୍ଠୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗତର) କଣ୍ଠ-
ଗୋଲକ, କଣ୍ଠକେଷ୍ଟନ ।

କଣ୍ଠଶିଶୁଷ—ସୁଂ. ବ. ଯେଉଁଥିଶିଶୁଷପୁଲ
କାନରେ ଅଳଙ୍କାରରୁପେ ଦିଆଯାଏ ।

କଣ୍ଠଶୁଳ—ସୁଂ. ବ. (ଗତର) କଣ୍ଠରେଣ-
ବିଶେଷ, କାନଟଣକାରୋଗବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠଶୁଳ—ସୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠଶୁଳ + ଇନ)
ଯାହାର କଣ୍ଠଶୁଳ ରୋଗ ହୋଇଅଛି ।

କଣ୍ଠଶୋନ—ବ. (କଣ୍ଠ + ଶୋ +
ଇନ + ଅନ) କାନର ଗହଣ ।

କଣ୍ଠଶ୍ଵର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶୁଣିବାର ଯୋଗ୍ୟ
ଶରବିଶ୍ଵ (ବାମ୍ବୁ ପ୍ରତତି) ।

କଣ୍ଠପ୍ରସ୍ତାବ—ସୁଂ. ବ. କଣ୍ଠରେଗବିଶେଷ,
କାନରୁ ପୂପ୍ର ବାହାରିବା ।

କଣ୍ଠପ୍ରସାଦ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠ + ସୁ + କିପ)
କଣ୍ଠର ମାତା, କୁଚି ।

କଣ୍ଠପ୍ରସ୍ତାଟ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଲତାବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠପ୍ରାବ—ସୁଂ. ବ. କଣ୍ଠରେଗବିଶେଷ,
କାନରୁ ପଳକାହାରିବାରୋଗବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠପ୍ରାନ—ଶ୍ରୀ. ବ. କାଲ, ବିଦ୍ୟର,(ବି)
ସାପ ।

କଣ୍ଠପ୍ରତ୍ୟେ—ସୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠ) ପରଷ୍ପର
କାନରେ ବୁଝାରୁଛି ହେବା, ଗୁପ୍ତ
ମରଣା, ପରଷ୍ପର ଫୁସ୍ତଫୁସ୍ତ ହେବା,
ବରସ୍ୟ କଥାପାର୍ତ୍ତ ।

କଣ୍ଠାଳ—ବ. (କଣ୍ଠ + ଅଳ) କଣ୍ଠ-
ଦେଶ, କାନ ।

କଣ୍ଠାଙ୍କି—ସୁଂ. ବ. କାନର ଛତ୍ର, କଣ୍ଠ
ବୁପ ଅଞ୍ଜଳ ।

କଣ୍ଠାଟ-ଦାଷିଣାତ୍ୟର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ
ଜନପଦ, ଦେଶବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠାଟିକ—ବ. କଣ୍ଠାଟସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

କଣ୍ଠାଟିକା—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠାଟ + କ + ଆ)
ଶାଶ୍ଵତବିଶେଷ, କଣ୍ଠାଟଦେଶୀୟ ସ୍ତ୍ରୀ ।

କଣ୍ଠାଟି—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠାଟ + ଇ) କାବ୍ୟ
ଶାଶ୍ଵତ ବିଶେଷ, କଣ୍ଠାଟ ଦେଶର
ସ୍ତ୍ରୀ, ଶାଶ୍ଵତବିଶେଷ, କନଢା ଶାଶ୍ଵତ ।

କଣ୍ଠାଦେଶ—ସୁଂ. ବ. କଣ୍ଠାଲଙ୍କାର-
ବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠାନୁକ—ସୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠାନୁ + ଅନୁ + କନ୍ଦ
+ ଅ) ପ୍ରଥମିତର ।

କଣ୍ଠାନ୍ତର—କୀ. ବ. (ଗତର) କଣ୍ଠର
ମଧ୍ୟ ଦେଶ, କଣ୍ଠପଥ, କଣ୍ଠବୁଦ୍ଧର ।

କଣ୍ଠାନୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. କଣ୍ଠପାଳୀ, ତାଟଙ୍କ,
କାପ, କଣ୍ଠାରବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠାରବିଶେଷ—କୀ. ବ. କାନର ଅଳଙ୍କାର-
ବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠାରବିଶକ—ସୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠାରବିଶ
+ କେ + ଅ) ଆରବିଦୃଷ୍ଟ, ସୁନାରିଶକ ।

କଣ୍ଠାର—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠାର + ର + ଅ + ଅ)
କଣ୍ଠବେଧମ, ଯାହାରୁବାର କଣ୍ଠବେଧ
କରିଯାଏ ।

କଣ୍ଠାର—ସୁଂ. ବ. (ଗତର) ଅର୍କ୍ତୁନରଙ୍ଗ,
ଅର୍କ୍ତୁନ, ତୁତୀସ୍ପାନ୍ଗବ । [ଶୁଣିବା]

କଣ୍ଠାରିପାଣ—କୀ. ବ. ମନୋଯୋଗ ସହିତ
କଣ୍ଠାଲ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଭେଦ, କାହାଳି ।

କଣ୍ଠାଲତା(ଲତକା)—ସୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠାଲ +
କୁ + ଅ) କାନର ଗହଣ, କଣ୍ଠରୁଷଣ ।

କଣ୍ଠାଲକୁସା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗତର) କାନର
ଶେରିତ କରିବା ।

କଣ୍ଠାଲ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗତର) କାନର
ଗହଣ, କଣ୍ଠକ ଶେରିତ କରିବା,
କଣ୍ଠାଲଙ୍କାର ।

କଣ୍ଠାମ୍ବାଲ—ସୁଂ. ବ. (ଗତର) ହୃଦ୍ୟମାନଙ୍କର
କଣ୍ଠ ସଥାଳନ ।

କଣ୍ଠୀ—ପୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠୀ + ର) ଶରବିଶେଷ
ଏହାର ଫଳକ କଣ୍ଠୀକୁଣ୍ଡ, ରେବ
କରିବା ।

କଣ୍ଠୀକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠୀ + ରକ + ଅ)
କଣ୍ଠୀରଖଣ, ଭାଟଙ୍କ, ହାତର ମୁ-
ଆଗୁଣ୍ଠି, ଲେଖନ, କୁଣ୍ଡିନ, ତାଳପଥ,
ହୃଦୟମାନଙ୍କର ଶୁଣୁର ଅଗ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଅଗ୍ରଜୀ
ଆକାର ଅଂଶ, ପୁଷ୍ପମଧ୍ୟ ବୀଜକୋଷ,
ଅଗ୍ରବଥ୍ରୁ ଗଛ, ମେଘଶିଙ୍ଗା ଗଛ,
ଅଧିଷ୍ଠବ ବିଶେଷ, ସେବକ ଫୁଲ, ଗୋଲପ
ଫୁଲ, ଯୋଗିନୀବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠୀକାଳ—ପୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠୀକ. + ଅଳଳ)
ମୁମେରୁ ପଥତ ।

କଣ୍ଠୀକାର—ପୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠୀକା + ର + ଅ)
ବୃଷବିଶେଷ, କନିଆର ଗଛ, ଦୁମୋ-
ଫୁଲ, ଗେଣ୍ଟୁଫୁଲ, ମୁନାର ଜଣ ଓ ଫଳ ।

କଣ୍ଠୀକାତ୍ରୀ—ପୁଂ. ବ. ମୁମେରୁ ପଥତ ।

କଣ୍ଠୀକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଯୋଜିରେଇବିଶେଷ,
କଣ୍ଠୀ (ଦେଖ) ।

କଣ୍ଠୀଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠୀ + ଲଳ) ପାର୍ଵତୀ
କଣ୍ଠୀ, ଲମ୍ବା କଣ୍ଠୀବିଶ୍ଵି ।

କଣ୍ଠୀଗର—ପୁଂ. ବ. ଶରବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠୀ—ପୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠୀ + ଇନ୍) କଣ୍ଠ-
ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, କଣ୍ଠୀମୁଣ୍ଡାୟ, (ବ.) ଦେବର
କାନପାଖ ଅଂଶ, ବର୍ଷ, ପଥତବିଶେଷ;
(ସ୍ତ୍ରୀ) ରଖ, କୁଣ୍ଡିଲାଦୟବହୁତ୍ତ ଶର-
ବିଶେଷ, କଂସାମୁର ମାତା ।

କଣ୍ଠୀରଥ—ପୁଂ. ବ. (ତତର) ଦେବାର
ରଥ, ତୋଳି, ଖଟିଆ, ଶୈତ ପାଞ୍ଜି,
ହୃଦୟମାନଙ୍କ ଯାନବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠୀମୁତ୍—ପୁଂ. ବ. (ତତର) ମୁଲଦେବ,
ଚୌର ଶାସ୍ତ୍ରକାର, କଂସାମୁର ।

କଣ୍ଠୀଜପ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠୀ + ଜପ
+ କ. ଅ) ଗୋପନେ ଉତ୍ତତ ବିଷୟେ
ପରମନଦାତା, ବୁଦ୍ଧା, ପର ଅଦ୍ସ୍ତ-
ବିଷୟକ ମହାଦାତା, ଶତ୍ରୁଆ, ତୁଗୁରିଆ
କୁପରମନଦାତା ।

କଣ୍ଠୀନୁ—ପୁଂ. ବ. (କଣ୍ଠୀ + ଇନ୍) ଅନ୍-
ବନ୍ଦୁକାର କାନର ଗଢ଼ାବିଶେଷ ।

କଣ୍ଠୀସୁଳ—କୁଣ୍ଡ. ବ. କାନରେ ଯେଉଁ
ପଦ୍ମ ଧାରଣ କରିଯାଏ, ପଦ୍ମ ବୁଲ
କାନର ଅଳଙ୍କାର, (ସଂ.) ଜଣେ
ପ୍ରାଚୀନ କବି ।

କଣ୍ଠୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠୀ + ଯ) କଣ୍ଠୀଠୁରୁ
ଉପନ୍ଦି ମଳାଦି, କଣ୍ଠୀତ, (ବ.)
କାନରୁତ । [କରତ ।

କଣ୍ଠୀ—ପୁଂ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଶ୍ରୀ, ଅ) ଭେଦ,
କଣ୍ଠୀନ—କୁଣ୍ଡ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଅନ) କାଟିବା,
ସୁତା କାଟିବା, କାଟିବାର ଅଥ କଟୁଗୀ,
ହୃଦୟ ।

କଣ୍ଠୀଙ୍କ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠୀନ + ରି) କାଟିବାର
କରୁଣୀ, ଅସୁବିଶେଷ, ଛେଦନ, ଗାର
କାଟିବା ।

କଣ୍ଠୀର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଅର + ରି)
କାଟିବାର ଅସୁ, କଟାର, କଟୁଣୀ ।

କଣ୍ଠୀରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାଟିବାର ଅସୁ
ବିଶେଷ, କଟୁଣୀ, ହୃଦୟ, ଦାଆ ।

କଣ୍ଠୀରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଅର + ରି)
କାଟିବାର ଅସୁବିଶେଷ, କଟାର, ଯୋଗ
ବିଶେଷ, କୃତ୍ପାରୀ, କରୁଣୀ ।
କଣ୍ଠୀବ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କୁ + ତବ୍ଦି) କରିବାର
ଉପତ୍ତି, କରଣୀୟ, କାଟିବାର
ଉପତ୍ତି, (ବ.) କାର୍ତ୍ତି, ସାମର୍ଥ୍ୟ, ଶତ,
ବଳ ।

କଣ୍ଠୀବନ୍ଦନ—କୁଣ୍ଡ. ବ. (ତତର) କରଣୀୟ,
କାର୍ତ୍ତିର ଦୋଷ, କି କରିଯିବ ବା
କରିବା ଉଚିତ ତାହା କୁଣ୍ଡିବା ।

କଣ୍ଠୀବାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁ + ତବ୍ଦି + ତ
+ ଆ) ବିଧେୟତା, କରଣୀୟତା ।

କଣ୍ଠୀବନ୍ଦ୍ର—ବ. କଣ୍ଠୀବିଶ୍ଵାଶ,
କରଣୀୟ କାର୍ତ୍ତିପ୍ରତ ଆସ୍ତାବାନ୍ ।

କଣ୍ଠୀବନ୍ଦ୍ରପ୍ରାଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ.)
କଣ୍ଠୀବିଶ୍ଵାଶ (ସ୍ତ୍ରୀ. ବ.) କଣ୍ଠୀବ-
ପରମାଣୁକ, କରଣୀୟ କାର୍ତ୍ତି ପ୍ରତ
ଆସ୍ତା ବା ଅସ୍ତି ।

କଣ୍ଠୀବିପରମ୍ପରା—ପୁଂ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ.)
କଣ୍ଠୀବିନଷ୍ଟ, କରଣୀୟ କାର୍ତ୍ତି
ସମାଦିନରେ ଏକାନ୍ତ ଯତ୍ନୀଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କଣ୍ଠୀବିପରମ୍ପରା ।

କଣ୍ଠୀବିଦ୍ୱିଷ୍ଟ—ପୁଂ. ବ. (ତତର) କଣ୍ଠୀବ-
ଦ୍ୱିନଶୀନ୍ୟ, କଂକଣୀବିଦ୍ୱିଷ୍ଟ, ଯେଉଁ
ବିଶ୍ଵକ କଣ୍ଠ ତାହା ହିଂର କରି
ନ ପାରେ ।

କଣ୍ଠୀ—ପୁଂ. ବ. (କୁ + କ, ତୁ) ବ୍ରହ୍ମା,
ସୁଷ୍ଠିକାରକ, କାର୍ତ୍ତିଧକ୍ଷ, ପ୍ରଭୁ,
ଦିଧାତା, ଛିରୀତା, ଶୁଦ୍ଧିଶାରୀ, ମାଲିକ,
ଗ୍ରହକାରକ, କିମ୍ବାକଣ୍ଠୀ, ଯଜମାନ,
କାରକବିଶେଷ, ପ୍ରଗେତା, ରତ୍ନିତା,
ଅଧିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଣ୍ଠୀ ।

କଣ୍ଠୀତ—ବ. (କୁତ୍ତ + ମୁଣ୍ଡ) ତିନ୍ଦ,
ତେଦିତ, ଯାହା କଟା ଯାଇଅଛି, ବାତ୍ର
ଦିଆୟାରଥୁବା ।

କଣ୍ଠୀକାମ—ବ. (କଣ୍ଠୀ + କାମ) ଚକ୍ରଷ୍ଵର
କରିବାକୁ ଅଭିଲାଷୀ ।

କଣ୍ଠୀକ—ଅବ୍ୟ, ତୁଣ୍ଡାବିଭିତ୍ତର ଚନ୍ଦ୍ର,
ଦ୍ୱାର ।

କଣ୍ଠୀକା-ବ. (କଣ୍ଠୀ + କ + ଅ) କୁତ୍ତ କୁତ୍ତିଗ,
ପ୍ରକୁତିତରବାଧୀ, ହେବ ।

କଣ୍ଠୀକାରକ—ବ. (ବ୍ୟାକରଣ) ପ୍ରଥମ-
ବିଭିତ୍ତର କାରକବିଶେଷ, ଯେଉଁ
କାରକ କିମ୍ବା ସମାଦିନ କରେ ।

କଣ୍ଠୀକାରୀ—କୁଣ୍ଡ. ବ. (କଣ୍ଠୀ + ରି) ସାମିତ୍ର,
ପ୍ରଭୁତ୍, ଆସୁପତ୍ୟ, ଅଧିକାର, ସାଧକତ୍ତ,
କର୍ମପରମାଣକ ସମତା ।

କଣ୍ଠୀକାରୀନ—ପୁଂ. ବ. (ତତର) କୌଣସି
ବିଭାବ ଅଧିକାରର ବଶବର୍ତ୍ତୀ, ପର-
ବୁଲନାର ଅଧୀନ ।

କଣ୍ଠୀପଦ—ବ. (ବ୍ୟାକରଣ) କଣ୍ଠୀ ।

କଣ୍ଠୀବାତ୍ୟ—ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ.) ଯେଉଁ ବାତ୍ୟରେ
କଣ୍ଠୀପ୍ରାଣିତ ବା ଉତ୍ତର ଏବଂ କଣ୍ଠୀଠାରେ
ପ୍ରଥମ ବିଭିତ୍ତ ଏବଂ କର୍ମଠାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ
ବିଭିତ୍ତ ହୁଏ ଏବଂ କିମ୍ବା କଣ୍ଠୀର ଅନୁ-
ଗାମିନ ହୁଏ ।

କଣ୍ଠୀଷ୍ଵର—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଣ୍ଠୀ + ଶ୍ଵା + ଅ)
କଣ୍ଠୀଷ୍ଵରମ୍ପୁ, କଣ୍ଠୀର ପ୍ରତିଧି ।

କଣ୍ଠୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ତୁ + ର) କଣ୍ଠୀ
ସମ୍ମାଦନକାରୀ, ପ୍ରଭୁପତ୍ରୀ ।

କଣ୍ଠ—କୀ. ବି. (କୁ + ତୁ) ଗୃହ ।

କନ୍ଦ—ସୁ. ବି. (କନ୍ଦ + ଅ) କାନୁଆ,
କନ୍ଦମ ।

କନ୍ଦଟ—ସୁ. ବି. (କନ୍ଦ + ଅଟ + ଅ)
ପଙ୍କ, ପଡୁକନ୍ଦ, (ବିଂ) ପଙ୍କରେ ଯାଇ-
ଥିବା ଲେକ ।

କନ୍ଦନ—କୀ. ବି. (କନ୍ଦ + ଶ, ଅନ)
ପେଟ ଡାକିବା, କଷି ତ ରବ, ଶିଶୁର
ଶର, ବୁଆ, କଷ ।

କନ୍ଦମ—ବି. (କନ୍ଦ + ଅମ) ପଙ୍କ, କାନୁଆ
ଛୁଟ୍ଟା, କପିଳରୁଷିଙ୍କ ପିତା, ପାପ, ମାତ୍ର ।

କନ୍ଦମମୟ—ବି. (କନ୍ଦମ + ମୟ) କନ୍ଦମ
ପୁଣ୍ୟ, କନ୍ଦମର ବିକାର, ପଙ୍କାଆ, ମଙ୍ଗଳା-
ପୁଣ୍ୟ ।

କନ୍ଦମାତ୍ର—ବି. (ଶତର) କନ୍ଦମପୁଣ୍ୟ,
ପଙ୍କାନ୍ତି, କାନୁଆ ବୋଲା ହୋଇଥିବା ।

କନ୍ଦମାଟକ—ସୁ. ବି. ବିଷ୍ଵାଦ-ପକାଇବାର
ଶୁନ, ଶରଦା, ଶତକୃତ ।

କନ୍ଦମତ—ଦ୍ଵି. ବି. (କନ୍ଦମ + ରତ)
କାନୁଆରୁପେ ପରିଣତ, କନ୍ଦମପୁଣ୍ୟ,
ପଙ୍କିଳ ।

କର୍ପଟ—ସୁ. ବି. (କୁପ + ମୀ, ଅଟ) କିଣ୍ଟା-
ଲୁଗା, କୌପୁଳ, ଗାମୁଶ, କାହିଆ,
ପଦ୍ମଚିଶେଷ, ରୁମାଲ ।

କର୍ପଟଧାରୀ—ସୁ. ବି. (କର୍ପଟ-ଧୁ + କ.
ଇନ) ମଳିନ ହୃଦବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନକାରୀ,
ହୃଦ୍ୟାକନା ପିନ୍ଧିଥିବା ଭିଷ୍ମକ, କ'ଜାଳୀ,
ଭିଶାମ, (ବି) କୌପାନଧାରୀ ବୈଶାରୀ ।

କର୍ପଟକ—ଦ୍ଵି. ବି. (କର୍ପଟ + ରକ)
କୌପାନଧାରୀ, ଭିଷ୍ମକ ।

କର୍ପଟ—ଦ୍ଵି. ବି. (କର୍ପଟ + ଇନ)
ଭିଷ୍ମକ, କର୍ପଟ(ଦେଖ), (ଶ୍ଵା) କର୍ପଟନ ।

କର୍ପଟ—ସୁ. ବି. (କୁପ + ଅର) କପାଳ,
ଶସ୍ତରିଶେଷ, ଶପରକାରି, ଯଜଞ୍ଜମିର,
ମୁଣ୍ଡର ଜୟନ୍ତି, ପାଦ, ଶପର, କର୍ପଟର
ଶେଳପା, କରେଇ, ହୃଣ୍ଟା ।

କର୍ପଟଂଶ—ସୁ. ବି. (ଶତର) ଶେଶର
ଅଞ୍ଚଳ ।

କର୍ପାସ—ସୁ. କୀ. ବି. (କୁ + ମୀ, ଶାସ)
କପାଗଛ, କପାତୁଳା ।

କର୍ପାସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କପାଗଛ ।

କର୍ପୁର—ସୁ. କୀ. ବି. (କର୍ପ + ଉର)
କର୍ପୁର, ଭାଷ୍ଟାର, ସୁଗନ୍ଧତ୍ର୍ୟବିଶେଷ ।

କର୍ପୁରକ—ସୁ. ବି. (କର୍ପୁର + କେ +
ଅ) କର୍ପଣ୍ଡ ।

କର୍ପୁରକାନ୍ତ୍ର—ବି. ଦୂର୍ଲଭଗଛ ଓ ପନ୍ଥ ।

କର୍ପୁରକଣ୍ଟି—ସୁ. ବି. କର୍ପୁରକାନ୍ତ୍ର
କର୍ପୁରକଣ୍ଟି ।

କର୍ପୁରକଣ୍ଟିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର୍ପୁରକଣ୍ଟି + କଣ୍ଟି)
କର୍ପୁରକଣ୍ଟିକ ।

କର୍ପୁରକଣ୍ଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପାରପାଙ୍କର
କଣେ ସଖୀ, ବିଜୟୀ ।

କର୍ପୁରକଣ୍ଟିଲ—କୀ. ବି. ସୁଧାମାତ୍ରକଣ୍ଟିଲ ।

କର୍ପୁରକାନ୍ତାଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କର୍ପୁରକଣ୍ଟିଲ
ମିଳିନ୍ଦବିଶେଷ ।

କର୍ପୁରମଣି—ସୁ. ବି. (କର୍ପୁର + ମଣି)
ଶୁକ୍ଳ ମଣିବିଶେଷ, ବହୁମୁଖ ପ୍ରସ୍ତର-
ବିଶେଷ, ଏହା ବାତାଦି କୋଷନାଶକ ।

କର୍ପୁରରସ—ସୁ. ବି. (କର୍ପୁର + ରସ)
ପାରଦ, ପାର, ରସକର୍ପୁର ।

କର୍ପୁରପ୍ରତିବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶାମାପ୍ରତିବିଶେଷ
କର୍ପୁର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁପ + ଉର + ଆ)
ହୃଦ୍ୟବିଶେଷ ।

କର୍ପୁରବିଶେଷ—ବି. (କ.ଧା.) ଭିଷଧବିଶେଷ
କର୍ପୁରବିଶେଷ—ବି. (କ.ଧା.) ଭିଷଧବିଶେଷ
କର୍ପୁରା—ଦ୍ଵି. ବି. (କର୍ପୁର + ଇନ)
କର୍ପୁରପ୍ରତିବା, (ଶ୍ଵା. ବି.) ଫେରଲର ଅଂଶ-
ବିଶେଷ ।

କର୍ପୁର—ସୁ. ବି. ଦର୍ପଣ, ଆଇନା, ମୁକୁର
କର୍ପର—ସୁ. ବି. (କୁ + କ, ଉର) ବାୟାପୀ,
ନରଶାଦକ, ଶକ୍ତି ।

କର୍ପୁରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର୍ପର + ର) ବାୟାପୀ,
ଶିବା, ଶିଆଳ ।

କର୍ପୁରୁର—ସୁ. ବି. (କର୍ପୁର + ତୁ +
ଅକ) କୋରଦାର ବୁକ୍ଷ, ଶୈତାନ,
କାଞ୍ଚନ, ଦାସକେରେଣ୍ଟ ।

କର୍ପୁରୁରକ—ସୁ. ବି. (କର୍ପୁର + ତୁ +
ଅକ + ଅକ) ଶୈତାନ୍ତ୍ରକ ।

କର୍ପୁର—ସୁ. ବି. (କର୍ପର + ଉର) ବିବିଧ
ବିଶ୍ଵ, ଶକ୍ତି, ନିରାକଷ୍ଟବ୍ୟାନ୍ତ, ପାପ,
ଶୁଣୀ (କୀ.ବି) ଜଳ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ଧୂ ପୁରୁ
ଦୂର୍ଲଭରୁକୁ, (ବି. କର୍ବୁ + ମୀ, ଉର)
ଟିପ୍ପକିଆ, କପୋତପର ସାଦା ଓ
ମାଟିଆ, ଚିହ୍ନି, ବିଚିନ୍ତବିଶ୍ଵିଶ୍ଵ,
ଏତାଧିକବିଶ୍ଵ ମଣ୍ଡିତ, ତିଳତିତ, ଲିତ ।

କର୍ପୁର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର୍ବୁତୁ + ଆ) କର୍ପୁର-
ବୁଲାସୀ, ଦୂରୀ, ଲଣ୍ଠାବ ଗୁରୁ ।

କର୍ପୁରୁତ—ଦ୍ଵି. ବି. (କର୍ପୁର + ରତ)
ଚିହ୍ନି, ନାନାପ୍ରକାର ବିଶ୍ଵିଶ୍ଵ ।

କର୍ପୁରୁତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର୍ପୁର + ରତ)
କର୍ବୁର—କୀ. ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ହରତାଳ ପୁଣ୍ୟ
(ବି) ଶକ୍ତି, କର୍ବୁରକ, କଞ୍ଚାହଲଦୀ,
ଶୁଣୀ, ଆମ୍ବ, ନାନାବିଶ୍ଵ ।

କର୍ପୁରକ—ସୁ. ବି. (କର୍ପୁର + କ)
କାଳହରତ୍ରା, କଞ୍ଚାହଲଦୀ, ଆମ୍ବକଷିଆ
ଆଦା, କାଳ, ବସନ୍ତ, ଗନ୍ଧିଣୀ ।

କର୍ପୁରତ—ଦ୍ଵି. ବି. (କର୍ପୁର + ରତ)
ଚିହ୍ନି, ନାନାବିଶ୍ଵିଶ୍ଵ ।

କର୍ମ—କୀ. ବି. (କୁ + ମୀ, ମନ) କାର୍ଯ୍ୟ,
ଉତ୍ସମେପଣ ଅବମେପଣବିଦ୍ଧିଶ୍ଵ, ପେଷା
ବୁକର, ଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଉତ୍ସବ,
ଯୋଗ୍ୟତା, ଦରତା, ପାପ ପୁଣ୍ୟ, ଯାହାର
ଫଳ ଜନ୍ମନ୍ତରେ ବା ଉତ୍ସବନ୍ତରେ
ଭେଗ, କାରକବିଶେଷ, ଅଦୃଷ୍ଟ, ଭଗ୍ୟ,
ସାଂଘାରକ କାର୍ଯ୍ୟ, କାରିଗରୀ ।

କର୍ମଅବଳ—ଶ୍ଵା. ବି. ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟ ।

କର୍ମଆକରିବା—ଶ୍ଵା. ବି. ଅଦୃଷ୍ଟ ଉପରେ
ନିର୍ଭର କରିବା, ନିଜ ଭଗ୍ୟରେ ଯାହା
ଘଟୁଥି ବା ଘଟିବ ତାହାର୍ହ ନତମସ୍ତକରେ
ପ୍ରଭୃତ କରିବା ।

କର୍ମକର—ସୁ. ବି. (କର୍ମନ୍ + ତୁ + ଅ)
କମାର, ଲୋହକାର, ଯମ, (ବିଂ) ଭୁତା,
କାର୍ଯ୍ୟକାରକ, ପରିମଳ ।

କର୍ମଧୂଷ — ସୁଂ. ବ. କର୍ମନଷ୍ଟ, କର୍ମଶତ, ଉତ୍ସାହରଙ୍ଗ, କର୍ମନାଶ ।

କର୍ମନାଶ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କର୍ମନ୍ + ନାଶ + ଆ) ଗଜା ନଥର ଗୋଟିଏ ଶାଖାନଦୀ, ନଥାବିଶେଷ ।

କର୍ମନଷ୍ଟ — ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) କର୍ତ୍ତ୍ଵବା-
ପରାୟତ, କର୍ମରେ ଜ୍ଞାପାରବୁବେ
ପ୍ରତ୍ୱର, କର୍ମଣ୍ୟ, ଦେବୋକ୍ତ କର୍ମ-
କାଣ୍ଠରେ ପ୍ରତ୍ୱର ।

କର୍ମନ୍ଦ୍ରା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କର୍ମରେ ଆସନ୍ତ,
କର୍ମରେ ଶୁଭାସୂର ।

କର୍ମନନ — ସୁଂ. ବ. (କର୍ମ + ଅନ୍ତ + ରନ
ରିତ୍ୱକ ।

କର୍ମନ୍ତି — ସୁଂ. ବ. (କର୍ମନ୍ + ରନ୍)
ଉତ୍ସୁ, ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ।

କର୍ମନ୍ୟାସ — ସୁଂ. ବ. କର୍ମତ୍ୟାଗ, ସନ୍ଧ୍ୟାସ,
କର୍ମଫଳତ୍ୟାଗ ।

କର୍ମପଥ — ସୁଂ. ବ. (କର୍ମନ୍ + ପଦ୍ମା + ଅ)
. କର୍ତ୍ତ୍ଵବାଟ, କାର୍ଯ୍ୟପଦକତ ।

କର୍ମପକ୍ଷ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରାକାଳୀ,
କର୍ମ କରିବାର ନିସ୍ମାନ ।

କର୍ମପାକ — ସୁଂ. ବ. ଧର୍ମଧର୍ମର ମୁଖ
ଦୁଃଖାଦ ରୂପ ପରିଶାମ ।

କର୍ମପ୍ରଦାସ — ସୁଂ. ବ. କାତ୍ୟାସୂନ ପ୍ରଣୀତ
ଭାନୁବିଶେଷ ।

କର୍ମପ୍ରବଚନମୟ — ସୁଂ. ବ. (କର୍ମନ୍ +
ପ୍ରବଚନ + ଅମ୍ୟ) ପାଶିନି ବ୍ୟାକର-
ଶୋକ ପ୍ରକଳିତିବିଶେଷ ।

କର୍ମପଳ — କ୍ଲୀ. ବ. ୨୭୭, (କର୍ମନ୍ +
ପଳ) ଭାଗ୍ୟପଳ, ଶୁଭରୁକ୍ତ କର୍ମର ସୁଖ
ଦୁଃଖ ଭୋଗରୂପ ପରିଶାମ ।

କର୍ମପଳତ୍ୟାଗ — ବ. (୨୭୭)ନିଜ କର୍ମର
ପ୍ରଳମ୍ଭ ପ୍ରତି ଆଶତ୍ୟାଗ ।

କର୍ମବଜନ — (୨୭୭)ସାଂସାରକିଷ୍ମା
ରୂପ ପାଶ ଦ୍ୱାରା ଆସାର ବନନ ।

କର୍ମଭୁ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୨୭୭) ପରିଷର ଉପ-
ପ୍ରତ୍ୱ ଭୂମି, କୃଷ୍ଣଭୂମି, ଭାବତଦର୍ଶ ।

କର୍ମଭୂମି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ୨୭୭ (କର୍ମନ୍ +
ଭୂମି) କର୍ମଶୈଷ,ଆୟ୍ୟାବର୍ତ୍ତୀ,ଭରତଦର୍ଶ ।

କର୍ମଭୋଗ — ସୁଂ. ବ. (କର୍ମନ୍ + ଭୋଗ)
କର୍ମଭାନୁମାରେ ସୁଖ ଦୁଃଖାଦ ଭୋଗ ।

କର୍ମମନ୍ତି — ସୁଂ. ବି. (କର୍ମ + ମନ୍ତ +
ରନ୍) କର୍ମ ସମ୍ମନେ ମନ୍ତର ଦାତା ।

କର୍ମମୂଳ — କ୍ଲୀ. ବ. କୁଣ୍ଡ ନିମନ ଭୃଷ
ବିଶେଷ, କୁଣ୍ଡ, (ବି) କର୍ମମୂଳକ ।

କର୍ମପ୍ରତ୍ୱଗ — କ୍ଲୀ. ବ. କଳିପ୍ରତ୍ୱଗ ।

କର୍ମଯୋଗ — ସୁଂ. ବ. (୨୭୭)ପରିଶ୍ରବ-
ଜନକ ବେଦିକ କର୍ମ, କର୍ମ ରୂପ
ଯୋଗସାଧନ, କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିବା, ପରିଶ୍ରମ,
ଅତୁଷ୍ଟ, କପାଳ ।

କର୍ମଯୋଗୀ — ସୁଂ. ବି. (କର୍ମ + ଯୋଗ
+ ରନ୍)ସେ ଉତ୍ସାହପାଦ୍ରି ଅଭିନାସ-
ରେ ଯଜ୍ଞ ଧ୍ୟାନାଦ ବେଦିକକର୍ମ କରେ,
କାର୍ଯ୍ୟକୁଣ୍ଠଳ, କର୍ମଠ ।

କର୍ମଯୋଗି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ.କର୍ମର ମୂଳ କାରଣ କର୍ମଯୋଗ ।

କର୍ମରଙ୍ଗ — ବି.ସୁଂ. କରମଙ୍ଗାରଙ୍ଗ ।

କର୍ମରଙ୍ଗି — ଗ୍ର. ବ. କାର୍ଯ୍ୟନାଶ,କାର୍ଯ୍ୟ-
ଶ୍ରେଣୀ ।

କର୍ମବ୍ୟତ୍ତହାର — ସୁଂ.ବ. (୨୭୭)ପରିଶର
ଏକଜାତୀୟ କର୍ମକରଣ ।

କର୍ମଶାଳା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୨୭୭) ଶିଳାଦି
କାର୍ଯ୍ୟରବୁଦ୍ଧ,କାର୍ଯ୍ୟଲୟ,କାରଣାନା ।

କର୍ମଶାଳ — ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ)କାର୍ଯ୍ୟ-
ତ୍ୱର, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର, ଯତ୍ନଶାଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କର୍ମଶାଳା ।

କର୍ମଶୁତ — ଶ୍ରୀ. ବି. (୨୭୭)ପରିଶକର୍ମ
ନିର୍ଭୋଷ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ।

କର୍ମଶୁତ — ଶ୍ରୀ. ବ. କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନରେ
ପବିତ୍ରତା ।

କର୍ମଶୁର — ଶ୍ରୀ. ବି. (୨୭୭)କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର,
କର୍ମଠ, ପର୍ବତନିକମୀ ।

କର୍ମଶ୍ରେଷ୍ଠ — ଶ୍ରୀ. ବ. କାର୍ଯ୍ୟବିଶେଷ-
ଦ୍ୱାରା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

କର୍ମଶ୍ରେଷ୍ଠ — କ୍ଲୀ. ବ. (କର୍ମ + ସୋ + ଅ)
ପାପ ।

କର୍ମବର୍ଗହ — ସୁଂ. ବ. କାର୍ଯ୍ୟପରିତ୍ରକରିବା
କର୍ମଶଳ — ସୁଂ. ବ. କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆସନ୍ତ ।

କର୍ମସତବ — ସୁଂ. ବ. (୨୭୭)କର୍ମବିଷ-
ସୁରେ ମରଣାଦାତା, ବାହ୍ୟର ଶାସନ-
ବିବର ମରୀ, ସହକାର ।

କର୍ଷଣୀୟ—ଶ. ବି. (କୃଷ୍ଣ + ଅନ୍ୟ) ଗୁଷ୍ଠ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

କର୍ଷଫଳ—ସୁ. ବ. ବିଶ୍ୱାତକ, ବାହାଡ଼ା ଗଛ ।

କର୍ଷଫଳ—ବ. ଅର୍ଥା ଗଛ ।

କର୍ଷପଣ—ସୁ. ଦୂରତୋଲାପରିମିତପୁଲେ ଦ୍ଵାରା ଯାହା କିଶାଯା (ବି)ଷେଳିରପଣ, କାହାଣ, ୧୦ କଡ଼ା କରିବା ।

କର୍ଷତ—ବି. (କର୍ଷ + ତ) କୃଷ୍ଣ, ଯେ ଭୂମି କର୍ଷଣ କରିବୋଇଅଛି, ଗୁଷ୍ଠ କରିଯାଇଥିବା ।

କର୍ଷ—ବି. (କୃଷ୍ଣ + କ.ଇନ୍) ଆକର୍ଷଣ-କାଷ, ଦୂରପୁଷ୍ପାସ୍ତ, ସୁନ୍ଦର ।

କର୍ଷ—ସୁ. ବ. (କୃଷ୍ଣ + ଉ) କୃଷ୍ଣ, ଜୀବିକା, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃଷ୍ଣମ ସ୍ତୁଦ୍ର ଜଳଣୀୟ, ନେମାନ୍ତ, ଘରିଆର୍ଥୀ ।

କର୍ତ୍ତା—ଅବ୍ୟ. (କି + ହି') କେବେ, କେଉଁ ସମୟେ ।

କର୍ତ୍ତାଚତ୍ର—ଅବ୍ୟ. (କିମ୍ + ହି' + ଚତ୍ର) କଢାଚତ୍ର, କେବେହେଁ, କୌଣସି ସମୟରେ ।

କଳ—(ଧାରୁ) ଧୂନ କରିବା, ରବକରିବା, ଗମନ କରିବା, ଗଣିବା ।

କଳ—ବ. (କଳ + ଅ) ଅବାକୁ ମଧୁର ଧୂନ, ଭୁମିଦିର ଗୁଞ୍ଜ, ଶାଳବୁଝ, ଶୁଦ୍ଧ, ଅକ୍ଷୁର, ଗଜା, (ବି) ଅଲଙ୍ଘଣ୍ଠି (ଗ୍ରା.ବି.) (ହ—କଳା) ଯତ୍ତ, କୋଣଳ, (ହ—କବଳ) ଗ୍ରାସ, ଦାନ୍ତ ଓ ଗାଲ ମଧ୍ୟରେଥିବା ଗହରକୃଷ୍ଣ, ସୁବିଧା, କଦର, ଶୁଷ୍ଠ, ବଣତା, ଅଖାନତା, ସୁଯୋଗ, ଯତ୍ତ, କାମୁକିବାର ଥର ବା ସୁନା ।

କଳକଣ—ବ. ସୁ. (କଳ + କଣ) ହୁମ୍ପ, ପାର ମୟୁର, କୋକଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଳକଣୀ, ମୁଷ୍ଟରବଜା, (ବି) କଳଧୂନପୁତ୍ର, ମଧୁର ସ୍ଵରବିଶୀଳ, ସୁଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

କଳକଳ—ବ. ସୁ. କୋଳାହଳ, ଜଳ-ସ୍ତ୍ରୋତର ଶବ୍ଦ, ଅବାକୁ ମଧୁର ଧୂନ, ଶାଳ କର୍ମ୍ୟାସ, (ଗ୍ରା) ପେଟରେ ଅଲଙ୍ଘଣ୍ଠି,

ଦୋଷ ଯୋଗୁ ପେଟ ଫୁଟିବା ଶବ୍ଦ, ସୁଧା ଯୋଗୁ ପେଟ ମଧ୍ୟରେ ହେବା କଥି କଥି ଶବ୍ଦ ।

କଳକଳ—ଶ. (ଅବ୍ୟ, ଧନ୍ୟର୍ଥକ) ବି. ଅସ୍ତ୍ରିର, ଚାଲକ, କଳକଳ ।

କଳକଳ—ଶ. କଟକ ଜଳର ସ୍ତୁଦ୍ର ସବିଶେଷ, (ବି) କଳ କଳ ଶବ୍ଦ କରୁଥୁବା ।

କଳକାରଗାନ—ଶ. ବ. ଶେରି କାର-ଆନାରେ କଳଦ୍ଵାରା କାମ ହୁଏ ।

କଳକାଟ—ସୁ. ବ. ସଙ୍ଗୀତର ଗ୍ରାମ-ବିଶେଷ ।

କଳକୁଳକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଳ - କୁଳ + ଇନ୍ + ଆ) ମଧୁର ଧୂନକାରଣୀ ।

କଳକୁଳକା—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. କାମୁକ ।

କଳପୋଷ—ବ. ସୁ. (କଳ + ପୁଷ୍ଟି + ଅ) କୋଳଳ ।

କଳଙ୍କ—ବ. ସୁ. (କଳ + ଅଙ୍କ) ଅଖାତି, ଦୋଷ, ମରଣ, ଚକ୍ର, ଦାଗ, ଦୂରୁଷ, ଦୂର୍ନାମ, ଅପରଶ, ଧାରୁ ତ୍ରୁପ୍ତାର ମଳନତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଳଙ୍କି (ବି) କଳଙ୍କିତ ।

କଳଙ୍କକର—ବି. ବି. (କଳଙ୍କ + କୁ + ଅ) କଳଙ୍କକର, ଯାହାଠାରୁ ଅପବାଦ ବିପୁଲ ହୁଏ ।

କଳଙ୍କକାଳିମା—ବ. (ଗତି) କଳଙ୍କର କଳାଦାନ, ବିଷମ ଅଖାତି, ଅତି ଦୂର୍ନାମ

କଳଙ୍କରଞ୍ଜନ—କୀ. ବ. (ଗତି) କୌଣସି ବାତ୍ରକୁ ଅପବାଦକିନିତ ଦୋଷରୁ ମୁଣ୍ଡ କରିବ, ଅଖାତିର ଅପନୋଡ଼ନ, ଅପବାଦର ନିରସନ ।

କଳଙ୍କଷ—ବ. (କଳ + କଣ + ଅ) ସୁଂତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କରତାଳ ।

କଳଙ୍କଷା—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. (କଳଙ୍କଷ + ଅ) ହାତତାଳ ।

କଳଙ୍କତୁଳ—ସୁ. ବ. (କଳଙ୍କ + ତୁଳ + କୁପ୍ର) ଶିବ ।

କଳଙ୍କା—ଶ. ବି. (ସ—କଳଙ୍କା) କଳଙ୍କା (ଦେଖ) ।

କଳଙ୍କିତ—ଶ. ବି. (କଳଙ୍କ + ଇତ) ଯାହାର କଳଙ୍କ ଅଛି, ପାପପୁତ୍ର, ଦାଗ-ଲଗା, ଅପରଶଗୋରାତୀ, ଅପବାଦପୁତ୍ର, ଅପବାଦପୁତ୍ର, ମଳପୁତ୍ର (ଧାରୁ) ।

କଳଙ୍କି—ବି. ସୁ. (କଳଙ୍କ + ଇନ୍) କଳଙ୍କଥୁତ, ନିନାଗ୍ରୟ, ଦାଗବିଶୀଳ, ମଳପୁତ୍ର (ଧାରୁ), (ସ୍ତ୍ରୀ) କଳଙ୍କିନ ।

କଳଙ୍କର—ସୁ. ବ. (କଳଙ୍କ + କୁର + ଅ) କଳଙ୍କରିଷ୍ଟ, କଳାବାତୀ ।

କଳଞ୍ଚ—ସୁ. ବ. (କ + ଲନ୍ଦ + ଅ) ବିଷାକ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରରେ ମୃତ ମୁଗ, ବିଷାକ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରରେ ପଣୀ, ପରମାଣବିଶେଷ, ପଳ, ତାମକୁଟ, ଧୂବିଶେଷ, ତମାଖୁ, ଅମେଧ, ଦୋକତା, ବେତଲତା ।

କଳଟ—କୀ. ବ. (କ + ଲଟ + ଅ) ଗୁହା-ତ୍ରାଦନ, ସୁଳ ।

କଳଣା—ଶ. ବ. (ସ—କଳନା) ଗଣନା, ରୟୁଦ୍ର, କୁତ ।

କଳଜୁଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଳ + ଜୁଳ + ଅଙ୍କ + ଆ) ଇତ୍ତାବତୀ, କାମୁକ ।

କଳତ—କୀ. ବ. (କଳ + ହେତ + ଅ) ସ୍ତ୍ରୀ-ନିତ୍ୟ, କୁର୍ତ୍ତାନ, କଟି, ଜପନ, ପୁନବସ୍ତୁ ନିଷତ । [ସ୍ତ୍ରୀକ ।

କଳହବାନ—ସୁ. ବି. (କଳହ + ବାନ) ସ୍ତ୍ରୀପୁତ୍ର, ସ୍ତ୍ରୀକ ।

କଳହ—ସୁ. ବ. (କଳହ + ଇନ୍) ସ୍ତ୍ରୀକ, ସ୍ତ୍ରୀକ ।

କଳହାକ୍ତ—ଶ. ବ. ପାହି କଢ଼ରେ ଥୁବା ଦାତ୍ର, ତକଦାତ୍ର ।

କଳଧୂତ—କୀ. ବ. (ଗତି) (କଳ + ଧୂତ) ସୁନା, ରୂପା, କଳଧୂତ, ଅବାକୁ ମଧୁର ଧୂତ ।

କଳଧୂକ—ସୁ. ବ. (ବ.ଗ୍ରା) ଅବାକୁ ମଧୁର ଧୂତ, କଳଧୂକ, କଳଧୂକ, କଳଧୂକ, ହୁମ୍ପ ।

କଳନ—କୀ. ବ. (କଳ + ନ, ଅନ) ଗଣନ, ଧାରଣ, ମ.ରିବା, ଶବ୍ଦଣ, କର୍ତ୍ତାନ, ଅନୁମାନ, ଗ୍ରାସ, ଲିଙ୍ଗନ, ଚିତ୍ତ, ଶନ, ସ୍ତ୍ରୀପରିବରେ ମିଶ୍ରିତ ରକେଷ୍ଟାରୀ,

ଦୋଷ, ଶବାସ୍ମାନ, ଭୁଲନା, ଧାରଣ, ବେତଳତା, ବଣୀଭୁତତ୍ତ୍ଵ, ଆଚରଣ, ଘଟଣା, ସଞ୍ଚାଳନ ।

କଳନା—ବୀ.ସ୍ତ୍ରୀ. (କଳନ + ଆ) ଅବଧାରଣା, ଜ୍ଞାନା, ବଣୀଭୁତତ୍ତ୍ଵ, ଗଣନା, ଦର୍ଶନ, ଗ୍ରହଣ, ଗ୍ରାସିବା, ଶବ୍ଦକରିବା, ଲଙ୍ଘନ, ଦୋଷ, ଚିତ୍ତ ।

କଳନାଦ—ୟୁ.ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମଧୁର ରବ, ବଜହଂସ, (ବି) କଳଧୂନପ୍ରତ୍ଯେ ।

କଳନ୍ତର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ—କଳନ୍ତର) ରଖ ଦିଆଯିବା ଧନ ଉପରେ ହେବା ସୁଧ, ବୁଝିବ, ବିଆଜ ।

କଳଦରି—ଯା. ବି. ବର୍ଣ୍ଣଶଙ୍କର ଜାତି ବିଶେଷ, ଏକଶ୍ରେଣୀୟ ମୁଦୁଲମାନ ପଞ୍ଜାର ବା ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ, ପୀର ।

କଳପ—ଯା.ବି. ଧୋବାମାନେ ଲୁଗାରେ ଯେଉଁ ମଣ୍ଡ ଦିଅନ୍ତି, ମଣ୍ଡବାକୁଟୀ, (ସ—କଳ) ବହୁପ୍ରତି, ଅଜର ଅମର ହେବାର ଜୀବନ ।

କଳର—ୟୁ. ବି. (କଳ + ଶ୍ରୀ + କ, ଥ) ହସ୍ତଶାବକ, ଧୂରୁବଗଛ, ଓଟଶାବକ ।

କଳଭେରବ—ୟୁ. ବି. ଉସୁକର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶବ୍ଦ ।

କଳମ—ଯା. ବି. ଶ୍ରପା ପୁଷ୍ଟକ ବା ଲେଖାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

କଳମ—ବି. (କଳ + ମୀ, ଅମ) ଶାରଦ ଧାନ୍ୟ, ଚୌର, ଧୂର୍ଣ୍ଣବ୍ୟକ୍ତ, ଠକ, (ଶ୍ର. ବି) ଜଳଜାତ ଶାଦ୍ୟ ଶାକ ବିଶେଷ, ଏକ ଜାତୀୟ ଲତା ।

କଳମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲେଖନ, ପୁରୁଣ ଗଛ ଭାଲରୁ ଉପାସ୍ତରେ ଚେର ଉପାଦନ

କରିବ କଟାଯିବା ଭାଲରୁ ନୃଥ ଗଛ କରିଯିବା । [ବୁଝା]

କଳମକିନ୍ତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଳମ କାଟିବାର

କଳମର୍ବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ଵତତ୍ତ୍ଵ ଗଛ କରିବା କିମନ୍ତେ ଅସଲ ଗଛରୁ କଟାଦେଇ ପ୍ରସୁତ ହୋଇଥିବା ନୃତନ ଗଛ ।

କଳମଜାର—ଯା. ବି. ଆଦେଶ, କ୍ଷମତା ବିଦ୍ୟାର ।

କଳମଜୋର—ଯା. ବି. ଲେଖିବାର କ୍ଷମତା, ଲେଖିବାଦ୍ୱାରା କର୍ମ ତଳାଇ ବାର ଶକ୍ତି, ଲେଖାଜେଣି କର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ବା ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଉପରେ ହାକିମମାନଙ୍କଠାରୁ ମଞ୍ଚର କରିବ ଆଣିବାର କ୍ଷମତା । [ବୁଝା]

କଳମତାସ—ଯା. କଳମ କଟିବାର କଳମର୍ବ—ବି. (କଳ + ମର୍ବ) ମଦମତି, ଉନ୍ନତି, ମତୁଆଳ ।

କଳମଦାନ—ଯା. ବି. କଳମ ରଖିବାର ପାତ୍ର, ବାକସ ।

କଳମପେଷା—ଯା. ବି. ଲେଖକରୁଣ, କେବଳମର୍ବିଶ । [ଉପାସନା] ।

କଳମ—ଯା. ବି. ମୁସଲମାନ୍ମାନଙ୍କର କଳମ—(ଯା) ବି. ଗଛରୁ କଳମ କରିବା ପ୍ରଶାଳୀ ଦ୍ୱାରା ସମାବିତ(ଗଛ), ଦାନାଦାର, ଶିଥିବକ, କଳମ ଆକୁଣ ବିଶିଷ୍ଟ ।

କଳମୀ, ଇଜାହାର—(ଯା) ବି. ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କୋଟରେ ମୁଦେଇ ଫୌଜଦାର ଦରଖାସ୍ତ ଦାଖଲ କରିବା ପରେ ତାହାଠାରୁ ଯେଉଁ ହଳପାନ୍ କବାନ୍ଦବନ୍ ଗ୍ରହଣକରି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସେ ଦରଖାସ୍ତ ପଛରେ ତାହାରେ ଯେଥିରେ ତାହାର ଦ୍ୱାରା ନିଅନ୍ତି । [ଧାନ୍ୟ] ।

କଳମୋହମ—ୟୁ.ବି. ଗନ୍ଧଶାଳୀ, ସୁରକ୍ଷା କଳମୁ—ୟୁ. ବି. ଶର, ବାଣ, କଦମ୍ବ ଗଛ, ଶାଗର ଡେମ୍ ବା ଡାଙ୍ ।

କଳମୁସ—ଯା.ବି. ଆମେରିକା ଆବିଷ୍ଵାର କରିଥୁବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶେନଦେଶୀୟ ନାବିକ ।

କଳମୁକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ + ଲମୁ + ଅ + କ + ଥ) କଳମଶାର, ଶାକର ପଛାପଟର ନାଡ଼ୀ ।

କଳମୁଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସଦ୍ୟଧୂରଧକ୍ଷାତ ଦୃଢ଼, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ମଖନ ।

କଳର—(ଯା) ରଙ୍ଗ, ବର୍ଣ୍ଣ ।

କଳରକଳର—ଶ୍ରୀ. (ଅବ୍ୟ) କଳ କଳ (ଫେଣ) ।

କଳରବ—ୟୁ. ବି. (କଳ + ରବ) ମଧୁର ଅଷ୍ଟ ଧ୍ୱନି, ପାଣ୍ଡ, କପୋଡ଼, କୋଳି ମୟୁର ।

କଳର—ଶ୍ରୀ. ବି. କୃଷିଜାତ ଲତା ଓ ତହିର ତକ୍ତ ଶାଦ୍ୟପଳ, ଏକପରାବର କୃଷ୍ଣ ମୀର, (ଯା) ହଇଜା, ବିସୁତବା ।

କଳରେ—ୟୁ. ବି. କଳଧୂର, ଅଷ୍ଟ ମଧୁରଧୂର ।

କଳଳ—ୟୁ. ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳ + ଅଳ) ଜିବମୂଳ, ଗର୍ଭବେଷ୍ଟନ ରମ୍, ଶକ୍ତିଶୋଣିତର ପ୍ରଥମବିକର, ପ୍ରୁଣ ।

କଳଲଜ—ୟୁ. ବି. (କଳଳ + ଲଜ + ଥ) ବାଳ, ଗର୍ଭ, ଝୁଣ୍ଣା ।

କଳବଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆକୁଳ, ବ୍ୟାକୁଳ, ଦୁଃଖ, ପାତ୍ରା, ଯଦ୍ବନ୍ଧ, (ବି) ଆର୍ତ୍ତି, ପିତ୍ତିତ, ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ, ବିକଳ, କିଣ୍ଠ, ଦେହଗଞ୍ଜ ।

କଳବିଜ—ୟୁ.ବି. (କଳ + ବନକ + ଥ) ପରଚଟିଆ ଚଢ଼େଇ, ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଗୁରୁଚାଲତା, ଇନ୍ଦ୍ରଯବ ବୃକ୍ଷ, ସେଇ ବ୍ୟମର, କଳଙ୍କ, ଚିତ୍ତ, ଦାଗ, ପିତାକେରୁଆ ଗଛ ।

କଳଶ—ବି. (କଳ + ଶ୍ରୀ + ଥ) କଳାଧାର ବିଶେଷ, କଳଶୀ, ମାଠିଆ, ମାଙ୍କଳିକ କାପିରେ ସବାରମ୍ଭରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇ ପୁଜାହେବା ପୁଣ୍ୟକୁଳ, ଘଡ଼ା ।

କଳଶପୋଡ଼କ—ୟୁ. ବି. ସର୍ପବିଶେଷ ।

କଳଶବସାରବା—ଶ୍ରୀ.କ୍ରି.ବୈଦିକବିସ୍ତା ବା ମାଙ୍କଳିକ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସବାଦେଖ ପୁଣ୍ୟକୁଳ ସ୍ଥାପନ କରିବା ।

କଳଶା—ଶ୍ରୀ.ବି.ପରମାର ସହିତ ଯୋଡ଼ି ଲଗାଯିବା ଦୂରପରାଗ କାଢ଼େଇ ଲମ୍ବ ହୋଇ ବୁଦ୍ଧିବରରେ ଶୋକଯିବା ଶାଳ, ସଙ୍ଗିତର ରାଗବିଶେଷ ।

କଳଶି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଳ + ଶୋ + ଇ) କଳପାତ୍ର, ମାଠିଆ ।

କଳଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଳଣ + ର) ଛେଟ
ଜଳପାତ୍ର, ସ୍ଵର୍ଗବିଶେଷ।
କଳଣୀମୁଖ—ୟୁ. ବ. ବାଦ୍ୟଯୁତିବିଶେଷ।
କଳଣୀୟୁତ—ୟୁ. ବ. ଅଗନ୍ତ୍ର ରୁଷି,
କୁରୁଯୋନି।
କଳଣୋଡ଼୍ୟ—ୟୁ. ବ. ସମୁଦ୍ର।
କଳଣୋଡ଼—ୟୁ. ବ. ଦାନବ ବିଶେଷ,
କଳସବୁଲ୍ୟ ଯାହାର ପେଟ।
କଳସ—ବ. (କ + ଲସ + ଅ) କଳସ,
ମାଠିଆ, ଗର୍ଭଜାତ ନାଗବିଶେଷ,
ଜଳପାତ୍ର, ମାଗନିକ ଉତ୍ସବରେ ସ୍ଵର୍ଗିତ
ପୃଷ୍ଠେ ବୁଝୁ।
କଳସବିଶେଷ—କଣ୍ଠୀଟକ ଅନ୍ତର୍ଗତ
ଗୋଟିଏ ପରିବ ପାର୍ଶ୍ଵ।
କଳସି(ସ୍ତ୍ରୀ)-ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ନ + ଲସ + ଅ + ର)
ଜଳପାତ୍ର ବିଶେଷ, ଛେଟ ମାଠିଆ
କମ୍ପା କୁମ୍ବ।
କଳସାକ—କୁ. ବ. (କଳସି + କ)
ଛେଟ ଜଳପାତ୍ର।
କଳସୀୟୁତ—ୟୁ. ବ. ଅଗନ୍ତ୍ର ମୁନି।
କଳସୋଡ଼୍ୟ—ୟୁ. ବ. ସମୁଦ୍ର।
କଳସୋଡ଼—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଜଳପାତ୍ର ବୁଲା
ଉଦ୍‌ଦରବିଶେଷ (ସ୍ତ୍ରୀ)।
କଳସର—ୟୁ. ବ. କଳରବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ
ମଧ୍ୟର ଶତ।
କଳହ—ୟୁ. କୁ. ବ. (କଳ + ହର +
କ, ଅ) ବିବାଦ, କଳ, ପ୍ରକାଶ, ଜ୍ଞାନକୋଷ,
ପଥ, ଉତ୍ସବ।
କଳହକାର—ଶ୍ର. ବି. (କଳହ + କୁ +
କ, ଅ) ବିବାଦକାରକ।
କଳହକାରକ—ଶ୍ର. ବି. (କଳହ + କୁ +
ଅକ) ଯାହା କଳିକଳିଆ ସ୍ଵର୍ଗକରେ,
ବିବାଦକାଶ।
କଳହକାଶ—ଶ୍ର. (କଳହ + କୁ + ର)
ଯେ କଳିକରେ, କଳହ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଳହ
କାଶଣୀ।
କଳହନାଶନ—ୟୁ. ବ. (କଳହ + ନଶ
+ ଶିର + ଅନ) ପୂର୍ବକରଙ୍ଗ, ଯେ ବିବାଦ
ମେଘନ କରିଦିଏ।

କଳହପ୍ରିୟ—ୟୁ. ବ. (କ.ପ୍ରି) ନାରଦ
(ବିଭାଦିକ କରିବାକୁ ଯେ ଜଳପାଦ ।
କଳହପ୍ରିୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶାସକାପକ୍ଷୀ, (ବିଭାଦିକ
ବିବାଦାନୁରାଗିଣୀ । [ବିଶେଷ] ।
କଳହର—ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶବାସୀ ବଣିକଜାତ
କଳହର—ୟୁ. ବ. (କଳ + ହର)
ବଳହର, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଉତ୍ସବଜାତ,
ପରମାସ୍ତ୍ର, ସଙ୍କର ରୁଗିଣିବିଶେଷ ।
କଳହରକେତାର—ବ. ଉଚ୍ଚଳ ପଦାର
ରୁଗ ବା ବୃଦ୍ଧବିଶେଷ ।
କଳହାନ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. କଳହାନ୍ତିରିତା
(ଦେଖ) ।
କଳହାନ୍ତିରିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନାୟି କାବିଶେଷ,
ନାୟକ ବା ସ୍ବାମୀ ସହିତ ଯେ କଳହ
କରେ, ପଣ୍ଡାର ଅନୁତ୍ପତ୍ତ ନାୟକା ।
କଳହାପଦ୍ମତ—ଶ୍ର. ବି. ବିବାଦ ଦ୍ୱାରା
ଯାହା ଅପଦ୍ମତ ହୋଇଅଛି, ଅର୍ଥାତ୍
ଗୋର ।
କଳହ—ୟୁ. ବି. (କଳହ + ରହ)
କଳହପ୍ରକାଶ, ବିବାଦକାଶ ।
କଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଳ + ମି. ଅ + ଆ) ଅଂଶ
ଚନ୍ଦ୍ରକ ଶ୍ରେଷ୍ଠଶ ଭଗରୁ ଏକଭାଗ,
ଗୀତ ବାଦ୍ୟାଦ, ୨୪ ଗୋଟି ଶିଳ୍ପ-
ବିଦ୍ୟା, ଅତି ଅଳ୍ପ ସମୟ, ପ୍ରାୟ ଆଠ
ସେକେଣ୍ଟ, କାଣ୍ଠେଷ୍ଟା (ଗଣିତ), ଏକ
କଢ଼ାର ପୋଳ ଭଗରୁ ଏକଭାଗ,
(ଜ୍ୟୋତିଷ) ରୁଗିର ଭାର୍ତ୍ତାର, ରାଶେ,
ସ୍ଵଧ, କଳହର, ଚନ୍ଦ୍ର, କଳନ, ଜ୍ୟୋତି,
ତେଜ, କପଟ, ବିଦ୍ୟା, ସାମର୍ଥ୍ୟ,
ଶୌରୀତ ଶୁଣ, ନୌକା, ସଖୀ,
ସ୍ତ୍ରୀରଜଳ, ବିଶ୍ଵାଶକ ଜ୍ୟୋତି କନ୍ୟା,
ମଧ୍ୟତରୁଷିକ ପଢ଼ୀ, ଶର୍ଵବର ଯେଉଁ
ସମ୍ପଦାଂଶ ସ୍ଵାୟମସ୍ଵରୁ ଦ୍ୱାରା ଆହୁ-
ତିତ, ଜରାୟୁ ଦ୍ୱାରା ପରିବାପ୍ତ ଏବଂ
ଶୈଶ୍ଵର ଦ୍ୱାରା ପରିବେଶୀତ ତା ସମାନକୁ
କଳା କହନ୍ତି, ଜଗତରେ ଯେଉଁ ସତ୍ୟ
ଓ ସୌଭାଗ୍ୟ ନିହିତ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ସାଧା-
ରଣ ଦୁଷ୍ଟିରେ ଅଗୋଚର ରହିଅଛି,
ତାହାକୁ ନିକର କଳନା ରାଶରେ ଡାଳି

କରତ୍ର ସମସ୍ତରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା
ପାଇ, ସୁର୍ମିଳ ତେଜର ବାରଗୋଟି
ଭାବ ବା ଅଂଶ, ଅଗ୍ନି ମଣିଲର ଦଶ
ଭଗରୁ ଏକଭାଗ, ଚିକଷା ଶାସାନୁସାରେ
ଶଶରଷ୍ମୀ ସାତଧାରୁ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ,
କୌଣସି, ଜହାନ, ବିଷ୍ଣୁ, ଅକ୍ଷର, ସହ,
(ଗ୍ରା. ବି.) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, ପାପକଳା, କଳକ,
କଳାଦାଗ, ଅଳକ୍ଷ୍ମୀ ।
କଳ—ଶ୍ର. ବି. କୃତ, କରଥୁବା, (କର୍ମ)
କରଥୁବା (କ୍ରମ) ।
କଳାଇ, କଳେଇ—ଶ୍ର. ବ. କିଅଶ୍ଵରୁ କଟା
ହୋଇ ବନ୍ଦା ହୋଇଥିବା ଧାନ୍ତବିତା,
ଶମଦେବବିଶେଷ, ଧାନ୍ତକଳା ।
କଳାଇ—ଯା. ବ. ତମ୍ବାପାଦ ଉପରେ ଶିଖ
ତରଳାଇ ଡାଳିବା ।
କଳାଇନୀବର—ଶ୍ର. ବ. ଗୁଡ଼ ମଳବର୍ଣ୍ଣର
କର୍ଣ୍ଣପୁଲ । [ଶିକ୍ଷା] ।
କଳାକଟ୍-କଟ—ଶ୍ର. ବ. ଘୋର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
କଳାକନା—ଶ୍ର. ବ. କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣବିଶେଷକପତା ।
କଳାକନା ତୁଳଇଦେବା—ଶ୍ର. ବ.
(ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଗୃହରୁ ଟିକକଠାରୁ ନିଃକ
ପର୍ମ୍ୟନ୍ତ, ସବୁପଦାର୍ଥ ସ୍ଵେଚ୍ଛକରିନେବା ।
କଳାକର—ବ. (କଳା + ଆକର) କର,
ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
କଳାକାଠ—ଶ୍ର. ବି. ଅନ୍ତକୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, ବିବର୍ଣ୍ଣ ।
କଳାକାନୀ—ଶ୍ର. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଣ୍ଡିତା (ସ୍ତ୍ରୀ),
କାଳିକାନୀ ।
କଳାକାଶୁନ—ଶ୍ର. ବ. କାଶମର୍ଦ ।
କଳାକାତ୍ତୁ—ଶ୍ର. ବ. ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନାମ,
ଏକଜାତୀୟ ଶାରଦ ଧାନ ।
କଳାକୁ ଧଳାକରିବା—ଶ୍ର. (ପ୍ରବଳନ
ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) କୌଣସି ବିଷ୍ଣୁପୁରୁ ଭନ୍ଦ
ବବରେ ବା ବିପଶ୍ଚିତ ଥୁବାର ପ୍ରମାଣିତ
କରିବା ।
କଳାକୁଣ୍ଠଳ—ଶ୍ର. ବି. (କଳା + କୁଣ୍ଠଳ)
ଶୀତାଦି ଟଙ୍କ କଳାରେ ନିପୁଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କଳାକୁଣ୍ଠଳା । (ହଳାହଳ ।
କଳାକୁଳ—କୁ. ବ. (କଳା + ଆକୁଳ) ବିଷ,
କଳାକେଣ୍ଟ୍—ଶ୍ର. (ବାଲେଶ୍ଵର)
ଶର୍ଦୁଳୀଣୀ ଘୋକ ।

କଳାକେନ୍ଦ୍ର—ସୁ. ବ. (କଳା + କେନ୍ଦ୍ର) କଳାର୍ଥ, କାମଦେବ ।

କଳାକୋତସ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅପରିଷ୍ଠ ଚ (ବସ୍ତ ବା ବ୍ୟକ୍ତି), (ଶ୍ରୀ) କଳାକୋତସ ।

କଳାକୌଣ୍ଡଳ—ବ.(ଗତତ୍ତବ)କୃତ୍ୟଗୀତାଦି କଳା ବିଦ୍ୟାରେ ଦେଖିପଣେ ।

କଳାକ୍ଷେତ୍ର—କମ୍ରୁପରୁ(ଆସାମ)ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଅର୍ଥପୂର୍ବ ।

କଳାକ୍ଷୁର—ସୁ. ବ. (କଳା + ଅଞ୍ଚୁର) ସାରସପଣ୍ଡୀ, ତୌରଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ କର୍ଣ୍ଣିମୁକ୍ତ, କଂସାମୁର ।

କଳାକୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ନାମ । କଳାକୁତିକା—ଶ୍ରୀ. ବ (କଳା + ଅତ + ଆ କ + ଆ) ପ୍ରକୋଷ୍ଟ, ମଣିବକ ।

କଳାକୁତି—ଶ୍ରୀ. ବ. ପାଣିକଷ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ଗାମୁଙ୍ଗରେ ଦେଖାଯିବା କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଟିପାଟିପା ଦାଗ, ଏକପ୍ରକାର ଚିତ୍ରାସପ ।

କଳାକୀନ—ସୁ.ଶ୍ରୀ. ବ. କର୍କାଙ୍ଗ ନାମକ ପଣ୍ଡିତଶେଷ ।

କଳାକାର—ଶ୍ରୀ. ବ. କୌଣସି କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ଶରସରେ ଜନ୍ମ କାଳରୁ ଦେଖାଯିବା କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଦାଗ ।

କଳାକ୍ଷୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୃଷ୍ଣମାରକ । କଳାକୁଳସୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ କଳା ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ କୁଳସୀଗନ୍ଧ ।

କଳାଦ—ସୁ. ବ. (କଳା + ଦା + ଆ) ସ୍କ୍ରିପ୍ତକାର, ସୁନାଶବିତ୍ରିଆ ।

କଳାଦାତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜ୍ଞାନପତ୍ରରେ ବ୍ୟବ୍ହୃତ ଏକପ୍ରକାର କଳାଶକ ।

କଳାଧର—ସୁ. ବ. (କଳା + ଧର) ଚନ୍ଦ୍ର ।

କଳାଧାରୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. କଳାରଜବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ଫୁଲ ଓ ଡେମ୍ବ ଥିବା ଦୁଦୁରଗନ୍ଧ ।

କଳାଧାର—ସୁ. ବ. (ଗତତ୍ତବ)ଚନ୍ଦ୍ର, ଶ୍ରୀ. ବ. ନଦୀ ।

କଳାନାର—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବ. କାଳୀୟସର୍ପ, ଅଞ୍ଚୁତ ବିଷଧର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ସର୍ପିଣୀଶ୍ଵର ।

କଳାନାଥ—ସୁ. ବ. (ଗତତ୍ବ) ଚନ୍ଦ୍ର, ସର୍ବାତ୍ମାଶ୍ଵରବିଶ୍ଵାରଦ, ଗନ୍ଧବିଶ୍ଵାର ।

କଳାନିଧ୍ୟ—ସୁ. ବ. (ଗତତ୍ବ) ଚନ୍ଦ୍ର । କଳାନିଧ୍ୟବହୁନ—ସୁ. ବ. ଶିବ, ମହାଦେବ ।

କଳାନିଧ୍ୟବହୁନବଲାପତ୍ର—ସୁ. ବ. ମଦନ, କାମଦେବ ।

କଳାନୁନାନୀ—ସୁ. ବ. (କଳ + ଅନୁ + ନନ୍ଦ + କ. କନ୍ଦ) ବ୍ରମର, ଚଟକ, ଘୁତକ । [ନନ୍ଦ, ସୁଧ ।

କଳାନୁନୀ—ବ. (କଳା + ଅନୁନ)କଳା-କଳାପ—ସୁ. ବ. (କଳା + ଆପ + କ. ଅ)

ମୁହଁ, ମୁହଁରମୁହଁ, ଭୁଷଣ, ଧନୁ, କ ଥ୍ରୀ, ତୁଣ୍ଡ, ଚନ୍ଦ୍ର, ବିଦ୍ୱାଧ ବ୍ୟକ୍ତି, ସମାମଣିତ ପଦ୍ମଚ ବ୍ୟାକରଣ ।

କଳାପକ—ବ. (କଳାପ + କ)ମଣ୍ଡିତ ରୂପଗୋଟି ଶ୍ରୋକ, ହୃଦୀ କଣ୍ଠବନ୍ଧନ ରକ୍ତ, ସମୁଦ୍ର, ଦୃମାଳା, କଳାପ, (ଦେଖ) ।

କଳାପଗ୍ରାମ—ସୁ. ବ. ହିମାଳୟର ଉତ୍ତରପୁର ପାମବିଶେଷ ।

କଳାପାଣି—ଶ୍ରୀ. ବ. କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ କଳୀୟ ପଦାର୍ଥ, ଉପକଳାତାରୁ ଦୁରରେ ଥିବା ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଭର ଅଂଶ, ମହିଦରିଆ, ଆଶ୍ରାମାନ୍ତର ଓ ଜିକୋବର ଦ୍ୱୀପପୁଣ୍ୟ ।

ପୁଷ୍ପେ ଇଂରେଜ ରାଜତ୍ରରେ ଏହାରୁ କଳାପାଣି କୁହା ଯାଉଥିଲା ।

କଳାପାଣିପାର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଦ୍ୱୀପାନ୍ତର ଦଣ୍ଡ (ବିଦ୍ଯୁତୀପାନ୍ତର ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ) ।

କଳାପାତି—ଶ୍ରୀ. ବ. କଳାପାତି ଚଢ଼େଇ, କଳକ ବା ନେହାଞ୍ଜନ ରଖିବାର ଆଧାର, କଳକପାତି, (ଶ୍ରୀ. ବ) ଜାହାଜ ବା ନୌକାର ପଟ ମାନଙ୍କ ସନ୍ତରେ ବା

ପାଟରେ ଅଗ୍ରପ୍ରକୃତ ବାଢ଼େଇ ପାଟ ବନ୍ଦକରିବା କର୍ମ । [ସେନାପତି ।

କଳାପାହାତ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବଗ୍ପୁଲତାନନ୍ଦ କଳ ପାହାଡ଼ାଆ ସମ୍ବାଦ—କୌଣସି ଭ୍ରଗ୍ର ସମ୍ବାଦ, ପୁରାକନ ଶତ ଜାତକୁ ଭାଗି ଯେଉଁ ସମ୍ବାଦ ସମ୍ବାଦିତ କରିଯାଏ ।

କଳାପିଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଳାପ + ଲନ୍ + ଲ) ମୟୁଶ, କୋକଳା, ରାଷ୍ଟ୍ର, ନାଗରମୁଖ ।

କଳାପୀ—ସୁ. ବି. (କଳାପ + ଲନ୍) ମାୟାଶ, କପଟୀ, ଷତ୍ୟତକାଶ, (ସୁଂବ) ମୟୁର, କୋକଳ, (ଶ୍ରୀ) କଳାପିଳ ।

କଳାପୁଣ୍ୟ—ସୁ. ବ. (*ଗତତ୍ବ) ଚନ୍ଦ୍ର । କଳାତୁତ—ସୁ. ବ. (କଳା + ତୁ + ତ, କୁପ୍ତ) ଚନ୍ଦ୍ର, ଶିବ, ଶିଲୀ ।

କଳାମୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବୈଦ୍ସବପରେ ନୁଆ ଚେରମାର ଧାନରକ ସବୁ କଳାବର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଉତ୍ତର ତାହା ଉପରେ ତଳାର ଦ୍ୱାରିବା ମଇ । କଳାମାଣିକ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୃଷ୍ଣ, ଯଶୋଦାକ୍ଷର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣପ୍ରତି ବାସଲ୍ୟ ସମ୍ମୋଧନ ।

କଳାମୁଗ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ସୁମ୍ବାଦ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ମୁଗ । କଳାମେଘ—ଶ୍ରୀ. ବ. କଳାମେଘ ପର ବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଏକପ୍ରକାର ଶାଢୀ ।

କଳାମୁ—ସୁ. ବ. (କ + ମ + ଯ)ମଟର ଜାଶୀୟ ନାନାପ୍ରକାର ଶର୍ଯ୍ୟ, ବଡ଼ଚଣାଦି ।

କଳାୟାନ୍ତ—ସୁ. ବ. ବାତବ୍ୟ ଧ୍ୟବିଶେଷ । କଳାୟାନ୍ତିନ—ସୁ. ବ. ନର୍ତ୍ତନ ।

କଳାରଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ । କଳାରାଥ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଗା ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁ ।

କଳାରାଟିଗର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଶ୍ରୀମଦର ଓ ଜଗମୋହନର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ତ୍ରୀନ ।

କଳାଲୀପ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ମଧ୍ୟାଲାପ, ମଧ୍ୟ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଧୂନ, ଭ୍ରମର, କୋକଳ ।

କଳାଲୁଣ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଏକପ୍ରକାର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ନନ୍ଦକ ଲିବଣ, ବିଟଳବଣ ।

କଳାବତ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଳାବତ୍ତା + ର) କଳାବତ୍ତାର କୁଣଳା, ରାଷ୍ଟ୍ରକା, ଛଳକୀ, ମୁଲକଣା, (ଶ୍ରୀ. ବ) ବେଶ୍ୟା, ନର୍ତ୍ତକୀ, ଅପସବବିଶେଷ, ମଳଶାଢୀ, ଗଜା, ଗୁମ୍ଫକୁ, ଗନ୍ଧବର୍ତ୍ତ ବାଣୀ ।

କଳାବଦୀନିଆ—ଶ୍ରୀ. ବ. ତୁରେଇକୋଳ ।

କଳାବନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ସୁଂ. ବି. କଳାବିଦ୍ୟ-
ବୁଣିଲ, ରସିକ, ଶ୍ରମାନ୍, ବିଶେଷ ଶୁଭ
ଲକ୍ଷଣ୍ୟୁକ୍ତ, ସଙ୍ଗୀତବୁଣିଲ, ଶିଳ୍ପବୁଣିଶ

କଳାବ ଦତ୍ତବ୍ର—କୀ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ ।

କଳାବନ୍ଧ—ସୁଂ. ବି. (କଳା + ବନ୍ଧ)
ସଙ୍ଗୀତ ବିଦ୍ୟାବନ୍ଧ, କଳାବିଶୀଳ୍ପ, (ସୁଂ.
ବି) ଚନ୍ଦ୍ର, (ସ୍ଥା) କଳାବନ୍ଧ ।

କଳାବାହୁତ୍ସିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୃଷ୍ଣସାରମୁଖ,
(ଏହାର ପିଠି କଳା, କଡ଼ ଓ ପେଟ
ଧଳା, ଅଣ୍ଟି ସା ହରଣେ ଶିଳ୍ପାଦ,
ମାର୍ଗର ନ ଆଏ ।)

କଳାବିକ—ବି. (କଳା + ଅବ + କ, ଇକ)
କୁଳବୁଟ, ରବଣ ଯୁଧ ।

କଳାବିଟ୍ଟବିଟ୍—ଶ୍ରୀ ବି. ଘୋର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ,
କଳ.କଟ୍ଟକଟ୍, ସିପଣ୍ଡକଳ ।

କଳାବିଦ୍ୟାବୈ—କୀ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ

କଳାବୁଧା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବେଦଶଶ ହେବ-
ପରେ ଉଷ୍ଟବ୍ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଦେଶାନ୍ତିବା
ଧାନରତ ।

କଳାବୁଢ଼ିଆଣୀ—ସ୍ଥା. ବି. ଶ୍ରା. ପର୍ମିବିଶେଷ ।

କଳାବେଠିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରଥଯାଦାରେ
ରଥଟାଣିବା ଲେକ, ସୁଖ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ
ରଥ ଟାଣିବା ନିମତ୍ତେ ନିଷ୍ଠକ ସୁଖରେ
ବନ୍ଧୁକାଳରୁ ରହିଥିବା ଶବରଜାତି-
ବିଶେଷ ।

କଳାଶିର—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରତ୍ବାର ବା ରୂପ
ଯୋଗୁ ବନ ବା ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବା
ହେବୁରୁ ଶିରର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣପ୍ରାପ୍ତ ।

କଳାସାରତ୍ତବ—କୀ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ

କଳାହଳ—ସୁଂ. ବି. (କଳ + ଆ + ହଳ
+ ଅକ) କାହଳ ନାମକ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତି-
ବିଶେଷ ।

କଳାହାଣ୍ଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତିଶା ପ୍ରଦେଶର
ଜିଲ୍ଲା ବିଶେଷ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବସାଯାଉ-
ଥୁବା ହାଣ୍ଟି, କଥାରେ ଲଗାଇବା
ଉପକଥା, କେଶଭଜୀବିଶେଷ ।

କଳି—ସୁଂ. ବି. (କଳ + ଲ) କଳିପୁର,
ଦ୍ରେଷ, କଳହ, ବିବାଦ, ପୁର, ଶର,
(ସ୍ଥା. ବି) କଳିକା, କଢ଼ି, ପଦାବଳିପୁର
ଭକନାବିଶେଷ, ରାକା, ନୂଆପଦ ।

କଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳିତୂଳ, ଶିପରନ,
କୁରୁତାର କାଖ ଓ ପକେଟ ପାଖରେ
ଦିଆଦିବା ଫିକୋଶ ବା ତରୁଷେଷ-
ବିଶୀଳ୍ପ ପୁଥକ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ସୂନ୍ତରିତା,
କଳିକା, କଡ଼, ଗଞ୍ଜାର ଗଛର ଶୁଷ୍କ
ମଞ୍ଜାର ।

କଳିଆସ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତଫୁଲ ବା କଳୟ
ବିଶେଷ ।

କଳିକ—ସୁଂ. ବି. (କଳ + ରକ) କୌଞ୍ଚ
ପରୀ, ବଗପରୀ ।

କଳିକଜିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଶେଷ କଳ ।

କଳିକତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ପୋକ,
କଳିଆବ୍ୟକ ।

କଳିକତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୃଗୁଳୀନଦୀ ପାଇସ୍ତୁ
ପର୍ବତୀ ମବଜାପ୍ରଦେଶର ଆଧୁନିକ ରାଜଧାନୀ

କଳିକତା—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳିକତା ସମ୍ମନୀୟ,
କଳିକତାରୁ ଆମାତ, କଳିକତା ନିର୍ମିତ ।

କଳିକତିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳିକତାଦେଶ)

କଳିକତାବାସୀ, କଳିକତାରୁ ଆଗତ
ବ୍ୟକ୍ତି । [ପାପ ।

କଳିକତ୍ତସ—ବି. (ଗତତ୍ତବ) କଳିପୁରର

କଳିକଳୁଷ—ବି. (ଗତତ୍ତବ) କଳିପୁରରପାପ

କଳିକା—ସ୍ଥା. ବି. (କଳ + କ + ଆ)
ଫୁଲର କଡ଼, ଶାର ସୁଲଦେଶ, ରଜନା
ବିଶେଷ, ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ, କଳିଅର
ଫୁଲ ।

କଳିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୃକାରପରେ ଗୁଡ଼ାଖୁ
ରହିବା ଆଧାର, ହୃକାରିଲମ, ଗୁଡ଼ାଖୁ
ଚିଲମ ।

କଳିକାତିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କଥାକହିବା
ସମୟରେ ବ୍ୟଙ୍ଗବାକ୍ ଓ ଟୀକାପ୍ରଦ୍ୱୋତ୍ତ
ପୁଷ୍ପକ କଥାରୁ ବଢ଼ାଇବା ।

କଳିକାଳ—ବି. (କଳିପୁର ଦେଶ) ।

କଳିକାଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳିପୁର
ସମୂଲୀୟ, ଆଧୁନିକ ।

କଳିକ ବାନା ବାନିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳିତ
କରିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ।

କଳିଶୁଣ୍ଟିଆ ବେହେର—ଶ୍ରୀ. ବି. କଳିତ
ପ୍ରିସ୍ ମୁକ, ନାରବଳ ପୁଅ ।

କଳିଗୋଲ—ବି. (କଳ + ଗୋ ଲ) ବାକ୍-
ପ୍ରକ, କଳହ, କଳିଆ ।

କଳିଙ୍ଗ—ସୁଂ. ବି. (କଳି + ଗମ + କ.ଅ)

ପୁତ୍ରକର୍ଣ୍ଣ, ଶିରଷଗଛ, ବରପୋଲ
ଗଛ, ଚିଲଗଛ, ପୁନ୍ଦଗଛ, କୁରେଇ-
ଗଛ, ସୁନ୍ଦା ଚଢ଼େଇ, ଗୋବର
ଚଢ଼େଇ, ଦେଶବିଶେଷ, ଦିନରେ
ବେତରଣୀ ନଦୀରୁ ଦିନିଶରେ
ଗୋଦାବାସ ନଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରାଚୀନ
ରାଜ୍ୟ, କଳିଙ୍ଗ ଦେଶୀୟ ଲେକ, ସୁଦେ-
ଶ୍ରାଙ୍କ ପୁର ବଳି, କଳିଙ୍ଗଦେଶର ରାଜ୍ୟ
(ସୁଂ.ବି) ଗରୁର ।

କଳିଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦାନିଶାତାରୁ ଦେଶରୁ
ଅଣ ମିବା ବଜ ବଳଦ ଓ ଗାଇ, (ସ୍ଥା.
ବି) ନିତମ୍ବିନୀ ସ୍ଥା, ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ଥା, ତହତି
ଲତା ।

କଳିଙ୍ଗାଧ୍ୟଗୁଡ଼ିକା—ସ୍ଥା. ବି. ଲ୍ଲାବତ୍ରାର
ରେଗର ଅନ୍ଧଧବିଶେଷ ।

କଳିରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ୟ ବଜ
କାଠଗଛ ।

କଳିବୁନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସିପ ପୋତା ହୋଇ
ତହିୟ ଉପନ୍ଦ ଏକପ୍ରକାର ଶୁକ୍ର ଧଳା
ବୁନ ।

କଳିଜା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମନୁଷ୍ୟର ହୃଦୟପିଣ୍ଡ,
ବନ୍ଧୁପୁର, ମର୍ମପୁର, (ଲ.ଅର୍ଥ) ମନ,
ସାହସ ।

କଳିଜାକରିତହେବା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଲ.ଅର୍ଥ)
ହୃଦୟରେ ବେଦନା ଅନୁଭୂତ ହେବା ।

କଳିଜାଥରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହୃଦୟ ଧତପତ
ହେବା, ହୃଦ ଅରବ, ଉଦୟରେ ଅଷ୍ଟ-
ରତା କାତହେବା ।

କଳିଜାପାଣିହୋଇଯିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଲ.
ଅର୍ଥ) ଦମ୍ପତ୍ତି ଭାଇୟିବା, ଉଦୟପତ୍ର ହେବା ।

କଳିଜ—ସୁଂ. ବି. (କ + ଲକି + ଅ) ପଟୀ
ତୃଶନିମ୍ବିତ ଆପ୍ରଦରା ବା ପରଦା ।

କଳିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳି + ମନ୍ତର) ପୁଥକ-
କୃତ, କବ, ଗୁପ୍ତତ, ଉଚାରିତ, କିତ,
ଧୂତ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଉପାକିତ, ଗଣିତ, ବିଶୁରିତ

କଥୁତ, ଦୃଷ୍ଟି, ହୃଦୟ, ଆଶ୍ରିତ, ଅନୁଭବ,
ସୁନ୍ଦର, ମନୋହର ।
କଳିତକର—ଗ୍ରା. ବ. ବିଶେଷକଳିକଳିଆ ।
କଳିତ୍ତମ—ୟୁ. ବ. (କଳି + ତମ)
ବାହାଡ଼ାଗଛ ।
କଳିଧୋକଡ଼—ଗ୍ରା. ବ. (କଳିମୁଣ୍ଡିଦେଖ) ।
କଳିନାଥ—ୟୁ. ବ. କଳିପୁରର ପ୍ରତ୍ଯ,
ମୁଦ୍ରିବିଶେଷ ।
କଳିନ—ୟୁ. ବ. (କଳି + ନା + ନ) ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପଦତତିଶେଷ, ବାହାଡ଼ା ଗଛ ।
କଳିନକନ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ।
ସମୁନା ନଦୀ ।
କଳିନନନ୍ଦମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସମୁନାନଦୀ ।
କଳିନର—ପ୍ରା. (ବସ୍ତ୍ରର) ବି.ତରବୁଦ୍ଧ ।
କଳିନଶେଳଜା—(କଳିନ + ଶେଳ +
ଜନ + ଅ + ଆ) ସମୁନାନଦୀ ।
କଳିନକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସବ୍ଦବିଦ୍ୟା ।
କଳିପ୍ରିୟ—ୟୁ. ବ. ନାରଦମୁକ୍ତ, ବାନର,
ଦୂଷ୍ଟପୁରୁଷ, ବିଶ୍ଵତକରୁଷ, ବାହାଡ଼ା-
ଗଛ ।
କଳିମଞ୍ଜ—ଗ୍ରା. ବ. ମଞ୍ଜୀ, କବଳୀମଞ୍ଜୀ ।
କଳିମଞ୍ଜ—ଗ୍ରା. ବ. କଳିତର ଅସଲକାରଣ,
କଳିତ ଦ୍ୱୟାଦକ ବିଷୟ ।
କଳିମାରକ ଓ କଳିମାଳକ—ୟୁ. ବ.
(କଳି + ମ + ଶିର, ଅକ) ପୁଣିକର୍ଣ୍ଣ ।
କଳିମୁଣ୍ଡ—ଗ୍ରା. ବ. ନାରଦଙ୍କ କଳିବଟିଆ,
କଳିହପ୍ରିୟ ବ୍ୟକ୍ତି ।
କଳିଯୁବାର—ଗ୍ରା. ବ. ଦେହାର ବ. ଗ, ଲଗାମ ।
କଳିପୁର—କୁ. ବ. ରତ୍ନପୁର ।
କଳିପୁରାଦ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମାର୍ଗିପଣ୍ଡିମା, ଏହି
ଦିଥିଠାରୁ କଳିପୁରର ଉଚ୍ଚିତି ।
କଳିବଜ୍ଞ—ବି. (୨ ତତ୍ତ୍ଵ) ଶାସାନୁଷାରେ
କଳିପୁରରେ ଯେଉଁସବୁ କର୍ମ ବର୍ଜନୀୟ
ବା କରିବା ଉଚ୍ଚିତ ରୁହେ ।
କଳିଲ—ଶ୍ର. ବି. (କଳ + ଲ) ମଣ୍ଡିତ,
ରହନ, ନିବୃତ୍ତ, ଦୁର୍ବେଦ୍ୟ । [ରାମାତ୍ରବ ।]
କଳିବଲ୍ଲଭ—ଶୂଳୁକ୍ଷେତ୍ର ଧୂର୍ବର
କଳିବା—ଶ୍ର. କଳିନା କରିନା, ପଣନା
କରିବା, ଉସ୍ତୁତିକରିବା, ମାପିବା, କର୍ଣ୍ଣିବା,

ତକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ଦେଶର ଉପର ଶବ୍ଦ, ପୌନ୍ୟ-
ମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ତିକଣାକରିବା,
ଛଣ୍ଡିବା, କଳ କରିବା, ପଶୁଷା କରିବା,
ବିଷବା, ଠରୁଇବା, ଅଟକଳ କରିବା ।
କଳିରତୀ—ଦକ୍ଷିଣାପଥର ଜଣେ ପ୍ରାଚୀନ
ଗଲୁକ୍ୟ ଘରା ।
କଳିବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. ବ. ବାହାଡ଼ାଗଛ ।
କଳିଷ୍ଟା—ଗ୍ରା. ବି. କଳିକାଳରେ ସାଧା-
ରଣତଃ ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବିତକାଳ ଷାଠିଏ
କର୍ଷ ।
କଳିପଣ୍ଡୟ—ୟୁ. ବ. କଳିର ଆକୃତି,
ଶରୀରରେ କଳ ପ୍ରବେଶ କରିବା ।
କଳିହା—ଗ୍ରା. ଯୁ. ବ. କଳିତ୍ତମ, କଳିତ୍ତ-
ପ୍ରିୟ (ସ୍ତ୍ରୀ) କଳେଶ୍ଵର ।
କଳି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଳି + ର) ପ୍ରଳବକତି ।
କଳା—ଶ୍ର. ବ. ବିଷ୍ଣୁପୁନ ।
କଳ—ପ୍ରା. (ମେଦମ) ନିମୁଣ୍ଡେଣୀ, ତେଲ,
ବର୍ଣ୍ଣସଙ୍କର କାରିବିଶେଷ ।
କଳୁଷ—ଶ୍ର. ବ. (କ + କଳୁଷ + ଅ) ମଇଳା,
ଅପବିଷ୍ଟିକୃତ ଅବସ୍ଥା, ରେଗ, ତାପ,
ଅପରାଧ, କଳିବିଷ, ପାପ, ମଳନତା,
ନିଦା, (ବିଶ୍ଵାସିତ, ଆବଳ, ଗୋଲିଆ,
ପଞ୍ଜିଲ, ଆରତ୍ତ, ଅସମର୍ଥ, ଦୁଃଖିତ, ଗର୍ଭିତ,
ପ ପା, ସ୍ତ୍ରୀ ।
କଳୁଷନାଶକ, କଳୁଷନାଶୀ—ୟୁ. ବି. ପାପ
ନାଶକ ପରମେଶ୍ୱର ।
କଳୁଷିତ—ଶ୍ର. ବି. (କଳୁଷ + ତ) ।
ପାପପୁର୍ତ୍ତ, ଗୋଲିଆ, ପଞ୍ଜିଲ, ଅପବିଷ,
ଆକୃତ ଦୁଃଖିତ, ବଜ, ଅସମର୍ଥ, ଶ୍ରବ୍ରତ ।
କଳୁଷୀ—ୟୁ. କୁ. (କଳୁଷ + କଳି) ପାପୀ,
ମଳନ ।
କଳେଇ—ୟୁ. ବ. ଧାନବିଡା, ଧାନତଳ ।
କଳେଇ—ଶ୍ର. ବ. କଳଇ, କଳେପୋକ,
କଳେଇପୋକ । [ଦେଖ ।]
କଳେଇବଲେଇ—ଶ୍ର. ବ. (କଳିବଲ୍ଲଭ)
କଳେଇକଟର—ଶ୍ର. ବ. କଳିର ଶାସନ-
ବିଷୟର ପ୍ରଧାନ କର୍ମଚାରୀ ।
କଳେଇ—ଶ୍ର. ବ. ବିଶ୍ଵାନିଦାଳୁରୁର
ଉଚ୍ଚତମ ବିଦ୍ୟାଲୟ ।

କଳେବର—(କଳେ + ବର) (କୁ.ବ)
ଶଶିର, ଗାନ୍ଧ, ଦେହ, ଆକୃତି, ଆକାର
ଦେବତାଙ୍କ ବିଷୟ ।
କଳେବଲେକୌଣ୍ଣଲେ—ଗ୍ରା. କ୍ର. ବି. ସେ
କୌଣ୍ଣି ଉପାସ୍ତରେ ।
କଳେଶ—ଶ୍ର. ବ. ରାତ୍ରାବାନ୍ତ, ଭଲଭତା,
ବିସୁତିକା ରେଗ । [ରତ ।
କଳୁଷଳ—ୟୁ. ବ. ଦାଡ଼ିମୁଷଳ, ଭାଲମୁ
କଳା—ଶ୍ର. ବି., କୃତ୍ରିମ, ଅସ୍ତ୍ରାୟୀ ପ୍ରତି
ମର ଗୁଳିଆ ଉପରେ ଦିଆଯିବା ତକ-
କଳିଆ ରଙ୍ଗର ବନ୍ଦକଳଣ, ଶାଲର
ସତକରୀର ଚିତ ।
କଳୁ—ବ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର କଳିପୁରରଣେଶ୍ଵା-
ବତାର, ବାହାଡ଼ାଗଛ, ଜୁନା, ଦ୍ଵାରା-
ବୁପେ ପେଶା ଯାଇଥୁବା ଅବଲେହ୍ନ ।
କଳୁପୁରାଶ—ବ. ପୁରେବିଶେଷ ।
କଳୁପ୍ରାଦୁର୍ବାବ—ୟୁ. ବ. କଳୁଅବତାର
ଦ୍ୱାରି ।
କଳୁ—ୟୁ. ବ. (କଳିକ + କଳି) କଳୁ
ଅବତାର, (ବି) କଳିକମୁକ୍ତ, ଆବିଳ,
ମଳନ, ଗୋଲିଆ ।
କଳ—ୟୁ. ବ. (କୃପ + କ, ଅକ) ରାଜିଶ୍ଵର
ବିଶକୋଟି ବର୍ଷକାଳ, ପ୍ରଳୟ, ଧନ୍ୟ
ସାଧନନୟମ, ବୈଦିକ କର୍ମକାଣ୍ଡ, ବିଷ-
ସ୍ତୁକ ନିୟମଚର୍ଯ୍ୟ, ଅଗ୍ରବପସେ କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ
ବିଧ, କଳିବୁଷ, ପ୍ରତିଷ୍ଠ, ଅଭିପ୍ରୟ,
ଇତ୍ତା, ସକଳ, ପ୍ରାୟ, ସମାନ, ବିକଳ ।
କଳିକ—(କୃପ + କ, ଅକ) ପୁ. ବ. ନାପିତ,
ଉଣ୍ଣାର, ବର୍ତ୍ତ, ଆରୋପକ, (ବି)
ଛେଦନକାଶ, କଳାନାକାଶ ।
କଳିକାର—ୟୁ. ବ. ନାପିତ, ବେଶ
କାରକ, ଛେଦକ, କଳୁପୁରକାରକ ।
କଳିକାରକ—ୟୁ. ବ. କଳୁପୁରକାରକ,
ଉଣ୍ଣାର, ଛେଦକ ।
କଳିକଷ୍ଟୁ—ୟୁ. ବ. ପ୍ରକଷ୍ଟୁ ।
କଳିଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଳି + ଗମ + ଅ
+ ଆ) ଗଜାନଦୀ ।
କଳିତରୁ—ୟୁ. ବ. (କ.ଧା) କେବ
ଲେକର ବୃତ୍ତବିଶେଷ, ଏହିବୁଷ କଳ-

ଟରେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ପ୍ରାର୍ଥନାକଲେ
ମିଳିପାରେ, ଅଶିଖୟ ଦାତା ।
କଳ୍ପବାହ—ବ. ରଜପଦାତ୍ର ବା ଭୁର୍ବ-
ଦର୍ଥୀଶ ।
କଳ୍ପତ୍ର—ୟୁ.ବ. କଳ୍ପତ୍ରୁ (ଦେଖ) ।
କଳ୍ପନ—କ୍ଷୀ.ବ. (କୃପ + ଅନ) ଅନୁମନ.
ମନଗଢ଼ା ବିଷୟ, ସତକ, ନିର୍ଦ୍ଦର୍ଶଣ,
ଅପ୍ରକୃତ, ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ, ଦ୍ୱାୟାସଙ୍କା, ମାନସ,
ଛେଦନ, ରଚନାବିଧାନ, ଆରୋପ ।
କଳ୍ପନାଶକ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ନତନ
ବିଷୟ ଉତ୍ସବନ କରିବାର କ୍ଷମତା,
ନବନବେଭାବନ ଶକ୍ତି, ଅନୁମାନ
କରିବାର କ୍ଷମତା ।
କଳ୍ପନାଫ୍ରତ୍ତ—ବି. ଫତତ୍ତ୍ଵ; କଳ୍ପନା-
ପ୍ରସ୍ତୁତ (ଦେଖ) ।
କଳ୍ପନ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କୃପ+ଶ+ଅନ+
ତ୍ର) କର୍ତ୍ତ୍ଵ, କରୁଷ ।
କଳ୍ପନୀ—ତ୍ରୀ. ବି. (କଳ + ଅନୀୟ)
ଅନୁମାନ କରିବାର ଯେ.ଏ, ଆରୋପରେ
ଭୂପ୍ରେସି ।
କଳ୍ପ ଦପ—ୟୁ.ବ. କଳ୍ପତ୍ରୁ(ଦେଖ) ।
କଳ୍ପାଦପଦାନ—କ୍ଷୀ. ବ. ମହାଦାନ
ବିଶେଷ ।
କଳ୍ପାଳ—ୟୁ. ବ. (କଳ + ପାଳ +
ଅ) ଶୃଷ୍ଟି, ଶୋଣିକ ।
କଳ୍ପବଟ—ବ. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ଲ-ଅର୍ଥ.
ମହାଦାତାବାହି, ଜନକ ନନ୍ଦନକାନନ୍ଦୀ
ଅଶ୍ରୁଷ ପଳଦ ବଟବୁଷ, କଳ୍ପାନ୍ତ୍ରାୟୀ
ବଟବୁଷ ।
କଳ୍ପମୟାକୁତ—ୟୁ. ବ. କଳ୍ପତ୍ରୁମୁ ।
କଳ୍ପଲତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଭୁର୍ବାଙ୍କ ମୁଖଜାତ
ଅପ୍ରକୃତ ବିଶେଷ । [ବିଶେଷ] ।
କଳ୍ପଲତାଦାନ—କ୍ଷୀ. ବ. ମହାଦାନ
କଳ୍ପବର୍ଷ—ୟୁ. ବ. ରିଷ୍ଟପେନର ଭ୍ରତ,
ଦେବତା ପୁଣ୍ୟ ।
କଳ୍ପବଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଳ୍ପଲତା ।
କଳ୍ପବୟୁ—ୟୁ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ପ୍ରକୃତ
କାଳେ ଯେଉଁ ବାଯୁ ପ୍ରବାହିତ ହୁଏ ।
କଳ୍ପସ୍ତ୍ର—କ୍ଷୀ. ବ. ବୈଦିକ କର୍ମବିଧାୟକ
କ୍ଷମ୍ଭୁତ, ବ୍ୟକ୍ତିଶାସ୍ତ୍ରାୟୀ ।

କଳ୍ପାତ୍ମ—ୟୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) କଳ୍ୟ
ଦେବତାବିଶେଷ, କଳ୍ପକାଳ ଅପେକ୍ଷା
ଯେ ଦେଶିଦିନ ବିଶେଷ ।
କଳ୍ପାଦ—ୟୁ. ବ. ସୃଷ୍ଟିର ପୃଷ୍ଠାମୟ ।
କଳ୍ପାନ୍ତ୍ର—ୟୁ. ବ. ସାମବେଦାନ୍ତର୍ଗତ
ପ୍ରତ୍ୱାନିଷେଷ ।
କଳ୍ପାନ୍ତ୍ର—ୟୁ. ବ. (କଳ + ଅନ୍ତ) ପ୍ରତ୍ୱାନ୍ତ୍ର;
ପ୍ରଳୟ, ବ୍ରହ୍ମବିଦୀତ, ପୃଷ୍ଠାମୟ ।
କଳ୍ପାନ୍ତ୍ରମୟ—ୟୁ. ବି. (କଳ + ଅନ୍ତ +
ଶାନ୍ତି) କଳ୍ପାନ୍ତ୍ର କ୍ଷମାୟୀ (ଶା)
କଳ୍ପାନ୍ତ୍ରମୟିତି ।
କଳ୍ପାନ୍ତ୍ରର—କ୍ଷୀ. ବ. କ.ଧା; (ଅନ୍ତ +
କଳ୍ପ) ଅନ୍ତପ୍ରତି, ଅନ୍ତବିଷ୍ଣୁ ।
କଳ୍ପାନ୍ତ୍ରାୟୀ—ୟୁ. ବି. (କଳ + ଅନ୍ତ +
ଶାନ୍ତିକ) ପରପ୍ରାୟୀ, ଅମର, ଅବିନାଶୀ,
କଳ୍ପନାଲର ଶେଷପର୍ତ୍ତି ଯେ ରହେ ।
କଳ୍ପିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉପପ୍ରତି, ଯୋଗ୍ୟ ।
କଳ୍ପିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳ + ତ) ରତ୍ନ,
ଦ୍ଵାରାବିତ, ସମାଦିତ, ସଜ୍ଜିତ, ଦତ୍ତ,
ଆରୋପିତ, ଅବଧାରିତ, ନିଷ୍ଠିତ (ୟୁ.ବି)
ଆରୋହଣୀର୍ଥ ସଜ୍ଜିତହୃଦୟୀ ।
କଳ୍ପିତମ୍—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ଅନ୍ତମ୍ଭରେ
ଦୁଷ୍ଟରଭାନ, ଯେତିଧମ୍ଭିର୍ବେଳେ ସବୁ
ପୁରୁଷ ହୃଦୀକ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇନାହିଁ ।
କଳ୍ପିତର୍ଗ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହାକୁ ଅର୍ଥ
ଦିଆଯାଇଅଛି ।
କଳ୍ପିବା—ଶ୍ରୀ.ବି. ରତ୍ନା କରିବା, ଅନୁ-
ମାନ ବା କଳ୍ପନାଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା,
ଆକାଶ-ଶା କରିବା, ନିର୍ମିଶ କରିବା,
ଜନ୍ମକରିବା, ଚିତ୍ରାକରିବା, ଭୁଲନା
କରିବା, ମନରେ ପ୍ରିଯ କରିବା ।
କଳ୍ପ—ଶ୍ରୀ.ବି. (କୃପ + ଶିତ୍ + ଲନ)
ରତ୍ନାକାରକ, ଆରୋପକ, ଦେଶ
କାରକ (ୟୁ) ନାପିତ, ଉତ୍ସାର ।
କଳ୍ୟ—ଶ୍ରୀ.ବି. (କୃପ + ଶିତ୍ + ମ୍ରୀ.ଯି)
ରତ୍ନାସ, ଆରୋପ, ବିଧେୟ ।
କଳୁଳୀକ—କ୍ଷୀ. ବ. ତେଜ ।
କଳୁଳୀକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଳୁଳୀକ + ରନ)
ନାର, ନିଷ୍ଠଷନ୍ଦୂପ, ପାପତ୍ରା, ମରଳା,

କଳଙ୍କ, ଦେଷ, କରିଛିତିଲେ ଥିବା
ହାତର ଅଂଶ, (ବି) ମଳିନ, ପାପୀ,
କଳଙ୍କତ, ଦୁଷ୍ଟ, ଶଳ, (ଗ୍ର.ବି.) ସାମାନ୍ୟ
ଦୋଷ, ରୁଦ୍ର ।
କଳୁଷ—ବ. (କଳ + ମ୍ରଷ + ଥ) କଳୁଷ,
ପାପ, କାଣ୍ଡ, କାଟି, ନରକର ଅଂଶ
ବିଶେଷ, କାଞ୍ଚିକ, ପାଦକ ।
କଳୁଷ—ୟୁ. ବ. (କଳ + ମ୍ରଷ + ଥ)
ଯେ ଅନ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକୁ ନଷ୍ଟକରେ, ବିଚିନ୍ତି
ବର୍ତ୍ତ, କୃଷ୍ଣବର୍ତ୍ତ, ରାମପାତ୍ର,
ନାରବିଶେଷ, ଯମ, ଅଗ୍ନି ବିଶେଷ, ହରିଶ
ବିଶେଷ, ପୁଷ୍କରନରେ ଶାକ୍ୟମୁନିଙ୍କ
ନାମ, (ବି) ବିଚିନ୍ତବର୍ତ୍ତବର୍ତ୍ତିଷ୍ଠ,
ହିତିପିରିଆ ।
କଳୁଷକଣ୍ଠ—ୟୁ. ବ. (କଳୁଷ +
କଣ୍ଠ) ଶିବ, ମାଲକଣ୍ଠ, ମହାଦେବ ।
କଳୁଷତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଚିତ୍ତବର୍ତ୍ତିତା,
କୃଷ୍ଣ-ପାଣ୍ଡିତ୍ୟତା ।
କଳୁଷପାଦ—ୟୁ. ବ. ସୌଦାସରଜା ।
କଳୁଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କଳୁଷ + ଲୁ) ଚିତ୍ତ-
ବର୍ତ୍ତ, ସ୍ତ୍ରୀ, କୃଷ୍ଣବର୍ତ୍ତ, ଯମୁନା, ରାଷ୍ଟ୍ରୀ,
ସମଦିନ୍ତିକ ଛାଇଆ କାମଧେନୁ ।
କଳୁଷର—ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ନାରୂର
ଜିଲ୍ଲା କ୍ଷମାୟୀ ରୋଟିଏ ନଗର ।
କଳ୍ୟ—କ୍ଷୀ.ବ. (କଳ + ମ୍ରୀ.ଯି) ପ୍ରାତଃ-
କାଳ, ସାମ୍ରାଦ, ଗତକାଳ, ଆଗାମୀକାଳ,
ସୁଷ୍ମାଦ, କଲ୍ପାନ୍ତ୍ର, ମହିମ, ମଦ୍ଧୟ, (ବି)
ପ୍ରସୁତ, ସଜ୍ଜିତ, ନିର୍ବେଳ, ସମର୍ଥ, ଦଷ,
ଚତୁର, ଅତ୍ୱିମ, କାଳ, ବିଦ୍ୱର,
ପବିତ୍ର, କୋକା, କଲ୍ପାନ୍ତ୍ର, (ଗ୍ର.ଅବଶ)
ସକାଳେ, ଆଗାମୀକାଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଳ୍ୟ ।
କଳ୍ୟତ୍ସ୍ତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପ୍ରାତଃକାଳର
ସେଇନ, ସକାଳ ସେଇନ ।
କଳ୍ୟତ—କ୍ଷୀ.ବ. ଆରୋପ, ନିର୍ବେଳା;
କଳ୍ୟତା ।
କଳ୍ୟପାଳ; କଳ୍ୟପାଳକ—ୟୁ. ଶୃଷ୍ଟି,
ଶୋଣିକ ।

କଲ୍ୟାଣବର୍ତ୍ତ—ସୁ. ବ. (କଲ୍ୟାଣ + ଚନ୍ଦ୍ର + ଅ) ପ୍ରାତିରୋଧନ, କଳାଶୀଆ, ସମାଜ୍ୟ ବିଷୟ ।
 କଲ୍ୟାଣ—ସ୍ଥୀ. ବି. (କଲ୍ୟାଣ + ଯା + ଅ) ମଦ୍ୟ, କଲ୍ୟାଣ ବାକ୍ୟ, ହରିକଣ୍ଠ, ପ୍ରଞ୍ଚସ୍ତା, ଅର୍ଥାଳା ।
 କଲ୍ୟାଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (କଲ୍ୟାଣ + ଅଣ୍ଟ + ମୀ, ଅ) ମଙ୍ଗଳ, ସୁଖ, ସୌଭାଗ୍ୟ, ଶୁଭ, ସୁଖୀ, ସମୁଦ୍ର, ଶରୀରବିଶେଷ, ଉପକାର, ଅଷ୍ଟୁଷ୍ଟାର୍ଥ, (ବିଂ) ଶୁଭଦ୍ର, ସୁଖୀ, ସାଧୁ, (ଗ୍ରା. ବି) ଶୁଭକାଣ୍ଡା ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ ।
 କଲ୍ୟାଣଭାଗ୍ୟ—ବାଲତରଜନାମକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀ-ପ୍ରେଣେତା ।
 କଲ୍ୟାଣକ—କ୍ଲୀ. (କଲ୍ୟାଣ + କ) କଲ୍ୟାଣ କର (ଦେଖ) ସ୍ଥି. କଲ୍ୟାଣପ୍ରକ୍ରିୟା ।
 କଲ୍ୟାଣକର—ବି. (କଲ୍ୟାଣ + କୁ + କ, ଅ) ମଙ୍ଗଳକର, ମଙ୍ଗଳସ୍ଵରୂପ ।
 କଲ୍ୟାଣ କରିବା—ଗ୍ରା. ବି. ଆଶୀର୍ବାଦ କରିବା ।
 କଲ୍ୟାଣକୁର—ଶି. ବି. (କଲ୍ୟାଣ + କୁ + କ, କିପ୍) କଲ୍ୟାଣକାରେ, ଯେ ମଙ୍ଗଳ କରେ, ଶାସ୍ତ୍ରବିଦ୍ୱତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରକ, ଶୁଭକର୍ମର ଅନୁସ୍ଥାନକାରୀ ।
 କଲ୍ୟାଣଚନ୍ଦ୍ର—ସୁ. ବ. (କ, ଧା) ଏ ଜଣେ ତେଣୁଣିଶାସ୍ତ୍ରକାର, ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟୋକ୍ତ ଶୁଭଚନ୍ଦ୍ର । [ସ୍ଥି] ।
 କଲ୍ୟାଣଦେଖା—ସ୍ଥୀ. ବି. କାଣ୍ଠୀରବାଜାଙ୍କ କଲ୍ୟାଣଧର୍ମୀ—ଶି. ବି. (କଲ୍ୟାଣ + ଧର୍ମ + ଜନ୍ମ) ମଙ୍ଗଳକର ଧର୍ମବିଶିଷ୍ଟ ।
 କଲ୍ୟାଣପ୍ରକ୍ରିୟା—ସୁ. ବ. (କଲ୍ୟାଣ + ପ୍ର + ଦା + କ ଅ) ସୁଖପ୍ରଦ, ଶୁଭକର, ମଙ୍ଗଳକର, ସମୁଦ୍ର ଜନକ ।
 କଲ୍ୟାଣପ୍ରକଳନ—ସୁ. ବ. (ଶତର୍ଥ) ମଙ୍ଗଳକର, କଲ୍ୟାଣକ, ମନାର ପାରୀତୁଳ ।
 କଲ୍ୟାଣମୟ—ସୁ. ବ. ମଙ୍ଗଳମୟ, ଶୁଭସ୍ତର୍ଣ୍ଣ, ଶୁଭକର, ସୌଭାଗ୍ୟଶାଳୀ, (ସ୍ଥି) କଲ୍ୟାଣମୟୀ ।
 କଲ୍ୟାଣମୟି—କ୍ଲୀ. ବ. ମହୁଷୀ ସୁତପାଳ ପୁର ।

କଲ୍ୟାଣଯୋଗ—ସୁ. ବ. ଯାତାର ଶୁଭ ଯୋଗ (ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟକ) ।
 କଲ୍ୟାଣବଚନ—କ୍ଲୀ. ବ. ମଙ୍ଗଳବାକ୍ୟ ।
 କଲ୍ୟାଣବର୍ଷା—ସୁ. ବ. ଏକନଶ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟର୍ଭାଗ (ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟୋକ୍ତ) ।
 କଲ୍ୟାଣବାଗୀ—ସୁ. ବ. (କଲ୍ୟାଣ + ବଦ୍ର + ଜନ୍ମ) କଲ୍ୟାଣବାକ୍ୟ, ଯେ କଲ୍ୟାଣ କହେ ।
 କଲ୍ୟାଣବାଜ—ସୁ. ବ. ମଙ୍ଗଳର କାରଣ କଲ୍ୟାଣବିଂହ—ବିକାନିରର ଜଣେ ରାଜା କଲ୍ୟାଣର—ସୁ. ବ. ମଙ୍ଗଳକର ଆଚରଣ ।
 କଲ୍ୟାଣମୟ—ସୁ. ବ. ମଙ୍ଗଳମୟ ଆଚବଣସ୍ତୁତ ।
 କଲ୍ୟାଣବୁଝା—ସୁ. ବ. ମଙ୍ଗଳର ବୁଝା ।
 କଲ୍ୟାଣବୁଝନ—କ୍ଲୀ. ବ. ମଙ୍ଗଳକର ଜନ୍ମ ।
 କଲ୍ୟାଣବୁଝୁ—ଶି. ବ. (ଶତର୍ଥ) ମଙ୍ଗଳର ଆଶ୍ରୟ, ଯାହାର ନିକଟରେ ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଏ, (ସୁ.) ପରମେଶ୍ୱର, କଲ୍ୟାଣର ଯୋଗ୍ୟ ।
 କଲ୍ୟାଣବୁଝନ—ଶି. ବ. ମଙ୍ଗଳର ପାତ୍ର, (ସୁ.) ଜଗମନ୍ଦର ।
 କଲ୍ୟାଣଶିଖ—(କଲ୍ୟାଣ + ରଜ୍ନୀ + ସ୍ଥା + ରି) କଲ୍ୟାଣବିଶିଷ୍ଟା ସ୍ଥା ।
 କଲ୍ୟାଣୀ—ସୁ. ବ. (କଲ୍ୟାଣ + ଜନ୍ମ) କଲ୍ୟାଣପୁତ୍ର, ଶୁଭପୁତ୍ର, ସୁଖୀ, (ବି) ଶରୀରବିଶେଷ, (ସ୍ଥି. ବି) (କଲ୍ୟାଣ + ରି) ମାସପଣ୍ଡୀ, ଗାର୍ଭ, ମାର୍ବିକାତ୍ମକାରୀ, (ବିଂ) କଲ୍ୟାଣପ୍ରଦା, ଶୁଭନୟନକାରୀଣୀ, ଶୁଭପୁତ୍ରା ।
 କଲ୍ୟାଣୀ—ଶି. ବ. (କଲ୍ୟାଣ + ରିସ୍ତ) କଲ୍ୟାଣର ଯୋଗ୍ୟାତ୍ମକ, ମଙ୍ଗଳମୟ ।
 କଲ୍ୟାଣାଳ—ସୁ. ବ. (କଲ୍ୟାଣ + ଶିର୍ବନ୍ଦି + ଅ) ଶିର୍ବନ୍ଦି ।
 କଲ୍ୟାଣ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ଅବ୍ୟକ୍ତ ଧନକରିବା, ଘରାହେବା, କଥା ନ କହୁବା ।
 କଲ୍ୟାଣ—ବି. (କଲ୍ୟାଣ + ଅ) ବନ୍ଧୁର, କାଳ, ଶୁଭଶ୍ରୀତ୍ସନ୍ଧାନ, (ସ୍ଥି) କଲ୍ୟାଣ ।
 କଲ୍ୟାଣଭ୍ରତ—(କଲ୍ୟାଣ + ଭ୍ରତ) ସୁରଭେଦ, ବନ୍ଧୁରତା ।

କଲ୍ୟାଣମୁକ—ସୁ. ବ. (ଦ୍ରଦ୍ର) ବଧର ଓ ସୁକ, କାଳ ଓ ଜନ୍ମ ।
 କଲ୍ୟାଣ—ପ୍ରା. (ମେଦିନୀ) ବାହାନା, ଆଳ ।
 କଲ୍ୟାଣ—(ଅବ୍ୟ) କାଳ, ଆରାମୀଦିନ ।
 କଲ୍ୟାଣ—ପ୍ରା. (ମେଦିନୀ) ବ. ତେଣୁ ।
 କଲ୍ୟାଣାଳ—ସୁ. ବ. (କଲ୍ୟାଣ + କ, ଶ୍ରୀ) ମହାତ୍ରରଜ, ବଢ଼ିତେଇ, ହର୍ଷ, ଶହୁ, କୁଦାତୁଦ, (ଦେ. ବି.) ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟଦରତ, ଆନନ୍ଦୋତ୍ସନ୍ନି, କୋଳାତ୍ମଳମୟ ।
 କଲ୍ୟାଣାଳିତ—ଶି. ବ. (କଲ୍ୟାଣାଳ + ଲିତ) ତବଜପୁତ୍ର, ତବଜଦ୍ଵାରା ଆଲେଡ଼ିତ ।
 କଲ୍ୟାଣାଳିମ—ସ୍ଥୀ. ବ. (କଲ୍ୟାଣାଳ + ଲିମ + ରି) ତରଜିଣୀ, ନଦୀ ।
 କଲ୍ୟାଣାଳିମବନ୍ଧି—ସୁ. ବ. ସମୁଦ୍ର ।
 କଲ୍ୟାଣାଳିଶ—ସୁ. ବ. ରାଜତରଜିଣୀନାମକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପ୍ରସାଦ ଇତିହାସ ରଚେତୀତା ।
 କଲ୍ୟାଣାର—ସିନ୍ଧି ପ୍ରଦେଶୀୟ ବେଳୁଣୀ ମୁସଲମାକ ଜାତି ।
 କଲ୍ୟାଣାର—ବ. ଧଳାକର୍ଣ୍ଣ ।
 କଲ୍ୟାଣାରା—ଗ୍ରା. ସୁ. ବ. କହଳପିଲ୍ୟ, କଳିକୁଡ଼ା ।
 କବ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ପଦ୍ମରଜନା କରିବା ।
 କଶ—(ଧାର୍ତ୍ତ) ଗମନକରିବା, ବଧକରିବା, ଶବକରିବା, ଦଶ୍ରଦେବା ।
 କଶ—ଯା. ବ. ରିତ୍ତ ହୋଇ ଚିପିହୋଇ ଦେବେର ବସିଥିବା, ବୈଷ୍ଣଵ, ତୃତୀ ।
 କଶକଶ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ରେଗ ଆକମଣ କରିବା ପୁରୁଷ ବ୍ୟଥାପୁତ୍ର (ଶରବର) ।
 କଶମଶ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (କଶ + କଶଦେଖ) ।
 କଶ—ସୁ. ବ. (କଶ + କ. ଅ) କଳ, ଯୋଡ଼ା ପ୍ରତିକୁ ତାତିନ କରିବାର ପଦାର୍ଥ-ବିଶେଷ, ଶୁରୁକ, କୋରଡ଼ା ।
 କଶ—କ୍ଲୀ. ବ. କଳ ।
 କଶ—ସ୍ଥୀ. ବ. (କଶ + ଅ + ଆ) ଶୁରୁକ, ପ୍ରତୋଦ, ମାତ୍ରା, କୋରଡ଼ା, ଲଗାମ, ଶୁରୁ, କରଡ଼, ମୁହଁ, ପାଟି ।
 କଶର—ଗ୍ରା. ବ. (ତ – କପିଶ) ମେଦିନୀ-ସୁରର ନଦୀବିଶେଷ, କଂସାର ନଦୀ ।
 କଶାପାତ—ସୁ. ବ. (ତ – ତର୍ତ୍ତ) ଶୁରୁକେ, ବନ୍ଧୁରକ

କଣାମୟ — କୁ.ବ. ଉତ୍ତରକାର କଣାମୟ ମୁଦୁ, ମଧ୍ୟ ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ ର ।
 କଣାନ୍ତପାତ — ବ. (ଶତରୁ) ଘରୁକହାର ପ୍ରହାର ।
 କଣାର୍ଥ—ଶ. ବ. (କଣା + ଅର୍ଥ + କ, ଅ) ଘରୁକ ମାଡ଼ ଖାଇବାର ଉପଗ୍ରହ, କଣାଯାତ୍ରୋଣୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଣାର୍ଥୀ ।
 କଣିକ — ପୁ.ବ. ନେଇଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଣିକା ।
 କଣିକପାଦ—ଶ. ବ. ନେଇଳରୂପ ପଦବିଶିଷ୍ଟ ଜନ୍ମ ।
 କଣିପୁ—ପୁ. ବ. (କଣା + କ.ପୁ) ଗ୍ରାସା-ଛାଦନ, ଖୋଲକପୋଷାକ, ଅନୁବଦ୍ଧ, ଶୟାମ, ଆସନ, ଶର, ମସିଶା, ତକିଆ, ଖଟ, ଶାଢ୍ୟ, ପୋଷାକ ।
 କଣେହୁ—ପୁ. କୁ. (କ + ଶୁ + କ.ର) ପୃଷ୍ଠାପ୍ତ ମେରୁହାଡ଼, କେଶର ନାମକ ତୃଣବିଶେଷ, ଭାରତର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ।
 କଣେହୁକ — କୁ. ବ. ମେରୁଦଶ୍ୱରିଶିଷ୍ଟ ଗ୍ରାଣୀ ।
 କଣେହୁକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଣେହୁକ + ଅ) ମେରୁଦଶ୍ୱର, ପୃଷ୍ଠାପ୍ତ ।
 କଣେହୁମନ୍ — ପୁ. ବ. ଯବନରାଜବିଶେଷ, ଭାରତବର୍ଷର ଶଣବିଶେଷ ।
 କଣୋକ — ଶ. ବ. ହିଂସକ, ରାଷ୍ଟ୍ରାଦି ।
 କଣ୍ଟନ — (ସମ୍ବ) ପୁ. (କଃ + ଚନ) ଯେ କେହି, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାଂଚନ, (କୁ) କଂଚନ ।
 କଣ୍ଟିର — ସମ୍ବ.ପୁ. (କଃ + ତିର) କେହି, ବା କୌଣସିବ୍ୟକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାଂଚିର, (କୁ) କଂଚିର ।
 କଣୁଳ — କୁ.ବ. (କଣ + କ.ମଳ) ମୁର୍କୀ, ମୋହି, ଅବସାଦ, ବିରଶା, ଶକିଆ, ଘାବର, ଦୂରବୁର, ଶୁରୁତା, ଅପବିଷତା, ପାପ, (ପୁ.ବ.) କୁଣ୍ଡିତ, ମଳିନ, ଅପବିଷ, ପାପୀ, ଶରୁ, ଅବସାଦରସ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କଣୁଳା ।
 କଣୁର — ବ. (କଣୁ + ରିର) କଣୁର-ରଜନ୍ ।

କଣୀରଙ୍ଗ-କୁ. ବ. (କଣୀର + ରଙ୍ଗ + ଅ) କୁଞ୍ଚମ, ତାପ୍ରାନ,(ବିଂ)କଣୀରଦେଶ-ଜାତ ।
 କଣୀରଙ୍ଗି — କୁ. ବ. (କ.ବ.)କୁଞ୍ଚମ-ବିଶେଷ, କାପ୍ରାନ ।
 କଣ୍ଟ — କୁ.ବ. (କଣ୍ଟ + ମ୍ର.ଯ) ଯୋଡ଼ାର କଟିପାଣ୍ଡିଶେ, ମଦ୍ୟବିଶେଷ ।
 କଣ୍ଟପ — ପୁ.ବ. (କଣ୍ଟ + ପା + କ.ଅ) ମୁନବିଶେଷ, କନ୍ଦପ, ମୁଗବିଶେଷ, କରକଟିପାଣ୍ଡି, (ଦେ.ବ.)ହରଣକଣିପୁ ।
 କଣ୍ଟପନନ୍ଦନ — ପୁ. ବ. ଗରୁଡ଼, ଦେବ, ସୁରଦ୍ଵାଦୀ ।
 କଣ୍ଟପୁର — କୁ.ବ. ବର୍ତ୍ତିମାନ କଣୀର ।
 କଣ୍ଟପତ୍ରହତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଣ୍ଟପର୍ବତୀ ପ୍ରଣିତ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
 କଣ୍ଟପତ୍ରତି — ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. କଣ୍ଟପପ୍ରଣିତ ଧର୍ମ-ଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
 କଷ — ଧାରୁ, (କଷ + ଅ) ପରିବା, ରାଜୀ ବା, ତେଜିବା, କୁଣ୍ଡେଇହେବା, ଆଗାତ କରିବା, ବଧ କରିବା, କଷଟ ପଥରରେ ସୁନା ପଶ୍ଚାତା କରିବା ।
 କଷଣା — ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବ. (ଅ — କର୍ତ୍ତଣ) ଲଙ୍ଗଳ, ଲୁହା ।
 କଷ — ପୁ. ବ. (କଷ + ଅ) ପରିବା ରାଜୀ ବା, କଷଟିପିଥର, ମୁଲ ନିରୁପଣା-ଥିକ ପଶ୍ଚାତା, (ଦେ.ବ.) କଷାୟରସ, ରଙ୍ଗ, ରକ୍ଷତ୍ର ନାରାତ୍ର ପାଣି, ବଳା ହୋଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ରଙ୍ଗ, କଷ ଦରକ୍ଷ, ବର୍ଣ୍ଣବିଶିଷ୍ଟ ଦାର ।
 କଷକରିବା — ଗ୍ର. କ୍ର. (ଅ — କଷାୟ) ବିଷାଦିକୁ ରଜାଇବା, ରଜମହାରବା ।
 କଷକୁଆସିବା — ଗ୍ର. କ୍ର. ପଳପ୍ରଦହେବା, ଲଭଜନକହେବା ।
 କଷଟି — ଗ୍ର. ବ. କଷଟ ପିଥର ।
 କଷଟିଆ — ଗ୍ର. ବ. ରିଷତ୍କଷାୟ, ସାମାନ୍ୟ କଷା ଲାଗୁଥିବା, କୃପଣ ।
 କଷଣ — କୁ. ବ. (କଷ + ଶ.ଅନ) କଷ, ବ୍ୟଥ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଦର୍ଶଣ, କଷିବା, ସୁନାକୁ କଷି ପଥରରେ ଦର୍ଶି ପଶ୍ଚାତ୍

କରିବା, ଆଦରିବା, କାମ୍ପିନ ପରିଶ୍ରମ, ପରଖ, ମେଢ଼ାଆଦିକୁ କଷାଇବା, (ବିଂ) ଅପକ୍ତ ।
 କଷାପାଣାଶ — ପୁ.ବ. କଷିପଥର ।
 କଷଣା — ଗ୍ର.ବ. (ଅ — କଷାପାଣା) ଗୋଡ଼-ଆଗ ଠିରେ ପିନ୍ଧିବା ଛେଷ ମୁଦୁ, ଅଗୁଆ, ମୁଦିଆ, ଧନୁର୍ଗୁଣ ଟାଣିବାପାଇଁ ଆଗ ଠିରେ ପିନ୍ଧିବା ମୁଦିଆ, କଷିବା, ଟାଣିବା ।
 କଷ — ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କଷ + ଅ + ଆ) (କଣା ଦେଖ) ଗ୍ର. ବ. (ଅ — କଷାପାଣା) ଗଣିତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ, ଘରୁକହାର ମାଡ଼, ଯାନବାହନାଦି ସଜ୍ଜିକରଣ, କଷିବା, ଉଡ଼ିବା, ଦୁର୍ବଲବନ୍ଧନ, ବଦ୍ର-ଶାରିବା, କଷିବା(ପ୍ରା.ବାଲେଶ୍ଵର ବ.) ଆୟୁକେ ଇଲି, (ଗା.ବି) ସଜ୍ଜିତ, ସାଧିତ, କଷାୟପୁରୁଷପ୍ରକାର, ରଙ୍ଗିତ, ଗେହୁଆ, ମୁଦୁତ, (କଷୁ) କୃପଣ, ମସଲ ଦ୍ୱାରା ନରମ ଓ କାର୍ଯ୍ୟର ଉପଯୋଗୀ କଷା-ଯାଇଥିବା (ମେଢ଼ା) ।
 କଷାଇବା — ଗ୍ର. କ୍ର. କଷିବା (ଦେଖ) କଷିବା କି ସ୍ଥାର ଶିକ୍ଷନରୁପ, ବିଷକୁରଗ କରିବା, ମେଢ଼ାକୁ ମସଲ ଦେଇ ନରମ ଓ କଷାୟେ ଗ୍ୟ କରିବା ।
 କଷକଷି — ଗ୍ର.ବ. ଗୋଡ଼ା ଆଦିକୁ ସହିତ କରିବା କର୍ମ, ଦରଦାମରେ ଧୂକମାନ ହେବା, ଟଣା ଓ ଟର୍ମିଗ, ଟଣାଟଣି, ରିଡ଼ିନ ଅନାଟନ, କଷରେ ତଳିବା, କୃପଣତା, ପଶ୍ଚାତା ପରଖ, ପରଶି ।
 କଷାକୁ — ପୁ. ବ. ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅଗି ।
 କଷାୟ-କ. (କଷ + କ, ଆୟ) ରବସବିଶେଷ, କୃଥ, ପାତନ, ନିର୍ଧାର, ବିଲେପନ, ସୁଗନ୍ଧଲେପନ ଦ୍ୱାର୍ବ୍ୟ, ସୌରଭ, ପଶ-ପଶାଗର, କଳପୁର, ବାଗ, ଆସନ୍ତ, ନିର୍ବିକଳ ସମାଧାର ବିଷକୁରିଶେ, ରିଧ ଦୂଷ, (ବିଂ) କଷାୟ ରବସବିଶିଷ୍ଟ, ଲୋହିତ-ରଙ୍ଗିତ, ଲୋହିତ ରତ୍ନବିଶିଷ୍ଟ, ସୁଶାବ୍ୟ, ଆସନ୍ତ, ଅପକ୍ତ, କଷା-ଆସନ୍ତବିଶିଷ୍ଟ (ସ୍ତ୍ରୀ) କଷାୟ ।

କଷାୟକୁର—ସୁ. ବ. (କଷାୟ + କୃ + କ୍ଷପ) ରକ୍ତଲେଧ (ବି) କଷାୟପ୍ରପୁରି କାଶ ।

କଷାୟାବନାଳ — ସୁ. ବ. (କ.ଧା)

କଷାୟରସଶଶ୍ଵତ ଯାବନାଳ ଧାନ୍ୟ ।

କଷାୟବର୍ଗ—ବ. (ତତ୍ତତ) ଅମୁଷାଦ, ପ୍ରିୟ-ଜୀବ, ଲେଖୁ ଦିନି ଫଳା, ସମ୍ମାନ, କାମ୍ଯ, ଆୟୁ, ବହିଲ, କେନ୍ଦ୍ର, ଫଳିନ, କତକ, ପାଷାଣରେଣ୍ଟ, ବନ୍ଦାରିପଲ, କୁରୁବକ, କୋବିଦାର, ଜୀବନ୍ମୀ, ଚିନ୍ମ, ପାଲଙ୍କୀ, ସୁନ୍ଦରୁନିଆଶାଗ, ନିବାର ଓ ମୁହଁର ପ୍ରତିଦିନବ୍ୟ କଷାୟବର୍ଗର ଅନ୍ତର୍ଭିତ୍ତି ।

କଷାୟିତ—ଶ. ବ. (କଷାୟ + ତ) ରତ୍ନାଦବର୍ଣ୍ଣକୃତ, ବିଲେପିତ, ରତ୍ନପୀତ ମିଶ୍ରିତ, ରଞ୍ଜିତ ।

କଷାୟୀ—ସୁ. ବ. (କଷାୟ + ଇନ) ଶାଳ, ଖଜୁ ରିଗଛ, (ଶ. ବି.) କଷାରପ୍ତ ସ୍ତର ।

କଷାଲିଆ, କଷାଟିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଅଳ-କଷା, ରିଷ୍ଟର୍କିଳିକଷାୟୀ ସାଦପୁତ୍ର, ସାମାନ୍ୟ ରଞ୍ଜିତ, (ବି) ଅଳ, କୃପଣ, ହିସାବ-ଫେରଥ୍ବା ।

କଷି—ଶ. ବି. (କଷ + ଇ) ହିଂସକ, (ଗ୍ର. ବି) ହେଠ, କଷାପଳ, କଷିତ୍ର, ଆୟୁକଷି, ଲେମୁକଷି, ଦୂର୍ଧ୍ଵାଳ ।

କଷିତ—ଶ. ବି. (କଷ + ମ୍ରିତ) ଯାହା କଷା ଅର୍ଥାତ ପରିଷା କରୁଥାଇଥିବା, (ଶ) କଷଣ ।

କଷିବା—ଶ. ବ. (ଗା) ପରାକରିବା, ଉଡ଼ିବା, ଟାଙ୍ଗିବା ଇତ୍ୟାଦି, କଷିବା, ସୁନାପରିଷିବା ।

କଷିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଷ + ଇନ + ଆ) ପରିଜାତ, ଖ୍ରୋ, ଶଣତ ।

କଷିଦା—ସୁ. ଶତ୍ରୁକର ବାନିବା ।

କଷେରୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଷ + ଏର + ଉକ.ଅ) ପୁଷ୍ଟାଷ୍ଟି, ମେରୁହାତ ।

କଷେଠ—ଗ୍ରା. ବି. ଅଳ, ତା, ଗଣନା, ହିସାବ, ନଅଣ୍ଟିବା ଅବସ୍ଥା, ଅନନ୍ତନ, (ବି) ଅଳ, କୃପଣ, ହିସାବହୋଇଥ୍ବା ।

କଷେଷ—ସୁ. ବ. ବିଷଖର କୁମିଦିଶେଷ ।

କଷ୍ଟ—ଶ. ବି. (କଷ + ତ) ପୀତାପ୍ତତ, ଗହନ, କଷ୍ଟସାଧ, କୁଷ୍ଟିତ, ଦୂଃଖପ୍ରତି,

ଲାଗ, ସ୍ଵାନ, କଠୋର, (ବି) ଅଳଙ୍କାର-ଶାଖୋକ୍ତ ତୋଷବିଶେଷ, ଦୂଃଖ, ଅମଙ୍ଗଳ, ପରିଶ୍ରମ ।

କଷ୍ଟକର—ଶ. ବି. (କଷ୍ଟ + କୃ + କ.ଅ) ପୀତାଜନକ, ଦୂଃଖଜନକ, (ଶି) କଷ୍ଟକାଶ ।

କଷ୍ଟକଳନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ଯାହା ସହଜେ କଳନା କର ହୁଏନାହିଁ, ଯାହା ଭବ ଭବ ହିର କରିବାକୁ କଷ୍ଟବୋଧ ହୁଏ, (ବି) କଷ୍ଟକଳିତ ।

କଷ୍ଟକଳିତ—ବି. (ତତ୍ତତ) ବହୁ ଆୟୁ-ସରେ କଳିତ, ଯାହା କଷ୍ଟରେ ରଚନ କରିଛୋଇଥି ।

କଷ୍ଟକାର—ସୁ. ବ. (କଷ୍ଟ + କୃ + ଅ) ସମ୍ବାଦ, (ଶ. ବି) ଦୂଃଖକାସକ ।

କଷ୍ଟକାରକ—ସୁ. ବ. ତତ୍ତତ, (କଷ୍ଟ + କୃ + ଅକ) ସମ୍ବାଦ, (ଶ. ବି) ଦୂଃଖକନକ

କଷ୍ଟକନକ—ବି. (ତତ୍ତତ) କ୍ଲେଶକର, ଦୂଃଖକାସକ, (ଶି) କଷ୍ଟକନକା ।

କଷ୍ଟକନା—ସୁ. ବ. (କଷ୍ଟ + ଶିଳ + କ, ଲକ) ଯେ କଷ୍ଟରେଣିବାନାର୍ଥାତ କରେ, ଯେ ଅନେକ କଷ୍ଟରେଣିବାର ବନ୍ଧଥାଏ ।

କଷ୍ଟପା—ସୁ. ବ. (ବି) ଅତିକଷ୍ଟ-କର ପରିଷାକାରକ ।

କଷ୍ଟଦ—ଶ. ବି. (କଷ୍ଟ + କା + ଅ) କଷ୍ଟଦାୟକ, ଯେ କଷ୍ଟଦିବ ।

କଷ୍ଟଦାୟକ—ବି. (ତତ୍ତତ) କ୍ଲେଶକନକ, ଦୂଃଖପ୍ରଦ, (ଶି) କଷ୍ଟଦାୟକା ।

କଷ୍ଟଦେବ—ଗ୍ରା. କ' ଅନନ୍ତ ଦୂଃଖଦେବ

କଷ୍ଟପାଇବା—ଗ୍ରା. କ' ଦୂଃଖପାଇବା କରିବା, ପ୍ରମବଦେବନା ଅନୁଭବ କରିବା, ଶୁଣିବାରିବା ।

କଷ୍ଟଫେଡ—ଗ୍ରା. ବ. ମଧ୍ୟରଜନିତ୍ୟ ବନ ପକ୍ଷବିଶେଷ ।

କଷ୍ଟମୟେ—ଗ୍ରା. କ' ବି. ଅତିକଷ୍ଟରେ, ଅତିଆୟାସହିକାରେ, ଯେକୋଣେମତେ ।

କଷ୍ଟଯୋଜ—ବ. (କ.ଧା) ମାରଯୋଜ, ନାଚଜନ୍ମ ।

କଷ୍ଟର୍ଯ୍ୟ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ସେଇଶତ୍ରୁ କଷ୍ଟରେ ପରିବନ୍ଦ କରାଯାଏ ।

କଷ୍ଟର୍ଯ୍ୟ—ଶ. ବି. ଯାହା କଷ୍ଟରେ ପାଇବାକୁ ହୁଏ ।

କଷ୍ଟତ୍ରିତ—ଶ. ବି. (ବି) ସେ କଷ୍ଟ ପାଇଅଛି, କଠୋର ବ୍ୟକ୍ତକାରକ ।

କଷ୍ଟତ୍ରିତ—ଶ. ବି. (କଷ୍ଟ + ସତ୍ତ୍ଵ - ଅ) କଷ୍ଟତ୍ରିତ୍ସ୍ତ୍ର, ସେ କେଣ ସତ୍ତ୍ଵାରେ, ଧୈର୍ୟାଳି ।

କଷ୍ଟତ୍ରିତ୍ସ୍ତ୍ର—ବି. (ତତ୍ତତ) କ୍ଲେଶସତ୍ରନ-ଶାଳ, ଯେ ନିରନ୍ତର କ୍ଲେଶ ସହିପାରେ ।

କଷ୍ଟସାଧ—ଶ. ବି. (ତତ୍ତତ) ଦୂଃଖାଧ, ଯାହା କଷ୍ଟରେ ସାଧନ କରାଯାଏ, (ଶି) କଷ୍ଟସାଧା ।

କଷ୍ଟସାନ, କଷ୍ଟସାନ—କୀ. ବ. (କ.ଧା) ଦୂଃଖଜନକପ୍ରାଣ, ଦୂଃଖର ଜାଗା, ଦୂଃଖର ବିଷୟ ।

କଷ୍ଟତ୍ରଣ—କଟକ ଜିଲ୍ଲା ଗୋଟିଏ ନିରା, ଅଗନ୍ଦେଶର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଦେବପୁଣ୍ୟ ।

କଷ୍ଟକିତ—ବି. (ତତ୍ତତ) ଦୂଃଖରତ୍ତ, ବହୁକଷ୍ଟରେ ପ୍ରାସ୍ତ, ଆପଣିକୁ ବା ଅନ୍ତରୁ କଷ୍ଟଦେଇ ଲବ୍ଧ ହୋଇଥିବା ।

କଷି—ଶ. ବ. (କଷ + ଶାତ) ପରିଷା କରିବା, କଷିବାର ପଥର ।

କଷି ପଥର—ଗ୍ରା. ବ. ସୁନାପ୍ରତ୍ତ ପରିଷା କରିବାର ପଥର ।

କଷି—ସୁ. ବ. (କଷ + ଇନ) କଷ ଭେଗ କରିଥାବା, ଦୂଃଖଭେଗକଣ୍ଠ, (ଶି) କଷିରେ ।

କଷେମସ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. କ' ବି. ବିଶେଷ-କଷେମସ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. କ' ବି. କଷେ-ମସ୍ତ୍ର(ଦେଖ) ।

କଷ—ସୁ. ବ. (କଷ + ଅ) କଷିପଥର, ଯାହିରେ ମୁନାପ୍ରତ୍ତ କଷନ୍ତ୍ର ।

କଷନ—ସୁ. ବ. (କଷ + ଅନ) କାସରେ ।

କଥନା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଥନ + ଥା) କୃଷ୍ଣ-
ବଣ୍ଣ ମାଜିତସାବିଶେଷ, ଲତାବିଶେଷ ।
କଥନୋହୁପାଠନ — ପୁ. ବି. ବାସକବ୍ରତ ।
କଥପିଆ — ଗ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବେଶ୍ୟାସ୍ତ୍ର ।
କଥପିକରବା — ଗ୍ରା. କି. ବେଶ୍ୟାସ୍ତ୍ରକଣ
ରଜସ୍ଵଳାହୋଇ ବେଶ୍ୟାବୁଅଛି ଆରମ୍ଭ
କରିବାର ପ୍ରଥମ ରଜମରେ ବେଶୀ
ପଇସାଦେଇ ତାକୁ ଉପରେଇକରିବା ।
କଥପିରି — ଯା. ବି. ବେଶ୍ୟାବୁଅଛି ।
କଥପୀ — ଯା. ବି. ଦାସ, ଦେଶ୍ୟ,
ଦେଖେଇ, ନଷ୍ଟାସ୍ତ୍ରୀ, ଶାନ୍ତି, ନାରୀ,
କୁଳଟା,(ଗ୍ରା.ବି) କୃପାତ, କର୍ମେତ ।
କଥପୀ ନୟରବା — ଗ୍ରା. କି. ଅଛି
ଅନୁଜ୍ଞା ହେବା ।
କଥବ — ଯା. ବାଣିଜ୍ୟ, ବ୍ୟବସାୟ ।
କଥମ୍ — ଯା. ବି. ଶପଥ ।
କଥଣୀର — ପୁ. ବି. ସର୍ବବିଶେଷ ।
କଥା — ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(କଥ୍ୟ + ଥା+ଆ)ବୁକୁ,
ଭିଜୁବ, କଷ୍ଟରେ ଚଳିବା, କଷାରବ,
(ଗ୍ରା.ବି) ମୁଖର ପ୍ରାନ୍ତରେଣେ ।
କଥାର — ଯା. ବି. ପଣ୍ଡାତକ, କଥାର,
ଗ୍ରା.ଗୋଟିଏ ନମାର ନମା ।
କଥାଇଶାନା — ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଦିଶାର୍ଥ ପଣ୍ଡ-
ହତ୍ୟା କରିବାର ପ୍ଲାନ ।
କଥାକ୍ସ — ଗ୍ରା. ବି. ନଅଣ୍ଡ ଦେହକୁ
ଖୁବେହୁ ହେଉଥିବା,(ବି) କୃପଣତା,
ନଅଣ୍ଡ ଅବସ୍ଥା ।
କଥାକ୍ଷି — ଗ୍ରା. ବି. ଅନୋଧାନାଥରେ
ବଳାଦିର ପଶୁଙ୍କ କରିବା କମ୍ପମାନ,
ଅନାଟନ, ଅଭ୍ୟବ, ବାୟସଙ୍କାର,
(ବି) ଟଣାଟଣି, ପରଶର ଘାସାପି ।
କଥାଘାତ-ବି,(ପ୍ରତି)କଥାଘାତ(ଦେଖ) ।
କଥାମୁ — କ୍ଲୀ. ବି. ପିତ୍ତୁଲୋକମାନକୁ
ପଣ୍ଡଦେବା ସମୟରେ ଯେଉଁ ଜଳ
ଦାନ କରାଯାଏ ।
କଥାସ୍ତ୍ର — ଯା. କଂସାଇ, ପଣ୍ଡାତକ ।
କଥି — ଗ୍ରା. ବି. କଷି(ଦେଖ) ।
କଥିଆ — ଗ୍ରା. ବି. (ଶିଶୁବଚନ) ପୁଅଙ୍ଗ,
ପୁ. ଚିତ୍ର, ରିଜ ।

କଥିକାହିଁହେବା,କଥିକୁଥାହେବା—ଗ୍ରା.କି
କୃପଣହେବା, କଥିତହେବା, କୌଣସି
ଶିମସାମ୍ବ କାମପାଇଁ ଲୁଗ ପଟା ଭିତ୍ତି
ପ୍ରସ୍ତୁତହେବା । [କଥି] ।
କଥିଦ — ଗ୍ରା. ବି. (ପ — କଥାସ୍ତ୍ର) କଢ଼,
କଥିମୁ — ପୁ. ବି. ଶେଖ୍ୟ, ଆସନ, ଅନ୍ତ ।
କଥିପନ୍ଦୁଶ୍ରୀ — ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଦୁ, ପଢ଼—
ରେତବିଶ୍ଵା (ସ୍ତ୍ରୀ) ।
କଥିଲ — ଗ୍ରା. ବି. (କଥିପାଇ ଦେଖ) ।
କଥିଆପୁଣୀ — ଗ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀବାତ,
କୁଳବଧୁ, ନବବଧୁ ।
କଥିର — ଗ୍ରା.ବି. ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଦୋଷ, ଅପରଧ,
ସାମନ୍ୟଦୋଷ, ନ୍ୟନତା ।
କଥିରୁ — ଗ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି.କେଣ୍ଟର ଭୂଷଣ ଓ
ତହିଁର ଖାଦ୍ୟ ମୂଲ ।
କଥିର — ଯା. ବି. ନ୍ୟନତା, ସାମନ୍ୟ
ଦୋଷ, ଅପରଧ, ଅବଶ୍ଯକ, ଅଳ୍ପ ।
କଥେଶ — ବିହ ର ଅଞ୍ଚଳର ଏକପ୍ରକାର
ବଣିକ ଜାତ ।
କଥେଲ — ଗ୍ରା. (ବସ୍ତର) ବି. ଡାଲ ।
କଥୋର — ଯା. ବି. (କଥୁର ଦେଖ) ।
କଥ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. (ପ — କଥାସ୍ତ୍ର) ନାରୀ
ସୁତା, ରଙ୍ଗି ନ ସୁତାର ଲୁଗା ।
କଥୁର — ଗ୍ରା. ବି. (ପ — କଥୁର ସ୍ତ୍ରୀ) ଏକ-
ପ୍ରକାର କଷ୍ଟସାମନ୍ୟକୁ ଶାକଗୁଳୁ ଓ
ତହିଁର ମଞ୍ଜି, ଏକଜାପାସ୍ତ୍ର ଶାମୁକା ।
କଥୁରିକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଷ୍ଟସାମନ୍ୟକୁ
ଦିଶେଷ ।
କଥୁ ରିକାମ୍ପର — ପୁ. ବି. ଏକଜାପାସ୍ତ୍ରର
କଥୁ ସା — ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କଥୁ + କ,ତୁଶୀ) ମୁଖ-
ନାରି, ସୁଜନଶୁତ ଦ୍ୱାବ୍ୟବିଶେଷ ।
କଥୁ ସାକଣକ — ପୁ. ବି. ମୁଗନାର ।
କଥୁ ସାମନ୍ୟକା, କଥୁ ସାମନ୍ୟକିକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.
ଲଜାକଥୁ ସା । [ହିଂସକ] ।
କଥର — ବି. (କଥ + କ,ବର) ରମନଶୀଳ,
କଥୁନ — କ୍ଲୀ.ବି.(କଥ୍ୟ + ମକ + ଅ)ମୁହୂର୍ତ୍ତ,
ମୋହ, ଅଚେତା, ଘାବର, ଦୂରଗୁର ।
କଥୁଭାବ — ଗ୍ରା. ବି. ବିପଦ, ବିଦ୍ୟ ।
କଥୁନ୍ତକାଳେ — ଗ୍ରା. କି. ବି. (କଥ୍ୟ ନ
କାଳେ) କଥାପି, କେବେହେଲେ ।

କଥ୍ୟ — ସର୍ବ. (କମ୍ପରାହୁଣ.ତତ୍ତ୍ଵ), ବାହାର
ଦିଲିଲ ଶିରୋନାମରେ ଲେଖାହେବା
ନିର୍ବର୍ତ୍ତକ ଶବ୍ଦ ।
କହ — (ଧାରୁ) କହିବା, ପ୍ରକାଶକରିବା,
ଅନୁରୋଧ କରିବା, ବାକ୍ୟ ଉଚାରଣ
କରିବା ।
କହ — ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି. ଅଞ୍ଜିନରିତ ।
କହକହ — ଗ୍ରା. (ଅବି) ଲେକରଫଳର
ଶବ୍ଦ, ଗହକହ ଶବ୍ଦ, ବାହାରକୁ ନ
ବାହାର ଉଚରେ କାନ୍ଦୁଥିବାର ଶବ୍ଦ ।
କହଣା — ଗ୍ରା. ବି. କଥା, କମ୍ପଦକ୍ଷି ।
କହର — ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି. ସୁବାସ, ସୁରଜ ।
କହର — ଗ୍ରା. ବି. ପିଲାବର୍ଣ୍ଣବିଶେଷ,
କପିଳ,(ସ୍ତ୍ରୀ) କହଣା ।
କହରବା — ପ୍ରା. (ସମ୍ମ). କି. ବାରିବା,
ସୁବାସିତ ହେବା ।
କହଲ — ପ୍ରା. (ସମ୍ମ).ବି.କଥାନ,କରମ,
କୋମଳ ।
କହା — ଗ୍ରା. ବି. ବି. କୁହା(ଦେଖ) ।
କହାକହ — ଗ୍ରା.ବି.ପରିଷର କଥାକହିବା ।
କହାଯିବା — ଗ୍ରା. କି. ବୋଲାଯିବା,
କୁହାଯିବା, କଥୁତହେବା ।
କହାହ — ପୁ. ବି. କଟାହ, ହଣ୍ଡା, ହାଣ୍ଡି ।
କହବା — ଗ୍ରା. କ'. (ପ — କଥାଧାରୁ)
ଉପଦେଶଦେବା, ବାକ୍ୟଦ୍ୱାରକଣାରବା,
ପ୍ରକାଶକରିବା, ବର୍ଣ୍ଣନାକରିବା,
ଆଶ କରିବା ।
କହୁଣି — ଗ୍ରା. ବି. କାହୁ ଏବଂ ହାତର
ମଳନ ସ୍ଥାନ, ଗଣ୍ଡ, କହୁଣିଦ୍ୱାରା ସାହାର
ବା ଆସାତ, (ବି) କହୁଣିଆ ।
କହୁଣିଆ — ଗ୍ରା.ବି.କହୁଣି ମାତ୍ରାକରିବା
ଯୋଗା, ମାତ୍ରାଆ, (ବି) କହୁଣିମାତ୍ର,
କହୁଣିଦ୍ୱାରା ଆସାତ ବା ଠେଲ ।
କହ୍ନା — ଗ୍ରା.ବି. (ପ — କୃଷ୍ଣ).ଶୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର
ଆଦରନାମ । [ଆଦରନାମ] ।
କହ୍ନେଲ, କହ୍ନାଇ — ଗ୍ରା. ବି. ଶୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର
କହ୍ନାର — ଗ୍ରା.ବି. ଧଳାପଦ୍ମ, ଶ୍ରେଷ୍ଠୋମଳ ।

କହୁ—ସୁଂ. ବି. (କ + ହେ + ଅ)ବକ,
ବକ, ବୌଷପଣୀ ।
କା—(ଅବ୍ୟୟ) କାକର ଶବ୍ଦ, ମନ୍ଦ, ପଥ,
କେଉଁ ସ୍ଥି. (ଗା—ସବ) କାହାର ।
କାଆ—ଗା. ବି. କାକପଣୀର ଶବ୍ଦ, ଶ୍ଵୁତ୍ତି—
କଟୁ ଶବ୍ଦ, ଅନୁପସ୍ଥିତ ଖେଳାଳର
ପ୍ରତିକର୍ଷ ।
କାଇ—ଗା. ବି. ଗଛରେ ଥୁବା ନାଲିଜନା,
ପୀତବଣ୍ଣ ମୁହିକାବିଶେଷ ।
କାଇ—ଗା. (ଅବ୍ୟ) (କାହିଁଦେଖ) ।
କାଇଚ—ଗା. ବି. କାଇଞ୍ଚ, କାଇଶ ।
କାଇଚମାଳିଆ—ଗା. ବି. ଶୁଙ୍ଗାଫଳ—
ଗ୍ରଥତ ମାଳାପରିଧାନକାଣ ।
କାଇଶିଳ—ଗା. (ସମ୍ବ) ସର୍ବ. ବି.
କୌଣସିଳ, କିଣିମାତ୍ର, କିଣୁନା କିଣୁ ।
କାଇକର—ଗା. ବି. (ଲାଟିନ) ସିରି,
ସମୁଟ୍, ବାଦିଶ ହୁ, ଜମ୍ଭୀମାରଭୁତପୁର୍ବ
ସମୁଟଙ୍କ ଉପାୟ ।
କାଇଞ୍ଚ—ଗା. ବି. (ହ—କାକଚିଆ)
ଶୁଙ୍ଗାଫଳ ଓ ଲତା, ଏକବରତ ଓଜନ ।
କାଇତ୍ର—ଗା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଲେଖ,
ସ୍ଵାର୍ଥପର ।
କାଇଥୁ—ଗା. ବି. ବିହାର ଓ ଝୋଟ-
ନାଗପୁରରେ ପ୍ରଚଳିତ ସମ୍ବୁଦ୍ଧନିକ
ଭଷା ବିଶେଷ ।
କାଇଦା—ଗା. ବି. ନିୟମ, ବିଧ୍ୟ, କଟ-
କଣା, ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ, ସତି, ଅଧୀନତା,
ଇଜନ୍ତ, ଆକଟ, ବାରଣ, ନିଷେଧ,
ଦସ୍ତୁର, (ବି) ନିୟମାଧୀନ, ସୀମାବର ।
କାଇଦାକଟକଣା—ଗା. ବି. ଦୃଢ଼ନିୟମ,
କଠୋର ନିୟମ ।
କାଇନ୍ଦାହାରସ—ଗା. ବି. କାଞ୍ଜି ଆହୁତା,
କାଞ୍ଜି ହାରସ, ମେତନଷ୍ଟ କରିବା ଗୋ
ମହିଷାଦିଙ୍କୁ ଆବଦିକର ରଖିବା ସ୍ଥାନ ।
କାଇପଦର—ଗା. ବି. ପୁଣ୍ୟକଳ ଶୋରଧା
ସବତ୍ରଇଜନରେ ଥୁବା ପୀରଙ୍ଗର ଏକ
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆସ୍ତାନ ଓ ଜନ୍ମ ଆସ୍ତାନ ଥୁବା
ଗ୍ରାମ ।

କାଇମାଟି—ଗା. ବି. ସାଜିମାଟି, ବିକା ବା
ପାଣ୍ଡିରବଣ୍ଣର ମାଟି, ପୀତବଣ୍ଣମୁହିକା-
ବିଶେଷ ।
କାଇଲ—ଘ. ବି. ଦୋଷ, ସ୍ତୁତି, ଦୋଷ-
ଜନକ କାର୍ଯ୍ୟ, ଭୁଲ, (ବି) ଦୋଷୀ,
ଅପରାଧୀ ।
କ କଲମାରୁଲ—ଗା. ବି. ନ୍ୟାୟ
ନିଷାପରେ ଦୋଷୀରୁପେ ସାବଧାନ, (ବି)
ପ୍ରତି ବା ଦୋଷ ଆଦ ।
କ କଲମ—ଗା. ବି. କାନ୍ତ, ଅବସାଦ, ରେଣ୍ଟା,
ମଳ୍ଲ, (ବି) ଶାର୍ଣ୍ଣ, ଅସୁର, ରୁଣଶ, କୁନ୍ତ ।
କାଇ—ଗା. ବି. (ହ—କାକ) କକ, କୁଆ ।
କାଇଆଳ—ଯା. ବି. ସେଇନିକରିଯା, ପରେହୁ
କାଇଆଳ—ଯା. ବି. ଫଙ୍ଗର ବା ଦର-
ବେଶମାନଙ୍କ ଗୀତ, ବାଦିର ତାଳ-
ବିଶେଷ ।
କାଇ—ଗା. (ଅବ୍ୟ) କାମୁକିବାର ଉଦ୍‌ଯତ,
କୁକୁର ଶବ୍ଦ ।
କାଇ କାଇ ହେବା—ଗା. ବି. ବିରକ୍ତ
ହେବା, ଚିତ୍ତ କର ନଥା କହିବା ।
କାଇଦା—ଯା. ବି. ସାମାନ୍ୟାଦ୍ରି, ଗିଲ ।
କାଇର—ଗା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଘାସ,
ଅସୁରୀ କାହିଁବିଶେଷ, ଶିଶୁମ ନିଙ୍ଗର
ଶୋକର ଏକପ୍ରକାର ବିଲାସିରେଗେ ।
କାଇରି—ଗା. ବି. (ହ—ସୁନ୍ଦର + ଭାର)
ଗୋଡ଼ମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହୃତ ଏକପ୍ରକାର
ବାନ୍ତି, କୁମାରୀ, (ହ—କାମପୁର୍ବ) ଆସା-
ମର କାମରୁପ ଦେଶ, ଶାକବିଶେଷ,
(ବି) କାମରୁପ ଦେଶମୁନ୍ଦୀୟ ।
କାଇରିଆ—ଗା. ବି. ଧରିଗୁ, ନଳିତା,
ଛଣପଟ ପ୍ରକାର, ଗଛର ଭିକ୍ଷୁନ
ଭଙ୍ଗପ୍ରକରଣ କାଣ୍ଟ । [ବାଳକା ।]
କାଇରିକନ୍ଧ—ଗା. ବି. ଅବବାହୁତା
କାଇରିକାମତଣ୍ଟୀ—ଗା. ବି. କାମରୁପ
ଦେଶରେ ଥୁବା କ ମାଣ୍ୟ ବା କାମତଣ୍ଟୀ
ଠାରୁଣୀ । [ଚନ୍ଦ୍ର ।]
କାଇରିଗୁଡ଼—ଗା. ବି. ପ୍ରତିପଦ ଦିଅର
କାଇରିବର—ଗା. ବି. କୁମାର ପୋତିଥିବା
ବକ୍ତବ୍ୟ, ସୁରଜିଲାରେ କାଇରିବର
ଥୁବା ସ୍ଥାନର ନାମ ।

କାଇରିଭାର—ଘ. ବି. ଯାମୀମାନେ
ଗଜୋପୀଠାରୁ ଯେଉଁ ଭାରରେ ଗଜାକଳ
କାନ୍ତରେ ବହ ରାମେଶ୍ୱର ପରୀତ
ନିଅନ୍ତି, ସେହି ଭାର ।
କାଇରିମଣ୍ଡଳ—ଘ. ବି. ମୁକ୍ତି-ଦେଶପ୍ଲ
ପ୍ଲାନବିଶେଷ, ଯେଉଁଠାରୁ ଶବ୍ଦବ୍ୟାକ
ନାତପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ବ୍ୟାକରନ୍ତି ।
କାଇରିମଣ୍ଡଳ—ଘ. ବି. ଗାରତିମଣ୍ଡଳରେ
ସାର ପଦ ।
କାଇରିସୁତା—ଘ. ବି. କୁମାରମାନେ
କାଟିଥୁବା ସୂତା, ଅବହାତ୍ତ ସୂତା ।
କାଇରିତାତ୍ତ୍ଵ—ଘ. ବି. କୁମାରର ଅନ୍ତି ।
କାଇକାରି—ଘ. ବି. (ଅବ୍ୟ) କାକର ଧନ,
ଘୋଷା, ଗୋଲମାଳ, ବହୁଲୋକ
ମୁଖରୁ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ କରିବ ଧନ ।
କାଇକାରିହେବା—ଘ. ବି. କୁଆଭଳି
ଶବ୍ଦ କରିବା, କା'କା'ହେବା, ଗୋଲ-
ମାଲିଆ, ପାଟିକରିବା, ଗୋଲକରିବା,
ବହୁଭାବର କରିବା ।
କାଇଗୋଡ଼ିଆ—ଘ. ବି. ସନ୍ତୁସ୍ତିଆ
କୁଣ୍ଡ ସାପ, ଘୋଡ଼ାର ଗିରିବିଶେଷ,
ଲିତାବିଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ, ଏକ
ପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ।
କାଇନ୍ଦିଲ—ଘ. ବି. (ଗଂରକି) ବି. କାର୍ତ୍ତି-
କାଶ ସର୍ବ, ବିରୁଦ୍ଧବିଶେଷ ।
କାଇଲା—ଘ. ବି. (ହ—ଆକୁଳ) ମନର
ବ୍ୟବସାଧାରଣା, ଉତ୍ସବେଗ, ମାନସିକ ବ୍ୟବସାଧାରଣା,
ମନର ଅପ୍ରକାଶକାର, ବ୍ୟବସାଧାରଣା, ସମସ୍ତ,
ବୁଝିଲାଗୁଡ଼ିକ ।
କାଇଲି—ଘ. ବି. ବି. (କାଇଲାଦେଖ) ।
କାଇସାପ—ଘ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ।
କାଏ—ଘ. ସବ. କ ? କ'ଣ ? କିଏ ?
କାଏଟା—ଘ. (ସମ୍ବ.) ସବ. କେଉଁ ? କେଉଁ
ଗୋଟା ? କଥଣ କ ?
କାଏଟିଗର—(ଘ. ସମ୍ବ.) ବି. କ
ପ୍ରକାରର, କିମ୍ବୁତ, କିମାକର, ଅଭୁଆ,
ଅଖାଡ଼ୁଆ ।

କାର୍ଯ୍ୟ—ଶ୍ର. (ସମ୍ବ.) ଅବ୍ୟ, କେଉଁ
ଠାରେ, କାଷାଦ୍ଵାରା ।

କାଏଦା—ଯା.ବି. ଅଧୁକାର, (କାଇଦ
ଦେଖ), ବଣ, ସୃଜନଙ୍କ, ବନୋବସ୍ତୁ ।

କାଏମ—ଯା.ବି. ଅପରିବର୍ତ୍ତନ, ସ୍ଥାନିତି,
(୬୦)ସ୍ଥାସ୍ତୀ, ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ, ନିର୍ବିତ,
ନିର୍ମିତ ।

କାଏମମୂଳକାଏମ—ଯା. (କରିଅଭିଷା)
ପ୍ରତିନିଧି, କୌଣସିପକ୍ଷ ସ୍ଥାନରେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତି ।

କାଏମୀ—ଯା.ବି.ବି. (କାଏମ ଦେଖ) ।

କାଂସ୍ର—ସୁ.ବି. କଂସ୍ର'ର ପାଇ ।

କାଂସବାହ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ଅ—କଂସାବା)
ବାଲେଶ୍ଵର ନିଲାର ଉତ୍ତରରେ ପ୍ରବାହିତ
ନିଧାବିଶେଷ ।

କାଂସ୍ର—କୁ.ବି. ତାମ୍ର ଓ ରଙ୍ଗ ମଣ୍ଡିତ
ଧାରୁ, କଂସାଧାରୁ ।

କାର୍ଥିଳ—ଶ୍ର. ବି. କାମଳରେଗ, ପାଣ୍ଡ
ରେଗ, ମେଘୁଆପାଗ, ବୁଢ଼ୁଡ଼ିପାଗ ।

କାର୍ତ୍ତମାରି—(ପ୍ରା—ଲଗନା) ବି. ଲଙ୍କା-
ମରାଚ ।

କାର୍ତ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. ମାଟି ବା ପିତଳ ନିମିତ୍ତ
ଛେଟ ଭିନା, ବାଳବିଶେଷ ।

କାର୍ତ୍ତି—(ପ୍ରା—ବସ୍ତୁର) ବି. କାର୍ତ୍ତ ।

କାର୍ତ୍ତି—ଶ୍ର. (ଅବ୍ୟ) କଦାଚିତ୍, କୁତ୍ର,
କନ୍ଦବା ।

କାର୍ତ୍ତି—କଂସାର ତିଆର ମନ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

କାକ—ବି. (କେ + କ, ଅ) ଗୁଲୁବିଶେଷ,
ବାସୁଦ୍ଵାରା, ଭିଷତ୍ ଜଳ, ଶଞ୍ଚବାହୀ
(ବି) ବନ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାକୀ ।

କାକଚଷ୍ଟୁ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଟେରା ।

କାକଚରିତ—ବି. ସରଜାଶ ବିଦ୍ୟା ।

କାକଚରିତ—ବ. ସରଜାଶ ବିଦ୍ୟା ।

କାକଚିଥା—ବ. (ବ.ଶ.) ଗୁଞ୍ଜପଳ ଓ
ଲତା, କାଇଞ୍ଚ, କାକମାତି, କଣ୍ଠେର
କୋଳ ଗୁଲୁ ।

କାକଚିଥୁ (ଶ୍ରୀ)—ବ. କାକଚିଥା(ଦେଖ)
କାକଚିତ୍—ସୁ. ବି. ଶଞ୍ଚନ ।

କାକଚନ୍ଦ୍ର—ବ. ବନ୍ଦ୍ର ଲତାବିଶେଷ,
କାର୍ତ୍ତିପଳ ଓ ଲତା ।

କାକଚମ୍ବ—ଶ୍ର.ବି.(କାହା) ଗିଲିରଜାମ୍ବ ।
କାକଜାତ—ସୁ.ବି.କୋକଳ,(ବି.ବି.)
କାକତାମ୍ବ ।

କାକତମ୍ବ—ଶ୍ର. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କାକର
ନିତିପର ରିଷ୍ଟ୍ ନିତା ।

କାକତା—ଶ୍ର.ବି. (କାକ + ତା + ଆ)
କାକର ସ୍ତରବ, କାକର ଧର୍ମ ।

କାକତାଳିକନ୍ୟାସ୍ତ—(ନ୍ୟାସ୍ତ) କୁଆ
ଭତ୍ତବା ହେଲକୁ ତାଳ ପଞ୍ଚତାନ୍ୟାସ୍ତ ।

କାକତାଳୀସ୍ତ—ବି. (କାକ + ତାଳ + ଶ୍ରୀ)
ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ କାର୍ତ୍ତି—କାର୍ତ୍ତି-
ସମ୍ବୁଦ୍ଧରହିତ ସମସ୍ତାମୟିକ ଦୁଇଟି
ଘଟନା ମଧ୍ୟରେ କାର୍ତ୍ତି—କାର୍ତ୍ତି-ସମ୍ବୁଦ୍ଧ
ଆରୋପ କରିଯାଏ, ହଠାତ୍ ଭକ୍ତି,
ପ୍ରଗପତିନିତି, (ତଳ ଘଟନା)

କାକତାଳୁକ—ଶ୍ର.ବି.(କାକ + ତାଳୁକ +
ଲକ) କାକତାଳୁକ ତାଳୁକରିଷ୍ଟ ।

କାକତାଳୁକା—ଶ୍ର. ବି. କନ୍ୟଲତାବିଶେଷ,
କାର୍ତ୍ତି ।

କାକତିନ୍ଦ୍ରକ—ସୁ. ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ,
ମାଙ୍ଗଡ଼ିକେନ୍ଦ୍ର ।

କାକତୁଆ—ଶ୍ର. ବି. କାକତୁଆ, ଏକ-
ପ୍ରକାର ବତ୍ତ ଶ୍ରୀକାନ୍ତାମୟ ପର୍ଣ୍ଣ ।

କାକତୁଣ୍ଡିକା—ଶ୍ର. ବି. କୁଆମଇତା,
ଗୁଲୁ ବିଶେଷ ।

କାକତୁଣ୍ଡି—ଶ୍ର. ବି. ଶକ୍ତେୟାଗ୍ୟ ପିରିଳ,
ଗୁଲୁ ବିଶେଷ, ଗିଲିଟିକର ଯାଇଥିବା
ପିରିଳ । [ଅଗ୍ରି] ।

କାକଧଳ—ସୁ.ବି. ବାଢ଼ିବାନ୍ତି, ସମୁଦ୍ର
କାକନ୍ତୁ,କାକନ୍ତୁ—ଶ୍ର.ବି. କାର୍ତ୍ତି,
ଶୁଙ୍ଗ ।

କାକନାସ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. ଉତ୍ତରଚିତ୍ତ ।

କାକନାସ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. କାକନାସ୍ତ କିନ୍ତୁ
ରତ୍ନପିତ୍ତର, କାଳ ଉତ୍ତରଚିତ୍ତ ।

କାକନେନ୍—ସୁ.ବି.(ବ.ଶ.) ଟେରା ।

କାକପକ୍ଷ—ସୁ.ବି.(ତତ୍ତ୍ଵ)ଫୁମ୍ବୁକୁଳ,
ଫୁଲୁପବାଳ, ଶିଖେକ ।

କାକପାଦ—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଆଗୋଡ଼ପର
ବଦଚିତ୍ତ, ପାଣ୍ଡୁଲିଯିଆଦିରେ କୌଣସି
ଶବ୍ଦ ବା ବାକ୍ୟ ଯୋଗ କରିବାକୁ
ହେଲେ ଯୋଗ କରିବା ସ୍ଥାନରେ
ଦିଆଯିବା କାକପଦବତ୍ ତିତ୍ତ,
ଭବିବନ୍ଦବିଶେଷ ।

କାକପୁକ୍ତ—ସୁ.ବି. (ବ.ଶ.) କୋକଳ,
କେ ଜଳ । [କୋକଳ]

କାକପୁଷ୍ଟ—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ)କାକତ୍ତାରବକ୍ତି
କାକପୋଇ—ଶ୍ର.ବି. <କପ୍ରକାର ପ୍ରେଟ
କୁଆ ।

କାକପଳ—କୁ. ବି. କିମ୍ବଗର ଓ ପଳ ।

କାକପୟ—ଶ୍ର.ବି. ପ୍ରୁଣିଜଳାଶ୍ୱର ।
କାକବନ୍ଧା—ଶ୍ର. ବି. (ମଧ୍ୟ—କ.ଧା.)
ଏକପ୍ରସବିନୀ (ଶ୍ରୀ). ସେ ଶ୍ରୀ ଏକମାତ୍ର
ସନ୍ତାନ ପ୍ରସବ କର ଆଉ ପ୍ରସବ କରେ
ନାହିଁ ।

କାକବଳ—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଆଙ୍କ
ଅଧାର, କାକମାନେ ଶାଇବା ଭିବେ-
ଶ୍ୟରେ ଦିଆଯିବା ବୈଶ୍ୱଦେବ ବଳ ।

କାକବନ୍ଧା—ବ. ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ୟ
ଅଷ୍ଟଧ ଲତା ।

କାକଚେଷ୍ଟ—ବ. ପେଣ୍ଟ, ପେଚକ ।

କାକଚର୍ଣ୍ଣୀ—ଶ୍ର.ବି. ମହାକରଣ୍ଣ ।

କାକଚର୍ଣ୍ଣୀ—ବ.ପେଣ୍ଟ, ପେଚକ ।

କାକଚର୍ଣ୍ଣୀ—ବ. କାକଚର୍ଣ୍ଣୀ ବୁକ୍ଷ ।

କାକମାରି—ଶ୍ର.ବି. (କାକ + ମର + ଅ
+ ରି) କୁତ୍ର ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଅକଣ୍ଠ
ଗୁଲୁବିଶେଷ, ଶୁଙ୍ଗା, କାର୍ତ୍ତି, କଣ୍ଠେର-
କୋଳ ଗୁଲୁ ।

କାକମାରି—ଶ୍ର. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବାସୁଦ୍ଵା-
ନନ୍ମା, କାକମାରି (ଦେଖ) ।

କାକମାରି—ବ. କଲାବନ୍ଧ ଲର୍ଦ, କାଳ-
ବେତ ଲତା ।

କାଳଯତ୍କ—ୟୁ. ବ. (କାଳ + ଯତ୍କ)।

କାଳୁଲଣ୍ଡୁନ୍ୟଧାନ, ଅଗ୍ରାତ୍ମି ।

କାଳର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶିଶିର, (ବି.)

ଶିତଳ, ଅଣ୍ଟା । [ଶିତଳର ।

କାଳରକର—ଶ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ.) ଚନ୍ଦ,

କକର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ସୁତପଦ୍ମ

ପିଷ୍ଠଳ, ଏହାକୁ ଶୁଦ୍ଧିତ ବା ଶୁଦ୍ଧମୁ

ଶୁଦ୍ଧାରେ ଶୁଦ୍ଧମୁହୂର୍ତ୍ତ ଖେଳ କର ଚକା-

ଚକା କରି ଘରରେ ଛଣାଯାଏ ।

କାଳରଥା, କାଳରଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଂ. ଅଣ୍ଟା,

କାଳରପ୍ରକାର ।

କାଳରୁତ—କୁ. ବ. କାଳର ରବ, କୁଆ-

ମାନଙ୍କର ରବ ।

କାଳରୁତା—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାଳ + ରୁତ୍ + କ,

ଅ + ଆ) ଅନ୍ୟଗତ ଉପରେ ଜନ୍ମିଥିବା

ଗଛ, ମଲଙ୍ଗ ।

କାଳରୁକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁ + କୁ + ରୁକ)

ସ୍ଵାବଣିଭୂତ, ଶାନ୍ତି, ଦରତ୍ତ, ନୟ,

ଦୁଃଖ, ନିର୍ଦ୍ଦର, ସ୍ଵାକିତ ପୁରୁଷ, (ୟୁ.)

ଦାନ୍ତ, ପେଣ୍ଟ ।

କାଳଳ—କୁ. ବ. (କୁ + କଳ + କ, ଥ)

କଣ୍ଟମଣ୍ଡି, କଣ୍ଟଭୂଷଣ, ଶ୍ରୀବାର ଭନ୍ଦୁ-

ଦେଶ, (ୟୁ.) ଭାମରକାରୀ, ତୋଶ

କାଳ ।

କାଳଳକ—ୟୁ. ବ. (କାଳଳ + କ)କଣ୍ଟ-

ମଣ୍ଡି, ବେଳରଭୂପରଭାଗ, ଧାନ୍ୟବିଶେଷ ।

କାଳଳଦ—ପ୍ରା. (ଶଞ୍ଚାମ) ବ. ଆଦର ।

କାଳଳି—କୁ. ଶ୍ରୀ. ବ. (କୁ + କଳ + କ, ଥ)

ରହୁବିଶେଷ, ମଧ୍ୟରଥସ୍ଥଧୂଳି, ପର୍ଣ୍ଣ-

ମାନଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ମଧ୍ୟରଥ୍ଧନି, ମୟୁରଥ୍ଧନି,

ବାଦ୍ୟମୟୁରବିଶେଷ ।

କାଳଳକ—ୟୁ. କୁ. ଅଷ୍ଟଷ୍ଟ ମଧ୍ୟର ଧୂଳି ।

କାଳଳିଦ୍ରିଷ୍ଟା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ମଧ୍ୟ - କ, ଧା)

ଦ୍ଵାଷାବିଶେଷ, କିମ୍ବିଷ୍ଟ ।

କାଳଳାରବ—ୟୁ. ବ. (ବ.ଶ.)କୋଳଳ,

(କ.ଧା) ସୁନ୍ଦର ଅଷ୍ଟଷ୍ଟଧୂଳି ।

କାଳବର୍ଷା—ନେପାଳର ସୋମବରୀଷ୍ଟୁ

ରାଜାବିଶେଷ । [ବନାଳମ୍ବୁ ।

କାଳବନ୍ଧୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗତତ୍ର)ଭାବତ୍ତମ୍ବୁ,

କାଳବନ୍ଧୁଶ୍ରୀ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ଧ

ଭାବପ୍ରକାରତା । [ଗଛ ।

କାଳଶର୍ଷ—ୟୁ. ବ. ବକରୁଷ, ଅଗସ୍ତ୍ୟ-

କାଳସ୍ତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବ. ବକରୁଷର ଗଛ,

ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଗଛ ।

କାଳଶ୍ର୍ଵ—ୟୁ. ବ. (କାଳ + ଶ୍ର୍ଵ + ଅ)

କାଳଶ୍ର୍ଵକ, ମାଙ୍ଗତକେନ୍ଦ୍ରୁ ।

କାଳଶ୍ର୍ଵର—ୟୁ. ବ. (କାଳ + ଶ୍ର୍ଵ + ର)

ଯାହାର ସ୍ଵର, (ଗତତ୍ର) ବ. କାଳର

ରବ ।

କାଳା—ବ. କାଆ କାଆ ଶବ୍ଦ, କାଳୋଳୀ

ଗଛ, କାଳନାସାଲତା, କାଳମାତୀଗଛ,

(ଶ୍ରୀ) କାଳା, କାଳଭାଗ (ଦେଖ) ।

କାଳାପିରୋଳକନ୍ୟାସ୍ତୁ—ୟୁ. ବ. ଏକ

ବିଷସ୍ତଦ୍ଵାରା ଉଭୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ଧା-

ହେବାର ନ୍ୟାସ୍ତୁ ।

କାଳାଜା—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାଳ + ଅଜ + ଆ +

ର) କାଳଜାଗା ଗଛ ।

କାଳାଶ୍ର୍ଵ—ୟୁ. ବ. (ଗତତ୍ର) ବୁଆତିମ୍ବୁ,

ମହାକମ୍ପ, କାଳଶ୍ର୍ଵକ, ମାଙ୍ଗତକେନ୍ଦ୍ରୁ ।

କାଳାଶ୍ର୍ଵକ—ୟୁ. ବ. କାଳର ତମ୍ବୁ,

ବୁଆତିମ୍ବୁ ।

କାଳାଶ୍ର୍ଵ—ଶ୍ରୀ. ବ. ମହାଜେଣାତିଷ୍ଠ ଶାଲତା

କାଳରାଥା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶୁକ୍ରକାନ୍ୟାସ୍ତୁ ପର୍ମ୍ପରା

ବିଶେଷ ।

କାଳାଶୁ—ୟୁ. ବ. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପଲ୍ଲୀଲତା ।

କାଳର—ୟୁ. ବ. (କା + କଳ + ର)

ଭାମରକାରୀ ।

କାଳାଶିଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠବର ବହୁ-

ପର୍ମାଣୁକ କାଳ, କାଳଶ୍ର୍ଵକ ।

କାଳାଶିକା—ଶ୍ରୀ. ବ. ପଣ୍ଡର ତର୍ତ୍ତର୍ଥାଂଶୁ,

ପ ଅଗଣ୍ଠା କରିଛି, ଏକ ବୋଢ଼ି ।

କାଳାଶି, କାଳାଶ୍ର୍ଵ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଏକପରା

କରୁତ୍ତିର ତର୍ତ୍ତର୍ଥାଂଶୁ, ପାଞ୍ଚବଣ୍ଠା,

ଏକବୋଢ଼ି, ଆଢ଼କର ପରାଶ ଶର୍ଵୁ,

କାଳାଶିଶୁବିଶେଷ ।

ଏକଶୁର, ମାନଦଣ୍ଡ, କାର୍ତ୍ତିତ୍ର, ଗୁର୍ଜା, ରତ୍ନ,

ପଦିକାର ଏକଚର୍ବୀର୍ଥାଂଶୁ, ଏକହାତ,

ମୁଦ୍ରାରୁପେ ପ୍ରତିଲିପ କରିଛି ।

କାଳୀ—ବ. (କାଳ + ରି)ମାରିବୁଆ ।

କାଳୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କଳ + ରି)ବନୋତ୍ତ,

ଦେନେୟାତ୍ମ, ଗୁଣ୍ଣଗୁଣ୍ଣ ସର କରିବା,

ଶୋକ-ଭୟାଦିବୁଆ ସର ଦିବାର, ବିରୁଦ୍ଧଅର୍ଥବୋଧକ ସରବିଶେଷ, ଜିହ୍ଵା ।

କାଳୁତ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ସ - କର୍ତ୍ତା) କର୍ଷ-

ଜାତ ବିଷମାଳ ଲତାଫଳବିଶେଷ ।

କାଳୁତ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଆତ୍ମରୁମିରେ ଜନ୍ମିବା

ଏକପ୍ରକାର ଘାସ ।

କାଳୁତ୍ତାର—ପ୍ର. (ପୁଣ୍ୟ) ବ. ଗୋପାଣୀ

ଜାତରେ ବାହାରିବା ଦେଖା ପ୍ରତିମା-

ବିଶେଷ ।

କାଳୁତ୍ତୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କରୁତ୍ତୁ + ଅ)

ଶମତର ପ୍ରତିତ ଦିଲୀପବଣୀସ୍ତୁ ବା

ସୁର୍ମିବଣୀସ୍ତୁ ରାତା ।

କାଳୁତ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବ. (କ - କାଲୁତ୍ତି)କର

ବତନ ବା ସ୍ଵର, ଦୁଃଖାର୍ତ୍ତିଶର, ଅନୁ-

ନୟ, ବିନନ୍ଦ, (ଶ୍ରୀ. ବି.)ମୟୁ, କାତର ।

କାଳୁତ୍ତିମନନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବ. କାତର ପ୍ରାର୍ଥନା,

(ବି.) ବିକଳ, କାତର, ଆର୍ତ୍ତି ।

କାଳୁତ୍ତିଦ—କୁ. ବ. (କାଲୁତ୍ତି + ଦା + ଅ)

ତଳ୍ଲ ।

କାଳର—ଶ୍ରୀ. ବି. (କରୁତ୍ତି + ଅ)ଦିଗ-

ସମ୍ମନୀସ୍ତୁ, କରୁତ୍ତିର ସୁଅ ।

କାଳବାଦ—କୁ. ବ. ଧାନ ସରରେ ଇତି,

କାତରବକଳା, ବିମତ ପ୍ରାର୍ଥନା, ଅନୁ-

ନୟ ବିନନ୍ଦ, କ କୁତ୍ତିମନନ୍ଦ ।

କାଳୁତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବ. ବି. ବିମତ,

ଦିକ୍ଷାତ, ଭୟଦେହି, ବିନନ୍ଦ, (ବି)

(କାଲୁତ୍ତ ଦେଖ) ।

କାଳୁତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାଲୁତ୍ତ + ରି)କାତ-

ଦେହି, ଗେଦେହି, ବିନନ୍ଦ,

ଦୁଃଖାର୍ତ୍ତିଶର, ବିନନ୍ଦ ।

କାଳୁତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବ. କାତର ରାତା,

ଧାନଭାବେ ଅନୁରୋଧ ପଳକବିଶେଷ ।

କାଳୁତ୍ତୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା)ତୁଣବିଶେଷ,

କାଶତୁଣବିଶେଷ ।

କାଳେତୁ—ୟୁ. ବ. ମାନ୍ଦିଲେନ୍ଦ୍ରରେ,
ଅବୁଲୁସୁ କାଠ ।

କାଳେଷ୍ଟ—ୟୁ. ବି. କିମଗଇ, ଲିମ୍ବୁକ୍ଷା ।

କାଳୋଡ଼ିମୁର—ୟୁ. ବି. ଶିମ୍ବୁ ରବିଶେଷ ।

କ. କୋଡ଼ିମୁରିକା-କାଳୋଡ଼ିମୁରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ.
ବ. ଶିମ୍ବୁ ରବିଶେଷ । [ଉଚ୍ଚର ।

କ କୋଡ଼ର—ବ. (କାଳ + ଦିନର)ସର୍ପ,
କାଳୋଳ—ୟୁ. କୀ. ବ. (କଳ + କ. ଓଳ)

ବନ୍ୟଶୁକର, ନରକବିଶେଷ, କୃଷ୍ଣବଞ୍ଚି
ଶ୍ଵାବର ବିଷ, ଭାମରକାହି, ସର୍ପକୂରୀର,
(କାଳୋଳିଦେଖ) ।

କାଳୋଳ (ଲୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଷ୍ଟବର୍ଗର
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଭିଷଧବିଶେଷ, କ୍ରବନାଶକ
ଭିଷଧବିଶେଷ ।

କାଳୋଲୁକ—କୀ. ବ. କୁଆ ଓ
ପେରୁ ।

କାଳେଲୁକିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାଳ ଓ ପେର-
କର ସ୍ଵାଭାବିକ ଶଫ୍ତା ।

କାଳୋଲୁମୁ—ୟୁ. ବି. କୁଆ ଓ ପେର-
କର ଆଖାନ ଅବଲମ୍ବନରେ ଲିଖିତ
ୟୁଦ୍ଧକବିଶେଷ ।

କାଳୋଷୁକ—ୟୁ. ବ. (କାଳ + ଉଷୁ +
କ) ମୁଳରୁ ମୋଟା ହୋଇ ଅଗାଡ଼ିକୁ
ସୁରୁ ହୋଇଥିବା କନାପଟୀ ।

କାଙ୍କ—ୟୁ. ବ. (କୁ + ଅନ୍ତି + ଅ)କଟାଷ,
ଭୁକୁଟୀ, ଗୁଲୁବିଶେଷ, (ବି. ବ. ଗ୍ର.)
କୁଣ୍ଡିତ ଚନ୍ଦୁଶିଶୁ, ଭୁକୁଟୀକାଙ୍କ ।

କାଷୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗୁଲୁବିଶେଷ, ସୌରଷ୍ଟ୍ର-
ମୁତ୍ତିକା, ହରତୁଡ଼ ଲି ।

କାର୍ଯ୍ୟବ, କାର୍ଯ୍ୟବକ—ୟୁ. ବି. ସଜନାରେ
ଓ ହୁଇଁ, ଗୋତମ ଭିରସରେ ଶୁଦ୍ଧ-
ଗର୍ଭଜାତ ପୁର ।

କାଶ—ଗ୍ର. ବ. (ସ—କଷ) ଶଶରର
ପାର୍ଶ୍ଵଭାଗ, ବାହୁମୁଳ ।

କାଶକରିବା—ଗ୍ର. ବ. ଶିଶୁଲୁ କାଶ
କରିବା, କାଶରେ ଧରିବା, କାଶେଇବା ।

କାଶଗୁରି—ଗ୍ର. ବ. କାଶସନ୍ଧରେ ହିଠିବା
ଦୁଷ୍ଟ ।

କାଶବାତୁଆ, କାଶବାଲିଆ—ଗ୍ର. ବି.
ଯାହା କାଶରେ ବାଳ ଥାଏ, ଅଧିକ
ବସୁଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାଶବାଲେଇ ।

କାର—ୟୁ. ବ. (କ + ରୈ + ଅ)କାକ,
ବାହୁସ ।

କାରଇ—ଯା. ବ. ଭୁଣାଦରେ ନିମିତ୍ତପଦାର୍ଥ,
ଯାହା ଉପରେ କାଳିରେ ଲେଖନ୍ତ,
ଲିପିପଦ୍ମ, ହସାବ, ରିପୋର୍ଟ, ଖବର-
କାରଇ, ପତ୍ର ।

କାରଇକରିବା—ଗ୍ର. କି. କାରକ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରିବା, ହସାବପଦ୍ମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା,
ରେକିପ୍ରସ୍ତୁତ ଆଦି ବହୁରେ କୌଣସି
ବ୍ୟକ୍ତିର ନାମ ପୂରଣ କରିବା, କୌଣସି
ଦିଲିଲ ସମ୍ପାଦନ କରିବା, କୌଣସି
ବିଷୟକୁ ଲେଖିବା ।

କାରିଗଢ଼ାଇବା—ଗ୍ର. କି. ପୁରୁଷରହସ୍ୟବ
ତାଲିକା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତକୁ କାରିଗରେ
ହିଠାର ଆଣିବା ।

କାରିଗତିଲବ—ଗ୍ର. ବ. କୌଣସି ନ
ଥୁବା ହସାବ ପଠାଇବା ପାଇଁ କହୁ-
ପଞ୍ଜକ ଆଦେଶ ।

କାରିଗପଠାଇବା—ଗ୍ର. କି. ଉପରସ୍ତ
ହ କମଙ୍କ ଛକଟ ହସାବ ବା ରିପୋର୍ଟ
ପ୍ରେରଣ କରିବା । [ଆଦି ।

କାରିଗପଦ—ଗ୍ର. ବ. ନଥୁଆଦି, ହସାବ
କାରିଗବାଲ—ଗ୍ର. ବ. ସେ ଶବଦକାରି
ବିକିକରେ, ସେ କାରକ ସମ୍ପାଦନ
ବରେ । [ସମ୍ବନ୍ଧ ।

କାରିଜାତ—ଯା. ବ. କାରିଗପଦ, କାରିଗ
କାରକ—ଗ୍ର. ବ. କାରିଗିଲେମୁ, (ଯା. ବ.)
କ ଗଜ ପ୍ରସ୍ତୁତକାଶ ବ୍ୟକ୍ତ, କାରକ
ବିଦେତା ବ୍ୟକ୍ତ, ଧଳାରଜର ପାର୍ଶ୍ଵ,
ଏକ ପ୍ରକାର ବାଦାମ, (ବି) କାରକ
ପ୍ରସ୍ତୁତକାଶ, କାରକବିଦେତା (ଗ୍ର. ବ.)

ହସାବପଦ୍ମ କାରିଗାଦରେ ପୁଣ୍ଡ ଦଖଲ
ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତ । [ଲେମୁ ।

କାରିଗିଲେମୁ—ଗ୍ର. ବ. ଏକଜ ପାଇସ
କାରାର—ୟୁ. ବ. (ଶତର. କାର + ଅର)
ପେରୁ, ପେରକ ।

କାରୁ—ୟୁ. ବ. ଅଳ ଅଗ୍ରି ।

କାର୍ତ୍ତର—ପ୍ରା(ସମ୍ବ)ବ. ସୁ ରୁଣାକାନ୍ତୁରେ
ପାଣି ପଢ଼ିବାରୁ ଜାତହେ ରଥୁବା ସବୁଳ
ବର୍ଣ୍ଣର ଶିଳି ।

କାଙ୍କ—ଗ୍ର. ବ. ମାଟି ହାଣିବାପାଇଁ
ଚଦମାନହୁଣ୍ଟା ଲୁହାର ଏକ ପ୍ରକାର
ହୃଦୟର, ବଢ଼ିଆ କାଙ୍କ ପଣ୍ଡା ।

କାଙ୍କଡ଼—ଗ୍ର. ବ. (ସ—କର୍କୋଟଳା)ଏକ
ପ୍ରକାର ବର୍ଷାଗୀବା ବନ୍ୟଳତା ଓ ତହିର
ଶାଦୀପଳବିଶେଷ ।

କାଙ୍କର—ଗ୍ର. ବ. (ସ—କର୍କର)ଗୋଡ଼ ।
କାଙ୍କଆ—ଗ୍ର. ବ. କାଙ୍କଦ୍ଵାର ମାଟି
ହାଣିବା ମୁଲିଆ ।

କାଙ୍କଲ—ଗ୍ର. ବ. (ସ—କାଙ୍କକାଲ)
କାଳୋଳା (ଦେଖ) ।

କାଟ—(ଧାର) କୌଣସି ବସୁ ପାଇଁ
ଇଚ୍ଛା ବା ଅଭିଲାଷ କରିବା, ସ୍ଵାନ୍ଧିତ
ହେବା ।

କାଟ୍ରୀଣ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (କାଟ୍ରୀଣ୍ୟ + ମୀ,
ଅମ୍ବାନ୍ୟ) କାଣ୍ଠମୟ, ଅଭିଲଷଣ୍ୟ,
ପୁରୁଣ୍ୟ, ଇଚ୍ଛାର ଉପପ୍ରତି, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କାଟ୍ରୀଣ୍ୟାନ୍ୟ ।

କାଟ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାଟ୍ରୀଣ୍ୟ + ଅ + ଅ)
ଇଚ୍ଛା, ଅଭିଲାଷ, ଲୋଭ, ବାଣୀ ।

କାଟ୍ରୀତ—ଶ୍ର. ବି. (କାଟ୍ରୀଣ୍ୟ + ମୀ,
ତ) ଅଭିଲଷିତ, ବାଣୀତ, (ବି)ଇଚ୍ଛା,
ବାଣୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାଟ୍ରୀତା ।

କାଟ୍ରୀ—ୟୁ. ବ. (କାଟ୍ରୀ + କ,
ଇନ୍) କୌଣସି ବସୁ ପାଇବାପାଇଁ
ଅଭିଲାଷୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାଟ୍ରୀଣ୍ୟ ।

କାଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଗ୍ର.) ବଚନାମକ
ଭିଷଧବିଶେଷ, ହାତୁରଳା ପଣ୍ଡା ।

କାଣାଳ—ଗ୍ର. ବ. ଦରଦ, ଗରବ,
ଅଭବବିଶୀଶ, ରଙ୍ଗୀ, ଦୁଃଖୀ, ଧନଶୀଳ,
ପ୍ରାର୍ଥୀ, ଭକ୍ଷକ ।

କାଣାଳିଆ—ଗ୍ର. ବ. ରଙ୍ଗ, ଯାହାର
କହୁ ସମ୍ବଲ ନାହିଁ, କଣାଳିପର ।

କାଣାଳୀ—ଗ୍ର. ବ. ଗରବ, ନିଧି,
ଦରଦ, (କାଣାଳ ଦେଖ), (ସ୍ତ୍ରୀ)
କାଣାଳିନୀ ।

କାଞ୍ଚାକୁଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଞ୍ଚାଲିନୀ,
ଉକାରଣୀ ।

କାଞ୍ଚ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଙ୍ଗଧାନ, ଉତ୍ତାର
ଜାତର ଶାଖାବିଶେଷ, ସୁଆଁଜାମୟ
ଶୟ ।

କାଞ୍ଚକ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଙ୍ଗଧାନ, କାଞ୍ଚ (ଦେଖ) ।

କାଞ୍ଚଳ—(ଯା) ବି. ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ରୌପ୍ୟାଦିର
କୋଣ୍ଠକଷିଷ୍ଠ କାରୁଳୟବିଶେଷ,
ଦେଉଳାଦିରେ ହିକୋଣାକାର ଚକ୍ର-
କାମ, ସ୍ଵତାର କାରୁଳାର୍ଥ, ବୁଝି,
ଦୂର୍ଗ ପ୍ରାଚୀରମଧ୍ୟ ଉତ୍ସାନ ।

କାଞ୍ଚଳପଢ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧର୍ମଧରେ କାଞ୍ଚଳ
ବା ଛକ ପଡ଼ିଥିବା (ଶାତୀ) ।

କାଚ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଚ + ଅ) କାଚମଣି,
ନେନ୍ଦ୍ରେଗବିଶେଷ, ମହମ, କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
ଲୁଣ, ଶ୍ରୀଲେକ ହାତରେ ପିନ୍ଧାଧାତୁର
ସରୁଅଳଙ୍କାର, ଶିକା, ବାଲ ଏବଂ କ୍ଷାରରୁ
ଅଗ୍ନି ସମୋଗରେ ଉପନ୍ଦ ସଜ୍ଜତବ୍ୟ ।

କାଚକଢ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍କଣ୍ଠଶୋଳ,
ସମୁଦ୍ର କିମିର ଅଛି, ବଦରରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଉନ୍ନାନାଇଛନ୍ନାମକ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ।

କାଚକଢ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍ଦ୍ଦମାତ୍ର,
ରୈବାକବାକୁ କଠିନ ବା ଶାସଖାମୁଆ
ପିଛିଲ ।

କାଚକପୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଚର କୋତଳ ।

କାଚପଟୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଚମିତକଳପାତ୍ର

କାଚନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଚ + ଶିର + ଅନ)
ପଥ ବା ପୁସ୍ତକବାନବାର ଉପକରଣ ।

କାଚନକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଚ + ଶିର +
ଅନ + କ) ପଥ ବା ପୁସ୍ତକ ବାନବାର
ଉପକରଣ ।

କାଚନଙ୍କା—ପୁ. ବି. (କଚନକ + ରନ୍) ପଥ
ବା ଚିଠି, ଲିପି ।

କାଚନାର—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଞ୍ଚନଫୁଲ ।

କାଚବକ୍ରହେ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆମାଦନ
ସଧବାତକ୍ରହେ ଧାରଣ କରିବା, ହାତରେ
କାଚ ରହସ୍ୟୀ ହେବା, ଅର୍ଥାତ୍ ଚିର-

କାଳ ସଧବା ବା ଅହିଅହୋଇ ରହିବା ।

କାଚରଙ୍ଗନ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଚର ପାଦ ।

କାଚମଣି—ପୁ. ବି. କାଚର ତୁଳ୍ୟ ଅଳ୍ପ
ଉଚ୍ଚଲମଣି, କାଚ, ମାବଲ, ଶଙ୍ଖମରୀର ।

କାଚମଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଚଲବଣ ।

କାଚମାରିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ଦେହରୁ ବଦରକ୍ତ
ବାହ୍ନାର କରିବା ନମିର ମୁଖୀକା କାତଦ୍ଵାରା
ଶଶରରେ ରକ୍ତ ଜମିଥବା ସ୍ଥାନ ବିଜ
କରିବା ବା ଫୋହିବା ।

କାଚମାଲିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସେ କାଚ ମାଲି
ପିନ୍ଧିଆଏ । [ପିନ୍ଧିବର୍ଣ୍ଣ ।

କାଚର—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ଚର + ଶାଶ)

କାଚର—ପୁ. ବି. କାଚ ବାବସାୟୀ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) କାଚରଣୀ [ଜାତ ।

କାଚରୁ—ପୁସ୍ତକର ଏକପ୍ରକାର କାମ୍ପୁଷ
କାଚଲବଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲୁଣବିଶେଷ ।

କାଚକକମୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଚକମିତମୟର ।

କାଚମୟବ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଚଲବଣ ।

କାଚୁ—ଶ୍ରୀ. ପ୍ରା. (ବସ୍ତ୍ରର) ବି. କଞ୍ଚା ।

କାଚୁକ—ପୁ. ବି. ବରବିଶେଷ ।

କାଚୁତତେର—ଶ୍ରୀ. (ବସ୍ତ୍ରର) ବି. ପଲଭତ୍ ।

କାଚୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାଚ + ହନ + ଅ)
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ, ମୁଖ ।

କାଚୁତଥୋଇବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବସ୍ତ୍ରାଦିକୁ
ପିଟି ବରମରୁପେ ଥୋଇବା ।

କାଚୁତ—(ଅବ୍ୟ)କୌଣସିଅନବିଶ୍ଵା(ସ୍ତ୍ରୀ)

କାଚୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଚ + ଶିର + ମି, ତ)
ଶିକାରେ ରଖାଯାଇଥିବା ।

କାଚୁବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବସ୍ତ୍ରକୁ କାଠ ବା ପଥର
ଛପରେ ପିଟି ଥୋଇବା ।

କାଚମ—ପୁ. ବି. (କଚ + ଲମ) ଦେବ-
କୁଳୋପୁନ୍ଦ୍ର ।

କାଚମାରୁ—ଶ୍ରୀ. (ଅବ୍ୟ) କଞ୍ଚା ଟାଣ୍ଟ୍ରାପଳ
ରୈବାକବାରେ ଉପନ୍ଦ ଶ୍ରୀତିକଟୁଣ୍ଡ,
ସଥା—ମୁଲାଦି ।

କାଚକ—ପୁ. ବି. (କଚ + ଉକ) କୁକୁଟ୍,
ଚକବାକ ।

କାଚେର—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ମ.) ବି. ଗୋରୁ
ଆଦିଙ୍କ ପନ୍ଥା ।

କାଚ, କାଚ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଦୁରୁ ବସ୍ତ୍ରଶଣ,
କାଚ, କରିଆ, ହେଟ ଶତ ।

କାଚୁଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଚ (ଦେଖ) ।

କାଚୁଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସା—କଚୁଟିକା)

କାଚ (ଦେଖ) । [ପନ୍ଥା ।

କାଚୁର—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ମ.) ଗୋପ୍ତନ, ଗାରିଜ
କାଚୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମନ୍ଦମାନଙ୍କ ପରହିତ
କୌଣସି, ଲେଜୁଟ୍, କର୍ପଟ ।

କାଚୁକାଟ—ଶ୍ରୀ. (ମେଦିନୀ) ବି.
ଅତିକଟବର୍ତ୍ତୀ, ସମ୍ବିକଟ, ପରପରର
ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ।

କାଚୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାଚୁଆ ଦେଖ) ।

କାଚ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ବେଶ ରୋଗ,
ବୁଣ୍ଡିଆ, ଖୁଜୁର । [ବିଶିଷ୍ଟ ।

କାଚୁଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. କାଚୁରେତ-
କାଚୁକଣ୍ଠିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠୁ ରୋଗ ।

କାଚେଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାଚେଣୀ) ବସ୍ତ୍ରକୁ
ମୁନ୍ଦରରୁପେ ପିନ୍ଧିବାର ଶାତ ।

କାଚ—ଯା. ବି. ଦୋତାମର ଛିଦ୍ର,
(ଶା—ଆଳ) ଏକପ୍ରକାର ଚଢ଼େଇ, କଳ
ନିଯୋରଣେ ନିମୁଭୁମି ।

କାଚକୋଟ—ଯା. ବି. ଛେଟ ଛେଟ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀର ମକଳମା ବିଶ୍ଵା
କରିବା ନମିର ଦେଖୁଣି ବିଶ୍ଵାଳୟ ।

କାଚପଟୀ—(ଯା) ବି. କୁର୍ତ୍ତାର ଯେହି
ଦ୍ଵିଶିତ ପଟୀରେ ଦୋତାମ ଗଲିବା-
ପାଇଁ ଛିଦ୍ରମାନ ହୋଇଥାଏ ।

କାଚର—ଶ୍ରୀ. ବି. କଞ୍ଚଳ, ନେନ୍ଦ୍ରାଞ୍ଜଳି ।

କାଚିଙ୍ଗ—ଯା. ବି. ମୁସଲମାନବିଶ୍ଵାଳୟ,
ମୁସଲମାନ ବିକାହକୁ ରେକେନ୍ଟର୍
କରିବାପାଇଁ ନିଷ୍ଠକ ବନ୍ଧୁ ।

କାଚିଙ୍ଗାନା—ଯା. ବି. ରେକେନ୍ଟର୍ ଅନ୍ତିଷ୍ଠିତ ।

କାଚିଙ୍ଗାପ—ଯା. ବି. ମୋଟ. ମୋଟି
ନ୍ୟାସବୁର, ସାବ ସାବ ବୁଝାମଣା ।

କାଚିଙ୍ଗା—ଯା. ବି. କଳହୁ, ବିବାଦ ।

କାଚିଙ୍ଗାତୁ—ଯା. ବି. କାଚିର କାର୍ଯ୍ୟ,
ବିଶ୍ଵର ।

କାଚ—ଯା. ବି. ଲଙ୍କାଆୟ ।

କାଞ୍ଚନ—ବି. (କଞ୍ଚ + କ + ଅନ) କାଞ୍ଚନ
ଗଛ, ହରିତାଳ, କଳାହଦୁର୍ଗ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ,

ଧନ, ଏକଜାତୀୟ ଧାନ୍ୟ, ନାଗେଶ୍ଵର ଗଛ, ଚମ୍ପାଫୁଲ, (ବିଂ) ସୁର୍ମଣ୍ୟ ।
କାଞ୍ଚନକ — କୁଁ. ବି. ହରିତାଳ, ଧାନ୍ୟ-
ବିଶେଷ, (ୟୁ.ବି) କୋବିଦାର ବୃକ୍ଷ ।
କାଞ୍ଚନକଟକ — ବି. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା)
ସୁର୍ମଣ୍ୟାଳଙ୍କାରବିଶେଷ, ଲଙ୍କା, ପିଂହଳ ।
କାଞ୍ଚନକଦଳୀ—ବି. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ଚମ୍ପା-
ବିଦଳୀ ।
କାଞ୍ଚନକନର—ୟୁ.ବି. (୭ତ୍ତ) ସୁନାଖଣି ।
କାଞ୍ଚନକାଶି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାଞ୍ଚନ + କୁ
+ ଜନ୍ମ + ର) ଶତମଳୀ, ଶତାବ୍ଦୀ ।
କାଞ୍ଚନଗରି—ୟୁ. ବି. (କାଞ୍ଚନ + ଗରି)
ସୁମେହୁପଦ୍ମତ, ସୁର୍ମଣ୍ୟମିତ କୁଷିମପଦ୍ମତ ।
କାଞ୍ଚନଗୋର—ୟୁ. ବିଂ. ଯାହାର
ଦେହର ବର୍ଣ୍ଣ ସୁର୍ମଣ୍ୟ ।
କାଞ୍ଚନପୁର—କୁଁ. ବି. କଲିଙ୍ଗ ରକାର
ନଗରବିଶେଷ ।
କାଞ୍ଚନପ୍ରଭ—ୟୁ. ବି. ସୀଳବଣୀ ରଜା-
ବିଶେଷ, (ବି.ବ.ଧା.) ସୁବୁର୍ମଣ୍ୟ ପ୍ରଭ-
ସମ୍ମନ ।
କାଞ୍ଚନପୁଲ—ଗ୍ରା. ବି. ଫୁଲବିଶେଷ ।
କାଞ୍ଚନମୟ—ନି.ବି. (କାଞ୍ଚନ + ମୟ)
ସୁର୍ମଣ୍ୟମିତ ।
କାଞ୍ଚନମାଳୀ—ୟୁ.ବି. (କାଞ୍ଚନ + ମାଳା +
ଲନ) ସୂର୍ମୀ ।
କାଞ୍ଚନଲତା, କାଞ୍ଚନଲତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.
ସୁର୍ମଣ୍ୟା ସତ୍ତବ ଗୌରବର୍ଣ୍ଣ କୁଣ୍ଡଳୀ
ସ୍ତ୍ରୀ, (କରିଲନା) କାଞ୍ଚନ ଫଳର ଗଛ ।
କାଞ୍ଚନବପ୍ର—ୟୁ.ବି. ସୁର୍ମଣ୍ୟମିତ ପ୍ରାଚୀର
ସୁମେହୁ ପଥତର ସାଦୁଦେଖ ।
କାଞ୍ଚନସନ୍ଧି—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ଉଭୟ
ବନ୍ଧମଧ୍ୟରେ ମିଳିବର ସନ୍ଧି, ଯେଉଁ ସନ୍ଧି
ସୁର୍ମଣ୍ୟ ଦୁରେଢ଼ା, ଅର୍ଥାତ୍ ସହଜେ
ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ହୃଦ ନାହିଁ ।
କାଞ୍ଚନ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମସାରବଶର ରାଜଧାନୀ,
ଏହାର ଅପର ନାମ ସୁର୍ମଣ୍ୟ ।
କାଞ୍ଚନାକ୍ଷ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦାନବବିଶେଷ,
(ବି.ବ.ଧା.) ସୁର୍ମଣ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ ।

କାଞ୍ଚନାକ୍ଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସରସତା ନଦୀ ।
କାଞ୍ଚନାଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁର୍ମଣ୍ୟ ସୁନ୍ଦର
ଅଙ୍ଗବିଶେଷ, (କୁ) ସୁର୍ମଣ୍ୟମିତ ଅବସ୍ଥା ।
କାଞ୍ଚନାର—ୟୁ. ବି. (କାଞ୍ଚନ + ର + ଅ)
କାଞ୍ଚନପୁଲର ଗଛ, କୋବିଦାର ବୃକ୍ଷ ।
କାଞ୍ଚନାଳ—ୟୁ.ବି. (କାଞ୍ଚନ + ଅଳ +
ଅ) କାଞ୍ଚନଗଛ, କୋବିଦାର ।
କାଞ୍ଚନାରକ—ୟୁ. ବି. (କାଞ୍ଚନାର + କ)
କାଞ୍ଚନପୁଲର ଗଛ, କୋବିଦାର ବୃକ୍ଷ ।
କାଞ୍ଚନାତ୍ରୁସ୍ତ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. (କାଞ୍ଚନ + ତ୍ରେ
+ ଅ) ନାଗକେଶର ଗଛ ।
କାଞ୍ଚନ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କାଞ୍ଚନ + ର) ହଳଦୀ,
ହରତ୍ରା, ସୁର୍ମଣ୍ୟ ଗଛ, ଗୋରେତନା,
ନର୍ତ୍ତକ, ଗାସିକା, ଗୋର୍ବାପି ସମ୍ମଦାୟ
ବିଶେଷ ।
କାଞ୍ଚନ—ଗ୍ରା. (ବାଲେଶ୍ଵର)ବ. କଂସାର
(ଦେଖ) ।
କାଞ୍ଚନମୟ—ବି. (କାଞ୍ଚନ + ରିମ୍ବୁ + ଅ)
ଗୋରେତନା । [କୁର୍ତ୍ତା]
କାଞ୍ଚନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀମନଙ୍କର ପରିଧେସ୍ତ୍ର
କାନ୍ତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କନନ + ର) ସ୍ତ୍ରୀମନଙ୍କର
କଟିଭୁଷଣ, ଚନ୍ଦ୍ରହାର, ଅଣ୍ଣାୟୁତା,
ଖେଳନା, ନଗଶବିଶେଷ, (ଗା.) ମାଟି
ବା ପିଲିଲର ଷୁଦ୍ରଗିନା, ଏକପାଳ
ନନ୍ଦିଆ ସତ୍ତେଇ ।
କାଞ୍ଚନା—ଗ୍ରା. (ମାଳେପୁର) ବି. ଛନ୍ଦିକା,
କର୍ଣ୍ଣର, କହିଲ ବା କରିଲ ବର୍ଣ୍ଣବିଶେଷ,
କାଳିଲ, ଶର୍ପରରେ ଧଳାଇବିଶେଷ ।
କାଞ୍ଚୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାଞ୍ଚନଦେଖ) ।
କାଞ୍ଚୀଶୁଣ—ବି. (୭ତ୍ତ) (କାଞ୍ଚନଦେଖ) ।
କାଞ୍ଚୀଶୁଣସ୍ତ୍ରୀନାନ୍—ବି. (୭ତ୍ତ) ଅଣ୍ଣାକଟି,
ପିଲୁ, ନିତ୍ୟ । [ଦେଖ] ।
କାଞ୍ଚୀଦାମ—ବି. (କାଞ୍ଚୀ + ଦାମ) କାଞ୍ଚୀ
କାଞ୍ଚୀନଗର—କୁଁ. ବି. କାଞ୍ଚୀପୁର ।
କାଞ୍ଚୀପଦ—ବି. ନିତ୍ୟ, କଟି, ପିଲୁ ।
କାଞ୍ଚୀପୁର—ମାନ୍ଦ୍ରାଜପ୍ରଦେଶର ଜେଳ-
ପୁତ୍ର ଜିଲ୍ଲାର ମଧ୍ୟକର୍ତ୍ତୀ କାଞ୍ଚୀପୁର
ତାଙ୍କାନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରିୟ ନଗର ।

କାଞ୍ଚୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଞ୍ଚଲ, ସ୍ତ୍ରୀମନଙ୍କର
ପରିଧେସ୍ତ୍ର କୁର୍ତ୍ତା ।
କାଞ୍ଜି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନୁରେ ଜଳଦେଇ
ବାସିକଲେ ତାହା ଅମ୍ବ ହୋଇଯାଏ,
ତାର ବନ୍ଧଲେ କାଞ୍ଜି କହନ୍ତି ।
କାଞ୍ଜିଅନ୍ତଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାର୍ଗଶିରମାସ
କୃଷ୍ଣ ନବମୀର ଦସ୍ତବ୍ଧ ।
କାଞ୍ଜିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସେ ବେଶ କାଞ୍ଜି-
ଶାବ୍ଦ, କାଞ୍ଜିପରି ଖଟା, (ଲ. ଅର୍ଥ)
ଦୁଆ, ନଷ୍ଟ ।
କାଞ୍ଜିଆହାରସ୍ତ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରର ଜସ୍ତିଲ
ନଷ୍ଟକାଶ ଗୋମହିତାଦିକ ଆବକ୍ଷାନ ।
କାଞ୍ଜିଆହୁଦା—ଶ୍ରୀ.ବି. (କାଞ୍ଜିଆହାରସ୍ତ୍ରୀ
ଦେଖ) ।
କାଞ୍ଜିକ—କୁଁ.ବି କାଞ୍ଜା (ଦେଖ) ।
କାଞ୍ଜିକା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ଜାବନ୍ତିଲତା ପାଲଶ
ଲତା, କାଞ୍ଜା (ଦେଖ) ।
କାଞ୍ଜିଗାତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀଲେକମାନଙ୍କର
ଗିଲଶେଳ ।
କାଞ୍ଜିଗୋଡ଼ାଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁଇଦିନକୁ
ବେଶ ବାସିତୋଡ଼ାଣି, ଯହିରୁ କାଞ୍ଜି
ତିଆର ହୃଦ ।
କାଞ୍ଜିପାଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଞ୍ଜି ତୋଡ଼ାଣି
(ଦେଖ) ବହୁତଦିନର ବାସିତୋଡ଼ାଣିରେ
ପ୍ରତିଦିନ ବା ମର୍ମିରେମର୍ମିରେ ପାଣିମିଶାଇ
ରଖାଯାଇଥିବା ଉତ୍ତର ଶୁଭ୍ର ପାମୟ ।
କାଞ୍ଜି—ବି. (କ + ଅନ୍ତକ୍ + ଅ + ର)
ପର୍ମଣ୍ୟମିତ ଅନ୍ତର ତୋଡ଼ାଣିଦ୍ଵାରା ପାକ
କରାଯାଇ ପ୍ରସ୍ତୁତହେବା ବ୍ୟଞ୍ଜନ,
ମହାତୋଡ଼ାଣିବୃକ୍ଷ ।
କାଟକଦେଖ—ଶ୍ରୀ. ବି. କମାଇଦେବା,
ହକୋତା ।
କାଟକୁଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସଶୋଧନ କରିବା
ଦ୍ୱାରା କାଟକୁଟରେ ଲେଖାଇପରେ ଗାର
ଟାଣିବା, କଟାକଟି, ଅସୁତିକଣ୍ଠା ।
କାଟକୁଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୋଷାକ ଆଦିର
ଗଢ଼ଣ, କଟାହେବାର ତଙ୍ଗ, ରୁପ,
ଆକୁତ, ଅନ୍ତିମ ସାଜସକା, ଚେହେଶ,
ବୁଲିବରଣ, ଧରଣ, (କାଟକୁଟ ଦେଖ) ।

କାଠରତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲିମ୍ବା ମୋଟ କାଠଣ
କାଠରତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଡାଳ ଓ ଚେର
ଅଂଶ ବାହୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦୁଷ୍ଟର
ମୋଟ ଲମ୍ବଅଂଶ, ଲମ୍ବ ଓ ମୋଟ
କାଠଣ୍ଣ ।

କାଠଗୋଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବ୍ୟବସାୟାର୍ଥ ବଡ଼,
ବଡ଼ କାଠ ରଖାଯିବାର ସ୍ଥାନ ।

କାଠଘୋଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଣ୍ଡିମିତ୍ତ ଫିଡ଼ି
ନକ ଘୋଡ଼ା, କାଠର ବେଶ ।

କାଠମୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧଳା ଓ ନାର ଦୂର
ଜାତିରମ୍ଭୁଲ ଓ ତହିଁର ଗଛ, ଗୁରୁବାସୀ,
ଚମାବିଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର ଘଢ଼ବାଶ ।

କାଠରତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଠକୁ କୁରାତୀରେ
ହାଣିବା କମ୍ପ୍, କାଠ କରିବା କମ୍ପ୍ ।

କାଠରତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପାଣିଶୀଆ ମୁହୁର୍ଣ୍ଣ,
କାଠପରେଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବା ଏକପ୍ରକାରରତ୍ତ ।

କାଠକନ୍ଦା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଛରେ ବହୁଥିବା
ଏକଜାମ୍ବୁ ପିପତ୍ତିଲିକା ।

କାଠପଟାଳ, କାଠଭେଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜଳ
ପଥରେ ସ୍ଥାନାକ୍ରିଯକୁ ନିଆଯିବା
ଦର୍ଶି ପ୍ରତ୍ଯେତିରେ ଏକଷୟମୁକ ବହୁ
କାମ୍ପଣ୍ଣ । [ପଥ ।

କାଠପନ୍ଥ, କାଠପତର—ଶ୍ରୀ. ବି. ସାଳ-
କାଠପେଣ୍ଟୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନନ୍ଦପୁଷ୍ପବିଶେଷ ।

କାଠବରଣ, କାଠବରଣ୍ଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୁତ୍ର
କାଳରେ ମୁହଁରେ ବାହାରିବା ବ୍ରଣ
ବିଶେଷ । [ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ।

କାଠବରଣ୍ଣ—ଶ୍ରୀ. (ମେଦିମ) ବି.
କାଠଦେଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଦେଇ ।

କାଠମରି (୧)—ଶ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠମରି ।
କାଠମାଳି—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଠ କୁରାହୋଇ

ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ମାଳି ।
କାଠମାଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ' କାମ୍ପମାଳା
ପରହିତ, (ବି) କପଟ ସନ୍ଧାରୀ ।

କାଠମୁହଁ—ଶ୍ରୀ. ପୁଂ. ବି. (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ)
ନିର୍ମଳ, ବେହିଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାଠମୁହଁ ।

କାଠରତ୍ତିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଜ୍ଜଳର ଉଜ୍ଜଳ
ମୁଦ୍ରିୟ ଜାତିବିଶେଷ ।

କାଠରିଆ (କାଠରିଆ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ସେ
କାଠବରଣ୍ଣକର ଜାତିକରେ ।

କାଠରିଶା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଚଢ଼େଇ
ନିଜ ଅଣ୍ଟରେ ସେ କାଠ କାଠିପକାବ ।

କାଠରାଇଆ—ଶ୍ରୀ. (କଟକ) ବି. କଟକ
ଜିଲ୍ଲା କାଠରାଇନାମକ ଶ୍ରାମର
ତନ୍ତ୍ରମଙ୍କଦ୍ଵାରା ଶୁଣାହୋଇଥିବା
ଉଜ୍ଜଳ (ଲୁଗା) ।

କାଠରାବଳି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଚିତ ଖୋଲ-
ଯାଇ ପଞ୍ଚ କରୁଥାଇଥିବା କାଠର
ନଳିରତରେ ବାବୁଦ ପୁରସାର ତିଆର
କରିବିବା ହାବିଲିବାଶ ।

କାଠା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭୂମିରପରିମାଣବିଶେଷ,
ବିଶାର ବୋଲିଏ ଭଗରୁ ଏକବର,
ଏ, *ହୃଦୟ ବର୍ଣ୍ଣ ପରିମିତ ଭୂମି ।

କାଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାଠ + ସ୍ତ୍ରୀଦାର୍ଶି ଇ)
ସ୍ତ୍ରୀଦାର୍ଶିଶ୍ରଣ, ଶୁବିକାଠ, କଞ୍ଚକାଠ,
ସଂଦୋତମ ସଂରକ୍ଷଣାବାଚକ ଶର୍ଷି, ସାପ,
ଦିଶାକାଠ, ଓଟ ଉପରେ ପକାଯିବା
ଜିନ, ଦିଆପିଲିକାଠ, ପଶାକାଠ, ଦାନ୍ତ-
କାଠ, ଗୋକିକାଠ, ସୁ. ଜନନେନ୍ଦ୍ରିୟ,
ଉପସ୍ଥିତି, ବିଜକାଠ, ଝରକାଠ, (ବି)
କାଠି ପରିମାଣ ।

କାଠିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଠିଆକଣ୍ଠୀ,
ଏକଜାମ୍ବୁ କଣ୍ଠୀ ।

କାଠିଆବାଢ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁକ୍ଳରାଟ ଅନ୍ତର୍ଗତ
ଦେଶବିଶେଷ ।

କାଠିଏ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅପରମିତ, ଅନ୍ତର୍ଗତ ।

କାଠିକରପାଠ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବହୁକଣ୍ଠମାଧ୍ୟ
ବିଷୟ ।

କାଠିକରବଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅପରମିତବଳ ।

କାଠିକଲମ - ଶ୍ରୀ. ବି. ଶର ଓ କଲମ
ଲାଙ୍ଘୁ ତୁରେ ପବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଲେଖିବା
କଲମ ।

କାଠିଶାଇ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସେ ସର୍ବଦଂଶ
ଦ୍ଵାରା ମରିବ, ସବାଜାଇ, ମାତୋଇ,
କୁଟା, ଦେଖିବା, ଅନ୍ତର୍ଗତ କରିବା,
ଦେଖିବା ।

କାଠିଶିଆ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ପୁଂ. ବି. ଗାଲିବିଶେଷ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) କାଠିଶାଇ ।

କାଠିନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଠିନ + ଶାନ୍)
କଠିନତା, ତୁଳତା, ନିର୍ଦ୍ଦୟତା, ନିଷ୍ଠ-
ରତା, ଦୂରତା, କଠାରତା, ରୁଷତା,
ଦୂରତା, ଆଧୁକ୍ୟ, ପ୍ରକୋପ ।

କଠିନାପଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କରିଥିବାରୁଷ, କରିଥ ।

କଠିନିରି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେବତା ଓ ବ୍ରା-
ମାନଙ୍କର ଦଲ୍ଲାବନ ଶାତ । [ଜିନ୍]

କାଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଓଟ ପିଠିରେ କଣାହେବା
କାଠା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବହୁଲିଆ, କାଠପର
ଟାଣ୍ଟା, ଅଳସୁଆ, (ବି) ହଳଦି ରଖି-
ବାର କାଠକାଥ ।

କାଠେକାଠେରହିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ନାରବ-
ନିଷ୍ଠଳ ହୋଇ ରହିବା ।

କାଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଡାକଚିଠି, ପଥ ।

କାଠେ—ଶ୍ରୀ. କେବିଆଡ଼େ, କେବିଦିକରି ।
କାଠା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସବିରେଗରେ ପ୍ରସ୍ତୁକ୍ୟ
ଶର୍ଣ୍ଣ ପିପଳି ଆଦିର ଚର୍ଣ୍ଣ, ପାଚନ-
ବିଶେଷ ।

କାଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାଶରକ କ୍ଷମତା, ବଳ,
ଶକ୍ତି, ପରଶ୍ରମ, ସାମର୍ଥ୍ୟ, ପରବମ,
(ଶ୍ରୀ. ବି) ଶୁଣିଲ, ନିରସ, ବାହାରକରିବା ।

କାଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭାତାଶାଟେ ବଳପୁଷ୍କ
ଇଙ୍କି ଅଣିବା କାଠବୋଇ ।

କାଠିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରଣ, ଧାର, ଦୋକାନ-
ଠାର ନିଆଯିବା କାଳ ସତରା, (ବି)

କାଳିଆନ୍ତିବା, ବଳୁଆ, ଧାରକଶିବା ।

କାଠିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ପଦାକୁବାହାରକରିବା,
ଇଙ୍କିନେବା, ବଳପୁଷ୍କ ଟାଣିନେବା,
ବମନ କରିବା, ଅନ୍ତର କରିବା, ଗାଲି-
ଦେବା, ତଢ଼ିଦେବା, ଦୂର କରିବା,
ଉଠାଇବା ।

କାଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାଠଦେଇ) ।

କାଠିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରଶ୍ରମୀ, କର୍ମବୁଜଳ,
ବଳୁଆ, ଶିଶୁଗାଳୀ, ଜବରଦସ୍ତ,
ସେ କାଠେ ।

କାଣ୍ଡ — ସୁଂ. ବ. କାନ୍ଦ, (ବି) (କଣ୍ଠ + କ.)
ଅ) ଏକତଳୁଗୁଣିଷ୍ଟପ୍ରାଣୀ, (ସ୍ଥା) କାଣ୍ଡ ।
କାଣ୍ଡାଦ — ସ୍ଥି. ବି. କଣ୍ଠାଦ ରଷ୍ମିକୁଣ୍ଡଗୁଣୀ ।
କାଣ୍ଡନଥ — ସ୍ଥା. ବ. ହୃଦୟକୁ ଜିଲ୍ଲାର
ଗୋଟିଏ ସ୍ୟୋତସ୍ଥା ନିଧାବିଶେଷ ।
କାଣ୍ଡିଆଙ୍ଗୁଟି—ଗ୍ରା. ବ. କଣ୍ଠିଷ୍ଟା ଅଜ୍ଞାନୀ ।
କାଣ୍ଡିଷ୍ଟା—ଗ୍ରା. ବ. ଷ୍ଟୁଦ୍ର କଣ୍ଠା, ଅତି-
ସାମାନ୍ୟ ।
କାଣ୍ଡିତଥା—ଗ୍ରା. ବି. ଅତିଷ୍ଟତ୍ର ଅତି-
ସାମାନ୍ୟ, ଷ୍ଟୁଦ୍ର କଣ୍ଠାଦିଷ୍ଟ ।
କାଣ୍ଡିନଳି—ଗ୍ରା. ବ. ଜମିର ଯେଷମଳ
ବାହାର କରିବାର ନିୟମବିଶେଷ ।
କାଣ୍ଡିନଳ — ଗ୍ରା. ବ. ଜଳ ବହୁତିବାର
ଷ୍ଟୁଦ୍ର, ଶାଖାନଳ ।
କାଣ୍ଡିବନ୍ଧ—ଗ୍ରା. ବ. ଛେଟବନ୍ଧ ।
କାଣୀ—ଗ୍ରା. ସ୍ଥା. ବି. ଏକତଳୁ-
ପ୍ରାଣୀ ସ୍ଥାନା ସ୍ଥା ।
କାଣ୍ଡକ — ସୁଂ. ବି. (କଣ୍ଠ + ଛକ) ବାସୁଦୟ,
କାକ ।
କାଣେୟ, କାଣେର — ସୁଂ. ବ. ଏକତଳୁ-
ପ୍ରାଣର ପୁଷ୍ଟ, କାକଣାବକ ।
କାଣେଳୀ—ସ୍ଥା. ବ. ଅବଦାହିତା କନ୍ୟ,
ବ୍ୟକ୍ତିବ୍ୟକ୍ତି ।
କାଣ୍ଡି—ଗ୍ରା. ବ. ଭାଣ୍ଡତଳରେ ବସିଥିବା
ତେଲାଦିର ମଳ, ବଳ, ପରିଦମ ।
କାଣ୍ଡିଆ—ଗ୍ରା. ବ. କାଣ୍ଡିଷ୍ଟା, ମଇଳ,
ରେସମ ବା ପାଟର ମୋଟ ଅସାର,
ଅଂଶରେ ବୁଣା ହୋଇଥିବା ମଠ,
ଧୂମ୍ବୂରା ।
କାଣ୍ଡିବନ — ଗ୍ରା. ବ. ଧୂମ୍ବରବର୍ଷିର ବିରପକ୍ଷ
କାଣ୍ଡ — ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. କାଣ୍ଡଗର, ବୁଣ୍ଡି
କାଣ୍ଡ — ସୁଂ. କ୍ଲୀ. ବ. (କନ + କ, ତ) କ୍ଲୀ,
ଡେମ୍, ଗରି ଗଣ୍ଡି, ଗୁର୍କି, ପ୍ରମୁହ, ନିକ୍ତନ
ସ୍ଥାନ, ସମାୟଗର ଅଂଶବିଶେଷ, ବେଦର
ତନ୍ତ୍ରବିଭାଗ, ନଳ, ବାଣ, ଶର, ଦଣ୍ଡ,
ପ୍ରକୁଅଧ୍ୟାୟ, ଅବସର, ପ୍ରତ୍ୟାବ, ଚତ୍ର,
ବିଷମବନ୍ୟାପାର, ପବ, ସମୁହ, ଛନ୍ଦ,
ଜଳ, ଘଟଣା, ମଧ୍ୟାପ୍ରଶାୟା ବାଣାପାର,
ଅଶ୍ଵ, (ସୁଂ. ବ) ଆଜ୍ଞାଲଗର, (ବି) ନିକ୍ତନ,
ନାଚ, (ଗ୍ରା. ବ.) ଆଚରଣ, ଧନ୍ତୁ, ମୁଳ-

ଘରର କୋଣରେଥୁବା ବଡ଼ରୁଅ,
ସୁରୁଷତିତ୍ତ । [କଲିରୀ]
କାଣ୍ଡକଟୁକ — ସୁଂ. ବ. (କ. ବା) କାରବେଲି,
କଣ୍ଠକରିବା — ଗ୍ରା. ବି. ବିଷମ ଘଟନା
ଘଟାଇବା ।
କାଣ୍ଡକାର — କ୍ଲୀ. ବ. (କାଣ୍ଡ + କୁ + ଅ)
ପୁରୁଷ, ସୁପାରି, (ସୁଂ) ବାଣ ନିର୍ମାଣ
କରିବା ।
କାଣ୍ଡକଣ୍ଠକ — ବ. (କାଣ୍ଡ + କାଣ୍ଡ + କ)
କାଣ୍ଡକୁଣ୍ଠକ — ବାଣିଜୀ ।
କାଣ୍ଡକାରିଶାନା — ଗ୍ରା. ବ. ବିଷମବନ୍ୟାପାର,
ଆକ୍ଷମ୍ୟ ଘଟନା, ଘଟନାସ୍ଫୁର୍ତ୍ତ ।
କାଣ୍ଡକାଳକ — ସୁଂ. ବ. ଲେଖ, ଲେଖକାଠ ।
କଣ୍ଠଗୋଚର — ସୁଂ. ବ. ନାରତନାମକ
ଲୌହନିମିତ ଅସୁବିଶେଷ ।
କାଣ୍ଡଗରହ — ସୁଂ. ବ. (ଗତତ୍ର) ପ୍ରକରଣ
ବୋଧ, ଉପରୁତ ବ୍ୟାପାର ବା ସମସ୍ୟା
ସମ୍ବଲେ ସମ୍ବଳ ଜ୍ଞାନବୋଧ ।
କାଣ୍ଡଗୁରୁହରିତ — ସ୍ଥି. ବି. ଯାହାର
କୌଣସି ଅର୍ଥବୋଧ ହୁଏ ନାହିଁ ।
କାଣ୍ଡଗର — ଗ୍ରା. ବ. ପୁରୁଷର ଉପରୁ,
ବଳିକାର ପ୍ରଥମ ରଜ ଦର୍ଶକ ହେଲେ
ସେ ପ୍ରଥମ ସାତଦିନବସିବା ଶୋଇବା-
ପାଇଁ ବାସରୁହ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ
ଚର୍ବିଶେଷ ସ୍ଥାନର ବୁଝିପାଇବାରେ କାଣ୍ଡ
ବା ଶର ପୋତା ଯାଇ ଯେଉଁ ଖେଳ-
ଘର ପରି ଦର ଦିଆର କରିବାରେ ।
କାଣ୍ଡଗୁରୁ—ସୁଂ. ବି. (କାଣ୍ଡ + କର +
କ. ରନ) ସେ ବୃକ୍ଷଶାରେ ବିଚରଣ
କରେ ।
କାଣ୍ଡଗୁରୁନ — କ୍ଲୀ. ବ. ବିଷୟାନନ୍ଦ, ମୋଟା-
ମୋଟି ଜନ, ବିବେଚନା, ହୃତାହତ
ବୋଧ, ପୁଲାଙ୍କାନ ।
କାଣ୍ଡଗୁରୁନଶ୍ରନ୍ୟ — ସ୍ଥି. ବି. (ଗତତ୍ର)
ପ୍ରକରଣ-ବୋଧରହିତ, ପୁଲାଙ୍କାନ
ବଜ୍ରିତ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, (ସ୍ଥା.) କାଣ୍ଡଗୁରୁନଶ୍ରନ୍ୟ ।
କାଣ୍ଡଗୁରୁ, କାଣ୍ଡଗୁରୁକ — ସୁଂ. ବ. ଉଚ୍ଚେ
ରଜା, ବୁଝିକମ୍ପ ।
କାଣ୍ଡନଳ — ଗ୍ରା. ବ. ଏକପ୍ରକାର ଛେଟ
ନିର୍ବିଷ ସାପ ।

କାଣ୍ଡନଳ — ବ. (ବ. ବା) ଲେଖ, ଲେଖକାଠ ।
କାଣ୍ଡପଟ — ସୁଂ. ବ. ଯବନିକା, ପରଦା,
ତମ୍ଭ, ବାହୁଦିନ, (ଗ୍ରା. ବି.) ଗୋଟିଏ ଶର
ଏକପଟକାଣ୍ଡ ।
କାଣ୍ଡପୁରବା — ଗ୍ରା. ବି. ପୁରୁଷର
ମହିରେ ହତାତ୍ର ଗୋଟାଏ ଅଶାତୁଆ
କଥା ଆଗର କରିବା ।
କାଣ୍ଡପୁରସ୍ତ — ବ. (କାଣ୍ଡ + ପୁଷ୍ଟ + ଥକ)
ବ୍ୟାଧ, ବେଶ୍ୟାପତି, କର୍ଣ୍ଣିଙ୍କ ଧନ୍ତୁ, (ସି)
ଶସ୍ତ୍ରାଜିବ, ନିନ୍ଦାଜୀବ, ଧାନୁଷ୍ଠ, ଦୁଷ୍ଟରିତ,
ସେ ଆପଣା ବୁଲକୁ ଛାଡ଼ି ପରକୁଳରେ
ପଶେ ।
କାଣ୍ଡପୁଷ୍ଟ — କ୍ଲୀ. ବ. ଷ୍ଟୁଦ୍ର ସୁଗରିହୁଷ-
ବିଶେଷ, ତୋଣପୁଷ୍ଟ, ଗରଣଞ୍ଜୁଲ ।
କଣ୍ଠବାନ୍ — ସୁଂ. ବି. ସେ ତାର ଓ ଧନ୍ତୁ
ଧରି ପୁରି କରିବାକୁ ଯାଏ ।
କାଣ୍ଡବାରଣୀ—ସ୍ଥା. ବ. (କାଣ୍ଡ + ବୁନ୍ଦୁ +
ଶିରି + ରନ୍ + ରି) ଦୁର୍ଲୁ ।
କାଣ୍ଡବିଶ — ଗ୍ରା. ବ. ଓଡ଼ିଶାରେ ଶୁଦ୍ଧ-
ଜାତୀୟା କନ୍ୟାବିବାହ ପୁଷ୍ଟରୁ ରଜୋ-
ବିଶ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ କାଣ୍ଡ
ସଙ୍ଗେ ତା'ର ଯେଉଁ ବିବାହ ହୁଏ ।
କାଣ୍ଡବାରଣୀ — ସ୍ଥା. ବ. କଣ୍ଠୋଳନାମକ
ବାଣାବିଶେଷ, ରୁଣ୍ଡାଳ ବାଣା, ଶର-
ନିମିତ ବାଣା ।
କାଣ୍ଡଭଗୁ—କ୍ଲୀ. ବ. ଆସାତଦ୍ଵାରା ହାତ
ବା ଗୋଡ଼ର ନଳିହାତ ଭାଙ୍ଗିଯିବା ।
କାଣ୍ଡଭରଣୀ—ସ୍ଥା. ବ. ଶରମୁଖା, ଜୁଣୀର,
ଶର୍ଧୀ ।
କାଣ୍ଡପିଣ୍ଡ — ସୁଂ. ବ. ବେଦାଂଶ ପ୍ରକାଶକ
ବା ବିଶୁରକ ମୁଳ ।
କାଣ୍ଡଲବ — ସ୍ଥି. ବି. (କାଣ୍ଡ + ଲୁ + ଥ)
ବୃକ୍ଷପୁରକ ଛେଦନକାରକ ।
କାଣ୍ଡଗର — ଗ୍ରା. ବ. ଶରଭୁବାନୀ, ଜୁଣୀର,
କାଣ୍ଡପିଣ୍ଡ — ସ୍ଥି. ବି. (କାଣ୍ଡ + ପୁଣ୍ଡ + ଥ)
ଶସ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାରଦ୍ୱାରା ସେ ଜାବକା
ନିର୍ବାହ କରେ, ଶସ୍ତ୍ରାଜିବ ।

କାତଳ — ପୁ. ବ. କାତଳମାଛ, ରୁଷି-
ବିଶେଷ, ରାଜୁଡ଼ମାଛ ।

କାତାର — ଗ୍ରା. ବ. ସୁନାରୂପା ପାତିଆ
କଟିବାର ବଣିଆକରୁଣ ।

କାତି—ଗ୍ରା. ବ. (କେ + ତି) କଟୁଣ୍ଡ,
ସାପଶୋଳ, ମାଛପ୍ରତ୍ଯକ୍ଷତିକ ଦେହ
ଉପରିଷ୍ଠ ଆବରଣ, କୁଣ୍ଡ ।

କାତିଆକ — ଗ୍ରା. ବି. କାତିବିଶୀଷ୍ଟ ମାଛ ।

କାତହୁଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. ବ. କାତି ଅକୃତି-
ବଣିଷ୍ଟ ଚର୍ମରେ ଉଠିବାରୁପ ଘେଗ,
ସାପ ଦେହରୁ ଖୋଲ ତ୍ୟାଗକରବା ।

କାତାମ୍ବୁ—ଶି. ବି. କାତାୟାସୁନୟମୁକ୍ତୀୟ
(ପୁ. ବି) କାତାୟାସୁନୟକ ଛାତ ।

କାତାର — ଯା. ଶିକ୍ଷକ, ଲେଖକ ।

କାତୁଣ୍ଡ—କୀ. ବ. ରୋହିଷନାମକ ତୃଣ,
ବିଶେଷ, ଗରୁଡ଼ଣ୍ଡ, ଧରମୀ ।

କାତି— ପୁ. ବ. (କତ୍ରୁ + ଅ + ଯ)
କାତାୟାସୁନୟରୁଷି, ବରୁତି ।

କାତାୟାସୁନ— ପୁ. ବି. (କାତି + ଆୟନ)
ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ରୁଷିବିଶେଷ, ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର-
କାର ରୁଷିବିଶେଷ, ବିଶ୍ୱାପିତ ରୁଷି-
ବଣୀୟ କାତାୟାସୁନମୁନ, (ସ୍ଥି)

କାତାୟାସୁନ୍ତା ।

କାତାୟାସୁନମଣା— ସ୍ଥି. ବ. କାତାୟାସୁନ-
ସୁଷ୍ଟ ଶତକରୀୟକ ବାଣିବିଶେଷ ।

କାତାୟାସୁନ— ସ୍ଥି. ବି. ଦୂର୍ଗା, ମେହୁଆଲୁଗା
ପିନ୍ଧିଥିବା ଦରବୁଢ଼ିବିଦିବା, ଯାଜକବିନ୍ଦୁ-
ରୁଷିଙ୍କ ସ୍ଥି ଭୋରିବା ।

କାତାୟାସୁନ ସୁନ— ପୁ. ବି. କାର୍ତ୍ତିକେୟ,
ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କୌକାରୁଣ୍ୟ ।

କାଥଞ୍ଚତୁକ — କୀ. ବ. କୌଣସିପ୍ରକାରେ ।

କାଥୁଆବାର — ଗ୍ରା. ବ. ଗୁରୁରାଟ୍ ପ୍ରଦେଶର
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ଉପଦ୍ରୀପ ।

କାଥୁକ— ପୁ. ବି. (କଥା + କକ)
କଥାକହିବା ବା ରଚନା କରିବାରେ
ପଟ୍ଟ, କାପଟ୍ଟ, ଧାରନ ।

କାତ—ଗ୍ରା. ବ. କାତ, ନୌକ. ବାହିବା
ବାର୍ତ୍ତଣ, କାତୁଆ, ପଙ୍କ ।

କାତପାଣି—ଗ୍ରା. ବ. କର୍ଦ୍ମାନ୍ତ, ଜଳ,
ପକ୍ଷୀଆପାଣି, ଦିବାହୁର ପଞ୍ଚମଦିନ ।

କାତମୁକ— ପୁ. ବ. (କାତମୁ + କ)ବାଣ
କାତମୁର—କୀ. ବ. (କାତମୁ + ର + ଥ)
ଦହୁରସର, ଏକପ୍ରକାର ମଦ୍ୟ, କଷ୍ଟଗୁଡ଼ ।

କାତମୁଖ—ସ୍ଥି. ବ. (କାତମୁର + ର)
ଏକପ୍ରକାର ମଦ୍ୟ, ସରସତା, ପଣିଶୀ,
ଶାରିକା, ମ ରିକୋଇଲ, ସଷ୍ଟୁତ
ପଦି କାବ୍ୟବିଶେଷ ।

କାତମୁରୀ— ପୁ. ବ. କାତମୁ ହୃଷ୍ଣ ।

କାତମୁ—ସ୍ଥି. ବ. (କାତମୁ + ଥ)କାତମୁ-
ସୁଣ୍ଠିଲତା, ମୁଣ୍ଠିଲତା, ଶାମପଣୀ,
କଳତ୍ତିମ୍ବୀ ।

କାତମୁ ମୁ-ସ୍ଥି. ବ. (କାତମୁ + ଇନ୍ + ର)
ମେପମାଳା ।

କାତର—ଶରାଲୁପୁର ସାନ୍ତ୍ଵାଳ ପ୍ରଗଣାର
ଏକଶ୍ରେଣୀୟ ଅନାମୀ ଜାତ ।

କାତଲେସ୍—ଶି. ବି. କତଳୀନିମିତ ।

କାତାତିତ୍ତକ— ବି. କତାତିତ୍ତ ବା
ଅକୁପୁତ୍ର ସହି ପିତା ପିତାପାଦି ।

କାତହାନ—ବଣ୍ଣିଓ ଦ୍ଵୀପବାସୀ ଅନାମୀ
ଜାତବିଶେଷ ।

କାତୁଆ—ଗ୍ରା. ବ. କର୍ଦ୍ମ, ପଙ୍କ, (ବି)
କାତୁଆ, କର୍ଦ୍ମମମୟ, କର୍ଦ୍ମମାନ୍ତ ।

କାତୁଆ— ଗ୍ରା. ବି. କର୍ଦ୍ମମମୟ, କର୍ଦ୍ମମାନ୍ତ,
କାତୁଆ ପର ଅଠାଲିଆ, (ବି) ଏକପ୍ରକାର
ପଶ୍ଚ, ଏକପ୍ରକାର ବୋଢ଼ୁସାପ ।

କାତେର— ଯା. ବ. ଶତଶାଳୀ, ସମତା-
ବାନ୍ ।

କାତୋକଦାଇବା—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ମାଟିରେ
ପାଣି ମିଶାଇ ଚକଟି କାତୁଆ କରିବା ।

କାତୋକରିଆ— ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ହଳିଆକୁ
ବର୍ଷାରତୁରେ ଦିଆଯିବା ଖତି ।

କାତୋପିଛଳ—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଶେଷତା
ହୋଇଥିବା (ବାଟ) ।

କାତୋବର୍ଷୀ—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବ. ଶ୍ରାବଣ-
ମାସର ତତ୍ତ୍ଵ ଅମାବାସ୍ୟଦିନ ସମ୍ବଳ-
ପୁରାଞ୍ଚଳର ଅନୁସ୍ତତ ପଦ ।

କାତୁବେସ୍— ପୁ. ବ. କତ୍ରୁପୁଣ୍ୟ, ଶେଷ
ଅନନ୍ତ, ବାସୁଦାମ, ତଷ୍ଠକ, ଭୁଜିମ୍ବ,
ସର୍ପ ଓ କୁଳକ ଏମାନକୁ କାତୁବେସ୍
ବୋଲିଯାଏ ।

କାନ—ଗ୍ରା. ବ. କଣ୍ଠୀ, କାନକୁ ଘୋଡ଼ାର
ରଣିବା କାନର ଆକାରବିଶୀଳ ସ୍ନାର
ଅଳଙ୍କାର, ଅସର୍ବ ବାଦିକାର କାତି-
ବିଶେଷ, ମୁସଲମାନ କମାରଚାତି-
ବିଶେଷ, ତୋପ ବା ବନ୍ଦୁକର ଯେଉଁ
ସ୍ନାନରେ ନିଆଁ ଧରଇଦିଆଯାଏ, ରଞ୍ଜକ
ଦାମ, (ହନ୍ଦି) କନ୍ଧାଇ, କଷ୍ଟ ।

କାନ୍ଦିକ—ଗ୍ରା. ବ. କାନ୍ଦିକୁଳ ।

କାନକ—କୀ. ବ. କେମ୍ପାଲସାଇ, କନକା
ମଞ୍ଜି, (ହିଂ) ବି. କନକମୁକ୍ତୀୟ,
ସୁର୍ମିନିମିତ ।

କାନକଟା—ଗ୍ରା. ବ. (କାନକଟୁରିଦେଖ)
କାନ ଓ ମୁଣ୍ଡର ସନ୍ଧି ସ୍ଲିଳରେ ହେବା
ଯତରେଗ, ଛେଟ ପିଲମାନେ ଅରୁଖା
ହେଲିବେଳେ ସାଧାରଣ କାନକଟା
ବୋଲି ପିଲକୁ ଉପର ବୋଧ କରନ୍ତି ।

କାନକରବା— ଗ୍ରା. କି. ଶ୍ରୀଶାରବା ।

କାନକାଟିଲେ ବତନ ବାହାରବନାହୁଁ—
ଗ୍ରା. (ବାକ୍ୟ) ଅତିସୁଧୀର ଓ ଶାନ୍ତ-
ଲେକପ୍ରତି ଏହା ସ୍ତରୁତ ଫୁଲ ।

କାନକୁ ଆରିବା— ଗ୍ରା. କି. ଶ୍ରୀତ୍ରିଗୋପର
ହେବା ।

କାନକୁଟୁରି—ଗ୍ରା. ବ. କୁଟୁଚପଟକୁଟୁରି କଳା
କୁଟୁଚିବିଶେଷ ।

କାନକୁହା— ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. କେତୁଆ, ଯେ
ଅନ୍ୟନାମରେ ମିଛକଥା କହେ ।

କାନକୋଳି—ବ. କି. କୁତୁଳିକୋଳି, ବନ୍ଦୁ-
କଣ୍ଠକୁ
ଲଟାଳିଆ, ଗୁକୁ ।

କାନକୁଟୁରା—ବ. କାନକୁଟୁରାକାଠି(ବି)
ଶ୍ରୀବିଶ କରିବାପାଇଁ ଜାଗରିତ, ଶ୍ରୀବି-
ପାଇଁ ଜାଗରୁକ ।

କାନକାଇ—ଗ୍ରା. ଶିତନାମରେ ମୁଣ୍ଡ
ଓ କାନକୁ ଶିତନୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ
ବ୍ୟବହୃତ କନାଟୋପି ।

କାନଗୁର— ଯା. ବ. କାନୁମଗୋ ।

କାନ୍ତପୁର, କାନ୍ତପର—ଶ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠମଳି
କାନ୍ତନନ୍ଦ—ପୁଂ. ବି. କାନ୍ତନନ୍ଦ ଓ ନନ୍ଦ-
ଶର ଫଟୋଗଜାଇ ଶରବିଶେଷ ।

କାନ୍ତନନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶରିଣୀବିଶେଷ ।

କାନ୍ତନେତିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମନୋଯୋଗ-
ପୁରସ୍କଳ କୌଣସି ଶର ବା କଥା ଶୁଣିବା-
ପାଇଁ ଉଚ୍ଛର୍ଣ୍ଣ ହେବା ।

କାନ୍ତରାହୀ—ଶ୍ରୀ. (ଶ୍ରୀ.) ସେ ଚନ୍ଦ୍ର-
ମୁକୁବକ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସମାବେଳନ
କରେ, କୌଣସି କର୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ମୂଲ୍ୟରେ ସମ୍ବନ୍ଧକରିବା ନିମ୍ନେ ଚାହୁଁ,
ଠିକାରାଇ ।

କାନ୍ତଦେବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମନୋଯୋଗପୁରସ୍କଳ
ଶୁଣିବା, କାନ୍ତେବା ।

କାନ୍ତନ—କୁମିଳି. (କାନ୍ତ + ମି, ଅଳ)ବନ;
ଅରଣ୍ୟ, ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ମୁଖ, ବନ୍ୟାନ, ଗୃହ ।

କାନ୍ତନ୍ତ—ଶ୍ରୀକାନ୍ତିର ଏକଜଣ ବିଶ୍ୱାତ
ଶତ ।

କାନ୍ତନାତଳ, କାନ୍ତନାତର—ଶ୍ରୀ. ବି.
ଶିଶୁମାନଙ୍କର କର୍ମବେଧ ରସ୍ତବ ।

କାନ୍ତନାକର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ତଣ୍ଡରୁପ
ନିଜର କାନ ଓ ନାକ ନିଜେ ଧରିବା,
କାନ-ନାକ ମୋଡ଼ିହେବା, (ଲ. ଅର୍ଥ)
ଅପମାନିତ ହେବା ।

କାନ୍ତନାଗ୍ନି—ପୁଂ. ବି. ଦାବାନଳ, ବନାରି ।

କାନ୍ତନାର—ପୁଂ. ବି. ଶର୍ମୀରୂପ ।

କାନ୍ତନୌକା—ପୁଂ. ବି. ବନବାସୀ ।

କାନ୍ତପତନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତି ଚାପ
କରି ଶୁଣେ, ସେ ସାମାନ୍ୟ ମୁଦୁଶବ୍ଦ
ଶୁଣିବାରେ ।

କାନ୍ତପତା—ଶ୍ରୀ. ବି. କାନର ତଳଭାର,
କାନପାତିବା । [ହେବା] ।

କାନ୍ତପାତିବା ଶ୍ରୀ. କି. କାନରେ ପୂର୍ବ
କାନପାତିବା—ଶ୍ରୀ. କି. କାନଦେଇ ମନେ

ଯୋଗପୁରସ୍କଳ ଶୁଣିବା, ଅନ୍ୟନୋକର
କଥାବାତ୍ରିକୁ ଗୁପ୍ତଭାବେ ଶୁଣିବା ।

କାନ୍ତପୁର—ଇତିର-ପଣ୍ଡିମ ପ୍ରଦେଶର
ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲା ଓ ନଗରର ନାମ ।

କାନ୍ତପୁଞ୍ଜିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବେହୋସ ହେବା
ଲେକବୁ ସତେତ କରିବାପାଇଁ ତା
କାନରେ ମୁହଁଦ୍ଵାର ପୁଞ୍ଜିବା, (ଲ. ଅର୍ଥ)
(ଶ୍ରୀ) ଶିଶୁକୁ ମରିଦେବା ।

କାନ୍ତପୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୁଲର ଆଳୁତ-
ବିଶ୍ଵିକ କର୍ମର ଅଳକାରବିଶେଷ, କାପ ।

କାନ୍ତପୋଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. ନୋଲି ଆଦି
ପିନ୍ଧିବାପାଇଁ କର୍ମରେ ଫୋଡ଼ା
ହେବାରୁଥିବା ରକ୍ତ ।

କାନ୍ତପୋଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍ମବେଧନ,
ଦୂର୍ଘାଟିର କର୍ମବେଧନାମକ ସମ୍ମାର ।
କାନ୍ତବାହି—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍ମରେ ପିନ୍ଧିଯିବା
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଲଙ୍ଘାରବିଶେଷ ।

କାନ୍ତବଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷକ,
ଏହା ଦଳିଦେଲେ ଏହା ଦେହରୁ ଏକ-
ପ୍ରକାର ଆଲୋକ ଜ୍ୟୋତି ବାହାରେ ।

କାନ୍ତମୁଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଣ୍ଡ ନିକଟରୁ
କାନ୍ତମୂଳ ।

କାନ୍ତମୁଣ୍ଡାଥିରିଷିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରହାର
ବା ଅପମାନ ସହ ତୁମ୍ହେବା ।

କାନ୍ତମୋଡ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦଣ୍ଡ ବା କର୍ମ
ଦେବାପାଇଁ ଅନ୍ୟର କାନକୁ ହାତଦାର
ଟାଣିବା, ଦଣ୍ଡରୁପ ନିଜର କାନକୁ
ନିଜେ ମୋଡ଼ିବା ।

କାନ୍ତମୋଡ଼ିହେବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ୟ
ବ୍ୟକ୍ତିର କାନକୁ ମୋଡ଼ିବା, (ଲ. ଅର୍ଥ)
ଅନ୍ୟନୋକର ଶିକ୍ଷାଦେବା ଓ ନିଜେ
ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ପାଇବା, ନିଜରସ୍ତ ନିଜେ
ସ୍ଵିକାର କରିବା ।

କାନ୍ତରେଆମ୍ବଲିଦେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଅଞ୍ଚାବ୍ୟ
କଥା ନ ଶୁଣିବାକୁ କାନରେ ଆଜୁଠୁ
ଦେଇ କାନକୁତୁଳୁ ଚୁକିଧରିବା ।

କାନ୍ତରେ କହିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଗୁପ୍ତବିଷ୍ଣୁ
ଚାପ କରି ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିର କାନରେ
କହିବା, ପରନାମରେ ଚଶ୍ଚିକହିବା ।

କାନ୍ତରେପଢ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଶିଶୁଯିବା,
ଶୁଣିବାରେ ହେବା ।

କାନ୍ତରେପଣିବା—ଶ୍ରୀ. କି. (କୌଣସି
ବିଷୟ ପ୍ରତି) ମନ ଆକଷେତ୍ର

ହେବା, ମନୋଯୋଗପୁରସ୍କଳ ଶୁଣିବା ।

(୧)କାନରେପଣିବେକାନରେବାହାରିଯିବା
—ଶ୍ରୀ. କି. (କଥୁତ ବିଷୟ) ଆଦୋ
ମନୋଯୋଗପୁରସ୍କଳ ନ ଶୁଣିବା ।

କାନରେବଜାରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଜଣାରିବା,
କର୍ମଗୋଚର କରିବା ।

କାନରେବେବାଜାଲିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ପ୍ରାଚୀନ
କାଳରେ ଅପରାଧୀକୁ ଦିଆଯିବା ଦଣ୍ଡ-
ବିଶେଷ ।

କାନାକାନିକରିବା, କାନାକାନିହେବା—
ଶ୍ରୀ. କି. ରୂପରୂପ କଥାଭାଷା ହେବା ।
କାନାତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ—କର୍ମାଟ)ମାନାକ
ପ୍ରଦେଶର ମାଲବ ଅଞ୍ଚଳର କଥୁତ
ଦ୍ରାବିଡ଼ଭାଷା ।

କାନି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ—କୋଣ ବା କର୍ମ)
ପିନ୍ଧିବା ଲୁଗାର ପ୍ରାନ୍ତଭାଗ, ପଣ୍ଡ,
ବିଷ୍ଵର କୋଣ, ଶିଖାକନା, କନ୍ଦା, କୋଣ
ପାଣ ।

କାନିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍ମବିଶ୍ଵିଷ, କାନି-
କିଆ, କାନିବିଶ୍ଵି, ଗେଷାତ୍ତକ ଥିବା ।

କାନିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୁପ୍ତପଦଶେତ୍ରୀ, ମଣି
କନ୍ଦ ରଖିବାପାଇଁ ଗ୍ରେଟ ମାଟିହାଣ୍ଟି,
ଗୁପ୍ତପଦ ମହାପ୍ରସାଦ ଶେତ୍ରୀ, ମାଟି
କାନ୍ଦରେ ଗୁପ୍ତବଣା ବା ମାଟିଆ ପୋତା
ଯାଇଥିବା ଠଣ୍ଡା ।

କାନିକିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋଟିଏ ମାନ୍ୟ
କାନ ବା ଲୁଗା ପିନ୍ଧିବା, ଏକକାନିଆ—
ଏକବସ୍ତୁ । [ଦେଖ] ।

କାନିକିଆ, କାନିମ୍ବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଣକିଲ
କାନିଗୋଡ଼ାଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଆପଣା
ପିନ୍ଧିଥିବା ଲୁଗାର ଏକପ୍ରକାରଦ୍ଵାରା
ଅନ୍ୟକୁ ଆବୃତ କରିବା, (ଲ. ଅର୍ଥ)
ଅନ୍ୟକୁ ବିପଦରୁ ନିରାପଦ ରଖିବା ।

କାନ ଗୋଡ଼ାଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଆପଣା
ପିନ୍ଧିଥିବା ଲୁଗାର ଏକପ୍ରକାରଦ୍ଵାରା ନିଜ
ଶଶରକୁ ଆବୃତ କରିବା ।

କାନିଟାଣିବା, କାନିଧରିବା—ଶ୍ରୀ. କି.
କୌଣସି ଲେକର ପିନ୍ଧିବା ଲୁଗାର
ଏକ ପ୍ରାନ୍ତକୁ ଧରି ଟାଣିବା ।

କାନ୍ତିପଣ୍ଡତ—ଶ୍ର. ବି. ପିତରବା ଲୁଗାର ସ୍ମୃତିଗରେ ଥିବା ଶେଷ ଅଂଶ ।

କାନ୍ତିପଦେଇବା—ଶ୍ର. କି. କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ନେବା ସକାଶେ ପିତା ବା ବେଢାଶର ଏକ ପ୍ରାଚୀକୁ ବିସ୍ଥିତ କର ଦେଖାଇବା ।

କାନ୍ତିବନ୍ଧା—ଶ୍ର. ବି. ରତ୍ନମଳୀ ସ୍ତ୍ରୀର ଶୁଭ ସ୍ମୃତିଗରେ ସେ ରହୁକାଳରେ ପିତରଥିବା ଲୁଗାରୁ କାତିବା ପାଇଁ ଧୋକଣୀ ନେଲାବେଳେ ତାକୁ ଦିଆଯିବା ତଣ୍ଡୁଲାଦି ।

କାନ୍ତିରେ ଗଣ୍ଠିପକ ଇବା—ଶ୍ର. କି. ବାଜି ମାରିବା, ଛିଦ୍ରମରିବା, ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି କଥାକୁ ସ୍ମୃତିଗରିବା ଉଦେଶ୍ୟରେ ସେ କଥାକୁ ଭବ କାନ୍ତିରେ ଗଣ୍ଠି ପକାଇବା ।

କାନ୍ତିରେ ବାନ୍ଧିବା—ଶ୍ର. କି. ଆସ୍ତାତ୍ର କରିବା, ଅତିମେହ ଯୋଗୁଁ କୌଣସି ଦ୍ୱାରା ପାଖେ ପାଖେ ବରିବା, କଥିତ ବିଷୟରୁ ସୁରଖ ରଖିବା ।

କାନ୍ତିଶିର—ଶ୍ର. ବି. ଏକ ପ୍ରକାର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରା ଲାଭ ଶାକ ।

କାନ୍ତିଶିରେମେସ୍—ୟୁ. ବି. କନିଷ୍ଠାର ସୁଦ ।

କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ର. (ସିଂହଭୂମ) ବି. କାଞ୍ଚି ହାତିଥ ।

କାନ୍ତିଶିର—ୟୁ. ବି. (କନ୍ୟା + ଶିର) ଅବିଶାରିତ କନ୍ୟାର ଗର୍ଭଜାତ ସୁଦ, କର୍ଣ୍ଣ, ବ୍ୟାସଦେବ ।

କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ର. ବି. କନିଷ୍ଠା ସମ୍ମର୍ତ୍ତିବୁ ।

କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ର. ବି. ପୁ. କନ୍ତୁ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ।

କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ର. ବି. ଆଜନ୍ତି, ନିୟମ, ବ୍ୟବସ୍ଥା, କାରଦା ।

କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ର. ବି. ରଜସ କର୍ମଶିଳ୍ପ ବିଶେଷ, ଭୁମିର ପରିମାଣ ଓ କର ନିର୍ବିକାରକ କର୍ମଶିଳ୍ପ ।

କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ର. କି. (ସ—କର୍ଣ୍ଣ) ଗୁପ୍ତବରେ ଶୁଣିବା, କୌଣସି ବିଷୟ ଶୁଣିବାରୁ କାନ୍ତିଶ୍ଵର ।

କାନ୍ତିକାନେ କହିବା—ଶ୍ର. କି. କୌଣସି ବାହିକୁ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଉପର୍ତ୍ତି—ପରି ଶିକ୍ଷାଦେବା, ଚୂପକର କହିବା ।

କାନ୍ତିକାନେ ଶିଖିରିବା—ଶ୍ର. କି. କୌଣସି ବାହିକୁ ବାରମ୍ବାର କୌଣସି ବିଷୟ ଉପଦେଶ ଦେବା ।

କାନ୍ତିକାନେତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. ସଙ୍ଗୀତର ସୁନ୍ଦରିଶେଷ, ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର କେଶ ବିନ୍ୟାସ ବିଶେଷ ।

କାନ୍ତି—ବି. (କମ୍ + ମ୍ରି, ତ) ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ଶେଷରେ ‘କ’ ଅକ୍ଷର ଥାଏ, କମମାସୁ, ମନୋହର, ଶୋଭନ, ପ୍ରିୟ, କୋମଳ, (ବି) ସମୀ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ପ୍ରଣୟୀ, କାନ୍ତି, ବସନ୍ତରତ୍ନ, ଜାପ୍ରାନ୍ତ, ତଳାଲୁହା, ଲୁହା ପ୍ରସ୍ତର ।

କାନ୍ତିକରେଇ—ଶ୍ର. ବି. ଏକଦ୍ଵିକାର ତଳା ଲୁହ କରେଇ ।

କାନ୍ତିତା—ଶ୍ର. ବି. (କାନ୍ତି + (ବା)ତ + ଆ) ସୌନ୍ଦରୀ, ସମୀତ ।

କାନ୍ତିପତ୍ର—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) (କାନ୍ତି + ପତ୍ର + ଲାନ୍) ମୟୁର ।

କାନ୍ତିପାଷାଣ—ବି. ଅସ୍ତାନ୍ତିମଣ୍ଡି, ଚନ୍ଦ୍ରକ ପଥର ।

କାନ୍ତିପୁଷ୍ପ—ୟୁ. ବି. ରକ୍ତିକ ଅନନ୍ତର ।

କାନ୍ତିରତ୍ନ—ବି. (ଶତରୁଷି) ଶୋଧିତଲୋହରତ୍ନ ।

କାନ୍ତିର—ଶ୍ର. (ଅଚ୍ୟ) ପ୍ରାୟ, ଯଥା—ମୋତେ ଶୁରୁଳ ମାଶେ କାନ୍ତିର ରଖାର ଦିଅ ।

କାନ୍ତିଲୋହ—ଶ୍ର. ବି. ଅସ୍ତାନ୍ତି, ଲୋହ ବିଶେଷ, ଚନ୍ଦ୍ରକ, ଜଣାତ, ତଳାହୋଇଥିବା ଲୁହା ।

କାନ୍ତା—ଶ୍ର. ବି. (କନ୍ତି + ଆ) ଭାର୍ତ୍ତି, ପର୍ବୀ, ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ତ୍ରୀ, ପ୍ରିୟଜୀ, ବନ୍ଦିଅଳାଇତ, ରେଣ୍ଟକା, ନାଗରମୁଥା, ଗଜା ।

କାନ୍ତିପ୍ରିଦୋହଦ—ୟୁ. ବି. ଅଶୋକଗର୍ଭ ।

କାନ୍ତାନୀ—ଶ୍ର. ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁର୍ଗା, କାନ୍ତାନୀ, ଯୋଗିନୀ, ତାକିନୀ, ତାହାଶୀ, ଅଳକଣା ସ୍ତ୍ରୀ, କଙ୍କାଳମାତ୍ରିବିଶ୍ଵା ସ୍ତ୍ରୀ, କରୁପା ସ୍ତ୍ରୀ, ମୁଷ୍ଟା ସ୍ତ୍ରୀ ।

କାନ୍ତାସୁନ୍ଦର—ଶ୍ର. ବି. ଅସ୍ତାନ୍ତି, ଚନ୍ଦ୍ରକ ଲୋହ, କାନ୍ତିଲୋହ ।

କାନ୍ତାର—ଶ୍ର. ବି. (କାନ୍ତି + ର + କ, ଅ) ରହନବନ, କାନନ, ପଦୁଦିଶେଷ, ମହାବନ, ଦୂର୍ଗମପଥ, ଗର୍ତ୍ତ, ହୃଦୀ, ଦୁର୍ବିଷ୍ଟ, ମୁରୁଭୁମି, ବିର୍କନ ପ୍ରଦେଶ କାନ୍ତାର ଆଖୁ ବାରିଶ ।

କାନ୍ତାରକ—ୟୁ. ବି. ରକ୍ଷଣବିଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର ଆଖୁ, (ଏହା ଶୋଭବାକୁ ଶୁଭ ନରମ) ।

କାନ୍ତାରଗ—ଶ୍ର. ବି. (କାନ୍ତାର + ଗ୍ରୁ + ଅ) ଯେ ବନକୁ ଗମନ କରେ ।

କାନ୍ତାରପଥ—ୟୁ. ବି. ବନ ମଧ୍ୟବର୍ଜୀ ପଥ । [ଗମନକାଶ]

କାନ୍ତାରପଥୁକ—ଶ୍ର. ବି. ବନପଥର କାନ୍ତାରବାସୀ—ଶ୍ର. ବି. (କାନ୍ତାର + ବାସ + ରନ୍ + ର) ଦୁର୍ଗା, ବନବାସୀନା ।

କାନ୍ତାରାଶ—ଶ୍ର. ବି. (କାନ୍ତାର + ରାଶ) ଆଖୁ ବିଶେଷ ।

କାନ୍ତାରୁ—ଶ୍ର. (ରାଜାମ) ବି. ବୈଦିକ ବ୍ୟାକଶ ବିଶେଷ ।

କାନ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. (କନ୍ତୁ + ଭାବ, ତ) ପାତ୍ର, ଶୋଭ, ଭିଜୁଲିଖ, କମଲମ୍ବା ସ୍ତ୍ରୀ, ଜହା, କାମଶବ୍ଦ ବିଶେଷ, ଦୁର୍ଗା, ଗଜା, ଚନ୍ଦ୍ରକାଳା ବିଶେଷ, ଗନ୍ଧି ସ୍ତ୍ରୀ ବିଶେଷ ।

କାନ୍ତିକ—ଶ୍ର. ବି. (କାନ୍ତି + କେ + କ, ଅ) କାନ୍ତିଲୋହ, ଜଣତ ।

କାନ୍ତିକର—ୟୁ. ବି. (କାନ୍ତି + କୃ + କ, ଅ) କାନ୍ତିବର୍କ କ ଦ୍ରବ୍ୟାଦ, ସୁଦର, ଯାତ୍ରା ପୌନ୍ଦରୀ ବୃକ୍ଷକର, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାନ୍ତିକଶ ।

କାନ୍ତିକଦ—ଶ୍ର. ବି. (କାନ୍ତି + ଦା + ଅ) ପିତି (ଶି. ବି.) କାନ୍ତିଦାୟକ, ଶୋଭ ବର୍କକ, (ସଂବି) ଦୃତ ।

କାନ୍ତିଦା—ଶ୍ର. ବି. (କାନ୍ତିଦ + ଅ) ହୋମରକ ।

କାନ୍ତିଦାୟକ—ଶ୍ର. ବି. (କାନ୍ତିଦ + ଦା + ସୁ + କ) ଶୋଭଦାୟକ, (ବି) ଗନ୍ଧତ୍ରକ ବିଶେଷ ।

କାନ୍ତିନଗରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. କାନ୍ତିନଗରୀ ।
 କାନ୍ତିପୁର—କ୍ଲୀ.ବ. ନେପାଳର ଅନୁର୍ଗତ
 ନଗର ବିଶେଷ ।
 କାନ୍ତିପୁର—ବି. (କାନ୍ତି + ପୁର + ଦା +
 କ.ଅ)କାନ୍ତିକର (ଦେଖ), (ସ୍ତ୍ରୀ) କାନ୍ତି-
 ପ୍ରଦା ।
 କାନ୍ତିବର୍ଜିକ—ବି. (ମତ୍ତର) କାନ୍ତିକର
 (ଦେଖ), (ସ୍ତ୍ରୀ) କାନ୍ତିବର୍ଜିକା ।
 କାନ୍ତିବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବ. କୁଳାରୁ ପୂତା
 କାନ୍ତିବା ।
 କାନ୍ତିଭୁବ—ଶ୍ରୀ.ବି. (କାନ୍ତି + ଭୁବ + କ୍ଲିପ୍)
 କାନ୍ତିବର୍ଣ୍ଣ, (ୟ.ବ.) ଚନ୍ଦ୍ର ।
 କାନ୍ତିମତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କାନ୍ତି + ମତ୍ତ + ତ୍ରୀ)
 ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ଅପ୍ରସାଦିଶେଷ, (ବିଂ)
 ଶୋଭାଲିଙ୍ଗ, ସୌନ୍ଦର୍ୟବିଶୀଳ୍ମୁଖୀ ।
 କାନ୍ତିମନ୍ଦି—ୟୁ. ବ. (କାନ୍ତି + ମନ୍ଦି)
 ଚନ୍ଦ୍ର, କାମଦେବ, (ଶ୍ରୀ. ବିଂ) କାନ୍ତି-
 ପୃତ୍ର, ସୁନ୍ଦର, ଶୋଭାପୁତ୍ର(ସ୍ତ୍ରୀ)କାନ୍ତିମନ୍ଦି ।
 କାନ୍ତିମତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାନ୍ତି + ମତ୍ତ + (ତ୍ରୀ)
 + ତା) କାନ୍ତିବର୍ଣ୍ଣତା ।
 କାନ୍ତିହର—ଶ୍ରୀ.ବ. (କାନ୍ତି + ହୁ + କ.ଅ)
 କାନ୍ତିନାଶକ, ଶୋଭାନାଶକ ।
 କାନ୍ତି—ଶ୍ରୀ.ବ. ଉତ୍ତି, ଗୁହର ବାଢ଼ ।
 କାନ୍ତିକର—ବ. ଠଣ୍ଡା, କୁଳଜୀ, ଥାକ,
 କାନ୍ତିରେ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ମୋପ ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ରୀ.ବ. (କାନ୍ତିକର ଦେଖ) ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵରି—ଶ୍ରୀ. କି. କାନ୍ତିରେ ମାଟି
 ବୋଲିବା ।
 କାନ୍ତିତ୍ତା—ଶ୍ରୀ.ବ. ଉତ୍ତାକାନ୍ତି, ଉତ୍ତା ଉତ୍ତର
 ଜୀବିତକାନ୍ତି ଆଦି, ଉତ୍ତାଗୁହର ଜୀବିତବିଶେଷ,
 (ବିଂ) ଯେଉଁ ଗୁହର କାନ୍ତି ଉତ୍ତା
 ଗଲାଣି ।
 କାନ୍ତିବାଢ଼—ଶ୍ରୀ.ବ.କାନ୍ତିଶ୍ଵରୁପ ବାଢ଼ ବା
 କାନ୍ତିବୁପକ ବାଢ଼ ।
 କାନ୍ତି—ଶ୍ରୀ.ବ. (ଶ—କନ୍ତ) ଶ୍ରେଷ୍ଠକାନ୍ତି,
 ଅଧିକାନ୍ତି, ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚ କାନ୍ତି, ଦିଗ୍ବିଳୟ
 ସଲଗୁ ଆକାଶ, ଅତତା ।
 କାନ୍ତିକ—ଶ୍ରୀ.ବିଂ. (କନ୍ତା + ଇକ)କାନ୍ତି
 କାନ୍ତିକାନ୍ତି ।

କାନ୍ତିବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) କି. (ଶ—କନ୍ତ)
 କାନ୍ତିବା, କନ୍ତନ କନ୍ତିବା ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) ପୁଂ.ବିଂ. କାନ୍ତିଶ୍ଵର,
 (ସ୍ତ୍ରୀ) କାନ୍ତିଶ୍ଵରୀ ।
 କାନ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କନ୍ତ + ଅ) କନ୍ତ-
 ସମ୍ମନୀୟ, କନ୍ତଜାତ, (ଶ୍ରା. ବି.)
 ରେତନ, କାନ୍ତଶା, କନ୍ତନ ।
 କାନ୍ତିକ—ଶ୍ରା.ବ. (ପାନବରିଜିଆ) ବର-
 କର ଦୁଆରମୁହଁ ତାଟି ।
 କାନ୍ତିକାନ୍ତି—ଶ୍ରା.ବି. କନ୍ତନୋଦୟତ ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ରା. ବି. ରେତନ, ରତ୍ନ-
 ବୋବାଲି, କନ୍ତନ ।
 କାନ୍ତିପର—ୟୁ. ବି. (କନ୍ତପର + ଅ)କନ୍ତପର
 ପୁତ୍ର, ଅନ୍ତରୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାନ୍ତପରୀ, (ଶ୍ରୀ.
 ବିଂ.) କାମଦେବ ସମ୍ମନୀୟ ।
 କାନ୍ତିପକ—କ୍ଲୀ.ବ. (କନ୍ତପକ + ଇକ)କାମ-
 ତୃତୀକାରକ ତ୍ରୁଦ୍ୟ ଓ ନିସ୍ତମାଦ ।
 କାନ୍ତିପକ—ଶ୍ରୀ.ବ. (କନ୍ତପକ + ଅ) ପିଷ୍ଠକାନ୍ତ
 ରେତିକ୍ୟବ୍ରୁ, ମିଷ୍ଟାନ୍, ମିଠାର ।
 କାନ୍ତିବିକ—ଶ୍ରୀ.ବ. (କାନ୍ତିବ + ଇକ) ଯେ
 ପିଠା ବିକେ, ପିଠାରବାଲ୍, ହୁଟିବାଲ୍,
 ହାଲେଇ, ଗୁରୁଆ । [କାନ୍ତିବା]
 କାନ୍ତିବୋବା—ଶ୍ରା. ବି. ଉତ୍ତମରରେ
 କାନ୍ତିବୋବାଲି—ଶ୍ରା. ବି. କାନ୍ତିବୋବା
 (ଦେଖ) ବିଳାପ କରିବା । [ହେବା]
 କାନ୍ତିମାତ୍ରିକା—ଶ୍ରା.ବ. କନ୍ତନର ଉପବିମ
 କାନ୍ତିରିବେଶୀ—ଶ୍ରା. ବି. ଶିକାଶ ବନ୍ଦ କ
 ପକାକର ଶିକାରକୁ ଯିବାବେଳେ ପରି-
 ବାରମଧ୍ୟ ଉତ୍ତର କନ୍ତାରିବା ଶାତ ।
 କାନ୍ତାହାର—ଆପଗାନ ପ୍ଲାନର ଗୋଟିଏ
 ପ୍ରଦେଶ ।
 କାନ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ଫେଣ୍ଟା
 ଲଗିଥିବା ନବଲୀର ହୁନ୍ତ, ଅନେକ-
 ଗୁଡ଼ିଏ ନନ୍ଦାଆ ବା ତାଳ ଲଗିଥିବା
 ହୁନ୍ତ, ରୁଷ ଆଦି ପାଇଁ କଲଦ ଉଡ଼ା
 ଦେଲେ ଯେଉଁଧାନ ପୁଲ ମିଳେ ।
 କାନ୍ତିକ୍ରେତ୍ରିତ୍ରେବା—ଶ୍ରା. କି. କାନ୍ତିବା
 ଓ କାନ୍ତିତ ମନତ କରିବା, କାନ୍ତିକଟା

କରିବା, କାନ୍ତିବା ବା ନିଜର ଅନିକ୍ଷା
 ପ୍ରକାରକରିବା, କୌଣସି କାନ୍ତି
 କରିବାର ନିଜର ଅନିକ୍ଷା ଓ ଅସମିତ
 ପ୍ରକାଶକରିବା ।
 କାନ୍ତିଭୁବ—ୟୁ. ବି. (କାନ୍ତିଶ୍ଵର + ଭୁବ + ତ)
 (କେଉଁ ଦିବକୁ ଯିବ ବୋଲି) ଭୟରେ
 କଂକଣୀବ୍ୟବସ୍ଥା, ପଳାନ୍ତିତ, ଶାତ ।
 କାନ୍ତିବ—ଶ୍ରା. କି. କନ୍ତନକରିବା,
 ଜଳ ବୁଝାଇବା, ବିଳାପକରିବା,
 (ପ୍ରା—ରଞ୍ଜାମ) ଖେଳରେ ହାରି ବୁଝା
 ଗୋଲକରିବା,(ଶିକନ୍ତା)କନ୍ତାଇବା ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ରୀ.ବି. ଭୟପ ପଳାନ୍ତିତ
 କାନ୍ତି, ବୈତୁବ୍ୟବସ୍ଥା ।
 କାନ୍ତି—ବଜ ଓ ବିହାର ନିଜ ସୀ ନିଜ-
 କାନ୍ତି ବିଶେଷ ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ରା. ବ. କାନ୍ତିଶ୍ଵରୀ ମାନୁଷୀ
 (ଦେଖ) ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵରୀ—ଶ୍ରା. ବ. କନ୍ତନଶୀଳ ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵରୁ—ଶ୍ରା. ବ. କାନ୍ତିଶ୍ଵର,
 କନ୍ତନୋଦୟତ, କାନ୍ତିଲପର ହେବା,
 କନ୍ତନଶ୍ଵରରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରକାଶକାରୀ ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ରା. ବି. ସାହାର କାନ୍ତିବାର ଅଭାସ, (ସ୍ତ୍ରୀ.)
 କାନ୍ତିଶ୍ଵରୀ ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵରା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଶ—କନ୍ତ) ଅଥ-
 ରରେ ବିଶ୍ଵିଦା ବେଶ ସିର୍ପିଯିବା
 ପିଠାରୁ ରସ ବହିବା ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ରା. ବ. କନ୍ତପୁଲ(ବିଂ)
 କନ୍ତ ର (ଦେଖ) ।
 କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ଶ୍ରା. ବି. (କାନ୍ତିଶ୍ଵର
 ମାନୁଷୀ ଦେଖ)
 କାନ୍ତିଶ୍ଵର—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବ. କାନ୍ତିଶ୍ଵରୀ
 ଏକ ପ୍ରକାର ହରଦିନ ।
 କାନ୍ତି—ଶ୍ରୀ.ବ. (ଶ—କନ୍ତ) ସମ୍ମ ।
 କାନ୍ତିକ—ଶ୍ରା. କି. କୌଣସି ପକାର୍ଥ
 ବା ବାତୁକୁ କାନ୍ତିରେ ବହିବା,କାନ୍ତେ-
 କବା ।
 କାନ୍ତିକାନ୍ତିଦେବା—ଶ୍ରା. କି. ସବାର-
 କାନ୍ତିଆ ରତ୍ନଭାନେ ଏକଥ କାନ୍ତିକ
 ସବାରିବିତ୍ରରେ ସମାନଭାବରେ ଲଗା-

ଇବା(ଲ.ଅଥ) ପରିଶ୍ରମ ପୁଣ୍ୟ ଏକ ଯୋଗହୋଇ କର୍ମ କରିବା ।
କାନ୍ତିକୁଳାନ୍ତପକାଇବା — ଗ୍ରା. କି. (କାନ୍ତି ପଢ଼ିବା) (ଦେଖ) (ଲ.ଅଥ)ସମକଷହେବା ସମାନହେବା ।
କାନ୍ତିଶ୍ଵରଧର — ଗ୍ରା. ବି. ବନ୍ଧୁତା ବା ସହଚରତ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦର୍ଶନ ସ୍ଵରୂପ ପରିଶ୍ରମ କାନ୍ତିରେ ହାତ ପକାଇ ଠାଅ ହୋଇ ଥିବା ବା ଗୁଲୁଥିବା (ଦୁଇବ୍ୟକ୍ତି) ।
କାନ୍ତିପଢ଼ିବା — ଗ୍ରା. ବି. ଏକ ପାଖର ସବାର ବାରିଶରେ ଲାଗିଥିବା ଏକାଧୁକ ଗର୍ଭତଙ୍କ କାନ୍ତି ସମାନ ଉଚତାସ୍ଥକ ହେବା ।
କାନ୍ତିବଦଳ, କାନ୍ତିବଦଳି — ଗ୍ରା. ବି.ସବାର କାନ୍ତିଆ ବେହେରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାନ୍ତିଥିବା ଗର୍ଭମାନଙ୍କ ଅବସର ଦେଇ ଅନ୍ୟ ପଞ୍ଚାଗର୍ଭମାନେ ସବାର ବହିବା ।
କାନ୍ତିବଣ୍ଟି — ଗ୍ରା. ବି.ସବାର କାନ୍ତିରେ ଭାବ ବହନ କରିବାଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ମାନ୍ୟ-ପେଣୀ ଓ ଚମଡ଼ା ଶକ୍ତ ହୋଇ ଶ୍ରମ-ସହିଷ୍ଣୁ ହୋଇଥାଏ ।
କାନ୍ତିରକିନେବା—ଗ୍ରା. ବି. ମନେ ଶବ୍ଦ ଭାଇ କୁଟୁମ୍ବମାନେ ଶୁଣାନକୁ କୋଳେଇରେ ଦୋହିନେବା ।
କାନ୍ତିରେଣ୍ଟା, କାନ୍ତିରେଣ୍ଟିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆ ବଳ୍ଲାକୁ ପଢ଼ିବାର ମିଳନ ପାଇଁ ପିଠିର ଉଚ୍ଚାରଣ ।
କାନ୍ତିରେବା — ଗ୍ରା. କି. ଅନ୍ୟ ବାନ୍ଧୁର କାନ୍ତିରେ ବାହତ ହେବା ।
କାନ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. (କଳାନୀକାନ୍ତି ଦେଖ) ସବାର କାନ୍ତିଆ ଗର୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁମାନେ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ବା ଏକ ବାର୍ହିଶକୁ କାନ୍ତି ।
କାନ୍ତିଲେମ୍ୟ, କାନ୍ତିଦ୍ୱାରା ଭାବିବହନ କର୍ମ, (ବି) କାନ୍ତିରେ ଭାବିବାଦ୍ୱାରା, ଯେଉଁ ଭୂମି ଅଛି ଉଚ ବା ମାତ୍ର ନୁହେ ।

କାନ୍ତିଆଗଢ଼ି — ଗ୍ରା. ବି. (ହା—ସନ୍ଧି)ଗୁଲର ମହିରାଗଢ଼ି ।
କାନ୍ତିଆ — ଗ୍ରା. ବି. (କାନ୍ତିଆ ଦେଖ) ।
କାନ୍ତେଇବା, କାନ୍ତେ ଇବା — ଗ୍ରା. କି.
କୌଣସି ବାନ୍ଧୁକୁ କାନ୍ତରେ ବହନ କରିବା, କାନ୍ତଦ୍ୱାରା ଭାବ ବହନକରିବା ।
କାନ୍ତେବଳଦ — ଗ୍ରା. ବି. ଗୋଟିଏ ବଳଦ, ପଟେ ବଳଦ,
କାନ୍ତେବୁଜ — କୁୟ. ବି. ଦେଶବିଶେଷ, କାନ୍ତେବୁଜ ଦେଶ, କାନ୍ତେବୁଜ ଆଗତ ଉତ୍ତରାରେ ଉପନିବେଶ ସ୍ଥାପନ କରିଥିବା ବା ମୁହଁଶ ।
କାନ୍ତେବୁଜୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାନ୍ତେବୁଜ + ଶି)
କାନ୍ତେବୁଜୀ ଦେଶୀସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।
କାନ୍ତେଜା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ + ଅନ୍ୟ + ଜନ୍ମ + ଅ + ଅ) ଜନୀ ନାମକ ଗର୍ଭଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟ ବିଶେଷ ।
କାନ୍ତ୍ରି — ଗ୍ରା. ବି. ଶକ୍ତିଶ୍ଵର, ଦେଶପ୍ରତଳିତ ବାନ୍ଧୁର ନାମବିଶେଷ ।
କାପକାପ — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ)ଅବ୍ୟ, ଜାବ ମଲ ପୁଣ୍ୟ ପାତକୁ ମେଲକରିବା ଓ ବୁଝିବା, ଶୋତମୟ ମୁଦ୍ରଣ ଅବସ୍ଥାପାନ୍ତି ।
କାପକାପି — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ)ବି. ପ୍ରଜାପତି ।
କାପତା — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ଲୁଗା, ବିଶ୍ୱା ।
କାପର — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ଚେମଣ୍ଡି ଲଇ ମୂଳ, ଚେରମାରୁ ।
କାପ — ଗ୍ରା. ବି. (ହା—କଣ୍ଠେଶାଳ)ଚଟକା ବା ବାନ୍ଧୁକୁ କାନ୍ତର ଅଳଙ୍କାରବିଶେଷ ଛଳନା, ଛଳୁବେଶ, ବଙ୍ଗଦେଶରେ ବାରେତ୍ର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରାହୁଣମ ନଙ୍କର କୌଳନୀ ଘଟିତ ଦୋଷରୁ ଘଟିବା ନିକୁଷ୍ଟତା, ପୁରୁଷା ଶର୍କର ଭୂମିରେ ଅନ୍ଦାର ଯୋଗ ହୋଇଗଲେ ସରୁକଣା ଥିବା ଶକ୍ତିଏ ଗୋଲକାଠ, ଯାହାକ ତାହା ମଧ୍ୟରେ ଭାଙ୍ଗାଇ ଦିଆଯାଏ, (ଗ୍ରା.ବି) କପଟ-ବେଶୀ, କୌରୁକାଶ ।
କାପଟବ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାପଟ + ବ)କାପଟ ରଷ୍ଣିବୀସ୍ତ୍ରୀ, (କୁୟ.ବି.) ନିନତପଟୁତା ।
କାପଟକ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାପଟ + କ)ବାନର, ମାଙ୍ଗଡ଼, କପି ।
କାପିଞ୍ଜଳ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାପିଞ୍ଜଳ + ଅ)କପି-ଜଳରଷ୍ଣିକ ପୁନ୍ତ ।
କାପିଞ୍ଜଳାଦି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାପିଞ୍ଜଳ + ଅଦ୍ଵୀତ + ଅ + ର) ଗୃତକ ଓ ତତ୍ତ୍ଵପରସ୍ପର ମାନ୍ୟଭାଷକ ।

କାପିଆ—କୀ. ବ. (କପିଆ + ଅ) କପିଆ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ବସ୍ତୁ ।
 କାପିଆକ—କୀ. ବ. ଦେଖିବଣେଷ ।
 କାପିଳ—ପୁ. ବ. (କପିଲ + ଅ) କପିଲ ମୁଦ୍ରଣାତ ସାଂଖ୍ୟଦର୍ଶନ, ସାଂଖ୍ୟ-ମତାବଳମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତ, କପିଲମୁନଙ୍କ ସନ୍ତୋଦନ, ପିଣ୍ଡଳବର୍ଣ୍ଣ(ବିଦ୍)ପିଣ୍ଡଳବର୍ଣ୍ଣ-ସ୍ଵର୍ଗତ, କପଳମୁଦ୍ରଣାତ,(ସ୍ତ୍ରୀ)କାପିଲୀ ।
 କାପିଲିକ—ପୁ. ବ. କପିଲବର୍ଣ୍ଣାର ପୁନ୍ଥ ।
 କାପିଲେସ୍—ପୁ. ବ. (କପିଲା + ଏସ) କପିଲାନାମୀ ବ୍ରାହ୍ମଣାର ଗର୍ଭ-ଜାତ ପୁନ୍ଥ, କପିଲରଷ୍ମିଙ୍କ ଶିଷ୍ଯା, ପଞ୍ଚଶିଳନାମକ ରସି ।
 କାପୁତ୍ରିଆ, କାପୁତ୍ରିଗ୍ରା. ବି କାପତ(ଦେଖ) ।
 କାପୁତ୍ରସ—ପୁ. ବ. (କୁ + ପୁତ୍ରସ) ଯେ ନତମୁଦ୍ରକରେ ଅପମାନ ସହେ, ଶାରୁ ବ୍ୟକ୍ତ, ନନ୍ଦତବ୍ୟକ୍ତ, ଯେତେ ବ୍ୟକ୍ତ ନାଶର ମୟୋଦା ବିଷାକରିପାରେନାହିଁ ।
 କାପୁତ୍ରସତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶାରୁତାଆଦ ।
 କାପୁତ୍ରସତ୍ତ୍ଵ—କୀ. ବ. ନନ୍ଦତ ପୁତ୍ରସର କାର୍ଯ୍ୟ, ଶାରୁତା ଆଦ ।
 କାପୁତ୍ରସିକ—ବି. (କା + ପୁତ୍ରସ + ଇକ) କାପୁତ୍ରସବାର କରଣୀୟ, ଶାରୁ ବ୍ୟକ୍ତର କରିବା (କର୍ମ) ।
 କାପୁତ୍ରସତ୍ତାଚିତ—ବି. (ପତ୍ର)କାପୁତ୍ରସିକ (ଦେଖ) ।
 କାପୁତ୍ରସ—କୀ. ବ. କାପୁତ୍ରସତ୍ତା ।
 କାପେଡ, କାପେଡ଼ିଆ—ବି. ଲୁଗା ବ୍ୟକ୍ତ-ସାମ୍ବୀ (କାପେଡ଼ିଦେଖ) ।
 କାପେସ୍—ବି. (କପି + ଏସ) କପିପୁନ୍ଥ, ବାନରର ଅପତ୍ୟ, ମାଙ୍ଗଭୁକ୍ତା, ବାନ-ଶୈତନକର୍ମ, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, (ବି) ବାନର ସମୁନୀୟ, ବାନରବଣୀୟ, ବାନରତାନ୍ତ୍ର ଜାତ ।
 କାପେତ—ବି. (କପାତ + ଅ) କପାତବସ୍ତୁ, ସମ୍ବନ୍ଧ, କପାତବସ୍ତୁ, ଉତ୍ସବରୁତ୍ତି, କତ ଯାହା ପାଇବ ତାହା ଗୋଟେଇ ଖାଇବାକୁଠି, ସ୍ଵର୍ଗୀୟ, ସ୍ଵର୍ଗାନ୍ତିକାନ୍ତି, ସାରି

ବିଶେଷ, ସାଜିମାଟି, କପୋତବର୍ଣ୍ଣ, କଷ୍ଟ ରବର୍ଣ୍ଣ, (କୁ + ପୋତ) କୁର୍ବିତ ଶିଶ୍ର, ଅତିଦୁରକ ବାଳକ, ଦୟା, ଡଙ୍ଗା, (ବି) କଷ୍ଟ ରବର୍ଣ୍ଣ ବିଶେଷ, କପୋତ ସମୁନୀୟ ।
 କପୋତକ—ଶ୍ର. ବି. କପୋତବର୍ଣ୍ଣ ।
 କପୋତାକ—ପୁ. ବି. ପାରୁତିନ୍ଦ୍ର ସବୁ, କପୋତର ତିମ୍ବସବୁ ।
 କପୋତବୁର୍ତ୍ତି—ବି. (ପତ୍ର)ଆକାଶବୁର୍ତ୍ତି, ଜାବକା ଜିବାହାର୍ଥ ଆକାଶର କୁର୍ବିତ ରହିବା ଶାରି, କିଛି ଯାହା ମିଳିବ ତାହା ଖାଇବାକୁଠି, (ବି) ମାବିକାଥାନ, ସେ କିଛି ଯାହା ପାଏ ତାହା ଶାରି, କାଲିପାର୍ଦ ସେ କହିମାନ ସମୟ ନ କରେ ।
 କପୋତାଙ୍ଗନ—କୀ. ବ. ଦୌଲତାଙ୍ଗନ, ସ୍ଵର୍ଗୀୟ । [କପୋତମପୁନୀୟ ।]
 କପୋତ—ଶ୍ର. ବି. (କପୋତ + ର)
 କପା—ପୁ. ବି. (କପି + ର) କପିରଷ୍ଟ-ବଣୀୟ, ବାନରବଣୀୟ, (ବି) ପାପ, ଅଗ୍ରରଥ ରଷେ ।
 କପାକର, କପାକାର—ପୁ. ବି. (କାପା + କୁ + ଅ) ସ୍ଵର୍ଗତ ପାପ ସେ ପ୍ରକାଶ-କରେ, ପାପକାର ।
 କପାସ୍ମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କପି + ମ + ଅସ୍ମନ + ର) କପିବଣୀୟ ।
 କପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କପୋତପାତ୍ରୀ ।
 କପାକାପି—ଗ୍ରା. ବି. କପୋତଦୁସ୍ତ, ପୁରୁଣୋତ କପୋତ କପୋତା ।
 କପାକାପି ଉଚ୍ଚାରବା—ଗ୍ରା. ବି. କାର୍ତ୍ତିକ ମାସର ଦାମୋଦର ବ୍ୟକ୍ତ ଜିଜାଇବା ।
 କପାନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ଜାହାଜର ଅଧିକାରୀ, ନୌହିଲକ, ବେଳଦିନ ସେନାର ନାୟକ, ସେନାଧିକ ।
 କପାନ—ଗ୍ରା. ବି. କାପାନର କମ୍ପି ।
 କପାନ—ଗ୍ରା. ବି. କପାନ ।
 କପାନ—ଗ୍ରା. ବି. କପାନବିଶେଷର ଛଳ, (କଟପଳ ଦେଖ) ।

କାପର—ସା. ବି. ନାଟ୍ରୋକି, ସେ ଏକ-ଶରବାଣ ନୁହେ, ଅନ୍ୟଧିମ୍ବିରଳମ୍ବୀ ବ୍ୟକ୍ତି ।
 କାପର—ସା. ବି. ଆପ୍ରିକାରେଶର କୃଷ୍ଣାଜ କୃଷ୍ଣତକେଶ ଆଦିମନ୍ଦବାସୀ, ନିଗ୍ରେ ।
 କାପରିଲ—ଗ୍ରା. ସମ୍ବୁ ଅବ୍ୟ, ଗପିଗପ୍, ଶାଦ୍ୟକୁ ଚଞ୍ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ପାହିରେ ପୂରାଇ ଖାଇବା ପ୍ରକାର ।
 କାପଲ—କୀ. ବ. (କ. ଧା) (କୁ + ପଳ, କୁର୍ବିତ ପଳ, ଶର୍ପପଳି, କଟପଳ ଓ ତାର ପଳ ।
 କାପଲ—ସା. ବି. ଶର୍ତ୍ତାନ୍ତିଙ୍କ ଦଳ, ପଥୁକଙ୍କ ଦଳ, ଦଳ ।
 କାପ୍ଟି—ସା. ବି. ଆରବ ଓ ଆପ୍ଟିକା-ଦେଶର ଅକ୍ଷୁର ଜାଗୀୟ ଗଛ ଓ ତହିର ଶଳ, କାପିଗଛର ପଳ, କାପିଗଛ ପଳର ଜୂନା, ଗରମୟଶିରେ କାପିକୁଣ୍ଠ ମିଶାଇ ତାବୁ ଶଳ ତହିରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାନୀୟ, (ସା) ବି. (କାପ୍ଟି) କାର୍ଯ୍ୟକାଶ, ପଳ-ପ୍ରଦ, ପ୍ରସ୍ତୋଜନୀୟ, ଯଥେଷ୍ଟ, (ଗ୍ରା. ବି) ସଙ୍ଗୀତର ସାରଣୀବିଶେଷ ।
 କାପିବ—ଗ୍ରା. ବି. ସମ୍ପଳହେବା, ପ୍ରସ୍ତୋ-ଜନୀୟହେବା, ଅଣିବା, ଉପସ୍ଥିତହେବା ।
 କାପେ—ସା. ବି. କାପ୍ଟି ବା ମଦ ଆଦିର ପାନାଳୀୟ ।
 କାପ୍ଟି—ସା. ବି. ଆପ୍ଟି କାର କପିଶିପ୍ପ କାପ୍ଟେରା ନାମକ ପ୍ଲାନର ଅଧ୍ୟବାସୀ ।
 କାବକାଶ—ସା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଦୁଷ୍ଟଳ, ନିବଳ, ନିଶ୍ଚିନ୍ଦ୍ର, ଦୁଷ୍ଟିନ୍ଦ୍ର ।
 କାବକଣ୍ଠିଆ—ସା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଗାଏବ, ଅତୁଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ।
 କାବତକ—ବି. (କବତ + ଲକ) କବତ-ଧାସ (ଯୋଜା), ବି. କବତଧାସ ବ୍ୟକ୍ତିମୁହ୍ୟ ।
 କାବତା—ଗ୍ରା. ବି. (କାପାନ ଦେଖ) ।
 କାବର—ଗ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ତିତି ଲକାପା ବା ବହୁର ଆବରଣ, ମଲଟ ।
 କାବା—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ବିହିତ, ଆଶ୍ରମୀନ୍ଦ୍ର, କଂକଣୀବ୍ୟକ୍ତି, ପାବର, ଓଲ୍ଡୁ ନିର୍ମଳିଆ, (ବି) ମନ୍ଦାରେ

ଥିବା ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ତତ୍ତ୍ଵଶୋଷ
ପୂଜାମନ୍ଦର ଓ ଶାର୍ଥ ।
କାବାତେଷ୍ଟ — ପ୍ରା. ବି. (କାବାତେଷ୍ଟ) ।
କାବାଡ଼ି — ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. ନିଷ୍ଠୁରିଆ,
ଓଲୁ, ମର, ସାନ (ବ୍ୟକ୍ତି), (ସ୍ତ୍ରୀ) କାବାଡ଼ି ।
କାବାଡ଼ିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. କାବାଡ଼ି (ଦେଖ) ।
କାବାଡ଼ୀ — ଗ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବି. ନିଷ୍ଠୁରି,
ଓଲୁମୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ।
କାବାର — ବି. (କ + ଅ + ବୁ + କ, ଅ)
ଶିଳ୍ପି, ଶୈବାଳ ।
କାବାର — ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ନିଷ୍ଠୁରିଆ,
ଓଲୁ । [ଶିଳ୍ପି] ।
କାବାରୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବେଶ ନଥୁବା ଛକା,
କାବାବ — ଯା. ବି. ଜଳୀୟ ତ୍ରୁପ୍ତ ପରି-
ମାଣ ବିଶେଷ, ପାତିତମାଂବ ବିଶେଷ ।
କାବିଲୁ — ଯା. ବି. ଯୋଗୀ, ଉପପୃତ୍ତ,
ଲାଦେକ, ଉଚିତ ।
କାବୁ — ଯା. ବି. ସମତାସାନ, ଅନାୟତ,
ଅଭିଭୂତ, ଆୟୁର, ପରସ୍ତ, ବଣୀଭୂତ,
ପାତ୍ରିତ, ଦୂରଳୀକୃତ, (ଗ୍ରା. ବି) ଅଧିକାର,
ସମତା, ବଣତା ।
କାବୁକରିବା — ଗ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ ସମତାସାନ କରିବ,
ଅନାୟତ କରିବା, ଦୃଢ଼ଭବରେ ଧରିବା
ପରାମିତ କରିବା ।
କାବୁତ — ଯା. ବି. ପରର ଆୟୁର, ପର-
ଜିତ, ଅଧିନୀତ ।
କାବୁପାଇବା — ଗ୍ରା. ବି. ସାମାୟତ ବୋଲି
ଜଣାଯିବା, (ମୋତେ) ସୁବିଧା ବା ଦାରି
ମିଳିବା ।
କାବୁଲ — ଯା. ବି. ଆଫଗାନିସ୍ତାନର
ରାଜଧାନୀ, ସିନ୍ଧୁନଦୀ ଉପନଦୀ, ଏହା
ହିନ୍ଦୁଭାଷପଦତର ଶାଖା ବୋହିବାବରୁ
ବାହାର ପେଶକାର ନିକଟରେ ସିନ୍ଧୁ
ନଦୀରେ ମିଶିଥିବୁ ।
କାବୁଲୀ — ଯା. ବି. କାବୁଲଦେଶୀୟ
(ବ୍ୟକ୍ତି), କାବୁଲଦେଶୀୟ, (ବି)
କାବୁଲୀମାନଙ୍କର ଭାଷା ।
କାବେର — ବି. (କବ + ଶି, ଏର) କୁଳୁମ,
ଜାମଗୁନ୍ଦ ।

କାବେଶ୍ଵର — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ବେଶ୍ୟା,
ହରିଦ୍ଵା, (ଗ୍ରା. ବି) ଦାନ୍ତିଶାତ୍ମକ ନଦୀ-
ବିଶେଷ, ଦେଶବିଶେଷ ।
କାମ-କ୍ରି(କମ + ଶିର୍ବିନ୍ + କ ଅ)କାମଦେବ,
କନ୍ଧପ୍ର, ରେତଃଶୁଦ୍ଧ, (କାମ + ଅ)କାମ-
ପାଳ, କଲରମ, (କମ + ଶି, ଅ) ଅଭିଲାଷ,
ଲଜ୍ଜା, କାମନା, ଅନୁରାଗ, ରମଶେଷ୍ଠା,
ସ୍ତ୍ରୀ ସୁରୁଷର ସଂଗ୍ରମପ୍ରବୃତ୍ତି, ଉଦେଶ୍ୟ,
ଅଭିନଷ୍ଟିତ ବସ୍ତୁ, (ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ + କମୀ)
ବାବଦ୍ଵାର, କର୍ମ, କାର୍ଯ୍ୟ, ଜାତିଆଶ କାମ,
କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ, କରିଗର, ରୂକଷା,
ସୁରିଆର ସରଶ୍ରମସାଧ୍ୟ ଦେବିକ କାର୍ଯ୍ୟ,
ପରଶ୍ରମ, ରମଣ, ଉପକାର, ରବକ,
ଦରକାର, ଆକଶାକତା, ଜୀବିକା,
ବାବଦ୍ଵାରୀ, ଚାରି, ପଶା ।
କାମକରୁଷ — ଗ୍ରା. ବି. କାମରୁଷ କରୁଷ ।
କାମକରିବା — ଗ୍ରା. କିମ୍ କାର୍ଯ୍ୟାଧନ
କରିବା, ପରଶ୍ରମ କରିବା, ଉପକାର
କରିବା, କଳରକ୍ଷାଇବା ।
କାମକଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + କଳା) (୭ତ୍ତି)
କାମଦେବଙ୍କ ପାତ୍ରୀ ରତ୍ନ, କ୍ଷୁଦ୍ର ସୋଭିଙ୍କ
କଳା ।
କାମକଳାବିଳାସ — ସୁଂ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵାସ୍ତ୍ଵ
ବିଶେଷ ।
କାମକା — ଗ୍ରା. ବି. କାମିକା ।
କାମକାତି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + କେ + ତି)
କାମଶର୍ପୁତ୍ର ।
କାମକାମ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଭିନଷ୍ଟିତ ବସ୍ତୁ ଯେ
ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ ।
କାମକାମୀ—(କାମ + କମ୍ + ଶିର୍ବି + ଜନ୍ମ)
ଅଶ୍ରୁପ୍ରାର୍ଥୀ ।
କାମକାର — ବି. (କ. ମ + କୁ + କ, ଅ)
ଯଥେତୁକିୟା, ଯେ ଆପଣାର ଜୁମୀ
ମୁତ୍ତାବକ କାମ କରେ, କାର୍ଯ୍ୟନିଷ୍ଠାଦକ
(ବି) ରଜ୍ଜାର ପ୍ରସର, ଫଳାରୁଷନ୍ତ,
ଅଭିାଷର ଗତି, ମନର ଦରତ ।
କାମକାରୀ — ଗ୍ରା. ବି. (ଏକାର୍ଥକ ସହଚର
ଶବ୍ଦ) ବାବଦ୍ଵାରୀ, ଚାରି, ଅବଳମ୍ବନ,

ଜୀବିକା, ରୂକଷା, କୌଣସି ପ୍ରକାର
କମ୍ପି ।
କମକୂଟ — ସୁଂ. ବି. କ. ବ. ସ୍ତ୍ରୀ, (କାମ +
କୁଟ) କ ମାସକ ବ୍ୟକ୍ତି, ଜାର, ଲମ୍ପଟ,
ଉପପତ୍ତି, ବେଶ୍ୟାର ହାବଭାବ, କାମ-
ରାଜ ନାମକ ଗ୍ରାହିଦ୍ୟର ସହବିଶେଷ ।
କାମକୁପ — ସୁଂ. ବି. ଭର, ଯୋଜିରତ୍ନ ।
କାମକୁତ୍ର — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + କୁତ୍ର + କ୍ରିପ୍) ଅଶ୍ରୁ
ସମୀକ୍ଷାକ (ସୁଂ) ବିଷ୍ଟ ।
କାମକେଳି — ସୁଂ. ବି. (ଶତତ) ରମଣ,
ରତ୍ନପାତ୍ରା, ରମଣ ସମ୍ମନୀୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା,
ଲମ୍ପଟବ୍ୟକ୍ତି, ଉପପତ୍ତି, ଜାର, (ବି.
ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) କାମୁକ, ଲମ୍ପଟ ।
କାମକୋତ୍ତିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କର୍ମକୁତ୍ର, ଅଳପୁଆ ।
କାମକୀଡ଼ା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ରତ୍ନପାତ୍ରା, ରମଣ,
ତତକ କ, ତତୁଆତକୋଇ, ପଞ୍ଚଦଶା-
ଶର ଉତ୍ତବିଶେଷ ।
କାମଖତ୍ତିଦଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀକେତ୍ତାଙ୍ଗ
ପରିବ ଗଛ ।
କାମଗା — ସୁଂ. ବି. (କାମ + ଗମ + କ, ଅ)
ଆପଣା ରଜ୍ଜାନୁଷାରେ ସରଦ ବିତରଣ
କରିବାକୁ ସମ୍ରଥ, ଶେଷାବିହାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କାମଗା ।
କାମଗତି — ବି. (କାମ + ଗମ + ତି)
ରଜ୍ଜାନୁଷାରେ ଯେଉଁ ସବୁ ଯାଇ ଯାଏ,
ସଥେଷ୍ଟ ସ୍ତ୍ରୀଗାମୀ ।
କାମଗମ — ସୁଂ. ବି. (କ. ମ + ଗମ +
କ, ଅ) (କାମଗଦେଖ) (ସ୍ତ୍ରୀ) କାମଗମ ।
କାମଗର — ସୁଂ. ବି. (୭ତ୍ତି) କାମର-
ଗର, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ କାମଭାବ ।
କାମଗା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + ଗମ + ଅ
ଅ) ସଥେଷ୍ଟ ପୁରୁଷଗାମି ସ୍ତ୍ରୀ, କୁଳଟା ।
କାମଗାମୀ — ସୁଂ. ବି. (କାମ + ଗମ +
କ, ଜନ) ସେଷାବିହାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାମ-
ଗାମିନୀ ।
କାମଗାର — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. କାମକଳ
ଲେକ, ମଜୁରିଆ, ମୁରିଆ ।
କାମଗରି—ସୁଂ. ବି. ଦାନ୍ତିଶାତ୍ମକ ସହଚର
ପଥକ ।

କାମଶୁଣ—ସୁଂ.ବ.ଅନୁଭବବିଷୟ ବେଗ ।
କାମଜାମୀ—ହି. ବି. ଯଥେଷ୍ଠ ସ୍ତ୍ରୀଗାମୀ ।
କାମଶ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାମଶୂପ ଦେଶର
ଠାକୁରଣୀ, କ ମନେଷ୍ଠ ଜଳରତା ସ୍ତ୍ରୀ ।
କାମଚର—ସୁଂ. ବି. (କାମ + ଚର +
କ, ଅ) ସେହାରୁଷ, ଯେ ନିଜ ଛାତ୍ରରେ
ସମ୍ବନ୍ଧ ବିଚରଣ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାମଶୂପ,
କାମଶ୍ରୀ ।
କାମଚରଣ—କୁଣ୍ଡ. ବ. ସେହା ତ୍ରୁମଣ (ସୁଂ.
ବି) ଗୁଡ଼ ।
କାମଶୂର—ସୁଂ.ବ. (କାମ + ଶୂର + କ,
ଅ) ସେହାରୁଷ, ଗରୁଡ଼, ସେହା ବିହାର,
(ସୁଂ.ବି) ସେହାରୁଷ, ଯଥେହାରବରେ
ବିଚରଣକାଶ, ଯେ ଯଥେହାରବରେ
ଗୋରୁଗୁଡ଼ ପଣ୍ଡ ଚର୍ବି ।
କାମଶୂଷ୍ମା—ସୁଂ. ବି. (କାମ + ଶୂଷ୍ମା +
କ, ରନ୍) ସେହାବିହାର, ସେହାରୁଷ,
ଲିଙ୍ଗଟ ସ୍ଵରବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାମଶୂରଣୀ ।
କାମଶନ୍ତ୍ରା—ବି. (୪ତର୍କ) ଉଦେଶ୍ୟ ସିରି
ସମ୍ବନ୍ଧେ ଭାବନା, ପ୍ରଶର୍ଵିବାନ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧେ
ଚିନ୍ତା ।
କାମଶେଷ୍ଟା—ବ. (୪ତର୍କ) କାମପ୍ରଚୁରି
ଚରିତାର୍ଥକରିବାପାଇଁ ଛାତ୍ର ବା ଆପରି,
ପ୍ରଣୟୀ ସଙ୍ଗେ ମିଳିତ ହେବାପାଇଁ
ଚେଷ୍ଟା, କାମଶୀତ୍ରା ।
କାମଶୈର—ପ୍ରା. (ସମ୍ପ.) ଅଳମୁଆ,
କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅନିତ୍ତୁଳ, ଯେ
କାର୍ଯ୍ୟରେ ଫ୍ରିଟିକରେ ।
କାମଜଳ—ବି. (କାମ + ଜଳ + କ, ଅ)
ଅଭିଲାଷଜାତ, କାମଜଳିତ ବ୍ୟକ୍ତି-
ନାତି, ଯଥା—ମୁଗୁସ୍ତା, ଅଷ୍ଟାତ୍ମୀ,
ଦିବାନିତ୍ରା, ପରନିତ୍ରା, ସ୍ତ୍ରୀଷ୍ଵରେ,
ମନ୍ଦିରାନ୍ତ, ଗୀତ, ବାଦ୍ୟ, ନୃତ୍ୟ, ବୃଥା-
ଭରମଣ, (ସୁଂ.ବି) କାମଦେବଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ,
(ଗ୍ରା.ବି) କାମୋଦୀପକ ବାତା ।
କାମଜଳ୍କର—ସୁଂ.ବ. (କ.ଧା) ଜ୍ଞାନବିଷୟ,
କାମରିପୁର ଆଧୁକାର୍ଯ୍ୟରେ, ଏହି କ୍ଷର
ଉତ୍ସନ୍ନ ହୁଏ ।
କାମଜଳ୍ମା—ସୁଂ.ବ. (କାମ + ଜଳ୍ମା + ର)

କୋଳିଲ, କେ ଇଲି, (ହି.ବି) ସୁରନ-
ମାଳା, ଜନନପୁରୁଷ ବସୁ ।
କାମଜାନ—ସୁଂ.ବ. (କାମ + ଜାନ + ଅ)
କୋଳିଲ, (ବି) କାମୋଦୀପକ ।
କାମଜଳ୍ତି—ସୁଂ. ବ. (କାମ + ଜଳ୍ତି + ବ,
କ୍ଷପ) ମହାଦେବ, କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ତ, ଜନ୍ମ-
ଦେବ, ବୁଜ ।
କାମଜଳ୍ର—ସୁଂ.ବ. (କ.ଧା) କାମଜଳି,
ସ୍ରବନ କାମପ୍ରଚୁରି, ଅସିର କାମପ୍ରଚୁରି-
ଜଳିତ ଶଶରତାପ ।
କାମଜଳାନ—ଗ୍ରା. ବ. କ. ମପ୍ରଚୁରି ଉତ୍ତ୍ରେକ
ତେବୁରୁ ଶଶରରେ ଅନୁଭୂତ ବ୍ୟଥା
ବା ପୀତ୍ରା, ଅଚରତାର୍ଥ କାମପ୍ରଚୁରି-
ଜଳିତ ବେଦନା ।
କାମଠ—ହି. ବି. (କମଠ + ଅ) କଳୁପ-
ସମୁନୀୟ, କମଣ୍ଡକୁ ସମୁନୀୟ ।
କାମଠକ—ସୁଂ. ବ. (କମଠ + ଅକ)
ସର୍ପବିଶେଷ ।
କାମଢ଼—ଗ୍ରା. ବି. ବିରତିକର, ଏକ
ଜିହାରୀ, କାମୁତ୍ତା, (ବି) ଦଂଶନ, ଦକ୍ଷ-
ପାତ ।
କାମତା—ଗ୍ରା. ବ. ମୃଦୁର ଅଂଶ ବିଶେଷ,
କାନ୍ତ କମ୍ବା ଗୁଲ ବା ବାତ ଦୁଇପାଶରେ
ଥିବା ବତାକୁ ଏକମ୍ର ଦୁଇଭାବରେ
ବାନ୍ଧିବା ଗଣ୍ଠୀ, ଦନ୍ତଦ୍ୱାରା ସତକରିବା
ପେଟ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟଥା ।
କାମତ୍ତାକାମତ୍ତ—ଗ୍ରା. ପରିଷେବ ଦକ୍ଷ-
ପାତ କରିବା, ବହୁବାର କ ମୁଢ଼ିବା ।
କ.ମତ୍ତାଦେବା—ଗ୍ରା.କ୍ରି.କାନ୍ତ ବା ଗୁଲର
ଦୁଇପାଶ ବତାକୁ ଦନ୍ତଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତିବା ।
କ ମତ୍ତା—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. କ ମୁତ୍ତା, ଯେ
ଅନେକୁ କାମୁତ୍ତେ, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଉର୍ବଶ୍ୟବ-
ଦଶୀଷ୍ଟ, ଅଳ୍ପକେ ବିକଟ, ଭୁଲ୍ଲରେ
ବିରତ ହେଉଥିବା (ବ୍ୟକ୍ତି) ।
କାମଶୁଳକ—ହି. ବି. (କମଶୁଳ୍କ + ଅ)
କମଶୁଳ୍କ ସମୁନୀୟ, କମଶୁଳ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ।
କାମଶୁଳ୍କେସ୍ତ—ହି. ବି. କମଶୁଳ୍କ ସମୁନୀୟ ।
କାମତତ୍ତ୍ଵ—କୁଣ୍ଡ. ବ. (୪ତର୍କ) କାମଶୂର୍ଷ,
ରତ୍ନେଶ୍ୟ(ବି) କାମପରତତ୍ତ୍ଵ, କାମୁକ ।

କାମତତ୍ତ୍ଵ—ସୁଂ.ବ.(କ.ଧା) ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
କାମତଥ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (୪ତର୍କ) ସମ୍ବୋଦଣୀ,
ଏହି ତଥରେ କାମଦେବଙ୍କ ପୂଜାହୁଏ ।
କାମତ—ହି. ବି. (କାମ + ଦା + ଅ)
କାମଦାତା, କାମପ୍ରଦ, ଅଶ୍ରୁଦାତା,
(ସୁଂ.ବ) କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାମଦା ।
କାମତମିଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାମ + ଦମ +
ଜନ୍ମ + ର) ସେଇନାଶ କାମରିପୁକୁ
ବଣ କରିଅଛୁ ।
କାମଦଶା—ବ. (କ.ଧା) କାମାସତ୍ତ୍ଵ ମେଳର
ଅନୁଭୂତ ଦଶଗୋଟି ଅବସ୍ଥା ।
କାମଦର୍ଶନ—ହି. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ମନୋ-
ରମ ଦର୍ଶନ, ସୁନ୍ଦର ।
କାମଦର୍ହନ—ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଶିବ, ମହାଦେବ ।
କାମଦା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ, (କାମ + ଦା + ଅ +
ଆ) କାମଧେନୁ, ରେଣ୍ଟିଶ୍ଵର ଏକାଦଶୀ
(ବି) ଅଶ୍ରୁଦାତୀ ।
କାମଦାନ—ଗ୍ରା. ବ. ଲୁଗାରେ ହୃଦୟକାମ
ଦ୍ୱାରା ଫ୍ଲୁଅର ଚିତ୍ତଶକ୍ତି, ଜରକାମ
କରୁଥିବା ଲୁଗା ।
କାମଦାମ—ଗ୍ରା. ବ. ବ୍ୟବସାୟ, ବୃତ୍ତ,
ଦେଇନକ ବା ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ, ରୂପିର ।
କାମଦାର—ପ୍ରା. (ସମ୍ପ.) ବି. କର୍ମି,
କର୍ମବୁଝିଲ, କୌଣସି କର୍ମର ଭବପ୍ରାପ୍ତ
(ବିତ୍ତ) ।
କାମଦାର—ଯା. ବି. ସୁତକାର୍ଯ୍ୟବିଶେଷ,
ଶିଳ୍ପକର୍ମର୍ଶୋଭିତ । [ବିଶେଷ] ।
କାମଦାରୀ—ଗ୍ରା. ବି. କାନ୍ତକାର୍ଯ୍ୟ
କାମଦୁର—ହି.ବି. (କାମ + ଦୁର + ଅ)
ଅଶ୍ରୁ ସମ୍ବାଦକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାମଦୁରୀ,
କାମଧେନୁ ।
କାମଦୁରା,କାମଦୁରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କାମ +
ଦୁର + ମୀ, ଅ + ଅ) ଅଭିଲାଷପୁରୁଷ-
କାର୍ଯ୍ୟ ସର୍ବାର୍ଥଦାୟିନୀ, (ବି.) କାମ
ଧେନୁ, ସୁରମ୍ଭ, ପୃଥିବୀ । [କୋଳି] ।
କାମଦୁର—ବ. (୪ତର୍କ) କୋଳି,
କାମଦୁରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ନାଗଦନ୍ତୀ ।
କ.ମତୁଷା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ପାରୁଳଗଛ; କାମନା
ପୁରୁଷ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟକାରଣୀ ।

କାମଦେବ—ସୁଂ. ବି. କ. ଧା. (କାମ + ଦେବ) କନ୍ଦର୍ପ, ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ମାନସ ପୁଣି ।
 କାମଦେବକବଲ୍ଲିଭ — ଶ୍ରୀର ପ୍ରାଚୀନ ଟୀକାକାର ।
 କାମଦେବପୃତ — କୁ. ବି. ବୈଦ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ ପୃତବିଶେଷ ।
 କାମଦେବା — ଗ୍ରା. କି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଅବଳମ୍ବନ ବା ଜୀବିକା ଯୋଗାଇବା,
 ଦରକାରବେଳେ କାମରେ ଲାଗିବା ।
 କାମଦୋଷ — ସୁଂ. ବି. (କାମ + ଦୂହ + ଜନ) ଅଶ୍ରୁପ୍ରଦ, ଯାହା କହୁ ପ୍ରାର୍ଥନା
 କଲେ ଯାହାଙ୍କ ନିକଟରୁ ମିଳେ ।
 କାମଧନୁ — ବି. (୭ତ୍ତ) କାମଦେବଙ୍କ
 ଧୃତ କଳିତି ସୁଷ୍ଠନ୍ଦୁ ।
 କାମଧର — ସୁଂ. ବି. ଆସାମ ପ୍ରଦେଶକୁ-
 ଗର୍ଭ ମସ୍ତକ ପରତ୍ତୁ ସରେବର-
 ବିଶେଷ, ଏଥରେ ସାନକଲେ ଲେବ
 ନିଶ୍ଚାପ ହେଉ ଶିବଦେବକୁ ଗମନ
 କରେ ।
 କାମଧରବା — ଗ୍ରା. କି. କୌଣସି କାର୍ତ୍ତରେ
 ହସ୍ତମେପ କରିବା ।
 କାମଧାମ — ଗ୍ରା. ବି. (କାମଧାମ ଦେଖ) ।
 କାମଧ — ଗ୍ରା. ବି. ପୁଣିବିଶେଷ ।
 କାମଧୂକ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + ଦୂହ + କ.
 କ୍ରପ) କାମଧେନୁ ।
 କାମଧେନୁ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ଅଶ୍ରୁ-
 ଫଳପ୍ରଦା, ପୁରୁଣୋତ୍ତ ଗାର, ଯେଉଁ
 ଗାରୁକୁ ଯେତେବେଳେ ଲାହୁ ଦୁର୍ବୀ-
 ଯାୟ, ଧାନୀର୍ଥ ସୁର୍ତ୍ତିନିମିତ୍ତ ଗାର,
 ଦେବଗଣୀ, ସୁରତ୍ତ, (ଲ-ଅର୍ଥ) ସଥେହା
 ପ୍ରାର୍ଥନା ପୁରକୋଶ ବ୍ୟକ୍ତ ।
 କାମଧୂନ — ବି. (କ.ଧୂ) ମାତ୍ର ।
 କାମଧୂସୀ — ସୁଂ. ବି. (କାମ + ଧୂ+ସ୍ତ୍ରୀ)
 ଶିତ୍ + ଜନ) ଶିବ ।
 କାମନ — ବି. (କମ + ଶିତ୍ + ଅନ)
 ଅଭିନାଶୁକୁ, କାମୁକ, ଲିଙ୍ଗଟ, ଲେଶ୍ଵା,
 (କୁ. ବି) ଅଭିନାଶ, ଲାହୁ ।
 କାମନା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କମ + ଶିତ୍ + ଅନ
 + ଅ) ମନୋରଥ, ବାଞ୍ଛିଆ, ଲାହୁ,
 ବାସନା ।

କାମନାକରିବା — ଗ୍ରା. କି. ଲାହୁ କରିବା,
 ଅଭିନାଶୁକୁ ମନରେ କଲ୍ପନା କରିବା,
 ମନାପିବା ।
 କାମନାତଣ୍ଡ — ଗ୍ରା. ବି. (ଦଶନ + ଦେଖ) ।
 କାମନାୟକ — କୁ. ବି. ରମଣୀୟତା,
 ସୌନ୍ଦରୀ । [କଂସାର ।
 କମନମୀ — ସୁଂ. ବି. (କାମ + ଧୂ + ଜନ)
 କମପନୀ — ବି. ଚନ୍ଦକାକପନୀ, ଚନ୍ଦୁଆ,
 କାନ୍ଦମୁ, କଳହଂସ ।
 କମପଢ଼ିବା — ଗ୍ରା. ବି. ଆବଶ୍ୟକ ଉପ-
 ପିତରେବା ।
 କମପତି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରତ୍ନ, କନ୍ଦର୍ପ ସ୍ତ୍ରୀ
 ପୁଅସିଶର ଜଣେ ବଜା ।
 କମପତ୍ରୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରତ୍ନ, କନ୍ଦର୍ପ ସ୍ତ୍ରୀ ।
 କମପାଳ — ସୁଂ. ବି. (କାମ + ପାଳ + ଅ)
 ବଳଦେବ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ମହାଦେବ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ
 ଅଶ୍ରନ ।
 କମପାଳୀ — ସୁଂ. କୁ. ବି. କୁପାଦିର ଉପରି
 ଭାଗରେ ବନମୁଣ୍ଡାନ ।
 କମପାଳା — ବି. (ମଧ୍ୟ - କ.ଧା) (କାମ-
 ଦ୍ଵାଳାଦେଖ) ।
 କମପାଳିତ୍ତ — କୁ. ବି. (୭ତ୍ତ) କମପଢ଼ିବି
 ଦ୍ଵାରା ପୀଡ଼ିତାଗ୍ରୂହ ବା ଜଳିତ ।
 କମପୁର — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + ପୁର + କ.
 ଅ) ଅଶ୍ରୁପ୍ରଦ, ବ ସନା ପୁରଶକାଶ, (ବି)
 ପରମେଶ୍ଵର, ଭଗବାନ୍ । [ପ୍ରଦ ।
 କମପ୍ର — କୁ. ବି. (କାମ + ପୁ + ଅ) ଅଶ୍ରୁ
 କମପ୍ରଦ — ବି. (କାମ + ପ୍ର + ଦା + କ.
 ଅ) ଅଶ୍ରୁପାତା, (ପୁ. ବି.) ପରମେଶ୍ଵର,
 ରତ୍ନବଳବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମପ୍ରଦା ।
 କମପ୍ରବେଦନ — କୁ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଅଭି-
 ନାଶସ୍ତ୍ରକାଣ ।
 କମପ୍ରଭ — ସୁଂ. ବି. (ବସ୍ତ୍ର) କମଦେବଙ୍କ
 ପର ସୁନ୍ଦର, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମପ୍ରଭ ।
 କମବଲ୍ଲିଭ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଆମ୍ବା, ବର୍ଷନ୍,
 କନ୍ଦର୍ପର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ ।
 କମବଲ୍ଲାଶ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ଚନ୍ଦୁକା,
 ଚନ୍ଦୁକରଣ, ଜେଣ୍ଯା ।

କମପ୍ରଣ୍ଣ — ସୁଂ. ବି. ଚନ୍ଦୁନୁବାରେ ଯେ
 କୌଣସି ପ୍ରଣ୍ଣ ।
 କମପ୍ରସ୍ତୁ — ସୁଂ. କୁ. କମପିଶର ସାନୁ-
 ଦେଖ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନଗରବିଶେଷ ।
 କମପ୍ରି-ହି. ବି. (କାମ + ପୁ + ଇ) ଅଶ୍ରୁ-
 ପୁରକ ।
 କମପଳ — ସୁଂ. ବି. ମହାରତାମହିମ ।
 କମପଳ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କମପଳାକପନୀ
 ଯୋଗୁ ବାଚିଲା ହୋଇଥିବା (ସ୍ତ୍ରୀ) ।
 କମରକ୍ସ — ହି. ବି. ସେ ଭେଜନସମ୍ବନ୍ଧେ
 କୌଣସି ବିଶ୍ଵର ନ କର ଯେ କୌଣସି
 ବନ୍ଧୁ ଭେଜନ କରେ ।
 କମରତ୍ରବଟ — ବି. ହିତ ମୁନଙ୍କର
 ପୌଣିକ ବଟଚୁକ୍ଷବିଶେଷ ।
 କମରକ୍ — ହି. ବି. (କାମ + ରକ + ଅ
 ଯଥେତ୍ରା ଭେଗକାରକ, କମରେଗ-
 କାରକ ।
 କମରେଶ — ଗ୍ରା. ବି. କୁତୁଷବଦ୍ୟବିଶେଷ ।
 କମରେଶ — ସୁଂ. ବି, ସମ୍ମୋହ, ଯଥେଷ୍ଟ
 ଭେଗ ।
 କମସ୍ତ୍ର — (ଅବ୍ୟ) ଅନୁମତ, ଯଥେଷ୍ଟ, ଅଧ୍ୟକ
 ଅସ୍ତ୍ରା, ସତ୍ତନ, ଅନିଷ୍ଟ, ଆଗମେ
 ସ୍ଥିକାର ।
 କମମଞ୍ଜନ୍ମ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନାୟିକାବିଶେଷ ।
 କମମୟୁ — ହି. ବି. (କାମ + ମୟ) କ. ମ-
 ବିକର, କମମୟୁଣ୍ଣ ।
 କମମନ୍ଦିନୀ — ସୁଂ. ବି. (କାମ + ମନ୍ଦିନୀ)
 ମନ୍ଦିନୀଦେବ ।
 କମମନ୍ଦିନୀ — ସୁଂ. ବି. ଚନ୍ଦୁନୁବାରେ
 ମଦନୋଷ୍ଟବ, ଚୌଷ ପୁଣ୍ୟମା ତଥୁରେ
 ଏହ ଉଷ୍ଣବ କରୁଥ ଏ ।
 କମମନ୍ଦିନୀ — ସୁଂ. ବି. ଗଣେଶ ।
 କମମୁଦ୍ରା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ ମନ୍ଦୁ-
 ବିଶେଷ ।

କାମପୁତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. “ତତ୍ତ୍ଵ, କାମ + ମୁହୁତ + ତ) କାମପୀଡ଼ାର ହତାହତ ବିବେଚନା ରହିଛି ।

କାମପୁତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. (କାମ + ମୁ + ତ) କାମପୁତ୍ରିତ, ଅତ୍ୟନ୍ତ କାମପୀଡ଼ାର ।

କାମମୋହତ—ଶ୍ର. ବି. (‘ତତ୍ତ୍ଵ)କାମପୀଡ଼ାରାତ୍ମା ହତାହତ ଜୀବନୁଥ୍ୟ, ସୁରତାସତ୍ତ୍ଵ ।

କାମସୁମାନ—ସୁ. ବି. (କାମ + କ. ମାନ) କାମୁକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାମସୁମାନା ।

କାମସୁନ୍ଧାନ—ସୁ. ବି. (କାମ + ଆନ) କାମୁଳ ।

କାମସ୍ତ୍ରିତା—ସୁ. ବି. (କମ୍ + ଶ୍ରୀ + କ. ତ୍ରୀ)କାମୁଳ, କ ମନାକାଶ ।

କାମର—ଗ୍ରା. ବି. କାମିକା, ପରତ୍ରିପୀ, ବ୍ୟକ୍ତିବିଷୟମୁକ୍ତୀୟ, ପ୍ରସ୍ତୋତରମ୍ଭ୍ୟ (ବ୍ୟକ୍ତି ବା କଥା) ।

କାମର—ଗ୍ରା. ବି. କୋଠାଶ, ପ୍ରକୋଷ୍ଟ, ଲମ୍ବୁଗର, କଳଣ, ବଖର ।

କାମରସ—ସୁ. ବି. ସୁରତି ।

କାମରହିକ—ସୁ. ବି. ମୁହୁତ ଆଜି ବିଷୟରେ ସୁନ୍ଦରିଣୀ ।

କାମରଜାପିତ—ଶ୍ରୀଜାରକଳିକା କାବ୍ୟ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରଣେତା ।

କାମରୂପ—ସୁ. ବି. ଶରୀରର ଉତ୍ତରପୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଥମ ରିପୁ, ଶିବ ।

କାମରୂପ—ସୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଜଙ୍ଗନ୍ତୁରୂପ ରୂପଧାରୀ, ପୁନରୂପରିଶିଳ୍ପ, (ବି) ଆସାମର ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁତ ଜିଲ୍ଲା, ସୁରର ରୂପ, ସେହାପୁର୍ବକ ଧାରଣ କରିଯିବା ରୂପ, ରାମାୟଣ ବାଲକାଣ୍ଠୀକୁ ବିଶ୍ଵା-ମିଷଙ୍କ ମଧ୍ୟକ ଶରବିଶେଷ, ଦେବତା ।

କାମରୂପଧର—ଶ୍ର. ବି. (କାମ + ରୂପ + ଧୃ + ଅ) ରଙ୍ଗନ୍ତୁରୂପରେ ବିବିଧ ରୂପଧାରୀ ।

କାମରୂପତ—ସୁ. ବି. “ଶୋଭାତଳକ” ନାମକ ତତ୍ତ୍ଵର ଟୀକାବାର ।

କାମରୂପିଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + ରୂପ + ଲନ୍ତୁ + ରା) ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ରଙ୍ଗନ୍ତୁରୂପରେ

ବିବିଧ ରୂପ ଧାରଣ କରିପାରେ, ଅଣ୍ଣ-ଗନ୍ଧାଗର, ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

କମରୂପ—ସୁ. ବି. (କାମରୂପ + ଲନ୍ତୁ) ବିଦ୍ୟାଧର, ଜାହନ କରୁ, (ବି) ରଙ୍ଗନ୍ତୁରୂପରେ ବିବିଧ ରୂପଧାରୀ ।

କମରେ ଆସିବା—ଗ୍ରା. ବି. କି. କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରତି ଭାଷ୍ୟକ ହେବା ।

କମରେଖା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + ରେଖା) ବ. ସ୍ତ୍ରୀ, ବେଶା ।

କମରେ ଲଗାଇବା—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କୌଣସି କାହିଁରେ ନୟତା କରିବା, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବ୍ୟକ୍ତିବାରରେ ଲଗାଇବା ।

କମଳ—ସୁ. ବି. (କାମ + ଅଳ୍ପ) ରୋଗବିଶେଷ, ବସନ୍ତକାଳ, ମହୁଭୂମି, (ସୁ. ବି.)କାମୁଳ, କାମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)କାମଳା ।

କମଳତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (‘ତତ୍ତ୍ଵ) ଉପର୍ତ୍ତ, ଲଭାବିଶେଷ । [ବିଶେଷ ।

କମଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମଳ + ଆ)ରୋଗ କାମଳାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + ଲା + ଅଷ୍ଟ + ରା) ଆକର୍ଷଣକାରକ, ଦେବପୁଣ୍ୟ-ବିଶେଷ । [ବିଶେଷ ।

କମଳିଆ—ପ୍ରା. (ମେଦିନୀ)ବି. ସୁନ୍ଦରୀ ।

କମଳିଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଳ ଧୂନ୍ତର ।

କମଳୀ—ଶ୍ର. ବି. (କମଳ + ଲନ୍ତୁ)କାମଳ ରୋଗପୀତିତ, (ସୁ. ବି) ବେଶାୟକ ।

କମଳେଟୋ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବେଶା ।

କମଳେଲ—ଶ୍ର. ବି. କାମପୀଡ଼ାରେ ଆସୁଳ ।

କମଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କମ + ଲା + ରା + ରା) ଦାରୁନରତା, ମେଥୁନ ଅରିଲାଗପ୍ତି ।

କମଳର—ଶ୍ର. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତର, ଅତ୍ୟନ୍ତରୁପବାନ୍ ।

କମଳିର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରତ୍ନ, ଜ୍ଞାନୀ ।

କମଳିଶ୍ଵର—ଶ୍ର. ବି. (କମଳ + ଶ୍ଵର) କମଳିପୂର ବିଶୀର୍ଣ୍ଣ କାମରେ ଜର୍ଜର ।

କମଳିଶ୍ଵର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କମଳ + ଶ୍ଵର + ଅ)କମଳିପୂର ସମୀଦକ ଶାସ୍ତ୍ର, ରତ୍ନଶାସ୍ତ୍ର ।

କମଳାଶ—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କନ୍ଦର୍ପର ବାଣ, କାମ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଆକମଣ, ସୁଷ-ବାଣ ।

କମଳାନ—ସୁ. ବି. (କାମ + ବାନ) ଅଭିନାଶପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ମେଥୁନେଛାପ୍ତକ୍ରିୟା ।

କମଳାସ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. ସୁ. ବି. କାମବାନର (ଦେଖ) ।

କମଳାଶୀ—ଶ୍ର. ବି. (କାମ + ବାନ + ଲନ୍ତୁ)ଯେ ରଙ୍ଗନ୍ତୁରୂପରେ ନାନ ସ୍ଥାନରେ ଅପ୍ରିଯ ଭାବେ ବାସକରେ ।

କମଳିତ—ସୁ. ବି. (‘ତତ୍ତ୍ଵ)କନ୍ଦର୍ପବାଣ ଦିଳ, ମେଥୁନ ରଙ୍ଗନ୍ତୁରେ ଆକୁଳ ।

କମଳିତ୍ତା—ସୁ. ବି. (କାମ + ବି + ତତ୍ତ୍ଵ + ତ୍ରୀ)ମହାଦେବ, (ଶ୍ର. ବି.)କାମ-ରପୁଜୁକାଶ ।

କମଳାଶୀ—ଶ୍ର. ବି. ଅପରମିତ ଶାର୍ମିଣୀ, (ଶ୍ର. ବି.) କନ୍ଦର୍ପ ଶକ୍ତି ।

କମଳିତ୍ତା—ଶ୍ର. ବି. (କ. ଶ୍ରୀ) ଯଥେତ୍ତା-ରୂପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାମରୂପ ।

କମଳିତ୍ତା—ଶ୍ର. ବି. ସେହାରୂପ, କାମ-ରପୁଜୁକାଶ, (ଶ୍ର. ବି.)କାମରାତ୍ମିକାରୀ, (ଶ୍ର. ବି.)ପ୍ରସ୍ତୋତର ।

କମଳିତ୍ତା—ଶ୍ର. ବି. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା) କାମ-ଜ୍ଞାଲା (ଦେଖ) ।

କମଳିତ୍ତା—ଶ୍ର. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ)କାମଦେବଙ୍କ ପାତ୍ରୀ, ରତ୍ନ କାମଦିଲ୍ଲୀପାତ୍ରାଦନ ଜ୍ଞମତା ।

କମଳିର—ସୁ. ବି. (କାମ + ଶର)ତତ୍ତ୍ଵ କନ୍ଦର୍ପବାଣ, ସୁଷବାଣ, କାମ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଆକମଣ, ଆମୁକ୍ଷା ।

କମଳିଶ୍ଵର—ଶ୍ର. ବି. (କମଳ + ଶ୍ଵର)ତତ୍ତ୍ଵ କନ୍ଦର୍ପବାଣଶ୍ଵର, “ଅଶୋକମରବିଦ୍ୟା ତୁରି ନବମରିକା ନାଲୋଘକର ପଞ୍ଚି ତେ କାମଦେବସ୍ୟ ସାଧୁକାଣ ।” (କାମାୟୁଧ ଦେଖ) କମଳିଶ୍ଵର—କୁଣ୍ଡ. ବି. (କ. ଧା)ଅଶୋକ ସମୀଦକ ଶାସ୍ତ୍ର, ରତ୍ନଶାସ୍ତ୍ର ।

କମଳିଶ୍ଵର—ସୁ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵ; (କାମ + ସମୀଦକ + ଅ)କନ୍ଦର୍ପସଂଖ୍ୟା, ବସନ୍ତକାଳ, ଆମୁଗଛ ।

କାମାସତ୍ତ୍ଵ—ସୁ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) କାମ-
ରିପୁର ବଣୀଭୂତ, ଅଭିଲାଷ ମାନ୍ସର
ବଣୀଭୂତ, ବିଷସ୍ତାନୁରାଗୀ, ସ୍ଵରୋଗପ୍ରିସ୍ତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) କାମାସତ୍ତ୍ଵ ।

କାମାସତ୍ତ୍ଵ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. କାମବିଷ୍ଟଯୁକ କାର୍ଯ୍ୟ
ବା ଚିନ୍ତାରେ ଅଛ ଅନୁରାଗ ।

କାମାସନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କାମ + ଆସ୍ +
ଅନ) ଆସନବିଶେଷ ।

କାମ—ସୁ. ବି. (କାମ + ଇ) କାମୁଳ-
ବାହୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ରତ୍ନ, କର୍ଦ୍ଧପଢ଼ୀ ।

କାମିଆ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଜୀମିଦତୀରୁ
ଟଙ୍କା ରଣକର କେବଳ ସୁଧ ବାବତରେ
ଦୃଢ଼ଭ୍ରକରିବା ଲୋକ, ଦିନମୁଲିଆ ।

କାମିକ—ସୁ. ବି. (କାମ + ରକା)କାର-
ଣ୍ଟବପଣୀ, ବନ୍ଦହଂସ, (ବି) କାମନା-
ହୃଦ୍ର, କର୍ମଦର୍ଶ, ପ୍ରସୋଜନସ୍ତ, ପରିଶ୍ରମୀ,
କାମୁଳ, ବାହୁତ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସକାରୀ,
ରଙ୍ଗାସମୁଦ୍ରୀୟ ।

କାମିକା—ପ୍ରା. ବି. କାମିକ (ଦେଖ) ।

କାମିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମିକ + ଲ)କାରଣବ
ପଣ୍ଡିତୀ, କାମନାଜଳିତ କରୀଥାଏ ।

କାମିଲ୍—ୟା. ବି. ଜୀମାବିଶେଷ, ଏକ-
ପ୍ରକାର କୁରୁତା ।

କାମିଜନ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ପ୍ରେମିକ
ବ୍ୟକ୍ତି, ପ୍ରଣୟୀ ବ୍ୟକ୍ତି ।

କାମିଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରା. (ସିଂହ) ମୁଦ୍ରିଥାଣୀ
(ସୁ) କାମିଣୀ ।

କାମିତ—ଶୀ. ବି. (କାମ + ଶିତ + ମୀ,
ତ) ଅଭିନଷ୍ଠିତ, ପ୍ରାଥିତ, ଉପରୀତ, (ବି)
ରଙ୍ଗା ।

କାମିଦାର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. କାମଦାର
(ଦେଖ) ।

କାମିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + ଇନ୍ + ର)
ନାଶ, ସ୍ତ୍ରୀ, ମଦର, ମନୋହାରଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ,
ଦାହୀ, ମଲଙ୍ଗ, ଦାରୁଦ୍ରିତ୍ତା, ଶ୍ରୁତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଆମୁଅଦା, ଗୁଲୁବିଶେଷ, ଏକ-
ପ୍ରକାର ଫୁଲ ଓ ଗର୍ଜ, ପ୍ରଣୟିନୀ, (ବି)
କାମୁଙ୍ଗ, ଭୋଗାଉନଷ୍ଠିଣୀ ।

କାମିନାଥାନ୍—ବି. (ଦୁଇ) ପୁଥୁବାରେ
ଭୋଗବିଲାସର ଦୂରଟି ପ୍ରଧାନ ଦ୍ଵା-
ରଣଶ, କିନ୍ତୁ ମୁହଁ ଅଭିଲାଷୀ ବ୍ୟକ୍ତି-
କର ଅବଶ୍ୟ ତ୍ୟାଗକରିବା ଯୋଗ୍ୟ
ଦୂରଟି ବସ୍ତୁ ।

କାମିନାତ୍ମିକ—ସୁ. ବି. (କ.ଶ.) ସେ
ପ୍ରାନେକମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କରେ ସଂବଧ
କାଳୟାପନ କରେ, ସୈଷ ।

କାମିନବଶ—ସୁ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ସ୍ତ୍ରୀ
ଆଶ୍ରମବର୍ତ୍ତୀ, (ଶା.ବି) ଘୋରଣିକ ବୃକ୍ଷ
ବିଶେଷ ।

କାମିନଶ—ସୁ. ବି. ସଜନାରାତ୍ର ।

କାମିନମୁଲ—ଶି. (ଗତତ୍ଵ) ଯାହା
ସମସ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀଲେକଙ୍କଠାରେ ଦେଖାଯାଏ ।

କାମିଲ—ୟା. ବି. ପ୍ଲାସ୍ଟି, ପୁଣ୍ଟି, ପୁର୍ବ,
ସମୁଦ୍ରାସ୍ତ, ଯୋଗ୍ୟ, ଉପପ୍ରତି ।

କାମିଲବାହାଗ୍ରୁ-ୟା.ବି.ଯେବାକାଳାଗ୍ରୁ
ଲଙ୍ଘରକ ଜମିରିପରେ ପୁରାକମା ଧାରୀ
ହୋଇଥିଲା । [କାରିଗର ।

କାମିଲା—ୟା. ବି. ଶିଲୀ, କାରୁକର ବା
କାମୀ—ସୁ. ବି. (କାମ + ଇନ୍)କାମୁଳ,
ଅଭିଲାଷୀ, ଅଭିଲାଷୁକ, ଲୋଭ,
କରୀ.(ସ୍ତ୍ରୀ) କାମିନୀ,(ବି) କାମୁକବ୍ୟକ୍ତ,
ଚନ୍ଦ୍ର, କପୋତ, ପାରାବତ, ଚଟକ,
ଘରଟକିଆ, କରିବାକ, କରୁଥା, ଚକୋଇ,
ରୁଷର ନାମକ ଔଷଧ ବିଶେଷ, ସାରସ,
ଜକତାଙ୍ଗୁଁ, ବିଶ୍ଵୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି) କୌଣସି

ପତଳାଜିନିଷବ୍ଦ ଟାଣ କରିବା କିମନ୍ତେ
ତା' ପଛରେ କୋର ଦିଅରିବା ପଟା
ବା କାଠ ବା ପଟି, ପୁରୁଥା, ଶର୍କର
ହାଲ, ଓଲାଥା ।

କାମିନ—ସୁ. ବି. ରମ୍ପାଥୀ, ରମ୍ପୁପାତ୍ର,
(ବି) କାମଦେବ ଅନୁଗତ, କାମ-
ରିପୁର ବଣୀଭୂତ ।

କାମିଲ—ସୁ. ବି. ଶମ୍ସପାତ୍ର, (ବି)
କାମଦେବ ବା କାମରିପୁର ଅନୁଗତ,
(ସୁ.ବି) କାମୁଳ, ଅଭିଲାଷୀ ।

କାମୁଳ—ସୁ. ବି. (କମ୍+ଶିତ) ଉକ
କାମୀ, କାମାରୁ, ରମଣାଲାଷୀ, ବଳାଷୀ,

(ସ୍ତ୍ରୀ) କାମୁଙ୍ଗ,(ବି)ଅଶୋକବୃକ୍ଷ, ମାଧ୍ୟମି
ଲତା, ଘରଚଟିଆ ପଣୀ, ଅତିମୁକୁଲତା ।
କାମୁକକାନ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ମାଧ୍ୟମାଲତା, ଅତି
ମୁକୁଲତା, ଅଶୋକବୃକ୍ଷ ।

କାମୁକତ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବି. କାମାତୁରତା,
କାମପ୍ରବୃତ୍ତା ।

କାମୁଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାମ + ଛଳ + ଆ)
ଭାଙ୍ଗାବତ୍ତ, ଭୋଗବିଲାସବିଶ୍ଵିଷ୍ଟା,
ରେମଣେହାସ୍ତା ।

କାମୁଳ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. କା + ମୁଳ(ସ୍ତ୍ରୀ) — ର
ମେଥୁନେହାସ୍ତା ।

କାମୁଳା—ଶ୍ରା. ବି. ଦଂଶନ, ଦନ୍ତଦ୍ଵାର-
ଷତ କରିବା, ପେଟରିତରେ କାମୁଳବା-
ପର ଯବଶା, ସେ କାମୁଳେ, କାମତା
(ତେଣ), (ବି)ସେ କାମୁଳେ, କାମୁଳା
ହୋଇଥିବା, ଦସ୍ତ ।

କାମୁଳାଇବା—ଶ୍ରା. ବି. କାମୁଳବାର
ଶିଳନ୍ତୁପ ।

କାମୁଳା କାମୁଳ ହେବା-ଶ୍ରା.ବି.ପରିଷର
ଦଂଶନ କରିବା, ପରିଷର ମଧ୍ୟରେ କଲି
କିତ୍ଥା କରିବା ।

କାମୁଳାଆ—ଶ୍ରା.ବି.ସୁ.ଅନ୍ତକୁ କାମୁଳ
ବାରେ ଅଭୟୁ(ଜାବ), କାମୁଳା (ଲ.ଅର୍ଥ)
ସେ ଅନ୍ତା ବିରକ୍ତହୃଦ, ଚିତ୍ତଲ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କମୁଳେଇ ।

କାମୁଳିଧରବା-ଶ୍ରା.ବି.ଦନ୍ତଦ୍ଵାର କାମୁଳ
କାମୁଳା ପ୍ଲାନକୁ କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଦାନ୍ତରେ ଧରିବା, ଜାଗୁଣ୍ଡକର ଧରିବା ।

କାମୁଳିବା—ଶ୍ରା.ବି.ବି. କନ୍ତଦ୍ଵାର ଚିତ୍ତ
ବା ମତ କରିବା, (ପେଟ)ଶଳ ବେଗା-
ବାଲହେବା, ପେଟ ବ୍ୟଥୁର ହେବା ।

କାମୁଳିହେବା—ଶ୍ରା.ବି. (ପେଟ) ଶଳ-
ଦ୍ଵାର ପାତ୍ରାଗସ୍ତ ହେବା, ଘାଣିକରିଛି
ହେବା, ଖେଳିହେବା ।

କାମେଶ୍ଵର—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ, କାମ୍ପୁତ
ମନୋଯୋଗ ଦିଅ ।

କାମେଶ୍ଵର—ଶ୍ରା. ବି. ପଟ୍ଟୋଗାନ ବା
ଆଲୋକ ଉତ୍ତର ଯଦ୍ରବିଶେଷ ।

କାମେଶ୍ଵର—ସୁ. ବି. (ଗତତ୍ଵ)କାମର
ଭିଷଣ, ପରମେଶ୍ଵର, (ସ୍ତ୍ରୀ)କାମେଶ୍ଵର ।

କାମେଣ୍ଡ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା.) କାମାଶ୍ରୀ-
ପ୍ରିତା ଦେଖାବିଶେଷ, ଭେରିବା ବିଶେଷ,
କାମଦାସିକା ଉଦ୍‌ଘାସ ।

କାମୋଡ—ପୁଂ. ବ. ବିଶିଶ୍ଵାବିଶେଷ ।

କାମୋଡକ—କୁଁ. ବ. (କାମ + ଉଦ୍ଧବ)
କ.ଧା; ମୃତ୍ୟୁକର ଉଦେଶ୍ୟ ଇଚ୍ଛା-
ନୁସାରେ ଯେଉଁ ଜଳ ପ୍ରଦତ୍ତ ହୁଏ ।

କାମୋଡକଲାଶ—ପୁଂ. ବ. କାମୋଡ
ଓ କଲାଶ ମିଶ୍ରିତ ରାଗିଣୀ ।

କାମୋଡନଟ—ପୁଂ. ବ. କାମୋଡ ଓ
ନଟ ମିଶ୍ରିତ ରାଗ ।

କାମୋଡା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବିଶିଶ୍ଵାବିଶେଷ ।

କାମୋଦା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବିଶିଶ୍ଵାବିଶେଷ ।

କାମୋଦୀପକ—ବି. (ଶତକ) କାମର
ଛିଠିପନକାଶ, ଯାହାଦ୍ଵାରା ମନୁଷ୍ୟର
ସହବାସ ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ବଳବତ୍ତ ହୁଏ ।

କାମୋପହତ—ପୁଂ. ବ. (ଶତକ) କାମାନ,
କାମାରୁ, (ପୁଂ. ବ. ବ. ଗ୍ର.) ଶିବ,
ମହାଦେବ ।

କାମ—ୟା. ବ. ତମ୍ଭୁରାଷ୍ଟି, ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ରାବାସ ।

କାମ—ପ୍ରା. (ରଙ୍ଗାମ) ବ. ଉତ୍ତିଆ ଶୁଦ୍ଧ-
ଜାତିବିଶେଷ ।

କାମର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. ଶିତଳ, ସ୍ନେହ-
ସ୍ଥାନ କଳରୁପରେ ପଢ଼ିବା ମଳ, ନେଲୀ ।

କାମିନୀ—ପୁଂ. ବ. (କମିଲ + ଯା) ସୁଗନ୍ଧ
ଦ୍ରୁବ୍ୟବିଶେଷ, ଜନପଦବିଶେଷ, ଲତା
ଓ ଗୁରୁବିଶେଷ ।

କାମିଲକ—ଦ୍ଵ. ବ. କମିଲ ଦେଶ-
ଜାତ, (ପୁଂ. ବ.) କମଲା ଗୁଣ୍ଡିନ ମକ
ସୁଗନ୍ଧ ଦ୍ରୁବ୍ୟବିଶେଷ ।

କାମିଲି, (ଲକ)—ସୁଗନ୍ଧଦ୍ରୁବ୍ୟ ବିଶେଷ,
କମଲାଗୁଣ୍ଡି ।

କାମିଲ—ପୁଂ. ବ. କାମିଲ ନରବ,
ପଲାଶଗଛ ।

କାମିଲ—ଗ୍ରା. ବ. (ଦ୍ୱ-କୃପଣ) ବନ୍ୟୁକୁଣ୍ଡ,
କୃପଣ ।

କାମୁଳ—ବ. (କମୁଳ + ଅ) କମୁଳଦ୍ଵାରା
ଆବୃତ ରଥ, (ବି.) କମୁଳସମୁର୍ଦ୍ଧି ।
କାମୁଲିକ—ପୁଂ. ବ. ବୈଦ୍ୟାଶ୍ୱାସୋକ୍ତ
ଯେଷବିଶେଷ ।

କାମୁଲିକ—ବ. (କମୁ + ଲକ) ଶଙ୍କାର,
ଶଙ୍କା ତିଆରିକରିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

କାମୁକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଶ୍ଵରଜା ।

କାମ୍ପେ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଗୁଜୁରାଟ ପ୍ରଦେଶର
ଦସିଶରେ ଓ ଭାରତର ପଞ୍ଚମ ରଷ୍ଟିମ ରୁପ-
କୁଳରେ ଥୁବା ଉପସାଗର ଓ ବନର-
ବିଶେଷ ।

କାମ୍ପୋଜ—ପୁଂ. ବ. (କମ୍ପୋଜ + ଅ)
କମ୍ପୋଜଦେଶୀୟ ଅଶ୍ଵ, ପୁନାରୁତ୍ସ,
ଗୁଜୁରାଟ ନିକଟପ୍ରି ଦେଶବିଶେଷ,
ପ୍ରାଚୀନ ଯବନଜାତିବିଶେଷ, ଶୈତା-
ଖର ।

କାମ୍ପୋଜକ—ବି. କାମ୍ପୋଜଦେଶ-
ବାରୀର ହାସାଦି । [ଖର ।

କାମ୍ପୋଜି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମାଷପଣ୍ଡି, ପାକଡ଼ା
କାମ୍ପୋଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମାଷପଣ୍ଡି, ପାକଡ଼ା
ଖର ।

କାମ୍ପି—ଶି. ବ. (କାମ + ମି, ଯ) ବାହୁତ,
ଅଶ୍ଵଶ, ସୁନ୍ଦର, ଅଭିଲଷାୟ, ଯାହା
କରିବା ନ କରିବା ମନୁଷ୍ୟର ଇଚ୍ଛା
ରୁପରେ ନିର୍ଭର କରେ, ଫଳାକାଞ୍ଚାର
ଅନୁଷ୍ଟେୟ, (ବି) ଅଶ୍ଵଶକର୍ତ୍ତା ।

କାମ୍ପିକ—ବ. କାମ୍ପିକ ବନ ।

କାମ୍ପିକବନ—କୁଁ. ବ. ବନବିଶେଷ,
ସରସତ୍ତା ନଦୀରାଶ ବନ ।

କାମ୍ପିକର୍ମ—କୁଁ. ବ. (କ.ଧା.) ଯେଉଁ
କାମ୍ପି ବା ତେଜକ କର୍ମ କୌଣସି
କାମନାହିଁ ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଅନୁଷ୍ଠିତ
ହୁଏ ।

କାମ୍ପିତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାମ୍ପି + ତ + ଆ)
ଭୋଗିତା, କମଲାୟାତା, ବାହୀନାୟାତା ।

କାମ୍ପିତାନ—କୁଁ. ବ. ସୁନ୍ଦର ବନ୍ଦୁ
ଦାନ, ସୁଦି, ବିଶ୍ୱାସୀ, ଜୟ ପ୍ରକୃତ
ଲଭ କରିବାକୁ ଯେ ଦାନ ଦିଆଯାଏ ।

କାମ୍ପିତମ୍ ବି. (କ,ଧା) ଯେଉଁତମ୍ ଆଚରଣ
କରିବାକୁ ମନୁଷ୍ୟ ବାକ୍ ନୁହେ ଓ
ଯାହା ମନୁଷ୍ୟ ଇଚ୍ଛାକଲେ କରିପାରେ ।
କାମ୍ପିତମ—କୁଁ. ବ. (ଶତକ) ବାହୀନାୟକ,
ମନାସିଥୁବା ଉଦେଶ୍ୟ, କାମ୍ପିକର୍ମ
ପଳ ।

କାମ୍ପିତରଣ—କୁଁ. ବ. (ଶତକ) (କାମ୍ପି +
ମୁ + ଅନ) ବାହୀନାୟ ମୁଖ, ମୁକ୍ତ,
ମୁଖସ୍ଥ ମରଣ ।

କାମ୍ପିମାନ—ବି. (କାମ + (କ) ମାନ)
ପ୍ରାର୍ଥମାନ, ଯାହାପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କର-
ଯାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାମ୍ପିମାନା ।

କାମ୍ପିତ୍ତ—କୁଁ. ବ. ଅଶ୍ଵଶପଳପ୍ରତ ତ୍ରୁତ ।

କାମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କମ୍ + ଶିର + ମା + ଆ)
କାମନା, କମଲାୟାତା, ପିତ୍ତବ୍ରତ ପଢ଼ି ।

କାମ୍ପିରାୟ—ପୁଂ. ବ. ବାହୀନାୟାଏ
ଅଭିପ୍ରାୟ ।

କାମେକ—ଶ୍ରୀ. ବ. କାମ୍ପିକବନ ନିକଟପ୍ରି
ପରିତବିଶେଷ ।

କାମେପାସନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବାସନା ହିକି
ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଉପାସନା କରିଯାଏ ।

କାମ୍ପ—କୁଁ. ବ. (କୁ + ଅମ୍ବ) ସାମାନ୍ୟଜଟା
ସାବୁ, (ବି) ଖଟାଳିଆ ।

କାମ୍ପ—କୁଁ. ବ. (ଚ + ମି, ଅ) (ବାକ +
ର + କ + ଅ) କରିଲାପ୍ରି କନ୍ସ୍ଟ୍ୟୁ
ଓ ଅନାମିକା ଅଙ୍ଗୁଲିର ମୁଲଦେଶ,
ମନୁଷ୍ୟଶର୍ମ, (ବି. ବି.) ଦେହ, ଶଶର,
ସମୁଦ୍ର, ପ୍ରସାର, ବିଦ୍ୟୁତ, ଲକ୍ଷ୍ୟ, ସ୍ଵରବ,
ଆବାସ, ଗୁହ, କୁହା, ସାନ୍ତ୍ରିକ ଅବଶ୍ୟ,
ମୁଲଧନ, ପ୍ରାନାପତ୍ୟ ବିବାହ ।

କାମ୍ପକ୍ଲେଶ—ପୁଂ. ବ. (ଶତକ) ଶାଶ୍ଵରକ
ପରିଶ୍ରମ, ଉପବାସାଦ କାମ୍ପି ।

କାମ୍ପଦା—ୟା. ବ. ନିଷ୍ପମ, ତତ୍ତ୍ଵବତା,
ବଶବତ୍ତିତା, (ବି) ଆୟୁତ, ପରଭୂତ,
ଜବତ ।

କାମ୍ପପଳ—ବି. କଟପଳ ।

କାମ୍ପମୋବାକ୍ୟ—ବି. (କାମ୍ପ + ମନଃ
+ ବାକ୍ୟ) ଶଶର, ମନ ଓ ବାକ୍ୟ ।

କାୟମନୋବାକ୍ୟରେ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସବାନ୍ତା
କରଣରେ, ଶାଶ୍ଵରକ ମାନସିଙ୍କ ଓ
ବାଚିକରପାୟ ହାରା ।

କାୟମନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାୟ + ମାନ)
ତୁଣୁତୁଚୀର, ପଣ୍ଡିତୁଚୀର, ରଜାଙ୍କ
ଆବାସଯୋଗୀ ପଢ଼ଇବନାହିଁ ।

କାୟରୁପଦସମ—ସୁଂ. ବି. ପାତଞ୍ଜଳି
କଥୁତ ଧାନବିଶେଷ ।

କାୟବଲନ—ଶ୍ରୀ. ବି. କବତ, ବର୍ମ ।

କାୟବ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. ମହାଭରତୋତ୍ତ
ଦ୍ୱୀପାଜାବିଶେଷ ।

କାୟମନ୍ଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରୂପ, ଲବଣ୍ୟ,
ବଳ, ସୁରାନ ପ୍ରତ୍ୱତ ଶଶର, ସମ୍ମି
ଦୋଳ ଅଭିଭୂତ ।

କାୟମୁ—ସୁଂ. ବି. (କାୟ + ମୁ + କ, ଅ)
ଅନ୍ତରୀମୀ, ପରମେଶ୍ଵର ଆସା, କାତି-
ବିଶେଷ, (ବି) ଶାଶ୍ଵରକ, ଦେହମୁ ।

କାୟମୁଖ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାୟମୁ + ଅ) କାୟମୁ-
ଜାପିଯା ମୁଁ, ହରତୀ, ଅର୍ଦ୍ଧଲାପନକର୍ତ୍ତ,
ଶୁଳ୍କୀ, କାକୋଳି, ବଡ଼ଅଳେଇତ ଓ
ଛେଟ ଅଳେଇତ ।

କାୟମୁଖୀୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ରପାମୁନ
ଭାଷଧାଦିଦ୍ଵାରା ଶଶରର ପ୍ରତିତା,
ପାର୍ଵତୀକାଳ ଶଶରର ଅବସ୍ଥିତ ।

କାୟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶଶର, ଦେହ ।

କାୟାଗ୍ନି—ସୁଂ. ବି. ଶଶରପୁଣ୍ୟାଗ୍ନି ବିଶେଷ,
ପାତକାଗ୍ନି, ପିତ୍ର ।

କାୟାରୁଷକରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ନାତକାରିର
ପାକରେ ବା ନିଷିଦ୍ଧ ଶାବ୍ଦୀ ଶାଇ
ଦେହକୁ ଅପବିଷକରିବା, ନିରସତ୍ତ୍ଵ ବାସ
ଦ୍ଵାରା ଦେହକୁ ଅପବିଷ କରିବା, ଦେହକ
ପାପ କରିବା ।

କାୟକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାୟ + କ) ଶାଶ୍ଵରକ,
ଶଶର ସମ୍ମାନ୍ୟ ।

କାୟିକପରିଶ୍ରମ—ବି. ଶାଶ୍ଵରକ ପରିଶ୍ରମ,
ଦେହମିହନ୍ତ ।

କାୟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାୟିକ + ଅ) ଧନର
ତୁଳିବିଶେଷ, ମୁଲଧନର ହାନି ନ
ହୋଇ ଯେ ଲଭ ହୁଏ ।

କାୟିକାରୁଚ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୋରୁ, ବଳକ
ପ୍ରଭୁତ୍ତର କାୟିକ ପରିଶ୍ରମଦ୍ଵାରା ସେ

ବୁଦ୍ଧି ଉପସାଦିତ ହୁଏ, ଅର୍ଥାତ୍ ଦେଶା-
ଦାର ରାଶ କରିଥିବା ସୁଲଧନର ସୁଧ
ମହାଜନକୁ ପରିଶୋଧ କରିବା ପାଇଁ
ନିଜ ଶାର ବଳକ ଆପରୁ ଖଟାଇ
ଯେଉଁ ମହନ୍ତି କରେ ।

କାୟୋତ୍ତକ—ସୁଂ. ବି. (କାୟ + ଉତ୍ତ
+ ଜନ + ଅ) ପ୍ରାକାପତ୍ରୀ ବିବାହ-
ପତ୍ରକ (ସନ୍ତାନ) ।

କାୟୋତ୍ତକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରିଶେଷ ଶଶରତାନ
ବା କଷ୍ଟରେତେ ।

କାର—ଯା ବି. କର୍ମ, କାର୍ଯ୍ୟ, ବାବସାୟ,
କର୍ତ୍ତ୍ଵକାରୀ ।

କାରବୁନ—ଯା. ବି. ବିଷ୍ଵ ସମ୍ମରିର
ତତ୍ତ୍ଵାଦିକରକ, ମୁମ୍ବାତ୍ରା, ହସାବ ରଖିବା
ଲେକ ।

କାରବୁଜାର—ଯା. ବି. କାର୍ଯ୍ୟନିଷାଦ ।

କାରରେତେ—ଯା. ବି. କର୍ମକାମ,
ତୁଥୁଏ ଲୁଗାରପରେ ଜରିର ଫୁଲ
ଓ ବୁଦ୍ଧି ଆପି କରିବା କର୍ମ ।

କାରଜୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ-କାର୍ଯ୍ୟ) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ବିଶ୍ଵ, ସରବରକାରୀ, କାର୍ଯ୍ୟର ଉତ୍ସ-
ପାପ ବ୍ୟକ୍ତି, ଶମୁକରଣ, ଗ୍ରାମର
ଜଳସତ୍ତି ।

କାରରୁଷ—ଯା. ବି. ବାହୁଦରଗୁଲା ବା
ଜରିରରୁଷ ଲମ୍ବନଳି, ଯାହା ବନ୍ଦୁକରେ
ଭରିଯାଇ ଫୁରିର କରିଯାଏ ।

କାରରୂପ—ଯା. ବି. ସାମର୍ଥୀ, ଶତ୍ରୁ,
କ୍ଷମତା, କରମତ, ନିଃଶତା, ପ୍ରଶାନ୍ତା ।

କାରପରଦାରଦାଳ—ଯା. ବି. କୌଣସି
ବିଷ୍ଵସର ବାରପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମରୁଷ, ତୁଳିନିଧି ।

କାରପାଟ—ଯା. ଗାଲାଗ୍, ଅଖା, ବପ୍ରା ।

କାରବାହି—ଯା. ବି. ଦାହାବଦୁ ଉଷ୍ମଦୁ-
କାଶ, ରାତ୍ରାସନକ ଦ୍ରବ୍ୟବିଶେଷ ।

କାରମିତାନ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) କି. ବି.
କାହାପର ।

କାରରେତେ—ଯା. ବି. କୌଣସି, ଛଳ,
ବୁଦ୍ଧିଶାସନ, କରିବାର ।

କାରସାଜିଆସାନ—ଯା. ବି. ଛଳ, ଶଠା,
ବୁଦ୍ଧିଶାସନକରିବାର ସେ

ନଟକୁଟ, ଶୋପନକାରୀୟ, (ବି) କୌଣସି
(ବିଶ୍ଵ), ଗୁଲବାଲ ଲତାଦ ।

କାର—ବି. (କୁ + ମ୍ର, ଅ) କାର୍ମ, ନିଶ୍ଚୟ,
ଯତ୍ନ, ପୁନେପହାର, ବଳ (ବି, ଅ)

କରଣ, (କ, ଅ) କରିବା କର୍ମର କର୍ତ୍ତା,
ସତ୍ତି, କର୍ମତା, ହିମାଳୟପଦତ, (କୁ-
ଭା, ଅ) ବଧ, ଧ୍ୟସ, (ସୁଂ. ବି) କାରିଗର,
ସୁରବର୍ଣ୍ଣରତନ, ବର୍ଣ୍ଣ, ଅକ୍ଷତ, (ଗ୍ରା. ସଂଖ)

କାହାର, ଅମୁଳ ପ୍ଲାନର ।

କାରଦିଷ୍ଟ—ସୁଂ. ସୀ. ବି. (କୁ + ଶିର)
(ବିଶ୍ଵ) ଅନ୍ୟଦ୍ଵାରା କମୀକର୍ମ କରିବବା-
(ବିଶ୍ଵ) ।

କାରକ—ସୁଂ. ବି. (କୁ + କ, ଅକ) ଯେ
କରୁଏ ବା ଘଟାଏ, କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା,
(ବି) କି ସ୍ଥାପନ୍ତର ଯାହାର ଅନ୍ୟଥାଏ ।

କାରକବାନ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. କାରକବିଶେଷ,
କର୍ତ୍ତ୍ଵପ୍ରତ୍ୱତ ।

କାରକବିଶ୍ଵ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କର୍ତ୍ତ୍ଵଦିକ କାରକ-
ବୋଧନା ପ୍ରଥମା ପ୍ରତ୍ୱତ ବିଭବୁ ।

କାରକର—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାର + କୁ +
ଅ) କି ସ୍ଥାକାରକ, କୁତ୍ୱପ୍ରତ୍ୱତ ।

କାରଶାନା—ଯା. ବି. କାର୍ଯ୍ୟଶାନା, ଶିର୍ଜ-
ଶାନା, ଆତମ୍ପୁରପୁଣ୍ୟକାରୀ, ଯେଉଁଠାରେ
କର୍ମ କରିଯାଏ ।

କାରଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟ, ବାବସାୟିକ
କାର୍ଯ୍ୟ, ମୁତାହ, ଶୁକ୍ରିତି ସ୍ଥା, ଆବଶ୍ୟକ,
ଅନ୍ୟବସ୍ଥା ହାତ ।

କାରଞ୍ଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କରଞ୍ଜ + ଅ) କରଞ୍ଜ
ଫଳକାର ତେଲାଦି, କରଞ୍ଜ ସମ୍ମର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।

କାରଶ—କୁ. ବି. (କୁ + ଶିର + ଅନ)
କାର୍ଯ୍ୟର ହେର, କମିଶ, ମୁଲଶାଳ,
ମଦ, ଭଙ୍ଗଶା, ପ୍ରସ୍ତୁତାକନ, ଉନ୍ନିୟ,
ଦେହ, (କୁ + ବି, ଅନ) ବଧ, ସଜନ,
ଗୀତବିଶେଷ, ବାଦିବିଶେଷ, ଉପାଦାନ,

ଉପକରଣ, ଯତ୍ନାଦ (କରଶ + ଅ) କରଶ
ବା କାୟମୁ ସମ୍ବଦ, ପ୍ରମାଣ, ପିତା,
ଦେବତା, (ବି) ପୁଣ୍ୟକର୍ତ୍ତା, କାର୍ଯ୍ୟକାରକ,
(ଗ୍ରା. ବି) ମୁକ୍ତ, ନିଷ୍ଠୁତ, ମୋଷ, ସାଧନ,

ବ୍ୟବହାର, ପ୍ରତିକାର, ଫଳ, ସଫଳତା, ଉଦେଶ୍ୟ, ସିଦ୍ଧି, ଉପାୟ, (ବି) ମୁକ୍ତ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ମୋକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତ, ପ୍ରତିକାର କର୍ତ୍ତା, (ଅବ୍ୟ) ଯେହେତୁ, କାରଣରୁ, ଯୋଗୁ, ପାଇଁ ।

କାରଣକରିବା—ଗ୍ର. ଫି. ମୁକ୍ତକରିବା, କ୍ଷମାକରିବା. ମାର୍ଜନା କରିବା ।

କାରଣକାରଣ—ବି. (ଡତତ୍ରୀ) କାରଣରୁ କାରଣ, ଯଥା—ଯେପରି ପୁରୁଷ ଜନ୍ମ ବିଷୟରେ ଜାହାର ପିତାମହ ଇତ୍ୟାଦି ।

କାରଣକାରୀ—ବି. (ଡତତ୍ରୀ) ଉପକରଣ ବା ସାଧକାର କୃଣତା, ବ୍ୟକ୍ତିଷ୍ଟଙ୍କୋତ ।

କାରଣଶୂଣ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଡତତ୍ରୀ) ଉପାଦାନ, କାରଣର ଗୁଣ ।

କାରଣଦଳ—ବି. ସୃଷ୍ଟିର ଆଦିକାରଣ-ଦୁଷ୍ପେ ସୁଷ୍ଟିକଳ ।

କାରଣତା(ଦ୍ଵା)—ବି. କାରଣର ଧର୍ମ, ହେତୁତା, ହେତୁ ହେବାର ଭବ ।

କାରଣଧ୍ୱସ—ୟୁ. ବି. କାରଣ ନାଶକ ।

କାରଣବାଦ—ୟୁ. ବି. (କାରଣ + ବଦ + ଲମ୍ବ) ସେ ସକଳ ବିଷୟରେ କାରଣ ପ୍ରାଚାର କରେ । [ବିଶେଷ ।]

କାରଣମାଳା—ସ୍କ୍ର. ବି. ଅର୍ଥାଳଙ୍କାର କାରଣଶାସନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଆବରଣ କରିଥିବା ଶଶିର, ସୁଷ୍ଠୁଶଶିର, ପରମାସ୍ତକାରେ ନିହିତ ଜୀବାସ୍ତକର ସହି, ଅବଦ୍ୟା ।

କାରଣା—ସ୍କ୍ର. ବି. (କାରି + ଅନ + ଆ) ଶାତ୍ରୁଦେବନା, ନରକର ଅଂଶବିଶେଷ, ଗାଢ଼ଦେବନା ।

କାରଣାଶକ—ୟୁ. ବି. କାରଣ ନଥବା, ମୁଲକାରଶକ ଅନୁପସ୍ଥିତ ।

କାରଣିକ—ୟୁ. ବି. (କାରଣ + ଇକ) ବିଶ୍ଵରକ, ପଶୁକଳ, କାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ (ବି) ବିଶୁରପତି, ଶିକ୍ଷକ, ଗୁରୁ ।

କାରଣିତୁ—ବି. (କାରଣ + ତୁତ) କାରଣ ସୁରୂପ ।

କାରଣିତୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. କାରଣ, କାରଣିତୁ, ସକାଣେ, ହେତୁତୀ ।

କାରଣେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ (ସି-କାରଣାତ୍ମ) କାରଣରେ, ଯୋଗେ ।

କାରଣେଇର—ବି. (କ.ଧା) ମକଦମାରେ ଦାମ କରିଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ଉତ୍ତର, ମକଦମାର କାରଣାକର ଦିନ ଅଛୁ ବୋଲି ପ୍ରତିବାପକର ଜବାବ ।

କାରଣ୍ତ୍ର—ବି. (କ + ର + କ, ଅ) ଏକ ପ୍ରକାର ହଂସ ।

କାରଣ୍ତ୍ରବ—ୟୁ. ବି. (କ + ର + ଅଣ୍ଟ୍ର + ଅ) ଏକପ୍ରକାର ହଂସ ।

କାରଣ୍ତ୍ରବଦ୍ଧ—ସ୍କ୍ର. ବି. ନମାନିଶେଷ ।

କାରଣ୍ତ୍ରବ୍ୟହ—ସ୍କ୍ର. ବି. ବୌକବିଶେଷ, ବୌକଶିବ ବିଶେଷ ।

କାରନମ—ୟୁ. ବି. (କାରନମ + ଅ)

କାରନମ ରଜାରୟୁଷ, ଅଧିକିତ୍ତ, (କ୍ଲୀ) ଶର୍ମିବିଶେଷ ।

କାରନମୀ—ୟୁ. ବି. (କାରନ୍ମ + ଧରନ୍ମ) କଂସାର, ଧରାର, ବାଣିଜ୍ୟବିଦ୍ୟାପଣ୍ଟ୍ରେତ ।

କାରପତବ—ୟୁ. ବି. ଯମୁନା ନମାନ ନିକଟବିନ୍ଦୀ ଦେଶବିଶେଷ ।

କାରର—ଫି. ବି. (କରର + ଅ)ହ୍ରୟୀ-ଶାବକ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଉତ୍ସ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

କାରରୁ—ସ୍କ୍ର. ବି. ରଜା ଯେଉଁ ସବୁ ସ୍ଥାନର କର ପ୍ରତିଶ କରନ୍ତି ।

କାରମଦ—ବି. କରନ୍ଦାକୋଳ ।

କାରମଦ୍—ବି. କରନ୍ଦାକୋଳ ।

କାରମଦ୍ବିକା—ସ୍କ୍ର. ବି. (କାର + ମଦ୍ବି + ଇକ + ଅ) କର୍ପର୍ତ୍ତ୍ର ।

କାରମ୍ବା—ସ୍କ୍ର. ବି. ପିସ୍ତଙ୍କ ବୃକ୍ଷ ।

କାରୟେତବ୍ୟ—ଫି. ବି. (କୁ + ଶିର୍ତ୍ତ + ମୀ, ତବ୍ୟ) କରିବାର ଉତ୍ସ୍ତ୍ର, ଯାହା ଅନ୍ୟଦ୍ୟାର କରିବାକୁ ହେବ ।

କାରୟୁତା—ୟୁ. ବି. (କୁ + ଶିର୍ତ୍ତ + କ, ତୃ) ଅନ୍ୟଦ୍ୟାର କର୍ମ କରିବା ଲେବ । [କୁଆ ।]

କାରବ—ୟୁ. ବି. (କ + ରବ) କାକ, କାରବର—ବି. ନିଷାଦପିତା ଓ ବୈଦେଶୀ

ମାତାପାତ୍ର ଉତ୍ସ୍ତ୍ର, ନତ ଚମତ୍କା ବ୍ୟବସାୟୀ ଜାତ, ମୋତିକାତ ।

କାରବନୀ—ସ୍କ୍ର. ବି. କଲରାଇଜ ଓ ଫଳ ।

କାରବାର—ସା. ବି. ବେପାର, ବାଣିଜ୍ୟ, ପେଶା, କର୍ମ, କାର୍ଯ୍ୟ, ବ୍ୟବସାୟ, ଖନର ନେଶନେଶ, (ବିଂ) କାରବାଶ ।

କାରବାରକରିବା—ଗ୍ର. କ୍ଲି. ବ୍ୟବସାୟ କରିବା, ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

କାରବାରହେବା—ଗ୍ର. କ୍ଲି. ସବଦା କଳ ପ୍ରତିକଳହେବା, ପ୍ରତିକଳହେବା ।

କାରବାଶ—ସା. ପୁ. ବି. ବ୍ୟବସାୟରେ ନିପୁଣ, ବ୍ୟବସାୟ ନିପୁଣ, ବ୍ୟବସାୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, (ଗ୍ର. ବି) ବଣିକ, ବ୍ୟବସାୟ ବିଷୟ, କର୍ମକରିବା ବ୍ୟବସାୟ ଗୁମ୍ଭାତ୍ମା, ଗୁହର ସମସ୍ତ ମାମଲର ବୁଝିବା ବ୍ୟବସାୟ ।

କାରବା—ସ୍କ୍ର. ବି. (କ + ଆ + ର + ଆ + ଶି) ଉତ୍ତରକଟା, ମୟୁରଶିଖ, ସରପ, ଶ୍ରେଷ୍ଠକଲର, କଳାଜର, ମହୁର ହଙ୍ଗି-ପରି, ସ୍କ୍ର. ଜାତ କାକ ।

କାରବେନ୍ତ୍ର—ୟୁ. କ୍ଲି. ବୈଦର ବେନ୍ତ୍ର ।

କାରବ୍ୟ—ଫି. ବି. କାରୁ, (ଗାସୁକ) ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଅଥବା ବେଦର ମହୁରଶେଷ ।

କାରବାଜି—ଗ୍ର. ବି. ଛଳ, କପଟତା, ଅନ୍ଧବାଜି, କୁଟୀ, କୌଣ୍ଠଳ, କୁତୁଳ, ଭେଲଙ୍କ, ଗୁରୁଶା ।

କାରମ୍ବର—ୟୁ. ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।

କାର—ସ୍କ୍ର. ବି. (କୁ + ଅ + ଆ)ଜେଲ-ଶାନା, ବନୀଶାନା, ପାତା, ଦୁଷ୍ଟା, ବଣି-ଆଣା, ବନନ, ନଗରବିଶେଷ, ଖଣର ଅଧସ୍ତ୍ରିତ କାଷ୍ଟମୟ ଭଣ୍ଟ, (ୟା. ବି) ଭିତମ, (ବିପଶାତ-ନାକରା) ।

କାରକୋରମ—ଗ୍ର. ବି. କାରୀର ବର୍କ୍‌ର ଉତ୍ସ୍ତ୍ର ପଣ୍ଡିମ କୋଣରେ ଥିବା ହିମା-ଲିପୁର ଶାଖାବିଶେଷ ।

କାରଗାର—କ୍ଲୀ. ବି. (କାରି + ଆଗାର) ବନନମୁହ, ବନୀଶାନା, ଜେଲଶାନା ।

କାରଗୁପ୍ତ—ଫି. ବି. କାରାରୁଙ୍କ, କଣ୍ଟେଗ୍ରା ।

କାରଗୁହ—କ୍ଲୀ. ବି. କାରଗାର ଜେଲ-ଶାନା ।

କାରଦଣ୍ଡ—ବ. (ରୂପକ-କ.ଧା) କାର-
ଗୁହରେ ରୁକ୍ତହେବା ରୁପ ଦଣ୍ଡ, କେଳ-
ଦଣ୍ଡ । [ଶବ୍ଦ ।

କାରଧନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବାଦ୍ୟଯତ୍ତବିଶେଷ,
କାରଧନୀ—ପୁଅ. ବ. (ପତର) ବନଶାଳାର
କର୍ତ୍ତା ବା ପ୍ରଧାନ କର୍ମଶାଖା, କେଳର ।
କାରଧନୀ—ପୁଅ. ବ. ଦେଶବିଶେଷ, ଏହି
ପ୍ଲାନରେ ରମାନୁଜ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ପୁଅ
ଚନ୍ଦ୍ରକେରୁ ଓ ଅଜନ ବଜନ୍ଦ କରି-
ଥିଲେ ।

କାରପାଳ—ପୁଅ. ବ. (କାର + ପାଳ + ଅ)
କାରଗାରରକ୍ଷକ ।

କାରବକ—ବି. (ପତର) କାରହୁକ ।

କାରବନନ—ବ. (ପତର) କାରରେଖ ।

କାରବର—ପୁଅ. ବ. ଚର୍ମକାର କାର-
ବିଶେଷ, ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଜାତର ଔରପେ ଏବଂ
ବୈଦେହ ଜାତ ସ୍ତ୍ରୀର ଗର୍ଭେ ଏହି
ଜାତର ଉପରୁ ।

କାରବାସ—ପୁଅ. ବ. (କାର + ବାସ) କାର-
ରେଖ, କାରଗାର, କେଳଶାଳା ।

କାରବାସୀ—ପୁଅ. ବ. (କାରବାସ + ଜନ୍ମ)
କାରହୁକ (ବ୍ୟକ୍ତି) ।

କାରବିଧାନ—ବ. (ପତର) କାରଦଣ୍ଡ ।

କାରବେଶୁ—କୁଁ. ବ. (କାର + ବେଶୁ)
କାରଗାର, କେଳଶାଳା ।

କାରଭୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବନନମ୍ବାନ, କେଳଶାଳା ।

କାରଦୟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବକ, ବଳାକା ।

କାରରକ୍ଷକ—ପୁଅ. ବ. (ପତର) କାରବକ
ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଜଗୁଆଳି ।

କାରହୁକ—ବି. (ପତର) କାରଗୁହରେ
ଅବରୁକ, ବନହୋଇଥିବା ।

କାରଷ୍ଟ୍ର—ପୁଅ. ବ. କାରଷ୍ଟ୍ରଦେଶୀୟବ୍ୟକ୍ତି,
କାରାଷ୍ଟ୍ରଦେଶ ।

କାର—ଧାରୁ. (କୁ + ଶିର) କରଇବା, (ବି)
କାରୀକର୍ମ, ଶିଳକର୍ମ, ପ୍ରଶ୍ନାଶାଳ-
ବିଷୟ, (ବି) ଶିଳକାରୀ ।

କାରି—କୁଁ. ବ. (କାରି + କ) ଫିସ୍ତା, କାରୀ
କାରିକର—ଧି. ବ. (କାରି + କର) ଶିଳ-

କାର, ସେ ଶିଳ କାରୀ କରିପାରେ,
(ବି) ଶିଳକାରୀ ।

କାରିକର—ଶା. ବ. ଶିଳକଳା ପୁଣ୍ଡ,
(ସ୍ତ୍ରୀ-ର) ଶିଳକାରୀ, ଶିଳକାରୀ ।

କାରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁ + ଅକ + ଆ) ସୃଷ୍ଟି,
ବିବରଣ ଶାପନ ଶ୍ରୋକ, ସନ୍ତାନୀର
ଚାଉଦାର ବହାର୍ଥ ଶାପିକା କବିତା,
ବୈଦିକ ଦିସ୍ତାକାଶର ବିବରଣ ଶାପକ
ଶାସବାକ୍ୟ, ନଚୀ, ଦାଣିଜାପ, ବ୍ୟବସାୟ,
ପୁଅ, ଉପୀତନ, ଶିଳଦିସ୍ତା, ବୁଦ୍ଧ (ବି)
କର୍ମକର୍ତ୍ତା, (ଅବ୍ୟ) ମର୍ମାଦା, ଯତ୍ନ,
ଯତନା ।

କାରିରର—ସା. ବି. ଶିଳକାରକ, ତନ୍ତ୍ରକ ।

କାରିଶ୍ଵର—ସା. ବି. ଶିଳକିଦାରେ ସେ
ଦିସୁଣତା ଲଭ କରିଥିଲୁ ।

କାରଣୀ-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ଜନ୍ମ + ର) ଅମୁକ
କାରୀ କରିଥିବା (ସ୍ତ୍ରୀ), (ଗା. ସୁଅ. ବି.)
ରତ୍ସିତା, ସ୍ରସ୍ତା, (ଗା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.)
ରତ୍ସିତୀ, ସୃଷ୍ଟି ବର୍ତ୍ତ ।

କାରତ—ଧି. ବି. (କୁ + ଶିର + ତ) ଅନ୍ତ
ଦାରା ଯାହା ସମ୍ମନ ହୋଇଥିଲୁ ।

କାରତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାରନ୍ତ + ତା) କରିବା
ବ୍ୟକ୍ତିର ଶୁଣ ବା ବବ ।

କାରା—ପୁଅ. ବି. (କୁ + ଜନ୍ମ) ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦ
ପରେ ପ୍ରକର୍ତ୍ତା, ଯଥା—ଆଶକାଶ,
ଅମୁକ କର୍ମ କରିବା ଲେକ, କର୍ତ୍ତାକାରକ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) କାରଣୀ, (ବି) କାରୀ ଶିଳ ।

କାରର—କୁଁ. ବ. (କାରାର + ଅ) ବାଉଶର
ଗଳ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ବାଉଶର କାଣ୍ଡ, ବାଉଁ-
ଶର ଭୟ ।

କାରଶ୍ଵର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାର + ଶିର + ଅ +
ର) ବୃଷ୍ଟିନିମିର କର୍ତ୍ତାବ୍ୟ, ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।

କାରଶ୍ଵର—କୁଁ. ବ. (କାରଶ୍ଵର + ଅ) ଦଷ୍ଟିଗତା,
ଦଷ୍ଟିରଣ । [ଗନ୍ଧପତ୍ର ।

କାରଶ୍ଵରନ—ଧି. ବ. ଶୃଷ୍ଟ ଗୋମୟ-
କାରଶ୍ଵର—ପୁଅ. ବ. ବାଉଶରବିଶେଷ, ବାଉଶ
ବିଶେଷ ।

କାରୁ—ପୁଅ. ବ. (କୁ + କ.ର) କାରୀଭାବ
ପ୍ରାସ ବ୍ୟକ୍ତ, କୃତ୍ୟ, ବିଶ୍ଵକର୍ମ, ଶିଳ-
ଦିଦ୍ୟା, ବିଶ୍ଵାନ, ଗାସୁକ, କବି, (ବି)

ଶିଳକର, ଭୟକ୍ଷର, ନମୀଶକାରୀ,
କର୍ତ୍ତା, (ଗା. ବି.) କାରୁ, କଣ୍ଠରୋଗ-
ବିଶେଷ ।

କାରୁଆ—ଗା. ବି. କାରୁଗୋପଗ୍ରହ୍ୟ, କର୍ମ
କୁଣିଲ, ସେ କରେ ।

କାରୁକ—ଧି. ବି. (କାରୁ + କ) ଶିଳୀ, (ବି)
କରମଙ୍ଗ ।

କାରୁକର୍ମ—ପୁଅ. ବ. (କାରୁକ + କର୍ମ) କର୍ମକର୍ମ (ଦେଖ) ।

କାରୁକାରୀ—ବ. (ପତର) ଶିଳକର୍ମ, ନକ୍ତା
ତାରକଷି କାମ, ସୁନ୍ଦରିଲ କର୍ମ ।

କାରୁକିସ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶିଳକାରୀ ।

କାରୁଗୋପ—ପୁଅ. ବ. (କାରୁ + ଗୋପ + ଅ)
ସେ ସିଂହ କର ଗୋପକରେ ।

କାରୁକ—ପୁଅ. ବ. (କାରୁ + କନ୍ତ + ଅ)
ତୁଳା, ହୁଆହାଶ, କାରୁକାରୀ, ଫେଣ,
ସୁନ୍ଦର, ଗେରୁ, ବଳୁକ, ନାଗେଶ୍ୱର ।

କାରୁଣ—ବି. (କାରୁଣ + ଅ) କରୁଣାଶୀଳ,
ଦୁଃଖୀ, କୁଷ୍ମା, ଦୟାଶୀଳ (ବି) କରୁଣ
ସ୍ବରସ୍ତ୍ର ସେବନ, ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟ ।

କାରୁଣୀକୁ—ଗା. ବ. ପାତାଳରେ ଥିବା
ସମୁଦ୍ର ।

କାରୁଣିକ—ପୁଅ. ବ. (କରୁଣା + କର) ଦୟାଶୀଳ,
ଦୁଃଖୀ, ସ୍ଵରସ୍ତ୍ର (ସ୍ତ୍ରୀ) କାରୁଣିକୁ ।

କାରୁଣୀକା-ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଜଳୌକା, ଜୋକ ।

କାରୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କରୁଣୀକା, ଜୋକ ।

କାରୁଣ୍ୟ—କୁଁ. ବ. (କରୁଣା + ଯ) ଦୟା,
ସହାନୁଭୂତି, (ଗା) କରୁଣାଶୀଳରଥ୍ୟ
ସେବନ, ବିଳାପ, ବିନ୍ଦୁ, କାରଶ ।

କାରୁଷ—ପୁଅ. ବ. କରୁଷଦେଶର ରାଜା,
ଦୟାବକ୍ଷ, ପୁରୁଷାନୁକମ୍ପେ କରୁଷ
ଦେଶବାସୀ, ମନୁର ପୁଅ ।

କାରୁଷକ—ଧି. (କାରୁଷ + କ) କରୁଷ
ଦେଶବାସୀ, (ପୁଅ) କରୁଷଦେଶର ରାଜା ।

କାରୁଷ୍ୟ—ପୁଅ. ବ. (କରୁଷ + ଯ) କରୁଷ-
ର ରାଜା, ଦୟାବକ୍ଷ, (କୁଁ. ବ.) ନେତ୍ର-
ମଳ, ଲେଙ୍ଗେର ।

କାରେ—ଗା. ସବ୍ରତାଦ୍ଵାରା, କାହାକୁ ।

କାରେଣ୍ବ—ଧି. ବି. (କାରେଣ୍ବ + ଅ) ହୃଦ୍ରୁଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

କାରେଣୀ—ଶ୍ରୀ. ପୁ. ବି. ମାଲିକ, କର୍ତ୍ତା, ଅଷ୍ଟଷ, ସୁଶ୍ରୀକର୍ତ୍ତା, ମୋଷଦାତା, ଦଶାର୍ତ୍ତ, ସୁଖଦାସକ, (ସୀ)ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତୀ, ସୁଖଦିଖାରୀ ।

କାରେଣ୍ଣପାଳ—ପୁ. ବି. ହର୍ଷପାଳନର ଗୁଣ ।

କାରେଣ୍ଣମ—କୁ. ବି. ସୁରମଣୀ, କୃପ ।

କାରେଣ୍ଣର—ପୁ. ବି. ସୁରମଣୀ, କୃପ, କଞ୍ଚ୍ଚାତି ନିମ୍ନିତ ପାତାବିଶେଷ, ମୁଲୁଣୀ ।

କାର୍ତ୍ତନେବ—କୁ. ବି. କର୍ତ୍ତୁ ପକ୍ଷୀର ଜୀବାସ ଯୁଦ୍ଧ ।

କାର୍ତ୍ତଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୃକଣ + ଅ) କୃପ ସମ୍ମରୀୟ, ଦେହସ୍ଥ ବାସୁ ସମ୍ମରୀୟ, କୃକଣ ପଣୀ ସମ୍ମରୀୟ ।

କାର୍ତ୍ତନବ—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍ତ୍ତୁର ଅବସୁଦ, କର୍ତ୍ତୁର ବିକାର ।

କାର୍ତ୍ତନେଷ୍ୱ—ବି. (କୃକଳସ + ଏଷ୍ୱ) କୃକଳସ ସମ୍ମରୀୟ ।

କାର୍ତ୍ତବାକର—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁରୁଟୁସମ୍ମରୀୟ ।

କାର୍ତ୍ତଶୀ-କୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତଶ + ର) କର୍ତ୍ତଶତା କଠିନତା; ନିର୍ଦ୍ଦୟତା ।

କାର୍ତ୍ତଶ—ପୁ. ବି. ବ୍ୟକ୍ତ ବିଶେଷ ।

କାର୍ତ୍ତଶି—ପୁ. ବି. କାର୍ତ୍ତଶର ପୁନ୍ତ ।

କାର୍ତ୍ତୋନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠଅଶ୍ଵତ୍ରଳ ।

କାର୍ତ୍ତୋଟନ—କୁ. ବି. ନଗର ବିଶେଷ, ଆଧୁନିକ ନାମ କାରା ।

କାର୍ତ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୋଷୁକାର୍ତ୍ତ, ଜେଳିବା ତାୟ, ନିମନ୍ତଣ ପଦ, ପ୍ରବେଶାନୁମତ ପଦ, ଦର୍ଶନକାର୍ତ୍ତ ।

କାର୍ତ୍ତି—ପୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତି + ଅ) କର୍ତ୍ତିର ସୁହୃଦୁକେତୁ, କାନଗୁଡ଼ା, କାନକୋଳ, (ହି) କର୍ତ୍ତେନ୍ଦ୍ର ସମ୍ମରୀୟ ।

କାର୍ତ୍ତିଗାହକ—ପୁ. ବି. ନାବିକ ସୁହୃଦୀର ଶିଶୁ ।

କାର୍ତ୍ତିତ୍ରତ—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍ତ୍ତୁତଦେଶବାସୀ ।

କାର୍ତ୍ତିଟଦେଶ ସମ୍ମରୀୟ ।

କାର୍ତ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍ତ୍ତୁସମ୍ମରୀୟ ।

କାର୍ତ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୃତ + ଅ) କୃତପ୍ରତ୍ୟେ ସୁର ବାଣୀଗାନ୍ତୁବିଶେଷ, ସତ୍ୟପୁର ।

କାର୍ତ୍ତିପୁର—ପୁ. ବି. ସତ୍ୟପୁର ।

କାର୍ତ୍ତିପାରୀ—ପୁ. ବି. (କୃତ + ପାରୀ + ଅ) ଚନ୍ଦ୍ରଶରୀର କୃତପାରୀ ଶକାର ସୁହୃଦୀରଙ୍ଗୁନ ।

କାର୍ତ୍ତିପାରୀର୍ଗୁନ—ପୁ. ବି. ସହସ୍ରାର୍ଜୁନ ।

କାର୍ତ୍ତିପାରୀର—ପୁ. ବି. (କୃତପାରୀର + ଅ) ସହୃଦୀର ପାରୀର ପାରୀର ।

କାର୍ତ୍ତିପର—କୁ. ବି. (କୃତପର + ଅ) ସହୃଦୀର ପର ପର ।

କାର୍ତ୍ତିପରି—ପୁ. ବି. (କୃତପରି + ଅ) ପରିବାର, ପରିବାସ ।

କାର୍ତ୍ତିପରିକୁତ୍ୟ—ବି. କାର୍ତ୍ତିକ ବୁତ ।

କାର୍ତ୍ତିକପୂର୍ବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କାର୍ତ୍ତିକମାସରେ ମେଘ ଘୋଡ଼ାରବା ପାଗ ।

କାର୍ତ୍ତିକପାପ—ବି. ଆକାଶ ଦୀପ ।

କାର୍ତ୍ତିକରିତ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବି. କାର୍ତ୍ତିକରିତ୍ତା କୁର, କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ଦେଶରେ ବ୍ୟାପିବା ମ୍ୟାଲେରୀୟ କୁର ।

କାର୍ତ୍ତିକପାଲକ—ବି. କାର୍ତ୍ତିକବୁତ(ଦେଶ) କାର୍ତ୍ତିକପାଲକ—ବି. ମାର୍ଗଶିର ମାସର କୃଷ୍ଣ ଦ୍ଵାଦଶୀଦିନ କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ତଙ୍କ ପୁରା ।

କାର୍ତ୍ତିକପରମା—ପୁ. ବି. କାର୍ତ୍ତିକ ମାସର ମାହାସ୍ୟ, କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ତଙ୍କ ଦେବଙ୍କ ମାହାସ୍ୟ ।

କାର୍ତ୍ତିକପାତ୍ର—ବି. (ଶ୍ରୀକୃତ) କାର୍ତ୍ତିକ ପାତ୍ରପାଲନର ପାତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇ ଥିବା ଗ୍ରହବିଶେଷ ।

କାର୍ତ୍ତିକବୁତ—କୁ. ବି. ପ୍ରାତଃ ସ୍ଥାନାଦି କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ କର୍ତ୍ତ୍ୟ କିମ୍ବୁପ ।

କାର୍ତ୍ତିକଶାଲୀ—ପୁ. ବି. ଯେଉଁ ସବୁଧାନ୍ୟ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ପାରେ ।

କାର୍ତ୍ତିକପାତ୍ରାନ୍ତ—ପୁ. ବି. ମୁନୁକୋଷ ବ୍ୟାକରଣର ଜଣେ ଟୀକାକାର ।

କାର୍ତ୍ତିକମୁନ୍ଦାନ—ବି. କାର୍ତ୍ତିକମାସରେ ଅନୁଷ୍ଟେସ୍ତ ପ୍ରାତଃୟୁନ ।

କାର୍ତ୍ତିକତବିଷ୍ୟ—ବି. ଚିଧବା ଓ କୌଣ୍ସିକ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ କରିବା ଏକାଶନ ବୁତ ।

କାର୍ତ୍ତିକକ—ପୁ. ବି. (କାର୍ତ୍ତିକ + କକ) କାର୍ତ୍ତିକମାସ, କାର୍ତ୍ତିକପୁତ୍ର, କାର୍ତ୍ତିକ ନାମକ ବର୍ଷବିଶେଷ ।

କାର୍ତ୍ତିକି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାର୍ତ୍ତିକ + ଅ + କ) ଦେବଶତ୍ର ବିଶେଷ ନବପଦିକାର ଜୟ-କୁରୀ ଦେଶବିଶେଷ, କୃତିକା ନିଷନ୍ତ୍ର ପୁତ୍ର ପୁତ୍ରମା ।

କାର୍ତ୍ତିକେସ୍—ପୁ. ବି. (କାର୍ତ୍ତିକା + ଏସ) ଶିବପୁତ୍ର, କୁମାର, ଷଢାନନ୍ଦ ।

କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ପ୍ରୟୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ + ପ୍ର୍ଯୁ + ସ୍ତ୍ରୀ + କିପ୍ର) ଦୂର୍ଗା, ପାତ୍ରମା ।

କାର୍ତ୍ତିକୋପ୍ରେସ୍—ପୁ. ବି. କାର୍ତ୍ତିକ-ପ୍ରେସ୍ମାର ପର । [ସାକଳ ।]

କାର୍ତ୍ତିକାମ୍ବୁଦ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମ୍ମରୀତା, ସମ୍ମର୍ଣ୍ଣତା, କାର୍ତ୍ତମ—ବି. (କର୍ତ୍ତମ + ଅ) କର୍ତ୍ତମ-ମୟ, କାଦୁଆ, କାଦୁଆ ସରସର ।

କାର୍ତ୍ତମିକ—ବି. (କର୍ତ୍ତମ + କକ) କର୍ତ୍ତମ (ଦେଖ) ।

କାର୍ତ୍ତମ—ପୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତମ + ଅ) କାର୍ତ୍ତମ-ପ୍ରାର୍ଥୀ, ନାମ୍ରବସ୍ତ୍ରଶଣ, କର୍ତ୍ତମିକ, କାର୍ତ୍ତମିକି ।

କାର୍ତ୍ତମିକ—ପୁ. ବି. (କର୍ତ୍ତମ + କକ) ମର୍ମଭେଦ, ପର୍ଯ୍ୟାପା ସେବକ, ଯାତ୍ରୀ, ପ୍ରମୁଖେଜୀ ।

କାର୍ତ୍ତମା—କୁ. ବି. (କୃପଣ + ମା) କୃପଣା, ମନତା, ଅବୈଚକବତ୍ତା, ଅଭସାଦ, ଦାରତ୍ରୀ, ବିନ୍ଦୁ, କାତରତା ।

କାର୍ତ୍ତମିକ—ପୁ. ବି. କର୍ତ୍ତମିକ, (ସୀ) କାର୍ତ୍ତମିକି ।

କାର୍ତ୍ତମିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ପାପ) କପାରତ୍ତ, କପା ତୁଳା, (ବି) କପାମିତ୍, କାର୍ତ୍ତମ-ଜାତ ।

କାର୍ତ୍ତମୋହିନୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କପାର ସ୍ତ୍ରୀନମିତ ବସାଦ ।

କାର୍ପାସାସ୍ତି—କୁ. ବ. କପାମଞ୍ଜି ।
 କାର୍ପାସିକ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କର୍ପାସ + ଇକ)
 କପାଦ୍ଵାର ନିଷିଦ୍ଧ ।
 କାର୍ପାସିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କପାଗଛ, କପାତୃଳା,
 (ବି) କାର୍ପାସିକାତ ।
 କାର୍ପୁଣ୍ଡ—ଗ୍ରା. ବ. ଡେନ୍କ, ବିନ୍ଦୁ ।
 କାର୍ବନ—ୟା. ଅଙ୍ଗାର, ଅଙ୍ଗାରକୁଣ୍ଡ କଣା ।
 କାର୍ବନକପି—ୟା. କାର୍ବନ ପେପର
 ସାହାଯ୍ୟରେ କର୍ମଯାଇଥୁବା ଲେଖାର
 ନକଳ ।
 କାର୍ବନପେପର—ୟା. ବ. ଏକାଧ୍ୟକବାର ଏକବିଷୟକ ଲେଖିବାକୁ
 ହେଲେ ପ୍ରଥମ କାର୍ବନରେ ଥରେ
 ଲେଖିଲେ ଯେଉଁ କାଳ, ଲଗିଥିବା
 କାର୍ବନ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏକାଧ୍ୟକ ନକଳ
 କାର୍ବନ କରିବାକୁ ହୁଏ ।
 କାର୍ବଲିକ ଏସିଡ—ୟା. ବ. ସ୍କାଟାଣ୍ଟନାଶକ
 ରାସାୟନିକ ଅମ୍ଲବିଶେଷ ।
 କାର୍ବ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବ. (କର୍ମନ + ଅ) ଫଳର
 ଆକାଶ୍ୟ । ନ କର ଯେ କର୍ମକରେ
 କର୍ମଶିଳ, ପରିଣମୀ, କାମିକା, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 କାର୍ମି ।
 କାର୍ବ୍ରଂଘ—କୁ. ବ. (କର୍ମଶିଳ + ଅ) ଗାରଜି
 ବିଦ୍ୟା, ମୂଳକର୍ମ, ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରସ୍ତୋତର,
 (ବି) କାର୍ମିଦଷ୍ଟ, କର୍ମଠ ।
 କାର୍ମିଶେୟକ—ପୁ. ବ. କୁ. କାର୍ମିକାର
 ବିଶେଷ । [କର୍ମକାର]
 କାର୍ମିର—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାର୍ମିର + ଅ) କମାର,
 କାର୍ମିରକ—ଶ୍ରୀ. ବ. କମାରଦ୍ଵାର କୃତ
 କାର୍ମି ।
 କାର୍ମିଯିଣ୍ୟ—ପୁ. ବ. କମାରର ପୁଣ୍ୟ, (ଶି)
 କାର୍ମିକର ସମୁଜ୍ଜୀବୀ ।
 କାର୍ମିରୀୟଶି—ପୁ. ବ. କମାରର ପୁଣ୍ୟ ।
 କାର୍ମିକ, କାର୍ମିକ—ବ. ବିଚିନ୍ଦବଦ୍ଧ, ପେଇଁ
 ବହୁଦ ବିପରେ ସୃତ ଓ ସୃତାଦ୍ଵାର
 ବୁଣ୍ଡିବା ଫୁଲକାମ ଥାଏ ।
 କାର୍ମିକ୍—କୁ. ବ. କର୍ମଶିଳତା, ପରିଣମ ।

କାମ୍ପୁ—ବି.ଧନୁ, ବାଉଶ, ଯୋଡ଼ାନ୍ତମୁ,
 ଶେଷ ଲେଇ, ମହାନ୍ତମୁ, ହଞ୍ଜନ, ଧନୁ-
 ରଷି, ମାହାନଗଛ, (ବିଂ) କାର୍ତ୍ତିଷ୍ଠମ,
 କର୍ମଠ ।
 କାମ୍ପୁକୁତ୍ତର-ଶି.ବ. (କାମ୍ପୁ + କୁ +
 + କୃଷି) ଧନୁର୍ଜା ।
 କାମ୍ପୁକାମନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆସନବିଶେଷ ।
 କାମ୍ପୁଖୁ—ପୁ.ବି. (କର୍ମନୁକ + କଳ)
 ଧନୁର୍ଜା ।
 କାର୍ତ୍ତି—ବି. (କୁ + ରଷି) କର୍ମନମିଶ୍ର, ହେବୁ,
 ପ୍ରସ୍ତୁତକନ, ଫଳ, ଉପକାର, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ,
 କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ କାର୍ତ୍ତି, ବ୍ୟବସାୟ, ବେପାର,
 ଶୁକର, ବିବାହ, ଦୈବକାର୍ଯ୍ୟ, ନମିଶ୍ର,
 ବିବାହାଦି କିମ୍ବା ।
 କାର୍ତ୍ତିତାଇବା—ଶା. ଫି. ଅଭିଲଷିତ
 କର୍ମପରମନ୍ତ୍ର କରିବା ।
 କାର୍ତ୍ତିକର—ପୁ.ବି. (କାର୍ତ୍ତି + କୁ + ଅ)
 ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିବାହ କରେ, କାର୍ଯ୍ୟର
 ଉପରୁତ୍ତ, କର୍ମଣ୍ୟ ।
 କାର୍ଯ୍ୟକରିବା—ଶା. ଫି. କାମ କରିବା,
 ପରିଚ୍ଛନ୍ନ କରିବା, ଶୁକର କରିବା,
 ଉପକାର କରିବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା—ପୁ.ବି. (କାର୍ତ୍ତି + କୁ + ତ୍ରୁ)
 କାର୍ଯ୍ୟକାରକ, କାର୍ଯ୍ୟକଲ ବ୍ୟକ୍ତ ।
 କାର୍ଯ୍ୟକଲାପ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କର୍ମପରୁତ୍ତ ।
 କାର୍ଯ୍ୟକାରଣତ୍ତ୍ଵବ୍ସମ୍ପନ୍ନ ବି(ନ୍ୟସ୍ତ)
 ଫଳ, ଉପାୟ ଓ କର୍ତ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ବିଦ୍ୟମାନଥିବା ସମ୍ପନ୍ନ ।
 କାର୍ଯ୍ୟକାରଣବ୍ସ—ବି. ଫଳ ଓ ତତ୍ତ୍ଵର
 ନମିଶ୍ର ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପନ୍ନ ।
 କାର୍ଯ୍ୟକାରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. ମିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ
 କାରଣ, କର୍ମ ଓ ତତ୍ତ୍ଵର ହେବୁ, (ଶା.
 ବି) କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରସଙ୍ଗ ବା ପ୍ରସ୍ତୁତକନ ।
 କାର୍ଯ୍ୟକାଶ-ପୁ.ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + କୁ + ଜନ)
 କାର୍ଯ୍ୟକାରକ, କାମିକା, ପ୍ରସ୍ତୁତକାଶ୍ୟ,
 ଫଳପ୍ରଦ, ଯେ କାର୍ଯ୍ୟକରେ ।
 କାର୍ଯ୍ୟକାଳ—ପୁ. ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + କଳ)
 ତତ୍ତ୍ଵ, କାର୍ଯ୍ୟର ଉପରୁତ୍ତ ସମୟ ।

କାର୍ଯ୍ୟବୁଣ୍ଣଳ — ସୁ. ବି. ଚ. (କାର୍ଯ୍ୟ + ବୁଣ୍ଣଳ) କାର୍ଯ୍ୟଦତ୍ତ, କର୍ମତ୍ତ, ସେ ଉତ୍ତମକାର୍ଯ୍ୟକରି-
 ବାରେ ନିପୁଣେଟେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାର୍ଯ୍ୟ ବୁଣ୍ଣଳା ।
 କାର୍ଯ୍ୟକମ — (ଶତର) ପୃକ୍ଷ୍ଵୁ ନିରୂପିତ
 କରୁଥାଇଥିବା, କାର୍ଯ୍ୟର ଧାରବାହିକ
 ଅଂଶ ବା ଅଙ୍ଗ, କାର୍ଯ୍ୟର ଅବସ୍ଥବ ।
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ — ସୁ. ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + କ୍ଷମ)
 କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବାଦକ କରିବାରେ କ୍ଷମତା-
 ସ୍ତର, କାର୍ଯ୍ୟପତ୍ର ।
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର—ବି (ଶତର) କାର୍ଯ୍ୟ କରି-
 ବାର ସ୍ଥାନ, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) କାର୍ଯ୍ୟକରିବାର
 ଉପରୁକ୍ତ ଅବସ୍ଥର ବା ସୁଯୋଗ ।
 କାର୍ଯ୍ୟଗୁରୁତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟର ନିତାନ୍ତ
 ଅବଶ୍ୟକତା, କାର୍ଯ୍ୟର ଗୁରୁତ୍ୱ ।
 କାର୍ଯ୍ୟଗୌରବ — ଜୀ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟଗୁରୁତା,
 କାର୍ଯ୍ୟର ମର୍ମାଦା ।
 କାର୍ଯ୍ୟଗ୍ରାସ — ସୁ. ବ. (କାର୍ଯ୍ୟ + ଗ୍ରହ + କ.
 ଇନ୍ଦ୍ର) ଅନ୍ୟତାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ
 ବ୍ୟକ୍ତି, କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ
 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, କାର୍ଯ୍ୟ
 ନିମନ୍ତେ ବଢ଼ିଲେବଙ୍କ ସ ହେତ୍ୟ ଲେଖୁ-
 ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।
 କାର୍ଯ୍ୟଚିନ୍ତକ — ସି. ବି. କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଷ-
 ସ୍ତରେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।
 କାର୍ଯ୍ୟଚିନ୍ତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଷସ୍ତରେ
 ଚିନ୍ତା ।
 କାର୍ଯ୍ୟଚୁକ୍ତ — ସୁ. ବି. (ଶତର) କାର୍ଯ୍ୟ-
 ଭ୍ରମ, କୌଣସି କର୍ମ ବା ଗୁରୁତ୍ୱ
 ଅନ୍ତରକ ବା ବରଣ୍ୟ ହୋଇଥିବା,
 ବେକାର, ନିକମ୍ପା, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାର୍ଯ୍ୟଚୁକ୍ତା ।
 କାର୍ଯ୍ୟଚୁଣ୍ଡି—ବ. (ଶତର) ମେରୁ ବର-
 ଗାସ୍ତ ହେବା, ବେକାର ଅବସ୍ଥା ।
 କାର୍ଯ୍ୟଆଗେ—ଗ୍ରା. ବ. ଏ ଦଳିଲ ବା
 ପରି କାର୍ଯ୍ୟ ବା ବିଷସ୍ତ ଏହିକି ।
 କାର୍ଯ୍ୟତଃ—ଅବ. (କାର୍ଯ୍ୟ + ତଃ) ଫଳତଃ
 ବସୁତଃ, ପ୍ରକୃତପକ୍ଷେ ।
 କାର୍ଯ୍ୟତ୍ସର — ବି. (ଶତର) କାର୍ଯ୍ୟ-
 କୁଣ୍ଠଳ, କର୍ମପତ୍ର, କିମ୍ବାନିପୁଣ୍ୟ, ଶିଷ୍ଟ-
 କାଶ, ଚଟ୍ପଟିଆ ।
 କାର୍ଯ୍ୟତୁଳିବା — ଗ୍ରା. କି. କାର୍ଯ୍ୟତୁଳିବା
 (ଦେଖ) ।

କାର୍ଯ୍ୟତ୍ରି-ଳୀ. ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + ତୁ) କର୍ତ୍ତବ୍ୟତା ।
 କାର୍ଯ୍ୟଦଶ୍ଵର—ସୁ. (୨ତତ୍ର) କର୍ମପଟ୍ଟୁ,
 କି ସ୍ଥାବୁଣ୍ଣଳ ।
 କାର୍ଯ୍ୟଦଶ୍ଵରତା—ବ. (୨ତତ୍ର) କର୍ମପଟ୍ଟୁତା,
 କି ସ୍ଥାବୁଣ୍ଣଳତା ।
 କାର୍ଯ୍ୟଦର୍ଶକ—ସୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟର ତେଜ୍ଜ୍ଞା-
 ବଧାରକ, କାର୍ଯ୍ୟର ପରିଷକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟଦର୍ଶକ—ତୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟର ତେଜ୍ଜ୍ଞା-
 ବଧାନ ।
 କାର୍ଯ୍ୟଦର୍ଶକୀୟ—ସୁ. ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + ଦୂଶି +
 ତ. ଲାଗନ) କାର୍ଯ୍ୟଦର୍ଶକ, ତେଜ୍ଜ୍ଞାବଧାରକ,
 କେତେ ଶୁଣି ବିଶ୍ୱରକରି ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ-
 କରେ, (ସ୍ଥା) କାର୍ଯ୍ୟଦର୍ଶକୀୟ ।
 କାର୍ଯ୍ୟଦେବା—ଗ୍ର. କି. ଅନ୍ୟଠାରେ
 କାର୍ଯ୍ୟର ଭାବରେବା, କାର୍ଯ୍ୟର ବିପ୍ରକାର
 କରିବା, ଦେବାର ବା ନିକମା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ
 କାମରେ ଲିଗ୍ନାଇବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟଦ୍ରୋଷ—ସୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ
 ଅନିତ୍ରା, ଆଳସ୍ୟ ।
 କାର୍ଯ୍ୟଦାଶୀ—ବ. (୨ତତ୍ର) କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ଉତ୍ସୁଳଭା, କାର୍ଯ୍ୟକୁଣ୍ଡିତି ।
 କାର୍ଯ୍ୟକାଶକ—କୌଣସିକାର୍ଯ୍ୟର ଧୂମ
 ବା ନାଶକରିବା (ବ୍ୟକ୍ତି), କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ଦୟା ଘଟାଇବା (ବ୍ୟକ୍ତି), କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ବାଧା ବା ହୃଦ୍ୟଶେଷ କରିବା (ବ୍ୟକ୍ତି) ।
 କାର୍ଯ୍ୟନୟୁତ୍ତି—ବ. (୨ତତ୍ର) କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ଉତ୍ସିଥିବା, ମୁକୁରର ହେବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟନୟୁତ୍ତି—ବ. (୨ତତ୍ର) କୌଣସି
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ମୁକୁରର ହେବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟନୟୁତ୍ତିସ୍ଥି—ସୁ. ବି. (୨ତତ୍ର) ନିର୍ମ୍ମୟ
 ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥିରକରିବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟନୟାହୁ—ସୁ. ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + ନୟାହୁ)
 କାର୍ଯ୍ୟ ନୟାହୁ, କର୍ମନୟାହୁ ।
 କାର୍ଯ୍ୟନୟାହୁକ—ସୁ. ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ +
 ନୟାହୁ + କର୍ମ + ଅକ) ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ନୟାହୁ
 କରେ, କାର୍ଯ୍ୟ ସମାଧନ, (ସ୍ଥା) ହୁବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟନୟାହୁ—ସ୍ଥା. ବି. କାର୍ଯ୍ୟର ସମାଧନ,
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷହେବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟପଟ୍ଟୁ—ଏ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟବୁଣ୍ଣଳ,
 କର୍ମପଟ୍ଟୁ, ପାରଙ୍ଗମ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ପ୍ରଣାଳୀ - ବି. (ଗୁଡ଼) କର୍ମଚାରୀ
 ସାତ. କାର୍ଯ୍ୟର ଧାରୀ ।
 କାର୍ଯ୍ୟପୁଣ୍ଡ - ପୁଣ୍ଡ ବିଂ. (କାର୍ଯ୍ୟ + ପୁଣ୍ଡ +
 ବି, ଅ) କିର୍ତ୍ତନ, ଉନ୍ନତି, ଅନର୍ଥକର ।
 କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ରେଷ୍ଟ - ପୁଣ୍ଡ. ବି. ଆଲସ୍ୟ,
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିତାନ୍ତ ଅଛନ୍ତା ।
 କାର୍ଯ୍ୟପୁରସ୍ତ - ବି. (ଗୁଡ଼). କାର୍ଯ୍ୟକରି-
 ବାର ସୀମା । [ପାଇବା ।]
 କାର୍ଯ୍ୟ-ପ୍ରାପ୍ତି - ବି. କାର୍ଯ୍ୟଲଭ, ପ୍ରାପ୍ତି
 କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରେସ୍ଟ - ବି. ଦୁଇକାରୀ ସମ୍ବାଦନ
 କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିଷ୍ଠାତ କରିବାର
 କଷ୍ଟପ୍ରାପ୍ତି ।
 କାର୍ଯ୍ୟପାତ୍ରଙ୍କାଳ - ବି. କାର୍ଯ୍ୟ ଉପଗୋଚି ।
 କାର୍ଯ୍ୟଶର - ପୁଣ୍ଡ. ବି. (ଗୁଡ଼) କୌଣସି
 କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟତ ।
 କାର୍ଯ୍ୟତ୍ରୁଷ୍ଟ - ଶି. ବି. କାର୍ଯ୍ୟତ୍ରୁଷ୍ଟ ।
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆସିବା - ଗ୍ରା. କି. ଉପକାରରେ
 ଆସିବା, ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆସିବା,
 ଆବଶ୍ୟକ ହେବା, ଦରକାର ବେଳେ
 ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିବା - ଗ୍ରା. କି. (କୌଣସି
 ବ୍ୟକ୍ତି). କାମରେ ମନଦେବା, କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ନିଷ୍ଠାତ ହେବା, (କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି) ଦର-
 କାରରେ ଆସିବା, କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆସିବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟଲଭିକା - ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ
 ଚକ୍ରଧୂବା ଅବସ୍ଥା ।
 କାର୍ଯ୍ୟଲଭ - ବି. (ଗୁଡ଼) ଉଦ୍‌ଦିଷ୍ଟକାର୍ଯ୍ୟ-
 ସର୍ବ, ମୁକରିର, କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଷ୍ଠାତ ।
 କାର୍ଯ୍ୟବତ୍ତା - କୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟବିଶ୍ଵିଷ୍ଟତା,
 କାର୍ଯ୍ୟବାନର ଧର୍ମ ।
 କାର୍ଯ୍ୟବନ୍ଧତଃ - ଅବସ୍ଥ. (କାର୍ଯ୍ୟ + ବନ୍ଧ
 + ତଃ) କାର୍ଯ୍ୟଅନୁରୋଧରେ, କାର୍ଯ୍ୟର
 ବନ୍ଧନରେ ପଢ଼ି, କର୍ମବନ୍ଧତଃ ।
 କାର୍ଯ୍ୟବନ୍ଧ - ପୁଣ୍ଡ. ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + ବନ୍ଧ)
 କାର୍ଯ୍ୟର ଅନୁରୋଧ, (ବି) କାର୍ଯ୍ୟର
 ବନ୍ଧତ୍ୱାତ ।
 କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟକ୍ତି - କୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷାଦନ
 ପାଇଁ ଅବଶ୍ୟକ ଦ୍ୱବ୍ୟ ।

କାର୍ଯ୍ୟବାନ୍—ୟୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ,
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆବଶ୍ଯକ ।
 କାର୍ଯ୍ୟବିଧୂ—ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ
 ସାଧନ କରିବାର ପଦ୍ଧା ବା ପକଳ,
 ପରମ୍ପରା, (ଶ୍ରା.ବି) ଫୌଜଦାର ବା
 ଦେଶୀୟ ଆଦିର ଧାରାବାହିକ ଅଭି-
 ବା ପକଳ ।
 କାର୍ଯ୍ୟବିପରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟ ସମାଜନ
 ବିଷୟରେ ଯେଉଁ ସକଳ ବିପରି
 ଉପକ୍ରମ ହୁଏ ।
 କାର୍ଯ୍ୟବିଭାଗ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବିଭିନ୍ନତାର
 କାର୍ଯ୍ୟବାର ବିଧାନ, ବହୁଲୋକଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟବିଶ୍ଵାନ, କାର୍ଯ୍ୟର ଭିନ୍ନ
 ଭିନ୍ନ ଜୀବକା ।
 କାର୍ଯ୍ୟବିଗେଷ—ୟୁ.ବି. (ଗତତ୍ଵ) କୌଣସି
 ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ କର୍ମ ବା ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଚନ ।
 କାର୍ଯ୍ୟବିଧ୍ୟ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ବ୍ୟାକୁଳ, କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତତା ବ୍ୟାପୁତ୍ର ।
 କର୍ମ ଶେଷ—ୟୁ. ବି. ଆରବୁକାର୍ଯ୍ୟର
 ନିଷ୍ଠାତି, କର୍ମର ଅବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ଅଂଶ ।
 କାର୍ଯ୍ୟବିନ୍ଦେହ—ୟୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟବିନ୍ଦୁତ୍ତି
 ବିଷୟରେ ଅନିସ୍ତ୍ଵପୁତ୍ର ।
 କାର୍ଯ୍ୟସମ—ୟୁ.ବି. ନୟାୟମତେ ତତ୍ତ୍ଵ-
 ବିଂଶ କାନ୍ତର ଅନୁର୍ଦ୍ଧର ଜାତିବିଶେଷ ।
 କାର୍ଯ୍ୟସମାଧାନ—ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + ସମାଧାନ)
 କାର୍ଯ୍ୟନିଷ୍ଠାଦନ, କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ, କାର୍ଯ୍ୟ-
 ଶେଷ (ଦେଖ) ।
 କାର୍ଯ୍ୟସମାଧାଯକ—ବି. ସେ କାର୍ଯ୍ୟ
 ସମାଧାନ କରେ ।
 କାର୍ଯ୍ୟସମାଦନ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଗତତ୍ଵ) କାର୍ଯ୍ୟ
 ନିଷ୍ଠାତି, ଆପଣାର କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଳ
 କରିବା ।
 କାର୍ଯ୍ୟସାଧକ—ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + ସାଧ +
 ଅକ) ସାହାଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ସିଳ ହୁଏ,
 କାର୍ଯ୍ୟ ସମାଧକ । [ନିଷ୍ଠାତି]
 କାର୍ଯ୍ୟସାଧନ—କ୍ଲୀ.ବି. କାର୍ଯ୍ୟବିନ୍ଦୁତ୍ତି, କାର୍ଯ୍ୟ
 କାର୍ଯ୍ୟବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + ସିଳ)
 କର୍ତ୍ତୃବ୍ୟ କର୍ମର ନିଷ୍ଠାତି, ଅଭିଷ୍ଵପ୍ତି ।

କାର୍ଯ୍ୟପ୍ଲାନ—କ୍ଲୀ.ବ. କାର୍ଯ୍ୟସାଧନ କରି-
ବାର ଜାଗା ।
କାର୍ଯ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କୃ + ସ + ଆ)କାର୍ଯ୍ୟବୁଦ୍ଧ
କାର୍ଯ୍ୟାକାର୍ଯ୍ୟବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବ. ଏହା
କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏହା ଅକର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏହିବୁଦ୍ଧ
ବୁଦ୍ଧ ।
କାର୍ଯ୍ୟାକ୍ଷମ—ସୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରୁ
ଅପାରଗ ବା ଅପରମ୍ପ ।
କାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କ—ସୁ. ବ. (୭ତ୍ତ) କର୍ମର
ନିରଣ୍ଜନ, କାର୍ଯ୍ୟର ପରିମୂଳକ ଚିତ୍ର,
(ଚପରାଣ ପ୍ରତିତ) ।
କାର୍ଯ୍ୟାସ୍ଵକ—ବି. (କ.ଶ.) କର୍ମଶାଖ,
କର୍ମଗର୍ଭ, କର୍ମମୟ, କର୍ମବିଶିଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ)
କାର୍ଯ୍ୟବୁଦ୍ଧିକା ।
କାର୍ଯ୍ୟାୟପ—ସୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟାକ୍ଷମ,
ଜ୍ଞ୍ଞାନଶୋଭା କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନର
ଅଧ୍ୟୁତ୍ସବ, ଅର୍ଥାତ୍ ଲଗ୍ନ ସ୍ଥାନଠାରୁ
ଦଶମୟାକର ଅଧ୍ୟପତି ।
କାର୍ଯ୍ୟାଧିକି—ସୁ. ବ. (୭ତ୍ତ) କାର୍ଯ୍ୟ-
ଧ୍ୟପ, କାର୍ଯ୍ୟରେ ମାରକ ।
କାର୍ଯ୍ୟାଧିକ—ସୁ. ବ. (୭ତ୍ତ) ସାହାର
ତତ୍ତ୍ଵାବଧାନରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ଠା ହୁଏ ।
କାର୍ଯ୍ୟାନୁବକ—ବି. (୭ତ୍ତ) କାର୍ଯ୍ୟ-
ଯୋଗୁଁ ବାଖଦେବା ଅବସ୍ଥା, କାର୍ଯ୍ୟ-
ଯୋଗୁଁ ବନ୍ଧନ ।
କାର୍ଯ୍ୟାନୁବେଧ—ସୁ. ବ. (୦.ତତ୍ତ) କାର୍ଯ୍ୟର
ଅନ୍ୟକାରୀ, କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟତା ଯୋଗୁଁ
ବନ୍ଧନ, କର୍ମର ଆସ୍ତାନ ।
କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ—ସୁ. ବ. (୭ତ୍ତ) କାର୍ଯ୍ୟର
ଶେଷ ।
କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ତର—ସୁ. ବ. (କାର୍ଯ୍ୟର + ଅନ୍ୟର)
ଅନ୍ୟକାରୀ, କର୍ମନ୍ତର ।
କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ତତ—ଶ.ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + ଅନ୍ୟତ)
କାର୍ଯ୍ୟପ୍ଲାନ, କର୍ମବିଶିଷ୍ଟ ।
କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ—ସୁ. ବ. (କାର୍ଯ୍ୟ + ଆରମ୍ଭ)
କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଅନୁଷ୍ଠାନ, କର୍ମରମ୍ଭ ।
କାର୍ଯ୍ୟାର୍ଥିତ୍ୱ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (୭ତ୍ତ) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ପ୍ରତିକି ।
କାର୍ଯ୍ୟାର୍ଥ—ସୁ. ବ. (କାର୍ଯ୍ୟ + ଅର୍ଥ +
ଜନ୍ମ) କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାର୍ଥନା-

କାର୍ଯ୍ୟ, ରୁକ୍ଷଗ୍ରାହୀୟ 1, ଅନୁସରଣିଆ,
ଉଦେଶ୍ୟ ସାଧନାର୍ଥ ତୁମ୍ଭ ।
କାର୍ଯ୍ୟାର୍ପଣ—ବି. (୭ତ୍ତ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତ
ଭାପରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଭାବଦେବା ।
କାର୍ଯ୍ୟାଲୟ—ବି. (୭ତ୍ତ) ଅଫିସ, ଯେଉଁ
ଠାରେ କୌଣସି କର୍ମ କରସାଧା,
କରିବାନା ।
କାର୍ଯ୍ୟକ—ଶ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟବିଶିଷ୍ଟ ।
କାର୍ଯ୍ୟ—ସୁ. ବି. (କାର୍ଯ୍ୟ + ଜନ୍ମ)
କାର୍ଯ୍ୟାବାରୀ, ବ୍ୟାକରଣୋକ୍ତ ଆଦେଶ
ସ୍ଥାନ, ଗୁମାନ୍ତ୍ରା, କର୍ମବୁଦ୍ଧ । ଝକ୍ଷ ।
କାର୍ଯ୍ୟଶ—ସୁ. ବ. (୭ତ୍ତ) କାର୍ଯ୍ୟ-
କାର୍ଯ୍ୟକଳ—ଶ.ବି. (୭ତ୍ତ) ନ୍ୟାୟ-
ମତରେ ଛାପ୍ରକାର ସଂକାର ଅନ୍ତର୍ଗତ
ସଙ୍ଗାତବିଶେଷ ।
କାର୍ଯ୍ୟାଷ୍ଟୁକ—ଶ.ବି. (୭ତ୍ତ) କାର୍ଯ୍ୟ-
ନିଷ୍ଠା ବିଷୟରେ ବ୍ୟକ୍ତ, ଭାବଯୋଗୀ ।
କାର୍ଯ୍ୟାବୁଦ୍ଧ—ସୁ. ବ. (୭ତ୍ତ) କାର୍ଯ୍ୟ
ସମାଜକ ବିଷୟରେ ତେଷ୍ଠା ।
କାର୍ଯ୍ୟାବୁଦ୍ଧ—ବି. (୭ତ୍ତ) କାର୍ଯ୍ୟ
ସାଧନେ ଭାବମରିଷିଷ୍ଟ ।
କାର୍ଯ୍ୟାବୁଦ୍ଧୋର—ସୁ. ବ. (୭ତ୍ତ)
କାର୍ଯ୍ୟାବୁଦ୍ଧର ତେଷ୍ଠା ।
କାର୍ଯ୍ୟାଭାର—ସୁ. ବ. (୭ତ୍ତ) (କାର୍ଯ୍ୟ
+ ଭାବର) କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରିବା,
କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟକାରୀ ସମାଜନ,
ସାଧନ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ କାମନେବା ।
କାର୍ଯ୍ୟାଭୁବ୍ୟ—ସୁ. ବ. କୃଷ୍ଣକର୍ଷିତ
ନାତି, ନନ୍ଦେବ ଶିକ୍ଷକ ।
କାର୍ଯ୍ୟାନବ—ଶ. ବ. (କୁଣ୍ଡନ + ଅ)
କୁଣ୍ଡନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଅଗ୍ନିସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।
କାର୍ଯ୍ୟାଶ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ଗୁମାନ୍ତ୍ରକ, ଶପଣୀ
ଗଛ ।
କାର୍ଯ୍ୟ—ସୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡନ + ଯ) ଲବୁତ-
ବୁଦ୍ଧ, ଜେତୁତ, ଶାଳବୁଦ୍ଧ, କର୍ତ୍ତ୍ତବୁଦ୍ଧ,
(କୁ) ଶୀତା, କୁଣ୍ଡନ ।
କାର୍ଯ୍ୟ—ଶ. ବ. (କୃଷ୍ଣ + ଅ) କୃଷ୍ଣକର୍ମ-
କାର୍ଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।

କାର୍ଯ୍ୟକ—ସୁ. ବ. (କାର୍ଯ୍ୟ + କ) କୃଷ୍ଣକର୍ମ-
କାର୍ଯ୍ୟ, କୃଷ୍ଣକ ।
କାର୍ଯ୍ୟପଣ—ସୁ. କ୍ଲୀ.ବ. (କର୍ଷ + ଆପଣ)
ଷୋଡ଼ଶପଣ ବା ଏକକାହାଣ (କରିବା) ।
କାର୍ଯ୍ୟପଣକ—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବ. କାହାଣ ।
କାର୍ଯ୍ୟ—ଶ. ବ. କୃଷ୍ଣକ, ଅନ୍ତର୍ଗତ
ମଳକାହାଣ ।
କାର୍ଯ୍ୟ—ସୁ. ବ. (କର୍ଷ + ଇକ) କୃଷ୍ଣକ
ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ପଣ ଚର୍ଚାବ୍ୟାଙ୍ଗ, କର୍ଷ ପଣ-
ମିତ ମୁଳାଦ୍ୟା ଯେଉଁବୁଦ୍ଧ କଣ୍ଠାମାର
ଅଛି, ବୋଡ଼ିଏପାଞ୍ଚଗଣ୍ଡା, ଏକତୋଳା ।
କାର୍ଯ୍ୟବନ—ସୁ. ବ. କୃଷ୍ଣକ, ରୂପୀ ।
କାର୍ଯ୍ୟ—ବ. କୃଷ୍ଣତା, କର୍ଷତ୍ସାନର ଭାବ ।
କାର୍ଯ୍ୟ—ଶ. ବ. (କୃଷ୍ଣ + ଅ) କୃଷ୍ଣମୁଖ-
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, କୃଷ୍ଣଭକ୍ତ, (ସୁ. ବ.) କୃଷ୍ଣବାର
ମୁଗ, କାମଦେବ ।
କାର୍ଯ୍ୟଜନି—ସୁ. ବ. କୃଷ୍ଣକିନ ମୁଳଙ୍କ
ସୁତ, ଶିକ୍ଷକବିଶେଷ, ଜନେକ ବିଜନ-
ବିଦ୍ୟ ।
କାର୍ଯ୍ୟୀୟ—ସୁ. ବ. (କୃଷ୍ଣ + ଆୟନ)
ବ୍ୟାସଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ବଶିଷ୍ଟୁବିଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ।
କାର୍ଯ୍ୟୀୟସ—ବି. କୃଷ୍ଣଲୋହିତମିତ ଦୁର୍ବ
କାର୍ଯ୍ୟ—ସୁ. ବ. କାମଦେବ, ରତ୍ନବ-
ଦିଶେଷ, ବ୍ୟାସମୁଦ୍ର, ଶୁଦ୍ଧଦେବ ।
କାଳ—ପ୍ର. (ସମ୍ବ) ବି. କାଳ, କୃଷ୍ଣକର୍ଷ
(ବି) କୃଷ୍ଣ, କଳା ।
କାଳ—ବି. (କଳ + କ, ଅ) କୃଷ୍ଣକର୍ଷ,
କଳାରଙ୍ଗ, ସମ୍ବୁ, ଅବସର, ଶିବ, ଯମ,
ଶନତ୍ରତ୍ତ, ମୁଖ, କୋକଳ, ଲୌହ,
ରତ୍ନ, ପୁରୁ, ସୁତା, ସହାରକ, ଯମ
ଦୁର୍ବଳ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷେ, ପରମାୟୁ, ଅନନ୍ତ-
ମୁଣ୍ଡି, ରତ୍ନତା ଗଛ, କାମତର୍ଗତ,
କାଲସର୍ପ, ସର୍ବତ୍ରତ୍ରତ୍ରତ୍ର, (ବ୍ୟକରଣ) କୌଣସି
ଘଟନା ଦିଲ୍ଲୀ ଘଟନାର ସମୟ ଜ୍ଞାପ-
ନାର୍ଥ ବିଭଗ, ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଅଶତ, ଉତ୍ସବ-
ତାତି କାଳ, ମନୁଷ୍ୟର ବସ୍ତୁ ସ ପଟିତ
ଅବସ୍ଥା, (ଶା.ବ.) ମନୁଷ୍ୟ, ଦୁର୍ଦୀଷ, ଶତ,
ପ୍ରଭବବସ୍ତାରର ସମୟ, ବଜତ୍ର ବାଲ,
(ଲ.ଅର୍ଥ) ବନ୍ଦୁର କଣ୍ଠକ ସ୍ଥବୁପ ବସ୍ତୁ
ବା ଦ୍ୟତି, (ବି) କୃଷ୍ଣକର୍ଷବିଶିଷ୍ଟ ।

କାଳ—ଗ୍ର. ବିଂ. ବନ୍ଧୁର, କାଳ, ପ୍ରବୁ, ଜିମ୍ବବ, ଶୀତଳ, କାଲୁଆ, ସ୍ଵର୍ଗ ବା ଅନୁଭୂତି ରହିଛ, (ବି) ରବରାଇ, କାଳାଗଛ ।

କାଳଥାପି ଲଟାରେ ପଶିଲଣି—ଗ୍ର. (ପ୍ରବଚନ) ବର୍ତ୍ତିମାନ ସମୟରେ ଅସମ୍ଭବ ବା ଦିପଶୁଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟ ଘଟିଲଣି ।

କାଳକ—କ୍ଲୀ. ବି. (କାଳ + ଅଳ) ଦେହରେ କଳାୟ ରମ୍ଭା, କଳାଶାଗ, ସର୍ପବିଶେଷ, ଧର୍ମ, ଯନ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଲକ୍ଷ, ହେତୁ, (ବିଂ.) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣପତ୍ର, (ଗ୍ର. ଅବଧି) ବନ୍ଧୁ-କାଳ, କାଳଯାକ, ଆବହମାନ, ଗତ ବନ୍ଧୁଦିବସ, ବନ୍ଧୁକାଳୁ, ଚରକାଳ ପାଇଁ, ଦିନକ, ସୁରୁଷକ, ଜୀବନଯାକ ।

କାଳକଞ୍ଜି—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ମାଳପଢ଼, (ୟୁ.) ଦାନବବିଶେଷ ।

କାଳକଟଙ୍କଟ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ଶିବ, ମହାଦେବ ।

କାଳକଟିବା—ଗ୍ର. ବି. ସମୟ ଅତିବାହିତ ହେବା, କାଳସାଧନ ।

କାଳକଣ୍ଠକ—ସିଂ. ବି. କାଳ କଣ୍ଠାପୁରୁଷ ବୃକ୍ଷାଦି, (ଗ୍ର. ବି.) ଯୋରଣ୍ଧ୍ର ।

କାଳକଣ୍ଟ—ୟୁ. ବି. ସମୟ ମୁଦ୍ରାପାତ୍ର କରେଇ, ଡାହୁକପର୍ମୀ, ମାଳକଣ୍ଟ, ଚଟକପର୍ମୀ, ଖଞ୍ଜନପର୍ମୀ ।

କାଳକନ୍ଦକ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + କନ୍ଦ + କୈ + ଅ) ଜଳସର୍ପ, ଧର୍ମସାଧ ।

କାଳକକଳ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କାଳ ଗ୍ରାସ, ସମୟବିମ୍ବମେ ବୟସ ବିନାଶ, ମୁଖ୍ୟ ।

କାଳକବଳିତ—ଦି. ବି. ମୁଖ୍ୟମୁଖରେ ପରିଚି ।

କାଳକଣ୍ଟକା-(କଣ୍ଟୀ)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଳକ୍ଷ୍ମୀ ।

କାଳକର୍ମ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅନିଷ୍ଟକାରକ କର୍ମୀ, ମୁଖ୍ୟ ।

କାଳକାଳ—ଗ୍ର. ବି. ଚିରକାଳ, ବନ୍ଧୁକାଳ, ପରମେଶ୍ୱର, ମହାଦେବ ।

କାଳକଯାକ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ଚିରକାଳ, ଆଜନବନ, ବନ୍ଧୁକାଳାବଧ୍ୟ, ଆବହମାନ-କାଳକୁ ।

କାଳକଳୀୟ—ୟୁ. ବି. କଳା ମଟର ।
କାଳକଳ—ବି. ଉଷର ଅସମ୍ଭବ ଶ୍ରେଣୀ, କାଳସଂଦୂଶ, ସମ୍ଭୁଲ ।

କାଳକୁଣ୍ଡୁସ୍ତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଡୁସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଲତାକୁଣ୍ଡୁସ୍ତ୍ର ।

କାଳକା—କାଳକେୟ ନାମକ ଅସୁର-ଗର୍ବ ମାତା, ପରୀବିଶେଷ, ଦରମାତା, ଦେଖିଶ୍ଵାନର କନ୍ଥ ।

କାଳକାଷ—ୟୁ. ବି. ଅସୁରବିଶେଷ ।

କାଳକାଟିବା—ଗ୍ର. ବି. ସମୟଅତିବାହିତ କରିବା, ଦିତେଇବା ।

କାଳକାଳକୁ—ଗ୍ର. ବି. ଚରଦିନକୁ, ସବୁଦିନକୁ ।

କାଳକାଟ—ୟୁ. ବି. ଦେଖିବିଶେଷ ।

କାଳକାରୀ—ୟୁ. ବି. ମହାଭାରତୋତ୍ତ ଅସୁରବାଦିବିଶେଷ ।

କାଳକାଳ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + କାଳ + ଅ) କୋଳାହଳ ।

କାଳକୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. କେବେହେଲେ, ଭବିଷ୍ୟତରେ । [ବିଶ୍ଵିଷିତ] ।

କାଳକୁଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. (କାଳହାତ୍ତି-ଶତିଅଳ) ।

କାଳକୁଣ୍ଟ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + କୁଣ୍ଟ) ସମ କାଳକୁଣ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. (କାଳ + କୁଣ୍ଟ + ତ) ।

କାଳକୁଷ ନାମକ ପରିଚାତ ମୁଦ୍ରିକା-ବିଶେଷ ।

କାଳକୁଟ—କ୍ଲୀ. ବି. (କାଳକୁଟ + ଅ) ବିଷ, ହଳାହଳ, ସ୍ଵାଦର ବିଷବିଶେଷ ।

କାଳକୁଟକ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + କୁଟ + କୈ + ଅ) କାରମ୍ଭର ବୃକ୍ଷ, ବିଷ ।

କାଳକୁଟଷ୍ଟକ—ୟୁ. ବି. ଶିବ ।

କାଳକୁର—ୟୁ. ବି. (କାଳ + କୁର) ସ୍ତ୍ରୀଃ ପରମେଶ୍ୱର ।

କାଳକୁକ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + କୁତ) ସ୍ତ୍ରୀଃ, (ବିଂ) କାଳକାତ, ପାପବିଶେଷ, ଯଥା ସମୟେ କୃତ ବା ସମ୍ମାଦିତ ।

କାଳକେତୁ—ୟୁ. ବି. କନ୍ଦୁକର ସୁର-ବିଶେଷ ।

କାଳକେୟ—ୟୁ. ବି. (କାଳକା + ଏୟ) କାଳକା ନାମକ ରାଷ୍ଟ୍ରସୀ ଗର୍ଭଜାତ ଅତି ଦୁର୍ବଳ ପ୍ରମିଳାହସ୍ତ ଅସୁରଗଣ ।

କାଳକେଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମଳଗଛ, କାଳ-କେଶପୁରୁଷା ସ୍ତ୍ରୀ, କାଳଦେଶ ।

କାଳକୋଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜନପଦବିଶେଷ ।
କାଳକମ—ବି. (କାଳ + କମ) ସମୟର ଗତ, କମେ କମେ ଗତ ହେଉଥିବା ସମୟ ।

କାଳକମେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ସମୟକମେ, କମେ କମେ ଗତ ହେଉଥିବା ସମୟ ଅନୁସାରେ ଉପପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟ ଉପପ୍ରକ୍ରିୟା ହେଲେ ।

କାଳକିଦ୍ଵୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯଥାକାଳେ ସମ୍ମାଦିତ କାର୍ଯ୍ୟ ।

କାଳକୁତୀତକ—କ୍ଲୀ. ବି. ମଳଗଛ ।

କାଳକେପ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କାଳଶେଷ (ଦେଶ) ।

କାଳଶେଷ—ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କଣ୍ଠିବ୍ୟ-କମ୍ରିର ନିର୍ବାଚିତ କାଳର ଲଘନ ବା ଅତିକମଣି, ସମୟ କଟାଇବା, କାଳ ଗୁରୁରାବା, ବୃଥା ସମୟ ବ୍ୟସ ।

କାଳଶ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. ଦାନବବିଶେଷ, (କ୍ଲୀ. ବି.) ଯକୁର ।

କାଳଶ୍ରନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଯକୁରରେଇବିଶେଷ ।

କାଳଶ୍ରେ—କ୍ଲୀ. ବି. (କାଳ + ଶ୍ରେ) କାଳ ପ୍ରତିପାଦକ ଗ୍ରହବିଶେଷ, ଯକୁରରେଇବିଶେଷ । [କାଳଶ୍ରୀ] ।

କାଳଗଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଯମୁନାନା, କାଳଗଢ଼ାଇବା—ଗ୍ର. ବି. ନିରୂପିତ ସମୟ ଅତିବାହନ କରିବା, ସମୟକୁ ବୃଥା ନଷ୍ଟକରିବା ।

କାଳଗୁଡ଼ିବା—ଗ୍ର. ବି. କରୁପିତ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ଠା ନ ହେବା, ନିର୍ବାଚି ସମୟରେ ଅତିକମ, ଭବିଷ୍ୟତ ସମୟରେ କୌଣସି ନିରୂପିତ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ପାଇଁ ରଖାଯିବା, ସମୟର ବୃଥାକ୍ଷେପଣ ।

କାଳଗୁଡ଼ିବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନଦୀବିଶେଷ ।

କାଳଗତ—ବ. (ଗତତ) କାଳତମ, ସମସ୍ତର ପାରମୟୀ, ଆଗପତ୍ର, ସଥାତମ ସମସ୍ତ, ସ୍ଥିରାଚତ ଘଟନା ।

କାଳଗତ—ସୁ. ବ. (ଗତତ) କାଳଅରୁଣ୍ଟ ନାମକ ଔଷଧ, କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦନ, ଅତ୍ୟଳ କାଳ ।

କାଳଗୁଡ଼ି—ସୁ. ବ. (ଗତତ) ବସ୍ତର, ବର୍ଷ କାଳଗ୍ରାସ—ସୁ. ବ. (ଗତତ) କାଳର ଶ୍ରାସ, ମୁଖ୍ୟମୁଖ୍ୟ, ମୁଖ୍ୟ, ବିନାଶ ।

କାଳଗୁଡ଼—ସୁ. ବ. ବ୍ରାହ୍ମଣବିଶେଷ । କାଳଗୁଣ—ବ. ରାଷ୍ଟ୍ରବିଶେଷ, ରବଶର ପୂର୍ବ ।

କାଳଗ୍ରାସ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାଳ + ହନ୍ + ର୍ଣ୍ଣ) ସଥାକାଳେ ବିନାଶକାରକ ।

କାଳଗୋଟିବା(ଗ୍ରାହିବା)—ଶ୍ରୀ. ବ. କାଳ-ଗ୍ରାହିବା, ମୁଖ୍ୟ ସମସ୍ତ ନିକଟକ୍ରିୟେବା, ଆସନ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ଦହିବା, ମରଣ ଦହିବା ।

କାଳଗତ—କ୍ଲୀ. ବ. (କାଳ + ତତ) ତତ-ବର୍ତ୍ତ ଭ୍ରମଶାଳ କାଳ, ସମସ୍ତକାର ମୁଖ୍ୟପତ କବାସ୍ତ୍ଵ । [ଚିତ୍ତ । କାଳତତ୍ତ୍ଵକ—ସୁ. ବ. (ଗତତ) କେଣାତ୍ତ୍ଵ-କାଳତତ୍ତ୍ଵ—କ୍ଲୀ. ବ. (କାଳ + ତତ୍ତ୍ଵ) ମୁଖ୍ୟ ପତକ ଲକ୍ଷଣ ବିଶେଷ ।

କାଳଗ୍ରେଦତ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଯେଥାର୍କାଳେ, ବିନା ଚେଷ୍ଟାରେ ଉପସ୍ଥିତ, କାଳକୁଠିକ ପ୍ରେରତ ।

କାଳଗୋପକ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାଳ + ଜୁଷ୍ଟ୍ + ଅଙ୍କ) ଯେଥା ସମସ୍ତେ, ଅଳ୍ପ ଆହାରି ଦ୍ୱାରା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ, (ସୁ.) ଗୋପବିଶେଷ ।

କାଳଙ୍କ—ସୁ. ବ. (କାଳ + ଝା + ଅ) କୁକୁଟ, ଜ୍ୟୋତିଷ, (ବିଂ) ଯେ କୁଆ କାଳ କ୍ଷେପଣ କରେନାହିଁ, କୁତ୍ତତ ସମସ୍ତବେହି, କାଳବିଦ୍ୟା ଜ୍ଞାନିତିବା (ବ୍ୟକ୍ତି), ଜ୍ୟୋତିଷିକ ।

କାଳଙ୍କନ—କ୍ଲୀ. ବ. ଗତତ; (କାଳ + ଝା + ଅନ୍ତ) ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ର, ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତ ଛନ୍ଦ, ମୁଖ୍ୟବାଧକ ଚିତ୍ର ।

କାଳଙ୍କର—ସୁ. ବ. ଗୋଟିଏ କବିମେଳକ, ରୌରବବିଶେଷ, ନଗରବିଶେଷ, ଶିବ,

କାଳଙ୍କର, ପବତବିଶେଷ, (ବିଂ) ମୁଖ୍ୟ କବାରକ, ସମସ୍ତକଳ ପବତାଗକର ସତ୍ରଗଣମାତ୍ରେ ମନୋନିବେଶକାରକ ।

କାଳଙ୍କର—ଶ୍ରୀ. ବ. କାଳଙ୍କର ନାମକ ଜନପଦ ସମ୍ମନୀୟ ।

କାଳଙ୍କର—ସୁ. ବ. (କାଳ + କୁ + ଅ + ଆ) ଚଣ୍ଡି କା ।

କାଳଙ୍କର—ସୁ. ବ. (କାଳଙ୍କର + ର) ଶିବପାତ୍ର, ଚଣ୍ଡି ।

କାଳତମ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅତିରମ୍ଭ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ । କାଳତମ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ।

କାଳତଳ—ସୁ. ବ. ତମାଳ ଗତ ।

କାଳତତ୍ତ୍ଵ—ଶ୍ରୀ. ବ. ପନ୍ଥବିଶେଷ ।

କାଳତଳ—ବୀ. ବ. କୃଷ୍ଣତଳ ।

କାଳପର୍ତ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବ. ଅର୍ଥବିଶେଷ ।

କାଳତଳସୀ—ସୁ. ବ. କଳାରଗର ତୁଳସୀ । [ପଦବିଶେଷ ।

କାଳତୋସୁନ—ସୁ. ବ. ପ୍ରାଚୀନ ଜନ-କାଳତମ୍ଭ—କ୍ଲୀ. ବ. (କାଳ + ତମ୍ଭ) ପିକାଳ ବର୍ତ୍ତିମାନ, ଅଶ୍ଵତ ଓ ଉଦ୍‌ଦୟାତ୍ ।

କାଳତୟୁକ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାଳତୟୁ + କ, ଅ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଭୁତ ଉଦ୍‌ଦୟାତ୍ ଓ ବର୍ତ୍ତିମାନ ତିନିକାଳର ବିଷୟ ଜଣାଅଛି ।

କାଳତୟୁକରଙ୍ଗ—କ୍ଲୀ. ବ. ତିନିକାଳ ପ୍ରତ୍ୟେ ଦେଖିବା ।

କାଳତୟୁତରଙ୍ଗ—ସୁ. ବ. (ଗତତ) ଯେ ଦୀକାଳ ଦର୍ଶନ କରେ, ଦୀକାଳଙ୍କ, (ସୁ.) କାଳତୟୁତରଙ୍ଗମା ।

କାଳତୟୁବେଳା—ସୁ. ବ. (କାଳତୟୁ + ବିର୍ଦ୍ଧ + କ, ଲନ୍ଦ) ଯେଉଁ ବାତ୍ରିକ ଦୀକାଳବିଷୟ ଅବଗତାପ୍ତ, ଦୀକାଳଙ୍କ ।

କାଳତଣ—ସୁ. ବ. କାଳଗ୍ରାସ ଦଣ, ଜ୍ୟୋତିଷୋତ୍ର ବାରଦ ଯୋଗବିଶେଷ, ଯେମନ୍ତ, ଶିବଙ୍କ ଦଣ, ଯେମନ୍ତଙ୍କ ହସ୍ତରେ କଳାତ୍ମତ ଦଣ, (ଶ୍ରୀ. ବ.) ମୁଖ୍ୟରୂପ ଯେଶୁରକ ଦଣ ।

କାଳତନ୍ତ୍ରକ—ସୁ. ବ. ସର୍ପବିଶେଷ, (ବିଂ) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ କନ୍ତୁପୁତ୍ର । [ବିଶେଷ । କାଳତମନ—ଶ୍ରୀ. ବ. କାଳଯବକ, ରୂପସ କାଳତମନ—ଶ୍ରୀ. ବ. ମୁଖ୍ୟବାରଣୀଶ୍ଵରୀ ।

କାଳତୋଷ—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବ. ମକତମା ଆଦରେ ତମାତଦୋଷ(ହ. ବ.) (ଗତତ) କାଳତୋଷ ।

କାଳଧର୍ମ—ସୁ. ବ. (କାଳ + ଧର୍ମ) ମୁଖ୍ୟ ସମସ୍ତର ସର୍ବବ, ସୁଧର୍ମ, ଯେଉଁ କାଳରେ ଯେଉଁ କଥା ବା ଆସନ୍ତ ଅବଶ୍ୟ ଦାଢିବ, ପ୍ରକୃତ ସର ନିସ୍ତମ, ଭର୍ତ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତନ, ଦଶାପରବର୍ତ୍ତନ ।

କାଳଧାରଣ—ଶ୍ରୀ. ବ. ସମସ୍ତ ନିର୍ବିରଣ, କାଳର ଅବସ୍ଥା ଜ୍ଞନ ।

କାଳନର—ଅନୁବଣୀୟ ରାଜାବିଶେଷ । କାଳନା—ବର୍ଗଦେଶେ ବର୍ତ୍ତମାନଜିନ୍ମାର ଅନୁର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ।

କାଳନାର—ସୁ. ବ. (କ. ଧା) ତୟୁତ, ମୁଖ୍ୟକାରକ ସର୍ପବିଶେଷ ନାମ ଜାତିର ଶ୍ରେଣୀ ଭେଦ, ସେ ଯାହାକୁ ଦର୍ଶନ କରେ ତାହାର ମୁଖ୍ୟଟେ, (ସୁ.) କାଳନାଶିଳ, (ଲ. ଧା.) ଖଳବ୍ୟତ୍ ।

କାଳନାଥ—ସୁ. ବ. ମହାଦେବ, ଜଣେ ପ୍ରକୃତକ ରଙ୍ଗ ନାମ ।

କାଳନାର—ସୁ. ବ. ହରଣ୍ୟକ ଅମୁର ପୁନବିଶେଷ ।

କାଳନିଧ୍ୟ—ସୁ. ବ. ଶିବ, ମହାଦେବ । କାଳନିଧ୍ୟେ—ସୁ. ବ. କାଳକୁତନ୍ତନ୍ୟମ, ଯେମଙ୍କ ଆଜା । [କରିବା ।

କାଳନିରୂପ—କ୍ଲୀ. ବ. ସମ୍ମ ନିର୍ବିରଣ । କାଳନିର୍ଣ୍ଣୟ—ସୁ. ବ. ସମ୍ମ ନିର୍ବିରଣ ।

କାଳନିର୍ଣ୍ଣୟ—ସୁ. ବ. (କାଳ + ନିର୍ଣ୍ଣୟ) ଗୁରୁଲ ।

କାଳନିର୍ଣ୍ଣୟ—ସୁ. ବ. ସମ୍ମ ଯାପନ । କାଳନିଶା—ବ. (କାଳ + ନିଶା) କାଳ ରାତି (ଦେଖ) ।

କାଳନେତ୍ର—ବ. ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷଣସ୍ତ୍ରୀ ନେତ୍ରବିଶେଷ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ କଷ୍ଟବର୍ଣ୍ଣ ।

କାଳନେମୀ—ୟୁ. ବି. (୭ତ୍ତର) କାଳ ଚନ୍ଦର ପରିଧି, ଶାନ୍ତିବିଶେଷ, ବାବନର ମାତ୍ରାଳ ।

କାଳନେମୀରୂପ—ୟୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ, ହନ୍ତମାନ ।
କାଳନେମୀରୂପ—ୟୁ. ବି. (କାଳନେମୀ + ହନ୍ତ + କୃପ) ବିଷ୍ଣୁ, ହନ୍ତମାନ ।

କାଳନେମୀରୀ—ୟୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ, ହନ୍ତମାନ ।

କାଳନେମୀରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଳନେମୀନାନା, ସମୁନାନା ।

କାଳପଡ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେଖରେ କୁଭିଷ୍ଠ ଘୋଷିବା । [ମିଥି ।]

କାଳପଢ଼—ବି. ସମ୍ବନ୍ଧମୟେ ପକୁ ହୋଇ-

କାଳପଥ—ୟୁ. ବି. ବିଶ୍ୱାମିନ୍ଦ୍ର ସୁମଧୁର ବିଶେଷ ।

କାଳପଣ୍ଡ—ୟୁ. ବି. ଟରରହୁଷ, ତରରହୁଷ ।

କାଳପଣ୍ଡ—ବି. (କାଳ + ପଣ୍ଡ + ଇନ୍) କୃଷ୍ଣ କୁଳପଣ୍ଡିଷ ।

କାଳପରୀଯୀ—ୟୁ. ବି. (୭ତ୍ତର) କାଳର ବିପଣ୍ଟ ଗତି, କାଳମନ୍ତମ ।

କାଳପର୍ବତ—ୟୁ. ବି. ଶିକୁଟ ପର୍ବତର ନିକଟସ୍ଥ ପର୍ବତବିଶେଷ ।

କାଳପାତ—ୟୁ. ବି. (୭ତ୍ତର) କାଳଯାପନ ।

କାଳପାତିକ—ୟୁ. ବି. ଉଷ୍ଣଭେଦ, ଏହି ଭକ୍ତାର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ପଦ ହାତରେ ଧର ଉଷ୍ଣ କରେ ।

କାଳପାଶ—ୟୁ. ବି. (୭ତ୍ତର) ଯମ-ଦେବଙ୍କର ପାଶ, ଯମକୁ ଆସନ୍ତ ମୁତ୍ତିବଙ୍କ ଦେବରେ ଲାଗାଇ ମୁଖୀ-ପାଇଁ ଟାଣ୍ଡର, ମୁଖ ସମୟ ଦରକ ।

କାଳପାର୍ଶ୍ଵିକ—ୟୁ. ବି. (କାଳପାଶ + ଇନ୍) ଯାହାର ହଟେ ମୁଖୁଛୁଏ ।

କାଳପୁଜ୍ଞ—ୟୁ. ବି. ମୁଗବିଶେଷ ।

କାଳପୁ—ବି. (୭ତ୍ତର) ଯମକୁବନ ।

କାଳପୁରୁଷ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ଯୁରୁଷ) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଶଶବିଶ୍ଵି ବିକଟାକାର ଯମଙ୍କ କିଙ୍କର, ଯେ ଆସନ୍ତ ମୁଖୁ ବ୍ୟକ୍ତି ପରିବେଳେ ନେବପାଇଁ ଯମଙ୍କଠାରୁ ଆଦେଶ ଆଖି ଆସେ ଓ ଯାହାର ସ୍ଥାରେ କେଣିବା ବ୍ୟକ୍ତର ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ମୁଖୁପାତିବ ବୋଲି

ଲେକର ବିଶ୍ୱାସ, ଯମ, ସହସାକୃତ ନୟନ ମୁଖୁ, ଶୁଭଶୁଭ ଆନାର୍ଥ ଯୁରୁଷ ବୁପରେ ଅଳ୍ପିତ ଜନ୍ମ ଲାଗୁଦି କଳ୍ପିତ କାନ୍ଦଶ ବାରି ।

କାଳପୁଷ୍ଟ—କୁ. ବି. ମଟର ।

କାଳପୁର—ୟୁ. ବି. କାଳ ସୁପାର ।

କାଳପୁରାଜବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାରିପକାଇବା, ମରବା ।

କାଳପୁରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜାବନାଳୁ ସମୟ ଡିପାଇତ ହେବା, ମୁଖୁ ପିତିବା ।

କାଳପୁର୍ଣ୍ଣ—ବି. (ବ.ଶ.) ଆସନ୍ତ ମୁଖୁ, ଯାହାର ମୁଖୁ ସମ୍ବନ୍ଧିତ, (ଶ୍ରୀ) କଳ-ପୁଣୀ, (ବି) କାଳର ପୁଣୀତା, ଯବିତା-କଳାବସାନ ।

କାଳପୁଷ୍ଟ—କୁ. ବି. କର୍ଣ୍ଣର ଧନ୍ୟ, ଧନ୍ୟମାତ୍ର, (ୟୁ. ବି) ମୁଖୁବିଶେଷ, କଙ୍କପଣୀ ।

କାଳପୁଷ୍ଟକ—ୟୁ. ବି. କଙ୍କପଣୀ ।

କାଳପୁଷ୍ଟାହ—ୟୁ. ବି. ସମୟର ସ୍ତୋତ୍ର, କାଳରୁପ ପ୍ରବାହ, ଅବଳେ ନ୍ଦ୍ର ଭବରେ କାଳର ଗତି ।

କାଳପୁଷ୍ଟାତ—କୁ. ବି. (୭ତ୍ତର) ଶରତ୍ର ଦର୍ତ୍ତ, ଅନ୍ତଶ୍ଵରାରକ ପ୍ରବାତ ।

କାଳପୁଷ୍ଟାହ—ବି. (୭ତ୍ତର) ସମୟର ଶର୍ତ୍ତ, କଳର ପ୍ରଭାତ୍ବ ବା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ, କାଳ ମାତ୍ରାସ୍ଥ ।

କାଳପୁଷ୍ଟାନାଥ—ହନ୍ତ ଦେବତାବିଶେଷ ।

କାଳପଣୀ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) କୃଷ୍ଣପଣୀ, (ଶ୍ରୀ) କାଳପଣୀନାନା ।

କାଳପଣୀ—ବି. (ଶ.) କଳ ବା ସମୟରଧୀନ, ମୁଖୁର ଅଧୀନ, (ଶ୍ରୀ. ବି)

କାଳପଣୀ, ସମୟକମ୍, ପଟନାକମ୍, ସମୟରତ, ମୁଖୁ ।

କାଳପଣେ—ଶ୍ରୀ. ଅ. କାଳଫମେ, ସମୟର ଗତ ଅନୁଷ୍ଠାନେ ।

କାଳପଣ୍ପ—ୟୁ. ବି. ଶିବ, ମହାଦେବ ।

କାଳପଣ୍ଡ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) କୃଷ୍ଣ ସର୍ପ, ମାରୁତକ ବିଶତର ସର୍ପ, (ଶ୍ରୀ)

କାଳପଣୀ । [ପୂର୍ଣ୍ଣ ।]
କାଳପୁତ୍ର—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ତୁ + କୃପ)

କାଳଭେରବ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ଭେରବ) କାଶୀଷ ଶିବଙ୍କ ଅଂଶକାତ ଭେରବ-ବିଶେଷ ।

କାଳମରଚ—କୁ. ବି. କଳାରଜର ମରଚ ।
କାଳମୟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନନ୍ଦାବିଶେଷ ।

କାଳମହର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ, ସମୟର ଶକ୍ତି ।

କାଳମାଧ୍ୟୀ—ୟୁ. ବି. ସମୟର ମାତ୍ରାସ୍ଥ, ସମୟର ଶକ୍ତି ।
କାଳମାଧ୍ୟୀ—ୟୁ. ବି. ମାଧ୍ୟବାର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଣୀତ କାଳମାଧ୍ୟନବୋଧକ ସ୍ତୁତ ଗ୍ରହ-ବିଶେଷ ।

କାଳମାନ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ମାନ)
କଳା ଭୁଲସୀ, କାଳର ପରମାଣ ।

କାଳମାରିଷ—ୟୁ. ବି. ଶାକବିଶେଷ ।

କାଳମାଳ—ୟୁ. ବି. କଳା ଭୁଲସୀ ।
କାଳମୁଖ—ୟୁ. ବି. କୃଷ୍ଣମୁଖ ବାନର-ବିଶେଷ, ବିହୁ, କୃଷ୍ଣମୁଖ ମୁଖ ବା ଅଗଭାଗ ସ୍ତୁତ ।

କାଳମୂଳ—ୟୁ. ବି. ରତ୍ନଚତା ।

କାଳମୁଣ୍ଡ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯମ ମୁଣ୍ଡ, ମୁଖୁ କାରକ ଜନ୍ମର ସ୍ତ୍ରୀ, ଲେଣିତିଷ-ଶାପୋତ୍ତ କାଳପୁରୁଷର କୃଷ୍ଣମୁଣ୍ଡି ।
କାଳମେବ—ୟୁ. ବି. ପୁତ୍ର ଦୃଷ୍ଟ ବିଶେଷ, ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ତିତ୍ତ, ଏ ଜଣେ ବିଶ୍ୱାତ ତାମିଲ କବି ।

କାଳସ୍ତ୍ର—ବି. ପାତଚନନ ।

କାଳଯବନ—ୟୁ. ବି. ଯବନମାନଙ୍କର ଅୟପଦିବିଶେଷ ।

କାଳୟମ—ବି. ମୁଖୁ, ମୁଖୁଦେବତା ।

କାଳୟପ—ୟୁ. ବି. ସମୟ ଅତିବାହିତ କରିବା ।

କାଳୟପନ—କୁ. ବି. ସମୟ କଟାଇବା, ଦିନପାତ କରିବା, ଲେକ ଯାଏ ଦିର୍ଘାହ କରିବା, ଗୁଳମାର ମେଣିଶ, ହୁଁ କରିବା ହୁଁ କରିବା ବୋଲି ଦେଲ ଗଢାଇବା ।

କାଳୟତ୍ର—ଦ୍ଵି. ବି. ମୁଖୁପୁତ୍ର ଅପର-ଦର୍ଶନୀୟ କାଳ ନିୟମସ୍ଥତ୍ର ।

କାଳୟେଗ—ୟୁ. ବି. ସମୟର ସମୂଜ ।

କାଳୟେଗିନ—ବି. (କେଣିତିଷ) ଯୋଗିନୀ (ରେଖା) ।

କାଳହୋର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦିନ ଓ ରାତରେ ଉଦ୍‌ଦିତ ଦ୍ୱାଦଶଲଙ୍ଘର ଅର୍ଦ୍ଧାଂଶ ଦଖା ।
କାଳ—ଗ୍ରା. ବି. (ଏ—କଲ୍) ବନ୍ଧୁର, ବନ୍ଧୁବୋଲ, ଶ୍ରୀବନ୍ଧୁଶର୍ମାନ ।

କାଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାଳ + ଆ + ଆ) ମଳଗଛ, କଳାମୟ, ମଞ୍ଜି ସ୍ଥା, ଅଷ୍ଟଗଢ଼ା, ଦକ୍ଷକମ୍ବାଦିଶେଷ, ପାଠଳୀଗଛ, କଦମ୍ବକାଶସ୍ଥ କଳାତହୁଡ଼ ଲତା, (ଗ୍ରା.ବି) ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ।

କାଳାଂଶ—ୟୁ. ବି. ଗ୍ରୁହଗଣର ଦର୍ଶନୋପାଦୋଶୀ ଅଂଶବିଶେଷ ।

କାଳକାଳ—ବି. (ଦୁଇ) କାଳ ଓ ଅକାଳ, ସୁସମୟ ଓ ଅସମୟ, ଉପଥୁତ ଓ ଅନୁପଥୁତ ସମୟ, ଶୁଭ ଓ ଅଶୁଭ ସମୟ, ଶୁଳ୍କ ଓ ଅଶୁଳ୍କ ସମୟ ।

କାଳ କୃଷ୍ଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁଖ୍ୟକୁଣ୍ଡିକ ଆକୃଷ୍ଣ, ଯାହାର ମୁଖ୍ୟ କୌଣସିମତେ ନିବାରିତ ହୁଏନାହିଁ ।

କାଳାକ୍ଷରକ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ଅକ୍ଷର + ଛକ) ଯାହାର ବିଶେଷଚୁପେ ଅନ୍ତର ପରିଚୟ ଅଛି ।

କାଳାଗୁରୁ—କୁ. ବି. (କାଳ + ଅଗୁର) କୃଷ୍ଣାଗୁରୁ, ସୁରକ୍ଷାକାଶ୍ଵରିଶେଷ ।

କାଳାଗ୍ନି—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ପ୍ରଳୟଅଗ୍ନି, ପ୍ରଳାସାଗ୍ନି ଅଧ୍ୟାତ୍ମାର ରୁଦ୍ଧ, ପଞ୍ଚମୁଖ ରୁଦ୍ଧାକ୍ଷୀ ।

କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ଧରେ—ୟୁ. ବି. ବୈଦ୍ୟ-ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ବନ୍ଦିକା ତିଷ୍ଠାରିଶେଷ ।

କାଳାଙ୍ଗ—କୁ. ବି. କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଦେହ, କାଳପୁରୁଷର ଶରୀର ।

କାଳାକର—ଗ୍ରା. ବି. ଆସାମରେ ହେଉଥିବା ମାଲେରସାପରି ଏକଶକାର ଅସାଧ ଓ ମ ସମ୍ବନ୍ଧ ଜୀବ । [ଚର୍ମ] ।

କାଳାକିନ—କୁ. ବି. କୃଷ୍ଣାର ମୁଖର କାଳାକ୍ଷନ—କୁ. ବି. ଗାଢ଼ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଜନ, କଳାକଙ୍କଳ ।

କାଳାଗୁଜ—ୟୁ. ବି. କୋକଳ ।

କାଳାତିକମ—ୟୁ. ବି. ସମୟ ଲାଗନ ।
କାଳାତିପାତି—ୟୁ. ବି. (ତତତ) ସମୟ କ୍ଷେପଣ, କାଳଯାପନ ।

କାଳାତିରେକ—ୟୁ. ବି. ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟର ଅତିକମ, ସମୂଧ୍ୟର ଅତିକମ ।
କାଳାତି—କୁ. ବି. (କାଳ + ଅତି + ତ) କାଳାତିକମ । [ଶର] ।

କାଳାତିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଳାତିକମ ପରମେ-କାଳାତି—ୟୁ. ବି. (ତତତ) ସମୟ କ୍ଷେପଣ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ଅତିବାହିତ ହେବା ।

କାଳାତିଯୁପଦିଷ୍ଟ—ୟୁ. ବି. ଗୋତମ ଯୁକ୍ତେବ୍ର ହେତ୍ତାଭସବିଶେଷ ।

କାଳାତର୍ଣ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ଆ + ଦୁଇ + ଅ) ସୁତରକୁଣ୍ଡିବିଶେଷ ।

କାଳାତର୍ଣ—ୟୁ. ବି. ସୁର୍ଯ୍ୟ ।

କାଳାତରି—ୟୁ. ବି. ପ୍ରଳୟାଗ୍ନି, ପ୍ରଳୟ କାଳିନ ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ଅଗ୍ନି ।

କାଳାନଳଚନ—କୁ. ବି. ଶକାମ ନଳର ବିଳସ ଦ କ ର୍ମେ ଅନିଷ୍ଟକାପକ ଚନ୍ଦ୍ର-ବିଶେଷ ।

କାଳାନୁନାଥ—ୟୁ. ବି. ତତତ; (କାଳ + ଅନୁ + ଦବ + ନନ୍ଦ) ନୁମର, ନୁତକ ପର୍ଣ୍ଣୀ, କୋକଳ, ମୟୁର, ଚଟକ, ପରଚିଟିଆ ।

କାଳାନୁଭବକତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାଳ + ଅନୁ + ଭୁ + ଅକ + ତା) ଯେହି ଶର୍ଦ୍ଦାର ସମୟ ଅନୁଭବ କରିଯାଏ ।

କାଳାନୁସାରକ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ଅନୁ + ସୁ + ଅକ) ତଗର, ପୀତନନ, (ଶି) ସମୟାନୁସାର ।

କାଳାନୁସାର—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ଅନୁ-ସାରନ) ଶିଶୁରକ୍ଷ, ଟଗର, ଶୈଳନ ନାମକ ଶର୍ଦ୍ଦବ୍ୟ ବିଶେଷ ।

କାଳାନୁସାରୀ—ୟୁ. ବି. ତତତ; (କାଳ + ଅନୁ + ସାରନ) ସମୟାନୁସାରୀ, କାଳାନୁବର୍ତ୍ତୀ, ସମୟର ଅନୁଗାମୀ ।

କାଳାନୁସାରୀ—କୁ. ବି. (କାଳ + ଅନୁ + ସୁ + ଯ) ପୀତନନ, ଶିଂଶପାଦୃଷ୍ଟ, ଶୈଳନ ।

କାଳାନ୍ତି-ବି. (କାଳ + ଅନ୍ତ) ସମଦେବତା ।
କାଳାନ୍ତିକ—ୟୁ. ବି. କ ଧା; (କାଳ + ଅନ୍ତକ) ସମ, (ବି) ସର୍ବପର୍ବତାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାଳାନ୍ତିକା । [ସମ] ।

କାଳାନ୍ତିକୁମ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରଳୟକାଳକ କାଳାନ୍ତିର—କୁ. ବି. ତତତ; (କାଳ + ଅନ୍ତର) ଉତ୍ସତିର ପରବର୍ତ୍ତିକାଳ, ବ୍ୟବହିତ ସମୟ, (ପର୍ଦି) ସମୟାନ୍ତର ସ୍ଥାୟୀ ।

କାଳାନ୍ତିରବିଶେଷ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ପ୍ରକାଶ କାହିଁ କିନ୍ତୁ, (ବି. ବ. ଶ୍ରୀ) କାଳ ବ୍ୟବଧାନରେ ଯାହାର ବିଷକ୍ତ ସ୍ଥା ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ।

କାଳାନ୍ତିରବୁଦ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମୟାନ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟାମନ ।

କାଳାନ୍ତିରବୁଦ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମୟାନ୍ତର ସର୍ବପଦିଷ୍ଟ ସମ୍ବନ୍ଧ, ମୟୁରପୁତ୍ର ସମୁଦ୍ର, (ବି) କଳାପଦିଷ୍ଟାକରଣ କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ରୁଷିବିଶେଷ ।
କାଳାନ୍ତିରବୁଦ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାଖାନ୍ତିରବୁଦ୍ଧ ।

କାଳଭୁବନ—ୟୁ. ବି. କଳାମୟ କଳାମୟ କଳାମୟ କଳାମୟ ।

କାଳାସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାଳପ + ଅ) ସର୍ବ-ପଦା, ସର୍ବପଦ, ମୟୁରପୁତ୍ର ସମୁଦ୍ର, (ବି) କଳାପଦିଷ୍ଟାକରଣ କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ରୁଷିବିଶେଷ ।

କାଳାପକ—କୁ. ବି. କଳାପା ଶାଖାନ୍ତିରବୁଦ୍ଧ ଶାଖାପଦିଷ୍ଟାକରଣ ।

କାଳଭୁବନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଳାମୟ କଳାମୟ କଳାମୟ ।

କାଳାସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୁର୍ଗା ।

କାଳାପକ—କୁ. ବି. (କ.ଧା) ଲୌହ ବିଶେଷ, ଲୌହମାତ୍ର ।
କାଳାସସମୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. କଳାଲୌହ ନିମତ ।
କାଳାଶୁଳି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ତତତ; (କାଳ + ଅଶୁଳି) ଯେଥାତିଷ୍ଠାନ୍ତେବ୍ର ଶୁରୁକର୍ମ ବାଧକ ସମୟବିଶେଷ ।

କାଳାଶୋତ—କୁ. ବି. (କାଳ + ଅଶୋତ) ପିତାମାତା ପ୍ରକାଶ ମହାଶୁରର ମୁଖ୍ୟ ହେଲେ ଏକବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଅଶୋତ ରହିବାର ସୁତିଶାସ୍ତରେ ବଣ୍ଟିତ ଅଛି, ଶୁରୁକର୍ମ ବାଧକ ଶାଶ୍ଵାତକ ଶଶରର ଅପରିବତା ।

କାଳସୁଦ୍ଧର—ସଂ. ବି. (କାଳ + ଆସୁ + ବୁଦ୍ଧ + ଶବ୍ଦ) ପ୍ରାଣଶକ ଉଦ୍‌ବନ୍ଧ ଶବ୍ଦ, ଶିବ ।

କାଳ—ଗ୍ର. ବି. (ସ-କାଳ) ସାହି, ମସୀ, କୃଷ୍ଣବନ୍ଧ ଜଳୀୟ ପଦାର୍ଥ, କଲିମା, କଳଙ୍କ, କଳାରଙ୍ଗ, ଦୋକାନଠାରୁ ଉଧାରକର ପଣ୍ଡବୁ ବା ସହଦା ଜଣିବା, କାଳୀୟନାମ, ବନ୍ଧୁଆତ, ବନ୍ଧୁ-ଲୋକ ଘେନକର ଜଳର ବୁଦ୍ଧିଆତ୍, ବଣଚନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କୁ ଶିକାଶ ନିକଟକୁ ଘରଭାଇ ଅଣିବା ବର୍ଣ୍ଣ ।

କାର—ଗ୍ର. ବି. (ସ-କଳ୍ପ) ଗତକାର, ଆଗାମିକାର, (ବିଂ) ଅଳକଳ ପୁଷ୍ଟବନ୍ଧୀ ।

କାଳଅନ୍ଧାର—ଗ୍ର. ବି. ବନ୍ଧୁଭେଦ, ରାତ ପାହାନ୍ତି, ମୁହଁପଞ୍ଜ, ରାତକାଳ ଲୁଜାଗ ଲୁପାହା ଅବସ୍ଥା ।

କାଳଆ—ଗ୍ର. ବି. କଳା, କୃଷ୍ଣବନ୍ଧବନ୍ଧିଷ୍ଟ, କାଳସୁନ୍ଦାୟ, (ଅନ୍ୟ ଦେଖିଥିଲେ ସ୍ତର) (ବିଂ) ଶୀକୃଷ୍ଟ ।

କାଳଆ—ଗ୍ର. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. କୃଷ୍ଣବନ୍ଧିଷ୍ଟ ପାଦିବା, ମାତ୍ରବର ଉବକାଶ ।

କାଳଆଶଙ୍କାରୁ—ଗ୍ର. ବି. କାଳିକାର ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ଧୁବନ୍ଧୀ ।

କାଳକ—ବି. (କାଳ + ଇକ) ସାମୟକ, କାଳସୁନ୍ଦାୟ, (ବିଂ) ଦୋଅ, ବକ, କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦନ ।

କାଳକରିବା—ଗ୍ର. ବି. ଦୋକାନଠାରୁ ସହଦା ଆଦ ଧାରରେ ଆଣିବା, ଗୋହୁ ମାନେ ଓଡ଼ାମାଟ୍ଟ ରତାରେ ଶିଶୁରେ କୌଣସିବା, ବସିବାଟା ।

କାଳକା—ଶ୍ଵ. ବି. (କାଳ + ଇକ + ଆ) କଳି, ଦେଖି ବିଶେଷ, ଶଣ୍କିକା, ମେଘମଳା, ପଟୋଳିଶାଶା, ହରିତା, କୁଳରୁକ୍ତିକା, କୃଷ୍ଣଜା ଶ୍ଵ, ଶଣ୍ଟା ଶ୍ଵ, ଶୁତୁତାନ୍ତିନାରିପରୀନ୍ତ ଲୟିତ ରୋମା-ବଳୀ, ବନ୍ଧୁଆତ, ସ୍ତର୍ଣ୍ଣଦୋଷ, ମାର୍ବଲୁଆ, ଶ୍ରୀମା ପାଣୀ, ବଣିତତେଜ, ସ୍ଵରା, କାଳମା କଳଙ୍କ, ଶ୍ରାଳୀ, କାବୋଳୀ ।

କାଳକା(ର)—ଗ୍ର. ବି. ରତ ବା ଆଗାମୀ କାଳ ପଟ୍ଟିଥିବା ବା ପଟ୍ଟିବା, ଅଳକଳ ହେଲ ଜନ୍ମିଥିବା, ବା ହୋଇଥିବା, ଯାହା ଅଳକଳ ପୁଣ୍ୟ ।

କାଳକିପୁରାଶ—ଶ୍ଵ. ବି. ଉପପୁରୁଷବିଶେଷ, ଏଥୁରେ କାଳକା ଦେଖାର ମହାମହାତ ବନ୍ଧୁତ ଅଛି ।

କାଳକାବୁତ—ଶ୍ଵ. ବି. ବୁତବିଶେଷ ।

କାଳକିପ୍ରମ—ଶ୍ଵ. ବି. ବିପାଶାଶା ନଥ ଅବସ୍ଥା ଅର୍ଥବିଶେଷ ।

କାଳକି—ଗ୍ର. ବି. ଗତକାର, ଆଗାମିକାର କାଳଗରିତାଶ୍ରୀ—ଗ୍ର. ବି. ଚିକିକାରେ ଦେଖାଯିବା ଏକପ୍ରକାର ପଶୀ, ବନ୍ଧୁ-ପାଦବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ଏକପ୍ରକାର ଘୋବ, ଗର୍ଭ-ଭୁଣ୍ଣୀ ଘେକ ।

କାଳିତ୍ତି—ଗ୍ର. ବି. ଦୂଆତ, ମସ୍ୟଧାର ।

କାଳିଙ୍ଗ—ଗ୍ର. ବି. କଳଙ୍ଗ ଦେଖାର ବନ୍ଧୁ, (ବିଂ) କଳଙ୍ଗ ଦେଖାପନ୍ଦୀଶ୍ଵର, କଳଙ୍ଗ ଦେଖାକାତ ।

କାଳିଙ୍ଗ—ବି. କୃଷ୍ଣୀ, ସର୍ପ, ଲୋହବିଶେଷ ତରବୁଜ, ଭୁର୍ବିକାଶାନ୍ତି, କାଳୁକ ।

କାଳିତା—ଗ୍ର. ବି. ଶିତ୍ର କୃଷ୍ଣବନ୍ଧୀ ।

କାଳିତା—ଗ୍ର. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର କରଣ ଅଷ୍ଟତା ହେଉ ଶିତ୍ର ଅନ୍ଧକାର ।

କାଳିତାନ—ବି. ମୁଦିବିଶେଷ, ବୁନ୍ଦାଙ୍କ ପୁତ୍ର, ରାମ, ରାମବାନ ବନ୍ଧୁତ ଅର୍ଥପତି ମର୍କଟ ଯୁଧପତି କାଳିତାନ—ଗ୍ର. ବି. କାଳୀୟତାନ (ଦେଖ) ।

କାଳିଦାସ—ସୁ. ବି. ସୁନ୍ଦରିନାମାନାନ ସମ୍ମାନ କାବ୍ୟାଦିର ରତ୍ନିତା, କବି ବୁଲଗୁରୁ ।

କାଳିଦେବ—ଗ୍ର. ବି. ଶଗଡ଼ର ଅଖରେ ତେଲ କାଣି ଆଦ ଦେବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) କଳଙ୍କିତ କରିବା, ଧାର ସୁନ୍ଦେ ପଣ୍ଡ ଦୂରଥି ଉଠାଣଦେବା ।

କାଳିନାଗ—ଗ୍ର. ସୁ. ବି. କାଳୀୟନାଗ, (ଶ୍ଵ) କାଳନ ଶୁଣୀ ।

କାଳିନାରୁଣୀ—ଗ୍ର. ଶ୍ଵ. ବି. ପଶ୍ଚବିଶେଷ, ସର୍ପବିଶେଷ, କାଳିନାର ସ୍ତରିଙ୍କ ।

କାଳିନୀ—ସ୍ଵ. ବି. (କାଳିନ + ଅ + ନ) ଯମୁନାନଦୀ, କୃଷ୍ଣକ ପଢ଼ିବିଶେଷ, ଅସୁର କନ୍ୟାବିଶେଷ, କଳମୁକାଶୀଲ ନାରିତଥୁଡ଼ି, (ଶ୍ଵ. ବିଂ) କୃଷ୍ଣବନ୍ଧୀବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ସ୍ତର ।

କାଳିନୀକର୍ଷଣ (ରେଦନ)—ସୁ. ବି. ବିଲବାମ ।

କାଳିନୀକିଳିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଶୀକୃଷ୍ଟକ ବିଶେଷଣ, କାଳିନୀ ନଦୀକୁରେ ବିରଳକର ଥା ।

କାଳିପରି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ମନୋକାର ବା ତହିର ପୁର୍ବବନ୍ଧୀ ଦିନରେ ।

କାଳିପରି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. ମନୋକାର ବା ତହିର ପୂର୍ବବନ୍ଧୀ ଦିନରେ, ଆମ ମାନ୍ଦି ବା ତହିର ପୁର୍ବବନ୍ଧୀ ଦିନରେ, ଅଳପଦନ ତଳେ ଦିନରେ ଏକପରିଷାମ ସତେ ଯେପରି କାର ପଟ୍ଟିଥିବା ପର ପ୍ରାସତ ହେବାପର, ଅଳପଦନ ଦିନପରେ ।

କାଳିବା—ଗ୍ର. ଶ୍ଵ. କଳୁମାନଙ୍କୁ ଶିକାଶର ମଶାଆତକୁ ପଢ଼ିବାଇଅଣିବା ।

କାଳିବା—ଗ୍ର. ବି. (ସହଚର) ତୋକ ଖୀ-ଠାରୁ ଉଧାରରେ ସହାଦପଦ ନେବା ଆଣିବା, (ବିଂ) ଧାର ଉଧାରରେ ବିକା କିଣା ହୋଇଥିବା ।

କାଳିବେତି—ଗ୍ର. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଲତା ଗଛ, ଏହାର ଲିଙ୍ଗରେ ଦରଖ ବୁଲ ଲତାଦି ବଜାଦକ କରସାଏ ।

କାଳିମ—ସ୍ଵ. ବି. (କାଳ + ଇମନ୍) କୃଷ୍ଣତା, ମଳିନତା, ଅନ୍ଧକାର ।

କାଳିମାଟି—ଗ୍ର. ବି. ସ୍ତର୍ଭୁମ ଜିଲ୍ଲା ଜମ୍ବେଦ୍ୱୟର ବା ଟାଟାନଗରର ପୂର୍ବ ନାମ ।

କାଳିମୁଣ୍ଡ—ଗ୍ର. (ଆଳି) ବି. ଧାର ଗର୍ଭକୁ ନଷ୍ଟ କରି ବା ଏକ ପ୍ରକାର ପେକ ।

କାଳିମୋଟ୍—ଗ୍ର. (ସଂକ୍ରମନ) ବି. ଚିରେ ଜତା, ଯବତିତା ।

କାଳିୟ—ସୁ. ବି. ସର୍ପବିଶେଷ ।

କାଳିୟଗଞ୍ଜନ—ବି. ଶ୍ଵ. ଖାଲିୟକଳନ (ଦେଖ) ।

କାଳିୟଦମନ—ବି. ଶ୍ଵ. କାଳୀୟ ଦମନ (ଦେଖ) ।

କାଳୀୟଦଳନ + ବି. (୭ତତ୍) ଶାକୁଷ୍ଣଙ୍କ-
ଦ୍ୱାରା କାଳୀୟ ନାଗର ନିର୍ମାତନ,
ଶାକୁଷ୍ଣ, (ୟୁ. ବି.) କାଳୀୟର ଦଳନ-
କାଶ, କାଳୀୟକୁ ସେ ପରାଜିତ କରି-
ଅଛନ୍ତି ।

କାଳୀୟନାଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯମୁନାରେ ବାସ
କରୁଥିବା କାଳ ନାରସିଂହ ।

କାଳୀଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଳଶ (ଦେଖ) ।

କାଳଷ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ଲଷ) ଅତି-
ଶ୍ଵେତ କୃଷ୍ଣବିଶ୍ଵିଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାଳଷ ।

କାଳୀୟରଦା—ଶ୍ରୀ. ବି. ନରଦ ସୁଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦିଆ-
ନ ଯାଇ ଦିଧାରରେ ଦୋକାନାଠୀରୁ
ଦିଆଯିବା ପଣ୍ଡତୁବ୍ୟ ।

କାଳୀୟର୍ପ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାଳୀୟନାମକ ନାଗ
ବିଶେଷ । [ବିଶେଷ] ।

କାଳୀୟନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯମୁନା ନନ୍ଦର ଶଣ-
କାଳକୋତ୍ତମ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଓ
ଅପରିଷ୍ଠତା ସ୍ତ୍ରୀ ।

କାଳକାର—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚିଲିକା ତୃତୀ-
ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିକରେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଠାକୁରୀ ।

କାଳକାରଶ୍ଵର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଚିଲିକାର କାଳ-
କାର ତୃତୀପର ରୂପାଶେଖୁବାଚିଲିକାର
ଶଶ୍ଵରତମ ଅଣ୍ଟ ।

କାଳୀତିନୟ—ୟୁ. ବି. ମହୁଷ ।

କାଳୀନ—ବି. (କାଳ + ଜନ) କାଳ ବା
ସମୟରେ ଘଟୁଥିବା, କାଳସମୂର୍ତ୍ତ୍ୟ ।

କାଳୀପୁର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଳୀ ଠାକୁରୀଙ୍କ
ପୁର ।

କାଳୀୟ—ବି. (କାଳ + ରୂପ) ପୀତଚନନ,
ଅଶ୍ରୁ, ଗୁରୁତ୍ବ, କାଳୀୟନାମକ ନାଗ,
(ବି.) କାଳସମୂର୍ତ୍ତ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାଳୀୟ ।

କାଳୀୟକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କାଳୀୟ + କ) ଦାରୁ-
ହରଦ୍ଵାର, କୁଞ୍ଜିମ, ଶୈଳକ, ଶିଳକାରଦ୍ଵାର ।

କାଳୀ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ (ଅମୁକ) ସମୟରୁ ଆରମ୍ଭ
କର । [ବିଶେଷ] ।

କାଳୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗ୍ରାମଦେବତାଙ୍କ ପୁଜକ
କାଳୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୀତଳ, କାକରିଆ,
କଢ଼ି, ଅଚଳ, ସର୍ବାଶ୍ରାବହୁତ (ବି.)

ଶୀତଳତା, ବାତବିକାରବିଶେଷ, ଜାହାନ,
କଢ଼ିତା ।

କାଳୁଆ ମାରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ହାତ ଗୋଡ଼
ପ୍ରତ୍ୟତି ବିଶେଷ ଶେଷ ଯୋଗୁ
କଢ଼ି ହୋଇଯିବା ।

କାଳୁଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (କାଳ + ଉଣୀ)
ଶ୍ରବଣେନ୍ଦ୍ରିୟମାନା ସ୍ତ୍ରୀ, କାନ୍ଦୁଶ୍ଵର
ନଥବା ସ୍ତ୍ରୀ ।

କାଳୁଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସନ୍ଦେହ, କପଟ, ପାପ,
ତିନ୍ତା, ଦୋଷ ।

କାଳୁଷ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କଳୁଷ + ଯ) ମଳନତା,
କଳୁଷତା, ଗୋଲିଆ ଅବସ୍ଥା, କପଟ ।

କାଳେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମାନିବାନା ବା
ବିକଳାର୍ଥସ୍ଥତକ, କେଜାଣି ଅବା, ପଛେ,
ବୋଧ ହୁଏ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ବନ୍ଦିନିପରେ,
ଭବିଷ୍ୟତରେ, କେବେ, ସମୟକମେ ।

କାଳେକାଳେ—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. ବନ୍ଦ କାଳ
ହେଲ, ଆବହମାନ କାଳରୁ, ସ୍ତ୍ରୀଗେ-
ପ୍ରତିକାଳରେ, ଚିରକାଳ ।

କାଳେକେ—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. ସମୟରେ,
ଭବିଷ୍ୟତରେ ।

କାଳେଶ୍ଵର—ଶ୍ରୀ. ଦିନ ଓ ତାରିଖାପକ
ପଞ୍ଜିକା ବା ଫଦ' ।

କାଳେବର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀମଙ୍କ ବ୍ୟବହୃତ
ଗଦା ବିଶେଷ, ବନ୍ଦବିଶେଷ ।

କାଳେଉତ୍ତ୍ରେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ, କଦାଚିତ୍,
କଦବା, କେବେ, ସବୁଦିନେ, ଚିରକାଳ,
ଅକୁଳୁକ, କୁତୁର ।

କାଳେୟ—ବି. (କାଳ + ରୂପ) ଯକୁରୁ,
କଳିଜା, ପୀତଚନନ, ଅଶ୍ରୁ, କୃଷ୍ଣ-
ଚନନ, କାଳ ତେତାର ସୁନ୍ଦର (ବି.)
କାଳସମୂର୍ତ୍ତ୍ୟ ।

କାଳେୟକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୀତଚନନ,
କୃଷ୍ଣଗରୁ (ୟୁ.) ଦାରୁହରଦ୍ଵାର,
କୁତୁର ।

କାଳେଶ—ୟୁ. ବି. (୭ତତ୍) ସୁର୍ଯ୍ୟ,
ଶିବ, ଜନେନ୍ଦ୍ରିକ ପକ୍ଷତକାର, ମକାର
ବର୍ଣ୍ଣ । [ବର୍ଣ୍ଣ] ।

କାଳେଶ୍ଵର—ୟୁ. ବି. ସୁର୍ଯ୍ୟ, ଶିବ, ମନାର

କାଳୋଚିତ—ବି. (୭ତତ୍) ସମୟୋଧ-
ଯୋଗୀ, ସେପର ସମୟ ତୁପଟୁକ ।

କାଳୋତ୍ତର—କୁଁ. ବି. ସୁରମୁଣ୍ଡ ।

କାଳୋତ୍ତରକ—କୁଁ. ବି. ଶାର୍ଥବିଶେଷ ।

କାଳୋପଟ୍ଟକ—କି. ବି. ସମୟେ
ସାହାର ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ।

କାଳୋପାତ୍ର—ୟୁ. ବି. ନିମିଷ, ମୁହୂର୍ତ୍ତ ।

କାଳୋପ୍ରତ୍ୟ—ଦି. ବି. ଉପତ୍ତକ ସମୟେ
ଯେଉଁ ବାଜ ବପନ କରାଯାଏ ।

କାଳୋସ୍ତର—ସଜୀତବିଦ୍ୟାରେ ପାର-
ଦର୍ଶୀ, ଉଚତରର ଗାସୁକ ।

କାଳୁ—ୟୁ. ବି. ହରଦ୍ଵାର ବିଶେଷ, କଞ୍ଚା
ହୁଲିପା, ଦାବିଦକ । [ହୁଲିପା] ।

କାଳିକ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + କ) କଞ୍ଚା
କାଳିକି—ବି. (କଳନା + କି) କଞ୍ଚା
କାଳିକି, ଆବେଦିତ, ଅପୁଳକ, ଅସମ୍ବନ,
ମିଥ୍ୟା, କଳନାଜନିତ, ଆନୁମାନିକ ।

କାଳିଜକତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଳନାଜାତତ୍ତ୍ଵ,
କଳି ତୃତୀ ।

କାଳିଜକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଳନାଜାତ; କଳିତ ।

କାଳିକ—ଦି. ବି. (କଳ + କି) କିନ୍ତୁ
ବେଦାଜା କଳ ଗର୍ଭାକୁ ବିଧାନାବି ।

କାଳୁ—କୁଁ. ବି. (କାଳ + ଯ) ସ୍ତ୍ରୀଶ୍ଵର,
ପ୍ରଭତ, ଶୈର, (ବି.) ସାମୟିକ, ସମୟୋଧିତ ପ୍ରାତିକାଳେ କିନ୍ତିବ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କାଳୀ ।

କାଳିକ—ୟୁ. ବି. (କାଳ + ଯ + କ)
କାଳିକ, କଞ୍ଚାହୁଲିପା ।

କାଳି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାଳ + ଯ + ଆ)
ଗର୍ଭଗର୍ଭର ଉପତ୍ତକ କାଳପ୍ରାପ୍ତ୍ର,
ଭୁଗ୍ରମଣ୍ଡଳ ଗାର୍ଭ ।

କାଳାଶ—ବି. (କଳ୍ପାଶ + ଅକ)
କାଳାଶଦାତା । [ପୁଣି] ।

କାଳ୍ୟାନିନେସ୍ତ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. କଳ୍ପାଶାର
କାଳୀ—ପ୍ରା. (ମେଦିନୀ) ବି. କଳାଶ (ଦେଖ) ।

କାବ—କୁଁ. ବି. (କବି + ଅ) ସାମବିଶେଷ ।

କାବଚିକ—କୁଁ. ବି. (କବଚ + କି) ବର୍ମ-
ଧାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜ୍ନିଗଣ, ବର୍ମଧାର୍ଯ୍ୟପୁର,
(ବି.) କବଚଧାର୍ସନ ।

କାବା—ଶ୍ର. ବି. ବୋବା କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିମୁଢ଼, ବିଷ୍ଟି ତ, ଆଶ୍ରମୀନ୍ଦ୍ରିତ, ପାଦରୀ, ଓଳୁ, ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆ ।

କାବାଜ—ଶ୍ର. ପ୍ରକଳିଷ୍ଠା କାଳେ ପୈନ୍ଦ ପରିମୁଲନ ।

କାବାଡ଼ା(ତ୍ରିଆ) — ଶ୍ର. ସୁ. ବ. ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆ, ଓଳୁ, ମତ, ସାନ ।

କାବାଢ଼ୀ—ଶ୍ର. ବି. ଶ୍ରୀ. ଓଳୁ (ଶ୍ରୀ) ।

କାବାଦ—ସୁ. ବ. ବାବ୍ୟଦ୍ଵାରା କଲହ ।

କାବାର—କୁ. ବ. (କ + ଆ + ବୁ + ଅ) ଶୈବାଳ, ଶ୍ର. ବ. ଆଖର, ଶେଷ, ମାସର ଶେଷ ଦିନ । [ନିମତ ଛଦ୍ମ ।

କାବାଶ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାବାର + ର) ତୃଣାଥ

କାଶ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କବି + ର) କବିସମ୍ମନ୍ୟୁତ୍ସାହ

କାବୁ—ଶ୍ର. ବି. ବଣୀଭୂତ, କାର୍ଯ୍ୟକରିବାରୁ

ଅସମର୍ଥ ।

କାବୁ—ସୁ. ଶ୍ରୀ. ବ. କୁକୁଟ, ଚନ୍ଦବାକ, ପଶ୍ଚିମଶେଷ ।

କାବୁତ—ଶ୍ର. ବି. ଆସର ।

କାବେର—କୁ. ବ. କୁକୁମ, ହଳଦିତ ।

କାବେରକା—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାବେଶ + କ + ଆ) କାବେଶ ନାମ ।

କାବେରୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କାବେର + ର) ଦାନ୍ତିଶାତ୍ୟର ଗୋଟିଏ ମହାନଦୀ, ଦେଖ୍ୟ, ଦୂରଦ୍ରା, ହଳଦିତ ।

କାବ୍ୟ—କୁ. ବ. (କବି + ଅ) କବିତା ଗନ୍ଧ, ରସପୁରୁ ବାବ୍ୟ, (ଶ୍ରୀ) ବୁଦ୍ଧି, ପୁତ୍ରନା, (ସୁ) ଶୁକାମୂର୍ତ୍ତୀ, (ବି) କବିସମ୍ମନ୍ୟୁତ୍ସାହ ।

କାବ୍ୟଚୌର—ସୁ. ବି. (କାବ୍ୟ + ଚୂର + ଅ) ଅନ୍ତର ରଚିତ କାବ୍ୟ ନିଜର ଦେଖି ପ୍ରକାଶକାରୀ, ଚନ୍ଦ୍ରରେଣ୍ଟ ।

କାବ୍ୟତା—ଶ୍ର. ବ. (କାବ୍ୟ + ତା) କାବ୍ୟର ଲକ୍ଷଣାତ୍ ।

କାବ୍ୟତାରକ—ବ. ଶୁକ ନିଷତ, ବୁଦ୍ଧି-ତାର, ପାହାନ୍ତିଆ ତାର ।

କାବ୍ୟଶାର୍ଥ—ବ. କାବ୍ୟଶ ସବ ଅଧ୍ୟାପକ, ସମ୍ବୂଦ୍ଧ କାବ୍ୟ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତରାଞ୍ଚିତ ଉପାଧିବିଶେଷ ।

କାବ୍ୟପ୍ରକାଶ—ସୁ. ବ. (କାବ୍ୟ + ପ୍ରକାଶ) ଅଳଙ୍କାର-ଗୁରୁତବଶେଷ ।

କାବ୍ୟବିନୋଦ—ବ. କାବ୍ୟଶାର୍ଥ (ଦେଖ) କାବ୍ୟବିନୋଦନ ।

କାବ୍ୟବିନୋଦନ—ବ. କାବ୍ୟଶାର୍ଥ ।

କାବ୍ୟମୀମାସକ—ସୁ. ବ. କାବ୍ୟଶାର୍ଥ ମୀମାମ୍ସାକାରକ ।

କାବ୍ୟରସ—ବ. (କଧା) କାବ୍ୟରସ ନିହିତ ରସ, କାବ୍ୟପାଠକର ବିମଳ ଆନନ୍ଦ ।

କାବ୍ୟରସକ—ଶ୍ର. ବ. କାବ୍ୟରସ ରସର ଅନୁଭବକାଶ । [ଅନୁଭବ ।

କାବ୍ୟରସକତା—ଶ୍ରୀ. ବ. କାବ୍ୟରସ କାବ୍ୟପ୍ରତିକାରିଙ୍କ ବିଶେଷ ।

କାବ୍ୟରଙ୍ଗ—କୁ. ବ. ଅର୍ଥାଳଂକାର ବିଶେଷ ।

କାବ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର—କୁ. ବ. କାବ୍ୟଶୁପକ ଶାସ୍ତ୍ର ।

କାବ୍ୟଶୁଧା—ଶ୍ରୀ. ବ. କାବ୍ୟଶୁଧା ଅମୃତ ।

କାବ୍ୟଶୁଦ୍ଧ—କୁ. ବ. ପ୍ରଭୁତ୍ସନ ।

କାବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କବି + ଯ + ଆ) ପୁତ୍ରନା ଶଶ୍ଵତ୍, ହର୍ଷ ।

କାବ୍ୟଶାର୍ଥି—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅର୍ଥପରି ନାମକ ଅଳଙ୍କାର ବିଶେଷ ।

କାବ୍ୟଶୁକ—ସୁ. ବ. ଶୁକାମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ପୁତ୍ର ପ୍ରତ୍ୱତି ବିଶ୍ୱାସ ।

କାଣ—(ଧାରୁ) ଧାରୁ ପାଇବା, ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ।

କାଣ—ସୁ. ବ. (କାଣ + କ, ଅ) ତୃଣ-ବିଶେଷ, କାଣରୋଗ, ଗତ, ମୁଷା (ବି) ଶୋଭମାନ, ପ୍ରକାଶମାନ ।

କାଣଣୀ—ଶ୍ର. ବ. (ସ—କାଣମର୍) କାଣମର୍ (ଦେଖ) ।

କାଣତ୍ତ୍ଵ—ଶ୍ର. ବ. କାଣତ୍ତ୍ଵ ।

କାଣନୟମ (କାଣ ଲଗମ) — ଶ୍ର. ବ. (କ + କାଣ ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠନ) କାଣ ଓ ଶରଦ ।

କାଣନ୍ଦ—ଶ୍ର. ବ. କୁତ୍ତିକୁଷବିଶେଷ, କାଣମର୍ ।

କାଣନ୍ଦ—ଶ୍ର. ବ. କାଣମର୍ (ଦେଖ) ।

କାଣନ୍ଦ—ଶ୍ର. ବ. ଆମୁର ଆମୁରବିଶେଷ ।

କାଣମୟ—ଶ୍ର. ବ. (କାଣ + ମୟ) ଅଧ୍ୟକ କାଣ ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନାଦି. କାଣତ୍ତ୍ଵ ବିମିତ ଦ୍ରୁବ୍ୟାଦ ।

କାଣମର୍—ସୁ. ବ. (କାଣ + ମୁଦ୍ + ଅ) ପୁତ୍ର ବିଶେଷ, ବୁକୁଣ୍ଡାଶୁଳ, କାଣ୍ଟିଣ୍ଟ ଶାର ।

କାଣ୍ଟିଣ୍ଟ—ସୁ. ବ. କାଣିରକାଙ୍କ ପୁତ୍ର ।

କାଣି (ଶ) — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାଣ + ର) କାଣି ଦେଶବିଶେଷ, ବାରଷୀସୀ, (ସୁ. ବ.) ସୁର୍ପି ।

କାଣିକ—ଶ୍ର. ବ. (କାଣ + ରକ) କାଣି-ସମ୍ମନ୍ୟୁ, କାଣିକାର ।

କାଣିକନ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାଣି କାମିନୀ, କୁମାର, କାଣିରକାର କନ୍ଧ ।

କାଣିକାବୁଦ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପାଣିନ ବ୍ୟାକରଣର ବାଣ୍ୟାଗ୍ରହ ବିଶେଷ ।

କାଣିନଗର—କୁ. ବ. କଣୀ ।

କାଣିନାଥ—ସୁ. ବ. ମହାଦେବ, କାଣିରକ ।

କାଣିନିଧ—ଶ୍ର. ବ. ଆମ୍ବୁ-ଆସୁର, କାଣିମର୍ (ଦେଖ) ।

କାଣିପି—ସୁ. ବ. (କାଣି + ପା + ଅ) ମହାଦେବ, କାଣିର ରାଜୀ ।

କାଣିପିତ୍ର—ସୁ. ବ. (କାଣି + ପା + ତି) କାଣିର ଦିବୋଦାସ ପ୍ରତ୍ୱତି ।

କାଣିପୁର—କାଣିର-ସମ୍ମନକର ତଥା ପ୍ରଦେଶର ପଣ୍ଡିମ ବିଭାଗର ଗୋଟିଏ ତତ୍ତ୍ଵସିଲ ।

କାଣିପୁର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାଣି, ବାରଷୀ ।

କାଣିବା—ଶ୍ର. କ୍ରି. (ସ—କାଣ) କଣ୍ଠ-ନାଲୀରୁ ଶେଷୁ ବା ଶର୍କାର ବାହାର କରିବାପାଇଁ ଶର୍କାର କରିବା ।

କାଣିମୀର—ଶ୍ର. ବ. କାଣିର (ଦେଖ) ।

କାଣିମିଶ—ଶ୍ର. ବ. କାଣିର ଦେଶକାର କୁଣ୍ଠିଶିଙ୍ଗା ବଡ଼ିଜେଳ ।

କାଣି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଭରତବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସବସ୍ତ୍ରଧାନ ହିନ୍ଦୁତ୍ୱାର୍ଥ, ବାରଷୀସୀ, ବନାରାସ । [ଦେଖୀୟ ତତ୍ ।

କାଣିଚନ୍—ଶ୍ର. ବ. ଭରତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବା କାଣିଧାମ—କୁ. ବ. (କ.ଧା) କାଣି ନଗଶ, ବାରଷୀସୀ ।

କାଣିବାସ—ଶ୍ର. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶେଷ ଜନନ କାଣିଷ୍ଠେଷରେ କଟାଇକାଣିରେ

ମଳେ ପରକାଳରେ ଶିବଲୋକ ପାଇବା
ଉଦେଶ୍ୟରେ କାଣ୍ଡିରେ ରହିବା ।

କାଣ୍ଡିଶ୍ଵନାଥ—ବି. (ଗତତ୍ତବ) କାଣ୍ଡିରେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବିଶେଷ୍ୟ ଶିବ ବିଶ୍ଵରୁ ।

କାଣ୍ଡିରହସ୍ୟ—ଜୀ. ବ. କାଣ୍ଡିବାସୀ-
ମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଆଶ୍ୱର ବିଶେଷ,
କାଣ୍ଡି ମାତ୍ରାସ୍ୟ ।

କାଣ୍ଡିରକ—ୟୁ. ବ. (କାଣ୍ଡି + ରକ୍ତ +
ଅ) ଦିବୋଦାସ, କାଣ୍ଡିର ସକା ।

କାଣ୍ଡିଲଇ—ବି. (ହିନ୍ଦୁପ୍ରସରେ) କାଣ୍ଡି-
ଷେଷରେ ପୁଣ୍ୟମୟୁ ମରଣ ।

କାଣ୍ଡିଶ—ୟୁ. ବ. (କାଣ୍ଡି + ଶଶ) ଶିବ,
କାଣ୍ଡିରକ, (ଜୀ) ଶ୍ଵରକୟ ।

କାଣ୍ଡିଶ୍ଵର—ୟୁ. ବ. (ଗତତ୍ତବ) ମହାଦେବ,
କାଣ୍ଡିଦେଶର ରଜା, ଅର୍ଥମଞ୍ଜଳ ନାମେ
ନାୟକୁ-ଶ୍ରଦ୍ଧକାର ।

କାଣ୍ଡି—ପ୍ରା. (ରଙ୍ଗାମ) ବି. ବାଜାମ,
ବା ଲଜ୍ଜାଆୟୁ, (ରଙ୍ଗ ଓ ଫଳ) (ତେଲ-
ଗୁରେ) ପୁରାମୋହର ବା ମହିତ୍ରମାଳ ।

କାଣ୍ଡିଆ—ଗ୍ର. ଯୁ. ବ. କାଣ୍ଡିରେଶ୍ୟ,
ପୁରୁଷ, ସେ ସବୁବେଳେ କାଣ୍ଡିଆଏ,
(ପ୍ରା.ବାଲେ) ବି. ଗୋଟୀମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ-
ତୁତ ଲମ୍ବଜାଲର ମୁଠି, ପ୍ରା. (ରତ୍ନକାଳ)
ପିତ୍ତତ୍ତ୍ୟା ବୋଢାସାପ ।

କାଣ୍ଡିଶ—ଗ୍ର. ବି. (ସ-କାଣ୍ଡିର) ଶୁକୁଣ୍ଡା
ଗୁରୁ, କାଣ୍ଡିଶ ଶାଶ । [ଗୁରୁ ।

କାଣ୍ଡିନ—ଗ୍ର. ବି. କାଣ୍ଡିର (ଦେଖ), ଶୁକୁଣ୍ଡା
କାଣ୍ଡି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଣ୍ଠ + ଶିତ୍ତ + ଉ) ଶିତ୍ତ
ନାମକ ଅସ୍ତ୍ର, ବିଷଳ ବାକ୍ୟ, ବୁଦ୍ଧ,
ଶୈତା । [ମୁପାର, ରୂପ ।

କାଣ୍ଡିକାର—ୟୁ. ବ. (କାଣ୍ଡି + କୁ + ଅ)
କାଣ୍ଡିତ୍ସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଣ୍ଡିନାମକ ମୁତ୍ତାଅସ୍ତ୍ର ।

କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ବି. କାଣ୍ଡିପାତ୍ର, ତୃତୀବିଶେଷ ।
କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ୟୁ. ବ. କାଣ୍ଡିପାତ୍ରଶାସ୍ୟ ।

କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ୟୁ. ବ. କାଣ୍ଡିପାତ୍ରଶାସ୍ୟ ।
କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଣ୍ଡିପାତ୍ରଶାସ୍ୟ ।

କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଣ୍ଡିପାତ୍ରଶାସ୍ୟ ।
କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଣ୍ଡିପାତ୍ରଶାସ୍ୟ ।

କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଣ୍ଡିପାତ୍ରଶାସ୍ୟ ।
କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଣ୍ଡିପାତ୍ରଶାସ୍ୟ ।

କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଣ୍ଡିପାତ୍ରଶାସ୍ୟ ।
କାଣ୍ଡିତ୍ତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଣ୍ଡିପାତ୍ରଶାସ୍ୟ ।

ପୁନ୍ମୂଳ, କୁକ୍କମ, ଜାପ୍ରାନ୍, ଟାଙ୍ଗଶା,
କାଣ୍ଡିରର ରଜା, କାଣ୍ଡିର ଅଧିକାରୀ
ବ୍ୟକ୍ତ, ଗମ୍ଭୀରକ୍ଷଣ ।

କାଣ୍ଡିରକ—ନୀ. ବି. (କାଣ୍ଡିର + ଅକ)
କାଣ୍ଡିରଦେଶୀୟ ଦ୍ରୁବ୍ୟ, (ୟୁ.) କାଣ୍ଡିର
ଦେଶକାରୀ, କାଣ୍ଡିରର ରଜା ।

କାଣ୍ଡିରକ—ବି. (କାଣ୍ଡିର + କନ୍ + ଅ)
କାଣ୍ଡିର ଦେଶକାର, (ବି) କୁକ୍କମ, ପୁନ୍ମୂଳ,
କୁତ୍ତ, କୁତ୍ତ, ଜାପ୍ରାନ୍ କେଶର ।

କାଣ୍ଡିରକନ୍ଦା—ବି. (ବ.କ୍ର.) କାଣ୍ଡିରକ
(ଦେଖ) ।

କାଣ୍ଡିରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଭିବିଷା, ଅଭୁତୀ,
ଭିଷଧବିଶେଷ, (ଗ୍ର.ବି) ମୋଟାଣୀତିବସ୍ତ୍ର
ବିଶେଷ ।

କାଣ୍ଡିରକ—ନୀ. ବି. କାଣ୍ଡିରଦେଶୀୟ ।

କାଣ୍ଡିରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାଣ୍ଡିର + ର) ଗମ୍ଭୀର
ଦୃଷ୍ଟି, (ଗ୍ର.ବି) କାଣ୍ଡିରଦେଶୀୟମୂଳିୟ ।

କାଣ୍ଡିରୀ—ନୀ. ବି. (କାଣ୍ଡିର + ର)
କାଣ୍ଡିରଦେଶୀୟ, (କୀ.ବି) କୁକ୍କମ ।

କାଣ୍ଡି—କୀ. ବି. ମଦ୍ୟ, (ୟୁ.) କାଣ୍ଡିରକ
ବିଶେଷ ।

କାଣ୍ଡିକ—ୟୁ. ବି. ରାଜବିଶେଷ ।

କାଣ୍ଡିପ—ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠପ + ଅ) କଣାଦ
ମୁଳ, ମୁଗବିଶେଷ, ଅରୁଣ, ଗୋପ
ବିଶେଷ, ବିଭଗ୍ନକ ମୁଳ, ବାହୁଣବିଶେଷ,
ମାଂସ, (ବି) କାଣ୍ଡିପଦଶାସ୍ୟ ।

କାଣ୍ଡିପାନ୍—ୟୁ. ବି. କଣାଦପାନ୍ ଗୋପ-
ପତ୍ର, ବଶଧର ।

କାଣ୍ଡିପି—ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠପ + ର) ଅରୁଣ,
ଗୁରୁତ୍, (ସି) ପୃଥ୍ବୀ ।

କାଣ୍ଡିପି—ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠପ + ରକ୍ତ)
କଣାଦ ପ୍ରଣାତ ଶାଶବିଶେଷର ଅଧି-
ସୁନକର୍ତ୍ତା, ପର୍ଣ୍ଣରମ ।

କାଣ୍ଡିପି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଣ୍ଠପ + ର + ର)
ପୃଥ୍ବୀ, ପ୍ରଜା ।

କାଣ୍ଡିପେୟ—ୟୁ. ବି. (କଣ୍ଠପ + ଏୟ)
ସୁମୀଳ, ଦେବମାତ୍ର, ଅମୁରମାତ୍ର, ଗୁରୁତ୍ ।

କାଷ—ୟୁ. ବି. (କଷ + ଅ) କଷିପିଥର,
ରଷ୍ଟିବିଶେଷ, ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) ହଳବୁଲଇବାର
ଥର, ଓଡ଼ି ।

କାଷାୟ—ନୀ. ବି. (କଷାୟ + ଅ) ରତ୍ନ-
ବର୍ଣ୍ଣ ରଜ୍ଜିତ, ଗେହୁଆ, (ବି) କଷାରଜ,
ରଷ୍ଟି ରତ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ।

କାଷାୟକନ୍ତୁ—ୟୁ. ବି. ଗେହୁଆବର୍ଣ୍ଣ
କନ୍ତୁଧାରୀ ରଷ୍ଟିବିଶେଷ ।

କାଷାୟବସନ—ନୀ. ବି. କଷାୟବସନ-
ବିଶ୍ଵିଷ ।

କାଷାୟବସନ—ୟୁ. ବି. ଜାଟବିଶେଷ ।

କାଷ୍ଟ—ଜୀ. ବି. (କାଷ୍ଟ + କ) ଅରୁନ,
ମୁଗନ କାଷ୍ଟବିଶେଷ, (ବି) କାଷ୍ଟପ୍ରତି,
କାଷ୍ଟମୟ ।

କାଷ୍ଟକଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଠକଳୀ ।

କାଷ୍ଟକଳୀ—ୟୁ. ବି. (କାଠ + କଳୀ)

କାଷ୍ଟକଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅରୁନକଳୀ ।

କାଷ୍ଟକଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନୌକାର ମଜଳା
ପରିଷାର ଓ ପାଣି ଛେଦେଇବା
ନିମନ୍ତେ କାଠରେ ତାର ପାଦବିଶେଷ,
ବେଣୁଲୁ ।

କାଷ୍ଟକଳୀ—ୟୁ. ବି. କାଠକଳୀ ଚଢେଇ ।

କାଷ୍ଟପଟିତ—ନୀ. ବି. କାଠପଟିତ ।

କାଷ୍ଟପଟିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

କାଷ୍ଟପଟିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭୁବନେଶ୍ୱର
କାଠପଟିତ ।

କାଷ୍ଟପଟିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାଷ୍ଟ + ପଟିତ)
କାଠପଟିତ, ସୁନ୍ଦର, (ବି) କାଷ୍ଟ-
ଛେଦକ ।

କାଷ୍ଟତକୁ—ୟୁ. ବି. (କାଷ୍ଟ + ତକୁ) କାଠ
ପୋକବିଶେଷ, ଘୁଣ ।

କାଷ୍ଟତକୁ—ବି. (ଗତତ୍ତବ) ଧୂପଦେବା,
ମୁତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶବ୍ଦ ମୁଖରେ ଅଗ୍ନି-
ଦେବା, ମୁଖାଗ୍ନି ଦେବା ।

କାଷ୍ଟକାରୁ—ୟୁ. ବି. (କାଷ୍ଟ + ଦାରୁ) ଦେବ-
ଦାରୁ ନାମକ ସୁନ୍ଦର କାଷ୍ଟବିଶେଷ ।

କାଷ୍ଟତ୍ର—ସୁ. ବ. ପଳାଶବୃକ୍ଷ ।
 କାଷ୍ଟଧାରୀଫଳ—କୁ. ବ. ଆମଳକା ଫଳ,
 କର୍ଣ୍ଣା ।
 କାଷ୍ଟପାଟଳା(କି)—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଘଣାପାଟଳ ।
 କାଷ୍ଟପାଦୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା.) କଠର,
 ଗଡ଼ମ ।
 କାଷ୍ଟପୁରୁଲ(ଲିକା) — ବ. (କ.ଧା) କଠର
 କଣ୍ଠେ, କଠର ତିଆର ପିତୁଳା,
 (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) କଠର ପିତୁଳାପର ଅକାମିକା
 ବା ନିଷ୍ଠମୀ ଓ ନିଷ୍ଠଳ ବ୍ୟକ୍ତି ।
 କାଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ—ବ. (କ.ଧା) କେତଙ୍କା, କଥା-
 ଫୁଲ ଓ ଚାଷ ।
 କାଷ୍ଟଫଳକ—କୁ. ବ. (କ.ଧା) କଠର
 ପଢା, କଠରାଳିଆ, ବୋଡ଼୍ ପ୍ରତ୍ୱତି ।
 କାଷ୍ଟଫଳାଳ—ଗୁଣ୍ଡୁ ଚିମୁଖା ।
 କାଷ୍ଟଭାର—ସୁ. ବ. ଏକହ ବନ୍ଧାହୋଇ
 ଥୁବା ଅନେକ କଠର, କଠରାଳ ।
 କାଷ୍ଟଭରକ—ସୁ. ବ. ସେ କଠର
 ବୋଇ ବହନ କରେ ।
 କାଷ୍ଟଭୂତ—ଶ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ଭୁ + ତ)
 କଠରୁପେ ପରିଷତ, କଠର ଭୁଲ
 ତେଜନାଶୁନ୍ୟ ଓ କଠିନ ।
 କାଷ୍ଟଭୁତ—ଶ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ଭୁ +
 ତୁପ୍ତ) କାଷ୍ଟବିଶିଷ୍ଟ, କାଷ୍ଟନିମିତ ।
 କାଷ୍ଟମଞ୍ଚ—ବ. (କ.ଧା) କଠର ତିଆର
 ଆସନବିଶେଷ, ତୌକ, ବେଞ୍ଚ, ଗେଲେର,
 ସୋଗାନ, ମଞ୍ଚ ଉତ୍ସାହ । [ତିତା]
 କାଷ୍ଟମଠୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବିଶ୍ଵତ୍ରତା, (କାଷ୍ଟ + ମଠୀ)
 କାଷ୍ଟମୟ—ଶ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ମୟ) କଠର
 ଛିମିତ, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଛିର୍ଯ୍ୟ, ମରସ,
 ଶୃଷ୍ଟକଠରୁଲ୍ୟ କଠିନହୁଦୟ ।
 କାଷ୍ଟମଣ୍ଡି—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ଶବ୍ଦ ବହନ
 କରିବା ନିମନ୍ତ୍ରେ କଠର ତିଆର
 ଯାନବିଶେଷ, କୋକେଇ ।
 କଠରାଳ୍କର—ବ. (କ.ଧା.) କଠରାଳାଳ,
 ଗୁଣ୍ଡୁ ଚିମୁଖା । [ହେବା]
 କାଷ୍ଟମୌନ—କୁ. ବ. କଠରୁଲ୍ୟ ଭୁଲ-
 କାଷ୍ଟଲେଖକ—ସୁ. ବ. କଠର ଲେଖିବା
 ପୋକ, ଘୁଣାଳିଟ ।

କାଷ୍ଟଲେଖ—ସୁ. ବ. ଲୌହପୁତ୍ରମୁଦ୍ରାର ।
 କାଷ୍ଟଲୋକତା—ବ. ଶୁଣିଲ ଉଗର,
 ଆନ୍ତରକତାରେ ନ ଥାଇ କେବଳ
 ବାହ୍ୟଭୂତା ବା ବ୍ୟବହାର ।
 କାଷ୍ଟଲୋକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଟଙ୍ଗ, କଟୁକା ।
 କାଷ୍ଟଲାଟ—ସୁ. ବ. କାଶୁର ଦେଖିଲୁ
 ଯାନବିଶେଷ ।
 କାଷ୍ଟଲାନ—ଶ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ଲାନ)
 କାଷ୍ଟଲିଷ୍ଟ, ଯାହା ପାଖରେ କଠର ଅଛି ।
 କାଷ୍ଟଲିବର—କୁ. ବ. କାଷ୍ଟପୁରୁତ୍ତି, ବିଶ୍ଵା-
 ଦିର କୋଟର ।
 କାଷ୍ଟଲାରିବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅନନ୍ତମୁଳ,
 ଚେରମାରୁ ।
 କାଷ୍ଟପ୍ରମ୍ବ—ସୁ. ବ. କଠରଖୁଣ୍ଡ, ଶୁମ୍ବ ।
 କାଷ୍ଟପ୍ରମ୍ବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ଆ) ଦିଗ, ପ୍ରତି,
 ଉତ୍କର୍ଷ, ସମୟବିଶେଷ, ସ୍ତର ଫର୍ହତା,
 ଗରି, କଶ୍ୟପ ପଚାରିବିଶେଷ, ଦାରୁ-
 ହରିତା, (ବିଂ) କଠରାର, କଷ୍ଟକର,
 ଅଛି କଠରାର ।
 କାଷ୍ଟପାର—କୁ. ବ. କଠର ପର ।
 କାଷ୍ଟପାରୁ—ର. (କାଷ୍ଟ + ଅଗୁ ରୁ) ଏକ-
 ପ୍ରକାର ଅଗୁରୁ ।
 କାଷ୍ଟପାର—ବି. (କ.ଶ.) କଠର ରାଥ,
 କଠରାଟିବା ଯାହାର ଜୀବିକା ।
 କାଷ୍ଟପକ—ବି. (କ.ଶ.) କାଷ୍ଟପାର,
 ଦାରୁମସ୍ତ, (ଶ୍ରୀ) କାଷ୍ଟପିକା ।
 କାଷ୍ଟପୁରାହିମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ଅମ୍ବ
 + ବାହିମୀ) ଜଳପ୍ରେତନ ନିମନ୍ତେ
 କାଷ୍ଟନିମିତ ପାଦବିଶେଷ, ତ୍ରୋଣୀ,
 ଡଙ୍ଗା, ଜନ୍ମ । [ବିଶେଷ ।
 କାଷ୍ଟପୁର—କୁ. ବ. କଠରବିଶେଷ, ଆନ୍ତର
 କାଷ୍ଟବିଶ—ବ. (କାଷ୍ଟ + ବିଶ)
 ହାରିତବିଶ, ହଳଦିପର ମୂଳ ବିଶିଷ୍ଟ
 ବିଷବିଶେଷ ।
 କାଷ୍ଟପାର—କୁ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ଆସନ)
 କ.ଧା. କଠର ଆସନ, ତୌକ,
 ଶତପ୍ରତ୍ୱତି । [କାଷ୍ଟପୁର ।
 କାଷ୍ଟକ—ଶ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ରକ) ବହୁ
 କାଷ୍ଟକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ରକ + ଆ)
 କାଷ୍ଟକାଷ୍ଟିଲାସ, କାଷ୍ଟପତ୍ରାର ଜୀର୍ବି—
 ବୈଦ୍ୟବୋକୁ ଭିଷଧବିଶେଷ ।
 କାଷ୍ଟବାନ୍—ସୁ. ବ. (କାଷ୍ଟ + ବାନ୍) କାଶ
 ରେଗ ବିଶିଷ୍ଟ ।

କାସାର - ପୁ.ବ. (କ + ଆ + ସୁ + ଥ) ସବୋବର, ଜଳାଶୟ, ପକ୍ଷାନୁବିଶେଷ, ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର ମିଠାର ।
କାସାର - ପୁ.ବ. କାଶମର୍ଦ, କାଶୁଣ୍ଡିଶାର, ବୁଲୁଣ୍ଡା । [ଅନ୍ତିମ ଶବ୍ଦରେ]
କାସାର୍କ - ପୁ.ବ. କୋଣଶଦେଶପ୍ରସିଦ୍ଧ କାସିଦ - ବ. ବାଣୀବାହୁକ, ପଦବାହୁକ, ପାଇକ, ହର୍କର୍ମ ।
କାସି - ସୀ.ବି. (କାସ + ରହ) କାଶ, ରୋଗବିଶେଷ ।
କାସିଦ - ଯା. ଦୁଇ, ସନ୍ଦେଶବହୁ, କାସିଦ (ଦେଖ) ।
କାସିମ(ଶ) - କୁ. ବ. (କାସ + ଶିଥ) ଉପଧାରୁବିଶେଷ, ସ୍ଵାକ୍ଷର ।
କାସୁ - ସୀ.ବ. (କମ୍ପ + ଲ) ବିକଳବାକ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍ବୁଦ୍ଧିବାକ୍ୟ, ଶକ୍ତି ଅସ୍ତ୍ର, ପାତ୍ର, ବୁଦ୍ଧି, ଗୋପ ।
କାସୁଶ - ସୀ. ବ. ଶୁଦ୍ଧିଶତ ଅସ୍ତ୍ର ।
କାସୁତ - ସୀ. ବ. କୁଣ୍ଡିତ ଗମନ ।
କାସ୍ତ - ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବଂ କୃଷ୍ଣ ।
କାସ୍ତକାର - ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. କୃଷ୍ଣକ ।
କାସ୍ତୀର - କୁ. ବ. ଉଷ୍ଣଭାରପୃଷ୍ଠର ନମରବିଶେଷ ।
କାସ୍ତ ଆନସାରର - ଗ୍ରା. ବ. ଆସିଯିବ, ରୁଷିଷ୍ଟା ଓ ଉତ୍ତରପର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଏବଂ ପାରସ୍ୟର ଉତ୍ତରରେଥିବା ହୁବିବିଶେଷ ।
କାହଳ - ପୁ.ବ. (କ + ହଳ + ଳ, ଥ) ବୁଢ଼ିଟ, ବୁଢ଼ିଡା, ବିଡାଳ, ବିରଢ଼ି, ଅବ୍ୟକ୍ତବାକ୍ୟ (ବଂ) ଶୁଷ୍ଟ, ଖଳ ।
କାହଳା - ସୀ.ବ. (କାହଳ + ଆ) ବାଦ୍ୟ ଯତ୍ନବିଶେଷ, ଅସୁରବିଶେଷ, କୋଳାହଳ, ବଡ଼କାଠାଦ୍ୟ ।
କାହଳାପୁଷ୍ଟ - ପୁ. ବ. ଧୂରବତ୍ତୁ ।
କାହଳ - ପୁ.ବ. (କ + ଆ + ହଳ + ରହ) ମହାଦେବ ।
କାହଳୀ - ସୀ.ବ. (କାହଳ + ରା) ତରୁଣୀ, ପ୍ରବନ୍ଧ, ଅସୁରବିଶେଷ ।
କାହା - ଗ୍ରା. (ସବ) କେଉଁ ବଂକୁ ବା ପଦାର୍ଥର, କାଶ, କିଣ୍ଠ, କାହାରୁ, କେଉଁ, କିଏ ।

କାହାକା - ଯା. (ସର୍ବ) କେଉଁଶାନର, ଅତି, ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଅସାଧାରଣ ।
କାହାକାର-ଯା. (ସର୍ବ) କାହାକା (ଦେଖ) କାହାକାହାହା - ଯା. ଅବ୍ୟ. କେଉଁ କେଉଁ ଶ୍ଵାନ, କେଉଁକେଉଁ ଶ୍ଵାନରେ, ଅନେକ ଶ୍ଵାନରେ, ବହୁତୁର ଦେଶମାନଙ୍କରେ ।
କାହାକାତ - ଯା. ଅବ୍ୟ. କେତେକଳ ପରୀକ୍ଷା ।
କାହାକାହା - ଗ୍ରା. ସବ. କେଉଁ କେଉଁ ବଂକୁ ବା ପ୍ରାଣୀଙ୍କର, କେତେକ ବଂକୁ ବା ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ।
କାହାଶ - ଗ୍ରା. ବ. (ଫ - କାର୍ଷାପଣ) ସଂଖ୍ୟାରେ ଶୋଳପଣ, ୩୦ ଶତା, ୨୦ ଗୋଟା, ୧୫ କଢ଼ା କରନ୍ତି, ଭୂମିମାପ କରିବା ପଦିକାରେ ଶୁଭ-ପଦିକା, ଶୋଳଅଶା, ସମୁଦ୍ରାସ୍ତ ।
କାହାଶ - ଗ୍ରା. ବ. ଶୋଳପଣ ୨୦ ଗୋଟା ।
କାହାଶ କାହାଶ - ଗ୍ରା. ବ. ଅନ୍ତର୍ଗତ (କି. ବଂ) ଅନ୍ତର୍ଗତୁପେ ।
କାହାଶି - ଗ୍ରା. ବ. (ଫ - କଥନକା) ବୁଢ଼ାନ୍ତ, ବିବରଣ, ମଳ, ଦେଶପ୍ରକଳିତ ଶିଶୁଗଳ, କାଳକଳ ମହିମୁଖୀ ଗପ ।
କାହାମ - ଗ୍ରା. ବ. ମଚ ।
କାହାର - ଗ୍ରା. ବ. ସର୍ବ. କେଉଁ ବଂକୁ ବା କିନ୍ତୁ ବା ପଦାର୍ଥର, (ଯା) ଶୁଦ୍ଧିକାର ବିଶେଷ, (ପ୍ରା. ସି-ବୁଦ୍ଧମ) ଗହତ କାନ୍ତ, (ସମ୍ବ, ବିହାର) ସବାର ଓ ଭାବବହୁବାକାନ୍ତ, (ବିଶ୍ଵର) ରେହମାଜା ।
କାହାରକ - ପୁ.ବ. (କ + ଆ + ହଳ + ଅକ) ପାଲକିପ୍ରକୃତ ବାହକକାନ୍ତ ବିଶେଷ, ବେହେର ।
କାହଳ - ଅବ୍ୟ, ରୁଷ୍ଣ, ଦୂରଳ, କୃଣ ।
କାହାର - ଗ୍ରା. ସବ. କେଉଁବ୍ୟକ୍ତ, ପ୍ରାଣୀ ବା ପଦାର୍ଥ ।
କାହାରକ - ଗ୍ରା. ସବ. କାହାରୁ, କାହିଁରୁ କାହିଁରୁ କାହାରୁ କାହାରୁ କାହାରୁ ।

କାହାରେ - ଗ୍ରା. ସବ. କାହାରୁ, କାହାରୁ, କାହାରୁ ।
କାହାଳ - ଗ୍ରା. ବ. ଧାନଗଛର ରୋଗ-ବିଶେଷ, କାହାଳିଆ ରୋଗ, କାହାଳୀ (ଦେଖ) ।
କାହାଳିଆ - ଗ୍ରା. ବ. କାହାଳି ବଜାଇବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଦେବମନ୍ଦରରେ ବା ରାଜକ ଗହଣରେ କାହାଳୀ ବଜାଇବା ରୁକ୍ଷର, ଧାନଗଛର ରୋଗବିଶେଷ ।
କାହାଳୀ - ଗ୍ରା. ବିଧାରୁମୟ ପେର୍ବାଳୀ, ତୁଳା, ଧୂଆଁ ପନ୍ଥର ବଡ଼ ପିକା ।
କାହାଲୁ - ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. ବିତ୍ତ, ପିକା ।
କାହିଁ - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (ସ - ବୁଦ୍ଧ) କେଉଁ ଠାରେ, ସେ କୌଣସି ଶ୍ଵାନରେ, କିପରି, (ପ୍ରଶ୍ନରୂପକ) କାହିଁନାହିଁ ।
କାହିଁକାହିଁ - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କାହିଁକାହିଁ (ଦେଖ) ।
କାହିଁକି - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିତ୍ତେତ୍ର, କ ସକାଶେ, କେଉଁକାରଣରୁ, କିପାଇଁ, କେଉଁକାରଣରୁ, କିପାଇଁର ସକାଶେ ।
କାହିଁକୁ - ଗ୍ରା. କି. କେଉଁଠାରେ ଅଛି, କାହିଁ ଅଛି, (ପ୍ରଶ୍ନରୂପକ) ନାହିଁ ।
କାହିଁପାଇଁ - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିପାଇଁ, କାହିଁକି ।
କାହିଁପାଇଁକ - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିପାଇଁ, କାହିଁକ, କେଉଁକ ରଣରୁ ।
କାହିଁର - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କାହାର, କେଉଁ ଶ୍ଵାନର, ଅନ୍ତର ଦେଶର, କେଉଁ ବିଷସ୍ତର ।
କାହିଁରୁ - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କେଉଁଠାରୁ, କେଉଁ କାରଣରୁ, କେଉଁ ବହୁତୁରରୁ ।
କାହିଁରୁ କାହିଁଯାଏ - ଯା. କାହିଁରୁ କାହିଁରୁ କାହିଁରୁ କାହିଁରୁ କାହିଁରୁ ।
କାହିଁରୁ କାହିଁଯାଏ (କେ) - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କେଉଁଶାନରୁ କେଉଁଶାନ ପରୀକ୍ଷା, ବହୁତୁରରୁ ବହୁତୁର ପରୀକ୍ଷା ।
କାହିଁରେ - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କେଉଁଥିରେ, କେଉଁ ବିଷସ୍ତ ବା କାର୍ଯ୍ୟରେ, ସେ କୌଣସି ବିଷସ୍ତରେ ।
କାହିଁରେ କଥା - ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ସୀମାଭାବତ, ବର୍ଣ୍ଣନାପାତ୍ର, ଅଗଣୀତ, ଅନ୍ତର୍ଗତ, କାହିଁନାପାତ୍ର ।

କାହିଁରଙ୍ଗି—ପ୍ରା. (ସମ୍) ଅବ୍ୟ. କି
ନମନ୍ତେ, କିପ୍ପାଇ, କାହିଁକି ।

କାହିଁଳ—ଯା. ରୁଣ୍ଡ, ଦୁଃଳ, କୃଷ ।

କାହୁଁ—ପ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କେଉଁ
ବାହିତାରୁ, କିପରି ।

କାହୁଁ ଥଳ—ପ୍ରା. ବି. ଅଞ୍ଚଳକୁଳଶୀଳ,
ଅଭ୍ୟାରତ, ନବାଗତ, (ବି) ଏକପ୍ରକାର
ଧାନ ।

କାହୁଁ କାହୁଁ—ପ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କେଉଁ କେଉଁ
ସ୍ଥାନମଙ୍କରୁ, ଅନେକମାନ୍ଦୁରୁ,
ଅଞ୍ଚଳ
କାରଣବଶତଃ, ହଠାତ୍ ।

କାହୁଁ—ପ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଗରୁଡ ଜାତିର
ଶାଖାବିଶେଷ, ଲୋକଙ୍କ ନାମ ।

କାହୁଁଦ୍ଵାର୍ପ—ପ୍ରା. ବି. ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆ
କବିବିଶେଷ, ଏ ରାମରାମପୃତସିକ-
ନାମକ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଥିଲେ, ଏହାଙ୍କର
ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଧରାକୋଟ
ରାଜ୍ୟର ମଙ୍ଗଳୟର ଗ୍ରାମ ।

କାହୁଁପ୍ରାଦ—ପ୍ରା. ବି. ଦଶମ ଶତାବୀର
କୃଷ୍ଣାରୂପୀନାମକ ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ ଉତ୍ସ-
ସାଧକ ।

କ—ପ୍ରା. ସମ୍. ବି. (ପ୍ରଶାରକ)
କଣ, କେଉଁ, କିମ୍, ଅନ୍ତରତମୟ
(ଅବଧାରଣାର୍ଥ)ଟି, ହି, କିଷ୍ଟ, କିମ୍ବା,
କବା, ଅବା, ବା, (ବିରକ୍ତାର୍ଥ) ପର,
ପ୍ରକାରେ, ସତେ ଯେପରି ମତେ ଲଗୁଛି
(ବିସ୍ମୟାର୍ଥକ)ଓଡ଼, (ଶେଦାର୍ଥକ) କେଡ଼େ
କଥା, (ଅମୁକ)ଆଡ଼କୁ', ଦିବରୁ, (ଗ୍ରାମୀ
ପ୍ରକାୟ), ସ୍ଵାଭିତ୍ତିର ଚିନ୍ତା 'କୁ' ବା
'ପ୍ରତି'ପ୍ରାନରେ, (ଚର୍ବିର୍ବିରତ୍ତି ଚିତ୍ତରୁ
ସ୍ଥାନରେ) ନିରିଷ ବା ସକାଶେ, (ପଞ୍ଚମୀ
ବିରତିରଚିତ୍ତ)ଠୁ' ବା 'ଠାରୁ' ସ୍ଥାନରେ)
ଭୁଲନାରେ, କିଞ୍ଚିତ୍ବା ବୋଧକ ଶବ,
ଆଶ୍ରୟ ବା ବିସ୍ମୟବୋଧକ ଶବ, (ବି)
କେଡ଼େ (ଅବଣ) ତାକବା ଲୋକରୁ
ଦୁଇର, କାହିଁକି ତାକୁଛ ?

କିଅବା—ପ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (ପ୍ର—କିମ୍ + ବା)
ସତେ ଯେପରି, କିମ୍ବା, ବୋଧ ହୁଏ,
ଆଶବା ।

କିଆ—ପ୍ରା. ବି. କେତକୀ, କଣ୍ଠକ ଫଳ
ଗଛବିଶେଷ, (ଅବ୍ୟ) ପ୍ରତ୍ୟୁଷ, (ମୁଖ
ବା ପରିମାଣ ବାଚକ ଶବସରେ ସ୍ଥିତ)

ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଏତେମୁଖର ବା ପରିମାଣର
(ସଥା-ଅଶାକିଆ, ସେବକିଆ) ।

କିଆ—ପ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କାହିଁକି, କାହିଁ ପାଇଁ ।

କିଆଗଛର ପଦ ଗଣ୍ଠିର ଯେଉଁଠାରୁ
ବାହାର ଥାଏସେଠାରେ ଥୁବା କୋମଳ
ଥାଣ୍ଟ ।

କିଆପଟ—ପ୍ରା. ବି. କିଆ ଗଛର ଗଣ୍ଠିରୁ
ତଳକୁ ଲମ୍ବିବା ଓହୁଳ, (ଏହା ଲୋକ-
ମାନଙ୍କର ଦାନ୍ତ କାଠି ପକ୍ଷେ ଅତି
ଭିପ୍ରତି ଓ ଏହାକୁ ତରି ଶୁଖାଇ
ଦରବନା ଲଇ କରିଯାଏ ।)

କିଆପଦି—ପ୍ରା. ବି. ମସ୍ତକର ଅଳଙ୍କାର
ବିଶେଷ ।

କିଆପା—ପ୍ରା. ବି. କେତାର, ଷେତ, ବିଲ ।

କିଏ(କେ)—ପ୍ରା. ସମ୍. କେତି ଲୋକ,
କେହି, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତ ।

କିଏଅବା—ପ୍ରା. ସମ୍. କେହିଥିବ (ଦେଖ)

କିଏ କଦବା—ପ୍ରା. ସମ୍. କେହିକଦବା
(ଦେଖ) ।

କିଏକମିତି—ପ୍ରା. ସମ୍. କେହି କଦବା
କିଏନା କିଏ—ପ୍ରା. ସମ୍. କେହି ନା
କେହି (ଦେଖ) ।

କିଏବା—ପ୍ରା. ସମ୍. କେହି ଅବା (ଦେଖ) ।

କିଏ ସେ—ପ୍ରା. ସମ୍. କେତି ବାହି, ଜଣେ
କେହି, କୌଣସି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତ ।

କିଂ—ଅବ୍ୟ, ଜିଜ୍ଞାସାବୋଧକ ଶବ,
ଆଶ୍ରୟ ବା ବିସ୍ମୟବୋଧକ ଶବ,
ନିଷେଧ ବାଚକ ଶବ, ବିରକ୍ତ, ନିନା ।

କିଂକର—ବି. (କିମ୍ + କର)ଦାସ, କୁତ୍ତି,
କର୍ମକାର, ଗୁର୍କର, (ସ୍ମୀ) କିଙ୍କର ।

କିଂ କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ—ବି. (କିମ୍ + କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ)
ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ କିନ୍ତୁକୁତ୍ତ
ଦିଶେ ନାହିଁ, ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ ବିଷୟ,
ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଉଚିତ ବା

ଆବଶ୍ୟକ, (ବିଂ) ଅବଶ୍ୟ କରଣୀୟ,
ଅନିବାର୍ୟ (ପ୍ରା. ବି.) କିଂକର୍ତ୍ତିବ୍ୟ
ବିପୁତ୍ତ, ନାରୂର ।

କିଂକର୍ତ୍ତିବ୍ୟତା-ବି. (କିଂକର୍ତ୍ତିବ୍ୟ + ଭାବ) ଯେଉଁ
ଅବସ୍ଥାରେ ଅତଃପର କଥାଶ
କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ ତାହା ଭାବ ସ୍ଥିର କରିବାର
ସମୟବିପ୍ରତି ତ ହୁଏ, ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ
ମନୁଷ୍ୟ କଥା କରିବ ତାହା ସ୍ଥିର କର
ନ ପାରେ ।

କିଂକର୍ତ୍ତିବ୍ୟବିପୁତ୍ତ—ପ୍ରା. ବି. (ଗତତ୍ତବ)

କଥା କରିବା ଉଚିତ ଏ ବିଷୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ
କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଅବା କାବା, (ସ୍ମୀ)

କିଂକର୍ତ୍ତିବ୍ୟବିପୁତ୍ତା । [ଏବ, ମଧ୍ୟ ।

କିଂ(ର)—ଅବ୍ୟ. ଆହୁରି, ଆହୁର କିରୁ,
କିଂବକୁବ୍ୟ—ବି. (କିଂ + ବକୁବ୍ୟ) ଯାହା
କହିବା ଉଚିତ, ଯାହା ଉପରୁତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ରରେ
କହିବା ଉଚିତ ତାହା, (ପ୍ରା. ବି.)
କିଂକର୍ତ୍ତିବ୍ୟବିପୁତ୍ତ (ଦେଖ) ।

କିଂବକୁବ୍ୟବିପୁତ୍ତ—ପ୍ରା. ବି. (ଗତତ୍ତବ)
ଉପରୁତ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ କ'ଣ କହିବାକୁ
ଦେବ ଏହା ସ୍ଥିର କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ
(ସ୍ମୀ) କିଂବକୁବ୍ୟବିପୁତ୍ତା ।

କିଂବଦନ୍ତ—ବି. କିମୁଦନ୍ତୀ (ଦେଖ) ।

କିଂବଦନ୍ତୀ—ବି. (କିମ୍ + ବଦ + ଅନ୍ତ୍ +
ତ୍ତ) ଜନଶ୍ରୁତ, ଜନରବ, ଉଡ଼ାଶବର,
ଲିପିବଳ ନ ହୋଇ ଯୁରୁଷାନୁକମରେ,
ମୁଖ ପରମେଶ୍ୱର, କାଳନମେ କଥୁତ
ହୋଇଥିବୁଥବା ଦିଷ୍ଟୟ, ଲୋକାପାଦ ।

କିଂବା—ଅବ୍ୟ. (କିଂ + ବା) କିମ୍ବା,
ଆପବା, ବିକଳେ, ପକ୍ଷାନ୍ତରେ ।
କିଂବେଦିଧ-ବି. (କୁ + ବେଦିଧ) ଅନାନ୍ତ
ବେଦିଧ, କୁବେଦିଧ ।

କିଂବଜନ—ପ୍ରା. ବି. କୁର୍ବିତ ରଜା,
(ବି) ନିନତ ବଜାସୁତ୍ତ ଦେଶାଦି ।

କିଂଶାରୁ—ପ୍ରା. ବି. (କିଂ + ଶା + ର) ଧାନ୍ୟାଦିର ଅଗ୍ରଭାଗ (ଶୁଙ୍କ), ବାଣ,
କଙ୍କପରୀ ।

କିଂଶୁନ୍ଦି—ପ୍ରା. ବି. ପଲଣ କୃଷ, ପୁରୁ
ଶୋତ ବନରେତ, (କୁ) ପଲଣ ପୁଣ୍ଡି

କଂସଖ—ୟ. ବ. (କୁ + ସଖ) ମନ୍ଦ-
ବନ୍ଧୁ ।

କର—ଶା. ଗୋରତା, ଫୁଟବଲରୁ
ଗୋଡ଼ରେ ଦିଆଯିବା ଆସାନ ।

କକଳ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଭୁମେ କେଡ଼େ
କଥାଟାଏ କଲ ।

କକି—ବି. ମଳକଣ୍ଠ ପକ୍ଷୀ, ଖେଳନ, ଭଦ୍ର-
ଭଦଳିଆ, (ଶା) କଥା ।

କକଦିବ—ୟ. ବ. (କକ + ଦିବ + ଅ)
ଶୁଷ୍ପପକ୍ଷୀ, ଚଷାପୁଅ ଚଢ଼େଇ ।

କକଦିବ—ୟ. ବ. (କକ + ଦିବ + ଇନ)
ଶୁଷ୍ପପକ୍ଷୀ, କକଦିବ (ଦେଖ) ।

କକରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କି + କୁ + ଅ) ଶୁଷ-
ପକ୍ଷୀ ।

କକା—ୟ. ବ. (କକ + ଇନ) ଶୁଷ୍ପପକ୍ଷୀ ।

କକଦିବ—ୟ. ବ. (କକ + ଦିବ + ଇ)
ଶୁଷ୍ପପକ୍ଷୀ, କକଦିବ (ଦେଖ) ।

କକିଟ—ବି. କୁଣ୍ଡିତ (ସ୍ତ୍ରୀ), କୁଣ୍ଡିତା ।

କକିଶ—ୟ. ବ. ଦେହକାର୍ତ୍ତକିମିବିଶେଷ ।

କକି ସାଦ—ୟ. ବ. ସର୍ବବିଶେଷ ।

କକି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶୁଦ୍ଧଶୁରାଳୀ, କୋକି-
ଶିଆଳୀ, ବାନରବିଶେଷ ।

କଗୋ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ସଙ୍କି ଓ ସଜିଜମାନଙ୍କ
ପ୍ରତି ସମ୍ପେତ ସମ୍ବେଧନ, ଆଗୋ, ଗୋ ।

କଙ୍କଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କମ + କଣ + ଇନ)
ଘାଗୁଡ଼, ଶୁଦ୍ଧଶୁରାଳୀ, କଟିର ଅଳଙ୍କାର
ବିଶେଷ, ଛେଟ ଛେଟ ଘୁଙ୍ଗୁର ।

କଙ୍କର—ୟ. ବ. (କିମ + କୁ + ଅ)
ଦାସ, ଶୁକର, ଚାତା ।

କଙ୍କଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କଙ୍କର + ର) ଦାସୀ,
ଶୁକରାଳୀ ।

କଙ୍କଣୀ, କଙ୍କଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କମ + କଣ +
ଶି + ର) କଟିଦେଶର ଆଜରବିଶେଷ,
ଭଲଅଗର, ଘରୁର, ପର୍ଦ୍ଦା, ଅମୁରଦ୍ଵା-
ରୁକ୍ତ ଦ୍ରାଷ୍ଟାବିଶେଷ, ଘାଗୁଡ଼, ଦେବା-
ପୁତ୍ରବିଶେଷ, ଦୃଷ୍ଟବିଶେଷ, ପୁତ୍ରଦ୍ଵା-
ରିଶେଷ ।

କଙ୍କଣୀକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶୁଦ୍ଧ ଘଣ୍ଟିକା ।

କଙ୍କଣୀତେଳ—କୁ. ବ. ବୈଦ୍ୟକୋତ୍ତ
ତେଲବିଶେଷ ।

କଙ୍କିର—ବି. କ.କମାର (ଦେଖ) ।
କଙ୍କିର—ବ. (କିମ + କୁ + କ.ଅ) ହର୍ଷତ୍
ଶୁନ୍ଦ, ହର୍ଷିର ମହୁକଦେଶ ।

କଙ୍କିର—କୁ. ବ. (କଙ୍କିର + ଅ) ରକ୍ତ,
କୋକଳ, ଭୁମର, ଘୋଟକ, କନ୍ଦପ୍ର,
ରକ୍ତବଣ୍ଣ (ୟ) ରକ୍ତବଣ୍ଣବିଶେଷ ।

କଙ୍କିରତ—ୟ. ବ. (କଙ୍କିର + ଅତ)
ଅଶୋକଗଛ, କନ୍ଦପ୍ର, ଶୁକପକ୍ଷୀ, କୋକଳ,
ପୁଷ୍ପବିଶେଷ, ବରୁରଗଛ, ଗୀରାରତ୍ତା,
ଅଗର ଗୁରୁ ।

କଙ୍କିରଳ—ୟ. ବ. ବରୁରଗଛ, ଗୀରାରତ୍ତା,
ଅଗରଗୁରୁ ।

କଙ୍କିରା—ୟ. ବ. ବିକଙ୍ଗତ (ଭଲାଶ) ଗଛ ।

କଙ୍କିଲ—ଅବ୍ୟ. କୋଖ, ଅଶ୍ରୁକ ।

କଙ୍କିଷଣ—ବି. କେତେ ସମୟରେ
ନିଷ୍ଠା ବା ସମ୍ପନ୍ନ ।

କଙ୍କିଶାପ—ଶା. ବ. ଜର ବା ସୁତା ଦ୍ଵାରା
ଖରିତ ପାଟଲୁଗା ।

କରକର—ଶା. ବ. ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶର୍ବବିଶେଷ,
କରିରମିତର, କରକର, ସବଦା କଳହ ।

କରିରମିତର—ଶା. ବ. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବକମାନ-
କର ଅବ୍ୟକ୍ତ ରେ ରୁଁ ଶର, ପକ୍ଷୀମାନ-
କର କଳରବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶର୍ବବିଶେଷ ।

କରୁ—ଶା. ସର୍ବ. (ଫ-କିର୍ତ୍ତର) ଅନନ୍ଦିଷ୍ଟ
ପରିମଣ, ଅଳ୍ପ ପରିମଣ, ଅନନ୍ଦିଷ୍ଟ

କର୍ମୀବା ବପୁ, (ୟ) ପରିମାଣରେଅଳ୍ପ,
କର୍ମୀ, ସାମାନ୍ୟ, ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଳ୍ପ,
(କୁ.ବି) ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ ।

କରୁକରୁ—ଶା. ସର୍ବ. ସାମାନ୍ୟ ପରିମାଣ,
(ୟ) ଅଭିସାମାନ୍ୟ ।

କରୁନା କରୁ—ଶା. ସର୍ବ. କରୁ ହେଲେ,
ଯତ୍ତସାମାନ୍ୟ ହେଉ ପଛକେ, ବେଶୀ
ହେଉ ବା କମ୍ ହେଉ, ଅବଶ୍ୟ କରୁ ।

କରୁନାହୁଁ—ଶା. ଅନ୍ୟ. କୌଣସି ପଢାର୍ଥ
ବା କାର୍ଯ୍ୟ ହୁହେଁ ।

କରୁ—ଶା. ସର୍ବ. କରୁ (ଦେଖ) ।

କକଣୀ—ଶା. ଅବ୍ୟ. କେଜାଣି, କୋଖ
ପୁଅ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ମତେ ଏହା କଣା-

ନାହିଁ, ଏହା ଅନନ୍ଦିଷ୍ଟ, ପର, ସତ୍ତ୍ଵଶ,
କାଳେ ।

କକାତି—ଶା. ବି. କେଇ ଶ୍ରେଣୀର, କେଇ
ଜାପାସ୍ୱ, କି ପ୍ରକାରର, କିପରି ।

କଳାତିକା—ଶା. ବି. କଳାତି (ଦେଖ) ।

କଞ୍ଚ—ଅବ୍ୟ. (କିମ + ଚ) ଆହୁର, ଆହୁର
କହ, ଆରମ୍ଭ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ସବୁ, ସମ୍ବନ୍ଧ-
ବନା, ଭେଦ, ସାକଳ ।

କଞ୍ଚକ—ଶା. ବ. (କାଳକ) ବିରାଟ ବଜାଙ୍କ
ଶଳା ଓ ସେନାପତି ।

କଞ୍ଚନ—ୟ. ବ. (କିମ + ଚନ)
ହାତକେନାରତ୍, ହର୍ଷତ୍କଣ୍ଠପଲଙ୍ଗ,
(ଅବ୍ୟ) କୌଣସି ଅନନ୍ଦିଷ୍ଟ ବପୁ, ଅଳ୍ପ,
ଅଳ୍ପକହୁ ।

କଞ୍ଚନକ—ୟ. ବ. ନାଗରାଜବିଶେଷ ।

କଞ୍ଚକୁ—ଅବ୍ୟ. ଅଳ୍ପ, କମ୍, କିରୁମାନ,
ଅତ ସାମାନ୍ୟ, ନରଣ୍ୟ, କୌଣସି
ଅନନ୍ଦିଷ୍ଟ ବପୁ, (ସର୍ବ) ହେସ୍ ।

କଞ୍ଚକର—ୟ. (କଞ୍ଚକ + କୁ + ଅ)
ଅଳ୍ପକାରକ, ଯେ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣ
କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରେ । [ସମୟ ।

କଞ୍ଚକାଳ—ବ. ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ଅତ ଅଳ୍ପ-
କଞ୍ଚକ—ଶା. ବି. ନରଣ୍ୟ, ଅକଞ୍ଚକର,
ସାମାନ୍ୟ, ଅତଅଳ୍ପ, ରତର ।

କଞ୍ଚକର—ଶା. କିର୍ତ୍ତି. ବି. ଅତ ସାମାନ୍ୟରେ
କିଞ୍ଚନ୍ଦନ ।

କଞ୍ଚକର—ଶା. କିର୍ତ୍ତି. ବି. ଅତ ସାମାନ୍ୟରେ
କିଞ୍ଚନ୍ଦନ ।

କଞ୍ଚକର—ଶା. କିର୍ତ୍ତି. ବି. ଅତ ସାମାନ୍ୟରେ
କିଞ୍ଚନ୍ଦନ ।

କଞ୍ଚନାପ—ବି. (ବ.ଶା.) ଅଳ୍ପ ପରିମିତ,
କଞ୍ଚନକ—ୟ. ବ. (କମ + ଚଳ + ଇନ) କହି-
କମ୍, ସାମାନ୍ୟରେ ଉଣା, ସାମାନ୍ୟରେ
ଅଳ୍ପକର । [ଅଳ୍ପମାତ୍ର ।

କଞ୍ଚନାପ—ବି. (ବ.ଶା.) ଅଳ୍ପ ପରିମିତ,
କଞ୍ଚନକ—ୟ. ବ. (କମ + ଚଳ + ଇନ) କହି-
କମ୍, ସାମାନ୍ୟରେ ଉଣା, ସାମାନ୍ୟରେ
ଅଳ୍ପକର । [ଅଳ୍ପମାତ୍ର ।

କଞ୍ଚନାପ—ବି. (ବ.ଶା.) ଅଳ୍ପ ପରିମିତ,
କଞ୍ଚନକ—ୟ. ବ. (କମ + ଚଳ + ଇନ) କହି-
କମ୍, ସାମାନ୍ୟରେ ଉଣା, ସାମାନ୍ୟରେ
ଅଳ୍ପକର । [ଅଳ୍ପମାତ୍ର ।

କଞ୍ଚକୁଳ—ୟ. ବ. (କମ + ଚଳ + ଇନ)
କେଞ୍ଚୁଆ ନାମକ ଖାଟବିଶେଷ ।

କଞ୍ଚକୁଳ—ବ. (କମ + ଚଳ + ଇନ + କ.ଅକ)
ମହାଲତା, କିଆ, କେଞ୍ଚୁଆ ।

କିଞ୍ଚଳକ—ବ. (କମ୍ + ଚାଲ + କାହନ) କିଞ୍ଚଳକ (ଦେଖ) ।
 କିଞ୍ଚିନସ—ବି. କେରେ ବେଦାବଳମ୍ବୀ ।
 କିଞ୍ଜ—କ୍ଲୀ. ବି. ପଢ଼ୁଥ ଫୁଲର କେଶର ।
 କିଞ୍ଜଳ—ସୁ. ବ. (କି + ଜଳ + ଅ) ଯେଉଁଠାରେ କମ୍ ଜଳ ଥାଏ, ଫୁଲ ପାଖିତା, କେଶର, ନାଗେଶ୍ଵରଫୁଲ ।
 କିଞ୍ଜଳ—ବ. (କମ୍ + ଜଳ + କି ଘ + କ) ନାଗକେଶ୍ଵରଫୁଲ, ପୁଣ୍ଡରେଣ୍ଡ, ପଢ଼ୁଥ କେଶର, କେଶର ।
 କିଞ୍ଜଳୀ—ବି. କେଶରପୁତ୍ର ।
 କିଟ—(ଧାର) ଶଶବଦ୍ଧରୁ ନିର୍ଗତହେବା, ଯିବା, ଗତିକରିବା, ନିକଟରୁ ଆସିବା, ଉପାରିବା ।
 କିଟକିଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଘନ, ଗାଢ଼ (ଅକ୍ଷାର) ।
 କିଟକଟା—ଗ୍ରା. ବି. ମଳନ, ମଳଆ, ଭେଲାଦ୍ୱାରା ମଳନ, ଅତିରିକ୍ଷର, ଯୋର (ଅକ୍ଷାର) ।
 କିଟି—ସୁ. ବ. (କଟ + ର) ଶୁକର, ପୁଷ୍ଟି, ଆନ୍ଦର ପ୍ରକାର ଭେଦ ।
 କିଟିକି—ପ୍ରା. (ଜ୍ଞାମ) ବି. ଶିତ୍ତକି, ରେକା, ପଞ୍ଜର ।
 କିଟିକିଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଓ ଅବ୍ୟ. କିଟକିଟ (ଦେଖ), କଟକଟର, ଗଛଭାଙ୍ଗିବାର, ରଥାଦିକଲିବାର, ହାତ ଭାଙ୍ଗିବା ପ୍ରତିର ଧ୍ୟନ୍ୟକରଣ ।
 କିଟିକିଟିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଅତିବଠିନ, ଅବୋଧ୍ୟ ।
 କିଟିକର—ଗ୍ରା. ବ. (ବଣିଆଙ୍କ ବନ୍ଦବୁତ ଶର) ବଣିଆଙ୍କ ଛଞ୍ଚ ବିଶେଷ ।
 କିଟିର—ସୁ. ବ. (କିଟ + ର + ଅ) କେଶକଟ, ଉକୁଣି ।
 କିଟିମ—କ୍ଲୀ. ବ. କୁଟୁମ୍ବରମଳ, କୁଟୁମ୍ବରମଳର ବିଶେଷ ।

କିଟିବକିର୍ତ୍ତ—କ୍ଲୀ. ବ. ଶୁଦ୍ଧାତ୍ମ, (ବି) (ଶତ୍ରୁ), ମନରହିତ, ବିମଳ ।
 କିଟାଳ—ସୁ. ବ. (କିଟ + ଅଳ + ଅ) ଲୌହମଳ, ତାମପଳକ ।
 କିଟିକିତ୍—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) (ଧୂନ୍ୟପକ) କରେଇରେ ଦୀଅପୁଟିବାର ଶର, କଢ଼କଡ଼, ଅବ୍ୟକୃତର ବିଶେଷ, ଦାନ୍ତକୁ ଦାନ୍ତ, ପଯୋଗକର ବିକୁତ ମୁଖରଙ୍ଗେ ର ସହିତ ଭରସାର ।
 କିଟମିତ୍—ଗ୍ରା. ବ. କଢ଼କଡ଼, କରେଇରେ ଦୀଅ ପୁଟିବାର ଶର, ଅବ୍ୟକୃତର ବିଶେଷ ।
 କିଟମିତ୍—ଗ୍ରା. ବ. ବାନରମାନଙ୍କର ଦାନ୍ତକାମୁକିଗାର ଶର, (ଅବ୍ୟ) କିତ୍-କିତ୍ (ଦେଖ) ।
 କିଟମିତ୍—ବ. ଦକ୍ଷର ଦୀଅଶ ଶର, ଅବ୍ୟକୃତଧନ, କଢ଼ମତ୍ତ ଶର ।
 କିଟମିତ୍ଆ—ଗ୍ରା. ବି. କଟିକଟିଆ (ଦେଖ), ଚିତ୍ତଲ, ଚିତ୍ତଚିତ୍ତଆ, ଯେ, ଘରିଯଇ ଦାନ୍ତରେବାଏ ।
 କିଷ—(ଧାର) ପ୍ରାପ୍ତହେବା, ପାଇବା ।
 କିଷକଣ୍ଠ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) କିଣିକିଣି ଦେଖ ।
 କିଷ—ସୁ. ବ. (କିଷ + ଅ) ପରଣକଚିତ୍ତ ଧନୁର ଜ୍ୟୋତି ପରି ଶୁଷ୍କବୁଣ୍ଡର ମାଂସରକୁ, ବଣ୍ଣି, କାଠାଦୀପ ଖାଇଦେବା ପୁଦ୍ରଲାଟବିଶେଷ ।
 କିଶା—ଗ୍ରା. ବ. କମ୍, ଖରଦ, (ବି) ଖରଦ ହୋଇଥିବା, କୀତ, ଗୁଣମୁଗୁ ।
 କିଶାଇଦେବା—ଗ୍ରା. କିଣିକି ବସୁ କମ୍ କରିବାରେ କୟକାପ୍ରାଣକରୁ ସାହାଯ୍ୟକରିବା । [ବୁପ ।]
 କିଶାଇବା—ଗ୍ରା. କିଣିକାର ଶିକ୍ଷନ
 କିଶାକଣ୍ଠ—ଗ୍ରା. ବ. ବଢ଼ ପଣ୍ଡବାର କମ୍ ।
 କିଶାବିକା—ଗ୍ରା. ବ. ହାଟର ପଣ୍ଡବାର କମ୍, ହାଟରେ ପଣ୍ଡବାଦିର ବଢ଼ିଲ ।
 କିଶାଲତ—ସୁ. ବ. ରନ୍ଧର ନାମାନ୍ତର କିଶି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅପାମାର୍ଗ, ତବତଶ୍ରୀ ଗତ ।

କିଣିକଣି—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଅବ୍ୟକୃତଶର-ବିଶେଷ, କିଣିକଣିପ୍ରକୃତିର ଶର (ଗ୍ରା. ବି) ଅତିଥଣା ।
 କିଣିକଣିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କିଣିକଣିଧ୍ୟନସ୍ତ୍ରୀ, ଟଙ୍କିଥାଁଗଲା ବା ସ୍ଵରବିଶିଷ୍ଟ ।
 କିଣିକଣିଆ—ବି. ସେ ସବୁଦିନେ କିଣି ଖାଦ, ଯାହାର ରୂପ ନାହିଁ ।
 କିଣିକା—ଗ୍ରା. କିଣିକାର ମୁଖ୍ୟକରିବା, ଦିପକାର ସ୍ଥେତ ବା ଧନାଦିଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ସେବାଦିଦ୍ୱାରା (ଅନ୍ୟର ମନ୍ଦର) ସମ୍ମର୍ମୁଖେ ବିଶକରିବା, ବାଧୁତକରିବା, ଆପଦା-ଦିକୁ ଭାକାଣିବା, ଜିତିବା, ବଳପଢ଼ିବା, ଟାଣିଦେବା, କାଢ଼ିଦେବା, ଦୁରକରିବା ।
 କିଣିପ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅପାମାର୍ଗ, ତବତଶ୍ରୀ ଗତ ।
 କିଣିହେବା—ଗ୍ରା. କି. (ସ-କ୍ରିଧାରୀ) କିଣିବା କିଷ୍ମାରକର୍ମ ବାଚଂ (ଲ. ଅର୍ଥ) ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତ ନିକଟରେ ଆସୁଥିମର୍ପଣ କରିବା ବା ତିରବାଧୁକ ରହିବା ।
 କିଣିରଗାର୍ଜନ—ସା. ବ. ଜମୀନ କିଣିର ଶରାରଥର୍ଥ ଶିଶୁ ଓ ଗାର୍ଜନ ଶରର ଅର୍ଥ (ବରିଗୁ), ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଶିତ୍ତକୋରୁକ ଛଳରେ ଶିକ୍ଷାଦେବାର ଆଧୁନିକ ପକତି ବିଶେଷ, ଶିଶୁଦ୍ୟାନ ।
 କିଣ୍ଟି—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବ. ସୁରମାଳ, ମଦଧ୍ୟ ମାଦକତା, ଶିତ୍ତକନକଦ୍ରବ୍ୟାଦ, ପାପ ।
 କିଣ୍ଟି—ସୁ. ବ. ଅଣ୍ଟିବିଶେଷ, (ତୁଳ-ବି) ପାପପ୍ରତ୍ନ ।
 କିତ୍ତକିର୍ତ୍ତ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) (ଧୂନ୍ୟକରଣ) “ତୁଳ” ଖେଳରେ ଅପରାପକ୍ଷର ପାହକୁ ଯିବା ବାଲକର ଧୂନି ।
 କିତ୍ତକିର୍ତ୍ତଖେଳ—ଗ୍ରା. ବ. କୀଡ଼ାବିଶେଷ, ତୁଳ ଖେଳ ।
 କିତ୍ତକିର୍ତ୍ତକାତା—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) (ବସ୍ତାଦି) ତୁଳର ଟୁକୁର, ଟିକିଟିକ, ଶିଶୁଗ୍ରୁ (କର ତିରିବା) ।

କିତ୍ତକିତାରବା—ଶ୍ରୀ. କି. 'ଡୁଟୁ' ଖେଳରେ କିତ୍ତକିତ୍ତ ଧନ ଉଚାରଣ କରିବା, କିତ୍ତକିତ୍ତ କରିବା ।

କିତ୍ତକିତାରବା—ଶ୍ରୀ. କି. ବସ୍ତାଦିକୁ ଟିକ୍ଟିକ କରିବା, ଚିରବା, ଶିଶୁକିନ୍ତି ନନ୍ଦ ଆଦିଦ୍ୱାରା ବିଦାର ହିନ୍ଦିନ୍ଦି କରିବା । କିରୁ—ସୁଂ. ବି. ମୁଦ୍ରିବିଶେଷ, ବୈଗାପନ୍ୟ ସନ ଫଶଦ୍ୱାନ୍ ।

କିତପା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲୁଗା ।

କିତବ—ସୁଂ. ବି. (କିମ୍ + ତବ) ଧୃତି, ଶଠ, ଦ୍ୱ୍ୟତକୀତାପତ୍ର, ବିଦର୍ଧ, ମତ୍ତ, ବାରୁଲ, ବଞ୍ଚକ, ଖଳ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଛଳ, ବ୍ୟାଜ, ମିଥ୍ୟା, ପ୍ରବକ୍ଷନା (ସ୍ତ୍ରୀ) କିତବା ।

କିତବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜ୍ଞାନେଲାଳି, ଦ୍ୱ୍ୟତ କୀତକ, ଶଠବ୍ୟାତ୍ର, ପ୍ରତାରକ, ଦୁଦୁର, ଜୁମ୍ବାଣ୍ଟ, ଧାରୁର (ରଙ୍ଗ ଓ ଫ୍ଲୁଲ) ବୈଚନ ନାମକ ଗନ୍ଧତ୍ଵ୍ୟ ।

କିତା—ଯା. ବି. ବିଦାର, ଶ୍ରୀ, କିଆର, ଭୁମିଶଣ୍ଟ, ଶେଷ, 'କାଗଜର ଏକଖଣ୍ଡ ବା ପୁଷ୍ଟା, ଫଶା, କୁର୍ରାଆଦ ସିଲଇ କରିବାପାଇଁ କଟା ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁଣ୍ଣ ।

କିତାରିଥାର—ଯା. ବି. ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍ ବା ଶ୍ରେ, ଶ୍ରେ କର ସଜ୍ଜିତ କରିବା, (ବିଂ) ଶ୍ରେ ଶ୍ରେ କରିଯିବା ।

କିତାରିଥାର ଜାବ—ଯା. ବି. ଭୁମି କିଆର କିଆର କରି ମାପିବା ।

କିତାରିଥାର, ଭରିରିଥା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଭରିରିଥାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଷେଷର ନମ୍ବର ଦିଗ, ଦିନହଦି, ଦାର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରତି, ପରିମାଣ ଓ ଅବସ୍ଥା ବମାନ୍ୟାୟୀ ଭରିଲେଖ ଥାଏ ।

କିତାରିଥାର ମଡ଼ାଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭରିରିଥାରୁ ଦେଖି ସରଜମିନରେ କିଆର କିଆର ମୁକାରିଲ କରି ମାପ କରିବା ।

କିତାପ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. କ୍ଷମତା, ପ୍ରଭୃତି (ଯା. ବି) କାଗଜର କହି, ପୁତ୍ରକ ।

କିତାପୀ—ଯା. ବି. ନବୀ (ପାଠ) ଆଧୁନିକ (ଶିକ୍ଷା) ପୁତ୍ରକ ଅଧୀତ (ବିଦ୍ୟା) ।

କିତାବ—ଯା. ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. କିତାପ (ଦେଖ) ।

କିତାବନୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କିତା କିତା କର କରିଯିବା ଭୁମିର ମାପ, ଭୁମିର କିତା-କିତା ବିଭାଗ, (ବିଂ) ଯେଉଁ ମାପଦ୍ମାର ଭୁମି କିତାକିତା ହୋଇ ନିର୍ଣ୍ଣୀତ ହେବ, କିତାରିଥାର (ଜରିବ) ।

କିତାବତ୍ତ—ଯା. ବି. ପୁତ୍ରକାଦିର ପ୍ରତି-ଶିଖି ବା ନକର କରିବାର ଶର୍ତ୍ତ ।

କିତାଜୀ—ଯା. ବି. ଦ୍ୱାରା ବାଜା ଓ କମିଦାସର ପରାଦି ଲେଖିବାର ବିଷ୍ୟମାତ୍ର ।

କିନ୍ତାବ୍ୟ—ଯା. ବି. ବହୁମୁଖୀ ବସ୍ତୁ-ବିଶେଷ, ଜରିଲୁଗା ।

କିନା—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ପୁରୁଷାର୍ଥକ କି ? କି ନାହିଁ, କିମ୍ବା (ନିଷ୍ଠପୁରୁଷାର୍ଥକ)ସିନା, (ଅନୁ-ରୋଧାର୍ଥକ) (ଅମୁଲକାରୀ) କର, (କଥୃତବାକାଙ୍କ୍ଷାରେ କୋର ଦେବା-ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ)ଟି, ନିଷ୍ଠେ, (ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରତି) (ଅମୁଲ) ରୁପେ, ପ୍ରକାରେ (ଶ୍ରୀ. ସମ୍ବ.) ବି. କିଣିବା(ବିଂ) କାତି ।

କିନାବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. କିଣାବିକା, କିମ୍ବାବ୍ୟ ।

କିନାର—ଯା. ବି. ପାର, ଧାର ।

କିନାରା—ଯା. ବି. ପାର, କୁଳ, ତତ୍ତ୍ଵ, ପାଶ୍, ପାଖ, ଲୁଗାଆଦିର ଲମ୍ବ ପାଶ୍—ଦୁଯୁକ୍ ଧକ୍ତି, ପୀମାପ୍ରାନ୍ତ, ଜାବଦୋପାୟ, ଜଳବାର ବନ୍ଦୋବନ୍ଦୁ, ଜନ୍ମ, କୌଣସି କିନ୍ତର ସମାପ୍ତି, ଅପ୍ରକାଶିତ ଅପରାଧ ଓ ଅପରାଧକୁ ପ୍ରକାଶକରିବା, ଅପରାଧକୁ ବାହାର କରିବା, ଠରିବେବା, ଶୋକିପାଇବା ।

କିନାରା କରିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବନ୍ଦୋବନ୍ଦୁ

କରିବା, କୌଣସିଗୁଡ଼ ଅପରାଧ ବା

ଅପରାଧକୁ ବାହାର କରିବା, କୌଣସି

କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପୁରୁଷକରିବା, ଏକ ପାଖକୁ

ଛଟାଇବା, ସମସ୍ତ ସମ୍ବକ୍ତି ଦୂରାଇବା ।

କିନାରି—ଯା. ବି. ଲୁଗା ଆଦିର ଧକ୍ତି ।

କିନାରିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହାର କିନାରି ବା ଧକ୍ତିଆଏ, ଧକ୍ତିସ୍ତର ବା ଧକ୍ତିଦାର (ଲୁଗା) ।

କିନି—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ରୁପେ, ପ୍ରକାରେ (ଶ୍ରୀ. କଟକ) କର, ପୁରକ ।

କିନିବା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. କଣିବା, କମ୍ପୁ-

କରିବା ।

କିନ୍ତନୁ—ସୁଂ. ବି. କିନ୍ତୁ (କିମ୍ + ତନୁ) ଅଷ୍ଟପାଦ, (ମାଙ୍କଡ଼ିବା) କାଟିବିଶେଷ ।

କିନ୍ତୁମାମ—ଅବ୍ୟ. ଅତିକ୍ରମ କୁଣ୍ଡିତକୁଣ୍ଡ ।

କିନ୍ତ୍ରା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ସର୍ବ. କେନ୍ତ୍ର (ଦେଖ)

କିନ୍ତୁ—ଅବ୍ୟ (କିଂ + ରୁ) ପ୍ରଥମକରୁ ବୈପକ୍ଷୀଯବୋଧକ ଶର, ପରକୁ, ଅଧିକତ୍ତ, ଦୂନଶ୍ଶ, ଅପରକୁ, ଅପର ପକ୍ଷରେ, ଅଥବା, (ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ) ଓ, ଏବଂ ।

କିନୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସନ୍ଦେହ, ଆପରି, ଗପ, ଅଭିମାନ, ଜଣସ୍, ଆନ୍ତରିକ ବିରକ୍ତ ବା ଦୋଷ, ଅହନ୍ତ୍ରା, ଅକ୍ଷ୍ୟ ।

କିନୁକରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଅଭିମାନ କରିବା, ଆନ୍ତରିକ ଦୃଶ୍ୟକରିବା, (ଶ୍ରୀ. ସମ୍ବ.-କି) ଶନ୍ତିଭାବା ।

କିନୁଗୁ—ସୁଂ. ବି. କେଣ୍ଯାତିଶ୍ୟାମାର୍ଥ ବିବାହ ବିବାହ ଏକାଦଶ କରିବା ବିଶେଷ କରିବା ।

କିନ୍ତୁମୁ—ସୁଂ. ବି. ରୁଷିବିଶେଷ ।

କିନ୍ତୁର୍ଭ—ସୁଂ. ବି. ରୁଷିବିଶେଷ ।

କିନାର୍କ—କୁଣ୍ଠ. ବି. ମକରପାର୍ଶ୍ଵ ପାର୍ଶ-ବିଶେଷ । [ଗୁରର]

କିନାର୍ପ—ସୁଂ. ବି. କିନାରତାପ, ମନ୍ଦ-କିନୁବୁଲ, —ସୁଂ. କୁଣ୍ଠ. ବି. କଣରତାନନ୍ଦ-ଶରସ୍ଵ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ, ଏହି ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଚେଷ୍ଟକ ଜୟଦେବ ଗୋପାମୀ ଜନ୍ମଗତିଶ କରିଥିଲେ ।

କିଂଦେବତ—ବି. କୌଣସି ଦେବତାର ଉପାସକ, କୌଣସିଦେବତାସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

କିନ୍ତ୍ରା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. (ସ-କେନ୍ତ୍ର) ଭୁର୍ବୁରୁଷବା, ଭୁଲବାଟରେ ଭୁରୁଷବା, (ବିଂ) ଭୁଲଣିଆ (ବାଟ) ।

କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ — ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) କି. ବିଂ. ଦୂର
ଦୂର, ସୁରସୁର ।

କିନ୍ତୁ ବା — ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) କି. ତୁଆଁ ଦୂରିବା
ଦାଟଦୂରିବା, ଦୂରିଦୂରିଯିବା, କେବା-
ମାରିବା । [ଘୋଡ଼ା ।

କିନ୍ତୀ — ବ. (କିମ୍ + ଧ୍ୟ + ରତ୍ନ) ଅଶ୍ଵ,
କିନ୍ତର — ପୁ. ବ. (କିମ୍ + ନର) ଦେବ-
ଯୋଦିବିଶେଷ, ବର୍ଷଦିଶେଷ, ବୌଜ-
ଉପାସକବିଶେଷ, ଦେବଗୀଯକ,
ଅଶ୍ଵମୁଖ-ମନ୍ତ୍ରଶାରବିଶେଷ, ଯଞ୍ଜ,
(ସ୍ଥା) କିନ୍ତରୀ ।

କିନ୍ତୁରୀ — ସ୍ଥା. ବ. (କିନ୍ତର + ରୀ) କିନ୍ତୁର-
ଜାପାସ୍ତ୍ରା (ସ୍ଥା) ।
କିନ୍ତୁରାଶା — ଏକପ୍ରକାର ମାଶାଯତ୍ର ।
କିନ୍ତୁରେଶ — ପୁ. ବ. (କିନ୍ତର + ରେଶ)
କୁବେର, ଯଷ୍ଟରଜ ।

କିନ୍ତୁରେଶର — ପୁ. ବ. (ଶତରୁ) କୁବେର ।
କିନ୍ତୁମଧ୍ୟ — ପୁ. ବି. କି ନାମବିଶ୍ଵିଷ,
ନାମ କ'ଣ ? [ନ. ମ. କି ?
କିନ୍ତୁ ମା — ପୁ. ବ. କି ନାମବିଶ୍ଵିଷ,
କିନ୍ତମିଶ୍ର — ବି. କି ବାରଣ୍ୟତ୍ର,
କିନାରେ ।
କିନ୍ତୁ — ଅବ୍ୟ. (କି + ନ୍ତୁ) ପ୍ରଣ୍ଟ, ବିରକ୍ତ,
ସାତୃଣ୍ଣ, ସନ୍ତୁସ୍ତତ୍ୱକଣକ, ସ୍ନାନ, କରଣ
କିପରି — ହି. ବି. କି ରକମ, କେଉଁ
ପ୍ରକାରର, କେଉଁ ଉଚ୍ଚିତର,
କିମିତ୍ର, କେମନ୍ତେ, କେଉଁ ଉପାସ୍ତ୍ରରେ ।
କିପର୍ମିନ୍ତ୍ର — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ, କେତେତୁର,
କେତେକେଳୟାଏ, କେଉଁ ପର୍ମିନ୍ତ୍ର ।

କିପାଇଁ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କି କାରଣ୍ୟ,
କିନମନ୍ତ୍ରେ, କିଥୀଁ, କାହିଁକି କିହୀଁ ।
କିପାଇଁ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିପାଇଁ (ଦେଖ) ।
କିପାଇଁ — ପୁ. ବ. ମଲଜ କୃପିଶେଷ ।
କିପାଇଁ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିରୁପ, କେଉଁ
ଉପାସ୍ତ୍ରରେ, କିପରି (ଦେଖ) ।
କିପ୍ରକାର — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିପରିନ୍ଦ୍ର (ଦେଖ) ।
କିପାଇଁ(ଏ)ତ୍ର — ଗ୍ରା. ବ. ଉତ୍ସବଧନ,
ଲଭ, ଉପକାର, ମଙ୍ଗଳ ।

କିପାଇଁ — ଗ୍ରା. ବ. କିପାଇଁତ (ଦେଖ) ।
କିବା — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (ସ-କିମ୍ବା) କିମ୍ବା,
(ଦେଖ), ବି. ଅତିସାମାନ୍ୟ, କିଂତୁର
ଅକିଞ୍ଚନିକର, ନଗଣ୍ୟ, କୁର୍ମିତ, ବିରକ୍ତ,
(ସବୁ, ବିସୁସୁରେ ଧକ) କଥାଶ, ଅବା,
କେତେ ।

କିବେ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (ଭୁଲୁ ଓ ଅବଲିର୍ଥକ)
କିରେ (ଦେଖ) । [ଘେହେହୁ ।
କିବୋଲମ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଅର୍ଥାତ, ଯଥା,
କିବୋଲ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କାହିଁକି, କିକାର-
ଣ୍ହୁ, କିହେତୁ, କିପ୍ରକାରେ, ଏ କଥାଶ
ବୋଲସାଏ ।

କିମ୍ — ଅବ୍ୟ. (କେ + ମ୍ବମ୍) କେ, କି,
ବିକଳ, ନିନା, ବିରକ୍ତ, କିଷ୍ଟିଷ୍ଠ. ପ୍ରଣ୍ଟ
କଥାଶ ।

କିମ୍ଭୁ — ଗ୍ରା. ବ. ମୁଖ, ଦର, କୌଣସି
ବିଷୁର ବିଷୁଲବୁ ଧକ ।

କିମଭୁକରବା — ଗ୍ରା. ବି. ମୁଲେଇବା,
ମୁଲ୍ୟ କରିବାର କରବା ।

କିମତି — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିମତି (ଦେଖ),
(ଗ୍ରା. ବି) ମୁଖବାନ୍, ବିଷୁଲୁଭର,
ଦମୁଲ୍ୟ ।

କିମର୍ଥ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. (କି + ଅର୍ଥ) କାହିଁକି,
କେଉଁକାରଣେ, କିପ୍ରସ୍ତୋକନେ, କେଉଁ
ସକାରେ, କିପ୍ରାର ।

କିମର୍ଥେ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିମର୍ଥ (ଦେଖ) ।

କିମର୍ଥି — ଅବ୍ୟ. (କି + ଅର୍ଥ) କଥାଶ, ଅନି-

ବତମୟ, ଯାହା ପ୍ରକାଶ କରୁଯାଏନାହିଁ,
କିମା — ଗ୍ରା. ବ. କିରୁରରେ ଟିକିଟିକି କରା
ସିରଥୁବା ମାସ୍ତ ।

କିମାକାର — ଗ୍ରା. ବି. କେଉଁ ଆକାରରେ,
କିପ୍ରକାର, ଅଭୁତ ।

କିମାକାର — ଗ୍ରା. ବି. କେଉଁ ଆକାରରେ,
କିପ୍ରକାର, ଅଭୁତ ।

କିମାଣ୍ୟ — ବି. କ-ନାମବିଶ୍ଵିଷ ।

କିମାତ — ଗ୍ରା. ବ. ଗଞ୍ଜପା ଶେଳର
ରଜବିଶେଷ ।

କିମାପକ — ଗ୍ରା. ବି. ଅତିସାମାନ୍ୟ, ଛର,
(ଅବ୍ୟ) କିନ୍ତୁ ।

କିମିଆଁ — ଗ୍ରା. ବ. ମଦ୍ଦପାତା ରତ୍ନବିଦ୍ୟା
ତାତ୍ତ୍ଵିକ-ଅତିସୁର, ଯାତ୍ର, ଉତ୍ସବାଳ,
ବିଷାଧୁନଶାସ୍ତ୍ର ।

କିମିଆଁକରିବା! (ପେଣ୍ଟିବା) — ଗ୍ରା. ବି.
ଗାରତବିଦ୍ୟା ପ୍ରସ୍ତୋତରକରବା ।

କିମିଆଁଦାର (ବାଲ) — ଗ୍ରା. ବି. ଶୁଣ-
ବିଦ୍ୟାରେ ପାରଙ୍ଗମ, ଶୁଣିଆଁ,
ଦେଇବିଲିକ ।

କିମିତ୍ରକ — ପୁ. ବ. ବୃତ୍ତବିଶେଷ ।

କିମିତି — ଅବ୍ୟ. (କିମ୍ + ତିତି) କିପର,
କିରକମ, କେମତ୍ର, କେଉଁପ୍ରକାରେ,
କିଆଁ, କାହିଁକି, କିହେତୁ, କିପିପାସ୍ତ୍ରରେ,
(ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ) କିପ୍ରକାରର, କିଂତୁତ ।

କିମିତିକଥା — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିମିତି (ଦେଖ) ।

କିମୁ — ଅବ୍ୟ. (କିମ୍ + ଉତ୍ତିତି) ପ୍ରଣ୍ଟ, ବିରକ୍ତ,
ବିକଳ, ଅଦିଶ୍ୱୟ, ସମ୍ବନ୍ଧବନା ।

କିମୁତ — ଅବ୍ୟ. (କିମ୍ + ଉତ୍ତିତି) ପ୍ରଣ୍ଟ,
ବିରକ୍ତ, ବିକଳ, ଅତିଶ୍ୱୟ, ଉତ୍ତପ୍ରେଷଣ ।

କିମେ — ପୁ. ବି. (କିମ୍ + ପର୍ବତ + କ. ଅ)

ବ୍ୟସୁକୁଣ୍ଣ, କୃପଣ, କାମ୍ପ, ଲେଖା ।

କିମେଶୁକ — ବି. (କିମ୍ + ପର୍ବତ + ଆନ)
କୃପଣ, ଲେଖା, କାମ୍ପ, ସେ ଅନ୍ତରୁ
ଅନ୍ତ ଦିଏ ନାହିଁ ।

କିମେଶୁମନ — ବି. କିରୁପ ବିତମାଳୀ,
ନନ୍ଦତ ବଳଗାଳୀ, ବଳସୁନ, କୁଣ୍ଡିତ
ବଳୁଆ । [ଫଳ୍ୟ ।

କିମେଶମାନ — ବି. କେଉଁମାପର, କେତେ
କିମର୍ତ୍ତନ୍ତ୍ର — ବି. କେତେତୁର ପର୍ମିନ୍ତ୍ର,
କିମର୍ତ୍ତନ୍ତ୍ର (ଦେଖ) । [କିହିକି ।

କିମା — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିପାଇଁ, କିମାଇଁ,
କିମାଇଁ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିପାଇଁ, କିମାଇଁ,
(ଦେଖ) ।

କିମାକ — ବ. (କିମ୍ + ପର୍ବତ + କ. ଅ)

ମାତୃଶାସ୍ତିତ, ମାତାର ଶାସନାଧୀନ,
ମୁଖ, ଟେ କାଲିଆ, ନିର୍ବୁଦ୍ଧ, ଅପର-
ପକ, (ପୁ. ବ.) ମହାକାଳ, କୋତ୍ତା ।

କମ୍ପୁଟର - ପୁ. ବ. (କମ୍ + ପୁରୁଷ) କମ୍ପୁଟର,ହିମାଳୟ ହେମକୁଟର ଅନୁବାତୀ ଦେଶବିଶେଷ, କୁରୁତ ବ୍ୟକ୍ତ, ଅନ୍ତିଧ୍ରିକ ନାଥସୁଅ ମଧ୍ୟରୁ ଏକପୁରୁଷ ।

କମ୍ପୁଟରବର୍ଷ - ବ. (କମ୍ପୁଟର + ବର୍ଷ) ଉଚ୍ଚତାଦେଶ ।

କମ୍ପୁଟାରାଧ୍ୟପ - ପୁ. ବ. (କମ୍ପୁଟର + ଅଧ୍ୟ + ପା + ଅ)କୁବେର ।

କମ୍ପୁଟରେଖାର - ପୁ. ବ. (କମ୍ପୁଟର + ରେଖାର) କୁବେର ।

କମ୍ପୁଲ - ବି. କରୁପ ସାମର୍ଥ୍ୟବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, କରୁପ ସେନ୍ୟବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।

କମ୍ପୁଡ଼କ୍ଟ୍ରୋ (କ୍ଲୀ) - ସ୍ଥି. ବ. (କ୍ଲୀ + ବହୁ + ଅନ୍ତି) ଜନଶ୍ରୁତ, ପ୍ରବାଦ, ଜନରବ ।

କମ୍ପୁରଟକ - ପୁ. ବି. (କିଂ + ବରଟକ) ବ୍ୟକ୍ତ ବିଷୟରେ ଅସାବଧାନ, ମୁଢ଼ହସ୍ତ ।

କମ୍ପୁ - ଗ୍ରା. ବ. (ସ୍ତ୍ର-କମ୍ + ବା) ସନ୍ଦେହ, ପୃଷ୍ଠା, ଉଦ୍ଦେଶେ, ଅସମ୍ଭବ, ଚିତ୍ରା, କଳନା, (ଅବ୍ୟ)ବିଳଳ, ଅଥବା ।

କମ୍ପୁକରିବା - ଗ୍ରା. କି. ପୃଷ୍ଠାକରିବା, ଚିତ୍ରକରିବା, ସନ୍ଦେହ କରିବା ।

କମ୍ପୁଟ୍ର - ବି. (କିଂ + ବହୁ + କ୍ଲୀ) କିକାଣ, କେଉଁବିଷୟରେ ଅଭିଜ୍ଞ ।

କମ୍ପୁଟ୍ରିଷ୍ଟିକ - ବି. (କିଂ + ବହୁ + କିଂ) (ପ୍ରଶାର୍ଥକ) କେଉଁବିଷୟରେ ଅଭିଜ୍ଞ, ଅଭିଜ୍ଞତାକାଳ ।

କମ୍ପୁଟରମାର୍ଗ - ବି. (ପ୍ରଶାର୍ଥକ) କେତେ ପରିମାଣ, ଅଳ୍ପ ସମୟ ପୁଣ୍ୟ, ଅଳ୍ପକାଳ ନିମନ୍ତେ ।

କମ୍ପୁଟରମାର୍ଗ - ବି. (ପ୍ରଶାର୍ଥକ) କେତେ ପରିମାଣ, ଅଳ୍ପପରିମାଣ ।

କମ୍ପୁଟରମିତ - ବି. (ପ୍ରଶାର୍ଥକ) କି ପରିମାଣବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଅତିଅଳ୍ପ, ପରିମାଣରେ ଅତି ସାମାନ୍ୟ ।

କମ୍ପୁଟର - ସ୍ଥି. ସଂକେତ, କାନ୍ଦଶା ।

କମ୍ପୁଟରକା - ସ୍ଥି. ବ. (କମ୍ପୁଟର + ଏକାକା) ଉତ୍ସାହ, ଉଚ୍ଚକ୍ଷାର, ଆପଣାର ବଳକୁ ଘୃଣ୍ଣ ପ୍ରବଳ ଚେଷ୍ଟା ବା ଯତ୍ନ ।

କମ୍ପୁଟର - ବି. (କମ୍ପୁଟର + ଦୂର) କେତେ ଦୂର, କିମ୍ବିଦୂର, କିମ୍ବିବାଟ (କି. ବି.) କିମ୍ବିଦୂର, କିମ୍ବିବାଟ ।

କମ୍ପୁନାମ - ବି. (କମ୍ପୁଟର + ମାନ) କିପରିମିତ, କେତେମାତ୍ର ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ସାମାନ୍ୟ, ଅତସାମାନ୍ୟ, ଅବଶ୍ୟକ, (ବି) ଅତିରାମାନ୍ୟ ବିଷୟ ।

କମ୍ପୁନୀରାତ୍ର - ଗ୍ରା. ବ. (ନନ୍ଦାବିଶେଷ) କଲକନ୍ତୁବିଶେଷ, କୁମ୍ଭୀର ।

କମ୍ପୁନୀରାତ୍ରା - ଗ୍ରା. ବ. (ନନ୍ଦାବିଶେଷ) କଲକନ୍ତୁବିଶେଷ, କୁମ୍ଭୀର - କୁମ୍ଭୀରୀର, (ବି) ଅନ୍ତିର୍ମୀରିଷେଷବିଶେଷ ।

କମ୍ପୁତ - ବି.କରୁପ, କାହାପର (ଗ୍ରା.ବି) ଅସାଧାରଣ, କୁଣ୍ଡଳ, କିପର ।

କମ୍ପୁତକମାକାର - ଗ୍ରା.ବି. ଅସାଧାରଣ, ଅତ୍ୟାର୍ଥିକନ୍ତକ, ବିକଟ, କଦାକାର, ଅଗ୍ରତପୁଣ୍ଡ (ଫ୍ର-ବି) ପୁଣ୍ଡରୁ ଶଣାଯାଇ ନ ଥିବା ।

କମ୍ପୁତ୍ର - ଗ୍ରା. ବି. ମୁଖ, ଦାସ୍ ।

କମ୍ପୁତ୍ରା - ଗ୍ରା.ବି. ଦାମୀ, ମୁଖବାନ୍ ।

କମ୍ପୁତ୍ର - ଗ୍ରା. ବି. କିପର ।

କମ୍ପୁତ୍ର - ସଂବ. (କମ୍ + ଯତ୍ନ) କେତେ, କି ? କେଉଁ ପରିମାଣ, ଦୂରତ୍ବ, ମୁଖ ଓ ଆକାରବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, (ବି) କିମ୍ବିତ, ଅତ ସମାନ୍ୟ, କିମ୍ବି, ସାମାନ୍ୟ ପରିମାଣ-ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, (କି.ବି.) କେତେ ପରିମାଣରେ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ, (ସ୍ଥି) କିମ୍ବିତ (ପୁ.) କିମ୍ବାନ୍ ।

କମ୍ପୁତ୍ରକାଳ - ସଂବ. (କମ୍ପୁଟ୍ର + କାଳ) କେତେ ସମୟ (କି.ବି) ଅଳ୍ପ ସମୟ ପୁଣ୍ୟ, ଅଳ୍ପକାଳ ନିମନ୍ତେ ।

କମ୍ପୁତ୍ରମାର୍ଗ - ବି. (ପ୍ରଶାର୍ଥକ) କେତେ ପରିମାଣ, ଅଳ୍ପପରିମାଣ ।

କମ୍ପୁତ୍ରମିତ - ବି. (ପ୍ରଶାର୍ଥକ) କି ପରିମାଣବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଅତିଅଳ୍ପ, ପରିମାଣରେ ଅତି ସାମାନ୍ୟ ।

କମ୍ପୁତ୍ରମାର୍ଗ - ସ୍ଥି. ସଂକେତ, ସାମାନ୍ୟ ।

କମ୍ପୁତ୍ରମାର୍ଗ - ସ୍ଥି. ବ. (କମ୍ପୁଟର + ଏକାକା) ଉତ୍ସାହ, ଉଚ୍ଚକ୍ଷାର, ଆପଣାର ବଳକୁ ଘୃଣ୍ଣ ପ୍ରବଳ ଚେଷ୍ଟା ବା ଯତ୍ନ ।

କମ୍ପୁତ୍ରମାର୍ଗ - ସ୍ଥି. ବ. (କମ୍ପୁଟର + ଏକାକା) କେତେ ଦୂର, କିମ୍ବିଦୂର, କିମ୍ବିବାଟ (କି. ବି.) କିମ୍ବିଦୂର, କିମ୍ବିବାଟ ।

କମ୍ପୁତ୍ରମାର୍ଗ - ସ୍ଥି. ବ. (କମ୍ପୁଟର + ଏକାକା) କେତେ ପରିମିତ, କେତେମାତ୍ର ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ସାମାନ୍ୟ, ଅତସାମାନ୍ୟ, ଅବଶ୍ୟକ, (ବି) ଅତିରାମାନ୍ୟ ବିଷୟ ।

କମ୍ପୁତ୍ରମାର୍ଗ - ସ୍ଥି. ବ. (କମ୍ପୁଟର + ଏକାକା) କେତେ ଦୂର, କିମ୍ବିଦୂର, କିମ୍ବିବାଟ (କି. ବି.) କିମ୍ବିଦୂର, କିମ୍ବିବାଟ ।

କମ୍ପୁତ୍ରମାର୍ଗ - ବି.କେଉଁଦାମ୍ଭର (ନିର୍ବି), କେତେମୁଖବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।

କମ୍ପୁତ୍ର - ସ୍ଥି.କିମ୍ବିତ (ଦେଖ) ।

କମ୍ପୁତ୍ର - ସ୍ଥି.ବ. କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଘୋଷା ।

କରି-କରି - ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ. (ଧ୍ୟନ୍ୟନୁକରଣ) ଉଚ୍ଚଧୂନିପୁଣ୍ଡ ହାସ୍ୟ ଶଙ୍କ ।

କରି-କରି - ସଂବ. କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଉଚ୍ଚଧୂନିପୁଣ୍ଡ ହାସ୍ୟ, ଅତିହାସ୍ୟ ।

କରି-କରିବା - ଗ୍ରା.କି. ଉଚ୍ଚଧୂନିପୁଣ୍ଡ କରିବା, ଆନନ୍ଦରେ ଧ୍ୟନିକରିବା ।

କରିକରିଆ - ଗ୍ରା. ସ୍ଥି. ଉଚ୍ଚଧୂନିପୁଣ୍ଡ, ଉଚ୍ଚଧୂନିପୁଣ୍ଡ କରିବାରେ ଅଭିଷ୍ୟ ।

କରି-ପନ - ଗ୍ରା. ବ. କୃପଣ, ଲେଖା ।

କରି-ପାନ - (ସ୍ତ୍ର-କୃପାଣ) ଗ୍ରା. ବ. ଶିଖ-ମାନଙ୍କର ସଂବଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତବାରୀ ମୁହଁଶଣ୍ଟ୍ରୋ ।

କରି-ନ - ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. (ସ-କୁମା)ଟିଙ୍କ ।

କରି-ର - ଗ୍ରା.ବ. ବଣିଆ ଓ ଅଟାରିଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତ ଛେଣି, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଧାରୁ ପାହାଦି ଉପରେ ନକ୍ଷୀ ଫୁଲିଲାଦି କଟାଯାଏ ।

କରି-ଲ - ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ବନ୍ଦନ, କାନ୍ଦଶା ।

କରିଲାଗବା - ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) କି.ପାଟିକରିବା, ଚିତ୍କାର କରିବା, ପାଟିକରି ଡାକିବା ।

କରି-ଲାଗନ - ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. କାନ୍ଦନ, ବୋବାଳି ।

କରି-ଶାନ - ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. ଚଷା, କୁଷକ ମୟପ୍ରକେଶର ଶୁଦ୍ଧ ଚଷାକାଳ ।

କରି - ସ୍ଥ. ବି. (କୁ + କ,ଅ) ଶୁକର (ବି) ଷେପଣକାଶ (ସୁ.) ପ୍ରାନ୍ତରୀରା ।

କରକ - ସ୍ଥ. ବି. (କୁ + କ,ଅକ) କିରାନି, ନବିଦ୍ଵାରା, ଲେଖକ, (ବି) ବାରୁଥା, ଶୁକରଗିର୍ଣ୍ଣ । [ଦୁଆତ] ।

କରକା - ସ୍ଥି. ବ. (କୁ+ଅକ+ଆ) କରକି ।

କରଟି - ଗ୍ରା. ବ. (ଫ-କରଟି) ଅର୍କୁନ, ମଧ୍ୟମ ପାଣ୍ଡବ ।

କରଣ - ସ୍ଥ. ବି. (କୁ+ମୁ+ଅନ) ତତ୍ତ୍ଵ, ଏହାରୁମୁଣ୍ଡ ତତ୍ତ୍ଵ, ବଶୁ, ଆରେକ, (କୁ+କ,ଅନ) ସୁର୍ମ-ଆଶ୍ରମ ।

କିରଣତଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାଧବାୟୁର୍ମିଳିଙ୍କର ସଂଦର୍ଭନେବୁଛି ଏକଜ୍ଞ ଶୈବତଥ ।
କିରଣଦେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଆଲୋକ ବିନ୍ଦୁର କରିବା ।

କିରଣମୟ—ବି. (କିରଣ + ମୟ) ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ, କିରଣରୂପ, କିରଣ-ଦିଶିଷ୍ଠ ।

କିରଣମାଳୀ—ୟୁ. ବି. (କିରଣ + ମାଳା + ଲନ୍) ସୁର୍ଯ୍ୟ, ରତ୍ନ, ଅଂଶୁମାଳୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) କିରଣମାଳିଙ୍ଗା ।

କିରଣାବଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କିରଣଶ୍ରୀ, ଦାଦାଭୁଲବରତତ କିରଣାବଳୀନାମକ ସୁର୍ଯ୍ୟଦିବାନ୍ତ ଟୀକା ।

କିରନ୍—ଶ୍ରୀ. (ବସ୍ତୁର) ବି. (ହ-କିରଣ) କିରଣ, ରତ୍ନୀ ।

କିରଣ୍ୟାନ—ଶ୍ରୀ. ମା. ଯୁ. ବି. (ଲ-ଶ୍ରୀ-ସ୍ତ୍ରୀନ ଓ କିରଣ୍ୟାନ) ଶ୍ରୀମତୀଆନ ।

କିରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶପଥ, ରାଶ, (ଶ୍ରୀ-ସବ୍ରାନ୍ତ) କିରୀ, କିରୀଶ ।

କିରାଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କିର + ଅଟ + ଇକ ଆ) ଶାରିକା, ଶାରି ।

କିରାଟିରାତି—ଶ୍ରୀ. ବି. କିରାଟିର କାରୀ, ଲେଖକତୃତି ।

କିରତ—ୟୁ. ବି. (କିର + ଅଟ + କ, ଅ) ବନ୍ୟ ଅସର୍ଥ ଜାତିବିଶେଷ, ବ୍ୟାଧ, ଚିରେଇତା, ଘୋଟକରକ୍ଷକ, ବାମଳ, ମସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ସହସ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) କିରଣୀ ।

କିରତକ—ୟୁ. ବି. ଚିରେଇତା, ଭୁଲମ୍ବ ।

କିରତତତ୍ତ୍ଵ—ୟୁ. ବି. ଚିରେଇତା, ଭୁଲମ୍ବ, ଭୁଲେଲମ୍ବ ।

କିରତାର୍ଜୁମୟ—କୁ. ବି. ଭାବବ କବି-ପ୍ରଣାତ ମହାକାବ୍ୟବିଶେଷ ।

କିରତାଦକ୍ତାଥ—ରୋଦେଖାତ୍ର ଭିଶଧ-ବିଶେଷ । [ବିଶେଷ ।]

କିରତାତେଳ—ରୋଦେଖାତ୍ର ତେଳ-କିରତାତେଳ ।

କିରତାଶୀଳ—ୟୁ. ବି. (କିରତ + ଅଶ୍ରୁ + ଲନ୍) ଗୁରୁତ୍ ।

କିରାତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କିର + ଅଟ + ଇ) ଗଜା ।
କିରାତିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କିରାତ + ଇନ୍ + ଇ) ଗଜା, ସତ୍ରତୀଶୀ, ଦୂର୍ଗା, କିରାତ-ସ୍ତ୍ରୀ, ସର୍ବଗଜା ।

କିରାତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କିରାତ + ଇ) ବାଧ ସ୍ତ୍ରୀ, ସତ୍ରତୀଶୀ, କୁଟିନୀ, ଦୂର୍ଗା, କିରାତ-ସ୍ତ୍ରୀ, ସର୍ବଗଜା ।

କିରାତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କିରାତି (ଦେଖ) କିରାତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲଳିତବିନ୍ଦୁରେକ ବାହୁ ଦିଶେଷ ।

କିରାପାଇକି—ଶ୍ରୀ. (ବାମଣୀ) ଅବ୍ୟ, ବାହିକ, କିପାଇ (ସଥା-କିରାପାଇକି ଭାକୁତ ବୋ)

କିରାପିନୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗନ୍ଧପୁତ୍ର ଜାଲିବା ତେଲ ।

କିରି—ୟୁ. ବି. (କୁ + ଇ) ବରତ୍ର, ମେଘ, କେତ୍ରକାର ଅଳ୍ଲ, ଗଦା, ପ୍ରପୁର (ଶ୍ରୀ-ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) କିପାର ମଳିକାଥିଶ ।

କିରି—ଶ୍ରୀ. କି. ଅସମାନିକା, (ହ-କୁ. ଧାତ୍ର) କିରି, ସମାପ୍ତ କର ।

କିରିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସମୟକମେ ଦିନ୍ମିମାର

କିରି ହୋଇଯାଇଥିବା (ରୁକ୍ଷିଲ ଅଟା-ଆଦି), ଲାଟନିଷ୍ଠ, (ଶ୍ୟାମି), (ଶ୍ରୀ. ବି. ହି-ଶ୍ରୀ) ମୁତାହ୍ର ଶୁର୍କିଶ୍ରାକ, (ଶ୍ରୀ-ସମ୍ବୁଦ୍ଧ. ବି.) ଶପଥ, ରାଶ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) କିରିୟା, କେରେସ୍ବା, ଉତ୍ତା ।

କିରିକ—ୟୁ. ବି. (କିର + କେ + ଇ) ବୁଦ୍ର ବିଶେଷ, ଅଳ୍ଲ, ବାମ୍ବୁ, ସୁର୍ଯ୍ୟ ।

କିରିତ—ଶ୍ରୀ. ବି. କମରପଟ୍ଟିରୁ ରୁକ୍ଷିଥିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭରବାର, ଶେରା, ବନ୍ଧକ ଅଗ୍ରଭବେ ସମ୍ପୁତ୍ର ଭରବାର, ଫଜୀନ୍, କରେଶ ।

କିରିକିଥୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସଙ୍ଗୀତବିଦ୍ୟା ବିଷ-ସ୍ଵକ ସହବିଶେଷ ।

କିରିଟି—କୁ. ବି. କଳିଜପିରେ ଜାତ ଶତ୍ରୁଗରୁର ପଳ, ହିନ୍ଦୁଲପଳ ।

କିରଟ—ୟୁ. କୁ. ବି. (କୁ + ରିଟ) ମୁକୁଟ, ପଞ୍ଚି, ଶିରେକେନ୍ଦ୍ରନ, ଶିରେ-ରୂପଶ ।

କିରଟଧାରୀ—ୟୁ. ବି. (କିରଟ + ଧୂ + ରନ୍) ଅର୍ଚୁନ, (ବିଂ) ମୁକୁଟଧାରୀ ।

କିରଟମାଳୀ—ୟୁ. ବି. ଅର୍ଚୁନ ।

କିରଟ—ୟୁ. ବି. (କିରଟ + ଲନ୍) ଅର୍ଚୁନ, ବିଷ୍ଟୁ, (ବିଂ) ମୁକୁଟଧାରୀ, କିରଟଧାରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କିରଟିନୀ ।

କିରୁପ—ଶ୍ରୀ. ବି. କିରୁପକାର, କିପର ।

କିରୁ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ହ-କି + ଆରେ, ରେ) ହୁଇରେ, ରେ, ଆରେ, ଓଃ, (ପ୍ରା.ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ବି. ଶପଥ, ରାଶ ।

କିର୍ମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କିର୍ମୀ + ମା—ଆ—ରି) ପ୍ରକୋମ୍ବନୁତ୍, କାମସ୍ବନ୍ତ୍ରି ବା ଲୌହ-ମୁଣ୍ଡି, ପଳାଶବୃକ୍ଷ, ପଲାଲ, ପୁଆଳ, ପଳ ।

କିର୍ମୀର—ୟୁ. ବି. (କୁ + ମାର) ନାରୀଜ ଲେମୁର ଗଛ, ରାମ୍ଭ ବିଶେଷ, ବିରିଦ୍ଧି-ବର୍ଣ୍ଣ, (ବିଂ) ବିଚିନ୍ବବର୍ଣ୍ଣପୁତ୍ର, ହିମିତି-କିଆ ।

କିର୍ମୀରଜନ୍ମ—ୟୁ. ବି. (କିର୍ମୀର + ଜି + କୁପ) ଶ୍ରମସେନ ।

କିର୍ମୀରଜୁନ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନାରୀଜଗନ୍ନ ।

କିର୍ମୀରଭିତ୍—ୟୁ. ବି. (କିର୍ମୀର + ଭିତ୍ + କୁପ) ଶ୍ରମସେନ, ବୃକୋଦର ।

କିର୍ମୀରଦୂନ—ୟୁ. ବି. ଶ୍ରମ ।

କିର୍ମୀରହା, କିର୍ମୀରାତ—ୟୁ. ବି. ଶ୍ରମସେନ ।

କିର୍ମୀରିତ—ବି. (କିର୍ମୀର + ଇତ) ବିଚିନ୍ବ ବର୍ଣ୍ଣପୁତ୍ର, ନାନାବର୍ଣ୍ଣବିଶୀଳ ।

କିର୍ମୀରକବା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ବି. ଚିତ୍ରକାର ଭରବା ।

କିର୍ମୀରପାତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ରକଶସ୍ବ, ପର୍ବତ ।

କିର୍ମୀଆ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ବି. ଉପକାଶର ପ୍ରଜ୍ଞପାଦକ ଭରକ ବା ଅନିକ୍ଷା ପ୍ରକାଶ ।

କିଲ୍କାଲିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କିଲ୍କାଲିକିଲ୍ (ଦେଖ) କିଲ୍କାଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗନ୍ଧିଷ୍ଠ ଅବ୍ୟକ ମଧୁର ଶକକର, କିଲ୍କାଲି ଶକକର ।

କିଲ—(ଧାର) ଧଳାହେବା (ଜଳ), ବରଷ-ରୂପେ ଜମିଯିବା, କିଲାକରିବା, କିଲେ-

ଜିତକରିବା, ଫୋପାଡ଼ିବା, ପ୍ରେରଣ
କରିବା, ପ୍ରଦେଶ କରିବା, ଆଦେଶ
କରିବା ।
କିଳ — ଅବ୍ୟ. ବାଢ଼ୀ, ସମ୍ମାନିଆ, ଅନୁ-
ନୟ, ନିଷ୍ଠା, ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ଯୋଗିହ୍ୟ, ସତ୍ୟ,
ଅଲ୍ଲାଙ୍କ, ହେତୁ, ଅରୁଚି, ତରସାର,
(କିଳ + କ, ଅ) ବି. ଶୀତା, ବିଲାସ ।
କିଳକିଳୁଛୁ — କ୍ଲୀ. ବି. ଶୁଙ୍ଗାରଭବବଶତଃ
କିମ୍ବାବଶେଷ ।
କିଳକିଳ — ଦୂ. ବି. ମହାଦେବ, ନରପା-
ଦିଶେଷ, ହାସ୍ୟଶବ୍ଦ, ହର୍ଷଧୂନ, ଅବ୍ୟତ୍ତ-
ଶବ୍ଦ, ସବନକାତିବଶେଷ ।
କିଳକିଳା — ସ୍ଥୀ. ବି. ହର୍ଷଧୂନ, ଧରମାନ-
କର ସିଂହନାଦ, (ଗ୍ରା. ବି.) ବିକଟ
ଚକ୍ରାବ୍ୟକ୍ତ, (ବି) ଘୋରଦ୍ଵାରାଧୂନ, ବିକଟ
ଶବ୍ଦ ବା ରତ୍ନ, ଭୂଷଣରଙ୍ଗନ ।
କିଳକିଳାସମାନ — ଦୂ. ବି. ହର୍ଷରେ ଉଚ୍ଚ-
ଧୂନ କରୁଥିବା, (ସ୍ଥା) କିଳକିଳାସମାନ ।
କିଳଟକ — ଯା. ବି. (ଇଂ-କଲେକ୍ଟର)
ରତ୍ନ ବା ଜିଲ୍ଲା ସବୋତ ରତ୍ନ-
ସହାନ୍ତ ହାକିମ ।
କିଳଟଙ୍ଗ — ଯା. ବି. (ଇଂ କଲେକ୍ଟରେଟ୍)
ଜିଲ୍ଲା କିମଙ୍କ କରେଶ ।
କିଳଣି — ଗ୍ରା. ବି. କବାଟ କିଳିବାର
କାଠ ବା ଲୁହାର ଦଣ୍ଡ । [ରତ୍ନ] ।
କିଳା — ଯା. ବି. ଗଡ଼, ଦୂର୍ଘ, ଗଡ଼ିକାତ
କିଳାଗି — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କେତେ କାରଣାହୁ,
କିପାଇଁ ।
କିଳାକାତ — ଗ୍ରା. ବି. ଗଡ଼ିକାତ ।
କିଳାଟ — ଦୂ. ବି. (କିଳ + ଅଟ + ଅ)
ଦୂଧତେନା ।
କିଳାଟକ — ଦୂ. ବି. ଛେନା ।
କିଳାଟୀ — ସ୍ଥୀ. ବି. ଦୂର୍ଘବିକୃତ, ଛେନା,
(ଦୂ. ବି) ବାଉଁଶରଙ୍ଗ ।
କିଳାତ — ଦୂ. ବି. (କିଳ + ଅଟ + ଅ)
ରତ୍ନବିଶେଷ, ଅପୁରୁବଶେଷ ।
କିଳାଦାର — ଗ୍ରା. ବି. କିଳାଦାର କିଳାଦାର
କିଳାପତେକରିବା — ଗ୍ରା. କିଳାପତେକ
କରିବା ।

କିଳାସ — କ୍ଲୀ. ବି. (କିଳ + ଅସ + ଅ)
ଛରେଗ, କୁଷୁରେଗବିଶେଷ ।
କିଳାସତ୍ୱ — ଦୂ. ବି. (କିଳାସ + ତନ୍
+ ଅ) କାଙ୍କଡ଼, କିଳାସରେଗନାଶକ
ବୃଷବଶେଷ ।
କିଳାସାନାଶନ — ବି. (କିଳାସ + ନଶ୍
+ ଶିର + ଅନ) କୁଷୁରେଗ ନାଶକ ।
କିଳାସୀ — ବି. (କିଳାସ + ଲନ) କିଳାସ
ରେଗପ୍ରତିକ୍ରିୟ ।
କିଳିକାଳିଆ — ଗ୍ରା. ବି. କିଳିକିଳ,
(ଦେଖ) ।
କିଳିକଳା — ଗ୍ରା. ବି. କିଳିକଳା (ଦେଖ) ।
କିଳିକିଳିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ନାତ୍ରୁତ୍ୱ ବା
ନାତ୍ରୀର ରତ୍ନବିଶେଷ, (ବ୍ୟତ୍ତ, ଜାବ
ବା ପବନ), କଳକଳ ଶବ୍ଦ କରୁଥିବା ।
କିଳିଶ — କ୍ଲୀ. ବି. ସୁଷ୍ଠୁତାରୁ ।
କିଳିଞ୍ଜ — କ୍ଲୀ. ବି. ସୁଷ୍ଠୁତାରୁ, ସରୁକାଠ ।
କିଳିଞ୍ଜକ-ବି (କିଳ + ଜି + ଅକ) ପରଦା,
କଥା କାଠର ପଟା, ମସିଶା, କଟ ।
କିଳିବା — ଗ୍ରା. କି. କନ୍ଦିକରିବା ।
କିଳିବଳ — ଗ୍ରା. ବି. ବାପ୍ତ କରିବା, (ବି)
ଅତିବସ୍ତ୍ର, (କ୍ଲୀ. ବି.) ଅତିବ୍ୟକ୍ତିଭବରେ ।
କିଳିମ — କ୍ଲୀ. ବି. (କିଳ + ଲମ) ଦେବଦାରୁ ।
କିଲେ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଲୋ, ଆଲୋ, ଆପଣା-
ଠାରୁ ନିମ୍ନଲୋକସା ବା ସୁପରିଚିତ ସ୍ଥା
ପ୍ରତି ସମ୍ପୋଧନ ଓ ଗ୍ର୍ୟା ।
କିଲୁଷ — କ୍ଲୀ. ବି. (କିଳ + ବିଷ) ପାପ,
ଅପରୁଧ, ଦୋଷ, ବୋଗ, ଅନ୍ତର୍ମୟ,
ଷତ, (ଗ୍ରା. ବି.) ସନ୍ନେହ, କପଟ, ମନୋ-
ଦୁଃଖ, ଅଭିମାନ ।
କିଲୁଷୀ — ଦୂ. ବି. ପାପୀ, ପାପପ୍ରତି ।
କିଲୁଷୀ — ଦୂ. ବି. (କିଳ + ବିଷ) ଘୋଟକ,
ଅଣ୍ଟ ।
କିଲୁଷି — ଯା. ବି. ଦୂର୍ଘ, ଗଡ଼ ଗଡ଼ିକାତ-
ରତ୍ନ, ଦୂର୍ଘମୟାନ, ଅନ୍ତର୍ମୟବିଷୟ ।
କିଲୁଦାର — ଯା. ବି. ଦୂର୍ଘରକ୍ଷକ, ଦୂର୍ଘମୟା ।
କିଲୁପତେକରିବା — ଯା. ବି. ଦୂର୍ଘରକ୍ଷକର କର୍ମ ।
କିଶ୍ମିଶ୍ର — ଯା. ବି. ଶର୍କରାପଦ୍ମ ଦ୍ରାସା ।

କିଶର — ଦୂ. କ୍ଲୀ. ବି. (କିମ୍ + ଶୁ + ଅ)
ସୁଗନ୍ଧତ୍ରବ୍ୟବିଶେଷ । [ଶର୍କରା]
କିଶର — ସ୍ଥୀ. ବି. (କିମ୍ + ଶୁ + ଅ + ଅ)
କିଶର — ଦୂ. କ୍ଲୀ. ବି. (କି + ଶଳ + ଅ)
ପଲ୍ଲବ, ପନ୍ଦ, ନବପଲ୍ଲବ, ନୂତନପନ୍ଦ ।
କିଶଳୟ — କ୍ଲୀ. ଦୂ. ବି. (କି + ଶଳ + ଯ)
ଅୟ) ନବପଲ୍ଲବ, କାଳୀଅପନ୍ଦ,
କାଳୀଲଙ୍କା, ନବପଲ୍ଲବ ବା ଅଞ୍ଜର ।
କିଶଳୟକୁଳ — କ୍ଲୀ. ବି. ପଲ୍ଲବ-କିମ୍ବିତ
କିଶା ।
କିଶଳୟଶୁନ୍ନ — କ୍ଲୀ. ବି. ପନ୍ଦ ନିମ୍ନିତ
ବିଶା ବା ଶେଯ ।
କିଶୋର — ଦୂ. ବି. (କିଂ + ଶା + କ. ଏର)
ନବପ୍ରବକ, ଅପ୍ରାପ୍ରବସ୍ତ୍ର, . ଏଗାର
ବର୍ଷଠାରୁ ଷେହଳବର୍ଷବସ୍ତ୍ର (ବାଳକ),
ନମନ, (ବି) ଶିଶୁ, ହୃଦୀଶବଳ, ସୁର୍ଯ୍ୟ,
ଦାନବବିଶେଷ, ପଣ୍ଡିଶ୍ଚ, ଲେବାନ୍,
ବୁଗୁନ, (ସ୍ଥା) କିଶୋର ।
କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ର — ଦୂ. ବି. ଶାକୁଷ୍ଠ ।
କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ର ଧରବର ହରିଚନ୍ଦ୍ର —
ପ୍ରଣାତନାମା ଭାଲଚେର ନରପତି ।
କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ର ରଜେନ୍ଦ୍ରଦେବ - ବି. କିଶେ
ରିଜଲୀୟ କବ ଚକ୍ରଟୀ ରଜ୍ୟର ରାଜା,
ବିଦୟମଧ୍ୟ ନାଟକ ଏହାଙ୍କ ଦ୍ଵାର
ଅନୁଭିତ ।
କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ରନନ୍ଦ (ନ) ଚମ୍ପ — ଗ୍ରା. ବି.
କବସୀୟ ବଳଦେବରଥ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁରୁଙ୍କ
ରତ୍ତ ପର୍ବ୍ରତ ରତ୍ନ ଓ ଉଡ଼ିଆ ଗୀତମୟ
ରାଧାକୃଷ୍ଣଲକାମ୍ବକ ଚମ୍ପ କାବ୍ୟ ।
କିଶୋରା — ସ୍ଥୀ. ବି. (କିଶୋର + ରା)
ସ୍ଵବନ୍ଦୀ ସ୍ଥୀ, କୁମାର, ରାଧିକା, ଘୋଡ଼ାର
ମାରୁଛାଆ, (ବି) ନବପ୍ରବନ୍ଦୀ, ପ୍ରବନ୍ଦୀ,
କିଶୋରବସ୍ତ୍ରସା ସ୍ଥୀ ।
କିଶୋରକା — ସ୍ଥୀ. ବି. (କିଶୋର + କ
+ ଅ) କିଶୋର, ସ୍ଵବନ୍ଦୀ ।
କିଶେଷପୁଳା — ବି. (ପତ୍ର) ଶାକୁଷ୍ଠକ-
ଠାରେ ଏକାକ୍ରମ ଦରମନା କୌଣସି
ପ୍ରବନ୍ଦୀ ରାଧାକୁରୁପେ କଳନା କରି

ତାହାକୁ ପୂଜାକରିବାଦ୍ୱାରା କୃଷ୍ଣଭକ୍ତିର-
ସାଧାଦନ (ଏହା ବୈଷ୍ଣବ ସାଧନାର
ଅଗ୍ରବିଶେଷ) ।

କିଷ୍ଟାନ୍—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) କି. କୃଷକ, ଚଷା,
ଚଷା ଶୁଦ୍ଧିକାରୀ, ମାଟିଖୋଳା ବ୍ୟବ-
ସାବୀ, ନରଜାତିବିଶେଷ, କୃତ୍ତାକାରୀ ।
କିଷ୍ଟିନ୍—ସୁ. ବି. ସମ୍ବାଦରଦେଶୀୟପବତ-
ବିଶେଷ । [କାଣ୍ଡ]

କିଷ୍ଟିନାଶ୍ତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. ଶମାୟୁଧର ଠ୍ଠ
କିଷ୍ଟିନୀ—ସ୍ଥା. ବି. (କିଷ୍ଟିନ + ରୀ) କିଷ୍ଟିନ
ପବତ ଗୁରୁ ବା ଗୁପ୍ତ ।

କିଷ୍ଟିନ୍ୟ—ସୁ. ବି. କିଷ୍ଟିନପରତ ।

କିଷ୍ଟିନ୍ୟ—ସ୍ଥା. ବି. କିଷ୍ଟିନିଯପବତର ଗୁରୁ,
କିଷ୍ଟିନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ଅରଣ୍ୟ, ବାଲିର
ବଜଧାଳା ।

କିଷ୍ଟିନ୍ୟଧୂପ—ସୁ. ବି. (ଶତଭି) କିଷ୍ଟିନ୍ୟର
ଶକା, ବାଲ, ପୁଣୀବ ।

କିଷ୍ଟ—ସୁ. ସ୍ଥା. ବି. (କେ + କ.ରଷ୍ଟ୍ର)
ବାରଅଙ୍ଗି ପରିମାଣ, ପ୍ରକୋଷ୍ଟ, ହୃଦ,
(ବିଂ) କୁର୍ରିତ, ଦୃଶ୍ୟ, ନକ ।

କିଷ୍ଟପୁରୀ—ସୁ. ବି. କ୍ଷେତ୍ର, ଆଶ୍ରୁ, ବର୍ଷଣ;
ନଳ, ଶର, ଶଢ଼ ।

କିଷ୍ଟବିନ୍—ପ୍ରା. ବି. କିଷ୍ଟବା, ଦେଶୀ ।

କିଷ୍ଟ—ଗ୍ରା. ଅ. କିଷ୍ଟିଶ ।
କିଷ୍ଟମତ୍ତ—ଯା. ବି. ଅଂଶ, ଭାଗ, ଅତୁଷ୍ଟ, ଭର୍ଣ୍ୟ
କିଷ୍ଟମତ୍ତଦାର—ଯା, ବି. ଅଂଶିକାର,
ଭର୍ଣ୍ୟାଳୀ ।

କିଷ୍ଟମୟ—ଯା. ବି. ଶ୍ରାଷ୍ଟିଆନମଙ୍କର
ବର୍ତ୍ତନପର, ଶ୍ରାଷ୍ଟାମୟ ପର୍ବ ।

କିଷ୍ଟମୟ—ଯା. ବି. ବାଜିଶାନ ଶ୍ରାଷ୍ଟା ଶ୍ରାଷ୍ଟା-
ଫଳ, ଅଜ୍ଞାର ।

କିଷ୍ଟମୀ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଦେଶୀ, କିଷ୍ଟବା,
(ଗାଲ) ଭୁବା ହୀ ।

କିଷ୍ଟ—ଗ୍ରା. ସର୍ବ. ବି. (ସ-କିମ୍) କି,
କିର୍ତ୍ତିଶ, (ପ୍ରା.ସମ୍ବ ବି.) ଭର୍ଣ୍ୟା ।

କିଷ୍ଟକରିବା—ଗ୍ରା. କି. ଭର୍ଣ୍ୟାକରିବା, କିଷ୍ଟ
କରିବା ।

କିଷ୍ଟମ—ଯା. ବି. ପ୍ରକାର, ଶ୍ରେଣୀ, ତଳ ।
କିଷ୍ଟରିକ—ସୁ. ବି. କିଷ୍ଟରିକ ମନ୍ଦିର
ମୂର୍ଖରିକାରୀ ।

କିଷ୍ଟଳ—ସୁ. କ୍ଲୀ. (କି + ସଳ + ଅ)
କିର୍ତ୍ତିଲାପନ, ନୃତ୍ୟ ପନ୍ଥର ଗତା ।

କିଷ୍ଟଲୁ—ସୁ. କ୍ଲୀ ବି. (କିମ୍ + ସଳ +
ଅଶ୍ଵ) କିର୍ତ୍ତିଲାପନ, ନୃତ୍ୟ ପନ୍ଥର ଗତା ।

କିଷ୍ଟଲୁଭିତ—ବି, ନୃତ୍ୟ ପନ୍ଥର ବିଶେଷ ।

କିଷ୍ଟି (କିଟ୍ରୀ) — ଯା ବି. କୌକା, ରାଜସ୍-
ଆଦି ଦେଶ୍ୟ ଦାଖଲ କରିବାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ—
ତତ ସମୟ, ଲଟଦେଖୀ, ଦେଶ୍ୟ ପଦମ୍ଭାବ
କରିବାର ଥର, ସତରଞ୍ଜ ଲେଳରେ
କୌକାତକ ଗୋଟି ।

କିଷ୍ଟିଓରମାପ, କିଷ୍ଟିରିଆରମ ପ—ଯା. ବି
ମୌଜାର ପ୍ରତୋକ ଖଣ୍ଡ ଜମିକୁ
ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ମାପିବା କାମ ।

କିଷ୍ଟିରିଆଶା, କିଷ୍ଟିରିଆଶ—ଯା. ବି. ତଥା
ଦିନା କରି ଦିଆଯିବା (ଧନଅଧି) ।

କିଷ୍ଟିରିଲପ—ଯା. ବି. କର୍ତ୍ତା ରିତିପରମର୍ମରେ
ଦେଶ୍ୟଟଙ୍କା ଦାଖଲ ନ କରିବା ।

କିଷ୍ଟିରେବା—ଗ୍ରା. କି. ସତରଞ୍ଜ ଶେଳରେ
ବାଜାକୁ ଆକମଣ କରି ସାରଜଳାରକା,
ଦେଶ୍ୟଟଙ୍କା କିଷ୍ଟି ଅନୁସାରେ ଦାଖଲ
କରିବା ।

କିଷ୍ଟିରିବନ୍ଧୀ—ଯା. ବି. ଦେଶ୍ୟ ଟଙ୍କାକୁ
(କୋକିଷ୍ଟି ବା ଅର୍କେ ନ ଦେଇ ଏକା-
ଧକ କିଷ୍ଟିରେ ଦାଖଲ କରିବାପାଇଁ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବା କଟକଣ, (ବି.)
କିଷ୍ଟିରେ ପଦମ୍ଭାବ ହେବାକମିର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ରିତ ।

କିଷ୍ଟିମାତ୍ର—ଯା. ବି. ସତରଞ୍ଜ ଲେଳରେ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାରଦାର ବାକା ଅବହୁତ
ଓ ଗତରହିତ ହେବାର ଅବସ୍ଥା
(ଏହାହେଲେ ଅବହୁତର ପକ୍ଷ ଲେଳାଳ
ହାରିଯାଏ) ଶର୍କୁ ପକ୍ଷ ଶ୍ରୀରୂପେ
ପରାଜୟ କରିବା । [ସବେ]

କିଷ୍ଟିମାପିକ—ଯା. କି. ବି. କିଷ୍ଟି ଅନ୍ତିମ
କିଷ୍ଟ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) (ମାନ୍ୟାର୍ଥକ
ସମ୍ମୋଦ୍ଦନ ଓ ପ୍ରଶାର୍ଥକ) ହେ, ଆହେ
ଆହୋ ।

କିଷ୍ଟେରୁ, କିଷ୍ଟେରୁ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ)
କିଷ୍ଟେରୁ କିଷ୍ଟେରୁ ? କାହିଁକି ? କିଷ୍ଟି ?

କିଷ୍ଟେଲ—ଶ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଆଶ୍ରୀୟ ଘଟନା
ଘଟିଲ ।

କିଷ୍ଟେଲେ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ଅବ୍ୟ. ଅର୍ଥାତ୍ ।
କାକଟ—ସୁ. ବି. (କିମ୍ + କଟ + ଅ)

ପୋଡ଼ି, ଦେଶବିଶେଷ, ମରଧର
ବୈଦିକ ନାମ, (ବି) ଗରିବ, କୃପଣ,
ନିଷ୍ଠା, ନିର୍ଧନ, (ବି) କାକଟ ।

କାକଣ—ସୁ. ବି. (କା + କଣ + କ, ଅ)
ଚଣ୍ଡାନ, (ବି) କରଣ, କଠିନ ।

କାକପ—ସୁ. ବି. (କା + କପ + ଅ)
ଜାଇକାର, କୃମ, ହାତ, ଅଶ୍ଵ, (ବି)
କରଣ, କଠିନ ।

କାକସମୁଖ—ସୁ. ବି. ପକ୍ଷୀ ।

କାକସାସ୍ୟ—ସୁ. ବି. ପକ୍ଷୀ ।
କାକସେଶ୍ୟର—ସୁ. ବି. ଶିବ ।

କାକ—ସୁ. ବି. କି; ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ, ମଳକଣ୍ଠ,
ଉଦାଳିଥା ।

କାକକ—ସୁ. ବି. (କାକ + କ.ଅକ)
ବାହିଶବିଶେଷ, ସମସଦିଶେଷ, ଛିଦ୍ର-
ଥୁବା ପୋଲାବାହିଶ, ବିରାଟ୍ବାଜାଙ୍ଗର
ଶଳା ଓ ସେନାପତି, କୃଷବିଶେଷ ।

କାକକଜନ୍ତୁ—ସୁ. ବି. (କାକକ + ଜି +
କିପ) ଶାମସେନ, ଶାମ ।

କାକକନ୍ଦୁଦନ—ସୁ. ବି. (କାକକ + ନି +
ସୁଦ + ଅନ) ଶାମସେନ, ଶାମ ।

କାକକବଧ—ସୁ. ବି. କାକକ ବଶସର
ବିନାଶ ।

କାକକର୍ତ୍ତୁ—ସୁ. ବି. (କାକକ + ରତ୍ନ +
କିପ) ଶାମସେନ, ବୁକୋଦର ।

କାକ—ସୁ. ବି. ଅଭୁତ ।

କାଟ—(ଧାରୁ) ବାନିବା, ରଙ୍ଗକରିବା ।
କାଟ—ସୁ. ବି. (କାଟ + କ; ଅ) ଶୁଦ୍ଧ କାବ-
ଭେଦ, କୃମ, ପୋକ (ଲ. ଅଥ) ଭୁକ୍-
କାବ ବା ପ୍ରାଣୀ । [(ବି) ନିଷ୍ଠୁର ।

କାଟକ—ସୁ. ବି. ମାରଧଜାତ କାଟକାର,
କାଟକୁ—ସୁ. ବି. (କାଟ + ହନ + କ. ଅ) ।
ଗଲକ (ବି) କାଟନାଶକ, (ସ୍ଥି) କାଟକୁ ।

କ୍ଷାଟକ—କ୍ଷୀ.ବ. (କ୍ଷାଟ + ଜନ + କ, ଥ)
ପ୍ରେସମ, ବସ୍ତୁଦ କ୍ଷାଟକାର (ବି.)
ରେଣ୍ଟମନିପିତ୍ର ।

କ୍ଷାଟକା—ସ୍ତୀ.ବ. (କ୍ଷାଟ + ଜନ + ଅ +
ଆ) ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ଲକ୍ଷ । [ପୋକରା ।
କ୍ଷାଟଦଷ୍ଟ—ବ. (ଚତ୍ର) ଗୋକରିଆ,
କ୍ଷାଟପାଉକା—ସ୍ତୀ.ବ. (କ୍ଷାଟ + ପାଡ଼ +
ଜକ + ଆ) ହଂସପାଦା ଗଛ ।

କ୍ଷାଟଭୁକ—ବି. (କ୍ଷାଟ + ଭୁକ + କିପ୍)
କ୍ଷାଟଭୁକ ଉଷ୍ଣ କର ପ୍ରାଣଧାରେ
କରୁଥିବା (ଜାବ), (ବି) କ୍ଷାଟରକ୍ଷକ
ପ୍ରାଣୀ । [ଖଦୋତ ।

କ୍ଷାଟମଣି—ସ୍ତୀ.ବ. କ୍ଷାଟକୁଳିଆପେକ,
କ୍ଷାଟମର୍ଦରସ—ବେଦୋତ କୃମିରେଗର
ତୋଷଧ ରେତ ।

କ୍ଷାଟମାରି—ଗ୍ର. ବ. କ୍ଷୁଦ୍ର ବନ୍ୟ ଶାକ
ବିଶେଷ, ହଂସପାଉଳତ୍ତୁ ।
କ୍ଷାଟସ୍ୟକ୍ଷାଟ—ପ୍ରା.ବି. (କ୍ଷାଟଅପେକ୍ଷା ମଧ୍ୟ
ଅଧିମ କା କ୍ଷୁଦ୍ର (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅତିରୁକ୍ତ
ବା ନଗଣ୍ୟ (ବ୍ୟକ୍ତି)

କ୍ଷାଟକୁଳିତ—ବି. (ଚତ୍ର) ଗୋକା,
ପୋକରା, ପୋକରା ।

କ୍ଷାଟାଣ୍ଡ—ସ୍ତୀ.ବ. (କ୍ଷାଟ + ଆଣ୍ଡ) କ୍ଷାଟ-
ପ୍ରମୁହମନ୍ଦରେ ଅତି ସୁନ୍ଦରକ ।

କ୍ଷାଟାଦ—ବି. (କ୍ଷାଟ + ଅଦ୍ + କ.ଅ)
ଯେଇସବୁକରୁ କ୍ଷାଟ ଉଷ୍ଣ କରନ୍ତି,
କୃମିରକ୍ଷକ ଶା,(ସ୍ତୀ) କ୍ଷାଟାଦ ।

କ୍ଷାଟାର—ସ୍ତୀ.ବ. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଜନକ
(ବି) କ୍ଷାଟନାଶକ ।

କ୍ଷାଟାରିରସ—ବେଦୋତ କୃମିରେଗର
ତୋଷଧରିଶେଷ ।

କ୍ଷାଟାଶ—ସ୍ତୀ.ବ. (କ୍ଷାଟ + ଅଶ୍ର + କ.
ଜନ) କ୍ଷାଟାଦ, କ୍ଷାଟଭୋଜ, କୃମିରକ୍ଷକ,
(ସ୍ତୀ) କ୍ଷାଟାଶିଜ ।

କ୍ଷାତ୍ର—ହୁନ୍ଦ.ବ. କ୍ଷାଟ, ପୋକ, ଶୟ ଓ
କାଠରେ ଲଗିବା କ୍ଷୁଦ୍ରପୋକ, ପୁଣ,
ଆଶେର ।

କ୍ଷାତ୍ରୀ—ପ୍ରା. (ପ୍ରତର) ବ. ପୋକ ।

କ୍ଷାତ୍ରଣ—ବି. (କିମ୍ + ଦୂଶ୍ + ମ୍ରିକ୍ଷିପ୍)
କେଉଁପ୍ରକାର, କେଉଁପ୍ରର, କପରକ ।

କ୍ଷାତ୍ରଣ—ବି. (କିମ୍ + ଦୂଶ୍ + ମ୍ରିଷ୍)
କିରୁପ, କିପର, କେଉଁପ୍ରକାରର ।

କ୍ଷାତ୍ରଣ—ସ୍ତୀ.ବ. (କିମ୍ + ଦୂଶ୍ + ମ୍ରିଷ୍)
କେଉଁପ୍ରକାର, କିପର, କେଉଁପ୍ରର ।

କ୍ଷାନ୍—କ୍ଷୀ.ବ. ମାଂସ ।

କ୍ଷାନାର—ସ୍ତୀ.ବ. କୃଷକ, ଶ୍ରମଜୀବୀ ।

କ୍ଷାନାଶ—ସ୍ତୀ.ବ. (କିମ୍ + ନଶ୍ + ଅ)
ଯମ, ରାଷ୍ଟ୍ର, କଂସେଲ, ଶୁଷ୍ଟିତଥା-

କାଶ ବ୍ୟକ୍ତି, କୃଷକ, ବାନରବିଶେଷ,
ବିଶମନୁସ୍ଥ, (ବି) ପଣ୍ଡାପାଦ, ମକ,
ଲେଖ, ଶୁଷ୍ଟିପାଦ ।

କ୍ଷାନ୍ତର—ଯା.ବ. ଦ୍ରୁବ୍ୟର ମୁଖ ।

କ୍ଷାର—କ୍ଷୀ.ବ. (କା + ଇକ୍ର + କ.ଅ)
ମାଂସ (ସୁ) ଶ୍ରକପଣୀ, ଦେଶବିଶେଷ ।

କ୍ଷାରକ—ସ୍ତୀ.ବ. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ବୌକ-
ଶନ୍ଦୀଆସୀ, ଶ୍ରକପଣୀ । [ଖାତ ।

କ୍ଷାରତ—ଗ୍ର. ବ. କ୍ଷାରି, ଯଶଃ, ପୁନାମ,
କାରବଣ୍ଣକ—କ୍ଷୀ. ବ. ପୁନର ତବ-
ବିଶେଷ । [ଦେଶୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି ।

କ୍ଷାରା—ସ୍ତୀ.ବ. କାଶୀରଦେଶ, କାଶୀର ।

କ୍ଷାରଟ—ସ୍ତୀ.ବ. କୃଷଣ, କମା ।

**କ୍ଷାର—ସ୍ତୀ.ବ. (ପ୍ରଦାନ କାରକ, ପ୍ରଦାନ
କରିପୁ, ପୁଣ୍ୟ, କରୁତ, ହଂସିତ ।**

କ୍ଷାରୀ—ସ୍ତୀ.ବ. (କୁ + ଭାବ, ଅକ୍ଷରିତକାରକ, ଅକ୍ଷରିତକାରି, ଅକ୍ଷରିତକାରିତା)

କ୍ଷାରୀ—ସ୍ତୀ.ବ. (କୁର୍ତ୍ତ + କ, ଅକ୍ଷରିତକାରକ, ଅକ୍ଷରିତକାରି, ଅକ୍ଷରିତକାରିତା)

କ୍ଷାରୀ—ସ୍ତୀ.ବ. (କୁର୍ତ୍ତ + ଭାବ, ଅକ୍ଷରିତକାରକ, ଅକ୍ଷରିତକାରି, ଅକ୍ଷରିତକାରିତା)

କ୍ଷାରୀ—ସ୍ତୀ.ବ. (କୁର୍ତ୍ତ + କ, ଅକ୍ଷରିତକାରକ, ଅକ୍ଷରିତକାରି, ଅକ୍ଷରିତକାରିତା)

କ୍ଷାରୀନମଣ୍ଡଳୀ—ଗ୍ର. ବ. ନାମ ସଙ୍କଳିତ
କରିବାସକାରେ ଗଠିତ ଏକାଧିକ
ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସଂଘ ବା ସମାଜ ।

କ୍ଷାରୀନାମ—ସ୍ତୀ. ବ. ସମାଜ ।

କ୍ଷାରୀନାମଥ—ଗ୍ର. ବ. ସଙ୍କଳିତକାରୀ-
ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନାମର ଗାୟକ,(ବି) ସଙ୍କଳିତ-
କାରୀ ।

କ୍ଷାରୀନୟ—ବି. (କୃତ + ଅନୟ) ବର୍ଣ୍ଣ-
. ନାୟ, ଗଣନୟ, କଥନୟ, ପ୍ରଶଂସନୟ ।

କ୍ଷାରୀନ୍ୟ—ବି. (କୃତ + ଅନ + ୟ) କ୍ଷାରୀନ୍ୟ-
ବେବାର ଉପପ୍ରକ୍ରିୟ ।

କ୍ଷାରୀ—ସ୍ତୀ.ବ. (କୃତ + ଭ, ତ) ଲେକ-
ମୁଖର ପ୍ରଶଂସା, ସୁନାମ, ନାଆଁ, ପୁଣ୍ୟ,
ଯଶଃ, ନାମ, ପ୍ରସାଦ, ଶବ୍ଦ, ସାପ୍ତ,
ବିଶ୍ଵାର, କାତୁଆ, ବୃତ୍ତିବିଶେଷ, ମୁଖ୍ୟାତ,
ସୀତାକାର ଏକ ସଖୀ, ଦକ୍ଷକର କନ୍ୟା
ଓ ଧର୍ମକିଞ୍ଚାରୀ, ଆୟୋଜନକର ଏକରେତ,
ଜ୍ୟୋତି, ମଇଳା, ମଳ, ମାତୃକାବିଶେଷ,
(ଗ୍ର.ବ.) ସଂଶୋଜନକକ ଯୀ, (ବ୍ୟକ୍ତାର୍ଥ)
ନନ୍ଦତକମ୍ପ, ଗହୁତକାରୀ, ଅଯଶ ।

କ୍ଷାରୀନ—ବି. (କୃତି + କାରି) କାରିନକ
ଯଶଃ କରିବା ।

କ୍ଷାରୀନାମପ—ସ୍ତୀ. ବ. (ପତର) ଯଶଃ
ସମ୍ବଦ, ନାନାପ୍ରକାର ସୁଖ୍ୟାତ ।

କ୍ଷାରୀନକ୍ତ—ସ୍ତୀ. ବ. ପରିତବିଶେଷ ।

କ୍ଷାରୀନକ୍ତେ—ସ୍ତୀ. ବ. ବିନ୍ଦୁ ମନର ଜଣେ
ଶାକ, (ବି) ଦିଗନ୍ତ ବିନ୍ଦୁ ଯଶ,
ଯାହାର କ୍ଷାରି ବିନ୍ଦୁ କପର ପୁଥୁମା
ବ୍ୟପିତ୍ତ ।

କ୍ଷାରୀନିତ—ବି. (କୃତ + ମ୍ରିତ) କଥୂ,
ଜ୍ୟୋତି, ନିକିଷ୍ଟ, ଉତ୍ତ, ବର୍ଣ୍ଣିତ, (ସ୍ତୀ)
କ୍ଷାରୀନିତା ।

କ୍ଷାରୀନିତି—ସ୍ତୀ. (କୃତ + ତବିତା)
କାରୀନ କରିବାର ଉପପ୍ରକ୍ରିୟ, ବର୍ଣ୍ଣିନା-
ଶେଷ ।

କ୍ଷାରୀନିତିବ୍ୟ—ବି. (କୃତ + ତବିତା)
କାରୀନ କରିବାର ଉପପ୍ରକ୍ରିୟ, ବର୍ଣ୍ଣିନା-
ଶେଷ ।

କ୍ଷାରୀନିତିଧର—ସ୍ତୀ.ବ. (କ୍ଷାରୀ + ଧର + ଅ)
କାରୀନ ମନ୍ଦିର, (ବି) ଚାଷେ ସଙ୍କାରିତା

କ୍ଷାରୀନିତିମନ୍ଦିର—ସ୍ତୀ.ବ. (କ୍ଷାରୀ + ମନ୍ଦିର + ଅ)

କ୍ଷାରୀନିତିମନ୍ଦିରାମାରି—ସ୍ତୀ.ବ. (କ୍ଷାରୀ + ମନ୍ଦିର + ଅ)

କାନ୍ତିଧୂଜା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଯଶେପଢ଼ାକା, ସୁଖ୍ୟାତିର ନିଶାନ ।

କାନ୍ତି'ପଢ଼ାକା — ବି. (କ.ଧା) ପଢ଼ାକାପର ବହୁଦୂରସ୍ଥ ଶୋଭିତା କାନ୍ତି', କମଳ ବିଷ୍ଟୁତ ଯଶେ ରୁପି, ପ୍ରସୁରତ ସୁକାମ । କାନ୍ତିମାସ — ବି. ବ. ଗ୍ର. (କାନ୍ତି' + ବାହ) ପରମୟଶୀଳ କାନ୍ତିମାଳ, (ବି) ସୁନ ସୁରଶୋକ ଅସୁରବିଶେଷ, ଗ୍ରହକାର ବିଶେଷ ।

କାନ୍ତିରାତ୍ର — ପୁ. ବି. (କାନ୍ତି + ରାତ୍ର + କ. ପା) ତ୍ରୋଣରୂପୀ, (ବି) କାନ୍ତିଯୁକ୍ତ, ଯଶୋଭାରୀ, ସୁଖ୍ୟାତିରନନ ।

କାନ୍ତି'ମନ୍ଦର — କୃ. ବି. (ତତତ) ସୁଖ୍ୟାତି ଦେଖାଇର ଆଲୟ, (କ.ଧା) ଯଶେ-ରୂପରବନ, କାନ୍ତି'ବାଶକ ମନ୍ଦର ।

କାନ୍ତି'ମୟ — ବି. କାନ୍ତି'ପ୍ରତ୍ତି ।

କାନ୍ତିମାଳ — ପୁ. ବି. (କାନ୍ତି + ମାଳ) ନାମକାଢା, ବିଶ୍ୱାତ, ଯଶୀୟ, (ବି) ତ୍ରୋଣ ରୂପୀୟ, ବସୁଦେବର ତେୟପୁଷ୍ପ କାନ୍ତିମୁଖ — ଗ୍ର. ବି. ଶିବମନ୍ଦରର ଦ୍ୱାରା ଦେଶରେ ଥିବା ଶୋଭିତ ବା ଚନ୍ଦ୍ରିତ ମୁଣ୍ଡ ।

କାନ୍ତିମେଳା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଯଶେ-କଣ୍ଠୀ, ସୁଖ୍ୟାତିରୂପ କଟିଭୂଷଣ ।

କାନ୍ତି'ରଖିବା — ଗ୍ର. କି. ଯେଉଁକାରୀ'ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟତରେ ଯଶ ରହିବ ଏପରି ସ୍ଵାସ୍ଥୀ-କାରୀ' କରିବା, ପୁଷ୍ପବନ୍ଦରଙ୍ଗର ଯଶକୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ରଖିବା ।

କାନ୍ତି'ରଖିଯିବା — ଗ୍ର. କି. କାନ୍ତି'ନକ କାରୀ' କରି ମରିବା ।

କାନ୍ତି'ରଥ — ପୁ. ବି. ବିଦେହରଙ୍କ ଜନକ-ବଣୀୟ ସ୍ରବନ୍ତକ ବାଜିପୁଷ୍ଟ ।

କାନ୍ତି'ଶାଳୀ — ପୁ. ବି. (କାନ୍ତି' + ଶାଳନ) ଯେ କାନ୍ତି'ନକ କାରୀ' କରିଥିବା ଯୋଗୁ ସମାରରେ ଯଶ ପାଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାନ୍ତି'ଶାଳୀ ।

କାନ୍ତି'ଶେଷ — ପୁ. ବି. ମୁଖ, ମୁଖ୍ୟରେ କାନ୍ତି'ମାନ ଅବଶିଷ୍ଟ ରହେ ।

କାନ୍ତି'ସେନ — ପୁ. ବି. ବାସୁକିଙ୍କ ଭାତୁ-ଶୁଷ୍ଟି ।

କାନ୍ତି'ସ୍ତ୍ରୀ — ପୁ. ବି. (କାନ୍ତି' + ପ୍ରସ୍ତ୍ର) ମଧ୍ୟ-କ.ଧା; କାନ୍ତି'ସ୍ତ୍ରୀରେ କିମ୍ବତ୍ପୁରୁଷ, ବାହୁବିଶେଷକ କାନ୍ତି'କର କାରୀ'ମାନ ଯେଇଶ୍ୟରେ ଲାପିବର ହୋଇଥାଏ, ସ୍ଵ. ତମନର ।

କାନ୍ତି'ସ୍ତ୍ରୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପଞ୍ଚବିଶେଷ ।

କାନ — (ଧାରୁ) ବନ୍ଦନକରିବା, ଦୃଢ଼ କରିବା, ବନ୍ଦନକରିବା, କଣ୍ଠାଫୋଡ଼ିବା, କାଳାପୋଡ଼ିବା ।

କାନ — ପୁ. ବି. (କାଳ + ଅ)ଶିଳ, ଗେଞ୍ଜଣା, ମେଘ, ସରୁ ଓ ଛେଟପୁକଥା କାଠ ବା ଧାରୁ, ଲେଣ, ଝୁଣ୍ଣା, ଖୁଣ୍ଣି, ଖୁଣ୍ଣୁ, ମୁଣ୍ଡ, ଆସାତ, ମୁଥ, ମୁଖୀ, ଅଗ୍ନିଶିଖା, କବା-ଟର ଶକ୍ତି, କଳଣୀ, କଢ଼ଣୀ, କଣ୍ଠଣୀ, ସର୍ବିପାଣିକାରଗ୍ରୟାରଦର୍ଶକକଣ୍ଠା, କକର ମାଣିଶୁଣ୍ଣି, ଗୋରୁଶୁଣ୍ଣି, (ପୁରୁତ) ପ୍ରସବ ପୁର୍ବରୁ ତ୍ରୁଣ ଯୋନିଦ୍ଵାରରେ ଅଟକିବା ଅବସ୍ଥା, କୁମାରକରିବର ମରିଶୁଣ୍ଣି, ପଢ଼ି କଣ୍ଠାରେଗ, ଆହନବିଶେଷ ।

କାନକ — ପୁ. ବି. ପ୍ରସବିଶେଷ, ଗୋରୁ-ପୁରୁତ ଯେଉଁ ଶୁଣ୍ଣରେ ବନ୍ଦାହୁଅନ୍ତି, କାଳା, ଖୁଣ୍ଣି, ଉଦ୍ଦୋତ ଦେବତା-ବିଶେଷ, (କୀ) ମହୁବିଶେଷ, ସ୍ଵବ-ବିଶେଷ ।

କାନଣୀ — ଗ୍ର. ବି. (ଫ-କାଳନ) କଳଣୀ ହୃଦୟକୁ, ଅର୍ଣ୍ଣକ, ଘରର କବାଟକୁ ଭିତରକାଢ଼ୁ ବନ୍ଦକରିବାପାଇଁ କବାଟରେ ଲାଗିଥିବାଲୁହା ବା କାଠରଦଣ୍ଡ ।

କାନନ — କୃ. ବି. (କାଳ + ଶ୍ର, ଅନ) ବନ୍ଦନ, ଭରମଦ୍ୱିବିଶେଷ, କବାଟ କିଳିବା କର୍ମ, ଦୃଢ଼ିକରଣ, ପ୍ରିଣକରଣ, କାଳା-ପୋତା, ରେକ, କେନ୍ଦ୍ରଯୋଡ଼ିବା କର୍ମ ।

କାନପଣ୍ଡିତ — ପୁ. ବି. (କାଳ + ପଣ୍ଡିତ) + ଅନ୍ତିବିଶେଷ ।

କାଳା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କାଳ + ମୁଖ ଅ + ଆ) ବାନ୍ଧ, ଶିଳ, ବନ୍ଦନଶୁଣ୍ଣ, ଅନ୍ତିକୁଳାଳନ, ଅଗ୍ନିଶିଖା, କହୁଣୀମୁଣ୍ଡ୍ୟାଗାତ, ରତିବନ-

ବିଶେଷ, ଶୋବା, ତାରା, ଝୁଣ୍ଣା, ଖୁଣ୍ଣି, (ଗ୍ର. ବି.) କୀଳବାକାରୀ, (ବି) କାଳିତ, କୀଳାସାରଥ୍ୟବା, ଗାରପଢ଼ ଲେଖାୟାର-ଥିବା (ଲେଖା) । [ଶିଳନରୂପ ।

କୀଳାଇବା — ଗ୍ର. କି. କୀଳବାଦି ସ୍ଵାର କାଲଳ — କୁ. ବି. (କାଳା + ଅଳ + ଅ, (ଅ) କଳ, ଅମୁତ, ରକ୍ତ, ମୁଢ଼, ପଣ୍ଡ । କାଲଳଙ୍କ — କୁ. ବି. (କାଳଳ + ଜନ୍ମ + ଅ) ଜଳକାତ ।

କାଲଳଧ୍ୟ — ପୁ. ବି. (କାଳଳ + ଧା + କ) ସମୁଦ୍ର ।

କାଲଳପ — ପୁ. ବି. (କାଳଳ + ପା + କ, ଅ) ଶାନ୍ତି, ଜେ.କ, (ବି) ହୃଦୟରପାସୀ, ହୃଦୟରପାନକାଶ ।

କାଲଳପା — ପୁ. ବି. ଅଗ୍ନି, ଯମ ।

କାଲଳାଳ — ବି. (କାଳଳ + ଜନ) ଇଟିପିଟି, ଏଣ୍ଟୁଆ ।

କାଲଳାକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନ ରାତରେବ ।

କାଲଳାଣୀ — ଗ୍ର. ବି. କବା.ଟ ଦେବତାକରିବା, କଳଣୀ (ତେଣ) ।

କାଲିତ — ବି. (କାଳ + ମୁଖ ତ) ବତ୍ର, ହୃଦୟ, ବନ୍ଦାସାରଥ୍ୟବା, କୀଳାସାରଥ୍ୟବା, ଭୁମିରେ ପୋତାସାରଥ୍ୟବା (ମେଘ ଥାତି) । (ବି) ବନ୍ଦନ । [(ତେଣ) ।

କାଲମା — ବି. (କାଳ + ଜନ + ରା) କାଳଣୀ

କାଲବା — ଗ୍ର. କି. (ଫ-କାଳନ) ଦ୍ୱାରା ହୁଇ କରିବା, ଦେବକୁ ଉତ୍ସବ ବା ମହାଦିଦ୍ଵାରା ଭୁତପ୍ରେତ ରତ୍ୟାଦିକ ଠାରୁ ରକ୍ଷା କରିବା, ଅକାଟୁ କରିବା, ଦୁଷ୍ଟ ଭୁତପ୍ରେତ ଓ ବ୍ୟାଗ୍ର-ସର୍ପାଦିକ୍ଷା ମହାବଳରେ ଏକଷ୍ଟାନରେ ହୁଇ କରିବା, ଲେଣ ଆଦିକୁ କଟିଦେବା, କାଳା ମାରିବା, ଝୁଣ୍ଣା ମାରିବା ।

କାଶ — ପୁ. ବି. (କା + ଶଣ + ଅ)ବ.ଶ୍ର., ପଞ୍ଚି, ବାନ୍ଦର, ସୂର୍ଯ୍ୟ, (ବି) ବବସ୍ତ, ନିଃସ୍ଵ, ଦାନ ଦରିଦ୍ର, ଭଲଗୁ, ଲିଙ୍ଗଳା ।

କାଶପଣ୍ଡି — ପୁ. ବି. (କାଶ + ପଣ୍ଡି) ଅପାମାର୍ଗ ରତ୍ର । [ଶଣ୍ଡ ରତ୍ର ।

କାଶପଣ୍ଡି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅପାମାର୍ଗରତ୍ର, ଭବତ-

ବୁଞ୍ଚାଳ — ସ୍ତ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବିଂ. କୋମଳ,
ନରମ । [କରିବା ।
ବୁକ—(ଧାରୁ) ନିର୍ଗତହେବା, ଗ୍ରହଣ
ବୁକ—ବିଂ. (ବୁକ + ଅ) ସମ୍ପର୍କ, ଯେ
କର ଆଦାୟ କରେ ।
ବୁକଥା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନକଥା, ଅଣ୍ଣିଲକଥା
ପୃଥ୍ଵୀଷମ୍ବନ୍ଧୀୟ କଥା ।
ବୁକର—କୀ. ବି. (ବୁକ + ରୁ + ଅ)ମଦ୍ୟ ।
ବୁକର—ବି. (କୁ + କର) ବ. ସା, କୁଣ୍ଡଳ
ହସ୍ତବିଶିଷ୍ଟ, ହାତଖଣ୍ଡିଆ, (ବି) ଜୋବ-
ସମ ଦାୟର ଶାଖାବିଶେଷ, କୁଣ୍ଡଳତହ୍ୟ,
ଗୁଣ୍ଡିପଣ୍ଡୀ ।
ବୁକର୍ମ—କୀ. ବି. (କ. ଧା) ଲେକ ନିରଜ
କାର୍ଯ୍ୟ, ପାପାତରଣ, ପାପ, ଗର୍ଭିତ
କାର୍ଯ୍ୟ, ଦୁଷ୍ଟି ସ୍ଥା ।
ବୁକର୍ମକାଶ—ସୁଂ. ବି. (କୁ + କର୍ମ + କୁ
+ ଇନ୍ଦ୍ର) ଯେ ଶରୀର କାମକରେ, ଯେ
ଅପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ।
ବୁକର୍ମଦେହ, କୁକୁରବେଦି—ଗ୍ରା. ବି. ବିବାହ
ଦେହ ନିକଟରେ ତଥାର ହୋଇଥିବା
ହେଠ ଦେହ, ଏହ ଦେହରେ ଅହକ-
କର୍ମ କରୁଥାଏ ।
କୁକର୍ମଶାଳୀ—ସୁଂ. ବି. (କୁ + କର୍ମନ +
ଶାଳ + ଇନ୍ଦ୍ର) କୁକର୍ମପ୍ରତି ।
କୁକର୍ମି—ସୁଂ. ବି. (କୁ + କର୍ମନ) କୁଣ୍ଡଳ
କାର୍ଯ୍ୟକ ସ୍ଥା ।
କୁକର୍ମି—ସୁଂ. ବି. (କୁ + କର୍ମନ + ଇନ୍ଦ୍ର)
କୁଣ୍ଡଳିତ କାର୍ଯ୍ୟକାଶ, କୁକାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିପ୍ର
(ସ୍ତ୍ରୀ) କୁକର୍ମି ।
କୁକାଠିଆ—ସୁଂ. ବି. କୁଣ୍ଡଳ (ବ୍ୟକ୍ତ)
ଲାଗ, ଅସମ୍ଭାବିତ, ଅମାନିଥା ।
କୁକାପ—ଗ୍ରା. ବି. ଝଞ୍ଜଟ, ମନ୍ଦ, କୁଣ୍ଡଳ ।
କୁକାପନ୍ତୀ—ଗୋଟିଏ ଶିଖ ସମ୍ବନ୍ଧାୟ-
ବିଶେଷ ।
କୁକାର୍ଯ୍ୟ—କୀ. ବି. (କ. ଧା) ମନକାର୍ଯ୍ୟ,
ଦୁଷ୍ଟମ୍ବ, ଦୁଷ୍ଟି ସ୍ଥା ।
କୁକି—ଭାରତର ପୂର୍ବପ୍ରାନ୍ତବାସୀ ଗୋଟିଏ
ଅସଭ୍ୟ ଜାତି । [ଭାଖର ।
କୁକଳ—ସୁଂ. ବି. (କୁ + କଳ) ପର୍ଦତ,
ପରିଷାର ।

କୁମାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିଦା ।
କୁମାର—ସୁଂ. ବି. ସତାବରବୃକ୍ଷ, ଶାଳୁଳି
ବୃକ୍ଷ, ଶିମିଳିଗଛ, ପୁନ୍ଦୁକିଆ ଶାର ।
କୁମଟବ୍ରତ—କୀ. ବି. ଭାଦ୍ରକଳ ସପ୍ରମାଦିନ
ଶିବ ପାଣ୍ଡାଙ୍କ ପୁଜା ଓ ଭିପବାସ ବୁପ
ଦୃତ ।
କୁମୁଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିନ୍ଦା ଆସୀୟପର-
ବାରର ଗଣ୍ଣା ।
କୁମୁଡ଼—ପ୍ରା. ବି. (ଇତର) କୁମୁଡ଼ ।
କୁମୁଡ଼ା—ଗ୍ରା. ବି. ମୁରାଣୀ, କୁମୁଡ଼,
କୁମୁଡ଼ପଣୀ ।
କୁମୁଡ଼ାଅଣ୍ଟା—ଗ୍ରା. ବି. କୁମୁଡ଼ାର ଉମ୍ବ
ଉମ୍ବର ଶୋଳ ଭଲ) ଅନ୍ତପଲା ଓ
ଭଙ୍ଗପ୍ରବଣ ।
କୁମୁଡ଼ା ଭାନବେଳ—ଗ୍ରା. ବି. ମହିରେ,
ବାତ ପାହିନ୍ତା ସମୟ, ଅନ୍ତପ୍ରଭାତ ।
କୁମୁଡ଼—ସୁଂ. ବି. (କୁକୁ + ଦା + ଅ)
ସହାର ପୁଙ୍କକ ଅଳଂକୃତ କନ୍ୟା-
ସମ୍ବନ୍ଧାନକାଶ ।
କୁମୁଡ଼ର—କୀ. ବି. (କୁ + ସୁନ୍ଦର + ଅର)
ମେହୁଦଶ୍ଵର କମ୍ପରାରେ ନିତମ୍ବାନ-
ମୁତ ଗର୍ଭଦୟ, କୁଦ୍ରକୁଷ ବିଶେଷ,
ପୋକଶ୍ଵାଗର ।
କୁମୁଡ଼—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭୁତଯୋନିବିଶେଷ ।
କୁମୁଦକୁଆ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ବଲିଆକ କୁମୁଦ
କୁମୁଦ କାଶୀଦୟ ବନ୍ୟହଂସପ୍ରାଚୀ-
ବିଶେଷ ।
କୁମୁଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରାଗିଣୀବିଶେଷ ।
କୁମୁଦ—ସୁଂ. ବି. (କୁକୁ + ଇତର) ଶାନ,
କୁକୁର, ଗୁଣ୍ଡିପଣ୍ଡୀରୁଳୁ, ଗଣ୍ଠିଅନା,
ଦେଶବିଶେଷ, ଯଦୁବଣୀୟ ଅନ୍ଧକ-
ଶଳପୁଷ୍ପ ।
କୁମୁରଜଳିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କୁମୁରଜଳି
(ଦେଖ) ।
କୁମୁରଜଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମଧ୍ୟବିଶେଷ,
କୁଦ୍ରକୁଷବିଶେଷ ।
କୁମୁରମେତକ—ସୁଂ. ବି. ମୋରଷ,
କୁମୁରିଆ, ଗରଗଢ଼ ।

କୁମୁନ୍ଦମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କେଳିକୁଷ, ଦଦରୀ ।
କୁମୁଡ଼—ସୁଂ. ବି. (କୁ + ମୁଡ଼ + ଅ)
ପରିବିଶେଷ, କୁମୁଡ଼ା, (ଏହା ଗ୍ରାମ୍
ଓ ବନ୍ୟ ଭେଦରେ ଦୁଇପ୍ରକାର)
ଭୂଷଣାଳ୍ପା, ଅଗ୍ନିକଣା, ନିଷାଦପୁଷ୍ପ,
ଶୁଦ୍ଧିଜାତ ।

କୁଳ୍ଟୁ ଟକ — ସୁ. ବ. (କୁଳ୍ଟ + କ) ନିଷାଦ
 ପତା ଓ ଶୃଦ୍ଧା ମାତାଠାରୁ ଉପହାର
 ସନ୍ତ୍ରାନ, ମାତକାନବିଶେଷ, କୁଳ୍ଟା ।
 କୁଳ୍ଟୁ ଟଥ୍ୟନ — ସୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଳ୍ଟାର
 ପାକ ।
 କୁଳ୍ଟୁ ଟତ୍ତ୍ଵ — କୀ. ବ. କୁଳ୍ଟୁ ଟତ୍ତ୍ଵ (ଦେଖ),
 ଲଳତାସପୂର୍ଣ୍ଣ ଚତ ।
 କୁଳ୍ଟୁ ଟମଣିପାଦ — ସୁ. ବ. କାଶୀପୁରମଣିପାଦ ।
 କୁଳ୍ଟୁ ଟମ୍ପୁକ — କୀ. ବ. କୁଳ୍ଟାର ମୁଣ୍ଡ,
 ଚଷ୍ଟା, ଚତ ।
 କୁଳ୍ଟୁ ଟଶିଙ୍କ — ବ. କୁମାରପୁର ଗଛ ।
 କୁଳ୍ଟୁ ଟଶିଙ୍କ — କୀ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଳ୍ଟା
 ବା ମୁରଗୀର ଶିମ୍ବ । [ବିଶେଷ] ।
 କୁଳ୍ଟୁ ଟାଣ୍ଟକ — ସୁ. କୀ. ବ. ସୁଧାନ୍ୟ
 କୁଳ୍ଟୁ ଟାଇ — ସୁ. ବ. (କୁଳ୍ଟ + ଆ +
 ଇ + ଅ) କୁଳ୍ଟୁ ଟାଇଲ୍ ବଣ୍ଣ ଓ ରବ
 ବଶିଷ୍ଟ, ସର୍ପବିଶେଷ । [ବିହାର] ।
 କୁଳୁଟାଶମ — ସୁ. ବ. ଗୋଟିଏ ବୌକ-
 କୁଳୁଟାମ୍ବ — କୀ. ବ. କେଣବିଶେଷ ।
 କୁଳୁଟାସନ — କୀ. ବ. ଆସନବିଶେଷ ।
 କୁଳୁଟାହି — ସୁ. ବ. କୁଳୁଟାଭାର୍ପା ।
 କୁଳୁଟି — ଶୀ. ବ. ଦମ୍ପ ଆଚରଣ, ଥକ-
 କାର ପ୍ରକାଶ ।
 କୁଳୁଟୀ — ସୀ. ବ. (କୁଳୁଟୁ + ଇ) ମିଥ୍ୟ
 ଆଚରଣ, ଝିଟପିଟି, କାଟବିଶେଷ,
 କୁଳୁଟଜାପାଦ୍ମ ସ୍ତ୍ରୀ, ଶିମିଲିଗଛ ।
 କୁଳୁଟୀବୁଦ୍ଧ — କୀ. ବ. ବୁଦ୍ଧବିଶେଷ,
 କୁଳୁଟୁବୁଦ୍ଧ (ଦେଖ) ।
 କୁଳୁଟେଶ୍ଵରତତ୍ତ୍ଵ — କୀ. ବ. ତତ୍ତ୍ଵବି-
 ଧୂତ ଶ୍ରୀଏ ତତ୍ତ୍ଵ ।
 କୁଳୁର — ସୁ. ବ. (କୁଳ + କୁ + ର + ଅ)
 ପକ୍ଷବିଶେଷ, କୁଳୁଟ, କନ୍ଯକୁଳୁଟ ।
 କୁଳୁର — ସୁ. ବ. (କୁଳ + କୁ + ର + କ, ଥ)
 ଗଣ୍ଠା ଅନା ଗର; ଶାନ, କୁଣ୍ଡ, କୁରୁର,
 ମରୁବଣୀୟ ସମ୍ବିଲାତିବିଶେଷ, ନର,
 ସଙ୍କର, ଶାନବ୍ୟତ, ଅନକରୁଳପୁର,
 (ଶ୍ରୀ) କଳୁର ।

କୁଳ୍ପୁରୁଷୁତ୍ତି—ବ. (କଳ୍ପିତ + ଲଦ୍ଧ + ଅ)
 ଛୋଟ ବନ୍ୟ ତହୁବିଶେଷ, କୁଳ୍ପୁରୁଷୁତ୍ତି
 ପାଇଥା ଗଛ ।
 କୁଳ୍ପୁରୁଷୁତ୍ତି — ସୁଂ. ବି. ପୋକଣ୍ଡା ଗଛ ।
 କୁଳ୍ପୁରୁଷୁତ୍ତି — ସୁଂ. ବି. ପୋକଣ୍ଡା (ଦେଖ) ।
 କୁଳ୍ପୁରୁଷୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଳ୍ପୁରୁଷ ଜାତୀୟ
 ସ୍ତ୍ରୀ, କୁଠା, ମାର କୁଳୁର ।
 କୁଳ୍ପୁରୁଷାନ୍ — ସୁଂ. ବି. ମାରଙ୍ଗ ମୁଗୀ ।
 କୁଳ୍ପୁରୁଷାକ — ସୁଂ. ବି. ଉତ୍ତରହିମ୍ୟ ନାମକ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣପ୍ରଣେତା ।
 କୁଳ୍ପୁରୁଷ — ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) କୁଳମି-
 କାଶ, ଦୂର୍ମରତ, ପାପୀ । [ପାପ ।]
 କୁଳ୍ପୁରୁଷୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ମନ୍ଦକାରୀୟ,
 କୁଷ — ସୁଂ. ବି. (କଷ + କ.ସ) ପେଟ,
 ଅନ୍ତର୍ମୁଳ, କୁଷି, ଉଦର । [ସମୟ ।]
 କୁଷଶ — ବି. (କ.ଧା) ମନ୍ଦମୁଦ୍ରାତ୍ମ, ଅନ୍ତର୍ମୁଳ
 କୁଷି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କଷ + ସି) ଗର୍ଭ,
 ଉପସାଗର, ମଧ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍ମୁଳ, ଉଦର,
 ପେଟ, ଶୃହା, ଅନ୍ତର୍ମୁଳ, ଉପତ୍ତିକା,
 ଶତ୍ରୁଧାର, ଶ୍ଵାରଶୋଳ, ସକବିଶେଷ ।
 କୁଷଗତ — ବି. (କୁଷି + ଗତ) ଉତ୍ତର,
 ଉଦରପ୍ରଦୟ, ଉଦରମଧ୍ୟଗତ, ଗର୍ଭଗୟ
 ସ୍ଥିତ ।
 କୁଷିତ — ସୁଂ. ବି. (କୁଷି + ଜନ + ଅ)
 ଗର୍ଭକାତ (ସନ୍ତୁନ) ।
 କୁଷିଲା-ଶ୍ଵାରିଂ. (କୁଷି + ଜନ + ଅ + ଆ
 ଗର୍ଭକାତା (ଜନା) ।
 କୁଷିମୁଖ — ବି. (କୁଷି + କୁ + କ.ର)
 ପେଟ, ଉଦରମୁଖ, କୁଷଣ, ଧାର୍ଯ୍ୟପର ।
 କୁଷିବନ୍ଧ — ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ନଳ, ଶର
 କୁଷିଲୁଳ — ସୁଂ. କୁ.ବି. (ବେତତ୍ର) ପେଟ-
 ବେତନା, ପେଟମରୀ ରୋଗ ।
 କୁଷେମୁ — ସୁଂ. ବି. ଉଗବତୋତ
 ରୌତ୍ରାଶ୍ଵର ପୁଣି । [ନିନଦ ।]
 କୁଣ୍ଡାତ — ସୁଂ. ବି. ମନ ବୋଲ ପ୍ରମିଳ,
 କୁଣ୍ଡାତ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ନିନା,
 ଅନ୍ତାତ, ଅପରାଣ ।
 କୁଗଠନ — ଶ୍ଵା.ବି. ମନ ଆକୃତ ବିଶିଷ୍ଟ,
 ଅମ୍ବଲର, ଅପଟଣ ।

କୁରଣୀ — ସୁଂ. ବି. କୁଷଙୀ, କୁମେଳି
 ମଧ୍ୟ ପାହାକୁ ରଖନା କରିଯାଏ ।
 କୁରତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନ୍ଦ ଅବହ୍ଲାସ, ମନ୍ଦ
 ଉପାୟ ।
 କୁରୋ — ସୁଂ. ବି. ମନ୍ଦ ଗୋରୁ ।
 କୁରହ—ସୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ସେଇଁ ସବୁ
 ଗୁରୁ ଅଶ୍ଵର ଫଳ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।
 କୁରାମ—ସୁଂ. ବି. ନିନ୍ଦତ ଗ୍ରାମ, କୁଷତ
 ଗ୍ରାମ ।
 କୁରଟନ—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କୁରଠନ)
 ଅପୁରୁର, ଅପୁଟଣ ।
 କୁରୋଷଶ—ଲ୍ଲା. ବି. ନିନା ବା ଅଗଣ୍ଧି
 ରଟନା, କୁରୁମପୁଲ ।
 କୁରୁତିବା—ଶା. କ୍ର. (ସ-କୁରୁତିବା)
 ସକ୍ରିତିତ ହେବା, ମୋଡ଼ି ହୋଇଯିବା,
 ସାକ୍ରିତ ଯିବା, ଲାଇଯିବା ।
 କୁରୁମ—କୁଳ. ବି. ହଳଦି, ରଜତବଦ୍ଧ-
 ବିଶେଷ, କାଞ୍ଚନ, କାଞ୍ଚାର ଦେଖଇ
 ଗୁଲୁ ଓ ତହିର ଫଳର ସୁରକ୍ଷାବେଳେର ।
 କୁରୁମତାମ—ବିଂ. ହଳଦିଆ ଗୁଲୁ ରକ୍ତ-
 ବଣ୍ଣ ପୁରୁ ।
 କୁରୁମପାଣ୍ଡ—କଣେ ପାଣ୍ଡ ରାଜା ।
 କୁରୁମରଙ୍ଗ—ଶା. ବି. ସିନ୍ଦୁରଙ୍ଗ ।
 କୁରୁମରେଣ୍ଟ—ସୁଂ. ବି. ହଳଦିଗୁଣ୍ଡା ।
 କୁରୁମ କ୍ର—ବିଂ. ହଳଦିପୁରୁ ।
 କୁରୁମାତ୍ର—ସୁଂ. ବି. କାଣ୍ଠାରଦେଶୀୟ
 ପ୍ରଦତ୍ତବିଶେଷ ।
 କୁରୁମାରୁଣ—କୁଳ. ବି. ହଳଦିପରି ଲାଲ ।
 କୁରୁମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମହାନେଥାତ୍ମକା ଲତା ।
 କୁରଙ୍ଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମହାକୋତ୍ସମାଲତା ।
 କୁର—(ଖାରୁ) ପଣୀ ପର ରାବିବା, ବନ୍ଦ
 ହେବା, ମିଶାଇବା, ଯିବା, ପାଲିସ
 କରିବା, ସକ୍ରିତତହେବା, ସମ୍ପ୍ରତ କରିବା,
 କମାଇବା, ବଜାଇବା, ବାଧାଦେବା,
 ଅଣ୍ଟିଗ ହେବା ।
 କୁରକୁରୁ—ଶା. ବି. ଟିକଟିକ ହୋଇ
 ଖୁବୁ ଛେବୁ ହୋଇ ଯାଇଥିବା ।
 କୁରକୁଠିଆ—ଶା. ବି. କୁରୁତ, ସକୁଠି,
 ଅତିଶୟ ମଳକା, (ପାଣିଆଥି) ।

କୁତ୍ତକୁଟି—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି, ଛୋଟ ମଣା ।
କୁତ୍ତନ—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଯେପଣେ ପ୍ରଥମ ଦ୍ରୁବ୍ୟ କୋରୁ ବଢ଼ି କରେ, ଯେ ଅତ୍ୟଧିକ ଲଭରେ ପଣ୍ଡ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ବଢ଼ି କରେ ।

କୁତ୍ତବିହାର—ବି. ଉତ୍ତରବଜାର ପାଞ୍ଚଥି ଶାଖା ବିଶେଷ ।

କୁତ—ସ୍ଵ., ବି. (କୁର୍ + କ, ଅ) ପ୍ରନ, ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଧର, ଜାତିବିଶେଷ (ବିଂ) ସଙ୍କୁଳିତ ।

କୁତକଳସ—ବି. କଳସ ପର ବଢ଼ି କୁତ ବା ପ୍ରନ ।

କୁତକଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରନକୋରକ, ନବୋଭିନ୍ନ ପ୍ରନ, ପଢୁ କଢ଼ିପର ପ୍ରନ ।

କୁତକୁକୁମ—କୁରୀ. ବି. ଯେଉଁ ହଳପା ପ୍ରନରେ ଲେପନ କରିଯାଏ ।

କୁତକୁମ—ସ୍ଵ. ବି. (କ.ଧା) ପାନୋଦୂତ ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଧର, କଳସ ତୁଳ ଉଚ କୁତ ।

କୁତକୋରକ—ସ୍ଵ. କୁରୀ. ବି. ପତ୍ରାଦିର ମୁକୁଳ ତୁଳା ପ୍ରକୃତ ।

କୁତଦ—ସ୍ଵ. ବି. (କୁ + ତଦ) କ, ଧା, ଚନ୍ଦି, କୁପରମଣ୍ଡ, କୁମରଣା, ଅନ୍ତର୍ବିଦ୍ଧି ।

କୁତର୍ବି—ସ୍ଵ. ବି. (କୁତଦ + ରବି) କୁମରାକାଶ, ଚନ୍ଦାକାଶ, କୁପରମଣ୍ଡବିଦ୍ଧି, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁତର୍ବିଣୀ ।

କୁତର୍ବିଦ୍ଧି—ଗ୍ରା. ବି. କୁରୀତ, କୁଟିଲ, କୁତର୍ବି । [ବିଶେଷ]

କୁତର୍ବିନାମି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୁହୂର୍ତ୍ତି ନାମି ଲଭାରି, କୁତର୍ବିନାମି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁତର୍ବି + ନାମି) ପ୍ରନର ଅଗ୍ରଭାଗ, ତୁଳକ, ପ୍ରନତୁଳ ।

କୁତର୍ବିନାମି—ଗ୍ରା. ବି. ମନ୍ତ୍ରାତରଣ, ବଦମାଇସି ।

କୁତର୍ବିନାମି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାରଭୋତ୍ତମାନ, ଜିଆ, କେଅ ଆ ।

କୁତର୍ବି—ସ୍ଵ. ବି. (କୁତର୍ବି + ରବି) ମନ୍ତ୍ରାତରଣ, କୋତିଆ, ବିଶାନ୍ୟ ଦିର୍ଘ ଭାଗର ଦେଖ ବିଶେଷ ।

କୁତକିଷ୍ଟକ—ସ୍ଵ. ବି. ନିନ୍ଦତ ତକିଷ୍ଟକ, ମନ ଦେବା, ଶର୍ପ ତକିଷ୍ଟକ ।

କୁତକିଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନ ତକିଷ୍ଟା, ଶର୍ପ ତକିଷ୍ଟା ।

କୁତକିଷ୍ଟା—ଗ୍ରା. କୁରୀ. କୁରୀତ, ପ୍ରନର କୁତକିଷ୍ଟା—ବି. (କୁତର୍ବି + କିଷ୍ଟା) କୁତକିଷ୍ଟା (ଦେଖ) ।

କୁତକିଷ୍ଟା—ଗ୍ରା. ପୁରୁଷ. ତାନ୍ତ୍ରିକାତ୍ୟର

ତେଜିଜୀଯୀ ସାରଣୀଗ୍ରହ ବା ପଞ୍ଜ କା-

କାର ।

କୁତନନ—ବି. (କୁ + ତନନ) ରକ୍ତ ତନନ, କୁକୁମ, ବକମ କାଠ, ବୃକ୍ଷ ବିଶେଷ ।

କୁତନନ—ବି. ତାଳମୁ, କଇଥ ଗଛ ।
କୁତନନ—କୁରୀ. ବି. (ଗତର୍ବ) ପ୍ରନର ଅଗ୍ରଭାଗ, ପ୍ରନର ଭୂଣି, କୁତୁଳ ।

କୁତର—ସ୍ଵ. ବି. କୁତର + ଅନ୍ୟ ପରର ନିନ୍ଦା କରେ, କୁଣ୍ଡିତ କର୍ମକାରୀ, କୁଣ୍ଡାନେ ବିତରଣକାରୀ ।

କୁତରିଷ—କୁରୀ. ବି. (କ.ଧା) ମନଚରିଷ, କୁଣ୍ଡିତ ଆଚରଣ, ଦୁଃଖାଳିତା, କଦାରୁର, (ବ. ମୁ ବିଂ) ଦୁରିଷତ, କଦାରୁର, ଦୁଃଖାଳି, ଅସ୍ତ୍ର, ଅସାଧୁ ।

କୁତରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ରୀଧା) ମନ ଆଚରଣ, କୁପଥା, ମନ ପୁରୁଷ ସେବା, କୁଣ୍ଡିତ ।

କୁମ—ଗ୍ରା. ବି. ମୁଖ୍ୟାଶାତ, କୋରୁ ବିକି ।
କୁମୁଷ—କୁରୀ. ବି. (ଗତର୍ବ) ପ୍ରନର ଅଗ୍ରଭାଗ, ତୁଳକ, ପ୍ରନତୁଳ ।

କୁମୁଷର-କୁତାକରବା—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) କୁରୀ. ଅଞ୍ଚଲତ୍ସାରରେ ଲୁଗୁରବା, ଲୁଗୁରା, “ଏଣେତେଣେ ଲୁଗୁରବା” [ଦୁଷ୍ଟପଣ୍ଡ]

କୁମୁଲ—ଗ୍ରା. ବି. ମନ୍ତ୍ରାତରଣ, ବଦମାଇସି ।

କୁତା—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାରଭୋତ୍ତମାନ, ଜିଆ, କେଅ ଆ ।

କୁତକ—ସ୍ଵ. ବି. (କୁତର୍ବି + କି) ମନ୍ତ୍ରାତରଣ, କୋତିଆ, ବିଶାନ୍ୟ ଦିର୍ଘ ଭାଗର ଦେଖ ବିଶେଷ ।

କୁତକିଷ୍ଟକ—ସ୍ଵ. ବି. ନିନ୍ଦତ ତକିଷ୍ଟକ, ମନ ଦେବା, ଶର୍ପ ତକିଷ୍ଟକ ।

କୁତକିଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନ ତକିଷ୍ଟା, ଶର୍ପ ତକିଷ୍ଟା ।

କୁତକିଷ୍ଟା—ବି. (କୁତର୍ବି + କିଷ୍ଟା) କୁତକିଷ୍ଟା, ସ୍ତ୍ରୀତ, ଅଳ ।

କୁତକିଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନକିଷ୍ଟା, ଅସ୍ତ୍ର ଭାବନା, ମନକିଷ୍ଟା ।

କୁତକା—ଗ୍ରା. କୁରୀ. ପୁରୁଷରବା, ପ୍ରବେଶ କରିବାରବା ।

କୁତର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିଧାରିଣେଷ ।

କୁତଳା—ଗ୍ରା. ବି. ତାନ୍ତ୍ରିକାତ୍ୟର, କୋତିଲା, କୋତିଲଗଛ ଓ ପଳ ।

କୁତୁର—ସ୍ଵ. ବି. କରେ ପ୍ରାଚୀନ କାମ ଶାସ ପ୍ରଣେତା । [ବିଶେଷ]

କୁତୁରୁ-ମୁକୁର—ଗ୍ରା. ବି. ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶବ୍ଦ-ବ୍ୟକ୍ତିକଳ - ସ୍ଵ. ବିଂ. (କୁ + ଲେଲ) ମନ ପରିଚାରଧାରା, କୁଣ୍ଡିତବସ୍ତୁ, (କୁ. ବି) ଲାଣ୍ଡିବସ୍ତୁ ।

କୁତେଳକ—ବି. (କୁ + ଲେଲ + କ) କାଣ୍ଡ ବା ମଳନ ବସନ ପରିଧାୟୀ କୋତିଲ, କୁତିଲ ।

କୁତେଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବଜକଣ୍ଠିନାମକ ତିଷ୍ଠିବ ବିଶେଷ, (ବିଂ) ମନପରିଚାରଧାରଣୀ ।

କୁତେଷ୍ଟ, କୁତେଷ୍ଟକ—ସ୍ଵ. ବି. ମନ କାରୀକାଶ, କୁଣ୍ଡିତ କାରୀକାରକ ।

କୁତେଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି, (କ.ଧା) ମନତେଷ୍ଟା, ମନକାରୀୟ, ଦୂରଭସନ ।

କୁତୁର—କୁରୀ. ବି. (କୁ + ତେ + ଅ) କୁମୁଦ, କିର୍ତ୍ତପୁର, (ଗ୍ରା. ବି) ନିନ୍ଦା, କୁଣ୍ଡା, କୁତୁଳ ।

କୁତୁକାବାଣ—ଗ୍ରା. ବି. ନିନ୍ଦକୁ, ନିନ୍ଦାବାଣ ।

କୁତୁ—ଯା. ବି. ଅଳ, କିର୍ତ୍ତା, ଥେଡ଼ା ।

କୁତୁ—ସ୍ଵ. ବି. (କୁ + ତନ୍ତ୍ର + ଅ) ମଜଳ-ଗ୍ରହ, ନରକାସୁର, ବୃଷ (ଗ୍ରା. ବି)

କୁତୁ, ପଦାକୁ ବାହାରଥବା ପୁଷ୍ପଦେଶର ବଢ଼ିତା ବା ବନ୍ଦାଂଶ, (ବିଂ) ପୁଥ୍ୟବାକାତ, କୁତା, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁମା ।

କୁତକ—ସ୍ଵ. ବି. (କୁଲ + କ) କୁତ (ଦେଖ)

କୁତଙ—ଗ୍ରା. ବି. ତଙ୍ତ୍ରିଶାର କଟକନିଲ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଞ୍ଚଳ ବିଶେଷ ।

କୁତନ—ସ୍ଵ. ବି. ମନମେଳକ, ଅସ୍ତ୍ରକଜନ ।

କୁତନକ—ସ୍ଵ. ବି. ମନମେଳକ, ଅସ୍ତ୍ରକଜନ ।

କୁତନକ—ସ୍ଵ. ବି. ମନପିତା, ଅସ୍ତ୍ର-କଜନ, ଅସ୍ତ୍ରପିତା ।

କୁତନମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନକନମ, ଶର୍ପମାତା ।

କୁତପ—ସ୍ଵ. ବି. (କୁ + ତପ + ଅ) ବ. ବି; କୁଣ୍ଡିତ ଜପକାରକ, କୁତନ୍ତକ, ନିନ୍ଦକ, କଲନାକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁତପ ।

କୁତବାର—ବି. (ଗତର୍ବ) ମଜଳବାର ।

କୁଳମୂଳ, କୁଳମୂଳ—ୟୁ. ବି. ସିନ୍ଧୋର, ଯେଉଁ ରୈର ସିନ୍ଧକର ଘୋରାଏ ।
କୁଳମୂ—ୟୁ. ବି. କୁଣ୍ଡି ତଦ୍ଦତ ବରିଷ୍ଠ,
(ୟୁ. ବି) ଅସୁରବିଶେଷ, ପ୍ରକାଶଦରପୁନ ।
କୁଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ଲନ୍ + ଆ + ଆ)
ସୀତାଦେଖା, କାତ୍ୟାସୁଲ, ଦୂରୀ, (ୟୁ.
ବି) କୁଳାପିଠିଆ, କୁଳୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଳା ।
କୁଳାତ—ୟୁ. ବି. ନାଚବିଶକାତ, (ଗା.
ବି) କୁଣ୍ଡ, ବକାତ୍, ଶେତକା ।
କୁଳାତପଳ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଳାଙ୍ଗାର,
କୁଳକଣ୍ଠକ ।
କୁଳାତିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଳାତ (ଦେଖ) ।
କୁଳାଷ୍ମମ—ୟୁ. ବି. କେଣ୍ଠିଶାଷ୍ମୋତ୍ତ
ଜନ୍ମନମୁଠାରୁ ଅଷ୍ମମୁଠାନମ୍ଭିତ ମଙ୍ଗଳ-
ପ୍ରତ୍ୱୁପ୍ରୟୋଗବିଶେଷ ।
କୁଳି—ଗ୍ରା. ବି. ଛେଟ, ସ୍ଵର୍ଗାବସ୍ଥବିଶ୍ଵିଷ,
ବନକାୟ ସ୍ତ୍ରୀ ।
କୁଳିବେଶ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଜାତୀୟ ରିଅ-
ପିଠିଆ ମଧ୍ୟମାନ୍ତ୍ର ବେଶ ।
କୁଳିଶାରୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକଜାତୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ହୃଦୟ, ପାତିହୃଦୟ ।
କୁଳୁଟ୍ଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ + ଉତ୍ତା + ଟାଟୁ +
କ.ଲ) କୁତୁତ୍ତି । [କୁତୁତ୍ତି]
କୁଳୁଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳୁଟି + କ.ଆ)
କୁଳୁଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳୁଟି + ର) କୁତୁତ୍ତି ।
କୁଳୁନ—ଗ୍ରା. ବି. ଗାରତିବିଦ୍ୟା, ପରର
ଅନ୍ତର୍ବାଧକ ମନ୍ଦିରର, କୁମର ।
କୁଳୁନ—ଗ୍ରା. ବି. ମନ୍ଦିରଦ୍ୱାରା ପରର
ଅନ୍ତର୍ବାଧକ । [ହେବା]
କୁଳୁ—ଧାତ୍ର. ବନନମନ କରିବା, ଫଳୁତିତ
କୁଳୁ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-କୁଳନ) ସକୋଚନ,
ପିନ୍ଧିବା ଲୁଗାର କୁଣ୍ଡତ ଫେର ବା ଅଂଶ,
ବସୁର କୁଥା ହୋଇଥିବା ଧକ୍କା, ଲୁଗା
କୁଥିବାର ପ୍ରଶାଲୀ, ଆମି ଶୁଣ୍ଠ ହେବା
ରେଇ, (ଗ୍ରା. ବି) କୁଣ୍ଡତହୋଇଥିବା ବସ୍ତି ।
କୁଳୁକାନ—ଗ୍ରା. ବି. ପରିଧାନ ବସୁର
ଯେଉଁ ଅଂଶ କୁଣ୍ଡତ ହୋଇ ଲହିପାଖରେ
ଖୋପା ହୋଇଥାଏ, (ବି) କପରକାନ ।

କୁଞ୍ଜକୁଣ୍ଡା—ଗ୍ରା. ବି. କୁଣ୍ଡତ, କୁଣ୍ଡିଲ ।
କୁଞ୍ଜକ-କୁ. ବି(କୁଞ୍ଜ + ବ. ଅନ) ସକୋଚ,
ବନ୍ଦିକରଣ, ଅନାଦର, ନେତ୍ର-
ବୋଗବିଶେଷ ।
କୁଞ୍ଜପଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଣ୍ଡାଶୀଲତା ।
କୁଞ୍ଜ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଞ୍ଜନ ଦିଲ୍ଲା ବା ପ୍ରଶାଲୀ,
ପିନ୍ଧିବା ଲୁଗାର କୁଣ୍ଡତ ଅଂଶ, କୁଞ୍ଜ-
କାନ, ଆଠମୁଠା ପରମାଣରେ ମାପପାତ୍ର
ବା ମାଣ, ମାଟିର ଠେକ ବା ଘଡ଼ି(ପା.
ପମ୍ବ)ଶୟର ନିଳିଷ୍ଟ ମାପପାତ୍ରବିଶେଷ ।
କୁଞ୍ଜବାରବା—ଗ୍ରା. ବି. କୁଞ୍ଜବାରଶିଳନ୍ତରୂପ ।
କୁଞ୍ଜକଞ୍ଚ—ଗ୍ରା. ବି. ଲୁଗାକୁଞ୍ଜବା ଦିଲ୍ଲା,
(ବି) କୁଞ୍ଜା ହୋଇଥିବା (ଲୁଗା) ।
କୁଞ୍ଜ—ୟୁ. ବି. (କୁଞ୍ଜ + ଆ + ଇ) ଶୟା-
ଦିର ଆଠମୁଠା ପରମାଣ ମାପମାତ୍ର,
କୁଞ୍ଜନ, (ଗ୍ରା. ବି) ବୁବିକାଠି, ଛେଟ ମାଟି-
ପାତ ବା ମାଣ ।
କୁଞ୍ଜକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଞ୍ଜ + ଅକ + ଆ)
କାଳାଶ, ତାଲ, କଥ, କୁଣ୍ଡଜୀର, ମେଥୀ,
ମାଜବିଶେଷ ।
କୁଞ୍ଜତ—ବି. (କୁଞ୍ଜ + ମୀ. ତ) କୁଞ୍ଜକୁଣ୍ଡା,
ବନ୍ଦିକୁଣ୍ଡ, ଏକୁଣ୍ଡତ, ବନ, ଅନାଦୁତ,
(କୀ. ବି) ଟଗର ଫୁଲ ।
କୁଞ୍ଜକା—ଗ୍ରା. ବି. କୁଞ୍ଜକରିବା, ବସ୍ତର
କୁଞ୍ଜେଇବା ।
କୁଞ୍ଜମୁଦ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. ଘରର କବାଟ ବା
ବାକ୍‌ପ୍ରକୁ କୋଲପ ପକାଇ ବନନକର
ତହିଁରେ କରମୁଦ୍ରଦେବା ।
କୁଞ୍ଜମୋଡ଼ିକା—ଗ୍ରା. ବି. (ଲ.ଅର୍ଥ) କୌଣ୍ଠି
କାର୍ଣ୍ଣି କରିବାର ଭିତରେ ଭିତରେ
ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସୁଭୁରେଇବା ।
କୁଞ୍ଜୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଞ୍ଜ (ଦେଖ) ।
କୁଞ୍ଜ—ୟୁ. କୁ. ବି. (କୁ + ଲନ + ଅ)
ଲକ ଗୁର୍ବ, କୁଞ୍ଜବନ, ପବତଗୁପ୍ତୀ,
ହାତାନ୍ତ, ତଳପାଟି, ଭିତିବିଶେଷ,
ହୃଦୀଶ୍ଵରୀ ।
କୁଞ୍ଜକାନନ—କୁ. ବି. (କ.ଧା) ଲଭାଗୁର
ପୁଣ୍ଡ ଉପବନ ।

କୁଞ୍ଜକୁଣ୍ଟି—ବି. (ତ ତତ) କୁଞ୍ଜବନର
ଅନ୍ତର୍କେଶ ବା ଭିତର ।
କୁଞ୍ଜକୁଠିର—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ନିକୁଞ୍ଜ
ମଧ୍ୟରେ ଲଭାପତର କମିତ ଘର ।
କୁଞ୍ଜକେଳ—ୟୁ. ବି. ନିକୁଞ୍ଜମଧ୍ୟରେ କୀଡ଼ା ।
କୁଞ୍ଜଟିଠା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଞ୍ଜମଧ୍ୟରେ କୀଡ଼ା ।
କୁଞ୍ଜଗଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଉପରେ ଲଭା ମାତ୍ର-
ଥିବା ଗଛର ଗୋହର ।
କୁଞ୍ଜଗୁଡ଼—ବି. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ଲଭା ମାତ୍ର-
ଥିବା ଘର ।
କୁଞ୍ଜର—ୟୁ. ବି. (କୁଞ୍ଜ + ର) ହୃଦୀ,
ହାତା, କେଶ, ଦେଶବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଞ୍ଜପୁ,
(ବି) ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଅନ୍ୟ କୌଣ୍ଠିପ୍ର ପ୍ରାଣି-
ବାଚକ ଶବ୍ଦ ସଙ୍ଗେ ଲାଗିଲେ ଏହା
'ଶ୍ରେଷ୍ଠ' ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରେ, କୁଞ୍ଜକ
ଜାତିବିଶେଷ ।
କୁଞ୍ଜରକଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଜପିପୁଳୀ ।
କୁଞ୍ଜରକର—ୟୁ. ବି. ହାତାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
କୁଞ୍ଜରକାର ପୁଲ—କୁ. ବି. ପୁଲା ।
କୁଞ୍ଜରଗମନା, କୁଞ୍ଜରଗମନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.
(କ.ଧା) ହାତାର ଗତପର ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର
ଗତ ଧୀର ମନୁକ, ଧୀରଗମନ ।
କୁଞ୍ଜବର୍ଗ—ୟୁ. ବି. ମହୁନ ।
କୁଞ୍ଜବରସ୍ତୁ—କୀ. ବି. କେଣ୍ଠିଶାଷ୍ମୋତ୍ତ
ଯୋଗବିଶେଷ । [ବିଶେଷ] ।
କୁଞ୍ଜବଦଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦକ୍ଷିଣଦିଗ୍ନ୍ଦ୍ର ଦେଖ
କୁଞ୍ଜବପିପୁଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଜପିପୁଳୀ ।
କୁଞ୍ଜରବୁପୀ—ବି. ହୃଦୀଭୁନ୍ଦ ରୂପପୁତ୍ର ।
କୁଞ୍ଜରବୁପୀ—ଗ୍ରା. ବି. (ତତତ) ଶୀକୁଞ୍ଜ ।
କୁଞ୍ଜରସିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ତତତ) ରାଧିକା ।
କୁଞ୍ଜରସିକା, କୁଞ୍ଜରଗମନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.
(ଧା) ଧାତାର ଗତପର ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀର
ଗତ ଧୀର ମନୁକ, ଧୀରଗମନ ।
କୁଞ୍ଜରଗମନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହାତାର
କୁଞ୍ଜରଗମନ—କୀ. ବି. କୁଞ୍ଜରଗମନ ।

କୁଞ୍ଜଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଞ୍ଜର + ର) ହାତୁଣୀ, ହୃଦୀଙ୍ଗ, ମାଉହାପା. ଧାତଳାବୁଷ୍ଟ ।
 କୁଞ୍ଜଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) କାଞ୍ଜି, କାଞ୍ଜି-
 ପାଣି ବା ଖାତା ତୋଣଣି ।
 କୁଞ୍ଜଲତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଞ୍ଜବନ ଉପରେ
 ମାତ୍ରଥୂବା ଲତା, ଲତାମଣ୍ଡପ, ପୁଣ୍ଡି-
 ଲତାବିଶେଷ ।
 କୁଞ୍ଜବନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁଞ୍ଜ + ବନ) ଲତା-
 ଗୃହ, ଲତାଗୃହସ୍ତ ବନ ।
 କୁଞ୍ଜବନଶୀ—ୟୁ. ବି. ଟ୍ରୀକୁଷ୍ଟ, ଓଡ଼ିଆର
 ଜଣେ କବିଜ ନାମ ।
 କୁଞ୍ଜିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଷମର୍ଗ, କଳାଜାର ।
 କୁଟ—(ଧାର) ବକରମନକରିବା, ଶଠତା
 କରିବା, କୁଟିବା, ଖଣ୍ଡଣ, କରିବା,
 ବନଦେବା, ନାଈବା ।
 କୁଟକାଟ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କୁଟକୁଟ (ଦେଖ) ।
 କୁଟକୁଟ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ମୁଖୀପ୍ରତ୍ଯେତିନବ
 କୌଣସି ଶାଶ୍ଵତାର୍ଥକୁ କାଟିଲେ ଯେଉଁ
 ଅନୁତ ଶର ହୁଏ ।
 କୁଟକୁଟା—ଗ୍ରା. ବି. ଟିକିଟିକ, ଖଣ୍ଡଣ,
 (ବିଶ) ଟିକିଟିକର ଚରହୋଇଥିବା ।
 କୁଟନା—ପ୍ରା. (ସମ) ବି. ତିମା, ଯୋହୁ-
 ମାନଙ୍କ ଖାଇବା କୁଣ୍ଡ ।
 କୁଟର—ଗ୍ରା. ବି. ବନନ୍ଦେଲ, ମୁଗରାମ୍ବୁ
 ଜନ୍ମବିଶେଷ । (ଦେଖ) ।
 କୁଟରକୁଟର—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. କୁଟକୁଟ
 କୁଟ—ବି. (କୁଟ + କ, ଥ) ଦୁର୍ଗ, ଦୁଷ୍ଟ,
 ଗୃହ, ମାତ୍ରିଆ, ପଦର, ପଦତାଦିର ଭୂମି,
 ପଥର ଭାଙ୍ଗିବାର ଛେଟହାତୁଡ଼ ।
 କୁଟକ—ୟୁ. ବି. ଦକ୍ଷିଣେ ଜନପଦ
 ବିଶେଷ, ଘରେ ଛାତ, ଝଳି, ଗୃହବିଶେଷ ।
 କୁଟକାଳି—ୟୁ. ବି. କୁଟକ କେଣୀୟ
 ପର୍ବତବିଶେଷ ।
 କୁଟଙ୍କ—ୟୁ. ବି. (କୁଟଙ୍କ + ଥ) ଗୁଳ,
 ଗୃହରାତ୍ମାଦନ, ରଷ ନଥୁବା ଲଙ୍କଳ,
 କୁଟୀର ।
 କୁଟଙ୍କ—ୟୁ. ବି. (କୁଟଙ୍କ + କ) ଗୁଳ,
 ଗୃହରାତ୍ମାରଙ୍ଗୁ, ମନୁନ୍ତ୍ରମ୍ବ, କୁଟୀଥ,
 କୁଟୀର ।

କୁଟଙ୍କକ—ୟୁ. ବି. ଗଛଲତା ପ୍ରତ୍ଯକ୍ଷ-
 ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରାଦିତ ଗନ୍ଧନଶୀନ, ଗୃହାକ୍ରା-
 ଦନ, ଗୁଳ, ଗୃହବିଶେଷ ।
 କୁଟଙ୍କ—ୟୁ. ବି. (କୁଟ + କନ + ଥ)
 ବରମଙ୍ଗିକା, କନ୍ଦୁଯବ, ଦ୍ରୋଣଙ୍କ ନାମ,
 ପିତାକୋରୁଆ, କୁଳବର୍ଣ୍ଣ, ଅଗସ୍ତ୍ୟରସି,
 (ବିଶ) ପଦତୁରୁ ଜାତ, କୁଷରୁ ଉଷ୍ମନ୍ ।
 କୁଟଙ୍କପୁଟପାକ—ୟୁ. ବି. ବେଦି-
 ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ଅତିଷାର ରୋଗନାଶକ
 ଔଷଧବିଶେଷ ।
 କୁଟଙ୍କରସ—ୟୁ. ବି. ବେଦିଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ
 ଅର୍ଶରୋଗନାଶକ ଔଷଧବିଶେଷ ।
 କୁଟଙ୍କଲେହ—ୟୁ. ବି. ବେଦିଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ
 ଅତିଷାର ରୋଗନାଶକ ଅବଲେହ
 ବିଶେଷ ।
 କୁଟଙ୍କଲସାର—କ୍ଲୀ. ବି. କରଇବ, କରେଇମଞ୍ଜି ।
 କୁଟଙ୍କାଦ୍ୟାୟୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. ବେଦିଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ
 ଶୁଳରୋଗନାଶକ ଦୃତବିଶେଷ ।
 କୁଟଙ୍କାରଷ୍ଟ—ୟୁ. ବି. ଅଗ୍ନିଦୀପକ
 କରନାଶକ ଅରଷ୍ଟବିଶେଷ ।
 କୁଟଙ୍କ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଟିବାକ୍ତ୍ରୀ, ମାତ୍ର ।
 କୁଟଙ୍କ—ଗ୍ରା. ଦୁଁ. ବି. ଭବିଆ, ବେଶୀ-
 ପତି, ଯେ ପରପୁରୁଷକୁ ସ୍ତ୍ରୀ ଯୋଗାଏ,
 ଯେଉଁ ବଂଶ ଆପଣା ପ୍ରାକୁ ପରପୁରୁଷ
 ନିକଟରେ ପ୍ରତାଏ ।
 କୁଟଣ୍ଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବେଶୀ, ନଷ୍ଟୀପ୍ରୀ,
 ଯେ ପରପୁରୁଷ ନିକଟରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାକୁ
 ଅଣିପ୍ରାତା ଏ, ଦୁଃଖ, ତିକିରିବସ୍ତି, ତେଜିର
 ପୁଅ ବା ପାହାର ।
 କୁଟରୁଣୀ, କୁଟୁଣୀ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଟୁ-
 ରୁଣୀ, ଯେଉଁପ୍ରୀର ଧାନକୁଟିବା ଜାରିବା ।
 କୁଟରୁଟ—କ୍ଲୀ. ବି. କେନତୀମୁଦ୍ରକ,
 କେଣ୍ଟର, (ୟୁ. ବି) ଶେୟନକରୁଣ,
 ଜଣପଦ ରଜ ।
 କୁଟପ—ୟୁ. ବି. (କୁଟ + ପା + କ, ଥ)
 ମୁଳ, ଶେହବିଶେଷ, ପରମାଣବିଶେଷ,
 ଗୃହନିକଟ୍ଟୁ ଭୂପବନ, ଶସମଦ ମାପ-
 ବିଶେଷ, (କ୍ଲୀ. ବି) ପଦୁବିଶେଷ ।
 କୁଟର—ବି. (କୁଟ + କ, ଥର) ଦର୍ଶ-
 ଶୁଆରଙ୍ଗୁ, ସର୍ପବିଶେଷ ।

କୁଟରୁ—ୟୁ. ବି. (କୁଟ + ଅରୁ) ଲଗାର
 ଗୃହ, ତମ୍ବ, ସର୍ପିତ ।
 କୁଟଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁଟ + ଲା + କ, ଥ)
 ଦୂରବୁଲ, ଶତ, ପଟଳ ।
 କୁଟର ରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଟ + ହାରକା)
 ଦାସୀ, ରୂପରଣୀ ।
 କୁଟା—ଗ୍ରା. ବି. ପାଳ, ଶୁଣିଲନଡ଼ା,
 ଶୁତୁନଢ଼ାଣ୍ଡା, ଧାନକୁଟିବା, ଛେର,
 ମାତ୍ର, ଭୁଣ, କୁଟିବାତିସ୍ତା ।
 କୁଟାଇବା—ଗ୍ରା. ବି. ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା କୁଟିବା
 କିମ୍ବା କରିବା, ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା ମାତ୍ର
 ମରିବା, (ସ୍ତ୍ରୀଲେକମାନେ) ହାତ-
 ଆଦିରେ ଚିତା କୁଟାଇବା, ଧାନରୁ
 ଗୁରୁଳ ବାହାରକରିବା ନିମନ୍ତେ କୁଟିବା
 କର୍ମ ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା କରିବା ।
 କୁଟାକଟ୍ଟା—ଗ୍ରା. ବି. ଧାନକୁଟିବା ଓ
 କାଣ୍ଡିବାରୁପ କମ୍ପ ।
 କୁଟାକାଟ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଟା ଓ ଶୁତୁନାସ
 ବା ଶ୍ରେକାଆଦର ଶେମାନ, ଅଳିଆ,
 ଅସକର । [ରୂପରଣୀ ।
 କୁଟାକାରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପରବୁରିଳା,
 କୁଟାକୁଟି—ଗ୍ରା. ବି. ଅନେକ ପାଦାର୍ଥ
 କୁଟିବାର କର୍ମ ।
 କୁଟାଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନ କରିବା—ଗ୍ରା. ବି.
 (ବ୍ୟକ୍ତ) କିରୁସାମାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନ
 କରିବା ।
 କୁଟାଦାତ—ଗ୍ରା. ବି. ହାତୁଡ଼ିଦ୍ୱାରାଧାରାତାତ ।
 କୁଟି—ବି. (କୁଟ + ର) ବକ୍ର, ବକ୍ରା,
 (ବି) ବୁକ୍ଷ, କୁଟୀର, କୁଟିଆଦର,
 ଶୀରା, ବାଙ୍ଗ ।
 କୁଟି—ବି. କୁଟିଲ ।
 କୁଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନମାବିଶେଷ ।
 କୁଟିକମ—ଗ୍ରା. ବି. ବିବିଧଚିତ୍ର ଓ କାର୍ଯ୍ୟ
 କର୍ମ, (ବିଶ) କାରୁକର୍ମ ଓ ରଜସ୍ତୁ ।
 କୁଟିକୁଟି—ଗ୍ରା. ବି. ଅତ ଶୁତୁନଦ୍ର ଶ୍ରେଷ୍ଠ,
 ଏକାଧିକ ଶୁତୁନଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 କୁଟିକୋଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନମାବିଶେଷ ।
 କୁଟିକଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସମ୍ମାନ ସମ୍ମାନା-
 ବିଶେଷ, ସମ୍ମାନାସ୍ତ୍ରୀ ।

କୁଟିଚର—ସୁ. ବ. (କୁଟି + ଚର + କ, ଅ) ଶିତ୍ତମାର, ସୁମ୍ପମୁର, କଳଶୁଦ୍ଧ, ସାମୁତ୍ତର ଜୀବବିଶେଷ, ଶିତ୍ତକ, ସମ୍ମାସୀ ବିଶେଷ ।

କୁଟିଚ—ବି. (କୁଟ + ଚିତ) କୁଟିଲ ।

କୁଟିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଛୋଟିବା, ପ୍ରହାର କରିବା, ଖଣ୍ଡଗ୍ରେ ବା ତୁନାକରିବା, ସ୍ଥାନେକଙ୍କ ଅଗରେ ଚଢ଼ିବା, ମୁଢ଼ିଲାଦି ବାଦିରେ ଘନମନ ହୃଦୟ-ଦ୍ୱାରା ତାଲିଦେବା; ଖର୍ବ ବର୍ଷାକରିବା ।

କୁଟିର—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁଟ + ରିର) ସୁତ୍ତ-ଗୁହ, ପଣ୍ଡିଶାଳା, କୁଠିଆ, କୁଠିଆସର, ମକ୍ତିଆ ।

କୁଟିଲ—ବି. ବନ୍ଦ, ବଙ୍କା, ଖଳ, ଦୂଷ୍ଟ-ପ୍ରକୃତ, କପଟୀ, ଧୃତୀ, କୁଶତ, କୁପଣ, (ବି) ତରିରଗୁରୁ, ଶିଶମାତ୍ର ଦେବନାନ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ।

କୁଟିଲଗ—ସୁ. ବି. (କୁଟିଲ + ଗମ + ଅ) ବନଗାମୀ(ବି)ସର୍ପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଟିଲଗ ।

କୁଟିଲଗିତ—ସୁ. ବି. (କୁଟିଲଗ + ଗମ + ତି) ବନଗମନକାରୀ, (ବି) ସର୍ପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଉତ୍ସଲିନୀ, କର୍ଣ୍ଣପୁଲ ।

କୁଟିଲଗାମୀ—ସୁ. ବି. (କୁଟିଲଗ + ଗମ + କ, ଇନ) ଯେ ବନଗମରେ ଗଢ଼ିକରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଟିଲଗାମିନୀ ।

କୁଟିଲତା—କି. (କୁଟିଲ + ତା) ବନତା, ଶଠତା, ମନରଥସରଳତା, କପଟସାଧ, କୁଶତହେବା ଅବସ୍ଥା ।

କୁଟିଲବନନୀ—ବି. (କ.ଧା) ଯେହି ବନନୀ ତତ୍ତ୍ଵ ବନଭବରେ ଅକିତ ହୁଏ, ଯଥା—{ }

କୁଟିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଟିଲ + ଆ) ସରସତୀ ନନୀ, ଶକ୍ତିବାଦ୍ୟଶେଷ, ତରିରଜାମୟ ସୁଷ୍ମବିଶେଷ, କୁଟିଲସୁଷ୍ମବର ସ୍ତ୍ରୀ, ବାଧାଙ୍କ ନନ୍ଦନ, ଚନ୍ଦ୍ରସେଣାଙ୍କ ଉଗିନା ।

କୁଟିଲାକ୍ଷର—ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ବାହୁଲିପିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଓ ଦେବନାନର ଲିପିର ପୁଷ୍ପବର୍ତ୍ତୀ ବନଲପିବିଶେଷ ।

କୁଟିଲାତରଣ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅସରଳ ଦ୍ୱାରାହାର, କପଟବ୍ୟବହାର ।

କୁଟିଲାଶ୍ଵର—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) କପଟା-ଶ୍ଵର (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଟିଲାଶ୍ଵରଣୀ ।

କୁଟିଲାଶ୍ଵୀ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ଶଠବୁଲ, କପଟିଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଟିଲାଶ୍ଵୀ ।

କୁଟିଲାଶ୍ଵା—ସୁ. ବି. କପଟୀ, ଅତି ଦୂରନ୍ତପ୍ରକୃତ ।

କୁଟିଲିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଟିଲ + କ + ଆ) ନମାରର ସାତ ।

କୁଟିହେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ସୁନ୍ଦରୁନଃ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିକ୍ରିକରିବା, ତିକେ ପ୍ରଭୁତ ଭର ବସୁ ଦ୍ୱାରା ରେତହୋଇଯିବା, କୁଟିବାଦିସ୍ଵାର କର୍ମକାରୀ ।

କୁଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଟ + ରି) ଗୁହ, କୁଠିଆ, କୁଟୀର, ଲଙ୍କ, ଫୁଲତେଡ଼ା, ସୁରାନମକ ଗରତବ୍ୟ, ସୁରା, କୁଟୁଣ୍ଡା, ଅସ୍ତ୍ରୀରୀ ବାସମୁହ (ଶ୍ରୀ. ବି) ଆଟ, ଉତ୍ତି ।

କୁଟୀକା—ବି. (କୁଟୀ + କ + ଆ) କୁଟୀର, ପ୍ରେଟିପ୍ରେର, କୁଟୀବା ।

କୁଟିକୁତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଯେଉଁ ବସ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ଗୁହ କିମ୍ବା ତମ୍ଭୁ ପ୍ରକୃତ କରିଥାଇଥିଲା ।

କୁଟିରକ—ସୁ. କି. (କୁଟିର + ରକ + ଅ) ସନ୍ଧ୍ୟାସୀବିଶେଷ, ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ।

କୁଟିରକ—ସୁ. ବି. ଯେଉଁ ବିଶେଷ, ବାନଶ୍ଵରାଶ୍ରମୀ ବ୍ୟକ୍ତ, ଆକୁରସମାଧୀ ।

କୁଟିବାନ୍ଧବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଆଟୁକରିବା, ଭକ୍ତିବାନ୍ଧବା, ଶୁଦ୍ଧିଶାନରେ ଲୁଚିବା ।

କୁଟିମୟ—ବି. କୁଟିରର ଅବସ୍ଥା, କୁଟିରର ବିକାର ।

କୁଟିମୁଖ—ସୁ. ବି. ମହାଦେବଙ୍କ ପାରିଷଦବିଶେଷ ।

କୁଟିର—ସୁ. ବି. (କୁଟୀ + ର) କୁଟୁତ୍ରଗୁହ କୁଠିଆସର, ପଣ୍ଡିଶାଳା, (କ୍ଲୀ) କେବଳ, ରତ, ମୌଖୁନ, ସଙ୍ଗମ ।

କୁଟିରକ—ସୁ. ବି. କୁଟିରର, କୁଠିଆସର ।

କୁଟିରେ—ସୁ. ବି. ବୈଦ୍ୟକେନ୍ତ୍ର ସ୍ଵେଦବ୍ୟବିଶେଷ ।

କୁଟୁକୁଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. କିନ୍ତୁକଟା (ଦେଖ) ।

କୁଟୁକୁଟିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାସ୍ତାଙ୍ଗ, କପଟିଆ, ସନ୍ଧୁରୁ, ଟିକଟିକିଆ, ହୁନ୍ଦିରନ୍ଦି ।

କୁଟୁଳୁକ—ସୁ. (କୁଟୁଳ + କ) ଶମ୍ଭା-ଗାର, କୋଠି, ବୃକ୍ଷଲତା-ଆକୁରିତ ଗହନ, ତେ ଲିପର ଗୁଲ, ଗଇଲତା ପ୍ରତ୍ୱର, କୁଠିଆସର ।

କୁଟୁଣ୍ଡା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବ୍ୟବସାୟ-କାରଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ, କୁଟୁଣ୍ଡା (ଦେଖ) ।

କୁଟୁଣ୍ଡମନର—କ୍ଲୀ. ବି. ବେଶ୍ୟାଗର ।

କୁଟୁଣ୍ଡଶାଳା—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଟୁଳ + ଶାଳ) ଟିକିଶାଳ ।

କୁଟୁଣ୍ଡଶାଳ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ସେଇ ପଦିଦ୍ଵାରା କେବର ପଦିରେ ଆଦିଦ୍ୱାରା କେବର ପଦିରେ କରିବାର ନାହିଁ ।

କୁଟୁମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଟ + ଉନ + ର) କୁଟଣୀ (ଦେଖ), ଦୁଶ, ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ପରମ ରୂପ ନିକଟରେ ଅନ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଆଣି ପ୍ରକାଶ, ତେବେମୁଣ୍ଡ ।

କୁଟୁମ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. କୁଟୁମୁ (ଦେଖ) ।

କୁଟୁମବାଟୁମ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. କୁଟୁମୁଦି ପରିବାର ଓ ବନ୍ଦ ।

କୁଟୁମ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଟୁମୁ (ଦେଖ) ।

କୁଟୁମୁଟିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କପଟୀ (ବ୍ୟକ୍ତ), ଶଠ । [ଯୋଗାଇବା] ।

କୁଟୁମୁ—(ଧାରୁ) ପୋଷବା, ଗ୍ରସାକୁରିତିକାର ।

କୁଟୁମୁ—ସୁ. ବି. (କୁଟୁମୁ + କ, ଅ) ରକ୍ତ ସମ୍ବୂନ୍ଦ୍ର ଅସ୍ତ୍ରୀୟ ସ୍ଵକଳ, ଶୁତି, ବାନ୍ଧବ, ପୋଷବକୀ, ତୋତ, ବଶ, ପରିବାର, ବଶଧର, ସମ୍ବୁଦ୍ଧ, ଦଳ ।

କୁଟୁମୁକ—ସୁ. ବି. (କୁଟୁମୁ + କ) କୁଟୁମୁକ, ପରିବାର, ଶୁତି, ବଶ ।

କୁଟୁମୁକଳହ—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବି. ଶୁତି ସହିତ ବିବାଦ, ପାରିବାରକ କଳହ, ଗୁହବିବାଦ ।

କୁଟୁମୁବ୍ୟାପୁତ୍ର—ସୁ. କୁଟୁମୁ ପୋଷ-ଶରେ ଆସନ୍ତ, ବନ୍ଦ ପରିବାରକରିଷ୍ଟ ।

କୁଟୁମୁକ—ସୁ. ବି. (କୁଟୁମୁ + କଳ) ଗୁହସ୍ତ, ଗୁହବକର୍ତ୍ତା, ପରିବାର ମଧ୍ୟସ୍ତ

ଜନେଇବ୍ୟତ୍ତ, ବିବାହିତ ବ୍ୟକ୍ତ, କୃଷକ,
 (ବି) ପାଇବାରିକ ।
କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିତା—ସୀ. ବି. (କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିନ୍ + ତା)
 ସମୋଧତା, ବନ୍ଦୁସମ୍ପର୍କ, କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିତା
 ବିଶିଷ୍ଟବ୍ୟତ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ, ପାଇବାରିକ
 ସମ୍ବନ୍ଧ, କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିତା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ।
କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିନ୍—ସୀ. ବି. (କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିନ୍ + ଇନ୍ + ଇ)
 କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିବିଶିଷ୍ଟ ଗୁହଣୀ, ପିତ୍ତୁମହିଳାଙ୍କଣୀ
 ପ୍ରଭୁତ ଆସ୍ତିଯୁବିଶିଷ୍ଟା (ସୀ) ।
କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡି—ସୁ. ବି. (କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡି + ଇନ୍)
 ଗୁଷ୍ଠ, ଗୁହସ୍ତ, କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିବିଶିଷ୍ଟ, (ବି) କୃଷକ,
 (ସୀ) କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡି ନା ।
କୁଟ୍ଟମୋକ—କୀ. ବି. କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିରବାସସ୍ଥାନ ।
କୁଟ୍ଟମୀୟ—ବି. (କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡି + ଇୟ)
 କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିପୁରୀ, ପରିବାରସହିତ
 ସମୂଳପ୍ରକାର, ସମୋଦ୍ଦିତ ।
କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡି—ଗ୍ର. ବି. ମୁନ୍ତ୍ର କାନ୍ତି ମୁଗବିଶେଷ ।
 କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିକୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡି—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟା. ଧ୍ୟନ୍ୟନ୍ତକରଣ,
 କୁଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିପୁରୀ ଟାଣ ପଦାର୍ଥକୁ ଦାନ୍ତଦାର
 ଅଲାଙ୍କ, କରି କାଟିବାର ଧୂଳି ।
କୁଟ୍ଟେଇରୁଣୀ—ଗ୍ର. ସୀ. ବି. କୁଟ୍ଟେ ରୁଣୀ
 (ଦେଖ) ।
କୁଟ୍ଟକ—ସ୍ଵ. ବି. (କୁଟ୍ଟ + କ + ଅକ)
 ମାଛରଙ୍କାପଣୀ, ଅଙ୍କବିଶେଷ, (ବି)
 ଛେଦନକାରକ, ଚାର୍ଷିକାରକ ।
କୁଟ୍ଟଣୀ—ବି. (କୁଟ୍ଟ + ଅନ + ଇ) ତିଙ୍କି ।
କୁଟ୍ଟଣଶାଳକ—ବି. (୭ତରୁ) ତିଙ୍କିଶାଳ ।
କୁଟ୍ଟନ—କୀ. ବି. (କୁଟ୍ଟ + ଭା, ଅନ)
 ଛେଦନ, ଗାଲିଦେବା, ନିନ୍ଦାକରିବା,
 ପ୍ରତାରଣା, ଭାତ୍ତୁଆ, କାଟିବା, ଦୁଷଣ ।
କୁଟ୍ଟନଦଣ୍ଡ—ବି. କୁଟ୍ଟିବାର ମୁଖଳ ବା
 ପାହାର, ତିଙ୍କିପାହାର, ଖଲମୁଆ ।
କୁଟ୍ଟନ—ସୀ. ବି. (କୁଟ୍ଟ + ଅନ + ଇ)
 ନାୟକନାୟକାରହୟୋଗକାରଣୀ(ସୀ)
 ବ୍ୟକ୍ତିଗୁରୀ ସୀ, ଦୁଆ, ତିଙ୍କିପାହାର ।
କୁଟ୍ଟନୀ—ସୀ. ବି. ଛେଦନକାରଣୀ (ସୀ) ।
କୁଟ୍ଟମିତ—କୀ. ବି. (କୁଟ୍ଟ + ଅମ୍ + ଇନ୍)
 ସ୍ଥାନେକମାନଙ୍କର ବିଳାସବିଶେଷ,

ନାୟକର ପ୍ରେମକୁ ପ୍ରତିଶାଖାନ କରିବା
 ରୂପ ନାୟିକାର ବାହ୍ୟର୍ଜୀ ହାବିବା
 କୃତାକ—ସୁଂ ବି. ଛେଦକ, ସେ ଛେଦନ
 କରେ ।
 କୃତାର—ସୁଂ ବି. (ବୁଝ + ଆର)ପଣ୍ଡତ,
 (କୁ) କମ୍ପୁଲ, ଅନୁଷ୍ଠାନ, କେବଳ,
 ଚନ୍ଦ, ମେଥୁନ ।
 କୃତି—ବି. (କୁଟୁ + ତି, ତ) ଛିନ୍ଦ,
 ଚଣ୍ଡୀକୃତ, ଖଣ୍ଡୀକୃତ, ଖଣ୍ଡିତ, କୃତା
 ହୋଇଥିବା । (ଦେଖ) ।
 କୃତିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (କୃତନ + ନି) କୃତନ-
 କୃତ ମ—ସୁଂ କୁ. ବି. (ବୁଝ + ମି, ତି)
 ମଣିଶତି ସ୍ଥାନ, କୃତୀର, ସମତଳ
 କରସିବାଭୂମି, ପଢ଼ାଗର ତଳ, ରହିର
 ଖଣ୍ଡ, ଡାଳମୁ, କଟାଖରୁମି, କୋଠା-
 ଗର, ଚକ୍ରଶରୁମି, ସେତ୍ରାଳମି, ପ୍ରସ୍ତରଦ
 ନିମିତ ବନ ବା କାନ୍ଦୁ, ପ୍ରାସାଦିଆରି
 ନିମନ୍ତେ, ପ୍ରସୁତ ମୁଲଦୁଆ, ପ୍ରାସାଦ, (ବିଧି)
 ସ୍ଵଦୁଷ୍ଟୁତ, ପ୍ରସୁରଣ୍ଣି, ବା ରହାଦିଦ୍ଵାରା
 ଉଚିତ ।
 କୃତାହାରଚା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ଦାସୀ, ଘୁକବଣୀ ।
 କୃତ ର—ସୁଂ ବି. (କୃତ + ରର) ଷୁଦ୍ର
 ପଣ୍ଡତ, ପାହାଡ଼ ।
 କୃତୀରକ—ସୁଂ କୁ. ବି. ଷୁଦ୍ର ପଣ୍ଡତ,
 କୃତୀର, କୃତିଆଗର ।
 କୃତଳ—କୁ. ବି. (କୁଟ + ଲ ମଳ) ନରକ
 ବିଶେଷ, ମୁକୁଳ, କୋରକ, ଫୁଲରକର୍ତ୍ତ
 କୃତଳିତ—ବି. (କୃତଳ + ଇତ) ଅର୍ଦ୍ଧ-
 ମୁନ୍ଦୁତ, ଅର୍ଦ୍ଧପୁଣ୍ଡିତ, ମୁକୁଳିତ,
 ରାଷ୍ଟରାସ୍ପଦକ, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ, ଫୁଣ୍ଡିଥିବା ।
 କୁଠ—(ଧାର) ଛେଦବା, କାଟିବା
 ଦେଖୁନକରବା । [ପାଦପ] ।
 କୁଠ—ସୁଂ ବି. (କୁଠ + ମି. ଅ) ଦୁଷ୍ଟ, ଗଛ
 କୁଠର—ସୁଂ ବି. (କୁଠ + ମି. ଅର) ଦହୁ-
 ଶୁଆ, ଶୁଣ୍ଡ, ମନ୍ଦୁନସ୍ତ୍ର ।
 କୁଠାକୁ—ବି. (କୁଠ + ଆକୁ) କାଠଶା
 ଚତେଇ. (ଗା. ବି.) ପ୍ରାସାଦକୁ ।
 କୁଠାଶକ—ବି. (କୁଠ + ଶ + ଅଶକ)
 କରାତେ, ଟାଙ୍ଗିଆ ।

କୁଠାର—ପୁଂ. କ୍ଲୀ. ବି. (କୁଠାର + ଶାର) ଅସୁରିଶେଷ, କୁଶତ୍ର, କାଠ ଛେଦବା ହତିଆର, ଟାଙ୍ଗିଆ, କାଙ୍ଗ, ଗଛ ।
 କୁଠାରକ—ପୁଂ. ବି. ଟାଙ୍ଗିଆ, ଶ୍ରେଷ୍ଠକୁରାତ୍ରି ।
 କୁଠାରପାଣି—ପୁଂ. ବି. (ବାନ୍ଧାରି) ଶବଦ, (ବିଂ) କୁରାତ୍ରି ବା ଟାଙ୍ଗିଆ ଯାହା ହାତରେ ଥାଏ ।
 କୁଠାରିକ—ପୁଂ. ବି. (କୁଠାର + ଇକ) କାଠରାଥ, ଶବଦ, (ଶ୍ଵା) କୁଠାରିକା ।
 କୁଠାରିକା—ଶ୍ଵା. ବି. (କୁଠାରକ + ଆ) ଶବଦିଶୀ, ଟାଙ୍ଗିଆ ।
 କୁଠାରି—ପୁଂ. ବି. (କୁଠାର + ରି) କୁରାତ୍ରି, (ଗ୍ରା. ବି) କୋଷାଖଣ୍ଡ, ଭଣ୍ଟାରିକାଳ ।
 କୁଠାରୁ—ପୁଂ. ବି. (କୁଠାର + ରୁ) କୁରାତ୍ରି ।
 କମାର, ଶମ୍ଭବାର, ଚକ୍ର, ବାନର, ମାଙ୍କଡ଼ ।
 କୁଠି—ପୁଂ. ବି. (କୁଠାର + ଇକ) ପଦତି, ବୃକ୍ଷ, (ଗ୍ରା. ବି.) କୋଠି ।
 କୁଠିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କୋଠିଆ, ସାନହଳିଆ, ହଳିଆଟୋକା । [ତୁଳସୀ]
 କୁଠେର—ପୁଂ. ବି. (କୁଠାର + କ. ଏର) ଅର୍ପି, କୁଠେରକ—ପୁଂ. ବି. ତୁଳସୀ, ଶ୍ରେଷ୍ଠତୁଳସୀ ।
 କୁଠେହୁ—ପୁଂ. ବି. (କୁଠାର + କ, ଏହୁ) ପଞ୍ଜା ବା ରୂପରଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ପଦନ ।
 କୁଡ଼କି—ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀଲୋକମାନଙ୍କର ନୋଲ ବା କାନଫୁଲର ତଳେ ଝୁଲୁ-
 ଥୁବା କେଶଲଗା ଫୁଲ, କାନର ଅନଙ୍ଗାର ବିଶେଷ ।
 କୁଡ଼କୁଡ଼—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶ୍ରୀକୁଡ଼କୁଡ଼ ଶବ୍ଦ,
 ସୌଲ ବା ତଣାରତ୍ୟାଦି ଗୈବାରବା ଶବ ।
 କୁଡ଼—(ଧାରୁ) ଶେଳବା, ପିଲପର କାମ
 କରିବା, ଏକଥି କରିବା, ଗଦାଇବା ।
 କୁଡ଼ର—ଗ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି. ରେହିମାଛ ।
 କୁଡ଼ରିଲ—ଗ୍ରା. ବି. କନ୍ଦାକାର, ଅପୁରୁର,
 କୁଣ୍ଡିତ ।
 କୁଡ଼କି—ଗ୍ରା. ବି. ପାତିବିଶେଷ ।
 କୁଡ଼ଙ୍ଗ—ବି. (କୁଠାର + ଅଙ୍ଗ) କୁଞ୍ଜ,
 କଳାଙ୍ଗାର, ବାସୁରା, କଳର ନିଦମ୍-

ସନ୍ତ୍ରାନ, କୁଳବାଲୁଙ୍ଗା, (ବିଂ) ଅଯୋଗ, ଦୁଷ୍ଟ, ବଶୁଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଣ୍ଡଜୀ ।
କୁତ୍ରପ—ବି. (କୁତ୍ର+ଅପ) ବାରପୋସ୍ତ ଶମ୍ଭବ ପରିମାଣ ।
କୁତ୍ରବ—ସୁଂ. ବି. (କୁତ୍ର+ଅବ) ପରିମାଣବିଶେଷ, କୁତ୍ରପ (ଦେଖ) ।
କୁଡ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାଟି ଖୋଲିବା ନାଚକାତି ବିଶେଷ ।
କୁଡ଼ାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁରୁକ୍ତି, ଟାଙ୍ଗିଆ ।
କୁଡ଼—ସୁଂ. ବି. (କୁତ୍ର+ଇ) ଶମ୍ଭବ, (ଶ୍ରୀ. ବି) କୁଡ଼, ମାଟିହାଣିବାର ହତ୍ଥଆରି ବିଶେଷ । [କୁଟୀର] ।
କୁଡ଼ିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପଣ୍ଡିଶାଳା, ଛେଟପର, କୁଡ଼ିକା—ବି. (କୁତ୍ର+ଆ+କ+ଆ)
କ. ବା ମାଟିର ଜଳପାନ, ଗିନା, ତାଟିଆ
କୁଡ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ିବା (ଦେଖ) ।
କୁଡ଼ି—ବି. (କୁତ୍ର+ର) କୁଟୀର, କୁଡ଼ିଆ ।
କୁଡ଼ିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମହାପ୍ରସାଦ ଅନୁବ୍ୟକ୍ତି-
ନାଥ ପାଦ କରିବାର ମାଟି ପାଦ ବା
ହାଣ୍ଡି, ଖେଳ, ଅଭିଭା ହାଣ୍ଡି ।
କୁଡ଼ିକୁ—ପ୍ରା. (ବାଲେ) ବି. ଅଞ୍ଜକ, ଉଙ୍କି,
(ଶ୍ରୀ. ବି) କୁଡ଼ିଆ (ଦେଖ) ।
କୁଡ଼ିଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାଟିର ଷେଜକ ପାଦ
ବା ତାଟିଆ, ଛେଟହାଣ୍ଡି, ରଙ୍ଗନପାନ ।
କୁଡ଼ିମାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁତ୍ରମିଶ୍ରଷା, କୁରୁମା-
ମାନଙ୍କ ମାତ୍ରିବିଶେଷ ।
କୁଡ଼ିମୁ—ପ୍ରା. ବି. ଫିରୁମୁ, ସମୁଲପୁର ଓ
ଗତିଜାତର କୃଷଣବା ଜାତିବିଶେଷ,
କୁରୁମିଳାତ ।
କୁଡ଼ିପା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ପଟାମଇ, ଗୁଷ୍ଠମିଳି
ସମ୍ପଳ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ
କାଷ୍ଟପରିବିଶେଷ । [ଦେଖ] ।
କୁଡ଼ିଲ—ବି. (କୁତ୍ର+କ. ମଳ) କୁଟ୍ଟିଲ
କୁଡ଼ିଲିତ—ବି. (କୁତ୍ରିଲ + ଇତ) କୁଟ୍ଟିଲିତ
(ଦେଖ) ।
କୁଡ଼୍ୟ—କୀ. ବି. (କୁତ୍ର+ୟ) ଉଦ୍‌ଦିକ୍ତା, କାନ୍ଦୁ,
ବ୍ୟର୍ଗା, କୌତୁଳ୍ୟ, ଲିପିବା, ଶିଳେ-
ପନ, କାନ୍ଦୁଆଦ ପଳପୁର କରିବା ।
କୁଡ଼୍ୟକ—କୀ. ବି. ଉଦ୍‌ଦିକ୍ତା, କାନ୍ଦୁ, କତ୍ତି ।

କୁଡ଼୍ୟକ୍ରୋ—ସୁଂ. ବି. (କୁଡ଼୍ୟ + କୁର୍ଦ୍ଦ +
କ. ଇନ) କୌର, ସେ ଘରର କାନ୍ଦୁ
ଉଦ୍‌ଦିକ୍ତି ବୈର କରେ, ସିନଥା ବୈର ।
କୁଡ଼୍ୟକ୍ରୋଦ୍ୟ—ବି. (କୁଡ଼୍ୟ + କୁର୍ଦ୍ଦ +
କ. ଇନ) ସେ ଗାତ ଝୋଲେ, ସିନଗାତ,
କେନାଲ । [ରୁଷିପିଟି] ।
କୁଡ଼୍ୟମସ୍ତ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. ଗୁରୁଗୋଧ୍ଵାକା,
କୁଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ—କୁମୁ) କାଣ୍ଡିର-
ଦେଶକ ତେଷପ୍ତ-ଦ୍ରୁଦ୍ୟବିଶେଷ, ଗଦା,
ଧରି, ପ୍ରୁଣ, କୁହୁରୋପ ।
କୁଡ଼ିକୁତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରୁଣିକୁତ, ବହୁ-
ଫଶକ ପ୍ରୁଣ, ରଦାରଦା ।
କୁଡ଼ିଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମନ୍ଦିରପାତା, ମନ୍ଦିରବିଶେଷ,
(ବିଂ) ମନ ଆଚରଣବିଶେଷ ।
କୁଡ଼ିଙ୍ଗ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଡ଼ିଙ୍ଗ (ଦେଖ),
(ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଡ଼ିଙ୍ଗୀ ।
କୁଡ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଦାକରିବା, ଗଦା, (ବିଂ)
ଗଦା ହୋଇଥିବା ।
କୁଡ଼ାଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଗଦାକରିବା, ଏକହ
କରିବା, କୌଣସି ବପୁ ବହୁପରିମାଣରେ
ଅଳକୁଳିବା ।
କୁଡ଼ି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଳମୁଆ, କୁଷ୍ଟରୋଗୀ-
ଦାନ୍ତ, ପଙ୍କୁ ଦିକଳାଙ୍ଗ, (ବି) ଅଳମୁଆ
ଲୋକ, କୁଷ୍ଟରୋଗୀବ୍ୟକ୍ତି ।
କୁଡ଼ିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଡ଼ି (ଦେଖ) ।
କୁଡ଼ିପଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଳସ୍ୟ ।
କୁଣ୍ଟ—(ଧାଉ) ସାହାପାକରିବା, ଶର-
କରିବା, ପରମର୍ଦ୍ଦେବା, କଥା କରିବା,
ନିମର୍ଦ୍ଦେବ କରିବା, ନମସ୍କାର କରିବା ।
କୁଣ୍ଟ—ସୁଂ. ବି. (କୁଣ୍ଟ+ଅ) ଅଶ୍ଵକୁଣ୍ଟ,
(ଶ୍ରୀ. ବି) କୋଣ ।
କୁଣ୍ଟକ—ସୁଂ. ବି. (କୁଣ୍ଟ+କ. ଅକ) ନବ-
ଜାତଶିଶୁ, ସଦେଖାଜାତ ଜନ୍ମ ।
କୁଣ୍ଟଙ୍ଗର—ସୁଂ. ବି. ଶାକ ବିଶେଷ,
ବୃକ୍ଷ ବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଟଙ୍ଗ—କୀ. ବି. (କୁଣ୍ଟ+ଭ. ଅନ) ଶର,
(ପ୍ରା. ମେଦ) ଶାଶ୍ଵରକ ବେଦନା ।
କୁଣ୍ଟନଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଣନଶା (ଶରନ) ।

କୁଣ୍ଟପ—ସୁଂ. ବି. (କୁଣ୍ଟ+ଅପ) ଶର,
ମୃତଦେହ, ବକ୍ରୀ, ଦୂର୍ଗନ୍ଧ, ଅସ୍ତବିଶେଷ,
(ବିଂ) ପୁତ୍ରଗନ୍ଧ, ଚେତନାଶୁନ୍ୟ ଦେହ ।
କୁଣ୍ଟପନନ—ସୁଂ. ବି. ଶରଦେହପନ ଜଳ ।
କୁଣ୍ଟପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଣ୍ଟପ + ର) ବିହ-
ଶାରକା, ପକ୍ଷିବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଟରକାତ—ସୁଂ. ବି. ଏକଜଳ ପ୍ରାଚୀନ
ବୈସ୍ତବିକଣ ।
କୁଣ୍ଟପର ପଣ୍ଡିତ—ଦାଷ୍ଟିଷାତ୍ୟର ତଣେ
ବିଶେଷ ପଣ୍ଡିତ ।
କୁଣ୍ଟରୁ—ସୁଂ. ବି. ଶରକାର ।
କୁଣ୍ଟାଳ—ସୁଂ. ବି. ଦେଶବିଶେଷ, ଅଶୋକ
ଶର୍କରାପୁନ୍ତ, ବୌଦ୍ଧବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଟି—ସୁଂ. ବି. (କୁଣ୍ଟ+କ. ଇ) ହାତ-
କେମୀ, କୁନ୍ଦବୁନ୍ଦ, ଅଢାଆଙ୍କୁଣ୍ଟ,
ଆଙ୍କୁଣ୍ଟରେ ଉଠିବା ଦୂଷକୁଣ୍ଟ, ବଜ-
ବିଶେଷ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) କଣ୍ଠି, ରଗଭାମୁଣ୍ଡ
ଆହର କଣ୍ଠି ।
କୁଣ୍ଟିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକକୋଣରେ ଅବ-
ସ୍ଥିତ, (ବି) ଅଭ୍ୟାଗତ, ବନ୍ଦୁ, ଅନ୍ତରୁ,
ନିମର୍ଦ୍ଦିତ ବ୍ୟକ୍ତି ବା ବାନ୍ଦବ ।
କୁଣ୍ଟିକ—ସୁଂ. ବି. ଜଣେ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର-
ପ୍ରଣେତା ।
କୁଣ୍ଟିଦ—ସୁଂ. ବି. ଶରଦ, ଶର ।
କୁଣ୍ଟିପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ସକଳ ଶୀର
ଗମନଶତ କମ୍ ।
କୁଣ୍ଟିଆପର ବସିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଘରକୁ
ଆସିଥିବା ଅଭ୍ୟାଗତ ବନ୍ଦୁପର କିନ୍ତୁ
କାଣ୍ଠି ନ କରିବା । [ଓ ମଇଦ] ।
କୁଣ୍ଟିଆମିଳି—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାନ୍ଦବ, ସଜାତ
କୁଣ୍ଟିବାହୁ—ସୁଂ. ବି. ମୁନ୍ଦବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଟକ—ସୁଂ. (କୁଣ୍ଟ+କ, ଅକ) ଶାକର
ଶର୍ଷାର ଅତ୍ୟନ୍ତମୋଟା, ପ୍ରୁନକାଯା (ସ୍ତ୍ରୀ),
କୁଣ୍ଟା ।
କୁଣ୍ଟ—(ଧାଉ) କାତ ଦକ୍ଷିଣ ହେବା,
ଛେତ୍ର ବା ପଙ୍କୁ ହେବା, ନିଷେ ଧରେବା,
ନିଷେଷ ବା ଅଳମୁଆ ହେବା, ହୃଗା-
ଲିବା, ଅକ୍ଷମହେବା, ପଣ୍ଡାତ୍ପଦ ହେବା ।

କୁଣ୍ଡ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + କ. ଅ)ଜଡ଼,
ନିଷ୍ଟେଷ୍ଟ, ଅକର୍ମଣ୍ୟ, କାର୍ଯ୍ୟକରିବାକୁ
ଅକ୍ଷମ, କାତର, ନିଷେଧ, ଦକ୍ଷତା, ଅଳ୍ପମୂଳ,
ମୁଖ୍ୟ, ସଙ୍କ୍ରିତ, ପ୍ରତିବନ୍ଦ, ଧାରଣନ୍ୟ,
କୃପଣ, (ସ୍ଥା) କୁଣ୍ଡ ବା କୁଣ୍ଡୀ ।

କୁଣ୍ଡକ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + କ, ଅକ)
ମୁଖ୍ୟ, ସଙ୍କ୍ରିତ ବିଶିଷ୍ଟ, କୃତି କରି-
କାଶ, (ସ୍ଥା) କୁଣ୍ଡ କା ।

କୁଣ୍ଡତା—ସ୍ଥା. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ତା) ଅକ୍ଷମତା,
ମୁଖ୍ୟତା, ଜଡ଼ତା, ଦକ୍ଷତା ହେବା,
ଦୁଷ୍ଟତା ।

କୁଣ୍ଡା—ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଅ + ଆ)ସଙ୍କୋଚ,
ପଶ୍ଚାତ୍ସମ୍ଭବତା, କୃପଣତା, ଲଜ୍ଜା, ଉସ୍ତ,
ବିଭୂଷା ।

କୁଣ୍ଡି—ୟୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + କ, ତ)
ଅପ୍ରତିର, ଅସମର୍ଥ, ସଙ୍କ୍ରିତ, ଲକ୍ଷିତ,
ଅକ୍ଷମ, ନେଶ୍ଵର, କୁନ୍ତୁ କୁନ୍ତୁ, ଧୃତ, ରୁକ୍ଷ,
କାତର, ଚର୍ବି ଗରେ ଆବୃତ,
(ଗ୍ର. ବି) ବ୍ୟୁକ୍ତକୁଣ୍ଡ, କୃପଣ ।

କୁଣ୍ଡା—(ଧାଉ)ଜାଳବା, ଖାଇବା, ଗଢା
କରିବା, ବିକଳାଟ କରିବା ରଷ୍ଟ
କରିବା, ଶୋଭାପାଇବା ।

କୁଣ୍ଡ—ଶ୍ଵା. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ମୁ, ଅ)କାରକ
ସନ୍ତାନ, ଜଳପାତ୍ର, ଉପ୍ରେର, ଅବ୍ରି କୁଣ୍ଡ,
ପରିମାଣବିଶେଷ, ଜଳାଧାରବିଶେଷ,
ହାତି, ଗୋରୁକୁଣ୍ଡ, ଗର୍ଭ, ମଧ୍ୟବାପାତ୍ର,
ଭିଷାପାତ୍ର, ପତିଷ୍ଠତ୍ତେ ଜାରକ ସନ୍ତାନ,
ତୌବାତା, ଦେବଜଳାଶୟ ।

କୁଣ୍ଡକଣ୍ଠ—ୟୁ. ବି. ମୁନିଭେଦ ।

କୁଣ୍ଡକାଟ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + କାଟ)ଦାସୀ-
କାମୁକ, କ୍ରାନ୍ତିଶର୍ମୀ ମନ୍ତରିବାନ୍ୟ
ସୁରୁଷ ଜୀର୍ଣ୍ଣରେ ଜାତ ଜାରକ
ସନ୍ତାନ, ଗର୍ଜାକ-ମତାଳବମ୍ବୀ, ପତିତ
ପ୍ରକ୍ରିଣୀର ପୁଣ୍ୟ ।

କୁଣ୍ଡକାଳ—ୟୁ. ବି. ନାଗର, ଦୁଷ୍ଟ,
ମାତା, ସ୍ଥାନ, (ବ୍ୟକ୍ତି) ।

କୁଣ୍ଡଗୋଲ—ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଗୋଲ)କାର,
ବ୍ୟକ୍ତିଶର୍ମୀ ସଧବ ଓ ଧିଧବ
ଗର୍ଭଜାତ ସନ୍ତାନଗଣ, କାଞ୍ଜି, ବାପ୍ରାଣ
ପଶାଳ ।

କୁଣ୍ଡଗୋଲକ—ବ. ନ. (କୁଣ୍ଡ + ଗୁଡ଼-
+ ଅକ) କାଞ୍ଜି, ବାସିପଶାଳ, ଶାଟା
ତୋରଣୀ, (ୟୁ. ବ) ବ୍ୟକ୍ତିଶର୍ମୀ
ସଧବ ଓ ଧିଧବାର ଗର୍ଭଜାତ ସନ୍ତାନ-
ଗଣ ।

କୁଣ୍ଡଗ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ଗମ + ଅ)
କାଞ୍ଜି, ଦୃଷ୍ଟିପ୍ରସ୍ତୁତ ଦ୍ୱାରା ଆହୁଦିତ
ପ୍ରାଣ ।

କୁଣ୍ଡଗ—ୟୁ. ବ. ଧୃତବର୍ଷକର ଏକ
ପୁଣ୍ୟ ।

କୁଣ୍ଡଗଠ—ବି. (ବ. ଶା) କୁଣ୍ଡଗଠ
ଉଦ୍‌ଦର ବିଶିଷ୍ଟ, (ୟୁ. ବ) ମୁନିବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡଧାର—ବି. (କୁଣ୍ଡ + ଧୃ + ଶି + ଅ)
ହର୍ଷବିଶେଷ, ଧୃତବର୍ଷକ ପୁଣ୍ୟବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଡଘାୟ—ୟୁ. ବ. ସୋମଲତା ।

କୁଣ୍ଡଘାୟିନାମବୁନ—କୁ. ବି. ଯଜ୍ଞ ବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଡଘାୟୀ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ଘା + ରା)
କୁଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ସୋମଘାନକାରୀ ।

କୁଣ୍ଡରେଣା—ୟୁ. ବ. ଧୃତବର୍ଷକର
ଜଣେ ପୁଣ୍ୟ ।

କୁଣ୍ଡର—ପ୍ରା. (ପମ୍ବ)ବି. ମାଟିର ବଜକୁଣ୍ଡ ।

କୁଣ୍ଡଳ—କୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ଅଳ) କାନର
ଆଳକାର ବିଶେଷ, କର୍ଣ୍ଣବେଷ୍ଟନ, ପାଶ,
ବଳୟ, କଙ୍କଣ, ବଳୟାକୁତ୍ତବନ୍ଧନ,
ରୁକ୍ତିକାଞ୍ଜନ ଗଛ, ସମୁଦ୍ର, ବିବାହତା
ସ୍ତ୍ରୀର ଜାରକ ସନ୍ତାନ ।

କୁଣ୍ଡଳନା—ଶ୍ଵା. ବି. (କୁଣ୍ଡଳ + ଅନ + ଆ)

ବଳୟାକୁତ୍ତ ବେଷ୍ଟନ, ପକ୍କାନ୍ଦ,
ଜିଲେପା, ମଧ୍ୟାଦ୍ଵାରିବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଡଳଶିଳା, କୁଣ୍ଡଳଶିଳା—ପ୍ରା. ବି.
ଯେଉଁ ଗୋରୁର ଶିଳାଦୂରଟ କୁଣ୍ଡଳ
ପର ବୁଲିଆଏ ।

କୁଣ୍ଡଳା—ଶ୍ଵା. ବି. ନିଧାବିଶେଷ, ପ୍ରାଚୀନ
ଗ ମବିଶେଷ । [ବିଶିଷ୍ଟ ।

କୁଣ୍ଡଳକାର—ବି. କୁଣ୍ଡଳଗୁଣ ଆକାର
କୁଣ୍ଡଳିଆ—ଶ୍ଵା. ବି. ସେ କାନରେ କୁଣ୍ଡଳ
ପିନ୍ଧିଆଏ, କୁଣ୍ଡଳ ପର ମୋଢିମୋଡ଼ିଆ ।

କୁଣ୍ଡଳକା—ଶ୍ଵା. ବି. ମାତ୍ରା, ଛନ୍ଦବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଡଳିନୀ—ଶ୍ଵା. ବି. (କୁଣ୍ଡଳ + ରା + ରା)
କାଞ୍ଚନଗଛ, ଶତ୍ରୁବିଶେଷ, ବାରଢିଙ୍କ,

ସପିଣୀ, ମାରସାପ, ଗୁରୁଚିଲତା, କିଲପୀ,
(ମିଷାନ୍ଦବିଶେଷ), ଶାର ମଧ୍ୟ କୁଳ-
କୁଣ୍ଡଳିନୀ ।

କୁଣ୍ଡଳ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡଳ + ରା)ସର୍ପ,
ମୟୁର, ଶିବ, ଦୁରୁଷ, ତମମୁଖ, କିନ୍ଦ-
କୁଣ୍ଡଳୀ, ସୁନାରବଣିଆଁ, ରୋତକାଞ୍ଜନ-
ବୁନ୍ଦ, ଗୁରୁଚିଲତା, (ବି) କୁଣ୍ଡଳାକାର-
ବିଶିଷ୍ଟ ।

କୁଣ୍ଡଳ—ଶ୍ଵା. ବି. (କୁଣ୍ଡଳ + ରା)ଜିଲେପା,
କିନ୍ଦକୁଣ୍ଡଳିନ ଶତ୍ରୁ ।

କୁଣ୍ଡଳକୁତ୍—ବି. (କୁଣ୍ଡଳ + କୁ + ତ
+ ମୁ, ରା) କୁଣ୍ଡଳାକାରରେ ପରିଣତ,
ସାହା ମଣିଲାକାର କରାହେଇବୁ ।

କୁଣ୍ଡଳକୁତ୍—ବି. (କୁଣ୍ଡଳ + କୁ + ତ
+ ରା) କୁଣ୍ଡଳରପେ ପରିଣତ, ସାପପର
ଗଢାଇ ହୋଇଥିବା ।

କୁଣ୍ଡଳାଦୀ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ଶି + କ,
ରା) ଧୃତବର୍ଷକ ପୁଣ୍ୟବିଶେଷ (ବି)
କୁଣ୍ଡରେ ଶୟୁନକାଶ, (ସ୍ଥା)କୁଣ୍ଡଳାଦୀନୀ ।

କୁଣ୍ଡ—ଶ୍ଵା. ବ. ଦୂର୍ଗା, ଜାଗଜାକନ୍ୟା,
(ଶା. ବି) ଚମ୍ପ, ତୁଷ୍ଟ, (ଧାନରୁ ରୁହଳ
ବାହାରଗଲପରେ ଦାକିବରଦା ଅଣି) ।

କୁଣ୍ଡାଇବା—ଶା. କ' ରାମ୍ ତୁବା, କେଶକୁ
ପାନିଆରେ ଚରି ପରିଷାରକରିବା,
ନଜଦ୍ଵାର ଦେହର ଗଲୁକୁ ରାମ୍ ତୁବା ।

କୁଣ୍ଡାଇବେବା—ଶା. କ' ନଜଦ୍ଵାର ନିଜ
ଦେହରେ କଣ୍ଠୁ ବାରଣ କରିବା, ଶଶ-
ରାରେ, କଣ୍ଠବୋଧ ହେବା, ଦେହଗଲୁ-
ହେବା, କାମପ୍ରଦ୍ବର୍ତ୍ତିର ଉତ୍ତ୍ରେକ ଅନୁଭବ
କରିବା ।

କୁଣ୍ଡାଶାର—ଶା. ବି. ପରିବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଡଶିଆ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ପଢ଼ କୁଣ୍ଡ
ଶାର, (ବି)କୁଣ୍ଡଶାରବାର ଫିୟା ।

କୁଣ୍ଡଶିର—ୟୁ. କୁ. ବି. ତୁଷ୍ଟାନାନା,
ଶାର, (ବି)କୁଣ୍ଡଶିର କାରିକାନା ଶିର ।

କୁଣ୍ଡରେଣ୍ଟ, କୁଣ୍ଡରେର—ଶା. ବି. ଅନ୍ତିମ
ସ୍ତ୍ରୀ କଣାରେ ବର୍ଷା, ଅନ୍ତିମସ୍ତ୍ରବର୍ଷା ।

କୁଣ୍ଡାଦେଇ ପାଠ୍ୟଚିକା—ଶା. କ' .
(ଅବଧାନକୁ ବା ରୁହୁକୁ) କିନ୍ତୁ କଷିଣା

ନ ଦେଇ (ସଥା-କୁଣ୍ଡାଦକ୍ଷିଣା ଦେଇ)
ତାଙ୍କଠାରୁ ବିଦ୍ୟାଶିଳୀ କରିବା, ମୁଖ୍ୟ
ହେବା ।
କୁଣ୍ଡାପିଠା—ଗ୍ରା. ବି. କଣ୍ଠିଆ ସ୍ମୃତି
କୁଣ୍ଡାକୁ ବାଟି ଯେଉଁ ପିଠା ତଥାର
କରସାଧ ।
କୁଣ୍ଡାଣୀ—ପୁଂ. ବି. (କୁଣ୍ଡା + ଅଣ୍ଟ + କ,
ଇନ୍) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଜାରକ ସନ୍ଧାନ-
ଦ୍ୱାରା ପୋଷିଛୁଏ, ଉଚରିଷ୍ଟକ, କୁଣ୍ଡାଣୀ,
ଧୃତରସ୍ତ୍ରକର ଜଣେ ମୁହଁ, କୁଣ୍ଡାଣୀ ।
କୁଣ୍ଡ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଣ୍ଡ ତୁ ପ୍ରସ୍ତୁରକମ୍ପିତ ପାଦ,
ଲୁଣ ବନ୍ଧବା ସମୟରେ ଲୁଣ ପାଣିକୁ
ନିରାକ୍ରି ରଖିବାର ଗଣ୍ଠି ।
କୁଣ୍ଡିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କଣ୍ଠୁରୋଗ, ତୁଣ୍ଡିଲ
କାହୁରୋଗ, କଣ୍ଠୁ, ଗଲୁ ।
କୁଣ୍ଡିକ—ପୁଂ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ଇକ)
କୁରୁବଣୀୟ ଧୃତରସ୍ତ୍ରକର ଜଣେଯୁଦ୍ଧ,
(କ୍ଲା) କମଣ୍ଡକ୍ତ, ତାମକୁଣ୍ଡ, ଥାଳ ।
କୁଣ୍ଡିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁଣ୍ଡିକ + ଆ)
ମାଠିଆ, କମଣ୍ଡକ୍ତ, ଥାଳ, ହାଣ୍ଡି, ସାମ-
ବେଦାକୁର୍ତ୍ତ ଉପନିଷଦବିଶେଷ, ତାମ
କୁଣ୍ଡକ, ସ୍କାଳୀ ।
କୁଣ୍ଡିନ—କୁଣ୍ଡିକ. ନଗରବିଶେଷ, ରହ-
ଭଣ୍ଡାର, ବିଦର୍ଭନଗର, (ପୁଂ) ମୁହଁ
ବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡି—ପୁଂ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ଇନ୍) ଶିବ,
ପୋଡ଼ା, ଜାରକ, ଥାଳ, କମଣ୍ଡକ୍ତ,
(ଗ୍ରା. ବି.) ଉତ୍ତରପୋଟିବାପାଦ, (ବିଂ)
ସ୍କୁଲକାୟ, (ଶ୍ରୀ) କୁଣ୍ଡିନ, କୁଣ୍ଡି ।
କୁଣ୍ଡି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ରି) କମଣ୍ଡକ୍ତ,
ସ୍କାଳୀ, କଳସୀ, ଘଟୀ, ଘଡ଼ି, ଥାଳ ।
କୁଣ୍ଡିନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁଣ୍ଡିନ + ରି) ରହ-
ଭଣ୍ଡାରବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡିର—ପୁଂ. ବି. (କୁଣ୍ଡି + ଇର) ମରୁଷ୍ଟ୍ୟ,
(ବିଂ) ବଳବାନ୍, ବଳୁଆ ।
କୁଣ୍ଡି—ପୁଂ. ବି. ଉପାୟବିଶେଷ, ପାଟର,
ତିନୀ, କେବର୍ତ୍ତି, ତେଲ, କଂସାର, ସୁଦ୍ଧ-
ଧାର ପ୍ରକୃତ ଜାତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଏହି ଉପାୟ ଦୃଷ୍ଟ ଦ୍ରୁତ ।

କୁଣ୍ଡୁ ଶାରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଣ୍ଡିଲଗତ ।
କୁଣ୍ଡେକାଣ୍ଡେରହେବା—ଗ୍ରା. କି. ଗଲୁ
ମାରିବାକୁ ପରିଷର ଦେହ ରଖାଇପି
ହେବା ।
କୁଣ୍ଡାକ—ପୁଂ. ବି. ମହାଭାରତୋତ
ପରିତବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡାଦର—ପୁଂ. ବି. (କ. ଗା.) ସର୍ବବିଶେଷ,
ଜନମେଳୟକର ପୁରୁଷ ଓ ଧୃତରସ୍ତ୍ରକର
ଶ୍ରୀତା, ଧୃତରସ୍ତ୍ରକର ପୁରୁଷବିଶେଷ,
(ବିଂ) କୁଣ୍ଡରୁଲ୍ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୱର ।
କୁଣ୍ଡାଧୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ରିଧୀ) ବ. ଗ୍ର
ବିପୁଳନିତମ୍ବୁ ଶ୍ରୀ, ବନ୍ଦପଦ୍ମାଥବା ଗାର
କୁଣ୍ଡ—ଗ୍ରା. ବି. ବିଦ୍ୟାରତ ବାହୁଦ୍ୱୟ
ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧକାର ବାଦିବାନ, ବାହୁଦ୍ୱାଶ
ଦ୍ୱାରା ବେଷ୍ଟିତ ବୃଦ୍ଧ ।
କୁଣ୍ଡନପାଇବା—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ବନ୍ଦୁ
(କାଠଗରାଥାଦି) ଏତେ ଦେଖି ମୋଟା
ହେବ ସେ ତାକୁ କୁଣ୍ଡରାଲେ ଦୁଇ-
ଦୁଇରାଶ୍ଵ ପରିଷରକୁ ପୁର୍ଣ୍ଣ ନ କରିବା,
(ଲ. ଅର୍ଥ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତର ମନ ରଖ
ବା ଆନନ୍ଦରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଶ୍ଵାରତ
ହେବାରୁ ତା ମନର କଳନା କରି ନ
ହେବା, ରଖ ବା ଆନନ୍ଦରେ ଶୀତ
ହେବା ।
କୁଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗାତ୍ରଆଲିଙ୍ଗନ, (ପୁଂ. ବି.)
ମୋଟା ବା ସ୍କୁଲକାୟଦ୍ଵିଷିଷ୍ଟ, ଗନ୍ଧଲ୍-
ଶାୟ ।
କୁଣ୍ଡଇ, କୁଣ୍ଡେ—ଗ୍ରା. ବି. ଶେଳବା
ପରିବାର, ପ୍ରତିମା, ଅତିମୁଦ୍ରର, କୁଣ୍ଡେ
ପର ମନେହର ଶିଶ୍ରୀ ।
କୁଣ୍ଡାଇଧରବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋରପୁର୍ବକ
ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବା ।
କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେଖିବା
ମାତ୍ରକେ ହୃତାତ୍ ଗାଢ଼ ଆଲିଙ୍ଗନ
କରିବା ।
କୁଣ୍ଡାଇକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବା ।
କୁଣ୍ଡାଇଭରବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁଇରାଶ୍ଵକର
ଦୁଇଟି କୁଣ୍ଡରେ କାଳିକ
ବିଶ୍ଵାରତ ହୃଦୟ, ଅଳ୍ପମାତ୍ର ଅଜ୍ଞାଲ
ଶୁଳନକରିବାମାତ୍ରକେ ହର୍ଷ ଓ ରୋମାନ୍
ଭସାଦିତ ହୃଦୟ, ଅଳ୍ପମାତ୍ରରେ କୁଣ୍ଡ
କରି କଲେ ଶୀଘ୍ର ବା ଅନ୍ତେଶରେ
ରୋମାନ୍ତ ବା ଦୁଷ୍ଟହେବାର ପ୍ରକୃତି ।
କୁଣ୍ଡକୁତୀଆ, କୁଣ୍ଡକୁତୀଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁଂ. ବି.
ଯେଉଁ ଦୁଇକୁଷ ସାମନ୍ୟ କୁଣ୍ଡକୁତ୍ରରେ
ହୁରିରିତେ ଓ ଅସ୍ତିର ହୋଇପଡ଼େ,
(ଶ୍ରୀ) କୁଣ୍ଡକୁତ୍ର ।
କୁତ୍ର—ଅବୀ. (କିମ୍ + ତ୍ସ୍) କେଉଁ-
ଠାରୁ, କିତ୍ତେରୁ, ଗୋପନପ୍ରଶ୍ନ ।

କୁଣ୍ଡକୁଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରିଷର ଗାଢ଼
ଆଲିଙ୍ଗନ, (ବିଂ) ପରିଷରକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ
କରିଥୁବା ।
କୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡରିଆସ—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି.
ଭାଦ୍ରବିଅମାବାସ୍ୟା, ସାତପୁରାମାବାସ୍ୟା,
(ଗଞ୍ଜାମରେ ଏହି ଅମାବାସ୍ୟାରେ ବନ୍ଦି-
ମାନଙ୍କର ପରିଷରକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବା
ସାଥେ ପ୍ରକଳିତ ଅଛି ।
କୁଣ୍ଡ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ବି. ବିଂ. ସ୍କୁଲକାୟା,
ମୋଟା ଶ୍ରୀ. (ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ) ଟୋକେଇ, ଟ୍ରିବେ,
ଲଣିମାଟି ହରହପାର୍ ଖୋଲାଯାଇଥିବା
ଗାର୍ଜି ।
କୁଣ୍ଡମୋଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହାର ପରିଷ
ବା ଗୋଲେଇର ବୁରପାଶରେ ବାହୁ
ବୁଲାଇଲେ ଦୁଇହାତର ଅର ପରିଷରକୁ
ହର୍ଷ କରେ, (ଲ. ଅର୍ଥ) ଗବ୍ରାତି, ଅହୁ-
କାର୍ଯ୍ୟକୁ, ଆନନ୍ଦ ଦେବିତି ।
କୁଣ୍ଡକୁତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେହର ସନ୍ଧି-
ପ୍ଲାନ୍କରେ ଅଜ୍ଞାଲିର ଶୁଳନ, ଦେହର
ସନ୍ଧିପ୍ଲାନ୍କରେ ଅଜ୍ଞାଲିଶୁଳନକନିତ ହର୍ଷ
ବା ରୋମାନ୍ ।
କୁଣ୍ଡକୁତ୍ରକରିବା, କୁଣ୍ଡକୁତ୍ର କରିବା—
ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ଦେହର ସନ୍ଧିପ୍ଲାନ୍କରିଶେଷରେ
ଅଜ୍ଞାଲି ଶୁଳନକରିବା, କୁଣ୍ଡକୁତ୍ର କରି
ରେ ରୋମାନ୍ ଓ ହାସ୍ୟ ଉପସାଦନ
କରିବା ।
କୁଣ୍ଡକୁତ୍ରକରିବା, କୁଣ୍ଡକୁତ୍ର କରିବା—ଶ୍ରୀ.
କ୍ରି. କୁଣ୍ଡକୁତ୍ରକରିବା (ଦେଖ) ।
କୁଣ୍ଡକୁତ୍ରି, କୁଣ୍ଡକୁତ୍ରି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେହର
ଯେଉଁ ସନ୍ଧିପ୍ଲାନ୍କରେ ଅଜ୍ଞାଲି ଶୁଳନକରିବାମାତ୍ରକେ ହର୍ଷ ଓ ରୋମାନ୍
ଉପସାଦିତ ହୃଦୟ, ଅଳ୍ପମାତ୍ରରେ କୁଣ୍ଡ
କରି କଲେ ଶୀଘ୍ର ବା ଅନ୍ତେଶରେ
ରୋମାନ୍ତ ବା ଦୁଷ୍ଟହେବାର ପ୍ରକୃତି ।
କୁଣ୍ଡକୁତୀଆ, କୁଣ୍ଡକୁତୀଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁଂ. ବି.
ଯେଉଁ ଦୁଇକୁଷ ସାମନ୍ୟ କୁଣ୍ଡକୁତ୍ରରେ
ହୁରିରିତେ ଓ ଅସ୍ତିର ହୋଇପଡ଼େ,
(ଶ୍ରୀ) କୁଣ୍ଡକୁତ୍ର ।
କୁତ୍ର—ଅବୀ. (କିମ୍ + ତ୍ସ୍) କେଉଁ-
ଠାରୁ, କିତ୍ତେରୁ, ଗୋପନପ୍ରଶ୍ନ ।

କୃତ—ଶା. ବି. ପଳିଥୁବାଷଳ ବା ପଞ୍ଚଲ ସମ୍ବୂଦ୍ଧ ହେବାପୁଣ୍ୟ ତାହା ଗାନ୍ଧା ବା ମାପ ନ କର ତହିଁର ଆନୁମାନିକ ପରିମାଣ ନିରୂପଣ, ପାମନିଷପ୍ତି ପଢାର୍ଥ ଆନୁମାନିକ ପରିମାଣ ନିରୂପଣ, ଶିଶୁଖେଳର (ବାଟିଆଦ) ନିର୍ଦ୍ଦେଖିବା ।

କୃତକରିବା—ଶା. କ୍ରି. ପଳି ବା ଶମ୍ଭ ବା ମାଛ ବା କୌଣସି ପଢାର୍ଥ ଆନୁମାନିକ ପରିମାଣ ବା ପୁଲଧାରୀ କରିବା ।

କୃତଦେବା—ଶା. କ୍ରି. କୌଣସି ଜମି ବା ବୃକ୍ଷର ଫଳକୁ କୃତକରି ତାହା ଭେଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ୟବାବୁକୁ ରଳିବା ଦେବା । [ମନ୍ଦପୁଅ ।

କୃତନୟ—ସୁ. ବି. କୁପୁନ୍ତ, ମନ୍ଦନୟ, କୃତନ୍ତ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କୁବେର, (ବିଂ) ଯାହାର ଶାସନ କୁର୍ବିତ ।

କୃତ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁ+ତ୍ୟ) କ.ଧା; ଲୋକଙ୍କର ବିରତିକର ଶାସନ ପ୍ରଣାଳୀ ବା ସତ, କୁପରମଣ୍ଡ, ଚକାତ୍ତ, ସତ୍ୟତ୍ ।

କୃତତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁର୍ବି ତଥାଣା, (ଶା. ବିଂ) କୁମତାଣାକାଶ, କୁପରମଣ୍ଡଦାତା ।

କୃତପ—ସୁ. ବି. (କୁ+ତପ+ଅ) ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଅର୍ଦ୍ଦ, ଭାଦ୍ରାଷ, ଅତିଥ, ଗୋହୁ, ଉଣଜା, ଦୌହିତ୍ୟ, କୁଣ୍ଡ, ଶରଣ-ଲୋମର କମ୍ପଳ, ଇଅର ସ୍ଵାତଂ, ବିନମାନର ଅଷ୍ଟମଥଙ୍ଗ, ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, ଶାକସମୟ ଦିବସର ୧୫ ଭଗର ଅଷ୍ଟମଭଗ ସମୟ, ବେଳମନ୍ତରୀବା ସମୟ, ଅତିଶୟ ଉତ୍ସାହ ।

କୃତପକଳ—ସୁ. ବି. ଦିନମାନର ଅଷ୍ଟମ ଅଂଶ, ଦିବସର ୧୫ ଭଗର ଆଠଭଗ ସମୟ ।

କୃତପସ୍ତ୍ରକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶ୍ରାବିଶେଷ ।

କୃତପସ୍ତ୍ରା—ସୁ. ବି. ଉତ୍ସମନ୍ୟାସୀ, ନିନତ ତପସ୍ତ୍ରୀ ।

କୃତପ୍ରମିନାର—ଶା. ବି. ଦିନୀରେ କୃତ- ବୃଦ୍ଧିନ କରିଥୁବା ଅନ୍ତର ପକା, କଷ୍ଟପ୍ରମିନ ବା କାର୍ତ୍ତିପ୍ରମିନ ।

କୃତବଦ୍ଧ—ଶା. ବି. ଜମିର ପଞ୍ଚଲାଦିର ଆନୁମାନିକ ପରିମାଣ ନିରୂପଣ କିମ୍ବା, (ବିଂ) କୃତ କରିଯାଇଥିବା (କମିଆଦ) ।

କୃତବନ୍ଦ—ଶା. ବି. (ସମ୍ବୁ) ବିଂ. ଅନ୍ତର କର୍ତ୍ତାରିତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଖ ।

କୃତର—ଶା. (ରତ୍ନ)କୁଣ୍ଡ, କୁକୁରୀ, ମାର୍ଗ କୁକୁର ।

କୃତକ—ସୁ. ବି. (କୁ+ତକ)ମନ୍ଦତକ, କିତଣ୍ଟା, ଅଗ୍ରୋତକ ବାହାନୁବାଦ, ପରର ଅନ୍ତର ନିମନ୍ତେ ଶତ୍ରୁଯେବ ।

କୃତକପଥ—ସୁ. ବି. ଶର୍ଵପ ନାର୍ବିତ- ଶ୍ରାବ ବାଟ ।

କୃତପ୍ରେ—ବିଂ. (କୃତସ୍ତ+ତ୍ୟ) କେଉଁ ଶାନର, କେଉଁଶାନରେ ଜାତ, କିରୁପେ ଜାତ, କେଉଁ ଶାନର ଆଗତ ।

କୃତା—ଶା. ସୁ. ବି. କୁକୁର, କୁର୍ବା ।

କୃତାଶାଳ—ଶା. (ସମ୍ବୁ) ବି. କୋଡ଼ିତ୍ତାଶାଳ କରିଯାଇଥିବା ଗର୍ତ୍ତ । [ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ।

କୃତାପସ—ସୁ. ବି. ମନ୍ଦସନ୍ୟାସୀ, ଭଣ୍ଟ କୃତାରକ୍ଷାଳ—ଶା. ବି. ଅଗ୍ରନ୍ତ ବନ୍ଧୁ- ବନ୍ଧୁ କଣା, ଅବସ୍ଥା ।

କୃତ—ଶା. (ସମ୍ବୁ)ଅବ୍ୟ. ଆହକୁ, ଦିଗକୁ, (ଯାଏ-ଏକୁତ ସେକୁତ) (ଶା. ବି)ମାର୍ଗ- କୁକୁର ।

କୃତିକା—ଶା. କ୍ରି. କୃତକରିବା, ଫଳାଦିର ଆନୁମାନିକ ପରିମାଣ ନିରୂପଣକରିବା ।

କୃତା—ଶା. ବି. ମାର୍ଗକୁକୁର, କୁକୁରୀ ।

କୃତାପାଦ—ସୁ. ବି. ସାମବେଦୋତ୍ତ ରଷି ବିଶେଷ ।

କୃତାର୍ଥ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା)ମନ୍ଦର୍ଥ, ମନ୍ଦ ଆଗ୍ରହୀ ବା ଗୁରୁ, ଅପରିଷ୍ଠ ତ ଗର୍ଥ ।

କୃତକ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୃତ+ତକ)କୌରୁକ, କୌତୁଳ, ଇଚ୍ଛା, ଉତ୍ସମନ୍ୟ, ଆନନ୍ଦ, (ବିଂ) କୌରୁଷ, ଅମେଦପିତ୍ରୀ ।

କୃତପ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୃତ+ତପ) କୃତପ (ଦେଖ), (ସମ୍ବୁ)ତର୍ମନିମିତ୍ତ ଶୈଳ ତେଲାଦି ପାଦ, ଛେଟକୁଣ୍ଡ, ତେଲକୁଣ୍ଡ ।

କୃତୁମ୍ବୁ—କ୍ଲୀ. ବି. କୁର୍ବି ତ ତମ୍ବି ରମ୍ପଳ, କୁର୍ବି ତ ତମ୍ବୁରୁ ନାମକ ବାଦ୍ୟ, ମନ୍ଦ ଉତ୍ସ ଶା ।

କୃତୁର କୃତୁର—ଶା. ବି. କୃତୁରକୁ (ଦେଖ) ।

କୃତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ+ତନ+ୟ)ତମ- ତାରେ ଥାରି ତେଲକୁଣ୍ଡ, ତର୍ମନିମିତ୍ତ ତେଲକୁଣ୍ଡ ।

କୃତୁଣକ—ସୁ. ବି. (କୁ+ତୁଣ+ଅକ) ବାଳକମାନଙ୍କ ତମୁରେଗବିଶେଷ, କଥୁ ।

କୃତୁହଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୃତୁ+ହଳ+ଅ) ଉତ୍ସମନ୍ୟ, ଇଚ୍ଛା, ଆନନ୍ଦ, ବିଳାସ, ଆଶ୍ରମ ଓ ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ସାଦକ ବନ୍ଧୁ, ଅନ୍ତର ବିଷୟ ଜାଣିବାର ଇଚ୍ଛା, କୌତୁଳ, କୌତ୍ତା, (ବିଂ) ଆଶ୍ରୀମକନକ, ପ୍ରସିଦ୍ଧ, କୌରୁକପ୍ରଦ, ପ୍ରଣ୍ସିତ ।

କୃତୁହଳବାନ—ସୁ. ବିଂ. (କୃତୁହଳ+ବାନ) କୌତୁହଳବାନରେ କାତ୍ର କୋତୁହଳବିଶେଷ ।

କୃତୁହଳିତ—ବିଂ. କୌତୁହଳପ୍ରତ୍ୟେକ, ଅନ୍ତିଲ ।

କୃତୁହଳୀ—ସୁ. ବିଂ. (କୃତୁହଳ+ଲାଙ୍ଘ) ଉତ୍ସମନ୍ୟ, ଆନନ୍ଦ ଭେଗ କରୁଥୁବାର, ଅଧୀର, ଅନ୍ତିଲ, ତର୍ମନିମାର୍ଥ ଉତ୍ସମନ୍ୟ, କୌତୁହଳୀ, କୌତୁହଳପ୍ରତ୍ୟେକ ।

କୃତୁହଳିତ—ବିଂ. କୌତୁହଳପ୍ରତ୍ୟେକ, ବୋରାଞ୍ଜି ।

କୃତୋନମିତ୍ର-ବିଂ. କିମିତ୍ର ? କିମାର ?

କୃତୋମୁଳ—ବିଂ. କି କାରଣ ?

କୃତ୍ରୀ—ଯା. ବି. କୁକୁର ।

କୃତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁକୁରୀ, ମାର୍ଗକୁକୁର ।

କୃତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜେଣ୍ଟିଷଣାପ୍ଲୋକ୍ ପଞ୍ଚ ଦଶ ଯୋଗବିଶେଷ ।

କୃତ୍ରୀ—ଅବ୍ୟ. (କିମ୍+ତ୍ରୀ) କେଉଁଠାରେ, କୌଣସି ହେଲେ, କୌଣସି ବିଷୟରେ ।

କୃତ୍ରୀତ୍ରୀ, କୃତ୍ରୀତ୍ରୀ-ଅବ୍ୟ, କେଉଁଶାନରେ, ଅନିଦିଷ୍ଟ ଶାନରେ ।

କୁତୁଳ—ବି. କେଉଁଠାରେ ଜାତ, କେଉଁ
ଶ୍ଵାନରେ ସ୍ଥିତ, କେଉଁଶ୍ଵାନରୁ ଆଗତ ।

କୁତୁମ—ଗ୍ରା. ବି. ବି. କୁତୁମ (ଦେଖ) ।
କୁତୁମୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଛନ୍ଦୁଆ ।

କୁତୁପି—କି. ବି. (କୁତୁ + ଅପି)
କେଉଁଠାରେ ହେଲେ, କୌଣସି କୌଣସି
ଶ୍ଵାନରେ, କେବେହେତେ, ଅଳ୍ପଶ୍ଵାନରେ ।

କୁତୁ—ଗ୍ରା. (ସମ୍ମ.) ଅନିଶ୍ଚଳ ମାଛ,
ଝିରିମାଛ, ଚାମାଛ ।

କୁତୁ—(ଧାରୁ) ନିନାକରିବା, ଅପବାଦ
ଦେବା । [ପିତା] ।

କୁତୁ—ପୁ. ବି. ଉତ୍ସିବିଶେଷ କୌତୁଙ୍କ
କୁତୁନ—କୀ. ବି. (କୁତୁ + ଶ, ଅନ)
ନିନା, ଘୁଣା, ଉତ୍ସିନା, ଦୋଷଗୁଡ଼ିନ,
ନିନାର ଉପାୟ, (ଶବ୍ଦ) ନିନନ୍ତ ।

କୁତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁତୁ + ଅ + ଆ) ନିନା,
ଅପବାଦ, ଘୁଣା, ଉତ୍ସିନା, କୁତୁିତପଣ,
ଦୋଷବର୍ଣ୍ଣିନା ।

କୁତୁକରିବା—ଗ୍ରା. କି. ନିନାକରିବା,
ଦେଖାଯେପକରିବା, ପରିନନାବାଦ
କରିବା ।

କୁତୁତ—ବି. (କୁତୁ + ମ, ତ) ନିନନ୍ତ,
ମନ, ଶାନ, ଘୁଣା, ଦୋଷପୁତ୍ର, ହେସ,
କଦାକାର, ଜୟନ୍ୟ, କଦର୍ମ, କୁରୁପ,
(ଶବ୍ଦ, ବିଶବ୍ଦ) କୃପଣ, ସ୍ଵାନତୃଷ୍ଣିଆ, ସ୍ଵାନ
ନନ୍ତରଥା ।

କୁତୁୟ—ବି. (କୁତୁ + ଯ) ନିନନ୍ତୟ,
କୁପଣ୍ୟକ, କଦର୍ମ, ଘୁଣା ।

କୁଥ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଥ + ଅ) ହାତି-
ଝୁଲ, ହାତିପିଠିରେ ପକାନିବା ଚନ୍ଦ
କମୂଳ, ରଞ୍ଜିନକମୂଳ, ଗାଲିଗୁ, କୁଣି-
ତୁଣ, କନ୍ଦୁ, କାଟ, ପାତିଶ୍ଵାରୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ,
ଶାକାମୁନଙ୍କ ପୁର ଅବତାର ।

କୁଥକି—ଯା. ବି. କନ୍ଦୁ, ହାତିପିଠିର ଝୁଲ,
ହାତିପିଠିରେ ପକାନିବା କମୂଳ ।

କୁଥଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଅକରମଣ (ପୁରୁଷ),
ଅଳ୍ପୁଆ, କର୍ମିଆ ।

କୁଥଳୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଝୁଲିମୁଣ୍ଡ, କୋଥଳୀ ।

କୁଥମ—ପୁ. ବି. ସାମବେଦର ଗୋଟିଏ
ଶାଶ୍ଵାର ନାମ ।

କୁଥୁମ—ପୁ. ବି. ବୈଦିକ ମୁନ୍ଦିଶେଷ ।
କୁଥୁଲ—ଗ୍ରା. ବି. କୋଥଳୀ, କୁଥଳୀ, ମୁଣ୍ଡ,
ଝୁଲିମୁଣ୍ଡ ।

କୁଥୋଦଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଥ + ଉଦର + ଶ)
ଜଣେ ରାଷ୍ଟ୍ରସୀ ।

କୁଦ—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି. କୁଦ, କୁଦ,
. ତିପ, ମାଟିକୁଦା ।

କୁଦରତ—ଯା. ବି. ବାଣିଶ୍ଵର, ମହିମା,
କ୍ଷମତା, ଶତ, ବଳ, ବେତ, ପ୍ରଭୃତ ।

କୁଦ—ପ୍ରା. ବି. (ସ-କବୁଦ) ତିପ,
ଉତ୍ତରମିଶ୍ର, ବାଲପୁପୁ, ପାହାଡ଼,
ମୁଣ୍ଡିଆ, ସମୁଦ୍ର, ଉତ୍ତପଦା ।

କୁଦଣ—ପୁ. ବି. ଅନୁତତଦଣ ।

କୁଦର୍ଥ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କନାପି, କେବେ-
ହେଲେ ।

କୁଦା—ଗ୍ରା. ବି. କୁଦ (ଦେଖ), (ବି)
ବଜମୋଟା, ଢିଲପତି (ମାଙ୍ଗତ) ।

କୁଦେଇବା, କୁଦେଇବା—ଗ୍ରା. କି. କୁଦ
ବାର ଶିଳନ୍ତରୁପ ।

କୁଦାକୁଦାକରିବା—ଗ୍ରା. କି. ଲମ୍ପିଦେବା
ତିଆରେଇକରିବା, ନାବିବା, କୌଣସି
ବନ୍ଧୁକୁଗୋଡ଼ିତଳରେ ମାହିତକଟିଦେବା

କୁଦାମାରିବା—ଗ୍ର. କି. ନାଚିବା,
ଡେଇବା, ଗୋଡ଼ଦ୍ଵାର ଚକଟିବା, ଡେଇ
କର ଦୋତିପାଇବା ।

କୁଦାର—ପୁ. ବି. (କୁ + ଦୁ + କ. ଅ)
କୁଦାଳ, କାଞ୍ଚନ (ଗଛ), କୋଡ଼ି,
କାଞ୍ଚାଆଦ ମାଟିକାଟିବା ଅଥ ।

କୁଦାର—ପୁ. ବି. (କୁ + ଦାର) ବ. ଗ,
ଯାହାର ସ୍ତ୍ରୀ କୁଣ୍ଡ ବା ମନ ।

କୁଦାଳ—ପୁ. ବି. (କୁ + ଦାଳ + କ, ଅ)
ଭୁମିକାଟିବା ଶସ୍ତ୍ର, କାଙ୍କ କୋଡ଼ିଆଦ,
କାଞ୍ଚନ (ଗଛ) ।

କୁଦାମା—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କବୁଦ) ତିପଥୁବା
(ଶାକ), ବଢ଼ ଚୁଲଥବା (କୁଣ୍ଡ ଉପରେ) ।

କୁଦକାଦହେବା—ଗ୍ରା. କି. କୁଦାକୁଦ
କରିବା (ଦେଖ) ।

କୁଦନ—କୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅଶ୍ଵରଦନ,
ଦୁର୍ଦ୍ଵାର, ମେଘାତୁନଦିବସ, ସାବନଦିବସ
କୁହାୟାଏ ଦିବାରସ ।

କୁଦବା—ଗ୍ରା. କି. ତେରିବା,
ଲମ୍ପିପ୍ରଦାନକରିବା, ଏକଶ୍ଵାନରେ ପୁନଃ
ପୁନଃ ତେରିବା, ନାଚିବା, (ପ୍ରା. ଗଞ୍ଜାମ)
ଗୋଡ଼ରେ ପିନ୍ଧିବା, (ପ୍ରା. ସମ୍ମ.) କି.
ଦୌତ୍ରିବା, ଗାଲିଦେବା ।

କୁଦୁଣ୍ଟ—ବି. (କ.ଧା) ତେଣିବାର
ଅଯୋଗ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର ଅପ୍ରାତିକର ଦୁଃଖ ।
କୁଦୁଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଶରପ ନକର,
ମିଥ୍ୟ ବା ଭାନ୍ଦୁଦୁଷ୍ଟ, ଦୁଷଳ ଦୁଷ୍ଟିଶକ୍ତି,
ବିଷଦୁଷ୍ଟି, ବେଦବିଦୁଷ୍ଟମତ, (ବି. ବ. ଗ.)
ମନଚକ୍ଷୁପତ୍ର, କୁଷ୍ଟ ଦର୍ଶନ ।

କୁଦେଇହେବା—ଗ୍ରା. ବି. ସକଳକାରୀରେ
ରାଷ୍ଟ୍ର ଦେଖାଇ ହେବା ।

କୁଦେଶ—ପୁ. ବି. (କ. ଧା) ମନଦେଶ,
ଅଗ୍ରଜକ ଦେଶ, ଅସୁରିଧାଜନକ ଦେଶ,
ସେଇଦେଶରେ ରାଜା, ଧନୀ, ନାୟକ,
ବୈଦ୍ୟ, ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ପଳବକ୍ଷ ନ ଥାଏ ।

କୁଦେହ—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ଅସୁର-
ଶଶର, କୁଷ୍ଟ ଦେହ, (ବି. ବିଶ୍ଵା)
କୁଷ୍ଟ ଦେହପୁତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତ (ବ. ପୁ.)
କୁବେର ।

କୁଦନ—ପୁ. ବି. ପାବନାୟ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ।
କୁଦାର—ପୁ. ବି. (କୁ + ଦୁ + ଶି + ଅ)

କାଞ୍ଚନବୃକ୍ଷ, ଭୁମିଶୋଳିବା ସବୁ, କାଙ୍କ
କୋଡ଼ିଆଦ । [କୋଦାଳ ।

କୁଦାଳ—ପୁ. ବି. କାଞ୍ଚନ ଗଛ,
କୁଦାଳ—କୀ. ବି. ବିକାଶୋଦ୍ଧୁଗୁ,
ପୁଷ୍ପମୁକ୍ତ, ଫୁଲକଢ ।

କୁଦୁମୀ—ପ୍ରା. (ଭାମିଲ) ଶିଶା ।
କୁଦୁଙ୍କ, କୁଦୁଙ୍କ—ପୁ. ବି. ଗୁହବିଶେଷ,
ମଞ୍ଜୋପର ମଣ୍ଡପ ।

କୁଦୁ—ପୁ. ବି. ଗୋପ ପ୍ରକଟିକ
ରୁଷିରେବ ।

କୁତ୍ତବ୍ରତ — ଯା. ବ. କ୍ଷମତା, ଦକ୍ଷତା, ପୌରୂଷ ।

କୁତ୍ତାର — ବ. ବାହୁଧୂଆର, କୁଣ୍ଡିତଦ୍ଵାର ।
କୁଧର — ପୁ. ବ. (କୁ + ଧୃ + କ. ଥ)

ପର୍ବତ, ଭୁଧର ।
କୁଧାକୁଧା — ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. କୁତା କୁତା (ଦେଖ) ।

କୁଧାନ୍ୟ — କୁ. ବ. କେତେକ ପ୍ରକାର ଧାନ୍ୟବିଶେଷ ।

କୁଧାର — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ମନ ନିୟମ, କୁଶତ, ମନାଚରଣ ।

କୁଧି — ପୁ. ବି. (କ.ଧୁ.) ନିଷେଧ, ନିର୍ଲକ୍ଷ, ଖଳ ।

କୁଧ — ପୁ. ବ. (କୁ + ଧୃ + କ. ଥ)
ପର୍ବତ, ଭୁଧର ।

କୁନକ — ପୁ. ବ. ଜନପଦବିଶେଷ ଓ ସେହିଜନପଦବାସୀ ।

କୁନଖ — ପୁ. ବ. (କୁ + ନଖ) ରୋଗ-
ବିଶେଷ, କଣନଖ, ଖରପ ନଖ, (ବି.)

କୁଷ୍ଟ ଜନନ୍ତରୁକୁ ବ୍ୟକ୍ତ, ଯାହାର
ନନ୍ତରୁକି ମନ ।

କୁନଖୀ — ପୁ. ବି. କଣନ ରୋଗବିଶ୍ଵିଷ,
ମନନଖ ବିଶ୍ଵିଷ (ବାହୀ) ।

କୁନ୍ତଟ — ବ. (କୁ + ନନ୍ତ + ଥ) ମନରୀଳା
ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଧାରାପୁଷ୍ପବିଶେଷ, ଏକ-
ପ୍ରକାର ଧନୀଆ, ମନନ୍ତିଳ, ଜନପଦ-
ବିଶେଷ ଓ ସେହି ଜନପଦ ବାସୀଜାତ
ବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁନ୍ତଟୀ ।

କୁନ୍ତଟୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମନୋଜ, ମନନ୍ତିଳ,
ଧାନ୍ୟବିଶେଷ । [ଅବାକ୍] ।

କୁନନୁମ — କୁ. ବି. ଅପରବର୍ତ୍ତନୀୟ,
କୁନଳୀ — ପୁ. ବ. (କୁ + ନଳ + ଲକ)

ବକବୁଷ ବିଶେଷ, ଗଇଶଗଛ, ଅଗ୍ରତ୍ତ
ଗଛ ।

କୁନମ୍ବ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୃଷିଜୀବ ଜାତବିଶେଷ,
କୁଭମିକାତ ।

କୁନହ — ପୁ. ବ. ବୀଶାନକୋଣ୍ଠ
ଜନପଦବିଶେଷ ଓ ଉଦେଶ୍ୟବାସୀ,
(ବି.) କୁଣ୍ଡିତ ବନ୍ଧନକାରକ ।

କୁନା — ଯା. ବ. ଦେସ, ଅଦୌତ୍, ରୂପା,
କୋଧ, ଅଭିମାନ, ମନୋମାଲନ୍ୟ ।

କୁନାଥ — ପୁ. ବ. (କ.ଧା) ମନ୍ଦସାମୀ,
କୁଣ୍ଡିତଶାମୀ । [ରତ୍ନାଦି] ।

କୁନାମାଳା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶୁଦ୍ଧନନ୍ଦା, ଯୋଦ୍ଧା-

କୁନାର — ପୁ. ବ. ଗୁଣ୍ଣିବ ଯୁ. ବତାସ,
ବାତମଣ୍ଡଳୀ, କୁବେରଙ୍କ ନିଧିବିଶେଷ ।

କୁନାମ — କୁ. ବ. (କ.ଧା) କୁଣ୍ଡିତ
ନାମ, ଅଯଣ, ଅଖ୍ୟାତ, ବଦ୍ରନାମ,
(ବି.) ଅତିପରାକାରୀକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତ ।

କୁନାମା — ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶୁ.) କୁଣ୍ଡିତ
ନାମ ବିଶ୍ଵିଷ, ଅତିକୃଷଣ ।

କୁନ ସ୍ଵକ — ପୁ. ବି. ଯାହାର ପରିମଳକ
ମନ. (ବି) ମନନାୟକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଯାହାରଶାମୀ
ମନ । [ଅଯଣ ସ୍ତ୍ରୀ] ।

କୁନାରୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ମନ୍ଦସାମୀ, କୁନାରୀ,
କୁନାଳ — ପୁ. ବ. ହିମାଳୟକାତ ଏକ

ପ୍ରକାରପଣୀ, ମହାରାଜ ଅଶୋକଙ୍କର
ଜଣେ ଦୂର । [କୋକିଳ] ।

କୁନାଳିକ — ପୁ. ବ. (କୁ + ନାଳ + ଲକ)

କୁନାଶକ — ପୁ. ବ. (କୁ + ନଶ + ଶ
+ ଅଳ) ଆଲକୁଣୀ, ବାଲତଙ୍କ, (ପୁ.
ବି.) କୁଣ୍ଡିତରୁପେ ନାଶକାରୀ ।

କୁନି — ଗ୍ର. ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓ ସୁନ୍ଦର, ଶୁଦ୍ଧ,
ଟିକପିଲ, (ପ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ ହ. ବି.) ବାଲକା ।

କୁନିକାନିଆଁ — ଗ୍ର. ବ. କାନରେ ଜୁମ୍ପୁ-
କର କହିବା କଥା, ତୁରୁର ।

କୁନିଯାଞ୍ଚ — ପୁ. ବ. ତଣମ ମନୁରପୁର ।

କୁନାତ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ମନ୍ଦସାମୀ, ମନ-
ାଚରଣ, ଅନ୍ତି, ପାପ ।

କୁନେଶକ — ପୁ. ବ. ମୁନିବିଶେଷ ।

କୁନନ — ପୁ. ବ. ସରଶୋକୁ ଭରତର
ଉତ୍ତରଦିଗ୍ଭୂତିକନ୍ଦପଦ ଓ ଜାତବିଶେଷ ।

କୁନୁମୁନ — ଗ୍ର. ବି. ଶୁଦ୍ଧ ଓ ସୁନ୍ଦର ।

କୁନୁମୁନାଁ — ଗ୍ର. ବି. କୁନୁମୁନ (ଦେଖ) ।

କୁନ୍ତ — ପୁ. ବ. (କୁ + ଅଳ) ଶୁଦ୍ଧକୁଣ୍ଡିତ,
କୁଣ୍ଡିତୀ, କୋପନଭବ, ମୁନୁଆଁ ଅସ-
ବିଶେଷ, ଭାସ୍ତି, ପଷ୍ପତ୍ରକ ଶର, ତେଣୁ,
ବରଶ, ଶୟବିଶେଷ, କମକୋଧାତ
ଶାଶ୍ଵତ ଶର୍ମ ।

କୁନ୍ତନ — ଯା. ବ. ପ୍ରତିଲେମ, ବର୍ଣ୍ଣପଙ୍କ
ଜାତବିଶେଷ, ବୈଶା ଜୀର୍ଣ୍ଣରେ

ବାହୁଣିର୍ଗରୁ ଏହି ଜାତର ଉତ୍ସତି ।

କୁନ୍ତଳ — ପୁ. ବ. (କୁନ୍ତ + ଲା + ଳ,
ଥ) କେଶ, ବାଳର କେଶ, ଲଙ୍ଘଳ,
ସବ, ଚଷକ, ପାନପାନବିଶେଷ, ସୁରନ
ଦ୍ରବ୍ୟ ବିଶେଷ, ଦେଶବିଶେଷ ।

କୁନ୍ତଳା — ବ. ଦେଶବିଶେଷ ଓ ତହିର
ଅଧ୍ୟବାସୀ ।

କୁନ୍ତଳିନା — ବ. (କୁନ୍ତଳ + ଲକ + ଥ)
ଏକପ୍ରକାର ହୁଏ ।

କୁନ୍ତି — ପୁ. ବ. କଥେଜାକିପୁଣ୍ୟ, ଜନ
ପଦ ଓ ସେହି ଜନପଦବାସୀ ଯନ୍ତ୍ରି
ଜାତବିଶେଷ, ପକ୍ଷିରଜ ଗହୁଡ଼ଙ୍କ
ପ୍ରପୋଦ ଓ ସମ୍ପାଦିକ ପୁଣ୍ୟ ।

କୁନ୍ତିରେଜ — ପୁ. ବ. ଜଣେ ଯାଦବବାଳା,
ଏ କୁନ୍ତିକୁ ପୋଷ୍ୟ କନ୍ଧାକର
ପାଳିଥୁଲେ ।

କୁନ୍ତଳକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦ୍ଵାରା କାଟିବା ନିମନ୍ତେ
ଯେଉଁହୁଏ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।

କୁନ୍ତୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁନ୍ତ + ତି) ପାଣ୍ଟଶାକି
ପ୍ରଥମା ସ୍ତ୍ରୀ, କଣ୍ଠପୁଷ୍ପିତିରୁଦ୍ଧିକ ମାତା,
ବାହୁଣିପତ୍ନୀ, ସୁରନ ଶ୍ରୀଣବିଶେଷ ।

କୁନ୍ତାପ — ପୁ. ବ. ଅଥ୍ୟ ବେଦର ମନ୍ତ୍ର-
ଭେଦ, (କୁନ୍ତି) ପେଟର ୧୧ଗୋଟି ନାତ୍ର ।

କୁନ୍ତ — (ଧାରୁ) କଣ୍ଠପାଇବା, କୁନ୍ତାଇବା,
ଆପାତକରିବା, କେଣଦେବ, ଗୁଡ଼େ
ହେବା, ଆଲଙ୍କାନ କରିବା ।

କୁନ୍ତକାନ୍ତ — ଗ୍ର. ବ. ଅନିତ୍ରା ପ୍ରକାଶ, ପଶ୍ଚାତ୍
ପଦତା, ବାରମ୍ବାର, (ବି) କନ୍ତୁ କନ୍ତୁ
(ଦେଖ) ।

କୁନ୍ତନ — କୁ. ବ. (କୁନ୍ତ + ନ, ଥନ)
କୁନ୍ତେଇବା, କେଣଦେବାନ, କାତରତା,
କୁନ୍ତାଶ, ପ୍ରନନ, (କୁନ୍ତକ ଶର) ।

କୁନ୍ତା — ଗ୍ର. ବ. କୁନ୍ତନ, (ପ୍ରା. ବାଲେ. ବି)
ଦ୍ରମ୍ବ, ସଂଦା ପିତୃତ, ଦାତାସ୍ତ୍ର),
କୁପାଶ ।

କୁନ୍ତାଇବା, କୁନ୍ତେଇବା — ଗ୍ର. କୁ. କୁନ୍ତନ
କରିବା, ପ୍ରଥମ ସମୟରେ ଶୁଳଗାଇବା,

ଶେରର ଛଲନା କର ଶେରୀର
ଅଞ୍ଚଳସ୍ଥ କରିବା, (ଲ.ଅଥ) ଅନକ୍ଷା-
ପ୍ରକାଶ କରିବା ।

କୁନ୍ତାକୁଳୀ—ଶ୍ରୀ.ବ.ଦ୍ଵାପାତ୍ମପର କୁନ୍ତନ,
ବନ୍ଦୁବାର କୁନ୍ତାକରିବା କର୍ମ ।

କୁନ୍ତଣ—ଶ୍ରୀ. ବ. ପ୍ରମବ କରିବା ବା
କୋମୁବକଳ ଜିଷ୍ଠାସନ କରିବା
ତେଣୁରେ ଜୋରପୂର୍ବ ନିଃଶ୍ଵାସରେଖ
ଓ ତ୍ୟଗ, ଗର୍ଭବେଦନ ।

କୁନ୍ତାହାର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅତିସାର, ନାଳ-
ବନ୍ଦୁଖାଡ଼ା ।

କୁନ୍ତାହରୁ—ଶ୍ରୀ.ବ.ନାଳରକ୍ତ ଝାଡ଼ା-
ଦ୍ଵାର ଆଶାନ୍ତବ୍ୟକ୍ତ, କୁମ୍ଭବକରେତୁ
ହରିଲବେଳେ କୁନ୍ତାକରି ଯାହାର
ଅର୍ଥାସ ।

କୁନ୍ତୁକୁନ୍ତୁ—ଶ୍ରୀ.ବ.ବାରମ୍ବାର ସାମାନ୍ୟ
କୁନ୍ତାରୁ ସବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) କାର୍ଯ୍ୟକରିବା
ବିଷୟରେ ଅନନ୍ତକୁ କାନ୍ତିକରିବା ।

କୁନ୍ତେଇ କାନ୍ତେଇହେବା—ଶ୍ରୀ.କି.କନ୍ତୁ
କୁନ୍ତୁ(ଦେଖ) ।

କୁନ୍ତେଇକୁନ୍ତେଇହେବା—ଶ୍ରୀ.କି. ମୁଖରେ
ଅତ ବ୍ୟପ୍ରଭବ ପ୍ରକାଶ କରିବା,
କୁନ୍ତୁକୁନ୍ତୁ(ଦେଖ) ।

କୁନ୍ତ—ପୁ. ବ. (କୁ+ନ୍ତି+ଅ) ମନ୍ତି
ଜାପାସ୍ତୁ ଗୁଣ ଓ ତହିତ ଧଳାଫୁଲ,
କୁନ୍ତବାରୟତ୍ତ, ନିଧୁବିଶେଷ, ଲୋକନ୍ତ,
ବିଷ୍ଣୁକ୍ରର ନାମ, ନଅନ୍ତଶ୍ରୀ, ପଦ୍ମ,
କନ୍ଦିଅର ମୁଲ ଓ ଗଛ ।

କୁନ୍ତକ—ପୁ. ବ. ଗନ୍ଧତ୍ରବ୍ୟ ବିଶେଷ,
କୁନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧି ।

କୁନ୍ତକର—ପୁ. ବ. (କୁନ୍ତ+କୁ+କ,ଅ)
କୁନ୍ତବା ଯତ୍ତରେ କାମ କଲୁବାଲ,
କାରିଗର ।

କୁନ୍ତଚରୁତ୍ୱ—ବ. ବରଦା ଚରୁତ୍ୱ,
ମାଘ ଶ୍ରୀକୁନ୍ତଚରୁତ୍ୱ ।

କୁନ୍ତଦଶ—ଶ୍ରୀ.ବ. (ବ.ଶ.) କୁନ୍ତଦଶୀ,
(ଦେଖ) ।

କୁନ୍ତଦଶ—ପୁ. ବ. (କ.ଧ.) କୁନ୍ତପୁଣ୍ୟପରି
ଶ୍ରୀଦଶ, (ବ.ବ.ଶ.) କୁନ୍ତପୁଣ୍ୟବତ୍
ଶ୍ରୀଦଶବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।

କୁନ୍ତଦଶୀ—ଶ୍ରୀ.ବ. (ବ.ଶ.) କୁନ୍ତଦଶି
ପର ସର୍ବ ଓ ସୁନ୍ଦରଦଶବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ (ସ୍ତ୍ରୀ) ।
କୁନ୍ତଦଶନ—ଶ୍ରୀ.ବ. (ବ.ଶ.) କୁନ୍ତଦଶୀ,
(ଦେଖ) ।

କୁନ୍ତନ—କୀ. ବ. (କୁନ୍ତ + ଶ, ଅନ)
କୁନ୍ତବାକାମ, କୁନ୍ତଯତ୍ତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତପଦାର୍ଥ
(ଶ୍ରୀ.ବ.) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବିଶେଷ, ସୁନ୍ଦରେ ପଥର
ଶତତହେବା କର୍ମ ।

କୁନ୍ତନକାମ—ଶ୍ରୀ. ବ. ସୁନା ଅଳଙ୍କାର
ଭପରେ ବନ୍ଦୁପୁଲିଖ ରହାନ୍ତି ବସାମିବା
କରିଗର ।

କୁନ୍ତନପୁନା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ବଣିଆଁଶବ)
ବିଶ୍ଵବୁନାକୁ ପତଳାପଦନକରି ତହିଁରେ
ଦଶିପାଉଶ ଏବଂ ତେବୁଳିରସ ଓ
ମୟଳଦ୍ଵାର ପୁଟଦେଇ ତୃପୁରେ ।
ଥର ବିଶ୍ଵବଳରରେ ଧୋଇଲେ ଯେହି
ସୁନା ହୁଏ ।

କୁନ୍ତନପୁଣ୍ୟ—କୀ. ବ. କୁନ୍ତଗଛର ଫୁଲ,
କରିଗପୁଣ୍ୟ । [ଫୁଲା ।

କୁନ୍ତନପୁନ୍ତାଆ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୁନ୍ତଯତ୍ତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ
କୁନ୍ତନ—ପୁ. ବ. (କୁ+ଦଶ+କ,ଅ)
ଦଶ, କଲିଙ୍ଗ ଦେଶୀୟ ଉତ୍ସବିଶେଷ ।

କୁନ୍ତନମାଳା—ଶ୍ରୀ. ବ. କୁନ୍ତଫୁଲର ହାର
ବା ମାଳା, ଶ୍ରୀନିବିଶେଷ ।

କୁନ୍ତନର—ପୁ. ବ. (କୁ+ଦଶ+କ, ଅ)
ଦଶ, କଲିଙ୍ଗ ଦେଶୀୟ ଉତ୍ସବିଶେଷ ।

କୁନ୍ତନରଦନା—ଶ୍ରୀ.ବ. ବ.ଶ., (କୁନ୍ତ+
ଦନନ+ଅ) କୁନ୍ତଦଶୀ(ଦେଖ) ।

କୁନ୍ତନକେଶଶ୍ରୀ—ପୁ. ବ. କେଶଶବଶଶ୍ରୀ
ଡକ୍ଷିଣ କଣେ ରାଜା ।

କୁନ୍ତା—ଶ୍ରୀ. ବ. କୁନ୍ତ ସର୍ବରେ ପାଇସ୍
କରିଯାଇଥୁବା, କୁନ୍ତରେ ଗଢ଼ାଯାଇ-
ଥିବା, (ବିଂ) କୁନ୍ତବାସନ, ଭାସ୍ୟମାଣ
ଗୋଲକାରୟତ୍ତ, ଶାଥାଶ ଚକ, ପ୍ରହାର,
ମାତ୍ର, କୁନ୍ତନ, କୁନ୍ତବା, ଶେଷ ଓ ବଡ଼
ତେବୁଣ୍ଣି, (ଯା.ବ.) ବନ୍ଦୁକର ମୁଲକାଠ
ନିର୍ମିତ ଅଂଶ ।

କୁନ୍ତାକୁନ୍ତକରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ବିଶେଷ
ଭବରେ ପ୍ରହାରକିବା ଆଗାତକରିବା,

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମାତ୍ରଦେବା, ଟାଙ୍କେ ଛେତବା,
କୁନ୍ତଯତ୍ତ ଦ୍ଵାରା ପାଇସ କରିବା ।
କୁନ୍ତନ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କୁନ୍ତ+ଅନ+ର)
ପତ୍ରିନ, ପତ୍ରସମହ ।

କୁନ୍ତନ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୁନ୍ତଯତ୍ତଦ୍ଵାର ଚିକଣ
କରିବା, ଟାଙ୍କେ ମାତ୍ରଦେବା ଓ ପ୍ରହାର
କରିବା, ତେବୁଣ୍ଣିମୁଣ୍ଡଦ୍ଵାର ଛେବୁମାତ୍ର
ଦେବା ।

କୁନ୍ତ—ପୁ. ବ. (କୁ+ନ୍ତ+ର) ମୁଖ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) କୁନ୍ତ ବୁଗଛର ଥାଳ, ଗନ୍ଧତ୍ରବ୍ୟ
ବିଶେଷ ।

କୁନ୍ତର—ପୁ. ବ. (କୁ+ନ୍ତ+ରିର)
କୁନ୍ତ ରାଜାମକ ଗନ୍ଧତ୍ରବ୍ୟ ବିଶେଷ ।

କୁନ୍ତର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଗୋଲପାତା ବିଶେଷ,
ପରିବା ବିଦେତା, (ଶ୍ରୀ.ମେତି) ପାଣି-
କଣ୍ଠାରୁ, (ଶ୍ରୀ.ବ.) କୁଷ୍ଟ, କଳିହା ।

କୁନ୍ତରୁ—ପୁ. ବ. ଗନ୍ଧତ୍ରବ୍ୟବିଶେଷ,
(ଶ୍ରୀ.ବ.) ଏକପକାର ପଟୋଳ ଜାପାସ୍ତୁ
ଫଳ, (ମଟକା ଫଳପରି), କୁନ୍ତରୁ-
ଖଟି (ଦେଖ) ।

କୁନ୍ତରୁକ—ପୁ.ଶ୍ରୀ. ବ. କୁନ୍ତରୁକିବୁକ୍ଷ ।
କୁନ୍ତରୁକା—ବ. (କୁ+ଦଶ+ରିକ +
ରି) କୁନ୍ତରୁ(ଦେଖ), ଶଳିକରୁକ୍ଷ ।

କୁନ୍ତ ରୁ ଖଟି—ଶ୍ରୀ. ବ. (ପ-କୁନ୍ତରୁ)
ଦେବାନ୍ତ, ଏକପକାର ଝୁଣ୍ଣ, ସୁଗଳ
ଧୂପତ୍ରବ୍ୟ । (ଦେଖ) ।

କୁନ୍ତ ରୁକ୍ଷା—ଶ୍ରୀ.(ପୁଣ୍ୟ) କନ୍ତୁରୁ ଖଟି
କୁନ୍ତେନ—ପ୍ରା.(ସମ୍ବନ୍ଧ) ବ. ପ୍ରେତ୍ୟୋନ-
ବିଶେଷ ।

କୁପ—(ଧାରୁ) ରଣିବା, ରଗକରିବା,
ଦୋଷକର୍ତ୍ତରହେବା, ତଢିବା, ପ୍ରବଳ
ହେବା, କଥାକରିବା ।

କୁପକୁପ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ମୁହିନ୍ଦୁ ଶେଷ-
କର ପାକୁ ପାକୁ କରିବା, (ଶ୍ରୀ. ବି)

ମୁହିନ୍ଦୁ ଶେଷକର ପାକୁପାକୁ କରିବା ।

କୁପଟ—ପୁ. ବ.ଛିନ୍ଦବସ୍ତୁ, ଦାନବରେତ ।

କୁପଥ—ବ. (କୁ+ପଥ) ମନବାଟ, ଅବାଟ,
ଅସୁରରେତ, ଜୟନ୍ତ୍ୟପଥ, ନିର୍ବନ୍ଦିତ-
କାର୍ଯ୍ୟ, ମନକାର୍ଯ୍ୟ, ଅସକରିବଣ ।

କୁପଥଗାମୀ—ୟୁ. ୬୦. (କୁ + ପଥ + ଗମ + ଇନ୍) ଅସଦାଗୁଣ, ମନକର୍ମ କହୁଥୁବା (ବ୍ୟକ୍ତି) ।

କୁପଥଶର୍କ—ୟୁ. ୧୦. (କୁପଥ + ପ୍ରଦର୍ଶକ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅସତ୍ତ୍ଵକାରୀରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିଭାବା (ବ୍ୟକ୍ତି) ।

କୁପଥ—କୁ. ବି. (କୁ + ପଥ) ମନଶାଧ୍ୟ, ଅହିତକରଖାଦ୍ୟ, (ବି) ଅହିତ କର, ଅସ୍ତ୍ରୀକର, ଯାହା ଶାଳଲେ ଗେର ଜନ୍ମେ ।

କୁପନ—ୟୁ. ବି. ଅସୁରଭେଦ ।

କୁପୟ—ବି. ଗୋପନୀୟ ।

କୁପରାଷକ—ୟୁ. ବି. ଯେ ବିଶୁରକାଳେ ଉଚିତାନୁଚିତ ବିଦେଶନା କରେ ନାହିଁ ଓ ଗୁଣର ସଥୋପତ୍ରକ ସମ୍ମାନ କରେ ନାହିଁ ।

କୁପା—ଗ୍ର. ବି. ପାହିବିଶେଷ, କୁମୀ ।
କୁପାଞ୍ଚ—ଗ୍ର. ବି. ମନ୍ଦପାଞ୍ଚ, ପଡ଼ିଯଦ୍ଧ ।
କୁପାଣୀ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବିଦ୍ଵହସ୍ତ, କେଶାହାତିଆ ।

କୁପାଷ—ୟୁ. ବି. (କୁ + ପାଷ) ଅସୋଗଣ୍କର, ଦାନର ଅସୋଗ୍ୟପାଷ, ଅସୋଗ୍ୟ ମରୀ, ମନ୍ଦପାଷ ବା ଆଧାର ।

କୁପି-ଯା.ବି.ବେଳଗାନ୍ଧିର ଛୋଟ କାମଣ, ଯେଉଁ ରେଲ କୋଠରେ ଦୂଇଜଣ ମନୁଷ୍ୟ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଥାଏ, ଜଙ୍ଗଲର ସୀମା କିନ୍ତୁ ସ୍ଥିତ ଅଂଶ, ଜଙ୍ଗଲରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଗଛ ଲଗାଇବା ଶାତବିଶେଷ, (ଗ୍ର.ବି.) କୁମ୍ପି, ତେଲପଡ଼ି ।

କୁପିଞ୍ଜନ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପରିବିଶେଷ ।
କୁପିତ—ବି. (କୁପି + କ.ତ) କୋଧାନ୍ତିତ, କୋଧୀ, ବିରକ୍ତ, (ବାତପିହାଦି) ବର୍ତ୍ତିତ ।

କୁପିତା—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ପିତା ସନ୍ତ୍ଵାନ ପ୍ରତି ଅସତ ବ୍ୟବହାର କରେ ।

କୁପିତାନ୍ତୁକ—ବି. (କୁପିତ + ଅନ୍ତୁକ) ଆସନ୍ତ ମୁଖ ।

କୁପିତି—ବି. କୁରିତ (ଦେଖ) ।

କୁପିନା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କୁପି + କ.ଇନ୍ + ନା) ଛୋଟ ଛୋଟ ମାଲିଖରବା ଜାଲ, ମାଛର ଶାଲୋଲ, (ୟୁ.ବି) କେହିଟ, ମଧ୍ୟ-ଜାଗ ବ୍ୟକ୍ତି । [ତନ୍ତ୍ରୀ] ।

କୁପିଲ—ୟୁ. ବି. (କୁପି + ଇଲ) ତୁଳବାସ, କୁପିବା—ଗ୍ର. କ୍ରି. କୋପନ କରିବା, ଶୁଣକରିବା ।

କୁପିଲୁ—ୟୁ. ବି. ମାଙ୍କଡ଼ିକେନ୍ଦ୍ର ।

କୁପିଲୁ—ଗ୍ର. ବି. କୁପିଲୁ(ଦେଖ) ।

କୁପିତ—ୟୁ. ବି. (କୁ + ପିତ) କୁଳାଙ୍ଗାର ପୁତ୍ର, ଯେଉଁ ପୁତ୍ର ମାତାପିତା ପ୍ରତି ଅସତ ବ୍ୟବହାର କରେ; ଯେଉଁ ପୁତ୍ର ବଶଗୌରିବ ନଷ୍ଟ କରେ, ନରକା-ପୁର, ମେହିଜ ପ୍ରତି ପୁଅ, ଅସତ୍ତ୍ଵ ପୁତ୍ର ।

କୁପିତ୍ତି—ୟୁ. ବି. (କୁ + ପିତ୍ତି) କୁପିତ ଜାତ ଓ ଆସୁର ନିନ୍ଦତ, ସ୍ଥାନ, ପୃଷ୍ଠା, ହେସ୍ବ, ନିନ୍ଦତ ।

କୁପୋଷ୍ଟ—ବି. (କୁ + ପୋଷ୍ଟ) ଦୁଇ-ସମ୍ପାଦୀୟଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଯାହାକୁ ପୋଷ୍ଟ-ବ କୁ ହୁଏ, ଉପାର୍କରେ ଅସମର୍ଥ ଜାହି-ବାରସ୍ତୁ ମାନବ ।

କୁପ୍ରୀ—କୁ. ବି. (କୁପି + ମ୍ର.ଯ) ନିକୃଷ୍ଟ-ଧାର୍ଯ୍ୟ, ସୁନା ରୂପା ଛତ୍ରା ଅନ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ।
କୁପାଶାଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁପି + ଶାଳା) ବାସନ କୁପାଶର ଦୋକାନ, ଅନ୍ତାର୍ଦ୍ଦେଶ ଦୋକାନ ।

କୁପାବରଣ—ୟୁ. ବି. ଯାହାର ପୋଷାକ ପନ୍ଥ ମଳିନ ।

କୁପାବ—ୟୁ. ବି. ତୃଣାଦିନିର୍ମିତ ଭେଳା ।

କୁପଳ—ବି. (କ.ଧା) ମନ୍ଦପରଣାମ, ମନ୍ଦପଳ, ଅନ୍ତର ପଦିଶାମ ।

କୁପ୍ର—ବି. କର୍ଣ୍ଣ, କୁମୁଦ, ପଦ୍ମ ।

କୁପକା—ୟୁ. ବି. (କୁ + ପକ + କ) ଅସୋଗ୍ୟବକ୍ରା, ଯେ ମୁହଁରେ ମନ କଥା କହେ, (ବି) ଦୁଇଜ୍ଞ କରିବାରେ ଅସୋଗ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ।

କୁବେର—ପୁ. ବି. (କୁ + ବେର) କୁରୁପ, ଅଳମୁଆ, (ବି) ଧକାଧୂପ, ସଷ୍ଟରକ, ନନ୍ଦିତୁଷ ।

କୁବେଶ—ୟୁ. ବି. ସଙ୍କରକାତିବିଶେଷ ।

କୁବୁ—ୟୁ. ବି. (କୁବୁ + ବୁବୁ + ବୁ.ଅ) ବିନ୍ଦୁତ୍ପୂଷ୍ଟ, କୁଳା, ଆବୁଆ, ସେବ-ବିଶେଷ, (ବି) ପିଠିର କୁଳ, ବିନ୍ଦୁତ୍ପୂଷ୍ଟ, ଶତ୍ରୁଗ, ଅପାମାର୍ଗ ।

କୁବୁକ—ୟୁ. ବି. (କୁବୁ + କ) ପୁଷ୍ଟବୁଷ୍ଟ-ବିଶେଷ, ଶିଙ୍ଗତା ।

କୁବୁନଶ୍ଵନ—ୟୁ. ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷଶିଙ୍ଗତ ।

କୁବୁର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁବୁ + ଆ) କୁମୀ, (ବି) କେକେମୁଙ୍କ ଦାସୀ, ମନୁଶୀ(ବିମାର) ମଥୁରା ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ, କଂସ ବଜାର ଜଣେ ବେଶକାରୀ ଭୁତ୍ୟ ।

କୁବୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁବୁ + କ + ଆ) ଅଷ୍ଟମବର୍ଷୀୟା କୁମାରୀ, ଗୌତ୍ମକନ୍ୟ, ଦେବବିଶେଷ, ଦୁର୍ଗା ।

କୁବୁତ—ବି. (କୁବୁ + ରତ) ବନ୍ଦ, ନତ ।

କୁବୁ—କୁ. ବି. ଅରଣ୍ୟ, ନୋଲି, ସୁନ୍ଦର, ଶଗଦ, ମୁଦ, କୁଣ୍ଡି ।

କୁବୁତ୍—ୟୁ. ବି. (କୁ + ବୁବୁତ) କୁବୁତ ବ୍ୟାହୁଣ, ଅପକୁଷ୍ଟ ବ୍ୟାହୁଣ ।

କୁବୁ—ଦି. ପାଣି, ଭରତ ।

କୁବୁନ୍—ବି. ଜଳାର୍ଥୀ, ଉତ୍କଳପାର୍ଥୀ ।

କୁବୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନେତ୍ରବିଶେଷ, କୁବୁତ୍ତିପାପ୍ତି, ପୁଥୁରା ଛଇ, ରତ୍ନ, କାରୁଳକଣ୍ଠ, (ଗ୍ର.ବି.) ମନ୍ଦଶୋଭା, ଏକର୍ଷାତୁତ, ଶରୀ-କୁତ ବା ଗଢା ହୋଇଥିବା ।

କୁବୁଣକ—ଗ୍ର. ବି. ବନବିଶେଷ ।

କୁବୁରୀ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାର ସ୍ତ୍ରୀ କୁବୁରୀ ଅଥବା ଦୁଷ୍ଟରଦ୍ଵାରା ।

କୁବୁତ—କୁ. ବି. (କୁ + ବୁବୁ + ତ) କୁଶାଧା, ଅଶାଧା ।

କୁବୁତ୍—ୟୁ. ବି. (କୁ + ବୁବୁ + କ.କୁପ) ପବ୍ରତ, ଭୁଖର, ଶକ୍ତି, ସମ୍ମାନକାରୀ ସାତିଷଶ୍ୟ ।

କୁବୁତ୍—ୟୁ. ବି. ମନ୍ଦଭୂତ୍ୟ, ଯେଉଁ ବୁକର ପ୍ରଭୁ ମଙ୍ଗଳ ଚେଷ୍ଟା କରେ ନାହିଁ ।

କୁରୋଜନ—କୀ. ବ. (କ.ଧା) ମନ୍ତ୍ରବିଂଶ ଉଷ୍ଣଶ, କୁଣ୍ଡଳ ଆହାର ।

କୁମ—ଅବ୍ୟ. ଦିଷ୍ଟୁଷ୍ଟାଦିଷ୍ଟୁଚ ।

କୁମକା—ଗ୍ରା. ବ. ସାହ୍ରାୟ, ସାହ୍ରାୟକାଶ ଓ ତତ୍ତ୍ଵପକ୍ଷାବଳମ୍ୟ । [କଟାରୁ ।]

କୁମଢ଼ା—ଗ୍ରା. ବ. (କୁଣ୍ଡଳ ଶବ୍ଦ) ପାଣି-କୁମଢ଼—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) କୁମରପାୟ, ମନ୍ତ୍ର ବୁଦ୍ଧ, ଅଳବୁଦ୍ଧ, (ବି. ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) କୁମର-ସ୍ତ୍ରୀ (ବାହୁ), ଦୂର୍ମତି ।

କୁମଦ—ଗ୍ରା. ବ. ସ୍ତ୍ରୀଗନ୍ଧ, ମଧୁରଗନ୍ଧ, (ବି.) ସୁଗାନ୍ଧି, (ପ୍ରା. ସମ୍ବ. ବି.) ପ୍ରସନ୍ନ, ଦର୍ଶ୍ମାତ୍ମପଲ ।

କୁମମାଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁ + ମମାଷ) ବ. ସ୍ତ୍ରୀ; ଦୂଷ୍ଟବୁଦ୍ଧ, ଅଳବୁଦ୍ଧ ।

କୁମମାଷୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁ + ମମାଷା + ଜନ) କୁଣ୍ଡଳବୁଦ୍ଧିଷ୍ଠ ।

କୁମନ୍ଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) କୁମନ୍ଦା, ଅସ୍ତ୍ରପଦେଶ, ପରର ଅନନ୍ତଶ୍ଵାଧନମନ୍ଦ ।

କୁମନ୍ଦା—ବ. (କ.ଧା) ସତ୍ତ୍ଵପଦ, ମନ୍ତ୍ର-ଉପଦେଶ ।

କୁମନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ମନ୍ତ୍ରମନୀ, ଅତ୍ର ପରମର୍ଗକାଶ, ଅଯୋଗ୍ୟ ମନ୍ଦାତା, ସତ୍ତ୍ଵପଦକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁମନୀଣୀ ।

କୁମର—ଗ୍ରା. ବ. ସୁଅ, ସୁଦ୍ର, ସୁବରଜ, କାନ୍ତିକେସ୍ତ, ବାଲକ, ହରିତାଳରେ କଇଥାଠୀ ମିଶାଇ ଗଞ୍ଜପା ସାର ରଙ୍ଗ କରିବାର ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗ । [ରଙ୍ଗ ।]

କୁମ—ଗ୍ରା. ବ. ହେଟ ଅସ୍ତ୍ରାୟୀ କୁଣ୍ଡଳ-କୁମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗଞ୍ଜପା ଖେଳର ରଙ୍ଗ ବିଶେଷ ।

କୁମାଉନ୍ (କୁମାସୁନ୍)—ଭାବତର ପଣ୍ଡିମ ପ୍ରଦେଶାନ୍ତର ବିଷ୍ଟୁତ ଜନପଦ ।

କୁମାତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ବାସନ୍ତରହିତ-ଜନନୀ, ଯେହିଁ ମାତାର ସନ୍ତୁନ୍-କାସୁଲ ନାହିଁ, କରନ୍ଦାତା, ଜଗକନ୍ନା ।

କୁମାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାର + ଅ) ବ. ସ୍ତ୍ରୀ, ଶିଶୁ, ସୁନ୍ଦରଜ, କାନ୍ତିକେସ୍ତ, ଶୁକପର୍ଣ୍ଣି, ସହୃଦୟ, ପଦ୍ମତବିଶେଷ, ଶାର୍ଣ୍ଣି ସୁଜା, ଶର୍ଦ୍ଦିବିଶେଷ, ପାଞ୍ଚବର୍ଷଠାରୁ ଦଶ-

କର୍ଷ ପର୍ମିନ୍ତ, ଦସ୍ତପ ବାଲକ, ଅଗ୍ନିଜ୍ଞର ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷ ନାମ, ବରୁଣବୁଦ୍ଧ, ସିନ୍ଧୁ ପ୍ରଦେଶର ଗୋଟିଏ ନାମ, ଅଣ୍ଣ-ବାରକ ବୃଷ, ଅଣ୍ଣି, ସନକରୁତ ରଷି, ମଙ୍ଗଲଗର୍ବ୍ର, ମନ୍ଦବିଶେଷ, ଶରତବର୍ଷର ନାମାନ୍ତର, ଶ୍ରଜାପଦବିଶେଷ ।

କୁମାରକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାର + କ) ବରୁଣବୁଦ୍ଧ, ବାଲକ, ରଜକୁମାର, ଆଗିର ପୁଅ, କୌରବବଣୀୟ ନାମ-ବିଶେଷ ।

କୁମାରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାର + କା) ବରୁଣବୁଦ୍ଧ, ବାଲକ, ରଜକୁମାର, ଆଗିର ପୁଅ, କୌରବବଣୀୟ ନାମ-ବିଶେଷ ।

କୁମାରକାତୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାରକା + ତୁ) ପୃତିବିଶେଷ, ଏହା ସ୍ତ୍ରୀରେତ ମହୋତ୍ସବ ।

କୁମାରକାମାଶ—କୀ. ବ. ଆୟୁଦେବ-ଶାଶ୍ଵତ ଘୃତବିଶେଷ ।

କୁମାରକୋଟିର୍ବାର୍ଷ—କୀ. ବ. ହିନ୍ଦୁମାନ-କର ଅର୍ଥବିଶେଷ ।

କୁମାରକଣ୍ଠ—କୀ. ବ. ମାଳବର ଉପ-କୁଳରେ ଗୋଟିଏ ପଦିନ୍ଦ୍ରାନ ।

କୁମାରଗୁପ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗୁପ୍ତବଣୀୟ ଜଣେ ମହୁ ବକାଧିରାଜ ।

କୁମାରପାତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାର + ପାତ୍ର) ଶିତ୍ରମାରକ, ଯେ ବାଲକ ହୃତ୍ୟ କରେ । [ଶିତ୍ର ପଣ୍ଡିତ ।]

କୁମାରମାନବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଜଣେ ବିଶେଷ କୁମାରତ୍ବ—କୀ. ବ. ତତ୍ତ୍ଵଗ୍ରୂହ ବିଶେଷ, ବାଲକମାନଙ୍କର ତାତ୍ତ୍ଵିକବଳିତକ୍ଷା ଛାନ୍ଦୁବିଶେଷ ।

କୁମାରଦେବୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସମୁଦ୍ରଗୁ ପ୍ରକଳ୍ପମାତା ।

କୁମାରଧାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନମବିଶେଷ ।

କୁମାରପାଲ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୁଲୁକ୍ୟବଣୀୟ ଶୁନ୍ଦରତର ଜଣେ ରାଜା, ଶାଲବାହନଙ୍କ ନାମ ।

କୁମାରପୁଣୀମା—ବ. କୁଣ୍ଠାରଦୁର୍ବଳ, ଆଣ୍ଣିନ ପୁଣୀମା ।

କୁମାରବାହନ—ବ. (ପତତ୍ର) କାନ୍ତି-କେସୁଙ୍କର ବାହନ, ମମୁର ।

କୁମାରବାହା—କୀ. ବ. (କୁମାର + ବାହା + ଅନ୍ତର୍ଭାବ) ପାର୍ଥବିଶେଷ ।

କୁମାରବୁଦ୍ଧ—ବ. (ମଧ୍ୟ-କ,ଧା) ଅବି-ବାହାତ ରହିବାରୁପ ବ୍ରତ ।

କୁମାରଭଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାର + ଭୁତ୍ + କିପ୍ + ଆ) ବାଲଚିକିଷା, ଗର୍ଭାର ପରତର୍ମା, ଧାର୍ମବିଦ୍ୟା ।

କୁମାରପୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାର + ପୁତ୍ର) ବଜ୍ରପୁତ୍ର, ସ୍ତ୍ରବାଳ, ଟିକ୍କାସ୍ତ୍ର ।

କୁମାରରଷ୍ମୀ—କୀ. ବ. ସନ୍ତାନର ଲଳନ ପାଲନ ।

କୁମାର ଲଳନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଛନ୍ଦବିଶେଷ ।

କୁମାରସମୂହ—ବ. ମହାକବି ଜାତି-ଦାସଙ୍କ ପ୍ରଣାତ କାନ୍ତିକେସୁଙ୍କ ଜନ୍ମ ବିବରଣ ବିଷୟକ କାବ୍ୟକୁବିଶେଷ ।

କୁମାରସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାର + ସ୍ତ୍ରୀ + କିପ୍) କାନ୍ତିକେସୁଙ୍କ ପିତା, ଅର୍ପି, (ସ୍ତ୍ରୀ) କାନ୍ତିକେସୁଙ୍କ ମାତା, ଦୂର୍ଗା, ରଙ୍ଗ ।

କୁମାରରେନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଉତ୍ତରଭାବରତ ଶତତମାନ ପୁରୁଷକୁଳରେ ଅବସ୍ଥାତ ଗୋଟିଏ ବାଜ । [ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ।]

କୁମାରସୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶତ୍ରୁଗ୍ରାମକାରି ପାତାଳପାତାଳ କାଳରେ ସମ୍ମତାସପବର୍ତ୍ତିକ ରୂପବିଶେଷ ଜଣେ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରକାର ।

କୁମାରଦେବୀ—ବ. ରଜପୁତ୍ରମାନଙ୍କର ଅଭିଷେକ କାର୍ଯ୍ୟ ।

କୁମାରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାର + କ + ଆ) ବାରଦର୍ଶର ବାଲକା, ଅବିବାହିତ ବାଲକା, କୁମାଶ, ନିଆଳୀ, ନବମର୍ତ୍ତିକା, ଭାରତର ଦକ୍ଷିଣ ଅଳ୍ପଶାପ ।

କୁମାରକାମେତ—କୀ. ବ. (କୁମାର + କାମେତ) ପାର୍ଥବିଶେଷ ।

କୁମାରଭାତ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବିଜ୍ୟାତ ମାମାତା ବାତ୍ରିକ ପ୍ରଣେତା ।

କୁମାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମାର + ର) ଦୂର୍ଗା, ଅବିବାହିତ ବାଲକା, କନ୍ୟା, ବାର-

ବର୍ଷରକନ୍ୟା, ଶୋଭଣବର୍ଷ ୧ୟା ପ୍ରକଟା,
ଘୃତକୁମାରଗୁଲୁ, ଯିକୁଆଁଶ, ଉନ୍ଦୋବିଶେଷ,
ସୀତାଜୀର ନାମବିଶେଷ, ବଡ଼ଅଳାରଚ,
ଶ୍ୟାମାପଣୀ, ଅପରାଜିତା, କୁମାରକାନ୍ତ-
ଶପ, କଥାଳାଫୁଲ, ଭାରତବର୍ଷର ମଧ୍ୟ-
ଭାଗ, ଦୟାବିଶେଷ ।

କୁମାରସୀତିନନ୍ଦ — କୀ. ବ. ବାଲିକା-
ମାନଙ୍କର ଖେଳନାବିଶେଷ ।

କୁମାରସାଲ — ପୁ. ବ. ଅବିବାହିତା
କନ୍ୟାର ଅଭିଭବ ।

କୁମାରସୁଧ — ପୁ. ବ. କନ୍ୟା ସମୟେ
ଉପଦ୍ରବ ପୁର, କଣ୍ଠ, ଶାଳବାହନ ।

କୁମାରସୁର — କୀ. ବ. ଅନ୍ତଃସୁର ।

କୁମାରସୁଲା — ସୀ. ବ. ବାଲିକାର ପୁକା,
ତତ୍ତ୍ଵମତେ ଭର୍ତ୍ତମା ନ ହେଲେ
ଶୋଭଣ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବିବାହିତା
କନ୍ୟାର କୁମାର-ତାହାର ପୁକା ।

କୁମାର — ପୁ. ବ. କୃପଥ, ନାତବିରୁଦ୍ଧ
କାର୍ଯ୍ୟ ।

କୁମି — ବ. ଆସକାନ୍ଦବାସୀ ଜାତବିଶେଷ ।

କୁମିତ — କୀ. ବ. ଅପକାଶ ବନ୍ଦୁ, ବସ୍ତିତ
ମନୀ, ମନ୍ଦସୁଦୂର ।

କୁମିତ — (ଯା.) ବ. ମଦ୍ୟବିଶେଷ,
ଏହି ମଦ୍ୟ ଘୋଟକାର ଦୁଶ୍ରୁରେ ପ୍ରସୁତ
ହୁଏ ।

କୁମୁଖ — ପୁ. ବ. ଶୂକର, ବର୍ଷାହୀନାରୀ ।

କୁମୁଟି — ଶ୍ରୀ. ବ. ଉତ୍କଳର ଦକ୍ଷିଣାଂଶ୍ୱ-
ଦାସୀ, ବ୍ୟବସାୟୀ, ବୈଶିଙ୍ଗକାନ୍ତବିଶେଷ ।

କୁମୁଟିଆ — ଶ୍ରୀ. ବ., କୁମାଟୁଆ ପଣୀ,
କୁମୁଟିଆ ପଣୀ ।

କୁମୁଣ୍ଡା ପ୍ରା. (ୟାଜମାନ) ବୋଇକିଙ୍ଗାରୁ ।

କୁମୁତ — କୀ. ବ. (କୁ + ମୁତ + କ୍ଷିପ୍ତ)-
ରକ୍ତପତ୍ର, ନାଲିକର୍ଣ୍ଣ, କେରବ, (ବି)
ନିର୍ଦ୍ଦୟ, ପ୍ରତିକୂଳ, କୃପଣ ।

କୁମୁତୁଷ୍ଟା — ସୀ. ବ. (କୁମୁତ + ବତ୍ + ଶି)
କୁମୁତୁଷ୍ଟା, କର୍ଣ୍ଣତା, କୁମୁତବନ,
ପୁଷ୍ଟରଣୀ, କୁଶର ସୀ ।

କୁମୁତ — ପୁ. କୀ. ବ. (କୁ + ମୁତ +
କ୍ଷିପ୍ତ + ଅ) ରକ୍ତପତ୍ର, କର୍ଣ୍ଣ, ରୌପ୍ୟ,
କୁମୁତିକା — ସୀ. ବ. କଟପଳ, ସୁରକ୍ଷା
ବଜବିଶୀଳ ଗୁଲୁବିଶେଷ ।

ପଢ଼, କର୍ଷିର, ନୈରତକୋଣର ଦିମୁକ,
ବିଷ୍ଟୁ, ହପ୍ତୀ, ସର୍ପବିଶେଷ, କାହିଁକ-
ମାସ, ଗରୁଡ଼ପୁର୍ବ, ଶୁକଲପନ, ବାଦିର
ତାଳବେଦ, (ଶ୍ରୀ. ବ.) ଆନନ୍ଦ ।

କୁମୁଦକାନ୍ତ — ପୁ. ବ. (ଶ୍ରୀ. ବ.) ଚନ୍ଦ୍ର ।

କୁମୁଦଶ୍ରେଣୀ — କୀ. ବ. କୁମୁଦପୁର୍ବ,
କୁମୁଦାଶ । [ଗନ୍ଧପୁରା ସୀ ।

କୁମୁଦଗନ୍ଧା — ସୀ. ବ. କୁମୁଦ ପର
କୁମୁଦଗୀ — ସୀ. ବ. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ଏହାର
ରସ ଦୁର୍ବିପର ଓ ବିଷାକ୍ତ ।

କୁମୁଦନାଥ — ପୁ. ବ. (ଶ୍ରୀ. ବ.) ଚନ୍ଦ୍ର,
କୁମୁଦବାନ୍ଦବ । [ସମୁଦ୍ର ।

କୁମୁଦନିକର (ନିତୟ) — ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠୋଦୂଳ-
କୁମୁଦପ୍ରେସ୍ — ପୁ. ବ. (ଶ୍ରୀ. ବ.) କୁମୁଦ-
ବନ୍ଦୁ (ଦେଖ) ।

କୁମୁଦବାନ୍ଦବ, କୁମୁଦବନ୍ଦୁ — ପୁ. ବ.
(ଶ୍ରୀ. ବ.) କୁମୁଦବାନ୍ଦବ, ଚନ୍ଦ୍ର ।

କୁମୁଦସୁଦୂର — ପୁ. ବ. ଚନ୍ଦ୍ର, ଇନ୍ଦ୍ର,
କୁମୁଦବାନ୍ଦବ । [ଆନନ୍ଦହାସ୍ୟ ।

କୁମୁଦହାସ୍ୟ — ଶ୍ରୀ. ବ. ପ୍ରକୃତିତ କର୍ଣ୍ଣ,
କୁମୁଦ — ସୀ. ବ. ଯୋରଖାଣ୍ତୀ, ଶାଳ-
ପଣ୍ଡୀ, କଟପଳ, ଗମ୍ଭୀରାଗଛ, ଧାତକ
ବୃକ୍ଷ, ଦେବବିଶେଷ ।

କୁମୁଦାକର — ପୁ. ବ. (ଶ୍ରୀ. ବ.) ଯେଉଁ
ଶ୍ଵାନରେ ଅନେକ ପଢ଼ ବା କର୍ଣ୍ଣ କର୍ନ୍ଦେ,
ପୁଷ୍ପରଣୀ ହାତ ପ୍ରକୃତ ।

କୁମୁଦକଣ୍ଠ — ପୁ. ବ. ନାରବିଶେଷ, ବିଷ୍ଟୁ-
କର୍ଣ୍ଣ ଉପରେ ପାରିଷଦ ।

କୁମୁଦାନନ୍ଦ — ପୁ. ବ. ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶାତନାମା
ପଣ୍ଡିତ, (ଶ୍ରୀ. ବ.) କୁମୁଦବାନ୍ଦବ, ଚନ୍ଦ୍ର ।

କୁମୁଦାରଣ୍ଣ — କୀ. ବ. ରୌପ୍ୟ ।

କୁମୁଦାଲୀ — ପୁ. ବ. ମହିଳା ପଥାଙ୍ଗ ଶିଷ୍ଟୀ,
ଏ ଅଥସବେଦର କୌଣସି ଶାଶ୍ଵା
ପ୍ରଗ୍ରହ କରିଥିଲେ ।

କୁମୁଦାବାସ — ପୁ. ବ. କର୍ଣ୍ଣପୁଣ୍ୟବୈଶେଷକ
କୁମୁଦକ — ବି. (କୁମୁଦ + କର୍ଣ୍ଣ) କୁମୁ-
ଦରେପୁଣ୍ୟ, କର୍ଣ୍ଣରେ ଉପା (କଳାଶୟ) ।

କୁମୁଦିକା — ସୀ. ବ. କଟପଳ, ସୁରକ୍ଷା
ବଜବିଶୀଳ ଗୁଲୁବିଶେଷ ।

କୁମୁଦିମା — ସୀ. ବ. (କୁମୁଦ + ଲନ୍ + ରି)
କର୍ଣ୍ଣପୁଣ୍ୟ ପୁଷ୍ଟରଣୀ, କର୍ଣ୍ଣପୁଣ୍ୟ,
କର୍ଣ୍ଣପଳ ।

କୁମୁଦିମାକାନ୍ତ, କୁମୁଦିମାନ୍ଦୁକ, କୁମୁଦି-
ନାଥ, କୁମୁଦିମାପତ୍ର — ପୁ. ବ. କୁମୁ-
ଦିବାନ୍ଦବ, ଚନ୍ଦ୍ର ।

କୁମୁଦିମାବନ୍ଦତା — ସୀ. ବ. ସୁନ୍ଦର ସୀ ।

କୁମୁଦିମା — ସୀ. ବ. (କୁମୁଦ + ରି) ଗମ୍ଭୀର-
ଗଛ, କଟପଳ ।

କୁମୁଦେଶ — ପୁ. ବ. (ଶ୍ରୀ. ବ.) ଚନ୍ଦ୍ର ।

କୁମୁଦୁତ୍ତ — ବି. କର୍ଣ୍ଣପୁଣ୍ୟ ଦେଶ ।

କୁମୁଦୁତ୍ତା — ସୀ. ବ. ବହୁପଦୁତ୍ତକ ଜଳା-
ଶୟ, କୁମୁଦିମା ।

କୁମୁଦୁତ୍ତାଶ — ପୁ. ବ. (ଶ୍ରୀ. ବ.) ଚନ୍ଦ୍ର,
କୁମୁଦବାନ୍ଦବ ।

କୁମୁଦାନ୍ତ — ପୁ. ବ. (କୁମୁଦ + ବତ୍)
କୁମୁଦବନ୍ଦଲ (ଜଳାଶୟ) ।

କୁମେତ — ଯା. ବ. ଲଙ୍ଘପର ନାଲିଆ
ରଗର ଘୋଡ଼ା ।

କୁମେଧସ୍ୟ — ପୁ. ବ. (କୁ + ମେଧୟ)
ମନ୍ଦରୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟ ।

କୁମେହ — ପୁ. ବ. ପୃଥ୍ଵାର ଦକ୍ଷିଣପ୍ରାଚୀ
ଅର୍ଥାତ୍ ଧୂବିତାରାର ଟିକ ନିମ୍ନାମ ।

କୁମେହବୁଦ୍ଧ — ବି. ଦକ୍ଷିଣମେହୁଦୀରୁ
ସାତେହୀ ଅଞ୍ଚ ଦୁର୍ବିରର ଯେଉଁ ଅନ୍ତରେ
ରେଖା ଅଛି ।

କୁମେହସମୁଦ୍ର — ପୁ. ବ. ଦକ୍ଷିଣମେହୁର
ରୁଚିପାନ୍ଦରେ ଥିବା ସମୁଦ୍ର ।

କୁମୋଦ — ଶ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠକର୍ଣ୍ଣ, (ବି)
ଆନନ୍ଦନନ୍ଦକ, ଆନନ୍ଦବର୍କକ ।

କୁମୋଦକ — ପୁ. ବ. (କୁ + ମୁଦ +
ଶି + ଅକ) (ଶ୍ରୀ. ବ.) ବିଷ୍ଟ ।

କୁମୋଦକ — ବି. (କୁନ୍ଧପ + ଅ) ବିଷ୍ଟପ୍ରତ୍ୟ,
କେଶୀ, ବହୁପଦ, ଶେଞ୍ଚ ।

କୁମା — ବ. (ଯା) ଚାନ୍ଦବାସୀଙ୍କ ଏକ
ଆଶ୍ରାଦେଶ, (ଶ୍ରୀ. ବ.) ତରଳପଦାର୍ଥ
ରଜିବାନିମନ୍ତ୍ରେ ସବୁମୁହୀ ପାହବିଶେଷ ।

କୁମ୍ବ—ଗ୍ର. ବି. ଛେଟକୁମା, ସରୁମୁହଁ। ଛେଟ ତେଲପଡ଼ି, ଘଣ୍ଠବାଣ ବା ସ୍ଵନାମ ଶ୍ୟାତ ବାଣ ।

କୁମୁ—ପୁଂ. ବି. (କୁମୁ + ଅ)ବାହୁକୁଣ୍ଡ, ମୁଣ୍ଡର ଆହାଦନ ବ୍ୟୁ ।

କୁମ୍ବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ସମରୁପେ ଆହାଦନ, ବେଷ୍ଟନ, ଶୁଳଅଂଶରକ୍ଷଣୀ, ସଙ୍କଷ୍ଟାନ, ଅଷ୍ଟଶ୍ୟାଂଶୁମାନଙ୍କ ଦର୍ଶନବାରଣାରେ ଦିଆଯାଇଥୁବାନବତ୍ତବେଷ୍ଟନ ବା ବାଢ଼ ।

କୁମ୍ବିକ—ପୁଂ. ବି. ଜନପଦବିଶେଷ ।

କୁମୁ ସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୃଷବିଶେଷ ।

କୁମ୍ବା-ରଞ୍ଜାମବାସୀ ଶୁଦ୍ଧଜାତବିଶେଷ ।

କୁମୁ—ବି. (କୁ + ଉତ୍ସମରୁ + କନ୍ତାଅନ୍ତିର୍ଦ୍ଦିଶି)ପଟ, କଲୁସ, ଗଜକୁମୁ, ମୁରିକାରିମିତ ଜଳପାତି, ଶୁଶ୍ରୀନ, ଫାଲ୍ଗୁନମାସ (ସୌରମାନ), ବୃକ୍ଷପୁଲବିଶେଷ, ଯୋଗର ପ୍ରକିଷ୍ଟାବିଶେଷ, ତୈତ୍ୟ ଓ ରକ୍ଷଷବିଶେଷ, ଦେଖାପାତି, ହୃଦ୍ରାଗବିଶେଷ, ଭରିଷିବିଶେଷ, ମେଷାଦ ଦ୍ଵାଦଶ ରକ୍ଷିମଧ୍ୟ ଏକାଦଶରକ୍ଷି, ପରିମାଣପାତି ବିଶେଷ, ମିବାରର ଜଣେ ରାଜା (ଗ୍ରା.) ବସ୍ତାଧରେ କୁମୁକୁତ ସ୍ତାରେ ଶୁଣାହୋଇଥୁବା କାହୁକାର୍ଣ୍ଣ ।

କୁମୁରସ୍ତି—ପୁଂ. ବି. ମୁନବିଶେଷ, ଅଗସ୍ତ୍ୟ ମୁନିକ ପିତା ।

କୁମୁକ—ପୁଂ. ବି. (କୁମୁ + କ)ପ୍ରନର୍ମୁଳଦେଶ, ଦୁଇନାସାପୁଟ ବନ୍ଦକରି ବାମୁଗୁମୁନ୍ଦରୁପ୍ରୋଗାନ୍ତ, ପ୍ରାଣୀମରେ ବାମୁନରେଧକିଦ୍ୱୀ ।

କୁମୁକପଟ—ଶ୍ରାବିତସାର ନାମକ ମୁଦ୍ରି ସର୍ପଭକାର ।

କୁମୁକଶ୍ରୀ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଶକ୍ତି ବିଶେଷ, ରାବଣର ମଧ୍ୟମଭୂତା, ଶିଦ, (ଗ୍ରା.ବି) ଦାଣିଶାତ୍ୟର ଗୋଟିଏ ନନ୍ଦି ରର ନାମ ।

କୁମୁକଶ୍ରୀନିଦ୍ରା—ବି. କୁମୁକଶ୍ରୀର ପୋର ନିଦ୍ରାପାର ଦାସକାଳମୁଖୀ ଶରୀରନିଦ୍ରା ।

କୁମୁକଶ୍ରୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ସ୍ତାନାଶୀଳି ।

କୁମୁକାମଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପାଣ୍ଡୁରୋଗ, ସର୍ପବିଶେଷ, କୁମୁକପଣ୍ଡୀ, ବନ୍ଦାକୁମୁକୁ ଟିକିବିଶେଷ, ପାତି, ଜଣେ ପ୍ରାଚୀନ କବି ।

କୁମୁକାମୋଦୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଶର୍ଵବିଶେଷ ।

କୁମୁକାର—ପୁଂ. ବି. (କୁମୁ + କୁ + ଅ) ଶୁଦ୍ଧଜାତବିଶେଷ, ବିଶ୍ଵ ଭିରସରେ ଦେଖାରଗର୍ଭାତ ସନ୍ତାନ, କୁମୁର ।

କୁମୁକାରକ—ପୁଂ. ବି. କୁମୁକାର ।

କୁମୁକାରକା—ବି. ମାଟିରେ ବସାବାନ ରହିଥିବା ଏକପ୍ରକାର ତୁମର, କୁମୁରପୋକ ।

କୁମୁକାରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁମୁକାର + କ + ଆ) ଅଞ୍ଜଳବିଶେଷ, କୁମୁକୁଷ, କୁମୁକୁଣ୍ଡୀ ।

କୁମୁକାଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁମୁକୁଣ୍ଡୀ, କୁମୁକୁଷ, କୁମୁରର ସ୍ତ୍ରୀ, ମନକରିଲା ।

କୁମୁକେରୁ—ପୁଂ. ବି. ଅସୁରବିଶେଷ ।

କୁମୁକେର—ପୁଂ. ବି. କୁମୁର କୋଣ, ଜନପଦବିଶେଷ ।

କୁମୁଘୋଶ—କ୍ଲୀ. ବି. ମାତ୍ରାକ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ଝର୍ତ୍ତି । [କଳ ।

କୁମୁତତ—କ୍ଲୀ. ବି. କରିବିଶେଷ, କୁମୁର-

କୁମୁଜ—ପୁଂ. ବି. (କୁମୁ + କନ୍ତାଅନ୍ତିର୍ଦ୍ଦିଶି) ଅଗସ୍ତ୍ୟ ମୁନି, ତୁମବିଶେଷ, ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଦୋଶାର୍ଥୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁମୁଜ ।

କୁମୁତନ୍ମା—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଅଗସ୍ତ୍ୟର ରଷି, ଦୋଶାର୍ଥୀ, ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ । [ଲଭ ।

କୁମୁତମୁଁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୋଲ ଲଭ, ମାତିଆ, କୁମୁଦାସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁମୁ + ଦାସୀ) ତୁମା, କୁମୁଣ୍ଡୀ ।

କୁମୁଧର—ପୁଂ. ବି. କୁମୁଶର ।

କୁମୁନାର—ପୁଂ. ବି. (କୁମୁ + ନାରି + ଅ) ତୈତ୍ୟର ବଳିର ପୁରୀ ।

କୁମୁପତ୍ତୀ—ଉପାସକ ସମ୍ପଦବିଶେଷ ।

କୁମୁପାଦ—ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ପ୍ରାତପାଦ, ଗୋପା, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁମୁପାଦ ।

କୁମୁଷ୍ଟୁକ—ପୁଂ. ବି. (ଲ.ଅର୍ଥ) ସଳାନବିଶେଷ, ଅବୁଦରଶୀ ।

କୁମୁମାସ-ବି. ସୌରମାନ୍ ଫାଲ୍ଗୁନମାସ । କୁମୁଦତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ତାର୍ତ୍ତିକମମୁଦ୍ରାବିଶେଷ ।

କୁମୁଦୁକ—ପୁଂ. ବି. ହରିବନ ବଶୀତ ଦାନବବିଶେଷ ।

କୁମୁଦେଲା—କୁମୁ ବା ପୁଷ୍ପରମୋଗ ଉପଲକ୍ଷେ ଯେଉଁ ମେଲା ହୁଏ, ପ୍ରସ୍ତାଗରେ, ହରିଦ୍ଵାରରେ ପ୍ରତି ବରସରେ ଥରେ ଫାଲ୍ଗୁନମାସରେ ହନ୍ତ ମୁନଙ୍କର ଯେଉଁ ଜଗାସ୍ଥାନ ମେଲା ହୁଏ ।

କୁମୁଦୋଳ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଅଗସ୍ତ୍ୟ-ରଷି, ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଦୋଶାର୍ଥୀ, ଗରଜ-ଫୁଲଗର, ଦୋଶାର୍ଥୀବୁଦ୍ଧ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଅପୁର ବିଶେଷ ।

କୁମୁଦୋଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୋଶାର୍ଥୀବୁଦ୍ଧ । କୁମୁଦଶା—ପୁଂ. ବି. ଚିତ୍ରେର ଜଣେ ବଜା, ମରଳଙ୍କ ପୁରୀ ।

କୁମୁଦଶି—ପୁଂ. ବି. ଦ୍ୱାଦଶରାଶିମଧରୁ ଏକଦଶ ରାଶି ।

କୁମୁଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୁର୍ଗାଜୀ ଗୋଟିଏ ନାମ ।

କୁମୁରେତୋ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଅଗସ୍ତ୍ୟା, ଅନ୍ତିର୍ଦ୍ଦିଶି ଭେଦ, ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟମୁନି । [କାଳ ।

କୁମୁରଗୁ—କ୍ଲୀ. ବି. କୁମୁରାଶିର ରହିଥୁ କୁମୁଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୁଣ୍ଡିକାବୁଦ୍ଧ, ମୁଣ୍ଡିଶି ।

କୁମୁରାଜକ—ପୁଂ. ବି. (କୁମୁ + ରାଜ + କ) କରଞ୍ଜାନ, ସାଠାକରଞ୍ଜ ।

କୁମୁରାଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶତର୍ଦ୍ର) କୁମୁରର ହାଣିମାତିଆ ପ୍ରକୃତ ଦିଆରକିବା ସ୍ଥାନ, କୁମୁରାଜାନ । [ଦେଖ ।

କୁମୁରବଣ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) କୁମୁକର୍ଣ୍ଣ କୁମୁରଶୁତ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) କୁମୁକର୍ଣ୍ଣ (ଦେଖ ।

କୁମୁସନ୍ଧି—ପୁଂ. ବି. (କୁମୁ + ସନ୍ଧି) ହୃଦୀର କୁମୁଦୁସର ମଧ୍ୟମାନ ।

କୁମୁସନ୍ଧବ—ପୁଂ. ବି. ବ.ଗ୍ର.; (କୁମୁ + ସନ୍ଧି + ଭୁ + ଅ) ଅଗସ୍ତ୍ୟମୁନି, ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟମୁନି, ଦୋଶାର୍ଥୀ, ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।

କୁମୁସପା—କ୍ଲୀ. ବି. ଆୟୁର୍ବେଦୋକ୍ତ ପୁତ୍ରବିଶେଷ ।

କୁମୁସୁ—ପୁଂ. ବି. ଅଗସ୍ତ୍ୟ, ଅଗସ୍ତ୍ୟମୁନି ।

କୁମୁଦିଳ—ବ. ହାତର ମସ୍ତକପାଇ, କୁମୁଦିନ ମାଂସଲକ୍ଷ୍ମୀନ ।
କୁମୁଦିନ—ପୁ. ବ. ରାଷ୍ଟ୍ରବିଶେଷ ।
କୁମୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମୁ + ଅ)ବେଶ୍ୟା, (ଗ୍ର. ବ.) ଅପରିପକ୍ତ ନାଶକେଳ, ପରିତ୍ରଣ
ପୂର୍ବାବ୍ୟାର ନିତ୍ୟା, କୁମୁଦାବ୍ୟା (ଦେଖ) ।
କୁମୁଟ୍ଟୁଆ—ଗ୍ର. ବ. ପକ୍ଷୀବିଶେଷ,
ଲାଲରେଇ କାକ ଓ କୋକିନଳାଇର
ପକ୍ଷୀ, ଏକପ୍ରକାର କଣ୍ଠକ୍ଷେତ୍ରବନ୍ୟାଗୁଣ ।
କୁମୁଣ୍ଡ—ପୁ. ବ. ଡେଣ୍ଟିକାଯିବିଶେଷ,
ବାଣୀମୁରବକଶେମହା, (କ୍ଲୀ. ବ.)କୁମୁଣ୍ଡ
କୁମୁଧ୍ୟପ—ପୁ. ବ. ଜନିଗତ, କୁମୁଦ୍ୟଶୀର
ଅଧିପତି ।
କୁମୁଦାବ୍ୟା—ଗ୍ର. ବ. ଉତ୍ସଙ୍ଗର ମାରସକ
ହଇଲା, ମରୁତି ।
କୁମୁଦ—ଗ୍ର. ବ. ମାଟିପାଦ ତଥାର
କରିବା ବ୍ୟକ୍ତ ବା ଜାତି ।
କୁମୁଦରହିତା—ଗ୍ର. ବ. କୁମୁଦମାନେ
ଯେଉଁ ପ୍ରୀପାକାର ଚଣ୍ଡିରେ ହାତୀ
ପୋଡ଼ିନ୍ତି ।
କୁମୁଦରତଳ—ଗ୍ର. ବ. ଯେଉଁ ତଳ
ସାହାଯ୍ୟରେ କୁମୁଦ ମାଟିପାଦମାନ
ତଥାର କରେ । [(ଦେଖ)] ।
କୁମୁଦରପୋକ—ଗ୍ର. ବ. କୁମୁଦରକଟ,
କୁମୁଦରଶାଳ—ଗ୍ର. ବ. କୁମୁଦଶାଳ (ଦେଖ)
କୁମୁ—ଗ୍ର. ବ. ପ୍ରେତକୁ ଜଳଭ୍ରତନ
କରିବା ଯତ୍ନବିଶେଷ, ତେଣ୍ଟା, କାମୁ
କାମ୍ୟ ବନ୍ୟତିରୁ ।
କୁମୁଦି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମୁଦି + ଅ)ଷ୍ଟୁଦିଶ,
ଠେକ, ଘଣ୍ଡ, ଶୈବାଳ, କୋରୁଣ୍ଡାଙ୍ଗୀ ।
କୁମୁନରକ—ବ. (କୁମୁଦି + ନରକ)
କୁମୁଦୀପାକ (ଦେଖ) ।
କୁମୁଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, କଳକା,
ଜୟପାଳକୁଷ, ପୃଥ୍ବୀ, କୁମୁଦିକୁଷୀ,
ବେଶ୍ୟା, ନେତ୍ରବେଶ ବିଶେଷ ।
କୁମୁଦିପଟ—ଗ୍ର. ବ. କେତେବେଳେ
କେତେ ତେଲବିଶେଷ ।
କୁମୁଦିନାନ୍ୟ, କୁମୁଦିନାନ୍ୟକ—କ୍ଲୀ. ବ. ମନ୍ତ୍ର-
ସାଙ୍ଗବଳୀ ପଞ୍ଚତାକାରଙ୍କ ମତରେ
ଆସ୍ୟ କୁଟୁମ୍ବ ପାଳନ ନିମିତ୍ତ ଗୁହସ୍ତର
ଅନୁତଃ ଏକବର୍ଷ ପାଇଁ ଧାନ୍ୟ ସଞ୍ଚୟ
ଓ ମେଧାତ୍ରଥକ ମତରେ ଛାପ ମହାର
ଧାନ ସଞ୍ଚୟ କରିବା ଉଚିତ, ହୋକୁ
କୁମୁଦିନାନ୍ୟ କହନ୍ତି ।
କୁମୁଦିନସ—ପୁ. ବ. (କୁମୁଦି + ନାନ୍ୟକା +
ଅ)ବ. ବ୍ୟା ବିଷଧର ସର୍ପବିଶେଷ, ସର୍ପ,
ବିଷପାତିବିଶେଷ ।
କୁମୁଦିନସ—ପୁ. ବ. ଡେଣ୍ଟିକ ବଳି ।
କୁମୁଦିନସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମୁଦି + ନାନ୍ୟ + ଶୀ)
ବକଣର ରହଣୀ, ଲବଣ ବିଶେଷର
ମାତା, ଅଜାରପଣ୍ଡ ରହଣର ସୀ ।

କୁମୁଦିମଦ—ପୁ. ବ. (ଶତତ) ହର୍ଷାର-
ମଦ, ହର୍ଷାର ମଦଜଳ ।
କୁମୁଦିଲ—ପୁ. ବ. (କୁମୁଦ + ଲାଲ)ଶାଳ-
ଗଛ, ଶେନ୍ଦଳମାଛ, ଶାଳମାଛ, ଶଳା,
ଶୈର, ଲିପିଶୈର, ଯେ ଅନ୍ୟର
ରଚନା ଗେରକରେ, ଗର୍ଭକାଳପୁଣ୍ଡ
ନଢେଇଣ୍ଡ ପ୍ରସ୍ତର ବାଳକ ।
କୁମୁଦିଲକ—ପୁ. ବ. କୁମୁଦିଲ (ଦେଖ) ।
କୁମୁଦି—ପୁ. ବ. (କୁମୁଦ + ରନ୍) ହର୍ଷା,
ହର୍ଷାର, ଟର, ମସ୍ତ୍ୟବିଶେଷ, ସମ୍ମା
ବିଶେଷ, କୁମୁଦରପୋକ, (ସୀ) ସ୍ଵତ୍ତ-
କଳସୀ, ଘଣ୍ଡ, (କ୍ଲୀ) ଗୁମୁଦିଲ, କୁମୁଦି,
ମାଟିହାଣ୍ଡ, ପାଦହାଣ୍ଡ, କଟଫଳ, କାପଡ଼,
ବୋରାଣ୍ଡି, ପୁଣ୍ଡପଣ୍ଡି, କାମୁକାଶୟ
ବନ୍ୟତରୁ ।
କୁମୁଦିକ—ପୁ. ବ. (କୁମୁଦି + କ)ପୁନାନ୍ତ-
ପଶ୍ଚିମ, ପୁ. ମେଥୁନାର୍ଥ ନିଷ୍ଠୋଜନ
ବାଳକ, ନାରକେଶର ବୃକ୍ଷ ।
କୁମୁଦିକପିତ୍ରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବେତିକଟେଣ୍ଡ୍-
ଜାତିବିଶେଷ ।
କୁମୁଦିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମୁଦିକ + ଆ)ଶୁଳ
ବେଗର ଉପଦ୍ରବ ଭେଦ, ଅଥରେ ବର୍ତ୍ତ
ପିତ୍ତୁଏ, ନେତ୍ରବେଶ ବିଶେଷ ।
କୁମୁଦିକାଦ୍ୟତେଲ—କ୍ଲୀ. ବ. ବେତିକ-
କେତେ ତେଲ ତେଲବିଶେଷ ।
କୁମୁଦିନାନ୍ୟ, କୁମୁଦିନାନ୍ୟକ—କ୍ଲୀ. ବ. ମନ୍ତ୍ର-
ସାଙ୍ଗବଳୀ ପଞ୍ଚତାକାରଙ୍କ ମତରେ
ଆସ୍ୟ କୁଟୁମ୍ବ ପାଳନ ନିମିତ୍ତ ଗୁହସ୍ତର
ଅନୁତଃ ଏକବର୍ଷ ପାଇଁ ଧାନ୍ୟ ସଞ୍ଚୟ
ଓ ମେଧାତ୍ରଥକ ମତରେ ଛାପ ମହାର
ଧାନ ସଞ୍ଚୟ କରିବା ଉଚିତ, ହୋକୁ
କୁମୁଦିନାନ୍ୟ କହନ୍ତି ।
କୁମୁଦିନସ—ପୁ. ବ. (କୁମୁଦି + ନାନ୍ୟକା +
ଅ)ବ. ବ୍ୟା ବିଷଧର ସର୍ପବିଶେଷ, ସର୍ପ,
ବିଷପାତିବିଶେଷ ।
କୁମୁଦିନସ—ପୁ. ବ. ଡେଣ୍ଟିକ ବଳି ।
କୁମୁଦିନସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମୁଦି + ନାନ୍ୟ + ଶୀ)
ବକଣର ରହଣୀ, ଲବଣ ବିଶେଷର
ମାତା, ଅଜାରପଣ୍ଡ ରହଣର ସୀ ।

କୁମୁଦୀପାକ—ପୁ. ବ. ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ପାତକରବିଶେଷ
ନରକରେଦ, ଯମଦୁତମାନେ ତ୍ରୁ-
ତେଲରେ ପାପୀମାନଙ୍କୁ ନିଷେପ କର
ପାଳ କରନ୍ତି ।
କୁମୁଦୀପୁଣ୍ଡ—ପୁ. ବ. ନରକୋତ୍ତ କୁଣ୍ଡ-
ଶେରବିଶେଷ ।
କୁମୁଦୀର—ପୁ. ବ. (କୁମୁଦି + ରା + ଲ. ଅ)
ନନ୍ଦ, ଜଳକଲୁବିଶେଷ, କୁମୁଦିର, ଚୌର ।
କୁମୁଦୀରକ—ପୁ. ବ. ଚୌର, କୁମୁଦିର ।
କୁମୁଦୀରଦେଣ୍ଡ—ଗ୍ର. ବ. ରାଷ୍ଟ୍ରବିଶେଷ ।
କୁମୁଦୀରମଣିକା—ଶ୍ଵୀ. ବ. ମଣିକାବିଶେଷ,
କୁମୁଦୀରପାକ ।
କୁମୁଦୀରମଣି—କ୍ଲୀ. ବ. ଯୋଗାଙ୍ଗ ଆସନ-
ବିଶେଷ, ଏକ ପାଦ ଉପରେ ଅନ୍ୟ ପାଦ
ରଖି ଏକ ମସ୍ତକ ଉପରେ ହସ୍ତଦୟ
ରଖି ଦଣ୍ଡାକାରରେ ଅବସ୍ଥାନ ।
କୁମୁଦୀରୁ—ପୁ. ବ. ସୁରଗୁରାଗ ହରଅନା ।
କୁମୁଦିଲ—ପୁ. ବ. (କୁମୁଦି + ଲା + କ. ଅ)
କୁମୁଦିଲ ।
କୁମୁଦିଲକ—ପୁ. ବ. ଶୈର ।
କୁମୁଦିଲକ—କ୍ଲୀ. ବ. ଜୟପଲମାଳ,
କଳକା ମଣ୍ଡି ।
କୁମୁଦିଲର—ପୁ. ବ. ଶର୍ମିକଙ୍କ ଅନୁତର-
ବିଶେଷ, (ବିଂ) ଯାହାର ପେଟ କୁମୁଦ
ଅର୍ଥାତ୍ ମାଠାରୁଲ୍ୟ ଦୃହତ ।
କୁମେଭତ୍ତରତୁ—ପୁ. ବ. ବକଟୁଲଗର,
ଅଗ୍ରତ୍ତ ଗର୍ଭ ।
କୁମୋଳି—ପୁ. ବ. ଗୁମୁଲୁକୁ, ଗୁମୁଲି ।
କୁମୋଳିକ—ପୁ. ବ. ଭଲକରେଦ, ପେଶୁ ।
କୁମୋଳିକନ୍ତୁ—ପୁ. ବ. ଗୁମୁଲୁକୁ, ଗୁମୁଲ ।
କୁମୋଳି—ପୁ. ବ. (କୁ + ସଲ୍ + ଲକ୍ଷ୍ମି)
କୁମୋଳିକ ମନ୍ଦିକ ।
କୁମୋଳି—ପୁ. ବ. ନଶେ ଅସୁରର ନାମ,
(କ.ଧା) ମନ୍ଦଯବ ।
କୁମୋଳା—ପୁ. ବ. ମିଥ୍ୟକାଳା, (ବି)
ବେଦୋତ୍ତ ଅସୁରବିଶେଷ ।
କୁମୋଳା—ପୁ. ବ. (କୁ + ସଲ୍ + ଲକ୍ଷ୍ମି)
କୁମୋଳିକ, ମନ୍ଦଯବକର୍ତ୍ତା ।

କୁଯାହା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ଅମଗଳ-
ସୂଚକ ଗମନ ।

କୁସ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ଅସ୍ତ୍ରସ୍ତି,
କୁତ୍ତି, କୁମରଣ, ଦୁଷ୍ଟପରମର୍ଗ ।

କୁଯୋଗ—ୟୁ. ବ. ଗ୍ରହନସମାଦିର ଅନଷ୍ଟ
କର ଯୋଗ, କୁଳଗୁ ।

କୁର—(ଧାର) ଶକନବା, ଛେଦନକରବା ।

କୁରକୁଟି—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବ. ଶୈଳମଣ୍ଡା,
ଶଣ୍ଟା, ଟିକଟିକି ଶଣ୍ଟମନ ।

କୁରକୁଟିକରବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବ. ଟିକଟିକ
କର କୁନା କରିବା ।

କୁରକୁର—ଗ୍ରା. ଅଥବା ମଧ୍ୟର ଧୂନ ସ୍ତର
ହାତ୍ସର ଶବ୍ଦ, (ବି) କୁରକୁର ।

କୁରକୁର—ଶ୍ରୀ. ବ. ବୋଡ଼ାଙ୍କର ପେଟ-
ଖୁଲୁ ରୂପ ମାରସ୍ତକ ରେଗ ।

କୁର ତି—ଯା. ବି. ତୌଳି, କାଷ୍ଟାସନ ।

କୁରନ୍ଦ୍ସ—ଯା. ବି. ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମ୍ମନକରବା,
ବାଜାଆଦିକୁ କରସିବା ସଲମ ।

କୁରମା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବ. ଶୈଳକୁଟିଆସର
କୁରମାମା—ଯା. ବି. ବଣବୁଷ୍ଟ, ବଣ-
ତାଲିକା, ବଣାନୁରେତ ।

କୁର—ପ୍ରା. (କଟକ) ବ. ଯେତେ ସରମିତ
କଟା ଧାନକେଣ୍ଟା ହାତର ରେକାରେ
ସମ୍ବାଦ, ଆବଳା, ରେଣ୍ଟ ।

କୁର, କୁରକୁ—ବ. କୋଲ କାରିର ଦୁଲୁ
ତାତିବିଶେଷ ।

କୁରଙ୍କର, କୁରଙ୍କର—ୟୁ. ବ. (କୁରଂ +
କୁ + କ. ଅ) ସାରସପଣୀ, ବଢ଼ିଆକାଙ୍କ ।

କୁରଙ୍ଗ—ୟୁ. ବ. (କୁର + ଅଙ୍ଗ) ମୁଗ,
ଶୁରଙ୍ଗ, ଚନ୍ଦରଙ୍ଗ, ବାହୁଟିଆ, ପର୍ବତ-
ବିଶେଷ, ଶର୍ପରେତ, ତାରଲୌହ,
(ଗ୍ରା. ବି.) କୁସ୍ତି ରଙ୍ଗ, କୁସ୍ତି ଉପରାବ,
ବଦରଙ୍ଗ । [କୁରଙ୍ଗ]

କୁରଙ୍ଗକ—ୟୁ. ବ. (କୁରଙ୍ଗ + କ) ଦୁରଣ୍ଟ,
କୁରଙ୍ଗଜାତକ—ବୌଜାତକବିଶେଷ ।

କୁରଙ୍ଗଦୁଶା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ମୁଗ-
ନୟନା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ତର ରକ୍ଷୁପୁତ୍ରା (ସ୍ତ୍ରୀ) ।

କୁରଙ୍ଗନୟନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ଯାହାର
ତମ୍ଭୁ ଦୁରଣ୍ଟ ଦୁରଣ୍ଟ ଅଶିପର ମୁହର ।

କୁରଙ୍ଗନାର୍ତ୍ତ—ୟୁ. ବ. (କୁରଙ୍ଗ + ନାର୍ତ୍ତ)
ପତକ, ଗନ୍ଧବ୍ୟବିଶେଷ, ମୁଗନାର୍ତ୍ତ,
କୁପୁରୀ ।

କୁରଙ୍ଗମ—ୟୁ. ବ. (କୁରଙ୍ଗ + ଗମ + କ.
ଅ) ମୁଗ, ହରଣ ।

କୁରଙ୍ଗାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁରଙ୍ଗ + ଅଶୀ +
ର) ମୁଗନୟନା ସ୍ତ୍ରୀ, (ବି) କୁରଙ୍ଗତୁଣା
(ଦେଖ) ।

କୁରଙ୍ଗୀ—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. (କୁରଙ୍ଗ + ର) ମୁଗୀ,
ହରଣୀ ।

କୁରଚିର—ୟୁ. ବ. କର୍କଟ, କଙ୍କଡ଼ା ।

କୁରଟ—ୟୁ. ବ. (କୁ + ରଟ + କ. ଅ)
ଚର୍ମକାର, ମୋତ, ଜନପଦ ଓ ସେହି
ଜନପଦବାସୀ ଜାତିବିଶେଷ ।

କୁରଣ୍ତ, କୁରଣ୍ତକ—ୟୁ. ବ. ଅଁଳେଇ
ଫୁଲର ଗୁଲୁ, ହଳଦିଆ ଫୁଲବିଶୀଷ
ଗୁଲୁ, ନାଲିଫୁଲବିଶୀଷଗୁଲୁ, ଦାସକୁରଣ୍ତ
ଗଛ, ଅଁଳେଇ, ଦାସକେରେଣ୍ଟ ।

କୁରଣ୍ତକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁରଣ୍ତ + କ + ଅ)
କୁରଣ୍ତ (ଦେଖ) ।

କୁରଣ୍ତ—ୟୁ. ବ. (କୁ + ରମ୍ + କତ.)
କୋଷ୍ଟକର୍ତ୍ତ, ବିଶେଷବୃକ୍ଷଗ୍ରାସ, ଅଣ-
କୋଷ, କୋରଣ୍ତ, ସାବୁରଣ୍ତ ବୃକ୍ଷ ।

କୁରଣ୍ତକ—ୟୁ. ବ. କୁରଣ୍ତ (ଦେଖ) ।

କୁରତୃଷ—କ୍ଲୀ. ବ. ନାଗଦାର୍ଥା, ଦାର୍ଥା ।

କୁରର—ୟୁ. ବ. (କୁର + କ. ଅର) ଏକ-
ପ୍ରକାର ଛାଖାର ପଣୀ, କୌଞ୍ଚପଣୀ,
ଉତ୍ତରଦୋଶପଣୀ, ମେଣ୍ଟା ।

କୁରରଣ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁରର + ର) ମାଟିଆ-
ଚଳ, କୌଞ୍ଚପଣୀ, କପୋଡ଼ା, ମେଣ୍ଟା,
ତେଣୁଲିପଣୀ ।

କୁରଳ—ୟୁ. ବ. (କୁର + କ. ଅଳ) କୁରଳ
ପଣୀ, କୌଞ୍ଚପଣୀ, ଅଳକ, କପାଳ-
ଦ୍ୱାରେ ଧୂର ପରିଥିବା ଲୋଟ ବାଲ ।

କୁରବ—ୟୁ. ବ. (କୁ + ରବ) ଶୈତ-
ମନ୍ଦ ରଗଛ, କଲଙ୍କ, ନିନାବାଦ, କରଣ୍ଶ
ସର, ତିଳକରଙ୍ଗ, ଦାସକେରେଣ୍ଟ ।

କୁରବକ—ୟୁ. ବ. (କୁ + ରୁ + ଅଳ)
କଟଦେଶବାସୀ ।

ପଷ୍ଟିମଧ୍ୟ, କୁରୁଷକବୁଷ, (କ୍ଲୀବି) କୁର-
ବକପୁଲ ।

କୁରବଳ—ୟୁ. ବ. ବାଜପଣୀ ।

କୁରବାହୁନ—ୟୁ. ବ. ପଣୀବିଶେଷ ।

କୁରସ—ୟୁ. ବ. ମନ୍ୟବିଶେଷ, (ବି)
ମନ ରସପୁତ୍ର ।

କୁରସା—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. ଗୋଜିହା ଲତା ।

କୁରଜା—ୟୁ. ବ. ମନ୍ଦରାଜା, ଯେଉଁ ଶକା
ପ୍ରକା ପାଳନ କରେନାହିଁ ।

କୁରଜଣ—କ୍ଲୀ. ବ. ମନ୍ଦରାଜଣ, କୁସ୍ତି ତରଜଣ ।

କୁରତ, କୁରତି—ଗ୍ରା. ବ. କୁଠାର, ଟାଙ୍ଗିଆ,
ବଢ଼ ଟାଙ୍ଗ ଆ ।

କୁରଣ୍ତ—ୟୁ. ବ. ସାମୁଦ୍ରିକ ଅଣ୍ଟବିଶେଷ,
କଳା ଗୋତ୍ରଥିବା ପିଂକା ନାଲିଆୟୋଡ଼ା
(ଗ୍ରା. ବି.) କୁମୁକାର, ପଣୀବିଶେଷ ।

କୁରକରତ—କ୍ଲୀ. ବ. କୁମୁକାରକ, କୁମୁ-
ରର ମୁଦ୍ରପାତ୍ର ତାରି କରିବା ଚକ୍ର ।

କୁରକପଞ୍ଚମୀ—ଗ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁମ୍ବାରଙ୍ଗର
ପବଦିନ, ପୌଷ ପୁରୁଷପଞ୍ଚମୀ ।

କୁରଳ—ଗ୍ରା. ବି. ହାସ୍ୟ ବା ବୋଧର
ଗର୍ଜନ ଧୂନ ।

କୁରବା—ଗ୍ରା. କି. କୋରବା (ଦେଖ) ।

କୁରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ତୃଣଧାନାରେତ ।

କୁରାର—କ୍ଲୀ. ବ. ସ୍ତ୍ରୀଲେକମାନଙ୍କର ମୁଦ୍ର
ଯୋଡ଼ାଇବା ବସ୍ତବିଶେଷ, ଓଡ଼ଣା,
ମୌଥୁ ।

କୁରୁ—ୟୁ. ବ. (କୁର + କ. ଇ) ଅଗ୍ନିଧ୍ୟ-
ରଜାର ପୁନ୍ର, ତନ୍ତ୍ରବଣୀୟ ନୃପବିଶେଷ,
ବର୍ଷବିଶେଷ, ହସ୍ତିନାର ପ୍ରାଚୀନ ରଜା-
ବିଶେଷ, ପୁରେହିତ, ଅନ୍ତି, ରତ,
କଣ୍ଠକାରକା, ଭରତର ତନ୍ତ୍ରବଣୀୟ
ରଜନ୍ୟ ।

କୁରୁ—ଗ୍ରା. ବ. ଦାସକେରେଣ୍ଟା, ଏକ-
ପ୍ରକାର ଶାକ, ଏଥର ଫୁଲ ହଳଦିଆ ।

କୁରୁକ—ୟୁ. ବ. ରଜବିଶେଷ ।

କୁରୁକଟ—ୟୁ. ବ. କୁରୁକେଶବାସୀ ଓ
କଟଦେଶବାସୀ ।

କୁରୁକନ୍ଦକ — କ୍ଲୀ. ବି. ସୁନ୍ଦିକ, ସ୍ତଳା ।
କୁରୁକୁ ହୁ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଅଳ୍ପଧ୍ୱନିକର
ହସିବାର ଶବ ।

କୁରୁକୁଳ — କ୍ଲୀ.ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କୁରୁବଣ୍ଣ,
କୌବେବଣ୍ଣ ।

କୁରୁକୁଳି — ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. କାଳୀଙ୍କର ଗୋଟିଏ
ନାମ, କାଳୀଙ୍କର ପାଣ୍ଡିଦେବତା ।

କୁରୁଷେଷ — କ୍ଲୀ. ବି. ଅତ୍ରପାଚୀନ
ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରାଣବିଶେଷ, କୁରୁ ଓ ପାଣ୍ଡବ-
ମାନଙ୍କର ରତ୍ନୁମି ।

କୁରୁଶେଷବ୍ୟାପାର — ଗ୍ରା.ବି. କୁରୁଶେଷ
ପ୍ରକରଣ ପୃଥ୍ବୀବାଣୀବିରାଟପୁତ୍ର,
ଗଣ-
ଗୋଲ, ଘଣାଚକଟା, ଘୋର କଳି-
କଜିଆ ।

କୁରୁଶେଷପୁତ୍ର — ଗ୍ରା.ବି. ମହାଭାରତେକୁ
କୁରୁ ଓ ପାଣ୍ଡବମାନଙ୍କମଧ୍ୟରେ ଦିନ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ ମହାପୁତ୍ର ହୋଇଥିଲା ।

କୁରୁଶେଷଯୋଗ, କୁରୁଶେଷୀଯୋଗ — ବି.
ପୁ. (କୁରୁଶେଷ + ଯୋଗ) ଏକଦିବସରେ
ଦିନୁଷୟ, ନଷ୍ଟବସ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ଯୋଗତ୍ସ୍ଵ
ଯଦି ଦୟାତିତ ହୁଏ ।

କୁରୁତି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅଶ୍ରୀଲୟୁହା,
ମନ୍ଦବିଷୟଶୀଖୁହା, (ବି.ବ.ଶ୍ର.) କୁରୁତି
ଭିଲାଷୀ, (ଯା.ବି.) କୁରୁତି, ତୋକ ।

କୁରୁଣି — ଗ୍ରା. ବି. ସନ୍ଧ୍ୟାବୀ, ବ୍ରଦ୍ଧରୂପ
ପ୍ରକୃତିକର ବ୍ୟବହୃତ ପାତ୍ରବିଶେଷ ।

କୁରୁଣି, କୁରୁଣିକ — ପୁ. ବି. ପାତ
ଦାସକେରେଖା ଗଛ, କାଠପିରୁଲା,
କଠକଣ୍ଠେର ।

କୁରୁଣିକା — ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ହୃଦ୍ରି ମରୁଷ,
ହାତାଣ୍ଟି
କୁରୁଣି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଠର କୁଣ୍ଡେଇ
ବା କଣ୍ଠେ, ବ୍ରାହ୍ମପତ୍ରୀ ଅଥବା
ଶିକ୍ଷକପତ୍ରୀ ।

କୁରୁଣି — ଗ୍ରା.ବି.କୁରୁଣି, ଅଣ୍ଟବୁଦ୍ଧିରେଖ,
ବିଶେଷପୁରୁଷ ଅଣ୍ଟକୋଷ ।

କୁରୁଣିଆ — ଗ୍ରା.ପୁ.ବି.କୁରୁଣିରେଗପ୍ରତ,
ଯାହାର କୋଷବୁଦ୍ଧି ହୋଇଅଛୁ ।

କୁରୁତ — ପୁ. ବି. ବାର୍ଣ୍ଣନିମିତ୍ତ ବୃଦ୍ଧତ
ପାତ ।

କୁରୁତା — ଯା. ବି. କୁରୁତା, ଅଗରଷିଣୀ,
ଜାମା, ଗନ୍ଧା ।

କୁରୁତାର୍ଥ — କ୍ଲୀ. ବି. କୁରୁଶେଷର ଅନ୍ତର୍ଗତ
ଶାର୍ଥବିଶେଷ ।

କୁରୁନିଦିକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁରୁନିଦିକା ।

କୁରୁନନ୍ଦନ — ପୁ. ବି. ପୁରୁଷବିଦ
କୁରୁବଣୀୟ ନୃପତିଗଣ । [ବଞ୍ଚି ।

କୁରୁପତି — ପୁ. ବି. (କୁରୁ + ପତି)ଧୃତ
କୁରୁପାଞ୍ଚାଳ — ପୁ. ବି. କୁରୁ ଓ ପଞ୍ଚାଳ
ଦେଶବାରୀଗଣ ।

କୁରୁପାଣି — ଗ୍ରା. ବି. ପରମାତ୍ମାର ହୀନ ।

କୁରୁମ — ଗ୍ରା. ବି. ବଢ଼ିକରିତ,
ଏକପ୍ରକାର
ହାଲୁକାକାଠ, ବନ୍ଦିକୁଷବିଶେଷ,
ଦୁମୁଷରରେ ଥିବା ଶୁଦ୍ଧକାତିବିଶେଷ ।

କୁରୁମା — ଗ୍ରା. ବି. ଦିନ୍ଦିଶ୍ଵର,
ଦିନ୍ଦିଶ୍ଵରି ।

କୁରୁମୁ—କ୍ଲୀ.ବି.କୁଳପାଳିକ, କମଳାଲେମୁ
କୁରୁମୁର — ଦାସିଶାତିର ସ୍ତର ଜାତ
ବିଶେଷ ।

କୁରୁମୁ, କୁରୁମୁକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦ୍ରୋଣ୍ୟୁଷୀ,
ଗର୍ଭପାଲୁର ରକ୍ତ ।

କୁରୁମଳ, କୁରୁମଳ — ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ)
କୁରୁମୟେଧନ ।

କୁରୁମୟ — ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ଶ୍ରୀ. ଶ୍ରେଣ୍ଯକପରୀ, ମେଧା
ବିଶେଷ ।

କୁରୁଳ — ପୁ. ବି. ଯେଉଁ ଅଳପ ବାଳ
କପାଳର ଉପରେ ପଡ଼େ, ଚାର୍ମ୍‌କୁରୁଳ ।

କୁରୁଳ — ଗ୍ରା. ବି. କୁରୁଳ, ଅଳକ,
ଚାର୍ମ୍‌କୁରୁଳ, ହାସ୍ୟପୁରୁତିକାର, ହାସ୍ୟ
ଓ ଚିକାର ସ୍ତର ଲଙ୍ଘନ, କପାଳ
ଉପରେ ଝୁଲିପଡ଼ିଥିବା ଛେଟ ବାଳ ।

କୁରୁବକ — ପୁ. ବି. (କୁ + ରୁ + ବକ + କ)
ରତ୍ତବିଶ୍ଵିକୁଷ ବା ଫଳ, କୁରୁଣି ।
କୁରୁବକ୍ଷ — ପୁ. ବି. ରଜପୁଷ୍ଟ ବିଶେଷ ।

କୁରୁବର୍ଣ୍ଣ — ପୁ. ବି. ଜନପଦବିଶେଷ ।
କୁରୁବର୍ଷ — କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କମ୍ପୁ-
ଦୀପାନ୍ତର୍ଗତ ଉତ୍ତର କୁରୁଦେଶ ।

କୁରୁବଳ — ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ମହାଭାରତ
ପୁତ୍ରରେ କୌରବପରୀଷ୍ଵ ଦେଖିବାକୟ ।

କୁରୁବଣ୍ଣ — ବି. (୭ତତ୍ଵ) ଚନ୍ଦ୍ରକରଣା
ବିଶେଷ, ନୃପତିବିଶେଷ ।

କୁରୁବାଜପେସ୍ — ପୁ. ବି. କୁରୁ ବାଜ-
ପେସ ଯଙ୍ଗ ।

କୁରୁବାନ — ଯା. ବି. କୁରୁବାନ (ଦେଖ) ।

କୁରୁବନ — ପୁ. ବି. (କୁରୁ + ବନ + ଅ)
ପଦ୍ମବିମଣି, ମୁଥା, ପୁଲର କଢ଼, ଦର୍ପଣ,
ଦିଶ, ନଳଗୁରୁ, ଶମ୍ଭୁ, ଶିଳା ହଙ୍ଗୁଳ,
କଳାଲୁଣ, ଗୁଲୁବିଶେଷ ।

କୁରୁବନକ — ପୁ. ବି. କୁରୁନାନ୍ଦିବିଶେଷ ।

କୁରୁବିଳ — ପୁ. ବି. (କୁରୁ + ବିଳ)
ପଦ୍ମବିମଣି ।

କୁରୁବିଷ୍ଟ — ପୁ. ବି. (କୁରୁ + ବିଷ୍ଟ)
ବୁରୁତିର ଓଜନ ।

କୁରୁବିଷ୍ଟି — ପୁ. ବି. (କୁରୁବିଳ + ବିଷ୍ଟି)
ଶାରୀରିକ ଶରୀରବିଶେଷ ।

କୁରୁବିଷ୍ଟିକା — ପୁ. ବି. ବେଦପ୍ରତିକ
କୁରୁଶେଷ — ବି. କୁରୁଶେଷର ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ବିଜାତ ଧୂତରଷ୍ଟ ।

କୁରୁମୁତ, କୁରୁମୁତ — ପୁ. ବି. ବୈଦିକ
ମର୍ଦ୍ଦ ପ୍ରକାଶକ ରକ୍ଷିବିଶେଷ ।

କୁରୁପ — ପୁ. ବି. (କ.ଶ.) କୁରୁପ-
ସ୍ତର, କୁରୁଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁରୁପ । (କ୍ଲୀ.ବି.କ.ଧା)
ମନ୍ଦବୁପ ।

କୁରୁପଥ—କୁଁ. ବ. ଦସ୍ତା, ରଙ୍ଗ ।
 କୁରୁତ—ସୁୠ. ବ. କାଟବିଶେଷ ।
 କୁରୁଟ—ସୁୠ. ବ. କୁରୁଟ, କୁଳୁଡ଼ା,
 ଅଳିଆ ।
 କୁରୁଟାହ—ସୁୠ. ବ. (କୁରୁଟ + ଅହ +
 ଲ) ପଥବିଶେଷ, ଯାହାର ରବ ଓ
 ବର୍ଣ୍ଣ କୁରୁଟ ରୂପ, ସର୍ବବିଶେଷ ।
 କୁରୁର—ସୁୠ. ବ. (କର + କୁରୁ + ଅ)
 କୁରୁର ଅଥବା କୁରୁଶ୍ରୀ ।
 କୁର୍ମ—ବି.ଦାଷ୍ଟାତ୍ରେର ଗୋଟିଏ ରଙ୍ଗ ।
 କୁର୍ମ—ୟା.ବ.ଚରିକା,ଚୌକି,ଚେସାର ।
 କୁର୍ମିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବିକୃତଦୁଷ୍ଟ, -ସୁରୀ,
 ହୃଦ୍ୟ, କୁଳିକା ।
 କୁର୍ମିଶ୍ରା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଚରଳ, ବରଲିଆ,
 ଯେ କାମଦାମ ନକର ସବଦା ଚାଲେ ।
 କୁର୍ମି—ୟା. ବ. ଛେଟିଜାମା ।
 କୁର୍ମ—(ଧାର) କୁର୍ମିକା ।
 କୁର୍ମନ—କୁଁ. ବ. (କୁର୍ମ + ଭାନ)
 କୀତାକରିବା, ଆଖାଳନ, କୁଡାମାରିବା,
 ଦେଇବା । [ପ୍ରାଚିନ]
 କୁର୍ମାନ—କୁଁ. ବ. କୁର୍ମାନିରବ ବା-
 କୁପର—ସୁୠ. ବ. (କୁର୍ମ + ପର)ଲାନୁ,
 କୁର୍ମିଶ୍ରୀ, ଆଶ୍ରୁ କହେଣି ।
 କୁର୍ମାସ—ସୁୠ. ବ. ନ. (କୁର୍ମ + ଅସ +
 କାଣ) କାଞ୍ଚୁଲି, କାଞ୍ଚଲ, ଜାକେଟ ।
 କୁର୍ମାସକ—ବି. କୁର୍ମାସ(ଦେଖ), କୁରୁତା,
 ଅଗରଜା ।
 କୁର୍ମତ—ସୁୠ. ବ. (କୁ + ଅତ) କର୍ତ୍ତା, ରୂପ ।
 କୁର୍ମାନ—ୟା. ବ. ବଳି, ଆମଦାନ, ବଳି-
 ପାଇଁ ଉତ୍ସୁକ ମାତା ।
 କୁର୍ମାନି—ୟା. ବ. ରାଶିରଙ୍ଗ ଉଦେଶ୍ୟରେ
 ଗୋମେଷାଦ ବଳିଦାନ କିମ୍ବା ।
 କୁର୍ମ—(ଧାର) ଏକମହେବା, ଗଢା-
 କରିବା, ସର୍ବହକରିବା, ରକ୍ତସମକରେ
 ସମୁଦ୍ରହେବା, ଗଣିବା, ଗତିକରିବା,
 ଦିପାକରିବା ।
 କୁର୍ମ—ୟା.ବି. ବିବାହ, ସମୁଦ୍ର, ସମଗ୍ର ।
 କୁର୍ମିନିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି.ରିତ୍ୱିବୃତ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଧାନ
 ଗୋଟାଇବା, କିଆଇରେ ଧାନକଟା-

ଲୀଙ୍କତାରୁ ଖ୍ୟାପତ୍ରିଥିବା ଓ କଟା ବାଦ
 ରହିଯାଇଥିବା ଧାନ୍ୟାଦି ଶ୍ୟାମ
 ଗୋଟାଇବା ।
 କୁରୁତା—ପ୍ର. (ସମ୍ବ) ବ. ସମୂଲପୁର
 ବାସୀ, ଚଷା ବା ଖ୍ୟାପତ୍ର ଶ୍ରେଣୀର
 ଜାତିବିଶେଷ । [ପଳ]
 କୁରୁମେଟ—ୟା.ବ. ବହୁବ୍ୟୁର ଯୋଗ
 କୁଲହରୁବାହୁ—ୟା.ବ. କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ
 ଭିରେ ଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ସମଗ୍ର
 ଧର୍ମ ଓ ସାମିତି ।
 କୁରୁହାଲ—ୟା.ବ. ସମସ୍ତ ବିବରଣ ବା
 ସମ୍ବାଦ, ସବୁ ସମାଗ୍ର ।
 କୁରୁ—କୁଁ.ବ. (କୁଲ + ଅ)ବଂଶ,ପରି-
 ବାର, ଗୋଷ୍ଠୀ, ଗୋପ, ଜାତ, ପାଟକ
 ଦେଶ, ଶଶର, ଦେହ, ଗୃହ, ବଂଶର
 ବାସଗୁଡ଼, ଜାତିବେହେର, ସମୁଦ୍ର, ଦଳ
 (ବିଂ)ଶ୍ରେଷ୍ଠ,(ବି) ଶତ, ବଂଶମୟାଦା,
 (ଗ୍ରା.ବି) ଏକଜାତ ବା ପାଟକର ଜାତ
 ଭାଇମାନେ, ଆଡ଼, ପକ୍ଷ, ପାଶ ।
 କୁରୁକ—ବ. (କୁଲ + କ) ଏକକର୍ତ୍ତା ଓ
 ଏକବିଶ୍ରୀ ପଦଗଠିତ ଚତୁରପୁର
 ଶୋକ ସମୁଦ୍ରାୟ, ସକ୍ରିୟପ୍ରକରଣିଲୀ,
 ବଳୀକ, ହୁଙ୍କା, ଜାତିବେହେର, ସମୁଦ୍ର,
 କୁଳଶ୍ରେଷ୍ଠ, ପଟୋଲିଲତା, କୋତଳା,
 ମଙ୍ଗଡ଼ିବେହେର, ସମ୍ବୁଦ୍ଧରେ ରତ୍ନ
 ରଚନା ପ୍ରଣାଳୀ ବିଶେଷ, (ବିଂ) ସତ୍ର-
 କୁଳ ପ୍ରସତ ।
 କୁରୁକକୁଳ—ସୁୠ.ବ. ଯେଉଁ ବଂଶ
 କୁଳାର୍ଥିକରି ବଂଶ ଶୌରବ ନଷ୍ଟ-
 କରେ ।
 କୁରୁକଣ୍ଠ—ସୁୠ.ବ. (୭ତର୍) ଯେଉଁ
 ବଂଶ କୁଳର କଣ୍ଠକ ସ୍ଵରୂପ ଅଟେ,
 ଯେଉଁ ଲୋକ କୁଳର ଶୌରବ ନାଶ
 କରେ ।
 କୁରୁକନ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କ.ଧା) ସତ୍ରଂଶ
 ଜାତା କନ୍ୟା, କୁଳସ୍ତ୍ରୀ ।
 କୁରୁକର—ସୁୠ.ବ. (କୁଳ + କୁ + ଅ)
 ବଂଶ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ, କୁଳଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

କୁରକଣ୍ଠ—ସୁୠ.ବ. (୭ତର୍) କୁଳ-
 ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ, ସଶଶ୍ରାପକ, ସଶଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 କୁରକର୍ମ—କୁଁ. ବ. (ମଧ୍ୟ, କ.ଧା)
 ବଂଶନୁଗତ କର୍ତ୍ତାବ୍ୟକର୍ମ, କୁଳାଗ୍ରା,
 ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବଂଶ ବିବାହାଦିକାରୀ-
 କାଳେପୁଥକ ପୃଥକ ଅନୁଷ୍ଠେସ୍ୟ କର୍ମ ।
 କୁରକଳଙ୍କ—ସୁୠ. ବ. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି
 ବଶର କଳଙ୍କ ରତ୍ନାଏ, କୁଳାଗ୍ରା,
 (ବି) କୁଳର ସୁନାମ ଲୋପକନ୍ଦଳ
 ଦୁଷ୍ଟିକର୍ମ, କୁଳନନ୍ଦ ।
 କୁରକଳଙ୍କିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ବ୍ୟକ୍ତି-
 ବୁଦ୍ଧବଦ୍ଧାରୀ ପିତୃ ବା ଶୁଣ୍ଠର କୁଳର
 ନିମାବାଦ କରେ ।
 କୁରକଳଙ୍କି—ସୁୠ.ବ. (କୁରକଳଙ୍କ +
 ଜନ) ଚରିତପ୍ରାଣ (ସୁରୁଷ), ଯେଉଁ
 ବ୍ୟକ୍ତିର ଚରିତ ଦୋଷରେ କୁଳ
 କଳଙ୍କିତ ହୁଏ ।
 କୁରକମିଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତର୍) କୁଳ-
 ଭ୍ରାନ୍ତିଶ୍ରୀ, ଗୁହୀଶ୍ରୀ, ସତ୍ତା ସ୍ତ୍ରୀ ।
 କୁରକୁଣ୍ଠ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ଦୁଷ୍ଟଭିତରେ ପଣ୍ଡି
 ପୁରେଇ ଏକଳ ସେକଳ କରିବା କର୍ମ,
 କୁଳକରିବା ।
 କୁରକୁଟୁମ୍ବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବଂଶ ବା ପରିବାର ।
 କୁରକୁଣ୍ଠିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କୁଳ + କୁଣ୍ଠ-
 ଲିନ) ଭତ୍ତଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମୂଳାଧାରସ୍ତ୍ର
 ସପୀଭୁଲ ଶୁଣ୍ଠବିଶେଷ ।
 କୁଳକେତନ—ସୁୠ. ବ. ଦାଷ୍ଟାତ୍ରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ
 ପ୍ରସିଦ୍ଧ କଳଙ୍କର ଜଣେ ସୁରତନ ଭଜା ।
 କୁଳକ—ସୁୠ. ବ. (କୁ + ଲ + ଭା,ଅ)
 ହାତତାଳୀ, ହାଞ୍ଜି ତାଳ, କରତାଳ ।
 କୁଳଦ୍ୟମାଗତ—ବ. (୭ତର୍) ବଂଶ ପର-
 ମରାରେ ଆପତ, କୁଳ ଅନୁସାରେ କଳି
 ଅସୁରିବା କୌଲିକ ପ୍ରଥା ।
 କୁଳକିମ୍ବା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ମଧ୍ୟ,କ.ଧା)ବଶର
 କାର୍ଯ୍ୟ, କୁଳକର୍ମ (ଦେଖ) ।
 କୁଳକଣ୍ଠ—କୁଁ.ବ. (କୁ + ଲକ୍ଷଣ) ଶରୀପ
 ଲକ୍ଷଣ, ମନ୍ଦ ସୂଚକତତ୍ତ୍ଵ, (ବି.ବ.ଗ.)
 ଅନୁଭ ଲକ୍ଷଣପୃତ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଳକଣ୍ଠା ।
 କୁଳକଣ୍ଠ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (କୁ + ଲକ୍ଷଣ)
 ଦୂର୍ଭାଗୀ, ମନ୍ଦଭାଗୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ।

କୁଳପଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଳପଣୀପୁଣ୍ଡକା (ସ୍ତ୍ରୀ), ଅଳକଣୀ, ଦୂରଗୁରୀଣୀ (ସ୍ତ୍ରୀ) ।
କୁଳପ୍ତ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ପ୍ତ୍ୟ + ଅ) (ପତନ) ପୁଷ୍ପନାନ୍ତ ଆସ୍ତିଷ ସ୍ଥଳନ ପ୍ରତିରହ ବିନାଶରେ ବଣର ଅବନନ୍ତ ଓ ଧ୍ୟୋପ ।
କୁଳଗ୍ରୋ—ଶ୍ରୀ. ପୁଂ. ବି. ବଣର ଗୋରବରେ ଗଚ୍ଛି ।
କୁଳଗ୍ରମା—ପୁଂ. ବି. ବଣଗୋରବ ।
କୁଳଗ୍ରି—ପୁଂ. ବି. କୁଳପଥତ, ଉତ୍ତରବର୍ଷର ସପ୍ତପୁଷ୍ପାନ ପର୍ବତ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ପରତ ।
କୁଳଗୁରୁ—ପୁଂ. ବି. (ପତନ) କୌଣସି ବଣର ବଣନ୍ତୁଗତ ଗୁରୁ, କୁଳପୁରେହତ ।
କୁଳଗୁହ—କୃତୀ. ବି. ବାସ ଘର, ପ୍ରଧାନ ଶାକ୍ତ ବା କୌଲମାନଙ୍କର ଘର ।
କୁଳଗୋପ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ଗୋପ + ଅ) ବଣର ଓ କୁଳର ରକ୍ଷକ ।
କୁଳଗୋରବ—ବି. (ପତନ) କୁଳର ଗରମା, ଉତ୍ତରବର୍ଷକ ଅଭିମାନ ।
କୁଳଗୁ—କୃତୀ. ବି. (କ, ଧା) ଅଞ୍ଜଲିଗୁ, ଅଞ୍ଜଲିରଣୀ ।
କୁଳଗୁ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ହନ୍ + ଅ) ବଣନାଶକ, କୁଳବୁଢ଼ା, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ କୁଳମୀରଣ କରି ବଣ ଲେପର କାରଣ ହୁଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଳଗୁ ।
କୁଳଙ୍ଗୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠାଳ ଲତା ।
କୁଳତଙ୍ଗୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେବାରେଦ ।
କୁଳତନ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବି. କଳାପ ବ୍ୟକ୍ତରର ଦୂରାବାକ୍ୟ ପ୍ରକୋଧକାନାମକ ଜଣେ ଟୀକାକାର, ମଣିପୁରର ଶେଷସ୍ଵାଧୀନ ରଙ୍ଗା ।
କୁଳତୁତ୍ତାମଣି—ପୁଂ. ବି. ଘଟକ, ଯେ ବିବାହ ସମ୍ମନ ସ୍ଥିର କରେ, ଜଣେ ପ୍ରାଚୀନତହ, ଜଣେ ପାଣ୍ୟ ରଙ୍ଗା ।
କୁଳତ୍ୱ୍ୟତ—ପୁଂ. ବି. (ପତନ) କାତ୍ରତୁଷ୍ଟ, ସମାଜବ୍ୟତ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଅନନ୍ତ

କର କାତ୍ର ବଣ ବା ସମାଜରୁ ବହୁ-ସୃତ ହୁଏ ।
କୁଳଜ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ଜନ୍ + ଅ) ସଭକୁଲୋଭ ବ୍ୟକ୍ତ, କୁଳୀନ ।
କୁଳଜନ—ପୁଂ. ବି. ମହାତ୍ମ ବଣୋଭବ ବ୍ୟକ୍ତ ।
କୁଳଜା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁଳ + ଜନ୍ + ଅ + ଆ) ଗୁଣବକ୍ଷ ସମ୍ମାନୀ, (ପୁଂ. ବି) କୁଳଜ ।
କୁଳଜାତ—ପୁଂ. ବି. (ପତନ) ସଭକୁଳ ଜାତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଳଜାତ ।
କୁଳଜକ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ଜାକ + ଅ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ କୁଳବୁଢ଼ାନ୍ତ ଜାଶେ ।
କୁଳଜ୍ଞ—ପୁଂ. ବି. ଜନମୁନ ବୃକ୍ଷ ।
କୁଳଜ୍ଞନ—ପୁଂ. ବି. ସ୍ଥଳାମ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବୃକ୍ଷ ବିଶେଷ ।
କୁଳଜଟ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ଜ, ଅଟ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ପିତୃକୁଳ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଅନ୍ୟ କୁଳ ଆଶ୍ରୟ ନିଏ ।
କୁଳଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁଳ + ଅଟ + କ. ଅ + ଆ) ବ୍ୟକ୍ତରାଗିଣୀ (ସ୍ତ୍ରୀ), ଅଶ୍ଵା, ତ୍ରୁଷ୍ଣା, କୁଳତ୍ୱ୍ୟତା, ରିଷ୍ଣା ।
କୁଳଟାପତି—ପୁଂ. ବି. (ପତନ) ଭାବଦା, ବେଶ୍ୟାପତି ।
କୁଳଟାଟୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋରୁମାଟୀ, ମନଃଶିଳା ।
କୁଳତ୍ରୁଷ୍ଣତ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ତ୍ରୁଷ୍ଣ + ବଦ + କୃପୀ) କୁଳତ୍ରୁଷ୍ଣ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ କୁଳବୁଢ଼ାନ୍ତ ଜାଶେ ।
କୁଳତ୍ରୁଷ୍ଣ—ପୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ବଣରସ୍ତ୍ର ସ୍ତ୍ରୁପ, ସକାନ, ଅପତ୍ୟ ।
କୁଳତ୍ରୁଷ୍ଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵମତେ ତତ୍ତ୍ଵିତୀ, ଅଷ୍ଟମୀ, ଦ୍ଵାଦଶୀ ଓ ତତ୍ତ୍ଵଦୀତୀ ଏହି କୁଳ ତଥ୍ ।
କୁଳତ୍ରିଲକ—ପୁଂ. ବି. (ପତନ) ବଣଶ୍ରେଷ୍ଠ, ବଣର ଭନ୍ଦ ବା ସୁନାମକ ଶା(ବ୍ୟକ୍ତ), (ବି) ସୁମୁତ୍ର, ବଣରତ୍ରେଷ୍ଟସ୍ତ୍ରେଷ୍ଟ, କୁଳ-ମଣ୍ଡନକାଶବ୍ୟକ୍ତ ।
କୁଳତ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ପ୍ତ୍ୟ + କ. ଅ) ଶୟବିଶେଷ, କୋଳଥ ।

କୁଳତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବଣକୋଳଥ, ଚଷୁ-ସେଗର ଉପକାଶ ମଳ ପ୍ରସ୍ତରବିଶେଷ ଛନ୍ଦବିଶେଷ ।
କୁଳତ୍ତାଞ୍ଜନ—କୃତୀ. ବି. ଅଞ୍ଜନବିଶେଷ ।
କୁଳତ୍ତାଦ୍ୟାପୁତ୍ର—କୃତୀ. ବି. ଆୟୁର୍ବେଦ ସମ୍ମତ ଦ୍ୱାତବିଶେଷ ।
କୁଳତ୍ତିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଳଥ ଆକାର ମଳବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସ୍ତରବିଶେଷ, ବନକୋଳଥ ।
କୁଳତ୍ୟାଗ—ପୁଂ. ବି. (ପତନ) କୁଳରୁ କିର୍ମନ ।
କୁଳତ୍ୟାଗୀ—ପୁଂ. ବି. (ପତନ) ଯେ କୁଳରୁ ବାହାରହୋଇ ଯାଇଅଛୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଳତ୍ୟାଗିନୀ ।
କୁଳଥଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଓ ଦୁର-ବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନମାନ ବଣ ଓ ଜନ୍ମପ୍ଲାନ ।
କୁଳଦତ୍ତ—ପୁଂ. ବି. ଜଣେ ନେପାଳୀ ବୌଦ୍ଧବ୍ରତକାର ।
କୁଳଦମନ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ଦମ + ଅନ) ବଣଶାସକ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ନିଜ-ବଣରେ ବ୍ୟକ୍ତରୁଷ୍ଣତ ଦୋଷପରିବାକୁ ଦିଏ ନାହିଁ ।
କୁଳଦାନ—ଆଶକାନ୍ତରଳ୍ୟରେ ପ୍ରବାହିତ ଗୋଟିଏ ନଦୀ ।
କୁଳଦୟା—ପୁଂ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵଦାରେତ୍ରକ କୁଳ-ଆରୁର ଅଜାପବିଶେଷ, କୁଳପ୍ରେସ୍. ଯେଉଁପୁଣ୍ୟ ସତ୍ତାର୍ଥକରି ବଣ ଦ୍ୱାତ୍ୱଳ କରେ ।
କୁଳଦୂହତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁବଣୀସ୍ଵରକନ୍ୟା, ସପଦଶିୟକନ୍ୟା ।
କୁଳଦୂଷକ—ପୁଂ. ବି. (କୁଳ + ଦୂଷ୍ଟ + ଅକ) ପତନ; ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତରୁଷ୍ଣତ ଦ୍ୱାରା ବଣଦୋଷ ଛପନ୍ତି କରେ ଅଥବା ବଣର ନିନାକରେ, ବଣର କଳକ ସ୍ତ୍ରୁପ କୁଳାଙ୍ଗାର, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଳଦୂଷିକା ।
କୁଳଦୂଷଣ—ପୁଂ. ବି. କୁଳାଙ୍ଗାର କୁଳ-ଦୂଷକ(ଦେଖ), (ବି) କୁଳର ନିନା, ବଣର ଅଶ୍ୟାତ ।
କୁଳଦେବତା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ-କ. ଧା) ବଣରେ ପରମେସ କମେ ପୁଳା ପାଉ-ଥିବା ଦିଅଁ, କୁଳର ଆଶ୍ୟା ଦେବତା,

କୁଳଦେବତା, ଶୋଭଣ ମାତ୍ରକା ମଧ୍ୟରୁ
ମାତ୍ରକାବିଶେଷ ।

କୁଳଦେବ — ସ୍ଥୀ. ବି. ବଂଶପରମ୍ୟ ନମରେ
ପୁନିତା ଦେବ । [ଦେବତା ।

କୁଳଦେବ — କୁଳକଳିକାରୀ କୁଣ୍ଡଳ, କୁଳ-

କୁଳଦୁର୍ବ୍ୟ — କୁଳ । ବି. ମଦନ ।

କୁଳଦୁମୁ — ପୁ. ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠାତ୍ମକ ବୃକ୍ଷ,
କରଞ୍ଜ, ବିଲ୍, ଅଶ୍ଵଭୂତ, କଦମ୍ବ, ନିମ୍ବ,
ଉତୁମୁର, ଧାନୀ ଓ ତେହୁଳି, ଏହି
ଦଶଗୋଟି କୁଳଦୁମୁ ।

କୁଳଧନ — କୁଳ । (ତତ୍ତ୍ଵ) ବଶର ସଂ-
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ପଦି, (ବି. ବା. ବା.) ବଶର
ଗୌରବ ରକ୍ଷା ହିଁ ଯାହାର ସମ୍ପଦି ।

କୁଳଧର — ପୁ. ବି. (କୁଳ + ଧୃ + କ. ଅ)
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପୁରୁଷ ।

କୁଳଧର୍ମ — ପୁ. ବି. (କୁଳ + ଧର୍ମ) ବଶର
ଆଚରଣୀୟ ଧର୍ମ, କୁଳାଶ୍ରର ।

କୁଳଧାରକ — ପୁ. ବି. (କୁଳ + ଧୃ + ଅକ)
ଯେ ବଶ ରକ୍ଷାକରେ, ପୁର୍ଣ୍ଣ ।

କୁଳଧୂର୍ମୀ — ପୁ. ବି. କୁଳଶ୍ରେଷ୍ଠ,
ବଶଶ୍ରେଷ୍ଠ, କୁଳପ୍ରଧାନ ।

କୁଳଧୂଳକ — ପୁ. ବି. ଦାର୍ଶିଣାତ୍ମର ଜଣେ
ପାଣ୍ଡ୍ୟ ରଙ୍ଗା ।

କୁଳଧୂଳ୍ସ — ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବଶଲୋପ,
ବଶର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନେ ।

କୁଳନନ୍ଦନ — କୁଳ । ନନ୍ଦବିଶେଷ, ସଥା-
ଦ୍ରିକା, ରୋହଣୀ, ପୁଣ୍ୟ, ମୟା, ଉତ୍ସବ-
ପାଲାଗୁମୀ, ଚନ୍ଦ୍ର, ବିଶାଖା, ଜୟ୍ୟୋତି,
ପୁରୀଷାଦା, ଶ୍ରୀବଣ୍ଣ ଓ ଉତ୍ସବ ପାଦ-
ପଦ ଉତ୍ସବ ନନ୍ଦନ ସୁନ୍ଦର ।

କୁଳନନ୍ଦନ — ପୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେଉଁ-
ବ୍ୟକ୍ତ ସହାର୍ଥୀ କର ବଶର ଆନନ୍ଦ-
ଦାସ୍ତକ ହୁଏ, (ବି) ବଶର ମୟୀନାଥ-
ବର୍ଣ୍ଣକ । [କାର ।

କୁଳନାଥ — ପୁ. ବି. ଜଣେ ବଶୀତ ଟୀକା-
କୁଳନାୟକ — ପୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବଶର
ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟକ୍ତ ।

କୁଳନାୟକା — ସ୍ଥୀ. ବି. କୌଳିକପଶର
ପୁଜନୀୟା ନାୟକା, ବାମମାର୍ଗ

ବା ତତ୍ତ୍ଵୋକ୍ତ କୌଳମନୀନୂପାରେ
ପଞ୍ଚମକାର ପୁକାରେ ଯେଉଁ ସ୍ଥୀମାନଙ୍କୁ
ପୁଜା କରିବାର ବିଷ୍ଟ ଅଛି ।

କୁଳନାୟକ — ସ୍ଥୀ. ବି. (କୁଳ + ନାୟକ) ଉଚ-
ବଶଜାତା, ସମ୍ମରଣକାରୀ ସ୍ଥୀକୁଳ ସ୍ଥୀ ।

କୁଳନାୟକ — ପୁ. ବି. (କୁଳ + ନାୟକ) ଉଚ-
ବଶଲୋପ, କୁଳଧୂଳ୍ସ, ଉତ୍ସବ, ଓଟ, (ବି)
କୁଳନାୟକ ।

କୁଳନାୟକ — ପୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଳ-
ନାୟକାରକ, ବଶଧୂଳ୍ସକାରୀ, (ସ୍ଥୀ)
କୁଳନାୟକା ।

କୁଳନାୟକନ — କୁଳ । ବି. (କୁଳ + ନାୟକ +
ଅନ) ବଶନାୟକର କାରଣ,
ଯାହା ହେଉଥୁ ବଶ ଧୂଳ୍ସ ହୁଏ ।

କୁଳନାୟକର — ପୁ. ବି. (କୁଳ + ଧୃ + ଅ)
ପୁରୀ, ବଶଧର, ସନ୍ତୁକ୍ତ । [ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

କୁଳପ — ପୁ. ବି. (କୁଳ + ପା + ଅ) କୁଳ-
କୁଳପଞ୍ଜୀ — ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁର୍ରିନାମା,
ବଶବୃତ୍ତାନ୍ତ ।

କୁଳପତି — ପୁ. ବି. (କୁଳ + ପା + ତି)
ଉଚ୍ଚଭ୍ରତୀ, ବଶରକ୍ତୀ, ପୁରୁଷକାଳରେ
ଦଶମହିନୀ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କ ନିଜ ପାଶରେ
ବର୍ଣ୍ଣି ଗ୍ରାସାକ୍ତାନ ଦେଇ ଶିକ୍ଷା ଦାନ
କରୁଥିବା ବିପ୍ରସି ।

କୁଳପତି — ପୁ. ବି. ଦମନକ ବୃକ୍ଷ ।

କୁଳପରମ୍ୟ — ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବଶକମ,
କୁଳର ଅନୁବମ, ପୁରୁଷାନୁବମରେ ଚଳି
ଆୟୁର୍ବେଦ ବଶ ।

କୁଳପତ୍ର — ପୁ. ବି. (କୁଳ + ପତ୍ର)
ପଦତବିଶେଷ, ଅଷ୍ଟକୁଳାଳକ, ସହ୍ୟ,
ଶ୍ରୀମାନ, ବିଜ୍ଞାନ, କୁର୍ରି, ମହେନ୍ଦ୍ର, ମଳୟ,
ପରିପାତ ଓ ହିମାଲୟ ଏହି ଅଠଟି
ପତ୍ରକ ।

କୁଳପା — ସ୍ଥୀ. ବି. କୁଳଶ୍ରେଷ୍ଠ, ବଶପ୍ରଧାନ ।

କୁଳପାତିଶ — ଗ୍ରା. ବି. କୁଳାଜାର (ଦେଖ) ।

କୁଳପାଂସୁ(କ), କୁଳପାଂସୁକ — ବି. ବି.
(କ.ଧା) କୁଳାଜାର (ଦେଖ) ।

କୁଳପାଂସୁକ — ସ୍ଥୀ. ବି. (କୁଳ + ପାଂସୁ +
କ. ଆ) ଯେଉଁ ସ୍ଥୀ ବଶରୁରଦିଦ୍ବାର
ବଶରେ କଳଙ୍ଗାର୍ଥକରେ, ଅସମ ସ୍ଥୀ ।

କୁଳପାଂସୁକ — ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଳତୁଷ୍ଣକ,
କୁଳକଳିକ, କୁଳଟା, ତ୍ରୁଷ୍ଣା, ଅସମ ।

କୁଳପାଂସୁକ — ସ୍ଥୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଳ-
କଳକଳିକ, କୁଳଟା, ତ୍ରୁଷ୍ଣା, ଅସମ ।

କୁଳପାଳକ — ସ୍ଥୀ. ବି. କମଳାଲେମ୍ବୁ, (ସ୍ଥୀ)
କୁଳପାଳିକା ।

କୁଳପାଳି — ସ୍ଥୀ. ବି. କୁଳବଧୂ, ପତିତ୍ରତା ।

କୁଳପାଳିକା — ସ୍ଥୀ. ବି. (କୁଳ + ପାଳି +
ଅକ + ଆ) ସତ୍ତକୁଳ ପ୍ରସ୍ତୁତା ସ୍ଥୀ, ସମ୍ମ
ସ୍ଥୀ, କଳଭୁଆସ୍ତ୍ରୀ ।

କୁଳପୁତ୍ର — ସ୍ଥୀ. ବି. ସଂତୁଷ୍ଟଗାତ ପୁତ୍ର,
ଦମନକ ବୃକ୍ଷ ।

କୁଳପୁତ୍ରୀ — ସ୍ଥୀ ବି. ସଂତୁଷ୍ଟଗୋତ୍ରବା କନ୍ୟା,
ସତ୍ତକୁଳଜାତା କନ୍ୟା ।

କୁଳପୁରୁଷ — ସ୍ଥୀ. ବି. ସଂତୁଷ୍ଟଗୋତ୍ରବ୍ୟକ୍ତ,
ପୁରୁଷପୁରୁଷ ।

କୁଳପୁରୋହିତ — ସ୍ଥୀ. ବି. ସଂତୁଷ୍ଟଗୋତ୍ରବ୍ୟକ୍ତ
ବହୁଦିନ ପୌରୋହିତ୍ୟ କରେ, ପୁରୁଷ-
ଶାନ୍ତିକମେ କୌଣସି ବଶର ପୌରୋ-
ହିତ୍ୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତ ।

କୁଳପୁରୁଷ — ସ୍ଥୀ. ବି. (କୁଳ + ପୁରୁଷ +
ଶାନ୍ତି + ଅ) ପୁରୁଷପୁରୁଷ, ବଶର ପିତ୍ର
ପିତାମହ, (ସ୍ଥୀ) କୁଳପୁରୁଷା ।

କୁଳପୁର୍ଣ୍ଣା — ସ୍ଥୀ. ବି. ବଶପରମ୍ୟ ନମେ
ଆଗତ ପ୍ରଥା ।

କୁଳପୁର୍ଣ୍ଣାପ — ସ୍ଥୀ. ବି. କୁଳପାପ (ଦେଖ) ।

କୁଳବତ୍ତା — ସ୍ଥୀ. ବି. (କୁଳ + ବତ୍ତା + ର) କୁଳନୂପାରିଣୀ, ଯେଉଁ ସ୍ଥୀ ବଶର
ନୂପାରିଣୀରେ ଚଳେ, କୁଳକାମିନା,
ସାଧୀ ସ୍ଥୀ ।

କୁଳବଧ୍ୟ — ସ୍ଥୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଲକ୍ଷାଣିକା
ସାଧୀ ସ୍ଥୀ, କୁଳକାମିନା ।

କୁଳବର୍ତ୍ତନ — ସ୍ଥୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବଶବୃତ୍ତି-
କାରକ, (ବି) ବଶବୃତ୍ତି ।

କୁଳବାର — ବି. ସପ୍ତାହର ଶ୍ରେଷ୍ଠବାର,
ଶୁଦ୍ଧବାର ବା ମଙ୍ଗଳବାର ।

କୁଳବାଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁଳବାଳିକା, ସନ୍ଦର୍ଭଶୋଭବା ସତ୍ତା(ସ୍ଥା), କୁଳକନ୍ୟା ।
କୁଳବିଦ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ମଧ୍ୟ, କ.ଧା) ବଣଶର
ସ୍ଵରୂପାକୁଳମେ ଅନୁଶୀଳିତ ବିଦ୍ୟା,
ତତ୍ତ୍ଵବିଦ୍ୟା । [ହତ ।
କୁଳବିଷ୍ଟ—ସୁଂ.ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଳପୁରୋହିତ
କୁଳବୃତ୍ତା—ଶ୍ରୀ.ଶ୍ରୀ. କୁଳଗୋରବ ଲୋପ
କାଶ, ସେ ଅଛିସ୍ତାବୁରୁ ଜିଜର ଓ
ପରର ବଣ ଲୋପ କରେ ।
କୁଳବୃତ୍ତାଭାବ—ଶ୍ରୀ. ଶ୍ରୀ. ଅନାନ୍ଦ ବଣ
ଲୋପ କରିବାର ଉପାୟ କରିବା, ଅନାନ୍ଦ
ବଣମର୍ଯ୍ୟାଦା ଲୋପ କରିବା ।
କୁଳବୃତ୍ତାଭାବ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୁଳଧର୍ମ ନାଶ-
ହେବା, ଜାତିରିବା, ବଣ ଲୋପହେବା ।
କୁଳବୃତ୍ତ—ସୁଂ.ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ବଣର ବା
ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ସଂଘାପେକ୍ଷା ବୁଢ଼ା
ବ୍ୟକ୍ତି ।
କୁଳବୃତ୍ତ—ବ. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ବଣର ବୁଢ଼ି ।
କୁଳବ୍ୱତ—ବ. ବଣର ପରିଷେଷକମେ
ପାଲିତ ହେଉ, କୁଳାଶୁର, କୁଳମର୍ଯ୍ୟାଦା ।
କୁଳବ୍ୱତ୍ତା—ସୁଂ. ବ. କୁଳପୁରୋହିତ ।
କୁଳବ୍ୱତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁଳକାମିନୀ ମାନ-
କର ଲଜ୍ଜା ।
କୁଳଭ—ସୁଂ. ବ. ବଳରାଜଙ୍କ ବୈନାନ୍,
ତେତ୍ୟବିଶେଷ ।
କୁଳଭଙ୍ଗ—ସୁ. ବି. ବଣନାଶ ।
କୁଳଭର—ସୁଂ.ବ. ଗ୍ରେଇ । [ପର୍ବୀ ।
କୁଳଭର୍ଯ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଧାର୍ମିକା ସୁଣୀଳା
କୁଳଭୁତ୍ତର—ସୁଂ.ବ. କୁଳପରିଷତ, କୁଳ-
ଶର, ଅଷ୍ଟକୁଳାଚଳ ।
କୁଳଭୂଷଣ—ବିଂ. କୁଳତିଳକ, ଯେଉଁ
ବାବୁ କୁଳତିଳକ, ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତ କୁଳର
ଅଳଙ୍କାର ସ୍ଫୁରପ ।
କୁଳଭୁତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗର୍ଭିତ ପରି-
ଚର୍ଯ୍ୟା, ବଣର ପ୍ରତିପାଳନ ।
କୁଳଭୁତ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. (୨ତତ୍ଵ) ବଣ-
ଚର୍ଯ୍ୟ ଅଥବା ଜାତିବ୍ୟକ୍ତ, ପରିତ ।
କୁଳମର୍ଯ୍ୟ—ବ. (୨ତତ୍ଵ) କୁଳତିଳକ
(ଦେଖ) ।

କୁଳମର୍ଯ୍ୟାଦା—ବ. (୨ତତ୍ଵ) କୁଳର
ମହିଳା, ସତ୍ରକୁଳ ପ୍ରସୂତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପ୍ରଦତ୍ତ
ସ୍ଵାମୀଙ୍କ ।
କୁଳମାର୍ଗ—ସୁ. ବ. ସୁପାଥ, ସୁଦୃଗ୍ଦୀ,
କୁଳମାର୍ଗ, ବାମମାର୍ଗ । [ବନ୍ଦୁ ।
କୁଳମନ୍ଦ—କୁଁ. ବ. ବଣ-ପରିଷେଷଗତ
କୁଳମୁଦ୍ର—ସୁଂ. ବ. ଜଣେ ବିଶ୍ୟାତ
ସମ୍ମୁତ ଗନ୍ଧକାର ।
କୁଳମୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୁଳମର୍ଯ୍ୟାଦା(ଦେଖ) ।
ବଣର ଜଣ୍ମମାତ୍ର ଚିତ୍ର ।
କୁଳମୁନ୍—କୁଁ. ବ. କୁଳମେଷ୍ଟୁ ସାର୍ଥ
ବିଶେଷ ।
କୁଳମୁନ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନଦୀବିଶେଷ ।
କୁଳମୁର—ସୁଂ.ବ. ବଣ ପାଳନକରିବାକୁ
ସମର୍ଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ, ସିନ୍ଧା ଗ୍ରେଇ ।
କୁଳମୋଷିତ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁଳମୁନ୍ ।
କୁଳରମ୍ପକ—ସୁଂ.ବ. ବଣର ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା ।
କୁଳରମ୍ପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) କୁଳମ୍ପା,
ସରକୁଳ ପ୍ରସୂତା ରମଣୀ ।
କୁଳଲକ୍ଷ୍ମୀ—କୁଁ. ବ. (କୁଳ + ଲକ୍ଷ୍ମୀ)
ନଅପ୍ରକାର କୁଳତ୍ତର, ଯଥା—
ଆୟରେ ବିନଯୋ ବିଦ୍ୟା ପ୍ରତିଷ୍ଠା,
ଶର୍ତ୍ତର୍ଦନଂ, ନିଷ୍ଠାବୁଦ୍ଧିପ୍ରେସେଡାନଂ
ନବଧା କୁଳଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
କୁଳଲକ୍ଷ୍ମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉତ୍ତରାତ୍ମିକର ଗୁହ-
ପୁଣିତା ରମଣୀ, ସାଧୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।
କୁଳଲେପ—ବ. ବଣରେ କେହି ବଣ-
ଧର ନ ଜୀବିବା ଅକ୍ଷୟା, ବଣନାଶ ।
କୁଳଶୀଳ—କୁଁ. ବ. (ଦୁଦ୍ଧ) ବଣ ଓ
ଆଚରଣ, ସତ୍ରଶ ଓ ସଦାଚରଣ ।
କୁଳଶେଖ—ସୁଂ. ବ. ଆଶ୍ରୟମାଳା
ନାମକ ଗନ୍ଧକାର ।
କୁଳଶେଷ—ସୁଂ. ବ. (୨ତତ୍ଵ) ବଣର
ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟକ୍ତି ।
କୁଳଶେଷୀ—ସୁଂ.ବ. (କୁଳ + ଶେଷିନ୍)
ସତ୍ରକୁଳ-ପ୍ରସୂତ, ବଣମଧ୍ୟରେ ଶେଷ,
(ବ୍ୟକ୍ତ) (ସୁଂ.ବ) ଶିଳକୁଳପ୍ରଧାନ ।
କୁଳପରିଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁଳମାତ୍ର, ବଣର
ଶେଷୁତା ।

କୁଳସନ୍ଧି—କୁଁ. ବ. ସହସ୍ରବସ୍ତରସାମ୍ବ
ସଜ୍ଜବିଶେଷ ।
କୁଳସନ୍ଧିତ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ.ନଶବୁଦ୍ଧ, ବଣଧର,
ବଣର ପରମ୍ପରା ରୁଷ ।
କୁଳସନ୍ଧିଧ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସାମ୍ରା ଅଥବା
ସତ୍ରଶୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିବର୍ଗର ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
କୁଳସମୁଭବ—ସୁଂ. ବ. ସତ୍ରଶକାତ ।
କୁଳସମୁବ୍ଦ—ସୁଂ.ବ. (୨ତତ୍ଵ) ସତ୍ରକୁଳ
ସମ୍ମୁତ, ଯେକୌଣସି ସତ୍ରଶକୁଳ ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।
କୁଳସାଧକ—ସୁଂ. ବ. ତତ୍ତ୍ଵମତାନୁହାସୀ
ସାଧକବିଶେଷ ।
କୁଳସୁଦ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଦେଖବିଶେଷ ।
କୁଳସେବକ—ସୁଂ.ବ. ବଣଧରମେରଗତ
ଭାବ ।
କୁଳସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୨ତତ୍ଵ) ସାଧୀ ସ୍ତ୍ରୀ,
କୁଳକାମିନୀ, କୁଳବଧୁ ।
କୁଳସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (୨ତତ୍ଵ) କୁଳାଶୁର,
କୁଳମର୍ଯ୍ୟାଦା, ବଣରଭୂତି ବୁଦ୍ଧିପ୍ରତ୍ୱୁତ ।
କୁଳହଣ୍ଟକ—ସୁଂ. ବ. ଜଳର ଆବଶ୍ୟକ,
ଜଳଭର୍ତ୍ତର ।
କୁଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତରାତ୍ମି କୁଳସମ୍ମୁତ,
କୁଳାଜୀନ ।
କୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶର୍ତ୍ତର୍ଦନ ପାତ୍ରବିଶେଷ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ।
କୁଳର, କୁଳେଇ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଛେଟକୁଳ,
ମାର୍କିନିଆଂ ପିଲଙ୍କର ଧୂଳିଗର କର
ମେଲବାବେଳେ ବ୍ୟକ୍ତତ୍ତ୍ଵ ସାନକୁଳ ।
କୁଳାରବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତହେବା,
ଅଣ୍ଟିବା, ପୋଷେଇବା ।
କୁଳାକୁଳ-ବିଂ.ମିଶ୍ରବଣୀୟ, ଦୋନୋସାମ,
ସଙ୍କର, (ବି)ତଥୋତ୍ତ ବାର ନିଷ୍ଠା ଓ
ଓ ତଥ୍ୟ ବିଶେଷରେ ପାରିବସିକ ଶବ୍ଦ ।
କୁଳାପୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ.କୁଳାଶୁର, ମାର୍କିନକୁଳର ।
କୁଳାକୁଳ—ସୁଂ.ବ. (୨ତତ୍ଵ) ବଣଧର ।
କୁଳାକୁଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁଳ ସ୍ତ୍ରୀ ସତ୍ର
କୁଲୋଭବା ସାଧୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

କୁଳାଙ୍ଗାର—ପୁଃ କୁ. ବ. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ବ୍ୟାକ କୁଳାଙ୍ଗାରକ ନସ୍ତକରେ, ଅସ୍ତ୍ରଚରଣ, କୁଳାଧମ, ଯାହାମୋରୁ କୁଳରେ କଳଙ୍କ ଲାଗେ, (ବିଂ) କୁଳର ମୟୀଧାନାଶକ ।

କୁଳାଚଳ—ପୁଃ ବ. ପଦ୍ଧତବିଶେଷ, କୁଳପଦ୍ଧତ (ଦେଖ) ।

କୁଳାଶୁର—ପୁଃ ବ. (ମଧ୍ୟ, କ.ଧା) (କୁଳ + ଆଶୁର) କୁଳାଶୁରତ ଧର୍ମ, କୁଳଧର୍ମ, ତଥାତ ଆନନ୍ଦେତ ।

କୁଳାଶୁରୀ—ପୁଃ ବ. (କୁଳ + ଆଶୁରୀ) ତତ୍ତ୍ଵ, କୁଳଶୁର, କୁଳପୁରୋହିତ, ପଟକ ।

କୁଳାଟ—ପୁଃ ବ. (କୁଳ + ଅଟ + ଅ) ମୁଦ୍ର, ମସ୍ତିଷ୍ମାନ ।

କୁଳାଦର୍ଶ—ପୁଃ ବ. (ନ.ଶ.) ବଶାଦଳୀ ଓ ବଶପରିମୁୟକ ଚନ୍ଦ୍ରବିଷୟକ ଶାସ୍ତ୍ର ।

କୁଳାଦ୍ୟ—ପୁଃ ବ. ଜନପଦବିଶେଷ, (ପୁଃ ବିଂ) ବଶର ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ ବା ଶ୍ରେଷ୍ଠପୁରୁଷ । [(ଦେଖ)]

କୁଳାଦ୍ରୁ—ପୁଃ ବ. (କ.ଧା) କୁଳପଦ୍ଧତ

କୁଳଧାରକ—ପୁଃ ବ. (କୁଳ + ଧୃ + ଅକ) ଯେ ବଶ ରକ୍ଷାକରେ, ପୁନଃ ।

କୁଳାନ୍ତି—ପୁଃ ବ. (କୁଳ + ଅନ୍ତି) ସତ୍ତ୍ଵକୁଳାପୁରୁଷ, କୁଳାପୁରୁଷତ ।

କୁଳବା—ଶ୍ର. ବ. ଭୂଷାଥାଦ ମିଶାଶର୍ମାଦିରୁ ଭୂଷପ୍ରତି ଉଦ୍‌ବାର ପରିଷାର କରିବା ପାଇଁ କୁଳରେ ବିହୁବା, ଦଶମୁଦ୍ରା ପାଇଁ କୁଳରେ ବିହୁବା, ଅତି ଥଣ୍ଡାପାଣିରେ ବୁଢ଼ାର ତାକୁ କୁଳଦ୍ଵାରା ବିହୁବା ।

କୁଳଗୁରୁ—ଶ୍ର. ବ. କୌଣସିବ୍ୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଲେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାମ ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ କୁଳକୁ କର୍କଟ ବା କଣାମୁନ୍-ଭପରେ ରଖି ମର ପଢ଼ି ଯାହା ନାମ ଧରିଲାଶି କୁଳ ଦୁଲିଯାଏ, ସେହିବ୍ୟକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୋଲି ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ, ଏପରି ଶାନ୍ତରେ ଯେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଧରେ ।

କୁଳଗୁଲିରବା—ଶ୍ର. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଧରି-ବାକୁ ସନ୍ତୋଷକାରଶ ପୁଣ୍ୟ କୁଳଗୁଲି କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ।

କୁଳାର—ପୁଃ ବ. ଧନଭଣ୍ଟାର ।

କୁଳାଭମାନ—ପୁଃ ବ. ସତ୍ରବିଶେଷ ବୋଲି ଅହଂକାର ।

କୁଳାଭମାନ—ପୁଃ ବ. ଯେଉଁ ବ୍ୟାକ ନିଜବିଶେଷ ଗୋଟିଏ ନାମ, କୁଳବାର କର୍କଟ, ଅଶ୍ରୁବସମସ୍ତ, କୁଳଲେଖା, କୋକିଲାଖା, ଶିକାଶ, ବାଣୀଆ, ସମୋଦ ବାକୁ, ଶାତ, ହାଟଅଙ୍କ ଜାତର ସର୍ତ୍ତାର ।

କୁଳିକବେଳା—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ନିଷିଦ୍ଧ କାଳ ।

କୁଳିକବିବା—ଶ୍ର. କି. ପାଣିକୁ ପାଟିରେ ପୁରୁଷ କୁଳୁ କୁଳୁ କରିବା, କୁଳୁକୁଆ କରିବା ।

କୁଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. (କୁଳ + ଇକ + ଆ) ହାତଯୋଡ଼ା, ଅସ୍ତ୍ରପଦାଶ, କୁଳଲେଖା, କୋକିଲାଖା ।

କୁଳିକାଖ—ପୁଃ ବ. କେଳିକିରୁଷ, କୁଳ-ଲେଖାରଛ ।

କୁଳିକାମ—ଶ୍ର. ବ. ମଚକାମ ।

କୁଳିମିର—ଯା. ବ. କୁଳର କର୍ମ, ମଜୁରା ବୁଝେ ନିଷ୍ଠକ ।

କୁଳିଙ୍ଗ—ପୁଃ ବ. (କୁଳ + ଇଙ୍ଗ) ମୁଷିକବିଶେଷ, କକତାଶୁଣୀ, ଚିତ୍ତାପଣୀ, ପଣୀମାନ, (ଶୀ) କୁଣ୍ଡିତ ଇଇ, (ବିଂ) କୁଣ୍ଡିତ ଇଇପ୍ରତି ।

କୁଳିଙ୍କ—ପୁଃ ବ. (କୁଳିଙ୍ଗ + କ) ଘରଟିଆପଣୀ, ମୁଷିକବିଶେଷ, ପଣୀମାନ ।

କୁଳିଙ୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. (କୁ + ଇଙ୍ଗ + ଆ) ନରବିଶେଷ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗଡ଼ବାରର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ନରବିଶେଷ ।

କୁଳିଙ୍ଗାଶ—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. ପେଟିକାରୁଷ, ପେଟାଶ ।

କୁଳିଜି—ପୁଃ ବ. କୁଳି + ଜି-ଅ) ନଶ, ପରିମାଣବିଶେଷ ।

କୁଳିଞ୍ଜନ—ବ. ମହାଭାବରୁ, ହରିତାଦି ବର୍ଗର ଶାକବିଶେଷ ।

କୁଳିଶ—ପୁଃ ବ. ଜନପଦବିଶେଷ, ସେହି ଦେଶର ଶକ ।

କୁଳିର, କୁଳାର—ପୁଃ ବ. (କୁଳ + ର) କର୍କଟ, କଙ୍କଡ଼ା, କର୍କଟରୁଷି ।

କୁଳିଶ—ୟୁ.କ୍ରୀ. ବ. (କୁଳ + ଶୋ + ଅ) ବଜ୍ର, ଉତ୍ତରକ ବଜ୍ରାସ୍ତ, କୁଠାର, ଚଢ଼କ, ଅଗ୍ରଭାଗ, ସାରକ, ଗୁଲୁବିଶେଷ ।

କୁଳିଶତ୍ରୁ—ୟୁ. ବ. ଶିଶୁଗର ।

କୁଳିଶଧର—ୟୁ. ବ. (କୁଳିଶ + ଧୂ + ଅ) ରତ୍ନ, (ବିଂ) ବଜ୍ରଧାସ୍ତ । [ବିଶେଷ କୁଳିଶମାସୁକ—ୟୁ. ବ. ଶୁଣାରବନ କୁଳିଶଧର—ୟୁ.ବ. (କ.ମ୍ବ.) ବଜ୍ରଧର, ରତ୍ନ ।

କୁଳିଶପାତ—ୟୁ.ବ. (ଶତର୍ଥ) ବଜ୍ରପତନ ।

କୁଳିଶାସନ—ୟୁ. ବ. ବୁନ୍ଦିକର ନାମାନ୍ତର, ଶାକ୍ୟମୁଖ ।

କୁଳିଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ଦେବୋତ୍ତମ ନନ୍ଦିଶେଷ ।

କୁଳିହା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. ବୃଦ୍ଧତା, ଲତା, ବେଦିକୋଳି ଗୁରୁ ।

କୁଳୀ—ୟୁ. ବ. କଞ୍ଚେଇକୋଳି ଗୁରୁ, ପତ୍ରତ, ବିଂ. (କୁଳ + ରତ୍ନ) ଉତ୍ତରବଜ୍ରାସ୍ତ ।

କୁଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଳ + ର) ବୃଦ୍ଧତା, କଣ୍ଟକାଶୀବୃତ୍ତ, କୋକିଳାଶୀ, କୁରିଲେଖାଗୁରୁ, ପହୁର ଜୋଷୁଭିମୀ, ଦେବିତାଶ୍ରୀ ।

କୁଳୀକ—ୟୁ. ବ. ପକ୍ଷୀ ।

କୁଳୀନ—ୟୁ. ବି. (କୁଳ + ରନ) ସତ୍ର କୁଲୋଭବ, ଉତ୍ତରକାତିର (ଗୋଡ଼ାହାତା) (ୟୁ.ବ) ଶ୍ରେଷ୍ଠଅଶ୍ଵ ।

କୁଳୀନକ—ୟୁ. ବି. (କୁଳୀନ + କ) ସତ୍ରକୁଳସତ୍ରୁତ, ସତ୍ରକୁଳୋଭବ, (ୟୁ.ବ.) ଏକପ୍ରକାର ଶିମ୍ବ ।

କୁଳୀନତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଳୀନ + ତା) ସତ୍ରକୁଳରେ ଜନ୍ମିବା ଅବସ୍ଥା, (ପ୍ରା.ବ) ଉତ୍ତରବଜ୍ର ମର୍ମାଦା । [ଜଳ ।

କୁଳୀନସ + କ୍ରୀ.ବ. (କୁଳୀନ + ପୋ + ଅ)

କୁଳୀନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କେତେକ ପ୍ରକାର ଆର୍ଯ୍ୟାନ୍ତର ନାମ ।

କୁଳୀପୟ—ୟୁ.ବ. (ବୈଦିକ) ଜଳଚର ।

କୁଳୀର—ୟୁ.ବ. (କୁଳ + ରିର) କର୍କଟ, କଙ୍କତା, କର୍କଟଶୀ, କର୍କଟଶୁଣୀ, କଙ୍କତାଶୁଣୀ ।

କୁଳୀରକ—ୟୁ. ବ. (କୁଳୀର + କ) କର୍କଟ, କଙ୍କତା, କର୍କଟଶୀ ।

କୁଳୀରଶୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କର୍କଟଶୁଣୀ, କଙ୍କତାଶୁଣୀ ।

କୁଳୀରତ—ୟୁ. ବ. (କୁଳୀର + ଅତ + କି ପ) ସ୍ତ୍ରୀ କର୍କଟ, କଙ୍କତାତୁଆ ।

କୁଳୀଶ—ୟୁ.କ୍ରୀ. ବ. (କୁଳ + ଶୋ + ଶ + ଅ) ବଜ୍ର, କଳାବର୍ଣ୍ଣ ମାଛ, ଅଗ୍ରଭାଗ ।

କୁଳୀକ—କ୍ରୀ.ବ. (କୁଳ + କିକ) ଜହାମଳ, ଜିରମଇଲା ।

କୁଳୁକଗୁଞ୍ଜ—ବ. ମସାଲ, ନିର୍ଦ୍ଦିଶୁଣୀ, ନିର୍ଦ୍ଦିଶୁଳା ।

କୁଳୁକଶ୍ଵା—ପ୍ରା. ବ. କୁଳକୁଶ୍ଵା(ଦେଖ) ।

କୁଳୁକୁଳ—ପ୍ରା.ବ.ପାଣିରେ ଘାରୀଶାଳ ପହୁରିବା । ଏକପ୍ରକାର ପୋକ, କୁଳୁକୁଳିଆ ।

କୁଳୁକୁଳିଆ—ପ୍ରା. ବି. (ଶ୍ରେଷ୍ଠସ୍ତ୍ରକ ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଗ) ଯେ (ଯେଉଁ ଶିଶୁ) କୁଳୁକୁଳ କରି ରୁହେଁ, ଶଜବନ୍ଧା, ଅଛିର ଓ ସୁନ୍ଦର (ଶିଶୁ), (ପ୍ରା. ବ) ଏକପ୍ରକାର ପାଣିରେଥିବା ପୋକ ।

କୁଳୁକୁଳୁ—ପ୍ରା. ବ. ନନ୍ଦାର ପ୍ରବାହଧ୍ୱନି, କଳକଳଧ୍ୱନି, ପାଣିରେ ପାଣିପୁରାଇ ଏକଳ ସେବକ କରିବା ଧନ ।

କୁଳୁଙ୍ଗ—ୟୁ.ବ. ଦୂରିଶ, କୁରଙ୍ଗ, ମୁଗ ।

କୁଳୁତ—ପ୍ରା. ବ. ଗୋରୁକୁ ପାଣି ବା ତୋରଣି ସଙ୍ଗେ ଗୋଲାର ଶାରବକୁ ଦେବାପାଇଁ ଦରକୁଟା ଧାନ, ଦରକୁଟା ଓ ଦରସିରା ଧାନ ।

କୁଳୁଞ୍ଚ—ୟୁ. ବ. ତୌରେତେବେ ।

କୁଳୁଥ—ପ୍ରା. ବ. କୋଳଥ, ଶୟଶାଦ୍ୟ ବିଶେଷ ।

କୁଳୁପ—ଯା.ବ. ତାଳ, କୋଳପ, କୁଞ୍ଚି ।

କୁଳୁପାଦ—ପ୍ରା.(ସମ୍ବ) ବ. ଶୁଣାଳ, ବିଲୁଆ ।

କୁଳୁପି—ଯା. ବ. ଦୂଧଅଦରୁ ବରଷ ସାହାଯ୍ୟରେ ଜମାଟକରି ରଖିବା ଲାଞ୍ଛ, ଜମାଇଦୂଧ ।

କୁଳୁମୀ—ପ୍ରା. ବ. ଏକପ୍ରକାର ଲିହଣ ।

କୁଳୁମୁହୁଳ—ଶା.ବି.ଅତିରିକ୍ତ, ଅତ୍ୟ- ଧକ ଆପହାନ୍ତିତ, ପରିବର, ବ୍ୟାକୁଳ ।

କୁଳୁତ—ୟୁ. ବ. ଜନପଦବିଶେଷ ।

କୁଳେଇ—ଶା. ବ. କୁଳେ + ରତ + ଅ) ଷ୍ଟ୍ରୀଶାକରେତ, ପୁନ୍ଦୁବିଶେଷ ।

କୁଳେସୁ—ୟୁ. ବି. କୁଳେନ, ସତ୍ରକୁଳ- ସମ୍ବୁତ ।

କୁଳେର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. ଏକପ୍ରକାର ଜଳଜ ଶାକ ।

କୁଳେଶର—ୟୁ.ବ. (କୁଳ + ଶିଶର) ଶତର୍ଥ, ମହାଦେବ, ବଶର ନେତା, କଳପତି ।

କୁଳେଶ୍ଵା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଦୂରୀ, ପାବତୀ ।

କୁଳାହଟ—ୟୁ. ବ. (କୁଳ + ହାହଟ) ସତ୍ରକୁଳଜାତ ଯୋଡ଼ା, ଜାତିଆଯୋଡ଼ା, (ବି.) ଶ୍ରେସ୍ତ, ସତ୍ରକୁଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

କୁଳୋଡୁତ—ୟୁ.ବି. (ଶତର୍ଥ) ଉତ୍ତର- ସମ୍ବାସ, ସତ୍ରକୁଳରେ ଜାତ ।

କୁଳୋଡୁତ—ୟୁ. ବି. (କୁଳ + ଉଡୁତ) (ଶତର୍ଥ) କୁଳଶ୍ରେସ୍ତ, ବଂଶପ୍ରତିପାଳକ, କୁଳର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ।

କୁଳୋପାତ୍ମ—ବ. (ଶତର୍ଥ) ବଶ ପଶି- ରୁଥୁକ ଆଶ୍ରୟ ।

କୁଳୋଭବ—ବି. (ଶତର୍ଥ, ଶତର୍ଥ) କୁଳୋଭବ (ଦେଖ) ।

କୁଳୁପ—ବ. ରୋଗବିଶେଷ, ବଳାଗଣ୍ଠି, ଗୁରୁ, ଗୁରୁ ।

କୁଳୁକ-ବି. (କୁଳ + ବକ) କୁଳୁକ (ଦେଖ) ।

କୁଳୁଳ—କ୍ରୀ. ବ. (କୁଳ + ମଳ) ଶରର ମୁନ କାଠିଶଙ୍ଗେ ଯୋଗଦେବା ଅଂଶ ।

କୁଳୁଲବହୁତ—ୟୁ. ବ. ବୈଦିକରଷି ବିଶେଷ ।

କୁଳୁଷ—ୟୁ.ବି. (କୁଳ + ମଷ) ଅକ୍ଷ- ସ୍ତ୍ରି ମାଂସାଦ ମିଶ୍ରତ ଅନ୍ତି, ସିରାବୁଟ, ଶେତୁଡ଼ା, କାଞ୍ଜି, ଅର୍ପକ ଯବ, ସବ- ମାଷ, ବଣକୋଳଥ, ଶାରାତୋଡ଼ାଶି ।

କୁଳା—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁଳ + ମୀ.ର) ଅଷ୍ଟି, ମାସ, ପରମାଣୁବିଶେଷ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, କୁଳ, (ୟୁଂ) ମାନ୍ୟବ୍ୟତ୍ତି, (ବିଂ) ସତ୍ତକୁଳଜାତ, ମାନମାୟ; (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଳୀ ।

କୁଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳୀ + ଆ) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଦୋଇଥିବା ଷୁଦ୍ଧ ନାମ, ପରିଶୀଳନ ଗୃହଶାଳ, ପ୍ରକାଶ, ଚନ୍ଦ୍ରଗର୍ଭି, ପସ୍ତି-ପ୍ରଣାଳୀ, ନର୍ମାମା, କୁଳସ୍ତ୍ରୀ, ଭୂଆସ୍ତ୍ରୀ, କୁଳବଧ୍ୟ ପୁନବାରୀତ୍ତା ।

କୁଳାଳି—ଶ୍ରୀ. ବି. ପାଣିପାଖରେ ହେବା ଏକପ୍ରକାର ଶାର ।

କୁଳୁକ—ୟୁଂ. ବି. ମନୁଷ୍ୟର ଜଣେ ବିଶ୍ୱାତ ଟୀକାକାର । [ରେଗ ।

କୁଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ଲେମସ୍ତ୍ରନତା, ଟାଙ୍ଗଶ-

କୁର—କ୍ଲୀ. ବି. ପଦ୍ମ, ଜଳନାତ ଫୁଲମାତ୍ର ।

କୁରବାଲୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶାକବିଶେଷ ।

କୁରଙ—କ୍ଲୀ. ବି. ସୀମା, ସୀସକ ।

କୁରବ—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ବ) କଟୁଗ୍ରହୀ, ପରମନାଳି ।

କୁରଚନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) କୁରଥା, ଦୁଃଖ, ନିନ୍ଦା, ଉତ୍ସାହ ଦିନରସାର ।

କୁରକୁକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦେବିକାନ୍ତମଣି ।

କୁରଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁ + ବଦ୍ଧ + ଅ) କୁଣ୍ଡିତବାକ୍ୟ, ନିନ୍ଦା, (ବିଂ) ନିନ୍ଦାକାରୀ ।

କୁରମ—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ବମ୍ + ଅ) ସୁର୍ମଣ୍ୟ (ବିଂ) ନିନ୍ଦତ, ବମନକାରକ ।

କୁରର—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ରୁ + ଅ) କଷାୟ, (ବିଂ) କଷାୟ ରସପ୍ରକାର ।

କୁରର୍ଷ—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ରୁଷ୍ଟି + ଅ) ଅଳ୍ପରୂପର୍ଷ, ଅତ୍ୟନ୍ତରୂପର୍ଷ ।

କୁରଳ—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ବଳ + କ.ଅ) ବରକୋଳ ଗଛ, ବରକୋଳ ଫଳ, ଡାଳମୁ, ଭସଳ, କୁମଦ, କର୍ଣ୍ଣ, ମୁକ୍ତା-ଫଳ, ଜଳ, ସର୍ପେଦର ।

କୁରଳକୁଣ—ୟୁଂ. ବି. କୋଳିପ ତିବାର ସମୟ ।

କୁରଳପ୍ରସ୍ତ୍ର—ୟୁଂ. ବି. ନଗବିଶେଷ ।

କୁରଳସ୍ତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁ + ବଳ + ଅସ୍ତ୍ର) ଘୁରୁ, ମାଳପଦ୍ମ, ମୁକ୍ତା, ସମ୍ମତ, ହୃଦୀ

ପୃଥ୍ଵୀ, (ୟୁଂ) କୁବଳସ୍ତ୍ରାଶ୍ଵ ରଜାଙ୍କ ଯୋଡ଼ାର ନାମ, ଅସୁରଭେଦ ।

କୁବଳସ୍ତ୍ରପଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ନଗବିଶେଷ ।

କୁବଳସ୍ତ୍ରତ୍ତି—ୟୁଂ. ବି. ସ୍ଵାମଶ୍ୟାତ ନୃପତିବିଶେଷ ।

କୁବଳସ୍ତ୍ରାନନ୍ଦ—ୟୁଂ. ବି. (କୁବଳସ୍ତ୍ର + ଆ + ନନ୍ଦ + ଅ) ଅଳଂକାର ଗ୍ରନ୍ଥବିଶେଷ ।

କୁବଳସ୍ତ୍ରାପାତ୍ର—ୟୁଂ. ବି. (କୁବଳସ୍ତ୍ର + ଆପାତ୍ର) କଂସାସୁର ହୃଦୀପାତ୍ରେତ୍ୟ ବିଶେଷ, କାଶୁରର ଜଣେ ରିତା ।

କୁବଳସ୍ତ୍ରାଶ୍ଵ—ୟୁଂ. ବି. ରଜା ଧୂମରଙ୍ଗ ନାମବିଶେଷ ।

କୁବଳସ୍ତ୍ରାଶ୍ଵା—କ୍ଲୀ. ବି. କୁବଳସ୍ତ୍ରାଶ୍ଵ ନୃପତିମନ୍ଦିର ଗଳ ।

କୁବଳସ୍ତ୍ରି—ବି. (କୁବଳସ୍ତ୍ର + ରିତ) କୁବଳସ୍ତ୍ର ଦ୍ଵାରା (କୁମୁଦଦ୍ଵାରା) ଅଳଂକାର ବା ମଣିତ ।

କୁବଳସ୍ତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁବଳସ୍ତ୍ର + ରିତ + ଶି) ପଦସମୁଦ୍ର, ପଦୁମ, ପଦମୁଣ୍ଡ ସରୋବର ।

କୁବେଳସ୍ତ୍ରେଣ—ୟୁଂ. ବି. ପୃଥ୍ଵୀପତି ।

କୁବଲାଶ୍ଵ—ୟୁଂ. ବି. କଷାୟକର ରଜା, ଧୂମରଙ୍ଗ ରଜା ।

କୁବଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୋଳିଗରି, କେ'ଲିକୁଷ ।

କୁବଲେଶ୍ଵୀ—ୟୁଂ. ବି. (କୁବଲେ + ଶି + ଅ) ବିଷ୍ଣୁ ।

କୁବାକ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ମନ୍ଦକଥା, ନିନ୍ଦା ଅଣ୍ଣିଲକଥା, ରୁତବାକ୍ୟ, ଗାଲିମନ ।

କୁବାତ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁ + ବଳ + କ.ଅ) କବାଟ, ଦ୍ଵାର, କବାଟର ଗୋଟିଏ ପଟ (ଶ୍ରୀ. ବି) କୁପଥ, କୁମାର ।

କୁବାତ—ବି. (କୁ + ବଦ୍ଧ + କ.ଅ) ନିନ୍ଦକ ନାଚ, ସନ୍ଦ, କୁଭାତୀ, ପରଦୋଷକଥନ-ଶାଳ, (ବି) କୁର୍ମାମ, କୁଣ୍ଡିତବାକ୍ୟ, କଟୁଗ୍ରହୀ ।

କୁବାତି—ବି. (କୁ + ବଦ୍ଧ + କ.ଅ) ନିନ୍ଦକ ନାଚ, ସନ୍ଦ, କୁଭାତୀ, ପରଦୋଷକଥନ-ଶାଳ, (ବି) କୁର୍ମାମ, କୁଣ୍ଡିତବାକ୍ୟ, କଟୁଗ୍ରହୀ ।

କୁବାତିକୁଳ—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ବଦ୍ଧ + କ.ଅ) ନିନ୍ଦକ ନାଚ, କଟୁଗ୍ରହୀ ।

କୁବାତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁବାତି + କା) ଅସବକ୍ରା, ମିଥ୍ୟବାଦୀ, ବନ୍ଧକ ।

କୁବାସ—ୟୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଦୁର୍ଗନ୍ଧ, ବାସର ଅସୋଗୀ ଗୁହ, ଶରୀପ ବାସନା ।

କୁବାହୁଳ—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ବହୁ + ହୁଳ) ଓଟ, ଉଟ, ଦିଷ୍ଟ ।

କୁବି—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋବି ।

କୁବିର—ବି. (କ.ଧା) ଅନ୍ୟାନ୍ୟବିରୂର ।

କୁବିତ୍ସ—ୟୁଂ. ବି. କୋଣ୍ଠର ଏକ ନାମର ନାମ ।

କୁବିଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅସୁରିଧା, ମନ ଗତ, ଅନ୍ତରସ୍ତ୍ର, ବିଦୁ ।

କୁବାନ—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ବଦ୍ଧ) ତନ୍ତ୍ର, ତନ୍ତ୍ରବାସ୍ୟ, ଭୂପତି ।

କୁବିନକ—ୟୁଂ. ବି. (କୁବିନ + କ) କଂସେଇ ।

କୁବିନ—ୟୁଂ. କ୍ଲୀ. ବି. ନିନ୍ଦତ ମଣ୍ଡଳ, କୁଣ୍ଡିତ ଛୁଟା, ଭୁମଣ୍ଡଳ ।

କୁବିକାହ—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ବି + ବହୁ + ଅ) ଅସୋଗୀ ବିବାହ, ଆସୁବି ବିବାହ ।

କୁବାଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ଶ. ଚଣ୍ଡାଳର ଶାଶ୍ଵା ।

କୁବଜ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଳା ।

କୁବଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁବୁଜ, ମଥୁରାର ଜଣେ କୁଳ ପ୍ରକାଶ, (ଶ୍ରୀ.ବି) କୋଣ୍ଠର ଜଣେ କୁଳା ।

କୁବଜା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁମୁଜ, ସାନ୍ତାନ ପାତାଳ ।

କୁବରିକ—ବି. (କ.ଧା.) ମନ୍ଦବୁରି, (ବିଂ) ମନ୍ଦବୁରି ବିଶିଷ୍ଟ, ନିଳେଧ ।

କୁବରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିନ୍ଦତାଚରଣ, ମନ୍ଦବ୍ୟବସାୟ, କୁଣ୍ଡିତଜୀବିକା, କୁବାକ-ହାର, (ବିଂ) କୁବାକବସାୟୀ, କୁବୁରିପ୍ରକାର ।

କୁବରିକୁଳ—ୟୁଂ. ବି. (କୁ + ବରି + କୁ + କିଣ୍ଠିପ) କର୍ଣ୍ଣଭେଦ, (ବିଂ) ଯେଉଁ ବନ୍ଧୁ ନିନ୍ଦତାଚରଣ କରେ ।

କୁବେଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନଗବିଶେଷ, ମାତ୍ରର ଖାଲୋଇ ।

କୁବେଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ବେଣ + କାଳ) ମାତ୍ରର ଖାଲୋଇ, କୁଣ୍ଡିତବେଶବିଶ୍ଵା ଦ୍ଵୀପ, ସ୍ତ୍ରୀ. ଦ୍ଵୀପକାରୀଶ୍ଵର, ଏକ ଯନ୍ତ୍ରିଣୀ ।

କୁବେର—ସୁଂ. ବି. (କୁ + ବେର) ଯୟ-
ରଜ, ଧନୀଧପ, ନନ୍ଦବୃଷ୍ଟ, (ବିଂ) ଅଳସ,
କୁରୁପ, ଅଳସୁଆ, କୁଣ୍ଡିତ ଶଶରବରିଷ୍ଠ ।
କୁବେରଦିକ—ବି(ମଧ୍ୟ-କ.ଧ.) ଉତ୍ତରଦିଶ ।
କୁବେରନଳିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶାର୍ଥବିଶେଷ ।
କୁବେରସୁତ—ଗ୍ରା. ବି. ତେଜିଜୀବ ।
କୁବେରବନ—କ୍ଲୀ. ବି. କୁବେରବନ୍ଧୁତ
ଜଗଳ ବା ଅରଣ୍ୟ ।
କୁବେର ବାତବ—ସୁଂ. ବି. ଶିବ ।
କୁବେରବନ୍ଧୁ—ସୁଂ. ବି. ବୈଶିଖଭେଦ ।
କୁବେଶ୍ଵି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲଜାକରଣ୍ୱ, ପାଟଳ-
ଗଛ ।
କୁବେଶ୍ଵରଳ—ସୁଂ. ବି. (କୁବେର + ଅଳଳ)
ଶତରୁ; କେଳାସ ପବତ, କେଳାସର
ନାମାନ୍ତର ।
କୁବେଶ୍ଵର—ବି. (କ.ଧା) କେଳାସପବତ ।
କୁବେଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁ + ବେଳ + କ.ଅ)
କୁବଳୟ, ପଦ୍ମ, (ଗ୍ରା, ବି) ମନସମୟ ।
କୁବେଳା—ବି. (କ.ଧା) ମନସମୟ, ଅଞ୍ଚଳ
ମୁହଁର୍ମୁଖ ।
କୁବେଳ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. କୁଣ୍ଡିତ ବୈଦ୍ୟ ।
କୁବ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁନ୍ବ + ର) ଅରଣ୍ୟ, ବନ
କୁଣ୍ଣ-(ଧାରୁ) ଆଲଙ୍ଗନକରବା, ବେଳିବା ।
କୁଣ୍ଣ—ଗ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି. କୋଣ, ଦୁଇମାଇଲ
ଦୁଇହି ।
କୁଣ୍ନା—ଗ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି. ହାଣ୍ଡିଆ ମଦ ।
କୁଣ୍ଣ—ଗ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି. କଳାବାରିଶିମାଳ ।
କୁଣ୍ଣ—ସୁଂ. କ୍ଲୀ. ବି. (କୁ + ଣ୍ଣ + ଅଧ୍ୟ +
ଅ) ଶ୍ରାବତର୍ପଣାଦ ବୈଦିକ ଅନୁସ୍ଥାନରେ
ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଏକପ୍ରକାର
କୁଣ୍ଣ, ପୁରାଣୋକ୍ତ ଦ୍ୱୀପବିଶେଷ, ଶ୍ରୀମଦ-
ଚନ୍ଦ୍ରକର ଜ୍ୟୋତି ପୁରୁଷ, (ବିଂ) ମର,
ସ୍ଵାନ, ଶଳ, ମାତାଳ, ପାପିଷ୍ଠ, (ଲ. ଅର୍ଥ)
ପ୍ରକୁଣ୍ଣ, (ଗ୍ରା. ବି) କୋଣ, ଦୁଇମାଇଲ
ଦୁଇହି । [ବିଶେଷ ।
କୁଣକଣ୍ଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବୈଦିକ ସମ୍ବାଦ-
କୁଣଶ୍ରୀ—ଗ୍ରା. ବି. (ପା-କୁଣଶ୍ରୀ) କୁଣରେ
ପକାଯିବା ଗଣ୍ଠ, ବିବାହରେ ବର-

କନ୍ୟାଙ୍କ ଦୁଇ ଡାହାଣହାତକୁ ଯୋଡ଼ି-
କର ପକାଯିବା କୁଣର ଗନ୍ଧ, ମୁକୁବା
କେଶରୁ କେରାଏ ଧର ତହିରେ ପକା-
ଯିବା ଷ୍ଟ୍ରେ ଗନ୍ଧ । [ଦେବା ।
କୁଣଶ୍ରୀପଢ଼ିବା—ଗ୍ର. ବି. ବିବାହସମ୍ବନ୍ଧ
କୁଣଚାର—କ୍ଲୀ. ବି. କୁଣନିମିତ ବସ୍ତ୍ର ।
କୁଣଚାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନଦୀବିଶେଷ ।
କୁଣଳ—ସୁଂ. କ୍ଲୀ. ବି. (କୁଣ) + ଲନ
+ ଅ) ଜନପଦବିଶେଷ, ପଦ୍ମ ।
କୁଣକ—ସୁଂ. ବି. ଜନପଦବିଶେଷ ।
କୁଣାଣ୍ଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାହୁଣଙ୍କର ବିବାହ-
କାଳୀନବୈଦିକବି ସ୍ଥାବିଶେଷ, ହୋମାର୍ଗି
ସମ୍ବାଦକିମ୍ବା ।
କୁଣଦାହ—ବି. (କୁଣ + ଦାହ) ଦୁଇ-
ବିଦେଶରେ ଅନିନ୍ଦେଶ୍ୟ ମୁତ୍ତ ବ୍ୟବ୍ରତ
ଶବ୍ଦ ପରିବର୍ତ୍ତି କଲିବି କୁଣନିମିତ
ପ୍ରତିମାକୁ ଶୁଣାନରେତତାରେ ପୋଡ଼ିବା
କୁଣଦୀପ—ସୁଂ. ବି. ସମ୍ପ୍ରଧାନ ଦୀପର
ଅନୁର୍ଦ୍ଧର ଗୋଟିଏ ଦୀପ ।
କୁଣଧାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନଦୀବିଶେଷ ।
କୁଣଧଳ—ସୁଂ. ବି. ରଜବିଶେଷ, ରଷ୍ଟି-
ବିଶେଷ, ବେଦବଜାର ପିତା, ଜନକ
ବ୍ୟକ୍ତି ସାନ୍ଦରଭ ।
କୁଣନାର—ସୁଂ. ବି. ଅଯୋଧ୍ୟପତି
କୁଣଙ୍କ ସୁତ ।
କୁଣନାମା—ସୁଂ. ବି. ଓଡ଼, ଭଟ, ତୁମ୍ଭୁ ।
କୁଣନେତ୍ର—ସୁଂ. ବି. ଦେଇବିଶେଷ ।
କୁଣପ—ସୁଂ. ବି. (କୁଣ + ପା + ଅ) କଳ
ପାନ ପାତ୍ର, ପାଣିଗିଲିପି ।
କୁଣପଦ, କୁଣପଦକ—କ୍ଲୀ. ବି. କୁଣ
କାଟିବାର ଅସବିଶେଷ ।
କୁଣପାତ୍ରୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଧର୍ମାନୁସ୍ଥାନରେ କୁଣ
ଓ ଜଳାଦି ରଖିବା ନମନ୍ତେ ତମ୍ବାନିମିତ
ପାତ୍ରୀ ।
କୁଣପୁର—କ୍ଲୀ. ବି. ଗୋମତିନଦ୍ୟାନାର
ବିର୍ଜୀ ଗୋଟିଏ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ନଗର ।
କୁଣପୁଷ୍ଟ—କ୍ଲୀ. ବି. ଗନ୍ଧି ପୁଷ୍ଟି, ଗଣ୍ଠ ଅଳା ।
କୁଣପୁବନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶାର୍ଥବିଶେଷ ।
କୁଣଭ୍ରତା—ଗ୍ରା. ବି. ପୁରୁଷଙ୍କରେ ପ୍ରବା-
ହିତା ନଦୀବିଶେଷ ।

କୁଣମ—ସୁଂ. ବି. ପାନଭଣ୍ଟ, ପାଣିଗିଲିପି,
(ଗ୍ରା. ବି) ମଦ୍ୟବିଶେଷ ।
କୁଣମରୀଣା—ଗ୍ରା. ବି. କୁଣରେ ବୁଣା
ହୋଇଥିବା ଆସନ ।
କୁଣମୁଦ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) କୁଣାଗୁରୁ ।
କୁଣମୁଷ୍ଟି—ସୁଂ. ବି. ଯାହାର ହାତରେ
ମୁଠାଏ କୁଣ ଅଛୁ ।
କୁଣମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଶକ୍ତି, ନାସୁର,
ଶୁତ ଓ ବୃଣ୍ଡାଭୁତ । [(ଦେଖ) ।
କୁଣୟ—ବି. (କୁଣ + ଯା + ଅ) କୁଣପ
କୁଣର—ସୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଶରତୁମ୍ବ
ମଧ୍ୟତ୍ର ଭୂତବିଶେଷ, ମନବାଣ ।
କୁଣଳ—ସୁଂ. ବି. (କୁ + ଶୋ + ଲା +
ଅ) ମଙ୍ଗଳ, କମ୍ଲାଣ, ସୁଣ୍ୟ, ନୌସୁଣ୍ୟ,
ସାମର୍ଥ୍ୟ, (ବିଂ) ଉତ୍ସମ, ଉଚିତ, ଚତୁର,
ଶିକ୍ଷତ, ସୁଖୀ, କମ୍ଲ ପେଡ଼, ନିରାପଦ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଣଳା ।
କୁଣଳକାମୀ—ସୁଂ. ବି. (କୁଣଳ + କାମ +
ଲା) ମଙ୍ଗଳ କାମନାକାମ, ଶୁଭକାମୀ ।
କୁଣଳପୁଜ୍ଞା—ବି. (ମଧ୍ୟ କ.ଧା) କୁଣଳପ୍ରଶ୍ନ ।
କୁଣଳପ୍ରଶ୍ନ—ସୁଂ. ବି. ମଙ୍ଗଳମୁଦ୍ରାୟ
ଜିଜ୍ଞାସା ।
କୁଣଳବ—ସୁଂ. ବି. ରମରତ୍ନ ପୁନଃପୁନ୍ୟ,
ସୀତାଙ୍କ ଗର୍ଭଜାତ ଯମକପୁଣ୍ୟ ।
କୁଣଳବାତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଣଳ ସମ୍ବାଦ,
(ଦେଖ) । [ବିଚକ୍ଷଣ ।
କୁଣଳବୁଜ୍ଞି—ସୁଂ. ବି. ଚତୁର, ଶିକ୍ଷତ,
କୁଣଳମୁଦ୍ରାବ—ବି. (ମଧ୍ୟ, କ.ଧା) ମଙ୍ଗଳ
ସମ୍ବାଦ, ଶୁଭଭବର ।
କୁଣଳସାର—ସୁଂ. ବି. ଜଣେ ଗନ୍ଧକାର,
ଲାବଣ୍ୟରତ୍ନ ଶିକ୍ଷଣ ।
କୁଣଳ—ଗ୍ରା. ବି. ମଧ୍ୟମାକୃତ ଜଙ୍ଗ,
କେଶଳ ।
କୁଣଳ—ସୁଂ. ବି. (କୁଣଳ + ଲା)
ସୁଖୀ, କଲ୍ୟାଣପ୍ରଶ୍ନ, ସମୁଦ୍ରିବନ୍ଦ,
ନିରାପଦ ।
କୁଣବତ୍—ସୁଂ. ବି. (କ.ଧା) କୁଣରେ
ମୋହାର୍ମୋହ ଉତ୍ସବରେତ୍ୟାରୁ ।

କୁଣ୍ଡବନ୍ଧୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନଗରବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡବିଟାଳୀ—ଗ୍ରା. ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ରଜସ୍ତଳା
ହୋଇ ଶାତ୍ରୀଯରକୁ ଯିବାପୁଷ୍ଟରୁ ବିଧବା
ହୋଇଥୁବା ଶୃଦ୍ରକନ୍ୟା ।
କୁଣ୍ଡବିଟାଳିବା—ଗ୍ରା. ବ. ଅରଜୁଶୂନ୍ୟ
କନ୍ୟାର ନାମମାତ୍ର ବିବାହବିଧୁ ସମ୍ମା-
ଦନ କରିବା ।
କୁଣ୍ଡବନ୍ଧୁ—ୟୁ. ବ. ଜନପଦବିଶେଷ,
କୁଣ୍ଡପ୍ରାଚୀତ ଜଳବନ୍ଧୁ ।
କୁଣ୍ଡମରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ନଦୀବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡବେଣ୍ଟି—ଗ୍ରା.ବ. କୁଣ୍ଡବେଣ୍ଟି(ଦେଖ),
କୁଣ୍ଡପର କେବାଏ ମୁଣ୍ଡବାଳ ।
କୁଣ୍ଡପ୍ରମୁ—ୟୁ.ବ. (ତେତିହ) କୁଣ୍ଡବଢ଼ା,
(କ୍ଲୀ.ବ.) ଆର୍ଥବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡପୁଲ—କ୍ଲୀ.ବ.(ତେତିହ) କାନ୍ୟକୁଣ୍ଡର
ନାମଦର । [ନମସ୍ତର ।]
କୁଣ୍ଡପୁଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ଗୋଟିଏ ଅତିପ୍ରାଚୀନ
କୁଣ୍ଡପୁର—ଗ୍ରା.ବ. ଦାନ କିମ୍ବା ଶାକାଦି
ସମୟରେ ହାତରେ କୁଣ୍ଡ ପ୍ରତିକରିବା
(ବିଦ୍ଵାନ୍ତରେ କୁଣ୍ଡରିଥିବା) (ବ୍ୟକ୍ତି) ।
କୁଣ୍ଡା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ.(କୁଣ୍ଡ + ଆ)ମଧ୍ୟକର୍ତ୍ତକା,
ଫୋଡ଼ାର ଲଗାମ, ଦଉଡ଼ା, ଲଗଳ-
ଲୁହା, କାମୁଣ୍ଡଣ ।
କୁଣ୍ଡା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବ. ଖୋଷା, ଟସର
ପୋକଙ୍କ ଗୋଟି । [ଯଜ୍ଞଗ୍ରାମୀ ।]
କୁଣ୍ଡକର—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡ + ଆକର)
କୁଣ୍ଡକାର—ୟୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଆ + କୁ
ର) ଅଣ୍ଟି, ରକ୍ତ କାରକ ।
କୁଣ୍ଡକାରୀ—ୟୁ.ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଆଣ୍ଟି)ବାନର,
ମାଙ୍ଗଡ଼ ।
କୁଣ୍ଡଗ୍ର—କ୍ଲୀ. ବ. (ତେତିହ) କୁଣ୍ଡର
ଅଗ୍ରଭାଗ, କୁଣ୍ଡରମୁନିଆଁଅଂଶ, (ୟୁ.ବ.)
ରକ୍ତା ଚନ୍ଦ୍ରଥଙ୍କ ଦୟ ।
କୁଣ୍ଡଗ୍ରାହୀ—ବ. (କ.ଧା) ଅତ ଶାସ୍ତ୍ରବୁଦ୍ଧି,
(ବିଦ୍ଵାନ୍ତ) ଅତ ସୂକ୍ଷ୍ମବୁଦ୍ଧିବିଶ୍ଵି ।
କୁଣ୍ଡଗ୍ରାୟ—ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଆଗ୍ରା) ଅନ୍ତରେ
କୁଣ୍ଡଗ୍ରାୟାନ, କୁଣ୍ଡନଗ୍ରାୟ ।

କୁଣ୍ଡକୁର—ୟୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଅକ୍ଷର)
ତେତିହ; ଗଜକୁରଥିବା କୁଣ୍ଡ, କୁଣ୍ଡର
ଅଗ୍ରଭାଗ ।
କୁଣ୍ଡଗ୍ରୀବୁକ—ୟୁ.କ୍ଲୀ.ବ. ଶାକାଦିକାରୀ
ସମସ୍ତେ ହେଉ କୁଣ୍ଡରୀତ ଅଗ୍ରଭାଗ
ହୀତରେ ଧାରଣ କରିଯାଏ, କୁଣ୍ଡବଢ଼ ।
କୁଣ୍ଡରଣ୍ତି—ୟୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଅରଣ୍ତି)
ଦୁଲ୍ଲାସାମୁନ ।
କୁଣ୍ଡଶ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବ. ଆଣ୍ଟି, କନ୍ତାର-
ଆଣ୍ଟି, ମୁଦଙ୍ଗରେ ଟଣ ହୋଇଥୁବା
ଚମ ଦକ୍ଷତି ।
କୁଣ୍ଡକୁଳ—ୟୁ. ବି. ରୋହତ ଦୃଷ୍ଟି ।
କୁଣ୍ଡବନ୍ଧୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ବନ୍ଧୁ + ର)
ନଗରବିଶେଷ, ସମଚନ୍ଦ୍ରକୁଳୁତ କୁଣ୍ଡକ
ରୁକ୍ତାମୀ ।
କୁଣ୍ଡବନ୍ଧୀ—ୟୁ. ବ. ଆର୍ଥବିଶେଷ, ରୁକ୍ତର
ନୃପତିଙ୍କ ଶତପୁତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଉଚତର
କନ୍ଧୁ ।
କୁଣ୍ଡବନ୍ଧୁ—ଗ୍ରା.ବ. ସାକ୍ଷୀକାରିବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡଶ—ୟୁ. ବ. ସୁମୀରଶର ରାଜା
ବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡଶନ—କ୍ଲୀ.ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଆସନ)କୁଣ୍ଡ-
ଶୁଣ ନମିତ ଆସନ, ନକୃଷ୍ଟ ରହିଯାଏଦ୍ଵାରା
ବଳିଶାସନ ।
କୁଣ୍ଡଶ୍ରୀରଣ୍ଜନ—କ୍ଲୀ. ବ. କୁଣ୍ଡରଣ୍ଜନ ଆଜ୍ଞା-
ଦନ, ହୋମାର୍ଥ କୁଣ୍ଡାଦିତ ସ୍ଥାନ ।
କୁଣ୍ଡିଂଶପା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. କରିଲ ଶିଂଶପାବୁକ୍ଷ ।
କୁଣ୍ଡି—ୟୁ. ବ. ପେଣ୍ଟ ।
କୁଣ୍ଡିକ—ୟୁ.ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଇକ)ଟେର,
(ବି.) ବିଶ୍ଵାମିକଙ୍କ ପିତାମହ, ଗାଧଙ୍କ-
ପିତା, ଲଗଳର ଲୁହା, ତେଲର କାଣ୍ଡି,
ବାହୁଡ଼ାରଙ୍କୁଳିପାତା, ଅଶ୍ଵକଣ୍ଠୀବୁକ ।
କୁଣ୍ଡିକନ୍ତର—ୟୁ. ବ. ମୁଦିବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଡିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗୋଡ଼ ଝଙ୍ଗିଗଲେ
ଭଙ୍ଗାହାତ୍କବୁ ଯୋଡ଼ି ବାରିବାପାଇଁ
କାଠର ପଟା ।
କୁଣ୍ଡିଗ୍ରାମକ—ୟୁ. ବ. ମଲିବାକ୍ୟାନ୍ତର୍ଗତ
ବୁଦ୍ଧଦେବଙ୍କ ନିଷ୍ଠାପାନ, କୁଣ୍ଡିନଗର ।
କୁଣ୍ଡିତ—କ୍ଲୀ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଇତ)ଜଳ-
ମଣ୍ଡିତ ବ୍ୟୁତ, ରୁଷତ ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ।

କୁଣ୍ଡିନଗର—କ୍ଲୀ.ବ. ବୁଦ୍ଧଦେବଙ୍କ ନିଷ୍ଠାପ
ସ୍ଥାନ ।
କୁଣ୍ଡି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁ + ଣେ + ଅ + ର)
ଲୌହବକାର, ଲଗଳ ଲୁହା ।
କୁଣ୍ଡି—ବି. (କୁଣ୍ଡ + କ, ଜଳ)କୁଣ୍ଡପୁନ,
(ଗ୍ରା.ବ.) ନଦୀବିଶେଷ, ବାଲୁ କିମୁନ,
କୁଣ୍ଡିନଗର ।
କୁଣ୍ଡିଦ—କ୍ଲୀ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଇତ) ରଣ-
ପ୍ରଦର୍ଶ, ଧନର ସୁଧ ବା ବୁକ୍, ଟଙ୍କାଲୁ
ସୁଧରେ ଲଗାଇବା, ରତ୍ନଚନ୍ଦନ,
ବୁକ୍ ମାରିବା ।
କୁଣ୍ଡିଦକ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଡିଦ + କ)
ସେ ସୁଧପାଇଁ ଟଙ୍କା କରଇ ଦିଏ, ସେ
ଟଙ୍କା ଦେଇ ସୁଧ ନିଏ ।
କୁଣ୍ଡିଦାଶ—ବି. (କୁଣ୍ଡିଦ + ତାହିନ)
କୁଣ୍ଡିଦାଶ (ଦେଖ) ।
କୁଣ୍ଡିଦନାଶ—ୟୁ.ବି. (କୁଣ୍ଡିଦ + ନାଶ)
ବୁକ୍ତିଜୀବା, ଟଙ୍କାଧାର ଦେଇ ସୁଧ ନେବା
ଯାହାର ଦ୍ୟବସାୟ ।
କୁଣ୍ଡିଦବାନ୍ଧାର—ୟୁ.ବ. ସୁଧକଷିବା,
ସୁଧନେଇ ଟଙ୍କା କରଇ ଦେବା ।
କୁଣ୍ଡିଲ—ବ. (କୁ + ଶାଲ) ଦୁଃଖିଲ,
ଅତ୍ସୁମ୍ଭବ, ଦୁଷ୍ଟପ୍ରକୃତ, (ବି.ବ.ଶା
ଅତ୍ସୁମ୍ଭବବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ମନ ଆଚରଣ-
ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।
କୁଣ୍ଡିଲବ—ୟୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡିଲ + ବା +
କ, ଅ)କଥକ, ଗୁରୁତ୍ୱ, ଯାତକ, ଲବକୁଣ୍ଡ,
କବି, ନଟ, ଗାୟକ, ବାଲୁ କିମୁନ,
ଶମଚନ୍ଦ୍ରକ ଯାଆଲା ପୁଅଦୁହେଁ, ଲବ
ଓ କୁଣ୍ଡ ।
କୁଣ୍ଡିବଣ—ୟୁ. ବ. କାଲୁ କିମୁନ ।
କୁଣ୍ଡିସ୍—ସା. ବ. କେଷ୍ଟା, ସ୍ରମର ।
କୁଣ୍ଡିମ୍ବ—ୟୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡି + ମହି)ସମ୍ବା-
ସୀଙ୍କ ଜଳପାତା, କମଣ୍ଡକ, ଜଳକୁମ୍ବ ।
କୁଣ୍ଡିନାହା—ଗ୍ରା. ବ. ବଡ଼ନାହା, କୋଣିଲ
(ଦେଖ) ।
କୁଣ୍ଡିଲ—ୟୁ. ବ. ଧାନ୍ୟାଗାର, ଭଣ୍ଟାର,
ଅମାର, ଚଷ୍ଟରଜାହାଁ, କରେଇ, ଦୁଃଖ

ସମୟକରିବା ଆଧାର, ଗୋଲଘର,
ଦୂଷିତାୟକ ଶଳରେଗ ।

କୁଣ୍ଡଳଧାନ୍ୟ—କୁ. ବ. ତନିବର୍ଷ ଆହା-
ରେପେଗୋରୀ ସମ୍ଭାନ୍ୟ ।

କୁଣ୍ଡଳଧାନ୍ୟକ—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ଗୁହ-
ପୁର ତନିବର୍ଷ ଆହାରେପେଗୋରୀ ଧାନ
ହୃଦ ଅଛୁ ।

କୁଣେର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) କୁଣାଶ (ଦେଖ) ।

କୁଣେଲୟ—କୁ. ବ. ପଢ଼ୁ, ଜଳକ ।

କୁଣେଲୟ—ବ. (କୁଣେ + ଶି + କ, ଅ)
ପଢ଼ୁ, ହଂସ, କର୍ଣ୍ଣ, ସାରସପକ୍ଷୀ,
କଳିଆରଗଛ, କୁଣ୍ଡଳପୁଣି ପଥତ
ବିଶେଷ, (ୟୁ.ବି) କୁଣାଦ କିମ୍ବମପାଳନ
ନିମନ୍ତେ ଯେ କୁଣାସନରେ ଶୁଦ୍ଧ ।

କୁଣୋଡକ—କୁ. ବ. (କୁଣା + ଉଦକ)

ଦାନାର୍ଥ କୁଣସହିତ ଜଳ ।

କୁଣୋଡକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ, ଦେବାବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଠ—ପୁ. ବ. ଅଧାପକବିଶେଷର
ନାମ ।

କୁଣ୍ଠ—ବି. ଅପରିଷ୍ଟକରିବେ ଶୁଦ୍ଧ ।

କୁଣ୍ଠ—କୁ. ବ. ଷ୍ଟୁଟ୍ର ଛିଦ୍ର ।

କୁଣ୍ଠ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଛାତାକରିବା, ଚରିବା, ଚାଣି-
ପକାଇବା, ପାଖାକରିବା, ଗୋଷ୍ଠୀ
ପାଇବା, ଚମୁଟିବା ।

କୁଣ୍ଠଣ—ୟୁ. ବି. ପୁରୋହିତ ବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଠଳ—(କୁଣ୍ଠ + ଲା + ଅ) ଚରୁର,
ତକ୍ଷ, ପଟ୍ଟ ।

କୁଣ୍ଠବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ରାଷ୍ଟ୍ରସୀବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଠକ—ୟୁ. ବ. (କୁଣ୍ଠ + ଆକୁ) ଅଗ୍ରୀ,
ବାନର, ସୁର୍ଯ୍ୟ, (ବି) ଉତ୍ତରପକ, ଦୂଷଣ,
ଦୂଷତ, ଯାହା ପୋଡ଼ିପକାଏ ।

କୁଣ୍ଠର—ୟୁ. ବ. ବ ତୁବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଠତ—ବି. (କୁଣ୍ଠ + ତ) ଜଳମୀତିତ,
ପୁଣୀ, ସତ୍ତ୍ଵ, ସତ୍ୟପିତ୍ୱ, ସାରାଦାନ୍,
ପ୍ରସନ୍ନ । [ରକ୍ଷିତେବେ ।

କୁଣ୍ଠତକ—ୟୁ. ବ. ପଞ୍ଚିକାଦିବିଶେଷ,
କୁଣ୍ଠାଦ—କୁ. ବ. ସୁଧରେ ଟଙ୍କା ଖଟା-
ଇବା, (ବି) ଜଡ଼, ନିର୍ମିମ, ବିଶାରୀ ।

କୁଣ୍ଠାଦ—ୟୁ. ବ. ଅଧାପକବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଠମ—ୟୁ. (ବୈଦିକ) ବିଷାକ୍ତପୋକର
ଦେହରେ ଥୁବା ବିଷାଳୀ ।

କୁଣ୍ଠମୁକ—ୟୁ. ବ. ନେଇଳ, ନକ୍ତା ।

କୁଣ୍ଠ—ୟୁ. କୁ. (କୁଣ୍ଠ + କ, ଅ) ଉତ୍ତାନକ

ରିମ୍ ଓ ମଂସବାୟାପିଶେଷ, ମହାବାୟାମ୍
କୁଣ୍ଠ, ବିଷରେବ ।

କୁଣ୍ଠକେଶ—ୟୁ. ବ. ମାର୍କଣ୍ଡିକାରୁଷ ।

କୁଣ୍ଠା—ଶା. ବ. ଏକଶ୍ରେଣୀର ଲୁଗାରୁଣିବ
ତନ୍ତ୍ରଜାତି ।

କୁଣ୍ଠଗନନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଶ୍ଵରା ।

କୁଣ୍ଠଗୁ—ବି. (କୁଣ୍ଠ + ହନ + ଅ) କୁଣ୍ଠ-
ନିଶନ ତିଷ୍ଠା, (ୟୁ.ବି) ତିଷ୍ଠମୁକ୍ତମ
ବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଠନାଶନ—କୁ. ବ. (କୁଣ୍ଠ + ନଶ +
ଅନ) ଶୀରଶବୁଷ, ଶୀରକାଶୁଲ,
ଶୈତମ୍ପର୍ଷୀପ, (ବି) କୁଣ୍ଠନାଶନ ତିଷ୍ଠଧ୍ୟ

କୁଣ୍ଠନାଶିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସୋମଶାରୀ. ହାକୁତ ।

କୁଣ୍ଠନୋଦନ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଠ + ନୂଦ +
ଅନ) ବର୍ତ୍ତନର ।

କୁଣ୍ଠନ—କୁ. ବ. କୁଣ୍ଠିତଶ୍ଵର, ଅପବିଷ
ଶ୍ଵାନ, ପୁଥିବାର ଉପରିଶ୍ଵାନ ।

କୁଣ୍ଠବିଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଣ୍ଠବିଦ୍ୟା, (ବି)
ଯେଉଁ ବାହୁ ଲମଶାଦିତ୍ତ ର କୁଣ୍ଠରେ
ବୁଝିପାରେ ।

କୁଣ୍ଠବେଶ—ୟୁ. ବ. ଫଳବୃକ୍ଷବିଶେଷ,
ବୁଲମୁଗୁ ।

କୁଣ୍ଠବୁଦନ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଠ + ସୁଦ +
ଅନ) ଆରବିଧ, ସୁନାଶକ ।

କୁଣ୍ଠବୁଦ୍ଧା—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଠ + ବୁଦ୍ଧ + କୁ)
ଭାଶକାରୀ, (ବି) କୁଣ୍ଠନାଶକ ।

କୁଣ୍ଠବୁଦ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାକୁଚୀକୁଷ ।

କୁଣ୍ଠବୁଦ୍ଧର—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଠ + ବୁଦ୍ଧ + ଅ)
ବିଟକରିବ, (ବି) କୁଣ୍ଠନାଶକ ।

କୁଣ୍ଠବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଠ + ବୁଦ୍ଧ + କୁଣ୍ଠ)
ପଟେଲ, ସପ୍ତପଣ୍ଡି, ସତନାଶକ,
ଚନ୍ଦକ, କୁଣ୍ଠନାଶକ ।

କୁଣ୍ଠବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଠ + ବୁଦ୍ଧ + କୁଣ୍ଠ)
ଶରୀର, ବିଟକରିବ, (ବି) କୁଣ୍ଠନାଶକ ।

କୁଣ୍ଠବୁଦ୍ଧ—ବି, କୁଣ୍ଠବ୍ୟାପ୍ତିତ୍ୱ ।

କୁଣ୍ଠର—ୟୁ. ବ. ଶବର, ବିଟଶଦର,
ଭୁକ୍ତମାସ, ପୁଷ୍ଟବୁକ୍ତ, ପଟୋଳ, ଅର୍ଶପତ,
ଗନ୍ଧକ ।

କୁଣ୍ଠିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପଦର ଅବସ୍ଥରେବେ,
ସଙ୍କୀୟପଣ୍ଡର ପାଦଦେଶର ଅଂଶ
ବିଶେଷ, ଯେଉଁ ଅଂଶ ସଙ୍କୀୟରେ ପର-
ତ୍ୟାକ ।

କୁଣ୍ଠକ—ୟୁ.ବି. କୁଣ୍ଠରେଗସ୍ତ୍ର ।

କୁଣ୍ଠୀ—ୟୁ.ବି. (କୁଣ୍ଠ + ଲା) କୁଣ୍ଠ
ରୋଗୀ । [ମୁକୁଳ ।

କୁଣ୍ଠଳ—କୁ. ବ. ପନ୍ଦରେତନ, (ୟୁ.ବି)
କୁଣ୍ଠାଣ୍ଡ—ବ. (କ + ଉତ୍ତୁନ୍ତ + ଅଣ୍ଡ)
ପାଣିକଥାରୁ, ବୋଇତାକୁ, ଶିବାନୁତର
ବିଶେଷ, ମହାବିଶେଷ, ଚର୍ଚିର ରତ୍ନ-
ପୁଣୀ, କର୍ମୟ, ମୁତ୍ତଗର୍ତ୍ତ, ମିଥ୍ୟାରତ୍ତ,
ଭୁତ୍ୟନବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଠାଣ୍ଡକ—ବ. ଫଳଲତାବିଶେଷ,
ନାଗବିଶେଷ, ଶିବଙ୍କ ପାରଶଦବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଠାଣ୍ଡନବାୟାଣ, କୁଣ୍ଠାଣ୍ଡଣ୍ଟ—କୁ. ବ.
କିଷାଧବିଶେଷ ।

କୁଣ୍ଠାଣ୍ଡା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଦୂରୀ ।

କୁଣ୍ଠାଣ୍ଡବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁଣ୍ଠାଣ୍ଡା (ଦେଖ) ।

କୁଣ୍ଠାଣ୍ଡା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଣ୍ଠାଣ୍ଡ + ରା) ପାଣି
କଥାରୁ, ବୋଇତକଥାରୁ, କାଙ୍କଡ଼,
ଯାଗକି ଯୁବିଶେଷ, ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତବିଶେଷ,
ଦୂରୀ ।

କୁଣ୍ଠ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ଆଳିଙ୍ଗନ କରିବା,
ଘେରିବା, ପ୍ରାୟପାଇବା । [ତାତା ।

କୁଣ୍ଠଚିବ—ୟୁ. ବ. ଅନୁପ୍ୟାତ୍ମକ ମହା-
କୁଣ୍ଠର୍ମ—ୟୁ. ବ. (କ.ଧା) କୁଣ୍ଠ,
ଅପରିଷଳ, ବୋଶୀର ସଂଶ୍ଲବ ।

କୁଣ୍ଠଦର୍ଶୀ—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଠପର୍ବ + ଲା)
ଯେ ମନ୍ଦବ୍ୟକ୍ତ ସଙ୍ଗେ ସହବସ କରେ ।
(ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଣ୍ଠଦର୍ଶି ।

କୁଣ୍ଠମାର—ୟୁ. ବି. ମିଥ୍ୟ ବା ଭ୍ରାତ
ଧାରଣା, ପ୍ରତିକଳମତ, ଅନ୍ତବିଶ୍ଵାସ,
ବିପଶ୍ଚତ ସ୍ଵାର ।

କୁଣ୍ଠମ୍ବା—ୟୁ. ବି. (କୁଣ୍ଠମାର + ଲା)
ତ୍ରୁନ୍ତ ଧାରଣାପ୍ରତ୍ଯକ୍ଷ (ବ୍ୟକ୍ତି) ।

କୁସ୍ମାରକନ—ବି. (ଶତର୍ଦ୍ର) ଶ୍ରୀ-
ସ୍ଵର୍ଗାରୁ ଅନ୍ତିଭୂତ, କୁସ୍ମାରରେ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ।

କୁସ୍ମଙ୍ଗ—ବି. (କ.ଧା) ମନ୍ଦଲେକ ସଙ୍ଗେ
ସମ୍ପର୍କ (ଶା.ବି) କୁସ୍ମଙ୍ଗୀ, ମନ୍ଦ ବା
ଜୀବ ସହଚର, ଅସ୍ତ୍ରବ୍ୟଙ୍ଗ ।

କୁସ୍ମଙ୍ଗୀ—ପୁ. ବି. ଯେ ମନ୍ଦବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ
ସହବାସ କରେ, ମନ୍ଦ ସହଚର ।

କୁସ୍ମନା—ଶା. (ସମ୍ବୁ) ବି. ହାତିଆ ମଦ ।

କୁସ୍ମନ୍ତି—ଶା.ବି. ଅଗନ୍ତୁର ନଥା, ଜଳ
ଶକ୍ତି ନଥା ।

କୁସ୍ମଳ—କୀ.ବି. କୁଣ୍ଠଳ, ମଙ୍ଗଳ ।

କୁସ୍ମନ୍ତୁ—ପୁ.ବି. କୁଷ୍ଟି ତ ସର୍ଜୀ ।

କୁସ୍ମରୀ—ଶା.ବି. ବାହିଶର କଣ୍ଠା ।

କୁସ୍ମରଥ—ପୁ. ବି. ମନ୍ଦସାରଥ, ଅସ୍ତ୍ର
ରଥରୁଳକ ।

କୁସିତ—ପୁ. ବି. (କୁସ + ଇତି) ଜନ-
ପଦ, ଦେଶବିଶେଷ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ
ସୁଧ୍ୟୋଗୁଁ ଟଙ୍କା ଧାର ଦିଏ ।

କୁସିତାସ୍ତୀ—ଶା. ବି. କୁସିତ ବ୍ୟବ-
ସାସ୍ତୀର ପଢ଼ୀ । [ପଢ଼ୀ ।

କୁସିତାସ୍ତୀ—ଶା. ବି. କୁସିତାସ୍ତୀର
କୁସିନ—କୀ. ବି. ମସ୍ତକଶ୍ଵାନ ଦେହ,
କବତ୍ତ ।

କୁସିମ୍ବା, କୁସିମ୍ବୀ—ଶା.ବି.ଶିମ୍ବିବିଶେଷ ।

କୁସିମ୍ବ—ଯା.ବି.ପ୍ରସର୍ତ୍ତ, ଚେଷ୍ଟା, ଜ୍ଵାଳାଗ ।

କୁସିଦ—ପୁ. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଏକ
ଶ୍ଵାନରେ ଅଧିକକ୍ଷଣ ବସିରହେ, ଧନ-
ବୃକ୍ଷ ନିମନ୍ତେ ଯାହା ଦିଆଯାଏ ।

କୁସିଦର ପଥ—ପୁ. ବି. ଶାସ ନିସ୍ମନ୍ତୁ
ଅନ୍ତରକୁ ସୁଧ ଛବିଗ ।

କୁସିଦବୁଦ୍ଧ—ଶା. ବି. କୁସିଦ ବ୍ୟବ-
ସାସ୍ତୀରେ ଧନବୁଦ୍ଧ ।

କୁସିତାସ୍ତୀ—ପୁ.ବି. କୁସିତାସ୍ତୀ ।

କୁସିଦକ—ପୁ.ଶା.ବି. (କୁସିଦ + ଇତି)
କୁସିଦକଣାଶ ।

କୁସିଦା—ପୁ. ବି. କୁସିଦକଣାଶ (ପୁ.
ବି) କନ୍ଦିବଣୀଶ ରକ୍ଷିତିଶେଷ ନାମ ।

କୁସ୍ମା—ଶା. (ସମ୍ବୁ) ବି.ହାତିଆ (ମଦ) ।

କୁସ୍ମ—ପୁ.ଶା.ବି. (କୁସ୍ମ + ଉମ) ଫୁଲ,
ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର ରତ୍ନମୟ, ଫଳ, ନେଷ-
ଟେଗିବିଶେଷ, ତିମୁର ହୁଲଦିଆ
ଅଂଶ ବା କେଶର ।

କୁସ୍ମକଳିକା—ଶା.ବି. (ଶତର୍ଦ୍ର) ଫୁଲର
କଳ, ସୁଷ୍ଠିକୋରକ ।

କୁସ୍ମକାମୁକ—ପୁ.ବି. (ବ.ଶା) କାମ,
କନ୍ଦର୍ପ, ସୁଷ୍ଠିକା ।

କୁସ୍ମକୋତ୍ତ୍ର—ବି. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା)
ସୁଷ୍ଠିଧରୁ, କାମଦେବଙ୍କ ଧନ୍ତ୍ର ।

କୁସ୍ମକୋମଳ—ବି. (କ.ଧା) ସୁଷ୍ଠିବ୍ରତ
ନରମ, ଫୁଲପର କର୍ତ୍ତାଳ । [କର୍ତ୍ତା]

କୁସ୍ମକୋରକ—ପୁ.ବି. (ଶତର୍ଦ୍ର) ଫୁଲର
କୁସ୍ମକୋରକ—ଶା.ବି. ଏକପ୍ରକାର ବନାୟ
ଗଛ, କୁସ୍ମଗଛ, କୁସ୍ମଗଛର ଫଳ ।

କୁସ୍ମକୁଷ୍ମା—ପୁ.ବି. (ବ.ଶା) କାମ,
କନ୍ଦର୍ପ, ସୁଷ୍ଠିକା । [ସୁଷ୍ଠିକୁଷ୍ମା ।

କୁସ୍ମଦାମ—କୀ.ବି. (ଶତର୍ଦ୍ର) ଫୁଲମାଳ,
କୁସ୍ମଧନୁ—ବି. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା) ମଦନ
ବା କାମଦେବ ଯେଉଁ କଳିତ ଧନ୍ତ୍ର
ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରେମିକ ପ୍ରେମିକାଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମୀକର
କୁସ୍ମ ଶର ପ୍ରଦ୍ୱୟାଗ କରନ୍ତୁ ।

କୁସ୍ମଧନୁ—ପୁ.ବି. (କୁସ୍ମ + ଧନ୍ତ୍ର)
(ବ.ଶା) କାମଦେବ, କନ୍ଦର୍ପ ।

କୁସ୍ମଧନ୍ତ୍ର—ପୁ.ବି. କନ୍ଦର୍ପ, କାମଦେବ ।

କୁସ୍ମପଞ୍ଚକ—କୀ. ବି. ପଦ୍ମପୁରୁଷ କନ୍ଦର୍ପ
ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚୋଟି ବାଣ, (ଅଶୋକ, ଅରବିନ୍ଦ,
ଚତୁର, ନବମଞ୍ଜିକା, ମଳୋବୃଳ ଏହି-
ପାଞ୍ଚଟି) ।

କୁସ୍ମପୁର—କୀ. ବି. ପାଟଳପୁର ନର-
ରା ନାମକୁର, ବର୍ତ୍ତିମାନ ପାଟନା ।

କୁସ୍ମପେଳକ—ବି. (କ.ଧା) କୁସ୍ମ
କୋମଳ, ଫୁଲପର କୋମଳ ।

କୁସ୍ମମଧ୍ୟ—କୀ. ବି. (କୁସ୍ମ + ମଧ୍ୟ)
ଓଆରିଗଛ ।

କୁସ୍ମମୟ—ବି. (କୁସ୍ମ + ମୟ)
ପୁରୁଷପୁଲ, (ଶା) କୁସ୍ମମୟୀ ।

କୁସ୍ମପରାକ—ପୁ. ବି. (କୁସ୍ମମ + ଶାଳ)
କାମ ।

କୁସ୍ମପବତୀ—ଶା. ବି. (କୁସ୍ମମ + ବତ୍ର +
ଶା) ରତ୍ନମତ୍ତ, ପୁରୁଷପାତ୍ର (ଲତା) ।

କୁସ୍ମପବାଣୀ—ପୁ.ବି. (ବ.ଶା) କନ୍ଦର୍ପ,
(କ.ଧା.) କାମଦେବଙ୍କ ପଞ୍ଚମୟବାଣୀ ।

କୁସ୍ମପବିଶାନୀ—ଶା.ବି. ଇନ୍ଦ୍ରନେବିଶେଷ ।

କୁସ୍ମପଶ୍ୟାନ—କୀ.ବି. ଫୁଲନିମିତ ଶାଯ୍ୟା,
ଫୁଲଶ୍ୟେ । [ଶ୍ୟେ ।

କୁସ୍ମପଶ୍ୟାନ—ଶା. ବି. ସୁଷ୍ଠିଯ୍ୟା, ଫୁଲ-
କୁସ୍ମପଶ୍ୟାନ—ପୁ. ବି. କାମ, କନ୍ଦର୍ପର
ସୁଷ୍ଠିବାଣ ।

କୁସ୍ମପମୟ—ପୁ.ବି. (କୁସ୍ମ + ସମ୍ବୁ)
ବସନ୍ତକାଳ, ଫୁଲପୁଷ୍ଟିବା ରତ୍ନ, ଶା-
ମାନଙ୍କ ରତ୍ନକାଳ ।

କୁସ୍ମପ୍ରକବକ—ପୁ.ବି. (ଶତର୍ଦ୍ର) ଫୁଲଗୁରୁ,
ଫୁଲପେଣ୍ଟା, ଇନ୍ଦ୍ରନେବିଶେଷ(ପ୍ରସ୍ତୁତ) ।

କୁସ୍ମା—ଶା. ବି. ଅନ୍ତିମ ଓ ଶାଖାମଣିତ
ପାନ୍ଥୀ, କୁସ୍ମମଣିତ ଶାଖ, ଏକପ୍ରକାର
ଧାନ, (ଶା.ବି) କୁସ୍ମଫୁଲର ବର୍ଣ୍ଣ
ବିଶିଷ୍ଟା ।

କୁସ୍ମାକର—ପୁ.ବି. (ଶତର୍ଦ୍ର) ଯେଉଁ
ଠାରେ ଅନେକ ବଳ ଫୁଟେ, ଉଦ୍‌ଧାନ,
କଞ୍ଜ, କଷନ୍ତକାଳ ।

କୁସ୍ମାରମ—ପୁ.ବି. (ବ.ଶା) ବସନ୍ତରତ୍ନ
ବସନ୍ତକାଳ ।

କୁସ୍ମାଞ୍ଜଳି—ପୁ.ବି. (କ.ଧା) ପୁଣ୍ୟଜଳ,
ପୁଣ୍ୟପୁଣ୍ୟ ଅଞ୍ଜଳି, ଦର୍ଶନରୁଦ୍ଧବିଶେଷ ।

କୁସ୍ମମସକ—କୀ. ବି. (କୁସ୍ମମ + ଆସନ୍
+ କ) କୁସ୍ମମ, ଫଳଶା, (ବି) ସୁଷ୍ଠିଗର୍ଭ,
ପୁଣ୍ୟମୟ, ସୁଷ୍ଠିରଚିତ ।

କୁସ୍ମମୟପ—ପୁ. ବି. (କୁସ୍ମମ + ଆସନ୍
+ ପା + ଶ) ଚମାରଛ ।

କୁସ୍ମମୟବଟ—ପୁ. ବି. (କୁସ୍ମମ + ଆସନ୍
+ ଶକ + କିପି) ଶତର୍ଦ୍ର. ଚମାରବୁକ୍ଷ ।

କୁସ୍ମମୟଧ—ପୁ.ବି. (କୁସ୍ମମ + ଆସନ୍
+ ପା + ଥ) ଚମାରଛ ।

କୁସ୍ମମୟବାଣୀ—ପୁ. ବି. (କୁସ୍ମମ + ଆସନ୍
+ ଶକ) କାମଦେବ, କନ୍ଦର୍ପ, ମଦନ ।

କୁସୁମାରଜ—ଶା. ବ. ନାରୀ ଓ ହଳ-
ଦିଆମଣ୍ଡିତ ରଙ୍ଗ, କୁସୁମପୁଲୁର ରଙ୍ଗ ।

କୁସୁମାଳ—ୟୁ. ବ. (କୁସୁମ + ଆ +
ଲା + ଅ) ରେଇ ।

କୁସୁମାବନୟ—ୟୁ. ବ. ଫୁଲଭୋଲିବ ।

କୁସୁମାବନୀ—ଶା. ବ. ଦୂମୁସରଥାତୁ ଆସି
ଖଣ୍ଡପଡ଼ାରେ କଣ୍ଠିଲେ ନିକଟରେ
ମହାନଗରେ ପଡ଼ିଥିବା ଉପନଗା ।

କୁସୁମାବନ୍ଦେବ—କୁ. ବ. ଫୁଲର ମୁକୁଟ
କୁସୁମାବନୀ—ସୀ. ବ. ବୈଦିକ ଚନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ

କୁସୁମାବନ୍ଦେବ—କୁ. ବ. (କୁସୁମ + ଅବଦ)
ମଧୁ, ମତ୍ତ, ମକରବ ।

କୁସୁମାବନ୍ଦେବ—ୟୁ. ବ. (କ.ଶ.) କାମଦେବ,
(କୁ.) କାମଶର ।

କୁସୁମିତ—ବି. (କୁସୁମ + ଇତ) ପୁଣିତ,
ଫୁଲଧରଥିବା ଗଛ । [ଲଜା] ।

କୁସୁମିତା—ସୀ. ବ. ରହୁମଣ୍ଡ(ସୀ), ପୁଣିତା
କୁସୁମେଷ୍ଟୁ—ୟୁ. ବ. କାମଦେବ ।

କୁସୁମୋହନ—ୟୁ. ବ. ସୀର ରତ୍ନାଳ ।
କୁସୁମୋହନ—କୁ. ବ. ଫୁଲବିଶେଷ ।

କୁସୁମ—କୁ. ବ. (କୁସ + ରମ୍ଭ) ପୁଷ୍ପ-
ବିଶେଷ, କୁସୁମପୁଲ, ଜାପ୍ରାନ୍ତକେଶର,
ରେଣ୍ଟଫୁଲ, ସର୍ପିଣୀ, ବାହ୍ୟସୁହୁ, କମଣ୍ଡକୁ,

ଅର୍ଦ୍ଧି ଶିଖା ।
କୁସୁମବାନ୍—ବି. (କୁସୁମ + ବନ୍)
କମଣ୍ଡକୁନ୍ଧାଶ ।

କୁସୁମା—ଶା. ବ. ବି. କୁସୁମା (ଦେଖ) ।
କୁସୁ—ୟୁ. ବ. (କୁସ + ଉ) କେଷ୍ଟୁଆ,
ଜିଆ ।

କୁସୁଳ—ୟୁ. ବ. (କୁସ— ଉଳ) ଧାନ୍ୟ-
ଗାର, ଅମାର, ଶମାର, ଭଣ୍ଟାର ।

କୁସୁତି—ସୀ. ବ. (କୁ + ସୁ + ଉ, ତି) ଶଠତ,
ଧୂତିତା, ରତ୍ନକାଳବିଦ୍ୟ, (ବି) କହୁତି-
ଶିଖ, ଶଠ ।

କୁସୁତିରବାମ—ଶା. ବ. ବନ୍ଦୁକ, ତରବାର,
ଛୁଅ, କଟାଅ ଓ ଷମ ଦାଢ଼ାଆଦି
ଦୁଇଆରମାନଙ୍କର କେବଳ ବେଶରେ

ସୁନା ଓ ରୁଘାର ତାରଦ୍ଵାରା କରାଯିବା
କାରୁକାରୀ ।

କୁପ୍ରାକୁପ୍ରି—ଶା. ବ. ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ହେବା ମଲିପ୍ରକାର ।

କୁପ୍ରି—ସା. ବ. ମଲିବିଦ୍ୟା, ମଲିପ୍ରକାର,
ଦ୍ୟାସ୍ତାମ, ଦଣ୍ଡ, କଷରେ ।

କୁପ୍ରି ବାଳ—ସା. ବ. କୁପ୍ରି ବା କଷରେ
କରିବା ବାର୍ତ୍ତା, ପହଲମାନ ।

କୁପ୍ରିର—ୟୁ. ବ. (କୁ + ପ୍ରି + ମୁ, ଅ)
ବିଷ୍ଟ ସମୁଦ୍ର ।

କୁପ୍ରିମୁଖ—ସୀ. ବ. ଧନିଆର୍ ଗୁଲୁ, ଧନ୍ୟାକ ।

କୁପ୍ରିମୁଖ—କୁ. ବ. ଧନିଆର୍ ମଞ୍ଜୁ, (ୟୁ)
ଯନ୍ତ୍ରବିଶେଷ କୁବେରଙ୍କ ପାରଷତବିଶେଷ ।

କୁପ୍ରି—ସା. ବ. ମନ୍ଦସୀ, ବ୍ୟରିଗୁରିଶା
ଅଥବା ନିନ୍ଦତରୁପ୍ରସ୍ତରା ସୀ ।

କୁପ୍ରି—ୟୁ. ବ. (କ.ଧା) ମନ୍ଦସ୍ପ,
ଶରୀପ ସପ୍ତ, ଦୁଃଖପ୍ତ ।

କୁପ୍ରାବନ—ବ. (କ.ଧା) ମନ୍ଦୁତ୍ତ, (ବି,
କ.ଶ.) ମନ୍ଦୁତ୍ତକ, ଦୁଃଖ ।

କୁପ୍ରାମ—ୟୁ. ବ. (କ.ଧା) କୁପ୍ରି ପ୍ରଭୁ ।

କୁପ୍ରି—(ଧାର୍) ବିଷ୍ଟଶୁଦ୍ଧପ୍ରମାଦନ କରିବା,
ପ୍ରତାରଣା କରିବା ।

କୁପ୍ରି—(ଅବ୍ୟ) (କୁ + ପ୍ରି + ଅ) କେଉଁ
ଠାରେ, କୁପ୍ରି, କେଉଁଜାଗାରେ ।

କୁପ୍ରି—ୟୁ. ବ. (କୁପ୍ରି + ଅ) କୁବେର,
ପ୍ରତାରକ, କୋତ୍ରିଲାଇକ ।

କୁପ୍ରିକ—ବି. (କୁପ୍ରି + କ, ଅକ) ଦାୟିକ
ପ୍ରତାରକ, କୋତ୍ରିଲାଇକ, (ୟୁ. ବ.) ବେଙ୍ଗ,
ସର୍ପଶଳବିଶେଷ, (କୁ. ବ.) କେତ୍ରକାଳବିଦ୍ୟା
ପ୍ରତାରଣା, ମାସ୍ୟ ।

କୁପ୍ରିକାର—ୟୁ. ବ. (କୁପ୍ରି +
କୁ + ଅ) କୋତ୍ରିଲାଇକ, ପ୍ରତାରକ ।

କୁପ୍ରିକତି—ବି. କେତ୍ରକାଳବିଦ୍ୟା
ପ୍ରତାରଣା ବିଷ୍ଟିତ ।

କୁପ୍ରିକମ୍ପା—ୟୁ. ବ. (କୁପ୍ରି + କମ୍ପ
+ ଅକ) ଯେ କୁପ୍ରିକାଳବିଦ୍ୟାକର
ପେଟ ପୋଷେ, ମାସ୍ୟାକା, ବାଜିକର,
ମାସ୍ୟାଜାମା, କୋତ୍ରିଲାଇକ ।

କୁପ୍ରିକୁତ୍ତି—ସା. ବ. କେତ୍ରକାଳବିଦ୍ୟା,
ଭଣ୍ଟାମି, ହସ୍ତଲପୁତ୍ରା, ଭେଳିକ ।

କୁପ୍ରିକୁତ୍ତି—ସା. ବ. (କୁପ୍ରି +
କୁତ୍ତି) କୁପ୍ରିକମ୍ପାକର ।

କୁହକ—ବ. (କୁହକ + ଅ) କେତ୍ରକାଳ,
ଭେଳିକ ।

କୁହକ—ୟୁ. ବ. (କୁହକ + କନ୍ତା)
ମାସ୍ୟାକା, ପ୍ରତାରକ, କୋତ୍ରିଲାଇକ,
କପଟୀ, ପଜି ।

କୁହକ—ୟୁ. ବ. ଭାଲଭେଦ ।

କୁହନ—ୟୁ. ବ. (କୁ + ହନ + ଅ)
ମୁଷିକ, ରେଇ, ସର୍ପ, ମହାଭାରତୋତ
ବ୍ୟତିବିଶେଷ, (କୁ)କାତପାତ୍ର, ମୁଭାଣ୍ଡ,
(ବି.) ରଷ୍ଟାପ୍ରତ୍ତି, କପଟ ରୂପ ।

କୁହନା—ସୀ. ବ. (କହ + ଅନ + ଆ)
ପ୍ରତାରଣା, ଜଳ, କପଟସାଧାତ୍ମ,
ସକାମ, ଧରୀରଣା ।

କୁହନା—ସୀ. ବ. (କହନା + କ + ଆ)
ଦମ୍ଭ, କପଟାଶୁର ।

କୁହର—ବ. (କୁ + ହୁ + ଅ) ଗହର,
ଗାତ୍ର, କଣ୍ଠଧନ, ନାରବିଶେଷ, କଣା,
କାନ, ତଣ୍ଡି, ସଙ୍ଗମ, ନୌକଟ୍ୟ, ମାମୀପାଣ୍ୟ ।

କୁହରତ—ବି. ମୁଖରତ, ଶବ୍ଦାସ୍ତମାନ,
(ବି.) ଶର, କୋକିଳର ଶବ୍ଦ, ମେଥୁ-
ରତବ୍ୟାକ ଧୂନ ।

କୁହରବା—ଶା. ବି. ପିକପର କୁହରକୁ
ଶର କରିବା, ଅତ୍ୟନ୍ତ କୋତ୍ର ସହିତ
କାନ୍ଦବା ।

କୁହଳ—ୟୁ. ବ. ପାନଶିଳ, ପାନଶିଲ ।

କୁହଳପ୍ରି—ୟୁ. ବ. କୁହଳଟ, କୁହଳା ।

କୁହଳ—ଶା. ବ. କହିବା, କଥା, ବାକୀ,
ଆଜା, (ବି) କଥୁତ, କଥକ, କହିବା
ବ୍ୟତି ।

କୁହଳକହ—ଶା. ବ. କଥାମାର୍ତ୍ତା, କଥାଭାସା,
ଅନ୍ୟାନ୍ୟର କଥାବାଜୀ ହେବା,
ପ୍ରାର୍ଥନା ।

କୁହଳ—ଶା. ବ. କଥାମାର୍ତ୍ତା, କଥାଭାସା,
ଅନ୍ୟାନ୍ୟର କଥାବାଜୀ ।

କୁହଳକହ—ଶା. ବ. କଥାମାର୍ତ୍ତା, କଥାଭାସା,
ଅନ୍ୟାନ୍ୟର କଥାବାଜୀ ।

ବୁଦ୍ଧାଟିକା—ଗ୍ର. କି, ଉଚ୍ଚ ଡାକଦେବା, ପ୍ରହୃଷ୍ଟମାନେ ଲେବନ୍ତୁ ତେତାରବା ପାଇଁ ଦୁରବୁ ଉଚ୍ଚ ଡାକଦେବା, ତିକାର କରିବା ।
ବୁଦ୍ଧାବତୀ—ସ୍ଥା. ବି. ଦୂର୍ଗାଙ୍କ ନାମାନ୍ତର ।
ବୁଦ୍ଧାରୁଜ—ଗ୍ରା. ବି. କାନାପ୍ରକାର କହିବା, ଅନୁନୟ, ବିନୟ, ସ୍ଵପାର୍ଯ୍ୟ ।
ବୁଦ୍ଧାଯିବା—ଗ୍ରା. କି. କଥ୍ଯତହେବା ।
ବୁଦ୍ଧାର—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି.ଗାରୁ ରଖିବା ଶାନ, ଗୁହାଳ, ପୋଠ ।
ବୁଦ୍ଧାଳିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେ ଦେଖି କଥ କହିପାରେ ।
ବୁଦ୍ଧିବା—ଗ୍ରା. କି. ସତ୍ତ୍ଵିବା, ପରିମିତିବା ।
ବୁଦ୍ଧ—ସ୍ଥା. ବି. (ବୁଦ୍ଧ + ର) ଅମାବାସ୍ୟ, କୋକଳର ରବ, ଶଶରଷ୍ଟ ଦଶ ନାଡ଼ୀ ମଧ୍ୟରେ ଏକତମ, ନନ୍ଦବିଶେଷ, କୁତ୍ରି ।
ବୁଦ୍ଧିତଥ—ଗ୍ରା. ବି. କଳିପାଣୀ ପକ୍ଷୀ, କୋତା, ସର୍ପାକୃତ ମସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
ବୁଦ୍ଧକ—ଗ୍ରା. ବି. ମାୟା, ଛଳ, ଉତ୍ସବାଳ, ଘେରିବିଦ୍ୟା, ଭେଜିବାଜି, ଭେଲକ ।
କୁଦୁକଳିଗାରବା—ଗ୍ରା. ବି. (ଅର୍ଥିରେ) ଭେଲକ ଲଗାଇଦେବା, ମାୟାଫ୍ରାଗ ଦୁଷ୍ଟିଶ୍ରଦ୍ଧରେ ତ୍ରୁପ କନ୍ଧାଇଦେବା, ଗୁରୁତ୍ବ କଳକା ବନାଇବା ।
କୁଦୁକିନା—ସ୍ଥା. ବି. ବିଂ. ମୁଗୁଧକାରିଶୀ (ସ୍ଥା) ମାୟାବିନୀ (ସ୍ଥା) । [ଧୂନ ।]
କୁଦୁକୁଡ଼—ସ୍ଥା. ବି. ଅମାବାସ୍ୟ, କୋକଳ-କୁତ୍ରି-ଗ୍ରା. ବି. କୁତ୍ରିଟିକା, ଶୁଅଁ ପର ଏକପ୍ରକାର ଲଦ୍ଦୁ ଶୟ ।
କୁଦୁତିଥ—ଗ୍ରା. ବି. ବୁଦୁତିପ୍ରତିକୁ, କୁତ୍ରି ଡାକିଲ ପର ଦିଗମାନ ଦେଖାଯିବା ।
କୁଦୁତିପହଞ୍ଚିବା—ଗ୍ରା. ବି. କୁଦୁତିରେପହଞ୍ଚିବା ପର ଅସାଧ ଓ ଅସମ୍ଭବ କାର୍ଯ୍ୟର ତେଷ୍ମ୍ବା, ଅବାପ୍ରକ ବିଷୟ ସାଧନପାଇଁ ତେଷ୍ମ୍ବା ।
କୁଦୁତିପହଞ୍ଚିବା—ଗ୍ରା. କି. କୁଦୁତି ପହଞ୍ଚିବା ପର ଅନର୍ଥକ ଓ ଅସମ୍ଭବ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଯିବା ।
କୁତ୍ରିଙ୍ଗ—ଗ୍ରା. ବି. ଶିଳୁକ ଅଟକାଇବା ନମିର ଦ୍ଵାରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଲୁହୁକଣ୍ଠା ।

କୁତୁରବ—ଗ୍ରା. ବି. (କୁତୁ + ରବ) କୋକଳ, କୁତୁଧ୍ୱନି ।
କୁତୁରବା—ଗ୍ରା. କି. ବେଦନାସୁତକ କୁତୁନ ଧୂନ କରିବା, କୁତୁକୁତୁ ରବ କରିବା, ପଣ୍ଡ ଗରୁର ଫଳ ବାହାରିବା ।
କୁତୁଳ—ବି. (କୁତୁ + କ.ତୁଲ) କାନା ପୁଣ୍ୟଗର୍ତ୍ତି, (ଗ୍ରା.ବି.) ତିଲ, ହୁଗୁଳା ।
କୁତୁଳା—ଗ୍ରା. ବି. ନିଆଁକଣ୍ଠ ଜଳିବା ପୁଣ୍ୟରୁ ବାହାରିବା ଧୂଆଁ, ଧୂମ, ଗୁର୍ଜିରେ ନିଆଁଲଗାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଦିଆ-ଯିବା ନିଆଁଲୁଣ୍ଟା ।
କୁତୁଳିବା—ଗ୍ରା. କି. ପ୍ରଧମିତ ହେବା, ପୋଡ଼ିଯିବା, (ଲ. ଅର୍ଥ) ବାହାରେ ପ୍ରକଳଣ ନ କର ଭିତରେ ବିଦ୍ୟମାନ-ଥିବା, ଆନ୍ତରିକ ଦ୍ଵାରା ହେବା ।
କୁତୁଲିଯିବା—ଗ୍ରା. କି. ପୋଡ଼ିଯିବା(ଲ.ଅର୍ଥ) ଲଜ୍ଜାବନତ ହେବା, ଲଜ୍ଜା ବା ରୁଷ୍ବାରେ ମହେଁ ବିବର୍ଣ୍ଣ ହେବା ।
କୁତୁ—ସ୍ଥା. ବି. ଅମାବାସ୍ୟ, କୋକଳ ଧୂନ, ଅମାବାସ୍ୟର ଅଧ୍ୟହୃଦ୍ୟାସୀ, ଅଣ୍ଟିରଙ୍କ କନ୍ୟା, ନାଡ଼ୀବିଶେଷ ।
କୁତୁ—ପୁ. ବି. କୋକଳ ।
କୁତୁକଣ୍ଟ—ପୁ. ବି. (କୁତୁ + କଣ୍ଟ) ବି. କୋକଳ, ପିକ ।
କୁତୁକାଳ—ପୁ. ବି. କହୁପ, କର୍ତ୍ତର ।
କୁତୁମୁଖ—ପୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) କୋକଳ ।
କୁତୁରବ—ପୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) କୋକଳ, କୁତୁରବ ଧୂନ ।
କୁତୁଲ—କ୍ଳ. ବି (କୁତୁ + ରଲ) ସାପର-ଗାତ, ଶଳ୍ୟପୁରାଗର୍ତ୍ତି ।
କୁତୁଳେକା—ସ୍ଥା. ବି. (କୁ + ହେତୁ + ଅକ + ଆ) କୁତୁତ୍ରି, କୁତୁଲେକା, ମେଘ ।
କୁତୁଲେହୀ—ସ୍ଥା. ବି. (କୁ + ହେତୁ + କ) କୁତୁତ୍ରି, ମେଘ ।
କୁତୁଲେକା—ସ୍ଥା. ବି. (କୁ + ହେତୁ + ଅକ + ଆ) କୁତୁଲେକା, କୁତୁତ୍ରି, ମେଘ ।
କୁତୁଲ—ବି. (କୁତୁ + ଲ) କୁତୁଲ, କୁତୁଲା, ତିଥକରର ଜୁଲୀ, ପେନ୍ଦିଲ ।
କୁର୍ରାକାନ୍ତ—ପୁ. ବି. ବୁକ୍ଷବିଶେଷ ।
କୁତୁଲିଙ୍ଗ—ପୁ. ବି. କୁତୁରବ ବୁକ୍ଷ, ପୋକଣ୍ଠା ।
କୁଲ—(ଧାର) ଅବଶ୍ୟ ଧୂନ କରିବା, କୁତୁକୁତୁ ରବକରିବା, ବଣୀ ଓ ଶିଦ୍ଧା ଅବ ପୁନ୍ଦିବା ।

କୁର୍ରିଆ—ୟା. ବି. ବିଲୁଆ, ଶୁରାଲ ।
କୁ—(ଧାର) ସ୍ଵରକରିବା, ଆଉଧ୍ୟନକରିବା ।
କୁ—ସ୍ଥା. ବି. (କୁ + କୁପ) ପିଶାରୀ ।
କୁଥ—ଗ୍ରା. କି. କାପ୍, ପାଣି ଜନ୍ମିବାପାଇଁ ଭୁମିରେ ଖୋଲା ହେବା ଗର୍ବର ଗର୍ଭି ।
କୁଥିବା—ଗ୍ରା. ବି. କୁଥିବାମାନିତ କାଥିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଲୌହ ନିର୍ମିତ ଅନ୍ତରିଗୁରୁ ।
କୁଥିଦର୍ତ୍ତା—ଗ୍ରା. ବି. ମାଠିଆ ଗର୍ବାଦି ଦ୍ୱାରା ପାଣି କାଢିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ରକ୍ତ ।
କୁଥିନନ୍ଦ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଥିରେ ବସିବାମାନିତ ବା ପଥରର ଗୋଲକାର ବଳୟ ।
କୁଥିପନ୍ଦ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଥି ଅର ଦାଢ଼ ବା ତଟ ।
କୁଥାରୁଟା—ଗ୍ରା. ବି. କଲବଳ, ବ୍ୟବକଟ୍ଟ ।
କୁକୁଦ—ପୁ. ବି. (କୁ + ଦା + ଅ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଯଥାବିଧ ନିମ୍ନମାନାରେ ଅଳଂ-କୁତା କଜନ ଦାନ କରେ ।
କୁତ—ପୁ. ବି. ପ୍ରତିନିଧି, କୁତ ।
କୁତକା—ସ୍ଥା. ବି. ବୁକ୍ଷବିଶେଷ ଦୁରଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତି ରସ ।
କୁତକି—ପୁ. ବି. ବୈଦିକପୁନ୍ଥିବଳୟ ।
କୁତକାର—ପୁ. ବି. (କୁତ + ତୁ + ଅ) ଦେଶବିଶେଷ, ବ୍ୟକ୍ତବିଶେଷ ।
କୁତକା—ସ୍ଥା. ବି. (କୁତ + ଅକ + ଆ) ପେନ୍ଦିଲ, ତିଥକରର ଜୁଲୀ, କଞ୍ଚି-କାଠ, ତୁଲିକା ।
କୁତିଦର୍ଥୀ—ପୁ. ବି. (ବୈତକ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ କୌଣସି ଶ୍ଵାନର ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ ।
କୁତୀ—ସ୍ଥା. ବି. (କୁତ + ରା) ତିଥକରର ଜୁଲୀ, ପେନ୍ଦିଲ ।
କୁର୍ରାକାନ୍ତ—ପୁ. ବି. ବୁକ୍ଷବିଶେଷ ।
କୁତୁଲିଙ୍ଗ—ପୁ. ବି. କୁତୁରବ ବୁକ୍ଷ, ପୋକଣ୍ଠା ।
କୁଲ—(ଧାର) ଅବଶ୍ୟ ଧୂନ କରିବା, କୁତୁକୁତୁ ରବକରିବା, ବଣୀ ଓ ଶିଦ୍ଘା ଅବ ପୁନ୍ଦିବା ।

କୁଳ—ସୁ. ବ. (କୁଳ + କ. ଅ) ପଣିଧୂନ, କୁହୁକୁହୁ ରାବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ ଧୂନ, (ବିଂ) ଶବକାଶ । [ଶବକାଶ ।]
 କୁଳକ—ସୁ. ବ. (କୁଳ + ଅକ) ଅବ୍ୟକ୍ତ କୁଳନ—କୀ. ବ. (କୁଳ + ର. ଅନ) ପଣିଧୂନ, ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶବଦିଶେଷ, ଉଦ୍‌ଦରଧୂନ, କୋଳକର କୁହୁକୁହୁ ରବ ।
 କୁଳନିତ—କୀ. ବ. (କୁଳ + ମୀ. ତ) ପଣିଧୂନ, ଚଢ଼େଇଙ୍କ ଡାକ, (ବି.) ଶବାସମାନ, ପଣିଧୂନଦ୍ୱାର ପୁରୁତ, ଶର୍ତ୍ତ ।
 କୁଳନ—ବିଂ. (କୁଳ + ଜନ) ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶବସ୍ଥିତ, ଉଦ୍‌ଦରଧୂନକାଶ ।
 କୁଳୁଟ—ଶା. ବ. ଅଳି, ପ୍ରାର୍ଥନା, ବ୍ୟାପ୍ତ, (ବିଂ) କୁଳୁଟିଆ ।
 କୁଟ—(ଧାର) ନ ଦେବା, କଷ୍ଟଦେବା, ଦେବାରୁ ବରତ ହେବା, ଗାଲିଦେବା, ପୋଡ଼ିବା, ନିମଦ୍ଧବ କରିବା, କଷ୍ଟପାଇବା, ପରୁମର୍ଗ ଦେବା, ଗୋଲମାଳିକରିବା, ହତାଶହେବା, ବକହେବା ।
 କୁଟ—ସୁ. କୀ. ବ. (କୁଟ + କ. ଅ) ପଣ୍ଠୁତ, ମୁକୁଟ, ଅଗ୍ରଭଗ, ଉର୍କୁ, ଯଦୁଭେଦ, ପରତଶେଷ, କଳସ, ଆରୁ, ନଗରଦ୍ୱାର, ଶର୍ମଶର୍ମି, ରଦା, ମାୟା, କପଟ, ଲଙ୍ଘନ କଣ୍ଠ, ମୁଦ୍ରର, ଶିଙ୍ଗଭଙ୍ଗ ବଳଦ, ମୁଗାଦ ଧରିବା ଯନ୍ତ୍ର, ପାଶ, ଲଙ୍ଘନଲିଲୁହା, ଗୃହ, କିଷ୍ଟପ୍ରଣ୍ଟ, ଗୁଡ଼ି, ଗୁପ୍ତଶେଷ, କପଟପ୍ରଣ୍ଟ, ଅଗ୍ରପ୍ରଣ୍ଟ, ଜଳପାତ୍ର, ଲଙ୍ଘନର ଅବସ୍ଥାବ, ମଣ୍ଡପ ।
 କୁଟ—ବି. (କୁଟ + ଅ) ମିଥ୍ୟ, ଛଳପୂର୍ଣ୍ଣ, ଅଳେଲ, କଷ୍ଟଶାଖ, ଅନେକାର୍ଥକ ବୋଧକ, ପ୍ରିର, ପୂଣିତ, ଜଟିଲ, କୁତ୍ସିମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁଟା, କବଶ, ମୁରାନାମକ ଗର୍ବଦ୍ୱାର ।
 କୁଟକ—କୀ. ବ. (କୁଟ + ଅକ) ଛଳ, ଲଙ୍ଘନ ଲିଲୁହା, ପରତଶେଷ, ମାୟା, (ବିଂ) ପ୍ରତାରଣମୟ, ମିଥ୍ୟ, ତିପ, ବେଶ ।
 କୁଟକରିବା—ଶା. ବ. କପଟ କରିବା, ମାୟାକରିବା ।
 କୁଟକରିମ—କୀ. ବ. (କ. ଧା) ଜାଲ, ପ୍ରତାରଣା, ଧପାବାକ ।

କୁଟକଳନ—ବି. (କ. ଧା) କୀଷ୍ଟକଳନ ପରର ଅନେକାମନା, ଶର୍ତ୍ତଯର ।
 କୁଟକାର—ସୁ. ବ. (କୁଟ + କୁ + ଅ) ମିଥ୍ୟାଶାରୀ, ଦୂଷ୍ଟ, ଠକାରୀ, ପ୍ରତାରକ (ବ୍ୟକ୍ତ) । [ଦେଖ ।]
 କୁଟକାରକ—ସୁ. ବ. କୁଟକାର, କୁଟକାଶ—ସୁ. ବ. (କୁଟ + କୁ + ଜନ) କପଟକରଣକାଶ ।
 କୁଟକୁଟିଆ—ଶା. ବ. କୁଟିଲ, ଅସରଳ, କଷ୍ଟଶାଖ ।
 କୁଟକୁତ୍—ସୁ. ବ. (କୁଟ + କୁ + କ. କି. ପ) ମିଥ୍ୟାବାଦା, କପଟ ଆଚରଣକାଶ ।
 କୁଟକି ସ୍ଥା—ବ. (କ. ଧା) କୁଟିକର୍ମ (ଦେଖ ।)
 କୁଟଶ୍ଵର—ସୁ. ବ. ଶୁଣିଶ୍ଵର, ଶୁଣ୍ଟି ।
 କୁଟକତ୍ତ—ବ. (କ. ଧା) ବିଷମ ସମସ୍ଥା, ଶର୍ତ୍ତଯର୍ତ୍ତ, ଦୂରେଦୂରେ ବନ୍ଦପଥ ବା ଜିହ୍ଵା ।
 କୁଟଛତ୍ର—ସୁ. ବ. କପଟିଆ, ଧୂର୍ତ୍ତି, ପ୍ରବଞ୍ଚକ, ଠକ ।
 କୁଟକ—ସୁ. ବ. (କୁଟ + ଜନ + ଅ) କୁଟକୁଷ, କୁରେଇଗଛ ।
 କୁଟକର୍ତ୍ତ—ବ. (କ. ଧା) କପଟକର୍ତ୍ତ, ମିଥ୍ୟାପୁରୁଷ, କଟିଲ ତର୍କ ।
 କୁଟତାପସ—ବ. (କ. ଧା) କପଟସନ୍ଧ୍ୟାପୀ, ବିଶୁଦ୍ଧିବେଶସ ।
 କୁଟଭୁଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧା) ମିଛ ତର୍କ, ଠକାରବା ନମିର ଯେଉଁ ଭୁଲାଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସୂଚ ହୁଏ ।
 କୁଟଧର୍ମ—ସୁ. ବ. କପଟଧର୍ମିତରଶ୍ଵର କାଶ, ଯେଉଁ ଦେଖରେ ବା ଗୃହରେ ମିଥ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ଧର୍ମବୋଲି ପରିବଣିତ ହୁଏ ।
 କୁଟନାତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧା) କପଟନାତ, କୁଟିଲନାତ ବା ଉପାୟ ।
 କୁଟପଙ୍କ—ସୁ. ବ. ହର୍ମୀମାନଙ୍କର ତିଦୋଷକ କର ।
 କୁଟପାଞ୍ଚବା—ଶା. ବ. କି. ଶର୍ତ୍ତଯକରିବା, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତର ଅନୁପସ୍ଥିତରେ ତାହାର ଅନେକ କାମନା କରିବା ।

କୁଟପାଳକ—ସୁ. ବ. କୁମ୍ବାର, କୁମ୍ବାର ଉତ୍ତା, ପିତ୍ରକୁର ।
 କୁଟପାଶ—ସୁ. ବ. (କ. ଧା) ଗୁପ୍ତପାଶ, ଜାଲ, ପଣ୍ଡପାଶ ପ୍ରତ୍ୱାତ ଧରିବାର ସମ୍ଭାବ ବିଶେଷ ।
 କୁଟପ୍ରଶ୍ନ—ସୁ. ବ. (କ. ଧା) କଷ୍ଟସାଧ ସମସ୍ଥା, ବିଷମସମସ୍ଥା, ଅଦାଳିତରେ ଅପରାଷତବାର ସାର୍ଷିକୁ କରିଯିବା ପ୍ରଶ୍ନ, (ଜେବା) ।
 କୁଟବନ୍—ସୁ. ବ. (କୁଟ + ବନ) (କ. ଧା) ପାଶ, ଜାଲ, ବାରୁର, ପଣ୍ଡପାଶ ଧରିବାର ଜାଲ ।
 କୁଟବୁର୍କ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧା) କପଟବୁର୍କ, ଦୂଷ୍ଟବୁର୍କ, କୁଟିଲବୁର୍କ, (ବି. କ. ଧା) କୁଟିଲବୁର୍କପ୍ରଶ୍ନ ଦୂଷ୍ଟବୁର୍କବିଶିଷ୍ଟ ଦୂଷ୍ଟବୁର୍କ ।
 କୁଟଭାରୀ—ସୁ. ବ. (କୁଟ + ଭାରୀ + ଜନ) କପଟଭାରୀ, ଅବୋଧକଥା-କରୁବା ବ୍ୟକ୍ତ, ମିଥ୍ୟାବାଦା ।
 କୁଟମାନ—କୀ. ବ. ମିଥ୍ୟାପରିମାଣ, କମ ଓଜନ ।
 କୁଟମୁହୂରର—ସୁ. ବ. (କ. ଧା) ଗୁଡ଼-ମୁହୂରର, ଯେଉଁ ଲୁହାମୁହୂରର ବାହାରେ କାଠର ଉଥାର ବୋଲି ଜଣାଯାଏ ।
 କୁଟମୁଦ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁଟିମୁଦ୍ରା, କାଳଟଙ୍କା ।
 କୁଟମୋହନ—ସୁ. ବ. କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ବଜର ଗୋଟିଏ ନାମ ।
 କୁଟଯେତ୍ର—ଲୀ. ବ. (କ. ଧା) ପଣ୍ଡପାଶ ଧରିବାର ଜାଲ, ପଢ଼ିଯାଇ ।
 କୁଟପୁର୍ବ—କୀ. ବ. (କ. ଧା) କପଟପୁର୍ବ, ଅନ୍ୟାୟ ପ୍ରଣାଲୀରେ ପୁର୍ବ, ମାୟାପୁର୍ବ ।
 କୁଟଯୋଧୀ—ସୁ. ବ. (କୁଟ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଜନ) କପଟପୁର୍ବକାଶ ।
 କୁଟରେନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ. ଧା) ମୁଗାଦ ଧରିବାନମନେ ବିଶୁଦ୍ଧତାର, ବାରୁର, ଜାଲ । [ଜାଲଚିଠି ।]
 କୁଟଲେଖ—ବ. (କ. ଧା) ଜାଲଦଳିଲ, କୁଟଶ—କୀ. ବ. ବହୁପରିମାଣ, ଗଦା ରଦାହୋଇ, ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ।

କୁଟଶାଳିକ, କୁଟଶାଳିକ — ବ. କୁଟ-
ଶାଳାକୁର୍ବନ୍, ଅସ୍ତରିଶେଷ, ବେହିତକ,
କଣ୍ଠାକୁର୍ବନ୍ ।
କୁଟଶାସନ — କ୍ଲୀ. ବ. (କୁଟ + ଶାସନ +
+ ଅନ) ମିଥ୍ୟାଶାସନ, ଅବଶୂତ, ଜାଲ-
ସନନ୍ ।
କୁଟଶେଳ — ପୁ. ବ. ପରମତବିଶେଷ ।
କୁଟଫଳକୁର୍ବନ୍ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଯେଉଁ ସାନ୍ଦର୍ଭରେ
ସୁଧିଏ ଅର୍ଥରେ ସମସ୍ତରେ ଅନ୍ୟରୁଗିବୁ
ସଞ୍ଚାର କରନ୍ତି ।
କୁଟସାରୀ — ପୁ. ବି. (କୁଟ + ସାରି)
ମିଥ୍ୟାବାସୀ ସାରୀ, ଜାଲ ସାରୀ,
ମିଥ୍ୟାସାରୀ ।
କୁଟସ୍ତ୍ରୀ — ପୁ. ବି. (କୁଟ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ)
ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ସଖୋପରିଷ୍ଠିତ, ଏକଶବେ
ତରପ୍ରାୟୀ, ମୃତ, ନିତ୍ୟ, (ବି) ପରଂବନ୍ଧୁ
ନଶୀନାମକ ଗନ୍ଧତବ୍ୟ, ନିରକ୍ଷାର,
ମୂଳପୁରୁଷ, ଉଦ୍‌ବୀନ ।
କୁଟସ୍ତ୍ରେତନ୍ୟ — ବ. ପରମାସ୍ତ୍ର ।
କୁଟସ୍ତ୍ରୀଣ୍ତିର୍ବନ୍ — କ୍ଲୀ. ବ. (କ.ଧା) କୃତିମ ସୁନା ।
ଭେଲସୁନା ।
କୁଟାଗାର — କ୍ଲୀ. ବ. (କୁଟ + ଆଗାର) (କ.ଧା)
ଗୁହପରିଷ୍ଠିତ ମଣ୍ଡପ, ଦୀତ୍ତା-
ଘର, ତନ୍ତ୍ରାଳା, ଶେଳବାର ଘର ।
କୁଟାୟୁଧ — କ୍ଲୀ. ବ. (କୁଟ + ଆୟୁଧ)
କୁଟାୟୁଧ, କାୟୁଧ ଆବଶ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ
ଲୁକୁର୍ବନ୍ ପାଷାନ୍ୟାୟୁଧ, ଗୁପ୍ତି ।
କୁଟାର୍ଥ — ବ. (କୁଟ + ଅର୍ଥ) (କ.ଧା)
ଅବୋଧାର୍ଥ, ବିବୁଦ୍ଧାର୍ଥ, ଗୁପ୍ତାର୍ଥ ।
କୁଟାର୍ଥାର୍ଥା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଳ୍ପିତ ପ୍ରବନ୍ଧ,
ରୁଚିତ କଥା, କ୍ରିୟାର୍ଥବୋଧକ ଭାଷା ।
କୁଟୀ — ବ. (କୁଟ + ରୀ) ଗୁରୁ, ଘର ।
କୁଟୀଗାସୀ — ପୁ. ବି. (କୁଟୀ + ବସ
+ ରୀ) ଗୁରୁଷ୍ଟ୍ର, ଗୁରୁରେ ବାସକାଶୀ ।
କୁତ୍ — (ଧାର୍ଵ) ଦାସରିବା, ମୋଟହେବା
ଦୁର୍ବ ବା ଘନଭୂତ ହେବା ।
କୁତ୍ତ — କ୍ଲୀ. ବ. (କୁତ୍ + ଯ) ଭିତ୍ତି, କାନ୍ତି
କୁତ୍ତ — ବ. କୁତ୍ତ (ଦେଖ) ।
କୁଶ — (ଧାର୍ଵ) କହିବା, ସଙ୍କୁତି ହେବା,
ମୁଦ୍ରିତହେବା, ମୁଦ୍ରିତହେବା ।

କୁଶକୁତ୍ — ପୁ. ବ. ଶିବଙ୍କ ଅନୁତର
ବିଶେଷ ।
କୁଣ୍ଠ — ବି. (କୁଣ୍ଠ + କର) ବଦ୍ଧତ୍ତ,
ସଙ୍କୁତି ତୃତୀୟକମ୍ପା, କଣଶାରେଣୀ ।
କୁଣ୍ଠିକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଣ୍ଠ + କକ + ଆ)
ପଣ୍ଡରଗୁଣ୍ଠ, ସତାରର ଶିଳ, ଶିଙ୍ଗ,
କଳିକା ।
କୁଣ୍ଠିତ — ବି. (କୁଣ୍ଠ + କ,ତ) ମୁଦ୍ରିତ,
ସଙ୍କୁତି ।
କୁଣ୍ଠିତେଷେଷ — ପୁ. ବ. (କ.ଶ) ବାଜିପଣ୍ଠ ।
କୁଥିଲୀ — ଶ୍ରା. ବ. ଧୂଲି, ଧୂଲିମୁଣ୍ଡ ।
କୁତର — ପୁ. ବ. ରତ୍ନର ପ୍ରଥମଦିବସରେ
ବାହଣାତୀରୁ ଉପରୁ ରଷ୍ଟିପୁଣ୍ୟ ।
କୁତୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗୋଟିର ବେଢି, କାଠିର-
ଗୋଟି ।
କୁତାନ — ପୁ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ଗଛ,
ଶିର୍ଷଗୁରୁ, ରକ୍ତକାଞ୍ଚନପୁଲର ଗଛ ।
କୁପ — ପୁ. ବ. (କ + ଅପ + ଅ) କୁଆ,
ଗାତ, ମାସୁଲ, ତେଲକୁମ୍ବା, କୁଦ୍ର,
ନମାଶ୍ୟାରେ ଥିବା ବୃକ୍ଷ ବା ପାହାଡ଼ ।
କୁପକ — ପୁ. ବ. (କୁପ + କ) ନୌକା-
ବିକନ ପ୍ରସ୍ତୁତମୁର ଭାରିଶ, କୁଆ,
ଗାତ, ମାସୁଲ, ଶୁଷ୍କ, ଚିତା, ତେଲପିଣ୍ଡା
ଭଙ୍ଗା, ଚିତାଗର୍ତ୍ତି, ଭଙ୍ଗାପାର
ମାସୁଲ ।
କୁପକଳ୍ପ — ପୁ. ବ. କୁଅରେ ଥିବା
କର୍ଣ୍ଣ ।
କୁପକଳ୍ପ — (କୁପ + କୁ + ଅ) କୁପଳକ,
ଯେ କୁଆ ଖୋଲେ ।
କୁପକ୍ରମ — ପୁ. ବ. (କୁପ + କର୍ମ + ଅ)
ଲୋମ, କେଶ ।
କୁପଜଳ — କ୍ଲୀ. ବ. (ଶତର୍କ) କୁଆପାଣି ।
କୁପତ୍ — ଅବ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ, ପ୍ରଶ୍ନପ୍ରଶ୍ନ ।
କୁପତ୍ — ଅବ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ, ପ୍ରଶ୍ନପ୍ରଶ୍ନ ।
କୁପଦଣ୍ଡ — ପୁ. ବ. (କ.ଧା) ନୌକା-
ବାନ୍ଧବାର ଶୁଷ୍କି, ମାସୁଲ ।
କୁପଦଣ୍ଡର୍ଭ — ପୁ. ବ. (କୁପ + ଦଣ୍ଡ + ର୍ଭ)
କୁପମଧ୍ୟର୍ଭ ବେଳପର ଅଳ୍ପଜ୍ଞନ

ବିଶିଷ୍ଟବ୍ୟକ୍ତି, (ବି) ଅନୁଭକ୍ତ, ନିମନ୍ତେଷ,
ଅଳ୍ପଜ୍ଞନବିଶିଷ୍ଟ (ଲ.ଅର୍ଥ) ନିଜ ସୀମାବିଭି-
ନ୍ଦ୍ରି ସମ୍ବାଦର ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ସାହାଜେ ଅଭିଜ୍ଞତା ବା ଅନୁଭୂତି
ଆଦୋ ହୋଇ ନଥାଏ ।
କୁପମଣ୍ଡଳ୍ପ — ପୁ. ବ. କୁଅ ଅରେ ଥିବା ବେଳ,
କଥିବେଳ ।
କୁପୟନ୍ତି — ବ. କୁଆର ପାଣି ଉଠାଇବା
ସମ୍ଭବ, ତେଣୁ ।
କୁପରକ୍ଷ — କ୍ଲୀ. ବ. ଦେଶବିଦେଶ ।
କୁପରକ୍ଷ — ପୁ. ବ. (କୁପ + ଅଙ୍କ) ରୋମାଞ୍ଚ,
ରୋମଦ୍ରଷ୍ଟଣ ।
କୁପାଜ — ପୁ. ବ. ରୋମାଞ୍ଚ, ରୋମଦ୍ରଷ୍ଟଣ ।
କୁପାର — ପୁ. ବ. (କୁ + ପୁ + ଅ) ପ୍ରମୁଦ୍ରତା ।
[ପୋକ ।
କୁପିକ — କ୍ଲୀ. ବ. (କ ପି + କକ) ।
କୁପିକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ ପି + କକ + ଆ)
ଜଳମଧ୍ୟରେ ପଥର ଅଥବା ମୁଦ୍ରପରିତ ।
କୁପୀ — ବି. କୁପସନ୍ତିକଟ୍ଟି ଦେଶାଦି,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ମୁଦ୍ରକପ୍ରକାର, ତେଲ ଦୃଢ଼ାତି ପ୍ରିବବସ୍ତୁ
ଧାରଣାର୍ଥେ ପାନ ବିଶେଷ ।
କୁପସ — କ୍ଲୀ. ବ. ସୁନାଶ୍ୱର ।
କୁପୋଦକ — କ୍ଲୀ. ବ. (ପତର) କୁଆ-
ପାଣି, କୁପକଳ ।
କୁପ୍ୟ — ବି. (କୁପ + ଯ) କୁପାଜାତ ।
କୁବର—ବି, ମନୋହର, ସୁନ୍ଦର, କୁର୍ବା,
କୁଜା, (ବି) ଗଢ଼ିର ଆଗଦଣ୍ଯ, ପୁଅଳି,
କୁଜା ମନୁଷ୍ୟ ।
କୁବଞ୍ଚ — ପୁ. ବ. (କୁବର + ରି) ରଥ,
ଶକଟ, ବଳଦଗାଡ଼ି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ବସ୍ତ୍ର ବା
କମ୍ପଲାକୁଦିତ ଗାଡ଼ି ବା ରଥ, କୁଜା ।
କୁମ୍ବ—କ୍ଲୀ. ବ. ସରୋବର, ତୃତୀ, ବୁଆ ।
କୁମ୍ବା — ଯା. ବ. ତେଲପାତା ।
କୁର — ପୁ. ବି. (କୁ + ରି + ଅ) ରଥ,
ଶାଦି । [ପନ୍ଦୁପ୍ରଶ୍ନାତ ।
କୁରନାଶ୍ୱର — ଯମକରହାକର ନାମକ
କୁରେଶ — ପୁ. ବ. ପଞ୍ଚ ପ୍ରଦୀପ ରତ୍ନିତା
କୁରେଶ ପର୍ବତୀ ।
କୁର୍ବାର — ପୁ. ବ. ବାଲକମାନଙ୍କର
ଅଳ୍ପଜ୍ଞକାରୀ ଦେଖିବିଶେଷ ।

କୁଳ'—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବି. (କୁର' + ଅ) ଆସ୍ତି ବନ୍ଧମା, ବାଲିଙ୍ଗ, ଭୁଲତାଦୁସ୍ଥ ମଧ୍ୟାନ, କପଟ, ଛଳ, ଗୋଟି, ଦାଢ଼, କୁଶର ମୁଠାଏ ଟିପ, କର୍କଣ୍ଣମେ, ହୁଣ୍ଟ ସଜମସ୍ତ, ପ୍ରତି, ରୁକ୍ଷିବା, ଦମ୍ଭ, ମୟୁର-ପୁଛ, ଭଣ୍ଡାର, ମୁଣ୍ଡ ।

କୁଳ'କ—ସୁ. ବି. ଶୟେର ପରିମଶ ବିଶେଷ, ଭୁଲ, ଦାନ୍ତକାଠ ।

କୁଳ'ଙ୍ଗ—ସୁ. ବି. ପୁଣ୍ଣେ, ପୁଣ୍ଣ ।

କୁଳ'ଳ—ସୁ. ବି. ଦୁଃଖୁବାର ଦଳୋ-ଦୂମର କାଳପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ।

କୁଳ'ଶିରଃ—କ୍ଲୀ. ବି. ହାତ ଓ ପାଦତଳର ଉପରିଭୂମି ।

କୁଳ'ଶିର୍ଷ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ନନ୍ଦିଆ ଗର, ଅଷ୍ଟବର୍ଗାନ୍ତର ଉତ୍ସଧରୁଷ ।

କୁଳ'ଶିର୍ଷକ—ସୁ. ବି. ଜାବକବୃଷ, ନନ୍ଦିଆଗର ।

କୁଳ'ଶେଖର—ସୁ. ବି. (କୁଳ' + ଶେଖର ବ.ଶ୍ର.) ନନ୍ଦିଆ ଗର, ନନ୍ଦିଆଗର ।

କୁଳ'ମୁଖ—ସୁ. ବି. ବିଶ୍ଵାମିଶ ବଶକାଳ ରୁଷିବିଶେଷ ।

କୁଳ'କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳ' + ଅକ + ଆ) ଭୁଲିକା, ପେନିୟଲ, ସବୁ ଲମ୍ବକାଠ, ଶୁଭିକାଠ, ଛୁଟ୍ଟ, ବସାଦହ, କଢ଼ ।

କୁଳ'—ସୁ. ବି. (କୁଳ' + ଅ) ଲମ୍ବ, କାଢ଼ା, ନୃତ୍ୟ, ସାମରେଦ ।

କୁଳ'ନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁଳ' + ଭା, ଅନ) କୁଦିବା, କୀଡ଼ା, ନମ୍ବ-କୁଦା ।

କୁଳ'ମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳ' + ଅନ + ର) ଚେତିମାସର ପୁଣ୍ଣିମାତିଥ୍ୟ, ଏହି ତଥୁରେ କର୍ତ୍ତର୍ପଦେବଙ୍କର ଉତ୍ସବ ହେବ ।

କୁଳ'—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁଳ + ପା + ଅ) ଭୁଲତାଦୁସ୍ଥ ମଧ୍ୟାନ, ନାରିକାର ଉତ୍ସବ, ଦାଢ଼, ନଶ ।

କୁଳ'ର—ସୁ. ବି. କାନ୍ତି(ସି)କୁଳ'ର ।

କୁଳ'ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆଣ୍ଟୁ, କହୁଣ୍ଟି ।

କୁଳ'ସ—ବି. ନନ୍ଦିଆର ଜୀବ ।

କୁର୍ମାସ—ସୁ. ବି. (କୁର୍ମ' + ଅସ + ଅ) ଶୁଲେକମାନଙ୍କର ଅଙ୍ଗରକ୍ଷଣ, କଷ୍ଟ କୁ, କାଞ୍ଚିକ ।

କୁର୍ମାସକ—ସୁ. ବି. (କୁର୍ମାସ + କ) କଞ୍ଚିକ, କାଞ୍ଚିଲ ।

କୁର୍ମ'—ସୁ. ବି. (କୁ + ରମ୍ + ଅ) କଇପ, ବଢ଼କର୍ମିକୁ, ବିଶ୍ଵିଜୁ ଦ୍ଵିଶ୍ଵିଜୁ ଅବତାର, ପୁଥିକା, ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଅବତାର ବିଶେଷ, ଶଶରର ବାହ୍ୟବାୟୁ ବିଶେଷ, ପୁତ୍ରାସମସ୍ତରେ ବ୍ୟବହୃତ ଆସନବିଶେଷ ଓ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ ।

କୁର୍ମ'କାୟ—ବି. (କ.ଶ୍ର.) କୁର୍ମ'କର ଶଶର ବିଶିଷ୍ଟ, (ସୁ.ବି) ବିଷ୍ଟ ।

କୁର୍ମ'ଚନ୍ଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ, କ.ଧା) ଗ୍ରହ ଶୀଘ୍ର ମହାର ଶୁଭଶୁଭ ସୃଜକ କୁର୍ମ'କାର ଚନ୍ଦବିଶେଷ ।

କୁର୍ମ'ପିତ୍ର—କ୍ଲୀ. ବି. କର୍ମିକ ଶଶରରେ ଥୁବା ପିତ୍ରଧାରୁ ।

କୁର୍ମ'ଦ୍ଵାଦଶୀ—ବି. ପୌଷ୍ଟଶ୍ଵରଦ୍ଵାଦଶୀ ।

କୁର୍ମ'ପୁରୁଷ—କ୍ଲୀ. ବି. ବ୍ୟାଧିପଦେବ ପ୍ରଣାତ ଅଷ୍ଟଦଶପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରୁ ପଞ୍ଚଦଶପୁରୁଷ ।

କୁର୍ମ'ପୃଷ୍ଠ—କ୍ଲୀ. ବି. କର୍ମିପୃଷ୍ଠର ପିତ୍ର, ପାତର ତାଙ୍କଣି, ଶଶ, ପିତ୍ରାଶ ।

କୁର୍ମ'ପୃଷ୍ଠା—କ୍ଲୀ. ବି. କର୍ମିପିତ୍ରର ହାତ ନିର୍ମିପୃଷ୍ଠ—କରୁଷେନ ନିକଟପୁ ଗୋଟିଏ ନିରାଶ ।

[ବିଶେଷ]

କୁର୍ମ'ମୁଦ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁମିକାର ମୁଦ୍ରା-କୁର୍ମ'ରକ—ସୁ. ବି. କର୍ମପରିକ, କୁର୍ମ' ଅବତାର ।

କୁମିକାର—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କର୍ମପରି ଅକୁର୍ମ, (ସୁ.ବି.ଶ୍ର.) କର୍ମପରି ଅକୁର୍ମ ବିଶିଷ୍ଟ ।

କୁମିକନ୍ୟାମ୍ବ—ସୁ. ବି. କର୍ମିକ ଯେପରି ନିକର ଦେହକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟତ ଓ ପ୍ରସାରକ କରିପାରେ ସେହିରୂପ ।

କୁମିକାର—ସୁ. ବି. ବିଷ୍ଟୁକ ଦ୍ଵିଶ୍ଵାସ କରିବାରେ ସେହିରୂପ ।

କୁମିକାର—ସୁ. ବି. କର୍ମପରି ଅକୁର୍ମ + ଅକ) କଲାବତ୍ତି, ପାଞ୍ଚିକର୍ମି ।

କୁମୀନ୍ଦତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯୋନିଦେବ ।

କୁଳ-(ଧାରୁ)ଆବରଣକରିବା, ବେଢ଼ିବା, ବାଧାଦେବା, ପୋତିଦେବା ।

କୁଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶାର, ତାଲୁ, ରଦା, ଧାର, ଶଶି, ତଟ, ଦାଢ଼, ସୀମା, ସମୀପ ସ୍ଥାନ, ଶ୍ରୀଦୁଲକାଶୟ, ସେନାରପତିଭାଗ, ଉପକଣ୍ଠ, ଆଶ୍ରୟ ।

କୁଳକ ବି. (କୁଳ + କ) ନଦୀ ପ୍ରତିତିର ତଟ, ରଦା, ଶ୍ରୀଦୁଲକାଶୟ, ଉତ୍ତରକଣ୍ଠ, ପ୍ରସ୍ତୁତ, ଦାଢ଼, ଧାର ।

କୁଳକନୀଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୀମା, ରସ୍ତା, କଣ୍ଠିତ ଖବର, ଠିକଣା, ପରି ।

କୁଳକଷ୍ଟ—ବି. (କୁଳ + କ୍ଷତ୍ର + ଅ) କୁଳ ବ୍ୟାପକ, ଯାହା କୁଳକୁ ଖାଲିଯାଏ ।

(ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ନଦୀର ସ୍ତୋତ୍ର, ସମୁଦ୍ର, ନିର୍ମିତଖବର, ଠିକଣା, ପରି ।

କୁଳକଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳକଷ୍ଟ + ଆ) ନଦୀ ।

କୁଳଚର—ସୁ. ବି. (କୁଳ + ଚର + ଅ) ନଦୀରେ ବିଚରଣକାଶ ।

କୁଳଥଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜଳଶରର ଶାର ଓ ଗ୍ରହବତା, କୌଣସି ଆଶ୍ରୟ, ରୀତିହୀନ ।

କୁଳକୟ—ବି. କୁଳକ୍ଷୀ, ବନାତ ।

କୁଳପାଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. କୌଣସି ମିମାଂସାରେ ଉପରୁତ୍ତ ହେବା, ପରାପାଇବା, ଅସୁକର ଜାଣିବା ।

କୁଳପାଶ—ସୁ. ବି. (କୁଳ + ପା + ଶ) ତତ୍ତ୍ଵଭୂମି ପ୍ରାବନକ ଶା, ଆରଦେଶ ସମାଜନ୍ତକାଶ ।

କୁଳବତ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳ + ବତ୍ତ + ର) ନଦୀ, ସତ୍ତକୁଳପମ୍ବୁତା ସ୍ତ୍ରୀ ।

କୁଳଭୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳ + ଭୁ.) କ.ଧା; ଶରଭୂମି, ତତ୍ପରଦେଶ, ପାର ।

କୁଳମୁଦ୍ରା—କ୍ଲୀ. ବି. ଯାହା କୁଳକୁ ଭଜି ବୋହନିଏ ବା ଅତକ୍ରମସାଧାର, ଜଳସ୍ତୋତ୍ ।

କୁଳମୁଲ-ଗ୍ରା. ବି. ବଂଶ ଓ ବଂଶର ଚନ୍ଦ ।

କୁଳହଣ୍ଡକ—ସୁ. ବି. (କୁଳ + ହଣ୍ଡ + ଅକ) କଲାବତ୍ତି, ପାଞ୍ଚିକର୍ମି ।

କୁଳିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କୁଳରେ ଅବସ୍ଥିତ,
କୁଳସମ୍ମନୀୟ, କୁଳରେ ଜାତ ।
କୁଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାଣୀର ତଳଦେଶ ।
କୁଳିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (କୁଳ + ଲନ୍ + ର)
ନନ୍ଦା ।
କୁଳୀ—ବି. (କୁଳ + ରନ୍) କୁଳସ୍ତ୍ରୀ,
ଶାର ବା ଉଚ୍ଛବିଶ୍ଵ ।
କୁଳେତର—ପୁ. ବି. (କୁଳେ + ତର
+ ଆ) ନନ୍ଦାଦିର ଶାର ବିହାରୀ ପଣ୍ଡ,
ଚମଶ ବାରଣାଦି ।
କୁଳାର—ପୁ. ବି. ସମୁଦ୍ର ।
କୁଳସ୍ତ୍ରୀ—ପୁ. ବି. ମର୍ଦ୍ଦିଶେଷ, କୁଳୋଟ୍ଟ,
(ଦେଶ) ।
କୁଳୁଣ୍ଠିଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦେବାଦିଶେଷ ।
କୁଳନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରତାରଣା, ପ୍ରବଞ୍ଚନା,
କପଟ, ଛଳ ।
କୁଳୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁ + ଉତ୍ତର + ଆ)
କୁଳୁଡ଼ି, (ଗ୍ରା. ବି) ସେ ବହୁତ କହି-
ପାରେ, ବଡ଼କୁଳୁ ।
କୁ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) କରିବା, ଆବେଶ କରିବା,
ଆସାନ କରିବା, ବନ୍ଦୋବନ୍ଦ କରିବା,
ମାରପକାରିବା, ନିର୍ମିଶକରିବା, ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରିବା, ସୃଷ୍ଟିକରିବା ଇତ୍ୟାଦି ।
କୁଳ—ପୁ. ବି. (କୁ + କ) ଗଲଦେଶ,
ତଣ୍ଡି, କଣ୍ଟ, ଶିର, ମୁଣ୍ଡ, ନାରି ।
କୁଳଶ—ପୁ. ବି. (କୁ + କଣ + ଅ) ପକ୍ଷି-
ବିଶେଷ, କୃମି, କ୍ଷାଟ, ସ୍ଵାନବିଶେଷ ।
କୁଳଶେଷ—ପୁ. ବି. କୁଳଶରୋତ୍ତରୀ-
ଶୁର ଗୋଟିଏ ପୁନଃ ।
କୁଳଦଶ—ପୁ. ବି. କୁଳଶରୋତ୍ତରିକଣ୍ଠୀ ।
କୁଳର—ପୁ. ବି. (କୁ + କୁ + ଅ) ଶିବ,
କ୍ଷାକାରକ, ବାମୁବିଶେଷ, କୁଳଶପତ୍ରୀ,
କୁଳୁରପତ୍ରୀ, କନ୍ଧାର ରହ ।
କୁଳଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳ + ଲା + ଅ +
ଆ) ପିପୁଳୀ ।
କୁଳଳଶ, କୁଳଳସ—ପୁ. ବି. (କୁଳ +
ଲଶ + ଅ) ଏଣ୍ଟୁଆର୍ଟିପିଟି, ରମେଜ-
ନେଇଲ, କେରକଣ୍ଟ, ସମ୍ମୟୁପକାରୀଯ
କୁଳୁବିଶେଷ ।

କୁଳଲସପାରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରହୁ କାଳ
ସମ୍ମନୀୟ ପର୍ମିବିଶେଷ ।
କୁଳବାକୁ—ପୁ. ବି. (କୁଳ + ବାକୁ + ର)
କୁଳୁଟ, ମୟୁର, ଏଣ୍ଟୁଆ, ସମ୍ମୟୁପ
କାରୀୟ କୁଳୁବିଶେଷ ।
କୁଳବାକୁଧଳ—ପୁ. ବି. କାର୍ତ୍ତିକେସୁଙ୍କର
ଗୋଟିଏ ନାମ ।
କୁଳକଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପକ୍ଷିକାତବିଶେଷ ।
କୁଳାଟ—(ବୈଦିକ)କୁଳ. ବି. (କୁଳ + ଅଟ
+ ଆ) ଗଲଦେଶର ସନ୍ଧିଲ ।
କୁଳାଟକ—କୁଳ. ବି. (କୁଳାଟ + କ) ଗଲ-
ଦେଶ, ପ୍ରମୁଖ ।
କୁଳାଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳ + ଅଟ + ଅକ
+ ଆ) ଗ୍ରୀବାର ଉତ୍ସତ ପ୍ରଦେଶ,
ବେଳସମ୍ଭାବ, ପ୍ରମୂର ଗ୍ରୀବାରାଗ ।
କୁଳାଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପକ୍ଷିକାତବିଶେଷ ।
କୁଳା—ପୁ. ବି. ବୌକଶାପ୍ରୋତ୍ତ ପ୍ରାର୍ଗନ
ବାଜବିଶେଷ ।
କୁଳୁ—ପୁ. କୁ. ବି. (କୁଳ + ର)
ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟ, କ୍ଲେଶ, ଅପକାଦ, ବ୍ରତ,
କଷ୍ଟସାଧ ଉପବାସ, ପ୍ରାସୁଷ୍ଟ ରି, ପ.ପ,
ମୂର୍ଖକୁଳୁରୋଗ, (ବି) ପାପପୁରୁଷ, ଖଳ,
ମନ, କଷ୍ଟପୁରୁଷ, ଦୁଃଖମୟ ।
କୁଳୁକର୍ମ—କୁ. ବି. କଳସମ୍ବନ୍ଧ କର୍ମ,
ପରିଶ୍ରମ ସାଧ କର୍ମ୍ୟ ।
କୁଳୁନତ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କଷ୍ଟପ୍ରାପ୍ତ,
କ୍ଲେଶରୋଗ କରୁଥିବା, ପ୍ରତିପାଳନ
କରୁଥିବା ।
କୁଳୁପାଶ—ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ବିପଦ୍ଧତ୍ସ୍ତ,
ସେ କଷ୍ଟରେ ଜାଗିନା ନିଷ୍ଠା କରେ ।
କୁଳୁଲକୁ—ବି. (କୁଳୁ + ଲକୁ + ତ)
ଅତି କଷ୍ଟରେ ପ୍ରାସ୍ତ ବା ଅଚିତ ।
କୁଳୁଲଭ୍ୟ—ବି. (କୁଳୁ + ଲଭ୍ୟ + ଯ)
ଯାହା ଅତି କଷ୍ଟରେ ମିଳିପାରେ ।
କୁଳୁବ୍ରତ—କୁ. ବି. ଗୃହ୍ୟାସ୍ତାଦି କଷ୍ଟ-
ସାଧ ବ୍ରତବିଶେଷ ।
କୁଳୁସାଧ—ବି. ଯେଉଁ ଗୋଟିଏ ବହୁ-
କଷ୍ଟରେ ଆଗେଗାହୁଏ, କଷ୍ଟରେ ପ୍ରାପ୍ତ
ବା ଯାହା ବହୁକଷ୍ଟରେ କରୁଯାଏ ।

କୁଳୁସାନ୍ତପନ—କୁଳୁସାନ୍ତପନ ଶେଷ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ପୁ. ବି. କଷ୍ଟକର ବ୍ରତ-
ବିଶେଷ, ଶାର୍ଦ୍ଦିତ ବା ଏହିନ ପର୍ମିନ୍
କଳରତ୍ତା ଅନ୍ୟ କିମ୍ବା ନ ଜୀବ କଷ୍ଟ-
ଯିବା କଠୋର ବ୍ରତବିଶେଷ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ବି. କଷ୍ଟମୁକ୍ତ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ପୁ. ବି. ଦେଲଗଛ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ପୁ. ବି. ଛାନ୍ଦିନ ସାନ୍ତପନ
ବିଶେଷ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ପୁ. ବି. ବିପଦ୍ଧତ୍ସ୍ତ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ପୁ. ବି. ନେତ୍ର
ରେବବିଶେଷ, ଚନ୍ଦ୍ରରେବିଶେଷ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ପୁ. ବି. (କୁ + ନୁ) ଚନ୍ଦ୍ରକରଜାତ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ପୁ. ବି. (କୁ + କୁପ) ସେକରେ,
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, (ପୁ. ବି) ବ୍ୟାକରଣର
ପ୍ରତ୍ୟେ ଭେଦ, କୁଳୁସାନ୍ତପନ ହୋଇ ନିଷ୍ଠନ୍ତ
ବିଶେଷପଦ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ବି. ଧାର୍ଯ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
ବାଚ୍ୟରେ ସ୍ଥତ ହେବା ପ୍ରତ୍ୟେମାନ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ବି. (କୁ + ମୁରିତ) ସ୍ଵପ୍ନ, ରତ୍ନ,
ପ୍ରସୁତ, ବିହୁ, ଉପବୁକ୍ତ, ସମ୍ମାଦିତ,
ନିକଟଶୀତ, ଅଭ୍ୟାସପର୍ମିତ୍ର, ହିଂସିତ,
କୃତୋପକାର, ସମ୍ମାନ, ଗୁରୁତ, ଲଦ୍ଦ,
(କୁ + କତ) ବି. ବସୁଦେବଙ୍କ ଜଣେ
ସୁଅ, ଚ୍ୟବନ ରଷିଙ୍କ ପୁରୀ, ସତ୍ୟପୁର,
କର୍ମ, କାର୍ଯ୍ୟ, ହିଂସା, ଫଳ, ନେବେଦ୍ୟ,
ଉଦେଶ୍ୟ, ପ୍ରକରୁ ପ୍ରପ୍ରଧନାଦି, ଗୁରି-
ହିଂସା, ପଶାକାରିର ଯେଉଁ ପାଶରେ
ବୁଝେଟି ବିନ୍ଦୁଆସ, ସେବା, ଉପକାର,
ଜନ୍ମଜାଲ, ଶେଳରେ ବାନ୍ଧବା ହୁଡ଼ି ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ବି. କୁଳୁସାନ୍ତପନ, ନକଳ,
ମିଥ୍ୟ, ଭେଲ, କଳିତ, ନିମିତ୍ତ, ସ୍ଵପ୍ନ, (କୁ.
ବି.) ବିଟଳବଣ, (ପୁ. ବି) ପଶାକାରିର
ଯେଉଁ ପାଶରେ ବୁଝଗୋଟି ହିପ ଥାଏ,
ବସୁଦେବଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପୁନଃ ।
କୁଳୁସାନ୍ତପନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଶା) ମାତ୍ରାପିତା
ବ୍ୟାକାର ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରାପାଳିତା କନ୍ୟା,
ପ୍ରେଷିଥୀ କନ୍ୟା ।

କୃତକପୁଣ୍ଡ—ୟୁ. ବ. (କୃତକ + ପୁଣ୍ଡ) କଳିତପୁଣ୍ଡ; ଅନ୍ୟଦ୍ୱାରା ପାଲନ ପୁଣ୍ଡ, ପୋଷ୍ୟପୁଣ୍ଡ ।

କୃତକର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଯେଉଁ ବ୍ୟାକୁ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିଥିଲୁଛି; କୃତକାରୀ ।

କୃତକମୀ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୃତକାରୀ, କରୁର, ଦକ୍ଷ, ଯେଉଁ ବ୍ୟାକୁ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିଥିଲୁଛି, (ବି) ପରମେଶ୍ୱର; ମୁକ୍ତସୁରୀ, ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ।

କୃତକଳ—ୟୁ. ବି. ଯେ ଲୌକିକ ବ୍ୟବହାରରେ ଅଭିଭାବ ।

କୃତକାମ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଯାହାର କାମନା ସଙ୍କ ହୋଇଥିଲା ।

କୃତକାଶ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + କୃ + ଶନ). କରସାଇଥିବା, କର୍ମକୁ ପୁଣି ଥରେ କରିବା (ବ୍ୟକ୍ତି) ।

କୃତକାରୀ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୃତ + କାରୀ) ଯେଉଁ କାରୀ ସମ୍ବନ୍ଧ ହୋଇଥିଲା, କୃତାର୍ଥ, ଚରତାର୍ଥ, (ୟୁ. ବି) ଯେ କାରୀ ସାଧନ କରିଥିଲା, ପାଶ ।

କୃତକାରୀତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚରତାର୍ଥତା, ସଂକଳିତସ୍ତରା, ସାଧନ ।

କୃତକାଳ—ୟୁ. ବି. ନିର୍ବିରତ ସମୟ, ମିଥ୍ୟଦ, (ୟୁ. ବି) ଯେଉଁ ନିର୍ବିରତ ସମୟ ପ୍ରୟୋଗ ଆପେକ୍ଷା କରିଥିଲା, ନିର୍ବିରତ କାଳପ କରିଥିଲା ବା ନୟତ୍ ।

କୃତକର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଶୋଳର କରିଥିଲା ।

କୃତକୃତ—ଶା. ବି. କୃତାର୍ଥ, ସକୃତି, ଚରତାର୍ଥ, କୃତକମୀ, ବିଦ୍ୱାନ ।

କୃତକୃତାର୍ଥ—ଶା. ବି. କୃତକୃତ (ଦେଖ) ।

କୃତକୃତ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଯେ ସମ୍ମର୍ତ୍ତୁ ରୂପେ ସ୍ଵକାରୀ ସାଧନ କରିଥିଲା, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କିମ୍ବାନ ହିଁ, ଚରୁର, ସକୃତ ମୁକ୍ତସୁରୀ, କୃତାର୍ଥବଦୁନ, ସକୃତି ।

କୃତକୃତାର୍ଥତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃତକୃତ + ତା) କାରୀବିତ, କାମନାପୁଣ୍ଡ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ସମାଧନ ।

କୃତବୋଟି—ୟୁ. ବ. କାଶ୍ୟପ ମୁଖ, ଉପବର୍ଷ ମୁଦ୍ରିତ ନାମାଚର ।

କୃତକ୍ଷୟ—ୟୁ. ବି. ଯେ କଣିଅଛି, ଖରିଦାର ।

କୃତକ୍ଷୟ—ୟୁ. ବି. କୃତକୃତ (ଦେଖ), କୃତକାରୀ, ସମାପ୍ତକାରୀ, ଯେ ଶାସ୍ତ୍ରବିହିତ ନିଷ୍ଠମ ପାଳନ କରିଥିଲା, ଯେ କୌଣସି ଧର୍ମନୁଷ୍ଠାନ ସମାପନ କରିଥିଲା ।

କୃତକ୍ଷୟ—ୟୁ. ବି. ଯେ ଠିକ୍ ବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ, ଯେ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବା ବ୍ୟକ୍ତିପାଇଁ ଅଧିକ ହୋଇ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ । ଯେ କୌଣସି ଉତ୍ସବ ସମ୍ବନ୍ଧ କରିଥିଲା ।

କୃତଦ୍ୱ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ଦ୍ୱାନ୍ତ + ଥ) ବିଶ୍ୱାସଯାତ୍ରା, ଯେ ଉପକାଶର ଅପକର କରେ, ନିମକହ୍ରାମ, ଯେ ପୁଣ୍ୟ କୃତ ଉପକାରକୁ ସ୍ମରଣ ନ କରି ଦିଗାତେ ବା ବିଷଳ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତଦ୍ୱ ।

କୃତଦ୍ୱତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଉପକାଶର ଅପକାର ତେଷ୍ମା, ଅକୃତଜ୍ଞତା, ନିମକହ୍ରାମୀ ।

କୃତତତ୍ତ୍ଵ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ଚିନ୍ତିତ, ମାର୍କା ମର୍ଯ୍ୟାଳୟଥିବା ।

କୃତଚୁଢ଼—ୟୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର. ଯାହାର) ନିର୍ମାଣପରିପ୍ରେସର ସମ୍ବନ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ।

କୃତଜ୍ଞ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ଜ୍ଞାନ + ଥ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଉପକାଶର ପ୍ରତ୍ୟେକର କରେ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ମନୋଯୋଗୀ, (ୟୁ. ବି) ମହାଦେବ, ଶିବ, କୃତ୍ତବ୍ୟ ।

କୃତଜ୍ଞତା—କ୍ଲୀ. ବି. (କୃତଜ୍ଞ + ତା) ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଭବରେ, (ବି. ବ.ଗ୍ର.) କୃତଜ୍ଞତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଭବରେବିଶିଷ୍ଟ ।

କୃତଜ୍ଞତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃତଜ୍ଞ + ତା) ଉପକର ସ୍ମରଣ ବା ସ୍ଵକାର କରିବା, ପ୍ରମୁଖକାର ସାଧନାରେ ତେଷ୍ମା ବା ପ୍ରତ୍ୟି ।

କୃତଜ୍ଞତାଭାବନ—ୟୁ. ବି. କୃତଜ୍ଞତା ନିଭର ଉପପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇ ।

କୃତକୁର—ୟୁ. ବ. (କୃତ + କୁର) ଶିବ, ଶିବଙ୍କର ଗୋଟିଏ ନାମ, କୁରୁ ।

କୃତଞ୍ଜୟ—ୟୁ. ବି. ସପ୍ତଦଶ ବ୍ୟାସଙ୍କ ନାମ, ରକ୍ଷାକୁ ବଣୀୟ ବହିରଙ୍ଗାର ଦ୍ୱାରା, ନଶେ ରସି ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର. ୧) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଅନେକ ଶାର୍ଥ ଭ୍ରମଣ କରିଥିଲୁଛି, ପରିବୁଲକ, ପଥପ୍ରଦର୍ଶନ, ଉପଦେଶକ ।

କୃତତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, ବାନ୍ଧିମିଶ ଗର ।

କୃତଦାର—ୟୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର.) ବିବାହିତ, ଯେ ଦାରପରିଷତ୍ତ କରିଥିଲା ।

କୃତଦାସ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ପଞ୍ଚଦଶ-ପ୍ରକାର ଦାସ ମଧ୍ୟରୁ ଏକପ୍ରକାର ଦାସ, ସେ ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କର ଦାସର ସୀକାର କରେ, ଠିକ୍ ବ୍ୟକ୍ତର, ଗୋଲମ, ମୁଲିଆ ।

କୃତଦୁଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚିନ୍ତକେରୁ ରହା-କରୁ ପର୍ବୀ । [ଦୁଷ୍ଟ]

କୃତଦୁଷ୍ଟ—ବି. ଅପରାକାର କାରୀରେ କୃତଧନ୍ଦା—ୟୁ. ବି. ଜଣେ ଖେତନାମା ସାର ନରପତି, ନନକର ଗୋଟିଏ ଦୂଷ୍ଟ ।

କୃତଧୀ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ଧୀ) କୃତ ହକଳ, ପ୍ରତିଷ୍ଠବକ, ଶକ୍ତି, ପୁଣିବେଳକ, ବିଦ୍ୱାନ୍ ।

କୃତନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୃତ + ଭ୍ର. ଅନ) କରୀନ, କାହିବା ।

କୃତନାଶକ—ୟୁ. ବି. କୃତନୁଷ୍ଠାନ, ଅବଶ୍ୟାସୀ ।

କୃତନିଷ୍ଠୟ—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ସନ୍ଧ୍ୟା ବନ୍ଦନାର ନିତାନ୍ତିଷ୍ଠ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ କରିଥିଲା ।

କୃତନିଷ୍ଠେନ—ୟୁ. ବି. ଧୌତ, ଯେ ଧୌତ କରିଥିଲୁଛି, ଯେ ପାପମୁକ୍ତ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାସାରିତ କରିଥିଲା ।

କୃତନିଷ୍ଠୟ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର. ୧) ପ୍ରତିଲଭ ବିଷୟରେ ଅଧିଶେଷିତ, ଯେକିନ୍ତିବ୍ୟକ୍ତନିଷ୍ଠୟ କରିଥିଲା ।

କୃତନିଷ୍ଠ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃତ + ନିଷ୍ଠା + ଥ) ଅଧ୍ୟବସାୟୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତନିଷ୍ଠ ।

କୃତତ୍ୱ—ବ. (କୃତ + ଅତ) ଟୁକୁର, ଲିଙ୍ଗାଳ ।

କୃତପଦ—କୀ. ବ. ସତ୍ୟପ୍ରଗ ।

କୃତପୁଞ୍ଜ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଶରବରୀଏ ନିପୁଣ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଶରବରିଲାନାରେ ଦକ୍ଷ ।

କୃତପୁଣ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ପୁଣ୍ୟବାନ୍ (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତପୁଣ୍ୟ ।

କୃତପୁଷ—ବି. (ଗତତ) ଅଗ୍ରେନିଷାଦିତ, ଯାହା ଆଗରୁ କରାଯାଇଥିବୁ ।

କୃତପୁଷନାଶନ—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ପୁଷକୁ ଉପକାରକୁ ମୁରଣେକରେନାହିଁ ।

କୃତପୁରୀ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ପୁରୀ + ଜନ) ଯେ ପୁରୋ କର୍ମପମ୍ବନ କରିଥିବୁ, ନିଷ୍ଠନ କର୍ତ୍ତା ।

କୃତପୌରୀ—ବି. (କୃତ + ପୌରୀଷ) ଯେ ପୁରୁଷରୁ ଦେଖାଇଥିବୁ, ଯେ ପରାଦମ ପ୍ରକାଶ କରିଥିବୁ ।

କୃତପ୍ରତକୃତ—କୀ. ବ. ଆସାତର ପ୍ରତିକିଷ୍ଟା, ଆକମଶର ପ୍ରତ୍ୟାକମଶ, (ବି. ବ.ଶ୍ର.) ଯେ ପ୍ରତିକାର କରିଥିବୁ ।

କୃତପ୍ରତିଜ୍ଞ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କୃତନିଷ୍ଠୟ, ଯେ ଆପଣର ପ୍ରତିକାର ପାଳନ କରିଥିବୁ ।

କୃତଥଳ—କୀ. ବ. କରିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ପଳ, କରିଥିବା କର୍ମର ପରିଣାମ ।

କୃତବ—ପ୍ରା. (ସମ୍ମ.) ବ. ଶୂଳଶିଳନ କୃତମ—ଅବ୍ୟ, (କୃତମ + ତନ) ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନିଷେଧ, ବ୍ୟାର୍ଥ, ସତ୍ୟପ୍ରଗ ।

କୃତମତ—ୟୁ. ବି. କୃତନିଷ୍ଠୟ, ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଜ୍ଞ, ପ୍ରତିରେତ୍ତିକାରି ।

କୃତମାର୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନିବାବିଶେଷ ।

କୃତମାଳ—ୟୁ. ବ. ଆରଗର୍ଧବ୍ୟକ୍ଷ, ସୁନାରବୁଷ, କନିଆରଗଛ, ଚିତମୁଗ ବିଶେଷ ।

କୃତମାଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମଳସ୍ଵପର୍ବତୋ-ଭୂତା ନିବାବିଶେଷ ।

କୃତମୁଖ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ମୁଖ) ବ.ଶ୍ର.; ପଣ୍ଡିତ, କୃତ, ବିଜ୍ଞ, ଦକ୍ଷ, ବାଦିତରେ

କୃତମେଷ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯେ ମିଶତା କରିଥିବୁ, ଯେ ବନ୍ଧୁଭାବ ଦେଖାଇଥିବୁ ।

କୃତମୟ—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଯଜ୍ଞ ବେଦର ମନ ଅଭ୍ୟାସ କରିଥିବୁ ।

କୃତମୟଙ୍କ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଶର୍ବନରୁଷିକ ମୁହଁ, (ବି.) ଯେ ଯଜ୍ଞ କରିଥିବୁ ।

କୃତମୟତ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଯେ ତେଷ୍ଟାକରିଆଏ

କୃତମୟା—ୟୁ. ବି. ଅଞ୍ଜିବସ ବର୍ଣ୍ଣାୟ ବ୍ୟକ୍ତବିଶେଷ, (ବି.) ଯେ ଯଶୋଲଭ କରିଥିବୁ ।

କୃତମୟ—କୀ. ବ. ସତ୍ୟପ୍ରଗ ।

କୃତମୟ—କୀ. ବ. ବିମିବଶୀୟ ମହୁର ପୁତ୍ର, (ବି.) ରଥକାର ।

କୃତମକ୍ଷଣ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ପୁରୁଷ—ଦ୍ଵାରା ବିଶ୍ୟାତ, ବିକ୍ଷଣ, କୃତମଙ୍କ, ଲବ୍ଧପ୍ରତ୍ୟେ-ଯାହାର ଦେହରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଚନ୍ଦ୍ରକରିଦାୟାରିବାରିଥିବୁ (ୟୁ. ବି) ବିଶ୍ଵକର୍ମର ପୁତ୍ର, ବିଷ୍ଣୁ ।

କୃତମନୀ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ମନୀନ) ଯଦୁବଶୀୟ କନକର ପୁତ୍ର, ସୈକର

ପୁତ୍ର ।

କୃତବାପ—ୟୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ର.) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତର ଶୌର କର୍ମଶେଷ ହୋଇ

ଥିବୁ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଶୁଣ୍ଠି ଓ ମୁଶକ ଶୌରପୁଣକ ପ୍ରାୟବିଶ୍ଵିତ କରିଥିବୁ ।

କୃତବଦ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ବଦ୍ୟା) (ବ.ଶ୍ର.) ପଣ୍ଡିତ, ଶାନ୍ତ, ବିଦ୍ୟାନ୍ତ, ଯେ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରିଥିବୁ । [ହିତ ।

କୃତବାହ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବିବା-କୃତମାର୍ଗ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବିବା-

ବାହୁଆ, (ୟୁ. ବି) ଯଦୁବଶୀୟ କନକର ପୁତ୍ର, କାର୍ତ୍ତିମାର୍ଗାଳୁନଙ୍କ ଶିତା ।

କୃତବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କର୍ତ୍ତ୍ୟବ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ତ୍ରୀରପ୍ରତିଜ୍ଞା, ବିଦ୍ୟା,

ଶିକ୍ଷା, ବିଜ୍ଞ କରିଥିବୁ ।

କୃତବେଶ—ୟୁ. ବି. ଶକ୍ତିପୁଷ୍ପବିଶେଷ ।

କୃତବେତନ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ବେତନ) ଦରମା ନିୟମିତ ହୋଇ ଯେଉଁ ବୁକରମାନେ ନିପୁଣ ହୃଥ୍ୟ, ଦରମାଶିଆ ବୁକର ।

କୃତବେସା—ୟୁ. ବି. ଯେ ଉପକାଶର ଉପକାର କରେ, କୃତଙ୍କ (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତ-ବେତନ ।

କୃତବେଧକ—ୟୁ. ବି. କୋଷାତ୍କାଳତା, ସୈତାଗୋଷା, କର୍ତ୍ତ୍ତିପଳ ଓ ଲତା, ଲତାପଟ୍ଟା, ଫୁଟିଫୁଟିଲ ଲତା ।

କୃତବେଧନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୈତାଗୋଷା-କୋଷାତ୍କାଳତା କରୁ ଫଳ ଓ ଲତା କୃତବେଧନ—ୟୁ. ବି. କୋଷାତ୍କାଳତା, କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ତିପଳ ଓ ଲତା, ପଟୋଳ ।

କୃତବେଶ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଭୁଷିତ, ଅଳଂକୃତ, ଯେ ବେଶ ହୋଇସାବିଥିବୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତବେଶ ।

କୃତବ୍ୟନ—ୟୁ. ବି. ଅସୁପ୍ରତ୍ୟେ, ପଶ୍ୟ ।

କୃତବ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ନେମର୍ବର୍ଷଣ ମୁନଙ୍କ କଣେ ଶିକ୍ଷା, (ୟୁ. ବ.ଶ୍ର.) ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତ କୃତନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିବୁ ।

କୃତଶିର—ଶ୍ର. ବି. (ସ – କୃତ + ଶିରସ୍) କବତ୍ର (ଦେଖ) ।

କୃତଶିଳ—ୟୁ. ବି. ଶିଳକାର୍ଯ୍ୟରେ ହିତଦ୍ୱାରା, କାହୁକାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷ ।

କୃତଶୋର—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଅତ୍ୟକ୍ରମିତ ଶୋରନୟ, ଭକ୍ତିଲ ।

କୃତଶୋର—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯେ ଶୌରକର୍ମ କରି ଶୁଳକହୋଇଥିବୁ ।

କୃତଶ୍ରମ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ଶ୍ରମ) ବ.ଶ୍ର.; ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତ ପରିଶ୍ରମ କରିଥିବୁ, ଶାକ୍, ଅଞ୍ଜିଦ୍ୟମଣିଲ (ୟୁ. ବି) ମୁନବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତଶ୍ରମା ।

କୃତଶକ୍ତି—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଦୃଢ଼ତପକଳ କରିଥିବୁ, ସକଳକାରୀ, ସ୍ତ୍ରୀରନ୍ତୀର୍ଥୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତଶକ୍ତି ।

କୃତସଙ୍ଗେତ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯେ ପୁରୁଷ ସନ୍ଦେହ ସ୍ତ୍ରୀରକରିଥିବୁ, ଯାହାର

ସହି କୌଣସି ପ୍ରକାର ସଙ୍କେତ ରଖି
ସାଇଅଛି, ଲଜ୍ଜି ତଥା ଯେ ନିଜର
ମନୋଗ୍ରବ ଜଣାଇଅଛି ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ.ବି. (ବ.ଶ୍ଵ.) ସଞ୍ଚ ବା
ତେତନା ପ୍ରାସ୍ତ, ପ୍ରତ୍ୟୁଷନ୍ତମତ ନିଦର୍ଶି-
ଦିତ୍ୟବା, ଯାହାକୁ କୌଣସି ସଙ୍କେତ
ବା ଚିତ୍ତ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

କୃତଶ୍ଵରଶ୍ଵରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କୃତ + ସପରୀ +
କ. ଆ) ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ଅନ୍ୟଧୀ
ବିବାହ କରିଅଛି ।

କୃତଶ୍ଵରଶ୍ଵରୀକା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କୃତ + ସପରୀ
କ + ଆ) ଯାହାର ସ୍ତ୍ରୀ ସୁନ୍ଦର
ବିବାହ କରିଅଛି ।

କୃତଶ୍ଵରଶ୍ଵରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵ.) କୃତ
ସପରୀକା (ଦେଖ) ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ.ବି. ପରିତ ବିଶେଷ ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ.ବି. (କୃତ + ସର) ସୁନା-
ଖଣ୍ଡ, (ବି. ବ.ଶ୍ଵ.) ଯେ ଶବକରିଅଛି ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତ + ଶ୍ଵର)
(ବ.ଶ୍ଵ.) ଶରକ୍ଷେପନ୍ତିପୁଣ୍ୟ, ଶିଶୁଦ୍ଵାସ,
ଦର୍ଶନ, ପଢ଼, ଚର୍ଚା, ପାରଗମ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କୃତଶ୍ଵର । [କୃତଶ୍ଵର (ଦେଖ) ।

କୃତଶ୍ଵରକ—ୟୁଂ. ବି. (କୃତଶ୍ଵର + କ)

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. କୃତ + ଶ୍ଵର +
କ୍ର୍ୟ) କୃତଶ୍ଵର ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତ + ଶ୍ଵର)କର-
ସାଇଅବା ଓ କରାଯାଇ ନଥିବା, ସମ୍ମନ
ଓ ଅସମନ୍ନ, ଅଂଶତ କୃତ କରୁ ଅସମାପ୍ନୀ
(ବି) ବାୟ୍ୟକ ଯୀଁ, ଭଲ ଓ ମରକର୍ମ-
ମାନ, ସମନ୍ନ ଓ ଅସମନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟମାନ,
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ଓ ରଜତ ।

କୃତଶ୍ଵରକରିବୁର—ବି. (ମଧ୍ୟ,କ,ଧା)ଭଲ-
ମନ ସମ୍ମନ୍ନୀୟ ବିରୁଦ୍ଧ ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତ + ଶ୍ଵର) ଯେଉଁ
ବ୍ୟତି ଉନ୍ନତ କରିଅଛି, ବେଦାଦି
ଆଗମ ଶାସ୍ତ୍ରର କୃତବ୍ୟା, (ୟୁଂ.ବି)
ବେଦପ୍ରଗେତା, ପରମେଶ୍ୱର ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ.ବି. (କୃତ + ଶ୍ଵର)
ଅପର୍ଯ୍ୟା, ଦୋଷୀ, ପାପୀ ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. ରଜ୍‌ପୁନିବିଶେଷ ।
କୃତଶ୍ଵର—ବି. (କୃତ + ଅଙ୍ଗଳ) (ବ.ଶ୍ଵ.)
ଚିତ୍ତତ ।

କୃତଶ୍ଵରଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତ + ଅଙ୍ଗଳ)
(ବ.ଶ୍ଵ.) ବକାଞ୍ଜଳି, କିନ୍ତୁପାର୍ତ୍ତନା କରିବା
ନିମିତ୍ତ ଅଥବା ସମ୍ମାନ ପ୍ରକାଶ କରିବା-
ପାଇଁ ଯେ ହସ୍ତଦୟ ଅଙ୍ଗଳବଳ କରି-
ଅଛି, (ୟୁଂ. ବି) ଅନ୍ୟରେବେ, ବରହ
ବାହ୍ରା, (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. କ. ଧା) ବହୁତାଙ୍ଗଳ,
ଯେଉଁହେଁ ।

କୃତଶ୍ଵରଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତ
+ ଅଙ୍ଗଳ + ସୁଠ) ଯୋଡ଼ିବୁଟ୍, ବକା-
ଞ୍ଜଳି, (ବ.କ.ଧା) ବକାଞ୍ଜଳିଦ୍ଵାରା ରଚିତ
ପାତ୍ର ଅର୍ଥାତ୍ ହାତଯୋଡ଼ ।

କୃତଶ୍ଵରଶ୍ଵର—ଗା. ବି. ବି. ହାତ,
ଯୋଡ଼ ।

କୃତଶ୍ଵରଶ୍ଵର—କି. ବି. (ବ.ଶ୍ଵ.) ବକା
ଞ୍ଜଳିରି, ହାତଯୋଡ଼ିକରି ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵ.) ଯେ
ସକାର କରିଅଛି, ଯେ ଅନ୍ୟଠାରୁ
ଅନ୍ୟରେବାର ପାଇଅଛି, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତ-
ଶ୍ଵର ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତ + ଆସନ୍)
ବ.ଶ୍ଵ.) ଶୁକ୍ଳତତ୍ତ୍ଵ, ଶିଷ୍ଟତତ୍ତ୍ଵ, କୃତକ୍ରୀ-
ଯକ୍ରମୀୟ—ୟୁଂ. ବି. ଭୋଗଦ୍ଵାର
କରିମର ନାଶ ।

କୃତଶ୍ଵରଶ୍ଵର—ବି. (କୃତ + ଅଧ୍ୟାନ)
(ବ.ଶ୍ଵ.) ଅଧ୍ୟାନିତ, ଯେ ଅଧ୍ୟାନକରି-
ଅଛି ।

କୃତଶ୍ଵରଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତ + ଶ୍ଵର)
(ବ.ଶ୍ଵ.) ଅନ୍ୟର
ଅନୁକରଣକାରୀ, ବଶ, ବଶମୁଦ୍ର ।

କୃତଶ୍ଵର—କ୍ଲୀ. ବି. ଯେଉଁପରି କର-
ଯାଇଅଛି ତାହାର ଅନୁକରଣ, କୃତର
ଅନୁକରଣ ।

କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତ + ଅନ୍ତ) (ବ.ଶ୍ଵ.)
ସମାପ୍ତ କାରକ, ସିଦ୍ଧାନ୍ତକାରୀ (ବି)
ଶରୀର, ସମ, ପାପକାରୀ, ଶନବାର,
ଶିକ୍ଷା, ମୁଦ୍ର, ଶତ, ନଷ୍ଟପରେବ,

ଚେଦ୍ୟ, ଦୂରସଂଖ୍ୟା, ପୁରୁଷନାଳିତ
ପଳୋନ୍ତୁ କର୍ମ, ଯମଦେବତାଧୂଷ୍ଟ,
ଉରଣୀନଷ୍ଟ ।

କୃତଶ୍ଵରକ୍ତ—ୟୁଂ.ବି. (କୃତଶ୍ଵର + କ୍ର୍ୟ)
ଭଗବାନ, ବିଷ୍ଣୁ ।

କୃତଶ୍ଵରକଳ—ୟୁଂ.ବି. (କୃତଶ୍ଵର + କଳ)
ଯମକଳ—ୟୁଂ. ବି. (କୃତଶ୍ଵର + କଳ)

କୃତଶ୍ଵରକାନ୍ତ—ୟୁଂ. ବି. (କୃତଶ୍ଵର + କାନ୍ତ)
ଅନ୍ୟର ପ୍ରସରିତ ପିତା । [ଦ୍ର୍ବୀ ।

କୃତଶ୍ଵରକାନ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ରେଣ୍ଟକାନ୍ତାମକ ଗନ୍ଧ-
କୃତଶ୍ଵର—କ୍ଲୀ.ବି. (କାନ୍ତା) ପକାନ୍ତ, ସିଦ୍ଧାନ୍ତା

କୃତଶ୍ଵରକାନ୍ତା—କ୍ଲୀ.ବି. ସେ ଅନ୍ୟପାକ କରିଅଛି ।

କୃତଶ୍ଵରକାନ୍ତା—ୟୁଂ. ବି. ଯେ କୌଣସି
ମହୁତ୍ତ କାରୀ କରିଅଛି ।

କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତ + ଅପରାଧ)
(ବ.ଶ୍ଵ.) ଦୋଷୀ, ଅପରାଧୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ର—ୟୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵ.) ଯେ
ମନୋଯୋଗ ଦେଇଅଛି ମନୋଯୋଗୀ
ସମ୍ବ୍ରଦ, ସନ୍ଦବାନ୍ (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତବ୍ୟାନା ।

କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ର—ବି. (ବ.ଶ୍ଵ.) ପୁରୁଷରୁଷିରକୃତ
ନିର୍ବିରତ, ଅସୀମ, ସୀମାବିଶ୍ଵିଷ ।

କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ରକ—ୟୁଂ. ବି. (କୃତଶ୍ଵର + ପାତ୍ର)

କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ର—ୟୁଂ. ବି. (ବି.ଶ୍ଵ.) ଯାହାର
ଅଭିଷେକ କିମ୍ବା ସମନ୍ଦ ହୋଇଅଛି,
(ୟୁଂ.ବି) ଅଭିଷେକ ବଜପୁର । [ପଶ ।

କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ର—ୟୁଂ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଲେଳବାର
କୃତଶ୍ଵର—ୟୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ଵ.) କୃତକାରୀ,
ସମ୍ବଳ, ଦର୍ଶ, ନିପୁଣ, କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରକି
ଯୋଗୁସ୍ତୁଷ୍ଟ, ମୁକ୍ତସୁରୁଷ, ଚରଣାର୍ଥ ।

କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃତଶ୍ଵର + ପାତ୍ର)
କୃତକାରୀ, ଚରଣାର୍ଥା, ମନୋରଥିକ୍ଷିତ
କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ର—ୟୁଂ. ବି. (କୃତଶ୍ଵର + ମନ
+ କ,ଯ) ଯେ ଆପଣାକୁ କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ର ମନେ
କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ରୀ ।

କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ର—ବି. (କୃତଶ୍ଵର + ପାତ୍ର)
କୃତଶ୍ଵରପାତ୍ରକ । [ବିଶେଷ ।

କୃତଶ୍ଵରକଳ—ୟୁଂ. ବି. ଶିବଙ୍କର ଅନୁକର
କୃତଶ୍ଵରକଳ—ୟୁଂ. ବି. ଶିବଙ୍କର

କୃତାଳସ୍—ୟୁ. ବ. (କୃତ + ଆଲସ) କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସେ ନିଜର ଘର ନିମ୍ନଶ କରିଅଛି, (ବି) ଭେକ, ବେଙ୍ଗ ।

କୃତାବସକ୍ତିକ—ୟୁ.ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ବସ୍ତୁରେ ନିଜର ପୃଷ୍ଠାପତ୍ରର କାନ୍ଦୁ ଓ ଜଣା ବନ୍ଧିଅଛି ।

କୃତାବସ୍ତ୍ର—ୟୁ.ବି. ନିର୍ଦ୍ଦିତ, ପ୍ରିସ୍-
କୃତ, ରଙ୍ଗଦ୍ୱାରେ ଆହୁତ, ଅଭ୍ୟକ ।

କୃତାଶ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯେ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଆଶି କରିଅଛି ।

କୃତାସ୍ତ୍ର—ୟୁ.ବି. (କୃତ + ଅସ୍ତ୍ର) ବ.ଶ୍ର.,
ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରିକାଶ କରିଅଛି ।

କୃତାନ୍ତିକ—ୟୁ.ବି. (କୃତ + ଆନ୍ତିକ) ବ.ଶ୍ର., ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତ ସଂଖ୍ୟାବନ୍ଧନାବି
ବୈଜନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରିଅଛି, ଯେ
ବୈଜନିକ କର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧ କରିଅଛି ।

କୃତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃ + ଭା.ତି) କରଣ,
କିମ୍ବା, ହିଂସା, ଚନ୍ଦନ, ଯଳ, ଚେଷ୍ଟା,
ଆସନ୍ତ, ଯତ, ମାସ୍ତା, ଉତ୍ତରାଳ,
ମାୟାବିନୀ, ଡାକିନୀ, ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ,
କର୍ତ୍ତିନୀ, ଅସ୍ତ୍ରବୈଦ୍ୟ, ବିଷ୍ଟ, ବିଶ୍ଵତ୍ସଶେଷ୍ୟା ।

କୃତିଆ—ଗ୍ର.ବି. (ସ୍ତ୍ର. — କୃତିଆ) ଦାନବ
ମାନଙ୍କ ହୋମରୁ ବାହାରିଥିବା ପୁରୁଷ ।

କୃତିକର—ୟୁ. ବି. କୋଡ଼ିଏ ହାତିଥିବା
ସାବଧାନ୍ୟର ।

କୃତିତା (କୃତିତ) — ସ୍ତ୍ରୀ. (କୃ)ବି. (କୃତ
+ ତା (ତ୍ର) କୃ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟବିଜ,
ପୁଲପି, କୌଣସି, ସମତା, ଦମତା,
ଉପ୍ରସ୍ତରତା ।

କୃତିମାନ—ୟୁ. ବି. (କୃତ + ମାନ)
ଯେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଅଛି, ଜ୍ଞାନ
ପ୍ରାପନକର୍ତ୍ତା, କୁଣଳ, କୃତି ।

କୃତିରତ—ୟୁ. ବି. ବିଦେହ ବଣୀୟ
ବିଶ୍ଵତ୍ର ପୁରୁଷ ।

କୃତିରୋମା—ୟୁ. ବି. କୃତିରୁତର
ଜଣେ ସୁଷର ନାମ ।

କୃତିସାଧ୍ୟ—ବି. (କୃତି) ଚେଷ୍ଟାଦ୍ୱାର
ସାଧୁତ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

କୃତି—ୟୁ.ବି. (କୃତ + ରହ) କର୍ମକର୍ତ୍ତା
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ, ସମର୍ଥ, ନାୟକପୂର୍ବ, ଚର୍ଚି,

ଶକ୍ତି, ପଣ୍ଡିତ, କବି, ସାଧୁ, ପୁଣ୍ୟବାନ୍,
କୁଣଳ, କୃତାର୍ଥ, (ବି) ଚାପନରସ୍ତ୍ର,
(ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତିମା ।

କୃତେ—ଅବ୍ୟନିଷ୍ଠିତ କାର୍ଯ୍ୟାର୍ଥ, (ଗା.ବି)
ଦ୍ୱାରା, କର୍ତ୍ତିତ ।

କୃତେନ—ଅବ୍ୟନିଷ୍ଠିତ, କାର୍ଯ୍ୟାର୍ଥ ।

କୃତୋଭକ—ୟୁ.ବି. (କୃତ + ଭକ) ବ.ଶ୍ର.,
ଯେ, ସ୍ଥାନ କରିଅଛି, ଯେ ଜଳ
ପର୍ଣ୍ଣ ସାରିଅଛି, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତୋଭକା ।

କୃତୋଭାବ—ୟୁ.ବି. (କୃତ + ଭାବ) ବିବାହତ,
ପରଣିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତୋଭାବା ।

କୃତୋପକାର—ୟୁ.ବି. (କୃତ + ପକ-
କାର) ବ.ଶ୍ର., ଉପକାଶ, ଉପକୁତ, ଅନୁ-
ଗ୍ରହତ, ଅନୁଗ୍ରହକାଶ ।

କୃତୋପରେଶେଗ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.)
ଉପଭୂତ, ଯାହାକୁ ଉପରେଶ କରି
ଯାଇଅଛି ।

କୃତି—ବି. (କୃତ + ମ, ତ) ହୃଦ,
କଟାଯାଇଥିବା, ଯାହା ଛେଦନ କରି-
ଯାଇଅଛି, ବିଜ୍ଞିଦ, ବିଭକ୍ତ, ବେଷ୍ଟିତ,
ଅଭ୍ୟେତ ।

କୃତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃତ + ଭା.ତି) ଚର୍ମ,
ଶଳ, ଭୁର୍ଜପଦ, କୃତିକା, ଭୁଲ ।

କୃତିକାରି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃତ + କାରି + ଆ)
କୃତ୍ୟାସୁକଷତ, ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ, କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ତକ
ଧାରୀମାତା, ଶକଟ, ରଥ ।

କୃତିକାରିକେସ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀନାନ, କୁମାର ।

କୃତିକାରିବ—ୟୁ. (କୃତିକା + ଭୁ + ଅ) କାର୍ତ୍ତିକାରି
କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ତ, ସତ୍ତାନାନ ।

କୃତିକାର୍ଯ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (କୃତିକା + କାର୍ଯ୍ୟ)
କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ତ, ସତ୍ତାନାନ ।

କୃତିକାର୍ଯ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (କୃତିକା + କାର୍ଯ୍ୟ + ଅ)
ଶିବ, ବାହୁର ନାମ ।

କୃତିକାର୍ଯ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଶିବ,
ମହାଦେବ ।

କୃତିକୁ—ୟୁ.ବି. (କୃ + କ.କୁ) କର୍ତ୍ତିକ
ଶିଳ, କାର୍ଯ୍ୟଦଳ, କାର୍ତ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟାଶ,

ଚରୁର, ପାରଜମ, (ବି) ଶିଳ,
କାରିଗର ।

କୃତ୍ୟ—କ୍ଳୀ. ବି. (କୃତ + ମ, ଯ) କାରଣ,
ପ୍ରସ୍ତୋଳନ, ଉଦେଶ୍ୟ, କାର୍ଯ୍ୟ, ବ୍ୟକ୍ତି-
ରଣ୍ଯର ପ୍ରତ୍ୟେଷୁଭେଦ, (ବି) କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ,
ଯାହାକରିବା ଉଚିତ, କିଶ୍ଚାସିବାତକ,
ସମ୍ଭ, (ଗା.ବି) ସାମର୍ଥ୍ୟ, ଅଧ୍ୟକାର,
ସ୍ଵର, କାଣ୍ଡ, ଛଳ, କୃତ୍ୟାଶ, ଶୋକମଳ,
ଜୀବନଧାରଣୋପାସ୍, ସାମାରିକ କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ-
ମାନ ।

[କାରକ]

କୃତ୍ୟକ—ୟୁ. ବି. ବିଦ୍ୟେଷକ, ଯତ-
କୃତ୍ୟକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମାୟାବିନୀ, ଡାକ୍ତରୀ ।

କୃତ୍ୟକରିବା — ଶ୍ର. ବି. ସାମାରିକ କାର୍ଯ୍ୟ
ଚଲିବା ।

କୃତ୍ୟବାନ୍—ୟୁ. ବି. (କୃତ୍ୟ + ବାନ୍)
କାର୍ଯ୍ୟବାନ୍, ଯେ କର୍ତ୍ତିବ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ କରେ
ବା କରିଅଛି ।

କୃତ୍ୟବତ୍—ୟୁ. ବି. (କୃତ୍ୟ + ବତ୍ +
କ୍ଲ୍ୟ) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଲେ, ବିଧକ, ପଣ୍ଡିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଲେ ।

କୃତ୍ୟବିଦ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କାର୍ଯ୍ୟ-
ପ୍ରଶାଳୀ, କର୍ତ୍ତିବ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ ନିସ୍ତମ ।

କୃତ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃତ୍ୟ + ଯ + ଆ) କିମ୍ବା
କାର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରମୂଳ ମାରଣାବି ଆରଣ୍ୟର
ବ୍ୟାପର, ପରର ଅନ୍ତର୍ଭବନ ଉଚେ-
ଶାରେ ତାହା କପ୍ରେସ୍ୟ ଗ; ନମବିଶେଷ,
ଦେବତା, ଦେବତାକୁ ଦିଅଯିବା ବଳ ।

କୃତ୍ୟକୃତ—ୟୁ. ବି. (କୃତ୍ୟ + କୃ +
କ୍ଲ୍ୟ) ଯେ ଅଭ୍ୟୁର (ତାହାକି) କାର୍ତ୍ତି-
କରେ ।

କୃତ୍ୟପୁରୁଷ—ଗ୍ର.ବି. ଅଭ୍ୟୁରାର୍ଥେରେ
ଦେବତାକୁ ବଳ ଦିଅଯାଏ ।

କୃତ୍ୟମୂଳ—ଗ୍ର. ବି. ଦେତ୍ୟବିଶେଷ ।

କୃତିମ—କ୍ଳୀ. ବି. (କୃ + ଶ, ତିମ) ଅଗ୍ରା-
କୃତିକ, କାଳିନିକ, ମନଗଢ଼ା, ପର୍ବତୀ
ଅବଶ୍ୟକ, ନକଳବାହ୍ୟ, କାଳୀ, ଭେଲ,
ଅସଥାର୍, ପୌଷ୍ଟି, ଦତ୍ତକ (ପୁତ୍ର),
(ଗା.ବି) ମଥ୍ୟମକଦମ୍ବା, ପ୍ରତ୍ୟେଷ ।

କୃତିମଦନ୍ତ—କ୍ଳୀ. ବି. (କ.ଧା) ନକଳ-
ଦାତ୍ର ।

କୃତିମଧ୍ୟ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ଧୂପ,
ଶୁଦ୍ଧିଲ, ଲବଣ୍ୟଶେଷ ।

କୃତିମଧ୍ୟପକ—ସୁ. ବ. ମଣ୍ଡିତପକ୍ଷତ୍ଵବ୍ୟ
ତଥେଷ୍ଟ ।

କୃତିମପୁର—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ପୋଷା-
ପୁର, ପୋଷିଆ-ପୁଅ, ବସନାତ କିମ୍ବା
କୃତିମ ପୁରିଳକା ।

କୃତିମପୁରକ—ସୁ. ବ. ପିତୁଳା, କୁଣ୍ଡଳ ।

କୃତିମବନ—କୀ. ବ. (କ.ଧା) ଦୀତାବନ
ଉଦ୍‌ବାନ, ବିଶ୍ଵ ।

କୃତିମପରି—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ଶୁଣ-
ଜାତ ରଶି ବା ଶଖା, ଶୁଣଫଳ ।

କୃତିମା—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରର ଅନ୍ତର୍ବିନ୍ଦୁ
କରିବା ବ୍ୟକ୍ତ, ସେ ନାଲ୍ କରେ, ସେ
ମିଥ୍ୟମକମମା ସ୍ମୃତିବରେ ।

କୃତିମାଞ୍ଜଳ—ବ. ଆୟୁଷ୍ମଦେବୋତ୍ତ୍ଵ ପୁର
ପ୍ରକାର ଅଞ୍ଜନମଧ୍ୟରୁ ଏକପ୍ରକାର ଅଞ୍ଜନ
କୃତ୍ସମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ।

କୃତ୍ୟା—ସୁ. ବି. କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, କର୍ମବାନ,
(ଅବ୍ୟ) କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନକର, କାର୍ଯ୍ୟକର-
ସାର । [କନ୍ଦା]

କୃତ୍ୟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବ୍ୟାସପୁର ଶୁକଦେବଙ୍କ
କୃତ୍ୟୀ—ସୁ. ବି. ପୁରକର୍ମବୁଣ୍ଡ, ଯୋଜା,
କର୍ତ୍ତ୍ଵିବ୍ୟ । [ସମ୍ବ୍ରଦ୍ଧି]

କୃତ୍ୟ—ବ. (କୃତ୍ୟ + କ, ସ) ଜଳ, ପାପ-
କୃତ୍ୟ—ବି. (କୃତ୍ୟ + କ, ସ) ସମୁଦ୍ରାୟ,
ସକଳ, (ବି) ପାଶ୍, ପିଲୁ, ପେଟ, ଜଳ ।

କୃତ୍ୟକ-ବି. ଅବ୍ୟ. ସମୁଦ୍ରାୟ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ।

କୃତ୍ୟବତ୍—ସୁ. ବି. (କୃତ୍ୟ + ବତ୍ +
କିପା) ସହଜ ।

କୃତ୍ୟାଶୀ—ଅବ୍ୟ. ସମ୍ମୁଖୀନୀରୁପେ ।

କୃତ୍ୟନଦୟ—କୀ. ବ. (କ.ଧା) ସମ୍ମା
ଦୁଦୟ ।

କୃତ୍ୟାୟୁତ—ବି. ସମ୍ମୁଖୀନୀରୁପେ ବିଶ୍ଵତ ।

କୃତ୍ୟ—ସୁ. ବି. (କୃତ୍ୟ + ଅନ୍ତର୍ବିନ୍ଦୁ) ବ.ବ୍ରୀ.
କୃତ୍ୟପ୍ରତ୍ୟେକର ଯେଉଁବେ କିମ୍ବା
ହୋଇଥାଏ ।

କୃତ୍ୟପଦ—ବ. କୃତ୍ୟପତ୍ୟୁନ୍ଦ, ଶର ।

କୃତ୍ୟପ୍ରକରଣ—ବ. କୃତ୍ୟପତ୍ୟୁନ୍ଦ, ସମ୍ମା-

କରେ ଆଲେଚନା ହୋଇଥିବା ବ୍ୟାକ-
ରଶ ଅଂଶ ।

କୃତ୍ୟର—କୀ. ବ. (କୃତ୍ୟ + ଅର) ଗୁର୍ହ,
ଭଣ୍ଟାର, ଉଦର, ପେଟ, ପାତିବିଶେଷ,
ଧାନ୍ୟାଗାର, ଗୋଲ ।

କୃତ୍ୟନ—ବି. କ୍ଷତ୍ର. ଅଳ୍ପ ତୁସ । (ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

କୃତ୍ୟନ୍ତି—ସୁ. ବି. ଯାହାର କାନ୍ଦୁଇଛି
କୃତ୍ୟନ—କୀ. ବ. ଭାଗ, ଅଂଶ ଛେଦନ,
ଲଙ୍ଘନ ।

କୃତ୍ୟନ—କୀ. ବ. (କୃତ୍ୟ + ଭା, ଅନ)
ଛେଦନ, କର୍ତ୍ତ୍ଵ ସିତାର ବଜାଇବା
ସମୟରେ ବାମହାତରେ ତାର ଶ୍ରୀ ଶରୀର
ଦେବାକର୍ମ ।

କୃତ୍ୟନକାରୀ—ସୁ. ବି. (କୃତ୍ୟନ + କ +
କ, ଇନ) କର୍ତ୍ତ୍ଵକାରୀ, ଛେଦନାଶୀଳ,
ଛେଦନ (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃତ୍ୟନ କାରୀଣୀ ।

କୃତ୍ୟନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୃତ୍ୟ + ଅନ + କ)
ଛେଦନାସ, ଛେଦନ, କର୍ତ୍ତ୍ଵ, ହୁଏ ।

କୃତ୍ୟନକା—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. କୃତ୍ୟନ + କ + ଆ)
ହୁଏକା, ହୁଏକାର, ହୁଏକାରି ।

କୃପ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୃପ + ଅ) ଅଷ୍ଟାମାଙ୍କ
ମାମୁ, ବାସଦେବ, ଦେବଶର ଜନ୍ମକ
ବିଜ୍ଞାନରତ୍ନରତ୍ନିକ ମୁହଁ, ଶୌତମଙ୍ଗ
ପୁଣି ।

କୃପଣ—ସୁ. ବ. (କୃପ + କ, ଅନ) ଦାନ,
ଅଦାତା, ଲେଶା, ପ୍ରୁଦ୍ଧ, କାମୀ, ବ୍ୟକ୍ତ-
କାତର, କୁଣ୍ଠିତ, ଅନୁଦାର, ସତ,
କୁର୍ବିତ, (ସୁ. ବି) କୃମି, (କୀ) ଦେନେ
ଦୟା, ଅନୁକମ୍ପା, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃପଣା ।

କୃପଣକାଣୀ—ସୁ. ସେ କିମ୍ବ ଅଭିନ୍ନା
ପ୍ରକାଶ କରିଥୁବୁ ।

କୃପଣା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବ୍ୟକ୍ତକୁଣ୍ଠା ।

କୃପଣୀ—ବି. ପ୍ରୁଦ୍ଧମନୀ, କରମନୀ ।

କୃପଣବସ୍ତଳ—ସୁ. ବି. ଦୟାକୁଳ, ଦରି-
ଦ୍ରୁତ ଦୁଃଖମୋତ୍ତମେ ତୟତ ।

କୃପଣୀ—ସୁ. ବ. କୃପଣତାପ୍ରୁଦ୍ଧ, ଦାନ,
ଗରବ, ଲେଶା ।

କୃପଣ୍ଟ—ସୁ. ବି. ପ୍ରୋତା, ଯେ ପ୍ରବକରେ,
ସେ ଶୁଣଗାନ କରେ ।

କୃପନାଳ—ବି. କର୍ମପ୍ରାନ ।

କୃପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୃପ + ଅ, ଆ) ଦୟା,
ଅନୁଗ୍ରହ, ପ୍ରେତ, ସହାନୁଭୂତି, କରୁଣା,
ନଦୀବିଶେଷ ।

କୃପାକଟାଷ—କୀ. ବ. (କ.ଧା) ଦୟାପୁଣ୍ଣ
ଶର୍ତ୍ତବ୍ରତ୍ତି, ଦୟା, ଅନୁଗ୍ରହ ।

କୃପାକର—ସୁ. ବି. ଦୟାକୁଳ, ପ୍ରେତବାନ ।

କୃପାମୟୀ—ବ. (ନାମ) ଅଷ୍ଟାମାଙ୍କ
ମାମୁ, ଦ୍ରୋଣାମୟୀଙ୍କ ଶଳା ।

କୃପାଶ—ସୁ. ବ. (କୃପ + ଅନ) ଶତ୍ରୁ,
ଶ୍ରୀ, କରବାଳ, ତେବୁ, କୃଷ୍ଣ, କଟରୀ ।

କୃପାଶେକ—ସୁ. ବି. (କୃପାଶ + କ) ଶତ୍ରୁଗ
କୃପାଶ୍ଵିଶାୟ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଅସ୍ତି
ଯାହାର ଏକମାତ୍ର ସର୍ବୀ ।

କୃପାଶପାଣି—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ଶତ୍ରୁଗ-
ହସ୍ତ, ଅସ୍ତିଧାରୀ ।

କୃପାଶିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୃପାଶିକ + ଅ)
ହୁଏକା, ହେଟଶ୍ରୀ, କୃର, କଟରୀ ।

କୃପାଶି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୃପାଶ + ଶି) କର୍ତ୍ତ୍ଵା,
କରୁଣା, ହୁଏ ।

କୃପାଦୁଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ଦୟାପୁଣ୍ଣ
ଦୟା, ଅନୁଗ୍ରହୀତ୍ ।

କୃପାଦେତ—ସୁ. ବି. ପ୍ରତିରେତ ।

କୃପାନିଧାନ—ବ. (ପତତ୍ର) କୃପାନିଧ
(ଦେଖ) ।

କୃପାନିଧ୍ୟ—ସୁ. ବି. ଦୟାକାନିଧାନ, ଯୋଗୀ
ବାଚି, (ବି) ଦୟାକାନ୍ଦ, ଦୟାଗାଳ ।

କୃପାନେତ—କୀ. ବ. (କ.ଧା) କୃପାକଟାଷ
କରୁଣାନୟନ ।

କୃପାନ୍ତ—ସୁ. ବି. (ପତତ୍ର) ଦୟାକୁଳ,
କୃପାକୁଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃପାନ୍ତା ।

କୃପାପାତ୍ର—ସୁ. ବି. କନେକ ପ୍ରକାରକାର,
ଦୟାର ଯୋଗୀ ବ୍ୟକ୍ତ ।

କୃପାଭିମ୍ବ—ବ. (ପତତ୍ର) ଅନୁଗ୍ରହପ୍ରାର୍ଥନା ।

କୃପାମୟ—ୟୁ. ବି. (କୃପା + ମୟ) କୃପାବାନ୍ (ଦେଖ)।

କୃପାମୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃପାମୟ + ର) କୃପାମୟର ସୀରଙ୍ଗ,(ବି)କୁର୍ରାଙ୍କର ନାମ
କୃପାମୟ—ୟୁ. ବି. ବିଶ୍ୱାତ ସମ୍ମୁତ
ପ୍ରକ୍ଳାନକାର । [କୃପାବାନ୍]

କୃପାକୁ—ୟୁ. ବି. (କୃପା + ଆକୁ)ଦୟାକୁ,
କୃପାବଲୋକନ୍—କୀ. ବି. (ଶତତ୍ରୁ)

କୃପାଦୂଷ୍ଟ, କରୁଣାକଟାମ୍ ।

କୃପାବାନ—ୟୁ. ବି. (କୃପା + ବାନ୍)

ଦୟା କୁ, କରୁଣାମସ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃପାବତ୍ତା ।

କୃପାବାଗର—ବି. ବି. କୃପାନ୍ଧ(ଦେଖ)

କୃପିତ୍ତିବା—ଶ୍ରୀ. ବୁ. ବି. ସିଦ୍ଧକବି

ବଲରମଦାସ ।

କୃପାପିନ୍ଦ୍ର—ୟୁ. ବି. ଦୟାସାଗର (ବି),
ଦୟାମୟ ।

କୃପାପିନ୍ଦ୍ରଦାସ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରପିତରିହଳାଯୁ

ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ କରିବିଶେଷ ।

କୃପୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃପ + ର)ଦ୍ରେଶ୍ୱରୀରୀଙ୍କ

ପରୀ, ଅଶ୍ଵଚୂମାଙ୍କ ମାତା ।

କୃପୀଟ—କୀ. ବି. (କୃପ + ରଟ)ରକର,

ଜଳ, ଜଙ୍ଗଳ, ଗର୍ଭ, କାମ୍ପ, ଜାଳଣି-
କାଠ, ବନ ।

କୃପୀଟପାଳ—ୟୁ. ବି. (କୃପୀଟ + ପାଳ +

କ. ଅଥାଏ)ପମୁଦ୍ର, ପବନ, ବାୟୁ, ନୌକାର
ଆହୁନ୍ ।

କୃପୀଟଗୋନ—ୟୁ. ବି. (କୃପୀଟ + ଗୋନ)

ବ. ଶ୍ରୀ, ଅର୍ପି, ବୈଶ୍ନାନର ।

କୃପୀପତି—ୟୁ. ବି. ଦ୍ରୋଶାର୍ଥୀ ।

କୃପୀପୁତ୍ର, କୃପୀପୁତ୍ର—ୟୁ. ବି. ଅଶ୍ଵଚୂମା

କୃମ—ୟୁ. ବି. (ବନ + ର)କାଟ, ଛଳ,
ଲକ୍ଷା, ପୋକ, ଗଧ, ରେଗବିଶେଷ,

ଉଦର କାତ୍ରେଗ, ତସର ବା ରେଶମ-
ପୋକ, ରୁକ୍ତିଆରୀ, ସବଖର ଭାବ ।

କୃମିକ—ୟୁ. ବି. (କୃମ + କ)କୃମି କାଟ,
କୃମସର୍ପ, ଶୁଆ, କମୁକ ।

କୃମିକଣ୍ଠ—କୀ. ବି. କଢ଼ିଙ୍ଗ, ଯଞ୍ଜଞ୍ଜମୁରି,
ଚିତ୍ରାଙ୍ଗ, ଚିତା ।

କୃମିକର—ୟୁ. ବି. (କୃମି + କ) କାଟ
ବିଶେଷ ।

କୃମିକଣ୍ଠ, କୃମିକଣ୍ଠକ—ୟୁ. ବି. କଣ୍ଠରେଗ
ବିଶେଷ, କରିବେ ଜନ୍ମିବା ପୋକ ।

କୃମିକୋଷ, କୃମିକୋଷ—ୟୁ. ବି. (ଶତତ୍ରୁ)

ଫଳବିଶେଷ, ମାଳୁଫଳ, ରେଶମ
ପେ କଙ୍କ ଜୋଟି ।

କୃମିକୋଷୋଡ୍ର—ବି. (କୃମିକୋଷ +
ଭଦ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀ + କ. ଅ) କୋଷେୟ ବସ୍ତ୍ର,
ରେଶମ ଲଗା ।

କୃମିଗ୍ରନ୍ତ—ୟୁ. ବି. ସଂକଳନର ରେଗବିଶେଷ
କୃମିଗାତକ—ୟୁ. ବି. (ଶତତ୍ରୁ)ଗାତା

ଦ୍ଵାରା କୃମି ନଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି (ଭିଷମ), (ବି)
ବିଭିନ୍ନ, ବାଇବିଭିନ୍ନ ।

କୃମିଗାତା—ବି. (କୃମି + ହନ୍ + ର)

କୃମିନାଶକ, (ୟୁ. ବି.)ବିଭିନ୍ନ ।

କୃମିନ୍ଦୁ—ୟୁ. ବି. (କୃମି + ହନ୍ + ଅ)

ବିଭିନ୍ନ, ପଲଣ୍ଟ, ପିଆଳ, ମନ୍ଦାର,
ଭାଲାଆ, (ବି) କୃମିନାଶକ, କ୍ଷାଟମାରକ ।

କୃମିନ୍ଦୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହୁଳିଦା, ହରିତା ।

କୃମିନ୍ଦୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃମିନ୍ଦୁ + ର)ଧୂମପଦା-
ତୃଷ୍ଣ, ବିଭିନ୍ନ, ହରିତା, ହୁଳଦା ।

କୃମିନ୍ଦୁ—କୀ. ବି. (କୃମି + ହନ୍ + ଅ)

ଅଶୁରୁକାଠ, (ବି) କୃମିନ୍ଦୁ ଜାତ,
ଜୀଠୋଇବ, (ଶ୍ରୀ) କୃମିଲା ।

କୃମିଗ୍ରାହ—କୀ. ବି. ଅଶୁରୁତନ ।

କୃମିଜଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୃମିଶଳ ।

କୃମିଜଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲକ୍ଷା, ଲକ୍ଷ ।

କୃମିଜଳ—ବି. (କୃମି + ନ) କୃମିପ୍ରତ୍ଯକ୍ଷ,
କୃମିପୁଣ୍ୟ । [ଦାନ୍ତବିନ୍ଦରେଗ] ।

କୃମିଜଳ, କୃମିଜଳ—ୟୁ. ବି. ଦନ୍ତବିନ୍ଦ
କୃମିନାଶକ—ବି. (ଶତତ୍ରୁ)କୃମିନାଶକ

(ଦେଖ) । [ଦନ୍ତବିନ୍ଦକ] ।

କୃମିପଦକ—ୟୁ. ବି. (ମଧ୍ୟ, କ. ଧା) ବଲୁକ,
କୃମିପଳ—ୟୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯଙ୍ଗ ତିମ୍ବିର
ଗଛ, ଉତ୍ତମପରଗଛ ।

କୃମିବିଭିନ୍ନ—ବି. ଯେଉଁ ଶାତକ୍ରତ୍ତାର
ପେଟରେ ଦେଖି କୃମି ହୁଅନ୍ତି ।

କୃମିଭିଷମ—ୟୁ. ବି. ନରକବିଶେଷ ।

କୃମିଭେଜନ—ୟୁ. ବି. ନରକବିଶେଷ ।
କୃମିମାନ—ୟୁ. ବି. (କୃମି + ମାନ) କମ୍ପି-
ମାନ୍ତ୍ରିତ, କମ୍ପିବିଶେଷ ।

କୃମିଭର—ବି. (କୃମି + ଭର) ଲକ୍ଷା-
ରଞ୍ଜିତ, ନାଇରଙ୍ଗ କରିଯାଇଥିବା ।

କୃମିଭୁ—ୟୁ. ବି. କୃମି ଯୋଗୁରେଗ ।
କୃମିଲ—ବି. (କୃମି + ଲ) କୃମିପ୍ରତ୍ଯକ୍ଷ,
(ୟୁ. ବି) ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଜନପଦ ।

କୃମିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃମି + ଲା + ଅ +
ଆ)ବହୁପ୍ରବଳ ସ୍ତ୍ରୀ, ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଦେଖି
ସନ୍ନାନ ଜନ୍ମ କରେ ।

କୃମିଲାଶ—ୟୁ. ବି. ଆଜମୀର ବଶୀଯୁ
ଜଣେ ଘାଇ ।

କୃମିଲିନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃମିଲ + ଲିନା +
ଆ) ବହୁପ୍ରବଳ ସ୍ତ୍ରୀ, ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଦେଖି
ସନ୍ନାନ କରୁ ନାହିଁ ।

କୃମିଲିନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କେ ପାମ୍ବକୁଷ ।

କୃମିଲିନ୍ଦ—ୟୁ. ବି. ଶଙ୍କରବିଶେଷ ।

କୃମିଲିନ୍ଦ—ୟୁ. ବି. ବିଭିନ୍ନ, ରକ୍ତପ୍ରତ୍ଯକ୍ଷକ ।

କୃମିଲିନ୍ଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜଳଶଳ, ଶାମୁକା ।

କୃମିଲେନ, କୃମିଲେନକ—ୟୁ. ବି. (କୃମି +
ଲେନ)କ. ଧା, ବଲୁକି, ଉତ୍ତମକ୍ଷା ।

କୃମିଲେନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଷରଦେବ ।

କୃମିଲିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃମି + ଲିଲା +
ଆ) ବନମୁଦ୍ରିଗ, ବଣମୁଗ ।

କୃମିଲିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଧଳାଶ୍ରମ, ଶୁକ୍ଳଶ୍ରମ ।

କୃମିଲିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନରକଭେଦ ।

କୃମିଲିଲକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୁବାକିନ୍ଦ୍ର, ଶୁଅଗଛ ।

କୃମିଲିଲକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୃମି (କୃମି + ଲିଲକ) କିମ୍ବା
ଶୁଅଗଛ ।

କୃମିଲିଲକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୁବାକିନ୍ଦ୍ର, ଶୁଅଗଛ ।

କୃମିଲିଲକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୁବାକିନ୍ଦ୍ର, ଶୁଅଗଛ ।

ସୁମ୍ଭୁ, ଅସମ୍ଭୁତ୍ତୁ, ଦରିଦ୍ର, ମନ୍ଦବୀର୍ଯ୍ୟ, (ୟୁ.ବ.) ବିଷ୍ଣୁ, ଜଣେ ରୁଷିକୁମାର, ସୀରାକଟକଲେଖନ ନାଗବିଶେଷ ।
କୃଶକଟୀ—ୟୁ.ସ୍ଥି. ବି. (ବ.ଶ.) କୃଶମଧ
(ଦେଖ) । [ଗୋରୁ ଅଛି ।

କୃଶରୁ—ୟୁ.ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାର କୀଣ
କୃଶର—ବି. (କୃଶ + ର ଅନ) ନାହିଁଛନ
କୃଶତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ଶୀରତା, କୃଶତ୍ତ, କୃଶର-
ଧର୍ମ ।

କୃଶନ—କ୍ରୀ. ବ. ସୁବର୍ଣ୍ଣ, ସୁର୍ଣ୍ଣ ।

କୃଶନାବାନ୍—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ସୁର୍ମିମୟ ନାନା
ଆଭରଣୟକ୍ତ ।

କୃଶମ—ବି. (କୃଶର + ରନ) ସୁବର୍ଣ୍ଣ-
ଅଳଙ୍କାରବିଶିଷ୍ଟ ।

କୃଶତ୍ତତ୍ତ୍ଵ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଯେଉଁ
ବ୍ୟକ୍ତ ତ୍ରଯମାନକ୍ତ ଅଛି ସାମାନ୍ୟପରି-
ମାରେ ଖାରବାକୁ ଦିବ ।

କୃଶମଧ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାଦେହର
ମହିଅଂଶ ସବୁ, କୃଶକଟୀ ।

କୃଶର—ୟୁ. ବି. (କୃଶ + ର + ଅ) ଛଳ-
ମଗ୍ନିତାନ୍, ଶ୍ରୀପର, ଖେତତ୍ତ ।

କୃଶରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୃଶର + ଅ) ଫେରୁତ୍ତୀ
କୃଶର (ଦେଖ) ।

କୃଶଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୃଶ + ଲା + ଅ + ଅ)
କେଣ, ବାଳ, କୃତ୍ତଳ ।

କୃଶଶାଖ—ୟୁ. ବି. ପର୍ବତ, ପାମଢା,
ସୁଦୃତ ଶାଖବିଶିଷ୍ଟ ।

କୃଶା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୃଶ ସ୍ଥାନିଙ୍ଗ, (ଗ୍ରା.ବ.)
ଶୀଶ, ବିଲୁ ପ୍ରତି, ବିନଷ୍ଟ ।

କୃଶକୁ—ୟୁ. ବି. ଅବ୍ରି ।

କୃଶାଷ—ବି. (ବ.ଶ.) ମାଜଭ୍ରା ।

କୃଶାଙ୍କ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଶୀକୋଷ,
ଶୀଶ ଦେହ ବିଶିଷ୍ଟ, (ବି) ଶିବ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କୃଶାଙ୍କୀ, (ୟୁ.ବ.) ଲୁତା, ମାଜଭ୍ରା ।

କୃଶାଙ୍କୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପ୍ରିୟଜୁଲତା, (ବି.)
ବ.ଶ.) ଶୀଶାଙ୍କୀ, ଶୀକୋଷ ।

କୃଶାଙ୍କ-ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଅବ୍ରି, ବୈଶ୍ଵାଦର
କୃଶକୁ—ୟୁ. ବି. (କୃଶ + ଅନ୍ତୁ) ଅବ୍ରି,
ଚିତ୍ତକୃଷ, ସୋମପାଳକ, ବାମପାର୍ଶ୍ଵ
ରଶ୍ମିଧାରକ, ଧଳାଚିତାରୁ ।

କୃଶାନୁକ—ବି. ଅବ୍ରି ପ୍ରତି ।

କୃଶା ନୂରେତଃ—ୟୁ. ବି. (କୃଶାନୁ +
ରେତଃ) ମହାଦେବ, (କ୍ରୀ) ଅବ୍ରି କର-
ତେଜ ।

କୃଶାଷ—ୟୁ. ବି. ମୁନ୍ଦବିଶେଷ, ବିଶ୍ଵାମିଷଙ୍କ
ବୁଦ୍ଧ, ଦଶକର ଜାମତା, (ବି.ବଶ)
ଯାହାର ସ୍ତ୍ରୀ ଅଶ୍ଵ ଅଛି ।

କୃଶାଷୀ—ୟୁ. ବି. (କୃଶାଷ + ଲନ)
ନାତୁଆ, ନଞ୍ଚିକ, ନଟ ।

କୃଶୋଦର—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଶୀଶ-
କଟୀପ୍ରତି, (ବି) ଶୀଶଦର, ସବୁଆପେଟ
କୃଶୋଦର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶୀଶଦରବିଶିଷ୍ଟ
ହୀ, ଶୀଶକଟୀପ୍ରତି ହୀ ।

କୃଶିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଆଶୁକଣ୍ଠୀଲତା, ମୁଖ
କାନିଲତା ।

କୃଷ—(ଧାର୍ଯ୍ୟ) ହୁଲକରବା, ରୁଷକରବା,
ରୁଜିକା, ଆଶାଆପକୁଟାଶିକା, ସେନା
ମୁଲନ କରିବା, ଧନୁକୁ ଲୁଆଁଜିବା,
ପରସ୍ତକରିବା, କଷ୍ଟଦେବା ।

କୃଷକ - ଯୁ. ବି. (କୃଷ + କ) ଚଷା,
ବଲଦ, ବୃକ୍ଷ, (କ୍ରୀ) ପଳ, ଲୁଜଳ,
(ବି) କର୍ଷକ, ଆକର୍ଷଣକାରୀ ।

କୃଷନ—ୟୁ. ବି. କୃଷନୁ ।

କୃଷାଶ—ବି. (କୃଷ + ଆନ୍ତୁ) କୃଷକ,
ଚଷା, କର୍ଷଣ, ହୁଲକରବା ।

କୃଷାଶୁ—ୟୁ. ବି. (କୃଷାଶ + ଅନ୍ତୁ) ଅବ୍ରି
କୃଷି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୃଷାଶ + ଉତ୍ତର) କୃଷିକର୍ମ,
କୃଷିଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ଵାଦିତଃପଲ, ବୈଶ୍ଵାଦ୍ଵାରି,
ମୁଷକାସ, ପୁତ୍ରମା, (ଗ୍ରା.ବ.) ଷେଷ, ଭୁମି

କୃଷିକ—ୟୁ. ବି. (କୃଷାଶ + କ + ଉତ୍ତର)
କୃଷକ, (ଦେଖ) ।

କୃଷିକର୍ମ—କ୍ରୀ. ବ. ରୁଷକାମ, ରୁଷବାସ ।

କୃଷିକାତ—ବି. (ପତର) ରୁଷହୋଇ
ଆମଦାନ କରିବିବା, କୃଷିଦ୍ୱାରାବିଷ୍ମା-
(ଅପଲ ଓ ଶେଷାଦି) ।

କୃଷିକାମ—ୟୁ. ବି. (କୃଷି + କାମ + ଉତ୍ତର)
ଯେଉଁ ବଂତୁ ରୁଷକର ଜାବନ ଖାରଶ
କରେ, କୃଷକ, ରୁଷା ।

କୃଷର—ୟୁ. ବ. ଶିବ ।

କୃଷ—ବି. (କୃଷ + ଶ) ଶ୍ରାବନବାନ, ବିଷ୍ଣୁ
ପରାତ୍ମନ, ବେଦବ୍ୟାସ, ଅର୍ଦ୍ଧନ, ମଧ୍ୟ
ପାଣିବ, କାବ, କୋକିଳ, କରଞ୍ଜର,
ମଳବର୍ଣ୍ଣ, ମରିଚ, ରୌତ୍, କାଲାବୁରୁ,
ନଳାଞ୍ଜନ, ନଳାବୁଷ, ପିପୁଳୀ, ପାପ,
ଦାଷା, ନଳପୁର୍ବ ବା, କୃଷମାର୍ଗ, ଗମ୍ଭୀର,
କେତୁକା, ସାରିକାବିଶେଷ, ସକର୍ଷପର୍ବତ,
ପର୍ବତୀ କାକୋଳୀ, ସୋମବାଜୀ, ଧାନ-
ବିଶେଷ, ଅକ୍ଷମାସ, ଏକପରମ, ଯେଉଁ
ପରମରେ ତନୁଙ୍କର ହ୍ରାସହୁଏ, କୃଷ୍ଣପରମା-
ଭୂମା ଦେବତା, କୃଷ୍ଣପାର ମୁଗ,
ଦେବତୋତ ଅସୁରବିଶେଷ, ରଷ୍ଟିବିଶେଷ
ଅଶ୍ଵିତୋଳା, ଜଣେ ଦାଗବୁଜ, କଳିପୁର,
ଅଭକାର, ଅଶ୍ଵିକର୍ମ, ଅଶ୍ଵି, ଶୃତ, ସୀମ
ସୁରୁମା, (ବି) କାଳିଆ, କଳା, ମନ
ଜ୍ଳ, ଗାଢ଼ମଳ ଅଭକରମୟ,
(ବ୍ୟକ୍ତାର୍ଥୀ) ଗ୍ରା. ବ. ଅପମ ।

କୃଷକ—ୟୁ. ବି. (କୃଷ + କ) କୃଷ୍ଣପର୍ବତ
କଳା ସୋରଷ, (କ୍ରୀ. ବ) କୃଷ୍ଣଦୀର, ଚର୍ମ ।

କୃଷକଥା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ପତର) କୃଷ୍ଣମାଳା,
ଶ୍ରାବନକର ଗୁଣ ବର୍ଣ୍ଣନା, ଶ୍ରାବନ
ପ୍ରସ୍ତରିତ ଧର୍ମକଥା ।

କୃଷକନ—କ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ.) ରେତପଡ଼ୁ ।

କୃଷକର୍କଟ(କ)—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) କଳା
କଳିଡ଼ା, ମାଞ୍ଚିଆ କଳିଡ଼ା ।

କୃଷକର୍ମ—କ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ଦୂର୍ମିଳ,
ପାପ କାର୍ଯ୍ୟ, ବ୍ରଣର ଚକିତା ପ୍ରକିମ୍ବୀ-
ବିଶେଷ । [ପାପୀ, ଦୋଷୀ ।

କୃଷକମୀ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୂର୍ମିଳିତ,
କୃଷକଳ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ସମାମ
ଖାଗ ଦୂର୍ମିଳବିଶେଷ ।

କୃଷକାକ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ତୋଣ,
କାକ, ତାମରକାର, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବ) ବାଙ୍ଗ ।

କୃଷକାୟ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
ଶୀଶର ବିଶିଷ୍ଟ, ଯାହାର ଦେହର ବର୍ଣ୍ଣ
କଳା, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃଷକାୟା, (ୟୁ. ବ)
ମହୁସ ।

କୃଷ୍ଣକାର୍ତ୍ତ୍ତୁ—କୀ. ବ. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) କଳାଗୁରୁ ।
କୃଷ୍ଣକେଳ—ବି. ଏକ ଜାଣିଥି ଫୁଲଗୁଲୁ,
ରଙ୍ଗଣୀ ପଲଗର ।
କୃଷ୍ଣକୋହଳ—ୟୁ. ବି. (କୃଷ୍ଣକୋହ
+ ଲା + ଅ) ଦୁଃଖକୀର୍ତ୍ତକ, ଚାଆଶ ।
କୃଷ୍ଣଗଣୀ—ବି. କୃଷ୍ଣନାନଦୀର ନାମବିଶେଷ ।
କୃଷ୍ଣ ଗତ—ୟୁ. ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) ଅର୍ପି ।
କୃଷ୍ଣଗନ୍ଧୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) ଶୋଭିତ୍ତକ
ଦୃଷ୍ଟି, ସକନା ଗଛ ।
କୃଷ୍ଣଗନ୍ଧକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶୋଭିତ୍ତକ ଦୃଷ୍ଟି
କୃଷ୍ଣଗର୍ଭ—ୟୁ. ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) କଟକଳ
ଦୃଷ୍ଟି ।
କୃଷ୍ଣଗର୍ବି—ୟୁ. ବି. ଝଳମରି, (ଗ୍ରା.ବି)
ଖଲମୋଟର ଦର୍ଶିଣିପୂର୍ବରେ ଅବସ୍ଥିତ
ଖେଳକୋଟ ବଜାର ଉଚତମ ପଥତ ।
କୃଷ୍ଣଗୀତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବିଧା) କୃଷ୍ଣ ବିଷୟକ
ଗାନ ।
କୃଷ୍ଣଗ୍ରୀବ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) କୃଷ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣ
ଗଲଦେଶବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ (ଅଳାଦି), (ୟୁ.ବି)
ମାଳକଣ୍ଠ, ଶିବ ।
କୃଷ୍ଣଚର୍ବୁଦ୍ଧଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କର୍ମଧା) କୃଷ୍ଣ
ପଥର ଚର୍ବୁଦ୍ଧଶୀ ଶିଥ ।
କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦନ—କୀ. ବି. (କ.ଧା) ପାତ
ଚନ୍ଦନ, ହରଚନ୍ଦନ ।
କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର—ୟୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର ତୁଳ୍ୟମୋହର
କୃଷ୍ଣ, ବସୁଦେବ ।
କୃଷ୍ଣଚର—ବି. ଭୁବନ୍ଦ୍ର, କୃଷ୍ଣସ୍ମରିତୀୟ
ରବାଦି ।
କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) ପୁଷ୍ପବିଶେଷ
ବା ତାହାର ଗଛ, ଗୁଞ୍ଜା, କିଙ୍ଗିଞ୍ଚ ।
କୃଷ୍ଣଚୁଡ଼ିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କାଇଅଳତା,
ଗୁଞ୍ଜା ।
କୃଷ୍ଣଚେତନ୍ୟ—ୟୁ. ବି. ଚେତନ୍ୟ
ଦେବକ୍ଷର ନାମାନ୍ତର ।
କୃଷ୍ଣଛବି—ୟୁ. ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) କଳାବର୍ଣ୍ଣ,
କୃଷ୍ଣକ ସତ୍ୱା ବଂକୁ ।
କୃଷ୍ଣଜନ୍ମାଷ୍ଟ୍ମୀ—ବି. କୃଷ୍ଣାଷ୍ଟ୍ମୀ, ଭାବୁବ
କୃଷ୍ଣ ଅଷ୍ଟ୍ମୀ, ଏ ଦିନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମ
ହୋଇଥିଲେ ।

କୃଷ୍ଣଜାରକ(ଜାର)—ବି. କଳାଜାର ।
କୃଷ୍ଣଜାମ୍—କୀ. ବି. ଗୋଣିର୍ଣ୍ଣ ଜନନ ।
କୃଷ୍ଣଜାର—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୃଷ୍ଣପାର ମୁଖ,
ସାଖାରଣ ହରଣ ।
କୃଷ୍ଣଦର—ଜଣେ ସର୍ବିତଶାସ୍ତର ।
କୃଷ୍ଣଦନ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
ଦନ୍ତ ବିଶିଷ୍ଟ, କଳା ଦନ୍ତ ଯାହାର(ବି)
କାଣ୍ଠରବୁକ୍ଷ, ଗମ୍ଭୀର ଗଛ ।
କୃଷ୍ଣଦଶନ—ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) କୃଷ୍ଣଦନ୍ତ
ବିଶିଷ୍ଟ । (ଜଣେ ଶିକ୍ଷା ।
କୃଷ୍ଣଦର୍ଶନ—ୟୁ. ବି. ଶଙ୍କରପୁରୀପାତ୍ର
କୃଷ୍ଣଦାସ—ଜଣେ ସମ୍ମତ ଅଭିଧାନ
ରଚ୍ୟିତା ।
କୃଷ୍ଣଦେହ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ସ୍ତ୍ରୀ) କଳାଦେହ
ବିଶିଷ୍ଟ, (ବି) ଭୁମର ।
କୃଷ୍ଣ ଦୈପାୟକ—ୟୁ. ବି. ଦୈପଦ୍ୟାସ ।
କୃଷ୍ଣଧୂର—କୃଷ୍ଣଧୂର—ୟୁ. ବି. କନକ,
ଧୂଭୂର, କଳାଧୂରୀ ।
କୃଷ୍ଣଧନ କୀ. ବି. ନନ୍ଦ ଧନ, କୃଷ୍ଣ
ରୂପ ଧନ ।
କୃଷ୍ଣଧ୍ୟ—ବି. କୃଷ୍ଣଧ୍ୟ (ଦେଖ) ।
କୃଷ୍ଣନାଥ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପନ୍ଦର ଜଣେ ବିଶ୍ୱାତ
ଟୀକାମର । [ନାମ ।
କୃଷ୍ଣନାମ—କୀ. ବି. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) କୃଷ୍ଣକର
କୃଷ୍ଣପତ୍ନୀ—ୟୁ. ବି. ଯେଉଁ ପନ୍ଦରେ
ଚନ୍ଦ୍ରପତ୍ନୀ ହୁଏ, ଅଭାରପତ୍ନୀ ।
କୃଷ୍ଣପଣ୍ଡି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଳା ଭୁଲସୀ, ପୁଣ୍ୟ
ପଣ୍ଡି । [କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ।
କୃଷ୍ଣପବି—ଶ୍ର. ବି. ଯାହାର ମମନପଥ
କୃଷ୍ଣପାକ—ୟୁ. ବି. କରମୟ ଗଛ,
କରଞ୍ଜ ଗଛ ।
କୃଷ୍ଣପାକପଳ—ବି. କରମ୍ଭତ, କରଞ୍ଜଗଛ ।
କୃଷ୍ଣପିଲକ—ଶ୍ର. ବି. କଳା ଓ ପିଲକ
(ବର୍ଣ୍ଣ),ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୂର୍ଗ । [ବିଶେଷ ।
କୃଷ୍ଣ ପିଣ୍ଡାଳେ—ୟୁ. ବି. ବରତ, ବୃଷ-
କୃଷ୍ଣ ପିଣ୍ଡାଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଳା ପିଣ୍ଡାଳୀ
କୃଷ୍ଣ ପିଣ୍ଡାଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଳା ପିଣ୍ଡାଳୀ
କୃଷ୍ଣପତ୍ର—ୟୁ. ବି. ଶେହମାଲତା, ସାରିକା
ଲତା ।

କୃଷ୍ଣମୁଖ—ୟୁ. ସୀ. କୃଷ୍ଣପାର ।
 କୃଷ୍ଣମୁଠ(ମୁଢିକା) — ସୀ. (ବ. କଳାମାଟି,
 କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ମୁଢିକା) ।
 କୃଷ୍ଣଏକୁଶେତ୍ର — ବ. ଯତ୍ନବେଦର ଅଂଶ
 ବିଶେଷ, ତେଉଣୁସୁ ଉପନିଷତ୍ ।
 କୃଷ୍ଣସାମ — ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଯାହାର ଗମନ
 ପଥ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, କୃଷ୍ଣବର୍ଷ ।
 କୃଷ୍ଣୟୋଜି — ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ନିକୃଷ୍ଟ-
 ଜାଗାୟ, ଛେଟଲେଜ ।
 କୃଷ୍ଣରତ୍ନ — ପୁ. ବି., କଳାମିଶା ନାନୀ
 ରଙ୍ଗର, ବାଇରଣୀରଙ୍ଗର ।
 କୃଷ୍ଣରଥ — ବିଶ୍ଵାକୃଷ୍ଣଙ୍କ କପିଧୂଳ ରଥ ।
 କୃଷ୍ଣରୟ — ପୁ. ବି. କୃଷ୍ଣରତ୍ନ, କଳାମାଟି,
 ପାରାଭୟ ।
 କୃଷ୍ଣରମ୍ — ଏକଜଣ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନୈୟାୟିକ ।
 କୃଷ୍ଣରୁହା — ସୀ. ବି. (କୃଷ୍ଣ + ରୁହ + ଆ)
 ଜାଗାକିଳିତା ।
 କୃଷ୍ଣଳ — ପୁ. ବି. ଗଞ୍ଜେଇଗନ୍ତ, କାର୍ତ୍ତିଷ
 ଗଛ ଓ ଫଳ ।
 କୃଷ୍ଣଳକ — ପୁ. ବି. ଗୁଡ଼ା, ପରମାଣ
 ବିଶେଷ, ରତ୍ନ ।
 କୃଷ୍ଣଳବଣ — କ୍ଲୀ. ବି. ସୌଦର୍କଳବଣ,
 କଳାଳଣ, ବିଟଲବଣ ।
 କୃଷ୍ଣଳା — ବି. ସୀ. (କୃଷ୍ଣ + ଲ + ଆ)
 ଗୁଡ଼ା, ଶୈତି କାର୍ତ୍ତିଷ, ପରମାଣ ବିଶେଷ
 ରତ୍ନ ।
 କୃଷ୍ଣଲାଳା — ବି. (ଗୁଡ଼ାକାରି) ବିଶ୍ଵାକୁଶ
 ଅବତାରରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପୃଥ୍ବୀରେ ଜନ୍ମି-
 ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା କର୍ମମାନ, କୃଷ୍ଣଙ୍କର
 ଲାଲା ସମ୍ମାନୀୟ ବୃତ୍ତାନ୍ତର ଅଭିନୟ ବା
 ନାଟକ । [ପଥର ।]
 କୃଷ୍ଣଲୋହ — କ୍ଲୀ. ବି. ଅସ୍ତ୍ରୟାନ୍ତମଣି, କୁମୁଦ
 କୃଷ୍ଣଲେହତ — ପୁ. ବି. ରତ୍ନବର୍ଣ୍ଣ, ଧୂମ୍-
 ବର୍ଣ୍ଣ, ବାଇରଣୀରଙ୍ଗ ।
 କୃଷ୍ଣବକ୍ତ୍ତା — ପୁ. ବି. ବାନର, (ସୀ) କୃଷ୍ଣବକ୍ତ୍ତା
 (ବି. ବ. ଗ୍ର.) ଯାହାର ମୁହଁ କଳା ।
 କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ — ପୁ. ବି. (କ. ଧା) ନାନବର୍ଣ୍ଣ,
 ରତ୍ନ, ଶତ୍ରୁ, କଳାରଙ୍ଗ, (ବି) କଳାରଙ୍ଗ
 ଦିଶିଷ୍ଟ, (ସୀ) ବର୍ଣ୍ଣ ।

କୃଷ୍ଣବର୍ଷିନ୍ — ଶ୍ରୀ. ବି. ଯାହାର ଗମନ
 ପଥ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, (ବି) ଅର୍ପି ।
 କୃଷ୍ଣବର୍ଷି — ପୁ. (କୃଷ୍ଣ + ବର୍ଷିନ୍) ଅର୍ପି,
 ତିଥିକବୁଷ, ବହୁଗତ, ଭାଲିଆଗର (ବି)
 କୁର୍ବିତ କର୍ମକାରକ, ଦୂରପୁର, (କ୍ଲୀ)
 କୃଷ୍ଣ ସୁପଗରି ।
 କୃଷ୍ଣବର୍ଷ — ପୁ. ବି. କଳାରୁଲସୀ ।
 କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣୀ — ସୀ. ବି. କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣୀ, ଶ୍ରୀ. ମା-
 ଲତା, ବାନରବିଶେଷ ।
 କୃଷ୍ଣବିଷାଙ୍ଗି. (ଗୁଡ଼କ) କୃଷ୍ଣପାରର ଶଙ୍କ
 କୃଷ୍ଣବାତ — କ୍ଲୀ. ବି. କଳିଙ୍ଗ, ତରତୁଳ,
 (ପୁ) ଲାଲ ସଜନାବର୍ଷ ।
 କୃଷ୍ଣବୁନ୍ଦା(ବୁନ୍ଦିକା) — ସୀ. ବି. ଗନ୍ଧାରିବୁନ୍ଦା,
 ପାରୁଲଗଛ, ମାଷପଣ୍ଡିତା, ବଣବିର,
 ପାଟଳବୁନ୍ଦା ।
 କୃଷ୍ଣବେଣୀ — ସୀ. ବି. କୃଷ୍ଣବେଣୀ ନଦୀ ।
 କୃଷ୍ଣବୁନ୍ଦି — ପୁ. ବି. ଧାନ୍ୟବିଶେଷ,
 କଳାଧାନ ।
 କୃଷ୍ଣବୁନ୍ଦି — କ୍ଲୀ. ବି. କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଦଶାସ୍ତ୍ର
 ବପୁ, (ବି) ଅର୍ତ୍ତନୀୟ କଳା ।
 କୃଷ୍ଣଗଲୁନ୍ — ପୁ. ସୀ. ବି. କାକ, କୃଶ
 କୃଷ୍ଣଗାନ୍ — ପୁ. ବି. ଶଶବୁଦ୍ଧବିଶେଷ,
 ଯାହାର ସୁଷ୍ଠୁ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ।
 କୃଷ୍ଣଗର — ପୁ. ବି. କୃଷ୍ଣପାର ମୁର ।
 କୃଷ୍ଣଗାରିକା — ସୀ. ବି. (କ. ଧା) ଶାମଲିତା
 କୃଷ୍ଣଗାଲି — ପୁ. ବି. (କ. ଧା) କଳାଧାନ
 ହେମନ୍ତିକ ଧାନ୍ୟବିଶେଷ ।
 କୃଷ୍ଣଗିର୍ବୁ — ପୁ. ବି. (କ. ଧା) କଳାସାହିତ୍ୟା
 କୃଷ୍ଣଗେ ଭାଙ୍ଗନ ।
 କୃଷ୍ଣଗିର୍ବୁନ୍ଦି — ସୀ. ବି. (କ. ଧା) କଳାଶିମ୍ବୁ
 କୃଷ୍ଣଗେଲୁ — ପୁ. ସୀ. ବି. ମହିଷ ।
 କୃଷ୍ଣସଙ୍ଗ — ପୁ. ବି. ମଧ୍ୟମ ପାଣ୍ଡବ.
 ଅଳ୍ପନ, ଅଳ୍ପନ୍ଦୁଷ୍ଟ, (ବିପ୍ର) କୃଷ୍ଣଗେଲୁ
 କୃଷ୍ଣସମୁଭବା — ସୀ. ବି. କୃଷ୍ଣଗେଲା,
 କୃଷ୍ଣ ନଦୀ, — (ବ. ଗ୍ର.) କୃଷ୍ଣକରସୁଧି,
 କାମଦେବ ପ୍ରଭୁ ।

କୃଷ୍ଣପର୍ବତ — ପୁ. ସୀ. ବିଲାପିତାରୀପୁର
 ନାଗ, (ସୀ) ବସନ୍ତକାଳୀନ ଶୟ୍ୟବିଶେଷ
 କୃଷ୍ଣପର୍ବତ — ବି. (କ. ଧା) କଳାପୋରିଷ ।
 କୃଷ୍ଣପାର — ପୁ. ବି. ହରିଶ ରେଦ,
 କଳାବାହୁଟିଆ, ଚିତ୍ରମୁଖ, ଶଇରଗଛ,
 ସିଂହଗାନ୍ଧିଶ୍ଵର, (ବି) କଳା ଓ ଧଳା,
 ଯାହା ପ୍ରଧାନଟିଙ୍ଗ କଳା ।
 କୃଷ୍ଣପାରଙ୍ଗ — ପୁ. ବି. ହରିଶରେଦ,
 କୃଷ୍ଣପାର (ଦେଖ) ।
 କୃଷ୍ଣପାରଥ — ପୁ. ବି. (ଗୁଡ଼କ) କୃଷ୍ଣକ
 ରଥମୁଲକ, ଦାରୁକ, (ବ. ଗ୍ର.) ମଧ୍ୟମ
 ପାଣ୍ଡବ ଅଳ୍ପନ, ଅଳ୍ପନ ବୁନ୍ଦ ।
 କୃଷ୍ଣପାର — ସୀ. ବି. ଗନ୍ଧାରା ବୁନ୍ଦ, ଶିଶୁଗଛ ।
 କୃଷ୍ଣପିତ୍ର — ବି. (ନାମ) ବିଶ୍ୟାଳ ଓଡ଼ିଆ
 ମହାଭାରତ ପ୍ରଣେତା, ଏ ଗଞ୍ଜାମକିଲକୁ-
 ର୍ଗତ ଧରକେଟ ଶଙ୍କ୍ୟର ବକାୟିଲେ,
 ଏହାଙ୍କର ଜନ୍ମ ଖ୍ରୀ ୧୭୧୮ ଓ ମୁହଁ
 ଖ୍ରୀ ୧୭୮୮ ରେ ଘଟିଥିଲ ।
 କୃଷ୍ଣପାତା — କ୍ଲୀ. ବି. ଯାହାର ଗମନପଥ
 କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ।
 କୃଷ୍ଣପୁନର — ପୁ. ବି. ଯେ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
 ହୋଇ ସୁନ୍ଦରଦିଶେ, ଶାକୁଷ୍ଣି ।
 କୃଷ୍ଣପୁନ୍ଦି — ପୁ. ବି. ତମଳ ବୁନ୍ଦ ।
 କୃଷ୍ଣସାମ — ସୀ. ବି. (ଗୁଡ଼କ) ଦୂର୍ଗ ।
 କୃଷ୍ଣଶାତ୍ରା — ସୀ. ବି. (କୃଷ୍ଣ + ନ + ଆ)
 ତ୍ରୋପତା, ସୁରଶେତ୍ର ଏକନଦୀ, ନାଲ-
 କାଳ, ତାଙ୍ଗା, ପିପଳୀ, କିମ୍ବିଶ୍ଵ, କଳାନାର
 ଗ୍ରୀବା, କଟୁଙ୍ଗା, ଶ୍ରୀମାପଣୀ, କଳା
 ପୁରୁଣୀ, ସାରିକା, ଶୁଅଁଲିଙ୍କ, କଳା-
 ସୋରିଷ, ପର୍ବତୀ, କ କୋଲୀ, ସୋମ-
 ରାଜ, ବିଷ୍ଣୁତ୍ରି, କଲୋକା, କକ୍ରକାର
 ଗୋକ, ଅଳ୍ପନକ ସପ୍ତଜନ୍ମହୃଦୟ ଏକ,
 ଦାନ୍ତିଣାତ୍ୟର ଏକନଦୀ, ମାତ୍ରାଜର ଏକ-
 ଜିଲ୍ଲା, ଦୂର୍ଗା ।
 କୃଷ୍ଣଗୁରୁ — କ୍ଲୀ. ବି. (କ. ଧା) କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
 ସୁରନ କାଷ୍ଟବିଶେଷ, କଳାଗୁରୁ, କୃଷ୍ଣ
 ଚନ୍ଦନ ।
 କୃଷ୍ଣଗୁରୁ — ପୁ. ବି. (କୃଷ୍ଣ + ଅଚଳ)
 ରୈବତକ ପଥତ ।

କୃଷ୍ଣାଜିନ—କୁ. ବ. କୃଷ୍ଣାରମ୍ପର ର୍ମ୍,
 କଣେ ରସିଙ୍କର ନାମ ।
 କୃଷ୍ଣାଜିନ—ୟୁ. ବି. (କୃଷ୍ଣାଜିନ + ଇନ)
 କୃଷ୍ଣାଜିନବିଶ୍ଵା ।
 କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜନ—କୁ. ବ. ସ୍ତୋତାଞ୍ଜନ, କଳା
 ସୁରୂପା ।
 କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜନ—ସ୍ତୋ. ବ. କଳାଞ୍ଜନ ବୃକ୍ଷ ।
 କୃଷ୍ଣାଞ୍ଜ—ବ. ମୁଗବିଶେଷ, ଯାହାଦେହରେ
 କଳା ଟିପ ମାନ ଥାଏ ।
 କୃଷ୍ଣାଦେୟ—ୟୁ. ବ. ରଷିବିଶେଷ ।
 କୃଷ୍ଣାଧ୍ୟ—ୟୁ. ବ. (ବ.ଧ୍ୟ) ଅଗ୍ନି ।
 କୃଷ୍ଣାଦିଶ—ୟୁ. ବ. ପିପଳୀପୁରୁଷ
 ଉଷ୍ଣଧ ତ୍ରବ୍ୟ ।
 କୃଷ୍ଣାନନ୍ଦ—ସ୍ତୋ. ବ. କୃଷ୍ଣବେଶୀନନ୍ଦ,
 କୃଷ୍ଣବନ୍ଦ ।
 କୃଷ୍ଣାବେଣୀ—ସ୍ତୋ. ବ. କୃଷ୍ଣନନ୍ଦ ।
 କୃଷ୍ଣାର—ବି. (ବ.ରା.) କୃଷ୍ଣ ଆଶ୍ରମପୁରୁଷ
 ଆକୃଷ, ଉଷ୍ଣଧ କଳାବର୍ଣ୍ଣ, (ସ୍ତୋ)କୃଷ୍ଣାର
 କୃଷ୍ଣାର—ସ୍ତୋ. ବ. କାଳାଞ୍ଜନ ବୃକ୍ଷ ।
 କୃଷ୍ଣାତ୍ମ—ୟୁ. ବ. କଳାମେଘ ।
 କୃଷ୍ଣମିଷ—କୁ. ବ. (କ.ଧା) କଳାବର୍ଣ୍ଣ
 ଲୁହା, ଚମୁକ ଲୁହା ।
 କୃଷ୍ଣାୟ (ସ) —କୁ. ବ. (କ.ଧା) କଳାବର୍ଣ୍ଣ
 ଲୁହା, ଚମୁକ ।
 କୃଷ୍ଣାର—ୟୁ. ବ. (ବ.ଧ୍ୟ) ଅଗ୍ନି ।
 କୃଷ୍ଣାର'କ—ୟୁ. ବ. କଳା ଭୁଲସୀ ।
 କୃଷ୍ଣାକୁ—ୟୁ. ବ. (କ.ଧା) କଳାଆକୁ ।
 କୃଷ୍ଣାବତାର—ୟୁ. ବ. ଭଗବାନଙ୍କର
 ଅବତାର ଭେଦ ।
 କୃଷ୍ଣାବାସ—ୟୁ. ବ. (କୃଷ୍ଣ + ଆବସ)
 ଅଶ୍ଵତ୍ତ ବୃକ୍ଷ, ଦ୍ଵାରକାପୁଷ୍ଟ ।
 କୃଷ୍ଣାଶ୍ରିତ—ବି. (ଶତର) ଶାକୃଷଙ୍କର
 ଆଶ୍ରୟପୁଷ୍ଟ, ଶାକୃଷଙ୍କଦାର ରଷିତ,
 କୃଷ୍ଣାଶ୍ରିତ, (ସ୍ତୋ) କୃଷ୍ଣାଶ୍ରିତା ।
 କୃଷ୍ଣାଶ୍ରମୀ—ସ୍ତୋ. ବ. (କ.ଧା) କୃଷ୍ଣପକ୍ଷର
 ଅଷ୍ଟମୀତଥ୍, କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଜନ୍ମଦିନ ।
 କୃଷ୍ଣାହା—ସ୍ତୋ. ବ. ପିପଳୀ ।
 କୃଷ୍ଣିକା—ସ୍ତୋ. ବ. (କୃଷ୍ଣ + ଇକ + ଆ)
 କଳା ସୋରି, ଶ୍ରୀମାପକ୍ଷି ।

କୃଷ୍ଣମା—ୟୁ. ବି. (କୃଷ୍ଣ + ମା, ଲମନ) କୃଷ୍ଣଦ୍ଵା, କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ।
 କୃଷ୍ଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃଷ୍ଣ + ଇ) ଅଜାରପାତ୍ର
 କୃଷ୍ଣକରଣ—ୟୁ. ବି. କଳାବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
 ନଥୁବା ପଦାର୍ଥକୁ କଳାକରିବା, ଶତ-
 ପ୍ଲାନ କଳାକରିବା ନିମିତ୍ତେ ଯାହା
 ପ୍ରସ୍ତୋଗ କରିଯାଏ । [ଆଖୁ] ।
 କୃଷ୍ଣେଷୁ—ୟୁ. ବି. (କୃଷ୍ଣ + ଇଷୁ) କଳା
 କୃଷ୍ଣେସୁକ—କ୍ରୀ. ବି. ପଢ଼ୁପୂର୍ଣ୍ଣ ।
 କୃଷ୍ଣ ତ—ଶ୍ର. ବି. ଯହିରେ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
 ଅଧ୍ୟକାର୍ତ୍ତ, କଷ୍ଟୁର ବର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ଵିଷ, (ବି)
 କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ହରଣ ।
 କୃଷ୍ଣୋଦର—ୟୁ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (ବ.ଶ୍ଵ) ସର୍ପ
 ବିଶେଷ ।
 କୃଷ୍ଣ—କ୍ର. ବି. (କୃଷ୍ଣ + ମି, ଯ) ବୃଷ
 କରିବାର ଉପସ୍ଥିତ କ୍ଷେତ୍ର, କର୍ଷଣ-
 ଯୋଗା, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୃଷ୍ଣା ।
 କୃସର—କ୍ରୀ. ବି. (କୃ + ସର) ଖେଚୁଡ଼ା
 ଲିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ।
 କୃପ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (କୃପ + ମି, ତ) କୃତ,
 ନିଷ୍ପତ୍ତି, ଉଚିତ, ପ୍ରସ୍ତୁତ, କଳିତ,
 ସ୍ଥିରକାର୍ତ୍ତ, ନିୟମିତ, ଅଳଞ୍ଛତ, କର୍ତ୍ତିତ ।
 କୃପ୍ତାଙ୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃପ୍ତ + ଙ୍କାଳ + ଅ)
 ବ୍ୟାଦସ୍ଵାପନ, ସମର୍ପିତେ ସହପ୍ରବର୍ତ୍ତି-
 ବା ନିର୍ଦର୍ଶନ ପତ୍ର ।
 କୃପ୍ତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୃପ୍ତ + ଭା, ତ) ରତନା,
 କଳକା, ଅବଧାରଣ, ତୟମ ।
 କୃପ୍ତିକ—ଶ୍ର. ବି. (କୃପ୍ତ + ଇକ) ହୀତ ।
 କେ—ଶ୍ରା. ସଂଖ. (ସଂ କିମ) କେଉଁବାଟୁ ?
 କିଏ ? ଜଣେକେହି ? ଆଇଶଙକ ?
 ଆଉକଣେ, ଜଣକ, (ବି) କେଉଁ,
 କୌଣସି ।
 କେଇ—ଶ୍ରା. ସଂଖ. କେହି, କେତେ,
 କେତେକ, କିପାପା ।
 କେଇଟା(ଟି)—ଶ୍ରା. ସଂଖ. ବି. (ଅନା
 ଦ୍ୱାର୍ଥକ) କେତେଗୋଟା, ଅଳ୍ପବଣ୍ଯେକ
 କେତେକ, କେତେପଣ୍ଠା (ସମୟ) ।
 କେର୍ଜ—ଶ୍ରା. ସଂଖ. (ସ-କିମ) କିଏ, କି,
 କୌଣସି ।

କେଉଁକନନ୍ଦ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଗୁଣ୍ଠା-
 ଦିଶେଷ, କହକଲାଆ ।
 କେଉଁକେଉଁ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କୌଣସି
 କୌଣସି, (ବସ୍ତୁ ବା ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ) ।
 କେଉଁଖର—ଗ୍ରା. ବି. କେଉଁଖର, ମୁଖତଳ
 ଓଡ଼ିଆର ଗଢ଼ଜାତବିଶେଷ, ବର୍ତ୍ତିମନ
 ଏକ ଜିଲ୍ଲାବିଶେଷ ।
 କେଉଁଟା—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁଟି (ଦେଖ) ।
 କେଉଁଟି—ଗ୍ରା. ସଂଖ. (ଆଦର୍ଥକ)
 କେଉଁବ୍ୟକ୍ତି ବା ବସୁଟି, କେଉଁଗୋଟିକ,
 କେଉଁଜଣକ ।
 କେଉଁଠୀରୀ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁପ୍ଲାନରୁ ।
 କେଉଁଠା—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁପ୍ଲାନର
 କୌଣସିପ୍ଲାନ ।
 କେଉଁଠାକୁ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁପ୍ଲାନକୁ ।
 କେଉଁଠାର—ଗ୍ରା. ବି. କେଉଁପ୍ଲାନର,
 ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ଲାନର ।
 କେଉଁଠାରୁ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁପ୍ଲାନରୁ ।
 କେଉଁଠାରେ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁପ୍ଲାନରେ ।
 କେଉଁଠି—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁଠାରେ
 (ଦେଖ) ।
 କେଉଁଠିକା—ଗ୍ରା. ବି. କେଉଁଠିକାର ।
 କେଉଁଠିକାର—ଗ୍ରା. ବି. କେଉଁପ୍ଲାନର ।
 କେଉଁଠିକି—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁଠାକୁ
 (ଦେଖ) ।
 କେଉଁଠିକୁ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁଠାକୁ (ଦେଖ)
 କେଉଁଠିର—ଗ୍ରା. ବି. କେଉଁପ୍ଲାନର ।
 କେଉଁଠିରୁ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁପ୍ଲାନରୁ ।
 କେଉଁଠିରେ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁପ୍ଲାନରେ ।
 କେଉଁଠୁ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁପ୍ଲାନରୁ ।
 କେଉଁଠେଣ୍ଟ—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁପ୍ଲାନରେ ।
 କେଉଁଠେଣ୍ଟକି—ଗ୍ରା. ସଂଖ. କେଉଁଠାକୁ
 (ଦେଖ) ।
 କେଉଁପରି—ଗ୍ରା. ବି. କିମ୍ବକାରେ, କିମ୍ବୁତ
 କେଉଁଟ—ଗ୍ରା. ବି. ମାଛମାରିବା, ଚାତ୍ରା
 ଲୁଟିବା ଓ ଉଜାବାହିବା ଶୁଦ୍ଧ ଜାତି-
 ବିଶେଷ ।
 କେଉଁଟପୋକ—ଗ୍ରା. ବି. ଜଳୀୟଷ୍ଟତପଦ
 ଦୃଢ଼ମୃଷ୍ଟ ଲାଟବିଶେଷ ।

କେଉଠମୁଆ — ଶ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର(ବଡ଼) ମୁଆ, କେଣ୍ଟରମୁଳ ।

କେଉଠି—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଏକପ୍ରକାର ସାର୍ଵଲତା ।

କେଉଠିଆ—ଶ୍ରା. ବି. ଜଳରେ ଥୁବା ପୋକ ବିଶେଷ, କେଉଠିପୋକ, ବିଶେଷର ସର୍ପ- ବିଶେଷ, (ହିଂ) କେଉଠିସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

କେକଟିଆନାଶ—ଶ୍ରା. ବି. ବିଶେଷର ସର୍ପ- ବିଶେଷ ।

କେଉଠୁଣାପୋକ—ଶ୍ରା. ବି. ପାର୍ଷପଦ- ବିଶୀଷ୍ଟ ଇଣ୍ଡିକାଶାୟ ପୋକ ।

କେଉଡ଼ା—ଶ୍ରା. ବି. କିଆଗଛ, ଫୁଲ ଓ ଅର୍କ ।

କେ—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶରତ୍ତବକର ମହି (ତୁମୁଳ) ଗାତରେ ଅଶୁରିବାର ଶବ ।

କେଁଁକଟର—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କେଁଁକଟର (ଦେଖ) ।

କେଁଁକାଁଁ—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କେଁଁକାଁଁ(ଦେଖ) ।

କେଁଁକଟ—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ବେଙ୍ଗବୋବାର- ବାର ଧୂନ, କେଁଁକାଁଁ ଶବ ।

କେଁଁକାଁଁ—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ବୃତ୍ତତ ପଣୀ ଏକମ ହୋଇ କରିବା ରାବ ।

କେଁଁକେ—ଶ୍ରା. ବି. ଚନ୍ଦରକ୍ତରେ ଅଶୁ ଘଣ୍ଟିହେବାପର ଦୁଇ ମୟୁଣ ବୟୁ ଘଣ୍ଟି ହେବାର ଧୂନ, ମେଜ ଶବ କରିବାର, କାନ୍ଦିବାର, ବେହେଲ, କେନ୍ଦ୍ରେଶାନ୍ତ ବଜାଇବାର ଧୂନ ।

କେଁଁକେଁଁସ୍ତୁ—ଶ୍ରା. ବି. କେଁଁକେ ଶବ କରୁଥିବା, ସହୁଗଲା ବା ସରବରିଶୀଷ୍ଟ ।

କେଁଁକେଁଁହେବା—ଶ୍ରା. କି. କେଁଁ କେ ଶବ କରିବା, ସାମାନ୍ୟ ରଙ୍ଗ ଅନୁନାସିକ ସରରେ କାନ୍ଦିବା ।

କେଁଁଟା—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଏଣ୍ଟୁ ଥ ।

କେଁଁବ—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ଗଲା, ବେକ ।

କେକୟ—ମୁହଁ. ବି. ଉତ୍ତର ଭରତର ପ୍ରାଚୀନ ଦେଶ ଓ ଉତ୍ତରେଶବାସୀ ଜାତ, ଭରତ-ଜନମ କେକୟୀଙ୍କ ପିତା ।

କେକୟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କେକୟ + ଅ + ର) ଦେଶରଥ ରାଜାଙ୍କର ମଧ୍ୟମା ପର୍ବୀ ।

କେକର—ମୁହଁ. ବି. (କେ + କୁ + ର. ଅ) ବରାଷ୍ଟ, ଟେର, (କ୍ଲା) ବବଦଷ୍ଟୁ, (ମୁହଁ. ବି) ମହୁବିଶେଷ ।

କେକରାଷ୍ଟ—ମୁହଁ. ବି. (କ୍ଲା) ଟେର ।

କେକଳ—ମୁହଁ. ବି. ନାଶିକ ।

କେକହୁ—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିଏ କହିପାରିବ ?

ଅକଥମୟ ।

କେକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କେ + କେ + ବି. ଅ) ମୟୁରଧୂନ ।

କେକାବଳ—ମୁହଁ. ବି. (କେକା + ବଳ) ମୟୁର କେ କାହାକୁ କହିଲ ପ୍ରକାରେ—ଶ୍ରା. କି. ବି. ପରେଷେଭବରେ, ଅପ୍ରତ୍ୟେତୁପ୍ରେ ।

କେକଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୟୁରଶ୍ଵା ।

କେଳା—ମୁହଁ. ବି. (କେଳା + ଲା) ମୟୁର କେ କାହାକୁ ଦରତଥ ରାଜାଙ୍କର ପର୍ବୀ, ଭରତଙ୍କର ମାତା ।

କେଳକୁ—ଶ୍ରା. (ସିଂହ) ବି. ଏଣ୍ଟ ଥ ।

କେଳା—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. କେଳା(ଦେଖ) ।

କେଳା—ଚତୁର୍ବିତ କରୁବିଶେଷ, (ସା. ବି. ଅଶ୍ରେତିରା ଦେଶରଷ୍ଟା) କଙ୍ଗାରୁ, ଅଶ୍ରେତିଲୟାଦେଶୀୟ ଦ୍ଵିରତ ଜନ୍ମ ।

କେଳକେଳୁ—ଶ୍ରା. ବି. ବରତ୍ର, (ହିଂ) ବରତ୍ର ନଷ୍ଟ ।

କେଳନ, କେଳତୁ—ସର୍ବ. ମୁହଁ. କେଳ ସରୁଷମାନେ, କେଳେକ ସୁରୁଷ ।

କେଳତୁ—ସର୍ବ. ମୁହଁ. କେଳ କେଳି, କେଳେକ ।

କେଳକ—କ୍ଲୀ. ବି. କରୁ; ସାରୁ ।

କେଳୁ—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. କଳୁପ, କରୁତ ।

କେଳୁଖୁଲୁ—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. କରୁତିଶେଳେଳ ।

କେଳାଣ୍ଟି—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କିନିମନ୍ତ୍ର, କାହିକି ମୁହଁ କହିପାରିବ ନାହିଁ, ମତେ ଜଣା- ନାହିଁ, ଅନ୍ୟ କେଳୁ ଅବା ଜାଣୁଥିବ, ଏହା ଅଞ୍ଚାତ ଅଟେ ।

କେଳେ—ଶ୍ରା. ବି. ଅତିକଷ୍ଟ ।

କେଳା—ଶ୍ରା. ବି. ତେଣ୍ଟା, ବରତ୍ର, ମୁନିଆ, ଅସୁଦ୍ଵାର କେଳବାର ଆଗାତ, (ଲ. ଅର୍ଥ) କଷ୍ଟ, ପୀଡ଼ା, ଦାଉ, ବିଶ୍ରପାତ୍ର ।

କେଳାଇବା—ଶ୍ରା. କି. କେଳବାର ପ୍ରସ୍ତୋ- କକ ରୂପ ।

କେଞ୍ଚାଏ ନଇଲେ ମେଆଏ—ଶ୍ରା. (ପ୍ରବ- ଚନ) ହୃଦୀ କିନ୍ତୁ ନ ପାଇବା, ନଚେତୁ ବହୁତ ପାଇବା ଅବସ୍ଥା ।

କେଞ୍ଚାକେନ୍ତ—ଶ୍ରା. ଶ୍ରା. ପରମାରକୁ କେନ୍ତବା, (ହିଂ) ପରମାରକୁ କେନ୍ତ ଥିବା ।

କେଞ୍ଚାପକାରବା—ଶ୍ରା. କି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଅନ୍ତର୍ମୁ କରି ନ ପାଇବା, କତ୍ତିକାରୀ ହେବା, ବାଣ୍ଡିତ ଫଳ ଦେଖା- ଇବା, ମୁଲଜାଶୀୟ ପଦାର୍ଥ ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ଖେତର ବା ଲୁହାଦ୍ଵାରା ଖେତୀ କରି ପବାଇବା ।

କେଞ୍ଚବା—ଶ୍ରା. କି. ଅସୁଦ୍ଵାର ହାଣିବା ବା ଆଗାତ କରିବା, ମୁନିଆ ଓ ଲମ୍ବା ପଦାର୍ଥରେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥକୁ ଭୁଷିବା ।

କେଞ୍ଚୁ—ଶ୍ରା. ବି. ଜିଆ, ମୁଲଜାତା, କିଆ- ନାତ, କାରୁଟି, ପେଟରୁ ପଢ଼ିବା ବଡ଼ କୁମି ।

[ଗଲା ମାଟି ।]

କେଞ୍ଚୁଆରଗର (ଭୁଭୁଭୁକ୍ତ) —ଶ୍ରା. ବି. ଜିଆ କେଞ୍ଚୁ—ବି. ଅପକ୍ତ, ଅପରିଷତ. ଅକାଳ- ପକ୍କ, ଅପାପବସ୍ତୁସ୍ତୁ ।

କେଞ୍ଚୁତୁପୋକ—ଶ୍ରା. ବି. ତେଲୁଣୀପୋକ ।

କେଞ୍ଜେର-ଶ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଅସର୍ବ, ବରତ୍ର ।

କେଡ଼ା—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ମୁର୍ଗ, ଅଜି. (ଶ୍ରା. ମେଦିନୀ. ବି) ଅଣ୍ଟିର ମର୍ଦଷ ।

କେଡ଼ି—ଶ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଦାଗି, କାର୍ବ- ପ୍ରକୁଲେକ ।

କେଡ଼ୋଟାଏ, କେଡ଼ୁଟାଏ—ଶ୍ରା. ସର୍ବ. (ଅନାଦରଥକ) କେତେ ବଡ଼ ? କାନ୍ଦାର ? (ଆଶ୍ରମୀପୁରକ) ଶୁରୁଦତ ।

କେଡ଼େ—ଶ୍ରା. ବି. ବିନ୍ଦର ବିନ୍ଦର ବିନ୍ଦର ? କେତେବଢ଼ ? କେତେ ଦିଲ, କି ପରିମିତ ।

କେଣ୍ଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବସୁନ୍ଧରିମିତ ଦର, ତମ୍ଭୁ ।

କେଣ୍ଟିକ—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କେଣ୍ଟିବାକୁ ? କେଣ୍ଟିବାକୁ ?

କେଣ୍ଟ—ଶ୍ରା. କି. ବିନ୍ଦର, ବିନ୍ଦର ଦିଗରୁ ।

କେଣେ ଯିବା—ଶ୍ରା. କି. ଦିଗେଇଯିବା, କେଣ୍ଟାକୁ ଯିବା ।

କେଣ୍ଠା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. କୁକଳସ, ଏଣ୍ଟୁଆ, (ସବ) କେଉଁଠା ।

କେଣ୍ଠିଆ—ପ୍ରା(ସମ୍ବ)ବି.କେଉଁଠିଆ(ଦେଖ)

କେଣ୍ଠା—ଗ୍ରା. ବି. ଶବ୍ୟଶୁକ୍ଳ, କାଠରେ

ଶୁକ୍ଳା ହୋଇଥିବା ପୁଣ୍ୟଶୁକ୍ଳ, ବୃନ୍ଦପହତ

ଲୁଗିଥିବା ଫୁଲ ।

କେନ୍ତ୍ରକେତାରବା—ଗ୍ରା. କି. ଟିକଟିକି
କର କାଟିବା, କେତେକେତା କରିବା
କେତ୍ରର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଏକପ୍ରକାର
ଏଣ୍ଟୁଆ ।

କେତ—ସୁ. ବି. (କିର୍ତ୍ତ + ଅ) ଶୁଷ୍ଟ,
ବିଷତି, କୁର୍ବି, ପ୍ରକ୍ଷା, ଫଳକ, (ଦୁଃ)
ଧୂଜ, ଅନ୍ତି, ମରଣା, (ବିଂ) ପ୍ରକ୍ଷତା,
ଯେ ଉଲଚୁପେ ଜାଣେ ।

କେତକ—ସୁ. ବି. (କିର୍ତ୍ତ + ଅକ)
କେତଙ୍ଗାରୁଣ୍ୟ, କିଆଗଛ, (କୁଳୀ)କିଆପୁଲ
ଓ ଫଳ ।

କେତଙ୍ଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କିର୍ତ୍ତ + ଅକ + ରୁ)
ପୁଣ୍ୟବୁନ୍ଦିଶେଷ, ଉକ୍ତିଷ୍ଠ କିଆଗଛାରୁ
ଗଛ ଓ ତହିଁର ଫଳ ।

କେତଙ୍ଗାଗୋପ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କେତଙ୍ଗା +
ଗୋପ)ହଳଦିଆମଣା ଗୋପବର୍ଣ୍ଣ(ସ୍ତ୍ରୀ) ।

କେତଙ୍ଗାଚମ୍ପା—ଗ୍ରା. ବି. କନନକଚମ୍ପାଫୁଲ,
ମୁଦୁରୁମଫୁଲ ।

କେତନ—କୁ. ବି. (କିର୍ତ୍ତ + ଅନ)ନିମ-
ଭଣ, ଧୂଜ, ପତାକା, ଚନ୍ଦ୍ର, ଶୁଦ୍ଧାନ୍ତ,
କୃତ୍ତା, ଦେହ, କାର୍ଯ୍ୟ ।

କେତପା—ବ. ପ୍ରକଳପଟ, ଓଡ଼ିଶା ।

କେତପୁ—କି. ବି. (କେତ + ପୁ +
କିପ) ଅନୁପବନ କାରକ ।

କେତର—ଗ୍ରା.ବି. ବର୍ଷାକାଳରେ ଗୋଡ଼ର
ଆମ୍ବଲିମନରେ ହେବା ବାଲିଜନାରେ,
ଟିକିଟିକିଙ୍ଗୁ, ପଡ଼ାପଡ଼ା, ଚନ୍ଦ୍ରକାଚନ୍ଦ୍ରକ ।

କେତଳିଙ୍ଗିର୍ଭି—ସୁ. ବି. ମେଘମାଳା-
ନାମକ ଗନ୍ଧରତଯିତା ।

କେତାକେତା—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଟିକଟିକି,
ଚିରୁଡ଼ା ଚିରୁଡ଼ା ।

କେତାପ—(ବ)ଗ୍ରା.ବି. ପୁତ୍ରକ, ବହ ।

କେତୁ—ସୁ. ବି. (କିତ + ତୁ)ଅମଙ୍ଗଳ-
ସ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରହବିଶେଷ, ଥର୍ବିମନ୍ତ୍ର, ପନିଆର
ଗଛ, ପତାକା, ଚନ୍ଦ୍ର, ଉଷ୍ଣାତଚନ୍ଦ୍ର, ଶନ୍ତ,
ରୋଗ, ଧୂକେତୁ, କିନ୍ତୁ ।

କେତୁକରିବା—ଗ୍ରା. କି. ଗଣ୍ଠିମୁଣ୍ଡାଲଗା
ଅଲଗା କରିବେବା ।

କେତୁକୁଣ୍ଠାଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚନ୍ଦବିଶେଷ,
ଏହାଦ୍ଵାରା ଜନ୍ମ ପ୍ରତ୍ୱତି ଏକ ଏକବର୍ଷର
ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଗ୍ରହ ଜାଣିପାର ହୁଏ ।

କେତୁଗହ—ସୁ. ବି. ନବଗହ ମଧ୍ୟ
ଏକ ଗହ ।

କେତୁତାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗୋଟିଏ ନିଷତି ।

କେତୁଧରୀ—ସୁ. ବି. ଏକଜଣ ଧରା ।

କେତୁପତାକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନୁଷ୍ୟର ଚାରି-
ଶୂର ଜ୍ଞାପକ ବର୍ଷପଳର ଚନ୍ଦବିଶେଷ ।

କେତୁର—ସୁ. ବି. (ବ.ଗୁ) ମେଘ ।

କେତୁମତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୁମାଲୀରାମସର ସ୍ତ୍ରୀ,
ଛିନ୍ଦେ ବିଶେଷ ।

କେତୁମାନ—ସୁ. ବି. (କେତୁ + ମନ୍ତ୍ର) ରୋଗୀ,
ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରକ୍ଷତ, ପ୍ରକ୍ଷ ପ୍ରକ୍ଷ ।

କେତୁମାନ—ସୁ. ବି. ଜଣେ ବଜାକର
ନାମ, ଧନ୍ତ୍ରବିକ୍ଷ ପୁଣ୍ୟଦାନବିଶେଷ,
ଶାକଷ୍ତକର ପଢ଼ୀ, ସୁନନାର ନିବାସ
ଗୁହ ।

କେତୁମାନ—ସୁ. ବି. ଅଗ୍ନିଧିରାଜାକର୍ମସ୍ତର,
ଅବନ୍ତିଦେଶୀୟ ନମବିଶେଷ, ଜମୁଦୂରୀପା-
ନ୍ତ୍ରଗତ ନଅଟି ଶତ୍ରୁ, ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ
ଶୈତ୍ର ।

କେତୁମାଳୀ—ସୁ. ବି. ଶନ୍ତର ଦେତାର
ଜଣେ ସେନାଧିତ ।

କେତୁମୁଣ୍ଡ—ସୁ. ବି. (କେତୁ)ରାତ୍ରିଗହ ।

କେତୁମୟ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପତାକାଦଶ୍ରୀ, ଧୂଜଧର୍ମ
କେତୁରଜା—ଗ୍ରା. ବି. କଠରବିଶେଷ ।

କେତୁରତ୍ନ—କୁ. ବି. (କ.ଧା)ବେତୁର୍ମାନିନ୍ଦି
କେତୁବସନ—ସୁ. ବି. ପତାକା ।

କେତୁବସ୍ତ—ସୁ. ବି. ମେଘବରତକୁର୍ମିପ୍ରିଯ
ମନ୍ଦରପ୍ରକ୍ଷତ ପବତର ଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ରୁପ
ବୃକ୍ଷ, ଯଥା—ମନ୍ଦରପବତରରେ କଦମ୍ବ,
ଗଜମାନରେ ଜମ୍ବୁ, ବିଷୁଲେ (ମେଘ)

ପର୍ବତ) ବଟ ଏବଂ ସୁପାଣ୍ଡେ' (ବିଷ୍ଣୁ
ପର୍ବତ) ପିପୁଳ କେତୁବସ୍ତ ବୋଲିପ୍ରସବ ।

କେତେ—ଗ୍ରା. ସବ. କି ପରିମାଣ ?
କି ହଣ୍ଡେକ ? ଅନେକ, ଅଗଣିତ, ଅଳ୍ପ,
ଅଧ୍ୟଧିକ ସଂଖ୍ୟାକ ।

କେତେଆଡ଼—ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ. ଅନେକ ସ୍ଥାନ ।

କେତେକ—ଗ୍ରା. ସବ. କେତେ ମାତ୍ର,
କି ପରିମିତ ।

କେତେକତାରେ ଗଣ୍ୟ—ଗ୍ରା. ବି. ଅତି
ନଗଣ୍ୟ (ବିତ୍ତ) । [ନଗଣ୍ୟ ।

କେତେକମାତର—ଗ୍ରା. ବି. ଅତିହେସ,
କେତେକ'ଣ—ଗ୍ରା.ସବ.ଅନେକ, ବଢ଼ ।

କେତେକର—ଗ୍ରା.ବି. କେତେମୁଲର ?
କେତେକ ପରିମାଣର ? ଅଳ୍ପ ପରିମାଣ
ବା ମୁଲିବିଶ୍ଵିଷ, ଅତି ସାମାନ୍ୟ ।

କେତେକେ—ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ. ଅତି ସହଜରେ
ନୁହେ, କେତେ ପରିମାଣରେ ।

କେତେଗୁଡ଼ାଏ—ଗ୍ରା. ସବ. ଅନେକ,
କେତେକ ସଂଖ୍ୟାକ ? କେତେ ପରିମିତ ।

କେତେଗୁଡ଼ାକ—ଗ୍ରା.ସବ.କେତେଗୁଡ଼ାଏ
(ଦେଖ) । (ଦେଖ) ।

କେତେଗୁଡ଼ିଏ—ଗ୍ରା.ସବ. କେତେଗୁଡ଼ାଏ
କେତେଟା—ଗ୍ରା. ସବ. ଅଳ୍ପଶକ୍ତି,
ସଂଖ୍ୟାରେ କେତେ ? କେତେଟା ।

କେତେଟି—ଗ୍ରା.ସବ. କେତେଟା(ଦେଖ)
କେତେତୁର—ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ. କେତେବାଟ ?

କେତେନିକେତେ—ଗ୍ରା.ବି. ବନ୍ଧୁପ୍ରଣାମ,
(ବିଂର ବିଂ) ଅତିନ୍ଦ୍ର, ଖୁବ ।

କେତେପର—ଗ୍ରା.ଅବ୍ୟ.କେତେପ୍ରକାରେ,
ବନ୍ଧୁ ପ୍ରକାରେ ।

କେତେବେଳ—ଗ୍ରା.ବି. କେତେ ସମୟ ?
କେରେ ସମୟ ।

କେତେମାତର—ଗ୍ରା. ବି. ଓ. କି. ବି.
କେତେମାତର (ଦେଖ) ।

କେତେମାନ—ଗ୍ରା. କି. ବି. କତାପି,
(ବି) ଅତିସାମାନ୍ୟ । (ଦେଖ) ।

କେତେହେଁ(କ)—ଗ୍ରା. ସବ, କେତେକ
କେତେହେଁଲେ—ଗ୍ରା.କି.ବି. କତାପି ।

କେତୋଟା(ଟି) — ଗ୍ରା.ସଂ.କେତୋଟା ଅଳ୍ପଶବ୍ଦକ (ବ୍ୟୁ ବା ବ୍ୟତ୍ତି) ।
କେତର — ସୁଂ. ବି. ଟେକା, କେତର, (ସ୍ଥି) କେତର ।
କେଦାର — ବି. (କେ + ଦୁ + ଅ)କିଆସ, ଶସ୍ତ୍ରଶୈଖ, ହୃଡ଼ା, ପରତ, ଆଳାବଳ, ଗଛର ମୂଳ ମନ୍ଦା, ଶିବଲିଙ୍ଗବିଶେଷ । ହିମାଲୟର ଶୁଙ୍ଗବିଶେଷ, କେଦାର-ନାଥ ଶୁଙ୍ଗରେ ଥୁବା ମହାଦେବ; (ଗ୍ରା.ବି) ଓଡ଼ିଆ ରାଗବିଶେଷ, ଅଳଙ୍କାରବିଶେଷ ।
କେଦାରକୁଣ୍ଡ — ଗ୍ରା. ବି. ଭୁବନେଶ୍ୱର କେଦାରେଶ୍ୱରଙ୍କ ନିକଟ୍ସ ଗୋଟିଏ ସ୍ତର ନିର୍ଣ୍ଣର ଲୁଣ ।
କେଦାରଶ୍ରୀ — ବି. (ଶତରୁ) ବିଲର ହୃଡ଼ା କେଦାରଗୋପୀ-ଗ୍ରା.ବି. ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ବିଶକିତ କେଦାରେଶ୍ୱର ମହାଦେବ, ଓ ଗୌତ୍ମଦେବୀ, କବିବର ରାଧାନାଥଙ୍କ ରଚିତ ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ ।
କେଦାର ଚନ୍ଦ୍ରକେଳ — ଗ୍ରା.ବି. ରାଗବିଶେଷ
କେଦାରଜଳ — ବି. (କେଦାର + ଜଳ + ଅ) ଷେଷଜାତ, ମାହା ବିଲରୁ ଉପରୁ ହୃଦୟ, (ବି) ପଢ଼ୁକାଠ ।
କେଦାରନାଥ — ବି. (ଶତରୁ) କାଶୀର ଭିତରରେ ହିମାଲୟର ଉତ୍ତରଶୁଙ୍ଗ-ବିଶେଷ, ବନ୍ଦିନାଥ ନିକଟ, କେଦାରନାଥ ଶୁଙ୍ଗରେ ଥୁବା ଶିବଲିଙ୍ଗ ।
କେଦାରବାହିନୀ — ସ୍ଥି. ବି. ଷେଷ ମଧ୍ୟ-ଦେଇ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା (କ୍ଷୁଦ୍ରନିଧି)
କେଦାର — ସ୍ଥି. ବି. ରାଗଶିରିବିଶେଷ, (ଯା.ବି) ଆସମଗୋକି ।
କେଦାରକା — ସ୍ଥି.ବି. (କେଦାର + କ + ଆ) ଷେଷର ଅଳି, ଷେଷ ।
କେଦାରେଣ(ଶୁର) — ବି. କେଦାରନାଥ, ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ବିଶକିତ ଶିବଲିଙ୍ଗ-ବିଶେଷ ।
କେନ୍ — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ)ସଂ.କଥଣ ? କେଇ ?
କେନ୍ଦ୍ରାବେ — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ)ବି. କେବି-ଆବେ ।
କେନ୍ଦ୍ରୁଚିଲ୍ — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ସଂ. କେଇ-ଆବେ ? କେଇଆବୁକୁ ?

କେନ୍ଦ୍ରା — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ସଂ. କେଇଟା ? କଥଣ ?
କେନ୍ଦ୍ର — ଗ୍ରା.(ସମ୍ବନ୍ଧ)ଅବ୍ୟ.କେଇଆବେ ? କେଇଆବୁକୁ ?
କେନ୍ଦ୍ରକେ — ଗ୍ରା.(ସମ୍ବନ୍ଧ)ଅବ୍ୟ. କେଣ୍ଠିକ ।
କେନ୍ଦ୍ରନେ — ଗ୍ରା.(ସମ୍ବନ୍ଧ)ଅବ୍ୟ. କିପରି ।
କେନ୍ଦ୍ରେ — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ଅବ୍ୟ. କେଇ-ଠାରେ ? କାହିଁ ?
କେନ୍ଦ୍ରକମ୍ — ଗ୍ରା.(ସମ୍ବନ୍ଧ) ଅବ୍ୟ. କିପରି, କେଇପ୍ରକାରର ।
କେନ୍ଦ୍ରସ୍ଥି — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ)ସଂ. କୌଣସି ।
କେନ୍ଦ୍ର — (କିମଣିକଳ) କିହେଉ, କାହା-ଦ୍ୱାରା, କୌଣସିବ୍ୟର, ଉପନିଷଦ୍ ବିଶେଷ ।
କେନ୍ଦ୍ରା — ସ୍ଥି. ବି. ରତ୍ନବିଦ୍ଵା ।
କେନା — ଗ୍ରା. ବି. ସୁରୁସ୍ତ ପଢ଼ା, ବୃକ୍ଷରୁ ବାହାରଥୁବା ଶାଖା ।
କେନା କରିବା — ଗ୍ରା.କି. ଖମ୍ବେଶ୍ବରୀ ରହିବା ପାଇଁ ସାଲ କରିବା ।
କେନାକେନା — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଟିକଟିକ, କେତାକେତା, ବନ୍ଦ ଶାଖା ପ୍ରକାଶରେ ବାହାରିବା ପ୍ରକାରେ ।
କେନାର — ବି. (କେ + ନୃ + ମୀ.ଅ)ମୟକ, ଗାଲ, ମୁଣ୍ଡର ଖେଳ, ଶର୍ତ୍ତ, ଲପାଳ, ସ୍ରନ୍ଦ୍ରାନ, ନରକବିଶେଷ ।
କେନାଲ — ଯା. ଗ୍ରା. ବି. କୃତିମନ୍ଦୀ ।
କେନାଶ୍ରୀ — ଗ୍ରା.ବି.ବନ୍ଦୁଶାଖାପ୍ରତି ଶିଖ୍
କେନପ — ସୁଂ. ବି. (କେ + ନୀ + ପତ୍ର ପ୍ରଥା) ମେଧାବୀ ।
କେନପାତ — ସୁଂ. ବି. (କେ + ନିପାତ) ଆରଲ, ମଜଧର ।
କେନେ — ଗ୍ରା.(ବାଲେଶ୍ୱର)ଅବ୍ୟ.କାହିଁକି ? କେଇଠାରେ ?
କେନ୍ଦ୍ରା — ଗ୍ରା.(ସମ୍ବନ୍ଧ)ଅବ୍ୟ.କିପ୍ରକାରର ? କିମାକାର ? କଥଣ ? କିପରି ?
କେନ୍ଦ୍ରେ — ଗ୍ରା.(ସମ୍ବନ୍ଧ)କି.ବି.କେମନ୍ଦ୍ରେ ? କିମ୍ବାରାର ? କେଇରେଇବା — ଗ୍ରା. କି. ଖେଳରେ ଜିତିବା ସକାଶେ ଗୋଲାଇବା ବା

ଧପାବାଜି କରିବା, ଗେନେରେଇବା, ଯାଦୁ ବାହୁଆଦି ପାଇ ପୂର୍ବାଣିଦେବା, ଗ୍ରା, (ସମ୍ବନ୍ଧ)କୋଣ୍ଠାଙ୍କି ଗତ କରିବା ।
କେନ୍ଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କଣ୍ଠୋଳ)ବାଦ୍ୟ-ସହବିଶେଷ, ଭକ୍ତମରାଯୋଗୀଙ୍କ ବାଣୀ, ଚଣ୍ଡଳବାଣୀ ।
କେନ୍ଦ୍ରସଂଧି — ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କେନ୍ଦ୍ରେ-ସ୍ଵାଠୀ) କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ଗୋଟିଏ ସବ୍ ଡିଇଜନ ଓ ସହର, କେନ୍ଦ୍ରୀପଡ଼ା ।
କେନ୍ଦ୍ର — ଗ୍ରା.ବି.ବିବର୍ଣ୍ଣ ବା ବା ଦେହର କୌଣସି ଅଳ ବହୁମୟ ପାଣିରେ ବୁଢ଼ାକରିଶିବା ଯୋଗୁଣେତାପଢ଼ିଯିବା ।
କେନ୍ଦ୍ରବା — ଗ୍ରା.(ସମ୍ବନ୍ଧ)ଟି.ପୂରୁସୁରୁରାତ୍ମି କରିବା, ଏକମ୍ବାନକୁ କେନ୍ଦ୍ରକର ବୁଲିବା ।
କେନ୍ଦ୍ରଳ — ଗ୍ରା.(ଖୋରିଧା)ବି. ଜୁଆଲିକୁ ଝୁରୁରେ ବାନ୍ଧିବାପାଇଁ ଦୁଇ କଣ୍ଠର ଅଗରୁ ଯେଉଁ କାଠିରେ ଖୋକି ଜୁଆଲ ମହିରେ ଫଳଗୁ କରିବାଏ ।
କେନ୍ଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି.ରେଣ୍ଟା,ଶେରୁଆ,ଖଟା ହୋଇ ନ ଥିବା(ପଶାଳ),ପାଣ୍ଡିର ବର୍ଣ୍ଣ ଦଶିଷ୍ଠୁ(ବ୍ୟତି),ଶାରୀ, ନିଳେଖ, ଶନା, ଗୋବା, (ସ୍ଥି) କେନ୍ଦ୍ରୀ ।
କେନ୍ଦ୍ରଳିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ବହୁକଳିଷିଷ୍ଠ, ରକ୍ତଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଯାଆ ହୋଇ ଯାଇ ଥିବା ଓ ଶେରୁଆ ହୋଇ ଯାଇଥୁବା (ଶାରବର ଅଗରାଦି) ।
କେନ୍ଦ୍ରୁ — ଗ୍ରା. ବି. ବହୁକଳିଷିଷ୍ଠ, ଏହିର ପାଦକାରିତା ବାହୁର ପାଦକାରିତା ବାହୁର ଅଗରାଦି) ।
କେନ୍ଦ୍ରୁ — ଗ୍ରା. ବି. ବହୁକଳିଷିଷ୍ଠ, ଏହିର ପାଦକାରିତା ବାହୁର ପାଦକାରିତା ବାହୁର ଅଗରାଦି) ।
କେନ୍ଦ୍ରୁଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ହେଠ ବାଘ, ଚିତାବାଘ, ହେଠାବାଘ, ରାଧା ।
କେନ୍ଦ୍ରୁକୁ — ବି. (କେନ୍ଦ୍ରୁ + କ)କେନ୍ଦ୍ରୁଗଛ ଓ ଜଳ, ଗାଲବ ଚକ୍ର, (ଲୋଧି) ଗବ ଗଛ, ତାଳ-ବିଶେଷ ।
କେନ୍ଦ୍ରୁକୁର — ଗ୍ରା. ବି. ଗତକାଳ ରାଜ୍ୟ ବିଶେଷ, କେନ୍ଦ୍ରୁକୁର ପାଦକାରିତା ।
କେନ୍ଦ୍ରୁକୁରୀ — ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ହେଠ ବାଘ, ଚିତାବାଘ, ହେଠାବାଘ, ରାଧା ।
କେନ୍ଦ୍ରୁକୁରୁ — ଗ୍ରା. ବି. ଏକଜାଗରୁ ଜଳଜ ସୁଷୁରୁ, ପାଣିକେନ୍ଦ୍ରୁରୁଗଛ ।
କେନ୍ଦ୍ରୁକୁରୁକୁ — ଗ୍ରା. ବି. ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ-ପ୍ରଶ୍ନତା କବିଜୟୁଦେବଙ୍କ ଜନ୍ମପାନ ।

କେନ୍ଦ୍ରି—ବ. କନ୍ଧାଥୁବା ଦୃଷ୍ଟିବିଶେଷ,
ଖଳୁଗଛ, ତାଳପଛ ।

କେନ୍ଦ୍ର—ବ. (କ + ଲନ୍ଦ୍ର) ଦୂରର ଠିକ୍
ମଧ୍ୟବିନ୍ଦୁ, ଜନ୍ମବସ୍ତର ଚର୍ଚ୍ଛ, ସ୍ଵପ୍ନ,
ଓ ଦଶମସ୍ତାନ, ପୃଥ୍ବୀର ଉତ୍ତର ଓ
ଦର୍ଶଣର ପ୍ରାଚୀବିନ୍ଦୁ, ସ୍ଵୀଏୟଙ୍କଠାରୁ
ପ୍ରହାଦର ଦୁରତ୍ତ, ମନୁଷ୍ୟର ଜନ୍ମବସ୍ତ,
କେନ୍ଦ୍ରପଳ, ମଧ୍ୟବିନ୍ଦୁ, ପ୍ରଧାନମସ୍ତାନ ।

କେନ୍ଦ୍ରିକ—କ୍ଲୀ.ବ. ମହାକାଳଲତା ।

କେନ୍ଦ୍ରିକରିବା—ଗ୍ର. ଦି. (ଜ୍ୟାମିତି)ଦୂର
ଅଞ୍ଜିତ କରିବାପାଇଁ ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ରି-
ବିନ୍ଦୁ ନିରୂପଣ କରିବା, କୌଣସି
ବନ୍ଧୁବ୍ୟାପୀ କର୍ମ କରିବାପାଇଁ କର୍ମରହୁ
କରିବାର କେନ୍ଦ୍ରିପଳ ନିରୂପଣ କରିବା ।

କେନ୍ଦ୍ରିଗତ—ବିଂ. (୨ୟାତ୍ରି) କେନ୍ଦ୍ରିସ୍ତ,
କେନ୍ଦ୍ରିପ୍ରାସ୍ତ, (ସ୍ଥି) କେନ୍ଦ୍ରିଗତ ।

କେନ୍ଦ୍ରିବର୍ତ୍ତୀ—ବିଂ. (କେନ୍ଦ୍ର + ବୃତ୍ତ +
କ.ଲନ୍ଦ୍ର) କେନ୍ଦ୍ରରେ ଅବସ୍ଥା, (ପର), ଲଗ୍ନର
ଚର୍ଚ୍ଛ, ସ୍ଵପ୍ନ ବା ଦଶମ ମ୍ବାନରେ
ଅବସ୍ଥା ।

କେନ୍ଦ୍ରିମୁଖବଳ—କ୍ଲୀ. ବ. ଯେଉଁଶକ୍ତି-
ପ୍ରଭାବରେ ପଦାର୍ଥ ସବୁ କେନ୍ଦ୍ରିଭିମୁଖରୁ
ଅନୁଭବ ହୁଏ ।

କେନ୍ଦ୍ରିସ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (କେନ୍ଦ୍ର + ସ୍ତ୍ରୀ +
କ.ଅ) କେନ୍ଦ୍ରିବର୍ତ୍ତୀ, (ଦେଖ) (ସ୍ଥି),
କେନ୍ଦ୍ରିସ୍ତ ।

କେନ୍ଦ୍ରିପାନ—ବ. (କେନ୍ଦ୍ର + ପାନ)ମଧ୍ୟ-
ବିନ୍ଦୁ, ପ୍ରଧାନମସ୍ତାନ, ଲଗ୍ନର ଚର୍ଚ୍ଛ,
ସ୍ଵପ୍ନ ଓ ଦଶମସ୍ତାନ ।

କେନ୍ଦ୍ରିସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ—କ୍ଲୀ.ବ. (କ.ଧା) ମେରୁ
ନିକଟସ୍ଥ ଆଗତ ସ୍ତ୍ରୀତ । (ଦେଖ)

କେନ୍ଦ୍ରିସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ—ଗ୍ର. ବ. କେନ୍ଦ୍ରିସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ ।

କେନ୍ଦ୍ରିସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମିଶ୍ରି—ବ. ଯେଉଁଶକ୍ତି-
ପ୍ରଭାବରେ ଦବ୍ବକୁ କେନ୍ଦ୍ର ଭ୍ୟାଗକରି
ଦ୍ୱାବାକୁ ହୁଏ ।

କେନ୍ଦ୍ରିସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ—ପୁଂ.ବ. (କେନ୍ଦ୍ର + ଅପ
+ ସ୍ତ୍ରୀ + କ.ଲନ୍ଦ୍ର) କେନ୍ଦ୍ରିୟାରୁ ଦୁରକୁ
ଗମନଶୀଳ ।

କେନ୍ଦ୍ରିଭିକର୍ଷଣୀଶ୍ଵର—ବ. ଯେଉଁଶକ୍ତି
ପ୍ରଭାବରେ ଦୂର୍ବ କେନ୍ଦ୍ରିଭିମୁଖରେ
ଆକୁଷି ହୁଏ, ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ।

କେନ୍ଦ୍ରିଭିକର୍ଷଣୀ—ପୁଂ.ବି. (କେନ୍ଦ୍ରି + ଅଭି
+ କର୍ଷଣ + ଲନ୍ଦ୍ର) କେନ୍ଦ୍ରିଭିମୁଖେ ଆକ-
ର୍ଷଣମ୍ବ, (ସ୍ଥି) କେନ୍ଦ୍ରିଭିକର୍ଷଣୀ ।

କେନ୍ଦ୍ରି—ପୁଂ. ବ. (କେନ୍ଦ୍ରି + ଲନ୍ଦ୍ର)

କେନ୍ଦ୍ରିବର୍ତ୍ତୀ(ଦେଖ), (ସ୍ଥି) କେନ୍ଦ୍ରିଣୀ ।

କେନ୍ଦ୍ରିଭୁତ—ବିଂ. (କେନ୍ଦ୍ରି + ଭୁ + ତୀ
+ କଣ) ଗୁରୁଆଡ଼ିରୁ ଗୋଟାର
ହୋଇଆସି ଏକମ୍ବାନରେ ଗଢାହେବା ।

କେପି—ଫି. ବି. କୁଣ୍ଠିତ କର୍ମକାଶ ।

କେବଢା—ଗ୍ର. (ସ୍ଵପ୍ନ) ବି. ମୁଖ, ଅଜ ।

କେବ—ଗ୍ର. ସବ. (ଫ୍ରି-କିମ୍ + ବେଳା)

କେବସମୟ ? କେତେବେଳେ ? ବନ୍ଧୁ
ପୁଣ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ କାଳ, ଦୂରଅନ୍ତର, ଦୂର
ଭବିଷ୍ୟତ ।

କେବକା(ର)—ଗ୍ର. ବି. କେବସମୟର,
ବନ୍ଧୁକାଳ ପୁଣ୍ୟର ।

କେବକୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ଫ୍ରି-କିମ୍)କେବୁ
ଭବିଷ୍ୟତ ସମୟରେ ।

କେବଟ—ପୁଂ.ବି.ଜଳକୁଣ୍ଠ,କୁଣ୍ଠ,କୁଣ୍ଠା ।

କେବଠ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. କେବଠାରୁ (ଦେଖ)
କେବଣ—ଗ୍ର. ହଙ୍ଗ. (ଫ୍ରି-କିମ୍) କେବୁ—
ବ୍ୟକ୍ତ ବା ବିଷୟ, କେବୁ କୌଣସି,
ଅନନ୍ଦିଷ୍ଟ (ବ୍ୟକ୍ତ ବା ବିଷୟ) ।

କେବନ୍ତ—ପୁଂ. ବି. (କେ + ବୃତ୍ତ + କ.
ଅ) କେଉଟ, ଧୀରବ ।

କେବନୁ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ.କେବନୁରୁ (ଦେଖ)
କେବଳ—ଫି. ବି. (କେବ + କ,ଅଳ)
କେମାତ୍ର, <କୋଳା, ସମ୍ମୁଖୀ, ବିଶିଷ୍ଟ,
ନିଷ୍ଠିତ, ସାର୍ଥପର, ବିଶ୍ଵଳ, ପବିତ୍ର,
ସର୍ବୋକୁଣ୍ଠ, ଭର୍ଷାପର, ସ୍ତରୁ, (ବି)
ନାଟୁଆ,ବନ୍ଧୁଜୀବାଲ,(ଅବ୍ୟ)ଏକ-
ମ ସ, ଏକାଳ, ସମ୍ମୁଖୀରୁପେ, ଶାରୀ,
ନିଷ୍ଠ ତରୁପେ ।

କେବଳକର୍ମ—ବ. ଯୋଗବିଶେଷ, ବୁଝ-
ସୁଝ କରୁଯିବା କର୍ମ । [ଜ୍ଞାନ]

କେବଳଜ୍ଞନ—ବ. ସମୋଜଜ୍ଞନ, ତତ୍ତ୍ଵ-
କେବଳଜ୍ଞନ—ପୁଂ.ବି. (କେବଳଜ୍ଞନ +
ଲନ୍ଦ୍ର) ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞନ, ଭିନ୍ନରଜ୍ଞନସମ୍ବନ୍ଧ,
ଶୁଭଜ୍ଞନ (ସ୍ଥି)କେବଳଜ୍ଞନିନ୍ମ, (ପୁଂ.ବି.)
ଅର୍ଥତଃଶେଷ ।

କେବଳକଣ୍ଠ—ଅବ୍ୟ. (କେବଳ + କଣ୍ଠ)
କେବଳ (ଦେଖ) ।

କେବଳଦ୍ଵାରା—ବ. ଘୋଲମରିଜ ।

କେବଳଦ୍ଵାରାକ୍ଷେତ୍ର—ବ. ଅନୁମାନ-
ବିଶେଷ, ଯାହାର ସପକ୍ଷ ନ ହୀନ, କେବଳ
ଦ୍ଵାରାକ୍ଷେତ୍ର ବ୍ୟାପ୍ତି ଦୂର ଯେଉଁଅନୁମାନ
କରୁଯାଏ ।

କେବଳନାନ୍ଦ—ବ. ଅମିଶ୍ରିତ ଆନନ୍ଦ,
ପରମାନନ୍ଦ, ବିଶ୍ଵଳନାନ୍ଦ ।

କେବଳୀ—ବ. (କେବଳ + ରି) ଆସା ଓ
ଦେହ ଏକଥିବା ବିଷୟକ ମତ ବା
ବିଶ୍ଵାସ, ଜ୍ୟୋତିଷବିଦ୍ୟା, ଧ୍ୟାନରତ
ଯେବୀ, ଅର୍ଥତ, ଜ୍ଞାନ, (ପୁଂ. ବିଂ)
(କେବଳ + ଲନ୍ଦ୍ର) ଏକାଙ୍ଗ, ଏକମାତ୍ର,
ଯେଉଁଲେକ ଆସା ଓ ଦେହ ଏକ ବୋଲି
ବିଶ୍ଵାସ କରେ ।

କେବଳାସ୍ତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ରିଷ୍ଣର,
ଯାହାର ପୁଣ୍ୟ ପାପ ନାହିଁ ।

କେବଳାନ୍ତ୍ୟ—କ୍ଲୀ.ବ. ଅନୁମାନବିଶେଷ,
ପଦାର୍ଥବିଶେଷ, ଯାହାର ସମ୍ବନ୍ଧ ସହି
ଅଛୁ, କୌଣସିତାରେ ହେଲେ ଅର୍ଥବ
ନାହିଁ ।

କେବନ୍ତୁ—ଗ୍ର.ଅବ୍ୟ.କେବଠାରୁ(ଦେଖ) ।

କେବା—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସି-କିମ୍ + ବା)
କିଏଅବା, କେବିବନ୍ଦୁଅବା, କିବା, କିମ୍ବା ।

କେବାଳ—ପୁଂ. ବି. ହିଂସୁକ ।

କେବିକା—ସ୍ଥି. ବ. ଦୁଷ୍ଟବିଶେଷ ।

କେବୁ(କ)—କ୍ଲୀ. କନ୍ଧକର୍ମା, କକୁ ।

କେବେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. (ସି-କଦା)କେବେ-
ବେଳେ ? କୌଣସି ସମୟରେ, (କି.ବି)
ବନ୍ଧୁକାଳପରେ ବା ପୁଣ୍ୟ, ଅନନ୍ଦିଷ୍ଟ
ସମୟରେ ।

କେବେକେବେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ସ. କୌଣସି କୌଣସି ସମୟରେ । [(ଦେଖ)]
 କେବେହୁଁ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ସ. କେବେହେଲେ କେବେହେଲେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ସ. (ଏ-କଥା ବା କଥାପି, କଥାକାଳେ, କେତେବେଲେ ହେଲେ, ଯେ କୌଣସି କାରଣରୁ ବା ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ । [(ଦେଖ)]
 କେଉଁ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ସ. କେବେହେଲେ, କେମନ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ସ. ଦେଖିବା ଦେଖି, କି, କଥା ? ସତେ ?
 କେମନ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଏ-କମିତି) କେଉଁ ପ୍ରକାରର ? କିପରି, କିପରିକାରେ, (ଅବ୍ସ) ସତେ, ସତେକ ? । [କିପରି ?]
 କେମନ୍ତେ—ଶ୍ରୀ. ବି. କି ପ୍ରକାରେ ?
 କେମୁକ—ୟୁ. ବି. (କେ + ଅମ୍ + ଉକ) ବୃକ୍ଷବିଶେଷ, କରୁକରୁଆ, (ଦେଖ) ।
 କେମୀ—ଯା. ହାକିମମାନଙ୍କର ଅଷ୍ଟାୟୀ ବାସ୍ତଵାନ, ତମ୍ଭୁ ।
 କେମୀ—ଶ୍ରୀ. ୟୁ. ବି. ହସ୍ତବିକୃତବିଶୀଳ ପ୍ରାଣୀ, ହାତଗୋଡ଼ ବଜ୍ଞାଥବା(ବ୍ୟକ୍ତି), (ସ୍ତ୍ରୀ) କେମୀ । [ଅଂଶ]
 କେମୁକ—ବି. କୋର, ଗୁମାକର ଭିତର
 କେମୁର—ବି. (କେ + ମୁ + ର, ଉଚ୍ଚ)
 ଅନ୍ତରୁ, ବାଲୁ, ବାହୁଭିରଣ, ଡାଡ଼,
 ରତ୍ନବକ୍ଷବିଶେଷ, ସମାଧୁବିଶେଷ ।
 କେମୁରବନ୍ଧ—ବି. କାମଶାପୋଡ଼ ରତ୍ନ-
 ବକ୍ଷବିଶେଷ, ଶର୍ଵରର ଘେରୁଣ୍ଣାନରେ
 କେମୁର ପିନାଯାଏ, ବାହୁ ।
 କେମୁରବାନ୍—ୟୁ. ବି. (କେମୁର + ଇନ୍) ଘେରୁ ତାତ୍ତ୍ଵାଦୀ ପିନାଥାଦୀ (ସ୍ତ୍ରୀ)
 କେମୁରବନ୍ଧ ।
 କେମୁଶ—ୟୁ. ବି. (କେମୁର + ଇନ୍) ଅଙ୍ଗଦ ପିନାଥବା (ବ୍ୟକ୍ତି), ଯେ ତାତ୍ତ୍ଵାଦୀ ପିନାଥାଦୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କେମୁରଣୀ ।
 କେର୍-କେତ୍ତବା—ଶ୍ରୀ. ଦି. ଦାନ୍ତଦ୍ଵାରା କାହିଁବା, କମୁକୁ ଶାଇବା ।
 କେର୍-କେଶ—ଶ୍ରୀ. (କଳାହାଣ୍ତି) କୁକଳୀସ୍ଥା

କେରଖାଇବା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. (ଖାଲ-
 ହେରୁରୁ) କୋଡ଼ିଗାତରେବାଆ ହେବା ।
 କେରଧରବା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. ପିତୁଳ
 ପଞ୍ଚବା । [(ଦେଖ)]
 କେରଧା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ପୁ. ବି. କେରଧା
 କେରଧାଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଛଣ୍ଡପଟ ସୂତ୍ରକିମିତ
 ଏକପ୍ରକାର ବସ୍ତୁ, ଅଖ ପର ଜିନିସ ।
 କେରକ—ୟୁ. ବି. ଜନପଦବିଶେଷ,
 ଦ୍ଵିତୀୟବାସୀ ଲେକ, କେରଳଦେଶ ।
 କେରଣ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ସ. ପୁନ୍ଦରକାଳରେ
 ଏକପକ୍ଷ ତଳେପଢ଼ି ନିଜେ ପରାପରାହେଲି
 ଏହା ମୁହଁରେ ଶୀଳାନ କରିବା (ଏହାର
 ଅର୍ଥ ମୁଁ ହାରର), ପ୍ରତି ଓ ଖେଳରେ
 କରସିବା ବ ଜ ବା ପଣ, ମାଲପ୍ରକରେ
 ପରାଜୟ ।
 କେରନ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜରନାକୋଳ ।
 କେରଳ—ୟୁ. ବି. କ୍ଷମିସ୍ତକାତିବିଶେଷ,
 କେରଳ ଦେଶର ଶାଳା, କେରଳ ଦେଶ-
 ବାସୀ ବ୍ୟକ୍ତି; କେଳାକାତ, ଆଚୀଡ଼ିକାଙ୍କ
 ସୁପରବିଶେଷ, (ବି) ମାଲବାରଦେଶବାସୀ ।
 କେରଳଚାମଣି—ଏକଜଣ ଜ୍ୟୋତିଷର
 ନାମ ।
 କେରଳଜାତକ—ଶ୍ରୀ ପାତାଳ ପାତାଳ ।
 କେରଳତତ୍ତ୍ଵ—ଶ୍ରୀ ପାତାଳ ପାତାଳ ।
 କେରଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ର-
 ବିଶେଷ, କେରଳଦେଶ ପ୍ରକଳିତ
 ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ରନା, (ହୋର-ପ୍ରାୟ ଏକ-
 ଘଣ୍ଠ ସମୟ) କେରଳଦେଶୀୟୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।
 କେରଳୀହାତରେଅଢ଼ା-ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ୍ରବଚନ)
 (ପଳିତଜ୍ୟୋତିଷ) ବର୍ଷମଧ୍ୟରେ ଦୃଥ-
 ପାରେ ଜନ୍ମିବା ଶୟାଦିର ପରିମାଣ
 ଦେଖି କମିତ୍ତେବା ସୁତକ ଆଢ଼କ, ଉତ୍ତ-
 ବର୍ଷ ଜ୍ୟୋତିଷ-ଶାନ୍ତିମେ କେରଳୀ
 ହସ୍ତରେ ଥିବା ।
 କେରା—ବି. କେଶ ବା ଭୃତ୍ୟାଦିର କୁତୁ-
 ଗୁରୁ (ଶ୍ରୀ. ସମ୍ବ. ଓ ବସ୍ତୁର ବି) କବଳୀ ।
 କେରାକନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. (ବସ୍ତୁର) କବଳୀମଞ୍ଜା ।
 କେରାକେରା—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ସ. କହୁ କୁତୁ କୁତୁ
 ଗୁରୁରେ ।
 କେରାକୁତୁ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରତ୍ନଦେବ, ରତ୍ନ-
 କୁତୁ ।
 କେଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବୀନ୍ଦୁଜାଲିକ, ଯାମାବର-
 କାତିବିଶେଷ, ସାପଖେଳା ଇତ୍ୟାଦି

ବ୍ୟବସାୟୀଜାତି, ସ-ବ. (କେଳ + ଅ + ଆ) ବିଳାସ ।
 କେଳାଇବା — ଶ୍ରୀ. ବି. ମାଛ ବା ପରିବା
 ପ୍ରଭୃତିକୁ ପରିଷାର କରି ଉନ୍ନନ୍ଦ
 ଉପଯୋଗୀଜାତିକରିବା, ଅତିନ୍ଦ୍ରିୟରକ୍ତକରିବା,
 ଲିଖାରୁ ଧାନ ଖୋପାକୁ ଛଡ଼ାଇବ, ଡାଳ
 ଆଦିର ଶାଖାକୁ ହାଣି ପରିଷାରକରିବା ।
 କେଳାଣ୍ଟି — ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଚଢ଼ାଇପରି
 ଏକପ୍ରକାର ପଣ୍ଡି ।
 କେଳାସ — ପୁ. ବ. (କେଳା + ସତ୍ +
 ଅଧ୍ୟ, ଅ) ପ୍ରତିକ. କେଳାସ ପଞ୍ଚତ ।
 କେଳି — ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କେଳ + ସତ୍. ଜ)
 କୀଡ଼ା, ପରିହାସ, ରତ, କୌତୁକ,
 ପୃଥିବୀ, ଲାକା, ମୁଦ୍ରା ତୋଳକୁଠ
 ଦୂରପଦ୍ମ ପିଣ୍ଡକବିଶେଷ ।
 କେଳିକ — ପୁ. ବ. ଅଶୋକ ଦୂଷ ପୁ.
 ବି. କୀଡ଼ାପ୍ରିସ୍, କୀଡ଼ାରତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 କେଳିକା ।
 କେଳିକଦମ୍ପ — ପୁ. ବ. କଦମ୍ବଫୁଲ
 ଆକୁରିର ଛୋଟ ଛୋଟ ଫୁଲବିଶେଷ
 ବସନ୍ତ କାଳରେ ପୁଣିତ କଦମ୍ବଦୂଷ
 ବିଶେଷ ।
 କେଳିକଳା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କେଳ + କଳ +
 ଅ + ଆ) ରତକୀଡ଼ା, ସରଶୁଣଙ୍କ ଶାଖା,
 ରତଦିଦ୍ୟା, ଚନ୍ଦ ।
 କେଳିକଳ — ପୁ. ବ. (କେଳ + କଳ +
 ଅ) ଶିବଙ୍କର କୁଣ୍ଡାଣ୍ଡକଳାମକ ଅନୁରତ
 ବଦୁଷକ, କାମପର୍ବୀ, ରତ, (କି. ବି.)
 ପରିହାସକାରକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କେଳିକଳା ।
 କେଳିକଳା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କେଳା + କଳା)
 ରତଦେଖା, କନ୍ଦରପର୍ବୀ ।
 କେଳିକଳାବଦୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କାମପର୍ବୀ,
 ରତଦେଖା ।
 କେଳିକାଣ୍ଟି — ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ ବ. କେଳିକୁଣ୍ଡକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କେଳା + କୁଣ୍ଡ + ରତକ + ଅଧ୍ୟ) ଶାଳୀ, ଭାର୍ଯ୍ୟାର ସାନ୍ଦର୍ଭଣୀ ।
 କେଳିକୁଣ୍ମ — ଶ୍ରୀ. ବ. ନେଳ ଓ ନାଲି-
 ପାଖୁଡ଼ାପୁକୁ ସାନ କୁଣ୍ମଫୁଲ, ମଣିକ
 ମକଦଳ । [ନାଟୁଆ ।]
 କେଳିକୋଷ — ପୁ. ବ. (ଗତତ) ନଟି,

କେଳିଗୁହ — କୀ. ବ. (ଗତତ) କେଳିମନ୍ଦର
 କେଳିନାଶର — ପୁ. ବି. ବିଳାସୀ, ଶେରା-
 ସତ ।
 କେଳିପର — ପୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) କାମ
 କୀଡ଼ା ରତ, କାମୁକ (ସ୍ତ୍ରୀ) କେଳିପର ।
 କେଳିପୁର — କୁ. ବ. (ଗତତ) ନାଟାଶାଳା,
 କୀଡ଼ାର, ଦମ୍ପତ୍ତିର କାମ କୀଡ଼ାର
 ରଜଭୁମି, ରୂପଗୁହ ।
 କେଳିପ୍ରିସ୍ — ବିହାରୀ ପ୍ରତିପନାମକ ଫଳ୍ଗୁତ
 କାଥାରତ୍ୟକ୍ତିତା, ରତକୀଡ଼ାରେ ସେ
 ଅନୁରତ ।
 କେଳିଭୁମି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୀଡ଼ାର ସ୍ଥାନ,
 ବିହାର ସ୍ଥାନ, (ବି) କୌତୁକଶାମୟ
 ପରିହାସ ପାଦ ।
 କେଳିପୁଣୀ — ପୁ. ବ. (ଗତତ) ପରିହାସ,
 କୌତୁକ ।
 କେଳିମଣ୍ଗପ(ମନ୍ଦର) — ପୁ. ବ. କେଳିଗୁହ
 କେଳିରେବତକ — କୁ. ବ. ହରୀଶ-
 ଲକ୍ଷ୍ମଣପୁନ୍ଦ୍ର ନାଟକବିଶେଷ ।
 କେଳିଦୂଷ — ପୁ. ବ. କେଳିକଦମ୍ପ ଗର ।
 କେଳିଶୁନ୍ଦନ — କୀ. ବ. (ଗତତ) ରତ
 କୀଡ଼ାର୍ଥ ଶଯ୍ୟା, ପଲଙ୍କ ।
 କେଳିଶୟା — ବ. (ଗତତ) ପଲଙ୍କ ।
 କେଳିଶୁଷ୍ଟ — କୀ. ବ. (କେଳା + ଶୁଷ୍ଟ + ର)
 ପୃଥିବୀ ।
 କେଳିଶୁତବ — ପୁ. ବ. (ଗତତ) କୀଡ଼ା
 କୌତୁକପ୍ରତ୍ୱତ ବିଷୟରେ ମହୀ,
 ବିଦୁଷକ ଆଦି ।
 କେଳିସଦନ — କୀ. ବ. କେଳିଗୁହ ।
 କେଳିପୁଲୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୀଡ଼ାଭୁମି ।
 କେଳା — ବ. (କେଳା + ର) କେଳା(ଦେଖ)
 କେଳିପିକ — ପୁ. ବ. କୀଡ଼ାକୋକଳ ।
 କେଳାବଦୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତତ) ଆନନ୍ଦ
 କାଳନ, କୀଡ଼ୋଦ୍ୟାନ, ସୁତ୍ତୁପବନ ।
 କେଳାଶୁକ — ବ. (ଗତତ) କୌତୁକପାଇଁ
 ପୋଷାଯିବା ହୁଅ ।
 କେଳୁ — ପୁ. ବ. ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଫଶ୍ୟା ।
 କେଳୁଣୀ — ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କେଳାଜାଣା
 ସ୍ତ୍ରୀ, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ ଚାଳି) ନିର୍ମଳ ହୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

କେଳୁଣୀହାତରେ ଥଢ଼ା — ଶ୍ରୀ. (ପ୍ରବନ୍ଦନ)
 (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଦାନଶାଳ ବ୍ୟକ୍ତ ହାତରେ
 ପରିଷିବାର ଘର ରହିବା ।
 କେଣ୍ଟ — ସା. ମକଦମା, ଫୌଜଦାର
 ମକଦମ, ରୋଗ, ନଗଦ ଟଙ୍କାବାହୀ ।
 କେଣ୍ଟ — ପୁ. ବ. (କ + ଶଣ. ଅ ବା କେ
 + ଶଣ + କ, ଅ) ମୁଣ୍ଡର ବାଲ, ବାଲ,
 ବରୁଣ, କୁରୁବେଳି, ଦୈତ୍ୟବିଶେଷ,
 ସୁର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅଗ୍ନି ପ୍ରଭୃତିର କିରଣ, ବିଷ୍ଣୁ,
 ରାତ୍ରି, ପରଂପ୍ରଭୁଶତ୍ରୁ, ଚନ୍ଦ ।
 କେଣ୍ଟକ — ପୁ. ବି. (କେଣ୍ଟ + କ) କେଣ୍ଟ-
 ରଗନା-ତୃପୁର, ସେ ଭଲକେଣ ବାନ୍ଧ-
 ପାରେ (ସ୍ତ୍ରୀ) କେଣ୍ଟିକା ।
 କେଣ୍ଟକର୍ମ — କୁ. ବ. କେଣ୍ଟ-ପ୍ରଥାର,
 ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାରବା ।
 କେଣ୍ଟକର୍ଷଣ — ବ. (ଗତତ) ରୂପିଙ୍କା ।
 କେଣ୍ଟକଳାପ — ପୁ. (ଗତତ) ବାଲପୁରୁ,
 କେଣ୍ଟପୁରୁ ।
 କେଣ୍ଟକାର — ପୁ. ବି. (କେଣ୍ଟ + କୁ + କ
 ଅ) କେଣ୍ଟପ୍ରଥାରକ, କେଣ୍ଟ ବିନ୍ଦାସ-
 କାଶ, (ପୁ. ବି.) କଷ୍ଟବିଶେଷ ।
 କେଣ୍ଟକାଟ — ପୁ. ବି. (କେଣ୍ଟ + କାଟ)
 ଛକୁଣି, ମତ୍ତକୁଣ ।
 କେଣ୍ଟଗର୍ଭ(କ) — ପୁ. ବ. ବ. ଗ୍ର.; (କେଣ୍ଟ +
 ଗର୍ଭକ) କବଶ, ଶେଷା, କୀଡ଼ା, ବାଲର
 ବେଶୀ, ବରୁଣଫେବ ।
 କେଣ୍ଟଗୁରୁ — ବ. (ଗତତ) ବାଲର କେଣ୍ଟ,
 କେଣ୍ଟପୁରୁ ।
 କେଣ୍ଟଗୁର୍ବାର — ବ. (ଗତତ) ଯାହାର ଚୁଟ୍ଟି
 ଧର ବା ଝିଙ୍କା ହୋଇଥାଏ ।
 କେଣ୍ଟପର୍ବତ — ପୁ. ବ. ବଳପୁର୍ବକ ବାଲ-
 ଧରିବା, ଚୁଟ୍ଟିଙ୍କିବା ।
 କେଣ୍ଟପର୍ବତି — ବ. (ଗତତ) ପ୍ରତି ବା ରତ
 କାଳରେ ବଳକାରରେ କେଣ୍ଟ ଧରିବା,
 ଚୁଟ୍ଟିଙ୍କିବା ।
 କେଣ୍ଟଗୁର୍ମ — ଅବ୍ୟ, କେଣ୍ଟଗୁର୍ବାନକ୍ତର,
 ବାଲ ଧରିବାର ।
 କେଣ୍ଟପୁ — କୁ. ବ. (କେଣ୍ଟ + ହନ୍ + କୁପୁ)
 କନ୍ଦାହେବା ରୋଗ, କେଣ୍ଟନାଶକ
 ରୋଗବିଶେଷ, (ବି) କେଣ୍ଟନାଶକ ।

କେଶରୁଣ୍ଣ—ସୁ. ବି. (କେଶ + ରୁଣ୍ଣ) ଯାହାର ଗୁଡ଼ୀ ସୂନ୍ଦର କେଶଅଛି, ବାଲଯୋଗୁଁ ସେ ସ୍ଵପରିଚିତ ।
କେଶରୈଥେ—ନେପାଳରେ ଥୁବା ଶୋଟିଏ ବୌକ୍ଷାଠ ।

କେଶକୁଦ୍—ସୁ. ବି. (କେଶ + କୁଦ୍ + କୁପ) ଭଣ୍ଟାର, ନାପିତ, (ବିଶ) କେଶରେଦକ
କେଶଜୟା—ବି. ରତ୍ନ କାଳରେ ସ୍ତ୍ରୀ ବା ସୁରୂପର କେଶଧାରେ ।

କେଶକାହୁ—କୁଁ. ବି. (୭ତତ୍ତବ) କେଶର ମୂଳ, ବାଲମୂଳ ।

କେଶଟ—ସୁ. ବି. (କେଶ + ଅଟ + କ ଅ) ଛେଳି, ବିଷ୍ଟ, ହରପୋକ, ଡେଶ, ଉକୁଣ୍ଣି, ଘର, ଗୁଲୁବିଶେଷ, କର୍ଦ୍ଧର ଶୋଷଣନ ମନ୍ଦବାଧ ।

କେଶତମ—କୁଁ. ବି. (କ.ଧା) କେଶଗୁଡ଼ (ଦେଖ), କେଶପ୍ରିତ ମାଳା ।

କେଶଦୁଦୂର—ଗ୍ରା. ବି. ସୋମରୂପ ବର୍ଗର ସୁରୁକର୍ଷ ଇଟାଳିଆ ଶାକବିଶେଷ ।

କେଶଧର—ସୁ. ବି. (କେଶ + ଧୃ + କ ଅ) କେଶଧାରୀ, ଯେ ବାଲ ଧରେ, (ସୁ. ବି) ଜନପଦବିଶେଷ, ସେନା-ବିଶେଷ, ଫଣଫଣ, ଶେଣାନାଳ ।

କେଶଧରଣ—ବି. (୭ତତ୍ତବ) ବାଲକୁ ନାହାନ୍ତି ବଢ଼ାଇବା, ବାଲପୁରୁଷ ।

କେଶଧାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି ଦୁର୍ଗ, ସୁଧୀ, କେଶ ପୁଣୀ, କେଶପୁଣ୍ଡ ।

କେଶଧୁ—ସୁ. ବି. (କେଶ + ଧୁ + କୁପ) ଭୁତକେଶନ ମକ ତୃଣବିଶେଷ ।

କେଶନାମ—ସୁ. ବି. ବାଲା ସ୍ତ୍ରୀ ।

କେଶପକ୍ଷ—ସୁ. ବି. (କେଶ + ପକ୍ଷ) କେଶ ସମୁଦ୍ର, ଆମମୁଦ୍ରା, କପାଳର ଦୁଇ-ପାଶ ।

କେଶପଞ୍ଜୀ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ଅପାମାର୍ଗ ।

କେଶପଙ୍ଗ—ସୁ. ବି. (୭ତତ୍ବ) କେଶ-ପମୁଦ୍ର, ବାଲର କେଶ, ସଜ୍ଜିତକେଶ ।

କେଶପାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (କେଶ + ପାଶ + ଲ) ଶିଖ, ଗୁଡ଼ା, ବାଲଗୁଡ଼ା ।

କେଶପିଠ—ସୁ. ବି. ପିଠୋନବିଶେଷ ।
କେଶପୁଣ୍ଡ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ଦୁର୍ଗପୁଣ୍ଡ ।
କେଶପ୍ରସାଧନ—ବି. (୭ତତ୍ବ) ମୁଣ୍ଡକୁଣ୍ଡ-ରବା କର୍ମ ।

କେଶପ୍ରସାଧନ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (୭ତତ୍ବ) ପାନିଆଁ,
ଯହିରେ ବାଲ କୁଣ୍ଡାନ୍ତି ।

କେଶପ୍ରସାଧନ—ବି. ବି. ବାଲପଦା କରିବା ।
କେଶବନ୍ଧ—ସୁ. ବି. (୭ତତ୍ବ) କବଣ୍ଣ,
ଶେଷା, ବାଲ ବାନ୍ଧବାପାଇଁ ବ୍ୟବ-
ହୃଦ ପିତା, ଭାଇ, ପାଟପୁରୀ ।

କେଶବନ୍ଧନ—କୁଁ. ବି. (୭ତତ୍ବ) ବାଲରେ
ପଣ୍ଡିତ ରବା ।

କେଶବପନ—ବି. (୭ତତ୍ବ) ବାଲକାଟିବା,
ଶିଅରହେବା ।

କେଶଭୁ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (୭ତତ୍ବ) ମସ୍ତକ ।

କେଶଭୁମି—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ମୁଣ୍ଡ ।

କେଶମଜ୍ଜେ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ଶମ୍ଭୁକ୍ଷ ।

କେଶମାର୍ଜନ—କୁଁ. ବି. (୭ତତ୍ବ) କଙ୍କଟିକା
ପାନିଆଁ ।

କେଶମାର୍ଜନ—କୁଁ. ବି. (୭ତତ୍ବ) ବାଲ
ସଜାନ୍ତିକା, ବାଲ କୁଣ୍ଡାରବା ।

କେଶମାର୍ଜନ—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (୭ତତ୍ବ) କଙ୍କଟିକା
ପାନିଆଁ ।

କେଶମଣ୍ଡନ—କୁଁ. ବି. (୭ତତ୍ବ) ବାଲକାଟିବା

କେଶମୁଣ୍ଡ—ସୁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁମୁଣ୍ଡବୁନ୍ଦ, ମହୁ-
ନିମ୍ନରତ, ମାହାଲ ।

କେଶର, କେଶର—କୁଁ. ସୁ. ବି. (କ +
ଧୂ + ଅ) ଫୁଲର କେଶାକାର ସ୍ମୃତି,
କିଞ୍ଜଳ, ଘୋଡ଼ା ଓ ସିଂହ ଅଦିକର
ବେକରେଥିବା ବାଲ, ବର୍ଷଳଫୁଲ ଓ
ଗଛ, ନାରେଣ୍ବର, ପୁନାଜ, କୁମୁମ,
ଗୁଲୁ, ଚର୍ଚିକେଶର, ସୁନା, (ଗ୍ରା. ବି.)

ପଢ଼ୁମାଜି, ଜାପ୍ରାନ କେଶର, ତିମ୍ବର
ହଳଦିଆ ଅଂଶ, ଜମୀନାର ଭୁତପୁର
ସମ୍ପାଦକ ଉପାଧ କେଶର ।

କେଶରଙ୍ଗ—ସୁ. ବି. କେଶରଙ୍ଗ.
ଶ୍ରମକ ।

କେଶରଚନା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. (୭ତତ୍ବ) କେଶ-
ବାଲମାଲାଟିବା ଗଣ୍ଡି, ଶୋଷା, ଜୁଡ଼ା ।

କେଶରଞ୍ଜନ—ସୁ. ବି. କେଶଦୁଦୂର,
(ଗର) ବାଲକୁ ରଞ୍ଜାଇବା ।

କେଶରଞ୍ଜନ—ଗ୍ରା. ବି. ପାନିଆଁ ।

କେଶରପାଣ୍ଡିଆ—ପ୍ରା. (ଆଳି)ବି. ବାଟ-
ଗୁମୁଲ (ଦେଖ), (ପ୍ରା.ପୁଣ୍ଡ) ବଦିବାକ
ପାନୀ । [+ ଅ] କୁକ୍କମ ।

କେଶରବର—ସୁ. ବି. (କେଶର + ବୁ)
କେଶରବନ—ସୁ. ବି. କେଶରଦୁଦୂର, କଜଳ
ପାଦପର କୁଳଥୁବା ପଣ୍ଡିବିଶେଷ ।

କେଶରମ—ସୁ. ବି. ଡାଳମ୍ବ ।

କେଶର—ସୁ. ବି. ହନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ପେତା ।

କେଶର(କ)—ବି. (କେଶର + ରକ) ବାସନମାଜିବା କନାସୁତ୍ତା, ମଜାମୁତ୍ତା ।

କେଶରମୁତ—ସୁ. ବି. (୭ତତ୍ବ) ହନ୍ଦୁମାନ
କେଶର—ସୁ. ବି. (କଶର + ଲନ) କେଶର ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କେଶରଣୀ, (ବି)

ସିଂହ, ରଜା, ସମ୍ପାଦ, ଅଣ୍ଟ, ବାନର,
ଓଡ଼ିଶାର ପୁରୁତ୍ତନ ବୁଜବଣ ବିଶେଷ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ନାରେଣ୍ବର, ପଣ୍ଡି, ମର୍କଟବିଶେଷ,
ପୁନ୍ଦିଗ, ଜଳଚର ପଣ୍ଡିବିଶେଷ, ଲେମ୍ପୁ-
ଗଛ, କୁମୁଦଗୁଲୁ, ନାଲିସକନା ଗଛ ।

କେଶରୁଦ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ ବି. ଭୁବନ୍ଦ୍ରୀ ଦୂଷ,
ମହାବଳ, ଗୋରଷ, କୁଣ୍ଡା ।

କେଶରୁତ—ସୁ. ବି. କାସମଦ୍, (ଦେଖ) ।

କେଶରୁପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ) ବନ୍ଦାକ ।

କେଶରୁଞ୍ଚ(କ)—ସୁ. ବି. କେଶନାରୂପୀ-
ବିଶେଷ, (ବି) କେଶମୁଣ୍ଡନକାଶ ।

କେଶବ—ସୁ. ବି. (କ + ରଶ + ବ)
ପରମ୍ପା, ବିଷ୍ଣୁ, ମାର୍ଗଶିରମ୍ବସ, ପୁନ୍ଦ ର
ଦୂଷ, କଳ୍ପିତ ଶବ୍ଦ ବା ମୁତ୍ତଦେହ.
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ଗୁଲୁବିଶେଷ, ମଣ୍ଡାକୁମୁ,
(ବି) ପ୍ରଶ୍ନ କେଶରୁତ ।

କେଶବକୋଇଲି—ଗ୍ରା. ବି. ଓଡ଼ିଶାର
ଭୁତକବ ବଳଗ୍ରମଦାସଙ୍କବୁତ ତୌତିଆ
ବା ଗୀତବିଶେଷ ।

କେଶବଚନ୍ଦ୍ରସେନ—ଗ୍ରା. ବି. ବଜର
ବିଷ୍ଣୁତ ପ୍ରାହ୍ଲାଦମ୍-ସମାଜର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା-

କେଶବଚନ୍ଦ୍ର—ନେପ ଲାପୁ ଗେ ଟିଏ ନଦୀ ।

କେଶବପମୟ—ସୁ. ବି. ଅତିରାଷ ଯାଗ-
ବିଶେଷ ।

କେଣବତ୍ରିପୁ—ସୀ. ବି. ଶାହକା,
ଗୋବୈଚନା ।
କେଣବରତ—ଏକଜଣ ଶ୍ରୀକାର ।
କେଣବରତ—ତେଜନ୍ୟ ଦେବଙ୍କ
ଶାଶ୍ଵତ । [ଜ୍ୟୋତିରିତ୍ୟ ।]
କେଣବମଣ୍ଡ—ଏକଜଣ ପ୍ରାଚୀନ
କେଣବରତ—ଏକଜଣ ହିନ୍ଦୁକବ ।
କେଣବରତ—ବ. (କେଣ + ବୃଧ + ଅନ)
ବାଲବଢ଼ିବା, ଯେଉଁ ଭିଷଧ ବା ତେଜି-
ଦ୍ୱାରା କେଣବରତିତ୍ତିଏ, ଶତାବସ୍ଥାତା ।
କେଣବରତ—ଆତିବଳା, ବିତ୍ତପୁଣୀ, ଶୁଳ୍କ-
ବିଶେଷ ।
କେଣବଶାରୀ—ଏକଜଣ ବେଶ୍ୱାକରଣ ।
କେଣବାଦିତ୍ୟ-ବ. କାରୀମପୁଷ୍ପ ଆହିତ୍ୟ-
ବିଶେଷ ।
କେଣବାୟୁଧ—କୁଁ. ବି. ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ର ।
କେଣବାଲୟ(ବାସ) — ପୁ. ବି. (ପତର)
ଅଶ୍ଵତ୍ରକୁଷ, ବିଷ୍ଣୁ ମୁଦର, ବୈକୁଣ୍ଠ ।
କେଣବିନ୍ୟାସ—ପୁ. ବି. (ପତର) କବଶ,
ଶୋଷା, ବାଲସବଜାର ବାନବା, କୁଞ୍ଚି ।
କେଣବେଶ—ପୁ. ବି. (ପତର) ବଳ
ସଜ୍ଜାତିବା, ଶୋଷା, କବଶ, ବେଶା ।
କେଣବେଶ—ବ. (କେଣ + ବିଶ୍ଵ + ତ)
ବାଲକୁ ବିଶ୍ଵଗରି ଦିରେଇ ଭାଙ୍ଗିବା,
ଟେରି ।
କେଣବସ୍ତାର—ବ. (ପତର) ବାଲ କୁଣ୍ଠ-
ରବା, ବାଲବାନବା ।
କେଣବର୍ଣ୍ଣ—ବ. (ପତର) ସାମାନ୍ୟମାତ୍ର
ମୂଳ, କିନ୍ତୁମାତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଭେଦ ।
କେଣହନ୍ତିପଳା—ସୀ. ବି. ଶମୀକୁଷ ।
କେଣହନ୍ତୀ—ସୀ. ବି. (କେଣ + ହନ୍ତ +
ତ୍ରୀ + ର) ଶମୀକୁଷ ।
କେଣହନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବି. (କେଣ + ହନ୍ତ୍ୟ)
ଶୁଭାଦମ ବାଲ, କେଣହନ୍ତ୍ୟ, କେଣହନ୍ତ୍ୟ ।
କେଣହନ୍ତ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ପତର) ଟାଙ୍ଗା,
ନିଷାକୁଆ, ଶିଆଳିଶିଆ, ପିମ୍ପୁ ତୁଆଶିଆ ।
କେଣା—ଶା. ବି. କଜଳପାତିପର ତଳୁ-
ଥୁମ ପରୀବିଶେଷ ।

କେଣାକର୍ଷଣ—ବ. (ପତର) କୌଣସି
ବ୍ୟକ୍ତର ବାଲକୁ ହିଙ୍କିବା କର୍ମ, ଚୁଟି-
ଦିଙ୍କି ।
କେଣାକେଶ—ବ. ବି. ପରଶର ଚାନ୍ଦି
ଧରାଧର ହୋଇ ଯେଉଁ ପ୍ରକ ହୁଏ ।
କେଣାଦା—ସୀ. ବି. (କେଣ + ଦା +
ଅ) କୁମିଳାଦିବିଶେଷ ।
କେଣାନ୍ତ—ପୁ. ବି. (କେଣ + ଅତ୍ର)
କେଣର ଅଶ୍ଵ, ଶିଶୁର ଚାନ୍ଦାକରଣ
ପସ୍ତାର, ବେଶି, କେଣପାଶ ।
କେଣାବମର୍ତ୍ତଣ—ପୁ. (ପତର) କେଣା-
କର୍ଷଣ, କେଣର୍ଣ୍ଣ ।
କେଣାର—ପୁ. ବି. (ପତର) କୌଣସିବିଶେଷ ।
କେଣାରୁହା—ସୀ. ବି. (କେଣ + ରୁହ +
ଆ) ସହଦେଶ ଲତା ।
କେଣାର୍ତ୍ତା—ସୀ. ବି. ବଢ଼ିମାଳ ଗଛ ।
କେଣୀ—ପୁ. ବି. ଦାନବବିଶେଷ ଭୁତ-
କେଶି, ଭିଷଧୁକୁଷବିଶେଷ ।
କେଣିକ—ପୁ. ବି. (କେଣ + ଇକ) ପାହାର
ବେଶି ବାଳ ଥାଏ, (ସୀ) କେଣିକା, (ବି)
ବାଲବଢ଼ାଣୀ ଲତା, ଶତାବଦୀ ।
କେଣିକା—ସୀ. ବି. ଶତାବଦୀକୁଷ, ଶତ-
ପୁଳୀ, ବାଲବଢ଼ାଣୀ ଲତା ।
କେଣିଧଳ—ପୁ. ବି. କୃତଧଳ ପୁତ୍ର ।
କେଣିନ୍ଦ୍ରତନ—ପୁ. ବି. (କେଣି + ନ୍ଦ୍ର
+ ସୁଦ୍ର + ଅନ) କୃତଧଳ ନାମ, ବିଷ୍ଣୁ ।
କେଣିନ୍ଦ୍ରି—ସୀ. ବି. (କେଣିନ୍ଦ୍ର + ରି)
କେଣର ସୀ(ବି)ଦୂରୀ, ଶାମାନ୍ୟମାତ୍ର,
ଶ୍ରେଷ୍ଠପୁଣୀ, କଟାମାନ୍ୟମାତ୍ର, କମସ୍ତନ୍ତୀଙ୍କର
ଏକ ସୀରୀ, ଅଶ୍ଵପବିଶେଷ ।
କେଣିମଥନ—ପୁ. ବି. (ପତର) ଶାକୁଷ ।
କେଣିତ୍ରା—ପୁ. ବି. (କେଣିନ୍ଦ୍ର + ତ୍ରା
+ କିଣ୍ଟି) କୃଷ୍ଣ, ବିଷ୍ଣୁ ।
କେଣୀ—ପୁ. ବି. (କେଣ + ନ୍ଦ୍ର)
ଯାହାର ଅନେକ ବାଲଥିଲୁ, କେଣବୁଲି
କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣପୁତ୍ର, ମାତ୍ରା, (ବି) ବିଷ୍ଣୁ,
ପିଂହ, ଘୋଡ଼ା, ଘୋଟିଏ ତେଣେ ।
କେଣୀ—ସୀ. ବି. (କେଣ + ରି) ମସ୍ତକର
ଶିଖା, ମାଲୀକୁଷ, ଭୁମିକେଶ ବୁଷ,
ଅକଲେମା, ବାରଢ଼ଙ୍କ, ଗନ୍ଧମାନ୍ୟମାତ୍ର,

ଏକପ୍ରକାର କଟାମାନ୍ୟମାତ୍ର ବୃକ୍ଷବିଶେଷ,
ନଦୀବିଶେଷ, ଭିଷଧୁକୁଷବିଶେଷ ।
କେଣାର୍ପୁଷ୍ପ—ପୁ. ବି. (ପତର) କନ୍ଦର୍ପ,
କାମ ।
କେଣୁ—ଶା. ବି. ମୁଆଜାଶୁର ତୃଣ,
କେହଟମୁଥା । [ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ।]
କେଣୋତ୍ସୁ—ପୁ. ବି. (ପତର) କେଣ
କେଣ—କୁଁ. ବି. କୃଷ୍ଣାଶୁର, କଳାଅଶ୍ରୁ,
ପାନୀଆଁ, ଭୁଗରାଜ, (ବି) କେଣତ୍ର-
କାରକ, କେଣର କୃଷ୍ଣତା ଭସ୍ତାଦଳ
ପଦାର୍ଥ । [କପର ?]
କେଷର—ଶା. ଅବ୍ୟ, କି ପ୍ରକାରେ ?
କେସନେ—ଶା. ଅବ୍ୟ. କେସନ(ଫେଣ) ।
କେସର—କୁଁ. ବି. (କେ + ସୁ + କ. ଅ)
କେଶର (କେଣ) ।
କେସରକ୍ଷେତ୍ର—କାନାଡ଼ା ଦେଶର
ସୌନ୍ଦରୀ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ସୁଣ୍ଠାନ ।
କେସରବର—କୁଁ. ବି. କୁଞ୍ଜମୁମ୍, ହଳଦି ।
କେସରବଳ—ପୁ. ବି. ସୁମେରୁ ପବତ ।
କେସର(ମୁ)—ପୁ. ବି. ଟଣ୍ଡ, ଲେମ୍ୟ,
ତାଲିମ୍ୟ ।
କେସରକା—ସୀ. ବି. ସହଦେଶ ଲତା,
ବିତ୍ତପୁଣୀ, ଏକପ୍ରକାର ବଳା ।
କେସରପୁତ୍ର—ପୁ. ବି. ହନ୍ଦୁମନ୍ ।
କେସରସ—ପୁ. ବି. ସିଂହ, ଘୋଡ଼ା,
ପୁନ୍ଦ୍ରାଗରୁଷ, ନାଗକେଣରବୁଷ, ବାନର
ଭେଦ, ହଲୁମାନଙ୍କର ପିତା ।
କେସୁ—ଶା. (ରଞ୍ଜା) ବି. ଶେଯରେ ପକା-
ଇବା ଶୁଦ୍ଧର, ବିଷଣ୍ଣା ଶୁଦ୍ଧର ।
କେତ୍ର—ଶା. ଅବ୍ୟ. କିପରି ? (ସର୍ବ)
କେଣେରି ବ୍ୟକ୍ତ ।
କେହାଥବା—ଶା. ସର୍ବ. କେହି କେହି,
କେହି କଦମ୍ବା, ଶୁଦ୍ଧ ଅଳ୍ପଶାକ
(ବ୍ୟକ୍ତ) କୋଧତ୍ରିଏ କେହି ଜଣେ ।
କେହିକମିତି—ଶା. ସର୍ବ. କେହି କେହି,
ଶୁଦ୍ଧ କମ୍ପଶାକ (ବ୍ୟକ୍ତ) ।
କେହିନାକେହି—ଶା. ସର୍ବ. କେହିକଣେ-
ହେଲେ ନିଷ୍ଠୁ । [କେହି ।]
କେହି—ଶା. ସର୍ବ. ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତ,

କେତ୍ରେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. କପର୍ ।
 କେନ୍ଦ୍ରିକ—କୁ. ବ. (କିଂଶୁକ + ଅ)
 ପଲାଶଫୁଲ ।
 କେକସ୍—ପୁ. ବ. (କେକସ୍ + ଅ)
 କେକସ୍ ନଗର, କେକସ୍ ଦେଶର
 ଶାଳା ।
 କେକସୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କେକସ୍ + ଅ + ର)
 କେକସୀଦେଶର ଶାଳକଣ୍ଠୀ, କେକସୀ,
 ଦଶରଥ ରାଜକ୍ଷେତ୍ର ମହିମା ଶାଳା,
 ଭରତକ୍ଷେତ୍ର ମାତା ।
 କେକସ୍—ପୁ. ବ. (କେକସ୍ + ଅ) ଶାଶ୍ଵତ ।
 କେକସୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କେକସ୍ + ର)
 ସମାଜବିଷୟର କଣ୍ଠୀ, ସାବଧାର ମାତା ।
 କେକାଦ—ଦାଖିଣାତ୍ୟର ନାଚ ଓ ଦରତ୍ରୀ
 ଜାତିବିଶେଷ ।
 କେକସ୍—ପୁ. ବ. (କେକସ୍ + ଅ)
 କେକସ୍ ରାଜସୁତ୍ର, କେକସୀଙ୍କ ପୁତ୍ର,
 ଭରତ, (କୁ. ବ.) ସମ୍ବୂତ ଅପର୍ବତୀ
 ଭାଷାବିଶେଷ ।
 କେକସୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କେକସ୍ + ଅ +
 ର) ଦଶରଥ ରାଜକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରିୟମା
 ପରୀ, ଭରତକ୍ଷେତ୍ର ମାତା ।
 କେକୋବାଦ—ଦିଲ୍ଲୀର ଜଣେ ବାଦଶାହ ।
 କେଙ୍କରୀ—କୁ. ବ. (କଙ୍କର + ଯ)
 କିଂକରତ୍ତ, ଦାସତ୍ତ, ସୁକରି, ଗୋଲମି ।
 କେଙ୍କରସୁଧା—କି. ବି. କିଙ୍କରବନ୍ଦଶୀୟ,
 କିଙ୍କର ପୁତ୍ର ।
 କେଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କେଟ + ଅ)
 କେଟ-
 ସମ୍ବୂତୀୟ । [ଶବ୍ଦ ।]
 କେଟକ—ପୁ. ବ. କୁଟକବୁଦ୍ଧ, କୁରେହୁ
 କେଟର—ପୁ. ବ. (କୁଟ + ର + କାଥ)
 ଦେଶବିଶେଷ ।
 କେଟଭାବ—ପୁ. ବ. (କେଟର + ଭ
 + କ. କିପ) ବିଷ୍ଟୁ ।
 କେଟଭୁବ—ପୁ. ବ. (କେଟର + ବିଷ୍ଟ
 + କ. କିପ) ବିଷ୍ଟୁ ।
 କେଟଭା—ଶ୍ରୀ. ବ. (କେଟର + ଆ) ଦୁର୍ଗା ।
 କେଟଭାବ—ପୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବିଷ୍ଟୁ ।
 କେଟଭା—ଶ୍ରୀ. ବ. (କେଟର + ଅ + ର)
 ଦୁର୍ଗା, ମହାକାଳୀ, ହୋଗନ୍ତ୍ରା ।

କେଟଭେଶ୍ୱର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଦୁର୍ଗା ।
 କେଟରୀ—ପୁ. ବ. ନିମ୍ନ, ମହାନିମ୍ନ,
 ମନନବୁଦ୍ଧ । [କଟଶ୍ୱରବୁଦ୍ଧ ।]
 କେତ୍ରୀ—ପୁ. ବ. କରଞ୍ଜ, କରମଶ୍ଵ,
 କେତକ—କୁ. ବ. (କେତକ + ଅ)
 କେତକପୁଲ, (ବିଂ) କେତକ ପୁତ୍ର
 ସମ୍ବୂତୀୟ ।
 କେତବ—କୁ. ବ. (କିତବ + ଅ) ଶଠତା,
 ମିଥ୍ୟା, ଠକାମି, ବେଦୁର୍ମଣି, ପଶା-
 ଶେଳ, ଠକ, ଜୁଆଖା, ଛଳ, କପଟ ।
 କେତବକ—କୁ. ବ. (କେତବ + କ)
 କିଆଖେଳ ।
 କେତବପ୍ରସ୍ତୋଗ—ପୁ. ବ. କୁଟ ବିଷ୍ଟକ-
 ହାର, ଛଳନା ।
 କେତବବାଦ—ପୁ. ବ. (କ. ଧା) ଛଳ
 ପୁରୁଷ କଥନ, କାପଟ୍ୟପୁର୍ଣ୍ଣ ଉଚ୍ଚ,
 ଧର୍ତ୍ତିର ମିଥ୍ୟାକଥା ।
 କେତବବାଦା—ପୁ. ବ. (କେତବ + ବଦ
 + କ. ଲକ) ଛଳପୂର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ୟକଥନ,
 କପଟଭାଷୀ, ମିଥ୍ୟାବାଦୀ, (ଧା) କେତବ-
 ବାଦନା ।
 କେତବାସୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. କିତବ ବଶୀୟ,
 ଠକବଶୀୟ ।
 କେତବେଶ—ପୁ. ବ. (କିତବ + ଅ)
 ଅଂଶ୍ରମାନ୍ ନୃପତିର ପୁତ୍ର, ଛଳୁକନାମକ
 ପରିସ୍ଥି ।
 କେତି—ନାଲାତିର ପଦତ ଉପରୟ
 ଗୋଟିଏ ନଗର ।
 କେତ୍ତ—ଆ. ବ. କଲଦିତତ୍ୟାଦ, କହେ ।
 କେତାର—କୁ. ବ. (କେତାର + ଅ)
 ଶେଷମୁହଁ, ପଦୁକାୟ, କେତାରପୁରିତ
 ଛଳ, (ପିଂ) ଶାଲିଧାନ୍ୟ, ସମ୍ବିଧାନ୍ୟ-
 ବିଶେଷ ।
 କେତାରକ(ରକ)—କୁ. ବ. କେତାରପୁରିତ
 କେତାରୀ—କୁ. ବ. (କେତାର + ଅ)
 କେତାରପୁରିତ ।
 କେତାରେ—ଏକଜଣ ରେଡ୍ୟ ।
 କେତାର୍ତ୍ତ—କୁ. ବ. (କିନ୍ତାର୍ତ୍ତ + ଅ) କିନ୍ତାର୍ତ୍ତ-
 ସମ୍ବୂତୀୟ ।

କେନ୍ଦ୍ରାସାସ୍ତନ—ପୁ. ଶ୍ରୀ. ବ. ନିନ୍ଦତଦାସର
 ପ୍ରକା ସନ୍ତାନ ।
 କେନ୍ଦ୍ରିକ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କେନ୍ଦ୍ର + ରକ)
 କେନ୍ଦ୍ରସମ୍ବୀପ୍ତ, କେନ୍ଦ୍ରୀରମ୍ବୀ (ଶ୍ରୀ)
 କେନ୍ଦ୍ରିକା ।
 କେନ୍ଦ୍ରର—ଶ୍ରୀ. (କିନ୍ତାର୍ତ୍ତ + ଅ) ଯେଉଁବେଳୀ
 ବିଶ୍ଵବିଶ୍ଵାରକମେ କିନ୍ତାର ବର୍ଷେ
 ବାସକରେ, କିଂପୁରୁଷସମ୍ବୀପ୍ତ ।
 କେନ୍ଦ୍ରିତ—ଯା. ବ. କାରଣ, ହେତୁ ।
 କେନ୍ଦ୍ରିତକ—ବି. (କିନ୍ତାର୍ତ୍ତ + ଲକ) ରାଷ୍ଟ୍ର-
 ସନ୍ତିକ, ରାସାସ୍ତନସମ୍ବୀପ୍ତ, ରଷାସ୍ତନ
 ଶାସ୍ତ୍ର ।
 କେନ୍ଦ୍ରୁତିକ—କୁ. ବ. (କିମ୍ + ଉତ୍ତି +
 ଲକ) ନ୍ୟାୟବିଶେଷ, ମୁହଁସେ ମୁହଁସେ
 ପ୍ରମାଣିତ ହେବାଇଲ ନ୍ୟାୟ ।
 କେନ୍ଦ୍ରୁତ—ପ୍ରସିଦ୍ଧ ତୈସାକରଣ ।
 କେର—ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟକାନ୍ୟ-
 କୃତ ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲା, କେର ଜିଲ୍ଲାର
 ପ୍ରଧାନ ନଗର ।
 କେରାକ—ଶ୍ରୀ. ବି. କିରଣକନ୍ତ,
 କିରଣନିର୍ବିର । [ଶବ୍ଦ ।]
 କେରନେସ—ପୁ. ବ. କେରଳଦେଶର
 କେରବ—କୁ. ବ. (କେ + ରବ + ଅ)
 ଶୈତୋପଳ, କୁମୁଦ, କର୍ତ୍ତା, (ପିଂ) ଶଠ,
 ଠକ, ଶନ୍ତ, ଜେଣ୍ଟ୍ରା ।
 କେରବଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କେରବ + ଲନ୍
 + ର) କୁମୁଦମ, କୁମୁଦବନ, କର୍ତ୍ତା-
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲାଲ । [ସମୁଦ୍ର ।]
 କେରବଣୀଶ୍ଵର—ପୁ. ବ. କୁମୁଦତା-
 କେରବଣୀପଳ—କୁ. ବ. (ଗତର) କୁମୁ-
 ଦିନର ବାଜ ।
 କେରମ୍—ପୁ. ବ. (କେରବ + ଲନ୍)
 କୁମୁଦମନାଥ, ଲନ୍ ।
 କେରମ୍—ଶ୍ରୀ. ବ. (କେରବ + ରା) ଜେଣ୍ଟ୍ରା,
 କୌମୁଦୀ, ଚନ୍ଦ୍ରକରଣ, ମେଥ୍ ।
 କେରମ୍ବକ—ପୁ. ବ. (କିରମ୍ବକ + ଅ)
 ପ୍ରାବର ବିଷରେଦ ।
 କେରମ୍ବତ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କିରମ୍ବତ + ଅ) କିରମ୍ବ-
 ସମ୍ବୀପ୍ତ, ବ୍ୟାଧବୁଲୀ, (ଧି) କିରମ୍ବ-

ମାନଙ୍କ ରାଜା, ବ୍ୟାଧତୁଳ୍ୟ ବଲବାନ୍
ମନୁଷ୍ୟ, ଚନ୍ଦନବିଶେଷ, ଚିରେଇତା
ଗୁରୁ, ଭୁବନ୍ ।

କେବୁତକ—କୀ. ବ. (କେବତ + କ)
ଗନ୍ଧବନ କାଠ, (ବିଂ) କରୁତସମ୍ମାୟୀୟ
କେଶକ—କୀ. ବ. (କର + ଅଳ + ଥ)
ବିଢ଼ିଗ୍ରୀ ।

କେର—ଗ୍ରା. ବି. ଧାନଆଦ ରଖିବାର ବଡ଼
ଟୋକେଇ, କଇଛି, ଓଳିଆ ।

କେର୍ମେଦୂର—କୀ. ବି. ଗୋଟିଏ ଦେଶର
ନାମ, (ବିଂ) ଉତ୍ତରଦେଶର ଅଧିବାସୀ ।

କେଳ—ବ. (କେଳ + ଥ) କେଳସମୁଦ୍ର,
ପ୍ରାଚୀପୁର, ସୁଖ ।

କେଳକଳ—ପୁ. ବି. କେଳକଳା ନରବାସୀ,
ଯବନ ନରପତି ।

କେଳାତ—ହି. ବି. (କେଳାତ + ଥ) କଳାତ
ବଣୀୟ ।

କେଳାସ—ପୁ. ବ. (କେ + ଲସ + କ
+ ଥ) ଶିବ ଓ କୁବେରଙ୍କ ବାସ୍ତଵାନ,
ହୃମାଲସୁଷ୍ଠୁ ଲିବିଶେଷ ।

କେଳାସନାଥ—ପୁ. ବ. (କେଳାସ +
ନାଥ) ଶିବ, କୁବେର ।

କେଳାସବାସୀ—ପୁ. ବ. (କେଳାସ +
ବସ + କ.ଇନ୍) ଶିବ, କୁବେର ।

କେଳାସେଶର—ପୁ. ବ. (କେଳାସ +
ଶେଶ) ଶିବ, କୁବେର । [କୁବେର ।

କେଳାସୌକାଳ୍ୟ—ପୁ. ବ., (ବ.ମା.) ଶିବ,
କୋଲିଞ୍ଜ—ହି. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟକାଷ୍ଟନିମତ୍ ।

କେବତ୍ତ—ପୁ. ବ. (କେବତ୍ତ + ଥ) ଧୀବର,
କେଉଟ, (ସୀ) କେବତ୍ତ ।

କେବତ୍ତକ—ପୁ. ବ. (କେବତ୍ତ + କ)
ଧୀବର, କେଉଟ ।

କେବତ୍ତିକ—ସୀ. ବ. ମାଳବଦେଶପ୍ରଦୀପକା
ଏକପ୍ରକାର ଲତା ।

କେବଲ—କୀ. ବ. (କେବଲ + ଥ) ବିଜ୍ଞାନ
କେବଲା—କୀ. ବ. (କେବଲ + ଯ) ଏକତା,

ଅଣ୍ଟୋନନ୍ଦ, ସମ୍ବାଦମୁକ୍ତ, ମୋଷ,
ପରମାସ୍ତବ ସହିତ ମିଳନ, (ଗ୍ର. ବ)
ଦେବତାଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ବା ପାଦୁକ ।

କେବଲାଦାତା—ପୁ. ବ. (କେବଲ) ମୋଷ
ଦାନକର୍ତ୍ତା, ମୁକ୍ତପ୍ରଦ, (ସୀ) ଦାନୀ ।

କେବଲାୟୀ—ପୁ. ବ. (କେବଲ)
ମୋଷଦାତା, (ସୀ) କେବଲାୟୀନୀ ।

କେବଲାନନ୍ଦ—ଜଣେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତରୁନକାର ।
କେଶବ—ହି. ବ. (କେଶବ + ଥ) ଶକ୍ତିଷ୍ଠ-
ସମ୍ମାୟୀୟ ।

କେଶିକ—କୀ. ବ. (କେଶ + ଇକ) କେଶ-
ସମୁଦ୍ର, (ସୀ) ଜଣାର ରସ, କାମ, ନୃପ-
ବିଶେଷ, (ବିଂ) କେଶସମ୍ମାୟୀୟ, କେଶ-
ପର ସରୁ, କେଶଭୁଲ୍ୟ ।

କେଶିକତା—ବ. କେଶଶତର ସ୍ମୃତିତ୍ତ
ବିଶିଷ୍ଟ ନଳରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟାପାର
ଦେଶାୟାଏ, ତାହାକୁ କେଶିକତା କହନ୍ତି
କେଶିକାକର୍ଷଣ—କୀ. ବ. ଯେଉଁ ଶତ ଦ୍ଵାରା
ସୁମ୍ଭୁ ଛଦ୍ରବିଶିଷ୍ଟ ନଳରେ ଜଳାଦ
ଭିପରକୁ ଉଠେ ।

କେଶିକାନାତୀ—ଗ୍ରା. ବ. କେଶଭୁଲ୍ୟସୁନ୍ଦର-
ଶିର ପ୍ରଶିର, ଏହି ନାତ୍ରିଦେଇ ପ୍ରଥ-
ମତି ଶିରରେ ରକ୍ତ ସରଳିତ ହୁଏ ।

କେଶିକାବନନ୍ଦ—ବ. କେଶିକ ନଳର
ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ କୌଣସି ଭରଳ ପଦାର୍ଥ
ଅବନନ୍ଦ ହେଇ ପଢ଼ିଲେ ତାହାକୁ
କେଶିକାବନନ୍ଦ କହନ୍ତି ।

କେଶିକୀ—ସୀ. ବ. (କେଶିକ + ର) ନାଟ-
ମୀତ ଗୋଟିଏ ଦୃଶ୍ୟ ।

କେଶିର—ହି. ବି. (କେଶିପ୍ରମାୟୀୟ, ବ)
କେଶିର ସୁଦ ।

କେଶିନ—ପୁ. ସୀ. ବ. (କେଶିନ + ଯ)
କେଶି ସମ୍ପର୍କ ସୁଦ ।

କେଶିର—ପୁ. ସୀ. ବ. (କେଶିନ + ଯ)
କେଶି ସମ୍ପର୍କ ସୁଦ ।

କେଶୋର—କୀ. ବ. (କେଶୋର + ଥ)
ନବାନ ବସୁଷ, ବାଲ୍ୟାବସ୍ତା, ଦଶବର୍ଷ-
ଠାରୁ ପନ୍ଦରବର୍ଷ ପରମନ୍ତ କାଳ ।

କେଶୋରକ—କୀ. ବ. ବାଲ୍ୟା ଅବସ୍ତା
କେଶ—କୀ. ବ. (କେଶ + ଯ) କେଶ-
ସମ୍ପର୍କ, ବହୁତବାଳ, କେଶଗୁରୁ ।

କେଷିନ୍ତ—ହି. ବି. (କେଷିନ୍ତା + ଥ) କେଷିନ୍ତା
ଦେଶବାସୀ ।

କୋ—ଗ୍ରା. ସଂ. କେଉଁ, (ଯା. ବ) କୋମାନ୍
ବା ବାଣିଜ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ।

କୋର—ଗ୍ରା. ବ. ସୁବର୍ଣ୍ଣାଦ ଆରୁଟିବା
ମାଟିପାନ ।

କୋରନ୍ତା-ଗ୍ରା. ସୀ. ବ. କୁନ୍ତୀ, ପାଣ୍ଡବମାତା
କୋରଲ୍—ଗ୍ରା. ବ. ଅଜାର, ଖଣିକାତ
ପଥରକୋରଲ୍ ।

କୋରଲିଖଣୀ—ଗ୍ରା. ବ. ଯେଉଁ ଖଣିରୁ
କୋରଲ ବାହାରେ ।

କୋରଲିଲାଲ—ଗ୍ରା. ବ. କୋକି-
ଲାଲ ପାଣି କୁଳରେ ଜନ୍ମ ବା ବାସ-
କାଦି ବର୍ଷର ଶାକ ଗୁରୁବିଶେଷ, କୁର-
ଲେଖା ।

କୋରଲାପାଡ଼ା(ପାଡ଼ା)-ଗ୍ରା. ବ. ଯେଉଁ
ଆୟ ଗଛରେ ଥାଇ ସୁଦା ସେମେହି
ଯାଇ ବିଶିଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଓ ଯାହା
ଉପରେ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ କଳାପେଟା
ଚେକା ଦାରମାନ ଥାଏ ।

କୋରଲିହୁଡ଼—ଗ୍ରା. ବ. ବିବାହର ପୁଣ୍ୟ
ପାହାନ୍ତିଆରେ (ଅର୍ଥାତ୍) ବିବାହ ଦିବ-
ସର ପ୍ରତ୍ୟେଷରେ କନନ୍ଦା କରିବା ମୁନ୍ଦ ।

କୋରଲିବେକୁଣ୍ଡ—ଗ୍ରା. ବ. ପୁଣ୍ୟମନିରର
ଦୂରଦୂର ଆଭିକୁ ବାହାର ବେଢା
ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଦୂର ଓ ବୃକ୍ଷଗୁରୁତ ପୃଷ୍ଠେ
ଶୁଣ୍ଡ ସ୍ଥାନ, ଏଠାରେ ନୁଆ କନେବର
ସମସ୍ତରେ ଜାଣ୍ଠ ଦେବବିଶ୍ଵହମାନଙ୍କର
ସମ୍ମାନ କରୁଯାଏ ।

କୋର—ଗ୍ରା. ସଂ. ବି. (ଫ୍ରାନ୍ + କିମ୍) କେଉଁ
(ବ୍ୟକ୍ତ ବା ପ୍ରାଣି) ଅବ୍ୟ. କି ?

କୋରର—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବି. କୋଡ଼ିଏ,
ବିଶତ ସମ୍ବନ୍ଧ ।

କୋକ—ପୁ. ସୀ. ବ. (କୁକ + କ.ଥ)
ଚଦିବକ, ଚକୁଆ, ଚକୁଆଚକୋର
ପରୀ, ତେଳ, ଦେଇ, ଖଜୁରପାତା,
ବିଶ୍ଵ, ବ୍ରିତ୍ତିଶ୍ଵ, ଏରଣ୍ଡ, ହେଟାବାଘ
ରତଶାୟ-ପ୍ରଶେତା ପଣ୍ଡିତବିଶେଷ,
ବିଜାନ୍ତିକୁର ।

କୋଳତ୍—ସୁଂ. ବି. (କୋଳ + ଲା + ଅ) ମୁଗବିଶେଷ, ଚମାମୁଗ, (ସ୍ଥି) କୋଳତ୍ ।
କୋଳଦ୍ରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହସ୍ତରଙ୍ଗକ, ଲଖ-
ରଙ୍ଗକ ।
କୋଳଦେବ—ସୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋଳ +
ଦିବ + ଅ) କପୋତ, ପାର୍ଵତ, ବନକପୋତ,
କୋଳଶାସ୍ତ୍ରମାମକ ରତ୍ନଶାସ୍ତ୍ରପ୍ରେତା
କୋଳନଦ—କୁ. ବି. (କୋଳ + ନଦ +
ଅ) ରତ୍ନକର୍ଣ୍ଣ, ନାଲିକର୍ଣ୍ଣ, ରତ୍ନପଦ୍ମ ।
କୋଳନଦକୁବ—ସୁଂ. ବି. (କୋଳନଦ +
ଛବି) ଆରତ୍ତବର୍ଣ୍ଣ, (ବି. ବ. ବ୍ର.) ରତ୍ନବର୍ଣ୍ଣ-
ବର୍ଣ୍ଣିଶ୍ଵ ।
କୋଳନି—ସ୍ତ୍ରୀ. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଏଣେ-
ତେଣେ ହେଉଥିବା, କନନକ ବୁଲୁଥିବା
କୋଳବନ୍ଦ—ସୁଂ. ବି. (ଗଞ୍ଜାମ) ସୁର୍ମି,
ଦିବାକର, ରବି ।
କୋଳଯାତ୍ର—ସୁଂ. ବି. ରକ୍ଷମବିଶେଷ ।
କୋଳବାଚ—ସୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୋଳପୁର ।
କୋଳମୁଖ—କୁ. ବି. ଭାରତ ପ୍ରତିକ ପାର୍ବତ
ବିଶେଷ ।
କୋଳର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକକାଣ୍ଡ୍ୟ ରେଟ
କାଢିଥିବା ପାଇଲା ଲୁଣୀ ମାଛ ।
କୋଳଶାସ୍ତ୍ର-ବି. (କୋଳ + ଶାସ୍ତ୍ର) ଶୁଜାପା-
ମକ ରତ୍ନବିଶେଷ, କାମଶାସ୍ତ୍ର ।
କୋଳଶିଆଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଲୁଆଜାନ୍ୟ
ଜୀବିଶେଷ, କୋଣା ।
କୋଳହ—ସୁଂ. ବି. (କୋଳ + ଆ + ହନ
+ କ. ଅ) ଧଳାଘୋଡ଼ା, ଶୈତଘୋଡ଼କ ।
କୋଳ—ସୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳ + ଲଳ)
କୋରଲେଖାଗୁଲୁ, କୋରଲ, ପିଳ,
ନିଆଁଶୁଣ୍ଣ, ତୁଳା ।
କୋଳିକ—କୁ. ବି. (ବୋକଳ + କ)
କୁଳକୁ ଅଜାର, ନିଆଁଶୁଣ୍ଣ ।
କୋଳିକଣ୍ଠ—ସୁଂ. ବି. (ଗଞ୍ଜାମ) ମଧୁର
ଗଳା-ସ୍ଵର, (ସୁଂ. ବ. ବ୍ର.) ଯାହାର
କଣ୍ଠସର କୋଳିକଣ୍ଠ ପରି ମଧୁର, (ସ୍ଥି)
କୋଳିକଣ୍ଠ ।

କୋଳିଲବଧୁ-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଞ୍ଜାମ) କୋଳିଲା,
ମାରକୋଳିଲ ।
କୋଳିଲବର୍ଷିଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମଧୁରଷ୍ଵର-
ବିଶୀଷ୍ଟା ସ୍ତ୍ରୀ, (ସୁଂ) କୋଳିଲବର୍ଷିଣୀ ।
କୋଳିଲବୁଢ—ବି. (ଗଞ୍ଜାମ) କୋଳିଲର
କୁହ କୁହ ରାବ ।
କୋଳିଲସ୍ଥାନ—ବି. ମଙ୍ଗଳ ସ୍ଥାନ ଅର୍ଥାତ୍
ବାତିଥ ଗାଧୁଆ, କୋଳିଲବୁଢ (ଦେଖ) ।
କୋଳିଲା—ରାଜ୍ଞୀଜୀବନମକ ରଜାର ରଣୀ
କୋଳିଲାପ୍ରାଣ—ସୁଂ. ବି. (କୋଳିଲ + ଅଣ୍ଣି
+ ଅ) କଣ୍ଠପ୍ରତି ନାଲପୁଣ୍ଡ ବିଶେଷ,
କୁଳଲେଖା ।
କୋଳିଲାପାସ—ସୁଂ. ବି. (ଗଞ୍ଜାମ) ଆମ୍ବ-
ଗର ।
କୋଳିଲାପାନ—କୁ. ବି. ହୃଦୟମାନ-
କୋଟ୍ଟ ଆହ୍ଵାନବିଶେଷ ।
କୋଳିଲେଖା—ସୁଂ. ବି. କଙ୍କଳା ଆଖୁ ।
କୋଳିଲେଖା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବଡ଼ କାମ୍ପ ।
କୋଳିଲୋପ୍ରତି—ସୁଂ. ବି. (ଗଞ୍ଜାମ) ଆମ୍ବ
ଗର । [ଦେଖ] ।
କୋଳିଲିଆଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଳିଲିଆଳ
କୋଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଲୁଆଜାନ୍ୟ, କୋଳି
ଶିଆଳ ।
କୋଳୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମତଳ, ମହାମାଘ୍ୟ,
ଅରୁଷ କାଲ୍ସପଳକ ଉପକନକ ନାବ-
ବିଶେଷ ।
କୋଳୁଆଜୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେଶବନ୍ଧୀ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଣଶକ୍ତିକାନକ ଉସ୍ତୁ, ମାଝ-
ଉସ୍ତୁ, ମତ୍ତକ ।
କୋଳୁର—କାଣ୍ଡୀର ବଳ୍ୟ ଗୋଟିଏ
ହୃଦ ।
କୋଳେଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶବ୍ଦ ଶୁଣାନକୁ
ବୋଲିନେବା କମଲେ ବିଅର କର-
ଦିବା କଣ୍ଠି ।
କୋଳେନ—(ଶା) ବିଦେଶୀ ଆମଦାନ
ହେବା ଧଳା ମାଦକ ଚର୍ମତ୍ରବ୍ୟ-
ବିଶେଷ ।
କୋଣା—ଶ୍ରୀ. (ବନ୍ଦୁର) ବି. ରାଣୀ ।
କୋଙ୍କ—(ଶ) ସୁଂ. ବି. ଜନପଦବିଶେଷ,
ମହାବନ୍ଧୁଦେଖ, କୁ. ଆମୁଖବିଶେଷ ।

କୋଙ୍କଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋଙ୍କଣ + ଆ)
ପରଶ୍ରମଙ୍କର ମାତା, ରେଣ୍ଡକା, ଜମ-
ଦର୍ଶି ପଦ୍ମ ।
କୋଙ୍କଣାବନ୍ଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପରଶ୍ରମର
ମାତା, ଲେଣ୍ଡକା । [ରମ] ।
କୋଙ୍କଣାପୁତ୍ର—ସୁଂ. ବି. (ଗଞ୍ଜାମ) ପରଶ୍ର-
କୋଙ୍କଣୀ—କୋଙ୍କଣରେ ପ୍ରଚଳିତର୍ଥା
ରେତ ।
କୋଙ୍କାର—ସୁଂ. ବି. କାକର ଶର ।
କୋଙ୍କଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଧୁନିକ ଜଞ୍ଜାମର
ପ୍ରାଚୀନ ନାମ ।
କୋଙ୍କୁ—ଦାତିଶାତ୍ୟର ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୱତ
ପ୍ରାଚୀନ ସମ୍ୟ ।
କୋର—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋରବିହାରର
ଅଧ୍ୟବାସୀ ଜାତ ।
କୋରକ୍ଷାନ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯୋଜାଗାନ୍ଧିର
ବୁଲକ, କରାନ୍ । [ଶକ୍ତ] ।
କୋରବେହାର—ଗୋଟିଏ ଦେଶୀୟ
କୋର—ସୁଂ. ବି. (କୁତ + ଅ) ଯେଉଁ
ବ୍ୟକ୍ତ ସକୁଚିତ କରେ; ସକୋରକ,
(ବ) ସଙ୍କୋଚ ଜାତ ବିଶେଷ ଛୁଟିଯିବା
ଅବସ୍ଥା, ପାଣିଧାରୁ ।
କୋରଟ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁପଣ, କଞ୍ଜିମୁ,
ତେମତା, ଜିଗରଦାର, ନାଶେତକରା,
ଅତି ମଳିନ ବା ମଳଳ ।
କୋରଟିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋରଟ (ଦେଖ) ।
କୋରଣୀ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୋରୁ ବେପାର
କହୁଥିବା ସ୍ତ୍ରୀ ।
କୋରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରେଜାବିଦି, ବଡ଼
ମହାନତାରୁ ଚେତେବେପାରମାନେ
ବ୍ୟବସାୟ କରିବା କମଳେ ଅଳ୍ପପର-
ମିଳ ପଣ୍ଡବ୍ୟବ୍ୟ ସରବରତ କରି
ଖାଦ୍ୟକୁ ଅଳ୍ପଲଭରେ ବିଦିକରିବାର
ଶତ ବା ବ୍ୟବସାୟ, ଶୁତ୍ର ବିଦି
କରିବାର ପୁଣାଳୀ ।
କୋରୁବେପାଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅତି ସାମାନ୍ୟ
ମୁଲଧନ ବିଶୀଷ୍ଟ କେନ୍ଦ୍ରକ ବ୍ୟବସାୟୀ,
ଯେ କୋରୁବେପାର କରେ ।

କୋଡ଼ିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି, ସପ୍ରାକୃତ ଜଳଚର ଶୁଦ୍ଧ ଜନ୍ମ ।

କୋଡ଼ିଆରକତ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ିଆ କାହିଁଲେ ତା ଦେହରୁ ଯେଉଁ ଗାଢ଼ ହୁଲଦିଆମିଶା ଲାଲରକ୍ତ ବାହାରେ ।

କୋର୍ଣ୍ଣ—କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରଧାନ ନଗର ।

କୋଡ଼ିଲା—ବି. ବନ୍ୟ ବୃକ୍ଷବିଶେଷ ଓ ତାହାର ଫଳ ।

କୋଡ଼ିଲଙ୍କୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଧଳା ଟାଣ ଖଣ୍ଡିତ ମଟିରୁ ଦିଆର ଶକ୍ତି ।

କୋଡ଼ିଲଖାଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ବନ୍ୟ ପଣୀ ।

କୋଡ଼ିଲମୁକ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ିଲଙ୍କୁର ଛାଇକୁ ପାଣିରେ ସଂଖାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଦିବା ଗୁଡ଼, (କାହୁଆଦି କର୍ମବେଶରେ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ହୁଏ) ।

କୋଡ଼ିଲପିତା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ିଲପିତା ବା ମଞ୍ଜି ପରି ଅଶ୍ଵରୀ ଦିନ ।

କୋଡ଼ିଲମଲୁଙ୍କ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ିଲା ଗଛରେ ପରୁଙ୍ଗପୁଷ୍ପ ଉଦ୍‌ଦିତ, ଏହା ଅନେକ ତୀର୍ଣ୍ଣରେ ଲାଗେ ।

କୋଡ଼ିଗାର—ବି. ଆଶ୍ଵିନ ପୁଣ୍ଡିମା, ଭୂମାରପୁଣ୍ଡିମା ।

କୋଡ଼ିଗରପୁଣ୍ଡିମା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆଶ୍ଵିନ ପୁଣ୍ଡିମା, କୁଣ୍ଡରପୁଣ୍ଡିଥ ।

କୋଟ୍ଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗର ରୁଜଧାମବିଶେଷ ।

କୋଟ୍ଟ—ଯା. ଯେଉଁ କୁଣ୍ଡାର ସାମନାପାଇଁ ଉପରୁ ଜଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖୋଲାଥାଏ, ଓ ସାମନା ଧାର୍ତ୍ତା ବୋତାମଦ୍ବାରା ବନ୍ଦ କରାଯାଏ, କୋଟ୍ଟ, କରେଇ, ବିଶ୍ଵାଳସ ।

କୋଟ୍ଟ ଅତ୍ୟ ଉଥାତ୍ବସ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନାବାଲକ, ପାଗଳ ଓ କଳସମାର୍ଥୀ ରକ୍ଷଣାବେଶର କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଭୂଷାମାନଙ୍କ ସମାର୍ଥ ସରକାରଙ୍କର ଯେଉଁ ବିଶ୍ଵାତ୍ମକ ପରିସ୍ଥିତ ହୁଏ ।

କୋଟିଫି—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଶ୍ଵାର ସ୍ରାଵନା ନମନେ ଦିଆଯିବା ଦରଖାସ୍ତରେ ମରୁଯିବା କିର୍ତ୍ତାରତ ମୁଲ୍ୟ, ଦରଖାସ୍ତରେ ମରୁଯିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୁଲ୍ୟର ବଜାଙ୍କ ପ୍ରତିକୁତ ଦ୍ୟାଙ୍ଗପାକାଶର ବା ସିଠାମ୍, ଟିକଟ ।

କୋଟ—ସୁ. ବି. (କୁଟ + ମ.ଅ) ଦୂର୍ଗ, ଗଢ଼, ଜିଲ୍ଲା, କୁଣ୍ଡା, ପୁଣ୍ଡି, ଦାଢ଼, ଅଗମବନ, କୌଟିଲ୍ୟ ।

କୋଟକ—ସୁ. ବି. (କୁଟ + କ.ଅକ) ଯେ କୌଣସି ବିଶ୍ଵାକୁ ବନ୍ଦକରେ, ଯେ ନୂଆର୍ଦ୍ଦ, (ବି) କୁଣ୍ଡାଥା ଥେବ କଳବାଲ, କୁମାରୁଣୀ ରର୍ତ୍ତରେ ସଜମସ୍ତିର ଶିର-ସରେ ଉପରୁ କାତବିଶେଷ, ସୁଧାର୍ଦ୍ଦିତ ।

କୋଟଗଡ଼—ମଧ୍ୟପରିଦେଶର ଅନ୍ତର୍ଗତ ନମର, ଗୋଟିଏ ଜଳ ଓ ତାହାର ପ୍ରଧାନ ନମର ।

କୋଟଗାର—ବି. ଜାତିବିଶେଷ ।

କୋଟଚତ—ଜୀ. ବି. ଦୂର୍ଗର ଶୁଭଶୁଭ ଜାଣିବାନମତେ ଅନୁରଥ ଚକ ।

କୋଟଶା—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ନାହିଁକ ନାୟିକାଙ୍କ ମୁଦ୍ରାରେ ମିଳନ କରିବିବିବେ ।

କୋଟଣୀ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଟଣୀ(ଦେଖ) ।

କୋଟପାଳ—ବି. (କୋଟ + ପାଳ + କ. ଅ) କିନାଦାର, ଦୂର୍ଗରକ କର୍ମବୁଦ୍ଧି ।

କୋଟର—ସୁ. ଜୀ. ବି. (କୋଟ + ର + କ. ଅ) ବୃକ୍ଷର ଗହର, ଖୋଲ, ଗାତ୍ର ଗୁଣ୍ଡା, ଖୋଟପର ।

କୋଟରଗତ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଗାତ୍ର ଭିତ୍ତି ରକ୍ତ ପଣି ଯାଇଥିବା, ଭିତ୍ତିରକୁ ପଣି ଯାଇଥିବା (ଚମ୍ପୁ) ।

କୋଟର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋଟର + ଆ) ଲାଗଲା ସ୍ତ୍ରୀ. ବାଣୀଶୁଭର ମାତା, (ଶ୍ରୀ)

ମୁଗଜାଶୁଭ ଜନ୍ମବିଶେଷ ।

କୋଟରକ୍ଷ—ସୁ. ବି. (କ.ବା) ଯା ହାର ଅଶି କୋଟର ଭିତ୍ତି ରକ୍ତରକୁ ପଣି ଯାଇଅଛି ।

କୋଟର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋଟର + ର) ବିବ-ସନା ନାସ, ଭଲଗ୍ନ ସ୍ତ୍ରୀ, ଚଣ୍ଡିକା ।

କୋଟର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋଟ + ର + ଆ) + ର) ଲଙ୍ଗଲା ସ୍ତ୍ରୀ, ଦୂର୍ଗ, ବାଣୀଶୁଭର ମାତା ।

କୋଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. କେତେ ଧାନରୁ କେତେ ଶୁଭିଲ ବାହାରେ ଏହାର ହିସାବ କରିବାର ଜାଣିବିକ ବିଧ, କୁଟ୍ଟା(ଶ୍ରୀ, ଗଞ୍ଜାମ) ସବ୍ବ, କେଉଁଠା ଭଗପଢ଼ିଥୁବା ।

କୋଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଟ + ରି) ଶୁଭାଦିର ପ୍ରାନ୍ତ, ଅଗ୍ରଭାଗ, ଉକ୍ତାର, ଧାର, ଶତଲିଷ ସନ୍ଧ୍ୟା, ଧନ୍ୟବାଦ ବନ୍ଦାରା ସବ୍ବପରିଷ, ଅସମ ଶୁଭୀ ଚନ୍ଦ୍ରକର ଶେଷକୋଣ, ପରକାଷ୍ଟ, ଉପାୟାନ୍ତର, ବଳ୍ୟ, ବିଶ୍ଵାମୀ ଅଗ୍ରଭାଗ, ପରିଷାର, ପରିଷାରରେ ବଜାୟିବା ହୃଦୀ, ସମଶ୍ରେଣୀ, ସମବୋଣୀ ସିରିଜର ଭୂମି ଓ କଣ୍ଠରେଖା ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟରେଖା, ପକ୍ଷାନ୍ତର ୫° ଉଚ୍ଚି ବା ସମକୋଣର ପୁଣ୍ଣି ବ୍ୟାପକ ବୃତ୍ତାଂଶ ପୁରିବାକୁ ଯେଉଁ ବୃତ୍ତାଂଶ ବାକି ଆଏ, ୫° ଉଚ୍ଚି ବ୍ୟାପି କୂପର ଦୂର୍ଗ ଭଗନ୍ତର ଏକବଳ, ରଣିତର ଭୂମି ଅଂଶ, ଭିଷମଗୁଲବିଶେଷ, ସମକ୍ଷତା, (ବି) ଶତ୍ରେ ଲିଙ୍ଗ, ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରେ, ଦେଇ, ମନ୍ତ୍ର ।

କୋଟିଆ—ଶ୍ରୀ. (ଗଞ୍ଜାମ) ଗଞ୍ଜାମଜିଲର ଶୁଦ୍ଧ ଜାତିବିଶେଷ ।

କୋଟିଏ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଟିଷାରୀ, (ବି) ଏକକୋଟି ସଂଖ୍ୟକ, ବହୁତ, ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରେ ।

କୋଟିକ—ସୁ. ବି. ଜନ୍ମଗୋପ ନାମକ ଜାଟ, ସାଧବାଣୀ ପୋକ, ପାଠପୋକ ।

କୋଟିକଳ—ବି. ବ୍ୟକ୍ତିକର ଶତଲିଷ ଦିବସ, ବହୁବସର, ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରେଜାଲ, (ବି) ଶତଲିଷ କଳବାଣୀ, ବହୁବସର ସ୍ଥାୟୀ, ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରେଜାଲ ହୁଣିଶାଳ ।

କୋଟିକାସ୍ୟ—ସୁ. ବି. ଶିବବଣୀଶୁଭ ଏକଜଣ ରାଜ୍ ।

କୋଟିକେ ଗୋଟିଏ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବହୁବସର ବ୍ୟକ୍ତିକର ଜଣେ ।

କୋଟିକୋଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରେ, ଅଗ୍ରଭାଗ ।

କୋଟିଜିତ୍—ସୁ. ବି. (କୋଟି + ଜି + କ. କିପ) ରଘୁବାଦି କାବ୍ୟପ୍ରଣେତା କାଳଦିସଙ୍କ ନାମାନ୍ତର ।

କୋଟିଜ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋଟି + ଜ୍ୟ) ଧନୁତ୍ରଳ୍ପ ଶୈଥିବିଶେଷ, ସମକୋଣୀ ହିରୁଜରେ ଥୁବା କୋଣର ଗଣନ ବିଶେଷ ।

କୋଟିଶ୍ଵର—କୁ. ବି. ଶାର୍ଥବିଶେଷ ।

କୋଟିନଗର—କୁ. ବି. ବାଣ ରକାର ରକଧାନୀ ।

କୋଟିନଧ୍ୟ—ଶା. ବି. ବହୁଧନ ।

କୋଟିପଦ—ୟୁ. ବି. (ଗତତ୍) ଯାହାର ଶତଲ୍ୟ ଟଙ୍କା ଅଛୁ ।

କୋଟିପାତ୍ର—ୟୁ. ବି. କେହୁଆଳ ।

କୋଟିପାଳ—ୟୁ. ବି. କଟୁଆଳ, ଦୂର୍ଘରକ୍ଷକ ।

କୋଟିପାଳୀ—ଗୋଦାବାଣୀ ନଗରମୁଖରେ ଥୁବା ଗୋଟିଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶାର୍ଥ ।

କୋଟିର—ୟୁ. ବି. (କୋଟି + ର + କ. ଅ) ଇନ୍ଦ୍ର, ନକୁଳ, ସାଧବାଣୀପୋକ, ପାଠପୋକ

କୋଟିବର୍ଷ—କୁ. ବି. ବାଣ ରକାର ରକଧାନୀ ।

କୋଟିଶ—ୟୁ. ବି. ଘୁଷର ମଇ, ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ବାସୁଜି, ନାଗବିଶେଷ, (ବି) କୋଟିଶ୍ଵର ବଣୀଶ୍ଵର ।

କୋଟିଶ—ଅବ୍ୟ. (କୋଟି + ଶଥ) କୋଟି କୋଟି, କୋଟିଏ ଅର ।

କୋଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋଟି + ର) କୋଟି (ଦେଖ), ପୁକାଶାଗ, ପିଡ଼ିଙ୍ଗ ।

କୋଟିର—ୟୁ. ବି. (କୋଟି + ର + ଅ) କିଷ୍ଟ, ମୁକୁଟ, ଜଟା ।

କୋଟିଶ—ୟୁ. ବି. ଗତତ୍; (କୋଟି + ଶି + କ. ଅ) ଘୁଷର ମଇ ।

କୋଟିଶର—ୟୁ. ବି. କୋରପତି, କୋଟିପତି, କୋଡ଼ିପତି ।

କୋଟିଶର—ୟୁ. ବି. ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଶିବ୍ୟାନ ।

କୋଟ—ୟୁ. ବି. (କୋଟ + ଅ) ଦୂର୍ଘ, ଗଡ଼, ବୃଦ୍ଧ, ପୁରବିଶେଷ, ରକଧାନୀ ।

କୋଟପାଳ—ୟୁ. ବି. ନଗରରକ୍ଷକ, କଟୁଆଳ ।

କୋକଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋକ + କା + ଅ + ର) ଲଙ୍ଗଳା ସ୍ତ୍ରୀ, ମୁକୁତକେଣୀନାଶ, ବାଣୀମୁଖର ମାତା, ଦୂର୍ଘା, କାଳୀ ।

କୋକଳାର—କୁ. ବି. ବାଣୀମୁଖର ସ୍ତର ।

କୋକାର—ୟୁ. ବି. (କୋକ + ର + ଅ) ପରଶ ଓ ପ୍ରାଚୀର ବେଷ୍ଟିତ ନଗର, କୁପନଗର, କାମୁକ ବ୍ୟାତ, ପୁଷ୍ପରଣୀ ତଟ ।

କୋଟ୍ୟାଙ୍କ—ୟୁ. ବି. କୁତ୍ସିତ୍ୟାଙ୍କ ଅର୍ଥ ।

କୋଟ୍ୟାଙ୍କାର—ୟୁ. ବି. ଚତୁର୍ବୁଜ ବା ହିରୁଜମେହର କୋଟି ବାହାରକବି ।

କୋଠ—ୟୁ. ବି. (କୁଠ + କ. ଅ)

ଯାତ୍ରୀ, କୁଷେପ, (ଶା. ବି) ଇଜମାଲ ପାଣ୍ଡି, କୋଠକୁଟ୍ଟାର, ଶା. ବି. ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ନଥୁବା ସଞ୍ଚାର, ଅନେକଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେତେ ବ୍ୟକ୍ତ ବହୁତ, ବହୁଶାମିକ ।

କୋଠକଣ—ୟୁ. ବି. (କୋଠ + କଣ) ଠାକୁରଙ୍କ ଭେଗପ୍ରତ୍ୟୁତିର ତତ୍ତ୍ଵ ନେଉଥୁବା ରକରମ୍ଭର୍ମୁଖ, ଶୁନୁକରଣ ।

କୋଠକାଠ—ଶା. ବି. ଗ୍ରାମବାଣୀ ସକଳ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର କେତେ ଅଧିକୁତ ସମ୍ପତ୍ତି, ଗାମର ଇଜମାଲ ସମ୍ପତ୍ତି ।

କୋଠଦର—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ଘରେ ଅନେକ ପରିବାରଙ୍କର ସାମାଜିକ ଆସ୍ତି, ଗାମର ଉତ୍ତପାତ୍ର, ଉତ୍ତପ୍ତାରୀ ।

କୋଠଦଶ—ଶା. ବି. ଘୁଷରଙ୍କର ଘୋଟିଏ ପ୍ରମାଣୀ ।

କୋଠଧନ—ଶା. ବି. ଇଜମାଲ ଧନ, ଇଜମାଲ ମୁଲଧନ ବା ପାଣ୍ଡି ।

କୋଠୁଅ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ପୁତ୍ର କିମ୍ବା କରିଥିବା ପିତା ଓ ପାଲକ ପିତା ଉତ୍ତପ୍ତ କର ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଅଧିକାଶ ହୁଏ, (ଗାଲ) ଜରକ ସଙ୍କାଳ ।

କୋଠୁଣ—ଶା. ବି. ବହୁଲୋକଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି, ଇଜମାଲ ଧନ ।

କୋଠୁଣାର—ଶା. ବି. ନିଜର ଧନ ପାର, ରାଜବୋଷ, ସାଧାରଣଙ୍କର ଧନ ଗଛିତ ଥୁବା ଧନାଗାର ।

କୋଠୁଣାର—ଶା. ବି. ଦେବତାଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରତିଦିନ ବୋର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଶଙ୍କାଥବା ନିର୍ବିଷ୍ଟ ବୋମ, ଏହା ଦେବତଙ୍କ ପଣ୍ଡରୁ ଦିଆଯାଏ ।

କେଠ—ଶା. ବି. ପ୍ରକୋଷ୍ଟ ଗୁହର ବିରୁଦ୍ଧ ବିଭାଗ, ଷ୍ଟ୍ରୁ ଷ୍ଟ୍ରୁ ଅଂଶ ।

କୋଠମେଳ—ଶା. ବି. ଦାସୀ ଗର୍ଭରେ ବାଜାଙ୍କ ଭିରସରେ ଯେଉଁ ସନ୍ନାନ କହିଥାଏ, ଅଧୀନବ୍ୟାତ୍ର, ନିଜରକୁତା ।

କୋଠସତ୍ତି—ଶା. ବି. ଇଜମାଲ ସମ୍ପତ୍ତି, ବହୁପୁମୀଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି, ସମସାଧାରଣଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ।

କୋଠା—ଶା. ବି. (ଫ-କୋଷ୍ଟକ) କୋଠା ଘର, ପକ୍କାଘର, ବିଶ୍ଵା, ପେଟ, ପଣ ଆଦିର ପାଲ, ସ୍ଥାନ, ଜାଗା, ଘରର କଟାଣ ।

କୋଠାରମ—ଶା. ବି. ଉତ୍ତରରଗରମ, ଉତ୍ତରମଧ୍ୟ ବାଯୁଆଦ ପ୍ରକୃତିର ହେବା ।

କୋଠାବଢ଼—ଶା. ବି. (ସହବର) ପକା-କୋଠାଆଦ ସମ୍ପତ୍ତି, ଅନେକ ପକାଘର ।

କୋଠାର—ଶା. ବି. (ଫ-କୋଷ୍ଟପର୍ମି) ଦୂର୍ଘଙ୍କର ବୁପାନ୍ତର, କୋଠକୁଟ୍ଟାର ରକ୍ଷକ, ଇଜମାଲ ଧନର ରକ୍ଷକ ବା ମାରଫତାଦାର ।

କୋଠି—ଶା. ବି. ଅମାର, ଶସ୍ତ୍ରାଗର-ବିଶେଷ, କୋଠି, ବିଶ୍ଵା, ବିଜନାଗର, ପଣାଆଦ ଖେଳପାଇଗର, ଭାକ-ବିଜନା, ଶକ୍ତା ବା ସାହେବମାନେ ରହୁବା କୋଠାଘର, ମଣ୍ଡଳ, ମୁଣ୍ଡଳୁ ।

କୋଠିଆ—ୟୁ. ବି. ଘୁଷକରବା ସକାଣେ ନିମ୍ନକୁଳିଆ, ହେଠ ହଳିଆ ।

କୋଠିକାଟିବା—ଶା. ବି. ଭୁମି ବା କାନ୍ଦୁରେ ଚିତା ତା ମୁହୂକଦ୍ଵାରା ମୁଣ୍ଡଳୁ ବା ଭନ୍ଦୁଭନ୍ଦୁ ଜ୍ୟାମିତିକଷେତ୍ର ରକନା କରିବା, କରିବା, କରିବା ଆଦି ଖେଳ ନିମନ୍ତେ ଘର ଅନ୍ତିକ କରିବା ।

କୋଠୁ—ଶା. ବି. (ରଙ୍ଗାମ) ସବ୍ଦ. କେଉଁଠାରୁ ।

କୋଠି—ଶା. ବି. (ଫ-କୋଡ଼) ଉତ୍ସଙ୍ଗ,

କୋଳ, କୋଡ଼ିଦ୍ୱାରା ମାଟିହାଣିବାର ପ୍ରକିଷ୍ଟା ।

କୋଡ଼ିକରିବା — ଶ୍ରୀ. କି. କୋଳଗ୍ରାମ କରିବା, କୋଳରେ ଛାତିଶ କରିବା ।
କୋଡ଼ିକ — ଶ୍ରୀ. ବି. ମୋଲି, କାନ୍ଦଲ ଆହରେ ଖୁଲୁଥିବା କେରାଳରେ ଏକ ପ୍ରକାର ସୁନାର ଫଳ ।

କୋଡ଼ିଖାଇହେବା — ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ଥାର ହୋଡ଼ି ଶିଶୁଶୂନ୍ୟ ହେବା, କୋଡ଼ିପୋଇ ଶିଶୁ ମରିଯିବା, ସ୍ଥାମୀର କୋଡ଼ି ସ୍ଥିଶୂନ୍ୟ ହେବା, ପ୍ରବତ୍ତା ସ୍ଥାର ମୁଣ୍ଡ ଘଟିବା, ସ୍ଥା ବିଛୁଡ଼ିଦରେ ସ୍ଥାମୀର ବା ସ୍ଥାମୀର ବିଛୁଡ଼ିଦରେ ସ୍ଥାର ଏକାଙ୍ଗ ଜୟନ କରିବା ଅବସ୍ଥା ।

କୋଡ଼ି ଗୁଛାହେବା — ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ି ଖାଲ ହେବା (ଦେଖ) ।

କୋଡ଼ିପାହି — ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରକାଶ ଅଧୀନ ଯୋଡ଼ି, ସିକିମୀଶ୍ଵର ।

କୋଡ଼ିପାହିପ୍ରକାଶ — ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରକାଶ ଅଧୀନ ପ୍ରକାଶ, ସିକିମ ରଇତ ।

କୋଡ଼ିପୋଇ — ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଶିଶୁ ମାତାର ସବ ଶେଷ ଶିଶୁ, ଯେଉଁ ଶିଶୁ ମାତାର କୋଡ଼ି ଅବଧ୍ୟ ଶତନାହିଁ, ଦୁରୁଧପୋଷ୍ୟ (ଶିଶୁ) ।

କୋଡ଼ିମାତ୍ର — ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଟକାଣ୍ଠ, ବିଶେଷ ରୁପେ ପ୍ରହାର ବା ଅତ୍ୟାବୁର, ବିଶେଷ ଆହେଳନ, ଘଣ୍ଟାଚକଟା ।

କୋଡ଼ିମେଇ — ଶ୍ରୀ. ବି. ଚିର ବେତ ବା ବାଉଶରେ ରୁଶା ହୋଇଥିବା ଧାନ ଆହି ଶୟ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାତ୍ର, ଝୋଟ ଡୋଳ ।

କୋଡ଼ିମେଇର — ଶ୍ରୀ. ବି. କର୍ତ୍ତକାକୁଡ଼ ପଳ ।

କୋଡ଼ିର — ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁରୁଧପୋଷ୍ୟ, ଅତିଶୀଘ୍ର, ଯେ ମାତାର କୋଳ ଅବଧ୍ୟ ଶତନାହିଁ ।

କୋଡ଼ିର — ଶ୍ରୀ(ଉପି)ବି. ଅଣ୍ଟିର ମୁଖ ।

କୋଡ଼ା — ଶ୍ରୀ. ବି. ରୁହୁକ, ଛଟ, ନାଲି- ପଟା, ଅନାମ୍ୟ ମାଟିଖୋଲା ଜାତି ।

କୋଡ଼ାଇବା — ଶ୍ରୀ. କି. କୋଡ଼ାଇ- ଶିଳ୍ପରୂପ, ଯୋଗିବା, ବିନାଶ କରିବା, ଖୋଲାଇବା ।

କୋଡ଼ାକୋଡ଼—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଅନେଖାନ୍ୟରେ ମାଟିମରମର, ପିଟିପିଟି, ଭେଣୁଛେତ, କୋଡ଼ରେ ଦ୍ରିମରୂପେ ଲେଉଟ ପାଉଟ କରି ମାଟିଖୋଲିବା କର୍ମ ।

କୋଡ଼ି — ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଭାଲ, କୋଡ଼ିଏ ସଂଶ୍ଯାର ସମାହାର, ମାଟିହାଣିବାର ଶ୍ଵରିକଣେଷ ।

କୋଡ଼ିଏ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକକୋଡ଼, ବିଂଶତି ସଂଶ୍ଯା, (ବିଂ) ବିଂଶତିଷଂଖ୍ୟାକ, କୋଡ଼ରେ ଅରକେ ଯେତେ ମାଟି ଧରିବ ।

କୋଡ଼ିକରୁଛିହେବା — ଶ୍ରୀ. ଶି. ଅତିଶୟ ବିରକ୍ତ ଓ ଶୋକଗ୍ରୁହ ହୋଇ ମୁଣ୍ଡ ଭୁରୁରେ ବାଡ଼େଇବା ଓ ଅଙ୍ଗାଦ ଛାପିଟି ହେବା ।

କୋଡ଼ିଦରୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୁ. ଯାହାର ଦାନ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ କୋଡ଼ି ପରି ବଡ଼ ବଡ଼ ।

କୋଡ଼ିଫଣା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ିର ବେଶ ଲାଗିବା କଣା ।

କୋଡ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. କି. କେ'ତ୍ତିଦ୍ୱାରା ମାଟି ହାଣିବା, ମୁଣ୍ଡକୁ ଭୁରୁରେ ବାଡ଼େଇବା, ବିଶେଷାବରେ ବର୍ଷା କରିବା, ଧାର ଆଦିକୁ ତାଣ୍ଟ୍ରିବା ।

କୋଡ଼ିବେଶ — ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ିରେ ଲାଗିଥାବା କାଠର ବେଶ ।

କୋଡ଼ିମାରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. କୋଡ଼ିଦ୍ୱାରା ମାଟିରୁ ଧାର ସମରୁଲ କରିବା ।

କୋଡ଼ିହାଣା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ିଦ୍ୱାରା ମାଟି ହାଣିବା କାର୍ଯ୍ୟ ।

କୋଡ଼ିହାଣିବା—ଶ୍ରୀ. କି. କୋଡ଼ିରେ ମାଟିହାଣିବା ।

କୋଡ଼ିହେବା—ଶ୍ରୀ. କି. କୋଡ଼ିକରୁଛି ହେବା, ଭୁରୁରେ ମୁଣ୍ଡକୁ ପିଟିବ ।

କୋଡ଼େଇବା, କାଶେଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଶିଶୁକୁ ସେହିରେ ଲାଲନ ଧାଳନ କରି ବଢ଼ାଇବା ।

କୋଡ଼ି—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଷୁରେଗର ଘା ।

କୋଡ଼ି — ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଡ଼ିଆ (ଦେଖ) ।

କୋଡ଼ିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. ଗଳିତ କୁଷୁରେଗା- କାଳ, ପଙ୍କ, କର୍ମବିମୁଖ ଅଳମୁଆ, କୁପଣୀ, ଲୋହ, ଯେ ନଶାଇ ନପିଲ ସଂଖେ ।

କୋଣ—ବି. (କୁଣ + ଅ) କୌଣସିବପୁର ଦୁଇପାଖର ଯୋଡ଼ ସ୍ଥାନ, ସାଣାବାଦକ ଦଣ୍ଡ, ଅସ୍ତର ଅଗ୍ରଭାଗ, ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଦୁଇଟି ସରଳରେଣ୍ଟା ବନ୍ଦରବରେ ପରିଷର ମିଳିଛି ତୁମ୍ଭ, ଅସ୍ତର, ନେବତ ପ୍ରକୃତ ଦିଗ, ଅସ୍ତର ଦାଢ଼; ଲମ୍ବତ, ବାଢ଼, ବାଜଦ ବଜାଇବାର କାଠି. ମଙ୍ଗଳପ୍ରତି, ଶନିପ୍ରତି, ବାଦ୍ୟପ୍ରତିବିଶେଷ, ତୋଳ, ଖଞ୍ଜଣୀ, ଗୁହର ଏକଦେଶ ।

କୋଣକାଣ୍ଠ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମରତିପରେ ଶୁଳର କୋଣରେ ଥୁବା କାଠ ବା ବାଉଶର କାଣ୍ଠ, ଚନ୍ଦଶୀପର ସନ୍ଧାନ ।

କୋଣକୁଣ—ପୁ. ବି. (କୋଣ + କୁଣ + ଅ) ଉକୁଣୀ, ଶୁରପୋକ, କେଶ- କାଟ, ଓଡ଼ଶ ।

କୋଣରୁବୁର—କୁ. ବି. ଯେଉଁ ବୃଦ୍ଧ- କୋଣ ସର୍ଣ୍ଣ କରିଅଛୁ ।

କୋଣାପାତ—ବି. (ଶତକ) ବହୁବାଦର ଏକତ୍ର ବାଦନ ।

କୋଣାରକ—କୋଣାର୍କ, ସୁର୍ମିମନ୍ଦର ।

କୋଣାରକ ଓ ପୁରାନିଲୀର ଅନୁରାତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଭ୍ରାମ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର, (ମନ୍ଦର) ଶର୍ଥବିଶେଷ ।

କୋଣି ବି. (କୁଣ + ଇ) କୁଣି, କେମା, ଯାହାର ହୁତ ବଙ୍କା ।

କୋଣିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୋଣିପୁରକ ।

କୋଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୋଣ + ଇ) କୋଣିବିଶ୍ଵିଷ, କେମା ।

କୋଣେଇହୁକବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଅପାଳ ଦୁଷ୍ଟିକରିବା, ବାଙ୍କରୁହ ଶି କରିବା ।

କୋଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାଟିରେ ତିଆର ଦଢ଼ ।

କୋତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଚମ୍ପିଦ ନିର୍ମିତ ବଡ଼ ଭେଳପାତା, ବଡ଼ ମାଟିଆ ।

କୋତବା—ସା. ବ. ଘୋଷିବାର ଠେଣା ।
କେତ୍ଯାନ, କୋତବାନ—ସା. ନଗର-
ପାଳ ।
କୋତର—ଶ୍ରୀ. ବ. ମଇଲା, ମଲି, (ବିଂ)
ମଇଲାପୁର, ମଲିନ, ମଣ୍ଡି, ସାହାରିଆ
(କାଠାରି) । [ମାଛ ।
କୋତର ପ୍ରା. (ବସ୍ତ୍ରର) ବି. କେଶଟି
କୋଥ—ବି. (କୁଥୁ+ଅ)ଦୁଃଖ କୁଣ୍ଡ,
ମଥୁତ, (ବି) ଚଷ୍ଟିରେବିଶେଷ, ମଥନ,
ପୁରୁଷ, ସତି ଯିବା ଯାଆ ।
କୋଥଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁ. ପେଟୁଆ, କୋଢା
ମୋଟା, ବିହୁ, ବେଣି, ଗାଢା, ଅଳ୍ପୁଆ ।
କୋଥଳି—ଶ୍ରୀ. ବ. ମୋଟ ଜନାରଥଳ,
ଦିଲକ ଓ ପୁଲାର ଉପାଦ ନ ରଖିବାର
ମୁଣ୍ଡି ।
କୋଦଣ୍ଡ—ବ. (କୁଣ୍ଡ+ଅଣ୍ଡ) ଧନ୍ଦ,
ଧନୁରଣ୍ଡ, ଭୁଲତା, ଜନପଦବିଶେଷ ।
କୋଦଣ୍ଡଧର—ସୁ. ବି. (କୋଦଣ୍ଡ+
ଧୂ+କ.ଅ) ଧନୁର୍ଦ୍ଧର, (ବି) ଶ୍ରାବମ ।
କୋଦଣ୍ଡଧାରୀ—ସୁ. ବ. (କୋଦଣ୍ଡ+ଧୂ
+ କ, ଇନ) କୋଦଣ୍ଡଧର (ଦେଖ) ।
କୋଦମ୍ବ—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. ସୁଲକାୟ,
ମୋଟା, ପେଟା, ଥାକୁଳ । [(ଦେଖ)]
କୋଦା—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. କୋଦମ୍ବ ।
କୋଦାର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
କୋଦାଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୋଡ଼ି, କାଙ୍କ ।
କୋଦାଳିଆ—ଶ୍ରୀ. ସୁ. ବି. କୋଦମ୍ବ
(ଦେଖ) ।
କୋଦୁ—ନାରୁପୁରର ଗିରିବାସୀ ଦୁଇ' କୁ
ଅସର୍ଥ ଜାତି ।
କୋଦୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଭୁର୍ମାନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ ।
କୋତ୍ରବ—ସୁ. ବ. କୁଧାନ୍ଦ୍ରବିଶେଷ,
କୋଦୁଆ । [ଅନିନ୍ଦ୍ରିୟ ।]
କୋନ—ଶ୍ରୀ. ସତ. କୌଣସି, କେହି,
କୋନ ଲକ—ସୁ. ଶ୍ରୀ. ବ. ଜଳତର
ପକ୍ଷୀବିଶେଷ ।
କୋନାଳି—ବ. ଅଷ୍ଟମୁନତାବିଶେଷ ।
କୋନ୍ତଳ—ସୁ. ବ. କୁଣ୍ଡଳ ଜନପଦର
ଅଧିକାରୀ ।

କୋଣ୍ଠ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୁଣ୍ଡପୁର, ଅର୍ଦ୍ଧନ ।
କୋପ—ସୁ. ବ. (କୁପୁ+ଅ) କୋପ,
ପର, ଅସ୍ତ୍ରେଷ, ଅମର୍ଷ, ଉତୀପନ,
ଶୁଣାର ବସର ଅଜବିଶେଷ ।
କୋପକଟାଷ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) କୁଣ୍ଡ
ହୋଇ ବନ୍ଦରରେ ଦୃଷ୍ଟି କରିବା ।
କୋପକମ—କୁ. ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ
ସୁଷ୍ଟି, (ବି. ବ. ଶ୍ରୀ) ରାଗାନ୍ତିତ ।
କୋପକୁଳିତ—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ)
ବରରେ ଜଳଥୁବା, ଅତିକୁ ରାଗିଥୁବା ।
କୋପନ—ସୁ. ବି. (କୁପୁ+ଅନ୍) ବାରୁଆ,
ବାରୁଆ, ବାରୀ, କୁଣ୍ଡ, କୋପପୁର ।
କୋପନକ—ସୁ. ବି. (କୋପନ+କ)
ବାରୀ, କୁଣ୍ଡ, (ବି) ସୁରକ୍ଷବିଶେଷ ।
କୋପନପୁରୁତ୍ତି—ସୁ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ)
କୁଣ୍ଡସ୍ତର, ସେ ସହଜରେ ରାଗିଯାଏ,
(ବି. କ. ଧା) ରାଗୁଆ ପ୍ରକୃତି ।
କୋପନସ୍ତର୍ବବ—ସୁ. ବ. ସେ ସହଜରେ
ରାଗିଯାଏ, (ବି) ରାଗୁଆ ପ୍ରକୃତି ।
କୋପନା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୋପନ+ଆ)
କୁଣ୍ଡସ୍ତର, ସହଜରେ ସେଇ ଶ୍ରୀର
ରାଗ ଜନ୍ମେ ।
କୋପନସ୍ତର—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁପୁ+ମୀ. ଅନ୍ନାରୁ)
ଯାହାପ୍ରତି ରାଗକାନ୍ଦେ, କୋପରଯୋଗ ।
କୋପପଦ—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୋଧର
କାରଣ, କପଟକୋଧ ।
କୋପବଣ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୋପକୁଳ,
କୋଧାନ୍ତି, କୋପନସ୍ତର ।
କୋପବଞ୍ଚ—ଶ୍ରୀ. ବ. କୋପପୁରା ଶ୍ରୀ ।
କୋପବାନ—ସୁ. ବ. (କୋପ+ବାନ)
କୋପପୁର, କୋଧାନ୍ତି, ରେଷାବିଷ୍ଟ,
(ଶ୍ରୀ) କୋପବଞ୍ଚ । [ତେଜ ।]
କୋପବେଶ—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୋଧର
କୋପଭର—ସୁ. (କୋପ+ଭର+କ.ଅ)
କୁଣ୍ଡ, କୋପାନ୍ତି । [ରାଗାନ୍ତି ।]
କୋପମନା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) କୁଣ୍ଡ,
କୋପକୁଳ—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ରାଗା-
ନ୍ତି, କୋପବିଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ) କୋପକୁଳା ।

କୋପାନଳ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) କୋଧ-
ରୁପ ଅଣ୍ଟି ।
କୋପାନ—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ରାଗହାର
ଅନ୍ତର, କୋଧରେ ଅନ, (ଶ୍ରୀ) କୋପାନା ।
କୋପାବିଷ୍ଟ—ସୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) କୁଣ୍ଡ,
(ଶ୍ରୀ) କୋପାବିଷ୍ଟା ।
କୋପିତ—ସୁ. ବି. (କୋପି+ତ) ରାଗି
ଯାଇଥୁବା, ସାହାକୁ କେହି ରାଗାଇଥୁ ।
କୋପିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୁଣ୍ଡହେବା, କୋଧ
ପ୍ରକାଶ କରିବା ।
କୋପି—ସୁ. ବି. (କୋପ+ପି) କୋପନ ସାହାବିଷ୍ଟ,
କୋଧବିଷ୍ଟ, (ଶ୍ରୀ) କୋପିନ ।
କୋପ୍ତ—ସା. ବ. ଲୁହାଜିନିଷ ଉପରେ
ସୁନାରୁପାର କାରୁବିନି ।
କୋପ୍ତା—ସା. ବ. ଟିକିଟିକି କୁଟାହୋଇ-
ଥୁବା ମାସର କବାର ।
କୋବଳ—ସା. ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତାରାର ।
କୋବଳ—ସା. ଶ୍ରୀ. ବ. କବାଲ (ତେଜ) ।
କୋମର—ସା. ବ. ମଧ୍ୟ କଟିଦେଖ ।
କୋମରବନ—ସା. ବ. କଟିବନ ।
କୋମରବାତ—ସା. ବ. କାତ ପାତା-
ବିଶେଷ, ଅଣ୍ଟାବାତ ।
କୋମଳ-ବିଂ. (କୁ+ମଲ+ଅ)କଅନ୍ତିଆ,
ନରମ, ମୁଦୁ, ସୁଲୁମାର, ମଧୁର, ପିଣ୍ଡ,
ସୁନ୍ଦର, ଦସ୍ତାତ୍ର, ମନୋହର, ଲିତି,
(ଶ୍ରୀ. ବି) ଜଳ, କାତୁଆ ମାଟି ।
କୋମଳକ—ବ. ପଦ୍ମ ତେମୀର ସୁନ୍ଦର
(ବି) ମୁଲମ ।
କୋମଳତା (ତ୍ର)—ବ. ମନୋହରତ୍ର,
ମୁଦୁତା, ନମ୍ରତା, ଅକଟିନତ୍ର ।
କୋମଳପ୍ରାଣ—ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) କରୁଣତ୍ର,
କୋମଳ ଦୃଦୟ ।
କୋମଳବତନ—ବ. (କ.ଧା) ମଧୁର
କଥା, (ବି. ବ. ଶ୍ରୀ) କଅନ୍ତିଲକୁହା,
ମଧୁରଭାଷୀ ।
କୋମଳବକୁଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଲବଳୀ,
ନଥରକୋଳି ଗର୍ଜ ।

କୋମଳମତ—ସୁଂ. ସ୍ବୀ. ବି. (କ. ସ୍ବ.)
ସୁଜ୍ମାର ମତ ।

କୋମଳଶ୍ଵର—ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା)
ଦିଷ୍ଟାର୍ତ୍ତ ହୃଦୟ, (ବି.ବ.ଶ୍ଵ.)ଦୟାଚ୍ଛ ।

କୋମଳ—ସ୍ବୀ. ବି. ଶୀରକା ବୃକ୍ଷ, (ବି).
ମୁଦ୍ରୀ ।

କୋମଳାଙ୍ଗ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ଵ.) ଯାହାର
ଅଙ୍ଗ ଖର କୋମଳ ବା ସୁଜ୍ମାର ।

କୋମଳାଙ୍ଗୀ—ସୁଂ. ବି. (କୋମଳାଙ୍ଗ +
ରହ) ସୁଜ୍ମାର ଦେହ ବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, (ସ୍ବୀ)
କୋମଳାଙ୍ଗିନୀ, (ସ୍ବୀ ବି) (କୋମଳାଙ୍ଗ +
ରହ) ସୁଜ୍ମାରଦେହବିଶ୍ଵିଷ୍ଟା ସ୍ବୀ ।

କୋମଳାସ୍ତନ—କୁ. ବି. (କ. ଧା) ମୁଗ,
ଚର୍ମନିର୍ମିତ ଆସନ ।

କୋମାନ୍ତ(କମାନ୍ତ)—(ସା) ବି. ବାଣିଜ୍ୟ
ନିମନ୍ତେ ଏକାଧିକ ବ୍ୟକ୍ତିକ ମୁଲଧରେ
ଗଠିତ ବଣିକ ସମ୍ପଦାସ୍ତନ ।

କୋମ୍ୟ—ଦ୍ଵ. ବି. (କମ + ଯ)ମୁଦ୍ରର ।

କୋସ୍ତାଆ—ପ୍ରା. (ବସ୍ତ୍ରର) ବି. ଲୁହା-
ଖଡ଼କା, ପିଠାଖଡ଼କା ।

କୋସ୍ତର—ଶା. ବି. ଶୁକର, ଚତ୍ରୀ,
ଦାସ ।

କୋସ୍ତି(କ) —ସୁଂ. ବି. (କ + ଯଷ୍ଟ୍ର +
କାତରିର) ପକ୍ଷୀ, ଚିତ୍ତପକ୍ଷୀ, ତେଣ୍ଟାର
ପକ୍ଷୀ ।

କୋସ୍ତା—ପ୍ରା. ଅନାର୍ଯ୍ୟ ଜାତିବିଶେଷ,
କଣ୍ଟ୍ରୀ । [ପାଦ ।

କୋସ୍ତି—ଶା. ବି. ସୁବର୍ଣ୍ଣାଦ ଆରାଟିବାର
କୋମାନ୍ତ—ଶା. ବି. ମୁସଲମାନ ଶାସ୍ତ୍ରଅନୁଷ୍ଠାନେ
ବକ୍ଷସଦସ୍ୟରେ ଦିଆଯିବା ପଢ଼ିବଳ ।

କୋର୍ଲୀ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଟୋକେଇ ।

କୋର—ସୁଂ. ବି. (କର + ଅ) ଶଶବର
ସନ୍ଧିବିଶେଷ, ଦେହର ଶଣ୍ଟି, କଢ଼ି, (ଶା.
ବି) ଓସାରିଆ ଫିତା ।

କୋରକୁ—ଶା. କୋକ, ଯାହାର ସମେତି
ବା ମାଳ ଅଟକ ରହିଥାଏ ।

କୋରକ—କୁ. ବି. (କୁର + କ. ରକ)ଫୁଲ
ନ ଥୁବା ଫୁଲ କଢ଼ି, ମୁଖାଲର ଅଂଶ,
ସୁତନ୍ତବିଶେଷ, ମୁକୁଳ, କାଞ୍ଚୁ ନାମକ
ଭିଷଧ ଗୁରୁ, ବୈରକ ।

କୋରକତ—ବି. କଢ଼ି ଧରଥୁବା,
କଢ଼ିରେ ଆଚୁତ ।

କୋରଶ—ଶା. ବି. ସରକାର ଆଦେଶରେ
ନିଲମ କରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ସମେତି ଅଟକ
ବା କଢ଼ି କରିଯିବା ।

କୋରଶକାର—ଶା. ବି. ସମେତି କୋକ
କରିବାପାଇଁ ଅଧିକାର ପାଇଥୁବା ରାଜ
କରିବାର ।

କୋରଶନାମା—ଶା. ବି. ନିଲମ ନିମନ୍ତେ
ସମେତି ଅଟକରଖା ଯିବାର ବଜକୟ
ଆଜ୍ଞାପନିକା ।

କୋରଶି—ଶା. ବି. କୋରଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ,
କୋରଶ କରିବାରଥିବା ।

କୋରଙ୍ଗୀ—ସ୍ବୀ. ବି. (କୁର + ଅଙ୍ଗ + ରହ)
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଳାଇଚ, ଗୁରୁଶ୍ରୀ, ପିପୁଳୀ ।

କୋରତର—ବେମ୍ବାଇ ପ୍ରଦେଶର ଏକ
ଶ୍ରେଣୀର ଅସର୍ଣ୍ଣ ଜାତି ।

କୋରଟ—ଶା. ବି. ତାଳ ବାହୁଙ୍ଗାର
ଦଳ ।

କୋରତ୍ତ—ଶା. ବି. ବୃକ୍ଷରେଥୁବାରଗତି,
ପୋଳ, 'ଶୁଣ୍ଠା, ଗାତ, ଏକକେଟି
ସଂଖ୍ୟା, (ବି)ଗାତୁଆ, ଉତ୍ତରକୁ ପଣ୍ଡ
ଯାଇଥୁବା ।

କୋରତ୍ତା—ଶା. ବି. ଶୁକୁକ ।

କୋରତ୍ତାଆ—ଶା. ବି. କୋଟର ପର
ବସାରଥା ।

କୋରଣୋ—ଶା. ବି. ନାରିକେଳ ପ୍ରତ୍ୱତି
କୋରବା ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

କୋରଣ୍ଗା—ବି. କୋଷଚୂର୍ଜ ବୈଶ-
ବିଶେଷ, ଏକଶିରା ।

କୋରତୁଷ—ବି. କୋଦୁଆ, କୋତୁବ୍ୟ ।

କୋରମ—ଶା. (କର) କୌଣସି ସରବର
ଅଧିବେଶନରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନିମ୍ନତମରେ
ସଭାଙ୍କ ଉପରୁତି ।

କୋରଳ—ଶା. ବି. ଶୁଷ ଜମିକୁ ସମଭୁଲ
କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତତ୍ତ୍ଵ ହେଲେ
ପୋତୁ ଅଙ୍ଗଦୁର ଟଣାଯିବା କଣ୍ଠି ଲଗି-
ଥୁବା ସମକୋଣୀ ପଟା ।

କୋରସ—ଶା. ବି. ପାଲାନ୍ତାଦରେ ଗୁମ୍ଫକ
ଗାତ ବୋଲିବା ପରେ ପାଲାନ୍ତାନେ
ଯେଉଁ ପାଲିଧରନ୍ତି ।

କୋର—ଶା. ବି. କୋର ହୋଇଥୁବା,
କୋର ହେବାର ଯୋଗ, ନୂତନ,
ତଟକା, ପରଷ୍ଠ, (ଶା. ବି)ନାରିକେଳ
ଓ କନ ପତ୍ରିତ ଲଭ୍ୟ ବିଶେଷ, (ଶା. ବି)
ଅରଞ୍ଜିତ, ଅଷ୍ଟୀତ ।

କୋରକୋରି—ପ୍ରା. ବି. ମଳବକ ପାତ୍ର
ବା ନନ୍ଦା ଆଦିକୁ ଉତ୍ତମରୂପେ
କୋରିବା କରି । [୪ର୍ମର୍ମିନ୍ଦୁ ।

କୋରଣ—ଶା. ବି. ମୁସଲମାନଙ୍କ
କୋରାନ୍—ଶା. ବି. ମୁସଲମାନ ଜାତିର
ଧର୍ମସ୍ତ୍ରକ ।

କୋରମୁଣ୍ଡା—ଶା. ବି. ଗୋଟି କାଠକୁ
ପାଳ ଫାଳ କରି ତରିବାପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତ
ବୁତ ବଡ଼ ଠେକା ବା ପୁରୁର ।

କୋରହେବା—ଶା. ବି. କୋରବାର
କର୍ମବାଚାର ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଗ ।

କୋରତ—ବି. (କୁର + ମୀ.ତ)କୋର-
କିତ, କଢ଼ିଧରଥୁବା, କୁଣ୍ଡ କରିବାର-
ଥିବା ।

କୋରବା—ଶା. ବି. ବିଦାରବ କରିବା,
ଶାପିବା, କୌଣସି ପଦାର୍ଥର ଅନ୍ତର୍ଗତ
ବୁକୁ ଶାପିବା ।

କୋରମ୍ୟ—ଛେଟନାରପୁର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ
ଗୋଟିଏ ରକ୍ତ ।

କୋରହେବା—ଶା. ବି. ପେଟଭୁତର
କାମିତ୍ତି କାମିତ୍ତ ହୋଇ ପତଳୀ ଝାଡ଼ା
ହେବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ହୃଦୟ ବା ମନ
ଅଭିନ୍ନ କିଣ୍ଟୁହେବା ।

କୋରୁଆ—ଶା. ବି. ନନ୍ଦାରସ କିମ୍ବୁ
ଲହୁଶିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବିଶେଷ
ମାରିବା ପରେ ଯେଉଁ ନରମା ମଣ୍ଡ
ପାଦ ଭିତରେ ବଦିଯାଏ, ଆଇଟା
ହୋଇଥୁବା ଦୁଧହାଣ୍ଟିତଳ ଦୁଧର
ଯେଉଁଗାତ ଅଂଶ ବା ପ୍ରତି ଲଗିରହେ ।

କୋରୁଆ—ଶା. ବି. ବନ୍ୟ ଶୁଲୁବିଶେଷ ।

କୋରୁ—ମହାଦେବ,
ପରତବାସୀ
କୋରୁ ଜାତିର ଶାଖବିଶେଷ ।

କୋଣାର୍କ—ସ୍ବା. ବ. ବଳିଦାନ ।
 କୋର୍ବ—ଶ୍ଲେଷନାଗପୁର ପ୍ରଦେଶବାସୀ
 ଜାତିବିଶେଷ ।
 କୋବ—ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟବାସୀ ଏକ ଜାତି ।
 କୋଳ—ବି. (କୁଳ + ଅ) ଦୋଷ, ଉତ୍ସଙ୍ଗ,
 ଶୁଦ୍ଧ, ଶୁକର, ବସ୍ତ୍ର, ବସନ୍ତ, ଶନିରହ,
 ଜେଳା, ଆଶିଙ୍କାନ, ନାଚ, ଅସ୍ତ୍ରଶୀ
 ଜାପାୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ବରକୋଳ, ଅହର୍ଣ୍ଣ
 ବ୍ୟକ୍ତି, ବର୍ଷର, କାହାକ ଲଗିବାର
 ବନ୍ଦର, ବର୍ତ୍ତିଳ ପଦାର୍ଥର ଶଳୁଆ
 ପାଖ, ନଦୀର କୂଳ, ଏକତୋଳା
 ଓଜନ, ମୋଲିମରତ, ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗ
 ଦେଶ, ଧଳାଚିତା, ଚଇକାଠି, କଟ୍ଟୋ-
 ଲକ, କବାବଚନି, ପୁରୁଷଶୀୟ ଆହାର
 ଶଳୁପୁର, ସଞ୍ଚା, (ଗ୍ରା. ବି.) ମଧ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍ମୁଳ,
 ବଣ ।
 କୋଳ—ଗ୍ରା. ବି. ମଧ୍ୟଭାରତରେ ବାସ
 କରୁଥିବା ଆଦିମ ଅନାର୍ଥିକାତ, କାକର,
 ଅନ୍ତଶୀୟ ଥଣ୍ଡା ।
 କୋଳକ—ୟୁ. ବି. (କୁଳ + ଅକ)
 ଅଙ୍ଗୋଟକୁଷ, ଆଖରେଟ ଗଛ,
 ବଢ଼ିବାର ଗଛ, (କୁ) କବାବଚନି,
 ମରଚ, କାଙ୍ଗୋଲ, ଗନ୍ଧତ୍ରବ୍ୟବିଶେଷ ।
 କୋଳକନ୍ଦ—ବି. ବାରଷାକନ୍ଦ, ବାରହା
 କନ୍ଦା, ଭୁଲିକଣ୍ଠାରୁ । [କରିବା]
 କୋଳକରିବା—ଗ୍ରା. କି ଆଲିଙ୍କନ
 କୋଳ କରିବା—ଗ୍ରା. କି. ଆଲିଙ୍କନହେବା
 (ହାତଗୋଡ଼) ଫେରିମି ହେବା ।
 କୋଳଥ—ଗ୍ରା. ବି. ରବି ଶୟ ବିଶେଷ ।
 କୋଳଥୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଲିଙ୍ଗ
 ବସନ୍ତ ରୋଗ, ଶୁଳୁବିଶେଷ ।
 କୋଳଦଳ—କୁ. ବି. ସର୍ବାକାମକ ଗଛ
 ଦ୍ରୁବ୍ୟ, କୋଳିର ପାଦ ।
 କୋଳଦ୍ଵୟ—କୁ. ବି. ଦୁଇତୋଳା, କର୍ଷ-
 ପରିମାଣ ।

କୋଳନାସିକା—ସ୍ବା. ବି. ରଜିଶିବୁଷ ।
 କୋଳପ—ଗ୍ରା. ବି. ତାଳ, ଅଳକାରର ଶୁଦ୍ଧ
 ବା ଖୀଲ ।
 କୋଳପକାଠି—ଗ୍ରା. ବି. ଶୁଦ୍ଧକାଠି, କର୍ଷ ।
 କୋଳପମୁଛ—ୟୁ. ବି. (କୁ. ବି.) କଙ୍କପକ୍ଷୀ,
 ବକପକ୍ଷୀ, ବାରହା ଲଙ୍ଘୁଡ଼ ।
 କୋଳପାରବା—ଗ୍ରା. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶାତ-
 ଯୋଗୁ ହୃଦୟବାଦ ଅବଶ ହୋଇଯିବ
 କୋଳପୁଲ(ଲା)—ତୁ. ବି. ପିପୁଳୀପୁଲ ।
 କୋଳପୁକ—ୟୁ. ବି. (କୁଳ + ଅମ୍ବ +
 କ) ତରବିନ୍ଦୁ ଶାତର ସମୁଦ୍ରାୟ ଅବସ୍ଥାର
 କୋଳପଲ—ସ୍ବା. ବି. ଗଳ ପିପୁଳୀ, ଚବ୍ୟ
 ଚଇକାଠ ।
 କୋଳଶିମ୍ବୁ—ସ୍ବା. ବି. ଲତାବିଶେଷ, ବାଇକଙ୍କ ।
 କୋଳତଳ—ବି. ପୁରାଶେତ୍ର ପଥତ-
 ବିଶେଷ ।
 କୋଳା—ସ୍ବା. ବି. (କୁଳ + ଅ + ଆ)
 କୋଳିବୁଷ, ପିପୁଳୀ, ଚଇକାଠ, କୋଳ-
 ପୁର, କଲିଙ୍ଗଦେଶ, (ଗ୍ରା. ବି.) କମଳା-
 ଲେମୁଆଦ ଫଳ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା କୋଷ,
 ପଣେ ଆଦର ଫୁଟ ।
 କୋଳାକୋଳ—ଗ୍ରା. ବି. ପରିଷର ଆଲିଙ୍କନ ।
 କୋଳାଗ୍ରତ—ଗ୍ରା. ବି. ଆଲିଙ୍କନ ।
 କୋଳାଚଳ—ବି. ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟର ମଳୟ
 ପଥତ ଫଳଗୁ ପଥତବିଶେଷ ।
 କୋଳାଶ—ୟୁ. ବି. କଲିଙ୍ଗଦେଶ ।
 କୋଳାବିଧ୍ୟୁତୀ—ବି. ମେଲ୍ଲବିଶେଷ ।
 କୋଳାମ୍ବା-ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଏକଦେଶୀ
 କୋଳର—ଏହା ମୟଶୁର ଅନ୍ତର୍ଗତ
 କିଣାତ ମୁନାଖଣୀର ନାମ ।
 କୋଳାହଳ—ୟୁ. ବି. (କୋଳ + ଆ +
 ହଳ + ଅ) (ଗୋଳମାଳ, କଳକଳିଧଳ,
 ଅନେକ ଲେକର ହଳ ଶକ, ଘୋ ଘା ।
 କୋଳି—ୟୁ. ସ୍ବା. ବି. ବଦଶବୁଷ, କୋଳି-
 ଗଛ, ଶୁଳାର୍ଥ ବାକ୍ୟର ଉତ୍ତର
 ପଢ଼ି ମାଞ୍ଚଳବାସୀ ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀର ଜାତି-
 ବିଶେଷ, ଗୋଟିଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପ୍ରାଚୀନ ।

କୋରିଆ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବି. ବିଲୁଆ,
 ଶିଆଳ, ଗ୍ରା. ବି. ଆଶୁଦ୍ଧା ।
 କୋଲିଆମୁକ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. ସାମାନ୍ୟଶକ୍ତା
 (ପଶାଳ) ।
 କୋଳୀ—ସ୍ବା. ବି. (କୋଳ + ଶି) ବର-
 କୋଳି, ବଦଶା ।
 କୋଲୁବତ୍ରିନୀ—ଗ୍ରା. ବି. ପ୍ରାଚୀନ କଳି-
 କର ଗୋଟିଏ ସଜଧାନ ।
 କୋଲେଶ୍ୱର—ଗ୍ରା. ବି. ଭରତଶ୍ୱର ଦ୍ରାବିକ
 ରାଷ୍ଟର ଏକଶାଖା ।
 କୋଲ୍ଲା—ସ୍ବା. ବି. ପିପୁଳୀ ।
 କୋବଳୟ—ଆଶକାନର ଏକଜଣ
 ମୋଗଲିଶାଳା ।
 କୋବଳପଦ—ଗ୍ରା. ବି. ଶୀକାରପଦ ।
 କୋବା—ଗ୍ରା. ବି. କାଷ୍ଟ ନିର୍ମିତ ପିଟଣ,
 ଖୋବା ।
 କୋବାବାଦେଇବା—ଗ୍ରା. କି. କୋବାରେ
 ଗୋଟିଥାଦିକୁ ପିଟିବା ।
 କୋବି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ପରିବା ଓ
 ବୈଦେଶିକ ସବ୍ଜିବିଶେଷ ।
 କୋବିଦାର—ୟୁ. ବି. (କୋ + ବି +
 ତୁ + ଅ) ରକ୍ତ କାଞ୍ଚନବୁଷ, ପାରିକାର,
 ମହାର । [ନଗର ।
 କୋବିନଶ୍ଶୀ—ମାଲବାରର ଗୋଟିଏ
 କୋବିଦ—ୟୁ. ବି. (କୁ + ବିଦ + ଅ)
 ପଣ୍ଡିତ, ଜୀମ, ଦଷ୍ଟ, ଅନୁଭବ, ବିଦ୍ୟାନ ।
 କୋଣ—ୟୁ. କୁ. ବି. (କୁଶ + ଅ) ଅଣ,
 ସମୁଦ୍ର, ଦିବ୍ୟବିଶେଷ, କଢ଼, ଜଳପାତ,
 ଶ୍ରୀର ଶାପ, ସଞ୍ଚତ ପଦାର୍ଥ, ତିମ୍ବ,
 ସୁନା ବା ରୂପା, ସଂଗ୍ରହ, ମାଂସପଣୀ,
 ଜାରିପଳ, ଶପଥ ।
 କୋଣକ—ଗ୍ରା. ବି. ୮୦ ୦ ହାତ ପର-
 ମାଣ, ଦୋଶ । [ପଥ ।
 କୋଣକ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକକୋଣ ପରିମିତ
 କୋଣକାର—ୟୁ. ବି. (କୋଣ + କୁ +
 ଅଣୁ, ତେଣୁ) ଦିର ଆବରଣକାଶୀ, ଜୀଟ
 ବିଶେଷ, କୋଷାପୋକ ।
 କୋଣକୁତ୍ତ—(କୋଣ + କୁ + କିପ୍)
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବ, ଶେଳ ତଥାର କରିବାତାଳ ।

କୋଣରୁ—ସୁ. ବ. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ସାରମପଣୀ
କୋଣନାୟକ—ସୁ. ବ. କୋଷାଧକ,
କୁବେର ।
କୋଣପାଳ—ସୁ. ବ. (ଗତତ୍ର) ଅର୍ଥରକ୍ଷକ,
କୋଷାଧକ, ଉଣ୍ଡାସ ।
କୋଣପେଟକ—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବ. ଧନ ରଖା
ଯିବାର ସିଙ୍ଗୁଳ, ବାକ୍ସ ବା ପେଟ୍ ।
କୋଣପଳ—ବ. ଜାରିପଳ, ସୁରକ୍ଷାବିଶେଷ,
ବହୁଧାଳବିଶୀଳ ଫଳ ।
କୋଣସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସୁରକ୍ଷ୍ଟୁ-ପୁଣ୍ୟକୋଷ ।
କୋଣଳ—ବ. (କୁ + ଜଳ + କ. ଅ) କାଣିର
ଭରିର-ଅଯୋଧ୍ୟା ସହିତ ସରୟୁ ତାର-
ବକ୍ତୀ ସମ୍ପଦ ଭୁବର, ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗର,
କୋଣଳାଶାର ।
କୋଣଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୋଣଳ + ଆ)
ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗର, ସମଚନ୍ଦ୍ରଜର ସଙ୍କା-
ଧାମ, କୋଣଳାଶାର ।
କୋଣଳାସଙ୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୋଣଳ +
ଆସଙ୍କା) କୌଣସା, ଦଶରଥଜର
ପ୍ରଥମ ଶରୀର, ସମଚନ୍ଦ୍ରଜର ମାତା ।
କୋଣଳାଶାର—ଶ୍ରୀ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ
ଶାର ।
କୋଣଳିକ—କ୍ଲୀ. ବ. (କୋଣ + ଲ +
ଇକ) ଉଛୋତ, ଲଞ୍ଚ, ଘୋଷ ।
କୋଣବତ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କେଣାତଙ୍କ ଲଭା,
ଜନ୍ମି, ପଟୋଳିଲଭା ।
କୋଣବାନ୍—ସୁ. ବ. (କୋଣ + ବାନ୍)
କେଣ୍ଟୁକୁ, ଧନାଗାରବିଶୀଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କୋଣବତ୍ତା ।
କୋଣବାପୀ—ସୁ. ବ. (କୋଣ + ବାସ +
ଇନ୍) ଶାମୁକା, ଡନ୍ତୁପାଟ, ପ୍ରତିକ
ବିଶେଷ ।
କୋଣବୁଢ଼ି—ସୁ. ବ. କୁରଣ୍ତୁକ ବୃକ୍ଷ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଶୋଭିବିଶେଷ, ଅଣ୍ଟକେଷ ବୁଢ଼ି,
ଅ 'ବୁଢ଼ି' ।
କୋଣବେଶୁ—କ୍ଲୀ. ବ. ଧନାଗାର ।
କୋଣଶାରୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଖୋଲରେ
ଥିବା କୁଶା, ଶିଳକାଠ ।
କୋଣପୁ—ସୁ. ବ. (କୋଣ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ)
ଶଙ୍ଖ ପ୍ରକୃତ କେତେକ କିନ୍ତୁ ।

କୋଣ—କେନବିଶେଷ, ରଜୁତନାର
ମୁସଲମାନ କାନ୍ଦବିଶେଷ, ଆପଚାନ
ଜାତର ଗେଟିଏ ଶୈଶ୍ଵରୀ, ବୃଦ୍ଧତାକୋକା,
ସୁତାର ବାହନରେବ, (ଏଥରେ ତଳ
ରଖି ପୁଲା କରନ୍ତି ।)
କୋଣଗାର—କ୍ଲୀ. ବ. ଧନାଗାର ।
କୋଣାଣ—ବ. (କୋଣ + ଅଣ)
ଅଣ୍ଟକୋଷ ।
କୋଣ ତକ—ସୁ. ବ. (କୋଣ + ଅତ-
+ ଅକ) ଯକୁଷେଦର କଠ ନାମକ
ଶାଶ୍ଵତ, ଜନ୍ମି ଗଛ, କେଣ ।
କୋଣାତଙ୍କ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କୋଣାତଙ୍କ +
ଇନ୍) ବଣିକ, ବାଣିଜ୍ୟ, ବଡ଼ବାନଳ,
ଜନ୍ମବତ୍ତ, ପଟୋଳ ।
କୋଣାମ୍ବ—ସୁ. ବ. ଧନାଗାର ରକ୍ଷକ,
ଧନଦାତା, କୁବେର ।
କୋଣାମୁ—ସୁ. ବ. ଫଳବୁକୁଷବିଶେଷ ।
କୋଣାମୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗୋଟିଏ ନଗର ।
କୋଣିଆ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ
ଜଳକା—କ୍ଲୀ. ବ. (କୋଣ + କ + ଆ)
ଜଳକା ପାତ୍ର ।
କୋଣିଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୋଣ + ଇନ୍ +
ଆ) ମୁହୂରପଣୀ, ବଣମୁଗ ।
କୋଣି—ଶ୍ରୀ. ବ. (କୋଣ + ଅ + ର)
ଶୁଦ୍ଧ ଶୁଶ୍ରା, ପାଦୁକା, ଯୋତା, ଧାନଶଙ୍କ,
ଶୁମ୍ଭୁ କା ।
କୋଣି—ସୁ. ବ. (କୋଣ + ଇନ୍)
କୋଣପୁକୁ, (ବି) ଆମ୍ବରୁଷ ।
କୋଣ—କ୍ଲୀ. ବ. ଦୁଦୁମୁଖ ମାସପିଣ୍ଟ ।
କୋଷ—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବ. (କୁଷ + କ. ଅ)
ଶୁଭଗାନର ଖୋଲ, କଢି, ଅର୍ଥପୁହୁ,
ଅଣ୍ଟ, ପାତ୍ର, ଅଭିଧାନ, ଜାରିପଳ,
ଉଣ୍ଡାର, ଜଳପାତ୍ର, ସେନ, ଧନ, ସମ୍ପଦ
ଧନ, କର୍ମଶୂନ୍ୟ, ଲିଙ୍ଗ, ବସାଦ ରଖିବାର
ବାକ୍ସ ବା ଆଧାର, ପାତ୍ର, ସୁନ୍ଦରୁପା,
ଫଳର ଟାକୁଆ, ପେଣ୍ଟୁ, ଫଣତ୍, ଫଳର
ଖୋଲ ବା ରୋତା, ପଣସର କୁଣ୍ଡ,
କୋଳା, ମାଂସପେଣୀ, ବହୁବଳର,
ମଳଟ, ରେଣ୍ମ ପୋକର ଶୋଷା ବା
ଗୋଟି, ନଢ଼ିଆ ଗୁଆଆଦର ଶେଷା,

ଚନ୍ଦୁଗୋଲକ, ପାତ୍ର, ଘୋଡ଼ିଗଢା,
ପ୍ରୁପ, ଶପଥ, ପୋଷ ।
କେ ଷକ—ସୁ. ବ. (କୋଷ + କ) ଅଣ,
ତିମ୍ବ, ଅଣ୍ଟକୋଷ ।
କୋଷକାର(କ)—ସୁ. ବ. (କୋଷ + କ
+ ଅ) ଆଶୁ, ପ୍ରକାପତର ପୁରୁଷତ,
ଜନ-
ବିଶେଷ, ଅଭିଧାନ ତାହୁର ସନ୍ତତିବ୍ୟାତା,
ଶୁଣାର ଶାପ ତାରକାଳିବାଲ, ଗୋଟି
ମଧ୍ୟରେ ଥୁବା ରେଣ୍ମ ପୋକ ।
କୋଷକାବ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବ. ପରିଷର ନିର-
ପେଷ ଶ୍ରୋକସମ୍ଭୁତ, ପଦ୍ଧାକାରରେ
ରଚିତ ଅଭିଧାନ ।
କୋଷକୟ—ବ. (ଗତତ୍ର) ବାସ୍ତାଦ୍ୟୋଗୁ
ସଥିତ ଧନର କମିଶିବା ଅବସ୍ଥା ।
କେଷଗତ—ବ. (ଗତତ୍ର) ଧନାଗାର
ଉଣ୍ଡାରପର ।
କୋଷଗତଣ—ବ. (ଗତତ୍ର) ମାଣ୍ଣୁ ଧରିବା,
ମାଣ୍ଣୁ ଧର ନିସ୍ତମ କରିବା ।
କୋଷଚର୍ଷ—ସୁ. ବ. (କୋଷ + ଚର୍ଷ)
ସାରମପଣୀ ।
କୋଷନାୟକ—ସୁ. ବ. (ଗତତ୍ର) ଶାକାର୍ଷ,
କୋଷାଧକ, କୁବେର ।
କୋଷପାନ—ବ. ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ
ଦୋଷୀର ପରିଷାବିଧବିଶେଷ ।
କୋଷପଳ—ବ. (କୋଷ + ପଳ + କ,
ଅ) କୋଷନାୟକ (ଦେଖ) ।
କୋଷପେଟକ—ବ. (ଗତତ୍ର) ଧନରଙ୍ଗା
ଯିବାର ସିଙ୍ଗୁଳ ବା ପେଟ୍ ।
କୋଷଫଳ—ବ. (କ. ଧା) ଜାରିପଳ,
ମୁଗରବିଶେଷ, ବହୁଧାଳବିଶେଷ ।
କୋଷବୁକ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତତ୍ର) କୁରଣ୍ତୁକ
ଶୁଣି, ଧନବୁକ୍, ଅର୍ଥପୁହୁ,
କୁରଣ୍ତୁକୁଣ୍ଡରେଣ୍ଟ ।
କୋଷବୁକ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୋଷ + ଶୁଣି +
ଆକାଶ + ଆ) ଖୋଲରେ ଥୁବା କୁଣ୍ଡ ।
କୋଷବୁକ୍ତି—ବ. (ଗତତ୍ର) ମାଣ୍ଣୁ ଧର
ଅର୍ଥପୁହୁ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅପରାଧ ବା ଅଭି-
ପୋକରୁ ମୁକ୍ତ ।
କୋଷପୁନ୍ତାନ—ବ. (ଗତତ୍ର) ଶରାରମ୍ଭ
ମାଂସପେଣୀର ଗୋପ ।

କୋଷ(ସ୍ତ୍ରୀ) — ବି. (କୋଷ + ସ୍ତ୍ରୀ + ଅ) ଯେଉଁ ଜୀବମାନେ ଶୋଳଭୂତରେ ଥାଆନ୍ତି, ଶଙ୍ଖ, ଗେଣ୍ଡା, ଶାମୁକା ।

କୋଷଧାନ — ପୁ. ବି. (ଶତରୁଷି) ଅଛି ଗରିବ ।

କୋଷ — ଗ୍ରା. ବି. ଖୋଷା, ରେଶମପୋକ ଆଦିଙ୍କ ଗୋଟୀ ।

କୋଷାକୋଣୀ — ଗ୍ରା.(ମେଦି)ପୁଜାର୍ତ୍ତର୍ଷଣା-ଦିରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉମ୍ବାଘାସୀ ।

କୋଷାତକ — ପୁ. ବି. (କୋଷ + ଅତ୍ର + କ, ଅଳ) ଯଜ୍ଞବେଦର ଗୋଟିଏ ଶାଶାର ନାମ, ଜନ୍ମିପଳ ଓ ଲତା, ବାଳ ।

କୋଷାତକୀ — ବି. (କୋଷାତକ + ଜନ୍ମ) ବଣିକ, ବାଣିଜ୍ୟ, ବଢ଼ିବାନଳ, ଜନ୍ମି, (ଫଳ ଓ ଲତା) ଭରତୀ (ଫଳ ଓ ଲତା) ଜନ୍ମବାତି, ପଟୋଳ, (ଫଳ ଓ ଲତା) ।

କୋଷାଧର୍ମ — ପୁ. ବି. (ଶତରୁଷି) ଧନ-ରକ୍ଷକ, କୁବେର ।

କୋଷିଆ—ଗ୍ରା.ପୁ.ବି. କୁରୁଣ୍ଠା, ଯାହାର କୋଷ ହିତହୋରଥାଏ, କୋଷଭୁକ୍-ରୋଗଗ୍ରୁହ୍ୟ ।

କୋଷିକା—ବି. (କୋଷ + କ + ଆ) ପାନପାତ୍ର ।

କୋଷୀ—ବି. (କୋଷ + ଜନ୍ମ)କୋଷ-ହୁକ୍ତ, (ପୁ. ବି.) ଯେତା, ପାଦୁକା, ଆମୁଗଛ, କଣ୍ଠୀରୋଗବିଶେଷ ।

କୋଷ୍ଟା — ଛେତନାଗୟୁରବାସୀ ଜାତି-ବିଶେଷ ।

କୋଷ୍ଟି— ଦାନିଶାତ୍ୟର ତତ୍ତ୍ଵବାସ୍ତ୍ଵକାରୀ ।

କୋଷ୍ଟ—ବି. (କୁଷ୍ଟ + ଅ) ଧନାଗାର, କୋଠି, ଦୂର୍ଗ, ଗୁହର ମଧ୍ୟକୋଠୀ, ଶୋଲପା, ବିଷ୍ଟା, ପେଟ, ଗର୍ଭ, କୋଠା, ଅନ୍ତରୁକୁଳି, ମଳଶଣ, ମଣିଦୂରକତ, ଆସ୍ତିମ୍ବୁଦ୍ଧିର, (ବିଂ)ସୀୟ, ନିଜଆସୀୟ ।

କୋଷ୍ଟକ — ବି. (କୋଷ୍ଟ + କ)ଧାନକୋଠି ଅମାର, ଶଶ୍ୟାଗାର, ପାତିଷ୍ଠ, ପରିଷ୍ଠର୍ତ୍ତ ଜଳକଣ୍ଠ, ସାରଣୀ, ଚନ୍ଦ୍ର ।

କୋଷ୍ଟକାଠିନ୍ୟ— ବି. (ଶତରୁଷି) ଶାତ୍ରା କବଜହେବା, ଶାତ୍ରା ସଫା ନ ହେବା । କୋଷ୍ଟତଳ— ଗ୍ରା. ବି. ପତଳାଶାତ୍ରା ହେବା, ପତଳାକଷ୍ଟ ।

କୋଷ୍ଟପାଳ— ପୁ. ବି. (କୋଷ୍ଟ + ପାଳ + କ, ଅ) ନଗରରକ୍ଷକ, କଟୁଆଳ, କନଷ୍ଟେବଲ, ଜଗୁଆଳ, ଉତ୍ତରରରକ୍ଷକ ।

କୋଷ୍ଟବକ୍ଷ— ବି. ଶାତ୍ରା ହେଉନଥୁବା, ଯାହାର କୋଷ୍ଟ ଶୁକ୍ର ହୋଇନାହିଁ ।

କୋଷ୍ଟଭେଦ— ପୁ. ବି. (ଶତରୁଷି) ମଳ-ଭେଦ, କୋଷ୍ଟଶୁକ୍ର (ଦେଖ), କୋଷ୍ଟ କାଠିନ୍ୟ, ଶାତ୍ରା ବନହେବା ଅଂଶ ।

କୋଷ୍ଟଶୁକ୍ର— ଗ୍ରା. ବି. ମଳଭଣ୍ଡ, ଉତ୍ତମ-ଶୁକ୍ର ପରଷ୍ପ୍ରଥିତଥୁବା ଅବସ୍ଥା, ମଳଶୁକ୍ର କୋଷ୍ଟା— ଗ୍ରା. ବି. ଜାତକ, ଜନ୍ମପତିକା, ଶିପଣୀ (କୋଷ୍ଟଗରକ), ଧନାଗାର, ଭିଦର, ମଳ, ପର, ଗାଢ଼ିର ଏକଅଂଶ ।

କୋଷ୍ଟଗାର— କୀ. ବି. (କ.ଧା) ଗୋଲ, କୋଠି, ଭଣ୍ଟାର, ଧନାଗାର ।

କୋଷ୍ଟଗାରକ— ପୁ. ବି. (କୋଷ୍ଟ + ଗାର + ରକ) ଅର୍ଥରକ୍ଷକ, ଭଣ୍ଟାର-ଦରିଆ, ଶୋଲମଧ୍ୟରେ ରହିବା (ଜନ୍ମ) ।

କୋଷ୍ଟଗାସ— ପୁ. ବି. କଟକିଶେଷ ।

କୋଷ୍ଟଗୁରୁ— ପୁ. ବି. ଜନ୍ମଗୁରୁ, ଶର୍ଷ ଭିତରେଥୁବା ଶାତ୍ୟକଣ୍ଠିକାଶ ଶର୍ଷ ।

କୋଷ୍ଟଗୁରୁତ— ପୁ. ବି. ଅଭାଧ୍ୟନ, ପେଟମା ।

କୋଷ୍ଟିକା— ବି. (କୋଷ୍ଟ + କ + ଆ) କୋଷ୍ଟୀ, ଜନ୍ମପତିକା, ପଣାପାଲ ।

କୋଷ୍ଟୀ— ଗ୍ରା. ବି. (କୋଷ୍ଟ + ରି) ଜନ୍ମ-ପତିକା, ଜାତକ, ପଣାପାଲ ।

କୋଷ୍ଟୀରଣକ— ପୁ. ବି. ନେଣାତିଷ୍ଠ, ଯେ କୋଷ୍ଟୀରଣନା କରେ ।

କୋଷ୍ଟୀରଣନା— ଗ୍ରା. ବି. ଜନ୍ମକାଳରେ ଗ୍ରହନକଷାତିକର ଶୁକ୍ର ଓ ଲବ୍ଧି ଗଣିତ ଅନୁସାରେ ସ୍ତରକରିବା ।

କୋଷ୍ଟ— ବି. (କୁ + ଷ୍ଟ) ଅଳଗରମ, ନଶରମ୍ବୁ, ରଷଦୁଷ୍ଟ ।

କୋସଳ— ପୁ. ବି. ଅସୋଧା ନଗର । କୋହ— ଗ୍ରା. ବି. ବୋଧ, କୋପ, ବିକଳ, କାନଣ, ଗ୍ରୀବଦୁଃଖ, ତେଜ, କୁତୁନ ।

କୋହରୁତିବା(ଉପଜୀବା) — ଗ୍ରା. ବି. କୋଷ କାତହେବା । କୋହରହିବା — ଗ୍ରା. ବି. କୁତୁହାଳ ରହିବା, ସାନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା । କୋହମୋହ— ଗ୍ରା. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସୁନ୍ଦର ।

କୋହସା— ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. କୋଧନସ୍ବର, ଅସୁନ୍ଦର ପ୍ରକୃତିର, ଯେ କୋହରେଇ ହୋଇ ବାହେ, (ବି) କାନ୍ଦବୋବାଳି ।

କୋହଳ— ବି. (କୁ + ହଳ + କ, ଅ) ଅଷ୍ଟଷ୍ଟରୁପେ ମିଥ୍ୟା କଷ୍ଟଥିବା, (ବି) ମଦା ବିଶେଷ, ବାଦ୍ୟବିଶେଷ, (ଗ୍ରା. ବି.) ନରମ, ହୁଗଳ, ଶିଥଳ ।

କୋହଳ— ବି. (କୁ + ହଳ + ଅ) ମଦ୍ୟ-ବିଶେଷ, ଯବରୁ ପ୍ରସୁତ ମଦ, ସୁରପାର କୋମଳ ଆସାନ୍ତରେ ବାଜିବା ବାଦ୍ୟ-ବିଶେଷ, ନାଟକାଦିର ରତ୍ନୀତାବିଶେଷ, ନାଟକର ପ୍ରଥମ ଆବିଷ୍ଟା ।

କୋହ— ବି. ଏକପ୍ରକାର ବାଜିପାତ୍ର ।

କୋହତ— ପୁ. ବି. ଏକଜଣର କାନ୍ଦବା ।

କୋହନ୍ତ— କାନ୍ଦବ ଦିନ୍ୟାତ ଓ ଲତି-ହାତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶିଥିଏ ଲାଗ ।

କୋହ— ଗ୍ରା. ବି. ହେଟନାଗପୁର ଓ ମଧ୍ୟଭାରତରେ ବାସକରୁଥୁବା ଅନାମୀ ଜାତିବିଶେଷ ।

କୋହନ୍ତ— ଗ୍ରା. ବି. ସିଂହଭୂମ ପ୍ରଦେଶର କୋହପ୍ରଧାନ ଅଞ୍ଚଳ ।

କୌ— ଗ୍ରା. ବି. କତ୍ତ(ସବକ' ବି)କେହି ।

କୌକଳ— ପୁ. ବି. (କୋକଳ + ଅ) ମାରିବୋକଳକୁଆ, କୋକଳ ଶାବକ (ସ୍ତ୍ରୀ) କୌକଳୀ ।

କୌରୁଟୁକ— ପୁ. ବି. ଜନପଦବିଶେଷ ।

କୌରୁର— ପୁ. ବି. ଦେଶବିଶେଷ ।

କୌରୁତ୍ର— ପୁ. ବି. ଏକଜଣ ରଷ୍ଟି ।

କୌରୁତ୍ର— ପୁ. ବି. ଅଳୁତାପ, ମନ୍ଦିକାରୀ, ଜଳତା ।

**କୌତୁକ—ସୁ.ବି.(କୁକୁଟ + ଅ)ଅଟ,
ବିଷ୍ଣୁ, ସାରସ,(ବିଂ)କୁତୁକ ସମ୍ମରୀୟ ।**

**କୌତୁକିକ—ସୁ.ବି. (କୁକୁଟ + ଇକ)
ଦାର୍ଶିକ, ପୋକଗୋକନ୍ତୁ ଗୋଡ଼ରେ
ମାଡ଼ ପକାଇବା ଉଥରେ ଯେ ସବୁ
ବେଳେ ତଳକୁ ରୁହିରୁଲେ (ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ-
ବିଶେଷ), କୁକୁଟା ପାଳିବା ଯାହାର
ବ୍ୟବସାୟ, ମିଥ୍ୟାରୁଷ (ବଞ୍ଚି) ।**

**କୌକୁହିକନଳ—ସୁ. ବି. ଉତ୍ତରପୁଣ୍ୟ,
ଦୋଢ଼ାସାଧ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୌକୁହିକନଳୀ ।**

**କୌଷ—ବି. (କୁଷି + ଅ) କୁଷିବଜ,
ଅସିରିନ ଅନ୍ୟପରାର୍ଥ ।**

**କୌଷିକ—ନି.ବି. (କୁଷି + ଅକ) କୁଷି
ଦେଶରେ ଉଥିନ ।**

**କୌଷେୟ(କ)—ସୁ.ବି. (କୁଷି + ସେ
+ କ)ଲୁଷିବଜ ଶତ୍ରୁଗ ତରବାର(ବିଂ)
ପେଟନିକଟରେ ବନ୍ଧାହୋଇଥିବା ।**

**କୌଙ୍କଣ—ସୁ. ବି. (କୋଙ୍କଣ + ଅ)
ଦେଶ ।**

**କୌକୁମ—ନି. ବି. କୁକୁମପମ୍ବମ୍ବାୟ,
ଦୁଲଦା ସମ୍ମରୀୟ ।**

କୌଞ୍ଚ—ବି. କୌଞ୍ଚ ପରିତ ।

**କୌଞ୍ଚର—ନି. ବି. (କୁଞ୍ଚର + ଅ)ହପ୍ତୀ-
ସମ୍ମରୀୟ ।**

**କୌଞ୍ଜାୟନ—ସୁ. ବି. କୁଞ୍ଜର ବଶରେ
ଉଥିନ ସନ୍ଧାନ ।**

**କୌଞ୍ଜାୟନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଞ୍ଜରବଶରେ
ଉଥିନ ସ୍ତ୍ରୀ ।**

**କୌଟ—ସୁ. ବି. (କୁଟ + ଅ) କୁଟଜ
ବୃକ୍ଷ, କୁରେଇଗଛ, (ବିଂ) କପଟୀ,
ଜାଲ, ୱକ, କପଟସାରୀ, ସାଧିନ, ମିଥ୍ୟ-
କଥକ, ଗାର୍ହପୁ, କୁଟସାରୀ,(ସ୍ତ୍ରୀ)କୌଟୀ ।**

**କୌଟକକ—ସୁ.ବି. (କୁଟକ + ଅ) କୁଟକ
ମଂସରଫେତା, କଂସାଇ, ପାଶରେ
ଚଢ଼େଇ ଆଦି ଧରିବା ଯାହାରିଜାବିକା ।**

**କୌଟକ—ସୁ.ବି. (କୁଟକ + ଅ) କୁଟକ
ବୃକ୍ଷ, କୁରେଇ ରତ ।**

**କୌଟତଙ୍ଗ—ସୁ. ବି. (କ. ଧା) ସାଧିନ
ସୁମଧର, ଯେଉଁ ବଢ଼େଇ ପରର ସ୍ଵଳ୍ପ**

**କଲୁଗି ଆପଣାଘରେ ବସି କାମକର
ଜୀବିକା ନିଃବାହ କରେ ।**

କୌଟଳ୍ୟ—ସୁ. ବି. ବାହ୍ୟାୟନ ମୁନି ।

**କୌଟ୍ସାରୀ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ମିଥ୍ୟା
ସାରୀ, କାଳ୍ପ ସାରୀ ।**

**କୌଟା—ଗ୍ର. ବି. ଛେଟତିବ, କରଟ,
ସମୁଠକ । [ସନ୍ଧାନ]**

**କୌଟାୟନ—ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଟୁବଣୀୟ
କୌଟି—ସୁ.ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ମିଥ୍ୟାବାଦାର ପୁଣ୍ୟ ।**

**କୌଟିକ—ବି. (କୁଟିକ + ଇକ) ପ୍ରତାରକ
ମାଂସ ବିବେତା, କଂସେଇ, (ବି)ବ୍ୟାଧ ।**

**କୌଟିଲିକ—ସୁ. ବି. (କୁଟିଲ + ଅକ)
ବ୍ୟାଧ, ଲୋହିକାର, ବଢ଼େଇ, କମାର ।**

**କୌଟିଲ୍ୟ—କୁଟିଲା, କପଟତା, କୁରତା, (ବି)
ଶୁଣଳ୍ୟ କାହୁଣ ।**

**କୌଟିରୀ—ବି. (କୁଟିର + ଯ) କେବଳ
ଅସାଧ୍ୟ (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.) ଦୁର୍ଗା ।**

**କୌଟିମୁ—ବି. (କୁଟିମୁ + ଅ) କୁଟିମୁ
ସମ୍ମରୀୟ, କୁଟିମୁ ଉଦ୍‌ବନ୍ଧପାଦିଷର-
ଗୋଟିଏ ଦ୍ରୁବ୍ୟ ।**

**କୌଟିମୁକ-ବି. (କୁଟିମୁ + ଇକ) କୁଟିମୁ
ସମ୍ମରୀୟ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ କୁଟିମୁ ପାଳନ
କରିବାରେ ଲୁଗିଆଏ ।**

**କୌଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଟାର ନାମକ
ରୁଷିର ପୁଣ୍ୟ । [ସମ୍ମରୀୟ]**

**କୌଟାର—କୁଟାର ନାମକ
ରୁଷିର କନ୍ୟା ।**

**କୌଟାରକେୟ—ବି. ଷୁଦ୍ର କୁଟାର
କୌତୁବିକ—ବି. ଅଧସେଇ ପରିମିତ
ବାଜ ଥୋଇବାର ଉପରୁତ୍ତ ଶେଷ,
ସହିରେ ଅଧସେଇ ଅନ୍ତି ଆଇପାରେ ।**

କୌତୁ—ଗ୍ର. ବି. କହିଡି, କପକ'କ ।

**କୌତୁପ—ସୁ.ବି. (କୁତୁପ + ଅ)ଅପୁର
ଶୁଷ୍କ, ବାସୁକିବଣୀୟ ସର୍ପବିଶେଷ ।**

କୌତୁପଦ୍ମ—ସୁ.ବି. (କ.ଗ୍ର.) ସାଷ୍ଟୁ ।

**କୌତୁପାସନ—ସୁ. ବି. (କ.ଗ୍ର.) ସର୍ପ-
ବିଶେଷ ।**

**କୌଣସି—ଗ୍ର. ସର୍ବ, କେହି ଜଣେ,
କିନ୍ତୁ ବସ୍ତୁ ।**

**କୌଣସି କୌଣସି—ଗ୍ର. ସର୍ବ. କେହି
କେହି ବ୍ୟକ୍ତ, ଜଣେ ଜଣେ ଲୋକ,
କୌଣସି ସ୍ଥାନମାନ, କୌଣସି ବ୍ୟାନମାନ ।**

କୌଣସିଲ—ଗ୍ର.ସର୍ବ.କୁଣିତଜଳପଦବାରୀ ।

**କୌଣସିପାୟୀ—ସୁ. ବି.କୌଣସି + ପା +
ଇନ୍) ସୋମଯାତକାରୀ ସତମାନ-
ବିଶେଷ ।**

**କୌଣସିଲ—ବି. (କୁଣିନ + ଅ) କୁଣିନ-
ପ୍ରତ୍ଯ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୌଣସିଲ ।**

**କୌଣସିଲିକ—ବି. କୁଣିନ ନିକଟବିତ୍ତୀ
ଦେଶାଦି ।**

**କୌଣସିର୍ବିକ—ବି. କୁଣିନ ଗି + ଇକ)
କୁଣାର୍ଗ, ସମୁଦ୍ରନ, କୁଣାର୍ଗୁ ସମରୀୟ ।**

**କୌଣସିମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁଣିନ ମୁନିର
କନ୍ୟା ।**

**କୌଣସିନେସିକ—ବି. କୁଣିନ ନ ନର-
ଜାତ, କୁଣିନ ନ ନର ସମ୍ମରୀୟ ।**

**କୌଣସିନ୍ୟ—ସୁ. ବି. (କୁଣିନ + ଯ)
କୁଣିନ୍ୟ ମୁନିକ ଦୂର, ଜଣେ ପ୍ରଧାନ
ବୋଇ ବୁଝ ।**

**କୌଣସିଲିକ—ସୁ. ବି. କାଟବିଶେଷ,
ଏହାର ବିଷ୍ଣୁ ଓ ମୁଦ୍ରରେ ବିଷ ଅଛି ।**

**କୌଣସିପରଥ—ସୁ. ବି. (କୁଣିନପରଥ
+ ଅ) ଅସାଧ୍ୟ ଜାତବିଶେଷ ।**

**କୌଣସି—ବି. (କୋଣସି + ଯ) ହାତ
କେମ୍ବା ହେବା ଅବଶ୍ୟା, ବାତ ଯୋଗୁ
ହାତର ଅଚଳ ଅବଶ୍ୟା ।**

**କୌତପ—ବି. (କୁତପ + ଅ) ଲୁତପ
ବିଶୀଷ୍ଟ । [ପାର୍]**

**କୌତର—(କବୁତର ଶବ୍ଦ)ପାବକତ,
କୌତସ୍ତୁତ—ବି. (କୁତଃକୁତସ୍ତୁତ + ଅ)**

କୌଣସି କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଜାତ ।

କୌତସ୍ତୁ—ବି. କୌଣସି ସ୍ଥାନଜାତ ।

**କୌତୁକ—କୁଳୀ. ବି. (କୁତୁକ + ଅ)
ଅସାଧ୍ୟକୁଳ୍ୟ, ବନ୍ଦୁର ଅଭିବାଦନ, କୁତୁକୁଳ,
ମରିଜ, ସୁଖ, ଆମୋଡ ପ୍ରମୋଡ,**

ଭେଗକାଳ, ଆଶ୍ରମ, କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ
ବିଷୟ ଦେଖିବାର କିମ୍ବା ଜାଣିବାର
ଆଗହ, ବିବାହସୂଚି, ଉତ୍ସବ, ଅଭିନାସ୍ତ,
ପରିହାସ, ଥାନର ନୃତ୍ୟାତାଦ ତାମଥା
ଗ୍ରା. ବି.) କୌତୁଳକୁଟ, କୌତୁଳ
କାଶ ।

କୌତୁଳକର୍ଣ୍ଣ—ସୁ. ବି. ସେ ସଂଦା
କୌତୁଳ କରେ ।

କୌତୁଳ କରିବା—ଶା. ଫି. ଅଙ୍କାକରିବା,
ପରିହାସ କରିବା ।

କୌତୁଳକିଥୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଆମୋଡ଼
ପ୍ରମୋଦ, ବିବାହକାରୀ ।

କୌତୁଳକୁତ୍ତ—ବି. ଯେଉଁଠାରେ ମରଇ
ମରିଥିଥି କରୁଥାଏ, ଯେଉଁ କୋଠରେ
ବିବାହ କରି ନିଷ୍ଠା ଥିଏ ।

କୌତୁଳତୋରଣ—ସୁ. କ୍ଲୀ. ବି. ଉତ୍ସବ
ନିର୍ମିତ ତୋରଣ ।

କୌତୁଳପ୍ରଦ—ବି. (କୌତୁଳ + ପ୍ର
+ ଧା + ଅ) ଆନନ୍ଦପ୍ରଦ, ଆହୁତିକର ।

କୌତୁଳମଜଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ଉତ୍ସବମଜଳ ।

କୌତୁଳ ଲଗାଇବା—ଶା. ଫି. ଅଙ୍କା
କରିବା, ପରମନରେ ଆହୁତି ଆମୋଡ଼
କରିବା ।

କୌତୁଳାଗାର—କ୍ଲୀ. ବି. କୌତୁଳ ଗୁହ
(ଦେଖ) ।

କୌତୁଳିଆ—ଶା. ବି. ଆହୁତିକର,
ନିଷ୍ଠାନନ୍ଦନର ।

କୌତୁଳି—ସୁ. ବି. (କୌତୁଳ + ଇତି)
ଯାହା ମନରେ କୌତୁଳ ଜନି ଥାଏ ।

କୌତୁଳି—ବି. (କୌତୁଳ + ଇତି)
କୌତୁଳିଲୀ, ଆନନ୍ଦତ, ଆନନ୍ଦମୟ,
ଯାହାର ଆଗହ ଜନିଅଛି, କୌତୁଳ-

ବିଶିଷ୍ଟ, ସେ କୌତୁଳ କରେ, ଥିଲିଲ ।

କୌତୁଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁତୁଳ + ଅ)
କୁତୁଳ, ଆଗହ, ଅଭିନାସ୍ତ, ଅସାଧାରଣ
ପଟଣା ।

କୌତୁଳ—ସୁ. ବି. (କୌତୁଳ + ଇତି)
କୌତୁଳ ରିଧି କ ।

କୌତୁଳଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁତୁଳ + ଲ)
କୁତୁଳଳ, ଇଚ୍ଛା ।

କୌତୋମତ—ସୁ. ବି. ରତ୍ନବିଶେଷ ।

କୌସ୍ତ୍ର—ସୁ. ବି. (କୁସ୍ତ୍ର + ଅ) କୁସ୍ତ୍ରନାମକ
ରଷ୍ଟିର ପୁତ୍ର, ମହିଳୀ ବରଜନ୍ମ ଶିଷ୍ଟା
(ନୀ) କୁସ୍ତ୍ର ନାମକ ରଷ୍ଟି ପ୍ରଣୀତ ସାମ-
ଗାନବିଶେଷ ।

କୌସ୍ତ୍ର—ଶା. ବି. (ସ୍ତ୍ର-କୌସ୍ତ୍ର)

କୌସ୍ତ୍ରମନିଙ୍କ ଗୋପନୀୟ ବୈଦିକ
ବାହୁଣ, କୌସ୍ତ୍ରମନ ।

କୌସ୍ତ୍ରସୁନ—ସୁ. ବି. କୁସ୍ତ୍ର ସୁନ

କୌସ୍ତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁସ୍ତ୍ର + ଅ + ଅ)
କୁସ୍ତ୍ରନାମକ ରଷ୍ଟିଙ୍କ କନ୍ଥ ।

କୌଥୁମ—ବି. (କୁଥୁମ + ଅ) କୁଥୁମ
ରଷ୍ଟିଙ୍କର ଶିଷ୍ଟା, ସାମବେଦାନ୍ତର୍ଗତ
କୌଥୁମ ଶାଖାଶ୍ଵରୀ ବାହୁଣ ।

କୌଥୁମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଥୁମ + ଅ + ର)
କୁଥୁମମୁନ ପ୍ରଭୁରତ ସାମବେଦର
ଗୋଟିଏ ଶାଖା ।

କୌତୁଳକ—ସୁ. ବି. ବର୍ଣ୍ଣମଜଳ
ଜାତିବିଶେଷ ।

କୌତୁଳଶ—ବି. କ୍ଷେତ୍ରବିଶେଷ ।

କୌତୁଳସ—ସୁ. ବି. କୁତୁଳ ନାମକ
ରଷ୍ଟିର ସୁବନନ୍ଦ ।

କୌତେକ—ସୁ. ବି. କୁତେ ରଷ୍ଟିର ପୁତ୍ର ।

କୌତେସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁତେ ରଷ୍ଟିଙ୍କର
କନ୍ଥ ।

କୌନଶ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁନଶ୍ୟ + ଶା. ଯ)
କୁନଶ୍ୟ ରେଗ, କଣନଶ୍ୟ ରେଗବିଶେଷ,
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରୈରକଲେ ପାପ ସେଗ କଲ-
ପର ତାହାର ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ତୁପ କଣନଶ୍ୟ
ରେଗ ଲାନ୍ଦେ ।

କୌନାମିକ—ବି. କୁନାମ ସମ୍ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ।

କୌନାସୁନ—ବି. କୁନାମିନବାସ ଦେଶାଦ
କୌତୁଳ—ସୁ. ବି. (କୁତୁଳ + ଇତି) ପେଣ୍ଠି
ବ୍ୟକ୍ତ କୁତୁଳ ଧାରଣକରି ପ୍ରକରେ ।

କୌତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରେଣ୍ଟକା ନାମକ
ପନ୍ଦୁବ୍ୟ ।

କୌନ୍ତେସ୍ତ୍ର—ସୁ. ବି. (କୁନ୍ତୀ + ଏସ୍ତ୍ର)
କୁନ୍ତୀପୁଣ ପ୍ରଥମିର ଓ ସାମାଜିକପ୍ରକାଶ,
ଅଳ୍ପନ ବୃକ୍ଷ । [ରକା ।

କୌନ୍ତୀ—ସୁ. ବି. କୁନ୍ତୀ ଦେଖିବୁ
କୌପ—ବି. (କୁପ + ଅ) କୁଆର ପାଣି,
(ବି) କୁପ ସମ୍ମର୍ତ୍ତ୍ୟ, (ଶ୍ଵା) କୌପା ।

କୌପିଞ୍ଜଳ—ବି. କୁପାଞ୍ଜଳର୍ପିଙ୍କର ପୁତ୍ର ।

କୌପିଞ୍ଜଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁପିଞ୍ଜଳ ରଷ୍ଟିଙ୍କର
କନ୍ଥ ।

କୌପିନ—କ୍ଲୀ. ବି. (କୁପ + ନନ)
ଅନାର୍ଥି, ପାପ, ଗୁହ୍ୟଦେଶ, ଲେଙ୍କାଟି,
ମେଳକାବକ ପରଧେସ୍ତ କସ୍ତ ଖଣ୍ଡ,
ଭରଳୁଗା, କର୍ଣ୍ଣ ।

କୌପିନବାନ—ବି. କୌପିନଧାରୀ ।

କୌପୁନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶରୀପ ପୁନର ଧର୍ମ,
କୁପୁନର କାର୍ଯ୍ୟ ।

କୌପୁନ୍ୟ—ଶା. ବି. କୌପିନକ(ଦେଖ) ।

କୌପୋଦଙ୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ରତ୍ନ,
କୌପୁନ୍ଦଙ୍ଗ ।

କୌପ୍ର—ବି. (କୁପ + ପ୍ର) କୁପ ମଧ୍ୟ
ସାହା ଜାତ ଥୁଏ । [କୌପିଲ ।

କୌତୁ—ବି. (କୁତୁନ + ଅ) କୁତୁପାଶ
କୌତୁ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶରୀପ ବନ୍ଦରବ,
କୁତୁପାଶ ।

କୌମାର—ସୁ. ବି. (କୁମାର + ଅ) କୁମାର-
ପତି, (କ୍ଲୀ) କୁମାର ଅବସ୍ଥା, ବାଲକାଳ,
ଜନ୍ମଠାରୀ ପାଖବର୍ଷ ପର୍ମାନ୍ତ, ପବତ-
ବିଶେଷ, ଅବିବାହିତ ପୁତ୍ର, କାର୍ତ୍ତିକେୟ-
(ବି) ବାଲକ ସମ୍ମର୍ତ୍ତ୍ୟ, କାର୍ତ୍ତିକେୟ-
ସମ୍ମର୍ତ୍ତ୍ୟ, କୋମଳ, ସୁକୁମାର ।

କୌମାରକ—କ୍ଲୀ. ବି. କୌମାର(ଦେଖ) ।

କୌମାରତତ୍ତ୍ଵ—ବି. (କୌମାର + ତତ୍ତ୍ଵ)
ଶିଶୁରୀବିଷ୍ଣୁଙ୍କରେଦ୍ୟପତ୍ରକର ଅନ୍ତର ।

କୌମାରବନ୍ଦଙ୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁମାର +
ବନ୍ଦଙ୍ଗ + ଅ) ବେଣ୍ଣା ।

କୌମାରବୁତ—ବି. (କୌମାର + ବୁତ)
ଚିରକାଳ ଅବିବାହିତ ରହିବାର ନିଯମ
ପାଲନ, ଚିରକୌମାରୀ ।

କୌମାରତ୍ତ୍ୟ—କୁ. ବ. (କୁମାରତ୍ତ୍ୟ + ଅ) ଆୟୁଷେଦର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ, ଶିଶୁଧାଳନୀ ।

କୌମାରବଳ—କୁ. ବ. ଯୌବଳଜ୍ଞ ।
କୌମାରହର—ୟୁ. ବି. (କୌମାର + ହୁ + କ.ଅ) ପିଲ କନ୍ୟାକୁ ବିବାହ କରିଥିବା (ବାହୁ) ।

କୌମାରଦ୍ୱାଷ—ୟୁ. ବ. କୁମାର ନାମକ ଉଷ୍ଣବଣୀୟ ସନ୍ଧାନ ।

କୌମାରଦ୍ୱାଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁମାର ନାମକ ଉଷ୍ଣବଣୀୟ ସା ।

କୌମାରକ—ୟୁ. ବି. (କୁମାର + କବ) କୁମାର ସମ୍ମନୀୟ, ସେ କେବଳ ଈଶ କୁନ୍ଦ କରେ, ରିଅୟୁଥାରିଆ ।

କୌମାରକେସ୍ତୁ—ୟୁ. ବ. କୁମାରର ସୁଦ୍ଧ, ଅବିବାହିତ ଶୀଠାରୁ ଜାତିଫେବା ସନ୍ଧାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ.)କୌମାରକେସ୍ତୁ ।

କୌମାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୌମାର + ରୀ) ପ୍ରଥମାପତ୍ରୀ, ଯେଉଁ ସୀର ପଢି ଦାରିପରିଚାର କରିବାରୁ, କୁମାର ସମ୍ମନୀୟ ଚେଷ୍ଟା, କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ତୁଙ୍କର ଶକ୍ତି, ମାତୃକା-ବିଶେଷ, ରିଣୀବିଶେଷ, ବାରଷା କନ୍ଦ, ଭୁରୁଷଙ୍କାରୁ ।

କୌମାରପୁଣ୍ଡିମା—ବ. କୁମାରପୁଣ୍ଡିମା ।

କୌମାରୀ—ବ. (କୁମାର + ଭା. ଯ) କୁମାରବାସ୍ତ୍ଵ, ଅବିବାହିତାବସ୍ତ୍ଵ ।

କୌମୁଦ—ୟୁ. ବ. (କୁମୁଦ + ଅ)କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ ।

କୌମୁଦିକା—ସ୍ତ୍ରୀ ବ. (କୁମୁଦ + କବ + ଆ) ଦୂର୍ଗାଙ୍କ ସମୀବିଶେଷ ।

କୌମୁଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମୁଦ + ଅ + ରୀ) ଚନ୍ଦ୍ରକରଣ, ଲେଖଣୀ, କାର୍ତ୍ତିକ ପଣ୍ଡିମା, ଉତ୍ସବ, ଆଶ୍ରମ ପୁଣ୍ଡିମା, କର୍ତ୍ତପୁଲ, ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ ।

କୌମୁଦୀକାନ—ୟୁ. ବ. ଚକୋରପଣୀ ।

କୌମୁଦୀପତି—ୟୁ. ବ. ନିଶାକର, ଚନ୍ଦ୍ର ।

କୌମୁଦୀବୁଷ—ୟୁ. ବ. ପାପରୁଖୀ, ପିଲସତ ।

କୌମୁଦୀତେସ୍ତୁ—ୟୁ. ବ. କୁମୁଦୀଶାରପୁନ୍ଦ୍ର ।

କୌମୋଦକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁ + ମୋଦକ + କ)ଶକ୍ତିକୁଷଙ୍କର ଶଦା ।

କୌମୋଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମୋଦ + ଅ + ରୀ) ବିଷ୍ଟ କିମଦା ।

କୌମୁ—ବ. (କୁମୁ + ଅ) କୁମୁ ମଧ୍ୟରେ ଧବା ଏକଶତବର୍ଷର ସ୍ଵରାଷ୍ଟୁତ, (ବିଂ) କୁମୁ ବା ଘରେ ରକ୍ଷିତ ।

କୌମୁକାରକ—କୁ. ବ. କୁମୁର ନିମିତ୍ତ ଏକଶ୍ଵରମାଟିର ପାତ୍ର ।

କୌମୁରାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁମୁର ପୁନ୍ଦ୍ର ।

କୌମୁରାର ବା କନ୍ୟା ।

କୌମୁରାଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁମୁର କନ୍ୟା ।

କୌମୁରାଯୀ—ୟୁ. ବ. କୁମୁର ପୁନ୍ଦ୍ର ।

କୌମୁରାକାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁମୁର କାରି ପୁନ୍ଦ୍ରପତି ।

କୌମୁରାର—ୟୁ. ବ. (କୁମୁର + ଅ)କୁମୁର ଓ ତତ୍ତ୍ଵଦୃଶ ଜାବ ।

କୌରବ—ୟୁ. ବି. (କୁରୁ + ଅ)କୁରୁ-କଣୀୟ (ବି) କୁରୁମାନଙ୍କର ରଜା (ଦୁଯେଧାନ ପ୍ରଭୁତ୍ବ) ।

କୌରବକ-ବି. କୁରୁବନ୍ଦେଶ୍ୱରୀପୁନ୍ଦ୍ର, କୁରୁ-ବନ୍ଦୁମୁନୀୟ ।

କୌରବାସ୍ତ୍ଵ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. କୁରୁବନ୍ଦେଶ୍ୱର ।

କୌରବେସ୍ତୁ—ୟୁ. ବି. କୁରୁବନ୍ଦେଶ୍ୱର, ବିରୁଦ୍ଧକାତ ।

କୌରବ୍ୟ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁରୁବନ୍ଦେଶ୍ୱର, କୌରବ (ନାରବିଶେଷ) ।

କୌରପାଞ୍ଚଳ—ବି. କୁରୁ ଓ ପଞ୍ଚଳ-ଦେଶସ୍ଵରୀତ ।

କୌପ୍ୟ—ୟୁ. ବ. ବୃଦ୍ଧିକରଣ, ବିଭବଣି ।

କୌମୀ—କୁ. ବ. (କୁର୍ମ + ଅ) କୁର୍ମପୁରୀଶ, ବିଷ୍ଟରେଦ, କଳ ବିଶେଷର ନାମ, (ୟୁ) କୁର୍ମପୁର୍ବ, କୁର୍ମଜାତୀୟ ଜନ୍ମ, (ବିଂ) କୁର୍ମ ସମ୍ମନୀୟ, ବିଷ୍ଟକୁ କୁର୍ମ-ବତାର ସମ୍ମନୀୟ ।

କୌଳ—ବି. (କୁଳ + ଅ) ସତ୍ତ୍ଵକୁଲୋପୁନ୍ଦ୍ର କୁଳାରୁ ପରାସ୍ତ, କୌଳକ, (ବି) ତରୋକ ଆସୁରବିଶେଷ, ବାମାଶୁର ।

କୌଳକ—ବ. (କୁଳ + ଅକ)କୁଲୋପୁନ୍ଦ୍ର, ସୌଖ୍ୟ ।

କୌଳକ—ୟୁ. ବ. ପ୍ରବର ରଷିତେବ ।

କୌଳକେସ୍ତୁ—ୟୁ. ବି. ସଦ୍ବିଂଶଜାତ, (ବି) ଅସମର ପୁନ୍ଦ୍ର ।

କୌଳକେସ୍ତୁ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୁଳକା + କାନ୍ତି + ଏସ୍ତୁ) ଅସମର ପୁନ୍ଦ୍ର, କାରକ, ଉଷ୍ଣଜୀର ପୁନ୍ଦ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ନେସ୍ତୁ ।

କୌଳକେସ୍ତୁ—ୟୁ. ବ. (କୁଳକା + ଏସ୍ତୁ) କୌଳକେସ୍ତୁ(ଦେଖ), (ସ୍ତ୍ରୀ) କୌଳ-କେସ୍ତୁ ।

କୌଳକେସ୍ତେ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଳକା + ଏର) ଅସମର ପୁନ୍ଦ୍ର, ସମ ଉଷ୍ଣଜୀର ପୁନ୍ଦ୍ର, କୌଳକେସ୍ତେ (ଦେଖ) ।

କୌଳଥ—ବି. କୌଳଥ ପୁନ୍ଦ୍ର, କୌଳଥ ଭାଲିର ଶିରା ରସ ।

କୌଳପତ—ବି. (କୁଳପତ + ଅ)କୁଳ-ପତ୍ସମୁଦ୍ରିୟ ।

କୌଳପୁନ୍ଦ୍ରକ—କୁ. ବ. କୁଲପୁନ୍ଦ୍ରର ଧର୍ମ, କୁଲପୁନ୍ଦ୍ରବୁଦ୍ଧି ।

କୌଳବ—ୟୁ. ବ. (କେୟାତିଷ) ବବାଦି ଏକାକିଶ କରଣ ମଧ୍ୟକୁ କୁରୁଦ୍ୱାକରଣ ।

କୌଳକ-ବି. (କୁଳକ + ଅକ)କୁମୁର ସମ୍ମନୀୟ, କୁମୁରକିମ୍ବତ, (ବି)କୁମୁର ତିଆର ମାଟିପାନ ।

କୌଳକତନ୍—କୁ. ବ. କୁମୁରର ଚକ ।

କୌଳକ—ବି. (କୁଳ + କଳ)ବଣାରୁ-ଗତ, ପିତୃପାତାମହିଳା, କୁଲପରମ୍ପରା-ଗତ ଆସୁର ପ୍ରଭୁତ୍ବ, (ବି)ତରୀ, ବାମା-ଶୁରୀ ବାଚ୍ଚ, ତରୋକ ଶତରପାସ୍ତକ-ବିଶେଷ, ଧାର୍ମିକ ବାଚ୍ଚ, ଧର୍ମ ବିଦ୍ୟା-ସ୍ଥାନ ବାଚ୍ଚ ।

କୌଳକି—ୟୁ. ବ. ଶମ୍ବୁରପୁର ।

କୌଳଶିକ—ଦି. ବି. (କୁଳଶିକ ରକ) ବିଭତୁଳୀ, କୁଳଶିକଦୃଶ ।

କୌଳାକ—ୟୁ. ବ. (କୁଳ + ଅକ)ଏକ-ପକାର ପାନୀ ।

କୌଳାନ—କୁ. ବ. (କୁଳ + ରନ) ବାମଶୁର ମତରେ ଶତ୍ରୁ ଉପାସକ, ଲୋକ

ଅପବାଦ, ପଣ୍ଡତ୍ତ, କୁଳୁଡ଼ା ପ୍ରତି, ଗୁହ୍ୟଦେଶ, ଉଷ୍ମାକାର ପୁଣ୍ୟ, କୁଳୀ-ନନ୍ଦା, ପାପଯୋଜି, ଜନଶୁଦ୍ଧି, (ବି) ପ୍ରଧାନ ଓ ପ୍ରସ୍ତିତ ବସନ୍ତାତ ।

କୌଳୀନା—କୃ. ବ. (କୌଳୀନ + ଆ) ପରିବାର ପ୍ରତିକଥା, ଅନୁଚିତ କରି, ଦେହର ପୁଣ୍ୟ, ପଣ୍ଡପରୀଆଦିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଲଢ଼େଇ ।

କୌଳୀନା—କୃ. ବ. (କୁଳୀନ + ଯ) ବଣ ମର୍ଯ୍ୟାଦା, ଉଚ୍ଚ ବଣଶୂନ୍ୟ ଜାତି-ହେବା ଅବସ୍ଥା ।

କୌଳୀନାପ୍ରଥା—ବ. ବଜାଦେଶରେ ବାଜା ବଲାଲସେନଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଉତ୍ସବର ମଧ୍ୟରେ ବିବାହ ପ୍ରଥା ।

କୌଳୀୟ—ବୌଦ୍ଧଶାସ୍ତ୍ରବନ୍ଦୁତ ସମ୍ପଦ ଜାତିବିଶେଷ । [ଶୁଣୀ]

କୌଳୀର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କର୍ଣ୍ଣଶୁଣୀ କକଡା କୌଳୁତ—ପୁ. ବ. କୁଳୁତଦେଶର ବାଜା ।

କୌଳେୟ—ବି. (କୁଳ + ଏୟ) ସତ୍ୱବନ୍ଦୁତ ଜାତ, କୁଳୀନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୌଳେୟୀ ।

କୌଳେୟକ—ପୁ. ବ. (କୁଳ + ଏୟକ) କୁଳୁତ, (ବି) କୁଳୀନ, ସତ୍ୱବନ୍ଦୁତ ଭବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୌଳେୟକା ।

କୌଳ୍ୟ—ବି. (କୁଳ + ଯ) କୁଳୀନ, ସତ୍ୱବନ୍ଦୁତାତ ।

କୌଳୁଷିକ—ବ. କୁଳୁଷେପଣ କରି-ବାର ଉପପ୍ରତି କ୍ଷେତ୍ରାଦି ।

କୌଳୁଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପୃଣ୍ଡମାଦିଶେଷ ।

କୌଳୁଷ୍ଟାଣ—କୃ. ବ. କୁଳୁଷ ଧାନ୍ୟର ଉପ୍ରତିଯୋଗ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ।

କୌବଳ—କୃ. ବ. କେଳିପଳ ।

କୌବେର—ପୁ. ବି. (କୁବେର + ଅ) କୁବେରସୁକୁୟ, କୁବେରର ଉପା-ସକ, (କୃ. ବ.) କୁମୁନାଶକ ତ୍ରିଷ୍ଣଧର୍ବ୍ୟ, କୁତ୍ର ।

କୌବେଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁବେର + ଅ + ର) ଉତ୍ସର୍ଗତର, କୁବେରଶତ, ମାତୃକା-ବିଶେଷ, କୁତ୍ରବୁଦ୍ଧ ।

କୌଶ—ବି. (କୁଶ + ଅ) କୁଶକମ୍ପିତ, ରେଶମକମ୍ପିତ, (ବି) କାନ୍ୟକୁଶଦେଶ, କୁଶଦୀପ ।

କୌଶଳ—କୃ. ବ. (କୁଶଳ + ଅ) ମଙ୍ଗଳ, ସମ୍ପଦ, ଦଶତା, ଗୁରୁଶ, ପୁଣ୍ୟ, ପନ୍ଧ, ପୌତ୍ରଗ୍ୟ, କୋଶଳଦେଶ ।

କୌଶଳକଶବା-ଗ୍ରା.ଫି. ଶୁଭଶୁଦ୍ଧାଳେବା, ଉପାୟ କରିବା, ପନ୍ଦକରିବା ।

କୌଶଳକମେ—ଗ୍ରା. ଫି. ବି. ଛଳନା-କମେ, ଶୁଭଶୁଦ୍ଧାଳ୍ୟ, ନୈପୁଣ୍ୟ ସହ-କାରେ ।

କୌଶଳକ—ବ. (କୌଶଳ + ଇକ) ଲାଞ୍ଚ, ଉତ୍କାଚ, ପୁରସ୍କାର ।

କୌଶଳକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୌଶଳକ + ଆ) ରେଟି, କୁଶଳ ପ୍ରଶ୍ନ, ଅଭିବାଦନ, ନଜର ।

କୌଶଳୀ—ପୁ. ବି. (କୁଶଳ + ଇନ୍) ତତ୍ତ୍ଵ, ଦଶ, ପନ୍ଦକାଳ, ଉପାୟପଟ୍ଟ, ମଙ୍ଗଳପ୍ରତି, ଶୁଭ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୌଶଳମା ।

କୌଶଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୌଶଳ + ର) କୁଶଳପ୍ରଶ୍ନ, ସାଦର ସମ୍ମାନଶ, ଉପା-ସୁନ, ରେଟି, ନଜର, ଲାଞ୍ଚ ।

କୌଶଳେୟ—ପୁ. ବି. (କୌଶଳ୍ୟ + ଏୟ) କୌଶଳ୍ୟାସୁନ ଶ୍ରାବମତ୍ତ୍ଵ ।

କୌଶଳ୍ୟ—କୃ. ବ. (କୁଶଳ + ଯ) କୁଶଳତା, ଦଶତା, ସମ୍ପଦ, ମଙ୍ଗଳ, ଅଭିଜତା, ପଞ୍ଚମୃପବିଶେଷ, (ବି) କୋଶଳ ରାଜାର ପୁଣ୍ୟ, ଏକଜଣ ରୂପ ।

କୌଶଳ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଦଶରଥ ରାଜାଙ୍କର ପାଟରୀ, ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ମାତା, କନମେ-ଜୟକର ମାତା, ପଣ୍ଡକ ମାତା, ଧୂତରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କ ମାତା । [ଶ୍ରାବମତ୍ତ୍ଵ]

କୌଶଳ୍ୟାନନ୍ଦ—ପୁ. ବି. (ଶତତ) କୌଶଳ୍ୟାସୁନ ସୁନ—ପୁ. ବି. କୌଶଳ୍ୟା ଜୟ ପୁଣ୍ୟ ଶ୍ରାବମତ୍ତ୍ଵ ।

କୌଶାୟ—ବି. (କୁଶାୟ + ଅ) କୁଶାୟ ନାମକ ରାଜକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ନିର୍ମିତ ।

କୌଶାୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଶାୟ + ଅ + ର) ନରମାରିଶେଷ, ବସ୍ତ୍ରରଜ ନରମା ।

କୌଶମେସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁଶମ୍ବ ରଜ-ବଶୀୟା ସ୍ତ୍ରୀ ।

କୌଶମ୍ବ—ପୁ. ବ. କୌଶମ୍ବ ନରମାର ଅଧ୍ୟପତି ।

କୌଶିକ—ପୁ. ବ. (କୁଶିକ + ଅ) ଇତ୍ତୁ, ପେଣ୍ଟ, କୁଶିକମୁଖୀ ପୁଣ୍ୟ, ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର, ନେତ୍ରଳ, ଗୁରୁଲ, ସାପୁଆକୋଳା, କୋଷାକ୍ଷେତ୍ର, ଶୁଣାରବସ, ଅଭିଧାନ-କର୍ତ୍ତା, ଜଣେ ତପସୀ, କାମ, ମଜ୍ଜା, (ବି) ପୌମ, ରେଣମୀ ।

କୌଶିକପ୍ରତ୍ୟେ—ପୁ. ବ. ଶ୍ରାବମତ୍ତ୍ଵ ।

କୌଶିକପଳ—ପୁ. ବ. ନନ୍ଦିଆ ।

କୌଶିକପ୍ରସ୍ତୁତ—ଅଥବାବେଦର ଏକଶତ ସୁତ ।

କୌଶିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୌଶିକ + ଆ) ପାନପତ୍ର ।

କୌଶିକାସକ—ପୁ. ବ. (କୌଶିକକବଣୀୟ ରଷ୍ଟିବିଶେଷ ।

କୌଶିକାୟଧ—କୃ. ବ. (ଶତତ) ଇତ୍ତୁ-ଧନୁ, ଶମଧନୁ । [କାକ]

କୌଶିକାରତ—ପୁ. ବ. (ଶତତ) କାଆ, କୌଶିକାରି—ପୁ. ବ. (ଶତତ) କାକ, କୁଆ ।

କୌଶିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୌଶିକ + ର) ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ରଷ୍ଟିକର କେୟାପ୍ରା ଭରିମ, ସତ୍ୱବନ୍ଦୁ, ଦୁର୍ଗା, ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରରେ ଚନନା-ବିଶେଷ, ପାଲତାଙ୍କ ଶରୀରରୁ ନିଷ୍ପୁତ ଦେଶବିଶେଷ, ବିହାରର ନଦୀବିଶେଷ ।

କୌଶିକାପରମ—କୁ ରୁଷେନ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ପବିତ୍ର ଶର୍ମି ।

କୌଶିକେୟାଜ (କୋଳ୍ୟ)—ପୁ. ବ. ଶାଖେତ ବୃକ୍ଷ, ଶାହାଡ଼ା ଗଛ ।

କୌଶିଧାନ୍ୟ—କୃ. ବ. କୋଷଳତ ଧାନ୍ୟ, ରହିଶ୍ରୁତିତ । [ବୃତ୍ତି]

କୌଶିଲକ—ବ. (କୁଶିଲବ + ଅ) ନଟର କୌଶିଲବ—କୃ. ବ. (କୁଶିଲବ + ଯ) ନାଟକ ଅଭିନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେ, ନୃତ୍ୟବାସ୍ୟ ।

କୌଣସି—ବି. (କୋଣ + ସି) ରେଶମୀ, (କୁ.ବି) କୁମିଳକୋଣକାଳ ବସ୍ତୁ, ରେଶମୀ ବସ୍ତୁ ।

କୌଣସି—ବି. (କୋଣ + ସି) କୁଣନମିତ୍ତ, କୁଣସମୂଳୀୟ, (ପୁଅ) କୁଣବଣୀୟ ଜଣେ ରୁଷି ।

କୌଣସିକ—ପୁ.ବି. ପେଣ୍ଠ, ଇନ୍ଦ୍ର, ମେହଳ, ଗୁଣ୍ଠଳ, ବିଶ୍ୱାସିନୀ, ସାଧୁଆ, ଅଭିଧାନକାର, ଶୃଙ୍ଗାର ରସ, ମଜା, (ବି) କୌଣସି, ଷୋମ, ରେଶମୀ ।

କୌଣସିକପଳ—ପୁ. ବି. ନନ୍ଦିଆ ।

କୌଣସିଙ୍କା-ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କୋଷ + ଇକ + ରା) କାଲୀଙ୍କ ଦେବତା କିମ୍ବତ ଦେଖିବିଶେଷ (ବି) ଶୋମୀ, ରେଶମୀ ।

କୌଣସିତଙ୍କ—ପୁ.ବି. କୁଣସିତଙ୍କ ରୁଷି ର ପୁଣ୍ଯ, ରୁକ୍ଷବେଦାର୍ଥର୍ଗତ ବ୍ରାହ୍ମିଣବିଶେଷ ।

କୌଣସିତଙ୍କ—ପୁ. ବି. (କୁଣସିତଙ୍କ + ରା) ସେ କୋଣସିତଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟବୁନ କରେ ।

କୌଣସିତଙ୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କୁଣସିତଙ୍କ + ରା) ଅଶ୍ରୁମୁକିଙ୍କ ପର୍ବୀ ।

କୌଣସିତଙ୍କେସ୍ତ୍ର—ପୁ. ବି. କୁଣସିତଙ୍କ ରୁଷି ର ସନ୍ତ୍ରାନ ।

କୌଣସିତଙ୍କ—ବି. (କୋଣ + ସି) ରେଶମୀ, (ଲୁଗା) (ବି) ରେଶମବସ୍ତୁ, କୁଣଙ୍କ ବଣିଧର ।

କୌଣସିତୁଳ—ବି. (କୋଣସି + ତୁଳ)

କୌଣସିତୁଳ (ଦେଖ) । [ବସ୍ତୁ] ।

କୌଣସିତୁଳବସ୍ତୁ—ବି. ପାଇଞ୍ଜଦ, ରେଶମୀ

କୌଣସି—ବି. ଉତ୍ତାର ସମୂଳୀୟ ।

କୌଣସିତଙ୍କ—ପୁ. ବି. (କୁଣସିତଙ୍କ + ଅକ) ସେଇ ବଂକୁ କୁଣସିତଙ୍କା ଭଲାରୁ ପେ ଜାଣେ ।

କୌଣସିଲ—କୁ. ବି. ଜଣେ ଖୋଲ ପର୍ବତିକାର ।

କୌଣସି—ଶ୍ର. ବି. ରୁଦ୍ରରସମୂଳୀୟ ।

କୌଣସି—ବି. ମଙ୍ଗଳ, ସମ୍ବଦ, ସୁଖ, ଦେଖତା, କୌଣସି(ଦେଖ) ।

କୌଣସିଲୁ—ପୁ. ବି. ରାମଚନ୍ଦ୍ର ।

କୌଣସି—ପୁ. ବି. କୋଣଲଦେଶୀୟ

ରଜାର (ସୁଦ) ।

କୌଣସିଲ୍ଲା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୋଣଲ ରାଜାଙ୍କ କନ୍ଦ୍ରୀ, ରମରତ୍ନ ମାତା, ପୁରୁଜ ପର୍ବୀ, ସତ୍ତାନଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ।

କୌଣସିଦ—ବି. (କୁଣସିଦ + ଅ) ସେ ସୁଧ ପାଇବା ଜିମନେ, ଟଙ୍କା କରଇ ଦିଏ, ରଣ ସମୂଳୀୟ, ସୁତଶୋର ।

କୌଣସିଦ—କୁ. ବି. (କୁଣସିଦ + ଯ) ଅଳସ୍ଥ, ତନ୍ତ୍ର, ଟଙ୍କା ସୁଧରେ ଲଗାଇବା ।

କୌଣସିମ—କୁ.ବି. (କୁଣସିମ + ଅ) କୁଣସିମା-ଞ୍ଜନ, (ବି) କୁଣସିମ ସମୂଳୀୟ ।

କୌଣସିମୁଧ—ପୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର) କାମଦେବ, କନ୍ଦର୍ପ ।

କୌଣସିମୁହ—ପୁ. ବି. (କୁଣସିମୁହ + ଅ) ବନ କୁଣସିମ, ଏକପ୍ରକାର ଶାକ, (ବି) କୁଣସିମ ରଗଞ୍ଜିତ (ବସ୍ତୁ), (ସ୍ତ୍ରୀ) କୌଣସିମୀ ।

କୌଣସିମୁହଦ—ପୁ. ବି. କଣଶବିଦ ସାଧ-ସଜ୍ଜବିଶେଷ ।

କୌଣସିମୁହଦ—ଦୁ.ବି. କୁଣସିମୁହଦମୁହର ପୁଣ୍ଯ ଦିବାଳକ ମୁହ ।

କୌଣସିମୁହଦ—ବି. (କୁଣସିମୁହ + ଇକ) ଠକ, ବାଜିକର, ବୀନ୍ଦୁଜାଲିକ ।

କୌଣସିମୁହ—କୁ.ବି. (କୁଣସିମୁହ + ଅ) ବିଷ୍ଟୁଙ୍କ ଦୂଦୁରୁର ଭୁଷଣମଣି, ଅଜୁଳ ମୁହୁରୁ-ବିଶେଷ, ସୋରିଷ ତେଲ ।

କୌଣସିମଣି—ବି. କୌଣସିମ (ଦେଖ) ।

କୌଣସିମଲଙ୍ଘକ—ପୁ.ବି. (କୁ.ଗ୍ର) ବିଷ୍ଟୁ ।

କୌଣସିମଲଙ୍ଘଣ—ପୁ.ବି. (କୁ.ଗ୍ର) ବିଷ୍ଟୁ ।

କୌଣସିମଲକ୍ଷଣ—ପୁ. ବି. (ବ.ଗ୍ର) ବିଷ୍ଟୁ ।

କୌଣସିମପୁର—କୁ.ବି. ଶିଳ୍ପୀଲିପି ବିଷ୍ଟୁତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ନଗର ।

କୌଣସି—କୁ.ବି. (କୁଣସି + ଅ) କୁଣସିତା-ଶୀର ଧର୍ମ, ମନ ଶୀରବାର ଅବସ୍ଥା ।

କୌଣସିଲୁପୁ—କୁ.ବି. —ପୁ. ବି. କୋହଳ ପ୍ରକଣ୍ଠିତ ଦେଶାଜା ।

କୌଣସିଲୁ—କଣେ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ବୈଦିକ

ବୈଦ୍ୟାକରଣ ।

କୁଣ୍ଠ—ବି. (କୁ + ଅନ୍ତ) ଯଜ୍ଞ, ପୁରା, ବନ୍ଦୁସ୍ତୁ, ବିଷ୍ଟୁ, ସପ୍ତଷ୍ଠିମଧ୍ୟ ଜଣେ, ବୁଢି, ଶତ୍ରୁଭକ୍ଷେତ୍ରପକଳ, ଆଶାତ୍ମାସ, ପ୍ରକ୍ଷା, ପରମଣ୍ଡ, ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞ, ଅଶ୍ରୁବୁ ଅଭିନାଶ, ପୁରି ପ୍ରଭୁତ କର୍ମମାନ, ଦଶ ବିଶ୍ୱଦେବୀ ମଧ୍ୟ ଜଣେ, ଏ ବ୍ରାହ୍ମାଙ୍କ ମାନସପୁଣ୍ୟ ।

କୁଣ୍ଠକର୍ମ—କୁ.ବି. ଯଗ, ଯଜ୍ଞ ।

କୁଣ୍ଠକୁଣ୍ଠ—ପୁ.ବି. ଜଣେ ରୁଷି ।

କୁଣ୍ଠିତା—ପୁ. ବି. (କୁଣ୍ଠି + ତା) ଶବ-କାରକ, ସେଚନଣୀଳ, ଛୁଟୁବା ଯାହାର ସ୍ଵରକ ।

କ୍ଷୀ—ବି. (କ + ସି) ବ୍ରାହ୍ମାଙ୍କ ହତକାରକ, ଯହିଁରୁ ବ୍ରାହ୍ମାଙ୍କର ହତ ହୁଏ ।

କ୍ଷୀନ୍—ଇଂଲଣ୍ଟର ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି, ବିଜ୍ଞା, ଲେଖକ, ସଜ୍ଜନତକ ଓ ମହୀ, ଇଂଲଣ୍ଟର ଦକ୍ଷପରିନିଧି ।

କ୍ଷୀମୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ପୁଷ୍ଟିରଣୀରେ ଅଳ୍ପ ପାଣି ଆଏ ।

କ୍ଷକତ—ପୁ.କୁ. ବି. (କ + କର + ଅ) ଗ୍ରନ୍ତିଲ ବସ୍ତ, କେତେକବୃକ୍ଷ, କରପଦ, କରତ, ଯୋଗଣାସ୍ତ୍ରାକୁ ସାଧନ, ବାଦ୍ୟ-ସହବିଶେଷ ।

କ୍ଷକତକୁଦ—ପୁ. ବି. (କକତ + କଦ) କେତେକ ଫୁଲ ଓ ଗଛ ।

କ୍ଷକତପଦ—ପୁ. ବି. ସାଗୁଆନ ଗଛ, କେତେକ ଗଛ ଓ ପଦ ।

କ୍ଷକତପାଦ—ପୁ. ବି. ରିଟ୍ରିଫିଟିଟି, କୃଦିନ୍ଦ୍ରିୟ ।

କ୍ଷକତପୁଷ୍ପ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପଠିରେ କରତ-ପରି କଣ୍ଠାଥିବା ମାଛବିଶେଷ, କରମାଳ ।

କ୍ଷକତବ୍ୟକ୍ତାର—ପୁ. ବି. ଗଣିତ ବିଶେଷ, ଯାହାଦ୍ଵାରା କ ଥି ଅନୁସାରେ କରନିଆମଙ୍କର, ବେତନ ହିର-କାନ୍ଦ୍ରାଏ ।

କ୍ଷକ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି କେତେକ । [ବିଶେଷ]

କ୍ଷକଣ—ପୁ. ବି. (କ + କଣ + ଅ) ପଣୀ

କ୍ଷକର—ପୁ.ବି. (କ + କର + ଅ) କଣର ବୃକ୍ଷ, ଶୁତକବିଶେଷ, କରତ, ଗରିବ ଲୋକ, ରୋଗବିଶେଷ ।

କ୍ଷତ୍ର—ପୁ. ବି. (କୁ + ଅନ୍ତ) ଯଜ୍ଞ, ପୁରା, ବନ୍ଦୁସ୍ତୁ, ବିଷ୍ଟୁ, ସପ୍ତଷ୍ଠିମଧ୍ୟ ଜଣେ, ବୁଢି, ଶତ୍ରୁଭକ୍ଷେତ୍ରପକଳ, ଆଶାତ୍ମାସ, ପ୍ରକ୍ଷା, ପରମଣ୍ଡ, ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞ, ଅଶ୍ରୁବୁ ଅଭିନାଶ, ପୁରି ପ୍ରଭୁତ କର୍ମମାନ, ଦଶ ବିଶ୍ୱଦେବୀ ମଧ୍ୟ ଜଣେ, ଏ ବ୍ରାହ୍ମାଙ୍କ ମାନସପୁଣ୍ୟ ।

କ୍ଷତ୍ରକର୍ମ—କୁ.ବି. ଯଗ, ଯଜ୍ଞ ।

କ୍ଷତ୍ରକୁଣ୍ଠ—ପୁ.ବି. ଜଣେ ରୁଷି ।

କରୁଦୋଷନ୍ତର — ସୁ. (କରୁ + ଦୋଷ +
 ନୂହ + କିପ) ପ୍ରାଣୀମା । [ଅସୁର ।
 କରୁଦୁରୁଦୁ-ସୁ. ବ. (କରୁ + ଦୁରୁ + କିପ)
 କରୁଦିକ୍-ସୁ. ବ. (କରୁ + ଦିକ୍ +
 କିପ) ଅସୁର, ନାଟ୍ରିକ, ରାଶି, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ।
 କରୁଧ୍ୱଣୀ — ସୁ. ବ. (କରୁ + ଧ୍ୱଣି +
 ଇନ) ଯେ ଦକ୍ଷରଙ୍ଗ ଧ୍ୱଣି କରିଥିଲେ,
 ଶିବ, (ବିଶ୍ଵ) ସଙ୍କଳନାଶକ, (ସୁଈ) ଧ୍ୱଣିମା ।
 କରୁପଣ୍ଡ — ସୁ. ବ. (ଗତତ) ଅଶ୍ଵ ।
 କରୁପତି — ସୁ. ବ. (ଗତତ) ଯଜ୍ଞେଶ୍ଵର,
 ବିଷ୍ଣୁ ।
 କରୁପା — ସୁ. ବି. (କରୁ + ପା + ଅ)
 ଯଜ୍ଞରକ୍ଷକ, ଯେ ଯଜ୍ଞ ରଖାକରେ ।
 କରୁପୁରୁଷ — ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ବିଷ୍ଣୁ ।
 କରୁପଳ — କ୍ଲୀ.ବି. (ଗତତ) ସର୍ବ ।
 କରୁଭୁଲ—ସୁ. ବ. (କରୁ + ଭୁଲ + କିପ)
 ଦେବତା ।
 କରୁମାନ — ସୁ. ବି. (କରୁ + ମାନ) କରୁ-
 ସ୍ତର, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଯଜ୍ଞର ଅନୁଷ୍ଠାନ
 କରେ ।
 କରୁମୟ — ବି. ଅଧିବିଷ୍ଵାସାସକ, (ବି)
 କରୁବହୁଲ, ବିଷ୍ଣୁ ।
 କରୁରାଇ — ସୁ. ବ. (କରୁ + ରାଇ +
 କିପ) ଅଶ୍ଵମେଧ ଯାଗ । [ଯଜ୍ଞ ।
 କରୁରାଜ — ସୁ. ବ. (ଗତତ) ରାଜସୂର୍ୟ
 କରୁରିଷ୍ଟୀ — ସୁ. ବି. ଯେ ଅପରାତାରୁ
 ଧନ ଆଣି ଯଜ୍ଞପଳ ଚିକିତ୍ସା କରେ ।
 କରୁବିଦ୍ - ସୁ. ବି. (କରୁ + ବିଦ୍ + କିପ)
 ଯେ ଯଜ୍ଞ କର୍ମ ଜାଣେ । [ଯଜ୍ଞ ।
 କରୁତ୍ରିମ — ସୁ. ବ. (ଗତତ) ରାଜସୂର୍ୟ ।
 କରୁମୟ — ସୁ. ବି. (କରୁ + ମଧ୍ୟ + ଅ)
 ଶୀଘ୍ର ଗମନ ପ୍ରକ୍ରିତିବ୍ୟାଗ ପ୍ରଣଶେତ ।
 କଥକେଶିକ — ବ. (କଥ + କେଶ +
 ଇକ) ବିଦର୍ଭ ଦେଶ ।
 କଥନ — କ୍ଲୀ.ବ. (କଥ + ଶା.ଅନ) ମାରଣ,
 ଛେଦନ, ହନନ, (ସୁଅ) ଦାନବବିଶେଷ ।
 କଥନକ — ସୁ. ବ. (କଥନ + କ) ବିଷ୍ଣୁ,
 ଓଟ, (କ୍ଲୀ) ଶୈତାନଗୁରୁ, କୃଷ୍ଣଗୁରୁ ।
 କନ୍ଦ — ସୁ. ବ. (କନ୍ଦ + ଅ) ବନନ,
 ହେଷାରବ, ଚିକାର ।

କନ୍ଦଳ—ବ.(କନ୍ଦ + ଶା.ଅନ)କାନ୍ଦବା,
 ରେଦନ, ଆହ୍ଲାନ, ଶିଶୁତ୍, ପରଷର
 ବଳକଣ୍ଠିପାଇଁ ଜଳ ଜଳ, ଆହ୍ଲାନନ ।
 କନ୍ଦଳପରସ୍ତ—ବି. (କ.ଶ.)ଅତ୍ୟକ୍ରମ
 ରେଦନକାନ୍ଦ, ରେହୁଦ୍ୟମାନ ।
 କନ୍ଦମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବିଢ଼ାଳୀ ।
 କନ୍ଦମୁ—ସୁଂ. ବ. ପର୍ଜନ୍ୟ, ମେଘ ।
 କନ୍ଦମ୍ବ—କୁରୀ.ବ.ଯେ ଶବ୍ଦ କରେ, ଦ୍ୟାବା
 ପୃଥିବୀ, ଭୁଲେକ ଓ ଅନ୍ତଶ୍ରମ ଲୋକ ।
 କନ୍ଦମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଆକାଶ ଓ ପୃଥିବୀ ।
 କନ୍ଦତ—ବ. (କନ୍ଦ + ତ)କନ୍ଦନ, କାନ୍ଦବା
 (କିଂ) କାନ୍ଦୁଥିବା, ତାକୁଥିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ))
 କନ୍ଦତା ।
 କମ—ସୁଂ. ବ. (କମ + ଶା.ଅ)ଆକମଣ,
 ଅନୁସରଣ, ଅତିମମ, ବିକମ, ଅନୁକମ,
 ପ୍ରୟେସ୍ବ, ପ୍ରଶାଳୀ, ପକତ, ସକଳ,
 ଅବିକ୍ରେଦ, ପାଦବିଶେଷ, ବ୍ୟବହାର,
 ଗତି, ପ୍ରକାର, ଘତ, ନିୟମ କରିବା,
 ଘଟନା, ରଚନା ସ୍ତ୍ରୀଳୀ, ଆରମ୍ଭବୈଦ୍ୟ,
 ବିଧ୍ୟ, ଚେଷ୍ଟା, ଉଦ୍‌ଦ୍ୟମ, ବିଷ୍ଣୁ ଜ୍ଞାନମ,
 ହୃଦ୍ୟ, ପୁରୁଷର ଭାବରେ ଅବସ୍ଥାନ ।
 କମକ—ବ. (କମ + ଅକ) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ
 ଧାରାବାହକ ଅନ୍ୟନ କରେ, (କିଂ)
 କମଙ୍ଗ, ଧାରାବାହକ, ନିୟମିତ ଗତି
 କରୁଥିବା ।
 କମଙ୍ଗତ—ସୁଂ. ବ. ଜଣେ ରଜା ।
 କମଙ୍ଗଟ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. ବେଦପାଠର ପ୍ରକାର
 ଶିଖେସ । [ବନ୍ଦଗମନ]
 କମଙ୍ଗଣ—ବ. (କେଣାଶ୍ଵର)ଗ୍ରହର କମିକ
 କମଣ—ବ. (କମ + ଅନ) ପାଦକ୍ଷେପ,
 ଚରଣ, ଯତୁବଶୀୟ ଜଣେ ରଜା ।
 କମଣୀୟ—ବି. ଆକମଣସ୍ୟାର୍ଥ ।
 କମତଳ—ଅବ୍ୟ. କମଣା(ଦେଖ) ।
 କମତଣ୍ଠକ—ସୁଂ. ବ. ବେତ ପଠର
 ପ୍ରକାରବିଶେଷ ।
 କମପାରିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଏକଶଣ୍ଠ ତତ୍ତ୍ଵ,
 ବୈଷ୍ଣବ ଗ୍ରନ୍ଥବିଶେଷ ।
 କମପାଶର—ସୁଂ.ବ.ପର୍ବତପୁରା ଦ୍ୟାବା
 ରଶ ସ୍ତ୍ରୀଶରା ପଣ୍ଡିତ ।

କମଳମୁ—ବିଂ. (କମ + ଲମ୍) ଛାଲୁ,
 ଗଢ଼ାଣିଆ, (ସ୍ଥି) କମଳମୁ ।
 କମପଦ—ପୁଂ. ବି. ବେଦପାଠର ପ୍ରକାର-
 ବିଶେଷ । [ପରଶର ।]
 କମପର୍ଯ୍ୟାୟ—ବିଂ. ପର୍ଯ୍ୟାୟକମେ,
 କମପାଠ—ବି. ପୃଷ୍ଠକର ପୁନରୁ ଶେଷ
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧାରାବାହିକ ପଠନ; ବେଦ
 ପଠନର ଶୀତ ବିଶେଷ ।
 କମପୁରୁକ—ପୁଂ. ବି. (କମ + ପୁ + ରୁକ
 + ଅକ) ବକରୁଷ, ଅଗ୍ରତ୍ତିଗଛ ।
 କମପ୍ରାୟ—ବିଂ. (ଶତର) କମାରତ,
 ଧାରାବାହିକ, ପୌତ୍ରକ ।
 କମବଜମାନ—ବିଂ. (ଶତର) କମଶେବରଙ୍ଗ
 ଶାଲ, (ସ୍ଥି) କମବଜ ମାଳା [ନୁଦି ।]
 କମଦିକ ଶ—ବି. (କମ + ଦିକାଶ) କମୋ-
 କମଭଙ୍ଗ—ପୁଂ. ବି. (ଶତର) କମ୍ପମଭଙ୍ଗ,
 କିଣ୍ଠିଲା, ଅନୁଭମ ବା ପର୍ଯ୍ୟାୟର
 ବ୍ୟକ୍ତିକମ ।
 କମମାଣ—ଶ୍ର. ବିଂ. (କମ + କ. ଆନ)
 ଉତ୍ତରତଃ ଭ୍ରମଶୋଲ, ଉତ୍ତରତଃ
 ଭ୍ରମଜୀବ, (ସ୍ଥି) କମମାଣ ।
 କମଘୋର—ପୁଂ. ବି. (ଶତର) କମ-
 ସମ୍ବନ୍ଧ ।
 କମରଜ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବି. କାଣୀର ରଜ୍ୟର
 ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ।
 କମଶେ—ଅବୀ. କମେ କମେ, ଗୋଟି
 ଗୋଟି କର, ଧୀରେ ଧୀରେ, ଅନୁଭମେ,
 ହାରିଲେ ହାରିଲେ । [ଦେଖ ।]
 କମଶେର, କମଶେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. କମଶେ
 କମଶ୍ଵର—କ୍ଲୀ. ବି. କମ. ନୁସାରେ ବେଦ-
 ପାଠ କରିବାର ଶାସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
 କମସରତ—ବି. ଅନୁଷ୍ଠାନିକନିଷ୍ଠପକ
 ତନ୍ମୁଦିନିଷ୍ଠ ।
 କମସ୍ତୁଳ—ବିଂ. (ଶତର) କମରେ ସରୁ ।
 କମରତ—ଶ୍ର. ବିଂ. ପିତୃଭାଗମ କମେ
 ପ୍ରାପ୍ତ, ପୌତ୍ରକ, କମେ କମେ ଆଗତ,
 (ଗ୍ର. ଶ୍ର. ବିଂ.) ପୁନର୍ବୁନ୍ଦେ, ସବଦା ।
 କମାଦିତ୍ୟ—ପୁଂ. ବି. ଗୁପ୍ତରଜ ହିନ୍ଦି-
 ଗୁପ୍ତକର ଅନ୍ୟନାମ ।

କମାଧ୍ୟପୁନ—କୁଁ. ବ. ଧାରବାହିକରୁପେ
ପଠନ ।

କମାନୁସାରକତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତର) ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଜ୍ଞାନକଳିକା ବୃତ୍ତି, ଯେଉଁଶକ୍ତି-
ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଜ୍ଞାନ ଜନ୍ମେ ।

କମାନୁୟାୟୀ—ବି. (ଗତର) ଅନୁକରଣ
ବା ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଅନୁଗାମୀ, ଧାରବାହିକ,
ଆବିଷ୍ଳେଷା, ଅବିଶ୍ଵାସ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମାନୁ-
ୟାୟୀମା ।

କମାନୁସାର—ପୁ. ବି. କମର ଅନୁଯରଣ,
ଧାରବାହିକ ବନୋବସ୍ତୁ ।

କମାନୁସାରୀ—ପୁ. ବି. (କମ + ଅନୁ-
ସାରନ) ଧାରବାହିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ସାରଣୀ ।

କମାନୁସାରେ—ଗ୍ରା. କି. ବି. (କ.ବ୍ର.)
ପର୍ଯ୍ୟାୟକମେ ।

କମାନୁୟ—ପୁ. ବି. (ଗତର) ଯଥାକମେ,
ଧାରବାହିକରୁପେ, ଗୋଟିଏ ପରେ
ଗୋଟିଏ ହେବା, (ବି) ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ-
ଠାରୁ ଧାରବାହିକରୁପେ ଜନ୍ମଆୟୁଥବା,
ଉଦ୍‌ବ୍ୟାଧିକାଶରୁପେ ପ୍ରାସ୍ତ ।

କମାୟୁକ—ବି. (ଗତର) ପୁରୁଷ
ପରମ୍ପରା କମେ ଆଗତ, ପରପର
ଆଗମନଶୀଳ ।

କମି—ଦୁ. ବି. (କମ + ଇ) କୃମିପୋକ,
ଲାଙ୍ଘବିଶେଷ ।

କମିକ—ନ୍ତି. ବି. (କମ + ଇକ) ଧାର-
ବାହିକ, କମାଗତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମିଙ୍ଗ ।

କମିକଣ୍ଠ—କୁଁ. ବି. ବିଡ଼ଙ୍ଗ ।
କମିଗୁ—କୁଁ. ବି. (କମ + ହନ + ଅ)
ବିଡ଼ଙ୍ଗ, (ବି) କୃମିନାଶକ ।

କମିଜ—କୁଁ. ବି. (କମି + ଜନ + ଅ)
ଅଗୁରୁ ଚନନ । [ଲଖ ।

କମିଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କମିଜ + ଆ) ଲାପା,
କମିତା—ପୁ. ବି. (କମ + ଜୁବ) ପାଦ-
ବିଶେଷକାଶ ।

କମିଶ୍ୟ—ପୁ. ବି. (ଗତର) ବିଡ଼ଙ୍ଗ ।
କମୀ—ବି. କୃମି ରେଗ, ଲାଙ୍ଘବିଶେଷ ।

କମୁ—ପୁ. ବି. (କମ + ଇ) ଗୁଆଗଛ,
ଗୁଆ ।

କମୁକ—ପୁ. ବି. (କମ + ଇକ) ବ୍ରାହ୍ମ-
ଦାରୁ, କପାଗଛର ମଞ୍ଜ, ଗୁଆ, ନାଗର
ମୁଆ, ଲେଧୁକ୍ଷ ।

କମୁକଳ—କୁଁ. ବି. ଗୁଆ, ସୁପାର ।
କମୁଙ୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କମୁକ + ଇ) ଗୁଆ,
ପୁଗବୁଷ ।

କମେ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କମଣଃ (ଦେଖ) ।

କମେକମେ—ଗ୍ରା. କି. କି. ଧୀରେଧୀରେ,
ପରପର, କମଣଃ, କିମୁର ବ୍ୟାପ୍କରଣ
ବିଶେଷଣ ।

କମେତର—ବି. ବେଦପାଠର କମ-
ଠାରିନ୍ଦ, ଯାହା ଧାରବାହିକ ନୁହେ ।

କମେଲ—ପୁ. ବି. (କମ + ଏଲ + ଅ)
ଓଟ, ଉପ୍ତ । [ଓଟ, ଉପ୍ତ ।

କମେଲକ—ପୁ. ବି. (କମ + ଏଲ + କ)
କମୋଡା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କମ + ଉଡା) ବଡ଼
ଉର୍ଣୀମ. ନଙ୍କ ବିବାହପରେ ବିବାହତା
(ସାନ ଉର୍ଣୀ) ।

କମୋଡ଼ବେଗ—ପୁ. ବି. ବୃଷ, ବଳଦ ।

କମୋଦୁତ—ବି. (ଗତର) କମଣଃ ଉଚ୍ଚ,
କମଦୁଷ ଉଦ୍ଦୂତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କମୋଦୁତା ।

କମ୍ବ—ବି. (କମ + ବ) ଚକିଷ୍ଟି ହେବ
ଯୋଗ୍ୟ ।

କମ୍ବ—ପୁ. ବି. (କି + ଭ. ଅ) କଣିବା,
କଣାମୂଳ, ଜରସମନ ।

କମ୍ବକଣ୍ଠ—ପୁ. ବି. ଯେ ପୁଲ ଦେଇ
ବୁଝୁ ଗୁହଣ କରେ, ଦେତା ।

କମ୍ବଣ—କୁଁ. ବି. (କି + ଭ. ଅନ) କଣିବା
କାର୍ଯ୍ୟ, କଣା । { ପଣ୍ଡଦ୍ରବ୍ୟ ।

କମ୍ବଣିକ—ବ. କଣାହେବାଯୋଗ୍ୟ ବୁଝୁ ।
କମ୍ବଣ୍ୟ—ନ୍ତି. ବି. (କମ୍ବ + ଅନ୍ୟ) ଯାହାକଣାହେବାଯୋଗ୍ୟ ।

କମ୍ବଜୁମ—ପୁ. ବି. ଦେତା ଓ ବିଦେ-
ତାର କମ୍ବମବିଶେଷ ।

କମ୍ବଭେଗ—ଶା. ବି. ସମ୍ପର୍କ କରି
ଥିବା ହେବୁ ବେଳକରଣ ।

କମ୍ବଲେଖ୍—ବି. ବିକମ୍ବପଦ, କବାନ ।

କମ୍ବବିତ୍ୟ—ପୁ. ବି. କଣାବିକା, ବାଣିଜ୍ୟ
ବ୍ୟବସାୟ, ଖର୍ବିକି ।

କମ୍ବବିତ୍ୟିକ—ପୁ. ବି. ବଣିକ, ମହା-
ଜନ, ବେପାଶ, ବ୍ୟବସାୟ ।

କମ୍ବବିତ୍ୟ—ପୁ. ବି. ଯେ କଣେ ଓ
ବିଳେ, ବେପାଶ ।

କମ୍ବଶିର୍ଷ—କୁଁ. ବି. ହଙ୍ଗ ଲ ।

କମ୍ବସଦ—ପୁ. ବି. ଛାଗଲ, ଛେଳ ।

କମ୍ବାଶେଷ—ପୁ. ବି. ଯେଉଁ ଛାନରେ
କଣାବିକା ନିମନ୍ତେ ବହୁଲେକ ରୁଣ୍ଡ
ହାନ୍ତି ।

କମ୍ବକ—ପୁ. ବି. ଖରତଦାର, ବଣିକ,
କଣିବାଲେକ, ବେପାଶ, (ବି) ଦେତା,
ଯେ କଣେ । [ଦେତା ।

କମ୍ବୀ—ପୁ. ବି. ଯେ କଣେ, ଖରତଦାର,
କମ୍ବ୍ୟ—ନ୍ତି. ବି. (କି + ମୀଯ) ହାଟ-
ପ୍ରକ୍ରିତରେ କଣିବା ନିମନ୍ତେ, ପକା-
ହୋଇଥିବା (ପଣ୍ଡଦ୍ରବ୍ୟ), ବିକ୍ଷୟାର୍ଥ
ସ୍ଥାପିତ, କଣିବାର ଉପରୁକ୍ତ, କଣିବା
ଯୋଗ୍ୟ । [କରେ ।

କବଣ—ନ୍ତି. ବି. ପୁଲକାରକ, ଯେ ପ୍ରବ
କବଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. (କୁ + କଷ୍ଟ) ମାଂସାଣୀ,
କବଣାଦ, ଯେ ମାଂସ ଉଷ୍ଣଶ କରେ ।

କବଣ—କୁଁ. ବି. ମାଂସ, କଞ୍ଚାମାଂସ ।

କବଣାତନ—ପୁ. ବି. (କ.ବ୍ର.) ମୁଗ, ହରିଶ ।

କବଣକୁର—ପୁ. ବି. (କବଣ + ଭକ୍ତ +
କିପ) ରାଷ୍ଟ୍ର, ମାଂସାଣୀ ଜନ୍ମ, (ବି)
ମାସଭୋଲ. ମାଂସାଣୀ ।

କବଣତ(ତ)—ବି. (କବଣ + ଅତ +
କିପ) ମାଂସାଣୀ, ମାଂସଭୋଲ, (ବି) ରାଷ୍ଟ୍ର
ମାସଶୀ ଜନ୍ମ, ମୁତ ଶରସରକୁ ଯେଉଁ
ଅନ୍ତରେ ଦରଧ କରୁଯାଏ ।

କବଣାଦ—ବି. (କବଣ + ଅଦ + କ.ଅ)
ମାଂସଶୀ, (ବି) ରାଷ୍ଟ୍ର, ସିଂହ, ଶୋନ-
ପଣୀ, ଶବରଷକ, ଅନ୍ତି, ଚତାନଳ,
ମାଂସାଣୀ ଜନ୍ମ । [ବିଶେଷ ।

କବଣାତରସ—ବୈଦ୍ୟାକୋତ୍ତ ଭାବିତ୍ୟ ।

କଣ—ଯା. ବି. ପ୍ରକ୍ରିତିତ୍ତ ପର ଯୋଡ଼ା
ଯାଇଥିବା କାଠ, ମକକମାରେ ଅପର
ପରମ ଓ କଲଙ୍ଗକୁର୍ବାସ ସାର୍ପାର କେବ ।

ଦଶିତ—ବିଂ. (କୃଷି + ଶିର + ମୀ.ତ) ଶିଷ୍ଟ ।

ଦଶିମା—ମୁଂ.ବି.(କୃଷି + ରମନ) ଶିରତା, କୃଷତା, କର୍ଣ୍ଣ ।

ଦଶିଷ୍ଟ—ସି.ବିଂ.(କୃଷି + ଲକ୍ଷ୍ମୀ) ଅତିଶୟକ କୃଷି ବା ଶିର, ଶିରତମ ।

ଦଶିଯୁ—ମୁଂ.ବି.(କୃଷି + ଯୁଧ) ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଶିର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଦଶିଯୁସୀ ।

ଦଶ୍ଵବ୍ୟ—ବିଂ.କର୍ଷ ବା ଆତିମରଣ ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହାର କର୍ଷଣ କରୁଥିବ ।

ଦା—ଶି. ବିଂ. ଅତିକମକାଶ ।

ଦାକଚିକ—ମୁଂ. ବି. (ଦକଚ + ଚିକ) କରନ୍ତି, କରିଥା ।

ଦାଥ—ମୁଂ. ବି. (କଥ + କ.ଅ) ହତ୍ୟା, ମାରଣ, ଦକ୍ଷିଣାପେଶ୍ୱର, ବାହୁଦା, ରମେଶ୍ନାପତି ଗୋଟିଏ ବାନର, ନାରୀବିଶେଷ ।

ଦାନ୍ତ—ମୁଂ.ବିଂ.(ଦମ + ତ) ପଦଦଳତ, ଅତିକାନ୍ତ, ବ୍ୟାସ୍ତ, (ବି) ପାତ୍ରଶିର, ମମନ, ଅଶ୍ଵ, ଅତିକମଣ, କନ୍ଦୁଙ୍କର କୌଣସି ପରକୁ ସତମଣ, (ପ୍ରା.ବି) ଏକକଢ଼ାର ତନ ଭଗରୁ ଏକଭାଗ ।

ଦାନ୍ତଦର୍ଶୀ—ମୁଂ. ବିଂ. (ଦାନ୍ତ + ଦୁରି + ଜନ) ଯେ ଭୁତ, ଭବିଷ୍ୟତ, ଅପାତ ଓ ସୁଷ୍ମ୍ଭ ପରାର୍ଥ ଦେଖିପାରେ ।

ଦାନ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(ଦମ + ତ + ଆ) ବୁଦ୍ଧା ।

ଦାନ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(ଦମ + ଭା.ତି) ପାଦବିଶେଷ, ଅତିକମଣ, ପାତ୍ରଶିର, ସୁର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଅୟୁନବୁଦ୍ଧର ବାଙ୍ମ, ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଅୟୁନ ବୁଦ୍ଧ, ଗନ୍ଧ, ଗମନ, ଗହର ଅୟୁନ ରେଖା, ନକ୍ଷତ୍ର ଗନ୍ଧ, ରାଶି କନ୍ଦର ମଧ୍ୟରେଖା, ବିଷ୍ଣୁବରେଖାଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରରେ କ୍ରମବତ କଳିତ ବୁଦ୍ଧର ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ଅୟୁନକୁ ସର୍ବ କରଥିବା ଅନ୍ତର,(ପ୍ରା.ବି) ଦାନ୍ତ, ଏକକଢ଼ାର ତନ ଭଗରୁ ଏକଭାଗ ।

ଦାନ୍ତିକଷ—ବି. ଦାନ୍ତିବୁଦ୍ଧ(ଦେଖ) ।

ଦାନ୍ତିମେହ—କ୍ଲୀ. ବି. ଦାନ୍ତ ଲାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଅଞ୍ଜିତ ମେହ ।

ଦାନ୍ତିକଥା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ଦାନ୍ତିବୁଦ୍ଧ ଷେଷପ୍ରିତ ଅପକ୍ଷେବର ଅବସ୍ଥାବଦିଶେଷ ।

ଦାନ୍ତିପାତ—ମୁଂ. ବି. (ଦାନ୍ତି + ପାତ) ଦିଷ୍ଟବରେଖା ଓ ଅୟୁନ ମଣ୍ଡଳ ସମୟବିନ୍ଦନ ।

ଦାନ୍ତିପାତଗତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦାନ୍ତିପାତର ଚଳାଚଳ, ଏକ ସ୍ତାନଠାରୁ ଅନ୍ୟପ୍ରାନ୍ତରୁ ଚଳିବା ।

ଦାନ୍ତିପାତବିନ୍ଦୁ—ମୁଂ.ବି. (କ.ଖା) ଦାନ୍ତି-ପାତ ଜାତ ବିନ୍ଦୁ ଦାନ୍ତିପାତରୁ ଯେଉଁ ବିନ୍ଦୁଦୟ ଉପରି ହୁଏ ।

ଦାନ୍ତିବଳୟ—ମୁଂ.ବି.(ତତ୍ତ୍ଵ) ଦାନ୍ତିବୁଦ୍ଧ ଦାନ୍ତିବୁଦ୍ଧ—କ୍ଲୀ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଯେଉଁ କଳିତ ବୁଦ୍ଧରେଖା ଭୁମଣ୍ଡଳକୁ ବେଶ୍ଟନ କରି ବିଷ୍ଣୁବରେଖାର ମଧ୍ୟରେ ଦିଯୀଏକ ଘବେ କରିଟ ଓ ମକର ଦାନ୍ତିର ସହିତ ସଲମ୍ବ ହୋଇଥିବ ।

ଦାନ୍ତିମଣ୍ଡଳ—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଦାନ୍ତିବୁଦ୍ଧ (ଦେଖ) ।

ଦାନ୍ତିସ୍ଵର—କ୍ଲୀ. ବି. ସୂତାପର ଦାନ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧ ଯେ ଗବିଶେଷ ।

ଦାନ୍ତୁ—ମୁଂ.ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(ଦମ + କ.ରୁ) ପାତ୍ର ।

ଦାମିକ—ଶା. ବିଂ. ସମିକ (ଦେଖ) ।

ଦାମ୍ବି—ମୁଂ. ବି. (ଦି + କ.ଅକ) ଯେ କିଶେ, ଶରଦକାର, ବେପାଶ, ବଣିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଦାମ୍ବିକା । [ଦେଖ] ।

ଦାମ୍ବିକ—ମୁଂ.ବି.(ଦି + କ.ଇକ) ଦାମ୍ବିକ

ଦାବଶ୍ଵର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅତିକମକାରଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଦାବା—ମୁଂ. ବି. ଅତିକମକାଶ ।

ଦାମ୍ବି—କ୍ଲୀ. ବି. ଦାମ୍ବିକରେଖାଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରରେ କ୍ରମବତ କଳିତ ବୁଦ୍ଧର ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ଅୟୁନକୁ ସର୍ବ କରଥିବା ଅନ୍ତର,(ପ୍ରା.ବି) ଦାନ୍ତ, ଏକକଢ଼ାର ତନ ଭଗରୁ ଏକଭାଗ ।

ଦାମ୍ବିକରେଖା—କ୍ଲୀ. ବି. ଦାମ୍ବିକରେଖାଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରରେ କ୍ରମବତ କଳିତ ବୁଦ୍ଧର ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ଅୟୁନକୁ ସର୍ବ କରଥିବା ଅନ୍ତର,(ପ୍ରା.ବି) ଦାନ୍ତ, ଏକକଢ଼ାର ତନ ଭଗରୁ ଏକଭାଗ ।

ଦାମ୍ବିକରେଖା—କ୍ଲୀ. ବି. ଦାମ୍ବିକରେଖାଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରରେ କ୍ରମବତ କଳିତ ବୁଦ୍ଧର ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ଅୟୁନକୁ ସର୍ବ କରଥିବା ଅନ୍ତର,(ପ୍ରା.ବି) ଦାନ୍ତ, ଏକକଢ଼ାର ତନ ଭଗରୁ ଏକଭାଗ ।

ଦାମ୍ବିକରେଖା—କ୍ଲୀ. ବି. ଦାମ୍ବିକରେଖାଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରରେ କ୍ରମବତ କଳିତ ବୁଦ୍ଧର ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ଅୟୁନକୁ ସର୍ବ କରଥିବା ଅନ୍ତର,(ପ୍ରା.ବି) ଦାନ୍ତ, ଏକକଢ଼ାର ତନ ଭଗରୁ ଏକଭାଗ ।

ଦାମ୍ବିକରେଖା—କ୍ଲୀ. ବି. ଦାମ୍ବିକରେଖାଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରରେ କ୍ରମବତ କଳିତ ବୁଦ୍ଧର ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ଅୟୁନକୁ ସର୍ବ କରଥିବା ଅନ୍ତର,(ପ୍ରା.ବି) ଦାନ୍ତ, ଏକକଢ଼ାର ତନ ଭଗରୁ ଏକଭାଗ ।

କ୍ଲିମ୍ବ—ମୁଂ. ବି. ବିତଙ୍କ,(ବି)କ୍ଲିମ୍ବ ନାଶକ ଭ୍ରମିଷବିଶେଷ ।

କ୍ଲିମ୍ବରସ—ବୈଦ୍ୟକୋତ୍ତ୍ରଭ୍ରମିଷବିଶେଷ ।

କ୍ଲିମ୍ବୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସୋମରଜୀ ।

କ୍ଲିମିଜ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅଗ୍ରରୁ, ଚନ୍ଦନ ।

କ୍ଲିମିଶ୍ଵ—ମୁଂ. ବି. ପାଲିତା ମନ୍ଦାର ।

କ୍ଲିମିଶ୍ଵେ—ମୁଂ.ବି.(କ.ଖା) ଉଚ୍ଚକୁଞ୍ଜ, ବଳୀକ, ପ୍ରୁପ ।

କ୍ଲିମିହର—ମୁଂ. ବି. ବିତଙ୍କ ।

କ୍ଲିମିହା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲକ୍ଷା, ଲକ୍ଷ ।

କ୍ଲିସ୍—ମୁଂ. ବି.(କୁ+ଆ) ମେଷବରି ।

କ୍ଲିସମାଶ—ମୁଂ.ବି.(କୁ+ମୀ.ଆନ)ମାହା କରାହେଇଥାପୁ, ସମାଧାମାନ, ଅନୁ-ଶ୍ରୀସମାନ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କ୍ଲିସମାଶ ।

କ୍ଲିସ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କୁ+ଆ+ଆ) କରଣ, କରିବା, ବେଦିକ କର୍ମ, ଚର୍ବିଧାନାଦ ସମ୍ବାଦ, ଚେଷ୍ଟା, ସହାୟୀ, ପୁଣ୍ୟ, ଅନୁସ୍ଥାନ, ପରିଶ୍ରମ, ଧାରୁର ଅର୍ଥ, ଧାରୁର ଅର୍ଥବାଚକ ପଦ, କ୍ଲିସ୍ତାବାଚକ ବିଶେଷ, ଗନ୍ଧ, ଉଦେଶ୍ୟ, ସାଧନାର୍ଥ ଚେଷ୍ଟା, ବେଦବିତ୍ତିତ ପ୍ରାୟୁକ୍ତି ହେବୁମ-ଆଦି, ପ୍ରତିକାର, ଉପରୁର, ଚକିଷା, ଗଲ, ଅନ୍ତେଷ୍ଟିତିକ୍ଷା, ଶ୍ରାବତର୍ପାଦାଦି, ଉପାସ୍ତ୍ରପ୍ରୟୋଗ, ସୁଳା, ସନ୍ତୁ, ଉତ୍ତରାର, ଅଭ୍ୟାସ, ଶିକ୍ଷା, କର୍ତ୍ତ୍ବ୍ୟକର୍ମ, (ପୁଣି) ଧର୍ମଧକରଣରେ ସାଷ ବା ମାଣ୍ଣୁଆଦି ଦ୍ୱାରା ବିରୁଦ୍ଧ ।

କ୍ଲିସ୍ତାକର୍ମ—ମୁଂ.ବି.(ତତ୍ତ୍ଵ)କିମ୍ବାକରିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଯେ କ୍ଲିସ୍ତା ସମାଧାନ କରେ, କାର୍ଯ୍ୟ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଲୋକ ।

କ୍ଲିସ୍ତାକର୍ମ—ବି.(କିମ୍ବା+କର୍ମ)ବେଦକରିକର୍ମ ଓ ପୁଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାଧାନ ।

କ୍ଲିସ୍ତାକଳାପ—କିମ୍ବାସମୂହ, ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ବେଦ ବିହୁ ଅନୁସ୍ଥାନ ସକଳ ।

କ୍ଲିସ୍ତାକଳ—ମୁଂ.ବି.ଚକିତ୍ତାର କିମ୍ବା ।

କ୍ଲିସ୍ତାକଣ୍ଟ—ବି. (କ.ଖା) କ୍ଲିସ୍ତାକଳାପ କାର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷ, କ୍ଲିସ୍ତା ବିଷୟକ ଶାସ୍ତ୍ର ପରିଚ୍ଛେଦ ।

କିମ୍ବାକାର—ସୁଂ. ବି. (କିମ୍ବା + କାର) ନୂତନଶବ୍ଦ, (ବିଂ) କର୍ମକାରକ, କାର୍ମିକ ଶବ୍ଦ
କିମ୍ବାକୁଣଳ—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) କାର୍ମିକ-ଦଷ୍ଟ, କାର୍ମିକପୁଣ୍ୟ, (ସ୍ଥି) କିମ୍ବାକୁଣଳା ।
କିମ୍ବାଜ—କୁଣୀ. ବି. ପ୍ରଧାନ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଅଂଶୀଭୂତ ଅନୁଷ୍ଠାନ, କରିଦିଯୁବାଦିତ ଯେଉଁ ଯତ୍ତ ଉଚ୍ଛବିଲାଗ, ସିତାରପୁରୁଷ ଯେଉଁ ଯତ୍ତ ହାତଦ୍ୱାରା ବଜାଯାଏ ।
କିମ୍ବାତନ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) କର୍ମିଖ-କାଶ, ଯାହାର କଞ୍ଚିବ୍ୟ କର୍ମ ଶେଷ ହୋଇନାହିଁ, (ବି) ଗଣ୍ଡିଏ ବୌକରିବା ।
କିମ୍ବାଦ୍ଵିତୀ—ସୁଂ. ବି. (କିମ୍ବା + ଦ୍ଵିତୀ + କାରନ) (ସୁଂ, ତି) ଯେଉଁ ସାରୀ ସପକ୍ଷର ସ୍ଵାର୍ଥବିବୁଦ୍ଧରେ ସାଥ ଦିବ, କର୍ମଦ୍ୱୟା, ସେ କର୍ମକାଣ୍ଡ ଦେଖ କରେ, (ସ୍ଥି) କିମ୍ବାଦ୍ଵେଷିଣୀ ।
କିମ୍ବାନିକେଣ ବି. (ସୁଂ, ତି) ପ୍ରମାଣ ।
କିମ୍ବାଜ—ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) କର୍ମର ଦୋଷ-ଗୁଣ ବିଚୁରରେ ଅସମର୍ଥ, ଅତ୍ୟନ୍ତ କିମ୍ବାସ୍ତ୍ର ନିବନ୍ଧନ ଦୋଷଗୁଣ ବିଚୁରରେ ଅଶକ୍ତ ।
କିମ୍ବାନ୍ତି—ବି. (ଗତତ୍ତ୍ଵ) ବେଦ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ କର୍ମକାଶ, (ବ୍ୟାକରଣ) କିମ୍ବାଦ୍ୱାରା ସମ୍ପର୍କିତ (ବାକ୍ୟ) ।
କିମ୍ବାପଟ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) ପ୍ରମାଣ, ଜ୍ଞାନ, କାର୍ମିଦର୍ଶକ ।
କିମ୍ବାପଥ—କୁଣୀ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଚକିତ୍ସା ।
କିମ୍ବାପଦ—ବି. (ବ୍ୟାକରଣ) ଧାରୁର ଅର୍ଥପଦ, ଯଥା — ଯିବା, ଶାରବା, ଲତ୍ୟବି ।
କିମ୍ବାପର—ସୁଂ. ବି. (ବିଂ) ଯେଉଁ ବାଣୀ ସବଦା କର୍ମନୁଷ୍ଠାନ କରେ, କଞ୍ଚିବ୍ୟପରିଷ୍ଵର, କଞ୍ଚିବ୍ୟକଷ୍ଟ; (ସ୍ଥି) କିମ୍ବାପର ।
କିମ୍ବାପାଦ—ବି. (ସୁଂ, ତି) ବାଦା ବାଦର କରିବା ମନଦମାର କୁଣ୍ୟ ପାଦ, ଦାମ ପ୍ରମାଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦେଖିବା ପ୍ରମାଣ ।
କିମ୍ବାଫଳ—କୁଣୀ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) କର୍ମଫଳ, ଯଞ୍ଚଦ ହେଉ ପୁଣ୍ୟ ଓ ପାପ ।

କିମ୍ବାଭ୍ୟାକୁଣ୍ଡି—ଶ୍ରୀ ବି. ବାରମ୍ବାର ଏକ କାର୍ମ କରିବା ।
କିମ୍ବାଯୋଗ—ସୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଦେବତା ଆରଧନ, ବାର୍ମିନୁଷ୍ଠାନ, ଦେବମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ପ୍ରତ୍ୟେ ପୁଣ୍ୟକର୍ମ ।
କିମ୍ବାଲେପ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) କାର୍ମିଖ୍ୟ, କର୍ମକର୍ମର ବିନ ଶ ।
କିମ୍ବାବନ୍ତ—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବି. ବେଦବିହିତ ଆରୁର ବା ଧର୍ମନୁଷ୍ଠାନରେ ରତ ।
କିମ୍ବାବଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାର୍ମିର ଅଧୀନ, ଯାହାର କଞ୍ଚିବାକର୍ମ ଶେଷ ହୁଏନାହିଁ ।
କିମ୍ବାବସନ୍—କି. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ସାକ୍ଷୀ କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣଦ୍ୱାରା ମନଦମା ପ୍ରମାଣ କରି ନ ପାରିବା, ପରିପ୍ରକାଶ ଆସାମୀ ।
କିମ୍ବାବାଚକ—ବି. କିମ୍ବାପଦକୁ ବୁଝାଇ ଥିବା, ଯାହାର କୌଣସି କିମ୍ବାକୁ ବୁଝାଏ, କିମ୍ବା ପ୍ରକାଶକ ।
କିମ୍ବାବାଚକବିଶେଷଣ—ବି. (ବ୍ୟାକରଣ) ଯେଉଁ ବିଶେଷପଦଦ୍ୱାରା କୌଣସି କିମ୍ବାର ଅର୍ଥ ସ୍ଵତତ ହୁଏ ଏବଂ ଯାହା ସଙ୍ଗେ ହେବା ଅର୍ଥବୋଧକ କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟେ ହୋଇ ନିଜନ କିମ୍ବା ସ୍ଵର୍ଗ ହୁଏ ।
କିମ୍ବାବାଚକବିଶେଷ—ବି. ଯେଉଁ ବିଶେଷ ପଦଦ୍ୱାରା କୌଣସି କିମ୍ବା-ବୁଝାଇ ଏବଂ ବେଳେବେଳେ ଯାହା ସଙ୍ଗେ କରିବା ଅର୍ଥବୋଧକ କିମ୍ବା-ପ୍ରତ୍ୟେ ହୋଇ ନିଜନ କିମ୍ବା ସ୍ଵର୍ଗ ହୁଏ ।
କିମ୍ବାବଚୀ—ବି. କିମ୍ବାବାଚକ (ଦେଖ) ।
କିମ୍ବାବାଦା—ସୁଂ. ବି. (କିମ୍ବା + ବଦା + ଲକ) ବ୍ୟବବସ୍ଥାପକ, ପ୍ରମାଣବାଦ, କାର୍ମିବାଦ, କିମ୍ବାବାଚକ, (ବି) ପର-ସ୍ଵାଧୀନ, ମନଦମାର ବାଦ, ମୁଦ୍ରକ ।
କିମ୍ବାବାନ—ସୁଂ. ବି. (କିମ୍ବା + ବାନ) କିମ୍ବାପରୁତ୍ତ, ସତ୍ରକାରୀଯାନ୍ତିତ, କର୍ମଶାଳୀ, କର୍ମର ଉଦ୍‌ଯୋଗୀ, (ସ୍ଥି) କିମ୍ବାବତ୍ତ ।
କିମ୍ବାବିଶେଷ—କୁଣୀ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଯେଉଁ ପଦଦ୍ୱାରା କିମ୍ବାର ଗୁଣ ଭବ ଅବସ୍ଥାଦ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ।

କିମ୍ବାଶତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ପରମେ-ଶୁରଙ୍ଗର ଶତ୍ରୁବିଶେଷ, କର୍ମ କରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ବା ଫୁଲ୍ଲି ।
କିମ୍ବାଶଳ—ବି. (ବିଂ) ନିବନ୍ଧରକାରୀ କାଶ, (ସ୍ଥି) କିମ୍ବାଶଳା ।
କିମ୍ବାସତ୍ତ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) କର୍ମରେ ଲିପ୍ତ, କାର୍ମିନୁଷ୍ଠାନ, ଶାଶ୍ଵାସ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଆସନ୍ତ, (ସ୍ଥି) କିମ୍ବାସତ୍ତ ।
କିମ୍ବାସମପତ୍ରବ୍ୟାହାର—ସୁଂ. ବି. (ଗତତ୍ଵ) ଗୋଟିଏ କାର୍ମିର ବାରମ୍ବାର ଅନୁଷ୍ଠାନ, କିମ୍ବାର ଘୋନ୍ଧୟମନ୍ଦିର ।
କିମ୍ବାସମାପ୍ତି—ବି. (ଗତତ୍ଵ) କୌଣସିକିମ୍ବା ସମାପ୍ତ ହେବା ।
କିମ୍ବାସ୍ତ୍ରାମ—କୁଣୀ. ବି. ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରକାର ଶର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଶତ ସ୍ଵାନବିଧି ।
କିମ୍ବାସିକ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) କିମ୍ବାଦ୍ୱାରା ସିର୍ବ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ, ବାଦହାରାନୁପାସୀ କାର୍ମି ସମାଦନରେ ନିମୁଣ୍ଡ, (ସ୍ଥି) କିମ୍ବାସିକା ।
କିମ୍ବାସିକ—ବି. (ଗତତ୍ଵ) କାର୍ମିରସାମାଜିକ, ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟାଧିନ ।
କିମ୍ବେନ୍ଦ୍ରି—କୁଣୀ. ବି. ବକ୍ଲପାଣି ପ୍ରତ୍ୟେ କର୍ମେନ୍ଦ୍ରିୟ ।
କିବି—ସୁଂ. ବି. (କୁବି + ଲକ) କୁପ, ଅସୁର-ବିଶେଷ, (ବିଂ) ହଂସ କ, କତ୍ତି ।
କିବିଃ—ଶ୍ରୀ. ବି. କିଷ୍କଷେପଶାଳୀଲ, ମନଶାଳୀ ।
କୀତ୍ତ—ସୁଂ. ବି. (କୀତ୍ତ + ଭା. ଅକ) ଖେଳା, ପରହାସ, ମହିଳ, ଅତୀ ।
କୀତ୍ତକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୀତ୍ତ + କା. ଅକ) ଯେ କୀତ୍ତା କରେ, ଖେଳାନୀ, (ବି) ଦ୍ୱାର-ହୁତ ବୁକର, ଦ୍ୱାର, ଦ୍ୱାରାନ ।
କୀତ୍ତଚନ୍ଦ—କୁଣୀ. ବି. ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ ।
କୀତ୍ତନ—କୁଣୀ. ବି. (କୀତ୍ତ + ଭା. ଅନ) ଖେଳା, କୀତ୍ତାଧିନ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଖେଳାଯାଏ ।
କୀତ୍ତନକ—କୁଣୀ. ବି. (କୀତ୍ତନ + କା) ସାହା ଦ୍ୱାରା କୀତ୍ତା କରିଯାଏ, ପରହାସ, ଅବଶ୍ୟ, ଖେଳନା, କୁଣ୍ଣେଇ । [ଧାରୀ ।]
କୀତ୍ତନକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୀତ୍ତନ + କା + ଅ) କୀତ୍ତନୀସ୍ତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୀତ୍ତନ + ଅନ୍ତୁ) ଯାହା ଦ୍ୱାରା କୀତ୍ତା କରିଯାଏ, ଖେଳର ଜ୍ଞାପାଦାନଭୂତ, ଖେଳିବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

କୀତିମୟକ — ବ. କୀତାସାଧନ, କୀତିନଳ,
 ଶେଳନା, କୀତା ।
 କୀତିମାନ — ପୁ. ବି. (କୀତ୍ + ଆନ)
 ଯେ ଖେଳୁଥିଲା ।
 କୀତିଯକ — ବ. (କୀତ୍ + ଶିର + ଅକ) କୀତିନଳ (ଦେଖ) ।
 କୀତା — ସ୍ଥି. ବ. (କୀତ୍ + ଅ + ଆ) ପରି-
 ହାସ, ଶେଳ, ତାମସା, ଆମୋଡ-
 ପ୍ରମୋଦ, କର୍ଷରତ୍ନ, ଅବଞ୍ଜ, ଶେଳନା,
 ଶେଳର ସରଜ୍ଞାମ ।
 କୀତାକୁ — ବ. (କୀତ୍ର) କେଳିପେଣ୍ଟକୁ
 ନଟ୍ଟୁ, ବଳ ଉଚ୍ଛବି ।
 କୀତାକଳା — ବ. (କୀତା + କଳା) ଶେଳ-
 ବାର ନିୟମବଳୀ, ବିଦ୍ୟାରୂପେ ସାଧୃତ
 ଶେଳ ।
 କୀତାକାନନ — କ୍ଲୀ. ବି. ଉପବନ, ଆସମ,
 କୀତୋଦ୍ଧାନ ।
 କୀତାକୁଣ୍ଠଳ — ପୁ. ବି. (କୀତ୍ର) କୀତାର
 ନିୟମାଦି ଜାଣିଥିବା, ଶେଳବା
 ବିଷୟରେ ପଟ୍ଟ ।
 କୀତାକୁତ — ବ. କୀତାକରିବା ଉଦ୍ଦେଶୀ ।
 କୀତାକୋପ — ପୁ. ବି. ଶେଳବାଯୋଗ
 ଯେ ବିଶିଷ୍ଟାବ୍ଦୀ ।
 କୀତାକୌରୁକ — କ୍ଲୀ. ବି. (କୀତା +
 କୌରୁକ) ଆମୋଡ ପ୍ରମୋଦ, ରତ୍ନକିତା,
 ବୃଥା କୌରୁକ, ନାନାପ୍ରକାର ତାମସା ।
 କୀତାକମେ — ବ. (କୀତ୍ର) ପରିମେର କମେ
 କୀତାର ରିନରିନ ଅଙ୍ଗ, କେଉଁ ଶେଳ
 ପରେ କେଉଁ ଶେଳ ହେବ ତାହାର
 ପକତି ।
 କୀତାକମେ-ଶା. କି. ବି. ଅବଲାକାକମେ,
 ଅଛି ସହଜରେ ।
 କୀତାକ୍ଷେତ୍ର — ବ. (କୀତ୍ର) ଶେଳପଡ଼ୁଆ,
 ରଜଭୂମି, ମନ୍ଦଭୂମି ।
 କୀତାଖଣ୍ଡ — କ୍ଲୀ. ବି. ଗଣେ ସୁରଖର
 ଦ୍ୱିତୀୟ ରଗର ନାମ ।
 କୀତାଗାର — ବ. (କୀତ୍ର) ଶେଳପର,
 ଆଙ୍ଗଡ଼ା, ଯେଉଁ ଏହେ ଶେଳନ୍ତି,
 ପିଲଙ୍କ ଧଳିଯର ।

କୀତ୍ତାଗୁହ୍ନ—କୀ. ବ. ଖେଳିବାଘର,
 କୀତ୍ତାଗାର (ଦେଖ) ।
 କୀତ୍ତାଚଟୁ—ବ. ବାଦୁଡ଼ ।
 କୀତ୍ତାରଳ—କୀ. ବ. (ଗତତ) କୀତ୍ତା-
 ବ୍ୟପଦେଶ, ଖେଳର ଛଳ ।
 କୀତ୍ତାନାଶ—ସ୍ଥା. ବ. (କ.ଧା) ବେଶ୍ୟା ।
 କୀତ୍ତାନରତ—ସୁ. ବ. (ଗତତ) କୀତ୍ତା-
 ସତ୍ତ, ଖେଲରେ ମାତ୍ରଥବା ।
 କୀତ୍ତାପରତ—ବ. (କ.ଧା) ଯେଉଁ
 ପରତରେ ସୁଖରୋଗାର୍ଥ ବିହାର
 କରୁଥାଏ ।
 କୀତ୍ତାପୁରୁଷ(କା)—ବ. (କ.ଧା) ଖେଳ
 କଣ୍ଠେଇ(ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ)ପରବୁଦ୍ଧିରେ ବୁନିତ
 ବ୍ୟକ୍ତି ।
 କୀତ୍ତାପୁରୁଷୀ—ବ. (କୀତ୍ତା + ପୁରୁଷୀ)
 କୀତ୍ତାପୁରୁଷିକା (ଦେଖ) ।
 କୀତ୍ତାଭୂମି—ବ. (ଗତତ) କୀତ୍ତାକ୍ଷେତ୍ର,
 ଖେଳପଢ଼ିଆ ।
 କୀତ୍ତାମନ୍ଦର—ବ. (ଗତତ) କୀତ୍ତାଗାର
 (ଦେଖ) ।
 କୀତ୍ତାମୟ—ବି. (କୀତ୍ତା + ମୟ) ଯେ
 ଦେଖି ସମୟ ଖେଳିବାକୁ ଭଲ ପାଏ,
 (ସ୍ଥା) କୀତ୍ତାମୟୀ ।
 କୀତ୍ତାମୟୁର—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ଖେଳ-
 ବାର ମୟୁର, କୌରୁକାର୍ଥ ପାଲିତ
 ମୟୁର । [ପେଣ୍ଟାମବ ।]
 କୀତ୍ତାମୟୁ—ସୁ. ବ. ଖେଳବାର ହରଣ,
 କୀତ୍ତାଯାନ—କୀ. ବ. ସ୍ଵର୍ଗରଥ ।
 କୀତ୍ତାରତ—ବି. (ଗତତ) କୀତ୍ତାନରତ
 (ଦେଖ) ।
 କୀତ୍ତାରତ୍ନ—କୀ. ବ. ରତ୍ନିଶ୍ଵା ।
 କୀତ୍ତାରଥ—ସୁ. ବ. (ଗତତ) ପୁଣ୍ୟରଥ,
 ଖେଳବାର ଗାଁତି, ଖେଳବାର ଶଙ୍କଟ ।
 କୀତ୍ତାରସାତଳ—କୀ. ବି. ଦୁଆଁ, କାବ୍ୟ-
 ବିଶେଷ । (କେବଳ) ।
 କୀତ୍ତାରମ—ବ. (କର୍ମଧା) କୀତ୍ତାରମାନ
 କୀତ୍ତାବସର—ବ. (ଗତତ) କୀତ୍ତାକରବା
 ନିମନ୍ତେ, ଶ୍ରମକୁ ଉତ୍ସାହିତା ଅବସର,
 ଖେଳକୁଟି, ଖେଳଶେଷ ।

କୀତ୍ତାବାନ୍ — ସୁଂ. ବି. (କୀତ୍ତା + ବନ୍ଦୁ)
 କୀତ୍ତା ନିରତ(ଦେଖ), (୬) କୀତ୍ତାବନ୍ଦୁ ।
 କୀତ୍ତାବନ୍ଦୁ — ସୁଂ. ବି. (କୀତ୍ତା + ବନ୍ଦୁ +
 କୃପ) କୀତ୍ତା କୁଣଳ (ଦେଖ) ।
 କୀତ୍ତାବଦ୍ୟା — ସୁଂ. ବି. କୀତ୍ତାବଳା (ଦେଖ)
 କୀତ୍ତାବଶାରଦ — ସୁଂ. ବି. (୨ତତ୍) କୀତ୍ତାବଶାରଦ (ଦେଖ) ।
 କୀତ୍ତାବେଶୁ — କ୍ଲୀ. ବି. (୨ତତ୍) କୀତ୍ତାଗୁହ,
 କୀତ୍ତାଗାର (ଦେଖ) ।
 କୀତ୍ତାଶଳୁଙ୍କ — ସୁଂ. ବି. କେଳିବାର ପକ୍ଷୀ,
 ଘୋଷାପକ୍ଷୀ ।
 କୀତ୍ତାଶଳୀଳ — ଦ୍ୱା. (ବ.ଶ୍ଲ.) ନିରନ୍ତର
 ଶେଳିବାର ଯାହାର ସମ୍ବନ୍ଧ ।
 କୀତ୍ତାଶଳୀଳ — ସୁଂ. ବି. କୀତ୍ତାପଥତ,
 ବିହାରପଥତ । [ରତ]
 କୀତ୍ତାମୁକ୍ତ — ସୁଂ. ବି. (୨ତତ୍) ଖେଳରେ
 କୀତ୍ତାସରଂ — କ୍ଲୀ. ବି. ଯେଉଁ ସୁଷ୍ଠାଶରୀରେ
 ଶେଳାଯାଏ ।
 କୀତ୍ତାପ୍ଲାନ — କ୍ଲୀ. ବି. ଶେଳିବାର ଜାଗା ।
 କୀତ୍ତା — ସି. ବି. (କୀତ୍ତା + ର) କୀତକ,
 ଯେ ଶେଳକରେ ।
 କୀତକା — ସି. ବି. (କୀତ୍ତା + କୃ) କୀତକ,
 ଯେ ଶେଳକରେ ।
 କାତୀ — ସି. ବି. (କୀତ୍ତା + ଇନ୍) କୀତା-
 ଶାଳ, ଯେ ସବୁବେଳେ ଶେଳିବାକୁ
 ଭଲପାଏ ।
 କୀତ୍ତା — ବି. (କୀତ୍ତା + ଇ) କୀତାକାରକ ।
 କୀତୋଦେଶ — ସୁଂ. ବି. (୨ତତ୍) କୀତା-
 ପ୍ଲାନ, ଶେଳପତିଆ ।
 କୀତୋପ୍ଲାନ — ସୁଂ. ବି. (୨ତତ୍) କ'ଠ
 ପ୍ରକୃତରେ ନିର୍ମିତ ଘୋଡ଼ା ।
 କୀତ — ସି. ବି. (କୀ + ମୀ,ତ) କଣା
 ଯ ଇଥୁବା (ବସ୍ତୁ), ବଣୀଭୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
 କୀତା, (ବି) କୀତପୁହ ।
 କୀତକ — ସି. ବି. (କୀତ + କ) ଶରଦ
 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାସ୍ତୁ, (ବି) କୀତୁମୁଦ ।
 କୀତକାସ — ସୁଂ. ବି. (କ.ଧା) କଣାକନ,
 ଗୋଲମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୀତକାସୀ ।

କୀତପୁଣ୍ଡ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) ପିଲାର ବାପ
ମାଆଜୁ କହୁ ଧନ ଦେଇ ଆଖି ଶିଖୁ-
କଳରୁ ଆପଣାର ସୁଅପରି ପାଳିଥିବା
ପୁଣ୍ଡ ।

କୀତପୁଣ୍ଡ—ସୁ. ବ. (କୀତପୁଣ୍ଡ + କ)
କୀତପୁଣ୍ଡ (ଦେଖ), ସ୍ତ୍ରୀ. କୀତପୁଣ୍ଡିକା ।
କୀତାନୁଶୟ—ସୁ. ବ. କୌଣସି ଜିଜନ୍ତି
କିଣିକଣ୍ଠ ପଛରେ ଅନୁତାପ କରିବା,
ବିଦେତାକୁ ଫେରୁଇ ଦେବା ।
କୁଞ୍ଚ—ସୁ. ବ. (କୁନ୍ତୁ + ଆ) କାଣିବଗ,
ହଂସ, କୋଷପଦ୍ମ ।

କୁଞ୍ଜାମୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. ମାଣାର ଜିଜଟବଢ଼ି
ଦେଶାଦି ।
କୁଞ୍ଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଞ୍ଚ + ଆ) ମାଣାବିଶେଷ ।
କୁଞ୍ଜାମାନ୍—ଶ୍ରୀ. ବ. ମାଣାତୁଳ, ବଜାତୁଳ,
ଯାହାର ମାର ବକପଣୀ ଅଛୁ ।
କୁତ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁତ୍ + ଭ. କୁପ) ବୋଧ,
ବାପ ।

କୁତ୍—ସୁ. ବ. ବ. ରାଗାନ୍ତିତ, କୋପୁତ୍ତ,
ରୁଷ୍ମ, କୁପିତ (ବ.) ବୋଧ, ରାଗ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
କୁତ୍କା ।

କୁଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁଧା + କୁପ + ଆ)
ବୋଧ, ବୋଧ ।

କୁଧୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କୁଧୁ + ମନ୍) ରାଗାନ୍ତିତ, ବୋଧସ୍ଵରବ ।

କୁତ୍—(ଧରୁ) ଆଳଙ୍କନ କରିବା ।
କୁମୁ—ଶ୍ରୀ. ବ. ସମଦ ଗମନଶାଳ,
(ସ୍ତ୍ରୀ. ବ.) ସନ୍ତୁଳପାର ଗୋଟିଏ ଶାଖା-
ଦେଖ ।

କୁମୁଳ—ସୁ. ବ. ସୁଧାର, ଗୁଆ
କୁମୁଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶୁରାଳୀ, ମରଶିଆଳ ।

କୁମୁଟ୍—ସୁ. ବ. (କୁମୁ + ତ) ରୋତନା
ଧୂତି, ରବ, ନାଦ, (ବି) ଆହୁତ,
ଅରିଶତ୍ତ, କଥୁତ, ଅପ୍ରିୟ ।

କୁର—ବ. (କୁ + ର) ଦୁଷ୍ଟ, ନିର୍ବୟ,
ପରର ଅନିଷ୍ଟକାରକ, ଖଲ, କଣ୍ଠକଟୁ,
ଶୁଷ୍ଣଣ, ଟାଣୁଆ, କଠିନ, ଅଶୁଭ, କଞ୍ଚା,

ଯୋର, ଦିଷ୍ଟ, (ସୁ) ବିଷମ ରାଶି, ପାପ-
ଗନ୍ଧ, ଛାଶାଶ, ଭତ, ବର, ଶନିଗୁହ,
ରହୁ, ହତ୍ୟା, କ୍ଷତ, ନିଷ୍ଟୁର କରି.
କରୁକଳିତାର, ଭୁବାନ୍ତିଶୁଷ୍ଟ, ତ ଉଣି ।

କୃତକର୍ମ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ହଂସକର୍ମ-
କାଶ, ନିଷ୍ଟୁର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ, ନୃତ୍ୟ,
ନିର୍ବୟ, (ବି) କୁଟୁମ୍ବିନିବୁଷ୍ଟ, ଅର୍କରୁଷ୍ଟ ।
କୁରୁତ୍—ସୁ. ବ. (କୁର + ତୁ +
କୁପ) ନିର୍ବୟ, କୁରକର୍ମକାଶ ।

କୁରୋକୋଷ୍ଟ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
କୋଷ୍ଟ ପରିଷ୍ଠାଳ ନାହିଁ ।

କୁରୁଗନ୍ଧ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଗନ୍ଧକ,
(ବି) ଗନ୍ଧଗନ୍ଧପ୍ରକ୍ରିୟ ।

କୁରୁଗନ୍ଧ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କନ୍ଦାଶବୁଷ ।

କୁରୁତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁର + ତ୍ରୀ, ତା) ପର-
ତ୍ରୋହ, ନିର୍ବୟତା, କଠିନତା, ଘୋରତା,
ପକ୍ଷତା ।

କୁରୁଦନ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଦୁର୍ଗା ।

କୁରୁତୁଳ—ସୁ. ବ. (କୁର + ତୁଣ୍ଟ +
କୁପ) ଦୁଷ୍ଟ, (ବି) ଶନିଗୁହ, ମଜଳପ୍ରକ୍ରିୟ,
ଖେଳ, ହଂସ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବ.) ପାପଗୁର
ଦୁଷ୍ଟ । [ଦୁହୁର]

କୁରୁଧୂତ୍ରୀ—ସୁ. ବ. କଳାଧୂରୁଗ, କଳା-
ଦୁର୍ପ୍ରସାଦନ — କି. ବ. ଯେ ଦୁଷ୍ଟ
କାନ୍ତିକୁ ସେବାଦ୍ୱାରା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରେ,
(ବି) କୁର ବାନ୍ଧିବ ପ୍ରସନ୍ନତା ପ୍ରୀତ ।

କୁରୁମତି—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ନିଷ୍ଟୁର,
ଯାହାର ମନରେ ଦୟାର ଲେଖି ନାହିଁ ।

କୁରୁରବ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ତାମର
କାଉ ।

କୁରୁରବୀ—ସୁ. ବ. ତାମର କାଉ, ବି.
(କୁରୁରବ + କାନ୍ତ) ଯେ କଠୋର
ଶର କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ରାବିନୀ ।

କୁରୁରେତନ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଶନିଗୁହ,
(ବି) ଅଶ୍ରୁ ଦୁଷ୍ଟପ୍ରକ୍ରିୟ. (ସ୍ତ୍ରୀ) କୁର
ଲେତନା ।

କୁରୁଷର—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) କରଣ
ଧୂନ୍ତପ୍ରକ୍ରିୟ, ବ. (କ.ଧା) କରଣ କଣ୍ଠଧୂନ
(ସ୍ତ୍ରୀ) କୁରୁଷର ।

କୁରସବ୍ରୌଷ୍ଯ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗନ୍ଧମନର
ଜିଜଟବଢ଼ି କେଳାସ ପବତର
ଦରିଶରେ ଅବସ୍ଥା ପବତ ।

କୁସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କରୁ ପୁନ୍ତ୍ରୀବା, ବରୁଟକ,
କରଭା ।

କୁରୁତ୍—ଶ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ପୁରୀ ଅଶିଶ୍ୟ କରଣ୍ଟ ।
କୁରୁତ୍—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ସ୍ଵଭବ ଅଶିଶ୍ୟ କୁଟିଲ ।

କୁରୁଶୟ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ଦୁଇଶର ନାହିଁ ।

କୁରୁତ୍—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
କାରି, ଶୁଣ୍ଟ ।

କେଣି—ଶ୍ରୀ. ବ. (କୀ + ଭ, ଶି) ଦେତା,
ଯେ କଣେ, (ବି) କଣିବା, କୟା ।
କେତେବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବ. (କୀ + ମ୍ର, ତବ୍) କଣିବାର
ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଜରଦକରିବାର ମିଳେ,
ଶିଥା, (ବି) କଣା, କୟା ।

କେତେ—ସୁ. ବ. (କୀ + ତୁ) ଯେ କୟା
କଠର, ଜରଦକାର, ମୁସୁଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଦେଖି ।

କେମ୍—ବ. ଶ୍ରୀ. (କୀ + ମ୍ର, ଯ) କଣିବାର
ଯୋଗ୍ୟ, ଯାହା ଜରଦକରିବାର ମିଳେ,
ଶିଥା, (ବି) କଣା, କୟା ।

କେତେନୀୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।
କେତେବ୍ୟ—ସୁ. ବ. ପାଆଳଦେଶର ରାଜା ।

କେତେକ—ୟା. ବ. ଅଟକ, ଆବଦ,
କୋରକ (ଦେଖ) ।

କେତେ—ୟା. ବ. ଆବଦ କରୁଯାଇଅଛୁ ।

କେତେ—ଏକପ୍ରକାର କୁତୁକୁଷରମା ।
କେତେ—ସୁ. ବ. (କେତେ + ଅ) ପବତ-
ବିଶେଷ ।

କେତେଅକୁମାରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ରାଷ୍ଟ୍ରସୀରେଦ ।
କେତେଅଧାରଶ—ସୁ. ବ. (କ୍ରୋଷ + ତୁ +
ଶିର + ଅନ) କାଣ୍ଠିକେସ୍ତ ।

କେତେଅଗ୍ରମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ରାର୍ଥବିଶେଷ ।

କୋଡ଼—ଶ୍ର. ବି. କୋଡ଼ (ଦେଖ) ।
 କୋଡ଼ନ—ବି. ଜୟପାଳ, କନକା ।
 କୋଡ଼—ସୁ. ବି. (କୁଠୁ+କ, ଥ) ଶୁକର,
 ଘସ୍ତର, (କୀ.) ବାହୁର ମଧ୍ୟଭାଗ,
 ଛତ, ଗୁହା, ଗଢ଼ି, କୋଳ, ବୃକ୍ଷକୋଡ଼ ।
 କୋଡ଼କନ୍ୟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାରାହାକନ୍ୟ,
 ବାରିଆକନ୍ୟ ।
 କୋଡ଼କଶେରୁକ—ସୁ. ବି. ଉତ୍ତମୁତ୍ତା,
 ନାଗରମୁଖ ।
 କୋଡ଼ଚାତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବଢ଼ିଆଲକୁଣ୍ଡିତ ।
 କୋଡ଼ଚୁତ୍ତ—ବି. କୋଳରୁ ପଡ଼ି ଯାଇ
 ଥୁବା, ହାତଛଦ୍ବା ।
 କୋଡ଼ପର—ଶ୍ର. ବି. ଯାହାର ପାଖରେ
 ଏକକେଟି ଟଙ୍କାଅଛୁ, କୋଟିପତି ।
 କୋଡ଼ପର—କୀ. ବି. (କ.ଧା) ଅରିତ
 ପରିକା, ଯୁଗ୍ମକର କୌଣସି ଅଂଶ ପରିତ
 ବା ପରିତ୍ୟକ ହେଲେ ଯେଉଁ ପରରେ
 ଲେଖି ଛାଇରେ ଯୋଜନା କରିଯାଏ ।
 କୋଡ଼ପର୍ଣ୍ଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କଣ୍ଠକାର
 ବନ୍ଧ । [କରଇ ।
 କୋଡ଼ପାଦ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କହୁପ,
 କୋଡ଼ମଳକ—ସୁ. ବି. ଭିକ୍ଷୁକ, ଭିକ୍ଷୁର ।
 କୋଡ଼ପୁ—ବି. (କୋଡ଼ି+ପୁ+ଥ) କୋଡ଼ର
 କୋଡ଼ରେ ଥୁବା, କୋଡ଼ର, ଅବଧ
 ମାତ୍ରକୋଳ ଛଢ଼ି ନଥୁବା (ଶିଶୁ),
 କୌଣସି ବୟୁର ଭିତରେ ଥୁବା ।
 କୋଡ଼ା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋଡ଼ି+ଅ) ଶୁକରୀ,
 ବାହୁରମଧ୍ୟ, ଅଙ୍କ, କୋଳ, ବନ୍ଧ ।
 କୋଡ଼ାଙ୍କ—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କୋଡ଼ପାଦ,
 (ଦେଖ)
 କୋଡ଼ାଙ୍କ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କହୁପ,
 କରଇ ।
 କୋଡ଼ାଙ୍କ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କହୁପ,
 କରଇ ।
 କୋଡ଼ି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶୁକରୀ, ବରହଜାଣୀୟ ।
 ସ୍ତ୍ରୀ. ବାରାହାକନ୍ୟ ।
 କୋଡ଼ିକଣଶ—କୀ. ବି. (ଫୋଡ଼ି+କୁ
 +ଥାନ) ଆଲିଙ୍ଗ, କୋଳକରିବା,
 କୁଣ୍ଠାକବା ।

କୋଡ଼ିକୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଫୋଡ଼ି+କୁ
 +ମୀ, ତ) ଯାହା କୋଳକରିବାରେ
 ଅଛୁ, ଆଲିଙ୍ଗିତ, ଆସୁଛୁକୃତ ।
 କୋଡ଼ିମୁଖ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଣ୍ଠାର, ଗଣ୍ଠା ।
 କୋଡ଼ିମୁଖ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଣ୍ଠାରର ସ୍ତ୍ରୀ,
 ମାରିଗଣ୍ଠା ।
 କୋଡ଼େଖା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭିତ୍ରମୁଖ୍ୟ, ନ ଶର-
 ମୁଖ, ମୁଖ ।
 କୋଥ—ସୁ. ବି. (କୁଥୁ+ଥ) ହିଂସା,
 ଶନନ ।
 କୋଧ—ସୁ. ବି. (କୁଧୁ+ଭ, ଥ) ରଗ,
 ଦ୍ରେଷ, ରେଷ, କୋପ, ରୌତୁରସ
 ଉତ୍ତ୍ରେକାଶ ପନୋଶବ, ଶୋକର
 ଆବେଶ, ଲେଇର ପୁତ୍ର, ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟଭିନ୍ନ
 ହିଂସାସହିତରେ ସହାର ବିବାହ ହୁଏ,
 ଏହାଙ୍କର ପୁତ୍ର କଳି, କନ୍ୟା ଦୁରୁଚି ।
 କୋଧୁନିବା—ଶ୍ର. କ୍ରୀ. ଶୋକର ହୃପା
 ଭିତ୍ତିବା, କୋଧଭିତ୍ତିବା ।
 କୋଧକଣ୍ଠୀସ୍ୟ(ୟିତ୍ତ)—ବି. (ଶତ୍ରୁ) ରଗରେ
 ଲିଲାଆ ହୋଇ ଯାଇଥୁବା (ମୁହଁ ବା
 ଆଶି) ।
 କୋଧକୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କୋଧୁ+କୁଠୁ
 +କିପ) କୋଧକାଶ, (ବି) ପରମେଶ୍ୱର
 କୋଧକ—ସୁ. ବି. (କୋଧୁ+ଜନ୍ମ+
 କ, ଥ) ରଗରୁ ଭସ୍ତୁ, (ବି) ଅଷ୍ଟବିଧ
 ବ୍ୟସନ, ମୋହ ।
 କୋଧକର୍ତ୍ତ—ବି. (ଶତ୍ରୁ) କୋଧ
 କଳିରୁତ (ଦେଖ) ।
 କୋଧକର୍ତ୍ତ—ବି. (ଶତ୍ରୁ) ରଗରେ
 କଳୁଥୁବା, କୋଧପୁଣ୍ଣୀ ।
 କୋଧନ—ସୁ. ବି. (କୁଧୁ+କ.ଅନ)
 ଶାରୀ, ଚିତ୍ତିଲ, କୋଧସରବର୍ତ୍ତ, ଦ୍ରେଷ-
 ପୁତ୍ର, ହିଂସା ଯାହାର କୋଧନେ
 (ବି) ମହାଦେବକର ଅନୁତର ଭୈରବ-
 ବିଶେଷ, ରଗ, କୋଶିକର ଜଣେ
 ପୁରୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୋଧନା, ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରକୃତ ସ୍ତ୍ରୀ ।
 କୋଧନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଫୋଧନ+ଅ)
 କୋଧନର ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ, (ବି) ଚଣ୍ପପ୍ରକୃତ
 ସ୍ତ୍ରୀ ।

କୋଧନବୃତ୍ତି—ବି. (ଶତ୍ରୁ) ସର ଥଣ୍ଡା
 ହେବା ।
 କୋଧନୟ—ଶ୍ର. ବି. (କୁଧୁ+ଅନୟ)
 ରାଗିବାର କାରଣ, ଯାହା କୋଧ କନାଏ
 (ବି) ଅନ୍ତିମ, ମତ । [କୋଧି ।
 କୋଧପରାସ୍ୟ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଅତ୍ୟନ୍ତ
 କେ ଧ୍ୟାନ୍ତ—ବି. (କ.ଧା) ରାଗିବାଶେଇ
 ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯେ ସ୍ଵରବତ୍ତରଗୀ,
 ଚିତ୍ତ ।
 କୋଧବନ୍ଧ—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ନାଥୀପରି
 ଜଳ ଉତ୍ସୁବା ରଗ, ଉତ୍ସୁକର ରଗ ।
 କୋଧଭର—ବି. (କୋଧ+ଭୁ+କ, ଥ)
 କୋଧନ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୋଧଭର ।
 କୋଧମୟ—ଶ୍ର. ବି. (କୋଧ+ମୟ)
 ରାଗାନ୍ତ, କୁଳ, କୋଧଭର (ବାକ୍ୟ) ।
 କୋଧମୁଖ—ବି. (କ.ଧା) କୋଧକର୍ତ୍ତରତ
 ମୁଖ, ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ସହା ମୁହଁ
 କୋଧରେ ଜଳରତ୍ନ ।
 କୋଧମୁକ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. (କୋଧ+ମୁକ୍ତ)
 କୋଧକର୍ତ୍ତ (ଦେଖ) ।
 କୋଧବର୍ଜନ—ବି. ଅନ୍ତିମସ୍ୟରଗୀ,
 (ସୁ) ଅସୁବିଶେଷ ।
 କୋଧବର—ସୁ. ବି. କୋଧର ଅଧୀନତା,
 (ବି) ଅତିଶ୍ୟରଗୀ । (ଦେଖ) ।
 କୋଧଶାନ୍ତ—ବି. [ଶତ୍ରୁ] କୋଧବୃତ୍ତି
 କୋଧଶନ୍ତ—ସୁ. ବି. ମୋହ ।
 କୋଧଶ୍ଵାନ୍ତ—ଶ୍ର. ବି. କୋଧପୁତ୍ର, ଶାନ୍ତ,
 କୋଧହୃଦ୍ବା—ସୁ. ବି. ରୋଟିଏ ଅସୁରର
 ନାମ ।
 କୋଧହା—ସୁ. ବି. (କୋଧ+ହଳ+
 କିପ) ବିଷ୍ଟ, (ବି) କୋପନାଶକ ।
 କୋଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦଶରାଜାଙ୍କର ଗୋଟିଏ
 କନ୍ୟା । [କର ରଗ ।
 କୋଧଗି—ସୁ. ବି. କୋଧବନ୍ଧ, ଉତ୍ସୁ-
 କୋଧମଳ—ସୁ. ବି. କୋଧଗି (ଦେଖ)
 କୋଧାନ—ସୁ. ବି. (ଶତ୍ରୁ) କୋଧ-
 ଯୋଗୁ ବାହ୍ୟଶଳ ଶୂନ୍ୟ ।

କୋଷାନ୍ତ—ଶ.ବି. (ଶତର) କୋଷ-
ସୁତ, କୁଣ୍ଡ, ଶଗାନ୍ତ ।
କୋଷାନ୍ତ—ଶ.ବି. (କ.ଶ.) କୋପନ-
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଶଗାନ୍ତ, କୋଷନ (ଦେଖ) ।
କୋଧୀ—ସୁ. ବ. (କୋଧ + ଜନ) ଯେ
ଶୀଘ୍ର ଘରିଆଏ, ଶଗା, କୁଣ୍ଡ, (ବ)
ମହୁସ ।
କୋଧୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୋଧ + ର) ଦକ୍ଷଙ୍କ
ବନ୍ୟ, କଣ୍ୟପଙ୍କ ଅନ୍ୟତମା ପଢ଼ୀ ।
କୋଧୀଶର୍ମେରବ—ସୁ. ବ. ଭର୍ତ୍ତରବ
ତତ୍ତ୍ଵକାର । [କୋପୋସାଦକ]
କୋଧୋତୀପନ—ବି. କୋଧଚନକ,
କୋଧୋତ୍ମନ—ବ. (ଶତର) କୋଧ
ଭଠିବା ।
କୋଧୋତ୍ରେନ—ବ. (ଶତର) କୋଧ
କନ୍ଦୁକୋଧରବୁଢ଼ି ଓ କୋଧରଭପଣମ ।
କୋଧୋଦୁର—ବ. (ଶତର) କୋଧଦ୍ଵାରା
ଉନ୍ନତି, ଅନ୍ତକୋଧ ହେଉଥୁ ବିବେ-
ଚନାଶୁନ୍ମ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କୋଧୋଦୁରୀ ।
କୋଧୋପଶମ—ସୁ. ବି. (ଶତର)
କୋପର ଶାନ୍ତି, କୋଧର ନିବୁଢ଼ି ।
କୋର—ଏକଶତଲକ୍ଷ, କୋଟି, କୁରର
ପକ୍ଷୀ, ଚିତ୍ର ।
କୋଶ—ସୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ମୀ, ଥ) ଦୂଇ
ମାଇଳ, (କେକୋଶ ବା ୨୦୪୦ହାତ)
କନ୍ଦନ, ଆହୁନ ।
କୋଶନ—କୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ଶ, ଅନ)
କନ୍ଦନ, କାରଧନ, ଆହୁନ ।
କୋଶପ୍ରଗ—କୁ. ବ. ଦୂଇକେଶ, ଗବୁଢ଼ି ।
କୋଣୀ—ସୁ. ବ. (କୋଣ + ଜନ)
ଶରକାରକ ।
କୋଣ୍ଠା—ସୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + କ, ତୁ) ଶୁଗାଳ,
ବିଲୁଆ, ଶିଆଳ ।
କୋଣ୍ଠ—ସୁ. ବ. (କୁଣ୍ଡ + ର) ଶୁଗାଳ,
ଶିଆଳ, ଯଦୁବଣୀୟ କଣେ ରଜା ।
କୋଣ୍ଠକ—ସୁ. ବ. (କୋଣ୍ଠ + କ)
ଶିଆଳ, ଶଗାଳ ।
କୋଣ୍ଠକୁ—ସୁ. ବ. (କୋଣ୍ଠ + କ)
ଶିଆଳ, ଶଗାଳ ।
କୋଣ୍ଠକୁପୁଣ୍ଠିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପୁଣ୍ଠି ପଣ୍ଠୀ 1,
ରୂକୁଳିଆ, ଗୋଲେମିକା ।

କୋଣ୍ଠକୁପୁଣ୍ଠୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୋଣ୍ଠକୁ
ପୁଣ୍ଠିକା (ଦେଖ) ।
କୋଣ୍ଠକୁଶିରେ—କୁ. ବ. ବାତରୁତକ
ରେଗବିଶେଷ ।
କୋଣ୍ଠପଳ—କୁ. ବ. ଲଙ୍ଗୁଲୀ ବୃକ୍ଷ,
ପୋଇବୁନାଥ ଗଛ ।
କୋଣ୍ଠେଷ୍ଟ—ସୁ. ବ. ଧଳାଆଶ, କଞ୍ଚାର
ଆଶ ।
କୋଣ୍ଠୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଧଳାଭୁଦୀ କଣ୍ଠା,
କୁଣ୍ଠବିଦାଶ, ଶୁଗାଳିକା, ଲଙ୍ଗଲୀ,
ଲିହାଜଳିଆ ।
କୌଞ୍ଚ—ସୁ. ବ. (କୁନ୍ତର + ଅ) ବକପଣୀ,
ବର, ଦ୍ଵୀପବିଶେଷ, ପରତବିଶେଷ,
ତାହୁକ, ମୟୁଦାକବର ପୁଣ୍ଠ ବକାସୁର ।
କୌଞ୍ଚଦାରକ—ସୁ. ବ. କାଞ୍ଚିକେସ୍ତ
କର ନାମାନ୍ତର, ପରଶ୍ରମ, କୁମାର ।
କୌଞ୍ଚଦାରଣ—ସୁ. ବ. କୌଞ୍ଚଦାରକ
(ଦେଖ) ।
କୌଞ୍ଚଦ୍ରିପ—ସୁ. ବ. ସପ୍ତକୁପାନ୍ତର୍ଗତ
ଦ୍ଵୀପବିଶେଷ ।
କୌଞ୍ଚପକ୍ଷ—ବ. ଯୋଟକବିଶେଷ ।
କୌଞ୍ଚପକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଉନ୍ନେବିଶେଷ ।
କୌଞ୍ଚପଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପର୍ବତବିଶେଷ ।
କୌଞ୍ଚପୁର—ସବୁବଣୀୟ ସାରଥ ନାମକ
ଶକାଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ଗୋଟିଏ ନର ।
କୌଞ୍ଚବକ୍ଷମ—ଅବ୍ୟ. ବକବିଶେଷ ।
କୌଞ୍ଚବଧୂ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୌଞ୍ଚ + ବଧୂ)
ଶତର, ମାରବର, ବକ ସ୍ତ୍ରୀ ।
କୌଞ୍ଚମଥୁନ—କୁ. ବ. (ଶତର) ବକ
ଦମ୍ପତ୍ତି, ବଗଲ ବଗଲୁ ।
କୌଞ୍ଚରକ୍ତ—କୁ. ବ. କୌଞ୍ଚପରତର
ଗୋଟିଏ ହୃଦୀ ।
କୌଞ୍ଚରଗୁ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ.) କାଞ୍ଚି-
କେସ୍ତ, ପରଶ୍ରମ ।
କୌଞ୍ଚରତନ—ସୁ. ବ. (କୌଞ୍ଚ +
ସୁଦୁ + ଶିର୍ତ୍ତ + ଅନ) କାଞ୍ଚିକେସ୍ତ ।
କୌଞ୍ଚ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୌଞ୍ଚ + ଶିର୍ତ୍ତ) କୁନ୍ତିପତ୍ର,
ମାନ, ଶାନ୍ତ, ପରଶ୍ରମକନିତ ଅବସନ୍ନ ।
କୁନ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁନ୍ତି + ଶାନ୍ତ) ପର-
ଶିମକନିତ ଶାନ୍ତ ।

କୌଞ୍ଚଦନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୌଞ୍ଚଦନ +
ର) ପଦ୍ମଶଳ ।
କୌଞ୍ଚରଣ୍ୟ—କୁ. ବ. (କ.ଧା) ଜନ
ପ୍ଲାନର (ଦଶ୍ତରଣ୍ୟ) ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ
ଅବ୍ୟବିଶେଷ ।
କୌଞ୍ଚରତ—ସୁ. ବ. (କୌଞ୍ଚ + ଅବ୍ୟବିଶେଷ)
ଶତର, କାଞ୍ଚିକେସ୍ତ, ପରଶ୍ରମ ।
କୌଞ୍ଚର—ସୁ. ବ. (ଶତର) କାଞ୍ଚି-
କେସ୍ତ, ପରଶ୍ରମ ।
କୌଞ୍ଚରୁଣ—ସୁ. ବ. ବ୍ୟକ୍ତବିଶେଷ ।
କୌଞ୍ଚକ—ସୁ. ବ. କୌଞ୍ଚକାର ସୁତ,
ଜଣେ ରକ୍ଷି । [ବର୍ଗମା ।
କୌଞ୍ଚୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୌଞ୍ଚ + ର) ସ୍ତ୍ରୀବର,
କୌତ୍ତି—ବି. (କୌତ୍ତି + ଅ) ଶୁକର-
ସମୂଳୀୟ ।
କୌତ୍ତି—କୁ. ବ. (କୁର + ଯ) ଲୋତା,
କୁରତା, ନିର୍ଦ୍ଦୟତା ।
କୌଣ୍ଟଗନକ—ସୁ. ବ. (କୋଣ + ଶତ
+ ରକ) ଶତକୋଣ ଗମନକାଶ, ଯେ
ଶହେକୋଣ ଯାଇପାରେ, ଶହେ-
କୋଣରୁ ଅସ୍ଥିଥବା ଭିଷଜ ।
କ୍ୟାତି—ସୁ. ବ. ‘କ୍ଷ’ ଧାରୁ ଆଦ୍ୟରେ
ଆଇ ଯେଉଁ ଗଣପଠ କର ହୋଇଛି ।
(କ୍ୟାତି ଶରୀର ।)
କୁପାସ୍ତାନ—ସୁ. ବି. କେନ୍ଦ୍ରବିଶ୍ଵିଷ ।
କୁନ୍ତ—ସୁ. ବି. ସେ କାନ୍ଦେ, କାନ୍ଦୁଥିବା
(ବ୍ୟକ୍ତ), (ସୁ. ବ.) ରେତନ, କାନ୍ଦ ।
କୁମ—ସୁ. ବ. (କୁମ + ଅ) ପରଶ୍ରମ,
ଆୟାସ, ଶିମ, ଖେତ ।
କୁମଥ—ସୁ. ବ. ପରଶ୍ରମ, ଆୟାସ, ଗେଷ୍ଟା ।
କୁମୀ—ସୁ. ବ. (କୁମ + ଲନ) କୁନ୍ତିପତ୍ର ।
କୁରବ—ସୁ. ବ. ଭରତରେ ବୁଝିଶ
ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଓ ବଗଲାର
ଶାଖନକର୍ତ୍ତୀ ।
କୁନ୍ତ—ଶି. ବ. (କୁମ + ତ) କୁନ୍ତିପତ୍ର,
ମାନ, ଶାନ୍ତ, ପରଶ୍ରମକନିତ ଅବସନ୍ନ ।
କୁନ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କୁମ + ଶାନ୍ତ) ପର-
ଶିମକନିତ ଶାନ୍ତ ।

ଷଣିକ — ସୁଂ. ବି. (ଷଣ + ଇକ) ଷଣ-
ମାନ୍ୟାୟୀ, ଅୟାୟୀ, ଯାହା ଅଳକାଳ
ବହେ । [ବିଦ୍ୟୁତ ।

ଷଣିକ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଣିକ + ଆ) ବିଜ୍ଞାନୀ,
ଷଣିତ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଣିକ + ଇତ) ଯାହାର
ଷଣ ଅର୍ଥାତ୍ ଉତ୍ସବ ପ୍ରତ୍ୱତି ହୋଇ-
ଅଛି ।

ଷଣିନୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଣିକ + ଇଲ୍ + ରୀ)
ବିଦ୍ୟି, ରଜନୀ, ନିଶା ।

ଷଣି — ବିଂ. (ଷଣିକ + ଇଲ୍) ବ. ଗ୍ର. ବିଶାର୍ଦ୍ଧ,
ଉତ୍ସବପ୍ରତ୍ୱତି, ଷଣିକ ।

ଷଣେ — ଗ୍ରା. ବି. ଏକମୁହୂର୍ତ୍ତି, ଷଣମାତ୍ର,
(ଶ୍ରୀ. ବି.) ଏକମୁହୂର୍ତ୍ତି ନିମନ୍ତେ ।

ଷଣେଷଣେ — ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଷଣଷଣ
(ଦେଖ) ।

ଷଣେପାକ — ସୁଂ. ବି. ମୁହୂର୍ତ୍ତିକ ମଧ୍ୟରେ
ଯାହା ପାକ କରାଯାଏ । [ରମ୍ପୁତ୍ରିବା
ଷତ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଣିକ + କ୍ରିପ୍ତ) ହାଣିବା,
ଷତ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଣିକ + ତ) ଆହୁତ,
ନଷ୍ଟ, ଭାର୍ତ୍ତ, ନଷ୍ଟିଷ୍ଟ, ବ୍ୟଥୁତ, ବିଦାରତ,
ଖଣ୍ଡିତ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଆଘାତ, ରମ୍ପୁତ୍ରିବା,
ବିପଦ, କଟାଯାଆ, ଭ୍ରଣ୍ଣ, ବିଦାରଣ୍ଣ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଷତ ।

ଷତକାଶ — ସୁଂ. ବି. ପାଞ୍ଚପ୍ରକାର କାଣ-
ଗେଗର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକପ୍ରକାର ।

ଷତପ୍ତି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷତପ୍ତି + ରୀ) ଲଗ୍ନା,
ଷତଚନ୍ଦ୍ର — ବି. (ତେତ୍ର) ଶ୍ରୀ ଆଦାର,
ଆଘାତର ଦାଗ ।

ଷତଜି — କୁ. ବି. (ଷତ + ଜନ୍ମ + କ, ଅ)
ରତ୍ନ, ପୃତ୍ର, (ବିଂ) ଆଘାତରୁ ଜାତ ।

ଷତଜୁଣ୍ଠ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଷତପ୍ତିକୁ ବ୍ୟକ୍ତିର
ପିପାସା ।

ଷତବିଷତ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ତେତ୍ର) ଦେହଯାକ
ରତ୍ନବୁଢ଼ା, ଶ୍ଵାଦଦାର ହିନ୍ଦିଦ,
ଶ୍ଵେତାଙ୍ଗାରୁରା ।

ଷତବିଧ୍ୟାଂସୀ — ସୁଂ. ବି. (ଷତ + ବିଧ୍ୟା
ଧୂନ୍ୟକ ଇନ୍) ବୃଦ୍ଧଦାରକ ଦୃଷ୍ଟ ।

ଷତବୃତ୍ତି — ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଜୀବିକାସ୍ତନ,
ଦେବିର ।

ଷତବ୍ରଣ — ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଘାଆ ଆଦିର
ଦାଗ, ଆଘାତକନ୍ତର ଘାଆ, ଛାଥପ୍ରକାର
କଣ୍ଠରେଗର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକପ୍ରକାର ।

ଷତବ୍ରତ — ସୁଂ. ବି. (ଷତ + ପ୍ରତ) ନଷ୍ଟ-
ପ୍ରତ, ଯାହାର ନିୟମଭରି ହୋଇଛି,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଷତବ୍ରତା ।

ଷତଯୋନି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ଯେଉଁ
ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷ ସହବାସକରିଅଛି, ବଳପୂର୍ବକ
ସଙ୍ଗମ କରିଯାଉଥିବା ।

ଷତହର — କୁ. ବି. (ଷତ + ହର + କ. ଅ)
ଅଗୁର, ଗୁରୁଲ, (ବିଂ) ଯେ ଷତ ନାଶ
କରେ ।

ଷତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିବାହ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ
ସହବାସ କରିଥିବା କନ୍ଥା ।

ଷତାରି — ସୁଂ. ବି. ବ୍ରାହ୍ମି; (ଷତ + ଅରି)
ଜୟୀ, (ତେତ୍ର) ଘାଆ ଆଗେମାନକାଣ୍ଠ
(ଜିଷ୍ଠ) । [ଅପରିବତା ।

ଷତାଶ୍ରୋତ୍ର — କୁ. ବି. ଷତଜନ୍ମର ଦେହର

ଷତ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଣି + ତ) ଲେକସାନ୍,
ଫାନ୍ଦ, ଅପରତ୍ୟ, ଅର୍ଥକାଣ୍ଠ, କଟା, ଷୟ,
ବିନାଶ, ଷତଚନ୍ଦ୍ର, ଆଘାତ, ଅଭିବ,
ଦୋଷ, ଭୁଲ, ଭ୍ରମ ।

ଷତକର — ବି. (ଷତ + କୁ + କ. ଅ)
ଯାହାଦ୍ଵାରା ଷତ ଦଟେ ।

ଷତଗ୍ରୟ — ବି. (ତେତ୍ର) ଯାହାର ଷତ
ହୋଇଥିଲା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଷତଗ୍ରୟ ।

ଷତଜନ୍ମ — ବି. (ଷତ + ଜନ୍ମ + କ, ଅ)
ଷତକର (ଦେଖ) ।

ଷତପୁରାଣ — ବି. (ତେତ୍ର) କୌଣସିବାନ୍ତି
ଦ୍ୱାରାବୋଲିଥିବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ଷତର
ପରିକଳ୍ପିତ ମୂଲ ପ୍ରଥମବାଚିଦ୍ୱାରା
ସ୍ରଦ୍ଧାନ, ଲେକସାନ୍ ଭରଣୀ କରାଯିବା,
ଖେଲାବାହୁ ।

ଷତଚୁକ୍ଳ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ତେତ୍ର) ଲାଭଲଭ,
ହାନି ଓ ଲଭ, ହାନି ବା ଲଭ ।

ଷତୋରଥ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଯାହା ଷତରୁ ଉଠେ,
ଷତର ।

ଷତୋଦର — ସୁଂ. ବି. (ଷତ + ଉଦର) ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତିବ, ନାଲରକ୍ତ ହାତା,
ଉଦରରେଗବିଶେଷ ।

ଷତୋତ୍ରବ — ବି. (ଷତ + ଉତ୍ର + ଭୁ
+ ଅ) ସତଦ୍ଵାର ଯାହା ଉଦୟମ,
(କୁ. ବି) ରକ୍ତ, ନାଲରକ୍ତ ।

ଷତା — ସୁଂ. ବି. (ଷତ + କ, ଭୁ) ଯେଉଁ
କାରିଗର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କାଟେ ବା
ଖୋଦେଇ କାମକରେ, ଶୁଦ୍ଧ ଭିରସରେ
ଷତିଆ ଗର୍ଭଜାତ ବଣ୍ଣେସଙ୍କର, ସାରଥ,
ଦ୍ୱାରପାଳ, ବିଧାତା, ବିଦୂର, ଦାସୀଦୂଷି,
ଯେ ରଥରେ ଥାଇ ପୃକ୍କକରେ, ମଧ୍ୟ ।

ଷତ୍ରୁ — ସୁଂ କୁ. ବି. (ଷତ + ତେଷି + ଅ)
ଷତ୍ରୁୟ, ସତ୍ରି, (କୁ. ବି) ଶଶର, ନଗର,
ଜଳ, ଧନ, ବଳ, ଶତ୍ରୁ, ଶାସନକର୍ତ୍ତା ।

ଷତ୍ରୁଧର୍ମ — ସୁଂ. ବି. (ତେତ୍ର) ଷତିୟକାର
ପାଳିବାଧର୍ମ, ସାହସ, ପୁରୁଷକାର ପ୍ରତ୍ୱତି ।

ଷତ୍ରୁଧର୍ମୀ — ସୁଂ. ବି. ଜଣେରାଜା, (ବିଂ)

ଷତିୟ ଧର୍ମପ୍ରତ୍ୱତି ।

ଷତ୍ରୁଧର୍ମନୁରାଗ — ବି. ଯେ ଷତିୟ ଧର୍ମର
ଅନୁମନ କରେ ।

ଷତ୍ରୁଧର୍ମତ୍ୱ — ସୁଂ. ବି. ଯଜ୍ଞବିଶେଷ ।

ଷତପି — ସୁଂ. ବି. (ଷତ + ପା + କ, ଅ)
ପ୍ରାଦେଶୀକ ଶାସନକରୀ, ସୌରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରାଚୀନ ରାଜବିଧି ।

ଷତପତ୍ର — ବୁ. ବି. (ତେତ୍ର) ଷତିୟ
ପାଳକ, ଷତିୟମାନଙ୍କର ନେତା ।

ଷତବନ୍ଦୀ — ସୁଂ. ବି. (ଷତ + ବନ୍ଦ) ନିରତ
ଷତିୟ, ନଚ ବା ଅପକୃଷ୍ଟ ଷତିୟ ।

ଷତଚୁରି — ସୁଂ. ବି. (ଷତ + ଚୁରି + କ, କ୍ରିପ୍ତ)
ଷତିୟକାରୀ ପ୍ରତିପାଳକ, (ଅବ୍ରି) ।

ଷତବୋଗ — ସୁଂ. ବି. ଅଥବାବୋଦୋତ୍ତ
ବାଜୋଗବିଶେଷ ।

ଷତବନ୍ଦୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷତ + ବନ୍ଦ + ବନ୍ଦ)
ଷତିୟକାରୀ, ଯେ ଷତିୟକାର
ଅବଲମ୍ବନ କରେ ।

ଷତବନ୍ଦୀ — ସୁଂ. ବି. (ଷତ + ବନ୍ଦ)
ଷତିୟ ପ୍ରତିପାଳକ ।

ଷତବନ୍ଦୀନ — ସୁଂ. ବି. (ଷତ + ବନ୍ଦ + ଶି)
ଷତିୟ ଧର୍ମ + ବନ୍ଦ + ଶି) + ଅନ) ଧନ ଓ ବନ୍ଦକୁ କାରକ ।

ଷଷ୍ଠିବଦ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ.) ଯେ ଷଷ୍ଠିବ
ବିଦ୍ୟାଜାଣେ, ଯେ ୧କୁଣ୍ଡେବ ଜାଣେ ।

ଷଷ୍ଠିବୃଷ୍ଟି—ସୁଂ. ବି. ମୁକୁତକୁଳ ।

ଷଷ୍ଠିବୃଷ୍ଟି—ସୁଂ. ବି. ଆସୁନ୍ତିଶୀଘ୍ର ଜଣେ
ଶକା, ଦେସୋଦଶମ୍ବୁଜ ପୁନଃ, (ବି)
ଷଷ୍ଠିବୃଷ୍ଟିଶ୍ରେଷ୍ଠ । [ବିଦ୍ୟା ।

ଷଷ୍ଠିବେଦ—ସୁଂ. ବି. ଧର୍ମବେଦ, ଷଷ୍ଠି-
ଷଷ୍ଠିଶ୍ରୀ-ବିଂ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ବଲବାନ୍, ବଲଷେଷା ।

ଷଷ୍ଠିବ୍ୟବ—ସୁଂ. ବି. (୫ତତ୍ତ୍ଵ) ଷଷ୍ଠିବ୍ୟମାନ-
ଙ୍କର କର୍ତ୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯଙ୍ଗବିଶେଷ ।

ଷଷ୍ଠିବ୍ୟକ—ସୁଂ. ବି. ତତତ୍ତ୍ଵ; (ଷେଷ +
ଅନ୍ତକ) ପରଶ୍ରବମ ।

ଷଷ୍ଠିବ୍ୟକାଶ—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + ଅନ୍ତ +
କୃ + ରହ) ପରଶ୍ରବମ ।

ଷଷ୍ଠି—ସୁଂ. ବି. ଷଷ୍ଠିଶୀ ।

ଷଷ୍ଠିଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଷ୍ଠିନ୍ଦ୍ର + ରା) ମଞ୍ଜିଶୀ,
ଷଷ୍ଠିଶୀ । [ବିଶେଷ ।

ଷଷ୍ଠିଦାସ-ଧାରବାରଚିନ୍ତର ଉଷ୍ଣକଣ୍ଠେଶୀ-
ଷଷ୍ଠିଶୀ—ସୁଂ. ବି. ଦ୍ରୁକାତିର ଅନ୍ତର୍ଗତ
ଦ୍ରୁଷ୍ଟିବ୍ରତୀ, ଯୋକାଜାତି, ଆୟୋଜାତି ।

ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାକା, ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱା
କା ।

ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାତର, ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାତ୍ମ—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱା
+ ଦନ୍ତ + ଅ) ପରଶ୍ରବମ, କାମକର୍ତ୍ତା ।

ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାଜାତାଦ୍ୱା ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାତା—କୁଳୀ. ବି. ରୁଦ୍ରମାମଳୋତ୍ତ
ଆସନବିଶେଷ ।

ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାକା, ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାକା ।

ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱା-ସ୍ତ୍ରୀ ବି(ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱା + ରା)ମନ୍ଦ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଷଷ୍ଠି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + ରା) ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାକା,
ଜଳ, ଦେହ, (ସୁଂ. ବି) ଷଷ୍ଠିଶୀ ।

ଷଷ୍ଠି—(ଧାର୍ତ୍ତ) ମାରପକାରବା, ଯୋତା-
ଇବା, ଖାରବା, ବନ୍ଧୁନ କରିବା, ଶ୍ରୀ-
ଶ୍ରୀ କରିବା, ବିଭବ କରିବା ।

ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱେଷୁଳ—ବି. ଦ୍ରଣ୍ଗିପୋଲା ଗର ।

ଷଷ୍ଠି—ଶ୍ରୀ. ଶ୍ରୀ. ବିଭବ, ଖଣ୍ଡିତ,
ଆହାରର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଷଷ୍ଠିନ—ସୁଂ. କୁଳୀ. ବି. ଶ୍ରୀନ, ବିଭବ-
କରିବା, ଶୈଜନ ।

ଷଷ୍ଠି—କୁଳୀ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + ମ) ଅନ୍ତ, ଜଳ ।

ଷଷ୍ଠିବ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ଶ୍ରୀ. (ଷଷ୍ଠି + ମି. ତତ୍ତ୍ଵ) ଷଷ୍ଠିବ୍ୟ,
ଷଷ୍ଠିମାର ଯୋଗ୍ୟ, ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାକା, ଷଷ୍ଠିଦ୍ୱାକା,
ଷଷ୍ଠିମାରବାର ଉପପ୍ରକୃତ ।

ଷଷ୍ଠି—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + କ.ତ୍ତ୍ଵ) ଷଷ୍ଠିନାଳ
ସହଷ୍ର, ଧୀର, ବିନନ୍ଦ (ସ୍ତ୍ରୀ) ଷଷ୍ଠି ।

ଷଷ୍ଠି—(ଧାର୍ତ୍ତ) ଫୋପାଢ଼ିବା, ଉପବାସ-
କରିବା, ଯାପନବରିବା, ବିଦାଶକରିବା,
ତେଜିବା, କମାରବା, ଗ୍ରାସୁଣ୍ଡ ଉକରିବା ।

ଷଷ୍ଠି—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + ଅ) ଜଳ, (ଶ୍ରୀ)
ଷଷ୍ଠିନାଳ ।

ଷଷ୍ଠି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + କି. ପି) ରାତି ।

ଷଷ୍ଠିଶୀ—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + କ.ଅନ) ବୌଦ୍ଧ
ସନ୍ଧ୍ୟାରୀ, (କୁଳୀ. ବି.) ତ୍ୟାଗ, ଅଶୋତ,
ଉପବାସ, ଦୂଷକରଣ, ତତାରବା (ବି)
ନିର୍ମଳ, ଲଜ୍ଜାଧୂନ ।

ଷଷ୍ଠିଶୀ—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିଶୀ + କ) ବୌଦ୍ଧ
ସନ୍ଧ୍ୟାରୀବିଶେଷ, ନାଟ୍ରିକମତ ପ୍ରଶ୍ରବକ
ନିର୍ମଳ ବ୍ୟକ୍ତି, ବିଦମାଦିତ୍ୟ ସରସ୍ଵତ
ନବବର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ।

ଷଷ୍ଠିଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଷ୍ଠିଶୀ + କ.ର) ଷଷ୍ଠିଶୀ
ଷଷ୍ଠିଶୀକର ଧର୍ମ ।

ଷଷ୍ଠିଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଷ୍ଠିଶୀ + ରା) ଆହୁଲ,
ଜାଲ, ଷେପଣୀ ।

ଷଷ୍ଠି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + ମି. ଅ + ଆ) ରାତି,
ହୁଲବା, ଦିବାରୁତ ବ୍ୟାପୀ । ଏ ଘଣ୍ଟା ।

ଷଷ୍ଠି—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + କୃ + ଅ)
ଚନ୍ଦ୍ର, କପୁର । [ଚନ୍ଦ୍ର] ।

ଷଷ୍ଠି—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + କୃ + କି. ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)

ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)

ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)

ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)

ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)
ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠିକୁତ୍ + କୃ + ପି)

ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ସୁଂ. ବି. ଯେଉଁବ୍ୟକୁ କାଳ-
ଷେପଣ କରେ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକୁ ଶହୁକୁ
ତଢାଇବା ।

ଷଷ୍ଠିକୁତ୍—ବି. (ଯୋଗ୍ + ବୃତ୍ତି) ବି. ଶ୍ରୀ;
ଯେ ରତ୍ନରେ ଶାଦ୍ୟ ଶୋଜିବାକୁ
ବାହାରେ ।

ଷଷ୍ଠି—(ଧାର୍ତ୍ତ) ଦୋଷ ମାର୍ଜନା କରିବା,
ଷଷ୍ଠି କରିବା, ଦୋଷପଦ୍ଧତି, ସହା-
କରିବା, ବାଧାଦେବା, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ
କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବା ।

ଷଷ୍ଠି—ସୁଂ. ବି. (ଷଷ୍ଠି + କ. ଅ) ସହଷ୍ର,
ସମର୍ଥ, ଯଥେଷ୍ଟ, ନିଷ୍ଠା, ଉପପ୍ରକୃତ,
ଯୋଗ୍ୟ, ସହିବାର ଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଷଷ୍ଠିଶୀ ।

ଷଷ୍ଠିଶୀ—ବି. (ଷଷ୍ଠି + ମି. ଅନ୍ତଶୀ) ଷଷ୍ଠିଶୀର
ଯୋଗ୍ୟ, ସହିବାର ଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଷଷ୍ଠିଶୀ ।

ଷଷ୍ଠିଶୀ—ବି. (ଷଷ୍ଠି + ଶି. ତ) ଯୋଗ୍ୟତା,
ଶିତ୍ୟ, ସମର୍ଥୀ, ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ଭର, ସହଷ୍ରତୁ,
ଅଧ୍ୟକାର ।

ଷଷ୍ଠିଶୀତର୍କ—ବି. (୫ତତ୍ତ୍ଵ) ଷଷ୍ଠିଶୀ ବା
ଶିତ୍ୟ ବହୁଭୂତ, ନ୍ୟୟ ଅଧ୍ୟକାର
ନିର୍ମଳ ଦୀ ସିମାରୁକଳ କରିଯାଇଥିବା ।

ଷଷ୍ଠିଶୀତର୍କ—ବି. (୫ତତ୍ତ୍ଵ) ଷଷ୍ଠିଶୀ +
ଅଶୀତର୍କ (ଷଷ୍ଠିଶୀ + ଅଶୀତର୍କ) ଷଷ୍ଠିଶୀତର୍କ
(ଦେଖ) ।

ଷଷ୍ଠିଶୀପଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାରିକଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି-
ସ୍ଵରୂପ କୌଣସି ବୈଷଣ୍ଵିକ କାର୍ଯ୍ୟର
ଭର ଅନ୍ୟ ଉପରେ ନ୍ୟୟ କରିବାର
ନିର୍ଦ୍ଦିନ ପଥ ।

ଷଷ୍ଠିଶୀପଦ—ବି. (୫ତତ୍ତ୍ଵ) ଶିତ୍ୟାଳୀ,
ମାରିକ ଯେଉଁ କର୍ମଗୁଣଠାରେ କୌଣସି
କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଇବାକୁ ଅଧ୍ୟକାର ଦେଇ-
ଆହାର, ଭରପ୍ରାସ୍ତ୍ର (ପ୍ରତିନିଧି) ବିଭବ-
ଶାଳୀ ।

ଷଷ୍ଠିଶୀପଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଷଷ୍ଠିଶୀପଦ (ଦେଖ)
ଷଷ୍ଠିଶୀବହୁଭୂତ—ବି. (୫ତତ୍ତ୍ଵ) ଶିତ୍ୟ
ବା ସାମର୍ଥ୍ୟରୁ ବାହାର ।

କ୍ଷମାତାବାନ୍—ପୁଂ.ବି. (କ୍ଷମତା + ବତ୍ର) ସାମର୍ଥ୍ୟସମନ୍, ସମର୍ଥ, ଶତ୍ରୁମାନ୍ (ସ୍ତ୍ରୀ) କ୍ଷମତାବଦୀ ।
 କ୍ଷମତାବାନ—ବି. (କ୍ଷମତା + ସ୍ଵାନ) ଶତ୍ରୁମାନ୍, ଅକ୍ଷମ ।
 କ୍ଷମା-ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (କ୍ଷମ + ଭା.ଅ + ଆ) ଦୋଷ-ସହନ, ଦୋଷମାର୍ଜନା, ଧୌରୀ, ସହ-ସ୍ତ୍ରୀ, ଦୂଃଖଶାନ୍, ପୃଥ୍ବୀ, ଦଶକନୟା, ପୁଲହଙ୍କ ପଦ୍ମୀ, ଶକ୍ତାବୁଦ୍ଧି, ଏକପଣ୍ଡୀ, ତୁର୍ଗା, ଚିତ୍ତକା, ନିର୍ବୁଦ୍ଧି, (ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.) ସାମର୍ଥ୍ୟ ।
 କ୍ଷମାକରିବା—ଶା. କି. ଦୋଷ ମାର୍ଜନା କରିବା, ଅନ୍ତରେବା, ଅବ୍ୟାହତିରେବା ।
 କ୍ଷମାଗୁଣ—ବି (କ.ଧ) କ୍ଷମନାମକ ଗୁଣ ।
 କ୍ଷମାଚର—ବି. (କ୍ଷମା + ଚର + ଅ) ପାତଳବାସୀ, ଯେଉଁମାନେ ପାତଳରେ ବାସ କରନ୍ତି ।
 କ୍ଷମାଦଶ-ପୁଂ.ବି. ସଜ୍ଜନାଗର୍ତ୍ତ, ଶିଶୁ ବୃକ୍ଷ ।
 କ୍ଷମାନଧ୍ୟ—ଦି. (କ୍ଷମା + ନି + ଧା + କି ଇ) କ୍ଷମାଶିଳ ।
 କ୍ଷମାନ୍ତି—ପୁଂ.ବି. (ନ୍ତିର) ଯେ ଅପ ରାଧିକୁ କ୍ଷମା କରନ୍ତି, ଧୌରୀଣୀଲ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କ୍ଷମାନ୍ତିତା । [ପ୍ରାର୍ଥନା]
 କ୍ଷମାପଣ—ଦି. (କ୍ଷମା + ପଣ + ଅ) କ୍ଷମା-କ୍ଷମାପଣ—ପୁଂ.ବି. କାଣ୍ଠର ଜଣେବକା (ନ୍ତିର) ପୃଥ୍ବୀପାତି, ବଜା ।
 କ୍ଷମାପର—ପୁଂ.ବି. (ନ୍ତିର) କ୍ଷମାଶିଳ, ମାର୍ଜନାକାଣ୍ଠ, କ୍ଷମୀ, ସହିଷ୍ଣୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) କ୍ଷମାପର ।
 କ୍ଷମାପରାଘାଣ—ଦି. (ବ.ଶ୍ରୀ) କ୍ଷମାଶିଳ, କ୍ଷମୀ, ସହିଷ୍ଣୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ପରାଘାଣ ।
 କ୍ଷମାପାରୁବାର—ଦି. (ନ୍ତିର) ସମସ୍ତ ପାପ ମାର୍ଜନାକାଣ୍ଠ ।
 କ୍ଷମ ପ୍ରାର୍ଥନା—ବି. (ନ୍ତିର) କ୍ଷମାରିଷ, କ୍ଷମା ମାରିବା, ଯାଚଞ୍ଚ ।
 କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥୀ—ପୁଂ.ବି. (କ୍ଷମା + ପ୍ରାର୍ଥ୍ୟନ୍) ଯେ କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା କରେ ।
 କ୍ଷମାବାନ୍—ପୁଂ.ବି. (କ୍ଷମା + ବତ୍ର) କ୍ଷମା ବ୍ରତ, ସହିଷ୍ଣୁ ।
 କ୍ଷମାରିଷ—ବି. (ନ୍ତିର) କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା, ମାପରୁହିବା ।

କ୍ଷମାଭିନ୍ନ — ପୁ.ବି. (ଖତର ବା ଶତର) କ୍ଷମାଗ୍ରାହୀ (ଦେଖ) ।
 କ୍ଷମାଭୁକ — ପୁ. ବ. (କ୍ଷମା + ଭୁକ + କ, ଅ) [ଭକ] ।
 କ୍ଷମାଭୁକ-ପ୍ଲା. ବ. (କ୍ଷମା + ଭୁକ + ପ, ଅ) ।
 କ୍ଷମାପଣ୍ଡଳ — ବ. (ଶତର) ପୃଥ୍ଵୀ, ଭୂପଣ୍ଡଳ ।
 କ୍ଷମାପ୍ରତି — ପୁ.ବି. (ତତ) ସେ ଅପ-
 ଧାର୍ଯ୍ୟକୁ କ୍ଷମା ଦିବ । [ଦେଖ] ।
 କ୍ଷମ ଶ୍ରୀବ — ବି. (ଶତର) କ୍ଷମାପାଶବାର,
 କ୍ଷମାଶୀଳ — ପୁ. ବି. (ବ.ଶ.) କ୍ଷମାପ୍ରତି,
 ସେ ଅପ-ଧାର୍ଯ୍ୟକୁ କ୍ଷମାଦିବ, (ଶା)
 କ୍ଷମାଶୀଳା ।
 କ୍ଷମାପାଶ — ବି. (ଶତର) କ୍ଷମାପାଶ-
 ବାର (ଦେଖ) ।
 କ୍ଷମିତବ୍ୟ — ବି. (କ୍ଷମା + ତିର + ତବ୍ୟ)
 କ୍ଷମାଶୀଳ, ସହିଷ୍ଣୁ, ମର୍ଥ, (ଶା) କ୍ଷମିତୀ ।
 କ୍ଷମା — ପୁ. ବି. (କ୍ଷମା + ଜନ) ସହନ-
 ଶୀଳ, ସେ ପରର ଦୋଷକୁ ମାର୍ଜନା
 କରେ, କର୍ମଠ ।
 କ୍ଷମେ — ଶା. କି. ବି. ଆନନ୍ଦରେ ।
 କ୍ଷମ୍ବ — ପୁ.ବି. (କ୍ଷମ + ମ୍ବ.ଯ) କ୍ଷମିତ୍ୟ,
 ପୃଥ୍ଵୀଶ୍ଵର ଉତ୍ସବ, କ୍ଷମାଯୋଗୀ, ମାର୍ଜନ-
 ସ୍ଵ, (ଶା) କ୍ଷମ୍ୟ ।
 କ୍ଷୟ — ପୁ.ବି. (କ୍ଷ + ଯ.ଅ) ଅପକୟ, ନାଶ,
 ପ୍ରକୟ, ହାସ, ଧ୍ୟା, ଗୁହ୍ୟ, ଯକ୍ଷାରୋତ୍ତର,
 ମାସବିଶେଷ, ଯମପୁର, ବଣ, ଘୋର
 ହୋଇ କମ୍ପିନ୍ତିବା, କ୍ଷାଣତା, ବାର୍ହିଷତ୍ୟ,
 ତ' ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ ଶେଷବସ୍ତ୍ୱ, ଚନ୍ଦ୍ର-
 କଳାର କ୍ଷୟ ।
 କ୍ଷୟକର — ବି. (କ୍ଷୟ + କୃ + କ. ଅ)
 ନାଶକାଶ, ନାଶକ ।
 କ୍ଷୟକାଶ — ପୁ. ବି. (କ୍ଷୟ + କୃ + କ.
 ଜନ) ବନାଶକ, (ଶା) କ୍ଷୟକାଶଣୀ ।
 କ୍ଷୟକାଳ — ବ. (ଶତର) ସ୍ଵର୍ଗର ପ୍ରଳୟ ।
 କ୍ଷୟକୁର — ବି. (କ୍ଷୟ + କୃ + କୃ.ପ)
 କ୍ଷୟ କାରକ ।

କ୍ଷୟଙ୍କର—ଶ୍ଵ. (କ୍ଷୟ + କୃ + ଅ) ଯାହା
 କ୍ଷୟ ପଠାଏ, ବିନାଶକ ।
 କ୍ଷୟଜ—ପୁଂ. ବି. (କ୍ଷୟ + ଜଳ + କ.ଥ)
 ଏକପ୍ରକାର କାଶରେଗ, କ୍ଷୟକାଶ ।
 କ୍ଷୟଶ—ଶ୍ଵ. (କ୍ଷୟ + ଶ୍ଵ.ଅନ) ବିନାଶକରଣ,
 ନିଷ୍ଠଳ ଜଳାଧାର, ନିବାର, ଗୁହ୍ମ,
 ଉପସାରର ।
 କ୍ଷୟତ୍ତୁ—ପୁଂ. ବି. ନନ୍ଦୀଚୂମ୍ବ, ଏକ-
 ପ୍ରକାର ଅଶ୍ଵତ୍ଥବୃକ୍ଷ, ଜରିଛା ।
 କ୍ଷୟଥୁ—ପୁଂ. ବି. (କ୍ଷୟ + ଅଥ) କାଶରେଗ,
 ଯଷ୍ଟାରୋଗ ।
 କ୍ଷୟକାରୀ—ବି. (କ୍ଷୟ + ନର + ଶିର
 + ଇନ) କ୍ଷୟରେଗନାଶକ ।
 କ୍ଷୟଦେଶନାଶିନୀ—ଶ୍ଵ. ବି. ଜାବନ୍ଦୀଚୂମ୍ବ ।
 କ୍ଷୟପକ୍ଷ—ପୁଂ. ବି. (କ୍ଷୟ + ପକ) ମଧ୍ୟ.କ.ଧା;
 କୃପକ୍ଷ ।
 କ୍ଷୟପ୍ରାପ୍ତ—ବି. (’ତର) କ୍ଷୟତ (ଦେଖ)
 କ୍ଷୟମାସ—ପୁଂ. ବି. ଗୁଡ଼ମାସିକଣେଷ ।
 କ୍ଷୟରେଗ—ପୁଂ. ବି. (କ୍ଷୟ + ରେଗ)
 ଯଷ୍ଟାରୋଗ ।
 କ୍ଷୟରୋଗୀ—ପୁଂ. ବି. (କ୍ଷୟ + ରୋଗ +
 ଇନ) ଯାହାର କ୍ଷୟରେଗ ହୋଇଥାଏ ।
 କ୍ଷୟବାୟୁ—ପୁଂ. ବି. (ମଧ୍ୟ.କ.ଧା) ପ୍ରକୟ-
 କାଳର ପବନ ।
 କ୍ଷୟତ—ଶ୍ଵ. ବି. (କ୍ଷୟ + ତତ) କୃତ-
 ପ୍ରାପ୍ତ, ବିନାଶପ୍ରାପ୍ତ, ଶୀଘ୍ରତାପ୍ରାପ୍ତ ।
 କ୍ଷତିତ୍ତ—ଶ୍ଵ. ବି. (କ୍ଷୟ + ଶ.ତ୍ତ) କ୍ଷୟ,
 ନାଶ, କ୍ଷଣତା ।
 କ୍ଷତିଷ୍ଠ—ବି. (କ୍ଷୟ + ଇଷ୍ଠ) କ୍ଷୟଶାଳ,
 କମେକମେ ଯାହା ଶୀଘ୍ର ହୋଇଥାଏ ।
 କ୍ଷୟି—ଦ୍ୱ. ବି. (କ୍ଷୟ + ଇନ) କ୍ଷୟଶାଳ
 ନଶ୍ଵର, କ୍ଷୟରେଗନ୍ତ୍ର, (ବି) ଚନ୍ଦ୍ର ।
 କ୍ଷୟ୍ୟ—ଦ୍ୱ. (କ୍ଷୟ + ମୀ.ମ) ବିନଷ୍ଟହେବାର
 ଯୋଗ୍ୟ, ବିନାଶ୍ୟ ।
 କ୍ଷର—ବି. (କ୍ଷର + କ.ଥ) ତଳି ବହ
 ଯାଉଥିବା, ନିଃସୁତ, ଚଳନ୍ତି, ବିନାଶ
 ଶାଳ, (ବି) ମେଘ, ଜଳ, ତେହ, ଅଞ୍ଚଳ
 ପରମେଶ୍ୱର, କାରଣ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ, କିଞ୍ଚି-
 ନନ, ମୁର୍ଖତା ।

ଷରକ—ଶ୍ର. ବି. (ଷର + ଜନ + କ. ଅ) ଯାହା ମେଘରୁ ଜନେ, ମେଘଙ୍କ ।

ଷରଣ—କୃ. ବି. (ଷର + ଭା. ଅନ) ମୋତନ, ଆଗେ ରବା, ସ୍ଵାଦ, ଝରିବ', ତରଳିବା, ହାଲେଇବା, ସେବ, ଖାଲ, ଫେସରଣ, ବହିବା ।

ଷରପତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦ୍ରୋଣ୍ଗୁଣୀ, ଗରଣ୍ଡୁଗଛ ।

ଷରତ—ଶ୍ର. ବି. (ଷର + ତ) ନିଃସ୍ଵର୍ତ୍ତ, ବିଗଳିତ, ଟୋପାଟୋପା ହୋଇପଡ଼ି—ଥୁବା, ତରଳିଯାଇଥୁବା, ଝରୁଥୁବା ।

ଷରବା—ଗ୍ର. କ୍ରି. ଷରତହେବା, ରବିବା, ଟୋପାଟୋପା ହୋଇ ପଡ଼ିବା, ସ୍ତରବା । ଷର—ପୁ. ବି. (ଷର + ଜନ) ବର୍ଣ୍ଣକାଳ, (ବିଂ) ଷରତ, ଝରୁଥୁବା, ବଢୁଥୁବା, ଷରଣବିଶିଷ୍ଟ ।

ଷଳ—ବି. (ଷଳ + ଅ) ଯେ ଶୋଧନ କରେ, ଚଳ, ଯେ ଚଳିପାରେ, ଶୋଧନକାରୀ ।

ଷଳ—ପୁ. ବି. (ଷଳ + ଭା. ଅ) ଛଙ୍କ, ସରଦି, କାଷ, ଗଲାତରଜହେବା, ଶରଷେରିଷ ।

ଷଳକ—ପୁ. ବି. ଅପାମାର୍ଗ, ଶାକବିଶେଷ, ଶାଇଷେରିଷ ।

ଷଳଥୁ—ପୁ. ବି. (ଷଳ + ଭା. ଅଥୁ) ଛଙ୍କ, କାଷ, ସରଦି, ଗଲାତରଜହେବା, ଶରଷେରିଷ ।

ଷଳପତା, ଷଳପତୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦ୍ରୋଣ୍ଗୁଣୀ, ଗଜଣ ଫୁଲଗଛ ।

ଷଳବକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଳବକ + ଆ) ଧାନ୍-ବିଶେଷ, ସ୍ତ୍ରୀଲେକ, କଣ୍ଠଗଲୁକିବିଶେଷ ।

ଷଳ—ବି. (ଷଳ + ଶିର + କିପ) ହୋପଦ୍ଧିତା, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ପୃଥିବୀ ।

ଷଳତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଳ + ତ) ଜୁଲା, ଅନ୍ତିର ଶିଖ ।

ଷଳ—କୃ. ବି. (ଷଳ + ଅ) ଷଳିଯୁର କର୍ମ, ଷଳିଯୁର୍ବି, (ବିଂ) ଷଳିଯୁରସମ୍ମଳୀୟ ।

ଷଳବିଦ୍ୟ—ପୁ. ବି. ଯେ ଷଳିଯୁର ବିଦ୍ୟ ଜାଣେ କିମ୍ବା ପଡ଼େ ।

ଷଳି—ପୁ. ବି. ଷଳି ଯୁର ପଦ ।

ଷଳୀ—ପୁ. ବି. (ଷଳ + ଜନ) ଷଳିଯୁର କାତ ପୁଣ, ଷେଷୀ ।

ଷଳ୍କ—ପୁ. ବି. (ଷଳି + ତ) ଛବୁର, ଷମାପ୍ରାପ୍ତ, ଷମାଶୀଳ, ସହଷ୍ରୁ, ବିରତ, (ପୁ. ବି) ଶିବଙ୍କର ନାମାତ୍ତର, କଣେ ବର୍ଷିଙ୍କ ନାମ, ଜଣେ ବ୍ୟାଧର ନାମ ।

ଷଳ୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷଳ୍କ + ଅ) ପୃଥିବୀ ।

ଷଳ୍କାୟମ—ପୁ. ବି. ଷଳ୍କନାମକ ରଷିଙ୍କ ପୁଣ ।

ଷଳ୍କାୟମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଷଳ୍କନାମକ ରଷିଙ୍କ କନ୍ଧ ଓ ଉତ୍ତରଶୀଯୀଯା ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଷଳ୍କାୟମତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସହଷ୍ରୁତା ।

ଷଳ୍କାୟମାନ—ପୁ. ବି. (ଷଳ୍କ + ମାନ) ଷମାଶୀଳ, ସହଷ୍ରୁ ।

ଷଳ୍କ—ଶ୍ର. ବି. (ଷଳି + ତୁ) ଷମାଶୀଳ, (ପୁ. ବି) ପିତା ।

ଷଳ୍କ—ଶ୍ର. ବି. (ଷେ + କ, ତ) ଷମାପ୍ରାପ୍ତ, ଷାଣ୍ଡ, ଦୁଷଳ, ସର୍ବିଶ୍ଵ, ରୁଷ, ଦୟା, ପାଉଣ୍ଟ ହୋଇଥୁବା, (ପୁ. ବି) ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ନାମ, ବିନାମ ।

ଷଳମଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସମବିଶେଷ ।

ଷଳମବାନ—ପୁ. ବି. ଅନ୍ତି ବିଶେଷ ।

ଷଳମବକ'ନ—ବି. (ଷଳମ + ବୁଧ + କ, ଅନ) ଯାହା ଦୁଷଳତା ବୁଢ଼ି କରେ ।

ଷଳମା—ଶ୍ର. ବି. ଷମାପ୍ରାପ୍ତ, (କୃ. ବି) ନିବାସ ଗହ ।

ଷଳମ—କୃ. ବି. କୁପଥ୍ ।

ଷଳମ—କୃ. ବି. ଦ୍ରୋଣ୍ଗୁଣୀକ, ରୁତ, ଷିତ ପ୍ରାପ୍ତ, ଶକ୍ତି ।

ଷଳମ୍-ଶ୍ର. ବି. (ଷଳମ + ଯ) ଷମାଯୋଗ୍, ଯେଉଁ ବିଷୟରେ ଷମାକରିବା ଭବିତ ।

ଷଳର—ବି. (ଷଳର + ଅ) ଲୁଣ, ରୁଷ, ଟାଙ୍ଗଣ ପାଉଣ୍ଟ, ଟୋର, ସାଜିମାଟି, ଟାଙ୍ଗିମାଟି, ଜଳ, ଅରଖ, କାତ, ପାଣୀଆ ଗୁଡ଼, କଳାଲୁଣ, ଖଣ୍ଡ, ଧୂର୍ବଳ୍ୟ, ସେତ୍ତା, ତୁନ, ତନ, (ବିଂ) ଲୁଣିଆ, ବହିଯାଇଥୁବା, |

ଷୁରୁଥୁବା, ଗୁଆ, କତୁଆ, ଅସହ୍ୟ, ଶାରିଆ ।

ଷାରକ—ପୁ. ବି. (ଷାର + ଅକ) ଲୁଣ, ଶାଇ, ଶିଲୋଇ, ପିଞ୍ଜର, ଖୋକା, ରସ, ପାଉଣ୍ଟ, କୁଳ ବା କଢ଼ିର ଥେପା (ସ୍ତ୍ରୀ) ବଜାଏ ।

ଷାରକର୍ତ୍ତମ—ପୁ. ବି. ନରକବିଶେଷ, ଲୁଣିଆ, କାତୁଆ ।

ଷାରକର୍ମ-କ୍ର. (ଷାର + କର୍ମନ) (ବୈଦ୍ୟକ) ଫୁଲଥବା ମାଂସକୁ ଚଷ୍ଟିର ବା ଲୁଣାଦ ଦେଇ କୋରିବା, ଲୁଣାଦ ପ୍ରସ୍ତୋଗ ଦ୍ୱାରା ଚକ୍ରା ।

ଷାରକୃତ—ବି. ଲୁଣ ଅତି ପ୍ରସ୍ତୋଗଦ୍ୱାରା ଚକ୍ରା । [ବିଶେଷ] ।

ଷାରପକ୍ତ—ପୁ. ବି. ଷାରପକ୍ତ ଗୁଡ଼-ଷାରପକ୍ତକା-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ତିଷ୍ଠ ।

ଷାରଣ—ବି. (ଷାର + ଅନ) ଅରିଯୋଗ, ପର ସ୍ତ୍ରୀ ହରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମିଥ୍ୟା ଅରିଯୋଗ, ପାଣିକୁ ବକ ଯନ୍ତ୍ରରେ ଅଣ୍ଟା କରିବା, ଷାରରୁପେ ପରିଣତ କରିବି, ପାଉଣ୍ଟ କରିବା ।

ଷାରଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମେଥନପ୍ରତ ଆଣେଶ ।

ଷାରମୟ, ଷାରମୟୀ—କୃ. ବି. (ଗତର) ଟାଙ୍ଗଣ, ସେ ଭା ଓ ଯବନାର ।

ଷାରଦଶ—କୃ. ବି. ଦଶପ୍ରକାର ରହ ।

ଷାରଦେଶ—ପୁ. ବି. ଷାରପ୍ରଧାନଦେଶ ।

ଷାରଦ୍ରୁ—ପୁ. ବି. ପଣ୍ଡାପାରୁଳ ଗଛ ।

ଷାରନମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ. ଧା) ନରକର ଗେଷିଟ ନମା ।

ଷାରପତ, ଷାରପାତକ—ପୁ. ବି. (ବ. ଗ୍ର.) ବଥ୍ୟାଶାର ।

ଷାରପତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚଲ୍ଲିଶାକ ।

ଷାରପାକ—ପୁ. ବି. ଷାରଦ୍ରୁବର ପାକ-ବିଶେଷ ।

ଷାରଭୂମି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଷାର + ଭୂମି) ଲବଣ ମୁଦ୍ରିକାପ୍ରକାର ଦେଶ, ଯେଉଁ ପ୍ଲାନେଟ ଲୁଣ କ୍ରେଷ, ଶାରମାଟି, ସାଜିମାଟି ।

ଷାରମଧ—ପୁ. ବି. (କ. ଗ୍ର.) ଅପମାର୍ଗ ।

ଷାରମୁତ୍ତିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ମଧ. କ. ଧା) ଶେରମାଟି, ଲୁଣିମାଟି, ସାଜିମାଟି ।

କ୍ଷାରମେଳକ — ସୁଂ. ବି. କ୍ଷାରପ୍ରସ୍ତୁତ ।
 କ୍ଷାରରସ — ବି. (କ.ଧା) ଲୁଣିଆପାଦ ।
 କ୍ଷାରଲବଣ୍ୟ — କ୍ଲୀ. ବି. ଲୁଣ ଦିଶେଷ ।
 କ୍ଷାରବର୍ଗ — ସୁଂ. ବି. ଘଣ୍ଟାପାରୁଳଗଛ ।
 କ୍ଷାରଶଷ୍ଟକ — କ୍ଲୀ. ବି. ଛାନ୍ତରୁକାର କ୍ଷାର ।
 କ୍ଷାରସମୁଦ୍ର କ୍ଷାରପ୍ରକ୍ରିୟା—ସୁଂ. ବି. (ମଧ୍ୟ-
 କ.ଧା) ଲିବଣସମୁଦ୍ର ।
 କ୍ଷାରସ୍ଫୁଟ — ବି. (ମଧ୍ୟ.କ.ଧା) ଶାରବୋଲା
 ହେଇଥୁବା ସୃଜା, ଯାହାକୁ ଅର୍ଦ୍ଦ ଓ
 ଉଚନ୍ଦର ରୋଗର ମାସ ବଳରେ
 ବାନ୍ଧିଲେ ତାହା ଛଣ୍ଡିମନ୍ତେ ।
 କ୍ଷାରକ — କ୍ଲୀ. ବି. ସମୁଦ୍ରଲବଣ୍ୟ, କରକତ ।
 କ୍ଷାରଙ୍ଗନ — କ୍ଲୀ. ବି. ଅଞ୍ଜନବିଶେଷ ।
 କ୍ଷାରଙ୍ଗନ — କ୍ଲୀ. ବି. କ୍ଷାରକଳ, ଲୁଣିଆ
 ପାଣି ।
 କ୍ଷାରଷ୍ଟକ — କ୍ଲୀ. ବି. ଆଠପ୍ରକାର କ୍ଷାର ।
 କ୍ଷାରମୁଦ୍ର — କ୍ଲୀ. ବି. କ୍ଷାରକଳ, ଲୁଣିଆପାଣି ।
 କ୍ଷାରମୁଖ୍ୟ — ସୁଂ. ବି. ଲବଣସମୁଦ୍ର ।
 କ୍ଷାରକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ୍ଷାରକ + ଆ) ଧେ ବଣୀ,
 ରଜନୀ ।
 କ୍ଷାରତ — ସି. ବି. (କ୍ଷାର + ମି, ତ) ଅପ-
 ବାଦଗ୍ରହ୍ୟ, ଦୁଷ୍ଟି, ବହୁଯାଉଥବା
 କ୍ଷାରରୁ ରଖା ହେଇଥୁବା, ସ୍ୱାବିତ ।
 କ୍ଷାରେତ — ସୁଂ. ବି. ଲବଣ ସମୁଦ୍ର ।
 କ୍ଷାରେକକ — କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) କ୍ଷାରମିଶ୍ରିତ
 କଳ, ଲୁଣିଜଳ ।
 କ୍ଷାରେତ୍ୟ — ସୁଂ. ବି. (କ. ଧା) ଲବଣସମୁଦ୍ର ।
 କ୍ଷଳ — ବି. (କ୍ଷଳ + ଅ) ଧୋଇବା, ଶୋଧନ
 କରିବା, ପରିଷ୍କାର କରିବା, ପୋଛିବା,
 ହୁକାଲିବା ।
 କ୍ଷଳନ — କ୍ଲୀ. ବି. (କ୍ଷଳ + ଅନ) ପ୍ରକାଳନ,
 ହୁକାଲିବା, ମୋତନ, ଢାଇଁ, ପରିଷ୍କାର,
 ଧୋଇବା, ଶୋଧନ ।
 କ୍ଷଳିତ — ସି. ବି. (କ୍ଷଳ + ତିତ + ତ)
 ଧୌତ, ପରିଷ୍କାର, ଶୋଧତ, ପୋଛ
 ହୋଇଥିବା, ଦୋଷ ବା ଅପବାଦରୁ
 ମୁକ୍ତ । [ନାଶ ।]
 କ୍ଷଳିତ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ୍ଷଳ + ଇ) ଗୁହ୍ବ, ଗତି କ୍ଷଳି

ଶିଷ୍ଟ—ସି. ବି. (ଶି + ମୁ.ତ) ଆହୁତ ।
 ଶିତ—ସି. ବି. (ଶି + ମୁ.ତ) ଘସପ୍ରାୟ,
 ଦିନଶ୍ଵଳ, ଦୂରୀ, ଦୂରଳୀକୃତ, (କୁ.ବ.)
 ଦୁଃଖ ।
 ଶାତ—ସି. ବି. (ଶିତ + ଆ) ପୁଥିବା ।
 ଶିତାମୁଁ—ବି. ବିଶ୍ଵ, ଯାହାର ଆମ୍ବୁ
 ଶୀଘ ହେଉଯାଇଅଛି ।
 ଶିତ—ସି. ବି. (ଶି + ତି) ପୁଥିବା, ଭୁମି,
 ଘର, ପ୍ରଳୟକାଳ, କୟାପ ।
 ଶିତିକଣ, ଶିତିକଣା—ବି. (ଶିତିକ) ଧୂଳ ।
 ଶିତିକମ—ପୁ. ବି. (ଶିତିକ) ଭୁମିକମ ।
 ଶିତିକମ—ପୁ. ବି. (ଶିତି + କମ) ଜୀବଚତ୍ର
 ଶିତିକିତ୍—ପୁ. ବି. (ଶିତି + ଶି + କିତ୍)
 ପୁଥିବାଣିଷ୍ଟ, ରାଜା ।
 ଶିତିତବ୍ୟାଳ—ବି. (ଶିତିତ) ଜଗତ,
 ଭୂମଣ୍ଡଳ ।
 ଶିତିଜ—ପୁ. ବି. (ଶିତି + ଜନ + ଅ)
 ଭୂମିପୁଣି, ମଙ୍ଗଳପୁଣି, ନରକାସୁର,
 ଦିଗବିଲମ୍ବ, ଦିଗନ୍ତବୃଷ, ମସାଲତା,
 (ବି) ପୁଥିବାରୁ ଦୟାନ୍ତ ।
 ଶିତିଜନ୍ମ—ପୁ. ବି. ଭୂନାର, ଦ୍ୱିପରେ
 ବିଶେଷ ।
 ଶିତିଜ—ସ୍ବି. ବି. (ଶିତିଜ + ଆ) ପୁଥିବାରୁ
 ଜାତ, ସାତା ।
 ଶିତିଳ—କୁ. ବି. (ଶିତିଳ) ଧରିପୁଣ୍ୟ,
 ଭରର, ପାତାଳ ।
 ଶିତିଦେବ, ଶିତିଦେବତା—ପୁ. ବି.
 (ଶିତିତ) ପାଦୁଷ ।
 ଶିତିଧର—ପୁ. ବି. (ଶିତି + ଧୁ + କ.ଅ)
 ପବତ, ସେ ପୃଥ୍ବୀ ଧାରେ କରୁଆଛି,
 ଅନନ୍ତ, ବାଜା, କଞ୍ଚପ, ହାତା ଓ ନାର ।
 ଶିତିନାର—ପୁ. ବି. ଭୂନାର ।
 ଶିତିନ ଅ ପୁ. ବି. (ଶିତି + ନାଥ, ଶିତିତ)
 ରାଜା, ମସାପତି ।
 ଶିତିପ—ପୁ. ବି. (ଶିତି + ପା + କ.ଅ)
 ଭୂମିପାଳ, ରାଜା ।
 ଶିତିପତି—ପୁ. ବି. (ଶିତି + ପତି + ଅ)
 ଶିତିପାଲ—ପୁ. ବି. (ଶିତି + ପାଲ + ଅ)
 ଶିତିର; ରାଜା ।

ସିତପାଲଭ୍ରବ — ପୁ. ବ. ଶକାଙ୍ଗର
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଦୂର ପଠାଇବା ପ୍ରତ୍ୱତି ।
 ସିତ୍ପୁତ୍ର — ପୁ. ବ. (ପତର)ମରକାମୁର,
 ମଜଳପୁତ୍ର ।
 ସିତବଣୀ — ଗ୍ର. ବ. ଓଡ଼ିଆନାୟକ(ଗଣେ)
 ମ. ନନ୍ଦକରେଣ୍ଯୋଗୀ. ମ. ଚିତ୍ତବଣୀ ଅବଧାନ ।
 ସିତଭ୍ରତ୍ତ — ପୁ. ବ. (ଶିତ + ଭ୍ରତ୍ତ + କ.
 କୃପ) ଶକା ।
 ସିତଭ୍ରତ୍ତ — ପୁ. ବ. (ଶିତ + ଭ୍ରତ୍ତ + କ,
 କୃପ) ପଥତ, ଶକା ।
 ସିତଭର୍ତ୍ତ — କ୍ଲୀ. ବ. (ପତର)ଶାତ, ଶର୍ତ୍ତ ।
 ସିତହୁତ୍ — ପୁ. ବ. (ଶିତ + ହୁତ୍)
 ଦୃଷ୍ଟି, ଗର୍ବ ।
 ସିତିଲଭର୍ତ୍ତକ — ପୁ. ବ. ଭୁମିଧୂଳିକାଶ ।
 ସିତିବକ୍ରନ୍ଧ—ପୁ. ବ. (ଶିତ + ବୃଧି + ଅନ)
 ମୁତଦେହ, ଶବ୍ଦ (ବିଶ୍ଵ) ସମ୍ବନ୍ଧିକାଶ ।
 ସିତିବୃତ୍ତି — ସ୍ଥା. ବ. (ପତର) ଅପକାର
 ସହ୍ୟ କରିବା, ସହନଶୀଳତା, ଧୋରୀ ।
 ସିତିବୃତ୍ତିମାନ — ପୁ. ବ. ଯେ ପରିର
 ଅନ୍ତିତାଗରଣ ସହ୍ୟ କରିପାରେ ।
 ସିତିବ୍ୟଧାସ — ପୁ. ବ. ଗର୍ଭିଷ୍ଟତମୁହ୍ୱ ।
 ସିତିମୁତ — ପୁ. ବ. (ପତର) ମଜଳପୁତ୍ର;
 ନରକାମୁର ।
 ସିତିଶାଖ — ପୁ. ବ. (ଶିତ + ଶାଖ) ପତର
 ଶକା, ବିଷ୍ଟୁ ।
 ସିତିଶାଖ — ପୁ. ବ. (ପତର) ପୁଢ଼ିଶାପତି,
 ବିଷ୍ଟୁ ଶକା ।
 ସିତିଦିତି — ସ୍ଥା. ବ. (ଶିତ + ଅଦିତି)
 ଦେବଲୀ, ବସୁଦେବଙ୍କ ସୀଳନଶକ୍ତି ଗର୍ଭ-
 ଧାରଣୀ ।
 ସିତା — ପୁ. ବ. ବାଯୁ । [ଶୁଣି ।
 ସିତ୍ତ — ପୁ. ବ. (ଶିତ + ର)ଶେଷ, ସୁର୍ୟ ।
 ସିଦିକଥା — ଗ୍ର. ବ. (ସିଦିକଥା)ଶୁଭତ୍ତ,
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବା ନରମନକୁ ସମ୍ମୁଦ୍ର କଥା,
 ଶ୍ରେଷ୍ଠନରିଆ ବା ଶ୍ରେଷ୍ଠନିଆ କଥା ।
 ସିପି — ସ୍ଥା. ବ. (ଶିପି + କୃପ)ଅଜ୍ଞାନୀ ।
 ସିପି — ବ. ଫୋପାତିବା, ପକାଇବା,
 ଅପମାନଦେବା, ଆସାନ୍ତରିବା, (ବିଶ୍ଵ) ମେଘା, ମେଘକାଶ ।

ଶ୍ରୀଶକ୍ତି—ସୁଂ. ବ. (କ.ଧା) ସହୁଆତଣ୍ଡି, ଦୁଃଖଲ କଣୁସର, କୃଶଗଳା, (ବିଂ, ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର କଣ୍ଟ କୃଶ, ଦୁଃଖଲ କଣୁଧକି-ବିଶିଷ୍ଟ, ଅଛି ମୁଦୁସରପୁକ୍ତ ।

ଶ୍ରୀଶକାୟ—ସୁଂ. ବ. (କ.ଧା) କୃଶ ଦେହଙ୍କ ଦୁଃଖଲ ଶଶର, (ବିଂ, ବ. ଶ୍ରୀ) କୃଶଦେହ-ପୁକ୍ତ, ଯାହାର ଦେହ ଅଛି ଦୁଃଖଲ, (ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଶକାୟ ।

ଶ୍ରୀଶତ୍ରୁ—ସୁଂ. ବ. (କ.ଧା) କୃଶପଞ୍ଚରେ କ୍ଷୟ ପାହଥୁବା ଚତ୍ର, ସାତ କମ୍ବା ତହିଁ କମ୍ କଳାପୁକ୍ତ ଚତ୍ର ।

ଶ୍ରୀଶମୋଦ—ସୁଂ. ବି. (ଶ୍ରୀଶ + ଶମ୍ + ରଜ) ବ. ଶ୍ରୀ, ଅତିଧୁକୁମାରଥ, ଅଳ୍ପଶ୍ରାଣ, ନିଜୀବା, ଦୁଃଖଲ, (ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଶ-ମାନ୍ଦିନୀ । [ଶ୍ରୀଶ ।

ଶ୍ରୀଶତମ—ବିଂ. (ଶ୍ରୀଶ + ତମ) ସବାପେକ୍ଷା ଶ୍ରୀଶତମ—ବି. (କ.ଧା) ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଅନ୍ଧକାର ।

ଶ୍ରୀଶତର—ବି. (ଶ୍ରୀଶ + ତର) ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଶ, ଅପେକ୍ଷାକୁତ ଶ୍ରୀଶ ।

ଶ୍ରୀଶତା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରୀଶ + ତା) ଦୁଃଖଲତା, କୃଶତା, ସୁଷ୍ଠତା, ଚାଷତା, ଜୀବ୍ରତା ।

ଶ୍ରୀଶତୁଷ୍ଟ—ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ଦର୍ଶନ-ଶରୀର ପ୍ରବଳ ନୁହେ, (ବ. କ.ଧା) ଅଳ୍ପ-ଦୃଷ୍ଟି ।

ଶ୍ରୀଶନ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ଧନ କ୍ଷୟ ପାଇଅଛି, (ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଶନା । ଶ୍ରୀଶପାପ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ପାପର ଫଳ ଭେଗକରିବା ଯେବୁନ୍ତୁ ଯାହାର ପାପ ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ।

ଶ୍ରୀଶପୁଣ୍ୟ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ପୁଣ୍ୟ କ୍ଷୟ ପାଇଅଛି, ଏ ଜନରେ ଯାହାର ପୁଷାଜ ତ ପୁଣ୍ୟର ଫଳଭେଗ ସରଅଛି, (ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଶପୁଣ୍ୟ ।

ଶ୍ରୀଶପ୍ରକୃତି—ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର ସ୍ଵଭବ ଦୁଃଖଲ, (କ.ଧା, ବି) ଦୁଃଖଲ-ସ୍ଵଭବ ।

ଶ୍ରୀଶମତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ସ୍ଵଳ୍ପବୁଦ୍ଧି ।

ଶ୍ରୀଶମଧ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯାହାର କଟିଦେଶ ଅତିଶୀଘ, ସହୁଆ ଅଣ୍ଟା, (- 1) ଶ୍ରୀଶମଧ ।

ଶ୍ରୀଶମୁକ୍ତି—ବିଂ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ସ୍ଵଳ୍ପବୁଦ୍ଧି, ଦୁର୍ମେଧା, (ବି, କ.ଧା) ଦୁଃଖଲମୁକ୍ତି ବା ମରଜ ।

ଶ୍ରୀଶବଳ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଦୁଃଖଲ, ଯାହାର ବଳ ଶ୍ରୀଶହୋଇଅଛି, ବାର୍ଷି-ଶାନ, (ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଶବଳା ।

ଶ୍ରୀଶବାସୀ—ସୁଂ. ବି. ଉତ୍ତରବୁଦ୍ଧବାସୀ, ଭଜାଗରେ ବାସକରୁଥୁବା, (ସୁଂ. ବି) ବଗୋତ, ପାବବତ୍, (ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଶବାସୀନୀ ।

ଶ୍ରୀଶବୁଦ୍ଧ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅଳ୍ପବୁଦ୍ଧ, ଅଧାଷ ବୁଦ୍ଧିବିଶ୍ଵି ।

ଶ୍ରୀଶବୁଦ୍ଧି—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯେଉଁ ମନୁଷ୍ୟର ଜୀବିକା ନାହିଁ, ବେକାର ।

ଶ୍ରୀଶବୁଦ୍ଧ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଦୁଃଖଲ, ଯାହାର ଶକ୍ତ କ୍ଷୟ ପାଇଅଛି, ଯେଉଁ ଭେଗର ଦ୍ଵରା କମିଯାଇଅଛି, କାର୍ଯ୍ୟ-ଶାନ ।

ଶ୍ରୀଶବର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଭେଗା, ଦୁଃଖଲ, କୃଶ, ଯାହାର ଦେହ ଅଛି ଶ୍ରୀଶ ।

ଶ୍ରୀଶବଜ—ସୁଂ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) କୃଶବଜ, ଶୀଶ୍ରୀ, (ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଶବଜୀ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଶୀଶ୍ରୀ-ଦେହ ।

ଶ୍ରୀଶଲେକ—ସୁଂ. ବି. (କ.ଧା) ଅତ୍ୟଳ୍ପ ଆଲେକ, ସେ ଆଲେକ ଭଲ ଦେଖା ଯାଏ ନାହିଁ । [ମାତାଳ ।

ଶ୍ରୀବ—ସୁଂ. (ଶ୍ରୀ+ବ) ମହି, ପଗଳ, ଶୀୟମାଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀ + କମାନ) ଯାହା କ୍ଷୟ ପାଇଅଛି, ଜୀବ୍ରି ହେଉଥୁବା, ଅପଚୀୟମାନ ।

ଶ୍ରୀବ—ସୁଂ. କ୍ଲୀ. ବ. (ଶ୍ରୀ + ଭିର + ଥ) ଦୁର୍ବଧ, କଳ, କରୁଇ ରଥ, ଶୁଶ୍ରୀ, ଅଠା, ନିର୍ମାଣ (ଗ୍ର. ବି) ଆହଟା ହୋଇ ଗଢି କରିଯାଇ ଥୁବା ଦୂଧ, ରାବିତି ।

ଶ୍ରୀବକ—ସୁଂ. ବି. ଶ୍ରୀବକାକୋଳ ।

ଶ୍ରୀବକକୋଳ(କ)—ବି. ଶ୍ରୀବକାକୋଳ ।

ଶ୍ରୀବକଞ୍ଜୁ—ଶ୍ରୀ. ବି, ଶ୍ରୀବ ବୃକ୍ଷ ।

ଶ୍ରୀବକଣ୍ଟ—ସୁଂ. ବ. (ଶ୍ରୀବ + କଣ୍ଟ) ଦୁର୍ବଧ-ପୋଷ୍ୟଶିଶୁ, ପ୍ରନ୍ୟପାହୀଶିଶୁ ।

ଶ୍ରୀବକନ୍ଦ, ଶ୍ରୀବକନ୍ଦକ—ସୁଂ. ବ. ଶ୍ରୀ-ବିହାର ବୃକ୍ଷ ।

ଶ୍ରୀବକନ୍ଦା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରୀବକନ୍ଦୀ, କଳା ଭୁଲକଣ୍ଠୁ ।

ଶ୍ରୀବକନ୍ଦିକା, ଶ୍ରୀବକକୋଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅଷ୍ଟବର୍ଗପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉଷ୍ଣଧ୍ୟବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀବକାକୁଳ—ଗ୍ରା. ବ. ଅଷ୍ଟବର୍ଗପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉଷ୍ଣଧ୍ୟବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀବକାମ୍ବୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ବଟୀବୃକ୍ଷ ନମ୍ବାଟ ।

ଶ୍ରୀବକାଣ୍ବି—ସୁଂ. ବ. ଅର୍କବୃକ୍ଷ, ଅରଖ ଗଛ ।

ଶ୍ରୀବକାଣ୍ବିକ—ସୁଂ. ବ. ଦୁର୍ବଧକାତ କାଣ୍ବି, ଦୁର୍ବଧ ପୋକ ।

ଶ୍ରୀବକମ—ସୁଂ. ବ. ଶିରଜୋଲ ଗଛ, ଦୁର୍ବଧପାଶାଶ । [ପଦ୍ମ ।

ଶ୍ରୀବଣ୍ଣ—ବ. କନମିଶା ଦୂଧ, ସରକର ଶ୍ରୀବଣ୍ଣର—ସୁଂ. ବ. ପିଣ୍ଡଜ୍ଞେର (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରୀବାରଣାରଣ୍ଯକା—ଗ୍ରା. ଫି. ଦୁଧ ଓ ଲିଙ୍ଗ ଏକହଣାରବା, (ଲ. ଅର୍ଥ) କୌଣସି ଅସାଦୁ ଜନନ ଉଷ୍ଣବିଶେଷ କରିବା, ପରଶର ବିରୋଧୀ ଦୁଇବସ୍ତୁକୁ ମିଶାଇ ଦେଇବା ।

ଶ୍ରୀବୁଦ୍ଧ—କ୍ଲୀ. ବ. ମହୁମିଶା ଦୁର୍ବଧରୁ ଭୟନ୍ତ ଗୃହ ।

ଶ୍ରୀବଜ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଶ୍ରୀ + ବଜ + କ, ଥ) ଦୂଧ, ଗୁରୁ, ଶଙ୍କ, (ବି) ଦୁର୍ବଧକାତ ।

ଶ୍ରୀବତୋସ୍ଥ୍ୟ—ସୁଂ. ବ. (ଗୁରୁ) ଶ୍ରୀର ସମ୍ବଦ୍ର ।

ଶ୍ରୀବତ—ବ. ଅରଖ ଗଛ, ଏକପ୍ରକାର ରେଣ୍ମୀ ଲୁଗା ।

ଶ୍ରୀବଦଳ—ସୁଂ. ବ. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଅରଖଗୁରୁ ।

ଶ୍ରୀବଦାଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଦୁର୍ବଧବଜ ଗାରି, (ବି, ଶ୍ରୀ) ଦୁହାଳୀ, ଦୁଖଦେଉଥୁବା (ଗାରି) ।

ଶ୍ରୀବଦ୍ରମ—ସୁଂ. ବ. ଅଣୁତ୍ରଥ ବୃକ୍ଷ ।

ଶ୍ରୀରଧାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଧାରୀ ଭେଦ ।
ଶ୍ରୀରଧ—ସୁ. ବି. (ଶ୍ରୀର + ଧା + ଇ)
ଶ୍ରୀରସମ୍ବୂଦ୍ଧ ।
ଶ୍ରୀରଖେନ୍ଦ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ମଧ୍ୟ-କ.ଧା)ଦାନ
ନିମନ୍ତେ କଳ୍ପିତ ଶ୍ରୀରନ୍ଧିତ ଧେନ୍ଦ୍ର,
ବହୁଦୂରଧାରୀ ଧେନ୍ଦ୍ର ।
ଶ୍ରୀରନାନୀ—ସୁ. ବି. ସାହୁଦ୍ଵାରା ଗଛ,
(ତେଜି) ଦୁରଧାରୀ ।
ଶ୍ରୀରନ୍ଧ—ବ. (ତେଜି) ଶ୍ରୀରସାଗର ।
ଶ୍ରୀରନ୍ଧର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶ୍ରୀର + ନ୍ଧର)
ଦୃଢ଼; ଆରଜନ, ଦୁରଧ ଓ କଳ, ଦୁଧ
ସମାନ ପାଣି ।
ଶ୍ରୀରପ—ବ. (ଶ୍ରୀର + ପା + କ.ଅ)ଶ୍ରୀର
ପାଥୀ ବାଳକ, (ବି°) ଶ୍ରୀରପାଥୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶ୍ରୀରପା ।
ଶ୍ରୀରପଣ୍ଡୀ—ବ. ଅର୍ଦ୍ଧବୃକ୍ଷ, ଅରଙ୍ଗବୁଦ୍ଧ ।
ଶ୍ରୀରପଳଣ୍ଡୁ—ସୁ. ବି. ଧଳ, ପିଆଜ ।
ଶ୍ରୀରପାକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୁରଧରେ ପାକ-
କରସାଇଥୁବା, (ବି ଚେତ୍ଯକ) ଦୁରଧର
ପାକରିଶେ ।
ଶ୍ରୀରପାଣୀ—ବ. ଉଣୀନର ଦେଶବାସୀ
ବ୍ୟକ୍ତ, ଦୁରଧ ପିଇବା, ଯାହାଦ୍ଵାରା
ଦୁରୁ ପିଆଯାଏ ।
ଶ୍ରୀରପାଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ)ପେଣ୍ଡପାଣ୍ଡରୁ
ଦୁଧ ପିଆଯାଏ ।
ଶ୍ରୀରପାନ—ବ. (ତେଜି)ଦୁଧ ପିଇବା ।
ଶ୍ରୀରପାଥୀ—ବି. (ଶ୍ରୀର + ପା + କ.
ଇନ) ଦୁରୁପାଥୀ, ଉଣୀନର ଦେଶ-
ବାସୀ, ବାରମ୍ବାର ଜଳପାନକାରୀ ।
ଶ୍ରୀରତ୍ନ—ସୁ. ବି. ମୋଘାଳକ ରୁତ୍ତ-
ଶିଶେଷ ।
ଶ୍ରୀରମୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀର + ମୟ)ଦୁରୁ-
ମୟ, ଦୁରୁରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ।
ଶ୍ରୀରମୋତକ—ସୁ. ବି. ଦୃଷ୍ଟିଭବ ।
ଶ୍ରୀରମୋରଟ—ସୁ. ବି. ଲଭାବିଶେଷ ।
ଶ୍ରୀରମୋହନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ରଥଗୋଲ,
ଛେନାର ତିଆର ଏକପ୍ରକାର ଜଳ ।
ଶ୍ରୀରମ୍ପଣ୍ଡିକ—ସୁ. ବି. ମାଦକ ଓ ଦୁରୁ
ମ୍ପଣ୍ଡିତ ପାତା ।

ଶ୍ରୀରଳତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀରଦିଦାଶ(ଦେଖ) ।
ଶ୍ରୀରବତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭାରତପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗୋଟିଏ
ନଥ ।
ଶ୍ରୀରବନ୍ଧିକା—ବ. ଶ୍ରୀରକୋଳ (ଦେଖ) ।
ଶ୍ରୀରବନ୍ଧୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀରବନ୍ଧାଶ(ଦେଖ)
ଶ୍ରୀରବାନ୍ଦ—ସୁ. ବି. ଅଶ୍ଵବୁଦ୍ଧ, ବର-
ଗଛ, ଉମିରଗଛ, (ବି°) ଦୁରୁପୁତ୍ର ।
ଶ୍ରୀରବାଶ—ସୁ. ବି. (ମଧ୍ୟ କ.ଧା) ଶ୍ରୀର-
ବମୁଦ୍ର ।
ଶ୍ରୀରବକୃତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଷାଦହୁ, ଛେନା ।
ଶ୍ରୀରବଦାଶ, ଶ୍ରୀରବଦାରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.
ଭୁଲ୍କକଣ୍ଠାରୁପର ଏକପ୍ରକାର ଭିଷମ-
ପୁଲ ।
ଶ୍ରୀରବିଷାଣିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିହୁଥାତ ଲତା,
ଶ୍ରୀରକାକୋଳୀ ବୃକ୍ଷ ।
ଶ୍ରୀରବୃକ୍ଷ—ସୁ. ବି. ଯଜଞମିର, ଖଳୁଚି
ଗଛ, ଅଶ୍ଵବୁଦ୍ଧ, ମହୁରଗଛ, ବର-
ଗଛ, ଶ୍ରୀରକୋଳ ।
ଶ୍ରୀରବୁତ—ବ. କେବଳ ଦୁରୁ ପାନକର
ଗୋଟିଏ ପ୍ରତି ପାଲିବା ।
ଶ୍ରୀରବର—ସୁ. ବି. (ତେଜି) ଦୁରୁ ବା
ଦହର ସର, ଆମିଯ ।
ଶ୍ରୀରବରକରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ଦୁରୁଶର୍କରୀ ।
ଶ୍ରୀରବରସା—ବି. (ଶ୍ରୀର + ଶରସ୍ୟ + ଆ)
ଶିରଷା (ଦେଖ) ।
ଶ୍ରୀରବାକ—କ୍ଲୀ. ବି. ନଷ୍ଟଦୁରୁ, ଶିରଷା ।
ଶ୍ରୀରବର୍ଷ—ସୁ. ବି. ତପିନିତେଲ, ଶ୍ରୀବାପ ।
ଶ୍ରୀରବୁନ୍ଦୁ—ସୁ. ବି. ଦୁରୁପର ଧଳା,
ଶିଙ୍ଗଢା, ପାଣିପଳ ।
ଶ୍ରୀରବୁନ୍ଦା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶିରକେଳି, ଧଳା-
ଭୁଲ୍କକଣ୍ଠାରୁ ।
ଶ୍ରୀରବୀ—ବି. ଦୁରୁମିଶ୍ରିତ ।
ଶ୍ରୀରବୋ—ସୁ. ବି. (ଶ୍ରୀର + ସୋ + ଅ)
ଦୁରୁପର ।
ଶ୍ରୀରବୁନ୍ଦାନିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଛେନା, ଦୁରୁ-
ବିକାରବିଶେଷ ।
ଶ୍ରୀରବସମୁଦ୍ର—ସୁ. ବି. (କ.ଧା) ଦୁରୁ-
ମୁଦ୍ର, ସୁରଣକଥୁତ ଦୁରୁମୟ
ସମୁଦ୍ର, ସୁରଣକଥୁତ ଦୁରୁମୟ
ସାଗରବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀରଣ୍ଜି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରୀରନ୍ଦ + ର) ଶ୍ରୀରାକ୍ଷେଣୀ, ଶ୍ରୀରକୋଳ, ଗମ୍ଭୀର ରଙ୍ଗ ।

ଶ୍ରୀରଣ୍ଜିବନ—କାବେଳ ନେପାଶବ୍ଦୀ ଗୋଟିଏ ପବିତ୍ର ହୁନ ।

ଶ୍ରୀରବୃଷ—ସୁଂ. ବ. ବଟ, ଯଜଞମିର, ଅଶ୍ଵତ୍ତ ବୃଷ, ଅରଣ ଗଛ ।

ଶ୍ରୀଶ—ସୁଂ. ବ. (ଶ୍ରୀର + ଇନ୍) ଦୁଧପରି ଧଳା, (ବି) ବଡ଼ଶୀଶ, ଲଟାଳିଆଗୁରୁ-ବିଶେଷ, ବରଗଛ, ଅଶ୍ଵତ୍ତ, ଅରଣ-ଗଛ, ତମିରଗଛ, ଶତାବ୍ଦୀ, ଶ୍ରୀର ବାହାରବା ଗଛ, (ଗା.ବି.) ଦୁଧ ଓ ରୂପନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମିଠାଦିଆ ପାଣିଆ ଯାଉ ।

ଶ୍ରୀଶି—ସୁଂ. ବ. ଶ୍ରୀରକଥୁଙ୍କା ।

ଶ୍ରୀରେସୀ—ବ. ପାସୁଦ୍ର, ମିଷ୍ଟାନ୍ଦ, ଶ୍ରୀଶ ।

ଶ୍ରୀରେଦ—ସୁଂ. ବ. (ଶ୍ରୀର + ଇଦ) ଦୂରଧ ସମୁଦ୍ର ।

ଶ୍ରୀରେଦକ—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀରେଦ, ଶ୍ରୀରସମୁଦ୍ର ।

ଶ୍ରୀରେଦକବାସ—ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ରୀ) ନାରୀଶୁଣ, ବିଷ୍ଟୁ ।

ଶ୍ରୀରେଦତନୟ—ସୁଂ. ବ. ଚନ୍ଦ୍ର ।

ଶ୍ରୀରେଦତନୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରୀରେଦ + ତନୟ) ଉତ୍ତର; ଲପ୍ତା ।

ଶ୍ରୀରେଦଧ—ସୁଂ. ବ. (ମଧ୍ୟ.କ.ଧା) ଶ୍ରୀର ସମୁଦ୍ର ।

ଶ୍ରୀରେଦନନ—ସୁଂ. ବ. (ଶ୍ରୀରେଦ + ନନନ) ଉତ୍ତର; ଚନ୍ଦ୍ର ।

ଶ୍ରୀରେଦନତ୍ତ—ସୁଂ. ବ. (ମଧ୍ୟ.କ.ଧା) ଶ୍ରୀର ସମୁଦ୍ର ।

ଶ୍ରୀରେତ୍ର—ସୁଂ. ବ. (ମଧ୍ୟ.କ.ଧା) ଶ୍ରୀର ସମୁଦ୍ରର ତରଙ୍ଗ ।

ଶ୍ରୀରେଦନ, ଶ୍ରୀରୌଦନ—ସୁଂ. ବ. (ମଧ୍ୟ. କ.ଧା) ଦୂରଧ ସହିତ ପକ୍ଷିଅନ୍ତ, ପାସୁଦ୍ର ।

ଶ୍ରୀବ—ବି. (ଶ୍ରୀର + ଅ) ଉନ୍ନତ, ପାଗଳ, ମରୁଆଳ ।

ଶୁ—କୁ. ବ. (ଶୁଦ୍ର + ର) ଅନ୍ତ, ଯେ ଶବ୍ଦକରେ, (ସୁଂ. ବି.) ସିଂହ ।

ଶୁକ୍ଳନକା—ବ. (ଶୁକ୍ଳ + ନକ୍ତ + ଶିର ଅକ + ଆ) ଶୁକ୍ଳପୋରଷ ।

ଶୁଷ୍ଣ—ସୁଂ. ବ. ଅରିଷ୍ଣ ବୃଷ, ଇଠାଫଳ ଗଛ ।

ଶୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁଣ + ଶିର) ପୃଥିବୀ ।

ଶୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁଣ + ଶିର) ପୃଥିବୀ ।

ଶୁଣ୍ଟ—ଶି. ବି. (ଶୁଦ୍ର + ମୀ, ତ) ବୁରା ହୋଇଥିବା, ଦୁଃଖିତ, ନିରମ୍ଭ, ଖର୍ବ, ଅଭାସ, ଆହୁତ, ମତବିଷ୍ଟ, ପରାଜିତ, ଆଲୋଚିତ, ନିପୁଣ, ଦକ୍ଷ, କୁଣ୍ଡିତ, ପ୍ରହତ, ଅପୁଣ୍ଣ, ପୁଣିପ୍ରତିକ୍ରିଯା, ଶାସ୍ତ୍ରବିଜ୍ଞ, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟକୁ ପଢାଇବାକୁ ଅସମର୍ଥ, (ଶ୍ରୀ) ଶୁଣ୍ଟ ।

ଶୁଣ୍ଟକ—ସୁଂ. ବ. ମନୁଷ୍ୟ ମଲବେଳେ ବଜାରିବା ନାଗରା ।

ଶୁଣ୍ଟମନା—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ବ୍ୟାକୁଳିତ ଚର, ନିରାଶହୋଇଥିବା, ଅତିଦୁଃଖିତ ।

ଶୁରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁ + କ୍ଲିପ୍ ରୁକ) ହୁଙ୍କ ।

ଶୁରୁ—କୁ. ବ. (ଶୁ + ଶି, ତ) ଶୁରୁଅ, ହୁଙ୍କ, ଶୁରୋରଷ ।

ଶୁରୁକ—ସୁଂ. ବ. (ଶୁରୁ + କ) କଳା ଶୁରୁତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁରୁ + ଆ) ହୁଙ୍କ ।

ଶୁରୁତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁରୁ + ଆର + କଳ + ଅନ) ଶୁରୋରଷ ।

ଶୁରୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁରୁ + ତ) ହୁଙ୍କ ।

ଶୁରୁକଣ୍ଠ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁରୁ + କୁ + ଅ + ର) ଭୁକ୍ତଗାତିମା, କଙ୍କାଳିକା ।

ଶୁରୁମାମ—ସୁଂ. ବି. (ଶତରୁ) ଶୁରୁଧର, ଅତିଭୋକିଲ, (ଶ୍ରୀ) ଶୁରୁମାମ ।

ଶୁରୁମାମକଣ୍ଠ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ଶୁରୁଧର ଯାହାର କଣ୍ଠ ଶୀଶ ହୋଇଅଛୁ, ଯାହାର ବୋକରେ ହୁଣ୍ଠ ଉତ୍ତିଯାଇଅଛୁ, (ଶ୍ରୀ) ଶୁରୁମାମକଣ୍ଠ ।

ଶୁରୁପିପାଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁରୁ + ପିପାଦୀ) ଖାଇବା ଓ ପିଲବାର ଜଙ୍ଗ ।

ଶୁରୁପିପାଦିତ—ବି. (ଶୁରୁପିପାଦୀ + ତ) ଶୁରୁଧାରୀ ଏବଂ ତୃଷ୍ଣାରୀ ।

ଶୁରୁପିପାଦୁ—ସୁଂ. ବି. (ଶୁରୁପିପାଦୀ + ରୁ) ଯେ ଖାଇବା ଓ ପିଲବାକୁ ରଙ୍ଗୁନ ।

ଶୁଦ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁଦ୍ର + କ୍ଲିପ) ସଧା ।

ଶୁଦ୍ରବାଧ—(ଶତରୁ) ଶୁଦ୍ରାଜନିତ ଗ୍ରାମ ।

ଶୁଦ୍ରବୋଧ—ବ. (ଶତରୁ) ବୈକକରିବା ।

ଶୁଦ୍ର—ସୁଂ. ବ. (ଶୁଦ୍ର + ମୀ, ଅ) ଶତରୁ-କଣ, ଅଟା, ମଇଦା, ଶର୍ମଣ୍ୟ କୁଣ୍ଡିଣୀ, ଶୁଦ୍ରବୁଦ୍ଧ ।

ଶୁଦ୍ର—ଶି. ବି. (ଶୁଦ୍ର + କଳ) ଶତରୁକଣିକା, ଦୁଃଖିତ, ନିରମ୍ଭ, ଖର୍ବ, ଅନୁଦାର (ମନ), ଅଳକବୟସ୍ତ, କୃପଣ, ଲୋକୀ, ସାମାନ୍ୟ, ନଗଣ୍ୟ, ଶୁର (ବି) ତଣ୍ଡଳକଣ, ଶୁଦ୍ର, ମହୁମାଛ ।

ଶୁଦ୍ରକ—ଶି. ବି. (ଶୁଦ୍ର + କ) ଶେଷ, ସାମାନ୍ୟ, (ସୁଂ. ବି.) ସୁର୍ଯ୍ୟବିଶୀଳ ପ୍ରସେନଜିତଙ୍କ ପୁନଃ, ଏକତୋଳା, ଶାକବିଶେଷ ।

ଶୁଦ୍ରକଣିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଗ୍ନ ଦମନ ବୃଷ ଛେଟଅକରନ୍ତି ।

ଶୁଦ୍ରକଣ୍ଠ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁଦ୍ର + କଣ୍ଠ) ବ୍ୟାକୁଳିତ ବା ରେକିବାଇଗଣ ।

ଶୁଦ୍ରକମ୍ପ—ସୁଂ. ବ. (ଶୁଦ୍ର + କମ୍ପ) ଶମୁକା ଛେଟଶଙ୍କ ।

ଶୁଦ୍ରକଳ—ସୁଂ. ବ. ସାମାନ୍ୟ ବୈଦିକ ଦ୍ୱିଷ୍ଟାବିଶେଷ ।

ଶୁଦ୍ରକାରିକା, ଶୁଦ୍ରକାରବେଳୀ, ଶୁଦ୍ରକାରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା) ଶେଷ କଲାଶ, ଟୁଷି କଲାଶ ।

ଶୁଦ୍ରକାରିଶ—କୁ. ବ. ବୈଦାନ୍ତମଣି ।

ଶୁଦ୍ରକମ୍ପ—କୁ. ବ. ଅଳକକୁମ୍ପରେଗ, (କାହିଁ, ଯାତ୍ର ପ୍ରତିକିରଣ) ।

ଶୁଦ୍ରକୁ—ସୁଂ. ବ. ଶୁଦ୍ରଗୋକୁମ୍ପ ।

ଶୁଦ୍ରଗୋକୁମ୍ପ—ସୁଂ. ବ. ଶେଷ ଶରରଙ୍ଗି ।

ଶୁଦ୍ରଗୋକୁମ୍ପ—ସୁଂ. ବ. ଗୋକୁମ୍ପରେତ୍ତ, ଶୁଦ୍ରଗୋକୁମ୍ପ, ଶୁଦ୍ରଗୋକୁମ୍ପରେତ୍ତ ।

ଶୁଦ୍ରଗୋକୁମ୍ପିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶୁଦ୍ର + ଗୋକୁମ୍ପ + କ + ଆ) ଅଳକାରବିଶେଷ, ଗୁଙ୍ଗୁର, କଙ୍କଣି ।

ଶୁଦ୍ରଗୋକୁମ୍ପିକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଙ୍କଣି, ଗୁଙ୍ଗୁର, ଗର୍ବଶୀ ।

ଶୁଦ୍ରଚନନ—ସୁଂ. ବ. ରକ୍ତଚନନ ।

ଷୁଦ୍ରତର୍କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କନ୍ଦୁରୁଷ, କୁ ଦୁରୁଖ
ଷୁଦ୍ରତୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପରିବିଶେଷ ।

ଷୁଦ୍ରଜନ୍ମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠଗୁଣୀ, ଶତ-
ପଥ, ପୋକଜୋକ, (ଗ୍ରା. ବି) ଛର ବା
ଆକିଞ୍ଚନ ବ୍ୟକ୍ତି, ନଗଣ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯାହାର
କଥାର କହୁଯୁଲୁ ନାହିଁ ।

ଷୁଦ୍ରଜମ୍ବ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଜାମୁବିଶେଷ,
ତଳିରେ ଜାମୁ ।

ଷୁଦ୍ରଜାଗାପଳ—କ୍ଲୀ. ବ. (କ.ଧା)ଆମ-
ଲକ, ଆମଲକୀ, ଅଥଳୀ । [ଶାର ।

ଷୁଦ୍ରମୀର, ଷୁଦ୍ରମୀରକ—କ୍ଲୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠ-
କ୍ଷ ଦୂରାବୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଜବନ୍ତୀ ଲତା ।

ଷୁଦ୍ରଅର—ବି. (ଷୁଦ୍ର + ଚର + ଅ)
ମନ୍ଦରାମୀ, ସେ ଧାରେ ଧାରେ ଗମନ
କରେ ।

ଷୁଦ୍ରଅନ—ଫି. ବି. ଅଳ୍ପଅନବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ,
ମନ୍ଦରୁକ୍ତି, (କ୍ଲୀ. ବି) ଗୁଣା, ଅବଶ୍ୱ,
ଅଳ୍ପଅନ ।

ଷୁଦ୍ରଅଣ୍ଡଳ—ବି. ବିଜ୍ଞା ।

ଷୁଦ୍ରତମ—ବି. (ଷୁଦ୍ର + ତମ) ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଷୁଦ୍ର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଷୁଦ୍ରତମା ।

ଷୁଦ୍ରତର—ବି. (ଷୁଦ୍ର + ତର) ଅପେକ୍ଷା-
କୃତ ଷୁଦ୍ର ।

ଷୁଦ୍ରତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଳ୍ପତା, ଲଦୁତା ।

ଷୁଦ୍ରତୁଳସୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଲଞ୍ଛାବୁଲୀ ।

ଷୁଦ୍ରତୁ—କ୍ଲୀ. ବ. ଅଳ୍ପତା, ଦରତୁତା,
ଲଦୁତା, ଘାନତା, ନିର୍ଦ୍ଦୂତା ।

ଷୁଦ୍ରଦଂଶିକା, ଷୁଦ୍ରଦଂଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ.
(ଷୁଦ୍ର + ଦଂଶ + କ + ଆ) ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଭାଉଶା । [ଦୂରଭା ।

ଷୁଦ୍ରଦୁରାଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଷୁଦ୍ରକୃତି,
ଷୁଦ୍ରଦୁର୍ଗା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅନ୍ତିଦମନ ବୃକ୍ଷ,
ବନହଳକ୍ଷି ।

ଷୁଦ୍ରଦୃଷ୍ଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (କ.ଧା)ଶ୍ରେଷ୍ଠନକର,
କୃପତା, ମତତା, (ବି. ବ. ଶାର)
ଶ୍ରେଷ୍ଠନକରା, ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ।

ଷୁଦ୍ରଧାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କର୍କଟବୃକ୍ଷ ।

ଷୁଦ୍ରଧାନ୍ୟ—କ୍ଲୀ. ବ. କୁଧାନ୍ୟ ।

ଷୁଦ୍ରକାସିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. (ବ. ଶା) ଯାହାର
ନାକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ପେପାନାକା ।

ଷୁଦ୍ରପତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୁବେନ ।

ଷୁଦ୍ରପତ୍ନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶା) ଆମ୍ବିତିଶାକ,
ଅମ୍ବଲେଣିକା ।

ଷୁଦ୍ରପତ୍ନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶା) ବତ ।

ଷୁଦ୍ରପନସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପଣସପଳ,
ଲକୁର ।

ଷୁଦ୍ରପଣ୍ଡି—ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠପଣ୍ଡି,
(ବି) ବୁଝବୁଳେଣୀ, ଲଞ୍ଛାବାଗୁର ।

ଷୁଦ୍ରପାତାଶରେଣ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପାତାଶ-
ରେଣ ଗର ।

ଷୁଦ୍ରପିପୁଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବନପିପୁଳୀ ।

ଷୁଦ୍ରପୁଷ୍ପା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପୁଷ୍ପବିଦ୍ୟ
ବିନ୍ଦୁ ପୁତ୍ର ମୁଗୀ । [ଶାକ ।

ଷୁଦ୍ରପୋତକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୋତ-
ଷୁଦ୍ରପ୍ରାଣ—ବି. (ଷୁଦ୍ର + ପ୍ରାଣ) କ.ଧା;
ଶୀଖବନ, (ବି) ଦରତୁ, ନିଜୀବା,
ଲେଖା, ନିର୍ଦ୍ଦୟ, ଦୂର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଷୁଦ୍ର-
ପ୍ରାଣ ।

ଷୁଦ୍ରପ୍ରାଣୀ—ବି. ଷୁଦ୍ରଚେତାଃ, ଷୁଦ୍ର-
ଭଜୁର, ଦରତୁ, (ବି) ଶ୍ରେଷ୍ଠମବ ।

ଷୁଦ୍ରପଳ, ଷୁଦ୍ରପଳକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନାବନ-
ବୃକ୍ଷ, ମାତ୍ରଳ ଗର ।

ଷୁଦ୍ରପଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମହାକାଳ, ଅନ୍ତି-
ଦମନ, ବନଜାମ୍ବୁ, କଶ୍ଵକାଶ ।

ଷୁଦ୍ରପେନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନଦୀବିଶେଷ ।

ଷୁଦ୍ରରୁତି—ବି. (କ.ଧା) ମନ୍ତ୍ରବୁତି,
ନଗଣ୍ୟ ବା ଅଳ୍ପଅନମତ, (ବି. ବ. ଶା)
ନଚମନା ।

ଷୁଦ୍ରଭରାଙ୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୃଦ୍ଧତା ।

ଷୁଦ୍ରମ—ବି. ଧାରୁଆଦି ବୁଲିବାପାଇ
ଛଅମସାର ବଟକରୁ, ଛଦାମ୍ବ ।

ଷୁଦ୍ରମସ୍ତ—ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠମାତ୍ର ।

ଷୁଦ୍ରମସ୍ତା—ବି. ବି. କଣ୍ଠେରୁ, କୋଣ୍ଠର ।

ଷୁଦ୍ରମସ୍ତବ୍ସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଳ୍ପରସ, ମତ୍ତ ।

ଷୁଦ୍ରମସ୍ତବ୍ସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ତିକୁଗୁଜ୍ଞାଲତା ।

ଷୁଦ୍ରମସ୍ତବ୍ସର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସାମାନ୍ୟ ରେଗ ।

ଷୁଦ୍ରମୁଳ—ବି. (ଷୁଦ୍ର + ମୁଳ) ଷୁଦ୍ର
(ଜନ୍ମ ଓ ରେଗ) ବି. ଷୁଦ୍ରମୁଳରେଗସ୍ତ୍ରକା ।

ଷୁଦ୍ରଙ୍ଗଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବରତହତାନ୍ତ୍ରା,
ଅପ୍ରସକିତା ।

ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାଭୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କନ୍ଦୁପୁନର୍ନବା,
ନାଲିପୁରୁଣୀ । [ଶାର ।

ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ପୋଇ
ଷୁଦ୍ରବାହୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବୁଷଧାନ୍ୟକୃତ
ମଦ୍ଧ ।

ଷୁଦ୍ରବାତ୍ରିକିମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠକଣ୍ଠ-
କାଶ ବୁକ୍, ଅଙ୍ଗରୁଣ ଗର ।

ଷୁଦ୍ରବାତ୍ରିକିମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠକଣ୍ଠ-
କାଶ, ବାତ୍ରିକିମ ।

ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠକଣ୍ଠ-
ଶୀଘର, ବର୍ଷବଥୁଅ ଶାର ।

ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଯାବନାଲର୍କରବୁ,
ଜବନାଲରୁ କରୁଯିବା ଚନ ବା ଗୁଡ଼ ।

ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମୟୁରଶିଖା ବୃକ୍ଷ,
ଚଳାଗୁରୁ, (ବି) ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାଶୀସ୍ତ୍ରକ ।

ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଜଳ-
ଶୁଦ୍ରଶୁଦ୍ରଶୁଦ୍ରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଜଳ-
ଶୁଦ୍ରଶୁଦ୍ରଶୁଦ୍ରକା ।

ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କୋକଣିଆଳ ।

ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. କଟଶୁଦ୍ରବୁକ୍ ।

ଷୁଦ୍ରବର୍ଷାସ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶାପେଗବିଶେଷ ।

ଷୁଦ୍ରବେଶତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅପ୍ରକିତା,
ବର୍ତ୍ତାପାମାର୍ଗ ।

ଷୁଦ୍ରବସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ମୁହୁପଣ୍ଡୀ, କର-
ବାହୁଣୀ, ମହାକାଳଲତା ।

ଷୁଦ୍ରମୁକ୍ତି—କ୍ଲୀ. ବ. ନିକୃଷ୍ଟ ସୁନ୍ଦରୀ, ପିତଳ ।

ଷୁଦ୍ରମୁହ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଷୁଦ୍ର + ହନ +
କପ) ଶିବ ।

ଷୁଦ୍ରମୁଳକା, ଷୁଦ୍ରମୁଳକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ.
ଶ୍ରେଷ୍ଠପୁରୁଷ, ଶୁଦ୍ରମୁଳକା, କଣ୍ଠକାଶ,
ଆୟତା, ମୁଳିକା ।

ଷୁଦ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଷୁଦ୍ର + ଆ) ବେଶ୍ୟ,
ନିକୁଟି ମହିମାଛ, କଳିଶ ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁଣ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ,
ଅଜ୍ଞାନା ସ୍ତ୍ରୀ, ନାରୀଶାକ, ଅଙ୍ଗରୁଣ, ହକ୍କା,
ଗରଗର, ଅମ୍ବିତିଶାକ, କଟାମାଂସୀ,
କୁକୁରା ।

ଷୁଦ୍ରାଷ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ. ଶା) ହପ୍ତୀ, (ବି)
ଯାହାର ଶ୍ରେଷ୍ଠମାତ୍ର ।

ଶୁରୂପଦି—ଶ୍ରୀ. ଶୁରୂପର ଯାହାର ଅଗ୍ରଭାଗ ଅତିଶୟ ଫଳ ।

ଶୁରୂପ—ୟୁଃ.ବି. (ଶୁର + ସୁ + ଅ) ବାଣ ବିଶେଷ, ଯାସଙ୍ଗେ ଲକ୍ଷାର ଅସ୍ତ୍ର, ଶୁରୁପା, ଦାଢ଼ୁଆ ଛାପ ।

ଶୁରୂପତ—କୁଳୀ. ବି. (ଶୁର + ସୁ + ଗମ + ଅ) ଶୁରୁପ, ଶୁରୁପା, ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।

ଶୁରୁଭକ୍ତ—ୟୁଃ. ବି. ତେଉଥୀଥୁ ସହଜାର ଜଣେ ପ୍ରାଚୀନ ଭାଷାକାର ।

ଶୁରୁଭଣ୍ଡ—କୁଳୀ. ବି. (୭ତତ) ଭଣ୍ଡର ଶୁରୁଥ ରହିବାର ଥଳ, ମୁଠ ।

ଶୁରୁମର୍ଦ୍ଦୀ—ୟୁଃ. ବି. (ଶୁର + ମର୍ଦ୍ଦ + କନ) ଭଣ୍ଡର, ନାପିତ ।

ଶୁରୁମୁଣ୍ଡୀ—ୟୁଃ. ବି. (ଶୁର + ମୁଣ୍ଡ + କନ) ଭଣ୍ଡର, ନାପିତ ।

ଶୁରୁଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶୁର + ଜ + ଆ) ପାଲଗଣୀଗ, ମୁତ୍ତିକା-ପାନବିଶେଷ, ହୁଏ, ହେବ, ଯଳ ବ୍ୟୋଦର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକଖଣ୍ଡ ଉପନିଷତ୍ ।

ଶୁରୁଜାପଦ—ୟୁଃ. ବି. ଶର ।

ଶୁରୁଣୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶୁର + ଜନ + ରି) ନାପିତର ଭାର୍ତ୍ତା, ଭଣ୍ଡରୁଣୀ ।

ଶୁରୁଷ—ୟୁଃ. ବି. (ଶୁର + ଜନ) ନାପିତ, ଶୁରୁବିଶେଷ ପଣ୍ଡ, ଭଣ୍ଡର ।

ଶୁରୁଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶୁର + ର) ଭଣ୍ଡରୁଣୀ, ନାପିତର ସ୍ତ୍ରୀ, ଛାପ ।

ଶୁରୁଲୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶୁର + ଲ + ଅ) ଅଳ୍ପ, ଲିପୁ, ସାମାନ୍ୟ, କନିଷ୍ଠ, ବସୁସରେ ସାନ ।

ଶୁରୁଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶୁର + ଲ + କ) କୁତ୍ର, ଅଳ୍ପ, ନାଚ, କନିଷ୍ଠ, ଦରତ୍ର, ପାମର, ଦୁଃଖିତ ।

ଶୁରୁତାତ, ଶୁରୁତାତକ—ୟୁଃ. ବି. (ଶୁରୁ + ତାତ, କ) ପିତାଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠଭାଇ, କକେଇ, ଖାତୁତା, ପିତୁତ୍ୟ ।

ଶେଣିକା—ଶ୍ରୀ. ନମାପ୍ରତ୍ତତ ନୌକାରେ ପାରହେବା ।

ଶେତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜମିବାଢ଼, ଶେଷ, ବିଲ ପରମାଣୁ, କୃଷି ।

ଶେତବାଢ଼ ଶ୍ରୀ. ବି. ଶେଷକସ, କୃଷି ।

ଶେଷ—କୁଳୀ. ବି. (ଶେଷ + ଶ) କେବାର, କିଆର, ବିଲ, ଶେଷବ୍ୟୁତିର ସ୍ଥାନ, ଶେଷ ବିନ୍ଦୁ, ମନୀଶ, ଅନ୍ତର୍ଗତଶରୀରକାଳ, କଲମ, ସିଙ୍ଗ ସ୍ଥାନ, ପଢ଼ୀ, ପାର୍ଥସ୍ଥାନ, ମେଷ ଦି ଦ୍ୱାଦଶବର୍ଷୀ, ସମତଳ ଭୂମି ।

ଶେଷଅଳ୍ପିକା—ଶ୍ରୀ. କି. ଭୂମିରେ କିମ୍ବା କାରଜରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ଓ ଅବସ୍ଥକ-ବିଶିଷ୍ଟ ରେଖାବୁଝ ବିଷୟକ କରିବା ।

ଶେଷକର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶେଷ + କୃ + ଅ) ସେ ଶେଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ, ସେ ଜମି ତିଆର କରେ । [ଗୁଷ୍ଟ]

ଶେଷକର୍ମ—କୁଳୀ. ବି. (୭ତତ) ବିଲକାମ, ଶେଷକର୍ମକୁତ୍ର — ବି. (ଶେଷକର୍ମ + କୃ + କିପ) ସେ ଶେଷରେ କାମ କରେ ।

ଶେଷବଣିତ—କୁଳୀ. ବି. ଶେଷବଣିଷୟକ ଅଙ୍ଗଶୟ, ଶେଷବରମଣଶ, ଜ୍ଞାମିତ ।

ଶେଷବରତ—ବି. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଶେଷକୁ ଯାଇଥିବୁ, ଶେଷମୟନୀୟ, ଜ୍ଞାମିତ ବିଷୟକ ।

ଶେଷବିର୍ଟିଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପୁଣିକାକୁତ୍ର ।

ଶେଷକ—ୟୁଃ. ବି. (ଶେଷ + ଜନ + ଅ) ମୁତ, ନୟଂସକ ବା ରୋଗରସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତର ସ୍ତ୍ରୀ ଶୁରୁଜନଙ୍କର ଆଦେଶାନ୍ୟରେ ଅପରମ୍ପରୁଷଦ୍ୱାରା ଯେଉଁପ୍ରତିକିନ୍ଦ୍ର କରେ ତାହାକୁ ଦେହ ସ୍ତ୍ରୀର ସ୍ତ୍ରୀର ଶେଷକ ଦୁର କହନ୍ତି, (ମନ୍ଦ୍ରୀ ୨୭) ବି. ଶେଷ-କାତ, ଯାହା ବିଲହୁ ଜାତ ହୁଏ ।

ଶେଷକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶେଷକ + ଆ) ଶ୍ରେଷ୍ଠକଣ୍ଠ, ଶ୍ରେଷ୍ଠକର୍ମକାରୀ, ତମିକା ତୃଷ୍ଣ ।

ଶେଷକାତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ) ଯାହା ବିଲରେ ଦ୍ୱିପୁରୁ ହୋଇଥିବି ।

ଶେଷକେଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ) ଶେଷପ୍ରାପ୍ତି ଶେଷକ୍ଷେତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ) ଶେଷପ୍ରାପ୍ତି ଶେଷକ୍ଷେତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶେଷ + ଶେଷ + ଅ) ବିକୁଳ ଭେଟିବି, ଜୀବାସ୍ତ୍ର, ପରମେଶ୍ୱର, ବିଷ୍ଣୁ ସାକ୍ଷୀ, ଅନ୍ତର୍ଧାମୀ, (ବି) ରହିକ, କୃଷକ, କାମୁକ, ବିଦ୍ୟୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶେଷକ୍ଷେତ୍ର ।

ଶେଷକର୍ତ୍ତ୍ବ—ବି. ଶେଷବ୍ୟୁତର ପ୍ରକାର ଓ ପରମାଣବିଷୟକ ଶାସ୍ତ୍ର, ଜ୍ଞାମିତ ।

ଶେଷଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶେଷ + ଦା + ଅ) ବିଟୁକରେ ରେ ଶେଷଦ, (ବି) ସେ ଶେଷ ଦାନ କରେ ।

ଶେଷଦୁଷ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶେଷଦୁଷ୍ଟକାଶ ।

ଶେଷଦେବତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ) ଶେଷର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦେବତା, ଯାହା ହୁଏ ଆରଧନା କଲେ ଶେଷ ଭଲ ହୁଏ ।

ଶେଷପ—ୟୁଃ. ବି. (ଶେଷ + ପା + ଅ) ଶେଷରକ୍ଷଣ, (ୟୁଃ. ବି.) ଭିଷର, ବିଟୁକ-ଭେଟିବ ।

ଶେଷପତି—ୟୁଃ. ବି. (ଶେଷ + ପତି) ଗୁତ୍ତି ଶେଷପାଳ, ପାର୍ଥର ଦେବତା, ହୁଦ୍ର, କୃଷକ, ଜମିବାଢ଼ର ମାନ୍ଦିକ ।

ଶେଷପଦ—କୁଳୀ. ବି. ଶେଷପ୍ଲାନ ।

ଶେଷପର୍ଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶେଷପାପତ୍ର, ଘରପୋଡ଼ିଆ (ରତ୍ନ) ।

ଶେଷପାଳ—ବି. (୭ତତ) ଶେଷର ଦେବତାବିଶେଷ, ଶେଷକର୍ତ୍ତ୍ବାଳ, ଜଳାପାଏକ ।

ଶେଷଫଳ—କୁଳୀ. ବି. (୭ତତ) ଭୂମିର ପରମାଣଫଳ, ଶେଷର ଦୈତ୍ୟ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁର ବର୍ଗଫଳ ।

ଶେଷଭୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ) ଶେଷର ବିଭାଗ ।

ଶେଷଭୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ,ଧା) କର୍ତ୍ତାମାନ୍ୟ ଭୂମି, ଗୁଷ୍ଟଭୂମି ।

ଶେଷଭେଦ—ବି. (୭ତତ) ଶେଷବିଶେଷ, ବିଲ ଶେଲା କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଶେଷମାଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବର ।

ଶେଷମାହ୍ୟ—ବି. (୭ତତ) ନର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟମୁଖୀ ଭୂମିକୁ ଦର୍ଶନ କରି ପରିମା କଲେ ଯାହା ଯେଉଁ ଫଳ ଲଭ କରେ ଏହା ଯେଉଁ ପ୍ରକ୍ରିୟରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥାଏ, ପାର୍ଥସ୍ଥାନର ମୁକ୍ତଦାନ କରିବାର କ୍ଷମତା ।

ଶେଷମାନକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ,ଧା.) ବର୍ତ୍ତୁଆଣି, ଅଜମୋଦା ।

ଶେଷମୁହା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାହୁଙ୍କା କରଣୀ, (ବି) ଶେଷକାତ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠବଜ୍ଞାନ—ବ. (କ.ଧ) ଶ୍ରେଷ୍ଠତତ୍ତ୍ଵ (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠବିଦ୍—ବୁ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ବିଦ୍ + କ୍ରିପ୍) ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ, ଯାହାକୁ ପଥ ବିଷୟ ଜଣାଅଛି, ମର୍ଜନ୍, (ବି) ଜାବାସ୍ତା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠବ୍ୟବହାର—ୟୁ. ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠପରିମାଣ (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠସମ୍ବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ସମ୍ + ବୁ + ଅ) ଏକପ୍ରକାର ଶାକ, (ବି) ଭୂମିଜାତ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠସମ୍ବୁଦ୍ଧ—ୟୁ. ବ. (୭ତର) କୁନ୍ତୁର ତୃଣ (ବି) ଭୂମିଜାତ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠସାଧକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠସାଧକ, ଯଜ୍ଞନିଷ୍ଠାଦକ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠଦିନ—ୟୁ. ବ. ଚିତୋର ଅଧ୍ୟପତି ମହାରାଣା ହାମରଙ୍କ ପୁର ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠସୀମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଗାର, ଭୂଷ ବା ବୃକ୍ଷାଦିଦ୍ଵାରା ଚିତ୍ରିତ ଭୂମିର ସୀମା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଛତର, ବାସ୍ତବ, ବାରବୁଲ, ସ୍ଥାପନାପ୍ରତି, ଜୀବୀ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠାନବ—ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଆ + ନବ) ବ. ସ୍ତ୍ରୀ, କୃଷକ, କଷା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠାଧକଶ—ୟୁ. ବି. (୨ ତର) ଶ୍ରେଷ୍ଠସାମୀ, ଭୂଷାମୀ, ଜମିର ମାଲିକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରେଷ୍ଠାଧକାରୀ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠାଧକେବତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୨ତର) ଶ୍ରେଷ୍ଠର ଅଧ୍ୟଦେବତା, ସିଙ୍ଗାଣ ବା ଶାର୍ଥସ୍ତାନର ଅଧ୍ୟଷ୍ଟାରୀ ଦେବତା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠାଧ୍ୟ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଅଧ୍ୟ + ପା + ଅ) ଉତ୍ତର, ମେଷପ୍ରତ୍ୱତ ଦ୍ଵା ଦଶ ରାଶିର ଅଧ୍ୟପତିତ୍ବ, ଶ୍ରେଷ୍ଠାଧ୍ୟାତ୍ମୀ ଦେବତା, ଶାମେଶ୍ଵର, (ବି) ଶ୍ରେଷ୍ଠସାମୀ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠାଧ୍ୟତ—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଅଧ୍ୟପତି) ଉତ୍ତର, ଶ୍ରେଷ୍ଠାଧ୍ୟ (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠାମଳଙ୍କ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଭୁର୍ଜାନ୍ତିଲା, ବାହୁର୍ଥିଲା, ବକ୍ରମଳୀ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠି—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇକ) ଶ୍ରେଷ୍ଠସାମୀ, ଶ୍ରେଷ୍ଠର ଅଧ୍ୟକାଶ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିସ୍—ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇସ୍) ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ତୃଣ, ପରଶଶରରେ ଚକିଷା, ଅସାଧ୍ୟ ରୋଗ, (ବି) ପରଶଶରରେ ଚକିଷାରେ ଚକିଷାର ହେଣ୍ଟି, ଆମୁଖୁଣ୍ଡିବାରଶୁଣ୍ଡିଣ୍ଡି, ଘୋଡ଼ା ଚରିଲବେଳେ ଘୋଡ଼ାରେ ଦିଆଯିବା ଫାଶ, ଛନ୍ଦଦତ୍ତ, ନନ୍ଦା କାଠ ଛଣ୍ଡିବାର ବାହିଦତ୍ତ ଅରଟି, ଛନ୍ଦିଙ୍କ, ନିଷେପ, ଦିଜିବା, ହୁଟିକଣ୍ଠ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠେସ୍—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇକ) ସାମୀ, ପତି, (ବି) ଶ୍ରେଷ୍ଠସାମୀ, ଶ୍ରେଷ୍ଠର ମାଲିକ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠେସ୍—ୟୁ. ବ. ଯାବନାଳ, ଜନରୀ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠେସ୍—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ସମ୍ + ଅଥ) ନିଷେପ, ଦିଜିବା, ପରତ୍ୟାଗ, ପଠାଇବା, ଲିପିବା, ପୋଗରକରିବା ଫାରାଖ, ଶର, ଫୁଲପେଣ୍ଟ, ହେଲା, ଲାଙ୍ଘନ, ଗର୍ବ, ବିଳମ୍ବ, ଗୁରୁ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠକ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + କ + ଅଥ)

ଯେ ଫୋପାଦ୍ରବ୍ୟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠକାରୀ, ବିନାଶକ ରୁଷ୍ଣିନାକାଶ, (ୟୁ. ବି.) ଗ୍ରହମଧରେ ପ୍ରତିପାଠ, ଗୁରୁ, ଅଙ୍କବିଶେଷ, ମଙ୍ଗଧର ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠଣ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଶା + ଅନ) ନିଷେପ, ପ୍ରେରଣ, ଲାଙ୍ଘନ, ଅପକାଦ, ମାରଣ, ବିଷେପ, କାଳାଦିମଣଶ, ଯାପନ, ହୁଟିକଣ୍ଠ, ଦଉଡ଼ରେ ଚିଆର ହେବା ଏକପ୍ରକାର ଶିକା, ପରତ୍ୟାଗ, ଛନ୍ଦଦେବା, ମନ୍ଦମାନଙ୍କର ପ୍ରକକୌଣ୍ଠଳ ବିଶେଷ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିଣ୍ଟ, ଶ୍ରେଷ୍ଠାଣ୍ଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଅନ + ଇ, ଇ) ନୌକାଦଣ୍ଟ, ଆହୁଳ, ଦିଜିଙ୍କାଳ, ଦିଜିଙ୍କାର ଯୋଗା ଅସ୍ତବିଶେଷ, ବନ୍ଦ କର ଗୁଲି, ବାଟୁଳି ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିକ—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠଣ + ଇକ) ମହାତ୍ମା, କେତ୍ତ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠଣ + ଇକ + ଆ) ନୌକାଦଣ୍ଟ, ଆହୁଳ, ମାନ୍ଦ ଧରବାଜାଲ, ଅସ୍ତବିଶେଷ, ଜାନବିଶେଷ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିଣ୍ଟ—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠଣ + ଅନ + ଇକ) ମହାତ୍ମା, କେତ୍ତ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠଣ + ଇକ + ଆ) ନୌକାଦଣ୍ଟ, ଆହୁଳ, ମାନ୍ଦ ଧରବାଜାଲ, ଅସ୍ତବିଶେଷ, ଜାନବିଶେଷ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିରୀସ୍—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠଣ + ଅନ + ଇକ + ଶାନ୍ତି) ଶ୍ରେଷ୍ଠିରୀଶାନ୍ତି ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିରୀସ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠଣ + ଅନ + ଇକ + ଶାନ୍ତି) ଶ୍ରେଷ୍ଠିରୀଶାନ୍ତି ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିରୀସ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠଣ + ଅନ + ଇକ + ଶାନ୍ତି) ଶ୍ରେଷ୍ଠିରୀଶାନ୍ତି ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିରୀସ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠଣ + ଅନ + ଇକ + ଶାନ୍ତି) ଶ୍ରେଷ୍ଠିରୀଶାନ୍ତି ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇକ) ବିଜାଳ, ଭାଇଶକାଳ, ଭାଲଗଛ ଆଦିରେ ଚଢ଼ିବାର ହେଣ୍ଟି, ଆମୁଖୁଣ୍ଡିବାରଶୁଣ୍ଡିଣ୍ଡି, ଘୋଡ଼ା ଚରିଲବେଳେ ଘୋଡ଼ାରେ ଦିଆଯିବା ଫାଶ, ଛନ୍ଦଦତ୍ତ, ନନ୍ଦା କାଠ ଛଣ୍ଡିବାର ବାହିଦତ୍ତ ଅରଟି, ଛନ୍ଦିଙ୍କ, ନିଷେପ, ଦିଜିବା, ହୁଟିକଣ୍ଠ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠା (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିଦେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ସ୍କୁଲଧନ ନ ଥୁବା ଛେଟ ଛେଟ ବେପାଶମାନେ ଏକ ଶ୍ରୀନିମୁ ପଣ୍ଡତ୍ୱବ୍ୟ ଶରିଦ କରିନେଇ ବିଦେଶରେ ବିଦୟକର ପ୍ରେରିଅସିଲେ ସେତେଥର ବା ଶେଷ ବାଣିଜ୍ୟକରିବେ ସେତେଥର ପାଇଁ ଟଙ୍କାମୁଣ୍ଡେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୁଧଦେବେ ଏହି କରାରେ ବେପାଶମ୍ବିତ୍ତ ଟଙ୍କା କରଇ ଦେବା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିନେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ସ୍କୁଲଧନ ଶେଷ ବେପାଶମାନେ ସୁଧଦେବା କରାରେ ମୁଲଧନ କରଇ ନେବା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ସ୍କୁଲଧନ ଶେଷ କରିବା, ନିଷେପ କରିବା, ଦିଜିବା, ତାଅମାରିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟାନ୍ତରେ ଶେଷା ସାହାଯ୍ୟରେ ଚଢ଼ିବା, ଆମୁଖୁଣ୍ଡିବା, ଜୋରରେ ଦୌତିବା, ଭଦରକୁ ଜାତ୍ୟାଦି ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ନିଷେପକରିବା, ଭଦରକୁ ଆମାରିବା, ଶୁନ୍ତିତ ମାରିବା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିମା—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇମନ) ପ୍ରବଳଦେଗ, ଅତି ଦ୍ରୁତଗତ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିମିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଅତି ଦ୍ରୁତଗତ ବା ଲମ୍ବଦ୍ଵାରା କର୍ତ୍ତକୁ ବା କୌଣସି ଦୁର୍ବେଳୁ ଅତିକମ କରିବା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ୍ବ—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇମ୍ବ) ଅତିଶ୍ୟ, ଶୀଘ୍ର, ଅତିଦ୍ରୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ୍ବା ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ୍ବାନ୍—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇମ୍ବ) ଅତିଶ୍ୟବ୍ୟ, ଅତିଦ୍ରୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ୍ବାନ୍ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ୍ବାନ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇମ୍ବ) ଅତିଶ୍ୟବ୍ୟ) ଦିଜିବାର ଯୋଗା, (ବି) ଶଣ୍ଟା, ହୁଟିକଣ୍ଠିବିଶେଷ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିମ୍ବାନ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇମ୍ବ) ଦିଜିବାର ଯୋଗାଯଥାହାକୁ ଦିଜାହେବ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠା—ୟୁ. ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇକ) ଦିଜା, ପ୍ରେରଣକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରେଷ୍ଠା ।

ଶ୍ରେମ—ୟୁ. ବି. (ଷି + ମ)ମଙ୍ଗଳ, ସୁଖ ସାହୁନ୍ୟ, ରକ୍ଷା, ଶାନ୍ତି, ମୁଣ୍ଡ, ଅନନ୍ତ-ମୁଖ, ଶୁଭସୂଚକ ତାରବିଶେଷ, ମୁଲ-ଦୁଆ, ବାସିଥାନ, ସୁତ୍ତନବିଶେଷ, ସମୁଦ୍ର, ରକ୍ଷଣ, ଶାନ୍ତିଜୀବିଶେଷ, ଧର୍ମିକ୍ଷେପନ, ଜନନମନ୍ଦିରାରୁ ଚର୍ଵିର୍ଥ ନନ୍ଦିଷ୍ଠ, (ବି) ଶୁଭରିଶ୍ଵର, (ସୀ) ଶ୍ରେମା ।
ଶ୍ରେମକ—ବି. (ଶ୍ରେମ + କ)ବୌରାନାମକ ଗନ୍ଧର୍ବବ୍ୟାପ୍ତିପର ବର୍ଷ ବା ଦେଶ-ବିଶେଷ, ନାରବିଶେଷ (ୟୁ. ବି.) ମଙ୍ଗଳକର, ସମୁଦ୍ର, ନରପଦ, ସାହୁନ୍ୟ-ପ୍ରକୃତି ।

ଶ୍ରେମକର—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେମ + କୃ + କ + ଅ)ଶୁଭକର, ମଙ୍ଗଳଦାୟକ, ଶାନ୍ତିଜନକ (ସୀ) ଶ୍ରେମକାରୀ ।

ଶ୍ରେମକଣ୍ଠ—ୟୁ. ବି. ଅର୍ଜୁନଙ୍କର ନାତ, ଜନମେଜୟୁକର ସହଚର, ଜଣେ ସଙ୍ଗୀତ ଶାସବିଦ୍ । [କର୍ତ୍ତା] ।

ଶ୍ରେମକମ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. (କ.ଶୀ)ପାଳନ ଶ୍ରେମକାମ—ଶୀ. ବି. (ଶ୍ରେମ + କାମ + ଅ)ଯେ ମଙ୍ଗଳକାମନାକରେ, ଶୁଭକାମ୍ରୀ ଶ୍ରେମକାର—ଶୀ. ବି. (ଶ୍ରେମ + କୃ + ଅ) ମଙ୍ଗଳକାର ।

ଶ୍ରେମକୃ—ବି. (ଶ୍ରେମ + କୃ + କିର୍ତ୍ତି) ମଙ୍ଗଳକାର, ଶୁଭଦାୟକ ।

ଶ୍ରେମକ୍ଷର—ବି. (ଶ୍ରେମ + କୃ + ଅ) ମଙ୍ଗଳବିଧାୟକ, (ୟୁ. ବି) ପ୍ରକରେତ ।

ଶ୍ରେମକ୍ଷୁ—ସୀ. ବି. (ଶ୍ରେମକର + ରି) ମଙ୍ଗଳଦାୟୀ ଦେଶବିଶେଷ, ଦୁର୍ଗା, ଶଙ୍ଖଚିନ୍ତି ।

ଶ୍ରେମକୟ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରବୋଧ ଚନ୍ଦ୍ର । ଦୟନାମକ ସ୍ଵପ୍ନୀତ ବୈଦ୍ୟକ ଶୁଭ-ପ୍ରଶେଷତା ।

ଶ୍ରେମତର—ଶୀ. ବି. (ଶ୍ରେମ + ତର) ଅଶ୍ରୀଯ ଦୁତକର, ପ୍ରିୟକର ।

ଶ୍ରେମତରୀ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେମ + ଦୁର୍ଗ + କନ୍ତା)ମଙ୍ଗଳଦୁଷ୍ଟୀ, (ସୀ) ଶ୍ରେମତରୀଜୀ, (ବି) ଚନ୍ଦ୍ରବିଶୀୟ ଜଣେ ରକ୍ତା ।

ଶ୍ରେମଧନୀ—ୟୁ. ବି. ସୁଶ୍ରାବକଙ୍କ ସୁତ୍ର, ପୂର୍ଣ୍ଣବିଶୀୟ ଜଣେ ରକ୍ତା, ସାବଣ୍ଟିମନ୍ଦିର ପଞ୍ଚମ ସୁତ୍ର ।

ଶ୍ରେମଧୂତ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. ଜନପଦବିଶେଷ, କେନ୍ଦ୍ର ଦେଶାଧିପତି । [ନାମ] । ଶ୍ରେମଧାରୀ, ଶ୍ରେମଧୂତ୍ରୀ—ଜଣେ ରକ୍ତାଙ୍କ ଶ୍ରେମଧୂତ୍ରା—ୟୁ. ବି. ଶୋଣ୍ଡରାବକଙ୍କ କାମାନ୍ତର ।

ଶ୍ରେମଧଳା—ସୀ. ବି. (ବ.ଶୀ) ଉମିର ବର୍ତ୍ତ, ଉତ୍ସମ୍ବରଗତ ।

ଶ୍ରେମଧୁରୀ—ୟୁ. ବି. ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କ ଶତ ସୁତ୍ରମଧୂତ୍ର ଜଣେ, କରୁଷଦେଶୀୟ ଜଣେ ରକ୍ତା ।

ଶ୍ରେମଧର—ୟୁ. ବି. କାଶ୍ୟପଗୋଟୀୟ କାମାଶୀ ଦେଶଭକ୍ତ ଜଣେ ରକ୍ତା, ସମବିଜ୍ଞାନବିଶେଷ ସ୍ରତ୍ନାତା, କାଶୀର-ନିବାସୀ ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପ୍ରକୁକାର ।

ଶ୍ରେମଧାନ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେମ + ବନ୍ଦୁ) ମଙ୍ଗଳମୁକ୍ତ, କୁଣ୍ଠାଳୀ, (ସୀ) ଶ୍ରେମବତୀ ।

ଶ୍ରେମଧୃତୀ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେମ + ବୃତ୍ତ + କନ୍ତା) ଅଶ୍ରୀଯ ସୁତ୍ରମଧୃତୀ ।

ଶ୍ରେମଧୂମ—ସୀ. ବି. (ଶ୍ରେମ + ଆ) ଦୁର୍ଗା, କାତ୍ଯାୟନୀ, ଅପ୍ସରାବିଶେଷ ।

ଶ୍ରେମଫଳା—ସୀ. ବି. ଉମିରଗତ, ଉତ୍ସ-ମୂରିଗତ ।

ଶ୍ରେମାର୍ଦ୍ଦ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେମ + ଅର୍ଦ୍ଦ + ଅ) ମଙ୍ଗଳବିଶେଷ, ମନ୍ଦିର ।

ଶ୍ରେମାର୍ଦ୍ଦା—ସୀ. ବି. (ଶ୍ରେମ + ଅର୍ଦ୍ଦା) ଶ୍ରେମାର୍ଦ୍ଦା ।

ଶ୍ରେମାର୍ଦ୍ଦି—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେମ + ଅର୍ଦ୍ଦି) ଶ୍ରେମାର୍ଦ୍ଦି ।

ଶ୍ରେମାର୍ଦ୍ଦିତ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେମାର୍ଦ୍ଦି)ଶ୍ରେମାର୍ଦ୍ଦି (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରେମୀ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରେମ + କନ୍ତା)ନରପଦ, ସୁରୀ, ଶାନ୍ତିରେ ଥିବା, (ସୀ) ଶ୍ରେମୀ ।

ଶ୍ରେମୀନ୍ଦ୍ର—ୟୁ. ବି. ଜଣେ କାମଶାସ୍ତ୍ର-ପ୍ରଣେତା ପ୍ରାଚୀନ ଶ୍ରୁତିକାର ।

ଶ୍ରେମୀ—ବି. (ଶ୍ରେମ + ଯ) ଶାରୀରାନ୍ଦୁ, ସାହୁନ୍ୟପ୍ରକାର, ଶାନ୍ତିକାମ୍ରକ, ସମୁଦ୍ର, ଶୁଭକର, (ବି) ଶିବ, ଜଣେ ରକ୍ତା ।

ଶ୍ରେମୀ—ୟୁ. ବି. (ଷି + ଯ) ଷ୍ଟ୍ରେକର-ବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଶ୍ରେଣୀ—କୁ. ବି. (କୀଏ + ଭ. ଯ) କୀଏତା, ଲଘୁତା, କ୍ଷୟ, ଦୂରଳତା, ବିନାଶ ।

ଶ୍ରେତ—ଶୀ. ବି. (ଷିତି + ଅ) ପୃଥିବୀ-ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ, ଯାହା ପୃଥିବୀରୁକିନ୍ତେ, (ବି) ଶୁଷ୍କକାଷ୍ଟ ।

ଶ୍ରେତବାନ—ୟୁ. ବି. ଶୁଷ୍କକାଷ୍ଟପ୍ରକାର ।

ଶ୍ରେତ୍ର—କୁ. ବି. (ଷେତ୍ର + ଅ) ଶେତ୍ର-ସମ୍ବନ୍ଧ, ଶ୍ଵାବର ସମ୍ବନ୍ଧ, ଶେତ୍ର ।

ଶ୍ରେତ୍ରକ—କୁ. ବି. (ଷେତ୍ରକ + ଅ) ଶେତ୍ରକାମ୍ରୀ ।

ଶ୍ରେତ୍ରପତ୍ର—ୟୁ. ବି. (ଷେତ୍ରପତ୍ର + ଅ) ଶେତ୍ରପତ୍ରର ସ୍ଥବା ଅପତ୍ୟ ।

ଶ୍ରେତ୍ରପ୍ରକ୍ଷେପ—ବି. (ଷିପ୍ରି+ଭ.ଅ) କ୍ଷିପ୍ରତା, (ବ୍ୟାକରଣ), (ବି) ଦୁଇଟି ସବର ଏକଦି ଉତ୍ତାରଣକିନିତ ସନ୍ଧାନକିନି (ପରିବର୍ତ୍ତନ) ।

ଶ୍ରେତ୍ରଦ୍ଵିଦ—ଶୀ. ବି. (ଷେତ୍ରଦ୍ଵିଦ + ଅ) କୀରତ୍ରଦ୍ଵିଦୀୟ ।

ଶ୍ରେତ୍ରରେସ୍—ବି. (ଷୀର + ଏସ୍)କୀର-ସତ୍ତାନ୍ତ, କୀରତ୍ରସ୍ତ୍ର, କୁରଧନାତ, (ସୀ) ଶ୍ରେତ୍ରରେସ୍ ।

ଶ୍ରୋତ୍ର—ୟୁ. ବି. (ଷେତ୍ର + ଅ) ଆଲନ, ହାତୀ ବାନକା ଖୁମ୍ବ ବା ଶିକୁଳ ।

ଶୋଣେ—ଶୀ. ବି. (ଷୁ + କ, ଅନ)ଅଚଳ, ଯାହା ଏକପ୍ଲାନ୍ଟରୁ ଅନ୍ୟପ୍ଲାନ୍ଟରୁ ଯାଇ-ପାରେ ନାହିଁ, (ବି) ସାରବିଶେଷ ।

ଶୋଣି(ଶୀ)—ସୀ. ବି. (ଷୁଦୁ + ଶି ବା ରି) ପୃଥିବୀ, ଏକପ୍ଲାନ୍ଟା, ବନ୍ଦୁଲେକ ।

ଶୋଭବ୍ୟ—ବି. (ଷୁଦୁ + ମ୍ର, ତବ୍ୟ) କୁନା ବା ଦଳାହେବା ଯୋଗ୍ୟ ।

ଶୋଭା—ସୀ. ବି. (ଷୁଦୁ + ତୁ) ସୁଷଳ, ପେଣଗର୍ଭୀ, ହିମାମଦପ୍ତାର ସୁଥା ।

ଶୋଦ—ୟୁ. ବି. (ଷୁଦୁ + ଅ) କୁରବା, ପେଣିବା, କୁଣ୍ଡି, ଗୁଣ୍ଡା, ଚାର୍ଣ୍ଣିକରିବାର ପାତ୍ର, ହିମାମଦପ୍ତା, ଶିଳ, କଣି.ଖୁଦୁ, ଶଣ୍ଡ, ଟୋପା, ଗୁଣନ, କାଠ ଓ ପଥର ଆଦିର କାରଗରି କାମ, ଶୋଦେଇକାମ,

ଶୋଦକ-ବ. (ଶୁଦ୍ଧ + କ, ଅଳ) ଶାସ୍ତ୍ର ।

ଶୋଦକାର—ୟୁ. ବ. (ଶୋଦ + କୃ + ଅ)
ଶୋଦେଇ କାମ କରିବା କାରିଗର ।

ଶୋଦକମ—ଶୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧକ) ବିଶୁଦ୍ଧ

ସହ, ପୋଷଣଯୋଗ୍ୟ, (ସ୍ଥି) ଶୋଦକମ ।

ଶୋଦନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଶ୍ଵା, ଅଳ)

ଚାର୍ଷିକରିବା), ଅଷ୍ଟରଙ୍କନ, ଶୋଦନ
କରିବା । [କଳ ।

ଶୋଦଃ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଅସ୍ତ୍ର) ପାଣି,

ଶୋଦିତ-କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଶିର + ମ୍ରିତ)

ଚାର୍ଷି, ଚାର୍ଷିତ, ପେଷିତ, ପିଣ୍ଡ, (ବି)
ଚାନ୍ଦା, ଅଟା, କାଠ ବା ପଥରରେ

ଶୋଲା ହୋଇଥିବା ।

ଶୋଦମା—ୟୁ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଜମନ୍ତରି)
ଅତିଶୟ ଶୁଦ୍ଧତା ।

ଶୋଦଷ—ଶୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଜଷ୍ପତି)
ଅତିଶୟ, ଶୁଦ୍ଧ, ଶୁଦ୍ଧତମ ।

ଶୋଦ୍ୟାନ—ୟୁ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଜୟାସ୍ତରି)

ଶୁଦ୍ଧତର, ଅତିଶୟ ଶୁଦ୍ଧ, (ସ୍ଥି)
ଶୋଦୀସ୍ତ୍ରୀ ।

ଶୋଦ୍ୟ-ଶୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ମ୍ରିତ, ଶାରୀରିକରିବାର ଶୋଦ୍ୟ ।

ଶୋଧକ—ଶୀ. ବି. ଶ୍ଵାସାସ୍ତ୍ର, ଶୋକିଲ ।

ଶୋଭ—ୟୁ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଅ) ବାଧା,
ଆସାନ୍ତ, ଧର୍ଷଣ-ଚିତ୍ତ, ରୂଖଳ୍ୟ, ମନସ୍ତାପ,

ଶାନ୍ତିରଙ୍ଗ, ଆହୋଳନ, କମ୍ପନ, ଦୃଷ୍ଟି,
(ବି) ଶୋଭିତ ବା ଶୁଦ୍ଧତା ।

ଶୋଭକ—ୟୁ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + କ, ଅଳ)
ଆହୋଳନକାରୀ, କମ୍ପନକାରୀ, (ସ୍ଥି)

ଶୋଭିକା ।

ଶୋଭଣ—ଶୀ. ବି., (ଶୁଦ୍ଧ + ଶ୍ଵା, ଅଳ)
ମନରେ ଦୁଃଖାତ ହେବା, ଆହୋଳନ,

(ୟୁ.) ବି. ଶିବ, ବିଷ, କାମଦେବଙ୍କର
ପଞ୍ଚଶର ମଧ୍ୟରୁ ଏକ ।

ଶୋଭଣ୍ଟ—ବି. (ଶୋଭ + ଶ୍ଵାନ୍ତରି)

ଶୋଭ ବା ଦୁଃଖରହିତ, ନିଷ୍ଠିତ, ଶାନ୍ତି ।

ଶୋଭତ—ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ତ) ଧର୍ଷଣ,
ରୂପିତ, ଦ୍ୱାପିତ, ଶୁଦ୍ଧ, ଦୁଃଖିତ, ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ,
ଚିନ୍ତାଧିତ ।

ଶୋମ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ମନ୍ତର) ଘର ଉପରେ
ଥିବା ଘର, ଚନ୍ଦ୍ରଶାଳା, ପାଠ ।

ଶୋମକ—ୟୁ. ବି. ଶୋରନାମକ ଗନ୍ଧ-
ତ୍ରବ୍ୟ । (ପୃଥିବୀ ।

ଶୋଣି—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଶିଳ୍ପ) ଏକ ସଂଖ୍ୟା,
ଶୋଣି—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଶିଳ୍ପ) ଏକ ସଂଖ୍ୟା,
ପୃଥିବୀ ।

ଶୋଣିପ୍ରାଚୀର—ୟୁ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧକ) ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ।

ଶୋଣିବିଦ୍ୟା—ସ୍ଥୀ. ବି. ଭୂତତ୍ତ୍ଵବିଦ୍ୟା,
ଭୁବନ ।

ଶୋଣିଭୂତ—ୟୁ. ବି. (ଶୋଣି + ଭୂତ + କ.
କିପ୍ତ) ଘଜା ।

ଶୋଣିଭୂତ—ବି. (ଶୋଣି + ଭୂତ + କ.
କିପ୍ତ) ଘଜା ।

ଶୋଣିମୟ—ବି. ମୃଣାଳୀ, ପୃଥିବୀଶ୍ଵରୀ,
ଶୋଣିମୟ—ୟୁ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ମ୍ରିତ, ତ) ପଜାମାଇଥିବା,
ଶାଣିତ ।

ଶୋତ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧତ + ଅ) ମହୁ,
କଳ, ଚମାପୁଲ, ଦ୍ରାଷ୍ଟାପନ, (ୟୁ. ବି.)
ଚମା ଗଛ, ମରଧ ଦେଶକାତ ବର୍ଣ୍ଣ-
ସଙ୍କର ଜାତିବିଶେଷ, ଧୂଳି, ଶୁଦ୍ଧତା ।

ଶୋତକୀ—ସ୍ଥୀ. ବି. ଶୋତ ମହୁମାତ୍ରମତ୍ତୁ ।

ଶୋତକ—ବି. (ଶୋତ + କଳ + ଅ),
ମହୁଣ, ସିଠା, ସିକ୍ଥ, ମହୁମ ।

ଶୋତ୍ରପଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧକ) ମଧୁଚନ୍ଦ୍ର,
ମହୁପେଣା ।

ଶୋତ୍ରପିତ୍ର—ୟୁ. ବି. କଳମହୁଳ ଗଛ,
(ବି) ମହୁପିତ୍ର ।

ଶୋତ୍ରମେହ—ୟୁ. ବି. ପ୍ରମେହ ରୋଗ-
ବିଶେଷ, ମଧୁମେହ ।

ଶୋତ୍ରମେହା—ୟୁ. ବି. ଶୋତ୍ରମେହ-
ରୋଗଗ୍ରେତ୍ ।

ଶୋତ୍ରେଷ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧକ + ଏଷ୍ଟ୍ରି)
ମହୁଣ, ସିଠା, (ବି) ଶୋତ୍ରେଷମୁଣ୍ଡରୀ,
(ସ୍ଥି) ଶୋତ୍ରେଷୀ ।

ଶୋମ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧମା + ଅଶ୍ଵ) ପକ୍ଷବସ୍ତ୍ର,
ରଣପଟନମିତି-ଲୁଗା, କୋଠା, ଚନ୍ଦ୍ର-

ଶାଳା, କୋଠାର ପଛୁରାଗ (ବି) ପାଠ-
ନିର୍ମିତ, ଉତ୍ସପଟ, ନିମତ୍ତ, ଉତ୍ସପଟମଞ୍ଜିରୁ
ଜାତ (ତୈଳ) ।

ଶୌମିକା-ସ୍ଥୀ. ବି. ଉତ୍ସପଟନମିତିମେଖଳା ।

ଶୌମ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧମା + ଅ + ର)
ଅତିରୀ, ପାଠନିର୍ମିତ କନ୍ଦ୍ର ।

ଶୌର—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଅ) ଶିଅର,
ହୁକାମତ୍, କେଣ ତାଢ଼ି ନଶ ପ୍ରତ୍ୟନିଧିର
କର୍ତ୍ତିନ ।

ଶୌରକମ—ବି. (ଶୌର + କମ) ମସ୍ତକ-
ମୁଣ୍ଡନ, ଶୁଶ୍ରୁତେବନ ଓ ନଶକ୍ରେବନ ।

ଶୌରକାରୀ—ବି. (ଶୌର + କାରୀ)
ଶୌର କର୍ମ (ଦେଖ) ।

ଶୌରପଥ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅତିଶୟ ଶାସ୍ତ୍ର ।

ଶୌରକ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଶୌର + କଳ)
ଭଣ୍ଟାର, ନାପିତ, ବାଗକ ।

ଶୌରୀ—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଶୌର + ର) ଶୁଦ୍ଧ,
ଉତ୍ସପଟ ସୁତା ।

ଶୁଦ୍ଧ-ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ମ୍ରିତ, ତ) ପଜାମାଇଥିବା,
ଶାଣିତ ।

ଶୋଦ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧ + ଶ୍ଵା, ଯ) ଶାଶ୍ୟପଦ,
ଶାହୁଣ ପଥର ।

ଶ୍ଵା—ସ୍ଥୀ. ବି. (ଶମ + ଅ + ଆ) ପୃଥିବୀ,
ସଂବଂଧିତ ।

ଶ୍ଵାଜ—ବି. (ଶା + ଜନ + ଅ) ମଙ୍ଗଳପ୍ରତି;
ଦିଗ୍ବଳସ୍ତ୍ର, ନରକାସ୍ତର ।

ଶ୍ଵାଜଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶୁଦ୍ଧକ) ପୃଥିବୀତଳ ।

ଶ୍ଵାଧର—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ଵା + ଧୂ + କ, ଅ)
ରୂପା, ପଦ୍ମତ, ଅନନ୍ତ, ସାତପଣ୍ୟ ।

ଶ୍ଵାଧତ—ୟୁ. ବି. କାଶୀରଦେଶୀସ୍ତ୍ର
ଜନେକ ଘଜା ।

ଶ୍ଵାପ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ଵା + ପା + ଅ) ଘଜା ।

ଶ୍ଵାପିତ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ଵା + ପିତ) ଘଜା ।

ଶ୍ଵାପାଳ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ଵା + ପାଳ + ଅ)
ଘଜା ।

ଶ୍ଵାଫେନ—ବି. ଅନ୍ତଫେନ, ଅପିମ ।

ଶ୍ଵାଭୁବ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ଵା + ଭୁବ + କ, କିପ୍ତ)
ଘଜା, ଭୁମିପାଳ ।

ଶ୍ଵାଭୁବ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ଵା + ଭୁବ + କିପ୍ତ)
ପଞ୍ଚତ, ଘଜା ।

ଶ୍ରୀସ୍ମୃତି—(ଖାରୁ) ଅରିବା, କମ୍ପିବା ।
ଶ୍ରୀସ୍ମୃତି-ଦ୍ଵି.ବି. (ଶ୍ରୀ + ଇତି) କମ୍ପ ତ ।

ଶ୍ରୀସ୍ମୃତା—ସୁ.ବ. (ଶ୍ରୀସ୍ମୃତି + ତା) କମ୍ପକ,
ଯେ କମ୍ପାଏ ।

ଶ୍ରୀଜୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଶରକାରଣୀ, ଯେ,
ଶ୍ରୀ ଲୋକ ଶବ କରେ, ପକ୍ଷୀବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ—ଦ୍ଵି. ବି. (ଶ୍ରୀଡ୍ଵି.ବି.) ଗୁଣ୍ଠାରୁଣ
ଶବ କରୁଥିବା, କୋମଳ, ଚିତ୍କଣିଆ,
ପ୍ରତି, ସ୍ମୃତି ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠ—ସୁ. ବ. (ଶ୍ରୀଡ୍ଵି.ବି. + ଅ) ସିଂହ-
ନାଦ, ଧୂନ, ବିଷ, ଗରଳ, ଓଡ଼ାକରିବା,
ନାଲି ଅରଣ ଗରଇ ଫଳ, ପରିତ୍ୟାଗ,
ଅଞ୍ଜଳି ଧୂନ, କର୍ମେଗବିଶେଷ, କର୍ତ୍ତା,
(ବିଂ)କଷ୍ଟୁର, କୁର୍ବିତ, ଖଳ, ଦୁଷ୍ଟ, ବନ୍ଦ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠନ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଶ୍ରୀଡ୍ଵି.ବି. + ଅନ)
ମୋତନ, ତ୍ୟାଗ, ଏହି ଫଳ ଶବ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଶ୍ରୀଡ୍ଵି.ବି. + ଅ + ଆ)
ସିଂହନାଦ, କୋଷତା ଦୁଷ୍ଟ, କର୍ତ୍ତା ଗରି,
ବଣଶଳାକା, ବାଉଶକାଠି ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିତ—ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଇତି) ସିଂହ-
ନାଦ, ମର୍ମରଧୂନ, ପ୍ରକନାଦ, ଗର୍ଜନ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠ—ବ. ଶ୍ରେଷ୍ଠ (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠନ—ବ. (ଶ୍ରୀଳ + ଭ, ଅନ)
କୀତା, କେଳ, ଅଟା, ସଞ୍ଚଳନ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠା—ବ. (ଶ୍ରୀଳ + ଭ, ଅ + ଆ)
ଶ୍ରେଷ୍ଠନ (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠିକା—ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + କ + ଆ)
ଶ୍ରେଷ୍ଠନ (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠା—ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଭ) ଶ୍ରେଷ୍ଠନ
(ଦେଖ) ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠା—ବ. (ଶ୍ରେଷ୍ଠ + ଭ, ଯ) ଶ୍ରେଷ୍ଠନ
(ଦେଖ) ।

୫

ଶ—ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣର ଦ୍ଵିତୀୟ ଅକ୍ଷର
ଏହାର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଲାନ କଣ୍ଟ, ଶିକ୍ଷା
ପଞ୍ଚାନୁସାରେ ଏହାର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଲାନ
ଜିଛୁ ପୁଲବୋଲି ନିରୂପିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଶ—ସୁ.ବ. (ଶନ + କ,ଆ) ସୁର୍ଯ୍ୟ,କ୍ଲୀ.

(ଶନ + ମ,ଆ) ସୁର୍ଗ, ସୁଖ, ଦୂନ୍ୟ,
ଆକାଶ, (ଶ + କ,ଆ) ଜନ୍ମସ୍ତ, (ଶନ
+ କ,ଆ)ଦେହ, (ଶଟ + କ,ଆ) ନଗର
ସୁର, (ଶତ + କ,ଆ) ପ୍ରତ୍ତି, ଶନ,
ଶଶରର ନବରତ୍ନ (ସଥା ପାଟି, ଦୁଇଅଶୀ),
ଦୁଇକାନ, ଦୁଇନାକପୁଣ୍ଡ, ଗୁର୍ହ୍ୟ ଓ
ଜନନେନ୍ଦ୍ରସ୍ତ) ଶନ୍ୟଶଶୀ, ମେଘମାଳା
ଅଭ୍ର, କର୍ମ, ସୁଖ, ବୋଧ, ମୋଷ,
ନିକାଶ, (ଜ୍ୟୋତିଷ) ଜନ୍ମ ଲକ୍ଷ୍ମିତାରୁ
ଦଶମସ୍ତାନ, ବିନ୍ଦୁ, ସବେଦନ, ଦେବ-
ଲୋକ, ଶିତ ।

ଶରୀର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି ଓ ବିଂ ଶରୀର,
ସାମାନ୍ୟ ଦୋଷ ବା ଶ୍ରୀତି, କାର୍ଯ୍ୟରେ
ହେଲା, (ବିଂ) ଅଧାପନ୍ନରଥା, ଅଷ୍ଟପୂର୍ଣ୍ଣ,
ଶ୍ରୀତିପୁର୍ବ ।

ଶରଶାନା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. କୁର୍ତ୍ତିତ,
ଅମୁନ୍ଦର, ଅପରଷ୍ଟ, ମରଳା, କରଣଶ ।

ଶରଜା—ପ୍ରା.ବି. ଏକକାଶସ୍ତ୍ର ସାମନ୍ତ୍ରକ
ବଢ଼କାର ବିଶ୍ଵିଷ ମାଙ୍ଗ ।

ଶରଗଢ଼ା—ପ୍ରା. ବ. ଦରପୁଟ୍ଟା ଶର,
ମୁଢୁ କା ଶର ଲିଆନ୍ତକା ଧାନକୁ କଟି
ଛିରୁ, ତୁଡ଼ାଭଳ ବାହାର କରାଯିବା
ପଦାର୍ଥ ।

ଶରଗଳ—ପ୍ରା.ବି.ଟଙ୍କା (ଲିଆରୁ ଗୋପା
ଧାନ ବାହାର କରିବା ନିମିତ୍ତ ବାଉଶ
କାଠି ବା ଶର୍କାକା ନିମିତ୍ତ ପାଦବିଶେଷ)
ଲିଆଚଳ, ଲିଆଇଢ଼ା ।

ଶରଗୁ—ଯା. ବ. ଶରଗୁ (ଦେଖ) ।

ଶରଗୁକରିବା—ପ୍ରା. କ୍ଲୀ. କାର୍ଯ୍ୟରେ
ହେଲା କରିବା, ଅପରଷ୍ଟ ଶ୍ରୀତୁପେ କାର୍ଯ୍ୟ
କରିବା ।

ଶରବୁର—ପ୍ରା. କ୍ଲୀ. ଲିଆଗୁଣ୍ଡ, ଲିଆରେ
ଶୁଣ ମିଠାଆଦି ମିଶାଇ ଗୁଣ କରାଯିବା
ଜାଦ୍ୟ ।

ଶରକଢ଼ାଇବା—ପ୍ରା.କ୍ଲୀ. ଲିଆରୁ ଗୋଟି
ଗୋଟି କରି ଧାନ ବାହାର, ଲିଆ
କେଳେଇବା ।

ଶରୀର—ପ୍ରା. ବ. ବାଉଶକାଠିରେ ବୁଣ୍ଡା
ହୋଇଥିବା ମାଙ୍ଗ ଧରିବାର ସର୍ବ-
ବିଶେଷ, ଶର ଚଲଇବାର ଗୁଲୁଣ୍ଡା ।

ଶରୀରାଦଳ—ପ୍ରା. ବ. ଏକ ପ୍ରକାର
କଳ ଘାସ ।

ଶରନ—ପ୍ରା. ଯା. ତୁମସଙ୍ଗେ ଦନା-
ଯାଇଥିବା ଧୂଆଁପଣ, (ତୁମପଣ) ଗୁଣ୍ଡ,
ଧୂଆଁପଣ, ଦୋକଣ୍ଡା ।

ଶରପୁଣ୍ଡିବା—ପ୍ରା. କ୍ଲୀ. ଶର ଭଜିଲ
ବେଳେ ଅଗ୍ନି ଉପରେ ବଦ୍ଧିଥିବା
ହାଣି ମଧ୍ୟରେ ଧାନ ଭାବୀପ-
ଯୋଗେ ଯେଉଁପରି ଲିଆ ହୋଇଯାଏ
ସେହିପରି ଦେବ ତାତିବା । (କ୍ଲୀ-
ବେଳେ ଶର ପୁଣ୍ଡିଲ ପର ତାତି,
ଲୋକ ବ୍ୟବହାର) ରାତ୍ରା ତାତିବା,
ବାଲ ତାତିବା ପ୍ରତ୍ୱତି ।

ଶରର—ପ୍ରା. ବ. ଶରିର, ଯାହା ପନ୍ଥ
ସଙ୍ଗେ ଖାଇଯାଏ ।

ଶରର—ପ୍ରା.ବି. (ପ. ଶରିର) ଶର-
ରଜବିଶ୍ଵି, ଧଳା ଓ କଳାମିଶା,
ପାଣ୍ଡର, (ବ) ଶରର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା
ମାତ୍ରଜାତ ବିଶେଷ ।

ଶରରତ—ଯା. ବ. ଦାନ, ଏକକାଳୀନ
ଓ ଚିରପ୍ଲାୟୁସି ଦାନ, ପୁଣ୍ୟ କର୍ମ ।

ଶରରକରିବା—ପ୍ରା.କ୍ଲୀ. ଶରର
କରିବାକରିବା—ପ୍ରା. ବ. ଦାନପାଇଁ
ଯହା ନିର୍ବିଷ୍ଟ ବା ଶେଷ ହୋଇଥାଏ ।

ଶରରତ ବାଯାପ୍ତି—ଯା. ବ. ଯେଉଁ
ଜମି ପୁଣ୍ୟ ରକାମାନେ ଚରକାଳପାଇଁ
ନିଷ୍ଠାରୁପେ ଦାନନିମିତ୍ତ ଶେଷ
କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ପରେ କେତେକ
କାରଣରୁ ବାଯାପ୍ତ ହେଲା କରଧାଯୀ
ହୋଇଥାଏ ।

ଶରରତବାହେଲ—ଯା. ବ. ଯେଉଁ
ଭୁମିକୁ ପୁଣ୍ୟ କୌଣସି ଧଳା ଶେଷ
ବା ସଦାବ୍ରତରେ ଶେଷ ସନ୍ନ ଦେଇ-
ଥିବାରୁ ଜମାକ ସରକାର ଭୁବନେଶ୍ୱର
ବସାର ନାହାନ୍ତି ।

ଶର୍ବତ—ଶା.ବି.ଶର୍ବତ ହୋଇଥିବା,
ଦର, (ବି) ଦାନ ।

ଶର୍ବତମୁ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ମଠ
ଶର୍ବତ ସମ୍ପର୍କର ଆୟୁରେ ପର-
ଗୁଣିତ, ଯେଉଁ ମଠରେ ଅତିଥି
ଅର୍ଥାତମାନଙ୍କୁ ଶର୍ବତ ଦିଆଏ ।

ଶରି—ଶା.ବି.ବର୍ଷାମୁଁ ଶାକବିଶେଷ ।
ଶରି ଫେର ବଇର ବା—ଶା.ବି. ଅତି-
ଗରିବ ଅବସ୍ଥା, ସରଳାଶ ଅବସ୍ଥା, ଶା.ବି.
ଯାହାଏରେ ବାସିଲେକୁ ଦାନା ନ
ଆଏ, ଅତି ଗରିବ ।

ଶରତ୍କୁଟି—ଶା. ବି. ଅନ୍ତର୍ମୁଖନିତ
ଆୟୁରୀଲା ହାକୁଟି ।

ଶରିଆ—ଶା. ବି. ନୂଣ୍ୟ, ରୁଷ,
ତେଲବିଶ୍ଵାନ ।

ଶରିବା—ଶା. କି. ଶୌର କରିବା ।
ଶରଖା—ଶା. ବି. ଶୁଭକାଷ୍ଟୀ,
ବଡ଼ଲେକଙ୍କ ମୁଖନିସ୍ତୃତ, ସ୍ବରକଥାରେ
ଯେ ଆଜ୍ଞା ଆଜ୍ଞା ବା ହଁ ହଁ ମାରେ,
ଆୟୁରକା ।

ଶୀ ଶୀ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ମୃଦୁକାଶନିତ
କଣ୍ଟଧୂନ ।

ଶୀ ଶୀ କାଶ—ଶା.ବି.ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ କାଶ ।

ଶୀଢ଼ା ବହିର—ପ୍ରା.ସମ୍ବ., ବି.ବିମିମାଛ ।

ଶୀଢ଼ି—ଶା. ବି. ନିଶ୍ଚ ଆଦିର କୁଳ,
ଗ୍ରାମ ଶର୍ତ୍ତିର ପନ୍ଥ ।

ଶେଳଶ—ଶା.ସମ୍ବ.ବି. ଗଡ଼ିଶାମାଛ ।

ଶେକ୍ଷା—ଶ୍ରୀ.ବି.ଆକାଶମୟନିର ପରିଧି ।

ଶେକ୍ଷିମା—ଶ୍ରୀ.ବି.(ଶେକ୍ଷିମା+ଇନ୍ଦ୍ରିୟ)+ର
ଦୁର୍ଗା, ରତ୍ନ କା, ମାର ଶଙ୍କିଲ ।

ଶେକ୍ଷିଲ—ଶ୍ରୀ.ବି.ବି.ଶେକ୍ଷିଲ (ଶେକ୍ଷିଲ)

ଶେକ୍ଷିଲ, (ଆକାଶ ଶିବଙ୍କର କେଶ ବୋଲି
କଳିତ ଅଛୁ) ।

ଶେଖରେ—ଶା. (ସମ୍ବ.)ବି.ବୃକ୍ଷକୋଟର ।

ଶେଖୋଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ଵୀର୍ଣ୍ଣ, କାଶୀଷ୍ଟିତ
ଆଦିତିବିଶେଷ ।

ଶେଳି—ଶା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଶେଳା,
ଶଳିର ଅଳକାର ବିଶେଷ ।

ଶେ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶେ+ଗମ+କ.ଅ)
ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରତି, ଦେବତା, ବ ମୁଁ, ଶଳଭ, ପତଙ୍ଗ, (ବି)
ଯେ ଆକାଶମାରେ ଗମନକରେ,
ଆକାଶମାରେ, (ଶ୍ରୀ. ବି) ପାତାଳପୁର
ଶେରବଣୀ ଶାରବାସୀ ଗୋଟିଏ ନାଗ,
(ଶା.ବି) କୁରୁର ଶର୍ବତ ହୋଇ
ଥିବା ଜନ୍ମର ଲମ୍ବ ଲଞ୍ଜ ।

ଶେଆସନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ, ଦେବାସନ-
ବିଶେଷ ।

ଶେଶାନ—କା ବି. ବୃକ୍ଷ କେଟର,
ଶେର ପୋଲ ।

ଶେଶି—ଶ୍ରୀ ବି. (ପତତ) ପକ୍ଷୀର
ଗତ ଛତ୍ରୀନ, ପ୍ରତୀନ, ପ୍ରତୀନ
ଅନୁତୀନ ପ୍ରତ୍ରତ ପକ୍ଷୀର ଗତ ।

ଶେଶା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆକାଶଶା,
ମନାକମା ।

ଶେଶର—ବି. (ଶେ+ଚର+କ,ଅ)
ବିଷ୍ଣୁ ।

ଶେଶତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପତତ) ବି. ରଙ୍ଗତ,
ବାଣଶର କୃଷ ।

ଶେଶତ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପତତ) ଗହୁତ,
ପକ୍ଷୀରକ, ସ୍ଵୀର୍ଣ୍ଣ ।

ଶେଶମ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶେ+ଶେମ+ଅ)
ଆକାଶଶମୀ ।

ଶେଶବଜ—ବି. (ପତତ) ଶେଶବଜ(ଦେଖ) ।

ଶେଶମ—ଶା. ବି. ହସୁର, ବି. ଶଳାର
ଅଳକାରବିଶେଷ ।

ଶେଶବଜ୍ଞ—ଶ୍ରୀ.ବି.ଲକ୍ଷ୍ମୀତ ବୃକ୍ଷ, କେତ୍ରି ।

ଶେଶବଜ୍ଞା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶେ+ବଜ୍ଞା+ର)
ପୃଥ୍ବୀ ।

ଶେଶବଜ୍ଞ—ଶା. ବି. ନାରୂତ୍ତର, ବିଷ୍ଣୁ ।

ଶେଶବଜ୍ଞାରବାକୁ ସ୍ଥାନ ଥିବା—ଶା.ବି.
(ଲ. ଲର୍ତ୍ତ) ତଳପ୍ରତଳ ହେବାପାଇ
ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ନ ଥିବା, ମନଇଛା

ବ୍ୟାପୁ କରିବାକୁ ଅର୍ଥର ଅନାଟନ
ହେବା, ନିରାକାର ମନମୁତ୍ତାବକ କାମ
କରିବାକୁ ସୁବିଧା ନ ମିଳିବା ।

ଶେଶବଜ୍ଞା—ଶା.ବି. ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆ, (ବି)ଯେଉଁ
ପଦ ଉଲ୍ଲବ୍ଧ ପଦ କରେ ନାହିଁ ।

ଶେନ୍ଦ୍ରକ—ବି. (ପତତ) ବାଜପୀଣୀ,
ଶେନ୍ଦ୍ରପୀଣୀ ।

ଶେବରା—ଶା. ବି. ନନ୍ଦ, ନିକୁଞ୍ଜ,
ପୁଣିତ, ପୁଣି (ଶାନ୍ତି) ।

ଶେବନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ.) ଉଦୟ-
ଶିର, ବିଷ୍ଣୁ ।

ଶେବନମ୍ବାନ—ବି. ବୃକ୍ଷର କୋଟର,
ପକ୍ଷୀର ବସା ।

ଶେବୁଣ—ବି. ଆକାଶଶବୁଣ, (ବି) ଶୁନ୍
କେବଳ ଯାହାର ବୁଝାକ ।

ଶେବେତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପତତ) ଶର୍ବତ,
ଗହୁତ, ସ୍ଵୀର୍ଣ୍ଣ ।

ଶେବେତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପତତ) ଗହୁତ,
ସ୍ଵୀର୍ଣ୍ଣ ।

ଶେଗୋଳ—ଶା. ବି. (ଶେ+ଗୋଳ)
ଆକାଶମୟନ, ଆକାଶର ପ୍ରତିବୁପଳ
କୃତିମ ଗୋଳକ ।

ଶେଗୋଳକ—ବି. (ଶେଗୋଳ+କ)
ଶେଗୋଳ, (କଣ) ।

ଶେଗୋଳବିଦ୍ୟା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶେଗୋଳ+
ବିଦ୍ୟା) ଯେଉଁବିଦ୍ୟାଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶନକା-
ରି ଅବସ୍ଥାନ ଓ ଗତ ନିର୍ମାପିତ ତ୍ରୈ,
ଗଣିତ ଜୋତିଷ ।

ଶେଗୋଳବିବରଣ—ବି. କୁ. (ବ.ଶ.)
ଯେଉଁ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଗ୍ରହ ନିଷଫ୍ଟାଦିର ଅବସ୍ଥା
ପ୍ରଦାନ ମୟ ମସତ୍ତବସ୍ଥାର ବିବରଣ ଅଛି ।

ଶେଗୋଳବିବରଣ—ଶା. ବି. ଛଣ୍ଡ, କାନ୍ତି-
ଶର କୃଷ, ଥୁରେ ଘର ଛପର କଲେ
ଅନେକଦିନ ଯାଏ, ବେଗେ ଶତରେ
ନାହିଁ । [ବାଳ ।

ଶେକ—ବି. କୁର୍ମବୁନ୍ଦଳ, କେଶବ
ଶକ୍ତା—ଶା. ବି. ଶୁନ୍
ବୁନ୍ଦଳ, ପୁନ୍ଦଳ, ପିନ୍ଦଳ,
ପ୍ରକଳି, ଧନସ୍ତନ ।

ଶେକାରବା—ଶା. ବି. ମୁଖନିସ୍ତୃତ ଘନଭୂତ
କତ୍ତାରକ କତ୍ତାରକ ପାଟିରୁ

କାତିବା, କାତିବାପର କାତିବା ।

ଖୋଲ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଶାଲହେବା ହେଉଥି
ପେଟର ଉପରତମ ଛାତରେ ପଣ୍ଡିଆର
କୋରକୁପରି ଦିଶୁଥିବା (ଉଦର) ।

ଖୋଲ(ଖୋ)ଲାଅ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଖୋଲ
(ଦେଖ), ବି. ଖୋଲା ।

ଖଙ୍ଗ—ସୁଂ. ବି. ମୁଗବିଶେଷ, ଗ୍ରା. ବି.
ଅଭିମାନ, ମନୋଦୂଷ, କୌଣସି ଭଲ
ଅର୍ଥରେ କଥା କହିଲେ ମନ ଅର୍ଥରେ
ବୁଝିବା ।

ଖଙ୍ଗକରିବା—ଗ୍ରା. କି. କୌଣସି କଥାକୁ
ଭଲ ଅର୍ଥରେ କହିଲେ ମନ ଅର୍ଥରେ
ପ୍ରହଳିତ କରିବା, ରେଷ କହିବା ।

ଖଙ୍ଗର—ପ୍ରା. (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁନ୍ଦର) ଗାତ, ଗର୍ଜି ।

ଖଙ୍ଗା—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ମାମୁଦ୍ରିକ
ମାତ୍ର ।

ଖଣ୍ଡବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) କି. ନ୍ୟୂନହେବା,
କମ୍ପହେବା ।

ଖଚଖଲଗବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) କି. ବରକୁ
କରିବା, ଉପରୀ ପୁଣ ପ୍ରଶ୍ନକରି ବରକୁ
କରିବା ।

ଖଚ—ଗ୍ରା. ବି. ଚାରୁଲ, ପରେ ଅନ୍ତର୍ମୁଖ
କମନାରେ ପରହିତ ବା ହୃଦୀକୁ ରଜା,
ପ୍ରଭୁ ପ୍ରଭୁତିଙ୍କ ଆଗରେ କହିବା ।

ଖଚକହିବା—ଗ୍ରା. କି. ଜନକର ହୁଏ ବା
ହୃଦୀ ତାହାର ପ୍ରଭୁ ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ
କରିବା, ଚାରୁଲ କରିବା ।

ଖଚକୁହା—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବିଂ. ଖଚଥା (ଦେଖ) ।

ଖଚଢି—ଗ୍ରା. ବି. ଘୋଡା ଓ ଗଧ ସଙ୍ଗ-
ମରେ ଛପନ୍ତ ଜାବ, ଅଣୁତର, ଯା. ବିଂ.
(ଗଲିବିଶେଷ) ଦୋରିଶା, ଦୋନସଲ,
ବରୁଲିଆ, ଅତୁଷ୍ଟ, ଛୋକାରିଆ,
ଦୁଷ୍ଟମାତ୍ରା, ନଷ୍ଟକରିତ, ଅନ୍ୟମନସ୍ତ,
ଅଣ୍ଣାଳ ।

ଖଚଢା—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବିଂ. ବରୁଲିଆ,
ଛୋକାରିଆ, ଅଣ୍ଣାଳକାର୍ଯ୍ୟକାଶ ।

ଖଚଢାକରିବା—ଗ୍ରା. କି. କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକୁ
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ପରିବାର ନ କରି ବିଗା-
ହିବା ବା ଅସ୍ତ୍ର ପୁଣ କରିବା, ମନଦେଇ
କାମ ନ କରିବା, କାମରେ ହୃଦୀକରିବା,

କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକୁ କଣେ ଧାରାବାହିକ-
ରୁପେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନ କରି ଏକ ଧ୍ୱନି
ବ୍ୟକ୍ତି ତହିଁରେ କାବେଳକେ ହାତ
ଦେବା ।

ଖଚଢାଙ୍ଗି—ଗ୍ରା. ବିଂ. ବରୁଲିଆପଣିଆ,
ଦୁଷ୍ଟମି, ମନ ଆଚରଣ, ନଷ୍ଟକରିତ,
ବ୍ୟକ୍ତିଶ୍ଵର, ଛୋକାରିଆ ।

ଖଚନ—ବି. (ଖଚ + ନ, ଅନ) ଧାରୁ
ଉପରେ ହୃଦୀ ବିପାରିବା କର୍ମ,
ଜହାନ କାମ, ବୁନ୍ଦନ, ବିଷ୍ଣୁ, ଅନ୍ତର ।

ଖଚସମ—ସୁଂ. ବି. (ଖ + ଚମସ୍ + ଅ)
ଚନ୍ଦ୍ର ।

ଖଚମିଛ—ଗ୍ରା. ବି. (ମହାକରଣକ) ଅନନ୍ତ-
କାମନାରେ କୌଣସି ଲେକ ବିପକ୍ଷରେ
ତାହାର ପ୍ରଭୁ ଆଗରେ ତା ପରେଷରେ
କୁହାଯିବା ସତା ଓ ମିଥ୍ୟ କଥାମାନ,
ଚାରୁଲ, ଦୂର୍ମାନ ।

ଖଚମିଛଲଗାଇକହିବା—ଗ୍ରା. କି. ଖଚ-
କହିବା (ଦେଖ) ।

ଖଚର—ସୁଂ. ବି. (ଖ + ଚର + ଅ)
ମେଘ, ବାୟୁ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଶରସ୍ତ, ତାଳ-
ବିଶେଷ, ଭୁତ, ଗନ୍ଧବ, ପାରଦ,
ଜ୍ୟୋତିଷେତ୍ର ରାଶି, ସୁଂ. ବିଂ. ଆକାଶ-
ଗାମୀ, ହୃଦୀ ଥିବା, (ଗ୍ରା. ବି) ଅଣୁତର
ଖଚତ ।

ଖଚଶ୍ଵର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଖଚର + ଶ୍ଵର) ଶରସ୍ତୀ,
(ବିଂ) ଆକାଶଗମିଳା ।

ଖଚୁଲ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) କାହିଁ ।

ଖଚୁଲ—ସୁଂ. ବି. (ଖ + ଚର + କ, ଇନ୍)
ଆକାଶଗାମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରେଣୀ, (ବି)
କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ତ, ଖଚର (ଦେଖ) ।

ଖଚତ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଖଚ + ମୁଣ୍ଡ, ତ) ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ,
କରମୁଣ୍ଡ, ମିଶ୍ର, ବ୍ୟାପ୍ତ, ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଡ, ଗୃଣିତ,
ଚାରୁଲ, ଅନ୍ତର୍ମୁଖ, ହୃଦୀତ, ମାଟିରେ ବସା-
ଯାଇଥିବା ।

ଖଚଲ—କୁଳୀ. ବି. (ଖ + ଚଲ + ଅ) ଗୁଲ,
ବାଟୁଲ ।

ଖଚୁଆ—ଗ୍ରା. ସୁଂ. ବିଂ. ସେ ପ୍ରଭୁଆଗରେ
ବୁଢ଼ିର ପରେଷରେ ଫିଲାକରେ,

(ଗ୍ରା. ବି.) କେଳାମାନଙ୍କ ବାଜିଗିର
ସମୟରେ ରଖାଯାଇଥିବା କନାଟାର
କଣେଇ, ଚେଆତ୍ରି (ଦେଖ) ।

ଖଚୁଆରୁଗୁଲିଆ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଖଚୁଆ(ଦେଖ) ।

ଖଚୁଆତ୍ରି—ଗ୍ରା. ବି. ପାହାନ୍ତିଆ ତାର ।

ଖଚୁଆରଜଣ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ରଜିଷ୍ଟରେ
ସାବ ବା ହାକିମମାନେ ଚାଲୁଛି ଶୁଣନ୍ତି,
ଚାଲୁଛିଆକୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଦିଅନ୍ତି ଓ ସେହି
ଶୁଣା ଚାଲୁଛି କଥାରେ ବିଶ୍ଵାସ କରି
ଲେବନ୍ତ ତହିଁର ।

ଖଚର—ଯା. ଖଚର, ଅଣୁତର, ଗାଲ-
ବିଶେଷ, ଜି ଜଜ, କୁଳଟାପୁଣ୍ଡ, ଦୁଷ୍ଟ,
ବଜାତ, ଦୂର୍ମାନ ।

ଖଚରିଆ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ବି. ଶତପଥା,
ତିତ୍ତିଲିଆବିର, ଖଜୁର ଖଚରୁ ତାହିଁ
ପ୍ରବ୍ରଦ୍ଧକରିବା ଜାତିବିଶେଷ ।

ଖଚ—ସୁଂ. ବି. (ଖଚ + କ, ଅନ) ମନୁନଦଣ୍ଡ,
ଖାଆବାଢ଼, ଅଣୁକ, ଆଲେଡ଼ନ, ମନୁନ,
ପୁଣ, (ବିଂ) (ଖ + ଜନ + ଅ) ଆକାଶ-
ଜାତ ।

ଖଚକ—ସୁଂ. ବି. (ଖଚ + କ, ଅନ) ମନୁନ
ଦଣ୍ଡ, ଖାଆବାଢ଼ ।

ଖଚକୁତ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଖଚ + କୁ + କୁପ୍
ପ୍ରକଳିତି) । [ପ୍ରକଳିତି] ।

ଖଚକର—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. (ଖଚ + କୁ + ଅନ)

ଖଚକା—ଯା. ବି. ଭୁମି-ରଜସ୍, ରଜକାୟ-
ଶୁଣ ।

ଖଚକାନା—ଯା. ବି. ରଜକାୟ ଧନାଗାର
ଟ୍ରେଜେଷ୍ଟ ।

ଖଚକିଣି—ଗ୍ରା. ବି. ଖଚକିଣି (ଦେଖ) ।

ଖଚପ—କୁଳୀ. ବି. (ଖଚ + ମୁଣ୍ଡ, ଅପ) ପୁତ୍ର ।

ଖଚବିକ—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. ଅସ୍ତ୍ରିର ।

ଖଚବିଜା—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. ଖଚବିଜା, ଅସ୍ତ୍ରିର ।

ଖଚବିଜର—ଶ୍ରୀ. ବିଂ. ଖଚବିଜର (ଦେଖ) ।

ଖଚରି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଖଚରି ଶୁଣିଲ, ଖଚରି ।

ଖଚରିଲ—କୁଳୀ. ବି. (ଗତକୁ) ରୁଷାର, କାକର,
ଆକାଶରୁ ପଡ଼ି ଥିବା ଜଳ, ବର୍ଷାପାଣି ।

ଶକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶକ + ଅ + ଆ) ମନୁନ, ପ୍ରହତ୍ତ, ଉକ୍ତା, ଶୁଆ, ଦସୀ, ବଟୁ, ଅଣକ, ମାରଣ, ଦାଣିବା, ପୃଜ, (ଗ୍ର. ବି.) ମିଷ୍ଟାନ୍ଦୁବିଶେଷ ।

ଶକାକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶକ + କ, ଅକ) ପକ୍ଷୀ ।
ଶକାକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶକ + କ, ଅକ + ଅ) ଦସୀ, ଶୁଆ, ହତାଳୀ, ବଟୁ, ଚଟୁକାଠ, ଅଣକ ।

ଶକାନିକା—ବି. (ଶକ + କ, ଅଜକ + ଅ) ଶକକା (ଦେଖ) ।
ଶକାନିଆ—ଗ୍ର. ବି. ଶକା ବା ମିଠାଇ ଶାଇବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣା ରୁକର କିମ୍ବା ସୁଲିଆଙ୍କୁ ଅଧିକା ଦିଆଯିବା ବକ୍ଷିସ୍ତ, ଯାଦାଶେରତ ।

ଶକାତଣା—ଗ୍ର. ବି. ଶକା ଓ ଚଣା, ଦୋଳପୁଣ୍ଡିମା ସମୟରେ ଠକୁରଙ୍ଗୁ ଭୋଗ କରସିବା ଶକା ଓ ଚଣା ।

ଶକାପଣସ—ଗ୍ର. ବି. ଏକପ୍ରକାର କଟିନ ସୁମିଷ୍ଟ କୋଷବିଶିଷ୍ଟ ସୁଖାଦୀ ପଣସ ।

ଶକାପିଠ—ଗ୍ର. ବି. ଶକା ଓ ପିଠା ।
ଶକିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶକ + କନ) ଶକା (ଦେଖ) ।

ଶକିତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶ + କି + କି, ପି) ଶକି—ବାଦ ଦେବିବିଶେଷ ।

ଶକୁର—ଗ୍ର. ବି. କାରୁଲ ଶକୁରବୋଲି, ପିଣ୍ଡ ଶକୁର, ଆରବ ଓ ରୁଷେ ଆଦି ସ୍ଥାନରୁ ଆମକ ଶୁଣିଲ ଶକୁର ଫଳ, ପୃତ ପକ୍କ ମିଠାଇ ।

ଶକୁର—ଗ୍ର. ବି. ତାଳାଦି ଶ୍ରେଣୀର ଦେଣୀଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତାର ପଳ ଗଜା, ଏକପ୍ରକାର ମସ୍ତା ଶୁଣିଲ ଶକୁରଫଳ ।

ଶକୁରିଆ—ଗ୍ର. ବି. କୋଠାର କାନ୍ଦିନି ବା ମେଜିଆରେ ଚନ୍ଦନଦେଇ ଇଟାକୁ ଡେବାରରେ ବସାଇବାର ପ୍ରଶାଳୀ, ଏକପ୍ରକାର ତଳେଇ, ପଢିଆ ।

ଶକୁଟକରା—ଗ୍ର. ବି. ଶକୁର ଗଛର ବେକପାଇରେ ଥିବା ସୁଖାଦୀ କୋମଳ ଅଂଶ ।

ଶକୁଟକବୋଲି—ଗ୍ର. ବି. ଶକୁଟକରର ଫଳ ।

ଶକୁଟଗଛକାଟିବା, ବସାଇବା—ଗ୍ର. କି. ରସ ବାହାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଶକୁର ଗଛର ସ୍ଵର୍ଗ ପାଖ କାଟି ତହିଁରେ ମାଠିଆ ଟାଙ୍ଗିବା ।

ଶକୁରଗୁଡ଼—ଗ୍ର. ବି. ଶକୁର ରସରୁ ପ୍ରସ୍ତ ଗୁଡ଼ ।

ଶକୁରିଅଞ୍ଚୁଣୀ—ଗ୍ର. ବି. ଏକାଧିକ ଶକୁରି ପନ୍ଥରେ ଦକ୍ଷାହୋଇ ତିଆର ହୋଇଥିବା ଝାଟିଆ ସମାଜିକ ।
ଶକୁରିଲାଇଆ—ଗ୍ର. ବି. କବାଟରେ ଲାଗିବା ଏକପ୍ରକାର ପତଳା କଣ୍ଠା ।
ଶକୁରିପଟି—ଗ୍ର. ବି. ଶକୁରି ପନ୍ଥରେ ବୁଣା ହେଲଥିବା ଏକପ୍ରକାର ଆସନ, ପଢିଆ ।

ଶକୁରିପତି—ଗ୍ର. ବି. ଶକୁରିଗଛର ତାଳ ଓ କନ୍ଦା ମୂଳରେ ଥିବା ପତଳା ଜାଲିକାଲୁଆ ପରଦା ।

ଶକୁରିପିଣ୍ଡ—ଗ୍ର. ବି. ଶକୁରିପନ୍ଥରେ ନିର୍ମିତ ଚଥିର ।

ଶକୁରିରସ—ଗ୍ର. ବି. ଶକୁର ଗଛରୁ ବହିବା ନିର୍ଯ୍ୟାସ, ତାତ୍ତ୍ଵ, ମଦ ।

ଶଳେୟଟିଠ—ବି. କି. ପି. (ଶଳେୟ + ଟିଠ)
କୁକୁରିଲାଇପୋକ, ଶଦେଖାତ ।

ଶଙ୍କ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶଙ୍କ + କ. ଅ) ବିକଳାଙ୍ଗ, ପଙ୍କୁ, ଶୈତା, ଲେଙ୍ଗଢା, (ବି) ଏକପ୍ରକାର ବୋଗ, ଯତ୍କୁର ମନୁଷ୍ୟର ଗୋଡ଼ ଅଚଳ ହୋଇଯାଏ, (ଗ୍ର. ବି) ଉପାୟ, ଅବସର, ସୁରିଧା, ସୁନ୍ଦର, କୌଶଳ, ଗୋପନୀୟ ଉପାୟ, ଓର, ସକଳ ତଙ୍ଗ, ଅକାର, ଶତ୍ରୁଯତ୍ର ।

ଶଙ୍କଅଶଙ୍କ—ଗ୍ର. ବି. (ବିପଶ୍ଚତକ ସହଚର) ସୁରିଧା ଅସୁରିଧା ।

ଶଙ୍କରଣ୍ଟିବା—ଗ୍ର. କି. ସୁନ୍ଦର ବା ସୁରିଧା ଶୋଜିବା ।

ଶଙ୍କକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶଙ୍କ + କ, ଅକ) ଶୈତେଇ ଶୈତେଇ ଗୁଲୁଥିବା, ଶୈତା, (ହ୍ରି) ଶଙ୍କିକା ।

ଶଙ୍କରିବା—ଗ୍ର. କି. କୌଶଳଦ୍ୱାରା କୌଶଳୀର କରିବା, ସକଳ କରିବା ।

ଶଙ୍କାଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ସୁସ୍ତା, ଶେସାର, ଚଣା ।

ଶଙ୍କିଶାଙ୍କ—ଗ୍ର. ବି. ସୁରିଧା, ତାକତରକ, ଗୋପନ ଉପାୟ ।

ଶଙ୍କପେଟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ଶଙ୍କନପକ୍ଷୀ, ଶଙ୍କଶୁଟ ।

ଶଙ୍କରିବା—ଗ୍ର. ବି. ଦୂଇଟଙ୍କରେ ମଧ୍ୟରେ ଗୋପନ ଉପାୟ ବା ପରମର୍ଶ ତଳୁଥିବା ।

ଶଙ୍କତ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ବେଳୁତି-ପ୍ଲାନର ଲେକ ।

ଶଙ୍କଣା—ଯା. ବି. ପ୍ରା. ରାଜସ୍ବ, ସକା, ସକାଇବା ।

ଶଙ୍କଣ୍ଟି—ପ୍ରା. ବି. କମୁହଁ ଗୋପନରେ ହୁଆଣି ମାଟି ବା କାଠର ବାଦ୍ୟଯତ୍ର, ସକା, ଅଳଂକରଣ ।

ଶଙ୍କଣିମାତ୍ର—ଗ୍ର. ବି. ଶଙ୍କଣି ବଜାଇବା ।

ଶଙ୍କତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶଙ୍କତି, (ବଳାଗଣ୍ଠିର ଅଶଙ୍କା) ବେଦନା ହେଠା ହୋଇଥିବା ।

ଶଙ୍କନ—କୁଁ. ବି. (ଶଙ୍କନ + ଅନ) ବିକଳ-ଗତ, ଶୈତେଇ ଗୁଲିବା, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି) ସ୍ଥାନପ୍ରସିଦ୍ଧ ପକ୍ଷିବିଶେଷ, ଶଙ୍କାଟ ପକ୍ଷୀ ।

ଶଙ୍କନନୟନା (ନ) —ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ. ଶ୍ରୀ) ଯେଉସ୍ତ୍ରୀ ଅଶିର ତୋଳା କଳା ଓ ପକ୍ଷିପରି ସବଦା ଅସ୍ତ୍ରିର ।

ଶଙ୍କନରତ—କୁଁ. ବି. ଯତମାନକର ଗୋପନ ରତ ।

ଶଙ୍କନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶଙ୍କନ + ଆ) ଶଙ୍କନ-ପର ଏକପ୍ରକାର କଜଳପାତା, ସେବାର୍ଷ, ରାଶିବିଶେଷ ।

ଶଙ୍କନାକୁତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶଙ୍କନାକାର, ଶଙ୍କନା କୁତ ପକ୍ଷିବିଶେଷ ।

ଶଙ୍କନାକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶଙ୍କନାକୁତିର ପକ୍ଷିବିଶେଷ ।

ଶଙ୍କନାସନ—କୁଁ. ବି. ରୁଦ୍ରଯାମକୋତ୍ତ ଏକପ୍ରକାର ଆସନ ।

ଶଙ୍କନନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶଙ୍କନାକୁତିବିଶିଷ୍ଟ ଏକପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍—ଭାବତବର୍ଷୀୟ କେପ୍ରିଆର ଗୁଡ଼ ଆନନ୍ଦ ଯନ୍ତ୍ରିଣିଶେଷ, ଏହାର ବାଦ୍ୟଶ୍ରୀବଳୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରିୟ ବୋଧ ହୁଏ, ଶ୍ରୀମଦ୍ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବି—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନରେ ଉପସ୍ଥିତ ସୁନ୍ଦରୀ ପୃଷ୍ଠିବା ବା ଅବସର ମିଳିବା, ଗୋପନ ପରମର୍ମଣ ନିମନ୍ତେ ମନ ମିଳିବା ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବି—ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବି (ଦେଖ) ଶ୍ରୀର—ଯା. ବି. କଟାରି, ଶୈର ।

ଶ୍ରୀମଦ୍—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରିବା ।

ଶ୍ରୀମଦ୍—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ + ରୁ + କ, କଟ) ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବି ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମାର ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବି ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭେଦ—ବି. (ଶ୍ରୀ + ଭେଦ) ଶ୍ରୀମଦ୍ଭେଦ, ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବି, କଳନପଣୀ ପଣୀ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭୁ—ୟୁ. ବି. ଦେତ୍ୟବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀମା—ବି. ବର୍ଣ୍ଣାର୍ଥ ସମ୍ବଲିତ ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମ ବୃଦ୍ଧ, (ଗ୍ରା. ବି.) କରୁଦ୍ଦିଗୁ ଗୁହ ବା ପ୍ରାଚୀର ଦେଖିତ ପ୍ଲାନ, ଅଗଣୀ, ନିସ୍ତର୍ତ୍ତା, ନିସ୍ତ୍ରମିତ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ, ଉତ୍ସର୍ଗ, ଯୋଡ଼ା, ସାଥୋଗ, ଦୁରବସ୍ତୁର ଏକଥ ଫଳଗୁ, ହୋଇଥିବା ପ୍ଲାନ, ଯୋଡ଼ିମୁଣ୍ଡ; (ଗ୍ରା. ବି.) ସକିତ ହୋଇଥିବା, ଯୋଡ଼ା ହୋଇଥିବା, ନିସ୍ତର୍ତ୍ତା କରିବାରେ ନିସ୍ତର୍ତ୍ତ, ଶଳରକ୍ଷିତ ବା ଦେବବେବାପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗ କୃତ ।

[ବୁଝ] ।
ଶ୍ରୀମାରବା—ଗ୍ରା. କି. ଶ୍ରୀମଦ୍ଭାବି ଶିଳକ୍ଷେତ୍ର
ଶ୍ରୀମାକାଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଦେବତାମାନଙ୍କ ସେବକମାନେ ଯେଉଁ ଦେବେତାର
ବୃଦ୍ଧି ବୁଝ ବା ଦଶଳ ବୁଝାଥାଅନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କହାର ସମ୍ବନ୍ଧସେବା ଓ ଭୋଗ
ଆଦିର ପୁନ୍ନନିମନ୍ତ୍ରେ ସେ ଜମିର ଫସଲ ଓ ଶଳଶାରୁ ଯେଉଁ ଅଂଶ କଟିଯାଏ,
ଭକ୍ତ ଶତ ବା ପ୍ରଥା ସେବାର ନିସ୍ତର୍ତ୍ତ ବ୍ୟସରୁ କର୍ତ୍ତିନ, (ଗ୍ରା. ବି.) ଶ୍ରୀମାକାଟ
ଶତରେ ସେବକମାନେ ବୈଶା କରୁଥୁବା

ଶ୍ରୀମନ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀମଦ୍ କର୍ମ, ସକ୍ଷିକରଣ ।

ଶ୍ରୀମାତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. ଜମିବାଢ଼ିବୁଦ୍ଧି ।

ଶ୍ରୀମାତ୍ରାତ୍ମ—ଗ୍ରା. ବି. ମେହୁଦଣ, ମେହୁହାତ୍ମ ।

ଶ୍ରୀମିଆ—ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ଯେଉଁ ବନ୍ଦୁ
ଶ୍ରୀମିଆ କାମକରେ, ତାକରିତରକିଆ,
କୌଣସୀ ।

ଶ୍ରୀମିଆତ୍ମ—ଗ୍ରା. କି. ବି. ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁପେ
ଗୁରୁଗାତ୍ମ ।

ଶ୍ରୀମିତ—ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀ ହୋଇଥୁବା ।

ଶ୍ରୀମିବା—ଗ୍ରା. କି. ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ କରିବା,
ନିସ୍ତର୍ତ୍ତ କରିବା, ସୁନ୍ଦରୀରୁ ପେ ଯୋଡ଼ିବା

ସକିତ କରିବା, କୌଣସି ମହତ୍ତ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ସମରିକୁ ପ୍ଲାନୀରବରେ ଅର୍ପଣ
କରିବା ପୁଣ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତୁ କରିବା,
ସ୍ଵାପନକରିବା, ବରଦକରିବା ।

ଶ୍ରୀମିହେବା—ଗ୍ରା. କି. ଭରିବା, ଲଗାଇବା,
ନିଜଦେହରେ ଅଳକାର ଲଗାଇବା ।

ଶ୍ରୀ—ଯା. ବାଗବିଶେଷ, (ବରାହୀଆଦ)
(ଗ୍ରା.) ଶଳବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀକା—ଗ୍ରା. ବି. କଳହ, ଦୁନ୍ଦ, ବିବାଦ,
କଷ୍ଟ, ସନ୍ଦେହ, ସମସ୍ୟା ।

ଶ୍ରୀକଟ—ଗ୍ରା. ବି. ସମାନ୍ୟ ଗାଲମନ୍ଦିର—

ମଣି ଘରକଳ, କଠିନ ପଦାର୍ଥର
ଶ୍ରୀ କଟକୁ ଶକ, (ବି) କଠିନ ବା

ଯୋଡ଼ାପଦାର୍ଥ ହୃଦୟା ହୋଇଥୁବା ।

ଶ୍ରୀକଟିଆ—ଗ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଏକପ୍ରକର
ଲତା, (ଗ୍ରା. ବି) କଳହା ।

ଶ୍ରୀପଟଳଗାଇବା—ଗ୍ରା. କି. କବାଦବା,
କଳହ ଲଗାଇବା ।

ଶ୍ରୀ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ + ମୁ, ଅ) ଅନନ୍ତକୃପ,
ଅମୁହାକୁଆ, କଟାଙ୍ଗିଆ, ଶ୍ରୀବିଶେଷ,

ଲଙ୍ଗଳ, ଭୂଣ, ମୁଠା, ଚଟାଳ, ହଳ,
ଚିଧା, ମୁଥ, ଶଙ୍କାର, (ଗ୍ରା. ବି) କାଠ

ବା ଦରକ ବା ତୋର ଇତ୍ୟାଦିରେ
ବୁନ୍ନା ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀମନ୍ୟ ଆସନ-
ବିଶେଷ, ପାଲଙ୍କ ।

ଶେକ—ୟୁ. ବି. (ଶେ+କ, ଅକ) ଘଟକ, ନାଗବିଟ, ବନ୍ଦହୁତ, ଅକ
ମୁଦୁତ ଦ୍ୱୟ ।

ଶେକ—ପଞ୍ଜାବାନ୍ତ୍ରରେ କୋହାଟ ଓ
ପେଶବାର ଜିଲ୍ଲାର ପବତଶ୍ରେଣୀ ।

ଶେକଟାହକ—ବି. (କ.ଧା) ପିକଦାନ,
ଛେପ ପକାଇବାର ବଡ଼ପାଦ ।

ଶେକମୁଖ—ୟୁ. ବି. କାଣ୍ଠମାରିବାବେଳେ
ହାତର ବନ୍ଦବକ, ନୃତ୍ୟରେ ଏକପ୍ରକାର
ଚେଷ୍ଟା ।

ଶେକିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶିତ୍ତକା, ଦ୍ଵାରକାଶୀ ।

ଶେକଣ—ୟୁ. ବି. ବାମେ.ରବାକୁ ଦ୍ୱୟତ
ବ୍ୟକ୍ତ ।

ଶେକଟିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦୁଳା, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ଘରରୁ ହୃଦୁଳ ଯାଇଥିବା ।

ଶେକାଦକ—ୟୁ. ବି. (ଶେ+କାଦକ)
ଉତ୍କଳ, କାତିପାଦ, ଶୃଗାଳ, ଜନ୍ମଭେଦ,
କୁଆ ।

ଶେକୁର—ଗ୍ରା. ବି. ଶେକର ଗୋଡ଼ ।

ଶେକି—ଗ୍ରା. ବି. ଦେବତା ବା ରାଜକୀ
ଦେବନନ୍ଦ ସେବା ବା ମନ୍ତ୍ର, ରାଜା ବା
ଦେବତାଙ୍କ ପିନ୍ଧିବା ଲୁଗା, ଗହଣ,
ରାଜା ବା ଦେବତାଙ୍କ ସେବାରେ
ନିସ୍ତ୍ରେଜିତ ଚୁତିଦଳ, କର୍ମ, ଦେବ
ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଶ୍ରୀହେବା ତେଜିକ
ଭେଗ, (ଗ୍ରା. ବି) ରାଜା ଓ ଦେବତାଙ୍କ
ସେବାରେ ନିସ୍ତ୍ରେଜିତ(ଚୁତିଦଳ)ରାଜା ବା
ଠାକୁରଙ୍କ ଲଗହେବା (ମାନ୍ଦାଦି) ।

ଶେକଣିକାର(କିଙ୍କର) — ଗ୍ରା. ବି. ରାଜା ଓ
ଦେବତାଙ୍କ ସେବାରେ ନିସ୍ତର୍ତ୍ତ ଗୁକର,
ଶ୍ରୀଗାଲଗା ସେବକ, ଆଶକିଶ୍ରୀ ଭୁତ୍ୟ,
ଶେକଣିପେବକ, ଅର୍ଦ୍ଧକ, ଗୁକର ।

ଶେକଣିସେବକ — ଗ୍ରା. ବି. ଶେକାର,
(ଦେଖ) ।

ଶେମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶେଟୀ, ଶେତ୍ର ।

ଶେମୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଶେଟଶୁର ।

ଶେମୁଆ—ସ୍ତ୍ରୀ. (ସମ୍ବ) ବି. ଶେଟଶୁର,
ଶେଟର ପୁଆ ।

ଶଟ୍ଟମଳ—ଶା.ବ. ଛାଇପୋକ, ଉଡ଼ିଶା ।
ଶଟା—ଶା.ବ.ଅମ୍ବୁରସ,ଆମ୍ବିଲା,ଆମ୍ବ—
ରସର ବ୍ୟଞ୍ଜନ, (ଶାକର) ପରିଶ୍ରମ,
ଶଟଣ୍ଡି, ଶଟିବା, ସେବାକରିବା,
ମନୋଦୂଷ,(ଶା.ବିଂ)ଆମ୍ବିଲା,ଆମ୍ବ ଲି,
ବିରସ, ଦୁଃଖପ୍ରକ୍ରିୟ ।

ଶଟାଇବା—ଶା. କି. ଶୁଣ୍ଡବେହରେ
କୌଣସି ବସୁକ ବା ଜାବକୁ ବା
ନୌକାକୁ ରକ୍ତରେ ବାନ୍ଧିବା,କାର୍ଯ୍ୟରେ
ଲାଗିବା, ପରିଶ୍ରମ କରିବା,
ଶଟଣ୍ଡେବକରୁଷେ ନିପ୍ରକ୍ରିୟ କରିବା,
କୌଣସି ନିୟମ ବା ସୁନ୍ଦର ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ସେଷରେ ପ୍ରୟେ ରା କରିବା ।

ଶଟାକରିବା—ଶା. କି. (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ)
ମନୋଦୂଷ କରିବା ।

ଶଟାଙ୍ଗୁରୁଣ—ଶା. ବ. କୌଣସି
ଅପ୍ରାକୃତ ଅଶ୍ଵୁତ୍ଥିବସ ବର୍ଣ୍ଣନା
ଭୁବାନରେ ଜାଲ, ଅଶ୍ଵୀଲ ଚିରବାର ।
ଶଟାପାଳଙ୍କ—ଶା. ବ. ଏକ ପ୍ରକାର
ଶଟାଶର ।

ଶଟାଲିଆ—ଶା. ବି. ଶିଷ୍ଟ ଅମ୍ବ,
ସାମାନ୍ୟରେ ଶଟା ।

ଶଟି—ଶା. ବ. ମାଦକ ସେବୀମାନଙ୍କର
ମିଳନ ସ୍ଥାନ,ମାଦକ ବିକ୍ରି ଓ ସେବନ
ପ୍ଲଳ, (ଶା. ସୁଶ) ବ. ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ
ମାଛ ଶୁଣ୍ଡା ଆଦର କାରିବାର ହୁଏ,
(ଶ. ବ.) ଶତି ।

ଶଟିଆ—ଶା. ବ. କାନ୍ଦରେ ବୁଝାଯିବା
ବାର୍ତ୍ତା ଲାଗିଥିବା ଯନ୍ମବିଶେଷ,ତୋଳ,
ହେଠ ଶଟ, ଦଇଢ଼ିଆ ଶଟ, ରେଗୀ-
ବୁଝା କୋକେଇ, (ଶା. ସୁଶ) ଶୁଦ୍ଧ-
କାନ୍ଦିବିଶେଷ ।

ଶଟିକ—ସୁଂ. ବ. (ଶଟ + ମୀ. ଅକ)
ଅର୍କମୁଦ୍ରିତ କରିଲ, ମୁଷ୍ଟ, ମୁଠା ।

ଶଟିକା—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଶଟିକ + ଆ) ଶତି,
ଲେଖନସାଧନ ଦ୍ରୁତ ବିଶେଷ, କର୍ଣ୍ଣ-
ପୁତ୍ର, ବେଣ୍ଯୁଳ ।

ଶଟିନା—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଶଟ + ଇନ୍ + ରି)
କଠିନା, ଶତି ।

ଶଟିବା—ଶା.କି. ସେବା କରିବା,ବିଶେଷ
ପରିଶ୍ରମ କରିବା, ଶୁକର ସ୍ତ୍ରୀକାର
କରିବା, ସ୍ତ୍ରୀ ଶାଶ୍ଵତକୁ ପହଞ୍ଚି ପାଳି
ଯିବା, ସୁତିବା, ଆଶ୍ରୟ କରିବା, ଦଣ୍ଡ
ଭୋଗ କରିବା ।

ଶଟିଯିବା—ଶା. (ରଞ୍ଜା-ସମ୍ପଦ) କି
ବାଲିକା ରଜଞ୍ଜଳା ହେବାପରେ ପ୍ରଥମେ
ଶାଶ୍ଵତକୁ ଯିବା, ପହଞ୍ଚିପାଳି ଯିବା ।
ଶଟ—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଶଟ + ରି) ଶତି
କଠିନା ।

ଶଟ—ବ. ମୁଠା ଶା. ବି. ପରିଶ୍ରମୀ ।
ଶଟୁଆ—ଶା. ବ. ଦିନ ପୁଲିଆ, ଶୁଦ୍ଧ
ଜାତିକର (ସହର)ଉପ ଧ ବିଶେଷ ।

ଶଟୁଲି—ଶା. ବ. ଦେବତା ପ୍ରତିମାମନ
ରଖିବାର ଶୁଦ୍ଧ କାଷ୍ଟାସନ, ହେଠ
ବିମାନ ।

ଶଟୁଲିରେବସାଇବା—ଶା. କି. (ଲକ୍ଷ-
ଣାର୍ଥ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତ ବା ପଦାର୍ଥକୁ
ବିଶେଷ ଆଦର ସହିତ ପୁଜା ବା
ସମ୍ମାନ କରିବା ।

ଶଟୁଲିରେ ବସିବା—ଶା.କି.(ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ),
(ଶାକାମ ଶଟୁଲିରେ ବସିଲ ପର)
କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ନ କର ନିଷ୍ଠା ବା
ସୁମ୍ଭୁତ୍ତେ ହୋଇ ବସି ରହିବା ।

ଶଟ—ବ. ହାତ ଶଣ୍ଡିରେ ପିନ୍ଧିଯିବା
କଲୟା, ହାତଖଣ୍ଡି, ଗେତ୍ରରେ
ପିନ୍ଧିଯିବା ଶଣ୍ଡି ।

ଶଟ—ବି. ଶଟା, ଅମ୍ବ ।

ଶଟନ—ବି. (ଶଟ + ମୀ, ଅନ) ଶଟ,
ବାଜର, ବାମନ ଗେଡ଼ା (ବି) ବାମନ
ଗେଡ଼ାଲୋକ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶତିନା ।

ଶଟା—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଶଟା, ଶଟ, ପଲଙ୍କ,
ମୁଢ଼ିର କୋକେଇ, (ଶ.ବ.) ଅମ୍ବ-
ରସ, ଆମ୍ବିଲ ।

ଶଟାଶ—ବ.ସୁଂ.ସ୍ତ୍ରୀ.(ଶଟ + ଅଶ + କାନ)
ବନ୍ଦୁଆ,ଶାକିଆପତନ,ଶନମାର୍ଜନ ।

ଶଟାଶୀ—ବ.ସୁଂ.(ଶଟାଶ + ଜନ) ବନ୍ଦୁ
ଭୁଆ, କଟାସ, ଶାକିଆପତନ ।

ଶଟାସ—ସୁଂ.ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବନଜନ୍ମବିଶେଷ,
ବଣଭୁଆଁ, କଟାସ, ଶାକିଆପତନ ।

ଶଟି—ବ. (ଶଟ + ମୀ.ର) ଶବ୍ଦଯାନ, ଶବ
ବହନାର୍ଥଶଟ,ମହାର ଶଟ,କେକେଇ ।

ଶଟିକ—ବି. (ଶଟ + କାନ) ସେ ବନ୍ଦୁଜଳି
ପ୍ରତିଦିନାର ପକ୍ଷୀମାରେ, ବ୍ୟାଧ,ଶାକୁ-
ନିକ, ଶିକାଶୀ, ବାଢ଼ୁଆଁ, ମର୍ଦ୍ଦିତୁଧର
ସର, ପକ୍ଷୀମାର୍ଜନ ଲୋକ ।

ଶଟିକା—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଶଟ + କ,ଆ) ଶୁଦ୍ଧ
ଶଟିଆ,ଶବ୍ଦଯାନ,ମହାରଶଟ,କୋକେଇ ।

ଶଟେରକ—ବି.ଦ୍ର. (ଶଟ + ମୀ,ଏରକ)
ଶଷ୍ଵା,ବାମନ,ଶେଷ, ଗେଡ଼ା ।

ଶଟା—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଶଟ + ମୀ.ବ + ଆ)
କାଷ୍ଟାଦିବରତ ଶଯ୍ୟାଧାର, ପର୍ମିଙ୍କ,
ପଲଙ୍କ, ଶଟ, ଦୋଳ ।

ଶଟାକା—ବ.ସ୍ତ୍ରୀ.(ଶଟା + କ + ଆ)ଶଟ,
ଶେଷ ଶଟିଆ ।

ଶଟାଙ୍ଗ—ବ.କୀ. (ଶଟା + ଅଙ୍ଗ)ଶଟଙ୍ଗୁଲ,
ମେହୁହାଡ଼, ମୁହୁରା, ଶିବକର ଅସ୍ତ୍ର-
ବିଶେଷ, (ବ. ସୁଂ.)ସୁର୍ୟବଣୀୟ ଜଣେ
ରାଜା, ଦିଲ୍ଲିପ ରାଜା ।

ଶଟାଙ୍ଗଧର—ବ.ସୁଂ.(ଶଟାଙ୍ଗ + ଧୂ + ଥ)
ଶିବ,ମହୁ ଦେବ, (ବି.) ଶଟାଙ୍ଗଧାରୀ ।

ଶଟାଙ୍ଗତ୍ରୁତ୍ର—ବ.ସୁଂ.(ଶଟାଙ୍ଗ + ତ୍ରୁ +
କ କିପ)ଶଟାଙ୍ଗଧର, ଶିବ ।

ଶଟାଙ୍ଗମୁଦ୍ରା—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ତରୋକ ମୁଦ୍ରା-
ବିଶେଷ ।

ଶଟାଙ୍ଗି—ବ. ସୁଂ.(ଶଟାଙ୍ଗ + ଜନ)ଶିବ,
ବି. ପ୍ରାୟୁଷିତ ନିମିତ୍ତ ଯେଉଁ ଲେକ
ଶଟାଙ୍ଗମୁଦ୍ରା ପାଦ ଧାରଣ କରେ ।

ଶଟାଙ୍ଗି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ସହାଦ୍ରିନିକଟପୁତ୍ର
ଗୋଟିଏ ନମା ।

ଶଟାପୁତ୍ର-ବି. (ଶତର)ଶଟାରୁତ(ଦେଖ)
ଶଟାରୁତକ୍ରମି.ଜାଲୁ, ନିଯନ୍ତ, ବିପଥ-
ଗାମୀ ଦୁଷ୍ଟ, ନାଚ, ଅଚିନ୍ତ, ନିଷେଧ,
ଅଳସ, ପାମର, ଶଟରେ ଶୋଭିତବା ।

ଶଟିକା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ.ଶଟ,ଶୁଦ୍ଧଶଟ,ପର୍ମିଙ୍କ,
ଶୁନ୍ମନାଧାର ।

ଶତ୍ରୁଗୁଡ଼—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶ୍ରୀମିଲ ହାଲୁକା ଜିନିସ ଅନ୍ୟ ଜିନିସ ସଙ୍ଗେ ବାଜିବାର ଶବ୍ଦ ।

ଶତ୍ରୁଗୁଡ଼—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶତ୍ରୁଗୁଡ଼ (ଦେଖ). ଶତ୍ରୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶତ୍ରୁ + ଶା. ଆ.) ଛଣ୍ଡ, ନନ୍ଦି, (ୟୁ. ବି.) ପଣ୍ଡା, ଫଣ୍ଡାପଣ୍ଡାଗୁଣ୍ଡ, ଏକପ୍ରକାର ଘାସ, ତରକାଶୀ, ଉଚ୍ଚ, ଭେଦ, ଦର୍ଶକଙ୍ଗି, (ପରିବାସଙ୍ଗେ ଦର୍ଶ ସିକହୋଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ) ବ୍ୟଞ୍ଜନବିଶେଷ । [ଶତ୍ରମ]

ଶତ୍ରୁଭ—ଗ୍ରା. ବି. କଠୋର, କାଷ୍ଟପାଦୁକା, ଶତ୍ରୁକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଲଞ୍ଚାବରଗଛ, ପ୍ରାଣ୍ତ, ଶୁଣ୍ଡା, ଶିଳ, ଶୁଣ୍ଡି ।

ଶତ୍ରୁକା—ଗ୍ରା. ବି. ଶତ୍ରୁକା; ନନ୍ଦିଆ ଓ ତାଳପତର ମହିଶୀର୍ବା, ରତ ।

ଶତ୍ରୁକି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାରହାତର ଶତ୍ରୁ ।

ଶତ୍ରୁକିନା—ଗ୍ରା. କି. ବି. ଶତ୍ରୁଶତ ବା ସାମ ନ୍ୟ ଶତରେ ଧତ୍ତିକିନ ଉଠିପଢ଼ିବା, ହଠାତ୍ ତୁରନ୍ତ ।

ଶତ୍ରୁକି କା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପକ୍ଷଦ୍ୱାର, ଶିତ୍ରକାଦ୍ୱାର ଶତ୍ରୁକୁ, ଶତ୍ରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. କ୍ଲୀ. ବି. (ଶତ୍ରୁ + କୁ + କ, ଥ + ର) ଶିତ୍ରକା, ପକ୍ଷଦ୍ୱାର, ଧରକା ଗୁପ୍ତଦ୍ୱାର, ସବାଶ, ଶତ୍ରୁଶତ ।

ଶତ୍ରୁଶତ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶ୍ରୀମିଲ ହାଲୁକା ବସ୍ତୁମାନ ପରଶର ବାଜିବାର ଶବ୍ଦ, ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀମିଲ ଓ ହାଲୁକା, ମନୋର ଓ ସାରଶୂନ୍ୟ(ତେହ), ହୃଦୟ ।

ଶତ୍ରୁଶତିଆ—ଗ୍ରା. ବି. କାଷ୍ଟନିର୍ମିତ ଶିବିକା, ପାଲିକି, ସବାର ।

ଶତ୍ରୁଶତିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ବି. ଶ୍ରୀମିଲ (ବାଟ) ।

ଶତ୍ରୁଗା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ମହାନଦୀର ଉପନିଧି ତେଳ କଳିରେ ଥିବା କଳିମାନଙ୍କ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ଜଳକା ।

ଶତ୍ରୁତୁ—ୟୁ. ବି. (ଶତ୍ରୁ + ଅତ୍ରୁ) ଗ୍ରା. ଶତ୍ରୁ, ହୃତାରବେଶ ।

ଶତ୍ରୁତ—ୟୁ. ବି. କିମ୍ବିନିଧାର ସାଜା (ଏ ବାଳୀ ଓ ସୁତ୍ରାବକ୍ତ୍ଵ ପାଳନ କରିଥିଲେ) ।

ଶତ୍ରମ—ଗ୍ରା. ବି. କାଷ୍ଟନିର୍ମିତ ପାଦୁକା, କଠାର ।

ଶତ୍ରୁଷୁଷ—ୟୁ. କଳଥ, ଆମୁଡ଼ା, ମରତ, କଳାଶୀ, ପିନକସତ୍ତବ ଯୋଳପାକ

କଳେ ତାହାକୁ ଶତ୍ରୁଷୁଷ କହନ୍ତି, ରବିପ୍ରକାଶମତେ—‘ମୁଦ୍ରଗୁଷୁଷ ରହ ତକଂ

ଧାନ୍ୟଂ ଜାରକପ୍ରପୁତଂ, ସେଇବ ସହିତଂ ତଥାର ଶତ୍ରୁଷୁଷମତ ସୁ, ତଂ’ ।

ଶତ୍ରୁଶତ୍ରୁଶତ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶତ୍ରୁଶତ୍ରୁଶତ ।

ଶତ୍ରୁଶା—(ପା) ଯୋଡ଼ାର ଦେହ ପରିଷାର କଳିବାର ଲୁହାର ଚିରୁଣୀ, (ଗ୍ରା) ଶରତ୍ତି ପରାଟିବା ପୁରୋହିତ(ପୋରେହ) (ଲୁହା), କାଠ, ବାଉଶରେ ନିର୍ମିତ ଅର୍କ୍ତୁରକାର ବିମୁଦିଶେ, ଏହାର ବ୍ୟବହାର ଦାରୁଣରେ ବଳିତ ଯୋଜନକେଳେ ଏହାକୁ ମେରରେ ଜୀବାର ବଳ ଦର୍ଶନକୁ, ଏହା ଦିଉଣାର ସୁନ୍ଦରଦେଶରେ ବିକାଥାଏ) ।

ଶତ୍ରୁବାନ—ଫି. ବି. ଛଣ୍ଡାଂକ ଦେଶ, ଯେଉଁ ଦେଶରେ ଅଧିକ ଶତ୍ରୁ ହୁଏ ।

ଶତ୍ରୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଶାକବିଶେଷ, ବଢ଼ି ଶାଶ୍ଵତ, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ସ୍ଵଳ୍ପ ପୁଲର ସାମାନ୍ୟ ବିପୁଳ, ପ୍ରା. (ମେଦିନୀ) ହୃଦୀ, (ପ୍ରା. ସମ୍ବ) ଶାନ୍ତା, ଶତ୍ରୁଗ ।

ଶତ୍ରୁଶତ, ଶତ୍ରୁଦମ—ଯା. ଗ୍ରା. କି. ବି. ବିଥାରେ ତିଆରେ, ବରବର ତିଆହୋଇ, ଶତ୍ରୁମାତ୍ର ବିଳମ୍ବ ।

ଶତ୍ରୁଶତ—ନ ଦୟକେ—ଗ୍ରା. (ପ୍ରବଚନ)

ଯେଉଁଠାରେ ମୁହଁ ଭକ୍ତ ଦେଶାକ୍ରମରେ ସୀମା ନଥାଏ; କିନ୍ତୁ ଦେଶ ବେଳକୁ ଶତ୍ରୁଶତ ଭଲ ମୁଲ ଓ ଅସାର ବସୁ ସୁକା ଦିଆ ନଯାଏ ସେହାଠାରେ ଏହି ପ୍ରବଚନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଯାଏ ।

ଶତ୍ରୁ—ଗ୍ରା. ବି. (ଶତ୍ରୁ ଶବ୍ଦରୁ ଅପର୍ବିଶ) ଶୈତାନ ଓ ନରମା ପ୍ରତ୍ୟର ବିଶେଷ, ଅନ୍ତାକୋଳିଆ, ଦୁଃଖଶତ୍ରୁ, ତକଣଶତ୍ରୁ ହୃପର ନାମ ।

ଶତ୍ରୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଶତ୍ରୁପରାଧିକା, (ପ୍ରା. ସମ୍ବ) ବି. ବାଉରିକପରି ନିକଟ ଅନାନ୍ଦ ଜାରି ବିଶେଷ ।

ଶତ୍ରୁଆଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଓହିଶା ଅନ୍ତର୍ଗତ କଳାହାତ୍ର କଳାର ଏକ ଅଞ୍ଚଳ ।

ଶତ୍ରୁଆଳ—ଗ୍ରା. ବି. ବୈଶା, ବିରେଧୀ, ପ୍ରତିବାଦ ।

ଶତ୍ରୁକନ୍ଦା—ଗ୍ରା. ବି. (ପ୍ରଦୂରଧପାଷାଣ) ଟିକ୍ ଶତ୍ରୁପର ଶୈତାନ କହାପଥର ।

ଶତ୍ରୁକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶତ୍ରୁ + ଅକ + ଆ) କଠିମା, ଶତ୍ରୁତକଣ୍ଡ, (ଗ୍ରା. ବି) କାଠି, ଦାନ୍ତଶୁଶ୍ରା, ଦାନ୍ତରୁ ମଇଳା କାଠିବା କାଠି, ନନ୍ଦିଆ ଓ ତାଳପତର ମହି ଶିର ।

ଶତ୍ରୁକାରକୁଳାସିବା—ଗ୍ରା. କି. (ଅମୁକର ନାମ) ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିକର ତାଳକାରେ ତତ୍ତ୍ଵିବା ।

ଶତ୍ରୁତାଂକ—ଗ୍ରା. ବି. ଦୂର ବାଲକର ସର୍ବପ୍ରଥମେ ହାତରେ ଶତ୍ରୁ ଧରିବାର ଅନୁଷ୍ଠାନ, ବାଲକର ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭ ସମସ୍ତାର ।

ଶତ୍ରୁତାଂକିବା—ଗ୍ରା. କି. (ଶିଶୁ) ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭ କରିବା, ବିଦ୍ୟାରମ୍ଭ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଥମେ ଶତ୍ରୁ ଧରିବା ।

ଶତ୍ରୁପକାରବା—ଗ୍ରା. କି. ଉଦ୍‌ବିଷ୍ଟି, ପଟନାକାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଭୂମିରେ ଶତ୍ରୁତାଂକ ମୁଣ୍ଡଳା କାଟି ଫଳାଫଳ ନିର୍ମିସୁ କରିବା, ପ୍ରଶର ସମାଧାନ କରିବା ।

ଶତ୍ରୁପତ୍ରବା—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ବିଷସୁର ଦିଲେଖ କରସିବା, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଆରମ୍ଭ କରସିବା, (ଅମୁକ) ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତ ବୋଲିପରିଗଣିତ ହବା ।

ଶତ୍ରୁପଥ—ଗ୍ରା. ବି. ଧଳାରଙ୍ଗର ନରମା ପଥରବିଶେଷ ।

ଶତ୍ରୁପାଠ—ଗ୍ରା. ବି. ପୁହାଳୀରେ ପିଲମାନେ ଭୂମିରେ ଶତ୍ରୁତାର ଲେଖିଶିଖିବା ବିଦ୍ୟା, ଶିଶୁମାନଙ୍କର ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା, ଯଥା—ପଣକିଆ ରତ୍ୟାଦି ।

ଶତ୍ରୁଲକି—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ଵାନପୁଣ୍ୟମା ପରେ ରଥ୍ୟାନ୍ତାପୁଣ୍ୟରୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବିଗନ୍ଧରେ ଶତ୍ରୁଆଦି ଲଗାର ଚିନ୍ତ କରିବାର ଅନୁଷ୍ଠାନ ବା ଉଷ୍ଣବ ।

ଶତ୍ରୁପିଲୁ—ଗ୍ରା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଛେଟପିଲୁ ।

ଶତ୍ରୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶତ୍ରୁ + ଶା. ଆ + ର) ସ୍ଵାନମଣାତ ଶୈତବର୍ଣ୍ଣମୁଣ୍ଡିକାବିଶେଷ, ଶତ୍ରୁମାଟି, ଅଙ୍କ ଗଣନା ।

ଶତ୍ରୁନ—ବ. (ଶ + ତୀନ) ପଣୀମାନଙ୍କର ଗତିବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀମାଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀ, ଏକ-
ପ୍ରକାର ଧଳା ଶନିକ ମୁଣ୍ଡିକା ।

ଶ୍ରୀ—ଶ୍ରୀ.ବି.(ସ-ଶ୍ରୀବା) ହାତରେ ଓ
ଗୋଡ଼ରେ ପିନାଯିବା କଲୟାକାର
କଙ୍କଣିକଣେଷ, ହାତରେ ଗୋଡ଼ରେ ।

ଶ୍ରୀଆ—ଶ୍ରୀ.ବି.ଛଣ୍ଡାଆ(ର), ଯେଉଁ
ପର ଜଣ ବା ନନ୍ଦାରେ ଶ୍ରାବି
ହୋଇଥାଏ ।

ଶ୍ରୀକା—ବ.ହାତ ଓ ଗୋଡ଼ରେ ପିନା
ଯିବା ଶ୍ରୀ ।

ଶ୍ରୀକାଢ଼ିବା-ଶ୍ରୀ.କି.ହାତରେ ପିନଥୁବା
ଶ୍ରୀକୁ ହାତରୁ ବାହାର କରିବା,
(ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) କୌଣସି ସଧବା ସ୍ତ୍ରୀ ବିଧବା
ହେଲେ ତା ହାତରୁ ସଧବାର ଚିତ୍ତ
ଶ୍ରୀକୁ ବାହାର କରିବା ।

ଶ୍ରୀକାହି—ଶ୍ରୀ.ବି. ହାତର କଟଟିଠାରୁ
କନ୍ଦଣୀ ପର୍ମନ୍ତ, ପିନାଯିବା ପିରଳ ଓ
କଂସାର ଏକାଧିକରୁଣ ବା ଗୁରୁକଣ୍ଠୁ ।

ଶ୍ରୀମୁଖ—ଶ୍ରୀ.ବି. ହାତରେ ପିନଥୁବା
ଶ୍ରୀମୁଖ କରିଯିବା ଆସାଇ ।

ଶ୍ରୀମୁଖାମାରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ପିନଥୁବା
ଶ୍ରୀମୁଖ ଅନ୍ୟକ ଆସାଇ କରିବା ।

ଶ୍ରୀମୁ—ଶ୍ରୀ.ବି.କଂସା ଓ ପିରଳରଖୁ
ଦିଆଇ କରିବା ଜାତିକଣେଷ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀତଳେଇବା-ଶ୍ରୀ.କି. ଶ୍ରୀକାଢ଼ିବା
ଦେଖ, (ତ୍ରୁ—ହାତରୁ ଶ୍ରୀକାଢ଼ିବା
ବିଧବା ଲକ୍ଷଣ) ସାଧାରଣତଃ ସଧବା
ସ୍ତ୍ରୀ ହାତରୁଖୁଣ୍ଡିକାପିବାର କରିବାର
ହେଲେ, ‘ଶ୍ରୀ କାଢ଼ିବା ରୁପ’ ଅମ-
ଜଳସୁରକ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର ନ କର,
‘ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀତଳେଇବା ରୁପ’କୋମଳତର
ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଶ୍ରୀ+ର)ମୁତ୍ତଶ୍ଵରୀ ।

ଶ୍ରୀର—ଶ୍ରୀ.ବି.ଶ୍ରୀପୁତ୍ର, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀପୁତ୍ର ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀତେ—ସା. କି. ବି. ତିଆଠିଆ,
କୌଣସିଠାରେ ନ ବସି, ତରକଣାତ୍,
ଭୁବନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଶ୍ରୀ+ର)ଲୌହଶ୍ଵର-
ବିଶେଷ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ, ତରବାପା, କୁମୁରର
ଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀପଣ୍ଡି, ଶ୍ରୀ, ଲୌହ ।

ଶ୍ରୀକୋଷ—ସୁ. ବି. ଶ୍ରୀଲତା,
ଶ୍ରୀଶୋଲ, ଶୋପ ।

ଶ୍ରୀରମ୍—କୁ.ବି.(ଦ୍ରୁଷ୍ଟ)ତାଳ, ତରବାପା

ଶ୍ରୀଧର—ବି. (ଶ୍ରୀ+ଧୁ+କ.ଅ)
ଶ୍ରୀଧାସ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଧାସ ।

ଶ୍ରୀଧାର—ସୁ.ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ)ଶ୍ରୀଧାର
ସୁ ରୁଷ, ଶ୍ରୀଧାର, ଶ୍ରୀଧାର ।

ଶ୍ରୀଧାରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଶ୍ରୀଧାରନ+
ର) ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଧରଥ ଏ ।

ଶ୍ରୀଧାରୀ—ସୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ+ଧୁ+
କ.ଇନ) ଯେ ଶ୍ରୀ ଧରଥ ଏ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶ୍ରୀଧାରୀ ।

ଶ୍ରୀଧେନୁ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଶ୍ରୀ+ଧେନୁ)
ଶ୍ରୀଧେନୀକା, ରଣୀ, ମାରିଗଣୀ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ ।

ଶ୍ରୀଧେନୁକା—ବ.ଶ୍ରୀଧେନୁ(ଦେଖ) ।

ଶ୍ରୀଧୁପତ୍ର—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ)କଷୁକୁଷ,
ଶ୍ରୀଲତା, (କୁ.ବି) ତାଳ, ଶ୍ରୀର
ଦାଢ଼ିଆ ଫଳକ ।

ଶ୍ରୀଧୁପତ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଙ୍ଗାଦିଅଷ୍ଟବିଦ୍ୟ-
ଦ୍ୱାରା ଶ୍ରୀର ଶ୍ରୀପତ୍ର ନିର୍ମିତ ।

ଶ୍ରୀଧୁପାଣି—ସୁ. ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ଯାହାର
ହାତରେ ଶ୍ରୀଅଛି, ମାରଣୋନ୍ତିଶ,
ଶ୍ରୀଧୁପାଣି ।

ଶ୍ରୀଧୁପାଳ—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶ୍ରୀର-
ଧାର ।

ଶ୍ରୀଧୁପାନୀ—କୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶ୍ରୀ-
କୋଷ, ଶ୍ରୀଶୋଲ, ଶୋପ ।

ଶ୍ରୀଧୁପାନକ—କୁ. ବି. ଶ୍ରୀଶୋଲ,
ଶୋପ ।

ଶ୍ରୀଧୁପୁ—ବି. (ଶ୍ରୀ+ପୁ+କନ୍ତ)
ଯେଉଁ ଜାବର ତାଳପର ଦେହାବର-

ଶର ନିମ୍ନପରରେ ଶ୍ରୀପର ଶଳାକା
ଆଏ, ଯଥା—ସୁମୁତ୍ କଙ୍କଡ଼ା ।

ଶ୍ରୀଧୁପୁତ୍—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଏକ
ହାତଲମ୍ବା ମୁଠିଥୁବା ତୁରିବଣେଷ ।

ଶ୍ରୀଧୁପତ୍ରା—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଶ୍ରୀରେଣ୍ଟ ।

ଶ୍ରୀଧୁପଳ(କ)—ସୁ. ବି. ଶ୍ରୀର ଫଳକ
କା ଦାଢ଼ିଆ ପାଠା ।

ଶ୍ରୀଗବନ—ବ. ଶ୍ରୀ ଆକୁତିବିଶିଷ୍ଟ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅକ୍ଷର ସନ୍ଧିବେଶ, ରୁପ-
ରଚନାବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀଗମାସ-କୁ.ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ)ଶ୍ରୀମାସ ।

ଶ୍ରୀଗମୁତ୍—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ତତ୍ତ୍ଵାକୁ ମୁଦ୍ରା-
ବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀଗୁମୁଗ—କ. (କ.ଧା) ଶ୍ରୀ ।

ଶ୍ରୀଗମ୍ଭି—ହ—ପଞ୍ଜାବର ଏକାଦଶ ରକା,
ଏ ରଜନିତିହିତଙ୍କର ଜେଣ୍ମୁମୁନ୍ ।

ଶ୍ରୀଗହସ୍ତ—ସୁ.ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ)ଯାହାର
ହାତରେ ଶ୍ରୀଅଛି, ବିରକ୍ତାରୁଷା, ଏକାନ୍ତ
ବିପକ୍ଷ, ଶ୍ରୀଦାର ଅନ୍ୟକୁ ପ୍ରହାର
କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦତ୍ତ,(ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଗହସ୍ତ ।

ଶ୍ରୀଗହସ୍ତତା—ବ. (ଶ୍ରୀଗହସ୍ତ+ତ)
ବିପକ୍ଷକା, ବିରେଧ ।

ଶ୍ରୀଗାଘ ତ-ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ)ଶ୍ରୀର ରୈସ,
ଶ୍ରୀଗାମ୍ଭାର ।

ଶ୍ରୀଗାଧାର—ବ. (ତତ୍ତ୍ଵ)ଶ୍ରୀରଶୋଲ ।

ଶ୍ରୀଗାମଷ—ବ. ଶ୍ରୀର ମାସ ।

ଶ୍ରୀଗାପାତ—ସୁ. ବି. ଶ୍ରୀରାର୍ମ ନିର୍ମିତ
ତାଳ, ଉତ୍ସୁକ ଶ୍ରୀଦାଢ଼ିରେ ମୁଲବା
ରୁପ ବୌଜକ୍ରତ ।

ଶ୍ରୀଗାବଲେକ—ବ. ଶାନ୍ତିଆ ଶ୍ରୀ-
ପର ଯାହାର ଦୃଷ୍ଟିପାନ୍ତ, ପାନ୍ତଦୃଷ୍ଟ ।

ଶ୍ରୀଗିକ—ବ.ସୁ. ମହିରୀ ଦୁର୍ଘର
ଫେନ, ଶୋକ ମୁଗସ୍ତାକାଶ ।

ଶ୍ରୀଗିକା - ବ.ସ୍ତ୍ରୀ. (ଶ୍ରୀଗ+କ+ଆ)
ଦାଆ ।

ଶ୍ରୀଗିଧେନୁ—ବ. ସ୍ତ୍ରୀ. ଶ୍ରୀକଳ ତି,
ମିଶନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀଗିମାର—ବ.ସୁ. (ଶ୍ରୀଗ+ମୁ+ଆ)
ଅସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଶ୍ରୀଗ-କୋଷଲତା ।

ଶ୍ରୀଗୀ—ବ.ସୁ. (ଶ୍ରୀଗ+କନ୍ତ)ଶ୍ରୀକ
ଶ୍ରୀ, ଶିକ, ମହାଦେବ, ବି. ଯେ
ଶ୍ରୀ ଗଧରେ, ଶ୍ରୀ ଗଧାଶ୍ଵା ।

ଶ୍ରୀଗୀକ—ବ.କୁ. (ଶ୍ରୀଗ+ରକ)ଦାତ,
ଦାଆ, ଧାନ ଦାରବାର ବା କାଟିବାର
ଶ୍ରୀ ବିଶେଷ ।

ଶତ୍ରୁଗୀନ—ବ. ସୁଂ. (ଶତ୍ରୁ+ଗୀନ) ଗଣ୍ଠା, ବିଂ. ଶତ୍ରୁଗାଣ୍ଠା ।

ଶତ୍ରୁଶା—ଶ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶରଦ ହେବା ଯୋଗୁ ବା ଶନାହୋଇଥିବାରୁ ଉଚାରିତ ବାକୀର ଅନୁକାରିକ ଧୂଳି ।

ଶତ୍ରୁଶାୟୁତ—ବିଂ. (ଶତ୍ରୁଶାୟୁ + ତ) ଦୁଃଖୁଣ୍ଠୁଣ୍ଠ ଶର କରିବା ।

ଶତା—ଶ୍ରା. ବି. (ସ୍ତ-ଶନନ୍ତି) ଶତାତି, ମାଟି ଖୋଲିବା ଶୟବିଶେଷ ।

ଶତା—ଶ୍ରା. ବି. ଶତା (ଦେଖ) ।

ଶତା—ଶ୍ରା. ବି. (ସ୍ତ-ଶନନ୍ତି) ମାଟିରେ ଖୋଲା ହୋଇଥିବା ଗାତ, ଶଣିଗାତ, ବଡ଼ ଓ ଶରୀର ଗାତି, ଶାଇ, ପରିଶା ।

ଶତାଶୋଳିବା—ଶ୍ରା. କି. (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ପରର ଅନ୍ତରେ ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ଉପାୟ କରିବା, ଭୂମିଖୋଲିବା, ଖଣି ବା ଗାତି ।

ଶତି—ଶ୍ରା. ବି. (ସ୍ତ-ଶନନ୍ତି) ଭୁର୍ଗରୁହ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ କୋଇଲ ଆଦି ଶନିଜ ପଢାର୍ଥ ଶୋଲ ବାହାର କରିବା ନିମନ୍ତେ, ଶୋଲା-ଯିବା ବଡ଼ ଗାତି, ଆକର, କେତେ ମାସ ପାଇଁ ଧାନସଞ୍ଚୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଭୁର୍ଗରେ ଶୋଲାହେବା ବଡ଼ ଗାତ ।

ଶତିଜ—ଶ୍ରା. ବି. (ସ୍ତ ଶନଜ) ଶନଜ (ଦେଖ) ।

ଶଣିପକାଇବା—ଶ୍ରା. କି. ଶଣି ଗାତରେ କୌଣସି ପଢାର୍ଥ (ଧାନଆଦି) ରଖି ଶଣିକୁ ମାଟିଦ୍ଵାରା ଆବୃତ କରିବା ।

ଶଣିପଡ଼ିବା—ଶ୍ରା. ବି. ଶଣି ଗାତରେ ସ୍ଥର୍ତ୍ତ ହେବା ।

ଶଣି—ଶ୍ରା. ବି. (ସ୍ତ-ଶତ୍ରୁଗ) ଭକାଏତ, ବଳପୁଷ୍କ ଗ୍ରେଇକର ଧନହରଣ କରିବା ବ୍ୟକ୍ତ, ଭାକ୍ତ, ଧପାବାଳ ଲୋକ, ଠକ, ଶଣାଏତ୍ତ (ଜାତି), ଜାତିବିଶେଷ ।

ଶଣିମାରିବା—ଶ୍ରା. ବି. ଶଣିମାନେ ଆକିମଣ କରି ସମ୍ପର୍କ ବୋହିନେବା ।

ଶଣି—ଶ୍ରା. ବି. ଲକ୍ଷ୍ମୀକାର, ଶର୍କରା, ଏହା ଗୁଡ଼ରୁ ତିଆରି ହୁଏ ।

ଶଣ—ବି. (ଶଣ+ଶା.ଅ) ସ୍ଵତ୍ତୁଅଂଶ, ତୁରୁରୁ, ମିଶ୍ର, ଶର୍କରା, ସପ୍ତକର ବର

ବା କାଣ୍ଡ, ଅଖାୟୁ, ଗୁଡ଼ର ବିକାର, ପୁଞ୍ଜ, ଦଳ, ଗନ୍ଧର, ଫାଟ, ଦେଶ ବା ମହାଦେଶର ଏକାଂଶ, ମଣିରେ ଥୁବା ବୋଷ, କଳାଲୁଣ, ଧାର୍ଯ୍ୟବାହିକତାର ତଙ୍ଗ, ପାଙ୍କ, ସମୀକରଣର ଗୋଟିଏ ପୁଞ୍ଜ, ଶର୍ମି, ନୁଆର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଗନ୍ଧରଥିବାବାହୀୟ, ନଅପରିଷ୍ଠା, ଦିଗ, ସଜୀତର ତାଳ-ବିଶେଷ, (ବିଂ) ଶଣ୍ଠି ତ ।

ଶଣ୍ଠାକାର—ଶ୍ରା. ବି. ଲୁପ୍ତାକାର ବା ‘ଥ’ ଅଷ୍ଟରର ଚିତ୍ର ‘ହ’ ।

ଶଣ୍ଠାକରିଆ—ଶ୍ରା. ବି. ସେ ସାମାନ୍ୟ ପଢ଼ ଥାଏ, ସେ ଭଲକର ଅଷ୍ଟର ଲେଖି ଜାଣେ ନାହିଁ ।

ଶଣ୍ଠକ—ପୁଂ. ବି. ଶର୍କରାବିଶେଷ, ଶଣ, ବିଂ. (ଶଣ୍ଠ+କ, ଅକ) ସେ ଶଣ୍ଠନ କରେ, ହେଦକ, ଯାହାର ନଶ ନାହିଁ ।

ଶଣ୍ଠକାଥ—ବି. ସ୍ଥଳକାଥ, ସ୍ଵତ୍ତୁ ସ୍ଵତ୍ତୁ ଅଂଶରେ ବିଭକ୍ତ ଗଳୁ, ଉପନ୍ୟାସର ଏକ ଭେଦ ।

ଶଣ୍ଠକପାଳ—ଶ୍ରା. ବି. ହତଜ୍ଞଗ୍ରେ, ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଶଣ୍ଠକପାଳିଆ—ଶ୍ରା. ବି. ସୁଂ. ଯାହାର ଗ୍ରାଣ୍ୟ ଅତିଶୟ ମନ ।

ଶଣ୍ଠକଣ୍ଠ—ପୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରା) ଆଛୁବିଶେଷ, ଶାକରକନା, ବଜୁକନ, ମିଠାଆଛୁ ।

ଶଣ୍ଠକାଦାଲୋହ—ଦୁଂ. ବି. ଚନ୍ଦବହେତ୍ତ ଏକପ୍ରକାର ଭିଷଣ ।

ଶଣ୍ଠକାତ୍ର—ପୁଂ. ବି. (ଶଣ୍ଠକ+ଆତ୍ର) ଶାକରକନା, ଦେଶୀ ମିଠା ଆତ୍ର ।

ଶଣ୍ଠବାକ୍ୟ—କୁଁ. ବି. ଯେଉଁବାକ୍ୟ ଫପୁଣ୍ଠ ବାକ୍ୟ ଲକ୍ଷଣପ୍ରକାର ନୁହେ ।

ଶଣ୍ଠରୁଷ—ଶ୍ରା. ବି. ଚନ୍ଦବହେତ୍ତ ଭିଷଣବିଶେଷ ।

ଶଣ୍ଠଶୀର—ଶ୍ରା. ବି. ଶଣ୍ଠମିଶ୍ରଥିବା ଦୁଃଖ, ସମକର ଦୁସ୍ରୀ ।

ଶଣ୍ଠଶଣ୍ତି—ବି. ଯାହାକୁ ଟିକିଟିକିକର କଟାଯାଇଥିବୁ, ଟିକିଟିକି କରାଯାଇଥିବା, (ଶ୍ରା.ଅବ୍ୟ) ଟିକିଟିକି, ଟୁରୁର ଟୁରୁର ।

ଶଣ୍ଠଶ୍ରିଆ—ଶ୍ରା. ବି. ଶଣ୍ଠିତ, ବିରମ ଅଂଶରେ ବିଭକ୍ତ, ଟିକିଟିକି ହୋଇଥିବା, ଅଶ୍ଵତ୍ର, ଅଶ୍ଵକରୁତାରଣବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ, ଦରେଷ୍ଟ (କଥା) ।

ଶଣ୍ଠଶ୍ରୀର—କୁଁ. ବି. (କ.ଧା) ସୁଶ୍ରୀ ଶଜୁର, ଶୁଭଦେଇ ପାକ କରିଛୋଇ-ଥୁବା ଶଜୁର ।

ଶଣ୍ଠଶ୍ରାଦ୍ଧ—ବ. ପ୍ରମୁଖପୁଷ୍ପଣୀତ ଏକ-ଶଣ୍ଠ କେଣ୍ଟିଶାୟୁ ।

ଶଣ୍ଠଶିରି—ବ. ଓଡ଼ିଶାକୁର୍ଗତ ସୁଶ୍ରାଦ୍ଧ ଭୁବନେଶ୍ୱରନିକଟ୍ଟେ ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼-ଏଠାରେ ବୌଙ୍କ ଓ କୈନକାରି ଅଛି ।

ଶଣ୍ଠଜ—ସୁଂ. ବି. (ଶଣ୍ଠ+ଜନ୍ମ+କ.ଅ) ଶୁକ୍ର, ଶର୍କରା, ତିନ ।

ଶଣ୍ଠତାଳ—ସୁଂ. ବି. ତାଳବିଶେଷ, ଏକତାଳ ।

ଶଣ୍ଠଧାର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଶ୍ରା) କରୁଣ, କରୁଷ, କରୁଷୀ, କରୁଷି ।

ଶଣ୍ଠନ—କୁଁ. ବି. (ଶଣ୍ଠ+ଶା,ଅନ) ରେଦନ, ନିରାକରଣ, ଛେଦନ, ଶଙ୍କିବା, କର୍ତ୍ତନ, କାଟିବା, ପରମତାଦି ନିରାକରଣ, ଶାସ୍ତ୍ର ବିଶେଷ, ବିଭାଗକରଣ, ନିବାରଣ, ପ୍ରତାରଣ, ବିନାଶନ, ଆଶାର ବିଷଳ-କରଣ, ବାଧାଦେବା, ରହ କରିବା, କଜ ସ୍ଵାମୀଅଙ୍ଗରେ ପରମାଣବୋଧ, ନୁତ୍ତରେ ମୁଖ ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠରମନ କିମ୍ବା, ଯତ୍ନା ପଢ଼ିବା ଶାବଦାଆଦି କର୍ମର ଭବ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ।

ଶଣ୍ଠନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶଣ୍ଠ+ଶା,ଅନ+ଆ) ଶଣ୍ଠନ, ଛେଦନ, ନିରାକରଣ ।

ଶଣ୍ଠନୀୟ—ସୁଂ. ବି. (ଶଣ୍ଠ+ମ୍ର,ଅମ୍ବୀୟ) ଯାହାର ଶଣ୍ଠନକରିବା ଭିତତ, ଶଣ୍ଠନୀୟାର୍ଥ ।

ଶଣ୍ଠପଢ଼ା—ଶ୍ରା. ବି. ଓଡ଼ିଶାର ପୁରୁତନ ଗଢ଼ିଲାତ ଏବ ବିର୍ତ୍ତମାନ ପୁରୁତନ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଞ୍ଚଳ ।

ଶଣ୍ଠପଢ଼ି—ବ. (ପଢ଼ିତ୍ର) ରାଜ ।

ଶଣ୍ଠପଦ—କୁଁ. ବି. ନାନାପ୍ରକାରପଦମର୍ଗ ।

ଶଣ୍ଠପରଶ—ସୁଂ. ବି. (ବ.ଶ୍ରା) ଶିବ, ବିଷ୍ଣୁ, ଜାମଦାରୀ, ପରଶରାମ, ସବୁ, ଭରୁଦନ୍ତ ଦ୍ରୁଷ୍ଟି, ଦୁର୍ଲୀଲେପନକାଶ (ବାହୁ) ।

ଶଣ୍ଠପର୍ତ୍ତ—ସୁଂ. ବି. ପରଶରାମ, ଶିବ, ବର୍ଣ୍ଣଲେପୀ, ଶବ୍ଦ, ଭିଷମବିଶେଷ, ଭରୁଦନ୍ତ ହସ୍ତ ।

ଖ୍ରୀପାଳ—ବ. (ଖ୍ରୀ + ପାଳ) ମସଲ୍-
ଦ୍ରାବ ସ୍ଵାପ୍ନକାରୀ ପାଶିଥିବା ସିରି ।

ଖ୍ରୀପାଳ—ୟୁ. ବ. (ଖ୍ରୀତ୍ରୀ) ମେଦକ,
ଶୁଦ୍ଧିଆ ।

ଖ୍ରୀପ୍ରଳୟ—ୟୁ. ବ. (କ.ଧା) କାଳ-
ବିଶେଷ, ଯେଉଁକାଳରେ ଭୂମି ପ୍ରଚୁଦି
ଭୁତ୍ତପଦାର୍ଥର ନାଶ ହୁଏ, କଳହ,
ବିଦାଦ ।

ଖ୍ରୀପଣ—ୟୁ. ବ. ଏକପ୍ରକାର ସର୍ପ ।

ଖ୍ରୀବ—ବ. (ଖ୍ରୀ + ବ) ମିଠୋଇ ।

ଖ୍ରୀବିକାର—ବ. (ଖ୍ରୀତ୍ରୀ) ଶୁଦ୍ଧ, ଶାକର,
ଚିନାଦ ।

ଖ୍ରୀବିଶ୍ଵା—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ବି. ଖ୍ରୀଶ୍ଵା
(ଦେଖ) ।

ଖ୍ରୀମଣ୍ଡଳ—କ୍ଲୀ. ବ. (ଖ୍ରୀତ୍ରୀ) ଠିକ୍
ମଣ୍ଡଳାକାର ଦୁହେଁ, ଦୃଷ୍ଟିଭ୍ୟୁଷ, ବର୍ତ୍ତିଲୁଳ,
ଗୋଲକ, (ଗ୍ରା.ବି) ସମସ୍ତ ପୃଥିବୀପ୍ରେଦେଶ ।

ଖ୍ରୀମଧୂ—ଗ୍ରା. ବି. ଖ୍ରୀ ବା କଳପର
ମିଠା ।

ଖ୍ରୀମୟ—ବି. (ଖ୍ରୀ + ମୟ) ଯାହା
ଖ୍ରୀ ଖ୍ରୀ ହୋଇଯାଇଛି, (ସ୍ଥି) ଖ୍ରୀ-
ମୟ । [ଦୁଇଜ୍ଞ ଶର୍କରା ।

ଖ୍ରୀମୋଦକ—ୟୁ. ବ. ସିତାଖଣ୍ଡ, ଯକାସ,
ଖ୍ରୀମୁତବ୍ୟ—ବି. (ଖ୍ରୀ + ଶିର + ମ.
ତବ୍ୟ) ଖ୍ରୀମୟ (ଦେଖ) ।

ଖ୍ରୀର—ବ. (ଖ୍ରୀ + ର) ମିଠୋଇ ।

ଖ୍ରୀରକ ଦ୍ୱାରିତ—ଗୋଦାଳହୃଦୟାମକ
ଫ୍ଲ୍ୟୁଟ କାର୍ଯ୍ୟକାର ।

ଖ୍ରୀର—ୟୁ. ବ. (ଖ୍ରୀ + ର + ଅ)

ଖ୍ରୀର, ଯେ ଖ୍ରୀଧାରଣ କରେ ।

ଖ୍ରୀରବଣ—କ୍ଲୀ. ବ. ବିଳକବଣ, କଳା-
ଲୁଣ, ବଡ଼ଗୋଡ଼ାଲୁଣ ।

ଖ୍ରୀରକର୍ମ—ସ୍ଥି. ବ. (କ.ଧା) ଶର୍କରା-
ବିଶେଷ, ଖ୍ରୀଶାକର, ମିଶ୍ର, କର ବା
ଶୁଦ୍ଧିର ଟେଲା ।

ଖ୍ରୀରଃ—ଅବ୍ୟ. (ଖ୍ରୀ + ରସ) ଖ୍ରୀରୁପେ,
ଖ୍ରୀ ଖ୍ରୀ କରି, ଟିକି ଟିକି କରି ।

ଖ୍ରୀଶାଖା—ସ୍ଥି. ବ. ମହିଷମନ୍ତ୍ରୀ ଲତା,
ଶ୍ରୀଲକପର ଏହାର ଆକୃତି ।

ଖ୍ରୀଶାଳା—ସ୍ଥି. ବ. (କ.ଧା) ଦୁଷ୍ଟାନାଶ,
ବେଶ୍ୟା, ଅସର ସ୍ଥା ।

ଖ୍ରୀଶ—ବି. (ଖ୍ରୀ + ମୀ, ଅଶ) ଖ୍ରୀ-
ମୟ, ମସକା, ଭଙ୍ଗୁର, ମଟକା ।

ଖ୍ରୀଶର—ୟୁ. ବ. (ଖ୍ରୀ + ସ୍ତୁ + ଅ)
ସିତାଖଣ୍ଡ, ଖ୍ରୀମିଶା ହୋଇଥୁବା ଦୁଧ-
ସର ।

ଖ୍ରୀଶାର—ବ. ଶୁଦ୍ଧ ।

ଖ୍ରୀ-ଶା.ବ. (ଦ-ଖ୍ରୀ) ଖ୍ରୀର, ତରବାର ।

ଖ୍ରୀଇ—ପଦିଶ୍ଵାର ପଦିଶ୍ଵାର ଏହାର
ଶାରିକ କରିବାର ପଦିଶ୍ଵାର ହୋଇ
ନାମରେ ଖ୍ରୀଇ ।

ଖ୍ରୀଏତି—ଶା.ବ. ଖ୍ରୀ ଜତ (ଦେଖ) ।

ଖ୍ରୀଏପର—ଶା. ବ. ଖ୍ରୀର ଓ ମନୁଷ୍ୟ
ମୁଣ୍ଡର ଖ୍ରୀର ।

ଖ୍ରୀଶାର—ଶା. ବ. ସ୍ଥି. ଦୁଷ୍ଟା ସ୍ଥା ।

ଖ୍ରୀଶାପ—ଶା. ବ. ଖ୍ରୀର ଖୋଲ ।

ଖ୍ରୀଶେଳ—ଶା. ବ. ଖ୍ରୀଶାପ ।

ଖ୍ରୀଦାଢ଼—ଶା.ବ. ଖ୍ରୀର ପାନ୍ଥ ଅଂଶ
ବା ଧାର ।

ଖ୍ରୀଦାଢ଼ର—ଶା.ବ. ଆଂଦୁଷ୍ଟୁଗୋଲେ-
ଦିଶିଷ୍ଟ ବନ୍ୟ କାଠଗଛବିଶେଷ ।

ଖ୍ରୀଦୁଲରବା—ଶା. ବ. ଦୀତା ବା
ଆହୁରଷା ଜମନ୍ତେ ଖ୍ରୀକୁ ହାତରେ
ଧର ନିକଳିବାର ରୂପାଶେଷବାବା ।

ଖ୍ରୀମଳକ—କ୍ଲୀ. ବ. ଆମଳକା ମୋରବୁ,
ଖ୍ରୀଦୂଷ ପକ୍ଷ ଅଂଳାପଳ ।

ଖ୍ରୀଦୂଷା—ଶା. ବ. ଉଡ଼ିଶା ମୋରଲ
ବନ୍ୟ ପଦିଶିବିଶେଷ ।

ଖ୍ରୀଲ—ସ୍ଥି. ବ. ସ୍ଥି. କାମୁଳୀ ସ୍ଥା,
ତେଲର ପରମାଣବିଶେଷ ।

ଖ୍ରୀ—ଶା. ବ. ସ୍ଥି. କାମୁଳୀ ବା ଶାର,
ଏକଗୋଟି ବା ସଂଖ୍ୟା, ୧୦ମାଣ ପର-

ମାଣ, ନାମାତଟ, ବ୍ରାହ୍ମିଣ ଶାସନରେ
ଗୋଟିଏ ଭାଗ ବା ଅଂଶ (ବି) ଖ୍ରୀ,
ଗୋଟେ ।

ଖ୍ରୀଆ—ଶା. ବି. ବିକଳାଙ୍ଗ, ଅସ୍ତ୍ରାଦି-
ଦ୍ଵାରା ପତିଷ୍ଠତ, ପତିବିଷତ, ଭାବ,
ଅସମ ଶ୍ରୀ କୁଷୁରୋତୀ ।

ଖ୍ରୀଆବ୍ୟା—ଶା. ବି. କରବନ୍ଦ, ଦୁଷ୍ଟୀ-

ଖ୍ରୀଦିତୀ—ଶା.ବ. ପାନ୍ଥିଶାବକ ବା ସ୍ଥି.ଦ
ପରିଷରଶିଷ୍ଟପାନ୍ଥାମାନକ୍ରରସାମାନ୍ୟବରେ
ଉଡ଼ିବା (ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୁପେ ଉଡ଼ିପାରୁ ନ ଥିବା
ଯୋଗୁଁ ଖ୍ରୀ ଦୂର ବାଟ ଉଡ଼ି ବିଶ୍ଵାମ
ନେଇ ପୁଣି ଉଡ଼ିବା) (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ।

ଯେଉଁ ବାଲକ ଗୁଡ଼ ତଳାବାରେ
ଉଳବୁପେ ଷ୍ପମ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଖ୍ରୀଏ—ଶା. ବ. ଏକଖଣ୍ଡ ମାତ୍ର, ଏକ
ପଦିଶା, (ଶା.ବି.) ଏକପଦିଶାକ ଗୋଟିଏ ।

ଖ୍ରୀକ—ଶା. ବ. ଖ୍ରୀମନ୍ତ୍ର, ଗୋଟିଏ,
(ଦ-ବ-ଖ୍ରୀ+କ) ରହି, ଶିର୍ଷ, ଗୁଡ଼ ରହିବା କଥିତ,
କରିବା କଥିତ, କରିବା, ରହିବା
ବିଶେଷ, ମଟରମଞ୍ଜି, ଖୋଲାଇ, ବି. କୁତ୍ତ,
ଦୋଧାନ୍ତି, (ସ୍ଥି) ଖ୍ରୀକି । [ଭାଷା ।

ଖ୍ରୀକଥା—ଶା.ବ. ଶିଶୁମାନକ୍ରର ଦରେଷ୍ଟ
ଖ୍ରୀକାଶ—ଶା. ବ. ଧୀରେ ଧୀରେ
ଉପରୀ ପର କାଶିବା, ଶୁଣୁଁ କାଶ ।

ଖ୍ରୀକଥା—ଶା. ବି. ଏକଖଣ୍ଡବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ,
ଏକଖଣ୍ଡ ପରମିତ (ଗୋଟିଏ) ।

ଖ୍ରୀକୁହା—ଶା.ବି. ସେ ଅନ୍ୟର ମର୍ମକୁ
ବାଧିଲାଭି କଥା କହେ, ଶନା.ବ. ମର୍ମ-
କୁତ୍ତବାକ୍, ଅସମ ଶ୍ରୀବାକ୍, ଶନାକଥା ।

ଖ୍ରୀଶ୍ଵର—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଖ୍ରୀଶ୍ଵର (ଦେଖ) ।

ଖ୍ରୀଶ୍ଵରିଆ—ଶା. ବ. ଖ୍ରୀଶ୍ଵରିଆ
(ଦେଖ) ।

ଖ୍ରୀଶ୍ଵରିଆ—ଶା. ବି. ଶାରିଶ୍ଵରିଆ
ପ୍ରକାର ଶାରିଶ୍ଵରିଆ ।

ଖ୍ରୀଶ୍ଵରିଆ—ଶା. ବି. ସାଦାଶିଖରିଆ
କଥା କଥା କଥା କଥା କଥା ।

ଶ୍ରୀ—ଶି. ବି. (ଶ୍ରୀ + ମୁ. ଚ) ଭନ୍ଦ, ଛନ୍ଦ, ଦ୍ଵିଧାକୃତ, ବିନାଶିତ, ଷହିତ, ସ୍ଥବିଦ୍ବାବ ନିରସିତ, ଅଦଳ କରିଯାଇ-
ଥିବା, ଅନାଦୃତ, ପରତାକ୍ରୁ, ଭଗ୍ନ, ବଜକ୍ରୁ ।

ଶ୍ରୀତଦିଗ୍ନି—ପୁ. ବି. (ବ. ଶା.) ସହାର ଦେହର ଅଂଶ ଶ୍ରୀତ ହୋଇଥାଏ, ବିକାଶ (ବ. କ-ଖା) ଶ୍ରୀତାଙ୍ଗ ଦେବତା ।

ଶ୍ରୀତଚୁରି—ପୁ. ବି. (ବ. ଶା.) ଦୁଷ୍ଟ ସ୍ଵାରତ, ଦୁର୍ଗୁର ।

ଶ୍ରୀତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନାୟିକାବିଶେଷ, ଶ୍ଵାମୀର ପରିକାଶ ସହବ ସ ଚନ୍ଦ୍ରାଦି ଦର୍ଶନରେ କୁପିତା ଓ ରାର୍ଣ୍ଣାପ୍ରତା ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଶ୍ରୀତାଶ୍ରୀ—ପୁ. ବି. (ବ. ଶା.) ଯାହାର ଆଶା ଦୁଷ୍ଟ ଯାଇଥାଏ, ସେ ଆଶା କରି ପରେ ନିରାଶ ହୋଇଥାଏ ।

ଶ୍ରୀନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀନ୍ଦିନ + ରୁ) ପୂର୍ବମାତ୍ରା (ଶବ୍ଦରୂପଳୀ) ।

ଶ୍ରୀପଞ୍ଜର—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ବଲଦର ଦୁଇ ପାଖର ପଞ୍ଜର ସମାନ ନ ଥାଏ ।

ଶ୍ରୀପାଳକ—ଶା. ବି. ଦେଶର ଏକ ଅଂଶରେ ଶସ୍ତାଦି ଭଲହେବା ଓ ଅନ୍ୟ ଅଂଶରେ ବର୍ଷାର ଅଭବନ୍ତ ଶସ୍ତାଦି ଭଲ ନ ହେବା ।

ଶ୍ରୀବା—ଶା. କି. ନାଶ କରିବା, ଛେଦନ କରିବା, ହାଣିବା, କାଟିବା, ହରଣ କରିବା, (ଦୁଃଖ) ଦୁରକରିବା, (ଅନୁମାନ) ବନ୍ଦ କରିବା, ଜଗିବା, ସମାଦେବିବା, ସ୍ଥବି ବିତର୍କ ଆଦିକୁ ପ୍ରତିସ୍ଥବିଦ୍ବାବ କାଟିବା, ରଦ୍ଧକରିବା, ଅମାନ୍ୟ କରିବା, ପୁଅନ୍ତକ କରିବା ।

ଶ୍ରୀମା—ପୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ + ଜମନ) ଶ୍ରୀତା, ନ୍ୟାନତା, ଶ୍ରୀତ ଅବସ୍ଥା ।

ଶ୍ରୀ ଲଜୁନ୍ଦ୍ରା(ଢିଆ)-ଶା. ପୁ. ବି. ଯେଉଁ ଲଜୁନ୍ଦ୍ର ଲଜୁନ୍ଦ୍ର ଅଗ କଟିଯାଇ ଜହିନୁ ଶଣେ, ମାତ୍ର ଥାଏ, ଲଜୁନ୍ଦ୍ରଶ୍ରୀଆ ।

ଶ୍ରୀ—ପୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ + ଜମନ) ଶ୍ରୀକ, ସେ ଶ୍ରୀ କରେ, ଶ୍ରୀପୁତ୍ର, ବଜକ୍ରୁ ଅଂଶ-

ବିଶିଷ୍ଟ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରୀନୀ (ଶା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ) ଯେଉଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଜବର କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗ ନ ଥାଏ ।

ଶ୍ରୀର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀ + ଅ + ର) ବଶ ମୁଗ, ବନମୁଦ୍ରି ।

ଶ୍ରୀର—ପୁ. ବି. ପୀତବର୍ଣ୍ଣ ମୁଗ, ଦ୍ଵିଦ୍ଵାବର୍ଣ୍ଣ ମୁଗ, ସୁନାମୁଗ ।

ଶ୍ରୀଆ-ଶା. ବି. ଉତ୍ତର ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ବାହାରକୁ ବାହାରିବା ସମୟରେ ପିତରବା ଲୁଗା ଉପରେ ନାନା ବର୍ଣ୍ଣ, ଚନ୍ଦ୍ରମୁଳିତ-ପକାଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା, ରୁକ୍ଷରତ ପ୍ରଦେଶର ଜିନ୍ଧାବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀଆଳ—ଶା. ବି. ଓଡ଼ିଶାରେ ଶୁଦ୍ଧ ବଂଶୋଧାଧିବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀଳ—ବି. ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ, ଗୋହୁ ବାହୁଶା ଦେହ ଅସୁଷ ହେଲେ ଏହାର ପଥ ଶୁଅନ୍ତ୍ର ।

ଶ୍ରେ—ଶା. ବି. ବି. ଶ୍ରେ, ଗୋଟେ ପଦାର୍ଥର କେତେକ ଅଂଶ, (ଅବା) ପ୍ରାୟ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ତା—ଶା. କି. ବି. ଅଳ୍ପ ଦୁରତ୍ଵ ।

ଶ୍ରେତୁର—ଶା. ବି. ଅଳ୍ପ ଦୁରତ୍ଵ, ସମାନ ଦୁରତ୍ଵ, ବି. ଅଳ୍ପଦୁରେବର୍ତ୍ତୀ, (କି. ବିଶ) ସମାନ୍ୟ ଦୁରତ୍ଵ ପଥକୁ, କିନ୍ତୁ ଦୁଇ, ଅଂଶତଃ, ଅଳ୍ପଦୁରରେ ।

ଶ୍ରୁନା—ଯା. ବି. ସୁନ୍ଦର, ସୁନ୍ଦ୍ରୀ ଓ ମୁସଲମାନ ଧର୍ମର ସମ୍ବାଦ ବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୁମା—ଯା. ବି. କୌଣସି ବିଷୟର ଅନୁସରନ ଶେଷ ହେଲେ ତସମ୍ବନ୍ଦେ ଦିଆଯିବା ରଘୋର୍ଟ ।

ଶ୍ରତବା—ଯା. ବି. ମସ୍ତକର୍ତ୍ତରେ ମୁସଲମାନ-ମନଙ୍କର ଶୁଦ୍ଧବାର ଦିନ କରୁଯିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଶ୍ରତ—ଯା. ବି. ଦଳିଲ, ଚୁକ୍ରପଦ, ଚିଠି-ପଦ, ତମମୁକ, ଚିଠା, କଳମର ସୁଷ୍ଠୁ ଅଗ୍ରଭାଗ, ଚିତ୍ତ, ଦାର, ସ୍ଵାକାରପଦ, ଭୁର୍ବରେ ନାକ ଦଷ୍ଟ ଦୋଷ ସ୍ଵାକର କରିବା, (ଶା. ବି) ଗୋବର, ପରସ୍ତ କିନ୍ତୁ ସାର୍ଥିକରେ ଶ୍ରୀକର୍ତ୍ତାର ଜମନ କରିବା, ଶ୍ରୀକର୍ତ୍ତାର ଜମନ କରିବା ।

ଶ୍ରତକୁତ—ଶା. ବି. (ହ-ଶାଦ୍ର + କୁଳ) ଗୋବର ପାଉଣ ଅଳିଆ ଆଦି ଜମା ହେବା ସ୍ଥାନ ବା ଗଦା ।

ଶ୍ରତକୁର—ଶା. (ସମ୍ମ) ବି. ଶ୍ରତକୁତ (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରତଗଦା—ଶା. ବି. ଶ୍ରତକୁତ (ଦେଖ), ଯେଉଁଗାତରେ ଗୋବର ଅଳିଆ ଆଦି ଜମା କରିଯାଏ ।

ଶ୍ରତପତ୍ର—ଶା. ବି. ତମମୁକ, ରଘେନ୍ଦ୍ର, (ପ୍ରା. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି.) ଜଗନ୍ନାଥ ମାତ୍ରମାନେ ପଣ୍ଡକୁ ଦର୍ଶିଣ୍ଠା ନ ଦେଇପାରିଲେ ପଛେଦେବା ନିମନ୍ତେ ଲେଖି ଦେଇପିବା ରାଣ୍ପଦ ।

ଶ୍ରତମ୍—ଯା. ବି. ଶେଷ, ବରମ, ବିଶାଙ୍କ, ଅବସାନ, ମୁଖ, ଲେପ, ବିନାଶ, ସମାପ୍ତ, (ବିଶମାପ୍ତ, ସମାପ୍ତ, ସମ୍ମୁଖୀଣିତ, ହତ, ମୁକ୍ତ, ଲୁପ୍ତ, ଅବସାନଗ୍ରାହ୍ୟ) ।

ଶ୍ରତମଳ—ପୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) (ଶା + ତମଳ) ଧୂମ, ମେଘ, ଧୂଆଁ ।

ଶ୍ରତର—ଯା. ବିପଦ, ସୁରଣ, ଗ୍ରାମ ପଣ୍ଡଭାଗ, ଶୀଆର ପଛପାଶ, ଯେଉଁ-ଠାରେ ମଇଲା ପକାନ୍ତି ।

ଶ୍ରତର—ଶା. ବି. ପାରିହା, କୋତର, ପଚି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥିବା (କାଠ ଜାଣାଦି), (ଶା. ସମ୍ମ. ବି.) ଅଟା, ପରିହାସ ।

ଶ୍ରତା—ଶା. ବି. ମୁଖଦର୍ତ୍ତ ଓ ଜିନ୍ଦ୍ରା ଆଦି ବିକୁତ କର ଅନ୍ୟକୁ ପରିହାସ କରିବା ।

ଶ୍ରତାରବା—ଶା. କି. ମୁଖ, ଦର୍ତ୍ତ ଓ ଜିନ୍ଦ୍ରା ଆଦିକୁ ବିକୁତ କରି ଅନ୍ୟକୁ ପରିହାସ କରିବା, ଶ୍ରତାରହେବା ।

ଶ୍ରତାରତି—ଶା. ବି. ପରିଷରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଶ୍ରତାର ହେବା ।

ଶ୍ରତାନ—ଯା. ବି. ଗଣନ, ହିସାବର ନିଷ୍ଠୁରକରଣ, ରଣତ, ହିସାବ ଲେଖିବା ।

ଶ୍ରତାନ୍ତା—ଯା. ବି. ଯେଉଁ ଜୀବନରେ ସ୍ରଜାର ଜମନ କରିବାର ଲେଖାଥାଏ ଓ ଶର୍ତ୍ତା ଜାଣାଦି ନିରୁପଣ ଓ ଆସୁର

ହୁଏବ ଥାଏ, ବ୍ୟବସାୟରେ ଶରଦ୍ଦ
ବିକ୍ରି ଦେନିକ ହୁଏବ ଲୋକିଯିବା
ଶାତା । [କମି ।

ଶରର — ଯା. ବି. ନରକୁଳିଆ ବାଲିଚର
ଖରୁଆ(ର)·ଗ୍ରା.ବି.ଶରର(ଦେଖ), ଶର
ପର ଗନ୍ଧ ଥୁବା, ଶରଯେଗୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ଉଷ୍ଣର (କମି) ।

ଶରଦ୍ଦ (ଶାତ) — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଉପର୍ଯ୍ୟ-
ପର ପାଣି ପଡ଼ିବାର ଶଳ ।

ଶରଦକଢ଼ିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ପାଇୟୁ
ବା ଜଳୀୟ ପଦାର୍ଥରେ ବାଲ ବା
ମଣ୍ଡ ଥାଏ, ଅମୟୁଣ୍ଠ, ଅଚିକଣ ।

ଶରତ୍ତ — ଗ୍ରା.ବି. ଶ୍ରୀ ଶରିଆ ଷ୍ଟୁଟ୍ଟିବ୍ସ୍,
ହାତକଟା ସ୍କୁଲରେ ବୁଣାହେବା ମୋଟ
ଲୁଗା ବା ଶର, ବଟା ଜଳୀୟ ପଦାର୍ଥ
ଛଣାହେଲ ପରେ ଯେଉଁ କଟିନ
ଅଂଶମାନ ରହେ, ସିଠା ।

ଶରତ୍ତିଆ—ଗ୍ରା.ବି. ବଗଡ଼ା, ଅଚିକଣ,
ଅନ୍ନମିଳ, ଶରତ୍ତିଆ ।

ଶରା—ଗ୍ରା.ବି.(ସଂ-ଯୋଗ) ସିଠା, ମଣ୍ଡ,
ଜଙ୍ଗଲରେ ଗିର୍ଦ୍ଦାକର ହାତ ଧରିବା,
ଜଙ୍ଗଲରେ ଜନ୍ମମାନକୁ ପାଣି ଜାହି-
ଥିବା ସ୍ଥାନରେ ବାଣୀମାନେ ଜରି
ବଧ କରିବା, ବିବାହାଦ ବ୍ୟବସାଧା
କାରୀ ।

ଶରାକ—ଗ୍ରା.ବି.ଜମିବାଢ଼ି ନଥୁବା ରଙ୍ଗ,
ରୁଦ୍ଧନା ରଙ୍ଗ ।

ଶରାନ—ଗ୍ରା.(ସମ୍ବ)ବି.ଶରି,ଉଷ୍ଣତିଷ୍ଠାନ ।

ଶରି—ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମୋଟା ଲୁଗା,
ହାତକଟା ସ୍କୁଲରେ ବୁଣାହେବା
ମୋଟା ଲୁଗା ।

ଶରିକା—ସ୍ରୀ.ବି. (ଶରିକା + କା + ଆ)
ଶର, ଲକା, ଲିଆ ।

ଶରିଜା—ମହିମନ୍ଦିଙ୍କ ପ୍ରଥମା ସ୍ରୀ ।

ଶରିମ—ଯା. ବି. ଭୁତ୍ୟ, ଏଦେଶେ
ମୟନ୍ତିତ ପ୍ରଭୃତ ଯାହାର ଜିମା ଥାଏ ।

ଶରର—ସୁ.ବି.(ଶରି + କ,ରର)ଶରର
ଗର୍ଭ, ରତ୍ନ, ଚନ୍ଦ୍ର, (ବି.କୁ) ଶରର ।

ଶରରକ—ସୁ.ବି. ଶରର ଗର୍ଭ ।

ଶରରକଷାୟ—ସୁ. ବି. ଭିଷଧବିଶେଷ,
ଶରରକାଥ ।

ଶରରକୁଣ—ବି. (ଶରର + କୁଣ)ଶରର
ଗର୍ଭ ସଲମଳିବା ଶତ ।

ଶରରପତିକା—ସ୍ରୀ. ବି. (ବ.ପା.) ଲକ-
କୁଳୀ ଲତା, ଅରମେଦ ବୃକ୍ଷ, ପାକଡ଼ା
ଶରର ।

ଶରାମସ୍ତୁ—ବି. (ଶରର + ମସ୍ତୁ)ଶରର
କାଷ୍ଟନିମତ ।

ଶରରବଣ—କୁ.ବି. ଶରରବଣ ।

ଶରରସାର—ସୁ.ବି. (ଶରର + ସାର) ଶରର
ରସ, ଶରର ଗର୍ଭରୁ ଦିଷ୍ଟନ୍ ଥାଠ
ବା ଶରର ।

ଶରରକା—ସ୍ରୀ.ବି. (ଶରର + ରକା + କା +
ଆ) ଲକ୍ଷ,ଲକ୍ଷ,ଲକ୍ଷ,ଲକ୍ଷକୁଳୀ ଲତା,
ଲକ୍ଷକୁଳୀ ଲତା ।

ଶରରକା—ସ୍ରୀ. ବି. ଲକ୍ଷକୁଳୀଲତା, ହାତ
ଯୋଡ଼ାଲତା, ବରହକାନ୍ତା, ବାଲ-
ଚେଜ, ହାତୁକଙ୍କାଳୀ ଲତା ।

ଶରୁରବାହିମୀ—ସ୍ରୀ. ବି. (ଶରୁର + ରବାହିମୀ + ରିକାର୍ଡିଂ)

ଶରୁରବାହିମୀ—ସ୍ରୀ. ବି. (ଶରୁର + ରବାହିମୀ + ରିକାର୍ଡିଂ)

ଶରୁରବାହିମୀ—ସ୍ରୀ. ବି. (ଶରୁର + ରବାହିମୀ + ରିକାର୍ଡିଂ)

ଶରେୟାତ୍ମିକା—ସ୍ରୀ. ବି. (ଶରେୟାତ୍ମିକା + କା +
ଆ) ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ; ଏହାର ଫଳ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଷାକ୍ତ, ସ୍ଵର୍ଗୀ ।

ଶରେୟାତ୍ମିକା—ସୁ. ବି. (ଶରେୟାତ୍ମିକା + କା +
ଆ) ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ, ଏହାର ଫଳ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଷାକ୍ତ, ସ୍ଵର୍ଗୀ ।

ଶରେୟାତ୍ମିକା—ସୁ. ବି. (ଶରେୟାତ୍ମିକା + କା +
ଆ) ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ, ଏହାର ଫଳ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଷାକ୍ତ, ସ୍ଵର୍ଗୀ ।

ଶରେୟାତ୍ମିକା—ସୁ. ବି. (ଶରେୟାତ୍ମିକା + କା +
ଆ) ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ, ଏହାର ଫଳ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଷାକ୍ତ, ସ୍ଵର୍ଗୀ ।

ଶରେୟାତ୍ମିକା—ସୁ. ବି. (ଶରେୟାତ୍ମିକା + କା +
ଆ) ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ, ଏହାର ଫଳ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଷାକ୍ତ, ସ୍ଵର୍ଗୀ ।

ଶରେୟାତ୍ମିକା—ସୁ. ବି. (ଶରେୟାତ୍ମିକା + କା +
ଆ) ଏକପ୍ରକାର ବୃକ୍ଷ, ଏହାର ଫଳ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଷାକ୍ତ, ସ୍ଵର୍ଗୀ ।

ଶରେର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. (ସ-ଶାଦ) ଶାଦ,
ଆହାର ।

ଶରମନ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶରମନ(ଦେଖ) ।

ଶରକ—ସୁ.ବି.(ଶରକ + କ.ଅକ)ମୁଣ୍ଡିକ,
ସନ୍ତରମ୍ବର, ସିନ୍ଧିଆରେର, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଦିର
ଉଷ୍ଣି ସ୍ଥାନ, ଆକର, ଶରି, (ବି)ଯେ
ଭୁମି ଶୋଲେ, ଭୁତ୍ତିଜୀ, ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଦିର
ଉଷ୍ଣିପ୍ରିସ୍ତାନଙ୍କ ।

ଶରକୁଳାର—ଗ୍ରା. ବି. ମାଟି ଶୋଲାଳ,
ମାଟିଶୋଲାଳବା ବ୍ୟତି ।

ଶରନ—କୁ.ବି.(ଶରନ + ଶା.ଅନ) ଶାତ-
କରିବା, ଶାତ କରିବା, ଶୋଲିବା,
ପୋତିବା, ସୁ.ବି. (ଶରନ + କ.ଅନ)
ଶନବିଦ୍ୟାବିତ୍ତ ବ୍ୟତି ।

ଶନମୟ—ଶି. ବି. (ଶନ + ମୟ.ଅନ୍ନ) ଶନମୟ
ଶୋଲିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଶନମୟାଧ,
(ସ୍ରୀ) ଶନମୟ ।

ଶନମୟୀ—ସ୍ରୀ. ବି. ଶୋଲିବାର ଅସ୍ତ୍ର-
ବିଶେଷ, ଶନି, ସାବଳ, କୋଡ଼ି
ଇତ୍ୟାଦି ।

ଶନା—ଗ୍ରା.ସୁ.ବି. ଯେ ନାସିକାଯୋଗେ
କଥା କହେ, ଯାହାର ଉଚାରଣ ଅନ୍ତର୍ମୁ,
ଅନ୍ତର୍ମୁକ୍ତ,ତୋତା,(ସ୍ରୀ) ଶନ, (ସ୍ରୀ.ବି.)
ଜଣେ ବିଦ୍ୟୁତୀରମଣୀ(ପ୍ରଧାନଜେଣାତିରଦ
ମିହୁରଙ୍କର ପଦ୍ମ) ।

ଶନ—ବି. (ଶନ + ମୀ.ଇ) ଶନି, ଆକର,
ଧାରୁମାଜଙ୍କ ଉଷ୍ଣତିଷ୍ଠାନ, ବଡ଼ଗାତ,
ଶୋଲିବା ।

ଶନକ—ବି. (ଶନ + କ.ଇକ) ସିନ୍ଧିଆଳ
ବୈର ।

ଶନକ—ଶି. ବି. (ଶନ + ଜନ + କ.
ଆ) ଶନିରୁ ଜାତ, ମନୁଷ୍ୟର ବ୍ୟାବ-
ହାରେପ୍ଯୋଗୀ ଯେ କୌଣସି ପାର୍ଥ୍ବ
ପଦାର୍ଥକୁ ମାଟି ଶୋଲ ବାହାର କର-
ଯାଏ ତାହାକୁ ଶନକ ବୋଲିଯାଏ ।

ଶନତ—ବି. (ଶନ + ମୀ.ଇ) ଯାହା
ଶୋଲା ଯାଇଅଛି ।

ଶନତା—ସୁ. ବି. (ଶନ + କ.ତୁ) ଯେ
ଶୋଲେ, ଶନକ, (ସ୍ରୀ) ଶନତୀ ।

ଶନିଦ—କୁଁ. ବି. (ଶନ୍ତ + ଦିନ) ଶୋଲିବା ଅସୁବିଶେଷ, ଶନିଦ, କୋଡ଼ି, କାଙ୍କ, ଗରନ୍ତୀ ।

ଶନିଦିନ—କୁଁ. ବି. (ଶନିଦି + ଦିନ) ଶନିଦ, ଶନିଦି, କୋଡ଼ିଆଦି ।

ଶନିଦିନା—ବି. (ଶନିଦି + ଦିନ + ଆ) ଶନିଦି (ଦେଖ) ।

ଶନିଦିମ—ଶି. ବି. (ଶନିଦି + ମି) ଯାହା ଶୋଲିବାଦ୍ୱାରା ବାହାରେ ।

ଶନିଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶନିଦି + ଦୀ) ଶନିଦି (ଦେଖ) ।

ଶନିଦାଜିବା—ଗା. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ, ଶେଷ୍ୟ ଓ ଉସୁଦେବୁ ପାଠ କୋଳିମାର୍ଗୀବାବୁ ଓ ଲାଗିବା ଓ ପାଠିବୁ କଥା ମୁଣ୍ଡ ହୋଇ ନ ବାହାରିବା, ସ୍ଵର୍ଗ ଦୋଷରୁ ଅଶ୍ଵତ୍ତ ଉଚାରଣ ।

ଶନି-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶନି + ଶୀ) ଧାରୁ ଓ ରହାଦିର ଉସୁଦ୍ଧିଶ୍ଵାନ, ଭୂମିଦାରଣ, ଆଧାର, ଜୀବ, ଗାତ, (ଗାସ୍ତୀ. ବି.) ଜନାରଦ୍ଧୀନିଜ ।

ଶନେଇବା—ଗା. ବି. ଶନ୍ତି ବାକ୍ୟ ଉଚାରଣ କରିବା, ଅଶ୍ଵତ୍ତ ବା ଶଣ୍ଟ-ଶନ୍ତିଆ କଥା କହିବା ।

ଶ'ନ୍ତା—ବି. ମୁଣ୍ଡିକା ଶନନ କରିବାର ଏକପ୍ରକାର ଅସ୍ତ୍ର, ଶନିତ ।

ଶନ୍ତ—ଗା. ବି. ଶନ୍ତାଦି, ଫଳମୁକପ୍ରତ୍ୱତି-ବର୍ଷକର ବସଳ ।

ଶନ୍ତକ—ଗା. ବି. ଭୂମିରେ ଶୋଲା ହୋଇ ଥୁବା ଗାତ ।

ଶନ୍ତା—ଗା. ବି. ଭୂମିରେ ଶୋଲା ହୋଇ ଗାତ, ବହୁ ହାଣ୍ଡି ବସିବାପାଇଁ ଭୂମିରେ ଶୋଲା ଛୋଇଥିବା ଲମ୍ବ ଚାହୀଁ, ଗଜା ଓ ଦେବତାଙ୍କ ପାଇଁ ରେଷାଇ ବା ପାକ, ପଣିକିଆର ଗୋଟିଏ ଧାଢ଼ି ବା ସୋପାନ ।

ଶନ୍ତାଘର(ଶାଳ)—ଗା. ବି. ବୈଶାଖୀଘର, ବିବାହାକ ଉତ୍ସବରେ ଯେଉଁ ଅଗଣାରେ ଶନ୍ତା ଶୋଲା ହୋଇ ରେଷାଇ ହେଉଥାଏ ।

ଶନ୍ତୀ—ଶି. ବି. (ଶନ୍ତ + ଯ) ଶନମୟ, ଯାହା ଶନନ କରିଦେବ ।

ଶପକର (କିନା)—ଶା. କି. ବି. ହଠାତ୍ କୁତାମାରି, ଶୀତ୍ର ।

ଶପଶାପ—ଗା. ଅବ୍ୟ. ଶୀତ୍ର ଗରିରେ ଅନେକ ଜବ ତେରିପଢ଼ିବା ପ୍ରକାରେ । ଶପତ—ଗା. ବି. (ଶ-ଷିତ୍ର) ଦୁଷ୍ଟ, ଅତିରକ୍ତ ବ୍ୟାସୁଣୀଲ ବା ଅପବ୍ୟୁକ୍ତ, ଦ୍ଵିତୀ ପାଶଳ, ଅଷ୍ଟିର ପ୍ରକୃତିକ ।

ଶପର—ଗା. ବି. (ଶ-ଶର୍ପର) ନିକୁଷ୍ଟ-ଧାରୁବିଶେଷ, ଦୟା, ଶୁଦ୍ଧିବିଶେଷ, ଦର ଛାତିକରିବାର ଶପର, ମା ଟିରଟାଇଲ ।

ଶପର—ଗା. ବି. (ଶର୍ପରଶର ଅପତ୍ରଣ) ମାଟି ହଣ୍ଡି ମାଟିଆର ଭର୍ମ ଷୁଦ୍ଧାରଣ, ଶପର (ଦେଖ) ।

ଶପଳ—ଶ. ବି. ଘରତୁଆଣି କରିବାର ମାଟିର ଟାଇଲ ବା ଶପର ।

ଶପା—ଯା. ବି. କୋଧ, (ବି) ହୁଳୁ, ବିରକ୍ତ

ଶପିବା—ଗା. କି. ରାଗାନ୍ତିକ ହେବା, ବହୁ ବନ୍ଦୁରେ ମଣି ଲୁଚିବା, ବାର ନ ହେବା, ଜୀବାଜାଇବା, ବ୍ୟୁତିକ ହେବା, (ଗା. ସମ୍ବ. କି) ଧାର୍ତ୍ତିଲ ପଞ୍ଚବା, (ଧାନର ପାତିବା ସମୟ) ଗଢ଼ିଯିବା, କଳିପିବା ।

ଶପୁର—ପୁ. ବି. (ଶ + ପୁ + ଅ) ଗୁଆରି, ଭର୍ମପୁଥା, ବ୍ୟାଖ୍ୟନଶ, ପେଟ-ପମ୍ପା ରୋଗ, (କୁ. ବି.) କଳମ୍ବ, ତେତ୍ତୁ-ପୁରବିଶେଷ, ହରିଷ୍ଟର ବାର ପୁର୍ଣ୍ଣାର୍ଥ, ଶପରିବାର ପୁର୍ଣ୍ଣାର୍ଥ, ଶପରମନଗର, (ବି) ଅଳସ ।

ଶପୁର—ଶା. ବି. ମନୁଷ୍ୟମୁଣ୍ଡର ଶେଳପା, ନର-କପାଳ, (ଗା. ପି. ହର୍ମି) ତେଲଭରି, ପଳମ୍ବ, ବଢ଼ିଷ୍ଟି, (ପା. ବାଲେଶ୍ଵର, ମେଦିନୀ) ଯେଉଁ ହାଣ୍ଡିରେ ଉତ୍ସବା ଉତ୍ସବା ଉତ୍ସବା ଉତ୍ସବା ଉତ୍ସବା ଉତ୍ସବା ଉତ୍ସବା ଉତ୍ସବା ।

ଶପୁଷ୍ଟ—କୁଁ. ବି. ଆକାଶକୁମୁଖ, ଶୁନ୍ନ, ଅବାପ୍ରତିବ ପଦାର୍ଥ, କାଳନିକ ବା ଅଶ୍ଵବ ବସ୍ତୁ ।

ଶପୁର—ବି. (ଶ + ପୁ + ଅ) ଶପୁର (ଦେଖ) ।

ଶପୁତ୍ର—ଶା. ବି. ଶପତ (ଦେଖ) ।

ଶପ୍ତା—ଯା. ବି. ଶାରୀ, ଦୋଧୀ, କୁକୁ ।

ଶପତ୍—ଯା. ବି. ଦୂଣା, ହେସୁଜାନ ।

ଶବର—ଯା. ବି. ସମ୍ବାଦ, ଯତ୍ନ, ତହି-ବଧାନ, ସମ୍ବାଦ, ବୃତ୍ତାନ୍ତ ।

ଶବରକାଶକ—ଗା. ବି. ସମ୍ବାଦପତ୍ର ।

ଶବରଗିର—ଯା. ବି. ସମ୍ବାଦଦାତା, ଅନୁସନ୍ଧାନକାଶ, ତହିବଧାରକ, ଗୋଜା ।

ଶବରଗିର—ଯା. ବି. ସମ୍ବାଦଦାତାର କର୍ମ, ତହିବଧାରଣ ଗୋଜାଗିରି, ସହାନୁଭୂତି ।

ଶବରଦାର—ଯା. ଅବ୍ୟ. ସାବଧାନ ଦୁଆ, ସତର୍କ ଦୁଆ, ହୃସିଆର, (ବି) ସାବଧାନ, ସତର୍କ ।

ଶବରଦାର—ଯା. ବି. ତହିବଧାନ, ଦେଖାଗୁଣାକରିବା, ଜଗାରଖା, ଯତ୍ନ, ହୃସିଆର ।

ଶବରରଣିବା—ଗା. କି. ଅନ୍ୟ ଶ୍ଵାନର ବା ବ୍ୟକ୍ତର ସମ୍ବାଦ ଜାଣିବା, ଆବଶ୍ୟକ ହେବା ।

ଶବରଶବଦ—ଗା. ବି. ନାନାପ୍ରକାର ସମ୍ବାଦ, କୌଣସି ଶ୍ଵାନବିଷୟରେ ଉତ୍ସବ ନାନାଦି ଉତ୍ସବ, ଭଲ ଶବର ଓ ମନ୍ଦ ଶବର, ତହିବଧାନ, ଦୂତ ।

ଶବାଢ଼ିବା—ଗା. କି. ବି. ଅସୁର ବା ଅସମ ହଣ୍ଡି ଭବରେ (କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା), (ଗା. ବି.) ଅସୁରରୁପେ କରିଯାଇଥିବା, (ଅବ୍ୟ) ଆବାଜାବା (ଦେଖ) ।

ଶବାର—କୁଁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ବର୍ଷାକଳ, କାକର, କଣ୍ଟ, କଣ୍ଟ, ବିବେଖାକ ।

ଶବମ୍—ବି. (କ. ଧା) ଲୁହୁଡ଼ି, କାକର ।

ଶବର—ଶ. ବି. ଅସାତାଦ ଯୋଗୁ ଯାହାର ଗୋଡ଼ ଛେଟା ହୋଇଯାଏ, ଛେଟା ।

ଶବରି—ଯା. ବି. ନିଷ୍ଠୁର, ତୁର, ବିଦେଶୀ ଅସୁର, ଦୁଷ୍ଟ, ମନ୍ଦଚରିତର(ବି) ଦୁଷ୍ଟମେଳ ।

ଶବେ—ପୁ. କୁଁ. ବି. (ଶ + ବ. ଅ. ଅ) ଶବେ ।

ଶବୁର-ପୁ. କୁଁ. ବି. (ଶ + ବୁରୁ + କୁଁ ପ) ଶବୁର ।

ଶ୍ରୀନ୍ଦୁ — ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶ + ରୁମ + କ.) ଚିଲ୍ଲ, ଚିଲ୍ଲପଣୀ ।
 ଶମ୍ — ପ୍ରା. (ସମ୍) ବି. (ଫ-ସ୍ତ୍ରୀ) ସ୍ତ୍ରୀ, ଶମ୍, ଶୁଷ୍ଠା, ଶୁମ୍ ।
 ଶମକ — ବି. ଏକପ୍ରକାରଶାମ, ଆନନ୍ଦଯୁଦ୍ଧ ।
 ଶମଣ — ଗ୍ରା. ବି. ପରତସୁଲକ୍ଷ୍ମ ମାତ୍ରମି,
 ପାଞ୍ଜାବୀ ନାଳ, ଚହିଆନାତ, ବେଳ
 ସତ୍ତକରେ କରୁଣିବା କାଳ ।
 ଶମଣା — ଗ୍ରା. ବି. ଶମଣପୁରୀ, ଖାଲୁଆ ।
 ଶମଣି — ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆକାଶମଣି,
 ସୁମ୍ମୀୟ, ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ଶମନ୍ଦି — ପୁ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଆକାଶମଣି-
 ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଯାହା ଦର୍ଶକର ଠିକ୍ ମୁଣ୍ଡରପରେ
 ଥାଏ ।
 ଶମା — ଗ୍ରା. ବି. ଖାଲ, ଲମ୍ବୁଗାତ, ଶଣା,
 ପଛୁଣି ।
 ଶମାର — ଗ୍ରା. ବି. ଧାନ୍ୟାଦି ସଞ୍ଚୟ କରିବା
 ସ୍ଥାନ, ମୁଖ୍ୟର, ବୁଝିବାନ ଓ ଅସାଲ
 ଆଦି ରଣିବା ସ୍ଥାନ ।
 ଶମାରି — ଗ୍ରା. ବି. ଜମିଦାରଙ୍କ ଶମାରର
 ଭାର ଯେଉଁ ଶୁକର ଉପରେ ଥାଏ ।
 ଶମାରିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଉପରୁତ୍ତ ଘରରେ
 ତତ୍ତ୍ଵ କରିଯାଉ ନଥିବା (ରୁଣାଦି) ।
 ଶମିର — ଯା. ବି. ବାସ ପିଠିରେ ଦିଆରି
 ହୋଇ ଫୁଲିଥିବା (ପିଠା ବା ହୁଟି),
 ପଣସ ସମ୍ବର ଆଦିକୁ ସତାଳ ତାହା
 ସୁବାସ ନିମନ୍ତେ ମିଶାଯାଇଥିବା
 (ଗୁଡ଼ାଖୁଣ୍ଡ) ଚିରିସ ବା ସୀରିଜେ
 ପକାଯାଇଥିବା (ଫଳାଦି) ।
 ଶମୀଳନ — କ୍ଲୀ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ତନ୍ତ୍ର,
 ଅଳ୍ପନ୍ତିତ୍ର, ନିତ୍ରିତ୍ତିତ୍ର, କିନ୍ତୁନ୍ତିତ୍ର ।
 ଶମୁନ୍ତି — ପୁ. ବି. (କ.ଶ୍ରୀ) ଅଷ୍ଟମମୁନ୍ତିଧର,
 ଶବ, ଶମୁନୁପ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ପ୍ରହୃଷ୍ଟତାପି ।
 ଶମୁଳିକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁମୁଳା, ଏକପ୍ରକାର
 କଳ, ବୋରଣ୍ଟି ।
 ଶମୁଳୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କୁମୁଳିକା, ଏକପ୍ରକାର
 କଳ, ବୋରଣ୍ଟି ।
 ଶମୁ — ଗ୍ରା. ବି. (ପ୍ରମଣିତକ) ସ୍ତ୍ରୀ, ଶୁମ୍,
 ଶୁଷ୍ଠା, ଶୁମ୍ ।

ଶମୁଅଡୁଆ(ଆଡୁଆ) ଶୁହାମଣା — ଗ୍ରା. ବି.
 ଓଲଟାନିଷାପ, ଅବସୁର, ଅଶୁହାମଣା ।
 ଶମୁଆଡୁ (କ୍ଲୀ) ଶୁହିବା — ଗ୍ରା. କି.
 ଅବସୁର କରିବା ।
 ଶମୁଆଳୁ — ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-ସ୍ତ୍ରୀଲାଳୁ) ଶୁମ୍-
 ଆଳୁ, ଲମ୍ବାକୁଣିଦ୍ଵିଷ୍ଟ ଅଳ୍କବିଶେଷ ।
 ଶମୁଜୁନ୍ଦିବା — ଗ୍ରା. କି. ଗାତରେ ଶମୁ
 ପୋଢି ଶକ୍ତିକରିବାଲୁଗି ମାଟି ବା ବାଲ
 ଦେଇ ଶୁନ୍ଦାଳିବା, ସାନ୍ଧିବା ଶିହଣିବା,
 (ଲ.ଅର୍ଥ) କଠିନ ଶ୍ରମସାଧ କରିବିବା ।
 ଶମୁଜାଳ — ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-ସ୍ତ୍ରୀବଜାଳ)
 ବିଶବିଶେଷ ।
 ଶମୁଜୁ — ପ୍ରା. ବି. (ସିଂହାବଜା)
 କୃଷିଜାତ
 ଆଳ୍କବିଶେଷ ।
 ଶମୁର — ଯା. ଅବ୍ୟ. ସୁଶର୍ଷାଜୁଦ୍ୟ, ସାମ୍ପ୍ରେ,
 (ବିଂ) ଶର୍ଣ୍ଣକାନ୍ ।
 ଶମୁର — ପ୍ରା. ବି. ଶଇର ବ୍ୟବସାୟୀ
 କାରିବିଶେଷ, ମାତଜାତ ।
 ଶମୁରତ — ଯା. ବି. ଦାନ, ବିତରଣ ।
 ଶମୁରତ — ଯା. ବି. ଯାହା ବିତରଣ
 ହୋଇଥିବା, କର ।
 ଶମୁର — ଗ୍ରା. ବି. (ଅନ୍ତରଣଗଳ)
 ଅନ୍ତରଣାର ।
 ଶର — ପ୍ର. (ସମ୍) ବି. ରିଷ୍ଟତା, ଦିଷ୍ଟ, ଶର୍ଷ୍ଟ
 ଶରକୁଡୁ — ପ୍ରା. (ସମ୍) ବି. ଶରକରମ,
 କୋଠା ରମ । [ରମିବା ।
 ଶରବା — ପ୍ରା. (ସମ୍) କି. ରାଜୁ (ପରି)
 ଶରଲଙ୍ଘଟ — ପ୍ରା. (ସମ୍) ବି. ବିଶାରାଦି
 ପଞ୍ଚ ନ ଥିବା, ଶଳିଙ୍ଗ ।
 ଶରଲ — ପ୍ରା. (ସମ୍) ବି. ବୁଆରଜିଲଙ୍ଗୀ ।
 ଶରଗୀ — ପ୍ରା. (ସମ୍) ବି. ପମାର (ଛେନା) ।
 ଶର — ପୁ. ବି. (ଶ + ର) ରାଜ'ର, ରଖ,
 ବର, ବକ, ଅଶୁର, ଶର, କାକ,
 କୁଆ, ଦର୍ଶବା ଦେଖିବିଶେଷ, ରକ୍ଷସ-
 ବିଶେଷ, ସୁମ୍ମୀୟାନୁତ୍ରବିଶେଷ, ଶିବନୁ-
 ତରବିଶେଷ, ପର୍ମ, ଶଳ, ଦିଷ୍ଟତା,
 ଦୁର୍ବଲତା, ଲକେଶ୍ୱର ବିଶବର ବେମା-
 ଦେଖୁ ଭ୍ରତା, ତୁଣ, ଯାସ, ନଶୀନାମକ
 ଗନ୍ଧର୍ବ, ସୁଲଭୁଆ, ଘରତିଆରି

ହେବାପାଇଁ ମାଟିପଡ଼ିଥିବା ଡିହ, (ବିଂ)
 ପାଷଣଶର୍ଷ, ଟାଇସା, ତାତିଲ, ଦିଷ୍ଟ, ଅନି
 ଦିକ୍ଷାଟ, ଦାଢି ଆ, ଆମ୍ବିଲା, ଗ୍ରୁତ, କର୍କଣ୍ଠ,
 ଅନିଷ୍ଟକର, ଅସ୍ତିର, ମର୍ମଭେଦ, (ଗ୍ରା.
 ବି) ଅତିଥ୍ୟକ ପକ୍ଷ ବା ଭଜା ହୋଇ-
 ଥିବା ଦିଶ ବା ଭଜା, (ଗ୍ରା. କି. ବି. ବିଂ)
 ଶିପ୍ର, (ପ୍ରା. ସିଂହାବଜା) ପ୍ରୋତ, ସୁଅ,
 (ପ୍ରା. ସମ୍) ଶଢ଼, ନଦୀ ।
 ଶରକ — ପୁ. ବି. ଷେଷପର୍ଦୀ, ଷେତ-
 ପାପଢ଼ ।
 ଶରକଣା — ଗ୍ରା. ବି. ଜଞ୍ଚୁଣୀ, ଶତ୍ରୁକା-
 ମୁଠ, ହତ୍ତୁ ।
 ଶରକର — ବି. (ବ.ଶ୍ରୀ) ସୂର୍ଯ୍ୟ, (କ.ଧା)
 ଶାଶ୍ଵତିରଣ ।
 ଶରକରଜା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶରକର + ଜନ
 + ଅ + ଆ) ଯମୁନାନେବା ।
 ଶରକା — ଗ୍ରା. ବି. ଛଞ୍ଚୁଣୀ ପଢ଼ିବିରେ
 ଓଳାଇବା, (ବିଂ) କେନ୍ଦ୍ର ହୋଇଥିବା ।
 ଶରକାହିଁ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାହାଡ଼ା ଗର୍ଜ,
 ବିକ୍ରମ୍ୟ ।
 ଶରକବା — ଗ୍ରା. କି. ରାତ୍ରି କରିବା,
 ଓଳାଇବା ।
 ଶରକୁଟୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କାରିତ-
 ଗୁଡ଼, ଭଣ୍ଟାରିଦର, ଗର୍ଭଭୁଗୁଡ଼,
 ଗରଶାଳା ।
 ଶରକୋଣ — ପୁ. ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶର + କୁଣ୍ଡ
 + ଅ) ତରିର ପଣୀ । [ମାସ ।
 ଶରକୋମଳ — ପୁ. ବି. (କ.ଧା) କେମ୍ପୁ
 ଶରକୋଣ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କୋଧରେ ଜନର,
 ଷିମ୍, ତରିତର, ସତେଜ, (ବି) ଷିପ୍ରତା,
 ଷିପକାରିତା, (କୋଧଜନତ) ମନସିକ
 ଅସ୍ତିରତା ।
 ଶରକୋଣା — ଗ୍ରା. ବି. ସାମନ୍ଦ୍ର କାରି-
 ଗରେ ସେ ରାଜିଯାଏ, ଅସ୍ତିର, ଜଞ୍ଚଳ,
 ଚପଳସ୍ତ୍ରବ, ସେ କୌଣସି କଞ୍ଚା
 ମନରେ ରଖି ନ ପାରି ପ୍ରକାଶ କରେ ।
 ଶରକୋଣ — ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀ. ଶରକୋଣିଆର
 ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ, (ବି) ଲତାବିଶେଷ ।
 ଶରକରନକା(ଶ୍ରୀ) — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନାଗବଳା,
 ଗୋରମ୍ ରୂପଳ, ବନ ରୂପସୀ ।

ଶରଗତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶର + ଗତି + ଆ) (ବ.ଶ.) ନାମବଳା ।

ଶରଗୁଡ—କୁଁ. ବି. (ଗତି) ଗର୍ଦ୍ଧର ଗୁଡ, ଗର୍ଧଶାଳା, ତମ୍ଭ, ରାହଟି ।

ଶରଗେହ—କୁଁ. ବି. (ଗତି) ଗର୍ଧର ଘର, ଗର୍ଧଶାଳା, ରାହଟି ।

ଶରଗୋପ—ଯା. ବି. ଶଶି, ଶଶକ, ଶରିଆ, (ଶା.ବି.) ଠେକୁଆ ।

ଶରଗୀତ—ସୁ. ବି. ନାଗକେଶର, ନାଗେଶ୍ଵର । [ବାହୁଙ୍ଗା]

ଶରଦୀ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ମ) ବି. ତାଳଗରିର

ଶରତ—ଯା. ବି. ଧନବ୍ୟୁ, ବ୍ୟୁତଧନ ।

ଶରତକରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ବ୍ୟୁକରିବା (ଲକ୍ଷ୍ମଣାର୍ଥ) ବୃକ୍ଷ ପ୍ରିୟୋଗ କରିବା, ବ୍ୟବହାରରେ ଲଗାଇବା ।

ଶରତପକାଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଲୌଣ୍ୟ ଧନ ଦୂଷକ ବହିରେ ବ୍ୟୁପରେ ଲେଖିବା, ଧନ ବ୍ୟୁତ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି ଦୂଷାବରେ ଦେଖାଇବା ।

ଶରତପଢ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. କି. (ଏତେଧନ) ବାଧ୍ୟହୋଇଗୁରେବେବା, (ଏତେଧନ) ବ୍ୟୁତ ହେଲବୋଲି ଦୂଷାବରେ ଲେଖାଇବା ।

ଶରତପଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସହଚର) ବ୍ୟୁଦ୍ଧ, ବ୍ୟାପାର ଧନ, ସହିରେ ଶରତ ଲେଖାୟାଏ ।

ଶରତଲଗିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କର୍ମପାର୍କ ଏତେପରିମିତ ଧନ ଲେଡ଼ାହେବା, କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମେରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରମିତ ଧନ ବ୍ୟୁତ ହେବା, ଉପାୟୁସର ଧନବ୍ୟୁ କରିଯାଉଥିବା ।

ଶରରୁ—ଯା. ବି. ବ୍ୟୁ, ପକ୍ଷ ମକଦମାରେ

କରିଥିବା ବ୍ୟୁ, କୌଣସି ବସ୍ତୁ କା ପଦାର୍ଥାର୍ଥ ଲେଡ଼ା ବ୍ୟୁ ।

ଶରରୁନ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅପରିମିତ ବ୍ୟୁପୁରୁଷ (ବ୍ୟକ୍ତି), ବ୍ୟୁ ଲେଡ଼ାହେବା (କର୍ମ) ।

ଶରଚୀ—ଯା. ବି. ସୁ. ଓ ସ୍ତ୍ରୀ. ଯେ ଅଧୂକ ଶରତ କରେ, ଅମିତବ୍ୟୁ, ଶରପତି ।

ଶରକୁଦ—ସୁ. ବି. (ଶର + କୁଦ)

ଶାଶୋକ, ଶାହାତାଗତ, ଶରଷ୍ଟଗତ, କୁଦୁ ରୁକ୍ଷ, ସାଗୁଆନ, ନାଲିଆପାମାର୍ଗ, ଭୁଲପ-ନାମ ତୃଣ ।

ଶରକୁତ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ବିଷାକ୍ତ ସର୍ପ ।

ଶରକୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜୀବନତି ।

ଶରଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରଜଧାତୁ, ରଙ୍ଗ ।

ଶରତ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗାଲିଗୁ, ଲେମନିଟି

ମୋଟ ଆସନ, ରଥ ଗର୍ଦିକୁ ବାଧା-ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଚକର ଆଗରେ ରଖାଯିବା କାଠଣ୍ଡୁ ।

ଶରତୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାଗର ଶନ୍ତିଲା, ଶାଗ ଆଦିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦୀର୍ଘ ବସାଇ ସାମାନ୍ୟ ଭାଜିବା, ଯୋଡ଼ାଙ୍କ ଦେବ୍ବ ପରିଷାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ଲୁହାର ପାନିଆଁ, କାରୁକାର୍ମିବିଶିଷ୍ଟ ଗାଲିଗୁ, ଶରତ୍, ବାରତ, ବୁଣା ଜାତି ।

ଶରତାଶରତ୍—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶାଗାଦି) ସାମାନ୍ୟ ଜଳଦେଇ ନିର୍ଦ୍ଦୀର୍ଘ ବସାଇ ଭାଜିବା ।

ଶରତାପାଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାଜେ ଆସୁ, ପ୍ରକା ଠାରୁ ଶଳା ଆଦାୟ କରିବାର ପାରଣାପିକସ୍ତୁରୁପ ଜମଦାର ବା ତତ୍ତ୍ଵବ୍ୟଳ ଦାର ଆଦାୟ କରିବା ବାଜେ କର (ଯାହା ଆଜନ ଅନୁମୋଦିତ ନୁହେ) ।

ଶରତିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଧାନାଦି ଶର୍ମି ରଖିବାର ବଡ଼ ଅଧାର, ତୋଲ, କୋଡ଼ିମୁଁର ।

ଶରତିକା—ଶ୍ରୀ. କି. ନିର୍ଦ୍ଦୀର୍ଘ ବସାଇ ଲେହଟ ପାଇଛି କର ସିଂହବା ।

ଶରତିଶୁଶ୍ରା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଶ୍ରାଜମି ଶୁଶ୍ରିଥିବା ଅବସ୍ଥାରେଧାନାଥ ଶୁଶ୍ରାବାର ପ୍ରକିମ୍ବା ।

ଶରତିହେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ସିଂହହେବା, ଦହୁଗଞ୍ଜହେବା, କଷ୍ଟଭେବା କରିବା ।

ଶରଣା—ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାର ନାୟିକା ରଦାପର, ଶର୍ଷନାୟିକ, ନାବୁଆ ।

ଶରଣସ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଶାନ୍ତନାସିକା-ପ୍ରତ୍ଯେକି, ନାବୁଆ, ଯାହାର ନାକ ରଦାପର ଠିଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶରଣସି ।

ଶରତମ—ସ୍ତ୍ରୀ. (ଶର + ତମ) ସର୍ବା-ପେଣା ଶର, ଅତିଥିପ୍ରଶର, ଅତିତଥିଲ ।

ଶରତର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କର୍କଣ ବା ଅଶିଶୁ ଶାନ୍ତି, ଅପେକ୍ଷାକୃତ, ଦୂରଟି ମଧ୍ୟରେ ଶାନ୍ତି, ଚଞ୍ଚଳ ବା କର୍କଣ, (ଶା.କି.ବି.) ଅଶିଶୁତ୍ର, ଅତିତଥିଲ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶରତର ।

ଶରତାଲୀ—ଦନ୍ୟନ୍ଦିବିଶେଷ, ଏହା ସର୍ବ ଯତ୍ନ ।

ଶରତକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ.) ଅଳମୁଖା, ଲଜକୁଳୀ ଲଜା, ସୋଲ ।

ଶରତଣ—କୁଁ. ବି. (ବ.) ପଦ୍ମନାଭ, ପଦ୍ମ ।

ଶରତଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶର + ଦଳ + ଆ) ଷେମୀତଳା, ଦ୍ଵିମୁର, ଶିମିର ।

ଶରତଶନ—କୁଁ. ବି. (କ.ଧା) ପାର୍ଶ୍ଵଦକ୍ଷ, (ବି.ବ.ଶ.) ପାର୍ଶ୍ଵଦନ୍ତବିଶିଷ୍ଟ ।

ଶରଦି—ଯା. ବି. ଦୟା, କଣ୍ଠିବା, (ବି) କୀତ, କଣ୍ଠାଯାଇଥିବା ।

ଶରଦଦାର—ଯା. ବି. ଦେତା ।

ଶରଦୁଷଣ—ସୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଧୃଷ୍ଟୁର, ଦୂତୁର, ରବଣର ବୈମାଦେସୁ ଭୃତ୍ୟ ଦୂଷଣ (ଶର୍ଷସ୍ତୁରଳ), (ବି) ବହୁଦୋଷ-ସ୍ତୁର ।

ଶରଧାର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ଶ.) ପାର୍ଶ୍ଵଦାଳ, ଦାଳୁଆ ।

ଶରଧଂସ—ସୁ. ବି. (ଶର + ଧଂସ + କିଳନ) ଶୀରମ ।

ଶରନାଦ—ବି. (ଗତି) ଗର୍ଧର ଧ୍ୟନ, (କ.ଧା) କଳଣ ରବ ।

ଶରନାଦମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରେଣ୍ଟକାନାମକ ଗନ୍ଧତ୍ରବ୍ୟ, (ବି) ଶରନଦାର ସ୍ତ୍ରୀଜଳ ।

ଶରନମା—ସୁ. ବି. (ଶର + ନଦି + କିଳନ) ଯେ ରକ୍ତ ପର ରବ କରେ, ଶୁଦ୍ଧିକଟୁ ଶରକାର, କର୍କଣ ରବକାର ।

ଶରନାଳ—କୁଁ. ବି. (ବ.ଶ.) ପଦ୍ମ ।

ଶରନିଶ୍ଚାସ-ବି. (କ.ଧା) ଶରନିଶ୍ଚାସଦେଖ ।

ଶରପ—ସୁ. ବି. ରଷିବିଶେଷ, ଶରପ-ରଷିଙ୍କ ବହୁଗୋପତ୍ୟ ।

ଶରପତ୍ର—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ.) ସାଗୁଆନ ଗଛ, ଶୁଦ୍ଧତୁଳସୀରଙ୍ଗ, ଫୁଲସର, କୁଣ୍ଡ, ଜନସରଙ୍ଗ, ମହୁଆରଙ୍ଗ ।

ଶରପନକ—ସୁ. ବ. ତଳକରୁଷ ।

ଶରପତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ.) ଗୋଜିହ୍ରା ତୃଷ୍ଣ, କୋବି, କାକେ ଦୁମ୍ବରିକା, ଗର୍ବଗଛ ।

ଶରପରଜା—ଶ୍ରା. ବ. ଶରବସରଙ୍ଗ(ଦେଖ) ।

ଶରପଣ୍ଡିନ—ବ. (ଶର + ପଣ୍ଡି + ଇନ୍ଦ୍ର) ଗୋଜିହ୍ରା, ଦରଆଶାନ କୋବିଶାର ।

ଶରପଲିବ—ବ. (ବ.ଶ.) ଶାହାଡ଼ାଗର ।
ଶରପା—ଶ୍ରା. ବ. ନଦୀବାନୀରେ ପଞ୍ଚଥିବା ପଞ୍ଚିଲା ପ୍ରତିର ପଟ୍ଟମୁଣ୍ଡିତ୍ରି ଅଂଶ ।

ଶରପାନ୍ତ—କୁ. ବ. (କ.ଧା) ଲୌହପାନ୍ତ ।

ଶରପାଦାତ୍ରୀ—ସୁ. ବ. କପିତ୍ତବୁଷ, କଇଥ ଗଛ, କଇଥ ।

ଶରପଣ୍ଡ—ସୁ. ବ. ମହୁବକ, ନାରଦାନା, ମହୁଆ ।

ଶରପୁଣ୍ଡ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବର୍ଜି, ଦୁର୍ଲିଭ ।

ଶରପୁଣ୍ଡିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବନସରକୁ ଦୁର୍ଲିଭ ।

ଶରପୁଣ୍ଡି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ବନସରଗକ, ଦୁର୍ଲିଭ ।

ଶରପୋଡ଼ା—ଶ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ଶାଦ୍ୟ-
ଦ୍ରୁବ୍ୟ ବା ଫଳାଦି ଅନ୍ତରକୁରୁପେ
ପୋଡ଼ିଛୋଇ ଯାଇଥାଏ, କୋଣେହି
ଗୋଟାଏ ଶାଦ୍ୟଦ୍ରୁବ୍ୟ (ମାରୁଆଦି)ଶାଲ
ରଢ଼ିଥାଏରେ ପୋଡ଼ିବା ।

ଶରପିଯୁ—ସୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଲୋ, ପାରୁବତ, ପାର, ଶାଥମର୍ଦନ ପ୍ଲାନ, ଧାନଆଦି
ଫର୍ମଲ ଦଳବାର ପ୍ଲାନ ।

ଶରଭଜା—ଶ୍ରା. ବି. ଅନ୍ତରକୁରୁପେ
ଭଜା ହୋଇଥିବା (ଦ୍ରୁବ୍ୟ) ।

ଶରଭୁଜ—ଯା. ବ. କାରୁଲଦେଣୀୟ
ତରଭୁଜ ।

ଶରମଜ—ସୁ. ବ. ଅତ୍ୟାନ୍ତ ଶୋଧକ ।

ଶରମଞ୍ଜଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ.) ଅପାମାର୍ଗିଲ ।

ଶରମର—ଶ୍ରା. ବ. ଲହୁଣୀରୁ ପ୍ରସୁତ
ହେବାବେଳେ ଯେଉଁ ଦିଅରୁ ଜଳୀୟ
ଅଂଶ ସମ୍ମୁଖୀୟ ଶୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ,
ଶରମରିଦର ଦିଅରୁ ବିଶେଷ ।

ଶେରି ଦିଅ ପାଣି ମରିବା ପରେ ବେଶି
ବେଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରେ ବସିବା ପୋଗୁ ରିଷ୍ଟର୍
ପୋଡ଼ି ଯାଇଥାଏ ।

ଶରମାନ—ବ. (କ.ଧା) ରଖଣାଗାନ୍ତ ।

ଶରରଶ୍ଵି—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ.) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ।

ଶରମେମା—ସୁ. ବି. (ବ.ବି) କଠିନ
ରେମେମ୍ବି, (ବି) ନାଗବିଶେଷ ।

ଶରମଳ୍ଲା—ଶ୍ରା. ବ. କୃଣବିଶେଷ ।

ଶରବସର—ଶ୍ରା. ବ. ଦିଅନାଥାଦିକୁ ବଗା-
ଗଲ ବେଳେ ପ୍ରତିଶ ମୟଳ ଅନ୍ତରକୁ
ହୋଇ ଯାଇଥାଏ ବା କୁହୁଳ ଯାଇ-
ଯାଏ ।

ଶରବନିଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନାଗବଳା, ଗୋରକ୍ଷ,
ଶୁରିଲ, ଶୁରିଲିଆ ।

ଶରବନିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନାଗବଳା, ଗୋରକ୍ଷ
ଶୁରିଲ, ଶୁରିଲିଆ ।

ଶରବନ୍ଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ନାଗବଳା, ଗୋରକ୍ଷ
ଶୁରିଲ, ଶୁରିଲିଆ ।

ଶରବାର—ଶ୍ରେଷ୍ଠନାରମ୍ଭ ଓ ବିହାର-
ବାସୀ ଜାତିବିଶେଷ, (ଶ୍ରା. ବ.) ଶୁରୁବାର,
ଶନବାର, ମଙ୍ଗଳବାର ।

ଶରବାହୁନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ବି.ଶ.) (ଶ୍ରା. ବ.)
ଅନ୍ତବେଗପ୍ରବାହିତା ।

ଶରବାହୀ—ସୁ. ବି. (ଶର + ବହ +
କ, ଇନ୍) ପ୍ରତିଶ୍ରେଷ୍ଠବେଗରେ ବହମାନ,
(ସ୍ତ୍ରୀ.) ଶରବାହୀ ।

ଶରବୁଜ—ଶ୍ରା. ବ. ଶରଭୁଜ, ତରଭୁଜ ।

ଶରଶବ—ସୁ. ବି. (ବ. ଶ.) ବୁରର
ପକ୍ଷୀ, (ଶତର) ଗର୍ଭର ଶବ, (କ.ଧା)
କର୍କଣ୍ଠ ଶବ ।

ଶରଶକ—ସୁ. ବ. ଶର୍ଵାରୀ, ବ୍ରାହ୍ମଶକ ।

ଶରଶକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶର୍ଵାରୀ, ବ୍ରାହ୍ମଶକ ।

ଶରଶଶ—ଶ୍ରା. ବ. ଶରଶଶ ଗଛ (ବି
ବ. ବି) ଅନ୍ତର୍କୁ ଦାଉଆ । [ଶାଳା] ।

ଶରଶଳା—କୁ. ବ. ଶରଶଳା, ଶରଶଳା, ଶରଶଶ
ଶରଶଶୀ—ଶ୍ରା. ବ. ଦେବକାଳୀ ବ୍ୟାପାର ।

ଶରଶଶୀ—ଶ୍ରା. ବ. ଶରଶଶୀ ଶରଶଶୀ
ଶରଶଶୀକରଣ, ଶରଶଶୀ (ବ.ଶ.) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ।

ଶରଶାସ—ବ. (କ. ଧା) ଧର୍ମଶର୍ଵ
ହେବା, ଦାର୍ଶନିକ, ଅନ୍ତର୍ମାଣ ବୋହବା ।

ଶରଷି—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବ. (ସ-କର୍ଷଣ)
ବୋବର, ଖତ, ଘର୍ଷି, ଚଷ୍ଟ ମିଶ୍ରିତ
ଘର୍ଷି ।

ଶରସ—ଶ୍ରା. ବ. ଛେଳ ଆଦି ଜନ୍ମବୁ
ଅପକୁ ଉଦ୍‌ବେଳେ ଶାଖାବଂଶ ।

ଶରସଙ୍ଗ—ଶ୍ରା. ବ. ବାରିଶଳାଶୁଷ୍ଟ ଶୁଳୁ-
ବିଶେଷ ।

ଶରସଂଗ—ଶ୍ରା. (ରଞ୍ଜାମ) ଉମିର ।

ଶରସୁଧା—ଶ୍ରା. ବ. କଟକଜଳ—ସାଜିପୁର
ଅଞ୍ଚଳସ୍ଥ ବ୍ରାହ୍ମଣନାଥ ଶାଖାବିଶେଷ ।

ଶରସୁଆ—ଶ୍ରା. ବ. ଓଡ଼ିଶାର ପୁଷ୍ଟନ
ଗଢ଼ାତ ଓ ସ୍ତ୍ରୀହତ୍ତମ କିଲାର ଅଞ୍ଚଳ
ବିଶେଷ ।

ଶରସୁଧା—ଶ୍ରା. ବ. ଶରଶୋଧା (ଦେଖ) ।

ଶରସେନ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ.) ଶର-
ପଣ୍ଡ, ଲୌହପାନ୍ତ ।

ଶରସ୍ତଳ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶ.) ପ୍ରିୟାଳବୁଷ,
ପିଆଶାଳ ରକ୍ଷ ।

ଶରସ୍ତଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ.) ଶକୁଶ ବୁଷ,
ଶକୁଶ ରକ୍ଷ ।

ଶରସ୍ତଳୀ (ଶ୍ରୀ) —ସୁ. ବି. (ବ.ଶ.)
ଶାଥୀସା, ରତ୍ନବତ୍ରୀଆ, କରତା ।

ଶରସ୍ତଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପାତ୍ରପୁଣ୍ୟ, ଦେବ-
ଦାଳୀ ଲଜା, ପ୍ରଲାପ ପ୍ରତିକୁଳ, କଷ୍ଟି ଓ
ତରତ୍ତା ଜାତୀୟ ଏକ ପ୍ରକାର ଲଜା ।

ଶରସ୍ତଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ.) ବଶମଳୀକା,
ବଶମଳୀ, କାଂପନ୍ତି ।

ଶରସ୍ତଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ବ.ଶ.) ପ୍ରଶର
ମୁଅହେବା ନାଥ (ଓଡ଼ିଶାର ଶାଖାବିଶେଷ) ।

ଶରା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଦେବତାତ କର୍ତ୍ତାଜାଶୁଷ୍ଟ
ଏକ ପ୍ରକାର ଲଜା, (ଶ୍ରା. ବ.) ସୁରୀଙ୍କ
ଉତ୍ସାପ, ଶାରିବା କର୍ମ, ଅସ୍ତରେ କାଟିବା,
ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବ. ଶରଶଳ, ଶରଆ,
ତେଜୁଆ, (ପ୍ରାଦେ. ବସ୍ତ୍ରର ବି) ଦାସ ।

ଶରାଂଶୁ—ସୁ. ବ. (କ.ଧା) (ଶର + ଅଂଶୁ)
ସୁରୀଙ୍କରଣ, ଶାଖାର (ବ.ଶ.) ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ।

ଶରକାଟିବା—ଶ୍ରା. ବ. ଶରକ ତେଜେ
ଶରକାଟିବା କୋଣ ଦେବବା, ସୁରୀ କିରଣ
ପଢ଼ିବା ।

ଶ୍ରୀଖାରିବୀ—ଗ୍ରା. କି. (କୃତ୍ୟାନ୍ତ) ସୂର୍ଯ୍ୟ-ଉତ୍ତରପଦ୍ମବୀ ଉପରେ ହେବା ।

ଶ୍ରୀଖିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ସମଦା ଶ୍ରୀ ଖାରିଥିବା, ପଙ୍ଗା ।

ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀ+ଖୁ+ଅ) ଦେବତାତ ବୃକ୍ଷ, ଜଞ୍ଜି ପର ଏକ-ପକାର ଲତା ।

ଶ୍ରୀଖଳ—ୟା. ଯେ ଜମିର କର ଦେବାରୁ ହୁଏ, ଗ୍ରା.ଶ୍ରୀଖଳ ।

ଶ୍ରୀଖଟି—ଗ୍ରା.ବି. ଶ୍ରୀଖୁ କାଳୀନ, ଯେହି ସ୍ଥାନରେ ଅଧ୍ୟକାଂଶ ସମସ୍ତ ଶ୍ରୀ ପଡ଼େ, ଅନାବୃତ ।

ଶ୍ରୀଖଟିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀଖଟିନେ ଯେହି ପ୍ରସଲ ହୁଏ,ଶ୍ରୀଖଟି (ଦେଖ) ।

ଶ୍ରୀଖଣ୍ଠକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶିବଙ୍କର ଏକଜଣ ଅନୁଭବ ।

ଶ୍ରୀଖତ୍ତା—ଗ୍ରା. ବି. (ବିପଶ୍ରତାର୍ଥକ-ସହବର) ଦିନ ଓ ରାତି ।

ଶ୍ରୀଖଦନ—ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀଖୁ କାଳ ।

ଶ୍ରୀଖଦନାଥ—ଗ୍ରା. ବି. ଶ୍ରୀଖଦନେ ଯାହା ଘଟେ ବା ହୁଏ ।

ଶ୍ରୀଖଣୀ—ୟା. ବି. ଶ୍ରୀଖୁମୁଖୀ ଜାତିବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀଖାନ୍ତରକ—କ୍ଲୀ. ବି. ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟ-ମଣି ।

ଶ୍ରୀଖପ—ଗ୍ରା. ବି. ଦୁଷ୍ଟ, ମନ୍ଦ, ସତା, ନଷ୍ଟ, ଅସତ୍ତ୍ଵ, (ଦେହ) ପାତ୍ରତ,(ମନ) ବ୍ୟଥ, କଷ୍ଟପାପ, ମୟୀଦାରୁଷ୍ଟ, ଅପଦିଷ୍ଟ, ମୃତ, ହୃତ, ମନ୍ଦରିଷୟ ।

ଶ୍ରୀଖପଲଗିବା—ଗ୍ରା. କି. କୌଣସି ବିଷସ୍ତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ଵର୍ଗକର ଜଣା ନ ଯିବା, ଅସ୍ଵାଦ ଜଣାଯିବା, ଗ୍ରା. ବି. ସୁଖ ସ୍ଵାକ୍ଷର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଭୂତର ଅଭାବ ।

ଶ୍ରୀଖୁରୀବା—ଗ୍ରା.କି. ଦେହରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଉତ୍ତରପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ।

ଶ୍ରୀଖେଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଦିବସର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ରୌତୁ ସମସ୍ତ, ଦିପତର ବେଳା ।

ଶ୍ରୀଖମଟାଲିବା—ଗ୍ରା. କି. କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଶ୍ରୀଖେଳ ବା ଦ୍ଵିପ୍ରତିର ଗତ କରିବା ।

ଶ୍ରୀଖଳିକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀଖଳୀ, ନାପିତ, କୁର୍ଯ୍ୟାର, ଲୋହତୀର, ଉପାଧାନ, ଶ୍ରୀଖଳାୟକ, ଭଣ୍ଟାର, ଲୁହାର ଶର ।

ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମୟୁରଶିଖା, ମୟୁର-କୁଳାଗଛ, ବନଜୁଆଣି, ଅଜମୋଦା, ସୁନ୍ଦରୁଷବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀଖୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶ୍ରୀଖୁ) ରଧରକ୍ତ ।

ଶ୍ରୀଖ୍ରା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ଅଜମୋଦା,ବନଜୁଆଣି ।

ଶ୍ରୀଖି—ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଖି) ଏକ ଜାଗପୁ ଲମ୍ବୁକୁଣ୍ଡ, (ଗ୍ରା.ସମ୍ମ.)ଧାନବଢାର ଗଦା ଯା. ବି) ହେମନ୍ତିକ (ଶସ୍ତ୍ର) ।

ଶ୍ରୀଖା—ଗ୍ରା. ବି. ଶଶକ, ଠେକୁଆ ।

ଶ୍ରୀଖକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶର+କ + ଆ)

ଶ୍ରୀଖିକୁତି କଷ୍ଟୁଷବିଶେଷ, ଧୂଳିପରି ଦାନାବିଶିଷ୍ଟ କଷ୍ଟୁଷା, ଗ୍ରା.ବି.(ଶୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟା) ଶ୍ରୀଖକା ।

ଶ୍ରୀଖକା—ୟା. ବି. ପାନଧାର, ଚିଠିରଥଳ ଲିପାପା, ପୋଲିହା, ଚିଠିପଦ ।

ଶ୍ରୀଖି—ୟା. ବି. କ୍ଷୟ, କିଣିବା ।

ଶ୍ରୀଖିବନ୍ଦି—ଗ୍ରା. ବି. କିଣାବିକା ।

ଶ୍ରୀଖଦା—ୟା.ବି. ଯାହା କିଣା ହୋଇ ଅଛି, କୀତ, ଗ୍ରା. ବି. କିଣାକିନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀଖାନମାବନ୍ଦ—ଗ୍ରା. ବି. ଓଡ଼ିଶାର ଭୁଷତ୍ର (ହୃତ୍ତାତ୍ର ହେବାର ଲମ୍ବୁକ ଜମିରୂପରେ ଧାରୀଙ୍କ କରିବା କର) ।

ଶ୍ରୀଖାର—ୟା. ବି. ଯେ କଣେ, ଯେ କ୍ଷୟ କରେ ।

ଶ୍ରୀଖନ୍ମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀଖୁ+ଧମ୍+ଅ) ରଧଦୂଧପାନକରୁଥିବା,(ସ୍ତ୍ରୀ)ଶ୍ରୀଖନ୍ମା ।

ଶ୍ରୀଖନ୍ମ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ଶ୍ରୀଖନ୍ମମ(ଦେଖ)(ସ୍ତ୍ରୀ) ଶ୍ରୀଖନ୍ମୟ ।

ଶ୍ରୀଖପ—ୟା. ବି. ହେମନ୍ତିକ ପ୍ରସଲ ।

ଶ୍ରୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଜମ୍ବୁଭେଦ, ଝଞ୍ଜାଆଣ୍ଜ, ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶର+ର)ମାର ଗଧ ।

ଶ୍ରୀଖଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ରୃଷିବିଶେଷ, ଶିବ, ମହାଦେବ ।

ଶ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶର୍ପାର, କାହାର ଦୂରୁଶ, କାହାର ଦୂରୁଶ, ଅକରୁଶ, ଅରଶ ଗଛ ।

ଶ୍ରୀଖଣ୍ମୁଷିଷ୍ଠ, ଧଳା, କିଷୋଧ, ଦୂରୁ, ଅକ୍ଷଣ ।

ଶ୍ରୀଆ—ଗ୍ରା.ବି. ଚଞ୍ଚଳିଆ, ଚଞ୍ଚଳିଗତି-ବିଶିଷ୍ଟ, ସେ ଅଳ୍ପମୁଖ ନୁହେ, ଅତିବତ୍ର ଭବରେ ଭଜାହୋଇଥିବା (ମୁନ, ଚଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦି) ।

ଶେରେ—ଗ୍ରା. କି. ବି. କିପ୍ରଗତରେ, ଶୀଘ୍ର ।

ଶେରେଷ୍ଟି—ବି. ଅଶେକଳ ରାଜତ୍ର ସମ୍ମୁହ ଭାବରେ ଭାବରେ ପରିମୋହିରସୀମାରେ ଚଳୁଥିବା ଲାପିବିଶେଷ ।

ଶେରେଦ—ସ୍ତ୍ରୀ. କ୍ଲୀ.ବି. ଭୌତିକବିଦ୍ୟା, ଏକପ୍ରକାର ଉତ୍ତରାଳ ।

ଶେରଳା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ଭଲୁ ଶୀ ।

ଶେର—ୟା. ବି. ଧନବ୍ୟାୟ, ବ୍ୟସ୍ତିତଧନ ।

ଶେର—ୟା. ବି. ଶର୍ଵେ (ଦେଖ) ।

ଶେରାନ୍ତ—ଗ୍ରା. ବି. ଶର୍ଵୁନ୍ତ(ଦେଖ) ।

ଶେରୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଶେରଗୀ (ଦେଖ) ।

ଶେରଳ—ଧାରୁ. କୁଣ୍ଡେଲ ହେବା, ସମା କରିବା, ଧୁଳାକରିବା,କଷ୍ଟଦେବା,କଷ୍ଟ-କଷ୍ଟ ଶର କରିବା ।

ଶେରଳ—କ୍ଲୀ.ବି.ଶେରଳ+ଶେରଳା ।

ଶେରର—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(ଶେରଳ+ଶ+ଆ). ସାଜିଷ୍ଠାର, ସାଜିମାଟି ।

ଶେରିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶେରଳ+ଅକ+ଆ) ଉପଦଂଶରୋଗ, କଣ୍ଟୁ, କାହା, ରୂପିବା ।

ଶେରଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶେରଳ+ଶର)ଶେରଳାଜେ ଦୂରୁଶ, କଟିବିଶେଷ, ଅସେଇ ।

ଶେରଳ—କ୍ଲୀ.ବି. (ଶେରଳ+ରର)ରୋପି, ରପା ।

ଶେର—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. (ଶେରଳ+ର)କଣ୍ଟୁ କାଟ, ବଣିକ, କାହା, ଅସେଇ ।

ଶେରଗୁ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.ଶେରଗୁଆ, ଚନ୍ଦମର୍ଦ୍ଦବୁକ୍ଷ, ଧୂପୁର ବୃକ୍ଷ, ଦୂରୁଶ, ଅକରୁଶ, ଅରଶ ଗଛ ।

ଶେରର—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି.(ଶେରଳ+ଶିର+କ,ରର) ଶେରର ବୃକ୍ଷ, ଶେରରାଶ, ଶେରରୀ,

ବୌପ୍ଯ, ହରିତାଳ, ଶଳ, ବିଶ, ସଥ୍-
ବାଲୁଆପୋକ ।

ଶର୍କୁରକ—ୟୁ. ବ. (ଶର୍କୁର + କ) କୃଷ୍ଣିକ,
ବିଶ, ଶଳ ରୀଥା ।

ଶର୍କୁରବେଧ—ୟୁ. ବ. ଯୋଗବିଶେଷ,
ଏହାର ଅପର ନାମ ଏକାଗଳ, ଏହି
ଯୋଗେ ବିବାହ ନିଷିଦ୍ଧ ।

ଶର୍କୁରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶର୍କୁର + ରା +
କ + ଆ) ମିଶ୍ରାନ୍ତବିଶେଷ, ମିଠୋଳ,
ମିଠୋଳକା ।

ଶର୍କୁରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶର୍କୁର + ରୀ) ବନ
ଶର୍କୁର ବୃକ୍ଷ, ବଣଶରୀର, ଶର୍କୁରୀ ।

ଶର୍ପର—ବ. (କୃଷ୍ଣ + କ. ଅର) ତସର,
ଶୈର, ଧୂର୍ତ୍ତି, ଭିକ୍ଷାଶ୍ରୀ, ଠକ, ଶରପ,
କପାଳ, ଛତା, କଜଳ, ଶପରନାମକ
ଉପଧାର୍ତ୍ତ, ଦସ୍ତା, ଏକପ୍ରକାର ତୁରିଆ ।

ଶର୍ପରକ—ୟୁ. ବ. ଲୌହପାତ୍ର, ଲୁହାର
କଡ଼େଇ ।

ଶର୍ପରକା, ଶର୍ପରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶର୍ପର + କ
+ ଆ + ରୀ) ଆନିର ଅଞ୍ଜନବିଶେଷ,
କଜଳ ।

ଶର୍ପରତ୍ତ—ୟୁ. ବ. (କ. ଧ.) ଏକପ୍ରକାର
ତୁରିଆ, କୃତିମ ରସାୟନ ।

ଶର୍ପରତ୍ତାତ୍ମକ—କ୍ଳୀ. ବ. ଶପରତ୍ତାତ୍ମକ
(ଦେଖ) ।

ଶର୍ପରାଳ—ୟୁ. ବ. ଅଶ୍ଵତ୍ତବିଶେଷ, ଜର ।

ଶର୍ପାଣି—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ.) ର. ଅନାୟୀବିଜ୍ଞାଳ
ମାନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଶ୍ରଦ୍ଧିତିରେ ନବମ
ଓ ଦଶମନର ଅନୁଷ୍ଠାନବିଶେଷ ।

ଶର୍ମ—କ୍ଳୀ. ବ. ପରମର ଶୁଦ୍ଧି, ଘୋରୁଷ,
ରେଣମୀବସ୍ତ୍ର ।

ଶର୍ମ—ୟୁ. ବ. (ଶର୍ଷ + କ, ଅ) କୁବେ-
ରଙ୍ଗ ନିଧରିଶେଷ, ସେବତାପୁଲ,
କଜକ ବୃକ୍ଷ, ହୁତି ଆଗାତ, (ବିଂ) ବାମନ,
ବାଙ୍ଗର, ଅଧ୍ୟ, ଅଧ୍ୟଗଣ, ବିନିଷ୍ଠ, ଏକଶର୍ମ
ମଣ୍ୟକ ସହସ୍ରକେଟି, ବିକଳାଙ୍ଗ, ଅଗଣିତ ।

ଶର୍ମକ—ୟୁ. ବ. (ଶର୍ମ + କ) ବାମନ,
ଦୁଷ୍ଟ, ବାଗର, ବୁଢା, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶର୍ମକା ।

ଶର୍ମକରିବା—ଗ୍ର. କି. (ଶର୍ମ) କୁଣ୍ଡ

କରିବା, ଅପମାନ ଦେବା, କମାଇଦେବା
ହୃସ କରିବା ।

ଶର୍ମକାୟ—ୟୁ. ବ. (ବ. ଶର୍ମ) ମୁଦ୍ରା-
ବୟସବିଶ୍ଵ, ବାମନ, ବାଗର ।

ଶର୍ମଖକ—ଗ୍ରା. ବିଂ. ଅହାର୍ୟ, ଅଗଣିତ ।

ଶର୍ମଟ—ୟୁ. ବ. (ଶର୍ମ + ଅଟ + ଅ) ମୁଦ୍ରା-
ନଗର ରୂପିଣିତ ଗ୍ରାମ ମହିଳା ଗ୍ରାମୀୟର
ଗ୍ରାମରେ ହାଟ ବସେ, ପାଟଣ, ପବତ-
ଗ୍ରାନ୍ତବର୍ତ୍ତୀ ଗ୍ରାମ ଓ ନଦୀ, ଗିର, ଗ୍ରାନ୍ତବର୍ତ୍ତୀ
ଏକ ପାଶରେ ଗ୍ରାମ ଓ ଏକ ପାଶରେ
ମୁଦ୍ରିତ ନଗରର ମିଶ୍ରଣକୁ ଶର୍ମଟ କୁହା-
ଯାଏ ।

ଶର୍ମପତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ତ୍ରୋଣେଶ୍ଵରୀ, ଗଇଶ
ଶର୍ମପତ୍ରକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ତ୍ରୋଣେଶ୍ଵରୀ, ଗଇଶ
ଚତ ।

ଶର୍ମଶାଖ—ୟୁ. ବ. (ବ. ଶର୍ମ) ମୁଦ୍ରାଶାଖ-
ବୃକ୍ଷ, ମୁଦ୍ରାହୃତପଦବିଶ୍ଵିଷ ଜନ, ବାମନ
(ବିଂ) ମୁଦ୍ରାଶାଖାବିଶ୍ଵିଷ, ମୁଦ୍ରାବାହୁ-
ବିଶ୍ଵିଷ । [ଦେଖ]

ଶର୍ମତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶର୍ମିତ + ଆ)
ଅମାବାସ୍ୟବିଶେଷ, ପରଦିନ ଅଳ୍ପ-
ଧୂବା ଦିଥ । [ତରବା ବୃକ୍ଷ] ।

ଶର୍ମୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶର୍ମ + ଭର + ଆ)

ଶର୍ମୀଜ—ୟା. ବ. ଶର୍ମୀଜ, ଲତାଫଳ
ବିଶେଷ, ତରବ୍ରଜ ଜାମାୟ ।

ଶର୍ମାନ୍—ଗ୍ରା. (ଅବଣ) ବୃକ୍ଷର ମଞ୍ଜି
ଶୁଣିଗଲେ ଉପରର ବକଳ ହୃଗୁଳା
ହୋଇ ଶୈପଢ଼ିବାର ଶବ ।

ଶର୍ମ—ୟୁ. କ୍ଳୀ. ବ. (ଶର୍ମ + ଅଧ୍ୟ. କ)

ଧାନ୍ୟାଦିର ମର୍ଦନମ୍ବାନ, ଶଳା, ଚକି,
ଜୀଷ୍ଵଧାଦ ମର୍ଦନ କରିବା ପାତ୍ର, ଶଳ,
ହୁତ, ଦୁର୍ଜନବ୍ୟକ୍ତି (ଶର୍ମ + ମୀ. ଅ)

ତେଜିର ସିଠା ବା କାଣ୍ଡି, କଳମଳ,
ଜଞ୍ଜାଳ, ଅଳିଆ, (ଶ + ଲା + କ, ଅ)

ସୁର୍ମୀ, ଧାରୁରା, ତମାଳଗର, ଦହିକଡ଼,
ଧୂଳିଗଢା, ଭୁ, ସ୍ଥାନ, ତଳକଳ୍ପ,
ବଣିଆମାନଙ୍କର ଗ୍ରାମ ବା ଠୟା, (ବିଂ)

ମର, ଦୁଷ୍ଟ, ଅଧମ, ଦୁଇନ, ହିଂସ୍ର,
କୁଟିଲ, ଶଠ (ଗା.ଚି) କଳହ ।

ଶଳକ—ୟୁ. ବ. (ଶଳ + ଅକ) କୁମ୍ବ,
ଶୁରୁଳ । [କୋଳାଥ ।

ଶଳକୁଳ—ୟୁ. ବ. (ଶଳକୁ + ଲା + ଅ)

ଶଳକଳ—ଗ୍ରା. (ଅବଣ) ଜଳଆଦ ଦେଖି
ପରିମାଣରେ ବହିବାର ଶବ, କଳକଳ
ଧୂନ, ପର୍ମାପ୍ର, ବହୁପରିମିତ, ହୃଗୁଳା ।
ଶଳକଳ—ଗ୍ରା. (ଅବଣ) ଉଚତାସଧ୍ୱନି,
ଅଶ୍ଵିତ୍ୟଥପନ ଜଳବାର ଶବ, କଳକଳ ।

ଶଳକଳିଆ—ଗ୍ରା. ପୁ. ବ. ଡବଡ଼ବା,
ସେ କୌଣସି ବୁପ୍ରକଥା ସୁକା ସ୍ତରାଳ
ରଖିପାରେ ନାହିଁ, ପରିଷାରରୁପେ
ହୋଇଥିବା (ହାଡ଼ା), ଯଥେଷ୍ଟ, ପର୍ମାପ୍ର ।
ଶଳକ—ଗ୍ରା. କାତିବିଶେଷ ।

ଶଳତ—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବ. ଗୋଲମାଳ,
କଳହ, ଦୁଦ୍ର, ଅନର୍ଥ ।

ଶଳତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶଳ + ତା, ତ) ଆକାଶ-
ଲତା, ମଧ୍ୟାତୁତ ପଦାର୍ଥ, କପଟତା,
ଦୁର୍ବଳତା, ଶା.ବ.ମୁଣ୍ଡି, ବଢ଼ିଲପାଦ ।
ଶଳତ—ୟୁ. ବ. କରନ୍ଦିଲପୁରେଗ, ଟାଙ୍ଗର
ରେଗ, (ବିଂ.) ଟାଙ୍ଗମନୁଣ୍ଡିଆ, (ସ୍ତ୍ରୀ)

ଶଳତା । [ପରବତ ।

ଶଳତକା—ବ. (ଶଳତ + କ + ଆ)

ଶଳଧାନ—ୟୁ. ବ. (ଶଳ + ଧା + ଅଧ୍ୟ,
ଅନ) ଶମାର, ଶଳା ।

ଶଳଧାନ୍—କ୍ଳୀ. ବ. (ଶଳ + ଧାନ୍)

ଶଳା ।

ଶଳପୁ—ଶି. ବିଂ. (ଶଳ + ପୁ + କ, କି, ପ୍ର)
ମାର୍ଜନକାଶ, ମେହେନ୍ତର, ପରସ୍ପ,
ବାହୁବା, ହାଡ଼ ।

ଶଳପୁଆ—ଗ୍ରା. ବ. ଶଳରେ ମର୍ଦନପାଇଁ
ବ୍ୟବ୍ହୂଳ ପସ୍ତର ଦଣ୍ଡା ।

ଶଳପୁ—ବିଂ. (ଶଳ + ପୁ + କ, କି, ପ୍ର)
ଶଳପୁ (ଦେଖ) ।

ଶଳପ୍ରକୃତକ—ୟୁ. ବିଂ. (ଶଳ + ପ୍ରକୃତି
+ କ) ବ. ଶଳପ୍ରକୃତି; ଦୁଷ୍ଟପ୍ରକୃତି, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶଳପ୍ରକୃତକା ।

ଶଳରେଷ—ୟୁ.ସ୍ଥି.ବ. ମୁଖବିଶେଷ ।
ଶଳୁରିକା—ସ୍ଥି. ବି. (ଶଳର + ରି
+ କ + ଆ) ଶାପାରଣାସଭୁମି, ଅଶତା,
ପରେଷପଞ୍ଚିଆ ।
ଶଳେକପୋତ—ୟୁ.ବି. ନ୍ୟାୟବିଶେଷ ।
ଶଳେକପୋତବା—ସ୍ଥି.ବି.ନ୍ୟାୟବିଶେଷ ।
ଶଳେଖାମ—ସ୍ଥି. ବି. (ଶଳେ + ଖା +
କ,ଅନ + ର).ମେଘ, ମେତି, ଧାନ୍ୟାଦି
ମଳା ସମୟେ ଯେଉଁ କାଠରେ ବଳଦ
ଇତ୍ୟାଦି ରହ ବୁଲନ୍ତି ।
ଶଳେବାଳୀ—ସ୍ଥି. ବି. (ଶଳେ + ବଳ
+ ଅଧ୍ୟ.ଅ+ର) ମେଘ, ମେତି,
ବେଙ୍ଗଳାର ମଧ୍ୟରେ କାଷ୍ଟ ।
ଶଳେଶ—ୟୁ.ବି. (ଶଳେ + ଶି + କ,ଅ)
ଶାଲିଶ ମୟ୍ୟ, ଲେଙ୍ଗା ମାଛ ।
ଶଳେଶୟ—ୟୁ.ବି. (ଶଳେ + ଶି + କ,ଅ)
ଶଳିଶ ମୟ୍ୟ ।
ଶଳୋତ୍ତ—ବି. (ତତ୍ତତ)କଟୁଛି,ଦୂରାକ୍ୟ,
(କ.ଧା) କୁଟିଲ ବାକ୍ୟ, ହିଂସାପୁଣ୍ଡ
ବଚନ ।
ଶଳ—(ଶଳ + ଯ)ଶଳର ଉପକାରକ ।
ଶଳା—ସ୍ଥି.ବି.(ଶଳ + ଯ. + ଆ) ଶଳା-
ସମୁଦ୍ର, ଶମାରସୁଦ୍ର ।
ଶଳ—ୟୁ. ବି. (ଶଳ + ଲ + ମୀ,ଅ)
ବହୁଦିଶେଷ, ଚର୍ତ୍ତ, ଚର୍ମ, ରୁତକ ପାରୀ,
ଚର୍ମନିମିତପାତ୍ର, ମଣକ, ତୀଷଖ ମର୍ଦନ-
ପାତ୍ର, ନାଳ, ଶାଲ ।
ଶଳକାର—ବି. (ଶଳ + କୁ + କ.ଅ)
ଯେ ପହଣି ଶୋଳେ ।
ଶଳିନ—ବି. ଶଳିବା କର୍ମ, ଶଳରେ
ପେଷବା ।
ଶଳାତକ—ୟୁ.ବି. ବିଦ୍ୟୁତାର ରାଜିକ
ପ୍ରଧାନ ମତ୍ତ ।
ଶଳାସାର—ୟୁ.କ୍ଲି. ବି. ଜ୍ୟୋତିଷୋତ୍ତ
ଯେବିବିଶେଷ ।
ଶଳିକା—ସ୍ଥି. ବି. (ଶଳ + କ + ଆ)
ପିଠା ଅଦି ଭାବାର ପାତ୍ର, ତାତିଆ,
କରତୁରି, କରେଇ ।

ଶଳିକୋଟ—ଗ୍ରା. ବି. ଶଙ୍କାମ ଜିଲ୍ଲା
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଞ୍ଚଳବିଶେଷ ।
ଶଳିଟ—ୟୁ. ବି. ଶାଙ୍କରମୁଣ୍ଡିଆ ।
ଶଳିତ—ୟୁ.ବି.ଶାଙ୍କରମୁଣ୍ଡିଆ, (ସ୍ଥି)
ଶଳିତ ।
ଶଳିଶ—ୟୁ.ବି. ଶଳିଶ ମୟ୍ୟ ।
ଶଳୀ—ସ୍ଥି. ବି. (ଶଳ + ର) ହସ୍ତ ଓ
ପାଦର ଅବମର୍ଦ୍ଦିକାର ଧାନ, ବାଲୁଙ୍ଗା,
ଚଣା, ବୁଟ, ସୋଲ, ମୁଣ୍ଡ ଚନ୍ଦାହେବା
ରୋଗ, ଶଳ ।
ଶଳାଟ—ୟୁ.ବି. କନ୍ଦୁଲୁ ପ୍ରକ ରୋଗୀ,
ଶାଙ୍କର, ଯାହା ମୁଣ୍ଡରେ ବାଳ ନ ଥାଏ ।
ଶଳକୁ—ସ୍ଥି.ବି. (ତତ୍ତତ) ଆକାଶ ଲିତା
ଅମରବଳୀ ।
ଶଳ—ପା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. (ସ-କର୍କଣ)
କର୍କଣ ।
ଶଳିତ—ଯା.ବି. ସର୍ବବ, ପ୍ରକୃତ, ଅଭ୍ୟାସ,
ଶୋଇ, ଦୁଷ୍ପଣା, ଜୀନକୃତ ଶ୍ରୁତି ।
ଶଳ—ୟୁ. ବି. ଜନପତିବିଶେଷ, କାହା,
କୃତିଆ ।
ଶଳାଶ—ୟୁ.ବି.(ଶ + ଶାର + ଜନ)
ଶମୁରିମାନ ।
ଶଳ—ସ୍ଥି. ବି. ମୁରନାମକ ଶଳତ୍ରବ୍ୟ,
ଦକ୍ଷତନ୍ୟ, କଣ୍ପପଢ଼ୀ ।
ଶଳାର—ୟୁ.ବି. ଦେଶବିଶେଷ, ତନ୍ଦେଶ-
ବାସୀ, ତନ୍ଦେଶୀସ୍ତ ଶଳା ।
ଶଳେଷ—ୟୁ.ସ୍ଥି.ବି. ଶଳିଶ ମୟ୍ୟ ।
ଶଳାସ—ୟୁ.ବି. (ତତ୍ତତ) ବାୟୁ, ପବନ ।
ଶଶ—(ଧାର) ହିଂସା କରିବା ।
ଶଶ—ବି. ଶଶ (ଦେଖ), ଯା. (ପା.ସମ୍ବନ୍ଧ)
ବେଶାରେ ।
ଶଶାଶ—ଶା. ବି. ଶଶିପତିକା, ସ୍ତଳନ,
ଶଶବା, (ବି) ଶମୁଖବା ।
ଶଶ—ବି. (ଶଶ + ଶ ନ) କୋଧ, ବଳା-
କାର, ଅଭ୍ୟାସୁର ।

ଶଶ—ୟୁ.ବି. (ଶଶ + ଶ,ପ) କୋଧ,
ବଳାକାର, ଅଭ୍ୟାସୁର ।
ଶଶ—ୟୁ. ବି. (ଶ + ସୋ + କ.ଅ)
ରୋଗବିଶେଷ, ଶଶୁ, କୁଣ୍ଡିଆ, ବିତାର୍କିକା,
ବିଜୟ, ବେଶାମୁଳ, ଦେଶବିଶେଷ,
ବ୍ରାତ୍ୟ କ୍ଷମିସ୍ତକାତ୍ତବିଶେଷ ।
ଶଶକନ୍ଦ—ୟୁ.ବି. ଶଶାଶ ବୃକ୍ଷ, ବାରଷା
କନ୍ଦା ।
ଶଶଖ୍ୟ—ଯା. ଉତୀର, ବେଣୋଚେର,
ପ୍ରା. ପୋତ୍ରଦ ନା ।
ଶଶଶୟ—ଗ୍ରା. (ଅବ୍ୟ) ଶଶିଲ ପଦ ।
ଶଶରେ ପାଦଶେପ କରିବାର ଶର ।
ଶଶଶରୀଆ—ଗ୍ରା.ବି. (ସ-କର୍କଣ) କର୍କଣ,
ଅଚିକଣ, ଲୁଣ୍ଡୁର (ଦେହ), ଶଶ ଶଶ
ଶର କହୁଥୁବା, ଯା.ବି. ବେଶାରେ ।
ଶଶତ୍ରା—ଗ୍ରା.ବି. (ସ+କର୍କର) କାରୁଆ
ଯୋଗୁଁ ଲଟପଟିଆ, ଚକଟା, ଯହୁରେ
ଗୋଟିଏରେ, ପିଛୁଲ, ଯା.ବି.ଚିଠାକର-
ଯାଇଥୁବା,(ବି)ପ୍ରଥମ ଲେଖା ବା ଚଠା,
(ଯାହା ପରେ ସଶୋଧୁତହୁଏ), ଶାମର
ଶେଷମାନଙ୍କେ ନମ୍ବର ଓ ଶେଷ-
ପଳର ଭାଲିକା ବା ଶୁଳ ବିବରଣୀ,
ଉର୍ଦ୍ଦିରା, ପାଣ୍ଡୁଲିପି ।
ଶଶତ୍ରାଶତ୍ରାନ—ଗ୍ରା. ବି. ସେଳି-
ମେଣ୍ଟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଯିବା ଅସମ୍ଭୁତ
ଭୁଷତ୍ର ନିର୍ମୀଯକ ଭାଲିକ, ଏବଂ
ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଓ ସଶୋଧୁତ କଲିଲ ।
ଶଶତ୍ରବା—ଗ୍ରା. ଫି. (ସ-ସୁଲନ) ଗୋଡ଼
ଶସ୍ତ୍ରଯିବା ।
ଶଶତ୍ରଳ—ୟୁ.ବି. (କ.ଧା)ପୋତ୍ରଦାନା,
ଅଫିମରଳ ।
ଶଶପେନଶୀର—କ୍ଲୀ. ବି. ଅହିଫେନ,
ଅପିମ, ଆୟୁ ।
ଶଶମ—ଯା.ବି. ଅଧ୍ୟକାଶ, ସ୍ଥାମୀ, ପତି ।
ଶଶରପଟ—ପା. (ସମ୍ବନ୍ଧ)ବି. ମନ, ଦୂଷ୍ଟ ।
ଶଶମୁବା—ସ୍ଥି. ବି. ସ୍ତୁଷ୍ଟ ଜଟାମାନ୍ସୀ,
ଆକାଶମାନ୍ସୀ ବୃକ୍ଷ ।
ଶଶପ—ୟୁ.ବି. (ବ.ଗ୍ରା) ଶୁଳ ।

ଶସ୍ତ୍ରବଳ—ୟୁ. ବି. ଲକ୍ଷ୍ମୀ, କେନ୍ଦ୍ର ।
ଶସା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. କଣ୍ଠ୍ୟପତ୍ନୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ. ବି)

ଶ୍ରୀ, ଲେ, ଶଶରରେ ଥିବା କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ
ଦାଗ, ତଳକୁ ଶ୍ରୀବା ବା ପଡ଼ିବା
କିମ୍ବା ।

ଶସାସଜ—ୟୁ. ବି. ରାଜସ ।

ଶସିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. (ଏ. ସ୍କଲନ) ଶ୍ରୀନିତ
ହେବା, ଶ୍ରାନ୍ତକୃଷ୍ଣ ହେବା, ପଡ଼ିବା,
ଉପରୁ ତଳକୁ ଓଡ଼ାଇବା, ପଳାଇଯିବା,
ଶ୍ରାନ୍ତରକୁ ଯିବା, ଉଣାହେବା, ମିଳନ
ହେବା, ଅଧୋମୁଖହେବା, ରୁଣ୍ଧି ପଡ଼ିବା,
ଅବୁଶିହେବା, ଦୀପିତ୍ର ବା ବିପଦରୁ
ମୁନ୍ତହେବା, ବ୍ୟୁତି ହେବା, ହୁଗଳା-
ହେବା, ଯୌବନରୁ ଚକାବସ୍ତା ଆଡ଼କୁ
ଗଢିବିବା ।

ଶସିକୁ—ୟୁ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ର ।

ଶସୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. କାର୍ତ୍ତ୍ତୁ, କୁଣ୍ଡିଆ, (ବି)
ଶସୁଆ, ଶ୍ରୁରୋଗାକାନ୍ତି ।

ଶସୁତୀ—କ୍ରୀ. ବି. (ଶୁ+ସୁର୍ତ୍ତୁ+ତୀତୀ)
ପ୍ରଶ୍ନ ବସୁରଣ କରିବାନମ୍ବର ଯେଉଁ-
ଲେକ ଆକାଶର ଫିର୍ମିକତା ସୁଚନା
କରେ ।

ଶସୁମ—ୟୁ. ବି. ବିପ୍ରଚିତ୍ତବାନବର
ସୁଅ ।

ଶସେଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ଶସିବା କିମ୍ବାର
ଶିକ୍ଷନ୍ତ୍ର ରୂପ ।

ଶସୁସ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅପିମ ଗଛ, ପୋଷିବାନା ।

ଶସୁସରସ—ୟୁ. ବି. ଅହୁଫେନ, ଅପିମ
ଶସୁମ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶୁ+ପ୍ରମନ+ର)
(କ.ଶୁ) ପୁଥିମା ।

ଶସୁଟିକ—ୟୁ. ବି. ପୂର୍ଣ୍ଣକାନ୍ତିମଣି, ଚନ୍ଦ୍ର-
କାନ୍ତିମଣି ।

ଶସୁଟିକ—କ୍ରୀ. ବି. ସମ ସୁନ୍ଦରତରେ
ପ୍ରତି ମସ୍ତକୋପରେ ଆକାଶ ବିଭାଗ ।

ଶସୁର—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶୁ) ଶୁନ୍ମ, ଶୁନ୍ମ-
ହାରକ ଶ୍ରୀ ।

ଶା—ଶ୍ରୀ. ଶନନକର୍ତ୍ତା, ସେ ଶୋଳେ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ନନ୍ଦା ।

ଶା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ‘ଶାଇବା’ କିମ୍ବାର ଅନୁ-
ଭବେ ଅନାଦରିତ ରୂପ ।

ଶାଆଶପିଆଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିଆଶିଆ, ବନ୍ଦୁ
ଲେକଙ୍କ ପାନ୍ଧେଜନ କି ସ୍ତ୍ରୀ. ଭେଜା ।

ଶାଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶତ, ହୃଦୀ, ପରଶା,
ଗଢ଼ଶାଇ, ଆଶୀଶାଇ, କପାଶାଇ ।

ଶାଇଶରତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମନୁଷ୍ୟର ଶେକ-
ନର ବ୍ୟାସ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ଧନ ।

ଶାଇଶାଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ଥରେ ପୃଷ୍ଠୀ
ଶେଜନ କରିଥାଇ ଜାଣ୍ଠି ନ ହେଉଣ୍ଟ
ଅନୁଭବିଲମ୍ବରେ ପୁଣି ଶାଇବା,
ଶାଇବା ଉପରେ ପୁଣି ଶାଇବା ।

ଶାଇଗୋଡ଼ାଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ମୁଖବ୍ୟାଦାନ
କର ଶାଇବାକୁ ଅସିବା, (କୌଣସି
ସ୍ତାନ) ନିର୍ଜନତା ଯୋଗୁ ଉପସ୍ଥିତ
ବ୍ୟକ୍ତ ମନରେ ଉଦ୍‌ ଜନ୍ମାଇବା ।

ଶାଇତ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ) ବି. ଶାତ୍ୟ ।

ଶାଇଧୁର—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ) ବି. ଦିଦରମୁର,
ପେଟୁ ଓ ଆନ୍ଦେସପରାବୁଣ ।

ଶାଇପକେଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ଅତ୍ୟନ୍ତ
ବିରକ୍ତ କରିବା, ସବନାଶ ଘଟାଇବା,
କୌଣସି ପଦାର୍ଥକୁ ନିଃଶେଷ କରି-
ଶାଇବା ।

ଶାଇବର—ପେଶବାର ନିକଟସ୍ଥଅନ୍ତରାନ୍ତି-
ଶ୍ରାନ୍ତକୁ ଯିବାକୁ ଗୋଟିଏ ଭିରମକଟ ।

ଶାଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. (ସ. ଶାତ୍ୟ) ଶେଜନ-
କରିବା, ଯୋଟିବା, ଅଧିକାର କରିବା,
ସବନାଶ କରିବା, ନଷ୍ଟକରିବା, ଗ୍ରହଣ
କରିବା, ସହିବା, ଜନେନ ଅନ୍ୟଙ୍କରେ
ବେକ ପ୍ରତିପର୍ମନ୍ତ ଉଚିତହେବା, (ଧନ)

ତୋପରତ ବା ଆସାନ୍ତ କରିବା,
(ଧନ) ଉଚାତ୍ତବା, ଲଭକରିବା, ଲଭିବା,
ପାଇବା, ଆସାନ୍ତକରିବା, ଶାଲାଦି
ପୁଣ୍ଠିହେବାପାଇଁ ମାଟିଆଦି ଗାନ୍ଧିରେ
ଧନବା, (ସାପ) କାମୁକିବା, (ହାରଥା,
ଧୂଥା) ସେବନକରିବା, ଯୋକରି ନଷ୍ଟ
କରିବା, ଭୋଗକରିବା, ଅଗେନିଭାବିବା,
ଅନୁଭବ କରିବା, ନିଷେଷଣକରିବା ।

ଶାଇବୁଦ୍ଧୁକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ସାହାର ଶାଇ-
ବାରେ ସବଦା ମନ ଥାଏ, ଟକରା ।

ଶାଇମଣାନ—ରଜପୁତନାବାର୍ଷାମୁସଲମାନ୍
ଧରୀବଲମ୍ବୀ ଜାତିବଣେଷ ।

ଶାଇମନ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୌଣସି ପଦାର୍ଥ
ଶେଜନ କରିବାର ଜକ୍କା, ଶେଜନ
ଲକ୍ଷମା, ଗର୍ଭିର ଦୋହତ ।

ଶାଇମନ କରିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. କୌଣସି
ପଦାର୍ଥ ଶାଇବାକୁ ଜକ୍କା ବଳାଇବା
(ଗର୍ଭିଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ), ବିଶ୍ଵା ଶାଦ୍ୟପ୍ରତି ସ୍ତ୍ରୀ
କରିବା ।

ଶାଇଲିହାତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦିଶିଶହସ୍ତ,
ତାତ୍ତ୍ଵାଣିକାତ ।

ଶାଇଲିଗୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁଂ. ଶାଇପାର ଝାଡ଼ା-
ଫେରିଯିବା ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତର ଅଭ୍ୟାସ,
ଅନୁଭବ; ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଶାଇଲ
ପରରେ ହରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ଉପକାଶର
ଅପକାର କରେ ।

ଶାଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (ସ.ଶାଦିକା) ଏହା
ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦ ସଙ୍ଗେ ଲାଗେ ଓ ବିଶେଷ
ଗାଲିରେ ବ୍ୟବ୍ଲୂତ ହୁଏ, (ସଥା—ପୁତ୍ର-
ଶାଇ, ଯେତାଶାଇ) ସେ ଅମୁକ ପଦାର୍ଥକୁ
ଶାଇ, ସେ, ଅମୁକ ମୁଖ ବାଟାଏ,
ସେ ଅମୁକର ମୁଖପରେ ବିଶ୍ଵର୍ତ୍ତେ,
ସେ ଅମୁକ ପାଦବିରେ ଶାଇ, ସେ
ଅମୁକ ଶାନରେ ଶାଇ(ସଥା:—ଛତର
ଶରୀ ଇତ୍ତାଦି) ।

ଶାଇ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ହତାତ ମୁଖବ୍ୟାଦାନ-
ପୁତ୍ରକ କରୁଯିବା ଶକ, ଶେଜାଇବା
ଧୂନି ।

ଶାଇକନା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. ବି. କାମୁକିବାକୁ
ମୁଖବ୍ୟାଦାନ କରି, ଶାଇ ଶାଇ ଶବ୍ଦ
କର ।

ଶାଇ ଶାଇ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (କଲୁର ବିଲୁଆ
ଆଦି) କାମୁକିବାପାଇଁ କରିବା ଶକ ।

ଶାଇଟ(ଅ)—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. (ଶବ୍ଦ ଶରକ)
ସେ ବେଶ ଶାଇ, ପେଟୁ, ସେ କରକ
ନେଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାହିଁ, ସେ ଶାଇନ୍ତ୍ରବ୍ୟ
ନିଜେ ଶାଇବାନମନ୍ତ୍ର ଦୋକାନରୁ
ବ୍ୟବ୍ୟ କରେ ।

ଶାଇକ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ହଳ, ପଞ୍ଚ, ପଳ ।

ଶାତ୍ରତ—ଶା. ବି. ଆହାର, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ସ୍ଥାନରେ ଘୋଜନ କରିବାକୁ ଅଳୁମତ ପାଇବା କିମ୍ବା ଶାଇବା ଲେବ ଯେଉଁ କର ଦିଏ, (ଶା.ବି) ଶାତ୍ରିଆ (ଦେଖ) ।

ଶାତ୍ରନ—ଶା. ସୁ. ବି. ମାଲିକ, ଶ୍ଵାମୀ, କଣ୍ଠୀ, ପ୍ରଭୁ, ମୁଖବ, ଶୃଦ୍ଧକଣ୍ଠୀ, (ଶା.) ଶାତ୍ରିଆ ।

ଶା—ଶା.ବି. ମୁସଲମାନ ସମ୍ମାନନ୍ଦନର ଉପାଧ୍ୟ, ଗ୍ରାମର ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟକ୍ତି, ମନ୍ତ୍ରନେତ୍ର, ଶ୍ଵର, ମୁସଲମାନ ସମ୍ମାନସୂଚକ ପଦବୀ । ଶାତ୍ରାଦ୍ରାଦୁର—ଶା. ବି. ଶାତ୍ରତ ବା ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଭାରତର ମୁସଲମାନମାନକୁ ଉଚ୍ଚରେଜଣାସନ ଅମଲରେ ବଡ଼ଲଟଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତ ଉପାଧ୍ୟ ଦିଶେଷ ।

ଶାସାହେବ—ଶା.ବି. ଉଚ୍ଚରେଜଣାସନର ବଡ଼ଲଟଙ୍କ ପ୍ରଦତ୍ତବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ମୁସଲମାନଙ୍କ ଉପାଧ୍ୟଦିଶେଷ ।

ଶାକ—ଶା.(ସମ୍ବ)ବି. ଶୁନ୍ୟ, ଶୁନ୍ୟଗଣ୍ଠୀ (ବପ୍ତୁ), ନିର୍ଦ୍ଦିନ, (ବି) କାଶ ।

ଶାକି—ଶା.ବି. ପାଇଁଶିଆ ମହିଥା ବର୍ଣ୍ଣର କନା, ଦେହରେ ପାଇଁଶ ବୋଲିଦେବା ସାଧ ସମ୍ବନ୍ଧିତବେଶ, (ବି) ପାଇଁଶିଆ, ମାଟିଆ ।

ଶାଙ୍କ—ଶା. ବି. ଶାଲ ବା ଭୁଲ୍ଲା ହେବା ଅବସ୍ଥା, ଅନଟନ, ନଅଣ, ଅଭବ, ଫାଙ୍କ, ଶାଲିକାଶ ।

ଶାଙ୍କର—ଶା. ବି. ମୁଖବ୍ୟଧାନସ୍ତ୍ର, ମୁକ୍ତୁ । (କେଣ), ପୋଲ, ଶୁନ୍ୟଗର୍ଭ, ଭୟକ୍ଷର, ବିକଟ, ଲୁଣ୍ଗର୍ବ୍ର, (ଦେହ ଓ ଦେଶ) ।

ଶାଙ୍କା—ଶା.ବି. ଶୁନ୍ୟ, ପୋଲ, ଭୁଲ୍ଲା, ଶାଲ, ଉପବାସକୁଷ୍ଟ, ନିର୍ଦ୍ଦିନ ।

ଶାଙ୍କି—ଶା.ବି. ଶିକି, ବୈଶାଗିବିଶେଷ, (ଯେ ଦେହରେ ଭସି ବୋଲି ହୁଅନ୍ତି), ଉପବାସ, ଅନାହାରୀ ।

ଶାଙ୍କେଶ—ଶା.ଶ୍ଵା.ବି.ଶାମଦେବତାବିଶେଷ, ଶାଂ ଠାକୁରାଣୀ, (ଶା.ବି) ଶାଙ୍କର, ବିକଟବଦନା, ଉପବାସକୁଷ୍ଟ ହୋଇ

ଶାଙ୍କା ପେଟ ପିଠି ଆଡ଼କୁ ପଶି ଯାଇଥାଏ ।

ଶାଙ୍କାତ—ସୁ.ବି. (ଶା+ଅଙ୍କ +ହଳ+ଅ) ଶୈତପିଙ୍କାଣ୍ଟ ।

ଶାଙ୍କଣା—ଶା.ବି. ସତ୍ସ କର, ଜକଣା ।

ଶାଙ୍କା—ଶା.ମୁସଲମାନ ସମାଜରେ ଧନ, ବଣିକ, ଚକିଷକ, ଶିକ୍ଷକ, ମୁସଲମାନ ସମ୍ବନ୍ଧିତବେଶ ।

ଶାଙ୍କାଞ୍ଚୀ—ଶା. ଧନାଖଣ, ଯେଉଁ କର୍ମଶ୍ଵର ଉତ୍ସବର ରଖେ ଓ ଆସୁବ୍ୟ ଶରତ କରେ ।

ଶାଙ୍କକ—ସୁ. ବି. (ଶଙ୍କ + କ + ରକ) ଶଙ୍କ, ଲକା, ଲିଆ ।

ଶାଙ୍କା—ଶା. ବି. (ସା-କର୍ଷଣ) ଓଟର, ଆକର୍ଷଣ, ଶେଷା, ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଗାତ୍ର, ଗାତ ।

ଶାଙ୍କା—ଶା.ବି.ପରିଆଦି ରଖିବା ପଞ୍ଚର ।

ଶାଙ୍କା—ଶା. ବି. କାଷ୍ଟମୟ ବୃଦ୍ଧତ ପାପ-ବିଶେଷ, ବୁଢା ବଡ଼ଟୋକେଇ, ବେତା ।

ଶାଙ୍କାତପାପ—ଶା. ବି. ବୃଦ୍ଧତପାପର-ଆହୁଦନ ।

ଶାଙ୍କାବା—ଶା. ବି. ଓଟାରବା, ଟାଣିବା, ଖେଳବା, (ପ୍ରା.ସମ୍ବ. କି.) ୧୦ୟ ଠେସି ଭରି କରିବା, ଜାକିଧରିବା, ତଳକୁ ନୂଆଁଇବା, ଟାଣିକର ବାନିବା ।

ଶାଙ୍କା—ଶା.ବି. (ସା-କୋଷ)ଶୋଳ, ଶୋପ, (ସା-ଶଙ୍କ) ଏକବସ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ବସ୍ତୁରେ ଅଟକ ରହିବାପାଇଁ ତୁମିଶ୍ଵର ବସ୍ତୁରେ ହୁଅଥରଦାର କରୁଥିବା ପର, ଶାନ ।

ଶାଙ୍କାଶ୍ୟ—ଶା. ବି. କେ.ଶାଖଣ, ଧନ-ଭଣ୍ଟାର ରକ୍ଷକ ବା ଜମିଦାର, ଧନାଶାର ପ୍ରଧାନ କର୍ମଶ୍ଵର ।

ଶାଟ—ବି. (ଶଟ + ମୁ.ଅ) ମଢାବୁଦ୍ଧ ଶଟିଆ, କୋକେଇ ।

ଶାଟଣା—ଶା.ବି. କର୍ମ, ପରିଶ୍ରମ, କର୍ମତାଙ୍କ ।

ଶାଟମଳ—ଶା.ବି. ଛରପୋକ, ଓଡ଼ିଶା, ଭକୁଣି ।

ଶାଟା—ବି. ଶାଟ (ଦେଖ) ।

ଶାଟି—ଶା.ବି. (ଶଟ + ମୁ.ଇ)କଣ, ବଣ୍ଟ, ଷତଚନ୍ଦ୍ର, ଅସଦଶ୍ମତ, ଶାମଶେଷ୍ୱାଳ, ଶବରଥ, ଶୃଷ୍ଟଦ୍ରଶ୍ୟ, କୋକେଇ ।

ଶାଟିକା—ଶା. ବି. (ଶଟ + ଅକ + ଆ) ଶାଟ (ଦେଖ) ।

ଶାଟିବା—ଶା.କି.ପରିଶ୍ରମ କରିବା, ନିର୍ମତ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା, ଅବିଶ୍ଵାସ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିବା, ଯୋଗ୍ୟହେବା, ପ୍ରସ୍ତୁତ୍ୟ-ହେବା ।

ଶାଟ—ଶା. ବି. ଶାଟ (ଦେଖ) ।

ଶାଟୁ—ପ୍ରା. (ବାଲେଶ୍ଵର)ବି. ପରିଶ୍ରମ ।

ଶାଟୁଣୀ—ପ୍ରା. (ବାଲେଶ୍ଵର) ବି. ବିଶେଷ ପରିଶ୍ରମ ।

ଶାଢି—ଶା. ବି. ଅଟାରେ ସଙ୍ଗୀର ଭଲ କଥାର ଉତ୍ସବରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଣ୍ଣୀଳ ବା ଶେଷାର୍ଥକ ଶବ ।

ଶାଢିଙ୍ଗା—ଶା. ବି. ଦେଖାସ୍ତୁ ରଜାଙ୍କ-ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ବ୍ୟବହାରିତ ଉପାଧ୍ୟ-ବିଶେଷ ।

ଶାଢିଦେବା(ମାରିବା)—ଶା. କି. ଅଟାରେ ପରିଶ୍ରମକରେ ତାହାଙ୍କ କଥାର ଭଲ କଥାରେ ପ୍ରତ୍ୟେଇରୁପେ ଅଣ୍ଣୀଳ ବା ଶେଷାର୍ଥକ କଥା କହିବା ।

ଶାଢି—ଶା.ବି. (ସା-ଶଙ୍କକ) ଠିଆହାବା, ଉପବାସ, (ବି) ଦଶ୍ୟାସ୍ତମାନ ।

ଶାଢିପହର—ଶା. ବି. ଅନେକ ସମୟ ଏକାଦିନମେ ଠିଆହାବା ଅବସ୍ଥା ।

ଶାଢି—ଶା.ବି. (ସା-କାଷ୍ଟ) କାଠ, ତାଙ୍କ, ଲୁମ୍ପିହୁର୍, ଗଛ ବା ଲଟାର ପତିବିତ ତାଙ୍କ ବା ନାତ, ଧୃଅଁ ତାଙ୍କ, ପଲାଶ, ବଲକ ପିଠିରେ ଶେଷାର୍ଥ ବୁଝାଯିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସୁତ ମୁଣ୍ଡ, ତୁଳିପ ଫଲରେ ଅଳିଥୁବା ଯାଉଣିଲ ବା ଲମ୍ବ-ମୁଣ୍ଡ, ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ଦିଆସିଲେଇ କାଠ, ଦିଆସିଲେଇ ପେଡ଼ା ।

ଶାଢିଆ—ଶା.ବି. କାନ୍ଦର ଦୁଇପାଖରେ ଯାଉଣିଲ କରି ପକାଇବା ନିମନ୍ତେ ପଥୁକମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହୃତ ଲମ୍ବ କନାର

ମଣି, ଅଡ଼ୁଆ, ଗୋଲମାଳ, କଳି, (ବିଂ) ଥୋରିଆ (ଜାତି), ପତଳା ତେଣା (ବ୍ୟକ୍ତି)।

ଶାନ୍ତିଆଶିଥ—ଗ୍ରା. ବି. ସିଧା ଓ ସବୁ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଶୁଣ ।

ଶାନ୍ତିଆଶିଥ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ବଲଦର ଶିଙ୍ଗମାନ କାପିପର ସବୁ ଓ ସିଧା ହୋଇ ଉଠିଥାଏ ।

ଶାନ୍ତିରୁଣ୍ଟି—ଗ୍ରା. ବି. ଧୂଆଁପରୁ ପତର ଯାକ କାଢିନେଇ କେବଳ ତାଙ୍କୁ ଛେତି ଚାନାକରି ତହିଁରେ ମସନ୍ଦାନାଥ ମିଶାଇ ଆରା କରସିବା ଶୁଣି ।

ଶାନ୍ତିଜାଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଲୁଗାର ଶିଅପର ଓ ମରିରେ ମରିରେ ଦୁଇପାଶର ଧଢ଼ ମୁକ୍ତ ମୁକ୍ତ କାଠିଦ୍ଵାରା ବନ୍ଦା ଯାଇଥିବା ଏକପ୍ରକାରରୁ ଏବଂ କମ୍ପ୍ରୋଡିଆ ଅଥବା ଲମ୍ବକାଳ, କାଠିଜାଳ ।

ଶାନ୍ତିକେଳ—ଗ୍ରା. ବି. ତେଲମାନଙ୍କର ଶାଖାବିଶେଷ ।

ଶାନ୍ତିପଦି—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ବଲଦର ମାନେ ଶାନ୍ତିଦ୍ଵାରା ପିଠିରେ ଶସ୍ୟାଦି ଦୁହନ୍ତି, ଥୋରିଆ ବଲଦ ।

ଶାନ୍ତିବୁଦ୍ଧା—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ବେପାଞ୍ଚ ଶାନ୍ତିଦ୍ଵାରା ବଲଦଙ୍କ ପିଠିରେ ପଣ୍ଡ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏକ ପ୍ଲାନରୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ଲାନକୁ କିଏ ।

ଶାନ୍ତିବୋହିବା—ଗ୍ରା. କି. ବେପାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ବଲଦମାନଙ୍କ ପିଠିରେ ଶସ୍ୟାଦି ଏକପ୍ଲାନରୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ଲାନକୁ ନେବା ଆଣିବା କରିବା ।

ଶାନ୍ତିମୟାଶାନ୍ତି—ପ୍ରା. (ବାଲେଶ୍ଵର) ବି. ଗର୍ଭଶା ସାନ୍ତାନ୍ତି ।

ଶାନ୍ତିଯୋତ—ଗ୍ରା. ବି. ବଲଦଙ୍କ ହଳରେ ଯୋତିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡରେ ଲଗିଥିବା ଛେଟ ଦବନ୍ତି ।

ଶାନ୍ତିଯୁଦ୍‌—ଗ୍ରା. ବି. ଶାନ୍ତିଯୁଦ୍‌ (ଦେଖ) ।

ଶାନ୍ତି—ଗ୍ରା. ବି. ଏକବି ଯାଦା କରୁଥିବା ବଣିକ ଦଳ, ଥୋରି, (ପ୍ରା. ମେଦିନୀ) ଶାନ୍ତି ।

ଶାନ୍ତିଶ୍ରୀ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶାନ୍ତିଶ୍ରୀ (ଦେଖ) ।

ଶାନ୍ତି ବଲଦ-ଗ୍ରା. ବି. ଶାନ୍ତିବଲଦ (ଦେଖ) ।

ଶାନ୍ତେ—ଗ୍ରା. (ଇତର) ଅବ୍ୟ, ଥରେ, ଏକବାର ।

ଶାନ୍ତେଶାନ୍ତେବହୁବା—ଗ୍ରା. କି. ବହୁକଣ ଠିଆହେବା ।

ଶାନ୍ତୁ—ବି. (ଶାନ୍ତୁ + ଅ) ଶାନ୍ତୁସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ।

ଶାନ୍ତୁ କ-ବି (ଶାନ୍ତୁ + ଲକ) ଶାନ୍ତୁସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଶାନ୍ତିଗଧାରୀ (ବୁଂ. ବି.) ଶାନ୍ତିଗଧାରବଣ୍ଟି ।

ଶାନ୍ତି—ଗ୍ରା. ବିଂ (ହ-ଶର) ନିରୋଳା, ବିଶ୍ଵଳ, ଅମିତ୍ରିତ, ଅକୁମିମ, ଭେଲ ବା ଖାଦରହୁତ, ନିୟମପରତତ୍ତ୍ଵ, ସତ୍ତି, ନ୍ୟୁପର, ଧର୍ମର ନିୟମକୁ କଠୋର ଦୁଃଖ ପାଲନକାରୀ ।

ଶାନ୍ତିଶୁଣିହେବା—ଗ୍ରା. କି. (ହ-ଶୁଣିତ) ଶୁଣିତିହେବା, କୃପଣତା ଦେଖାଇବା ।

ଶାନ୍ତିବି—ଗ୍ରା. ବି. ଶେଷିବି, କଷି-ଦେବା, କମିକରିବା, ଶେଷିବା, ଅଳ୍ପ-ମାନାରେ ଦେବା ।

ଶାନ୍ତି—କୁ. ବି. (ଶାନ୍ତି + ଶା.ଅ) ଶାନ୍ତିର-ତକାର, ଶାନ୍ତାର ଶବ୍ଦ, ଫଟାହେବା ଅବସ୍ଥା ।

ଶାନ୍ତିବ—ବି. (ଶାନ୍ତି + ଅ + ବ) ଶାନ୍ତିବିକାର ପ୍ରକ୍ରି ମୋଦକାଦି, ମିଶି ଶାନ୍ତିରେ ତିଆର ମିଠେ, ପ୍ରାଚୀନ ବନବିଶେଷ, ଯମୁନା-ଶାରସ୍ଵତପ୍ରଦେଶ, ଦେଶବିଶେଷ, ଶାନ୍ତିବପ୍ରସାଦ ।

ଶାନ୍ତିବଦହୁ—ବି. (ପୌରାଣିକ) ଅଗ୍ନି-ଜର ବ୍ୟାଧ ନିବୃତ୍ତ ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଦ୍ଦନଙ୍କ-ଦ୍ଵାରା ଶାନ୍ତିବଦନ ଓ ତହିଁରେ ଥିବା ଜୀବଜନ୍ମକର ଘୋଡ଼ାପୋଡ଼ି ।

ଶାନ୍ତିବପ୍ରସା—ବି. ଜନ୍ମପ୍ରସା, ପ୍ରାଚୀନତାରୀଣୀ ।

ଶାନ୍ତିବ୍ୟାନ—ବୁଂ. ବି. ଶାନ୍ତିବଦନବାସୀ ରସି ।

ଶାନ୍ତିବିକ—ପୁଂ. ବି. (ଶାନ୍ତିବ + ଲକ) ଯେ ମୋଦକ, ମୁଆଁ, ମିଠେରପ୍ରକ୍ରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ, ଶୁଣିଆ ।

ଶାନ୍ତିଶୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଚନ୍ଦ୍ରଶୀୟ ସ୍ତ୍ରୀରେ ଶାନକତ୍ତିକ ନିମିତ୍ତ ହିମାଲସ୍ଥର ନିକଟ-ସ୍ଥିତ ଗୋଟିଏ ଦୂରୀ ।

ଶାନ୍ତି—ପ୍ରା. (ପୁଣ୍ୟ) ବି. ମହାପ୍ରପାଦ କୁତ୍ତ-ଆର ଭାଗ ଜୀବ ବା ଚର୍ବି ଅଂଶ ।

ଶାନ୍ତିକ—ବୁଂ. ବି. (ଶାନ୍ତି + ଲକ) ଯେ ମୋଦକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରେ, ଶୁଣିଆ ।

ଶାନ୍ତିକ୍ୟ—ନିମିବଶୀୟ ଏକଜଣ ଶକ୍ତି ।

ଶାନ୍ତିଶିଆ—ପ୍ରା. (ପୁଣ୍ୟ) ବି. ଯେ ଶାନ୍ତିରେ ଶାଦ, ଦଶି, ମାରିଶିଆ, ବିଟଳ, (ଗାଲିରେ ବ୍ୟବହୃତ) ।

ଶାନ୍ତିତ—ବୁଂ. (ଶାନ୍ତିତ + ଲକ) ଶାନ୍ତିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଦେଶାଦ ।

ଶାତ—କୁ. ବି. (ଶାତ + ଶା.ଅ) ଶାତି, ଶୁମ୍ପା, ପୋଖର, ଗଢ଼ଖାର, ଶୋଳିବା, ଶନନ, ପ୍ରଶାଳୀ, (ବୁଂ) କୁପ, (ବି) ଯାହା ଖୋଲା ହୋଇଥାଏ, ଶନନ, ତିର ହୋଇଥିବା ।

ଶାତକ—କୁ. ବି. (ଶାତ + କ) ଶାତ, ପରିଶା, ଜଳ, ଶାତି, ଶାତିଶିଆ, ପୁଂ. ବି. (ଶାତ + କେ + ଲ, ଅ) ଅଧମର୍ତ୍ତ୍ଵ, ରଣୀ, କରଣୀ, ଦେଶାଦାର, ପରିଷେନ୍ଦ୍ରିଯାଦାର, ଶନନକାରୀ ।

ଶାତବନ୍ଦ—ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ମାଟି ପକାଇବା ନିମନ୍ତେ ଯେତେ ଶାତବନ୍ଦ ମାଟି ରିଠାଯାଇଥାଏ ସେ ସ୍ଥାନରେ କେନ୍ଦ୍ର ପରିମାଣରେ ମାଟିପତ୍ରକୁ ଏହା ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଖୋଲାହୋଇଥିବା ଶାତମାନଙ୍କର ତୈର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରାଚୀନ ଶାନ୍ତିବଦନକାରୀ ।

ଶାତବନ୍ଦକ୍ଷାର—ପୁଂ. ବି. ଶାତିତବିଶେଷ, ସମ୍ବନ୍ଧିତବନ୍ଦକ୍ଷାର, ପ୍ରକ୍ରି ପରିଷାର ପ୍ରକ୍ରିଯାରେ ପରିଷାର ପରିଷାର ପରିଷାର ।

ଶାତବୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପରିଶା, ସତକୁପ ଶାତ ।

ଶାତର—ୟା. ବି. ଅନୁରୋଧ, ଉପରୋଧ, ଜାମିନ, ଧନ, ମନୋଯୋଗ, ସୁନାମ, ଶୁଭା, ମହିଳା, ମର୍ମିତାଦା, ସମ୍ମାନ, ଆଦର, ପରବାଦ, ପ୍ରତିପରି, ଜାମିନଦାର, (ୟା. ଅବ୍ୟ) (କିଛିକାଳ,) ନିମନ୍ତେ, ସକାଶ, ପାଇଁ ।

ଶାତରକରିବା — ଗ୍ରା. ଫି. ଆଦରକରିବା, ସମ୍ମାନ କରିବା, (କଥା ବା ଉପଦେଶ) ପ୍ରାହ୍ଲାଦକରିବା, ପ୍ରତିଶକରିବା ।

ଶାତରକୁ ଅଣିବା — ଗ୍ରା. ଫି. ଶାତର କରିବା (ଦେଖ) ।

ଶାତରଜମା — ଯା. ବି. ସମ୍ମୋଷ ।

ଶାତରତଳା—ଯା. ବି. ସମ୍ମାନପ୍ରଦର୍ଶନ ।

ଶାତରନଦାରତ୍ — ଯା. ବି. ବେଶାତର, ଅବହେଲା, ଅବଙ୍ଗ, ଅମୃତ, ଅଞ୍ଚଳି, (ବିଂ) ବେଶାତର ।

ଶାତରକାମିନ୍ — ଯା. ବି. ବ୍ୟକ୍ତିଶକାମିନ୍ ।

ଶାତରିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଯେ ଅନ୍ୟକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଏ, ମାନଥାପଦ ।

ଶାତରୂପକାର — ବି. (ଶାତ + ରୂପକାର) କୁମ୍ଭାର ।

ଶାତା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶନ୍ + ତି + ଆ) ଶନତା, ବି. (ଶାତ + ଆ) କୃତିମ ଜଳାଶୟ, (ଗ୍ରା. ବି.) ହିସାବ ବହି, ଲେଖିବା କିମନ୍ତେ ବକ୍ଷା ଯାଇଥିବା ବହି, ମହାଜନମାନଙ୍କର କାରିବାର ବହି, ସେଇଲମେଣ୍ଡ ଜନ୍ମାନାରେ ଚଢ଼ାଯିବା ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତିର ବିଷୟ ।

ଶାତାଥୟୁଳ — ଗ୍ରା. ବି. ଶାତାର ହିସାବ ଦେଖି ଦେଶାଦାରମାନଙ୍କଠାରୁ ପାରିଶା ଆଦୟ ।

ଶାତାକରିବା — ଗ୍ରା. ଫି. ଶାତାର ଲେଖିବା, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ନିମରେ ପ୍ରଥମେ କାରିବାର ବିଷୟ ଉପ୍ରେଷ କରିବା, ମହାଜନର ଶାତାରେ ଶାତକ ଆପଣାର ଦାସ୍ତିତ୍ତ ବା ଦେଖା ବିଷୟ ଶୀକାର କରି ଲେଖି ସ୍ଵାକ୍ଷରକରିଦେବା ।

ଶାତାଚଢ଼ାଇବା — ଗ୍ରା. ଫି. ଶାତାରେ ଲେଖିବା ।

ଶାତାଦୋରସ୍ତ — ଗ୍ରା. ବି. ଶାତାରେ ଆୟ ବ୍ୟୁ ଚଢ଼ାଯିବା କର୍ମ, କାଗଜପଦ ଅନ୍ୟରେ ସବୁକାମ ଠିକ୍ ଥିବାର ଦେଖାଯିବା ଅବସ୍ଥା ।

ଶାତାଦୋରସ୍ତ ରଖିବା — ଗ୍ରା. ଫି. ଶାତାପନରେ ଆୟବ୍ୟୁର ହିସାବ ଠିକ୍ମତେ

ଲେଖି କୈପିସ୍ତ୍ରିଗଡ଼ାଇବା, କ'ଗଜ-ପନ୍ଥରେସବୁ ଠିକ୍ ଥିବାର ଦେଖାଇବା ।

ଶାତାପନ୍ଥ — ଗ୍ରା. ବି. ସବୁପ୍ରକାରର ହିସାବ ପୁଷ୍ଟିକ ଓ କାରନ ।

ଶାତାପନ୍ଥ — ଗ୍ରା. ବି. ଶାତା ଅନୁସାରେ ଭୂମିକର-କର୍ତ୍ତାରଣ, (ବିଂ) ଶାତାରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ।

ଶାତାବଦୀ — ଗ୍ରା. ବି. ଆୟବ୍ୟୁର ହିସାବ-ଲେଖା ବହୁ, ଗୁଡ଼ିଏ କାଗଜ ଏକଷ ବନ୍ଧାହୋଇଥିବା ବହୁ ।

ଶାତାବଦୀକ — ଗ୍ରା. ବି. କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତାରେ ଶାତାରେ ଜମାଖରଚ ହିସାବ ହେବାପରେ ଯାହା ବାକି ରହେ ।

ଶାତାମିଳାଇବା — ଗ୍ରା. ଫି. ଶାତାରେ ଲେଖାଥିବା ଆୟବ୍ୟୁରେ ବ୍ୟୁର ମେଲ କରିବା, ମହାଜନ ଓ ଶାତକଙ୍କ ଶାତା-ପୁଷ୍ଟିରେ ଲେଖାଥିବା ବିଷୟ ମାନ ମୁକାବିଲ୍ କରିବା ।

ଶାତ — ବି. (ଶନ୍ + ଶା,ର) ଶୋଳିବା, (ଗ୍ରା. ବି.) ବିନନ୍ଦି ବା କାରିଗର ଜାତି-ବିଶେଷ ।

ଶାତର୍ — ଯା. ବି. ଶାତର (ଦେଖ) ।

ଶାତରଦାର — ଯା. ବି. ଯାହାରୁ ଶାତର କରନ୍ତେ ଅଥବା ଯେ ଶାତର କରେ ।

ଶାତରମଦାର — ଯା. ବି. ସମ୍ମାନ, ପତି-ଆସ, ବ୍ୟକ୍ତିଶାୟୀକ ପ୍ରତିପରି ।

ଶାତୁ — ପ୍ରା. (ସମ୍ମ) ବି. ଠାଣି, ତଇ, ଅଭିମାନ, ଆସ୍ତାବାଦ, (ଲଭିଆ) ଶତ ।

ଶାଦ — କ୍ଲୀ. ବି. (ଶନ୍ + ଶା,ର) ଶନିଶ, କେତ୍ତ, (ଶନ୍ + ମେ,ର) ବଳ; ସୁତ୍ର, ସୁତା, ଅତିର୍କାର, ଆୟର ପୁଷ୍ଟିରଣ୍ଣ ।

ଶାଦ — ପ୍ରା. ବି. (ଶନ୍ + ମେ,ର) ଶାଦି ବସ୍ତୁ, ଆହାର, (ଶାତ + ଶା,ର) ଶାତବା, ଚକଣ, (ଗ୍ରା. ବି) ରେଲ ।

ଶାଦକ — ପ୍ରା. ବି. (ଶନ୍ + କ, ଅକ) ଭକ୍ଷକ, ଭୋକନକାରୀ, ଅଧିମଣ୍ଡି, ରଣ, ହଂସ, (ବି) ଶାତକ, ଦେଖାଦାର ।

ଶାଦତବମତା — ବି. (ଶାତତ + ବମତ + ଆ) ଉପପ୍ରିସର କେବଳ ଶାଦି

ଶାଦତମୋଡ଼ା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶାତନ ଓ ହର୍ଷକାଣାଶାରି କରିବା ଅବସ୍ଥା ।

ଶାଦତମୋଡ଼ା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶାତନ ଓ ହର୍ଷକାଣାଶାରି କରିବାର ଅନୁମତି ଯେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଛି, ସବୁବେଳେ ଶାତବା ଓ ମରଜ କରିବା ।

ଶାଦତଚମତା — ବି. (ଶାଦତ + ଆଚମତ + ଆ) ଉପର୍ମୁଖ କେବଳ ଶାତବା ଓ ଆଶ୍ରୋତ୍ତରା ଅବସ୍ଥା ।

ଶାଦନ — ପ୍ରା. ବି. (ଶାଦ + ନ, ଅନ) ଶାଦକ,

କ୍ଲୀ. ବି. (ଶାତ + ଶା,ଅନ) ଆହାର, ଭୋକନ, ଯୋବାଇବା, (ଶାଦ + ମୀ,ଅନ) ଶାଦି ।

ଶାଦନୟ — ବି. (ଶାଦ + ମୀ,ଅନୟ) ଶୋଜନୟ, ଯାହା ଶୋଜନ କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଶାଦି ।

ଶାଦି — ବି. (ଶାଦ + ଇ) ଶାଦିତ୍ରବ୍ୟ, ଭକ୍ଷବସ୍ତୁ, କବଚ, ବସ୍ତ୍ରାଜ, ଆଭିମୂର, (ଗ୍ରା. ବି) ଉପପ୍ରକାର ଶାଦିତ୍ରବ୍ୟ, ଯଥେଷ୍ଟ ଶାଦିତ୍ରବ୍ୟ, ଭୋଜନ । [ଭୃତ] ।

ଶାଦିତ — ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶାଦ + ମୀ,ତ) ଭରିତ, ଶାଦିତବ୍ୟ — ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶାଦ + ମୀ,ତବ୍ୟ) ଯାହା ଶାତବାର ଯୋଗ୍ୟ, ଶାଦନୟ ।

ଶାଦିର — ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶାଦିର + ଅ) ଶାଦିର କାମରୁ ଉପିନ୍ଦା ହୁଏ ।

ଶାଦିରସାର — ପ୍ରା. ବି. ଶାଦିର ବୃକ୍ଷ-ନିର୍ମାସ, ଶାଦିର ।

ଶାଦିରସ୍ତ — ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶାଦିର + ସ୍ତେ) ଶାଦିର ଉପିନ୍ଦା ।

ଶାଦା — ପ୍ରା. ବି. (ଶାଦ + କ, ଲାକ) ଶାଦକ, ଭକ୍ଷକ, ଶାଦି, ବିଜନକାରୀ, ଅଧିମଣ୍ଡି, ରଣ, ହଂସ, (ବି) ଶାତକ, ଦେଖାଦାର ।

ଶାଦୁକ — ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶାଦ + କ ଓ ଜଳ) ହିସାକ୍ତୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶାଦୁକୀ ।

ଶାଦୋଅଷ୍ଟ୍ରୀସ୍ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ନିମଳକଳଙ୍ଗଶା ।

ଶାଦ୍ୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶାଦ୍ + ମୀ, ସ) ଉଷ୍ଣ-
ଶୀଘ୍ର, ଭେଜନ୍ତ, ଭେଜନର ଉପରୁକ୍ତ,
ପଥ୍ୟ, (ବି) ଉଷ୍ଣବୟୁ ।

ଶାଦ୍ୟଶାଦକ — ପୁ. ବି. (ଶତତ) ଶାଦ୍ୟ
ଭେଜନକାରୀ, (ପୁ. ବି. ଦୃଢ଼) ଉଷ୍ଣ ଓ
ଉଷ୍ଣକ ଆହୁତି ବୟୁ ବା ଶ୍ରାଣୀ ଓ
ତାହାର ଉଷ୍ଣକ ।

ଶାଦ୍ୟଶାଦକସୁନ୍ଧର — ବି. (ଶାଦ୍ୟ +
ଶାଦକ + ସମ୍ବନ୍ଧ) ଦୃଢ଼ ଓ ଶତତ,
ଉଷ୍ଣବୟୁ ଓ ଉଷ୍ଣକ ମଧ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟମାନ
ସମ୍ପର୍କ, ପ୍ରାକୃତିକ ଶୈସ୍ତଳା ।

ଶାଦ୍ୟସାର — ବି. (ଶତତ) ଶାଦ୍ୟ ପଦା-
ର୍ଥରେ ଥୁବା ଶଶରର ପୁଷ୍ଟିଧାଧନ
ଉପାଦାନବିଶେଷ ।

ଶାଦ୍ୟଶାଦି — କ୍ଷୀ. ବି. (ଦୃଢ଼) ଭେଜନ
ଯୋଗ ଓ ଅଭ୍ୟକ୍ଷଣ ବୟୁ ।

ଶାଦ୍ୟଶାବ — ପୁ. ବି. (ଶତତ) ଉଷ୍ଣ୍ୟ
ଦ୍ରୁବ୍ୟର ଅନଟନ, ଶାଦ୍ୟର ଅଶବ୍ଦ ।

ଶାନ୍ତକା — ଯା. ବି. ମୁସଲମାନ ସାଧ ଓ
ସାଧକଣ୍ଠକମାନଙ୍କର ବିହବା ମଠୀ ।

ଶାନ୍ତକା(ଗ) — ଯା. ବି. ଦୁଇବେଶ୍ୟା, ଯେଉଁ
ସ୍ତ୍ରୀର ବେଶ୍ୟାରୁତିରୁ ଏକମାତ୍ର ଥବ-
ଲମ୍ବନ, (ଗାଳ) ଦୁଷ୍ଟରିଦ୍ଵାରା ପାନକର୍ମ
ଦ୍ୱାରା ବେଶ୍ୟାରୁତିରୁ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଶାନ୍ତଲସ — ଯା. ବି. ରାଜାଦେଶରେ
ସନ୍ଦେହପୂର୍ବ ବ୍ୟକ୍ତିର ଘର ବାଜକର୍ମ-
ଚାର୍ଚ ବା ପୁଲିଶକ୍ରତ୍ଵାର ତଥାର ବା
ଶୋଜାଖୋଜ ।

ଶାନ୍ତକାନ — ଯା. ବି. ଉଚିତବଣୀୟ, କୁଳୀନ
ବିଶେଷରେ ଉପରୁକ୍ତ, ପୌତ୍ରକ ।

ଶାନ୍ତୁମାର(ବି) — ଯା. ବି. ରାଜାଦେଶରେ
କୌଣସି ଶ୍ରାମ ବା ଦେଶରେ ମନୁଷ୍ୟ
ରଣ୍ଜନ୍ମ ।

ଶାନ — କ୍ଷୀ. ବି. ' (ଶୈ + ଶ, ଅନ)
ଭେଜନ, ଶାଇବା, ଶାନା, ଶନନ,
ହିଂସନ ।

ଶାନକ — ପୁ. ବି. (ଶନ + ଅନ) ଯେ
ଶୋଳେ, ଶନନ କରିବା (ଲୋକ) ।

ଶାନକା — ଯା. ବି. ବାରବିଲାସିନୀ, ବେଶ୍ୟା,
ଶାନଗୀ । (ସତ ।)

ଶାନକାଶୋର — ଯା. ପୁ. ବି. ବେଶ୍ୟା-
ଶାନକାଶୋଲ — ଯା. ବି. ବେଶ୍ୟାପଣୀ,
ବେଶ୍ୟାପାତ୍ର, ବେଶ୍ୟାପତ୍ରା ।

ଶାନକାପଣିଆ — ଗ୍ରା. ବେଶ୍ୟାର ଭବ,
ବେଶ୍ୟାପରି ହାବରବ ପ୍ରକାଶ କରିବା ।

ଶାନକାବାର — ଯା. ବି. ଯେ ସବଦା
ବେଶ୍ୟା ନେଇ ଆମୋଡ଼ପ୍ରମୋଡ଼କର ।

ଶାନକାବାଜା — ଯା. ବି. ବେଶ୍ୟାନେଇ
ଆମୋଡ଼-ପ୍ରମୋଡ଼ ।

ଶାନକାମି — ଯା. ବି. ବେଶ୍ୟାପଣିଆ,
ଶାନକାପଣିଆ ।

ଶାନପାନ-କ୍ଷୀ. ବି. (ଶନ + ପାନ) ଶାନା-
ପିନା, ଶାଇବା ପିଇବା ।

ଶାନା — ଯା. ବି. ଭେଜନ, ଭେଜି, ବିଲାତ
ବା ମୁସଲମାନିରକ୍ତା ଶାଦ୍ୟ, ଘର,
ସ୍ଥାନ, ବେଠିବାନା, ପ୍ରା, (ରଞ୍ଜାମ)
ପୋଲ ।

ଶାନାଜଙ୍ଗୀ — ଯା. ବି. ଦୁଇ ଜଣଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ଲଢ଼େଇ, ପରଷ୍ଠର ଫଗ୍ଢା,
ସ୍ତବ ।

ଶାନାଜାତ — ଯା. ସେ ଘରେ ଜାତ ହୁଏ,
ବୁଦ୍ଧର, ଯାହା ଘରେ ଅଣି ରଖାହୋଇ-
ଅଛି ।

ଶାନାପିନା — ଗ୍ରା. ବି. ଶିଥାପିଆ, ଭେଜି,
ବସ୍ତବ, ଭେଜନ ଓ ପାନକର୍ମ ।

ଶାନାପୁର — ଗ୍ରା. ବି. ନଳସାରଅଜପୁରଣ,
କମିବନୋବପ୍ରତିର ପ୍ରାଥମିକକିମ୍ବା, କିତା
ତୁ ପରେ ତାହା ନଳସାରରେ ଯଥା
ସ୍ଥାନରେ ପୁରାଶ କରିବା କରି ।

ଶାନି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶନ + ଇ) ସର୍ପିଦର
ଭୁବି ସ୍ଥାନ, ଶଣି, ଆକାର, ଗ୍ରା. ବି.
ସ୍ଥାନ, ଦିଗ, ଭାବତର ଗୁର ଦିଗରେ
ଥିବା ଗୁରିର୍ଥ, ପ୍ରକାର, ଶ୍ରେଣୀ ।

ଶାନିକ — କ୍ଷୀ. ବି. (ଶନ + ଇକ) କାନ୍ତିର
ପାତ, (ବି) ଶଳ, ଶନକ, ସେ ଶଣିରେ
କାମ କରେ ।

ଶାନିଲ — ପୁ. ବି. (ଶନ + ଇଲ) ସିନାଆ-
ପୁର, ସେ ସିନିକର ସ୍ଵେଚ୍ଛକରେ ।

ଶାନିଷ୍ଟ — ପୁ. ବି. ମାଂସବିଶେଷ ।

ଶାନୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶନ + ଇଶ) ଆକର ।

ଶାନୋଡ଼କ — ପୁ. ବି. (ବ. ଶା) ନାରିକେଳ
ପଳ, ନନ୍ଦିଆ ।

ଶାନ୍ତି — ଗ୍ରା. ବି. ପଥର ବା କାଠରେ
ଶୋଲାହେବା ଘର, ଭାଲ, କବଳୀ ଆବ
ପଳର କାନ୍ତି, ପେଣ୍ଟା ।

ଶାନ୍ତ୍ୟ — ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶନ୍ତ + ୟ) ଯାହା
ଶନନ କରୁଥାଏ, ଶନନର ଯୋଗ ।

ଶାପଣ୍ଟାପଣ୍ଟୁ — ଗ୍ରା. ବି. ଜାଲୁଜାଲୁଆ ।

ଶାପଣ୍ଟାପଣ୍ଟୁ — ଗ୍ରା. ବି. ଶାପଣ୍ଟାପଣ୍ଟୁ,
ଲାଗି, ମେଲ, ପାଙ୍କ, ଶାନ୍ତି, ଯୋଡ଼ଣି,
ଗ୍ରା. ବି. ଶୁକ୍ର ଗାଢ଼ବରେ ଦୂରା
ହୋଇଥିବା (ଲୁଗା) ।

ଶାପଣ୍ଟାଗବା — ଗ୍ରା. ବି. ସମ୍ପ୍ରେ ମେଲ-
ହେବା, ଭୁପ୍ରେଗୋଣୀ ହେବା ।

ଶାପଣା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶନ + ଆପଣା) ପତ୍ନୀ;
ଆକାଶଗା, ଗଜା ।

ଶାପିନା — ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଶାଦ୍ୟ ଓ ପାନ)
ଶିଆମିଆ, ଭେଜନ କିମ୍ବା ।

ଶାପିବା — ଗ୍ରା. କ୍ଷୀ. ଶପିବା(ଦେଖ) ଶପି-
ବାର ପ୍ରସ୍ତୁତକ ରୂପ ।

ଶାବଣ୍ଟାବୁଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଉତ୍ତମତ, ବନ୍ଦିର,
ଅସତଳ ।

ଶାବଣ୍ଟାବୁଡ଼ା — ଗ୍ରା. ବି. ଶାବଣ୍ଟାବୁଆ
(ଦେଖ) ।

ଶାବଢ଼ — ପ୍ରା. (ସମ୍ପ୍ର.) ବି. ପ୍ରାସୁ ଦେବ
ହାତ ଲମ୍ବର ଯଷ୍ଟି, ପୋପଡ଼, ଲକ୍ଷ୍ମିଆ ।

ଶାବଳ — ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କବଳ) କୌଣସି
ପଦାର୍ଥକୁ ଭିତରକୁ ପୁରାଇ ରଖିବାପାଇଁ
କାଠ ବା ପଥରରେ କରିଯିବା ଘର
ବା ଗଢ଼, ସାଲ, ଅଧୁକାର, ଅକୁଆର,
ପଚାର, ସନିଆ, ଦୁଇଟି ବୟୁର ମଧ୍ୟରେ
ଗୁଞ୍ଜାହୋଇ ମରାଯିବା କାମଣ୍ଟା ।

ଶାବଳା — ଗ୍ରା. ବି. ହୃଦ୍ୟପୁଣ୍ଣ ମୁଠାରେ
ଯେତେ ଧରେ (ଧାନାଦି) ।

ଶାବିଜାବି — ଗ୍ରା. ବି. ସାଧାରଣ, ସେତେ
ଜାକଜମକ ରୂପ ନୁହେ ।

ଶାମ୍ବନୀବୁଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଲଜ୍ଜାପା, ସୁରିନା, ହୁଁକାର,
ନାନାରୂପ ବିକଟଶବ୍ଦ ।

ଶାମ୍ବକା — ଗ୍ରା. କ୍ଷୀ. ବି. ସହୃଦୟା, ହତାହ,
ଦେବାତ୍ମା, ବୃଥା, ଅନନ୍ତକ, ଅକାରଶବ୍ଦ,
ଅନ୍ୟାନ୍ୟପୁଣ୍ଯକ ।

ଶାମ୍ପିଆଳ—ସା. ବି. ଆପଣାର ଇଚ୍ଛା ଅନୁଷ୍ଠାରେ ତଳିବା, କୌତୁକ, ଅକ୍ଷା-ମାନସିକ ଚପଳତା, ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ମନୋଭାବ, ଅସାର କଳନା, (ବିଂ) ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତରୁ, ଚପଳମନା ।

ଶାମ୍ପା—ସା. ବି. ଚମିଟିକଟା, ନଶ ଓ ଆଗ୍ନିତ୍ରିଦ୍ୱାରା କୁମୁଦ ।

ଶାମି—ସା. ବି. ନୃୟକତା, କମ୍ପିତ, ଅଳ୍ପତା, ଷତ, ମେଳକସାନ୍, (ବିଂ) କମି. ନୃକ ।

ଶାମିଦ(ନୀ)—ସା. ସୁଂ. ବି. ଶାମିଦ (ଦେଖ) ।

ଶାମୁତିକା—ପ୍ରା. (ମେତି) ଫି. ନଶ ଓ ଆଗ୍ନି ଠରେ ମୁଳା ମୁଳାକରି ଚିମୁଟିବା ।

ଶାରଙ୍ଗଜନ୍ମା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବିଂ. ଅକିଷ୍ଣନ, ଅରେକା, ଅତିରିବ ।

ଶାର—ସୁଂ. ବି. (ଶରୁ + ଅ) ତେତ୍ରୋଷ ପରମିତଶସ୍ତ୍ରର ପାତ୍ରବିଶେଷ, ଗା. ବି. ଲବଣ ରସ, ସୋଡ଼ା, ପାଇଶ, ଭସ୍ତୁ ।

ଶାରଙ୍ଗ—ସା. ବି. ତାଲିକାରୁ ନାମ କାହିଁ ଦେଖିବା, ନାମକର୍ତ୍ତନ, ବହୁଷ୍ଵରଣ, ରହୁ କରିବା, ବରଖାସ୍ତ୍ର, ଲୋପ, (କରିଅଥ) ପକ୍ଷର ଅନୁପସ୍ଥିତ ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଥମିକ ଦୋଷରୁ ବିରୁଦ୍ଧ ହେବା ପୁଣ୍ୟ ମନ୍ଦମା ଉତ୍ସମ୍ପତ୍ତି କରିବା, (ବିଂ) (ନାମ) କରିବିଲୁ, ଲୁପ୍ତ, ରହୁ କରିଯାଇଥୁବା, କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବରଖାସ୍ତ୍ର କରିଯାଇଥୁବା, ତାଢ଼ିବି, ରହିଛି ।

ଶାରଙ୍ଗକରିତା—ପ୍ରା. ଫି. ରହୁ କରିବା, ବରଖାସ୍ତ୍ରକରିବା, ତାଲିକାରୁ କାହିଁଦେବା ।

ଶାରଙ୍ଗଦାଖଳ—ସା. ବି. (କରିଅଥବା) କୌଣସି ଭୂଷଣି ସମ୍ବନ୍ଧେ ମୁତ୍ତବ୍ୟକ୍ତ ବା ବିଦେଶୀର ନାମକାହିଁ ସେ ସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ସର୍ଘକାରୀ ବା ଦେତାର ନାମ ରାଜ ଲାଭ ବା ଜମିଦାର ଶାତାପତ୍ରରେ ଦରଙ୍ଗ (ଦାଖଳ) କରିବା, ଦାଖଳଶାରଙ୍ଗ, କୌଣସି ବାହୁଦାର ନାମ କାହିଁଦେବା ଓ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ନୃତ୍ୟ ବାହୁଦାର ନାମଲେଖିବା, ବରଖାସ୍ତ୍ର ଓ ମୁକ୍ତରିବ ।

ଶାରଙ୍ଗପାଇବା—ପ୍ରା. ଫି. ରହୁବେବା, ବରଖାସ୍ତ୍ର ହେବା ।

ଶାରପାଣି—ପ୍ରା. ବି. ଚିଲିକାର ଏକ-ପ୍ରକାର ମାଛ, ଶାରମଣ୍ଡିତ ଜଳ ।

ଶାରବେଳ—ପ୍ରା. ବି. ଉଚ୍ଚଲର ଜନେକ ପ୍ରାଚୀନ ସମ୍ରାଟ ।

ଶାରବାତି—ସା. ବି. ପଶୁମାନଙ୍କର କର୍ମ-ବୈଶବିଶେଷ, ଏଥରେ ପଶୁମାନଙ୍କ ଦେହରୁ ଲେମ ଉଠିଯାଇ ଦେହଯାକ ପାଆ ହୋଇଯାଏ ।

ଶାର—ପ୍ରା. ବି. କିଷ୍କପଟ, ସରଳ, ନ୍ୟୁତିଷ୍ଟ୍ର, ପ୍ରକୃତବାଦୀ, ମାଟ, ଅତି-ପଣ୍ଡତ, ଖାଣି, ବିଶେଳା, ସତ୍ୱପାଦ୍ମତୀ, ପ୍ରକୃତ ।

ଶାରଶାର—ପ୍ରା. ଫି. ବି. ତିକମତେ, ନ୍ୟୁତିଷ୍ଟ୍ରମାର୍ଗରେ, ସଫା ସଫା ।

ଶାର—ପ୍ରା. ବି. ଶର୍ମା ମାପିବାର ପରମାଣ ପାତ୍ରବିଶେଷ ବା ୭ ତ୍ରୋଣ ପରମାଣ, ସତର ଦାଗ, ଗା. ବି. ଶାରପୁତ୍ର, ଲୁଣିଆ, ଲବଣାତ୍ମ, ଯାହା ମିଠା ନୁହେଁ, ଅଷ୍ଟାଦିଦ୍ଵାରା ।

ଶାରକ—ବିଂ. (ଶାର + ରକ) ଏକଶାର ପରିମିତ (ଶର୍ମ୍ଭ), ଏକଶାର ପରିମିତ ଶର୍ମ୍ଭ ବୁଣାଯାଇଥିବା (କ୍ଷେତ୍ର) ।

ଶାରନମ—ମ୍ରି. ବିଂ. (ଶାର + ଧୁ + କ.ଅ.) ଶର୍ମ୍ଭର ପରମାଣକାରକ ।

ଶାରନୟ—ସୁଂ. ବି. ସେ ଶାରପରମିତ ପାନକରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶାରନୟୀ ।

ଶାରପାଣି—ପ୍ରା. ବି. ଶାରଆପାଣି, ଗୀର ଧୋତର ପାଣି ।

ଶାରପଟ—ସା. ଶରତ୍କୁକାଳ, ଶରତ୍କୁ କାଳରେ ଉତ୍ସନ୍ନ ଶର୍ମ୍ଭ, ବର୍ଷା ପୁଣ୍ୟ ସେ ଶର୍ମ୍ଭବାଜ ବୁଣାହୁଏ ଓ ବର୍ଷାର ପରେ ହୁଆହୁଏ ।

ଶାରବା—ପ୍ରା. ବି. ଅପରଦେହ କରିବା, ଶୁଦ୍ଧିତ୍ଵାର ଶାରବରମାଂସକୁ ଚରିବା ।

ଶାରପରମିତ—ବିଂ. ସୁଂ. (ଶାରୁ + ପର + କ.ଅ.) ସେ ଶାରପରମିତ ତଣ୍ଟାଦି ପାକ କରେ ବା ରାନ୍ଧେ ।

ଶାରବାପ—ମ୍ରି. ବିଂ. ଶାରପରମିତ ଧାନ୍ୟାଦି ବୁଣିବାର ଯୋଗା ।

ଶାରୁ—ପ୍ରା. ବିଂ. (ସଂ-ଶର) କଟୁ, ଅପ୍ରୀତ କର ।

ଶାରୁଆ—ପ୍ରା. ବି. ନାଲିରଙ୍ଗର ମୋଟା ଦେଣୀଲୁଗା, (ପ୍ରା. ବିଂ.) ଲୁଣିଆ, ଶାରପୁତ୍ର, ଅଷ୍ଟାଦୁ ।

ଶାରୁଆଣି-ପ୍ରା. ବି. ଶାରୁଆଣି(ଦେଖ), ସୋବ ଲୁଗାକୁ ଶାରପାଣିରେ ଗୋଲାର ସାମାନ୍ୟ କାରିବା ।

ଶାର୍କାର—ସୁଂ. ବି. ଗର୍ଭର ଜାତିର ଶର, ଗଧର ରୁକ୍ଷ, ଗଧବୋବାକାଳ ।

ଶାର୍କୁର—କୁୟ. ବି. ମଦ୍ୟବିଶେଷ, ଶାର୍କୁର-ବସର ମଦ, ଶାର୍କୁରମଦ, ତାଢ଼ି ।

ଶାର୍କୁରେସ୍ୟ—ବିଂ. ଶାର୍କୁରେସ୍ୟମୁନ୍ତ୍ରୀସ୍ୟ ।

ଶାବା—ବି. ସେତା ସ୍ତର ।

ଶାବୁଜେୟ—ମ୍ରି. ବିଂ. ଶାବୁଜେୟମୁନ୍ତ୍ରୀସ୍ୟ, କୁୟ. ବି. ରସାଲବିଶେଷ ।

ଶାଳ—ସା. ବି. କମ୍ପିମୁଖ, ପଟ୍ଟିତ, ଫତ, ଲେଳକସାନ୍, ପୁଲର ହ୍ରାସ ।

ଶଳସା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବନ୍ଧ.) ବି. ଜମିକାରଙ୍କ ଶାସ ଦଖଲରେ ଥିବା ଜମି, ନିଜ-କୋତ୍ର, ଗର୍ଭମ୍ଭେଶ୍ଵର ପ୍ରତ୍ୟେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷାର ଭୁତ ଜମି, ଶାସମାହାଲ; ଶିଖ-ସମ୍ପ୍ରଦାବୁଦ୍ଧବିଶେଷ, (ବିଂ) ସରକାରୀ (ଜମି), ଶାସମାହାଲସକାନ୍ତ (ଜମି) ।

ଶଳ—ପ୍ରା. ବି. ଶାତ, ଶଳର ଶ୍ଵାନ, ଶାତ, ପରଖା, ନିମ୍ନମୁଖ, କେନାଳ, ନାଳ, ନିମ୍ନତର ମୁଖ ।

ଶଳମଣା—ପ୍ରା. ବି. ଶାତ, ତିପି(ଦେଖ) ।

ବହୁଗର୍ଭପୂର୍ଣ୍ଣଭୂମି (ବିଂ.) ବହୁଗର୍ଭପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଶଳଜମି—ପ୍ରା. ବି. ଯେହି ଜମି ନିକଟ-ବର୍ତ୍ତୀ ଜମିର ଭୁଲନାରେ ମନ୍ତର ।

ଶଳତିପ—ପ୍ରା. ବି. ଉଚ୍ଚମାତର, ଅସମ-କଳ, (ବି) ଉଚ୍ଚଭୂମି ଓ ନାତଭୂମି ।

ଶଳତ୍ୟ—କୁୟ. ବି. (ଶଳତି + ଶା. ମା.) ଲହୁ ପ୍ରଗେଗ, ଚନ୍ଦାହେବା ବେଗ ।

ଶାଳରେ ପକାଇବା—ଗ୍ର.ଟି. (ଲ.ଅର୍ଥ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅସୁବିଧା ଓ ବିପଦରେ ପକାଇବା ।

ଶାଳ—ୟା.ବ.ମାଉସୀର ସ୍ଥାମୀ, ମର୍ଦ୍ଦା ।

ଶାଲି—ୟା.ବି.ରୁହା, ଶୂନ୍ୟାର୍ଥ, ଶୂନ୍ୟ, ରହି, ମାହାଲିଆ, ଫୋକଟ, କର୍ମଶିଳ୍ୟ, ଯେଉଁଠାରେ କେହି ନ ଆଏ, ରହୁଥୁଣ୍ଡ, ଏକାଙ୍ଗ, ଅନାବୃତ (ଶଶର) ଅମଣ୍ଡିତ, ଧନସ୍ଥନ, (ବି) କର୍ମଶିଳ୍ୟତା, (ଗ୍ରା. କି. ବି.) କେବଳ ମାତ୍ର, ରୁହା, ବୁଥା ।

ଶାଲିକ—ଶି. ବି. (ଶଳ + ଲକ) ଶଳର ସତ୍ତର, ଶଳାସମ୍ମଳୀୟ ।

ଶାଲିକରିବା—ଗ୍ରା. କି.କୌଣସି ପାଦକୁ ଶୂନ୍ୟ କରିବା, କୌଣସି ଖୁଲ ତ୍ୟଗ କରିବା ।

ଶାଲିଖାଲ—ଗ୍ରା. କି. ବି. ରହୁଥୁଣ୍ଡ-ହୋଇ, ବୁଥା, ରୁହାରେ, ବିନା କାରଣରେ, ମାହାଲିଆରେ, (ବି) ରହୁଥୁଣ୍ଡ, ଏକାଙ୍ଗ ।

ଶାଲିତ୍ୟ—ବି. (ଶଳତ + ଯ) ଶଳତ୍ୟ, ଚନ୍ଦାବେଗାଟା ।

ଶାଲିଭୁତ—ଗ୍ରା. ବି. ଲୁଣ, ତରକାରୀ, ଦିଅ ଆଦି ବିଷନ୍ନ, ଅନ୍ଧ, ରୁହା ଭବତ ।

ଶାଲିସା—ୟା.ବି. ଶଳଜୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ଯେଉଁଠାରେ କରିଥିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କଲାହୁ ହୁଏ, ଯେଉଁ ସମସ୍ତ ଜମିମାନ ଗର୍ଭମେଣ୍ଟର ଶାସମହଳରେ ଥିବା ।

ଶାଲିହାତ—ଗ୍ରା.ବି.ରହୁଥୁଣ୍ଡ, ହାତରେ ଟଙ୍କାପଇଥା ନ ଥିବା, (ବି) ନିରାଭିରଣ ହୁଏ, ବାହାତ ।

ଶାଲୁଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଶାଲ ବା ଗର୍ଭମୁକ୍ତ, (ଜମି) ନିମ୍ନ, ନାରୀ ।

ଶାଲୁଇ, ଶାଲୋଇ—ଗ୍ରା.ବି. ମଣ୍ୟଧାନ, ମାଛ ରଖିବାର ପାଦ ।

ଶାସ୍ତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି.ବିଶିଷ୍ଟ, ସମ୍ବନ୍ଧ, ବ୍ୟକ୍ତି, ଗର୍ଭମେଣ୍ଟ ନିଜ ଅଧ୍ୟକୃତ, କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ନିପୁତ୍ତ ବା ପ୍ରେରିତ, ବିଶିଷ୍ଟ ଉଦେଶ୍ୟପାଇଁ

ରକ୍ଷିତ, ମୁଖ୍ୟ, ପ୍ରଧାନ, (ଗ୍ରା.ଟି.ବି.) ନିଜପୁଷ୍ପ, ବିଶିଷ୍ଟ ଉଦେଶ୍ୟରେ, ବିଶେଷତାବରେ, କେବଳ, ପ୍ରଧାନତଃ, ସ୍ଵୟଂ, ଖୋଦ ।

ଶାହକଳମ—ୟା.ବି. ଛମୁକରଣ, ରକା-ଆଦିଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଷୟ ଲେଖାପଢି କରିବାପାଇଁ ନିସ୍ତର୍ଣ୍ଣ କର୍ମଗ୍ରହୀ ।

ଶାସ୍ତ୍ରକାମରୀ—ୟା.ବି. ଉଚ୍ଚ ରଜକର୍ମଶିଳ୍ୟ-କର କରେଇ ସଲଗ୍ନ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଓ ନିର୍ଜନ ବିଶ୍ଵାମ ଗୁହ୍ବ ।

ଶାସ୍ତ୍ରମାର—ଗ୍ରା. ବି. ଜମିଦାର ଯେଉଁ କମି ପ୍ରଜାକୁ ଶୁଷ୍ଟ କରିବାକୁ ନ ଦେଇ ନିଜେ ଶୁଷ୍ଟ କରନ୍ତି, ନିଜ ଶୁଷ୍ଟକମି ।

ଶାସ୍ତ୍ରତାଳୁକ—ୟା. ବି. ରତ୍ନ୍ୟମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିଜ ଅଧ୍ୟକୃତ ଜମିଦାର ।

ଶାସ୍ତ୍ରବରଦାର—ୟା.ବି. ଶ୍ରୀଶ୍ରଦ୍ଧାରୀ ରଜକ କର୍ମଶିଳ୍ୟ, ଶଶରରକ୍ଷା ।

ଶାସ୍ତ୍ରମହଳ—ୟା.ବି.ଯେଉଁମହଳ ଶଜାଙ୍କ ତତ୍ତ୍ଵବିଧାନରେ ଆଏ, ଅନ୍ତ୍ୟପୁର ।

ଶାସ୍ତ୍ରମାହାଲ—ୟା. ବି. ରତ୍ନ୍ୟମେଣ୍ଟଙ୍କ ନିଜ ଅଧ୍ୟକୃତ ଜମିଦାର ।

ଶାସ୍ତ୍ରା—ୟା.ବି. ଉଚ୍ଚପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଭଲ, ଉତ୍ତମ, ଆଛା, ଉପାଦେସ୍ମ, ବାରିକ୍, ପୁରୁଷ ।

ଶାସ୍ତ୍ରିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଉତ୍ତର ହିମାଳୟରେ, ନେପାଲରେ ଓ ଆସମରେଥିବାପାହାନ୍ତି ଜାତିବିଶେଷ, ଆସମରେ ଥିବା ପଥତ ବିଶେଷ ।

ଶାସ୍ତ୍ରିବା—ଗ୍ରା.ଟି. କାରିବା ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀ—ୟା. ବି. ମୁସ୍ତବ୍ଦୟଶ୍ଵର ଶରଳ-ବିଶେଷ, ସୁନ୍ଦର, ନିଷ୍ଠ କର୍ମଶିଳ୍ୟକା ଛେଳ ବା ମେଣ୍ଟ୍ ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀ—ଗ୍ରା. ବି. ଶାସ୍ତ୍ରୀ (ଦେଖ) ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀଆ—ଗ୍ରା.ବି.ଯେ ସଂଦା କାଣ୍ଡିଆଏ, କାଶରେଗପ୍ରସ୍ତ୍ର ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀ—ୟା. ବି. ମନ୍ଦ, ଶର୍ପ, କମ, ଅଳ୍ପ, ବିକୃତ, ନିଷ୍ଠ ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀ—ୟା.ବି. ପ୍ରତିରୁ ଦିଅଦେଇ ଅଟା ବା ମଇଦା ଦଳ ପରେ ପାଣିରେ ଦଳାହୋଇ ଦିଅରେ ଛଣା ହୋଇଥିବା-

ପୁର, ଲୁଚ, ମୁସ୍ମୁମୀଆ, ମୁତ୍ତୁ ମୁତ୍ତିଆ, ମୁସ୍ମୁମୀଆ ମାନିକନାର, ବିନାନନ୍ଦିଷ୍ଟ । ଶିଅ—ପ୍ରା.ବି.(ପ-ଶିପ)ସୁତାର ସର, ମାନ ଧରିବା ଲୁଗା, ଅଭୁଆ ସୁତାର ଅଗ, ଅଭୁଆହେବା, ଜାଲ ପକାଇବାର ଥର, (ଲ) କୌଣସିକଥା ବା ବିଷୟର ଶାଜ ।

ଶିଅଶୋଜିବା—ଗ୍ରା. କି. ସାମନ୍ୟମାନ ଦୋଷ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା । ଶିଅଦେବା—ଗ୍ରା. କି. ଲୁଗା ବା ଜାଲ-ଦ୍ଵାରା ମାନ୍ୟଧରିବା ।

ଶିଅ ବାହାରକରିବା—ଗ୍ରା. କି. ସାମାନ୍ୟ ମାନ ଦୋଷ ବା ସୁତି ଦେଖାଇବା, କଥାର ସୁତ ଠିକଣା କରିବା ।

ଶିଅର—ଗ୍ରା. ବି.(ପ-ଶିପ୍ରୋର)ଶରଦ୍ଵାର କେଣ ମୁଣ୍ଡନ ।

ଶିଅରବାଥା—ଗ୍ରା. ବି. ଶୌରକମ୍ପିନ୍ଦି, ମସ୍ତକ ମୁଣ୍ଡନ ଓ ନଖ କର୍ତ୍ତିନାଦି, ମୁତ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତର ଦଶାହୁ ଉପଲମ୍ବେ ଶୌରକମ୍ପି । ଶିଆ—ଗ୍ରା.ବି. (ପ-ଶାଦ୍ଵାର) ଭୋଜନ, ଶାଇବା, (ଗ୍ରା. ପୁ. ବି.) ଶାଦକ, ଭୋଜନକାଣ୍ଡ, (ଯଥା—ମାନ୍ୟମିଆ) ଭୁତ, ଭୋଜନକାଣ୍ଡ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ଶାର, (ବିଷ-ଶବ୍ଦ) ଅଖିଆ ।

ଶିଆପିଆ—ଗ୍ରା. ବି. ଭୋଜନକିଷ୍ଟା, ପାନ ଭୋଜନକାଦି ।

ଶିଆଲ—ୟା. ବି. ଅନୁମାନ, କଳନା, ମନୋଯୋଗ, ଧ୍ୟାନ, ସୁରଣ, ସୁତୁତି, ମନୋଗତବ୍ୟ, ବିଶୁର, ମନରେ ଦୃଢ଼-ବୁଝେ ଉଦ୍ଦତହୋଇ ବହୁକାଳ ସ୍ଥାସ୍ତ୍ର-ହେବା ଭାବ, (ଗ୍ରା.ବି)ପରିହାସ, ଅଟା ।

ଶିଆଲକରିବା—ଗ୍ରା.କି. ଚେତିବା, ମନେ ରଖିବା, ଭିନ୍ନାକରିବା, ଅକ୍ତାକରିବା ।

ଶିଆଲବାଜ(ଶିଆଲ) —ୟା.ବି. କଳନା ପ୍ରିୟ, ଅଟିଲ, ଶାମତିଆଲ, ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଚିତ୍ତ, ଯାହା ସଙ୍ଗେ ପରିହାସ କରାଯାଇ ପାରେ, ଶିଆଲିଆ ।

ଶିଆସ—ୟା. ବି. ଅଟିଲ୍

ଶିଶ୍ରୀ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଧ୍ୱନି, ଉଚ୍ଚହାସର ଧ୍ୱନି ।

ଶ୍ରୀ କାରବା — ଗ୍ରା. କି. ଶିଙ୍କାରବା, ପୁଣୀ ପ୍ରକାଶ କରିବା ।
ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦି — ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ବି. ଭୁଣ୍ଟଗାଳୁ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ।
ଶିତି — ବି. (ଶି + କ, ରତି) କୋକିଶିଆଳି ।
ଶିଙ୍କାରବା(ହେବା) — ଗ୍ରା. କି. ଚନ୍ଦମର୍କଟି ହେବା, ବରରେ ମୁଖଦିକୁଡ଼ି କରି ରୁଷ୍ଟି ଭବରେ କଥାକହୁବା, ଖେଳିବା ।
ଶିଖିର — ପୁ. ବି. କୋକିଶିଆଳି, ଖଟ ଖୁରୁ, ଶିବଜୀ ଅସ୍ତବିଶେଷ, ଖଟାଳ ।
ଶିଖିଶା — ଗ୍ରା. ବି. ରଣ୍ୟୁର ଓ ନୂଆଗଡ଼ର ମଧ୍ୟେ ଉପରେ ।
ଶିଖମନ୍ତ୍ର—ଯା. ବି. ରୁକ୍ଷି, ଶୁଣ୍ଠୁଷା, ସେବା, ନାଚରୁକରି ।
ଶିଖାଇବା — ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ ଓ ସୋନ୍ଦର) କି. ବିରତ୍ତକରିବା, କଲିକରିବା ।
ଶିଖାଲା — ପ୍ରା. (ସୋନ୍ଦର) ବି. କଳି, ଚଢ଼ା-ଇବା ବାକ୍ୟ, (ବିଂ) କଲିଛା ।
ଶିଖିମିଳିଆ — ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ଶିଖିବିଜିଆ, ଅଷ୍ଟିର ।
ଶିଖିଶିଟ୍ — ଗ୍ରା. ବି. ଦିମାରତ ବକ, ବିରତ୍ତ-ପ୍ରକାଶ, ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶବ୍ଦ ।
ଶିଖିଶିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଚଢ଼ିଲ, ସଂଖା ବିରତ୍ତ ।
ଶିଖିଶିଟ୍ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କଟିକିଟି, କିଟିକିଟି କରି ଛାଇବା ।
ଶିଖିଶିଟ୍ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କଟିକିଟି, କିଟିକିଟି କରି ଛାଇବା ।
ଶିଖିଶିଟ୍ — ଗ୍ରା. ବି. ଅନ୍ତିରପ୍ରାୟ ବା ନୋଧି-ସୂଚକ ମୁଖରଙ୍ଗୀମା ।
ଶିଖିକଦାର — ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ କୁହୁତାର ଆଗପାଶ ବେକତଳେ କିରୁଅଂଶ ବୋତାମ ଲାଗିବାପାଇଁ ଶୋଲାଥାଏ, ଯେଉଁ ପଗଡ଼ର ଉପରିପାଶ କିରୁଅଂଶ, ଶୋଲାଥାଏ, ଯେଉଁ ଟୋପିର ଉପରେ ଛାନ୍ତୁ ଥାଏ ।
ଶିଖିକି — ଗ୍ରା. ବି. (ଫି-ଖଟକିକା, ଶତ୍ରୁ) ଖରକ, ପାନ୍ଦିଲିଲଗା ରୁରକା, ମୈର କବାଟ, ବାନ୍ଧିଦୁଆର, କଙ୍କଣିଶେଷ, ଘରର ପଛଅଂଶ ।
ଶିଖିକିକିଶା — ଗ୍ରା. ବି. ଅତିକୁନ୍ତ କଶକ ପ୍ରକାଶ ଶୁଣୁବିଶେଷ, କରିବିଦ୍ୟ କଶା ।

ଶିଖିକିଦେବା — ଗ୍ରା. କି. ରୁରକା ବନ୍ଦ କରିବା ।
ଶିଖିକି—(ଶତ୍ରୁକାଶବଜ) ପକ୍ଷଦ୍ୱାର, ବାନ୍ଧିଦୁଆର, କଙ୍କଣିଶେଷ, ଘରର ପଛଅଂଶ, ରୁରକା, କିଳିଶା, କବାଟ ବନ୍ଦ ହେବାର ଯୁଦ୍ଧବିଶେଷ ।
ଶିଖିପ, ଶିଦାବ — ଯା. ବି. ପଦବୀ, ମର୍ମାଦା-ସୁତକ ଉପାଧ୍ୟ, ରକଦତି-ସମ୍ମାନସୁତକ, ଉପାଧ୍ୟ ।
ଶିଖିପାଶିଦାଶ — ଯା. ବି. ବଜଦର ଉପାଧ୍ୟକାରୀ ରୁଷିତ ।
ଶିଦମତ୍ର—ଯା. ବି. ବଶ୍ୟତା ଶୀକାର, ପରିଚୟା, ସେବା, ମନ୍ଦରୁକରି ।
ଶିଦମତ୍ରକାର — ଯା. ବି. ରୁକ୍ଷି, ଖାନ ସମ୍ମରି, ସେବକ, ଉତ୍ତରିଆ, ସେ ଖରକାତାରେ ଉପରୁତ୍ତ ଥାଏ ।
ଶିଦମତ୍ରକାର — ଯା. ବି. ରୁକ୍ଷିପଣ୍ଡ, ଶିଦମତ୍ରକାରର ରୁକ୍ଷିର ।
ଶିଦମତ୍ରକାରିଆ — ଯା. ବି. ଉତ୍ତରିପଣ୍ଡ ସେବାକାଶ, ଶିଦମତ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ।
ଶିଦମତ୍ର — ଯା. ବି. ରୁକ୍ଷି ସମ୍ମାନୀୟ ।
ଶିଦମତ୍ରମିଶ୍ର — ଯା. ବି. ଦରମା ପରିବର୍ତ୍ତୀ ରୁକ୍ଷିର ମିଶ୍ରଥିବା ନିଧର ଭୂମି ।
ଶିଦର — ଯା. ବି. ପୁଣ୍ୟ ରୁରଷ୍ଵର ସୁଲଭାକ ଅଧୀନ ମିଶ୍ରରାଜ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ଵାଧୀନ ପ୍ରକାମାନଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି-ରୁପେ ମିଶ୍ରରଦେଶକୁ ଶାସନ କରୁଥିବା ମୁସଲମାନ ଶାସକଙ୍କ ଉପାଧ୍ୟ ।
ଶିଦର — ପୁ. ବି. (ଶିଦ୍ର + କ, ରର) ରତ୍ନ ଧନ, ଧାପସ, ମୁନି, ରତ୍ନ, ରତ୍ନବଲେକ, ଲତ୍ର । [ଅଞ୍ଚଳ ।]
ଶିଦରପୁର — କଲିକତାର ଦିଗିଶପାଶ୍ରୀପୁର ଶିଦମାନ — ଯା. ବି. (ଶିଦ୍ର + କ, ମାନ) ଶେବପୁର, ତେନ୍ୟପୁର, ଦିପତପୁର, ସେ କଷ୍ଟ ପାଉଅଛୁ, ଶୋକକାରୀ ।
ଶିଦ୍ର — ବି. (ଶିଦ୍ର + ର) ରେଜ, ତାରତ୍ରୀ, ଭେଦକରିବା, (ଗ୍ରା. ବିଂ) କୁତ୍ର, ଛେଟ, ହେସ୍ତ, (ବି) ଛୁତ୍ ।

ଶିଦ୍ରକ — ପୁ. ବି. ଶେବକାରକ ।
ଶିଧା — ପ୍ରା. (ମେଦିନୀ) ବି. କୁଧା, ରେବ ।
ଶିନ୍ — ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ବି. କୀଣ, ଶାର୍ମିକାସ୍ତ, ସୁରୁ ।
ଶିନ୍ଦରପୁର — ଗ୍ରା. ବି. ନଷ୍ଟ, ଅପବ୍ୟୁତ, ଉତ୍ତରନ୍ଦ, ସମସ୍ତାନ୍ତ, ବିଧ୍ୟୁତ ।
ଶିନ୍ଦିନ୍ — ଗ୍ରା. ବି. (ଫି-କୁନ୍ଦରନ୍) ପୁଣ୍ୟନୁପୁଣ୍ୟ, ପୁଣ୍ୟନୁପୁଣ୍ୟ-ରୁପେ, ଟିନିଟିକ କରି ।
ଶିନ୍ଦିନ୍ — ଗ୍ରା. ବି. କି. ବି. ଶିନ୍ଦିନ୍ (ଦେଖ) ।
ଶିନ — ଗ୍ରା. ବି. (ଫି-କୀଣ) କୀଣ, କୁଣ ।
ଶିନ୍ — ଏ. ବି. (ଶିଦ୍ର + କ, ତ) ଦେନ୍-ପୁତ୍ର, କୁଣ, ଅଳସ, ଶେବପୁତ୍ର, ଦୁର୍ମିଳ, ଶାନ୍ତ, କୁନ୍ତ ।
ଶିପ — ଗ୍ରା. (କଟକ) ପାନପିକ, ପାନ ଶାଇବା ଲେବର ହେପ ।
ଶିର — ଗ୍ରା. ବି. (ଫି-କୀଣ) ଦୁର୍ମଧ, ବୃକ୍ଷ-ନୟାସ ।
ଶିରକାନ୍ତିଲ — ଗ୍ରା. ବି. କୀରକାନ୍ତିଲ, ଏକପ୍ରକାର ରତ୍ନ ।
ଶିରପ୍ରାନ୍ତ — ଗ୍ରା. ବି. (ଶାର୍ମିକାନ) ଶାର୍ମିଧରମୀଲ୍ୟ, (ବ୍ୟକ୍ତ) ହିନ୍ଦୁହୋଇ ହିନ୍ଦୁହର୍ମର ଶାସବହୁତ ବର୍ଣ୍ଣିତାରପ୍ରତି ଅନାପ୍ରାକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ।
ଶିରପ୍ରାନ୍ତ — ଗ୍ରା. ବି. ଶାର୍ମିଧରମୀଲ୍ୟ-ମେକମାନଙ୍କର ତାଲିଚଳନ, କାତି-ଭେଦ ଅର୍ପିକାରି ।
ଶିରପ୍ରାନ୍ତପାଠ — ଗ୍ରା. ବି. ଆଧୁନିକ ରଂଗିନି ଶିକ୍ଷା ।
ଶିରଜ — ଯା. କର, ଜମିର ଶଳଶାର୍ମିଗେର ମାଲଗୁଜାର ।
ଶିରେଇବା — ଗ୍ରା. କି. ପଣ୍ଡମାନକୁ ଭାକବା ବା ଲକ୍ଷେଇପାଇଁ ଉତ୍ତେଜିତ କରିବା ଉତ୍ତେଜିତ କରିବା ଉତ୍ତେଜିତ କରିବା ।
ଶିଲ — ଗ୍ରା. (ସମ୍ବୁଦ୍ଧ) ଗୁରୁଲ କୁଟିବା ଉତୁଖଳ

ଶିଳ—ଶା.ବି. (ଫ-କାଳ) କୀଳ, ମେଖ,
ଛୁଟୁକା, ଅର୍ଗଲ, କିଳଣୀ, (ଫ-କୁହନ୍ତି)
ପାନଦିନିଆ, ଭଜାପାନ, ପାନରେ
ଚନ୍ଦ ଲିଗାଇ ଖଇର ମସଲ ଭଜାଗୁଆ
ଗୁଣ୍ଠିଆଦିଦେଇ ମୋଡ଼ାରିବାକାହାଳୀ ।

ଶିଳ—ବି. (ଶ+ଲ,ଅ) ପ୍ରତିହତ,
ଅପ୍ରତିହତ, ଦୂରଗମ, ପତିତ, ଅକୃଷ୍ଣ (ଭୁମି),
ପଢ଼ିଆ, ଅବଶିଷ୍ଟ ରହିଥିବା, ଉପନ୍ଦ,
ପରିଶିଷ୍ଟ, (ବି) ବିଷ୍ଟ, ବ୍ରଦ୍ଧା, ଶୂନ୍ୟପ୍ରକାଶ,
ପତିତ ବା ପଢ଼ିଆଭୁର୍ଣ୍ଣ, ଫାଙ୍ଗ, ଖବ୍ରି, ଗ,
ମରୁଭୂମି, ଦୋତ୍ରପତି, ସପତି, କାମ୍ପୁ,
ଶୂନ୍ୟ ପ୍ଲାନ ।

ଶିଳବା—ଯା. ବି. ଭରୁକୁ, ପଶିଛନ୍ତି
ବିଶେଷ, ଆଲଖ ଛା ।

ଶିଳକାତି—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ହୁଏଇ ପତି
ଓ ଦେଖୁ ମଧ୍ୟରେ ଶିଳ ଦିଆଯାଇଥିବାରୁ
ତାହା ବନ୍ଦକରୁଯାଇପାରେ, ଗୁଆକାତ ।

ଶିଳକମ୍ପି—ଶା.ବି. ଲୁଏକ, ପତିତ ।

ଶିଳତ୍ର—ଯା. ବି. ଗଜାଙ୍ଗଠାରୁ ସମାନ-
ସୁତକ ଉପାଧ ପାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ
ଦିଆଯିବା ସମାନସୁତକ ପରିହଦ,
(ଶିରୋପା) ।

ଶିଳମାରିବା—ଶା. କି. ଗୋଟିଏ କାଳାକୁ
କୋରରେ ଭୁଲ ଓ କାଠ ଆଦିରେ
ପ୍ରବେଶ କରିବା ।

ଶିଳଇବା—ଶା. କି. ଶୁଆଇବା ।

ଶିଳାଶ—ଶା. ବି. ରକ୍ଷକାଦିର ଶକ୍ତି-
ବିଶେଷ, ଇଟାର ଗାନ୍ଧୀ ଜୀ (ଶିଳଣ) ।
ତୋରଣ ଉପରେ କଢ଼ି ନ ଥିବା ଶତ,
(ମେହେରବା) ।

ଶିଳପ—ଯା.ବି. କର୍ତ୍ତିବାରପୁଣ୍ଡି, ଅନାସ୍ତା,
ଭୁଲ, (ବି) ଅନ୍ୟଥାକୁତ, ତୁଟିପୁତ,
ବିରୁଦ୍ଧ ।

ଶିଳପ୍ତ—ଯା. ବି. ମୁସଲମାନମାନ-
ଙ୍କର ସବସ୍ତୁଧାନ ଧରିବୁ ବା ଶିଳପା-
ଙ୍କର ପଢ଼, ଅଧ୍ୟକାର, କାର୍ତ୍ତି ବା ଆସନ ।

**ଶିଳର—ମହାରାଜୁଣ୍ଡ ଓ ଶୁଳରାଟ ରାଜାର
ଏକ ଜାହାୟ ଗୋରୁ ।**

**ଶିଳ(ଲ)—ଶା.ପଞ୍ଚୀଦିର ବିଟିକା, ପାନ-
ଶିଲ୍ଲ ରତ୍ନାଦି, ତାମ୍ବଳବହିକା ।**

ଶିଳଶିଲ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଉଚିତହାସ୍ୟଧ୍ୱନି,
କିରି କିରି ।

ଶିଳମିଲେଇବା—ଶା. କି. ଉଚିତହାସ୍ୟ-
କିରିବା ।

ଶିଳଜ—ଯା. ବି. ଆପନାଜିଷ୍ଟାନର
ସୀମାବାସୀ ପଠାଣକାତିବିଶେଷ ।

ଶିଳାକୁତ—ଶି. ବି. (ଶିଳ + ଚି + କୁ
+ ତ) ଯାହା ଦୂରମ କର ହୋଇଅଛି,
କିନ୍ତୁ, ପ୍ରତିହତ, ବାଧାପ୍ରାୟ ।

ଶିଳାଭୁତ—ଶି.ବି. (ଶିଳ + ଚି + ଭୁତ)
ଯାହା ଦୂରମ କରିଛୋଇଅଛି, ଅଗମ୍ୟ
ହୋଇଥିବା ।

ଶିଳେଷ୍ଟ—ପୁ. ବି. (ବ.ଶ) (ଶିଳ +
ଜଷ) ଦୂରବଶ ।

ଶିଳ୍ୟ—ଶି.ବି. (ଶିଳ + ଯ) ଶିଳରୁ
ଉପନ୍ଦ, ପରିଶିଷ୍ଟରେ ଯାହାପାଠ କର-
ଯାଏ, ପ୍ରାଣମାନଙ୍କର ଗମନଯୋଗ୍ୟ ।

ଶିଶୀ—ଯା. ବି. ପଇସା ରଖିବାର ଲୁଗା-
ମୁଣ୍ଡ, କନାଥଳ, ମୁଣ୍ଡ, ଶଳତା ।

ଶିଶ୍ଵାଇବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ)ବି. ମନମାରିବା,
ବିମ୍ବିତହେବା, (ଜାଣପୁର) ରଖିବା ।

ଶିରକେଳିପାରୁହାପୋକ—ଶା. ବି.
ପାରୁହାପୋକଙ୍କଠାରୁ ସାନ ଓ କଳା
ଏବଂ ହରକି ପରି ତେପା ଓ ଦୂରନମୟ
ପୋକ ।

ଶିଲ—ପୁ. ବି. ଶାଳକ, ଶାଳ, ମେଖ ।

ଶୁଆ—ଶା.ବି. (ଫ-ଶୁବୁ) ଦୂରମନଦଶ,
ବାହୁମନର ପୃଷ୍ଠାଶି, କାନ୍ଦର ପଇ,
ତେଣା, ଯମଭୂତ ଆହଟା ଦୁଧ, ଦୁଧ ଓ
ତିନମିଶ୍ରିତ ଏକପ୍ରକାର ମିଠାର, ଅନ୍ୟ
ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଶୈଳନ କରିବା, (ପ୍ରା.
ମେଦିନୀ) ଆଶ୍ରୁକତା, (ଛେଦ) ।

ଶୁଆଇବା—ଶା. କି. ଶିଶ୍ରୁତ ନିଜ
ହୁତରେ ଶାରିବାକୁ ଅସମ୍ଭବ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ
ଅନ୍ୟ କେହି ଶାଦ୍ୟ ଶୋଇଦେବା ।

ଶୁଆଇବା—ଶା. କି. ଅନ୍ୟକୁ ଭେଜନ
କରିବା, କପାଣାଇଦ୍ବାରା ଭୁଲାଇବା-
ଇବା, ଅନ୍ୟକୁ ଶାଦ୍ୟକୁ ଶାରିବାକୁ
ଦେବା, ଉଚ୍ଚୋତଦେବା, ଅନ୍ୟକୁ
ଭେଜନଦ୍ବାରା ପାଲିବା ।

ଶୁଆଖୋଇ—ଶା.ବି. ପରଷପରକୁ ଶୁଆ-
ଇବା, ଦୁଇଟି (ବିଶାଢ଼ିଆଦି) ପରଷପର
ମଧ୍ୟରେ କାମୁଡ଼ାକାମୁଡ଼ ହେବା,
ଅନେଥାନ୍ୟରେ କଳହ କରୁଥିବା, (ବି)
ପରଷପର ମଧ୍ୟରେ କଳହ ।

ଶୁଆଡ଼—ଶା. ବି. ଗୋ ମେଷାଦ ରହ-
ବାର ଗୋଡ଼ା, ମେଲଗୁହାଳ, ଗୋରୁ
ଗୋଠ, କାଞ୍ଜିଆହାଦା ।

ଶୁଆଦଣ୍ଡ—ଶା. ବି. ଦହମୋହିବା ଦଣ୍ଡ,
ମୁନୁନଦଣ୍ଡ, ଶୁଆବାଡ଼ ।

ଶୁଆସ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ)ବି. ପାଚକ, ପର-
ବେଷକ, ପରଷୁଣୀ ।

ଶୁଣ୍ଡ—ଶା. ଅବ୍ୟ. ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଶୁଣିଲ
କାଶ କାଶିବା କଣ୍ଟର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଧରନ ।

ଶୁଣ୍ଡୁମୁଁ—ଶା. ପୁ. ବି. ଯେ ସଂଦା
ଶୁଣ୍ଡୁ କଣ୍ଟାଏ, (ସାରୀ) ଶୁଣ୍ଡୁମୁଁ ।

ଶୁବା—ପ୍ରା. (ମେଦି ଓ ବଙ୍ଗ) ପୁ. ବି.
ଶା ବା ଶିଶୁପୁନ୍ତ, ଦୁର୍ଗପୋଷକାଳକ
(ସାରୀ) ଶାଲ ।

ଶୁକ୍ର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଅସର୍ବ, ଅସୁ-
ନର, ସାଧାରଣ, ଉତ୍ତର ।

ଶୁକୁଣ୍ଡ,ଶୁଣ୍ଡି—ଶା. ବି. ତାଳଶୁକୁଣ୍ଡ,
ତାଳଟାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଶର ।

ଶୁକମା,ଶୁମ୍ବ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. କର୍ଣ୍ଣ
ଫୁଲ ଓ ତାହାର ମଞ୍ଜି-ଶା.ବି. ସବଳ,
ଦୂଷ୍ଟ ପୁଣ୍ଡ ।

ଶୁରୁ—ଯା. ବି. ଯେଉଁତାପରେ
ବୁଝିବାମାତରନେ ପକାଯିବା ମୋଟା
ବସ୍ତର ଆସନ ।

ଶୁରୁ—ଶା.ବି. (ଫ-ଶୁବୁ)ତାଳଟାଙ୍କୁ
ମଧ୍ୟରେ ଗଛ ଶୁଥିବା ସୁମିଶ୍ର ଶର ।

ଶୁଗା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଅତିମାନ
ବୁଜିଆ ବା ଲେସମା, (ସାରୀ) ଶୁଗୀ ।

ଶୁଗୀ;ଶୁଙ୍ଗ, ଶୁଙ୍ଗୀ—ଶା. ବି. ଶୁଦ୍ଧ
ନିମିତ୍ତ ପେଟିକା, ଶେଟ ବାରିଶ ବା
ବେତରତାର, ପେଟ, ପଥତୋଲ, ଦନା ।

ଶୁକର,ଶୁକୁର—ଶା. ବି. ଅତି ସାମାନ୍ୟ
ସୁଦ୍ରକୁ ଅନ୍ତର୍ପୁତ୍ର, ଶେଟ, ଶେଟ,
ଅଳ୍ପ ପରମାଣ୍ଡରେ ବିତିକପୁରିବା

(ପଣ୍ଡ), ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ ବିକି କହୁ-
ଥୁବା (ଦୋନାମା), ଗ୍ରା. ବି. ଷୁଡ଼ୁ ଷୁଡ଼ୁ
ଅଂଶ, ଟଙ୍କା ଉଜ୍ଜାଇ ତହିଁ ବଦଳରେ
ଆଖିବା ଷୁଡ଼ୁ ଷୁଡ଼ୁ ମୁଢ଼ାବସ୍ତୁ ।

ଶୁଣିବା — ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) କି ଖୋବିବା,
ଉଠରକୁ ମାତ୍ର ଗୁଣ୍ଡିବା ।

ଶୁଳ୍କରୀ, ଶୁଳ୍କରୀ — ଗ୍ରା. ବି. ବି. ଶୁଳ୍କରୀ
(ଦେଖ) ।

ଶୁଳ୍କରି(ଲି) — ଗ୍ରା. ବି. କାହିଁ ବା କୁଣ୍ଡିଆ,
ଗଲୁ, କୁଣ୍ଡିଲେବେବା ।

ଶୁଳ୍କରୁଳ, ଶୁଳ୍କ ରୁଳ — ଗ୍ରା. ବି. ଅସ୍ତିରତା
ଚମଳୀମି, ସାମାନ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟାମି, ଗ୍ରା. ବି.
ଅସ୍ତିର, ଚଞ୍ଚଳ ।

ଶୁଳ୍କ ରୁଳିଆ, ଶୁଳ୍କରୁଳିଆ — ଗ୍ରା. ପୁ. ବି.
ଅସ୍ତିର, ଚଞ୍ଚଳ; ସାମାନ୍ୟରେ ଦୁଷ୍ଟ ।

ଶୁଳ୍କ ରୁଳାଥ — ଗ୍ରା. ବି. ଦିକ୍ଷତର ଲୁମା
(ଧର୍ମରୁଳ) ମାନଙ୍କର ପାର୍ଥ ।

ଶୁଳ୍କ — ଗ୍ରା. ବି. (ସ୍ରୀ-କୁଣିବା) ଶ୍ଵେତଶିଳ,
ମେଶ, ଜୀଳା, ବଢ଼େଇ ବା କରନ୍ତି
ମାନେ କାଠ ଆଦିରେ ମାପର ଚନ୍ଦ
ଦେବା ସକାଶେ ବ୍ୟବହାର କରିବା
କାଠ ।

ଶୁଳ୍କା — ଗ୍ରା. ବି. ଦିଲୁର ଯାଇଥୁବା ଶୁଳ୍କର
ଅଂଶରେ ଗୁଣ୍ଡିବା ନଡ଼ା ବା କୁଟା,
ପାଣି ଖାଇଯାଇଥୁବାହେତୁ ଅଳ୍ପ-
ସଂଶ୍ରଦ୍ଧିକ ଧାନଗଛ ଥୁବା କ୍ଷେତରେ ମେଘେ
ମେଘେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ରୁଆହେବା
ଧାନଗଛ ।

ଶୁଣିବା — ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଶୁଣ୍ଡ କାଠମେପକରି
ଚିରପିବା, କାଠରେ ଦାଗଦେବା,
ରେଣ୍ଡିବା, ଶୁଣିବା, ପିନାଲୁମାକୁ କଷିବା,
(ନେଥି) ପାଡ଼ା କରିବା, ଆଖି ରୁଣ୍ଡ-
ରୁଣ୍ଡ ହେବା, ଶବଦାହରେ ଶୀଘ୍ର
ପୋଡ଼ିଯିବାନିମିର ଶବଦୁ ଶୁଣିଶା ବାଢ଼ିରେ
ଶୁଣ୍ଡ କାଳି କଥାତି ଛାଡ଼ାଇବା ।

ଶୁଣ୍ଡହେବା — ଗ୍ରା. ବି. ନେଥି ପାଡ଼ାକରିବା,
ଆଖି ରୁଣ୍ଡରୁଣ୍ଡ ହେବା ।

ଶୁଟୁଷୁଟୁ — ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) ବି. ଅସୁଲୁଷୁ,
ପୁରୁ ।

ଶୁଟୁଲ — ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) ବି. ବଢ଼େଇର
ଲିହଣ ପିଟିବା ମୁଢ଼ିଗର ।

ଶୁତୁ କିନି — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ସାମାନ୍ୟମାତ୍ର ଶବ୍ଦ
ହେବା ।

ଶୁତୁ ଶୁତୁ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. କଠିନ ପଦାର୍ଥ-
ମାନଙ୍କର ପରଷ୍ପର ଆସାଇର ସାମାନ୍ୟ
ଶବ୍ଦ, ମୁଦୁବିଲୋଡ଼ନ ଶବ୍ଦ ।

ଶୁତୁସ୍ତ — ପ୍ରା. (ସମ୍ବଲ) ବି. ବାଇତଙ୍କ ।

ଶୁତୁ — ଗ୍ରା. ବି. (ସ୍ରୀ-ଶୋଟ) କଳି, ଦୁନ୍ଦୁ ।

ଶୁତୁକ — ବି. (ଶୁତୁ + ଅଳ) କହୁଣୀର
ଶଣ୍ଟି ।

ଶୁତୁତା — ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ଶୁଳ୍କିତାତ,
କକେଇ, ଦଦା, କକା ।

ଶୁତୁଆ — ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. କଳିତୃତ୍ତା, କଳିହା,
ଅଳିଲ, କୌତୁକା (କଥା), ହାସ୍ୟ-
କିପକ (କଥା) ।

ଶୁତୁଁ — ଗ୍ରା. ସ୍ବି. ବି. କଳିଷ୍ଟ ପିତୃବନ୍ଧ ସ୍ତ୍ରୀ,
କକେଇର ଭାର୍ତ୍ତା ।

ଶୁତୁତୀଶ୍ଵର — ଗ୍ରା. ସ୍ବି. ବି. (ସ. ଶୁଲ୍କଶ୍ଵରିତ୍ତୁ)
ବା ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଶୁତୁଁ ।

ଶୁତୁତା — ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. (ସ. ଶୁଳ୍କିତାତ)
ଶୁତୁତା, କଳିଷ୍ଟ ପିତୃବନ୍ଧ, କକେଇ,
କକା, ଦଦା ।

ଶୁତୁତୁତୁତୁର — ଗ୍ରା. ପୁ. ବି. ଆପଣା ଶୁଶ୍ର-
ବଳ ସାନ୍ତ୍ବାଳ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶୁତୁଁଶ୍ଵରୀ ।

ଶୁଣ୍ଡ — ଯା. ବି. ଓ ବି. ଶୁଣ୍ଡ (ଦେଖ) ।

ଶୁଣାପାମୀ — ଯା. ବି. ହତ୍ୟକାଶରୁପେ
ଅଭିପ୍ରାତ ବ୍ୟକ୍ତି, ଆହୁତ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଶୁଣ୍ଣ କରିବା — ଗ୍ରା. କ୍ରି. ହତ୍ୟା କରିବା ।

ଶୁଣ୍ଣ ଶରାପ — ଯା. ବି. ହତ୍ୟକାଶ, ରତ୍ନ
ପାତ, ବି. ରତ୍ନାକାରୀ, ରତ୍ନ
ଅନ୍ତିମିତ୍ର, ରତ୍ନମାତ୍ର ।

ଶୁଣ୍ଣଚଢ଼ିବା — ଗ୍ରା. ବି. ରତ୍ନ ଗରମ
ହେବା, ମୁଣ୍ଡକୁ ରତ୍ନ ହିତିବାର ଚନ୍ଦ୍ର
ସୁରୂପ ଆଖି ରତ୍ନବନ୍ଧ ଦିବିବା, ଅନ୍ୟ
ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ଜାତୀ ବଳ-

ବନ୍ଧା ହେବା ।

ଶୁଣ୍ଣ — ଗ୍ରା. ବି. (ସ-କୁଣ୍ଡ) ଶୀଶ,
ଆହୁତ, ଶ୍ରୀଆ, ଦୋଷପ୍ରତିକ୍ରିୟା, (ବି.) ଷତ,
ଆଦାତ, ଶ୍ରୀଆଦାଗ, ଷତଚନ୍ଦ୍ର, ଦେଷ ।

ଶୁଣ୍ଣ — ଗ୍ରା. ବି. ରତ୍ନବନ୍ଧ, ରତ୍ନବନ୍ଧବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ,
ହତ ।

ଶୁଣ୍ଣ — ଗ୍ରା. ବି. ହତ୍ୟା, ମାରଣ (ବି) ହତ୍ୟା-
ସମ୍ବଲିଯୁ ମଳଦମା, ହତ୍ୟାକାଶ,
ରତ୍ନବନ୍ଧବିଶ୍ଵିଷ୍ଟ ।

ଶୁଣ୍ଣବା — ଗ୍ରା. କ୍ରି. (ସ-ଶଣନ) ପରବର
ଦୋଷ ବାହୁବା, ବାହୁନବା, ଦୋଷ
ଦେଖାଇବା, ଗଲିଦେବା, ଉପେଇବା ।

ଶୁଣ୍ଣ — ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ପ୍ରମୁ) ଶୁନ୍ଦ, ମୋଟ
ଜୀଳକ, ମେଶ, ଶୁଣ୍ଟ ଦୂଷିତ ଶାଖା,
ସ୍ବାନକାଣ୍ଡ, ଶୁଣ୍ଟା, ଛୋଟଶମ୍ବୁ, (ଲକ୍ଷ-
ଶାର୍ଦ୍ଦ) ନେତା, ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଶୁଣ୍ଣବାବୀ — ଗ୍ରା. ବି. କରମାନେ ଯେଉଁ
ପ୍ରାନରେ ଶବ୍ଦ ଘୋଡ଼ିନ୍ତ ସେହି
ଚତାଉସୁରପରେ ଉଠିଥୁବାଗଲ ।

ଶୁଣ୍ଣା — ଗ୍ରା. ବି. ମଲଗଛର ଶାଖାଦିଶାନ
କାଣ. (ସ-କୁଟ) କଳଙ୍କ, ଅପବାଦ,
ଉଦ୍‌ବାଶ, ଦୋଷର ପାତ୍ର ଆଲୋଚନା,
ମିଥ୍ୟା ଅପବାଦ, ବ୍ୟକ୍ତି, ବିଦ୍ୟୁତ,
(ପ୍ରା-ସମ୍ବ ବି) - କାଠର ମୁଣ୍ଡା,
ମୁଣ୍ଡିକାଠ, (ଗ୍ରା. ବି.) ଶୁଣ୍ଣପର ଠିଆ
ହେ ରଥୁବା, ତତ୍ତ୍ଵିତ୍ତା, ଶେଷ୍ଟା ।

ଶୁଣ୍ଣାରବା — ଗ୍ରା. କ୍ରି. ଶୁଣ୍ଣାରବା ଶିକ୍ଷନ୍ତ
ରୂପ ।

ଶୁଣ୍ଣାଦେବା, ଶୁଣ୍ଣାଶ୍ଵାଦେବା — ଗ୍ରା. କ୍ରି.
ପୁରୁଷ ହିତ୍ତ କଥାକୁ ଉପଲବ୍ଧ କର
ଗଞ୍ଜାଦେବା, ଜଣକର ପୁରୁ କଳଙ୍କକୁ
ଲକ୍ଷକରି ହିତୁଲଇବା ।

ଶୁଣ୍ଣ — ଗ୍ରା. ବି. (ସ-ଶୋଡ଼) ଛୋଟ
ଶମ୍ବୁ ବା ଶୁଣ୍ଣ, ପସଲ କଟାହେବା
ପରେ ଷେତରେ ରହୁଯିବା ଗଛର
ମୁଳକାଣ୍ଡ, ଶିଅର ହେବାପରେ ରହ
ଯାଇଥୁବା ରୁଚି, ଜୀଳା, ମେଶ, ବେହେଲ
ଆଦିର କାନ ।

ଶୁଣିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶବରମାନେ ପୁଷ୍ଟେ ଜରନ୍ମାଥଙ୍କ ସେବକ ଥୁବାରୁ) ଶାକାବା ଦେବତାମାନଙ୍କର ପାଶ୍ଚିର-ବିଶେଷ, କଣ୍ଠେଭୂଷଣବିଶେଷ, ଶୁଣିଆ, ସେବକବୁଦ୍ଧିଶ୍ରୀ, ବନରତ୍ନଗୋପୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ତୁନ୍ତ ଜାତର ଉପାୟବିଶେଷ, ଅନାମୀ ଶବରଜାତର ଏକଶ୍ରେଣୀ ।

ଶୁଣିଶାନ୍ତିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଭୁମିରେ ପଞ୍ଚଥୁବା ଅନୁକଣାମାନ ଗୋଟାଇକରି ଖାଇବା । ଶୁଣିଶାନ୍ତି—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. ଶୁଣିଶାନ୍ତିବା ସମସ୍ତ ସ୍ଵୁଦ୍ଧିପଦାର୍ଥ ବା ସମସ୍ତ କଣାମାନଙ୍କ ଆହୁରଣ କରିବା ପ୍ରକାରେ ।

ଶୁଣିଶିଆ—ଶ୍ରୀ. ପୁ. କି. କି. କି. ଶୁଣିଶିଆ ।

ଶୁଣିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଭୁମିରେ ବିଶ୍ଵାହୋଇ ପଞ୍ଚଥୁବା ପଦାର୍ଥକୁ ଭୁଲ୍ଲରୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଗୋଟାଇବା, ଟେକିବା, ପଥର ପ୍ରତିକିଳୁ ଛେଟ ନିହାଶବ୍ଦାର ହାତିବା, ଅନାମୁକୁ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବିଶେଷ-ଭାବରେ ପଶ୍ଚାତ୍ କରିବା, କାଠିଦ୍ବାର ଦନ୍ତମୂଳରେ ଲଗିଥୁବା ଖାଦ୍ୟକଣା-ମାନଙ୍କ ବାହାର କରିବା, ସରର ଦୋଷ ବା ହୃଦୀ ଦେଖାଇବା, କଥାକହୁଥୁବା ବନ୍ଦର ଦୋଷଧରିବା, ଶୁଣିବା, ଶାଶର ଅଗରୁ ଛୁଣାଇବା, ଉଠଇବା, ଅଗ କରୁବା, ଆୟୁଗରୁ ଆୟୁକୁ ଆକୁଡ଼ି ଅଗରେ ଟୋପିବାକି ଡଢ଼ାର ଆୟୁ ତୋଳିବା ।

ଶୁଣିଲ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. କଣ୍ଠୀଲଙ୍କାର-ବିଶେଷ, କାପ, କାନଫୁଲ ।

ଶୁଣିଶା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଟିକିଟିକିକରି ଶାରୀବା, ଶେଇଇ ଶୁଣିବା, ଗଞ୍ଜିଶା, ଶାନ୍ତି ବା କଟୁ ଅନ୍ତରନା, ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତ ସଙ୍ଗେ ଜଳେ ବୁଲନାକରି ଦ୍ଵାରାଯିବା ଥାଳି, ଭବଷାତ୍ତରେ ଦୋଷ ଦେଖି ଇବା ସମ୍ମୁଦ୍ରରେ ଉଦାହରଣ ଦ୍ଵାରାଯିବାର ଯୋଗ-ଦିଷ୍ଟୁ, କଳଙ୍କ, ଗଳି ।

ଶୁଣିଶି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦାନ୍ତ ଶୁଣିବାର କାଠି, ଆୟୁ ଶୁଣିବାର ଟୋପିଗଲା ଅକୁଡ଼ି ।

ଶୁଣେ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. ଶୁଣେ ଏ ସବାର କାନ୍ଦେଇବାପାଇଁ ଲେଡ଼ା ବେହେର-କର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ।

ଶୁଦ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଶୋଦ, ସ୍ଵେଚ୍ଛ, ନିଜେ ।

ଶୁଦ୍ଧକାପ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନିଜଗ୍ରାମର ଅଧ୍ୟ-ବାସୀ, ଶୁଷ୍ଟି ବା ରସ୍ତା, ଆନବରଇତି, ଆମାରସିଦ୍ଧି କମି, ଜୋଡ଼, ଜମିଦାରଙ୍କ କିଳ ଶୁଷ୍ଟିମି ।

ଶୁଦ୍ଧକାପ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଦ୍ଧକାପ୍ତ(ଦେଖ) ।

ଶୁଦ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଶୋଦଶକ) ଶତ୍ରୁଲ-କଣା, ଶୁଦ୍ଧନର ଶତ୍ରୁଲାଶ ।

ଶୁଦ୍ଧକଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶତ୍ରୁଲକଣା, ଶତ୍ରୁଲର-ଶତ୍ରୁଲାଶ ।

ଶୁଦ୍ଧଦିଗ୍ବୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଦ୍ଧଦିଗ୍ବୁରେ ଉଠିବା

ଶୁଦ୍ଧ ଶୁଦ୍ଧଶକୁବର୍ଣ୍ଣ ଏକପ୍ରକାର ଛରୁ ।

ଶୁଦ୍ଧପିତା—ଶ୍ରୀ. କି. ଶୁଦ୍ଧ ଓ ଲିମ୍‌ପିତାରେ ତିଆରିବେବା ଏକପ୍ରକାର ଯାଉ ।

ଶୁଦ୍ଧଯାଉ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସିଂହଶୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥୁବା ଯାଉ ।

ଶୁଦ୍ଧର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ୍ର-ଶୁଦ୍ଧ) ଶୁଦ୍ଧ, ଛେଟ, ସାନ, ଅତିଶେଷ ।

ଶୁଦ୍ଧା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିଶୁର ।

ଶୁଦ୍ଧାବନନ୍ଦ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମାଲିକ, ପ୍ରଭୁ, ରଜା ଆଦିକୁ ସମ୍ମୋଧନ, ହଜୁର ।

ଶୁଣିଆ, ଶୁଦ୍ଧି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଦ୍ଧପୁଣ୍ଡି, (ବ)

ଶୁଦ୍ଧରୁପେ ପରିଣତ ହୋଇଥୁବା ରୁହିଲ ।

ଶୁଦ୍ଧିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଣିଆ (ଦେଖ) ।

ଶୁଦ୍ଧରକୁଣି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିକଳରେ କୁମାଶ-ମାନେ ଶାତ୍ରମାର ପ୍ରତି ରବିବାରଦିନ ତିକିଲଙ୍କିରେ କୁଳଆଦିଦେଇ ପୁଳା କରିବା ଓଷା, ତଥାପୋର ।

ଶୁଦ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. ମାରଣ, ବିଧକରଣ, ମାର-ପକାଇବା, ରତ୍ନ ।

ଶୁନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁନ (ଦେଖ) ଶ୍ରୀ. (ଆଳ ଓ କନିକା) ବି. ତିଥିଥୁବା ଉଚ୍ଚ-ପନ୍ଦ୍ରିତ କାଠର ତାଲ, ଲୁଣକାଠୁଆ, ଗନ୍ତାରୁଙ୍ଗା ।

ଶୁନି—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. ଶୁନି, ନରହତ୍ତ୍ୟ, ସେ ରହେଇ ଯାଇଥୁବା ଲଜଳ ।

ଶୁନା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପ୍ର-କୁନ୍ଦଧାର) ହାତକୁ ମୁଠାକର ବୁଢ଼ାଆଜି ଲିଦ୍ବାର କରୁଯିବା ଆଗାତ, ଅନେକ ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ପଦାର୍ଥକୁ ସଙ୍କଳ୍ପିତ ସ୍ଥାନରେ ଶୁନ୍ଦିଦେବା, ଯାକିଦେବା ।

ଶୁନାଶୁନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଜକାଜକି, ଦେହକୁ ଦେହଲାଗି ଠେଷାଠେଷ ହେବା, ଶୁନା-ମଗମର ହେଉଥୁବା ।

ଶୁନାଶୁନହେବା—ଶ୍ରୀ. କି. ସଙ୍କଳ୍ପିତ ସ୍ଥାନରେ ଏକମ ଲଗାଲଗିଦେବା, (ଅନେକଶୁନିଏ ପଦାର୍ଥ ବା ଜାବ) ।

ଶୁନାଶୁନପରିଗୁରବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଉତ୍ତିର ଦେବାକୁ ବାଧକର ଉପର୍ଯ୍ୟପର ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ।

ଶୁନବା—ଶ୍ରୀ. କି. (ସମ୍ବ-କୁନ୍ଦଧାର) ସଙ୍କଳ୍ପିତ ସ୍ଥାନରେ ଅନେକ ଜାବ ବା କୁମୁଳୁ ଏକମ ଲଗାଲଗିକରି ପୁରାଇବା, ବନକୁ ଆଦିରେ ବାହୁଦକୁ ଠେଷିକରି ପୁରା-ଇବା ।

ଶୁପ—ଶ୍ରୀ. ଅତିଶୀଘ୍ର, ହଠାତ୍ ।

ଶୁପରିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠିଦ୍ବାର ବା କାଠିଦ୍ବାର ପରର ଶଶରକୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଆଗାତ କରିବା, ଉତ୍ତିକରି କରିବା ।

ଶୁପି—ପ୍ର. (ସମ୍ବ.) ବି. ଶୁରୁ, ବନ୍ଦୁତ, ଆଳୁ କରି, (ଶ୍ରୀ. ବି) ଅତିଶେଷ, ଶୁଦ୍ଧ ।

ଶୁପିଆ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. ଗୋପନୀୟ, ଶୁପି (ବାର୍ତ୍ତି) ବେନାମି (ଚଠି) ।

ଶୁପିବା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) କି. ରେତିବା, ଅଳ୍ପ ପ୍ରବେଶକରିବା, କୃତକାର୍ଯ୍ୟ-ହେବା, ଶୁପିବା ।

ଶୁପୁରଶୁପୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. ପରଷ୍ପର ଶୁପୁର-ଇବା କର୍ମ, (ବି) ଶୁପୁରଶୁପୁରବା କର୍ମ କରୁଥୁବା ।

ଶୁପୁଲ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବ.) ବି. ନନ୍ଦିଆସତ୍ତେଇ, କରୀଷ ଶୋଲା ।

ଶୁର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତିମ, ଭଲ, ଆତ୍ୟନ୍ତିକ, ଅତିରିକ୍ତ, ପ୍ରଶଂସାର୍ଥ, (କି. ବି) ଅତିନ୍ଦ୍ର, ଆକୁକର, ଉତ୍ତିମରୁପେ ।

ଶୁଭସୁରତ—ସା. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର,
ସୁଖ ।

ଶୁଭସୁରତ—ଗା. ବ. ବିଶେଷ ସୌନ୍ଦର୍ୟ,
ସୁନ୍ଦରପଣ ।

ଶୁବୀ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବ. ସୁନ୍ଦର ।

ଶୁବାନି—ସା. ବ. ଶୋବାନି, ସୁଆତୁ
କାବୁଲ ଫଳବିଶେଷ, ଦରଦାଳୁ ।

ଶୁବୀ—ସା. ଶ୍ରୀପୌନ୍ଦରୀ,ଶୁବ୍ର(ଦେଖ) ।

ଶୁମା—ଗା. ବି. ମୋଟା, ବନେପଣା,
(ସ୍ଵା) ଶୁମୀ କା ଶୁମେର ।

ଶୁମାଇପଣିବା—ଗା. କି. ବନେ ପଣିବା,
ଶୁଭ ବା ସ୍ଥାନାଧିକାରୀର ଅନ୍ତର୍ଭାସରେ
କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ।

ଶୁମାଇହେବା—ଗା. କି. ଶୁଭସ୍ଥାମୀର
ଅନ୍ତର୍ଭାସରେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରବେଶ
କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରିବା,ରୁଷିକର ଗାହୁ-
ଗାହୁ ହେବା,ଅନାହୁତହୋଇ କୌଣସି
କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦସ୍ତଖେପ କରିବା ।

ଶୁମାଣ—ଗା. ବ. ରୁଷାସହିତ ଗାହୁଗାହୁ
ଅଭିମାନ ମାରିବା ।

ଶୁମାଣି—ଗା. ପୁ. ବି. ଯେଉଁ ସରୁଷ
ସାମାନ୍ୟ କଥାରେ ରୁଷିକର ଗାହୁଗାହୁ
ହୁଏ, ଅଭିମାନ, (ସ୍ଵ) ଶୁମାଣି ।

ଶୁମୁଳା—ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଅଳଗା,
ପୃଥିବୀ ।

ଶୁମୁଳୀ—ଗା. ବି. ବି. ଅତ୍ୟନ୍ତିଆ,ଅମା-
ନୀଆ, ଅବାଗିଆ ।

ଶୁମୋ—ଗା. ବ. ଅଷ୍ଟତ୍ରାବ କୋରରେ
ଆଗାତ,(ବି)ଅଷ୍ଟତ୍ରାବ ଆଗାତତ୍ରାପ୍ତ ।

ଶୁମ୍ଭିବା—ଗା. କି. ଅଷ୍ଟତ୍ରାବ ଆଗାତ
କରିବା, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରତ
କରିବା ।

ଶୁରଙ୍ଗୁ—ଗା. କି. ବ. (ଫ୍ରେଶର)କିପ୍ପ
ରତ୍ନରେ ଓ ସୁନ୍ଦର ରୂପରେ (ରୂପବା) ।

ଶୁରଙ୍ଗୁଆ—ଗା. ପୁ. ବି. ଯେଉଁ
ଯୋଡ଼ା ବା ଗାହୁରୀ ସୁନ୍ଦରରୂପେ ଶୁର-
ଙ୍ଗୁ ହୋଇ ଶୁଲେ,ଚଞ୍ଚଳିଆ,ଅଗ୍ରିର ।

ଶୁରୁତ୍ତିଆ—ଗା. ବ. ବାସ୍ତବ ଚଢେଇ ।

ଶୁରୁତ୍ତି—ପ୍ରା.(ସମ୍ବ)ବ. କାଠରେ ନିର୍ମିତ
ହୋଇଥିବା ଶୁଭାଙ୍ଗର ଚଟ୍ଟ ।

ଶୁରସୀ, ଶୁରସୀ—ସା. ବ. କାମ୍ପ ବା
ବେନ୍ଦ୍ରାସନ, ଚୌକି ।

ଶୁରୁତ୍ତା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ)ବ. ଶୋରୁଙ୍କଶୁରୁରେ
ହେବା ରୋଗବିଶେଷ, ପାତ୍ରାସୋଗ ।

ଶୁର—ସୁ. ବ. (ଶୁର+ଶ,ର)ଶଫ,
ଅଷ୍ଟାଦିର ପାଦର ଶୁର, ଟାୟ ବା
ଶୁର, କୌର କରିବାର ଶୁର, କୋଳ-
କଳ, କୋଲିପଦ, ଶଟର ଶୁର, ପାଦ,
ନିର୍ଣ୍ଣାମକ ଗନ୍ଧତ୍ରବ୍ୟ ।

ଶୁରୁକ—ସୁ. ବ. ଶିଳବୃକ୍ଷ,କୋଳିକାଶ,
କ୍ଷୟ, କୁଳଲେଖା ଗଛ, (କୁ.ବ) ଉତ୍ତମ
ବିଜ ।

ଶୁରୁଷେଷ—ବ. (ଶତତ) ନାଚ ।

ଶୁରଙ୍ଗ—ଗା. ବ. (ଫ୍ରେଶର) ମୁଗ,
ଏକଜାଗ୍ରୁ ଶେଷ ମୁଗ ।

ଶୁରତ୍ତା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ)ବ. ପଥରେ ସିଆଁ-
ହୋଇଥିବା ବଢ଼ ଚରପଦ, ପଳଜା ।

ଶୁରସେ—ସୁ. ବି. (ଶୁର+ନାମିକ) ଚେପ୍ଟାନାକା,
ନାକୁଆ ।

ଶୁରଣ୍ଣା—ସୁ. ବ. ବ. ଶିପିନାହିକ,
ଚେପ୍ଟାନାକା, ନାକୁଆ ।

ଶୁରଣି—ଗା. ବ. ପିତାକୋରୁଆ ।

ଶୁରଣ୍ଣା—ଗା. ବି. ହିତୁଶ୍ଵାମୀ, ହିତୁ
ଶ୍ଵାସୀ (ବ୍ୟତି) ।

ଶୁରଣ୍ଣି—ଗା. ବ. ହିତୁଶ୍ଵାମୀ ।

ଶୁରଣ୍ଣି ଚିଲାଇବା—ଗା. କି. ଓଡ଼ିଆ
ଶ୍ଵାରେ ହିତୁଶ୍ଵାମ ବା ବାକ୍ୟାମାନ
ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

ଶୁରତାତ୍ରରେ ଶୁରିବା—ଗା. କି. ଅତି
ସରକରୁପେ ନିସ୍ମମପରତତ୍ତ୍ଵ ହୋଇ
ଚଲିବା ।

ଶୁରଧରିବା—ଗା. କି. ଶୁରକୁ ଶାଶ
ଦିଆଇବା । [କରିବା]

ଶୁରଧରିବା—ଗା. କି. ଶୁରକୁ ଦାତ
ଶୁରନେସ—ସୁ. ବ. (ବ.ଶୁ.) ଚେପ୍ଟା-
ନାକା, ନାକୁଆ । [ତିତ୍ତ ।

ଶୁରନ୍ଦୀସ—ବ. (ଶତତ) ଶୋଜ, ଶୁରର

ଶୁରପଦସା—ବ. (ଶତତ) ଶୋଜ, ଶୁରର
ଚିତ୍ତ ।

ଶୁରପା,ଶୁରୁପା—ଗା. ବ. ଭୁମିରୁ ଘାସ
ରେଲିବାର ଅର୍କରୁତ୍ତାକୁଠ ବେଶ
ଲିଗିଥୁବା ହୁଅଥାର ।

ଶୁରସି—ଗା. ବ. ଶୁରପା (ଦେଖ) ।
ମୋତଙ୍କର ଚମତ୍କାରେଲିବା ଯତ୍ତ ।

ଶୁରପୁଥ—ସୁ. ବ. (ଶୁର+ପ୍ରଥ+ଶ,ଅ)
ଅର୍କରୁତ୍ତାକୁଠ ବାଣବିଶେଷ, ଶାହି
ରେଲିବାର ଅସ୍ଵବିଶେଷ, ଶୁରପା ।

ଶୁରମା,ଶୁରୁମା—ସା. ବ. ଲୁଣିଆ ପତ-
ପକ୍ଷ ମସକା ପିଷ୍ଟକ ବିଶେଷ, ଝୁମିଲ
କାବୁଲ ଶକ୍ତିଶକ୍ତି, କୁରୁମା, ଭଜ-
ମାପଦିବା ପ୍ରସ୍ତୁତ ତରିକାମ ।

ଶୁରମୁଠ—ଗା. ବ. ଯେଉଁ କୋଠିଥୁବା
ପେଟିକାରେ ଭଣ୍ଟାର ଶୁଭାଦ ରଖେ ।

ଶୁରଲୁ—ସ୍ବ. ବ. (ଶୁର+ଅଳ+ର)
ଶୁଷ୍ପପ୍ରସ୍ତୋଗ,ଅସ୍ତରୀକ୍ଷା,ଶାହୁଆକିମଶେରେ
କିପରି ଅସ୍ଵରକାରିବାକୁ ହୃଦେ ତାହାର
ଅଭ୍ୟାସ ।

ଶୁର—ଗା. ବ. (ଫ୍ର-ଶୁର) ଘୋଡ଼ାଆଦି
ପଣ୍ଡକ ଟାୟ, ଶଟଗୋଡ଼, ପାହର
ବଇଠି, (ଲ.ଅର୍ଥ) ଘୋଡ଼, (ପ୍ରା. ସମ୍ବ)
ହୁରା ।

ଶୁରକ—ସୁ. ବ. (ଶୁର+ଆକ) ଜାବ,
ଜନ୍ତୁ, ପଣ୍ଡ, (ଗା.ବ) ଆହାର, ଶାଦ୍ୟ,
ଥରେ ବୈଜନକରିବା ପରମିତ ଦ୍ରବ୍ୟ,
ଭୁତ୍ୟାଦିକୁ ସେଜନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଦର
ଅର୍ଥ ।

ଶୁରକି—ସା. ଶୋରକୁ(ଦେଖ) ।

ଶୁରଣି—ଗା.ବ. ବୃଦ୍ଧତ୍ର ସଖ୍ୟାବିଶେଷ,
ଅରୁବିଶେଷ, ଭଲଦୋଡ଼ା ।

ଶୁରଣ୍ଡ—ପ୍ରା. (ପୁଣ୍ଡ)ବ. ପୋଖରୀକୁଳର
ଯେଉଁ ଅଂଶ ବର୍ଷାଦିନେ ପାଣିରେ
ବୁଲିଯାଏ ଓ ଶରଦିନେ ଝୁମିଲ ରହେ,
ଏକ ପ୍ରକାର ମାଛ ।

ଶୁରଣ୍ଡ—ଗା. ବ. ଅତକ୍ଷୁଦ୍ର ଚିତ୍ତଦେହ
ମୁଗବିଶେଷ, ନରକୁଳବନର ଅଗ୍ରଭଗ,
ଏକପ୍ରକାର ଲୁଣିମାଛ, ହିନ୍ଦବର୍ଷା ।

ଶୁରୁଳକ—ସୁଂ. ବି. (ଶୁରୁ + ଅଳକ) ଲୋହମୟ ବାଣ ।

ଶୁରୁଳକ—ସୁଂ. ବି. (ଶୁରୁ + ଅଳ + କ, କ) ନାପିତର ଅଷ୍ଟରଖିବାର ଆଖର, ଶୁରୁମୁଠି, ଉପାଧାନ, ବାଲିଶ, ନାଶର, ଅସ୍ତ ।

ଶୁରୁସାନ—ସୁଂ. ବି. ଜନପଦ ବିଶେଷ ।

ଶୁରି—ଶ୍ରା. ବି. ପାଣି ପିତିବାର ଛୋଟ ମାଟିଗିଲୁସ, ସମୟର ପରିମାଣବିଶେଷ, ଯେ ଏଣ୍ଟା, ବଳଦ ଶଶିଆଦ ଶୁରୁରେ ଆଘାତକର ମାଟିକୁ ଖୋଲିବା, କଳହା-ଦିର ପ୍ରଥମ ସୁମ୍ପାତ, ଅଶ୍ଵାଧର ଟାପୁ, ପୁଷ୍ଟକାଳରେ ସମୟ ମାପିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଛନ୍ଦପ୍ରକଟ ପାତ୍ରବିଶେଷ, ଦଣ୍ଡ, ସମୟ, (ଶ୍ରା.ସମ୍ବୁ) ଦାଢ଼ ଆ ଫଳବିଶୀଳ ଖାଇବା କଂସା ।

ଶୁରଙ୍ଗ—ଶ୍ରା. ବି. ଶୁରଙ୍ଗ, ଏକଜାପାୟ ଛୋଟମୁଗ ।

ଶୁରୁଶାଶ, ଶୁରୁଶାଶ—ଶ୍ରା. ବି. ଉଚ୍ଚକ୍ଷେ ଲାପାୟ ଅଶୁବିଶେଷ ।

ଶୁରୁ—ଦିଂ. (ଶୁରୁ + କନ) ଶୁରୁହିବା, ଶୁରୁବିଶୀଳ (ଜ୍ଞାନ), ଶ୍ରା.ବି. ଖାଇବା କଂସା, କଟିବା, ମାଟିର ଛୋଟପାତ ।

ଶୁରୁଶୁରୁ—ଶ୍ରା. (ଦିଂହି) ରହାନ୍ତିର ।

ଶୁରୁଡ଼, ଶୁରୁଡ଼—ଶ୍ରା.ବି.ଶୁରୁଲିନାନ୍ତିଆ, ଯେଉଁ ନନ୍ଦିଆ ଉଚ୍ଚରୁ ପାଣିଯାକ ବିବାକୁ ମର ଯାଇଥାଏ ।

ଶୁରୁପି—ଶ୍ରା. ବି. ଦାସଆଦିକୁ ଶୁଣି ବାହାର କରିଦେବାର ଯଦ୍ବ ।

ଶୁରୁପିକା—ଶ୍ରା. କି. ଶୁରୁପିରେ ଦାସ ହେଲିବା ।

ଶୁରେଇବା—ଶ୍ରା.କି. ଗୋଡ଼ବୁଝ ଆଡ଼େ ଇବା, ଶୁରୁଦ୍ବାର ଭୁମିକୁ ରମ ବା ।

ଶୁର୍କ—ଶ୍ରା.ବି. ନେପାଳର ଶୁର୍କମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହୃତ ଟାଙ୍ଗିଆ, କଟୁପୁ ।

ଶୁର୍ମା—ଶ୍ରା.ବି. (ଶୁରୁପିକାକରିବାର) ବାଣବିଶେଷ, ଦାସହେଲିବାର ଅସ୍ତ ।

ଶୁର୍ମି—ଶ୍ରା. ବି. ମିଷାନ୍ତବିଶେଷ, (ଯା.ବି) କାରୁଲଦେଶୀୟ ଶୁରିଲ ଶଳର ।

ଶୁରୁଶୁଲତେଲ—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ଦିଂ. ଦିଂ. ଉଚ୍ଚଧୂକ ସହକାରେ (ହାସିକରିବା) ।

ଶୁରୁଶୁଳ—ଶ୍ରା. ବି. ଧାନକ୍ଷେତ୍ରରେ ବାଲୁଜାପରି ଜାତହେବା ଭୃତବିଶେଷ ।

ଶୁରୁକ—ସୁଂ. ବି. ଶଳର ଅସ୍ତମିତର ।

ଶୁରୁଣା—ଶ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. କାହାଣୀବିଶୀଳ ଧନପତ ବଣିକର ପର୍ବୀ, ଜଣେ ଅସ୍ତମର ନାମ, ଏହି ସ୍ତ୍ରୀର ରତନବାଲମୁନରେ ରଚିତ ଓଡ଼ିଆ ସ୍ମୃତି ।

ଶୁରୁଣାସୁନ୍ଦର—ଶ୍ରା.ବି.ଶୁରୁଲଣା (ଦେଖ) ।

ଶୁରୁଳା—ସୁଂ ପାକିଶ୍ବାନର ଛୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲା ।

ଶୁରୁପା—ଶ୍ରା. ଦିଂ. ଅକୁଟିଳ, ନିଷପଟ, ନିର୍ମିଳାନ୍ତବିଶେଷ, ମୁକ୍ତ, ଅବରୋଧ-ରହିତ, ସମ୍ପିତ୍, ସାର, ପରିଷ୍଱୍ରତ, ମେଲ, ସ୍ମୃତି, (ବି) ସମ୍ପକଥା, ସମ୍ପିତ୍ରୁପ, ସାରଂଶ, ତାରିକା, ବିଧାର୍ଯ୍ୟ ।

ଶୁରୁଣି—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବି. ଦାଣ୍ଡ, ଶାମ୍ୟପଥ, ଛୋଟ ଛୋଟ ଗଲି, ଶ୍ରା. ବି. ଶୁରୁଣି ।

ଶୁରୁଳବା—ଶ୍ରା. କି. ପ୍ରସାରଣ, ବିଜନ ମୋତନ, ପିଟାଇବା ।

ଶୁରୁଳୀ—ବି. (ଶର୍ମିର ଶବ୍ଦ) ପାତ୍ରବିଶେଷ, କପାଳ, ଶୁରୁଳୀ ।

ଶୁରୁଲୁ—ଶ୍ରା. ବି. କାଠାଦି କୁରିବାର କିହାଣ ।

ଶୁରୁଶୁଲିଆ—ଶ୍ରା.ବି.ଶୁରୁଲ ଶୁରୁଳ (ଦେଖ) ।

ଶୁରୁତାତ—ଶ୍ରା.ବି. ଶୁରୁତୁଆ, କନେଇ, ପିତୃକ୍ୟ, ପିତାଙ୍କର ସାନବର ।

ଶୁରୁ—କୀ. ବି. ନଶୀ ନାମକ ଗନ୍ଧତ୍ରବ୍ୟ, (ବି) (ଷୁତ୍ + ଲ + ଅ)ଷୁତ୍, ଅଳ୍ପ, କନ୍ଧପୁ, (ଶ୍ରୀ) ଶୁରୁଳ ।

ଶୁରୁଳକ—କି.ଦିଂ. (ଶୁରୁଲ + କ)ଅଳ୍ପ, ନଶୀ, କନ୍ଧପୁ, ଦରତ୍ତ, ନିଷ୍ପତ୍ତି, ଶଳ ।

ଶୁରୁତାତ—ସୁଂ. ବି. (କନ୍ଧା) ପିତାଙ୍କ କନ୍ଧପୁତ୍ରାତା, କନେଇ, ଦାତା, ଶୁରୁତୁଆ ।

ଶୁରୁମ୍ବୁଲ—ଶ୍ରା. କି. ଦିଂ. ପରିଷ୍଱୍ରତ ରୁପେ, ସ୍ମୃତିବରେ, ନିଷପଟଭବରେ,

ପ୍ରକାଶରୁପେ, ଅବାଧରେ, ବି. ପରିଷ୍଱୍ରତ, ସଂପା, ସ୍ମୃତି, ମୁକ୍ତ ।

ଶୁରୁମ—ସୁଂ. ବି. ବର୍ଷ, ପଥ, ମାର୍ଗ, ସମ୍ପା, ସ୍ତରକ ।

ଶୁରୁ—ଯା.ଦିଂ. ମଙ୍ଗଳପ୍ରତି, ଭଲ, ଆନନ୍ଦ-ଜନକ, (ବି) ଆନନ୍ଦ, ଶୁର୍ମି, ଜହା, ମରକ ।

ଶୁରୁକି—ଯା. ବି. ଅନାବୃଷ୍ଟ ଜନନ ମହୁଡ଼, ଅନାବୃଷ୍ଟ, ଶୁରିଲ କୁଣ୍ଡିଆ ।

ଶୁରୁକନି—ଶ୍ରା.କି.ଦିଂ.ଅନ୍ତରଭବରେ ।

ଶୁରୁକର—ଯା. ବି. ସୁତମ୍ବାଦ ।

ଶୁରୁଖାଶ—ଶ୍ରା.ଅବ୍ୟ.ଚୁପିଲୁପ, ଧୀରଧୀର, ସୁତଶାର ।

ଶୁରୁଖାଶ୍ରେବା—ଶ୍ରା. କି. ତୂମ କର ପରିଷର କଥାବାଟୀ ହେବା, ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶର କରିବା ।

ଶୁରୁଖାପ—ଶ୍ରା. ବି. ଆମୋଦକନକ କଥାବାଟୀ, ମଜାଦାର କାହାଣୀ ।

ଶୁରୁଜବାନ—ଯା. ବି. ସୁନ୍ଦର କଥା ।

ଶୁରୁତିଲ—ଯା. ବି. ଯେ ସବୁଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରସନ୍ନ ଥାଏ, ହୃମୁର, ଅଟିଲ୍ ।

ଶୁରୁ ନବୀ—ଯା. ଦିଂ. ଯେ ସୁନ୍ଦର ଅକ୍ଷର ଲେଖେ, ଉତ୍ତମ ଲେଖକ ।

ଶୁରୁ ନାମ—ଯା. ବି. ସୁନାମ, ସୁରଣାତ, ସୁରଶ, ପ୍ରଶାନ୍ତାବାଦ ।

ଶୁରୁକଟ—ଯା. ବି. ଉତ୍ତମ କାଳ, ଉଲ ଅବସ୍ଥା ।

ଶୁରୁବାପ—ଯା.ବି.ଶୁରୁବାପ, ସାନନ୍ଦ ।

ଶୁରୁବାଣୀ—ଯା. ବି.ଆନନ୍ଦତ, ସୁଣୀ, ସୁତନ୍ଦ, ସୌଣୀନ, ନବୋଦୟୀ, ଅବ୍ୟବସାୟୀ (ଯାତ୍ରାଦାନାଦି) ।

ଶୁରୁର(ବୋ)—ବି ଓ ବି.ସୁରକ୍ଷା, ସୁବାପ ।

ଶୁରୁମିକାଳ—ଶ୍ରା. ବି. ଚିତ୍ତର ପ୍ରଫୁଲ୍ଲା ଅବସ୍ଥା ।

ଶୁରୁମିକାଳି—ଶ୍ରା. ବି. ପ୍ରଫୁଲ୍ଲାଚିତ୍ତା ।

ଶୁରୁଣା—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବି. ପଣ୍ଡବିତ୍ତିଆଳ ଆଦିର ବାନକୋଷ, ସ୍ତ୍ରୀ-ମାନଙ୍କର ଜୁଡ଼ା, ଖୋଷ ।

ଶୁଣାମତ୍ର — ଯା. ବି. ଅଭିପ୍ରାୟ ଅନୁଷ୍ଠାରେ
କଥାକହ କୌଣସି ଲୋକକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ
କରିବା, ସୁତିବାଦ, ତୋଷାମୋଦ ।

ଶୁଣାମତ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଶୁଣ୍ଟକାର, ପ୍ରାବଳ,
ପ୍ରାଚିଜନକ ରୁକ୍ତିପୁଣ୍ଡ (ହଳ), ଶୁଣାମତ୍ର
କରିବା ଯାହାର ଅର୍ଥାସ ବା ଜୀବିବା ।
ଶୁଣି — ଯା. ବି. ଆହୁତିତ, ଆନନ୍ଦତ,
ପ୍ରୀତ, ସନ୍ତୁଷ୍ଟ; ବି. ଆନନ୍ଦ, ଆମୋଦ,
ସନ୍ନୋଷ ।

ଶୁଣର ଶାସର—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ମନୀର,
ଫୁଲୁଫୁଲୁ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା, ଶୁଣ୍ପଦର
ସର୍ଷା ଜନିତ ଅନୁତ ଶବ୍ଦ ।

ଶୁଣୁମୁଖୁରୁ ହେବା — ଗ୍ରା. କି. ଅପ୍ରତିଭ
ହେବା ।

ଶୁଷ୍ଟି — ଯା. ବି. ଶୁଷ୍ଟତା, ମଲତମ, ଉପୀ,
ରୂପି, ମରୁତ୍ତ, ବର୍ଷାଭବଜନିତ ଶବ୍ଦ-
ହାନି, ଶୁଳପଥ, ଶୁଲିଲ ବାଟ ।

ଶୁର୍ପ — ଗ୍ରା. ବି. ଶବ୍ଦକାୟ, ବାମନ ।
ଶୁରଳ — କ୍ଲୀ. ବି. ତନୁଶାଣ, ଶଶବ-
ରାଶକ ।

ଶୁପ — ଗ୍ରା. ବି. ଶବ୍ଦକାୟ ।

ଶୁଷ୍ଟ — ଗ୍ରା. ଯା. ବି. ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଶ୍ଵାନ ଧର୍ମର
ପ୍ରବର୍ତ୍ତିକ, ଯାଶ ।

ଶୁଷ୍ଟଧର୍ମ — ପୁ. ବି. (ଶତତ) ଯୀଶ୍ଵର
ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଧର୍ମମତ; ଶୁଷ୍ଟାନ ।

ଶୁଷ୍ଟପୁରାବ — ଶୁଷ୍ଟଙ୍କ ଜନ୍ମ ପୁଷ୍ଟରୁ
ରଣିତ ଅବ ।

ଶୁଷ୍ଟାବ — ବି. (ଶତତ) ଶୁଷ୍ଟଙ୍କର ଜନ୍ମ-
କାଳାବ୍ୟ ରଣିତ ବିଷ୍ଟର ।

ଶୁଷ୍ଟୀୟ — ବି. (ଶୁଷ୍ଟ + ରୀୟ) ଯୀଶ୍ଵରଶ୍ରୀ
ବା ତରମ୍ ସମ୍ମନୀୟ ।

ଶେଆନ — ଯା. ବି. ବିଶ୍ୱାସପାତକତା ।

ଶେଆଲ — ଯା. ବି. ଚିନ୍ତା, ମନେ ରଖିବା,
ଶିଆଳ, କିଳନା ।

ଶେଇ — ଗ୍ରା. ବି. ଦେବତାଙ୍କଠାରେ
ଦୈନିକ ଭୋଗ ଲାଗିବା ପଦାର୍ଥରୁ
ସେବକମାନଙ୍କ ଦୈନିକ ଶୋଭାକରୁପେ
ଦିଆଯିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅଂଶ ।

ଶେଇଡ଼ — ଗ୍ରା. ବି. ଅଣ୍ଣିଳ ଶୁଳାୟକୁ
ଅସର୍ଥ ଜାନ ।

ଶେଇତା — ଗ୍ରା. ବି. ଘରଭିବା, ଧକକା-
ମାର ତଢିବା ।

ଶେଇରି — ପ୍ରାଦେ — (ବାଲେଶୁର)ପ୍ରଭାବ ।

ଶେଁ ଶେଁ — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଉଚଛ୍ଵାସ ଶବ୍ଦ,
(ଶେଁ ଶେଁ ଠାରୁ ଉଚିତର) ।

ଶେଁଶେର — ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. କୋକିଶିଆଳ ।

ଶେଁଶେର — ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ ଶେଁଶେର (ଦେଖ),
କାଶର ଉଚ ଶବ୍ଦ ।

ଶେଁଶେରକ — ପୁ. ବି. (ଶେ + ଶେଳକ)
ଶବ୍ଦପ୍ରକଟ ମଷ୍ଟି ।

ଶେଇମନ — ପୁ. ବି. କାଳକଣ୍ଠ ପକ୍ଷୀ ।

ଶେଙ୍କା — ଗ୍ରା. ବି. ଶିଙ୍କାରି ହେବା,
ଶେଙ୍କିବା, ଦାନ୍ତ ବାହାର କରି
ଶେଁ ଶେଁ ଶବ କରିବା, (ବିଂ) ସେ
ଶିଙ୍କାରି ହୃଦ, ତତ୍ତି, ଅଧାଧ ତୁଳ୍ୟ ।

ଶେଙ୍କାଶେଙ୍କି — ଗ୍ରା. ବି. ଓ ବି. ଅନେଥ-
ହନ୍ତରେ ଶିଙ୍କାରି ହେବା, ପରଷ୍ପରକୁ
ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବା ।

ଶେଙ୍କିବା — ଗ୍ରା. କି. ଦାନ୍ତଦେଖେଇ
ଶେଁ ଶେଁ ଶବ କରିବା, ଶିଙ୍କାରିବା,
ଭୁଣଗାଲୁ କରିବା, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର
ଆଦେଶପାଲନ ନକର ଠେହିଦେବା
ବା ମୁହଁଁ ମୁହଁଁ ତାହାର କଥାକୁ
ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବା ।

ଶେତ୍ତି — ଗ୍ରା. ବି. ଅବାଧ, ଦୁଷ୍ଟ, ପାଞ୍ଜ,
ନଷ୍ଟଚରିତ, ମନ୍ଦଚରିତ, ସଙ୍କର,
ଅମନୋପୋଶୀ, ଅସମ୍ପୁଣ୍ଡ, ଅଜ୍ଞାନ,
ଏକଧୂକ ବ୍ୟକ୍ତିଦ୍ୱାରା ଅକ୍ଷ ନିଷ୍ଠ
(କ୍ଷୟୀ) ।

ଶେତ୍ତିକରିବା — ଗ୍ରା. କି. (କାମ)
ବିଗ୍ନିବା, ଶର୍ପ କରିବା ।

ଶେତ୍ତି(ତା) — ଗ୍ରା. ବି. ଶେତ୍ତି(ଦେଖ) ।

ଶେଇତାଙ୍କ — ଗ୍ରା. ବି. ଦୁଷ୍ଟାମି ।

ଶେଇତାମି — ଗ୍ରା. ବି. ଦୁଷ୍ଟାମି ।

ଶେଇତି-ଶେଇତି — ଗ୍ରା. ବି. ବିଅ ତାର
ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରତି ମିଶି ରହି ହୋଇଥିବା
ଅନ୍ତ, ବହୁ ବହୁର ଏକତ୍ର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ।

ଶେଇତିଆ — ଗ୍ରା. ବି. ଶେଇତି(ଦେଖ) ।

ଶେଇନ — ଗ୍ରା. ବି. ଶୁଷ୍ଟ ମାରିବା ।

ଶେଇର — ପୁ. ବି. (ଶେ + ଚର + ଥ)
ଶିବ, ବିଦ୍ୟାଧର, ପାରତ, ସୁର୍ଯ୍ୟାଧ-
ିତ୍ୱ, ମେଷାଦି ଦ୍ୱାଦଶ ଶରୀ, (ବୁ)

କାରୀପାଶବିଷ, କୃଷ୍ଣ, (ସ୍ତ୍ରୀ)ବୋଟକ,
(ବିଂ) ଆକାଶରେ ବିଚରଣକାଶ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶେଇର । [ଶେଇତି ।

ଶେଇରନ — କ୍ଲୀ. ଶିତତ, ଶେଇତି,
ଶେଇର — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶେଇର + ର)ଦେଖ-
ଯୋଜନବିଶେଷ, ଦୁର୍ଗୀ, ଯୋଗାଗମୁଦ୍ରା-
ବିଶେଷ, ତହୋତ ପୁକାର ମୁଦ୍ରା-
ବିଶେଷ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଇରମୁଦ୍ରା — ଗ୍ରା. ବି. ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମା
ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, ଯାହାବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ
ଉଚିତପାରେ, ତହୋତ ମୁଦ୍ରାବିଶେଷ,
ଦୁଇଭୂତ ମନ୍ଦବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ଲାନକୁ ଓ ଦୃଷ୍ଟିକୁ
ନିସ୍ତରିତ କରିବା ରୂପ ସାଧନ ।

ଶେଷୋ—ଶ୍ରା. ବି. ଝିଙ୍କିବା, ଟାଣିବା,
ଏକାଦିକମେ ତଳକୁ ଓ ଉପରକୁ
ଟାଣିବା, ଜନ୍ମସୁବୁଦ୍ଧି ଚରିତାର୍ଥ
କରିବାର କୃତିମ ଉପାୟ, କେଆ,
କୋଳା, ପେଟମୟ, ପେଟଶାଖା ।

ଶେଷାଗେହ୍ୟ—ଶ୍ରା. ବି. ପରିଷର ଟଣାଓଡ଼ିଗା,
ଝିଙ୍କାରୁଙ୍କି, କମ କରିବା ।

ଶେଷକୁ—ଶ୍ରା. କି. ଓଡ଼ାରିବା, ଟାଣିବା,
ଝିଙ୍କିବା, କେହିବା, ଉପର୍ମୁ ପର ଉପ-
ରକୁ ତଳକୁ ଟାଣିବା, ବାର୍ଷି ପାତନାର୍ଥ
ଲିଙ୍ଗକୁ ବାରମ୍ବାର ଆଲୋଡ଼ନ କରିବା,
(ପେଟ) ଟାଣିବା, ଜମାକରିବା,
ଫର୍ମଦିକରିବା, ଶେଷି ବା, ସବୁଚିତ
କରିବା, କମାଇବା ।

ଶେଷ—(ଧାରୁ) ଖାଇବା ।

ଶେଷ—ବି. ଦୂ. (ଶେଷ + ଅଟ + ଅ)
ଯସ୍ତି, ବାଢ଼ି, ସୁମ୍ମାଦିଗ୍ରହ, (ଶିଟ + ଅ)
କର୍ଷକଗ୍ରାମ, ଅସ୍ତିବିଶେଷ, ଚର୍ମ, ମୁଗସ୍ତା,
ତୁଣ, ତାଳ, ଗ୍ରାନ୍ଟ, ବେଜନ, କୃଷକମାନ-
ଙ୍କର ଅନ୍ଧୁତ ଗ୍ରାମ, କୁଣ୍ଡା ଅସ୍ତିର
ଅଧ୍ୟୁତ ଫଳକାକାର କାଷ୍ଟବିଶେଷ,
ବଳଦେବଙ୍କର ଗଦା, କଷ, ଯୋଟିକ,
(ବି.) ମୁନିନକ, ଅଧିମ, ଧନ୍ଦକ-
ମାନ, ଉତ୍ତକ, ଅସ୍ତାଦ ଧାରଣ କରିଥିବା ।

ଶେଷକ—ବି. ଦୂ. (ଶେଷ + କ) ଗ୍ରାମ
ବିଶେଷ, ଶୁଷ୍ଟିଗୀରୀ, ଫଳକ, ତାଳ, ଅସ୍ତି-
ବିଶେଷ, ଧନ୍ଦକିମାନ, ବଳଦେବଙ୍କ-
ରଦା ।

ଶେଷା—ଶ୍ରା. ବି. ମାନା, ଗର୍ଭ, ଫୁଲପଣ୍ଡା,
ପ୍ରା. (ଗଞ୍ଜାମ ଓ ତେଲୁ) ବି. ମୁଥକ ।

ଶେଷାଙ୍କ—ଶ୍ର. ଦୂ. (ବ. ଶା.) (ଶେଷ + ଅଙ୍କ)
ଉପଦ୍ୟବକ ଜନ୍ମବିଶେଷ, ଅପଦେବତା,
ପିଶାଚ । [ଶାଟ]

ଶେଷିତାନ—(ଲ), ଦୂ. ବି. ବୈତାଳିକ,
ଶେଷିବା—ଶ୍ରା. କି. ଅଣ୍ଟିବା, ସମାନହେବା,
ପଦ୍ମମୁଦ୍ରା, କର୍ମବା, ଭିତ୍ତିବା ।

ଶେଷୀ—ଶ୍ର. ଦୂ. (ଶିଟ + କ, ରନ) ଲମ୍ପଟ,
ନାଗର, କାମୁକ, (ସ୍ତା.) ଶେଷିମ ।

ଶେଷ୍ଟ—କୁ. ବି. ତୁଣ, ଶେଷ, ନଭା ।

ଶେଷ୍ଟ—କୁ. ବି. ଗନ୍ଧଶ୍ରୀ, ଧନିତ୍ତ, ଶ୍ରା. ବି.
(ଇତର) କୀତା, ଜାଆ, ବାସ୍ତାମନ୍ଦିତା,
ମନ୍ଦିତା, କୌରୁକ, (ଶ୍ରା. ପଦ୍ମ ବି.)
ବିଷ, ଅଟେଇ, ଗୁରିଆତ ବୁଜା ହୋଇ-
ଥିବା ସ୍ଥାନ ।

ଶେଷ୍ଟ—ମହାବାସ୍ତ୍ର ରଜ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଗତ
ରତ୍ନଗିର ଜଳର ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ ।

ଶେଷ୍ଟିଆ—ଶ୍ରା. (ସିଂହ) ଶିଶକ, ଠେକୁଆ,
ମରିଆ ।

ଶେଷ୍ଟିପଳ—ବି. ଦୂ. ବୈତାଳିକ, ଗାୟୁକ ।

ଶେଷ୍ଟିତ୍ର—ଶ୍ରା. (ସମ୍ବାଦ) ବି. କୃଷକ ।

ଶେଷା—ଶ୍ରା. ବି. ଅକର୍ମଣ୍ୟ, ବୁଢ଼ା ।

ଶେଷ୍ଟିଶାଖ—ଶ୍ରା. ବି. କୁମାରସି, ଅନଟନ,
ନ ଅଣ୍ଟିବା, ଶେଷ୍ଟିଶାଖ । [ଚିତ୍ତିଆ]

ଶେଷ୍ଟି, ଶେଷ୍ଟି—ଶ୍ରା. ବି. ବିରତ, ଚିତ୍ତ
ଶେଷ୍ଟି, ଶେଷ୍ଟିଆ—ଶ୍ରା. ବି. ଦୂ. ଚିତ୍ତଲ,
ଚିତ୍ତା, (ସ୍ତା.) ଶେଷ୍ଟିଶେଷ୍ଟି ।

ଶେଷ୍ଟି—ଶ୍ରା. ବି. କଳତ୍ତା, ଭୋଇନ ।

ଶେଷ୍ଟା—ଶ୍ରା. ବି. ଦୂ. ଚିତ୍ତଲ, (ଗାଳି)

ଅପତ୍ୟ ବା ପରିବାରମ୍ବନ, ବୁଦ୍ଧର
କଳଙ୍କ ସ୍ବୁଧ, ନିର୍ମଳ, ଭାରତା, କୁପଣ,
ଚିତ୍ତିଆ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ଦୁଇଜଣଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ କଳି ଲଗାଏ, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ
ଜାରୀ ରୂପମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ସ୍ତ୍ରୀ
ପ୍ରତାଏ, (ସ୍ତା.) ଶେଷ୍ଟିର, (ଶ୍ରା. ବି.)
ମୁନିଆଲାଳା, କଣ୍ଠା, ଭୋଇନ, ପଦାକୁ
ବାହାର ଥିବା କୋଳା ।

ଶେଷ୍ଟାଇବା—ଶ୍ରା. କି. ଚିତ୍ତାଇବା, ଦୂଇ-
ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ଅଣାଇବା
ପାଇଁ ଶତକହୁବା, ବାରମ୍ବାର ବିରତ-
ଜର ଭାବରେ କୌଣସି କଥା କହିବା,
ଫଟେଇ ହେବା ।

ଶେଷ୍ଟିଆ—ଶ୍ରା. ବି. ଦୂ. ବି. ଶେଷ୍ଟା (ଦେଖ)

ଶେଷ୍ଟିବା—ଶ୍ରା. କି. କସିଦେବା, ଶେଷ୍ଟେ
ଦେବା, ସବୁଚିତ କରିବା, ବ୍ୟକ୍ତ
ପକୋତ କରିବା ।

ଶେଷ୍ଟିର—ଶ୍ରା. ବି. ସ୍ତା. ଚିତ୍ତେଇ, ଚିତ୍ତଲ
ସ୍ଵରାବା, ବିରତ ସ୍ଵରାବପ୍ରତା, (ସ୍ତା.) ଶେଷ୍ଟିର,
(ସ୍ତା.) ଶେଷ୍ଟିଆ ।

ଶେତ—ଶ୍ରା. ବି. (ମେତି ଶବ୍ଦ) ଶେତ,
କିଆର, ପତ୍ର, ବିଲ, ପସଲ, ଭୁମି ।

ଶେତପାପଡ଼ା—ଶ୍ରା. ବି. (କେହିପରିଟି)
ଘରପେ ଛାଆ ଗୁଲୁ ।

ଶେତରୀତା (ବଢ଼ା)—ଶ୍ରା. ବି. ବିଲରୁ
ଫସଲ କଟାହୋଇ ଯିବାର ଶେଷଦିନ
ବିଲରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକୁ କରାଯିବା
ଭେବ । [ଭୁମିରି ।]

ଶେତବାଢ଼ି—ଶ୍ରା. ବି. ଗୁଷବାସ, ଜମିବାଢ଼ି,
ଶେତା—ଶ୍ରା. ବି. ଓଲୁ, ନିର୍ବିତିଆ ।

ଶେତାବ—ଶ୍ରା. ବି. ଉପାଧ୍ୟ, ବିକରି
ଉପାଧ୍ୟ । [ଲୋକସାନ]

ଶେତି—ଶ୍ରା. ବି. (ମେତି ଶବ୍ଦ) ଶେତ,
ଶେତ—ସ୍ତା. ବି. (ଶିଦ୍ଧ + ଭା. ଅ) ଶେତ,
ଅବସାଦ, ଅନୁତାପ, କୁନ୍ତି, ପରିଶ୍ରମ,
(ଶିଦ୍ଧ + ଶିର. ଅ) ଶେତ ।

ଶେତକ—ବି. (ଶେତ + ଜନ + ଅ)
ଦୂଃଖରୁ ଉପଦ୍ମ, ଯାହା ଦୂଃଖର ଫଳ,
ପରିଶ୍ରମ ଜନିତ ।

ଶେତକନକ—ବି. (ଶେତ + ଜନ + କ,
ଅକ) ଯାହା ଶେତ ଜନାଏ, ଦୂଃଖପଦ,
ଶ୍ରମଦାୟକ ।

ଶେତକନ୍ୟ—ବି. (ଶେତ + ଜନ + ଯ)
ଶେତକ(ଦେଖ) । [ଅଣ୍ଟିର ।]

ଶେଦମନା—ଶ୍ରା. ବି. ଶିନ୍ମମନା, ଉତ୍ତିମ,
ଶେଦନ—ବି. କୁ. (ଶିଦ୍ଧ + ଅନ) ଶେଦ ।

ଶେଦମ—ସ୍ତା. ବି. ଅଶନପଣ୍ଡୀ ଲତା,
ଅପରକିତା ।

ଶେଦା—ସ୍ତା. ବି. ରଣ୍ଜି, ରକ୍ତ, (ଶ୍ରା. ବି)
ବିଶରେ ହାତାଧିରବା ନିମନ୍ତେ, କର-
ଯିବା ଶୁଆଡ଼, (ଶେତା ଦେଖ), ଜାଲ
ପକାଇବାର ଏକଷେପ, ଘରତ୍ତବା,
ଦେବା, ଥରେ ବୁରପାଶ ଦୂରିଆସିବା,
ପରିମା, (ଶ୍ରା. ସମ୍ବା. ବି) ମୁଗସ୍ତା,
ଶିକାର, ପଲ, ଦଳ ।

ଶେତ—ସ୍ତା. ବି. (ଶିଦ୍ଧ + ଲ) କିରଣ,
(ଶ୍ରା. ବି) ପଲ, ଦଳ, ପ୍ରତିକଳ ।

ଶେତିଆସିବା—ଶ୍ରା. କି. ସବୁମ୍ବାନ ଉତ୍ତିମ
ବୁପେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ।

ଶେଦିଶେଦି—ଶ୍ରା. ବି. ଶେଦାଶେଦା
ବିରତ, (କି. ବି.) ସୁଦ୍ରମୁତ୍ତ କଳରେ

ଶେଦତ — ବି. (ଶିଦ + ଶିର + କ,ତ) ଦୁଃଖିତ, ବିଷାଡ଼ପ୍ରଦ, କୁନ୍ତ, ଅବସନ୍ଧ, ଅକମସା ।

ଶେଦତବୀ — କୁ. ବ. (ଶିଦ + ର,ତବୀ) ଶୋକାଦିର ସେ ଗା (ଶେଦ ଦେଖ) । ଶେଦମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଅଶନପଣ୍ଡୀ ଲତା, ଅପରିଜନତା । [କଣ୍ଠୀ] ।

ଶେଦିବ—ଯା. ବି. ରାଜା, ଅଧୀପତି, ଶାସନ-ଶେଦିବା — ଗ୍ରା. ବି. ଅଶନପଣ୍ଡୀ ଲତା, ଶୁଣିଦିଗରେ ବ୍ୟାପିବା, ପରିଚିବା, ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ଉତ୍ତିଦେବା, ଭ୍ରମଶକ୍ରବା, ଆସନ୍ତ ହେବା, ଶିକଷା ଜମିଥିବା ହୁନ ଆଢ଼କୁ ବଣ-ଜନୁକୁ ହୁନ୍ତବାଇ ତତ୍ତ ଅଣିବା, ଆନ୍ତକରବା, (ଗ୍ରା. ସମ୍ବୁ) ଗୋରୁ ଆନ୍ତକୁ ଅଡ଼ାଇବା ।

ଶେଦା — ପୁ. ବ. (ଶିଦ + ରନ) ଦେନ୍ୟ-କାର୍ଯ୍ୟ, ସେ ଦେନ୍ୟପ୍ରତ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶେଦମା । [ତାଏ] ।

ଶେଦୁ—ଗ୍ରା. ବି. ସେ ଶେଦେ ବା ଦର୍ଶନ-ଶେଦୁଆ — ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ଵ. ସ୍ଵ. ସେ ଗୁହର ଗୁପ୍ତକଥା ଦାଙ୍ଗରେ ପ୍ରକାଶ କରେ ।

ଶେଦ୍ୟ—ନ୍ତି. ବି. (ଶିଦ + ଶିର. ସା) ଯାହାକୁ ଶେଦ୍ୟପ୍ରତ କରାନ୍ତେ ।

ଶେନ୍ଦ୍ରେବା—ଗ୍ରା. ବି. ଶତାରତ୍ନେବା (ଦେଖ) । [କରବା] ।

ଶେପ୍ରରବା—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବି. ଆସିଥାବୁ ଶେପ—ଗ୍ରା. ବି. ନିଷେପ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟର ବାର ଥର ବା ଦଫ୍଱ା, ଗଦା, ବଶି, ବେଘାର ନିମଳେ ପଣ୍ଡତ୍ବ୍ୟ ବିଦେଶକୁ ନେଇ ସେଠାରେ ତାହା ବିଳ ଧନ ସେନ ଫେରିବାର ଥର, ଶେପାଜାଲ, ଇସ୍ତାନ୍ତ, ପୁଣ୍ୟ ବିବରଣ, ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବାକ୍ୟ, କୋଡ଼ିପର, ଗାଡ଼ି ବା ଡଙ୍ଗାରେ ମାଲ ଅଣିବାର ଥର, (ଗ୍ରା. ବି.) ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ମୂଳରାଜୁରେ ନ ଥାଇ ପରେ ଯୋଗ କରୁଥାଇ ଥିବା ।

ଶେପଣୀ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-ଶେପଣୀ) ଆଢ଼ିଲ । ଶେପରି ମ—ବ. ଆକାଶରେ ବିଚରଣ ।

ଶେପା—ଗ୍ରା. ବି. (ଶିପ୍ରଶବଦ) ଉନ୍ନତ, ପାଗଲ, ଲମ୍ପ ବା ଉଞ୍ଚା, କୁଦା, ତାଳ, ନନ୍ଦାଗଛ ଚଢ଼ିବାର ଛେଣ୍ଟ, ଛୁଣ୍ଟ, ଖାଲେଇ, କଣ୍ଠାଜାଲ ।

ଶେପିବା—ଗ୍ରା. କ୍ରି. (ଫ-ଶିପଧାର) ଶେପିବା (ଦେଖ), (ଗ୍ରା. ସମ୍ବୁ. କ୍ରି) ପହଞ୍ଚବା, ପ୍ରବେଶ କରିପାରିବା, ଅଣିବା, ସମାନହେବା ।

ଶେମ୍ଟା, ଶେମ୍ଟା—ଗ୍ରା. ବି. ଗୁର ବା ଛାଅତାଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଚଞ୍ଚଳ ବଜାୟିବା ବାଦ୍ୟଶେଷ ।

ଶେମ୍ଟୀ—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ଶେମ୍ଟୀ ଗାଇବା ଓ ନାଚିବା ନାରୀଙ୍କା ।

ଶେମ୍ଟି, ଶେମ୍ଟି—ଗ୍ରା. ବି. ଗଞ୍ଜାମର ଉଚ୍ଚଲାବସ୍ତ୍ରିତନିମୋଟିମିଦାଶାରକ୍ୟ ।

ଶେମୀ—ଗ୍ରା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀଲେକମାନଙ୍କର ଗହଣ ରଣିକାର, ପେଟିକା, ତବା ।

ଶେମ୍ୟ—ନ୍ତି. ବି. (ଶିନ + ମୀ, ଯ) ଶନମାୟ, ଶନମାୟ, ଯାହା ଶେଲାହେବ, (କୁ. ବି) ପରଖା, ଗଢ଼ାଇ, (ପୁ.) ସେତୁବିଶେଷ ।

ଶେଯାଳ—ଯା. ବି. ଶିଆଳ (ଦେଖ) ।

ଶେର୍ପ୍ୟାଜା—ଚଟଗାମ ଓ ଆସକାନ-ବସ୍ତ୍ରୀ ଜାତିବିଶେଷ ।

ଶେର, ଶେରା—ଗ୍ରା. ବି. କରଣ, ବନ୍ଦୁର, ଦେଖିବାକୁ ଅସୁନ୍ଦର ।

ଶେର—ଯା. ବି. ଶାମର ସନ୍ଦିହିତ ଭୁମି, ଶିରକାକୁଣ୍ଡ ।

ଶେରାଦ୍ସୁରମଳ—ଶାଳଜାତିର ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ଧର୍ମ ପ୍ରଭାବକ ।

ଶେରାଳୀ—କାଠିଶ୍ଵାବାଢ଼ର ଶଳବାର ବିଶର ମଧ୍ୟବନ୍ତୀ ଗୋଟିଏକ୍ଷତ୍ରବ୍ୟକ୍ୟ ।

ଶେରଙ୍କ—ଶୁରୁରାଟ ମଧ୍ୟରେ ବରେଦା କିକଟଙ୍ଗ କାଦି ବିଶାଗାନ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ସୁଦ୍ରବ୍ୟକ୍ୟ ।

ଶେରି—ଭିତରପ୍ରଦେଶର ଅଯୋଧ୍ୟ ନିକଟବନ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ହୁନ ।

ଶେଟା—ଗ୍ରା. ବି. ହିନ୍ଦୁଶ୍ଵାମ ଲୋକ, ହିନ୍ଦୁଶ୍ଵାମ ବ୍ୟକ୍ତି, ହିନ୍ଦୁଶ୍ଵାମ କରିବା ।

ଶେଳ—ଗ୍ରା. ବି. ଶୀଡ଼ା, ବ୍ୟାସ୍ତ୍ରମ ପ୍ରଦର୍ଶକ, କବରତ, ଗୁରୁଶ, କୌରୁକ, ପରହାସ, ଅଟା କାର୍ଣ୍ଣ, ଜୁଆଫଳ, ଆଶି ବୁଲାଇବା, ନାଟକାଦିର ଅଜନସ୍ତ ।

ଶେଳ—ପୁ. ବି. (ଶେଳ + କ. ଅ) ସେ ଅତ ସୁନ୍ଦରଭାବେ ଗମନ କରେ, କୀତନକାଶ, କାମୁକ, କମ୍ପ ଥୁବା, (ବି) ବେଦପ୍ରସିଦ୍ଧ ରୂପା ।

ଶେଳଅଥ—ଯା. ବି. ଶେଲାତ୍ର, ସମ୍ବାନ ସୂଚକ ପରିଚ୍ଛବି, ରଜଦର୍ଶ ସମ୍ବାନ-ସୂଚକ ପୋଷାକ ।

ଶେଳଗଢ଼—ପୁ. ବି. ପ୍ରା. (ବ. ଶେଲ) ସେ ଶେଳଗଢ଼ ରୂପେ ।

ଶେଳଗର—ଗ୍ରା. ବି. (ପ-ଶେଲାଗୁହ) ଶୀଡ଼ାପୁଲ, ଶୀଡ଼ାଗର, ଧୂଳିଘର, ପିଲମାନେ ଶେଳରେ କରିବା ଧୂଳିଘର ଅଟା ।

ଶେଳନ—କୁ. ବି. (ଶେଳ + ର, ଅନ) ଶୀଡ଼ା, ଯାହାଦ୍ଵାରା ଶେଳ କରାଯାଏ ।

ଶେଳନା—ଗ୍ରା. ବି. କୀତନକ ବସୁ, ଶୀଡ଼ା-ସାମଗ୍ରୀ, ଶେଳବା ଜିଜୟ ।

ଶେଳନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶେଲନ + ର) ଶାରି-ଫଳକ, ଦୀତନକ, ପଶାଆଦ ଗୋଟି, ପଶାପାଲ ।

ଶେଳନ୍ତୀ—ଗ୍ରା. ବି. (ଫ-ଶେଲତ୍ର) ଶୀଡ଼ାକାଶ, ଶେଳୁଥୁବା ।

ଶେଳନେଳ—ଗ୍ରା. ବି. କୀତାହେରୁର ଚଞ୍ଚଳ ବା ଅପ୍ରିର, (ପ. ବି.) କୀତନ-ଶିଳ ଓ ଚଞ୍ଚଳ ।

ଶେଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶେଲ + ଶା. ଅ + ଆ) ଶୀଡ଼ା, କୁର୍ଦନ, କୌରୁକ, ପରହାସ, କମ୍ପ ବା, ନାଟକାଉନସ୍ତ, (ଗ୍ରା. ବି) ଶୀଡ଼ାରତ ।

ଶେଳାଇବା—ଗ୍ରା. ବି. ଅନ୍ତର ଶୀଡ଼ା କରୁଇବା, କତ୍ପୁତଃ ଗତ କରିବାକୁ ଅବସର ବା ସୁଯୋଗଦେବା, ନମ୍ବର କରିବା, ତଳାଇବା, ଗୁଲିତ କରିବା, ବିକରିତ କରିବା, ଏକାଠେଇଥିବା ଜିଜୟକୁ ଉତ୍ତରପୁତଃ କରିବା, ଶେଳୁଥା କରିବା ।

ଖେଳାଖେଳ, ଖେଳିଆଖେଳ—ଗ୍ର. ବି. ବହୁପ୍ରକାର ଖେଳ, ଏକମୟବା ବସୁଳୁ ଉତ୍ତରତଃ ବିଷିପ୍ତ କରିବା, (ବିଂ) ଉତ୍ତରତଃ, ବିଷିପ୍ତ କରିବା, ଘଣାଘଣ ହୋଇଥିବା ।

ଖେଳନ୍ତ—ୟା. ବି. ରାଜଦର ମର୍ଯ୍ୟାଦା-ସୁତକ ପରିତ୍ରଦରଶେଷ, ଜଳାମ, ବକ୍ଷସ୍ଥ ।

ଖେଳପ—ୟା. ବି. ବିପସାତାରରଣ, କାମରେ ହୁଣ୍ଡି, ନୟମ ଉଞ୍ଜନ, ଅନ୍ୟଥା-କରଣ, ପରିବର୍ତ୍ତନ ।

ଖେଳାଳି—ଗ୍ର. ବି. ଖେଳୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି. କୀଡ଼ାସଙ୍ଗୀ, ଦକ୍ଷଖେଳାଳି, (ବିଂ) କୀଡ଼ାକରୁଥିବା, କୀଡ଼ାରତ ।

ଖେଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଖେଳ + ଶ୍ଵାଙ୍ଗ) ଗାନ, ବାଣ, ସୁର୍ଯ୍ୟ, ପର୍ଯ୍ୟା, ଜନ୍ମ, ସ୍ଵର୍ଗ, ସଂକ୍ଷିତ, ଖେଳ ।

ଖେଳିବା—ଗ୍ର. କି. କୀଡ଼ାକରିବା, ଜନ୍ମକାଳ ବା ବ୍ୟାୟାମ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା, ଅଟା କରିବା, ଉତ୍ତରତଃ ବଚରଣ କରିବା, ବ୍ୟାପିକା, ଅନୁଭୂତ ହେବା, ବ୍ୟା-ସାୟରେ ଲଗିବା, ନାଚିବା, ଉତ୍ତରତଃ ଘୂଲିତହେବା, ଆଗର ପଛକୁ ଗରି କରିବା, ନାଟକାଦିର ଅଭିନ୍ୟା କରିବା, କୁଆଖେଳିବା, କମ୍ପି ବା ।

ଖେଳିଯିବା—ଗ୍ର. କି. ବ୍ୟାୟାମହେବା, ପ୍ରସର ଯିବା, ଖେଳେଇ ହୋଇଯିବା ।

ଖେଳୁଆ—ଗ୍ର. ବି. ଧାନ କିଆରିରେ ନିରାଶ ଧାନଗଛମାନଙ୍କ ଉପାତ୍ତ ଧାନଗଛ ନ ଥିବା ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ରେପଣ କରିବା (ପକାଇବା) ।

ଖେଳୁଆକରିବା—ଗ୍ର. କି. ଷେତରେ ବହୁଲିଆ ଧାନଗଛ ଥିବା ସ୍ଥାନକୁ କିଛି ଧାନଗଛ ଉପାତ୍ତ ଅନ୍ୟ ପାତଳିଷ୍ଠାନରେ ପୋଡ଼ିବା (ପକାଇବା) ।

ଖେଳୁଆତ୍—ଗ୍ର. ବିଂ. କୀଡ଼ା କରୁଥିବା, କୀଡ଼ାରତ, କୀଡ଼ାରେ ଅଭିନ୍ନରୁଧେ ଆସନ୍ତ, କୀଡ଼ାରେ ଦସ୍ତ, (ବି) ଖେଳୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତ, ଖେଳାଳି, ଖେଳସାଙ୍ଗ, ଦକ୍ଷ ଖେଳାଳି ।

ଖେଳୁଆ ପଡ଼ିବା—ଗ୍ର. ବି. (ଗର) ଘୁରୁମଶ ହେବା, ବଢ଼ର ପଡ଼ିବା ।

ଖେଳାଟ—ଗ୍ର. ବି. ଭୁବନସ ବନ୍ଦୋବନ୍ଦ ସକାନ୍ତ ଯେଉଁ କାଶଜରେ ଜମିଦା-ଶରେ ଥିବା ଜମିଦାର ଓ ମଧ୍ୟମହିନ୍ଦିମାନଙ୍କର ସ୍ଵତ୍ତ ଓ ହିଂସା ବଣ୍ଟିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଖେଳ—ୟା. ବି. ଦେହର ବସ୍ତ, କାର୍ପାସ ରେଶମ ମିଶ୍ରିତ ଶୁଦ୍ଧର ବିଶେଷ ।

ଖେଳୟ—ବିଂ. (ଖେଳ + ଶୀତଳାକାରୀ) ଆକାଶବାସୀ, ଆକାଶରେ ବିଶ୍ଵାମକାରୀ ।

ଖେଳାରତ୍—ୟା. ବି. ଷତ, ହାତ, ଅପ-ଚମ୍ପ, କ୍ଷପୁରବଣ ।

ଖେଳାରତା - ଯା. ଯାହାତ୍ରାବ ଖେଳାରତ ପୁରବ କରିଯାଏ, କ୍ଷପୁରବଣାର୍କ ପ୍ରତିର ଅର୍ଥାତ ।

ଖେଳାରୁ—ୟା. ବି. ଖେଳାରତ (ଦେଖ) ।

ଖେଳୁଙ୍ଗ—ଗ୍ର. (ବାଲେଶ୍ଵର) ବି.

ଖେଳୁଙ୍ଗ, ସ୍ଥାନତ୍ୟାଗ ।

ଖେଳର—ବି. ଦୁଃ୍ଖ (ଶେଷ + ସୁ + କାରୀ) ଜନ୍ମବିଶେଷ, ଖଣ୍ଡ, ଖଣ୍ଡମିଶା ଯୋଡ଼ା, ଅଶ୍ଵତର ।

ଖେଳାରି (ଶୀ) —ଗ୍ର. ବି. ଶିମ୍ବାଦିବରଗର କୃଷ୍ଣଜାତ ଶୟ୍ୟବିଶେଷ, ଚଣା, ଖଣ୍ଡମା-ଚଣା ।

ଖେଳ—ଗ୍ର. ବି. (ଖଣକା ଖବକ) ଲଜ,

ଲିଆ, କ୍ରମଧାନ୍ୟ, ଲଜ ।

ଖେଳର—ଗ୍ର. ବି. (ଖଣକା କୁଣ୍ଡଳ) ଶଳରୁ, ଲିଆଗୁଣ୍ଡ ।

ଖେଳମିଶ—ବି. ସୁଂ. (ଖେଳଶ + ଅ) ଆକାଶ, କର୍ତ୍ତିବ୍ୟ ଯଜିବିଶେଷ ।

ଖେଳ—ଗ୍ର. ବି. (ଫ-ଖଣକା) ଖଲର ।

ଖେଳରଚ—ଗ୍ର. ବି. ଦିଆରେ ପୁଆହୋଇ ଥିବା ଘୁରୁଳରୁନା ଓ କରରେ ପ୍ରସୁତ-ଏକପ୍ରକାର ମିଠା ।

ଖେଳ—ଗ୍ର. ବି. ମଜଜାତ ବିଶେଷ, ଏମାନେ ଖଲର ବ୍ୟାୟାମ କରନ୍ତି ।

ଖେଳାରୁ—ୟା. ବି. ଖଲରତ (ଦେଖ) ।

ଖେଳୁସୁତ—ୟା. ବି. ମଙ୍ଗଳ, କୁଣଳ, ଯମ, ରାଜି ।

ଖେଳ—ଗ୍ର. ବି. ଏକଜାଗରୁ ବଗ, ବକ । ଖେଳାସୁନ—ଶୀ. ବିଂ. ଶିଳନବୁର୍ତ୍ତି, ତସନ୍ତିହୁତ ଦେଶାଦି ।

ଖେଲିକ—ଶୀ. ବିଂ. (ଶିଳ + କିଳ) ଶିଳ ବା ପରିଶିଳ୍ପ ସମ୍ମନ୍ଦୀୟ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ତିରିକ୍ଷଣ ଖୋ—ଗ୍ର. (ସମ୍ମ) ଅବ୍ୟ. ନିଷ୍ଠେ, ହୁଁ ।

ଖୋଇ—ୟା. ବି. ଅଭ୍ୟସ, ପ୍ରକୃତ, ସ୍ଵଭବ, ବଦାରଥାସ ।

ଖୋଇଦେବା—ଗ୍ର. କି. ଶିଶୁ ବା ଶେରୀଙ୍କ ପାଟିରେ ଖୋଇଦେବା ।

ଖୋଇପେଇ ମନୁଷ୍ୟକରିବା—ଗ୍ର. କି. ଶିଶୁକୁ ଲଳନପାଲନ କର ବଢ଼ାଇବା, ଖାଦ୍ୟାଦ ଦେଇ ପାଲିଅଣିବା ।

ଖୋଇ—ଗ୍ର. (ବସ୍ତର) ବିଂ. ଚିର(ଲୁଗା) ।

ଖୋକର—ଗ୍ର. (ବସ୍ତର) ବି. କାଣ ।

ଖୋକା—ଗ୍ର. ବି. ଦୁଃ୍ଖପୋଷ୍ୟ ବାଲକ, ଶିଶୁ, କୋଡ଼ିପୋଷ୍ୟ ସ୍ଥାଥ ।

ଖୋକା—ଗ୍ର. ବି. ଦୁଃ୍ଖ ପୋଷ୍ୟ ବାଲକ ।

ଖୋଗେ—ଗ୍ର. ଅବ୍ୟ. କୌଣସି ଫମ୍ପା ବା ବଦର ବସୁଳୁ ଆଦାତ କଲେ ତହିଁରୁ ଦ୍ୱିଷ୍ଟନ ହେବା ଶର ।

ଖୋକ—ୟା. ବି. ଅନୁସନ୍ଧାନ, ହଜବା ଲେକ ବା ବସୁଳ ଅନୁସନ୍ଧାନ ।

ଖୋକଖର—ୟା. ବି. ଅନ୍ୟେଷ୍ଟିଷ୍ଟି, ସମ୍ମାଦ, ପର୍ବତ, ତହିଁବନାନ ।

ଖୋକ—ଗ୍ର. ବି. ପଦଚିନ୍ତା ପଦଶେଷ, ପାହୁଣ୍ଡ ।

ଖୋକତଳସ—ୟା. ବି. ଅନୁସନ୍ଧାନ ।

ଖୋକା—ଗ୍ର. ବି. ଅନୁସନ୍ଧାନ, ନଷ୍ଟବସୁ ବା ଜାବର ଅନୁସନ୍ଧାନ, (ଯା. ବି.) ପରୁଷତ୍ର ସାନ, ନଷ୍ଟସକ ।

ଖୋକାରବା—ଗ୍ର. କି. ଖୋକିବାର ଶିଳ୍ପ, ରୂପ, ନଷ୍ଟ ବା ହୃଦୟବ୍ୟକୁପାଇବାପାଇଁ ଅନ୍ୟେଷ୍ଟିଷ୍ଟି କରିବା । [ସନାନ]

ଖୋକାଖୋକି—ଗ୍ର. ବି. ଅଭିନ୍ୟା ଅନୁ-ଖୋକାପଡ଼ିବା(ଲଗିବା)-ଗ୍ର. ବି. କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପାଇବାପାଇଁ ଜାବି ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଲାଗି ବ ।

ଶୋକାଲେଡ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ଲୋଡ଼ିବା, କୌଣସି ପ୍ରକାରର ତତ୍ତ୍ଵ-ନେବା ।

ଶୋଜିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନଷ୍ଟପଦାର୍ଥକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନିୟମିତ କରି ।
ଶୋଜିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୌଣସି କରୁଥିବା ପଦତଳପର ପଦତଳବିଶିଷ୍ଟ, (କୌଣସି କରୁଥିବା) ପଦତଳ ଅନୁତଳବିଶିଷ୍ଟ ।

ଶୋଜିଆଣିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. କୌଣସି ନଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅନେକଣକର ଆନୟନକରିବା ।

ଶୋଜିଆନି—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଅନୁସନ୍ଧାନ-ପୁଷ୍ଟକ ସହିତ କରିବା ।

ଶୋଜିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ର. ଅନେକଣ କରିବା, ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା, ବରପାଦ ବା କନ୍ୟାପାଦର ସାନାନକରିବା ।

ଶୋଜେ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ଏକଶୋଳ ବା ପଢ଼ଣ୍ଟମାତ୍ର, ଶୋଜର ସୀମା ବିକ ସ୍ଥାନ ।

ଶୋଟ-ବି. (ଶୋଟ + ଅ) ଅଞ୍ଚଳ, ଲେଜଡ଼ା ।

ଶୋଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେଖିଯୁଣ୍ଡ, ଦୂଷିତ ।

ଶୋଟି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶୋଟ + ର) ବର୍ତ୍ତିରେ ପାଳଙ୍ଗଣାଗ, କୁନ୍ତୁରୁଶୋରଟ, ଷଡ଼-ଯନ୍ତ୍ରକାରିଣୀ ସ୍ତ୍ରୀ ।

ଶୋଟୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶୋଟ + ର) ଶୋଟି (ଦେଖ) ।

ଶୋକା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୂର ଶ୍ଵାସ, (ପଢ଼ିମାତ୍ରକ) ବିହାରର ଶୃଦ୍ଧ ରୂପର ଶ୍ରେଣୀୟ ଲୋକ ।

ଶୋକି—ବି. (ଶୋକ + କ.ଅ) ଶୋକ, (ଦେଖ), ପଙ୍କ, କୁଷ୍ଟରେଗ୍ୟୋଗ୍, ପଙ୍କୁ (ବି) କୁଷ୍ଟରେଗ, କୁଷ୍ଟରେଜନିତ ପଙ୍କୁତା ।

ଶୋକିକାରୀର୍ଷକ—କ୍ରୀ. ବି. କପିଶୀର୍ଷକିର୍ଷକ, ଦୁଇକୁ ।

ଶେଢ଼ିପା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶେଳପା (ଦେଖ) ।

ଶେଢ଼ିଆଣିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶେଷାରି, ସାନିତଣା ।

ଶେତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ସ୍ଵୟଂ, ନିଜେ, ଆପେ, (ବି) ସ୍ଵକ୍ଷେପ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ।

ଶେଦକ୍ଷୟ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭୁବନୀ ଆପଣାର ଅଧିକାରରେ ଯେ କମାରଗେ ।

ଶୋଦଗର୍ଜ—୧—ଶ୍ରୀ. ସ୍ଵାର୍ଥପର, (ବି) ସ୍ଵାର୍ଥପରତା ।

ଶୋଦନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଶୋଲା-ଯାଇଥିବା କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ।

ଶୋଦା—(ଶୋଦ ଶବ୍ଦକ) ମୁଦ୍ରାଦିରେ ଅଙ୍କପାତ, କାଷ୍ଟପ୍ରକାରରେ ଯତ୍ନମରୀଶ, (ସ.ବି.) ଭର୍ତ୍ତର, ଆଶ୍ରୀ, ଭଗବାନ ।

ଶୋଦାବନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମହାଶୟ, ପ୍ରଭୁ, ହଜୁର, ଉତ୍ସମାନସ୍ଥବ୍ଦକ ସମ୍ମୋହନ ପଦ ।

ଶୋଦତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଭର୍ତ୍ତାର୍ଣ୍ଣ, ଶୋଲା-ହୋଇଥିବା (କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ) ।

ଶୋନକାର—ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁସଲମାନ ସମାଜରେ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତ ତିଳ୍କ ଛୋଡ଼ନକରେ ।

ଶୋନକାର—ମୁସଲମାନ ଧର୍ମବଳମୁଁ ପାରମୀ ଶିକ୍ଷକ ।

ଶୋପ—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁପଣକଳ) ଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କୋଠର, ଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଗାତ ବା ଗହୁର ତାଣ ଫୁଲ, କଣ୍ପାତ୍ର ।

ଶୋପା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୁପଣକଳ) ଧର୍ମଲି, ବନ୍ଦାକେଶ, ଶୋପା, ପେନ୍ନା ।

ଶୋପି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଛୋଟଶୋପା ।

ଶୋବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାରିଶ ବା କାଠର ଛୋଟ ମୋଟ କାଳା, ବାଢ଼ି ମୁଣ୍ଡରେ ତେବେ ପ୍ରଦାର କରିବା, ବିଶେଷ ପ୍ରଦାର କରିବା, (ଅଣ୍ଣିଲାର୍ଥ) ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କମ କରିବା ।

ଶେବେଇବା—ଶ୍ରୀ. କି. (ଅଣ୍ଣିଲ-ସ୍ତ୍ରୀପଣ୍ଡେ)

ପୁଷ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ଆପଣାର କାମ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଚରିତାର୍ଥ କରିବା ।
ଶେବେଇ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହିଣ୍ଟାଳୀ, ବେହୋଇ, କାମଙ୍ଗା, ବୃଷପାତ୍ରୀ ।

ଶେର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଆସକ୍ତ ଅଭ୍ୟୟ (ଅନ୍ୟ ବିଶେଷ ଶର ସଙ୍ଗେ ଲାଗିଲେ) ଯଥା-

କିଶୋର, ଗୁରୁଶୋର ଉତ୍ସବ ।

ଶୋର୍ଗୋଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୋରକପୋଷାକ (ଦେଖ) ।

ଶୋର—କି. ବି. (ଶୋର + କ) ଅଞ୍ଚଳକ ରେଗବିଶେଷ ।

ଶୋରଠେଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦ୍ୱିଦର୍ଶା ।

ଶୋରଣୀ—ଶ୍ରୀ. ସ୍ତ୍ରୀ ବି. କଳଶ, ଦୁଷ୍ଟା, (ବି) ଶୋରଣୀପଣ ।

ଶୋରଧା—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୁରୁଷଙ୍କର ଘୋଟିଏ ସବ୍ରତିନା ଓ ସହିର ।
ଶୋରଧାରେଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ସବ-ପର୍ବତ ରେଲପଥର ମୁଲ ମାର୍ଗରେ ପୁରୁଷ ଶାଖା ବାହାରିଥିବା ପ୍ଲାନ, କଟଣୀ ।

ଶୋରଧା—ଶ୍ରୀ. ବି. ପାନପାତ୍ରବିଶେଷ, ଗିଲାସ, ଶୁରୁ, ଖଟର ଶୋଡ଼ ।

ଶୋରକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାଦ୍ୟ, ଆହାସାସ, ବୈଜନ, ଅଷ୍ଟଧର ଏକପାନ, ଥରେ ବୈଜନ କରିବା ପରମିତ ଦ୍ରୁବ୍ୟ-ତୃତ୍ୟ-ଦିକ୍ଷ ଶାଦ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଦିଅଯିବା ଅର୍ଥ, (ୟା.ବି) ଶି ଦେଖାପିଯୋଗୀ ।

ଶୋରକପୋଷାକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗ୍ରେସାଲ୍‌ଡନ, ଲଳନପାଲନ, ଶାକବା ପନ୍ଥବା ନିମନ୍ତେ ଦିଅଯିବା ଧନ ।

ଶେରକମ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପାନପାତ୍ରବିଶେଷ ।

ଶେରକଙ୍କ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶାଇବା ପାଇଁ ଦେବା ଧନ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଶାଦ୍ୟ ଦଗ୍ଧ କରିଯାଏ, (ବି) ଶାଦେଖାପିଯୋଗୀ, ଖୁଣ୍ଗର ପାରିବା କଣ୍ଠ ।

ଶେଳ—ବି. (ଶୁ + ଲ) ପଦାର୍ଥର ବାହା ଆବରଣ, ଯୋଡ଼ଣୀ, ବଳୁଳ, ରୈପା; ଛଳ ବା ଶେଳପା, ଶେସ, ତକିଆ-ଆଦିର ଗିଲିପ, ମୁଦଳ ବାଦ୍ୟ, ସାପ-ଆଦିର କାଢି, ମୋଟ ବୁଦର; ଜାହାକ ଭିତରେ ମାଲରହିବାର ଜାଗା, ନୌକା ଦିର ଉର୍ଦ୍ଦ୍ଵ, ବି. (ଶେଳ + ଅ) ଶେଙ୍କ, ଲେଜଡ଼ା ।

ଶୋଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପୋଲ, କଙ୍ଗଳ ପରତା-
ଦିଇ କହ ।

ଶୋଲକ—ପୁଂ. ବି. (ଶୋଲ + କ)ହଣ୍ଡି,
କରେଇ, ଗୁଆଆଦ ଫଳର ରୈପା,
ହୁଙ୍କା, ଅର୍ଥନ୍ତର, ମୁକୁଟ, ଟୋପି,
ପରତ୍ତ, ତନିଆ ଆଦିର ଶୋଲ ।

ଶୋଲକରତାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ନାମଷଙ୍କାର୍ତ୍ତିନର
ଦୁଇଟି ବାଦ୍ୟଯୁଦ୍ଧ, ମୁଦଳ ଓ ଖାଣ୍ଡ ।

ଶୋଲତା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ୍ର-ଶୋଲକ) ମସ୍ତ-
କର ପରତ୍ତ, ଟୋପି, (ଯା-ବ) ଶଳତା,
ଲମ୍ବାମୁଣ୍ଡି ।

ଶୋଲତାଡ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୋଲିବା ଓ ତାଡ଼ିବା,
ବୁରିଆଡ଼, ଶୋଲିତାଡ଼ ଲୌଣସି ପଦା-
ର୍ଥକୁ ଶୋଲିବା, ଗୁରୁତର ଆନ୍ଦୋଳନ ।

ଶୋଲପତମାରମୁଣ୍ଡା—ଶ୍ରୀ. (ପ୍ରବଚନ)
ମୁଣ୍ଡାକୁ ପାରିବା ନିମନ୍ତେ ପଥତକୁ
ଶୋଲିବା ନୟାୟ (ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ
ବଢ଼ି ଅର୍ଥବ୍ୟୁ ବା ପରମ୍ପରା କରିବା) ।

ଶୋଲପା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉପରିଯୁ ଆବରଣ,
ଛଳ, ବକଳ, ପାଆ ଆଦିର ଉପର
ଆବରଣ, ସାପକାତି, ଗୁଆ, କାର୍ଯ୍ୟ, କଠଳୀ-
ଗଛାଉଦର ମୁଲକୁ ପ୍ରଥମେ ଆବୃତ କର
ରଖିଥିବା ଆବରଣ ବା ଉପରିଯ ।

ଶୋଲପେଟ୍ଟା—ବଙ୍ଗର ଶୋଲନା ଜିଲ୍ଲା
ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବାହିତ ବୋଟିଏ ନମ୍ବା ।

ଶୋଲବଟାଳି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୋଲ ବା କଣା
କରିବା ପାଇଁ ବୃତ୍ତାଗ୍ର ବଟାଳି ।

ଶୋଲରି—ଶ୍ରୀ. ବି. ମସ୍ତକର ପରତ୍ତ,
ଟୋପି ।

ଶୋଲସ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସାପକାତି, କଞ୍ଚକ,
ଶୋଲପା (ଦେଖ) ।

ଶୋଲା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଫ୍ର-ଶନଧାର୍ତ୍ତ) ଶନନ
ଶୋଲିବାକାରୀ, ଶୋଲ ଦେଖ, (ବି^୦)
ଶନନ, ଶୋଲିତ ।

ଶୋଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନାବୁଦ୍ଧ, ଦିନ୍ଦୁତ୍ତ,
ସହଜ, ଯେ ଅର୍ଥିଯୁ ସତ୍ୟ କହିପକାଏ,
ସରଳ, ଅକପଟ, ଅବରୋଧ ରହିତ,
ମୁଣ୍ଡ, ପ୍ରକଟିତ, ବନ୍ଦନରୁ ମୁକ୍ତ, (ଶ୍ରୀ.
ବି) ମାଟିର ସାନକୁଢ଼ୁଆ, କୋଲ,
(କମଳାଆଦିର ଚିରୁଡ଼ା), ଅକପଟତା,
ପରିଷାର, ଅନାବୁଦ୍ଧ ଶ୍ଵାନ ।

ଶୋଲଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ଶୋଲିବାର ଶିଳ୍ପକୁ
ରୂପ ।

ଶୋଲାଇବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ଶୋଲିବାର
ଶିଳ୍ପରୂପ ।

ଶୋଲାଇହେବା, ଶୋଲେଇହେବା—ଶ୍ରୀ.
ବି. ନିଜେ ପ୍ରଥମେ କଲିର ସୁନ୍ଦରାମ
କରିବାଦ୍ୱାରା ଆପଣାର ଦୁର୍ଗୁଣ ପ୍ରକାଶ
କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ୟ କାନ୍ତିକୁ ବାଧ୍ୟ
କରିବା, ଦୋଷ ପ୍ରକାଶର ତେଷ୍ଠା
କରିବା, ସ୍ଵଦୋଷ ପ୍ରକାଶର ସହାୟତା
କରିବା ।

ଶୋଲାଶୋଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୋଲିବାର
କର୍ମମାନ, ପରଷର ହିତ କୁହାକୋହ
ହେବା, (ଶ୍ରୀ. ବି^୦) ପରଷର ହିତ କୁହା-
କୋହ ହେଉଥିବା ।

ଶୋଲାଶୋଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅକପଟ ବା
ସରଳ ବ୍ୟକହାର ବା କଥାରସା,
ଶୋଲିବାର କର୍ମମାନ, (ବି^୦) ମୁଣ୍ଡ ଓ
ସରଳ(ବାକ୍ୟ)(କ୍ରି. ବି^୦)ମୁଣ୍ଡ ଓ ସରଳ-
ରୂପ ।

ଶୋଲଦର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବଙ୍ଗଲାରୁ ଅନୁ-
କୃତ) ଖପଳିଯର ।

ଶୋଲପତି—ଶ୍ରୀ. ବି. ସତ୍ୟପୁଣ୍ୟ, ଏକତ୍ର
ସିଲର ବା କଜାହୋଇ ନ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ।

ଶୋଲହଟି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ହାଟିରେ ମଦ
ରନ୍ଧାଯାଏ ।

ଶୋଲସା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି^୦. ସରଳତା,
ଅକପଟତା, ଶୁଲସା (ଦେଖ) ।

ଶୋଲହଟୀ—ଶ୍ରୀ. (ବଙ୍ଗ) ବି. ପାକପାତା-
ବିଶେଷ, ଯେଉଁ ହାଟିରେ ଲିଆ ମୁଣ୍ଡ
ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭଜାଯାଏ ।

ଶୋଲ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶୋଲ + ର) ତୁଣ,
ତୁଣିର, (ଶ୍ରୀ. ବି) ବଳଳ, ରୈପା ।

ଶୋଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଛେଟ କହିବା ବା ତରି,
ଛେଟ କୁଣ୍ଡିଆ ବା ମାଟିର ଶିମା,
କୁଣ୍ଡିବାର ନିହାଣ ।

ଶୋଲକର କହିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ମୁଣ୍ଡକର
କହିବା ।

ଶୋଲତାଡ଼—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ପୁଣ୍ୟପୁଣ୍ୟ
ରୂପ, ତନ୍ଦ ତନ୍ଦ କର (କୌଣସି କଥା
ବୁଝିବା) ।

ଶୋଲିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ଶକଳ କରିବା,
ମାଟିରେ ଗର୍ଭ କରିବା, କାଠ ପଥର
ଆଦିରେ ହରିଆରଦ୍ଵାରା ଗର୍ଭ ମୁଣ୍ଡି
ବା ଅକର ଅଙ୍ଗ କରିବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ)
ପ୍ରବେଶ କରିବା, (ଫ୍ର-ଶନଧାର୍ତ୍ତ) ଉପା-
ତ୍ତିବା, ଦୂରସ୍ଥରେ ଗୁରୁତର ଆଗାତ
(କଷ୍ଟ) କହାଇବା ।

ଶୋଲିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି, ଛାଟାଟନ କରିବା,
ଦିନ୍ଦୁତ୍ତକରିବା, ଆବରଣ ମୁକ୍ତକରିବା,
ମେଲ କରିବା, ବନନରୁ ଫିଟାଇବା,
ଗୁଡ଼ ବିଷୟ ପ୍ରକାଶ କରିବା, ଯୋଡ଼ା
ହୋଇଥିବା ବୟୁର ଅଳମାନକୁ
ପୃଥକ୍ କରିବା, ଷ୍ଟର୍ବାବରେ ଭୁର୍ବ-
ଜିବା, ହୃଦିପରେ ସ୍କୁଲ କରେଇ
ଆଦିର କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭିତେବା, ପିଟିବା,
ମୁନ୍ଦର ଦେଖାଯିବା, ନୃତ୍ୟ କର ବସା-
ଇବା, ନୀଥ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବା କର୍ମ ଆରମ୍ଭ
କରିବା, (ପ୍ରା. ସମ୍ବଲ. କି) ଶୋଲିବା,
(ଦେଖ)

ଶୋଲି—ଶ୍ରୀ. ବି. ପିନ୍ଧିବା ଲୁଗାକୁ
ଦେହରେ ଦୂଢ଼କର ଅଟକାଇ ରଖିବା
ନିମନ୍ତେ ଅଣ୍ଟା ପାଖରେ ପଡ଼ିବା ଗଣ୍ଠି
ବା ଶୋଲିବା ଅଂଶ, ପରିହିତବସ୍ତବନ
ଗ୍ରହୀ, ଅଣ୍ଟାରେ ଲୁଗା ଶୋଲିବା, ଲଞ୍ଛ,
ଦିକ୍ଷୋତ୍ତର-(ପ୍ରା. ସିଂହଭୂମ)ଲୁହ ଶତକା ।

ଶୋସା—ଶ୍ରୀ. ବି. (କୋଷ ଶବ୍ଦ)ତ୍ରକ,
ଶଳ, ଶୁଶ୍ରୀପ୍ରାନ ବ୍ୟକ୍ତ, ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର
କବଶ ବା ଜୁଡ଼ା, ଗୁଟି, ଫଳ ଶେଷାଦିର
ଆବରଣ, ରୈପା, ପଣସ ଲେମ୍ବୁ ଆଦିର
ଫୁଟ, ମିଣ୍ଟାନୁବିଶେଷ ।

ଶୋସାମତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଶ୍ରୀମତ୍ର (ଦେଖ) ।

ଶୋସାମତ୍ରା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଶ୍ରୀମତ୍ରା,
(ଦେଖ) ।

ଶୋସାତ୍ତଳା—ଶ୍ରୀ. ବି. ନୃତ୍ୟାକତା ବା
ପାଲରେ ତଥାର ନିଆ ବନ୍ଧିଆ ।

ଗର୍ଭତାଳପିଟୀ-ଶ୍ରୀ.ବି.(ସ-ଗୁଣ୍ଠିମୋଚନ) ଦିବାହର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଶୁଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଦିନ ବର-କଣାଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରବନ୍ଦାପନା ହେବା ପରେ ବିବାହବେଦରେ ପାଞ୍ଚ ଓ ବନ୍ଦଳ ପାଠରେ ପକା ଯାଇଥିବା ଗର୍ଭତାଳ (ଗଣ୍ଠି) ଫିଟାଯିବା ବିଧି ।

ଗରକାଢ଼ିବା (ଖୋଲିବା)—ଶ୍ରୀ. କ୍ରୀ. କାନ୍ଦୁ ମଳବାହାର କରିବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶୁଣ୍ଡ ଦୋଷ ବା କଳଙ୍କ ପ୍ରକାଶ କରିବା । ଗରହଣ୍ଠି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅରଟର ଯେଉଁ କାମିନାଙ୍କ ଉପରେ ମାଲ ଦରଜ ଦିଆଯାଏ—ସେହି କାଠର ପରିଷକୁ ଯୋଡ଼ି ଛନ୍ଦା ହୋଇ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ଦରଜ, ଗରହଣ୍ଠି (ଦେଖ) ।

ଗରଣ୍ଟା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗର୍ଭତା (ଦେଖ) ।

ଗରନ୍ତି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ଗନ୍ଧି) ମାଟି ଖୋଲିବାନିମନ୍ତ୍ରେ ବେଶ୍ଵଳିବା ମୁଖିଆ ଶୟବିଶେଷ ।

ଗରବି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଣ୍ଡ. ଅନ୍ତର, ଲୁଣ୍ଡାହୁତ, ଅତୃଣ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍କାନ, ଅନୁପୁଷ୍ଟିତ ।

ଗରମାରୁ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଣ୍ଡହତ୍ୟକାଶ, ବିଶ୍ୱାସାତ୍ତକ, ବି. ଶୁଣ୍ଡହତ୍ୟକବ୍ୟକ୍ତ, ବିଶ୍ୱାସାତ୍ତକ ବ୍ୟକ୍ତ, ଶୁଣ୍ଡହତ୍ୟା ।

ଗରର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଅନ୍ତରଶ୍ରବ୍ସେଲାଗେ) ନୁହେ, ଅନ୍ୟ ଗରର ଶର୍ଷ (ଦେଖ), ଶ୍ରୀ. ବି. ଗରର (ଦେଖ) ।

ଗରରଶ୍ରବ୍ସ—ଶ୍ରୀ. ବି. କୌଣସି ପଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱ ନିର୍ବିଶ୍ୱ କାଳପାଇଁ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଧିକୃତ ସ୍ଥାନରେ ରଖି ନିର୍ମିତସମୟରେ ସେ ସ୍ଥାନକୁ ଭିତାଇ ନ ନେଲେ ଅତିରକ୍ତ ସମୟ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱାସୀ ସ୍ଥାନଶ୍ଵାସୀଙ୍କ ଯେଉଁ ଅର୍ଥ-ଦର୍ଶ ଦିଅନ୍ତି ।

ଗରରହାକର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅନୁପସ୍ତିତ, ବି. ଗରରହାକର ।

ଗରର—ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. (ଗମ୍ଭୀର ଶବ୍ଦ) ଶମ୍ଭୀର, ଶର୍ଷର, ଶର୍ଷର ।

ଗରରତ୍ତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଲଜ୍ଜା, ଗୋପନ ।

ଗରରି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶର୍ଷର ।

ଗରଶ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଶୁଣ୍ଡମୁସ, ପଡ଼ିଆରେ ଓ ଶେଷରେ ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧିବା ଭୁଲସୀକାଶାୟ ଶୁଲ୍କ ବିଶେଷ ।

ଗର୍ଭ—ଶ୍ରୀ. ବି. ମତଲପ, ଉଦେଶ୍ୟ, ମନର ଶବ୍ଦ, ଅଭିମାନ, ଶୁମାନ, ଶବ୍ଦ-ଜନତ ଭୂଷ୍ଟିଭବ ।

ଗର୍ଭଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗର୍ଭିତ, ଅଭିମାନ, ଯାହାର ମନମରଜ ଶୁଣ୍ଡବା କଷ୍ଟକର ।

ଗର୍ଭି—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗାର୍ଭ, ଗୋରୁ ।

ଗର୍ଭଣୀ-ଗର୍ଭଣୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଦେହରେ ଛନ୍ଦ କର ପିନାଯିବା ଲୁଗା, ଦେହରେ ଛନ୍ଦ କର ଲୁଗା ପିନିବା ।

ଗର୍ଭତ—ଶ୍ରୀ. ସୁଂ. ବି. ଶୁଣ୍ଡ, ଜାତିବିଶେଷ, ଗୋପାଳ ଜାତ ।

ଗର୍ଭତକଷା—ଶ୍ରୀ. ବି. ବନ୍ଧୁଲତାବିଶେଷ ।

ଗର୍ଭତଗରିକା—ଶ୍ରୀ. (ଶଙ୍କାମ) ବି. ଗର୍ଭ-ଶିଳ୍ପୀ ଫୁଲ ଓ ଗର୍ଭ, ଶେଷାଳିକା ।

ଗର୍ଭତଗୋଟୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍କଳର ଗାର୍ଭ-ତଥ ଗର୍ଭତ କାରି ଓ ମାନ୍ଦ୍ୟଧର୍ମ ଜୋଖା-କାଟି, ଶ୍ରୀ. ବି. (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଗର୍ଭପୁର୍ଣ୍ଣ, ଅନ୍ତରିମ କାଟିଆ, ଅଖାଡ଼ାଆ, ମଗର ।

ଗର୍ଭତଗୋଟିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗାର୍ଭଆଳ, ଗୋରୁକଣ୍ଠଗୁଆଳ, ଶ୍ରୀ. ବି. ଗର୍ଭତ ଗୋଖା (ଦେଖ), ଯେଉଁ ଗାର୍ଭମାନେ ଗର୍ଭତଙ୍କ ଗୋଠରେ ଗୋରୁପଳଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ରହ ଏକମ ବିତରଣ କରନ୍ତି ।

ଗର୍ଭତପାନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗର୍ଭତପିଲମାନେ ରେବୁକରିବା ସ୍ଵାକାନିପତ୍ର ଓ ଶର୍ଷର ।

ଗର୍ଭତା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋପାଳକାନ୍ତି-ସମ୍ମର୍ତ୍ତ୍ୟ, (ଶକି) ଅଖାଡ଼ାଆ, ମୁଖୀ ନିର୍ମଳ କାଟିଆ, ମଗର, ଏକବାଗିଆ, ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋତ୍ରୀୟ ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କର ଶାଶ୍ଵାବିଶେଷ ।

ଗର୍ଭତୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗୋପାଳ ଜାତସ୍ତ୍ରୀଣା (ସ୍ତ୍ରୀ) ବନ୍ଧୁକାଣ୍ଠ ଶୁଲ୍କ ।

ଗର୍ଭତୀପୋକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ସ-ଗଣ୍ଠି-ଗୋପାଳିକା) ବର୍ଷାଦିନେ ଜାତହେବା କଳା ରଙ୍ଗର ଶତପଦବିଶ୍ୱାସ ପୋକ, କାଲିଗର୍ଭତୀ ଶୁଲ୍କପୋକ ।

ଗର୍ଭଣୀ—ଶ୍ରୀ.ବି.(ସ-ଗୌଣୀ) ଶସ୍ୟାଦିର ପରିମାଣ ପାତ୍ର, (ଶ୍ରୀ. ଶଙ୍କାମ) ଭୁମିର ପରିମାଣବିଶେଷ ।

ଗର୍ଭଣୀଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ସୁଣ୍ଡ ଜିଲ୍ଲା ରଣ୍ସୁର ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରତିକ ପଦତ ।

ଗର୍ଭଣୀଏ ଗେଲ—ଶ୍ରୀ.ବି.ଶୁଣ୍ଡବେଶ ଆନନ୍ଦ ।

ଗର୍ଭନ୍ତା—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବୁ)ବି.ଶାମର ପଜା-ମାନଙ୍କଠାରୁ ରଜକାୟ କର ଆଦାୟ କର ରଜକୋଷରେ ଦାଖଳ କରିବା-ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଭରପ୍ରାୟ ବ୍ୟକ୍ତ, ପ୍ରଧାନ, ସର୍ବରକାର ।

ଗର୍ଭନ୍ତାରୁ—ଶ୍ରୀ.ବି. ପ୍ରକାଙ୍କଠାରୁ ମୋଟ ଜଣଶାରୁ ଯେଉଁ ଶତକର କିଛିଅଂଶ ମାଲିକାନା ଗର୍ଭନ୍ତା ନିଏ ।

ଗର୍ଭର—ଶ୍ରୀ. ବି. (ପଦ୍ମ) (ସ-ଗୌରବ) ଶାତରି, ସମ୍ମାନ, ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ, ଗୌରବ, ଆଦର, ସେହି,(ସ-ଗୌର) ଗୋରି, (ଯା.ବ.)ଚନ୍ଦ୍ରନ,ଶିଆଳ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ସମ୍ବାନସ୍ତତକ,ଗୌରବମୟ, (ଶ୍ରୀ. ସର) ଗରିଭା ।

ଗର୍ଭରତ୍ୟ(ହରି)—ଶ୍ରୀ. ବି. ଚେତନ୍ୟ-ଦେବ,ବିଷ୍ଣୁକ୍ରମ ଚେତନ୍ୟ ଅନ୍ତରାର ।

ଗର୍ଭଶବ୍ଦେତ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗ୍ରାମଠାକୁରଣୀ ବା ପାପଶା ଜିଲ୍ଲା ରାତରେ ବିଜେ କଲାବେଳେ ଯେଉଁ ବେତ ହାତରେ ଧରନ୍ତି ବୋଲି ଲୋକେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ।

ଗର୍ଭରେନ୍—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବୁ)ବି. ଗର୍ଭତୁଣୀ ।

ଗର୍ବ-ଗର୍ବ—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବୁ)ବି. ର ବି. ଚତୁର୍ବୀତ୍ତ, ଉତ୍କଳ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ।

ଗର୍ବବ—ଶ୍ରୀ.ବି.ଗୋପନକରିବା, ଲୋପ-କରିବା. (ବି) ଶୁଣ୍ଡ ।

ଗର୍ବର—ଶ୍ରୀ. (ସମ୍ବୁ) ବି. ଟିକ୍କ ।

ଗକାର—ସୁଂ.ବି.(ଶ+କାର) ରଷ୍ବୁପ ବଣ୍ଣ, ‘ଶ’ ଏହି ଅକ୍ଷର ମାତ୍ର ।

ଗରଙ୍କ—ଶ୍ରୀ.ବି.(ଶ+ ଗୋବନ୍ଧା) ଗାର-ପ୍ରତ୍ୱତିକ ଗର୍ଭସ୍ଵାବ ।

ଗରନ—ଶ୍ରୀ.ବି.(ଗମ୍ଭୀର+କ.ଅନ)ଆକାଶ, ଶୁନ୍ୟ, ଲଗୁର ଦଶମ ସ୍ଥାନ ।

ଗରନକୁସୁମ—ବି.(କ.ଧା) ଅଳଭୀ ବନ୍ଦୁ, ଅସମ୍ଭବ କଥା, ଶୁଣ୍ପ ।

ଗଗନଗତି—ଶ୍ର. ବି. ଆକାଶଗାମୀ, ଯେଉଁମାନେ ଆକାଶରେ ଗମନ କରନ୍ତି, (ୟୁ.ବି.) ଦେବତା, ସୂର୍ଯ୍ୟାଦିଗ୍ରହ, ଆକାଶଗମନ, ପଣୀ, ରୁଣିଚନ୍ଦ୍ର, ନନ୍ଦି ।

ଗଗନଚର — ଶ୍ର. ବି. (ଗଗନ + ଚର + କ.ଅ) ଆକାଶଗାମୀ, ଯେ ଆକାଶରେ ଗମନ କରିଥାରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଷ ।

ଗଗନରୂପ—ୟୁ. ବି. (ଗଗନ + ରୂପ + କ.ଇନ୍) ଆକାଶଗାମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଗନ-ରୂପଣୀ ।

ଗଗନଚୂମ୍ବିତ—ବି. (ଶତକ) ଅଭ୍ୟାସ, ଆକାଶରେଥା ।

ଗଗନଚୂମ୍ବି—ୟୁ. ବି. (ଗଗନ + ଚୂମ୍ବିବ + କ, ଇନ୍) ଆକାଶଚୂମ୍ବନକାଶ, ମେଘଶର୍ଣ୍ଣ । ଅଭ୍ୟାସିତ, ଅଭ୍ୟାସିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଗନଚୂମ୍ବିନୀ ।

ଗଗନତଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶତକ) ଆକାଶତଳ, ଆକାଶପଟ, ଧରତଳ, ପୃଥିବୀ ।

ଗଗନଧୂକ—ୟୁ. ବି. (ବ. ସ୍ତ୍ରୀ) ମେଘ, ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଗଗନଧର୍ମ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) ଆକାଶମାର୍ଗ, ଆକାଶ, ଶୂନ୍ୟ, ନରୋଦେଶ ।

ଗଗନପ୍ରାତ—ୟୁ. ବି. ଆକାଶର ପ୍ରାତି-ଭାଗ, ଆକାଶର ଯେଉଁ ଅଂଶ ପୃଥିବୀର ପରିଧର ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବେଳି ବୋଧ-ଦ୍ୱୀପ, ଦିନରେ, ଚନ୍ଦ୍ରବାନ ।

ଗଗନପ୍ରିୟ—ୟୁ. ବି. ଦେଖିବିଶେଷ ।

ଗଗନପୁଳ—କ୍ଲୀ. ବି. ଅମ୍ବାକ ପଦାର୍ଥ, ଯାହାର ସହ ନାହିଁ, ଆକାଶ କୁମୂଳ ।

ଗଗନବିହାର—ୟୁ. ବି. (ଗଗନ + ବି ହୁ + କ, ଇନ୍) ଯେ ଆକାଶ ପଥରେ ବିତରଣ କରେ, (ବି) ଖେଚର, ସୂର୍ଯ୍ୟାଦି ଗ୍ରହ ।

ଗଗନଭେଦ—ବି. (ଗଗନ + ଭଦ୍ର + କ, ଇନ୍) ଗଗନଚୂମ୍ବିତ (ଦେଖ), ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ଆକାଶକୁ ଭେଦକରେ, ଅଭ୍ୟାସ (ଧନୀ), ଉଚ୍ଛେଷ (ସର) ।

ଗଗନମଣ୍ଡଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ବା (ଶତକ), ଆକାଶମଣ୍ଡଳ, ନରୋମଣ୍ଡଳ, ଅନ୍ତରଭୂମି ।

ଗଗନପ୍ରତ୍ୟେ—ଶ୍ର. ବି. (ଗଗନ + ସତ୍ୟ + କ୍ଲ୍ୟ) ଆକାଶଗାମୀ, ଯୁ. ବି. ସୂର୍ଯ୍ୟାଦିଗ୍ରହ, ଦେବତା ।

ଗଗନପ୍ରିୟ—ଶ୍ର. ବି. କିମ୍ବୁଳୀ (ଦେଖ) ।

ଗଗନପ୍ରିୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମନ୍ଦାକିନୀ, ବିଷ୍ଵତ୍ତ ଗଜା ।

ଗଗନପ୍ରଶର୍ଣ୍ଣ—ବି. ପବନ, ମରୁତରୁ ଏକତମ ।

ଗଗନପ୍ରଶର୍ଣ୍ଣ—ୟୁ. ବି. (ଗଗନ - ଶୃଶ୍ର + କ, ଇନ୍) ଆକାଶ ପ୍ରଶର୍ଣ୍ଣକାଶ, ମେଘ ବୁମୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଗନପ୍ରଶର୍ଣ୍ଣିନୀ ।

ଗଗନପ୍ରଶର୍ଣ୍ଣ—ବି. (ଗଗନ + ଶୃଶ୍ର + କ କ୍ଲ୍ୟ) ଗଗନଚୂମ୍ବିତ (ଦେଖ) ।

ଗଗନାଙ୍ଗନା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶତକ) ଦିବଶ ଜନା, ଅପ୍ରସାଦ, ପୁରକାମିନୀ ।

ଗଗନାଧ୍ୟଗ—ୟୁ. ବି. (ଗଗନ + ଧ୍ୟା + ଗମ + ଅ) ସୂର୍ଯ୍ୟ ।

ଗଗନାମ୍ବୁ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ଦିବ୍ୟେଦକ, ମେଘନ୍ୟେତକଳ, ବୃଷ୍ଟିଜଳ, ବର୍ଷାଜଳ ।

ଗଗନେତର—ୟୁ. ବି. (ଗଗନେ + ତର + କ, ଅ) ଦେବତା, ସୂର୍ଯ୍ୟାଦିଗ୍ରହ, ପୁଣିତକ, ବିହୁଜାତ, (ବି) ଗଗନରୂପ, ଆକାଶଗାମୀ ।

ଗଗନୋଳୁକ—ୟୁ. ବି. (ଶତକ) ମଙ୍ଗଳରତ୍ନ ।

ଗଗନ୍ଧା—ଶ୍ର. (ସମ୍ବନ୍ଧ) ବି. ତମ୍ଭା ବା ପିତାଳର ବଢ଼ଗନ୍ଧ ବା ମାଠିଆ ।

ଗଗନ୍ଧା—ବି. (ଗଗନଶରକ) ବଢ଼ମାଠିଆ, ଗର୍ବ, (ସଙ୍ଗାତ) ସରକୁ ଦାର୍ଯ୍ୟ କର ତୋଳିବା ।

ଗଗନ୍ଧା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବାକ୍ୟ ।

ଗଗନ୍ଧା—ୟୁ. ବି. ହାସ୍ୟ, ହାସ ।

ଗଗନକ—ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି ହେମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଗୁରୁ ଓ ଜଣେ କବି ।

ଗଗନକ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଗା + କ + ଅ) ଗଗାନନୀ ।

ଗଗନବଂଶ—ବି. ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାଚୀନ ରାଜ-ବଂଶ ବିଶେଷ ।

ଗଗନଶରକ—ଶ୍ର. ବି. ଶେଷାଳିକା, ଗୋଟିଏ ଶର୍କଳା ଗର୍ବ ଓ ତାହାର ପୁନଃ ।

ଗଗହର—ୟୁ. ବି. ତୃତୀୟିକାନାମରେ ଆନନ୍ଦଲକ୍ଷ୍ମୀ ଟୀକାକାର ।

ଗଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗମ + ଗମ + କ, ଅ + ଆ) ସ୍ଵାମୀମୁଦ୍ରିତ ନନ୍ଦା, ତଦଧୂମ୍ବାନୀ ଦେବୀ, ହିମାଲୟ-କନ୍ୟା, ଭାଗୀରଥୀ, ଶାନ୍ତନୁଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଶୁଷ୍କଙ୍କ ମାତା ।

ଗଜାକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଜା + କ + ଆ) ଗଜାନନ୍ଦ ।

ଗଜାକୁଳିଆ—ଶ୍ର. ବି. ଗଜାନନ୍ଦରେ କୃତ, ଗଜା କୃତରେ ସ୍ତ୍ରୀତ, ଗଜାବଣୀୟ, (ବି) ଏକପ୍ରକାର ବଢ଼ି କାଗଜଲେମ୍ବୁ ।

ଗଜାମେତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଗଜାମାରାତୀରୁ ଦୁଇଦୟ ପାର୍ଶ୍ଵ ଦୁଇକୋଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥାନ ।

ଗଜାଗୋବିଦ୍ୟଂହ—ପାଇକପଡ଼ା ସବ-ବଣର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଓ ଓଡ଼ିରେ ହେଷ୍ଟିଂସଙ୍କର ଦେଉଁନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ଗଜାତୀଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଜାରେଥୁବା ଚିଲ୍-ବିଶେଷ, କଳାମୁଣ୍ଡିଆ ଚିଲ୍ଲପଣୀ ।

ଗଜାକ—ୟୁ. ବି. (ଗଜା + କନ୍ଦ + କ, ଅ) ଶାସ୍ତ୍ର, କଣ୍ଠିକେସ୍ବ, (ବି) ଗଜା-ନନ୍ଦା ଭସନ୍ତ ।

ଗଜାକଳ—କ୍ଲୀ. ବି. (ଶତକ) ଗଜାରି-କଳ, ଗା. ବି. ଦୁଇବନ୍ଧୁ ପରଶର ମୁଖରେ ଗଜାନଳଦେଇ ବସିବା ବନ୍ଧୁତା ।

ଗଜାକଳି—ଶ୍ର. ବି. ଗଜାନଳ ପରିଷର ମାଲବଣ୍ଣ, ବଜାଦେଶରେ ଦିଆର ପତଳା କାଚିଶି, ଗଜାକଳ ଫର୍ମପୁରକ ଶପଥ, ବଜର ଏକଜାଣୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଗଜାକଳ ରଣିବାର ଏକପ୍ରକାର ଶିଶି, (ବି) ଗଜାକଳପର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଉଷ୍ଟବ୍ରନ୍ମଳ ।

ଗଜାକଳିକରିବା—ଶ୍ର. କି. ଅନ୍ତମକାଳରେ ମୁକୁଟ୍ ବ୍ୟକ୍ତିର ମୁଖରେ ଗଜାକଳ ଦେବା, ହାତରେ ଗଜାକଳ ନେଇ ଶପଥ କରିବା, ଅନ୍ତମକାଳରେ ମୁକୁଟ୍

ବ୍ୟକ୍ତି ଗଜାକୁଳର ନେଇ ତାହାର
ଅଜକୁ ଗଜା ନିଧା ଜଳ ସ୍ଵର୍ଗ କରିବା
ଅବସ୍ଥାରେ ଗଜାକୁଳରେ ଝୁଆଇବା ।
ଗୋଟି-ବ. (ଗଜ + ଅଛ + କ, ଅ)
ଗାନ୍ଧଟ (ଦେଖ) ।

ଗଜଟେସ୍—ୟୁ. ବ. (ଗଜ + ଅଛ +
ଏସ୍) ମସ୍ତ୍ରବିଶେଷ, ଚଙ୍ଗୁ ତ୍ରିମାତ୍ର ।

ଗଜାପାର—କ୍ଲୀ.ବ. (୭ତତ୍ର) ଗଜାଗର୍ଭରୁ
୧୫୦ହାତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକୁ ଗଜାପାରକହନ୍ତି,
ଗଜା ନିଧାର ଛଟ ।

ଗଜାଦତ୍ତ—ୟୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଶ୍ରୀ,
ପୁରୁଷିତ, ବଳୀଧୃତ, ଜଣେ ପ୍ରାଚୀନ
ପୟୁଷ୍ଟ କବି, ଶୁଦ୍ଧଶାସ୍ତ୍ରବିଜ୍ଞାନୀମକ
ପର୍ମାର ପ୍ରଣେତା ।

ଗଜାଦିତ୍ୟ—ୟୁ. ବ. କଣ୍ଠୀସ୍ ବିଶ୍ୱେଶ୍ଵର
କିର ଦରିଶରେ ପ୍ରିତିଆଦିତ୍ୟ ବିଶେଷ ।
ଗଜାଧାର—ଛନ୍ଦଗୋବିନ୍ଦୁ ନାମକ ପୟୁଷ୍ଟ
ପର୍ମାରଣେତା, ବେଦାନ୍ତଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣେତା,
ବାକ୍ୟପଦ୍ମ ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତିରଣ-
ବଚ୍ୟତା, ତଳକଣ୍ଠ-ପ୍ରଣୟ୍ୟ ପୟୁଷ୍ଟ
ପର୍ମାରଣେତା ।

ଗଜାଦ୍ଵାର—କ୍ଲୀ.ବ. (୭ତତ୍ର) ହରଦ୍ଵାର,
ମୋକ୍ଷଦ୍ଵାର, ହରଦ୍ଵାର ।

ଗଜାଧର—ୟୁ. ବ. (ଗଜ + ଧୃ + କ, ଅ)
ଶିବ, ସମୁଦ୍ର, ଏକଜଣ ପ୍ରାଚୀନ
କୋଷକାର ।

ଗଜାଧରମେହେର—ଶ୍ରୀ. ବ. (ନାମ)
ବିଜ୍ଞଳର ଜନେନ ଆଧୁନିକ କବି ।

ଗଜାଧରରସ—ବ. (ବୈଦ୍ୟକ) ନାଗର
ମୁଥା, ମେଘରସ-ଆଦିଦ୍ଵାର ପ୍ରସୁତ
ପ୍ରତ୍ୟେକୀ ଗୋଗର ଉତ୍ସବିଶେଷ ।

ଗଜାପଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗଜାପଦୀ + ରି)
ଦୂଷବିଶେଷ, ଏହାରପଦ ଅତିଶୟୁଗଳ,
ପର୍ମାପଦୀ ।

ଗଜାପାଳଙ୍ଗ—ୟୁ. ବ. ବନପାଳଙ୍ଗ,
ଲଟାପାଳଙ୍ଗ ଶାର ।

ଗଜାପୁତ୍ର—ୟୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଶ୍ରୀ,
କାର୍ତ୍ତିକ, ଲେଟ ପିତା ଓ ଶାବଦ୍ୟାମାତା
ପର୍ମାମୁତ ବଞ୍ଚିପଞ୍ଜରକାତିବିଶେଷ ।

ଗଜାପୁର—ଶୁକ୍ଳପୁତନାନ୍ତରତ ଜୟ-
ପୁର ଶକ୍ତିର ଗୋଟିଏ ନଗର, ସାରଣ
ଜିନ୍ନାନ୍ତରତ ଗୋଟିଏ ନଗର ।

ଗଜାପ୍ରାପ୍ତି—ବି. (ୟା ତତ୍ର) ସଞ୍ଜନେ
ଗଜାଗରେ ତ୍ୟକ୍ତପ୍ରାଣ, ମୃତ ।

ଗଜାପ୍ରାପ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (୭ତତ୍ର) ମୃତ୍ୟୁ,
ସଞ୍ଜନେ ଗଜାଗରେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ ।

ଗଜାମାତା—ବ. ଜଗତର ମାତାପ୍ରେସ୍
ଗଜାଦେବୀ, ଦେବତାରୁଷେ କଳ୍ପିତା,
ଗଜାଦେବୀ । (ଗର୍ଭର ମାତି) ।

ଗଜାମୁତ୍ତିକା—ବ. (୭ତତ୍ର) ଗଜାନିଧାର
ଗଜାମୁହ୍—କ୍ଲୀ. ବ. ଷତତ୍ର; (ଗଜା +
ଅନ୍ୟ) ଗଜାଜଳ ।

ଗଜାଯମୁନୀ—ଶ୍ରୀ. ବ. ସ୍ଵର୍ଗବରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର
ଜଣାୟାଉଥିବା ଦୁଇବଞ୍ଚିତ୍ତବ୍ୟର ମିଶ୍ରଣ
ଗଜାଯାଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗଜାଯାଦୀର ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ
ଯାତ୍ରା, ମୁମୁର୍ତ୍ତ୍ତୁ ଲେକ ପ୍ରାଣ-
ଭ୍ୟାର୍ଥ ଗଜାଯାଦୀରକୁ ଗମନ ।

ଗଜାଯାହିକ—ୟୁ. ବ. ଯେ ଗୋଗାରୁ
ଗଜା ଯାତ୍ରା କରିବାର ଉପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ,
ଯୋଗାଦି ଉପଲକ୍ଷେ ଯେଉଁମାନେ
ଗଜାସ୍ତ୍ରାନାର୍ଥ ଯାଆନ୍ତି, (ୟୁ. ବ.) ଗଜା-

ଦେବଶର ଉଷ୍ଣବ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଜାଯାହିକ
ଗଜାଯାହାରୀ—ୟୁ. ବ. (ଗଜାଯାହା +
ଜଳ) ଯେ ଗଜାଯାରକୁ ଯିବାନିମିତ୍ତ
ଯାତ୍ରା କରିଅଛୁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଯାତ୍ରିଣୀ ।

ଗଜାଯମ—ୟୁ. ବ. କଣେବିଜାତିପୟୁଷ୍ଟ
କୋତିବିତ୍ତ, (ଶ୍ରୀ. ବ.) ଶୁନ୍ଧାରୁ ପଢ଼ାଇବା-
ବେଳେ ଶୁନ୍ଧାରୁ ଡାକିବା ନାମ ।

ଗଜାଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ସ-ରର୍ଗ) ଦୁଇ
ପାଶରେ କଡ଼ାଲଗିଥିବା ବଡ଼ ପିତଳ
କରେଇ ।

ଗଜାଲିଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଗଜାର ତରଙ୍ଗ,
ଜଗନ୍ମାଥ ତରକାପଞ୍ଚାନନ୍ଦ-ପ୍ରଣାତ ଗଜା-
ପ୍ରାବି ।

ଗଜାଲାର—ୟୁ. ବ. ଗଜାପ୍ରାପ୍ତି, ଗଜା-

ଗରେ ଜଳପୃଷ୍ଠକ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ, ଧୀର ।
ଗଜାବଶ—ବ. କଷିଣାପଥର ଏକ ପ୍ରବଳ
ପ୍ରାଚୀନ ବଜରଶ, ଗଜବଶ(ଦେଖ) ।

ଗଜାବତାର—ୟୁ. ବ. (ବ.ମ.) ଶର୍ମି
ବିଶେଷ, ଗଜାଦ୍ଵାର(ଦେଖ) ବ୍ୟାହରେକରୁ
ପୃଥ୍ବୀରେ ଗଜାର ଅବତରଣ ।

ଗଜାବଳୀ—ଗଜାବଳୀନିଧାର ମୋହାଣ-
ପ୍ରିତ ଗୋଟିଏ ବନର ।

ଗଜାବାର—ଜଣେ ବିଶ୍ୟାତ ମହାବର୍ଷ
ମହିଳା, ପେଣବା ନାରୀମୁଖରୁଷ୍ମାପର୍ବତୀ ।
ଗଜାବାତ୍ର—ଶ୍ରୀ. ବ. ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗର
ଏକ ପ୍ରଧାନ ନଗର, ବର୍ତ୍ତମାନ ପାରଳା-
ଶେମଣ୍ଟିର ମୁଖଲିଙ୍ଗ ନଗର ।

ଗଜାବାଲି—ଶ୍ରୀ. ବ. ଗଜାନିଧା-ଗର୍ଭର
ବାଲି, ଲେକେ ପରିଷର ମୁଖରେ ଗଜା-
ବାଲିକଣ୍ଠିକାଏ ଦେଇ ବସିବା ବନ୍ଧୁତା ।
ଗଜାବାସୀ—ୟୁ. ବ. (ଗଜା + ବସ +
କ, ଲାହ) ଗଜାପାରଷ, ଗଜାପାରରେ
ବାସକାରୀ ।

ଗଜାବାରର—ୟୁ. ବ. (କ.ଧା) ଗଜା
ଯେଉଁଠାରେ ସମୁଦ୍ର ସହିତ ମିଳିତ
ହୋଇଥାଏ ସେହିପାନ ।

ଗଜାପୁତ୍ର—ୟୁ. ବ. (୭ତତ୍ର) ଶ୍ରୀ,
କାର୍ତ୍ତିକେସ୍ ।

ଗଜାପୁନାନ—କ୍ଲୀ.ବ. ଗଜାରେ ଅବଶ ହଳ,
ଜ୍ୟୋତିଷକୁଳଦଶମୀଦଳ ଗଜାରେ ସ୍ଥାନ ।

ଗଜାସୁନକରିବା—ଶ୍ରୀ. କ. ପୁଣ୍ୟମୟୀ
ଗଜାନିଧାରେ ଗାଧେ ରବା, (ଲ. ଅଥ)
କୃତାର୍ଥହେବା, ସିଦ୍ଧକାମହେବା,
କୌଣସି ଗୁରୁ ଦାସିତରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ
କରିବା ।

ଗଜାସୁନ୍ଦୀ—ୟୁ. ବ. ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ
ଗଜାସୁନ କରେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଜାସୁନ୍ଦୀମା ।

ଗଜାତ୍ର—ୟୁ. ବ. ଭରତପ୍ରଦେଶ ସ୍ଵପ୍ନ-
ପୁରର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ କୃପ, କୋଟି-
ଶର୍ମର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ଶର୍ମ, ଗଜାର
ହୃଦ ।

ଗଜିକା-ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗଜା + କ + ଆ) ଗଜା ।

ଗଜୁକ—ୟୁ. ବ. କାଙ୍ଗଧ୍ୟାନାଶିଶେଷ,
କାଙ୍ଗୁ ।

ଗଙ୍ଗେଇ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହୁ-ଗଙ୍ଗେସ୍) ଶାର୍ଦ୍ଦ
ସୁଅଷ୍ଟ ଓ ମାଲବ୍ରୀ ପକ୍ଷବିଶ୍ଵିଷ ମାଛ-
ବଜ୍ଞା ଚଢେଇ, ତୁନିଶେଷ, ବାଜର ।

ଗଙ୍ଗୋତ୍ତ୍ଵ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ
ଗନ୍ଧାରାଳ ଜିଲ୍ଲାନୁର୍ଗତ ଗଣାଙ୍କର
ଅବତରଣ୍ୟାନ ।

ଗଙ୍ଗୋତକ—ଶ୍ରୀ. ବି. (୭ତ୍ତ୍ଵ) ଗଣା-
ନ୍ୟାର ଜଳ, ଗଣାଳକ ।

ଗଙ୍ଗୋଡେବ—ସୁ. ବି. ଶାର୍ଦ୍ଦବିଶେଷ, ହେ
ସ୍ଥାନରେ ପିତୃତର୍ପଣ କଲେ ବାଜ-
ପ୍ରେସ୍ ଯଜ୍ଞର ପଳ ପାଇବାକୁ ହୁଏ ।

ଗଙ୍ଗୋଳ—ସୁ. ବି. ମଣିବିଶେଷ,
ଗୋମେତକ ।

ଗଛ—ସୁ. ବି. (ଗମ୍ + କ. ଅ) ବୃକ୍ଷ, ଗଛ,
ଲାଲାବତୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠୀ ବ୍ୟକ୍ତାବନ୍ଧ-
ଗତ ଗଣିତବିଶେଷ ।

ଗଛାଗଛି—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହୁ-ଗଛ) ବନ୍ଦୁବସ୍ତୁକୁ
ସକ୍ତି କରିବା, ସଜ୍ଜା, ଦୂର ବସ୍ତୁକୁ
ପରିଷର ସଙ୍ଗେ ତୁଳନା କରିବା,
କାହାକିଛି, (ବିଂ) ସୁରକ୍ଷିତ, ପରିଷର
ସଙ୍ଗେ ମେଳ ଖାରଥୁବା (ଦୂରବସ୍ତୁ) ।

ଗଛିତ—ଶ୍ରୀ. ନିଷ୍ଠା, ନିଷ୍ଠ, ପ୍ରୀପୀତୁତ,
ସୁଜୀକୃତ, ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ ନିକଟରେ
ରଖିତ, ନିହିତ ।

ଗଛ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହୁ-ଗଛ) ବୃକ୍ଷ, ଗଛପରି
ଶାଖବିଶ୍ଵିଷ ହୋଇ ପୋତାଯିବା
ବାଣ, (ପାନବରକ ଭାଷା) ଭୁମିରେ
ପୋତା ହୋଇଥିବା, ପରିଷର ନିକଟ-
ବର୍ତ୍ତୀ ଦୂରଧାର୍ତ୍ତ (ପାଶ) ଗଙ୍ଗା
କାଠିରେ ମତ୍ତା ଯାରଥୁବା ପାନଳତା ।

ଗଛାତିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ମଞ୍ଜିରୁ ଗଛ
କିମ୍ବା ବୁଝଗର ବମଣା ସତେଜ
ଓ ବଢ଼ି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାର
ଯତ୍ନ ନେବା ।

ଗଛାତିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ପାନିଜର ଓ
କମ୍ପକ୍ରରେ ଆକାଶ ରେଣୀର ନାମ
ସହିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମନ୍ଦ ଉତ୍ତରଣପୂର୍ବକ
ଦୂରର ପାଲିନ ବଜ୍ରମୁଳୀ ଆଦି ଗୁଣ୍ଠକ
ଉପାଦାନ, ଗଛକୁ ଉପାଦାନେବା କାହିଁ ।

ଗଛକାଟିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଶକ୍ତିରାମାନେ
ତାଢ଼ି ବାହାର କରିବାପାଇଁ ଶକ୍ତି-
ଗଛର ଦେବପାଖରେ ହିତ୍ରକରିବା,
ଗଛକୁ ତଳେ ପକାଇବା ନିମନ୍ତେ
ମୂଳ ହାଣିବା ।

ଗଛକାଟିଲପରି—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. କଢ଼
ଗଛର ମୂଳ କଟିଲେ ତାହା ଯେପରି
ଶବକର ହଠା ତୁ ପଢ଼ିଯାଏ ସେହିପରି ।

ଗଛଦିଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ଆମ-
ଦାମ ହେଇ ଭରତକୁ ଆସୁଥୁବା ଏକ
ପ୍ରକାର ଭରି ଦିନ୍ଦୁତ ।

ଗଛପତର—ଶ୍ରୀ. ବି. ବୃକ୍ଷ ଓ ପଲିବ,
ଭରି ଦିଲାଯାଇ ବସ୍ତୁ ।

ଗଛପାତିଲ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ଫଳ
ଗଛରେ ପାଦିଆଏ ।

ଗଛବାଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବୃକ୍ଷ ଆକୁଦିରେ
ତିଆର ହୋଇଥିବା ଅଗ୍ନି ଶୀଘ୍ରବିଶେଷ ।

ଗଛମୁଳରେ ବସ୍ତିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ଗୁହ-
ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ବୃକ୍ଷଗ୍ରାସ୍ତା ଆଶ୍ରୟ
କରିବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଆଶ୍ରୟମୁଳନହେବା ।

ଗଛରେ ଚଢ଼ାଇ ମୂଳ ହାଣିବା—ଶ୍ରୀ. କି.
ଶୁରୁ ଆଶା ଦେଇ ନିରାଶ କରିବା ।

ଗଛ—ଶ୍ରୀ. ବି. ତୁଳନା କରିବା, କୌଣସି
ପଦାର୍ଥକୁ ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ସଙ୍ଗେ ତୁଳନା
କରିବାପାଇଁ ପ୍ରଥମ ପଦାର୍ଥକୁ ଦ୍ଵିତୀୟ
ପଦାର୍ଥ ସଙ୍ଗେ ମିଳାଇବା ।

ଗଛାତିବା—ଶ୍ରୀ. କି. ସକାଇବା, ଦୂର ବା
ତତୋଧ୍ୱକ ପଦାର୍ଥ ପରିଷର ସମାନ
ହେବା, ଗଦା କରିବା, ଗଛବାର
ଶିଳ୍ପ ରୁପ, ଶକାଇବା, ପ୍ରତିକରିବା ।

ଗଛାତି—ଶ୍ରୀ. କି. ବି. ଏକ ପଦାର୍ଥର
ସମସ୍ତ ଅଂଶ ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ସମସ୍ତ
ଅଂଶ ସଙ୍ଗେ ଯଥାକିମେ ମେଳହେବା,
ଦରମରୁପେ ସଜ୍ଜିତ କରି, (ଶ୍ରୀ. ବି.)

ପରିଷର ଯୋଗ୍ୟ ବା ସମକର
ଗଛାତିବା—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯୋଗ୍ୟଦେବା,
ଅର୍ପଣ କରିବା, ଯୋଗ୍ୟହେବା, ଯୋଗ୍ୟ-
ଲାବା, ଭପମା ହେବା, ତୁଳନା କରିବା,
ମିଳାଇବା, କଷ୍ଟିବା, ସମାନ ହେବା,
ପ୍ରାପ୍ରଦେବା, ଶକ୍ତିବା, ଉପଥ୍ରକ ହେବା,
ସାଜିବା, ମାନିବା, ଶୋଭାପାଇବା, ଗ୍ରହଣ
କରିବା, କହୁତ ହେବା, ମିଳିବା, ପ୍ରାପ୍ତ-
ହେବା ।

ଗହବା—ଶ୍ରୀ. କି. (ସ ଗହୁ) ଲକ୍ଷଣଦେବା,
ଅର୍ପଣ କରିବା, ଯୋଗ୍ୟହେବା, ଯୋଗ୍ୟ-
ଲାବା, ଭପମା ହେବା, ତୁଳନା କରିବା,
ମିଳାଇବା, କଷ୍ଟିବା, ସମାନ ହେବା,
ପ୍ରାପ୍ରଦେବା, ଶକ୍ତିବା, ଉପଥ୍ରକ ହେବା,
ସାଜିବା, ମାନିବା, ଶୋଭାପାଇବା, ଗ୍ରହଣ
କରିବା, କହୁତ ହେବା, ମିଳିବା, ପ୍ରାପ୍ତ-
ହେବା ।

ଗହୁଆ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେ ବ୍ୟକ୍ତ ଶକ୍ତିଶବ୍ଦ
କାହିଁ ତାହା ବାହାର କରିବାକୁ ସର-
କାରଙ୍କାରୀ ଅନୁମତି (ଲକ୍ଷସେନ୍ଦ୍ରିୟ) ପାଇ
ଆଏ, ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେ ଗହୁରେ ଚଢ଼େ ।

ଗଜଗଜ—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. (ଧୂନ୍ଦୁକରଣ)
ନରମା ବା ନାଲୀର ମଇଳାପାଣି
ମଧ୍ୟରେ ବହୁଫଳାକ ଲଙ୍ଘୁତାପୋକ
ଉପୁଜିବାରଳ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ଅଧ୍ୟକ
ସମ୍ବାଦରେ ଦେଖାଯିବା, ଅପରିମିତ ବା
ଅନ୍ୟ ହେବା, ତଳ ପଦାର୍ଥର
କେ ମଳ ପତନଶବ୍ଦ, ଉତ୍ତର ପଢ଼ିବା,
ପୁଣ୍ୟହେବା ।

ଗଜ—ସୁ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀ (ଗଜ + କ. ଅ) ହସ୍ତୀ;
ହାତ, ଦିନ୍ଦକ, ଆଠଗଣ୍ୟ, ବାନର-
ସେନା, ଗଜାସୁର, ଗଜକାଟ, ଗଜବିଶେଷ,
ହାତାପୋକ, ନାଗକେଶର, ଗଜପିପୁଳୀ,
ପରିମାଣବିଶେଷ, ଦୁଇହସ୍ତ ପରିମାଣ,
(ଶ୍ରୀ. ବି) ମାପକାଠ, ବାଢ଼, ଯଷ୍ଟି, ତଳ,
ବନ୍ଦ କଳାଳୀ ମଧ୍ୟରେ ବାହୁଦାନ କାଠ,
ବନ୍ଦ କାଠ, ହରବା ବା ଫାଟକ-
ମଧ୍ୟ ଲମ୍ବଶଳାକା, ବାରବର୍ଣ୍ଣା
ଗଜରୁ ବାହୁଦାନ ମଣି ଛଢ଼, ଆଶ୍ରୂ
ଅଗ୍ରଭାଗରେ ପଦମଧ୍ୟରେ ଥିବା କନା,
(ଶ୍ରୀ. ସିଂହ. ବି) ଶରତ୍ରୀର ଅର, ପ୍ରା.
(ଆଳ) ପରର ବୁଲର ଓଳିପାଣରୁ ଥିବା
ରୁଅମାନଙ୍କ ମୃଣରେ କଣାହୋଇ ଲଳା
ଯାରଥୁବା ସବୁ ବାରିଶଶ୍ରୀମାନ ।

ଗଜଦାରବିଶେଷ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଜୋକ-
ରଣବିଶେଷ (ଦେଖ) ।

ଗଜକଳ୍ପଯୁକ୍ତ—ବି. ମହାଭାରତବନ୍ଦୁତ
ହାତ ଓ କର୍ମମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ,

(ଏହାତ୍ର ଗରୁଡ଼ ନେଇ ଉଷ୍ଣ କରିଥିଲ) (ଲକ୍ଷମାର୍ଥ) ଦୂର ପୁଲକାସ୍ତ ବାହୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମଞ୍ଚପୁରୀ ।
ଗଜକଟ୍ଟା — ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାରଳଭାଗରେ ।
ଗଜକଣ୍ଠ — ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଜପିପୁଣୀ, କୁହଁଂ କନ୍ଦଳୀ, ଗଜପିମଳୀ ।
ଗଜକନ୍ଦ — ପୁ. ବି. ହୃଦୀକନ ବୃକ୍ଷ, ହାଶକନ୍ଦା, ସୁଖାଦା ମୁଲବିଶେଷ ।
ଗଜକପାଳ — ଶ୍ରୀ. ବି. କପାଳର ମଧ୍ୟଦେଶ ।
ଗଜକଷ୍ଟ — ପୁ. ବି. ଯନ୍ତ୍ରବିଶେଷ ।
ଗଜକଷ୍ଟୀ — ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁଲ ବିଶେଷ, ହାଶକନ୍ଦା ।
ଗଜକଣ୍ଟିକା(କଣ୍ଟୀ) — ବି. ଏକ ପ୍ରକାର କନ୍ଦ ବା ମୁଲ ।
ଗଜକଣ୍ଟିକାର — ପୁ. ବି. ହାଶକେନାରାତ୍ର, କାକୁଡ଼ି, କନ୍ଦ ବାରୁଣୀଲତା, ମହାକାଳ ।
ଗଜକାଠି — ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୂରହାତ ପରିମିତ ମାପର କାଠି, ବକ୍ର କରେ ବାରୁଦଶୁଦ୍ଧିବାର କାଠି ।
ଗଜକୁମୁ — ଦୁ. ବି. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ହାଶ ମୁଣ୍ଡରେ ମାଠିଆ ପରି ବାହାରିଥିବା ଦୂରକ୍ଷି ଆବୁ ।
ଗଜକୁସ୍ତମ — ପୁ. ବି. ନାଗକେଶର, ନାଗେଶୁର ।
ଗଜକୁସ୍ତମା — ଶ୍ରୀ. ବି. ନାଗକେଶର, ନାଗେଶୁର ।
ଗଜକୁମୁଳକ — ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଜକଳୁପ ପୁରୀ (ଦେଖ) ।
ଗଜକୁମୀଣୀ — ପୁ. ବି. (ଗଜକର୍ମ + ଅଣ୍ଟ + କ, ଇନ୍) ଗରୁଡ଼ ।
ଗଜକୁତ୍ତ — ବି. ହାଶର ତମ, ଗଜାସୁରର ତମଢ଼ା(ସହା ଶିବ ପରିଧାନ କରିବାର କଥୁତ ଅଛୁ) ।
ଗଜକୁଷ୍ଟା — ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଜପିପୁଣୀ ।
ଗଜକେଶର — ପୁ. ବି. ନାଗକେଶର ।
ଗଜକେଶର — କେଶମାରୀୟ ଓଡ଼ିଶାର ଜଣେ ପରିଦ୍ଵାରା ରାଜା ।

ଗଜଗତ — ଶ୍ରୀ. ବି. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ହାଶର ଚଳନ, ଅଷ୍ଟାଷର ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ, (ବି.ବିଶ୍ଵ) ହାଶପରି ଧୀରଗତିବିଶ୍ଵିଷ (ବାହୁ) ।
ଗଜଗମନା — ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ବି.) ଯେଉଁ ଶ୍ରୀ ହାଶଭଲ ନିଃଶବ୍ଦରେ ଘୁଲେ, ଗଜପରି ସୁନ୍ଦର ମନ୍ତ୍ରରଗତିଶାଳିନୀ (ରମଣୀ) ।
ଗଜଗମନା — ଶ୍ରୀ. ବି. ବି. ଗଜଗମନା (ଦେଖ) ।
ଗଜଗମନୀ-ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଜଗମନା(ଦେଖ) ।
ଗଜଗମନୀ — ପୁ. ବି. (ଗଜ + ଗମ + କ, ଇନ୍) (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତ୍ୟବୈଷ୍ଣବ, ଯେ ହାଶରେ ତତ୍ତ୍ଵ ଗମନ କରେ, ହାଶପରି ଯେ ମନ୍ତ୍ର ଗମନ କରେ, (ଶ୍ରୀ) ଗଜଗମନୀ ।
ଗଜଗଣ୍ଠା — ଶ୍ରୀ. ବି. ହାଶ ବେଳରେ ବନ୍ଧାଦେବା ପଣ୍ଡି, ରଜପୁରାଜିଲନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ନଗର ।
ଗଜଗନ୍ଧୀ — ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ବି.) ସାହାର ଥାଣ ହାଶ ଅଗିପରି ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ବକୁଳ ଚନ୍ଦ୍ର, ଟେରା ।
ଗଜଗର୍ଭଟ — ପୁ. ବି. ଫୁଟିକାକୁଡ଼ି ।
ଗଜଗର୍ଭଟା (ଟା) — ଶ୍ରୀ. ବି. ଦୂରବାରୁଣୀ, ମହାକାଳ, ତତ୍ତ୍ଵଜ ଲତା ।
ଗଜଗର୍ଭାସ୍ତା — ଶ୍ରୀ. ବି. ଶିଥୁ ନନ୍ଦପରିଯୋଗ ବିଶେଷ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପରିଗାଳ, ଅମା-ବାସ୍ୟଦିନ ଯେଉଁ ସମୟରେ ଶାସ୍ତ୍ର ପୁଲୁଙ୍ଗୀ ଦ୍ରୁଦ, ଏହି ସମୟରେ ପିତୃ ଶ୍ରୀକରଣ ବିଶେଷ ଫଳ ମିଳେ ।
ଗଜଗର୍ଭା — ଶ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧା) ହାଶଦିପରେ ବାହୁତ ବଢ଼ି ନାଗରୀ ।
ଗଜଗତା — ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗଜ + ତା) ହସ୍ତ୍ୟ-ପୁତ୍ର, ହାଶପଲ, (ଗଜ + ଭା, ତା) ହାଶର ଅବଶ୍ୟା ।
ଗଜଗୁରଜକଳସ୍ତତ — କୁ. ବି. ଛନ୍ଦୋ-ବିଶେଷ ।
ଗଜଗୁରଜକଳସ୍ତତ — ପୁ. ବି. (ଗଜ + ଦର୍ଶକ) ହସ୍ତ୍ୟପରିମାଣ, ହାଶ ସମାନ ଉଚ୍ଚ ।
ଗଜଗନ୍ତ — ପୁ. ବି. (ବ.ବି.) ଗଜଶେଷ, ଛପଦକ୍ତ, ତେହେଡ଼ାଦାନ୍ତ, ବାହୁତା-

ଦାନ୍ତ, କରମୁଦ୍ରାବିଶେଷ, କାନ୍ଦୁରେ ଲୁଗାପଟା ରଣିବାପାଇଁ ମର ଯ ରଥିବା କାଠି, (ଶ୍ରୀ) ଗଜଦନ୍ତା, (ବି) ତେହେଡ଼ା ଦାନ୍ତିଆ, ଯାହାର ଦାନ୍ତ, ଉପରେ ଦାନ୍ତ, ଉଠିଅଛୁ ।
ଗଜଦନ୍ତପଲଙ୍କ — ଶ୍ରୀ. ବି. ଯେଉଁ ପଲଙ୍କରେ ହାଶଦନ୍ତଦ୍ୱାରା ମୁଲିଲତାଆଦି ନାନାପ୍ରକାର କାହୁକାରୀ ରଚିତ ହୋଇଥାଏ ।
ଗଜଦନ୍ତପଳା — ଶ୍ରୀ. ବି. ଉଜ୍ଜଳତା, ବଡ଼ଲତାପଳ ବିଶେଷ ।
ଗଜଦନ୍ତମୟ — ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଜଦନ୍ତମୟିତ, ଯାହା ହାଶଦନ୍ତରେ ଦିଆର ।
ଗଜଦନ୍ତନାନ୍ଦା — ଶ୍ରୀ. ସୁ. ଗଜଦନ୍ତନାନ୍ଦା, ଯାହାର ଶମୁଦାନ୍ତ ଦୂରକ୍ଷି ଅତିବଢ଼ ।
ଗଜଦାନ — କୁ. ବି. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ହସ୍ତୀର ମଦଳଳ, ହସ୍ତୀର ଉଷ୍ଣଗ୍ର୰୍ମ, ଶାଶ୍ଵେତ ହାଶଦାନ୍ତ ।
ଗଜଦ୍ୟୁମ୍ — ପୁ. ବି. ଗଜଦ୍ୟୁମ୍(ଦେଖ) ।
ଗଜଧୂକ — ବି. (ବ.ବି.) କଣ୍ଠୀଙ୍କ ରଥର ନାମ ।
ଗଜନନ୍ଦ — ବି. (ଗଜ + ନନ୍ଦ) ଗଣ୍ଠା ପଣ୍ଡି ।
ଗଜନନ୍ଦା-ଯା. ବି. ଗଜନନ୍ଦଗରଅଧିକାରୀ ।
ଗଜନମୟୁର ବା ଗଜନମୟୁର — ବଜନ୍ମୁଦେ ଶର ମାନ୍ଦୁଦାବାଦ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୋଟିଏ ମହଲ ।
ଗଜନାଳ — ବି. ଶୁଦ୍ଧ ଭରିତୋପ, ଯାହାକୁ ହାଶମାନେ ଟାଣ୍ଟ୍ରି ।
ଗଜନାନ୍ଦା — ଶ୍ରୀ. ବି. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ହାଶର ଶ୍ରୀନ୍ଦା ।
ଗଜନାନ୍ଦା — ଯା. ବି. ଆପଗାନିପୁନର ଗୋଟିଏ ନଗର ।
ଗଜପତି — ପୁ. ବି. (୨ତତ୍ତ୍ଵ) ଶ୍ରେଷ୍ଠଗଲ, ଅତି ଉଚ୍ଚହସ୍ତ୍ରୀ, ଯେ ବହୁତ ହାଶ ରଖିଅଛୁ, ଉକ୍ତଳ ଓ କଳଜର ପାରୀନ ରକାମାନଙ୍କର ସମାନସ୍ତରକ ଉପାଧି ।
ଗଜପାଦପ — ପୁ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀଲୀବୃକ୍ଷ, ଗୁରୁଶୁଦ୍ଧ, ଅଗ୍ନିବିଶେଷ ।

ଗଜପାଳ—ବି. (ଗଜ + ପାଳ + କ.ଥ) ମହୀୟ ।

ଗଜପିଲୀ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ଗଜପିଲୀଳା, କୁହାଁ କଦଳୀ ।

ଗଜପୁର—ବି. ପୁଂ. (ପତର) ଶେଷ ଗଜ, ଏଇବତ ହସ୍ତୀ ।

ଗଜପୁଟ—ବି. ପୁଂ. ଭାଷାପାକ ଓ ଲୌହ-ମାରଣପୁଟ କାର୍ଯ୍ୟର ଉପଯୋଗୀ ଗର୍ଭିବିଶେଷ ।

ଗଜପୁର—ବି. କ୍ଲୀ. (କ.ଧ) ପୃଷ୍ଠିରଙ୍କର ଶକ୍ତିନାୟକ ।

ଗଜପୁଷ୍ପ—ବି. ନାଗରଥିଣୀ ।

ଗଜପୁଷ୍ପ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ନାଗପୁଷ୍ପତା, ନାଗଦର୍ଥିଣୀ । [ଗଛ]

ଗଜପ୍ରସା—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ଶଲ୍ଲା ବୃକ୍ଷ, ଶାଲୁର ଗଜବକ୍ତ୍ତ୍ଵ—ବି. କ୍ଲୀ. (ପତର) ହସ୍ତୀର ମୁଖ, (ବି. ପୁଂ. ବ. ବ୍ୟା) ଗଜାନନ୍ଦ, ଗଣେଶ ।

ଗଜବନ୍ଧୀ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. (ଗଜବନ୍ଧ + ଅନ୍ତର) ହାତାବନ୍ଧୀ ପ୍ଲାନ, ହୁମାଳ, ହାତାବନ୍ଧୀ ଶୁଣ୍ଡି ।

ଗଜବନ୍ଧୀ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ହାତାବନ୍ଧୀନାନବାର ପ୍ଲାନ ହାତାବନ୍ଧାଳା ।

ଗଜବନ୍ଧୀ—ପ୍ରା. (ଶଙ୍କାମ, ବଢ଼ିଶେମୁଣ୍ଡୀ) ବି. ସାତଗୋଟି ପଣ୍ଡ ପୋଡ଼ି ଅନ୍ତର ଧଢ଼ିକରି ଠିଆ କରଇ ଠାରୁଶାଙ୍କ ଆଗରେ ଏକାବେଳକେ ଦିଆଯିବାବଳି ।

ଗଜଭରନ—ବି. ପୁଂ. (ବ. କ୍ରୀ) ଅଶ୍ଵବୁଦ୍ଧୀ ।

ଗଜଭରନ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ଶଲ୍ଲା ବୃକ୍ଷ, ଲୋକାନ୍ଦ ବା ଗୁଣ୍ଡଳ ଗଛ ।

ଗଜଭୁକ୍ତ—ବି. (ପତର) ହାତାବନ୍ଧୀକର୍ତ୍ତ୍ବିକ ଶିଆ ଯାଇଥିବା ।

ଗଜଭୁକ୍ତକମ୍ପିତ୍ତ—ବି. କ୍ଲୀ. (କ.ଧ) ହାତାବନ୍ଧ ଶାଇବା କର୍ତ୍ତ୍ବିକ ଶିଆ ଯାଇଥିବା ।

ଗଜଭୁକ୍ତକପିତ୍ତବତ୍ତ—ଶା. (ପ୍ରବଚନ) ହାତା ଶାଇଥିବା କର୍ତ୍ତ୍ବିକ କଳପରି ବାହାରେ ଅଶ୍ଵଣ୍ଡ ଭତର ପମ୍ପା ଅନ୍ତର-ସାରଣୀନ୍ୟ ।

ଗଜମଣ୍ଡନ—ବି. କ୍ଲୀ. ହସ୍ତୀର ଅଳଙ୍କାର, ହସ୍ତୀଭୂଷଣ ।

ଗଜମୁଳିକା(ମଣ୍ଡଳୀ)—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ହସ୍ତୀର ବେଷ୍ଟନ କାର ପରିଧ୍ୟ, ହସ୍ତୀସୁନ୍ଦର, ଶୁଣ୍ଡି-ଆତେ ହାତାବେରବାଦ୍ରାଗୁ କୃତମଣ୍ଡନ ।

ଗଜମଣ୍ଡନ—ଶା. ବି. ମଣ୍ଡିରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଜ ବା ଭୁଣ୍ଡି କାହାରଥିବା ବଢ଼ିମଣ୍ଡନ ପିଠା ।

ଗଜମତା—ଶା. ବି. ଆଷାଢ଼ ମାସର ପ୍ରଥମ ପାଞ୍ଚ ବା ପିତାପାଞ୍ଚ ବର୍ଷାପରେ ଆଶ୍ଵାଗ ଫୁଲିଯିବା ଓ ଭତ୍ତରୁ ପମ୍ପା ହୋଇ ଯିବା ବେଗବିଶେଷ ।

ଗଜମତହରଣୀ—ବି. ସ୍ତ୍ରୀ. ଶିବଲିଙ୍ଗମଳତା ଗଜମାଳନ—ବି. ପୁଂ. ସ୍ତ୍ରୀ (ଗଜମ + ଆ + ଚଳ + ଆ) ସି ହି ।

ଗଜମାଣିକ—ଶା. ବି. ଗଜମୁକ୍ତା ।

ଗଜମାତି—ବି. ସି (ଗଜ + ମାତି) ଗଜ-ପରମିତ ।

ଗଜମୁଥୀ—ଶା. ବି. ଯେଉଁ ମୁଥୀର ଉପର ଦେଉଳିଆ ବା ଗେ ଜିଆ ହୋଇଥାଏ ।

ଗଜମୁକ୍ତା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ଧ) ହସ୍ତୀକୁମୁ-କାତ ଏକପ୍ରକାର ମୁକ୍ତା, ହାତାମୁଣ୍ଡରୁ କାହାରବା ବ୍ୟକ୍ତମୁକ୍ତର ମୁକ୍ତା ।

ଗଜମୁଖ—ପୁଂ. ବି. (ବ. ବ୍ୟା) ଗଣେଶ, କ୍ଲୀ. ବି. (ପତର) ହସ୍ତୀ-ମୁଖ, ହାତାମୁଖୀ ।

ଗଜମୁଖ—ଶା. ବି. (ଉପମା) ଗଜପରମୁଖ, ଅତିମୁଖ ବା ନିର୍ମିତିଆ ।

ଗଜମୋତନ—କ୍ଲୀ. ବି. ବିଷ୍ଣୁ ପୁରାଶୋକ ଗଣ୍ଠର ଜଳରେ କୁମୁରବାଦ୍ରାଗୁ ହସ୍ତୀର ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର୍ତ୍ତା କୁମୁରବାରୁ ଭିକାର ।

ଗଜମୋତନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ପୁଂ. ବି. (ଗଜ + ମୁହୁ + ଶିର + ଅଳ) ସିଂହ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଜ ମୋତନ ।

ଗଜମୋତି—ଶା. ଗଜମୁକ୍ତା (ଦେଖ) ।

ଗଜମୋତି—କ୍ଲୀ. ବି. ଗଜମୁକ୍ତା (ଦେଖ) ।

ଗଜମୟ—ବି. ହାତାବନ୍ଧ ଦଳ ।

ଗଜଯୋଧୀ—ପୁଂ. ବି. (ଗଜ + ସେ ଧନ୍ୟ) ହାତା ଉପରେ ଚଢ଼ି ସ୍ତର କରୁଥିବା (ସେନା) ।

ଗଜର—ପ୍ରା. (ଭର୍ତ୍ତି) ଗର୍ଜନ, ଅନର୍ଥକ ବକାଶୋଧା, ଗୋକମାଳ, ଗହଳ ।

ଗଜର—ଶା. ବି. ବଡ଼ ମୋତଥିବା କଣ୍ଠ-ଭୁଷଣବିଶେଷ, ଗୋଜିଆମୁଣ୍ଡି ବାହାର-ଥିବା ହାତର ଶତ୍ରୁ, (ବିଂ) ତଟକା (ଦୁଧ), ଗାରିରୁ ତଟକାଦୁହିଁ ଦୁଧ, ସଦ୍ବୁନ୍ଦୁତା (ଗର୍ବ), ଶା. ବି. ଗାର୍ବ । ୧୩୩ ପିଟିବା ଶେଷରେ ଟିକିଏଇତ୍ତି ଅଧିକା ଗୋଟେ ଦୁଇଟା ବା ଦେଇବା ।

ଗଜରାଙ୍ଗୁ—ଶା. ବି. ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନଙ୍କ ହାତରେ ପିନ୍ଧିବା ଏକପ୍ରକାର ଶତ୍ରୁ ।

ଗଜରାଜ—ଶା. ବି. ଶେଷହସ୍ତୀ, ଏଇବତ ହସ୍ତୀ ।

ଗଜରଳ—ୟା. ବି. ଏକ ଜାଗାଯସଙ୍ଗୀତ ।

ଗଜରଣ୍ଟ୍—କ୍ଲୀ. ବି. ହାତାମୁଖ ମଳ, ହସ୍ତୀର ବିଷ୍ଣା ।

ଗଜବର୍ତ୍ତ—ଶି. ବି. ଗଜବର୍ତ୍ତିଶୀଳ, ଯହିରେ ହାତା ଅଛନ୍ତି ।

ଗଜବଦନ—ପୁଂ. ବି. (ବ. ବ୍ୟା.) ଗଣେଶ, (କ୍ଲୀ. ବି.) ଶତର୍ତ୍ତ; ହାତାମୁଖ ।

ଗଜବଲିଙ୍ଗ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗରିବଦଳୀ, ପାହା ତ୍ରୀପ୍ଲାନ, ଶଲ୍ଲା ବୃକ୍ଷ ।

ଗଜବାଥ୍—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସେହଣୀ, ଆର୍ଦ୍ରୀ ଓ ମୁଗରିବ ଏହି ତଳ ନଷ୍ଟକୁ ଗଜବାଥ୍ କରିବି, ହସ୍ତୀପଂଚ, ହାତାମାନଙ୍କର ଜଳରେ ଯିବା ଆସିବା ରସ୍ତା ।

ଗଜବାଥୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ସେହଣୀ, ଆର୍ଦ୍ରୀ ଓ ମୁଗରିବ ନଷ୍ଟକୁଷୟ ।

ଗଜବେଳ—ଶା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଲୁହା, କ ନୁଲୋହ । [ଶୁଣ୍ଡ]

ଗଜବୋରୁ—ମାନଭୁମିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ଗରି-ଗଜବୁକ—ଶି. ବି. ହସ୍ତୀପର ଭ୍ରମଣ-ଶାଳ, (ବିଂ) ହାତୀପାଳ, ହସ୍ତୀସୁନ୍ଦର ।

ଗଜଶାଳା—ବି. (ପତର) ହାତାବନ୍ଧାଳା ।

ଗଜଶିକ୍ଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ହାତାବୁଲନା ଅଭ୍ୟାସ ।

ଗଜଶିରି—ପୁଂ. ବି. ଦେଇ୍ସିଶେଷ, ଗଜଶା ।

ଗଜଶାସନ—ସୋଗିନୀ ଓ ତଥେତ୍ତି କାମରୁପର ବାମୁକୋଣ୍ଣ ପବିତ୍ରମ୍ଭାନ ।

ଗଜେନ୍ଦ୍ର-ଗମନ-ୟୁ.୧୦. (ବ.ସ୍ବ.) ଯାହାର ଗୁଲି ହାତାଗୁଲିପରି ଧୀର, (୫୧) ଗଜେନ୍ଦ୍ର-ଗମନା ।

ଗଜେନ୍ଦ୍ର-ଗାମୀ—ୟୁ. ୧୦. (ଗଜେନ୍ଦ୍ର + ଗମ୍ବ + କ.ରକ) ହାତାଗୁଲିପରି ଧୀର ଗୁମୀର-ଭବରେ ଗୁଲୁଥୁବା (ବ୍ୟକ୍ତି), (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଜେନ୍ଦ୍ର-ଗମିନା ।

ଗଜେଷ୍ଟା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଭୁମିକୁଣ୍ଡାଣ୍ଡ, ଭୁର୍ଜି-କଖାରୁ ।

ଗଜୋଡ଼ର—ୟୁ. ବି. ଦେତେଖ୍ୟଶେଷ ।

ଗଜୋକରଣ—ବି. (୭ତ୍ତ) ଗଜମୋତନ (ଦେଶ) ।

ଗଜୋକରଣବେଶ—ବି. ଜଗନ୍ନାଥାଦି-ଦେବବିଶ୍ଵକର ଓ ବିଷ୍ଣୁକର କୁମୀର ମୁଖ୍ୟୁ ଗଜରକରଣରୂପ ପୌରଣୀକ ଉପାଖ୍ୟାନର ଅନୁରୂପ ବେଶ ।

ଗଜୋପକୁଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଜପିତ୍ରୀ ।

ଗଜୋପମ-ୟୁ. ବି. କୁମାର, ବିଁକୁଳୀଁସ୍ତ୍ରୀ ।

ଗଜୋଷା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଜପିତ୍ରୀ ।

ଗଞ୍ଜହାଆ—ପ୍ରା. (ସମ୍ବ) ବି. ଗଞ୍ଜଡ଼ ।

ଗଞ୍ଜ—ୟୁ. ବି. (ଗନ୍ଧକ + ଶ୍ର, ଅ) ଗଞ୍ଜା, ଅବମାନନା, (ଗନ୍ଧକ + ଅଧ୍ୟ, ଅ) ଧନା-ଶାର, ଭଣ୍ଟାର ଗୃହ, ଶର୍ଯ୍ୟାଦିର ବିହୁ ସ୍ଥାନ, ହାଟ, ମଦଶେଷ, ଗଞ୍ଜାଇ, କାର୍ତ୍ତିଷ, ପଣ୍ଡିଗାଳା, ମଦଧାର, ଗୋଗୁହ, ଗୁହାଳ ।

ଗଞ୍ଜଡ଼-ଗଞ୍ଜଡ଼—ପ୍ରା. ୟୁ. ବି. ଗଞ୍ଜାଶୋର, ଯେ ବିଶେଷ ଗଞ୍ଜେଇ ଶାଏ ।

ଗଞ୍ଜା—ପ୍ରା. ବି. ଶୁଣ୍ଡୀ, ଦୋଷ ପ୍ରଦର୍ଶନ-ପୁଷ୍ଟକ କଟୁଛି, ଭ୍ରମ୍ନା, ଗାଳି, ଲାଞ୍ଛିନା, ଅବମାନନା, ଅବଙ୍କା, କଳଙ୍କ, ଯାତନା ଘୋର ।

ଗଞ୍ଜନ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗନ୍ଧକ + କ. ଅନ) ତରଷ୍ମାରକ, ନିନାକାଶ, ରୁକ୍ଷକାରକ, ଯାହା ଲାଞ୍ଛିତୁ କରେ, ଦଶ୍ରଦେବା-ଲୋକ, ବି. (ଗଞ୍ଜ + ଶ୍ର, ଅନ) ତରଷ୍ମାରଣ, ଗାଳିଦେବା, ଅତ୍ୟାରୁର, ଦଶ୍ରଦେବା, ଅବମାନନା, ପରାଜିତ କରିବା, ବଳ ପଢ଼ିବା, ଅଷ୍ଟାତାଳ ମଧ୍ୟରୁ ଏକତମ ।

ଗଞ୍ଜନା—ବି. (ଗଞ୍ଜନଶବକ) ଗାନିଷ୍ଠୁରକ ବାକ୍ୟ, ଭ୍ରମ୍ନା, ଗଞ୍ଜା, ତରଷ୍ମାର, ଲାଞ୍ଛିନା ।

ଗଞ୍ଜପା—ୟା. ବି. ତାସୁଖେଲପରି ଏକ-ପ୍ରକାର ଦେଶୀଶେଳ ।

ଗଞ୍ଜବର—ୟୁ. ବି. କୋଷାଧାର, ଭଣ୍ଟାର-ରକ୍ଷଣ ।

ଗଞ୍ଜମାନ୍—ପ୍ରା. ୟୁ. ବି. ଲାଞ୍ଛିତ, ଦହ-ଗଞ୍ଜ, ଦୁଃଖ ବା କଷ୍ଟ-ପ୍ରପାତ୍ରତ ।

ଗଞ୍ଜା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗନ୍ଧକ + ଅଧ୍ୟ, ଅ + ଆ) ପାମର ଲୋକର ଘର, ହାଟ ବହିବାର ସ୍ଥାନ, ମଦ୍ୟଶ୍ରଦ୍ଧା, ମଦଦୋକାନ, ଗଞ୍ଜେଇ, ସର୍କି, (ୟା. ବି) ଅଣ୍ଟିର କୁକୁଢା, ଶାସ୍ତି କୁକୁଢା, (ପ୍ରା. ବି) ନୟଂପକ, ସ୍ଵରୂପ ସ୍ଥାନ, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ପୁରୁତନ ରାଜଧାନୀ ।

ଗଞ୍ଜାଇ-ଗଞ୍ଜେଇ—ପ୍ରା. ବି. ସିଇ ଗଛର ଶ୍ରୀ ମଞ୍ଜା, ଉକ୍ତ ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ-ବିଶେଷ, ଗଞ୍ଜେଇଗଛ ।

ଗଞ୍ଜାକିନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଞ୍ଜାଇଗଞ୍ଜର ଅଗରେ ବାହାରିବା କମ୍ବ ।

ଗଞ୍ଜାଗୋଲ—ପ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ଗୋଦାମରେ ସରକାର କରମ୍ବୁଶକ ତ୍ରୈବଧାନରେ ଗଞ୍ଜା ସ୍ଥିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଗଞ୍ଜାଚିଲମ—ପ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ଦୁଦୁର ସ୍ଥାନକୁ କରି କରି କାର୍ତ୍ତିଷ ମେଳେ ଧ୍ୟାନିଷି ପିଅନ୍ତି ।

ଗଞ୍ଜାମ—ଉକ୍ତକ ପ୍ରଦେଶର ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗର ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲା ।

ଗଞ୍ଜି—ୟା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଛେଟ କୁରୁତା ।

ଗଞ୍ଜିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଞ୍ଜ + କକ + ଆ) ମଦଶୁଦ୍ଧ, ମଦଦୋକାନ, ଗଞ୍ଜାଇ ।

ଗଞ୍ଜିତ—ୟୁ. ବି. (ଗଞ୍ଜ + ମୀତ) ଗଞ୍ଜନା-ପ୍ରାପ୍ତ, ଦହ-ଗଞ୍ଜ, ଅବମାନନା ।

ଗଞ୍ଜପରକ ବା ଗଞ୍ଜପର୍ବତ—ୟା. ବି. ଆଶ୍ରମ ଗ୍ରେଟ କୁରୁତା ।

ଗଞ୍ଜିବା—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. (ହ-ଗଞ୍ଜନ) ଭର୍ତ୍ତର କରିବା, ଅପମାନିତ କରିବା, ନିନାକରିବା, ପୀଡ଼ାଦେବା, ଦଶ୍ରଦେବା, ଜଣିବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ବଳିଯିବା, ଭଣ୍ଜିବା, ଦମନକରିବା ।

ଗନ୍ଧ—ଶ୍ରୀ. କ୍ରି. ବି. ଘଟବତ୍ର ନିଷ୍ଠନ ଭବରେ, ଅବିକଳିତ ଭବରେ, ଦୃଢ଼-ବୁପେ, କୌଣସି ଅଭଗ୍ରେତ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସୁତ ହେବା ।

ଗଟାପର୍କ—ୟା. ବି. ମାଳୟୁ ଦ୍ରୀପପୁଷ୍ଟର କେତେକ ବୃକ୍ଷର ଅଠାକ୍ଷ ଶ୍ରଣାନ ସମତୁତ କରି ତହିଁରୁ ପ୍ରସୁତ କରିବା ରୁବର ପରି ବସୁ ।

ଗଠଣ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଠନ (ଦେଶ) ।

ଗଠନ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗଠ + ଶ୍ର, ଅନ) ନିର୍ମିଣ, ତିଆର, ଗଢ଼ା, ରଚନା, ପ୍ରସୁତକରଣ, ଗଢ଼ଣ ।

ଗଠନପାଳୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (୭ତ୍ତ) ନିର୍ମିଣ ପକ୍ଷି ।

ଗଠନଶାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ସ୍ବ) କୌଣସି ବିଷ୍ଵକୁଳ ଗଢ଼ିବାର ପ୍ରକୃତିବିଶ୍ଵି, ଗଢ଼ିବାର କୁଣଳ ।

ଗଠିତ—ବି. (ଗଠ + ମୀତ) ପ୍ରସୁତ, ନିର୍ମିତ, ରଚିତ, ଆଚାରବିଶ୍ଵି ।

ଗଢ଼-ଗଢ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. (ହ-ଘର୍ଗର) ଟାଣ ଭୂମିରେ ଗଢ଼ ଗଢ଼ିଯିବା ଶର, ଉଚ୍ଚ ସରରେ ବିନା ବାଧାରେ ନଥା କହିଯିବା ପ୍ରକାର, ଘଡ଼ ଘଡ଼ ଠାରୁ ଭିନ୍ଦୁର ।

ଗଢ଼-ଦମ୍ପାଳ—ଶ୍ରୀ. ବି. ହକ୍କ-ଗୋଲ, ଗୋଲମାଳ, ଘୋରା, ଦଙ୍ଗା-ଦଙ୍ଗମା ।

ଗଢ଼-ବଢ଼—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋଲମାଳ, କୋଲା ହୁଲ, ଘୋରା, ଲେଉଟ ପାଇଟ, ପେଟ ବିଗଢ଼ିବା, ଓଲଭଠା, ମନରେ ଜନ୍ମ ବା ସନ୍ନେହ, କପଟ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଶୀଘ୍ର କର ନ ଯାଇ ପଡ଼ି ରହିବା ଅବସ୍ଥା ।

ଗଢ଼—ୟୁ. ବି. (ଗଢ଼ + କ.ଅ) ମଧ୍ୟ-ବିଶେଷ, ଅନ୍ତରସ୍ଥ ପରିଶ୍ରାନ୍ତ, ବ୍ୟବଧାନ,

ଦେଶ ବିଦେଶ, ଶାମୁର, ଦୂର୍ଗ, ବାଧା, ପର୍ଦା, ବାଡ଼, ଗଡ଼ିକାତ ସଜ୍ଜର ରାଜଧାନୀ,(ଗ୍ରା.ବି) ସାମାନ୍ୟରଙ୍ଗ, କୌଣସି ଲମ୍ବ ପରାର୍ଥର ଖଣ୍ଡିତ ଅଂଶ, ବୃକ୍ଷର ଶାଖାସାନ ଗଣ୍ଡି. ଗଣ୍ଡିକାଠର ମୋଟ ଓ ଲମ୍ବ ଶଣ୍ଡି, ଲମ୍ବ ଓ ଶୁଳ ବସ୍ତୁ, ଦେହ, ମସ୍ତୁକର୍ଷାନ ଦେହ, ଶଣ୍ଡି, ବିଶ୍ଵାସ, ପା. (କୟାପୁର) ଶସ୍ଥାଦ ମାଧ୍ୟବାର ପରିମାଣରିଶେ, ଧାନ ହଳାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଶଣ ।

ଗଡ଼ିକ—ସୁଂ.ବି. (ଗଡ଼ି+କ) ଛେଟ ଶେଇଳ ମାଛ,ଗଡ଼ିଶାମାଛ,ଚେଜମାଛ । ଗଡ଼ିକାଠ—ପ୍ରା. (ବଜ) ବି. ଚେଜିମୁଣ୍ଡା କାଠ ।

ଗଡ଼ିଶାର—ପା. ବି. (ଗଡ଼ିଶାତଶବନ) ଦୂର୍ଗର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶରେ ଯେ ଶାଲ ଆଏ, ପରିଶା, ଜଳୀ ।

ଗଡ଼ିଶାନା—ପା. ବି. (ଗଡ଼ିଶାନଶବନ) ଗଡ଼ିଶାର, ପରିଶା, ଜଳୀ ।

ଗଡ଼ିଗଡ଼ି—ପା. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଘାସ, ଗଡ଼ିଗଡ଼ି,ଶେଣ୍ଡିଶେଣ୍ଡି,ଗଡ଼ିଗଡ଼ି(ଦେଖ) ।

ଗଡ଼ିଗଡ଼ା—ପା. ବି. ଭୁମିରେ ଶରତ ଚକପର ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଯିବା, ଚକପର ଥରେ ଦୂର୍ବିବା, ଭୁମିରେ ଗୋଲୁକାର ବସୁର ଗଡ଼ିବା ଅବସ୍ଥା, କାମ ସରଳିପରେ ଶାଲିପାତ୍ର ଭୁମିରେ ଗଡ଼ି ଥିବା, (ଲକ୍ଷଣାର୍ଥ) ଦରକାର ବା ବ୍ୟବହାର ଶେଷ ହେବାପରେ ଅନାଦୃତ ହେବା ।

ଗଡ଼ିଗଡ଼ିଆ—ପା. ବି. ଅଳଙ୍କାର ଭେଦ, ଗରଣତ୍ତିଆ; କଟକଠାରେ ମହାନଶାର ଗୋଟିଏ ଦାଟ ।

ଗଡ଼ିଶୀଂ-ଆଶାମର ଶିବାସାଗର ଜିଲ୍ଲାନ୍ତରିଣୀ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ନଗର ଓ ଗଡ଼ି ।

ଗଡ଼ିଯାନ୍ତି—ପା. ପ୍ରା. କି. ବି. ମୁଣ୍ଡକୁ ଭୁମିରେ ଲଗାଇ(ପ୍ରଣାମ କରିବା)ଦଣ୍ଡିବତ ପ୍ରକାରେ ।

ଗଡ଼ିଯାନ୍ତିବା—ପା. କି. ମୁଣ୍ଡକୁ ଭୁମିରେ ଲଗାଇ ଦଣ୍ଡିବତ କରିବା, ମୁଣ୍ଡ ଯାଇବାରୁ ଭୁମିରେ ପଡ଼ିଯିବା ବା ଟଳିପଡ଼ିବା, ମୁଣ୍ଡ ନୁଆର୍କ ଶିକାରକୁ ଛକିରିବା, ଶିକିରିବାରି ଶେଷ ।

ଗଡ଼ିକାତ—ପା. ବି. ଶାଙ୍କୋଡ଼ା ଜମକା, ଦେଶୀୟ ସକାମାନଙ୍କ ଶାର୍ପିତ ସଜ୍ଜ । ଗଡ଼ିକାତିଆ—ପା. ବି. ଗଡ଼ିକାତବାସୀ, ଗଡ଼ିକାତସ୍ଵର୍ଗିୟ ।

ଗଡ଼ିତଡ଼—ପା. ବି. ଗୋପନ କରିବା, ଭୁମିରେ ଲମ୍ବହୋଇ ଶୋଇବା ବା ଶକ୍ତିବା,(ଗ୍ରା.ବି) ଭୁମିରେ ଗଢ଼ୁଥିବା । ଗଡ଼ିତିଆ—ପା. (ସମ୍ବ) ବି. ଗଡ଼ିରକ୍ଷକ, କମିଦାର ଓ ଗଡ଼ିନାୟକଙ୍କ ଉପାଧ୍ୟ, କୋଲତା ଜାତିର ବଶୋଧାରୁବିଶେଷ । ଗଡ଼ିଦେଶକ—କ୍ଲୀ. ବି. ଶାମୁରଦେଶ କାତ ଲବଶ ।

ଗଡ଼ିନାୟକ—ପା. ବି. ଗଡ଼ିରକ୍ଷି ପାଇକଙ୍କ ସର୍ତ୍ତାର, ପାଇକମାନଙ୍କ ଉପାଧ୍ୟ ବିଶେଷ ।

ଗଡ଼ିନ୍ତି—ପା. ବି. ଗଡ଼ିନ୍ତିଆ(ଦେଖ),ବି. ଦିମନିମୁ ପଥ ବା ଶ୍ଵାନ, ତାଲୁ ଶ୍ଵା ।

ଗଡ଼ିନ୍ତିଆ—ପା. ବି. ଦିମନିମୁ ଗଡ଼ିନ୍ତିଆ, ତାଲୁ ।

ଗଡ଼ିପ—ପା. ବି. ଗୋପନ କରିଯାଇଥିବା, ହଜିଥିବା, ଅନିର୍ଦ୍ଦେଶୀ, ଆସସାହୁକୁତ ।

ଗଡ଼ିପଡ଼ି—ପା. ବି. ଗୋପନ କରିବା, ଭୁମିରେ ଲମ୍ବହୋଇ ଶୋଇବା ବା ଗଡ଼ିବା, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଶୀଘ୍ର କରି ନ ଯାଇ ପଢ଼ି ରହିବା ଅବସ୍ଥା, (ପା.ବି) ଗଡ଼ିକାତର ଅଧିକାରୀ ସହାଯ (ପରିବାର) ।

ଗଡ଼ିଶୁନ୍ଦ,ଗଡ଼ିଶୁନ୍ଦୁ—ବି. (ଗଡ଼ି+ଶୁନ୍ଦ ଅନ୍ତ) ମେଘ ।

ଗଡ଼ିଶା—ପା. (ସମ୍ବ) ବି. ମେଶା, ମାଶ-ମେଶା ।

ଗଡ଼ିରେ—ପା. କି. ବି. ଶୁଲତଃ,ମୋଟା-ମୋଟି, ହାରହାର ।

ଗଡ଼ିଲକ୍ଷ—ବି. ଗଡ଼ି ଦେଶର ଶିଖିରୁ ବା ପାହାଡ଼ରୁ ମିଳିବା ଲାଗ ।

ଗଡ଼ିମୁନର—ପା. ବି. ଏକକାଶୀ ବୃକ୍ଷ ।

ଗଡ଼ା—ପା. ବି. (ସ-ଗାତ)ମୋଟ ଲୁଗାର ଥାନ, ଦିନ ସତକ ଓ ବନ ଉପରୁ ତଳକୁ ଗାଡ଼ିଆଦିପହଞ୍ଚିବା କମନିମୁ-ପଥ, ଯୋଗର, ଭୁମିରେ ଗଡ଼ିବା, ପ୍ରଗଦିଶରେ କାଠ ବାଢ଼ ପରିବେଳେ ତ

ଗଡ଼ିବିଶାର—ପା. (ସଂହ) ବି. ଗଡ଼ି ବା କିନ୍ତୁର ତହାବିଧାରକ, ସରଜାୟ କର୍ମଶୀଳ ।

ଗଡ଼ିପକାଇବା—ପା. (ସମ୍ବ) କି.ଦେତା ବା ତକଳ ମୁଖରେ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ଦେବାକୁ ଅନ୍ଧକୁ ବାଧା କରିବା ।

ଗଡ଼ିମୁଠ—ପା. ବି. ବିଲମ୍ବ,ତେର, ପାର୍-ସୂର୍ଯ୍ୟତା, ହିଁ କରିବା ହିଁ କରିବା ବୋଲି କହି ବିଲମ୍ବ କରିବା । [ସୁନ୍ଦି] ।

ଗଡ଼ିମୁଠୀ—ପା. ପୁ. ବି. ମୁଠୀଆ,ପାର୍-ଗଡ଼ିମୁଠୀ—ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ଗୋଟିଏ ବିଶ୍ଵାଦିବ ନାମ, ମଧ୍ୟ ଭାରତର ସଜ୍ଜ-ବିଶେଷ ।

ଗଡ଼ିମାରୁ—ପା. ବି. ଉକାଇତି, ଗଡ଼ିକୁ କରିବା ରୂପ ଉପାଦାନ ବା ଅଳ୍ପଶରୀର, (ଗ୍ରା.ବି) ଅବିଶ୍ଵାସୀ, ଉକାଇତିପଣ୍ଡିତ କର୍ମ । [ଅଳକ] ।

ଗଡ଼ିମାଳ—ପା. ବି. ଗଡ଼ିକାତପରଶ୍ରଦ୍ଧନ ବା ଗଡ଼ିମାଳ(ମାଳିଆ)—ପା. ବି. ଗଡ଼ିକାତର ଧଳା ଓ ରାଜଦ୍ଵାରରେ ସମ୍ମାନତ ପରିବାର ବା ବସ୍ତି,ଓଡ଼ିଆ ଭଣ୍ଡାର ଜାତିର ଶାଖାରେବ, (ଗ୍ରା. ବି) ଗଡ଼ିକାତର ଅଧିକାରୀ ସହାଯ (ପରିବାର) ।

ଗଡ଼ିଶୁନ୍ଦ,ଗଡ଼ିଶୁନ୍ଦୁ—ବି. (ଗଡ଼ି+ଶୁନ୍ଦ ଅନ୍ତ) ମେଘ ।

ଗଡ଼ିଶା—ପା. (ସମ୍ବ) ବି. ମେଶା, ମାଶ-ମେଶା ।

ଗଡ଼ିରେ—ପା. କି. ବି. ଶୁଲତଃ,ମୋଟା-ମୋଟି, ହାରହାର ।

ଗଡ଼ିଲକ୍ଷ—ବି. ଗଡ଼ି ଦେଶର ଶିଖିରୁ ବା ପାହାଡ଼ରୁ ମିଳିବା ଲାଗ ।

ଗଡ଼ିମୁନର—ପା. ବି. ଏକକାଶୀ ବୃକ୍ଷ । ଗଡ଼ା—ପା. ବି. (ସ-ଗାତ)ମୋଟ ଲୁଗାର ଥାନ, ଦିନ ସତକ ଓ ବନ ଉପରୁ ତଳକୁ ଗାଡ଼ିଆଦିପହଞ୍ଚିବା କମନିମୁ-ପଥ, ଯୋଗର, ଭୁମିରେ ଗଡ଼ିବା, ପ୍ରଗଦିଶରେ କାଠ ବାଢ଼ ପରିବେଳେ ତ

ସ୍ଥାନ, ଯେଉଁ ନାଲଦ୍ଵାରା ପାଣି ଗଡ଼ାଇ ମାଛ ଧରିଯାଏ, ତୁ ତୁ ଖେଳରେ ଉଭୟ ପକ୍ଷ ଖେଳାଲିଙ୍କର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ହୀମା ନିର୍ଭେଦକ ରେଖା, (ଗ୍ରା. ବି୦) ଲେଟ୍-ଥୁବା, ଗଡ଼ିଥୁବା, ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବି. ନଦୀ ହେଠ ଚକ ଲଗିଥୁବା ଗାନ୍ଧି, ଗୋଟିଆ ।

ଗଡ଼ାଇବା — ଗ୍ରା. କି. ଗଡ଼ିବାର ଶିଳକ୍ଷେତ୍ର ରୂପ. କୌଣସି ଜଳୀୟ ବସୁକୁ ଦିଇ ସ୍ଥାନରୁ କିମ୍ବକୁ ଦୁହାଇବା, (କହିପୁରୁଷ) ବର୍ତ୍ତୁଲାକାର ପଦାର୍ଥକୁ ଭୁମିରେ ଗଡ଼ କରିବା ବା ଲୋଟାଇବା, (ସମୟ) ଅଭିନାନ୍ତ କରିବା, (ନିର୍ମିତକାଳକୁ) କଟାଇବା, (ମାଳାକୁ) ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଜପିବା, (ଶଗଡ଼ ଆଦିକୁ) ନିମ୍ନକୁ ଗଢ଼ କରିବା, ବେଶାଦିର କରିବା, ଅନାଦିର କରିବା, ଏହିବା, ବଡ଼ ଗଛକୁ ବା କାଠକୁ ସାନ ସାନ ଗଡ଼ରେ ପରିଶର କରିବା, ଗଡ଼ ଗଡ଼ କରି କଟିବା, ପାଦରୁ ଜଳୀୟ ବସୁକୁ ତଳକୁ ଅଳାଢ଼ିବା, (ଅଖିରୁ ଲୁହୁ, ପାଟିରୁ ନାଳ) ଦୁହାଇବା ।

ଗଡ଼ାଇମାରିବା — ଗ୍ରା. କି. ଖାଦ୍ୟ ନ ଦେଇ ବା ଅଳ୍ପ ଖାଦ୍ୟଦେଇ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତ ଛଟପଟ ହୋଇ ମରିବାର ଉପାୟ କରିବା ।

ଗଡ଼ାକାଟି—ଗ୍ରା. (ସଂହଭୁମୁ) ବିଜାଶା ।

ଗଡ଼ାଗଣ୍ଠ — ଗ୍ରା. ବି. ଭୁମିରେ ପଞ୍ଜ ଦେହକୁ ଲୋଟାଇବା. (ବି୦) ଭୁମିରେ ଲୁଣ୍ଠିତ ।

ଗଡ଼ାଣୀ(ଅ) — ଗ୍ରା. ବି୦. ନିମ୍ନଗ, କମିନ୍ମ, ତାଲୁ, ଦରବୁ ନିଃଶବ୍ଦ ଆତମକ ନିମ୍ନହୋଇ ଯାହା ଆସିଥିବୁ ।

ଗଡ଼ — ପୁ. ବି. (ଗଡ଼ + ଶି) ବାହୁଷ, ମୁଗହିଥା, ଅମଣିଆକଳଦ, ଅଳସା ଦାମୁଢ଼ କଳଦପ୍ରକୃତି, ଗଡ଼ିଥା. (ଗ୍ରା. ବି)

ଲମ୍ବ ମୋଟ କାଠଣ୍ଡ, ଘର ଗୁଲର ଲମ୍ବପଟି ଅଂଶ ବା ଗର, ସ୍ରୋତସ୍ଥା ନଦୀର ଯେଉଁ ଉଚ୍ଚ ଅଂଶରୁ ଗରୁରକର ନିମ୍ନ ଅଂଶକୁ ପାଣି ସ୍ଥୋତ ଗଡ଼ କରି କହେ, ଗର ।

ଗଡ଼ାଥ — ଗ୍ରା. ବି. କୁନ୍ତ ପୁଷ୍ଟରଣୀ, ଯେଉଁ ବଳଦ ଯୋଚିଲେ ଯାଏ ନାହିଁ, (ଗ୍ରା. ବି୦) ଗଡ଼କାଟିଆ, ଗଡ଼ିଆ, ପ୍ରା. (ବାଲେଶ୍ଵର) ବି. ମାଙ୍ଗଡ଼ସା ।

ଗଡ଼ିଏ—ଗ୍ରା. ବି. ଓ ବି୦. (ଆଦର୍ଥ) ଏକ ଗଡ଼ମାନ, ଗଡ଼େ ।

ଗଡ଼ିପଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. କି. ଉଚ ଜାଗାରୁ ତଳକୁ ପଡ଼ିଯିବା ।

ଗଡ଼ିବତ—ଗ୍ରା. ବି. ଯେଉଁ ଫାଲିଆ ବାରିଶରେ ଘରଗୁଲ ନ ଉତ୍ତିବା ସକାଶେ ଗଡ଼ିର ଛଣ୍ଡାଦି ବନାଯାଏ ।

ଗଡ଼ିବା—ଗ୍ରା. କି. ଲୁଣ୍ଠିତ ହେବା, ଭୁମିରେ ଲୁଟିବା, (କାଳ) ଅଭିବାହିତ ହେବା, ଉପରୁ ତଳକୁ ଶ୍ରିବା, (ଶଗଡ଼ କଳ) ଭୁମିରେ ଘୂରି ଘୂରି ଗଢ଼ିବା, (କଳସ୍ତୋତ) ଉପରୁ ତଳକୁ ବନ୍ଦିବା, (ମେନୁଷ୍ଟରାଖିଲୁ ଲୁହ ଓ ପାଟିରୁନାଳର ଧାର) ବନ୍ଦିବା, (ଖାଦ୍ୟାଭବରୁ ଭୋକରେ ଶବପରି) ଭୁମିରେ ଲୋଟିବା ବା ଛଟପଟ ହେବା, (ଖାଦ୍ୟ) ଜଣ୍ମ ନ ହୋଇ ପେଟରେ ଗଡ଼ିବତ ହେବା ବା ମଧ୍ୟ ହେବା, ଉଜ୍ଜପର ହେବା, (ହିଂସ୍ରକଳୁ) ପର୍ବତ ବା ଅରଣ୍ୟରୁ ନିମ୍ନ-ଭୁମିକୁ ବା ଗ୍ରାମକୁ ଆସିବା, ଓହ୍ନାଇ ଆସିବା, (ବର୍ତ୍ତିଲ ବସୁ) ରତ୍ନପ୍ରତିଃ ହସିଲିତହେବା, ରୋଗ୍ୟୋଗୁ ଦେହର କୌଣସି ଅଂଶରୁ ଜଳ ବା ରକ୍ତ ଅନ୍ୟ ଅଂଶରେ ଆସି ଜମା ହେବା, କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଆସି ଉପସିତ ହେବା, (ତାରିଖ) ଝୁରିତ ହେବା ।

ଗଡ଼ିମରିବା — ଗ୍ରା. କି. ଅନାହାରରେ ମରିବା, ଖାଦ୍ୟାଭବରୁ ଛଟପଟ ହୋଇ ପ୍ରାଣତଥାଗ କରିବା ।

ଗଡ଼ିଯିବା — ଗ୍ରା. କି. ସ୍ଥାନକର ମାସିକ ରତ୍ନ ସମୟ ଟାପିଯିବା, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳକୁ ବଳିଯିବା । [ମାଛ]

ଗଡ଼ିଶା—ଗ୍ରା. ବି. ଶେଇଲଜାତୀୟ ଛେଟ ।

ଗଡ଼ୁ—ପୁ. ବି. (ଗଡ଼ + ରିନ) ଗଲଗଣ, ବୈଗବିଶେଷ, ପିଠିର କୁଜ, ପାନ୍ଦୁ, ଗଣ୍ଠ, କେଞ୍ଚୁଆ, ବର୍କା, ଜଳପାତା, ବେଦକାଷ ବସୁ, (ବି୦) କୁବ୍ରକ, କୁଜା, (ଗ୍ରା. ବି) ଲୋଟା, ତାଳ ।

ଗଡ଼ୁଆ—ଗ୍ରା. ବି୦. ଗଡ଼କାତିର ରାଜଧାନୀ ବା ଗଡ଼ରେ ବାସ କରୁଥିବା (ବ୍ୟକ୍ତ) । ଗଡ଼ୁକ-ବାଂଧୁ—(ଗଡ଼ୁ + କ) ଗଡ଼ୁ, ଜଳପାହିବିଶେଷ, ରିଷବିଶେଷ, ହାତ-ଆଜୁଲିର ମୁଦି ।

ଗଡ଼ୁର—ଦ୍ୱ. ବି. (ଗଡ଼ୁ + ରା + କ, ଥ) କୁଜା, କୁବ୍ଜବିଶେଷ, କୁବ୍ରକ ।

ଗଡ଼ୁଲ—ଦ୍ୱ. ବି୦. (ଗଡ଼ୁ + ଲା + କ.ଥ) କୁଜା, କୁବ୍ଜବିଶେଷ, କୁବ୍ରକ ।

ଗଡ଼ୁଶିରଃ-ଦ୍ୱ. ବି୦. (ବ. ଶୁ) ଯାହାମୁଣ୍ଡରେ ମାଂସ ଚାଲିକାରକ ଶେର ଥିଲା ।

ଗଡ଼େଇ ତଢେଇ ମାରିବା—ଗ୍ରା. କି. ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତ ଭୁମିରେ ପଡ଼ିବା ଓ ଗଡ଼ୁଥୁବା ଅବସ୍ଥାରେ ନିର୍ଧ୍ୟମ ମାତ୍ରଦେବା ।

ଗଡ଼େଇତଢେଇ ହେବା—ଗ୍ରା. କି. ଭୁମିରେ ବା ଶୟାରେ ଉପରୀ ପରି ପାଣ୍ଡ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଲୋଟିବା, ଶୟାରେ ଚେର୍ବ ଶୋଇବା ।

ଗଡ଼େଇ—ପୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଡ଼ + କ, ଏର) ମେଷ, ଗଡ଼ର, ମେଣ୍ଟ, ମେଣ୍ଟୀ, ଜଳସ୍ତୋତ, ମେଷ ।

ଗଡ଼ୋତ୍ତ—କୁ. ବି. (ଗଡ଼ + ଉତ୍ତ) ଶାମୁର ଦେଶୋମୁନ ଲବଣବିଶେଷ ।

ଗଡ଼ାଳ—ପୁ. ବି. (ଗଡ଼ + ଓଳ) ଗୁଡ଼, ଗ୍ରାସ, ଗୁଡ଼କୁ, ଗୁଲୀ ।

ଗଡ଼କ—ଦ୍ୱ. (ଗଡ଼ + ତକ) ସୁନାରକୁମ୍ବ, ଧର୍ମୀଟ, ଗଡ଼ୁ ।

ଗଡ଼ର—ପୁ. ବି. (ଗଡ଼ + ତର) ମେଷ, ମେଣ୍ଟ, ଶାରତ, (ବୋଦା ବା ଲକ୍ଷୁଆ ମେଣ୍ଟ) ମେଷ, ଶୃଦ୍ଧି ।

ଗଡ଼ରିକ—ବି. (ଗଡ଼ର + ଇକ) ମେଣ୍ଟ-ସମ୍ବଳୀୟ, (ବି.) ମେଣ୍ଟ୍ ବ୍ୟବସାୟୀ ।

ଗଡ଼ରିକା—ଶ୍ରୀ. ବି. (ଗଡ଼ର + କ.ଥ) ଅଳ୍ପତ୍ରବ୍ରତାରୁ ମୁଲଧାରକାହିନୀ ନଦୀ-ବିଶେଷ, ଜଳପ୍ରସରଣ, ସ୍ରୋତ, ଅବି-

କୁନ୍ତ ଗତ, ମେଣ୍ଟପଲ ଆଗରେ ଯିବା
ମେଣ୍ଟି । (ଦେଖ) ।

ଗତୁଳ—ସୁଂ. ବ. (ଗତୁ + ଡଳ) ଗତୁର
ଗତୁଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଗତୁଳ + କଥା)
ଗତୁଳିକା (ଦେଖ) ।

ଗତୁଳିକାପ୍ରବାହ—ସୁଂ. ବ. ଗତୁଳିକାପରି
କୌଣସି ଭଲମନ ବିଷୁର ନ କରି
ସମସ୍ତେ ଦେଖାଦେଖି ପ୍ରଚଳିତ ମତର
ଅନୁସରଣ କରି ଚୁଲ୍ଲିବା, ଆଗମେଣ୍ଟିର
ପିଶିଧର ଅନୁମନ କରିବା, ମେଣ୍ଟ-
ମାନଙ୍କ ସ୍ପୋତଃ ।

ଗତୁଳ—ସୁଂ. ବ. (ଗତୁ + ଡଳ) ଭୁଜାର
ଗତୁ, ଝର, ଜଳପାନବିଶେଷ ।

ଗତୁଳ—ସୁଂ. ବ. ଭୁଜାର, ଗତୁ, ଝର,
ଜଳପାନବିଶେଷ ।

ଗତୁଶ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଫ-ଗଠନ) ନିର୍ମାଣ,
ରଚନା, ଗଢ଼ିବା, ରଚନାର କୌଣସି-
ଶତ ବା ଭରୀ ।

ଗଢ଼ା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଫ ଗଠନ) ଗଠନ,
ନିର୍ମାଣ, ରଚନ, (ବି) ନିର୍ମିତ, ରଚିତ,
ପ୍ରା. (ବାଲେ) ବି. ଗଢ଼ି, ଗାତ ।

ଗଢ଼ାଇବା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଗଢ଼ିବାର ଶିଳ୍ପ,
ରୂପ, ରଚନା କରିବାର, ମିଥ୍ୟାପ୍ରମାଣ-
ଦ୍ୱାରା ମକଦମା ସଜାଇବା, କାରିଗର-
ଦ୍ୱାରା ଅଳକାର ନିର୍ମିତ କରିବା ।

ଗଢ଼ାଗଢ଼ି—ଶ୍ରୀ. ବ. ନିର୍ମାଣ ପ୍ରକିଳ୍ପା,
କୌଣସି ବ୍ୟୁତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ନିର୍ମିତ
ହେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତ୍ରାଜନ୍ମାୟୁପ୍ରକିଳ୍ପ-
ମାନ ।

ଗଢ଼ାମୁଲ, ଗଢ଼ାଫୁଲ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଅଳକାର
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ବଣିଆର ମକୁର, କୌଣସି
ଜିନିଷ ତଥାର କରିବାର ମୁଲ ।

ଗଢ଼ାଳ—ଶ୍ରୀ. ବ. ନିର୍ମିତା, ରଚିଯାଇ,
ଯେ ନିର୍ମିଷ କରେ ।

ଗଢ଼ିବା—ଶ୍ରୀ. ବ. ଗଠନ କରିବା, ନିର୍ମାଣ
କରିବା, ସୃଜିକରିବା, ଉପାଦାନ ଓ
ଉପକରଣ୍ମୁହୁ ଅଭିପ୍ରେତ ପଦାର୍ଥ ତଥାର
କରିବା, ମିଥ୍ୟା ସମାନଦ୍ୱାରା ମକଦମା
ସୃଜିକରିବା, ରଚନା କରିବା ।

ଗଣ—ସୁଂ. ବ. (ଗଣ + ଥ) ସମ୍ବନ୍ଧ, ବର୍ଗ,
ପ୍ରମଥଗଣ, ଶ୍ରେଣୀ, ଦଳ, ପଲ, ଗୋଷ୍ଠୀ-

ବର୍ଗ, ପାଟକ, ଶିବଙ୍କର ସେବକ,
ରସନାର ସଂଖ୍ୟାବିଶେଷ, ହସ୍ତୀ '୭,
ରଥ '୭, ଅଶ୍ଵ '୮, ପଦାତି '୯୯

ସମ୍ବଲିତ ସେନା, ଚତୁରଙ୍ଗ ବଳ,
ଗଣନା, ସଂଖ୍ୟା, ଦେବତା ଓ ଶାନ୍ତି-

ଦିନ ଅନୁଚରବର୍ଗ, (ବ୍ୟାକରଣ)
ସମ୍ବୂତ ଧାର୍ମନଙ୍କର ଭନ୍ଦ ଭନ୍ଦ
ଶ୍ରେଣୀ, ଭୂଦ ଶିଂଶ, ସମାଜ, ସଭା,

ବଣିକସମ୍ବୂତ, କମ୍ପାନି, ସଂଘ, ଦେବ,
ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଅୟର ଏହିପରି ତିନି

ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭିନ୍ନ ହୋଇଥିବା ନିଷଫ୍ଟ
ମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀ, ଗଣେଶ, ଶ୍ରୋକର
ପାଦ, ସମ୍ବନ୍ଧ ସ୍ଵରୂପ ପ୍ରତିପାଦକ ପା-
ଇନ୍ଦ୍ର, ଦେବତାବିଶେଷ, ସପକ୍ଷ, ଅଜମୋଦୀ
ରୈନାମକ ରଙ୍ଗଦ୍ୱାରା, ବାକ୍ୟ, ଛନ୍ଦ
ଶାପୋତ୍ତ ପାରିବାଷିକ ଏକାଷର ପ୍ରତି-
ତିର ସଂଜ୍ଞବିଶେଷ ।

ଗଣକ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗଣ + କ, ଅକ)
ହଂଖ୍ୟାକାରକ, ଯେ ସଂଖ୍ୟାର ନିର୍ବୁପଣ
କରେ, ବହୁଧନଦ୍ୱାରାନ୍ତିର, ଅଙ୍ଗଶାସ୍ତରେ

ପାରଙ୍ଗମ, (ବି) ମାତୃକା ଦେବତାକୁ
ମୁନିବିଶେଷ, ଜ୍ୟୋତିତିତ୍ତ, ଜ୍ୟୋତିଷ-
ଜ୍ୟୋତିବିଶେଷ, ଏହାକୁ ପ୍ରଦର୍ଶି ମଧ୍ୟ
କହନ୍ତି, ଆଠଗୋଟି ନିଷଫ୍ଟର ସମ୍ବୂତ ।

ଗଣକର୍ମ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଗଣୟକ ।

ଗଣକ୍ଷୀକା—ଶ୍ରୀ. ବ. କନ୍ଦୁବାରୁଣୀ ।

ଗଣକୋର—ସୁଂ. ବ. (ଗଣ + କୃ + କ. ଅ.)
ଧାର୍ମସରତକର୍ତ୍ତା, ସ୍ଥାମେନ, ଗଣକ,
ଦେବକ୍ଷେତ୍ର ।

ଗଣକୋ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗଣକ + କୋ) ଗଣକ
ପଢାଇ, ଦେବକ୍ଷେତ୍ର—ଶ୍ରୀମଦ୍ । [କୃଷ୍ଣ] ।

ଗଣକୁଣ୍ଡ—ହିମାଳୟର ଗୋଟିଏ ପବିତ୍ର
ଗଣକୁଣ୍ଡ—ସୁଂ. ବ. ବର ଏବଂ କନ୍ଦାର
ଦେବ ମାନୁଷ ବାନ୍ଧବ ଗଣକୁଣ୍ଡ କୁଟ ।

ଗଣଗା—ଶ୍ରୀ. ଅବ୍ୟ. ମାତୃକ ଗୁଣଗୁଣ
ଶର, କାଶ ଶରକ ବ୍ୟକ୍ତର ଅନୁମାନିକ
ବାକ୍ୟାକାରଣ ଧୂନି ।

ଗଣଗଣା, ଗଣଗଣିଆ—ଶ୍ରୀ. ସୁଂ. ବି.
ସେ ଗଣଗଣକର କଥା କହେ, ଅଷ୍ଟଷ୍ଟ
ଅନୁମାନିକ ବାକ୍ୟ ଉଚାରଣକାରୀ,
ତିଳିଲ, (ବି) ଏକପ୍ରକାର ବଢ଼ମାତ୍ର ।

ଗଣତତ୍ତ୍ଵ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗଣତତ୍ତ୍ଵ + କନ) ଧାର୍ମିକ-
ସମ୍ବୂତ ମିଳିତ ହୋଇ କରିବା ଏକତି
ତ୍ରେତନ ।

ଗଣତତ୍ତ୍ଵ—ଶ୍ରୀ. ବ. ପାଦପରମିତ ଜନ ।

ଗଣମାବିବନ୍ଦୁ-ସନ୍ଦେହ ସମ୍ବନ୍ଧମାନକ
ସମ୍ବୂତ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର-ସଗନ୍ଧକାର ।

ଗଣତତ୍ତ୍ଵ—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗଣତତ୍ତ୍ଵ + ତତ୍ତ୍ଵ) ସାଧାରଣ-
ତତ୍ତ୍ଵ ଶାସନପ୍ରଶାଳୀ, ପ୍ରକାତକ ।

ଗଣତତ୍ତ୍ଵ—ସୁଂ. ବି. (ଗଣତତ୍ତ୍ଵ + ତତ୍ତ୍ଵ)
ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତ ଗଣତତ୍ତ୍ଵ ଶାସନପ୍ରଶା-
ଳୀର ପକ୍ଷପାତ୍ର ।

ଗଣତା—ଶ୍ରୀ. ବ. ସମ୍ବନ୍ଧର ଭାବ, ଗଣତା-
ଶ୍ରୀ, ପକ୍ଷପାତ୍ର, ମେଲି, ଦଳ, ଗୋଷ୍ଠୀ ।

ଗଣତି—ଶ୍ରୀ. ବ. ସଂଖ୍ୟା, ସଂଖ୍ୟାକରିବା,
ସୁମାର, ଗଣନା ।

ଗଣତଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗଣପୁରକ, ଦଳ-
ଗଠନ କରିଥିବା ।

ଗଣତରେ—ଶ୍ରୀ. ବ. ଗଣନାରେ,
ସଂଖ୍ୟାରେ ।

ଗଣତାମା—ବି. ଗୁରୁଙକଠାରୁ ବହୁଶିଷ୍ଟଙ୍କର
ଏକପମୟରେ ମହିମାହରଣ, ବହୁଲୋକଙ୍କ-
ପାଇଁ ଏକପଙ୍କେ କରାଯିବା ପୌରେ-
ହତ୍ୟ ।

ଗଣତାମା—ସୁଂ. ବ. ବହୁଯାଜକ, (ବି)
ସେ ଗଣତାମାରେ ମାତ୍ର ।

ଗଣଦେବ—ସୁଂ. ଗଣେଶ ।

ଗଣଦେବତା—ଶ୍ରୀ. ବ. (ଗଣ + ଦେବତା)
ଯେଉଁ ଦେବତାମାନେ ଏକାଧିକ

ସଂଖ୍ୟକ ଅନ୍ତର୍ରୀ, ଯଥା—ଆଦିତ୍ୟଗଣ,
୨, କୁନ୍ତ ୧୧, ବିଶ୍ୱେଦେବ ୧୦,
ବସ୍ତ୍ର, ରୂପ, ରୂପିତ ୨୭, ଆଶସ୍ତର ୨୪,
ବାମୁ ୪୫, ମହାରାଜିକ ୧୧୦, ସାନ୍ଧ
୧୧ ।

ଗଣଦେବା—ବି. ପାଦପାଞ୍ଚ ଅନୁଚର
ଦେବମାନେ ।

ଶତବ୍ଦୀ—କୁ.ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ସାଧାରଣ ଦ୍ରୁବ୍ୟ, ଯେଉଁପଦାର୍ଥ ସ୍ଥାମୀ ଅନେକ ।

ଶତଖର—ବ. (ଶତ + ମୃ + କ.ଅ) ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟକ୍ତି, ବିଦ୍ୟାଲୟର ଶିକ୍ଷକ, ଜ୍ଞାନୀୟ ବିଶେଷ ।

ଶତନ—କୁ.ବ. (ଶତ + ଶ, ଅନ) ବାର, ତଥା ଓ ନନ୍ଦାଦିମଙ୍କର ସ୍ତର ଓ ସବୁର ଅନୁସାରେ ଶୁଭଶ୍ରୀ, ଭୁତ ଉଚ୍ଚପଦ୍ଧତି ଜାତୀୟ ନିରୂପଣ, ଅଜକସା, ହରାକରଣ, ଗ୍ରାହକରଣ, ଅଧାରଣ, ଜ୍ୟୋତିଷିକ ବ୍ୟାପାର ନିରୂପଣ ।

ଶତନମସ୍ତାପାନ୍ତ—ବ. ବାକ୍ୟର ଅର୍ଥ- ବିବ୍ରାଗର ମହୀ ।

ଶତନାଥ—ସୁ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଶଣେଶ, ଶିବ, ରତ୍ନ, ବୃଦ୍ଧଶତ, ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି- ଜୀବ କର୍ତ୍ତ୍ରୀ ବା ସ୍ଥାମୀ ବା ନାୟକ, ଦଳପତ୍ର, ସେନାପତି ।

ଶତନାୟକ—ବ. ଜନନୀୟକ ବା ନେତା, ଶତନାଥ (ଦେଖ) ।

ଶତନାୟକୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ଶ୍ରୀ, ଦୂର୍ଗା ।

ଶତନାର୍ତ୍ତ—ବ୍ୟ. (ଶତନ + ଅର୍ତ୍ତ) ଶତନାୟକୀ ।

ଶତନାୟକୀ—ବ୍ୟ. (ଶତ + ମୀ, ଅନ୍ୟ) ଶତନାୟକୀ, ସତ୍ୟୀ, ଉନ୍ନେନ୍- ଯୋଗୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶତନାୟକୀ ।

ଶତପ(ପତ୍ର)—ସୁ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ଶତ- ନାଥ (ଦେଖ) ।

ଶତପତିକଳ—ସୁ. ବ. ବିଦ୍ୟାଶାନ୍ତ୍ର ନିମିତ୍ତ ଶତପତିକ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ପୁଜାପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ । (ପଢ଼ନ୍ତି) ।

ଶତପତ୍ର—ସୁ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) କେଳାସ

ଶତପାଠୀ—ସୁ. ବ. ପାଣିନି ପ୍ରଶ୍ନାତ ଏକ- ଶତି ଶ୍ରୀ ।

ଶତପାଠି—କୁ.ବ. ବକ୍ଷମୁନ ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. ଶତପ୍ରେସ୍, ଦେଶ- ଦିଶେଷ ଓ ରାଜୀ ସହିତ ସେହି ଦେଶର ଲୋକ ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. ଦେଶଦିଶେଷ, ସାକ୍ଷାତ୍କର ସେହି ଦେଶର ଲୋକ ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. ଶାମଣୀ, ଶାମର ଅଧିନାୟକ ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. ଜାତିର ବା ଶ୍ରେଣୀର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନ ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. (୭ତତ୍ତ୍ଵ) ମହାଦେବ, ଶଣେଶ, ବହୁଜନସ୍ଥାମୀ, ଦଳପତ୍ର ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. (୭ତତ୍ଵ) ପିନ୍ଧର ।
ଶତପୁରୀ—କୁ.ବ. ସାଧାରଣ ଶ୍ରେଣୀ, କାନ୍ତିଆଶ ଶ୍ରେଣୀ, ପଂକ୍ତି ଶ୍ରେଣୀ ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. ଶାମଣୀ, ଶାମନାୟକ ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. ଭ୍ରାତୃବର୍ଗ ଅଥବା କନ୍ତୁବର୍ଗର ଅନୁଷ୍ଠେସ୍ ମହୁର, ପ୍ରୋମ ନାମକ ଯଙ୍ଗ । (ଦେଖ) ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. ଶଣପତିକଳ ଶତପୁରୀ—କୁ. ବ. ଏକଣ୍ଠି ଶ୍ରୀ ।

ଶତପୁରୀ—ବ. ଦକ୍ଷିଣାମନର ଶୋଷିଏ ଶକ୍ତି ।

ଶତପୁରୀ—କୁ. ବ. ସମ୍ପର୍କଶ୍ଵର, ବହୁ- ସଂଖ୍ୟକ ଶବ୍ଦ ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. ଅର୍କରୂପ, ଅରଣ୍ୟ ଶତପୁରୀ—ବ୍ୟ. ବି. ଶତପୁରୀ ।

ଶତପୁରୀ—ସୁ. ବ. ବିଦ୍ୟାଶାନ୍ତ୍ର ଶତପୁରୀ—ବ୍ୟ. ବି. ଶତପୁରୀ ।

ଶତପାତା—ଗ୍ର.କ୍ର. ଅନ୍ୟଦ୍ଵାରା ସ୍ଥାମର କରୁଥିବା, ଶକକୋଷାଧିକ ନିକଟରେ ରଜସାଦି ଦାଖଲ କରିବା ।

ଶତପାତ୍ର—ବ୍ୟ. ('ତତ୍ତ୍ଵ ବା " ତତ୍ତ୍ଵ) ଦଳାତାନ୍ତ୍ର, ପକ୍ଷଭୂତ ।

ଶତପାତ୍ର—ସୁ. ବ. (୭ତତ୍ଵ) ଶଣେଶ, ମହାଦେବ, (ବ୍ୟ) ସେ ଅନେକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ, ସମ୍ମାନିତ ।

ଶତପାତ୍ର—ସୁ. ବ. କୌଲାସ ପବନ ।

ଶତପାତ୍ର—ସୁ. ବ. ଶଣେଶ, ଶିବ ।

ଶତପାତ୍ର—ସୁ. ବ. ଶଣେଶା (ଦେଖ) ।

ଶତପାତ୍ର—ସୁ. ବ. ଶନୋତ୍ତମ (ଦେଖ) ।

ଶତପାତ୍ର—କୁ. ବ. (କ.ଧା) ଯେଉଁ ଅନ୍ୟରେ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କର ସହ ଅଛି, ଅନେକ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଧୀନରେ ରୁକ୍ଷ ବିରି ।

ଶତପାତ୍ର—ଗ୍ରା. ବି. ଶୁଭକର୍ମ ନିମନ୍ତେ ଜ୍ୟୋତିଷୋତ୍ତର ଶୁଭ ଲଗ୍ନାଦ ବୁଝିବା ।

ଶତପାତ୍ର—ସୁ. ବ. ଯେଉଁ ଲୋକ ମଠାଦିରେ ଶତପାତେଣରେ ପ୍ରଦର୍ଶି ଧନାଦିଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପାଳିତ ହୁଏ ।

ଶତପାତ୍ର—ଗ୍ରା. କ୍ର. ଶତିତ ହେବା ।

ଶତପାତ୍ର—ବ୍ୟ. (ଶତ + ଗା) ଶତନା କରଥିବା, (ବ୍ୟ. ବ.) ଦେବ ବେଦାଙ୍ଗ ପାରଗ- ବ୍ୟତି, କର୍ତ୍ତା ।

ଶତପାତ୍ର—ଗ୍ରା. ବ. (ଶତିକାଶ ଶବ୍ଦ) ଶତନାଥ ଗଛ, ଅଗବଥ ଗଛ ।

ଶତପାତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. (ଶତ + ଇକ + ଆ) ଦେଶୀୟ, ବାରନାସୀ, ହସ୍ତିମୀ, ସୁର୍ଯ୍ୟ- ପୂର୍ବ ।

ଶତପାତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଶତିକାଶ + କ. ଅକ + ଆ) ନଦୀଶାରରେ ବିଷନ୍ଦ ଚକ୍ରବିଶେଷ, ଶତନାଥ, ଅଗବଥ ମନ୍ଦ, ଅଗବଥୁ ।

ଶତପାତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବ. ପୁଣ୍ୟବୁକ୍ଷବିଶେଷ, ବିସନ୍ତ, କାଳରେ ଏହାର ଫୁଲ ଫୁଲେ ।

ଶତପାତ୍ର—କୁ.ବ. (ଶତ + ଶା.କ) ଶତନା, ଅଙ୍ଗଶାସ୍ତ୍ର, ସତ୍ୟା, ସୁମାରି, ପ୍ରହମାନଙ୍କ ଗତିଷ୍ଠିତ ପ୍ରଭୃତିର ଶତନା, ସେବପଳ, (ବ୍ୟ) (ଶତ + ମୀ.ତ) ଯାହା ଶତା ହୋଇଥିବା ।

ଗଣିତଙ୍କ — ସୁଂ. ବ. (ଗଣିତ + ଜ୍ଞା + କ.)
ଅ) ଅଙ୍କଶାସ୍ତ୍ରର ପାରଦର୍ଶି ।

ଗଣିତା — ଶ୍ର. ବ. ସୁମାରି, ଗଣିତ, (ବିଂ)
ଗଣାହେବା ଯୋଗା ।

ଗଣିତା — ସୁଂ. ବ. (ଗଣିତ + ରହ) ଯେ
ଗଣନା କରେ, ଗଣନାକାଶ, ଗଣିତଙ୍କ ।

ଗଣିତେବା — ଶ୍ର. କି. ଅନ୍ୟକ ଧନ
ଆଦି ଗଣନା କରିଦେବା, ଗଣନା-
କାରୀ ଶେଷ କରିବା, (ଲ. ଅର୍ଥ)
ନଗଦ ଧନର ଅଧ୍ୟକସା ହେବା ।

ଗଣିନେବା — ଶ୍ର. କି. ପଦାର୍ଥ ବା ଧନକୁ
ଗଣନା କର ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଠାରୁ ବୁଝି-
ନେବା ।

ଗଣିବା — ଶ୍ର. କି. ସୁମାରି କରିବା,
ସଂଖ୍ୟାକରିବା, ଭୁଲନା କରିବା, ବିଶୁ-
ରିବା, ଅବଳନା କରିବା, ମାନିବା,
ଖାତିର କରିବା, ନଗଦ ଧନ ଦେବା,
(କୌଣସି ବ୍ୟୁତ ସଂଖେ) ଲେଖାକରିବା,
ସମାନ କରିବା, ସୁରଣ କରିବା ।

ଗଣୀ — ସୁଂ. ବି. (ଗଣ + ରହ) ଗାହାର
ଦଳ ବା ପଳ ଥାଏ, (ସ୍ବୀ) ଗଣିଙ୍କ, (ସୁଂ.
ବି.) ସ୍ଵାଲ୍ଲମାଷ୍ଟର ।

ଗଣୀଭୂତ — ଶ୍ର. ବି. (ଗଣ + ବି + ଭୂ
+ ତ) କୌଣସି ଗଣ ବା ପରିରେ
ପୁତ, ଗଣାବାନ୍ତ, ଦଳଭୂତ ।

ଗଣୀୟ — ବି. (ଗଣ + ଯେ) ଗଣ-
ସମୃଦ୍ଧୀୟ ।

ଗଣେୟ — କି. ବି. (ଗଣ + ଯେ)
ସଂଖ୍ୟାୟ, ଗଣନାୟ ।

ଗଣେରୁ — ସୁଂ. ବ. (ଗଣ + ରୁ)
କଳିଅର ଗଛ, ପାରିବତ୍ର ବୃକ୍ଷ,
(ସ୍ବୀ ବି) ବେଶ୍ୟା, ହତ୍ତିମା ।

ଗଣେରୁକା — ସ୍ବୀ. ବ. (ଗଣେରୁ + କ + ଆ)
ଦୁଆ, କୁଟିମା, ଦାସୀ ।

ଗଣେଶ — ସୁଂ. ବ. (ଗଣ + ଶିଶ)
୧ ପାଷଣ ଓ ଶିଶ ନନ୍ଦନ, ୨ ଜଣେ
ବିଶ୍ୱାତ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ୟ ପଣ୍ଡିତ, ୩ ହରଶ-
କେଶିବା ରତ୍ନିତା, ୪ ଜଣେ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର

ପରହକାର, ୫ ଶ୍ରଗବତ ବାଦିତେଷିଣୀ
ରତ୍ନିତା, ୬ ରସତରଜ୍ଞିଶା ଟୀକାକାର,
୭ ସୁଂଚିତ୍ରେତ୍ରସୁପ୍ରଶେଷା, ୮ ରହ-
ବେଦପାଠାନୁମଣିକାରଚୟିତା, ୯
ଜାତକାଳଙ୍କାର ରତ୍ନିତା, ୧୦ ଗଣିତ-
ମଞ୍ଜ୍ଞା ପ୍ରତିତ ଶ୍ରନ୍ମାମନଙ୍କର ପ୍ରତେତୀ,
୧୧ ଶିବତେଷିଣୀ-ନାମକ ଲିଙ୍ଗସୁରେ
ଟୀକାକାର, ୧୨ ରାମଦେବଙ୍କର ସୁତ,
୧୩ ନଲୋକୟ ଟୀକା-ରତ୍ନିତା ।

ଗଣେଶକୁଣ୍ଡ — ନର୍ମଦା ନମାର ପାରବତୀଙ୍କୁ
ଗୋଟିଏ କୁଣ୍ଡ ।

ଗଣେଶକୁମ୍ବ — କ୍ଲୀ. ବ. ରତ୍ନ କୁମ୍ବ,
ନାଲ କଳିଅର ।

ଗଣେଶଶ୍ଵର — କ୍ଲୀ. ବ. ସ୍ଵାନ ସୁରାଶର
ଗୋଟିଏ ଅଂଶ । [ଚର୍ବୀ ୧]

ଗଣେଶଚର୍ବୀ ୧ — ବ. ଶାତ୍ରମାସର ଶ୍ରନ୍ମା
ଗଣେଶଚନମା — ସ୍ବୀ. ବ. ଦୂର୍ଗା ।

ଗଣେଶବାହନ — ବ. (ଉତ୍ତର) ମୁଷିକ,
ସୁଷା ।

ଗଣେଶଭୂତ — ଶ୍ର. ବ. ଭକ୍ତିକବ
ଭୂପତି ଭଞ୍ଜି ପ୍ରଣୀତ ସୁରତନ
ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରକୃତି ।

ଗଣେଶଭୂଷଣ — କ୍ଲୀ. ବ. (ଉତ୍ତର) ସିନ୍ଧୂର ।

ଗଣେଶଭୋବ — ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଶିବ,
ମହାଦେବ ।

ଗଣେଶନ — ସୁଂ. ବ. ଗଣେଶ, ଶିବ ।

ଗଣେଶର — ସୁଂ. ବ. (ଉତ୍ତର) ଗଣେଶ,
ଶିବ, ହୃଦୀ, ଅଦିତ୍ୟ, ବସ୍ତୁ, ଅଶ୍ଵିନ-
କୁମାର ।

ଗଣେଶାହ୍ର — ସୁଂ. ବ. (ବ.ଶ୍ର.) ଗଣ୍ଯାର,
ଗଣ୍ଯନାମକ ପଢ଼ି ।

ଗଣ୍ଯା — ଶ୍ର. ବ. ଯୋଡ଼ିବା, ଦୂର୍ଲିପ୍ତ ପଦାର୍ଥ
ଗଣ୍ଯ ପକାଇ କାନ୍ଦିବା ।

ଗଣ୍ଯାଇବା — ଶ୍ର. କି. ଦୂର୍ଲିପ୍ତ ସୁତା
ଲୁଗାକନାକୁ ପରିଷର ସମ୍ପଦ କରିବା
ପାଇଁ ଗଣ୍ଯ ପକାଇବା ।

ଗଣ୍ଯ — ଶ୍ର. ବ. (ଫ୍ର-ଗଣ୍ଯ) ବରନ,
ଉଡ଼ି ବାନ୍ଦିବା ପ୍ରଶାନ୍ତି, ପୋଟଳା,
ଯଷ୍ଟ ଆଦି ଶୋଲକାର ମୁଣ୍ଡା, ଆଶ୍ରମ

ବାରିଶ ଆଦିର ଦୂର ପବମଧ୍ୟ
ସନ୍ଧି, ଶ୍ରାଵର ଅସ୍ତିର ଯୋଡ଼ାସ୍ତନ,
ସନ୍ଧି, ତର୍ଣ୍ଣାୟ ବିଷୟ, ମର୍ମିକଥା, ସାର
କଥା, ଜଟିଲ ସମସ୍ୟା ଓ ପ୍ରଶ୍ନ, ଜଟିଲତା
ଆମବାତ, ବାତରେଣ ବିଶେଷ, ବ.ଲ
ବନ୍ଦାରବାର ଛେଟବନ୍ଦ, ବନ୍ଦତା, ଗଛ
ବା କ.୦ ମଧ୍ୟରେ ଥୁବା ଶ୍ରନ୍ମୁଷ୍ଟକ
ଅଂଶ, ବିନା ସୁତାରେ ବାଳରେ ପକା-
ଯିବା ଲୁହ୍ତା, ଚୁଟ୍ଟି, (ବିଂ) ଜଟିଲ,
ଶ୍ରନ୍ମୁଷ୍ଟକ ।

ଗଣ୍ଯାନା — ଶ୍ର. ବ. ସୁନ୍ଦର ଭିଷ୍ମ
ଦ୍ରୁବ୍ୟ ବିଶେଷ ।

ଗଣ୍ଯିଆ — ଶ୍ର. ବି. (ଫ୍ର-ଗଣ୍ଯିଲ) ଗଣ୍ଯିୟୁଷ୍ଟକ
କୃପଣ, କୁଟିଲ, ଜଟିଲ, ଚର୍ବି, (ବିଂ)
ହାତ ଡିଆର ଛେଟ ବନ୍ଦୁକ, କାନ୍ଦିବା
ନୋଲବିଶେଷ, ସ୍ଥାନୋକମାନଙ୍କର
କଣ୍ଠୀଳକାରବିଶେଷ, (ଶ୍ର. ସମ୍ବୁବି)
ହାତରେ ଗୋଡ଼ ଆଦିରେ ହେବା ବିଣ୍ଟି ।

ଗଣ୍ଯିକଟା — ଶ୍ର. ବ. ଯେଉଁ ସ୍ତୋର
କୌଣସିରେ ଲୁହ୍ତାର ଗଣ୍ଯି କାଟି
ବୈରି କରେ ।

ଗଣ୍ଯିକରିବା — ଶ୍ର. କି. ଗଣ୍ଯି ଧନପରି
ବସୁର କୌଣସି ଛେଟ କଥାକୁ ବଢ଼ି
ଆକାରରେ ପରିଶର୍କ କରି ଏକିତ୍ତ
କର ଧରିବା ।

ଗଣ୍ଯିଗଣ୍ଯିଆ — ଶ୍ର. ବି. କହୁ ଶ୍ରନ୍ମୁ
ସ୍ତକୁ, ଅତି କୁପଣ ।

ଗଣ୍ଯିଦୂବ — ଶ୍ର. ବ. (ଫ୍ର-ଗଣ୍ଯିଦୂବ) ମୁଞ୍ଜ
ଜାତୀୟ ଏକପ୍ରକାର ଦାସ ।

ଗଣ୍ଯିଦେବା — ଶ୍ର. କି. ଗଣ୍ଯି ପକାଇବା ।

ଗଣ୍ଯିଧନ — ଶ୍ର. ବ. ଲୁଗାରେ ଗଣ୍ଯି
ପକାଇ ବାନ୍ଦିଶିଥୁବା ଧନ, (ଲକ୍ଷ୍ମାଧନ)

ଅତିକୁ, ଆଦରର ପାଦ ବା ପଦାର୍ଥ ।

ଗଣ୍ଯିଧରବାତ — ଶ୍ର. ବ. ଆମବାତରେଣ,
(ଯେଉଁ ବେଗରେ ହାତ ଗୋଡ଼ର
ଗଣ୍ଯ ଦରକ ହୁଏ) ।

ଗଣ୍ଯିପଡ଼ିବା — ଶ୍ର. ବ. ଗଣ୍ଯି ନ ବିଶେଷିବା
ରକ୍ଷୁ, ସୁତାଆଦ ଗୁଡ଼େଇ ହୋଇ
ଛନ୍ଦ ଛୋଇଯିବା, ଜଟିଲ ସମସ୍ୟାରେ
ଉପର୍ଦ୍ଵ ହେବା ।

ଶ୍ରୀ ପକାଇବା — ଶ୍ରୀ. କି. ଶ୍ରୀ ରତ୍ନ କରିବା, କେଣରେ ଶ୍ରୀ ବିନ୍ୟାସ କରିବା, ଦୁଇଟି ଲମ୍ବ ବୟସର ଅଗରୁ ପରିଷର ସହିତ ବାଚିବା ।

ଶ୍ରୀ ଫେରାଇବା — ଶ୍ରୀ. କି. ମେଳିବାନ୍ଧବ ଉଦେଶ୍ୟରେ ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ମତାଇବାପାଇଁ ମେଲି ବା ସୂଚକ ତୋରିବୁ ଏକଗ୍ରାମରୁ ଅନ୍ୟଗ୍ରାମରୁ ପଠାଇବା । [ସିଲେଇ ।]

ଶ୍ରୀ ବନ୍ଦିଆ — ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକପ୍ରକାର ଶ୍ରୀ ବନ୍ଦି — ଶ୍ରୀ. ବି. ସଂଗ୍ରହୀନାଳରେ ବନ୍ଦା ଯାଇଥିବା ବନ୍ଦି ।

ଶ୍ରୀ ମୁଠି — ଶ୍ରୀ. ବି. ଚଣ୍ଡି, ଦରଢିରେ ପଡ଼ିଥିବା ଶ୍ରୀ । [ଧନ ।]

ଶ୍ରୀ ରହୁ — ଶ୍ରୀ. ବି. ଅଛି ଆଦରର ଶ୍ରୀ ରି, ଶ୍ରୀ ଲି — ଶ୍ରୀ. ବି. (ହୁଣ୍ଣି) ବୋକରୁ, ଶ୍ରୀ ରି, ବୋରୁ, ଜାରିଲି ।

ଶ୍ରୀ ଲାବୁହା — ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଲୁଗାପଟାରେ ଶ୍ରୀ ଲକୁ ବୋହିବା ଅନୁଚର, ଶଧିପରି ଭାବ ବୋହିବା ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ — (ଧାରୀ) ମୁହଁର ଏକ ପାଖରେ ହେବା, ଯରିବ ହେବା ।

ଶ୍ରୀ — ସୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ + କ. ଅ.) କପୋଳ, ବିଷ୍ଟୋଳ-ଆବୁ, ଗାଲ, ଦ୍ଵୀପାଳୋଳ,

ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡିତ, ଅର୍ଦ୍ଦ, ମୁଲ୍ଲ, ବାରୀନାମକ ନାଟ୍ୟ ଜାଗିଶେଷ, ମୁହଁରାଶ୍ଵର, ଭୁଣ୍ଡି, ବୃଣ, ଚିଲିଟି, ଦେହର ସନ୍ଧରେ ଥିବା

ଶ୍ରୀ, ପିଟକ, ଚିହ୍ନ, ଗାର, ଅର୍ଦ୍ଦଭୂଷଣ, ବୁଦ୍ଧବୁଦ୍ଧ ପଣ୍ଡିତକା, ଶ୍ରୀ, ବିଷ୍ଟୁ-ମୁହଁ ଯୋଗ ମଧ୍ୟରେ ୧୦ମ ଯେ ଶିନାମ — ଶ୍ରୀ, କେତେକ ନିଷଟମାନଙ୍କର ଦୁଷ୍ଟ ଅଂଶ, (ଶ୍ରୀ. ବି.) ଶ୍ରୀର ଜଳଥିବା ସ୍ଥାନ, ଶାଲୁଆଞ୍ଚାନ, ବିବର, ନିଷେଧ ବ୍ୟକ୍ତି, ପଣ୍ସକଠା, କଳମ ହୋଇଥିବା ଗରି, (ଦ୍ଵିତୀୟ) ପ୍ରଧାନ, ବନ୍ଦି, ଶ୍ରୀରଜଳପୁରୁଷ ଶାଲୁଆ, ଅନାର୍ଯ୍ୟ (ଜାତିବିଶେଷ) ।

ଶ୍ରୀକ — ସୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ + କ) ଶଢ଼ିଗୀ, ଶ୍ରୀରା, ସଂଖ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରକ୍ରିୟା, ବୁରିକଢ଼ି,

ବିଲ୍ଲେଦ, ଚିହ୍ନ, ଦାର, ମନ୍ଦା, ପ୍ରଣ, ଆବୁ, ଜ୍ୟୋତିବିଦ୍ୟାବିଶେଷ, ଅବିଲ୍ଲେଦ, ଅନ୍ତରସ୍ତ୍ର, ଅଳଙ୍କାରଭୂଷଣ, ଦେଶ-ଭେଦ, ଛନ୍ଦୋଭେଦ, ଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀଟକ (ଶ୍ରୀବିଶେଷ) ନିଧାବିଶେଷ, କର୍ତ୍ତା ଶ୍ରୀ, ବୁରିପଣ୍ଡିତା ।

ଶ୍ରୀକା — ବି. (ଶ୍ରୀକ + ଆ) ପେଣ୍ଟ, ଗୋଲକ, ଗୋଟାଳ, ପୁନା ।

ଶ୍ରୀକାଶ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଖଦିରବୃକ୍ଷ, ଖଲର ଗଛ, କାକଜାଙ୍ଗ, ବାଲିଗରଡ଼ା ମାଛ, କରହିଜାନ୍ତା, ଲକ୍ଷାକୁଳତା ।

ଶ୍ରୀକାଳୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଖଦିରବୃକ୍ଷ, ଲକ୍ଷାକୁଳ ଲିତା ।

ଶ୍ରୀକାଳୀ — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀକ + ରା) ଶ୍ରୀ-କାଶସ୍ତ୍ରା ସ୍ତ୍ରୀ, ଛେଟ ବଡ଼ ଭେଦରେ ଦୁଇଟି ଅଟନ୍ତି, ମାରିଗଣ୍ଯ ନିଧାବିଶେଷ ।

ଶ୍ରୀକାଳୁମ୍ବ — ସୁ. ବି. ଶାଲଗ୍ରାମ ଶିଳା । ଶ୍ରୀକାଳୁମ୍ବ — କୁ. ବି. ହସ୍ତୀମୁଣ୍ଡ, ହାତୀର ମଦଳ ।

ଶ୍ରୀକୁପ୍ତ — ସୁ. ବି. (ଶ୍ରୀକ) ପରିତର ଉଚ୍ଚପ୍ରାନ୍ତ, ଅଧ୍ୟତ୍ମିକା ।

ଶ୍ରୀଗଢ଼ି — ରାବିଲପିଣ୍ଡି ଓ ହାଜାର ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ରିରଣ୍ଟେଣ୍ଟୀ ।

ଶ୍ରୀଗାନ୍ଧି — କୁ. ବି. ଫଳବିଶେଷ, ଆତ୍ମଜଳ, ବଢ଼ିଆଳ ।

ଶ୍ରୀଗରି — ଶ୍ରୀ. ବି. ମୁଦ୍ର ଶୈଳ ।

ଶ୍ରୀଗୋପ ଲିକା — ବି. ଗହରୁ ଶ୍ରୀପୋଳ, ଶତପଥୀ ।

ଶ୍ରୀଗାନ୍ଧି — ଶ୍ରୀ. ବି. ବିବାଦ, ଅତିଶ୍ୟ କୋଳାହଳ, ବିପ୍ଳବ, ପ୍ରଜାମେଳି, ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ଶ୍ରୀଗୋଲିଆ — ଶ୍ରୀ. ବି. ସେ ବିବାଦରେ ମତ ହୋଇଥାଏ, ସେ ଗୋଳମାଳ କରେ, ଗୋଳମାଲିଆ ।

ଶ୍ରୀଗ୍ରାମ — ସୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ) ପ୍ରଶ୍ରୀଗ୍ରାମ ମ, ସେଉଁ ଗ୍ରାମରେ ବନ୍ଦୁଲେକ ବାପ କରନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀଗୁମା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଦୁଃଖାବିଶେଷ, ମୁଖୀ-ଲାକ୍ଷୀ ଏକପ୍ରକାର ବସ ।

ଶ୍ରୀଦେଶ — ସୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ) ଶ୍ରୀପୁଲ, କପୋଳ, ଗଲ ।

ଶ୍ରୀଦୋଷ-ବି(ଶ୍ରୀ + ଦୋଷ)(ଜ୍ୟୋତିଷ) ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରଥମେ ରଜସ୍ତା ହେଲେ ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ନିଷାନ-ଦୋଷରୁ ସ୍ଥାମୀ ଓ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଲଗିବା ଦୋଷ, ଶିଶୁ ଜାତ ହେବା ସମସ୍ତରେ ନିଷାନକଳିତ ଦୋଷ ।

ଶ୍ରୀନିଷ୍ଠା — ବି. ବାଲିକା ରଜସ୍ତା ଓ ଶିଶୁ ଜାତହେବା ସମସ୍ତରେ ଥିବା କେତେକ ଅଣ୍ଟର ନିଷାନ ।

ଶ୍ରୀପାଦ — ବି. (ଜ୍ୟୋତିଷ) କେତେକ ନିଷାନକଳିଷ୍ଟ ଶ୍ରୀଗୁପ୍ତରୁ ଅଣ୍ଟର ଅଂଶ । ଶ୍ରୀପାଳି — ବି. ଶ୍ରୀଦେଶ, କପୋଳ, ଗଲ ।

ଶ୍ରୀପିଣ୍ଡ — ବି. ଶ୍ରୀଦେଶ, କପୋଳ ।

ଶ୍ରୀପୁରୀଆ — ଶ୍ରୀ. ବି. ବ୍ରତ ପାଦିବା ପରେ ପାଟି ନ ଗଲେ ତା ମଧ୍ୟରେ ଗାଢ଼ା ହୋଇ ଯାଇଥିବା ପୂର୍ବ ।

ଶ୍ରୀପୁରୀଆ — ଶ୍ରୀ. ବି. ପୂର୍ବ ଗାଢ଼ା ହୋଇ ଯାଇଥିବା (ତ୍ରଣ) ।

ଶ୍ରୀପୋଳିକା — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶ୍ରୀପିଣ୍ଡିଷେଷ ।

ଶ୍ରୀପ୍ରପଳ — କୁ. ବି. (ଶ୍ରୀକ) ଦ୍ଵୀପୀଣ୍ଠ ଶ୍ରୀପୁଲ, କପୋଳ, ଗଲ. (ଦିନ)

ଶ୍ରୀପ୍ରଳାବ — କୁ. ବି. ହସ୍ତୀର କପୋଳ ଅଣିଶ୍ଵର ବିଦ୍ୟୁତୀ ।

ଶ୍ରୀପିନ୍ଦୁ — ସୁ. ବି. କୁବେରଙ୍କର ସେନାପତି ।

ଶ୍ରୀପ୍ରକଣ — ବି. ଦେହର ସନ୍ଧ ବା ଶ୍ରୀର ଜାତହେବା ତ୍ରଣ ।

ଶ୍ରୀପୁରୁଷ — ଶ୍ରୀ. ବି. ମୋଟାବୁରୁଷ, (ଦିନ) ମୋଟାବୁରୁଷିଆ ।

ଶ୍ରୀପୁରୁଷି — ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରଶ୍ନତ ଶ୍ରୀପୁଲ ବା କପୋଳ, ହସ୍ତୀର ଶ୍ରୀଦେଶରେ ସେଉଁ ହିତରୁ ମଦ ସ୍ଵବେ ।

ଶ୍ରୀଭେଣ୍ଟ, ଶ୍ରୀଭେରୁଣ୍ଣ — ଶ୍ରୀଭେରବ ଶ୍ରୀ. ବି. ଓଡ଼ିଆ କାହାଣୀରେ ବଣ୍ଟିତ ହୃଦୟ କାଳିନିକ ପକ୍ଷୀ ।

ଗଣମଣଳ—କୁ. ବି. (ତତ୍ତ୍ଵ) ଗଣମଣଳ, ଗଣଦେଶ । [ଗନଗଣ] ।
 ଗଣମାଳ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗନାରୋଧବିଶେଷ, ଗଣମାଳିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଲଜ୍ଜାକୁ ଲଜ୍ଜା, ଲଜ୍ଜାକୁଲଜ୍ଜା ।
 ଗଣମାଳୀ—ୟୁ. ବି. ଗନଗଣବେଶ୍ୟକ, ଯାହାର ଗଣମାଳା ଘୋଗ ଅଛି ।
 ଗଣମୂର୍ତ୍ତ—ୟୁ. ବି. (ଗଣ୍ଡ + ମୂର୍ତ୍ତ) ଅତି-ଶୟ ମୁଢ଼, ଘୋର ନିଷେଧ, ନିରାଟ ମୁଖୀ, (ବି) ଅତି ମୁଖୀବ୍ୟକ୍ତି ।
 ଗଣ୍ଡୟ—ୟୁ. ବି. ମେଘ ।
 ଗଣ୍ଡଯୋଗ—ବି. ବିଷ୍ଣୁମୁଦ୍ରି '୭ ଯୋଗ ମଧ୍ୟରୁ ଦଶମ ଯୋଗ ।
 ଗଣ୍ଡଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଣ୍ଡ + ଲୀ + କ୍ରିପ୍ତ) ମହାଦେବ ।
 ଗଣ୍ଡଲେଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଣ୍ଡ + ଲେଶ) ପ୍ରଶନ୍ତ ଗଣମଣଳ, ଗାଲ ।
 ଗଣ୍ଡାନ୍ତ୍ର—ବି. (ତତ୍ତ୍ଵତ୍ତ) ଗଣଦେଶୀବିଜନିତ ଅନ୍ତର୍ଷ୍ଵେ ନିବାରଣ୍ୟ ସବୋଷ୍ଟ୍ୟ ଜଳରେସାନ, ଦନ ଓ ହୋମାଦିକର୍ମ ।
 ଗଣ୍ଡଶିଳା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ପୁଳକପାଷାଣ, ବଡ଼ପଥର ।
 ଗଣ୍ଡଚେଲ—ୟୁ. ବି. ସ୍ତ୍ରୀତୁ ପଥତ, ଲକ୍ଷତ, କପାଳ, ଭୁଲମ୍ବାଦିବ୍ୟାଗ ପଥତରୁ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥିବା ବଡ଼ପ୍ରତିର ବା ଶୈଳ-ଶୈଳ ।
 ଗଣ୍ଡପାଦ୍ମ୍ୟ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଣ୍ଡମାନ୍ୟ ।
 ଗଣ୍ଡମଣଳ—କୁ. ବି. ଗଣଦେଶ, ଗାଲ, କପୋଳ । [ପୁଳ] ।
 ଗଣ୍ଡମୁନୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଅଙ୍ଗଶୟର ପାରିଷର୍ଷିକ ସଜ୍ଜବିଶେଷ, ଘୁରିକଡ଼ା କହିଛି, ଘୁରି ସଜ୍ଜା, ଗଣ୍ଡପାତ୍ର, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତର ପ୍ରାପ୍ୟଧନ, ପଦାର ଫଶ ।
 ଗଣ୍ଡାଏ—ଗା. ବି. ବି. ବି. ଘୁରିକଡ଼ା, ଏକ-ଗଣ୍ଡମାନୀ, ଘୁରିଗୋଟା, ଏକପୁଞ୍ଜୀ, ପଣକର କୋଡ଼ିଏ ଭାଗ୍ୟ ଏକଭାଗ, ଅଳ୍ପ, ସାମାନ୍ୟ ।
 ଗଣ୍ଡାକ—ଗା. ବି. ବି. ଘୁରିକଡ଼ା ମାତ୍ର, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତର ପ୍ରାପ୍ୟ ବା ଦେଖୁ କିନ୍ତୁ ମୁଣ୍ଡ ପରିମିତ ଧନମାତ୍ର ।

ଗଣ୍ଡାକର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଏକଗଣ୍ଡା ପୁଲର, ଅତି ସାମାନ୍ୟ ପୁଲର ।
 ଗଣ୍ଡାକଥା—ଗା. ବି. ଏକଗଣ୍ଡା କହିଛି ପୁଲର, ବୃକ୍ଷବ୍ୟକ୍ତିଭବରେ ଅବସ୍ଥିତ ।
 ଗଣ୍ଡାଗଣ୍ଡା—ଗା. ବି. ଘୁରି ଘୁରି ହୋଇ ଅବସ୍ଥିତ, କହୁଛି, ଅନ୍ତର୍ମାତ୍ର, ପର୍ମାତ୍ର, ଯଥେଷ୍ଟ, (କୁ. ବି) ଘୁରି ଘୁରି ଗୋଟି କରି ବା ହୋଇ, ଦଳକୁ ଦଳ; ପଞ୍ଚ ପଞ୍ଚ । [ଗଣ୍ଡକ] ।
 ଗଣ୍ଡାଗ—ୟୁ. ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (କ.ବି.) ଗଣ୍ଡା, ଗଣ୍ଡାକ—କୁ. ବି. ତିଥି, ନିଷାଧ ଓ ଲଜ୍ଜା ପ୍ରକିଳିବା ।
 ଗଣ୍ଡାପାତ୍ର—ଗା. ବି. ଗଣାର ତମତାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାତ୍ର ।
 ଗଣ୍ଡାର—(ଗଣକଶରକ) ପୁନାମପ୍ରସ୍ତିତ ଜନ୍ମବିଶେଷ, ଗଣ୍ଡକ, ଗଣ୍ଡା ।
 ଗଣ୍ଡାର—ୟୁ. ବି. କୋବିଦାର ହୃଦ ନାଲି କାଞ୍ଚନ ଗଛ ।
 ଗଣ୍ଡାଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ମଞ୍ଜିଶ୍ଵା ।
 ଗଣ୍ଡାଲୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଶୈତନଦ୍ଵୀପ, ଗଣ୍ଡାଲୀ, ସର୍ପାତୀ ବୃକ୍ଷ, ମସ୍ତାକୀ ।
 ଗଣ୍ଡି—ୟୁ. ବି. (ଗଣ୍ଡ + ର) ବୃକ୍ଷର ପୁଲଠାରୁ ଶାଖାପର୍ମିନ୍ତ ଭାଗ, ମସ୍ତକ ବିଶ୍ଵାନ ଶାଖାର, (ଗା. ବି) ଗଢ଼, ଗନଗଣ୍ଡା, ଗଣ୍ଡାତାତର ଶାଖା, ଦେହ, ଶାଖା, ଦେହର ମଧ୍ୟରେ, ପୁଲଶାଖାର, ଧୋଦା-ମାନଙ୍କ ଲୁଗାକୁ ପଥର ବା କାଠ, ଗଣ୍ଡି, ଟଙ୍କା, ବନକୋଷରୁ ଦେବତା-ଆଦିଙ୍କ ପୁକାନିମନ୍ତେ ନିସ୍ତରିତରୁ ପେ ମାତ୍ରକ ମିଳିଥିବା ଧନ, ପଶ୍ଚାତ୍ ଶେଳରେ ଏକପଣ୍ଡାରୁ ଦୁଇକଣ ବ୍ୟକ୍ତ ବା ମେଲ, ସୀମାରେଣ୍ଟ, ତେଲ, ଶାଖାଗଣ୍ଡି ।
 ଗଣ୍ଡିଆ—ଗା. (ସମ୍ବ) ବି. ନିଷ୍ଠାସକ, ପୁରୁଷତୃଷ୍ଣନ, ଅପେକ୍ଷା ।
 ଗଣ୍ଡିଆଳ(ଆଳ)—ଗା. ବି. ଆତିମାତ୍ର-ଜାତୀୟ ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁଲଶାଖାର ମଧ୍ୟରେ ମସ୍ତକ-ବିଶେଷ, କଲାର ତୃଷ୍ଣବିଶେଷ ।

ଗଣ୍ଡିଏ—ଗା. ବି. ବି. (ଆଦରଥକ) ଗଣ୍ଡିଏ (ଦେଖ) ।
 ଗଣ୍ଡିକ—ଗା. ବି. ଗଣ୍ଡିଏ (ଦେଖ) ବି. ବି.; ବୃଦ୍ଧଦୂରିଣ୍ୟ ଶ୍ଵେତ ପାଷାଣାଦ ।
 ଗଣ୍ଡିକରବା—ଗା. କି. ନିଜଦେହରେ ସ୍ତ୍ରୀକା ବଢ଼ାଇବା, ପୁଲଦେବା, ମୋଟା-ଦେବା ।
 ଗଣ୍ଡିକା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଣ୍ଡ + କ + ଆ) ସ୍ତ୍ରୀ ଗଣ୍ଡପାଷାଣ, ବାଲିଗରତାବିଶେଷ, ପାନ୍ୟ ବିଶେଷ, ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରୁ ଅପ୍ରସର ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଗଣ୍ଡିଟଙ୍କା—ଗା. ବି. କୌଣସି ଦେବ-ତାଙ୍କ ପୁଲା ଖରଗୁଡ଼ ଲଜାଇବା ପାଇଁ ବାଜକୋଷରୁ ମାହିକମିଳୁଥିବା ଶାନ୍ତାଧନ ।
 ଗଣ୍ଡିମା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଣ୍ଡ + ଇନ୍ଦ୍ର + ର) ତୁର୍ଗା ।
 ଗଣ୍ଡିପୁଜା—ଗା. ବି. ମନରହିତକାନ୍ତି ସମୟରେ ଧୋବାମାନଙ୍କର ଲୁଗା-କାଚିବା ଗଣ୍ଡିକୁ ପୁଜାକର୍ମିବା ଉତ୍ସବ ।
 ଗଣ୍ଡିମହିଳା—ଗା. ବି. ଦାମୁଡ଼ିବଳଦ ମନ୍ଦିବା ପର୍ମିନ୍ତ ପ୍ରଥମେ ଗଣ୍ଡିବାନ୍ତ ଯୋଚି ହୁଲଇବା କର୍ମ ।
 ଗଣ୍ଡିର—ଗା. ବି. ଗଣ୍ଡିଲ, ବୋଜଳା, ଜାର୍ଜିଲ, ବୋକର୍ମ । [ହାତା] ।
 ଗଣ୍ଡି—ୟୁ. ବି. (ଗଣ୍ଡ + ର) ହସ୍ତୀ, ଗଣ୍ଡିର—ୟୁ. ବି. (ଗଣ୍ଡ + ର) ସମମିଳା, ଶଶା, ଅନୁପଦେଶତାତ ଶାକ, ସାର, କଟ୍ଟ, ଶୂରୁ, ବଣଓଲୁଆ, ମଞ୍ଜିଷ୍ଟା, ସିର୍ପୁର ରକ୍ତ ।
 ଗଣ୍ଡିଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଣ୍ଡିର + ର) ତୁର୍ଗା ।
 ଗଣ୍ଡିଶୁ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଣ୍ଡିର + ଶୁ) ହାତା, ମାତ୍ର, ତକିଆ, ହାଡ଼, ଗଣ୍ଡି, ତେଲ ।
 ଗଣ୍ଡିଶ୍ଵା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗଣ୍ଡିଶ୍ଵା (ଦେଖ) ।
 ଗଣ୍ଡିପଦ—ୟୁ. ବି. (ଗଣ୍ଡି + ପଦ) କେଞ୍ଚୁଆ, ଜିଆ, ମଧ୍ୟାଲତା ।
 ଗଣ୍ଡିପଦକ—କୁ. ବି. ଦୀପକ, ସୀପକ ।
 ଗଣ୍ଡିପଦୀ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗଣ୍ଡି ପଦ + ର) କୁତୁର କିଞ୍ଚିତକାନ୍ତି ପରିମିତ ଧନମାତ୍ର ।

ଶ୍ରୀଭବ—ବି. ସୀପାଧାରୁ ।

ଶ୍ରୀଲ—ବି. (ଶ୍ରୀ + ଲ) ବନ୍ଦ ।

ଶ୍ରୀଷ୍ଟି—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ + ଇଷ୍ଟ) ହସ୍ତ-
ତଳ, ହାତର ଲେଡ଼ି, ଚଳେ ପାଣି,
କୁଳୁକୁଆ, ମୁଖପୁଣ୍ଡ ଜଳ, ପୋଷେ-
ପାଣି, ଗୋକର୍ଣ୍ଣାକୁଠ ହସ୍ତରେ ସମ୍ବା-
ଇବା ଜଳ, ଚକ୍ର, ଶ୍ରେଷ୍ଠନର ଆଦ୍ୟ
ଓ ଶେଷରେ ପ୍ରାତ୍ମଶାଦ ବଞ୍ଚିମୟୁର-
ମହୋତ୍ତରଶପୁରକ ମୁହଁରେ ଶେଷିବା
ଜଳ, କରଙ୍ଗଳୁଳି, ହୃଦୀର ଶ୍ରାପ,
(ବୈଦ୍ୟକ) ତେଲ ଦୂରାଦ ଶେଷଦ୍ୱବ୍ୟ
ଓ କ୍ଷାର କଷାୟାଦ ଦ୍ରୁବ, ଦ୍ରୁବଦ୍ଵାରା
ଛରମରୁପେ ମୁଖ ପୁରୁଷ କରିବା ।

ଶ୍ରୀଷ୍ଟିବିଷ୍ଣୁ—ୟୁ. ବି. ମୁଖଶର୍ଷ କରି-
ବାର ନିସ୍ତମ । [ଦେଖ ।

ଶ୍ରୀଷ୍ଟା-ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଶ୍ରୀଷ୍ଟ + ଆ) ଶ୍ରୀଷ୍ଟ
ଶ୍ରୋପଧାନ—କ୍ଲୀ. ବି. (ପତକ) ଉପଧାନ-
ବିଶେଷ, ମାତ୍ରି, ତକିଆ ।

ଶ୍ରୋପଳ—ୟୁ. ବି. (କ.ଧା) କରକା,
କୁଆପଥର, ଶିଳ ।

ଶ୍ରୋଲ—ୟୁ. ବି. (ଶ୍ରୀ + କ.ଓଳ)
ଶୁଭ, ଶାସ୍ତ୍ର, ପାହିରେ ସମ୍ବାରବାପଶମିତ
ବସ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀ—ଶି. ବି. (ଶର + ମୀ, ସି) ପ୍ରଧାନ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଶରନା କରିବାର ଯୋଗ୍ୟ,
ଶାସ୍ତ୍ର, ଶରମୟ, ବିବେଚନମୟ ।

ଶ୍ରୁ—ଗା. ବି. (ଶ୍ରୀ-ଶର) ଶରୁ, ଶୀତ ନ
ଆଇ ଶରାର ଶର, ସା, ର, ଶା, ମା, ପା
ଧା, ନ ସରର ଶରମାଦ, ସରୀତ
ବୋଲିହେବା ପୁଷ୍ପରୁ ତହିଁରୁ କିର୍ଣ୍ଣି
ଶରିଶର ପ୍ରଶାରୀବା ସ୍ଵର, ଶର, ବଜ
ନିସ୍ତମ, ଅର୍ଥାସ ।

ଶ୍ରୁଗତେଇବା, ଶ୍ରୁଗତିହେବା—ଗ୍ରା. କି.
(ତଣ୍ଣି) ଶଳାମଧରେ ଶାଦ୍ୟ ପରାର୍ଥର
ଦୋଷରୁ ବା କପଦୋଷରୁ ଶଳୁ ଜଣା-
ଯିବା, ତୋଷି ଶଳଗଲିହେବା ।

ଶତ—ବି. (ଶମ + କ.ତ) ଶେଷରେ
ଘରିଥିବା, ଅଶତ, ମୁତ, ପ୍ରତିତ, ଯେ

ଯାଇଅଛି, ପତତ, ସମାପ୍ତ, (ଶମ + ମୀ,
ତ) ପ୍ରାପ୍ତ, ଉପାପ୍ତି ତ, କତ, ସ୍ତ୍ରି ତ,
ସମ୍ବଳୀୟ, ପ୍ରାପ୍ତ, ଅଶବାନ୍ତ, ଉଭେଇ
ଯାଇଥିବା, ନଷ୍ଟ, ଦୁଶ୍ରଭୂତ, ସମ୍ବିତ,
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଗତା, କ୍ଲୀ. ବି. (ଶମ + ଶ.ତ) ଶମନ,
ଯିବା, ଗତ ।

ଶତକଥା—ବି. (କ.ଧା) ଅଶତ କାଳର
ଶଳ, ପ୍ରାଚୀନ ଆସ୍ତବାକ୍ୟ, ଅଶତ-
ବିଷୟ ।

ଶତକରିବା(ସମୟ) — ଗ୍ରା. କି. (ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ)
ସମୟ) ଅତିବାହିତ କରିବା, (ବେଳ)
ଚଢ଼ାଇବା, ବିତାଇବା ।

ଶତକଳ୍ପ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ନିଷାପ,
ସାହାର ପାପ ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ।

ଶତକଳ୍ପ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ନିଷାପ,
ପ୍ରାସ୍ତରିତକରିବାର ଯାହାର ପାପକ୍ଷୟ
ହୋଇଅଛି, ଶୁଭ ।

ଶତକଳ୍ପ—କ୍ଲୀ. ବି. (କ.ଧା) ବର୍ତ୍ତିମାନ
ଦିନର ଅବ୍ୟବହିତ ପୁଷ୍ପଦିନ, ଶତ-
କାଳ, ଶଳକାଲ ।

ଶତକାରୀ—ଶି. ବି. ଯାହାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
କାରୀ ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି, (କ୍ଲୀ) ଅଶତ-
କର୍ମ ।

ଶତକଳ୍ପ—(ଶତକଳ୍ପବକ) ଶତକଳ୍ପ,
ଶତକାଳ, ଅଶତକଳ୍ପ । [ଦିନ ।

ଶତକଳ୍ପ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଶଳକାଳ, ଅଶତ-
ଶତକଳ୍ପ—ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟ. ଆଶରୁ, ପୁଷ୍ପରୁ ।

ଶତକଳ୍ପ—ଶି. ବି. (ବ. ଶ.) ଯାହାର
କାରୀ ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି, ଅଶତକଳ୍ପ ।

ଶତକଳ୍ପ—ୟୁ. ବି. (ବ. ଶ.) ଯାହାର
ଶାନ୍ତି ଦୂର ହୋଇଅଛି, ବିଶାନ୍ତ, ଅବ-
ଶାନ୍ତମୁକ୍ତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶତକଳ୍ପ ।

ଶତଚେତନ—ଶି. ବି. (ବ. ଶ.) ଦୁଃ-
ଖନ, ସଙ୍କଷାନ, ବିଲୁପ୍ତଚେତନ୍ୟ,
ମୁତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶତଚେତନା ।

ଶତଜୀବ (ଜୀବନ, ଜୀବିତ)—ଶି. ବି.
ତ୍ୟକ୍ତପ୍ରାଣ, ମୃତ ।

ଶତଜେଣାତ—ବି. ବି. ଶମାକିରଣ
ଦୁଃଖଶାନ, ନିଷ୍ଠାଶାନ ।

ଶତମପ—ଶି. ବି. (ବ.ଶ.) କିନ୍ତୁ,
ସାହାର ଲଜ୍ଜା ନାହିଁ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶତମପ ।

ଶତଦିନ (ଦିବସ) —ଅବୀ. ଶତକାଳ,
ପୁଷ୍ପବନ୍ତୀ ଦିନ ।

ଶତନାସିକ—ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାର ନାକ
ନାହିଁ, ଶ୍ରୀନାକାନ୍ତା ।

ଶତନନ୍ଦ—ବି. (ବ. ଶ.) ନିତ୍ରାବହିତ,
ଜାଗରିତ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶତନନ୍ଦ ।

ଶତପତ୍ର—(ଶତପରଶବ୍ଦବକ) ପୁଷ୍ପଦିନର
ପୁଷ୍ପଦିନ, ପରତନ ।

ଶତପାପ—ଶି. ବି. (ବ.ଶ.) ନିଷାପ,
ପାପଦିନ ।

ଶତପୁଣୀ—ଶି. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାର
ପୁଣୀ ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ।

ଶତପ୍ରତ୍ୟାଗତ—ୟୁ. ବି. ସେ ଯାଇକରି
ପୁନଶ୍ଚାର ଫେର ଅସିଅଛି, (କ୍ଲୀ. ବି)
ଶମନ ଓ ପ୍ରତ୍ୟାଗମନ ।

ଶତପ୍ରତ୍ୟାଗତ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ନିଷ୍ଠୁର,
ପ୍ରଭୁନାନ, ଯାହାର ପ୍ରଭୁ ଅସି ହୋଇ-
ଅଛି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଶତପ୍ରତ୍ୟାଗତ ।

ଶତପାଶ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାର
ପ୍ରାଣ ଦେହ ଛାତ୍ର ଯାଇଅଛି, ମୃତ, ନିର୍ମାଣ
(ସ୍ତ୍ରୀ) ଶତପାଶ ।

ଶତପାଶ—ବି. ପ୍ରାପ୍ତ ଶତ ହୋଇଥିବା ।

ଶତବସ୍ତୀ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ବୃକ୍ଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶତବସ୍ତୀ ।

ଶତବସ୍ତୀ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ବୃକ୍ଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶତବସ୍ତୀ । [ବର୍ଷ ।

ଶତବର୍ଷ—ଗା. ଅବ୍ୟ. ଶଳବର୍ଷ, ପୁଷ୍ପ-
ଶତବର୍ଷ—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ବୃକ୍ଷଶୂନ୍ୟ,
ନିଷ୍ଠାଶାନ, ଯାହାର ବୃକ୍ଷଲେପ ପାଇ-
ଅଛି ।

ଶତବେର—ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାକ ମଧ୍ୟରେ
ଶତୁତା ଲୁପ୍ତ ହୋଇଅଛି, ପରଶର
ମିଳାମିଶା ହୋଇଥିବା ।

ଶତବ୍ୟା—ୟୁ. ବି. (ବ.ଶ.) ଯାହାର
ଦ୍ୟଥା ନାହିଁ, ବେଦନାଶୁନ୍ୟ, (ସ୍ତ୍ରୀ)
ଶତବ୍ୟା ।

ଗତଭ୍ରତୀକା—ସ୍ବୀ.ବି. (ଗତ + ଭ୍ରତ + କ + ଆ) ବିଧବା, ଯାହାର ସ୍ଵାମୀ ଦୂର-
ଦେଶ ଯାଇଥାରୁ, ପ୍ରୋତ୍ସିତଭ୍ରତୀକା ।

ଗତମୟୀନାଦ—ଶ୍ର. ବି. ଅପମାନତ,
ଯାହାର ମୟୀନାଦ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଥାର ।

ଗତଘୋବନ—ସ୍ବୀ.ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାର
ସ୍ତ୍ରୀ ଅବସ୍ଥା ଅନ୍ତର ହୋଇଥାର, ବୁଦ୍ଧ,
(କ୍ଲୀ. ବି.) ଅନ୍ତର ତାରୁଣ୍ୟ, (ସ୍ବୀ) ଗତ-
ଘୋବନ ।

ଗତର—ଶ୍ର. ବି. (ସ-ଗାନ୍ଧି) ଦେହ,
ଶଶର, ଅଙ୍ଗ ।

ଗତରଖେତ୍ରିକା—ଶ୍ର. କି. ଶଶରିକ ପରି-
ଶ୍ରମ କରିବା, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ
ଆପଣା ଦେହକୁ ଖଟାଇବା ବା ଲଜ୍ଜା-
କରିବା, ସବଦା ପାଇଛି କରିବା ।

ଗତରଘୋଷ—ଶ୍ର. ବି. ଦେହଧାରଣ,
(ବି) ଦେହରାଶା, ଶ୍ରମବିମୁଖ, ସ୍ଵାମୀ ।

ଗତରସ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବିରସ,
ଯାହାର ରସ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥାର, ମରସ ।

ଗତରସି—ସ୍ବୀ. ବି. ଅନ୍ତର ବୁଦ୍ଧ,
ପୁରୁଷଙ୍କରି ବସି ।

ଗତଲଙ୍କ—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) କିନ୍ତୁଙ୍କ,
ଲଙ୍କାଶନ, (ସ୍ବୀ) ଗତଲଙ୍କ ।

ଗତଲଙ୍କୀ—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହା-
ଠାରୁ ଲଙ୍କୀ ଛଡ଼ି ଥାଏ, ଲଙ୍କୀଭାବା,
ଯାହାର ଶୋଭା ନଷ୍ଟ ହୋଇଥାର ।

ଗତଶେଷ—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାର
ଶେଷବାବସ୍ଥା ଅନ୍ତରାଳ ହୋଇଥାର ।

ଗତଶୋକ—ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ବିଗତଶୋକ,
ମତଶୋକ, ଶୋକଶାନ,(ବି) ଅଗୋକ
ବୃକ୍ଷ ।

ଗତଶୋଚନ(ନା)—ବି. ଗତାନୁଶୋଚନ,
ଅନ୍ତର ବିଷୟ ଲାଗି ଶୋକ ପ୍ରକାଶ ।

ଗତଶ୍ରମ—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଗତକ୍ରମ,
ଯାହାର ଶାନ୍ତି ଦୂର ହୋଇଥାର ବିଶ୍ଵାସ,
ଅବସାଦମୁକ୍ତ, (ସ୍ବୀ) ଗତଶ୍ରମ ।

ଗତଶ୍ରା—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାର
ଶୋଭ ନାହିଁ, ଗତଲଙ୍କୀକ, ନିଷ୍ଠାର ।

ଗତସଙ୍ଗ—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯେ ସଙ୍ଗ
ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥାଏ, କିମ୍ବଙ୍ଗ, ଫଳ-
କାମନା ଶୁଣ୍ୟ, ଯେ ସଙ୍ଗପ୍ରାୟ ହୋଇ
ଥାଏ, ପ୍ରାସଙ୍ଗ, ଫଳକାମନାସ୍ତ୍ର,
ସୁର୍ଣ୍ଣମନୋରଥ, (ସ୍ବୀ) ଗତସଙ୍ଗ ।

ଗତସତ୍ତ୍ଵ—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ମୁତ,
ଗତପ୍ରାଣ, ମାତ ।

ଗତସନ୍ଧେତ୍ର—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାର
ମନ୍ତ୍ର ସମୟ ଦୂରଭୂତ ହୋଇଥାର ।

ଗତସନ୍ଧିକ—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ମଦ-
ଶୁଣ୍ୟ (ହପ୍ରୀ), ଯେଉଁ ହାତର ମଦଜଳ
ବହୁବାର ସମୟ ଅତିକାଳେ ହୋଇଥାର ।

ଗତସ୍ତ୍ର—ଶ୍ର. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଯାହାର
ସ୍ତ୍ରୀ ନାହିଁ, ନିଷ୍ଠା, କାମନାଶୁଣ୍ୟ,
ମତରାଗ ।

ଗତସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଗତଶୁଣ୍ୟ,
ବିଷୟଶୁଣ୍ୟ ।

ଗତସ୍ତ୍ରେଶୋଚନାନାସ୍ତ୍ର—(ଶ୍ରବଚନ) ପାଇ
କଥା ଭାବିବା ଚାଥା ।

ଗତହେବା—ଶ୍ର. ବି. (ବେଳ) ଗତିଯିବା,
(ନିଷ୍ଠି ସମୟ) ଅତିକାଳେ ହେବା,
(ଶୁଭବାଚନ) ମୁତହେବା, ମରିବା ।

ଗତା—ଶ୍ର. (ଗଞ୍ଜାମ) ବି. ଶର୍କରା
ଜାନ୍ମିକି ଦୂର କଣ୍ଠାର ଶେଷ ଦିନୁ ବା
ଶୁଭମୁଣ୍ଡ ସହିତ ବାନ୍ଧିବାର କତା ବା
ମେ ଦର୍ଶକ, ମେ ବା କତା ଦର୍ଶକରେ
ବଜା ହୋଇଥିବା ଶୁଭମୁଣ୍ଡ ।

ଗତାଷ୍ଟ—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ନେତ୍ରଧାର,
ଅନ୍ତ, (ସ୍ବୀ) ଗତାଷ୍ଟ ।

ଗତାଗ୍ରତ—ଶ୍ର. ବି. (ସ-ଗତାଗ୍ରତ)
ପ୍ରପ୍ରଶର୍ଯ୍ୟ, ଶୁଭମିଳନ, ଶୁଭ ସହ-
ବାସ, ଗତାଗ୍ରତ ।

ଗତାଗ୍ରତ—କ୍ଲୀ. ବି. ଗମନାଶମନ, ଯିବା
ଆସିବା, ପରୀର ଗତିଶେଷ, (ସ୍ବୀ)

ମହାଦେବ, ପରଶରକର ବହୁବାର
ଦେଶ ସାକ୍ଷାତ୍ ଓ ସହବାସ, ପରଶର
ଶାନ ପରିବର୍ତ୍ତନ, (କେଣାତ୍ତବ) ନକ୍ଷତ୍ର-
ମାନଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ମିଳନ ଗତି, (ବି)

ଯାତାଯୁତ, ଯାଆସ କରୁଥିବା, ପ୍ରଥମ
ଶାର ପରେ ଜେତି ଆହିଥିବା ।

ଗତାଗ୍ରତ—ସ୍ବୀ. ବି. ଗମନାଶମନ, ଯିବା-
ଆସିବା ।

ଗତାଗ୍ରତକ—ଶ୍ର. ବି. ଯିବା ଆସିବାରେ
ଯାହା ନିଷ୍ଠା ହୋଇଥାର ।

ଗତାଧ୍ୟ—ସ୍ବୀ. (ବ.ଶ୍ର.) ବିନ୍ଦୁମୁକ୍ତ, ସୁଖୀ,
ରୋଗମୁକ୍ତ ।

ଗତାଧ୍ୟନ—ଶ୍ର. ବି. ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞ, ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ଵ,
(ସ୍ବୀ) ଗତାଧ୍ୟ, (ସ୍ବୀ) ଗତାଧ୍ୟନ ।

ଗତାଧ୍ୟ—ସ୍ବୀ. ବି. ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞଶୁଣ୍ୟ
ଅମାବାସ୍ୟ ଦିନ ।

ଗତାନ୍ତିପତାନ୍ତି—ଶ୍ର. ବି. ଅବ୍ୟ. ପରମ୍ପରା
କମ୍ପେ, ସ୍ଵରୂପକୁଳମେ, ଆବହମାନ-
କାଳରୁ ।

ଗତାନୁଗ୍ରତ—ଶ୍ର. ବି. ଆଗଲେକର
ପଛରେ ଯେ ଥାଏ, ଥାରୁ ବା ଦୁଷ୍ଟାକ୍ତ
ବା ସାତର ଅନୁସରଣକାରୀ, (ବି)
ଗମନର ଅନୁଗମନ ।

ଗତାନୁଗ୍ରତକ—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.) ଅନୁ-
କାରୀ, ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ (ଲୋକ), ଦୁଷ୍ଟାକ୍ତର
ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ, ସେ କିମେ ଆଗପତ ବିଶ୍ଵର
ନ କର ଅନ୍ୟର ଦୁଷ୍ଟାକ୍ତକୁ ଅନୁକରଣ
କରେ, ସେ ପୁରୁଷଙ୍କୁ ସମସ୍ତନା
ଅନୁସାରେ କର୍ମ କରେ, (ବି) ନୟୟ-
ବିଶେଷ ।

ଗତାନୁଶୋଚନ(ନା)—ସ୍ବୀ. ବି. (ବ.ଶ୍ର.)
ଯାହାର ଶୋକ ଦୂର ହୋଇଥାର, (ବି)
ଗତକଥା ସମୁଜ୍ଜ୍ଵଳ ଅନୁଭାପ ।

ଗତାନୁଶୋଚନ—ଶ୍ର. ବି. ଯାହାର ଶୋକକାଳ
ଉପର୍ଯ୍ୟତ, ମୁମ୍ଭୁର୍ମୁ, ଯାହାର ମୁଖ୍ୟକାଳ
ପରିଷ୍ଠ ଥାଏ ।

ଗତାନୁଶୋଚନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଗମନାଶମନ,
ଯିବାଆସିବା ।

ଗତାନୁଶୀ—ବି. ଯାହାର ଆୟୁଃଶେଷ,
ଅଳାୟୁଷ, ମୁତ, ଅତିବୁକ, ମୁମ୍ଭୁର୍ମୁ,
ଚରମକାଳ ପ୍ରାୟ ଉପର୍ଯ୍ୟତ ।

ଗତାନ୍ତିବା—ସ୍ବୀ. ବି. ବୃକ୍ଷାସ୍ତ୍ର, ଯାହାର
ବସ୍ତ୍ର ପରିଶ୍ରମ ଥାଏ ଅନୁଭାବ,
ସେଇ ସାଥେ ବସ୍ତ୍ର ଦେଖାଇଥାର ।

ଗତାର୍ଥ—ଶ୍ରୀ. ବି. (ବ.ସ୍ଟ୍) ଚରିତାର୍ଥ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ଜଣାଇବୁ, କିମ୍ବୁ ଦୋଜନ, ପ୍ରିକାର୍ଥ, ଧନସ୍ଵାନ ହୋଇଥିବା ।

ଗତାଳସ—ବିଂ. (ବ.ସ୍ଟ୍) ନିରଳସ, ଆଲସ୍ୟସ୍ଵାନ, ଉଚ୍ଚଳ, ଅସ୍ତିର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗତାଳସ ।

ଗତ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗମ୍ + ଶ୍ରୀ, ତି) ଗମନ, ଚଞ୍ଚଳ, ଗମନର ପ୍ରଣାଳୀ, ଘୁଲିବାର ଡଙ୍ଗ, ଜୀବନୀଯାତ୍ମା, ଯାତ୍ରା, ଅବସ୍ଥା, ଜ୍ଞାନ, ଜାଣିବା, ଅଗସ୍ତ୍ୟରହେବା, ଫଳ, ପରିମାଣ, ପ୍ରକାର, ସ୍ରୂପ, ଉଠନାନ୍ତମ, ପ୍ରାସ୍ତ୍ର, ସ୍ରୀନାନ୍ଦ, ପ୍ରସ୍ତାଣ, ନିଷାହ୍ତ, ସହାର, ଅନ୍ତେୟକ୍ରିୟା, (ଗମ + ଅଧ୍ୟ, ତି) ଗମ୍ୟାନ, ପଥ, ବାଟ, (ଗମ୍ + ଶ୍ରୀ, ତି) ଅବଲମ୍ବନ, ଆଶ୍ରୟ, ଉପାୟ, ପ୍ରମଣ, ଭାଗୀର୍ତ୍ତି, ଦୁଃଖ ଓ ପାପାଦ୍ରି ମୁକ୍ତି, ମୋଷ, ସମାର ବନ୍ଧନରୁ ଉଚ୍ଚାର, ପ୍ରବେଶ, ସ୍ଥିତି, ଶାନ୍ତି, ଗ୍ରହ ଓ ନିଷାହିମାନଙ୍କର ଦୈତ୍ୟକ ଚଳନ, ଉଚ୍ଚଦର ସ୍ରୋଗ, ନିଲୀୟା, ନାଡ଼ୀବ୍ରତ, ମୁଖ୍ୟରେ ପୁନର୍ଜନ୍ମ, ଅଭିପ୍ରୟ, ମନୋଭବ, ଡଙ୍ଗ, ଘର, ଜୀବନର ଅବସ୍ଥା, (ଯଥା—ଶେଷବ, ଯୌବନ, ଜଣ) ଜନ୍ମକାଳରେ ଶିଶୁର ଅବସ୍ଥା, ଶିଶୁ ମାତୃଗର୍ଭରୁ ଭୁମିଷ୍ଟ ହେଲିବେଳେ ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଏ, (ବ୍ୟାକରଣ) ଥଳା, ତିରସ୍, ନମସ୍, ବହସ୍, ମୁରସ୍ ଆଦି ଅବସ୍ଥାପଦ କୌଣସି କିମ୍ବା ବା କିମ୍ବା ବାଚକବିଶେଷ୍ୟ ଆଦ୍ସଙ୍ଗେ ପ୍ରକ୍ରିହୋଇ ପଢ଼ଣିନିନ୍ଦ କରିବା ଅବସ୍ଥା, (ଗ୍ରା. ବି) ଗତ୍ୟନ୍ତର, ଉପାୟାନ୍ତର ।

ଗତିକ—କୁଁ. ବି. ଗତ, ଅବସ୍ଥା, ଆଶ୍ରୟ, ଗମନ, ଅଭିପ୍ରୟ, ଉପାୟ, ପ୍ରକାର, ଦଶା, ଭାବ, ଲକ୍ଷଣ, ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ, ପ୍ରସ୍ତ୍ରୋଜନ, (ଗ୍ରା. ବି) ଘୁଲିଜଳନ, ଜୀବନ-ଯାତ୍ରା ନିଷାହ୍ତ, ଡଙ୍ଗ, ଅବଲମ୍ବନ ।

ଗତିକର—ପୁ.ବି. (ଗତି + କୁ + କ, ଅ) ସେ ଜୀବକୁ ଗତ ବା ମୁକ୍ତିପ୍ରଦାନକରେ, ମୁକ୍ତିଦାତା, ସେ ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତ ବା ବସ୍ତୁର ଗତ କରିବ ।

ଗତିକିମ୍ବା—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗତି) ଗମନ-କିମ୍ବା, ଯିବା, ଚଳନ, ସାପ୍ତସ୍ଵତତା ।

ଗତିଗୋଚର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଅବସ୍ତିତି ।

ଗତିଦାସୀ—ପୁ. ବି. (ଗତି + ଦା + କ, ଲକ୍ନ) ଗତିଦାତା, ମୁକ୍ତିଦାସୀ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗତିଦାସୀନୀ ।

ଗତିବିଜ୍ଞନ—କୁଁ. ବି. (କ.ଧା) ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞନର ଶାଖାବିଶେଷ ।

ଗତିବିଧ୍ୟ—ପୁ. ବି. ଗତିବିଧାନ, ସମାନ-ବ୍ୟପେ ଜ୍ଞାନ ।

ଗତିମାର୍—ପୁ. ବି. (ଗତି + ମାର୍) ଗତିକରୁଥିବା, ଯାହାର ବାଆରୁ ପୁଅ ବହୁଆବ ।

ଗତିମୁକ୍ତି—ବି. (ଗତି + ମୁକ୍ତି) ସତ୍ତବତି, ସମ୍ବଳ ଉଚ୍ଚାର, ଜୀବନକୁ କଷ୍ଟ ବା ପାପରୁ ଉଚ୍ଚାର କରିବା ।

ଗତିବେଧ—ପୁ. ବି. (ଗତିକୁ) ଯିବାରେ ବାଧା, ଗତରେ ବିଦ୍ୟ ।

ଗତିଲ—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. (ଗମ୍ + ଲକ + ଆ) ବେଶଲତା, ନିରାବିଶେଷ, ପରମତା ।

ଗତିଶକ୍ତି—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ଗମନାଗମନର ଯମତା, ଘୁଲିପାରିବା ।

ଗତିଶକ୍ତିରହୁତ—ପୁ. ବି. ଯିବା ଆସି-ବାରେ ଅସମର୍ଥ, ନିଷ୍ଠଳ, ନିରାଶ୍ୟ ।

ଗତିଶକ୍ତିଶ୍ଵାନ—ବି. ଗତିକରିବାର ଶକ୍ତି ଯାହାର ନାହିଁ, ନିଷ୍ଠଳ, ନିରାଶ୍ୟ ।

ଗତିଶର୍ମ—ପୁ. ବି. ପରମେଶ୍ୱର ।

ଗତିଶାନ—ବି. ଗତ କରିବାର ଶକ୍ତି ଯାହାର ନାହିଁ, ଅଗତିକ ।

ଗତିକ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗମନଯୋଗ୍ୟ ।

ଗତୋଷାହ୍—ପୁ.ବି. (ବ.ସ୍ଟ୍) ହତୋ ଶାହ, ନିରୁଷାହ ।

ଗତ୍ୟନ୍ତର—କୁଁ. ବି. ଅନ୍ୟତପାୟ ।

ଗତନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗମନଶକ୍ତି, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗତିଶ ।

ଗତର—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗମନଶକ୍ତି, ବିନଶିର, ଅଶ୍ରୁସୀ, ଅସ୍ତିର, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗତରୀ ।

ଗତରୀ—ଶ୍ରୀ. ବି. ପ୍ରାତିନ ଅନ୍ୟବୋଗୋତ-

ଗତା—ଅବ୍ୟୋକରିତା, ଗମନକର ।
ଗତର—ପ୍ରା. (ସମ୍ବୁ) ବି. ଗୁଡ଼ ରଖିବାର ଚକ୍ରଦାମୁହଁ ବଢ଼ିମାଠିଆ, ଆଶୁଦ୍ଧୋରୁଥ ରଖିବାର ପାତ ବା ମାପଦିଶେଷ, (ବିଂ) କରିପାଇଲ ଫଳ ।

ଗତା—ପ୍ରା. (ବିଂର) ବି. ରଧା, ଅକ-ମଣିଣ୍ୟ (ବ୍ୟକ୍ତ), ବି. ରଧ ।
ଗତର—କୁଁ. ବି. ଗତର, ରାଷ୍ଟ୍ରକାରୀ, ଗ୍ରା. ଅବ୍ୟକ୍ତ; (ପ୍ର-ଗତର) ଆନନ୍ଦାତି-ଶାୟକନିତ ପୁନଃ ପୁନଃ କମ୍ପନ ସହ ଉଚ୍ଚାରତ ବାକ୍ୟର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅବସ୍ଥା, ନମ୍ବା ବା ପ୍ରପାତାଦିର ଜଳର ଉଚ୍ଚର ପତନ ହେବାର ଶକ୍ତି ଅନୁକରଣ, ମେଘର ଗମୀର ଶବର ଅନୁକରଣ, (ଗ୍ରା. ବିଂ) ରାବବିହୁଲ (କଣ୍ଠ), ରାତ୍ରିର ଉଲ୍ଲାସ ବା ଦୁଃଖଯୋଗୁଁ ରୁକ୍ଷ (କଣ୍ଠ), ଭାବାତିଶାୟଯୋଗୁଁ କଷ୍ଟ (ସର), ଆନନ୍ଦପ୍ରେମ ଉଚ୍ଚାଦରେ ଯାହା ର ପାତି ଶକ୍ତିମାରିଯାଏ, କମ୍ପା କଣ୍ଠ ନିୟୁତିଷ୍ଠର ଶ୍ଵରୁପେ ରୁହା ପଢ଼େ ନାହିଁ ।

ଗଦ—(ଧାର୍ତ୍ତ) କହିବା, ମୁଖରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା, ସଖ୍ୟାକରିବା. ପାତ୍ରିତହେବା, ଉତ୍ତରତ୍ତ୍ଵ ମାରିବା ।

ଗଦ—ପୁ. ବି. ରୋଗ, ପାତ୍ରା, ମେଘଧୁନି, କଥନ, କହିବା, ବିଷ, ବାକ୍ୟ, ଉତ୍ତରତ୍ତ୍ଵ, କୁତୁ, ବସୁଦେବର ପୁନଃ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ସାନ୍ଦରଭ, ଗ୍ରା. ବି. (ପ୍ର-ଅଗଦ) ସାପ କାମୁକା ଓ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଉଦ୍‌ଦରରେ ଗମନର ମହୋତ୍ସମ୍ପଦ ବିଶେଷ, ଏକପ୍ରକାର ବୁଲ୍ଲର ସୁଗରିରେ, ମହୋତ୍ସମ୍ପଦ ।

ଗଦଗଦନାଶ(ଭର୍ତ୍ତୀ)—ପୁ. ବି. (ଗଦ-ଗଦ + ନଦ + କ, ଲକନ) ଅବ୍ୟକ୍ତ ଗମୀର ଶକ୍ତିକାରୀ ।

ଗଦତ୍ତା—ବି. ମୋଟା (ବସ୍ତ୍ର), ମଇଲା, ମଲିନ, (ବି) ଝୋଟ, ଛଣ୍ଡପଟ ଉତ୍ସା-ଦିର ଜଳିଲ ଅଂଶ ବା ଆବରିନା ବା ଅଳିଆ, ଗରଦ, ଛଣ୍ଡଲୁଗା ଓ କନାକୁ ଅନେକ ପରପ୍ରତ କରି ସିଲାର କରିବା । ତୁମ୍ଭ ପ୍ରସ୍ତୁତ କିନ୍ତୁ ବା, ମୋଦକ୍ତ ।

ଗଦୟୀତ୍ରୁ—ବି. (ଗଦା + କ, ଇହୁ) ଗଦୁଡ଼, ବହୁଶର୍ଷୀ, କାମୁକ, (ବି) କାମଦେବ ।

ଗଦା—ସ୍ତ୍ରୀ.ବ. (ଗଦା+ଅ+ଆ) ସ୍ଵନାମ ଶ୍ରାନ୍ତ ଲୋହମୟ ଅସବିଶେଷ, ବୁଢ଼ି-ତତ୍ତ୍ଵ, ପହଞ୍ଚାଳ, ପଟୋଳ ବୃକ୍ଷ, ଘୋଗ-ବିଶେଷ, ଲୌହ ବା କାଠର ମୁଦ୍ରଣ, (ଗା.ବି.) ପ୍ରୁପୁ, ଏକଜାତୀୟ ବହୁବ୍ୟୁର ଏକଥ ଉପ୍ରେସର ସମାବେଶ, (ୟଥା:-ନଢାଗଦା, ଧାନଗଦା) ବହୁ ମନୁଷ୍ୟ ଏକଖାନରେ ଠୁଳ ବା ରୁଣ୍ଡ ହେବା, ବହୁତ, ପ୍ରତିର, (ଗା.ବି.) ଏକଖାନରେ ଜମା ହୋଇଥିବା, ଏକଥ ସମାବିଷ୍ଟ, ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିବା । [ବହୁତ]

ଗଦାଏ—ଗା. ବି. ବି. ଏକଗଦା ମାସ, ଗଦାକରବା—ଗା.କି.ଗଦେଇବା(ଦେଖ) ।

ଗଦାମେଷ—ବିରଜାମେଷର ଅପର ନାମ ।

ଗଦାକଷ—କ୍ଲୀ. ବି. କୁତ୍ର ।

ଗଦାଗଦ—ପୁ. ବି. ଅଣ୍ଟି ନୀଳମାରଦ୍ୱୟ ।

ଗଦାଗଦା—ଗା. ବି. ବି. ଓ କି. ବି. ପ୍ରୁପୀକୃତ, କୁତ୍ର କୁତ୍ର ।

ଗଦାଗଦ—ଗା. ବି. ବହୁବ୍ୟୁର ପ୍ରୁପୀ କରଣ, ଏକଥ ଠୁଳକରବା ।

ଗଦାଗନ—ପୁ. ବି. ବଳଗମ, କୃଷ୍ଣ ।

ଗଦାଗଣୀ—ପୁ. ବି. (ନେତ୍ର) ଷୟରେଇ, ରୁକ୍ଷିଯୁଷ୍ମରେ ।

ଗଦାଗାତ—ବି. (ନେତ୍ର) ଗଦାଦ୍ରିଗମାତ୍ ।

ଗଦାଧର—ପୁ. ବି. ବିଷ୍ଟୁ, ଶର୍କୁଷ୍ମ, ଗଦାର୍ଥାର୍ଥୀ ଦେବୁତ୍ରିବିଶେଷ ।

ଗଦାଧରପକନାୟକ—ଗା. ପୁ. ବି. ରସ-କଳିଲାନାମକ ଗ୍ରୁପ୍ରଶେଷତା ।

ଗଦାଧରପତି—ଗା. ବି. ଗଦାଧର ଶକ୍ତିରୁକ୍ତ ପ୍ରଣୀତ ସ୍ମୃତିଗ୍ରେନ୍ଦ୍ରି ।

ଗଦାଧରରଜଗୁରୁ—ଗା. ବି. ମୁପୁଟିକ ଉଚଳୀୟୁଷ୍ମିତାପ୍ରଶେଷତା, ଗଦାଧର-ପକତର ରତ୍ନିତା । [ବିଷ୍ଟୁ]

ଗଦାକୁକ—ପୁ. ବି. ଗଦାପୁର-କହୁନ୍ତା ।

ଗଦାପାଣି—ପୁ. ବି. ବିଷ୍ଟୁ, କୃଷ୍ଣ, ମାତୃକା ଦେବାଜନ୍ମ ଗନ୍ଧକମୁନିଗେ ଶୀଘ୍ର ବଜା, (ବି. ବିଷ୍ଟୁ) ଯେ ହାତରେ ଗଦା ଧରିଥିବୁ ।

ଗଦାଭୁତ—ପୁ. ବି. (ଗଦା + ଭୁ + ତ, କିମି) ବିଷ୍ଟୁ, କୃଷ୍ଣ, (ବି) ଯେ ଗଦାଧରେ ଗଦା

ଗଦାମୁତ୍ର—ସ୍ତ୍ରୀ. ବି. ବିଷ୍ଟୁ ପୂର୍ବାର ମୁତ୍ରା-ବିଶେଷ ।

ଗଦାମୁର—ପୁ. ବି. (କ.ଧା) ମେଘ, ଗଦାପତ୍ରମୁର ମେଘ ।

ଗଦାପୁତ୍ର—ବି. (ନେତ୍ର) ଗଦାଦ୍ରାଶ ପୁତ୍ର, ଯେଉଁ ପୁତ୍ରରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ଗଦା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।

ଗଦାପାତ୍ର—ପୁ. ବି. (ନେତ୍ର) ଉତ୍ସନ୍ଧ, ମହୋପତ୍ର । [ଶର୍ମିତ]

ଗଦାଲେଳ—କ୍ଲୀ.ବି. ଗଦାର୍ଥାର୍ଥୀ ଗୋଟିଏ ଗଦାବସାନ — କ୍ଲୀ.ବି. ମଥୁରାର ନିକଟବନ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ ।

ଗଦାମନ—କ୍ଲୀ. ବି. ଆସନବିଶେଷ ।

ଗଦାସହାଶ—ସ୍ତ୍ରୀ. (ପୁରୀ) ବି. ବ୍ୟାସୀମ ସାଧନାର୍ଥ ତାହାଶ ହାତରେ ଲୁହାଗଦା ଓ କାର୍ତ୍ତିକାରେ ପଟାପରି ଲମ୍ବ ଲୁହା ଯନ୍ତ୍ର ଧର ଚୁଲଇବା ।

ଗଦାହସ୍ତ—ବି. ବି. ଓ (କ.ଧା) ଗଦାପାଣି (ଦେଖ) ।

ଗଦାହୁ—କ୍ଲୀ.ବି.କୁଷ୍ଟ, କୁତ୍ର, ଗଦାହୁସ୍ତ ।

ଗଦି—ଗା. ବି. (ସ-ଗଦିଧାରୀ) ସିମିଲ ଭୁଲା ବା ଛେଣୁ କତା ଆଦିରେ ପୁଣ୍ୟ ପୁଣ କୋମଳ ବିଜଣା, ରଜାନାଥ, ଶକ୍ତିପିଂହାମନ, ମାରିକଙ୍କ ସ୍ଵତତ୍ତ୍ଵ ଆସନ ।

ଗଦିଆ—ଗା. ବି. ଯେଉଁ ବିଜଣା ଆଦିରେ ଗଦି ମହା ହୋଇଆଏ, ଗଦିଥୁକ୍ତ ଭୁଲା ବା କତାର ମୋଟ ଆସ୍ତରଣପୁତ୍ର (ଖଟ), ବି. ଗଦେଇବା ।

ଗଦିଆନ—ଗା. ବି. ଯେଉଁ ମହାଜନ ବ୍ୟବସାୟ ବାଣିଜ୍ୟପାଇଁ ନିଜର ସ୍ଵତତ୍ତ୍ଵ ବଡ଼ କାର୍ତ୍ତିକାଲୟ ସ୍ଥାପନ କରିଥାଏ ।

ଗଦିଆନ—ଶ୍ରୀ. ବି. ବାଣିଜ୍ୟ ଗଦିର କର୍ତ୍ତା, ଗଦିର ମାଲିକ ।

ଗଦିଏ—ଶ୍ରୀ. ବି. ଗୋଟିଏ ଛେଟ ଗଦା ମାସ ।

ଗଦିତ—କି ବି. (ଇହ+ମୁହୂର୍ତ୍ତ) କଥୁତ, ରିତ; (କ୍ଲୀ.ବି.) କଥନ ।

ଗଦିତୋକୁଳ—ସ୍ତ୍ରୀ.ବି. ଇନ୍ଦ୍ରୋବିଶେଷ ।

ଗଦିନଶିନ—ବି. ସିଂହାସନାରୁତ, ଶକ୍ତିପଦରେ ଅଭିଷିକ୍ତ, ସିଂହାସନରେ ଉପବିଷ୍ଟ ।

ଗଦା—ପୁ. ବି. (ଗଦା + କନ) କ୍ଷେତ୍ର, ଦ୍ଵା. (ଗଦା+ଜନ) ରୋଗୀ, ପୀତ୍ତାଗ୍ରସ୍ତ, ସାହାର ଗଦା ଅଛି, ଗଦାଧାର ।

ଗଦା—ଯା. ବି. ଆସନ, ତୁଳାନିମିତ ଶ୍ୟାମ ବିଶେଷ ।

ଗଦେଇବା—ଗା.କି.ବହୁ ବହୁକ ଏକଥ ପ୍ରୁପୁ ବା ଠୁଳ ବା ରୁଣ୍ଡ କରିବା ।

ଗଦୁଦ—ପୁ. ବି. (ଗଦୁ + ଗଦା+ମୁହୂର୍ତ୍ତ) ଦୂର୍ଷ ଶୋକଦିର ଆଶଶ୍ୟବିଶେଷ ବାକ୍ୟରେଖିତ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବା ଜନ୍ମତ କଣ୍ଠଧନ, ଶକ୍ତାଇବା, ଅଷ୍ଟ ବାକ୍ୟ, ବି. ଅବ୍ୟକ୍ତ କଣ୍ଠଧନପୁତ୍ର, ବହୁଳ, ମୋହତ । [ନିପୁଣ]

ଗଦୁଦକ—ପୁ. ବି. ଗୁଟୁ ବାକ୍ୟରେ ଗଦୁଦକଣ୍ଠ—ବି. (କ.ଧା) ଅନନ୍ତ-ପରିଷ୍ଟୁକ କଣ୍ଠଧନବିଶେଷ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଦୁଦ-କଣ୍ଠ ବା କଣ୍ଠ ।

ଗଦୁଦଧନ—ପୁ. ବି. ଅବ୍ୟକ୍ତ ଶବ୍ଦ, ଗଦୁ ଗଦୁ ମୁହା ।

ଗଦୁଦନାମ—ପୁ. ବି. (ଗଦୁଦ+ନାମ+କ. ଇନ୍ଦ୍ର) ଅଷ୍ଟ ଧ୍ୟନ କରୁଥିବା, ପୁନଃ ପୁନଃ କମିତିପରରେ କଥା କହୁଥିବା, ଶନ୍ତିରୁକ୍ତି ।

ଗଦୁଦବାକ—ପୁ. ବି. ଶୋକ ତୋଧ ଭରି ଆଦି ଯୋଗୁ କଣ୍ଠଧୂକ ହେବାରୁ ଯେ ଅର୍କେ କାରିତ ବା କମ୍ପିତଭାବେ କଥା କହେ, (ସ୍ତ୍ରୀ) ଗଦୁଦବାତୀ, ବି. ଅର୍କେ-କାରିତ କଥା । (ଦେଖ) ।

ଗଦୁଦବର୍ଷୀ—ପୁ. ବି. ଗଦୁଦବାକୁ